תורה נביאים וכתובים

BIBLIA HEBRAICA STUTTGARTENSIA

quae antea cooperantibus
A. Alt, O. Eißfeldt, P. Kahle ediderat
R. Kittel

EDITIO FUNDITUS RENOVATA

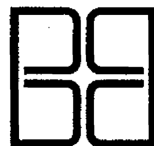
adjuvantibus H. Bardtke, W. Baumgartner, P. A. H. de Boer,
O. Eißfeldt, J. Fichtner, G. Gerleman, J. Hempel, F. Horst, A. Jepsen,
F. Maass, R. Meyer, G. Quell, Th. H. Robinson, D. W. Thomas

cooperantibus H. P. Rüger et J. Ziegler
ediderunt

K. ELLIGER ET W. RUDOLPH

Textum Masoreticum curavit H. P. Rüger
MASORAM ELABORAVIT G. E. WEIL

Editio quinta emendata
opera
A. Schenker

DEUTSCHE BIBELGESELLSCHAFT

FOREWORD TO THE FIRST EDITION

I

After forty years Kittel's *Biblia Hebraica* once again makes its appearance before the learned world in a new form. The critical apparatus in particular has been thoroughly revised, and to guard against its confusion with the apparatus of earlier editions, especially in scholarly references, we decided to modify the name of the work in such a way as to make it quite apparent whether one of the earlier editions or the new one was intended. The name *Biblia Hebraica Stuttgartensia* promised to guarantee this, while also preserving a continuity with Kittel's work. We therefore suggest that the new edition be cited as BHS, as distinguished from BHK.

There is no need to defend the use of the Leningrad Codex B 19^{A} (L) as the basis for an edition of the Hebrew Bible, whatever one may think of its relationship to the Ben Asher text. P. Kahle's own views on the matter may be consulted in his book *The Cairo Geniza* (Oxford, 1959, 2nd edition). In any event, L is still «the oldest dated manuscript of the complete Hebrew Bible.»

Problems encountered in the preparation of the Masora made it impossible to adhere to the original schedule of issuing two or three fascicles a year beginning in 1967. The promised fascicle on Sirach will soon appear as a supplementary volume.

The BHS, following the BHK, deviates from the order of the Biblical books in L only in placing 1,2Chronicles at the end.

The most important differences between BHS and BHK are the following:

1. Type Face. Not only the loss of the original molds in the bombing of Leipzig, but especially conversion to machine composition has made it necessary to replace the beautiful Hebrew type face of BHK, prepared to Kittel's own specifications, with a new face, adapted to the limitations of machine composition. We hope we have found a workable replacement. Not all the letters are equally satisfactory, partly because machine composition requires the consonantal signs to fit within either squares or half-squares, and partly because of the rows of vowel and accent signs above and below the consonants, each of which is set individually. Countless experiments were necessary, and the Württemberg Bible Society was unstinting in its support with both time and funds for new cuttings, etc., which were constantly necessary, before we felt the results met the standards required for publication. Special recognition and gratitude are due the indefatigable compositor, Mr. Karl Häussler, for his devoted labors.

2. Text. We have thought it best to reproduce the text of the latest hand of L with close fidelity. We have accordingly refrained from «removing obvious scribal errors;» how we have dealt with doubtful examples may be seen in the critical apparatus to Is 2,15, note a. The addition of Silluq, which is occasionally lacking, and particularly of Metheg, which is often omitted, has been discontinued, particularly as in L itself Metheg is found both to the left and to the right of the vowel pointing, and Silluq may also appear to the right. In contrast, Raphe has been almost consistently omitted as before; otherwise there would have been almost insuperable technical difficulties. Similarly we differ from L by introducing פ and ס to indicate

paragraph divisions, and as before in a smaller type size. A microfilm of Codex Leningradensis, from which photographic copies were prepared in Tübingen, was available for comparison with BHS. For the collation and repeated checking of this manuscript we are indebted to the devoted work of Professor Hans Peter Rüger, who himself examined the whole several times, as well as to several editorial assistants, who worked on parts of the manuscript or examined it from particular perspectives. Our special thanks are due the directors of the Leningrad Saltikov Tschedrin State Public Library for the preparation of the microfilm, a peculiarly difficult operation which required undoing the binding of the manuscript. The necessary negotiations in Leningrad were accomplished in 1957 by Professor K. Aland, on the initiative of Professor O. Eissfeldt.

3. MASORA. We can here at last fulfil Kittel's promise to present the Masora of Codex L in its entirety. For this we are indebted to the immense labors of Professor Gérard E. Weil of Nancy, who bears the sole responsibility for this part of the present edition. The reader will find the small Masora printed as before in the margin, but completely reedited on the basis of principles which G. E. Weil was able to discuss with P. Kahle, and which met with his full approval. The large Masora has been printed separately, and it is a welcome sign of the times that it was published jointly in 1971 by the Württemberg Bible Society, Stuttgart, and the Pontifical Biblical Institute, Rome, both as MASSORAH GEDOLAH (Masora magna), vol. I, and as BHS, vol. II. In the present BHS, vol. I, the first apparatus, printed in the same size type as the Masora in the margin, relates to the large Masora (Mm). Further details are given in the second part of this foreword.

4. APPARATUS. The critical apparatus in the lower margin of each page represents a complete revision, reflecting more than simply changes in the editorial staff. Most striking is the abandonment of the questionable distinction between «slight variants and less important items of information» on the one hand, and «real textual changes and other more significant matter» on the other. The reader will notice that the contributors have evaluated the material which has accumulated since the last edition, profiting methodologically from advances in the study of textual history, and exercising considerable restraint in conjectures and retranslations from the ancient versions. It is hoped that these characteristics will contribute to a greater usefulness for the work. We must acknowledge with gratitude the generosity of Professor J. Ziegler of Würzburg and Professor H. P. Rüger of Tübingen, who served as consultants on the Septuagint and the Targum traditions respectively, offering their recommendations after thorough examination of the available evidence. It is hardly necessary to stress that our deepest thanks are due the contributors, some of whom are no longer with us. Some who made their contributions several years ago have spared no pains in continuing to provide information. The cooperation of the editorial staff in Tübingen was excellent. Special thanks are due these editorial assistants as well: Dr. Manfried Dietrich (1960–1962), Sieghart Kappus (1961–1963), Dr. Werner Fuss (1964–1966), Mrs. Ursel Mantel-Richter (1966–1967), and especially Dr. Diether Kellermann (1962–1964, 1967–1975).

In conclusion the editors, who inherited their work from A. Alt and O. Eissfeldt in 1954, and who have always found in H. P. Rüger a devoted helper in this work, confess it not only a pleasant duty, but also a moral obligation, to express our most

respectful thanks to the German Research Council (Deutsche Forschungsgemeinschaft) for their ever ready assistance in many financial difficulties, not least for a considerable grant to cover the expense of printing.

The sentences with which R. Kittel concluded his foreword in 1929 may again be appropriate here. «Even so the *Biblia Hebraica* will remain subject to the saying ‹One day instructs another›. May it find everywhere fair critics, but especially readers worthy of the greatness of the subject!»

Tübingen, Münster, 1967/77 KARL ELLIGER, WILHELM RUDOLPH

II

In the foreword to the first fascicle ot the third edition of BHK, written in 1929, the year of his death, Kittel announced that taking the Leningrad manuscript (L), dated 1009 or 1008 A. D., as the basis for the Masoretic text, «has also made it possible to present to the learned world for the first time the Masora itself, the large and the small, in a new form.» The editor planned to offer his readers the complete Masora of the manuscript L, placing the *Masora parva* (Mp)[1] in the outer margin beside the text, and supplementing it with the *Masora magna* (Mm)[2] arranged in alphabetical order together with a detailed index of Masoretic terms and abbreviations in a separate volume. These plans, however, were only partially fulfilled. The third edition of BHK, published in 1937, gave only the Mp of the manuscript L in full, and even this was done quite uncritically. Although Paul Kahle commented in his foreword on the numerous errors, inconsistencies, and defective references in the manuscript, all the marginal notes of L were reproduced with almost photographic fidelity. He edited the Mp with meticulous dependence on the manuscript, correcting only its worst errors – in square brackets.[3] The unevenness of this presentation of the Mp only lessened the usefulness of the apparatus, leaving it incomplete and difficult to understand, with no attempt to integrate it and make it less mysterious.[4] As for editing the Mm, the personal misfortunes suffered by Professor Kahle and his group in the 1930's, the dispersion and disappearance of his colleagues, and his own exile, made it impossible for this important part of the original plan to be realized.

While at Oxford during the last decade of his life, Professor Kahle proposed to both editors of the new BHS that I collaborate with them on the preparation of the Mm and Mp. They permitted me the freedom to develop a completely new method for editing the Masora. The result was the present attempt, for which I bear the full responsibility – the second of its kind following that of Yakob ben Hayyim ibn Adoniya in the Rabbinic Bible of 1525, known as the second Bomberg edition.

[1] מסורה קטנה.
[2] מסורה גדולה.
[3] Cf. BHK, Mp, Gn 1,16–28.
[4] As early as the 16th century Elias Levita wrote in the second rhymed introduction to his *Massoreth Hamassoreth* (Venice, 1538) that the language of the Masora was unintelligible, the very conciseness of its style making it as secret as the words of a sealed book (וקצור לשונה. אשר הוא סתום. כדברי הספר החתום).

Through the centuries the Masoretes had developed the Mp as a shorthand reference system in the margins of manuscripts, mainly as a record of frequency statistics for words, forms, and phrases. These concise notes were adequate for the readers of the time, who were intimately familiar with the Biblical text. But to make this system useful for our own time, some procedure had to be devised that would make it possible to proceed with ease and accuracy from the words of the text through the Mp to the lists of the Mm, which relate the individual notes to their context of comparative data. This meant first of all ascertaining that every note was both correct and in its proper place, and then supplying from each note's first appearance all the references which until now had not been entered,[5] yet without crowding the margins with sigla characteristic of scientific editions. The fact that about 70% of this data had never been indicated, or at most had been indicated only partially in one book or another, is due to the manner in which the larger Biblical manuscripts were composed.[6] The great Masoretic manuscripts, such as L, were composed by transcribing texts from individual manuscripts of different parts of the Bible. These manuscripts were themselves copied from manuscripts which earlier teachers had prepared for the use of their students by adding marginal notes derived from a variety of commentaries, often representing rival schools of scribes and Masoretes.[7] To establish a format that would relate and integrate both forms of the Masora, a system of cross references was required that would permit a direct connection between the marginal notes of the Mp and the full lists of the Mm. And since the greater part of the Masoretic notes (the Mm) of the Leningrad manuscript could not be included in the format of BHS, it was decided to edit them separately in a series of supplementary volumes to be published in Rome under the title *Massorah Gedolah*.[8] This procedure would make it possible to provide in the margin of BHS a complete, revised, integrated, and intelligible apparatus, based exclusively on the notes in the Mp of Codex L. By «integrated» is meant simply that the terminology and abbreviations of the notes have been made consistent throughout, and by «complete», that if a note is found in L at any one of a series of parallel

[5] Cf. G. E. Weil, «La nouvelle édition de la Massorah (BHK IV) et l'histoire de la Massorah,» in *Congress Volume, Bonn, 1962, Supplements to Vetus Testamentum* IX, Leiden, 1962, pp. 43–67; also «Massorah,» *REJ*, CXXXI, Paris, 1972, pp. 5–102.

[6] Cf. G. E. Weil, «La formation du commentaire de la Mm marginale dans les grands codex bibliques. Etude comparée des listes de Dt 28,17 à 34,12 dans les manuscrits A et L,» in *Revue d'Histoire des Textes*, I, Paris, 1971, pp. 1–48.

[7] For words in the text, cf. כדרלעמר written as a single word at Gn 14,1.4.5.9 and כדר־לעמר written as two words at Gn 14,17. For the Mp, cf. אהלה Gn 9,21; 12,8; 13, 3; and 35,21, where only Gn 13,3 has a קרי in the margin, while the other instances are noted ד כת ה following Mm 83. For differences between the Mp of two different books on the same word, cf. הנער at Gn 24,14 and Dt 22,15. For differences between the MT, the Mm, and the Mp, cf. סביבתיהם at Gn 35,5, Mm 257; and another example at Ps 9,1 and 48,15, where עלמות is written in the first instance as a single word and in the second as two words, and the Massoretic notes in both instances stand in disagreement.

[8] G. E. Weil, *Massorah Gedolah iuxta codicem Leningradensem B19a.* Vol. I *Catalogi*, Pontificium Institutum Biblicum, Rome, 1971, XXVII + 463 + 69 pp. Vol. II is devoted to a paleographic and philological commentary on the lists of the Mm, vol. III treats the Mp which has no related Mm, and vol. IV discusses the Final Masora (Mf) and contains a general introduction to the Masora and an essay on the use of Masoretic manuscripts up to the 12th century.

passages, the reader will always find a corresponding note in the margin of BHS at each of the parallel passages where it should be expected. The only exception to this rule is that we have not supplied marginal notes when the number of parallels exceeds 100, e. g., אדני (Mp: ק̇ל̇ד̇ = 134 times),[9] ראש (Mp: ק̇נ̇ = 150 times),[10] בעיני (Mp: ק̇ל̇ט̇ = 139 times)[11]. The complete lists for these exceptions are given in our *Massorah Gedolah*, vol. III. A comparison with BHK will show that adding these notes has nearly trebled the size of the marginal apparatus.

The lists of the Mm, which are found in the upper and lower margins on each page of Biblical text throughout L, are given in *Massorah Gedolah*, vol. I, in their order of appearance in the Bible by book, chapter, and verse. Only the first appearance of each list is recorded in this first volume, omitting all doublets and other repetitions, even when they are marked by significant differences. The lists are numbered in sequence from 1 to 4271, which is the total number of lists published in our first volume of the Mm, not counting the variant lists which are summarized in an appendix to vol. I, and which will be published with full commentary in vol. II. I have not followed the alphabetical order proposed by Professor Kahle for editing the lists, but adopted enumeration in the order of the lists' appearance, because this method demonstrates more clearly than any other the various stages in the development of the manuscript L, and further, it is ideally adapted to our cross reference system. The alphabetical order may be recovered easily from the index of roots at the end of vol. II, based on the numbered lists. Each of these numbered lists in our edition of the Mm has ultimately been correlated with the notes of the Mp in the margin of BHS by a concordant apparatus, where each note is referred to its related list. This is indicated by a raised index number for each note, indicating an entry in the concordant apparatus. This new apparatus in the BHS is inserted between the Biblical text and the critical textual apparatus, and is numbered in sequence by chapter in the same type face as the Mp. As a rule it contains the numbers of the pertinent lists in the Mm (e. g., Mm 350), also including at times references to further volumes in our edition of the Masora, and brief notes when necessary on significant differences between the Masora and the text. The method followed in this edition permits the reader now for the first time to go from the text through the Mp to the Mm and back.

The index numbers are used to represent a variety of situations.

1. When the note in the Mp has no index number, the note is independent of the Mm, and poses no special problem of form or content. The note will be discussed in our *Massorah Gedolah*, vol. III, which is an exhaustive commentary on the Mp of the BHS where it is independent of the Mm found in L. In this commentary a full article is devoted to the first appearance of each note in the Mp which is independent of L. Each article gives the reader the complete lists of passages from which the particular note is derived, and indicates the manuscript sources in which the list is found. Apart from the purely qualitative notes, such as כל אורית̇ חס̇ «always *(scriptio) defectiva* in the Thorah» at Nu 4,47 עֲבֹדַ֫ת, or כל סיפ̇ מל̇ «always *(scriptio)*

[9] Gn 18,3; Ex 34,9; 1 R 3,10; Ps 38,16.
[10] Ps 137,6 and Neh 11,17.
[11] Dt 31,29.

plena in this book» at 1Ch 12,25 וּשְׁמוֹנָה, the Mp also includes quantitative notes, i. e., statistics on the frequency of expressions which derive from a list in the Mm, even if the particular list is not found in L. It should also be observed that the commentary in our *Massorah Gedolah*, vol. III, includes words of the Biblical text itself where they show any peculiarities or differences from the text of L, or from the so-called Textus Receptus, even when these are not noticed in the Mp and the Mm. The text of this commentary follows the word order of the Biblical text by book, chapter, and verse, so that the interested reader may at all times verify the state of the text and the general contribution of the Masora.

2. When a note in the Mp has an index number, but is independent of the Mm, one of the following conditions is indicated.

(a) The marginal note ל̇ «once» is found in L together with a reference to a word elsewhere which is itself qualified by the marginal note ל̇, and a significant difference between the two words is indicated by the Massorah. The Hebrew references are often lacking in the corresponding passage. We have regularly supplied the lack in the Mp for the corresponding passage, giving the reference by book, chapter, and verse, together with the Hebrew word in question, in the concordant apparatus to avoid crowding the margin, e.g., Is 1,1, referring to 2Ch 32,32, or again, Is 28,4, where the corresponding note in the Mp for the parallel in Ho 9,10 is lacking in L.

(b) The marginal note ב̇ «twice» is found in the margin of L, together with a reference in Hebrew to a parallel passage. Here again, when a corresponding note is lacking at the parallel passage, we have supplied the reference in both places, simply indicating the parallel reference in the concordant apparatus in modern terms. Thus at Is 1,3, L follows the note ב̇ with באין אלפים (cf. BHK), alluding to Pr 14,4; in Proverbs the Mp has only the note ב̇ against אֵבוּס in the text, but with no corresponding reference to Is 1,3. In both instances we have supplied the appropriate references in the concordant apparatus.

(c) The Mp or the Mm contradicts a word in the text. The index number of the Mp refers to the concordant apparatus where the position of the MT is described by a comparison with the readings of L, and of such classical MT manuscripts as British Museum Ms. Or. 4445, the Cairo Prophets Codex (C), and Paris Bibliothèque Nationale Ms. 15 (P). We have also compared the most important editions of the MT, such as the Second Rabbinic Bible of Daniel Bomberg (Venice, 1524–1525) and the edition of Christian D. Ginsberg (London, 1908–1926), as well as Masoretic commentaries such as the מנחת ש״י of Shelomo Yedidya Norzi (Mantua, 1742) and R. Gordis, *The Biblical Text in the Making* (Philadelphia, 1937), although we have not cited the latter explicitly in the concordant apparatus. Only references to the commentaries of the *Okhla we-Okhla* following the Paris manuscript edited by Frensdorff[12] and the Halle manuscript edited by Fernando Díaz-Esteban[13] are cited when necessary (e. g. Da 6,28 «Okhl 196»).

(d) The index number refers to a note which reads «Mp sub loco». The note indicates that we have corrected an error in the Mp of L, or that the difficulty is

[12] *Das Buch Ochlah Wochlah (Massora)*, Hannover, 1864.

[13] Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Madrid.

due to the absence of a related list in the Mm of L. These instances are discussed fully in our *Massorah Gedolah*, vol. III.

3. The note of the Mp is dependent on the Mm.

(a) The index number refers to a note in the concordant apparatus which usually designates a list contained in the Mm. The reader will find the list from which the Mp is derived in our *Massorah Gedolah*, vol. I, under the number indicated in the concordant apparatus.

(b) When a single word in the text is qualified by a group of marginal notes, each note in the group has its own index number; the Mp note may derive from the combination of a general list with a limited list based on a single book or section of the Bible, e. g., Nu 9,2 בְּמוֹעֲדוֹ has the Mp note ג̇[2] מל̇ ב̇[3] מנה̇ בתור, where note 2 refers to Mm 3003, and note 3 to Mm 3727.

The textual referent of the Mp is indicated by a raised circule in accordance with the following rules.

(a) When a *single* word in the text has a *single* note in the Mp, the circule which refers to this note is placed over the word as close to its center as the limitations of printing permit. The related note of the Mp is printed in the margin, separated by a period from a following note.

(b) When a *single* word in the text has a *group* of notes in the Mp, each note bearing on some different aspect, the whole group of notes is referred to by a *single* circule over the center of the word, and the whole group is distinguished from any following note by a period. For reasons of clarity we have not always connected the separate notes within a group (which are derived from different sources) with a simple *waw copulativum*: too often this would have been impossible, as at Ez 14,15, where לוֹ would have been noted in the Mp כ̇ב̇ ו̇ו̇ ר״פ «22 times, and 6 times at the beginning of a verse» – we have preferred the form כ̇ב̇ ו̇ מנה̇ ר״פ «22 times, 6 of which are at the beginning of a verse.» When מנהון «of which» is inappropriate we have used וחד מן «and also one of ...», as at Ez 29,11, where לֹא has the note in the Mp ה̇ ר״פ בסיפ̇ וחד מן ו̇ פסוק̇ לא לא ולא «5 times in the book at the beginning of a verse, and also one of the 6 verses with לא לא ולא.»

(c) When a phrase of *two or more* consecutive words has a *single* note in the Mp, a raised circule is placed as nearly as possible between each of the words in the phrase, e. g., Gn 2,18 and Is 1,20.

(d) When a group of *several* words is marked with circules according to Rule (c), and two or more words within this group form an expression which is the subject of a note elsewhere in the Mp, a note for this subgroup is supplied consistently in the margin wherever it is lacking; it is separated from the first note by a period, and the subgroup in the text (which usually extends to the end of the group) is marked by an additional circule between its first two words; e. g., Is 3,15 נְאֻם־אֲדֹנָי יְהוִה צְבָאוֹת has two notes in the Mp: ד̇ . ה̇י̇ «the whole expression occurs 4 times; אֲדֹנָי יְהוִה צְבָאוֹת occurs alone 15 times.»

The raised circule, then, may be found in three positions:

1. a single circule *over* one word: Rules (a) and (b),
2. a single circule *between* two or more words: Rule (c),
3. an *additional* circule *between* two words: Rule (d).

This foreword is not the place to discuss the terminology we have used in editing the Mp; its full treatment is reserved for our *Massorah Gedolah*, vol. III. The reader should know, however, that except for the connective terms mentioned on page XVII under Rule (b), we have neither invented nor added anything new. We have always used the first form that occurs in the Mp or the Mm of L, or when the same note is found in several different forms, we have chosen the form that occurs most frequently. Such connective terms as מנהון or וחד, which are found elsewhere in commentaries of the Masora, were made necessary by our attempt to coordinate the lists of the Mm with the notes of the Mp – an attempt at coordination and integration never before undertaken, which explains the unevenness and defective condition of the Masoretic marginalia which challenged our efforts.

Finally, the reader will find an index of the Masoretic terms and abbreviations used in this edition. We have standardized the spelling, which varies in L according to the exemplar from which its notes were derived, because the author of the Mp preserved faithfully the forms he found in his sources. We hope that this alphabetical index, with a key to the abbreviations and their translations, will be of service to those who use it. It also serves as a good introduction to the use of the Mm, for which the terms are all relevant.

In conclusion, I desire to thank all those who have made it possible for me to accomplish this work, and who have participated in preparing the new edition of the Masora. My thanks are due above all to my wife, Ninette G. Weil, to Miss S. Sagot and Miss A.-M. Guény, and to my oldest colleague, Mr. G. Jobin, all of whom are members of the Biblical and Masoretic Section of the Institute of Textual Research and History (C. N. R. S.), and who have devoted themselves exclusively to this edition for more than a decade. Nor should we forget the editors of the BHS, the editorial staff at Tübingen, or the Württemberg Bible Society, which assumed the responsibility for this edition, and the German Research Council, which has made possible the costly printing process.

Nancy, 1967/77 GÉRARD E. WEIL

PRÉFACE À LA CINQUIÈME ÉDITION

La présente révision fut préparée par le regretté Hans Peter Rüger. Elle se borne à l'élimination d'erreurs dans le texte, dans le 2e apparat et dans la massore. De nombreux collègues ont signalé des erreurs réelles ou supposées. Qu'ils soient ici tous remerciés. Dans le texte, seules les divergences avec le manuscrit Firkovitch, Saint-Pétersbourg, Bibliothèque Saltikow-Shtshedrin B 19A (L) furent corrigées. Le ms fut consulté derechef sur la base de nouvelles photographies. (Ces corrections ont occasionné quelques rares notes dans le 2e apparat.) Dans la massore établie par G. Weil et dans le 2e apparat, seules des fautes évidentes furent corrigées; on a renoncé à toute autre intervention.

En revanche, le glossaire des abréviations latines employées dans l'apparat critique de cette Bible est nouveau. Il est l'œuvre de Hans Peter Rüger et veut rendre l'accès à cet apparat aussi large que possible.

Fribourg, Suisse, 1997 ADRIAN SCHENKER

SIGLA ET COMPENDIA APPARATUUM

I. Apparatus criticus

Litterulae [a.b etc], sive adest sive deest linea maqqef, semper ad id verbum solum referendae sunt, quod in textu ante eas positum est. Cum annotatio critica ad duo aut plura verba spectat, ea verba iisdem litterulis circumcluduntur, velut in Jes 2,2, ubi invenies: ᵇאליו כל־ הגוים ᵇ. Cum una litterula ante primum verbum cuiusvis versus posita est, annotatio critica ad totum versum pertinet, velut in Jes 40,7, ubi reperies: ᵃיבש.

Verba Hebraica, quae *in apparatu critico* afferuntur, punctatione compleri non solent, nisi punctatio in apparatu differt a punctatione consonantium in textum receptarum. Crebro autem eae verborum partes, quae nulla re differunt, notis compendiariis ita designantur, ut lineola transversa (–) primam partem, apostrophus sive cuneolus (′) extremam partem verbi significet. Exempla sunt: ad Jes 2,8[a] –וֶה pro יִשְׁתַּחֲוֶה, ad Jes 5,18[a] כְּח′ pro כְּחַבְלֵי.

⅏	Pentateuchi textus Hebraeo-Samaritanus secundum A. von Gall, Der hebräische Pentateuch der Samaritaner 1914–1918
⅏^Ms(s)	codex manuscriptus (codices manuscripti) secundum apparatum criticum Galli
⅏^T	Targum Samaritanum
⅏^W	Pentateuchi textus Hebraeo-Samaritanus secundum polyglottam Londinensem B. Waltonii, vol. I 1654
α′	Aquila
ε′	Quinta, quae dicitur, Origenis
θ′	Theodotion
ο εβρ′	ὁ Ἑβραῖος Origenis
οι γ′	οἱ τρεῖς (ἑρμηνευταί)
οι λ′	οἱ λοιποί (ἑρμηνευταί)
σ′	Symmachus
𝔄	versio Arabica
𝔄	versio Aethiopica
Ambr	Ambrosius
Arm	versio Armenica
𝔅	editio Bombergiana Iacobi ben Chajjim, Venetiis 1524/5
Bo	versio Bohairica
C	codex prophetarum Cairensis
ℭ	fragmentum codicis Hebraici in geniza Cairensi repertum
ℭ^2.3 etc	duo (tria etc) fragmenta codicum Hebraicorum, in geniza Cairensi reperta
cit(t)	loci laudati in litteratura rabbinica et in litteratura judaica mediaevali secun-

	dum V. Aptowitzer, Das Schriftwort in der rabbinischen Literatur, Prolegomena (Vindobonae 1906); pars II (1908); pars III (1911)
Cyr	Cyrillus
Ed(d)	editio(nes) textus Hebraici secundum Kennicott, de Rossi et Ginsburg cf Ms(s)
Eus	Eusebius Pamphili Caesareensis
Eus Onom	Onomasticon Eusebii Pamphili Caesareensis
$\mathfrak{G}$	versio LXX interpretum Graeca (secundum Septuaginta. Vetus Testamentum Graecum auctoritate Societatis Litterarum Gottingensis editum 1931 sqq., vel, ubi haec editio deest, secundum Septuaginta. Edidit A. Rahlfs 1935)
1/2 S:	versio LXX interpretum Graeca consentientibus omnibus (fere) codicibus editionis A. E. Brooke - M. McLean, The Old Testament in Greek II/1 (Cantabrigiae 1927)
$\mathfrak{G}$ [nullo signo adiecto]	omnes vel gravissimi codices
$\mathfrak{G}^{*}$	textus Graecus originalis
$\mathfrak{G}^{A}$	codex Alexandrinus
$\mathfrak{G}^{B}$	codex Vaticanus
$\mathfrak{G}^{C}$	codex Ephraemi Syri rescriptus
$\mathfrak{G}^{\mathit{C}}$	textus Graecus in genere Catenarum traditus
$\mathfrak{G}^{F}$	codex Ambrosianus
$\mathfrak{G}^{\mathit{L}}$	textus Graecus ex recensione Luciani
$\mathfrak{G}^{lI}$	textus Graecus ex recensione sublucianica prima
$\mathfrak{G}^{lII}$	textus Graecus ex recensione sublucianica secunda
$\mathfrak{G}^{L^{p}}$	$\mathfrak{G}^{L}$ partim
$\mathfrak{G}^{\mathrm{maj}}$	codices majusculis scripti
$\mathfrak{G}^{\mathrm{min}}$	codices minusculis scripti
$\mathfrak{G}^{M}$	codex Coislinianus
$\mathfrak{G}^{\mathrm{Ms(s)}}$	codex (codices) versionis Graecae
$\mathfrak{G}^{N}$	codex Basiliano-Vaticanus jungendus cum codice Veneto
$\mathfrak{G}^{O}$	textus Graecus ex recensione Origenis
$\mathfrak{G}^{O^{p}}$	$\mathfrak{G}^{O}$ partim
$\mathfrak{G}^{Q}$	codex Marchalianus
$\mathfrak{G}^{R}$	codex Veronensis
$\mathfrak{G}^{S}$	codex Sinaiticus
$\mathfrak{G}^{U}$	papyrus Londiniensis Musei Britannici 37
$\mathfrak{G}^{V}$	codex Venetus
$\mathfrak{G}^{W}$	fragmentum 1 S 18,8–25 continens, saec. IV, secundum H. Hunger, Ein neues Septuaginta-Fragment ..., Anzeiger d. Österr. Akad. d. Wiss. Phil.-hist. Kl., 93 (1956) p. 188–199
$\mathfrak{G}^{22.26\ \mathrm{etc}}$	codices minusculis scripti in A. Rahlfs, Verzeichnis der griechischen Handschriften des Alten Testaments, MSU vol. II 1914, numeris 22.26 etc signati
$\mathfrak{G}^{B*}$ etc	codicis Vaticani etc prima manus
$\mathfrak{G}^{-S}$ etc	textus Graecus excepto codice Sinaitico etc
$\mathfrak{G}^{Q^{c}}$ etc	codicis Marchaliani etc correctio
$\mathfrak{G}^{Q^{mg}}$ etc	codicis Marchaliani etc lectio marginalis
$\mathfrak{G}^{S1.2.3}$	codicis Sinaitici primus, secundus, tertius corrector

Ga	Psalterium Gallicanum
Gn R	Genesis rabba, vide cit(t)
Hier	Hieronymus; in Psalmis: Psalterium iuxta Hebraeos
Hill	codex Hillel
jJeb	Jerušalmi Jebamot, vide cit(t)
Jos Ant	Antiquitates Flavii Josephi
Just	Justinus
K	Ketib
K^{Mss}	vide Q^{Mss}
K^{Occ}	Ketib apud Occidentales
K^{Or}	Ketib apud Orientales
𝔎	versio Coptica
L	codex Leningradensis B 19^{A}
L*	codicis L prima manus
𝔏	vetus versio Latina (secundum P. Sabatier, Bibliorum Sacrorum latinae versiones antiquae 1739 sqq, vel secundum Vetus Latina. Die Reste der altlateinischen Bibel nach Petrus Sabatier neu gesammelt und herausgegeben von der Erzabtei Beuron [ed. P. Bonifatius Fischer], Beuron 1949 sqq); sigla secundum editionem Beuronensem, pars I (Freiburg 1949)
$𝔏^{91}$	codex Legionensis; vide R. Weber in Miscellaneae G. Mercati pars I (Romae 1946)
$𝔏^{93}$	replica codex Legionensis; sec. editionem C. Vercellone vol. II (Romae 1864)
$𝔏^{94}$	marginalia incunabilis 54 (Venetia 1478)
$𝔏^{115}$	Napoli codex lat. 1 (priusquam Vindob. 17) secundum transcriptionem B. Fischer, nondum editam
$𝔏^{116}$	fragmenta Quedlinburgensia et Magdeburgensia, secundum editionem H. Degering-A. Boeckler (Berolini 1932)
$𝔏^{117}$	fragmenta Vindobonensia, secundum editionem M. Haupt (Vindobonae 1877)
$𝔏^{CY}$	Cyprianus, Testimonia secundum editionem G. Hartel (Vindobonae 1868)
$𝔏^{G}$	codex Parisinus Latinus bibliothecae nationalis 11947
$𝔏^{gl}$	glossarium; D. de Bruyne, Fragments d'anciennes versions latines tirés d'un glossaire biblique, in Archivum Latinitatis Medii Aevi, vol. III Parisi 1927 p. 113–120
$𝔏^{Lg}$	margo codicis Legionensis
$𝔏^{R}$	textus Latinus codicis Veronensis
$𝔏^{S}$	textus Latinus fragmentorum Sangallensium
$𝔏^{TE}$	Tertullianus, Adversus Marcionem secundum editionem E. Kroymann (1906)
𝔐	textus masoreticus
Mm	masora magna
Mp	masora parva
Ms(s)	codex manuscriptus Hebraicus (codices manuscripti Hebraici) secundum B. Kennicott, Vetus Testamentum Hebraicum, voll. I. II (Oxonii 1776. 1780), et J. B. de Rossi, Variae Lectiones V. T. librorum, voll. I–IV (Parmae 1784 sqq) et eiusdem Scholia Critica in V. T. libros (1798), generatim inclusis codicibus, qui prima, exclusis illis, qui secunda manu lectionem tuentur et C. D. Ginsburg, The Old Testament, voll. I–IV (London 1908–1926)

1/2 S: Mss = codices manuscripti Hebraici secundum B. Kennicott, Vetus Testamentum Hebraicum (Oxonii 1776) sive secundum J. B. de Rossi, Variae lectiones V. T. librorum vol. II (Parmae 1785) et additionem vol. IV (Parmae 1788) p. 227–229 et eiusdem Scholia Critica in V. T. libros (Parmae 1798) p. 38–42. Fragmenta ex Geniza Cairensi, hodie Cantabrigiae (bibl. universitatis: Taylor-Schechter Collection, Westminster College), Oxonii, Parisii, Londini adservata, perlustrata atque comparata sunt quoad consonantes attinet. Variae lectiones horum Mss numero Kennicottianorum et de Rossianorum additae sunt

pc Mss — pauci i. e. 3–10 (1/2 S: 3–6) codices manuscripti
nonn Mss — nonnulli i. e. 11–20 (1/2 S: 7–15) codices manuscripti
mlt Mss — multi i. e. plus quam 20 (1/2 S: 16–60) codices manuscripti
permlt Mss — 1/2 S: permulti i. e. plus quam 60 Mss

Mur — codices manuscripti Hebraici nuper in *wādi murabbaʿāt* reperti secundum Discoveries in the Judaean Desert II 1960
Naft — ben Naftali
Occ — Occidentales
Or — Orientales
Orig — Origenes
Pes R — Pesiqta rabbati, vide cit(t)
Q — Qere
Q^{Mss}, K^{Mss} — 1/2 S: Qere et Ketīb in BHK et/aut in Biblia Hebraica ed. N. H. Snaith, Londini 1958, sed non in omnibus codd Kenn. et de Rossi
$Ms(s)^{Q}$, $Ms(s)^{K}$ — 1/2 S: Qere et Ketīb non in BHK et/aut in Biblia Hebraica ed. N. H. Snaith, sed in codd Kenn. et de Rossi
Q^{Occ} — Qere apud Occidentales
Q^{Or} — Qere apud Orientales
𝔔 — libri manuscripti Hebraici nuper prope *chirbet qumrān* reperti secundum Discoveries in the Judaean Desert I sqq 1960 sqq
1/2 S: fragmenta in deserto prope *chirbet qumrān* reperta secundum ed. D. Barthélemy - J.T. Milik, Oxonii 1955 (1Q) et F. M. Cross Jr., BASOR 132, 1953 et JBL 74, 1955 et secundum reproductiones fragmentorum (4Q Sam^{a})
$𝔔^{a}$ — 1QIs^{a} secundum The Dead Sea Scrolls of St. Mark's Monastery. Vol. I 1950
$𝔔^{b}$ — 1QIs^{b} secundum The Dead Sea Scrolls of the Hebrew University 1955
1QGenAp — 1Q Genesis Apokryphon secundum Y. Yadin, N. Avigad, A Genesis Apocryphon. A Scroll from the Wilderness of Judaea 1956
1QM — 1Q Milhâmâ secundum The Dead Sea Scrolls of the Hebrew University 1955
4QPs^{b} — Ps 91–118 secundum The Catholic Biblical Quarterly 26, 1964, p. 313–322
𝔖 — versio Syriaca consensu testium $𝔖^{A}$ et $𝔖^{W}$ constituta
1/2 S: versio Syriaca consentientibus codicibus et editionibus $𝔖^{ABCD\,Jac\,edess\,BarHebr}$
$𝔖^{A}$ — codex Ambrosianus, editus ab A. M. Ceriani 1876 sqq
$𝔖^{B}$ — codex Londini British Museum Add. 14.431 (hiant 1S 1,26–2,9; 2S 11,11–20); saec. VI
$𝔖^{C}$ — codex Leningradensis Bibl. publ. N. S. no. 2 (hiant 1S 4,21–6,1; 16,8–17,6); saec. V

S^D	codex Londini British Museum Add. 14.442 et codex Wadi Natrun (continent 1 S 1,1–2,19; 17,57–20,34 et 1 S 3,1–15,28); saec. VI–VII
S^L	versio Syriaca secundum S. Lee, Pentateuchus Syriace, 1821
S^M	editio Mausiliensis 1891 (1951)
S^Mss	codices manuscripti versionis Syriacae
S^U	editio Urmiensis 1852 (1954)
S^W	versio Syriaca secundum polyglottam Londinensem B. Waltonii, voll. I–III 1654 sqq
S^Jac edess	fragmenta nonnulla versionis Syriacae Jacobi Edesseni secundum M. H. Gottstein, Neue Syrohexaplafragmente, Biblica 37 (1956) p. 175–183 (continent 1 S 7,5–12; 20,11–23. 35–42; 2 S 7,1–17; 21,1–7; 23,13–17)
S^Bar Hebr	lectiones nonnullae ex Barhebraei Scholiis ed. Sprengling-Graham, vol. I (Chicago 1931)
Sa	versio Sahidica
Samar	pronuntiatio Samaritana secundum P. Kahle, The Cairo Geniza 1959, appendix II p. 318
Seb	Sebir
Sor	codd. Kenn. et de Rossi Soraei
Syh	Syrohexaplaris, i. e. versio Syriaca textus Graeci ex recensione Origenis
𝔗	Targum secundum A. Sperber, The Bible in Aramaic, voll. I–III 1959–1962, vel secundum P. de Lagarde, Hagiographa Chaldaice 1873
𝔗^Ms(s) Ed(d)	codex manuscriptus (codices manuscripti) vel editio (editiones) secundum apparatum criticum Sperberi
𝔗^Buxt	editio Buxtorf, Basiliae 1618–1619
𝔗^ed princ	editio princeps, Leiriae 1494
𝔗^f	codex Reuchlinianus (qui olim 𝔗^L dicebatur) secundum apparatum criticum Sperberi
𝔗^J	Targum Pseudo-Jonathae secundum M. Ginsburger, Pseudo-Jonathan 1903
𝔗^J II	Targum Hierosolymitanum secundum M. Ginsburger, Das Fragmententhargum 1899
𝔗^P	Targum Palaestinum secundum P. Kahle, Masoreten des Westens II 1930, p. 1*–13*. 1–65 et A. Díez Macho, Nuevos fragmentos del Targum palestinense, Sefarad 15, 1955, p. 31–39
Tert	Tertullianus
Tiq soph	Tiqqun sopherim
Tyc	Tyconius
𝔙	versio Latina vulgata (secundum Biblia Sacra iuxta Latinam Vulgatam versionem ad codicum fidem cura et studio monachorum Abbatiae Pont. S. Hieronymi in Urbe O. S. B. edita 1926 sqq, vel, ubi haec editio deest, secundum M. Hetzenauer, Biblia Sacra Vulgatae editionis 1922)
𝔙^Ms(s) Ed(d)	codex manuscriptus (codices manuscripti) vel editio (editiones) secundum apparatum criticum editionis monachorum S. Benedicti
V^Ken 69 etc	varia lectio codicis manuscripti Hebraici 69 etc secundum B. Kennicott
V^P	varia lectio codicis Petropolitani anni 916
V^S	varia lectio secundum H. Strack, Grammatik des Biblisch-Aramäischen [6]1921
Vrs	versiones omnes vel plurimae

acc	accentus etc
add	additum etc; addit, -unt etc
aeg	Aegyptiacum, -e etc
aeth	Aethiopicum, -e etc
akk	Accadicum, -e etc
al	alii, etc
alit	aliter
arab	Arabicum, -e etc
aram	Aramaicum, -e etc
art	articulus etc
ass	Assyriacum, -e etc
ast	asteriscus etc
bab	Babylonicum, -e etc
c	cum
cet	ceteri etc
cf	confer(endum) etc
cj	conjunge(ndum) etc; conjungit, -unt etc
cod(d)	codex, -ices etc
cop	copula etc
cp	caput etc
crrp	corruptum etc
dl	dele(ndum) etc; delet, -ent etc
dttg	dittographice
dub	dubium
dupl	dupliciter, duplum
etc	et cetera
exc	excidit, -erunt etc
extr	extraordinarius etc
fin	finis etc
frt	fortasse
gl	glossa(tum) etc
hab	habet, -ent etc
hebr	Hebraicum, -e etc
hemist	hemistichus etc
homark	homoiarkton
homtel	homoioteleuton
hpgr	haplographice
hpleg	hapax legomenon
id	idem etc
inc	incertus etc
incip	incipit, -iunt etc
init	initium etc
ins	insere(ndum) etc; inserit, -unt etc
interv	intervallum etc
invers	inverso ordine
it	item
jdaram	Iudaeo-aramaicum, -e etc
kopt	Copticum, -e etc
l	lege(ndum) etc
lect	lectio etc
leg	legit, -unt etc
maj	major etc
marg	marginalis, -e etc, in margine
m cs	metri causa
min	minor etc
mlt	multi etc
mtr	metrum etc
neohb	Neohebraicum, -e etc
nom	nomen etc
nonn	nonnulli etc
ob	obelus etc
om	omittit, -unt etc
omn	omnes etc
orig	originalis, -e etc; originaliter
p	partim; pars etc
par	parallelismus etc
pc	pauci etc
plur	plures etc
pr	praemittit, -unt etc; praemitte(ndum) etc
prb	probabiliter
prp	propositum etc; proponit, -unt etc
punct	punctum etc; punctatio etc
pun	Punicum, -e etc
raph	raphatum, non dagessatum
rel	reliqui etc
scl	scilicet
sec	secundum
sim	similis etc
sol	solus etc
sq(q)	sequens, -ntes etc
stich	stichus etc
syr	Syriacum, -e etc
tot	totus etc
tr	transpone(ndum) etc; transponit, -unt etc
ug	Ugariticum, -e etc
v	versus etc
var	varius etc; varia lectio
vb	verbum etc

verb	verbum (quod a grammaticis vocatur), verba etc
vid	vide(n)tur etc
+	addit, -unt etc
>	plus quam, deest in
*	textus (forma) coniectura probabilis, velut in Jes 5,30[b] prp בַּעֲרִיפֶיהָ (* עֲ׳ i. e. nubes)
(𝔊)(𝔖) etc	𝔊, 𝔖 etc secundum rem

qal ni pi pu hit hi ho – pf impf fut imp inf pt act pass – m f(em) – sg pl du – (stat) abs (stat) cstr – gen dat acc abl – suff

Gn Ex Lv Nu Dt Jos Jdc 1S 2S 1R 2R Jes Jer Ez Hos Jo Am Ob Jon Mi Na Hab Zeph Hag Sach Mal Ps Hi Prv Ru Cant Qoh Thr Est Da Esr Neh 1Ch 2Ch Sir Jub
Mt Mc Lc J Act Rm 1Ko 2Ko G E Ph Kol 1Th 2Th 1T 2T Tt Phm Hbr Jc 1P 2P 1J 2J 3J Jd Apc

II. Apparatus masorae

B	editio Bombergiana Iacobi ben Chajjim, Venetiis 1524/5
C	codex prophetarum Cairensis
G	editio C. D. Ginsburgii, The Old Testament, vol. I–IV 1908–1926
L	codex Leningradensis B 19[A]
N	interpretatio masoretica Salomonis Jedidja Norzi, מנחת ש״י, Mantuae 1742
Okhl	interpretatio Okhla we-okhla ex codicibus Halensi et Parisino
P	codex Parisinus Hebraicus bibliothecae nationalis 15
Mm	Masora magna
Mp	Masora parva
reliqua sigla	vide I. Apparatus criticus

INDEX SIGLORUM
ET ABBREVIATIONUM MASORAE PARVAE

Masorae verba quibus praefixa ב, ד, ו, ל antecedunt, alphabetico ordine sub iis litteris enumerantur quae praefixa sequuntur.

litterae	אוֹת = אותיות
Jdc 18,30, litterae suspensae	אוֹת תלויות
Ps 25,7, indicat vocem זכר־ bis in Psalmis occurrere praeter eos locos ubi coniuncta est cum uno de his tribus verbis	אֹזֹן = אני, זאת, נא
liber Job	איוב
Gn 30,30, pedes, miles	איש רגלי
alphabetum	א״ב = אלפא ביתא
litterae hebraicae puncto non ornatae consonantes indicant	א ב ג . . ו . . . י
litterae hebraicae puncto ornatae numeros indicant	אֹ בֹ גֹ . . וֹ . . . יֹ
Ps 119,115, nomen divinum Tetragrammaton	אדכרה
Pentateuchus (aram)	אורֹ, אוריתֹ = אוריתא

ו et, et … quidem
ויקרא liber Leviticus
זה hic
בזה Hi 5,27, cum hoc
זוגין paria, conjunctio verborum
זכר masculinum
זעירין parvi (de litteris minusculis)
נונין זעירין Jes 44,14, litterae Nun minusculae
זׄ אׄ וס״פ = זקף אתנח וסוף פסוק Zaqef, Atnaḥ et finis versus
זקף פתׄ indicat syllabam accentu Zaqef ornatam Pataḥ vocali pronuntiandam esse
זקף קמׄ indicat syllabam accentu Zaqef ornatam Qameṣ vocali pronuntiandam esse
זרקא Zarqa vel Ṣinnor et Ṣinnorit
סמיכׄ לזרקא Gn 37,22, conjunctus cum Zarqa
חד, חדה unus, -a; semel
חד מן unus ex
חול Gn 26,4, profanum
חומש Pentateuchus
חומש המגילות Lv 7,9, quinque Megilloth, i. e. Ru, Cant, Qoh, Thr, Est
חטף Jer 49,28, Ḥaṭef
חלוף Ru 4,9, discrepantia, contrarium; permutato modo, permutato ordine
חסׄ = חסר defective scriptum
וחסׄ et defective quidem scriptum
חסׄ את indicat notam accusativi desiderari
חסׄ בן נבט 1R 14,16, indicat nomen בן נבט desiderari
חסׄ דחסׄ Gn 45,22, verbum bis defective scriptum
חסׄ האלה Gn 24,66, indicat verbum האלה desiderari
חצי dimidium, medium
חצי אותיות בתורׄ Lv 11,42, dimidium litterarum in Pentateucho

אית est, exstat
אית בהון est in eis
אית בהון א״ב sunt in eis omnes alphabeti litterae
איתׄ = איתתא mulier
אכילה Jdc 7,24, nomen verbi אכל
אמירה nomen verbi אמר
אנש homo
אריה Jer 39,7, leo
ארמי aramaicus
את nota accusativi
אתנׄ = אתנחתא accentus Atnaḥ
ב in
בהון in eis
באר puteus
ביאה Jer 17,27, nomen verbi בוא
ביזה Jes 33,23, praeda
ביניׄ = ביניהון inter eos
בכיה 2S 1,24, nomen verbi בכה
בׄ מׄ = בר מן praeter
בן אשר Ps 31,12, masoretae Tiberienses ex genere Ben Ašer
בן נפתלי Jes 44,20, masoretae Tiberienses ex genere Ben Naftali
בראשית liber Genesis
ברנש homo
בתר post
בתרׄ = בתרא Nu 35,15, postremus
געיא Ga'ja
גריש Gereš
ד particula relativa
דגשׄ = דיגשא Dageš
דגשׄ א Gn 43,26, א Dageš ornant
ד״ה = דברי הימים liber Chronicorum
דבור משה Ex 16,34, omnes loci quibus scriptum est: וידבר יהוה אל משה vel similiter
דין Lv 14,31, hic
דל pauper
דמיין Gn 41,26, similes
הׄיׄ numerus 15 (non יׄהׄ, neque טׄוׄ)
הליכה Gn 27,37, nomen verbi הלך

Ex 20,13, in quibus non exstat דלית בהון
accentus Legarmeh לגר֯ = לגרמיה
lingua, -ae; significatio, -ones (aram) ליש֯, ליש֯נ֯ = לישן, לישנין
Ex 5,18, duae significationes תר֯י ליש֯נ֯ = תרי לישנין
Zeph 1,1, secundum Masoram magnam לפי מ֯ג֯ = לפי מסורה גדולה
Zeph 1,1, secundum Masoram parvam לפי מ֯ק֯ = לפי מסורה קטנה
lingua, significatio (hebr) לשון
Jdc 7,24, edere significans לשון אכילה
Jer 39,7, leonem significans לשון אריה
in lingua aramaica, aramaice לשון ארמי
Jer 17,27, intrare significans לשון ביאה
Jes 33,23, praedam significans לשון ביזה
2S 1,24, plorare significans לשון בכיה
paupertatem significans לשון דל
Gn 27,37, ire significans לשון הליכה
masculinum לשון זכר
Gn 26,4, profanum significans לשון חול
Jes 30,22, rem obscenam significans לשון טנוף
Dt 1,21, paupertatem significans לשון מסכינו
Gn 31,9, femininum לשון נקיבה
Ex 32,4, ascendere significans לשון עלייה
Jer 10,13, vapores, nubes significans לשון ענן
Ps 61,8, in lingua sacra, hebraice לשון קדש
Nu 13,22, pluralis לשון רבים
Jes 14,21, inimicitiam significans לשון שנאה
Hi 40,30, mercatores significans לשון תגרייא
in lingua targumica, aramaice לשון תרגום
2R 1,2, Ma'arikh vel Meteg מאריך
liber Esther מגלה
Lv 7,9, Megilloth מגלות
Orientales Babyloniae מדינ֯ = מדינחאי
Da 4,9, permutato ordine מוקדם ומאוחר

Jes 17,3, medium librorum prophetarum (secundum versus) חצי הנביאים
medium libri secundum versus חצי הספר בפסוקים
Lv 8,8, dimidium Pentateuchi secundum versus חצי התורה בפסוק
Lv 10,16, dimidium Pentateuchi secundum verba חצי התורה בתיבות
Jes 30,22, inquinatio טנוף
accentus טע֯, טעמ֯ = טעם, טעמין
Hi 5,27, hoc accentu (ornatus) בזה הטע֯
Lv 14,31, hoc accentu (ornatus) בטע֯ דין
Lv 5,2, accentu praepositivo (ornatus) בטע֯ לאחור
liber Josuae יהושע
liber Ezechiel יחזק֯ = יחזקאל
Tetragrammaton יי
liber Jeremiae ירמיה
liber Jesaiae ישעיה
Jos, Jdc, Ps י֯ש֯ת֯ = יהושע, שפטים, תלים
superfluus, paragogicus יתיר
Jos 10,24, paragogicus in fine verbi יתיר ס״ת = יתיר סוף תיבותא
sicut id, ea כות֯ = כותיה, כותיהון
numerus 30 (non ל֯) כ֯י֯
Jer 33,26, cognomen Isaac כינוי ליצחק
omnis, omnes כל
Dt 28,32, nomen verbi כלה כלייה
sic כן
sic scriptum כן כת֯, כת֯ כן
Gn 32,12, in omni Pentateucho sic scriptum כל תורה כת֯ כן
Gn 42,24, vinctio Simsonis; pericopam vinctionis Simsonis (Jdc 15,12) indicat כפתוי דשמשון
Ketib, scriptum כת֯ = כתיב
scriptum littera א, littera ה כת֯ א, כת֯ ה
Hagiographa כתיב֯ = כתיבין
nota dativi ל
non exstat (indicat hoc verbum vel hanc conjunctionem verborum non occurrere nisi hoc loco) ל֯ = לית

מתחלפ = מתחלפין Dt 8,11, discrepantes (accentuatione, ordine etc.)

נא indicat hanc vocem eodem modo occurrere iis locis ubi cum נא coniuncta est

נביא = נביאים Prophetae

נון רבתי Nu 27,5, littera Nun majuscula

נונין זעירין Jes 44,14, litterae Nun minusculae

ג״ך = נביאים וכתובים Prophetae et Hagiographa

נסיבין Nu 35,15 instructi

נסיב ו = נסיבין ו Gn 24,35, instructi ו copulativo

נקוד = נקודות Gn 16,5, puncta extraordinaria

נקיבה Gn 31,9, femininum

סביר = סביר, סבירין suspicandum est

סימן nota, signum

סימן כתמפוס = הכנעני והחתי והאמרי והפרזי והחוי והיבוסי Ex 3,8.17, nota qua series sex populorum indicatur

סימן כתמוס Ex 13,5

סימן מתפכוס Ex 23,23

סימן וכת Ex 23,28

סימן כמתפוס Ex 33,2

סימן מכתפוס Ex 34,11

סימן תסמכ Nu 13,29

סימן תמכפוס Dt 20,17; Jos 9,1; 12,8

סימן כמתפסו Jos 11,3

סימן כתמפוס Jdc 3,5

סימן מתפוס 1R 9,20

סימן תמפוס 2Ch 8,7

סימן תגמכפוס = החתי והגרגשי והאמרי והכנעני והפרזי והחוי והיבוסי Dt 7,1, nota qua series septem populorum indicatur

סימן כתופגמס Jos 3,10

סימן מפכתגוס Jos 24,11

סימן כתמפסג Neh 9,8

סימן כתפסעאצמ = לכנעני החתי הפרזי Esr 9,1, nota qua series octo

מחליפ = מחליפין sunt qui aliter legant

מטע = מטעין in errorem inducentes

מטע בטע in errorem inducentes accentu

מיחד = מיחדין peculiares (indicat insolitum usum verbi vel conjunctionis verborum)

מילה, מילין verbum, verba

ומילה (חדה) ביניה et (unum) verbum inter eos

מל = מלא plene scriptum

ומל et plene quidem scriptum

מלכים liber Regum

מלעיל a superiore parte (indicat accentum in paenultima syllaba poni)

מלרע ab inferiore parte (indicat accentum in ultima syllaba poni)

מנה = מנהון ab iis

מנוקד, מנוקדין 1Ch 27,1, punctatus, punctati

מנוקדין בתלת Gn 26,25, punctati Segol vocali

מנין Gn 30,30, numerus

מנין איש רגלי Gn 30,30, numerus peditum, militum

מסכינו Dt 1,21, paupertas

מערב = מערבאי Occidentales Palaestinae

מ״פ = מצע פסוק medium versus

מפק = מפיק, מפקין Mappiq (indicat litteram ita pronuntiandam esse ut auribus percipiatur)

מפק א, מפק ה Gn 38,27, indicat litteram א, ה ita pronuntiandam esse ut auribus percipiatur

מצעא, מיצעא medium

מקף Gn 30,19, linea Maqqef

מרעימין accentu Šalšelet instruentes

משלי liber Proverbiorum

משנה תורה Ex 20,24, liber Deuteronomii

משני Gn 41,26, differentes

משנין בטע Ps 55,24, differentes accentu

מ״ת = מצע תיבותא 1S 18,1, medium verbi

מתאימין Gn 22,11, dupliciter ponentes

ד שמואתא מתאימין Ex 3,4, quater nomina dupliciter ponentes

libri Esrae et Nehemiae	עזרא
Gn 10,15, res	עינׄ, עינינׄ = עינין, עינינין
Ex 32,4, nomen verbi עלה	עלייה
Jer 10,13, vapores, nubes	ענן
Ez 10,13, sunt qui aliter legant	פלגׄ = פלגין
quidam	פלוני
Gn 17,17, loci quibus ויאמר בלבו scriptum est vel similiter	אמירה פלוני בלבו
versus	פסוק, פסוקׄ = פסוק, פסוקין
Esr 6,9, signum Paseq	פסיקׄ, פסיקתא
Ex 21,7, Paraša, una de 54 pericopis Pentateuchi	פרשׁׄ = פרשה
Ps 22,1, indicat syllabam accentu Pašṭa ornatam Pataḥ vocali pronuntiandam esse	פשטין פתׄ
Pataḥ vocalis	פתׄ = פתח
Hi 21,18, Segol	פתׄ קטן
Dt 32,4, littera Ṣade majuscula	צדה רבתי
Ez 40,7, descriptio templi	צורת הבית
Qere, legendum (opponitur Ketib textus)	קׄ = קרי
Nu 35,15, primus	קדמׄ = קדמא
Da 2,35, indicat vocem כספא praecedere vocem דהבא	כספא דקדים
Lv 14,45, indicat vocem עץ praecedere vocem אבן	דקדמין לעצים
Ps 61,8, sacrum	קדש
liber Qohelet	קהלת
Gn 18,3, numerus 134	קׄלׄדׄ
Qameṣ vocalis	קמׄ = קמץ
Ex 15,11, Ṣere	קמׄ קטן
Qere, legendum (opponitur כתׄ notae marginalis)	קרׄ = קרי
sacra scriptura	קריא
Ru 4,9, et omnis scriptura permutato ordine	וכל קריא חלוף
Gn 47,29, appropinquatio ad mortem	קריבה למיתה
urbs	קריה
initium verbi	ראש תיבותא
initium libri duodecim prophetarum	ראש תרי עשר
populorum indicatur	היבוסי העמני המאבי המצרי והאמרי
Dt 8,11, nota qua series trium verborum indicatur	צׄפׄקׄ סימן = מצותיו ומשפטיו וחקתיו
Dt 11,1	קׄפׄצׄ סימן
Dt 26,17; 1 R 2,3, nota qua series trium verborum indicatur	קׄצׄפׄ סימן = חקיו ומצותיו ומשפטיו
Dt 30,16; 1 R 8,58	צׄקׄפׄ סימן
Nu 29,33, nota qua indicatur secundo (v 19) et sexto die (v 31) ונסכיהם atque ונסכיה pro ונסכה, septimo (v 33) כמשפטם pro כמשפט scriptum esse litterasque מׄיׄםׄ aquae libationem significare	סימן בׄוׄזׄ מׄיׄםׄ
Nu 26,33, nota qua מחלה ונעה חגלה מלכה ותרצה series quinque filiarum Ṣelofḥad indicatur	סימן מׄוׄחׄמׄוׄ =
Nu 27,1	סימן מׄנׄוׄוׄוׄ
Nu 36,11	סימן מׄתׄוׄוׄוׄ
Jos 17,3	סימן מׄוׄחׄמׄוׄ
notae quibus orthographia כל מחלה in Pentateucho (Ex 15,26)	תׄכׄהׄ סימן = תורה: כל המחלה
et in libris Regum (1 R 8,37)	מׄכׄםׄ סימן = מלכים: כל מחלה
Chronicorumque (2 Ch 6,28) indicatur	דׄוׄםׄ סימן = דברי הימים: וכל מחלה
liber	סיפׄ = סיפרא
Qoh 7,23, libri manuscripti emendati	סיפׄ מוגה = סיפרי מוגה
summa	סכום
Lv 6,10, innixus, -i; conjunctus, -i	סמיׄכׄ = סמיך, סמיכין
Gn 37,22, conjunctus cum Zarqa	סמיׄכׄ לזרקא
finis versus, fines versuum	ס״פ = סוף פסוק, סופי פסוקין
Gn 32,15, finis verbi, fines verborum	ס״ת = סוף תיבותא, סופי תיבותא

שמיעה לקול Gn 3,17, audire vocem significans
שמשון Gn 42,24, Simson
שנאה Jes 14,21, odium, inimicitia
שפטים liber Judicum
תגרייא Hi 40,30, mercatores
תדמק = תרי עשר, דברי הימים משלי, קהלת Ps 1,6, libri XII Prophetarum, Chronicorum, Proverbiorum, Qohelet
תור = תורה Pentateuchus (hebr)
תיבותא verbum
תלויות Jdc 18,30, suspensae (de litteris suspensis)
תלים, תהלים liber Psalmorum
תלת Gn 26,25, tres, Segol
  מנוקדין בתלת Gn 26,25, punctati Segol vocali
תנופ = תנופה Jes 33,20, agitatio sacrificiorum coram Deo
תנינ = תנינא secundus
תרגום Targum, lingua targumica
תרי = תרי, תרין, תרתי, תרתין duo, -ae
  תרי טעמ 2R 17,13, duo accentus
  תרי לישנ Ex 5,18, duae significationes
  כת מילה חדה וקר תרי Gn 30,11, scriptum uno verbo, sed lectum duobus
  כת תרי ו Ex 37,8, scriptum duabus litteris Waw
תרי עשר liber XII prophetarum

רבי פינחס Ps 144,13, Rabbi Pinḥas
רבים Nu 13,22, multi, pluralis
רבתי Nu 27,5, magnus (de litteris majusculis)
  נון רבתי Nu 27,5, littera Nun majuscula
  צדה רבתי Dt 32,4, littera Ṣade majuscula
ר״פ = ראש פסוק, ריש פסוקא, ראשי פסוקין, רישי פסוקין initium versus, initia versuum
רפי = רפי, רפין Rafe
ר״ת = ראש תיבותא initium verbi
שאה procella
שאר Ex 17,8, ceterum, ceteri
שבט Nu 2,14, gens
שינה Jer 51,39, somnus
שיר השירים liber Cantici
שלש = שלשה tres
  שלש ספרים tres libri, i. e. Ps, Hi, Prv
שם nomen
  שם אית Jes 6,6, nomen mulieris
  שם אנש Ex 29,40, nomen hominis
  שם באר Gn 26,33, nomen putei
  שם ברנש Ex 30,13, nomen hominis
  שם קריה Jos 15,24, nomen urbis
  שם תרגום Ex 16,13, vox targumica
שמואל liber Samuelis
שמואתא מתאימין Gn 22,11, nomina dupliciter ponentes

An English and German Key

to the Latin Words and Abbreviations and the Symbols of

Englischer und deutscher Schlüssel

zu den lateinischen Wörtern und Abkürzungen sowie zu den wichtigsten Siglen der

Biblia Hebraica Stuttgartensia

by/von

Prof. Dr. Hans Peter Rüger, Tübingen

A

a, ab – *from* / von Nu 32,32[c]
abbreviatio, onis – *abbreviation* / Abkürzung Jos 15,49[a]
abbreviatum – *abbreviated* / abgekürzt Ex 36,8[b]
aberratio oculi – *visual error* / Abirren des Auges Nu 9,23[a–a]
abhinc – *hence* / von hier an Ex 36,8[b]
abiit – *he has departed* / er verschied 2 Ch 21,20[b–b]
abs(olutus) – *absolute* / absolutus Nu 8,12[a]
abstractum, i – *abstract* / Abstraktum Jer 7,32[a]
absumuntur – *they are ruined* / sie werden vernichtet Ps 37,20[a–a]
abundantia – *abundance* / Überfluß Ps 7,16[a]
abundavit – *he has abounded* / er hat Überfluß gehabt Jes 57,9[a]
ac – *and, and besides; as* / und, und doch; wie Lv 16,10[a], 2S 10,6[b]
acc(entus, us) – *accent* / Akzent Gn 35,22[a–a]
acc(usativus) – *accusative* / Akkusativ Lv 27,31[a]
accusavit – *he has accused* / er hat angeklagt Jes 41,27[b]
act(ivum) – *active* / Aktiv Ex 31,15[a]
acuta, ae – *acute, accented* / betont Lv 18,28[a]
ad – *to* / zu Gn 4,7[b–b]
adde – *add* / füge hinzu Nu 24,24[g–g]
addit – *it adds* / er fügt hinzu Neh 9,10[a]
add(itamentum, i) – *addition* /Hinzufügung 2 Ch 12,11[a]
add(itum) – *added* / hinzugefügt Gn 2,19[c–c]
addunt – *they add* / sie fügen hinzu Jos 22,34[b]
adjunget – *it will join* / er wird anschließen Jer 33,13[a–a]
admodum – *very* /sehr Ex 36,8[b]
adverbialis – *adverbial* / adverbiell Da 11,7[c]
aeg(yptiacus, a, um; e) – *(in) Egyptian* / ägyptisch Jos 15,9[a–a]
aeneus, a, um – *brazen* / ehern 1 Ch 18,8[g]
aequalitas – *equality* / Gleichheit Ez 48,2-7[a–a]
aequavit – *he has compared* / er hat verglichen Jer 48,6[b]
aes – *copper, bronze* / Erz Jdc 5,14[d]
aeth(iopicus, a, um; e) – *(in) Ethiopic* / äthiopisch 1 S 19,20[b]
aeva – *generations* / Generationen Ps 90,5[a]
afflictans, antis – *vexing* / bedrängend Jer 46,16[e]
agnus – *lamb* / Lamm Jes 5,17[b]
agri, orum – *fields* / Felder Jer 39,10[a]
akk(adicus, a, um; e) – *(in) Akkadian* / akkadisch Jos 13,3[a]
alias – *elsewhere* / anderswo 2 R 14,29[a]
alibi – *elsewhere* / anderswo 2 S 2,7[b]
aliena – *another's, foreign* / fremd Lv 18,21[b]
aliqui – *some* / einige Lv 18,11[a]
aliquot – *some* / einige 2 S 17,8[b]
alit(er) – *otherwise* / anders Ex 4,25[a–a]
al(ius, a, ud; ii, ae, a) – *other(s)* / andere(r) Gn 32,18[a]
altare, is – *altar* / Altar Jos 22,34[b]

alter, a, um – *another, the other* / anderer, zweiter Hi 16,20[a-a]
alterutrum – *either, one of two* / eins von beiden 1R 5,14[b]
altus – *high* / hoch Jes 11,11[a]
amicus – *friend* / Freund Jes 44,28[a]
amplius – *more* / mehr Ex 20,19[a-a]
an – *or* / oder Ez 1,8[b-b]
angeli, orum – *angels* / Engel Ps 89,7[a]
angulus, i – *angle, corner* / Ecke Ez 8,3[c]
anhelare – *to pant* / lechzen Dt 33,21[a]
animadversio – *notice* / Wahrnehmung Hi 4,20[a]
animalia – *animals* / Tiere Ps 50,11[b]
annus – *year* / Jahr Nu 20,1[a]
ante – *before* / vor Gn 49,26[a-a]
antea – *before this* / vorher Jdc 2,16[a]
aperiens – *opening* / öffnend Ex 13,13[a]
aperte – *openly* / offenbar Ps 12,6[d-d]
apertio – *opening* / Eröffnung Hab 2,3[a]
apertus – *open* /geöffnet Nu 24,3[b]
apud – *at, with* / bei Jdc 20,27[a-a]
aquae, arum – *waters* / Wasser Jer 51,12[a-a]
aquosi – *abounding in water* / wasserreich Jer 31,40[d]
arab(icus, a um; e) – *(in) Arabic* / arabisch Nu 16,1[a]
aram(aicus, a, um; e) – *(in) Aramaic* / aramäisch Gn 15,2[a-a]
aranea – *cobweb* / Spinngewebe Ps 90,9[d]
arbor, oris – *tree* / Baum Jes 44,4[a]
art(iculus) – *article* / Artikel Est 2,14[a]
ascensus, us – *ascent* / Aufgang 2Ch 9,4[c]
asseritur – *is joined* / wird angereiht Jer 25,14[a]
assimilatum – *assimilated* / assimiliert Da 4,14[b]
ast(eriscus, i) – *asterisk* / Asterisk Dt 4,21[e]
at – *but* / aber Da 2,5[a]
Atbaš – *device in which a word is spelled by substitution of the last letter of the alphabet for the first, the next to the last for the second, etc.; hence the name aleph-taw-beth-shin* / Methode, nach der ein Wort so geschrieben wird, daß dabei jeweils der erste Buchstabe des Alphabets durch den letzten, der zweite durch den vorletzten usw. ersetzt wird Jer 25,25[a]
attulit – *he has brought* / er hat gebracht Jes 61,6[a]
auctus – *augmented* / erweitert Hab 3,2[a]
aucupes – *fowlers* / Vogelfänger Jer 5,26[aa]
audacia – *courage* / Kühnheit Da 3,29[a]
auster, tri – *south* / Süden Ps 107,3[c]
aut; aut … aut – *or; either … or* / oder; entweder … oder Nu 15,28[a]; 15,29[a]
auxiliator – *helper* / Helfer Ps 62,8[b]
aversio, onis – *turning away* / Abwendung, Ablehnung Jer 31,19[a]
aves, ium – *birds* / Vögel Dt 14,12[a]

B

bab(ylonicus, a, um) – *Babylonian* / babylonisch Jes 52,14[c]
bellator – *warrior* / Krieger Ex 15,3[b]
bene – *well* / gut 2Ch 4,2[a-a]
benedixit – *he has blessed* / er hat gesegnet 1R 5,15[c]
bestia – *beast* / Tier Hos 9,13[a-a]
bis – *twice* / zweimal Ex 6,2[a]
bonum – *good* / gut 2Ch 3,6[a]
boves – *oxen, bulls* / Rinder 1Ch 18,8[g]
brachium – *arm* / Arm Jes 63,5[c]
brevis – *short* / kurz Hi 8,14[b]
brevius – *shorter* / kürzer Dt 29,14[a]

C

campus, i – *field* / Feld Jer 31,40[d]
canticum – *song* / Lied Da 3,23[a]
capella – *Capella (astronomy)* / Capella (Astronomie) Am 5,9[d]
capillus, i – *hair of the head* / Haar Jes 57,9[b]
captivitas – *captivity* / Gefangenschaft Thr 1,20[a-a]
castella – *castles, citadels* / Kastelle 2S 20,14[a]
castigatio – *punishment* / Strafe Hi 36,18[b]
catena, ae – *chain, fetters* / Kette Ps 66,11[b]
cave – *beware of* / hüte dich Hi 36,18[a]
cecidit – *it has fallen* / er ist gefallen Ps 55,5[a]
celeriter – *quickly* / schnell Ex 12,21[b-b]
celerius – *quicker* / schneller Hi 4,19[a]
cet(eri, ae, a) – *the others, the rest* / andere, übrige 1S 1,15[a]
cf; confer – *compare* / vergleiche Gn 1,6[a]
cj; conjunge, conjungit, conjungunt – *connect, it connects, they connect* / verbinde, er verbindet, sie verbinden Gn 1,11[a-a]
clandestina – *hidden* / geheim 2R 11,6[b]
clemens – *merciful* / mild Jes 9,16[a]
codd; codices – *codices, ancient manuscripts* / Kodizes Lv 18,11[a]
cod(ex) – *codex, ancient manuscript* / Kodex Gn 18,21[a]
cogitare, cogitaverunt – *to consider, they have considered* / erwägen, sie haben erwogen Hi 21,27[a]
collectivum – *collective* / kollektiv Gn 40,10[b]
collocabit – *he will place* / er wird aufstellen Da 11,39[a]
commeatus, us – *provisions* / Proviant Jes 61,6[a]
commutatum, commutavit – *changed, it has exchanged* / geändert, er hat geändert 2Ch 25,23[a-a]
compl(ures) – *several* / mehrere Mal 2,15[c]
compone – *arrange* / stelle zusammen Jer 40,1[a]
concretum – *concrete* / Konkretum Jer 7,32[a]
confisus est – *he has trusted in* / er hat vertraut Prv 18,10[a]
confusus, a, um – *confused* / verworren Ex 36,8[b]

conjg; conjungendum – *to be connected* / zu verbinden Neh 12,25[b]
conservatus, i – *preserved* / erhalten Da 7,11[a]
consilia – *counsels* / Ratschläge Prv 31,3[c]
constituit – *he has appointed* / er hat eingesetzt 1 Ch 26,1[b]
constructio, onis – *construction* / Konstruktion Hi 31,11[c–c]
consuetudo, inis – *habit* / Gewohnheit 2 S 2,27[a]
contaminatum – *contaminated* / kontaminiert Jos 8,33[c]
contemptores – *despisers, contemners* / Verächter Sach 9,1[c–c]
contendo – *I contend, I dispute* / ich streite Hi 16,20[a–a]
contentio, onis – *contest, fight* / Streit Ps 55,19[c]
contextus, us – *context* / Kontext Da 7,11[a–a]
continent – *they contain* / sie enthalten Prv 25,20[a–a]
continuantur, continuatur – *they are joined, it is joined* / sie schließen sich an, er schließt sich an Jer 19,2[a–a]
contra – *against* / gegen Nu 31,16[b–b]
contrarium – *contrary* / Gegenteil Nu 12,1[b–b]
conventus, us – *meeting, assembly* / Zusammen-, Übereinkunft Da 6,7[a]
conversatio, onis – *conversation* / Verkehr, Umgang
copiae, arum – *military forces* / Truppen Da 11,6[b]
cop(ula, ae) – *copula* / Kopula Ex 1,1[a]
coram – *in the presence of* / vor Ps 18,41[a–a]
cornu – *horn* / Horn Ex 19,13[a–a]
correctio – *correction* / Korrektur Hi 1,5[a]
corr(ectus, a, um) – *corrected* / korrigiert 2 Ch 16,5[a–a]
corrigens – *correcting* / korrigierend Ez 43,11[d–d]
corruptum – *corrupt* / verderbt 1 Ch 27,4[b–b]
cp; caput, itis – *chapter* / Kapitel Gn 32,2[a]
crrp; corruptus, a, um – *corrupt* / verderbt Ex 14,9[a]
crudeles – *cruel* / grausame Nu 21,6[a]
cs; causā – *on account of* / wegen, um … willen Jer 4,8[a]
cstr; constructus – *construct* / constructus Ps 75,7[d]
c(um) – *with* / mit Gn 1,11[a–a]
cum – *when* / als Ex 19,13[a–a]
curat – *he takes care of* / er kümmert sich um Hi 20,20[a–a]
curculio – *weevil* / Kornwurm Jes 41,14[a]
cursus – *running* / Lauf Hi 4,20[a]
custodia – *watch* / Wache Na 2,2[c]
custos, odis – *keeper, watchman* / Wächter Ps 141,3[a]

D

dare, dat – *to give, it gives* / geben, er gibt Dt 6,3[d]
de – *from, by reason of* / wegen Nu 31,18[a]
dedisti – *you have given* / du hast gegeben Ps 8,2[a–a]
deest – *it is missing* / er fehlt Nu 13,7[a–a]
defatigare – *to fatigue, to tire* / ermüden Prv 6,3[c]
deficiens, entis – *missing* / fehlend Esr 10,36[a]
deficient – *they will fail* / sie werden abfallen Da 12,4[a]
deformare – *to deform* / entstellen Prv 28,12[b]
deliciae, arum – *delight* / Wonne Jer 6,2[a–a]
delirium – *silliness* / Irresein Ps 31,19[a]
deminutio – *diminution, decrease* / Verminderung Hag 2,19[a]
deprecari – *to deprecate, to pray against* / durch Bitten abwehren Jes 47,11[b]
descendant – *let them descend* / sie sollen herabsteigen Ps 31,18[a]
descriptio, onis – *description* / Beschreibung Ez 40,7/8/9[b]
desiderare – *to desire* / verlangen Dt 33,21[a]
desideratus – *missed* / vermißt 2 Ch 21,20[b–b]
designat – *it designates* / er bezeichnet Dan 1,1[a]
desiit – *it left off, it ceased* / er hat aufgehört Hos 7,16[b–b]
destinatus – *destined* / bestimmt Hi 15,22[a]
desunt – *they are missing* / sie fehlen Ex 2,1[a]
detentus – *detained* / gefangen Ps 88,9[b]
detrahere – *to take off* / abziehen Neh 3,15[d]
deus – *god* / Gott Ps 4,2[b]
dicteria, iorum – *witticisms* / sarkastische Witzworte Hi 17,6[a]
dies – *day* / Tag Sach 1,1[a]
differt – *it differs* / es ist verschieden Da 3,31[a]
dilecta – *loved* / geliebt Jer 49,4[b]
direxit – *he has led* / er hat gewiesen Jes 60,4[a]
distinctius – *more distinctly* / klarer 1 Ch 10,7[a]
diu – *a long while* / lange Ps 35,15[a]
divinum – *divine* / göttlich Dt 33,27[e]
divisit – *he has separated* / er hat geteilt Nu 16,1[a]
divulgavit – *he has divulged* / er hat verbreitet Hi 33,27[a]
dl; dele, delendus, a, um – *delete, to be deleted* / streiche, zu streichen Gn 1,11[c]
doce – *teach* / lehre Ps 119,29[a]
doctrina, ae – *instruction* / Lehre Prv 22,18[a]
domicilium – *dwelling* / Wohnung 1 Ch 4,41[b]
domina, ae – *lady, mistress* / Herrin Jer 31,22[b–b]
dominabuntur – *they will rule* / sie werden herrschen Ob 20[a–a]
dominus – *lord* / Herr Nu 31,16[b–b]
domus – *house* / Haus Ps 46,5[b]
dttg; dittographice – *by dittography* / durch Dittographie Gn 20,4[b–b]
du(alis) – *dual* / Dual Dt 2,7[c]
dub(ius, a, um) – *doubtfull* / zweifelhaft Nu 18,29[b–b]
ducunt – *they derive* / sie leiten ab Jer 44,10[a]
duodecies – *twelve times* / zwölfmal Jos 10,24[e]
dupl(ex, icis) – *double* / doppelt Gn 35,22[a–a]

dupl(um, i) – *doublet* / Dublette Gn 18,6[a]
durus – *hard* / hart Jer 17,9[a]
dux, ducis – *leader* / Führer 1 Ch 27,4[b–b]
dysenteria – *dysentery* / Darmkrankheit, Ruhr Mi 6,14[c]

E

e, ex – *out of, from* / aus Gn 16,11[a]
ecce – *behold* / siehe Ex 17,16[a]
egerunt, egit – *they have acted, he has acted* / sie haben, er hat gehandelt Nu 16,1[a]
egredientur – *they will march out* / sie werden ausmarschieren Nu 24,24[a]
eiciendum – *to be dislocated* / herauszuwerfen Prv 22,17[b–b]
elationes – *elevations* / Erhebungen Hi 36,29[b]
electi, orum – *chosen* / erwählte Nu 31,5[a]
elige – *choose* / erwähle Ps 37,37[b]
emendatus – *emended* / emendiert Sach 5,6[a–a]
emissarius – *emissary* / Sendbote Jes 39,1[b]
emphaticum – *emphatic* / emphatisch Hi 11,11[a]
en – *behold* / siehe Ex 2,9[a]
encliticum – *enclitic* / enklitisch Jdc 3,2[b]
energicus, a, um – *energic* / energicus Jdc 5,26[a]
eques, itis – *rider* / Reiter Ps 33,17[a]
equi – *horses* / Pferde Sach 6,6[a–a]
eras(um) – *erased* / ausradiert 2S 10,16[a]
erat – *it was* / er war Nu 27,11[d]
erimus – *we will be* / wir werden sein Ps 20,8[b]
error, oris – *error* / Irrtum Hi 4,18[a]
es, esse, est – *you are, to be, he, she, it is* / du bist, sein, er ist Gn 20,16[b–b]
et; et ... et – *and; both ... and* / und; sowohl ... als auch Gn 1,6[a]; Jer 43,13[a–a]
etc; et cetera – *and so forth* / und so weiter Lv 1,7[a–a]
etiam – *also* / auch Dt 30,16[c]
etsi – *although* / obwohl 1 Ch 28,7[a–a]
euphemismus – *euphemism* / Euphemismus Hi 1,5[a]
exaltati – *raised* / erhöht Ps 56,3[c–c]
exarescere – *to dry up* / austrocknen Hi 5,3[a]
exaudivisti – *you have heard* / du hast erhört Ps 38,16[a–a]
exc; exciderunt, excidisse, excidit – *they have dropped out, to have dropped out, it has dropped out* / sie sind ausgefallen, ausgefallen sein, er ist ausgefallen Ex 2,25[a]
excepto – *except* / ausgenommen Dt 14,12[a]
excipit – *it continues* / er folgt auf Hos 2,19[a]
excitantes, excitaverunt – *causing, they have caused* / verursachend, sie haben verursacht Ps 140,3[b]
exegesis, eos – *exegesis* / Exegese Dt 32,1[a]
exemplum, i – *example* / Beispiel 1 S 15,4[a]
exercitus – *army* / Heer 2R 25,11[b–b]
explicitum – *explained* / explizit 2S 13,39[a]
expone – *make known* / mache bekannt Nu 25,4[c]
exstat – *it exists* / er ist vorhanden Ex 36,8[b]
exsultare – *to exult* / frohlocken Hi 31,29[a]
extendere – *to extend, to strecht out* / ausstrecken Ps 68,32[c–c]
extr(aordinarius, a, um) – *extraordinary* / außerordentlich Gn 16,5[a]

F

facilior – *easier* / leichter Jos 11,2[a]
false – *falsely* / fälschlich Jos 1,1[c]
falso – *falsely* / fälschlich Nu 25,8[a–a]
falsum – *false* / falsch Jer 21,13[d]
fecit – *he has made* / er hat gemacht Ps 105,20[a–a]
f(emininus, a, um) – *feminine* / feminin Gn 38,2[a]
fem(ininus, a, um) – *feminine* / feminin Jes 49,15[a]
fere – *nearly, almost* / fast Jos 16,10[a]
fides – *loyalty* / Treue Ps 17,15[b]
fiducia – *trust, confidence* / Vertrauen Ps 84,6[c]
filius, ii – *son* / Sohn 1 Ch 7,15[c]
finire – *to end* / beenden Hi 27,8[a]
fin(is, is) – *end* / Ende Ex 36,8[b]
finit(um) – *finite* / finit Jes 46,1[a]
firmus – *firm, strong* / fest Jes 44,12[c]
flagitium – *crime* / Schandtat Ps 36,2[b–b]
fluvius, ii – *river* / Fluß, Strom Hi 20,28[b]
follis – *pair of bellows* / Blasebalg Prv 26,21[a]
fontes – *sources* / Quellen Hi 28,11[a–a]
forma – *form* / Form Gn 16,11[a]
fortis, e – *strong* / stark Ps 20,8[b]
fortitudo – *strength* / Stärke Nu 23,22[c]
fossa – *ditch, trench* / Graben Da 9,25[c]
fovea, ae – *pit* / Grube Ps 17,14[e]
fragmentum – *fragment* / Fragment Sach 7,7[a]
franges – *you will break* / du wirst zerschmettern Ps 18,41[a–a]
frater, tris – *brother* / Bruder Hi 20,20[a–a]
fremitus – *roaring* / Lärm Hi 4,14[a]
frequentavit – *he has frequented* / er hat häufig besucht Jes 44,9[b]
frt; fortasse – *perhaps* / vielleicht Gn 1,21[a]
fugiant – *they flee* / sie fliehen Ps 60,6[c]
fui, fuit – *I have been, he has been* / ich bin/er ist gewesen Da 10,13[a–a]
fulge – *shine forth* / blitze Ps 35,3[a]
furor – *fury, rage* /Wut Ps 81,16[b]

G

gemma – *jewel* / Edelstein Prv 26,8[b]
generatim – *generally* / im allgemeinen Nu 7,19[a]-23[a]
genitor – *begetter, father* / Erzeuger, Vater 1 Ch 8,7[b]
genus – *kind* /Art Jes 40,20[a]
gladius, ii – *sword* / Schwert Ps 17,13[a]
gloria – *glory* / Ruhm Ps 8,3[a]

gl(ossa) – *gloss* / Glosse Gn 4,7[b–b]
glossator – *glossator* / Glossator Jer 48,6[b]
graece – *in Greek* / griechisch 1 Ch 27,33[a]

H

hab(ent, et) – *they have, they esteem; it has* / sie haben, sie halten; er hat Ex 20,17[a]
habita – *inhabit, live* / wohne Ps 11,1[b]
habitaculum – *dwelling* / Wohnung Ps 46,5[b]
hasta, ae – *spear, lance* / Speer, Lanze Ps 35,3[a]
hebr(aicus, a, um; e) – *(in) Hebrew* / hebräisch Dt 17,9[a–a]
hemist(ichus) – *hemistich* / Halbstichus, Halbvers Jes 9,5[c]
hic, haec, hoc; hi, hae, haec – *this; these* / dieser, diese, dieses; diese Ps 147,8[a]
hic – *here* / hier Gn 4,8[a]
hinc – *hence* / (von) hier Hos 5,15[b]
homark – *homoiarkton* / Homoiarkton Gn 31,18[a–a]
homines – *men* / Menschen Nu 24,17[h]
homtel – *homoioteleuton* / Homoioteleuton Lv 1,8[b–b]
honor – *honor* / Ehre Prv 5,9[b]
hora, ae – *hour* / Stunde Esr 9,4[b–b]
hostes – *enemies* / Feinde Ps 9,7[b]
hpgr – *by haplography* / durch Haplographie Gn 41,31[a]
hpleg – *hapax legomenon* / hapax legomenon Jdc 3,23[a]
huc – *hither* / hierher Gn 1,6[a]
humilis – *simple* / einfach Hi 12,18[a]

I

iam – *already* / schon Dt 33,2[c]
ibi – *there* / dort 2 Ch 5,10[b]
ibidem – *in the same place* / ebendort Jer 39,8[a]
id(em) – *the same* / dasselbe Nu 1,9[a]
idem, eadem, idem – *the same* / derselbe 1 R 8,16[b]
ignis – *fire* / Feuer Hi 18,15[a–a]
imbres – *showers of rain* / Regengüsse Na 1,12[a–a]
immergite – *immerse* / versenkt Jer 51,12[a–a]
impar – *unequal* / ungleich 2 S 17,8[b]
imp(erativus) – *imperative* / Imperativ Dt 2,4[b–b]
imperia – *empires* / Reiche Ps 47,10[c]
impetus – *assault, attack* / Ansturm Jes 14,31[b]
impf – *imperfect* / Imperfekt 1 S 2,28[a]
improbabiliter – *improbably* / unwahrscheinlich 2 S 18,14[b]
impudice – *shamelessly* / unzüchtig Nu 16,1[a]
in – *in, into* / in Gn 20,16[b–b]
incendere – *to set fire to* / anzünden Nu 21,14[b]
in(certus, a, um) – *uncertain, doubtful* / unsicher Lv 21,4[a]
incip(it, iunt) – *it begins, they begin* / er fängt an, sie fangen an Gn 32,2[a]
incolae – *inhabitants* / Einwohner 1 Ch 2,55[a]
inde – *thence* / von dort Da 3,31[a]
index – *proof* / Beweis, Hinweis Jer 29,24[a–a]
inf(initivus) – *infinitive* / Infinitiv Lv 14,43[c]
infirmitas – *infirmity, weakness* / Krankheit Mi 6,14[c]
infodi – *I have dug in* / ich habe vergraben Neh 13,25[b]
iniquus – *unjust* / ungerecht Ps 36,2[b–b]
init(ium) – *beginning* / Anfang Nu 17,2/3[c–e]
iniuste – *unjustly* / ungerecht Nu 31,16[b–b]
inscriptio, onis – *inscription* / Inschrift Ps 119,130[a]
ins(ere, erit) – *insert, it inserts* / füge ein, er fügt ein Gn 1,7[a–a]
inserti, orum – *inserted* / eingefügte Jer 39,13[a]
insolite – *unusually* / ungewöhnlich Da 4,27[a]
intenta – *intended* / beabsichtigt Ez 48,2-7[a–a]
inter – *between, among* / zwischen Nu 22,5[c]
interpretatio – *interpretation* / Deutung Jer 46,2[a]
interrogativum – *interrogative* / Interrogativ Dt 20,19[b]
interv(allum) – *interval* / Zwischenraum Gn 4,8[a]
intransitivum – *intransitive* / intransitiv Da 9,1[a]
introducens, entis – *introductory* / einleitend Da 3,23[a]
inundationes – *inundations* / Überschwemmungen Na 1,12[a–a]
inusitatum – *unusual* / ungebräuchlich Da 1,2[a]
invenies – *you will find* / du findest Ex 36,8[b]
invers – *in inverse order* / in umgekehrter Reihenfolge Gn 19,28[a–a]
inverte – *invert* / stelle um Ps 34,16[a]
ipsi – *themselves* / selbst Jer 15,11[b]
ira, ae – *anger, wrath* / Zorn Ps 7,14[a]
irrepsit – *it crept in* / er hat sich eingeschlichen Da 9,3[a]
irritator – *he who irritates* / der zum Zorn reizt Ps 15,4[b]
is, ea, id; ii, eae, ea – *he, she, it; they* / er, sie, es; sie Jer 51,12[a–a]
it(em) – *likewise* / desgleichen Ex 3,8[c]
iter – *way* / Weg Jes 60,4[a]
iterum – *again* / wieder Da 6,2[a]
iudicium – *judgement* / Gericht Hi 19,29[a]
iuravi – *I have taken an oath* / ich habe geschworen 2 Ch 7,18[a]
iustificata – *justified* / gerechtfertigt Gn 20,16[b–b]
iuvenes, um – *young men* / Jünglinge Da 3,23[a]

J

jdaram; Judaeo-aramaicus, a, um – *Jewish-Aramaic* / jüdisch-aramäisch Da 4,12[a]

judaicus, a, um – *Jewish* / jüdisch Jer 46,2[a]
judices – *judges* / Richter Ex 21,6[a]

K

kopt(icus, a, um; e) – *(in) Coptic* / koptisch Jes 19,10[a]

L

laceravi – *I have torn to pieces* / ich habe zerrissen Hi 19,20[b]
lacuna – *lacuna* / Lücke Ex 18,11[a]
laetantur – *they rejoice* / sie freuen sich Ps 126,1[b]
lamentationes, um – *lamentations* / Wehklagen Jes 43,14[c]
lapsus – *error* / Fehler, lapsus calami – *slip of the pen (scribal error)* / Schreibfehler Ex 23,3[a]
laquei, orum – *snares, traps* / Fallstricke, Schlingen Ps 35,7[b–b]
largum – *plentiful* / freigebig Prv 13,23[a]
latitudo – *breadth, width* / Breite 2Ch 3,4[a]
lect(io) – *reading* / Lesart Gn 18,22[a–a]
lector, oris – *reader* / Leser Jer 2,31[a–a]
legatur – *let it be read* / er wird gelesen 1Ch 27,17[b]
l(ege, egendum) – *read, to be read* / lies, zu lesen Gn 1,11[b]
leg(ere, it, unt) – *to read, it reads, they read* / lesen, er liest, sie lesen Nu 28,7[b]
legiones – *legions* / Legionen Nu 24,24[a]
legisse, legit – *to have read, it has read* / gelesen haben, er hat gelesen Jer 5,24[c]
liber, bri – *book* / Buch Da 1,1[a]
libera – *free (adj.)* / frei Jer 34,5[b]
libera – *release, free (verb)* / befreie Ps 12,8[b]
libere – *freely* / frei Dt 5,6[a]
licet – *it is permitted* / es ist erlaubt Ex 19,13[b]
lignum, i – *wood* / Holz Jes 40,20[a]
locus, i – *place* / Stelle Nu 13,7[a–a]
locusta – *locust* / Heuschrecke Jes 51,6[a–a]
longitudo – *length* / Länge 2Ch 6,13[b–b]
luna crescens – *new moon* / zunehmender Mond Jes 14,12[a]
luxa – *put out of joint* / verrenke Nu 25,4[c]

M

magi – *magicians* / Magier Jes 2,6[a]
magnificus – *magnificent* / herrlich Ex 15,11[a]
maiestas – *majesty* / Hoheit Nu 23,21[d]
maj(or, oris) – *larger* / größer Gn 34,31[a]
male – *badly* / schlecht Da 4,19[a]
maledicta – *abused* / verflucht Jer 31,22[b–b]
malum – *evil* / Böses Ps 10,6/7[a–a]
mandatum – *order* / Befehl Ps 17,4[b]
mansuetus – *mild, gentle* / mild Jo 4,1
manus, us – *hand* / Hand Ps 68,32[c–c]
marg – *in the margin* / am Rand Lv 25,22[a]
marg(inalis) – *marginal* / marginal 2S 11,1[a]
margo, marginis – *margin* / Rand Hi 9,6[a]
m(asculinum) – *masculine* / maskulin Nu 34,6[c]
masculum – *male* / männlich Ex 13,13[a]
mavis – *you prefer* / du ziehst vor Prv 13,4[a]
m cs; metri causā – *on account of the metre* / wegen des Metrums Dt 32,9[c]
me – *me* / mich, a me – *from me* / von mir Jer 31,19[a]; Ps 22,2[b–b]
mediator – *mediator, intercessor* / Mittler Hi 16,20[a–a]
meditatur – *he thinks upon* / er sinnt auf Ps 10,6/7[a–a]
melior – *better* / besser 1R 7,18[d–d]
melius – *better* / besser Dt 32,18[b]
mendacium – *lie* / Lüge Ps 139,24[a]
mendax – *lying* / lügnerisch Ps 15,3[a]
mendosus – *incorrect* / fehlerhaft Esr 1,11[a–a]
mensa – *table* / Tisch 2S 9,11[c]
mensis, is – *month* / Monat Jos 5,10[b]
meritum – *reward* / Verdienst Ps 119,56[a]
Messias, ae – *Messiah* / Messias Nu 24,17[e]
metatheticum – *postpositive* / metathetisch Jos 10,24[e]
metropolis, eos – *capital* / Hauptstadt Nu 22,39[b–b]
metrum – *metre* / Metrum Na 3,17[b–b]
meus, a, um – *my* / mein Jer 31,19[a]
ministerium – *service* / Dienst Ps 26,8[b]
ministraverunt – *they have served* / sie haben gedient Ex 32,35[a]
min(or) – *smaller* / kleiner Gn 2,25[a]
misit – *he has sent* / er hat gesandt 1R 5,15[c]
mixtus, a, um – *mixed* / gemischt Ez 9,8[b]
mlt; multi, ae, a – *many* / viele Gn 2,18[a]
momordi – *I have bitten* / ich habe gebissen Hi 19,20[b]
mors, tis – *death* / Tod Jer 11,19[b]
morus – *mulberry tree* / Maulbeerbaum Jes 40,20[a]
mtr – metrum, i – *metre* / Metrum Ez 31,5[a–a]
mugire – *to low, to bellow* / brüllen Jer 31,39[d]
mulier – *wife, woman* / Frau Lv 18,21[b]
munus – *gift, bribe* / Geschenk 1R 13,13[b–b]
murus – *wall* / Mauer Ps 122,3[c]
mutanda, atum, atur – *to be changed, changed, it is changed* / zu ändern, geändert, er wird geändert Esr 1,9[b]
mutilatus, a, um – *mutilated* / verderbt Mi 1,10[a]

N

Nabataeenses – *Nabataean* / nabatäisch Da 4,13[a]
nab(ataeus, a, um; e) – *(in) Nabataean* / nabatäisch Dt 33,3[a–a]
narratum – *told* / erzählt 1R 11,19[a]

navis – *ship* / Schiff Jes 2,16[a]
ne – *lest* / damit nicht Ps 60,6[c]
necavi – *I have slain* / ich habe getötet Neh 13,25[a]
nectunt – *they weave* / sie weben Jer 5,26[a–a]
nefarii – *nefarious, impious* / gottlose Ps 119,23[a]
neglecto – *without regard to* / ohne Rücksicht auf Da 3,17[a]
neohb; neohebraicus, a, um – *modern Hebrew* / neuhebräisch Hi 18,3[a]
nequaquam – *not at all* / keineswegs Da 9,13[a]
neutrum – *neuter* / Neutrum Hi 31,11[a]
niger – *black* / schwarz Hi 3,5[a]
nil – *nothing* / nichts Jer 5,24[c]
nisi – *unless, but* / wenn nicht, als Jer 5,24[c]
nobiles – *highborn, superior* / Edle Jes 43,14[a]
noluerit – *he is unwilling* / er wollte nicht 1 Ch 28,7[a–a]
nom(en, inis) – *name* / Name Jos 15,25[a]
non – *not* / nicht Ex 23,5[a–a]
nona, ae – *ninth* / neunte Esr 9,4[b–b]
nonn(ulli, ae, a) – *some, several* / einige Gn 1,30[a]
nostrum – *our* / unser Esr 4,14[a]
nota – *note* / Bemerkung 2 S 11,1[a]
notum – *known* / bekannt Hi 33,27[a]
novum – *new* / neu Ps 115,12[a]
nubes – *cloud(s)* / Wolke(n) Nu 23,20[c–c]
nullus, ius – *not any* / keiner, ohne Hi 10,22[b–b]
num – *interrogative particle* / Fragepartikel Ex 2,25[a]
numerus, i – *number* / Zahl Ex 36,8[b]
nunc – *now* / jetzt Hi 9,6[a]
nuntius, ii – *messenger* / Bote Nu 22,18[a]

O

obducti, orum – *covered* / bedeckt Ps 68,31[b]
ob(elus, i) – *obelus* / Obelus Dt 4,22[a]
obiectum – *object* / Gegenstand Hi 17,6[a]
oblitus est – *he has forgotten* / er hat vergessen Jes 44,9[a]
obscure – *darkly* / dunkel Ex 23,5[a–a]
observatio – *observation* / Wahrnehmung Qoh 3,17[a]
obsistere – *to resist, to oppose* / sich widersetzen Hi 38,11[a–a]
obturare – *to block up* / verstopfer Hi 18,3[a]
offerebat – *he brought before* / er brachte dar 1 R 13,33[b–b]
omisso – *with omission of* / unter Auslassung von Est 9,29[a–a]
om(ittit, unt) – *it omits, they omit* / er läßt/sie lassen aus Gn 10,4[a]
omnis, e – *all, every* / jeder, alle Hi 10,8[a–a]
operati sunt – *they have worked* / sie haben gearbeitet Ps 73,7[b]
operuerunt – *they have covered* / sie haben bedeckt Ps 55,5[a]
oppositum – *opposite* / entgegengesetzt Da 4,5[a]
opt(ima) – *the best ones* / die besten Ez 16,47[a]
oratio, onis – *prayer* / Gebet Da 3,23[a]
ordinant, at – *they arrange, it arranges* / sie haben/er hat die Reihenfolge Ex 20,13[a]
ordo, inis – *order* / Ordnung, Reihenfolge Nu 36,11[a]
orig(inalis) – *original* / ursprünglich Gn 18,22[a–a]
orig(inaliter) – *originally* / ursprünglich Gn 4,7[b–b]
ortus, a, um – *arisen* / entstanden Ez 40,14[a]

P

paenituit me – *I have repented* / es hat mich gereut Jer 31,19[a]
paenultima – *the paenultimate (syllable)* / vorletzte (Silbe) Lv 18,28[a]
papyrus, i – *papyrus* / Papyrus Da 3,6[c]
par(allelismus, i) – *parallelism* / Parallelismus Dt 33,13[b]
pars, tis – *part* / Teil Ps 35,3[a]
particula, ae – *particle* / Partikel 1 S 2,27[a]
partim – *partly, in part* / teilweise Ex 36,8[b]
partitivum – *partitive* / partitiv Da 11,7[b–b]
pascuum, i – *pasture* / Weide Jer 6,2[a–a]
passim – *here and there* / da und dort Jer 2,33[b]
pass(ivum) – *passive* / Passiv Gn 45,2[a]
patronymicum – *patronymic* / Nennung des Vaters Nu 13,7[a–a]
paululum – *a little bit, trifle* / ein klein wenig Jes 57.17[b]
paulum – *a little, somewhat* / ein wenig Jer 49,34[a]
pavor – *fear* / Furcht Ps 55,5[a]
pc; pauci, ae, a – *a few* / wenige Gn 1,11[b]
pellis, is – *skin, hide* / Fell, Haut Neh 3,15[d]
perdiderunt – *they have destroyed* / sie haben zugrunde gerichtet Ps 35,12[a]
perduces – *you will bring through* / du wirst geleiten Ps 49,20[a]
perfectus – *perfect* / vollkommen Hi 10,8[a]
periphrasis, eos – *circumlocution* / Umschreibung Ex 14,20[a–a]
permlt; permulti, ae, a – *very many* / sehr viele 1 S 2,10[c]
pertinens, pertinet – *belonging to, it belongs to* / gehörend, er gehört Neh 13,28[a]
perturbatus, i – *disturbed, disordered* / in Unordnung gebracht Dt 26,17[a]
pessum data – *destroyed* / zugrunde gerichtet Na 3,11[b]
petent – *they will ask, they will desire* / sie werden fragen Ps 18,42[b–b]
pf; perfectum – *perfect* / Perfect Lv 18,28[a]
phoneticum – *phonetic* / phonetisch Hi 36,27[b]
pinguis – *fat* / fett Hi 33,25[a]
plaga – *blow, stroke* / Schlag Ps 39,11[a]
plerumque – *generally* / meistens Dt 31,16[c]
pl(uralis) – *plural* / Plural Gn 13,18[a]

plur(es, a) – *many* / mehrere Jos 19,47[c]
poetica – *poetic* / poetisch Hi 37,12[c]
populus, i – *people* / Volk Jer 33,13[a–a]
porta – *gate* / Tor Da 8,2[c–c]
possessio – *possession* / Besitz Hi 15,29[a]
post – *after* / nach Gn 14,1[d–d]
postea – *thereafter* / nachher Gn 47,5[a]
postquam – *after* / nachdem Cant 4,6[a]
potens, entis – *mighty* / mächtig Dt 32,15[f]
potius – *rather, preferably* / vielmehr Gn 48,20[b]
praebent, praebet – *they present, it presents* / sie bieten, sie bietet Ex 36,8[b]
praecedens – *preceding* / vorhergehend Mal 2,15[c]
praecones – *heralds* / Herolde Ex 36,6[a–a]
praedicabit – *he will praise* / er wird preisen Ps 22,9[a]
pr(aemitte, mittendum, mittit, mittunt) – *put before, to be put before, it puts before, they put before* / schicke voraus, vorauszuschicken, er schickt voraus, sie schicken voraus Gn 1,30[a]
praepos(itio, onis) – *preposition* / Präposition 2S 3,27[c]
praeter – *except* / außer Nu 22,22[c]
praeterea – *besides* / außerdem Ex 29,20[a]
prb; probabiliter – *probably* / wahrscheinlich Jer 2,16[b]
primogenitum – *first-born* / Erstgeburt Ex 13,13[a]
primus, a, um – *first* / erster 1Ch 7,15[c]
princeps, ipis – *chief* / Fürst Nu 24,17[e]
pro – *for, instead of* / für, anstelle Gn 11,31[c]
probavit – *he has tested, he has tried* / er hat geprüft Jes 66,16[b]
proclamaverunt – *they have cried out* / sie haben ausgerufen Ex 36,6[a–a]
procurrens – *jutting out* / vorragend Hi 39,8[a]
pron(omen) – *pronoun* / Pronomen, Fürwort 1S 1,17[a]
propago, inis – *shoot* / Ableger Ps 80,16[a]
proprius, a, um – *proper* / eigen Ex 2,1[a]
propter – *because of* / wegen Nu 5,26[b–b]
propterea – *therefore* / deswegen Da 7,15[a–a]
prosperitas, atis – *prosperity* / Wohlergehen Hi 20,20[a–a]
protectio, onis – *protection* / Schutz Ps 42,5[a–a]
prp; propositum – *it has been proposed* / es ist vorgeschlagen worden Jes 26,11[a]
prs; personalis, e – *personal* / Personal-, persönlich 1S 1,17[a]
ps(almus, i) – *psalm* / Psalm Ps 115,12[a]
pt; participium – *participle* / Partizip 1S 14,26[a]
pudicitia, ae – *decency* / Schamhaftigkeit Nu 31,18[a]
pulchra – *beautiful* / schön Nu 12,1[a]
pulvis, eris – *dust* / Staub Nu 23,10[c–c]
punct(um, i; a) – *point(s)* / Punkt(e) Gn 16,5[a]
pun(icus, a, um) – *Punic* / punisch Da 7,17[a]
purus – *pure* / rein Prv 26,28[b]

Q

quam – *than* / als Hi 4,19[a]
quamvis – *although* / obwohl Dt 29,4[c–c]
quasi – *as if, just as* / wie Jer 5,26[a–a]
quattuor – *four* / vier Ez 5,12[a]
qui, quae, quod; qui, quae, quae – *who, which* / der, die, das; die Nu 13,7[a–a]
quoad – *as to, as far as* / soweit, hinsichtlich 1Ch 27,4[b–b]
quocum – *with whom* / mit dem Hi 16,20[a–a]
quoties – *how often* / wie oft Hi 7,4[b]

R

radius – *beam, ray* / Strahl Jer 23,5[b]
rasura – *erasure* / Rasur Ex 36,29[b]
reatus – *fault* / Schuld Ex 32,35[a]
rebellaverunt – *they have rebelled* / sie haben sich aufgelehnt Nu 31,16[b–b]
recte – *correctly* / richtig Gn 31,46[a]
rectius – *more correct* / richtiger Jer 4,20[a]
rectus, a, um – *correct* / richtig Ez 32,6[a]
redii – *I have returned* / ich bin zurückgekehrt Da 4,33[d]
redime – *redeem* / erlöse Ps 12,8[b]
regalis – *royal, regal* / königlich Hi 12,18[a]
regens – *transitive; subject* / transitiv; Subjekt Ez 43,7[a]; Hi 31,18[a]
regulariter – *regularly* / regelmäßig Da 5,27[a]
relat(ivum) – *relative* / relativ 1S 14,21[a]
rel(iqui, ae, a) – *remaining* / die übrigen Jdc 14,2[a]
reliquum, i – *rest* / Rest Jes 9,6[a]
removeris – *you have removed* / du hast entfernt Ps 22,2[b–b]
repens – *creeping* / kriechend Jer 46,22[a–a]
repetitus, a, um – *repeated* / wiederholt Nu 25,8[a–a]
res, rerum – *things* / Dinge Gn 20,16[b–b]
restare – *to stand firm* / fortdauern Prv 11,7[f]
rete – *net* / Netz Jer 5,26[a–a]
retento – *retained* / unter Beibehaltung von Jer 18,14[b]
rex, regis – *king* / König Jos 15,9[a–a]
robur – *strength* / Stärke Jes 54,8[a]
Romani, orum – *Romans* / Römer Nu 24,24[b–b]
rufi – *reddish* / rötliche Sach 6,6[a–a]
rursus – *again* / wieder Jer 31,19[a]

S

saepe – *often* / oft Ex 21,28[b]
saepius – *more often* / öfter Jos 10,24[e]
saginati – *fattened* / gemästet Ps 37,20[a–a]
sagitta, ae – *arrow* / Pfeil Ps 64,4[a]
sagittarius – *bowman* / Bogenschütze Prv 26,10[b]

sal – *salt* / Salz Esr 4,14[a]
salus, utis – *salvation* / Heil Ps 22,2[b–b]
sam(aritanus, a, um) – *Samaritan* / samaritanisch Jos 17,7[b]
sanctificate – *sanctify, make holy* / heiligt 2Ch 35,3[b]
satiabor – *I will be sated* / ich werde mich sättigen Ps 16,11[a]
satiatus – *sated* / gesättigt Hi 10,15[a]
saxetum, i – *rocky area* / felsige Gegend Nu 20,19[a]
saxum – *rock* / Fels Hi 39,8[a]
scandendum – *to be read aloud* / zu skandieren Jo 2,9[a]
sciatis – *you know* / ihr wißt Hi 19,29[a]
scil(icet) – *namely* / nämlich Gn 27,40[a]
scribendum – *to be written* / zu schreiben Prv 22,17[b–b]
scriptor, oris – *writer, scribe* / Schreiber Hi 26,12[a]
se – *himself, itself* / sich Jer 33,13[a–a]
sec(undum) – *according to* / gemäß Jer 4,20[a]
secundus, a, um – *second* / zweiter Ez 8,3[d–d]
sed – *but* / aber Gn 22,14[a]
semel – *once, a single time* / einmal Jos 2,1[e]
semper – *always* / immer Gn 13,18[a]
senior – *elder* / älter 1S 19,20[b]
sensus, us – *meaning* / Sinn, Bedeutung Jer 10,5[a–a]
sententia – *opinion* / Meinung Jes 44,28[a]
septies – *seven times* / siebenmal Jos 2,1[e]
sepulchrum – *sepulcher, grave* / Grab Jes 53,9[c]
sepultura – *burial* / Begräbnis 2Ch 26,23[b]
sequitur – *it follows* / er folgt 2Ch 25,23[a–a]
sera – *bar (for fastening doors)* / Riegel 1Ch 12,16[b]
serpens – *snake* / Schlange Jer 46,22[a–a]
seu – *or* / oder Gn 38,29[a]
sexta, ae – sixth / sechste 2S 24,15[b–b]
sg; singularis – *singular* / Singular Gn 7,13[a]
si – *if* / wenn Ex 23,5[a–a]
sic – *so, thus* / so Gn 21,18[a]
silex – *flint* / Feuerstein Jer 18,14[b]
sim(ilis, e) – *similar* / ähnlich Gn 11,11[a]
simillima – *very similar* / sehr ähnlich 1Ch 28,20[b]
sine – *without* / ohne Gn 26,1[a]
sive – *or* / oder Ex 16,32[b]
sol(um) – *only* / nur Nu 16,24[a–a]
solus – *alone, only* / allein Dt 32,50[b]
sordes – *dirt, filth* / Schmutz Prv 10,20[b]
soror – *sister* / Schwester 1Ch 2,25[b]
sors – *lot* / Los Prv 12,9[a]
sperabunt, sperate – *they will hope, hope* / sie werden hoffen, hofft Ps 52,8[b–b]
spes, ei – *hope* / Hoffnung Ps 55,23[a]
splendor, oris – *splendor, brilliance* / Glanz Jer 23,5[b]
sq; sequens – *following* / folgend Ex 8,12[c]
sqq; sequentes – *following* / folgende Nu 3,12[b]
statim – *immediately* / sogleich, unmittelbar Hi 18,8[a]
stat(us) – *state* / Status 1S 12,23[b]
stella crinita – *comet* / Komet Nu 24,17[c]
stercilinium – *dunghill* / Misthaufen Na 1,14[c–c]
stich(us) – *stich* / Stichus, Vers Jdc 5,11[c]
stillare – *to drop, to drip* / tropfen lassen Hi 36,27[a–a]
stropha – *strophe* / Strophe Na 1,4[b]
studium – *zeal* / Eifer Prv 19,2[b]
sub – *under, beneath* / unter Ex 36,8[b]
subj(ectum) – *subject* / Subjekt 1S 20,33[b]
subsellia – *seats* / Sitze 2Ch 9,11[a]
subst(antivum) – *substantive, noun* / Substantiv 2S 19,43[b]
suff(ixum) – *suffix* / Suffix Gn 7,13[a]
sum – *I am* / ich bin Ps 88,9[b]
sumite – *take* / nehmt Ex 12,21[b–b]
summarium, ii – *summary* / Inhaltsangabe Da 5,25[a]
sunt – *they are* / sie sind Mi 1,10[a]
super – *above* / über Ps 56,3[c–c]
superesse – *to be left* / übrig sein Na 3,14[b]
supervacaneus – *needless, superfluous* / überflüssig, unnötig Da 10,13[a–a]
supra – *above* / oberhalb Jes 54,13[a]
suspensum – *raised* / hängend Jdc 18,30[a]
suus, a, um – *his* / sein Ps 33,17[a]
syr(iacus, a, um; e) – *(in) Syriac* / syrisch Jer 10,5[a–a]

T

tacuerit, tacui – *it was silent, I have been silent* / er hat/ich habe geschwiegen Ex 19,13[a–a]
talpa – *mole* / Maulwurf Ps 58,9[b]
tantum – *only* / nur Nu 8,16[a–a]
tarditas – *tardiness, slowness* / Verzögerung Prv 29,11[a]
taurus – *Taurus (astronomy)* / Taurus (Astronomie) Am 5,9[c]
te – *you* / dich, a te – *from you* / von dir Ps 16,2/3[b–b]
technicus – *technical* / technisch, Fach- Ez 41,6[c]
tegere – *to cover* / bedecken Hi 23,9[a]
tegimen – *covering, cover* / Bedeckung, Decke Na 2,4[a–a]
teg(i)mentum, i – *covering, cover* / Bedeckung, Decke Hi 23,9[a]
templum, i – *temple* / Tempel 2Ch 7,9[a]
ter – *thrice* / dreimal Jo 1,15[a]
terminus – *term* / Terminus, Ausdruck Ez 41,6[c]
terra – *land* / Land Nu 22,5[c]
tertius, ii – *third* / dritter Ez 40,7/8/9[b]
testiculati – *having their testicles* / mit Hoden Jer 5,8[b]
testis, is – *witness* / Zeuge Lv 18,11[a]
tetragrammaton – *Tetragrammaton* / Tetragramm 2S 2,27[a]
textor – *weaver* / Weber Jes 19,10[a]
textus – *text* / Text Mi 5,4[b–b]
threnus, i – *lamentation* / Leichenklagelied Ez 32,18[c]

tibi – *to you* / dir Dt 6,3[d]
titulus – *title* / Titel, Überschrift Prv 22,17[b–b]
tonitrus – *thunder* / Donner Jes 33,3[a]
tot(us, a, um) – *the whole* / ganz Dt 9,1[a]
tradit – *it renders, translates* / er übersetzt Dt 5,6[a]
traditio – *tradition* / Überlieferung Jes 52,14[c]
transcendere – *to transcend* / überschreiten, übertreten Hi 39,8[a]
transcriptio, onis – *transcription, transliteration* / Umschrift 2Ch 22,1[a]
transl(atio) – *translation* / Übersetzung Hab 3,2[a]
tr(anspone) – *transpose* / stelle um Gn 1,6[a]
tu – *you* / du Gn 20,16[b–b]
tum – *then, in that case* / dann Lv 17,4[d–d]
tumultuati sunt – *they have made a tumult* / sie haben gelärmt Da 6,16[b]
tumultuose – *tumultuously* / lärmend Da 6,7[a]
tunc – *then* / dann Jo 2,9[a]
turma, ae – *division* / Abteilung 1Ch 27,4[b–b]
tuus, a, um – *your* / dein Ps 17,15[b]
txt; textus – *text* / Text Dt 33,2[c]

U

ubi – *where* / wo Esr 8,16[c–c]
ubique – *everywhere* / überall Nu 2,6[a]
ug(ariticus, a, um; e) – *(in) Ugaritic* / ugaritisch Dt 1,44[b]
ulciscendo – *when I take vengeance* / wenn ich mich räche Hos 9,12[a]
ultima – *last* / letzte Nu 36,11[a]
ululatus – *howling, wailing* / Geschrei Jer 4,31[b]
umbra, ae – *shadow* / Schatten Ps 31,21[c]
una c(um) – *together with* / zusammen mit 1R 9,16[a]
unde – *wherefore* / weshalb Ez 28,13[c–c]
unus, a, um – *one* / einer Da 11,7[b–b]
urbs, urbis – *town, city* / Stadt Jer 39,3[b–b]
urentes – *burning* / feurige Nu 21,6[a]
usque ad – *(right) up to* / bis zu Ex 36,8[b]
ut – *as; so that* / wie; damit Gn 6,20[a] ; Hi 19,29[a]
uter, tris – *leather bottle* / lederner Schlauch Ps 33,7[a]
utrumque – *both, each* / beide Na 1,10/11[c–c]

V

vadum, i – *ford* / Furt Nu 21,11[a]
valde – *very much* / sehr Da 3,31[a]
vallis, is – *valley* / Tal Ps 84,7[b]
var(ia; varia lectio) – *variant; variant reading* / Variante 1R 7,18[d–d]
vasa – *vessels* / Gefäße Hi 21,24[a]
vb; verbum, i; verba, orum – *word(s)* / Wort; Wörter, Worte Ex 2,25[a]
vel – *or* / oder Gn 1,1[a]
venenum – *poison* / Gift Jer 11,19[b]
venerunt, veniet – *they have come, it will come* / sie sind gekommen, er wird kommen Da 6,7[a]
verba – *words* / Wörter Lv 10,18[a]
verbatim – *literally* / wörtlich Jos 16,10[a]
verberatio – *chastisement* / Prügel Hi 36,18[b]
verbotenus – *literally* / wortwörtlich Nu 10,11[a]
verb(um) – *verb* / Verb 1S 1,6[a]
vere – *verily, indeed* / wahrhaftig Hi 6,13[a]
veritas, atis – *truth* / Wahrheit Ps 7,12[a]
vers(io, onis) – *version, translation* / Übersetzung Esr 2,48[a]
v(ersus, us) – *verse* / Vers Lv 24,4[a]
versus, uum – *verses* / Verse Jer 19,2[a–a]
vertit – *it translates* / er übersetzt Dt 8,13[a]
vertunt – *they translate, they change* / sie übersetzen, sie verkehren Nu 12,1[b–b]; Jer 5,10[b–b]
vestimenta, orum – *garments* / Kleidungsstücke Da 3,21[a–a]
vestis – *garment* / Kleid 2R 23,7[b]
vetus – *old* / alt Nu 28,7[b]
vexant – *they torment* / sie quälen Hi 6,4[a]
via – *way* / Weg Ps 2,11/12[c]
vide, videns – *see, seeing* / siehe, sehend Jer 38,28[a]; Hi 10,15[a]
vid(entur, etur) – *they seem, it seems* / sie scheinen, es scheint Gn 10,4[b]
vindemiator – *Vindemiator (astronomy)* / Vindemiator (Astronomie) Am 5,9[e]
vindex – *liberator* / Erlöser Ps 4,2[b]
vinum – *wine* / Wein Nu 28,7[b]
vita, ae – *life* / Leben Ps 143,10[c]
vivum – *alive* / lebendig 2Ch 33,11[a]
vix – *hardly, scarcely* / kaum Hos 6,5[d]
vobis – *to you* / euch Ex 19,13[b]
vocales – *vowels* / Vokale 1Ch 11,22[b]
vocativus – *vocative* / Vokativ Ps 113,1[a]
vos – *yourselves* / euch 2Ch 35,3[b]
vox – *word* / Wort 2S 8,7[b]
vrb; verbum – *verb* / Verb Jdc 5,14[a]
vulva – *womb* / Mutterleib Ex 13,13[a]
vv; versus, uum – *verses* / Verse 1R 2,46[a]

Sigla / Siglen

Signs / Zeichen

\+ – *it adds, they add* / er fügt/sie fügen hinzu

\> – *is wanting in, is absent in* / fehlt in

* – *the form of the word is a probable conjecture* / das betreffende Wort ist durch Konjektur erschlossen

Manuscripts and Versions / Handschriften und Übersetzungen

α′ – *Aquila's Greek translation of the Old Testament* / Aquilas griechische Übersetzung des Alten Testaments

𝔄 – *The Arabic version of the Old Testament* / Arabische Übersetzung des Alten Testaments

C – *The Cairo Codex of the Hebrew Prophets* / Kairoer Prophetenkodex

ℭ – *A reading of one or several Hebrew manuscripts from the Cairo Geniza* / Lesart einer oder mehrerer hebräischer Handschriften aus der Kairoer Geniza

Ed, Edd – *One or several editions of the Hebrew Old Testament* / Eine bzw. mehrere Ausgaben des hebräischen Alten Testaments

𝔊 – *The Greek version of the Old Testament (Septuagint)* / Griechische Übersetzung des Alten Testaments (Septuaginta)

K – *The Ketib* / Ketib

L – *The Leningrad Codex of the Hebrew Old Testament* / Codex Leningradensis

𝔐 – *The Masoretic text of the Old Testament* / Masoretischer Text des Alten Testaments

Ms, Mss – *One or several medieval manuscripts of the Hebrew Old Testament* / Eine bzw. mehrere Handschriften des hebräischen Alten Testaments

Occ – *An Occidental reading* / Lesart der Masoreten des Westens

Or – *An Oriental reading* / Lesart der Masoreten des Ostens

Q – *The Qere* / Qere

𝔔 – *A reading of one or several Hebrew manuscripts from Qumran* / Lesart einer oder mehrerer hebräischer Handschriften aus Qumran

ɯ – *The Samaritan Pentateuch* / Samaritanischer Pentateuch

ɯ^{T} – *The Samaritan Targum of the Pentateuch* / Samaritanisches Pentateuchtargum

σ′ – *Symmachus' Greek translation of the Old Testament* / Symmachus' griechische Übersetzung des Alten Testaments

𝔖 – *The Syriac version of the Old Testament* / Syrische Übersetzung des Alten Testaments (Peschitta)

𝔗 – *The Targum(s)* / Targum(s)

θ′ – *Theodotion's Greek translation of the Old Testament* / Theodotions griechische Übersetzung des Alten Testaments

𝔙 – *The Vulgate* / Vulgata

Books of the Old Testament / Bücher des Alten Testaments

Gn Ex Lv Nu Dt

Jos Jdc 1 S 2 S 1 R 2 R

Jes Jer Ez Hos Jo Am Ob Jon Mi Na Hab Zeph Hag Sach Mal

Ps Hi Prv Ru Cant Qoh Thr Da Esr Neh 1 Ch 2 Ch

Apocryphal Deuterocanonicals and Pseudepigrapha / Apokryphen/Deuterokanonische Schriften und Pseudepigraphen

Est apokr 1 Makk Sir Jub

Books of the New Testament / Bücher des Neuen Testaments

Mt Mc Lc J Act

Rm 1 Ko 2 Ko G E Ph Kol 1 Th 2 Th 1 T 2 T Tt Phm Hbr Jc 1 P 2 P 1 J 2 J 3 J Jd

Apc

For all other symbols, consult Sigla et Compendia *in the* Prolegomena *to* Biblia Hebraica Stuttgartensia. / Für alle übrigen Siglen siehe die *Sigla et Compendia* in den *Prolegomena* der *Biblia Hebraica Stuttgartensia.*

INDEX LIBRORUM BIBLICORUM

GENESIS	בראשית	1
EXODUS	שמות	86
LEVITICUS	ויקרא	158
NUMERI	במדבר	209
DEUTERONOMIUM	דברים	283
JOSUA	יהושע	354
JUDICES	שפטים	399
SAMUEL	שמואל	443
REGES	מלכים	557
JESAIA	ישעיה	675
JEREMIA	ירמיה	780
EZECHIEL	יחזקאל	896
HOSEA	הושע	991
JOEL	יואל	1009
AMOS	עמוס	1015
OBADIA	עבדיה	1028
JONA	יונה	1031
MICHA	מיכה	1034
NAHUM	נחום	1044
HABAKUK	חבקוק	1049
ZEPHANIA	צפניה	1054
HAGGAI	חגי	1060
SACHARIA	זכריה	1063
MALEACHI	מלאכי	1081
PSALMI	תהלים	1087
IOB	איוב	1227
PROVERBIA	משלי	1275
RUTH	רות	1320
CANTICUM	שיר השירים	1325
ECCLESIASTES	קהלת	1336
THRENI	איכה	1354
ESTHER	אסתר	1367
DANIEL	דניאל	1381
ESRA	עזרא	1411
NEHEMIA	נחמיה	1430
CHRONICA	דברי הימים	1459

GENESIS בראשית

[ס֯א] 1 1 בְּרֵאשִׁ֖יתᵃ בָּרָ֣א אֱלֹהִ֑ים אֵ֥ת הַשָּׁמַ֖יִם וְאֵ֥ת הָאָֽרֶץ׃ 2 וְהָאָ֗רֶץ — ה̇ ג̇[1] ר״פ וב̇[2] מ״פ . ג בתור[3] . יג̇[4] ול̇[5] בליש . ח ר״פ[6]
הָיְתָ֥ה תֹ֙הוּ֙ וָבֹ֔הוּ וְחֹ֖שֶׁךְ עַל־פְּנֵ֣י תְה֑וֹם וְר֣וּחַ אֱלֹהִ֔ים מְרַחֶ֖פֶת עַל־פְּנֵ֥י — ב̇[7] . ב̇[8] . ב . ח ב̇[9] מנה בליש וכל שמואל דכות ב מ ה רוח יי . ל̇
3 4 הַמָּֽיִם׃ 3 וַיֹּ֥אמֶר אֱלֹהִ֖ים יְהִ֣י א֑וֹר וַֽיְהִי־אֽוֹר׃ 4 וַיַּ֧רְא אֱלֹהִ֛ים אֶת־ — כה̇[10] . ל̇
5 הָא֖וֹר כִּי־ט֑וֹב וַיַּבְדֵּ֣ל אֱלֹהִ֔ים בֵּ֥ין הָא֖וֹר וּבֵ֥ין הַחֹֽשֶׁךְ׃ 5 וַיִּקְרָ֨א — ג̇[11]
אֱלֹהִ֤ים ׀ לָאוֹר֙ י֔וֹם וְלַחֹ֖שֶׁךְ קָ֣רָא לָ֑יְלָה וַֽיְהִי־עֶ֥רֶב וַֽיְהִי־בֹ֖קֶר י֥וֹם — ל̇[12] , ל̇[13] . ו ב̇[14] מנה ס״פ בתור
6 אֶחָֽד׃ פ 6 וַיֹּ֣אמֶר אֱלֹהִ֔ים יְהִ֥י רָקִ֖יעַ בְּת֣וֹךְ הַמָּ֑יִם וִיהִ֣י מַבְדִּ֔יל — כה̇[10] ג̇[15] מנה בטע בעינ . ל̇ב
7 בֵּ֥ין מַ֖יִם לָמָֽיִםᵃ׃ 7 וַיַּ֣עַשׂ אֱלֹהִים֮ אֶת־הָרָקִיעַ֒ וַיַּבְדֵּ֗ל בֵּ֤ין הַמַּ֙יִם֙ אֲשֶׁר֙ — ל̇ . ד̇[10] . ג̇[11]
8 מִתַּ֣חַת לָרָקִ֔יעַ וּבֵ֣ין הַמַּ֔יִם אֲשֶׁ֖ר מֵעַ֣ל לָרָקִ֑יעַᵃ וַֽיְהִי־כֵֽןᵃ׃ 8 וַיִּקְרָ֧א — ב̇[17] . ו בעינ
אֱלֹהִ֛ים לָֽרָקִ֖יעַ שָׁמָ֑יִם וַֽיְהִי־עֶ֥רֶב וַֽיְהִי־בֹ֖קֶר י֥וֹם שֵׁנִֽי׃ פ — ל̇
9 וַיֹּ֣אמֶר אֱלֹהִ֗ים יִקָּו֨וּ הַמַּ֜יִם מִתַּ֤חַת הַשָּׁמַ֙יִם֙ אֶל־מָק֣וֹםᵃ אֶחָ֔ד וְתֵרָאֶ֖ה — כה̇[10] . ל̇ . ג̇[18] . ל̇[19]
10 הַיַּבָּשָׁ֑ה וַֽיְהִי־כֵֽןᵇ׃ 10 וַיִּקְרָ֨א אֱלֹהִ֤ים ׀ לַיַּבָּשָׁה֙ אֶ֔רֶץ וּלְמִקְוֵ֥ה הַמַּ֖יִם — ו בעינ . ל̇[20] . ל̇
11 קָרָ֣א יַמִּ֑ים וַיַּ֥רְא אֱלֹהִ֖ים כִּי־טֽוֹב׃ 11 וַיֹּ֣אמֶר אֱלֹהִ֗ים תַּֽדְשֵׁ֤א הָאָ֙רֶץ֙ — כה̇[10] . ל̇
ᵃדֶּ֔שֶׁא עֵ֚שֶׂבᵃ מַזְרִ֣יעַ זֶ֔רַע עֵ֣ץᵇ פְּרִ֞י עֹ֤שֶׂה פְּרִי֙ לְמִינ֔וֹᶜ אֲשֶׁ֥ר זַרְעוֹ־ב֖וֹ — ב . ב . ד̇[21]
12 עַל־הָאָ֑רֶץ וַֽיְהִי־כֵֽן׃ 12 וַתּוֹצֵ֨א הָאָ֜רֶץ דֶּ֠שֶׁא עֵ֣שֶׂב מַזְרִ֤יעַ זֶ֙רַע֙ לְמִינֵ֔הוּ — ו בעינ . ג ב מל וחד חס[22] . ב . יד̇[5]
13 וְעֵ֧ץ עֹֽשֶׂה־פְּרִ֛י אֲשֶׁ֥ר זַרְעוֹ־ב֖וֹ לְמִינֵ֑הוּ וַיַּ֥רְא אֱלֹהִ֖ים כִּי־טֽוֹב׃ 13 וַֽיְהִי־ — יד . ג ר״פ
14 עֶ֥רֶב וַֽיְהִי־בֹ֖קֶר י֥וֹם שְׁלִישִֽׁי׃ פ 14 וַיֹּ֣אמֶר אֱלֹהִ֗ים יְהִ֤י מְאֹרֹת֙ — כה̇[10] . ב חס
בִּרְקִ֣יעַ הַשָּׁמַ֔יִם לְהַבְדִּ֕יל בֵּ֥ין הַיּ֖וֹם וּבֵ֣ין הַלָּ֑יְלָה וְהָי֤וּ לְאֹתֹת֙ וּלְמ֣וֹעֲדִ֔ים — ב חד מל וחד חס
15 וּלְיָמִ֖ים וְשָׁנִֽים׃ 15 וְהָי֤וּ לִמְאוֹרֹת֙ בִּרְקִ֣יעַ הַשָּׁמַ֔יִם לְהָאִ֖יר עַל־הָאָ֑רֶץ — ב̇[23]
16 וַֽיְהִי־כֵֽן׃ 16 וַיַּ֣עַשׂ אֱלֹהִ֔ים אֶת־שְׁנֵ֥י הַמְּאֹרֹ֖ת הַגְּדֹלִ֑ים אֶת־הַמָּא֤וֹר — ו בעינ . ד̇[16] . יח פסוק את את ואת ואת . ב חס . ל̇

Cp 1 [1]Mm 1. [2]Mm 2. [3]Mm 3. [4]Mm 3139. [5]Mp sub loco. [6]Mm 4. [7]Jer 4,23, cf Mp sub loco. [8]Hi 38,19. [9]2 Ch 24,20. [10]Mm 5. [11]Mm 6. [12]Mm 3105. [13]וחד לחשך Hi 28,3. [14]Mm 200. [15]Mm 7. [16]Mm 1431. [17]Mm 2773. [18]Mm 3700. [19]Mm 736. [20]וחד לַיַּבָּשָׁה Ps 66,6. [21]Mm 722. [22]Mm 2645. [23]Qoh 6,3.

Cp 1,1 ᵃ Orig *Βρησιθ* vel *Βαρησηθ (-σεθ)*, Samar *bårāšit* ‖ **6** ᵃ huc tr 7ᵃ⁻ᵃ cf 𝔊 et 9.11.15.20.24.30 ‖ **7** ᵃ⁻ᵃ cf 6ᵃ; ins וירא אלהים כי־טוב cf 4.10.12.18.21.31 et 8 (𝔊) ‖ **9** ᵃ 𝔊 *συναγωγήν* = מִקְוֶה cf 10 מקוה המים ‖ ᵇ 𝔊 + *καὶ συνήχθη τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν καὶ ὤφθη ἡ ξηρά* = וַיִּקָּווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל־מִקְוֵיהֶם וַתֵּרָא הַיַּבָּשָׁה ‖ **11** ᵃ⁻ᵃ 𝔊𝔙 cj עשב c דשא ‖ ᵇ l c pc Mss ⅏𝔊𝔖𝔗ᴶ𝔙 וְעֵץ cf 12 ‖ ᶜ prb dl cf 12.

הַגָּדֹל֙ לְמֶמְשֶׁ֣לֶת הַיּ֔וֹם וְאֶת־הַמָּא֤וֹר הַקָּטֹן֙ לְמֶמְשֶׁ֣לֶת הַלַּ֔יְלָה וְאֵ֖ת ג̇²⁴. ל̇. ג̇²⁴
17 הַכּוֹכָבִֽים׃ 17 וַיִּתֵּ֥ן אֹתָ֛ם אֱלֹהִ֖ים בִּרְקִ֣יעַ הַשָּׁמָ֑יִם לְהָאִ֖יר עַל־הָאָֽרֶץ׃
18 וְלִמְשֹׁל֙ 18 בַּיּ֣וֹם וּבַלַּ֔יְלָה וּֽלֲהַבְדִּ֔יל בֵּ֥ין הָא֖וֹר וּבֵ֣ין הַחֹ֑שֶׁךְ וַיַּ֥רְא אֱלֹהִ֖ים ל̇ וחס. ה̇²⁵. ב̇²⁶
19 20 כִּי־טֽוֹב׃ 19 וַֽיְהִי־עֶ֥רֶב וַֽיְהִי־בֹ֖קֶר י֥וֹם רְבִיעִֽי׃ פ 20 וַיֹּ֣אמֶר ג̇ ר״פ. ל̇. כ̇ה̇²⁷ ג̇²⁸ מנה בטע בעינ
אֱלֹהִ֔ים יִשְׁרְצ֣וּ הַמַּ֔יִם שֶׁ֖רֶץ נֶ֣פֶשׁ חַיָּ֑ה וְעוֹף֙ יְעוֹפֵ֣ף עַל־הָאָ֔רֶץ עַל־פְּנֵ֖י ל̇²⁹. ב̇. כ̇א̇ פסוק על על ומילה חדה ביניה³⁰
21 רְקִ֥יעַ הַשָּׁמָֽיִם׃[a] 21 וַיִּבְרָ֣א אֱלֹהִ֔ים אֶת־הַתַּנִּינִ֖ם הַגְּדֹלִ֑ים וְאֵ֣ת כָּל־נֶ֣פֶשׁ ב̇. ג̇ חס בתור³¹
הַֽחַיָּ֣ה ׀ הָֽרֹמֶ֡שֶׂת אֲשֶׁר֩ שָׁרְצ֨וּ הַמַּ֜יִם לְמִֽינֵהֶ֗ם[a] וְאֵ֨ת כָּל־ע֤וֹף כָּנָף֙ לְמִינֵ֔הוּ ג̇. י̇ד̇
22 וַיַּ֥רְא אֱלֹהִ֖ים כִּי־טֽוֹב׃ 22 וַיְבָ֧רֶךְ אֹתָ֛ם אֱלֹהִ֖ים לֵאמֹ֑ר פְּר֣וּ וּרְב֗וּ ה̇ בתור³²
23 וּמִלְא֤וּ אֶת־הַמַּ֙יִם֙ בַּיַּמִּ֔ים וְהָע֖וֹף יִ֥רֶב בָּאָֽרֶץ׃ 23 וַֽיְהִי־עֶ֥רֶב וַֽיְהִי־בֹ֖קֶר ד̇. ה̇³³. ג̇³⁴. ב̇. ג̇ ר״פ
24 י֥וֹם חֲמִישִֽׁי׃ פ 24 וַיֹּ֣אמֶר אֱלֹהִ֗ים תּוֹצֵ֨א הָאָ֜רֶץ נֶ֤פֶשׁ חַיָּה֙ לְמִינָ֔הּ ל̇. כ̇ה̇²⁷
25 בְּהֵמָ֛ה וָרֶ֥מֶשׂ וְחַֽיְתוֹ־אֶ֖רֶץ לְמִינָ֑הּ וַֽיְהִי־כֵֽן׃ 25 וַיַּ֣עַשׂ אֱלֹהִים֩ אֶת־חַיַּ֨ת ל̇. ו̇ בעינ. ד̇³⁵. י̇ בליש³⁶
הָאָ֜רֶץ לְמִינָ֗הּ וְאֶת־הַבְּהֵמָה֙ לְמִינָ֔הּ וְאֵ֛ת כָּל־רֶ֥מֶשׂ הָֽאֲדָמָ֖ה לְמִינֵ֑הוּ י̇ד̇
26 וַיַּ֥רְא אֱלֹהִ֖ים כִּי־טֽוֹב׃ 26 וַיֹּ֣אמֶר אֱלֹהִ֔ים נַֽעֲשֶׂ֥ה אָדָ֛ם בְּצַלְמֵ֖נוּ כ̇ה̇²⁷ ג̇²⁸ מנה בטע בעינ
כִּדְמוּתֵ֑נוּ[a] וְיִרְדּוּ֩ בִדְגַ֨ת הַיָּ֜ם וּבְע֣וֹף הַשָּׁמַ֗יִם וּבַבְּהֵמָה֙ וּבְכָל־[b]הָאָ֔רֶץ ג̇. ה̇ פסוק ובכל ובכל³⁷
27 וּבְכָל־הָרֶ֖מֶשׂ הָֽרֹמֵ֥שׂ עַל־הָאָֽרֶץ׃ 27 וַיִּבְרָ֨א אֱלֹהִ֤ים ׀ אֶת־הָֽאָדָם֙ ב̇
28 בְּצַלְמ֔וֹ[a] בְּצֶ֥לֶם אֱלֹהִ֖ים בָּרָ֣א אֹת֑וֹ זָכָ֥ר וּנְקֵבָ֖ה בָּרָ֥א אֹתָֽם׃ 28 וַיְבָ֣רֶךְ ל̇. ג̇³⁸. ה̇ בתור³²
אֹתָם֮ אֱלֹהִים֒ וַיֹּ֨אמֶר לָהֶ֜ם אֱלֹהִ֗ים פְּר֥וּ וּרְב֛וּ וּמִלְא֥וּ אֶת־הָאָ֖רֶץ וְכִבְשֻׁ֑הָ כ̇ב̇³⁹ וכל ד״ה ועזרא דכות ב̇ מ̇ ה̇ חס בליש. ד̇. ל̇ וחס
וּרְד֞וּ בִּדְגַ֤ת הַיָּם֙ וּבְע֣וֹף הַשָּׁמַ֔יִם[a] וּבְכָל־חַיָּ֖ה[b] הָֽרֹמֶ֥שֶׂת עַל־הָאָֽרֶץ׃ ג̇. ג̇
29 29 וַיֹּ֣אמֶר אֱלֹהִ֗ים הִנֵּה֩ נָתַ֨תִּי לָכֶ֜ם אֶת־כָּל־עֵ֣שֶׂב ׀ זֹרֵ֣עַ זֶ֗רַע אֲשֶׁר֙ עַל־ כ̇ה̇²⁷
פְּנֵ֣י כָל־הָאָ֔רֶץ וְאֶת־כָּל־הָעֵ֛ץ אֲשֶׁר־בּ֥וֹ פְרִי־עֵ֖ץ זֹרֵ֣עַ זָ֑רַע לָכֶ֥ם יִֽהְיֶ֖ה ב̇⁴⁰
30 לְאָכְלָֽה׃ 30 וּֽלְכָל־חַיַּ֣ת הָ֠אָרֶץ וּלְכָל־ע֨וֹף הַשָּׁמַ֜יִם וּלְכֹ֣ל ׀ רוֹמֵ֣שׂ ד̇ ר״פ. ל̇ ר״פ³². י̇ בליש³⁶. ל̇. ב̇ מל
עַל־הָאָ֗רֶץ אֲשֶׁר־בּוֹ֙ נֶ֣פֶשׁ חַיָּ֔ה אֶת־[a]כָּל־יֶ֥רֶק עֵ֖שֶׂב לְאָכְלָ֑ה וַֽיְהִי־כֵֽן׃ ו̇ בעינ
31 31 וַיַּ֤רְא אֱלֹהִים֙ אֶת־כָּל־אֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֔ה וְהִנֵּה־ט֖וֹב מְאֹ֑ד וַֽיְהִי־עֶ֥רֶב וַֽיְהִי־ ל̇
בֹ֖קֶר י֥וֹם הַשִּׁשִּֽׁי׃ פ 2 1 וַיְכֻלּ֛וּ הַשָּׁמַ֥יִם וְהָאָ֖רֶץ וְכָל־צְבָאָֽם׃ 2 ל̇. ל̇. ד̇¹. י̇

[24]Mm 3428. [25]Mm 2309. [26]Mm 714. [27]Mm 5. [28]Mm 7. [29]וחד וישרצו Ex 1,7. [30]Mm 686. [31]Mm 8. [32]Mp sub loco. [33]Mm 720. [34]Mm 726. [35]Mm 1431. [36]Mm 9. [37]Mm 2543. [38]Mm 10. [39]Mm 11. [40]Lv 23,40. Cp 2 [1]Mm 13.

20 [a] 𝔊 + *καὶ ἐγένετο οὕτως*, ins ויהי־כן cf 6[a] ‖ **21** [a] 𝔐 ניהם— cf 𝔊𝔙; frt l נֵהֶם— cf 4,4[a] ‖ **26** [a] 𝔐 וכ׳ cf 𝔊𝔙 ‖ [b] 𝔖 + *ḥjwt'*, ins חַיַּת ‖ **27** [a] > 𝔊*, frt dl ‖ **28** [a] 𝔊 + *καὶ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ πάσης τῆς γῆς*; 𝔖 + *wbb'jr'*, ins ובבהמה cf 26 ‖ [b] 𝔐 החיה ‖ **30** [a] nonn Mss 𝔊 וְאֵת; prb pr נָתַתִּי cf 9,3.

2 וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי[a] מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם — ל . ב חס[2]
3 הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה׃ 3 וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם — ב . ג
הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־בָּרָא אֱלֹהִים — ב . ג בתור[3]
ס[ו] לַעֲשׂוֹת׃ פ 4 אֵלֶּה[a] תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבָּרְאָם[b] — ד ר"פ[4] . ב מל . ל
5 בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְהוָה אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמָיִם[c]׃ 5 וְכֹל ׀ שִׂיחַ הַשָּׂדֶה — ד[5] . ג[6] ר"פ וכל ופ אות וחד מן ה ר"פ בסיפ וחד מן י ר"פ וכל ומ"פ וכל . ה
טֶרֶם יִהְיֶה בָאָרֶץ וְכָל־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה טֶרֶם יִצְמָח כִּי לֹא הִמְטִיר יְהוָה — ל
6 אֱלֹהִים עַל־הָאָרֶץ וְאָדָם אַיִן לַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָמָה׃ 6 וְאֵד יַעֲלֶה מִן־ — ט . ל זקף פת[7] . ב חד חס וחד מל[8]
7 הָאָרֶץ וְהִשְׁקָה אֶת־כָּל־פְּנֵי־הָאֲדָמָה׃ 7 וַיִּיצֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־ — ג[9] . ב חד חס וחד מל
הָאָדָם עָפָר מִן־הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ — ל . ל
8 חַיָּה׃ 8 וַיִּטַּע יְהוָה אֱלֹהִים גַּן־בְּעֵדֶן מִקֶּדֶם וַיָּשֶׂם שָׁם אֶת־הָאָדָם אֲשֶׁר — ג . פד לג מנה בתור
9 יָצָר׃ 9 וַיַּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים מִן־הָאֲדָמָה כָּל־עֵץ נֶחְמָד לְמַרְאֶה וְטוֹב — ל . ל[10] . ב[11] . ב[12] . יז[13]
10 לְמַאֲכָל וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגָּן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע׃ 10 וְנָהָר יֹצֵא — ל . ד[14] . ב דמטע[15]
11 מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת־הַגָּן וּמִשָּׁם יִפָּרֵד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רָאשִׁים׃ 11 שֵׁם — ח[16] . ב[17] . כ . ד בתור
הָאֶחָד פִּישׁוֹן הוּא הַסֹּבֵב אֵת כָּל־אֶרֶץ הַחֲוִילָה[a] אֲשֶׁר־שָׁם הַזָּהָב׃ — יא זוגין בטע[18] . ב חס[19]
12 וּזֲהַב הָאָרֶץ הַהִוא טוֹב[a] שָׁם הַבְּדֹלַח וְאֶבֶן הַשֹּׁהַם׃ 13 וְשֵׁם־הַנָּהָר — ל ובטע[20] . ב . יג ר"פ[21]
14 הַשֵּׁנִי גִּיחוֹן הוּא הַסּוֹבֵב אֵת כָּל־אֶרֶץ כּוּשׁ׃ 14 וְשֵׁם הַנָּהָר הַשְּׁלִישִׁי — ג מל וג חס . יא זוגין בטע[18] . יג ר"פ[21]
חִדֶּקֶל הוּא הַהֹלֵךְ קִדְמַת אַשּׁוּר וְהַנָּהָר הָרְבִיעִי הוּא פְרָת׃ — ל[22]
15 וַיִּקַּח יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם וַיַּנִּחֵהוּ בְגַן־עֵדֶן לְעָבְדָהּ וּלְשָׁמְרָהּ׃ — ב וחס[23] . ל . ל
16 וַיְצַו יְהוָה אֱלֹהִים עַל־הָאָדָם לֵאמֹר מִכֹּל עֵץ־הַגָּן אָכֹל תֹּאכֵל׃ — ג וכל על האדם ועל הבהמה דכות[24] . יז[25]
17 וּמֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְּיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת — ל[26]
18 תָּמוּת׃ 18 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לֹא־טוֹב הֱיוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂה[a]־ — ד בעינ[27]
19 לּוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ׃ 19 וַיִּצֶר יְהוָה אֱלֹהִים[a] מִן־הָאֲדָמָה[b] כָּל־חַיַּת הַשָּׂדֶה — ב חד חס וחד מל[27] . יג פסוק כל כל וכל
וְאֵת כָּל־עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיָּבֵא אֶל־הָאָדָם לִרְאוֹת מַה־יִּקְרָא־לוֹ וְכֹל — נא[28] וח מנה בתור . ל
20 אֲשֶׁר יִקְרָא־לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה[c] הוּא שְׁמוֹ׃ 20 וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁמוֹת — ג . ט מל בתור[29]

[2] Mm 14. [3] Mm 3. [4] Mm 48. [5] Mm 2360. [6] Okhl 316. [7] Mm 3699. [8] וחד לאדו Hi 36,27. [9] Mm 3048. [10] וחד וַיַּצְמַח Ez 17,6. [11] Prv 21,20. [12] Mm 2878. [13] Mm 1088. [14] Mm 2273. [15] Mm 3227. [16] Mm 1349. [17] Prv 19,4. [18] Mm 915. [19] Mm 3684. [20] Mm 3843. [21] Mm 33. [22] וחד חִדָּקֶל Da 10,4. [23] Mm 1964. [24] Mm 15. [25] Mm 787. [26] וחד אָכְלְךָ Lv 25,37. [27] Mp sub loco. [28] Mm 639. [29] Mm 834.

Cp 2,2 [a] 𝔐𝔊𝔖 הַשִּׁשִּׁי ‖ **4** [a] 𝔊 *αὕτη ἡ βίβλος* cf 5,1 ‖ [b] frt l בְּבָרְאָם אֱלֹהִים ‖ [c–c] 𝔐𝔖 שָׁמַיִם וָאָרֶץ ‖ **11** [a] 𝔐^Mss ח׳ ‖ **12** [a] Ms 𝔐 + מאד ‖ **18** [a] sic L, mlt Mss Edd ־ֶה ‖ **19** [a] 𝔐𝔊 + עוֹד ‖ [b] ins c 𝔐 אֶת ‖ [c–c] frt add.

ג לְכָל־הַבְּהֵמָה֙ וּלְע֣וֹף[a] הַשָּׁמַ֔יִם וּלְכֹ֖ל חַיַּ֣ת הַשָּׂדֶ֑ה וּלְאָדָ֕ם[b] לֹֽא־מָצָ֥א

ג[30]. ג וכל על האדם ועל הבהמה דכות[31]. ג — עֵ֖זֶר כְּנֶגְדּֽוֹ׃ 21 וַיַּפֵּל֩ יְהוָ֨ה אֱלֹהִ֧ים ׀ תַּרְדֵּמָ֛ה עַל־הָאָדָ֖ם וַיִּישָׁ֑ן וַיִּקַּ֗ח 21

ב בתור . ל — אַחַת֙ מִצַּלְעֹתָ֔יו וַיִּסְגֹּ֥ר בָּשָׂ֖ר תַּחְתֶּֽנָּה׃ 22 וַיִּבֶן֩ יְהוָ֨ה אֱלֹהִ֧ים ׀ אֶֽת־הַצֵּלָ֛ע 22

ד ב חס וב מל[32]. יב בטע ר״פ ה מנה בתור — אֲשֶׁר־לָקַ֥ח מִן־הָאָדָ֖ם לְאִשָּׁ֑ה וַיְבִאֶ֖הָ אֶל־הָאָדָֽם׃ 23 וַיֹּאמֶר֮ הָֽאָדָם֒ 23

ח[33] — זֹ֣את הַפַּ֗עַם עֶ֚צֶם מֵֽעֲצָמַ֔י וּבָשָׂ֖ר מִבְּשָׂרִ֑י

ב . כא[34]. ל — לְזֹאת֙ יִקָּרֵ֣א אִשָּׁ֔ה כִּ֥י מֵאִ֖ישׁ[a] לֻֽקֳחָה־זֹּֽאת׃

ל . ג — 24 עַל־כֵּן֙ יַֽעֲזָב־אִ֔ישׁ אֶת־אָבִ֖יו וְאֶת־אִמּ֑וֹ וְדָבַ֣ק בְּאִשְׁתּ֔וֹ וְהָי֖וּ[a] לְבָשָׂ֥ר 24

ד מל ב דגש וב רפי[35] — אֶחָֽד׃ 25 וַיִּֽהְי֤וּ שְׁנֵיהֶם֙ עֲרוּמִּ֔ים[a] הָֽאָדָ֖ם וְאִשְׁתּ֑וֹ וְלֹ֖א יִתְבֹּשָֽׁשׁוּ׃ 25

ל[1] — 3 1 וְהַנָּחָשׁ֙ הָיָ֣ה עָר֔וּם מִכֹּל֙ חַיַּ֣ת הַשָּׂדֶ֔ה אֲשֶׁ֥ר עָשָׂ֖ה יְהוָ֣ה אֱלֹהִ֑ים 3

ו[2] — וַיֹּ֙אמֶר֙ אֶל־הָ֣אִשָּׁ֔ה אַ֚ף[a] כִּֽי־אָמַ֣ר אֱלֹהִ֔ים לֹ֣א תֹֽאכְל֔וּ מִכֹּ֖ל עֵ֥ץ הַגָּֽן׃

ג[3] — 2 וַתֹּ֥אמֶר הָֽאִשָּׁ֖ה אֶל־הַנָּחָ֑שׁ מִפְּרִ֥י[a] עֵֽץ[b]־הַגָּ֖ן נֹאכֵֽל׃ 3 וּמִפְּרִ֣י הָעֵץ֮[a] 2 3

ו[2] — אֲשֶׁ֣ר בְּתוֹךְ־הַגָּן֒ אָמַ֣ר אֱלֹהִ֗ים לֹ֤א תֹֽאכְלוּ֙ מִמֶּ֔נּוּ וְלֹ֥א תִגְּע֖וּ בּ֑וֹ פֶּן־

ד ג חס וחד מל[4]. ד ג חס וחד מל[4]. ל — תְּמֻתֽוּן׃ 4 וַיֹּ֥אמֶר הַנָּחָ֖שׁ אֶל־הָֽאִשָּׁ֑ה לֹֽא־מ֖וֹת תְּמֻתֽוּן׃ 5 כִּ֚י יֹדֵ֣עַ 4 5

יג . ג[5] — אֱלֹהִ֔ים כִּ֗י בְּיוֹם֙ אֲכָלְכֶ֣ם מִמֶּ֔נּוּ וְנִפְקְח֖וּ עֵֽינֵיכֶ֑ם וִהְיִיתֶם֙ כֵּֽאלֹהִ֔ים יֹדְעֵ֖י

לא פסוק כי וכי[6] — ט֥וֹב וָרָֽע׃ 6 וַתֵּ֣רֶא הָֽאִשָּׁ֡ה כִּ֣י טוֹב֩ הָעֵ֨ץ לְמַאֲכָ֜ל וְכִ֧י תַֽאֲוָה־ה֣וּא 6

ד ב פת וב קמ ול[7] בליש . ל — לָעֵינַ֗יִם וְנֶחְמָ֤ד הָעֵץ֙[a] לְהַשְׂכִּ֔יל וַתִּקַּ֥ח מִפִּרְי֖וֹ וַתֹּאכַ֑ל וַתִּתֵּ֧ן גַּם־לְאִישָׁ֛הּ

ל . ו[8]. ל וחס . ל — עִמָּ֖הּ וַיֹּאכַֽל[b]׃ 7 וַתִּפָּקַ֙חְנָה֙ עֵינֵ֣י שְׁנֵיהֶ֔ם וַיֵּ֣דְע֔וּ כִּ֥י עֵירֻמִּ֖ם הֵ֑ם וַֽיִּתְפְּרוּ֙ 7

ב כת ה . ל וחס — עֲלֵ֣ה[a] תְאֵנָ֔ה וַיַּעֲשׂ֥וּ לָהֶ֖ם חֲגֹרֹֽת׃ 8 וַֽיִּשְׁמְע֞וּ אֶת־ק֨וֹל יְהוָ֧ה אֱלֹהִ֛ים 8

ל . ל . ג[1] ב[9] מנה בתור — מִתְהַלֵּ֥ךְ בַּגָּ֖ן לְר֣וּחַ הַיּ֑וֹם וַיִּתְחַבֵּ֨א הָֽאָדָ֜ם וְאִשְׁתּ֗וֹ מִפְּנֵי֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהִ֔ים

ב . ל ומל — בְּת֖וֹךְ עֵ֥ץ הַגָּֽן׃ 9 וַיִּקְרָ֛א יְהוָ֥ה אֱלֹהִ֖ים אֶל־הָֽאָדָ֑ם וַיֹּ֥אמֶר ל֖וֹ אַיֶּֽכָּה׃ 9

ב חס . ג[10]. ח[11] בטע וכל זקף אתנח וס״פ דכות ב מ א — 10 וַיֹּ֕אמֶר אֶת־קֹלְךָ֥ שָׁמַ֖עְתִּי בַּגָּ֑ן וָאִירָ֛א[a] כִּֽי־עֵירֹ֥ם אָנֹ֖כִי וָאֵחָבֵֽא׃ 10

ג . ג[12]. ב מל בתור — 11 וַיֹּ֕אמֶר מִ֚י הִגִּ֣יד לְךָ֔ כִּ֥י עֵירֹ֖ם אָ֑תָּה הֲמִן־הָעֵ֗ץ אֲשֶׁ֧ר צִוִּיתִ֛יךָ לְבִלְתִּ֥י 11

ל — אֲכָל־מִמֶּ֖נּוּ אָכָֽלְתָּ׃ 12 וַיֹּ֖אמֶר הָֽאָדָ֑ם הָֽאִשָּׁה֙ אֲשֶׁ֣ר נָתַ֣תָּה עִמָּדִ֔י הִ֛וא 12

ד בעינ . ה[13] — נָֽתְנָה־לִּ֥י מִן־הָעֵ֖ץ וָאֹכֵֽל׃ 13 וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֧ה אֱלֹהִ֛ים לָאִשָּׁ֖ה מַה־זֹּ֣את 13

[30]Mm 16. [31]Mm 15. [32]Mm 3861. [33]Mm 527. [34]Mm 17. [35]Mm 18. Cp 3 [1]Mp sub loco. [2]Mm 19. [3]Mm 3184. [4]Mm 20. [5]Mm 21. [6]Mm 2059. [7]Mm 3598. [8]Mm 3174. [9]Mm 3083. [10]Mm 3541. [11]Mm 1571. [12]Mm 949. [13]Mm 867.

20 [a] l c nonn Mss 𝔊𝔖𝔗[J]𝔙 וּלְכָל־עוֹף ‖ [b] l וְלָאָ׳ ‖ **23** [a] 𝔐𝔊𝔗 הָ־ ‖ **24** [a] 𝔊(𝔖𝔗[J]𝔙) + *οἱ δύο* = שְׁנֵיהֶם cf 𝔐 ‖ **25** [a] L ו min ‖ **Cp 3,1** [a] l הַאַף? ‖ **2** [a] 𝔊[A] *ἀπὸ παντός* ‖ [b] 𝔖 *'jln' ... klhwn* = כָּל־עֵץ ‖ **3** [a] 𝔐 + הזה ‖ **6** [a] > 𝔊𝔙 ‖ [b] 𝔐𝔊 וַיֹּאכְלוּ ‖ **7** [a] nonn Mss 𝔐 𝔊𝔗[J]𝔙 עֲלֵי ‖ **10** [a] 𝔖 *whzjt* = וָאֵרָא.

14 עָשִׂית וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַנָּחָשׁ הִשִּׁיאַנִי וָאֹכֵל׃ 14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים ׀ ל. ד בעינ
אֶל־הַנָּחָשׁ

כִּי עָשִׂיתָ זֹּאת אָרוּר אַתָּה ᵃמִכָּל־הַבְּהֵמָה וּמִכֹּלᵃ חַיַּת הַשָּׂדֶה
עַל־גְּחֹנְךָ תֵלֵךְ וְעָפָר תֹּאכַל כָּל־יְמֵי חַיֶּיךָ׃ ל וחס
15 וְאֵיבָה ׀ אָשִׁית בֵּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין זַרְעֲךָ וּבֵין זַרְעָהּ ל. ל
הוּא יְשׁוּפְךָ רֹאשׁ וְאַתָּה תְּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב׃ ס ל. ל. ג ס״פ
16 אֶלᵃ־הָאִשָּׁה אָמַר ל ר״פ
הַרְבָּה אַרְבֶּה עִצְּבוֹנֵךְ וְהֵרֹנֵךְᵇ בְּעֶצֶבᶜ תֵּלְדִי בָנִים ג[14]
ᵈוְאֶל־אִישֵׁךְ תְּשׁוּקָתֵךְ וְהוּא יִמְשָׁל־בָּךְᵈ׃ ס ל. ג מל ול בליש
17 וּלְאָדָםᵃ אָמַר כִּי־שָׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְׁתֶּךָ וַתֹּאכַל מִן־הָעֵץ אֲשֶׁר ג. יז שמיעה לקול[15]
צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ ב מל בתור
אֲרוּרָה הָאֲדָמָה בַּעֲבוּרֶךָ
בְּעִצָּבוֹן תֹּאכְלֶנָּהᵇ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ׃ ל. ב[16]
18 וְקוֹץ וְדַרְדַּר תַּצְמִיחַ לָךְ וְאָכַלְתָּ אֶת־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה׃ ג ומל[17]. ל. ב[18]
19 בְּזֵעַת אַפֶּיךָ תֹּאכַל לֶחֶם ל
עַד שׁוּבְךָ אֶל־הָאֲדָמָה כִּי מִמֶּנָּה לֻקָּחְתָּ ל. ו[19]. ל
כִּי־עָפָר אַתָּה וְאֶל־עָפָר תָּשׁוּב׃ כו מלעיל. ב
20 וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ חַוָּה כִּי הִוא הָיְתָה אֵם כָּל־חָי׃ 21 וַיַּעַשׂ ג. ז בתור[20]. ב ס״פ[21]
ס [3] יְהוָה אֱלֹהִים לְאָדָםᵃ וּלְאִשְׁתּוֹ כָּתְנוֹת עוֹר וַיַּלְבִּשֵׁם׃ פ 22 וַיֹּאמֶר ׀ ב מל[22]. ב וחס. ד בעינ
יְהוָה אֱלֹהִים הֵן הָאָדָם הָיָה כְּאַחַד מִמֶּנּוּ לָדַעַת טוֹב וָרָע וְעַתָּה ׀ פֶּן־ יב[23]
23 יִשְׁלַח יָדוֹ וְלָקַח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וָחַי לְעֹלָם׃ 23 וַיְשַׁלְּחֵהוּ יְהוָה יח[24] חס ׳ מנה בתור. ד
24 אֱלֹהִים מִגַּן־עֵדֶן לַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר לֻקַּח מִשָּׁם׃ 24 וַיְגָרֶשׁ אֶת־ ה[25]. יב פסוק את את ואת את
הָאָדָם וַיַּשְׁכֵּןᵃ מִקֶּדֶם לְגַן־עֵדֶןᵇ אֶת־הַכְּרֻבִים וְאֵת לַהַט הַחֶרֶב ב. כל אורית חס[26]. ל
הַמִּתְהַפֶּכֶת לִשְׁמֹר אֶת־דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים׃ ס ל

[14] Mm 22. [15] Mm 23. [16] Mm 2783. [17] Mm 4020 [18] Ho 10,8. [19] Mm 24. [20] Mm 381. [21] Mm 3433. [22] Mp sub loco. [23] Mm 361. [24] Mm 25. [25] Mm 1496. [26] Mm 543.

14 ᵃ⁻ᵃ מכל־הבהמה ו frt add ‖ **16** ᵃ l c 𝔐𝔊𝔖𝔙 ואל ‖ ᵇ frt l c 𝔐 וְהֵרְיוֹנֵךְ; 𝔊 *καὶ τὸν στεναγμόν σου* = וְהֶגְיֵנֵךְ ‖ ᶜ 𝔐 בעצבון ‖ ᵈ⁻ᵈ cf 4,7ᵇ⁻ᵇ ‖ **17** ᵃ l וְלָא׳ ‖ ᵇ l תַּעַבְדֶנָּה ‖ **21** ᵃ cf 17ᵃ ‖ **24** ᵃ 𝔊 + *αὐτόν* = אֹתוֹ ‖ ᵇ 𝔊 + *καὶ ἔταξεν* = וַיָּשֶׂם.

4 ¹ וְהָ֣אָדָ֔ם יָדַ֖ע אֶת־חַוָּ֣ה אִשְׁתּ֑וֹ וַתַּ֙הַר֙ וַתֵּ֣לֶד אֶת־קַ֔יִן וַתֹּ֕אמֶר 4
2 קָנִ֥יתִי אִ֖ישׁ ᵃאֶת־יְהוָֽהᵃ׃ ² וַתֹּ֣סֶף לָלֶ֔דֶת אֶת־אָחִ֖יו אֶת־הָ֑בֶל וַֽיְהִי־הֶ֙בֶל֙
3 רֹ֣עֵה צֹ֔אן וְקַ֕יִן הָיָ֖ה עֹבֵ֥ד אֲדָמָֽה׃ ³ וַֽיְהִ֖י מִקֵּ֣ץ יָמִ֑ים וַיָּבֵ֨א קַ֜יִן מִפְּרִ֧י
4 הָאֲדָמָ֛ה מִנְחָ֖ה לַֽיהוָֽה׃ ⁴ וְהֶ֨בֶל הֵבִ֥יא גַם־ה֛וּא מִבְּכֹר֥וֹת צֹאנ֖וֹ
5 וּמֵֽחֶלְבֵהֶ֑ןᵃ וַיִּ֣שַׁע יְהוָ֔ה אֶל־הֶ֖בֶל וְאֶל־מִנְחָתֽוֹ׃ ⁵ וְאֶל־קַ֥יִן וְאֶל־מִנְחָת֖וֹ
6 לֹ֣א שָׁעָ֑ה וַיִּ֤חַר לְקַ֙יִן֙ מְאֹ֔ד וַֽיִּפְּל֖וּ פָּנָֽיו׃ ⁶ וַיֹּ֥אמֶר יְהוָ֖ה אֶל־קָ֑יִן לָ֚מָּה
7 חָ֣רָה לָ֔ךְ וְלָ֖מָּה נָפְל֥וּ פָנֶֽיךָ׃ ⁷ הֲל֤וֹא אִם־תֵּיטִיב֙ שְׂאֵ֔ת וְאִם֙ לֹ֣א
תֵיטִ֔יב ᵃלַפֶּ֖תַח חַטָּ֣את רֹבֵ֑ץᵃ ᵇוְאֵלֶ֙יךָ֙ תְּשׁ֣וּקָת֔וֹ וְאַתָּ֖ה תִּמְשָׁל־בּֽוֹᵇ׃
8 ⁸ וַיֹּ֥אמֶר קַ֖יִן אֶל־הֶ֣בֶל אָחִ֑יוᵃ וַֽיְהִי֙ בִּהְיוֹתָ֣ם בַּשָּׂדֶ֔ה וַיָּ֥קָם קַ֛יִן אֶל־הֶ֥בֶל
9 אָחִ֖יו וַיַּהַרְגֵֽהוּ׃ ⁹ וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶל־קַ֔יִן אֵ֖י הֶ֣בֶל אָחִ֑יךָ וַיֹּ֙אמֶר֙ לֹ֣א
10 יָדַ֔עְתִּי הֲשֹׁמֵ֥ר אָחִ֖י אָנֹֽכִי׃ ¹⁰ וַיֹּ֖אמֶר מֶ֣ה עָשִׂ֑יתָ ק֚וֹל דְּמֵ֣י אָחִ֔יךָ צֹעֲקִ֥ים
11 אֵלַ֖י מִן־הָֽאֲדָמָֽה׃ ¹¹ וְעַתָּ֖ה אָר֣וּר אָ֑תָּה מִן־הָֽאֲדָמָה֙ אֲשֶׁ֣ר פָּצְתָ֣ה אֶת־
12 פִּ֔יהָ לָקַ֛חַת אֶת־דְּמֵ֥י אָחִ֖יךָ מִיָּדֶֽךָ׃ ¹² כִּ֤י תַעֲבֹד֙ אֶת־הָ֣אֲדָמָ֔ה לֹֽא־
13 תֹסֵ֥ף תֵּת־כֹּחָ֖הּ לָ֑ךְ נָ֥ע וָנָ֖ד תִּהְיֶ֥ה בָאָֽרֶץ׃ ¹³ וַיֹּ֥אמֶר קַ֖יִן אֶל־יְהוָ֑ה
14 גָּד֥וֹל עֲוֺנִ֖י מִנְּשֹֽׂא׃ ¹⁴ הֵן֩ גֵּרַ֨שְׁתָּ אֹתִ֜י הַיּ֗וֹם מֵעַל֙ פְּנֵ֣י הָֽאֲדָמָ֔ה וּמִפָּנֶ֖יךָ
15 אֶסָּתֵ֑ר וְהָיִ֜יתִי נָ֤ע וָנָד֙ בָּאָ֔רֶץ וְהָיָ֥ה כָל־מֹצְאִ֖י יַהַרְגֵֽנִי׃ ¹⁵ וַיֹּ֧אמֶר ל֣וֹ
יְהוָ֗ה לָכֵן֙ᵃ כָּל־הֹרֵ֣ג קַ֔יִן שִׁבְעָתַ֖יִם יֻקָּ֑ם וַיָּ֨שֶׂם יְהוָ֤ה לְקַ֙יִן֙ א֔וֹת לְבִלְתִּ֥י
16 הַכּוֹת־אֹת֖וֹ כָּל־מֹצְאֽוֹ׃ ¹⁶ וַיֵּ֥צֵא קַ֖יִן מִלִּפְנֵ֣י יְהוָ֑ה וַיֵּ֥שֶׁב בְּאֶֽרֶץ־נ֖וֹד
קִדְמַת־עֵֽדֶן׃
17 ¹⁷ וַיֵּ֤דַע קַ֙יִן֙ אֶת־אִשְׁתּ֔וֹ וַתַּ֖הַר וַתֵּ֣לֶד אֶת־חֲנ֑וֹךְ וַֽיְהִי֙ בֹּ֣נֶהᵃ עִ֔יר
18 וַיִּקְרָא֙ שֵׁ֣ם הָעִ֔יר כְּשֵׁ֖םᵇ בְּנ֥וֹ חֲנֽוֹךְ׃ ¹⁸ וַיִּוָּלֵ֤ד לַחֲנוֹךְ֙ אֶת־עִירָ֔ד וְעִירָ֕ד
יָלַ֖ד אֶת־מְחֽוּיָאֵ֑ל וּמְחִיּיָאֵ֗לᵃ יָלַד֙ אֶת־מְת֣וּשָׁאֵ֔ל וּמְתוּשָׁאֵ֖ל יָלַ֥ד אֶת־
19 לָֽמֶךְ׃ ¹⁹ וַיִּֽקַּֽח־ל֥וֹ לֶ֖מֶךְ שְׁתֵּ֣י נָשִׁ֑ים שֵׁ֤ם הָֽאַחַת֙ עָדָ֔ה וְשֵׁ֥ם הַשֵּׁנִ֖ית צִלָּֽה׃

ל
ה . כו פסוק את את ומילה חדה ביניה[1]
ד כת ה . ב . יא[2] . יב . ג[3] . גא[4] יח מנה בתור
ג[5] ול שם אנש . ב וכת כן בליש
ל . ל
ל
ב . יב מל בתור[6] . ז פסוק בתור אם ואם . יד . ין מ״פ
ג[7] . ג ומל[8] . ג מל ב מנה בליש
ל
לא ג מנה בתור[1]
ל רפי . יב . ב וחס[9]
ב
יב[1]
ג[10] . ב[11]
ל . ל וחס . ל
ב . ב וחס . ד[12] ב מנה בטע
ו[13] . ג ב פת וחד קמ[14] . פד לג מנה בתור
ל . ל מל
ד[15] . ג[16] . יו פסוק את את את . ל . ל
ל . ל . ל . ל
ב[17] . ל

Cp 4 [1]Mp sub loco. [2]Mm 512. [3]Mm 1992. [4]Mm 639. [5]Mm 26. [6]Mm 27. [7]Mm 28. [8]Mm 29. [9]Ex 5,8. [10]Mm 30. [11]Mm 3538. [12]Mm 4073. [13]Mm 31. [14]Mm 32. [15]Mm 1357. [16]Mm 342. [17]1S 1,2.

Cp 4,1 ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *διὰ τοῦ θεοῦ* ‖ **4** ᵃ 𝔗³ 𝔐 בִּיתְהֶן—; frt l בְּהֶן— cf 1,21ᵃ ‖ **7** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *διέλῃς, ἥμαρτες; ἡσύχασον* = לְנַתֵּחַ חָטָאתָ רְבַץ ‖ ᵇ⁻ᵇ orig prb וְאַתְּ תִּמְשְׁלִי בּוֹ ,ואלַיִךְ תשוקתו, gl ad 3,16 ‖ **8** ᵃ mlt Mss Edd hic interv; frt ins c 𝔐𝔊𝔖𝔙 נֵלְכָה הַשָּׂדֶה cf 𝔗ᴶ ᴶᴵ ‖ **15** ᵃ 𝔊 σ′θ′ (𝔖𝔙) *οὐχ οὕτως* = לֹא כֵן ‖ **17** ᵃ nonn Mss בֹּנֵה ‖ ᵇ pc Mss 𝔊 בְּשֵׁם ‖ **18** ᵃ sic 𝔐ᴸ, l c 𝔗 וּמְחוּיָאֵל.

20 וַתֵּ֥לֶד עָדָ֖ה אֶת־יָבָ֑ל ה֣וּא הָיָ֔ה אֲבִ֕י יֹשֵׁ֥ב [a]אֹ֖הֶל וּמִקְנֶֽה[a]׃ 21 וְשֵׁ֥ם ל. ג[18]. יג ר״פ[19]
22 אָחִ֖יו יוּבָ֑ל ה֣וּא הָיָ֔ה אֲבִ֕י כָּל־תֹּפֵ֥שׂ כִּנּ֖וֹר וְעוּגָֽב׃ 22 וְצִלָּ֣ה גַם־הִ֗וא ל וחס. ב חד מל וחד חס[20]
יָלְדָה֙ אֶת־תּ֣וּבַל קַ֔יִן [a]לֹטֵ֕שׁ כָּל־חֹרֵ֖שׁ[ab] נְחֹ֣שֶׁת וּבַרְזֶ֑ל וַאֲח֥וֹת תּֽוּבַל־ ו פת[21]. ו פת[21]
23 קַ֖יִן נַֽעֲמָֽה׃ 23 וַיֹּ֨אמֶר לֶ֜מֶךְ לְנָשָׁ֗יו
עָדָ֤ה וְצִלָּה֙ שְׁמַ֣עַן קוֹלִ֔י נְשֵׁ֣י לֶ֔מֶךְ הַאְזֵ֖נָּה אִמְרָתִ֑י ל. ב[22]
כִּ֣י אִ֤ישׁ הָרַ֙גְתִּי֙ לְפִצְעִ֔י וְיֶ֖לֶד לְחַבֻּרָתִֽי׃ ל. ב[23]. ל וחס
24 כִּ֥י שִׁבְעָתַ֖יִם יֻקַּם־קָ֑יִן וְלֶ֖מֶךְ שִׁבְעִ֥ים וְשִׁבְעָֽה׃ ו[24]. ג ב פת וחד קמ[25]
25 וַיֵּ֨דַע אָדָ֥ם[a] עוֹד֙ אֶת־אִשְׁתּ֔וֹ וַתֵּ֣לֶד בֵּ֔ן וַתִּקְרָ֥א[b] אֶת־שְׁמ֖וֹ שֵׁ֑ת[c] כִּ֣י[d] שָֽׁת־ ו[26] וכל ויקרא שמו דכות ב מ ו. ד קמ[27]
26 לִ֤י אֱלֹהִים֙ זֶ֣רַע אַחֵ֔ר תַּ֣חַת הֶ֔בֶל כִּ֥י הֲרָג֖וֹ קָֽיִן׃ 26 וּלְשֵׁ֤ת גַּם־הוּא֙ יֻלַּד־ ו א[28]. ל. ל
בֵּ֔ן וַיִּקְרָ֥א אֶת־שְׁמ֖וֹ אֱנ֑וֹשׁ [a]אָ֣ז הוּחַ֔ל[a] לִקְרֹ֖א בְּשֵׁ֥ם יְהוָֽה׃ פ ל. י
ס[ד] 5 1 זֶ֣ה סֵ֔פֶר תּוֹלְדֹ֖ת אָדָ֑ם בְּי֗וֹם בְּרֹ֤א אֱלֹהִים֙ אָדָ֔ם בִּדְמ֥וּת אֱלֹהִ֖ים ל. ל
2 עָשָׂ֥ה אֹתֽוֹ׃ 2 זָכָ֥ר וּנְקֵבָ֖ה בְּרָאָ֑ם וַיְבָ֣רֶךְ אֹתָ֗ם וַיִּקְרָ֤א אֶת־שְׁמָם֙ אָדָ֔ם ל. ה כתור
3 בְּי֖וֹם הִבָּֽרְאָֽם׃ ס 3 וַיְחִ֣י אָדָ֗ם שְׁלֹשִׁ֤ים וּמְאַת֙ שָׁנָ֔ה וַיּ֥וֹלֶד[a] ל
4 [b]בִּדְמוּת֖וֹ כְּצַלְמ֑וֹ[b] וַיִּקְרָ֥א אֶת־שְׁמ֖וֹ שֵֽׁת׃ 4 וַיִּהְי֣וּ יְמֵי־אָדָ֗ם אַֽחֲרֵי֙ ל. י. ג[1]
5 הוֹלִיד֣וֹ אֶת־שֵׁ֔ת שְׁמֹנֶ֥ה מֵאֹ֖ת שָׁנָ֑ה וַיּ֥וֹלֶד בָּנִ֖ים וּבָנֽוֹת׃ 5 וַיִּֽהְי֞וּ כָּל־יְמֵ֤י כל קריא חס ב מ ג מל בנביא[2]. ג חס בסיפ[3]
6 אָדָם֙ אֲשֶׁר־חַ֔י תְּשַׁ֤ע מֵאוֹת֙ שָׁנָ֔ה וּשְׁלֹשִׁ֖ים שָׁנָ֑ה וַיָּמֹֽת׃ ס 6 וַֽיְחִי־ ה בטע[4]
7 שֵׁ֕ת חָמֵ֥שׁ שָׁנִ֖ים וּמְאַ֣ת שָׁנָ֑ה וַיּ֖וֹלֶד אֶת־אֱנֽוֹשׁ׃ 7 וַֽיְחִי־שֵׁ֗ת אַֽחֲרֵי֙ הוֹלִיד֣וֹ ו בטע[5]
8 אֶת־אֱנ֔וֹשׁ שֶׁ֣בַע שָׁנִ֔ים וּשְׁמֹנֶ֥ה מֵא֖וֹת שָׁנָ֑ה וַיּ֥וֹלֶד בָּנִ֖ים וּבָנֽוֹת׃ 8 וַיִּֽהְיוּ֙
9 כָּל־יְמֵי־שֵׁ֔ת שְׁתֵּ֤ים עֶשְׂרֵה֙ שָׁנָ֔ה וּתְשַׁ֥ע מֵא֖וֹת שָׁנָ֑ה וַיָּמֹֽת׃ ס 9 וַֽיְחִ֥י ג בטע[6]
10 אֱנ֖וֹשׁ תִּשְׁעִ֣ים שָׁנָ֑ה וַיּ֖וֹלֶד אֶת־קֵינָֽן׃ 10 וַיְחִ֣י אֱנ֗וֹשׁ אַֽחֲרֵי֙ הוֹלִיד֣וֹ אֶת־
11 קֵינָ֔ן חֲמֵ֤שׁ עֶשְׂרֵה֙ שָׁנָ֔ה וּשְׁמֹנֶ֥ה מֵא֖וֹת שָׁנָ֑ה וַיּ֥וֹלֶד בָּנִ֖ים וּבָנֽוֹת׃ 11 וַיִּֽהְיוּ֙ כל קריא בטע ב מ א[7]
12 כָּל־יְמֵ֣י אֱנ֔וֹשׁ חָמֵ֣שׁ שָׁנִ֔ים וּתְשַׁ֥ע מֵא֖וֹת שָׁנָ֑ה וַיָּמֹֽת׃ ס 12 וַיְחִ֥י ג בטע[6]
13 קֵינָ֖ן שִׁבְעִ֣ים שָׁנָ֑ה וַיּ֖וֹלֶד אֶת־מַֽהֲלַלְאֵֽל׃ 13 וַיְחִ֣י קֵינָ֗ן אַחֲרֵי֙ הוֹלִיד֣וֹ
אֶת־מַֽהֲלַלְאֵ֔ל אַרְבָּעִ֣ים שָׁנָ֔ה וּשְׁמֹנֶ֥ה מֵא֖וֹת שָׁנָ֑ה וַיּ֥וֹלֶד בָּנִ֖ים וּבָנֽוֹת׃
14 וַיִּֽהְיוּ֙ כָּל־יְמֵ֣י קֵינָ֔ן עֶ֣שֶׂר שָׁנִ֔ים וּתְשַׁ֥ע מֵא֖וֹת שָׁנָ֑ה וַיָּמֹֽת׃ ס

[18]Mm 1019. [19]Mm 33. [20]Mm 3447. [21]Mm 3277. [22]Mm 2327. [23]Gn 44,20. [24]Mm 31. [25]Mm 32. [26]Mm 215. [27]Mm 3014. [28]Mm 3286. Cp 5 [1]Mm 78. [2]Mm 34. [3]Mm 35. [4]Mm 36. [5]Mm 37. [6]Mm 39. [7]Mm 40.

20 [a–a] prp אָהֳלֵי מ' cf 𝔊 et 2Ch 14,14 ‖ 22 [a–a] 𝔗(𝔗J) *hw' hwh rbhwn dkl djd'j 'bjdt*, l frt אֲבִי כָּל־לֹטֵשׁ ‖ [b] add? ‖ 25 [a] l הָא' ‖ [b] 𝔐 ויק' ‖ [c] 𝔊(𝔙) + λέγουσα = לֵאמֹר ‖ [d] 𝔗𝔗J + *'mrt* = אָמְרָה (cf 16,13 29,32) ‖ 26 [a–a] 𝔊 οὗτος ἤλπισεν (הוּחַל); 𝔙 *iste coepit*, l זֶה הֵחֵל? ‖ Cp 5,3 [a] ins בֵּן ‖ [b–b] l c mlt Mss כִּדְ' בְּצַ' cf 1,26.

15 16 וַיְחִי מַהֲלַלְאֵל חָמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־יָרֶד׃ 16 וַיְחִי ה בטע ג מנה בעינ[8]
מַהֲלַלְאֵל אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־יֶרֶד שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה כל קריא חס ו ב מ ד[9]
17 וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ 17 וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי מַהֲלַלְאֵל חָמֵשׁ וְתִשְׁעִים שָׁנָה
18 וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת׃ ס 18 וַיְחִי־יֶרֶד שְׁתַּיִם וְשִׁשִּׁים שָׁנָה ה בטע[10]
19 [a]וּמְאַת שָׁנָה[a] וַיּוֹלֶד אֶת־חֲנוֹךְ׃ 19 וַיְחִי־יֶרֶד אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־חֲנוֹךְ ז בטע[11]
20 [a]שְׁמֹנֶה מֵאוֹת[a] שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ 20 וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי־יֶרֶד [a]שְׁתַּיִם
21 וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וּתְשַׁע מֵאוֹת[a] שָׁנָה וַיָּמֹת׃ פ 21 וַיְחִי חֲנוֹךְ חָמֵשׁ וְשִׁשִּׁים ה בטע ג מנה בעינ[8]
22 שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־מְתוּשָׁלַח׃ 22 וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹךְ אֶת־הָאֱלֹהִים[a] אַחֲרֵי ב
23 הוֹלִידוֹ אֶת־מְתוּשֶׁלַח שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ 23 וַיְהִי[a] ב[12]
24 כָּל־יְמֵי חֲנוֹךְ חָמֵשׁ וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה׃ 24 וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹךְ ב
25 אֶת־הָאֱלֹהִים וְאֵינֶנּוּ כִּי־לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים׃ פ 25 וַיְחִי מְתוּשֶׁלַח יב . ה בטע ג מנה בעינ[8]
26 [a]שֶׁבַע וּשְׁמֹנִים שָׁנָה [b]וּמְאַת[a] שָׁנָה[b] וַיּוֹלֶד אֶת־לָמֶךְ׃ 26 וַיְחִי מְתוּשֶׁלַח
אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־לֶמֶךְ [a]שְׁתַּיִם וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה וּשְׁבַע מֵאוֹת[a] שָׁנָה וַיּוֹלֶד ו[13] מל וכל ד״ה דכות ב מ א
27 בָּנִים וּבָנוֹת׃ 27 וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי מְתוּשֶׁלַח [a]תֵּשַׁע וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וּתְשַׁע
28 מֵאוֹת[a] שָׁנָה וַיָּמֹת׃ פ 28 וַיְחִי־לֶמֶךְ [a]שְׁתַּיִם וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמְאַת[a] ה בטע[10]
29 שָׁנָה וַיּוֹלֶד בֵּן׃ 29 וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר זֶה יְנַחֲמֵנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ[a] ל[14] . ה בתרי טעמ[15] . ל חס[14]
30 וּמֵעִצְּבוֹן יָדֵינוּ מִן־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אֵרְרָהּ יְהוָה׃ 30 וַיְחִי־לֶמֶךְ אַחֲרֵי ו מל . ל . ז בטע[11]
הוֹלִידוֹ אֶת־נֹחַ [a]חָמֵשׁ וְתִשְׁעִים שָׁנָה וַחֲמֵשׁ מֵאֹת[a] שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים ג חס בסיפ[16]
31 וּבָנוֹת׃ 31 וַיְהִי[a] כָּל־יְמֵי־לֶמֶךְ [b]שֶׁבַע וְשִׁבְעִים שָׁנָה וּשְׁבַע מֵאוֹת[b] שָׁנָה ב[12]
32 וַיָּמֹת׃ ס 32 וַיְהִי־נֹחַ בֶּן־חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד נֹחַ אֶת־שֵׁם אֶת־[a] ה בטע[10] . ה פסוק דאית בהון ה מילין מתאימין[17] . יב פסוק את את ואת ומילה חדה ביניה[18]
חָם וְאֶת־יָפֶת׃

6 1 וַיְהִי כִּי־הֵחֵל הָאָדָם לָרֹב עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה וּבָנוֹת יֻלְּדוּ לָהֶם׃ 6 ה חס
2 וַיִּרְאוּ בְנֵי־הָאֱלֹהִים אֶת־בְּנוֹת הָאָדָם כִּי טֹבֹת הֵנָּה וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים 2 ד[1] . ד חס
3 מִכֹּל אֲשֶׁר בָּחָרוּ׃ 3 וַיֹּאמֶר יְהוָה לֹא־יָדוֹן רוּחִי בָאָדָם לְעֹלָם בְּשַׁגַּם[a] 3 ג קמ[2] . ל[3] . וח[4] חס ל מנה בתור

[8]Mm 38. [9]Mm 41. [10]Mm 36. [11]Mm 37. [12]Mm 42. [13]Mm 43. [14]Mp sub loco. [15]Mm 2991 contra textum, acc invers. [16]Mm 35. [17]Mm 1890. [18]Mm 44. Cp 6 [1]Mm 3449. [2]Mm 45. [3]וחד וידון Neh 3,7. [4]Mm 25.

18 a–a > Ms ɯ ‖ 19 a–a ɯ 785 ‖ 20 a–a ɯ 847 ‖ 22 a 𝔊min(𝔙Mss) + καὶ ἔζησεν Ενωχ = וַיְחִי ח' ‖ 23 a l c mlt Mss ɯ וַיְהִיוּ cf 5.8.11.31 ‖ 25 a–a ɯ 67 𝔊A*𝔏 167 ‖ b–b > pc Mss ‖ 26 a–a ɯ 653 𝔊A*𝔏 802 ‖ 27 a–a ɯ 720 ‖ 28 a–a ɯ 53 ‖ 29 a mlt Mss ɯ𝔊𝔖𝔙 ―שׁנו ‖ 30 a–a ɯ 600 ‖ 31 a l ויהיו cf 23a ‖ b–b ɯ 653 ‖ 32 a nonn Mss ɯMss𝔖𝔗J ואת ‖ Cp 6,3 a mlt Mss Edd ־ם cf 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας*.

4 הוּא בָשָׂר וְהָיוּ יָמָיו מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה׃ 4 הַנְּפִלִים הָיוּ בָאָרֶץ בַּיָּמִים — ג ב חס וחד מל
הָהֵם וְגַם אַחֲרֵי־כֵן אֲשֶׁר יָבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֶל־בְּנוֹת הָאָדָם וְיָלְדוּ[a] — ל[5] . ג[6]
לָהֶם הֵמָּה הַגִּבֹּרִים אֲשֶׁר מֵעוֹלָם אַנְשֵׁי הַשֵּׁם׃ פ — ל
5 וַיַּרְא יְהוָה כִּי רַבָּה רָעַת הָאָדָם בָּאָרֶץ וְכָל־יֵצֶר מַחְשְׁבֹת לִבּוֹ — ד בתור . ב
6 רַק רַע כָּל־הַיּוֹם׃ 6 וַיִּנָּחֶם יְהוָה כִּי־עָשָׂה אֶת־הָאָדָם בָּאָרֶץ וַיִּתְעַצֵּב — ל
7 אֶל־לִבּוֹ׃ 7 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶמְחֶה אֶת־הָאָדָם אֲשֶׁר־בָּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי — ב[7]
הָאֲדָמָה מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמָיִם כִּי נִחַמְתִּי כִּי — ד[8] . ב פסוק עד עד ועד[9]
סֽ[ח] פרש עֲשִׂיתִם׃ 8 וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה׃ פ קמ 9 אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ — ב וחס[10] . ג ר״פ[11] . לג בתור . ד ר״פ[12]
10 נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו אֶת־הָאֱלֹהִים הִתְהַלֶּךְ־נֹחַ׃ 10 וַיּוֹלֶד — ב[13]
11 נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָנִים אֶת־שֵׁם אֶת[a]־חָם וְאֶת־יָפֶת׃ 11 וַתִּשָּׁחֵת הָאָרֶץ לִפְנֵי — יב פסוק את את ואת ומילה חדה ביניה[14] . ל . ו וכל קהלת דכות[15]
12 הָאֱלֹהִים וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ חָמָס׃ 12 וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה — ב בתור וכל מעשה בראשית דכות[16]
נִשְׁחָתָה כִּי־הִשְׁחִית כָּל־בָּשָׂר אֶת־דַּרְכּוֹ עַל־הָאָרֶץ׃ ס
13 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קֵץ כָּל־בָּשָׂר בָּא לְפָנַי כִּי־מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס — כה[17]
14 מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מַשְׁחִיתָם אֶת[a]־הָאָרֶץ׃ 14 עֲשֵׂה לְךָ תֵּבַת עֲצֵי־גֹפֶר — ג . ל[18] . ו . ל
15 קִנִּים[a] תַּעֲשֶׂה אֶת־הַתֵּבָה[b] וְכָפַרְתָּ אֹתָהּ מִבַּיִת וּמִחוּץ בַּכֹּפֶר׃ 15 וְזֶה — ל דגש . ל . ל . כג ר״פ
אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אֹתָהּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אַמָּה אֹרֶךְ הַתֵּבָה חֲמִשִּׁים אַמָּה רָחְבָּהּ
16 וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתָהּ[a]׃ 16 צֹהַר ׀ תַּעֲשֶׂה לַתֵּבָה [a]וְאֶל־אַמָּה תְּכַלֶּנָּה[ab] — ב ומל . ל . ל . ל
מִלְמַעְלָה וּפֶתַח הַתֵּבָה בְּצִדָּהּ תָּשִׂים [c]תַּחְתִּיִּם שְׁנִיִּם וּשְׁלִשִׁים תַּעֲשֶׂהָ[c]׃ — ח[19] . ל . ל . ל[20] . ב[21] . ל
17 וַאֲנִי הִנְנִי מֵבִיא [a]אֶת־הַמַּבּוּל מַיִם[ab] עַל־הָאָרֶץ לְשַׁחֵת[c] כָּל־בָּשָׂר — סז ר״פ
18 אֲשֶׁר־בּוֹ רוּחַ חַיִּים מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם כֹּל אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ יִגְוָע׃ 18 וַהֲקִמֹתִי
אֶת־בְּרִיתִי אִתָּךְ וּבָאתָ אֶל־הַתֵּבָה אַתָּה וּבָנֶיךָ וְאִשְׁתְּךָ וּנְשֵׁי־בָנֶיךָ — ז בטע[22] . ג
19 אִתָּךְ׃ 19 וּמִכָּל־הָחַי[a] מִכָּל־[b]בָּשָׂר[c] שְׁנַיִם[d] מִכֹּל תָּבִיא אֶל־הַתֵּבָה — ב ר״פ[23] . יג[24]
20 לְהַחֲיֹת אִתָּךְ זָכָר וּנְקֵבָה יִהְיוּ[e]׃ 20 מֵהָעוֹף לְמִינֵהוּ וּמִן־הַבְּהֵמָה — ב . יד
לְמִינָהּ מִכֹּל[a] רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה לְמִינֵהוּ שְׁנַיִם[b] מִכֹּל יָבֹאוּ אֵלֶיךָ לְהַחֲיוֹת׃ — יו . ל

[5]Mm 3449. [6]Mm 2820. [7]Ex 17,14. [8]Mm 849. [9]Mm 56. [10]Mm 46. [11]Mm 47. [12]Mm 48. [13]Mm 3478. [14]Mm 44. [15]Mm 4077 א. [16]Mp sub loco. [17]Mm 5. [18]Mm 49. [19]Mm 2965. [20]וחד ושנים Nu 2,16, cf Mp sub loco. [21]Mm 844. [22]Mm 50. [23]Mm 4141. [24]Mm 1228.

4 [a] Sam ויולידו ‖ **10** [a] nonn Mss Sam[Mss] ואת ‖ **13** [a] 𝔊 pr *καί*; Sam[T] *mn*, l מֵאֵת? ‖ **14** [a] ins קנים cf Philo ‖ [b] huc tr 16[c–c] ‖ **15** [a] huc tr 16[a–a] ‖ **16** [a–a] cf 15[a] ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd ־לּ־ ‖ [c–c] cf 14[b] ‖ **17** [a–a] > 𝔗 ‖ [b] prb gl ad המבול ‖ [c] Sam להשחית ‖ **19** [a] Sam החיה ‖ [b] Sam𝔊 ומ׳ ‖ [c] Sam הבשר ‖ [d] 𝔊 (𝔖) + *δύο*, ins שְׁנַיִם ‖ [e] Sam והיה (cj c 20) ‖ **20** [a] frt l c nonn Mss Sam𝔊𝔖𝔗[Ms]𝔗[J]𝔙 ומכל ‖ [b] ut 19[d].

21 וְאַתָּה קַח־לְךָ מִכָּל־מַאֲכָל אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְאָסַפְתָּ אֵלֶיךָ וְהָיָה לְךָ 21
22 וְלָהֶם לְאָכְלָה׃ 22 וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים כֵּן עָשָׂה׃ ס ח25. ג26
7 1 וַיֹּאמֶר יְהוָה[a] לְנֹחַ בֹּא־אַתָּה וְכָל־בֵּיתְךָ אֶל־הַתֵּבָה כִּי־אֹתְךָ 7 ל
2 רָאִיתִי צַדִּיק לְפָנַי בַּדּוֹר הַזֶּה׃ 2 מִכֹּל ׀ הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה תִּקַּח־לְךָ ל. ב מל
שִׁבְעָה שִׁבְעָה [a]אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ[a] וּמִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר לֹא טְהֹרָה הִוא שְׁנַיִם[b] ה1
3 [a]אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ[a]׃ 3 גַּם מֵעוֹף הַשָּׁמַיִם[a] שִׁבְעָה שִׁבְעָה זָכָר וּנְקֵבָה לְחַיּוֹת ד ר״פ בתור2
4 זֶרַע עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ׃ 4 כִּי לְיָמִים עוֹד שִׁבְעָה אָנֹכִי מַמְטִיר עַל־ ל
הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לָיְלָה וּמָחִיתִי אֶת־כָּל־הַיְקוּם אֲשֶׁר ג3. ב ומל4
5 עָשִׂיתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ 5 וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּהוּ יְהוָה׃ ל5
6 7 וְנֹחַ 6 בֶּן־שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וְהַמַּבּוּל הָיָה מַיִם[a] עַל־הָאָרֶץ׃ 7 וַיָּבֹא נֹחַ ל. 6ג ר״פ
8 וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי־בָנָיו אִתּוֹ אֶל־הַתֵּבָה מִפְּנֵי מֵי הַמַּבּוּל׃ 8 מִן־ ג7 ר״פ בתור וכל נביא דכות ב מ ה
הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֵינֶנָּה טְהֹרָה וּמִן־הָעוֹף וְכֹל[a] ב מל. ה1
9 אֲשֶׁר־רֹמֵשׂ עַל־הָאֲדָמָה׃ 9 שְׁנַיִם שְׁנַיִם בָּאוּ אֶל־נֹחַ אֶל־הַתֵּבָה זָכָר ל. ג
10 וּנְקֵבָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים[a] אֶת־נֹחַ׃ 10 וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים וּמֵי ל8. ח ב9 מנה בליש
11 הַמַּבּוּל הָיוּ עַל־הָאָרֶץ׃ 11 בִּשְׁנַת שֵׁשׁ־[a]מֵאוֹת שָׁנָה לְחַיֵּי־נֹחַ בַּחֹדֶשׁ ג10
הַשֵּׁנִי בְּשִׁבְעָה־עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בַּיּוֹם הַזֶּה נִבְקְעוּ כָּל־מַעְיְנֹת תְּהוֹם ו11
12 רַבָּה וַאֲרֻבֹּת הַשָּׁמַיִם נִפְתָּחוּ׃ 12 וַיְהִי הַגֶּשֶׁם עַל־הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם ג12
13 וְאַרְבָּעִים לָיְלָה׃ 13 בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה בָּא נֹחַ וְשֵׁם־וְחָם וָיֶפֶת בְּנֵי־נֹחַ ל. ב8
14 וְאֵשֶׁת נֹחַ וּשְׁלֹשֶׁת נְשֵׁי־בָנָיו אִתָּם[a] אֶל־הַתֵּבָה׃ 14 הֵמָּה וְכָל־הַחַיָּה ו8. לז. יט ר״פ13
לְמִינָהּ וְכָל־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ לְמִינֵהוּ יד
15 וְכָל־הָעוֹף לְמִינֵהוּ [a]כֹּל צִפּוֹר כָּל־כָּנָף[a]׃ 15 וַיָּבֹאוּ אֶל־נֹחַ אֶל־ יד. ב. ט מל בתור
16 הַתֵּבָה שְׁנַיִם שְׁנַיִם מִכָּל־הַבָּשָׂר אֲשֶׁר־בּוֹ רוּחַ חַיִּים׃ 16 וְהַבָּאִים זָכָר ג. ב
וּנְקֵבָה מִכָּל־בָּשָׂר בָּאוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים וַיִּסְגֹּר יְהוָה בַּעֲדוֹ׃ ג14. ב בתור
17 17 וַיְהִי הַמַּבּוּל אַרְבָּעִים יוֹם[a] עַל־הָאָרֶץ וַיִּרְבּוּ הַמַּיִם וַיִּשְׂאוּ אֶת־ מג

[25]Mm 1053. [26]Mm 51. Cp 7 [1]Mm 1140. [2]Mm 52. [3]Mm 2177. [4]Mm 55. [5]Mm 1623. [6]Mm 47. [7]Mm 2980. [8]Mp sub loco. [9]Mm 4051. [10]Mm 3878. [11]Mm 53. [12]Mm 54. [13]Mm 1497. [14]Mm 51.

Cp 7,1 [a] 2 Mss 𝔐S אֱלֹהִים, 𝔊 + *ὁ θεός* ‖ **2** [a–a] 𝔐 Vrs זָכָר וּנְקֵבָה ‖ [b] frt ins c 𝔐𝔊S𝔙 שְׁנַיִם ‖ **3** [a] ins c 𝔐𝔊 הַטָּהוֹר ‖ **6** [a] > 𝔊, cf 6,17 ‖ **8** [a] l c 𝔐𝔊S𝔙 וּמִכֹּל ‖ **9** [a] Ms 𝔐 𝔙[Mss] יהוה ‖ **11** [a] l c 𝔐 הַשֵּׁשׁ ‖ **13** [a] 𝔊S[U]𝔗[J] suff sg, l אִתּוֹ ‖ **14** [a–a] > 𝔊, dl ‖ **17** [a] 𝔊 + *καὶ τεσσαράκοντα νύκτας* cf 7,12, ins וְאַרְבָּעִים לָיְלָה?

18 הַתֵּבָה וַתָּרָם מֵעַל הָאָֽרֶץ׃ 18 וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם וַיִּרְבּוּ מְאֹד עַל־הָאָרֶץ ל
19 וַתֵּלֶךְ הַתֵּבָה עַל־פְּנֵי הַמָּֽיִם׃ 19 וְהַמַּיִם גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל־הָאָרֶץ ו
20 וַיְכֻסּוּ כָּל־הֶהָרִים הַגְּבֹהִים אֲשֶׁר־תַּחַת כָּל־הַשָּׁמָֽיִם׃ 20 חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה ב . ל[15]
21 אַמָּה מִלְמַעְלָה גָּבְרוּ הַמָּיִם וַיְכֻסּוּ הֶהָרִֽים[a]׃ 21 וַיִּגְוַע כָּל־בָּשָׂר ׀ הָרֹמֵשׂ ב
עַל־הָאָרֶץ בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבַחַיָּה וּבְכָל־הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ עַל־הָאָרֶץ
22 וְכֹל הָאָדָֽם׃ 22 כֹּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת־רוּחַ[a] חַיִּים בְּאַפָּיו מִכֹּל אֲשֶׁר בֶּחָרָבָה ב
23 מֵֽתוּ׃ 23 וַיִּמַח[a] אֶת־כָּל־הַיְקוּם ׀ אֲשֶׁר ׀ עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאָדָם עַד־ ל . ג[16] . ד[17] . ב פסוק עד עד ועד[18]
בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיִּמָּחוּ מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׁאֶר[b] אַךְ־נֹחַ ל . ל
24 וַאֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָֽה׃ 24 וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם עַל־הָאָרֶץ חֲמִשִּׁים וּמְאַת יֽוֹם׃ ל
ס[ו] **8** 1 וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֵת כָּל־הַחַיָּה וְאֶת־כָּל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר ד[1]
2 אִתּוֹ בַּתֵּבָה וַיַּעֲבֵר אֱלֹהִים רוּחַ עַל־הָאָרֶץ וַיָּשֹׁכּוּ הַמָּֽיִם׃ 2 וַיִּסָּכְרוּ ט[2] . ל . ל
3 מַעְיְנֹת תְּהוֹם וַאֲרֻבֹּת הַשָּׁמָיִם וַיִּכָּלֵא[a] הַגֶּשֶׁם מִן־הַשָּׁמָֽיִם׃ 3 וַיָּשֻׁבוּ ב[3]
הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ הָלוֹךְ וָשׁוֹב וַיַּחְסְרוּ הַמַּיִם [a]מִקְצֵה חֲמִשִּׁים[a] וּמְאַת ג ומל[4]
4 יֽוֹם׃ 4 וַתָּנַח הַתֵּבָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּשִׁבְעָה־עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ עַל ב[5]
5 הָרֵי אֲרָרָֽט׃ 5 וְהַמַּיִם הָיוּ הָלוֹךְ וְחָסוֹר עַד הַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי בָּעֲשִׂירִי ד . ל . ל
6 בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ נִרְאוּ רָאשֵׁי הֶהָרִֽים׃ 6 וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם וַיִּפְתַּח ד . עה . ה[1] . יב
7 נֹחַ אֶת־חַלּוֹן הַתֵּבָה אֲשֶׁר עָשָֽׂה׃ 7 וַיְשַׁלַּח אֶת־הָעֹרֵב[a] וַיֵּצֵא יָצוֹא כב[6] . ז ג מל וד חס[7]
8 וָשׁוֹב עַד־יְבֹשֶׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָֽרֶץ׃ 8 וַיְשַׁלַּח[a] אֶת־הַיּוֹנָה מֵאִתּוֹ ג ומל[4] . כב[6]
9 לִרְאוֹת הֲקַלּוּ הַמַּיִם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָֽה׃ 9 וְלֹא־מָצְאָה הַיּוֹנָה מָנוֹחַ ל . כל מל
לְכַף־רַגְלָהּ וַתָּשָׁב אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָה כִּי־מַיִם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ ג[8] ב מנה בליש . ז פסוק אל על אל
10 וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקָּחֶהָ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָֽה׃ 10 וַיָּחֶל[a] עוֹד שִׁבְעַת נא[9] יח מנה בתור . ט[10]
11 יָמִים אֲחֵרִים וַיֹּסֶף שַׁלַּח אֶת־הַיּוֹנָה מִן־הַתֵּבָֽה׃ 11 וַתָּבֹא אֵלָיו הַיּוֹנָה כי . ב חס בתור
לְעֵת עֶרֶב וְהִנֵּה עֲלֵה־זַיִת טָרָף בְּפִיהָ וַיֵּדַע נֹחַ כִּי־קַלּוּ הַמַּיִם מֵעַל ב כת ה . ב קמ[11] . ה ר מנה בטע
12 הָאָֽרֶץ׃ 12 וַיִּיָּחֶל[a] עוֹד שִׁבְעַת יָמִים אֲחֵרִים וַיְשַׁלַּח אֶת־הַיּוֹנָה וְלֹא־ ל[10] . כב[6]

[15] וחד הרים הגבהים Ps 104,18. [16] Mm 55. [17] Mm 849. [18] Mm 56. Cp 8 [1] Mp sub loco. [2] Mm 57. [3] Ex 36,6. [4] Mm 58. [5] Nu 11,26. [6] Mm 59. [7] Mm 1037. [8] Mm 1677. [9] Mm 639. [10] Mm 4056. [11] Mm 3010.

20 [a] 𝔊(𝔖) + *τὰ ὑψηλά*, ins frt הַגְּבֹהִים ‖ **22** [a] > 𝔊𝔙 ‖ **23** [a] l חַ־ָ (ni)? ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd 'וי ‖ **Cp 8,2** [a] ש ויכל ‖ **3** [a–a] ש מקץ ח', l מִקֵּץ הַח' ‖ **7** [a] 𝔊 + *τοῦ ἰδεῖν εἰ κεκόπακεν τὸ ὕδωρ* cf 8 ‖ **8** [a] pr וַיְיַחֵל נֹחַ שִׁבְעַת יָמִים ‖ **10.12** [a] prb l וַיָּחֶל.

13 יָסְפָה שׁוּב־אֵלָיו עוֹד׃ 13 וַיְהִי בְּאַחַת וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת שָׁנָה[a] בָּרִאשׁוֹן ל . ל . ה[12]
בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ חָרְבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ וַיָּסַר נֹחַ אֶת־מִכְסֵה הַתֵּבָה ב[13]
14 וַיַּרְא וְהִנֵּה חָרְבוּ פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ 14 וּבַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּשִׁבְעָה וְעֶשְׂרִים יוֹם ה ר״פ
16 לַחֹדֶשׁ יָבְשָׁה הָאָרֶץ׃ ס 15 וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ לֵאמֹר׃ 16 צֵא ג . ל
17 מִן־הַתֵּבָה אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ וּבָנֶיךָ וּנְשֵׁי־בָנֶיךָ אִתָּךְ׃ 17 כָּל[a]־הַחַיָּה אֲשֶׁר־ ג
אִתְּךָ מִכָּל־בָּשָׂר בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ יו בתור[14]
18 הוֹצֵא אִתָּךְ וְשָׁרְצוּ בָאָרֶץ וּפָרוּ וְרָבוּ עַל־הָאָרֶץ׃ 18 וַיֵּצֵא־נֹחַ וּבָנָיו היצא ק . י בטע[15]
19 וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי־בָנָיו אִתּוֹ׃ 19 כָּל[a]־הַחַיָּה [b]כָּל־הָרֶמֶשׂ וְכָל־הָעוֹף כֹּל ד פסוק כל כל וכל כל[16]
20 רוֹמֵשׂ[b] עַל־הָאָרֶץ לְמִשְׁפְּחֹתֵיהֶם יָצְאוּ מִן־הַתֵּבָה׃ 20 וַיִּבֶן נֹחַ ב מל . ב חד מל וחד חס[17]
מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקַּח מִכֹּל ׀ הַבְּהֵמָה הַטְּהֹרָה וּמִכֹּל הָעוֹף הַטָּהֹר וַיַּעַל
21 עֹלֹת בַּמִּזְבֵּחַ׃ 21 וַיָּרַח יְהוָה אֶת־רֵיחַ הַנִּיחֹחַ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־לִבּוֹ ב . ח וכל אשה ריח ניחח דכות . ל
לֹא־אֹסִף לְקַלֵּל עוֹד אֶת־הָאֲדָמָה בַּעֲבוּר הָאָדָם כִּי יֵצֶר לֵב הָאָדָם יט ג מנה חס . ב
רַע מִנְּעֻרָיו וְלֹא־אֹסִף עוֹד לְהַכּוֹת אֶת־כָּל־חַי כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי׃ ג חד מל וב חס[18] . ד[19] . יט ג מנה חס
22 עֹד כָּל־יְמֵי הָאָרֶץ זֶרַע וְקָצִיר וְקֹר וָחֹם יד חס[20] . ב[21]
וְקַיִץ וָחֹרֶף וְיוֹם וָלַיְלָה לֹא יִשְׁבֹּתוּ׃ ל בתור . ל בתור
9 1 וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֶת־בָּנָיו וַיֹּאמֶר לָהֶם פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ 9 ג . כב[1] וכל ד״ה ועזרא דכות ב מ ה חס בליש . ד
2 אֶת־הָאָרֶץ׃ 2 וּמוֹרַאֲכֶם וְחִתְּכֶם יִהְיֶה עַל כָּל־חַיַּת הָאָרֶץ[a] וְעַל כָּל־ ב . ל . י בליש[2]
עוֹף הַשָּׁמָיִם בְּכֹל[b] אֲשֶׁר תִּרְמֹשׂ הָאֲדָמָה וּבְכָל־דְּגֵי הַיָּם בְּיֶדְכֶם נִתָּנוּ׃ ב[3]
3 כָּל־רֶמֶשׂ אֲשֶׁר הוּא־חַי לָכֶם יִהְיֶה לְאָכְלָה כְּיֶרֶק עֵשֶׂב נָתַתִּי לָכֶם 3
4 5 אֶת־כֹּל׃ 4 אַךְ־בָּשָׂר בְּנַפְשׁוֹ דָמוֹ[a] לֹא תֹאכֵלוּ׃ 5 וְאַךְ אֶת־דִּמְכֶם ג ב מנה ר״פ[4] . ל
לְנַפְשֹׁתֵיכֶם אֶדְרֹשׁ מִיַּד כָּל־חַיָּה אֶדְרְשֶׁנּוּ וּמִיַּד הָאָדָם מִיַּד אִישׁ ל
אָחִיו[a] אֶדְרֹשׁ אֶת־נֶפֶשׁ הָאָדָם׃
6 שֹׁפֵךְ דַּם הָאָדָם בָּאָדָם דָּמוֹ יִשָּׁפֵךְ
כִּי בְּצֶלֶם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת־הָאָדָם׃ ג[5]

[12] Mm 2909. [13] Ex 40,19. [14] Mm 60. [15] Mm 3661. [16] Mm 2102. [17] Mm 1343. [18] Mm 2720. [19] Mm 2175. [20] Mm 62. [21] Gn 45,6 cum dageš. Cp 9 [1] Mm 11. [2] Mm 9. [3] Ez 47,11. [4] Mm 63.

13 [a] 𝔊 + ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Νωε cf 7,11 ‖ **17** [a] 𝔐𝔊𝔖 וְכָל ‖ **19** [a] l c 2 Mss 𝔐𝔊𝔖𝔙 וְכָל ‖ [b–b] 𝔊 καὶ πάντα τὰ κτήνη καὶ πᾶν πετεινὸν καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον cf 1; l וְכָל־הַבְּהֵמָה וְכָל־הָעוֹף וְכֹל הָרֹמֵשׂ ‖ **Cp 9,2** [a] 𝔊Mss + καὶ ἐπὶ πᾶσι τοῖς κτήνεσι, ins וְעַל כָּל־הַבְּהֵמָה ‖ [b] 2 Mss 𝔐Mss ובכל ‖ **4** [a] prb gl ad בנ׳ ‖ **5** [a] ℭ pc Mss 𝔐𝔖𝔗P𝔙 וְא׳.

7 וְאַתֶּ֖ם פְּר֣וּ וּרְב֑וּ שִׁרְצ֥וּ[a] בָאָ֖רֶץ וּרְבוּ־[b]בָֽהּ׃ ס ל
8 וַיֹּ֤אמֶר אֱלֹהִים֙ אֶל־נֹ֔חַ וְאֶל־בָּנָ֥יו אִתּ֖וֹ לֵאמֹֽר׃ 9 וַאֲנִ֕י הִנְנִ֥י מֵקִ֛ים כה[5]. טז ר״פ
10 אֶת־בְּרִיתִ֖י אִתְּכֶ֑ם וְאֶֽת־זַרְעֲכֶ֖ם אַחֲרֵיכֶֽם׃ 10 וְאֵ֨ת כָּל־נֶ֤פֶשׁ הַֽחַיָּה֙ ל[7]
אֲשֶׁ֣ר אִתְּכֶ֔ם בָּע֧וֹף בַּבְּהֵמָ֛ה[a] וּֽבְכָל־חַיַּ֥ת הָאָ֖רֶץ אִתְּכֶ֑ם מִכֹּל֙ יֹצְאֵ֣י ל . ו דגש[8] . י בליש[9]
11 הַתֵּבָ֔ה [b]לְכֹ֖ל חַיַּ֥ת הָאָֽרֶץ[b]׃ 11 וַהֲקִמֹתִ֤י אֶת־בְּרִיתִי֙ אִתְּכֶ֔ם וְלֹֽא־יִכָּרֵ֧ת י בליש[9] . ד[10]
כָּל־בָּשָׂ֛ר ע֖וֹד מִמֵּ֣י הַמַּבּ֑וּל וְלֹֽא־יִהְיֶ֥ה ע֛וֹד מַבּ֖וּל לְשַׁחֵ֥ת[a] הָאָֽרֶץ׃ ב[11] . ב
12 וַיֹּ֣אמֶר אֱלֹהִ֗ים זֹ֤את אֽוֹת־הַבְּרִית֙ אֲשֶׁר־אֲנִ֣י נֹתֵ֗ן בֵּינִי֙ וּבֵ֣ינֵיכֶ֔ם וּבֵ֛ין כה[6]
13 כָּל־נֶ֥פֶשׁ חַיָּ֖ה אֲשֶׁ֣ר אִתְּכֶ֑ם לְדֹרֹ֖ת עוֹלָֽם׃ 13 אֶת־קַשְׁתִּ֕י נָתַ֖תִּי בֶּֽעָנָ֑ן ל וחס . ל[12]
14 וְהָֽיְתָה֙ לְא֣וֹת בְּרִ֔ית בֵּינִ֖י וּבֵ֥ין הָאָֽרֶץ׃ 14 וְהָיָ֕ה בְּעַנְנִ֥י עָנָ֖ן עַל־הָאָ֑רֶץ ל
15 וְנִרְאֲתָ֥ה הַקֶּ֖שֶׁת בֶּעָנָֽן׃ 15 וְזָכַרְתִּ֣י אֶת־בְּרִיתִ֗י אֲשֶׁ֤ר בֵּינִי֙ וּבֵ֣ינֵיכֶ֔ם וּבֵ֛ין ד ור״פ
כָּל־נֶ֥פֶשׁ חַיָּ֖ה בְּכָל־בָּשָׂ֑ר וְלֹֽא־יִהְיֶ֨ה ע֤וֹד הַמַּ֙יִם֙ לְמַבּ֔וּל לְשַׁחֵ֖ת[a] כָּל־ ל[13]
16 בָּשָֽׂר׃ 16 וְהָיְתָ֥ה הַקֶּ֖שֶׁת בֶּעָנָ֑ן וּרְאִיתִ֗יהָ לִזְכֹּר֙ בְּרִ֣ית עוֹלָ֔ם בֵּ֣ין ל ומל
17 אֱלֹהִ֔ים וּבֵין֙ כָּל־נֶ֣פֶשׁ חַיָּ֔ה בְּכָל־בָּשָׂ֖ר אֲשֶׁ֥ר עַל־הָאָֽרֶץ׃ 17 וַיֹּ֥אמֶר כה[6]
אֱלֹהִ֖ים אֶל־נֹ֑חַ זֹ֤את אֽוֹת־הַבְּרִית֙ אֲשֶׁ֣ר הֲקִמֹ֔תִי בֵּינִ֕י וּבֵ֥ין כָּל־בָּשָׂ֖ר ג בטע
אֲשֶׁ֥ר עַל־הָאָֽרֶץ׃ פ
ס[ח] 18 וַיִּהְי֣וּ בְנֵי־נֹ֗חַ הַיֹּֽצְאִים֙ מִן־הַתֵּבָ֔ה שֵׁ֖ם וְחָ֣ם וָיָ֑פֶת וְחָ֕ם ה֖וּא אֲבִ֥י כְנָֽעַן׃
19 שְׁלֹשָׁ֥ה אֵ֖לֶּה בְּנֵי־נֹ֑חַ וּמֵאֵ֖לֶּה נָֽפְצָ֥ה כָל־הָאָֽרֶץ׃ 20 וַיָּ֥חֶל נֹ֖חַ ג[14] . ל . ט[15]
21 אִ֣ישׁ הָאֲדָמָ֑ה וַיִּטַּ֖ע כָּֽרֶם׃ 21 וַיֵּ֥שְׁתְּ מִן־הַיַּ֖יִן וַיִּשְׁכָּ֑ר וַיִּתְגַּ֖ל בְּת֥וֹךְ ג . ל
22 אָהֳלֹֽה׃ 22 וַיַּ֗רְא חָ֚ם אֲבִ֣י כְנַ֔עַן אֵ֖ת עֶרְוַ֣ת אָבִ֑יו[a] וַיַּגֵּ֥ד לִשְׁנֵֽי־אֶחָ֖יו אהלו ק חד מן ד כת ה בליש[16]
23 בַּחֽוּץ׃ 23 וַיִּקַּח֩ שֵׁ֨ם וָיֶ֜פֶת אֶת־הַשִּׂמְלָ֗ה וַיָּשִׂ֙ימוּ֙ עַל־שְׁכֶ֣ם שְׁנֵיהֶ֔ם וַיֵּֽלְכוּ֙ ב . לה
אֲחֹ֣רַנִּ֔ית וַיְכַסּ֕וּ אֵ֖ת עֶרְוַ֣ת אֲבִיהֶ֑ם וּפְנֵיהֶם֙ אֲחֹ֣רַנִּ֔ית וְעֶרְוַ֥ת אֲבִיהֶ֖ם לֹ֥א ז . ט . ז . ג
24 25 רָאֽוּ׃ 24 וַיִּ֥יקֶץ נֹ֖חַ מִיֵּינ֑וֹ וַיֵּ֕דַע אֵ֥ת אֲשֶׁר־עָ֥שָׂה־ל֖וֹ בְּנ֥וֹ הַקָּטָֽן׃ 25 וַיֹּ֖אמֶר ל . ל
26 אָר֣וּר כְּנָ֑עַן עֶ֥בֶד עֲבָדִ֖ים יִֽהְיֶ֥ה לְאֶחָֽיו׃ 26 וַיֹּ֕אמֶר
בָּר֥וּךְ יְהוָ֖ה אֱלֹ֣הֵי שֵׁ֑ם וִיהִ֥י כְנַ֖עַן עֶ֥בֶד לָֽמוֹ׃ ג בטע[17] . לב
27 יַ֤פְתְּ אֱלֹהִים֙ לְיֶ֔פֶת וְיִשְׁכֹּ֖ן בְּאָהֳלֵי־שֵׁ֑ם וִיהִ֥י כְנַ֖עַן עֶ֥בֶד לָֽמוֹ׃ ל . ל . לב

[5]Mm 10. [6]Mm 5. [7]וחד את זרעכם Ex 32,13. [8]Mm 64. [9]Mm 9. [10]Mm 65. [11]Mm 66. [12]וחד וקשתי Hi 29,20. [13]וחד יי למבול Ps 29,10. [14]Mm 67. [15]Mm 4056. [16]Mm 83; Q addidi cf Gn 12,8; 13,3; 35,21 et Mp sub loco. [17]Mm 68.

7 [a] pc Mss ⅏ Vrs 'וְשׁ ‖ [b] 1 וּרְדוּ cf 1,28 ‖ **10** [a] ℭ⅏𝔊𝔖𝔗[MssJP] 'וּבְ ‖ [b–b] > 𝔊*, frt dl ‖ **11** [a] ⅏ להשחית ‖ **15** [a] cf 11[a] ‖ **22** [a] 𝔊 + *καὶ ἐξελθών* = וַיֵּצֵא.

[28] וַֽיְחִי־נֹ֖חַ אַחַ֣ר הַמַּבּ֑וּל שְׁלֹ֤שׁ מֵאוֹת֙ שָׁנָ֔ה וַחֲמִשִּׁ֖ים שָׁנָֽה׃ [29] וַֽיְהִי֙ כָּל־ 28 29
יְמֵי־נֹ֔חַ תְּשַׁ֤ע מֵאוֹת֙ שָׁנָ֔ה וַחֲמִשִּׁ֖ים שָׁנָ֑ה וַיָּמֹֽת׃ פ

10 [1] וְאֵ֙לֶּה֙ תּוֹלְדֹ֣ת בְּנֵי־נֹ֔חַ שֵׁ֖ם חָ֣ם[a] וָיָ֑פֶת וַיִּוָּלְד֥וּ לָהֶ֛ם בָּנִ֖ים אַחַ֥ר **10** — ל̇ בתור . ה̇[1] ל̇ בסיפ וכל קריא דכות ב̇ מ̇ א̇[2]
הַמַּבּֽוּל׃ [2] בְּנֵ֣י יֶ֔פֶת גֹּ֣מֶר וּמָג֔וֹג וּמָדַ֖י וְיָוָ֣ן וְתֻבָ֑ל וּמֶ֖שֶׁךְ[a] וְתִירָֽס׃ 2
[3] וּבְנֵ֖י גֹּ֑מֶר אַשְׁכְּנַ֥ז[a] וְרִיפַ֖ת וְתֹגַרְמָֽה׃ [4] וּבְנֵ֥י יָוָ֖ן אֱלִישָׁ֣ה[a] וְתַרְשִׁ֑ישׁ 3 4 — ל̇ כת ר̇[2] . ב̇ חד חס וחד מל . ג̇[3]
כִּתִּ֖ים וְדֹדָנִֽים[b]׃ [5] מֵ֠אֵלֶּה נִפְרְד֞וּ אִיֵּ֤י הַגּוֹיִם֙[a] בְּאַרְצֹתָ֔ם אִ֖ישׁ לִלְשֹׁנ֑וֹ 5 — ב̇ ר״פ[4]
לְמִשְׁפְּחֹתָ֖ם בְּגוֹיֵהֶֽם׃ [6] וּבְנֵ֖י חָ֑ם כּ֥וּשׁ וּמִצְרַ֖יִם וּפ֥וּט וּכְנָֽעַן׃ 6 — ל̇ בתור[5]
[7] וּבְנֵ֣י כ֔וּשׁ סְבָא֙ וַחֲוִילָ֔ה וְסַבְתָּ֥ה וְרַעְמָ֖ה וְסַבְתְּכָ֑א וּבְנֵ֥י רַעְמָ֖ה שְׁבָ֥א 7 — ב̇ חד כת א וחד כת ה . ג̇ ב̇ כת ה וחד כת א . ב̇ וכת א̇[2]
וּדְדָֽן׃ [8] וְכ֖וּשׁ יָלַ֣ד[a] אֶת־נִמְרֹ֑ד ה֣וּא הֵחֵ֔ל לִֽהְי֥וֹת גִּבֹּ֖ר בָּאָֽרֶץ׃ [9] הֽוּא־ 8 9 — ג̇ חס בתור
הָיָ֥ה גִבֹּֽר־צַ֖יִד לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה עַל־כֵּן֙ יֵֽאָמַ֔ר כְּנִמְרֹ֛ד גִּבּ֥וֹר צַ֖יִד לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃ — ג̇ חס בתור . ג̇[6] . ל̇ מל בתור
[10] וַתְּהִ֨י רֵאשִׁ֤ית מַמְלַכְתּוֹ֙ בָּבֶ֔ל וְאֶ֖רֶךְ וְאַכַּ֣ד וְכַלְנֵ֑ה בְּאֶ֖רֶץ שִׁנְעָֽר׃ 10 — כת . ל̇[7]
[11] מִן־הָאָ֥רֶץ הַהִ֖וא יָצָ֣א אַשּׁ֑וּר וַיִּ֙בֶן֙ אֶת־נִ֣ינְוֵ֔ה וְאֶת־רְחֹבֹ֥ת עִ֖יר וְאֶת־ 11 — ג̇[8] ר״פ בתור וכל נביא דכות ב̇ מ̇ ה̇ . ל̇ חס
כָּֽלַח׃ [12] וְֽאֶת־רֶ֔סֶן בֵּ֥ין נִֽינְוֵ֖ה וּבֵ֣ין כָּ֑לַח הִ֖וא הָעִ֥יר הַגְּדֹלָֽה׃ [13] וּמִצְרַ֡יִם 12 13 — ב̇ בטע
יָלַ֞ד אֶת־לוּדִ֧ים וְאֶת־עֲנָמִ֛ים[a] וְאֶת־לְהָבִ֖ים וְאֶת־נַפְתֻּחִֽים[b]׃ [14] וְאֶת־ 14 — ג̇ . ב̇
פַּתְרֻסִ֞ים וְאֶת־כַּסְלֻחִ֗ים [a]אֲשֶׁ֨ר יָצְא֥וּ מִשָּׁ֛ם פְּלִשְׁתִּ֖ים[a] וְאֶת־כַּפְתֹּרִֽים׃ — ב̇
ס [15] וּכְנַ֗עַן יָלַ֛ד אֶת־צִידֹ֥ן בְּכֹר֖וֹ וְאֶת־חֵֽת׃ [16] וְאֶת־הַיְבוּסִי֙ 15 16 — ב̇ עיניג דמיין[9] . ב̇ . ד̇
וְאֶת־הָ֣אֱמֹרִ֔י וְאֵ֖ת הַגִּרְגָּשִֽׁי׃ [17] וְאֶת־הַחִוִּ֥י וְאֶת־הַֽעַרְקִ֖י וְאֶת־הַסִּינִֽי׃ 17 — ד̇[10] . ב̇ . ב̇
[18] וְאֶת־הָֽאַרְוָדִ֥י וְאֶת־הַצְּמָרִ֖י וְאֶת־הַֽחֲמָתִ֑י וְאַחַ֣ר נָפֹ֔צוּ מִשְׁפְּח֖וֹת 18 — ב̇ . ל̇ מל בתור וחד מן י״א[11] וכל כל אלה בני דכות ב̇ מ̇ ב̇
הַֽכְּנַעֲנִֽי׃ [19] וַיְהִ֞י גְּב֤וּל הַֽכְּנַעֲנִי֙ [a]מִצִּידֹ֔ן בֹּאֲכָ֥ה גְרָ֖רָה עַד־עַזָּ֑ה בֹּֽאֲכָ֞ה 19 — ה̇ בטע בסיפ[12] . ו̇ מל . ו̇ מל
סְדֹ֛מָה וַעֲמֹרָ֥ה וְאַדְמָ֛ה וּצְבֹיִ֖ם עַד־לָֽשַׁע[a][b]׃ [20] אֵ֣לֶּה בְנֵי־חָ֔ם 20 — ג̇ . ל̇ כת כן למערב[13] . ל̇
לְמִשְׁפְּחֹתָ֖ם לִלְשֹֽׁנֹתָ֑ם בְּאַרְצֹתָ֖ם בְּגוֹיֵהֶֽם׃ ס [21] וּלְשֵׁ֥ם יֻלַּ֖ד גַּם־ 21 — ד̇[14]
ה֑וּא אֲבִי֙ כָּל־בְּנֵי־עֵ֔בֶר אֲחִ֖י יֶ֥פֶת הַגָּדֽוֹל׃ [22] בְּנֵ֥י שֵׁ֖ם עֵילָ֣ם וְאַשּׁ֑וּר 22 — ח̇ מל בתור[15]
וְאַרְפַּכְשַׁ֖ד וְל֥וּד וַאֲרָֽם׃ [23] וּבְנֵ֖י אֲרָ֑ם ע֥וּץ[a] וְח֖וּל[b] וְגֶ֥תֶר וָמַֽשׁ[c]׃ 23 — ח̇[16] . ל̇

Cp 10 [1] Mm 1717. [2] Mp sub loco. [3] Mm 69. [4] Mm 70. [5] וחד פוט וכנען 1 Ch 1,8. [6] Mm 956. [7] וחד כלנו Am 6,2. [8] Mm 2980. [9] Mm 4003. [10] Mm 1381. [11] Mm 3361. [12] Mm 71. [13] K^{Or} sine Q^{Or} וצבוים, cf Mp sub loco et Gn 14,2.8 et Dt 29,22. [14] Mm 72. [15] Mm 73. [16] Mm 4004.

Cp 10,1 [a] ℭ[2] mlt Mss 𝔖𝔗[Ms] וְחָם ‖ **2** [a] ш[Mss] ומושך 𝔊 *καὶ Μοσοχ* ‖ **3** [a] l אשכוז *(Ašguza Σκύθαι)*? ‖ **4** [a] ш om ה ‖ [b] l c Ms (pc Mss vid) ш𝔊 et 1 Ch 1,7 ורד'; prp וְדֹנָנִים *(Danuna Δαναοί)* ‖ **5** [a] ins אלה בני יֶפֶת cf 20.31 ‖ **8** [a] ш הוליד ‖ **13** [a] ш ענ' 𝔊 *Ενεμετιιμ (Αιν-)* ‖ [b] prp פְּתֻמְחִים ‖ **14** [a—a] prb gl ad כפתרים ‖ **19** [a—a] ш מִנְּהַר מִצְרַיִם עַד הַנָּהָר הַגָּדוֹל נְהַר פְּרָת וְעַד הַיָּם הָאַחֲרוֹן ‖ [b] l בֶּלַע? cf 14,2 ‖ **23** [a] ш[Ms] חוץ ‖ [b] ш וחויל ‖ [c] ш ומשא.

24 וְאַרְפַּכְשַׁ֖ד יָלַ֣דᵃ אֶת־שָׁ֑לַח וְשֶׁ֖לַח יָלַ֥ד אֶת־עֵֽבֶר׃ 25 וּלְעֵ֥בֶר יֻלַּ֖דᵃ ה̇ ג̇ מנה ר״פ[17] . ב̇ ור״פ
שְׁנֵ֣י בָנִ֑ים שֵׁ֣ם הָֽאֶחָ֞ד פֶּ֗לֶג כִּ֤י בְיָמָיו֙ נִפְלְגָ֣ה הָאָ֔רֶץ וְשֵׁ֥ם אָחִ֖יו יָקְטָֽן׃ ד̇ בתור . ב̇
26 וְיָקְטָ֣ן יָלַ֔ד אֶת־אַלְמוֹדָ֖ד וְאֶת־שָׁ֑לֶף וְאֶת־חֲצַרְמָ֖וֶת וְאֶת־יָֽרַח׃ ב̇ ומל . ב̇ ומל
27 וְאֶת־הֲדוֹרָ֥ם וְאֶת־אוּזָ֖לᵃ וְאֶת־דִּקְלָֽה׃ 28 וְאֶת־עוֹבָ֥לᵃ וְאֶת־ ד̇ . ב̇ . ל̇
29 אֲבִֽימָאֵ֖ל וְאֶת־שְׁבָֽא׃ 29 וְאֶת־אוֹפִ֥ר וְאֶת־חֲוִילָ֖ה וְאֶת־יוֹבָ֑ב כָּל־אֵ֖לֶּה ב̇ . ב̇ חד חס וחד מל[18]
30 בְּנֵ֥י יָקְטָֽן׃ 30 וַיְהִ֥י מוֹשָׁבָ֖ם מִמֵּשָׁ֑א בֹּֽאֲכָ֥ה סְפָ֖רָה הַ֥ר הַקֶּֽדֶם׃ ל̇ . ו̇ מל . ל̇
31 אֵ֣לֶּה בְנֵי־שֵׁ֔ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֖ם לִלְשֹׁנֹתָ֑ם בְּאַרְצֹתָ֖ם לְגוֹיֵהֶֽםᵃ׃ 32 אֵ֣לֶּה
מִשְׁפְּחֹ֧ת בְּנֵי־נֹ֛חַ לְתוֹלְדֹתָ֖ם בְּגוֹיֵהֶ֑ם וּמֵאֵ֜לֶּה נִפְרְד֤וּᵃ הַגּוֹיִם֙ בָּאָ֔רֶץ ג̇[19]
אַחַ֖ר הַמַּבּֽוּל׃ פ

ס[ט] 11 1 וַיְהִ֥י כָל־הָאָ֖רֶץ שָׂפָ֣ה אֶחָ֑ת וּדְבָרִ֖ים אֲחָדִֽיםᵃ׃ 2 וַיְהִ֖י בְּנָסְעָ֣ם ב̇[1] . ד̇[2] . ב̇[3]
3 מִקֶּ֑דֶם וַֽיִּמְצְא֥וּ בִקְעָ֛ה בְּאֶ֥רֶץ שִׁנְעָ֖ר וַיֵּ֥שְׁבוּ שָֽׁם׃ 3 וַיֹּאמְר֞וּ אִ֣ישׁ אֶל־ ו̇ בטע ר״פ[4]
רֵעֵ֗הוּ הָ֚בָה נִלְבְּנָ֣ה לְבֵנִ֔ים וְנִשְׂרְפָ֖ה לִשְׂרֵפָ֑ה וַתְּהִ֨י לָהֶ֤ם הַלְּבֵנָה֙ לְאָ֔בֶן ג̇ . ב̇[5] . ב̇[6]
4 וְהַ֣חֵמָ֔ר הָיָ֥ה לָהֶ֖ם לַחֹֽמֶר׃ 4 וַיֹּאמְר֞וּ הָ֣בָה ׀ נִבְנֶה־לָּ֣נוּ עִ֗יר וּמִגְדָּל֙ ב̇[7] . ו̇ בטע ר״פ[4] . ז̇[8]
5 וְרֹאשׁ֣וֹ בַשָּׁמַ֔יִם וְנַֽעֲשֶׂה־לָּ֖נוּ שֵׁ֑ם פֶּן־נָפ֖וּץ עַל־פְּנֵ֥י כָל־הָאָֽרֶץ׃ 5 וַיֵּ֣רֶד ד̇[9] . ב̇[10]
6 יְהוָ֔ה לִרְאֹ֥ת אֶת־הָעִ֖יר וְאֶת־הַמִּגְדָּ֑ל אֲשֶׁ֥ר בָּנ֖וּ בְּנֵ֥י הָאָדָֽם׃ 6 וַיֹּ֣אמֶר ג̇ חס[11] . ל̇ . ו̇ וכל קהלת דכות
יְהוָ֗ה הֵ֣ן עַ֤ם אֶחָד֙ וְשָׂפָ֤ה אַחַת֙ לְכֻלָּ֔ם וְזֶ֖ה הַחִלָּ֣ם לַעֲשׂ֑וֹת וְעַתָּה֙ לֹֽא־ ל̇ . ל̇ . ל̇[12]
7 יִבָּצֵ֣ר מֵהֶ֔ם כֹּ֛ל אֲשֶׁ֥ר יָזְמ֖וּ לַעֲשֽׂוֹת׃ 7 הָ֚בָה נֵֽרְדָ֔ה וְנָבְלָ֥ה שָׁ֖ם שְׂפָתָ֑ם ל̇ . ג̇[13] . ל̇[14]
8 אֲשֶׁר֙ לֹ֣א יִשְׁמְע֔וּ אִ֖ישׁ שְׂפַ֥ת רֵעֵֽהוּ׃ 8 וַיָּ֨פֶץ יְהוָ֥ה אֹתָ֛ם מִשָּׁ֖ם עַל־פְּנֵ֣י ג̇
9 כָל־הָאָ֑רֶץ וַֽיַּחְדְּל֖וּ לִבְנֹ֥תᵃ הָעִֽירᵇ׃ 9 עַל־כֵּ֞ן קָרָ֤א שְׁמָהּ֙ בָּבֶ֔ל כִּי־ ב̇[15] . ל̇ חס
שָׁ֛ם בָּלַ֥ל יְהוָ֖ה שְׂפַ֣ת כָּל־הָאָ֑רֶץ וּמִשָּׁם֙ הֱפִיצָ֣ם יְהוָ֔ה עַל־פְּנֵ֖י כָּל־ ל̇ . ח̇[16]
הָאָֽרֶץ׃ פ

10 אֵ֚לֶּה תּוֹלְדֹ֣ת שֵׁ֔ם שֵׁ֚ם בֶּן־מְאַ֣ת שָׁנָ֔ה וַיּ֖וֹלֶד אֶת־אַרְפַּכְשָׁ֑ד שְׁנָתַ֖יִם ד̇ ר״פ[17] . ב̇[18]
11 אַחַ֥ר הַמַּבּֽוּל׃ 11 וַֽיְחִי־שֵׁ֗ם אַֽחֲרֵי֙ הוֹלִיד֣וֹ אֶת־אַרְפַּכְשָׁ֔ד חֲמֵ֥שׁ מֵא֖וֹת ז̇ בטע[19] . ל̇ זקף קמ̇
12 שָׁנָ֑ה וַיּ֥וֹלֶד בָּנִ֖ים וּבָנֽוֹתᵃ׃ ס 12 וְאַרְפַּכְשַׁ֣ד חַ֔י ᵃחָמֵ֥שׁ וּשְׁלֹשִׁ֖יםᵃ ה̇ ג̇ מנה ר״פ[20]

[17] Mm 4004. [18] Mp sub loco. [19] Mm 67. **Cp 11** [1] Mm 74. [2] Mm 208. [3] Mm 75. [4] Mm 76. [5] Mp sub loco. [6] Mm 1675. [7] Mm 3531. [8] Mm 1330. [9] Mm 3498. [10] Jer 22,28. [11] Mm 608. [12] וחד ולא יבצר Hi 42,2, cf Mp sub loco. [13] Mm 318. [14] Mm 49. [15] Ex 9,33. [16] Mm 1349. [17] Mm 48. [18] Mm 1736. [19] Mm 37. [20] Mm 4004.

24 ᵃ 𝔊 + *τὸν Καιναν, καὶ Καιναν ἐγέννησεν* ‖ **25** ᵃ 𝔐ˢ ילדו ‖ **27** ᵃ 𝔐ˢ איזל 𝔊 *Αιζηλ* ‖ **28** ᵃ 𝔐ˢ et 1 Ch 1,22 עיבל ‖ **31** ᵃ l בְּגֹ׳ cf 5.32 ‖ **32** ᵃ 𝔐ˢ𝔊 + אִיֵּי cf 5 ‖ **Cp 11,1** ᵃ 𝔊 + *πᾶσιν* = לְכֻלָּם ‖ **8** ᵃ 𝔐ˢ𝔊 + את ‖ ᵇ 𝔐ˢ𝔊 + ואת־המגדל sec 4.5 ‖ **11** ᵃ 𝔐ˢ + וַיִּהְיוּ כָל־יְמֵי שֵׁם שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת, sim 13ᶜ.15ᵇ.17ᵇ.19ᵇ.21ᵇ.23ᵇ.25ᵇ; 𝔊 + *καὶ ἀπέθανεν* ‖ **12** ᵃ⁻ᵃ 𝔐ˢ𝔊 135.

13 שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־שָׁלַח׃[b] 13 וַיְחִי אַרְפַּכְשַׁד אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שֶׁלַח[a]

14 [b]שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת[b] שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃[c] ס 14 וְשֶׁלַח ל

15 חַי שְׁלֹשִׁים[a] שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־עֵבֶר׃ 15 וַיְחִי־שֶׁלַח אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־ ז בטע[21]

עֵבֶר [a]שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת[a] שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃[b] ס

16 17 16 וַיְחִי־עֵבֶר [a]אַרְבַּע וּשְׁלֹשִׁים[a] שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־פָּלֶג׃ 17 וַיְחִי־עֵבֶר ה בטע[22]. ל בטע בתור[23]. ל קמ. ז בטע[21]

אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־פֶּלֶג [a]שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת[a] שָׁנָה וַיּוֹלֶד

18 בָּנִים וּבָנוֹת׃[b] ס 18 וַיְחִי־פֶלֶג שְׁלֹשִׁים[a] שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־רְעוּ׃

19 19 וַיְחִי־פֶלֶג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־רְעוּ [a]תֵּשַׁע שָׁנִים וּמָאתַיִם[a] שָׁנָה וַיּוֹלֶד ז בטע[21]

20 בָּנִים וּבָנוֹת׃[b] ס 20 וַיְחִי רְעוּ [a]שְׁתַּיִם וּשְׁלֹשִׁים[a] שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־ ה בטע[24]

21 שְׂרוּג׃ 21 וַיְחִי רְעוּ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שְׂרוּג [a]שֶׁבַע שָׁנִים וּמָאתַיִם[a] שָׁנָה

22 וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃[b] ס 22 וַיְחִי שְׂרוּג שְׁלֹשִׁים[a] שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־ ג בטע[25]

23 נָחוֹר׃ 23 וַיְחִי שְׂרוּג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־נָחוֹר מָאתַיִם[a] שָׁנָה וַיּוֹלֶד

24 בָּנִים וּבָנוֹת׃[b] ס 24 וַיְחִי נָחוֹר [a]תֵּשַׁע וְעֶשְׂרִים[a] שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־ ה בטע[24]

25 תָּרַח׃ 25 וַיְחִי נָחוֹר אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־תֶּרַח [a]תְּשַׁע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּמְאַת[a]

26 שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃[b] ס 26 וַיְחִי־תֶרַח שִׁבְעִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד

אֶת־אַבְרָם אֶת־נָחוֹר וְאֶת־הָרָן׃ יב פסוק את את ואת ומילה חדה ביניה[26]

27 27 וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת תֶּרַח תֶּרַח הוֹלִיד אֶת־אַבְרָם אֶת־נָחוֹר וְאֶת־ יב פסוק את את ואת את

28 הָרָן וְהָרָן הוֹלִיד אֶת־לוֹט׃ 28 וַיָּמָת הָרָן עַל־פְּנֵי תֶּרַח אָבִיו בְּאֶרֶץ ל

29 מוֹלַדְתּוֹ בְּאוּר[a] כַּשְׂדִּים׃ 29 וַיִּקַּח אַבְרָם וְנָחוֹר לָהֶם נָשִׁים שֵׁם אֵשֶׁת־

אַבְרָם שָׂרָי וְשֵׁם אֵשֶׁת־נָחוֹר מִלְכָּה בַּת־הָרָן אֲבִי־מִלְכָּה וַאֲבִי יִסְכָּה׃ ל זקף קמ. ל

30 31 30 וַתְּהִי שָׂרַי עֲקָרָה אֵין לָהּ וָלָד[a]׃ 31 וַיִּקַּח תֶּרַח אֶת־אַבְרָם בְּנוֹ ל

וְאֶת־לוֹט בֶּן־הָרָן בֶּן־בְּנוֹ וְאֵת שָׂרַי כַּלָּתוֹ[a] אֵשֶׁת אַבְרָם בְּנוֹ[b] וַיֵּצְאוּ[c] ב. ל

[21] Mm 37. [22] Mm 36. [23] Mp sub loco. [24] Mm 38. [25] Mm 39. [26] Mm 44.

12 [b] 𝔊 *Καιναν* ‖ **13** [a] cf 12[b] ‖ [b–b] ⅏ 303 𝔊 430 ‖ [c] cf 11[a]; 𝔊 + *καὶ ἔζησεν Καιναν ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Σαλα. καὶ ἔζησεν Καιναν μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Σαλα ἔτη τριακόσια τριάκοντα καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν* ‖ **14** [a] ⅏𝔊 130 ‖ **15** [a–a] ⅏ 303 𝔊 330 ‖ [b] cf 11[a] ‖ **16** [a–a] ⅏𝔊 134 ‖ **17** [a–a] ⅏ 270 𝔊 370 ‖ [b] cf 11[a] ‖ **18** [a] ⅏𝔊 130 ‖ **19** [a–a] ⅏ 109 ‖ [b] cf 11[a] ‖ **20** [a–a] ⅏𝔊 132 ‖ **21** [a–a] ⅏ 107 ‖ [b] cf 11[a] ‖ **22** [a] ⅏𝔊 130 ‖ **23** [a] ⅏ 100 ‖ [b] cf 11[a] ‖ **24** [a–a] ⅏𝔊 79 ‖ **25** [a–a] ⅏ 69 𝔊 129 ‖ [b] cf 11[a] ‖ **28** [a] 𝔊 *ἐν τῇ χώρᾳ* = בְּאֶרֶץ cf 31[d] 15,7[a] Neh 9,7 ‖ **30** [a] ⅏ ילד ‖ **31** [a] ⅏ ואת מלכה כלותו ‖ [b] ⅏ ונחור בניו ‖ [c] S[W] sg, l וַיֵּצֵא vel c ⅏𝔊𝔙 וַיֹּצֵא אֹתָם (pro וי׳ אִתָּם).

אִתָּ֜ם מֵא֣וּרᵈ כַּשְׂדִּ֗ים לָלֶ֙כֶת֙ אַ֣רְצָה כְּנַ֔עַן וַיָּבֹ֥אוּ עַד־חָרָ֖ן וַיֵּ֥שְׁבוּ שָֽׁם׃ ל. ח[27]

32 וַיִּהְי֣וּ יְמֵי־תֶ֔רַח ᵃחָמֵ֥שׁ שָׁנִ֖ים וּמָאתַ֣יִם שָׁנָ֑הᵃ וַיָּ֥מָת תֶּ֖רַח בְּחָרָֽן׃ ס קנג ג[28]. ל

סֽ[פ] פרש 12 1 וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶל־אַבְרָ֔ם לֶךְ־לְךָ֛ מֵאַרְצְךָ֥ וּמִמּֽוֹלַדְתְּךָ֖ וּמִבֵּ֣ית

2 אָבִ֑יךָ אֶל־הָאָ֖רֶץ אֲשֶׁ֥ר אַרְאֶֽךָּ׃ 2 וְאֶֽעֶשְׂךָ֙ לְג֣וֹי גָּד֔וֹל וַאֲבָרֶכְךָ֔ ד בסיפ[1]. ב[2]. ב חד חס וחד מל

3 וַאֲגַדְּלָ֖ה שְׁמֶ֑ךָ וֶהְיֵ֖הᵃ בְּרָכָֽה׃ 3 וַאֲבָֽרְכָה֙ מְבָ֣רְכֶ֔יךָ וּמְקַלֶּלְךָ֖ᵃ אָאֹ֑ר ל. ב מל. ל. ל

4 וְנִבְרְכ֣וּ בְךָ֔ כֹּ֖ל מִשְׁפְּחֹ֥ת הָאֲדָמָֽה׃ 4 וַיֵּ֣לֶךְ אַבְרָ֗ם כַּאֲשֶׁ֨ר דִּבֶּ֤ר אֵלָיו֙ ג[3]

יְהוָ֔ה וַיֵּ֥לֶךְ אִתּ֖וֹ ל֑וֹט וְאַבְרָ֗ם בֶּן־חָמֵ֤שׁ שָׁנִים֙ וְשִׁבְעִ֣ים שָׁנָ֔ה בְּצֵאת֖וֹ

5 מֵחָרָֽן׃ 5 וַיִּקַּ֣ח אַבְרָם֩ אֶת־שָׂרַ֨י אִשְׁתּ֜וֹ וְאֶת־ל֣וֹט בֶּן־אָחִ֗יו וְאֶת־כָּל־

רְכוּשָׁם֙ אֲשֶׁ֣ר רָכָ֔שׁוּ וְאֶת־הַנֶּ֖פֶשׁ אֲשֶׁר־עָשׂ֣וּ בְחָרָ֑ן וַיֵּצְא֗וּ לָלֶ֙כֶת֙ אַ֣רְצָה ל. ח[4]

6 כְּנַ֔עַן וַיָּבֹ֖אוּ אַ֥רְצָה כְּנָֽעַן׃ 6 וַיַּעֲבֹ֤ר אַבְרָם֙ בָּאָ֔רֶץᵃ עַ֚ד מְק֣וֹם שְׁכֶ֔ם עַ֖ד ח[4]

7 אֵל֣וֹן מוֹרֶ֑ה וְהַֽכְּנַעֲנִ֖י אָ֥ז בָּאָֽרֶץ׃ 7 וַיֵּרָ֤א יְהוָה֙ אֶל־אַבְרָ֔ם וַיֹּ֕אמֶר כ[5]

לְזַ֨רְעֲךָ֔ אֶתֵּ֖ן אֶת־הָאָ֣רֶץ הַזֹּ֑את וַיִּ֤בֶן שָׁם֙ מִזְבֵּ֔חַ לַיהוָ֖ה הַנִּרְאֶ֥ה אֵלָֽיו׃ ב[6]

8 וַיַּעְתֵּ֨ק מִשָּׁ֜ם הָהָ֗רָה מִקֶּ֛דֶם לְבֵֽית־אֵ֖ל וַיֵּ֣ט אָהֳלֹ֑ה בֵּֽית־אֵ֤ל מִיָּם֙ וְהָעַ֣י יג[7]. אהלו ק חד מן ד כת ה בליש[8]

9 מִקֶּ֔דֶם וַיִּֽבֶן־שָׁ֤ם מִזְבֵּ֙חַ֙ לַֽיהוָ֔ה וַיִּקְרָ֖א בְּשֵׁ֥ם יְהוָֽה׃ 9 וַיִּסַּ֣ע אַבְרָ֔ם

הָל֥וֹךְ וְנָס֖וֹעַ הַנֶּֽגְבָּה׃ פ ל. ב

10 וַיְהִ֥י רָעָ֖ב בָּאָ֑רֶץ וַיֵּ֨רֶד אַבְרָ֤ם מִצְרַ֙יְמָה֙ לָג֣וּר שָׁ֔ם כִּֽי־כָבֵ֥ד ב פסוק מיחד[9]. כח[10]

11 הָרָעָ֖ב בָּאָֽרֶץ׃ 11 וַיְהִ֕י כַּאֲשֶׁ֥ר הִקְרִ֖יב לָב֣וֹא מִצְרָ֑יְמָה וַיֹּ֙אמֶר֙ אֶל־ כח[10]

12 שָׂרַ֣י אִשְׁתּ֔וֹ הִנֵּה־נָ֣א יָדַ֔עְתִּי כִּ֛י אִשָּׁ֥ה יְפַת־מַרְאֶ֖ה אָֽתְּᵃ׃ 12 וְהָיָ֗ה כִּֽי־

יִרְא֤וּ אֹתָךְ֙ הַמִּצְרִ֔ים וְאָמְר֖וּ אִשְׁתּ֣וֹ זֹ֑את וְהָרְג֥וּ אֹתִ֖י וְאֹתָ֥ךְ יְחַיּֽוּ׃ ה ד מנה בתור. ב[11]

13 אִמְרִי־נָ֖א אֲחֹ֣תִי אָ֑תְּ לְמַ֙עַן֙ יִֽיטַב־לִ֣י בַעֲבוּרֵ֔ךְ וְחָיְתָ֥ה נַפְשִׁ֖י בִּגְלָלֵֽךְ׃ ב. ב[12]. ב

14 וַיְהִ֕י כְּב֥וֹא אַבְרָ֖ם מִצְרָ֑יְמָה וַיִּרְא֤וּ הַמִּצְרִים֙ אֶת־הָ֣אִשָּׁ֔ה כִּֽי־יָפָ֥ה כח[10]. ה ד מנה בתור

15 הִ֖וא מְאֹֽד׃ 15 וַיִּרְא֤וּ אֹתָהּ֙ שָׂרֵ֣י פַרְעֹ֔ה וַיְהַֽלְל֥וּ אֹתָ֖הּ אֶל־פַּרְעֹ֑ה וַתֻּקַּ֥ח ד[13]. ל

16 הָאִשָּׁ֖ה בֵּ֥ית פַּרְעֹֽה׃ 16 וּלְאַבְרָ֥ם הֵיטִ֖יב בַּעֲבוּרָ֑הּ וַֽיְהִי־ל֤וֹ צֹאן־וּבָקָר֙ᵃ ל

17 וַחֲמֹרִ֔ים וַעֲבָדִים֙ וּשְׁפָחֹ֔תᵇ וַאֲתֹנֹ֖ת וּגְמַלִּֽים׃ 17 וַיְנַגַּ֨ע יְהוָ֧ה ׀ אֶת־פַּרְעֹ֛ה ב[14]

[27] Mm 77. [28] Mm 78. Cp 12 [1] Mm 79. [2] Mm 80. [3] Mm 81. [4] Mm 77. [5] Mm 1227. [6] Mm 82. [7] Mm 1100. [8] Mm 83; Q addidi, cf Gn 9,21; 13,3; 35,21 et Mp sub loco. [9] Mm 3660. [10] Mm 84. [11] Ho 14,8. [12] Mm 3585. [13] Mm 85. [14] 2 R 15,5.

31 ᵈ 𝔊 ἐκ τῆς χώρας cf 28ᵃ ‖ **32** ᵃ⁻ᵃ ш 145, cf 11,26(70) 12,4(75) Act 7,4 *(μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ)* ‖ **Cp 12,2** ᵃ ш והוי cf 17,1ᵃ; prp וְהָיָה ‖ **3** ᵃ l c ℭ pc Mss ш𝔊𝔖𝔙 וּמְקַלְלֶיךָ ‖ **6** ᵃ 𝔊 + εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς cf 13,17 ‖ **11** ᵃ ш אתי ‖ **16** ᵃ ш + מקנה כבד מאד ‖ ᵇ ш huc tr וחמרים.

נְגָעִים גְּדֹלִים[a] [b]וְאֶת־בֵּיתוֹ[b] עַל־דְּבַר שָׂרַי אֵשֶׁת אַבְרָם׃ 18 וַיִּקְרָא 18
פַרְעֹה לְאַבְרָם וַיֹּאמֶר מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי לָמָּה לֹא־הִגַּדְתָּ לִּי כִּי
אִשְׁתְּךָ הִוא׃ 19 לָמָה אָמַרְתָּ אֲחֹתִי הִוא וָאֶקַּח אֹתָהּ לִי לְאִשָּׁה וְעַתָּה 19
הִנֵּה אִשְׁתְּךָ[a] קַח וָלֵךְ׃ 20 וַיְצַו עָלָיו פַּרְעֹה אֲנָשִׁים וַיְשַׁלְּחוּ אֹתוֹ וְאֶת־ 20
אִשְׁתּוֹ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ[a]׃

13 1 וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וְלוֹט עִמּוֹ 13
הַנֶּגְבָּה׃ 2 וְאַבְרָם כָּבֵד מְאֹד בַּמִּקְנֶה בַּכֶּסֶף וּבַזָּהָב׃ 3 וַיֵּלֶךְ לְמַסָּעָיו 2 3
מִנֶּגֶב וְעַד־בֵּית־אֵל עַד־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־הָיָה שָׁם אָהֳלֹה בַּתְּחִלָּה בֵּין
בֵּית־אֵל וּבֵין הָעָי׃ 4 אֶל־מְקוֹם הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר־עָשָׂה שָׁם בָּרִאשֹׁנָה 4
וַיִּקְרָא שָׁם אַבְרָם בְּשֵׁם יְהוָה׃ 5 וְגַם־לְלוֹט הַהֹלֵךְ אֶת־אַבְרָם הָיָה 5
צֹאן־וּבָקָר וְאֹהָלִים׃ 6 וְלֹא־נָשָׂא[a] אֹתָם הָאָרֶץ לָשֶׁבֶת יַחְדָּו כִּי־הָיָה 6
רְכוּשָׁם רָב וְלֹא יָכְלוּ לָשֶׁבֶת יַחְדָּו׃ 7 וַיְהִי־רִיב בֵּין רֹעֵי מִקְנֵה־ 7
אַבְרָם וּבֵין רֹעֵי מִקְנֵה־לוֹט וְהַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִּי אָז יֹשֵׁב[a] בָּאָרֶץ׃
8 וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל־לוֹט אַל־נָא תְהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין רֹעַי 8
וּבֵין רֹעֶיךָ כִּי־אֲנָשִׁים אַחִים אֲנָחְנוּ׃ 9 הֲלֹא כָל־הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ הִפָּרֶד 9
נָא מֵעָלָי אִם־הַשְּׂמֹאל וְאֵימִנָה וְאִם־הַיָּמִין וְאַשְׂמְאִילָה׃ 10 וַיִּשָּׂא־לוֹט 10
אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־כָּל־כִּכַּר הַיַּרְדֵּן כִּי כֻלָּהּ[a] מַשְׁקֶה לִפְנֵי ׀ שַׁחֵת
יְהוָה אֶת־סְדֹם וְאֶת־עֲמֹרָה כְּגַן־יְהוָה כְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בֹּאֲכָה צֹעַר׃
11 וַיִּבְחַר־לוֹ לוֹט אֵת כָּל־כִּכַּר הַיַּרְדֵּן וַיִּסַּע לוֹט מִקֶּדֶם וַיִּפָּרְדוּ אִישׁ 11
מֵעַל אָחִיו׃ 12 אַבְרָם יָשַׁב בְּאֶרֶץ־כְּנָעַן וְלוֹט יָשַׁב בְּעָרֵי הַכִּכָּר 12
וַיֶּאֱהַל עַד־סְדֹם׃ 13 וְאַנְשֵׁי סְדֹם רָעִים וְחַטָּאִים לַיהוָה מְאֹד׃ 13
14 וַיהוָה אָמַר אֶל־אַבְרָם אַחֲרֵי הִפָּרֶד־לוֹט מֵעִמּוֹ שָׂא נָא עֵינֶיךָ 14
וּרְאֵה מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אַתָּה שָׁם צָפֹנָה וָנֶגְבָּה וָקֵדְמָה וָיָמָּה׃ 15 כִּי 15
אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה רֹאֶה לְךָ אֶתְּנֶנָּה וּלְזַרְעֲךָ עַד־עוֹלָם׃
16 וְשַׂמְתִּי אֶת־זַרְעֲךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ אֲשֶׁר ׀ אִם־יוּכַל אִישׁ לִמְנוֹת אֶת־ 16

15 Mm 1827. 16 Mp sub loco. 17 Mm 3209. 18 Mm 173. 19 Mm 202. Cp 13 1 Mm 3938. 2 Mm 83; cf Gn 9,21; 12,8; 35,21 et Mp sub loco. 3 Mm 1743. 4 Mm 4136. 5 Mm 264. 6 Ez 34,8. 7 Jes 51,3. 8 Mm 1114. 9 Mm 86. 10 Mm 87. 11 Mm 2952. 12 Mm 88. 13 Mm 2210. 14 Mm 845. 15 Mp sub loco. 16 Mm 89. 17 Mm 90.

17 [a] 𝔊 + *καὶ πονηροῖς* ‖ [b–b] prb add cf 20,17 ‖ 19 [a] 𝔊 + *ἐναντίον σου* = לְפָנֶיךָ ‖ 20 [a] 𝔐𝔊 + וְלוֹט עִמּוֹ ‖ Cp 13,6 [a] l c 𝔐 נָשְׂאָה ‖ 7 [a] 𝔐 ישבים ‖ 10 [a] 𝔐 כלו.

17 עֲפַ֣ר הָאָ֔רֶץ גַּֽם־זַרְעֲךָ֖ יִמָּנֶֽה׃ 17 ק֚וּם הִתְהַלֵּ֣ךְ בָּאָ֔רֶץ לְאָרְכָּ֖הּ ט ר״פ[18]
18 וּלְרָחְבָּ֑הּ כִּ֥י לְךָ֖ אֶתְּנֶֽנָּה׃ 18 וַיֶּאֱהַ֣ל אַבְרָ֗ם וַיָּבֹ֛א וַיֵּ֛שֶׁב בְּאֵלֹנֵ֥י[a] מַמְרֵ֖א ל. ב
אֲשֶׁ֣ר בְּחֶבְר֑וֹן וַיִּֽבֶן־שָׁ֥ם מִזְבֵּ֖חַ לַֽיהוָֽה׃ פ
ס [יא] 14 1 [a]וַיְהִ֕י בִּימֵ֥י[a] אַמְרָפֶ֖ל מֶֽלֶךְ־שִׁנְעָ֑ר[b] אַרְי֖וֹךְ מֶ֣לֶךְ אֶלָּסָ֑ר[c] ה׳[1]. ח זוגין מחליפין[2]
2 [d]כְּדָרְלָעֹ֨מֶר֙ מֶ֣לֶךְ עֵילָ֔ם[de] וְתִדְעָ֖ל מֶ֥לֶךְ גּוֹיִֽם[f]׃ 2 עָשׂ֣וּ מִלְחָמָ֗ה אֶת־ ב. ל ר״פ[3]
בֶּ֚רַע מֶ֣לֶךְ סְדֹ֔ם וְאֶת־בִּרְשַׁ֖ע מֶ֣לֶךְ עֲמֹרָ֑ה שִׁנְאָ֣ב ׀ מֶ֣לֶךְ אַדְמָ֗ה ל
3 וְשֶׁמְאֵ֨בֶר֙[a] מֶ֣לֶךְ צְבֹיִ֔ים וּמֶ֥לֶךְ בֶּ֖לַע הִיא־צֹֽעַר׃ 3 כָּל־אֵ֨לֶּה֙ חָֽבְר֔וּ צבוים[4] ק. יא כת י בתור
4 אֶל־עֵ֖מֶק הַשִּׂדִּ֑ים ה֖וּא יָ֥ם הַמֶּֽלַח׃ 4 שְׁתֵּ֤ים עֶשְׂרֵה֙ שָׁנָ֔ה עָֽבְד֖וּ אֶת־
5 כְּדָרְלָעֹ֑מֶר וּשְׁלֹשׁ[a]־עֶשְׂרֵ֥ה שָׁנָ֖ה מָרָֽדוּ׃ 5 וּבְאַרְבַּ֨ע עֶשְׂרֵ֜ה שָׁנָ֗ה בָּ֣א ב. ה ב מנה בליש[5]
כְדָרְלָעֹ֘מֶר֒ וְהַמְּלָכִים֙ אֲשֶׁ֣ר אִתּ֔וֹ וַיַּכּ֤וּ אֶת־רְפָאִים֙[a] בְּעַשְׁתְּרֹ֣ת קַרְנַ֔יִם
6 וְאֶת־הַזּוּזִ֖ים[b] בְּהָ֑ם[c] וְאֵת֙ הָֽאֵימִ֔ים בְּשָׁוֵ֖ה קִרְיָתָֽיִם׃ 6 וְאֶת־הַחֹרִ֖י ל. ל. ב מל
7 בְּהַרְרָ֣ם[a] שֵׂעִ֑יר עַ֚ד אֵ֣יל פָּארָ֔ן אֲשֶׁ֖ר עַל־הַמִּדְבָּֽר׃ 7 וַ֠יָּשֻׁבוּ וַיָּבֹ֜אוּ ל. ל
אֶל־עֵ֤ין מִשְׁפָּט֙ הִ֣וא קָדֵ֔שׁ וַיַּכּ֕וּ אֶֽת־כָּל־שְׂדֵ֖ה הָעֲמָלֵקִ֑י וְגַם֙ אֶת־ ב[6]. ב[7]. ט
8 הָֽאֱמֹרִ֔י הַיֹּשֵׁ֖ב בְּחַֽצְצֹ֥ן תָּמָֽר׃ 8 וַיֵּצֵ֨א מֶֽלֶךְ־סְדֹ֜ם וּמֶ֣לֶךְ עֲמֹרָ֗ה וּמֶ֤לֶךְ ב חד מל וחד חס[8]
אַדְמָה֙ וּמֶ֣לֶךְ צְבֹיִ֔ים וּמֶ֥לֶךְ בֶּ֖לַע הִוא־צֹ֑עַר וַיַּעַרְכ֤וּ אִתָּם֙ מִלְחָמָ֔ה צבוים ק. לז
9 בְּעֵ֖מֶק הַשִּׂדִּֽים׃ 9 אֵ֣ת כְּדָרְלָעֹ֜מֶר מֶ֣לֶךְ עֵילָ֗ם[a] וְתִדְעָל֙ מֶ֣לֶךְ גּוֹיִ֔ם[b] ב
וְאַמְרָפֶל֙ מֶ֣לֶךְ שִׁנְעָ֔ר[c] וְאַרְי֖וֹךְ מֶ֣לֶךְ אֶלָּסָ֑ר[d] אַרְבָּעָ֥ה מְלָכִ֖ים אֶת־ ח[2] זוגין מחליפין ול בליש. ל
10 הַחֲמִשָּֽׁה׃ 10 וְעֵ֣מֶק הַשִּׂדִּ֗ים[a] בֶּֽאֱרֹ֤ת בֶּֽאֱרֹת֙ חֵמָ֔ר וַיָּנֻ֛סוּ מֶֽלֶךְ־סְדֹ֥ם ל. ב. ל
11 וַעֲמֹרָ֖ה[b] וַיִּפְּלוּ־שָׁ֑מָּה וְהַנִּשְׁאָרִ֖ים הֶ֥רָה[c] נָּֽסוּ׃ 11 וַ֠יִּקְחוּ אֶת־כָּל־רְכֻ֨שׁ ל
12 סְדֹ֧ם וַעֲמֹרָ֛ה וְאֶת־כָּל־אָכְלָ֖ם וַיֵּלֵֽכוּ׃ 12 וַיִּקְח֨וּ אֶת־ל֧וֹט וְאֶת־רְכֻשׁ֛וֹ
13 [a]בֶּן־אֲחִ֥י אַבְרָ֖ם[a] וַיֵּלֵ֑כוּ וְה֥וּא יֹשֵׁ֖ב בִּסְדֹֽם׃ 13 וַיָּבֹא֙ הַפָּלִ֔יט
וַיַּגֵּ֖ד לְאַבְרָ֣ם הָֽעִבְרִ֑י וְהוּא֩ שֹׁכֵ֨ן בְּאֵלֹנֵ֜י[a] מַמְרֵ֣א הָֽאֱמֹרִ֗י אֲחִ֤י אֶשְׁכֹּל֙ ה חס[9]

[18] Mm 1995. Cp 14 [1] Mm 91. [2] Mm 3964. [3] Mm 978. [4] Cf Mp sub loco, Gn 10,19; 14,8 et Dt 29,22. [5] Mp sub loco. [6] Jos 15,7. [7] Mm 1751. [8] Mm 4204. [9] Mm 92.

18 [a] 𝔊(𝔖𝔙) *παρὰ τὴν δρῦν*, l באלון (sec 12,6)? cf 14,13 18,1 Dt 11,30 (𝔐 semper pl, 𝔊𝔖𝔙 sg) ‖ **Cp 14,1** [a–a] 𝔙 *factum est autem in illo tempore, ut* 1Q GenAp *qdmt jwmj' 'ln 'th* ‖ [b] 𝔗[J] *pwntws* 1Q GenAp *bbl* ‖ [c] σ'(𝔙) *Πόντου* ‖ [d–d] 1Q GenAp tr post [a–a] ‖ [e] σ' *Σκυθῶν* ‖ [f] σ' *Παμφυλίας* 𝔖 *glj'* ‖ **2** [a] Sam[Mss] –בד ‖ **4** [a] l c Sam𝔖𝔗[J] 1Q GenAp וּבִשְׁ׳ ‖ **5** [a] l c Sam הַר׳ ‖ [b] 1Q GenAp *zwzmj'* σ' *Ζοιζομμειν* = זַמְזֻמִּים cf Dt 2,20 ‖ [c] Sam[Mss] Hier בחם 𝔊(𝔖𝔙) *ἅμα αὐτοῖς* = בָּהֶם 1Q GenAp *b'mn* ‖ **6** [a] l c Sam Vrs בהררי ‖ **9** [a] cf 1[e] ‖ [b] cf 1[f] ‖ [c] cf 1[b] ‖ [d] cf 1[c] ‖ **10** [a] sic L, mlt Mss Edd הַשׂ׳ ‖ [b] l c Ms Sam𝔊𝔖 וּמֶלֶךְ ע׳ ‖ [c] Sam ההרה ‖ **12** [a–a] add ‖ **13** [a] cf 13,18[a].

14 וַאֲחִ֣י עָנֵ֔ר[b] וְהֵ֖ם בַּעֲלֵ֥י בְרִית־אַבְרָֽם׃ 14 וַיִּשְׁמַ֣ע אַבְרָ֔ם כִּ֥י נִשְׁבָּ֖ה אָחִ֑יו
וַיָּ֨רֶק[a] אֶת־חֲנִיכָ֜יו יְלִידֵ֣י בֵית֗וֹ שְׁמֹנָ֤ה עָשָׂר֙ וּשְׁלֹ֣שׁ מֵא֔וֹת וַיִּרְדֹּ֖ף עַד־
15 דָּֽן׃ 15 וַיֵּחָלֵ֨ק עֲלֵיהֶ֧ם ׀ לַ֛יְלָה ה֥וּא וַעֲבָדָ֖יו וַיַּכֵּ֑ם וַֽיִּרְדְּפֵם֙ עַד־חוֹבָ֔ה
16 אֲשֶׁ֥ר מִשְּׂמֹ֖אל לְדַמָּֽשֶׂק׃ 16 וַיָּ֕שֶׁב אֵ֖ת כָּל־הָרְכֻ֑שׁ וְגַם֩ אֶת־ל֨וֹט אָחִ֤יו
17 וּרְכֻשׁוֹ֙ הֵשִׁ֔יב וְגַ֥ם אֶת־הַנָּשִׁ֖ים וְאֶת־הָעָֽם׃ 17 וַיֵּצֵ֤א מֶֽלֶךְ־סְדֹם֙
לִקְרָאת֔וֹ אַחֲרֵ֣י שׁוּב֗וֹ מֵֽהַכּוֹת֙ אֶת־[a]כְּדָר־לָעֹ֔מֶר[a] וְאֶת־הַמְּלָכִ֖ים אֲשֶׁ֣ר
18 אִתּ֑וֹ אֶל־עֵ֣מֶק שָׁוֵ֔ה[b] ה֖וּא עֵ֥מֶק הַמֶּֽלֶךְ׃ 18 וּמַלְכִּי־צֶ֙דֶק֙ מֶ֣לֶךְ שָׁלֵ֔ם
19 הוֹצִ֖יא לֶ֣חֶם וָיָ֑יִן וְה֥וּא כֹהֵ֖ן לְאֵ֥ל עֶלְיֽוֹן׃ 19 וַיְבָרְכֵ֖הוּ וַיֹּאמַ֑ר
בָּר֤וּךְ אַבְרָם֙ לְאֵ֣ל עֶלְי֔וֹן קֹנֵ֖ה שָׁמַ֥יִם וָאָֽרֶץ׃
20 20 וּבָרוּךְ֙ אֵ֣ל עֶלְי֔וֹן אֲשֶׁר־מִגֵּ֥ן צָרֶ֖יךָ בְּיָדֶ֑ךָ
21 וַיִּתֶּן־ל֥וֹ מַעֲשֵׂ֖ר מִכֹּֽל׃ 21 וַיֹּ֥אמֶר מֶֽלֶךְ־סְדֹ֖ם אֶל־אַבְרָ֑ם תֶּן־לִ֣י הַנֶּ֔פֶשׁ
22 וְהָרְכֻ֖שׁ קַח־לָֽךְ׃ 22 וַיֹּ֥אמֶר אַבְרָ֖ם אֶל־מֶ֣לֶךְ סְדֹ֑ם הֲרִמֹ֨תִי יָדִ֤י אֶל־
23 יְהוָה֙[a] אֵ֣ל עֶלְי֔וֹן קֹנֵ֖ה שָׁמַ֥יִם וָאָֽרֶץ׃ 23 אִם־מִחוּט֙ וְעַ֣ד שְׂרֽוֹךְ־נַ֔עַל
וְאִם־אֶקַּ֖ח מִכָּל־אֲשֶׁר־לָ֑ךְ וְלֹ֣א תֹאמַ֔ר אֲנִ֖י הֶעֱשַׁ֥רְתִּי אֶת־אַבְרָֽם׃
24 24 בִּלְעָדַ֗י רַ֚ק אֲשֶׁ֣ר אָכְל֣וּ הַנְּעָרִ֔ים וְחֵ֙לֶק֙ הָֽאֲנָשִׁ֔ים אֲשֶׁ֥ר הָלְכ֖וּ אִתִּ֑י
עָנֵר֙ אֶשְׁכֹּ֣ל וּמַמְרֵ֔א הֵ֖ם יִקְח֥וּ חֶלְקָֽם׃ ס
15 1 אַחַ֣ר ׀ הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֗לֶּה הָיָ֤ה דְבַר־יְהוָה֙ אֶל־אַבְרָ֔ם בַּֽמַּחֲזֶ֖ה ס[1]
2 לֵאמֹ֑ר אַל־תִּירָ֣א אַבְרָ֗ם אָנֹכִי֙ מָגֵ֣ן לָ֔ךְ שְׂכָרְךָ֖ הַרְבֵּ֥ה[a] מְאֹֽד׃ 2 וַיֹּ֣אמֶר
אַבְרָ֗ם אֲדֹנָ֤י יְהוִה֙ מַה־תִּתֶּן־לִ֔י וְאָנֹכִ֖י הוֹלֵ֣ךְ עֲרִירִ֑י וּבֶן־מֶ֣שֶׁק בֵּיתִ֔י
3 [a]ה֖וּא דַּמֶּ֥שֶׂק[a] אֱלִיעֶֽזֶר׃ 3 וַיֹּ֣אמֶר אַבְרָ֔ם הֵ֣ן לִ֔י לֹ֥א נָתַ֖תָּה זָ֑רַע וְהִנֵּ֥ה
4 בֶן־בֵּיתִ֖י יוֹרֵ֥שׁ אֹתִֽי׃ 4 וְהִנֵּ֨ה דְבַר־יְהוָ֤ה אֵלָיו֙ לֵאמֹ֔ר לֹ֥א יִֽירָשְׁךָ֖ זֶ֑ה
5 כִּי־אִם֙ אֲשֶׁ֣ר יֵצֵ֣א מִמֵּעֶ֔יךָ ה֖וּא יִֽירָשֶֽׁךָ׃ 5 וַיּוֹצֵ֨א אֹת֜וֹ הַח֗וּצָה וַיֹּ֙אמֶר֙
הַבֶּט־נָ֣א הַשָּׁמַ֗יְמָה וּסְפֹר֙ הַכּ֣וֹכָבִ֔ים אִם־תּוּכַ֖ל לִסְפֹּ֣ר אֹתָ֑ם וַיֹּ֣אמֶר ל֔וֹ
6 7 כֹּ֥ה יִהְיֶ֖ה זַרְעֶֽךָ׃ 6 וְהֶאֱמִ֖ן בַּֽיהוָ֑ה וַיַּחְשְׁבֶ֥הָ לּ֖וֹ צְדָקָֽה׃ 7 וַיֹּ֖אמֶר אֵלָ֑יו
אֲנִ֣י יְהוָ֔ה אֲשֶׁ֤ר הוֹצֵאתִ֙יךָ֙ מֵא֣וּר[a] כַּשְׂדִּ֔ים לָ֧תֶת לְךָ֛ אֶת־הָאָ֥רֶץ הַזֹּ֖את

ג[10]
ל . ל
ל
ד חס . ג ב קמ וחד פת[11] . כה . ט
ט . יב[12]
ל
ז[13] . ב . צא וכל ויען ויסף דאיוב דכות
ב
ז[14] ג[15] מנה ר״פ
ג וכל המעשר דכות
ג
ב[16]
ל
ל ר״פ
ה חס[17]
ג ר״פ . ל
ב[1]
ח[2] ד מנה בתור . כז[3] מל ט[4] מנה בתור וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה . ב . ל
ב[5]
ג[6] בטע ול בסיפ . יב מל[7] . יג[8]
יא[9]
ל וחס . ג
ג

[10] Mm 93. [11] Mm 2732. [12] Mm 1055. [13] Mm 94. [14] Mm 1850. [15] Mm 3318. [16] Jes 5,27. [17] Mm 92.
Cp 15 [1] Gn 30,28. [2] Mm 95. [3] Mm 1788. [4] Mm 935. [5] Mm 2012. [6] Mm 1039. [7] Mm 2194. [8] Mm 290. [9] Mm 1071.

13 [b] ш עֹנרם, 1Q GenAp *ʿnm*, 𝔊 *Αυναν* ‖ **14** [a] l c ш וַיָּדָק, sic frt 𝔊 *(ἠρίθμησεν)* ‖ **17** [a–a] 1.4.5.9 unum verbum –רְלָ' ‖ [b] ш השוה ‖ **22** [a] > 𝔊𝔖 1Q GenAp ‖ **Cp 15,1** [a] l c ш אַרְבֶּה ‖ **2** [a–a] prb gl aram ad בן־משק ‖ **7** [a] ut 11,31[d].

8 9 לְרִשְׁתָּהּ׃ 8 וַיֹּאמַר אֲדֹנָי יְהוִה בַּמָּה אֵדַע כִּי אִירָשֶׁנָּה׃ 9 וַיֹּאמֶר צא לט מנה ר״פ ל10 מנה בתור. ח11 ד מנה בתור. ח קמ12. ל
אֵלָיו קְחָה לִי עֶגְלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת וְעֵז מְשֻׁלֶּשֶׁת וְאַיִל מְשֻׁלָּשׁ וְתֹר וְגוֹזָל׃ ב. ב. ל בסיפ
10 וַיִּקַּח־לוֹ אֶת־כָּל־אֵלֶּה וַיְבַתֵּר אֹתָם בַּתָּוֶךְ וַיִּתֵּן אִישׁ־בִּתְרוֹ לִקְרַאת ל. ה13. ל
11 רֵעֵהוּ וְאֶת־הַצִּפֹּר[a] לֹא בָתָר׃ 11 וַיֵּרֶד הָעַיִט עַל־הַפְּגָרִים וַיַּשֵּׁב ג14. ל10. ד ב15 קמ וב פת. ל
12 אֹתָם אַבְרָם׃ 12 וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לָבוֹא וְתַרְדֵּמָה נָפְלָה עַל־אַבְרָם וְהִנֵּה
13 אֵימָה חֲשֵׁכָה[a] גְדֹלָה נֹפֶלֶת עָלָיו׃ 13 וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדֹעַ תֵּדַע כִּי־ ל
גֵר ׀ יִהְיֶה זַרְעֲךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וַעֲבָדוּם וְעִנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת
14 שָׁנָה׃ 14 וְגַם אֶת־הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָּן אָנֹכִי וְאַחֲרֵי־כֵן יֵצְאוּ בִּרְכֻשׁ יג ר״פ בתור. ט. ג16. יד17
15 גָּדוֹל׃ 15 וְאַתָּה תָּבוֹא אֶל־אֲבֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם תִּקָּבֵר בְּשֵׂיבָה טוֹבָה׃ כן בטע ח18 מנה בליש. ב19. כל ליש כת כן. ד20
16 וְדוֹר רְבִיעִי יָשׁוּבוּ הֵנָּה כִּי לֹא־שָׁלֵם עֲוֺן הָאֱמֹרִי עַד־הֵנָּה׃ 17 וַיְהִי ב21. ל
הַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה וַעֲלָטָה הָיָה וְהִנֵּה תַנּוּר עָשָׁן וְלַפִּיד אֵשׁ אֲשֶׁר עָבַר בֵּין ל. ל
18 הַגְּזָרִים הָאֵלֶּה׃ 18 בַּיּוֹם הַהוּא כָּרַת יְהוָה אֶת־אַבְרָם בְּרִית לֵאמֹר ל
לְזַרְעֲךָ נָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת מִנְּהַר[a] מִצְרַיִם עַד־הַנָּהָר הַגָּדֹל ב22
19 20 [b]נְהַר־פְּרָת[b]׃ 19 אֶת־הַקֵּינִי וְאֶת־הַקְּנִזִּי וְאֵת הַקַּדְמֹנִי׃ 20 וְאֶת־הַחִתִּי ו ר״פ את ואת ואת23. ג חס24
21 וְאֶת־הַפְּרִזִּי וְאֶת־הָרְפָאִים׃ 21 וְאֶת־הָאֱמֹרִי וְאֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־ כו פסוק ואת ואת ואת ואת. ד25. ב26
הַגִּרְגָּשִׁי[a] וְאֶת־הַיְבוּסִי׃ ס
ס[יג] **16** 1 וְשָׂרַי אֵשֶׁת אַבְרָם לֹא יָלְדָה לוֹ וְלָהּ שִׁפְחָה מִצְרִית וּשְׁמָהּ ב ר״פ1. ג2
2 הָגָר׃ 2 וַתֹּאמֶר שָׂרַי אֶל־אַבְרָם הִנֵּה־נָא עֲצָרַנִי יְהוָה מִלֶּדֶת בֹּא־נָא ל. ל
3 אֶל־שִׁפְחָתִי אוּלַי אִבָּנֶה מִמֶּנָּה[a] וַיִּשְׁמַע אַבְרָם לְקוֹל שָׂרָי׃ 3 וַתִּקַּח ל. יז שמיעה לקול3
שָׂרַי אֵשֶׁת־אַבְרָם אֶת־הָגָר הַמִּצְרִית שִׁפְחָתָהּ מִקֵּץ עֶשֶׂר שָׁנִים
לְשֶׁבֶת אַבְרָם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַתִּתֵּן אֹתָהּ לְאַבְרָם אִישָׁהּ לוֹ לְאִשָּׁה׃ ב4. כה5
4 וַיָּבֹא אֶל־הָגָר וַתַּהַר וַתֵּרֶא כִּי הָרָתָה וַתֵּקַל גְּבִרְתָּהּ בְּעֵינֶיהָ׃ ב. ל. ד6
5 וַתֹּאמֶר שָׂרַי אֶל־אַבְרָם חֲמָסִי עָלֶיךָ אָנֹכִי נָתַתִּי שִׁפְחָתִי בְּחֵיקֶךָ ב7
6 וַתֵּרֶא כִּי הָרָתָה וָאֵקַל בְּעֵינֶיהָ יִשְׁפֹּט יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶי͏ךָ[a]׃ 6 וַיֹּאמֶר ב. ל. י נקוד בתור8
אַבְרָם אֶל־שָׂרַי הִנֵּה שִׁפְחָתֵךְ בְּיָדֵךְ עֲשִׂי־לָהּ הַטּוֹב בְּעֵינָיִךְ וַתְּעַנֶּהָ ב חד קמ וחד פת

10 Mp sub loco. 11 Mm 95. 12 Mm 96. 13 Mm 97. 14 Mm 740. 15 Jes 18,6. 16 Mm 2575. 17 Mm 98. 18 Mm 4158. 19 Mm 99. 20 Mm 178. 21 Qoh 1,4. 22 Esr 8,31. 23 Mm 2599. 24 Mm 100. 25 Mm 1381. 26 Mm 101. **Cp 16** 1 Mm 102. 2 Mm 103. 3 Mm 23. 4 Nu 21,15. 5 Mm 1506. 6 Mm 2065. 7 Jer 51,35. 8 Mp sub loco.

10 [a] sic L, mlt Mss Edd הצ׳ ‖ **12** [a] gl? ‖ **18** [a] prp מִנַּחַל ‖ [b–b] frt add ‖ **21** [a] ⅏𝔊 + וְאֶת־הַחִוִּי, ins ‖ **Cp 16,2** [a] sic L, mlt Mss Edd מִמֶּ׳ ‖ **5** [a] l c ⅏ ובינך cf punct extr.

7 שָׂרַי וַתִּבְרַח מִפָּנֶיהָ׃ 7 וַיִּמְצָאָהּ מַלְאַךְ יְהוָה עַל־עֵין הַמַּיִם בַּמִּדְבָּר ב
8 עַל־הָעַיִן בְּדֶרֶךְ שׁוּר׃ 8 וַיֹּאמַר הָגָר שִׁפְחַת שָׂרַי אֵי־מִזֶּה בָאת וְאָנָה ב . צא יט מנה ר״פ י מנה בחור . לא ג מנה בחור . ב[9]
9 תֵלֵכִי וַתֹּאמֶר מִפְּנֵי שָׂרַי גְּבִרְתִּי אָנֹכִי בֹּרַחַת׃ 9 וַיֹּאמֶר לָהּ מַלְאַךְ ב[10]
10 יְהוָה שׁוּבִי אֶל־גְּבִרְתֵּךְ וְהִתְעַנִּי תַּחַת יָדֶיהָ׃ 10 וַיֹּאמֶר לָהּ מַלְאַךְ ל
11 יְהוָה הַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֵךְ וְלֹא יִסָּפֵר מֵרֹב׃ 11 וַיֹּאמֶר לָהּ ג[11] . ל
מַלְאַךְ יְהוָה

הִנָּךְ הָרָה וְיֹלַדְתְּ[a] בֵּן וְקָרָאת שְׁמוֹ יִשְׁמָעֵאל ג חס[12] . ד[13]
כִּי־שָׁמַע יְהוָה אֶל־עָנְיֵךְ׃
12 וְהוּא יִהְיֶה פֶּרֶא אָדָם יָדוֹ בַכֹּל וְיַד כֹּל בּוֹ לג ר״פ ג מנה בחור . ו ה מנה כת א וחד כת ה[14] . ו דגש[15] . ה
וְעַל־פְּנֵי כָל־אֶחָיו יִשְׁכֹּן׃

13 13 וַתִּקְרָא שֵׁם־יְהוָה הַדֹּבֵר אֵלֶיהָ אַתָּה אֵל רֳאִי[a] כִּי אָמְרָה הֲגַם ל
14 [b]הֲלֹם רָאִיתִי[b] אַחֲרֵי רֹאִי[c]׃ 14 עַל־כֵּן קָרָא לַבְּאֵר בְּאֵר לַחַי רֹאִי[a] ה . ו . ל
15 הִנֵּה[b] בֵין־קָדֵשׁ וּבֵין בָּרֶד׃ 15 וַתֵּלֶד הָגָר לְאַבְרָם בֵּן וַיִּקְרָא אַבְרָם
16 שֶׁם־בְּנוֹ אֲשֶׁר־יָלְדָה הָגָר יִשְׁמָעֵאל׃ 16 וְאַבְרָם בֶּן־שְׁמֹנִים שָׁנָה וְשֵׁשׁ ו[16]
שָׁנִים בְּלֶדֶת־הָגָר אֶת־יִשְׁמָעֵאל לְאַבְרָם׃ ס

[יז]ס **17** 1 וַיְהִי אַבְרָם בֶּן־תִּשְׁעִים שָׁנָה וְתֵשַׁע שָׁנִים וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־ ב[1] . ל
2 אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי־אֵל שַׁדַּי הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי וֶהְיֵה[a] תָמִים׃ 2 וְאֶתְּנָה
3 בְרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ וְאַרְבֶּה אוֹתְךָ בִּמְאֹד מְאֹד׃ 3 וַיִּפֹּל אַבְרָם עַל־ ג[3] . יז מל בליש[2] . ל
4 פָּנָיו וַיְדַבֵּר אִתּוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר׃ 4 אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתָּךְ וְהָיִיתָ לְאַב ל[4]
5 הֲמוֹן גּוֹיִם׃ 5 וְלֹא־יִקָּרֵא עוֹד אֶת־[a]שִׁמְךָ אַבְרָם וְהָיָה שִׁמְךָ אַבְרָהָם כא[6] . ב[5]
6 כִּי אַב־הֲמוֹן גּוֹיִם נְתַתִּיךָ׃ 6 וְהִפְרֵתִי אֹתְךָ בִּמְאֹד מְאֹד וּנְתַתִּיךָ לְגוֹיִם ל[4] . ג ב מל וחד חס[7] . ג[3] . ב בחור
7 וּמְלָכִים מִמְּךָ יֵצֵאוּ׃ 7 וַהֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין זַרְעֲךָ ל[8] . ד[9]
אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתָם לִבְרִית עוֹלָם לִהְיוֹת לְךָ לֵאלֹהִים וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ׃
8 8 וְנָתַתִּי לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֵת ׀ אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ אֵת כָּל־אֶרֶץ כְּנַעַן ל

[9] Ru 2,12. [10] Jer 4,29. [11] Mm 22. [12] Mm 1480. [13] Mm 1231. [14] Mm 3560. [15] Mm 104. [16] Mm 1989.
Cp 17 [1] Mm 1227. [2] Mm 541. [3] Mm 109. [4] Mm 959. [5] Mm 2563. [6] Mm 17. [7] Mm 108. [8] Mm 260. [9] Mm 105.

11 [a] forma mixta ex יֹלֶדֶת et וְיָלַדְתְּ? cf ad Jdc 13,5 || **13** [a] ﬡ ראה 𝔊(𝔙) ὁ ἐπιδών με = רֹאִי || [b–b] prp אֱלֹהִים ר׳ וָאֶחִי || [c] ﬡ ראה 𝔊 ὀφθέντα μοι || **14** [a] ﬡ[Mss] ראה 𝔊 εἶδον = רָאִיתִי || [b] 𝔗[J] + hj', frt ins הִיא || **Cp 17,1** [a] ﬡ והוי cf 12,2[a] || **5** [a] > nonn Mss ﬡ.

9 לַאֲחֻזַּ֣ת עוֹלָ֔ם וְהָיִ֥יתִי לָהֶ֖ם לֵאלֹהִֽים׃ 9 וַיֹּ֤אמֶר אֱלֹהִים֙ אֶל־אַבְרָהָ֔ם ל. כה[10]
10 וְאַתָּ֖ה אֶת־בְּרִיתִ֣י תִשְׁמֹ֑ר אַתָּ֛ה וְזַרְעֲךָ֥ אַחֲרֶ֖יךָ לְדֹרֹתָֽם׃ 10 זֹ֣את ו פסוק ואתה אתה[11]. כן בטע
בְּרִיתִ֞י אֲשֶׁ֣ר תִּשְׁמְר֗וּ בֵּינִי֙ וּבֵ֣ינֵיכֶ֔ם וּבֵ֖ין זַרְעֲךָ֣ אַחֲרֶ֑יךָ הִמּ֥וֹל לָכֶ֖ם
11 כָּל־זָכָֽר׃ 11 וּנְמַלְתֶּ֕ם אֵ֖ת בְּשַׂ֣ר עָרְלַתְכֶ֑ם וְהָיָה֙[a] לְא֣וֹת בְּרִ֔ית בֵּינִ֖י ל
12 וּבֵינֵיכֶֽם׃ 12 וּבֶן־שְׁמֹנַ֣ת יָמִ֗ים יִמּ֥וֹל לָכֶ֛ם כָּל־זָכָ֖ר לְדֹרֹתֵיכֶ֑ם יְלִ֣יד ל ר״פ. כל אורית חס וכל קריא דכות ב מ א[12]
13 בָּ֔יִת וּמִקְנַת־כֶּ֨סֶף֙ מִכֹּ֣ל בֶּן־נֵכָ֔ר אֲשֶׁ֛ר לֹ֥א מִֽזַּרְעֲךָ֖ ה֑וּא׃ 13 הִמּ֧וֹל ׀ ד קמ[13]
יִמּ֛וֹל יְלִ֥יד בֵּֽיתְךָ֖ וּמִקְנַ֣ת כַּסְפֶּ֑ךָ וְהָיְתָ֧ה בְרִיתִ֛י בִּבְשַׂרְכֶ֖ם לִבְרִ֥ית
14 עוֹלָֽם׃ 14 וְעָרֵ֣ל ׀ זָכָ֗ר אֲשֶׁ֤ר לֹֽא־יִמּוֹל֙ אֶת־בְּשַׂ֣ר עָרְלָת֔וֹ[a] וְנִכְרְתָ֛ה
15 הַנֶּ֥פֶשׁ הַהִ֖וא מֵעַמֶּ֑יהָ אֶת־בְּרִיתִ֖י הֵפַֽר׃ ס 15 וַיֹּ֤אמֶר אֱלֹהִים֙ ב. כה[10]
אֶל־אַבְרָהָ֔ם שָׂרַ֣י אִשְׁתְּךָ֔ לֹא־תִקְרָ֥א אֶת־שְׁמָ֖הּ שָׂרָ֑י כִּ֥י שָׂרָ֖ה שְׁמָֽהּ׃ ו
16 וּבֵרַכְתִּ֣י אֹתָ֔הּ וְגַ֨ם נָתַ֧תִּי מִמֶּ֛נָּה לְךָ֖ בֵּ֑ן [a]וּבֵֽרַכְתִּ֨יהָ֙ וְהָיְתָ֣ה[a] לְגוֹיִ֔ם ב בתור
17 מַלְכֵ֥י[b] עַמִּ֖ים מִמֶּ֥נָּה[c] יִהְיֽוּ׃ 17 וַיִּפֹּ֧ל אַבְרָהָ֛ם עַל־פָּנָ֖יו וַיִּצְחָ֑ק וַיֹּ֣אמֶר ל. אמירה פלוני בלבו ו
בְּלִבּ֗וֹ הַלְּבֶ֤ן מֵאָֽה־שָׁנָה֙ יִוָּלֵ֔ד[a] וְאִ֨ם־[b]שָׂרָ֔ה הֲבַת־[b]תִּשְׁעִ֥ים שָׁנָ֖ה תֵּלֵֽד׃ ל
18 וַיֹּ֥אמֶר אַבְרָהָ֖ם אֶל־הָאֱלֹהִ֑ים [a]ל֥וּ[b] יִשְׁמָעֵ֖אל[a] יִחְיֶ֥ה לְפָנֶֽיךָ׃ ל. כב[14]. יח וכל חיו יחיה דכות[15]
19 וַיֹּ֣אמֶר אֱלֹהִ֗ים אֲבָל֙ שָׂרָ֣ה אִשְׁתְּךָ֗ יֹלֶ֤דֶת לְךָ֙ בֵּ֔ן וְקָרָ֥אתָ אֶת־שְׁמ֖וֹ כה[10]. ו. ב וחס
יִצְחָ֑ק וַהֲקִמֹתִ֨י אֶת־בְּרִיתִ֥י אִתּ֛וֹ לִבְרִ֥ית עוֹלָ֖ם[a] לְזַרְע֥וֹ[b] אַחֲרָֽיו׃ ל
20 וּֽלְיִשְׁמָעֵאל֮ שְׁמַעְתִּיךָ֒ הִנֵּ֣ה ׀ בֵּרַ֣כְתִּי אֹת֗וֹ וְהִפְרֵיתִ֥י אֹת֛וֹ וְהִרְבֵּיתִ֥י ב[16]. ג. ב מל וחד חס[17]
21 אֹת֖וֹ בִּמְאֹ֣ד מְאֹ֑ד שְׁנֵים־עָשָׂ֤ר נְשִׂיאִם֙ יוֹלִ֔יד וּנְתַתִּ֖יו לְג֥וֹי גָּדֽוֹל׃ 21 וְאֶת־ ו[18]. ד חס בתור כת כן[19]. ב
בְּרִיתִ֖י אָקִ֣ים אֶת־יִצְחָ֑ק אֲשֶׁר֩ תֵּלֵ֨ד לְךָ֤ שָׂרָה֙ לַמּוֹעֵ֣ד הַזֶּ֔ה בַּשָּׁנָ֖ה
22 הָאַחֶֽרֶת׃ 22 וַיְכַ֖ל לְדַבֵּ֣ר אִתּ֑וֹ וַיַּ֣עַל אֱלֹהִ֔ים מֵעַ֖ל אַבְרָהָֽם׃
23 וַיִּקַּ֨ח אַבְרָהָ֜ם אֶת־יִשְׁמָעֵ֣אל בְּנ֗וֹ וְאֵ֨ת כָּל־יְלִידֵ֤י בֵיתוֹ֙ וְאֵת֙ כָּל־ יח פסוק את ואת ואת את
מִקְנַ֣ת כַּסְפּ֔וֹ כָּל־זָכָ֕ר בְּאַנְשֵׁ֖י בֵּ֣ית אַבְרָהָ֑ם וַיָּ֜מָל אֶת־בְּשַׂ֣ר עָרְלָתָ֗ם ד
24 בְּעֶ֨צֶם֙ הַיּ֣וֹם הַזֶּ֔ה כַּאֲשֶׁ֛ר דִּבֶּ֥ר אִתּ֖וֹ אֱלֹהִֽים׃ 24 וְאַ֨בְרָהָ֔ם בֶּן־תִּשְׁעִ֥ים
25 וָתֵ֖שַׁע שָׁנָ֑ה[a] בְּהִמֹּל֖וֹ[b] בְּשַׂ֥ר עָרְלָתֽוֹ׃ 25 וְיִשְׁמָעֵ֣אל בְּנ֔וֹ בֶּן־שְׁלֹ֥שׁ עֶשְׂרֵ֖ה

[10] Mm 5. [11] Cf Mm 4158 et Okhl 297. [12] 1 Ch 29,7. [13] Mm 106. [14] Mm 1444. [15] Mm 107. [16] 2 Ch 23,1. [17] Mm 108. [18] Mm 109. [19] Mm 1367.

11 [a] 2Mss ⅏ וְהָיְתָה || **14** [a] ⅏𝔊 + בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי cf Lv 12,3 || **16** [a–a] l וברכתיו וְהָיָה cf 𝔊𝔖𝔙 || [b] l c mlt Mss 𝔊𝔗J ומ׳ || [c] l ממנו cf 𝔊𝔖𝔙 || **17** [a] ⅏ אוליד || [b–b] dl הֲ שרה? || **18** [a–a] 𝔊 *Ισμαηλ οὗτος* = זֶה ׳י? || [b] ⅏ לוי || **19** [a] 𝔊 Cmin + *εἶναι αὐτῷ θεός*, ex 7 || [b] l c ℭ4 mlt Mss ⅏𝔊𝔖 ול׳ || **24** [a] Ms ⅏ שנים || [b] ⅏ + את.

26 שָׁנָה בְּהִמֹּלוֹ אֵת בְּשַׂר עָרְלָתוֹ׃ 26 בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אַבְרָהָם
27 וְיִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ׃ 27 וְכָל־אַנְשֵׁי בֵיתוֹ יְלִיד בָּיִת וּמִקְנַת־כֶּסֶף מֵאֵת בֶּן־ הׄ ר״פ בסיפ . ד קמ[20]
נֵכָר נִמֹּלוּ אִתּוֹ׃ פ קכו
18 1 וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בְּאֵלֹנֵי[a] מַמְרֵא וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח־הָאֹהֶל סׄ[הי] פרש ל[1]
2 כְּחֹם הַיּוֹם׃ 2 וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים נִצָּבִים עָלָיו וַיַּרְא ד חס[2] . הׄ
3 וַיָּרָץ לִקְרָאתָם מִפֶּתַח הָאֹהֶל וַיִּשְׁתַּחוּ אָרְצָה׃ 3 וַיֹּאמַר אֲדֹנָי אִם־נָא צא יט מנה ר״פ ׳ מנה בתור . קלד[3]
4 מָצָאתִי חֵן [a]בְּעֵינֶיךָ אַל־נָא תַעֲבֹר מֵעַל עַבְדֶּךָ[a]׃ 4 יֻקַּח־נָא מְעַט־ טו . ג[4] ב קמ וחד[5] פת
5 מַיִם וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשָּׁעֲנוּ תַּחַת הָעֵץ׃ 5 וְאֶקְחָה פַת־לֶחֶם וְסַעֲדוּ ב . ל . ל
לִבְּכֶם אַחַר[a] תַּעֲבֹרוּ כִּי־עַל־כֵּן עֲבַרְתֶּם עַל־עַבְדְּכֶם וַיֹּאמְרוּ כֵּן ג[6] . ל
6 תַּעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃ 6 וַיְמַהֵר אַבְרָהָם הָאֹהֱלָה אֶל־שָׂרָה וַיֹּאמֶר הׄ[7]
7 מַהֲרִי שְׁלֹשׁ סְאִים קֶמַח סֹלֶת[a] לוּשִׁי וַעֲשִׂי עֻגוֹת׃ 7 וְאֶל־הַבָּקָר רָץ ל . ל
אַבְרָהָם וַיִּקַּח בֶּן־בָּקָר רַךְ וָטוֹב וַיִּתֵּן אֶל־הַנַּעַר וַיְמַהֵר לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ׃ הׄ[8]
8 8 וַיִּקַּח חֶמְאָה וְחָלָב וּבֶן־הַבָּקָר אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּתֵּן לִפְנֵיהֶם וְהוּא־עֹמֵד ג[9] . ד
9 עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ וַיֹּאכֵלוּ׃ 9 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו[a] אַיֵּה שָׂרָה אִשְׁתֶּךָ וַיֹּאמֶר ׳ נקוד בתור
10 הִנֵּה בָאֹהֶל׃ 10 וַיֹּאמֶר שׁוֹב אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה וְהִנֵּה־בֵן לְשָׂרָה ל[10]
11 אִשְׁתֶּךָ וְשָׂרָה שֹׁמַעַת פֶּתַח הָאֹהֶל וְהוּא[a] אַחֲרָיו׃ 11 וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה ג . הׄ[11] . ג
12 זְקֵנִים בָּאִים בַּיָּמִים חָדַל לִהְיוֹת לְשָׂרָה [a]אֹרַח כַּנָּשִׁים[a]׃ 12 וַתִּצְחַק ג[12]
שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר אַחֲרֵי בְלֹתִי הָיְתָה־לִּי עֶדְנָה וַאדֹנִי זָקֵן׃ ל . ל
13 13 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָהָם לָמָּה זֶּה צָחֲקָה שָׂרָה לֵאמֹר הַאַף אֻמְנָם
14 אֵלֵד וַאֲנִי זָקַנְתִּי׃ 14 הֲיִפָּלֵא מֵיְהוָה דָּבָר לַמּוֹעֵד אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת
15 חַיָּה וּלְשָׂרָה בֵן׃ 15 וַתְּכַחֵשׁ שָׂרָה ׀ לֵאמֹר לֹא צָחַקְתִּי כִּי ׀ יָרֵאָה וַיֹּאמֶר ׀ ב[13] . ל
16 לֹא[a] כִּי צָחָקְתְּ׃ 16 וַיָּקֻמוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיַּשְׁקִפוּ עַל־פְּנֵי סְדֹם
17 וְאַבְרָהָם הֹלֵךְ עִמָּם לְשַׁלְּחָם׃ 17 וַיהוָה אָמָר הַמְכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם[a] ג[14] . כב בתור . ג[15] ב וכל הכליות דכות
18 אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה׃ 18 וְאַבְרָהָם הָיוֹ יִהְיֶה לְגוֹי גָּדוֹל וְעָצוּם וְנִבְרְכוּ בוֹ ו זוגין[16]

[20]Mm 106. Cp 18 [1]Mm 1227. [2]Mm 2271. [3]Cf Okhl II, 151 et Mp sub loco. [4]Mm 110. [5]Mm 4202. [6]Mm 2450. [7]Mm 111. [8]Mm 4026. [9]Mm 112. [10]Mm 113. [11]Mm 114. [12]Mm 2275. [13]Gn 20,16. [14]Mm 115. [15]Mm 135. [16]Mm 2036.

Cp 18,1 a cf 13,18a ‖ **3** a–a ⅏ בעיניכם ... תעברו ... עבדכם ‖ **5** a pc Mss ⅏𝔊S𝔗J וְאַ׳ ‖ **6** a > 𝔊, dupl ‖ **9** a frt l לוֹ ‖ **10** a ⅏ והיא cf 𝔊, l וְהִוא? ‖ **11** a–a prp כְּאֹ׳ נָשִׁים cf 31,35 ‖ **15** a ⅏ לה ‖ **17** a ⅏𝔗J + אֶת־.

19 כָּל גּוֹיֵ֥י הָאָֽרֶץ׃ 19 כִּ֣י יְדַעְתִּ֗יו[a] לְמַ֩עַן֩[b] אֲשֶׁ֨ר יְצַוֶּ֜ה אֶת־בָּנָ֤יו וְאֶת־בֵּיתוֹ֙ — כל אורית מל[17]. ל פסוק למען למען[18]. ד בתור. ז[19]
אַחֲרָ֔יו וְשָֽׁמְרוּ֙ דֶּ֣רֶךְ יְהוָ֔ה לַעֲשׂ֥וֹת צְדָקָ֖ה וּמִשְׁפָּ֑ט לְמַ֗עַן הָבִ֤יא יְהוָה֙ — ג. ח קמ[20]
20 עַל־אַבְרָהָ֔ם אֵ֥ת אֲשֶׁר־דִּבֶּ֖ר עָלָֽיו׃ 20 וַיֹּ֣אמֶר יְהוָ֔ה זַעֲקַ֛ת[a] סְדֹ֥ם — ל. ג
21 וַעֲמֹרָ֖ה כִּי־רָ֑בָּה וְחַ֨טָּאתָ֔ם כִּ֥י כָבְדָ֖ה מְאֹֽד׃ 21 אֵֽרֲדָה־נָּ֣א וְאֶרְאֶ֔ה — ה[21]
22 הַכְּצַעֲקָתָ֛הּ[a] הַבָּ֥אָה[b] אֵלַ֖י עָשׂ֣וּ ׀ כָּלָ֑ה[c] וְאִם־לֹ֖א אֵדָֽעָה׃ 22 וַיִּפְנ֤וּ מִשָּׁם֙ — ל. ג בטע[22]. יז מ״פ. ל
23 הָֽאֲנָשִׁ֔ים וַיֵּלְכ֖וּ סְדֹ֑מָה [a]וְאַ֨בְרָהָ֔ם עוֹדֶ֥נּוּ עֹמֵ֖ד לִפְנֵ֥י יְהוָֽה[a]׃ 23 וַיִּגַּ֥שׁ — ג
24 אַבְרָהָ֖ם וַיֹּאמַ֑ר הַאַ֣ף תִּסְפֶּ֔ה צַדִּ֖יק עִם־רָשָֽׁע׃ 24 אוּלַ֥י יֵ֛שׁ חֲמִשִּׁ֥ים — צא. ג
צַדִּיקִ֖ם בְּת֣וֹךְ הָעִ֑יר הַאַ֤ף תִּסְפֶּה֙ וְלֹא־תִשָּׂ֣א לַמָּק֔וֹם לְמַ֛עַן חֲמִשִּׁ֥ים — ג. ג[23]
25 הַצַּדִּיקִ֖ם אֲשֶׁ֥ר בְּקִרְבָּֽהּ[a]׃ 25 חָלִ֨לָה לְּךָ֜ מֵעֲשֹׂ֣ת ׀ כַּדָּבָ֣ר הַזֶּ֗ה לְהָמִ֤ית — ו[24]. ג חס ב מנה בפסוק. יד פסוק לך לך[25]. ב חס[26]
צַדִּיק֙ עִם־רָשָׁ֔ע וְהָיָ֥ה כַצַּדִּ֖יק כָּרָשָׁ֑ע חָלִ֣לָה לָּ֔ךְ הֲשֹׁפֵט֙ כָּל־הָאָ֔רֶץ — ל. ג חס ב מנה בפסוק. ל
26 לֹ֥א יַעֲשֶׂ֖ה מִשְׁפָּֽט׃ 26 וַיֹּ֣אמֶר יְהוָ֔ה אִם־אֶמְצָ֥א בִסְדֹ֛ם חֲמִשִּׁ֥ים צַדִּיקִ֖ם
27 בְּת֣וֹךְ הָעִ֑יר וְנָשָׂ֥אתִי לְכָל־הַמָּק֖וֹם בַּעֲבוּרָֽם׃ 27 וַיַּ֥עַן אַבְרָהָ֖ם וַיֹּאמַ֑ר — צא
28 הִנֵּה־נָ֤א הוֹאַ֙לְתִּי֙ לְדַבֵּ֣ר אֶל־אֲדֹנָ֔י[a] וְאָנֹכִ֖י עָפָ֥ר וָאֵֽפֶר׃ 28 אוּלַ֡י — ב. קלד[27]. ב[28]
יַחְסְר֞וּן חֲמִשִּׁ֤ים הַצַּדִּיקִם֙ חֲמִשָּׁ֔ה הֲתַשְׁחִ֥ית בַּחֲמִשָּׁ֖ה אֶת־כָּל־הָעִ֑יר — ל. ו[24]
29 וַיֹּ֙אמֶר֙ לֹ֣א אַשְׁחִ֔ית אִם־אֶמְצָ֣א שָׁ֔ם אַרְבָּעִ֖ים וַחֲמִשָּֽׁה׃ 29 וַיֹּ֨סֶף ע֜וֹד — כו
לְדַבֵּ֤ר אֵלָיו֙ וַיֹּאמַ֔ר אוּלַ֛י יִמָּצְא֥וּן שָׁ֖ם אַרְבָּעִ֑ים וַיֹּ֙אמֶר֙ לֹ֣א אֶֽעֱשֶׂ֔ה[a] — צא וחד מן ג[29] פסוק ויאמר ויאמר. ד
30 בַּעֲב֖וּר הָֽאַרְבָּעִֽים׃ 30 וַ֠יֹּאמֶר אַל־נָ֞א יִ֤חַר לַֽאדֹנָי֙ וַאֲדַבֵּ֔רָה אוּלַ֛י — ג[30]. ז כת א[31]. ד[32]
יִמָּצְא֥וּן שָׁ֖ם שְׁלֹשִׁ֑ים וַיֹּ֙אמֶר֙ לֹ֣א אֶֽעֱשֶׂ֔ה[a] אִם־אֶמְצָ֥א שָׁ֖ם שְׁלֹשִֽׁים׃ — ד
31 וַיֹּ֗אמֶר הִנֵּֽה־נָ֤א הוֹאַ֙לְתִּי֙ לְדַבֵּ֣ר אֶל־אֲדֹנָ֔י[a] אוּלַ֛י יִמָּצְא֥וּן שָׁ֖ם עֶשְׂרִ֑ים — ב. ד[27]
32 וַיֹּ֙אמֶר֙ לֹ֣א אַשְׁחִ֔ית בַּעֲב֖וּר הָֽעֶשְׂרִֽים׃ 32 וַ֠יֹּאמֶר אַל־נָ֞א יִ֤חַר לַֽאדֹנָי֙ — ג[33]. ז כת א[31]
וַאֲדַבְּרָ֣ה אַךְ־הַפַּ֔עַם אוּלַ֛י יִמָּצְא֥וּן שָׁ֖ם עֲשָׂרָ֑ה וַיֹּ֙אמֶר֙ לֹ֣א אַשְׁחִ֔ית — ד
33 בַּעֲב֖וּר הָעֲשָׂרָֽה׃ 33 וַיֵּ֣לֶךְ יְהוָ֔ה כַּאֲשֶׁ֣ר כִּלָּ֔ה לְדַבֵּ֖ר אֶל־אַבְרָהָ֑ם — ב[34]
וְאַבְרָהָ֖ם שָׁ֥ב לִמְקֹמֽוֹ׃

[17] Mm 152. [18] Mm 2707. [19] Mm 1827. [20] Mm 1092. [21] Mm 394. [22] Mm 344. [23] Mm 773. [24] Mm 3421. [25] Mm 1860. [26] Mm 711. [27] Cf Okhl II, 151 et Mp sub loco. [28] Mm 3566. [29] Mm 3452. [30] Mm 116. [31] Mm 2305. [32] Mm 1232. [33] Mm 117. [34] Neh 11,1.

19 [a] ⅏𝔊𝔗𝔗[J]𝔙 יְדַעְתִּי || [b] 𝔊(𝔙) *ὅτι* || **20** [a] ⅏ צע' cf 21 || **21** [a] l c cod Sev 𝔊𝔗𝔘 -תָם? || [b] l prb הַבָּאָה || [c] l (כֻּלָּם) כָּלָה? || **22** [a–a] Tiq soph, lect orig ויהוה ... אברהם || **24** [a] l -בָּהּ? || **27** [a] ℭ[3] mlt Mss יהוה || **29** [a] ⅏𝔊 אַשְׁחִית cf 𝔙 *(percutiam)* et 28.31.32 || **30** [a] ⅏𝔊 cf 29[a] || **31** [a] nonn Mss יהוה.

19 ¹ וַ֠יָּבֹאוּ ᵃשְׁנֵ֨י הַמַּלְאָכִ֤יםᵃ סְדֹ֙מָה֙ בָּעֶ֔רֶב וְל֖וֹט יֹשֵׁ֣ב בְּשַֽׁעַר־[ס] ג . ד
סְדֹ֑ם וַיַּרְא־לוֹט֙ וַיָּ֣קָם לִקְרָאתָ֔ם וַיִּשְׁתַּ֥חוּ אַפַּ֖יִם אָֽרְצָה׃ ² וַיֹּ֜אמֶר הִנֶּ֣הᵃ 2 ל
נָּא־אֲדֹנַ֗י ס֣וּרוּ נָ֠א אֶל־בֵּ֨ית עַבְדְּכֶ֤ם וְלִ֙ינוּ֙ וְרַחֲצ֣וּ רַגְלֵיכֶ֔ם וְהִשְׁכַּמְתֶּ֖ם ל . ב . ג
וַהֲלַכְתֶּ֣םᵃ לְדַרְכְּכֶ֑ם וַיֹּאמְר֣וּ לֹּ֔א כִּ֥י בָרְח֖וֹב נָלִֽין׃ ³ וַיִּפְצַר־בָּ֣ם מְאֹ֔ד 3 ב בטע[2] . ג[3] דגש ב מנה בסיפ . ד[4] . ד
וַיָּסֻ֣רוּ אֵלָ֔יו וַיָּבֹ֖אוּ אֶל־בֵּית֑וֹ וַיַּ֤עַשׂ לָהֶם֙ מִשְׁתֶּ֔ה וּמַצּ֥וֹת אָפָ֖ה וַיֹּאכֵֽלוּ׃ ב[5]
⁴ טֶרֶם֮ יִשְׁכָּבוּ֒ וְאַנְשֵׁ֨י הָעִ֜יר ᵃאַנְשֵׁ֤י סְדֹם֙ᵃ נָסַ֣בּוּ עַל־הַבַּ֔יִת מִנַּ֖עַר וְעַד־ 4 ג[6] . יח[7] . ד וכל מלכים וישעיה דכות ב מ ד
זָקֵ֑ן כָּל־הָעָ֖ם מִקָּצֶֽה׃ ⁵ וַיִּקְרְא֤וּ אֶל־לוֹט֙ וַיֹּ֣אמְרוּ ל֔וֹ אַיֵּ֧ה הָאֲנָשִׁ֛יםᵃ 5 ב[8]
אֲשֶׁר־בָּ֥אוּ אֵלֶ֖יךָ הַלָּ֑יְלָה הוֹצִיאֵ֣ם אֵלֵ֔ינוּ וְנֵדְעָ֖ה אֹתָֽם׃ ⁶ וַיֵּצֵ֧א אֲלֵהֶ֛ם 6 ל . ו
ל֖וֹט הַפֶּ֑תְחָה וְהַדֶּ֖לֶת סָגַ֥רᵃ אַחֲרָֽיו׃ ⁷ וַיֹּאמַ֑ר אַל־נָ֥א אַחַ֖י תָּרֵֽעוּ׃ 7 ל . צא יט מנה ר״פ י מנה בתור
⁸ הִנֵּה־נָ֨א לִ֜י שְׁתֵּ֣י בָנ֗וֹת אֲשֶׁ֤ר לֹא־יָדְעוּ֙ אִ֔ישׁ אוֹצִֽיאָה־נָּ֤א אֶתְהֶן֙ אֲלֵיכֶ֔ם 8 ז ר״פ בתור[9] . ב
וַעֲשׂ֣וּ לָהֶ֔ן כַּטּ֖וֹב בְּעֵינֵיכֶ֑ם רַק֩ לָֽאֲנָשִׁ֨ים הָאֵ֜לᵃ אַל־תַּעֲשׂ֣וּ דָבָ֗ר כִּֽי־עַל־ יד[10] . יח . ל[11] ח לשון חול[12] . ג
כֵּ֥ן בָּ֖אוּ בְּצֵ֥ל קֹרָתִֽי׃ ⁹ וַיֹּאמְר֣וּ ׀ גֶּשׁ־הָ֗לְאָה וַיֹּֽאמְרוּᵃ הָאֶחָ֤ד בָּֽא־לָגוּר֙ 9 ל . ל
וַיִּשְׁפֹּ֣ט שָׁפ֔וֹט עַתָּ֕ה נָ֥רַע לְךָ֖ מֵהֶ֑ם וַיִּפְצְר֨וּ בָאִ֤ישׁ בְּלוֹט֙ מְאֹ֔ד וַֽיִּגְּשׁ֖וּ ל ומל . ב[13] . ה בתור
לִשְׁבֹּ֥ר הַדָּֽלֶת׃ ¹⁰ וַיִּשְׁלְח֤וּ הָֽאֲנָשִׁים֙ אֶת־יָדָ֔ם וַיָּבִ֧יאוּ אֶת־ל֛וֹט אֲלֵיהֶ֖ם 10 ל בתור[14] . ל . יו מל בתור[15]
הַבָּ֑יְתָה וְאֶת־הַדֶּ֖לֶת סָגָֽרוּ׃ ¹¹ וְֽאֶת־הָאֲנָשִׁ֞ים אֲשֶׁר־פֶּ֣תַח הַבַּ֗יִת הִכּוּ֙ 11 יט[16] . ל . ב . ל
בַּסַּנְוֵרִ֔ים מִקָּטֹ֖ן וְעַד־גָּד֑וֹל וַיִּלְא֖וּ לִמְצֹ֥א הַפָּֽתַח׃ ¹² וַיֹּאמְר֨וּ הָאֲנָשִׁ֜יםᵃ 12 ג[17] . ל
אֶל־ל֗וֹט עֹ֚ד מִֽי־לְךָ֣ פֹ֔ה חָתָן֙ וּבָנֶ֣יךָᵇ וּבְנֹתֶ֔יךָ וְכֹ֥ל אֲשֶׁר־לְךָ֖ בָּעִ֑יר יד חס[18] . ג[19]
הוֹצֵ֖א מִן־הַמָּקֽוֹםᶜ׃ ¹³ כִּֽי־מַשְׁחִתִ֣ים אֲנַ֔חְנוּ אֶת־הַמָּק֖וֹם הַזֶּ֑ה כִּֽי־ 13 ה[20] . ה
גָֽדְלָ֤ה צַעֲקָתָם֙ אֶת־פְּנֵ֣י יְהוָ֔ה וַיְשַׁלְּחֵ֥נוּ יְהוָ֖ה לְשַׁחֲתָֽהּᵃ׃ ¹⁴ וַיֵּצֵ֨א ל֜וֹט 14 ג[21] . ל
וַיְדַבֵּ֣ר ׀ אֶל־חֲתָנָ֣יו ׀ לֹקְחֵ֣י בְנֹתָ֗יו וַיֹּ֙אמֶר֙ ק֤וּמוּ צְּאוּ֙ מִן־הַמָּק֣וֹם הַזֶּ֔ה כִּֽי־ ג חס[22] . ב[23]
מַשְׁחִ֥ית יְהוָ֖ה אֶת־הָעִ֑יר וַיְהִ֥י כִמְצַחֵ֖ק בְּעֵינֵ֥י חֲתָנָֽיו׃ ¹⁵ וּכְמוֹ֙ 15 ל . לג בתור . ב[24]
הַשַּׁ֣חַר עָלָ֔ה וַיָּאִ֥יצוּ הַמַּלְאָכִ֖יםᵃ בְּל֣וֹט לֵאמֹ֑ר קוּם֩ קַ֨ח אֶֽת־אִשְׁתְּךָ֜ ל . ו
וְאֶת־שְׁתֵּ֤י בְנֹתֶ֙יךָ֙ הַנִּמְצָאֹ֔תᵇ פֶּן־תִּסָּפֶ֖ה בַּעֲוֺ֥ן הָעִֽיר׃ ¹⁶ וַיִּתְמַהְמָ֓הּ ׀ 16 ו וכל ואת שתי הכלית דכות[25] . ב חד מל וחד חס . ז בטע מרעימין[26]

Cp 19 [1]Mm 118. [2]Mm 1569. [3]Mm 3644. [4]Mm 2426. [5]Ex 12,8. [6]Mm 3503. [7]Mm 2952. [8]Jer 51,31. [9]Mm 165. [10]Mm 190. [11]Mm 1551. [12]Mm 119. [13]Mm 120. [14]Mm 1702. [15]Mm 250. [16]Mm 1557. [17]Mm 121. [18]Mm 62. [19]Mm 122. [20]Mm 802. [21]Mm 123. [22]Mm 1729. [23]Ex 12,31. [24]Jes 41,25. [25]Mm 124. [26]Mm 705.

Cp 19,1 ᵃ⁻ᵃ prp הָאֲנָשִׁים cf 12.16 ‖ **2** ᵃ sic L, mlt Mss Edd 'וְהִ ‖ **4** ᵃ⁻ᵃ frt gl ‖ **5** ᵃ sic L, L* mlt Mss Edd 'הָאֲ ‖ **6** ᵃ 𝔐 סגרו ‖ **8** ᵃ l הָאֵלֶּה cf 𝔐 Seb (האלה) ‖ **9** ᵃ > 𝔊 ‖ **12** ᵃ 𝔐 המלאכים cf 1 ‖ ᵇ mlt Mss 𝔐 'בּ ‖ ᶜ 𝔐𝔊𝔖 + הזה ut 13.14 ‖ **13** ᵃ 𝔐 להשחיתה; 𝔙 suff 3 pl, l תָם–? ‖ **15** ᵃ prp האנשים cf 1ᵃ⁻ᵃ ‖ ᵇ 𝔊 + καὶ ἔξελθε, prb ins וְצֵא (vel לְךָ).

וַיַּחֲזִ֨קוּ הָאֲנָשִׁ֜ים בְּיָד֣וֹ וּבְיַד־אִשְׁתּ֗וֹ וּבְיַד֙ שְׁתֵּ֣י בְנֹתָ֔יו בְּחֶמְלַ֥ת יְהוָ֖ה עָלָ֑יו ו
17 וַיֹּצִאֻ֥הוּ וַיַּנִּחֻ֖הוּ מִח֥וּץ לָעִֽיר׃ 17 וַיְהִי֩ כְהוֹצִיאָ֨ם אֹתָ֜ם הַח֗וּצָה וַיֹּ֨אמֶר֙[a] ג . ב חד מל וחד חס[27] . ב ומל . יג[28]
הִמָּלֵ֣ט עַל־נַפְשֶׁ֔ךָ אַל־תַּבִּ֣יט אַחֲרֶ֔יךָ וְאַֽל־תַּעֲמֹ֖ד בְּכָל־הַכִּכָּ֑ר הָהָ֥רָה ה[29] . ב[30] . יג[31]
18 19 הִמָּלֵ֖ט פֶּן־תִּסָּפֶֽה׃ 18 וַיֹּ֥אמֶר ל֖וֹט אֲלֵהֶ֑ם[a] אַל־נָ֖א אֲדֹנָֽי[b]׃ 19 הִנֵּה־נָ֠א ז ר״פ בתור[32]
מָצָ֨א עַבְדְּךָ֣ חֵן֮ בְּעֵינֶיךָ֒ וַתַּגְדֵּ֣ל חַסְדְּךָ֗ אֲשֶׁ֤ר עָשִׂ֨יתָ֙ עִמָּדִ֔י לְהַחֲי֖וֹת ט . ל
אֶת־נַפְשִׁ֑י וְאָנֹכִ֗י לֹ֤א אוּכַל֙ לְהִמָּלֵ֣ט הָהָ֔רָה פֶּן־תִּדְבָּקַ֥נִי הָרָעָ֖ה וָמַֽתִּי׃ יג[31] . ל . ל
20 הִנֵּה־נָ֠א הָעִ֨יר הַזֹּ֧את קְרֹבָ֛ה לָנ֥וּס שָׁ֖מָּה [a]וְהִ֣וא מִצְעָ֑ר[a] אִמָּלְטָ֨ה נָּ֜א ז ר״פ בתור[32] . ב חס . ד[33] . ב
21 שָׁ֗מָּה הֲלֹ֥א מִצְעָ֛ר הִ֖וא וּתְחִ֥י נַפְשִֽׁי׃ 21 וַיֹּ֣אמֶר אֵלָ֔יו הִנֵּה֙ נָשָׂ֣אתִי פָנֶ֔יךָ ד[33] . ג . יט
22 גַּ֖ם לַדָּבָ֣ר הַזֶּ֑ה לְבִלְתִּ֛י הָפְכִּ֥י אֶת־הָעִ֖יר אֲשֶׁ֥ר דִּבַּֽרְתָּ׃ 22 מַהֵר֙ הִמָּלֵ֣ט ל
שָׁ֔מָּה כִּ֣י לֹ֤א אוּכַל֙ לַעֲשׂ֣וֹת דָּבָ֔ר עַד־בֹּאֲךָ֖ שָׁ֑מָּה עַל־כֵּ֛ן קָרָ֥א שֵׁם־ יא חס את
23 24 הָעִ֖יר צֽוֹעַר׃ 23 הַשֶּׁ֖מֶשׁ יָצָ֣א[a] עַל־הָאָ֑רֶץ וְל֖וֹט בָּ֥א צֹֽעֲרָה׃ 24 וַֽיהוָ֗ה[a] ג מל . ג סביר יצאה[34] . ד . ל . כב בתור ו[35] מנה בטע ר״פ
הִמְטִ֧יר עַל־סְדֹ֛ם וְעַל־עֲמֹרָ֖ה גָּפְרִ֣ית וָאֵ֑שׁ מֵאֵ֥ת יְהוָ֖ה [b]מִן־הַשָּׁמָֽיִם[b]׃ ב[36]
25 וַיַּהֲפֹךְ֙ אֶת־הֶעָרִ֣ים הָאֵ֔ל[a] וְאֵ֖ת כָּל־הַכִּכָּ֑ר וְאֵת֙ כָּל־יֹשְׁבֵ֣י הֶעָרִ֔ים ח לשון חול[37] . ז דמטע בטע[38]
26 27 וְצֶ֖מַח הָאֲדָמָֽה׃ 26 וַתַּבֵּ֥ט אִשְׁתּ֖וֹ מֵאַחֲרָ֑יו[a] וַתְּהִ֖י נְצִ֥יב מֶֽלַח׃ 27 וַיַּשְׁכֵּ֥ם ל
28 אַבְרָהָ֖ם בַּבֹּ֑קֶר[a] אֶ֨ל־הַמָּק֔וֹם אֲשֶׁר־עָ֥מַד שָׁ֖ם אֶת־פְּנֵ֥י יְהוָֽה׃ 28 וַיַּשְׁקֵ֗ף ד[39]
עַל־פְּנֵ֤י סְדֹם֙ וַעֲמֹרָ֔ה וְעַ֛ל[a]־כָּל־פְּנֵ֖י[a] אֶ֣רֶץ הַכִּכָּ֑ר וַיַּ֗רְא וְהִנֵּ֤ה עָלָה֙ ד[40]
קִיטֹ֣ר הָאָ֔רֶץ כְּקִיטֹ֖ר הַכִּבְשָֽׁן׃ ל[41]
29 וַיְהִ֗י בְּשַׁחֵ֤ת[a] אֱלֹהִים֙ אֶת־עָרֵ֣י הַכִּכָּ֔ר וַיִּזְכֹּ֥ר אֱלֹהִ֖ים אֶת־ יג פסוק את את את . ד
אַבְרָהָ֑ם וַיְשַׁלַּ֤ח אֶת־לוֹט֙ מִתּ֣וֹךְ הַהֲפֵכָ֔ה בַּהֲפֹךְ֙ אֶת־הֶ֣עָרִ֔ים אֲשֶׁר־ כב[42] . ל
30 יָשַׁ֥ב בָּהֵ֖ן לֽוֹט׃ 30 וַיַּעַל֩ ל֨וֹט מִצּ֜וֹעַר וַיֵּ֣שֶׁב בָּהָ֗ר וּשְׁתֵּ֤י בְנֹתָיו֙ עִמּ֔וֹ כִּ֥י ה[43] . הל[44] . ג מל ב מנה בפסוק
31 יָרֵ֖א לָשֶׁ֣בֶת בְּצ֑וֹעַר וַיֵּ֨שֶׁב֙ בַּמְּעָרָ֔ה ה֖וּא וּשְׁתֵּ֥י בְנֹתָֽיו[a]׃ 31 וַתֹּ֧אמֶר ג מל ב מנה בפסוק
הַבְּכִירָ֛ה אֶל־הַצְּעִירָ֖ה אָבִ֣ינוּ זָקֵ֑ן וְאִ֨ישׁ אֵ֤ין בָּאָ֨רֶץ֙ לָב֣וֹא עָלֵ֔ינוּ כְּדֶ֖רֶךְ ב[45]
32 כָּל־הָאָֽרֶץ׃ 32 לְכָ֨ה[a] נַשְׁקֶ֧ה אֶת־אָבִ֛ינוּ יַ֖יִן וְנִשְׁכְּבָ֣ה עִמּ֑וֹ וּנְחַיֶּ֥ה ג[46]
33 מֵאָבִ֖ינוּ זָֽרַע׃ 33 וַתַּשְׁקֶ֧יןָ אֶת־אֲבִיהֶ֛ן יַ֖יִן בַּלַּ֣יְלָה ה֑וּא[a] וַתָּבֹ֤א הַבְּכִירָה֙ ד[47] . ד[48] . ב חס בתור

[27] Mp sub loco. [28] Mm 290. [29] Mm 125. [30] Mm 3081. [31] Mm 1100. [32] Mm 165. [33] Mm 126. [34] Mm 127. [35] Mm 3567. [36] Mm 3043. [37] Mm 119. [38] Mm 2139. [39] Mm 186. [40] Mm 2928. [41] וחד בקיטור Ps 119,83. [42] Mm 59. [43] Mm 87. [44] Mm 640. [45] Mm 128. [46] Mm 129. [47] Mm 1043. [48] Mm 217.

17 [a] 𝔊𝔖𝔙 pl ‖ **18** [a] prp אֵלָיו ‖ [b] prp ־ָי ‖ **20** [a–a] gl? ‖ **23** [a] l c Seb 𝔐[Mss] יָצְאָה? cf 15,17 ‖ **24** [a] frt tr huc 26 ‖ [b–b] add? ‖ **25** [a] l (ה)הָאֵלֶּ cf 8[a] ‖ **26** [a] prp ־ֶיהָ ‖ **27** [a] ins וַיֵּלֶךְ? ‖ **28** [a–a] pc Mss 𝔐𝔊[Cal]𝔖𝔗[Ms] invers, sic l et dl c Ms ארץ? ‖ **29** [a] 𝔐 בהשחית ‖ **30** [a] 𝔐𝔊𝔙[Mss] + עִמּוֹ ‖ **32** [a] l c 𝔐 לְכִי? ‖ **33** [a] prb l c Seb 𝔐 הַהוּא.

34 וַתִּשְׁכַּב אֶת־אָבִיהָ וְלֹֽא־יָדַע בְּשִׁכְבָהּ וּבְקוּמָֽהּ׃ 34 וַֽיְהִי֙ מִֽמָּחֳרָת
וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה֙ אֶל־הַצְּעִירָה הֵן־שָׁכַבְתִּי אֶמֶשׁ אֶת־אָבִיa נַשְׁקֶנּוּ יַיִן
35 גַּם־הַלַּיְלָה וּבֹ֙אִי֙ שִׁכְבִי עִמּוֹ וּנְחַיֶּה מֵאָבִינוּ זָֽרַע׃ 35 וַתַּשְׁקֶיןָ גַּם
בַּלַּיְלָה הַהוּא אֶת־אֲבִיהֶן יָיִן וַתָּקָם הַצְּעִירָה֙ וַתִּשְׁכַּב עִמּוֹ וְלֹֽא־יָדַע
36 37 בְּשִׁכְבָהּ וּבְקֻמָֽהּ׃ 36 וַֽתַּהֲרֶיןָ שְׁתֵּי בְנֽוֹת־לוֹט מֵאֲבִיהֶֽן׃ 37 וַתֵּלֶד
הַבְּכִירָה֙ בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מוֹאָבa הוּא אֲבִֽי־מוֹאָב עַד־הַיּֽוֹם׃
38 38 וְהַצְּעִירָה גַם־הִוא֙ יָלְדָה בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹa בֶּן־עַמִּי הוּא אֲבִי בְנֵֽי־
עַמּוֹן עַד־הַיּֽוֹם׃ ס

20 1 וַיִּסַּע מִשָּׁם אַבְרָהָם֙ אַרְצָה הַנֶּגֶב וַיֵּשֶׁב בֵּין־קָדֵשׁ וּבֵין שׁוּר ס[ן]
2 וַיָּגָר בִּגְרָֽר׃ 2 וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֲחֹתִי הִוא וַיִּשְׁלַח
3 אֲבִימֶ֙לֶךְ֙ מֶלֶךְ גְּרָר וַיִּקַּח אֶת־שָׂרָֽה׃ 3 וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־אֲבִימֶלֶךְ
בַּחֲלוֹם הַלָּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ הִנְּךָ מֵת֙ עַל־aהָֽאִשָּׁה אֲשֶׁר־לָקַחְתָּ וְהִוא
4 בְּעֻלַת בָּֽעַל׃ 4 וַאֲבִימֶלֶךְ לֹא קָרַב אֵלֶיהָ וַיֹּאמַר אֲדֹנָיa bהֲגוֹי גַּם־b
5 צַדִּיק תַּהֲרֹֽג׃ 5 הֲלֹא הוּא אָֽמַר־לִי֙ אֲחֹתִי הוּא aוְהִֽיא־גַם־הִואab
6 אָֽמְרָה אָחִי הוּא בְּתָם־לְבָבִי וּבְנִקְיֹן כַּפַּי עָשִׂיתִי זֹֽאת׃ 6 וַיֹּאמֶר אֵלָיו
הָֽאֱלֹהִים בַּחֲלֹם גַּם אָנֹכִי יָדַ֙עְתִּי֙ כִּי בְתָם־לְבָבְךָ֙ עָשִׂיתָ זֹּאת וָאֶחְשֹׂךְ
7 גַּם־אָנֹכִי אוֹתְךָ מֵֽחֲטוֹ־לִי עַל־כֵּן לֹא־נְתַתִּיךָ לִנְגֹּעַ אֵלֶֽיהָ׃ 7 וְעַתָּה
הָשֵׁב אֵֽשֶׁת־הָאִישׁ֙ כִּֽי־נָבִיא הוּא וְיִתְפַּלֵּל בַּֽעַדְךָ וֶֽחְיֵה וְאִם־אֵֽינְךָ
8 מֵשִׁיב דַּע כִּי־מוֹת תָּמוּת אַתָּה וְכָל־אֲשֶׁר־לָֽךְ׃ 8 וַיַּשְׁכֵּם אֲבִימֶלֶךְ
בַּבֹּקֶר וַיִּקְרָא֙ לְכָל־עֲבָדָיו וַיְדַבֵּר אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאָזְנֵיהֶם
9 וַיִּֽירְאוּ הָאֲנָשִׁים מְאֹֽד׃ 9 וַיִּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ לְאַבְרָהָם וַיֹּאמֶר לוֹ מֶֽה־
aעָשִׂיתָ לָּ֙נוּ֙a וּמֶֽה־חָטָאתִי לָךְ כִּֽי־הֵבֵאתָ עָלַי וְעַל־מַמְלַכְתִּי חֲטָאָה
10 גְדֹלָה מַעֲשִׂים֙ אֲשֶׁר לֹא־יֵֽעָשׂוּ עָשִׂיתָ עִמָּדִֽי׃ 10 וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל־
11 אַבְרָהָם aמָה רָאִיתָa כִּי עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּֽה׃ 11 וַיֹּ֙אמֶר֙ אַבְרָהָםa

יא[49] ו מנה בתור . ב חד חס וחד מל וחד מן ל נקוד בתור
ט . ט מיחד
ט
ט מיחד
ל

[49] Mm 130. [50] Mm 2383. [51] Mm 129. [52] Mm 1043. Cp 20 [1] Mm 1183. [2] Mm 4139. [3] Mm 131. [4] Mm 541. [5] Mm 132. [6] Mm 922. [7] Mm 133. [8] Mm 3317.

34 [a] 𝔊 suff 1 pl, l אבינו? ‖ **37** [a] 𝔊 + *λέγουσα Ἐκ τοῦ πατρός μου*, ins לֵאמֹר מֵאָבִי? ‖ **38** [a] 𝔊(𝔙) + *Αμμαν*, 𝔊[Mss] + *Αμμαν λέγουσα* = עַמּוֹן לֵאמֹר ‖ **Cp 20,3** [a] 𝔐 + אדות cf 21,11.25, ins ‖ **4** [a] nonn Mss יהוה ‖ [b—b] 𝔊 *ἔθνος ἀγνοοῦν καί*; prp הֲגַם (הגוי dttg) ‖ **5** [a—a] 𝔊(𝔖𝔙) *καὶ αὐτή*, l frt וגם היא ‖ [b] > 2Mss 𝔐 ‖ **9** [a—a] 𝔖 *ʿbdt lk*, prp עשיתִי לָךְ ‖ **10** [a—a] prp מַה יָרֵאתָ cf 26,7 ‖ **11** [a] 𝔐 + כי יראתי.

כִּ֚י אָמַ֔רְתִּי רַ֚ק אֵין־יִרְאַ֣ת אֱלֹהִ֔ים בַּמָּק֖וֹם הַזֶּ֑ה וַהֲרָג֖וּנִי עַל־דְּבַ֥ר ג[9]. ב חד מל וחד חס
12 אִשְׁתִּֽי׃ [12] וְגַם־אָמְנָ֗ה[a] אֲחֹתִ֤י בַת־אָבִי֙ הִ֔וא אַ֖ךְ לֹ֣א בַת־אִמִּ֑י וַתְּהִי־לִ֖י יג ר״פ בתור. ב[10]
13 לְאִשָּֽׁה׃ [13] וַיְהִ֞י כַּאֲשֶׁ֣ר הִתְע֣וּ[a] אֹתִ֗י אֱלֹהִים֮ מִבֵּ֣ית אָבִי֒[b] וָאֹמַ֣ר לָ֔הּ זֶ֣ה ה בטע בסיפ[11]
חַסְדֵּ֔ךְ אֲשֶׁ֥ר תַּעֲשִׂ֖י עִמָּדִ֑י אֶ֤ל כָּל־הַמָּקוֹם֙ אֲשֶׁ֣ר נָב֣וֹא שָׁ֔מָּה אִמְרִי־לִ֖י ב[12]. ב בסיפ[13]
14 אָחִ֥י הֽוּא׃ [14] וַיִּקַּ֨ח אֲבִימֶ֜לֶךְ[a] צֹ֣אן וּבָקָ֗ר וַעֲבָדִים֙ וּשְׁפָחֹ֔ת וַיִּתֵּ֖ן
15 לְאַבְרָהָ֑ם וַיָּ֣שֶׁב ל֔וֹ אֵ֖ת שָׂרָ֥ה אִשְׁתּֽוֹ׃ [15] וַיֹּ֣אמֶר אֲבִימֶ֔לֶךְ הִנֵּ֥ה אַרְצִ֖י כה
16 לְפָנֶ֑יךָ בַּטּ֥וֹב בְּעֵינֶ֖יךָ שֵֽׁב׃ [16] וּלְשָׂרָ֣ה אָמַ֗ר הִנֵּ֨ה נָתַ֜תִּי אֶ֤לֶף כֶּ֙סֶף֙ ט דגש[14]. סו. ב[15]. ג[16]
לְאָחִ֔יךְ הִנֵּ֤ה הוּא־לָךְ֙ כְּס֣וּת עֵינַ֔יִם לְכֹ֖ל[a] אֲשֶׁ֣ר אִתָּ֑ךְ [b]וְאֵ֥ת כֹּ֖ל וְנֹכָֽחַת[b]׃ ל ובסיפ. כה. ל
17 וַיִּתְפַּלֵּ֥ל אַבְרָהָ֖ם אֶל־הָאֱלֹהִ֑ים וַיִּרְפָּ֨א אֱלֹהִ֜ים אֶת־אֲבִימֶ֧לֶךְ וְאֶת־ ב. ב[17]
18 אִשְׁתּ֛וֹ וְאַמְהֹתָ֖יו וַיֵּלֵֽדוּ׃ [18] כִּֽי־עָצֹ֤ר עָצַר֙ יְהוָ֔ה בְּעַ֥ד כָּל־רֶ֖חֶם לְבֵ֣ית ל. ל
אֲבִימֶ֑לֶךְ עַל־דְּבַ֥ר שָׂרָ֖ה אֵ֥שֶׁת אַבְרָהָֽם׃ ס
ס֯ [יח] **21** [1] וַֽיהוָ֛ה פָּקַ֥ד אֶת־שָׂרָ֖ה כַּאֲשֶׁ֣ר אָמָ֑ר וַיַּ֧עַשׂ יְהוָ֛ה לְשָׂרָ֖ה כַּאֲשֶׁ֥ר כב בתור. ג[1]
2 דִּבֵּֽר׃ [2] וַתַּ֩הַר֩ וַתֵּ֨לֶד שָׂרָ֧ה לְאַבְרָהָ֛ם בֵּ֖ן לִזְקֻנָ֑יו לַמּוֹעֵ֕ד אֲשֶׁר־[a]דִּבֶּ֥ר ב וחס
3 אֹת֖וֹ אֱלֹהִֽים׃ [3] וַיִּקְרָ֨א אַבְרָהָ֜ם אֶֽת־שֶׁם־בְּנ֧וֹ הַנּֽוֹלַד־ל֛וֹ אֲשֶׁר־יָלְדָה־ ט רפי וכל יחזק דכות[2]. ג[3]
4 לּ֥וֹ שָׂרָ֖ה יִצְחָֽק׃ [4] וַיָּ֤מָל אַבְרָהָם֙ אֶת־יִצְחָ֣ק בְּנ֔וֹ בֶּן־שְׁמֹנַ֖ת יָמִ֑ים כל אורית חס וכל קריא דכות ב מ א[4]
5 כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה אֹת֖וֹ אֱלֹהִֽים׃ [5] וְאַבְרָהָ֖ם בֶּן־מְאַ֣ת שָׁנָ֑ה בְּהִוָּ֣לֶד ל֔וֹ אֵ֖ת ג[5]
6 יִצְחָ֥ק בְּנֽוֹ׃ [6] וַתֹּ֣אמֶר שָׂרָ֔ה צְחֹ֕ק עָ֥שָׂה לִ֖י אֱלֹהִ֑ים כָּל־הַשֹּׁמֵ֖עַ יִֽצְחַק־ ל וחס. יא[6]. ל
7 לִֽי׃ [7] וַתֹּ֗אמֶר מִ֤י מִלֵּל֙ לְאַבְרָהָ֔ם הֵינִ֥יקָה בָנִ֖ים שָׂרָ֑ה כִּֽי־יָלַ֥דְתִּי[a] בֵ֖ן ב חד מל וחד חס
8 לִזְקֻנָֽיו׃ [8] וַיִּגְדַּ֥ל הַיֶּ֖לֶד וַיִּגָּמַ֑ל וַיַּ֤עַשׂ אַבְרָהָם֙ מִשְׁתֶּ֣ה גָד֔וֹל בְּי֖וֹם ב וחס. ל. ב[7]
9 הִגָּמֵ֥ל אֶת־יִצְחָֽק׃ [9] וַתֵּ֨רֶא שָׂרָ֜ה אֶֽת־בֶּן־הָגָ֧ר הַמִּצְרִ֛ית אֲשֶׁר־יָלְדָ֥ה
10 לְאַבְרָהָ֖ם מְצַחֵֽק[a]׃ [10] וַתֹּ֙אמֶר֙ לְאַבְרָהָ֔ם גָּרֵ֛שׁ[a] הָאָמָ֥ה הַזֹּ֖את וְאֶת־ ג[8]. ב[9]
11 בְּנָ֑הּ כִּ֣י לֹ֤א יִירַשׁ֙ בֶּן־הָאָמָ֣ה הַזֹּ֔את עִם־בְּנִ֖י עִם־יִצְחָֽק׃ [11] וַיֵּ֧רַע
12 הַדָּבָ֛ר מְאֹ֖ד בְּעֵינֵ֣י אַבְרָהָ֑ם עַ֖ל אוֹדֹ֥ת בְּנֽוֹ׃ [12] וַיֹּ֨אמֶר אֱלֹהִ֜ים אֶל־ לג בתור. ג חס. כה[10]
אַבְרָהָ֗ם אַל־יֵרַ֤ע בְּעֵינֶ֙יךָ֙ עַל־הַנַּ֣עַר וְעַל־אֲמָתֶ֔ךָ כֹּל֩ אֲשֶׁ֨ר תֹּאמַ֥ר סו. ל

[9] Mm 134. [10] Mm 1277. [11] Mm 71. [12] Ru 3,10. [13] Mm 254. [14] Mm 2625. [15] Gn 18,14. [16] Mm 1809. [17] 2 Ch 30,20. **Cp 21** [1] Mm 135. [2] Mm 136. [3] Mm 1989. [4] 1 Ch 29,7. [5] Mm 51. [6] Mm 3286. [7] Est 2,18. [8] Mm 137. [9] Mm 138. [10] Mm 5.

12 [a] ш אמנם ‖ **13** [a] ш התעה ‖ [b] ш + ומארץ מולדתי cf 12,1 ‖ **14** [a] ш𝔊 + אלף כסף ו cf 16 ‖ **16** [a] ш[Mss]𝔊 וּלְ׳ ‖ [b–b] prp ואת כֻּלּוֹ נכחת (= et apud hos omnes iustificata es) vel וְאַתְּ כֻּלּוֹ נכחת (= et tu in omnibus his rebus iustificata es) ‖ **Cp 21,2** [a] 2 Mss 𝔊 כַּאֲ׳, ex 1? ‖ **7** [a] ш𝔗[J] + לו ‖ **9** [a] 𝔊 + *μετὰ Ισαακ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς* ‖ **10** [a] ш𝔗[J] + את.

ל חס. כא[11]. יג ר״פ בתור. ט אֵלֶ֛יךָ שָׂרָ֖ה שְׁמַ֣ע בְּקֹלָ֑הּ כִּ֣י בְיִצְחָ֔ק יִקָּרֵ֥א לְךָ֖ זָֽרַע׃ 13 וְגַ֥ם אֶת־בֶּן־ 13
הָאָמָ֖ה לְג֣וֹי[a] אֲשִׂימֶ֑נּוּ כִּ֥י זַרְעֲךָ֖ הֽוּא׃ 14 וַיַּשְׁכֵּ֣ם אַבְרָהָ֣ם ׀ בַּבֹּ֡קֶר וַיִּֽקַּֽח־ 14
ל. ב לֶחֶם֩ וְחֵ֨מַת מַ֜יִם וַיִּתֵּ֣ן אֶל־הָ֠גָר[a] שָׂ֧ם עַל־שִׁכְמָ֛הּ [b]וְאֶת־הַיֶּ֖לֶד[b] וַֽיְשַׁלְּחֶ֑הָ
ל[12]. ג. ג[13] וַתֵּ֣לֶךְ וַתֵּ֔תַע בְּמִדְבַּ֖ר בְּאֵ֥ר שָֽׁבַע׃ 15 וַיִּכְל֥וּ הַמַּ֖יִם מִן־הַחֵ֑מֶת וַתַּשְׁלֵ֣ךְ 15
כה[14]. ל. יב[15] אֶת־הַיֶּ֔לֶד תַּ֖חַת אַחַ֥ד הַשִּׂיחִֽם׃ 16 וַתֵּלֶךְ֩ וַתֵּ֨שֶׁב לָ֜הּ מִנֶּ֗גֶד הַרְחֵק֙ 16
יב[15] כִּמְטַחֲוֵ֣י קֶ֔שֶׁת כִּ֣י אָֽמְרָ֔ה אַל־אֶרְאֶ֖ה בְּמ֣וֹת הַיָּ֑לֶד וַתֵּ֣שֶׁב מִנֶּ֔גֶד [a]וַתִּשָּׂ֥א
אֶת־קֹלָ֖הּ וַתֵּֽבְךְּ[a]׃ 17 וַיִּשְׁמַ֣ע אֱלֹהִים֮ אֶת־ק֣וֹל הַנַּעַר֒ וַיִּקְרָא֩ מַלְאַ֨ךְ 17
אֱלֹהִ֤ים ׀ אֶל־הָגָר֙ מִן־הַשָּׁמַ֔יִם וַיֹּ֥אמֶר לָ֖הּ מַה־לָּ֣ךְ הָגָ֑ר אַל־תִּ֣ירְאִ֔י כִּֽי־
ג[16]. הי[17]. ד ר״פ[18]. ח שָׁמַ֧ע אֱלֹהִ֛ים אֶל[a]־ק֥וֹל הַנַּ֖עַר בַּאֲשֶׁ֥ר הוּא־שָֽׁם׃ 18 ק֚וּמִי שְׂאִ֣י אֶת־ 18
ל הַנַּ֔עַר וְהַחֲזִ֥יקִי אֶת־יָדֵ֖ךְ בּ֑וֹ כִּֽי־לְג֥וֹי גָּד֖וֹל אֲשִׂימֶֽנּוּ׃ 19 וַיִּפְקַ֤ח אֱלֹהִים֙ 19
אֶת־עֵינֶ֔יהָ וַתֵּ֖רֶא בְּאֵ֣ר מָ֑יִם וַתֵּ֜לֶךְ וַתְּמַלֵּ֤א אֶת־הַחֵ֙מֶת֙ מַ֔יִם וַתַּ֖שְׁקְ אֶת־
ל הַנָּֽעַר׃ 20 וַיְהִ֧י אֱלֹהִ֛ים אֶת־הַנַּ֖עַר וַיִּגְדָּ֑ל וַיֵּ֙שֶׁב֙ בַּמִּדְבָּ֔ר וַיְהִ֖י [a]רֹבֶ֥ה 20
ל קַשָּֽׁת[a]׃ 21 וַיֵּ֖שֶׁב בְּמִדְבַּ֣ר פָּארָ֑ן וַתִּֽקַּח־ל֥וֹ אִמּ֛וֹ אִשָּׁ֖ה מֵאֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃ 21
ג[19]. ג פ 22 וַֽיְהִי֙ בָּעֵ֣ת הַהִ֔וא וַיֹּ֣אמֶר אֲבִימֶ֗לֶךְ[a] וּפִיכֹל֙ שַׂר־צְבָא֔וֹ 22
יב בתור אֶל־אַבְרָהָ֖ם לֵאמֹ֑ר אֱלֹהִ֣ים עִמְּךָ֔ בְּכֹ֥ל אֲשֶׁר־אַתָּ֖ה עֹשֶֽׂה׃ 23 וְעַתָּ֗ה 23
ב[20]. ל הִשָּׁ֨בְעָה לִּ֤י בֵֽאלֹהִים֙ הֵ֔נָּה אִם־תִּשְׁקֹ֣ר לִ֔י וּלְנִינִ֖י וּלְנֶכְדִּ֑י כַּחֶ֜סֶד אֲשֶׁר־
יב בתור[21]. ל. ל עָשִׂ֤יתִי עִמְּךָ֙ תַּעֲשֶׂ֣ה עִמָּדִ֔י וְעִם־הָאָ֖רֶץ אֲשֶׁר־גַּ֥רְתָּה בָּֽהּ׃ 24 וַיֹּ֙אמֶר֙ 24
ל חס[22] אַבְרָהָ֔ם אָנֹכִ֖י אִשָּׁבֵֽעַ׃ 25 וְהוֹכִ֥חַ[a] אַבְרָהָ֖ם אֶת־אֲבִימֶ֑לֶךְ עַל־אֹדוֹת֙ 25
מז פסוק לא לא לא בְּאֵ֣ר הַמַּ֔יִם אֲשֶׁ֥ר גָּזְל֖וּ עַבְדֵ֥י אֲבִימֶֽלֶךְ׃ 26 וַיֹּ֣אמֶר אֲבִימֶ֔לֶךְ לֹ֣א יָדַ֔עְתִּי 26
ג[23]. ה[24] מִ֥י עָשָׂ֖ה אֶת־הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֑ה וְגַם־אַתָּ֞ה לֹא־הִגַּ֣דְתָּ לִּ֗י וְגַ֧ם אָנֹכִ֛י לֹ֥א
שָׁמַ֖עְתִּי בִּלְתִּ֥י הַיּֽוֹם׃ 27 וַיִּקַּ֤ח אַבְרָהָם֙ צֹ֣אן וּבָקָ֔ר וַיִּתֵּ֖ן לַאֲבִימֶ֑לֶךְ 27
ל וַיִּכְרְת֥וּ שְׁנֵיהֶ֖ם בְּרִֽית׃ 28 וַיַּצֵּ֣ב אַבְרָהָ֗ם אֶת־שֶׁ֛בַע כִּבְשֹׂ֥ת הַצֹּ֖אן 28
ל. ב לְבַדְּהֶֽן׃ 29 וַיֹּ֥אמֶר אֲבִימֶ֖לֶךְ אֶל־אַבְרָהָ֑ם מָ֣ה הֵ֗נָּה שֶׁ֤בַע כְּבָשֹׂת֙[a] 29
ב[25] הָאֵ֔לֶּה אֲשֶׁ֥ר הִצַּ֖בְתָּ לְבַדָּֽנָה[b]׃ 30 וַיֹּ֕אמֶר כִּ֚י אֶת־שֶׁ֣בַע כְּבָשֹׂ֔ת[a] תִּקַּ֖ח 30

[11]Mm 17. [12]וחד תתע Prv 7,25. [13]Mm 139. [14]Mm 187. [15]Mm 140. [16]Mm 3308. [17]Mm 2386. [18]Mm 3732. [19]Mm 1947. [20]Mm 141. [21]Mp sub loco. [22]Mm 3466. [23]Mm 142. [24]Mm 143. [25]Ps 74,17.

13 [a] ⅏𝔊𝔖𝔙 + גָּדוֹל, ins || **14** [a] huc tr [b–b] cf 𝔊[19.314]𝔖 || [b–b] cf [a] || **16** [a–a] l prb וַיִּשָּׂא אֶת־קֹלָהּ וַיֵּבְךְּ cf 𝔊 || **17** [a] mlt Mss ⅏𝔗[J] אֶת || **20** [a–a] l רֹבֵה קֶשֶׁת? cf ⅏𝔊𝔖𝔗[J]𝔙 || **22** [a] 𝔊 + *καὶ Οχοζαθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ*, ex 26,26? || **25** [a] ⅏ ויוכיח, l frt וַיּוֹכַח || **29** [a] l c ⅏ הכבשות || [b] ⅏ לבדהן ut 28 || **30** [a] cf 29[a].

31 מִיָּדִ֑י בַּעֲבוּר֙ תִּֽהְיֶה־לִּ֣י לְעֵדָ֔ה כִּ֥י חָפַ֖רְתִּי אֶת־הַבְּאֵ֥ר הַזֹּֽאת׃ 31 עַל־ ג[26]
32 כֵּ֗ן קָרָ֛א לַמָּק֥וֹם הַה֖וּא בְּאֵ֣ר שָׁ֑בַע כִּ֛י שָׁ֥ם נִשְׁבְּע֖וּ שְׁנֵיהֶֽם׃ 32 וַיִּכְרְת֥וּ
בְרִ֖ית בִּבְאֵ֣ר שָׁ֑בַע וַיָּ֣קָם אֲבִימֶ֗לֶךְ[a] וּפִיכֹל֙ שַׂר־צְבָא֔וֹ וַיָּשֻׁ֖בוּ אֶל־אֶ֥רֶץ ג
33 פְּלִשְׁתִּֽים׃ 33 וַיִּטַּ֥ע[a] אֶ֖שֶׁל בִּבְאֵ֣ר שָׁ֑בַע וַיִּ֨קְרָא־שָׁ֔ם בְּשֵׁ֥ם יְהוָ֖ה אֵ֥ל ג . ל
34 עוֹלָֽם[b]׃ 34 וַיָּ֧גָר אַבְרָהָ֛ם בְּאֶ֥רֶץ פְּלִשְׁתִּ֖ים יָמִ֥ים רַבִּֽים׃ פ
ס[יט] 22 1 וַיְהִ֗י אַחַר֙ הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֔לֶּה וְהָ֣אֱלֹהִ֔ים נִסָּ֖ה אֶת־אַבְרָהָ֑ם ו[1] . ו ר כת שא ור כת סה
2 וַיֹּ֣אמֶר אֵלָ֔יו אַבְרָהָ֖ם[a] וַיֹּ֥אמֶר הִנֵּֽנִי׃ 2 וַיֹּ֡אמֶר קַח־נָ֠א אֶת־בִּנְךָ֨ אֶת־ ז בתור
יְחִֽידְךָ֤ אֲשֶׁר־אָהַ֙בְתָּ֙ אֶת־יִצְחָ֔ק וְלֶךְ־לְךָ֔ אֶל־אֶ֖רֶץ הַמֹּרִיָּ֑ה[a] וְהַעֲלֵ֤הוּ יא[2] . ב חד מל וחד חס[3]
3 שָׁם֙ לְעֹלָ֔ה עַ֚ל אַחַ֣ד הֶֽהָרִ֔ים אֲשֶׁ֖ר אֹמַ֥ר אֵלֶֽיךָ׃ 3 וַיַּשְׁכֵּ֨ם אַבְרָהָ֜ם כה[4]
בַּבֹּ֗קֶר וַֽיַּחֲבֹשׁ֙ אֶת־חֲמֹר֔וֹ וַיִּקַּ֞ח אֶת־שְׁנֵ֤י נְעָרָיו֙ אִתּ֔וֹ וְאֵ֖ת יִצְחָ֣ק בְּנ֑וֹ ל
וַיְבַקַּע֙ עֲצֵ֣י עֹלָ֔ה וַיָּ֣קָם וַיֵּ֔לֶךְ אֶל־הַמָּק֖וֹם אֲשֶׁר־אָֽמַר־ל֥וֹ הָאֱלֹהִֽים׃ ל
4 בַּיּ֣וֹם הַשְּׁלִישִׁ֗י וַיִּשָּׂ֨א אַבְרָהָ֧ם אֶת־עֵינָ֛יו וַיַּ֥רְא אֶת־הַמָּק֖וֹם מֵרָחֹֽק׃ ז חס בתור
5 וַיֹּ֨אמֶר אַבְרָהָ֜ם אֶל־נְעָרָ֗יו שְׁבוּ־לָכֶ֥ם פֹּה֙ עִֽם־הַחֲמ֔וֹר וַאֲנִ֣י וְהַנַּ֔עַר ה בתור
6 נֵלְכָ֖ה עַד־כֹּ֑ה וְנִֽשְׁתַּחֲוֶ֖ה וְנָשׁ֥וּבָה אֲלֵיכֶֽם׃ 6 וַיִּקַּ֨ח אַבְרָהָ֜ם אֶת־עֲצֵ֣י ד[5]
הָעֹלָ֗ה וַיָּ֙שֶׂם֙ עַל־יִצְחָ֣ק בְּנ֔וֹ וַיִּקַּ֣ח בְּיָד֔וֹ אֶת־הָאֵ֖שׁ וְאֶת־הַמַּאֲכֶ֑לֶת פד לג[6] מנה בתור . ל . ג[7]
7 וַיֵּלְכ֥וּ שְׁנֵיהֶ֖ם יַחְדָּֽו׃ 7 וַיֹּ֨אמֶר יִצְחָ֜ק אֶל־אַבְרָהָ֤ם אָבִיו֙ וַיֹּ֣אמֶר אָבִ֔י ב פסוק דאית בהון ד ויאמר[8]
8 וַיֹּ֖אמֶר הִנֶּ֣נִּֽי בְנִ֑י וַיֹּ֗אמֶר הִנֵּ֤ה הָאֵשׁ֙ וְהָ֣עֵצִ֔ים וְאַיֵּ֥ה הַשֶּׂ֖ה לְעֹלָֽה׃ 8 וַיֹּ֙אמֶר֙ ב דגש
אַבְרָהָ֔ם אֱלֹהִ֞ים יִרְאֶה־לּ֥וֹ הַשֶּׂ֛ה לְעֹלָ֖ה בְּנִ֑י וַיֵּלְכ֥וּ שְׁנֵיהֶ֖ם יַחְדָּֽו׃
9 וַיָּבֹ֗אוּ אֶֽל־הַמָּקוֹם֮ אֲשֶׁ֣ר אָֽמַר־ל֣וֹ הָאֱלֹהִים֒ וַיִּ֨בֶן שָׁ֤ם אַבְרָהָם֙ אֶת־ ל
הַמִּזְבֵּ֔חַ וַֽיַּעֲרֹ֖ךְ אֶת־הָעֵצִ֑ים וַֽיַּעֲקֹד֙ אֶת־יִצְחָ֣ק בְּנ֔וֹ וַיָּ֤שֶׂם אֹתוֹ֙ עַל־ ל וחס . פד לג מנה בתור
10 הַמִּזְבֵּ֔חַ מִמַּ֖עַל לָעֵצִֽים׃ 10 וַיִּשְׁלַ֤ח אַבְרָהָם֙ אֶת־יָד֔וֹ וַיִּקַּ֖ח אֶת־ ד
11 הַֽמַּאֲכֶ֑לֶת לִשְׁחֹ֖ט אֶת־בְּנֽוֹ׃ 11 וַיִּקְרָ֨א אֵלָ֜יו מַלְאַ֤ךְ יְהוָה֙ מִן־הַשָּׁמַ֔יִם ג[7] . ב חד חס וחד מל[9]
12 וַיֹּ֖אמֶר אַבְרָהָ֣ם ׀ אַבְרָהָ֑ם וַיֹּ֖אמֶר הִנֵּֽנִי׃ 12 וַיֹּ֗אמֶר אַל־תִּשְׁלַ֤ח יָֽדְךָ֙ ד[6] שמואתא מתאימין וחד מן ב[10] בליש . ז בתור[6]
אֶל[a]־הַנַּ֔עַר וְאַל־תַּ֥עַשׂ ל֖וֹ מְא֑וּמָה[b] כִּ֣י ׀ עַתָּ֣ה יָדַ֗עְתִּי כִּֽי־יְרֵ֤א אֱלֹהִים֙ ב[11] . ד[12]
13 אַ֔תָּה וְלֹ֥א חָשַׂ֛כְתָּ אֶת־בִּנְךָ֥ אֶת־יְחִידְךָ֖ מִמֶּֽנִּי׃ 13 וַיִּשָּׂ֨א אַבְרָהָ֜ם אֶת־ כו מלעיל . ג . כו פסוק את את ומילה חדה ביניה . נג וכל תלים דכות ב מ א

[26] Mm 144. Cp 22 [1] Mm 145. [2] Mm 1500. [3] Mm 146. [4] Mm 187. [5] Mm 2714. [6] Mp sub loco. [7] Mm 1511. [8] Mm 2019. [9] Mm 147. [10] Mm 148. [11] Mm 2687. [12] Mm 3450.

32 [a] cf 22[a] ‖ **33** [a] prb ins c ш𝔊S𝔙 אַבְרָהָם ‖ [b] ш^Mss הָעֹ׳ ‖ **Cp 22,1** [a] prb ins c 2 Mss 𝔊𝔙^Mss אַבְרָהָם ‖ **2** [a] ш המוראה ш^T *hzjth*, σ'(𝔙) τῆς ὀπτασίας = הַמַּרְאָה cf 𝔗^J, S *'mwrj'* = הָאֱמֹרִי ‖ **12** [a] ш𝔊𝔙 עַל ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd וּמְ–ה.

ל . 13ל עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה־אַיִל אַחַר[a] נֶאֱחַז[b] בַּסְּבַךְ בְּקַרְנָיו וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח
כל אורית חס ב מ א14 אֶת־הָאַיִל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַּחַת בְּנוֹ׃ 14 וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם־הַמָּקוֹם 14
ג15 . ג16 הַהוּא יְהוָה ׀ יִרְאֶה[a] אֲשֶׁר יֵאָמֵר הַיּוֹם בְּהַר[b] יְהוָה יֵרָאֶה[c]׃
ב17 15 וַיִּקְרָא מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־אַבְרָהָם שֵׁנִית מִן־הַשָּׁמָיִם׃ 16 וַיֹּאמֶר בִּי 15 16
ב בתור18 . ג נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם־יְהוָה כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא חָשַׂכְתָּ
ג19 אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידֶךָ[a]׃ 17 כִּי־בָרֵךְ אֲבָרֶכְךָ וְהַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֲךָ 17
ב ובתרי לישנ20 . ג חס . ל21 כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכַחוֹל אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת הַיָּם וְיִרַשׁ זַרְעֲךָ אֵת שַׁעַר
כל אורית מל22 . כל אורית חס ב מ א מל23 אֹיְבָיו׃ 18 וְהִתְבָּרְכוּ בְזַרְעֲךָ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקֹלִי׃ 18
ל 19 וַיָּשָׁב אַבְרָהָם אֶל־נְעָרָיו וַיָּקֻמוּ וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל־בְּאֵר שָׁבַע וַיֵּשֶׁב 19
אַבְרָהָם בִּבְאֵר שָׁבַע׃ פ
ג24 . כף25 20 וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֻּגַּד לְאַבְרָהָם לֵאמֹר הִנֵּה יָלְדָה 20
ו ר״פ את ואת ואת26 מִלְכָּה גַם־הִוא בָּנִים לְנָחוֹר אָחִיךָ׃ 21 אֶת־עוּץ בְּכֹרוֹ וְאֶת־בּוּז אָחִיו 21
ג27 . ל . ל . ל28 וְאֶת־קְמוּאֵל [a]אֲבִי אֲרָם[a]׃ 22 וְאֶת־כֶּשֶׂד וְאֶת־חֲזוֹ וְאֶת־פִּלְדָּשׁ וְאֶת־ 22
יִדְלָף וְאֵת בְּתוּאֵל׃ 23 [a]וּבְתוּאֵל יָלַד[b] אֶת־רִבְקָה[a] שְׁמֹנָה אֵלֶּה יָלְדָה 23
ב ר״פ29 מִלְכָּה לְנָחוֹר אֲחִי אַבְרָהָם׃ 24 וּפִילַגְשׁוֹ[a] וּשְׁמָהּ רְאוּמָה וַתֵּלֶד גַּם־ 24
ל שם אנש הִוא אֶת־טֶבַח וְאֶת־גַּחַם וְאֶת־תַּחַשׁ וְאֶת־מַעֲכָה׃ ס קמז

23 1 וַיִּהְיוּ[a] חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים [b]שְׁנֵי פרש
חַיֵּי שָׂרָה[b]׃ 2 וַתָּמָת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע[a] הִוא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן 2
ל . ל . ל בתור וַיָּבֹא אַבְרָהָם לִסְפֹּד לְשָׂרָה וְלִבְכֹּתָהּ׃ 3 וַיָּקָם אַבְרָהָם מֵעַל פְּנֵי 3
ל בתור . ג ר״פ מֵתוֹ וַיְדַבֵּר אֶל־בְּנֵי־חֵת לֵאמֹר׃ 4 גֵּר־וְתוֹשָׁב אָנֹכִי עִמָּכֶם תְּנוּ לִי 4
ל . יב . ל בתור אֲחֻזַּת־קֶבֶר עִמָּכֶם וְאֶקְבְּרָה[a] מֵתִי מִלְּפָנָי׃ 5 וַיַּעֲנוּ בְנֵי־חֵת אֶת־ 5
ל . ל אַבְרָהָם [a]לֵאמֹר לוֹ[b]׃[a] 6 שְׁמָעֵנוּ ׀ אֲדֹנִי נְשִׂיא אֱלֹהִים אַתָּה בְּתוֹכֵנוּ 6
ל ומל . ד . ג1 . ב2 בְּמִבְחַר קְבָרֵינוּ קְבֹר אֶת־מֵתֶךָ אִישׁ מִמֶּנּוּ אֶת־קִבְרוֹ לֹא־יִכְלֶה מִמְּךָ

[13] Mp sub loco. [14] Nu 28,27, cf Mp sub loco. [15] Mm 149. [16] Mm 150. [17] Mm 2573. [18] Nu 14,28. [19] Mm 22. [20] Mm 3526. [21] Mm 151. [22] Mm 152. [23] Mm 153. [24] Mm 154. [25] Mm 2228. [26] Mm 2599. [27] Mm 155. [28] ויחר ידלף Qoh 10,18. [29] Mm 156. Cp 23 [1] Mm 2283. [2] Prv 22,8.

13 [a] l c mlt Mss 𝔐𝔊𝔖𝔗[MsJ] אֶחָד ‖ [b] pc Mss Edd נֶאֱחָז cf 𝔊𝔖 ‖ **14** [a] prp יֵרָאֶה sed cf [c] ‖ [b] 𝔊[53.75](𝔖𝔗𝔗[J]𝔙[Mss]) + τούτῳ ‖ [c] prp יִרְאֶה cf 𝔖𝔙 sed cf [a] ‖ **16** [a] prb l c 𝔐𝔊𝔖𝔙 יְחִידְךָ מִמֶּנִּי cf 12 ‖ **21** [a–a] frt add ‖ **23** [a–a] frt add ‖ [b] 𝔐 הוליד ‖ **24** [a] prp לָּגֶשׁ לוֹ— ‖ **Cp 23,1** [a] ins שְׁנֵי cf [b–b] et 47,28 ‖ [b–b] > 𝔊𝔙, dl ‖ **2** [a] 𝔐 + אל עמק 𝔊 + ἥ ἐστιν ἐν τῷ κοιλώματι = אֲשֶׁר בָּעֵמֶק? ‖ **4** [a] Ms 𝔐 𝔗[J] + אֶת־ ‖ **5** [a–a] 1 לֵאמֹר: לוּ ‖ [b] 𝔐𝔊 לֹא cf 11.

7 מִקְבַּ֥ר מֵתֶֽךָ׃ 7 וַיָּ֧קָם אַבְרָהָ֛ם וַיִּשְׁתַּ֥חוּ לְעַם־הָאָ֖רֶץ לִבְנֵי־חֵֽת׃ ו̇ . י̇ בתור
8 וַיְדַבֵּ֥ר אִתָּ֖ם לֵאמֹ֑ר אִם־יֵ֣שׁ אֶֽת־נַפְשְׁכֶ֗ם לִקְבֹּ֤ר אֶת־מֵתִי֙ מִלְּפָנַ֔י לז . ל̇ . יב
9 שְׁמָע֕וּנִי וּפִגְעוּ־לִ֖י בְּעֶפְר֥וֹן בֶּן־צֹֽחַר[a]׃ 9 וְיִתֶּן־לִ֗י אֶת־מְעָרַ֤ת הַמַּכְפֵּלָה֙ ל וכל ד״ה דכות[3] . יג[4]
אֲשֶׁר־ל֔וֹ אֲשֶׁ֖ר בִּקְצֵ֣ה שָׂדֵ֑הוּ בְּכֶ֨סֶף מָלֵ֜א יִתְּנֶ֥נָּה לִּ֛י בְּתוֹכְכֶ֖ם לַאֲחֻזַּת־ הל[5] . יב בתור
10 קָֽבֶר׃ 10 וְעֶפְר֥וֹן יֹשֵׁ֖ב בְּת֣וֹךְ בְּנֵי־חֵ֑ת וַיַּ֩עַן֩ עֶפְר֨וֹן הַחִתִּ֤י אֶת־אַבְרָהָם֙ י̇ בתור ב̇ מנה בפסוק
11 בְּאָזְנֵ֣י בְנֵי־חֵ֔ת לְכֹ֛ל[a] בָּאֵ֥י שַֽׁעַר־עִיר֖וֹ לֵאמֹֽר׃ 11 לֹֽא[a]־אֲדֹנִ֣י שְׁמָעֵ֔נִי לז . י̇ בתור ב̇ מנה בפסוק . ב̇ ר״פ בסיפ . ד̇ זוגין[6] . ג̇
הַשָּׂדֶה֙ נָתַ֣תִּי לָ֔ךְ וְהַמְּעָרָ֥ה אֲשֶׁר־בּ֖וֹ לְךָ֣ נְתַתִּ֑יהָ לְעֵינֵ֧י בְנֵי־עַמִּ֛י נְתַתִּ֥יהָ
12 13 לָּ֖ךְ קְבֹ֥ר מֵתֶֽךָ׃ 12 וַיִּשְׁתַּ֙חוּ֙ אַבְרָהָ֔ם לִפְנֵ֖י עַ֥ם הָאָֽרֶץ׃ 13 וַיְדַבֵּ֨ר אֶל־ ד̇
עֶפְר֜וֹן בְּאָזְנֵ֤י עַם־הָאָ֙רֶץ֙ לֵאמֹ֔ר אַ֛ךְ אִם־אַתָּ֥ה ל֖וּ[a] שְׁמָעֵ֑נִי נָתַ֜תִּי כֶּ֤סֶף לז . כב[7] . ג̇
14 הַשָּׂדֶה֙ קַ֣ח מִמֶּ֔נִּי וְאֶקְבְּרָ֥ה אֶת־מֵתִ֖י שָֽׁמָּה׃ 14 וַיַּ֧עַן עֶפְר֛וֹן אֶת־ נז וכל תלים דכות ב̇ מ̇ יא . יח̇ ס״פ
15 אַבְרָהָ֖ם [a]לֵאמֹ֥ר לֽוֹ׃[a] 15 אֲדֹנִ֣י שְׁמָעֵ֔נִי אֶ֗רֶץ אַרְבַּ֨ע מֵאֹ֧ת שֶֽׁקֶל־כֶּ֛סֶף ד̇ זוגין[6] . ג̇ . ג̇ חס בסיפ[8]
16 בֵּינִ֥י וּבֵינְךָ֖ מַה־הִ֑וא וְאֶת־מֵתְךָ֖ קְבֹֽר׃ 16 וַיִּשְׁמַ֣ע אַבְרָהָם֮ אֶל־עֶפְרוֹן֒ ד̇[9]
וַיִּשְׁקֹ֤ל אַבְרָהָם֙ לְעֶפְרֹ֔ן אֶת־הַכֶּ֕סֶף אֲשֶׁ֥ר דִּבֶּ֖ר בְּאָזְנֵ֣י בְנֵי־חֵ֑ת אַרְבַּ֤ע ד̇ חס[10] . לז . י̇ בתור
17 מֵאוֹת֙ שֶׁ֣קֶל כֶּ֔סֶף עֹבֵ֖ר לַסֹּחֵֽר׃ 17 וַיָּ֣קָם ׀ שְׂדֵ֣ה עֶפְר֗וֹן אֲשֶׁר֙ ל̇
בַּמַּכְפֵּלָ֔ה אֲשֶׁ֖ר לִפְנֵ֣י[a] מַמְרֵ֑א הַשָּׂדֶה֙ וְהַמְּעָרָ֣ה אֲשֶׁר־בּ֔וֹ וְכָל־הָעֵץ֙
18 אֲשֶׁ֣ר בַּשָּׂדֶ֔ה אֲשֶׁ֥ר בְּכָל־גְּבֻל֖וֹ סָבִֽיב׃[b] 18 לְאַבְרָהָ֥ם לְמִקְנָ֖ה לְעֵינֵ֣י ה̇ חס . ל̇ בסיפ וכל ירמיה דכות ב̇ מ̇ א[11]
19 בְנֵי־חֵ֑ת בְּכֹ֖ל[a] בָּאֵ֥י שַֽׁעַר־עִירֽוֹ׃ 19 וְאַחֲרֵי־כֵ֡ן קָבַ֨ר אַבְרָהָ֜ם אֶת־ י̇ בתור
שָׂרָ֣ה אִשְׁתּ֗וֹ אֶל־מְעָרַ֞ת שְׂדֵ֧ה הַמַּכְפֵּלָ֛ה[a] עַל־פְּנֵ֥י מַמְרֵ֖א הִ֣וא חֶבְר֑וֹן
20 בְּאֶ֖רֶץ כְּנָֽעַן׃ 20 וַיָּ֨קָם הַשָּׂדֶ֜ה וְהַמְּעָרָ֧ה אֲשֶׁר־בּ֛וֹ לְאַבְרָהָ֖ם לַאֲחֻזַּת־
קָ֑בֶר מֵאֵ֖ת בְּנֵי־חֵֽת׃ ס י̇ בתור
ס̇[נכ] 24 1 וְאַבְרָהָ֣ם זָקֵ֔ן בָּ֖א בַּיָּמִ֑ים וַֽיהוָ֛ה בֵּרַ֥ךְ אֶת־אַבְרָהָ֖ם בַּכֹּֽל׃ ד̇[1] . כב̇ בתור . יב̇ . ז̇ דגש[2]
2 וַיֹּ֣אמֶר אַבְרָהָ֗ם אֶל־עַבְדּוֹ֙ זְקַ֣ן בֵּית֔וֹ הַמֹּשֵׁ֖ל בְּכָל־אֲשֶׁר־ל֑וֹ שִֽׂים־נָ֥א ב̇[3] . כד̇
3 יָדְךָ֖ תַּ֥חַת יְרֵכִֽי׃ 3 וְאַשְׁבִּ֣יעֲךָ֔ בַּֽיהוָה֙ אֱלֹהֵ֣י הַשָּׁמַ֔יִם וֵאלֹהֵ֖י הָאָ֑רֶץ ל̇ . ו̇[4]
אֲשֶׁ֨ר לֹֽא־תִקַּ֤ח אִשָּׁה֙ לִבְנִ֔י מִבְּנוֹת֙ הַֽכְּנַעֲנִ֔י אֲשֶׁ֥ר אָנֹכִ֖י יוֹשֵׁ֥ב בְּקִרְבּֽוֹ׃ ה̇[5] . יז̇ מל בתור ג̇[6] מנה בסיפ
4 כִּ֧י[a] אֶל־אַרְצִ֛י וְאֶל־מוֹלַדְתִּ֖י תֵּלֵ֑ךְ וְלָקַחְתָּ֥ אִשָּׁ֖ה לִבְנִ֥י לְיִצְחָֽק׃

[a] Mp sub loco. [4] Mm 157. [5] Mm 158. [6] Mm 1940. [7] Mm 1444. [8] Mm 35. [9] Mm 908. [10] Mm 365. [11] Jer 9,9. Cp 24 [1] Mm 159. [2] Mm 104. [3] Ps 133,2. [4] Mm 3880. [5] Mm 4084. [6] Mm 160.

8 [a] ⅏ + החתי ‖ **10** [a] l frt בְּכֹל ut 18 ‖ **11** [a] l frt לֹא cf 𝔗[J] et 5[a–a] ‖ **13** [a] ⅏𝔊𝔗[J] לִי ‖ **14** [a–a] ut 5[a–a] cf 11[a] ‖ **17** [a] pc Mss ⅏ עַל־פְּנֵי ut 19 25,9 ‖ [b] dl : ‖ **18** [a] mlt Mss 𝔗[Ms]𝔗[J] לְכֹל ut 10 ‖ **19** [a] mlt Mss 𝔊𝔗[Ms]𝔗[J] + אֲשֶׁר ‖ Cp 24,4 [a] ℭ Seb mlt Mss ⅏ כִּי־אִם.

ד בסיפ[7] 5 וַיֹּ֤אמֶר אֵלָיו֙ הָעֶ֔בֶד אוּלַי֙ לֹא־תֹאבֶ֣ה הָֽאִשָּׁ֔ה לָלֶ֥כֶת אַחֲרַ֖י אֶל־ 5
ל. ד בסיפ[7] הָאָ֣רֶץ הַזֹּ֑את הֶֽהָשֵׁ֤ב אָשִׁיב֙ אֶת־בִּנְךָ֔ אֶל־הָאָ֖רֶץ אֲשֶׁר־יָצָ֥אתָ מִשָּֽׁם׃
[8]ל. יח ס״פ. ו[9] 6 וַיֹּ֥אמֶר אֵלָ֖יו אַבְרָהָ֑ם הִשָּׁ֣מֶר לְךָ֔ פֶּן־תָּשִׁ֥יב אֶת־בְּנִ֖י שָֽׁמָּה׃ 7 יְהוָ֣ה ׀ 6 7
ו[10]. ב[11] אֱלֹהֵ֣י הַשָּׁמַ֗יִם[a] אֲשֶׁ֨ר לְקָחַ֜נִי [b]מִבֵּ֣ית אָבִי֮ וּמֵאֶ֣רֶץ מוֹלַדְתִּי֒[b] וַאֲשֶׁ֨ר
דִּבֶּר־לִ֜י וַאֲשֶׁ֤ר נִשְׁבַּֽע־לִי֙ לֵאמֹ֔ר לְזַ֨רְעֲךָ֔ אֶתֵּ֖ן אֶת־הָאָ֣רֶץ הַזֹּ֑את ה֗וּא
ג ר״פ בסיפ[12] יִשְׁלַ֤ח מַלְאָכוֹ֙ לְפָנֶ֔יךָ וְלָקַחְתָּ֥ אִשָּׁ֛ה לִבְנִ֖י מִשָּֽׁם׃ 8 וְאִם־לֹ֨א תֹאבֶ֜ה 8
ל וחס. ד[13] הָֽאִשָּׁה֙ לָלֶ֣כֶת אַחֲרֶ֔יךָ וְנִקִּ֕יתָ מִשְּׁבֻעָתִ֖י זֹ֑את רַ֣ק אֶת־בְּנִ֔י לֹ֥א תָשֵׁ֖ב[a]
יח ס״פ. פר לג מנה בתור שָֽׁמָּה׃ 9 וַיָּ֤שֶׂם הָעֶ֙בֶד֙ אֶת־יָד֔וֹ תַּ֛חַת יֶ֥רֶךְ אַבְרָהָ֖ם אֲדֹנָ֑יו וַיִּשָּׁ֣בַֽע ל֔וֹ 9
עַל־הַדָּבָ֖ר הַזֶּֽה׃ 10 וַיִּקַּ֣ח הָ֠עֶבֶד עֲשָׂרָ֨ה גְמַלִּ֜ים מִגְּמַלֵּ֤י אֲדֹנָיו֙ 10
ב[14]. יט בליש[15] וַיֵּ֔לֶךְ[a] וְכָל־[b]ט֥וּב אֲדֹנָ֖יו בְּיָד֑וֹ וַיָּ֗קָם וַיֵּ֛לֶךְ אֶל־אֲרַ֥ם נַהֲרַ֖יִם אֶל־עִ֥יר
ל נָחֽוֹר׃ 11 וַיַּבְרֵ֧ךְ הַגְּמַלִּ֛ים מִח֥וּץ לָעִ֖יר אֶל־[a]בְּאֵ֣ר הַמָּ֑יִם לְעֵ֣ת עֶ֔רֶב 11
צא יט מנה ר״פ י מנה בתור וחד מן ז[16] בטע מרעימין. ל לְעֵ֖ת צֵ֥את הַשֹּׁאֲבֹֽת׃ 12 וַיֹּאמַ֓ר ׀ יְהוָ֗ה אֱלֹהֵי֙ אֲדֹנִ֣י אַבְרָהָ֔ם הַקְרֵה־נָ֥א 12
ז ר״פ בתור[17] לְפָנַ֖י הַיּ֑וֹם וַעֲשֵׂה־חֶ֕סֶד עִ֖ם אֲדֹנִ֥י אַבְרָהָֽם׃ 13 הִנֵּ֛ה אָנֹכִ֥י נִצָּ֖ב עַל־עֵ֣ין 13
ל חס. ס[18] הַמָּ֑יִם וּבְנוֹת֙ אַנְשֵׁ֣י הָעִ֔יר יֹצְאֹ֖ת לִשְׁאֹ֥ב מָֽיִם׃ 14 וְהָיָ֣ה הַֽנַּעֲרָ֗[a] אֲשֶׁ֨ר אֹמַ֤ר 14
ה[19]. ב[20] אֵלֶ֙יהָ֙ הַטִּי־נָ֤א כַדֵּךְ֙ וְאֶשְׁתֶּ֔ה וְאָמְרָ֣ה שְׁתֵ֔ה וְגַם־גְּמַלֶּ֖יךָ אַשְׁקֶ֑ה אֹתָ֤הּ
ל חס[21]. ג[22] הֹכַ֙חְתָּ֙ לְעַבְדְּךָ֣ לְיִצְחָ֔ק וּבָ֣הּ אֵדַ֔ע כִּֽי־עָשִׂ֥יתָ חֶ֖סֶד עִם־אֲדֹנִֽי׃ 15 וַֽיְהִי־ 15
ב. ל וחס ה֗וּא טֶרֶם֮ כִּלָּ֣ה[a] לְדַבֵּר֒[b] וְהִנֵּ֧ה רִבְקָ֣ה יֹצֵ֗את אֲשֶׁ֤ר יֻלְּדָה֙ לִבְתוּאֵ֣ל בֶּן־
מִלְכָּ֔ה אֵ֥שֶׁת נָח֖וֹר אֲחִ֣י אַבְרָהָ֑ם וְכַדָּ֖הּ עַל־שִׁכְמָֽהּ׃ 16 וְהַֽנַּעֲרָ֗[a] טֹבַ֤ת 16
ב[23]. ב מַרְאֶה֙ מְאֹ֔ד בְּתוּלָ֕ה וְאִ֖ישׁ לֹ֣א יְדָעָ֑הּ וַתֵּ֣רֶד הָעַ֔יְנָה וַתְּמַלֵּ֥א כַדָּ֖הּ
ל וַתָּֽעַל׃ 17 וַיָּ֥רָץ הָעֶ֖בֶד לִקְרָאתָ֑הּ וַיֹּ֕אמֶר הַגְמִיאִ֥ינִי נָ֛א מְעַט־מַ֖יִם 17
ג ב חס וחד מל[24] מִכַּדֵּֽךְ׃ 18 וַתֹּ֖אמֶר שְׁתֵ֣ה אֲדֹנִ֑י וַתְּמַהֵ֗ר וַתֹּ֧רֶד כַּדָּ֛הּ עַל־יָדָ֖הּ וַתַּשְׁקֵֽהוּ׃ 18
ב. ל זקף קמ. ב. ד חס 19 וַתְּכַ֖ל לְהַשְׁקֹת֑וֹ וַתֹּ֗אמֶר גַּ֤ם לִגְמַלֶּ֙יךָ֙ אֶשְׁאָ֔ב עַ֥ד אִם־כִּלּ֖וּ לִשְׁתֹּֽת׃ 19
ל. ל. ל 20 וַתְּמַהֵ֗ר וַתְּעַ֤ר[a] כַּדָּהּ֙ אֶל־הַשֹּׁ֔קֶת וַתָּ֥רָץ ע֛וֹד אֶל־הַבְּאֵ֖ר לִשְׁאֹ֑ב 20
ל. ל וַתִּשְׁאַ֖ב לְכָל־גְּמַלָּֽיו׃ 21 וְהָאִ֥ישׁ מִשְׁתָּאֵ֖ה[a] לָ֑הּ מַחֲרִ֕ישׁ לָדַ֗עַת הַֽהִצְלִ֧יחַ 21

[7] Mm 79. [8] Mm 161. [9] Mm 3880. [10] Mm 1698. [11] Jer 9,11. [12] Mm 162. [13] Mm 163. [14] Mm 164. [15] Mm 335. [16] Mm 705. [17] Mm 165. [18] Q perpetuum; archetypus Gn contra archetypum Dt, cf Dt 22,15sqq et Mp sub loco. [19] Mm 3001. [20] Mp sub loco. [21] Mm 3466. [22] Mm 166. [23] 1 R 1,4. [24] Mm 1634.

7 [a—a] > cod Sev; prb ins וֵֽאלֹהֵי הָאָרֶץ ut 3, it 𝔊 ‖ [b—b] cod Sev מִבֵּיתִי וּמֵאַרְצִי ‖ **8** [a] ш תשיב ‖ **10** [a] > 𝔊, prp dl ‖ [b] 𝔖(𝔙) *wmn kl*, prp וּמִכָּל ‖ **11** [a] ш על ‖ **14** [a] ш ut Q, K הַנַּעַר? ‖ **15** [a] l frt יְכַלֶּה cf 45 ‖ [b] ш𝔊𝔙 + אֶל־לִבּוֹ cf 45 ‖ **16** [a] cf 14[a] ‖ **20** [a] ш ותורד cf 18 ‖ **21** [a] l מִשְׁתָּעֶה?

22 יְהוָ֛ה דַּרְכּ֖וֹ אִם־לֹֽא׃ 22 וַיְהִ֗י כַּאֲשֶׁ֨ר כִּלּ֤וּ הַגְּמַלִּים֙ לִשְׁתּ֔וֹת וַיִּקַּ֤ח ו̇ ס״פ
הָאִישׁ֙ נֶ֣זֶם זָהָ֔ב בֶּ֖קַע מִשְׁקָל֑וֹ[a] וּשְׁנֵ֤י צְמִידִים֙ עַל־יָדֶ֔יהָ עֲשָׂרָ֥ה זָהָ֖ב בֿ[25]
23 מִשְׁקָלָֽם׃ 23 וַיֹּ֙אמֶר֙ בַּת־מִ֣י אַ֔תְּ הַגִּ֥ידִי נָ֖א לִ֑י הֲיֵ֧שׁ בֵּית־אָבִ֛יךְ מָק֥וֹם
24 לָ֖נוּ לָלִֽין׃ 24 וַתֹּ֣אמֶר אֵלָ֔יו בַּת־בְּתוּאֵ֖ל אָנֹ֑כִי בֶּן־מִלְכָּ֕ה אֲשֶׁ֥ר יָלְדָ֖ה ל̇ כת כך[26]
25 לְנָחֽוֹר׃ 25 וַתֹּ֣אמֶר אֵלָ֔יו גַּם־תֶּ֥בֶן גַּם־מִסְפּ֖וֹא רַ֣ב עִמָּ֑נוּ גַּם־מָק֖וֹם יב̇ פסוק גם גם גם
26 27 לָלֽוּן׃ 26 וַיִּקֹּ֣ד הָאִ֔ישׁ וַיִּשְׁתַּ֖חוּ לַיהוָֽה׃ 27 וַיֹּ֗אמֶר בָּר֤וּךְ יְהוָה֙ אֱלֹהֵי֙
אֲדֹנִ֣י אַבְרָהָ֔ם אֲשֶׁ֧ר לֹא־עָזַ֛ב חַסְדּ֥וֹ וַאֲמִתּ֖וֹ מֵעִ֣ם אֲדֹנִ֑י אָנֹכִ֗י[a] בַּדֶּ֙רֶךְ֙ ל̇ בתור[27]
28 נָחַ֣נִי יְהוָ֔ה בֵּ֖ית אֲחֵ֥י[b] אֲדֹנִֽי׃ 28 וַתָּ֙רָץ֙ הַֽנַּעֲרָ֔[a] וַתַּגֵּ֖ד לְבֵ֣ית אִמָּ֑הּ בֿ[28]
29 כַּדְּבָרִ֖ים הָאֵֽלֶּה׃ 29 וּלְרִבְקָ֥ה אָ֖ח וּשְׁמ֣וֹ לָבָ֑ן [a]וַיָּ֨רָץ לָבָ֧ן אֶל־הָאִ֛ישׁ ב̇ חד ר״פ וחד ס״פ[29]
30 הַח֖וּצָה אֶל־הָעָֽיִן׃[a] 30 וַיְהִ֣י ׀ כִּרְאֹ֣ת[a] אֶת־הַנֶּ֗זֶם וְאֶת־הַצְּמִדִים֮ עַל־ יו̇[30]. ב̇. ב̇ חס[31]. ל̇ וחס
יְדֵ֣י אֲחֹת֒וֹ וּכְשָׁמְע֗וֹ אֶת־דִּבְרֵ֞י רִבְקָ֤ה אֲחֹתוֹ֙ לֵאמֹ֔ר כֹּֽה־דִבֶּ֥ר אֵלַ֖י
31 הָאִ֑ישׁ וַיָּבֹא֙ אֶל־הָאִ֔ישׁ וְהִנֵּ֛ה עֹמֵ֥ד עַל־הַגְּמַלִּ֖ים עַל־הָעָֽיִן׃ 31 וַיֹּ֕אמֶר בֿ
בּ֖וֹא בְּר֣וּךְ יְהוָ֑ה לָ֤מָּה תַעֲמֹד֙ בַּח֔וּץ וְאָֽנֹכִי֙ פִּנִּ֣יתִי הַבַּ֔יִת וּמָק֖וֹם לַגְּמַלִּֽים׃ יד̇[32] מל וכל שמואל וכתיב̇ דכות ב̇ מ̇ ה̇. בֿ[33]. בֿ[34]
32 וַיָּבֹ֤א הָאִישׁ֙ הַבַּ֔יְתָה וַיְפַתַּ֖ח הַגְּמַלִּ֑ים וַיִּתֵּ֨ן תֶּ֤בֶן וּמִסְפּוֹא֙ לַגְּמַלִּ֔ים יט̇[35]. בֿ[36]. ל̇
33 וּמַ֙יִם֙ לִרְחֹ֣ץ רַגְלָ֔יו וְרַגְלֵ֥י הָאֲנָשִׁ֖ים אֲשֶׁ֥ר אִתּֽוֹ׃ 33 וַיּ֯ישַׂ֤ם[a] לְפָנָיו֙ לֶֽאֱכֹ֔ל ויושם[37] ק̇
34 וַיֹּ֕אמֶר לֹ֣א אֹכַ֔ל עַ֥ד אִם־דִּבַּ֖רְתִּי דְּבָרָ֑י וַיֹּ֖אמֶר[b] דַּבֵּֽר׃ 34 וַיֹּאמַ֑ר עֶ֥בֶד צא̇ יט̇ מנה ר״פ י̇ מנה בתור
35 אַבְרָהָ֖ם אָנֹֽכִי׃ 35 וַֽיהוָ֞ה בֵּרַ֧ךְ אֶת־אֲדֹנִ֛י מְאֹ֖ד וַיִּגְדָּ֑ל וַיִּתֶּן־ל֞וֹ צֹ֤אן כב̇ בתור. יב̇
36 וּבָקָר֙ וְכֶ֣סֶף וְזָהָ֔ב וַעֲבָדִם֙ וּשְׁפָחֹ֔ת וּגְמַלִּ֖ים וַחֲמֹרִֽים׃ 36 וַתֵּ֡לֶד שָׂרָ֞ה ד̇ פסוק דאית בהון ח̇ מילין נסיב̇ ו̇[38]. ג̇[39]. ל̇ חס
אֵ֣שֶׁת אֲדֹנִ֥י בֵן֙ לַֽאדֹנִ֔י אַחֲרֵ֖י זִקְנָתָ֑הּ[a] וַיִּתֶּן־ל֖וֹ[b] אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לֽוֹ׃ ל̇
37 וַיַּשְׁבִּעֵ֥נִי אֲדֹנִ֖י לֵאמֹ֑ר לֹֽא־תִקַּ֤ח אִשָּׁה֙ לִבְנִ֔י מִבְּנוֹת֙ הַֽכְּנַעֲנִ֔י אֲשֶׁ֥ר ל̇ חס
38 אָנֹכִ֖י יֹשֵׁ֥ב בְּאַרְצֽוֹ׃ 38 אִם־לֹ֧א[a] אֶל־בֵּית־אָבִ֛י תֵּלֵ֖ךְ וְאֶל־מִשְׁפַּחְתִּ֑י ה̇[40]. ח̇[41] ר״פ וכל איוב דכות ב̇ מ̇ ב̇
39 וְלָקַחְתָּ֥ אִשָּׁ֖ה לִבְנִֽי׃ 39 וָאֹמַ֖ר אֶל־אֲדֹנִ֑י אֻלַ֛י לֹא־תֵלֵ֥ךְ הָאִשָּׁ֖ה אַחֲרָֽי׃ ל̇ וחס
40 וַיֹּ֖אמֶר אֵלָ֑י יְהוָ֞ה אֲשֶׁר־הִתְהַלַּ֣כְתִּי לְפָנָ֗יו יִשְׁלַ֨ח מַלְאָכ֥וֹ אִתָּךְ֮ ד̇ קמ̇ וכל יחזק נקיבה אתנח̇ וס״פ דכות[42]
41 וְהִצְלִ֣יחַ דַּרְכֶּ֔ךָ וְלָקַחְתָּ֥ אִשָּׁ֛ה לִבְנִ֖י מִמִּשְׁפַּחְתִּ֣י וּמִבֵּ֣ית אָבִֽי׃ 41 אָ֤ז

[25] Mp sub loco. [26] Mm 839. [27] Mm 3665. [28] Ru 1,8. [29] Mm 167. [30] Mm 290. [31] Mm 168. [32] Mm 169. [33] Gn 26,29. [34] Mm 3523. [35] Mm 1557. [36] Mm 170. [37] Mm 832. [38] Mm 4156. [39] Mm 171. [40] Mm 4084. [41] Mm 3185. [42] Mm 172.

22 [a] ins c ⅏ וַיָּשֶׂם עַל־אַפָּהּ cf 47 ‖ **27** [a] l כִּי ? cf 𝔖 ‖ [b] l frt אֲחִי cf Vrs et 48 ‖ **28** [a] cf 14[a] ‖ **29** [a—a] frt tr post 30a ‖ **30** [a] ⅏ כראותו ‖ **33** [a] 𝔊(𝔖[Mss]) *καὶ παρέθηκεν* = וַיָּשֶׂם ‖ [b] ⅏𝔊𝔖 ־ְרוּ ‖ **36** [a] l ־תָהּ? cf ⅏𝔊 et 21,2 ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd לוֹ ‖ **38** [a—a] frt l c ⅏ כִּי אִם.

יז מ״פ | תִּנָּקֶה מֵאָלָתִי כִּי תָבוֹא אֶל־מִשְׁפַּחְתִּי וְאִם־לֹא יִתְּנוּ לָךְ וְהָיִיתָ נָקִי
ה חס . ב | מֵאָלָתִי׃ 42 וָאָבֹא הַיּוֹם אֶל־הָעָיִן וָאֹמַר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם ס [כא]
ז ר״פ בתור[43] | אִם־יֶשְׁךָ־נָּא מַצְלִיחַ דַּרְכִּי אֲשֶׁר אָנֹכִי הֹלֵךְ עָלֶיהָ׃ 43 הִנֵּה אָנֹכִי נִצָּב 43
ג ב מנה בתור[44] | עַל־עֵין הַמָּיִם וְהָיָה הָעַלְמָה הַיֹּצֵאת לִשְׁאֹב וְאָמַרְתִּי אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי־
ה[45] | נָא מְעַט־מַיִם מִכַּדֵּךְ׃ 44 וְאָמְרָה אֵלַי גַּם־אַתָּה שְׁתֵה וְגַם לִגְמַלֶּיךָ 44
ל חס[46] | אֶשְׁאָב הִוא הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־הֹכִיחַ יְהוָה לְבֶן־אֲדֹנִי׃ 45 אֲנִי טֶרֶם אֲכַלֶּה 45
ב . ב | לְדַבֵּר אֶל־לִבִּי וְהִנֵּה רִבְקָה יֹצֵאת וְכַדָּהּ עַל־שִׁכְמָהּ וַתֵּרֶד הָעַיְנָה
ג ב חס וחד מל[47] | וַתִּשְׁאָב וָאֹמַר אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי נָא[a]׃ 46 וַתְּמַהֵר וַתּוֹרֶד כַּדָּהּ מֵעָלֶיהָ 46
ב . ל | וַתֹּאמֶר שְׁתֵה וְגַם־גְּמַלֶּיךָ אַשְׁקֶה וָאֵשְׁתְּ וְגַם הַגְּמַלִּים הִשְׁקָתָה׃
47 וָאֶשְׁאַל אֹתָהּ וָאֹמַר בַּת־מִי אַתְּ וַתֹּאמֶר בַּת־בְּתוּאֵל בֶּן־נָחוֹר אֲשֶׁר 47
ט[48] ה[49] מנה חס | יָלְדָה־לּוֹ מִלְכָּה וָאָשִׂם הַנֶּזֶם עַל־אַפָּהּ וְהַצְּמִידִים עַל־יָדֶיהָ׃ 48 וָאֶקֹּד 48
וָאֶשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה וָאֲבָרֵךְ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם אֲשֶׁר הִנְחַנִי
f פסוק בתור אם ואם | בְּדֶרֶךְ אֱמֶת לָקַחַת אֶת־בַּת־אֲחִי אֲדֹנִי לִבְנוֹ׃ 49 וְעַתָּה אִם־יֶשְׁכֶם 49
יז מ״פ . ל | עֹשִׂים חֶסֶד וֶאֱמֶת אֶת־אֲדֹנִי הַגִּידוּ לִי וְאִם־לֹא הַגִּידוּ לִי וְאֶפְנֶה עַל[a]־
ל[50] | יָמִין אוֹ עַל־שְׂמֹאל׃ 50 וַיַּעַן לָבָן וּבְתוּאֵל[a] וַיֹּאמְרוּ מֵיְהוָה יָצָא 50
ט[51] וכל אמירה יצר לשון עשייה ועין דכות ב מ ז . ז ר״פ בתור[43] | הַדָּבָר לֹא נוּכַל דַּבֵּר אֵלֶיךָ רַע אוֹ־טוֹב׃ 51 הִנֵּה־רִבְקָה לְפָנֶיךָ קַח 51
ה[52] . יד רפי[53] | וָלֵךְ וּתְהִי אִשָּׁה לְבֶן־אֲדֹנֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃ 52 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע 52
יב מל[54] | עֶבֶד אַבְרָהָם אֶת־דִּבְרֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה לַיהוָה׃ 53 וַיּוֹצֵא הָעֶבֶד 53
ב חד מל וחד חס[55] | כְּלֵי־כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב וּבְגָדִים וַיִּתֵּן לְרִבְקָה וּמִגְדָּנֹת נָתַן לְאָחִיהָ
יא וכל ד״ה דכות . ט מל[56] | וּלְאִמָּהּ׃ 54 וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ הוּא וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־עִמּוֹ וַיָּלִינוּ וַיָּקוּמוּ 54
ב חד מל וחד חס | בַבֹּקֶר וַיֹּאמֶר שַׁלְּחֻנִי לַאדֹנִי׃ 55 וַיֹּאמֶר אָחִיהָ וְאִמָּהּ תֵּשֵׁב הַנַּעֲרָ[a] 55
אִתָּנוּ יָמִים[b] אוֹ עָשׂוֹר אַחַר[c] תֵּלֵךְ׃ 56 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַל־תְּאַחֲרוּ אֹתִי 56
כב בתור . ב חד חס וחד מל[44] | וַיהוָה הִצְלִיחַ דַּרְכִּי שַׁלְּחוּנִי וְאֵלְכָה לַאדֹנִי[a]׃ 57 וַיֹּאמְרוּ נִקְרָא לַנַּעֲרָ[a] 57
ל[44] . ב . ל | וְנִשְׁאֲלָה אֶת־פִּיהָ׃ 58 וַיִּקְרְאוּ לְרִבְקָה וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ הֲתֵלְכִי עִם־ 58
ל | הָאִישׁ הַזֶּה וַתֹּאמֶר אֵלֵךְ׃ 59 וַיְשַׁלְּחוּ אֶת־רִבְקָה אֲחֹתָם וְאֶת־מֵנִקְתָּהּ 59

[43]Mm 165. [44]Mp sub loco. [45]Mm 3001. [46]Mm 3466. [47]Mm 1634. [48]Mm 1918. [49]Mm 2528. [50]וחד יצא דבר Da 9,23. [51]Mm 824. [52]Mm 173. [53]Mm 174. [54]Mm 2194. [55]Mm 4249. [56]Mm 1663.

45 [a] ⅏𝔖 + מְעַט מַיִם מִכַּדֵּךְ cf 𝔊[min] ‖ **49** [a] l אֶל ? ‖ **50** [a] prp וּבֵיתוֹ (cf 28) vel וְאִמּוֹ (cf 55) ‖ **55** [a] cf 14[a] ‖ [b] pr חֹדֶשׁ? sic 𝔖 et 29,14; ⅏ + או חדש ‖ [c] nonn Mss ⅏ Vrs וְאַ׳ ‖ **56** [a] frt l c ⅏ אֶל־א׳ ‖ **57** [a] cf 14[a].

60 וְאֶת־עֶ֥בֶד אַבְרָהָ֖ם וְאֶת־אֲנָשָֽׁיו׃ 60 וַיְבָרְכ֤וּ אֶת־רִבְקָה֙ᵃ וַיֹּ֣אמְרוּ לָ֔הּ — ל . ב֯[57] . ל֯[58]
אֲחֹתֵ֕נוּ אַ֥תְּ הֲיִ֖י לְאַלְפֵ֣י רְבָבָ֑ה — ד֯ ג חס וחד מל[59] . ד֯
וְיִירַ֣שׁ זַרְעֵ֔ךְ אֵ֖ת שַׁ֥עַר שֹׂנְאָֽיוᵇ׃ — ל֯[60] . ל֯[60]
61 וַתָּ֨קָם רִבְקָ֜ה וְנַעֲרֹתֶ֗יהָ וַתִּרְכַּ֙בְנָה֙ עַל־הַגְּמַלִּ֔ים וַתֵּלַ֖כְנָה אַחֲרֵ֣י
62 הָאִ֑ישׁ וַיִּקַּ֥ח הָעֶ֛בֶד אֶת־רִבְקָ֖ה וַיֵּלַֽךְ׃ 62 וְיִצְחָק֙ בָּ֣א מִבּ֔וֹאᵃ בְּאֵ֖ר לַחַ֣י — ז֯[61] . ה . ו֯[62]
63 רֹאִ֑י וְה֥וּא יוֹשֵׁ֖ב בְּאֶ֥רֶץ הַנֶּֽגֶב׃ 63 וַיֵּצֵ֥א יִצְחָ֛ק לָשׂ֥וּחַ בַּשָּׂדֶ֖ה לִפְנ֣וֹת — ו֯ . יז מל בתור ג֯[63] מנה בסיפ . ל֯
64 עָ֑רֶב וַיִּשָּׂ֤א עֵינָיו֙ וַיַּ֔רְא וְהִנֵּ֥ה גְמַלִּ֖ים בָּאִֽים׃ 64 וַתִּשָּׂ֤א רִבְקָה֙ אֶת־עֵינֶ֔יהָ — ב֯ בתור . ה֯
65 וַתֵּ֖רֶא אֶת־יִצְחָ֑ק וַתִּפֹּ֖לᵃ מֵעַ֥ל הַגָּמָֽל׃ 65 וַתֹּ֣אמֶר אֶל־הָעֶ֗בֶד מִֽי־
הָאִ֤ישׁ הַלָּזֶה֙ הַהֹלֵ֤ךְ בַּשָּׂדֶה֙ לִקְרָאתֵ֔נוּ וַיֹּ֥אמֶר הָעֶ֖בֶד ה֣וּא אֲדֹנִ֑י וַתִּקַּ֥ח — ב֯
66 הַצָּעִ֖יף וַתִּתְכָּֽס׃ 66 וַיְסַפֵּ֥ר הָעֶ֖בֶד לְיִצְחָ֑ק אֵ֥ת כָּל־הַדְּבָרִ֖ים אֲשֶׁ֥ר — ל . יג֯ חס האלה[64]
67 עָשָֽׂה׃ 67 וַיְבִאֶ֣הָ יִצְחָ֗ק הָאֹ֙הֱלָה֙ ᵃשָׂרָ֣ה אִמּ֔וֹᵃ וַיִּקַּ֧ח אֶת־רִבְקָ֛ה וַתְּהִי־ — ד֯ ב֯ חס וב֯ מל[65] . ל֯[65] . ח֯[66]
ל֥וֹ לְאִשָּׁ֖ה וַיֶּאֱהָבֶ֑הָ וַיִּנָּחֵ֥ם יִצְחָ֖ק אַחֲרֵ֥י אִמּֽוֹᵇ׃ פ — ב֯ . ב֯
ס[כב] 25 1 וַיֹּ֧סֶף אַבְרָהָ֛ם וַיִּקַּ֥ח אִשָּׁ֖ה וּשְׁמָ֥הּ קְטוּרָֽה׃ 2 וַתֵּ֣לֶד ל֗וֹ אֶת־ — כ֯[1]
3 זִמְרָן֙ וְאֶת־יָקְשָׁ֔ן וְאֶת־מְדָ֖ן וְאֶת־מִדְיָ֑ן וְאֶת־יִשְׁבָּ֖ק וְאֶת־שֽׁוּחַ׃ 3 וְיָקְשָׁ֣ן — ל֯
יָלַ֔ד אֶת־שְׁבָ֖א וְאֶת־דְּדָ֑ן ᵃוּבְנֵ֣י דְדָ֔ן הָי֛וּ אַשּׁוּרִ֥ם וּלְטוּשִׁ֖ם וּלְאֻמִּֽיםᵃ׃ — ל . ל . ל֯
4 וּבְנֵ֣י מִדְיָ֗ן עֵיפָ֤ה וָעֵ֙פֶר֙ וַחֲנֹ֔ךְ וַאֲבִידָ֖ע וְאֶלְדָּעָ֑ה כָּל־אֵ֖לֶּה בְּנֵ֥י — ב֯ חד מל וחד מן ג֯[1] חס בליש . ב֯
5 6 קְטוּרָֽה׃ 5 וַיִּתֵּ֧ן אַבְרָהָ֛ם אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־ל֖וֹ לְיִצְחָֽקᵃ׃ 6 וְלִבְנֵ֤י
הַפִּֽילַגְשִׁים֙ אֲשֶׁ֣ר לְאַבְרָהָ֔ם נָתַ֥ן אַבְרָהָ֖ם מַתָּנֹ֑ת וַֽיְשַׁלְּחֵ֞ם מֵעַ֨ל יִצְחָ֤ק — ב֯ מל ול֯ בתור[2] . ב֯ חס[3] . ט֯[4]
7 בְּנוֹ֙ בְּעוֹדֶ֣נּוּ חַ֔י קֵ֖דְמָה אֶל־אֶ֥רֶץ קֶֽדֶם׃ 7 וְאֵ֗לֶּה יְמֵ֛י שְׁנֵֽי־חַיֵּ֥י אַבְרָהָ֖ם — יז֯[5] ר״פ בתור וכל תלדות דכות ב֯ מ֯ ד֯
8 אֲשֶׁר־חָ֑י מְאַ֥ת שָׁנָ֛ה וְשִׁבְעִ֥ים שָׁנָ֖ה וְחָמֵ֥שׁ שָׁנִֽים׃ 8 וַיִּגְוַ֨ע וַיָּ֧מָת אַבְרָהָ֛ם
9 בְּשֵׂיבָ֥ה טוֹבָ֖ה זָקֵ֣ן וְשָׂבֵ֑עᵃ וַיֵּאָ֖סֶף אֶל־עַמָּֽיו׃ 9 וַיִּקְבְּר֨וּ אֹת֜וֹ יִצְחָ֤ק — כל ליש כת כן . ד֯[6] . ב֯[7] ז֯ ה֯ מלעיל וב֯ מלרע
וְיִשְׁמָעֵאל֙ בָּנָ֔יו אֶל־מְעָרַ֖ת הַמַּכְפֵּלָ֑ה אֶל־שְׂדֵ֞ה עֶפְרֹ֤ן בֶּן־צֹ֙חַר֙ הַחִתִּ֔י — ב֯ . ד֯ חס[8]
10 אֲשֶׁ֖ר עַל־פְּנֵ֥י מַמְרֵֽא׃ 10 הַשָּׂדֶ֛ה אֲשֶׁר־קָנָ֥ה אַבְרָהָ֖ם מֵאֵ֣ת בְּנֵי־חֵ֑ת — י֯ בתור
11 שָׁ֛מָּה קֻבַּ֥ר אַבְרָהָ֖ם וְשָׂרָ֥ה אִשְׁתּֽוֹ׃ 11 וַיְהִ֗י אַחֲרֵי֙ מ֣וֹת אַבְרָהָ֔ם וַיְבָ֥רֶךְ — ל֯ . ג֯ . ד֯ . ג֯

[57] Mm 1799. [58] Mm 1664. [59] Mm 251. [60] Mm 151. [61] Mm 175. [62] Mm 2286. [63] Mm 160. [64] Mm 707. [65] Mm 3861. [66] Mm 111. Cp 25 [1] Mm 176. [2] Mp sub loco. [3] Mm 177. [4] Mm 2192. [5] Mm 267. [6] Mm 178. [7] Mm 3626. [8] Mm 365.

60 ᵃ Ms 𝔊𝔖 + אֲחֹתָם, ex 59 ‖ ᵇ 𝔆 2Mss 𝔪 איביו ‖ **62** ᵃ 𝔪 במדבר 𝔊 *διὰ τῆς ἐρήμου*, l מִדְבַּר? ‖ **64** ᵃ prp וַתֵּפֶן ‖ **67** ᵃ⁻ᵃ prb add (cf האהלה) ‖ ᵇ prb l מוֹת אָבִיו ‖ **Cp 25,3** ᵃ⁻ᵃ > 1 Ch 1,33, frt add ‖ **5** ᵃ 𝔪𝔊𝔖 + בְּנוֹ, frt ins ‖ **8** ᵃ l c pc Mss 𝔪𝔊𝔖𝔗[Ms] וּשְׂבַע יָמִים.

אֱלֹהִ֖ים אֶת־יִצְחָ֣ק בְּנ֑וֹ וַיֵּ֣שֶׁב יִצְחָ֔ק עִם־בְּאֵ֥ר לַחַ֖י רֹאִֽי׃ ס | ו
12 וְאֵ֛לֶּה תֹּלְדֹ֥ת יִשְׁמָעֵ֖אל בֶּן־אַבְרָהָ֑ם אֲשֶׁ֨ר יָלְדָ֜ה הָגָ֧ר הַמִּצְרִ֛ית 12 | ל חס
שִׁפְחַ֥ת שָׂרָ֖ה לְאַבְרָהָֽם׃ 13 וְאֵ֗לֶּה שְׁמוֹת֙ בְּנֵ֣י יִשְׁמָעֵ֔אל בִּשְׁמֹתָ֖ם 13 | י בתור
לְתוֹלְדֹתָ֑ם בְּכֹ֤ר יִשְׁמָעֵאל֙ נְבָיֹ֔ת וְקֵדָ֥ר וְאַדְבְּאֵ֖ל וּמִבְשָֽׂם׃ 14 וּמִשְׁמָ֥ע 14 | ו חס בתור[9] . ג[10] . יד פסוק בתור[11]
15 16 וְדוּמָ֖ה וּמַשָּֽׂא׃ 15 חֲדַ֣ד[a] וְתֵימָ֔א יְט֥וּר נָפִ֖ישׁ וָקֵֽדְמָה׃ 16 אֵ֣לֶּה הֵ֞ם בְּנֵ֤י | מא . ה . ב . ב שם אנש
יִשְׁמָעֵאל֙ וְאֵ֣לֶּה שְׁמֹתָ֔ם בְּחַצְרֵיהֶ֖ם וּבְטִֽירֹתָ֑ם שְׁנֵים־עָשָׂ֥ר נְשִׂיאִ֖ם | ל . ד חס בתור כת כן[12]
לְאֻמֹּתָֽם׃ 17 וְאֵ֗לֶּה שְׁנֵי֙ חַיֵּ֣י יִשְׁמָעֵ֔אל מְאַ֥ת שָׁנָ֛ה וּשְׁלֹשִׁ֥ים שָׁנָ֖ה וְשֶׁ֣בַע 17 | ל[13] . ט[14] ר״פ בתור וכל תלדות דכות ב מ״ד
שָׁנִ֑ים וַיִּגְוַ֣ע וַיָּ֔מָת וַיֵּאָ֖סֶף אֶל־עַמָּֽיו׃ 18 וַיִּשְׁכְּנ֨וּ מֵחֲוִילָ֜ה עַד־שׁ֗וּר אֲשֶׁר֙ 18 | ז ה מלעיל וב מלרע . ל
עַל־פְּנֵ֣י מִצְרַ֔יִם [b]בֹּאֲכָ֖ה אַשּׁ֑וּרָה[bc] עַל־פְּנֵ֥י כָל־אֶחָ֖יו נָפָֽל׃ פ קה | ג מל . ג[15]

19 וְאֵ֛לֶּה תּוֹלְדֹ֥ת יִצְחָ֖ק בֶּן־אַבְרָהָ֑ם אַבְרָהָ֖ם הוֹלִ֥יד אֶת־יִצְחָֽק׃ ס[כג] פרש | ב[16]
20 וַיְהִ֤י יִצְחָק֙ בֶּן־אַרְבָּעִ֣ים שָׁנָ֔ה בְּקַחְתּ֣וֹ אֶת־רִבְקָ֗ה בַּת־בְּתוּאֵל֙ 20 | ב[17]
הָֽאֲרַמִּ֔י מִפַּדַּ֖ן אֲרָ֑ם אֲח֛וֹת לָבָ֥ן הָאֲרַמִּ֖י ל֥וֹ לְאִשָּֽׁה׃ 21 וַיֶּעְתַּ֨ר יִצְחָ֤ק 21 | ד ב ר״פ וב מ״פ[18]
לַֽיהוָה֙ לְנֹ֣כַח אִשְׁתּ֔וֹ כִּ֥י עֲקָרָ֖ה הִ֑וא וַיֵּעָ֤תֶר לוֹ֙ יְהוָ֔ה וַתַּ֖הַר רִבְקָ֥ה | ה
אִשְׁתּֽוֹ׃ 22 וַיִּתְרֹֽצֲצ֤וּ הַבָּנִים֙ בְּקִרְבָּ֔הּ וַתֹּ֣אמֶר אִם־כֵּ֔ן לָ֥מָּה זֶּ֖ה[a] אָנֹ֑כִי 22 | ל
וַתֵּ֖לֶךְ לִדְרֹ֥שׁ אֶת־יְהוָֽה׃ 23 וַיֹּאמֶר֩ יְהוָ֨ה לָ֜הּ 23

שְׁנֵ֤י גֹיִים֙ בְּבִטְנֵ֔ךְ וּשְׁנֵ֣י לְאֻמִּ֔ים מִמֵּעַ֖יִךְ יִפָּרֵ֑דוּ | גוים[19] ק חד מן ה[20] זוגין כת י וקר ו וחד מן ב[21] כת כן
וּלְאֹם֙ מִלְאֹ֣ם יֶֽאֱמָ֔ץ וְרַ֖ב יַעֲבֹ֥ד צָעִֽיר׃ | ל . ג[22]

24 25 וַיִּמְלְא֥וּ יָמֶ֖יהָ לָלֶ֑דֶת וְהִנֵּ֥ה תוֹמִ֖ם[a] בְּבִטְנָֽהּ׃ 25 וַיֵּצֵ֤א הָרִאשׁוֹן֙ | ל וחס[23] . סד
אַדְמוֹנִ֔י כֻּלּ֖וֹ כְּאַדֶּ֣רֶת שֵׂעָ֑ר וַיִּקְרְא֥וּ[a] שְׁמ֖וֹ עֵשָֽׂו׃ 26 וְאַחֲרֵי־כֵ֞ן יָצָ֣א 26 | ב מל . ל
אָחִ֗יו וְיָד֤וֹ אֹחֶ֙זֶת֙ בַּעֲקֵ֣ב עֵשָׂ֔ו וַיִּקְרָ֥א[a] שְׁמ֖וֹ יַעֲקֹ֑ב וְיִצְחָ֛ק בֶּן־שִׁשִּׁ֥ים שָׁנָ֖ה | ג[24] . ג[25] . ה
בְּלֶ֥דֶת אֹתָֽם׃ 27 וַֽיִּגְדְּלוּ֙ הַנְּעָרִ֔ים וַיְהִ֣י עֵשָׂ֗ו אִ֛ישׁ יֹדֵ֥עַ צַ֖יִד אִ֣ישׁ 27
שָׂדֶ֑ה וְיַעֲקֹב֙ אִ֣ישׁ תָּ֔ם יֹשֵׁ֖ב אֹהָלִֽים׃ 28 וַיֶּאֱהַ֥ב יִצְחָ֛ק אֶת־עֵשָׂ֖ו כִּֽי־צַ֣יִד[a] 28 | ג[26]
בְּפִ֑יו[b] וְרִבְקָ֖ה אֹהֶ֥בֶת אֶֽת־יַעֲקֹֽב׃ 29 וַיָּ֥זֶד יַעֲקֹ֖ב נָזִ֑יד[a] וַיָּבֹ֥א עֵשָׂ֛ו מִן־ 29 | ג[27]

[9]Mm 410. [10]Mm 179. [11]Mm 750. [12]Mm 1367. [13]Mm 49, חד לְאֻמֹּתָם Thr 2,12. [14]Mm 267. [15]Mm 2136. [16]Mm 148. [17]Jer 40,1. [18]Mm 180. [19]Mm 832. [20]Mm 2195. [21]Mm 181. [22]Mm 3602. [23]Mm 331. [24]Mm 182. [25]Mm 183 et Mm 215. [26]Mm 247. [27]Mp sub loco.

15 [a] mlt Mss Edd הדד, 𝔅𝔖 חדר ‖ **18** [a] 𝔊𝔙 sg ‖ [b–b] add? ‖ [c] = שׁוּרָה cf 16,7 20,1 ‖ **22** [a] 𝔖 + *hj'* cf 27,46, prb ins חַיָּה ‖ **24** [a] 𝔪 תאמים ut 38,27 ‖ **25** [a] 𝔊𝔖𝔙 sg ut 26 ‖ **26** [a] ℭ𝔪 ־ָאוּ ‖ **28** [a] 𝔪𝔊 צֵידוֹ ‖ [b] l prb לְפִיו ‖ **29** [a] 𝔊[19.314] + φακοῦ cf 34.

30 הַשָּׂדֶה וְהוּא עָיֵף׃ 30 וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אֶל־יַעֲקֹב הַלְעִיטֵנִי נָא מִן־הָאָדֹם ח28 . ל
31 הָאָדֹם הַזֶּה כִּי עָיֵף אָנֹכִי עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ אֱדוֹם׃ 31 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב ח28
32 מִכְרָה כַיּוֹם אֶת־בְּכֹרָתְךָ לִי׃ 32 וַיֹּאמֶר עֵשָׂו הִנֵּה אָנֹכִי הוֹלֵךְ לָמוּת ל . כז29 מל ט30 מנה בתור וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה
33 וְלָמָּה־זֶּה לִי בְּכֹרָה׃ 33 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב הִשָּׁבְעָה לִּי כַּיּוֹם וַיִּשָּׁבַע לוֹ ג31
34 וַיִּמְכֹּר אֶת־בְּכֹרָתוֹ לְיַעֲקֹב׃ 34 וְיַעֲקֹב נָתַן לְעֵשָׂו לֶחֶם וּנְזִיד עֲדָשִׁים יד32
וַיֹּאכַל וַיֵּשְׁתְּ וַיָּקָם וַיֵּלַךְ וַיִּבֶז עֵשָׂו אֶת־הַבְּכֹרָה׃ ס ז33 . ב34

26 1 וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ מִלְּבַד הָרָעָב הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיָה בִּימֵי סד1
2 אַבְרָהָם וַיֵּלֶךְ יִצְחָק אֶל־אֲבִימֶּלֶךְ[a] מֶלֶךְ־פְּלִשְׁתִּים גְּרָרָה׃ 2 וַיֵּרָא כ1
אֵלָיו יְהוָה וַיֹּאמֶר אַל־תֵּרֵד מִצְרָיְמָה שְׁכֹן בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ׃ כח2
3 גּוּר בָּאָרֶץ הַזֹּאת וְאֶהְיֶה עִמְּךָ וַאֲבָרְכֶךָּ כִּי־לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אֶתֵּן אֶת־ יב בתור
כָּל־הָאֲרָצֹת הָאֵל[a] וַהֲקִמֹתִי אֶת־הַשְּׁבֻעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם ח לשון חול3 . ג חס
4 אָבִיךָ׃ 4 וְהִרְבֵּיתִי אֶת־זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְנָתַתִּי לְזַרְעֲךָ אֵת כָּל־
5 הָאֲרָצֹת הָאֵל[a] וְהִתְבָּרְכוּ בְזַרְעֲךָ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ׃ 5 עֵקֶב אֲשֶׁר־שָׁמַע ח לשון חול3 כל אורית מל4
6 אַבְרָהָם[a] בְּקֹלִי וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֻקּוֹתַי וְתוֹרֹתָי׃ 6 וַיֵּשֶׁב יִצְחָק כל אורית חס ב מ א מל5 . ג6 . ל מל בתור7 . ב . יד פסוק בתור8
7 בִּגְרָר׃ 7 וַיִּשְׁאֲלוּ אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם לְאִשְׁתּוֹ וַיֹּאמֶר אֲחֹתִי הִוא כִּי יָרֵא ג
לֵאמֹר אִשְׁתִּי[a] פֶּן־יַהַרְגֻנִי אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם עַל־רִבְקָה כִּי־טוֹבַת מַרְאֶה ל וחס . ל
8 הִיא׃ 8 וַיְהִי כִּי אָרְכוּ־לוֹ שָׁם הַיָּמִים וַיַּשְׁקֵף אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ פְּלִשְׁתִּים ל . ד9
9 בְּעַד הַחַלּוֹן וַיַּרְא וְהִנֵּה יִצְחָק מְצַחֵק אֵת רִבְקָה אִשְׁתּוֹ׃ 9 וַיִּקְרָא
אֲבִימֶלֶךְ לְיִצְחָק וַיֹּאמֶר אַךְ הִנֵּה אִשְׁתְּךָ הִוא וְאֵיךְ אָמַרְתָּ אֲחֹתִי הִוא ז
10 וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִצְחָק כִּי אָמַרְתִּי פֶּן־אָמוּת עָלֶיהָ׃ 10 וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ
מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לָּנוּ כִּמְעַט שָׁכַב אַחַד הָעָם אֶת־אִשְׁתֶּךָ וְהֵבֵאתָ עָלֵינוּ כה10 . ב . ד
11 אָשָׁם׃ 11 וַיְצַו אֲבִימֶלֶךְ אֶת־כָּל־הָעָם[a] לֵאמֹר הַנֹּגֵעַ בָּאִישׁ הַזֶּה ח בתור
12 וּבְאִשְׁתּוֹ מוֹת יוּמָת׃ 12 וַיִּזְרַע יִצְחָק בָּאָרֶץ הַהִוא וַיִּמְצָא ל
13 בַּשָּׁנָה הַהִוא מֵאָה שְׁעָרִים וַיְבָרְכֵהוּ יְהוָה׃ 13 וַיִּגְדַּל הָאִישׁ וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ
14 וְגָדֵל[a] עַד כִּי־גָדַל מְאֹד׃ 14 וַיְהִי־לוֹ מִקְנֵה־צֹאן וּמִקְנֵה בָקָר וַעֲבֻדָּה ג . ג11 . ל12 . ב

[28] Mm 184. [29] Mm 1788. [30] Mm 935. [31] Mm 185. [32] Mm 247. [33] Mm 175. [34] Est 3,6. Cp 26 [1] Mm 1227. [2] Mm 84. [3] Mm 119. [4] Mm 152. [5] Mm 153. [6] Mm 2148. [7] Mm 1902. [8] Mm 750. [9] Mm 186. [10] Mm 187. [11] Mp sub loco. [12] Mm 188.

Cp 26,1 [a] sic L, mlt Mss Edd מ sine dageš ‖ **3** [a] l הָאֵל cf ש Seb (האלה) et 19,8[a].25[a] ‖ **4** [a] ut 3 [a] ‖ **5** [a] שG + אָבִיךָ ‖ **7** [a] ins c שG הִיא ‖ **11** [a] שG עַמּוֹ ‖ **13** [a] l וְגָדֵל?

15 רַבָּה וַיְקַנְאוּ אֹתוֹ פְּלִשְׁתִּים׃ 15 וְכָל־הַבְּאֵרֹת אֲשֶׁר חָפְרוּ עַבְדֵי אָבִיו ב. ה ר״פ בסיפ
16 בִּימֵי אַבְרָהָם אָבִיו סִתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים וַיְמַלְאוּם עָפָר׃ 16 וַיֹּאמֶר ל ומל. ב[13]
17 אֲבִימֶלֶךְ אֶל־יִצְחָק לֵךְ מֵעִמָּנוּ כִּי־עָצַמְתָּ־מִמֶּנּוּ מְאֹד׃ 17 וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם
18 יִצְחָק וַיִּחַן בְּנַחַל־גְּרָר וַיֵּשֶׁב שָׁם׃ 18 וַיָּשָׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר ׀ אֶת־בְּאֵרֹת
הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בִּימֵי[a] אַבְרָהָם אָבִיו וַיְסַתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים אַחֲרֵי מוֹת
19 אַבְרָהָם וַיִּקְרָא לָהֶן שֵׁמוֹת כַּשֵּׁמֹת אֲשֶׁר־קָרָא לָהֶן אָבִיו׃ 19 וַיַּחְפְּרוּ יד[14]. ט מל בתור[15]. יד
20 עַבְדֵי־יִצְחָק בַּנָּחַל וַיִּמְצְאוּ־שָׁם בְּאֵר מַיִם חַיִּים׃ 20 וַיָּרִיבוּ רֹעֵי גְרָר
עִם־רֹעֵי יִצְחָק לֵאמֹר לָנוּ הַמָּיִם וַיִּקְרָא שֵׁם־הַבְּאֵר עֵשֶׂק כִּי הִתְעַשְּׂקוּ ל. ל
21 עִמּוֹ׃ 21 וַיַּחְפְּרוּ בְּאֵר אַחֶרֶת וַיָּרִיבוּ גַּם־עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ שִׂטְנָה׃ ב. ג[16]. ב ובתרי לישנ
22 וַיַּעְתֵּק מִשָּׁם וַיַּחְפֹּר בְּאֵר אַחֶרֶת וְלֹא רָבוּ עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ ב. ג[16]
23 רְחֹבוֹת וַיֹּאמֶר כִּי־עַתָּה הִרְחִיב יְהוָה לָנוּ וּפָרִינוּ בָאָרֶץ׃ 23 וַיַּעַל ל
24 מִשָּׁם בְּאֵר שָׁבַע׃ 24 וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֹּאמֶר אָנֹכִי כ[17]
אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ אַל־תִּירָא כִּי־אִתְּךָ אָנֹכִי וּבֵרַכְתִּיךָ וְהִרְבֵּיתִי ל. יו בתור[18]
25 אֶת־זַרְעֲךָ בַּעֲבוּר אַבְרָהָם עַבְדִּי׃ 25 וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא בְּשֵׁם
26 יְהוָה וַיֶּט־שָׁם אָהֳלוֹ וַיִּכְרוּ־שָׁם עַבְדֵי־יִצְחָק בְּאֵר׃ 26 וַאֲבִימֶלֶךְ ב מנוקדין בתלת[19]
27 הָלַךְ אֵלָיו מִגְּרָר וַאֲחֻזַּת מֵרֵעֵהוּ וּפִיכֹל שַׂר־צְבָאוֹ׃ 27 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם ל שום כרנש. ג
יִצְחָק מַדּוּעַ בָּאתֶם אֵלָי וְאַתֶּם שְׂנֵאתֶם אֹתִי וַתְּשַׁלְּחוּנִי מֵאִתְּכֶם׃ ל ומל[20]
28 וַיֹּאמְרוּ רָאוֹ רָאִינוּ כִּי־הָיָה יְהוָה ׀ עִמָּךְ וַנֹּאמֶר תְּהִי נָא אָלָה בֵּינוֹתֵינוּ ד ב כת ה וב כת ו[21]. ג ב מל וחד חס
29 בֵּינֵינוּ[a] וּבֵינֶךָ וְנִכְרְתָה בְרִית עִמָּךְ׃ 29 אִם־תַּעֲשֵׂה[a] עִמָּנוּ רָעָה כַּאֲשֶׁר ל ומל[20]. ל[22]
לֹא נְגַעֲנוּךָ וְכַאֲשֶׁר עָשִׂינוּ עִמְּךָ רַק־טוֹב וַנְּשַׁלֵּחֲךָ בְּשָׁלוֹם [b]אַתָּה עַתָּה[b] ל. יב בתור. ל. ג[23]
30 31 בְּרוּךְ יְהוָה׃ 30 וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ׃ 31 וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר ב[24]
32 וַיִּשָּׁבְעוּ אִישׁ לְאָחִיו[a] וַיְשַׁלְּחֵם יִצְחָק וַיֵּלְכוּ מֵאִתּוֹ בְּשָׁלוֹם׃ 32 וַיְהִי ׀ ט[25]. ב
בַּיּוֹם הַהוּא וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי יִצְחָק וַיַּגִּדוּ לוֹ עַל־אֹדוֹת הַבְּאֵר אֲשֶׁר חָפָרוּ ד[26] חס וכל שפטים ושמואל דכות ב מ ב מל
33 וַיֹּאמְרוּ לוֹ[a] מָצָאנוּ מָיִם׃ 33 וַיִּקְרָא אֹתָהּ שִׁבְעָה עַל־כֵּן שֵׁם־הָעִיר ל שם באר
34 בְּאֵר שֶׁבַע עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ ס 34 וַיְהִי עֵשָׂו בֶּן־אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיִּקַּח

[13] Mm 189. [14] Mm 190. [15] Mm 834. [16] Mm 191. [17] Mm 1227. [18] Mm 60. [19] 1 Ch 15,1. [20] Mp sub loco. [21] Mm 192. [22] Mm 193. [23] Mm 194. [24] Gn 24,31. [25] Mm 2192. [26] Mm 195.

18 [a] prb l c ⅏𝔊𝔗 עַבְדֵי cf 15.19.25 et 𝔖𝔗[J] ‖ **28** [a] > Vrs, dl? ‖ **29** [a] sic L, mlt Mss Edd ה ‖ [b—b] ⅏𝔊 invers (𝔊 pr καί) ‖ **31** [a] ⅏𝔊 לְרֵעֵהוּ ‖ **32** [a] 𝔊 οὐχ.

אִשָּׁה֙ אֶת־יְהוּדִ֔ית בַּת־בְּאֵרִ֖י הַֽחִתִּ֑י וְאֶת־בָּ֣שְׂמַ֔ת בַּת־אֵילֹ֖ן הַֽחִתִּֽיa׃ ‏ ל.ב[27]
35 וַתִּהְיֶ֖יןָ מֹ֣רַת ר֑וּחַ לְיִצְחָ֖ק וּלְרִבְקָֽה׃ ס ‏ ל בתור. ב חד ר״פ וחד ס״פ[28]
ס [כו] 27 [1] וַיְהִי֙ כִּֽי־זָקֵ֣ן יִצְחָ֔ק וַתִּכְהֶ֥יןָ עֵינָ֖יו מֵרְאֹ֑ת וַיִּקְרָ֞א אֶת־עֵשָׂ֣ו ׀ ‏ ל.ל חס[1]
2 בְּנ֣וֹ הַגָּדֹ֗ל וַיֹּ֤אמֶר אֵלָיו֙ בְּנִ֔י וַיֹּ֥אמֶר אֵלָ֖יו הִנֵּֽנִי׃ [2] וַיֹּ֕אמֶר הִנֵּה־נָ֖א ‏ ז בתור
3 זָקַ֑נְתִּי לֹ֥א יָדַ֖עְתִּי י֥וֹם מוֹתִֽי׃ [3] וְעַתָּה֙ שָׂא־נָ֣א כֵלֶ֔יךָ תֶּלְיְךָ֖a וְקַשְׁתֶּ֑ךָ ‏ ל.ב בליש
4 וְצֵא֙ הַשָּׂדֶ֔ה וְצ֥וּדָה לִּ֖י צָֽיִדהb׃ [4] וַעֲשֵׂה־לִ֨י מַטְעַמִּ֜ים כַּאֲשֶׁ֥ר אָהַ֛בְתִּי ‏ ב[1]. ציד ק. ג ר״פ[2]
5 וְהָבִ֥יאָהa לִּ֖י וְאֹכֵ֑לָה בַּעֲב֛וּר תְּבָרֶכְךָ֥ נַפְשִׁ֖י בְּטֶ֥רֶם אָמֽוּת׃ [5] וְרִבְקָ֣ה ‏ ל[3]. ג
שֹׁמַ֔עַת בְּדַבֵּ֣ר יִצְחָ֔ק אֶל־עֵשָׂ֖ו בְּנ֑וֹ וַיֵּ֤לֶךְ עֵשָׂו֙ הַשָּׂדֶ֔ה לָצ֥וּד צַ֖יִד לְהָבִֽיאa׃ ‏ ה[4]. ב[5]. ל
6 וְרִבְקָה֙ אָֽמְרָ֔ה אֶל־יַעֲקֹ֥ב בְּנָ֖הּ לֵאמֹ֑ר הִנֵּ֤ה שָׁמַ֙עְתִּי֙ אֶת־אָבִ֔יךָ מְדַבֵּ֛ר ‏ ג
7 אֶל־עֵשָׂ֥ו אָחִ֖יךָ לֵאמֹֽר׃ [7] הָבִ֨יאָה לִּ֥י צַ֛יִד וַעֲשֵׂה־לִ֥י מַטְעַמִּ֖ים וְאֹכֵ֑לָה ‏ ג[3]
8 וַאֲבָרֶכְכָ֛ה לִפְנֵ֥י יְהוָ֖ה לִפְנֵ֥י מוֹתִֽי׃ [8] וְעַתָּ֥ה בְנִ֖י שְׁמַ֣ע בְּקֹלִ֑י לַאֲשֶׁ֥ר אֲנִ֖י ‏ ב חד מל וחד חס[6]. כל אורית חס ב מ א מל[7]. ב
9 מְצַוָּ֥ה אֹתָֽךְ׃ [9] לֶךְ־נָא֙ אֶל־הַצֹּ֔אן וְקַח־לִ֣י מִשָּׁ֗ם שְׁנֵ֛י גְּדָיֵ֥י עִזִּ֖ים טֹבִ֑ים ‏ ל.ל.יג[8]. ה חס
10 וְאֶעֱשֶׂ֨ה אֹתָ֧ם מַטְעַמִּ֛ים לְאָבִ֖יךָ כַּאֲשֶׁ֥ר אָהֵֽב׃ [10] וְהֵבֵאתָ֥ לְאָבִ֖יךָ ‏ ט[9]
11 וְאָכָ֑ל בַּעֲבֻ֛ר אֲשֶׁ֥ר יְבָרֶכְךָ֖ לִפְנֵ֥י מוֹתֽוֹ׃ [11] וַיֹּ֣אמֶר יַעֲקֹ֔ב אֶל־רִבְקָ֖ה ‏ ב חס
12 אִמּ֑וֹ הֵ֚ן עֵשָׂ֣ו אָחִ֔י אִ֣ישׁ שָׂעִ֔ר וְאָנֹכִ֖י אִ֥ישׁ חָלָֽק׃ [12] אוּלַ֤י יְמֻשֵּׁ֙נִי֙ אָבִ֔י ‏ ל וחס. ג[10]
13 וְהָיִ֥יתִי בְעֵינָ֖יו כִּמְתַעְתֵּ֑עַ וְהֵבֵאתִ֥י עָלַ֛י קְלָלָ֖ה וְלֹ֥א בְרָכָֽה׃ [13] וַתֹּ֤אמֶר ‏ נא
14 לוֹ֙ אִמּ֔וֹ עָלַ֥י קִלְלָתְךָ֖ בְּנִ֑י אַ֛ךְ שְׁמַ֥ע בְּקֹלִ֖י וְלֵ֥ךְ קַֽח־לִֽי׃ [14] וַיֵּ֙לֶךְ֙ וַיִּקַּ֔ח ‏ כל אורית חס ב מ א מל[7]. יא[11]
15 וַיָּבֵ֖א לְאִמּ֑וֹ וַתַּ֤עַשׂ אִמּוֹ֙ מַטְעַמִּ֔ים כַּאֲשֶׁ֖ר אָהֵ֥ב אָבִֽיו׃ [15] וַתִּקַּ֣ח רִ֠בְקָה ‏ נא[12] יה מנה בתור. ט[9]
אֶת־בִּגְדֵ֨י עֵשָׂ֜ו בְּנָ֤הּ הַגָּדֹל֙ הַחֲמֻדֹ֔ת אֲשֶׁ֥ר אִתָּ֖הּ בַּבָּ֑יִת וַתַּלְבֵּ֥שׁ אֶת־ ‏ ל וחס[13]
16 יַעֲקֹ֖ב בְּנָ֥הּ הַקָּטָֽן׃ [16] וְאֵ֗ת עֹרֹת֙ גְּדָיֵ֣י הָֽעִזִּ֔ים הִלְבִּ֖ישָׁה עַל־יָדָ֑יו וְעַ֖ל ‏ ל ומל
17 חֶלְקַ֥ת צַוָּארָֽיוa׃ [17] וַתִּתֵּ֧ן אֶת־הַמַּטְעַמִּ֛ים וְאֶת־הַלֶּ֖חֶם אֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֑תָה ‏ ג. ה[14]
18 בְּיַ֖ד יַעֲקֹ֥ב בְּנָֽהּ׃ [18] וַיָּבֹ֥א אֶל־אָבִ֖יו וַיֹּ֣אמֶר אָבִ֑י וַיֹּ֣אמֶר הִנֶּ֔נִּי מִ֥י ‏ ב דגש
19 אַ֖תָּה בְּנִֽי׃ [19] וַיֹּ֨אמֶר יַעֲקֹ֜ב אֶל־אָבִ֗יו אָנֹכִי֙ עֵשָׂ֣ו בְּכֹרֶ֔ךָ עָשִׂ֕יתִי כַּאֲשֶׁ֖ר ‏ ב וחס
דִּבַּ֣רְתָּ אֵלָ֑י קֽוּם־נָ֣א שְׁבָ֗ה וְאָכְלָה֙ מִצֵּידִ֔י בַּעֲב֖וּר תְּבָרֲכַ֥נִּי נַפְשֶֽׁךָ׃
20 וַיֹּ֤אמֶר יִצְחָק֙ אֶל־בְּנ֔וֹ מַה־זֶּ֛ה מִהַ֥רְתָּ לִמְצֹ֖א בְּנִ֑י וַיֹּ֕אמֶר כִּ֥י הִקְרָ֛ה ‏ ל.ל

[27] Ho 1,1. [28] Mm 167. Cp 27 [1] Ex 17,9. [2] Mm 196. [3] Mm 3060. [4] Mm 114. [5] Prv 23,16. [6] Mp sub loco. [7] Mm 153. [8] Mm 936. [9] Mm 3212. [10] Mm 3648. [11] Mm 1500. [12] Mm 639. [13] Mm 3918. [14] Mm 197.

34 [a] frt l c ⅏ 𝔊*𝔖 הַֽחִוִּי ‖ Cp 27,3 [a] ⅏ תליתך ‖ [b] K צֵידָה? ‖ 4 [a] ⅏ והבאת ‖ 5 [a] 𝔊 τῷ πατρὶ αὐτοῦ, 1 (לְאָבִיו (לְאָבִיהָ ‖ 16 [a] ⅏ ־רו–.

ל — יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ לְפָנָֽי׃ 21 וַיֹּ֤אמֶר יִצְחָק֙ אֶֽל־יַעֲקֹ֔ב גְּשָׁה־נָּ֥א וַאֲמֻֽשְׁךָ֖ בְּנִ֑י 21
ד[15]. ז ס״פ — הַֽאַתָּ֥ה זֶ֛ה בְּנִ֥י עֵשָׂ֖ו אִם־לֹֽא׃ 22 וַיִּגַּ֥שׁ יַעֲקֹ֛ב אֶל־יִצְחָ֥ק אָבִ֖יו וַיְמֻשֵּׁ֑הוּ 22
ל חס — וַיֹּ֗אמֶר הַקֹּל֙ ק֣וֹל יַעֲקֹ֔ב וְהַיָּדַ֖יִם יְדֵ֥י עֵשָֽׂו׃ 23 וְלֹ֣א הִכִּיר֔וֹ כִּֽי־הָי֣וּ יָדָ֗יו 23
כִּידֵ֛י עֵשָׂ֥ו אָחִ֖יו שְׂעִרֹ֑ת וַֽיְבָרְכֵֽהוּ׃ 24 וַיֹּ֕אמֶר אַתָּ֥ה[a] זֶ֖ה בְּנִ֣י עֵשָׂ֑ו וַיֹּ֖אמֶר 24
ג חס בליש. ה[16] ול בליש — אָֽנִי׃ 25 וַיֹּ֗אמֶר הַגִּ֤שָׁה לִּי֙ וְאֹֽכְלָה֙ מִצֵּ֣יד בְּנִ֔י לְמַ֥עַן תְּבָֽרֶכְךָ֖ נַפְשִׁ֑י וַיַּגֶּשׁ־ 25
נֹא[17] וֹח מנה בתור. יד בטע[18] — לוֹ֙ וַיֹּאכַ֔ל וַיָּ֧בֵא ל֛וֹ יַ֖יִן וַיֵּֽשְׁתְּ׃ 26 וַיֹּ֥אמֶר אֵלָ֖יו יִצְחָ֣ק אָבִ֑יו גְּשָׁה־נָּ֥א 26
ב — וּשְׁקָה־לִּ֖י בְּנִֽי׃ 27 וַיִּגַּשׁ֙ וַיִּשַּׁק־ל֔וֹ וַיָּ֛רַח אֶת־רֵ֥יחַ בְּגָדָ֖יו וַֽיְבָרְכֵ֑הוּ וַיֹּ֗אמֶר 27

ב. ד[19] — רְאֵה֙ רֵ֣יחַ בְּנִ֔י כְּרֵ֣יחַ שָׂדֶ֔ה[a] אֲשֶׁ֥ר בֵּרֲכ֖וֹ יְהוָֽה׃
יג[20]. ג. ל — 28 וְיִֽתֶּן־לְךָ֙ הָאֱלֹהִ֔ים מִטַּל֙ הַשָּׁמַ֔יִם וּמִשְׁמַנֵּ֖י הָאָ֑רֶץ ס [כה]
ג חס[21] — וְרֹ֥ב דָּגָ֖ן וְתִירֹֽשׁ׃
וישתחוו חד מן ז בליש ק — 29 יַֽעַבְד֣וּךָ עַמִּ֗ים וְיִשְׁתַּחֲוֻ֤[a] לְךָ֙ לְאֻמִּ֔ים
ב חד כת ה וחד כת א. ז — הֱוֵ֤ה גְבִיר֙ לְאַחֶ֔יךָ וְיִשְׁתַּחֲוּ֥וּ[b] לְךָ֖ בְּנֵ֣י אִמֶּ֑ךָ
אֹרְרֶ֣יךָ אָר֔וּר וּמְבָרְכֶ֖יךָ בָּרֽוּךְ׃

ט[22]. ז ג מל וד חס[23] — 30 וַיְהִ֗י כַּאֲשֶׁ֨ר כִּלָּ֣ה יִצְחָק֮ לְבָרֵ֣ךְ אֶֽת־יַעֲקֹב֒ וַיְהִ֗י אַ֣ךְ יָצֹ֤א יָצָא֙ יַעֲקֹ֔ב 30
ה[24] — מֵאֵ֖ת פְּנֵ֣י יִצְחָ֣ק אָבִ֑יו וְעֵשָׂ֣ו אָחִ֔יו בָּ֖א מִצֵּידֽוֹ׃ 31 וַיַּ֤עַשׂ גַּם־הוּא֙ מַטְעַמִּ֔ים 31
נֹא[17] וֹח מנה בתור. ל חס. ה. ב חס — וַיָּבֵ֖א לְאָבִ֑יו וַיֹּ֣אמֶר לְאָבִ֗יו[a] יָקֻ֤ם אָבִי֙ וְיֹאכַל֙ מִצֵּ֣יד בְּנ֔וֹ בַּעֲבֻ֖ר
תְּבָרֲכַ֥נִּי נַפְשֶֽׁךָ׃ 32 וַיֹּ֥אמֶר ל֛וֹ יִצְחָ֥ק אָבִ֖יו מִי־אָ֑תָּה וַיֹּ֕אמֶר אֲנִ֛י בִּנְךָ֥ 32
בְכֹֽרְךָ֖ עֵשָֽׂו׃ 33 וַיֶּחֱרַ֨ד יִצְחָ֣ק חֲרָדָה֮ גְּדֹלָ֣ה עַד־מְאֹד֒ וַיֹּ֡אמֶר מִֽי־אֵפוֹא֩ 33
נֹא[17] וֹח מנה בתור. ב חד קמ וחד פת[25] — ה֨וּא הַצָּֽד־צַ֜יִד וַיָּ֣בֵא לִ֗י וָאֹכַ֤ל מִכֹּל֙[a] בְּטֶ֣רֶם תָּב֔וֹא וָאֲבָרְכֵ֑הוּ גַּם־[b]
בָּר֖וּךְ יִהְיֶֽה׃ 34 כִּשְׁמֹ֤עַ[a] עֵשָׂו֙ אֶת־דִּבְרֵ֣י אָבִ֔יו וַיִּצְעַ֣ק צְעָקָ֔ה גְּדֹלָ֥ה 34
וּמָרָ֖ה עַד־מְאֹ֑ד וַיֹּ֣אמֶר לְאָבִ֔יו בָּרְכֵ֥נִי גַם־אָ֖נִי אָבִֽי׃ 35 וַיֹּ֕אמֶר בָּ֥א 35
ב[26]. ז פסוק ויאמר ויאמר[27]. ה[28] — אָחִ֖יךָ בְּמִרְמָ֑ה וַיִּקַּ֖ח בִּרְכָתֶֽךָ׃ 36 וַיֹּ֡אמֶר הֲכִי֩ קָרָ֨א שְׁמ֜וֹ יַעֲקֹ֗ב 36
ה פסוק דמיין אית בהון ב מילין חד פת וחד קמ. ב[29] זקף קמ. ג[30]. צא — וַֽיַּעְקְבֵ֙נִי֙ זֶ֣ה פַעֲמַ֔יִם אֶת־בְּכֹרָתִ֣י לָקָ֔ח וְהִנֵּ֥ה עַתָּ֖ה לָקַ֣ח בִּרְכָתִ֑י וַיֹּאמַ֕ר
ל — הֲלֹא־אָצַ֥לְתָּ לִּ֖י בְּרָכָֽה׃ 37 וַיַּ֨עַן יִצְחָ֜ק וַיֹּ֣אמֶר לְעֵשָׂ֗ו הֵ֣ן גְּבִ֞יר שַׂמְתִּ֥יו 37
ג חס[21]. ל. ד[31] מל וכל לשון הליכה דכות ב מ ג — לָךְ֙ וְאֶת־כָּל־אֶחָ֗יו נָתַ֤תִּי לוֹ֙ לַעֲבָדִ֔ים וְדָגָ֥ן וְתִירֹ֖שׁ סְמַכְתִּ֑יו וּלְכָ֣ה

[15] Mm 198. [16] Mm 356. [17] Mm 639. [18] Mm 3948. [19] Mm 4126. [20] Mm 157. [21] Mm 2631. [22] Mm 969. [23] Mm 1037. [24] Mm 713. [25] Jes 51,2. [26] Ps 3,9. [27] Mm 3452. [28] Mm 207. [29] Ez 18,17. [30] Mm 244. [31] Mm 2214.

24 [a] ш האׄ ‖ **27** [a] ш𝔊𝔙[Mss] + מָלֵא ‖ **29** [a] ш ut Q ־וּ ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd ־וּ ‖ **31** [a] > 𝔊[min], frt dl ‖ **33** [a] l אָכֹל? ‖ [b] l c ш𝔖 וְגַם ‖ **34** [a] frt pr c ш𝔊 וַיְהִי.

38 אֵפוֹא מָה אֶעֱשֶׂה בְּנִי׃ 38 וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אֶל־אָבִיו הַבְרָכָה אַחַת הִוא־ ל
39 לְךָ אָבִי בָּרְכֵנִי גַם־אָנִי אָבִי[a] וַיִּשָּׂא עֵשָׂו קֹלוֹ וַיֵּבְךְּ׃ 39 וַיַּעַן יִצְחָק ל בטע ר״פ[32]
אָבִיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו
הִנֵּה מִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ יִהְיֶה מוֹשָׁבֶךָ וּמִטַּל הַשָּׁמַיִם מֵעָל׃ ג. ג[33]
40 וְעַל־חַרְבְּךָ תִחְיֶה וְאֶת־אָחִיךָ תַּעֲבֹד חצי הספר בפסוקים[32]
וְהָיָה כַּאֲשֶׁר תָּרִיד[a] וּפָרַקְתָּ עֻלּוֹ מֵעַל צַוָּארֶךָ׃ ל. ל[34]
41 וַיִּשְׂטֹם עֵשָׂו אֶת־יַעֲקֹב עַל־הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרְכוֹ אָבִיו וַיֹּאמֶר עֵשָׂו ד[35]. אמירה פלוני בלבו ו
42 בְּלִבּוֹ יִקְרְבוּ יְמֵי אֵבֶל אָבִי וְאַהַרְגָה אֶת־יַעֲקֹב אָחִי׃ 42 וַיֻּגַּד לְרִבְקָה ל[36]. כד[37]
אֶת־דִּבְרֵי עֵשָׂו בְּנָהּ הַגָּדֹל וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְיַעֲקֹב בְּנָהּ הַקָּטָן וַתֹּאמֶר ה קמ וכל אתנח וס״פ דכות[38]
43 אֵלָיו הִנֵּה עֵשָׂו אָחִיךָ מִתְנַחֵם לְךָ לְהָרְגֶךָ׃ 43 וְעַתָּה בְנִי שְׁמַע בְּקֹלִי ג[39]. כל אורית חס ב מ א מל[40]
44 וְקוּם בְּרַח־לְךָ אֶל־לָבָן אָחִי חָרָנָה׃ 44 וְיָשַׁבְתָּ עִמּוֹ יָמִים אֲחָדִים עַד ד. ב. ד[41]
45 אֲשֶׁר־תָּשׁוּב חֲמַת אָחִיךָ׃ 45 עַד־שׁוּב אַף־אָחִיךָ מִמְּךָ וְשָׁכַח אֵת אֲשֶׁר־
עָשִׂיתָ לּוֹ וְשָׁלַחְתִּי וּלְקַחְתִּיךָ מִשָּׁם לָמָה אֶשְׁכַּל גַּם־שְׁנֵיכֶם יוֹם אֶחָד׃ ל. י ב[42] מנה ס״פ בתור
46 וַתֹּאמֶר רִבְקָה אֶל־יִצְחָק קַצְתִּי בְחַיַּי מִפְּנֵי בְּנוֹת חֵת אִם־ ל
לֹקֵחַ יַעֲקֹב אִשָּׁה מִבְּנוֹת־[a]חֵת כָּאֵלֶּה מִבְּנוֹת[a] הָאָרֶץ לָמָּה לִּי חַיִּים׃ ה[43]
28 1 וַיִּקְרָא יִצְחָק אֶל־יַעֲקֹב וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ וַיְצַוֵּהוּ וַיֹּאמֶר לוֹ לֹא־תִקַּח ו בתור
2 אִשָּׁה מִבְּנוֹת כְּנָעַן׃ 2 קוּם לֵךְ פַּדֶּנָה אֲרָם בֵּיתָה בְתוּאֵל אֲבִי אִמֶּךָ ט ר״פ[1]. ד
3 וְקַח־לְךָ מִשָּׁם אִשָּׁה מִבְּנוֹת לָבָן אֲחִי אִמֶּךָ׃ 3 וְאֵל שַׁדַּי יְבָרֵךְ אֹתְךָ יג[2]. ב[3]
4 וְיַפְרְךָ וְיַרְבֶּךָ וְהָיִיתָ לִקְהַל עַמִּים׃ 4 וְיִתֶּן־לְךָ אֶת־בִּרְכַּת אַבְרָהָם[a] ל. ל. ב. יג[4]
לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אִתָּךְ לְרִשְׁתְּךָ אֶת־אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ אֲשֶׁר־נָתַן אֱלֹהִים[b]
5 לְאַבְרָהָם׃ 5 וַיִּשְׁלַח[a] יִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וַיֵּלֶךְ פַּדֶּנָה אֲרָם אֶל־לָבָן ד
6 בֶּן־בְּתוּאֵל הָאֲרַמִּי אֲחִי רִבְקָה אֵם יַעֲקֹב וְעֵשָׂו׃ 6 וַיַּרְא עֵשָׂו כִּי־ ז בתור[5]
בֵרַךְ יִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וְשִׁלַּח[a] אֹתוֹ פַּדֶּנָה אֲרָם לָקַחַת־לוֹ מִשָּׁם אִשָּׁה יב. ד
7 בְּבָרְכוֹ אֹתוֹ וַיְצַו עָלָיו לֵאמֹר לֹא־תִקַּח אִשָּׁה מִבְּנוֹת כְּנָעַן׃ 7 וַיִּשְׁמַע ל. ב[6]

[32] Mp sub loco. [33] Mm 362. [34] Mm 481. [35] Mm 4126. [36] Mm 1874. [37] Mm 2228. [38] Mm 3741. [39] Mm 199. [40] Mm 153. [41] Mm 208. [42] Mm 200. [43] Mm 201. Cp 28 [1] Mm 1995. [2] Mm 936. [3] Gn 43,14. [4] Mm 157. [5] Mm 381. [6] Mm 202.

38 [a] 𝔊 + κατανυχθέντος δὲ Ισαακ ‖ 40 [a] 𝔪 תאדר (= תָּאֱדַר?) 𝔊(𝔙) καθέλῃς = תָּרִיד; prp תַּאֲרִיךְ (scil יָמִים) vel תִּמְרוֹד ‖ 46 [a–a] > 𝔊*, frt add ‖ Cp 28,4 [a] Ms 𝔪𝔊[A] + אָבִיךָ 𝔊[rel] + τοῦ πατρός μου ‖ [b] 𝔪 יהוה ‖ 5 [a] Or וַיְשַׁלַּח ‖ 6 [a] l וַיְשַׁלַּח?

ד יַעֲקֹב אֶל־אָבִיו וְאֶל־אִמּוֹ וַיֵּלֶךְ פַּדֶּנָה אֲרָם׃ 8 וַיַּרְא עֵשָׂו כִּי רָעוֹת 8
לג בתור בְּנוֹת כְּנָעַן בְּעֵינֵי יִצְחָק אָבִיו׃ 9 וַיֵּלֶךְ עֵשָׂו אֶל־יִשְׁמָעֵאל וַיִּקַּח 9
ד[7]. ל אֶת־מָחֲלַת[a] ׀ בַּת־יִשְׁמָעֵאל בֶּן־אַבְרָהָם אֲחוֹת נְבָיוֹת עַל־נָשָׁיו לוֹ
ב לְאִשָּׁה׃ ס קו 10 וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה׃ ס[כו] פרש
פד לג מנה בתור 11 וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיָּלֶן שָׁם כִּי־בָא הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם וַיָּשֶׂם 11
ח. ג[8] מְרַאֲשֹׁתָיו וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא׃ 12 וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה 12
ד[9]. יא[10]. ב בסיפ וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ׃
ד[11]. צא. ב 13 וְהִנֵּה יְהוָה נִצָּב עָלָיו וַיֹּאמַר אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וֵאלֹהֵי 13
יִצְחָק הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שֹׁכֵב עָלֶיהָ לְךָ אֶתְּנֶנָּה וּלְזַרְעֶךָ׃ 14 וְהָיָה 14
גג ה[12] מנה בתור ה[13] מנה בליש. כו זַרְעֲךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ וּפָרַצְתָּ יָמָּה וָקֵדְמָה וְצָפֹנָה וָנֶגְבָּה וְנִבְרְכוּ בְךָ
ג[14]. ה[15]. ג. ו[16] כָּל־מִשְׁפְּחֹת הָאֲדָמָה וּבְזַרְעֶךָ[a]׃ 15 וְהִנֵּה אָנֹכִי עִמָּךְ וּשְׁמַרְתִּיךָ בְּכֹל 15
ג[17]. ו[18] אֲשֶׁר־תֵּלֵךְ וַהֲשִׁבֹתִיךָ אֶל־הָאֲדָמָה הַזֹּאת כִּי לֹא אֶעֱזָבְךָ עַד אֲשֶׁר
ב[19]. יח[20] אִם־עָשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי לָךְ׃ 16 וַיִּיקַץ יַעֲקֹב מִשְּׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אָכֵן 16
ל[21]. יב[22] ב מנה ר״פ. צא יֵשׁ יְהוָה בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְאָנֹכִי לֹא יָדָעְתִּי׃ 17 וַיִּירָא וַיֹּאמַר מַה־נּוֹרָא 17
ה הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם־בֵּית אֱלֹהִים וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמָיִם׃ 18 וַיַּשְׁכֵּם 18
ח. פד לג מנה בתור יַעֲקֹב בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח אֶת־הָאֶבֶן אֲשֶׁר־שָׂם מְרַאֲשֹׁתָיו וַיָּשֶׂם אֹתָהּ מַצֵּבָה
ז. ב[23] וַיִּצֹק שֶׁמֶן עַל־רֹאשָׁהּ׃ 19 וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא בֵּית־אֵל 19
ג זוגין[24]. ב[25]. ג[26] וְאוּלָם לוּז שֵׁם־הָעִיר לָרִאשֹׁנָה׃ 20 וַיִּדַּר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אִם־ 20
ל[27]. ל. כו[28] מל ט[29] מנה בתור וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וּשְׁמָרַנִי בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי הוֹלֵךְ וְנָתַן־לִי
ב[30]. ב מלרע[27]. ו[31] לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבֶגֶד לִלְבֹּשׁ׃ 21 וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם אֶל־בֵּית אָבִי וְהָיָה יְהוָה 21
ה לִי לֵאלֹהִים׃ 22 וְהָאֶבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי מַצֵּבָה יִהְיֶה בֵּית אֱלֹהִים 22
ב. ל וְכֹל אֲשֶׁר תִּתֶּן־לִי עַשֵּׂר אֲעַשְּׂרֶנּוּ לָךְ׃
29 1 וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב רַגְלָיו וַיֵּלֶךְ אַרְצָה בְנֵי־קֶדֶם׃ 2 וַיַּרְא וְהִנֵּה 29
בְאֵר בַּשָּׂדֶה וְהִנֵּה־שָׁם שְׁלֹשָׁה עֶדְרֵי־צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ כִּי מִן־הַבְּאֵר
ג[1]. ד. ו מילין ר״פ ובתר שמה[2] הַהִוא יַשְׁקוּ הָעֲדָרִים וְהָאֶבֶן[a] גְּדֹלָה עַל־פִּי הַבְּאֵר׃ 3 וְנֶאֶסְפוּ־שָׁמָּה 3

[7]Mm 203. [8]Mm 1449. [9]Mm 3498. [10]Mm 1071. [11]Mm 2013. [12]Mm 845. [13]Mm 1325. [14]Mm 81. [15]Mm 1377. [16]Mm 204. [17]Mm 2167. [18]Mm 24. [19]Ex 32,34. [20]Mm 1941. [21]Mm 1626. [22]Mm 1590. [23]Nu 11,34. [24]Mm 509. [25]Mm 1505. [26]Mm 1474. [27]Mp sub loco. [28]Mm 1788. [29]Mm 935. [30]Lv 21,10. [31]Mm 2154. **Cp 29** [1]Mm 3370. [2]Mm 1123.

9 [a] 𝔖 *bsmt* cf 𝔗[J] et 36,3 || **14** [a] frt add cf 12,3 18,18 || **Cp 29,2** [a] 𝔐𝔗[P]𝔄 'ואי, prb l.

כָּל־הָעֲדָרִים[a] וְגָלְלוּ אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהִשְׁקוּ אֶת־הַצֹּאן ב
4 וְהֵשִׁיבוּ אֶת־הָאֶבֶן עַל־פִּי הַבְּאֵר לִמְקֹמָהּ׃ 4 וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אַחַי ב בתור בליש . כב[3] וכל ד״ה ועזרא דכות ב מ ה חס בליש
5 מֵאַיִן אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מֵחָרָן אֲנָחְנוּ׃ 5 וַיֹּאמֶר לָהֶם הַיְדַעְתֶּם אֶת־לָבָן כב[3] וכל ד״ה ועזרא דכות ב מ ה חס בליש . ג[4]
6 בֶּן־נָחוֹר וַיֹּאמְרוּ יָדָעְנוּ׃ 6 וַיֹּאמֶר לָהֶם הֲשָׁלוֹם לוֹ וַיֹּאמְרוּ שָׁלוֹם וְהִנֵּה כב[3] וכל ד״ה ועזרא דכות ב מ ה חס בליש
7 רָחֵל בִּתּוֹ בָּאָה עִם־הַצֹּאן׃ 7 וַיֹּאמֶר הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל לֹא־עֵת הֵאָסֵף יא[5] בטע וכל מלכים ויחזק דכות ב מ ב
8 הַמִּקְנֶה הַשְׁקוּ הַצֹּאן וּלְכוּ רְעוּ׃ 8 וַיֹּאמְרוּ לֹא נוּכַל עַד אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ ל . ג בטע ר״פ
כָּל־הָעֲדָרִים[a] וְגָלְלוּ אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהִשְׁקִינוּ הַצֹּאן׃ ב
9 עוֹדֶנּוּ מְדַבֵּר עִמָּם וְרָחֵל ׀ בָּאָה עִם־הַצֹּאן אֲשֶׁר לְאָבִיהָ כִּי רֹעָה ה . ג ב מלרע וחד מלעיל[6]
10 הִוא׃ 10 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל בַּת־לָבָן אֲחִי אִמּוֹ וְאֶת־ ל
צֹאן לָבָן אֲחִי אִמּוֹ וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיָּגֶל אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וַיַּשְׁקְ ב ובתרי לישנ
11 אֶת־צֹאן לָבָן אֲחִי אִמּוֹ׃ 11 וַיִּשַּׁק יַעֲקֹב לְרָחֵל וַיִּשָּׂא אֶת־קֹלוֹ וַיֵּבְךְּ׃
12 וַיַּגֵּד יַעֲקֹב לְרָחֵל כִּי אֲחִי אָבִיהָ הוּא וְכִי בֶן־רִבְקָה הוּא וַתָּרָץ וַתַּגֵּד לא פסוק כי וכי[7] . ב פסוק דמטע הוא הוא
13 לְאָבִיהָ׃ 13 וַיְהִי כִשְׁמֹעַ לָבָן אֶת־שֵׁמַע ׀ יַעֲקֹב בֶּן־אֲחֹתוֹ וַיָּרָץ לִקְרָאתוֹ ה[8]
וַיְחַבֶּק־לוֹ וַיְנַשֶּׁק־לוֹ וַיְבִיאֵהוּ אֶל־בֵּיתוֹ וַיְסַפֵּר לְלָבָן אֵת כָּל־ ה[9] מל וכל כתיב דכות ב מ א . כה ז מנה בתור
14 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ 14 וַיֹּאמֶר לוֹ לָבָן אַךְ עַצְמִי וּבְשָׂרִי אָתָּה וַיֵּשֶׁב
15 עִמּוֹ חֹדֶשׁ יָמִים׃ 15 וַיֹּאמֶר לָבָן לְיַעֲקֹב הֲכִי־אָחִי אַתָּה וַעֲבַדְתַּנִי חִנָּם ה[10] . כו מלעיל . ל
16 הַגִּידָה לִּי מַה־מַּשְׂכֻּרְתֶּךָ׃ 16 וּלְלָבָן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לֵאָה וְשֵׁם ל . ל
17 הַקְּטַנָּה רָחֵל׃ 17 וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת וְרָחֵל הָיְתָה יְפַת־תֹּאַר וִיפַת י ג מנה ר״פ . ב ומל . ה
18 מַרְאֶה׃ 18 וַיֶּאֱהַב יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבָדְךָ שֶׁבַע שָׁנִים בְּרָחֵל
19 בִּתְּךָ הַקְּטַנָּה׃ 19 וַיֹּאמֶר לָבָן טוֹב תִּתִּי אֹתָהּ לָךְ מִתִּתִּי אֹתָהּ לְאִישׁ ג[11]
20 אַחֵר שְׁבָה עִמָּדִי׃ 20 וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרָחֵל שֶׁבַע שָׁנִים וַיִּהְיוּ בְעֵינָיו גא
21 כְּיָמִים אֲחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ אֹתָהּ׃ 21 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־לָבָן הָבָה אֶת־ ג[12]
22 אִשְׁתִּי כִּי מָלְאוּ יָמָי וְאָבוֹאָה אֵלֶיהָ׃ 22 וַיֶּאֱסֹף לָבָן אֶת־כָּל־אַנְשֵׁי ג בתור . ד[13] . כ ה מנה בתור[14]
23 הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה׃ 23 וַיְהִי בָעֶרֶב וַיִּקַּח אֶת־לֵאָה בִתּוֹ וַיָּבֵא אֹתָהּ גא[15] יח מנה בתור
24 אֵלָיו וַיָּבֹא אֵלֶיהָ׃ 24 וַיִּתֵּן לָבָן לָהּ אֶת־זִלְפָּה שִׁפְחָתוֹ לְלֵאָה בִתּוֹ
25 שִׁפְחָה[a]׃ 25 וַיְהִי בַבֹּקֶר וְהִנֵּה־הִוא לֵאָה וַיֹּאמֶר[a] אֶל־לָבָן מַה־זֹּאת ל

[3]Mm 11. [4]Mm 1499. [5]Mm 279. [6]Mm 205. [7]Mm 2059. [8]Mm 206. [9]Mm 1618. [10]Mm 207. [11]Mm 1432. [12]Mm 208. [13]Mm 209. [14]Mm 4234. [15]Mm 639.

3 [a] ꭑ𝔊[56.129]𝔄 הָרֹעִים, prb l ‖ **8** [a] ꭑ𝔊 הָרֹעִים cf 3[a], prb l ‖ **24** [a] l c ℭ pc Mss ꭑ𝔗[JP] לְשִׁ׳ ‖ **25** [a] 𝔊 + Ιακωβ, ins יַעֲקֹב?

ב̇[16] עָשִׂיתָ לִּי הֲלֹא בְרָחֵל עָבַדְתִּי עִמָּךְ וְלָמָּה רִמִּיתָנִי׃ 26 וַיֹּאמֶר לָבָן לֹא־ 26
ל̇[17]. ה̇[18] יֵעָשֶׂה כֵן בִּמְקוֹמֵנוּ לָתֵת הַצְּעִירָה לִפְנֵי הַבְּכִירָה׃ 27 מַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת 27
ג̇[19] וְנִתְּנָה[a] לְךָ גַּם־אֶת־זֹאת בַּעֲבֹדָה אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עִמָּדִי עוֹד שֶׁבַע־שָׁנִים
ט̇ אֲחֵרוֹת׃ 28 וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב כֵּן וַיְמַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־רָחֵל בִּתּוֹ 28
ל̇ לוֹ[a] לְאִשָּׁה׃ 29 וַיִּתֵּן לָבָן לְרָחֵל בִּתּוֹ אֶת־בִּלְהָה שִׁפְחָתוֹ לָהּ לְשִׁפְחָה׃ 29
ל̇ 30 וַיָּבֹא גַּם אֶל־רָחֵל וַיֶּאֱהַב גַּם[a]־אֶת־רָחֵל מִלֵּאָה וַיַּעֲבֹד עִמּוֹ עוֹד 30
ד̇ בחור שֶׁבַע־שָׁנִים אֲחֵרוֹת׃ 31 וַיַּרְא יְהוָה כִּי־שְׂנוּאָה לֵאָה וַיִּפְתַּח אֶת־ ס[כז]
ה̇. ט̇ רַחְמָהּ וְרָחֵל עֲקָרָה׃ 32 וַתַּהַר לֵאָה וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רְאוּבֵן כִּי 32
ל̇. ח̇[20] אָמְרָה כִּי־רָאָה יְהוָה בְּעָנְיִי כִּי עַתָּה יֶאֱהָבַנִי אִישִׁי׃ 33 וַתַּהַר עוֹד 33
וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר כִּי־שָׁמַע יְהוָה כִּי־שְׂנוּאָה אָנֹכִי וַיִּתֶּן־לִי גַּם־אֶת־זֶה
ט̇. ל̇ וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן׃ 34 וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר עַתָּה הַפַּעַם יִלָּוֶה 34
ח̇[20] אִישִׁי אֵלַי כִּי־יָלַדְתִּי לוֹ שְׁלֹשָׁה בָנִים [a]עַל־כֵּן קָרָא[ab]־שְׁמוֹ לֵוִי׃
ל̇. ג̇ 35 וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר הַפַּעַם אוֹדֶה אֶת־יְהוָה עַל־כֵּן קָרְאָה 35
שְׁמוֹ יְהוּדָה וַתַּעֲמֹד מִלֶּדֶת׃ 30 1 וַתֵּרֶא רָחֵל כִּי לֹא יָלְדָה לְיַעֲקֹב 30
ל̇ בטע וַתְּקַנֵּא רָחֵל בַּאֲחֹתָהּ וַתֹּאמֶר אֶל־יַעֲקֹב הָבָה־לִּי בָנִים וְאִם־אַיִן מֵתָה
ג̇[1] אָנֹכִי׃ 2 וַיִּחַר־אַף יַעֲקֹב בְּרָחֵל וַיֹּאמֶר הֲתַחַת אֱלֹהִים אָנֹכִי אֲשֶׁר־ 2
ל̇ מָנַע מִמֵּךְ פְּרִי־בָטֶן׃ 3 וַתֹּאמֶר הִנֵּה אֲמָתִי בִלְהָה בֹּא אֵלֶיהָ וְתֵלֵד 3
ל̇ עַל־בִּרְכַּי וְאִבָּנֶה גַם־אָנֹכִי מִמֶּנָּה׃ 4 וַתִּתֶּן־לוֹ אֶת־בִּלְהָה שִׁפְחָתָהּ 4
לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ יַעֲקֹב׃ 5 וַתַּהַר בִּלְהָה וַתֵּלֶד לְיַעֲקֹב בֵּן׃ 6 וַתֹּאמֶר 5 6
כל אורית חס ב מ א מל̇[2]. ג̇ רָחֵל דָּנַנִּי אֱלֹהִים וְגַם שָׁמַע בְּקֹלִי וַיִּתֶּן־לִי בֵּן עַל־כֵּן קָרְאָה שְׁמוֹ דָּן׃
7 וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בִּלְהָה שִׁפְחַת רָחֵל בֵּן שֵׁנִי לְיַעֲקֹב׃ 8 וַתֹּאמֶר 7 8
ל̇. ל̇. ג̇[3]. ט̇ רָחֵל נַפְתּוּלֵי אֱלֹהִים ׀ נִפְתַּלְתִּי עִם־אֲחֹתִי גַּם[a]־יָכֹלְתִּי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ
ד̇[4] נַפְתָּלִי׃ 9 וַתֵּרֶא לֵאָה כִּי עָמְדָה מִלֶּדֶת וַתִּקַּח אֶת־זִלְפָּה שִׁפְחָתָהּ 9
וַתִּתֵּן אֹתָהּ לְיַעֲקֹב לְאִשָּׁה׃ 10 וַתֵּלֶד[a] זִלְפָּה שִׁפְחַת לֵאָה לְיַעֲקֹב בֵּן׃ 10

[16]Mm 1691. [17]Mm 210. [18]Mm 211. [19]Mm 212. [20]Mm 1776. Cp 30 [1]Mm 370. [2]Mm 153. [3]Mm 213. [4]Mm 3690.

27 [a] 𝔐𝔊𝔖𝔗[P]𝔙 וְאֶתֵּן ‖ 28 [a] > 𝔗 nonn Mss 𝔖𝔗[JP], dl? ‖ 30 [a] dl cf 𝔊 ‖ 34 [a–a] 𝔗[P] *wqr't jt* = וַתִּקְרָא אֶת ‖ [b] prb l קָרְאָ(ה) cf 𝔐𝔊[-A]𝔖 ‖ **Cp 30,8** [a] nonn Mss 𝔐𝔗[MssP] וְגַם ‖ 10 [a] 𝔊 pr *εἰσῆλθεν δὲ πρὸς αὐτὴν Ιακωβ.*

11 וַתֹּ֥אמֶר לֵאָ֖ה בָּגָ֑ד[a] וַתִּקְרָ֥א אֶת־שְׁמ֖וֹ גָּֽד׃ 12 וַתֵּ֗לֶד זִלְפָּה֙ שִׁפְחַ֣ת — בא גד חד מן ה׳[5] כת מילה חדה וקר תרי . ל[6] וכל ויקרא שמו דכות ב״ג
13 לֵאָ֔ה בֵּ֥ן שֵׁנִ֖י לְיַעֲקֹֽב׃ 13 וַתֹּ֣אמֶר לֵאָ֔ה בְּאָשְׁרִ֕י[a] כִּ֥י אִשְּׁר֖וּנִי[b] בָּנ֑וֹת — ל . ל
14 וַתִּקְרָ֥א אֶת־שְׁמ֖וֹ אָשֵֽׁר׃ 14 וַיֵּ֨לֶךְ רְאוּבֵ֜ן בִּימֵ֣י קְצִיר־חִטִּ֗ים וַיִּמְצָ֤א — ל[6] וכל ויקרא שמו דכות ב״מ ו
דֽוּדָאִים֙ בַּשָּׂדֶ֔ה וַיָּבֵ֣א אֹתָ֔ם אֶל־לֵאָ֖ה אִמּ֑וֹ וַתֹּ֤אמֶר רָחֵל֙ אֶל־לֵאָ֔ה — ל . נא[7] יח מנה בתור
15 תְּנִי־נָ֣א לִ֔י מִדּוּדָאֵ֖י בְּנֵֽךְ׃ 15 וַתֹּ֣אמֶר לָ֗הּ[a] הַמְעַט֙ קַחְתֵּ֣ךְ אֶת־אִישִׁ֔י — ל . ח[8]
וְלָקַ֕חַת[b] גַּ֥ם אֶת־דּוּדָאֵ֖י בְּנִ֑י וַתֹּ֣אמֶר רָחֵ֗ל לָכֵן֙ יִשְׁכַּ֤ב עִמָּךְ֙ הַלַּ֔יְלָה תַּ֖חַת — ד רפי[9]
16 דּוּדָאֵ֥י בְנֵֽךְ׃ 16 וַיָּבֹ֨א יַעֲקֹ֣ב מִן־הַשָּׂדֶה֮ בָּעֶרֶב֒ וַתֵּצֵ֨א לֵאָ֜ה לִקְרָאת֗וֹ
וַתֹּ֙אמֶר֙ אֵלַ֣י תָּב֔וֹא כִּ֚י שָׂכֹ֣ר שְׂכַרְתִּ֔יךָ בְּדוּדָאֵ֖י בְּנִ֑י וַיִּשְׁכַּ֥ב עִמָּ֖הּ בַּלַּ֥יְלָה — ל . ל . ד[10]
17 הֽוּא[a]׃ 17 וַיִּשְׁמַ֥ע אֱלֹהִ֖ים אֶל־לֵאָ֑ה וַתַּ֛הַר וַתֵּ֥לֶד לְיַעֲקֹ֖ב בֵּ֥ן חֲמִישִֽׁי׃
18 וַתֹּ֣אמֶר לֵאָ֗ה נָתַ֤ן אֱלֹהִים֙ שְׂכָרִ֔י אֲשֶׁר־נָתַ֥תִּי שִׁפְחָתִ֖י לְאִישִׁ֑י וַתִּקְרָ֥א — ב[8] . ט
19 20 שְׁמ֖וֹ יִשָּׂשכָֽר׃ 19 וַתַּ֤הַר עוֹד֙ לֵאָ֔ה וַתֵּ֥לֶד בֵּן־שִׁשִּׁ֖י לְיַעֲקֹֽב[a]׃ 20 וַתֹּ֣אמֶר — ד מקף
לֵאָ֗ה זְבָדַ֨נִי אֱלֹהִ֥ים ׀ אֹתִי֮ זֵ֣בֶד טוֹב֒ הַפַּ֙עַם֙ יִזְבְּלֵ֣נִי אִישִׁ֔י כִּֽי־יָלַ֥דְתִּי ל֖וֹ — ל . ל . ח[8]
21 שִׁשָּׁ֣ה בָנִ֑ים וַתִּקְרָ֥א אֶת־שְׁמ֖וֹ זְבֻלֽוּן׃ 21 וְאַחַ֖ר יָ֣לְדָה בַּ֑ת וַתִּקְרָ֥א אֶת־ — ל[6] וכל ויקרא שמו דכו ב״מ ו . ט[11] כת כן וכל כתיב דכות ב״מ א
ס [כח] שְׁמָ֖הּ דִּינָֽה׃ 22 וַיִּזְכֹּ֥ר אֱלֹהִ֖ים אֶת־רָחֵ֑ל וַיִּשְׁמַ֤ע אֵלֶ֙יהָ֙ אֱלֹהִ֔ים וַיִּפְתַּ֖ח — ד
23 אֶת־רַחְמָֽהּ׃ 23 וַתַּ֖הַר וַתֵּ֣לֶד בֵּ֑ן וַתֹּ֕אמֶר אָסַ֥ף אֱלֹהִ֖ים אֶת־חֶרְפָּתִֽי׃ — ג
24 וַתִּקְרָ֧א אֶת־שְׁמ֛וֹ יוֹסֵ֖ף לֵאמֹ֑ר יֹסֵ֧ף יְהוָ֛ה לִ֖י בֵּ֥ן אַחֵֽר׃ 25 וַיְהִ֕י — ל[6] וכל ויקרא שמו דכות ב״מ ו
כַּאֲשֶׁ֛ר יָלְדָ֥ה רָחֵ֖ל אֶת־יוֹסֵ֑ף וַיֹּ֤אמֶר יַעֲקֹב֙ אֶל־לָבָ֔ן שַׁלְּחֵ֙נִי֙ וְאֵ֣לְכָ֔ה
26 אֶל־מְקוֹמִ֖י וּלְאַרְצִֽי׃ 26 תְּנָ֞ה אֶת־נָשַׁ֣י וְאֶת־יְלָדַ֗י אֲשֶׁ֨ר עָבַ֧דְתִּי אֹֽתְךָ֛ — ל
27 בָּהֵ֖ן וְאֵלֵ֑כָה כִּ֚י אַתָּ֣ה יָדַ֔עְתָּ אֶת־עֲבֹדָתִ֖י אֲשֶׁ֥ר עֲבַדְתִּֽיךָ׃ 27 וַיֹּ֤אמֶר — ה[12] . ב[13] . ט[14] וכל קריא דכות ב״מ יב
אֵלָיו֙ לָבָ֔ן אִם־נָ֛א מָצָ֥אתִי חֵ֖ן בְּעֵינֶ֑יךָ נִחַ֕שְׁתִּי וַיְבָרְכֵ֥נִי יְהוָ֖ה בִּגְלָלֶֽךָ׃ — סו . ל
28 וַיֹּאמַ֑ר נָקְבָ֧ה שְׂכָרְךָ֛ עָלַ֖י וְאֶתֵּֽנָה׃ 29 וַיֹּ֣אמֶר אֵלָ֔יו אַתָּ֣ה יָדַ֔עְתָּ אֵ֖ת — צא יט מנה ר״פ ל מנה בתור . ב[15] . ב[16]
30 אֲשֶׁ֣ר עֲבַדְתִּ֑יךָ וְאֵ֛ת אֲשֶׁר־הָיָ֥ה מִקְנְךָ֖ אִתִּֽי׃ 30 כִּ֡י מְעַט֩ אֲשֶׁר־הָיָ֨ה לְךָ֤
לְפָנַי֙ וַיִּפְרֹ֣ץ לָרֹ֔ב וַיְבָ֧רֶךְ יְהוָ֛ה אֹתְךָ֖ לְרַגְלִ֑י וְעַתָּ֗ה מָתַ֛י אֶעֱשֶׂ֥ה גַם־ — ח[17] ב[18] מנה בליש וכל מנין איש רגלי דכות
31 אָנֹכִ֖י לְבֵיתִֽי׃ 31 וַיֹּ֖אמֶר מָ֣ה אֶתֶּן־לָ֑ךְ וַיֹּ֤אמֶר יַעֲקֹב֙ לֹא־תִתֶּן־לִ֣י — ט[19]
מְא֔וּמָה אִם־תַּֽעֲשֶׂה־לִּי֙ הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֔ה אָשׁ֛וּבָה אֶרְעֶ֥ה צֹאנְךָ֖ אֶשְׁמֹֽר[a]׃ — יא חס את

[5] Mm 214. [6] Mm 215. [7] Mm 639. [8] Mm 1776. [9] Mm 216. [10] Mm 217. [11] Mm 218. [12] Mm 640. [13] Mm 219. [14] Mm 230. [15] Gn 15,1. [16] Ps 51,18. [17] Mm 3533. [18] Ps 119,105. [19] Mp sub loco.

11 [a] 𝔖𝔗^JJIIP ut Q, prb l c K 𝔊𝔙 בְּגָד || **13** [a] 𝔗(𝔗^J) *tšbḥ' hwt lj* = בָּא אָשְׁרִי ? || [b] l יְאַשְּׁ׳ ? || **15** [a] 𝔊 *Λεια*, l frt לְלֵאָה; 𝔖 + *lj'* || [b] l וְלָקַחְתְּ ? || **16** [a] Seb 𝔐 ההוא || **19** [a] sic L, mlt Mss Edd לְ׳ || **31** [a] dl ?

32 אֶעֱבֹר בְּכָל־צֹאנְךָ הַיּוֹם הָסֵר מִשָּׁם כָּל־שֶׂה ׀ נָקֹד וְטָלוּא וְכָל־שֶׂה[a]־ 32
חוּם בַּכְּשָׂבִים וְטָלוּא וְנָקֹד בָּעִזִּים וְהָיָה שְׂכָרִי׃ 33 וְעָנְתָה־בִּי צִדְקָתִי 33
בְּיוֹם מָחָר כִּי־תָבוֹא[a] עַל־שְׂכָרִי לְפָנֶיךָ כֹּל אֲשֶׁר־אֵינֶנּוּ נָקֹד וְטָלוּא
בָּעִזִּים וְחוּם בַּכְּשָׂבִים גָּנוּב הוּא אִתִּי׃ 34 וַיֹּאמֶר לָבָן הֵן לוּ יְהִי 34
כִדְבָרֶךָ׃ 35 וַיָּסַר בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־הַתְּיָשִׁים הָעֲקֻדִּים[a] וְהַטְּלֻאִים וְאֵת 35
כָּל־הָעִזִּים הַנְּקֻדּוֹת וְהַטְּלֻאֹת כֹּל אֲשֶׁר־לָבָן בּוֹ וְכָל־חוּם בַּכְּשָׂבִים
וַיִּתֵּן בְּיַד־בָּנָיו׃ 36 וַיָּשֶׂם דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בֵּינוֹ[a] וּבֵין יַעֲקֹב וְיַעֲקֹב 36
רֹעֶה אֶת־צֹאן לָבָן הַנּוֹתָרֹת׃ 37 וַיִּקַּח־לוֹ יַעֲקֹב מַקַּל לִבְנֶה לַח וְלוּז 37
וְעַרְמוֹן וַיְפַצֵּל בָּהֵן פְּצָלוֹת לְבָנוֹת מַחְשֹׂף הַלָּבָן אֲשֶׁר עַל־הַמַּקְלוֹת׃
38 וַיַּצֵּג אֶת־הַמַּקְלוֹת אֲשֶׁר פִּצֵּל בָּרְהָטִים בְּשִׁקְתוֹת[a] הַמָּיִם אֲשֶׁר תָּבֹאןָ 38
הַצֹּאן לִשְׁתּוֹת לְנֹכַח הַצֹּאן וַיֵּחַמְנָה בְּבֹאָן לִשְׁתּוֹת׃ 39 וַיֶּחֱמוּ הַצֹּאן 39
אֶל־הַמַּקְלוֹת וַתֵּלַדְןָ הַצֹּאן עֲקֻדִּים נְקֻדִּים וּטְלֻאִים׃ 40 וְהַכְּשָׂבִים 40
הִפְרִיד יַעֲקֹב וַיִּתֵּן פְּנֵי הַצֹּאן אֶל[a]־עָקֹד וְכָל־חוּם בְּצֹאן לָבָן וַיָּשֶׁת־
לוֹ עֲדָרִים לְבַדּוֹ וְלֹא שָׁתָם עַל[b]־צֹאן לָבָן׃ 41 וְהָיָה בְּכָל[a]־יַחֵם הַצֹּאן 41
הַמְקֻשָּׁרוֹת וְשָׂם יַעֲקֹב אֶת־הַמַּקְלוֹת לְעֵינֵי הַצֹּאן בָּרְהָטִים לְיַחְמֶנָּה
בַּמַּקְלוֹת׃ 42 וּבְהַעֲטִיף הַצֹּאן לֹא יָשִׂים וְהָיָה[a] הָעֲטֻפִים לְלָבָן 42
וְהַקְּשֻׁרִים לְיַעֲקֹב׃ 43 וַיִּפְרֹץ הָאִישׁ מְאֹד מְאֹד וַיְהִי־לוֹ צֹאן רַבּוֹת 43
וּשְׁפָחוֹת וַעֲבָדִים וּגְמַלִּים וַחֲמֹרִים׃

31 1 וַיִּשְׁמַע אֶת־דִּבְרֵי בְנֵי־לָבָן לֵאמֹר לָקַח יַעֲקֹב אֵת כָּל־ 31
אֲשֶׁר לְאָבִינוּ וּמֵאֲשֶׁר לְאָבִינוּ עָשָׂה אֵת כָּל־הַכָּבֹד הַזֶּה׃ 2 וַיַּרְא 2
יַעֲקֹב אֶת־פְּנֵי לָבָן וְהִנֵּה אֵינֶנּוּ[a] עִמּוֹ כִּתְמוֹל שִׁלְשׁוֹם׃ 3 וַיֹּאמֶר יְהוָה ס [כט]
אֶל־יַעֲקֹב שׁוּב אֶל־אֶרֶץ אֲבוֹתֶיךָ וּלְמוֹלַדְתֶּךָ וְאֶהְיֶה עִמָּךְ׃ 4 וַיִּשְׁלַח 4
יַעֲקֹב וַיִּקְרָא לְרָחֵל וּלְלֵאָה הַשָּׂדֶה אֶל־צֹאנוֹ׃ 5 וַיֹּאמֶר לָהֶן רֹאֶה 5
אָנֹכִי אֶת־פְּנֵי אֲבִיכֶן כִּי־אֵינֶנּוּ[a] אֵלַי כִּתְמֹל שִׁלְשֹׁם וֵאלֹהֵי אָבִי הָיָה

[20] Mm 220. [21] Prv 27,1. [22] Mm 1444. [23] Mm 247. [24] Mm 221. [25] Mm 640. [26] Mm 222. [27] Jdc 8,27. [28] Mm 223. [29] Mm 3666. [30] Mm 224. [31] 1 S 17,43. [32] Mm 225. Cp 31 [1] Ex 29,27. [2] Mm 226. [3] Mm 401. [4] Mm 1164. [5] Mm 190. [6] Mm 518.

32 [a-a] > 𝔊 ‖ 33 [a] frt l c 𝔐 יָבוֹא; 𝔗[P] ''jl = אבוא ‖ 35 [a] 𝔊 τοὺς ῥαντούς = הַנְּקֻדִּים cf 32,33 ‖ 36 [a] 𝔐 בינם ‖ 38 [a] 𝔐 בהשקות ‖ 40 [a] prb ins כָּל־ ‖ [b] Seb עִם ‖ 41 [a] frt ins עֵת cf 𝔊𝔖𝔗𝔗[J] et 31,10 ‖ 42 [a] 2 Mss 𝔐 והיו ‖ Cp 31,2.5 [a] 𝔐 איננו.

6 7 עִמָּדִי׃ 6 וְאַתֵּנָה יְדַעְתֶּן כִּי בְּכָל־כֹּחִי עָבַדְתִּי אֶת־אֲבִיכֶן׃ 7 וַאֲבִיכֶן ג׳. ל. ב[8]
הֵתֶל בִּי וְהֶחֱלִף[a] אֶת־מַשְׂכֻּרְתִּי עֲשֶׂרֶת מֹנִים וְלֹא־נְתָנוֹ אֱלֹהִים[b] לְהָרַע ב. ד. ה[9]. ו[10]
8 עִמָּדִי׃ 8 אִם־כֹּה יֹאמַר נְקֻדִּים יִהְיֶה שְׂכָרֶךָ וְיָלְדוּ כָל־הַצֹּאן נְקֻדִּים
9 וְאִם־כֹּה יֹאמַר עֲקֻדִּים יִהְיֶה שְׂכָרֶךָ וְיָלְדוּ כָל־הַצֹּאן עֲקֻדִּים׃ 9 וַיַּצֵּל ל
10 אֱלֹהִים[a] אֶת־מִקְנֵה אֲבִיכֶם[b] וַיִּתֶּן־לִי׃ 10 וַיְהִי בְּעֵת יַחֵם הַצֹּאן וָאֶשָּׂא ל כת ם בלשון נקיבה
עֵינַי וָאֵרֶא בַּחֲלוֹם וְהִנֵּה הָעַתֻּדִים הָעֹלִים עַל־הַצֹּאן עֲקֻדִּים נְקֻדִּים
11 וּבְרֻדִּים׃ 11 וַיֹּאמֶר אֵלַי מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים בַּחֲלוֹם יַעֲקֹב וָאֹמַר הִנֵּנִי׃ ה. ו בתור
12 וַיֹּאמֶר שָׂא־נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה כָּל־הָעַתֻּדִים הָעֹלִים עַל־הַצֹּאן
עֲקֻדִּים נְקֻדִּים וּבְרֻדִּים כִּי רָאִיתִי אֵת כָּל־אֲשֶׁר לָבָן עֹשֶׂה לָּךְ׃
13 אָנֹכִי הָאֵל[a] בֵּית־אֵל אֲשֶׁר מָשַׁחְתָּ שָּׁם מַצֵּבָה אֲשֶׁר[b] נָדַרְתָּ לִּי שָׁם ל[11]
14 נֶדֶר עַתָּה קוּם צֵא מִן־הָאָרֶץ הַזֹּאת וְשׁוּב אֶל־אֶרֶץ מוֹלַדְתֶּךָ׃ 14 וַתַּעַן
15 רָחֵל וְלֵאָה וַתֹּאמַרְנָה לוֹ הַעוֹד לָנוּ חֵלֶק וְנַחֲלָה בְּבֵית אָבִינוּ׃ 15 הֲלוֹא ל מל בתור. ב[12]. יב מל בתור[13]
16 נָכְרִיּוֹת נֶחְשַׁבְנוּ לוֹ כִּי מְכָרָנוּ וַיֹּאכַל גַּם־אָכוֹל אֶת־כַּסְפֵּנוּ׃ 16 כִּי כָל־ ג. ל מל ב[14] מנה בתור
הָעֹשֶׁר אֲשֶׁר הִצִּיל אֱלֹהִים[a] מֵאָבִינוּ לָנוּ הוּא וּלְבָנֵינוּ וְעַתָּה כֹּל אֲשֶׁר ב[15]
17 אָמַר אֱלֹהִים אֵלֶיךָ עֲשֵׂה׃ 17 וַיָּקָם יַעֲקֹב וַיִּשָּׂא אֶת־בָּנָיו[a] וְאֶת־נָשָׁיו[b] ו[16]. ד בתור[11]
18 עַל־הַגְּמַלִּים׃ 18 וַיִּנְהַג אֶת־כָּל־מִקְנֵהוּ וְאֶת־כָּל־רְכֻשׁוֹ [a]אֲשֶׁר רָכָשׁ ח[17]. ה פסוק דמיין אית בהון ב מילין חד פת וחד קמ ול בליש
[b]מִקְנֵה קִנְיָנוֹ[a b] אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּפַדַּן אֲרָם לָבוֹא אֶל־יִצְחָק אָבִיו אַרְצָה ח[18]
19 כְּנָעַן׃ 19 וְלָבָן הָלַךְ לִגְזֹז אֶת־צֹאנוֹ וַתִּגְנֹב רָחֵל אֶת־הַתְּרָפִים אֲשֶׁר ג
20 לְאָבִיהָ׃ 20 וַיִּגְנֹב יַעֲקֹב אֶת־לֵב לָבָן הָאֲרַמִּי עַל־[a]בְּלִי הִגִּיד לוֹ כִּי ב[19] ול בתור
21 בֹרֵחַ הוּא׃ 21 וַיִּבְרַח הוּא וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וַיָּקָם וַיַּעֲבֹר אֶת־הַנָּהָר וַיָּשֶׂם פר לג מנה בתור
22 אֶת־פָּנָיו הַר הַגִּלְעָד׃ 22 וַיֻּגַּד לְלָבָן בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בָרַח יַעֲקֹב׃ כד[20]
23 וַיִּקַּח אֶת־אֶחָיו עִמּוֹ וַיִּרְדֹּף אַחֲרָיו דֶּרֶךְ שִׁבְעַת יָמִים וַיַּדְבֵּק אֹתוֹ ב[21]. ל
24 בְּהַר הַגִּלְעָד׃ 24 וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־לָבָן הָאֲרַמִּי בַּחֲלֹם הַלָּיְלָה וַיֹּאמֶר ב חס
25 לוֹ הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תְּדַבֵּר עִם־יַעֲקֹב מִטּוֹב עַד־רָע׃ 25 וַיַּשֵּׂג לָבָן ל

[7] Mm 2930. [8] Ez 16,45. [9] Mm 1397. [10] Mm 227. [11] Mp sub loco. [12] Mm 1466. [13] Mm 27. [14] Mm 718. [15] Dt 29,28. [16] Mm 19. [17] Mm 1657. [18] Mm 77. [19] Mm 3514. [20] Mm 2228. [21] Mm 2048.

7 [a] ga'ya eras, frt l c ɯ וַיַּחֲלֵף cf 41 ‖ [b] ɯ יהוה ‖ **9** [a] ut 7[b] ‖ [b] 𝔗[2] mlt Mss ɯ כֶן— ‖ **13** [a] 𝔊 (𝔗[JP]) + ὁ ὀφθείς σοι ἐν, prb ins הַנִּרְאֶה אֵלֶיךָ בְּ ‖ [b] l c pc Mss ɯ𝔊 'וַא cf 𝔗[P] ‖ **16** [a] ɯ יהוה ‖ **17** [a.b] ɯ𝔊 invers ‖ **18** [a–a] > 𝔊*𝔖, homark ‖ [b–b] 𝔗(𝔗[J]) *gjtwhj wqnjnjh* = מקנהו וְק' ‖ **20** [a] ins אֲשֶׁר?

יד²². ג אֶת־יַעֲקֹ֑ב וְיַעֲקֹ֗ב תָּקַ֤ע אֶֽת־אָהֳלוֹ֙ בָּהָ֔רᵃ וְלָבָ֛ן תָּקַ֥ע אֶת־אֶחָ֖יוᵇ בְּהַ֥ר
ל הַגִּלְעָֽד׃ 26 וַיֹּ֤אמֶר לָבָן֙ לְיַעֲקֹ֔ב מֶ֣ה עָשִׂ֔יתָ וַתִּגְנֹ֖ב אֶת־לְבָבִ֑י וַתְּנַהֵג֙ 26
ל וחס. ל. ב אֶת־בְּנֹתַ֔י כִּשְׁבֻי֖וֹת חָֽרֶב׃ 27 לָ֤מָּה נַחְבֵּ֙אתָ֙ לִבְרֹ֔חַ וַתִּגְנֹ֖ב אֹתִ֑י וְלֹא־ 27
ב חד חס וחד מל הִגַּ֣דְתָּ לִּ֔י וָֽאֲשַׁלֵּֽחֲךָ֛ בְּשִׂמְחָ֥ה וּבְשִׁרִ֖ים בְּתֹ֥ף וּבְכִנּֽוֹר׃ 28 וְלֹ֣א נְטַשְׁתַּ֔נִי 28
ד²³ ול כת ו לְנַשֵּׁ֥ק לְבָנַ֖י וְלִבְנֹתָ֑י עַתָּ֖ה הִסְכַּ֥לְתָּ עֲשֽׂוֹᵃ׃ 29 יֶשׁ־לְאֵ֣ל יָדִ֔י לַעֲשׂ֥וֹת 29
ו²⁴ עִמָּכֶ֖םᵃ רָ֑ע וֵאלֹהֵ֨י אֲבִיכֶ֜םᵇ אֶ֣מֶשׁ׀ אָמַ֧ר אֵלַ֣י לֵאמֹ֗ר הִשָּׁ֧מֶר לְךָ֛ מִדַּבֵּ֥ר
ד²⁵ חס וכל ירמיה דכות ב מ ג עִֽם־יַעֲקֹ֖ב מִטּ֥וֹב עַד־רָֽע׃ 30 וְעַתָּה֙ הָלֹ֣ךְ הָלַ֔כְתָּ כִּֽי־נִכְסֹ֥ף נִכְסַ֖פְתָּה 30
לְבֵ֣ית אָבִ֑יךָ לָ֥מָּהᵃ גָנַ֖בְתָּ אֶת־אֱלֹהָֽי׃ 31 וַיַּ֥עַן יַעֲקֹ֖ב וַיֹּ֣אמֶר לְלָבָ֑ןᵃ כִּ֣י 31
ג מל²⁶ יָרֵ֔אתִיᵃ כִּ֣י אָמַ֔רְתִּי פֶּן־תִּגְזֹ֥ל אֶת־בְּנוֹתֶ֖יךָ מֵעִמִּֽי׃ 32 עִ֠ם אֲשֶׁ֨ר תִּמְצָ֣א 32
לח וכל חיו יחיה דכות²⁷. יד פסוק לך לך²⁸. יג²⁹. יא³⁰. ה קמ דסמיכ³¹ ו מנה בתור אֶת־אֱלֹהֶיךָ֮ לֹ֣א יִֽחְיֶה֒ נֶ֣גֶד אַחֵ֧ינוּ הַֽכֶּר־לְךָ֛ מָ֥ה עִמָּדִ֖י וְקַֽח־לָ֑ךְ וְלֹֽא־
ל. ב ובפסוק יָדַ֣ע יַעֲקֹ֔ב כִּ֥י רָחֵ֖ל גְּנָבָֽתַם׃ 33 וַיָּבֹ֨א לָבָ֜ןᵃ בְּאֹ֥הֶל יַעֲקֹ֣ב׀ וּבְאֹ֣הֶל לֵאָ֗ה 33
ב ובפסוק. ב חד חס וחד מל. ד³² וּבְאֹ֛הֶל שְׁתֵּ֥י הָאֲמָהֹ֖ת וְלֹ֣א מָצָ֑א וַיֵּצֵא֙ מֵאֹ֣הֶל לֵאָ֔ה וַיָּבֹ֖א בְּאֹ֥הֶל רָחֵֽל׃
ה. ל וחס. ל. יב³³ 34 וְרָחֵ֞ל לָקְחָ֣ה אֶת־הַתְּרָפִ֗ים וַתְּשִׂמֵ֛ם בְּכַ֥ר הַגָּמָ֖ל וַתֵּ֣שֶׁב עֲלֵיהֶ֑ם 34
ל וַיְמַשֵּׁ֥שׁ לָבָ֛ן אֶת־כָּל־הָאֹ֖הֶל וְלֹ֥א מָצָֽא׃ 35 וַתֹּ֣אמֶר אֶל־אָבִ֗יהָ אַל־ 35
לג בתור. לה מל ב³⁴ מנה בתור. ג יִ֙חַר֙ בְּעֵינֵ֣י אֲדֹנִ֔י כִּ֣י ל֤וֹא אוּכַל֙ לָק֣וּם מִפָּנֶ֔יךָ כִּי־דֶ֥רֶךְ נָשִׁ֖ים לִ֑י וַיְחַפֵּ֕שׂᵃ
וְלֹ֥א מָצָ֖א אֶת־הַתְּרָפִֽים׃ 36 וַיִּ֥חַר לְיַעֲקֹ֖ב וַיָּ֣רֶב בְּלָבָ֑ן וַיַּ֤עַן יַעֲקֹב֙ 36
ל. ל וַיֹּ֣אמֶר לְלָבָ֔ן מַה־פִּשְׁעִי֙ מַ֣הᵃ חַטָּאתִ֔י כִּ֥י דָלַ֖קְתָּ אַחֲרָֽי׃ 37 כִּֽי־מִשַּׁ֣שְׁתָּ 37
כד אֶת־כָּל־כֵּלַ֗י מַה־מָּצָ֙אתָ֙ מִכֹּ֣ל כְּלֵֽי־בֵיתֶ֔ךָ שִׂ֣ים כֹּ֔ה נֶ֥גֶד אַחַ֖י וְאַחֶ֑יךָ
ל. ג ומל³⁵. ג. ל. ל וְיוֹכִ֖יחוּ בֵּ֥ין שְׁנֵֽינוּ׃ 38 זֶה֩ עֶשְׂרִ֨ים שָׁנָ֤ה אָנֹכִי֙ עִמָּ֔ךְ רְחֵלֶ֥יךָ וְעִזֶּ֖יךָ לֹ֣א 38
ל ס״פ קמ³⁶ שִׁכֵּ֑לוּ וְאֵילֵ֥י צֹאנְךָ֖ לֹ֥א אָכָֽלְתִּי׃ 39 טְרֵפָה֙ לֹא־הֵבֵ֣אתִי אֵלֶ֔יךָ אָנֹכִ֣י 39
ל. ל. ל אֲחַטֶּ֔נָּה מִיָּדִ֖י תְּבַקְשֶׁ֑נָּה גְּנֻֽבְתִ֣י י֔וֹם וּגְנֻֽבְתִ֖י לָֽיְלָה׃ 40 הָיִ֧יתִי בַיּ֛וֹם אֲכָלַ֥נִי 40
יו בליש. ל. ל. ד³⁷ חֹ֖רֶב וְקֶ֣רַח בַּלָּ֑יְלָה וַתִּדַּ֥ד שְׁנָתִ֖י מֵעֵינָֽי׃ 41 זֶה־לִּ֞י עֶשְׂרִ֣ים שָׁנָה֮ בְּבֵיתֶךָ֒ 41
ל עֲבַדְתִּ֜יךָ אַרְבַּֽע־עֶשְׂרֵ֤ה שָׁנָה֙ בִּשְׁתֵּ֣י בְנֹתֶ֔יךָ וְשֵׁ֥שׁ שָׁנִ֖ים בְּצֹאנֶ֑ךָ וַתַּחֲלֵ֥ף
ב. ב. ב³⁸ אֶת־מַשְׂכֻּרְתִּ֖י עֲשֶׂ֥רֶת מֹנִֽים׃ 42 לוּלֵ֡י אֱלֹהֵ֣י אָבִי֩ אֱלֹהֵ֨י אַבְרָהָ֜ם וּפַ֣חַד 42

[22] Mm 247. [23] Mm 3631. [24] Mm 615. [25] Mm 1408. [26] Mm 228. [27] Mm 107. [28] Mm 1860. [29] Mm 592. [30] Mm 936. [31] Mm 130. [32] Mm 660. [33] Mm 140. [34] Mm 681. [35] Mm 229. [36] וחד אָכָלְתִּי Neh 5,14. [37] Mm 2446. [38] Ps 31,12.

25 ᵃ prp בְּהַר הַמִּצְפָּה cf 49 ‖ ᵇ l אָהֳלוֹ ‖ **28** ᵃ ш עשות ‖ **29** ᵃ frt l c ш 𝔊 עִמְּךָ ‖ ᵇ frt l c Ms ш 𝔊𝔗ᴾ ־ךָ ‖ **30** ᵃ frt l וְלָ' cf 𝔊ᴬ𝔄 ‖ **31** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*, add? ‖ **33** ᵃ ins c ш𝔊 וַיְחַפֵּשׂ? (шᴹˢˢ ויחבש) ‖ **35** ᵃ шᴹˢˢ ויחבש; 𝔊 + Λαβαν ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ, frt ins לָבָן בְּכָל־הָאֹהֶל ‖ **36** ᵃ frt l c cod Jericho mlt Mss ш𝔊𝔖𝔗ᴹˢ𝔗ᴶ𝔙 וּמָה.

יִצְחָק הָיָה לִי כִּי עַתָּה רֵיקָם שִׁלַּחְתָּנִי אֶת־עָנְיִי וְאֶת־יְגִיעַ כַּפַּי רָאָה — כל אורית כי עתה ב מ ט[39]
43 אֱלֹהִים וַיּוֹכַח אָמֶשׁ׃ 43 וַיַּעַן לָבָן וַיֹּאמֶר אֶל־יַעֲקֹב הַבָּנוֹת בְּנֹתַי — ל
וְהַבָּנִים בָּנַי וְהַצֹּאן צֹאנִי וְכֹל אֲשֶׁר־אַתָּה רֹאֶה לִי־הוּא וְלִבְנֹתַי מָה־ — ג[40] . ב וכל יחזק דכות
44 אֶעֱשֶׂה לָאֵלֶּה הַיּוֹם אוֹ לִבְנֵיהֶן אֲשֶׁר יָלָדוּ׃ 44 וְעַתָּה לְכָה נִכְרְתָה[a] — ה[41] . ג בליש . ל ומל[42]
45 בְרִית אֲנִי וָאָתָּה[b] וְהָיָה לְעֵד[c] בֵּינִי וּבֵינֶךָ׃ 45 וַיִּקַּח יַעֲקֹב אָבֶן וַיְרִימֶהָ — ג ב קמ וחד פת[43] . ל
46 מַצֵּבָה׃ 46 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב[a] לְאֶחָיו לִקְטוּ אֲבָנִים וַיִּקְחוּ[b] אֲבָנִים וַיַּעֲשׂוּ־גָל — ל
47 וַיֹּאכְלוּ שָׁם עַל־הַגָּל׃ 47 וַיִּקְרָא־לוֹ לָבָן יְגַר שָׂהֲדוּתָא וְיַעֲקֹב קָרָא — ל . ל . יד[44]
48 לוֹ גַּלְעֵד׃ 48 וַיֹּאמֶר לָבָן הַגַּל הַזֶּה עֵד בֵּינִי וּבֵינְךָ הַיּוֹם עַל־כֵּן קָרָא־ — °[45]
49 שְׁמוֹ גַּלְעֵד׃ 49 וְהַמִּצְפָּה[a] אֲשֶׁר אָמַר יִצֶף יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶךָ כִּי נִסָּתֵר — ל
50 אִישׁ מֵרֵעֵהוּ׃ 50 אִם־תְּעַנֶּה אֶת־בְּנֹתַי וְאִם־תִּקַּח נָשִׁים עַל־בְּנֹתַי אֵין — ב[46] . ל
51 אִישׁ עִמָּנוּ רְאֵה אֱלֹהִים עֵד בֵּינִי וּבֵינֶךָ׃ 51 וַיֹּאמֶר לָבָן לְיַעֲקֹב הִנֵּה׀ — ב[47]
52 הַגַּל הַזֶּה וְהִנֵּה הַמַּצֵּבָה[a] אֲשֶׁר יָרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ׃ 52 עֵד הַגַּל הַזֶּה — ל[48]
וְעֵדָה הַמַּצֵּבָה אִם־אָנִי לֹא־[a]אֶעֱבֹר אֵלֶיךָ [b]אֶת־הַגַּל הַזֶּה[b] וְאִם־אַתָּה — ז פסוק בתור אם ואם . ל
53 לֹא־[a]תַעֲבֹר אֵלַי אֶת־הַגַּל הַזֶּה וְאֶת־הַמַּצֵּבָה הַזֹּאת לְרָעָה׃ 53 אֱלֹהֵי — ג פסוק דמיין[49]
אַבְרָהָם וֵאלֹהֵי נָחוֹר יִשְׁפְּטוּ[a] בֵינֵינוּ [b]אֱלֹהֵי אֲבִיהֶם[b] וַיִּשָּׁבַע יַעֲקֹב
54 בְּפַחַד אָבִיו יִצְחָק׃ 54 וַיִּזְבַּח יַעֲקֹב זֶבַח בָּהָר וַיִּקְרָא לְאֶחָיו לֶאֱכָל־
32 לָחֶם וַיֹּאכְלוּ לֶחֶם וַיָּלִינוּ בָּהָר׃ 32 1 וַיַּשְׁכֵּם לָבָן בַּבֹּקֶר וַיְנַשֵּׁק
2 לְבָנָיו וְלִבְנוֹתָיו וַיְבָרֶךְ אֶתְהֶם וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב לָבָן לִמְקֹמוֹ׃ 2 [a]וְיַעֲקֹב — ג מל[1] . ה[2] . יג[3]
3 הָלַךְ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ־בוֹ מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים׃ 3 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב כַּאֲשֶׁר רָאָם — ב בסיפ . ב[4]
מַחֲנֵה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנָיִם׃ פ — קמח
ס[ל] פרש 4 וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל־עֵשָׂו אָחִיו אַרְצָה שֵׂעִיר — ל
5 שְׂדֵה אֱדוֹם׃ 5 וַיְצַו אֹתָם לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן לַאדֹנִי לְעֵשָׂו כֹּה אָמַר — ט[5]
6 עַבְדְּךָ יַעֲקֹב עִם־לָבָן גַּרְתִּי וָאֵחַר עַד־עָתָּה׃ 6 וַיְהִי־לִי שׁוֹר וַחֲמוֹר — ב[6] . ד[7]

[39] Cf Mm 230 כי אתה ט. [40] Mm 231. [41] Mm 232. [42] Mp sub loco. [43] Mm 233. [44] Mm 247. [45] K^Or unum verbum, K^Occ duo verba גל־עד; cf N et Mp sub loco. [46] Ex 22,22. [47] Ps 84,10. [48] וחד וירותי Jos 18,6. [49] Mm 3356 et Mm 3838. Cp 32 [1] Mm 3941. [2] Mm 234. [3] Mm 247. [4] Mm 2685. [5] Mm 235. [6] Ps 120,5. [7] Mm 236.

44 [a] mlt Mss 𝔗^J וְנ׳ ‖ [b] prp ins נַעֲשֶׂה גַל vel pro [c–c] l הִנֵּה אֵין אִישׁ עִמָּנוּ רְאֵה אֱלֹהִים עֵד (cf 50aγb) cf 𝔊 ‖ [c–c] cf [b] ‖ 46 [a] 𝔏 *Laban*, recte? ‖ [b] 𝔊 καὶ συνέλεξαν = וַיְלַקְּטוּ ‖ 49 [a] 𝔐 צבה–, sed cf יצף ‖ 51 [a] sic L, mlt Mss Ed הַמ׳ ‖ 52 [a] dl? ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ 53 [a] 𝔐𝔊 ישפט ‖ [b–b] > 2 Mss 𝔊* ‖ Cp 32,2 [a] 𝔅𝔖^W𝔗𝔙 hic incip cp.

סו צֹ֖אן[a] וְעֶ֣בֶד וְשִׁפְחָ֑ה וָֽאֶשְׁלְחָה֙ לְהַגִּ֣יד לַֽאדֹנִ֔י לִמְצֹא־חֵ֖ן בְּעֵינֶֽיךָ׃
7 וַיָּשֻׁ֙בוּ֙ הַמַּלְאָכִ֔ים אֶֽל־יַעֲקֹ֖ב לֵאמֹ֑ר בָּ֤אנוּ אֶל־אָחִ֙יךָ֙ אֶל־עֵשָׂ֔ו וְגַם֙ 7
יב[8] ב מנה ר״פ . ג[9] הֹלֵ֣ךְ לִקְרָֽאתְךָ֔ וְאַרְבַּע־מֵא֥וֹת אִ֖ישׁ עִמּֽוֹ׃ 8 וַיִּירָ֧א יַעֲקֹ֛ב מְאֹ֖ד וַיֵּ֣צֶר 8
ג[10] . ל ל֑וֹ וַיַּ֜חַץ אֶת־הָעָ֣ם אֲשֶׁר־אִתּ֗וֹ וְאֶת־הַצֹּ֧אן וְאֶת־הַבָּקָ֛ר וְהַגְּמַלִּ֖ים[a]
ז מל בתור לִשְׁנֵ֥י מַחֲנֽוֹת׃ 9 וַיֹּ֗אמֶר אִם־יָב֥וֹא עֵשָׂ֛ו אֶל־הַמַּחֲנֶ֥ה הָאַחַ֖ת[a] וְהִכָּ֑הוּ 9
יב בטע ר״פ ה מנה בתור וְהָיָ֛ה הַמַּחֲנֶ֥ה הַנִּשְׁאָ֖ר לִפְלֵיטָֽה׃ 10 וַיֹּאמֶר֮ יַעֲקֹב֒ אֱלֹהֵי֙ אָבִ֣י אַבְרָהָ֔ם 10
ל ומל וֵאלֹהֵ֖י אָבִ֣י יִצְחָ֑ק יְהוָ֞ה הָאֹמֵ֣ר אֵלַ֗י שׁ֧וּב לְאַרְצְךָ֛ וּלְמוֹלַדְתְּךָ֖ וְאֵיטִ֥יבָה
עִמָּֽךְ׃ 11 קָטֹ֜נְתִּי מִכֹּ֤ל הַחֲסָדִים֙ וּמִכָּל־הָ֣אֱמֶ֔ת אֲשֶׁ֥ר עָשִׂ֖יתָ אֶת־עַבְדֶּ֑ךָ 11
ו[11] כִּ֣י בְמַקְלִ֗י עָבַ֙רְתִּי֙ אֶת־הַיַּרְדֵּ֣ן הַזֶּ֔ה וְעַתָּ֥ה הָיִ֖יתִי לִשְׁנֵ֥י מַחֲנֽוֹת׃
ז מל בתור . ב חד קמ וחד פת[12] . ז בתור[13] . ב 12 הַצִּילֵ֥נִי נָ֛א מִיַּ֥ד אָחִ֖י מִיַּ֣ד עֵשָׂ֑ו כִּֽי־יָרֵ֤א אָנֹכִי֙ אֹת֔וֹ פֶּן־יָב֣וֹא וְהִכַּ֔נִי אֵ֖ם 12
כל תורה כת כן עַל־בָּנִֽים׃ 13 וְאַתָּ֣ה אָמַ֔רְתָּ הֵיטֵ֥ב אֵיטִ֖יב עִמָּ֑ךְ וְשַׂמְתִּ֤י אֶֽת־זַרְעֲךָ֙ כְּח֣וֹל 13
ב הַיָּ֔ם אֲשֶׁ֥ר לֹא־יִסָּפֵ֖ר מֵרֹֽב׃ 14 וַיָּ֣לֶן שָׁ֔ם בַּלַּ֖יְלָה הַה֑וּא וַיִּקַּ֞ח מִן־הַבָּ֥א 14
ב פסוק בתור כל ס״ת ם[14] . ב[15] בְיָד֛וֹ מִנְחָ֖ה לְעֵשָׂ֥ו אָחִֽיו׃ 15 עִזִּ֣ים מָאתַ֔יִם וּתְיָשִׁ֖ים עֶשְׂרִ֑ים רְחֵלִ֥ים 15
ז בליש וחד מן ד[16] מל בתור וכל נביא דכות ב מ ג מָאתַ֖יִם וְאֵילִ֥ים עֶשְׂרִֽים׃ 16 גְּמַלִּ֧ים מֵינִיק֛וֹת וּבְנֵיהֶ֖ם[a] שְׁלֹשִׁ֑ים פָּר֤וֹת 16
ב . ב חס[17] אַרְבָּעִים֙ וּפָרִ֣ים עֲשָׂרָ֔ה אֲתֹנֹ֣ת עֶשְׂרִ֔ים וַעְיָרִ֖ם[b] עֲשָׂרָֽה׃ 17 וַיִּתֵּן֙ בְּיַד־ 17
ל[18] עֲבָדָ֔יו עֵ֥דֶר עֵ֖דֶר לְבַדּ֑וֹ וַיֹּ֤אמֶר אֶל־עֲבָדָיו֙ עִבְר֣וּ לְפָנַ֔י וְרֶ֣וַח תָּשִׂ֔ימוּ
סר . ל[12] בֵּ֥ין עֵ֖דֶר וּבֵ֥ין עֵֽדֶר׃ 18 וַיְצַ֥ו אֶת־הָרִאשׁ֖וֹן לֵאמֹ֑ר כִּ֣י יִֽפְגָשְׁךָ֞[a] עֵשָׂ֣ו אָחִ֗י 18
כו מלעיל . ג[19] וּשְׁאֵֽלְךָ֙[b] לֵאמֹ֔ר לְמִי־אַ֙תָּה֙ וְאָ֣נָה תֵלֵ֔ךְ וּלְמִ֖י אֵ֥לֶּה לְפָנֶֽיךָ׃ 19 וְאָמַרְתָּ֙ 19
ג ב מל וחד חס[20] לְעַבְדְּךָ֣ לְיַעֲקֹ֔ב מִנְחָ֥ה הִוא֙ שְׁלוּחָ֔ה לַֽאדֹנִ֖י לְעֵשָׂ֑ו וְהִנֵּ֥ה גַם־ה֖וּא
יב פסוק גם גם גם . ל[21] אַחֲרֵֽינוּ׃ 20 וַיְצַ֞ו גַּ֣ם אֶת־הַשֵּׁנִ֗י גַּ֚ם אֶת־הַשְּׁלִישִׁ֔י גַּ֣ם אֶת־כָּל־הַהֹ֣לְכִ֔ים 20
ל . ל אַחֲרֵ֥י הָעֲדָרִ֖ים לֵאמֹ֑ר כַּדָּבָ֤ר הַזֶּה֙ תְּדַבְּר֣וּן אֶל־עֵשָׂ֔ו בְּמֹצַאֲכֶ֖ם אֹתֽוֹ׃
ב[22] 21 וַאֲמַרְתֶּ֕ם גַּ֗ם הִנֵּ֛ה עַבְדְּךָ֥ יַעֲקֹ֖ב[a] אַחֲרֵ֑ינוּ כִּֽי־אָמַ֞ר אֲכַפְּרָ֣ה פָנָ֗יו 21
ל . ג ב חס וחד מל[23] . ל זקף קמ . לז בַּמִּנְחָה֙ הַהֹלֶ֣כֶת לְפָנָ֔י וְאַחֲרֵי־כֵן֙ אֶרְאֶ֣ה פָנָ֔יו אוּלַ֖י יִשָּׂ֥א פָנָֽי׃ 22 וַתַּעֲבֹ֥ר 22
הַמִּנְחָ֖ה עַל־פָּנָ֑יו וְה֛וּא לָ֥ן בַּלַּֽיְלָה־הַה֖וּא בַּֽמַּחֲנֶֽה׃

[8]Mm 1590. [9]Mm 1767. [10]Mm 237. [11]Mm 1225. [12]Mp sub loco. [13]Mm 381. [14]Mm 1005. [15]Mm 4197. [16]Mm 879. [17]Mm 238. [18]וחד רוח Est 4,14. [19]Mm 239. [20]Mm 240. [21]וחד ואת השני Lv 5,10. [22]Ex 32,30. [23]Mm 241.

6 [a] l c 2Mss Vrs 'וְצֹ' || **8** [a] > 𝔊*, dl? || **9** [a] ш האחד || **16** [a] l הֶן—? || [b] sic L, mlt Mss Edd 'וַעְ' || **18** [a] sic L, al 'גָ—' ('גָ—') c raphe || [b] sic L, mlt Mss Edd 'וּשְׁ' || **21** [a] frt ins c ш𝔊𝔗𝔗[J] בָּא.

23 וַיָּקָם ׀ בַּלַּיְלָה הוּאᵃ וַיִּקַּח אֶת־שְׁתֵּי נָשָׁיו וְאֶת־שְׁתֵּי שִׁפְחֹתָיו ד[2-1]. יח פסוק את ואת ואת את. ו וכל ואת שתי הכלית דכות[25]
24 וְאֶת־אַחַד עָשָׂר יְלָדָיו וַיַּעֲבֹר אֵת מַעֲבַר יַבֹּק׃ 24 וַיִּקָּחֵם וַיַּעֲבִרֵם ל. כה[26]. ג[27]. ב חד מל וחד חס[28]
25 אֶת־הַנָּחַל וַיַּעֲבֵר אֶת־ᵃאֲשֶׁר־לוֹᵇ׃ 25 וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ וַיֵּאָבֵק אִישׁ ט[29]. ל
26 עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר׃ 26 וַיַּרְא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ וַיִּגַּע בְּכַף־יְרֵכוֹ וַתֵּקַע ו. ד. ל וכל יחזק דכות
27 כַּף־יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּהֵאָבְקוֹ עִמּוֹ׃ 27 וַיֹּאמֶר שַׁלְּחֵנִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר
28 וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלֵּחֲךָ כִּי אִם־בֵּרַכְתָּנִי׃ 28 וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַה־שְּׁמֶךָ
29 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב׃ 29 וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֵאָמֵר עוֹד שִׁמְךָ כִּי אִם־יִשְׂרָאֵל
30 כִּי־שָׂרִיתָ עִם־אֱלֹהִים וְעִם־אֲנָשִׁים וַתּוּכָל׃ 30 וַיִּשְׁאַל יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר ל. ג[30]. ל. ג
הַגִּידָה־נָּא שְׁמֶךָ וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶּה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ שָׁם׃
31 וַיִּקְרָא יַעֲקֹב שֵׁם הַמָּקוֹם פְּנִיאֵלᵃ כִּי־רָאִיתִי אֱלֹהִים פָּנִים אֶל־ ל כת כן[31]. ה[32]
32 פָּנִים וַתִּנָּצֵל נַפְשִׁי׃ 32 וַיִּזְרַח־לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ כַּאֲשֶׁר עָבַר אֶת־פְּנוּאֵל ה
33 וְהוּא צֹלֵעַ עַל־יְרֵכוֹ׃ 33 עַל־כֵּן לֹא־יֹאכְלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־גִּיד ל. ט בטע ה[33] מנה ר״פ
הַנָּשֶׁה אֲשֶׁר עַל־כַּף הַיָּרֵךְ עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי נָגַע בְּכַף־יֶרֶךְ יַעֲקֹב
בְּגִיד הַנָּשֶׁה׃

33 1 וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה עֵשָׂו בָּא וְעִמּוֹ אַרְבַּע מֵאוֹת ה בטע[1]
אִישׁ וַיַּחַץ אֶת־הַיְלָדִים עַל־לֵאָה וְעַל־רָחֵל וְעַל שְׁתֵּי הַשְּׁפָחוֹת׃ ג[2]. ל. ל
2 וַיָּשֶׂם אֶת־הַשְּׁפָחוֹת וְאֶת־יַלְדֵיהֶן רִאשֹׁנָה וְאֶת־לֵאָה וִילָדֶיהָ אַחֲרֹנִיםᵃ פר לג מנה בתור. י. ל
3 וְאֶת־רָחֵל וְאֶת־יוֹסֵף אַחֲרֹנִים׃ 3 וְהוּא עָבַר לִפְנֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה ל. ל. לג ר״פ ג מנה בתור
4 שֶׁבַע פְּעָמִים עַד־גִּשְׁתּוֹ עַד־אָחִיו׃ 4 וַיָּרָץ עֵשָׂו לִקְרָאתוֹ וַיְחַבְּקֵהוּ
5 וַיִּפֹּל עַל־צַוָּארָוᵃ וַיִּשָּׁקֵהוּᵇ וַיִּבְכּוּᶜ׃ 5 וַיִּשָּׂא אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־הַנָּשִׁים צואריו[3] ק. י נקוד בתור. יב פסוק את את ואת את
וְאֶת־הַיְלָדִים וַיֹּאמֶר מִי־אֵלֶּה לָּךְ וַיֹּאמַר הַיְלָדִים אֲשֶׁר־חָנַן אֱלֹהִים ל. ו פסוק ויאמר ויאמר[4]. צא. ל
6 7 אֶת־עַבְדֶּךָ׃ 6 וַתִּגַּשְׁןָ הַשְּׁפָחוֹת הֵנָּה וְיַלְדֵיהֶן וַתִּשְׁתַּחֲוֶיןָ׃ 7 וַתִּגַּשׁ גַּם־ ב
8 לֵאָה וִילָדֶיהָ וַיִּשְׁתַּחֲווּ וְאַחַר נִגַּשׁ ᵃיוֹסֵף וְרָחֵלᵃ וַיִּשְׁתַּחֲווּ׃ 8 וַיֹּאמֶר מִי ה
לְךָ כָּל־הַמַּחֲנֶה הַזֶּה אֲשֶׁר פָּגָשְׁתִּי וַיֹּאמֶר לִמְצֹא־חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי׃ ל. לג בתור
9 וַיֹּאמֶר עֵשָׂו יֶשׁ־לִי רָב אָחִי יְהִי לְךָ אֲשֶׁר־לָךְ׃ 10 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אַל־ יד פסוק לך לך[5]

[24] Mm 217. [25] Mm 124. [26] Mm 187. [27] Mm 3559. [28] Ps 78,13. [29] Mm 57. [30] Mm 242. [31] Mm 839. [32] Mm 243. [33] Mm 3781. Cp 33 [1] Mm 3915. [2] Mm 237. [3] Q addidi, cf Gn 45,14 et Mp sub loco. [4] Mm 3452. [5] Mm 1860.

23 ᵃ l c Seb 𝔐 הַהוּא ut 14,22 ‖ ᵇ 𝔐 הי׳ ‖ **24** ᵃ Ms 𝔐 Vrs + כָּל־, ins ‖ ᵇ sic L, mlt Mss Edd לוֹ ‖ **31** ᵃ 𝔐 σ′𝔖𝔇 פנואל ‖ **Cp 33,2** ᵃ l אַחֲרֵיהֶם? ‖ **4** ᵃ Q^Mss ־ריו K ־רו ‖ ᵇ frt add cf punct extr ‖ ᶜ l וַיֵּבְךְּ ‖ **7** ᵃ⁻ᵃ 𝔊𝔖 invers cf 2.

סו נָא אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ וְלָקַחְתָּ מִנְחָתִי מִיָּדִי כִּי עַל־כֵּן רָאִיתִי
ב חס⁶. ב. ל̇ וחס. יב ר״פ. ג⁷. ל וחס פָנֶיךָ כִּרְאֹת פְּנֵי אֱלֹהִים וַתִּרְצֵנִי׃ 11 קַח־נָא אֶת־בִּרְכָתִי אֲשֶׁר הֻבָאתᵃ 11
לא פסוק כי וכי⁸. ל. ל. ד. ל לָךְ כִּי־חַנַּנִי אֱלֹהִים וְכִי יֶשׁ־לִי־כֹל וַיִּפְצַר־בּוֹ וַיִּקָּח׃ 12 וַיֹּאמֶר נִסְעָה 12
ב⁹ וְנֵלֵכָה וְאֵלְכָה לְנֶגְדֶּךָ׃ 13 וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲדֹנִי יֹדֵעַ כִּי־הַיְלָדִים רַכִּים 13
ה¹⁰. ל. ל. ה¹¹ וְהַצֹּאן וְהַבָּקָר עָלוֹת עָלָי וּדְפָקוּםᵃ יוֹם אֶחָד וָמֵתוּ כָּל־הַצֹּאן׃
ל. ל 14 יַעֲבָר־נָא אֲדֹנִי לִפְנֵי עַבְדּוֹ וַאֲנִי אֶתְנָהֲלָה לְאִטִּי לְרֶגֶל הַמְּלָאכָה 14
ה חס. ג¹² אֲשֶׁר־לְפָנַי וּלְרֶגֶל הַיְלָדִים עַד אֲשֶׁר־אָבֹא אֶל־אֲדֹנִי שֵׂעִירָה׃
ל. יב בתור 15 וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אַצִּיגָה־נָּא עִמְּךָ מִן־הָעָם אֲשֶׁר אִתִּי וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶּה 15
לג בתור. ג¹² אֶמְצָאᵃ־חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי׃ 16 וַיָּשָׁב בַּיּוֹם הַהוּא עֵשָׂו לְדַרְכּוֹ שֵׂעִירָה׃ 16
ה¹³. ב¹⁴ 17 וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת וּלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה סֻכֹּת עַל־כֵּן קָרָא 17
ב מל בתור שֵׁם־הַמָּקוֹם סֻכּוֹת׃ ס 18 וַיָּבֹא יַעֲקֹב שָׁלֵםᵃ עִיר שְׁכֶם אֲשֶׁר ס[לא]
ד ג מנה ר״פ בְּאֶרֶץ כְּנַעַן בְּבֹאוֹ מִפַּדַּן אֲרָם וַיִּחַן אֶת־פְּנֵי הָעִיר׃ 19 וַיִּקֶן אֶת־ 19
ה חֶלְקַת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר נָטָה־שָׁם אָהֳלוֹ מִיַּד בְּנֵי־חֲמוֹר אֲבִי שְׁכֶם בְּמֵאָה
ג¹⁵. כה¹⁶ קְשִׂיטָה׃ 20 וַיַּצֶּב־שָׁם ᵃמִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא־לוֹᵃ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ ס 20
ב¹ 34 1 וַתֵּצֵא דִינָה בַּת־לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב לִרְאוֹת בִּבְנוֹת 34
הָאָרֶץ׃ 2 וַיַּרְא אֹתָהּ שְׁכֶם בֶּן־חֲמוֹר הַחִוִּי נְשִׂיא הָאָרֶץ וַיִּקַּח אֹתָהּ 2
ב² וַיִּשְׁכַּב אֹתָהּᵃ וַיְעַנֶּהָ׃ 3 וַתִּדְבַּק נַפְשׁוֹ בְּדִינָה בַּת־יַעֲקֹב וַיֶּאֱהַב אֶת־ 3
ס³. ס³ הַנַּעֲרָᵃ וַיְדַבֵּר עַל־לֵב הַנַּעֲרָᵃ׃ 4 וַיֹּאמֶר שְׁכֶם אֶל־חֲמוֹר אָבִיו לֵאמֹר 4
ל. יג⁴ קַח־לִי אֶת־הַיַּלְדָּה הַזֹּאת לְאִשָּׁה׃ 5 וְיַעֲקֹב שָׁמַע כִּי טִמֵּא אֶת־דִּינָה 5
ל. ז חס ג מנה בליש⁵ בִתּוֹ וּבָנָיו הָיוּ אֶת־מִקְנֵהוּ בַּשָּׂדֶה וְהֶחֱרִשׁᵃ יַעֲקֹב עַד־בֹּאָם׃ 6 וַיֵּצֵא 6
ל חֲמוֹר אֲבִי־שְׁכֶם אֶל־יַעֲקֹב לְדַבֵּר אִתּוֹ׃ 7 וּבְנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ מִן־הַשָּׂדֶה 7
כְּשָׁמְעָם וַיִּתְעַצְּבוּ הָאֲנָשִׁים וַיִּחַר לָהֶם מְאֹד כִּי־נְבָלָה עָשָׂה בְיִשְׂרָאֵל
ז ה פת וב קמ. ל⁶ג. לו לִשְׁכַּב אֶת־בַּת־יַעֲקֹב ᵃוְכֵן לֹאᵃ יֵעָשֶׂה׃ 8 וַיְדַבֵּר חֲמוֹר אִתָּם לֵאמֹר 8
ל שְׁכֶם בְּנִי חָשְׁקָה נַפְשׁוֹ בְּבִתְּכֶם תְּנוּ נָא אֹתָהּ לוֹ לְאִשָּׁה׃ 9 וְהִתְחַתְּנוּ 9

[6] Mm 168. [7] Mm 244. [8] Mm 2059. [9] Mm 3353. [10] Mm 245. [11] Mm 3068. [12] Mm 246. [13] Mm 247. [14] Mm 248. [15] Mm 249. [16] Mm 2364. Cp 34 [1] Jdc 14,3. [2] 2 S 13,14. [3] Q perpetuum; archetypus Gn contra archetypum Dt, cf Dt 22,15 sqq et Mp sub loco. [4] Mm 247. [5] Mp sub loco. [6] Mm 210.

11 [a] ℳ Vrs הֲבֵאתִי, frt l ‖ **13** [a] frt l c ℳ[Mss] Vrs וּדְפַקְתִּים ‖ **15** [a] pr אִם? ‖ **18** [a] ℳ שלום ‖ **20** [a–a] prp מַצֵּבָה ... לָהּ ‖ **Cp 34,2** [a] 𝔊(𝔖𝔗[J]𝔙) μετ' αὐτῆς, l אִתָּהּ ‖ **3** [a] cf 24,14[a] ‖ **5** [a] ℳ[Mss] וחריש (pro וַיַּחֲרֵשׁ?) ‖ **7** [a–a] 𝔊[L] καὶ εἶπον οὐχ οὕτως, l וַיֹּאמְרוּ כֵן לֹא?

10 אֹתָ֑נוּ[a] בְּנֹתֵיכֶם֙ תִּתְּנוּ־לָ֔נוּ וְאֶת־בְּנֹתֵ֖ינוּ תִּקְח֥וּ לָכֶֽם׃ 10 וְאִתָּ֖נוּ תֵּשֵׁ֑בוּ
11 וְהָאָ֙רֶץ֙ תִּהְיֶ֣ה לִפְנֵיכֶ֔ם שְׁב֙וּ וּסְחָר֔וּהָ וְהֵאָחֲז֖וּ[a] בָּֽהּ׃ 11 וַיֹּ֤אמֶר שְׁכֶם֙ ה בתור . ב[7]
אֶל־אָבִ֣יהָ[a] וְאֶל־אַחֶ֔יהָ אֶמְצָא־חֵ֖ן בְּעֵינֵיכֶ֑ם וַאֲשֶׁ֥ר תֹּאמְר֛וּ אֵלַ֖י אֶתֵּֽן׃ יח
12 הַרְבּ֨וּ עָלַ֤י מְאֹד֙ מֹ֣הַר וּמַתָּ֔ן[a] וְאֶ֨תְּנָ֔ה כַּאֲשֶׁ֥ר תֹּאמְר֖וּ אֵלָ֑י וּתְנוּ־לִ֥י ב[8] . ל . ל
13 אֶת־הַֽנַּעֲרָ֖[b] לְאִשָּֽׁה׃ 13 וַיַּעֲנ֨וּ בְנֵֽי־יַעֲקֹ֜ב אֶת־שְׁכֶ֨ם וְאֶת־חֲמ֥וֹר אָבִ֛יו °[9]
14 [a]בְּמִרְמָ֖ה וַיְדַבֵּ֑רוּ[a] אֲשֶׁ֣ר טִמֵּ֔א אֵ֖ת דִּינָ֥ה אֲחֹתָֽם׃ 14 וַיֹּאמְר֣וּ אֲלֵיהֶ֗ם לֹ֤א ג . יז מל בתור[10]
נוּכַל֙ לַעֲשׂוֹת֙ הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֔ה לָתֵת֙ אֶת־אֲחֹתֵ֔נוּ לְאִ֖ישׁ אֲשֶׁר־ל֣וֹ עָרְלָ֑ה כִּֽי־ יא חס את . ד ג חס וחד מל[11]
15 חֶרְפָּ֥ה הִ֖וא לָֽנוּ׃ 15 אַךְ־בְּזֹ֖את נֵא֣וֹת לָכֶ֑ם אִ֚ם תִּהְי֣וּ כָמֹ֔נוּ לְהִמֹּ֥ל לָכֶ֖ם ד ג חס וחד מל[12] . ל חס
16 כָּל־זָכָֽר׃ 16 וְנָתַ֤נּוּ אֶת־בְּנֹתֵ֙ינוּ֙ לָכֶ֔ם וְאֶת־בְּנֹתֵיכֶ֖ם נִֽקַּֽח־לָ֑נוּ וְיָשַׁ֣בְנוּ ל[13]
17 אִתְּכֶ֔ם וְהָיִ֖ינוּ לְעַ֥ם אֶחָֽד׃ 17 וְאִם־לֹ֧א תִשְׁמְע֛וּ אֵלֵ֖ינוּ לְהִמּ֑וֹל וְלָקַ֥חְנוּ ג ר״פ בסיפ[14]
18 אֶת־בִּתֵּ֖נוּ וְהָלָֽכְנוּ׃ 18 וַיִּֽיטְב֥וּ דִבְרֵיהֶ֖ם בְּעֵינֵ֣י חֲמ֑וֹר וּבְעֵינֵ֖י שְׁכֶ֥ם ל . ל . לג בתור . י
19 [a]בֶּן־חֲמֽוֹר[a]׃ 19 וְלֹֽא־אֵחַ֤ר הַנַּ֙עַר֙ לַעֲשׂ֣וֹת הַדָּבָ֔ר כִּ֥י חָפֵ֖ץ בְּבַֽת־יַעֲקֹ֑ב ל . יא חס את . ב[15]
20 וְה֣וּא נִכְבָּ֔ד מִכֹּ֖ל בֵּ֥ית אָבִֽיו׃ 20 וַיָּבֹ֥א חֲמ֛וֹר וּשְׁכֶ֥ם בְּנ֖וֹ אֶל־
21 שַׁ֣עַר עִירָ֑ם וַיְדַבְּר֛וּ אֶל־אַנְשֵׁ֥י עִירָ֖ם לֵאמֹֽר׃ 21 הָאֲנָשִׁ֨ים הָאֵ֜לֶּה ה׳ ר״פ מיחד[16]
שְׁלֵמִ֥ים הֵ֣ם אִתָּ֘נוּ֒ וְיֵשְׁב֤וּ[a] בָאָ֙רֶץ֙ וְיִסְחֲר֣וּ אֹתָ֔הּ וְהָאָ֛רֶץ הִנֵּ֥ה רַחֲבַת־ ב . ד[17] . ל
יָדַ֖יִם לִפְנֵיהֶ֑ם אֶת־בְּנֹתָם֙ נִקַּח־לָ֣נוּ לְנָשִׁ֔ים וְאֶת־בְּנֹתֵ֖ינוּ נִתֵּ֥ן לָהֶֽם׃ יד . ו[18]
22 אַךְ־בְּ֠זֹאת יֵאֹ֨תוּ לָ֤נוּ הָֽאֲנָשִׁים֙ לָשֶׁ֣בֶת אִתָּ֔נוּ לִהְי֖וֹת לְעַ֣ם אֶחָ֑ד בְּהִמּ֥וֹל ל
23 לָ֙נוּ֙ כָּל־זָכָ֔ר כַּאֲשֶׁ֖ר הֵ֥ם נִמֹּלִֽים׃ 23 מִקְנֵהֶ֤ם וְקִנְיָנָם֙ וְכָל־בְּהֶמְתָּ֔ם ד חס בליש
24 הֲל֥וֹא לָ֖נוּ הֵ֑ם אַ֚ךְ נֵא֣וֹתָה לָהֶ֔ם וְיֵשְׁב֖וּ אִתָּֽנוּ׃ 24 וַיִּשְׁמְע֤וּ אֶל־חֲמוֹר֙ יב מל בתור[19] . ל . ד[17]
וְאֶל־שְׁכֶ֣ם בְּנ֔וֹ כָּל־יֹצְאֵ֖י שַׁ֣עַר עִיר֑וֹ וַיִּמֹּ֙לוּ֙ כָּל־זָכָ֔ר כָּל־יֹצְאֵ֖י שַׁ֥עַר ל
25 עִירֽוֹ׃ 25 וַיְהִי֩ בַיּ֨וֹם הַשְּׁלִישִׁ֜י בִּֽהְיוֹתָ֣ם כֹּֽאֲבִ֗ים וַיִּקְח֣וּ שְׁנֵֽי־בְנֵי־יַ֠עֲקֹב ל
שִׁמְע֨וֹן וְלֵוִ֜י אֲחֵ֤י דִינָה֙ אִ֣ישׁ חַרְבּ֔וֹ וַיָּבֹ֥אוּ עַל־הָעִ֖יר בֶּ֑טַח וַיַּהַרְג֖וּ כָּל־ ין[20] וכל וגנותי דכות במא
26 זָכָֽר׃ 26 וְאֶת־חֲמוֹר֙ וְאֶת־שְׁכֶ֣ם בְּנ֔וֹ הָרְג֖וּ לְפִי־חָ֑רֶב וַיִּקְח֧וּ אֶת־דִּינָ֛ה ב
27 מִבֵּ֥ית שְׁכֶ֖ם וַיֵּצֵֽאוּ׃ 27 בְּנֵ֣י[a] יַעֲקֹ֗ב בָּ֚אוּ עַל־הַ֣חֲלָלִ֔ים[b] וַיָּבֹ֖זּוּ הָעִ֑יר ל[21] . ל ר״פ

[7] Jos 22,19. [8] Mm 3061. [9] Q perpetuum; archetypus Gn contra archetypum Dt, cf Dt 22,15 sqq et Mp sub loco. [10] Mm 250. [11] Mm 251. [12] Mm 252. [13] Mm 3739. [14] Mm 162. [15] Thr 2,5. [16] Mm 944. [17] Mm 253. [18] Mm 1442. [19] Mm 27. [20] Mm 1174. [21] Mm 98.

9 [a] S(𝔗[JP]) ʿmn, l אִתָּנוּ ‖ **10** [a] ⅏ ואחזו ‖ **11** [a] sic L, mlt Mss Edd הָ– ‖ **12** [a] > 𝔊*, frt add ‖ [b] cf 24,14[a] ‖ **13** [a–a] S invers, recte? ‖ **18** [a–a] ⅏S בְּנוֹ ‖ **21** [a] ⅏𝔊 ׳יֵ׳, l ? ‖ **27** [a] prb l c Ms ⅏𝔊S וּבְנֵי ‖ [b] prp הַחֹלִים.

אֲשֶׁר טִמְּאוּ אֲחוֹתָם׃ 28 אֶת[a]־צֹאנָם וְאֶת־בְּקָרָם וְאֶת־חֲמֹרֵיהֶם[b] וְאֵת 28
אֲשֶׁר־בָּעִיר וְאֶת־אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה לָקָחוּ׃ 29 וְאֶת־כָּל־חֵילָם וְאֶת־כָּל־ 29
טַפָּם וְאֶת־נְשֵׁיהֶם [a]שָׁבוּ וַיָּבֹזּוּ[a] וְאֵת[b] כָּל־אֲשֶׁר בַּבָּיִת[c]׃ 30 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב 30
אֶל־שִׁמְעוֹן וְאֶל־לֵוִי עֲכַרְתֶּם אֹתִי לְהַבְאִישֵׁנִי בְּיֹשֵׁב הָאָרֶץ בַּכְּנַעֲנִי
וּבַפְּרִזִּי וַאֲנִי מְתֵי מִסְפָּר וְנֶאֶסְפוּ עָלַי וְהִכּוּנִי וְנִשְׁמַדְתִּי אֲנִי וּבֵיתִי׃
31 וַיֹּאמְרוּ הַכְזוֹנָה[a] יַעֲשֶׂה אֶת־אֲחוֹתֵנוּ׃ פ 31
35 1 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־יַעֲקֹב קוּם עֲלֵה[a] בֵית־אֵל וְשֶׁב־שָׁם 35
וַעֲשֵׂה־שָׁם מִזְבֵּחַ לָאֵל הַנִּרְאֶה אֵלֶיךָ בְּבָרְחֲךָ[b] מִפְּנֵי עֵשָׂו אָחִיךָ׃
2 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־בֵּיתוֹ וְאֶל כָּל־אֲשֶׁר עִמּוֹ הָסִרוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר 2
אֲשֶׁר בְּתֹכְכֶם וְהִטַּהֲרוּ וְהַחֲלִיפוּ שִׂמְלֹתֵיכֶם׃ 3 וְנָקוּמָה וְנַעֲלֶה בֵּית־ 3
אֵל וְאֶעֱשֶׂה־שָּׁם מִזְבֵּחַ לָאֵל הָעֹנֶה אֹתִי בְּיוֹם צָרָתִי וַיְהִי עִמָּדִי בַּדֶּרֶךְ
אֲשֶׁר הָלָכְתִּי׃ 4 וַיִּתְּנוּ אֶל־יַעֲקֹב אֵת כָּל־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר אֲשֶׁר בְּיָדָם 4
וְאֶת־הַנְּזָמִים אֲשֶׁר בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּטְמֹן אֹתָם יַעֲקֹב תַּחַת הָאֵלָה אֲשֶׁר עִם־
שְׁכֶם[a]׃ 5 וַיִּסָּעוּ וַיְהִי ׀ חִתַּת אֱלֹהִים עַל־הֶעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם וְלֹא 5
רָדְפוּ אַחֲרֵי בְּנֵי יַעֲקֹב׃ 6 וַיָּבֹא יַעֲקֹב לוּזָה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנַעַן הִוא 6
בֵּית־אֵל הוּא וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־עִמּוֹ׃ 7 וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם 7
אֵל[a] בֵּית־אֵל כִּי שָׁם נִגְלוּ[b] אֵלָיו הָאֱלֹהִים בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אָחִיו׃ 8 וַתָּמָת 8
דְּבֹרָה מֵינֶקֶת רִבְקָה וַתִּקָּבֵר מִתַּחַת לְבֵית־אֵל תַּחַת הָאַלּוֹן וַיִּקְרָא
שְׁמוֹ אַלּוֹן בָּכוּת׃ פ 9 וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל־יַעֲקֹב עוֹד בְּבֹאוֹ מִפַּדַּן ס[לב]
אֲרָם וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ׃ 10 וַיֹּאמֶר־לוֹ אֱלֹהִים שִׁמְךָ יַעֲקֹב לֹא־יִקָּרֵא שִׁמְךָ 10
עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם־יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֶךָ וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל׃
11 וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹהִים אֲנִי אֵל שַׁדַּי פְּרֵה וּרְבֵה גּוֹי וּקְהַל גּוֹיִם יִהְיֶה 11
מִמֶּךָּ וּמְלָכִים מֵחֲלָצֶיךָ יֵצֵאוּ׃ 12 וְאֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאַבְרָהָם 12
וּלְיִצְחָק לְךָ אֶתְּנֶנָּה וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ׃ 13 וַיַּעַל 13

ג[22] . ל מל בתור
ג פסוק ואת ואת ואת ואת
ד בטע מלרע[23]
ל . ל
ה . ד . ל . ל
ל . ד ג חס וחד מל[24]
כה[1]
יא[3] . ב[2]
ב בסיפ[4] . יא וכל ד״ה דכות . ב חס[5]
יב בתור ב מנה חס . ל . ג[6]
יא
ח
ב חד ר״פ וחד ס״פ[7] . ל . ב מל[8]
ל[9]
נא[2] מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג . יא וכל ד״ה דכות
ב . ג
ג חס[10] . ל[11]
ג . ל . כ[12] . ל
כא[13]
ל
ל[14] . ל
ל[15] . ד[16] . ה וכל את השמים ואת הארץ דכות[17]
ל

[22] Mm 2881. [23] Mm 1929. [24] Mm 251. Cp 35 [1] Mm 5. [2] Mp sub loco. [3] Mm 82. [4] Mm 254. [5] Mm 255. [6] Mm 3078. [7] Mm 256. [8] Mm 257 contra textum. [9] Mm 258. [10] Mm 259. [11] Mm 183 et Mm 215. [12] Mm 1227. [13] Mm 17. [14] וחד פדה Ps 25,22. [15] Mm 260. [16] Mm 105. [17] Mm 2574.

28 [a] prb l c pc Mss 𝔐𝔊𝔖 וְאֵת ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd ־הֶם ‖ **29** [a–a] prb l c 𝔐𝔖 שָׁבוּ וי׳ ‖ [b] > 2Mss ‖ [c] 𝔖 *bqrjt'* cf 𝔊 (dupl), l frt בָּעִיר ‖ **31** [a] mlt Mss ז maj ‖ **Cp 35,1** [a] 𝔊 + *εἰς τὸν τόπον* cf 7.15 ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd בִּבְרחך ‖ **4** [a] 𝔊 + *καὶ ἀπώλεσεν αὐτὰ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας* cf 20 ‖ **7** [a] > 𝔊*𝔖𝔙 ‖ [b] 𝔐𝔊𝔖𝔗𝔙 נִגְלָה.

14 מֵעָלָיו אֱלֹהִים ᵃבַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־דִּבֶּר אִתּוֹᵃ׃ 14 וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מַצֵּבָה
ᵃבַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־דִּבֶּר אִתּוֹᵃ מַצֶּבֶת אָבֶן וַיַּסֵּךְ עָלֶיהָ נֶסֶךְ וַיִּצֹק עָלֶיהָ ג[18]
15 שָׁמֶן׃ 15 וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶת־שֵׁם הַמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אִתּוֹ שָׁם אֱלֹהִים
16 בֵּית־אֵל׃ 16 וַיִּסְעוּ מִבֵּית אֵל וַיְהִי־עוֹד כִּבְרַת־הָאָרֶץ לָבוֹא ג בטע . ג
17 אֶפְרָתָה וַתֵּלֶד רָחֵל וַתְּקַשׁᵃ בְּלִדְתָּהּ׃ 17 וַיְהִי בְהַקְשֹׁתָהּ בְּלִדְתָּהּ ג בסיפ . ל . ל
18 וַתֹּאמֶר לָהּ הַמְיַלֶּדֶת אַל־תִּירְאִי כִּי־גַם־זֶה לָךְ בֵּן׃ 18 וַיְהִי בְּצֵאת ה פסוק דאית בהון ה מילין מתאימין[19] . ה בטע בסיפ[20]
19 נַפְשָׁהּ כִּי מֵתָהᵃ וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶּן־אוֹנִי וְאָבִיו קָרָא־לוֹ בִנְיָמִין׃ 19 וַתָּמָת ט . ט[21] . יז מל[22]
20 רָחֵל וַתִּקָּבֵר בְּדֶרֶךְ אֶפְרָתָהᵃ הִוא בֵּית לָחֶם׃ 20 וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מַצֵּבָה ג בסיפ
21 עַל־קְבֻרָתָהּ הִוא מַצֶּבֶת קְבֻרַת־רָחֵל עַד־הַיּוֹםᵃ׃ 21 וַיִּסַּע יִשְׂרָאֵל ג וחס בליש[23] . ט מיחד
22 וַיֵּט אָהֳלֹה מֵהָלְאָה לְמִגְדַּל־עֵדֶר׃ 22 וַיְהִי בִּשְׁכֹּן יִשְׂרָאֵל בָּאָרֶץ הַהִוא אהלו ק חד מן ד כת ה בליש[24] . ל
וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן ᵃוַיִּשְׁכַּב אֶת־בִּלְהָה פִּילֶגֶשׁ אָבִיו וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵלᵃᵇ פ
23 וַיִּהְיוּ בְנֵי־יַעֲקֹב שְׁנֵים עָשָׂר׃ 23 בְּנֵי לֵאָה בְּכוֹר יַעֲקֹב רְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן ד[25]
24 25 וְלֵוִי וִיהוּדָה וְיִשָּׂשכָר וּזְבוּלֻן׃ 24 בְּנֵיᵃ רָחֵל יוֹסֵף וּבִנְיָמִן׃ 25 וּבְנֵי ט[26] כת כן וכל כתיב דכות ב מ א . ל
26 בִלְהָה שִׁפְחַת רָחֵל דָּן וְנַפְתָּלִי׃ 26 וּבְנֵי זִלְפָּה שִׁפְחַת לֵאָה גָּד וְאָשֵׁר ל
27 אֵלֶּה בְּנֵי יַעֲקֹב אֲשֶׁר יֻלַּדᵃ־לוֹ בְּפַדַּן אֲרָם׃ 27 וַיָּבֹא יַעֲקֹב אֶל־יִצְחָק
אָבִיו מַמְרֵא ᵃקִרְיַת הָאַרְבַּעᵃ הִוא חֶבְרוֹן אֲשֶׁר־גָּר־שָׁם אַבְרָהָם ב . ד
28 29 וְיִצְחָק׃ 28 וַיִּהְיוּ יְמֵי יִצְחָק מְאַת שָׁנָה וּשְׁמֹנִים שָׁנָה׃ 29 וַיִּגְוַע יִצְחָק ה . ג[27]
וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמָּיו זָקֵן וּשְׂבַע יָמִים וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עֵשָׂו וְיַעֲקֹב ז ה מלעיל וב מלרע . ג[28] . יד[29]
בָּנָיו׃ פ

36 1 וְאֵלֶּה תֹּלְדוֹת עֵשָׂו הוּא אֱדוֹם׃ 2 עֵשָׂו לָקַח אֶת־נָשָׁיו ג כת כן . ל ר״פ
מִבְּנוֹת כְּנָעַן אֶת־עָדָה בַּת־אֵילוֹן הַחִתִּי וְאֶת־אָהֳלִיבָמָה בַּת־עֲנָה ל מל בתור
3 בַּתᵃ־צִבְעוֹן הַחִוִּיᵇ׃ 3 וְאֶת־בָּשְׂמַתᵃ בַּת־יִשְׁמָעֵאל אֲחוֹת נְבָיוֹת׃
4 וַתֵּלֶד עָדָה לְעֵשָׂו אֶת־אֱלִיפָז וּבָשְׂמַתᵃ יָלְדָה אֶת־רְעוּאֵל׃

[18] Mm 261. [19] Mm 1890. [20] Mm 71. [21] Mm 3056. [22] Mm 262. [23] Mm 2921. [24] Mm 83; Q addidi, cf Gn 9,21; 12,8; 13,3 et Mp sub loco. [25] Mm 4258. [26] Mm 218 contra textum. [27] Mm 78. [28] Mm 3481. [29] Mm 247.

13 ᵃ⁻ᵃ > 𝔙, cf 14 ‖ **14** ᵃ⁻ᵃ prb add cf 13 ‖ **16** ᵃ l וַתְּקַשׁ vel וַתְּקָשׁ? ‖ **18** ᵃ l מֵתָה cf 19 ‖ **19** ᵃ pc Mss 𝔖𝔗𝔗ᴶ אֶפְרָת ‖ **20** ᵃ 𝔊ᴹˢˢ(𝔗ᴶ𝔙) + ταύτης cf 𝔖 et 26,33 ‖ **22** ᵃ⁻ᵃ sic (c acc dupl) 𝔐; l ... אָבִיו ... יִשְׂרָאֵל : ‖ ᵇ 𝔊 + καὶ πονηρὸν ἐφάνη ἐναντίον αὐτοῦ cf interv in 𝔐 et 38,10 ‖ **24** ᵃ l c Ms 𝔐𝔊𝔖 וּבְנֵי ut 25.26 ‖ **26** ᵃ l c pc Mss 𝔐𝔖𝔗𝔗ᴶ יָלְדוּ ‖ **27** ᵃ⁻ᵃ prp קִרְיָתָה ארבע ‖ **Cp 36,2** ᵃ l c 𝔐𝔊𝔖 בֶּן ‖ ᵇ l הַחֹרִי cf 20 ‖ **3** ᵃ 𝔐 מחלת cf 28,9 ‖ **4** ᵃ cf 3ᵃ.

5 וְאָהֳלִיבָמָה֙ יָֽלְדָ֔ה אֶת־יְעִ֥ישׁ[a] וְאֶת־יַעְלָ֖ם וְאֶת־קֹ֑רַח אֵ֚לֶּה בְּנֵ֣י עֵשָׂ֔ו — יעוש חד מן ג׳ כת כן ק בליש
6 אֲשֶׁ֥ר יֻלְּדוּ־ל֖וֹ בְּאֶ֥רֶץ כְּנָֽעַן׃ 6 וַיִּקַּ֣ח עֵשָׂ֡ו אֶת־נָ֠שָׁיו וְאֶת־בָּנָ֣יו וְאֶת־ — ה חס . ז פסוק את ואת ואת ואת ואת ואת ואת[2]
בְּנֹתָיו֮ וְאֶת־כָּל־נַפְשׁ֣וֹת בֵּיתוֹ֒ וְאֶת־מִקְנֵ֣הוּ וְאֶת־כָּל־בְּהֶמְתּ֗וֹ וְאֵת֙ כָּל־ — ל מל בתור
קִנְיָנ֔וֹ אֲשֶׁ֥ר רָכַ֖שׁ בְּאֶ֣רֶץ כְּנָ֑עַן וַיֵּ֣לֶךְ [a]אֶל־אֶ֔רֶץ[ab] מִפְּנֵ֖י יַעֲקֹ֥ב אָחִֽיו׃
7 כִּֽי־הָיָ֧ה רְכוּשָׁ֛ם רָ֖ב מִשֶּׁ֣בֶת יַחְדָּ֑ו וְלֹ֨א יָֽכְלָ֜ה אֶ֤רֶץ מְגֽוּרֵיהֶם֙ — לג קמ׳[3] . ד חד חס וג מל[4]
8 לָשֵׂ֣את אֹתָ֔ם מִפְּנֵ֖י מִקְנֵיהֶֽם׃ 8 וַיֵּ֤שֶׁב עֵשָׂו֙ בְּהַ֣ר שֵׂעִ֔יר עֵשָׂ֖ו ה֥וּא — כד
9 10 אֱדֽוֹם׃ 9 וְאֵ֛לֶּה תֹּלְד֥וֹת עֵשָׂ֖ו אֲבִ֣י אֱד֑וֹם בְּהַ֖ר שֵׂעִֽיר׃ 10 אֵ֖לֶּה[a] — ג כת כן . ה[5]
שְׁמ֣וֹת בְּנֵֽי־עֵשָׂ֑ו אֱלִיפַ֗ז בֶּן־עָדָה֙ אֵ֣שֶׁת עֵשָׂ֔ו רְעוּאֵ֕ל[b] בֶּן־בָּשְׂמַ֖ת[c] אֵ֥שֶׁת
11 12 עֵשָֽׂו׃ 11 וַיִּהְי֖וּ בְּנֵ֣י אֱלִיפָ֑ז תֵּימָ֣ן אוֹמָ֔ר צְפ֥וֹ וְגַעְתָּ֖ם וּקְנַֽז׃ 12 וְתִמְנַ֣ע ׀ — ל
הָיְתָ֣ה פִילֶ֗גֶשׁ לֶֽאֱלִיפַז֙ בֶּן־עֵשָׂ֔ו וַתֵּ֥לֶד לֶֽאֱלִיפַ֖ז אֶת־עֲמָלֵ֑ק אֵ֕לֶּה בְּנֵ֖י
13 עָדָ֥ה אֵ֖שֶׁת עֵשָֽׂו׃ 13 וְאֵ֙לֶּה֙ בְּנֵ֣י רְעוּאֵ֔ל נַ֥חַת וָזֶ֖רַח שַׁמָּ֣ה וּמִזָּ֑ה אֵ֣לֶּה[a] הָי֔וּ — יז[6] ר״פ בתור וכל תלדות דכות ב מ ד . יג[7] . ל[8]
14 בְּנֵ֥י בָשְׂמַ֖ת[b] אֵ֥שֶׁת עֵשָֽׂו׃ 14 וְאֵ֣לֶּה הָי֗וּ בְּנֵ֛י אָהֳלִיבָמָ֥ה בַת־עֲנָ֛ה בַּת־[a] — יז[6] ר״פ בתור וכל תלדות דכות ב מ ד . ב[9]
צִבְע֖וֹן אֵ֣שֶׁת עֵשָׂ֑ו וַתֵּ֣לֶד לְעֵשָׂ֗ו אֶת־יְעִ֛ישׁ[b] וְאֶת־יַעְלָ֖ם וְאֶת־קֹֽרַח׃ — יעוש חד מן ג׳ כת כן ק בליש
15 15 אֵ֖לֶּה אַלּוּפֵ֣י בְנֵֽי־עֵשָׂ֑ו בְּנֵ֤י אֱלִיפַז֙ בְּכ֣וֹר עֵשָׂ֔ו אַלּ֤וּף תֵּימָן֙ אַלּ֣וּף
16 אוֹמָ֔ר אַלּ֥וּף צְפ֖וֹ אַלּ֥וּף קְנַֽז׃ 16 [a]אַלּֽוּף־קֹ֛רַח[a] אַלּ֥וּף גַּעְתָּ֖ם אַלּ֣וּף
17 עֲמָלֵ֑ק אֵ֣לֶּה אַלּוּפֵ֤י אֱלִיפַז֙ בְּאֶ֣רֶץ אֱד֔וֹם אֵ֖לֶּה בְּנֵ֥י עָדָֽה׃ 17 וְאֵ֙לֶּה֙ בְּנֵ֤י — יז[6] ר״פ בתור וכל תלדות דכות ב מ ד . יג[7]
רְעוּאֵל֙ בֶּן־עֵשָׂ֔ו אַלּ֥וּף נַ֙חַת֙ אַלּ֣וּף זֶ֔רַח אַלּ֥וּף שַׁמָּ֖ה אַלּ֣וּף מִזָּ֑ה אֵ֜לֶּה
18 אַלּוּפֵ֤י רְעוּאֵל֙ בְּאֶ֣רֶץ אֱד֔וֹם אֵ֕לֶּה בְּנֵ֖י בָשְׂמַ֣ת[a] אֵ֥שֶׁת עֵשָֽׂו׃ 18 וְאֵ֗לֶּה — יז[6] ר״פ בתור וכל תלדות דכות ב מ ד . יג[7]
בְּנֵ֤י אָהֳלִֽיבָמָה֙ אֵ֣שֶׁת עֵשָׂ֔ו אַלּ֥וּף יְע֛וּשׁ אַלּ֥וּף יַעְלָ֖ם אַלּ֣וּף קֹ֑רַח אֵ֣לֶּה
19 אַלּוּפֵ֞י אָהֳלִיבָמָ֛ה בַּת־עֲנָ֖ה אֵ֥שֶׁת עֵשָֽׂו׃ 19 אֵ֧לֶּה בְנֵי־עֵשָׂ֛ו וְאֵ֥לֶּה
20 אַלּוּפֵיהֶ֖ם ה֥וּא אֱדֽוֹם׃ ס 20 אֵ֤לֶּה[a] בְנֵֽי־שֵׂעִיר֙ הַֽחֹרִ֔י יֹשְׁבֵ֖י הָאָ֑רֶץ
21 לוֹטָ֥ן וְשׁוֹבָ֖ל וְצִבְע֥וֹן וַעֲנָֽה׃ 21 וְדִשׁ֥וֹן וְאֵ֖צֶר וְדִישָׁ֑ן אֵ֣לֶּה אַלּוּפֵ֧י הַֽחֹרִ֛י — ד בתור בליש
22 בְּנֵ֥י שֵׂעִ֖יר בְּאֶ֥רֶץ אֱדֽוֹם׃ 22 וַיִּהְי֥וּ בְנֵי־לוֹטָ֖ן חֹרִ֣י וְהֵימָ֑ם וַאֲח֥וֹת לוֹטָ֖ן — ל[10]
23 24 תִּמְנָֽע׃ 23 וְאֵ֙לֶּה֙ בְּנֵ֣י שׁוֹבָ֔ל עַלְוָ֥ן וּמָנַ֖חַת וְעֵיבָ֑ל שְׁפ֖וֹ וְאוֹנָֽם׃ 24 וְאֵ֥לֶּה — יז[6] ר״פ בתור וכל תלדות דכות ב מ ד . יג[7] . ל . יז[6] ר״פ בתור וכל תלדות דכות ב מ ד . יג[7]

Cp 36 [1]Mm 263. [2]Mm 2135. [3]Mm 264. [4]Mm 2859. [5]Mm 265. [6]Mm 267. [7]Mm 984. [8]וחד נחת זרח 1Ch 1,37. [9]Mm 266. [10]וחד והומם 1Ch 1,39.

5 [a] ﬡ Vrs ut Q, sic l cf 18 1Ch 1,35 ‖ 6 [a–a] ﬡ𝔊 מֵא׳ כְּנַעַן ‖ [b] ins sec 𝔖 שֵׂעִיר; 𝔗𝔗[J] + 'whrj = אַחֶרֶת ‖ 10 [a] pc Mss ﬡ𝔊𝔖𝔙 וְא׳ ‖ [b] l ור׳ cf Vrs ‖ [c] cf 3[a] ‖ 13 [a] sic L, mlt Mss Edd אֵלֶּה ‖ [b] cf 3[a] ‖ 14 [a] cf 2[a] ‖ [b] cf 5[a] ‖ 16 [a–a] > ﬡ ‖ 17 [a] cf 3[a] ‖ 20 [a] 2Mss ﬡ𝔊𝔖 וְא׳.

בְנֵי־צִבְע֖וֹן וְאַיָּ֣הa וַעֲנָ֑ה ה֣וּא עֲנָ֗ה אֲשֶׁ֨ר מָצָ֤א אֶת־הַיֵּמִםb֙ בַּמִּדְבָּ֔ר ל[11]. ב[12] חס ול בליש
25 בִּרְעֹת֛וֹ אֶת־הַחֲמֹרִ֖ים לְצִבְע֥וֹן אָבִֽיו׃ 25 וְאֵ֥לֶּה בְנֵי־עֲנָ֖ה דִּשֹׁ֑ן ל . וז[13] ר"פ בתור וכל תלדות דכות ב מ ד . וג[14] . ד בתור
26 וְאָהֳלִיבָמָ֖ה בַּת־עֲנָֽה׃ 26 וְאֵ֖לֶּה בְּנֵ֣י דִישָׁ֑ןa חֶמְדָּ֥ן וְאֶשְׁבָּ֖ן וְיִתְרָ֥ן וּכְרָֽן׃ וז[13] ר"פ בתור וכל תלדות דכות ב מ ד . וג[14] . ל . ג
27 אֵ֖לֶּה בְּנֵי־אֵ֑צֶר בִּלְהָ֥ןa וְזַעֲוָ֖ןb וַעֲקָֽןc׃ 28 אֵ֥לֶּה בְנֵי־דִישָׁ֖ן ע֥וּץ וַאֲרָֽן׃
29 אֵ֖לֶּה אַלּוּפֵ֣י הַחֹרִ֑י אַלּ֤וּף לוֹטָן֙ אַלּ֣וּף שׁוֹבָ֔ל אַלּ֥וּף צִבְע֖וֹן אַלּ֥וּף
30 עֲנָֽה׃ 30 אַלּ֥וּף דִּשֹׁ֛ן אַלּ֥וּף אֵ֖צֶר אַלּ֣וּף דִּישָׁ֑ן אֵ֣לֶּה אַלּוּפֵ֧י הַחֹרִ֛י ד בתור
31 לְאַלֻּפֵיהֶ֖םa בְּאֶ֥רֶץ שֵׂעִֽיר׃ פ 31 וְאֵ֙לֶּה֙ הַמְּלָכִ֔ים אֲשֶׁ֥ר מָלְכ֖וּ ה חס בליש . וז[13] ר"פ בתור וכל תלדות דכות ב מ ד
32 בְּאֶ֣רֶץ אֱד֑וֹם לִפְנֵ֥י מְלָךְ־מֶ֖לֶךְ aלִבְנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽלa׃ 32 וַיִּמְלֹ֣ךְ בֶּֽאֱד֔וֹם ב[15]
33 בֶּ֖לַע בֶּן־בְּע֑וֹר וְשֵׁ֥ם עִיר֖וֹ דִּנְהָֽבָה׃ 33 וַיָּ֖מָת בָּ֑לַע וַיִּמְלֹ֣ךְ תַּחְתָּ֔יו יוֹבָ֥ב ב
34 בֶּן־זֶ֖רַח מִבָּצְרָֽה׃ 34 וַיָּ֖מָת יוֹבָ֑ב וַיִּמְלֹ֣ךְ תַּחְתָּ֔יו חֻשָׁ֖ם מֵאֶ֥רֶץ הַתֵּימָנִֽי׃ ג[16] . ד ב חס וב מל[17]
35 וַיָּ֖מָת חֻשָׁ֑ם וַיִּמְלֹ֨ךְ תַּחְתָּ֜יו הֲדַ֣ד בֶּן־בְּדַ֗ד הַמַּכֶּ֤ה אֶת־מִדְיָן֙ בִּשְׂדֵ֣ה ד ב חס וב מל[17]
36 מוֹאָ֔ב וְשֵׁ֥ם עִיר֖וֹ עֲוִֽית׃ 36 וַיָּ֖מָת הֲדָ֑ד וַיִּמְלֹ֣ךְ תַּחְתָּ֔יו שַׂמְלָ֖ה מִמַּשְׂרֵקָֽה׃ ב
37 וַיָּ֖מָת שַׂמְלָ֑ה וַיִּמְלֹ֣ךְ תַּחְתָּ֔יו שָׁא֖וּל מֵרְחֹב֥וֹת הַנָּהָֽר׃ 38 וַיָּ֖מָת שָׁא֑וּל ה
39 וַיִּמְלֹ֣ךְ תַּחְתָּ֔יו בַּ֥עַל חָנָ֖ן בֶּן־עַכְבּֽוֹר׃ 39 וַיָּמָת֮ בַּ֣עַל חָנָ֣ן בֶּן־עַכְבּוֹר֒
וַיִּמְלֹ֣ךְ תַּחְתָּיו֙ הֲדַ֔רa וְשֵׁ֥ם עִיר֖וֹ פָּ֑עוּ וְשֵׁ֨ם אִשְׁתּ֤וֹ מְהֵֽיטַבְאֵל֙ בַּת־מַטְרֵ֔ד ל שם אנש . ו פסוק ושם ושם . ל . ג[18] . ב
40 bבַּ֖ת מֵ֥יb זָהָֽבc׃ 40 וְ֠אֵלֶּה שְׁמ֞וֹת אַלּוּפֵ֤י עֵשָׂו֙ לְמִשְׁפְּחֹתָ֔ם ב בתרי מילין[19] . ו בתור
41 לִמְקֹמֹתָ֖ם בִּשְׁמֹתָ֑ם אַלּ֥וּף תִּמְנָ֛ע אַלּ֥וּף עַלְוָ֖ה אַלּ֥וּף יְתֵֽתa׃ 41 אַלּ֧וּף ב חד מל וחד חס[20] . ג[21]
42 אָהֳלִיבָמָ֛ה אַלּ֥וּף אֵלָ֖ה אַלּ֥וּף פִּינֹֽן׃ 42 אַלּ֧וּף קְנַ֛ז אַלּ֥וּף תֵּימָ֖ן אַלּ֥וּף
43 מִבְצָֽר׃ 43 אַלּ֥וּף מַגְדִּיאֵ֖ל אַלּ֣וּף עִירָ֑ם אֵ֣לֶּה ׀ אַלּוּפֵ֣י אֱד֗וֹם לְמֹשְׁבֹתָם֙a ב . ל חס
בְּאֶ֣רֶץ אֲחֻזָּתָ֔ם ה֥וּא עֵשָׂ֖ו אֲבִ֥י אֱדֽוֹם׃ פ קנג[22]

ס[לג] פרש 37 1 וַיֵּ֣שֶׁב יַעֲקֹ֔ב בְּאֶ֖רֶץ מְגוּרֵ֣י אָבִ֑יו בְּאֶ֖רֶץ כְּנָֽעַן׃ 2 אֵ֣לֶּה ׀ ב[1] . ד ר"פ[2]
תֹּלְד֣וֹת יַעֲקֹ֗ב יוֹסֵ֞ף בֶּן־שְׁבַֽע־עֶשְׂרֵ֤ה שָׁנָה֙ הָיָ֨ה רֹעֶ֤ה אֶת־אֶחָיו֙ בַּצֹּ֔אן ג כת כן . יב פסוק את את ואת את
וְה֣וּא נַ֗עַר אֶת־בְּנֵ֥י בִלְהָ֛ה וְאֶת־בְּנֵ֥י זִלְפָּ֖ה נְשֵׁ֣י אָבִ֑יו וַיָּבֵ֥א יוֹסֵ֛ף אֶת־ ל[3] . נא[4] לת מנה בתור
3 דִּבָּתָ֥ם רָעָ֖ה אֶל־אֲבִיהֶֽם׃ 3 וְיִשְׂרָאֵ֗ל אָהַ֤ב אֶת־יוֹסֵף֙ מִכָּל־בָּנָ֔יו כִּֽי־ ל . ג[5]

[11] וחד איה וענה 1 Ch 1,40. [12] Nu 6,5. [13] Mm 267. [14] Mm 984. [15] Mm 4007. [16] Mm 268. [17] Mm 269. [18] Mm 270. [19] Mm 4008. [20] Neh 12,27. [21] Mm 3024. [22] Summa sec Or, sed vere 153 vv, cf Mp sub loco.
Cp 37 [1] Ez 21,17. [2] Mm 48. [3] Mm 271. [4] Mm 639. [5] Mm 1078.

24 a l c pc Mss 𝔐 Vrs איה cf 1 Ch 1,40 ‖ b prp הַמַּיִם cf 𝔖 ‖ **26** a l c 𝔐𝔖 דישׁון? cf 1 Ch 1,41 ‖ **27** a 𝔐^Mss בלען ‖ b 𝔐 וזועו ‖ c 1 Ch 1,42 יעקן ‖ **30** a l לְאַלֻּ' ‖ **31** a–a 2 Mss 𝔊 בִּישׂ' ‖ **39** a mlt Mss 𝔐𝔖 הדד cf 1 Ch 1,50 ‖ b–b prp מִמֵּי ‖ c 𝔊(𝔖) *υἱοῦ*, l frt בֶּן ‖ **40** a 𝔊^Mss *Ιεθερ*, l frt יֶתֶר ‖ **43** a 𝔐 למשפחתם.

4 בֶן־זְקֻנִ֥ים ה֖וּא ל֑וֹ וְעָ֥שָׂה[a] ל֖וֹ כְּתֹ֥נֶת פַּסִּֽים׃ 4 וַיִּרְא֣וּ אֶחָ֗יו כִּֽי־אֹת֞וֹ אָהַ֤ב ב וחס[6]. ד[7]
5 אֲבִיהֶם֙ מִכָּל־אֶחָ֔יו[a] וַֽיִּשְׂנְא֖וּ אֹת֑וֹ וְלֹ֥א יָכְל֖וּ דַּבְּר֥וֹ[b] לְשָׁלֹֽם׃ 5 וַיַּחֲלֹ֤ם ל וכל בדברו דכות. ח חס[8]
6 יוֹסֵף֙ חֲל֔וֹם וַיַּגֵּ֖ד לְאֶחָ֑יו [a]וַיּוֹסִ֥פוּ ע֖וֹד שְׂנֹ֥א אֹתֽוֹ׃[a] 6 וַיֹּ֖אמֶר אֲלֵיהֶ֑ם ב כת כן. יז מל בתור[9]
7 שִׁמְעוּ־נָ֕א הַחֲל֥וֹם הַזֶּ֖ה אֲשֶׁ֥ר חָלָֽמְתִּי׃ 7 וְ֠הִנֵּה אֲנַ֜חְנוּ מְאַלְּמִ֤ים אֲלֻמִּים֙ ב ר״פ והנה והנה. ג[10]. ל. ל
בְּת֣וֹךְ הַשָּׂדֶ֔ה וְהִנֵּ֛ה קָ֥מָה אֲלֻמָּתִ֖י וְגַם־נִצָּ֑בָה וְהִנֵּ֤ה תְסֻבֶּ֙ינָה֙ אֲלֻמֹּ֣תֵיכֶ֔ם ל. ב
8 וַתִּֽשְׁתַּחֲוֶ֖יןָ לַאֲלֻמָּתִֽי׃ 8 וַיֹּ֤אמְרוּ לוֹ֙ אֶחָ֔יו הֲמָלֹ֤ךְ תִּמְלֹךְ֙ עָלֵ֔ינוּ אִם־ ב. ל
מָשׁ֥וֹל תִּמְשֹׁ֖ל בָּ֑נוּ וַיּוֹסִ֤פוּ עוֹד֙ שְׂנֹ֣א אֹת֔וֹ עַל־חֲלֹמֹתָ֖יו וְעַל־דְּבָרָֽיו׃ ג מל בליש[11]. ב כת כן. ג
9 9 וַיַּחֲלֹ֥ם עוֹד֙ חֲל֣וֹם אַחֵ֔ר וַיְסַפֵּ֥ר אֹת֖וֹ[a] לְאֶחָ֑יו וַיֹּ֗אמֶר הִנֵּ֨ה חָלַ֤מְתִּֽי
חֲלוֹם֙ ע֔וֹד וְהִנֵּ֧ה הַשֶּׁ֣מֶשׁ וְהַיָּרֵ֗חַ וְאַחַ֤ד עָשָׂר֙ כּֽוֹכָבִ֔ים מִֽשְׁתַּחֲוִ֖ים לִֽי׃ ל. כה[12]. ל
10 10 [a]וַיְסַפֵּ֣ר אֶל־אָבִיו֮ וְאֶל־אֶחָיו֒[a] וַיִּגְעַר־בּ֣וֹ אָבִ֔יו וַיֹּ֣אמֶר ל֔וֹ מָ֛ה הַחֲל֥וֹם ב
הַזֶּ֖ה אֲשֶׁ֣ר חָלָ֑מְתָּ הֲב֣וֹא נָב֗וֹא אֲנִי֙ וְאִמְּךָ֣ וְאַחֶ֔יךָ לְהִשְׁתַּחֲוֺ֥ת לְךָ֖ אָֽרְצָה׃ ל
11 12 11 וַיְקַנְאוּ־ב֖וֹ אֶחָ֑יו וְאָבִ֖יו שָׁמַ֥ר אֶת־הַדָּבָֽר׃ 12 וַיֵּלְכ֖וּ אֶחָ֑יו ט[13]
13 לִרְע֛וֹת אֶ֗ת[a]־צֹ֥אן אֲבִיהֶ֖ם בִּשְׁכֶֽם׃ 13 וַיֹּ֨אמֶר יִשְׂרָאֵ֜ל אֶל־יוֹסֵ֗ף הֲל֤וֹא ל נקוד בתור. יב מל בתור[14]
14 אַחֶ֙יךָ֙ רֹעִ֣ים בִּשְׁכֶ֔ם לְכָ֖ה וְאֶשְׁלָחֲךָ֣ אֲלֵיהֶ֑ם וַיֹּ֥אמֶר ל֖וֹ הִנֵּֽנִי׃ 14 וַיֹּ֣אמֶר יז מל בתור[9]. ז בתור
ל֗וֹ לֶךְ־נָ֨א רְאֵ֜ה אֶת־שְׁל֤וֹם אַחֶ֙יךָ֙ וְאֶת־שְׁל֣וֹם הַצֹּ֔אן וַהֲשִׁבֵ֖נִי דָּבָ֑ר ג[15]. ג[15]. ב חד מל וחד חס[16]
15 וַיִּשְׁלָחֵ֙הוּ֙ מֵעֵ֣מֶק חֶבְר֔וֹן וַיָּבֹ֖א שְׁכֶֽמָה׃ 15 וַיִּמְצָאֵ֣הוּ אִ֔ישׁ וְהִנֵּ֥ה תֹעֶ֖ה ל. ה[17]. ג ב חס וחד מל
16 בַּשָּׂדֶ֑ה וַיִּשְׁאָלֵ֧הוּ הָאִ֛ישׁ לֵאמֹ֖ר מַה־תְּבַקֵּֽשׁ׃ 16 וַיֹּ֕אמֶר אֶת־אַחַ֖י אָנֹכִ֣י ג
17 מְבַקֵּ֑שׁ הַגִּֽידָה־נָּ֣א לִ֔י אֵיפֹ֖ה הֵ֥ם רֹעִֽים׃ 17 וַיֹּ֤אמֶר הָאִישׁ֙ נָסְע֣וּ מִזֶּ֔ה כִּ֤י ל כת ה[18]
שָׁמַ֙עְתִּי֙[a] אֹֽמְרִ֔ים נֵלְכָ֖ה דֹּתָ֑יְנָה וַיֵּ֤לֶךְ יוֹסֵף֙ אַחַ֣ר אֶחָ֔יו וַיִּמְצָאֵ֖ם בְּדֹתָֽן׃ ל. ג[19]. ב
18 18 וַיִּרְא֥וּ אֹת֖וֹ מֵרָחֹ֑ק וּבְטֶ֙רֶם֙ יִקְרַ֣ב אֲלֵיהֶ֔ם וַיִּֽתְנַכְּל֥וּ אֹת֖וֹ לַהֲמִיתֽוֹ׃ ז חס בתור. ג. יז מל בתור[9]. ל
19 20 19 וַיֹּאמְר֖וּ אִ֣ישׁ אֶל־אָחִ֑יו הִנֵּ֗ה בַּ֛עַל הַחֲלֹמ֥וֹת הַלָּזֶ֖ה בָּֽא׃ 20 וְעַתָּ֣ה ׀ ב חס. ב
לְכ֣וּ וְנַהַרְגֵ֗הוּ וְנַשְׁלִכֵ֙הוּ֙ בְּאַחַ֣ד הַבֹּר֔וֹת וְאָמַ֕רְנוּ חַיָּ֥ה רָעָ֖ה אֲכָלָ֑תְהוּ ד. ל
21 וְנִרְאֶ֕ה מַה־יִּהְי֖וּ חֲלֹמֹתָֽיו׃ 21 וַיִּשְׁמַ֣ע רְאוּבֵ֔ן[a] וַיַּצִּלֵ֖הוּ מִיָּדָ֑ם וַיֹּ֕אמֶר ד[20]. ג. ל וחס
22 לֹ֥א נַכֶּ֖נּוּ נָֽפֶשׁ׃ 22 וַיֹּאמֶר֩ אֲלֵהֶ֨ם ׀ רְאוּבֵן֮ אַל־תִּשְׁפְּכוּ־דָם֒ הַשְׁלִ֣יכוּ ב דסמיכ לזרקא[21]. ג
אֹת֗וֹ אֶל־הַבּ֤וֹר הַזֶּה֙ אֲשֶׁ֣ר בַּמִּדְבָּ֔ר וְיָ֖ד אַל־תִּשְׁלְחוּ־ב֑וֹ לְמַ֗עַן הַצִּ֤יל ה״ג מנה קמ

[6] Okhl 70. [7] Mm 1078. [8] Mm 1614. [9] Mm 250. [10] Mm 952. [11] Mm 272. [12] Mm 187. [13] Mm 3056. [14] Mm 27. [15] Mm 300. [16] Mm 273. [17] Mm 274. [18] Mm 1750. [19] Mm 275. [20] Mm 276. [21] Mp sub loco.

Cp 37,3 [a] ⅏ ויעש, l frt וַיַּעֲשֶׂה ‖ **4** [a] l c 𝔗 pc Mss ⅏𝔊 בָּנָיו ‖ [b] 𝔊 λαλεῖν αὐτῷ, l (לְ)דַבֵּר לוֹ ? ‖ **5** [a–a] > 𝔊*, prb dl ‖ **9** [a] 𝔊 + τῷ πατρὶ αὐτοῦ καί, frt ins לְאָבִיו וּ ‖ **10** [a–a] > 𝔊*, dl? ‖ **12** [a] dl? cf punct extr ‖ **17** [a] l c ⅏^Mss 𝔊𝔗^P שְׁמַעְתִּים ‖ **21** [a] prp יהודה cf 26.

23 אֹתוֹ מִיָּדָם לַהֲשִׁיבוֹ אֶל־אָבִיו׃ 23 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־בָּא יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו
וַיַּפְשִׁיטוּ אֶת־יוֹסֵף ᵃאֶת־כֻּתָּנְתּוֹᵃ אֶת־כְּתֹנֶת הַפַּסִּים אֲשֶׁר עָלָיו׃ ב . ב[22]
24 וַיִּקָּחֻהוּ וַיַּשְׁלִכוּ אֹתוֹ הַבֹּרָה וְהַבּוֹר רֵק אֵין בּוֹ מָיִם׃ 25 וַיֵּשְׁבוּ ב וחס[23] . ל . ב[24] . ב[25]
לֶאֱכָל־לֶחֶם וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה אֹרְחַת יִשְׁמְעֵאלִים בָּאָה מג . ל וחס . יא[26] בטע וכל מלכים ויחזק דכות ב מ ב
מִגִּלְעָד וּגְמַלֵּיהֶם נֹשְׂאִים נְכֹאת וּצְרִי וָלֹט הוֹלְכִים לְהוֹרִיד מִצְרָיְמָה׃ ב . ח . ב ובתרי לישנ[27] . ב . ל ומל . ל ומל . כה[28]
26 וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל־אֶחָיו מַה־בֶּצַע כִּי נַהֲרֹג אֶת־אָחִינוּ וְכִסִּינוּ אֶת־
27 דָּמוֹ׃ 27 לְכוּ וְנִמְכְּרֶנּוּ לַיִּשְׁמְעֵאלִיםᵃ וְיָדֵנוּ אַל־תְּהִי־בוֹ כִּי־אָחִינוּ
28 בְשָׂרֵנוּᵇ הוּא וַיִּשְׁמְעוּ אֶחָיו׃ 28 וַיַּעַבְרוּ אֲנָשִׁים מִדְיָנִים סֹחֲרִים וַיִּמְשְׁכוּ ב[29]
וַיַּעֲלוּ אֶת־יוֹסֵף מִן־הַבּוֹר וַיִּמְכְּרוּ אֶת־יוֹסֵף לַיִּשְׁמְעֵאלִים בְּעֶשְׂרִים
29 כָּסֶף וַיָּבִיאוּ אֶת־יוֹסֵף מִצְרָיְמָה׃ 29 וַיָּשָׁב רְאוּבֵן אֶל־הַבּוֹר וְהִנֵּה לו . כה[28]
30 אֵין־יוֹסֵף בַּבּוֹר וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו׃ 30 וַיָּשָׁב אֶל־אֶחָיו וַיֹּאמַר הַיֶּלֶד צא
31 אֵינֶנּוּ וַאֲנִי אָנָה אֲנִי־בָא׃ 31 וַיִּקְחוּ אֶת־כְּתֹנֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁחֲטוּ שְׂעִיר עִזִּים
32 וַיִּטְבְּלוּ אֶת־הַכֻּתֹּנֶת בַּדָּם׃ 32 וַיְשַׁלְּחוּ אֶת־כְּתֹנֶת הַפַּסִּים וַיָּבִיאוּᵃ אֶל־ לו
אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ זֹאת מָצָאנוּ הַכֶּר־נָא הַכְּתֹנֶת בִּנְךָ הוּא אִם־לֹא׃ ב . ב[30] . ז ס״פ
33 וַיַּכִּירָהּ וַיֹּאמֶר כְּתֹנֶת בְּנִיᵃ חַיָּה רָעָה אֲכָלָתְהוּ טָרֹף טֹרַף יוֹסֵף׃ ל . ד . ג
34 וַיִּקְרַע יַעֲקֹב שִׂמְלֹתָיו וַיָּשֶׂם שַׂק בְּמָתְנָיו וַיִּתְאַבֵּל עַל־בְּנוֹ יָמִים פר לג מנה בחור
35 רַבִּים׃ 35 וַיָּקֻמוּ כָל־בָּנָיו וְכָל־בְּנֹתָיו לְנַחֲמוֹ וַיְמָאֵן לְהִתְנַחֵם וַיֹּאמֶר
36 כִּי־אֵרֵד אֶל־בְּנִי אָבֵל שְׁאֹלָה וַיֵּבְךְּ אֹתוֹ אָבִיו׃ 36 וְהַמְּדָנִיםᵃ מָכְרוּ ל . י . ל
אֹתוֹ אֶל־מִצְרָיִם לְפוֹטִיפַר סְרִיס פַּרְעֹה שַׂר הַטַּבָּחִים׃ פ ב
ס[לד] 38 1 וַיְהִי בָּעֵת הַהִוא וַיֵּרֶד יְהוּדָה מֵאֵת אֶחָיו וַיֵּט עַדᵃ־אִישׁ ג[1]
2 עֲדֻלָּמִי וּשְׁמוֹ חִירָה׃ 2 וַיַּרְא־שָׁם יְהוּדָה בַּת־אִישׁ כְּנַעֲנִי וּשְׁמוֹᵃ שׁוּעַ ב[2]
3 4 וַיִּקָּחֶהָ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ׃ 3 וַתַּהַר וַתֵּלֶד בֵּן וַיִּקְרָאᵃ אֶת־שְׁמוֹ עֵר׃ 4 וַתַּהַר י ג[3] מנה דמטע
5 עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ אוֹנָן׃ 5 וַתֹּסֶף עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא [4] וכל ויקרא שמו דכות ב מ ו . י[4] וכל ויקרא שמו דכות ב מ ו
6 אֶת־שְׁמוֹ שֵׁלָה וְהָיָהᵃ בִכְזִיבᵇ בְּלִדְתָּהּ אֹתוֹ׃ 6 וַיִּקַּח יְהוּדָה אִשָּׁה לְעֵר ל

[22] 2 S 15,32. [23] Mm 277. [24] Jer 41,9. [25] Mm 278. [26] Mm 279. [27] Mm 4121. [28] Mm 84. [29] Jer 38,13. [30] Ex 28,39. Cp 38 [1] Mm 1947. [2] Mm 3180. [3] Mm 280. [4] Mm 215.

23 ᵃ⁻ᵃ > 𝔊𝔖 ‖ 27 ᵃ 𝔊 + τούτοις ‖ ᵇ l c 𝔐𝔊𝔖𝔙 ׳וּבְ ‖ 32 ᵃ prp וַיָּבֹאוּ ‖ 33 ᵃ 𝔐𝔊𝔖 𝔗ᴶ ᴶᴵᴵ + הִיא 𝔗ᴾ + *jwsp hj'd'* = יוֹסֵף הִיא ‖ 36 ᵃ l frt-וְהַמִּדְיָנִים cf 28 ‖ Cp 38,1 ᵃ l אֶל ? ‖ 2 ᵃ 𝔊 suff f cf 6; l וּשְׁמָהּ בַּת־ ? cf 12 ‖ 3 ᵃ l c nonn Mss 𝔐𝔗ᴶ ׳וַתִּקְ cf 4.5 ‖ 5 ᵃ 𝔊 *αὐτὴ δὲ ἦν*, l וְהִיא ‖ ᵇ 𝔐 בכזבה cf 1Ch 4,22.

7 בְּכוֹר֖וֹ וּשְׁמָ֥הּ תָּמָֽר׃ 7 וַיְהִ֗י עֵ֚ר בְּכ֣וֹר יְהוּדָ֔ה רַ֖ע בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֑ה וַיְמִתֵ֖הוּ — ג מל[5] . ט . לג בתור[6] . כל חס ב מ ה[7] מל
8 יְהוָֽה׃ 8 וַיֹּ֤אמֶר יְהוּדָה֙ לְאוֹנָ֔ן בֹּ֛א אֶל־אֵ֥שֶׁת אָחִ֖יךָ וְיַבֵּ֣ם אֹתָ֑הּ וְהָקֵ֥ם
9 זֶ֖רַע לְאָחִֽיךָ׃ 9 וַיֵּ֣דַע אוֹנָ֔ן כִּ֛י לֹּ֥א[a] לּ֖וֹ יִהְיֶ֣ה הַזָּ֑רַע וְהָיָ֞ה אִם־בָּ֞א אֶל־ — ו[8] דגש ב מנה בסיפ . ה[9] . ל קמ[10]
10 אֵ֤שֶׁת אָחִיו֙ וְשִׁחֵ֣ת אַ֔רְצָה לְבִלְתִּ֥י נְתָן־זֶ֖רַע לְאָחִֽיו׃ 10 וַיֵּ֛רַע בְּעֵינֵ֥י — לג בתור
11 יְהוָ֖ה אֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֑ה וַיָּ֖מֶת גַּם־אֹתֽוֹ׃ 11 וַיֹּ֣אמֶר יְהוּדָ֣ה לְתָמָ֣ר כַּלָּת֡וֹ שְׁבִ֣י — ה[11]
אַלְמָנָ֣ה בֵית־אָבִ֗יךְ עַד־יִגְדַּל֙ שֵׁלָ֣ה בְנִ֔י כִּ֣י אָמַ֔ר פֶּן־יָמ֥וּת גַּם־ה֖וּא
12 כְּאֶחָ֑יו וַתֵּ֣לֶךְ תָּמָ֔ר וַתֵּ֖שֶׁב בֵּ֥ית אָבִֽיהָ׃ 12 וַיִּרְבּוּ֙ הַיָּמִ֔ים וַתָּ֖מָת — ל . יב[12]
בַּת־שׁ֣וּעַ אֵֽשֶׁת־יְהוּדָ֑ה וַיִּנָּ֣חֶם יְהוּדָ֗ה וַ֠יַּעַל עַל[a]־גֹּֽזְזֵ֤י צֹאנוֹ֙ ה֗וּא וְחִירָ֛ה
13 רֵעֵ֥הוּ הָעֲדֻלָּמִ֖י תִּמְנָֽתָה׃ 13 וַיֻּגַּ֥ד לְתָמָ֖ר לֵאמֹ֑ר הִנֵּ֥ה חָמִ֛יךְ עֹלֶ֥ה — כד[13]
14 תִמְנָ֖תָה לָגֹ֥ז צֹאנֽוֹ׃ 14 וַתָּסַר֩ בִּגְדֵ֨י אַלְמְנוּתָ֜הּ מֵעָלֶ֗יהָ וַתְּכַ֤ס[a] בַּצָּעִיף֙
וַתִּתְעַלָּ֔ף וַתֵּ֙שֶׁב֙ [b]בְּפֶ֣תַח עֵינַ֔יִם[b] [c]אֲשֶׁ֖ר עַל־דֶּ֣רֶךְ[c] תִּמְנָ֑תָה כִּ֤י רָאֲתָה֙ כִּֽי־ — ל . יב[12] . כח . ה וכל על הדרך דכות[14]
15 גָדַ֣ל שֵׁלָ֔ה וְהִ֕וא לֹֽא־נִתְּנָ֥ה ל֖וֹ לְאִשָּֽׁה׃ 15 וַיִּרְאֶ֣הָ יְהוּדָ֔ה וַיַּחְשְׁבֶ֖הָ לְזוֹנָ֑ה — ג . ל . ג . ב[15]
16 כִּ֥י כִסְּתָ֖ה פָּנֶֽיהָ׃ 16 וַיֵּ֨ט אֵלֶ֜יהָ אֶל־הַדֶּ֗רֶךְ וַיֹּ֙אמֶר֙ הָֽבָה־נָּא֙ אָב֣וֹא אֵלַ֔יִךְ — ד . ב . כט
כִּ֚י לֹ֣א יָדַ֔ע כִּ֥י כַלָּת֖וֹ הִ֑וא וַתֹּ֙אמֶר֙ מַה־תִּתֶּן־לִּ֔י[a] כִּ֥י תָב֖וֹא אֵלָֽי׃
17 17 וַיֹּ֕אמֶר אָנֹכִ֛י אֲשַׁלַּ֥ח גְּדִֽי־עִזִּ֖ים מִן־הַצֹּ֑אן וַתֹּ֕אמֶר אִם־תִּתֵּ֥ן עֵרָב֖וֹן — ט[16]
18 עַ֥ד שָׁלְחֶֽךָ׃ 18 וַיֹּ֗אמֶר מָ֣ה הָעֵרָבוֹן֮ אֲשֶׁ֣ר אֶתֶּן־לָּךְ֒[a] וַתֹּ֗אמֶר חֹתָֽמְךָ֙ — יא בטע[17] . ט
19 וּפְתִילֶ֔ךָ וּמַטְּךָ֖ אֲשֶׁ֣ר בְּיָדֶ֑ךָ וַיִּתֶּן־לָּ֛הּ[b] וַיָּבֹ֥א אֵלֶ֖יהָ וַתַּ֥הַר לֽוֹ׃ 19 וַתָּ֣קָם — ל . ב[18]
20 וַתֵּ֔לֶךְ וַתָּ֥סַר צְעִיפָ֖הּ מֵעָלֶ֑יהָ וַתִּלְבַּ֖שׁ בִּגְדֵ֥י אַלְמְנוּתָֽהּ׃ 20 וַיִּשְׁלַ֨ח
יְהוּדָ֜ה אֶת־גְּדִ֣י הָֽעִזִּ֗ים בְּיַד֙ רֵעֵ֣הוּ הָעֲדֻלָּמִ֔י לָקַ֥חַת הָעֵרָב֖וֹן מִיַּ֣ד הָאִשָּׁ֑ה
21 וְלֹ֖א מְצָאָֽהּ׃ 21 וַיִּשְׁאַ֞ל אֶת־אַנְשֵׁ֤י מְקֹמָהּ֙[a] לֵאמֹ֔ר אַיֵּ֥ה הַקְּדֵשָׁ֛ה הִ֥וא[b] — ל . ג וחד מן ב בתור בליש
22 בָעֵינַ֖יִם[c] [d]עַל־הַדָּ֑רֶךְ[d] וַיֹּ֣אמְר֔וּ לֹא־הָיְתָ֥ה בָזֶ֖ה קְדֵשָֽׁה׃ 22 וַיָּ֙שָׁב֙ אֶל־ — ו[19]
יְהוּדָ֔ה וַיֹּ֖אמֶר לֹ֣א מְצָאתִ֑יהָ וְגַ֨ם אַנְשֵׁ֤י הַמָּקוֹם֙ אָמְר֔וּ לֹא־הָיְתָ֥ה בָזֶ֖ה — ל
23 קְדֵשָֽׁה׃ 23 וַיֹּ֤אמֶר יְהוּדָה֙ תִּֽקַּֽח־לָ֔הּ פֶּ֖ן נִהְיֶ֣ה לָב֑וּז הִנֵּ֤ה שָׁלַ֙חְתִּי֙ הַגְּדִ֣י — ב[20]
24 הַזֶּ֔ה וְאַתָּ֖ה לֹ֥א מְצָאתָֽהּ׃ 24 וַיְהִ֣י ׀ כְּמִשְׁלֹ֣שׁ[a] חֳדָשִׁ֗ים וַיֻּגַּ֨ד לִֽיהוּדָ֜ה — ל . ל . כד[13]

[5]Mm 281. [6]Mp sub loco. [7]Cf Mm 2137. [8]Mm 3644 et Mp sub loco. [9]Mm 282. [10]וחד ואם בא Lv 14,48. [11]Mm 283. [12]Mm 140. [13]Mm 2228. [14]Mm 3032. [15]Jes 1,21. [16]Mm 425. [17]Mm 284. [18]Ex 17,5. [19]Mm 285. [20]Mm 3605.

9 [a] sic L, mlt Mss Edd לֹא ‖ **12** [a] l אֶל? ‖ **14** [a] l c ш𝔖𝔗 וַתִּתְכַּס ‖ [b–b] > 𝔖𝔙 cf Jub 41,14 ‖ [c–c] 𝔖(𝔙) *bplšṭ ʾwrḥtʾ dbʾwrḥ*, prp עַל־רֹאשׁ ד׳ cf 𝔗𝔗[J] ‖ **16** [a] sic L, mlt Mss Edd לִ sine dageš ‖ **18** [a] ut 16[a] ‖ [b] ut 16[a] ‖ **21** [a] l c ш𝔊𝔖𝔗[P] הַמָּקוֹם ut 22? ‖ [b] ш הַהִיא ‖ [c] > 𝔖𝔙 cf 14[b–b] ‖ [d–d] 𝔖(𝔗[P]) *djtbʾ bplšṭ ʾwrḥtʾ* = 𝔙 *quae sedebat in bivio* cf 14[c–c] ‖ **24** [a] prb l c ш לְשֵׁ֫ת–.

לֵאמֹר זָנְתָה תָּמָר כַּלָּתֶךָ וְגַם הִנֵּה הָרָה לִזְנוּנִים וַיֹּאמֶר יְהוּדָה הוֹצִיאוּהָ ל. ג[21]
25 וְתִשָּׂרֵף׃ 25 הִוא מוּצֵאת וְהִיא שָׁלְחָה אֶל־חָמִיהָ לֵאמֹר לְאִישׁ[a] אֲשֶׁר־ ל. ג ר"פ[22]. ל[23]. יא כת י בתור
אֵלֶּה לּוֹ אָנֹכִי הָרָה וַתֹּאמֶר הַכֶּר־נָא לְמִי [b]הַחֹתֶמֶת וְהַפְּתִילִים[b] ב. ל ומל
26 וְהַמַּטֶּה הָאֵלֶּה׃ 26 וַיַּכֵּר יְהוּדָה וַיֹּאמֶר צָדְקָה מִמֶּנִּי כִּי־עַל־כֵּן לֹא־ ל. נז וכל תלים דכות במ א
27 נְתַתִּיהָ לְשֵׁלָה בְנִי וְלֹא־יָסַף עוֹד לְדַעְתָּהּ[a]׃ 27 וַיְהִי בְּעֵת לִדְתָּהּ וְהִנֵּה ה[24]
28 תְאוֹמִים בְּבִטְנָהּ׃ 28 וַיְהִי בְלִדְתָּהּ וַיִּתֶּן־יָד וַתִּקַּח הַמְיַלֶּדֶת וַתִּקְשֹׁר ל מפק א[25]
29 עַל־יָדוֹ שָׁנִי לֵאמֹר זֶה יָצָא רִאשֹׁנָה׃ 29 וַיְהִי ׀ כְּמֵשִׁיב[a] יָדוֹ וְהִנֵּה יָצָא ל
30 אָחִיו וַתֹּאמֶר מַה־פָּרַצְתָּ עָלֶיךָ[b] פָּרֶץ וַיִּקְרָא[c] שְׁמוֹ פָּרֶץ׃ 30 וְאַחַר ל[26]
יָצָא אָחִיו אֲשֶׁר עַל־יָדוֹ הַשָּׁנִי וַיִּקְרָא[a] שְׁמוֹ זָרַח׃ ס ל[26]
ס[לה] 39 1 וְיוֹסֵף הוּרַד מִצְרָיְמָה וַיִּקְנֵהוּ פּוֹטִיפַר סְרִיס פַּרְעֹה שַׂר הַטַּבָּחִים ל[1] ג[2] מנה ר"פ. ב[3]. כח[4]
2 אִישׁ מִצְרִי מִיַּד הַיִּשְׁמְעֵאלִים אֲשֶׁר הוֹרִדֻהוּ שָׁמָּה׃ 2 וַיְהִי יְהוָה ב וחס. יח ס"פ
3 אֶת־יוֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מַצְלִיחַ וַיְהִי בְּבֵית אֲדֹנָיו הַמִּצְרִי׃ 3 וַיַּרְא אֲדֹנָיו
4 כִּי יְהוָה אִתּוֹ וְכֹל אֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מַצְלִיחַ בְּיָדוֹ׃ 4 וַיִּמְצָא יוֹסֵף
חֵן בְּעֵינָיו וַיְשָׁרֶת אֹתוֹ וַיַּפְקִדֵהוּ עַל־בֵּיתוֹ וְכָל־[a]יֶשׁ־לוֹ נָתַן בְּיָדוֹ׃ נא. ד[5] חס ול בליש. ח[6]
5 וַיְהִי מֵאָז הִפְקִיד אֹתוֹ בְּבֵיתוֹ וְעַל כָּל־אֲשֶׁר יֶשׁ־לוֹ וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶת־
בֵּית הַמִּצְרִי בִּגְלַל יוֹסֵף וַיְהִי בִּרְכַּת יְהוָה בְּכָל־אֲשֶׁר יֶשׁ־לוֹ בַּבַּיִת ה בטע בסיפ[7]
6 וּבַשָּׂדֶה׃ 6 וַיַּעֲזֹב כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ בְּיַד־יוֹסֵף וְלֹא־יָדַע אִתּוֹ מְאוּמָה כִּי יא[8] ו מנה בתור
אִם־הַלֶּחֶם אֲשֶׁר־הוּא אוֹכֵל וַיְהִי יוֹסֵף יְפֵה־תֹאַר וִיפֵה ד מל[9]
7 מַרְאֶה׃ 7 וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּשָּׂא אֵשֶׁת־אֲדֹנָיו אֶת־עֵינֶיהָ
8 אֶל־יוֹסֵף וַתֹּאמֶר שִׁכְבָה עִמִּי׃ 8 וַיְמָאֵן ׀ וַיֹּאמֶר אֶל־אֵשֶׁת אֲדֹנָיו הֵן ז בטע מרעימין[10]
9 אֲדֹנִי לֹא־יָדַע אִתִּי מַה־[a]בַּבָּיִת[b] וְכֹל אֲשֶׁר־יֶשׁ־לוֹ נָתַן בְּיָדִי׃ 9 אֵינֶנּוּ נז וכל תלים דכות במ א. ל. ז[11]. נז וכל תלים
גָּדוֹל בַּבַּיִת הַזֶּה מִמֶּנִּי וְלֹא־חָשַׂךְ מִמֶּנִּי מְאוּמָה כִּי אִם־אוֹתָךְ בַּאֲשֶׁר דכות במ א. יז מל בלשון נקיבה[12]. הל[13]
אַתְּ־אִשְׁתּוֹ וְאֵיךְ אֶעֱשֶׂה הָרָעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְחָטָאתִי לֵאלֹהִים׃ ו. ו
10 וַיְהִי כְּדַבְּרָהּ אֶל־יוֹסֵף יוֹם ׀ יוֹם וְלֹא־שָׁמַע אֵלֶיהָ לִשְׁכַּב אֶצְלָהּ ל. ז[14]. ז ה פת וב קמ

[21] Mm 286. [22] Mm 2809. [23] וחד מצאת 2 S 18,22. [24] Mm 1084. [25] Mm 331. [26] Mm 183 et Mm 215. **Cp 39** [1] Mm 1858. [2] Mm 308. [3] Jes 14,11. [4] Mm 84. [5] Mm 2672. [6] Mm 321. [7] Mm 71. [8] Mm 130. [9] Mm 3271. [10] Mm 705. [11] Mm 1676. [12] Mm 287. [13] Mm 2386. [14] Mm 484.

25 [a] l prb לָאִישׁ || [b–b] l הַחֹתָם וְהַפָּתִיל cf ⅏𝔊𝔖𝔗[MssJII P]𝔙 et 18 || **26** [a] sic L, mlt Mss Edd ־הָ || **29** [a] l כַּהֲשִׁיבוֹ seu frt כְּמוֹ הֵשִׁיב cf 19,15 || [b] ⅏ עלינו || [c] pc Mss ⅏𝔖𝔗[J] וַתִּקְ' || **30** [a] cf 29[a] || **Cp 39,4** [a] prb ins c 𝔗 pc Mss ⅏(𝔊𝔖𝔗[JP]?) אשר ut 5 || **8** [a] ⅏ 𝔊 מאומה cf 6 || [b] ⅏𝔊𝔖𝔙 בְּבֵיתוֹ.

11 [a]לִהְיוֹת עִמָּהּ׃[a] 11 וַיְהִי כְּהַיּוֹם הַזֶּה וַיָּבֹא הַבַּיְתָה לַעֲשׂוֹת מְלַאכְתּוֹ ד וכל עזרא דכות[16]. ט[16]
12 וְאֵין אִישׁ מֵאַנְשֵׁי הַבַּיִת שָׁם בַּבָּיִת׃ 12 וַתִּתְפְּשֵׂהוּ בְּבִגְדוֹ לֵאמֹר שִׁכְבָה ז[17]. ל. ב
13 עִמִּי וַיַּעֲזֹב בִּגְדוֹ בְּיָדָהּ וַיָּנָס וַיֵּצֵא[a] הַחוּצָה׃ 13 וַיְהִי כִּרְאוֹתָהּ כִּי־עָזַב יו[18]. ל ומל
14 בִּגְדוֹ בְּיָדָהּ וַיָּנָס[a] הַחוּצָה׃ 14 וַתִּקְרָא לְאַנְשֵׁי בֵיתָהּ וַתֹּאמֶר לָהֶם יו[18]. ג[19] וכל נביא דכות ב מ א
לֵאמֹר רְאוּ הֵבִיא לָנוּ אִישׁ עִבְרִי לְצַחֶק בָּנוּ בָּא אֵלַי לִשְׁכַּב עִמִּי ז ה פת וב קמ
15 וָאֶקְרָא בְּקוֹל גָּדוֹל׃ 15 וַיְהִי כְשָׁמְעוֹ כִּי־הֲרִימֹתִי קוֹלִי וָאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב ג
16 בִּגְדוֹ אֶצְלִי[a] וַיָּנָס וַיֵּצֵא[b] הַחוּצָה׃ 16 וַתַּנַּח בִּגְדוֹ אֶצְלָהּ עַד־בּוֹא אֲדֹנָיו יו[18]. ל[20]. יד[21] מל וכל שמואל וכתיב דכות ב מ ה
17 אֶל־בֵּיתוֹ׃ 17 וַתְּדַבֵּר אֵלָיו כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר בָּא־אֵלַי הָעֶבֶד
18 הָעִבְרִי אֲשֶׁר־הֵבֵאתָ לָּנוּ לְצַחֶק בִּי׃ 18 וַיְהִי כַּהֲרִימִי קוֹלִי וָאֶקְרָא ל
19 וַיַּעֲזֹב בִּגְדוֹ אֶצְלִי וַיָּנָס[a] הַחוּצָה׃ 19 וַיְהִי כִשְׁמֹעַ אֲדֹנָיו אֶת־דִּבְרֵי יו[18]
אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר דִּבְּרָה אֵלָיו לֵאמֹר כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה עָשָׂה[a] לִי עַבְדֶּךָ
20 וַיִּחַר אַפּוֹ׃ 20 וַיִּקַּח אֲדֹנֵי יוֹסֵף אֹתוֹ וַיִּתְּנֵהוּ אֶל־בֵּית הַסֹּהַר מְקוֹם ל[22]
21 אֲשֶׁר־אֲסוּרֵי הַמֶּלֶךְ אֲסוּרִים וַיְהִי־שָׁם בְּבֵית הַסֹּהַר׃ 21 וַיְהִי יְהוָה אסירי ק
22 אֶת־יוֹסֵף וַיֵּט אֵלָיו חָסֶד וַיִּתֵּן חִנּוֹ בְּעֵינֵי שַׂר בֵּית־הַסֹּהַר׃ 22 וַיִּתֵּן שַׂר ל. לג בתור
בֵּית־הַסֹּהַר בְּיַד־יוֹסֵף אֵת כָּל־הָאֲסִירִם[a] אֲשֶׁר בְּבֵית הַסֹּהַר וְאֵת ל חס י תנינ[23]
23 כָּל־אֲשֶׁר עֹשִׂים שָׁם הוּא הָיָה עֹשֶׂה׃ 23 אֵין ׀ שַׂר בֵּית־הַסֹּהַר רֹאֶה ל[24]
אֶת־כָּל־מְאוּמָה בְּיָדוֹ בַּאֲשֶׁר יְהוָה אִתּוֹ וַאֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה יְהוָה הי[25]. ל
מַצְלִיחַ׃ ס

40 1 וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חָטְאוּ מַשְׁקֵה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם ס (לו) ד[1]
2 וְהָאֹפֶה לַאֲדֹנֵיהֶם לְמֶלֶךְ מִצְרָיִם׃ 2 וַיִּקְצֹף פַּרְעֹה עַל שְׁנֵי סָרִיסָיו ט פת ב[2] מנה בליש
3 עַל שַׂר הַמַּשְׁקִים וְעַל שַׂר הָאוֹפִים׃ 3 וַיִּתֵּן אֹתָם בְּמִשְׁמַר בֵּית שַׂר ב. ג פת[3]
4 הַטַּבָּחִים[a] אֶל־בֵּית הַסֹּהַר מְקוֹם אֲשֶׁר יוֹסֵף אָסוּר שָׁם׃ 4 וַיִּפְקֹד שַׂר
5 הַטַּבָּחִים אֶת־יוֹסֵף אִתָּם וַיְשָׁרֶת אֹתָם וַיִּהְיוּ יָמִים בְּמִשְׁמָר[a]׃ 5 וַיַּחַלְמוּ לז
חֲלוֹם שְׁנֵיהֶם אִישׁ חֲלֹמוֹ בְּלַיְלָה אֶחָד אִישׁ כְּפִתְרוֹן חֲלֹמוֹ הַמַּשְׁקֶה ג[4]

[15] Mm 288. [16] Mm 1557. [17] Mm 289. [18] Mm 290. [19] Mm 4261. [20] Mm 3718. [21] Mm 169. [22] Mm 291. [23] Mm 3310. [24] ואין שר וחד Ho 3,4. [25] Mm 2386. Cp 40 [1] Mm 3117. [2] Mm 3059. [3] Mm 292. [4] Mm 3975.

10 a–a > 𝔊[106]𝔙, dupl? ‖ **12** a > pc Mss ‖ **13** a nonn Mss ⅏𝔊 + וַיֵּצֵא ut 12.15 cf 18a ‖ **15** a ⅏ בידי cf 12 ‖ b cf 12a ‖ **18** a pc Mss 𝔊𝔖 + וַיֵּצֵא cf 13a ‖ **19** a sic L, mlt Mss Edd הָ־ ‖ **22** a ⅏ האסורים cf 20 ‖ **Cp 40,3** a sic L, mlt Mss Edd הט׳ ‖ **4** a l frt בַּמ׳.

6 וְהָאֹפֶה אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם אֲשֶׁר אֲסוּרִים בְּבֵית הַסֹּהַר׃ 6 וַיָּבֹא
7 אֲלֵיהֶם יוֹסֵף בַּבֹּקֶר וַיַּרְא אֹתָם וְהִנָּם זֹעֲפִים׃ 7 וַיִּשְׁאַל אֶת־סְרִיסֵי יז מל בחור[5]. ב וחס
פַרְעֹה אֲשֶׁר אִתּוֹ בְמִשְׁמַר בֵּית אֲדֹנָיו לֵאמֹר מַדּוּעַ פְּנֵיכֶם רָעִים ג פת[6]
8 הַיּוֹם׃ 8 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו חֲלוֹם חָלַמְנוּ וּפֹתֵר אֵין אֹתוֹ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם
9 יוֹסֵף הֲלוֹא לֵאלֹהִים פִּתְרֹנִים סַפְּרוּ־נָא לִי׃ 9 וַיְסַפֵּר שַׂר־הַמַּשְׁקִים יב מל בחור[7]. ג[8]
10 אֶת־חֲלֹמוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ בַּחֲלוֹמִי וְהִנֵּה־גֶפֶן לְפָנָי׃ 10 וּבַגֶּפֶן שְׁלֹשָׁה ח. ב מל
שָׂרִיגִם וְהִיא כְפֹרַחַת[a] עָלְתָה נִצָּהּ[b] הִבְשִׁילוּ אַשְׁכְּלֹתֶיהָ עֲנָבִים׃ ל. ל. ל. ל. ל. ל
11 וְכוֹס פַּרְעֹה בְּיָדִי וָאֶקַּח אֶת־הָעֲנָבִים וָאֶשְׂחַט אֹתָם אֶל־כּוֹס פַּרְעֹה ל. ל
12 וָאֶתֵּן אֶת־הַכּוֹס עַל־כַּף פַּרְעֹה׃ 12 וַיֹּאמֶר לוֹ יוֹסֵף זֶה פִּתְרֹנוֹ שְׁלֹשֶׁת ב
13 הַשָּׂרִגִים שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם׃ 13 בְּעוֹד ׀ שְׁלֹשֶׁת יָמִים יִשָּׂא פַרְעֹה אֶת־ ל. יב ס״פ[9]. לז
רֹאשֶׁךָ וַהֲשִׁיבְךָ עַל־כַּנֶּךָ וְנָתַתָּ כוֹס־פַּרְעֹה בְּיָדוֹ כַּמִּשְׁפָּט הָרִאשׁוֹן ד[10]. ל[11]. ל. כט חס[12]. סף
14 אֲשֶׁר הָיִיתָ מַשְׁקֵהוּ׃ 14 כִּי[a] אִם־זְכַרְתַּנִי אִתְּךָ כַּאֲשֶׁר יִיטַב לָךְ וְעָשִׂיתָ־ ל[13]. יז בחור[14]
15 נָּא עִמָּדִי חָסֶד וְהִזְכַּרְתַּנִי אֶל־פַּרְעֹה וְהוֹצֵאתַנִי מִן־הַבַּיִת הַזֶּה׃ 15 כִּי־ ל. ב[15]
גֻנֹּב גֻּנַּבְתִּי מֵאֶרֶץ הָעִבְרִים וְגַם־פֹּה לֹא־עָשִׂיתִי מְאוּמָה כִּי־שָׂמוּ אֹתִי ל. ל
16 בַּבּוֹר׃ 16 וַיַּרְא שַׂר־הָאֹפִים כִּי טוֹב פָּתָר וַיֹּאמֶר אֶל־יוֹסֵף ד ב קמ וב פת
17 אַף־אֲנִי בַּחֲלוֹמִי וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה סַלֵּי חֹרִי עַל־רֹאשִׁי׃ 17 וּבַסַּל הָעֶלְיוֹן ב מל. כו. ל
מִכֹּל מַאֲכַל פַּרְעֹה מַעֲשֵׂה אֹפֶה וְהָעוֹף אֹכֵל אֹתָם מִן־הַסַּל מֵעַל ד פת[16]. ג[17]
18 רֹאשִׁי׃ 18 וַיַּעַן יוֹסֵף וַיֹּאמֶר זֶה פִּתְרֹנוֹ שְׁלֹשֶׁת הַסַּלִּים שְׁלֹשֶׁת יָמִים כו
19 הֵם׃ 19 בְּעוֹד ׀ שְׁלֹשֶׁת יָמִים יִשָּׂא פַרְעֹה אֶת־רֹאשְׁךָ מֵעָלֶיךָ[a] וְתָלָה יב ס״פ[9]. לז
20 אוֹתְךָ עַל־עֵץ וְאָכַל הָעוֹף אֶת־בְּשָׂרְךָ מֵעָלֶיךָ׃ 20 וַיְהִי ׀ בַּיּוֹם יז מל בליש[18]
הַשְּׁלִישִׁי יוֹם הֻלֶּדֶת אֶת־פַּרְעֹה וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה לְכָל־עֲבָדָיו וַיִּשָּׂא אֶת־ ג
21 רֹאשׁ ׀ שַׂר הַמַּשְׁקִים וְאֶת־רֹאשׁ שַׂר הָאֹפִים בְּתוֹךְ עֲבָדָיו׃ 21 וַיָּשֶׁב ב. כה
22 אֶת־שַׂר הַמַּשְׁקִים עַל־מַשְׁקֵהוּ וַיִּתֵּן הַכּוֹס עַל־כַּף פַּרְעֹה׃ 22 וְאֵת ב
23 שַׂר הָאֹפִים תָּלָה כַּאֲשֶׁר פָּתַר לָהֶם יוֹסֵף׃ 23 וְלֹא־זָכַר שַׂר־הַמַּשְׁקִים ד ב קמ וב פת. ג[19]
אֶת־יוֹסֵף וַיִּשְׁכָּחֵהוּ׃ פ קיב ל

[5]Mm 250. [6]Mm 292. [7]Mm 27. [8]Mm 293. [9]Mm 294. [10]Mm 2047. [11]וחד וַהֲשִׁיבְךָ Dt 28,68. [12]Mm 657. [13]וחד וזכרתני 1 S 1,11. [14]Mm 60. [15]Mm 295. [16]Mm 3544. [17]Mm 726. [18]Mm 541. [19]Mm 296.

10 [a] prb l כְּפָרְחָה; prp כְּמַפְרַחַת ‖ [b] l frt ־ָה (collectivum) vel נִצָּתָהּ ‖ **14** [a] prp אַךְ ‖ **19** [a] > 2 Mss, dl (gl).

41 ¹ וַיְהִ֕י מִקֵּ֖ץ שְׁנָתַ֣יִם יָמִ֑ים וּפַרְעֹ֣ה חֹלֵ֔ם וְהִנֵּ֖ה עֹמֵ֥ד עַל־ ס פרש
הַיְאֹֽר׃ ² וְהִנֵּ֣ה מִן־הַיְאֹ֗ר עֹלֹת֙ שֶׁ֣בַע פָּר֔וֹת יְפ֥וֹת מַרְאֶ֖ה וּבְרִיאֹ֣ת בָּשָׂ֑ר 2
וַתִּרְעֶ֖ינָה בָּאָֽחוּ׃ ³ וְהִנֵּ֞ה שֶׁ֧בַע פָּר֣וֹת אֲחֵר֗וֹת עֹל֤וֹת אַחֲרֵיהֶן֙ מִן־ 3
הַיְאֹ֔ר רָע֥וֹת מַרְאֶ֖ה וְדַקּ֣וֹת[a] בָּשָׂ֑ר וַֽתַּעֲמֹ֛דְנָה אֵ֥צֶל הַפָּר֖וֹת עַל־שְׂפַ֥ת
הַיְאֹֽר׃ ⁴ וַתֹּאכַ֣לְנָה הַפָּר֗וֹת רָע֤וֹת הַמַּרְאֶה֙ וְדַקֹּ֣ת[a] הַבָּשָׂ֔ר אֵ֚ת שֶׁ֣בַע 4
הַפָּר֔וֹת יְפֹ֥ת הַמַּרְאֶ֖ה וְהַבְּרִיאֹ֑ת וַיִּיקַ֖ץ פַּרְעֹֽה׃ ⁵ וַיִּישָׁ֕ן וַֽיַּחֲלֹ֖ם שֵׁנִ֑ית 5
וְהִנֵּ֣ה׀ שֶׁ֣בַע שִׁבֳּלִ֗ים עֹל֛וֹת בְּקָנֶ֥ה אֶחָ֖ד בְּרִיא֥וֹת וְטֹבֽוֹת׃ ⁶ וְהִנֵּה֙ שֶׁ֣בַע 6
שִׁבֳּלִ֔ים דַּקּ֖וֹת וּשְׁדוּפֹ֣ת קָדִ֑ים צֹמְח֖וֹת אַחֲרֵיהֶֽן׃ ⁷ וַתִּבְלַ֙עְנָה֙ הַשִּׁבֳּלִ֣ים 7
הַדַּקּ֔וֹת אֵ֚ת שֶׁ֣בַע הַשִּׁבֳּלִ֔ים הַבְּרִיא֖וֹת וְהַמְּלֵא֑וֹת וַיִּיקַ֥ץ פַּרְעֹ֖ה וְהִנֵּ֥ה
חֲלֽוֹם׃ ⁸ וַיְהִ֤י בַבֹּ֙קֶר֙ וַתִּפָּ֣עֶם רוּח֔וֹ וַיִּשְׁלַ֗ח וַיִּקְרָ֛א אֶת־כָּל־חַרְטֻמֵּ֥י 8
מִצְרַ֖יִם וְאֶת־כָּל־חֲכָמֶ֑יהָ וַיְסַפֵּ֨ר פַּרְעֹ֤ה לָהֶם֙ אֶת־חֲלֹמ֔וֹ[a] וְאֵין־פּוֹתֵ֥ר
אוֹתָ֖ם[b] לְפַרְעֹֽה׃ ⁹ וַיְדַבֵּר֙ שַׂ֣ר הַמַּשְׁקִ֔ים אֶת[a]־פַּרְעֹ֖ה לֵאמֹ֑ר אֶת־ 9
חֲטָאַ֕י אֲנִ֖י מַזְכִּ֥יר הַיּֽוֹם׃ ¹⁰ פַּרְעֹ֖ה קָצַ֣ף עַל־עֲבָדָ֑יו וַיִּתֵּ֨ן אֹתִ֜י[a] בְּמִשְׁמַ֗ר 10
בֵּ֚ית שַׂ֣ר הַטַּבָּחִ֔ים אֹתִ֕י וְאֵ֖ת שַׂ֥ר הָאֹפִֽים׃ ¹¹ וַנַּחַלְמָ֥ה חֲל֛וֹם בְּלַ֥יְלָה 11
אֶחָ֖ד אֲנִ֣י וָה֑וּא אִ֛ישׁ כְּפִתְר֥וֹן חֲלֹמ֖וֹ חָלָֽמְנוּ׃ ¹² וְשָׁ֨ם אִתָּ֜נוּ נַ֣עַר עִבְרִ֗י 12
עֶ֚בֶד לְשַׂ֣ר הַטַּבָּחִ֔ים וַנְּסַפֶּר־ל֔וֹ וַיִּפְתָּר־לָ֖נוּ אֶת־חֲלֹמֹתֵ֑ינוּ אִ֥ישׁ כַּחֲלֹמ֖וֹ
פָּתָֽר׃ ¹³ וַיְהִ֛י כַּאֲשֶׁ֥ר פָּֽתַר־לָ֖נוּ כֵּ֣ן הָיָ֑ה אֹתִ֛י הֵשִׁ֥יב[a] עַל־כַּנִּ֖י וְאֹת֥וֹ 13
תָלָֽה׃ ¹⁴ וַיִּשְׁלַ֤ח פַּרְעֹה֙ וַיִּקְרָ֣א אֶת־יוֹסֵ֔ף וַיְרִיצֻ֖הוּ מִן־הַבּ֑וֹר וַיְגַלַּח֙[a] 14
וַיְחַלֵּ֣ף שִׂמְלֹתָ֔יו וַיָּבֹ֖א אֶל־פַּרְעֹֽה׃ ¹⁵ וַיֹּ֤אמֶר פַּרְעֹה֙ אֶל־יוֹסֵ֔ף חֲל֣וֹם 15
חָלַ֔מְתִּי וּפֹתֵ֖ר אֵ֣ין אֹת֑וֹ וַאֲנִ֗י שָׁמַ֤עְתִּי עָלֶ֙יךָ֙ לֵאמֹ֔ר תִּשְׁמַ֥ע חֲל֖וֹם לִפְתֹּ֥ר
אֹתֽוֹ׃ ¹⁶ וַיַּ֨עַן יוֹסֵ֧ף אֶת־פַּרְעֹ֛ה לֵאמֹ֖ר [a]בִּלְעָדָ֑י אֱלֹהִ֕ים יַעֲנֶ֖ה[a] אֶת־ 16
שְׁל֥וֹם פַּרְעֹֽה׃ ¹⁷ וַיְדַבֵּ֥ר פַּרְעֹ֖ה אֶל־יוֹסֵ֑ף בַּחֲלֹמִ֕י הִנְנִ֥י עֹמֵ֖ד עַל־ 17
שְׂפַ֥ת הַיְאֹֽר׃ ¹⁸ וְהִנֵּ֣ה מִן־הַיְאֹ֗ר עֹלֹת֙ שֶׁ֣בַע פָּר֔וֹת בְּרִיא֥וֹת בָּשָׂ֖ר וִיפֹ֣ת 18
תֹּ֑אַר וַתִּרְעֶ֖ינָה בָּאָֽחוּ׃ ¹⁹ וְהִנֵּ֞ה שֶֽׁבַע־פָּר֤וֹת אֲחֵרוֹת֙ עֹל֣וֹת אַחֲרֵיהֶ֔ן 19
דַּלּ֗וֹת וְרָע֥וֹת תֹּ֛אַר מְאֹ֖ד וְרַקּ֣וֹת[a] בָּשָׂ֑ר לֹֽא־רָאִ֧יתִי כָהֵ֛נָּה בְּכָל־אֶ֥רֶץ

Cp 41 [1]Mm 565. [2]Mm 297. [3]Mm 1949. [4]Mm 298. [5]Mm 1935. [6]Mm 2675. [7]Mm 292. [8]Mm 3975. [9]Mm 1998. [10]Mm 299. [11]Mm 1017. [12]Cf Da 12,8 et Mp sub loco. [13]Mm 300.

Cp 41,3 [a] l c pc Mss ш ורקות cf 19.20.27 ‖ **4** [a] ut 3[a] ‖ **8** [a] ш חלמיו ‖ [b] 𝔊 *αὐτό*, l אותו cf 15 ‖ **9** [a] l c ш𝔊 אֶל ‖ **10** [a] l c ш𝔗[P] אֹתָם ‖ **13** [a] frt ins פַּרְעֹה ‖ **14** [a] l וַיְגַּלַּח? ‖ **16** [a–a] ш𝔊 בִּלְעָדַי אלהים לא יַעֲנֶה ‖ **19** [a] mlt Mss 𝔊𝔖𝔗𝔗[JP] ודקות.

20 מִצְרַ֖יִם לָרֹֽעַ׃ 20 וַתֹּאכַ֨לְנָה֙ הַפָּר֔וֹת הָרַקּ֖וֹתᵃ וְהָרָע֑וֹת אֵ֚ת שֶׁ֣בַע — ל̇. ג̇ ב מל וחד חס[14]
21 הַפָּר֛וֹת הָרִאשֹׁנ֖וֹת הַבְּרִיאֹֽת׃ 21 וַתָּבֹ֣אנָה אֶל־קִרְבֶּ֗נָה וְלֹ֤א נוֹדַע֙ כִּי־ — ו̇ דל בתור. ה̇ ד חס וחד מל[15]. ב̇ ובפסוק
22 בָ֣אוּ אֶל־קִרְבֶּ֔נָה וּמַרְאֵיהֶ֣ן רַ֔ע כַּאֲשֶׁ֖ר בַּתְּחִלָּ֑ה וָאִיקָֽץ׃ 22 וָאֵ֖רֶאᵃ — ב̇ ובפסוק. ד̇[16]. ט̇[17] וכל אמירה יצר לשון עשייה ועין דכות ב מ ז
23 בַּחֲלֹמִ֑י וְהִנֵּ֣ה׀ שֶׁ֣בַע שִׁבֳּלִ֗ים עֹלֹ֛ת בְּקָנֶ֥ה אֶחָ֖ד מְלֵאֹ֥ת וְטֹבֽוֹת׃ 23 וְהִנֵּה֙ — ג̇[18]
שֶׁ֣בַע שִׁבֳּלִ֔ים צְנֻמ֥וֹת דַּקּ֖וֹת שְׁדֻפ֣וֹתᵃ קָדִ֑ים צֹמְח֖וֹת אַחֲרֵיהֶֽםᵇ׃ — ל̇. ל̇[19] ם בעינ וכל קריא דכות ב מ א[20] ן
24 וַתִּבְלַ֙עְןָ֙ הַשִּׁבֳּלִ֣יםᵃ הַדַּקֹּ֔ת אֵ֖ת שֶׁ֣בַע הַשִּׁבֳּלִ֣יםᵃ הַטֹּב֑וֹת וָאֹמַר֙ אֶל־ — ל̇ חס
25 הַֽחַרְטֻמִּ֔ים וְאֵ֥ין מַגִּ֖יד לִֽי׃ 25 וַיֹּ֤אמֶר יוֹסֵף֙ אֶל־פַּרְעֹ֔ה חֲל֥וֹם פַּרְעֹ֖ה — ל̇[21]
26 אֶחָ֣ד ה֑וּא אֵ֣ת אֲשֶׁ֧ר הָאֱלֹהִ֛ים עֹשֶׂ֖ה הִגִּ֥יד לְפַרְעֹֽה׃ 26 שֶׁ֤בַע פָּרֹ֨תᵃ — ל̇ ר״פ בתור וחד מן ה̇ פסוק מן ד̇ מילין דמיין ותלת משני. ל̇ חס
הַטֹּבֹ֗ת שֶׁ֤בַע שָׁנִים֙ הֵ֔נָּה וְשֶׁ֤בַע הַשִּׁבֳּלִים֙ הַטֹּבֹ֔ת שֶׁ֥בַע שָׁנִ֖ים הֵ֑נָּה חֲל֖וֹם — ד̇ חס[19]. ד̇ חס[19]
27 אֶחָ֥ד הֽוּא׃ 27 וְשֶׁ֣בַע הַ֠פָּרוֹת הָֽרַקּ֨וֹתᵃ וְהָרָעֹ֜ת הָעֹלֹ֣ת אַחֲרֵיהֶ֗ן שֶׁ֤בַע — ג̇[14] ב מל וחד חס וחד מן ד̇ חס בליש
שָׁנִים֙ הֵ֔נָּה וְשֶׁ֤בַע הַשִּׁבֳּלִים֙ᵇ הָֽרֵק֔וֹתᶜ שְׁדֻפ֖וֹתᵈ הַקָּדִ֑ים יִֽהְי֔וּ שֶׁ֖בַע שְׁנֵ֥י — ל̇. ל̇
28 רָעָֽב׃ 28 ה֣וּא הַדָּבָ֔ר אֲשֶׁ֥ר דִּבַּ֖רְתִּי אֶל־פַּרְעֹ֑ה אֲשֶׁ֧ר הָאֱלֹהִ֛ים עֹשֶׂ֖ה
29 הֶרְאָ֥ה אֶת־פַּרְעֹֽה׃ 29 הִנֵּ֛ה שֶׁ֥בַע שָׁנִ֖ים בָּא֑וֹת שָׂבָ֥ע גָּד֖וֹל בְּכָל־אֶ֥רֶץ — ז̇ ר״פ בתור[22]. ל̇. ב̇[23]. ית
30 מִצְרָֽיִם׃ 30 וְ֠קָמוּ שֶׁ֨בַע שְׁנֵ֤י רָעָב֙ אַחֲרֵיהֶ֔ן וְנִשְׁכַּ֥ח כָּל־הַשָּׂבָ֖ע בְּאֶ֣רֶץ
31 מִצְרָ֑יִם וְכִלָּ֥ה הָרָעָ֖ב אֶת־הָאָֽרֶץ׃ 31 וְלֹֽא־יִוָּדַ֤ע הַשָּׂבָע֙ בָּאָ֔רֶץ מִפְּנֵ֛י — ו̇[24] ג̇[25] מנה בתור
32 הָרָעָ֥ב הַה֖וּא אַחֲרֵי־כֵ֑ן כִּֽי־כָבֵ֥דᵃ ה֖וּא מְאֹֽד׃ 32 וְעַ֨ל הִשָּׁנ֧וֹת הַחֲל֛וֹם — ל̇
אֶל־פַּרְעֹ֖ה פַּעֲמָ֑יִם כִּֽי־נָכ֤וֹן הַדָּבָר֙ מֵעִ֣ם הָֽאֱלֹהִ֔ים וּמְמַהֵ֥ר הָאֱלֹהִ֖ים — ב̇[26]. ל̇
33 לַעֲשֹׂתֽוֹ׃ 33 וְעַתָּה֙ יֵרֶ֣א פַרְעֹ֔ה אִ֖ישׁ נָב֣וֹן וְחָכָ֑ם וִישִׁיתֵ֖הוּ עַל־אֶ֥רֶץ — ה̇ וחס[27]. ה̇[28]. ד̇. ל̇
34 מִצְרָֽיִם׃ 34 יַעֲשֶׂ֣הᵃ פַרְעֹ֔ה וְיַפְקֵ֥ד פְּקִדִ֖ים עַל־הָאָ֑רֶץ וְחִמֵּשׁ֙ᵇ אֶת־ — ב̇. ד̇ ב מל וב חס[29]. ל̇
35 אֶ֣רֶץ מִצְרַ֔יִם בְּשֶׁ֖בַע שְׁנֵ֥י הַשָּׂבָֽע׃ 35 וְיִקְבְּצ֗וּ אֶת־כָּל־אֹ֙כֶל֙ הַשָּׁנִ֣ים — ב̇[30]
הַטֹּבֹ֔ת הַבָּאֹ֖ת הָאֵ֑לֶּה וְיִצְבְּרוּ־בָ֞ר תַּ֧חַת יַד־פַּרְעֹ֛הᵃ אֹ֥כֶל בֶּעָרִ֖ים — ל̇[31]
36 וְשָׁמָֽרוּ׃ 36 וְהָיָ֨ה הָאֹ֤כֶל לְפִקָּדוֹן֙ לָאָ֔רֶץ לְשֶׁ֙בַע֙ שְׁנֵ֣י הָֽרָעָ֔ב אֲשֶׁ֥ר תִּהְיֶ֖יןָ — ו̇ קמ[32]
37 בְּאֶ֣רֶץ מִצְרָ֑יִם וְלֹֽא־תִכָּרֵ֥ת הָאָ֖רֶץ בָּרָעָֽב׃ 37 וַיִּיטַ֥ב הַדָּבָ֖ר — ל̇

[14] Mm 303. [15] Mm 301. [16] Mm 302. [17] Mm 824. [18] Mm 298. [19] Mp sub loco. [20] Cf Gn 41,6. [21] וחד אין מגיד Jes 41,26. [22] Mm 165. [23] Prv 3,10. [24] Mm 1385. [25] Mm 304. [26] Mm 4179. [27] Mm 305. [28] Mm 404. [29] Mm 306. [30] Est 2,3. [31] וחד ויצברו Ex 8,10. [32] Mm 3053.

20 ᵃ 𝔖(𝔗) *mhjlt'* = הַדַּקּוֹת cf 𝔊 ‖ **22** ᵃ frt pr וָאִישַׁן שֵׁנִית cf 𝔊𝔖𝔙^Mss et 5 ‖ **23** ᵃ l c nonn Mss 'וּשׁ cf 𝔪 ‖ ᵇ ℭ mlt Mss 𝔪𝔗^JP הֶן— ‖ **24** ᵃ sic L, mlt Mss Edd 'הַשִּׁ ‖ **26** ᵃ l c 𝔪𝔊 'הַפּ ut 27 ‖ **27** ᵃ 𝔊(𝔖) *αἱ λεπταί* = הדקות ‖ ᵇ cf 24ᵃ ‖ ᶜ l c 𝔪𝔊𝔖𝔗𝔗^J הַדַּקּוֹת ‖ ᵈ cf 23ᵃ ‖ **31** ᵃ l יִכְבַּד (hpgr)? ‖ **34** ᵃ 𝔪 ויעש cf 𝔊𝔖 ‖ ᵇ 𝔊 *καὶ ἀποπεμπτωσάτωσαν*, prp וִיחַמְּשׁוּ ‖ **35** ᵃ ins וְיִתְּנוּ? cf 48.

בְּעֵינֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי כָּל־עֲבָדָיו׃ 38 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־עֲבָדָיו הֲנִמְצָא ס[לח]
כָזֶה אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ׃ 39 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף אַחֲרֵי 39
הוֹדִיעַ אֱלֹהִים אוֹתְךָ אֶת־כָּל־זֹאת אֵין־נָבוֹן וְחָכָם כָּמוֹךָ׃ 40 אַתָּה 40
תִּהְיֶה עַל־בֵּיתִי וְעַל־פִּיךָ יִשַּׁק[a] כָּל־עַמִּי רַק הַכִּסֵּא אֶגְדַּל מִמֶּךָּ׃
41 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף רְאֵה נָתַתִּי אֹתְךָ עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 41
42 וַיָּסַר פַּרְעֹה אֶת־טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתֵּן אֹתָהּ עַל־יַד יוֹסֵף וַיַּלְבֵּשׁ 42
אֹתוֹ בִּגְדֵי־שֵׁשׁ וַיָּשֶׂם רְבִד הַזָּהָב[a] עַל־צַוָּארוֹ׃ 43 וַיַּרְכֵּב אֹתוֹ 43
בְּמִרְכֶּבֶת הַמִּשְׁנֶה אֲשֶׁר־לוֹ וַיִּקְרְאוּ[a] לְפָנָיו אַבְרֵךְ[b] וְנָתוֹן אֹתוֹ עַל כָּל־
אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 44 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף אֲנִי פַרְעֹה וּבִלְעָדֶיךָ לֹא־ 44
יָרִים אִישׁ אֶת־יָדוֹ וְאֶת־רַגְלוֹ בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 45 וַיִּקְרָא פַרְעֹה 45
שֵׁם־יוֹסֵף [a]צָפְנַת פַּעְנֵחַ[a] וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־אָסְנַת בַּת־פּוֹטִי פֶרַע כֹּהֵן אֹן
לְאִשָּׁה וַיֵּצֵא יוֹסֵף עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 46 וְיוֹסֵף בֶּן־שְׁלֹשִׁים שָׁנָה 46
בְּעָמְדוֹ לִפְנֵי פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרָיִם וַיֵּצֵא יוֹסֵף מִלִּפְנֵי פַרְעֹה וַיַּעְבֹר[a]
בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 47 וַתַּעַשׂ הָאָרֶץ בְּשֶׁבַע שְׁנֵי הַשָּׂבָע לִקְמָצִים׃ 47
48 וַיִּקְבֹּץ אֶת־כָּל־אֹכֶל ׀ שֶׁבַע [a]שָׁנִים אֲשֶׁר הָיוּ[a] בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּתֶּן־ 48
אֹכֶל בֶּעָרִים אֹכֶל שְׂדֵה־הָעִיר אֲשֶׁר סְבִיבֹתֶיהָ נָתַן בְּתוֹכָהּ׃ 49 וַיִּצְבֹּר 49
יוֹסֵף בָּר כְּחוֹל הַיָּם הַרְבֵּה מְאֹד עַד כִּי־חָדַל לִסְפֹּר כִּי־אֵין מִסְפָּר׃
50 וּלְיוֹסֵף יֻלַּד[a] שְׁנֵי בָנִים בְּטֶרֶם תָּבוֹא שְׁנַת הָרָעָב אֲשֶׁר יָלְדָה־לּוֹ 50
אָסְנַת בַּת־פּוֹטִי פֶרַע כֹּהֵן אוֹן׃ 51 וַיִּקְרָא יוֹסֵף אֶת־שֵׁם הַבְּכוֹר 51
מְנַשֶּׁה כִּי־נַשַּׁנִי[a] אֱלֹהִים אֶת־כָּל־עֲמָלִי וְאֵת כָּל־בֵּית אָבִי׃ 52 וְאֵת 52
שֵׁם הַשֵּׁנִי קָרָא אֶפְרָיִם כִּי־הִפְרַנִי אֱלֹהִים בְּאֶרֶץ עָנְיִי׃ 53 וַתִּכְלֶינָה 53
שֶׁבַע שְׁנֵי הַשָּׂבָע אֲשֶׁר הָיָה[a] בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 54 וַתְּחִלֶּינָה שֶׁבַע שְׁנֵי 54
הָרָעָב לָבוֹא כַּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף וַיְהִי רָעָב בְּכָל־הָאֲרָצוֹת וּבְכָל־אֶרֶץ
מִצְרַיִם הָיָה לָחֶם׃ 55 וַתִּרְעַב כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּצְעַק הָעָם אֶל־ 55

לג בתור . י . ל
ה . ה וכל שמואל דכות ב מ ה רוח יי[33]
יז מל בליש[34] . ד . יא ר״פ ד מנה בתור
ל . ב חד קמ וחד פת[35]
פד לג מנה בתור . ל וחס . ה[36]
ל . ז[37] וחד מן ז[37] מל בליש
ל . יח
ל . ל . ג כת תרתין מילין . ב חס
ו[38] . ג[39] מנה ר״פ
יח . ל
ב[40]
ג כת תרתין מילין . ג מל . ד[41] מל בתור וכל נ״ך דכות ב מ א
ל . ט . ד[42]
ל
ל
ל מל בתור . ה

33 Mp sub loco. 34 Mm 541. 35 Prv 24,26. 36 Mm 2613. 37 Mm 307. 38 Mm 1858. 39 Mm 308. 40 Dt 33,13. 41 Mm 1146. 42 Mm 309.

40 [a] prp יָשֹׁק; 𝔊 ὑπακούσεται, prp יִקָּשֵׁב; 𝔖 *nsb djn'* = יִשְׁפֹּט ‖ **42** [a] ш זהב ‖ **43** [a] pc Mss ш𝔊𝔖 ־א ‖ [b] α' γονατίζειν 𝔙 *ut ... genuflecterent* ‖ **45** [a–a] 𝔊 Ψονθομφανηχ = 'פצנת פ ‖ **46** [a] sic L, mlt Mss Edd וַיַּעֲבֹר ‖ **48** [a–a] l c ш𝔊 הַשּ׳ אשר הָיָה הַשָּׂבָע cf 34.47.53 ‖ **50** [a] ш Vrs יָלְדוּ ‖ **51** [a] l נִשַּׁנִי? ‖ **53** [a] nonn Mss ш הָיוּ.

פַּרְעֹה לַלָּחֶם וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה לְכָל־מִצְרַיִם לְכוּ אֶל־יוֹסֵף אֲשֶׁר־יֹאמַר ד[43]
56 לָכֶם תַּעֲשׂוּ׃ 56 וְהָרָעָב הָיָה עַל כָּל־פְּנֵי הָאָרֶץ וַיִּפְתַּח יוֹסֵף אֶת־כָּל־ ד[44]
57 אֲשֶׁר בָּהֶם[a] וַיִּשְׁבֹּר[b] לְמִצְרַיִם וַיֶּחֱזַק הָרָעָב בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 57 וְכָל־ ה[45] . ה ר״פ בסיפ . ה[46]
הָאָרֶץ[a] בָּאוּ מִצְרַיְמָה לִשְׁבֹּר אֶל־יוֹסֵף כִּי־חָזַק הָרָעָב בְּכָל־הָאָרֶץ׃ כח[47] . ה[48]
42 1 וַיַּרְא יַעֲקֹב כִּי יֶשׁ־שֶׁבֶר בְּמִצְרָיִם וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לָמָּה
2 תִּתְרָאוּ[a]׃ 2 וַיֹּאמֶר הִנֵּה שָׁמַעְתִּי כִּי יֶשׁ־שֶׁבֶר בְּמִצְרָיִם רְדוּ־שָׁמָּה ל[1]
3 וְשִׁבְרוּ־לָנוּ מִשָּׁם וְנִחְיֶה וְלֹא נָמוּת׃ 3 וַיֵּרְדוּ אֲחֵי־יוֹסֵף עֲשָׂרָה לִשְׁבֹּר
4 בָּר מִמִּצְרָיִם[a]׃ 4 וְאֶת־בִּנְיָמִין אֲחִי יוֹסֵף לֹא־שָׁלַח יַעֲקֹב אֶת־אֶחָיו ד[2] . יז מל[3]
5 כִּי אָמַר פֶּן־יִקְרָאֶנּוּ אָסוֹן׃ 5 וַיָּבֹאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִשְׁבֹּר בְּתוֹךְ הַבָּאִים
6 כִּי־הָיָה הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ 6 וְיוֹסֵף הוּא הַשַּׁלִּיט עַל־הָאָרֶץ הוּא[a] ו[4] ג[5] מנה ר״פ
הַמַּשְׁבִּיר לְכָל־עַם הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ אֲחֵי יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲווּ־לוֹ אַפַּיִם אָרְצָה׃
7 וַיַּרְא יוֹסֵף אֶת־אֶחָיו וַיַּכִּרֵם וַיִּתְנַכֵּר אֲלֵיהֶם וַיְדַבֵּר אִתָּם קָשׁוֹת ל חס . ל . יז מל בתור[6] . לז
8 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֵאַיִן בָּאתֶם וַיֹּאמְרוּ מֵאֶרֶץ כְּנַעַן לִשְׁבָּר־אֹכֶל׃ 8 וַיַּכֵּר
9 יוֹסֵף אֶת־אֶחָיו וְהֵם לֹא הִכִּרֻהוּ׃ 9 וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֵת הַחֲלֹמוֹת אֲשֶׁר ל[7] . ב חד חס וחד מל . ב חס
חָלַם לָהֶם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מְרַגְּלִים אַתֶּם לִרְאוֹת אֶת־עֶרְוַת הָאָרֶץ
10 בָּאתֶם׃ 10 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לֹא אֲדֹנִי וַעֲבָדֶיךָ[a] בָּאוּ לִשְׁבָּר־אֹכֶל׃
11 כֻּלָּנוּ בְּנֵי אִישׁ־אֶחָד נָחְנוּ[a] כֵּנִים אֲנַחְנוּ לֹא־הָיוּ עֲבָדֶיךָ מְרַגְּלִים׃ ג ב פת וחד קמ[8]
12 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לֹא כִּי־עֶרְוַת הָאָרֶץ בָּאתֶם לִרְאוֹת׃ 13 וַיֹּאמְרוּ
שְׁנֵים עָשָׂר עֲבָדֶיךָ[a] אַחִים ׀ אֲנַחְנוּ [b]בְּנֵי אִישׁ־אֶחָד[b] בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְהִנֵּה
14 הַקָּטֹן אֶת־אָבִינוּ הַיּוֹם וְהָאֶחָד אֵינֶנּוּ׃ 14 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף הוּא[a] ד[9]
15 אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֲלֵכֶם לֵאמֹר מְרַגְּלִים אַתֶּם׃ 15 בְּזֹאת תִּבָּחֵנוּ חֵי פַרְעֹה ו חס בתור
16 אִם־תֵּצְאוּ מִזֶּה כִּי אִם־בְּבוֹא אֲחִיכֶם הַקָּטֹן הֵנָּה׃ 16 שִׁלְחוּ מִכֶּם אֶחָד ט מל[10]
וְיִקַּח אֶת־אֲחִיכֶם וְאַתֶּם הֵאָסְרוּ וְיִבָּחֲנוּ דִּבְרֵיכֶם הַאֱמֶת אִתְּכֶם וְאִם־ ל . ל . ל[11] . יז מ״פ
17 לֹא חֵי פַרְעֹה כִּי מְרַגְּלִים אַתֶּם׃ 17 וַיֶּאֱסֹף אֹתָם אֶל־מִשְׁמָר שְׁלֹשֶׁת כ ה מנה בתור[12] . ל

[43] Mm 3073. [44] Mm 2928. [45] Mm 432. [46] Mm 310. [47] Mm 84. [48] Mm 311. Cp 42 [1] Mm 471 ב. [2] Mm 312. [3] Mm 262. [4] Mm 1858. [5] Mm 308. [6] Mm 250. [7] וחד ולא הכירהו Hi 2,12. [8] Mm 1024. [9] Mm 743. [10] Mm 2069. [11] Mm 2346. [12] Mm 4234.

56 [a–a] ɯ + בר; prb l אֹצְרוֹת בָּר cf 𝔊𝔖 ‖ [b] l וַיַּשְׁבֵּר cf ɯ[Mss] et 42,6 ‖ **57** [a] l c ɯ𝔊 הָאֲרָצוֹת ‖ **Cp 42,1** [a] 𝔊 ῥαθυμεῖτε, prp תִּתְאַחֲרוּ; 𝔖(𝔗[J]) *tdḥlwn* = תִּירְאוּ ‖ **3** [a] mlt Mss בְּמִצ׳ ט ‖ **6** [a] l c ɯ𝔖𝔗[J] וְהוּא? ‖ **10** [a] ɯ[Mss]𝔊𝔖 ע׳ ‖ **11** [a] ɯ אנ׳ ‖ **13** [a] l עבדיך ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **14** [a] ins הַדָּבָר ut 41,28?

ח יָמִֽים׃ 18 וַיֹּ֨אמֶר אֲלֵהֶ֤ם יוֹסֵף֙ בַּיּ֣וֹם הַשְּׁלִישִׁ֔י זֹ֥את עֲשׂ֖וּ וִֽחְי֑וּ אֶת־ס
ל הָאֱלֹהִ֖ים אֲנִ֥י יָרֵֽא׃ 19 אִם־כֵּנִ֣ים אַתֶּ֔ם אֲחִיכֶ֣ם אֶחָ֔ד[a] יֵאָסֵ֖ר בְּבֵ֣ית 19
ג[13] מִשְׁמַרְכֶ֑ם וְאַתֶּם֙ לְכ֣וּ הָבִ֔יאוּ שֶׁ֖בֶר רַעֲב֥וֹן בָּתֵּיכֶֽם׃ 20 וְאֶת־אֲחִיכֶ֤ם 20
ו . ל . ז מל ג[14] מנה בתור . ו בטע ר״פ[15] הַקָּטֹן֙ תָּבִ֣יאוּ אֵלַ֔י וְיֵאָמְנ֥וּ דִבְרֵיכֶ֖ם וְלֹ֣א תָמ֑וּתוּ וַיַּעֲשׂוּ־כֵֽן׃ 21 וַיֹּאמְר֞וּ 21
י״ח פסוק אל על על[16] . ל[17] אִ֣ישׁ אֶל־אָחִ֗יו אֲבָל֮ אֲשֵׁמִ֣ים׀ אֲנַחְנוּ֮ עַל־אָחִ֒ינוּ֒ אֲשֶׁ֨ר רָאִ֜ינוּ צָרַ֥ת[a] נַפְשׁ֛וֹ
בְּהִתְחַֽנְנ֥וֹ אֵלֵ֖ינוּ וְלֹ֣א שָׁמָ֑עְנוּ עַל־כֵּן֙ בָּ֣אָה אֵלֵ֔ינוּ[b] הַצָּרָ֖ה הַזֹּֽאת׃ 22 וַיַּ֩עַן֩ 22
יב מל בתור[18] רְאוּבֵ֨ן אֹתָ֜ם לֵאמֹ֗ר הֲלוֹא֩ אָמַ֨רְתִּי אֲלֵיכֶ֧ם׀ לֵאמֹ֛ר אַל־תֶּחֶטְא֥וּ בַיֶּ֖לֶד
כג פסוק וגם וגם ובתר תלת מילין[19] . ט ר״פ[20] וְלֹ֣א שְׁמַעְתֶּ֑ם וְגַֽם־דָּמ֖וֹ הִנֵּ֥ה נִדְרָֽשׁ׃ 23 וְהֵם֙ לֹ֣א יָֽדְע֔וּ כִּ֥י שֹׁמֵ֖עַ יוֹסֵ֑ף כִּ֥י 23
ל . ב[21] וכל שמואל דכות ב מ א הַמֵּלִ֖יץ בֵּינֹתָֽם׃ 24 וַיִּסֹּ֥ב מֵעֲלֵיהֶ֖ם וַיֵּ֑בְךְּ וַיָּ֤שָׁב אֲלֵהֶם֙ וַיְדַבֵּ֣ר אֲלֵהֶ֔ם 24
ל וכל כפתורי דשמשון דכות וַיִּקַּ֤ח מֵֽאִתָּם֙ אֶת־שִׁמְע֔וֹן וַיֶּאֱסֹ֥ר אֹת֖וֹ לְעֵינֵיהֶֽם׃ 25 וַיְצַ֣ו יוֹסֵ֗ף וַיְמַלְא֣וּ[a] 25
ל . ה[22] אֶת־כְּלֵיהֶם֮ בָּר֒ וּלְהָשִׁ֤יב כַּסְפֵּיהֶם֙ אִ֣ישׁ אֶל־שַׂקּ֔וֹ וְלָתֵ֥ת לָהֶ֛ם צֵדָ֖ה
מג לַדָּ֑רֶךְ וַיַּ֥עַשׂ[b] לָהֶ֖ם כֵּֽן׃ 26 וַיִּשְׂא֥וּ אֶת־שִׁבְרָ֖ם עַל־חֲמֹרֵיהֶ֑ם וַיֵּלְכ֖וּ 26
מִשָּֽׁם׃ 27 וַיִּפְתַּ֨ח הָאֶחָ֜ד אֶת־שַׂקּ֗וֹ[a] לָתֵ֥ת מִסְפּ֛וֹא לַחֲמֹר֖וֹ בַּמָּל֑וֹן וַיַּרְא֙ 27
ה[23] אֶת־כַּסְפּ֔וֹ וְהִנֵּה־ה֖וּא בְּפִ֥י אַמְתַּחְתּֽוֹ׃ 28 וַיֹּ֤אמֶר אֶל־אֶחָיו֙ הוּשַׁ֣ב 28
כַּסְפִּ֔י וְגַ֖ם הִנֵּ֣ה[a] בְאַמְתַּחְתִּ֑י וַיֵּצֵ֣א לִבָּ֗ם וַֽיֶּחֶרְד֞וּ אִ֤ישׁ אֶל־אָחִיו֙ לֵאמֹ֔ר
ב . ה[24] מַה־זֹּ֛את עָשָׂ֥ה אֱלֹהִ֖ים לָֽנוּ׃ 29 וַיָּבֹ֛אוּ אֶל־יַעֲקֹ֥ב אֲבִיהֶ֖ם אַ֣רְצָה 29
ב חד מל וחד חס[25] . ב ר״פ[26] . ד[27] כְּנָ֑עַן וַיַּגִּ֣ידוּ ל֔וֹ אֵ֛ת כָּל־הַקֹּרֹ֥ת אֹתָ֖ם לֵאמֹֽר׃ 30 דִּ֠בֶּר הָאִ֨ישׁ אֲדֹנֵ֥י 30
הָאָ֛רֶץ אִתָּ֖נוּ קָשׁ֑וֹת וַיִּתֵּ֣ן אֹתָ֔נוּ[a] כִּֽמְרַגְּלִ֖ים אֶת־הָאָֽרֶץ׃ 31 וַנֹּ֥אמֶר אֵלָ֖יו 31
כֵּנִ֣ים אֲנָ֑חְנוּ לֹ֥א הָיִ֖ינוּ מְרַגְּלִֽים׃ 32 שְׁנֵים־עָשָׂ֥ר[a] אֲנַ֛חְנוּ אַחִ֖ים[a] בְּנֵ֣י אָבִ֑ינוּ 32
הָאֶחָ֣ד אֵינֶ֔נּוּ וְהַקָּטֹ֥ן הַיּ֛וֹם אֶת־אָבִ֖ינוּ בְּאֶ֥רֶץ כְּנָֽעַן׃ 33 וַיֹּ֣אמֶר אֵלֵ֗ינוּ 33
ל . ד[27] הָאִישׁ֙ אֲדֹנֵ֣י הָאָ֔רֶץ בְּזֹ֣את אֵדַ֔ע כִּ֥י כֵנִ֖ים אַתֶּ֑ם אֲחִיכֶ֤ם הָֽאֶחָד֙ הַנִּ֣יחוּ
ג . ו[28] אִתִּ֔י וְאֶת־[a]רַעֲב֥וֹן בָּתֵּיכֶ֖ם קְח֥וּ וָלֵֽכוּ׃ 34 וְ֠הָבִיאוּ אֶת־אֲחִיכֶ֣ם הַקָּטֹן֮ 34
ו[29] אֵלַי֒ וְאֵדְעָ֗ה כִּ֣י לֹ֤א מְרַגְּלִים֙ אַתֶּ֔ם כִּ֥י כֵנִ֖ים אַתֶּ֑ם אֶת־[a]אֲחִיכֶם֙ אֶתֵּ֣ן
ה וכל את השמים ואת הארץ דכות[30] . ל לָכֶ֔ם וְאֶת־הָאָ֖רֶץ תִּסְחָֽרוּ׃ 35 וַיְהִ֗י הֵ֚ם מְרִיקִ֣ים שַׂקֵּיהֶ֔ם וְהִנֵּה־אִ֥ישׁ 35

[13]Mm 313. [14]Mm 314. [15]Mm 76. [16]Mm 658. [17] וחד ואשמים Esr 10,19. [18]Mm 27. [19]Mm 1629. [20]Mm 564. [21]Mm 4083. [22]Mm 601. [23]Mm 315. [24]Mm 77. [25]Mm 316. [26]Mm 317. [27]Mm 291. [28]Mm 593. [29]Mm 961. [30]Mm 2574.

19 [a] ш האׄ || **21** [a] ш בצׄ || [b] ш עלינו || **25** [a] prp לְמַלֵּא || [b] prb l וַיַּעֲשׂוּ cf 𝔖𝔙 || **27** [a] l אַמְתַּחְתּוֹ cf 𝔊 et 28 43,12 || **28** [a] ш𝔊𝔖𝔗 + הוּא || **30** [a] 𝔊 + ἐν φυλακῇ cf 40,3 41,10 42,17, ins בְּמִשְׁמָר ? || **32** [a–a] ш𝔊𝔖[W] invers || **33** [a] 𝔊(𝔖𝔗) + ἀγορασμόν cf 19, ins שֶׁבֶר || **34** [a] l וְאֵת cf 𝔊𝔖𝔗[Ms]𝔙.

צְרוֹר־כַּסְפּוֹ בְּשַׂקּוֹ וַיִּרְאוּ אֶת־צְרֹרוֹת כַּסְפֵּיהֶם הֵמָּה וַאֲבִיהֶם וַיִּירָאוּ׃ ל̇[31] . ל̇
36 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אֹתִי שִׁכַּלְתֶּם יוֹסֵף אֵינֶנּוּ וְשִׁמְעוֹן אֵינֶנּוּ ד̇[32]
37 וְאֶת־בִּנְיָמִן תִּקָּחוּ עָלַי הָיוּ כֻלָּנָה׃ 37 וַיֹּאמֶר רְאוּבֵן אֶל־אָבִיו לֵאמֹר ד̇[33] . ב̇[34]
אֶת־שְׁנֵי בָנַי תָּמִית אִם־לֹא אֲבִיאֶנּוּ אֵלֶיךָ תְּנָה אֹתוֹ עַל־יָדִי וַאֲנִי ב̇
38 אֲשִׁיבֶנּוּ אֵלֶיךָ׃ 38 וַיֹּאמֶר לֹא־יֵרֵד בְּנִי עִמָּכֶם כִּי־אָחִיו מֵת וְהוּא
לְבַדּוֹ נִשְׁאָר וּקְרָאָהוּ אָסוֹן בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־בָהּ וְהוֹרַדְתֶּם אֶת־ ל̇ וכל הנשאר דכות . ל̇ מפק א[35]
43 שֵׂיבָתִי בְּיָגוֹן שְׁאוֹלָה׃ 43 1 וְהָרָעָב כָּבֵד בָּאָרֶץ׃ 2 וַיְהִי י̇ ול מל בתור . יד פסוק בתור[1]
כַּאֲשֶׁר כִּלּוּ לֶאֱכֹל אֶת־הַשֶּׁבֶר אֲשֶׁר הֵבִיאוּ מִמִּצְרָיִם וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יז מל בתור[2]
3 אֲבִיהֶם שֻׁבוּ שִׁבְרוּ־לָנוּ מְעַט־אֹכֶל׃ 3 וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוּדָה לֵאמֹר כל אורית חס ב מ ג מל
הָעֵד הֵעִד בָּנוּ הָאִישׁ לֵאמֹר לֹא־תִרְאוּ פָנַי בִּלְתִּי אֲחִיכֶם אִתְּכֶם׃ ל̇ חס[3]
4 אִם־יֶשְׁךָ מְשַׁלֵּחַ אֶת־אָחִינוּ אִתָּנוּ נֵרְדָה וְנִשְׁבְּרָה לְךָ אֹכֶל׃ 5 וְאִם־ ז̇ . ג̇[4] . ג ר״פ בסיפ[5]
אֵינְךָ מְשַׁלֵּחַ לֹא נֵרֵד כִּי־הָאִישׁ אָמַר אֵלֵינוּ לֹא־תִרְאוּ פָנַי בִּלְתִּי ז̇
6 אֲחִיכֶם אִתְּכֶם׃ 6 וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל לָמָה הֲרֵעֹתֶם לִי לְהַגִּיד לָאִישׁ ל̇ב̇[6]
7 הַעוֹד לָכֶם אָח׃ 7 וַיֹּאמְרוּ שָׁאוֹל שָׁאַל־הָאִישׁ לָנוּ וּלְמוֹלַדְתֵּנוּ לֵאמֹר ב̇[7]
הַעוֹד אֲבִיכֶם חַי הֲיֵשׁ לָכֶם אָח וַנַּגֶּד[a]־לוֹ עַל־פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה ב̇[8]
8 הֲיָדוֹעַ נֵדַע כִּי יֹאמַר הוֹרִידוּ אֶת־אֲחִיכֶם׃ 8 וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל־ ג̇ . ז̇[9] וכל משחתיך למלך דכות ב מ א
יִשְׂרָאֵל אָבִיו שִׁלְחָה הַנַּעַר אִתִּי וְנָקוּמָה וְנֵלֵכָה וְנִחְיֶה וְלֹא נָמוּת גַּם־ ל̇[10] . ג̇[11] . יב פסוק גם גם גם
9 אֲנַחְנוּ גַם־אַתָּה גַּם־טַפֵּנוּ׃ 9 אָנֹכִי אֶעֶרְבֶנּוּ מִיָּדִי תְּבַקְשֶׁנּוּ אִם־לֹא
10 הֲבִיאֹתִיו אֵלֶיךָ וְהִצַּגְתִּיו לְפָנֶיךָ וְחָטָאתִי לְךָ כָּל־הַיָּמִים׃ 10 כִּי ד̇ . ד̇
11 לוּלֵא הִתְמַהְמָהְנוּ כִּי־עַתָּה שַׁבְנוּ זֶה פַעֲמָיִם׃ 11 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם ד כת א[12] . ל̇
יִשְׂרָאֵל אֲבִיהֶם אִם־כֵּן ׀ אֵפוֹא זֹאת עֲשׂוּ קְחוּ מִזִּמְרַת הָאָרֶץ בִּכְלֵיכֶם
וְהוֹרִידוּ לָאִישׁ מִנְחָה מְעַט צֳרִי וּמְעַט דְּבַשׁ נְכֹאת וָלֹט בָּטְנִים וּשְׁקֵדִים׃ ל̇ב̇[6] . ב̇ . ב̇
12 וְכֶסֶף מִשְׁנֶה קְחוּ בְיֶדְכֶם וְאֶת־הַכֶּסֶף הַמּוּשָׁב בְּפִי אַמְתְּחֹתֵיכֶם ד̇[13] . ב̇[14]
13 תָּשִׁיבוּ בְיֶדְכֶם אוּלַי מִשְׁגֶּה הוּא׃ 13 וְאֶת־אֲחִיכֶם קָחוּ וְקוּמוּ שׁוּבוּ[a] ל̇ . ג מל בתור[15]
ס [ט] אֶל־הָאִישׁ׃ 14 וְאֵל שַׁדַּי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים לִפְנֵי הָאִישׁ וְשִׁלַּח לָכֶם ב̇[16] . ב̇
אֶת־אֲחִיכֶם אַחֵר[a] וְאֶת־בִּנְיָמִין וַאֲנִי כַּאֲשֶׁר שָׁכֹלְתִּי שָׁכָלְתִּי׃ ד̇[17] . יז מל[18]

[31] Mm 451. [32] Mm 4258. [33] Mm 312. [34] Prv 31,29. [35] Mm 331. Cp 43 [1] Mm 750. [2] Mm 250. [3] Mp sub loco. [4] Mm 318. [5] Mm 162. [6] Mm 319. [7] Mm 1829. [8] Mm 614. [9] Mm 1021. [10] Mm 2915. [11] Mm 3078. [12] Mm 1714. [13] Mm 320. [14] Mm 864. [15] Mm 1087. [16] Gn 28,3. [17] Mm 312. [18] Mm 262.

Cp 43,7 [a] **sic L, mlt Mss Edd** 'וַנַּ || **13** [a] **pc Mss ⅏𝔖** 'וְשׁ || **14** [a] **⅏𝔊** הָאֶחָד **cf 42,19.**

15 וַיִּקְח֤וּ הָֽאֲנָשִׁים֙ אֶת־הַמִּנְחָ֣ה הַזֹּ֔את וּמִשְׁנֶהᵃ־כֶּ֛סֶף לָקְח֥וּ בְיָדָ֖ם וְאֶת־ 15
בִּנְיָמִ֑ן וַיָּקֻ֙מוּ֙ וַיֵּרְד֣וּ מִצְרַ֔יִם וַיַּֽעַמְד֖וּ לִפְנֵ֥י יוֹסֵֽף׃ 16 וַיַּ֨רְא יוֹסֵ֣ף ᵃאִתָּם֮ 16
אֶתᵃ־בִּנְיָמִין֒ וַיֹּ֙אמֶר֙ לַֽאֲשֶׁ֣ר עַל־בֵּית֔וֹ הָבֵ֥א אֶת־הָֽאֲנָשִׁ֖ים הַבָּ֑יְתָה וּטְבֹ֤חַ
טֶ֙בַח֙ וְהָכֵ֔ן כִּ֥י אִתִּ֛י יֹאכְל֥וּ הָאֲנָשִׁ֖ים בַּֽצָּהֳרָֽיִם׃ 17 וַיַּ֣עַשׂ הָאִ֔ישׁ כַּאֲשֶׁ֖ר 17
אָמַ֣ר יוֹסֵ֑ף וַיָּבֵ֥א הָאִ֛ישׁᵃ אֶת־הָאֲנָשִׁ֖ים בֵּ֥יתָה יוֹסֵֽף׃ 18 וַיִּֽירְא֣וּ הָאֲנָשִׁ֗ים 18
כִּ֣י הֽוּבְאוּ֮ בֵּ֣ית יוֹסֵף֒ וַיֹּאמְר֗וּ עַל־דְּבַ֤ר הַכֶּ֙סֶף֙ הַשָּׁ֤בᵃ בְּאַמְתְּחֹתֵ֙ינוּ֙
בַּתְּחִלָּ֔ה אֲנַ֖חְנוּ מֽוּבָאִ֑ים לְהִתְגֹּלֵ֤ל עָלֵ֙ינוּ֙ וּלְהִתְנַפֵּ֣ל עָלֵ֔ינוּ וְלָקַ֧חַת
אֹתָ֛נוּ לַעֲבָדִ֖ים וְאֶת־חֲמֹרֵֽינוּ׃ 19 וַֽיִּגְּשׁוּ֙ אֶל־הָאִ֔ישׁ אֲשֶׁ֖ר עַל־בֵּ֣ית יוֹסֵ֑ף 19
וַיְדַבְּר֥וּ אֵלָ֖יו פֶּ֥תַח הַבָּֽיִת׃ 20 וַיֹּאמְר֖וּ בִּ֣י אֲדֹנִ֑י יָרֹ֥ד יָרַ֛דְנוּ בַּתְּחִלָּ֖ה 20
לִשְׁבָּר־אֹֽכֶל׃ 21 וַיְהִ֞י כִּי־בָ֣אנוּ אֶל־הַמָּל֗וֹן וַֽנִּפְתְּחָה֙ אֶת־אַמְתְּחֹתֵ֔ינוּ 21
וְהִנֵּ֤ה כֶֽסֶף־אִישׁ֙ בְּפִ֣י אַמְתַּחְתּ֔וֹ כַּסְפֵּ֖נוּ בְּמִשְׁקָל֑וֹ וַנָּ֥שֶׁב אֹת֖וֹ בְּיָדֵֽנוּ׃
22 וְכֶ֧סֶף אַחֵ֛ר הוֹרַ֥דְנוּᵃ בְיָדֵ֖נוּ לִשְׁבָּר־אֹ֑כֶל לֹ֣א יָדַ֔עְנוּ מִי־שָׂ֥ם כַּסְפֵּ֖נוּ 22
בְּאַמְתְּחֹתֵֽינוּ׃ 23 וַיֹּ֩אמֶר֩ שָׁל֨וֹם לָכֶ֜ם אַל־תִּירָ֗אוּ אֱ֠לֹהֵיכֶם וֵאלֹהֵ֨י 23
אֲבִיכֶ֜םᵃ נָתַ֨ן לָכֶ֤ם מַטְמוֹן֙ בְּאַמְתְּחֹ֣תֵיכֶ֔ם כַּסְפְּכֶ֖ם בָּ֣א אֵלָ֑י וַיּוֹצֵ֥א
אֲלֵהֶ֖ם אֶת־שִׁמְעֽוֹן׃ 24 וַיָּבֵ֥א הָאִ֛ישׁ אֶת־הָאֲנָשִׁ֖ים בֵּ֣יתָה יוֹסֵ֑ף וַיִּתֶּן־ 24
מַ֙יִם֙ וַיִּרְחֲצ֣וּ רַגְלֵיהֶ֔ם וַיִּתֵּ֥ן מִסְפּ֖וֹא לַחֲמֹרֵיהֶֽם׃ 25 וַיָּכִ֙ינוּ֙ אֶת־הַמִּנְחָ֔ה 25
עַד־בּ֥וֹא יוֹסֵ֖ף בַּֽצָּהֳרָ֑יִם כִּ֣י שָׁמְע֔וּ כִּי־שָׁ֖ם יֹ֥אכְלוּᵃ לָֽחֶם׃ 26 וַיָּבֹ֤א 26
יוֹסֵף֙ הַבַּ֔יְתָה וַיָּבִ֥יאּוᵃ ל֛וֹ אֶת־הַמִּנְחָ֥ה אֲשֶׁר־בְּיָדָ֖ם הַבָּ֑יְתָהᵇ וַיִּשְׁתַּחֲווּ־
ל֖וֹᶜ אָֽרְצָה׃ 27 וַיִּשְׁאַ֤ל לָהֶם֙ לְשָׁל֔וֹם וַיֹּ֗אמֶר הֲשָׁל֛וֹם אֲבִיכֶ֥ם הַזָּקֵ֖ן אֲשֶׁ֣ר 27
אֲמַרְתֶּ֑ם הַעוֹדֶ֖נּוּ חָֽי׃ 28 וַיֹּאמְר֗וּ שָׁל֛וֹם לְעַבְדְּךָ֥ לְאָבִ֖ינוּ עוֹדֶ֣נּוּ חָ֑יᵃ 28
וַֽיִּקְּד֖וּ וַיִּֽשְׁתַּחֲוֻּᵇ׃ 29 וַיִּשָּׂ֣א עֵינָ֗יו וַיַּ֞רְא אֶת־בִּנְיָמִ֣ין אָחִיו֮ בֶּן־אִמּוֹ֒ וַיֹּ֗אמֶר 29
הֲזֶה֙ אֲחִיכֶ֣ם הַקָּטֹ֔ן אֲשֶׁ֥ר אֲמַרְתֶּ֖םᵃ אֵלָ֑י וַיֹּאמַ֕ר אֱלֹהִ֥ים יָחְנְךָ֖ בְּנִֽי׃
30 וַיְמַהֵ֣ר יוֹסֵ֗ף כִּֽי־נִכְמְר֤וּ רַֽחֲמָיו֙ אֶל־ᵃאָחִ֔יו וַיְבַקֵּ֖שׁ לִבְכּ֑וֹת וַיָּבֹ֥א 30
הַחַ֖דְרָה וַיֵּ֥בְךְּ שָֽׁמָּה׃ 31 וַיִּרְחַ֥ץ פָּנָ֖יו וַיֵּצֵ֑א וַיִּ֨תְאַפַּ֔ק וַיֹּ֖אמֶר שִׂ֥ימוּ לָֽחֶם׃ 31

ב . ד[19]
ד . לז
יז מל[20] . ה[21] . ג ב חס וחד מל[22] . יט[23] . ל
יב
נא[24] ית מנה בתור
ל מל . ל בטע
ל . ג ומל[25] . ל . ד רפי[26]
יג[27] וכל מלכים ישעיה וירמיה דכות ב מ יא
ז[28]
ה בטע בסיפ[29] . ל
ל
יב מל[30] . ב[31]
נא[24] ית מנה בתור וחד מן ית מנה ר״פ
יד[32] מל וכל שמואל וכתיב דכות ב מ ה . יב
יט[23] . לו וחד מן ד מילין דגש א ב[33] מנה בליש . יט[23]
ב
וישתחוו ק . ה . יז מל[20] . ז פסוק ויאמר ויאמר[34]
ד[35] . צא . ב[36]
ג[37]
יח ס״פ . ב[38] . יו

[19]Mm 312. [20]Mm 262. [21]Mm 321. [22]Mm 322. [23]Mm 1557. [24]Mm 639. [25]Mm 323. [26]Mm 216. [27]Mm 324. [28]Mm 328. [29]Mm 71. [30]Mm 2194. [31]Mm 1510. [32]Mm 169. [33]Mm 3916. [34]Mm 3452. [35]Mm 325. [36]Mm 2320. [37]Mm 1889. [38]Mm 3762.

15 ᵃ mlt Mss ־ה ‖ **16** ᵃ⁻ᵃ 𝔐𝔊𝔙 אִתָּם וְאֶת ‖ **17** ᵃ > 𝔊*𝔖, dl? ‖ **18** ᵃ 𝔐 המושב ‖ **22** ᵃ 𝔐 לקחנו ‖ **23** ᵃ 2 Mss 𝔊 אֲבֹ(ו)תֵיכֶם ‖ **25** ᵃ 𝔊 sg, l ־ל? ‖ **26** ᵃ sic 𝔏 ‖ ᵇ > 𝔙, frt dl ‖ ᶜ frt ins c pc Mss 𝔊𝔙 אַפַּיִם cf 42,6 ‖ **28** ᵃ 𝔐𝔊 + וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ הָאִישׁ הַהוּא לֵאלֹהִים ‖ ᵇ sic L, mlt Mss Edd ־חוו ‖ **29** ᵃ 𝔊 + ἀγαγεῖν = לְהָבִיא ‖ **30** ᵃ 𝔐𝔊 עַל.

32 וַיָּשִׂ֥ימוּ ל֛וֹ לְבַדּ֖וֹ וְלָהֶ֣ם לְבַדָּ֑ם וְלַמִּצְרִ֞ים הָאֹכְלִ֤ים אִתּוֹ֙ לְבַדָּ֔ם כִּי֩ ל̇ה̇. ה̇[39]. ל̇
לֹא֩ יוּכְל֨וּן הַמִּצְרִ֜ים לֶאֱכֹ֤ל אֶת־הָֽעִבְרִים֙ לֶ֔חֶם כִּי־תוֹעֵבָ֥ה הִ֖וא ב̇. ה̇ ד מנה בתור
33 לְמִצְרָֽיִם׃[a] 33 וַיֵּשְׁב֣וּ לְפָנָ֔יו הַבְּכֹר֙ כִּבְכֹ֣רָת֔וֹ וְהַצָּעִ֖יר כִּצְעִרָת֑וֹ וַיִּתְמְה֥וּ ל̇. ל̇. ל̇
34 הָאֲנָשִׁ֖ים אִ֥ישׁ אֶל־רֵעֵֽהוּ׃ 34 וַיִּשָּׂ֨א מַשְׂאֹ֜ת מֵאֵ֣ת פָּנָיו֮ אֲלֵהֶם֒ וַתֵּ֜רֶב ב חד מל וחד חס . ב[40]
מַשְׂאַ֧ת בִּנְיָמִ֛ן מִמַּשְׂאֹ֥ת כֻּלָּ֖ם חָמֵ֣שׁ יָד֑וֹת וַיִּשְׁתּ֥וּ וַיִּשְׁכְּר֖וּ עִמּֽוֹ׃ י[41]. ל̇
44 1 וַיְצַ֞ו אֶת־אֲשֶׁ֣ר עַל־בֵּיתוֹ֮ לֵאמֹר֒ מַלֵּ֞א אֶת־אַמְתְּחֹ֤ת הָֽאֲנָשִׁים֙ אֹ֔כֶל ח̇[1]. ה̇[2]
2 כַּאֲשֶׁ֥ר יוּכְל֖וּן שְׂאֵ֑ת וְשִׂ֛ים כֶּֽסֶף־אִ֖ישׁ בְּפִ֥י אַמְתַּחְתּֽוֹ׃ 2 וְאֶת־גְּבִיעִ֞י ב̇. י̇ד̇. ט̇
גְּבִ֣יעַ הַכֶּ֗סֶף תָּשִׂים֙ בְּפִי֙ אַמְתַּ֣חַת הַקָּטֹ֔ן וְאֵ֖ת כֶּ֣סֶף שִׁבְר֑וֹ וַיַּ֕עַשׂ כִּדְבַ֥ר ב[3]
3 יוֹסֵ֖ף אֲשֶׁ֥ר דִּבֵּֽר׃ 3 הַבֹּ֖קֶר א֑וֹר וְהָאֲנָשִׁ֣ים שֻׁלְּח֔וּ הֵ֖מָּה וַחֲמֹרֵיהֶֽם׃ ל̇
4 הֵ֠ם יָֽצְא֣וּ אֶת־הָעִיר֮ לֹ֣א הִרְחִיקוּ֒ וְיוֹסֵ֤ף אָמַר֙ לַאֲשֶׁ֣ר עַל־בֵּית֔וֹ ק֥וּם ג[4]. ה̇[1]
רְדֹ֖ף אַחֲרֵ֣י הָאֲנָשִׁ֑ים וְהִשַּׂגְתָּם֙ וְאָמַרְתָּ֣ אֲלֵהֶ֔ם לָ֛מָּה שִׁלַּמְתֶּ֥ם רָעָ֖ה תַּ֥חַת ל̇
5 טוֹבָֽה׃ 5 הֲל֣וֹא[a] זֶ֗ה[b] אֲשֶׁ֨ר יִשְׁתֶּ֤ה אֲדֹנִי֙ בּ֔וֹ וְה֕וּא נַחֵ֥שׁ יְנַחֵ֖שׁ בּ֑וֹ הֲרֵעֹתֶ֖ם יב מל בתור[5]
6 7 אֲשֶׁ֥ר עֲשִׂיתֶֽם׃ 6 וַיַּשִּׂגֵ֑ם וַיְדַבֵּ֣ר אֲלֵהֶ֔ם אֶת־הַדְּבָרִ֖ים הָאֵֽלֶּה׃ 7 וַיֹּאמְר֣וּ ו̇ חס ול בליש
אֵלָ֔יו לָ֚מָּה יְדַבֵּ֣ר אֲדֹנִ֔י כַּדְּבָרִ֖ים הָאֵ֑לֶּה חָלִ֙ילָה֙ לַעֲבָדֶ֔יךָ מֵעֲשׂ֖וֹת
8 כַּדָּבָ֥ר הַזֶּֽה׃ 8 הֵ֣ן כֶּ֗סֶף[a] אֲשֶׁ֤ר מָצָ֙אנוּ֙ בְּפִ֣י אַמְתְּחֹתֵ֔ינוּ הֱשִׁיבֹ֥נוּ אֵלֶ֖יךָ ל̇
9 מֵאֶ֣רֶץ כְּנָ֑עַן וְאֵ֗יךְ נִגְנֹב֙ מִבֵּ֣ית אֲדֹנֶ֔יךָ כֶּ֖סֶף א֥וֹ זָהָֽב׃ 9 אֲשֶׁ֨ר יִמָּצֵ֥א אִתּ֛וֹ
10 מֵעֲבָדֶ֖יךָ וָמֵ֑ת[a] וְגַם־אֲנַ֕חְנוּ נִהְיֶ֥ה לַֽאדֹנִ֖י לַעֲבָדִֽים׃ 10 וַיֹּ֕אמֶר גַּם־עַתָּ֥ה ל̇
כְדִבְרֵיכֶ֖ם כֶּן־ה֑וּא אֲשֶׁ֨ר יִמָּצֵ֤א אִתּוֹ֙ יִהְיֶה־לִּ֣י עָ֔בֶד וְאַתֶּ֖ם תִּהְי֥וּ נְקִיִּֽם׃ ג[6]. ב זקף קמ
11 וַיְמַהֲר֗וּ וַיּוֹרִ֛דוּ אִ֥ישׁ אֶת־אַמְתַּחְתּ֖וֹ אָ֑רְצָה וַֽיִּפְתְּח֖וּ אִ֥ישׁ אַמְתַּחְתּֽוֹ׃ ב חס . ב̇
12 וַיְחַפֵּ֕שׂ בַּגָּד֣וֹל הֵחֵ֔ל וּבַקָּטֹ֖ן כִּלָּ֑ה וַיִּמָּצֵא֙ הַגָּבִ֔יעַ בְּאַמְתַּ֖חַת בִּנְיָמִֽן׃ ג̇. ל̇. ז̇[7]
13 וַֽיִּקְרְע֖וּ שִׂמְלֹתָ֑ם וַֽיַּעֲמֹס֙ אִ֣ישׁ עַל־חֲמֹר֔וֹ וַיָּשֻׁ֖בוּ הָעִֽירָה׃ 14 וַיָּבֹ֨א ט[8]
יְהוּדָ֤ה וְאֶחָיו֙ בֵּ֣יתָה יוֹסֵ֔ף וְה֖וּא עוֹדֶ֣נּוּ שָׁ֑ם וַיִּפְּל֥וּ לְפָנָ֖יו אָֽרְצָה׃
15 וַיֹּ֤אמֶר לָהֶם֙ יוֹסֵ֔ף מָֽה־הַמַּעֲשֶׂ֥ה הַזֶּ֖ה אֲשֶׁ֣ר עֲשִׂיתֶ֑ם הֲל֣וֹא יְדַעְתֶּ֔ם כב[9] וכל ד״ה ועזרא דכות ב מ ה חס בליש . יב מל בתור[5]
16 כִּֽי־נַחֵ֧שׁ יְנַחֵ֛שׁ אִ֖ישׁ אֲשֶׁ֥ר כָּמֹֽנִי׃ 16 וַיֹּ֣אמֶר יְהוּדָ֗ה מַה־נֹּאמַר֙ לַֽאדֹנִ֔י ל̇
מַה־[a]נְּדַבֵּ֖ר וּמַה־נִּצְטַדָּ֑ק הָאֱלֹהִ֗ים[b] מָצָא֙ אֶת־עֲוֺ֣ן עֲבָדֶ֔יךָ הִנֶּ֤נּוּ עֲבָדִים֙ ל̇. ג̇ רגש[10]

[39]Mm 1053. [40]1 R 5,10. [41]Mm 326. Cp 44 [1]Mm 321. [2]Mm 211. [3]Jdc 7,15. [4]Mm 1858. [5]Mm 27. [6]Mm 2694. [7]Mm 3765. [8]Mm 1972. [9]Mm 11. [10]Mm 327.

32 [a] frt l למצרים ‖ Cp 44,5 [a] 𝔊 pr *ἵνα τί ἐκλέψατέ μου τὸ κόνδυ τὸ ἀργυροῦν* cf 𝔖𝔙 ‖ [b] $\mathfrak{T}^{P}$ + *kljd'* = הַגָּבִיעַ ‖ 8 [a] l c 𝔐𝔊𝔖𝔗𝔗[J] הַכּ׳ cf 43,21.22 ‖ 9 [a] 𝔐 יומת ‖ 16 [a] 𝔐 Vrs ומה ‖ [b] 𝔐𝔊 וה׳.

ל פסוק בתור גם גם ומילה חדה ביניה לַֽאדֹנִ֔י גַּם־אֲנַ֕חְנוּ גַּ֛ם אֲשֶׁר־נִמְצָ֥א הַגָּבִ֖יעַ בְּיָדֽוֹ׃ 17 וַיֹּ֕אמֶר חָלִ֣ילָה לִּ֔י 17
ב זקף קמ מֵעֲשׂ֖וֹת זֹ֑את הָאִ֗ישׁ אֲשֶׁר֩ נִמְצָ֨א הַגָּבִ֜יעַ בְּיָד֗וֹ ה֚וּא יִהְיֶה־לִּ֣י עָ֔בֶד וְאַתֶּ֕ם
עֲל֥וּ לְשָׁל֖וֹם אֶל־אֲבִיכֶֽם׃ פ קמו 18 וַיִּגַּ֨שׁ אֵלָ֜יו יְהוּדָ֗ה וַיֹּאמֶר֮ ס[מא] פרש
ז[11]. לז. ב בִּ֣י אֲדֹנִ֗י יְדַבֶּר־נָ֨א עַבְדְּךָ֤ דָבָר֙ בְּאָזְנֵ֣י אֲדֹנִ֔י וְאַל־יִ֥חַר אַפְּךָ֖ בְּעַבְדֶּ֑ךָ
ל כִּ֥י כָמ֖וֹךָ כְּפַרְעֹֽה׃ 19 אֲדֹנִ֣י שָׁאַ֔ל אֶת־עֲבָדָ֖יו לֵאמֹ֑ר הֲיֵשׁ־לָכֶ֥ם אָ֖ב 19
ב[12]. ב וחס[13] אוֹ־אָֽח׃ 20 וַנֹּ֨אמֶר֙ אֶל־אֲדֹנִ֔י יֶשׁ־לָ֙נוּ֙ אָ֣ב זָקֵ֔ן וְיֶ֥לֶד זְקֻנִ֖ים קָטָ֑ן וְאָחִ֣יו 20
ט[14]. ד מֵ֡ת וַיִּוָּתֵ֨ר ה֧וּא לְבַדּ֛וֹ לְאִמּ֖וֹ וְאָבִ֥יו אֲהֵבֽוֹ׃ 21 וַתֹּ֨אמֶר֙ אֶל־עֲבָדֶ֔יךָ 21
ב וחס. ב חד מל וחד חס[15]. כט[16] הוֹרִדֻ֖הוּ אֵלָ֑י וְאָשִׂ֥ימָה עֵינִ֖י עָלָֽיו׃ 22 וַנֹּ֨אמֶר֙ אֶל־אֲדֹנִ֔י לֹא־יוּכַ֥ל הַנַּ֖עַר 22
לַעֲזֹ֣ב אֶת־אָבִ֑יו וְעָזַ֥ב אֶת־אָבִ֖יו וָמֵֽת׃ 23 וַתֹּ֨אמֶר֙ אֶל־עֲבָדֶ֔יךָ אִם־לֹ֥א 23
ד בליש[17]. ב[18] יֵרֵ֛ד אֲחִיכֶ֥ם הַקָּטֹ֖ן אִתְּכֶ֑ם לֹ֥א תֹסִפ֖וּן לִרְא֥וֹת פָּנָֽי׃ 24 וַיְהִי֙ כִּ֣י עָלִ֔ינוּ 24
כל אורית חס ב מ ג מל אֶֽל־עַבְדְּךָ֖ אָבִ֑י[a] וַנַּ֨גֶּד־ל֔וֹ אֵ֖ת דִּבְרֵ֥י אֲדֹנִֽי׃ 25 וַיֹּ֖אמֶר אָבִ֑ינוּ שֻׁ֖בוּ שִׁבְרוּ־ 25
לָ֥נוּ מְעַט־אֹֽכֶל׃ 26 וַנֹּ֕אמֶר לֹ֥א נוּכַ֖ל לָרֶ֑דֶת אִם־יֵשׁ֩ אָחִ֨ינוּ הַקָּטֹ֜ן אִתָּ֗נוּ 26
וְיָרַ֔דְנוּ כִּי־לֹ֣א נוּכַ֗ל לִרְאוֹת֙ פְּנֵ֣י הָאִ֔ישׁ וְאָחִ֥ינוּ הַקָּטֹ֖ן אֵינֶ֥נּוּ אִתָּֽנוּ׃
ב[19] 27 וַיֹּ֛אמֶר עַבְדְּךָ֥ אָבִ֖י אֵלֵ֑ינוּ אַתֶּ֣ם יְדַעְתֶּ֔ם כִּ֥י שְׁנַ֖יִם יָֽלְדָה־לִּ֥י אִשְׁתִּֽי׃ 27
ל[20]. ג. ב[21] 28 וַיֵּצֵ֤א הָֽאֶחָד֙ מֵֽאִתִּ֔י וָאֹמַ֕ר אַ֖ךְ טָרֹ֣ף טֹרָ֑ף וְלֹ֥א רְאִיתִ֖יו עַד־הֵֽנָּה׃ 28
ו. ל וחס[22] 29 וּלְקַחְתֶּ֧ם גַּם־אֶת־זֶ֛ה מֵעִ֥ם פָּנַ֖י וְקָרָ֣הוּ אָס֑וֹן וְהוֹרַדְתֶּ֧ם אֶת־שֵׂיבָתִ֛י 29
ל. ל בְּרָעָ֖ה שְׁאֹֽלָה׃ 30 וְעַתָּ֗ה כְּבֹאִי֙ אֶל־עַבְדְּךָ֣ אָבִ֔י וְהַנַּ֖עַר אֵינֶ֣נּוּ אִתָּ֑נוּ 30
ח. ב. ב חס[23] וְנַפְשׁ֖וֹ קְשׁוּרָ֥ה בְנַפְשֽׁוֹ׃ 31 וְהָיָ֗ה כִּרְאוֹת֛וֹ כִּי־אֵ֥ין הַנַּ֖עַר[a] וָמֵ֑ת וְהוֹרִ֨ידוּ 31
ל. ה עֲבָדֶ֜יךָ אֶת־שֵׂיבַ֨ת עַבְדְּךָ֥ אָבִ֛ינוּ בְּיָג֖וֹן שְׁאֹֽלָה׃ 32 כִּ֤י עַבְדְּךָ֙ עָרַ֣ב אֶת־ 32
ב. ד הַנַּ֔עַר מֵעִ֥ם אָבִ֖י[a] לֵאמֹ֑ר אִם־לֹ֤א אֲבִיאֶ֙נּוּ֙ אֵלֶ֔יךָ וְחָטָ֥אתִי לְאָבִ֖י כָּל־
ל הַיָּמִֽים׃ 33 וְעַתָּ֗ה יֵֽשֶׁב־נָ֤א עַבְדְּךָ֙ תַּ֣חַת הַנַּ֔עַר עֶ֖בֶד לַֽאדֹנִ֑י וְהַנַּ֖עַר יַ֥עַל 33
עִם־אֶחָֽיו׃ 34 כִּי־אֵיךְ֙ אֶֽעֱלֶ֣ה אֶל־אָבִ֔י וְהַנַּ֖עַר אֵינֶ֣נּוּ אִתִּ֑י פֶּ֚ן אֶרְאֶ֣ה 34
ג. ל בָרָ֔ע אֲשֶׁ֥ר יִמְצָ֖א אֶת־אָבִֽי׃ **45** 1 וְלֹא־יָכֹ֨ל יוֹסֵ֜ף לְהִתְאַפֵּ֗ק **45**
ג[1] לְכֹ֤ל הַנִּצָּבִים֙ עָלָ֔יו וַיִּקְרָ֕א הוֹצִ֥יאוּ כָל־אִ֖ישׁ מֵעָלָ֑י וְלֹא־עָ֤מַד אִישׁ֙
ל. ל[2] אִתּ֔וֹ בְּהִתְוַדַּ֥ע יוֹסֵ֖ף אֶל־אֶחָֽיו׃ 2 וַיִּתֵּ֥ן אֶת־קֹל֖וֹ בִּבְכִ֑י וַיִּשְׁמְע֣וּ מִצְרַ֔יִם 2

[11] Mm 328. [12] Gn 4,23. [13] Okhl 70. [14] Mm 3056. [15] Mm 329. [16] Mm 2501. [17] Mm 430. [18] Mm 916. [19] Mm 2088. [20] וחד יצא אחד 2 R 4,39. [21] Mm 330. [22] Mm 331. [23] Mm 2191 contra textum. Cp 45 [1] Mm 1363. [2] Mp sub loco.

24 [a] 2 Mss ⅏𝔊𝔖 אבינו ‖ **31** [a] ins c ⅏𝔊 אִתָּנוּ ‖ **32** [a] ⅏ אביו.

3 וַיִּשְׁמַע[a] בֵּית פַּרְעֹה׃ 3 וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו אֲנִי יוֹסֵף הַעוֹד אָבִי
4 חָי וְלֹא־יָכְלוּ אֶחָיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהֲלוּ מִפָּנָיו׃ 4 וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־ כג
אֶחָיו גְּשׁוּ־נָא אֵלַי וַיִּגָּשׁוּ וַיֹּאמֶר אֲנִי יוֹסֵף אֲחִיכֶם אֲשֶׁר־מְכַרְתֶּם אֹתִי
5 מִצְרָיְמָה׃ 5 וְעַתָּה אַל־תֵּעָצְבוּ וְאַל־יִחַר בְּעֵינֵיכֶם כִּי־מְכַרְתֶּם אֹתִי כח[3] . ה בטע[4] . ב . יח
6 הֵנָּה כִּי לְמִחְיָה שְׁלָחַנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם׃ 6 כִּי־זֶה שְׁנָתַיִם הָרָעָב
7 בְּקֶרֶב הָאָרֶץ וְעוֹד חָמֵשׁ שָׁנִים אֲשֶׁר אֵין־חָרִישׁ וְקָצִיר[a]׃ 7 וַיִּשְׁלָחֵנִי כג . ב[5] . ב
אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם לָשׂוּם לָכֶם שְׁאֵרִית בָּאָרֶץ וּלְהַחֲיוֹת לָכֶם לִפְלֵיטָה[a] ג[6]
8 גְּדֹלָה׃ 8 וְעַתָּה לֹא־אַתֶּם שְׁלַחְתֶּם אֹתִי הֵנָּה כִּי הָאֱלֹהִים וַיְשִׂימֵנִי ו[7]
9 לְאָב לְפַרְעֹה וּלְאָדוֹן לְכָל־בֵּיתוֹ וּמֹשֵׁל בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 9 מַהֲרוּ ל . יח . ד[8]
וַעֲלוּ אֶל־אָבִי וַאֲמַרְתֶּם אֵלָיו כֹּה אָמַר בִּנְךָ יוֹסֵף שָׂמַנִי אֱלֹהִים לְאָדוֹן ל
10 לְכָל־מִצְרָיִם רְדָה אֵלַי אַל־תַּעֲמֹד׃ 10 וְיָשַׁבְתָּ בְאֶרֶץ־גֹּשֶׁן[a] וְהָיִיתָ כ[9]
קָרוֹב אֵלַי אַתָּה וּבָנֶיךָ וּבְנֵי בָנֶיךָ וְצֹאנְךָ וּבְקָרְךָ וְכָל־אֲשֶׁר־לָךְ׃
11 וְכִלְכַּלְתִּי אֹתְךָ שָׁם כִּי־עוֹד חָמֵשׁ שָׁנִים רָעָב פֶּן־תִּוָּרֵשׁ[a] אַתָּה ב[10] . ב[11]
12 וּבֵיתְךָ וְכָל־אֲשֶׁר־לָךְ׃ 12 וְהִנֵּה עֵינֵיכֶם רֹאוֹת וְעֵינֵי אָחִי בִנְיָמִין כִּי־ יג . ל . ל מל[12]
13 פִי הַמְדַבֵּר אֲלֵיכֶם׃ 13 וְהִגַּדְתֶּם לְאָבִי אֶת־כָּל־כְּבוֹדִי בְּמִצְרַיִם וְאֵת ד[13] . ל מל בתור
14 כָּל־אֲשֶׁר רְאִיתֶם וּמִהַרְתֶּם וְהוֹרַדְתֶּם אֶת־אָבִי הֵנָּה׃ 14 וַיִּפֹּל עַל־ ב
15 צַוְּארֵי בִנְיָמִן־אָחִיו וַיֵּבְךְּ וּבִנְיָמִן בָּכָה עַל־צַוָּארָיו׃ 15 וַיְנַשֵּׁק לְכָל־ ט וכל יהודה ויוסף דכות[14]
16 אֶחָיו וַיֵּבְךְּ עֲלֵהֶם וְאַחֲרֵי כֵן דִּבְּרוּ אֶחָיו אִתּוֹ׃ 16 וְהַקֹּל נִשְׁמַע יג חס בתור[15] . ב[16]
בֵּית פַּרְעֹה לֵאמֹר בָּאוּ אֲחֵי יוֹסֵף וַיִּיטַב בְּעֵינֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי עֲבָדָיו׃ לג בתור . ל
17 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף אֱמֹר אֶל־אַחֶיךָ זֹאת עֲשׂוּ טַעֲנוּ אֶת־ ל
18 בְּעִירְכֶם וּלְכוּ־בֹאוּ אַרְצָה כְּנָעַן׃ 18 וּקְחוּ אֶת־אֲבִיכֶם וְאֶת־בָּתֵּיכֶם ח[17]
וּבֹאוּ אֵלָי וְאֶתְּנָה לָכֶם אֶת־טוּב אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאִכְלוּ אֶת־חֵלֶב הָאָרֶץ׃ ב[18] . יט בליש[19] . ל[20]
19 וְאַתָּה צֻוֵּיתָה[a] זֹאת עֲשׂוּ קְחוּ־לָכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עֲגָלוֹת לְטַפְּכֶם ל
20 וְלִנְשֵׁיכֶם וּנְשָׂאתֶם אֶת־אֲבִיכֶם וּבָאתֶם׃ 20 וְעֵינְכֶם אַל־תָּחֹס עַל־ ב[21] . ב חס[22]
21 כְּלֵיכֶם כִּי־טוּב כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם לָכֶם הוּא׃ 21 וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יט בליש[19]

[3] Mm 84. [4] Mm 3160. [5] Gn 8,22. [6] Mm 2068. [7] Mm 1580. [8] Mm 332. [9] Ez 32,19. [10] Mm 1823. [11] Prv 20,13. [12] Mm 262. [13] Mm 333. [14] Mm 334. [15] Mm 675 contra textum. [16] Mm 3894. [17] Mm 77. [18] Mm 3926. [19] Mm 335. [20] וחד ואת חלב Lv 16,25. [21] Am 5,26. [22] Mm 2804.

Cp 45,2 [a] 𝔊𝔖 pass, l וַיִּשָּׁמַע? ‖ **6** [a] sic L, mlt Mss Edd צִ־ ‖ **7** [a] l c 𝔐𝔊 פּ׳ ‖ **10** [a] 𝔊 *Γεσεμ Ἀραβίας* cf Neh 6,1 ‖ **11** [a] l תִּוָּרֵשׁ (a רוּשׁ)? ‖ **19** [a] l צַוֵּה אֹתָם? cf 𝔊𝔙.

וַיִּתֵּ֨ן לָהֶ֥ם יוֹסֵ֛ף עֲגָל֖וֹת עַל־פִּ֣י פַרְעֹ֑ה וַיִּתֵּ֥ן לָהֶ֛ם צֵדָ֖ה לַדָּֽרֶךְ׃ 22 לְכֻלָּ֥ם 22
נָתַ֛ן לָאִ֖ישׁ חֲלִפ֣וֹת שְׂמָלֹ֑ת וּלְבִנְיָמִ֤ן נָתַן֙ שְׁלֹ֣שׁ מֵא֣וֹת כֶּ֔סֶף וְחָמֵ֖שׁ חֲלִפֹ֥ת
שְׂמָלֹֽת׃ 23 וּלְאָבִ֞יו שָׁלַ֤ח כְּזֹאת֙ עֲשָׂרָ֣ה חֲמֹרִ֔ים נֹשְׂאִ֖ים מִטּ֣וּב מִצְרָ֑יִם 23
וְעֶ֣שֶׂר אֲתֹנֹ֡ת נֹ֠שְׂאֹת בָּ֣ר וָלֶ֧חֶם וּמָז֛וֹן לְאָבִ֖יו לַדָּֽרֶךְ׃ 24 וַיְשַׁלַּ֥ח אֶת־ 24
אֶחָ֖יו וַיֵּלֵ֑כוּ וַיֹּ֣אמֶר אֲלֵהֶ֔ם אַֽל־תִּרְגְּז֖וּ[a] בַּדָּֽרֶךְ׃ 25 וַֽיַּעֲל֖וּ מִמִּצְרָ֑יִם 25
וַיָּבֹ֙אוּ֙ אֶ֣רֶץ[a] כְּנַ֔עַן אֶל־יַעֲקֹ֖ב אֲבִיהֶֽם׃ 26 וַיַּגִּ֨דוּ ל֜וֹ לֵאמֹ֗ר ע֚וֹד יוֹסֵ֣ף 26
חַ֔י וְכִֽי־ה֥וּא מֹשֵׁ֖ל בְּכָל־אֶ֣רֶץ מִצְרָ֑יִם וַיָּ֣פָג לִבּ֔וֹ כִּ֥י לֹא־הֶאֱמִ֖ין לָהֶֽם׃
27 וַיְדַבְּר֣וּ אֵלָ֗יו אֵ֣ת כָּל־דִּבְרֵ֤י יוֹסֵף֙ אֲשֶׁ֣ר דִּבֶּ֣ר אֲלֵהֶ֔ם וַיַּרְא֙ אֶת־ 27
הָעֲגָל֔וֹת אֲשֶׁר־שָׁלַ֥ח יוֹסֵ֖ף לָשֵׂ֣את אֹת֑וֹ וַתְּחִ֕י ר֖וּחַ יַעֲקֹ֥ב אֲבִיהֶֽם׃
28 וַיֹּ֙אמֶר֙ יִשְׂרָאֵ֔ל רַ֛ב עוֹד־יוֹסֵ֥ף בְּנִ֖י חָ֑י אֵלְכָ֥ה וְאֶרְאֶ֖נּוּ בְּטֶ֥רֶם אָמֽוּת׃ 28
46 1 וַיִּסַּ֤ע יִשְׂרָאֵל֙ וְכָל־אֲשֶׁר־ל֔וֹ וַיָּבֹ֖א בְּאֵ֣רָה שָּׁ֑בַע וַיִּזְבַּ֣ח **46**
זְבָחִ֔ים לֵאלֹהֵ֖י אָבִ֥יו יִצְחָֽק׃ 2 וַיֹּ֨אמֶר אֱלֹהִ֤ים ׀ לְיִשְׂרָאֵל֙ בְּמַרְאֹ֣ת[a] 2
הַלַּ֔יְלָה וַיֹּ֖אמֶר יַעֲקֹ֣ב ׀ יַעֲקֹ֑ב וַיֹּ֖אמֶר הִנֵּֽנִי׃ 3 וַיֹּ֕אמֶר אָנֹכִ֥י הָאֵ֖ל אֱלֹהֵ֣י 3
אָבִ֑יךָ אַל־תִּירָא֙ מֵרְדָ֣ה מִצְרַ֔יְמָה כִּֽי־לְג֥וֹי גָּד֖וֹל אֲשִֽׂימְךָ֥ שָֽׁם׃ 4 אָנֹכִ֗י 4
אֵרֵ֤ד עִמְּךָ֙ מִצְרַ֔יְמָה וְאָנֹכִ֖י אַֽעַלְךָ֣ גַם־עָלֹ֑ה וְיוֹסֵ֕ף יָשִׁ֥ית יָד֖וֹ עַל־
עֵינֶֽיךָ׃ 5 וַיָּ֥קָם יַעֲקֹ֖ב מִבְּאֵ֣ר שָׁ֑בַע וַיִּשְׂא֨וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֜ל אֶת־יַעֲקֹ֣ב 5
אֲבִיהֶ֗ם וְאֶת־טַפָּם֙ וְאֶת־נְשֵׁיהֶ֔ם בָּעֲגָל֕וֹת אֲשֶׁר־שָׁלַ֥ח פַּרְעֹ֖ה לָשֵׂ֥את
אֹתֽוֹ׃ 6 וַיִּקְח֣וּ אֶת־מִקְנֵיהֶ֗ם וְאֶת־רְכוּשָׁם֙ אֲשֶׁ֤ר רָֽכְשׁוּ֙ בְּאֶ֣רֶץ כְּנַ֔עַן 6
וַיָּבֹ֖אוּ מִצְרָ֑יְמָה יַעֲקֹ֖ב וְכָל־זַרְע֥וֹ אִתּֽוֹ׃ 7 בָּנָ֞יו וּבְנֵ֤י בָנָיו֙ אִתּ֔וֹ בְּנֹתָ֛יו 7
וּבְנ֥וֹת בָּנָ֖יו וְכָל־זַרְע֑וֹ הֵבִ֥יא אִתּ֖וֹ מִצְרָֽיְמָה׃ ס 8 וְאֵ֨לֶּה שְׁמ֧וֹת 8
בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֛ל הַבָּאִ֥ים מִצְרַ֖יְמָה יַעֲקֹ֣ב וּבָנָ֑יו בְּכֹ֥ר יַעֲקֹ֖ב רְאוּבֵֽן׃ 9 וּבְנֵ֖י 9
רְאוּבֵ֑ן חֲנ֥וֹךְ וּפַלּ֖וּא וְחֶצְר֥וֹן[a] וְכַרְמִֽי׃ 10 וּבְנֵ֣י שִׁמְע֗וֹן יְמוּאֵ֧ל וְיָמִ֛ין 10
וְאֹ֖הַד[a] וְיָכִ֣ין וְצֹ֑חַר[b] וְשָׁא֖וּל בֶּן־הַֽכְּנַעֲנִֽית׃ 11 וּבְנֵ֖י לֵוִ֑י גֵּֽרְשׁ֕וֹן קְהָ֖ת[a] 11
וּמְרָרִֽי׃ 12 וּבְנֵ֣י יְהוּדָ֗ה עֵ֧ר וְאוֹנָ֛ן וְשֵׁלָ֖ה וָפֶ֣רֶץ וָזָ֑רַח וַיָּ֨מָת עֵ֤ר וְאוֹנָן֙ 12

Masora parva (margin): לב[23]. ג כת כן[24]. ל. ב חס דחס[24] — ג[25]. ל. ה. יט בליש[26] — ב. ג[27]. כב[28] — ה דמטע. ד[29] חס וכל שפטים ושמואל דכות ב מ ב — ל. יח. ל — כד. ל[30] — ד[1]. ל — כה[2]. ד ב מל וב חס[3] — ד שמואחא מתאימין[4]. ז בתור — ל. כה[5] — יב בתור. כה[5]. ל. ג כת ה[6]. ל[7]. ו ומל[8] — מג — כד — כה[5]. ל — כה[5]. י בתור — כה[5]. ו חס בתור[9] — ל — ב חס. ל — ל. ל

[23] Mm 319. [24] Mm 336. [25] Mm 337. [26] Mm 335. [27] Mm 338. [28] Mm 59. [29] Mm 195. [30] Mm 2025.
Cp 46 [1] Mm 339. [2] Mm 5. [3] Mm 340. [4] Mp sub loco. [5] Mm 84. [6] Mm 341. [7] Mm 1858. [8] Mm 2737.
[9] Mm 410.

24 [a] ⅏ תתרגזו ‖ 25 [a] Seb nonn Mss ⅏ אַרְצָה ‖ Cp 46,2 [a] Vrs sg, l frt אַת– ‖ 9 [a] mlt Mss ⅏ ח' ‖ 10 [a] > Nu 26,12 et 1 Ch 4,24 ‖ [b] ⅏ וצחר, Nu 26,13 et 1 Ch 4,24 זֶרַח ‖ 11 [a] mlt Mss 𝔖𝔗[J] וק'.

13 בְּאֶ֣רֶץ כְּנָ֑עַן וַיִּהְי֥וּ בְנֵי־פֶ֖רֶץ חֶצְר֥וֹן וְחָמֽוּל[a]׃ 13 וּבְנֵ֖י יִשָּׂשכָ֑ר[a] תּוֹלָ֥ע ל
14 15 וּפֻוָּ֖ה[b] וְי֥וֹב[c] וְשִׁמְרֹֽן׃ 14 וּבְנֵ֣י זְבֻל֔וּן סֶ֥רֶד וְאֵל֖וֹן וְיַחְלְאֵֽל׃ 15 אֵ֣לֶּה ׀ ל וחס[10] . ט[11] כת כן וכל כתיב דכות ב מ א
בְּנֵ֣י לֵאָ֗ה אֲשֶׁ֨ר יָלְדָ֤ה לְיַעֲקֹב֙ בְּפַדַּ֣ן אֲרָ֔ם וְאֵ֖ת דִּינָ֣ה בִתּ֑וֹ כָּל־נֶ֧פֶשׁ ל
16 בָּנָ֛יו וּבְנוֹתָ֖יו שְׁלֹשִׁ֥ים וְשָׁלֹֽשׁ׃ 16 וּבְנֵ֣י גָ֔ד צִפְי֥וֹן[a] וְחַגִּ֖י שׁוּנִ֣י[b] וְאֶצְבֹּ֑ן[c] עֵרִ֖י ג מל[12] . ל . ל חס[13]
17 וַֽאֲרוֹדִ֖י וְאַרְאֵלִֽי׃ 17 וּבְנֵ֣י אָשֵׁ֗ר יִמְנָ֧ה וְיִשְׁוָ֛ה וְיִשְׁוִ֥י[a] וּבְרִיעָ֖ה וְשֶׂ֣רַח
18 אֲחֹתָ֑ם וּבְנֵ֣י בְרִיעָ֔ה חֶ֖בֶר וּמַלְכִּיאֵֽל׃ 18 אֵ֚לֶּה בְּנֵ֣י זִלְפָּ֔ה אֲשֶׁר־נָתַ֥ן
19 לָבָ֖ן לְלֵאָ֣ה בִתּ֑וֹ וַתֵּ֤לֶד אֶת־אֵ֙לֶּה֙ לְיַעֲקֹ֔ב שֵׁ֥שׁ עֶשְׂרֵ֖ה נָֽפֶשׁ׃ 19 בְּנֵ֤י
20 רָחֵל֙ אֵ֣שֶׁת יַעֲקֹ֔ב יוֹסֵ֖ף וּבִנְיָמִֽן׃ 20 וַיִּוָּלֵ֣ד לְיוֹסֵף֮ בְּאֶ֣רֶץ מִצְרַיִם֒ אֲשֶׁ֤ר ג[14] . ה
יָֽלְדָה־לּוֹ֙ אָֽסְנַ֔ת בַּת־פּ֥וֹטִי פֶ֖רַע כֹּהֵ֣ן אֹ֑ן אֶת־מְנַשֶּׁ֖ה וְאֶת־אֶפְרָֽיִם׃ ג כת תרתין מילין . ב חס . ב
21 וּבְנֵ֣י בִנְיָמִ֗ן בֶּ֤לַע וָבֶ֙כֶר֙ וְאַשְׁבֵּ֔ל[a] גֵּרָ֥א וְנַעֲמָ֖ן אֵחִ֣י[b] וָרֹ֑אשׁ מֻפִּ֥ים ל . ב בתרי לישנ[15]
22 וְחֻפִּ֖ים[b] וָאָֽרְדְּ[c]׃ 22 אֵ֚לֶּה בְּנֵ֣י רָחֵ֔ל אֲשֶׁ֥ר יֻלַּ֖ד[a] לְיַעֲקֹ֑ב כָּל־נֶ֖פֶשׁ
23 24 אַרְבָּעָ֥ה עָשָֽׂר׃ 23 וּבְנֵי[a]־דָ֖ן חֻשִֽׁים[b]׃ 24 וּבְנֵ֖י נַפְתָּלִ֑י יַחְצְאֵ֥ל וְגוּנִ֖י וְיֵ֥צֶר יד פסוק בתור[16] . ל . ב בתרי לישנ . ל
25 וְשִׁלֵּֽם[a]׃ 25 אֵ֚לֶּה בְּנֵ֣י בִלְהָ֔ה אֲשֶׁר־נָתַ֥ן לָבָ֖ן לְרָחֵ֣ל בִּתּ֑וֹ וַתֵּ֧לֶד אֶת־
26 אֵ֛לֶּה לְיַעֲקֹ֖ב כָּל־נֶ֥פֶשׁ שִׁבְעָֽה׃ 26 כָּל־הַנֶּ֨פֶשׁ הַבָּאָ֤ה לְיַעֲקֹב֙ מִצְרַ֙יְמָה֙ ד בתור . ג בטע[17] . כח[18]
27 יֹצְאֵ֣י יְרֵכ֔וֹ מִלְּבַ֖ד נְשֵׁ֣י בְנֵֽי־יַעֲקֹ֑ב כָּל־נֶ֖פֶשׁ שִׁשִּׁ֥ים וָשֵֽׁשׁ׃ 27 וּבְנֵ֥י יוֹסֵ֛ף ל
אֲשֶׁר־יֻלַּד[a]־ל֥וֹ בְמִצְרַ֖יִם נֶ֣פֶשׁ שְׁנָ֑יִם כָּל־הַנֶּ֧פֶשׁ לְבֵית־יַעֲקֹ֛ב הַבָּ֥אָה ד בתור . ג בטע[17]
ס [מב] מִצְרַ֖יְמָה שִׁבְעִֽים׃ פ 28 וְאֶת־יְהוּדָ֞ה שָׁלַ֤ח לְפָנָיו֙ אֶל־יוֹסֵ֔ף כח[18] . ג[19]
29 לְהוֹרֹ֥ת[a] לְפָנָ֖יו גֹּ֑שְׁנָה וַיָּבֹ֖אוּ[b] אַ֥רְצָה גֹּֽשֶׁן׃ 29 וַיֶּאְסֹ֤ר יוֹסֵף֙ מֶרְכַּבְתּ֔וֹ ב
וַיַּ֛עַל לִקְרַֽאת־יִשְׂרָאֵ֥ל אָבִ֖יו גֹּ֑שְׁנָה וַיֵּרָ֣א אֵלָ֗יו וַיִּפֹּל֙ עַל־צַוָּארָ֔יו וַיֵּ֥בְךְּ ב . ב[20]
30 עַל־צַוָּארָ֖יו עֽוֹד׃ 30 וַיֹּ֧אמֶר יִשְׂרָאֵ֛ל אֶל־יוֹסֵ֖ף אָמ֣וּתָה הַפָּ֑עַם אַחֲרֵי֙ ל
31 רְאוֹתִ֣י אֶת־פָּנֶ֔יךָ כִּ֥י עוֹדְךָ֖ חָֽי׃ 31 וַיֹּ֨אמֶר יוֹסֵ֤ף אֶל־אֶחָיו֙ וְאֶל־בֵּ֣ית
אָבִ֔יו אֶעֱלֶ֖ה וְאַגִּ֣ידָה לְפַרְעֹ֑ה וְאֹֽמְרָ֣ה אֵלָ֔יו אַחַ֥י וּבֵית־אָבִ֛י אֲשֶׁ֥ר ל[21]

[10]Mm 331. [11]Mm 218 contra textum. [12]Mm 3941. [13]L ו erasum, וחד אצבון 1 Ch 7,7. [14]Mm 342. [15]Mm 343. [16]Mm 750. [17]Mm 344. [18]Mm 84. [19]Mm 345. [20]Mm 1227. [21]וחד אומרה Ps 42,10.

12 [a] 𝔐 S וַחֲמוּאֵל ‖ **13** [a] sic L, mlt Mss 'יִשָּׂ ‖ [b] 𝔐 S וּפוּאָה cf 1 Ch 7,1 ‖ [c] l וְיָשׁוּב cf 𝔐 𝔊 et Nu 26,24 1 Ch 7,1 ‖ **16** [a] 𝔐 𝔊 צְפוֹן cf Nu 26,15 ‖ [b] pc Mss 𝔐 S 'וְשׁ ‖ [c] frt l c 𝔐 S ואצבעון ‖ **17** [a] l prb וישׁיו ‖ **21** [a] 𝔊 + *ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Βαλα* cf 1 Ch 8,3, ins וַיִּהְיוּ בְנֵי בֶלַע ‖ [b–b] l וַאֲחִירָם וְשׁוּפָם וְחוּפָם cf Nu 26,38sq ‖ [c] 1 Ch 8,3 אַדָּר Nu 26,17 אֲרוֹד ‖ **22** [a] l c mlt Mss 𝔐 S יָלְדָה ‖ **23** [a] Seb וּבֶן ‖ [b] 𝔊 *Ασομ* = חֻשׁוּם; frt l sec Nu 26,42 שׁוּחָם ‖ **24** [a] 𝔐 et 1 Ch 7,13 וְשַׁלּוּם ‖ **27** [a] cf 35,26[a] ‖ **28** [a] 𝔐 S לְהֵרָאוֹת, 𝔊 *συναντῆσαι αὐτῷ* = לְהִקָּרוֹת cf 𝔙 ‖ [b] 𝔐 S 𝔙 א—.

ח ר״פ בְּאֶֽרֶץ־כְּנַ֖עַן בָּ֥אוּ אֵלָֽי׃ 32 וְהָאֲנָשִׁים֙ רֹ֣עֵי צֹ֔אן כִּֽי־אַנְשֵׁ֥י מִקְנֶ֖ה הָי֑וּ 32
וְצֹאנָ֧ם וּבְקָרָ֛ם וְכָל־אֲשֶׁ֥ר לָהֶ֖ם הֵבִֽיאוּ׃ 33 וְהָיָ֕ה כִּֽי־יִקְרָ֥א לָכֶ֖ם 33
פַּרְעֹ֑ה וְאָמַ֖ר מַה־מַּעֲשֵׂיכֶֽם׃ 34 וַאֲמַרְתֶּ֗ם אַנְשֵׁ֨י מִקְנֶ֜ה הָי֤וּ עֲבָדֶ֙יךָ֙ 34
ג ומל[22] . י פסוק בתור ומילה חדה ביניה מִנְּעוּרֵ֣ינוּ וְעַד־עַ֔תָּה גַּם־אֲנַ֖חְנוּ גַּם־אֲבֹתֵ֑ינוּ בַּעֲב֗וּר תֵּשְׁבוּ֙ בְּאֶ֣רֶץ גֹּ֔שֶׁן
ד כת ה כִּֽי־תוֹעֲבַ֥ת מִצְרַ֖יִם כָּל־רֹ֥עֵה[a] צֹֽאן׃ **47** 1 וַיָּבֹ֣א יוֹסֵף֮ וַיַּגֵּ֣ד **47**
לְפַרְעֹה֒ וַיֹּ֗אמֶר אָבִ֨י וְאַחַ֜י וְצֹאנָ֤ם וּבְקָרָם֙ וְכָל־אֲשֶׁ֣ר לָהֶ֔ם בָּ֖אוּ מֵאֶ֣רֶץ
ל . ל וחס כְּנָ֑עַן וְהִנָּ֖ם בְּאֶ֥רֶץ גֹּֽשֶׁן׃ 2 וּמִקְצֵ֣ה אֶחָ֔יו לָקַ֖ח[a] חֲמִשָּׁ֣ה אֲנָשִׁ֑ים וַיַּצִּגֵ֖ם 2
לִפְנֵ֥י פַרְעֹֽה׃ 3 וַיֹּ֧אמֶר פַּרְעֹ֛ה אֶל־אֶחָ֖יו[a] מַה־מַּעֲשֵׂיכֶ֑ם וַיֹּאמְר֣וּ אֶל־ 3
ד כת ה . י פסוק בתור גם גם ומילה חדה ביניה . ה' מל וכל י ש ת דכות ב מ א פַּרְעֹ֗ה רֹעֵ֥ה[b] צֹאן֙ עֲבָדֶ֔יךָ גַּם־אֲנַ֖חְנוּ גַּם־אֲבוֹתֵֽינוּ׃ 4 וַיֹּאמְר֣וּ אֶל־ 4
פַּרְעֹ֗ה לָג֣וּר בָּאָרֶץ֮ בָּאנוּ֒ כִּי־אֵ֣ין מִרְעֶ֗ה לַצֹּאן֙ אֲשֶׁ֣ר לַעֲבָדֶ֔יךָ כִּֽי־
כ בטע . כ[2] . ג בטע כָבֵ֥ד הָרָעָ֖ב בְּאֶ֣רֶץ כְּנָ֑עַן וְעַתָּ֛ה יֵֽשְׁבוּ־נָ֥א עֲבָדֶ֖יךָ בְּאֶ֥רֶץ גֹּֽשֶׁן׃ 5 וַיֹּ֣אמֶר 5
יג ר״פ פַּרְעֹ֔ה אֶל־יוֹסֵ֖ף לֵאמֹ֑ר[a] אָבִ֥יךָ וְאַחֶ֖יךָ בָּ֥אוּ אֵלֶֽיךָ׃ 6 אֶ֤רֶץ מִצְרַ֙יִם֙ 6
ב . כ[2] לְפָנֶ֣יךָ הִ֔וא בְּמֵיטַ֣ב הָאָ֔רֶץ הוֹשֵׁ֥ב אֶת־אָבִ֖יךָ וְאֶת־אַחֶ֑יךָ [a]יֵשְׁבוּ֙ בְּאֶ֣רֶץ
ל . ב[3] גֹּ֔שֶׁן וְאִם־יָדַ֗עְתָּ וְיֶשׁ־[b]בָּם֙ אַנְשֵׁי־חַ֔יִל וְשַׂמְתָּ֛ם שָׂרֵ֥י מִקְנֶ֖ה עַל־אֲשֶׁר־לִֽי׃[a]
נא' ית מנה בתור וחד מן ית ר״פ . ב וחס 7 וַיָּבֵ֤א יוֹסֵף֙ אֶת־יַעֲקֹ֣ב אָבִ֔יו וַיַּֽעֲמִדֵ֖הוּ לִפְנֵ֣י פַרְעֹ֑ה וַיְבָ֥רֶךְ יַעֲקֹ֖ב אֶת־ 7
פַּרְעֹֽה׃ 8 וַיֹּ֥אמֶר פַּרְעֹ֖ה אֶל־יַעֲקֹ֑ב כַּמָּ֕ה יְמֵ֖י שְׁנֵ֥י חַיֶּֽיךָ׃ 9 וַיֹּ֤אמֶר 8 9
ג[5] יַעֲקֹב֙ אֶל־פַּרְעֹ֔ה יְמֵי֙ שְׁנֵ֣י מְגוּרַ֔י שְׁלֹשִׁ֥ים וּמְאַ֖ת שָׁנָ֑ה מְעַ֣ט וְרָעִ֗ים הָיוּ֙
ב . ד חד חס וג מל[6] יְמֵי֙ שְׁנֵ֣י חַיַּ֔י וְלֹ֣א הִשִּׂ֗יגוּ אֶת־יְמֵי֙ שְׁנֵ֣י חַיֵּ֣י אֲבֹתַ֔י בִּימֵ֖י מְגוּרֵיהֶֽם׃ 10 וַיְבָ֥רֶךְ 10
ל[7] . ה[8] יַעֲקֹ֖ב אֶת־פַּרְעֹ֑ה וַיֵּצֵ֖א מִלִּפְנֵ֥י פַרְעֹֽה׃ 11 וַיּוֹשֵׁ֣ב יוֹסֵף֮ אֶת־אָבִ֣יו וְאֶת־ 11
אֶחָיו֒ וַיִּתֵּ֨ן לָהֶ֤ם אֲחֻזָּה֙ בְּאֶ֣רֶץ מִצְרַ֔יִם בְּמֵיטַ֥ב הָאָ֖רֶץ בְּאֶ֣רֶץ רַעְמְסֵ֑ס
ל . ה[8] . ט כַּאֲשֶׁ֖ר צִוָּ֥ה פַרְעֹֽה׃ 12 וַיְכַלְכֵּ֤ל יוֹסֵף֙ אֶת־אָבִ֣יו וְאֶת־אֶחָ֔יו וְאֵ֖ת כָּל־ 12
בֵּ֣ית אָבִ֑יו לֶ֖חֶם לְפִ֥י הַטָּֽף׃
ד ר״פ[9] . ל 13 וְלֶ֤חֶם אֵין֙ בְּכָל־הָאָ֔רֶץ כִּֽי־כָבֵ֥ד הָרָעָ֖ב מְאֹ֑ד וַתֵּ֜לַהּ[a] אֶ֤רֶץ 13
ל בתור מִצְרַ֙יִם֙ וְאֶ֣רֶץ כְּנַ֔עַן מִפְּנֵ֖י הָרָעָֽב׃ 14 וַיְלַקֵּ֣ט יוֹסֵ֗ף אֶת־כָּל־הַכֶּ֙סֶף֙ 14

[22] Mm 2467. Cp 47 [1] Mm 346. [2] Mm 534. [3] Dt 10,2. [4] Mm 639. [5] Mm 347. [6] Mm 2859. [7] Mm 2152. [8] Mm 348. [9] Mm 349.

34 [a] l c mlt Mss 𝔐 רֹעֵי cf 𝔖𝔗𝔗ᴶ ‖ **Cp 47,2** [a] frt ins c 𝔐 עִמּוֹ ‖ **3** [a] 𝔐𝔊 אֲחֵי יוֹסֵף ‖ [b] cf 46,34[a] ‖ **5** [a] huc c 𝔊 tr 6b; postea sec 𝔊 ins וַיָּבֹאוּ מִצְרַיִם אֶל־יוֹסֵף יַעֲקֹב וּבָנָיו וַיִּשְׁמַע פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר ‖ **6** [a–a] cf 5[a] ‖ [b] 𝔐 הִישׁ ‖ **13** [a] 𝔐 ותלא cf 19,11, 𝔊 *ἐξέλιπεν δέ*.

הַנִּמְצָא בְאֶרֶץ־מִצְרַיִם וּבְאֶרֶץ כְּנַעַן בַּשֶּׁבֶר אֲשֶׁר־הֵם שֹׁבְרִים וַיָּבֵא ה[10]. ל. נא[11] ית מנה בתור
15 יוֹסֵף אֶת־הַכֶּסֶף בֵּיתָה פַרְעֹה׃ 15 וַיִּתֹּם הַכֶּסֶף מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם ב[12]
וּמֵאֶרֶץ כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ כָל־מִצְרַיִם אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר הָבָה־לָּנוּ לֶחֶם ו[13]
16 וְלָמָּה נָמוּת נֶגְדֶּךָ כִּי אָפֵס כָּסֶף[a]׃ 16 וַיֹּאמֶר יוֹסֵף הָבוּ מִקְנֵיכֶם וְאֶתְּנָה ו
17 לָכֶם[a] בְּמִקְנֵיכֶם אִם־אָפֵס כָּסֶף[b]׃ 17 וַיָּבִיאוּ אֶת־מִקְנֵיהֶם אֶל־יוֹסֵף ד. לו
וַיִּתֵּן לָהֶם יוֹסֵף לֶחֶם בַּסּוּסִים וּבְמִקְנֵה הַצֹּאן וּבְמִקְנֵה הַבָּקָר וּבַחֲמֹרִים ב. ב
18 וַיְנַהֲלֵם בַּלֶּחֶם בְּכָל־מִקְנֵהֶם בַּשָּׁנָה הַהִוא׃ 18 וַתִּתֹּם הַשָּׁנָה הַהִוא ב[14]. ו דגש[15] ד חס בליש. ב[16]
וַיָּבֹאוּ אֵלָיו בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא־נְכַחֵד מֵאֲדֹנִי כִּי אִם־תַּם ו בתור
הַכֶּסֶף וּמִקְנֵה הַבְּהֵמָה[a] אֶל־אֲדֹנִי לֹא נִשְׁאַר לִפְנֵי אֲדֹנִי בִּלְתִּי אִם־ ג[17]
19 גְּוִיָּתֵנוּ וְאַדְמָתֵנוּ׃ 19 לָמָּה נָמוּת לְעֵינֶיךָ גַּם־אֲנַחְנוּ גַּם אַדְמָתֵנוּ קְנֵה־ ל. ו פסוק בתור גם גם ומילה חדה ביניה
אֹתָנוּ וְאֶת־אַדְמָתֵנוּ בַּלָּחֶם וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְאַדְמָתֵנוּ עֲבָדִים לְפַרְעֹה ו דגש[15]
20 וְתֶן־זֶרַע וְנִחְיֶה וְלֹא נָמוּת וְהָאֲדָמָה לֹא תֵשָׁם׃ 20 וַיִּקֶן יוֹסֵף אֶת־כָּל־ ג[18]. ב חד קמ וחד פת[19]. ד ג מנה ר״פ
אַדְמַת מִצְרַיִם לְפַרְעֹה כִּי־מָכְרוּ מִצְרַיִם אִישׁ שָׂדֵהוּ כִּי־חָזַק עֲלֵהֶם ה[20]. יג חס בתור[21]
21 הָרָעָב וַתְּהִי הָאָרֶץ לְפַרְעֹה׃ 21 וְאֶת־הָעָם [a]הֶעֱבִיר אֹתוֹ לֶעָרִים[a] וב[22]
22 מִקְצֵה גְבוּל־מִצְרַיִם וְעַד־קָצֵהוּ׃ 22 רַק אַדְמַת הַכֹּהֲנִים לֹא קָנָה כִּי
חֹק לַכֹּהֲנִים מֵאֵת פַּרְעֹה וְאָכְלוּ אֶת־חֻקָּם אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם פַּרְעֹה עַל־ ב
23 כֵּן לֹא מָכְרוּ אֶת־אַדְמָתָם׃ 23 וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־הָעָם הֵן קָנִיתִי אֶתְכֶם ה
הַיּוֹם וְאֶת־אַדְמַתְכֶם לְפַרְעֹה הֵא־לָכֶם זֶרַע וּזְרַעְתֶּם אֶת־הָאֲדָמָה׃ ו. ג[23]
24 וְהָיָה בַּתְּבוּאֹת[a] וּנְתַתֶּם חֲמִישִׁית לְפַרְעֹה וְאַרְבַּע הַיָּדֹת יִהְיֶה ו[24]. ג מל[25]. ג חס ול בליש
לָכֶם לְזֶרַע הַשָּׂדֶה וּלְאָכְלְכֶם[b] וְלַאֲשֶׁר בְּבָתֵּיכֶם [c]וְלֶאֱכֹל לְטַפְּכֶם[c]׃ ל. ל
25 וַיֹּאמְרוּ הֶחֱיִתָנוּ נִמְצָא־חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי וְהָיִינוּ עֲבָדִים לְפַרְעֹה׃ ל וחס. לג בתור
26 וַיָּשֶׂם אֹתָהּ יוֹסֵף לְחֹק עַד־הַיּוֹם הַזֶּה עַל־אַדְמַת מִצְרַיִם [a]לְפַרְעֹה פד לג מנה בתור
27 לַחֹמֶשׁ[a] רַק אַדְמַת הַכֹּהֲנִים לְבַדָּם לֹא הָיְתָה לְפַרְעֹה׃ 27 וַיֵּשֶׁב
יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וַיֵּאָחֲזוּ בָהּ וַיִּפְרוּ וַיִּרְבּוּ מְאֹד׃ קו

[10] Mm 3981. [11] Mm 639. [12] Mm 350. [13] Mm 1698. [14] Mm 4247. [15] Mm 351. [16] 1 R 7,22. [17] Mm 188. [18] Mm 352. [19] Mm 2817. [20] Mm 311. [21] Mm 675. [22] Mm 1055. [23] Mm 3805. [24] Mm 1240. [25] Mm 828.

15 [a] l c 𝔐𝔖𝔗 'הַכֹּ || **16** [a] ins c 𝔐𝔊𝔗[J] לֶחֶם || [b] cf 15[a] || **18** [a] ins בָּא ? || **21** [a–a] l c 𝔐𝔊 הֶעֱבִיד אתו לַעֲבָדִים cf 𝔙 || **24** [a] prp מֵהַתְּבוּאת vel 'הַתְּ cf 𝔊 || [b] l frt וְלֶאֱכֹל לָכֶם || [c–c] > 𝔊*, add || **26** [a–a] 𝔊 ἀποπεμπτοῦν τῷ Φαραω, l 'לַחֲמֵשׁ לפ.

פרש 28 וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיְהִי[a] יְמֵי־יַעֲקֹב
ב[26]. ג קריבה למיתא[27] שְׁנֵי חַיָּיו שֶׁבַע שָׁנִים וְאַרְבָּעִים וּמְאַת שָׁנָה׃ 29 וַיִּקְרְבוּ יְמֵי־יִשְׂרָאֵל 29
ח. סו לָמוּת וַיִּקְרָא ׀ לִבְנוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ
כד שִׂים־נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי וְעָשִׂיתָ עִמָּדִי חֶסֶד וֶאֱמֶת אַל־נָא תִקְבְּרֵנִי
ל[28] בְּמִצְרָיִם׃ 30 וְשָׁכַבְתִּי עִם־אֲבֹתַי וּנְשָׂאתַנִי מִמִּצְרַיִם וּקְבַרְתַּנִי בִּקְבֻרָתָם[a] 30
צא. יג חס בליש וַיֹּאמַר אָנֹכִי אֶעֱשֶׂה כִדְבָרֶךָ[b]׃ 31 וַיֹּאמֶר הִשָּׁבְעָה לִי וַיִּשָּׁבַע לוֹ 31
וַיִּשְׁתַּחוּ יִשְׂרָאֵל עַל־רֹאשׁ הַמִּטָּה[a]׃ פ
ג[1]. ח 48 1 וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר[a] לְיוֹסֵף הִנֵּה אָבִיךָ ס[מג]
ח[2]. ד. ב חֹלֶה וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי בָנָיו עִמּוֹ אֶת־מְנַשֶּׁה וְאֶת־אֶפְרָיִם[b]׃ 2 וַיַּגֵּד[a] 2
ח[3]. ב לְיַעֲקֹב וַיֹּאמֶר[a] הִנֵּה בִּנְךָ יוֹסֵף בָּא אֵלֶיךָ וַיִּתְחַזֵּק יִשְׂרָאֵל וַיֵּשֶׁב עַל־
הַמִּטָּה׃ 3 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־יוֹסֵף אֵל שַׁדַּי נִרְאָה־אֵלַי בְּלוּז בְּאֶרֶץ 3
ל[4] כְּנָעַן וַיְבָרֶךְ אֹתִי׃ 4 וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנְנִי מַפְרְךָ וְהִרְבִּיתִךָ וּנְתַתִּיךָ לִקְהַל 4
עַמִּים וְנָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֲחֻזַּת עוֹלָם׃ 5 וְעַתָּה 5
ב[4]. כה[5] שְׁנֵי־בָנֶיךָ הַנּוֹלָדִים לְךָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד־בֹּאִי אֵלֶיךָ מִצְרַיְמָה לִי־
ד[6] הֵם אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה כִּרְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן יִהְיוּ־לִי׃ 6 וּמוֹלַדְתְּךָ אֲשֶׁר־ 6
ב. סז ר״פ הוֹלַדְתָּ אַחֲרֵיהֶם לְךָ יִהְיוּ עַל שֵׁם אֲחֵיהֶם יִקָּרְאוּ בְּנַחֲלָתָם׃ 7 וַאֲנִי ׀ 7
ל. ג בְּבֹאִי מִפַּדָּן[a] מֵתָה עָלַי רָחֵל[b] בְּאֶרֶץ כְּנַעַן בַּדֶּרֶךְ בְּעוֹד כִּבְרַת־אֶרֶץ
ט חס[7]. ג בסיפ. ב קמ ובתרי לישנ[8] לָבֹא אֶפְרָתָה וָאֶקְבְּרֶהָ שָּׁם בְּדֶרֶךְ אֶפְרָת[c] הִוא בֵּית לָחֶם׃ 8 וַיַּרְא 8
ז פסוק ויאמר ויאמר[9] יִשְׂרָאֵל אֶת־בְּנֵי יוֹסֵף וַיֹּאמֶר מִי־אֵלֶּה[a]׃ 9 וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אָבִיו בָּנַי 9
יא[10]. צא. ל[11]. ג מנה ר״פ הֵם אֲשֶׁר־נָתַן־לִי אֱלֹהִים בָּזֶה וַיֹּאמַר קָחֶם־נָא אֵלַי וַאֲבָרְכֵם׃ 10 וְעֵינֵי 10
ה[12] יִשְׂרָאֵל כָּבְדוּ מִזֹּקֶן לֹא יוּכַל לִרְאוֹת וַיַּגֵּשׁ אֹתָם אֵלָיו וַיִּשַּׁק לָהֶם
יו[13] כת ה בחור ול בליש. ל וַיְחַבֵּק לָהֶם׃ 11 וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף רְאֹה[a] פָנֶיךָ לֹא פִלָּלְתִּי 11
יב מל[14] וְהִנֵּה הֶרְאָה אֹתִי אֱלֹהִים גַּם אֶת־זַרְעֶךָ׃ 12 וַיּוֹצֵא יוֹסֵף אֹתָם מֵעִם 12

[26] Mm 353. [27] Mm 1874. [28] וחד כי נשאתני Ps 102,11. Cp 48 [1] Mm 154. [2] Mm 1635. [3] Mm 4195. [4] Mm 354. [5] Mm 84. [6] Mm 4258. [7] Mm 355. [8] 1 Ch 2,19. [9] Mm 3452. [10] Mm 3286. [11] וחד אברכם Nu 6,27. [12] Mm 356. [13] Mm 598. [14] Mm 2194.

28 [a] l c Seb pc Mss 𝔐𝔖𝔗𝔗[J] וַיִּהְיוּ ‖ **30** [a] l ־תַי? cf 50,5 ‖ [b] mlt Mss ־ריך ‖ **31** [a] 𝔊(𝔖) *τῆς ῥάβδου αὐτοῦ* = הַמַּטֶּה cf Hbr 11,21 ‖ **Cp 48,1** [a] 𝔊(𝔖𝔗[J]𝔙) *καὶ ἀπηγγέλη*, l frt וַיֵּאָמֵר ‖ [b] 𝔊 + *ἦλθεν πρὸς Ιακωβ* ‖ **2** [a–a] l וַיַּגֵּד ליעקב לֵאמֹר? cf 𝔊 ‖ **7** [a] 𝔐𝔊𝔖 + אֲרָם ‖ [b] ins c 𝔐𝔊 אִמְּךָ? ‖ [c] 𝔐 ־תה ‖ **8** [a] 𝔐𝔊 + לְךָ cf 𝔗[J] ‖ **11** [a] l רְאוֹת?

13 בִּרְכָּ֑יו וַיִּשְׁתַּ֥חוּ[a] לְאַפָּ֖יו[b] אָֽרְצָה׃ 13 וַיִּקַּ֣ח יוֹסֵף֮ אֶת־שְׁנֵיהֶם֒ אֶֽת־אֶפְרַ֤יִם ג[15]
בִּֽימִינוֹ֙ מִשְּׂמֹ֣אל יִשְׂרָאֵ֔ל וְאֶת־מְנַשֶּׁ֥ה בִשְׂמֹאל֖וֹ מִימִ֣ין יִשְׂרָאֵ֑ל וַיַּגֵּ֖שׁ[a] ד חס . ב[16] . ה[17]
14 אֵלָֽיו׃ 14 וַיִּשְׁלַח֩ יִשְׂרָאֵ֨ל אֶת־[a]יְמִינ֜וֹ וַיָּ֨שֶׁת עַל־רֹ֤אשׁ אֶפְרַ֙יִם֙ וְה֣וּא ל[18]
הַצָּעִ֔יר וְאֶת־שְׂמֹאל֖וֹ עַל־רֹ֣אשׁ מְנַשֶּׁ֑ה שִׂכֵּל֙ אֶת־יָדָ֔יו כִּ֥י מְנַשֶּׁ֖ה ל
15 הַבְּכֽוֹר׃ 15 וַיְבָ֥רֶךְ [a]אֶת־יוֹסֵ֖ף[a] וַיֹּאמַ֑ר ד[19] מל בתור וכל נ״ך דכות ב מ א . צא

הָֽאֱלֹהִ֡ים אֲשֶׁר֩ הִתְהַלְּכ֨וּ אֲבֹתַ֤י לְפָנָיו֙ אַבְרָהָ֣ם וְיִצְחָ֔ק ה
הָֽאֱלֹהִים֙ הָרֹעֶ֣ה אֹתִ֔י מֵעוֹדִ֖י עַד־הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃
16 הַמַּלְאָךְ֩[a] הַגֹּאֵ֨ל אֹתִ֜י מִכָּל־רָ֗ע יְבָרֵךְ֮ אֶת־הַנְּעָרִים֒ ה׳ ר״פ מיחד[20]
וְיִקָּרֵ֤א בָהֶם֙ שְׁמִ֔י וְשֵׁ֥ם אֲבֹתַ֖י אַבְרָהָ֣ם וְיִצְחָ֑ק ב[21] . ה
וְיִדְגּ֥וּ לָרֹ֖ב בְּקֶ֥רֶב הָאָֽרֶץ׃ ל

17 וַיַּ֣רְא יוֹסֵ֗ף כִּֽי־יָשִׁ֨ית אָבִ֧יו יַד־יְמִינ֛וֹ עַל־רֹ֥אשׁ אֶפְרַ֖יִם וַיֵּ֣רַע בְּעֵינָ֑יו ו ומל[22] . נא
וַיִּתְמֹ֣ךְ יַד־אָבִ֗יו לְהָסִ֥יר אֹתָ֛הּ מֵעַ֥ל רֹאשׁ־אֶפְרַ֖יִם עַל־רֹ֥אשׁ מְנַשֶּֽׁה׃
18 וַיֹּ֧אמֶר יוֹסֵ֛ף אֶל־אָבִ֖יו לֹא־כֵ֣ן אָבִ֑י כִּי־זֶ֣ה הַבְּכֹ֔ר שִׂ֥ים יְמִֽינְךָ֖ עַל־ ט[23] . כד
19 רֹאשֽׁוֹ׃ 19 וַיְמָאֵ֣ן אָבִ֗יו וַיֹּ֙אמֶר֙ יָדַ֤עְתִּֽי בְנִי֙ יָדַ֔עְתִּי גַּם־ה֥וּא יִֽהְיֶה־לְּעָ֖ם
וְגַם־ה֣וּא יִגְדָּ֑ל וְאוּלָ֗ם אָחִ֤יו הַקָּטֹן֙ יִגְדַּ֣ל מִמֶּ֔נּוּ וְזַרְע֖וֹ יִהְיֶ֥ה מְלֹֽא־ ו[24] . ז[25]
20 הַגּוֹיִֽם׃ 20 וַיְבָרְכֵ֞ם בַּיּ֣וֹם הַהוּא֮ לֵאמוֹר֒ ג מל[26]

בְּךָ֗[a] יְבָרֵ֤ךְ[b] יִשְׂרָאֵל֙ לֵאמֹ֔ר
יְשִֽׂמְךָ֣ אֱלֹהִ֔ים כְּאֶפְרַ֖יִם וְכִמְנַשֶּׁ֑ה[c] ב חס

21 וַיָּ֥שֶׂם אֶת־אֶפְרַ֖יִם לִפְנֵ֥י מְנַשֶּֽׁה׃ 21 וַיֹּ֤אמֶר יִשְׂרָאֵל֙ אֶל־יוֹסֵ֔ף פד לג מנה בתור
הִנֵּ֥ה אָנֹכִ֖י מֵ֑ת וְהָיָ֤ה אֱלֹהִים֙ עִמָּכֶ֔ם וְהֵשִׁ֣יב אֶתְכֶ֔ם אֶל־אֶ֖רֶץ אֲבֹתֵיכֶֽם׃ ב[27]
22 וַאֲנִ֞י נָתַ֧תִּי לְךָ֛ שְׁכֶ֥ם אַחַ֖ד[a] עַל־אַחֶ֑יךָ אֲשֶׁ֤ר לָקַ֙חְתִּי֙ מִיַּ֣ד הָֽאֱמֹרִ֔י טו ר״פ . ב . כה[28] . ל
בְּחַרְבִּ֖י וּבְקַשְׁתִּֽי׃ פ ל . ל[29]

ס [מד] 49 1 וַיִּקְרָ֥א יַעֲקֹ֖ב אֶל־בָּנָ֑יו וַיֹּ֗אמֶר
הֵאָסְפוּ֙ וְאַגִּ֣ידָה לָכֶ֔ם אֵ֛ת אֲשֶׁר־יִקְרָ֥א אֶתְכֶ֖ם בְּאַחֲרִ֥ית הַיָּמִֽים׃ ל

[15] Mm 963. [16] Mm 1473. [17] Mm 356. [18] Mm 3666. [19] Mm 1146. [20] Mm 944. [21] Mm 1806. [22] Mm 2737. [23] Mm 436. [24] Mm 357. [25] Mm 970. [26] Mm 358. [27] Mm 359. [28] Mm 187. [29] וחד בקשתי Ps 44,7.

12 [a] Ms шG S T[P] וְ—חֲוּ || [b] l לוֹ אַפַּיִם? cf G S et 42,6 || **13** [a] G(S V) + *αὐτούς*, ins אֹתָם cf 10 || **14** [a] шG + יד cf 17 || **15** [a–a] G *αὐτούς* || **16** [a] ш המלך || **20** [a] G(T[P]) *ἐν ὑμῖν* || [b] G S pass = יְבֹרַךְ vel potius יִתְבָּרֵךְ || [c] prp ומ׳ || **22** [a] ш[Mss] אחת.

2 הִקָּבְצ֥וּ וְשִׁמְע֖וּ בְּנֵ֣י יַעֲקֹ֑ב וְשִׁמְע֖וּ אֶל־יִשְׂרָאֵ֥ל אֲבִיכֶֽם׃ ד[1] . ז[2] וכל משחתיך למלך דכות ב מ א

3 רְאוּבֵן֙ בְּכֹ֣רִי אַ֔תָּה כֹּחִ֖י וְרֵאשִׁ֣ית אוֹנִ֑י ב בטע . כו מלעיל . ו[3]

יֶ֥תֶר שְׂאֵ֖ת[a] וְיֶ֥תֶר עָֽז׃ יד . ז קמ למערב[4]

4 פַּ֤חַז[a] כַּמַּ֙יִם֙ אַל־תּוֹתַ֔ר[b] כִּ֥י עָלִ֖יתָ מִשְׁכְּבֵ֣י אָבִ֑יךָ ל . ל

אָ֥ז חִלַּ֖לְתָּ יְצוּעִ֥י עָלָֽה[c]׃ פ

5 שִׁמְע֥וֹן וְלֵוִ֖י אַחִ֑ים כְּלֵ֥י[a] חָמָ֖ס מְכֵרֹתֵיהֶֽם[b]׃ ל

6 בְּסֹדָם֙ אַל־תָּבֹ֣א נַפְשִׁ֔י בִּקְהָלָ֖ם אַל־תֵּחַ֣ד[a] כְּבֹדִ֑י[b] ל . יז חס וכל משלי דכות ב מ ד . ל . ב[5]

כִּ֤י בְאַפָּם֙ הָ֣רְגוּ אִ֔ישׁ וּבִרְצֹנָ֖ם עִקְּרוּ־שֽׁוֹר׃ ד חס בליש וכל לרצנכם דכות[6]

7 אָר֤וּר אַפָּם֙ כִּ֣י עָ֔ז וְעֶבְרָתָ֖ם כִּ֣י קָשָׁ֑תָה ז[4] קמ למערב ב מנה בזקף . ל

אֲחַלְּקֵ֣ם בְּיַעֲקֹ֔ב וַאֲפִיצֵ֖ם בְּיִשְׂרָאֵֽל׃ ס ל . ב

8 יְהוּדָ֗ה אַתָּה֙ יוֹד֣וּךָ אַחֶ֔יךָ יָדְךָ֖ בְּעֹ֣רֶף אֹיְבֶ֑יךָ ד ר״פ[7] . ל[8]

יִשְׁתַּחֲו֥וּ[a] לְךָ֖ בְּנֵ֥י אָבִֽיךָ׃ ב[9]

9 גּ֤וּר אַרְיֵה֙ יְהוּדָ֔ה מִטֶּ֖רֶף בְּנִ֣י עָלִ֑יתָ

כָּרַ֨ע רָבַ֧ץ כְּאַרְיֵ֛ה וּכְלָבִ֖יא מִ֥י יְקִימֶֽנּוּ׃

10 לֹא־יָס֥וּר שֵׁ֙בֶט֙ מִֽיהוּדָ֔ה וּמְחֹקֵ֖ק מִבֵּ֣ין רַגְלָ֑יו[a] ב ר״פ בסיפ

עַ֚ד כִּֽי־יָבֹ֣א שִׁילֹ֔ה[b] וְל֖וֹ יִקְּהַ֥ת עַמִּֽים׃ ל . שילו ק

11 אֹסְרִ֤י לַגֶּ֙פֶן֙ עִירֹ֔ה וְלַשֹּׂרֵקָ֖ה בְּנִ֣י אֲתֹנ֑וֹ ל . עירו ק חד מן יו[10] כת ה בתור ול בליש

כִּבֵּ֤ס בַּיַּ֙יִן֙ לְבֻשׁ֔וֹ וּבְדַם־עֲנָבִ֖ים סוּתֹֽה[a]׃ ב . ג חס . סותו ק חד מן יו[10] כת ה בתור ול בליש

12 חַכְלִילִ֥י עֵינַ֖יִם מִיָּ֑יִן וּלְבֶן־שִׁנַּ֖יִם מֵחָלָֽב׃ פ ל . כת . ב[11]

13 זְבוּלֻ֕ן לְח֥וֹף יַמִּ֖ים יִשְׁכֹּ֑ן[a] וְהוּא֙ לְח֣וֹף[b] אֳנִיֹּ֔ת ל חס[12]

וְיַרְכָת֖וֹ עַל־[c]צִידֹֽן׃ ס ל

14 יִשָּׂשכָ֖ר חֲמֹ֣ר גָּ֑רֶם[a] רֹבֵ֖ץ בֵּ֥ין הַמִּשְׁפְּתָֽיִם׃ ד חס בתור[13] . ג . ג[14] . ב

Cp 49 [1] Mm 2381. [2] Mm 1021. [3] Mm 1157. [4] Mm 3655. [5] Jes 14,20. [6] Mm 3874. [7] Mm 3997. [8] Mm 2971. [9] Ps 66,4. [10] Mm 598. [11] Hi 35,8. [12] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [13] Mm 458. [14] Mm 28.

Cp 49,3 [a] prp שְׂאָה (vel שְׂאֵת?) ‖ **4** [a] 𝔐𝔊𝔖𝔗 פָּחַזְתָּ, frt l ‖ [b] 𝔖 *tpwš*, prp תּוּתַר ‖ [c] 𝔊 (𝔖𝔗𝔗[J]) *ἀνέβης* ‖ **5** [a] 𝔐𝔊 כִּלּוּ ‖ [b] prp מִכְמְרֹתֵיהֶם cf Jes 19,8 Hab 1,15 ‖ **6** [a] 𝔐𝔊 *(ἐρείσαι)* יחר ‖ [b] 𝔊 leg כְּבֵדִי ‖ **8** [a] sic L, mlt Mss Edd וּ— ‖ **10** [a] 𝔐 דגליו ‖ [b] mlt Mss 𝔐[Mss] שִׁלֹה; 𝔊[LO al] *ᾧ ἀπόκειται*, prp שֶׁלֹּה (שֶׁלּוֹ) cf 𝔖𝔗; al prp שְׁאִילֹה vel מֹשְׁלֹה ‖ **11** [a] 𝔐[Mss] כסותו ‖ **13** [a] prp יִזְבֹּל ‖ [b] prp חֹבֵל vel חֹלֵף ‖ [c] Seb nonn Mss Vrs עַד ‖ **14** [a] 𝔐 גרים.

15 וַיַּרְא מְנֻחָה כִּי טוֹב[a] וְאֶת־הָאָרֶץ כִּי נָעֵמָה
וַיֵּט שִׁכְמוֹ לִסְבֹּל וַיְהִי לְמַס־עֹבֵד׃ ס

16 דָּן יָדִין עַמּוֹ כְּאַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃
17 יְהִי־דָן נָחָשׁ עֲלֵי־דֶרֶךְ שְׁפִיפֹן עֲלֵי־אֹרַח
הַנֹּשֵׁךְ עִקְּבֵי־סוּס וַיִּפֹּל רֹכְבוֹ אָחוֹר׃
18 לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי יְהוָה׃

19 גָּד גְּדוּד יְגוּדֶנּוּ וְהוּא יָגֻד [a]עָקֵב׃ ס

20 מֵאָשֵׁר[a] שְׁמֵנָה[b] לַחְמוֹ וְהוּא יִתֵּן מַעֲדַנֵּי־מֶלֶךְ׃ ס

21 נַפְתָּלִי אַיָּלָה[a] שְׁלֻחָה הַנֹּתֵן[b] אִמְרֵי[c]־שָׁפֶר׃ ס

22 [a]בֵּן פֹּרָת[a] יוֹסֵף [b]בֵּן פֹּרָת[b] עֲלֵי־עָיִן
בָּנוֹת[c] צָעֲדָה עֲלֵי־שׁוּר׃
23 וַיְמָרְרֻהוּ וָרֹבּוּ[a] וַיִּשְׂטְמֻהוּ בַּעֲלֵי חִצִּים׃
24 וַתֵּשֶׁב[a] בְּאֵיתָן קַשְׁתּוֹ [b]וַיָּפֹזּוּ זְרֹעֵי יָדָיו[b]
מִידֵי אֲבִיר יַעֲקֹב [c]מִשָּׁם רֹעֶה אֶבֶן[c] יִשְׂרָאֵל׃
25 מֵאֵל אָבִיךָ וְיַעְזְרֶךָּ וְאֵת[a] שַׁדַּי וִיבָרְכֶךָּ
בִּרְכֹת שָׁמַיִם מֵעָל בִּרְכֹת תְּהוֹם רֹבֶצֶת תָּחַת
בִּרְכֹת שָׁדַיִם וָרָחַם׃
26 בִּרְכֹת אָבִיךָ גָּבְרוּ עַל־בִּרְכֹת [a]הוֹרַי עַד־
תַּאֲוַת גִּבְעֹת עוֹלָם[a]
תִּהְיֶיןָ[b] לְרֹאשׁ יוֹסֵף וּלְקָדְקֹד נְזִיר אֶחָיו׃ פ

סֹ[מה] 27 בִּנְיָמִין זְאֵב יִטְרָף בַּבֹּקֶר יֹאכַל עַד
וְלָעֶרֶב יְחַלֵּק שָׁלָל׃

ד̇ חס בליש[15]. ה̇ וכל את השמים ואת הארץ דכות[16]
ג̇[17]
וב̇[18]
ל̇
יד פסוק בתור[19]
ב̇[20]. ג̇ ס״פ
ג̇ פסוק דמיין
ג̇ ב̇ מל וחד חס[21]
ב̇ ובפסוק. ב̇ ובפסוק
ל̇. ל̇. ל̇
וב̇[22]. ל̇
ל̇
ו̇ רפי[23]. ג̇[24]. ו̇ רפי[23]. ג̇
ו̇ רפי[23]. ל̇[25]
ו̇ רפי[23]. ו̇ רפי[23]. ד̇ זוגין חד עד וחד על[26]
ג̇
כ̇ד
יו̇ מל[27]. ב̇ בלשון ביזה[28]

[15] Mm 360. [16] Mm 2574. [17] Mm 1937 et cf Mp 2 Ch 8,8. [18] Mm 361. [19] Mm 750. [20] Hab 3,16. [21] Mm 240. [22] Mm 140. [23] Mm 363 et Mm 3839. [24] Mm 362. [25] Mm 1425. [26] Mm 1318. [27] Mm 262. [28] Mm 2337.

15 [a] l טֹבָה? || 19/20 [a–a] l עֲקֵבָם: אשׁר cf 𝔊𝔖𝔙 || [b] Sam שמן || 21 [a] 𝔊 *στέλεχος*, prp אֵלָה || [b] l נֹתֵן? || [c] prp אֲמָרִי cf 𝔊 || 22 [a–a] dl? || [b–b] prp בֶּן־פֹּרָה || [c] l בָּנוֹת? || 23 [a] l וַיְּרִבֻהוּ vel frt c Sam𝔊 וַיָּרִבוּ || 24 [a] 𝔊 *καὶ συνετρίβη*, l prb וַתִּשָּׁבֵר || [b–b] l וַיִּפָּזְרוּ גִּידֵי זְרֹעָיו? cf 𝔊𝔖 || [c–c] prp מִשֵּׁם עֹזֵר (cf 𝔖𝔗) vel מִשֹּׁמֵר אבן || 25 [a] l c pc Mss Sam𝔊𝔖 וְאֵל || 26 [a–a] 𝔊 *ὀρέων μονίμων*, l הַרְרֵי עַד et frt ins עַל־ ante תאות || [b] l ־ֶןָ.

28 28 כָּל־אֵלֶּה שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנֵים עָשָׂר וְזֹאת אֲשֶׁר־דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם כה
29 וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר[a] כְּבִרְכָתוֹ בֵּרַךְ אֹתָם׃ 29 וַיְצַו אוֹתָם וַיֹּאמֶר ה בתור . לט מל בתור . יב . לט מל בתור
אֲלֵהֶם אֲנִי נֶאֱסָף אֶל־עַמִּי[a] קִבְרוּ אֹתִי אֶל־[b]אֲבֹתָי אֶל־הַמְּעָרָה אֲשֶׁר ג ב פת וחד קמ . ד[29]
30 בִּשְׂדֵה עֶפְרוֹן הַחִתִּי׃ 30 בַּמְּעָרָה אֲשֶׁר בִּשְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר עַל־
פְּנֵי־מַמְרֵא בְּאֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם אֶת־הַשָּׂדֶה מֵאֵת עֶפְרֹן ד חס[30]
31 הַחִתִּי לַאֲחֻזַּת־קָבֶר׃ 31 שָׁמָּה קָבְרוּ אֶת־אַבְרָהָם וְאֵת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ ה ר״פ[31] . ל
שָׁמָּה קָבְרוּ אֶת־יִצְחָק וְאֵת רִבְקָה אִשְׁתּוֹ וְשָׁמָּה קָבַרְתִּי אֶת־לֵאָה׃ ל . ה
32 33 32 מִקְנֵה הַשָּׂדֶה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ מֵאֵת בְּנֵי־חֵת׃ 33 וַיְכַל יַעֲקֹב לְצַוֺּת ל בתור
אֶת־בָּנָיו וַיֶּאֱסֹף רַגְלָיו אֶל־הַמִּטָּה וַיִּגְוַע וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמָּיו׃ ד בתור . כ ה מנה בתור[32] . ז ה מלעיל וב מלרע
50 50 1 וַיִּפֹּל יוֹסֵף עַל־פְּנֵי אָבִיו וַיֵּבְךְּ עָלָיו וַיִּשַּׁק־לוֹ׃ 2 וַיְצַו יוֹסֵף
אֶת־עֲבָדָיו אֶת־הָרֹפְאִים לַחֲנֹט אֶת־אָבִיו וַיַּחַנְטוּ הָרֹפְאִים אֶת־ יו פסוק את את את . ל . ב
3 יִשְׂרָאֵל׃ 3 וַיִּמְלְאוּ־לוֹ אַרְבָּעִים יוֹם כִּי כֵּן יִמְלְאוּ יְמֵי הַחֲנֻטִים וַיִּבְכּוּ
4 אֹתוֹ מִצְרַיִם שִׁבְעִים יוֹם׃ 4 וַיַּעַבְרוּ יְמֵי בְכִיתוֹ וַיְדַבֵּר יוֹסֵף אֶל־בֵּית
פַּרְעֹה לֵאמֹר אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֵיכֶם דַּבְּרוּ־נָא בְּאָזְנֵי פַרְעֹה יח . לז
5 לֵאמֹר׃ 5 אָבִי הִשְׁבִּיעַנִי[a] לֵאמֹר הִנֵּה אָנֹכִי מֵת בְּקִבְרִי אֲשֶׁר כָּרִיתִי ל[1] . ל ומל
לִי בְּאֶרֶץ כְּנַעַן שָׁמָּה תִּקְבְּרֵנִי וְעַתָּה אֶעֱלֶה־נָּא וְאֶקְבְּרָה אֶת־אָבִי[b]
6 וְאָשׁוּבָה׃ 6 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה עֲלֵה וּקְבֹר אֶת־אָבִיךָ כַּאֲשֶׁר הִשְׁבִּיעֶךָ׃
7 7 וַיַּעַל יוֹסֵף לִקְבֹּר אֶת־אָבִיו וַיַּעֲלוּ אִתּוֹ כָּל־עַבְדֵי פַרְעֹה זִקְנֵי בֵיתוֹ
8 וְכֹל זִקְנֵי אֶרֶץ־מִצְרָיִם׃ 8 וְכֹל בֵּית יוֹסֵף וְאֶחָיו וּבֵית אָבִיו רַק טַפָּם ג[2] . ה ר״פ בסיפ . יב[3]
9 וְצֹאנָם וּבְקָרָם עָזְבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן׃ 9 וַיַּעַל עִמּוֹ גַּם־רֶכֶב גַּם־פָּרָשִׁים וַיְהִי [4] פסוק בתור גם גם ומילה חדה ביניה
10 הַמַּחֲנֶה כָּבֵד מְאֹד׃ 10 וַיָּבֹאוּ עַד־גֹּרֶן הָאָטָד אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן
וַיִּסְפְּדוּ־שָׁם מִסְפֵּד גָּדוֹל וְכָבֵד מְאֹד וַיַּעַשׂ לְאָבִיו אֵבֶל שִׁבְעַת יָמִים׃
11 11 וַיַּרְא יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִי אֶת־הָאֵבֶל בְּגֹרֶן הָאָטָד וַיֹּאמְרוּ אֵבֶל־ ו מל בתור ג[5] מנה בסיפ
כָּבֵד זֶה לְמִצְרָיִם עַל־כֵּן קָרָא שְׁמָהּ[a] אָבֵל[b] מִצְרַיִם אֲשֶׁר בְּעֵבֶר
12 13 הַיַּרְדֵּן׃ 12 וַיַּעֲשׂוּ בָנָיו לוֹ כֵּן כַּאֲשֶׁר צִוָּם׃ 13 וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ בָנָיו אַרְצָה ג[5] . מג . ה[6]

[29]Mm 364. [30]Mm 365. [31]Mm 2922. [32]Mm 4234. Cp 50 [1]וחד השביעני Thr 3,15. [2]Mm 366. [3]Mm 1447. [4]Mm 160. [5]Mm 367. [6]Mm 77.

28 [a] > pc Mss 𝔊𝔖; l prb אִישׁ ‖ 29 [a] l עַמַּי cf 33 ‖ [b] l עִם? ‖ Cp 50,5 [a] 𝔐𝔊[A al] + לִפְנֵי מוֹתוֹ, ex 16 ‖ [b] 𝔐 + כַּאֲשֶׁר הִשְׁבִּיעַנִי ‖ 11 [a] 𝔐𝔖 שְׁמוֹ ‖ [b] 𝔊(𝔗) Πένθος = אֵבֶל.

כְּנַ֔עַן וַיִּקְבְּר֣וּ אֹת֔וֹ בִּמְעָרַ֖ת שְׂדֵ֣ה הַמַּכְפֵּלָ֑ה אֲשֶׁ֣ר קָנָה֩ אַבְרָהָ֨ם אֶת־
14 הַשָּׂדֶ֜ה לַאֲחֻזַּת־קֶ֗בֶר מֵאֵ֛ת עֶפְרֹ֥ן הַחִתִּ֖י עַל־פְּנֵ֥י מַמְרֵֽא׃ 14 וַיָּ֨שָׁב ד חס[7]
יוֹסֵ֤ף מִצְרַ֙יְמָה֙ ה֣וּא וְאֶחָ֔יו וְכָל־הָעֹלִ֥ים אִתּ֖וֹ לִקְבֹּ֣ר אֶת־אָבִ֑יו [a]אַחֲרֵ֖י כח[8]
15 קָבְר֥וֹ אֶת־אָבִֽיו׃[a] 15 וַיִּרְא֤וּ[a] אֲחֵי־יוֹסֵף֙ כִּי־מֵ֣ת אֲבִיהֶ֔ם וַיֹּ֣אמְר֔וּ ב[9]
ל֥וּ יִשְׂטְמֵ֖נוּ יוֹסֵ֑ף וְהָשֵׁ֤ב יָשִׁיב֙ לָ֔נוּ אֵ֚ת כָּל־הָ֣רָעָ֔ה אֲשֶׁ֥ר גָּמַ֖לְנוּ אֹתֽוֹ׃ כב[10] . ד . כד בליש[11] . ל
16 וַיְצַוּ֕וּ[a] אֶל־יוֹסֵ֖ף לֵאמֹ֑ר אָבִ֣יךָ צִוָּ֔ה לִפְנֵ֥י מוֹת֖וֹ לֵאמֹֽר׃ 17 כֹּֽה־ ד ג מל וחד חס[12] . ז[13]
תֹאמְר֣וּ לְיוֹסֵ֗ף אָ֣נָּ֡א שָׂ֣א נָ֠א פֶּ֣שַׁע אַחֶ֤יךָ וְחַטָּאתָם֙ כִּי־רָעָ֣ה גְמָל֔וּךָ ח . ל
וְעַתָּה֙ שָׂ֣א נָ֔א לְפֶ֥שַׁע עַבְדֵ֖י אֱלֹהֵ֣י אָבִ֑יךָ וַיֵּ֥בְךְּ יוֹסֵ֖ף בְּדַבְּרָ֥ם אֵלָֽיו׃
18 וַיֵּלְכוּ֙[a] גַּם־אֶחָ֔יו וַֽיִּפְּל֖וּ לְפָנָ֑יו וַיֹּ֣אמְר֔וּ הִנֶּ֥נּֽוּ לְךָ֖ לַעֲבָדִֽים׃ 19 וַיֹּ֧אמֶר ג דגש[14]
20 אֲלֵהֶ֛ם יוֹסֵ֖ף אַל־תִּירָ֑אוּ כִּ֛י הֲתַ֥חַת אֱלֹהִ֖ים אָֽנִי׃ 20 וְאַתֶּ֕ם חֲשַׁבְתֶּ֥ם עָלַ֖י ג[15]
רָעָ֑ה אֱלֹהִים֙[a] חֲשָׁבָ֣הּ לְטֹבָ֔ה לְמַ֗עַן עֲשֹׂ֛ה כַּיּ֥וֹם הַזֶּ֖ה לְהַחֲיֹ֥ת עַם־רָֽב׃ ב חס[16] . ד[17] . ב
21 וְעַתָּה֙ אַל־תִּירָ֔אוּ אָנֹכִ֛י אֲכַלְכֵּ֥ל אֶתְכֶ֖ם וְאֶֽת־טַפְּכֶ֑ם וַיְנַחֵ֣ם אוֹתָ֔ם ב[18] . לט מל בתור
22 וַיְדַבֵּ֖ר עַל־לִבָּֽם׃ 22 וַיֵּ֤שֶׁב יוֹסֵף֙ בְּמִצְרַ֔יִם ה֖וּא וּבֵ֣ית אָבִ֑יו וַיְחִ֣י
23 יוֹסֵ֔ף מֵאָ֥ה וָעֶ֖שֶׂר שָׁנִֽים׃ 23 וַיַּ֤רְא יוֹסֵף֙ לְאֶפְרַ֔יִם בְּנֵ֖י[a] שִׁלֵּשִׁ֑ים גַּ֗ם בְּנֵ֤י ה
24 מָכִיר֙ בֶּן־מְנַשֶּׁ֔ה יֻלְּד֖וּ [b]עַל־בִּרְכֵּ֥י[b] יוֹסֵֽף׃ 24 וַיֹּ֤אמֶר יוֹסֵף֙ אֶל־אֶחָ֔יו ה וחס
אָנֹכִ֖י מֵ֑ת וֵֽאלֹהִ֞ים פָּקֹ֧ד יִפְקֹ֣ד אֶתְכֶ֗ם וְהֶעֱלָ֤ה אֶתְכֶם֙ מִן־הָאָ֣רֶץ הַזֹּ֔את ה[19] . ה וחס[20]
25 אֶל־הָאָ֕רֶץ אֲשֶׁ֥ר נִשְׁבַּ֛ע לְאַבְרָהָ֥ם לְיִצְחָ֖ק וּֽלְיַעֲקֹֽב׃ 25 וַיַּשְׁבַּ֣ע יוֹסֵ֔ף ד בסיפ[21] . ד[22]
אֶת־בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל לֵאמֹ֑ר פָּקֹ֨ד יִפְקֹ֤ד אֱלֹהִים֙ אֶתְכֶ֔ם וְהַעֲלִתֶ֥ם אֶת־ ה וחס[20] . ל חס
26 עַצְמֹתַ֖י מִזֶּֽה׃[a] 26 וַיָּ֣מָת יוֹסֵ֔ף בֶּן־מֵאָ֥ה וָעֶ֖שֶׂר שָׁנִ֑ים וַיַּחַנְט֣וּ אֹת֔וֹ וַיִּ֥שֶׂם[a] ה חס בליש[23] . ב . ל ומל[24]
בָּאָר֖וֹן בְּמִצְרָֽיִם׃ פפפ[24]

סכום הפסוקים של ספר
אלף וחמש מאות
ושלשים וארבעה:
אֹךְ לֹדֹ[24]
וחציו ועל־חרבך[25]
וסדרים מֹהֹ

[7] Mm 365. [8] Mm 84. [9] Mm 1965. [10] Mm 1444. [11] Mm 1685. [12] Mm 368. [13] Mm 369. [14] Mm 327. [15] Mm 370. [16] Mm 1222. [17] Mm 3631. [18] 2 S 12,24. [19] Mm 371. [20] Mm 388. [21] Mm 79. [22] Mm 1273. [23] Mm 3723. [24] Mp sub loco. [25] Gn 27,40, cf Mp sub loco.

14 [a—a] > 𝔊*, dl? ‖ **15** [a] 𝔙(𝔖) *timentes* = leg וַיִּ׳ ‖ **16** [a] 𝔊(𝔖) *καὶ παρεγένοντο* cf 18, prp וַיִּגְּשׁוּ ‖ **18** [a] prp וַיִּבְכּוּ ‖ **20** [a] 𝔐 Vrs וְהָאֱ׳ ‖ **23** [a] 𝔐𝔊𝔖𝔗𝔗[J] בָּנִים ‖ [b] 𝔐 בימי ‖ **25** [a] nonn Mss 𝔐 Vrs + אִתְּכֶם ‖ **26** [a] l c 𝔐 וַיּוּשַׂם.

EXODUS ואלה שמות

ל בתור . כת[1] . ג 1 [1] וְאֵלֶּה[a] שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרָיְמָה אֵת יַעֲקֹב[b] אִישׁ ס[א]
ל[2] . יד פסוק בתור[3] . ל וּבֵיתוֹ בָּאוּ׃ [2] רְאוּבֵן [a]שִׁמְעוֹן לֵוִי[a] וִיהוּדָה[b]׃ [3] יִשָּׂשכָר[a] זְבוּלֻן[b] 2 3
ט וכל יהודה ויוסף דכות[4] וּבִנְיָמִן[c]׃ [4] דָּן וְנַפְתָּלִי גָּד וְאָשֵׁר[a]׃ [5] וַיְהִי[a] כָּל־נֶפֶשׁ [b]יֹצְאֵי יֶרֶךְ־ 4 5
ל[5] . ח פסוק וכל וכל ומילה חדה ביניה[6] יַעֲקֹב[b] שִׁבְעִים[c] נָפֶשׁ [d]וְיוֹסֵף הָיָה בְמִצְרָיִם[d]׃ [6] וַיָּמָת יוֹסֵף וְכָל־ 6
ל . ל[7] אֶחָיו וְכֹל הַדּוֹר הַהוּא׃ [7] וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעַצְמוּ 7
ו[8] בִּמְאֹד מְאֹד וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ אֹתָם׃ פ

ה [8] וַיָּקָם מֶלֶךְ־חָדָשׁ עַל־מִצְרָיִם אֲשֶׁר לֹא־יָדַע אֶת־יוֹסֵף׃ 8
[9] וַיֹּאמֶר אֶל־עַמּוֹ הִנֵּה עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ׃ [10] הָבָה[a] 9 10
ה[9] וכל כי וכי דכות ב מ א . ג ב פת וחד קמ[10] נִתְחַכְּמָה לוֹ[b] פֶּן־יִרְבֶּה[c] וְהָיָה כִּי־תִקְרֶאנָה[d] מִלְחָמָה וְנוֹסַף[c] גַּם־הוּא
ה[11] . לה עַל־שֹׂנְאֵינוּ וְנִלְחַם[c]־בָּנוּ וְעָלָה[c] מִן־הָאָרֶץ׃ [11] וַיָּשִׂימוּ[a] עָלָיו[b] שָׂרֵי 11
ב וחס . ל וחס מִסִּים לְמַעַן עַנֹּתוֹ[b] בְּסִבְלֹתָם וַיִּבֶן עָרֵי מִסְכְּנוֹת[c] לְפַרְעֹה אֶת־פִּתֹם
ב ר"פ[12] . ה[9] וכל כי וכי דכות ב מ א וְאֶת־רַעַמְסֵס[d]׃ [12] וְכַאֲשֶׁר יְעַנּוּ אֹתוֹ[a] כֵּן יִרְבֶּה[b] וְכֵן יִפְרֹץ[c] וַיָּקֻצוּ[d] 12
ל וחס מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ [13] וַיַּעֲבִדוּ מִצְרַיִם אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ׃ 13
ל . ל [14] וַיְמָרְרוּ אֶת־חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים וּבְכָל־עֲבֹדָה 14
ג בליש[13] בַּשָּׂדֶה אֵת כָּל־עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר־עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרֶךְ׃ [15] וַיֹּאמֶר 15
ב בתרי לישנ[14] מֶלֶךְ מִצְרַיִם לַמְיַלְּדֹת הָעִבְרִיֹּת אֲשֶׁר שֵׁם הָאַחַת שִׁפְרָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית
ז פסוק בתור אם ואם פּוּעָה׃ [16] וַיֹּאמֶר בְּיַלֶּדְכֶן אֶת־הָעִבְרִיּוֹת [a]וּרְאִיתֶן עַל־הָאָבְנָיִם[a] אִם־ 16
ל[15] בֵּן הוּא וַהֲמִתֶּן אֹתוֹ וְאִם־בַּת הִוא וָחָיָה[b]׃ [17] וַתִּירֶאןָ הַמְיַלְּדֹת אֶת־ 17

Cp 1 [1]Mm 84. [2]Mm 3090. [3]Mm 750. [4]Mm 334. [5]Mm 1858. [6]Mp sub loco. [7]וחד ישרצו Gn 1,20. [8]Mm 109. [9]Mm 372. [10]Mm 3601. [11]Mm 373. [12]Mm 374. [13]Mm 2933. [14]Mm 375. [15]Mm 934.

Cp 1,1 [a] 𝔊𝔙 om cop ‖ [b] 𝔊 + *τῷ πατρὶ αὐτῶν* ‖ **2** [a–a] 𝔪𝔖 וְשׁ׳ וְלֵ׳ ‖ [b] 𝔊 om cop ‖ **3** [a] 𝔪𝔖 וְי׳ ‖ [b] 𝔪𝔖 וז׳ ‖ [c] sic L, mlt Mss Edd וּבִ׳ ‖ **4** [a] 𝔊 huc tr 5[d–d] ‖ **5** [a] 𝔪 וַיִּהְיוּ cf Vrs ‖ [b–b] 𝔊 *ἐξ Ιακωβ* ‖ [c] 𝔊 75 ut Gn 46,27 ‖ [d–d] cf 4[a] ‖ **10** [a] Vrs pl ‖ [b] 𝔊𝔖𝔗𝔗[J] suff pl ‖ [c] 𝔖𝔗𝔗[J] pl cf 𝔊 ‖ [d] 𝔪 Vrs ־ָאנוּ ‖ **11** [a] 𝔊*𝔙 sg ‖ [b] Vrs suff pl ‖ [c] 𝔊 *ὀχυράς* ‖ [d] 𝔊 + *καὶ Ων, ἥ ἐστιν Ἡλιούπολις* cf Jer 43,13 ‖ **12** [a] Vrs suff pl ‖ [b] 𝔪 יפרה; 𝔊𝔖𝔙 pl ‖ [c] 𝔊𝔖𝔙 pl; 𝔊 + *σφόδρα σφόδρα* ‖ [d] 𝔊(𝔗𝔗[J]𝔙) + *οἱ Αἰγύπτιοι* ‖ **16** [a–a] 𝔊(𝔙) *καὶ ὦσιν πρὸς τῷ τίκτειν* ‖ [b] 𝔪 וחיתה.

הָאֱלֹהִים וְלֹא עָשׂוּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵיהֶן מֶלֶךְ מִצְרָיִם וַתְּחַיֶּיןָ אֶת־ ה̇[16]. ה ד מל וחד חס[17]. ב
18 הַיְלָדִים׃ [18] וַיִּקְרָא ᵃמֶלֶךְ־מִצְרַיִםᵃ לַמְיַלְּדֹת וַיֹּאמֶר לָהֶן מַדּוּעַ יו[18]
19 עֲשִׂיתֶןᵇ הַדָּבָר הַזֶּה וַתְּחַיֶּיןָ אֶת־הַיְלָדִים׃ [19] וַתֹּאמַרְןָ הַמְיַלְּדֹת אֶל־ ב. יא חס את. ב
פַּרְעֹה כִּי לֹא כַנָּשִׁים הַמִּצְרִיֹּת הָעִבְרִיֹּת כִּי־חָיוֹת הֵנָּה בְּטֶרֶם תָּבוֹא ג[19]. ל
20 אֲלֵהֶן הַמְיַלֶּדֶת וְיָלָדוּ׃ [20] וַיֵּיטֶב אֱלֹהִים לַמְיַלְּדֹתᵃ וַיִּרֶבᵇ הָעָם ה ד מל וחד חס[17]. ל
21 וַיַּעַצְמוּ מְאֹד׃ [21] וַיְהִי כִּי־יָרְאוּ הַמְיַלְּדֹת אֶת־הָאֱלֹהִים וַיַּעַשׂᵃ לָהֶם
22 בָּתִּים׃ [22] וַיְצַו פַּרְעֹה לְכָל־עַמּוֹ לֵאמֹר כָּל־הַבֵּן הַיִּלּוֹדᵃ הַיְאֹרָה ב. ב[20]
תַּשְׁלִיכֻהוּᵇ וְכָל־הַבַּת תְּחַיּוּן׃ ס ד פת. ל
[ס̄ב] 2 [1] וַיֵּלֶךְᵃ אִישׁ מִבֵּית לֵוִי וַיִּקַּחᵇ ᵃאֶת־בַּתᵇ־לֵוִי׃ [2] וַתַּהַר הָאִשָּׁה ב[1]
3 וַתֵּלֶד בֵּן וַתֵּרֶא אֹתוֹ כִּי־טוֹב הוּא וַתִּצְפְּנֵהוּ שְׁלֹשָׁה יְרָחִים׃ [3] וְלֹא־ ל. ד[2]. ד ר״פ בסיפ
יָכְלָה עוֹד הַצְּפִינוֹ וַתִּקַּח־לוֹᵃ תֵּבַת גֹּמֶא וַתַּחְמְרָה בַחֵמָר וּבַזָּפֶת ל ומל. ג[3]
4 וַתָּשֶׂם בָּהּ אֶת־הַיֶּלֶד וַתָּשֶׂם בַּסּוּף עַל־שְׂפַת הַיְאֹר׃ [4] וַתֵּתַצַּבᵃ אֲחֹתוֹ ל
5 מֵרָחֹק לְדֵעָה מַה־יֵּעָשֶׂה לוֹ׃ [5] וַתֵּרֶד בַּת־פַּרְעֹה לִרְחֹץ עַל־הַיְאֹר ז חס בתור. ל[4]. ה
וְנַעֲרֹתֶיהָ הֹלְכֹת עַל־יַד הַיְאֹר וַתֵּרֶא אֶת־הַתֵּבָה בְּתוֹךְ הַסּוּף וַתִּשְׁלַח ל חס
6 אֶת־אֲמָתָהּ וַתִּקָּחֶהָᵃ [6] וַתִּפְתַּחᵃ וַתִּרְאֵהוּᵇ אֶת־הַיֶּלֶד וְהִנֵּה־נַעַר בֹּכֶהᶜ ל. ל. ז[5]
7 וַתַּחְמֹל עָלָיוᵈ וַתֹּאמֶר מִיַּלְדֵי הָעִבְרִים זֶה׃ [7] וַתֹּאמֶר אֲחֹתוֹ אֶל־בַּת־
פַּרְעֹה הַאֵלֵךְ וְקָרָאתִי לָךְ אִשָּׁה מֵינֶקֶת מִן הָעִבְרִיֹּת וְתֵינִק לָךְ אֶת־ ג[6]. ל
8 הַיָּלֶד׃ [8] וַתֹּאמֶר־לָהּ בַּת־פַּרְעֹה לֵכִי וַתֵּלֶךְ הָעַלְמָה וַתִּקְרָא אֶת־ ג ב מנה בתור
9 אֵם הַיָּלֶד׃ [9] וַתֹּאמֶר לָהּ בַּת־פַּרְעֹה הֵילִיכִיᵃ אֶת־הַיֶּלֶד הַזֶּה ז בתור[7]
וְהֵינִקִהוּ לִי וַאֲנִי אֶתֵּן אֶת־שְׂכָרֵךְ וַתִּקַּח הָאִשָּׁהᵇ הַיֶּלֶד וַתְּנִיקֵהוּᶜ׃ ב[8]
10 וַיִּגְדַּלᵃ הַיֶּלֶד וַתְּבִאֵהוּ לְבַתᵇ־פַּרְעֹה וַיְהִי־לָהּ לְבֵן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ ב חס[9]. ב[10]. ט
11 מֹשֶׁה וַתֹּאמֶר כִּי מִן־הַמַּיִם מְשִׁיתִהוּ׃ [11] וַיְהִי | בַּיָּמִים הָהֵם ל וחס
וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל־אֶחָיו וַיַּרְא בְּסִבְלֹתָם וַיַּרְא אִישׁ מִצְרִי מַכֶּה ה[11]

[16] Mm 2512. [17] Mm 1048. [18] Mm 190. [19] Mm 2275. [20] Mm 376. Cp 2 [1] Mm 377. [2] Mm 378. [3] Mm 379. [4] Mm 210. [5] Mm 1813. [6] Mm 380. [7] Mm 381. [8] Lv 20,3. [9] Mm 382. [10] Mm 383. [11] Mm 416.

18 ᵃ⁻ᵃ ш פרעה ‖ ᵇ ш𝔗ᴹˢ + את ‖ **20** ᵃ 𝔖 + *mtl d'bd ptgm' hn'* ‖ ᵇ ш𝔖ᴬᴸ𝔗ᴶ וַיִּרְבּוּ ‖ **21** ᵃ 𝔊 pl cf 𝔗ᴶ *wqnw … wbn'* (dupl) ‖ **22** ᵃ ш𝔊𝔗𝔗ᴶ + לָעִבְרִים ‖ ᵇ ш ־כּוּן ‖ **Cp 2,1** ᵃ desunt frt nom propria cf 6,20 ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊 τῶν θυγατέρων ‖ **3** ᵃ ш𝔊 + אִמּוֹ ‖ **4** ᵃ ш וַתִּתְיַצַּב ‖ **5** ᵃ sic L, mlt Mss Edd : ‖ **6** ᵃ ш ־חָהּ ‖ ᵇ ш𝔗𝔗ᴶ וַתֵּרֶא cf 𝔊𝔙 ‖ ᶜ 𝔊(𝔙) + *ἐν τῇ θίβει* ‖ ᵈ ш𝔊 + בת פרעה ‖ **9** ᵃ ℭ הליכי = הֵלִיכִי (sic 𝔗ᴹˢ𝔗ᴶ)? 𝔊(𝔙) *διατή-ρησόν μοι*, 𝔖(𝔗) *h' lkj* = en tibi ‖ ᵇ ш𝔗ᴹˢ𝔗ᴶ + את ‖ ᶜ шᴹˢˢ וַתֵּינִ׳ ‖ **10** ᵃ sic L, mlt Mss Edd וַיִּגְ׳ ‖ ᵇ ш אל בת.

12 אִישׁ־עִבְרִ֖י מֵאֶחָֽיו׃ 12 וַיִּ֤פֶן כֹּה֙ וָכֹ֔ה וַיַּ֖רְא כִּ֣י אֵ֣ין אִ֑ישׁ וַיַּךְ֙ אֶת־
13 הַמִּצְרִ֔י וַֽיִּטְמְנֵ֖הוּ בַּחֽוֹל׃ 13 וַיֵּצֵא֙ בַּיּ֣וֹם הַשֵּׁנִ֔י וְהִנֵּ֛ה שְׁנֵֽי־אֲנָשִׁ֥ים עִבְרִ֖ים ל12
14 נִצִּ֑ים וַיֹּ֙אמֶר֙ לָֽרָשָׁ֔ע לָ֥מָּה תַכֶּ֖ה רֵעֶֽךָ׃ 14 וַ֠יֹּאמֶר מִ֣י שָֽׂמְךָ֞ לְאִ֨ישׁ שַׂ֤ר ג . ז פסוק ויאמר ויאמר13 . ב14
וְשֹׁפֵט֙[a] עָלֵ֔ינוּ הַלְהָרְגֵ֙נִי֙ אַתָּ֣ה אֹמֵ֔ר כַּאֲשֶׁ֥ר הָרַ֖גְתָּ[b] אֶת־הַמִּצְרִ֑י וַיִּירָ֤א יב15
15 מֹשֶׁה֙ וַיֹּאמַ֔ר אָכֵ֖ן[c] נוֹדַ֥ע הַדָּבָֽר׃ 15 וַיִּשְׁמַ֤ע פַּרְעֹה֙ אֶת־הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֔ה יח16 . צא
וַיְבַקֵּ֖שׁ לַהֲרֹ֣ג אֶת־מֹשֶׁ֑ה וַיִּבְרַ֤ח מֹשֶׁה֙ מִפְּנֵ֣י פַרְעֹ֔ה [a]וַיֵּ֥שֶׁב בְּאֶֽרֶץ־[a]
16 מִדְיָ֖ן וַיֵּ֥שֶׁב עַֽל־הַבְּאֵֽר׃ 16 וּלְכֹהֵ֥ן מִדְיָ֖ן שֶׁ֣בַע בָּנ֑וֹת וַתָּבֹ֣אנָה וַתִּדְלֶ֗נָה ל . ג17 . ה ד חס וחד מל18
17 וַתְּמַלֶּ֙אנָה֙ אֶת־הָ֣רְהָטִ֔ים לְהַשְׁק֖וֹת[a] צֹ֥אן אֲבִיהֶֽן׃ 17 וַיָּבֹ֥אוּ הָרֹעִ֖ים ל . ל19
18 וַיְגָרְשׁ֑וּם וַיָּ֤קָם מֹשֶׁה֙ וַיּ֣וֹשִׁעָ֔ן וַיַּ֖שְׁקְ אֶת־צֹאנָֽם׃ 18 וַתָּבֹ֕אנָה אֶל־רְעוּאֵ֖ל ל . ל . ה ד חס וחד מל18
19 אֲבִיהֶ֑ן וַיֹּ֕אמֶר מַדּ֛וּעַ מִהַרְתֶּ֥ן בֹּ֖א הַיּֽוֹם׃ 19 וַתֹּאמַ֔רְןָ אִ֣ישׁ מִצְרִ֔י ל . ו19
20 הִצִּילָ֖נוּ מִיַּ֣ד הָרֹעִ֑ים וְגַם־דָּלֹ֤ה דָלָה֙ לָ֔נוּ וַיַּ֖שְׁקְ אֶת־הַצֹּֽאן׃ 20 וַיֹּ֥אמֶר יו20 כת ה בתור ול בליש
אֶל־בְּנֹתָ֖יו וְאַיּ֑וֹ לָ֤מָּה זֶּה֙ עֲזַבְתֶּ֣ן אֶת־הָאִ֔ישׁ קִרְאֶ֥ן ל֖וֹ וְיֹ֥אכַל לָֽחֶם׃ ה21 ול בתור . ל . ל . ה
21 21 וַיּ֥וֹאֶל מֹשֶׁ֖ה לָשֶׁ֣בֶת אֶת־הָאִ֑ישׁ וַיִּתֵּ֛ן אֶת־צִפֹּרָ֥ה בִתּ֖וֹ לְמֹשֶֽׁה[a]׃ ז . יו
22 22 וַתֵּ֤לֶד[a] בֵּן֙ וַיִּקְרָ֣א[b] אֶת־שְׁמ֔וֹ גֵּרְשֹׁ֑ם[c] כִּ֣י אָמַ֔ר גֵּ֣ר הָיִ֔יתִי בְּאֶ֖רֶץ י ג22 מנה דמטע . ו23 וכל ד״ה דכות ב מ ב
23 נָכְרִיָּֽה[d]׃ פ 23 וַיְהִי֩ בַיָּמִ֨ים הָֽרַבִּ֜ים הָהֵ֗ם וַיָּ֙מָת֙ מֶ֣לֶךְ מִצְרַ֔יִם
וַיֵּאָנְח֧וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֛ל מִן־הָעֲבֹדָ֖ה וַיִּזְעָ֑קוּ וַתַּ֧עַל שַׁוְעָתָ֛ם אֶל־הָאֱלֹהִ֖ים ל . כ
24 מִן־הָעֲבֹדָֽה׃ 24 וַיִּשְׁמַ֥ע אֱלֹהִ֖ים אֶת־נַאֲקָתָ֑ם וַיִּזְכֹּ֤ר אֱלֹהִים֙ אֶת־ ד
25 בְּרִית֔וֹ אֶת־אַבְרָהָ֖ם אֶת[a]־יִצְחָ֥ק וְאֶֽת־יַעֲקֹֽב׃ 25 וַיַּ֥רְא אֱלֹהִ֖ים אֶת־ ב בתור וכל מעשה בראשית דכות
[a]בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל [b]וַיֵּ֖דַע אֱלֹהִֽים[b]׃ ס
[1]ס 3 1 וּמֹשֶׁ֗ה הָיָ֥ה רֹעֶ֛ה אֶת־צֹ֛אן יִתְר֥וֹ חֹתְנ֖וֹ כֹּהֵ֣ן מִדְיָ֑ן וַיִּנְהַ֤ג אֶת־ ז ר״פ1 . ה2
2 הַצֹּאן֙ אַחַ֣ר הַמִּדְבָּ֔ר וַיָּבֹ֛א אֶל־הַ֥ר הָאֱלֹהִ֖ים[a] חֹרֵֽבָה׃ 2 וַ֠יֵּרָא מַלְאַ֨ךְ יו וכל אל הר הכרמל דכות3 . ד . ל . ג4
יְהוָ֥ה אֵלָ֛יו בְּלַבַּת[a]־אֵ֖שׁ מִתּ֣וֹךְ הַסְּנֶ֑ה וַיַּ֗רְא וְהִנֵּ֤ה הַסְּנֶה֙ בֹּעֵ֣ר בָּאֵ֔שׁ
3 וְהַסְּנֶ֖ה אֵינֶ֥נּוּ אֻכָּֽל׃ 3 וַיֹּ֣אמֶר מֹשֶׁ֔ה אָסֻֽרָה־נָּ֣א וְאֶרְאֶ֔ה אֶת־הַמַּרְאֶ֥ה ל5 . ה6

[12] Mp sub loco. [13] Mm 3452. [14] Dt 10,22. [15] Mm 1590. [16] Mm 1941. [17] Mm 384. [18] Mm 301. [19] Mm 1043. [20] Mm 598. [21] Mm 3106. [22] Mm 280. [23] Mm 3914. Cp 3 [1] Mm 3363. [2] Mm 1657. [3] Mm 385. [4] Mm 1227. [5] Mp sub loco. [6] Mm 394.

14 [a] ⲙ ולש׳ ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔙) et Act 7,28 Jub 47,12 + *ἐχθές* = אֶתְמוֹל ‖ [c] 𝔊(𝔙) *εἰ οὕτως* = הֲכֵן? ‖ **15** [a–a] 𝔖 *w'zl l'r'* = וַיֵּלֶךְ אֶל־א׳ cf 𝔊 ‖ **16** [a] ⲙ𝔗 + את ‖ **21** [a] ⲙ𝔊 + לְאִשָּׁה cf 𝔖𝔙 ‖ **22** [a] 𝔊 pr *ἐν γαστρὶ δὲ λαβοῦσα* = וַתַּהַר ‖ [b] pc Mss וַתִּק׳ ‖ [c] 𝔖 (Orig) *gršwn* ‖ [d] 𝔊𝔖𝔙 + add sec 18,4 ‖ **24** [a] pc Mss ⲙ𝔊𝔖$𝔗^J$ וְאֵת ‖ **25** [a] num exc vb? cf 𝔗($𝔗^J$) + *š'bwd'* = עֳנִי ‖ [b–b] 𝔊 *καὶ ἐγνώσθη αὐτοῖς* = וַיִּוָּדַע אֲלֵיהֶם, frt recte ‖ **Cp 3,1** [a] > 𝔊* ‖ **2** [a] ⲙ בלהבת.

4 הַגָּדֹל הַזֶּה מַדּוּעַ לֹא־יִבְעַר הַסְּנֶה׃ 4 וַיַּרְא יְהוָה[a] כִּי סָר לִרְאוֹת — ד׳ בתור
וַיִּקְרָא אֵלָיו אֱלֹהִים[b] מִתּוֹךְ הַסְּנֶה וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃ — ד׳ שמואתא מתימין[7] . ז׳ בתור
5 וַיֹּאמֶר אַל־תִּקְרַב הֲלֹם שַׁל־נְעָלֶיךָ[a] מֵעַל רַגְלֶיךָ[b] כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר — י״א
6 אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אַדְמַת־קֹדֶשׁ הוּא׃ 6 וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֱלֹהֵי אָבִיךָ[a] — ו מל . ל[8]
אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי[b] יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב וַיַּסְתֵּר מֹשֶׁה פָּנָיו כִּי יָרֵא — ב[9]
7 מֵהַבִּיט אֶל־הָאֱלֹהִים׃ 7 וַיֹּאמֶר יְהוָה רָאֹה רָאִיתִי אֶת־עֳנִי עַמִּי אֲשֶׁר — ל . ד ב כת ה וב כת ו[10]
בְּמִצְרָיִם וְאֶת־צַעֲקָתָם שָׁמַעְתִּי מִפְּנֵי נֹגְשָׂיו כִּי יָדַעְתִּי אֶת־מַכְאֹבָיו[a]׃
8 וָאֵרֵד[a] לְהַצִּילוֹ ׀ מִיַּד מִצְרַיִם וּלְהַעֲלֹתוֹ מִן־הָאָרֶץ הַהִוא אֶל־אֶרֶץ — ל
טוֹבָה וּרְחָבָה אֶל־אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ אֶל־מְקוֹם הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי[b] — סימן כ ח מ פ ו ט[11]
9 וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי[c] וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃ 9 וְעַתָּה הִנֵּה צַעֲקַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
בָּאָה אֵלָי וְגַם־רָאִיתִי אֶת־הַלַּחַץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם לֹחֲצִים אֹתָם׃
10 וְעַתָּה לְכָה וְאֶשְׁלָחֲךָ אֶל־פַּרְעֹה וְהוֹצֵא[a] אֶת־עַמִּי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל — ל[12]
11 מִמִּצְרָיִם׃ 11 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָאֱלֹהִים מִי אָנֹכִי כִּי אֵלֵךְ אֶל־פַּרְעֹה — ל . ג[13] . לא פסוק כי וכי[14]
12 וְכִי אוֹצִיא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם׃ 12 וַיֹּאמֶר[a] כִּי־אֶהְיֶה עִמָּךְ
וְזֶה־לְּךָ הָאוֹת כִּי אָנֹכִי שְׁלַחְתִּיךָ בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת־הָעָם מִמִּצְרַיִם — ב
13 תַּעַבְדוּן אֶת־הָאֱלֹהִים עַל הָהָר הַזֶּה׃ 13 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־ — ד[7] ב מנה בלשון ארמי . ד[15] . ל
הָאֱלֹהִים הִנֵּה אָנֹכִי בָא אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתִּי לָהֶם אֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם וְאָמְרוּ־לִי מַה־שְּׁמוֹ מָה אֹמַר אֲלֵהֶם׃ — ז[16] מל ול[17] בתור וכל יהושע מלכים ירמיה יחזק וכתיב דכות ב מ ח . ב[18]
14 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה [a]אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה[a] וַיֹּאמֶר כֹּה תֹאמַר — כה[19] . ל
15 לִבְנֵי[b] יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶה[c] שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם׃ 15 וַיֹּאמֶר עוֹד אֱלֹהִים
אֶל־מֹשֶׁה כֹּה־תֹאמַר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם אֱלֹהֵי
אַבְרָהָם אֱלֹהֵי[a] יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם זֶה־שְּׁמִי לְעֹלָם — יח[20] חס י מנה בתור
16 וְזֶה זִכְרִי לְדֹר דֹּר[b]׃ 16 לֵךְ וְאָסַפְתָּ אֶת־זִקְנֵי[a] יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם

[7] Mp sub loco. [8] Mm 3147. [9] Hi 3,10. [10] Mm 192. [11] Okhl 274. [12] Mm 802. [13] Mm 386. [14] Mm 2059. [15] Mm 1342. [16] Mm 1586. [17] Mm 387. [18] Jos 7,8. [19] Mm 5. [20] Mm 25.

4 [a] ﬡ אלהים || [b] 𝔊 κύριος; > 𝔙 || **5** [a] mlt Mss ﬡ[Mss]𝔊𝔙 נַעַלְךָ || [b] ℭ mlt Mss ﬡ[Mss] רַגְלְךָ || **6** [a] ﬡ𝔊[58.72] et Act 7,32 Just אֲבֹתֶיךָ || [b] pc Mss ﬡ𝔊 וֵאלֹהֵי cf 15[a].16[b] 4,5[b] || **7** [a] ﬡ𝔙 בוֹ–, 𝔊𝔖𝔗𝔗[J] suff pl || **8** [a] ﬡ וָאֵרְדָה || [b] nonn Mss ﬡ𝔊[106] ה׳ || [c] ﬡ𝔊 + והגרגשי, it 17[c] || **10** [a] ﬡ𝔊𝔙 אַתָּ– || **12** [a] 𝔊* + ὁ θεός (𝔊[min] κύριος) Μωυσεῖ λέγων, 𝔖 + *lh 'lh'* cf 𝔙 || **14** [a–a] 𝔊 ἐγώ εἰμι ὁ ὤν || [b] mlt Mss ﬡ אֶל־ב׳ || [c] 𝔊 ὁ ὤν || **15** [a] ﬡ𝔊 וֵאלֹהֵי || [b] ﬡ וָדֹר || **16** [a] ﬡ𝔊*𝔖 + בְּנֵי.

יְהוָ֞ה אֱלֹהֵ֣י אֲבֹתֵיכֶ֗ם נִרְאָ֣ה אֵלַ֔י אֱלֹהֵ֥י אַבְרָהָ֛ם יִצְחָ֥ק וְיַעֲקֹ֖ב לֵאמֹ֑ר
17 פָּקֹ֤ד פָּקַ֙דְתִּי֙ אֶתְכֶ֔ם וְאֶת־הֶעָשׂ֥וּי לָכֶ֖ם בְּמִצְרָֽיִם׃ 17 וָאֹמַ֗ר אַעֲלֶ֣ה
אֶתְכֶם֮ מֵעֳנִ֣י מִצְרַיִם֒ אֶל־אֶ֤רֶץ הַֽכְּנַעֲנִי֙ וְהַ֣חִתִּ֔י וְהָֽאֱמֹרִי֙ וְהַפְּרִזִּ֔י
18 וְהַֽחִוִּ֖י וְהַיְבוּסִ֑י אֶל־אֶ֛רֶץ זָבַ֥ת חָלָ֖ב וּדְבָֽשׁ׃ 18 וְשָׁמְע֖וּ לְקֹלֶ֑ךָ וּבָאתָ֡
אַתָּה֩ וְזִקְנֵ֨י יִשְׂרָאֵ֜ל אֶל־מֶ֣לֶךְ מִצְרַ֗יִם וַאֲמַרְתֶּ֤ם אֵלָיו֙ יְהוָ֞ה אֱלֹהֵ֤י
הָֽעִבְרִיִּים֙ נִקְרָ֣ה עָלֵ֔ינוּ וְעַתָּ֗ה נֵֽלֲכָה־נָּ֞א דֶּ֣רֶךְ שְׁלֹ֤שֶׁת יָמִים֙ בַּמִּדְבָּ֔ר
19 וְנִזְבְּחָ֖ה לַיהוָ֥ה אֱלֹהֵֽינוּ׃ 19 וַאֲנִ֣י יָדַ֔עְתִּי כִּ֠י לֹֽא־יִתֵּ֥ן אֶתְכֶ֛ם מֶ֥לֶךְ
20 מִצְרַ֖יִם לַהֲלֹ֑ךְ וְלֹ֖א בְּיָ֥ד חֲזָקָֽה׃ 20 וְשָׁלַחְתִּ֤י אֶת־יָדִי֙ וְהִכֵּיתִ֣י אֶת־
מִצְרַ֔יִם בְּכֹל֙ נִפְלְאֹתַ֔י אֲשֶׁ֥ר אֶעֱשֶׂ֖ה בְּקִרְבּ֑וֹ וְאַחֲרֵי־כֵ֖ן יְשַׁלַּ֥ח אֶתְכֶֽם׃
21 21 וְנָתַתִּ֛י אֶת־חֵ֥ן הָֽעָם־הַזֶּ֖ה בְּעֵינֵ֣י מִצְרָ֑יִם וְהָיָה֙ כִּ֣י תֵלֵכ֔וּן לֹ֥א תֵלְכ֖וּ
22 רֵיקָֽם׃ 22 וְשָׁאֲלָ֨ה אִשָּׁ֤ה מִשְּׁכֶנְתָּהּ֙ וּמִגָּרַ֣ת בֵּיתָ֔הּ כְּלֵי־כֶ֛סֶף וּכְלֵ֥י זָהָ֖ב
וּשְׂמָלֹ֑ת וְשַׂמְתֶּ֗ם עַל־בְּנֵיכֶם֙ וְעַל־בְּנֹ֣תֵיכֶ֔ם וְנִצַּלְתֶּ֖ם אֶת־מִצְרָֽיִם׃
4 1 וַיַּ֤עַן מֹשֶׁה֙ וַיֹּ֔אמֶר וְהֵן֙ לֹא־יַאֲמִ֣ינוּ לִ֔י וְלֹ֥א יִשְׁמְע֖וּ בְּקֹלִ֑י כִּ֣י יֹֽאמְר֔וּ 4
2 לֹֽא־נִרְאָ֥ה אֵלֶ֖יךָ יְהוָֽה׃ 2 וַיֹּ֧אמֶר אֵלָ֛יו יְהוָ֖ה מַזֶּ֣ה בְיָדֶ֑ךָ וַיֹּ֖אמֶר
3 מַטֶּֽה׃ 3 וַיֹּ֙אמֶר֙ הַשְׁלִיכֵ֣הוּ אַ֔רְצָה וַיַּשְׁלִיכֵ֥הוּ אַ֖רְצָה וַיְהִ֣י לְנָחָ֑שׁ וַיָּ֥נָס
4 מֹשֶׁ֖ה מִפָּנָֽיו׃ 4 וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה שְׁלַח֙ יָֽדְךָ֔ וֶאֱחֹ֖ז בִּזְנָב֑וֹ וַיִּשְׁלַ֤ח
5 יָדוֹ֙ וַיַּ֣חֲזֶק בּ֔וֹ וַיְהִ֥י לְמַטֶּ֖ה בְּכַפּֽוֹ׃ 5 לְמַ֣עַן יַאֲמִ֔ינוּ כִּֽי־נִרְאָ֥ה אֵלֶ֛יךָ
יְהוָ֛ה אֱלֹהֵ֥י אֲבֹתָ֖ם אֱלֹהֵ֧י אַבְרָהָ֛ם אֱלֹהֵ֥י יִצְחָ֖ק וֵאלֹהֵ֥י יַעֲקֹֽב׃
6 6 וַיֹּאמֶר֩ יְהוָ֨ה ל֜וֹ ע֗וֹד הָבֵא־נָ֤א יָֽדְךָ֙ בְּחֵיקֶ֔ךָ וַיָּבֵ֥א יָד֖וֹ בְּחֵיק֑וֹ
7 וַיּ֣וֹצִאָ֔הּ וְהִנֵּ֥ה יָד֖וֹ מְצֹרַ֥עַת כַּשָּֽׁלֶג׃ 7 וַיֹּ֗אמֶר הָשֵׁ֤ב יָֽדְךָ֙ אֶל־חֵיקֶ֔ךָ
8 וַיָּ֥שֶׁב יָד֖וֹ אֶל־חֵיק֑וֹ וַיּֽוֹצִאָהּ֙ מֵֽחֵיק֔וֹ וְהִנֵּה־שָׁ֖בָה כִּבְשָׂרֽוֹ׃ 8 וְהָיָה֙
אִם־לֹ֣א יַאֲמִ֣ינוּ לָ֔ךְ וְלֹ֣א יִשְׁמְע֔וּ לְקֹ֖ל הָאֹ֣ת הָרִאשׁ֑וֹן וְהֶֽאֱמִ֔ינוּ לְקֹ֖ל
9 הָאֹ֥ת הָאַחֲרֽוֹן׃ 9 וְהָיָ֡ה אִם־לֹ֣א יַאֲמִ֡ינוּ גַּם֩ לִשְׁנֵ֨י הָאֹת֜וֹת הָאֵ֗לֶּה וְלֹ֤א

בׄ[21] . יגׄ[22]
הׄ וחס[23] . בׄ[24] . חׄ פת[25]
סימן כ ת מ פ ו ס[26]
בׄ בתור . יׄג שמיעה לקול[27] . בׄ חס . וׄ בטע[28]
לׄ . לׄ כתׄ הׄ
טׄ . סו ר״פ
דׄ וחס[29] . דׄ
לׄ חס . יבׄ[30]
לׄג בתור . בׄ[31]
לׄ . לׄ
לׄ . לׄ
הׄ[1] . יׄג מ״פ לא ולא לא[2] . דׄ[3] . כל אורית חס בׄ מ אׄ מל[4]
לׄ . מה זה קׄ חד מן הׄ[5] כתׄ מילה חדה וקר תרי
בׄ מל . בׄ מל
כג . בׄ[6] . לׄ
לׄ בטע[7]
יׄ[8]
גׄ בׄ חס וחד מל[9] . נא[10] יׄח מנה בתור
בׄ חס
כה . בׄ חס . לׄ . לׄ
דׄ[a] . יׄג שמיעה לקול[11] . בׄ חס ובפסוק . גׄ חס בׄ מנה בפסוק . סד . בׄ חס ובפסוק
גׄ חס בׄ מנה בפסוק . בׄ מל בתור

[21] Mm 2123. [22] Mm 247. [23] Mm 388. [24] Ex 38,24. [25] Mm 389. [26] Okhl 274. [27] Mm 23. [28] Mm 50. [29] Mm 3547. [30] Mm 440. [31] Jes 52,12. Cp 4 [1] Mm 3791. [2] Mm 1613. [3] Mm 390. [4] Mm 153. [5] Mm 214. [6] 2 S 2,21. [7] Mp sub loco. [8] Mm 1218. [9] Mm 322. [10] Mm 639. [11] Mm 23.

16 [b–b] 𝔊 *καὶ θεὸς Ισαακ καὶ θεὸς Ιακωβ* cf 𝔙 ‖ [c] ⅏𝔖 ויי ‖ **17** [a] 𝔊* 3sg ‖ [b] ⅏ ה' ‖ [c] cf 8[c] ‖ **18** [a] 2 Mss 𝔊𝔙 וְאָמַרְתָּ ‖ [b] ⅏𝔊𝔗𝔗[J]𝔙 נִקְרָא ut 5,3 ‖ [c] > ⅏𝔊𝔙 ‖ **19** [a] ⅏ הלוא; 𝔊(𝔙) *ἐὰν μή*, 1 אִם לֹא? ‖ **22** [a–a] ⅏ וְשָׁאַל אִישׁ מֵאֵת רֵעֵהוּ וְאִשָּׁה מֵאֵת רְעוּתָהּ ‖
Cp 4,1 [a] 𝔊* *ὁ θεός, τί ἐρῶ πρὸς αὐτούς* cf 3,13 ‖ **2** [a] ⅏ מַה זֶּה ‖ **5** [a] > 𝔊* ‖ [b] ut 3,6[b] ‖ **6** [a] pc Mss ⅏𝔊 + מֵחֵיקוֹ cf 7 ‖ [b] > 𝔊* ‖ **7** [a] 𝔖 + *lh mrj'*.

יִשְׁמְעוּן לְקֹלֶךָ וְלָקַחְתָּ מִמֵּימֵי הַיְאֹר וְשָׁפַכְתָּ הַיַּבָּשָׁה וְהָיוּ הַמַּיִם — ה̇[12] . יז שמיעה לקול[13] . ב חס
10 אֲשֶׁר תִּקַּח מִן־הַיְאֹר וְהָיוּ[a] לְדָם בַּיַּבָּשֶׁת׃ 10 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה — ל . ה
בִּי אֲדֹנָי לֹא אִישׁ דְּבָרִים אָנֹכִי גַּם מִתְּמוֹל גַּם מִשִּׁלְשֹׁם גַּם מֵאָז דַּבֶּרְךָ[a] — ה̇[14] . ח̇[15] בטע וכל זקף אתנח וס״פ דכות ב מ א . יב פסוק גם גם גם
11 אֶל־עַבְדֶּךָ כִּי כְבַד־פֶּה וּכְבַד לָשׁוֹן אָנֹכִי׃ 11 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו מִי — ל . ל . יז[16] . יב בטע בסיפ[17] . ו ר״פ[16]
שָׂם פֶּה לָאָדָם אוֹ מִי־יָשׂוּם[a] אִלֵּם אוֹ חֵרֵשׁ אוֹ פִקֵּחַ אוֹ עִוֵּר הֲלֹא — ה̇[18] וכל קהלת דכות ב מ א
12 אָנֹכִי יְהוָה[b]׃ 12 וְעַתָּה לֵךְ וְאָנֹכִי אֶהְיֶה עִם־פִּיךָ וְהוֹרֵיתִיךָ אֲשֶׁר — יב . ל ומל[20]
13 14 תְּדַבֵּר׃ 13 וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי שְׁלַח־נָא בְּיַד־תִּשְׁלָח׃ 14 וַיִּחַר־ — ה̇[14]
אַף יְהוָה בְּמֹשֶׁה וַיֹּאמֶר הֲלֹא אַהֲרֹן אָחִיךָ הַלֵּוִי יָדַעְתִּי כִּי־דַבֵּר
יְדַבֵּר הוּא וְגַם הִנֵּה־הוּא יֹצֵא לִקְרָאתֶךָ וְרָאֲךָ וְשָׂמַח בְּלִבּוֹ[a]׃ — ד[21] . ב[22]
15 וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו וְשַׂמְתָּ אֶת־הַדְּבָרִים בְּפִיו וְאָנֹכִי אֶהְיֶה עִם־פִּיךָ — ד[23]
16 וְעִם־פִּיהוּ וְהוֹרֵיתִי אֶתְכֶם אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן׃ 16 וְדִבֶּר־הוּא לְךָ אֶל־ — כב . ב . יז[24]
17 הָעָם וְהָיָה הוּא יִהְיֶה־לְּךָ לְפֶה וְאַתָּה תִּהְיֶה־לּוֹ לֵאלֹהִים׃ 17 וְאֶת־ — ל
הַמַּטֶּה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדֶךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה־בּוֹ אֶת־הָאֹתֹת׃ פ
ס̄ [ד] 18 וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיָּשָׁב ׀ אֶל־יֶתֶר[a] חֹתְנוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ אֵלְכָה נָּא וְאָשׁוּבָה — ב[25]
אֶל־אַחַי אֲשֶׁר־בְּמִצְרַיִם וְאֶרְאֶה הַעוֹדָם חַיִּים וַיֹּאמֶר יִתְרוֹ לְמֹשֶׁה — ה̇[26] . יז
19 לֵךְ לְשָׁלוֹם׃ 19 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְיָן לֵךְ שֻׁב מִצְרָיִם[a] כִּי־ — ב חס
20 מֵתוּ כָּל־הָאֲנָשִׁים הַמְבַקְשִׁים אֶת־נַפְשֶׁךָ׃ 20 וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־אִשְׁתּוֹ
וְאֶת־בָּנָיו וַיַּרְכִּבֵם עַל־הַחֲמֹר וַיָּשָׁב אַרְצָה מִצְרָיִם וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־ — ל וחס . ד חס בתור[27] . ל
21 מַטֵּה הָאֱלֹהִים בְּיָדוֹ׃ 21 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּלֶכְתְּךָ לָשׁוּב — ב . ד בטע בסיפ[28]
מִצְרַיְמָה רְאֵה כָּל־הַמֹּפְתִים אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי בְיָדֶךָ וַעֲשִׂיתָם לִפְנֵי פַרְעֹה — כח[29] . ל[30]
22 וַאֲנִי אֲחַזֵּק אֶת־לִבּוֹ וְלֹא יְשַׁלַּח אֶת־הָעָם׃ 22 וְאָמַרְתָּ אֶל־פַּרְעֹה כֹּה — יב[31]
23 אָמַר יְהוָה בְּנִי בְכֹרִי יִשְׂרָאֵל׃ 23 וָאֹמַר אֵלֶיךָ שַׁלַּח אֶת־בְּנִי[a] וְיַעַבְדֵנִי — ל
וַתְּמָאֵן לְשַׁלְּחוֹ הִנֵּה אָנֹכִי הֹרֵג אֶת־בִּנְךָ בְּכֹרֶךָ׃ — ב וחס
24 וַיְהִי[a] בַדֶּרֶךְ בַּמָּלוֹן וַיִּפְגְּשֵׁהוּ יְהוָה[b] וַיְבַקֵּשׁ הֲמִיתוֹ׃ 25 וַתִּקַּח צִפֹּרָה — ב . ג

[12] Mm 1060. [13] Mm 23. [14] Mm 392. [15] Mm 1571. [16] Mm 3615. [17] Mm 439. [18] Mm 1931. [19] Mm 391. [20] וחד הריתיך Prv 4,11. [21] Mm 2072. [22] Mm 3375. [23] Mm 426. [24] Mm 393. [25] Mm 2618 et Mm 3211. [26] Mm 394. [27] Mm 458. [28] Mm 395. [29] Mm 84. [30] וחד עשיתם Neh 9,31. [31] Mm 440.

9 [a] ⅏S𝔗[Ms] יִהְיוּ ‖ **10** [a] sic L, mlt Mss Edd ךָ— ‖ **11** [a] ⅏ ישים ‖ [b] 𝔊[B min] *ὁ θεός*, 𝔊[Mss] *κύριος ὁ θεός* ‖ **14** [a] ⅏ בִּלְבָבוֹ ‖ **18** [a] Ms ⅏S𝔗[J] יִתְרוֹ, 𝔊 *Ιοθορ* ‖ **19** [a] pc Mss ⅏ ־מָה ‖ **23** [a] 𝔊 *τὸν λαόν μου* cf 5,1 ‖ **24** [a] S + *mwš'* ‖ [b] 𝔊*(𝔗𝔗[J]) *ἄγγελος κυρίου*; 𝔊[Mss] *ἄγγελος* cf 3,2; α' *ὁ θεός*.

צֹר וַתִּכְרֹת֙ אֶת־עָרְלַ֣ת בְּנָ֔הּ וַתַּגַּ֖ע לְרַגְלָ֑יו וַתֹּ֕אמֶר ᵃכִּ֧י חֲתַן־דָּמִ֛ים   ל . [32]ד . [33]ד
26 אַתָּ֖ה לִֽיᵃ׃ 26 וַיִּ֖רֶף מִמֶּ֑נּוּᵃ אָ֚ז אָֽמְרָ֔ה ᵇחֲתַ֥ן דָּמִ֖ים לַמּוּלֹֽתᵇ׃ פ   [33]ד . [34]ל
27 27 וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶֽל־אַהֲרֹ֔ן לֵ֛ךְ לִקְרַ֥את מֹשֶׁ֖ה הַמִּדְבָּ֑רָה וַיֵּ֗לֶךְ   [35]ג . [36]ב
28 וַֽיִּפְגְּשֵׁ֛הוּ בְּהַ֥ר הָאֱלֹהִ֖ים וַיִּשַּׁק־לֽוֹ׃ 28 וַיַּגֵּ֤ד מֹשֶׁה֙ לְאַהֲרֹ֔ן אֵ֛ת כָּל־   ב
29 דִּבְרֵ֥י יְהוָ֖ה אֲשֶׁ֣ר שְׁלָח֑וֹ וְאֵ֥ת כָּל־הָאֹתֹ֖ת אֲשֶׁ֥ר צִוָּֽהוּᵃ׃ 29 וַיֵּ֥לֶךְᵃ מֹשֶׁ֖ה   [37]ל . כט בתור
30 וְאַהֲרֹ֑ן וַיַּאַסְפ֔וּ אֶת־כָּל־זִקְנֵ֖י בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 30 וַיְדַבֵּ֣ר אַהֲרֹ֔ן אֵ֚ת כָּל־   [38]ל . יג חס האלה[39]
הַדְּבָרִ֔ים אֲשֶׁר־דִּבֶּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֑ה וַיַּ֥עַשׂ הָאֹתֹ֖ת לְעֵינֵ֥י הָעָֽם׃   ב בתור[40]
31 31 וַֽיַּאֲמֵ֖ןᵃ הָעָ֑ם וַֽיִּשְׁמְעוּᵇ כִּֽי־פָקַ֨ד יְהוָ֜ה אֶת־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל וְכִ֤י רָאָה֙   ב[41] . לא פסוק כי וכי[42]
אֶת־עָנְיָ֔ם וַֽיִּקְּד֖וּ וַיִּֽשְׁתַּחֲוֽוּᶜ׃

5 5 1 וְאַחַ֗ר בָּ֚אוּ מֹשֶׁ֣ה וְאַהֲרֹ֔ן וַיֹּאמְר֖וּ אֶל־פַּרְעֹ֑ה כֹּֽה־אָמַ֤ר יְהוָה֙   כט בתור . כד ב מנה בתור[1]
2 אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל שַׁלַּח֙ אֶת־עַמִּ֔י וְיָחֹ֥גּוּ לִ֖י בַּמִּדְבָּֽר׃ 2 וַיֹּ֣אמֶר פַּרְעֹ֔ה מִ֤י   ג בטע . ב
יְהוָהᵃ אֲשֶׁ֣ר אֶשְׁמַ֣ע בְּקֹל֔וֹ לְשַׁלַּ֖ח אֶת־יִשְׂרָאֵ֑ל לֹ֤א יָדַ֙עְתִּי֙ אֶת־יְהוָ֔ה
3 וְגַ֥ם אֶת־יִשְׂרָאֵ֖ל לֹ֥א אֲשַׁלֵּֽחַ׃ 3 וַיֹּ֣אמְר֔וּ אֱלֹהֵ֥יᵃ הָעִבְרִ֖ים נִקְרָ֣א עָלֵ֑ינוּ   ט׳ . ה[2]
נֵ֣לֲכָה נָּ֡א דֶּרֶךְ֩ שְׁלֹ֨שֶׁת יָמִ֜ים בַּמִּדְבָּ֗ר וְנִזְבְּחָה֙ ᵇלַיהוָ֣ה אֱלֹהֵ֔ינוּᵇ פֶּ֨ן־   ט
4 יִפְגָּעֵ֔נוּ בַּדֶּ֖בֶר א֥וֹ בֶחָֽרֶב׃ 4 וַיֹּ֤אמֶר אֲלֵהֶם֙ מֶ֣לֶךְ מִצְרַ֔יִם לָ֚מָּה מֹשֶׁ֣ה   ל . כט בתור[3]
5 וְאַהֲרֹ֔ן תַּפְרִ֥יעוּᵃ אֶת־הָעָ֖ם מִמַּעֲשָׂ֑יו לְכ֖וּ לְסִבְלֹתֵיכֶֽם׃ 5 וַיֹּ֣אמֶר   ל ומל . ג בטע
6 פַּרְעֹ֔ה הֵן־רַבִּ֥ים עַתָּ֖ה עַ֣םᵃ הָאָ֑רֶץ וְהִשְׁבַּתֶּ֥ם אֹתָ֖ם מִסִּבְלֹתָֽם׃ 6 וַיְצַ֥ו   ב
7 פַּרְעֹ֖ה בַּיּ֣וֹם הַה֑וּא אֶת־הַנֹּגְשִׂ֣ים בָּעָ֔ם וְאֶת־שֹׁטְרָ֖יו לֵאמֹֽר׃ 7 לֹ֣א
תֹאסִפ֞וּןᵃ לָתֵ֨ת תֶּ֥בֶן לָעָ֛ם לִלְבֹּ֥ן הַלְּבֵנִ֖ים כִּתְמ֣וֹל שִׁלְשֹׁ֑ם הֵ֣ם יֵֽלְכ֔וּ   ד[4] בליש וחד מן מח[4] כת א לא קר . ג[5] . ד[6]
8 וְקֹשְׁשׁ֥וּᵇ לָהֶ֖ם תֶּֽבֶן׃ 8 וְאֶת־מַתְכֹּ֨נֶת הַלְּבֵנִ֜ים אֲשֶׁר֩ הֵ֨ם עֹשִׂ֜ים תְּמ֤וֹל   ל . ג[5] . ב[7]
שִׁלְשֹׁם֙ תָּשִׂ֣ימוּ עֲלֵיהֶ֔ם לֹ֥א תִגְרְע֖וּ מִמֶּ֑נּוּ כִּֽי־נִרְפִּ֣ים הֵ֗ם עַל־כֵּ֨ן הֵ֤ם   ג
9 צֹעֲקִים֙ לֵאמֹ֔ר נֵלְכָ֖ה נִזְבְּחָ֥הᵃ לֵאלֹהֵֽינוּ׃ 9 תִּכְבַּ֧ד הָעֲבֹדָ֛ה עַל־   ב וחס[8] . ג זוגין[9] . ב פת . ה[10]
10 הָאֲנָשִׁ֖ים וְיַעֲשׂוּᵃ־בָ֑הּ וְאַלᵇ־יִשְׁע֖וּ בְּדִבְרֵי־שָֽׁקֶר׃ 10 וַיֵּ֨צְא֜וּᵃ נֹגְשֵׂ֤י הָעָם֙   ג רפי[11] . ב[12]

[32]Mm 396. [33]Mm 397. [34]Mp sub loco. [35]Mm 398. [36]Mm 757. [37]Mm 1623. [38]Mm 399. [39]Mm 707. [40]Nu 15,22. [41]1 S 27,12. [42]Mm 2059. Cp 5 [1]Mp sub loco. [2]Mm 427. [3]Mm 430. [4]Mm 898. [5]Mm 400. [6]Mm 401. [7]Ru 2,11. [8]Gn 4,10. [9]Mm 3268. [10]Mm 2347. [11]Mm 618. [12]Mm 1848.

25 ᵃ⁻ᵃ 𝔊 alit ‖ **26** ᵃ ⅏ מִמֶּנָּה ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊 alit ‖ **28** ᵃ 𝔖𝔗ᴶ + *lmʿbd* = לַעֲשׂוֹת ‖ **29** ᵃ ⅏𝔖 ־כּוּ ‖ **31** ᵃ ⅏𝔖 ־מִנוּ ‖ ᵇ 𝔊 *καὶ ἐχάρη* = וַיִּשְׂמְחוּ ‖ ᶜ sic L, mlt Mss Edd ־וּ ‖ **Cp 5,2** ᵃ 𝔊 *ἐστιν* = הוּא; 𝔊ᴬ + *θεός*; 𝔊$^{Fc\ min}$ + *κύριος* ‖ **3** ᵃ 𝔖 pr *mrjʾ* ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊* om יהוה ‖ **4** ᵃ ⅏ תפרידו ‖ **5** ᵃ ⅏ מֵעם ‖ **7** ᵃ ⅏ תוסיפון ‖ ᵇ ⅏𝔊𝔗ᴶ𝔙 ויק׳ ‖ **8** ᵃ nonn Mss 𝔊𝔗ᴹˢ𝔙 וְנ׳ ‖ **9** ᵃ l c ⅏𝔊𝔖 וְיִשְׁעוּ ‖ ᵇ ⅏ וְלֹא ‖ **10** ᵃ 𝔊 *κατέσπευδον δὲ αὐτούς*, l frt וַיָּאֱצוּ cf 13.

וְשֹׁטְרָיו וַיֹּאמְרוּ[b] אֶל־הָעָם לֵאמֹר כֹּה אָמַר פַּרְעֹה אֵינֶנִּי נֹתֵן לָכֶם
11 תֶּבֶן׃ 11 אַתֶּם לְכוּ קְחוּ לָכֶם תֶּבֶן מֵאֲשֶׁר תִּמְצָאוּ כִּי אֵין נִגְרָע — ד ר״פ
12 מֵעֲבֹדַתְכֶם דָּבָר׃ 12 וַיָּפֶץ הָעָם בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם לְקֹשֵׁשׁ קַשׁ — ג . יח . ל וחס
13 לַתֶּבֶן׃ 13 וְהַנֹּגְשִׂים אָצִים[a] לֵאמֹר כַּלּוּ מַעֲשֵׂיכֶם דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ — ב[13] . ל . ל פת
14 כַּאֲשֶׁר בִּהְיוֹת הַתֶּבֶן[b]׃ 14 וַיֻּכּוּ שֹׁטְרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־שָׂמוּ עֲלֵהֶם — ל . יג חס בתור[14]
נֹגְשֵׂי פַרְעֹה לֵאמֹר מַדּוּעַ לֹא כִלִּיתֶם חָקְכֶם לִלְבֹּן כִּתְמוֹל שִׁלְשֹׁם — ז[15]
15 [a]גַּם־תְּמוֹל[a] גַּם־הַיּוֹם׃ 15 וַיָּבֹאוּ שֹׁטְרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּצְעֲקוּ אֶל־פַּרְעֹה — ז פסוק בתור גם גם ומילה חדה ביניה . ד . ב[16] . ז[17]
16 לֵאמֹר לָמָּה תַעֲשֶׂה כֹה לַעֲבָדֶיךָ׃ 16 תֶּבֶן אֵין נִתָּן לַעֲבָדֶיךָ וּלְבֵנִים — יד בטע[18] . כא[19] ד[20] מנה קמ
17 אֹמְרִים לָנוּ עֲשׂוּ וְהִנֵּה עֲבָדֶיךָ מֻכִּים וְחָטָאת[a] עַמֶּךָ׃ 17 וַיֹּאמֶר[a] — ל וחס
נִרְפִּים אַתֶּם נִרְפִּים עַל־כֵּן אַתֶּם אֹמְרִים נֵלְכָה נִזְבְּחָה לַיהוָה[b]׃ — ג . ג . ג זוגין[21]
18 וְעַתָּה לְכוּ עִבְדוּ וְתֶבֶן לֹא־יִנָּתֵן לָכֶם וְתֹכֶן לְבֵנִים[a] תִּתֵּנוּ[b]׃ — ב וחס ובתרי לישנ[22] . ג . ג
19 וַיִּרְאוּ שֹׁטְרֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֹתָם בְּרָע לֵאמֹר לֹא־תִגְרְעוּ[a] מִלִּבְנֵיכֶם — ה[23] . ל
20 דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ׃ 20 וַיִּפְגְּעוּ אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן נִצָּבִים לִקְרָאתָם
21 בְּצֵאתָם מֵאֵת פַּרְעֹה׃ 21 וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם יֵרֶא[a] יְהוָה עֲלֵיכֶם וְיִשְׁפֹּט — ב . ה[24] . ד[25] . ל רפי
אֲשֶׁר הִבְאַשְׁתֶּם אֶת־רֵיחֵנוּ בְּעֵינֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי עֲבָדָיו לָתֶת־חֶרֶב — לג בתור . ה זוגין[23] , ל
22 בְּיָדָם[b] לְהָרְגֵנוּ׃ 22 וַיָּשָׁב מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר[a] אֲדֹנָי לָמָה הֲרֵעֹתָה — צא . ג[26] ול[27] מל ס״ת בליש
23 לָעָם הַזֶּה לָמָּה[b] זֶּה שְׁלַחְתָּנִי׃ 23 וּמֵאָז בָּאתִי אֶל־פַּרְעֹה לְדַבֵּר — ל
6 בִּשְׁמֶךָ הֵרַע לָעָם הַזֶּה וְהַצֵּל לֹא־הִצַּלְתָּ אֶת־עַמֶּךָ׃ 6 1 וַיֹּאמֶר — ד[28] . ב
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עַתָּה[a] תִרְאֶה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לְפַרְעֹה כִּי בְיָד חֲזָקָה — ב
יְשַׁלְּחֵם [b]וּבְיָד חֲזָקָה[b] יְגָרְשֵׁם מֵאַרְצוֹ׃ ס   קכד
ס[ה] פרש 2 וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים[a] אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְהוָה׃ 3 וָאֵרָא אֶל־ — ג . ל
אַבְרָהָם אֶל־יִצְחָק וְאֶל־יַעֲקֹב [b]בְּאֵל שַׁדָּי[b] וּשְׁמִי יְהוָה לֹא נוֹדַעְתִּי[c] — ל . ל
4 לָהֶם׃ 4 וְגַם הֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתָּם לָתֵת לָהֶם אֶת־אֶרֶץ כְּנַעַן אֵת — יג ר״פ בתור . ג בטע . לז

[13] Mm 2585. [14] Mm 675. [15] Mm 401. [16] Mm 1642. [17] Mm 402. [18] Mm 3948. [19] Mm 2838. [20] Mm 403. [21] Mm 3268. [22] Mm 4024. [23] Mp sub loco. [24] Mm 404. [25] Mm 405. [26] Mm 406. [27] Mm 1713. [28] Mm 407.

10 [b] ﬠ וַיְדַבְּרוּ ‖ **13** [a] 𝔊 *κατέσπευδον αὐτούς* ‖ [b] ﬠ Vrs + נֹתֵן לָכֶם ‖ **14** [a–a] > 𝔊 ‖ **16** [a] 𝔊(𝔖) *ἀδικήσεις οὖν* ‖ **17** [a] 𝔖 + *lhwn pr'wn* ‖ [b] 𝔊(𝔗[J]) *τῷ θεῷ ἡμῶν* ‖ **18** [a] ﬠ הַלְ׳ ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd תִּתֵּנוּ ‖ **19** [a] ﬠ יִגָּרַע ‖ **21** [a] ﬠ יראה ‖ [b] ﬠ בידו cf 𝔊𝔙 ‖ **22** [a] 𝔊 + *δέομαι* = בִּי ut 4,10.13 ‖ [b] mlt Mss ﬠ𝔊𝔖𝔗[Mss]𝔗[J] וְלָ׳ ‖ **Cp 6,1** [a] ﬠ אתה ‖ [b–b] 𝔊(𝔖) *καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ* ‖ **2** [a] ﬠ𝔊[min]𝔏 Just 𝔖𝔙 יהוה, 𝔗 אלהים (bis) ‖ **3** [a] ﬠ𝔊𝔖 וְאֵל ‖ [b–b] 𝔊 *θεὸς ὢν αὐτῶν*, 𝔖 *b'jlšdj 'lh'* ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *ἐδήλωσα*.

5 אֶרֶץ מְגֻרֵיהֶם אֲשֶׁר־גָּרוּ בָהּ׃ 5 וְגַם ׀ אֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶת־נַאֲקַת[a] בְּנֵי
6 יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מִצְרַיִם מַעֲבִדִים אֹתָם וָאֶזְכֹּר[b] אֶת־בְּרִיתִי׃ 6 לָכֵן[a]
אֱמֹר לִבְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲנִי יְהוָה וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלֹת מִצְרַיִם
וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעֲבֹדָתָם וְגָאַלְתִּי אֶתְכֶם בִּזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבִשְׁפָטִים
7 גְּדֹלִים׃ 7 וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם לִי לְעָם וְהָיִיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים וִידַעְתֶּם
כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלוֹת מִצְרָיִם׃
8 8 וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָשָׂאתִי אֶת־יָדִי לָתֵת אֹתָהּ
לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב וְנָתַתִּי אֹתָהּ לָכֶם מוֹרָשָׁה אֲנִי יְהוָה׃
9 9 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה כֵּן אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל־מֹשֶׁה מִקֹּצֶר רוּחַ
10 11 וּמֵעֲבֹדָה קָשָׁה׃ פ 10 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 11 בֹּא
דַבֵּר אֶל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרָיִם וִישַׁלַּח אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצוֹ׃
12 12 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה לִפְנֵי יְהוָה לֵאמֹר הֵן בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא־שָׁמְעוּ אֵלַי
13 וְאֵיךְ יִשְׁמָעֵנִי פַרְעֹה וַאֲנִי עֲרַל שְׂפָתָיִם׃ פ 13 וַיְדַבֵּר יְהוָה
אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וַיְצַוֵּם [a]אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶל[a]־פַּרְעֹה מֶלֶךְ
מִצְרָיִם לְהוֹצִיא אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ ס
14 14 אֵלֶּה[a] רָאשֵׁי בֵית־אֲבֹתָם בְּנֵי רְאוּבֵן בְּכֹר יִשְׂרָאֵל חֲנוֹךְ וּפַלּוּא
15 חֶצְרֹן וְכַרְמִי אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת רְאוּבֵן׃ 15 וּבְנֵי שִׁמְעוֹן יְמוּאֵל[a] וְיָמִין
וְאֹהַד וְיָכִין וְצֹחַר[b] וְשָׁאוּל בֶּן־הַכְּנַעֲנִית אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת שִׁמְעוֹן׃
16 16 וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־לֵוִי לְתֹלְדֹתָם גֵּרְשׁוֹן וּקְהָת וּמְרָרִי וּשְׁנֵי חַיֵּי לֵוִי
17 שֶׁבַע וּשְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה׃ 17 בְּנֵי[a] גֵרְשׁוֹן[b] לִבְנִי וְשִׁמְעִי לְמִשְׁפְּחֹתָם׃
18 18 וּבְנֵי קְהָת עַמְרָם וְיִצְהָר וְחֶבְרוֹן[a] וְעֻזִּיאֵל וּשְׁנֵי חַיֵּי קְהָת שָׁלֹשׁ[b]
19 וּשְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה׃ 19 וּבְנֵי מְרָרִי מַחְלִי וּמוּשִׁי אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת הַלֵּוִי
20 לְתֹלְדֹתָם׃ 20 וַיִּקַּח עַמְרָם אֶת־יוֹכֶבֶד דֹּדָתוֹ[a] לוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ
אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־מֹשֶׁה[b] וּשְׁנֵי חַיֵּי עַמְרָם שֶׁבַע[c] וּשְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה׃

ד חד חס וג מל[1]. יג ר״פ בתור
ל וחס. ב ר״פ בתור
ב חד חס וחד מל
ג[2] מל בתור וכל בנ״ך דכות ב מ ג
ל. ב חד מל וחד חס
יט
ב בתור[3]
יא זוגין דמטע בטע[4]. ל
ל
ל[5]
יא זוגין דמטע בטע[4]
ל. ד בטע בסיפ[6]. יא[7]
ד[8]
עה. ו חס בתור[9]
ב חס
ל בתור[6]. ב חס בתור. ב
ה פסוק דמיין[10]
ב חס בתור
ב

Cp 6 [1]Mm 2859. [2]Mm 408. [3]Mm 1238ב. [4]Mm 794. [5]Mm 59. [6]Mp sub loco. [7]Mm 852. [8]Mm 409. [9]Mm 410. [10]Okhl 288.

5 [a] ш נקאת || [b] ш וָאֶזְכְּרָה || **6** [a] 𝔊 *βάδιζε* = לְכָה vel לֶךְ־נָא (cf Gn 37,14) || **13** [a–a] 𝔊* om א׳ ב׳ י״ן || **14** [a] ш𝔊𝔖 וְאֵ׳ || **15** [a] 𝔊^B *Ιεμιηλ* || [b] ш וצהר, 𝔊 *καὶ Σααρ* || **17** [a] ш𝔖 וּבְנֵי; 𝔊 pr *καὶ οὗτοι* || [b] 𝔊* *Γεδσων* || **18** [a] ш𝔊 ח׳ || [b] > 𝔊 || **20** [a] 𝔊 *θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ* || [b] Ms ш𝔊 + וְאֵת־מִרְיָם אֲחֹתָם cf 𝔖 et Nu 26,59 || [c] ш𝔊^{A min}𝔗 שֵׁשׁ, 𝔊^{B min} 2.

21 וּבְנֵ֖י יִצְהָ֑ר קֹ֥רַח וָנֶ֖פֶג וְזִכְרִֽי׃ 22 וּבְנֵ֖י עֻזִּיאֵ֑ל מִֽישָׁאֵ֥לa וְאֶלְצָפָ֖ןb ל
23 וְסִתְרִֽי׃ 23 וַיִּקַּ֨ח אַהֲרֹ֜ן אֶת־אֱלִישֶׁ֧בַע בַּת־עַמִּֽינָדָ֛ב אֲח֥וֹת נַחְשׁ֖וֹן ל֣וֹ ל . ד פסוק דמיין את את ואת ואת[11] . ל
לְאִשָּׁ֑ה וַתֵּ֣לֶד ל֗וֹ אֶת־נָדָב֙ וְאֶת־אֲבִיה֔וּא אֶתa־אֶלְעָזָ֖ר וְאֶת־אִיתָמָֽר׃
24 וּבְנֵ֣י קֹ֔רַח אַסִּ֥ירa וְאֶלְקָנָ֖ה וַאֲבִיאָסָ֑ףb אֵ֖לֶּה מִשְׁפְּחֹ֥ת הַקָּרְחִֽי׃ כל קריא מל ב מ א . יז מפק א[12]
25 וְאֶלְעָזָ֨ר בֶּֽן־אַהֲרֹ֜ן לָֽקַח־ל֨וֹ מִבְּנ֤וֹת פּֽוּטִיאֵל֙ ל֣וֹ לְאִשָּׁ֔ה וַתֵּ֥לֶד ל֖וֹ ל
26 אֶת־פִּֽינְחָ֑ס אֵ֗לֶּה רָאשֵׁ֛י אֲב֥וֹת הַלְוִיִּ֖םa לְמִשְׁפְּחֹתָֽם׃ 26 ה֥וּא אַהֲרֹ֖ן עה . ה צדיקים כחד ליש[13] . ב בתור
וּמֹשֶׁ֑ה אֲשֶׁ֨ר אָמַ֤ר יְהוָה֙ לָהֶ֔ם הוֹצִ֜יאוּ אֶת־בְּנֵ֧י יִשְׂרָאֵ֛ל מֵאֶ֥רֶץ מִצְרַ֖יִם ג[14]
27 עַל־צִבְאֹתָֽם׃ 27 הֵ֗ם הַֽמְדַבְּרִים֙ אֶל־פַּרְעֹ֣ה מֶֽלֶךְ־מִצְרַ֔יִם לְהוֹצִ֥יא
אֶת־בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל מִמִּצְרָ֑יִםa ה֥וּא bמֹשֶׁ֖ה וְאַהֲרֹֽןb׃ ה צדיקים כחד ליש[13] . ל . כט בתור
28 וַיְהִ֗י בְּי֨וֹם דִּבֶּ֧ר יְהוָ֛ה אֶל־מֹשֶׁ֖ה בְּאֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃ פ 29 וַיְדַבֵּ֧ר ל
יְהוָ֛ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹ֖ר אֲנִ֣י יְהוָ֑ה דַּבֵּ֗ר אֶל־פַּרְעֹה֙ מֶ֣לֶךְ מִצְרַ֔יִם אֵ֛ת
30 כָּל־אֲשֶׁ֥ר אֲנִ֖י דֹּבֵ֥ר אֵלֶֽיךָ׃ 30 וַיֹּ֖אמֶר מֹשֶׁ֣ה לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה הֵ֤ן אֲנִי֙ עֲרַ֣ל ב[15] . ד[16]
7 שְׂפָתַ֔יִם וְאֵ֕יךְ aיִשְׁמַ֥ע אֵלַ֖יa פַּרְעֹֽה׃ פ 7 1 וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה
2 רְאֵ֛ה נְתַתִּ֥יךָ אֱלֹהִ֖ים לְפַרְעֹ֑ה וְאַהֲרֹ֥ן אָחִ֖יךָ יִהְיֶ֥ה נְבִיאֶֽךָ׃ 2 אַתָּ֣ה יא ר״פ ד מנה בתור
תְדַבֵּ֔ר אֵ֖ת כָּל־אֲשֶׁ֣ר אֲצַוֶּ֑ךָּ וְאַהֲרֹ֤ן אָחִ֙יךָ֙ יְדַבֵּ֣ר אֶל־פַּרְעֹ֔ה וְשִׁלַּ֥חa
3 אֶת־בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל מֵאַרְצֽוֹ׃ 3 וַאֲנִ֥י אַקְשֶׁ֖ה אֶת־לֵ֣ב פַּרְעֹ֑ה וְהִרְבֵּיתִ֧י טז ר״פ
4 אֶת־אֹתֹתַ֛י וְאֶת־מוֹפְתַ֖י בְּאֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃ 4 וְלֹֽא־יִשְׁמַ֤ע אֲלֵכֶם֙ פַּרְעֹ֔ה ב מל . ז ר״פ בסיפ . ד[1] . ו חס בתור
וְנָתַתִּ֥י אֶת־יָדִ֖י בְּמִצְרָ֑יִם וְהוֹצֵאתִ֨י אֶת־צִבְאֹתַ֜י אֶת־עַמִּ֤י בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֙ ל וחס
5 מֵאֶ֣רֶץ מִצְרַ֔יִםa בִּשְׁפָטִ֖יםb גְּדֹלִֽים׃ 5 וְיָדְע֤וּa מִצְרַ֙יִם֙ כִּֽי־אֲנִ֣י יְהוָ֔ה
בִּנְטֹתִ֥י אֶת־יָדִ֖י עַל־מִצְרָ֑יִם וְהוֹצֵאתִ֥י אֶת־bבְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל מִתּוֹכָֽם׃
6 וַיַּ֥עַשׂ מֹשֶׁ֖ה וְאַהֲרֹ֑ן כַּאֲשֶׁ֨ר צִוָּ֧ה יְהוָ֛ה אֹתָ֖ם כֵּ֥ן עָשֽׂוּ׃ 7 וּמֹשֶׁה֙ בֶּן־ כט בתור . ז ר״פ[2]
שְׁמֹנִ֣ים שָׁנָ֔ה וְאַהֲרֹ֕ן בֶּן־שָׁלֹ֥שׁ וּשְׁמֹנִ֖ים שָׁנָ֑ה בְּדַבְּרָ֖ם אֶל־פַּרְעֹֽה׃ פ
ס[ו] 8 וַיֹּ֣אמֶרa יְהוָ֔ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה וְאֶֽל־אַהֲרֹ֖ן לֵאמֹֽר׃ 9 כִּי֩ יְדַבֵּ֨ר אֲלֵכֶ֜ם ה . ו חס בתור
פַּרְעֹה֙ לֵאמֹ֔ר תְּנ֥וּ לָכֶ֖םa מוֹפֵ֑ת וְאָמַרְתָּ֣ אֶֽל־אַהֲרֹ֔ן קַ֧ח אֶֽת־מַטְּךָ֛

[11] Mm 2468. [12] Mm 411. [13] Mm 3908. [14] Mm 2145. [15] Jer 38,20. [16] Mm 412. Cp 7 [1] Mm 1179. [2] Mm 3363.

22 a > 𝔊*𝔗 ‖ b ш(𝔊)𝔖 ואליצ' cf Nu 3,30 al ‖ 23 a mlt Mss 𝔊𝔖𝔙 וְאֵת ‖ 24 a ш אסור ‖ b ш ואביסף cf 1 Ch 6,8.22 9,19 ‖ 25 a ш הלוי ‖ 27 a pc Mss ш𝔊*𝔖 מֵאֶרֶץ מ' ‖ b–b 𝔊 invers ‖ 30 a–a ш Vrs ישמעני ut 12 ‖ Cp 7,2 a 𝔗 וישלח ‖ 4 a–a 𝔗 מִמ' ‖ b ш בְּמִשְׁפָּ' ‖ 5 a ш𝔊 + כל ‖ b ш + עַמִּי ‖ 8 a ш וַיְדַבֵּר, it 14a ‖ 9 a 𝔊 ἡμῖν, 𝔖 lj; ш𝔊 + אות או.

וְהַשְׁלֵ֧ךְ לִפְנֵֽי־פַרְעֹ֖ה יְהִ֥יb לְתַנִּֽין׃ 10 וַיָּבֹ֨א מֹשֶׁ֤ה וְאַהֲרֹן֙ אֶלa־פַּרְעֹ֔ה 10
וַיַּ֣עֲשׂוּb כֵ֔ן כַּאֲשֶׁ֖ר צִוָּ֣ה יְהוָ֑ה וַיַּשְׁלֵ֨ךְ אַהֲרֹ֜ן אֶת־מַטֵּ֗הוּ לִפְנֵ֥י פַרְעֹ֛ה
וְלִפְנֵ֥י עֲבָדָ֖יו וַיְהִ֥י לְתַנִּֽין׃ 11 וַיִּקְרָא֙ גַּם־פַּרְעֹ֔ה לַחֲכָמִ֖ים וְלַֽמְכַשְּׁפִ֑ים 11
וַיַּעֲשׂ֨וּ גַם־הֵ֜ם חַרְטֻמֵּ֥י מִצְרַ֛יִם בְּלַהֲטֵיהֶ֖ם כֵּֽן׃ 12 וַיַּשְׁלִ֙יכוּ֙ אִ֣ישׁ מַטֵּ֔הוּ 12
וַיִּהְי֖וּ לְתַנִּינִ֑ם וַיִּבְלַ֥ע מַטֵּֽה־אַהֲרֹ֖ן אֶת־מַטֹּתָֽם׃ 13 וַיֶּחֱזַק֙ לֵ֣ב פַּרְעֹ֔ה 13
וְלֹ֥א שָׁמַ֖ע אֲלֵהֶ֑ם כַּאֲשֶׁ֖ר דִּבֶּ֥ר יְהוָֽה׃ פ
14 וַיֹּ֤אמֶרa יְהוָה֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה כָּבֵ֖ד לֵ֣ב פַּרְעֹ֑ה מֵאֵ֖ן לְשַׁלַּ֥ח הָעָֽם׃ 14
15 לֵ֣ךְ אֶל־פַּרְעֹ֞ה בַּבֹּ֗קֶר הִנֵּה֙a יֹצֵ֣א הַמַּ֔יְמָה וְנִצַּבְתָּ֥ לִקְרָאת֖וֹ עַל־ 15
שְׂפַ֣ת הַיְאֹ֑ר וְהַמַּטֶּ֛ה אֲשֶׁר־נֶהְפַּ֥ךְ לְנָחָ֖שׁ תִּקַּ֥ח בְּיָדֶֽךָ׃ 16 וְאָמַרְתָּ֣ אֵלָ֗יו 16
יְהוָ֞ה אֱלֹהֵ֤י הָֽעִבְרִים֙ שְׁלָחַ֤נִי אֵלֶ֙יךָ֙ לֵאמֹ֔ר שַׁלַּח֙ אֶת־עַמִּ֔י וְיַֽעַבְדֻ֖נִי
בַּמִּדְבָּ֑ר וְהִנֵּ֥ה לֹא־שָׁמַ֖עְתָּ עַד־כֹּֽה׃ 17 כֹּ֚ה אָמַ֣ר יְהוָ֔ה בְּזֹ֣את תֵּדַ֔ע כִּ֖י 17
אֲנִ֣י יְהוָ֑ה הִנֵּ֨ה אָנֹכִ֜י מַכֶּ֣ה ׀ בַּמַּטֶּ֣ה אֲשֶׁר־בְּיָדִ֗י עַל־הַמַּ֛יִם אֲשֶׁ֥ר בַּיְאֹ֖ר
וְנֶהֶפְכ֥וּ לְדָֽם׃ 18 וְהַדָּגָ֧ה אֲשֶׁר־בַּיְאֹ֛ר תָּמ֖וּת וּבָאַ֣שׁ הַיְאֹ֑ר וְנִלְא֣וּ 18
מִצְרַ֔יִם לִשְׁתּ֥וֹת מַ֖יִם מִן־הַיְאֹֽרa׃ ס 19 וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה אֶל־מֹשֶׁ֗ה 19
אֱמֹ֣ר אֶֽל־אַהֲרֹ֡ן קַ֣ח מַטְּךָ֣ וּנְטֵֽה־יָדְךָ֩ עַל־מֵימֵ֨י מִצְרַ֜יִם עַלa־נַהֲרֹתָ֣ם ׀
עַלb־יְאֹרֵיהֶ֣ם וְעַל־אַגְמֵיהֶ֗ם וְעַ֛ל כָּל־מִקְוֵ֥ה מֵימֵיהֶ֖ם וְיִֽהְיוּ־דָ֑ם cוְהָ֤יָה
דָם֙c בְּכָל־אֶ֣רֶץ מִצְרַ֔יִם וּבָעֵצִ֖ים וּבָאֲבָנִֽים׃ 20 וַיַּעֲשׂוּ־כֵן֩ מֹשֶׁ֨ה וְאַהֲרֹ֜ן 20
כַּאֲשֶׁ֣ר ׀ צִוָּ֣ה יְהוָ֗ה וַיָּ֤רֶם בַּמַּטֶּה֙a וַיַּ֤ךְ אֶת־הַמַּ֙יִם֙ אֲשֶׁ֣ר בַּיְאֹ֔ר לְעֵינֵ֣י
פַרְעֹ֔ה וּלְעֵינֵ֖י עֲבָדָ֑יו וַיֵּהָפְכ֛וּ כָּל־הַמַּ֥יִם אֲשֶׁר־בַּיְאֹ֖ר לְדָֽם׃ 21 וְהַדָּגָ֨ה 21
אֲשֶׁר־בַּיְאֹ֥ר מֵ֙תָה֙ וַיִּבְאַ֣שׁ הַיְאֹ֔ר וְלֹא־יָכְל֣וּ מִצְרַ֔יִם לִשְׁתּ֥וֹת מַ֖יִם מִן־
הַיְאֹ֑ר וַיְהִ֥י הַדָּ֖ם בְּכָל־אֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃ 22 וַיַּעֲשׂוּ־כֵ֛ן חַרְטֻמֵּ֥י מִצְרַ֖יִם 22
בְּלָטֵיהֶ֑םa וַיֶּחֱזַ֤ק לֵב־פַּרְעֹה֙ וְלֹא־שָׁמַ֣ע אֲלֵהֶ֔ם כַּאֲשֶׁ֖ר דִּבֶּ֥ר יְהוָֽה׃
23 וַיִּ֣פֶן פַּרְעֹ֔ה וַיָּבֹ֖א אֶל־בֵּית֑וֹ וְלֹא־שָׁ֥ת לִבּ֖וֹ גַּם־לָזֹֽאת׃ 24 וַיַּחְפְּר֧וּ 23 24
כָל־מִצְרַ֛יִם סְבִיבֹ֥ת הַיְאֹ֖ר מַ֣יִם לִשְׁתּ֑וֹת כִּ֣י לֹ֤א יָֽכְלוּ֙ לִשְׁתֹּ֔ת מִמֵּימֵ֖י
הַיְאֹֽר׃ 25 וַיִּמָּלֵ֖אa שִׁבְעַ֣ת יָמִ֑ים אַחֲרֵ֥י הַכּוֹת־יְהוָ֖ה אֶת־הַיְאֹֽר׃ פ 25

ח בליש[3] . כט בתור
ל . ח בליש[3] . ב[4]
ד[5] מל וכל כתיב דכות ב מ א
ג חס בתור[6] . ב חד חס וחד מל . הי[7]
ב[8]
ה[9]
ל ס״פ
ה[10] . ד וכל תלים דכות[11]
ג . ב
יב בטע בסיפ[12]
יו חס את . ד חס[8]
יא רפי[13]
יח . כט בתור
ח דגש[14]
ד[15] . ב
יח
ג . הי[7]
ד קמ[16] . ג[17]
ד חס
ו[18]

[3]Mm 413. [4]Mm 414. [5]Mm 415. [6]Mm 8. [7]Mm 432. [8]Mp sub loco. [9]Mm 427. [10]Mm 416. [11]Mm 741. [12]Mm 439. [13]Mm 417. [14]Mm 1573. [15]Mm 977. [16]Mm 3014. [17]Mm 418. [18]Mm 1907.

9 [b] ш𝔊𝔖𝔙 ויהי cf 10 ‖ **10** [a] ш𝔊 לפני cf 9 ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd וַיַּעֲשׂוּ ‖ **14** [a] cf 8[a] ‖ **15** [a] ш𝔊 + הוא ‖ **18** [a] ш + add ‖ **19** [a] 𝔊𝔙 pr cop ‖ [b] mlt Mss ш𝔊𝔖𝔗𝔙 וְעַל ‖ [c–c] ш וַיְהִי הַדָּם ‖ **20** [a] ш𝔊 בְּמַטֵּהוּ cf 𝔖 ‖ **22** [a] ш בְּלַהֲטֵיהֶם, it 8,3[a].14[a] ‖ **25** [a] ш Vrs ־ָאוּ.

26 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בֹּא אֶל־פַּרְעֹה וְאָמַרְתָּ[a] אֵלָיו כֹּה אָמַר
27 יְהוָה שַׁלַּח אֶת־עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי׃ 27 וְאִם־מָאֵן אַתָּה לְשַׁלֵּחַ הִנֵּה אָנֹכִי ג
28 נֹגֵף אֶת־כָּל־גְּבוּלְךָ בַּצְפַרְדְּעִים׃ 28 וְשָׁרַץ הַיְאֹר צְפַרְדְּעִים וְעָלוּ ג[19] ול בליש
וּבָאוּ בְּבֵיתֶךָ[a] [b]וּבַחֲדַר מִשְׁכָּבְךָ[b] וְעַל־[c]מִטָּתֶךָ וּבְבֵית[c] עֲבָדֶיךָ
29 וּבְעַמֶּךָ[d] וּבְתַנּוּרֶיךָ וּבְמִשְׁאֲרוֹתֶיךָ׃ 29 וּבְכָה [a]וּבְעַמְּךָ וּבְכָל־עֲבָדֶיךָ[a] ל ומל . כ[20] מילין כת ה ס״ת ג מנה בליש . ג
8 יַעֲלוּ הַצְפַרְדְּעִים[b]׃ 8 1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל־אַהֲרֹן נְטֵה ד בטע בסיפ[1]
אֶת־יָדְךָ בְּמַטֶּךָ עַל־הַנְּהָרֹת עַל[a]־הַיְאֹרִים וְעַל־הָאֲגַמִּים וְהַעַל אֶת־ ד חס[2] . ב . ל . ב
2 הַצְפַרְדְּעִים עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 2 וַיֵּט אַהֲרֹן אֶת־יָדוֹ עַל מֵימֵי מִצְרָיִם
3 וַתַּעַל הַצְּפַרְדֵּעַ וַתְּכַס אֶת־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 3 וַיַּעֲשׂוּ־כֵן הַחַרְטֻמִּים[a]
4 בְּלָטֵיהֶם[b] וַיַּעֲלוּ אֶת־הַצְפַרְדְּעִים עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 4 וַיִּקְרָא פַרְעֹה ג . ב
לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר הַעְתִּירוּ[a] אֶל־יְהוָה וְיָסֵר הַצְפַרְדְּעִים מִמֶּנִּי יז . ג . נג וכל תלים דכות ב מ יא
5 וּמֵעַמִּי וַאֲשַׁלְּחָה אֶת־הָעָם וְיִזְבְּחוּ לַיהוָה׃ 5 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְפַרְעֹה ב . ב
הִתְפָּאֵר עָלַי לְמָתַי ׀ אַעְתִּיר לְךָ וְלַעֲבָדֶיךָ וּלְעַמְּךָ לְהַכְרִית ל . ל . ג[3]
6 הַצְפַרְדְּעִים[a] מִמְּךָ[b] וּמִבָּתֶּיךָ[c] [d]רַק בַּיְאֹר תִּשָּׁאַרְנָה[d]׃ 6 וַיֹּאמֶר לְמָחָר ב . ה[4]
7 וַיֹּאמֶר כִּדְבָרְךָ לְמַעַן תֵּדַע כִּי־אֵין [a]כַּיהוָה אֱלֹהֵינוּ[a]׃ 7 וְסָרוּ [5]
הַצְפַרְדְּעִים מִמְּךָ וּמִבָּתֶּיךָ[a] וּמֵעֲבָדֶיךָ וּמֵעַמֶּךָ רַק בַּיְאֹר תִּשָּׁאַרְנָה׃ ל . ב
8 וַיֵּצֵא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מֵעִם פַּרְעֹה וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה עַל־דְּבַר כט בתור
9 הַצְפַרְדְּעִים אֲשֶׁר־שָׂם לְפַרְעֹה׃ 9 וַיַּעַשׂ יְהוָה כִּדְבַר מֹשֶׁה וַיָּמֻתוּ
10 הַצְפַרְדְּעִים מִן־הַבָּתִּים מִן[a]־הַחֲצֵרֹת וּמִן־הַשָּׂדֹת׃ 10 וַיִּצְבְּרוּ אֹתָם ד פסוק מן מן ומן[6] . ל . ד חס בתור[7] . ל חס . ל[8]
11 חֳמָרִם חֳמָרִם וַתִּבְאַשׁ הָאָרֶץ׃ 11 וַיַּרְא פַּרְעֹה כִּי הָיְתָה הָרְוָחָה ג . ג . ל
וְהַכְבֵּד[a] אֶת־לִבּוֹ וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃ ס
12 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל־אַהֲרֹן נְטֵה אֶת־מַטְּךָ[a] וְהַךְ ד בטע בסיפ[1] . ב[9]

[19] Mm 1205. [20] Mm 964. Cp 8 [1] Mm 395. [2] Mp sub loco. [3] Mm 419. [4] Mm 420. [5] Mm 421. [6] Mm 422. [7] Mm 1026. [8] וַיִּצְבְּרוּ וחד Gn 41,35. [9] Ez 21,19.

26 [a] ш וְדִבַּרְתָּ ‖ **28** [a] 𝔊 pl ‖ [b–b] ш𝔊 וּבְחַדְרֵי –בֶיךָ ‖ [c–c] ш𝔊 מִטֹּתֶיךָ וּבְבָתֵּי ‖ [d] 𝔊 om ב ‖ **29** [a–a] 𝔊 invers et sine כל, 𝔖 *wbklh ʿmk* = וּבְכָל־עַמְּךָ ‖ [b] ш + add ‖ **Cp 8,1** [a] mlt Mss ш𝔊𝔖𝔗[Ms]𝔙 וְעַל ‖ **3** [a] sic L, mlt Mss Edd הַחַרְ׳ ‖ [b] cf 7,22[a] ‖ **4** [a] 𝔊* + *περὶ ἐμοῦ* cf 8,24 9,28[a] ‖ **5** [a] sic L, mlt Mss Edd הַצְ׳ ‖ [b] 𝔊 + *καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου καί* cf 7 ‖ [c] ш𝔙 + וּמֵעֲבָדֶיךָ וּמֵעַמֶּךָ ‖ [d–d] > 𝔖 ‖ **6** [a–a] 𝔊 *ἄλλος πλὴν κυρίου* ‖ **7** [a] 𝔊 suff 2 pl + *καὶ ἐκ τῶν ἐπαύλεων* cf 9 ‖ **9** [a] mlt Mss ш𝔊𝔖𝔗[Mss]𝔗[J]𝔙 וּמִן ‖ **11** [a] ш וַיַּכְבֵּד cf Vrs ‖ **12** [a] ш יָדְךָ בְּמ׳ cf 𝔊.

ל חס׳ [10]. יח אֶת־עֲפַר הָאָרֶץ וְהָיָה[b] לְכִנִּם[c] בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 13 [a]וַיַּעֲשׂוּ־כֵן[a] 13
ב וַיֵּט אַהֲרֹן אֶת־יָדוֹ בְמַטֵּהוּ וַיַּךְ אֶת־עֲפַר הָאָרֶץ וַתְּהִי הַכִּנָּם[b] בָּאָדָם
יח וּבַבְּהֵמָה כָּל־[c]עֲפַר הָאָרֶץ הָיָה כִנִּים בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 14 וַיַּעֲשׂוּ־ 14
ג. ג׳[11]. ב כֵן הַחַרְטֻמִּים בְּלָטֵיהֶם[a] לְהוֹצִיא אֶת־הַכִּנִּים וְלֹא יָכֹלוּ וַתְּהִי הַכִּנָּם[b]
ב חס׳ י בליש[12] בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה׃ 15 וַיֹּאמְרוּ הַחַרְטֻמִּם אֶל־פַּרְעֹה אֶצְבַּע אֱלֹהִים 15
ה[13] הִוא וַיֶּחֱזַק לֵב־פַּרְעֹה וְלֹא־שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃ ס
יב בטע בסיפ[14] 16 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הַשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר וְהִתְיַצֵּב לִפְנֵי פַרְעֹה ס[ו]
ט[15] מל ג מנה באור וכל תלים דכות ב מ א . ב הִנֵּה[a] יוֹצֵא הַמָּיְמָה וְאָמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה שַׁלַּח עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי[b]׃
ז. ל. ג 17 כִּי אִם־אֵינְךָ מְשַׁלֵּחַ אֶת־עַמִּי הִנְנִי מַשְׁלִיחַ בְּךָ וּבַעֲבָדֶיךָ וּבְעַמְּךָ 17
ג בתור וּבְבָתֶּיךָ[a] אֶת־הֶעָרֹב וּמָלְאוּ בָּתֵּי מִצְרַיִם אֶת־הֶעָרֹב וְגַם הָאֲדָמָה
ל אֲשֶׁר־הֵם עָלֶיהָ׃ 18 וְהִפְלֵיתִי בַיּוֹם הַהוּא אֶת־אֶרֶץ גֹּשֶׁן אֲשֶׁר עַמִּי 18
עֹמֵד עָלֶיהָ לְבִלְתִּי הֱיוֹת־שָׁם עָרֹב לְמַעַן תֵּדַע כִּי אֲנִי יְהוָה בְּקֶרֶב
ג ב מל וחד חס[16]. ה[17]. ג חס הָאָרֶץ׃ 19 וְשַׂמְתִּי פְדֻת[a] בֵּין עַמִּי וּבֵין עַמֶּךָ לְמָחָר יִהְיֶה [b]הָאֹת הַזֶּה[b]׃ 19
ב[18] . ד סביר ובבית 20 וַיַּעַשׂ יְהוָה כֵּן וַיָּבֹא[a] עָרֹב כָּבֵד[b] בֵּיתָה[c] פַרְעֹה וּבֵית עֲבָדָיו 20
ה וּבְכָל־[d]אֶרֶץ מִצְרַיִם תִּשָּׁחֵת[e] הָאָרֶץ מִפְּנֵי הֶעָרֹב׃ 21 וַיִּקְרָא פַרְעֹה 21
[a]אֶל־מֹשֶׁה[a] וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר לְכוּ זִבְחוּ לֵאלֹהֵיכֶם בָּאָרֶץ׃ 22 וַיֹּאמֶר 22
ט מֹשֶׁה לֹא נָכוֹן לַעֲשׂוֹת כֵּן כִּי תּוֹעֲבַת מִצְרַיִם נִזְבַּח לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ הֵן
ל וחס נִזְבַּח אֶת־תּוֹעֲבַת מִצְרַיִם לְעֵינֵיהֶם וְלֹא[a] יִסְקְלֻנוּ׃ 23 דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת 23
ט יָמִים נֵלֵךְ בַּמִּדְבָּר וְזָבַחְנוּ[a] לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ כַּאֲשֶׁר יֹאמַר אֵלֵינוּ׃
ט[19] 24 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אָנֹכִי אֲשַׁלַּח אֶתְכֶם וּזְבַחְתֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם 24
בַּמִּדְבָּר רַק הַרְחֵק לֹא־תַרְחִיקוּ לָלֶכֶת הַעְתִּירוּ[a] בַּעֲדִי[b]׃ 25 וַיֹּאמֶר 25
ט[15] מל ג מנה באור וכל תלים דכות ב מ א מֹשֶׁה הִנֵּה אָנֹכִי יוֹצֵא מֵעִמָּךְ וְהַעְתַּרְתִּי אֶל־יְהוָה[a] וְסָר הֶעָרֹב

[10] Mp sub loco. [11] Mm 423. [12] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [13] Mm 432. [14] Mm 439. [15] Mm 1268. [16] Mm 424. [17] Mm 420. [18] Mm 350. [19] Mm 425.

12 [b] ⅏ וַיְהִי ‖ [c] 𝔊 *σκνῖφες* (= לְכִנִּים) *ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐν τοῖς τετράποσιν καί* cf 8,13sq 9,10 et 9,9[a–a] ‖ **13** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] ⅏𝔊 הַכִּנִּים ‖ [c] pc Mss 𝔖 וְכָל cf 𝔊 ‖ **14** [a] cf 7,22[a] ‖ [b] cf 13[b] ‖ **16** [a] ⅏𝔊* + הוּא cf 7,15[a] ‖ [b] 𝔊 + *ἐν τῇ ἐρήμῳ* cf 5,1 7,16 8,24 ‖ **17** [a] 𝔊 suff 2 pl; 𝔖𝔗[J] sg ‖ **19** [a] 𝔊(𝔖𝔙) *διαστολήν*, l פְּלֻת ‖ [b–b] 𝔊* *τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς* ‖ **20** [a] 𝔖𝔗[Ms](𝔗[J]) *w'jtj* = וַיָּבֵא ‖ [b] ⅏ + מְאֹד cf 𝔙 ‖ [c] 𝔊𝔙 pl ‖ [d] ⅏ בכל ‖ [e] ⅏𝔊𝔖𝔙 וַתִּ׳ ‖ **21** [a–a] pc Mss ⅏ לְמ׳ ‖ **22** [a] > 𝔊𝔖𝔙 ‖ **23** [a] ⅏ וְנִזְבַּח cf Vrs ‖ **24** [a] 𝔊 + *οὖν*, 𝔖𝔗[Mss] + *'p* ‖ [b] 𝔊 + *πρὸς κύριον* cf 4 9,28 ‖ **25** [a] 𝔊 *τὸν θεόν*, it 26[a].

מִפַּרְעֹה[b] מֵעֲבָדָיו[c] וּמֵעַמּוֹ[c] מָחָר רַק אַל־יֹסֵף[d] פַּרְעֹה הָתֵל לְבִלְתִּי

26 שַׁלַּח אֶת־הָעָם לִזְבֹּחַ לַיהוָה׃ 26 וַיֵּצֵא מֹשֶׁה מֵעִם פַּרְעֹה וַיֶּעְתַּר ד ב ר״פ וב מ״פ[20]

27 אֶל־יְהוָה[a]׃ 27 וַיַּעַשׂ יְהוָה כִּדְבַר מֹשֶׁה וַיָּסַר הֶעָרֹב מִפַּרְעֹה מֵעֲבָדָיו[a]

28 וּמֵעַמּוֹ לֹא נִשְׁאַר אֶחָד׃ 28 וַיַּכְבֵּד פַּרְעֹה אֶת־לִבּוֹ גַּם בַּפַּעַם הַזֹּאת ב

וְלֹא שִׁלַּח אֶת־הָעָם׃ פ

9 1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בֹּא אֶל־פַּרְעֹה וְדִבַּרְתָּ[a] אֵלָיו כֹּה־ ד[1]

2 אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִים שַׁלַּח אֶת־עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי׃ 2 כִּי אִם־מָאֵן ה[2]

3 אַתָּה לְשַׁלֵּחַ וְעוֹדְךָ מַחֲזִיק בָּם׃ 3 הִנֵּה יַד־יְהוָה הוֹיָה[a] בְּמִקְנְךָ אֲשֶׁר ל

בַּשָּׂדֶה בַּסּוּסִים בַּחֲמֹרִים[b] בַּגְּמַלִּים[b] בַּבָּקָר וּבַצֹּאן דֶּבֶר כָּבֵד מְאֹד׃

4 [a]וְהִפְלָה[b] יְהוָה[a] בֵּין מִקְנֵה יִשְׂרָאֵל וּבֵין מִקְנֵה מִצְרָיִם וְלֹא יָמוּת ב חד כת א וחד כת ה

5 מִכָּל־לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל דָּבָר׃ 5 וַיָּשֶׂם יְהוָה מוֹעֵד לֵאמֹר מָחָר יַעֲשֶׂה ל. פד לג מנה בתור. יא חס את

6 יְהוָה[a] הַדָּבָר הַזֶּה בָּאָרֶץ׃ 6 וַיַּעַשׂ יְהוָה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה מִמָּחֳרָת

7 וַיָּמָת כֹּל מִקְנֵה מִצְרָיִם וּמִמִּקְנֵה בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא־מֵת אֶחָד׃ 7 וַיִּשְׁלַח[a] ל

פַּרְעֹה וְהִנֵּה לֹא־מֵת מִמִּקְנֵה[b] יִשְׂרָאֵל עַד־אֶחָד וַיִּכְבַּד לֵב פַּרְעֹה ל[3]

וְלֹא שִׁלַּח אֶת־הָעָם׃ פ

8 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן קְחוּ לָכֶם מְלֹא חָפְנֵיכֶם ד בטע בסיפ[4]. ה

9 פִּיחַ כִּבְשָׁן וּזְרָקוֹ מֹשֶׁה הַשָּׁמַיְמָה לְעֵינֵי פַרְעֹה[a]׃ 9 וְהָיָה לְאָבָק עַל ל וחד מן יד[5] זוגין. יא[6]

כָּל־אֶרֶץ מִצְרָיִם וְהָיָה עַל־הָאָדָם וְעַל־הַבְּהֵמָה לִשְׁחִין [a]פֹּרֵחַ ד[7]

10 אֲבַעְבֻּעֹת[a] בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 10 וַיִּקְחוּ אֶת־פִּיחַ הַכִּבְשָׁן וַיַּעַמְדוּ ב. יח. ל וחד מן יד[5] זוגין

לִפְנֵי פַרְעֹה וַיִּזְרֹק אֹתוֹ מֹשֶׁה הַשָּׁמָיְמָה וַיְהִי שְׁחִין אֲבַעְבֻּעֹת פֹּרֵחַ[a] יא[6]. ב

11 בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה׃ 11 וְלֹא־יָכְלוּ הַחַרְטֻמִּים לַעֲמֹד לִפְנֵי מֹשֶׁה מִפְּנֵי ז ר״פ בסיפ

12 הַשְּׁחִין כִּי־הָיָה הַשְּׁחִין בַּחַרְטֻמִּם[a] וּבְכָל־[b]מִצְרָיִם׃ 12 וַיְחַזֵּק יְהוָה ב חס י בליש

אֶת־לֵב פַּרְעֹה וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה׃ ס

[20]Mm 180. Cp 9 [1]Mm 426. [2]Mm 427. [3]Mp sub loco. [4]Mm 395. [5]Mm 565. [6]Mm 1071. [7]Mm 15.

25 [b] 𝔊* *ἀπὸ σοῦ* ‖ [c] 𝔊* suff 2 sg ‖ [d] 𝔊 2 sg ‖ **26** [a] cf 25[a] ‖ **27** [a] 𝔐𝔊𝔖𝔗[J]𝔙 'וּמֵ ‖ **Cp 9,1** [a] 2 Mss 𝔐 ואמרת ut 7,26 ‖ **3** [a] 𝔐 היה ‖ [b] 𝔐𝔊𝔖𝔙 'וּבַ ‖ **4** [a–a] 𝔊 *καὶ παραδοξάσω ἐγώ*; 𝔊* + *ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ* ‖ [b] 𝔐 –לא ‖ **5** [a] ℭ𝔗[J] + את ‖ **7** [a] 𝔊 *ἰδὼν δέ* ‖ [b] 𝔐𝔊𝔖𝔗[Ms]𝔗[J] + בְּנֵי ‖ **8** [a] 𝔊 + *καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ* ‖ **9** [a–a] 𝔊(𝔙) *φλυκτίδες ἀναζέουσαι* cf 10; 𝔖 *dnwpḥ' dsgj*; 𝔊 + *ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐν τοῖς τετράποσιν καί* cf 8,12[c] 9,10 ‖ **10** [a] 𝔖 *wprḥ* = וַיִּפְרַח ‖ **11** [a] sic L, mlt Mss Edd 'בַּחַר ‖ [b] 2 Mss 𝔊𝔙 + אֶרֶץ.

13 וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה אֶל־מֹשֶׁ֗ה הַשְׁכֵּ֣ם בַּבֹּ֔קֶר וְהִתְיַצֵּ֖ב לִפְנֵ֣י פַרְעֹ֑ה
וְאָמַרְתָּ֣ אֵלָ֗יו כֹּֽה־אָמַ֤ר יְהוָה֙ אֱלֹהֵ֣י הָעִבְרִ֔ים שַׁלַּ֥ח אֶת־עַמִּ֖י וְיַעַבְדֻֽנִי׃ ה[8]
14 כִּ֣י ׀ בַּפַּ֣עַם הַזֹּ֗את אֲנִ֨י שֹׁלֵ֜חַ אֶת־כָּל־מַגֵּפֹתַי֙ אֶֽל[a]־לִבְּךָ֔ [b]וּבַעֲבָדֶ֖יךָ ב[9]. ל
וּבְעַמֶּ֑ךָ[b] בַּעֲב֣וּר תֵּדַ֔ע כִּ֛י אֵ֥ין כָּמֹ֖נִי בְּכָל־הָאָֽרֶץ׃ 15 כִּ֤י עַתָּה֙ שָׁלַ֣חְתִּי ד
16 אֶת־יָדִ֔י וָאַ֥ךְ[a] אוֹתְךָ֛ וְאֶֽת־עַמְּךָ֖ בַּדָּ֑בֶר וַתִּכָּחֵ֖ד מִן־הָאָֽרֶץ׃ 16 וְאוּלָ֗ם ל. יז מל בליש[10]. ה ר״פ וכל איוב דכות ב מ ג[11]
בַּעֲב֥וּר זֹאת֙ הֶעֱמַדְתִּ֔יךָ בַּעֲב֖וּר הַרְאֹתְךָ֣ אֶת־כֹּחִ֑י וּלְמַ֛עַן סַפֵּ֥ר שְׁמִ֖י ב חד מל וחד חס[12]. ט מיחד
17 18 בְּכָל־הָאָֽרֶץ׃ 17 עֽוֹדְךָ֖ מִסְתּוֹלֵ֣ל בְּעַמִּ֑י לְבִלְתִּ֖י שַׁלְּחָֽם׃ 18 הִנְנִ֤י
מַמְטִיר֙ כָּעֵ֣ת מָחָ֔ר בָּרָ֖ד כָּבֵ֣ד מְאֹ֑ד אֲשֶׁ֨ר לֹא־הָיָ֤ה כָמֹ֙הוּ֙ בְּמִצְרַ֔יִם
19 [a]לְמִן־הַיּ֥וֹם[a] הִוָּסְדָ֖ה וְעַד־עָֽתָּה׃ 19 וְעַתָּ֗ה שְׁלַ֤ח הָעֵז֙ אֶת־מִקְנְךָ֔ וְאֵ֛ת ח ג[13] מנה בתור. ל. ל
כָּל־אֲשֶׁ֥ר לְךָ֖ בַּשָּׂדֶ֑ה כָּל־הָאָדָ֨ם וְהַבְּהֵמָ֜ה אֲשֶׁר־יִמָּצֵ֣א בַשָּׂדֶ֗ה וְלֹ֤א ב[14]
20 יֵאָסֵף֙ הַבַּ֔יְתָה וְיָרַ֧ד עֲלֵהֶ֛ם הַבָּרָ֖ד וָמֵֽתוּ׃ 20 הַיָּרֵא֙ אֶת־דְּבַ֣ר יְהוָ֔ה יט[15]. יג חס בתור[16]. ה[17]. ב[18]
21 מֵֽעַבְדֵ֖י פַּרְעֹ֑ה הֵנִ֛יס אֶת־עֲבָדָ֥יו וְאֶת־מִקְנֵ֖הוּ אֶל־הַבָּתִּֽים׃ 21 וַאֲשֶׁ֥ר ל. יב ר״פ. ח[19]
לֹא־שָׂ֛ם לִבּ֖וֹ אֶל[a]־דְּבַ֣ר יְהוָ֑ה וַֽיַּעֲזֹ֛ב אֶת־עֲבָדָ֥יו וְאֶת־מִקְנֵ֖הוּ בַּשָּׂדֶֽה׃
22 פ 22 וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה אֶל־מֹשֶׁ֗ה[a] נְטֵ֤ה אֶת־יָֽדְךָ֙ עַל־הַשָּׁמַ֔יִם וִיהִ֥י יב בטע בסיפ[20]. לב
בָרָ֖ד בְּכָל־אֶ֣רֶץ מִצְרָ֑יִם עַל־הָאָדָ֣ם וְעַל־הַבְּהֵמָ֗ה וְעַ֛ל כָּל־עֵ֥שֶׂב יה. ד[21]
23 הַשָּׂדֶ֖ה בְּאֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃ 23 וַיֵּ֨ט מֹשֶׁ֣ה אֶת־מַטֵּהוּ֮[a] עַל־הַשָּׁמַיִם֒ וַֽיהוָ֗ה כב בתור
נָתַ֤ן קֹלֹת֙ וּבָרָ֔ד וַתִּֽהֲלַךְ אֵ֖שׁ אָ֑רְצָה וַיַּמְטֵ֧ר יְהוָ֛ה בָּרָ֖ד עַל־אֶ֥רֶץ ד חס[22]. ל[23]
24 מִצְרָֽיִם׃ 24 וַיְהִ֣י בָרָ֔ד[a] וְאֵ֕שׁ מִתְלַקַּ֖חַת בְּת֣וֹךְ הַבָּרָ֑ד כָּבֵ֣ד מְאֹ֔ד ב[24]
25 אֲשֶׁ֨ר לֹא־הָיָ֤ה כָמֹ֙הוּ֙ [b]בְּכָל־אֶ֣רֶץ מִצְרַ֔יִם[b] מֵאָ֖ז הָיְתָ֥ה לְגֽוֹי׃ 25 וַיַּ֨ךְ יה
הַבָּרָ֜ד בְּכָל־אֶ֣רֶץ מִצְרַ֗יִם אֵ֚ת כָּל־אֲשֶׁ֣ר בַּשָּׂדֶ֔ה מֵאָדָ֖ם וְעַד־בְּהֵמָ֑ה ה
26 וְאֵ֨ת כָּל־עֵ֤שֶׂב הַשָּׂדֶה֙ הִכָּ֣ה הַבָּרָ֔ד וְאֶת־כָּל־עֵ֥ץ הַשָּׂדֶ֖ה שִׁבֵּֽר׃ 26 רַ֚ק ל. ל
27 בְּאֶ֣רֶץ גֹּ֔שֶׁן אֲשֶׁר־שָׁ֖ם בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל לֹ֥א הָיָ֖ה בָּרָֽד׃ 27 וַיִּשְׁלַ֣ח פַּרְעֹ֗ה
וַיִּקְרָא֙ לְמֹשֶׁ֣ה וּֽלְאַהֲרֹ֔ן וַיֹּ֥אמֶר אֲלֵהֶ֖ם חָטָ֣אתִי הַפָּ֑עַם יְהוָה֙ הַצַּדִּ֔יק יז. ל
28 וַאֲנִ֥י וְעַמִּ֖י הָרְשָׁעִֽים׃ 28 הַעְתִּ֙ירוּ֙[a] אֶל־יְהוָ֔ה וְרַ֕ב מִהְיֹ֛ת קֹלֹ֥ת אֱלֹהִ֖ים ל. יא. ח חס בליש[25]. ד חס[26]
29 וּבָרָ֑ד[b] וַאֲשַׁלְּחָ֣ה[c] אֶתְכֶ֔ם וְלֹ֥א תֹסִפ֖וּן לַעֲמֹֽד׃ 29 וַיֹּ֤אמֶר אֵלָיו֙ מֹשֶׁ֔ה ב. ד בליש[27]

[8]Mm 427. [9]Mm 428. [10]Mm 541. [11]Cf Hi 2,5; 5,8; 13,3. [12]Mm 2956. [13]Mp sub loco. [14]Mm 429. [15]Mm 1557. [16]Mm 675. [17]Mm 3068. [18]Mm 1172. [19]Mm 3985. [20]Mm 439. [21]Mm 15. [22]Mm 1589. [23]וחד ותהלך Ps 73,9. [24]Ez 1,4. [25]Mm 725. [26]Mm 1589. [27]Mm 430.

14 [a] ⅏ עַל ‖ [b–b] 𝔊 *καὶ τῶν θεραπόντων σου καὶ τοῦ λαοῦ σου* ‖ **15** [a] ⅏ וְאַכֶּה cf 𝔊 ‖ **18** [a–a] ⅏ למיום ‖ **21** [a] ⅏ עַל ‖ **22** [a] sic L, mlt Mss Edd מֹשֶׁה ‖ **23** [a] 𝔊 *τὴν χεῖρα* ‖ **24** [a] ⅏𝔊 הַבּ׳ ‖ [b–b] ⅏ 𝔊 במצרים ‖ **28** [a] 𝔊* + *οὖν περὶ ἐμοῦ* cf 8,4[a].24 ‖ [b] 𝔊[-A*] + *καὶ πῦρ* ‖ [c] ℭ ואשלח.

כְּצֵאתִי֙ אֶת־הָעִ֔יר אֶפְרֹ֥שׂ אֶת־כַּפַּ֖י אֶל־יְהוָ֑ה הַקֹּל֣וֹתᵃ יֶחְדָּל֗וּן ל. ו כת כן. ל

30 וְהַבָּרָד֙ᵇ לֹ֣א יִֽהְיֶה־ע֔וֹד לְמַ֣עַן תֵּדַ֔ע כִּ֥י לַֽיהוָ֖ה הָאָֽרֶץ׃ 30 וְאַתָּ֖ה ל

31 וַעֲבָדֶ֑יךָ יָדַ֕עְתִּי כִּ֚י טֶ֣רֶם תִּֽירְא֔וּן מִפְּנֵ֖י יְהוָ֥הᵃ אֱלֹהִֽיםᵇ׃ 31 וְהַפִּשְׁתָּ֥ה ב[28]. ג ב[29] מנה בתור. ב

32 וְהַשְּׂעֹרָ֖ה נֻכָּ֑תָה כִּ֤י הַשְּׂעֹרָה֙ אָבִ֔יב וְהַפִּשְׁתָּ֖ה גִּבְעֹֽל׃ 32 וְהַחִטָּ֥ה ג. ב. ל. ל

33 וְהַכֻּסֶּ֖מֶת לֹ֣א נֻכּ֑וּ כִּ֥י אֲפִילֹ֖ת הֵֽנָּה׃ 33 וַיֵּצֵ֨א מֹשֶׁ֜ה מֵעִ֤ם פַּרְעֹה֙ אֶת־ ל. ל. ל

הָעִ֔יר וַיִּפְרֹ֥שׂ כַּפָּ֖יו אֶל־יְהוָ֑ה וַיַּחְדְּל֤וּ הַקֹּלוֹת֙ וְהַבָּרָ֔ד וּמָטָ֖רᵃ לֹא־נִתַּ֥ךְ ב[30]. ו כת כן. ג[31]

34 אָֽרְצָה׃ 34 וַיַּ֣רְא פַּרְעֹ֗ה כִּֽי־חָדַ֨ל הַמָּטָ֧ר וְהַבָּרָ֛ד וְהַקֹּלֹ֖ת וַיֹּ֣סֶף ד חס. כל

35 לַחֲטֹ֑א וַיַּכְבֵּ֥ד לִבּ֖וֹ ה֥וּא וַעֲבָדָֽיו׃ 35 וַֽיֶּחֱזַק֙ לֵ֣ב פַּרְעֹ֔ה וְלֹ֥א שִׁלַּ֖ח ב. ה[32]

אֶת־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל כַּאֲשֶׁ֛ר דִּבֶּ֥ר יְהוָ֖ה בְּיַד־מֹשֶֽׁה׃ פ קכא

ס[ח] פרש 10 1 וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה בֹּ֖א אֶל־פַּרְעֹ֑ה כִּֽי־אֲנִ֞י הִכְבַּ֤דְתִּי

2 אֶת־לִבּוֹ֙ וְאֶת־לֵ֣ב עֲבָדָ֔יו לְמַ֗עַן שִׁתִ֛יᵃ אֹתֹתַ֥י אֵ֖לֶּה בְּקִרְבּֽוֹᵇ׃ 2 וּלְמַ֡עַן ל. ג[1]. ט מיחד ב[2] מנה ר״פ

ᵃתְּסַפֵּר֩ בְּאָזְנֵ֨י בִנְךָ֜ וּבֶן־בִּנְךָ֗ᵃ אֵ֣ת אֲשֶׁ֤ר הִתְעַלַּ֙לְתִּי֙ בְּמִצְרַ֔יִם וְאֶת־ לז. ל

3 אֹתֹתַ֖י אֲשֶׁר־שַׂ֣מְתִּי בָ֑ם וִֽידַעְתֶּ֖ם כִּֽי־אֲנִ֥י יְהוָֽהᵇ׃ 3 וַיָּבֹ֨א מֹשֶׁ֣ה וְאַהֲרֹן֮ כט בתור

אֶל־פַּרְעֹה֒ וַיֹּאמְר֣וּ אֵלָ֗יו כֹּֽה־אָמַ֤ר יְהוָה֙ אֱלֹהֵ֣י הָֽעִבְרִ֔ים עַד־מָתַ֣י ה[3]

4 מֵאַ֔נְתָּ לֵעָנֹ֖ת מִפָּנָ֑י שַׁלַּ֥ח עַמִּ֖י וְיַֽעַבְדֻֽנִי׃ 4 כִּ֛י אִם־מָאֵ֥ן אַתָּ֖ה לְשַׁלֵּ֣חַ ל. ל וחס. ו

5 אֶת־עַמִּ֑י הִנְנִ֨י מֵבִ֥יאᵃ מָחָ֛ר אַרְבֶּ֖ה בִּגְבֻלֶֽךָ׃ 5 וְכִסָּ֣ה אֶת־עֵ֣ין הָאָ֔רֶץ יו פסוק את את את את

וְלֹ֥א יוּכַ֖ל לִרְאֹ֣ת אֶת־הָאָ֑רֶץ וְאָכַ֣ל ׀ אֶת־יֶ֣תֶר הַפְּלֵטָ֗ה הַנִּשְׁאֶ֤רֶת לָכֶם֙ ד[4]. ג חס[5]. ב. ג חס[6]

6 מִן־הַבָּרָ֔ד וְאָכַל֙ אֶת־כָּל־ᵃהָעֵ֔ץ הַצֹּמֵ֥חַ לָכֶ֖ם מִן־הַשָּׂדֶֽה׃ 6 וּמָלְא֨וּ ל. ג בתור

בָתֶּ֜יךָ וּבָתֵּ֣י כָל־עֲבָדֶ֗יךָ וּבָתֵּ֣י כָל־מִצְרַ֔יִם אֲשֶׁ֨ר לֹֽא־רָא֤וּ אֲבֹתֶ֙יךָ֙

וַאֲב֣וֹת אֲבֹתֶ֔יךָ מִיּ֗וֹם הֱיוֹתָם֙ עַל־ᵃהָ֣אֲדָמָ֔ה עַ֖ד הַיּ֣וֹם הַזֶּ֑ה וַיִּ֖פֶןᵇ וַיֵּצֵ֥אᵇ

7 מֵעִ֥ם פַּרְעֹֽה׃ 7 וַיֹּאמְר֜וּ עַבְדֵ֨י פַרְעֹ֜ה אֵלָ֗יו עַד־מָתַי֙ יִהְיֶ֨ה זֶ֥ה לָ֙נוּ֙

לְמוֹקֵ֔שׁ שַׁלַּח֙ אֶת־הָ֣אֲנָשִׁ֔ים וְיַֽעַבְד֖וּ אֶת־יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיהֶ֑ם הֲטֶ֣רֶם תֵּדַ֔ע

8 כִּ֥י אָבְדָ֖ה מִצְרָֽיִם׃ 8 וַיּוּשַׁ֞ב אֶת־מֹשֶׁ֤ה וְאֶֽת־אַהֲרֹן֙ אֶל־פַּרְעֹ֔ה וַיֹּ֣אמֶר ל

9 אֲלֵהֶ֔ם לְכ֖וּ עִבְד֣וּ אֶת־יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֑ם מִ֥י וָמִ֖י הַהֹלְכִֽים׃ 9 וַיֹּ֣אמֶר ל

[28]Dt 1,29. [29]Mm 3083. [30]Gn 11,8. [31]Mm 431. [32]Mm 432. Cp 10 [1]Mm 433. [2]Mm 1113. [3]Mm 427. [4]Mm 2268. [5]Mm 608. [6]Mm 434.

29 ᵃ ꭑ𝔊𝔙 'וְה ‖ ᵇ 𝔊 + *καὶ ὁ ὑετός* cf 33ᵃ ‖ **30** ᵃ > 𝔊$^{B\ min}$ ‖ ᵇ > 𝔊$^{AM\ min}$𝔗^{Ms}; 𝔗^{P} + suff 1 pl ‖ **33** ᵃ ꭑ𝔊 'וְהַמּ ‖ **Cp 10,1** ᵃ 𝔊 *ἑξῆς ἐπέλθῃ* ‖ ᵇ 𝔊 *ἐπ' αὐτούς*, 𝔖𝔗𝔗^{J} suff pl ‖ **2** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *διηγήσησθε εἰς τὰ ὦτα τῶν τέκνων ὑμῶν καὶ τοῖς τέκνοις τῶν τέκνων ὑμῶν* ‖ ᵇ ꭑ + אֱלֹהֵיכֶם ‖ **4** ᵃ 𝔊 + *ταύτην τὴν ὥραν* cf 9,18 ‖ **5** ᵃ ꭑ + עשב הארץ ואת כל פרי ‖ **6** ᵃ 𝔗 + פְּנֵי ‖ ᵇ 𝔖 pl.

מֹשֶׁה בִּנְעָרֵינוּ וּבִזְקֵנֵינוּ נֵלֵךְ בְּבָנֵינוּ וּבִבְנוֹתֵנוּ בְּצֹאנֵנוּ וּבִבְקָרֵנוּ נֵלֵךְ
כִּי חַג־יְהוָה לָנוּ׃ 10 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יְהִי כֵן יְהוָה עִמָּכֶם כַּאֲשֶׁר אֲשַׁלַּח 10
אֶתְכֶם וְאֶת־טַפְּכֶם רְאוּ כִּי רָעָה נֶגֶד פְּנֵיכֶם׃ 11 [a]לֹא כֵן[a] לְכוּ־נָא 11
הַגְּבָרִים וְעִבְדוּ אֶת־יְהוָה כִּי אֹתָהּ אַתֶּם מְבַקְשִׁים וַיְגָרֶשׁ[b] אֹתָם מֵאֵת
פְּנֵי פַרְעֹה׃ פ 12 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נְטֵה יָדְךָ עַל־אֶרֶץ 12
מִצְרַיִם בָּאַרְבֶּה וְיַעַל עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם וְיֹאכַל אֶת־כָּל־עֵשֶׂב הָאָרֶץ
[a]אֵת כָּל[a]־אֲשֶׁר הִשְׁאִיר הַבָּרָד׃ 13 וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־מַטֵּהוּ[a] [b]עַל־אֶרֶץ 13
מִצְרַיִם[b] וַיהוָה נִהַג רוּחַ קָדִים בָּאָרֶץ כָּל־הַיּוֹם הַהוּא וְכָל־הַלָּיְלָה
הַבֹּקֶר הָיָה וְרוּחַ הַקָּדִים נָשָׂא[c] אֶת־הָאַרְבֶּה׃ 14 וַיַּעַל הָאַרְבֶּה עַל 14
כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיָּנַח בְּכֹל גְּבוּל מִצְרָיִם כָּבֵד מְאֹד לְפָנָיו לֹא־הָיָה
כֵן אַרְבֶּה כָּמֹהוּ וְאַחֲרָיו לֹא יִהְיֶה־כֵּן׃ 15 וַיְכַס אֶת־עֵין כָּל־הָאָרֶץ 15
וַתֶּחְשַׁךְ[a] הָאָרֶץ וַיֹּאכַל אֶת־כָּל־עֵשֶׂב הָאָרֶץ וְאֵת כָּל־פְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר
הוֹתִיר הַבָּרָד וְלֹא־נוֹתַר כָּל־יֶרֶק בָּעֵץ וּבְעֵשֶׂב הַשָּׂדֶה בְּכָל־אֶרֶץ
מִצְרָיִם׃ 16 וַיְמַהֵר פַּרְעֹה לִקְרֹא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר חָטָאתִי 16
לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְלָכֶם׃ 17 וְעַתָּה שָׂא[a] נָא חַטָּאתִי אַךְ הַפַּעַם 17
וְהַעְתִּירוּ לַיהוָה[b] אֱלֹהֵיכֶם וְיָסֵר מֵעָלַי רַק אֶת־הַמָּוֶת הַזֶּה׃ 18 וַיֵּצֵא[a] 18
מֵעִם פַּרְעֹה וַיֶּעְתַּר אֶל־יְהוָה[b]׃ 19 וַיַּהֲפֹךְ יְהוָה רוּחַ־יָם חָזָק מְאֹד 19
וַיִּשָּׂא אֶת־הָאַרְבֶּה וַיִּתְקָעֵהוּ יָמָּה סּוּף לֹא נִשְׁאַר אַרְבֶּה אֶחָד בְּכֹל
גְּבוּל מִצְרָיִם׃ 20 וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־לֵב פַּרְעֹה וְלֹא שִׁלַּח אֶת־בְּנֵי 20
יִשְׂרָאֵל׃ פ
21 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נְטֵה יָדְךָ עַל־הַשָּׁמַיִם וִיהִי חֹשֶׁךְ עַל־ 21
אֶרֶץ מִצְרָיִם וְיָמֵשׁ חֹשֶׁךְ׃ 22 וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַשָּׁמַיִם וַיְהִי 22
חֹשֶׁךְ־אֲפֵלָה[a] בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁלֹשֶׁת יָמִים׃ 23 לֹא־רָאוּ אִישׁ 23
אֶת־אָחִיו וְלֹא־קָמוּ אִישׁ מִתַּחְתָּיו שְׁלֹשֶׁת יָמִים וּלְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

[7]Mm 435. [8]Mm 425. [9]Mm 436. [10]Mm 713. [11]Mm 439. [12]Mm 658. [13]Mm 437. [14]Mm 438 et Mm 2845. [15]Mm 510. [16]וחד תחשך Qoh 12,2. [17]Mm 989. [18]Thr 5,13. [19]Mm 180.

11 [a–a] 𝔐 לָכֵן ‖ [b] 𝔐𝔊𝔖 ־וּשׁ ‖ **12** [a–a] 𝔐𝔊 ואת כל פרי העץ ‖ **13** [a] 𝔐𝔊[19.130] יָדוֹ (ex 12) ‖ [b–b] 𝔊 *εἰς τὸν οὐρανόν* cf 21sq ‖ [c] 𝔐 נָשְׂאָה ‖ **15** [a] 𝔊(𝔙) *καὶ ἐφθάρη* ‖ **17** [a] 𝔐𝔊𝔖𝔙 שְׂאוּ ‖ [b] 𝔐 ה׳ ‖ **18** [a] nonn Mss 𝔊𝔖𝔙 + מֹשֶׁה ‖ [b] 𝔊* *τὸν θεόν* ‖ **22** [a] 𝔊 + *θύελλα* (ex Dt 4,11 5,[19]22).

24 הָיָה אוֹר בְּמוֹשְׁבֹתָם׃ 24 וַיִּקְרָא פַרְעֹה אֶל־מֹשֶׁה[a] וַיֹּאמֶר לְכוּ עִבְדוּ
25 אֶת־יְהוָה[b] רַק צֹאנְכֶם וּבְקַרְכֶם יֻצָּג גַּם־טַפְּכֶם יֵלֵךְ עִמָּכֶם׃ 25 וַיֹּאמֶר ל
מֹשֶׁה גַּם־אַתָּה תִּתֵּן בְּיָדֵנוּ[a] זְבָחִים וְעֹלוֹת וְעָשִׂינוּ לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ כז בטע . ב[20] . ט
26 וְגַם־מִקְנֵנוּ יֵלֵךְ עִמָּנוּ לֹא תִשָּׁאֵר פַּרְסָה כִּי מִמֶּנּוּ נִקַּח לַעֲבֹד אֶת־ יג ר״פ בתור . ל
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וַאֲנַחְנוּ לֹא־נֵדַע מַה־נַּעֲבֹד אֶת־יְהוָה עַד־בֹּאֵנוּ שָׁמָּה׃ ג[21] . ל
27 וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־לֵב פַּרְעֹה וְלֹא אָבָה לְשַׁלְּחָם׃ 28 וַיֹּאמֶר־לוֹ ג[22] . ב
פַרְעֹה לֵךְ[a] מֵעָלָי הִשָּׁמֶר לְךָ אֶל־[b]תֹּסֶף רְאוֹת פָּנַי כִּי בְּיוֹם רְאֹתְךָ פָנַי ל וחס
29 תָּמוּת׃ 29 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה כֵּן דִּבַּרְתָּ לֹא־אֹסִף עוֹד רְאוֹת פָּנֶיךָ׃ פ יט ג מנה חס
ס[ט] 11 1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עוֹד נֶגַע אֶחָד אָבִיא עַל־פַּרְעֹה יב בטע בסיפ[1] . ה ג מנה בליש
וְעַל־מִצְרַיִם אַחֲרֵי־[a]כֵן יְשַׁלַּח[b] אֶתְכֶם מִזֶּה כְּשַׁלְּחוֹ[c] [d]כָּלָה גָּרֵשׁ יְגָרֵשׁ יב[2] . ל . ג[3]
2 אֶתְכֶם[d] מִזֶּה׃ 2 דַּבֶּר־נָא בְּאָזְנֵי הָעָם וְיִשְׁאֲלוּ אִישׁ ׀ מֵאֵת רֵעֵהוּ וְאִשָּׁה לז . ל . כב
3 מֵאֵת רְעוּתָהּ כְּלֵי־כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב[a]׃ 3 [a]וַיִּתֵּן יְהוָה[a] אֶת־חֵן הָעָם[b] ה
בְּעֵינֵי מִצְרָיִם[c] גַּם ׀ הָאִישׁ מֹשֶׁה גָּדוֹל מְאֹד בְּאֶרֶץ[d] מִצְרַיִם בְּעֵינֵי לג בתור . לג בתור
4 עַבְדֵי־פַרְעֹה וּבְעֵינֵי הָעָם׃ ס 4 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה כֹּה אָמַר יְהוָה י
5 כַּחֲצֹת הַלַּיְלָה אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ מִצְרָיִם׃ 5 וּמֵת כָּל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ ל וחס . ל[4] . ט[5]מל ג מנה באור וכל תלים דכות ב מ א . ב[6]
מִצְרַיִם מִבְּכוֹר פַּרְעֹה הַיֹּשֵׁב עַל־כִּסְאוֹ עַד בְּכוֹר הַשִּׁפְחָה אֲשֶׁר ב מל
6 אַחַר הָרֵחָיִם [a]וְכֹל בְּכוֹר[a] בְּהֵמָה׃ 6 וְהָיְתָה צְעָקָה גְדֹלָה [a]בְּכָל־ ד . יח
7 אֶרֶץ מִצְרָיִם[a] אֲשֶׁר כָּמֹהוּ[b] לֹא נִהְיָתָה וְכָמֹהוּ[b] לֹא תֹסִף׃ 7 וּלְכֹל ׀ יג . ד ר״פ . ב
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יֶחֱרַץ־כֶּלֶב לְשֹׁנוֹ לְמֵאִישׁ וְעַד־בְּהֵמָה לְמַעַן תֵּדְעוּן[a] ל . ג[7] . ו[8]
8 אֲשֶׁר יַפְלֶה[b] יְהוָה בֵּין מִצְרַיִם וּבֵין יִשְׂרָאֵל׃ 8 וְיָרְדוּ כָל־עֲבָדֶיךָ ל . ו[9]
אֵלֶּה אֵלַי וְהִשְׁתַּחֲווּ[a]־לִי לֵאמֹר צֵא אַתָּה וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־בְּרַגְלֶיךָ ז[10] . נא[11] מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג
9 וְאַחֲרֵי־כֵן אֵצֵא וַיֵּצֵא מֵעִם־פַּרְעֹה בָּחֳרִי־אָף׃ ס 9 וַיֹּאמֶר יְהוָה ו[12] . ה
אֶל־מֹשֶׁה לֹא־יִשְׁמַע אֲלֵיכֶם פַּרְעֹה לְמַעַן רְבוֹת מוֹפְתַי בְּאֶרֶץ ב מל

[20] 2 R 10,24. [21] Mm 4206. [22] Mm 115. Cp 11 [1] Mm 439. [2] Mm 440. [3] Mm 137. [4] וחד ואני יוצא Da 10,20. [5] Mm 1268. [6] Mm 1111. [7] Mm 4193. [8] Mm 1255. [9] Mm 3140. [10] Mm 441. [11] Mp sub loco. [12] Mm 1643.

24 [a] 2 Mss 𝔊𝔙 + וְאַהֲרֹן cf 𝔪 ‖ [b] Ms 𝔊𝔖 + אֱלֹהֵיכֶם ‖ 25 [a] mlt Mss בידינו, 𝔊(𝔙) *ἡμῖν* ‖ 28 [a] 𝔪𝔖 + לְךָ ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd אַל ‖ Cp 11,1 [a] nonn Mss 𝔊𝔖𝔗[J]𝔙 'וְאַ ‖ [b] 𝔖 1 sg ‖ [c] 𝔖 suff 1 sg ‖ [d–d] 𝔖 *klkwn pwqw lkwn* = כֻּלְּכֶם צְאוּ לָכֶם ‖ 2 [a] Ms 𝔪𝔊 + ושמלות cf 3,22 12,35 ‖ 3 [a–a] 𝔪 וְנָתַתִּי ‖ [b] 𝔪 + הַזֶּה, 𝔊(𝔙) *τῷ λαῷ αὐτοῦ* ‖ [c] 𝔪𝔊 + והשאלום (ex 12,36) ‖ [d] pc Mss 𝔊 בְּעֵינֵי ‖ 5 [a–a] 𝔪𝔊 ועד בכור כל ‖ 6 [a–a] pc Mss 𝔪 'בְּמִ; 𝔖 om כל ‖ [b] 𝔪 מוֹהָ– ‖ 7 [a] 𝔪𝔊 תֵּדַע ‖ [b] 𝔪 יפלא ‖ 8 [a] sic L, mlt Mss Edd וּ–; 𝔪 'וְיִשְׁ cf 𝔊.

10 מִצְרָֽיִם׃ 10 וּמֹשֶׁ֣ה וְאַהֲרֹ֗ן עָשׂ֛וּ אֶת־כָּל־הַמֹּפְתִ֥ים הָאֵ֖לֶּה לִפְנֵ֣י פַרְעֹ֑ה ז ר״פ[13]. ב חד ר״פ וחד ס״פ[14]
וַיְחַזֵּ֤ק יְהוָה֙ אֶת־לֵ֣ב פַּרְעֹ֔ה וְלֹֽא־שִׁלַּ֥ח אֶת־בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל מֵאַרְצֽוֹ׃ פ
12 1 וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶל־מֹשֶׁ֣ה וְאֶֽל־אַהֲרֹ֔ן בְּאֶ֥רֶץ מִצְרַ֖יִם לֵאמֹֽר׃ 12 ה
2 2 הַחֹ֧דֶשׁ הַזֶּ֛ה לָכֶ֖ם רֹ֣אשׁ חֳדָשִׁ֑ים רִאשׁ֥וֹן הוּא֙ לָכֶ֔ם לְחָדְשֵׁ֖י הַשָּׁנָֽה׃ ב[1]
3 3 דַּבְּר֗וּ אֶֽל־כָּל־עֲדַ֤ת[a] יִשְׂרָאֵל֙ לֵאמֹ֔ר בֶּעָשֹׂ֖ר לַחֹ֣דֶשׁ הַזֶּ֑ה וְיִקְח֣וּ לָהֶ֗ם ג ר״פ בתור[2]. יא. ל חס. ו רפי[3]
4 אִ֛ישׁ שֶׂ֥ה לְבֵית־אָבֹ֖ת שֶׂ֥ה לַבָּֽיִת׃ 4 וְאִם־יִמְעַ֣ט הַבַּ֘יִת֮ מִהְי֣וֹת מִשֶּׂה֒ ב חס[4]. ב[5]. ל
וְלָקַ֣ח ה֗וּא וּשְׁכֵנ֛וֹ הַקָּרֹ֥ב אֶל־בֵּית֖וֹ בְּמִכְסַ֣ת[a] נְפָשֹׁ֑ת אִ֚ישׁ לְפִ֣י אָכְל֔וֹ ל. ב חס
5 תָּכֹ֖סּוּ עַל־הַשֶּֽׂה׃ 5 שֶׂ֥ה תָמִ֛ים זָכָ֥ר בֶּן־שָׁנָ֖ה יִהְיֶ֣ה לָכֶ֑ם מִן־הַכְּבָשִׂ֥ים[a] ל. ל
6 וּמִן־הָעִזִּ֖ים תִּקָּֽחוּ׃ 6 וְהָיָ֤ה לָכֶם֙ לְמִשְׁמֶ֔רֶת עַ֣ד אַרְבָּעָ֥ה עָשָׂ֛ר י֖וֹם
לַחֹ֣דֶשׁ הַזֶּ֑ה וְשָׁחֲט֣וּ אֹת֗וֹ כֹּ֛ל קְהַ֥ל עֲדַת[a]־יִשְׂרָאֵ֖ל בֵּ֥ין הָעַרְבָּֽיִם׃ יא
7 7 וְלָֽקְחוּ֙ מִן־הַדָּ֔ם וְנָ֥תְנ֛וּ עַל־שְׁתֵּ֥י הַמְּזוּזֹ֖ת וְעַל־הַמַּשְׁק֑וֹף עַ֚ל הַבָּ֣תִּ֔ים ל. ג
8 אֲשֶׁר־יֹאכְל֥וּ אֹת֖וֹ בָּהֶֽם[a]׃ 8 וְאָכְל֥וּ אֶת־הַבָּשָׂ֖ר בַּלַּ֣יְלָה הַזֶּ֑ה צְלִי־אֵ֣שׁ
9 וּמַצּ֔וֹת עַל־מְרֹרִ֖ים יֹאכְלֻֽהוּ׃ 9 אַל־תֹּאכְל֤וּ מִמֶּ֙נּוּ֙ נָ֔א וּבָשֵׁ֥ל מְבֻשָּׁ֖ל ב[6]. ו חס. ל. ב[7]
10 בַּמָּ֑יִם כִּ֣י אִם־צְלִי־אֵ֔שׁ רֹאשׁ֥וֹ עַל־כְּרָעָ֖יו וְעַל־קִרְבּֽוֹ׃ 10 וְלֹֽא־תוֹתִ֥ירוּ ז ר״פ בסיפ
11 מִמֶּ֖נּוּ עַד־בֹּ֑קֶר[a] וְהַנֹּתָ֥ר מִמֶּ֛נּוּ עַד־בֹּ֖קֶר בָּאֵ֥שׁ תִּשְׂרֹֽפוּ׃ 11 וְכָ֘כָה֮ ל וחס. ב[8]
תֹּאכְל֣וּ אֹתוֹ֒ מָתְנֵיכֶ֣ם חֲגֻרִ֔ים נַעֲלֵיכֶם֙[a] בְּרַגְלֵיכֶ֔ם וּמַקֶּלְכֶ֖ם[b] בְּיֶדְכֶ֑ם[b] ג חד מל וב חס ובטע. ל
12 וַאֲכַלְתֶּ֤ם אֹתוֹ֙ בְּחִפָּז֔וֹן פֶּ֥סַח ה֖וּא לַיהוָֽה׃ 12 וְעָבַרְתִּ֣י בְאֶֽרֶץ־מִצְרַ֘יִם֮ ג מל
בַּלַּ֣יְלָה הַזֶּה֒ וְהִכֵּיתִ֤י כָל־בְּכוֹר֙ בְּאֶ֣רֶץ מִצְרַ֔יִם מֵאָדָ֖ם וְעַד־בְּהֵמָ֑ה
13 וּבְכָל־אֱלֹהֵ֥י מִצְרַ֛יִם אֶֽעֱשֶׂ֥ה שְׁפָטִ֖ים אֲנִ֥י יְהוָֽה׃ 13 וְהָיָה֩ הַדָּ֨ם לָכֶ֜ם ל
לְאֹ֗ת עַ֤ל הַבָּתִּים֙ אֲשֶׁ֣ר אַתֶּ֣ם שָׁ֔ם וְרָאִ֙יתִי֙ אֶת־הַדָּ֔ם וּפָסַחְתִּ֖י עֲלֵכֶ֑ם ל חס. יב[9]. ל חס
14 וְלֹא־יִהְיֶ֨ה בָכֶ֥ם נֶ֙גֶף֙ לְמַשְׁחִ֔ית בְּהַכֹּתִ֖י בְּאֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃ 14 וְהָיָה֩ הַיּ֨וֹם ב חד מל וחד חס[10]
הַזֶּ֤ה לָכֶם֙ לְזִכָּר֔וֹן וְחַגֹּתֶ֥ם אֹת֖וֹ חַ֣ג לַיהוָ֑ה לְדֹרֹ֣תֵיכֶ֔ם חֻקַּ֥ת עוֹלָ֖ם ז[11]
15 תְּחָגֻּֽהוּ׃ 15 שִׁבְעַ֤ת יָמִים֙ מַצּ֣וֹת תֹּאכֵ֔לוּ אַ֚ךְ בַּיּ֣וֹם הָרִאשׁ֔וֹן תַּשְׁבִּ֥יתוּ ל וחס. סד ב מנה בפסוק
שְּׂאֹ֖ר[a] מִבָּתֵּיכֶ֑ם כִּ֣י ׀ כָּל־אֹכֵ֣ל חָמֵ֗ץ וְנִכְרְתָ֞ה הַנֶּ֤פֶשׁ הַהִוא֙ מִיִּשְׂרָאֵ֔ל
16 מִיּ֥וֹם הָרִאשֹׁ֖ן עַד־י֥וֹם הַשְּׁבִעִֽי׃ 16 וּבַיּ֤וֹם הָרִאשׁוֹן֙ מִקְרָא־קֹ֔דֶשׁ וּבַיּוֹם֙ סד ב מנה חס וב בפסוק. ת חס ג[12] מנה בתור. ל ר״פ[13]. סד

[13] Mm 3363. [14] Mm 442. Cp 12 [1] Mm 443. [2] Mm 719. [3] Mm 560. [4] Mm 444. [5] Neh 9,32. [6] Gn 19,3. [7] 1S 2,15. [8] Neh 5,13. [9] Mm 445. [10] Mm 446. [11] Mp sub loco. [12] Mm 490. [13] Mm 877.

Cp 12,3 [a] mlt Mss 𝔐𝔊𝔖𝔗[Ms]𝔙 + בְּנֵי cf 6[a].47[a] ‖ **4** [a] 𝔐 ־סות ‖ **5** [a] 𝔐 הכשבים ‖ **6** [a] > 𝔗𝔙; 𝔐𝔊𝔖𝔙 + בני cf 3[a] ‖ **7** [a] 𝔗 שָׁם ‖ **10** [a] 𝔊 + *καὶ ὀστοῦν οὐ συντρίψεται ἀπ' αὐτοῦ* ‖ **11** [a] 𝔊𝔖𝔙 pr cop ‖ [b] 𝔐 Vrs pl ‖ **15** [a] sic L, mlt Mss Edd שְׂאֹר.

הַשְּׁבִיעִ֔י מִקְרָא־קֹ֖דֶשׁ יִהְיֶ֣ה לָכֶ֑ם כָּל־מְלָאכָה֙ לֹא־יֵעָשֶׂ֣ה בָהֶ֔ם אַ֚ךְ ד[14]. לן[15]
17 אֲשֶׁ֤ר יֵאָכֵל[a] לְכָל־נֶ֔פֶשׁ ה֥וּא לְבַדּ֖וֹ יֵעָשֶׂ֥ה לָכֶֽם׃ 17 וּשְׁמַרְתֶּם֮ אֶת־ לן[15]. ל
הַמַּצּוֹת[a]֒ כִּ֗י בְּעֶ֙צֶם֙ הַיּ֣וֹם הַזֶּ֔ה הוֹצֵ֥אתִי אֶת־צִבְאוֹתֵיכֶ֖ם מֵאֶ֣רֶץ מִצְרָ֑יִם ל מל בתור
18 וּשְׁמַרְתֶּ֞ם[b] אֶת־הַיּ֥וֹם הַזֶּ֛ה לְדֹרֹתֵיכֶ֖ם חֻקַּ֥ת עוֹלָֽם׃ 18 בָּרִאשֹׁ֡ן בְּאַרְבָּעָה֩ ח[16] ב מנה חס
עָשָׂ֨ר י֤וֹם לַחֹ֙דֶשׁ֙ בָּעֶ֔רֶב תֹּאכְל֖וּ מַצֹּ֑ת עַ֠ד י֣וֹם הָאֶחָ֧ד וְעֶשְׂרִ֛ים לַחֹ֖דֶשׁ ד . ד חס . ד
19 בָּעָֽרֶב׃ 19 שִׁבְעַ֣ת יָמִ֔ים שְׂאֹ֕ר לֹ֥א יִמָּצֵ֖א בְּבָתֵּיכֶ֑ם כִּ֣י ׀ כָּל־אֹכֵ֣ל
מַחְמֶ֗צֶת וְנִכְרְתָ֞ה הַנֶּ֤פֶשׁ הַהִוא֙ מֵעֲדַ֣ת יִשְׂרָאֵ֔ל בַּגֵּ֖ר וּבְאֶזְרַ֥ח הָאָֽרֶץ׃ יא ב מנה בליש ול בסיפ . ל . ל
20 כָּל־מַחְמֶ֖צֶת לֹ֣א תֹאכֵ֑לוּ בְּכֹל֙ מוֹשְׁבֹ֣תֵיכֶ֔ם תֹּאכְל֖וּ מַצּֽוֹת׃ פ
21 וַיִּקְרָ֥א מֹשֶׁ֛ה לְכָל־זִקְנֵ֥י[a] יִשְׂרָאֵ֖ל וַיֹּ֣אמֶר אֲלֵהֶ֑ם [b]מִֽשְׁכ֗וּ וּ֠קְח֠וּ[bc] ל
22 לָכֶ֥ם צֹ֛אן לְמִשְׁפְּחֹתֵיכֶ֖ם וְשַׁחֲט֥וּ הַפָּֽסַח׃ 22 וּלְקַחְתֶּ֞ם[a] אֲגֻדַּ֣ת אֵז֗וֹב ב[17] . ו . ג מל בתור[18]
וּטְבַלְתֶּם֮ בַּדָּ֣ם [b]אֲשֶׁר־בַּסַּף[b]֒ וְהִגַּעְתֶּ֤ם אֶל־הַמַּשְׁקוֹף֙ וְאֶל־שְׁתֵּ֣י הַמְּזוּזֹ֔ת ל . ג . ל
מִן־הַדָּ֖ם אֲשֶׁ֣ר בַּסָּ֑ף וְאַתֶּ֗ם לֹ֥א[c] תֵצְא֛וּ אִ֥ישׁ מִפֶּֽתַח־בֵּית֖וֹ עַד־בֹּֽקֶר׃ ל זקף קמ
23 וְעָבַ֣ר יְהוָה֮ לִנְגֹּ֣ף אֶת־מִצְרַיִם֒ וְרָאָ֤ה אֶת־הַדָּם֙ עַל־הַמַּשְׁק֔וֹף וְעַ֖ל ל . ל
שְׁתֵּ֣י הַמְּזוּזֹ֑ת וּפָסַ֤ח יְהוָה֙ עַל־הַפֶּ֔תַח וְלֹ֤א יִתֵּן֙ הַמַּשְׁחִ֔ית לָבֹ֥א אֶל־ ג[19] . ט חס[20]
24 בָּתֵּיכֶ֖ם לִנְגֹּֽף׃ 24 וּשְׁמַרְתֶּ֖ם אֶת־הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֑ה לְחָק־לְךָ֥ וּלְבָנֶ֖יךָ עַד־
25 עוֹלָֽם׃ 25 וְהָיָ֞ה כִּֽי־תָבֹ֣אוּ אֶל־הָאָ֗רֶץ אֲשֶׁ֨ר יִתֵּ֧ן יְהוָ֛ה לָכֶ֖ם כַּאֲשֶׁ֣ר
26 דִּבֵּ֑ר וּשְׁמַרְתֶּ֖ם אֶת־הָעֲבֹדָ֥ה הַזֹּֽאת[a]׃ 26 וְהָיָ֕ה כִּֽי־יֹאמְר֥וּ אֲלֵיכֶ֖ם
27 בְּנֵיכֶ֑ם מָ֛ה הָעֲבֹדָ֥ה הַזֹּ֖את לָכֶֽם׃ 27 וַאֲמַרְתֶּ֡ם זֶבַח־פֶּ֨סַח ה֜וּא לַיהוָ֗ה
אֲשֶׁ֣ר פָּ֠סַח עַל־בָּתֵּ֤י בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֙ בְּמִצְרַ֔יִם בְּנָגְפּ֥וֹ אֶת־מִצְרַ֖יִם וְאֶת־ ל
28 בָּתֵּ֣ינוּ הִצִּ֑יל וַיִּקֹּ֥ד הָעָ֖ם וַיִּֽשְׁתַּחֲוּֽוּ[a]׃ 28 וַיֵּלְכ֥וּ וַֽיַּעֲשׂ֖וּ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל כַּאֲשֶׁ֨ר
ס צִוָּ֧ה יְהוָ֛ה אֶת־מֹשֶׁ֥ה וְאַהֲרֹ֖ן כֵּ֥ן עָשֽׂוּ׃ ס 29 וַיְהִ֣י ׀ בַּחֲצִ֣י הַלַּ֗יְלָה כט בתור . ג[21]
וַֽיהוָה֮ הִכָּ֣ה כָל־בְּכוֹר֮ בְּאֶ֣רֶץ מִצְרַיִם֒ מִבְּכֹ֤ר פַּרְעֹה֙ הַיֹּשֵׁ֣ב עַל־ כב בתור
כִּסְא֔וֹ עַ֚ד[a] בְּכ֣וֹר הַשְּׁבִ֔י אֲשֶׁ֖ר בְּבֵ֣ית הַבּ֑וֹר וְכֹ֖ל בְּכ֥וֹר בְּהֵמָֽה׃ ה זוגין בבית בית[22] . ד
30 וַיָּ֨קָם פַּרְעֹ֜ה לַ֗יְלָה ה֚וּא[a] וְכָל־עֲבָדָיו֙ וְכָל־מִצְרַ֔יִם וַתְּהִ֛י צְעָקָ֥ה ח פסוק וכל וכל ומילה חדה ביניה . ז[23]

[14] Mm 591. [15] Mm 210. [16] Mm 2909. [17] Mm 4263. [18] Mm 447. [19] Mm 683. [20] Mm 355. [21] Mm 448. [22] Mm 3761. [23] Mm 449.

16 [a] 𝔊(𝔗[Ms]) *ποιηθήσεται* ‖ **17** [a] ɯ𝔊 הַמִּצְוָה ‖ [b] 𝔊 *καὶ ποιήσετε* ‖ **21** [a] 𝔊*(𝔖𝔙) + *υἱῶν* ‖ [b–b] 𝔖 *bʿgl sbw* = celeriter sumite ‖ [c] ɯ קחו ‖ **22** [a] 𝔆 + לכם ‖ [b–b] 𝔖 *dʾmrʾ* = (בְּדַם) הַשֶּׂה ‖ [c] ɯ אל ‖ **25** [a] ɯ + בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה ‖ **27** [a] sic L, mlt Mss Edd וו– ‖ **28** [a] > 𝔊[BA] ‖ **29** [a] ɯ𝔊[AMmin]𝔖 וְעַד ‖ **30** [a] > 𝔊*𝔙.

31 גְּדֹלָה בְּמִצְרַיִם[b] כִּי־אֵין בַּיִת אֲשֶׁר אֵין־שָׁם מֵת׃ 31 וַיִּקְרָא[a] לְמֹשֶׁה
וּלְאַהֲרֹן לַיְלָה וַיֹּאמֶר[b] קוּמוּ צְּאוּ מִתּוֹךְ עַמִּי גַּם־אַתֶּם גַּם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
32 וּלְכוּ עִבְדוּ אֶת־יְהוָה כְּדַבֶּרְכֶם׃ 32 גַּם־צֹאנְכֶם גַּם־בְּקַרְכֶם קְחוּ
33 כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתֶּם וָלֵכוּ וּבֵרַכְתֶּם גַּם־אֹתִי׃ 33 וַתֶּחֱזַק מִצְרַיִם עַל־
34 הָעָם לְמַהֵר לְשַׁלְּחָם מִן־הָאָרֶץ כִּי אָמְרוּ כֻּלָּנוּ מֵתִים׃ 34 וַיִּשָּׂא
הָעָם אֶת־בְּצֵקוֹ טֶרֶם יֶחְמָץ מִשְׁאֲרֹתָם צְרֻרֹת בְּשִׂמְלֹתָם עַל־
35 שִׁכְמָם׃ 35 וּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כִּדְבַר מֹשֶׁה וַיִּשְׁאֲלוּ מִמִּצְרַיִם כְּלֵי־
36 כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב וּשְׂמָלֹת׃ 36 וַיהוָה נָתַן אֶת־חֵן הָעָם בְּעֵינֵי מִצְרַיִם
37 וַיַּשְׁאִלוּם וַיְנַצְּלוּ אֶת־מִצְרָיִם׃ פ 37 וַיִּסְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵרַעְמְסֵס
38 סֻכֹּתָה כְּשֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלִי הַגְּבָרִים לְבַד מִטָּף׃ 38 וְגַם־עֵרֶב
39 רַב עָלָה אִתָּם וְצֹאן וּבָקָר מִקְנֶה[a] כָּבֵד מְאֹד׃ 39 וַיֹּאפוּ אֶת־הַבָּצֵק
אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֻגֹת מַצּוֹת כִּי לֹא חָמֵץ כִּי־[a]גֹרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם[a]
40 וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהְמֵהַּ וְגַם־צֵדָה לֹא־עָשׂוּ לָהֶם׃ 40 וּמוֹשַׁב בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל[a] אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בְּמִצְרָיִם[b] שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה׃
41 41 וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיְהִי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה
42 יָצְאוּ כָּל־צִבְאוֹת יְהוָה מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 42 לֵיל[a] שִׁמֻּרִים הוּא לַיהוָה
לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם הוּא־הַלַּיְלָה הַזֶּה לַיהוָה שִׁמֻּרִים לְכָל־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדֹרֹתָם׃ פ
43 43 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן[a] זֹאת חֻקַּת הַפָּסַח כָּל־בֶּן־
44 נֵכָר לֹא־יֹאכַל בּוֹ׃ 44 וְכָל־עֶבֶד אִישׁ מִקְנַת־כָּסֶף[a] וּמַלְתָּה אֹתוֹ אָז
45 46 יֹאכַל בּוֹ׃ 45 תּוֹשָׁב וְשָׂכִיר לֹא־יֹאכַל־בּוֹ׃ 46 בְּבַיִת אֶחָד יֵאָכֵל
לֹא־תוֹצִיא[a] מִן־הַבַּיִת מִן־הַבָּשָׂר חוּצָה וְעֶצֶם לֹא תִשְׁבְּרוּ־בוֹ׃
47 48 47 כָּל־עֲדַת[a] יִשְׂרָאֵל יַעֲשׂוּ אֹתוֹ׃ 48 וְכִי־יָגוּר אִתְּךָ[a] גֵּר וְעָשָׂה פֶסַח
לַיהוָה הִמּוֹל לוֹ כָל־זָכָר וְאָז יִקְרַב לַעֲשֹׂתוֹ וְהָיָה כְּאֶזְרַח הָאָרֶץ

יז מ״פ אין אין . יז
ב[24] . י פסוק בתור גם גם ומילה חדה ביניה
ד[25] ר״פ בתור וחד מן יב פסוק גם גם גם
ג . ח וכל עזרא דכות[26]
ג[27] . ג[28]
ב[29]
כב בתור . לג בתור
ל . ב[30]
ב[31] . יג ר״פ בתור . ב[32]
לז . ב[33] . ל
יז מ״פ לא ולא לא[34] . ל
ל
יב
ג[35] . ב וחס
ב וחס
ל[36] . כט בתור[36]
ח ר״פ בסיפ[37] . ל ומל
ו[38]
ל בתור
יא . ין בתור[39]
ד . ה וחס[40] . ד ג קמ וחד פת[41]

[24]Gn 19,14. [25]Mm 52. [26]Mm 1968. [27]Mm 450. [28]Mm 115. [29]Mm 451. [30]Mm 452. [31]Mm 248. [32]Mm 453. [33]Mm 2074. [34]Mm 1613. [35]Mm 454. [36]Mp sub loco. [37]Mm 645. [38]Mm 3067. [39]Mm 60. [40]Mm 305. [41]Mm 455.

30 [b] Ms 𝔊 בְּכָל־אֶרֶץ מ׳, Ms S בְּאֶרֶץ מ׳ ‖ **31** [a] Ms 𝔊S𝔙 + פרעה ‖ [b] 𝔊(S) + *αὐτοῖς* ‖ **38** [a] pc Mss 𝔊S𝔗[J]𝔙 ומ׳ ‖ **39** [a—a] 𝔐𝔊S𝔙 גֵרְשׁוּם מ׳ ‖ **40** [a] 𝔐𝔊[Mss] + וַאֲבֹתָם ‖ [b] 𝔐 וּבְאֶרֶץ כְּנַעַן cf 𝔊 בְּאֶרֶץ כְּנַעַן וּבְאֶרֶץ מ׳ ‖ **42** [a] 𝔐𝔊 לַיְלָה (cj c 41) ‖ **43** [a] nonn Mss 𝔐S𝔗[J] וְאֶל־א׳ ‖ **44** [a] 𝔐 כַּסְפּוֹ ‖ **46** [a] 𝔐 Vrs —אוּ ‖ **47** [a] pc Mss 𝔊𝔙 + בְּנֵי cf 3[a] ‖ **48** [a] pc Mss 𝔐 Vrs אתכם.

49 וְכָל־עָרֵל לֹא־יֹאכַל בּוֹ׃ 49 תּוֹרָה אַחַת יִהְיֶה לָאֶזְרָח וְלַגֵּר הַגָּר
50 בְּתוֹכְכֶם׃ 50 וַיַּעֲשׂוּ כָּל־a בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה יב בתור
51 וְאֶת־b אַהֲרֹן כֵּן עָשׂוּ׃ ס 51 וַיְהִי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצִיא יְהוָה
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל־צִבְאֹתָם׃ פ
ס[א] 13 1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 2 קַדֶּשׁ־לִי כָל־בְּכוֹר פֶּטֶר ל
כָּל־רֶחֶם בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא׃
3 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם זָכוֹר אֶת־הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יְצָאתֶםa
מִמִּצְרַיִםb מִבֵּית עֲבָדִים כִּי בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיא יְהוָה אֶתְכֶם מִזֶּה וְלֹא י זוגין[1]. ב[2]
4 5 יֵאָכֵל חָמֵץ׃ 4 הַיּוֹםa אַתֶּם יֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב׃ 5 וְהָיָה כִי־יְבִיאֲךָ
יְהוָהa אֶל־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּיb וְהָאֱמֹרִיc וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי אֲשֶׁרd סימן כתמוס[3]
נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ לָתֶת לָךְ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ וְעָבַדְתָּ אֶת־הָעֲבֹדָה
6 הַזֹּאת בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה׃ 6 שִׁבְעַתa יָמִים תֹּאכַלb מַצֹּת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי חַג ד חס
7 לַיהוָה׃ 7 מַצּוֹת יֵאָכֵלa אֵת שִׁבְעַת הַיָּמִים וְלֹא־b יֵרָאֶה לְךָ חָמֵץ ג[4]. ח[5]. יג[6]
8 c וְלֹא־יֵרָאֶהd לְךָ שְׂאֹרc בְּכָל־גְּבֻלֶךָ׃ 8 וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא יג[6]
9 לֵאמֹר בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְהוָה לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם׃ 9 וְהָיָהa לְךָ
לְאוֹת עַל־יָדְךָb וּלְזִכָּרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת יְהוָה בְּפִיךָ ל[7]
10 כִּי בְּיָד חֲזָקָה הוֹצִאֲךָ יְהוָה מִמִּצְרָיִם׃ 10 וְשָׁמַרְתָּa אֶת־הַחֻקָּה הַזֹּאת י[1] זוגין ול בעינ. ב חס
11 לְמוֹעֲדָהּ מִיָּמִים יָמִימָה׃ ס 11 וְהָיָה כִּי־יְבִאֲךָ יְהוָהa אֶל־אֶרֶץ ל. ה[8]. ל חס
12 הַכְּנַעֲנִי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְךָ וְלַאֲבֹתֶיךָ וּנְתָנָהּ לָךְ׃ 12 וְהַעֲבַרְתָּ כָל־ יד פסוק לך לך[9]
פֶּטֶר־רֶחֶם לַיהוָה וְכָל־פֶּטֶר ׀ שֶׁגֶר בְּהֵמָה אֲשֶׁר יִהְיֶה לְךָ הַזְּכָרִיםa
13 לַיהוָה׃ 13 וְכָל־פֶּטֶרa חֲמֹרb תִּפְדֶּה בְשֶׂה וְאִם־לֹא תִפְדֶּהc וַעֲרַפְתּוֹ י ר״פ וכל ומ״פ וכל וחד מן ח[10] ר״פ בסיפ. ד חס בתור[11]. יז מ״פ. ב
14 וְכֹל בְּכוֹר אָדָם בְּבָנֶיךָ תִּפְדֶּה׃ 14 a וְהָיָה כִּי־a יִשְׁאָלְךָ בִנְךָ מָחָר ד
לֵאמֹר מַה־זֹּאת וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ יְהוָה מִמִּצְרָיִם ה זוגין[1]

Cp 13 [1]Mm 456. [2]Ex 21,28. [3]Okhl 274. [4]Mm 994. [5]Mm 4051. [6]Mm 150. [7]וחד וזכרון Neh 2,20. [8]Mm 457. [9]Mm 1860. [10]Mm 645. [11]Mm 458.

50 a > ℭ𝔊* ‖ b ℭ𝔊 om את ‖ Cp 13,3 a ɯ𝔊𝔖𝔙 + בּוֹ ‖ b ɯ𝔊𝔖 מֵאֶרֶץ מ׳ ‖ 4 a ɯ cj c 3 ‖ 5 a pc Mss ɯ𝔊𝔗J + אֱלֹהֶיךָ ‖ b pc Mss ɯ ה׳ ‖ c ɯ + והפרזי והגרגשי cf 𝔊𝔖 ‖ d ℭ𝔖 כַּא׳ ‖ 6 a ɯ𝔊 שֵׁשֶׁת ‖ b 𝔊(𝔖) ἔδεσθε ‖ 7 a 𝔊𝔖 2 pl ‖ b pc Mss 𝔊𝔙 לא ‖ c–c > 𝔖 ‖ d 𝔊 ἔσται = יִהְיֶה ‖ 9 a ɯ וְהָיוּ ‖ b ɯ ידיך ‖ 10 a 𝔊 2 pl ‖ 11 a 2 Mss ɯ𝔊 + אֱלֹהֶיךָ ‖ 12 a 𝔊(𝔗𝔗J𝔙) + ἁγιάσεις = תַּקְדִּישׁ cf 34,19b ‖ 13 a 𝔊(𝔗Ms𝔗J) + *μήτραν* cf 2.12.15 34,19; 𝔖 *bwkr' dkr' ptḥ rḥm'* = primogenitum masculum aperiens vulvam ‖ b 𝔖 *db'jr'* = בְּהֵמָה ‖ c ɯ תפדנו ‖ 14 a–a ℭ𝔖 וְכִי.

יג פסוק כל כל וכל מִבֵּ֥ית עֲבָדִֽים׃ 15 וַיְהִ֗י כִּֽי־הִקְשָׁ֣ה פַרְעֹה֮ לְשַׁלְּחֵנוּ֒ וַיַּהֲרֹ֨ג יְהוָ֤ה כָּל־ 15
ל בְּכוֹר֙ בְּאֶ֣רֶץ מִצְרַ֔יִם מִבְּכֹ֥ר אָדָ֖ם וְעַד־בְּכ֣וֹר בְּהֵמָ֑ה עַל־כֵּ֨ן אֲנִ֜י
ד זֹבֵ֣חַ לַֽיהוָ֗ה כָּל־פֶּ֤טֶר רֶ֙חֶם֙ הַזְּכָרִ֔ים וְכָל־בְּכ֥וֹר[a] בָּנַ֖י אֶפְדֶּֽה׃ 16 וְהָיָ֤ה[a] 16
כ[12] מילין כת ה ול בליש . ב . [13] זוגין לְאוֹת֙ עַל־יָ֣דְכָ֔ה[b] וּלְטוֹטָפֹ֖ת בֵּ֣ין עֵינֶ֑יךָ כִּ֚י בְּחֹ֣זֶק יָ֔ד הוֹצִיאָ֥נוּ[c] יְהוָ֖ה
מִמִּצְרָֽיִם׃ ס
ל . ל 17 וַיְהִ֗י בְּשַׁלַּ֣ח פַּרְעֹה֮ אֶת־הָעָם֒ וְלֹא־נָחָ֣ם אֱלֹהִ֗ים דֶּ֚רֶךְ אֶ֣רֶץ פרש
ל[14] . ל[15] . ג ב חס וחד מל[16] פְּלִשְׁתִּ֔ים כִּ֥י קָר֖וֹב ה֑וּא כִּ֣י ׀ אָמַ֣ר אֱלֹהִ֗ים פֶּֽן־יִנָּחֵ֥ם הָעָ֛ם בִּרְאֹתָ֥ם
כה[17] מִלְחָמָ֖ה וְשָׁ֥בוּ מִצְרָֽיְמָה׃ 18 וַיַּסֵּ֨ב אֱלֹהִ֧ים ׀ אֶת־הָעָ֛ם דֶּ֥רֶךְ הַמִּדְבָּ֖ר 18
ד וחס יַם־ס֑וּף וַחֲמֻשִׁ֛ים[a] עָל֥וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל מֵאֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃ 19 וַיִּקַּ֥ח מֹשֶׁ֛ה 19
אֶת־עַצְמ֥וֹת יוֹסֵ֖ף עִמּ֑וֹ כִּי֩ הַשְׁבֵּ֨עַ הִשְׁבִּ֜יעַ[a] אֶת־בְּנֵ֤י יִשְׂרָאֵל֙ לֵאמֹ֔ר
ה וחס[18] . ה חס בליש[19] פָּקֹ֨ד יִפְקֹ֤ד אֱלֹהִים֙[b] אֶתְכֶ֔ם וְהַעֲלִיתֶ֧ם אֶת־עַצְמֹתַ֛י מִזֶּ֖ה אִתְּכֶֽם׃
כב בתור 20 וַיִּסְע֖וּ מִסֻּכֹּ֑ת וַֽיַּחֲנ֣וּ בְאֵתָ֔ם[a] בִּקְצֵ֖ה הַמִּדְבָּֽר׃ 21 וַֽיהוָ֡ה[a] הֹלֵךְ֩ 20 21
ל וחס . [20]ל לִפְנֵיהֶ֨ם יוֹמָ֜ם בְּעַמּ֤וּד עָנָן֙ לַנְחֹתָ֣ם הַדֶּ֔רֶךְ וְלַ֛יְלָה בְּעַמּ֥וּד אֵ֖שׁ לְהָאִ֣יר
ז[21] ב מנה בתור לָהֶ֑ם לָלֶ֖כֶת יוֹמָ֥ם וָלָֽיְלָה׃ 22 לֹֽא־יָמִ֞ישׁ[a] עַמּ֤וּד הֶֽעָנָן֙ יוֹמָ֔ם וְעַמּ֥וּד 22
הָאֵ֖שׁ לָ֑יְלָה לִפְנֵ֖י הָעָֽם׃ פ
14 1 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 2 דַּבֵּר֮ אֶל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵל֒ 14
ח[1] . ב חס בתור וְיָשֻׁ֗בוּ וְיַחֲנוּ֙ לִפְנֵי֙ פִּ֣י הַחִירֹ֔ת[a] בֵּ֥ין מִגְדֹּ֖ל וּבֵ֣ין הַיָּ֑ם לִפְנֵי֙ בַּ֣עַל צְפֹ֔ן
ב[2] . ל וחס נִכְח֥וֹ תַחֲנ֖וּ עַל־הַיָּֽם׃ 3 וְאָמַ֤ר פַּרְעֹה֙ לִבְנֵ֣י[a] יִשְׂרָאֵ֔ל נְבֻכִ֥ים הֵ֖ם בָּאָ֑רֶץ 3
ב[3] סָגַ֥ר עֲלֵיהֶ֖ם הַמִּדְבָּֽר׃ 4 וְחִזַּקְתִּ֣י אֶת־לֶב־פַּרְעֹה֮ וְרָדַ֣ף אַחֲרֵיהֶם֒ 4
ב וְאִכָּבְדָ֤ה בְּפַרְעֹה֙ וּבְכָל־חֵיל֔וֹ וְיָדְע֥וּ מִצְרַ֖יִם כִּֽי־אֲנִ֣י יְהוָ֑ה וַיַּעֲשׂוּ־
כד[4] . ב[5] כֵֽן׃ 5 וַיֻּגַּד֙ לְמֶ֣לֶךְ מִצְרַ֔יִם כִּ֥י בָרַ֖ח הָעָ֑ם וַיֵּהָפֵ֞ךְ לְבַ֨ב פַּרְעֹ֤ה וַעֲבָדָיו֙ 5
ל אֶל־הָעָ֔ם וַיֹּאמְר֖וּ[a] מַה־זֹּ֣את עָשִׂ֔ינוּ כִּֽי־שִׁלַּ֥חְנוּ אֶת־[b]יִשְׂרָאֵ֖ל מֵעָבְדֵֽנוּ׃
ל[6] . ז[7] 6 וַיֶּאְסֹ֖ר אֶת־רִכְבּ֑וֹ וְאֶת־עַמּ֖וֹ לָקַ֥ח עִמּֽוֹ׃ 7 וַיִּקַּ֗ח שֵׁשׁ־מֵא֤וֹת רֶ֙כֶב֙ 6 7
ל חס בָּח֔וּר וְכֹ֖ל רֶ֣כֶב מִצְרָ֑יִם וְשָׁלִשִׁ֖ם עַל־כֻּלּֽוֹ׃ 8 וַיְחַזֵּ֣ק יְהוָ֗ה אֶת־לֵ֤ב 8

[12] Mm 964. [13] Mm 456. [14] Mm 19. [15] Mm 1403. [16] Mm 459. [17] Mm 84. [18] Mm 388. [19] Mm 3723. [20] Mm 3230. [21] Mm 3293. Cp 14 [1] Mm 2668. [2] Ez 46,9. [3] Mm 460. [4] Mm 2228. [5] Mm 2437. [6] וחד ואת רכבו Jdc 4,7. [7] Mm 461.

15 [a] 𝔔 + אדם בבני ‖ **16** [a] ut 9[a]; 𝔔 + לכה ‖ [b] 𝔔𝔪 ידיך ‖ [c] 𝔪𝔊𝔖 —אַךְ ‖ **18** [a] 𝔪[Mss] —מישׁ׳, 𝔊 *πέμπτη δὲ γενεά* ‖ **19** [a] 𝔪𝔊[-B*75] + יוֹסֵף ‖ [b] 𝔊 *κύριος* ‖ **20** [a] 𝔪𝔊[426]𝔄 Syh 𝔖𝔗[J] + אֲשֶׁר ‖ **21** [a] 𝔊 *ὁ δὲ θεός* ‖ **22** [a] 𝔪 ימושׁ ‖ Cp 14,2 [a] 𝔊 *τῆς ἐπαύλεως* (= חֲצֵרוֹת?), it 9[b] sed cf Nu 33,7sq ‖ **3** [a] 𝔊* *τῷ λαῷ αὐτοῦ· Οἱ υἱοί* ‖ **5** [a] sic L, mlt Mss Edd ויאמרו ‖ [b] 2 Mss 𝔊 + בְּנֵי.

פַּרְעֹה֙ מֶ֣לֶךְ מִצְרַ֔יִם וַיִּרְדֹּ֕ף אַחֲרֵ֖י בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וּבְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל יֹצְאִ֖ים הׄ וכל ר״פ דכות[8]
9 בְּיָ֥ד רָמָֽה׃ 9 וַיִּרְדְּפ֨וּ מִצְרַ֜יִם אַחֲרֵיהֶ֗ם וַיַּשִּׂ֤יגוּ אוֹתָם֙ חֹנִ֣ים עַל־הַיָּ֔ם גׄ[9]. לׄט מל בתור
כָּל־ס֙וּס֙ רֶ֣כֶב[a] פַּרְעֹ֔ה וּפָרָשָׁ֖יו וְחֵיל֑וֹ עַל־פִּי֙ הַֽחִירֹ֔ת[b] לִפְנֵ֖י בַּ֥עַל
10 צְפֹֽן׃ 10 וּפַרְעֹ֖ה הִקְרִ֑יב וַיִּשְׂא֣וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֣ל אֶת־עֵינֵיהֶ֡ם[a] וְהִנֵּ֣ה בׄ חס בתור . גׄ בׄ מנה בתור . מׄג
מִצְרַ֣יִם ׀ נֹסֵ֣עַ[b] אַחֲרֵיהֶ֗ם וַיִּֽירְאוּ֙ מְאֹ֔ד וַיִּצְעֲק֥וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל אֶל־יְהוָֽה׃ ל[10]
11 וַיֹּאמְרוּ֮ אֶל־מֹשֶׁה֒ הֲֽמִבְּלִ֤י אֵין־קְבָרִים֙ בְּמִצְרַ֔יִם לְקַחְתָּ֖נוּ לָמ֣וּת גׄ בטע ר״פ . ד[11]
12 בַּמִּדְבָּ֑ר מַה־זֹּאת֙ עָשִׂ֣יתָ לָּ֔נוּ לְהוֹצִיאָ֖נוּ מִמִּצְרָֽיִם׃ 12 הֲלֹא־זֶ֣ה הַדָּבָ֗ר
אֲשֶׁר֩ דִּבַּ֨רְנוּ אֵלֶ֤יךָ בְמִצְרַ֙יִם֙ לֵאמֹ֔ר חֲדַ֥ל מִמֶּ֖נּוּ וְנַעַבְדָ֣ה אֶת־מִצְרָ֑יִם
13 כִּ֣י ט֥וֹב לָ֙נוּ֙ עֲבֹ֣ד אֶת־מִצְרַ֔יִם מִמֻּתֵ֖נוּ בַּמִּדְבָּֽר׃ 13 וַיֹּ֨אמֶר מֹשֶׁ֥ה אֶל־ ל וחס
הָעָם֮ אַל־תִּירָאוּ֒ הִֽתְיַצְּב֗וּ[a] וּרְאוּ֙ אֶת־יְשׁוּעַ֣ת יְהוָ֔ה[b] אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂ֥ה לָכֶ֖ם ה[12]
הַיּ֑וֹם כִּ֗י אֲשֶׁ֨ר[c] רְאִיתֶ֤ם אֶת־מִצְרַ֙יִם֙ הַיּ֔וֹם לֹ֥א תֹסִ֛פוּ לִרְאֹתָ֥ם ע֖וֹד ל
14 עַד־עוֹלָֽם׃ 14 יְהוָ֖ה יִלָּחֵ֣ם לָכֶ֑ם וְאַתֶּ֖ם תַּחֲרִשֽׁוּן׃ פ בׄ[13] חד מל וחד חס בליש . ל[14]
ס̄ [נ״ב] 15 וַיֹּ֤אמֶר[a] יְהוָה֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה מַה־תִּצְעַ֖ק אֵלָ֑י דַּבֵּ֥ר אֶל־בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל
16 וְיִסָּֽעוּ׃ 16 וְאַתָּ֞ה הָרֵ֣ם אֶת־מַטְּךָ֗ וּנְטֵ֥ה אֶת־יָדְךָ֛ עַל־הַיָּ֖ם וּבְקָעֵ֑הוּ ל . ג
17 וְיָבֹ֧אוּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֛ל בְּת֥וֹךְ הַיָּ֖ם בַּיַּבָּשָֽׁה׃ 17 וַאֲנִ֗י הִנְנִ֤י מְחַזֵּק֙ אֶת־לֵ֣ב זׄ רפי[15] . סׄז ר״פ
מִצְרַ֔יִם וְיָבֹ֖אוּ אַחֲרֵיהֶ֑ם וְאִכָּבְדָ֤ה בְּפַרְעֹה֙ וּבְכָל־חֵיל֔וֹ בְּרִכְבּ֖וֹ זׄ רפי[15] . ב
18 וּבְפָרָשָֽׁיו׃ 18 וְיָדְע֥וּ[a] מִצְרַ֖יִם כִּֽי־אֲנִ֣י יְהוָ֑ה בְּהִכָּֽבְדִ֣י בְּפַרְעֹ֔ה בְּרִכְבּ֖וֹ ל
19 וּבְפָרָשָֽׁיו׃ 19 וַיִּסַּ֞ע מַלְאַ֣ךְ הָאֱלֹהִ֗ים הַהֹלֵךְ֙ לִפְנֵי֙ מַחֲנֵ֣ה יִשְׂרָאֵ֔ל ח
וַיֵּ֖לֶךְ מֵאַחֲרֵיהֶ֑ם וַיִּסַּ֞ע עַמּ֤וּד הֶֽעָנָן֙ מִפְּנֵיהֶ֔ם וַיַּעֲמֹ֖ד מֵאַחֲרֵיהֶֽם׃
20 וַיָּבֹ֞א בֵּ֣ין ׀ מַחֲנֵ֣ה מִצְרַ֗יִם וּבֵין֙ מַחֲנֵ֣ה יִשְׂרָאֵ֔ל וַיְהִ֤י הֶֽעָנָן֙ [a]וְהַחֹ֔שֶׁךְ[b] ל
21 וַיָּ֖אֶר אֶת־הַלָּ֑יְלָה[ac] וְלֹא־קָרַ֥ב זֶ֛ה אֶל־זֶ֖ה כָּל־הַלָּֽיְלָה׃ 21 וַיֵּ֨ט מֹשֶׁ֣ה בׄ בתרי לישנ[16] . ל . ב[17]
אֶת־יָדוֹ֮ עַל־הַיָּם֒ וַיּ֣וֹלֶךְ יְהוָ֣ה ׀ אֶת־הַ֠יָּם בְּר֨וּחַ קָדִ֤ים עַזָּה֙ כָּל־הַלַּ֔יְלָה דׄ גׄ חס וחד מל[18] . ב[19]
22 וַיָּ֥שֶׂם אֶת־הַיָּ֖ם לֶחָרָבָ֑ה וַיִּבָּקְע֖וּ הַמָּֽיִם׃ 22 וַיָּבֹ֧אוּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֛ל בְּת֥וֹךְ פׄד לג מנה בתור . ל[20]
23 הַיָּ֖ם בַּיַּבָּשָׁ֑ה וְהַמַּ֤יִם לָהֶם֙ חֹמָ֔ה מִימִינָ֖ם וּמִשְּׂמֹאלָֽם׃ 23 וַיִּרְדְּפ֤וּ ב חס

[8] Mm 470. [9] Mm 462. [10] Mm 402. [11] Mm 2043. [12] Mm 463. [13] Mm 464. [14] Lectio L unica lectio plena, cf Mp sub loco. [15] Mm 465. [16] Mm 466. [17] Mm 467. [18] Mm 468. [19] Ps 48,8. [20] Mp sub loco.

9 [a] crrp? cf 23 ‖ [b] cf 2[a] ‖ 10 [a] 𝔐 + וַיִּרְאוּ cf 𝔊 ‖ [b] 𝔐 נסעים cf 𝔊𝔖𝔗𝔗[J]; > 𝔙 ‖ 13 [a] sic L, mlt Mss Edd ׳צּ– ‖ [b] 𝔊* *τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ* ‖ [c] 𝔗 pc Mss 𝔐𝔊𝔖𝔗[Ms]𝔗[J] כַּאֲ׳ ‖ 15 [a] 𝔖 pr *wṣlj mwš' qdm mrj'* = וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל־יהוה ‖ 18 [a] 𝔐𝔊 + כל ‖ 20 [a–a] crrp; 𝔊 *καὶ ἐγένετο σκότος καὶ γνόφος καὶ διῆλθεν ἡ νύξ*; cf periphrasin Jos 24,7 ‖ [b] 𝔙 *tenebrosa*, 𝔖 + *klh llj'* = כָּל־הַלַּיְלָה ‖ [c] 𝔖 + *lbnj 'jsr'jl*.

מִצְרַ֔יִם וַיָּבֹ֣אוּ אַחֲרֵיהֶ֗ם כֹּ֚ל ס֣וּס פַּרְעֹ֔ה רִכְבּ֖וֹ וּפָרָשָׁ֑יו אֶל־תּ֖וֹךְ הַיָּֽם׃
24 וַיְהִי֙ בְּאַשְׁמֹ֣רֶת הַבֹּ֔קֶר וַיַּשְׁקֵ֤ף יְהוָה֙ אֶל־[a]מַחֲנֵ֣ה מִצְרַ֔יִם בְּעַמּ֥וּד אֵ֖שׁ 24 — ב. ד[21]
וְעָנָ֑ן וַיָּ֕הָם אֵ֖ת מַחֲנֵ֥ה מִצְרָֽיִם׃ 25 וַיָּ֗סַר[a] אֵ֚ת אֹפַ֣ן מַרְכְּבֹתָ֔יו וַיְנַהֲגֵ֖הוּ 25 — ב[22]. ל חס. ל
בִּכְבֵדֻ֑ת וַיֹּ֣אמֶר מִצְרַ֗יִם אָנ֙וּסָה֙ מִפְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל כִּ֣י יְהוָ֔ה נִלְחָ֥ם לָהֶ֖ם — ל וחס. יב סביר. ל
בְּמִצְרָֽיִם[b] פ 26 וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה נְטֵ֥ה אֶת־יָדְךָ֖ עַל־הַיָּ֑ם 26
וְיָשֻׁ֤בוּ הַמַּ֙יִם֙ עַל־מִצְרַ֔יִם עַל־רִכְבּ֖וֹ וְעַל־פָּרָשָֽׁיו׃ 27 וַיֵּט֩ מֹשֶׁ֨ה אֶת־ 27 — ה[23]
יָד֜וֹ עַל־הַיָּ֗ם וַיָּ֨שָׁב הַיָּ֜ם לִפְנ֤וֹת בֹּ֙קֶר֙ לְאֵ֣יתָנ֔וֹ וּמִצְרַ֖יִם נָסִ֣ים[a] לִקְרָאת֑וֹ — ב. ל
וַיְנַעֵ֧ר יְהוָ֛ה אֶת־מִצְרַ֖יִם בְּת֥וֹךְ הַיָּֽם׃ 28 וַיָּשֻׁ֣בוּ הַמַּ֗יִם וַיְכַסּ֤וּ אֶת־ 28 — ל[24]
הָרֶ֙כֶב֙ וְאֶת־הַפָּ֣רָשִׁ֔ים לְכֹל֙ חֵ֣יל פַּרְעֹ֔ה הַבָּאִ֥ים אַחֲרֵיהֶ֖ם בַּיָּ֑ם לֹֽא־
נִשְׁאַ֥ר בָּהֶ֖ם עַד־אֶחָֽד׃ 29 וּבְנֵ֧י יִשְׂרָאֵ֛ל הָלְכ֥וּ בַיַּבָּשָׁ֖ה בְּת֣וֹךְ הַיָּ֑ם 29 — ב ס״פ
וְהַמַּ֤יִם לָהֶם֙ חֹמָ֔ה מִֽימִינָ֖ם וּמִשְּׂמֹאלָֽם[a] 30 וַיּ֨וֹשַׁע יְהוָ֜ה בַּיּ֥וֹם הַה֛וּא 30 — ג[25] חס בתור וכל מלכים דכות ב מ ב. ב חס
אֶת־יִשְׂרָאֵ֖ל מִיַּ֣ד מִצְרָ֑יִם וַיַּ֤רְא יִשְׂרָאֵל֙ אֶת־מִצְרַ֔יִם מֵ֖ת עַל־שְׂפַ֥ת
הַיָּֽם׃ 31 וַיַּ֨רְא יִשְׂרָאֵ֜ל אֶת־הַיָּ֣ד הַגְּדֹלָ֗ה אֲשֶׁ֨ר עָשָׂ֤ה יְהוָה֙ בְּמִצְרַ֔יִם 31 — ד
וַיִּֽירְא֥וּ הָעָ֖ם אֶת־יְהוָ֑ה וַיַּֽאֲמִ֙ינוּ֙ בַּֽיהוָה[a] וּבְמֹשֶׁ֖ה עַבְדּֽוֹ׃ פ — ג[26]. ב[27]
15 1 אָ֣ז יָשִֽׁיר־מֹשֶׁה֩ וּבְנֵ֨י יִשְׂרָאֵ֜ל אֶת־הַשִּׁירָ֤ה הַזֹּאת֙ לַֽיהוָ֔ה[a] 15 — ה׳ וכל ר״פ דכות[1]
וַיֹּאמְר֖וּ לֵאמֹ֑ר — ג

אָשִׁ֤ירָה[b] לַֽיהוָה֙ כִּֽי־גָאֹ֣ה[c] גָּאָ֔ה ס֥וּס וְרֹכְב֖וֹ רָמָ֥ה בַיָּֽם׃ — יו[2] כת ה בתור ב מנה בליש. ב
2 עָזִּ֤י וְזִמְרָת[a]֙ יָ֔הּ[b] וַֽיְהִי־לִ֖י[c] לִֽישׁוּעָ֑ה — ג קמ
זֶ֤ה אֵלִי֙ וְאַנְוֵ֔הוּ[d] אֱלֹהֵ֥י אָבִ֖י וַאֲרֹמְמֶֽנְהוּ׃ — ל. ל וחס[3]
3 יְהוָ֖ה אִ֣ישׁ[a] מִלְחָמָ֑ה[b] יְהוָ֖ה שְׁמֽוֹ׃ [בְּיַם־סֽוּף׃ — ו. ד[4]
4 מַרְכְּבֹ֥ת פַּרְעֹ֛ה וְחֵיל֖וֹ יָרָ֣ה בַיָּ֑ם וּמִבְחַ֥ר שָֽׁלִשָׁ֖יו טֻבְּע֥וּ[a] — ד ג מל וחד חס[5]. ב. ל
5 תְּהֹמֹ֖ת יְכַסְיֻ֑מוּ[a] יָרְד֥וּ בִמְצוֹלֹ֖ת כְּמוֹ־אָֽבֶן׃ — ל. ג
6 יְמִֽינְךָ֣ יְהוָ֔ה נֶאְדָּרִ֖י בַּכֹּ֑חַ יְמִֽינְךָ֥ יְהוָ֖ה תִּרְעַ֥ץ אוֹיֵֽב׃ — ל. ד דגש[6]

[21] Mm 186. [22] Jdc 4,15. [23] Mm 2668. [24] וחד ונער Ps 136,15. [25] Mm 469. [26] Mm 3376. [27] Nu 21,5.
Cp 15 [1] Mm 470. [2] Mm 598. [3] Mm 471 א. [4] Mp sub loco. [5] Mm 472. [6] Mm 3246.

24 [a] 𝔐𝔊* עַל ‖ 25 [a] 𝔐𝔊𝔖 וַיֶּאְסֹר ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd : ‖ 27 [a] 𝔐 נֹסְעִים ‖ 29 [a] sic L, mlt Mss Edd : ‖ 31 [a] 𝔊 *τῷ θεῷ* ‖ **Cp 15,1** [a] 𝔊* *τῷ θεῷ* ‖ [b] 𝔐 אשרו, Vrs 1 pl ‖ [c] 𝔐 גוי, it 21[b] ‖ 2 [a] pc Mss 𝔐𝔙 ־תִי, 𝔊 *καὶ σκεπαστής* = וְסִתְרָתִי cf Dt 32,38 ‖ [b] > 𝔊 ‖ [c] 𝔖 *ln* ‖ [d] 𝔊(𝔖𝔙) *καὶ δοξάσω αὐτόν* ‖ 3 [a] 𝔐𝔖 גִּבּוֹר, 𝔊 *συντρίβων* ‖ [b] 𝔐 בְּמ׳, 𝔊 pl, 𝔖 *wqrbtn'* = et bellator ‖ 4 [a] 𝔊-B 82(𝔖) *κατεπόντισεν* = טִבַּע ‖ 5 [a] 𝔗 תכסיומו; 𝔐 יכסמו cf 𝔊 *ἐκάλυψεν αὐτούς*.

7 וּבְרֹ֥ב גְּאוֹנְךָ֖ תַּהֲרֹ֣ס קָמֶ֑יךָ תְּשַׁלַּח֙ חֲרֹ֣נְךָ֔ יֹאכְלֵ֖מוֹ כַּקַּֽשׁ׃
8 וּבְר֤וּחַ אַפֶּ֙יךָ֙ נֶ֣עֶרְמוּ מַ֔יִם נִצְּב֥וּ כְמוֹ־נֵ֖ד נֹזְלִ֑ים
קָֽפְא֥וּ תְהֹמֹ֖ת בְּלֶב־יָֽם׃
9 אָמַ֥ר אוֹיֵ֛ב אֶרְדֹּ֥ף אַשִּׂ֖יג אֲחַלֵּ֣ק שָׁלָ֑ל תִּמְלָאֵ֣מוֹ[a] נַפְשִׁ֔י
אָרִ֣יק חַרְבִּ֔י תּוֹרִישֵׁ֖מוֹ יָדִֽי׃
10 נָשַׁ֥פְתָּ[a] בְרוּחֲךָ֖ כִּסָּ֣מוֹ יָ֑ם צָֽלְלוּ֙ כַּֽעוֹפֶ֔רֶת בְּמַ֖יִם אַדִּירִֽים׃
11 מִֽי־כָמֹ֤כָה בָּֽאֵלִם֙ יְהוָ֔ה מִ֥י כָּמֹ֖כָה נֶאְדָּ֣ר[a] בַּקֹּ֑דֶשׁ[b]
נוֹרָ֥א תְהִלֹּ֖ת עֹ֥שֵׂה פֶֽלֶא׃ 12 נָטִ֙יתָ֙ יְמִ֣ינְךָ֔ תִּבְלָעֵ֖מוֹ אָֽרֶץ׃
13 נָחִ֥יתָ בְחַסְדְּךָ֖ עַם־ז֣וּ גָּאָ֑לְתָּ נֵהַ֥לְתָּ[a] בְעָזְּךָ֖ אֶל־נְוֵ֥ה קָדְשֶֽׁךָ׃
14 שָֽׁמְע֥וּ עַמִּ֖ים יִרְגָּז֑וּן חִ֣יל אָחַ֔ז יֹשְׁבֵ֖י פְּלָֽשֶׁת׃
15 אָ֤ז נִבְהֲלוּ֙ אַלּוּפֵ֣י אֱד֔וֹם אֵילֵ֣י מוֹאָ֔ב יֹאחֲזֵ֖מוֹ רָ֑עַד
נָמֹ֕גוּ כֹּ֖ל יֹשְׁבֵ֥י כְנָֽעַן׃
16 תִּפֹּ֨ל עֲלֵיהֶ֤ם אֵימָ֙תָה֙[a] וָפַ֔חַד בִּגְדֹ֥ל זְרוֹעֲךָ֖ יִדְּמ֣וּ כָּאָ֑בֶן
עַד־יַעֲבֹ֤ר עַמְּךָ֙ יְהוָ֔ה עַד־יַעֲבֹ֖ר עַם־ז֥וּ קָנִֽיתָ׃
17 תְּבִאֵ֗מוֹ וְתִטָּעֵ֙מוֹ֙ בְּהַ֣ר נַחֲלָֽתְךָ֔ מָכ֧וֹן לְשִׁבְתְּךָ֛ פָּעַ֖לְתָּ יְהוָ֑ה
מִקְּדָ֕שׁ[a] אֲדֹנָ֖י[b] [c]כּוֹנְנ֥וּ יָדֶֽיךָ׃[c] 18 יְהוָ֥ה׀ יִמְלֹ֖ךְ לְעֹלָ֥ם וָעֶֽד׃
19 כִּ֣י בָא֩ ס֨וּס פַּרְעֹ֜ה בְּרִכְבּ֤וֹ וּבְפָרָשָׁיו֙ בַּיָּ֔ם וַיָּ֧שֶׁב יְהוָ֛ה עֲלֵהֶ֖ם אֶת־
מֵ֣י הַיָּ֑ם וּבְנֵ֧י יִשְׂרָאֵ֛ל הָלְכ֥וּ בַיַּבָּשָׁ֖ה בְּת֥וֹךְ הַיָּֽם׃ פ
20 וַתִּקַּח֩ מִרְיָ֨ם הַנְּבִיאָ֜ה אֲח֧וֹת אַהֲרֹ֛ן אֶת־הַתֹּ֖ף בְּיָדָ֑הּ וַתֵּצֶ֤אןָ
כָֽל־הַנָּשִׁים֙ אַחֲרֶ֔יהָ בְּתֻפִּ֖ים וּבִמְחֹלֹֽת׃ 21 וַתַּ֥עַן לָהֶ֖ם מִרְיָ֑ם 21
שִׁ֤ירוּ[a] לַֽיהוָה֙ כִּֽי־גָאֹ֣ה[b] גָּאָ֔ה ס֥וּס וְרֹכְב֖וֹ רָמָ֥ה בַיָּֽם׃ ס

22 וַיַּסַּ֨ע מֹשֶׁ֤ה אֶת־יִשְׂרָאֵל֙ מִיַּם־ס֔וּף וַיֵּצְא֖וּ[a] אֶל־מִדְבַּר־שׁ֑וּר
וַיֵּלְכ֧וּ שְׁלֹֽשֶׁת־יָמִ֛ים בַּמִּדְבָּ֖ר וְלֹא־מָ֥צְאוּ מָֽיִם׃ 23 וַיָּבֹ֣אוּ מָרָ֔תָה וְלֹ֣א 23

ב[7]. ח[8]. ל. ב
ד
ל[9]. ג
ג ב חס וחד מל. ל
ד. ל
ל. ג ל בסיפ. ז רפי[10]
כ[11] מילין כת ה ב מנה בליש. ב. כ[11] מילין כת ה ב מנה בליש
ד[12]. ח[13] קמ קטן וכל דברים מלכים תרי עשר תלים קהלת עזרא ד״ה דכות ב מ כב. ב
ב ר״פ[14]. ב[15]. ג. ג
ג ר״פ[16]. ג[17]
ל
ד וחס[18]
ל ומל[19]. ב[20]
ג
ל. ג. ל. ג[21]
ל. יא[22] מל וכל תלים דכות ב מ ה. יח[23] חס ל מנה בחור. ט[24]
ל בטע ר״פ בתור[25]. כה. יג חס בתור[26]
ח וכל ר״פ דכות[27]
ה
ב[28]
יג[29] כת ה בתור ב מנה בליש. ב
ג[30]
ב בתרי לישנ[31]

[7] Ps 74,23. [8] Mm 473. [9] Mm 471ב. [10] Mm 753. [11] Mm 964. [12] Mm 474. [13] Mm 475. [14] Mm 3327. [15] Mm 3218. [16] Mm 3725. [17] Mm 3508. [18] Mm 2733. [19] Mm 476. [20] Mm 3511. [21] Mm 1917. [22] Mm 477. [23] Mm 25. [24] Mm 478. [25] Mm 1151. [26] Mm 675. [27] Mm 470. [28] Jdc 11,34. [29] Mm 598. [30] Mm 3493. [31] Mm 479.

9 [a] 𝔊 ἐμπλήσω; 𝔖 *tbl*ʿ *ʾnwn* ut 12 ‖ 10 [a] ш נָשַׁבְתָּ ‖ 11 [a] ш נֶאְדָּרִי, 𝔖 *hdjr* = magnificus ‖ [b] 𝔊 ἐν ἁγίοις = בַּקְּדֹשִׁים? ‖ 13 [a] ш[Mss] 𝔗[J] נִחַלְתָּ ‖ 16 [a] ш אֵימָה ‖ 17 [a] 𝔖 + suff 2 sg ‖ [b] ℭ mlt Mss ш יהוה ‖ [c–c] 𝔖 *tqnjhj bʾjdjk* = תְּכוֹנֵן בְּיָ'? ‖ 21 [a] 𝔊𝔗[J]𝔙 1 pl ‖ [b] cf 1[c] ‖ 22 [a] ш וַיּוֹצִאֵהוּ cf 𝔊.

יָכְלוּ לִשְׁתֹּת מַיִם מִמָּרָה כִּי מָרִים הֵם עַל־כֵּן קָרָא־[a]שְׁמָהּ מָרָה[a]׃ ד חס . ב בתרי לישנ[32]
24 25 וַיִּלֹּנוּ[a] הָעָם עַל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר מַה־נִּשְׁתֶּה׃ 25 וַיִּצְעַק[a] אֶל־יְהוָה
וַיּוֹרֵהוּ[b] יְהוָה עֵץ וַיַּשְׁלֵךְ אֶל־הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמָּיִם שָׁם שָׂם ל
26 לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסָּהוּ׃ 26 וַיֹּאמֶר אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל[a] ׀ יְהוָה ג . יו שמיעה לקול[33] . ל
אֱלֹהֶיךָ וְהַיָּשָׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה וְהַאֲזַנְתָּ לְמִצְוֺתָיו וְשָׁמַרְתָּ כָּל־חֻקָּיו נא . ל[34] . י פסוק כל כל ומילה חדה ביניה[35]
כָּל־הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי בְמִצְרַיִם לֹא־אָשִׂים עָלֶיךָ כִּי אֲנִי יְהוָה ל חכה סימן[36]
27 רֹפְאֶךָ׃ ס 27 וַיָּבֹאוּ אֵילִמָה וְשָׁם[a] שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה עֵינֹת מַיִם ל . ב
וְשִׁבְעִים תְּמָרִים וַיַּחֲנוּ־שָׁם עַל־הַמָּיִם׃ ד וכל תלים דכות[37]
16 16 1 וַיִּסְעוּ מֵאֵילִם וַיָּבֹאוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־מִדְבַּר־סִין
אֲשֶׁר בֵּין־אֵילִם וּבֵין סִינָי בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לְצֵאתָם ג
2 מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 2 וַיִּלּוֹנוּ[a] כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל עַל־מֹשֶׁה וְעַל־ וילונו[1] ק
3 אַהֲרֹן בַּמִּדְבָּר׃ 3 וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִי־יִתֵּן מוּתֵנוּ בְיַד־ ל
יְהוָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשִׁבְתֵּנוּ עַל־סִיר הַבָּשָׂר בְּאָכְלֵנוּ לֶחֶם לָשֹׂבַע ל . ל . ד[2]
כִּי־הוֹצֵאתֶם אֹתָנוּ אֶל־הַמִּדְבָּר הַזֶּה לְהָמִית אֶת־כָּל־הַקָּהָל הַזֶּה
ס בָּרָעָב׃ ס 4 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הִנְנִי מַמְטִיר לָכֶם לֶחֶם
מִן־הַשָּׁמָיִם וְיָצָא הָעָם וְלָקְטוּ דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ לְמַעַן אֲנַסֶּנּוּ הֲיֵלֵךְ ל . ל
5 בְּתוֹרָתִי אִם־לֹא׃ 5 וְהָיָה בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי וְהֵכִינוּ אֵת אֲשֶׁר־יָבִיאוּ וְהָיָה ז ס״פ . ב[3] וכל ד״ה דכות ב מ ב . ט[4]
6 מִשְׁנֶה עַל אֲשֶׁר־יִלְקְטוּ יוֹם ׀ יוֹם׃ ס 6 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־ ח בטע . ד[5] . כט בתור
כָּל־[a]בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֶרֶב וִידַעְתֶּם כִּי יְהוָה הוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ
7 מִצְרָיִם׃ 7 וּבֹקֶר וּרְאִיתֶם אֶת־כְּבוֹד יְהוָה בְּשָׁמְעוֹ אֶת־תְּלֻנֹּתֵיכֶם ל . ג[6]
8 עַל־יְהוָה וְנַחְנוּ[a] מָה כִּי תַלּוֹנוּ[b] עָלֵינוּ׃ 8 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּתֵת יְהוָה לא[7] . ג[8] . תלינו[9] ק
לָכֶם בָּעֶרֶב בָּשָׂר לֶאֱכֹל וְלֶחֶם בַּבֹּקֶר לִשְׂבֹּעַ בִּשְׁמֹעַ יְהוָה אֶת־ ב
תְּלֻנֹּתֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם מַלִּינִם עָלָיו[a] וְנַחְנוּ[b] מָה לֹא־עָלֵינוּ תְלֻנֹּתֵיכֶם ב חס[10] . ג[8]
9 כִּי עַל־יְהוָה[c]׃ 9 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן אֱמֹר אֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי לא[7]
10 יִשְׂרָאֵל קִרְבוּ לִפְנֵי יְהוָה[a] כִּי שָׁמַע אֵת תְּלֻנֹּתֵיכֶם׃ 10 וַיְהִי כְּדַבֵּר

[32] Mm 480. [33] Mm 23. [34] Mm 481. [35] Mm 3316. [36] Mm 4166. [37] Mm 741. Cp 16 [1] Mm 832. [2] Mm 482. [3] Mm 483. [4] Mm 501. [5] Mm 484. [6] Mm 485. [7] Mm 486. [8] Mm 487. [9] Mp sub loco. [10] Mp sub loco.

23 [a–a] 𝔊(𝔖) τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Πικρία cf 𝔙 ∥ 24 [a] 𝔐𝔊𝔙 וַיָּלֶן ∥ 25 [a] 𝔐𝔊𝔖𝔙 + מֹשֶׁה ∥ [b] 𝔐𝔊𝔖𝔗J𝔙 וַיַּרְאֵהוּ ∥ 26 [a] ℭ בְּקוֹל ∥ 27 [a] 𝔐𝔊314 Philo 𝔗J וּבְאֵילִים ∥ Cp 16,2 [a] K וַיִּלִינוּ, 𝔐 וילנו ∥ 6 [a] 𝔊 + συναγωγήν cf 1sq.9sq ∥ 7 [a] 𝔐 וַאֲנַ׳, it 8[b] ∥ [b] K תְּלוֹנוּ, 𝔐 תלנו ∥ 8 [a] 𝔊 καθ' ἡμῶν ∥ [b] cf 7[a] ∥ [c] 𝔊 τοῦ θεοῦ ∥ 9 [a] 𝔊 τοῦ θεοῦ.

אַהֲרֹן֙ אֶל־כָּל־עֲדַ֣ת בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֔ל וַיִּפְנ֖וּ אֶל־הַמִּדְבָּ֑ר וְהִנֵּה֙ כְּב֣וֹד יְהוָ֔ה
11 12 נִרְאָ֖ה בֶּעָנָֽן׃ פ 11 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 12 שָׁמַ֗עְתִּי
אֶת־תְּלוּנֹּת֮ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵל֒ דַּבֵּ֨ר אֲלֵהֶ֜ם לֵאמֹ֗ר בֵּ֤ין הָֽעַרְבַּ֙יִם֙ תֹּאכְל֣וּ ל כת כן
13 בָשָׂ֔ר וּבַבֹּ֖קֶר תִּשְׂבְּעוּ־לָ֑חֶם וִֽידַעְתֶּ֕ם כִּ֛י אֲנִ֥י יְהוָ֖ה אֱלֹהֵיכֶֽם׃ 13 וַיְהִ֣י ו. ל. כד ס״פ
בָעֶ֔רֶב וַתַּ֣עַל הַשְּׂלָ֔ו[a] וַתְּכַ֖ס אֶת־הַֽמַּחֲנֶ֑ה וּבַבֹּ֗קֶר הָֽיְתָה֙ שִׁכְבַ֣ת הַטָּ֔ל ו. ל וכל שם תרגום דכוות[11]
14 סָבִ֖יב לַֽמַּחֲנֶֽה׃ 14 וַתַּ֖עַל שִׁכְבַ֣ת הַטָּ֑ל וְהִנֵּ֞ה עַל־פְּנֵ֣י הַמִּדְבָּ֗ר דַּ֚ק
15 [a]מְחֻסְפָּ֔ס דַּ֥ק[a] כַּכְּפֹ֖ר עַל־הָאָֽרֶץ׃ 15 וַיִּרְא֣וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֗ל וַיֹּ֨אמְר֜וּ אִ֤ישׁ ל. ל וחס
אֶל־אָחִיו֙ מָ֣ן ה֔וּא כִּ֛י לֹ֥א יָדְע֖וּ מַה־ה֑וּא וַיֹּ֤אמֶר מֹשֶׁה֙ אֲלֵהֶ֔ם ה֣וּא
16 הַלֶּ֔חֶם אֲשֶׁ֨ר נָתַ֧ן יְהוָ֛ה לָכֶ֖ם לְאָכְלָֽה׃ 16 זֶ֤ה הַדָּבָר֙ אֲשֶׁ֣ר צִוָּ֣ה יְהוָ֔ה כו פסוק דאית בהון א״ב
לִקְט֣וּ מִמֶּ֔נּוּ אִ֖ישׁ לְפִ֣י אָכְל֑וֹ עֹ֣מֶר לַגֻּלְגֹּ֗לֶת מִסְפַּר֙ נַפְשֹׁ֣תֵיכֶ֔ם אִ֛ישׁ ג
17 לַאֲשֶׁ֥ר בְּאָהֳל֖וֹ תִּקָּֽחוּ׃ 17 וַיַּעֲשׂוּ־כֵ֖ן בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וַֽיִּלְקְט֔וּ הַמַּרְבֶּ֖ה ל
18 וְהַמַּמְעִֽיט׃ 18 וַיָּמֹ֣דּוּ בָעֹ֔מֶר וְלֹ֤א הֶעְדִּיף֙ הַמַּרְבֶּ֔ה וְהַמַּמְעִ֖יט לֹ֣א ל וחס. ל
19 הֶחְסִ֑יר אִ֥ישׁ לְפִֽי־אָכְל֖וֹ לָקָֽטוּ׃ 19 וַיֹּ֥אמֶר מֹשֶׁ֖ה אֲלֵהֶ֑ם אִ֕ישׁ אַל־
20 יוֹתֵ֥ר מִמֶּ֖נּוּ עַד־בֹּֽקֶר׃ 20 וְלֹא־שָׁמְע֣וּ אֶל־מֹשֶׁ֗ה וַיּוֹתִ֨רוּ אֲנָשִׁ֤ים מִמֶּ֙נּוּ֙ ז מל בליש[12]. ו ר״פ בסיפ. ב כת כן[13]
21 עַד־בֹּ֔קֶר וַיָּ֥רֻם תּוֹלָעִ֖ים וַיִּבְאַ֑שׁ וַיִּקְצֹ֥ף עֲלֵהֶ֖ם מֹשֶֽׁה׃ 21 וַיִּלְקְט֤וּ ל. ל. יג חס בתור[14]
22 אֹתוֹ֙ בַּבֹּ֣קֶר בַּבֹּ֔קֶר אִ֖ישׁ כְּפִ֣י[a] אָכְל֑וֹ וְחַ֥ם[b] הַשֶּׁ֖מֶשׁ וְנָמָֽס׃ 22 וַיְהִ֣י ׀ יג[15]. ג[16]. ב
בַּיּ֣וֹם הַשִּׁשִּׁ֗י לָֽקְט֥וּ לֶ֙חֶם֙ מִשְׁנֶ֔ה שְׁנֵ֥י הָעֹ֖מֶר לָאֶחָ֑ד וַיָּבֹ֙אוּ֙ כָּל־נְשִׂיאֵ֣י ב
23 הָֽעֵדָ֔ה וַיַּגִּ֖ידוּ לְמֹשֶֽׁה׃ 23 וַיֹּ֣אמֶר אֲלֵהֶ֗ם[a] ה֚וּא[b] אֲשֶׁ֣ר דִּבֶּ֣ר יְהוָ֔ה יז
שַׁבָּת֧וֹן שַׁבַּת־קֹ֛דֶשׁ לַיהוָ֖ה מָחָ֑ר אֵ֣ת אֲשֶׁר־תֹּאפ֞וּ אֵפ֗וּ וְאֵ֤ת אֲשֶֽׁר־ ל. ל. ל
תְּבַשְּׁלוּ֙ בַּשֵּׁ֔לוּ וְאֵת֙ כָּל־הָ֣עֹדֵ֔ף הַנִּ֧יחוּ לָכֶ֛ם לְמִשְׁמֶ֖רֶת עַד־הַבֹּֽקֶר׃ ד בתור
24 וַיַּנִּ֤יחוּ אֹתוֹ֙ עַד־הַבֹּ֔קֶר כַּאֲשֶׁ֖ר צִוָּ֣ה מֹשֶׁ֑ה וְלֹ֣א הִבְאִ֔ישׁ וְרִמָּ֖ה ד בתור. ב[17]
25 לֹא־הָ֥יְתָה בּֽוֹ׃ 25 וַיֹּ֤אמֶר מֹשֶׁה֙ אִכְלֻ֣הוּ הַיּ֔וֹם כִּֽי־שַׁבָּ֥ת הַיּ֖וֹם לַיהוָ֑ה ל וחס
26 הַיּ֕וֹם לֹ֥א תִמְצָאֻ֖הוּ בַּשָּׂדֶֽה׃ 26 שֵׁ֥שֶׁת יָמִ֖ים תִּלְקְטֻ֑הוּ וּבַיּ֧וֹם הַשְּׁבִיעִ֛י ל חס
27 שַׁבָּ֖ת לֹ֥א יִֽהְיֶה־בּֽוֹ׃ 27 וַֽיְהִי֙ בַּיּ֣וֹם הַשְּׁבִיעִ֔י יָצְא֥וּ מִן־הָעָ֖ם לִלְקֹ֑ט וְלֹ֖א ב[18]
ס[יז] מָצָֽאוּ׃ ס 28 וַיֹּ֥אמֶר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֑ה עַד־אָ֙נָה֙ מֵֽאַנְתֶּ֔ם לִשְׁמֹ֥ר

[11]Mp sub loco. [12]Mm 3767. [13]Mm 2064. [14]Mm 675. [15]Mm 688. [16]Mm 1863. [17]Hi 21,26. [18]Mm 488.

13 [a] ﬞ השלוי, 𝔊 ὀρτυγομήτρα, 𝔖 *slwj* ‖ **14** [a–a] 𝔊 ὡσεὶ κόριον λευκόν = כְּגַד לָבָן cf 31 Nu 11,7; 𝔖 *wmtqlp wqrjm* ‖ **21** [a] 𝔗 לְפִי ‖ [b] ﬞ וְחָמָה ‖ **23** [a] pc Mss 𝔊^-B 𝔖𝔗^J𝔙 + מֹשֶׁה, 𝔊^B + κύριος ‖ [b] 𝔊 τοῦτο τὸ ῥῆμά ἐστιν cf 16.32.

29 מִצְוֺתַ֖י וְתוֹרֹתָֽי׃ 29 רְא֗וּ כִּֽי־יְהוָה֙ נָתַ֣ן לָכֶ֣ם הַשַּׁבָּ֔תa עַל־כֵּ֠ן ה֣וּא נֹתֵ֥ן — ב . ב בטע
לָכֶ֛ם בַּיּ֥וֹם הַשִּׁשִּׁ֖י לֶ֣חֶם יוֹמָ֑יִם שְׁב֣וּ ׀ אִ֣ישׁ תַּחְתָּ֗יו אַל־יֵ֥צֵא אִ֛ישׁ מִמְּקֹמ֖וֹ — ה̇ ג מל וב חס[19] . ה̇ בתור . ג[20]
30 31 בַּיּ֥וֹם הַשְּׁבִיעִֽיb׃ 30 וַיִּשְׁבְּת֥וּ הָעָ֖ם בַּיּ֥וֹם הַשְּׁבִעִֽי׃ 31 וַיִּקְרְא֧וּ בֵֽית־a — ח̇ חס ג[21] מנה בתור . כ̇[22] ד מנה בתור וכל ירמיה ויחזק דכות ב מ ל̇ח
יִשְׂרָאֵ֛ל אֶת־שְׁמ֖וֹ מָ֑ן וְה֗וּא כְּזֶ֤רַע גַּד֙ לָבָ֔ן וְטַעְמ֖וֹ כְּצַפִּיחִ֥ת בִּדְבָֽשׁ׃ — ב[23] . ל̇[24] . ל . ל
32 32 וַיֹּ֣אמֶר מֹשֶׁ֗ה זֶ֤ה הַדָּבָר֙ אֲשֶׁ֣ר צִוָּ֣ה יְהוָ֔ה מְלֹ֤אa הָעֹ֙מֶר֙ מִמֶּ֔נּוּb
לְמִשְׁמֶ֖רֶת לְדֹרֹתֵיכֶ֑ם לְמַ֣עַן ׀ יִרְא֣וּ אֶת־הַלֶּ֗חֶם אֲשֶׁ֨ר cהֶאֱכַ֤לְתִּי אֶתְכֶם֙c
33 בַּמִּדְבָּ֔ר dבְּהוֹצִיאִ֥י אֶתְכֶ֖םd מֵאֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃ 33 וַיֹּ֨אמֶר מֹשֶׁ֜ה אֶֽל־ — ג
אַהֲרֹ֗ן קַ֚ח צִנְצֶ֣נֶתa אַחַ֔ת וְתֶן־שָׁ֥מָּה מְלֹֽא־הָעֹ֖מֶר מָ֑ן וְהַנַּ֤חb אֹתוֹ֙ לִפְנֵ֣י — ל . ו[25] זקף פת וכל חקה מדה שנה תורה וא ס פ דכות ב מ א . ב
34 יְהוָ֔הc לְמִשְׁמֶ֖רֶת לְדֹרֹתֵיכֶֽם׃ 34 aכַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶל־bמֹשֶׁ֑ה וַיַּנִּיחֵ֧הוּ — ל וכל דיבור משה ב מ א[26]
35 אַהֲרֹ֛ן לִפְנֵ֥י הָעֵדֻ֖תc לְמִשְׁמָֽרֶת׃ 35 וּבְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל אָכְל֤וּ אֶת־הַמָּן֙
אַרְבָּעִ֣ים שָׁנָ֔ה עַד־בֹּאָ֖ם אֶל־אֶ֣רֶץ נוֹשָׁ֑בֶת אֶת־הַמָּן֙ אָֽכְל֔וּ עַד־בֹּאָ֕ם
36 אֶל־קְצֵ֖ה אֶ֥רֶץ כְּנָֽעַן׃ 36 וְהָעֹ֕מֶר עֲשִׂרִ֥ית הָאֵיפָ֖ה הֽוּא׃ פ — ו̇ . ל̇ . ל̇ כת כן בתור
17 17 1 וַ֠יִּסְעוּ כָּל־עֲדַ֨ת בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֜ל מִמִּדְבַּר־סִ֛ין לְמַסְעֵיהֶ֖ם עַל־
2 פִּ֣י יְהוָ֑ה וַֽיַּחֲנוּ֙ בִּרְפִידִ֔ים וְאֵ֥ין מַ֖יִם לִשְׁתֹּ֥ת הָעָֽם׃ 2 וַיָּ֤רֶב הָעָם֙ עִם־a — ב מל . ב . ד חס
מֹשֶׁ֔ה וַיֹּ֣אמְר֔וּ תְּנוּ־bלָ֥נוּ מַ֖יִם וְנִשְׁתֶּ֑ה וַיֹּ֤אמֶר לָהֶם֙ מֹשֶׁ֔ה מַה־תְּרִיבוּן֙ — כב[1] וכל ד״ה ועזרא דכות ב מ ה חס בליש . ג מל[2]
3 עִמָּדִ֔י מַה־cתְּנַסּ֖וּן אֶת־יְהוָֽה׃ 3 וַיִּצְמָ֨א שָׁ֤ם הָעָם֙ לַמַּ֔יִם וַיָּ֥לֶן הָעָ֖ם עַל־ — ה[3]
מֹשֶׁ֑ה וַיֹּ֗אמֶר לָ֤מָּה זֶּה֙ הֶעֱלִיתָ֣נוּ מִמִּצְרַ֔יִם לְהָמִ֥ית אֹתִ֛יa וְאֶת־בָּנַ֥יa — ב
4 וְאֶת־מִקְנַ֖יa בַּצָּמָֽא׃ 4 וַיִּצְעַ֤ק מֹשֶׁה֙ אֶל־יְהוָ֣ה לֵאמֹ֔ר מָ֥ה אֶעֱשֶׂ֖ה לָעָ֣ם — ל
5 הַזֶּ֑ה ע֥וֹד מְעַ֖ט וּסְקָלֻֽנִי׃ 5 וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה אֶל־מֹשֶׁ֗ה עֲבֹר֙ לִפְנֵ֣י הָעָ֔ם — ל . יב בטע בסיפ[4]
וְקַ֥ח אִתְּךָ֖ מִזִּקְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וּמַטְּךָ֗ אֲשֶׁ֨ר הִכִּ֤יתָ בּוֹ֙ אֶת־הַיְאֹ֔ר קַ֥חa בְּיָדְךָ֖ — יג[5] . יו בתור[6] . ב[7]
6 וְהָלָֽכְתָּ׃ 6 הִנְנִ֣י עֹמֵד֩ לְפָנֶ֨יךָ שָּׁ֥ם ׀ עַל־הַצּוּר֮ בְּחֹרֵב֒ וְהִכִּ֣יתָ בַצּ֗וּר — ג
וְיָצְא֥וּ מִמֶּ֛נּוּ מַ֖יִם וְשָׁתָ֣ה הָעָ֑ם וַיַּ֤עַשׂ כֵּן֙ מֹשֶׁ֔ה לְעֵינֵ֖י זִקְנֵ֥יa יִשְׂרָאֵֽל׃ — ז̇[8]
7 7 וַיִּקְרָא֙ שֵׁ֣ם הַמָּק֔וֹם מַסָּ֖ה וּמְרִיבָ֑ה עַל־רִ֣יב ׀ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל וְעַ֨ל נַסֹּתָ֤ם — ל
אֶת־יְהוָה֙ לֵאמֹ֔ר הֲיֵ֧שׁ יְהוָ֛ה בְּקִרְבֵּ֖נוּ אִם־אָֽיִן׃ פ — ל . ד[9]

[19]Mm 517. [20]Mm 2089. [21]Mm 490. [22]Mm 953. [23]Mm 491. [24]Mm 2721. [25]Mm 492. [26]Nu 3,1.
Cp 17 [1]Mm 11. [2]Mm 493. [3]Mm 494. [4]Mm 439. [5]Mm 936. [6]Mm 60. [7]Gn 38,18. [8]Mm 1281. [9]Mm 1798.

29 a 𝔊 *τὴν ἡμέραν ταύτην* ‖ b 𝔐𝔊^{F*}𝔏 Orig^{lat} הַשַּׁבָּת ‖ 31 a pc Mss 𝔊𝔖𝔗^{Ms} בְּנֵי ‖ 32 a 𝔐𝔊𝔗 מִלְאוּ ‖ b 𝔊 *τοῦ μαν* = מִמָּן sive מָן ut 33 ‖ c–c 𝔊 *ὃν ἐφάγετε ὑμεῖς* ‖ d–d 𝔊 *ὡς ἐξήγαγεν ὑμᾶς κύριος* ‖ 33 a 𝔊 *στάμνον χρυσοῦν*, 𝔙 *vas* ‖ b 𝔐 והניח ‖ c 𝔊 *τοῦ θεοῦ* ‖ 34 a num exc nonn vb? ‖ b ℭ𝔐𝔗^{J} את ‖ c 𝔊^{B29} *τοῦ θεοῦ* ‖ Cp 17,2 a ℭ עַל ‖ b mlt Mss 𝔐𝔊𝔖𝔗^{J}𝔙 תְּנָה ‖ c mlt Mss 𝔐𝔊𝔖𝔗^{Ms}𝔗^{J} ומה ‖ 3 a 𝔊𝔖𝔗^{J}𝔙 suff 1 pl ‖ 5 a 𝔐 תִּקַּח ‖ 6 a 𝔊(𝔖) + *τῶν υἱῶν*.

⁸ וַיָּבֹ֖א עֲמָלֵ֑ק וַיִּלָּ֥חֶם עִם־יִשְׂרָאֵ֖ל בִּרְפִידִֽם׃ ⁹ וַיֹּ֨אמֶר מֹשֶׁ֤ה ב ושאר וילחם בישראל
אֶל־יְהוֹשֻׁ֙עַ֙ בְּחַר־לָ֣נוּ[a] אֲנָשִׁ֔ים[b] וְצֵ֖א הִלָּחֵ֣ם בַּעֲמָלֵ֑ק מָחָ֗ר אָנֹכִ֤י[c] נִצָּב֙ ב[10]
10 עַל־רֹ֣אשׁ הַגִּבְעָ֔ה וּמַטֵּ֥ה הָאֱלֹהִ֖ים בְּיָדִֽי׃ ¹⁰ וַיַּ֣עַשׂ יְהוֹשֻׁ֗עַ כַּאֲשֶׁ֤ר ב
אָֽמַר־לוֹ֙ מֹשֶׁ֔ה לְהִלָּחֵ֖ם[a] בַּעֲמָלֵ֑ק וּמֹשֶׁה֙ אַהֲרֹ֣ן[b] וְח֔וּר עָל֖וּ רֹ֥אשׁ
11 הַגִּבְעָֽה׃ ¹¹ וְהָיָ֗ה כַּאֲשֶׁ֨ר יָרִ֥ים מֹשֶׁ֛ה יָד֖וֹ[a] וְגָבַ֣ר יִשְׂרָאֵ֑ל וְכַאֲשֶׁ֥ר יָנִ֛יחַ ג בטע בסיפ[11]
12 יָד֖וֹ[a] וְגָבַ֥ר עֲמָלֵֽק׃ ¹² וִידֵ֤י מֹשֶׁה֙ כְּבֵדִ֔ים וַיִּקְחוּ־אֶ֛בֶן וַיָּשִׂ֥ימוּ תַחְתָּ֖יו ד[12]. ל. לח
וַיֵּ֣שֶׁב עָלֶ֑יהָ וְאַהֲרֹ֨ן וְח֜וּר תָּמְכ֣וּ בְיָדָ֗יו מִזֶּ֤ה אֶחָד֙ וּמִזֶּ֣ה אֶחָ֔ד וַיְהִ֥י[a] ל
13 יָדָ֛יו אֱמוּנָ֖ה עַד־בֹּ֥א הַשָּֽׁמֶשׁ׃ ¹³ וַיַּחֲלֹ֧שׁ יְהוֹשֻׁ֛עַ אֶת־עֲמָלֵ֥ק וְאֶת־עַמּ֖וֹ[a] ל[13]. ז[14]
לְפִי־חָֽרֶב׃ פ
¹⁴ וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה אֶל־מֹשֶׁ֗ה כְּתֹ֨ב זֹ֤את זִכָּרוֹן֙ בַּסֵּ֔פֶר וְשִׂ֖ים בְּאָזְנֵ֣י יב בטע בסיפ[15]. ט. לז
15 יְהוֹשֻׁ֑עַ כִּֽי־מָחֹ֤ה אֶמְחֶה֙ אֶת־זֵ֣כֶר עֲמָלֵ֔ק מִתַּ֖חַת הַשָּׁמָֽיִם׃ ¹⁵ וַיִּ֥בֶן יו[16] כת ה בתור ול בליש. ב[17]
16 מֹשֶׁ֖ה מִזְבֵּ֑חַ[a] וַיִּקְרָ֥א שְׁמ֖וֹ יְהוָ֥ה ׀ נִסִּֽי׃ ¹⁶ וַיֹּ֗אמֶר ו[18]. ב[19]
כִּֽי[a]־יָד֙ עַל־[b]כֵּ֣ס יָ֔הּ[b] מִלְחָמָ֥ה לַֽיהוָ֖ה בַּעֲמָלֵ֑ק מִדֹּ֖ר דֹּֽר׃ פ קיו — ה[20] פסוק דאית בהון ה מילין מתאימין ל מנה פלג. ל
ס [תי] פרש **18** ¹ וַיִּשְׁמַ֞ע יִתְר֨וֹ כֹהֵ֤ן מִדְיָן֙ חֹתֵ֣ן מֹשֶׁ֔ה אֵת֩ כָּל־אֲשֶׁ֨ר עָשָׂ֤ה ב
אֱלֹהִים֙[a] לְמֹשֶׁ֔ה וּלְיִשְׂרָאֵ֖ל עַמּ֑וֹ כִּֽי־הוֹצִ֧יא יְהוָ֛ה אֶת־יִשְׂרָאֵ֖ל מִמִּצְרָֽיִם׃ יז. ז[1]
2 וַיִּקַּ֗ח יִתְרוֹ֙ חֹתֵ֣ן מֹשֶׁ֔ה אֶת־צִפֹּרָ֖ה אֵ֣שֶׁת מֹשֶׁ֑ה אַחַ֖ר שִׁלּוּחֶֽיהָ׃ ³ וְאֵ֖ת ל. ג
שְׁנֵ֣י בָנֶ֑יהָ אֲשֶׁ֨ר שֵׁ֤ם הָֽאֶחָד֙ גֵּֽרְשֹׁ֔ם כִּ֣י אָמַ֔ר גֵּ֣ר הָיִ֔יתִי בְּאֶ֖רֶץ נָכְרִיָּֽה׃ ד בתור. ד[2] וכל ד״ה דכות ב מ ב
4 וְשֵׁ֥ם הָאֶחָ֖ד אֱלִיעֶ֑זֶר כִּֽי־אֱלֹהֵ֤י אָבִי֙ בְּעֶזְרִ֔י וַיַּצִּלֵ֖נִי מֵחֶ֥רֶב פַּרְעֹֽה׃ יג ר״פ[3]. ג. ל
5 וַיָּבֹ֞א יִתְר֨וֹ חֹתֵ֥ן מֹשֶׁ֛ה וּבָנָ֥יו וְאִשְׁתּ֖וֹ אֶל־מֹשֶׁ֑ה אֶל־הַמִּדְבָּ֗ר אֲשֶׁר־
6 ה֛וּא חֹנֶ֥ה שָׁ֖ם הַ֥ר הָאֱלֹהִֽים׃ ⁶ וַיֹּ֨אמֶר[a] אֶל־מֹשֶׁ֔ה אֲנִ֛י[b] חֹתֶנְךָ֥ יִתְר֖וֹ בָּ֣א ב[4]. ד
7 אֵלֶ֑יךָ וְאִ֨שְׁתְּךָ֔ וּשְׁנֵ֥י בָנֶ֖יהָ עִמָּֽהּ׃ ⁷ וַיֵּצֵ֨א מֹשֶׁ֜ה לִקְרַ֣את חֹֽתְנ֗וֹ וַיִּשְׁתַּ֙חוּ֙[a] ג
8 וַיִּשַּׁק־ל֔וֹ וַיִּשְׁאֲל֥וּ אִישׁ־לְרֵעֵ֖הוּ לְשָׁל֑וֹם וַיָּבֹ֖אוּ[b] הָאֹֽהֱלָה׃ ⁸ וַיְסַפֵּ֤ר ה[5]
מֹשֶׁה֙ לְחֹ֣תְנ֔וֹ אֵת֩ כָּל־אֲשֶׁ֨ר עָשָׂ֤ה יְהוָה֙ לְפַרְעֹ֣ה וּלְמִצְרַ֔יִם עַ֚ל אוֹדֹ֣ת ל. ג. חס

[10] Gn 27,3. [11] Mm 495. [12] Mm 496. [13] וחד וַיַּחֲלֹשׁ Hi 14,10. [14] Mm 461. [15] Mm 439. [16] Mm 598. [17] Gn 6,7. [18] Mm 183 et Mm 215. [19] Jes 49,22. [20] פלוגתא דרב נחמן, cf Mm 1890 et Mp sub loco. Cp 18 [1] Mm 967. [2] Mm 3914. [3] Mm 33. [4] Ps 34,8. [5] Mm 111.

9 [a] 𝔊𝔖𝔗[Ms] suff 2 sg ‖ [b] 𝔊* *ἄνδρας δυνατούς* cf 18,21.25 ‖ [c] 𝔊 pr *καὶ ἰδού* cf 𝔖 ‖ **10** [a] 𝔊*(𝔖) *καὶ ἐξελθὼν παρετάξατο* ‖ [b] mlt Mss 𝔐𝔊𝔖𝔙 'וְאַ ‖ **11** [a] 𝔐 Vrs יָדָיו ‖ **12** [a] 𝔐𝔊𝔖𝔗𝔗[J] וַיִּהְיוּ ‖ **13** [a] 𝔐 + וַיַּכֵּם ‖ **15** [a] 𝔊* + *κυρίῳ* ‖ **16** [a] 𝔖 *h'* = ecce ‖ [b–b] 𝔐𝔖 כִּסֵּא, 𝔊 *(ἐν χειρὶ) κρυφαίᾳ* = כְּסֻיָה, 𝔙 *solium Domini* = כִּסֵּא יָהּ vel כִּסְיָה ‖ **Cp 18,1** [a] 𝔊𝔈 יהוה ‖ **6** [a] 𝔊𝔖 pass ‖ [b] 𝔐𝔊𝔖 הִנֵּה ‖ **7** [a] 𝔐 וישתחוו למשה ‖ [b] 𝔐𝔊[BMmin] וַיְבִאֵהוּ (𝔊[AFmin] suff pl).

ג . ל . ל חס . ל[6] יִשְׂרָאֵל אֵת[a] כָּל־הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מְצָאָתַם בַּדֶּרֶךְ וַיַּצִּלֵם יְהוָה׃ 9 וַיִּחַדְּ[a] 9
יִתְרוֹ עַל כָּל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִצִּילוֹ מִיַּד
יב בטע ר״פ ה מנה בתור מִצְרָיִם׃ 10 וַיֹּאמֶר יִתְרוֹ בָּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר הִצִּיל אֶתְכֶם מִיַּד מִצְרַיִם 10
כה ר״פ[7] וּמִיַּד פַּרְעֹה אֲשֶׁר הִצִּיל אֶת־הָעָם מִתַּחַת יַד־מִצְרָיִם׃ 11 עַתָּה 11
ב[8] . ל יָדַעְתִּי כִּי־גָדוֹל יְהוָה מִכָּל־הָאֱלֹהִים כִּי בַדָּבָר אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם[a]׃
ג[9] 12 וַיִּקַּח[a] יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה עֹלָה וּזְבָחִים לֵאלֹהִים וַיָּבֹא אַהֲרֹן [b]וְכֹל ׀ 12
ו וכל קהלת דכות[10] זִקְנֵי[b] יִשְׂרָאֵל לֶאֱכָל־לֶחֶם עִם־חֹתֵן מֹשֶׁה לִפְנֵי הָאֱלֹהִים׃
13 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה לִשְׁפֹּט אֶת־הָעָם וַיַּעֲמֹד הָעָם עַל־מֹשֶׁה 13
יז מיחד מן[11] מִן־הַבֹּקֶר עַד[a]־הָעָרֶב׃ 14 וַיַּרְא חֹתֵן מֹשֶׁה אֵת כָּל־אֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה 14
לָעָם וַיֹּאמֶר מָה־הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה לָעָם מַדּוּעַ אַתָּה
יז מל בתור . ג וכל אתנח וס״פ דכות[12] . נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג . יז מיחד מן[11] . ב בתור יוֹשֵׁב לְבַדֶּךָ וְכָל־הָעָם נִצָּב עָלֶיךָ מִן־בֹּקֶר עַד[a]־עָרֶב׃ 15 וַיֹּאמֶר 15
ל[13] ד[14] מנה בליש מֹשֶׁה לְחֹתְנוֹ כִּי־יָבֹא אֵלַי הָעָם לִדְרֹשׁ אֱלֹהִים׃ 16 כִּי־יִהְיֶה לָהֶם 16
ב ומל דָּבָר בָּא[a] אֵלַי וְשָׁפַטְתִּי בֵּין אִישׁ וּבֵין רֵעֵהוּ וְהוֹדַעְתִּי אֶת־חֻקֵּי
ג[15] הָאֱלֹהִים וְאֶת־תּוֹרֹתָיו׃ 17 וַיֹּאמֶר חֹתֵן מֹשֶׁה אֵלָיו לֹא־טוֹב הַדָּבָר 17
ל . ל . י פסוק בתור גם גם ומילה חדה ביניה אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה׃ 18 נָבֹל תִּבֹּל גַּם־אַתָּה גַּם־הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר עִמָּךְ 18
ל . כה ר״פ[7] . כל אורית חס ב מ א מל[16] כִּי־כָבֵד מִמְּךָ הַדָּבָר לֹא־תוּכַל עֲשֹׂהוּ[a] לְבַדֶּךָ׃ 19 עַתָּה שְׁמַע בְּקֹלִי 19
ג[17] . לב אִיעָצְךָ וִיהִי אֱלֹהִים עִמָּךְ הֱיֵה אַתָּה לָעָם מוּל הָאֱלֹהִים וְהֵבֵאתָ
כז בטע . כ . ג[18] . ב חס וחד[19] מל . ה[20] אַתָּה אֶת־הַדְּבָרִים[a] אֶל־הָאֱלֹהִים׃ 20 וְהִזְהַרְתָּה אֶתְהֶם אֶת־הַחֻקִּים[a] 20
ל וְאֶת־הַתּוֹרֹת[b] וְהוֹדַעְתָּ לָהֶם אֶת־הַדֶּרֶךְ[c] יֵלְכוּ בָהּ וְאֶת־הַמַּעֲשֶׂה
ה[21] . ב[22] אֲשֶׁר יַעֲשׂוּן׃ 21 וְאַתָּה תֶחֱזֶה[a] מִכָּל־הָעָם אַנְשֵׁי־חַיִל יִרְאֵי אֱלֹהִים 21
יג חס בתור[23] אַנְשֵׁי אֱמֶת שֹׂנְאֵי בָצַע וְשַׂמְתָּ עֲלֵהֶם שָׂרֵי אֲלָפִים שָׂרֵי[b] מֵאוֹת שָׂרֵי
חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֲשָׂרֹת׃ 22 וְשָׁפְטוּ אֶת־הָעָם בְּכָל־עֵת וְהָיָה כָּל־הַדָּבָר 22
ט[24] הַגָּדֹל יָבִיאוּ אֵלֶיךָ וְכָל־הַדָּבָר הַקָּטֹן יִשְׁפְּטוּ־הֵם וְהָקֵל מֵעָלֶיךָ
ל . ב[25] . י וְנָשְׂאוּ אִתָּךְ׃ 23 אִם אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה תַּעֲשֶׂה וְצִוְּךָ אֱלֹהִים וְיָכָלְתָּ 23

[6] וחד יחד Hi 3,6. [7] Mm 1057. [8] Mm 4155. [9] Mm 366. [10] Mm 4077 א. [11] Okhl 196. [12] Mm 497. [13] Mm 4104. [14] Mm 498. [15] Mm 499. [16] Mm 153. [17] Mm 972. [18] Mm 2779. [19] Mm 1713. [20] Mm 234. [21] Mm 500. [22] Ps 66,16. [23] Mm 675. [24] Mm 501. [25] 1S 25,30.

8 [a] ℭ pc Mss 𝔊𝔖𝔙 וְאֵת ‖ **9** [a] 𝔊 *ἐξέστη δέ* ‖ **11** [a] lacuna ‖ **12** [a] 𝔖(𝔗𝔙) *wqrb* cf Gn 14,18 ‖ [b–b] ш וּמִזִּ' ‖ **13** [a] mlt Mss ш𝔖 וְעַד ‖ **14** [a] cf 13[a] ‖ **16** [a] 𝔊 *καὶ ἔλθωσι* ‖ **18** [a] ш עֲשׂוֹתוֹ ‖ **19** [a] 𝔊𝔖𝔗ᴶ + suff 3 pl ‖ **20** [a] 𝔊 + *τοῦ θεοῦ* = (חֻקֵּי) הָאֱלֹהִים ‖ [b] ш —רָה; 𝔊 *τὸν νόμον αὐτοῦ* cf 16 ‖ [c] nonn Mss Vrs + אֲשֶׁר ‖ **21** [a] ш𝔊 + לְךָ ‖ [b] ℭ mlt Mss ш𝔊𝔖𝔗ᴹˢ𝔙 וְשָׂרֵי.

24 עָמֹד וְגַם֙ כָּל־הָעָם הַזֶּה עַל־^aמְקֹמוֹ יָבֹא בְשָׁלוֹם׃ 24 וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה בֹ[26]. יו שמיעה לקול[27]
25 לְקוֹל חֹתְנוֹ וַיַּעַשׂ כֹּל אֲשֶׁר אָמָר׃ 25 וַיִּבְחַר מֹשֶׁה אַנְשֵׁי־חַיִל֙ מִכָּל־ ג[28]
יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן אֹתָם רָאשִׁים עַל־הָעָם שָׂרֵי אֲלָפִים֙ שָׂרֵי מֵאוֹת שָׂרֵי כ. ח וכל עזרא דכות[29]
26 חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֲשָׂרֹת׃ 26 וְשָׁפְטוּ^a אֶת־הָעָם בְּכָל־עֵת אֶת־הַדָּבָר
27 הַקָּשֶׁה֙ יְבִיאוּן אֶל־מֹשֶׁה וְכָל־הַדָּבָר הַקָּטֹן יִשְׁפּוּטוּ הֵם׃ 27 וַיְשַׁלַּח ה[30]. ל. ב. ל. יב ס״פ[31]. כב[32]
מֹשֶׁה אֶת־חֹתְנוֹ וַיֵּלֶךְ לוֹ אֶל־אַרְצוֹ׃ פ
19 1 בַּחֹדֶשׁ֙ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם בַּיּוֹם ז ר״פ[1]. ג[2]. ו[3]
2 הַזֶּה בָּאוּ מִדְבַּר סִינָי׃ 2 וַיִּסְעוּ מֵרְפִידִים וַיָּבֹאוּ֙ מִדְבַּר סִינַי וַיַּחֲנוּ ב מל
3 בַּמִּדְבָּר וַיִּחַן־שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר׃ 3 וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל־^aהָאֱלֹהִים ז ר״פ[4]. כ
וַיִּקְרָא אֵלָיו יְהוָה֙^b מִן־הָהָר^c לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר֙ לְבֵית יַעֲקֹב וְתַגֵּיד ג מל בליש[5]
4 לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 4 אַתֶּם רְאִיתֶם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְמִצְרָיִם^a וָאֶשָּׂא אֶתְכֶם֙ ד ר״פ
5 עַל־^bכַּנְפֵי נְשָׁרִים וָאָבִא אֶתְכֶם אֵלָי׃ 5 וְעַתָּה אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמְעוּ֙ ב חס
בְּקֹלִי וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־בְּרִיתִי וִהְיִיתֶם לִי^a סְגֻלָּה֙ מִכָּל־הָעַמִּים כִּי־לִי כל אורית חס ב מ א מל[6]
6 ס[ו] כָּל־הָאָרֶץ׃ 6 וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ אֵלֶּה ד[7]. ה[8]
7 הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תְּדַבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 7 וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיִּקְרָא לְזִקְנֵי
הָעָם^a וַיָּשֶׂם לִפְנֵיהֶם אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר צִוָּהוּ יְהוָה׃ פד לג מנה בתור, כה ז מנה בתור, ג[9]
8 וַיַּעֲנוּ כָל־הָעָם יַחְדָּו֙ וַיֹּאמְרוּ כֹּל אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה^a נַעֲשֶׂה וַיָּשֶׁב כה
9 מֹשֶׁה אֶת־דִּבְרֵי הָעָם אֶל־יְהוָה^b׃ 9 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הִנֵּה יב בטע בסיפ[10]
אָנֹכִי בָּא אֵלֶיךָ֮ בְּעַב הֶעָנָן֒ בַּעֲבוּר יִשְׁמַע הָעָם֙ בְּדַבְּרִי עִמָּךְ וְגַם־ ל. ל
10 בְּךָ יַאֲמִינוּ לְעוֹלָם וַיַּגֵּד מֹשֶׁה אֶת־דִּבְרֵי הָעָם אֶל־יְהוָה׃ 10 וַיֹּאמֶר ב מל בתור[11]
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה֙ ^aלֵךְ אֶל־הָעָם^a וְקִדַּשְׁתָּם הַיּוֹם וּמָחָר וְכִבְּסוּ שִׂמְלֹתָם׃ ל. ו[12]
11 וְהָיוּ נְכֹנִים לַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי ׀ בַּיּוֹם הַשְּׁלִשִׁי יֵרֵד יְהוָה לְעֵינֵי כָל־ כ[13]. ל. ג[14] חס וכל ד״ה דכות ב מ ז
12 הָעָם עַל־הַר סִינָי׃ 12 וְהִגְבַּלְתָּ אֶת־הָעָם֙^a סָבִיב לֵאמֹר^b הִשָּׁמְרוּ ג ול ס״פ. ל
13 לָכֶם עֲלוֹת^c בָּהָר וּנְגֹעַ בְּקָצֵהוּ כָּל־הַנֹּגֵעַ בָּהָר מוֹת יוּמָת׃ 13 לֹא־ ל וחס

[26] Mm 502. [27] Mm 23. [28] Mm 135. [29] Mm 1968. [30] Mm 2272. [31] Mm 294. [32] Mm 59. Cp 19 [1] Mm 791. [2] Mm 1028. [3] Mm 53. [4] Mm 3363. [5] Mp sub loco. [6] Mm 153. [7] Mm 503. [8] Mm 617. [9] Mm 1623. [10] Mm 439. [11] Mm 504. [12] Mm 505. [13] Mm 875. [14] Mm 506.

23 ^a ш אֶל ‖ **26** ^a ш וישפטו ‖ **Cp 19,3** ^a 𝔊 + *τὸ ὄρος* ‖ ^b Ms 𝔊*𝔖 האלהים 𝔊^min + *ὁ θεός* ‖ ^c 𝔊^B 314 *τοῦ οὐρανοῦ* ‖ **4** ^a mlt Mss 𝔗^Ms בְּמִ׳ ‖ ^b 𝔊(𝔖𝔗𝔗^JP) *ὡσεὶ ἐπί* ‖ **5** ^a 𝔊 (𝔗^P) + *λαός* ‖ **7** ^a 𝔗 ישראל ‖ **8** ^a 𝔊 *ὁ θεός* ‖ ^b cf ^a ‖ **10** ^a–a 𝔊 *καταβὰς διαμάρτυραι τῷ λαῷ* cf 21 ‖ **12** ^a ш הָהָר cf 23 ‖ ^b ш ואל העם תאמר ‖ ^c 𝔗𝔗^J *mlmjsq* = מֵעֲ׳.

ב חד מל וחד חס . יו[15] כת ה בתור ול בליש . ל[16] — תִּגַּע בּוֹ יָד כִּי־סָקוֹל יִסָּקֵל אוֹ־יָרֹה יִיָּרֶה אִם־בְּהֵמָה אִם־אִישׁ לֹא
יח וכל חיו יחיה דכות[17] . ב — יִחְיֶה [a]בִּמְשֹׁךְ הַיֹּבֵל[a] הֵמָּה[b] יַעֲלוּ בָהָר׃ 14 וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן־הָהָר אֶל־ 14
הָעָם וַיְקַדֵּשׁ אֶת־הָעָם וַיְכַבְּסוּ שִׂמְלֹתָם׃ 15 וַיֹּאמֶר אֶל־הָעָם הֱיוּ 15
נְכֹנִים לִשְׁלֹשֶׁת יָמִים אַל־תִּגְּשׁוּ אֶל־אִשָּׁה׃ 16 וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי 16
ח חס בליש[18] . ד חס[19] . ב[20] . ד[21] . ל חס . ג[22] — בִּהְיֹת הַבֹּקֶר וַיְהִי קֹלֹת וּבְרָקִים וְעָנָן כָּבֵד עַל־הָהָר וְקֹל שֹׁפָר חָזָק
יב מל[23] — מְאֹד וַיֶּחֱרַד כָּל־הָעָם אֲשֶׁר בַּמַּחֲנֶה׃ 17 וַיּוֹצֵא מֹשֶׁה אֶת־הָעָם 17
ה . ל — לִקְרַאת הָאֱלֹהִים מִן־הַמַּחֲנֶה וַיִּתְיַצְּבוּ בְּתַחְתִּית הָהָר׃ 18 וְהַר סִינַי 18
ל . ל — עָשַׁן כֻּלּוֹ מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו יְהוָה[a] בָּאֵשׁ וַיַּעַל עֲשָׁנוֹ כְּעֶשֶׁן הַכִּבְשָׁן
כז[24] מל ט[25] מנה בתור וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה . ב . ב[26] — וַיֶּחֱרַד כָּל־הָהָר[b] מְאֹד׃ 19 וַיְהִי קוֹל הַשּׁוֹפָר הוֹלֵךְ וְחָזֵק מְאֹד מֹשֶׁה 19
ז[27] . יד פסוק על אל אל[28] . ג — יְדַבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְקוֹל׃ 20 וַיֵּרֶד יְהוָה עַל־הַר סִינַי אֶל־רֹאשׁ 20
יז — הָהָר וַיִּקְרָא יְהוָה לְמֹשֶׁה אֶל־רֹאשׁ הָהָר וַיַּעַל מֹשֶׁה׃ 21 וַיֹּאמֶר 21
יְהוָה[a] אֶל־מֹשֶׁה רֵד הָעֵד בָּעָם פֶּן־יֶהֶרְסוּ אֶל־יְהוָה[b] לִרְאוֹת וְנָפַל
יג ר״ם בתור — מִמֶּנּוּ רָב׃ 22 וְגַם הַכֹּהֲנִים הַנִּגָּשִׁים אֶל־יְהוָה[a] יִתְקַדָּשׁוּ פֶּן־יִפְרֹץ 22
ה[29] . ד חס . יו וכל אל הר הכרמל דכות[30] — בָּהֶם יְהוָה׃ 23 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה[a] לֹא־יוּכַל הָעָם לַעֲלֹת אֶל־ 23
ט[31] וכל קריא דכות ב מ יב . ל מל[32] . ב חד ר״פ וחד ס״פ[33] — הַר סִינָי כִּי־אַתָּה הַעֵדֹתָה בָּנוּ לֵאמֹר הַגְבֵּל אֶת־הָהָר וְקִדַּשְׁתּוֹ׃
ל — 24 וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה לֶךְ־רֵד וְעָלִיתָ אַתָּה וְאַהֲרֹן[a] עִמָּךְ וְהַכֹּהֲנִים 24
ד חס — וְהָעָם אַל־יֶהֶרְסוּ לַעֲלֹת אֶל־יְהוָה[b] פֶּן־יִפְרָץ־בָּם[c]׃ 25 וַיֵּרֶד מֹשֶׁה[a] 25
אֶל־הָעָם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם׃ ס

ג . כה ז מנה בתור — **20** 1 וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים[a] אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר׃ ס **20**
יב . ג — 2 אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃ 2
3 לֹא יִהְיֶה־לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים [a]עַל־פָּנַי[a][b] 4 לֹא תַעֲשֶׂה־לְךָ פֶסֶל ׀ 3 4
ל[1] . ב — וְכָל־תְּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם ׀ מִמַּעַל וַאֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִתָּחַת וַאֲשֶׁר בַּמַּיִם ׀
יב — מִתַּחַת לָאָרֶץ[a] 5 לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תָעָבְדֵם כִּי אָנֹכִי יְהוָה 5

[15] Mm 598. [16] וחד ואם כל בהמה Lv 27,11. [17] Mm 107. [18] Mm 725. [19] Mm 1589. [20] Ps 18,15. [21] Mm 1342. [22] Mm 2696. [23] Mm 2194. [24] Mm 1788. [25] Mm 935. [26] Mm 507. [27] Mm 145. [28] Mm 4093. [29] Mp sub loco. [30] Mm 385. [31] Mm 230. [32] Mm 1713. [33] Mm 508. Cp 20 [1] Mm 1082.

13 [a–a] 𝔊 *ὅταν αἱ φωναὶ καὶ αἱ σάλπιγγες καὶ ἡ νεφέλη ἀπέλθῃ ἀπὸ τοῦ ὄρους*, 𝔖 *wm' dštqt qrn'* = et cum tacuerit cornu ‖ [b] 𝔖 *šr' lkwn* = licet vobis ‖ **18** [a] 𝔊 *τὸν θεόν* ‖ [b] pc Mss 𝔊 הָעָם cf 12[a] ‖ **21** [a] 𝔊 *ὁ θεός* ‖ [b] cf [a] ‖ **22** [a] 𝔊 *κυρίῳ* (> 𝔊[A min]) *τῷ θεῷ* ‖ **23** [a] cf 21[a] ‖ **24** [a] Ms 𝔊[19]𝔏𝔖𝔗[P] + אָחִיךָ ‖ [b] cf 21[a] ‖ [c] 𝔊 + *κύριος* ‖ **25** [a] Ms 𝔐𝔗[JP] + מִן־הָהָר ‖ **Cp 20,1** [a] 𝔊(𝔙) *κύριος* ‖ **3** [a–a] 𝔊(𝔖𝔗𝔗[JP]) *πλὴν ἐμοῦ* ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd : ‖ **4** [a] cf 3[b].

אֱלֹהֶ֙יךָ֙ אֵ֣ל קַנָּ֔אᵃ פֹּ֠קֵד עֲוֺ֨ן אָבֹ֧ת עַל־בָּנִ֛ים עַל־שִׁלֵּשִׁ֥ים וְעַל־רִבֵּעִ֖ים ב חס². ל³. ה

6 7 לְשֹׂנְאָֽי׃ 6 וְעֹ֤שֶׂה חֶ֙סֶד֙ לַאֲלָפִ֔ים לְאֹהֲבַ֖י וּלְשֹׁמְרֵ֥י מִצְוֺתָֽי׃ ס 7 לֹ֥א ד. ו

תִשָּׂ֛א אֶת־שֵֽׁם־יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ לַשָּׁ֑וְא כִּ֣י לֹ֤א יְנַקֶּה֙ יְהוָ֔ה אֵ֛ת אֲשֶׁר־יִשָּׂ֥א ל

8 9 אֶת־שְׁמ֖וֹᵃ לַשָּֽׁוְא׃ פ 8 זָכ֛וֹרᵃ אֶת־י֥וֹם הַשַּׁבָּ֖ת לְקַדְּשֽׁוֹᵇ׃ 9 שֵׁ֤שֶׁת ל³ וחד מן ג⁴ זוגין

10 יָמִ֣ים תַּֽעֲבֹ֔ד וְעָשִׂ֖יתָ כָּל־מְלַאכְתֶּֽךָᵃ׃ 10 וְי֙וֹם֙ᵃ הַשְּׁבִיעִ֔י שַׁבָּ֖ת׀ לַיהוָ֣ה

אֱלֹהֶ֑יךָ לֹֽא־תַעֲשֶׂ֨הᵇ כָל־מְלָאכָ֜ה אַתָּ֣ה׀ וּבִנְךָֽ־וּבִתֶּ֗ךָ עַבְדְּךָ֤ᶜ וַאֲמָתְךָ֙ᵈ ל

11 וּבְהֶמְתֶּ֔ךָᵉ וְגֵרְךָ֖ᶠ אֲשֶׁ֥ר בִּשְׁעָרֶֽיךָᶠᵍ׃ 11 כִּ֣י שֵֽׁשֶׁת־יָמִים֩ עָשָׂ֨ה יְהוָ֜ה אֶת־ ג⁵

הַשָּׁמַ֣יִם וְאֶת־הָאָ֗רֶץ אֶתᵃ־הַיָּם֙ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּ֔ם וַיָּ֖נַח בַּיּ֣וֹם הַשְּׁבִיעִ֑י ו⁶

12 עַל־כֵּ֗ן בֵּרַ֧ךְ יְהוָ֛ה אֶת־י֥וֹם הַשַּׁבָּ֖תᵇ וַֽיְקַדְּשֵֽׁהוּᶜ׃ ס 12 כַּבֵּ֥ד אֶת־ יב

אָבִ֖יךָ וְאֶת־אִמֶּ֑ךָ לְמַ֙עַן֙ᵃ יַאֲרִכ֣וּן יָמֶ֔יךָ עַ֚ל הָאֲדָמָ֔הᵇ אֲשֶׁר־יְהוָ֥ה ג⁷

13 14 אֱלֹהֶ֖יךָ נֹתֵ֥ן לָֽךְ׃ ס 13 לֹ֖א תִּרְצָֽחᵃ׃ ס 14 לֹ֖א תִּנְאָֽף׃ ס ח⁸ פסוק לא לא לא לא וחד מן כב⁹ פסוק דלית בהון לא ו ולא י. ל³. ל

15 לֹ֖א תִּגְנֹֽב׃ ס 16 לֹֽא־תַעֲנֶ֥ה בְרֵעֲךָ֖ עֵ֥ד שָֽׁקֶרᵃ׃ ס 17 לֹ֥א ל¹⁰. ל³. ל

תַחְמֹ֖ד בֵּ֣יתᵃ רֵעֶ֑ךָ לֹֽא־תַחְמֹ֞דᵇ אֵ֣שֶׁתᶜ רֵעֶ֗ךָᵈ וְעַבְדּ֤וֹᵉ וַאֲמָתוֹ֙ וְשׁוֹר֣וֹ ל³. ל

וַחֲמֹר֔וֹᶠ וְכֹ֖ל אֲשֶׁ֥ר לְרֵעֶֽךָᵍ׃ פ

18 וְכָל־הָעָם֩ רֹאִ֨יםᵃ אֶת־הַקּוֹלֹ֜ת ᵇוְאֶת־הַלַּפִּידִ֗םᵇ וְאֵת֙ ק֣וֹל ח ר״פ בסיפ¹¹. ל

19 הַשֹּׁפָ֔ר וְאֶת־הָהָ֖ר עָשֵׁ֑ן וַיַּ֤רְאᶜ הָעָם֙ וַיָּנֻ֔עוּ וַיַּֽעַמְד֖וּ מֵֽרָחֹֽק׃ 19 וַיֹּֽאמְרוּ֙ ל. ב רחס. ז חס בתור

אֶל־מֹשֶׁ֔ה ᵃדַּבֵּר־אַתָּ֥ה עִמָּ֖נוּ וְנִשְׁמָ֑עָהᵃ וְאַל־יְדַבֵּ֥ר עִמָּ֛נוּ אֱלֹהִ֖יםᵇ פֶּן־ ל¹²

20 נָמֽוּת׃ 20 וַיֹּ֨אמֶר מֹשֶׁ֣ה אֶל־הָעָם֮ אַל־תִּירָאוּ֒ כִּ֗י לְבַֽעֲבוּר֙ נַסּ֣וֹת ג¹³

אֶתְכֶ֔ם בָּ֖א הָאֱלֹהִ֑ים וּבַעֲב֗וּר תִּהְיֶ֧ה יִרְאָת֛וֹ עַל־פְּנֵיכֶ֖ם לְבִלְתִּ֥י ל¹⁴. ב¹⁵. ל

21 תֶחֱטָֽאוּ׃ 21 וַיַּעֲמֹ֥ד הָעָ֖ם מֵרָחֹ֑ק וּמֹשֶׁה֙ נִגַּ֣שׁ אֶל־הָעֲרָפֶ֔ל אֲשֶׁר־שָׁ֖ם ב¹⁶. ז חס בתור. ב¹⁷

22 הָאֱלֹהִֽים׃ פ 22 וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה ᵃכֹּ֥ה תֹאמַ֖רᵃ אֶל־בְּנֵ֣י

²Mm 444. ³Mm 1082. ⁴Mm 509. ⁵Mm 3139. ⁶Mm 510. ⁷Mm 1089. ⁸Mm 3132. ⁹Mm 878. ¹⁰Mm 1083. ¹¹Mm 645. ¹²וחד וְנִשְׁמְעָה 2 S 17,5. ¹³Mm 511. ¹⁴וחד בא אלהים 1 S 4,7. ¹⁵Mm 3497. ¹⁶Mm 3197. ¹⁷Mm 1739.

5 ᵃ Pap Nash קנוא ‖ **7** ᵃ Pap Nash שמה ‖ **8** ᵃ ш שמור ‖ ᵇ cf 3ᵇ ‖ **9** ᵃ cf 3ᵇ ‖ **10** ᵃ Pap Nash pc Mss 𝔊𝔙 וּבַיּוֹם ‖ ᵇ Pap Nash 𝔊𝔖𝔙 + בה ‖ ᶜ ℭ mlt Mss 𝔊^min𝔖𝔗 וְע׳ cf 𝔗^JP ‖ ᵈ Pap Nash 𝔊 sec Dt 5,14 ‖ ᵉ ш ב׳; > 𝔗^J ‖ ᶠ⁻ᶠ 𝔊 *ὁ παροικῶν ἐν σοί* ‖ ᵍ cf 3ᵇ ‖ **11** ᵃ mlt Mss 𝔊𝔖𝔗^Ms𝔗^P𝔙 וְאת ‖ ᵇ Pap Nash 𝔊𝔖 השביעי ‖ ᶜ Pap Nash שיו– ‖ **12** ᵃ Pap Nash 𝔊 + ייטב לך ולמען ‖ ᵇ 𝔊 + *τῆς ἀγαθῆς* ‖ **13** ᵃ 𝔊* ordinat 14.15.13 et Pap Nash Philo (De Decalogo 12) Lc 18,20 Rm 13,9 ordinant 14.13.15 ‖ **16** ᵃ Pap Nash שוא ‖ **17** ᵃ 𝔊 hab ᵃ et ᶜ invers, it Pap Nash? cf Dt 5,21 ‖ ᵇ Pap Nash תתאוה את cf Dt ‖ ᶜ cf ᵃ ‖ ᵈ Pap Nash pc Mss ш𝔊 + שָׂדֵהוּ ‖ ᵉ ш ע׳, ש׳ ‖ ᶠ 𝔊 + add sec Dt ‖ ᵍ ш + add ‖ **18** ᵃ ш Bo שמע ‖ ᵇ⁻ᵇ ш וראים את ה׳ et tr post השפר ‖ ᶜ ш𝔊𝔖𝔗^JP𝔙 וַיִּרְאוּ cf 20; ℭш𝔊𝔗^JP + כל ‖ **19** ᵃ⁻ᵃ ш amplius ‖ ᵇ ш הָא׳ cf 𝔊; 𝔙 *Dominus* ‖ **22** ᵃ⁻ᵃ ш לֵאמֹר דַּבֵּר.

23 יִשְׂרָאֵל אַתֶּם רְאִיתֶם כִּי מִן־הַשָּׁמַיִם דִּבַּרְתִּי עִמָּכֶם׃ 23 לֹא תַעֲשׂוּן יד[18]
24 אִתִּי אֱלֹהֵי כֶסֶף וֵאלֹהֵי זָהָב לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם׃ 24 מִזְבַּח אֲדָמָה ג בטע[19] . יא[20]
תַּעֲשֶׂה־לִּי וְזָבַחְתָּ עָלָיו אֶת־עֹלֹתֶיךָ וְאֶת־שְׁלָמֶיךָ [a]אֶת־צֹאנְךָ וְאֶת־ ג וכל משנה תורה דכות[21]
בְּקָרֶךָ[a] [b]בְּכָל־הַמָּקוֹם[bc] אֲשֶׁר אַזְכִּיר[d] אֶת־שְׁמִי אָבוֹא אֵלֶיךָ
25 וּבֵרַכְתִּיךָ׃ 25 וְאִם־מִזְבַּח אֲבָנִים תַּעֲשֶׂה־לִּי לֹא־תִבְנֶה אֶתְהֶן גָּזִית
26 כִּי חַרְבְּךָ הֵנַפְתָּ [a]עָלֶיהָ וַתְּחַלְלֶהָ[a]׃ 26 וְלֹא־תַעֲלֶה בְמַעֲלֹת עַל־ ל . ז ר״פ בסיפ וחד מן יז[22] ר״פ ולא לא
מִזְבְּחִי אֲשֶׁר לֹא־תִגָּלֶה עֶרְוָתְךָ [a]עָלָיו[a]׃ פ עב ח[23] . ג[24]
ס[יז] פרש 21 1 וְאֵלֶּה[a] הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם׃ 2 כִּי תִקְנֶה עֶבֶד יז[1] ר״פ בתור וכל תלדות דכות ב מ ד . ל
3 עִבְרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד[a] וּבַשְּׁבִעִת יֵצֵא לַחָפְשִׁי חִנָּם׃ 3 אִם־בְּגַפּוֹ[a] ל חס . יב ר״פ אם אם[2]
4 יָבֹא בְּגַפּוֹ[a] יֵצֵא אִם־[b]בַּעַל אִשָּׁה הוּא וְיָצְאָה אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ׃ 4 אִם־[a]
אֲדֹנָיו יִתֶּן־לוֹ אִשָּׁה וְיָלְדָה־לוֹ בָנִים אוֹ בָנוֹת הָאִשָּׁה וִילָדֶיהָ תִּהְיֶה
5 לַאדֹנֶיהָ[b] וְהוּא יֵצֵא בְגַפּוֹ[c]׃ 5 וְאִם־[a]אָמֹר יֹאמַר הָעֶבֶד אָהַבְתִּי ל[3] . ג חס[4]
6 אֶת־אֲדֹנִי אֶת־אִשְׁתִּי וְאֶת־בָּנָי לֹא אֵצֵא חָפְשִׁי׃ 6 וְהִגִּישׁוֹ אֲדֹנָיו יב פסוק את את ואת ומילה חדה ביניה[5] . ב בפסוק
אֶל־הָאֱלֹהִים[a] וְהִגִּישׁוֹ אֶל־הַדֶּלֶת אוֹ אֶל־הַמְּזוּזָה וְרָצַע אֲדֹנָיו אֶת־ כ . ב בפסוק . ל . ל . ל
7 אָזְנוֹ בַּמַּרְצֵעַ וַעֲבָדוֹ לְעֹלָם׃ ס 7 וְכִי־יִמְכֹּר אִישׁ אֶת־בִּתּוֹ ז[6] . ל . יח[7] חס ל מנה בתור . יא בפרש
8 לְאָמָה לֹא תֵצֵא כְּצֵאת הָעֲבָדִים׃ 8 אִם־רָעָה[a] בְּעֵינֵי אֲדֹנֶיהָ אֲשֶׁר־ ג[8] . לג בתור
לֹא[b] יְעָדָהּ וְהֶפְדָּהּ לְעַם נָכְרִי לֹא־יִמְשֹׁל לְמָכְרָהּ בְּבִגְדוֹ־בָהּ׃ לו חד מן יז[9] כת כן . ק ג[10] . ל . ל[11] . ב
9 10 9 וְאִם־לִבְנוֹ יִיעָדֶנָּה כְּמִשְׁפַּט הַבָּנוֹת יַעֲשֶׂה־לָּהּ׃ 10 אִם־[a]אַחֶרֶת ל . ה[12]
11 יִקַּח־לוֹ שְׁאֵרָהּ כְּסוּתָהּ וְעֹנָתָהּ לֹא יִגְרָע׃ 11 וְאִם־שְׁלָשׁ־אֵלֶּה לֹא ל . ל . ל . ל
12 יַעֲשֶׂה לָהּ וְיָצְאָה חִנָּם אֵין כָּסֶף׃ ס 12 מַכֵּה אִישׁ וָמֵת מוֹת
13 יוּמָת׃ 13 וַאֲשֶׁר לֹא צָדָה וְהָאֱלֹהִים אִנָּה לְיָדוֹ וְשַׂמְתִּי[a] לְךָ מָקוֹם יב ר״פ . ח[13] . ל[14] . ל
14 אֲשֶׁר יָנוּס שָׁמָּה׃ ס 14 וְכִי־[a]יָזִד אִישׁ עַל־רֵעֵהוּ לְהָרְגוֹ בְעָרְמָה יא בפרש . ב חד מל וחד חס . ה[15] . ב[16]
15 מֵעִם מִזְבְּחִי תִּקָּחֶנּוּ לָמוּת׃ ס 15 וּמַכֵּה אָבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוּמָת׃ ח[17] . ד
16 17 16 וְגֹנֵב אִישׁ וּמְכָרוֹ וְנִמְצָא בְיָדוֹ מוֹת יוּמָת׃ ס 17 וּמְקַלֵּל אָבִיו ל . ב חד ר״פ וחד ס״פ

[18] Mm 393. [19] Mm 68. [20] Mm 512. [21] Mm 3285. [22] Mm 2708. [23] Mm 2410. [24] Mm 3647. **Cp 21** [1] Mm 267. [2] Mm 519. [3] וחד אם אמר 1S 20,21. [4] Mm 1487. [5] Mm 44. [6] Mm 3650. [7] Mm 25. [8] Mm 1426. [9] Mm 1795. [10] Mm 513. [11] Mm 666. [12] Mm 514. [13] Mm 3985. [14] Mm 145. [15] Mm 515. [16] Mm 1289. [17] Mm 2410.

24 [a–a] ⅏ מִצ׳ וּמִב׳ ‖ [b–b] ⅏ בַּמ׳ ‖ [c] 𝔊𝔖𝔗𝔗[P] om ה? ‖ [d] 𝔖 2 sg, l תַּזְ׳? ‖ **25** [a–a] ⅏ עליו ־הוּ cf 𝔊𝔖 ‖ **26** [a] ⅏ אֵלָיו ‖ **Cp 21,1** [a] ⅏𝔙 א׳ ‖ **2** [a] ⅏𝔊𝔖𝔙 יַעֲבָדְךָ ‖ **3** [a] ⅏ בגפיו ‖ [b] 𝔊𝔖𝔗[J] pr cop ‖ **4** [a] 2 Mss 𝔊𝔖𝔙 וְאם ‖ [b] ⅏𝔊*𝔖𝔙 ־יו ‖ [c] cf 3[a] ‖ **5** [a] ⅏ אם ‖ **6** [a] 𝔊 pr *τὸ κριτήριον*; 𝔖(𝔗[J]) *djn'* = judices ‖ **8** [a] ⅏ + היא, 𝔖 *snj'* = שְׂנוּאָה ‖ [b] 𝔊*𝔗𝔙 ut Q לוֹ ‖ **10** [a] nonn Mss ⅏𝔊𝔖𝔙 וְאם ‖ **13** [a] 𝔖 3 sg. ‖ **14** [a] gaʿya eras.

18 וְאִמּ֖וֹ מ֥וֹת יוּמָֽת׃ ס 18 וְכִֽי־יְרִיבֻ֣ן אֲנָשִׁ֔ים וְהִכָּה־אִישׁ֙ אֶת־רֵעֵ֔הוּ יא בפרש . ל
19 בְּאֶ֖בֶן[a] א֣וֹ בְאֶגְרֹ֑ף[a] וְלֹ֥א יָמ֖וּת וְנָפַ֥ל לְמִשְׁכָּֽב׃ 19 אִם־יָק֞וּם וְהִתְהַלֵּ֥ךְ ג[18] . ב[19]
בַּח֛וּץ עַל־מִשְׁעַנְתּ֖וֹ וְנִקָּ֣ה הַמַּכֶּ֑ה רַ֥ק שִׁבְתּ֛וֹ יִתֵּ֖ן וְרַפֹּ֥א יְרַפֵּֽא׃ ס ג[20] . ל
20 וְכִֽי־יַכֶּה֩ אִ֨ישׁ אֶת־עַבְדּ֜וֹ א֤וֹ אֶת־אֲמָתוֹ֙ בַּשֵּׁ֔בֶט[a] וּמֵ֖ת תַּ֣חַת יָד֑וֹ [b]נָקֹ֖ם יא בפרש . ו
21 יִנָּקֵֽם[b]׃ 21 אַ֥ךְ אִם־י֛וֹם א֥וֹ יוֹמַ֖יִם יַעֲמֹ֑ד לֹ֣א יֻקַּ֔ם[a] כִּ֥י כַסְפּ֖וֹ הֽוּא׃ ס ה ג מל וב חס[21] . ג ב פת וחד קמ[22]
22 וְכִֽי־יִנָּצ֣וּ אֲנָשִׁ֗ים וְנָ֨גְפ֜וּ אִשָּׁ֤ה הָרָה֙ [a]וְיָצְא֣וּ יְלָדֶ֔יהָ[a] וְלֹ֥א יִהְיֶ֖ה אָס֑וֹן יא בפרש . ב[23] . ז[24]
23 עָנ֣וֹשׁ יֵעָנֵ֗שׁ כַּֽאֲשֶׁ֨ר יָשִׁ֤ית עָלָיו֙ בַּ֣עַל הָֽאִשָּׁ֔ה וְנָתַ֖ן בִּפְלִלִֽים׃ 23 וְאִם־ ל ומל . ז ומל[25] . ל . ל[26]
24 אָס֖וֹן יִהְיֶ֑ה וְנָתַתָּ֥ה נֶ֖פֶשׁ תַּ֥חַת נָֽפֶשׁ׃ 24 עַ֚יִן תַּ֣חַת עַ֔יִן שֵׁ֖ן תַּ֣חַת שֵׁ֑ן יָ֚ד הׄ מל בסיפ
25 תַּ֣חַת יָ֔ד רֶ֖גֶל תַּ֥חַת רָֽגֶל׃ 25 כְּוִיָּה֙[a] תַּ֣חַת כְּוִיָּ֔ה[a] פֶּ֖צַע תַּ֣חַת פָּ֑צַע ב בפסוק . ב בפסוק
26 חַבּוּרָ֕ה תַּ֖חַת חַבּוּרָֽה׃ ס 26 וְכִֽי־יַכֶּ֨ה אִ֜ישׁ אֶת־עֵ֥ין עַבְדּ֛וֹ אֽוֹ־ ב בפסוק . ב בפסוק . יא בפרש
27 אֶת־עֵ֥ין אֲמָת֖וֹ וְשִֽׁחֲתָ֑הּ לַֽחָפְשִׁ֥י יְשַׁלְּחֶ֖נּוּ תַּ֥חַת עֵינֽוֹ׃ ס 27 וְאִם־ ו . ט[27]
שֵׁ֥ן עַבְדּ֛וֹ אֽוֹ־שֵׁ֥ן אֲמָת֖וֹ יַפִּ֑יל לַֽחָפְשִׁ֥י יְשַׁלְּחֶ֖נּוּ תַּ֥חַת שִׁנּֽוֹ׃ פ ו . ל כת כן[28] . ל
28 וְכִֽי־יִגַּ֨ח[a] שׁ֥וֹר[b] אֶת־אִ֛ישׁ א֥וֹ אֶת־אִשָּׁ֖ה וָמֵ֑ת סָק֨וֹל יִסָּקֵ֜ל הַשּׁ֗וֹר יא בפרש . ב חד מל וחד חס
29 וְלֹ֤א יֵאָכֵל֙ אֶת־בְּשָׂר֔וֹ וּבַ֥עַל הַשּׁ֖וֹר נָקִֽי׃ 29 וְאִ֡ם שׁוֹר֩ נַגָּ֨ח ה֜וּא מִתְּמֹ֣ל ב[29] . ד חס[30]
שִׁלְשֹׁ֗ם וְהוּעַ֤ד בִּבְעָלָיו֙ וְלֹ֣א יִשְׁמְרֶ֔נּוּ[a] וְהֵמִ֥ית אִ֖ישׁ א֣וֹ אִשָּׁ֑ה הַשּׁוֹר֙ ל
30 יִסָּקֵ֔ל וְגַם־בְּעָלָ֖יו יוּמָֽת׃ 30 אִם[a]־כֹּ֖פֶר יוּשַׁ֣ת עָלָ֑יו וְנָתַן֙ פִּדְיֹ֣ן נַפְשׁ֔וֹ יא ס״פ[31] . ב בפסוק . ב חד מל וחד חס[32]
31 כְּכֹ֥ל אֲשֶׁר־יוּשַׁ֖ת עָלָֽיו׃ 31 אוֹ־בֵ֥ן יִגָּ֖ח אוֹ־בַ֣ת יִגָּ֑ח כַּמִּשְׁפָּ֥ט הַזֶּ֖ה ב בפסוק . ב קמ בפסוק . ב קמ בפסוק
32 יֵעָ֥שֶׂה לּֽוֹ׃ 32 אִם־עֶ֛בֶד יִגַּ֥ח הַשּׁ֖וֹר א֣וֹ אָמָ֑ה כֶּ֣סֶף ׀ שְׁלֹשִׁ֣ים שְׁקָלִ֗ים ל[33] . ה
33 יִתֵּן֙ לַֽאדֹנָ֔יו וְהַשּׁ֖וֹר יִסָּקֵֽל׃ ס 33 וְכִֽי־יִפְתַּ֨ח אִ֜ישׁ בּ֗וֹר א֠וֹ כִּֽי־יִכְרֶ֥ה יא בפרש
34 אִ֛ישׁ בֹּ֖ר וְלֹ֣א יְכַסֶּ֑נּוּ וְנָֽפַל־שָׁ֛מָּה שׁ֖וֹר א֥וֹ חֲמֽוֹר[a]׃ 34 בַּ֤עַל הַבּוֹר֙ יְשַׁלֵּ֔ם ל חס[34]
35 כֶּ֖סֶף יָשִׁ֣יב לִבְעָלָ֑יו וְהַמֵּ֖ת יִֽהְיֶה־לּֽוֹ׃ ס 35 וְכִֽי־יִגֹּ֧ף שֽׁוֹר־אִ֛ישׁ[a] כד בליש[35] . יא בפרש
אֶת־שׁ֥וֹר רֵעֵ֖הוּ[a] וָמֵ֑ת וּמָ֨כְר֜וּ אֶת־הַשּׁ֤וֹר הַחַי֙ וְחָצ֣וּ אֶת־כַּסְפּ֔וֹ וְגַ֥ם יז פסוק את את את את . ל . כג פסוק וגם וגם ובתר תלת מילין[36] . ט
36 אֶת־הַמֵּ֖ת יֶֽחֱצֽוּן׃ 36 א֣וֹ נוֹדַ֗ע כִּ֠י שׁ֣וֹר נַגָּ֥ח הוּא֙ מִתְּמ֣וֹל שִׁלְשֹׁ֔ם וְלֹ֥א ל
יִשְׁמְרֶ֖נּוּ[a] בְּעָלָ֑יו שַׁלֵּ֨ם יְשַׁלֵּ֥ם שׁוֹר֙ תַּ֣חַת הַשּׁ֔וֹר וְהַמֵּ֖ת יִֽהְיֶה־לּֽוֹ׃ ס

[18]Mm 1783. [19]Jes 58,4. [20]Mm 516. [21]Mm 517. [22]Mm 32. [23]Dt 25,11. [24]Mm 1281. [25]Mm 2737. [26]וחד פלילים Dt 32,31. [27]Mm 3145. [28]Mm 839. [29]Ex 13,3. [30]Mm 518. [31]Okhl 357. [32]Mm 3280. [33]Mm 210. [34]Mp sub loco. [35]Mm 1685. [36]Mm 1629.

18 [a–a] > ш ‖ **20** [a] > Ms ш ‖ [b–b] ш מוֹת יוּמָת ‖ **21** [a] ш יומת ‖ **22** [a–a] ш𝔊 וְיָצָא וְלָדָהּ ‖ **25** [a] ш מִכְוָה ‖ **28** [a] ш יִכֶּה ‖ [b] ш + אוֹ כָל בְּהֵמָה (ш in sq saepe בהמה pro שׁור) ‖ **29** [a] 𝔊 ἀφανίσῃ αὐτόν = יַשְׁמִידֶנּוּ, it 36[a] ‖ **30** [a] pc Mss 𝔊𝔖𝔗 ואם ‖ **33** [a] ut 28[b] ‖ **35** [a] ш + אוֹ כָל בְּהֶמְתּוֹ ‖ **36** [a] cf 29[a].

ב חד חס וחד מל . ל 37 כִּ֤יa יִגְנֹֽב־אִישׁ֙ שׁ֣וֹר אוֹ־שֶׂ֔ה וּטְבָח֖וֹ א֣וֹ מְכָר֑וֹ חֲמִשָּׁ֣ה בָקָ֗ר יְשַׁלֵּם֙ 37
ב[1] תַּ֣חַת הַשּׁ֔וֹר וְאַרְבַּע־צֹ֖אן תַּ֥חַת הַשֶּֽׂה׃ 22 1 אִם־בַּמַּחְתֶּ֛רֶת יִמָּצֵ֥א 22
ל[2] . יב ר״פ אם אם[3] . ד[4] הַגַּנָּ֖ב וְהֻכָּ֣הa וָמֵ֑ת אֵ֥ין ל֖וֹ דָּמִֽים׃ 2 אִם־זָרְחָ֥הa הַשֶּׁ֛מֶשׁ עָלָ֖יו דָּמִ֣ים 2
ל֑וֹ שַׁלֵּ֣ם יְשַׁלֵּ֔ם אִם־אֵ֣ין ל֔וֹ וְנִמְכַּ֖ר בִּגְנֵבָתֽוֹ׃ 3 אִֽם־הִמָּצֵא֩ תִמָּצֵ֨א 3
ל בְיָד֜וֹ הַגְּנֵבָ֗ה מִשּׁ֛וֹר עַד־חֲמ֥וֹר עַד־שֶׂ֖ה חַיִּ֑ים שְׁנַ֖יִםa יְשַׁלֵּֽם׃ ס
בעירו ק חד מן יג[5] כת ה בתור ול בליש . ב[6] 4 כִּ֤יa יַבְעֶר־אִישׁ֙ שָׂדֶ֣ה אוֹ־כֶ֔רֶם וְשִׁלַּח֙ אֶת־בְּעִירֹ֔ה וּבִעֵ֖ר בִּשְׂדֵ֣ה 4
ג . ל . ל אַחֵ֑רb מֵיטַ֥בc שָׂדֵ֛הוּ וּמֵיטַ֥בc כַּרְמ֖וֹ יְשַׁלֵּֽם׃ ס 5 כִּֽי־תֵצֵ֨א אֵ֜שׁ 5
ד ב חס וב מל[7] . ג . ל וּמָצְאָ֤ה קֹצִים֙ וְנֶאֱכַ֣ל גָּדִ֔ישׁ א֥וֹ הַקָּמָ֖ה א֣וֹ הַשָּׂדֶ֑ה שַׁלֵּ֣ם יְשַׁלֵּ֔ם הַמַּבְעִ֖ר
אֶת־הַבְּעֵרָֽה׃ ס 6 כִּֽי־aיִתֵּ֨ן אִ֜ישׁ אֶל־רֵעֵ֗הוּ כֶּ֤סֶף אֽוֹ־כֵלִים֙ 6
ל . יב ר״פ אם אם[3] . ח[8] ר״פ וכל איוב דכות ב מ ב לִשְׁמֹ֔ר וְגֻנַּ֖בb מִבֵּ֣ית הָאִ֑ישׁ אִם־יִמָּצֵ֥א הַגַּנָּ֖ב יְשַׁלֵּ֥ם שְׁנָֽיִם׃ 7 אִם־aלֹ֤א 7
כ יִמָּצֵא֙ הַגַּנָּ֔ב וְנִקְרַ֥ב בַּֽעַל־הַבַּ֖יִת אֶל־הָאֱלֹהִ֑יםb אִם־לֹ֥א שָׁלַ֛ח יָד֖וֹ
ל . ב[9] בִּמְלֶ֥אכֶת רֵעֵֽהוּ׃ 8 עַֽל־כָּל־דְּבַר־פֶּ֡שַׁע עַל־שׁ֡וֹר עַל־חֲ֠מוֹר עַל־שֶׂ֨ה 8
ד[10] בתור וכל קריא דכות ב מ ו . ל עַל־שַׂלְמָ֜הa עַל־כָּל־אֲבֵדָ֗ה אֲשֶׁ֤ר יֹאמַר֙ כִּי־ה֣וּא זֶ֔ה עַ֚ד הָֽאֱלֹהִ֔יםb
ל וחס יָבֹ֖א דְּבַר־שְׁנֵיהֶ֑ם אֲשֶׁ֤ר יַרְשִׁיעֻןc֙ אֱלֹהִ֔יםd יְשַׁלֵּ֥ם שְׁנַ֖יִם לְרֵעֵֽהוּ׃ ס
ג[11] ב מנה בתור 9 כִּֽי־aיִתֵּ֨ן אִ֜ישׁ אֶל־רֵעֵ֗הוּ חֲמ֨וֹר אוֹ־שׁ֥וֹר אוֹ־שֶׂ֛ה וְכָל־bבְּהֵמָ֖ה לִשְׁמֹ֑ר 9
ג[12] . ה[13] וּמֵ֛ת אוֹ־נִשְׁבַּ֥ר אוֹ־נִשְׁבָּ֖ה אֵ֥ין רֹאֶֽה׃ 10 שְׁבֻעַ֣ת יְהוָ֗ה תִּהְיֶה֙ בֵּ֣ין שְׁנֵיהֶ֔ם 10
ב[14] אִם־לֹ֥א שָׁלַ֛ח יָד֖וֹ בִּמְלֶ֣אכֶת רֵעֵ֑הוּ וְלָקַ֥ח בְּעָלָ֖יו וְלֹ֥א יְשַׁלֵּֽם׃ 11 וְאִם־ 11
ג . ל חס גָּנֹ֥ב יִגָּנֵ֖ב מֵעִמּ֑וֹ יְשַׁלֵּ֖ם לִבְעָלָֽיו׃ 12 אִם־טָרֹ֥ף יִטָּרֵ֖ף יְבִאֵ֣הוּa עֵ֑דb 12
יא בפרש הַטְּרֵפָ֖ה לֹ֥אc יְשַׁלֵּֽם׃ פ 13 וְכִֽי־יִשְׁאַ֥ל אִ֛ישׁ מֵעִ֥ם רֵעֵ֖הוּa וְנִשְׁבַּ֣ר 13
יב ר״פ אם אם[3] אוֹ־מֵ֑תb בְּעָלָ֥יו אֵין־עִמּ֖וֹ שַׁלֵּ֥ם יְשַׁלֵּֽם׃ 14 אִם־בְּעָלָ֥יו עִמּ֖וֹ לֹ֣א יְשַׁלֵּ֑ם 14
יא בפרש . ד[16] אִם־שָׂכִ֣יר ה֔וּא בָּ֖א בִּשְׂכָרֽוֹ׃ ס 15 וְכִֽי־יְפַתֶּ֣ה אִ֗ישׁ בְּתוּלָ֛ה אֲשֶׁ֥ר 15
ל . ל לֹא־אֹרָ֖שָׂה וְשָׁכַ֣ב עִמָּ֑הּ מָהֹ֛ר יִמְהָרֶ֥נָּה לּ֖וֹ לְאִשָּֽׁה׃ 16 אִם־aמָאֵ֥ן יְמָאֵ֛ן 16
ב[16] . ל[17] . יג פסוק בתור[18] אָבִ֖יהָ לְתִתָּ֣הּ ל֑וֹ כֶּ֚סֶף יִשְׁקֹ֔ל כְּמֹ֖הַר הַבְּתוּלֹֽת׃ ס 17 מְכַשֵּׁפָ֖הa 17

Cp 22 [1] Jer 2,34. [2] Mm 979. [3] Mm 519. [4] Mm 520. [5] Mm 598. [6] Lv 6,5. [7] Mm 3402. [8] Mm 3185. [9] Mm 3168. [10] Mm 1213. [11] Mm 1138. [12] Mm 93. [13] Mm 1833. [14] Mm 521. [15] Mm 522. [16] Ez 47,14. [17] וחד במהר 1S 18,25. [18] Mm 750.

37 [a] pc Mss ⅏𝔊𝔖 וְכִי ‖ Cp 22,1 [a] ⅏ והִכָּהוּ ‖ 2 [a] ⅏ זרח ‖ 3 [a] ⅏ pr אחד ‖ 4 [a] 2 Mss ⅏𝔊𝔖 וְכִי ‖ [b] ⅏(𝔊) + (𝔊 καταβοσκήσῃ = יַבְעֵר) שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם מִשָּׂדֵהוּ כִּתְבוּאָתֹה וְאִם כָּל־הַשָּׂדֶה יִבְעֶה ‖ [c] 𝔖 (w)mn ṭb' = (וּ)מִטּוֹב ‖ 6 [a] pc Mss ⅏𝔊𝔖 וְכִי ‖ [b] ⅏ וְנִגְנַב ‖ 7 [a] nonn Mss ⅏𝔊𝔖 וְאִם ‖ [b] 𝔊(𝔗[J]𝔙) + καὶ ὀμεῖται ‖ 8 [a] ⅏ שמלה ‖ [b] ⅏ יהוה ‖ [c] ⅏ ־ֻנּוּ ‖ [d] ⅏ הָא׳ ‖ 9 [a] pc Mss ⅏𝔊𝔖 וְכִי ‖ [b] ⅏𝔊𝔖 אוֹ כל ‖ 12 [a] ⅏ יביא ‖ [b] 𝔊 𝔗[J] (dupl) 𝔙 leg עַד ‖ [c] ⅏𝔊𝔗[J]𝔙 וְלֹא ‖ 13 [a] 𝔊[19](𝔖) + κτῆνος, 𝔗[J] + md'm, 𝔙 + quidquam horum, exc vb? ‖ [b] 𝔊* + ἢ αἰχμάλωτον γένηται cf 9 ‖ 16 [a] nonn Mss ⅏𝔊𝔖 וְאִם ‖ 17 [a] 𝔊 φαρμακούς cf 7,11; 𝔖𝔗𝔗[J] m (־ף?).

18 19 לֹ֥א תְחַיֶּֽה׃ ס 18 כָּל־שֹׁכֵ֥ב עִם־בְּהֵמָ֖ה מ֥וֹת יוּמָֽת׃ ס 19 זֹבֵ֥חַ° ג . ל
לָאֱלֹהִ֖ים[a] יָחֳרָ֑ם [b]בִּלְתִּ֥י לַיהוָ֖ה לְבַדּֽוֹ[b]׃ ג ב פת וחד קמ[19]
20 וְגֵ֥ר לֹא־תוֹנֶ֖ה[a] וְלֹ֣א תִלְחָצֶ֑נּוּ[b] כִּֽי־גֵרִ֥ים הֱיִיתֶ֖ם בְּאֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃
21 כָּל־אַלְמָנָ֥ה וְיָת֖וֹם לֹ֥א תְעַנּֽוּן׃ 22 אִם־עַנֵּ֥ה תְעַנֶּ֖ה[a] אֹת֑וֹ[b] כִּ֣י אִם־ ה[20]. ל. יב ר״פ אם אם[21]. ל. ב[22]
23 צָעֹ֤ק יִצְעַק֙[c] אֵלַ֔י שָׁמֹ֥עַ אֶשְׁמַ֖ע צַעֲקָתֽוֹ[d]׃ 23 וְחָרָ֣ה אַפִּ֔י וְהָרַגְתִּ֥י אֶתְכֶ֖ם ל וחס. ה חס[23]. ב
ס בֶּחָ֑רֶב וְהָי֤וּ נְשֵׁיכֶם֙ אַלְמָנ֔וֹת וּבְנֵיכֶ֖ם יְתֹמִֽים׃ פ 24 אִם־כֶּ֣סֶף ׀ ב חס
תַּלְוֶ֣ה [a]אֶת־עַמִּ֗י[a] אֶת־הֶֽעָנִי֙ עִמָּ֔ךְ לֹא־תִהְיֶ֥ה ל֖וֹ כְּנֹשֶׁ֑ה לֹֽא[b]־תְשִׂימ֥וּן[c] כו פסוק את את ומילה חדה ביניה. ל. ג[24]
25 עָלָ֖יו נֶֽשֶׁךְ׃ 25 אִם־חָבֹ֥ל תַּחְבֹּ֖ל שַׂלְמַ֣ת[a] רֵעֶ֑ךָ עַד־בֹּ֥א הַשֶּׁ֖מֶשׁ תְּשִׁיבֶ֥נּוּ[b] ד[25] בתור וכל קריא דכות ב מ ו
26 לֽוֹ׃ 26 כִּ֣י הִ֤וא כְסוּתֹה֙ לְבַדָּ֔הּ הִ֥וא שִׂמְלָת֖וֹ לְעֹר֑וֹ בַּמֶּ֣ה יִשְׁכָּ֔ב וְהָיָה֙ כסותו חד מן יו[26] כת ה ק בתור ול בליש. ל זקף קמ
27 כִּֽי־יִצְעַ֣ק אֵלַ֔י וְשָׁמַעְתִּ֖י כִּֽי־חַנּ֥וּן אָֽנִי׃ ס 27 אֱלֹהִ֖ים לֹ֣א תְקַלֵּ֑ל ל בתור. [חצי הספר בפסוקים][27]
28 וְנָשִׂ֥יא בְעַמְּךָ֖ לֹ֥א תָאֹֽר׃ 28 מְלֵאָתְךָ֥ וְדִמְעֲךָ֖ לֹ֣א תְאַחֵ֑ר בְּכ֥וֹר בָּנֶ֖יךָ ג[28]. ל. ד[29]
29 תִּתֶּן־לִּֽי׃ 29 כֵּֽן־תַּעֲשֶׂ֥ה לְשֹׁרְךָ֖ לְצֹאנֶ֑ךָ[a] שִׁבְעַ֤ת יָמִים֙ יִהְיֶ֣ה עִם־אִמּ֔וֹ ל חס
30 בַּיּ֥וֹם[b] הַשְּׁמִינִ֖י תִּתְּנוֹ־לִֽי׃ 30 וְאַנְשֵׁי־קֹ֖דֶשׁ תִּהְי֣וּן לִ֑י וּבָשָׂ֨ר בַּשָּׂדֶ֤ה[a] ל. יח[30] ד[31] מנה ר״פ. ח[32]
טְרֵפָה֙ לֹ֣א תֹאכֵ֔לוּ לַכֶּ֖לֶב[b] תַּשְׁלִכ֥וּן אֹתֽוֹ׃ ס ל. ל וחס
23 1 לֹ֥א תִשָּׂ֖א שֵׁ֣מַע שָׁ֑וְא אַל־תָּ֤שֶׁת יָֽדְךָ֙ עִם־רָשָׁ֔ע לִהְיֹ֖ת עֵ֥ד ה[1]. ח חס בליש[2]
2 חָמָֽס׃ ס 2 לֹא־תִהְיֶ֥ה אַחֲרֵֽי־רַבִּ֖ים לְרָעֹ֑ת וְלֹא־תַעֲנֶ֣ה [a]עַל־רִ֗ב[a] ד חס בליש. ה חס בליש[3]
3 לִנְטֹ֛ת אַחֲרֵ֥י רַבִּ֖ים לְהַטֹּֽת[b]׃ 3 וְדָ֕ל[a] לֹ֥א תֶהְדַּ֖ר בְּרִיבֽוֹ׃ ס ל חס. ל חס. ל. ד
4 כִּ֣י תִפְגַּ֞ע שׁ֧וֹר אֹֽיִבְךָ֛ א֥וֹ חֲמֹר֖וֹ[a] תֹּעֶ֑ה הָשֵׁ֥ב תְּשִׁיבֶ֖נּוּ לֽוֹ׃ ס 5 כִּֽי־ י בטע ר״פ בתור[4]. ג ב חס וחד מל
תִרְאֶ֞ה חֲמ֣וֹר שֹׂנַאֲךָ֗ רֹבֵץ֙ תַּ֣חַת מַשָּׂא֔וֹ וְחָדַלְתָּ֖ מֵעֲזֹ֣ב ל֑וֹ [a]עָזֹ֥ב תַּעֲזֹ֖ב[a] ב[5]. ג[6]. ל וחס
6 7 עִמּֽוֹ׃ ס 6 לֹ֥א תַטֶּ֛ה מִשְׁפַּ֥ט אֶבְיֹנְךָ֖ בְּרִיבֽוֹ׃ 7 מִדְּבַר־שֶׁ֖קֶר תִּרְחָ֑ק ב חס[7]. ד. ג
8 וְנָקִ֤י וְצַדִּיק֙ אַֽל־תַּהֲרֹ֔ג כִּ֥י[a] לֹא־אַצְדִּ֖יק[b] רָשָֽׁע[c]׃ 8 וְשֹׁ֖חַד לֹ֣א[a] תִקָּ֑ח ג. ל[8]
9 כִּ֤י הַשֹּׁ֨חַד֙ יְעַוֵּ֣ר[b] פִּקְחִ֔ים וִֽיסַלֵּ֖ף דִּבְרֵ֥י צַדִּיקִֽים׃ 9 וְגֵ֖ר לֹ֣א תִלְחָ֑ץ[a] ב. ל מל בתור

[19] Mm 523. [20] Mm 524. [21] Mm 519. [22] Gn 31,50. [23] Mm 1115. [24] Mm 2697. [25] Mm 1213. [26] Mm 598. [27] Mp sub loco. [28] Mm 525. [29] Mm 526. [30] Mm 2952. [31] Mm 88. [32] Mm 527. Cp 23 [1] Mm 206. [2] Mm 725. [3] Mm 3480. [4] Mm 1151. [5] Mm 3643. [6] Mm 28. [7] Mp sub loco. [8] Mm 528.

19 [a] ⅏𝔊$^{A\,min}$ + אֲחֵרִים, ins (hpgr)? ‖ [b–b] > ⅏ ‖ **20** [a] ⅏𝔊𝔖𝔗𝔗^J 2 pl ‖ [b] ⅏𝔖𝔗𝔗^J תִּלְחֲצוּ cf 𝔊 ‖ **22** [a] ⅏𝔊𝔖𝔗^{P}𝔙 תענו ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗^{P}𝔙) *αὐτούς* ‖ [c] 𝔊𝔖𝔙 pl ‖ [d] 𝔊𝔖𝔙 suff pl; 𝔗^P + *'rwm ḥnn wrḥmn 'nh 'mr mmrh djhwh* = כִּי חַנּוּן וְרַחוּם אֲנִי אָמַר יהוה ‖ **24** [a–a] 𝔊* *τῷ ἀδελφῷ* ‖ [b] Seb 𝔖𝔗^{Ms}𝔗^{P}𝔙 וְלֹא ‖ [c] 𝔊𝔖𝔙 sg ‖ **25** [a] ⅏ שמלת ‖ [b] ⅏ ־ֶנָּה ‖ **29** [a] ⅏𝔊𝔖𝔗^{J}𝔙 וּלְ׳, 𝔊 + *καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου* ‖ [b] mlt Mss ⅏𝔊𝔖𝔗^{Mss}𝔗^J וּבַ׳ ‖ **30** [a] > Vrs ‖ [b] ⅏ הַשְׁלֵךְ ‖ **Cp 23,2** [a–a] 𝔊 *μετὰ πλήθους* ‖ [b] 𝔊 + *κρίσιν* ‖ **3** [a] דל lapsus pro גָּדֹל? cf Lv 19,15 ‖ **4** [a] ut 21,35[a] ‖ **5** [a–a] obscure, si non crrp; 𝔊 *συνεγερεῖς αὐτό*, 𝔖 *mšql šqwl*, 𝔙 *sublevabis* ‖ **7** [a] 𝔊 *καί* ‖ [b] 𝔊 2 sg ‖ [c] 𝔊* + *ἕνεκεν δώρων* ‖ **8** [a] ⅏ [b] nonn Mss ⅏𝔊𝔖𝔗𝔗^J + עֵינֵי cf Dt 16,19 Sir 20,29 ‖ **9** [a] ⅏𝔊𝔖𝔗𝔗^J ־ֲצוּ.

וְאַתֶּם֙ יְדַעְתֶּם֙ אֶת־נֶ֣פֶשׁ הַגֵּ֔ר כִּֽי־גֵרִ֥ים הֱיִיתֶ֖ם בְּאֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃
10 11 ¹⁰ וְשֵׁ֥שׁ שָׁנִ֖ים תִּזְרַ֣ע אֶת־אַרְצֶ֑ךָ וְאָסַפְתָּ֖ אֶת־תְּבוּאָתָֽהּ׃ ¹¹ וְהַשְּׁבִיעִ֞ת ‖ ג ר״פ[9]
תִּשְׁמְטֶ֣נָּה וּנְטַשְׁתָּ֗הּ וְאָֽכְלוּ֙ אֶבְיֹנֵ֣י עַמֶּ֔ךָ וְיִתְרָ֕ם תֹּאכַ֖ל חַיַּ֣ת הַשָּׂדֶ֑ה ‖ ל . ל . ב חד חס וחד מל[10] . ב[11]
12 כֵּֽן־תַּעֲשֶׂ֥ה לְכַרְמְךָ֖ לְזֵיתֶֽךָ[a]׃ ¹² שֵׁ֤שֶׁת יָמִים֙ תַּעֲשֶׂ֣ה מַעֲשֶׂ֔יךָ וּבַיּ֥וֹם
הַשְּׁבִיעִ֖י תִּשְׁבֹּ֑ת לְמַ֣עַן יָנ֗וּחַ [a]שֽׁוֹרְךָ֙ וַחֲמֹרֶ֔ךָ וְיִנָּפֵ֥שׁ בֶּן־אֲמָתְךָ֖[a] וְהַגֵּֽר׃ ‖ ל
13 ¹³ וּבְכֹ֛ל[a] אֲשֶׁר־אָמַ֥רְתִּי אֲלֵיכֶ֖ם תִּשָּׁמֵ֑רוּ וְשֵׁ֨ם אֱלֹהִ֤ים אֲחֵרִים֙ לֹ֣א ‖ ה[12] . ל . ד פסוק דאית בהון לא לא ומילה חדה ביניה[13]
תַזְכִּ֔ירוּ לֹ֥א[b] יִשָּׁמַ֖ע עַל־פִּֽיךָ׃ ‖ ב[14] . ל[15]
14 15 ¹⁴ שָׁלֹ֣שׁ רְגָלִ֔ים תָּחֹ֥ג[a] לִ֖י בַּשָּׁנָֽה׃ ¹⁵ אֶת־חַ֣ג הַמַּצּוֹת֮ תִּשְׁמֹר֒ שִׁבְעַ֣ת
יָמִים֩ תֹּאכַ֨ל מַצּ֜וֹת כַּאֲשֶׁ֣ר צִוִּיתִ֗ךָ לְמוֹעֵד֙ חֹ֣דֶשׁ הָֽאָבִ֔יב כִּי־ב֖וֹ יָצָ֣אתָ ‖ ו רפ[16]
16 מִמִּצְרָ֑יִם וְלֹא־יֵרָא֥וּ פָנַ֖י רֵיקָֽם׃ ¹⁶ וְחַ֤ג הַקָּצִיר֙ בִּכּוּרֵ֣י מַעֲשֶׂ֔יךָ אֲשֶׁ֥ר ‖ ל[17]
תִּזְרַ֖ע בַּשָּׂדֶ֑ה וְחַ֤ג הָֽאָסִף֙ בְּצֵ֣את הַשָּׁנָ֔ה בְּאָסְפְּךָ֥ אֶֽת־מַעֲשֶׂ֖יךָ מִן־ ‖ ב חד חס וחד מל
17 | הַשָּׂדֶֽה׃ ¹⁷ שָׁלֹ֥שׁ פְּעָמִ֖ים בַּשָּׁנָ֑ה יֵרָאֶה֙ כָּל־זְכ֣וּרְךָ֔ אֶל[a]־פְּנֵ֖י [b]הָאָדֹ֥ן[c] ‖ יג[18] . ט[19] וכל צורת הבית דכות ב מ ד . ב חס
18 יְהוָֽה[b]׃ ¹⁸ לֹֽא[a]־תִזְבַּ֥ח עַל־חָמֵ֖ץ דַּם־זִבְחִ֑י וְלֹֽא־יָלִ֥ין חֵֽלֶב־חַגִּ֖י עַד־ ‖ ג זוגין[20]
19 בֹּֽקֶר׃ ¹⁹ רֵאשִׁ֗ית בִּכּוּרֵי֙ אַדְמָ֣תְךָ֔ תָּבִ֕יא בֵּ֖ית יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֑יךָ לֹֽא־תְבַשֵּׁ֥ל
גְּדִ֖י בַּחֲלֵ֥ב אִמּֽוֹ[a]׃ ס
[יט]ס ²⁰ הִנֵּ֨ה אָנֹכִ֜י שֹׁלֵ֤חַ מַלְאָךְ֙[a] לְפָנֶ֔יךָ לִשְׁמָרְךָ֖ בַּדָּ֑רֶךְ וְלַהֲבִֽיאֲךָ֔ אֶל־ ‖ ל
21 הַמָּק֖וֹם[b] אֲשֶׁ֥ר הֲכִנֹֽתִי׃ ²¹ הִשָּׁ֧מֶר מִפָּנָ֛יו וּשְׁמַ֥ע בְּקֹל֖וֹ אַל־תַּמֵּ֣ר[a] בּ֑וֹ ‖ ל חס . כג . ל
22 כִּ֣י לֹ֤א יִשָּׂא֙ לְפִשְׁעֲכֶ֔ם כִּ֥י שְׁמִ֖י בְּקִרְבּֽוֹ׃ ²² כִּ֣י אִם־שָׁמ֤וֹעַ תִּשְׁמַע֙[a] ‖ לז . ס[22]
בְּקֹל֔וֹ[b] וְעָשִׂ֕יתָ כֹּ֖ל אֲשֶׁ֣ר אֲדַבֵּ֑ר וְאָֽיַבְתִּי֙ אֶת־אֹ֣יְבֶ֔יךָ וְצַרְתִּ֖י אֶת־ ‖ ל . ב[23]
23 צֹרְרֶֽיךָ׃ ²³ כִּֽי־יֵלֵ֣ךְ מַלְאָכִי֮ לְפָנֶ֒יךָ֒ וֶהֱבִֽיאֲךָ֗ אֶל־הָֽאֱמֹרִי֙ וְהַ֣חִתִּ֔י ‖ סימן מ ת פ כ ו ס[24]
24 וְהַפְּרִזִּי֙ וְהַֽכְּנַעֲנִ֔י[a] הַחִוִּ֖י[b] וְהַיְבוּסִ֑י וְהִכְחַדְתִּֽיו[c]׃ ²⁴ לֹֽא־תִשְׁתַּחֲוֶ֤ה ‖ ז . ל . לד פסוק לא ולא ולא[25]
לֵאלֹֽהֵיהֶם֙ וְלֹ֣א תָֽעָבְדֵ֔ם וְלֹ֥א תַעֲשֶׂ֖ה כְּמַעֲשֵׂיהֶ֑ם כִּ֤י הָרֵס֙ תְּהָ֣רְסֵ֔ם ‖ ג[26]
25 וְשַׁבֵּ֥ר תְּשַׁבֵּ֖ר מַצֵּבֹתֵיהֶֽם׃ ²⁵ וַעֲבַדְתֶּ֗ם[a] אֵ֚ת יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֔ם[b] וּבֵרַ֥ךְ[c] ‖ ג[27]

[9]Mm 4173ב. [10]Mm 529. [11]Hi 22,20. [12]Mm 781. [13]Mm 2267. [14]Mm 530. [15]Mm 3112. [16]Mm 613. [17]Mm 1916. [18]Mm 150. [19]Mm 3937. [20]Mm 509. [21]Mm 1228. [22]Mp falsa, ms L cum ו erasum videtur contra Mm 1115. [23]Jes 29,3. [24]Okhl 274. [25]Mm 771. [26]Mm 531. [27]Mm 1538.

11 [a] pc Mss ⅏𝔊𝔖𝔙 'וְל ‖ **12** [a–a] ⅏ עַבְדְּךָ וַאמתך כָּמוֹךָ וְכָל בְּהֶמְתְּךָ ‖ **13** [a] ⅏𝔊𝔖 וְכָל ‖ [b] ℭ mlt Mss ⅏𝔊𝔗[Mss]𝔗[J]𝔙 וְלֹא cf 𝔖 ‖ **14** [a] 𝔊𝔖𝔗[Ms]𝔗[J]𝔙 pl ‖ **17** [a] ⅏ את ut 34,23 ‖ [b–b] 𝔊(𝔖𝔙) *κυρίου τοῦ θεοῦ σου* ‖ [c] ⅏ ארון cf 34,23[a] ‖ **18** [a] 𝔊* pr nonn vb ex 34,24 ‖ **19** [a] ⅏ + add ‖ **20** [a] ⅏𝔊𝔙 ־כִי ut 23 ‖ [b] 𝔊(𝔖) *τὴν γῆν* ‖ **21** [a] 𝔊 *ἀπείθει* = תַּמְרֶה 𝔖 *tthr'* ‖ **22** [a] ⅏𝔊 ־עוּ ‖ [b] ⅏𝔊 ־לִי ‖ **23** [a] 𝔊 + *καὶ Γεργεσαῖον* cf ⅏ ‖ [b] mlt Mss ⅏𝔊𝔖𝔗[Ms]𝔙 'וְה ‖ [c] Vrs suff pl ‖ **25** [a] 𝔊 sg ‖ [b] 𝔊 suff sg ‖ [c] 𝔊𝔙 1 sg.

26 אֶֽת־לַחְמְךָ֖[d] וְאֶת־מֵימֶ֑יךָ וַהֲסִרֹתִ֥י מַחֲלָ֖ה מִקִּרְבֶּֽךָ׃[e] 26 לֹ֥א תִהְיֶ֛ה ג[28]. ו זוגין[29]
מְשַׁכֵּלָ֥ה וַעֲקָרָ֖ה בְּאַרְצֶ֑ךָ אֶת־מִסְפַּ֥ר יָמֶ֖יךָ אֲמַלֵּֽא׃ ב. ג[30]
27 אֶת־אֵֽימָתִי֙ אֲשַׁלַּ֣ח לְפָנֶ֔יךָ וְהַמֹּתִי֙ אֶת־כָּל־הָעָ֔ם אֲשֶׁ֥ר תָּבֹ֖א ל מל. ט[31]. ל. יז[32] חס וכל משלי דכות ב מ ד
28 בָּהֶ֑ם וְנָתַתִּ֧י אֶת־כָּל־אֹיְבֶ֛יךָ אֵלֶ֖יךָ עֹֽרֶף׃ 28 וְשָׁלַחְתִּ֥י אֶת־הַצִּרְעָ֖ה ג[33]
29 לְפָנֶ֑יךָ וְגֵרְשָׁ֗ה[a] אֶת־הַֽחִוִּ֛י[b] אֶת־הַֽכְּנַעֲנִ֥י[c] וְאֶת־הַחִתִּ֖י מִלְּפָנֶֽיךָ׃ 29 לֹ֧א סימן וכת[34]. ל
אֲגָרְשֶׁ֛נּוּ[a] מִפָּנֶ֖יךָ בְּשָׁנָ֣ה אֶחָ֑ת פֶּן־תִּהְיֶ֤ה הָאָ֙רֶץ֙ שְׁמָמָ֔ה וְרַבָּ֥ה עָלֶ֖יךָ חַיַּ֥ת ל[35]
30 הַשָּׂדֶֽה׃ 30 מְעַ֥ט מְעַ֛ט אֲגָרְשֶׁ֖נּוּ[a] מִפָּנֶ֑יךָ עַ֚ד אֲשֶׁ֣ר תִּפְרֶ֔ה וְנָחַלְתָּ֖ אֶת־ ל
31 הָאָֽרֶץ׃ 31 וְשַׁתִּ֣י אֶת־גְּבֻלְךָ֗ מִיַּם־סוּף֙ וְעַד־יָ֣ם פְּלִשְׁתִּ֔ים וּמִמִּדְבָּ֖ר עַד־ ל[36]. ג פסוק ועד עד[37]. ל[38]. ב
32 הַנָּהָ֑ר כִּ֣י ׀ אֶתֵּ֣ן בְּיֶדְכֶ֗ם אֵ֚ת[a] יֹשְׁבֵ֣י הָאָ֔רֶץ וְגֵרַשְׁתָּ֖מוֹ[b] מִפָּנֶֽיךָ׃ 32 לֹא־[a] ל
33 תִכְרֹ֥ת לָהֶ֛ם וְלֵאלֹהֵיהֶ֖ם בְּרִֽית׃ 33 לֹ֤א יֵשְׁבוּ֙ בְּאַרְצְךָ֔ פֶּן־יַחֲטִ֥יאוּ ל. כ[39]. ל
אֹתְךָ֖ לִ֑י כִּ֤י תַעֲבֹד֙ אֶת־אֱלֹ֣הֵיהֶ֔ם כִּֽי־יִהְיֶ֥ה[a] לְךָ֖ לְמוֹקֵֽשׁ׃ פ
24 1 וְאֶל־מֹשֶׁ֨ה אָמַ֜ר עֲלֵ֣ה אֶל־יְהוָ֗ה אַתָּה֙ וְאַהֲרֹן֙ נָדָ֣ב וַאֲבִיה֔וּא[a] ל
2 וְשִׁבְעִ֖ים מִזִּקְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶ֖ם[b] מֵרָחֹֽק׃[c] 2 וְנִגַּ֨שׁ מֹשֶׁ֤ה לְבַדּוֹ֙ ז חס בתור[1]
3 אֶל־יְהוָ֔ה[a] וְהֵ֖ם לֹ֣א יִגָּ֑שׁוּ וְהָעָ֕ם לֹ֥א יַעֲל֖וּ עִמּֽוֹ׃[b] 3 וַיָּבֹ֣א מֹשֶׁ֗ה וַיְסַפֵּ֤ר
לָעָם֙ אֵ֚ת כָּל־דִּבְרֵ֣י יְהוָ֔ה[a] וְאֵ֖ת כָּל־הַמִּשְׁפָּטִ֑ים וַיַּ֨עַן כָּל־הָעָ֜ם ק֤וֹל ב
4 אֶחָד֙ וַיֹּ֣אמְר֔וּ כָּל־הַדְּבָרִ֛ים אֲשֶׁר־דִּבֶּ֥ר יְהוָ֖ה נַעֲשֶֽׂה׃[b] 4 וַיִּכְתֹּ֣ב מֹשֶׁ֗ה
אֵ֚ת כָּל־דִּבְרֵ֣י יְהוָ֔ה וַיַּשְׁכֵּ֣ם בַּבֹּ֔קֶר וַיִּ֥בֶן מִזְבֵּ֖חַ תַּ֣חַת הָהָ֑ר וּשְׁתֵּ֤ים
5 עֶשְׂרֵה֙ מַצֵּבָ֔ה[a] לִשְׁנֵ֥ים עָשָׂ֖ר שִׁבְטֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 5 וַיִּשְׁלַ֗ח אֶֽת־נַעֲרֵי֙ בְּנֵ֣י
6 יִשְׂרָאֵ֔ל וַיַּעֲל֖וּ עֹלֹ֑ת וַֽיִּזְבְּח֞וּ זְבָחִ֧ים שְׁלָמִ֛ים לַיהוָ֖ה[a] פָּרִֽים׃[b] 6 וַיִּקַּ֤ח ב
7 מֹשֶׁה֙ חֲצִ֣י הַדָּ֔ם וַיָּ֖שֶׂם בָּאַגָּנֹ֑ת וַחֲצִ֣י הַדָּ֔ם זָרַ֖ק עַל־הַמִּזְבֵּֽחַ׃ 7 וַיִּקַּח֙ פד לג מנה בתור . ל וחס
סֵ֣פֶר הַבְּרִ֔ית וַיִּקְרָ֖א בְּאָזְנֵ֣י הָעָ֑ם וַיֹּ֣אמְר֔וּ כֹּ֛ל אֲשֶׁר־דִּבֶּ֥ר יְהוָ֖ה נַעֲשֶׂ֥ה[a] לז
8 וְנִשְׁמָֽע׃[a] 8 וַיִּקַּ֤ח מֹשֶׁה֙ אֶת־הַדָּ֔ם וַיִּזְרֹ֖ק עַל־הָעָ֑ם וַיֹּ֗אמֶר הִנֵּ֤ה דַם־ ג ב פת וחד קמ[2]. ח וכל עזרא דכות[3]
הַבְּרִית֙ אֲשֶׁ֨ר כָּרַ֤ת יְהוָה֙ עִמָּכֶ֔ם עַ֥ל כָּל־הַדְּבָרִ֖ים[a] הָאֵֽלֶּה׃ ח בטע

[28] Mm 532. [29] Mm 2036. [30] Mm 3590. [31] Mm 425. [32] Mp sub loco. [33] Mm 1379. [34] Okhl 274. [35] Mm 533. [36] וחד שתי Ps 73,28. [37] Mm 3938. [38] Mm 1081. [39] Mm 534. Cp 24 [1] Mp sub loco. [2] Mm 568. [3] Mm 1968.

25 [d] 𝔊* + *καὶ τὸν οἶνόν σου* ‖ [e] 𝔊 *ἀφ' ὑμῶν* cf 𝔖 ‖ **28** [a] 𝔊^B 2 sg, 𝔊^A min 𝔖 1 sg ‖ [b] 𝔊 + *καὶ τοὺς Ἀμορραίους* ‖ [c] ℭ mlt Mss 𝔊𝔗^Ms𝔗^J𝔙 וְאֶת ‖ **29** [a] 𝔊𝔖𝔗𝔗^J𝔙 suff pl ‖ **30** [a] cf 29[a] ‖ **31** [a] ℭ nonn Mss 𝔗^J + כל ‖ [b] 𝔐 תֶּם– cf 𝔊𝔙 ‖ **32** [a] ga'ya eras ‖ **33** [a] 𝔐𝔊𝔖𝔗𝔗^J יהיו ‖ **Cp 24,1** [a] 𝔐 + אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר, it 9[a] ‖ [b] 𝔊 3 pl ‖ [c] 𝔊 + *τῷ κυρίῳ* ‖ **2** [a] 𝔊 *τὸν θεόν* ‖ [b] 𝔊 *μετ' αὐτῶν* ‖ **3** [a] 𝔊 *τοῦ θεοῦ* ‖ [b] 𝔊 + *καὶ ἀκουσόμεθα* cf 7 ‖ **4** [a] 𝔐𝔊 אֲבָנִים ‖ **5** [a] 𝔊* *τῷ θεῷ* ‖ [b] 𝔐 + בְּנֵי בָקָר ‖ **7** [a–a] 𝔊^F𝔖 invers ‖ **8** [a] ℭ הַמִּשְׁפָּטִים.

9 10 9 וַיַּעַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא[a] וְשִׁבְעִים מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 10 וַיִּרְאוּ כט בתור
אֵת[a] אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְתַחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לִבְנַת הַסַּפִּיר וּכְעֶצֶם כה̇[4] . ב חד פת וחד קמ[5] . ל
11 הַשָּׁמַיִם לָטֹהַר׃ 11 [a]וְאֶל־אֲצִילֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא שָׁלַח יָדוֹ וַיֶּחֱזוּ[b] אֶת־ ל . ב . ב[6]
12 הָאֱלֹהִים[a] וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ׃ ס 12 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲלֵה אֵלַי יב בטע בסיפ[7]
הָהָרָה וֶהְיֵה־שָׁם וְאֶתְּנָה לְךָ אֶת־לֻחֹת הָאֶבֶן וְהַתּוֹרָה[a] וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר יג[8] . ל . ב[9]
13 כָּתַבְתִּי לְהוֹרֹתָם׃ 13 וַיָּקָם מֹשֶׁה וִיהוֹשֻׁעַ מְשָׁרְתוֹ וַיַּעַל[a] מֹשֶׁה[b] אֶל־ ל . יו וכל אל הר הכרמל דכות[10]
14 הַר הָאֱלֹהִים׃ 14 וְאֶל־הַזְּקֵנִים אָמַר שְׁבוּ־לָנוּ בָזֶה עַד אֲשֶׁר־נָשׁוּב ר . ל . ה בתור
אֲלֵיכֶם וְהִנֵּה אַהֲרֹן וְחוּר עִמָּכֶם מִי־בַעַל דְּבָרִים יִגַּשׁ אֲלֵהֶם׃
15 16 15 וַיַּעַל מֹשֶׁה[a] אֶל־הָהָר וַיְכַס הֶעָנָן אֶת־הָהָר׃ 16 וַיִּשְׁכֹּן כְּבוֹד־יְהוָה[a] ה ד חס וחד מל[11]
עַל־הַר סִינַי וַיְכַסֵּהוּ הֶעָנָן שֵׁשֶׁת יָמִים וַיִּקְרָא[b] אֶל־מֹשֶׁה בַּיּוֹם ג . ב[12]
17 הַשְּׁבִיעִי מִתּוֹךְ הֶעָנָן׃ 17 וּמַרְאֵה כְּבוֹד יְהוָה כְּאֵשׁ אֹכֶלֶת בְּרֹאשׁ ל[13] . ל[14]
18 הָהָר לְעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 18 וַיָּבֹא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הֶעָנָן וַיַּעַל אֶל־הָהָר ג[15]
וַיְהִי מֹשֶׁה[a] בָּהָר אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לָיְלָה׃ פ קיח

25 1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ס[כ] פרש
וְיִקְחוּ־לִי תְּרוּמָה מֵאֵת כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר יִדְּבֶנּוּ לִבּוֹ תִּקְחוּ אֶת־תְּרוּמָתִי׃ ו רפי[1] . ל
3 4 3 וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאִתָּם זָהָב וָכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת׃ 4 וּתְכֵלֶת כה יו̇[2] מנה ר"פ . ג
5 וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים׃ 5 וְעֹרֹת אֵילִם מְאָדָּמִים וְעֹרֹת
6 תְּחָשִׁים וַעֲצֵי שִׁטִּים׃ 6 שֶׁמֶן לַמָּאֹר בְּשָׂמִים לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת ה זוגין מחליפין[3] . ג חד חס וב מל בסיפ
7 8 הַסַּמִּים׃ 7 אַבְנֵי־שֹׁהַם וְאַבְנֵי מִלֻּאִים לָאֵפֹד וְלַחֹשֶׁן׃ 8 וְעָשׂוּ[a] לִי ה זוגין מחליפין[3] . ג ב מל וחד חס
9 מִקְדָּשׁ [b]וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם[b]׃ 9 כְּכֹל[a] אֲשֶׁר אֲנִי מַרְאֶה אוֹתְךָ[b] אֵת יו̇ מל בליש[4]
תַּבְנִית הַמִּשְׁכָּן וְאֵת תַּבְנִית כָּל־כֵּלָיו וְכֵן תַּעֲשׂוּ[c]׃ ס ל . ב[5]
10 10 וְעָשׂוּ[a] אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי רָחְבּוֹ
11 וְאַמָּה וָחֵצִי קֹמָתוֹ׃ 11 וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר מִבַּיִת וּמִחוּץ תְּצַפֶּנּוּ ל בתור

[4]Mm 2364. [5]Mm 535. [6]Mm 3729. [7]Mm 439. [8]Mm 1100. [9]Mm 536. [10]Mm 385. [11]Mm 537. [12]Mm 538. [13]Mm 539. [14]Mm 2840. [15]Mm 540. **Cp 25** [1]Mm 560. [2]Mm 856. [3]Mm 3964. [4]Mm 541. [5]Mm 1438.

9 [a] cf 1[a] ‖ **10** [a] 𝔊 *τὸν τόπον οὗ εἱστήκει ἐκεῖ* (> 𝔊[BO min]) cf 11[a–a] ‖ **11** [a–a] 𝔊 *καὶ τῶν ἐπιλέκτων τοῦ Ισραηλ οὐ διεφώνησεν οὐδὲ εἷς· καὶ ὤφθησαν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ θεοῦ* ‖ [b] 𝔐[Mss] וַיֹּאחֲזוּ ‖ **12** [a] 𝔐𝔊 הָ׳ ‖ **13** [a] 𝔊 pl ‖ [b] > 𝔊 ‖ **15** [a] 𝔊* + *καὶ Ιησοῦς* cf 13 ‖ **16** [a] 𝔊 *τοῦ θεοῦ* ‖ [b] 𝔊(𝔖) + *κύριος* ‖ **18** [a] 𝔊 *ἐκεῖ* ‖ **Cp 25,8** [a] 𝔊 2 sg cf 10[a] ‖ [b–b] 𝔊 *καὶ ὀφθήσομαι ἐν ὑμῖν* ‖ **9** [a] 𝔊 pr *καὶ ποιήσεις μοι* (ex 8) ‖ [b] 𝔐𝔊 + בָּהָר ‖ [c] 𝔐𝔊 תַעֲשֶׂה ‖ **10** [a] 𝔐𝔊 וְעָשִׂיתָ.

12 וְעָשִׂ֧יתָ עָלָ֛יו[a] זֵ֥ר זָהָ֖ב סָבִֽיב׃ 12 וְיָצַ֣קְתָּ לּ֗וֹ אַרְבַּע֙ טַבְּעֹ֣ת זָהָ֔ב וְנָֽתַתָּ֕ה הׄ מל בסיפ
עַ֖ל אַרְבַּ֣ע פַּעֲמֹתָ֑יו וּשְׁתֵּ֣י טַבָּעֹ֗ת עַל־צַלְעוֹ֙ הָֽאֶחָ֔ת וּשְׁתֵּי֙ טַבָּעֹ֔ת עַל־
13 14 צַלְע֖וֹ הַשֵּׁנִֽית׃ 13 וְעָשִׂ֥יתָ בַדֵּ֖י עֲצֵ֣י שִׁטִּ֑ים וְצִפִּיתָ֥ אֹתָ֖ם זָהָֽב׃ 14 וְהֵבֵאתָ֤[a] גׄ
אֶת־הַבַּדִּים֙ בַּטַּבָּעֹ֔ת עַ֖ל צַלְעֹ֣ת הָאָרֹ֑ן לָשֵׂ֥את אֶת־הָאָרֹ֖ן בָּהֶֽם׃ כׄדׄ
15 בְּטַבְּעֹת֙ הָאָרֹ֔ן יִהְי֖וּ הַבַּדִּ֑ים לֹ֥א יָסֻ֖רוּ מִמֶּֽנּוּ׃ 16 וְנָתַתָּ֖ אֶל־הָאָרֹ֑ן לׄ חס . כט חס[6] . הׄ בליש[7] . בׄ[8]
17 אֵ֚ת הָעֵדֻ֔ת אֲשֶׁ֥ר אֶתֵּ֖ן אֵלֶֽיךָ׃ 17 וְעָשִׂ֥יתָ כַפֹּ֖רֶת זָהָ֣ב טָה֑וֹר אַמָּתַ֤יִם
18 וָחֵ֙צִי֙ אָרְכָּ֔הּ וְאַמָּ֥ה וָחֵ֖צִי רָחְבָּֽהּ׃ 18 וְעָשִׂ֛יתָ שְׁנַ֥יִם כְּרֻבִ֖ים זָהָ֑ב מִקְשָׁה֙ כל אוריה חס וכל נביא וכתיב מל ב מ יבׄ[9]
19 תַּעֲשֶׂ֣ה אֹתָ֔ם מִשְּׁנֵ֖י קְצ֥וֹת הַכַּפֹּֽרֶת׃ 19 וַ֠עֲשֵׂה[a] כְּר֨וּב אֶחָ֤ד מִקָּצָה֙ גׄ ר״פ[10]
מִזֶּ֔ה וּכְרוּב־אֶחָ֥ד מִקָּצָ֖ה מִזֶּ֑ה מִן־הַכַּפֹּ֛רֶת תַּעֲשׂ֥וּ[b] אֶת־הַכְּרֻבִ֖ים עַל־
20 שְׁנֵ֥י קְצוֹתָֽיו׃ 20 וְהָי֣וּ הַכְּרֻבִים֩ פֹּרְשֵׂ֨י כְנָפַ֜יִם לְמַ֗עְלָה סֹכְכִ֤ים
בְּכַנְפֵיהֶם֙ עַל־הַכַּפֹּ֔רֶת וּפְנֵיהֶ֖ם אִ֣ישׁ אֶל־אָחִ֑יו אֶ֨ל־הַכַּפֹּ֔רֶת יִהְי֖וּ פְּנֵ֥י יד פסוק על אל אל[11] . ט . ב
21 הַכְּרֻבִֽים׃ 21 וְנָתַתָּ֧ אֶת־הַכַּפֹּ֛רֶת עַל־הָאָרֹ֖ן מִלְמָ֑עְלָה וְאֶל־הָאָרֹ֗ן כט חס[6] . הׄ בליש[7] . לׄ[8]
22 תִּתֵּן֙ אֶת־הָ֣עֵדֻ֔ת [a]אֲשֶׁ֥ר אֶתֵּ֖ן אֵלֶֽיךָ׃[a] 22 וְנוֹעַדְתִּ֣י[a] לְךָ֮ שָׁם֒ וְדִבַּרְתִּ֨י בׄ חד מל וחד חס[12]
אִתְּךָ֜ מֵעַ֣ל הַכַּפֹּ֗רֶת מִבֵּין֙ שְׁנֵ֣י הַכְּרֻבִ֔ים אֲשֶׁ֖ר עַל־אֲר֣וֹן הָעֵדֻ֑ת [c]אֵ֣ת[b] יו בתור[13] . יבׄ[14]
כָּל־[b]אֲשֶׁ֧ר אֲצַוֶּ֛ה אוֹתְךָ֖ אֶל־בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ פ יז מל בליש[15]
23 וְעָשִׂ֥יתָ שֻׁלְחָ֖ן [a]עֲצֵ֣י שִׁטִּ֑ים[a] אַמָּתַ֤יִם אָרְכּוֹ֙ וְאַמָּ֣ה רָחְבּ֔וֹ וְאַמָּ֥ה
24 וָחֵ֖צִי קֹמָתֽוֹ׃ 24 [a]וְצִפִּיתָ֥ אֹת֖וֹ זָהָ֣ב טָה֑וֹר[a] וְעָשִׂ֥יתָ לּ֛וֹ זֵ֥ר זָהָ֖ב סָבִֽיב׃
25 וְעָשִׂ֨יתָ לּ֥וֹ מִסְגֶּ֛רֶת טֹ֖פַח סָבִ֑יב וְעָשִׂ֧יתָ זֵר־זָהָ֛ב לְמִסְגַּרְתּ֖וֹ סָבִֽיב׃
26 וְעָשִׂ֣יתָ לּ֔וֹ[a] אַרְבַּ֖ע טַבְּעֹ֣ת זָהָ֑ב וְנָתַתָּ֙ אֶת־הַטַּבָּעֹ֔ת עַ֚ל אַרְבַּ֣ע הַפֵּאֹ֔ת כט חס[6] . ב וחס
27 אֲשֶׁ֖ר לְאַרְבַּ֥ע רַגְלָֽיו׃ 27 לְעֻמַּת֙ הַמִּסְגֶּ֔רֶת תִּהְיֶ֖יןָ הַטַּבָּעֹ֑ת לְבָתִּ֣ים
28 לְבַדִּ֔ים לָשֵׂ֖את אֶת־הַשֻּׁלְחָֽן׃ 28 וְעָשִׂ֤יתָ אֶת־הַבַּדִּים֙ עֲצֵ֣י שִׁטִּ֔ים וְצִפִּיתָ֥ כׄדׄ
29 אֹתָ֖ם זָהָ֑ב וְנִשָּׂא[a]־בָ֖ם אֶת־הַשֻּׁלְחָֽן׃ 29 וְעָשִׂ֨יתָ קְּעָרֹתָ֜יו וְכַפֹּתָ֗יו וּקְשׂוֹתָיו֙ יבׄ[16]
30 וּמְנַקִּיֹּתָ֔יו אֲשֶׁ֥ר יֻסַּ֖ךְ[a] בָּהֵ֑ן[b] זָהָ֥ב טָה֖וֹר תַּעֲשֶׂ֥ה אֹתָֽם׃ 30 וְנָתַתָּ֧ עַֽל־ בׄ . הׄ[17] . כט חס[6]
הַשֻּׁלְחָ֛ן לֶ֥חֶם פָּנִ֖ים לְפָנַ֥י תָּמִֽיד׃ פ לׄ

[6]Mm 657. [7]Mm 2775. [8]Mm 542. [9]Cf Mm 543. [10]Mm 196. [11]Mm 4093. [12]Mm 544. [13]Mm 60. [14]Mm 853. [15]Mm 541. [16]Mm 545. [17]Mm 640.

11 [a] pc Mss ш𝔊𝔖𝔗[Ms] לוֹ cf 30,3 ‖ **14** [a] ga'ya eras ‖ **19** [a] ш𝔊 יַעֲשׂוּ (ш cj c 18) ‖ [b] ℭ cod Hillel pc Mss ш𝔗[Mss]𝔗[J] תעשה cf 𝔊(𝔖) *καὶ ποιήσεις* ‖ **21** [a–a] > ш ‖ **22** [a] 𝔊 *καὶ γνωσθήσομαι* = וְנוֹדַעְתִּי ‖ [b–b] 𝔊 *καὶ κατὰ πάντα* ‖ [c] mlt Mss ואת ‖ **23** [a–a] 𝔊* *χρυσίου καθαροῦ* cf 24 ‖ **24** [a–a] > 𝔊* ‖ **26** [a] > 𝔊*𝔙 ‖ **28** [a] ш𝔖𝔗𝔗[J] וְנָשְׂאוּ ‖ **29** [a] ш יִסָּכוּ ‖ [b] mlt Mss ш בָּהֶם.

31 31 וְעָשִׂ֛יתָ מְנֹרַ֖ת זָהָ֣ב טָה֑וֹר מִקְשָׁ֞ה תֵּיעָשֶׂ֤ה[a] הַמְּנוֹרָה֙ [b]יְרֵכָ֣הּ וְקָנָ֔הּ[b] — ת[18] . ג מל בתור[19]
32 גְּבִיעֶ֛יהָ כַּפְתֹּרֶ֥יהָ וּפְרָחֶ֖יהָ מִמֶּ֥נָּה יִהְיֽוּ׃ 32 וְשִׁשָּׁ֣ה קָנִ֔ים יֹצְאִ֖ים מִצִּדֶּ֑יהָ — כל אורית חס
שְׁלֹשָׁ֣ה ׀ קְנֵ֣י מְנֹרָ֗ה מִצִּדָּהּ֙ הָֽאֶחָ֔ד וּשְׁלֹשָׁה֙ קְנֵ֣י מְנֹרָ֔ה מִצִּדָּ֖הּ הַשֵּׁנִֽי׃ — ד כת י . ד כת י
33 33 שְׁלֹשָׁ֣ה גְ֠בִעִ֠ים מְשֻׁקָּדִ֞ים בַּקָּנֶ֣ה הָאֶחָד֮ כַּפְתֹּ֣ר וָפֶרַח֒ וּשְׁלֹשָׁ֣ה גְבִעִ֗ים
מְשֻׁקָּדִ֛ים בַּקָּנֶ֥ה הָאֶחָ֖ד כַּפְתֹּ֣ר וָפָ֑רַח כֵּ֚ן[a] לְשֵׁ֣שֶׁת הַקָּנִ֔ים הַיֹּצְאִ֖ים
34 מִן־הַמְּנֹרָֽה׃ 34 וּבַמְּנֹרָ֖ה אַרְבָּעָ֣ה גְבִעִ֑ים מְשֻׁקָּדִ֔ים[a] כַּפְתֹּרֶ֖יהָ וּפְרָחֶֽיהָ׃ — ב[20] . כל אורית חס
35 35 וְכַפְתֹּ֡ר תַּחַת֩ שְׁנֵ֨י הַקָּנִ֜ים מִמֶּ֗נָּה וְכַפְתֹּר֙ תַּ֣חַת שְׁנֵ֤י[a] הַקָּנִים֙ מִמֶּ֔נָּה
וְכַפְתֹּ֕ר תַּֽחַת־שְׁנֵ֥י הַקָּנִ֖ים מִמֶּ֑נָּה לְשֵׁ֙שֶׁת֙[b] הַקָּנִ֔ים הַיֹּצְאִ֖ים מִן־הַמְּנֹרָֽה׃
36 36 כַּפְתֹּרֵיהֶ֥ם וּקְנֹתָ֖ם מִמֶּ֣נָּה יִהְי֑וּ כֻּלָּ֛הּ מִקְשָׁ֥ה אַחַ֖ת זָהָ֥ב טָהֽוֹר׃
37 37 וְעָשִׂ֥יתָ אֶת־נֵרֹתֶ֖יהָ שִׁבְעָ֑ה וְהֶֽעֱלָה֙[a] אֶת־נֵ֣רֹתֶ֔יהָ וְהֵאִ֖יר[b] עַל־עֵ֥בֶר — ל
38 39 פָּנֶֽיהָ׃ 38 וּמַלְקָחֶ֥יהָ וּמַחְתֹּתֶ֖יהָ זָהָ֥ב טָהֽוֹר[a]׃ 39 כִּכָּ֛ר זָהָ֥ב טָה֖וֹר
40 יַעֲשֶׂ֣ה[a] אֹתָ֑הּ אֵ֥ת[b] כָּל־הַכֵּלִ֖ים הָאֵֽלֶּה׃ 40 וּרְאֵ֖ה וַעֲשֵׂ֑ה בְּתַ֨בְנִיתָ֔ם[a] — ג ר״פ[21] . ל
אֲשֶׁר־אַתָּ֖ה מָרְאֶ֥ה בָּהָֽר׃ ס — ל
26 1 וְאֶת־הַמִּשְׁכָּ֥ן תַּעֲשֶׂ֖ה עֶ֣שֶׂר יְרִיעֹ֑ת שֵׁ֣שׁ מָשְׁזָ֗ר וּתְכֵ֤לֶת וְאַרְגָּמָן֙ ס[כא] — ל
2 וְתֹלַ֣עַת שָׁנִ֔י כְּרֻבִ֛ים מַעֲשֵׂ֥ה חֹשֵׁ֖ב תַּעֲשֶׂ֥ה אֹתָֽם׃ 2 אֹ֣רֶךְ ׀ הַיְרִיעָ֣ה — ב חס[1] . ד דמטע בטע[2]
הָאַחַ֗ת שְׁמֹנֶ֤ה וְעֶשְׂרִים֙ בָּֽאַמָּ֔ה וְרֹ֙חַב֙ אַרְבַּ֣ע בָּֽאַמָּ֔ה הַיְרִיעָ֖ה הָאֶחָ֑ת — ד[3]
3 מִדָּ֥ה אַחַ֖ת לְכָל־הַיְרִיעֹֽת׃ 3 חֲמֵ֣שׁ[a] הַיְרִיעֹ֗ת תִּֽהְיֶ֙יןָ֙ חֹֽבְרֹ֔ת [b]אִשָּׁ֖ה
4 אֶל־אֲחֹתָ֑הּ[b] וְחָמֵ֤שׁ יְרִיעֹת֙ חֹֽבְרֹ֔ת [b]אִשָּׁ֖ה אֶל־אֲחֹתָֽהּ[b]׃ 4 וְעָשִׂ֜יתָ לֻֽלְאֹ֣ת
תְּכֵ֗לֶת עַ֣ל שְׂפַ֤ת הַיְרִיעָה֙ הָֽאֶחָ֔ת [a]מִקָּצָ֖ה בַּחֹבָ֑רֶת[a] וְכֵ֤ן תַּעֲשֶׂה֙ בִּשְׂפַ֣ת — ב[4] . ה[5]
5 הַיְרִיעָ֔ה הַקִּ֣יצוֹנָ֔ה בַּמַּחְבֶּ֖רֶת הַשֵּׁנִֽית׃ 5 חֲמִשִּׁ֣ים לֻלָאֹ֗ת תַּעֲשֶׂה֮ בַּיְרִיעָ֣ה — ב מל . י זוגין[6]
הָאֶחָת֒ וַחֲמִשִּׁ֣ים לֻלָאֹ֗ת תַּעֲשֶׂה֙ בִּקְצֵ֣ה הַיְרִיעָ֔ה אֲשֶׁ֖ר בַּמַּחְבֶּ֣רֶת — ג קמ וכל אתנה וזקף וס״פ דכות ב מ ב
6 הַשֵּׁנִ֑ית מַקְבִּילֹת֙ הַלֻּ֣לָאֹ֔ת אִשָּׁ֖ה אֶל־אֲחֹתָֽהּ׃ 6 וְעָשִׂ֕יתָ חֲמִשִּׁ֖ים קַרְסֵ֣י
זָהָ֑ב וְחִבַּרְתָּ֨ אֶת־הַיְרִיעֹ֜ת אִשָּׁ֤ה אֶל־אֲחֹתָהּ֙ בַּקְּרָסִ֔ים וְהָיָ֥ה הַמִּשְׁכָּ֖ן
7 אֶחָֽד׃ פ 7 וְעָשִׂ֙יתָ֙ יְרִיעֹ֣ת עִזִּ֔ים לְאֹ֖הֶל עַל־הַמִּשְׁכָּ֑ן עַשְׁתֵּֽי־

[18] Mm 546. [19] Mm 547. [20] Ex 37,20. [21] Mm 548. Cp 26 [1] Mm 549. [2] Okhl 222. [3] Mm 2960. [4] Ex 26,10. [5] Mm 550. [6] Mm 456.

31 [a] mlt Mss ш𝔊𝔖𝔗[Ms]𝔗[J] 'תֵּעָ ‖ [b–b] ш יְרֵכָהּ קָנָהּ ‖ 33 [a] ш𝔗 + תעשה ‖ 34 [a] > 𝔖; 𝔊 + ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ cf 33 ‖ 35 [a] 𝔊* 4 ‖ [b] 𝔊(𝔖) pr οὕτως cf 33 ‖ 37 [a] ш𝔊𝔖𝔗𝔙 וְהֶעֱלִיתָ ‖ [b] ш Vrs רו– –ר ‖ 38 [a] 𝔊 + ποιήσεις ‖ 39 [a] pc Mss ш𝔊𝔖𝔗[Ms] 'תַּעֲ ‖ [b] pc Mss ш𝔖 וְאֵת cf 37,24 ‖ 40 [a] nonn Mss 𝔗[Ms] 'כְּתַ cf 𝔊𝔙 ‖ Cp 26,3 [a] ш𝔊 'וְחָ ‖ [b–b] ш אַחַת אֶל אַחַת, it in 5sq.17 cf 36,10.12sq.22 ‖ 4 [a–a] ш בִּקְצֵה בַּמַּחְבָּרֶת.

8 עֶשְׂרֵ֛ה יְרִיעֹ֖ת תַּעֲשֶׂ֥ה אֹתָֽם׃ ⁸ אֹ֣רֶךְ ׀ הַיְרִיעָ֣ה הָאַחַ֗ת שְׁלֹשִׁים֙ בָּֽאַמָּ֔ה ד דמטע בטע[7]. ד[8]
וְרֹ֙חַב֙ אַרְבַּ֣ע בָּֽאַמָּ֔ה הַיְרִיעָ֖ה הָאֶחָ֑ת מִדָּ֣ה אַחַ֔ת לְעַשְׁתֵּ֥י עֶשְׂרֵ֖ה
9 יְרִיעֹֽת׃ ⁹ וְחִבַּרְתָּ֞ אֶת־חֲמֵ֤שׁ הַיְרִיעֹת֙ לְבָ֔ד וְאֶת־שֵׁ֥שׁ הַיְרִיעֹ֖ת לְבָ֑ד
10 וְכָפַלְתָּ֙ אֶת־הַיְרִיעָ֣ה הַשִּׁשִּׁ֔ית אֶל־מ֖וּל פְּנֵ֥י הָאֹֽהֶל׃ ¹⁰ וְעָשִׂ֜יתָ חֲמִשִּׁ֣ים ל וחס. ב בתור
לֻֽלָאֹ֗ת עַ֣ל שְׂפַ֤ת הַיְרִיעָה֙ הָֽאֶחָ֔ת הַקִּיצֹנָ֖ה[a] בַּחֹבָ֑רֶת[b] וַחֲמִשִּׁ֣ים לֻֽלָאֹ֗ת ב[9] וחד מן ג[10] זוגין
11 עַ֚ל שְׂפַ֣ת הַיְרִיעָ֔ה הַחֹבֶ֖רֶת הַשֵּׁנִֽית׃ ¹¹ וְעָשִׂ֛יתָ קַרְסֵ֥י נְח֖שֶׁת חֲמִשִּׁ֑ים
וְהֵבֵאתָ֤ אֶת־הַקְּרָסִים֙ בַּלֻּ֣לָאֹ֔ת וְחִבַּרְתָּ֥ אֶת־הָאֹ֖הֶל[a] וְהָיָ֥ה אֶחָֽד׃
12 וְסֶ֙רַח֙ הָעֹדֵ֔ף בִּירִיעֹ֖ת הָאֹ֑הֶל חֲצִ֤י הַיְרִיעָה֙ הָעֹדֶ֔פֶת תִּסְרַ֕ח עַ֖ל ל. ל. ל. ל. ב בליש[11]
13 אֲחֹרֵ֥י הַמִּשְׁכָּֽן׃ ¹³ וְהָאַמָּ֨ה מִזֶּ֜ה וְהָאַמָּ֤ה מִזֶּה֙ בָּעֹדֵ֔ף[a] בְּאֹ֖רֶךְ יְרִיעֹ֣ת ג[12]
14 הָאֹ֑הֶל יִהְיֶ֨ה סָר֜וּחַ עַל־צִדֵּ֧י הַמִּשְׁכָּ֛ן מִזֶּ֥ה וּמִזֶּ֖ה לְכַסֹּתֽוֹ׃ ¹⁴ וְעָשִׂ֤יתָ ל. ל חס
מִכְסֶה֙ לָאֹ֔הֶל עֹרֹ֥ת אֵילִ֖ם מְאָדָּמִ֑ים וּמִכְסֵ֛ה עֹרֹ֥ת תְּחָשִׁ֖ים מִלְמָֽעְלָה׃ ב. ג[13]
פ ¹⁵ וְעָשִׂ֥יתָ אֶת־הַקְּרָשִׁ֖ים לַמִּשְׁכָּ֑ן עֲצֵ֥י שִׁטִּ֖ים עֹמְדִֽים׃ ¹⁶ עֶ֥שֶׂר
17 אַמּ֖וֹת אֹ֣רֶךְ[a] הַקָּ֑רֶשׁ[b] וְאַמָּה֙ וַחֲצִ֣י הָֽאַמָּ֔ה רֹ֖חַב הַקֶּ֥רֶשׁ הָאֶחָֽד׃ ¹⁷ שְׁתֵּ֣י
יָד֗וֹת[a] לַקֶּ֙רֶשׁ֙ הָֽאֶחָ֔ד מְשֻׁלָּבֹ֔ת אִשָּׁ֖ה אֶל־אֲחֹתָ֑הּ כֵּ֣ן תַּעֲשֶׂ֔ה לְכֹ֖ל קַרְשֵׁ֥י
18 הַמִּשְׁכָּֽן׃ ¹⁸ וְעָשִׂ֥יתָ אֶת־הַקְּרָשִׁ֖ים לַמִּשְׁכָּ֑ן עֶשְׂרִ֣ים קֶ֔רֶשׁ[a] לִפְאַ֖ת [b]נֶ֥גְבָּה יד. ל[14]. כז
19 תֵימָֽנָה[b]׃ ¹⁹ וְאַרְבָּעִים֙ אַדְנֵי־כֶ֔סֶף תַּעֲשֶׂ֕ה תַּ֖חַת עֶשְׂרִ֣ים הַקָּ֑רֶשׁ שְׁנֵ֨י
אֲדָנִ֜ים תַּֽחַת־הַקֶּ֤רֶשׁ הָֽאֶחָד֙ לִשְׁתֵּ֣י יְדֹתָ֔יו וּשְׁנֵ֧י אֲדָנִ֛ים תַּֽחַת־הַקֶּ֥רֶשׁ ל[15]
20 הָאֶחָ֖ד לִשְׁתֵּ֥י יְדֹתָֽיו׃ ²⁰ וּלְצֶ֧לַע הַמִּשְׁכָּ֛ן הַשֵּׁנִ֖ית לִפְאַ֣ת צָפ֑וֹן עֶשְׂרִ֖ים ב. יד
21 קָֽרֶשׁ׃ ²¹ וְאַרְבָּעִ֥ים אַדְנֵיהֶ֖ם כָּ֑סֶף שְׁנֵ֣י אֲדָנִ֗ים תַּ֚חַת הַקֶּ֣רֶשׁ הָאֶחָ֔ד
22 וּשְׁנֵ֣י אֲדָנִ֔ים תַּ֖חַת הַקֶּ֥רֶשׁ הָאֶחָֽד׃ ²² וּֽלְיַרְכְּתֵ֥י הַמִּשְׁכָּ֖ן יָ֑מָּה תַּעֲשֶׂ֖ה ב
23 שִׁשָּׁ֥ה קְרָשִֽׁים׃ ²³ וּשְׁנֵ֤י קְרָשִׁים֙[a] תַּעֲשֶׂ֔ה לִמְקֻצְעֹ֖ת[b] הַמִּשְׁכָּ֑ן בַּיַּרְכָתָֽיִם׃ ב. יא רפי[16]
24 וְיִהְי֣וּ[a] תֹֽאֲמִם֮ מִלְּמַטָּה֒ וְיַחְדָּ֗ו יִהְי֤וּ תַמִּים֙[b] עַל־[c]רֹאשׁ֔וֹ אֶל־הַטַּבַּ֖עַת ב. ג[17]. לב
25 הָאֶחָ֑ת כֵּ֚ן יִהְיֶ֣ה[d] לִשְׁנֵיהֶ֔ם לִשְׁנֵ֥י הַמִּקְצֹעֹ֖ת יִהְיֽוּ׃ ²⁵ וְהָיוּ֙ שְׁמֹנָ֣ה קְרָשִׁ֔ים
וְאַדְנֵיהֶ֣ם כֶּ֔סֶף שִׁשָּׁ֥ה עָשָׂ֖ר אֲדָנִ֑ים שְׁנֵ֣י אֲדָנִ֗ים [a]תַּ֚חַת הַקֶּ֣רֶשׁ הָאֶחָ֔ד[a]

[7] Okhl 222. [8] Mm 551. [9] Ex 26,4. [10] Mm 456 [11] Ez 41,15. [12] Mm 3642. [13] Mm 633. [14] Mm 552. [15] Mm 553. [16] Mm 417. [17] Mm 634.

10 [a] 𝔆 החיצונה, 𝔊 *τῆς ἀνὰ μέσον* = הַתִּיכוֹנָה cf 36,33 ‖ [b] 𝔐 בַּמַּחְבֶּרֶת ‖ **11** [a] 𝔊 *τὰς δέρρεις* cf 9 ‖ **13** [a] 𝔊 + *τῶν δέρρεων* ‖ **16** [a] 𝔊* *ποιήσεις* ‖ [b] 𝔐𝔊𝔖 + הָאֶחָד ‖ **17** [a] 𝔊 *ἀγκωνίσκους* ‖ **18** [a] pc Mss 𝔐𝔊𝔖𝔗𝔗[J] קְרָשִׁים, it in 19sq 36,23.25 ‖ [b—b] 𝔊 *πρὸς βορρᾶν* = צָפוֹנָה ut 35 ‖ **23** [a] 𝔆 אדנים ‖ [b] l לִמְקֻצְעֹת cf 24 ‖ **24** [a] pc Mss 𝔐 Vrs וְהָיוּ ‖ [b] 𝔐𝔊𝔗𝔗[J] תֹּאֲמִים ‖ [c] 𝔐 אֶל ‖ [d] 𝔊 *ποιήσεις* ‖ **25** [a—a] > 𝔐.

וּשְׁנֵי[b] אֲדָנִים [c]תַּחַת הַקֶּרֶשׁ[c] הָאֶחָד׃ 26 וְעָשִׂיתָ בְרִיחִם עֲצֵי 26
ל[18] שִׁטִּים חֲמִשָּׁה לְקַרְשֵׁי צֶלַע־הַמִּשְׁכָּן הָאֶחָד׃ 27 וַחֲמִשָּׁה בְרִיחִם 27
לְקַרְשֵׁי צֶלַע־הַמִּשְׁכָּן הַשֵּׁנִית וַחֲמִשָּׁה בְרִיחִם לְקַרְשֵׁי צֶלַע הַמִּשְׁכָּן
ג חס בליש[19] לַיַּרְכָתַיִם יָמָּה׃ 28 וְהַבְּרִיחַ הַתִּיכֹן בְּתוֹךְ הַקְּרָשִׁים מַבְרִחַ מִן־הַקָּצֶה 28
ב. ל אֶל־הַקָּצֶה׃ 29 וְאֶת־הַקְּרָשִׁים תְּצַפֶּה זָהָב וְאֶת־טַבְּעֹתֵיהֶם תַּעֲשֶׂה 29
ב וחס[20] זָהָב בָּתִּים לַבְּרִיחִם וְצִפִּיתָ אֶת־הַבְּרִיחִם זָהָב׃ 30 וַהֲקֵמֹתָ אֶת־ 30
ב חד מל וחד חס הַמִּשְׁכָּן כְּמִשְׁפָּטוֹ אֲשֶׁר הָרְאֵיתָ בָּהָר׃ ס 31 וְעָשִׂיתָ פָרֹכֶת תְּכֵלֶת ס[כב]
וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב יַעֲשֶׂה[a] אֹתָהּ כְּרֻבִים׃
הׄ מל בסיפׄ. ד׳ מל בסיפ[21] 32 וְנָתַתָּה אֹתָהּ עַל־אַרְבָּעָה עַמּוּדֵי שִׁטִּים מְצֻפִּים זָהָב וָוֵיהֶם זָהָב 32
הׄ מל בסיפ עַל־אַרְבָּעָה אַדְנֵי־כָסֶף׃ 33 וְנָתַתָּה אֶת־הַפָּרֹכֶת תַּחַת[a] הַקְּרָסִים[b] 33
יב[22]. חׄ מל בתור[23]. ל וְהֵבֵאתָ שָׁמָּה מִבֵּית לַפָּרֹכֶת אֵת אֲרוֹן הָעֵדוּת וְהִבְדִּילָה הַפָּרֹכֶת
כט חס[24] לָכֶם בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים׃ 34 וְנָתַתָּ אֶת־הַכַּפֹּרֶת[a] עַל 34
יב[22] ג רפי[25] אֲרוֹן הָעֵדֻת בְּקֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים׃ 35 וְשַׂמְתָּ אֶת־הַשֻּׁלְחָן מִחוּץ לַפָּרֹכֶת 35
ג[26] וְאֶת־הַמְּנֹרָה נֹכַח הַשֻּׁלְחָן עַל צֶלַע[a] הַמִּשְׁכָּן תֵּימָנָה וְהַשֻּׁלְחָן תִּתֵּן
ג קמׄ וכל המסך דכות עַל־צֶלַע צָפוֹן[b]׃ 36 וְעָשִׂיתָ מָסָךְ לְפֶתַח הָאֹהֶל תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן 36
ל[27] וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה רֹקֵם׃ 37 וְעָשִׂיתָ לַמָּסָךְ חֲמִשָּׁה 37
ד׳ מל בסיפ[21] עַמּוּדֵי שִׁטִּים וְצִפִּיתָ אֹתָם זָהָב[a] וָוֵיהֶם זָהָב וְיָצַקְתָּ לָהֶם חֲמִשָּׁה
אַדְנֵי נְחֹשֶׁת׃ ס

27 1 וְעָשִׂיתָ [a]אֶת־הַמִּזְבֵּחַ[a] עֲצֵי שִׁטִּים חָמֵשׁ אַמּוֹת אֹרֶךְ וְחָמֵשׁ **27**
אַמּוֹת רֹחַב רָבוּעַ יִהְיֶה הַמִּזְבֵּחַ וְשָׁלֹשׁ אַמּוֹת קֹמָתוֹ׃ 2 וְעָשִׂיתָ קַרְנֹתָיו 2
עַל אַרְבַּע פִּנֹּתָיו מִמֶּנּוּ תִּהְיֶיןָ קַרְנֹתָיו וְצִפִּיתָ אֹתוֹ[a] נְחֹשֶׁת׃ 3 וְעָשִׂיתָ 3
ל. ל[1] [a]סִּירֹתָיו לְדַשְּׁנוֹ[a] וְיָעָיו וּמִזְרְקֹתָיו וּמִזְלְגֹתָיו וּמַחְתֹּתָיו לְכָל[b]־כֵּלָיו
ב תַּעֲשֶׂה נְחֹשֶׁת׃ 4 וְעָשִׂיתָ לּוֹ מִכְבָּר מַעֲשֵׂה רֶשֶׁת נְחֹשֶׁת וְעָשִׂיתָ עַל־ 4
הׄ מל בסיפ הָרֶשֶׁת[a] אַרְבַּע טַבְּעֹת נְחֹשֶׁת עַל אַרְבַּע קְצוֹתָיו׃ 5 וְנָתַתָּה אֹתָהּ[a] תַּחַת 5

[18]Mm 636. [19]Mm 554. [20]Mm 555. [21]Mm 637. [22]Mm 853. [23]Mm 556. [24]Mm 657. [25]Mm 557. [26]Mm 584. [27]וחד לַמָּסָךְ Ps 105,39. Cp 27 [1]Mm 959.

25 [b] ⅏ שְׁנֵי ‖ [c–c] ⅏ לְקֶ ‖ **31** [a] 𝔗 pc Mss 𝔊𝔖 תַּעַ׳ ‖ **33** [a] 𝔊 *ἐπί* = עַל ‖ [b] 𝔗𝔊 הַקְּרָשִׁים ‖ **34** [a] 𝔊 *τῷ καταπετάσματι* = הַפָּרֹכֶת ut 33 ‖ **35** [a] 𝔗⅏ יֶרֶךְ ‖ [b] ⅏ huc tr 30,1–10 ‖ **37** [a] ⅏ + טָהוֹר ‖ **Cp 27,1** [a–a] ⅏𝔊 מזבח ‖ **2** [a] 𝔊 *αὐτά* ‖ **3** [a–a] 𝔊 *στεφάνην τῷ θυσιαστηρίῳ* cf Nu 4,13 ‖ [b] 𝔗𝔗J כל, 𝔊*(𝔖) *καὶ πάντα* ‖ **4** [a] 𝔊 *τῇ ἐσχάρᾳ* = מִכְבָּר ‖ **5** [a] ⅏ אתו, 𝔊(𝔙) *αὐτούς*.

6 כַּרְכֹּ֥ב הַמִּזְבֵּ֖חַ מִלְּמָ֑טָּה וְהָיְתָ֣ה הָרֶ֔שֶׁת עַ֖ד חֲצִ֥י הַמִּזְבֵּֽחַ׃ 6 וְעָשִׂ֤יתָ
7 בַדִּים֙ לַמִּזְבֵּ֔חַ בַּדֵּ֖י עֲצֵ֣י שִׁטִּ֑ים וְצִפִּיתָ֥ אֹתָ֖ם נְחֹֽשֶׁת׃ 7 וְהוּבָ֥א[a] אֶת־ ג
בַּדָּ֖יו בַּטַּבָּעֹ֑ת וְהָי֣וּ הַבַּדִּ֗ים עַל־שְׁתֵּ֛י צַלְעֹ֥ת הַמִּזְבֵּ֖חַ בִּשְׂאֵ֥ת אֹתֽוֹ׃ ל
8 נְב֥וּב לֻחֹ֖ת תַּעֲשֶׂ֣ה אֹת֑וֹ כַּאֲשֶׁ֨ר הֶרְאָ֥ה אֹתְךָ֛ בָּהָ֖ר כֵּ֥ן יַעֲשֽׂוּ׃ ס ב
9 וְעָשִׂ֕יתָ אֵ֖ת חֲצַ֣ר הַמִּשְׁכָּ֑ן לִפְאַ֣ת נֶֽגֶב־תֵּ֠ימָנָה קְלָעִ֨ים לֶחָצֵ֜ר[a] שֵׁ֣שׁ יד . ל[2]
10 מָשְׁזָ֗ר מֵאָ֤ה בָֽאַמָּה֙ אֹ֔רֶךְ לַפֵּאָ֖ה הָאֶחָֽת׃ 10 וְעַמֻּדָ֣יו[a] עֶשְׂרִ֔ים וְאַדְנֵיהֶ֥ם ל[3]
11 עֶשְׂרִ֖ים נְחֹ֑שֶׁת [b]וָוֵ֧י הָעַמֻּדִ֛ים[b] וַחֲשֻׁקֵיהֶ֖ם כָּֽסֶף׃ 11 וְכֵ֨ן לִפְאַ֤ת צָפוֹן֙ יא חס[4] . יד
בָּאֹ֔רֶךְ[a] קְלָעִ֖ים מֵ֣אָה אֹ֑רֶךְ[b] וְעַמֻּדָ֣ו[c] עֶשְׂרִ֗ים וְאַדְנֵיהֶ֤ם עֶשְׂרִים֙ נְחֹ֔שֶׁת ועמודיו ק ול כת כן
12 וָוֵ֧י הָעַמֻּדִ֛ים וַחֲשֻׁקֵיהֶ֖ם כָּֽסֶף׃ 12 וְרֹ֤חַב הֶֽחָצֵר֙ לִפְאַת־יָ֔ם קְלָעִ֖ים יא חס[4] . יד
13 חֲמִשִּׁ֣ים אַמָּ֑ה עַמֻּדֵיהֶ֣ם עֲשָׂרָ֔ה וְאַדְנֵיהֶ֖ם עֲשָׂרָֽה[a]׃ 13 וְרֹ֣חַב הֶֽחָצֵ֗ר
14 לִפְאַ֛ת קֵ֥דְמָה מִזְרָ֖חָה חֲמִשִּׁ֥ים אַמָּֽה׃ 14 וַחֲמֵ֨שׁ עֶשְׂרֵ֥ה אַמָּ֛ה[a] קְלָעִ֖ים יד . ל ר״פ
15 לַכָּתֵ֑ף עַמֻּדֵיהֶ֣ם שְׁלֹשָׁ֔ה וְאַדְנֵיהֶ֖ם שְׁלֹשָֽׁה׃ 15 וְלַכָּתֵף֙ הַשֵּׁנִ֔ית חֲמֵ֥שׁ[a]
16 עֶשְׂרֵ֖ה[b] קְלָעִ֑ים עַמֻּדֵיהֶ֣ם שְׁלֹשָׁ֔ה וְאַדְנֵיהֶ֖ם שְׁלֹשָֽׁה׃ 16 וּלְשַׁ֨עַר הֶחָצֵ֜ר
מָסָ֣ךְ ׀ עֶשְׂרִ֣ים אַמָּ֗ה[a] תְּכֵ֨לֶת וְאַרְגָּמָ֜ן וְתוֹלַ֧עַת שָׁנִ֛י וְשֵׁ֥שׁ מָשְׁזָ֖ר מַעֲשֵׂ֣ה ג קמ וכל המסך דכות
17 רֹקֵ֑ם עַמֻּדֵיהֶם֙ אַרְבָּעָ֔ה וְאַדְנֵיהֶ֖ם אַרְבָּעָֽה׃ 17 כָּל־עַמּוּדֵ֨י הֶחָצֵ֤ר ד מל בסיפ[5]
18 סָבִיב֙ מְחֻשָּׁקִ֣ים כֶּ֔סֶף וָוֵיהֶ֖ם[a] כָּ֑סֶף וְאַדְנֵיהֶ֖ם נְחֹֽשֶׁת׃ 18 אֹ֤רֶךְ הֶחָצֵר֙
מֵאָ֣ה בָֽאַמָּ֗ה[a] וְרֹ֤חַב ׀ חֲמִשִּׁ֣ים בַּחֲמִשִּׁ֔ים[b] וְקֹמָ֖ה חָמֵ֣שׁ אַמּ֑וֹת שֵׁ֣שׁ מָשְׁזָ֔ר ל חס
19 וְאַדְנֵיהֶ֖ם נְחֹֽשֶׁת׃ 19 לְכֹל֙[a] כְּלֵ֣י הַמִּשְׁכָּ֔ן בְּכֹ֖ל[b] עֲבֹדָת֑וֹ[c] [d]וְכָל־יְתֵֽדֹתָ֛יו[d] ח פסוק וכל וכל ומילה חדה ביניה
ס[כג] פרש וְכָל־יִתְדֹ֥ת הֶחָצֵ֖ר נְחֹֽשֶׁת[e]׃ ס צו 20 וְאַתָּ֞ה תְּצַוֶּ֣ה ׀ אֶת־בְּנֵ֣י ב ר״פ[6]
יִשְׂרָאֵ֗ל וְיִקְח֨וּ אֵלֶ֜יךָ שֶׁ֣מֶן זַ֥יִת זָ֛ךְ כָּתִ֖ית לַמָּא֑וֹר לְהַעֲלֹ֥ת נֵ֖ר תָּמִֽיד׃ ו רפי[7] . ב קמ . ג ב מל וחד חס בסיפ . ג[8] ב[9] מנה בתור
21 בְּאֹ֣הֶל מוֹעֵ֗ד מִח֣וּץ לַפָּרֹ֘כֶת֮ אֲשֶׁ֣ר עַל־הָעֵדֻת֒ יַעֲרֹךְ֩ אֹת֨וֹ אַהֲרֹ֧ן ב פסוק דמטע בתור
וּבָנָ֛יו מֵעֶ֥רֶב עַד־בֹּ֖קֶר לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה חֻקַּ֤ת עוֹלָם֙ לְדֹ֣רֹתָ֔ם[a] מֵאֵ֖ת בְּנֵ֥י ב[10]
יִשְׂרָאֵֽל׃ ס

[2] Mm 552. [3] וחד לַפְּאָה Neh 9,22. [4] Mm 558. [5] Mm 637. [6] Mm 559. [7] Mm 560. [8] Mm 1523. [9] Mm 561. [10] Mm 562.

7 [a] ꝟ𝔊𝔖𝔗𝔙 וְהֵבֵאתָ ‖ 9 [a] ℭ + המשכן ‖ 10 [a] 𝔊 suff pl ‖ [b—b] ꝟ וויהם cf 𝔊 *καὶ οἱ κρίκοι αὐτῶν* ‖ 11 [a] > 𝔊 ‖ [b] ꝟ בָּאַמָּה, 𝔊 *πηχῶν μῆκος* ‖ [c] ꝟ𝔊𝔗[J] ־דֵיהֶם, ℭ תימנה ‖ 12 [a] ꝟ + נְחֹשֶׁת, it in 14—16 ‖ 14 [a] 𝔊 + *τὸ ὕψος* cf 15 ‖ 15 [a] sic L, mlt Mss Edd חָמֵשׁ ‖ [b] ꝟ𝔊 + אַמָּה cf 14 ‖ 16 [a] ut 14[a] ‖ 17 [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ 18 [a] 𝔊 *ἐφ' ἑκατόν* = בְּמֵאָה ‖ [b] ꝟ בָּאַמָּה, 𝔊[58.75] + *πήχεων* ‖ 19 [a] ꝟ וְעָשִׂיתָ את כל, 𝔊 *καὶ πᾶσα* ‖ [b] 𝔊(𝔖) *καὶ πάντα* ‖ [c] ℭ ־תָם ‖ [d—d] > 𝔊 ‖ [e] ꝟ𝔊[min] + וְעָשִׂיתָ בִגְדֵי תְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי לְשָׁרֵת בָּהֶם בַּקֹּדֶשׁ ‖ 21 [a] ꝟ𝔊𝔖 ־תֵיכֶם.

28 ¹ וְאַתָּה הַקְרֵב אֵלֶיךָ אֶת־אַהֲרֹן אָחִיךָ וְאֶת־בָּנָיו אִתּוֹ מִתּוֹךְ 28 · ב בטע ר״פ בתור . ד¹
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכַהֲנוֹ־לִיª אַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר בְּנֵי · ג
אַהֲרֹן׃ ² וְעָשִׂיתָ בִגְדֵי־קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אָחִיךָ לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת׃ 2 · ג² . ל³
³ וְאַתָּה תְּדַבֵּר אֶל־כָּל־חַכְמֵיª־לֵב אֲשֶׁר מִלֵּאתִיו רוּחַ חָכְמָה וְעָשׂוּ 3
אֶת־בִּגְדֵי אַהֲרֹן לְקַדְּשׁוֹᵇ לְכַהֲנוֹ־לִי׃ ⁴ וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ 4 · ג . יז⁴ ר״פ בתור וכל תלדות דכות ב מ ד . ל
חֹשֶׁן וְאֵפוֹד וּמְעִיל וּכְתֹנֶת תַּשְׁבֵּץ מִצְנֶפֶת וְאַבְנֵט וְעָשׂוּ בִגְדֵי־קֹדֶשׁ · ל . ג²
לְאַהֲרֹן אָחִיךָ וּלְבָנָיו לְכַהֲנוֹ־לִי׃ ⁵ וְהֵם יִקְחוּ אֶת־הַזָּהָב וְאֶתª־ 5 · ג . ט ר״פ⁵ . ו⁶
הַתְּכֵלֶת וְאֶת־הָאַרְגָּמָן וְאֶת־תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי וְאֶת־הַשֵּׁשׁ׃ פ ⁶ וְעָשׂוּ 6 · ו
אֶת־הָאֵפֹד זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן תּוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב׃ · ב בטע . ב
⁷ שְׁתֵּי כְתֵפֹת חֹבְרֹת יִהְיֶה־לּוֹ אֶלª־שְׁנֵי קְצוֹתָיו וְחֻבָּרᵇ׃ ⁸ וְחֵשֶׁב 7 8 · ג⁷ . ל בתור
אֲפֻדָּתוֹ אֲשֶׁר עָלָיו כְּמַעֲשֵׂהוּ מִמֶּנּוּ יִהְיֶה זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת
שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר׃ ⁹ וְלָקַחְתָּ אֶת־שְׁתֵּיª אַבְנֵי־שֹׁהַם וּפִתַּחְתָּ עֲלֵיהֶםᵇ 9 · ג
שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ ¹⁰ שִׁשָּׁה מִשְּׁמֹתָם עַל הָאֶבֶן הָאֶחָת וְאֶת־שְׁמוֹת 10 · ל . ל
הַשִּׁשָּׁה הַנּוֹתָרִים עַל־הָאֶבֶן הַשֵּׁנִית כְּתוֹלְדֹתָם׃ ¹¹ מַעֲשֵׂה חָרַשׁ אֶבֶן 11 · ל . ל . ג⁸
פִּתּוּחֵי חֹתָם תְּפַתַּח אֶת־שְׁתֵּי הָאֲבָנִים עַל־שְׁמֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֻסַבֹּת · ל . ג חס בסיפ
מִשְׁבְּצוֹת זָהָב תַּעֲשֶׂה אֹתָם׃ ¹² וְשַׂמְתָּª אֶת־שְׁתֵּי הָאֲבָנִים עַל כִּתְפֹת 12 · ג מל
הָאֵפֹד אַבְנֵי זִכָּרֹןª לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת־שְׁמוֹתָםᵇ לִפְנֵי יְהוָה · ג חס בליש . יז . ב מל בתור⁹
עַל־שְׁתֵּי כְתֵפָיו לְזִכָּרֹןᶜ׃ ס ¹³ וְעָשִׂיתָ מִשְׁבְּצֹת זָהָב׃ ¹⁴ וּשְׁתֵּי 13 14 · ז ג מנה חס בליש . יד פסוק בתור¹⁰
שַׁרְשְׁרֹת זָהָב טָהוֹר מִגְבָּלֹת תַּעֲשֶׂה אֹתָםª מַעֲשֵׂה עֲבֹת וְנָתַתָּה אֶת־ · ל . הׄ מל בסיפ
שַׁרְשְׁרֹת הָעֲבֹתֹת עַל־הַמִּשְׁבְּצֹתᵇ׃ ס ¹⁵ וְעָשִׂיתָ חֹשֶׁן מִשְׁפָּט 15 · ל
מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב כְּמַעֲשֵׂה אֵפֹדª תַּעֲשֶׂנּוּ זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי · ל בתור . ב בטע
וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ׃ ¹⁶ רָבוּעַ יִהְיֶה כָּפוּל זֶרֶת אָרְכּוֹ וְזֶרֶת 16
רָחְבּוֹ׃ ¹⁷ וּמִלֵּאתָ בוֹ מִלֻּאַת אֶבֶן אַרְבָּעָה טוּרִים אָבֶןª טוּרᵇ אֹדֶם 17
פִּטְדָה וּבָרֶקֶת הַטּוּר הָאֶחָד׃ ¹⁸ וְהַטּוּר הַשֵּׁנִי נֹפֶךְ סַפִּיר וְיָהֲלֹם׃ 18 · ב . ג¹¹

Cp 28 ¹Mm 847. ²Mm 563. ³Mm 2218. ⁴Mm 267. ⁵Mm 564. ⁶Mm 1904. ⁷Mm 2071. ⁸Mm 2375. ⁹Mm 905. ¹⁰Mm 750. ¹¹Mm 650.

Cp 28,1 ª 𝔐𝔊 (vid)𝔖 ־ֵן, it in 3sq ‖ **3** ª Ms 𝔐 חֲכַם ‖ ᵇ 𝔊 εἰς τὸ ἅγιον ‖ **5** ª ℭ mlt Mss את ‖ **7** ª ℭ על ‖ ᵇ 𝔐 יחֹ׳ cf 39,4 ‖ **9** ª 𝔊 + *λίθους* ‖ ᵇ 𝔐 הן את— ‖ **12** ª 𝔐 + הֵנָּה cf 𝔊 ‖ ᵇ 𝔊 pro suff *τῶν υἱῶν Ισραηλ* ‖ ᶜ 𝔊 + *περὶ αὐτῶν* ‖ **14** ª > ℭ𝔊𝔙 ‖ ᵇ 𝔊 + *κατὰ τὰς παρωμίδας αὐτῶν ἐκ τῶν ἐμπροσθίων* ‖ **15** ª 𝔐𝔊 הָאֵ׳ ‖ **17** ª > 𝔐 ‖ ᵇ 𝔖(ℭ𝔗ᴶ) *sdr' qdmj'* = הַטּוּר הָרִאשׁוֹן.

19 וְהַטּ֖וּר הַשְּׁלִישִׁ֑י לֶ֥שֶׁם שְׁב֖וֹ וְאַחְלָֽמָה׃ 20 וְהַטּוּר֙ הָֽרְבִיעִ֔י תַּרְשִׁ֥ישׁ ב
21 וְשֹׁ֖הַם וְיָשְׁפֵ֑הa מְשֻׁבָּצִ֥יםb זָהָ֛ב יִהְי֖וּ בְּמִלּוּאֹתָֽםc׃ 21 וְ֠הָאֲבָנִים תִּהְיֶ֜יןָ ב בתרי לישנ[12] . ג . ב חד מל וחד חס
עַל־שְׁמֹ֣ת בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֗ל שְׁתֵּ֥ים עֶשְׂרֵ֖ה עַל־שְׁמֹתָ֑ם פִּתּוּחֵ֤י חוֹתָם֙ אִ֣ישׁ ג חס בסיפ
22 עַל־שְׁמ֔וֹ תִּהְיֶ֕יןָ לִשְׁנֵ֥י עָשָׂ֖ר שָֽׁבֶט׃ 22 וְעָשִׂ֥יתָ עַל־הַחֹ֖שֶׁן aשַֽׁרְשֹׁ֣ת גַּבְלֻ֑תa ו בליש[13] . ל
23 מַעֲשֵׂ֥ה עֲבֹ֖ת זָהָ֥ב טָהֽוֹר׃ 23 וְעָשִׂ֙יתָ֙ עַל־הַחֹ֔שֶׁןa שְׁתֵּ֖י טַבְּע֣וֹת זָהָ֑ב ז מל
24 וְנָתַתָּ֗ אֶת־שְׁתֵּי֙b הַטַּבָּע֔וֹת עַל־שְׁנֵ֖יb קְצ֥וֹת הַחֹֽשֶׁן׃ 24 וְנָתַתָּ֗ה אֶת־שְׁתֵּי֙ כט חס[14] . ז מל . הי מל בסיפ . יד זוגין[15]
25 עֲבֹתֹ֣ת הַזָּהָ֔ב עַל־שְׁתֵּ֖י הַטַּבָּעֹ֑ת אֶל־קְצ֖וֹת הַחֹֽשֶׁן׃ 25 וְאֵ֨ת שְׁתֵּ֤י קְצוֹת֙ ו וכל ואת שתי הכלית דכות[16]
שְׁתֵּ֣י הָעֲבֹתֹ֔ת תִּתֵּ֖ן עַל־שְׁתֵּ֣י הַֽמִּשְׁבְּצ֑וֹת וְנָתַתָּ֛ה עַל־כִּתְפ֥וֹת הָאֵפֹ֖ד ג מל . הי מל בסיפ . ב מל בחור
26 אֶל־מ֥וּל פָּנָֽיו׃ 26 וְעָשִׂ֗יתָ שְׁתֵּי֙ טַבְּע֣וֹת זָהָ֔ב וְשַׂמְתָּ֣ אֹתָ֔ם עַל־שְׁנֵ֖יa ז מל
27 קְצ֣וֹת הַחֹ֑שֶׁן עַל־שְׂפָת֕וֹ אֲשֶׁ֛ר אֶל־עֵ֥בֶר הָאֵפֹ֖ד בָּֽיְתָה׃ 27 וְעָשִׂיתָ֮ ה[17]
שְׁתֵּ֣י טַבְּע֣וֹת זָהָב֒ וְנָתַתָּ֣ה אֹתָ֡ם עַל־שְׁתֵּי֩ כִתְפ֨וֹת הָאֵפ֤וֹד מִלְּמַ֙טָּה֙ ז מל . הי מל בסיפ . ב מל בחור
28 מִמּ֣וּל פָּנָ֔יו לְעֻמַּ֖ת מֶחְבַּרְתּ֑וֹ מִמַּ֕עַל לְחֵ֖שֶׁב הָאֵפֽוֹד׃ 28 וְיִרְכְּס֣וּ אֶת־ ל
הַחֹ֡שֶׁן מִטַּבְּעֹתָו֩ אֶל־טַבְּעֹ֨ת הָאֵפֹ֜ד בִּפְתִ֣יל תְּכֵ֗לֶת לִֽהְי֛וֹת עַל־חֵ֥שֶׁב מטבעתיו ק
29 הָאֵפ֑וֹד וְלֹֽא־יִזַּ֣ח הַחֹ֔שֶׁן מֵעַ֖ל הָאֵפֽוֹד׃ 29 וְנָשָׂ֣א אַ֠הֲרֹן אֶת־שְׁמ֨וֹת בְּנֵֽי־ ז מל . ב . יז
יִשְׂרָאֵ֜ל בְּחֹ֧שֶׁן הַמִּשְׁפָּ֛ט עַל־לִבּ֖וֹ בְּבֹא֣וֹ אֶל־הַקֹּ֑דֶשׁ לְזִכָּרֹ֥ן לִפְנֵֽי־יְהוָ֖ה ז ג מנה חס בליש
30 תָּמִֽיד׃ 30 וְנָתַתָּ֞a אֶל־b חֹ֣שֶׁן הַמִּשְׁפָּ֗ט אֶת־הָֽאוּרִים֙ וְאֶת־הַתֻּמִּ֔ים וְהָיוּ֙ כט חס[14] . יח פסוק אל על על[18] . ל
עַל־לֵ֣ב אַהֲרֹ֔ן בְּבֹא֖וֹ לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה וְנָשָׂ֣א אַ֠הֲרֹן אֶת־מִשְׁפַּ֨ט בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֜ל יז
31 עַל־לִבּ֛וֹ לִפְנֵ֥י יְהוָ֖ה תָּמִֽיד׃ ס 31 וְעָשִׂ֛יתָ אֶת־מְעִ֥יל הָאֵפ֖וֹד
32 כְּלִ֥יל תְּכֵֽלֶת׃ 32 וְהָיָ֥ה פִֽי־רֹאשׁ֖וֹ בְּתוֹכ֑וֹ שָׂפָ֡ה יִהְיֶה֩ לְפִ֨יו סָבִ֜יב ג[19]
33 מַעֲשֵׂ֣ה אֹרֵ֔ג כְּפִ֥י תַחְרָ֛א יִֽהְיֶה־לּ֖וֹ לֹ֥א יִקָּרֵֽעַ׃ 33 וְעָשִׂ֣יתָ עַל־שׁוּלָ֗יו ב . ו בתור
רִמֹּנֵי֙ תְּכֵ֤לֶת וְאַרְגָּמָן֙ וְתוֹלַ֣עַת שָׁנִ֔יa עַל־שׁוּלָ֖יו סָבִ֑יב וּפַעֲמֹנֵ֥י זָהָ֛ב ב חד מל וחד מן ט[20] חס בליש
34 בְּתוֹכָ֖ם סָבִֽיב׃ 34 פַּעֲמֹ֤ן זָהָב֙ וְרִמּ֔וֹן פַּעֲמֹ֥ן זָהָ֖ב וְרִמּ֑וֹן עַל־שׁוּלֵ֥י
35 הַמְּעִ֖יל סָבִֽיב׃ 35 וְהָיָ֥ה עַל־אַהֲרֹ֖ן לְשָׁרֵ֑ת וְנִשְׁמַ֣ע ק֠וֹלוֹ בְּבֹא֨וֹ אֶל־ ה[21] . ג ב פת וחד קמ[22] . ל מל בתור[23]
36 הַקֹּ֜דֶשׁ לִפְנֵ֧י יְהוָ֛ה וּבְצֵאת֖וֹ וְלֹ֥א יָמֽוּת׃ ס 36 וְעָשִׂ֥יתָ צִּ֖יץ זָהָ֣ב ב[24]
37 טָה֑וֹר וּפִתַּחְתָּ֤ עָלָיו֙ פִּתּוּחֵ֣י חֹתָ֔ם קֹ֖דֶשׁ לַיהוָֽה׃ 37 וְשַׂמְתָּ֤ אֹתוֹ֙ עַל־ ג

[12] Mm 4117. [13] Mm 874. [14] Mm 657. [15] Mm 565. [16] Mm 124. [17] Mm 651. [18] Mm 658. [19] Mm 566. [20] Mm 653. [21] Mm 567. [22] Mm 568. [23] Mm 1669. [24] 2 Ch 23,7.

20 a mlt Mss ־ֵה ‖ b ⅏ מְשֻׁבָּצוֹת ‖ מוּסַבֹּת ‖ c 𝔊 κατὰ στίχον αὐτῶν = כְּטוּרָם ‖ **22** a–a ⅏𝔊 שַׁרְשְׁרוֹת גַּבְלוֹת ‖ **23** a ⅏ + שְׁתֵּי מִשְׁבְּצוֹת זָהָב וּ ‖ b > ⅏ ‖ **26** a ℭ שְׁתֵּי ‖ **30** a ⅏ pr וְעָשִׂיתָ אֶת־הָאֻרִים וְאֶת־הַתֻּמִּים ‖ b ⅏𝔊 עַל ‖ **33** a ⅏𝔊 + וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר.

פְּתִ֣יל תְּכֵ֔לֶת וְהָיָ֖ה עַל־הַמִּצְנָ֑פֶת אֶל־מ֥וּל פְּנֵֽי־הַמִּצְנֶ֖פֶת יִהְיֶֽה׃
ב̇[25]. יג 38 וְהָיָה֮ עַל־מֵ֣צַח אַהֲרֹן֒ וְנָשָׂ֨א אַהֲרֹ֜ן אֶת־עֲוֹ֣ן הַקֳּדָשִׁ֗ים אֲשֶׁ֤ר יַקְדִּ֙ישׁוּ֙ 38
ל̇ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל לְכָֽל־מַתְּנֹ֖ת קָדְשֵׁיהֶ֑ם וְהָיָ֤ה עַל־מִצְחוֹ֙ תָּמִ֔יד לְרָצ֥וֹן
ל̇[26]. ב̇[27] לָהֶ֖ם לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃ 39 וְשִׁבַּצְתָּ֙ הַכְּתֹ֣נֶת שֵׁ֔שׁ וְעָשִׂ֖יתָ מִצְנֶ֣פֶת שֵׁ֑שׁ 39
וְאַבְנֵ֥ט תַּעֲשֶׂ֖ה מַעֲשֵׂ֥ה רֹקֵֽם׃ 40 וְלִבְנֵ֤י אַהֲרֹן֙ תַּעֲשֶׂ֣ה כֻתֳּנֹ֔ת [a]וְעָשִׂ֤יתָ 40
ל̇. ב̇ מל ול בליש לָהֶם֙ אַבְנֵטִ֔ים[a] וּמִגְבָּעוֹת֙ תַּעֲשֶׂ֣ה לָהֶ֔ם לְכָב֖וֹד וּלְתִפְאָֽרֶת׃ 41 וְהִלְבַּשְׁתָּ֤ 41
אֹתָם֙ אֶת־אַהֲרֹ֣ן אָחִ֔יךָ וְאֶת־בָּנָ֖יו אִתּ֑וֹ וּמָשַׁחְתָּ֨ אֹתָ֜ם וּמִלֵּאתָ֧ אֶת־
ג̇ ר״פ[28]. ל̇ זקף קמ וכל הבד דכות יָדָ֛ם וְקִדַּשְׁתָּ֥ אֹתָ֖ם וְכִהֲנ֥וּ לִֽי׃ 42 וַעֲשֵׂ֤ה לָהֶם֙ מִכְנְסֵי־בָ֔ד לְכַסּ֖וֹת בְּשַׂ֣ר 42
ה̇[29] עֶרְוָ֑ה מִמָּתְנַ֥יִם וְעַד־יְרֵכַ֖יִם יִהְיֽוּ׃ 43 וְהָיוּ֩ עַל־אַהֲרֹ֨ן וְעַל־בָּנָ֜יו בְּבֹאָ֣ם ׀ 43
ט̇[30]. ד̇. כ̇ אֶל־אֹ֣הֶל מוֹעֵ֗ד א֣וֹ בְגִשְׁתָּ֤ם אֶל־הַמִּזְבֵּ֙חַ֙ לְשָׁרֵ֣ת בַּקֹּ֔דֶשׁ וְלֹא־יִשְׂא֥וּ
ח̇[31] עָוֺ֖ן וָמֵ֑תוּ חֻקַּ֥ת עוֹלָ֛ם ל֖וֹ וּלְזַרְע֥וֹ אַחֲרָֽיו׃ ס
כג ר״פ. ד̇ ר״פ[1]. ב̇ 29 1 וְזֶ֨ה הַדָּבָ֜ר אֲשֶׁר־תַּעֲשֶׂ֥ה לָהֶ֛ם לְקַדֵּ֥שׁ אֹתָ֖ם לְכַהֵ֣ן לִ֑י לְ֠קַח ס[כ̇ן]
ז̇ בליש. ד̇ ר״פ[2]. ד̇ חס פַּ֣ר אֶחָ֧ד בֶּן־בָּקָ֛ר וְאֵילִ֥ם שְׁנַ֖יִם תְּמִימִֽם׃ 2 וְלֶ֣חֶם מַצּ֗וֹת וְחַלֹּ֤ת מַצֹּת֙ 2
בְּלוּלֹ֣ת בַּשֶּׁ֔מֶן וּרְקִיקֵ֥י מַצּ֖וֹת [a]מְשֻׁחִ֣ים בַּשָּׁ֑מֶן[a] סֹ֥לֶת חִטִּ֖ים תַּעֲשֶׂ֥ה
כט חס[3]. לט מל בתור. ג̇[4] אֹתָֽם׃ 3 וְנָתַתָּ֤ אוֹתָם֙ עַל־סַ֣ל אֶחָ֔ד וְהִקְרַבְתָּ֥ אֹתָ֖ם בַּסָּ֑ל וְאֶ֨ת־הַפָּ֔ר 3
ג̇ וְאֵ֖ת שְׁנֵ֥י הָאֵילִֽם׃ 4 וְאֶת־אַהֲרֹ֤ן וְאֶת־בָּנָיו֙ תַּקְרִ֔יב אֶל־פֶּ֖תַח אֹ֣הֶל 4
כו פסוק את את ומילה חדה ביניה מוֹעֵ֑ד וְרָחַצְתָּ֥ אֹתָ֖ם בַּמָּֽיִם׃ 5 וְלָקַחְתָּ֣ אֶת־הַבְּגָדִ֗ים וְהִלְבַּשְׁתָּ֤ אֶֽת־ 5
ל̇. ב̇ אַהֲרֹן֙ אֶת־הַכֻּתֹּ֔נֶת [a]וְאֵת֙ מְעִ֣יל הָאֵפֹ֔ד[b] וְאֶת[a]־הָאֵפֹ֖ד וְאֶת־הַחֹ֑שֶׁן
ל̇[5]. ל̇ב. כט חס[3] וְאָפַדְתָּ֣ ל֔וֹ בְּחֵ֖שֶׁב הָאֵפֹֽד׃ 6 וְשַׂמְתָּ֥ הַמִּצְנֶ֖פֶת עַל־רֹאשׁ֑וֹ וְנָתַתָּ֛ אֶת־ 6
ל̇ב נֵ֥זֶר הַקֹּ֖דֶשׁ עַל־הַמִּצְנָֽפֶת׃ 7 וְלָקַחְתָּ֙ אֶת־שֶׁ֣מֶן הַמִּשְׁחָ֔ה וְיָצַקְתָּ֖ עַל־ 7
ב̇[6] רֹאשׁ֑וֹ וּמָשַׁחְתָּ֖ אֹתֽוֹ׃ 8 וְאֶת־בָּנָ֖יו תַּקְרִ֑יב וְהִלְבַּשְׁתָּ֖ם כֻּתֳּנֹֽת׃ 9 וְחָגַרְתָּ֨ 8 9
אֹתָ֜ם אַבְנֵ֗ט[a] [b]אַהֲרֹ֣ן וּבָנָיו[b]֮ וְחָבַשְׁתָּ֤ לָהֶם֙ מִגְבָּעֹ֔ת וְהָיְתָ֥ה לָהֶ֛ם כְּהֻנָּ֖ה
ה̇ לְחֻקַּ֣ת עוֹלָ֑ם וּמִלֵּאתָ֥ יַֽד־אַהֲרֹ֖ן וְיַד־בָּנָֽיו׃ 10 וְהִקְרַבְתָּ֙ אֶת־הַפָּ֔ר 10
ז̇[7] לִפְנֵי[a] אֹ֣הֶל מוֹעֵ֑ד וְסָמַ֨ךְ אַהֲרֹ֧ן וּבָנָ֛יו אֶת־יְדֵיהֶ֖ם עַל־רֹ֥אשׁ הַפָּֽר׃
11 וְשָׁחַטְתָּ֥ אֶת־הַפָּ֖ר לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה פֶּ֖תַח אֹ֥הֶל מוֹעֵֽד׃ 12 וְלָקַחְתָּ֙ מִדַּ֣ם 11 12

[25] וחד ומצח Jer 3,3. [26] Mm 481. [27] Gn 37,32. [28] Mm 196. [29] Mm 567. [30] Mm 583. [31] Mm 3068.
Cp 29 [1] Mm 569. [2] Mm 349. [3] Mm 657. [4] Mm 570. [5] Mm 481. [6] Mm 571. [7] Mm 671.

40 a–a > 𝔊 ‖ Cp 29,2 a–a > Smr ‖ 5 a–a Smr וְחָגַרְתָּ אֹתוֹ אַבְנֵט וְהִלְבַּשְׁתָּ אֹתוֹ אֶת הַמְּעִיל ‖ וְנָתַתָּ עָלָיו אֶת ‖ b > 𝔊𝔖 ‖ 9 a Smr Vrs –טִים ‖ b–b > 𝔊 ‖ 10 a 𝔊 ἐπὶ τὰς θύρας cf 11; Smr + יהוה פֶּתַח.

הַפָּר וְנָתַתָּה עַל־קַרְנֹת הַמִּזְבֵּחַ בְּאֶצְבָּעֶךָ וְאֶת־כָּל־הַדָּם תִּשְׁפֹּךְ אֶל־ חׄ מל בסיפ
13 יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ׃ 13 וְלָקַחְתָּ אֶת־כָּל־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב וְאֵת יד פסוק את את ואת ואת ואת
הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵיהֶן
14 וְהִקְטַרְתָּ הַמִּזְבֵּחָה׃ 14 וְאֶת־בְּשַׂר הַפָּר וְאֶת־עֹרוֹ וְאֶת־פִּרְשׁוֹ תִּשְׂרֹף בׄ[8] . גׄ[9]
15 בָּאֵשׁ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה חַטָּאת הוּא׃ 15 וְאֶת־הָאַיִל הָאֶחָד תִּקָּח וְסָמְכוּ דׄ[10] . הׄ[11]
16 אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ הָאָיִל׃ 16 וְשָׁחַטְתָּ [a]אֶת־הָאָיִל[a]
17 וְלָקַחְתָּ אֶת־דָּמוֹ וְזָרַקְתָּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ 17 וְאֶת־הָאַיִל תְּנַתֵּחַ הׄ[11] . לׄ
לִנְתָחָיו וְרָחַצְתָּ קִרְבּוֹ וּכְרָעָיו וְנָתַתָּ עַל־נְתָחָיו [a]וְעַל־רֹאשׁוֹ[a]׃ כט חס[12] . לב
18 וְהִקְטַרְתָּ אֶת־כָּל־הָאַיִל הַמִּזְבֵּחָה עֹלָה הוּא לַיהוָה רֵיחַ[a] נִיחוֹחַ חׄ וכל אשה ריח ניחח דכות . גׄ מל בתור
19 אִשֶּׁה לַיהוָה הוּא׃ 19 וְלָקַחְתָּ אֵת הָאַיִל הַשֵּׁנִי וְסָמַךְ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־ לׄ וכל קריא אשה הוא ליי
20 יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ הָאָיִל׃ 20 וְשָׁחַטְתָּ אֶת־הָאַיִל וְלָקַחְתָּ מִדָּמוֹ וְנָתַתָּה חׄ מל בסיפ
עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן אַהֲרֹן[a] וְעַל־תְּנוּךְ אֹזֶן בָּנָיו הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדָם חׄ[13] . כה . חׄ[13] . כה
הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלָם הַיְמָנִית וְזָרַקְתָּ אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃
21 [a]וְלָקַחְתָּ מִן־הַדָּם אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ וּמִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְהִזֵּיתָ עַל־ לׄ . חׄ[14]
אַהֲרֹן וְעַל־בְּגָדָיו וְעַל־בָּנָיו וְעַל־בִּגְדֵי בָנָיו אִתּוֹ [b]וְקָדַשׁ הוּא וּבְגָדָיו לׄ[15] . דׄ
22 וּבָנָיו וּבִגְדֵי[b] בָנָיו אִתּוֹ׃ 22 וְלָקַחְתָּ מִן־הָאַיִל הַחֵלֶב וְהָאַלְיָה[a] וְאֶת־ חׄ וכל ואת שתי הכלית דכות[16]
הַחֵלֶב ׀ הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב וְאֵת יֹתֶרֶת הַכָּבֵד וְאֵת ׀ שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת
וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵיהֶן וְאֵת שׁוֹק הַיָּמִין כִּי אֵיל מִלֻּאִים הוּא׃
23 וְכִכַּר לֶחֶם אַחַת וְחַלַּת לֶחֶם שֶׁמֶן אַחַת וְרָקִיק אֶחָד מִסַּל הַמַּצּוֹת בׄ
24 אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה׃ 24 וְשַׂמְתָּ הַכֹּל עַל כַּפֵּי אַהֲרֹן וְעַל כַּפֵּי בָנָיו וְהֵנַפְתָּ
25 אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה׃ 25 וְלָקַחְתָּ אֹתָם מִיָּדָם וְהִקְטַרְתָּ[a] [b]הַמִּזְבֵּחָה
26 עַל־הָעֹלָה[b] לְרֵיחַ נִיחוֹחַ [c]לִפְנֵי יְהוָה[c] אִשֶּׁה הוּא לַיהוָה׃ 26 וְלָקַחְתָּ יו[17] . גׄ מל בתור . גׄ[18]
אֶת־הֶחָזֶה מֵאֵיל הַמִּלֻּאִים אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן וְהֵנַפְתָּ אֹתוֹ תְּנוּפָה לִפְנֵי
27 יְהוָה וְהָיָה לְךָ לְמָנָה׃ 27 וְקִדַּשְׁתָּ אֵת ׀ חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְאֵת שׁוֹק

[8]Mm 2564. [9]Mm 572. [10]Mm 573. [11]Mm 872. [12]Mm 657. [13]Mm 742. [14]Mm 567. [15]Mp sub loco. [16]Mm 669. [17]Mm 574. [18]Mm 575.

16 [a–a] 𝔊*(𝔙) *αὐτόν*, it in 20 ‖ **17** [a–a] 𝔊 *σὺν τῇ κεφαλῇ* ‖ **18** [a] pc Mss 𝔊𝔖𝔗ᴶ לְר׳ ‖ **20** [a] 𝔊(𝔖𝔗ᴶ𝔙) + *τοῦ δεξιοῦ* (𝔊 praeterea + *καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς δεξιᾶς χειρὸς καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ*) ‖ **21** [a] 𝔐 tr post 28 ‖ [b–b] 𝔐 וְקִדַּשְׁתּוֹ וְאֶת־בּ׳ ‖ **22** [a] 𝔐 אֶת־הָא׳ ‖ **25** [a] 𝔖 + *ḥdj' mn dkr'* = הֶחָזֶה מִן הָאַיִל ‖ [b–b] 𝔊 *καὶ ἀνοίσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς ὁλοκαυτώσεως* ‖ [c–c] > 𝔐.

ל̇. ב̇ חד קמ וחד פת הַתְּרוּמָ֔ה אֲשֶׁ֥ר הוּנַ֖ף וַאֲשֶׁ֣ר הוּרָ֑ם מֵאֵיל֙ הַמִּלֻּאִ֔ים מֵאֲשֶׁ֥ר לְאַהֲרֹ֖ן
ב̇[19]. ו̇ וּמֵאֲשֶׁ֥ר לְבָנָֽיו׃ 28 וְהָיָה֩ לְאַהֲרֹ֨ן וּלְבָנָ֜יו לְחָק־עוֹלָ֗ם מֵאֵת֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל 28
ד̇ דמטע[20] כִּ֥י תְרוּמָ֖ה ה֑וּא וּתְרוּמָ֞ה יִהְיֶ֨ה מֵאֵ֤ת בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֙ מִזִּבְחֵ֣י שַׁלְמֵיהֶ֔ם
ל̇ תְּרוּמָתָ֖ם לַֽיהוָֽה׃[a] 29 וּבִגְדֵ֤י הַקֹּ֙דֶשׁ֙ אֲשֶׁ֣ר לְאַהֲרֹ֔ן יִהְי֥וּ לְבָנָ֖יו 29
ל̇. ל̇ אַחֲרָ֑יו לְמָשְׁחָ֣ה בָהֶ֔ם וּלְמַלֵּא־בָ֖ם אֶת־יָדָֽם׃ 30 שִׁבְעַ֣ת יָמִ֗ים יִלְבָּשָׁ֛ם 30
הַכֹּהֵ֥ן תַּחְתָּ֖יו מִבָּנָ֑יו אֲשֶׁ֨ר יָבֹ֜א אֶל־אֹ֧הֶל מוֹעֵ֛ד לְשָׁרֵ֥ת בַּקֹּֽדֶשׁ׃ 31 וְאֵ֛ת 31
ל̇ חס. יג̇ חס[21] אֵ֥יל הַמִּלֻּאִ֖ים תִּקָּ֑ח וּבִשַּׁלְתָּ֥ אֶת־בְּשָׂר֖וֹ בְּמָקֹ֥ם קָדֹֽשׁ׃ 32 וְאָכַ֨ל אַהֲרֹ֤ן 32
ג̇ וּבָנָיו֙ אֶת־בְּשַׂ֣ר הָאַ֔יִל וְאֶת־הַלֶּ֖חֶם אֲשֶׁ֣ר בַּסָּ֑ל פֶּ֖תַח אֹ֥הֶל מוֹעֵֽד׃
ל̇ 33 וְאָכְל֤וּ אֹתָם֙ אֲשֶׁ֣ר כֻּפַּ֣ר בָּהֶ֔ם לְמַלֵּ֥א אֶת־יָדָ֖ם לְקַדֵּ֣שׁ אֹתָ֑ם וְזָ֥ר 33
ג̇[22]. יב̇ ס״פ[23]. ל̇ לֹא־יֹאכַ֖ל[a] כִּי־קֹ֥דֶשׁ הֵֽם׃ 34 וְאִם־יִוָּתֵ֞ר מִבְּשַׂ֧ר הַמִּלֻּאִ֛ים וּמִן־הַלֶּ֖חֶם 34
ד̇ בתור עַד־הַבֹּ֑קֶר וְשָׂרַפְתָּ֤ אֶת־הַנּוֹתָר֙ בָּאֵ֔שׁ לֹ֥א יֵאָכֵ֖ל כִּי־קֹ֥דֶשׁ הֽוּא׃
ל̇ ומל 35 וְעָשִׂ֜יתָ לְאַהֲרֹ֤ן וּלְבָנָיו֙ כָּ֔כָה כְּכֹ֖ל אֲשֶׁר־צִוִּ֣יתִי אֹתָ֑כָה שִׁבְעַ֥ת 35
ל̇. ב̇[24]. ג̇[25] יָמִ֖ים תְּמַלֵּ֥א יָדָֽם׃ 36 וּפַ֨ר חַטָּ֜את תַּעֲשֶׂ֤ה לַיּוֹם֙ עַל־הַכִּפֻּרִ֔ים וְחִטֵּאתָ֙ 36
ל̇ עַל־הַמִּזְבֵּ֔חַ בְּכַפֶּרְךָ֖ עָלָ֑יו וּמָשַׁחְתָּ֥ אֹת֖וֹ לְקַדְּשֽׁוֹ׃ 37 שִׁבְעַ֣ת יָמִ֗ים 37
ב̇. ב̇ תְּכַפֵּר֙ עַל־הַמִּזְבֵּ֔חַ וְקִדַּשְׁתָּ֖ אֹת֑וֹ וְהָיָ֤ה הַמִּזְבֵּ֙חַ֙ קֹ֣דֶשׁ קָֽדָשִׁ֔ים כָּל־
הַנֹּגֵ֥עַ בַּמִּזְבֵּ֖חַ יִקְדָּֽשׁ׃ ס
כג̇ ר״פ. ב̇[24] 38 וְזֶ֕ה אֲשֶׁ֥ר תַּעֲשֶׂ֖ה עַל־הַמִּזְבֵּ֑חַ כְּבָשִׂ֧ים בְּנֵֽי־שָׁנָ֛ה שְׁנַ֥יִם לַיּ֖וֹם[a] 38
ד̇[26] תָּמִֽיד׃ 39 אֶת־הַכֶּ֥בֶשׂ הָאֶחָ֖ד תַּעֲשֶׂ֣ה בַבֹּ֑קֶר וְאֵת֙ הַכֶּ֣בֶשׂ הַשֵּׁנִ֔י תַּעֲשֶׂ֖ה 39
ה̇ ג̇ מל וב̇ חס[27]. ד̇. ו̇ רפי[28]. ב̇ וכל שם אנש דכות. ל̇. ב̇[29] בֵּ֥ין הָעַרְבָּֽיִם׃ 40 וְעִשָּׂרֹ֨ן סֹ֜לֶת בָּל֨וּל בְּשֶׁ֤מֶן כָּתִית֙ רֶ֣בַע הַהִ֔ין וְנֵ֕סֶךְ 40
ד̇[26] רְבִיעִ֥ת הַהִ֖ין יָ֑יִן לַכֶּ֖בֶשׂ הָאֶחָֽד׃ 41 וְאֵת֙ הַכֶּ֣בֶשׂ הַשֵּׁנִ֔י תַּעֲשֶׂ֖ה בֵּ֣ין 41
ל̇. ל̇[30] הָעַרְבָּ֑יִם כְּמִנְחַ֨ת הַבֹּ֤קֶר וּכְנִסְכָּהּ֙[a] תַּֽעֲשֶׂה־לָּ֔הּ[b] לְרֵ֣יחַ[c] נִיחֹ֔חַ אִשֶּׁ֖ה
ד̇[31] לַיהוָֽה׃ 42 עֹלַ֤ת תָּמִיד֙ לְדֹרֹ֣תֵיכֶ֔ם פֶּ֥תַח אֹֽהֶל־מוֹעֵ֖ד לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה אֲשֶׁ֨ר 42
ה̇ פסוק שמה שם[32]. ב̇ חד מל וחד חס[33]. י̇ מילין ר״פ ובתר שמה[34] [a]אִוָּעֵ֤ד לָכֶם֙[a] שָׁ֔מָּה לְדַבֵּ֥ר אֵלֶ֖יךָ שָֽׁם׃ 43 [a]וְנֹעַדְתִּ֥י שָׁ֖מָּה[a] לִבְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל 43
ד̇[35] וְנִקְדַּ֖שׁ[b] בִּכְבֹדִֽי׃ 44 וְקִדַּשְׁתִּ֛י אֶת־אֹ֥הֶל מוֹעֵ֖ד וְאֶת־הַמִּזְבֵּ֑חַ וְאֶת־אַהֲרֹ֧ן 44
וְאֶת־בָּנָ֛יו אֲקַדֵּ֖שׁ לְכַהֵ֥ן לִֽי׃ 45 וְשָׁ֣כַנְתִּ֔י בְּת֖וֹךְ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וְהָיִ֥יתִי לָהֶ֖ם 45

[19] Gn 31,1. [20] Mm 811. [21] Mm 783. [22] Mm 942. [23] Mm 294. [24] Mm 875. [25] Mm 2973. [26] Mm 576. [27] Mm 999. [28] Mm 577. [29] Ex 30,9. [30] Mm 574. [31] Mm 578. [32] Mm 2341. [33] Mm 544. [34] Mm 1123. [35] Mm 760.

28 [a] cf 21[a] ‖ **33** [a] 𝔊(𝔙) + ἀπ' αὐτῶν (𝔊[B] -τοῦ) ‖ **38** [a] 𝔐 + תָּמִיד עֹלַת, 𝔊 + *ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον* ‖ **41** [a] 𝔐 כּוֹ– ‖ [b] 𝔐 לוֹ ‖ [c] 𝔐 ריח ‖ **42** [a–a] 𝔊 *γνωσθήσομαί σοι* = אִוָּדַע לְךָ, it in 30,6.36 Nu 17,19 ‖ **43** [a–a] 𝔐 וְנִדְרַשְׁתִּי שָׁם, 𝔊 *καὶ τάξομαι ἐκεῖ*, 𝔙 *ibique praecipiam* ‖ [b] 𝔊𝔖𝔗𝔗[J] 1 sg.

46 לֵאלֹהִים׃ 46 וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ ח
מִצְרַיִם לְשָׁכְנִי בְתוֹכָם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃ פ ל . ח
ס[כה] 30 1 [a]וְעָשִׂיתָ מִזְבֵּחַ מִקְטַר קְטֹרֶת עֲצֵי שִׁטִּים תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ׃ ל
2 אַמָּה אָרְכּוֹ וְאַמָּה רָחְבּוֹ רָבוּעַ יִהְיֶה וְאַמָּתַיִם קֹמָתוֹ מִמֶּנּוּ קַרְנֹתָיו׃
3 וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר אֶת־גַּגּוֹ וְאֶת־קִירֹתָיו סָבִיב וְאֶת־קַרְנֹתָיו ד[1] . ד[2]
4 וְעָשִׂיתָ לּוֹ זֵר זָהָב סָבִיב׃ 4 וּשְׁתֵּי טַבְּעֹת זָהָב תַּעֲשֶׂה־לּוֹ ׀ מִתַּחַת
לְזֵרוֹ עַל שְׁתֵּי צַלְעֹתָיו תַּעֲשֶׂה עַל־שְׁנֵי צִדָּיו וְהָיָה[a] לְבָתִּים לְבַדִּים ב . ל
5 לָשֵׂאת אֹתוֹ בָּהֵמָּה׃ 5 וְעָשִׂיתָ אֶת־הַבַּדִּים עֲצֵי שִׁטִּים וְצִפִּיתָ אֹתָם כד . ג[3]
6 זָהָב׃ 6 וְנָתַתָּה אֹתוֹ לִפְנֵי הַפָּרֹכֶת אֲשֶׁר עַל־אֲרֹן הָעֵדֻת [a]לִפְנֵי[b] הׄ מל בסיפ . ג חס . יב[4]
7 הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־הָעֵדֻת[a] אֲשֶׁר אִוָּעֵד[c] לְךָ שָׁמָּה׃ 7 וְהִקְטִיר עָלָיו
אַהֲרֹן קְטֹרֶת סַמִּים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר בְּהֵיטִיבוֹ אֶת־הַנֵּרֹת יַקְטִירֶנָּה[a]׃ ד[5] . נג[6] . ל
8 וּבְהַעֲלֹת אַהֲרֹן אֶת־הַנֵּרֹת בֵּין הָעַרְבַּיִם[a] יַקְטִירֶנָּה קְטֹרֶת תָּמִיד ל[7]
9 לִפְנֵי יְהוָה לְדֹרֹתֵיכֶם׃ 9 לֹא־תַעֲלוּ עָלָיו קְטֹרֶת זָרָה וְעֹלָה וּמִנְחָה ב
10 וְנֵסֶךְ לֹא תִסְּכוּ עָלָיו׃ 10 וְכִפֶּר אַהֲרֹן עַל־קַרְנֹתָיו אַחַת בַּשָּׁנָה ב[8]
מִדַּם חַטַּאת הַכִּפֻּרִים אַחַת בַּשָּׁנָה יְכַפֵּר עָלָיו לְדֹרֹתֵיכֶם קֹדֶשׁ־ ז[9] פת וכל תרי עשר דכות ב מ א . ז[10] ו[11] מנה בתור
קָדָשִׁים הוּא לַיהוָה׃ פ קא
פרש 11 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 12 כִּי תִשָּׂא אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי־ י בטע ר״פ בתור[12]
יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם וְנָתְנוּ אִישׁ כֹּפֶר נַפְשׁוֹ לַיהוָה [a]בִּפְקֹד אֹתָם[a] וְלֹא־ ב ובפסוק
13 יִהְיֶה בָהֶם נֶגֶף בִּפְקֹד אֹתָם׃ 13 זֶה ׀ יִתְּנוּ כָּל־הָעֹבֵר עַל־הַפְּקֻדִים ב ובפסוק . ג ר״פ בטע לגר[13]
מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ[a] עֶשְׂרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל[b] מַחֲצִית[c] הַשֶּׁקֶל ה ג כת ה וב כת א בליש שם ברנש כת א[14]
14 תְּרוּמָה לַיהוָה׃ 14 כֹּל הָעֹבֵר עַל־הַפְּקֻדִים מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמָעְלָה
15 יִתֵּן תְּרוּמַת יְהוָה׃ 15 הֶעָשִׁיר לֹא־יַרְבֶּה וְהַדַּל לֹא יַמְעִיט מִמַּחֲצִית יב וכל דל ואביון דכות ול בליש
16 הַשָּׁקֶל לָתֵת אֶת־תְּרוּמַת יְהוָה לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵיכֶם׃ 16 וְלָקַחְתָּ אֶת־
כֶּסֶף הַכִּפֻּרִים[a] מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָתַתָּ אֹתוֹ עַל־עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד כט חס[15] . כל אוריה חס
וְהָיָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְזִכָּרוֹן לִפְנֵי יְהוָה לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵיכֶם׃ פ ז[16]

Cp 30 [1]Mm 641. [2]Mm 642. [3]Mm 579. [4]Mm 853. [5]Mm 580. [6]Mm 688. [7]Mm 581. [8]Ex 29,40. [9]Mm 676. [10]Mm 4108. [11]Mm 831. [12]Mm 1151. [13]Mm 3714. [14]Mm 1405. [15]Mm 657. [16]Mp sub loco.

Cp 30,1 [a] ꭑ tr 1–10 post 26,35 ‖ **4** [a] ꭑ𝔊S𝔗[Ms]𝔙 וְהָיוּ ‖ **6** [a–a] > mlt Mss ꭑ𝔊 ‖ [b] ℭ mlt Mss 𝔗[Ms] וְלִ׳ ‖ [c] cf 29,42 [a–a] ‖ **7** [a] ꭑ נּוּ־, 𝔊 θυμιάσει ἐπ᾿ αὐτοῦ cf 7 ‖ **8** [a] sic L, mlt Mss Edd הָעַרְ׳ ‖ **12** [a–a] > 𝔊 ‖ **13** [a] ꭑ + וְשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ ‖ [b] ꭑ הוּא ‖ [c] > ꭑ ‖ **16** [a] 𝔊 τῆς εἰσφορᾶς = הַתְּרוּמָה?

17 18 ‏17 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 18 וְעָשִׂ֜יתָ כִּיּ֥וֹר נְחֹ֛שֶׁת וְכַנּ֥וֹ
נְחֹ֖שֶׁת לְרָחְצָ֑ה וְנָתַתָּ֣ אֹת֗וֹ בֵּֽין־אֹ֤הֶל מוֹעֵד֙ וּבֵ֣ין הַמִּזְבֵּ֔חַ וְנָתַתָּ֥ שָׁ֖מָּה
19 מָֽיִם׃ 19 וְרָחֲצ֛וּ[a] אַהֲרֹ֥ן וּבָנָ֖יו מִמֶּ֑נּוּ אֶת־יְדֵיהֶ֖ם וְאֶת־רַגְלֵיהֶֽם׃
20 ‏20 בְּבֹאָ֞ם אֶל־אֹ֧הֶל מוֹעֵ֛ד יִרְחֲצוּ־מַ֖יִם וְלֹ֣א יָמֻ֑תוּ א֣וֹ בְגִשְׁתָּ֤ם אֶל־
21 הַמִּזְבֵּ֙חַ֙ לְשָׁרֵ֔ת לְהַקְטִ֥יר אִשֶּׁ֖ה לַֽיהוָֽה׃ 21 וְרָחֲצ֛וּ יְדֵיהֶ֥ם וְרַגְלֵיהֶ֖ם[a]
וְלֹ֣א יָמֻ֑תוּ וְהָיְתָ֨ה לָהֶ֧ם חָק־עוֹלָ֛ם ל֥וֹ וּלְזַרְע֖וֹ לְדֹרֹתָֽם׃ פ
22 23 ‏22 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 23 וְאַתָּ֣ה קַח־לְךָ֮ בְּשָׂמִ֣ים
רֹאשׁ֒ מָר־דְּרוֹר֙ חֲמֵ֣שׁ מֵא֔וֹת וְקִנְּמָן־בֶּ֥שֶׂם מַחֲצִית֖וֹ חֲמִשִּׁ֣ים וּמָאתָ֑יִם
24 וּקְנֵה־בֹ֖שֶׂם חֲמִשִּׁ֥ים וּמָאתָֽיִם׃ 24 וְקִדָּ֕ה חֲמֵ֥שׁ מֵא֖וֹת בְּשֶׁ֣קֶל הַקֹּ֑דֶשׁ
25 וְשֶׁ֥מֶן זַ֖יִת הִֽין׃ 25 וְעָשִׂ֣יתָ אֹת֗וֹ שֶׁ֚מֶן מִשְׁחַת־קֹ֔דֶשׁ רֹ֥קַח מִרְקַ֖חַת מַעֲשֵׂ֣ה
26 רֹקֵ֑חַ שֶׁ֥מֶן מִשְׁחַת־קֹ֖דֶשׁ יִהְיֶֽה׃ 26 וּמָשַׁחְתָּ֥ ב֖וֹ אֶת־אֹ֣הֶל מוֹעֵ֑ד וְאֵ֖ת
27 אֲר֥וֹן הָעֵדֻֽת׃ 27 וְאֶת־הַשֻּׁלְחָן֙ וְאֶת־כָּל־כֵּלָ֔יו וְאֶת־הַמְּנֹרָ֖ה וְאֶת־[a]
28 כֵּלֶ֑יהָ וְאֵ֖ת מִזְבַּ֥ח הַקְּטֹֽרֶת׃ 28 וְאֶת־מִזְבַּ֥ח הָעֹלָ֖ה וְאֶת־כָּל־כֵּלָ֑יו
29 וְאֶת־הַכִּיֹּ֖ר וְאֶת־כַּנּֽוֹ׃ 29 וְקִדַּשְׁתָּ֣ אֹתָ֔ם וְהָי֖וּ קֹ֣דֶשׁ קָֽדָשִׁ֑ים כָּל־הַנֹּגֵ֥עַ
30 בָּהֶ֖ם יִקְדָּֽשׁ׃ 30 וְאֶת־אַהֲרֹ֥ן וְאֶת־בָּנָ֖יו תִּמְשָׁ֑ח וְקִדַּשְׁתָּ֥ אֹתָ֖ם לְכַהֵ֥ן לִֽי׃
31 ‏31 וְאֶל־בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל תְּדַבֵּ֣ר לֵאמֹ֑ר שֶׁ֠מֶן מִשְׁחַת־קֹ֨דֶשׁ יִהְיֶ֥ה זֶ֛ה לִ֖י[a]
32 לְדֹרֹתֵיכֶֽם׃ 32 עַל־בְּשַׂ֤ר אָדָם֙ לֹ֣א יִיסָ֔ךְ[a] וּבְמַ֙תְכֻּנְתּ֔וֹ לֹ֥א תַעֲשׂ֖וּ כָּמֹ֑הוּ
33 קֹ֣דֶשׁ ה֔וּא קֹ֖דֶשׁ יִהְיֶ֥ה לָכֶֽם׃ 33 אִ֚ישׁ אֲשֶׁ֣ר יִרְקַ֣ח כָּמֹ֔הוּ וַאֲשֶׁ֥ר יִתֵּ֛ן
34 מִמֶּ֖נּוּ עַל־זָ֑ר וְנִכְרַ֖ת מֵעַמָּֽיו׃ ס 34 וַיֹּאמֶר֩ יְהוָ֨ה אֶל־מֹשֶׁ֜ה קַח־
לְךָ֣ סַמִּ֗ים נָטָ֤ף ׀ וּשְׁחֵ֙לֶת֙ וְחֶלְבְּנָ֔ה סַמִּ֖ים וּלְבֹנָ֣ה זַכָּ֑ה בַּ֥ד בְּבַ֖ד יִהְיֶֽה׃
35 ‏35 וְעָשִׂ֤יתָ אֹתָהּ֙ קְטֹ֔רֶת רֹ֖קַח מַעֲשֵׂ֣ה רוֹקֵ֑חַ מְמֻלָּ֖ח טָה֥וֹר קֹֽדֶשׁ׃
36 ‏36 וְשָׁחַקְתָּ֣ מִמֶּ֘נָּה֮ הָדֵק֒ וְנָתַתָּ֨ה מִמֶּ֜נָּה לִפְנֵ֤י הָעֵדֻת֙ בְּאֹ֣הֶל מוֹעֵ֔ד אֲשֶׁ֛ר
37 אִוָּעֵ֥ד[a] לְךָ֖ שָׁ֑מָּה קֹ֥דֶשׁ קָֽדָשִׁ֖ים תִּהְיֶ֥ה לָכֶֽם׃ 37 וְהַקְּטֹ֙רֶת֙ אֲשֶׁ֣ר תַּעֲשֶׂ֔ה[a]
38 בְּמַ֙תְכֻּנְתָּ֔הּ לֹ֥א תַעֲשׂ֖וּ לָכֶ֑ם קֹ֛דֶשׁ תִּהְיֶ֥ה לְךָ֖[b] לַיהוָֽה׃ 38 אִ֛ישׁ אֲשֶׁר־
יַעֲשֶׂ֥ה כָמ֖וֹהָ לְהָרִ֣יחַ בָּ֑הּ וְנִכְרַ֖ת מֵעַמָּֽיו׃ ס

[17] Mm 582. [18] Mm 659. [19] Mm 657. [20] Mm 583. [21] Mm 2476. [22] Mm 853. [23] Mm 584. [24] Mm 585. [25] Mm 2981. [26] Mm 586. [27] Mm 587. [28] Mp sub loco. [29] Mm 588.

19 [a] 𝔐𝔊 יָ֑־ ‖ **21** [a] 𝔊 + *ὕδατι· ὅταν εἰσπορεύονται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, νίψονται ὕδατι* ‖ **27** [a] pc Mss 𝔐𝔊 + כל ‖ **31** [a] 𝔊 *ὑμῖν* cf 37[b] ‖ **32** [a] 𝔐 יוסך cf 𝔊 ‖ **36** [a] cf 29,42[a–a] ‖ **37** [a] 𝔖 pl ‖ [b] 𝔐𝔊𝔗[J] לָכֶם cf 31[a].

פ[כו] **31** ¹ וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ ² רְאֵ֖ה קָרָ֣אתִֽי בְשֵׁ֑ם
3 בְּצַלְאֵ֛ל בֶּן־אוּרִ֥יa בֶן־ח֖וּר לְמַטֵּ֥ה יְהוּדָֽה׃ ³ וָאֲמַלֵּ֥א אֹת֖וֹ ר֣וּחַ אֱלֹהִ֑ים ל[1] . ח וכל שמואל דכות ב מ ה רוח יי
4 בְּחָכְמָ֛ה וּבִתְבוּנָ֥הa וּבְדַ֖עַת וּבְכָל־aמְלָאכָֽה׃ ⁴ לַחְשֹׁ֖בa מַחֲשָׁבֹ֑ת ה . ג חס
5 לַעֲשׂ֛וֹת בַּזָּהָ֥ב וּבַכֶּ֖סֶף וּבַנְּחֹֽשֶׁת׃ ⁵ וּבַחֲרֹ֥שֶׁת אֶ֛בֶן לְמַלֹּ֖אתa וּבַחֲרֹ֣שֶׁת ב ר״פ . ו ב חס וד מל[2] . ב מ״פ
6 עֵ֑ץ לַעֲשׂ֖וֹת בְּכָל־מְלָאכָֽה׃ ⁶ וַאֲנִ֞י הִנֵּ֧ה נָתַ֣תִּי אִתּ֗וֹa אֵ֣ת אָֽהֳלִיאָ֞בb טז ר״פ
בֶּן־אֲחִֽיסָמָךְ֙ לְמַטֵּה־דָ֔ן וּבְלֵ֥ב כָּל־חֲכַם־לֵ֖ב נָתַ֣תִּי חָכְמָ֑ה וְעָשׂ֕וּ אֵ֖ת
7 כָּל־אֲשֶׁ֥ר צִוִּיתִֽךָ׃ ⁷ אֵ֣ת ׀ אֹ֣הֶל מוֹעֵ֗ד וְאֶת־הָֽאָרֹן֙ לָֽעֵדֻ֔ת וְאֶת־הַכַּפֹּ֖רֶת ל וחס
8 אֲשֶׁ֣ר עָלָ֑יו וְאֵ֖ת כָּל־כְּלֵ֥י הָאֹֽהֶל׃ ⁸ וְאֶת־הַשֻּׁלְחָן֙ וְאֶת־aכֵּלָ֔יו וְאֶת־ ג . ג[3] . ג[4]
9 הַמְּנֹרָ֥ה הַטְּהֹרָ֖ה וְאֶת־כָּל־כֵּלֶ֑יהָ וְאֵ֖ת מִזְבַּ֥ח הַקְּטֹֽרֶת׃ ⁹ וְאֶת־מִזְבַּ֥ח ט . כו פסוק ואת ואת ואת ואת . ט
10 הָעֹלָ֖ה וְאֶת־כָּל־כֵּלָ֑יו וְאֶת־הַכִּיּ֖וֹר וְאֶת־כַּנּֽוֹ׃ ¹⁰ וְאֵ֖ת בִּגְדֵ֣י הַשְּׂרָ֑דa ג . ג[5] מל בתור וכל נביא דכות ב מ ב . ז[6]
11 וְאֶת־בִּגְדֵ֤י הַקֹּ֙דֶשׁ֙ לְאַהֲרֹ֣ן הַכֹּהֵ֔ן וְאֶת־בִּגְדֵ֥י בָנָ֖יו לְכַהֵֽןb׃ ¹¹ וְאֵת֩ שֶׁ֨מֶן ז . ז[6] . ז[6]
הַמִּשְׁחָ֛ה וְאֶת־קְטֹ֥רֶת הַסַּמִּ֖ים לַקֹּ֑דֶשׁ כְּכֹ֥ל אֲשֶׁר־צִוִּיתִ֖ךָ יַעֲשֽׂוּ׃ פ ל . ד[7]
¹² וַיֹּ֥אמֶר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ ¹³ וְאַתָּ֞ה דַּבֵּ֨ר אֶל־בְּנֵ֤י יִשְׂרָאֵל֙ ה
לֵאמֹ֔ר אַ֥ךְ אֶת־שַׁבְּתֹתַ֖י תִּשְׁמֹ֑רוּ כִּי֩ א֨וֹת הִ֜וא בֵּינִ֣י וּבֵינֵיכֶ֗ם לְדֹרֹ֣תֵיכֶ֔ם
14 לָדַ֕עַת כִּ֛י אֲנִ֥י יְהוָ֖ה מְקַדִּשְׁכֶֽםa׃ ¹⁴ וּשְׁמַרְתֶּם֙ אֶת־הַשַּׁבָּ֔ת כִּ֛י קֹ֥דֶשׁ ד . ד[8]
הִ֖וא לָכֶ֑ם מְחַֽלְלֶ֙יהָ֙ מ֣וֹת יוּמָ֔ת כִּ֗י כָּל־הָעֹשֶׂ֤ה בָהּ֙ מְלָאכָ֔ה וְנִכְרְתָ֛ה ד קמ וכל אתנח וס״פ דכות[9]
15 הַנֶּ֥פֶשׁ הַהִ֖וא aמִקֶּ֥רֶב עַמֶּֽיהָa׃ ¹⁵ שֵׁ֣שֶׁת יָמִים֮ יֵעָשֶׂ֣ה מְלָאכָה֒ וּבַיּ֣וֹם ל וכל מעמיה דכות . ל[10] . ד[11]
הַשְּׁבִיעִ֗י שַׁבַּ֧ת שַׁבָּת֛וֹן קֹ֖דֶשׁ לַיהוָ֑ה כָּל־הָעֹשֶׂ֧ה מְלָאכָ֛ה בְּי֥וֹם הַשַּׁבָּ֖ת
16 מ֥וֹת יוּמָֽת׃ ¹⁶ וְשָׁמְר֥וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל אֶת־הַשַּׁבָּ֑ת לַעֲשׂ֧וֹת aאֶת־הַשַּׁבָּ֛תa ד . ד
17 לְדֹרֹתָ֖ם בְּרִ֥ית עוֹלָֽם׃ ¹⁷ בֵּינִ֗י וּבֵין֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל א֥וֹת הִ֖וא לְעֹלָ֑ם כִּי־ יח[12] חס י מנה בתור
שֵׁ֣שֶׁת יָמִ֗ים עָשָׂ֤ה יְהוָה֙ אֶת־הַשָּׁמַ֣יִם וְאֶת־הָאָ֔רֶץa וּבַיּוֹם֙ הַשְּׁבִיעִ֔י יג[13]
שָׁבַ֖ת וַיִּנָּפַֽשׁ׃ ס ל
¹⁸ וַיִּתֵּ֣ן אֶל־מֹשֶׁ֗ה כְּכַלֹּתוֹ֙ לְדַבֵּ֤ר אִתּוֹ֙ בְּהַ֣ר סִינַ֔י שְׁנֵ֖י לֻחֹ֣ת הָעֵדֻ֑ת ג
לֻחֹ֣ת אֶ֔בֶן כְּתֻבִ֖ים בְּאֶצְבַּ֥ע אֱלֹהִֽים׃ ל

Cp 31 [1]Mm 3590. [2]Mm 4269. [3]Mm 589. [4]Mm 584. [5]Mm 582. [6]Mm 2895. [7]Mm 1933. [8]Mm 775. [9]Mm 590. [10]Mm 210. [11]Mm 591. [12]Mm 25. [13]Mm 3139.

Cp 31,2 a 𝔐Mss 𝔐T חורי ‖ **3** a nonn Mss ב׳ ‖ b 𝔊𝔙 om cop ‖ **4** a pc Mss 𝔐ℭMs ול׳ ‖ **5** a > ℭ𝔊 ‖ **6** a 𝔊 *αὐτὸν καί* = אֹתוֹ וְ ‖ b 𝔊 *Ελιαβ*, 𝔖 *'ljhb* ‖ **8** a ℭ mlt Mss 𝔐𝔊𝔖 + כל cf 30,27a ‖ **10** a pc Mss + לשרת בקדש cf 35,19 39,1; 𝔐Mss הַשָּׁרֵת cf 𝔊𝔖ℭ𝔗J ‖ b 𝔊 (𝔖) + *μοι* ‖ **13** a ℭ שם– ‖ **14** a–a pc Mss 𝔖ℭMs𝔗J מֵעַ׳ ‖ **15** a 𝔊 2 sg et 𝔖𝔙 2 pl act ‖ **16** a–a 𝔊(𝔙) *αὐτά* ‖ **17** a 𝔊426(𝔖) + *καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς*.

ב[1] . ב[2] 32 1 וַיַּרְא הָעָם כִּי־בֹשֵׁשׁ מֹשֶׁה לָרֶדֶת מִן־הָהָר וַיִּקָּהֵל הָעָם 32
ה[3] עַל־אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּם ׀ עֲשֵׂה־לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ לְפָנֵינוּ
כה[4] כִּי־זֶה ׀ מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יָדַעְנוּ מֶה־הָיָה
ל . לו[5] לוֹ׃ 2 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַהֲרֹן פָּרְקוּ נִזְמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵי נְשֵׁיכֶם 2
ל . ו[6] בְּנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם וְהָבִיאוּ אֵלָי׃ 3 וַיִּתְפָּרְקוּ כָּל־הָעָם אֶת־נִזְמֵי הַזָּהָב 3
ח . לו[6] . ה וחד מן ג[7] בליש וכל לשון עלייה דכות . ל אֲשֶׁר בְּאָזְנֵיהֶם וַיָּבִיאוּ אֶל־אַהֲרֹן׃ 4 וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיָּצַר אֹתוֹ בַּחֶרֶט 4
ג וַיַּעֲשֵׂהוּ עֵגֶל מַסֵּכָה וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ
ל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 5 וַיַּרְא[a] אַהֲרֹן וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ לְפָנָיו וַיִּקְרָא אַהֲרֹן 5
צא . ג ב חס וחד מל[8] וַיֹּאמַר חַג לַיהוָה מָחָר׃ 6 וַיַּשְׁכִּימוּ[a] מִמָּחֳרָת וַיַּעֲלוּ[a] עֹלֹת וַיַּגִּשׁוּ[a] 6
ל . ו בתור שְׁלָמִים[b] וַיֵּשֶׁב הָעָם לֶאֱכֹל וְשָׁתוֹ וַיָּקֻמוּ לְצַחֵק׃ פ 7 וַיְדַבֵּר 7
ל יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה [a]לֶךְ־רֵד[a] כִּי שִׁחֵת עַמְּךָ אֲשֶׁר הֶעֱלֵיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃
ב ר״פ בתור[9] 8 סָרוּ מַהֵר מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתִם[a] עָשׂוּ לָהֶם עֵגֶל מַסֵּכָה וַיִּשְׁתַּחֲווּ־ 8
ג לוֹ וַיִּזְבְּחוּ־לוֹ וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרָיִם׃ 9 [a]וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה רָאִיתִי אֶת־הָעָם הַזֶּה וְהִנֵּה עַם־ 9
ב[10] . ל . ל[11] קְשֵׁה־עֹרֶף הוּא׃ 10 וְעַתָּה הַנִּיחָה לִּי וְיִחַר־אַפִּי בָהֶם וַאֲכַלֵּם 10
יו מל בליש[12] . ד[13] וְאֶעֱשֶׂה אוֹתְךָ לְגוֹי גָּדוֹל[a]׃ 11 וַיְחַל מֹשֶׁה אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהָיו וַיֹּאמֶר 11
ג[14] [a]לָמָה יְהוָה יֶחֱרֶה[a] אַפְּךָ בְּעַמֶּךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ [b]מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם[b] בְּכֹחַ
גָּדוֹל [c]וּבְיָד חֲזָקָה[c]׃ 12 לָמָּה יֹאמְרוּ מִצְרַיִם לֵאמֹר בְּרָעָה הוֹצִיאָם 12
ל לַהֲרֹג אֹתָם בֶּהָרִים וּלְכַלֹּתָם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה שׁוּב מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ
ב[15] . ד בליש[16] . ד[17] וְהִנָּחֵם עַל־הָרָעָה לְעַמֶּךָ׃ 13 זְכֹר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל[a] 13
ל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בָּךְ וַתְּדַבֵּר אֲלֵהֶם אַרְבֶּה[b] אֶת־זַרְעֲכֶם
ה[18] כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמָיִם וְכָל־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר [c]אָמַרְתִּי אֶתֵּן לְזַרְעֲכֶם[c]
ל . ח[19] חס ל מנה בתור וְנָחֲלוּ[d] לְעֹלָם׃ 14 וַיִּנָּחֶם יְהוָה עַל־הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת לְעַמּוֹ׃ פ 14
ג 15 וַיִּפֶן וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן־הָהָר וּשְׁנֵי לֻחֹת הָעֵדֻת בְּיָדוֹ לֻחֹת כְּתֻבִים ס [כא]

Cp 32 [1]Jdc 5,28. [2]Jer 26,9. [3]Mm 567. [4]Mm 592. [5]Mm 593. [6]Mp sub loco. [7]Mm 1908, lect Mm frt inc. [8]Mm 1601. [9]Mm 594. [10]Jdc 16,26. [11]Mm 595. [12]Mm 541. [13]Mm 596. [14]Mm 597. [15]Mm 3354. [16]Mm 4147. [17]Mm 967. [18]Mm 310. [19]Mm 25.

Cp 32,5 [a] S leg וַיִּרָא ‖ **6** [a] G sg ‖ [b] S + *wqrbw qwrbn'* ‖ **7** [a–a] G *βάδιζε τὸ τάχος ἐντεῦθεν* cf Dt 9,12, S *ḥwt zl lk mk'* = רֵד לֶךְ־לְךָ מִזֶּה ‖ **8** [a] Ms GV ־ָם ‖ **9** [a] > G, add ex Dt 9,13? ‖ **10** [a] ᵐG[58] + add ex Dt 9,20 ‖ **11** [a–a] ᵐ לִי׳ לָ׳ יִחַר, S *l' mrj' l' ntqp* = אַל יהוה אַל יִחַר ‖ [b–b] ᵐG[129]L S מִמִּ׳ ‖ [c–c] ᵐ וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה cf GS et 6,1 [b–b] Dt 9,29 ‖ **13** [a] ᵐG וּלְיַעֲקֹב ‖ [b] ᵐ pr הרבה cf G ‖ [c–c] G* *εἶπας δοῦναι αὐτοῖς* ‖ [d] ᵐG S וּנְחָלוּהָ.

16 מִשְׁנֵי עֶבְרֵיהֶם מִזֶּה וּמִזֶּה הֵם כְּתֻבִים׃ 16 וְהַלֻּחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים ל̊ . ל̊ . ל̊
17 הֵמָּה וְהַמִּכְתָּב מִכְתַּב אֱלֹהִים הוּא חָרוּת עַל־הַלֻּחֹת׃ 17 וַיִּשְׁמַע ה̊ פסוק דמיין דאית בהון ב̊ מילין חד קמ̊ וחד פת̊ . ל̊
יְהוֹשֻׁעַ אֶת־קוֹל הָעָם בְּרֵעֹה וַיֹּאמֶר אֶל־מֹשֶׁה קוֹל מִלְחָמָה בַּמַּחֲנֶה׃a ברעו ק̊ חד מן יו̊[20] כת̊ ה בתור̊ ול̊ בליש̊
18 וַיֹּאמֶרa אֵין קוֹל עֲנוֹת גְּבוּרָה י̊ אין ואין ר״פ[21]
וְאֵין קוֹל עֲנוֹת חֲלוּשָׁה
קוֹל עַנּוֹתb אָנֹכִי שֹׁמֵעַ׃ ב̊[22] . ד̊
19 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר קָרַב אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיַּרְא אֶת־הָעֵגֶל וּמְחֹלֹתa וַיִּחַר־ ל̊
20 אַף מֹשֶׁה וַיַּשְׁלֵךְ מִיָּדָו אֶת־הַלֻּחֹת וַיְשַׁבֵּר אֹתָם תַּחַתb הָהָר׃ 20 וַיִּקַּח מידיו ק̊ חד מן ה̊ כת̊ חס̊
אֶת־הָעֵגֶל אֲשֶׁר עָשׂוּ וַיִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ וַיִּטְחַן עַד אֲשֶׁר־דָּק וַיִּזֶר עַל־פְּנֵי ל̊
21 הַמַּיִם וַיַּשְׁקְ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 21 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן מֶה־עָשָׂה
22 לְךָ הָעָם הַזֶּה כִּי־הֵבֵאתָ עָלָיו חֲטָאָה גְדֹלָה׃ 22 וַיֹּאמֶר אַהֲרֹן אַל־
23 יִחַר אַף אֲדֹנִי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶתa־הָעָם כִּי בְרָעb הוּא׃a 23 וַיֹּאמְרוּ לִי ה̊ . ב̊
עֲשֵׂה־לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ לְפָנֵינוּ כִּי־זֶה ׀ מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ
24 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יָדַעְנוּ מֶה־הָיָה לוֹ׃ 24 וָאֹמַר לָהֶם לְמִי זָהָב כד̊[23]
25 הִתְפָּרָקוּ וַיִּתְּנוּ־לִי וָאַשְׁלִכֵהוּ בָאֵשׁ וַיֵּצֵא הָעֵגֶל הַזֶּה׃ 25 וַיַּרְא מֹשֶׁה ל̊ . ל̊
26 אֶת־הָעָם כִּי פָרֻעַ הוּא כִּי־פְרָעֹה אַהֲרֹן לְשִׁמְצָה בְּקָמֵיהֶם׃ 26 וַיַּעֲמֹד ב̊ חד מל̊ וחד חס̊[24] . יו̊ כת̊ ה בתור̊[25] . ל̊ . ל̊
מֹשֶׁה בְּשַׁעַר הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמֶר מִי לַיהוָה אֵלָי וַיֵּאָסְפוּ אֵלָיו כָּל־בְּנֵי יב̊
27 לֵוִי׃ 27 וַיֹּאמֶר לָהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שִׂימוּ אִישׁ־חַרְבּוֹ כב̊[26] וכל ד״ה ועזרא דכות̊ ב̊ מ̊ ה̊ חס̊ בליש̊ . כד̊ ב̊ מנה̊ בתור̊ . יו̊
עַל־יְרֵכוֹ עִבְרוּa וָשׁוּבוּ מִשַּׁעַר לָשַׁעַר בַּמַּחֲנֶה וְהִרְגוּ אִישׁ־אֶת־אָחִיו ג̊ מל̊ בתור̊[27] . ל̊
28 וְאִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת־קְרֹבוֹ׃ 28 וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־לֵוִי כִּדְבַר מֹשֶׁה ג̊ חס̊[28]
29 וַיִּפֹּל מִן־הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא כִּשְׁלֹשֶׁת אַלְפֵי אִישׁ׃ 29 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
מִלְאוּa יֶדְכֶםb הַיּוֹם לַיהוָה כִּיc אִישׁ בִּבְנוֹ וּבְאָחִיו וְלָתֵתd עֲלֵיכֶם ח̊[29]
30 הַיּוֹם בְּרָכָה׃ 30 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אַתֶּם
חֲטָאתֶם חֲטָאָה גְדֹלָה וְעַתָּה אֶעֱלֶה אֶל־יְהוָהa אוּלַי אֲכַפְּרָהb בְּעַד ב̊[30]

[20] Mm 598, Q^Occ addidi, Or sine Q, cf Mp sub loco. [21] Mm 1269. [22] Mm 2421. [23] Mm 592. [24] Mm 599. [25] Mm 598. [26] Mm 11. [27] Mm 1087. [28] Mm 600. [29] Mm 601. [30] Gn 32,21.

17 a sic L, mlt Mss Edd נֶה־ ‖ **18** a 𝔊^Fcmin(𝔏𝔖) + *Μωυσῆς* ‖ b 𝔊 + *οἴνου* cf 𝔏, frt exc vb ‖ **19** a 𝔐𝔊 וְאֶת־הַמְּ׳ ‖ b 𝔐𝔖𝔗^J בְּתַחְתִּית ‖ **22** a–a 𝔊 *τὸ ὅρμημα* (= עֶבְרַת?) *τοῦ λαοῦ τούτου* ‖ b 𝔐 פרוע cf 25 ‖ **27** a 𝔐𝔊𝔖 וְעִ׳ ‖ **29** a 𝔊(𝔙) *ἐπληρώσατε* ‖ b nonn Mss 𝔐𝔊𝔖𝔗𝔙 יְדֵיכֶם ‖ c > 𝔊𝔖𝔙 ‖ d 𝔊𝔖𝔙 om cop ‖ **30** a 𝔊 *τὸν θεόν* ‖ b 𝔐 ־רֵ־.

31 חַטַּאתְכֶֽם׃ 31 וַיָּ֧שָׁב מֹשֶׁ֛ה אֶל־יְהוָ֖ה וַיֹּאמַ֑ר אָ֣נָּא[a] חָטָ֞א הָעָ֤ם הַזֶּה֙ צא . ה בטע[31]
32 חֲטָאָ֣ה גְדֹלָ֔ה וַיַּעֲשׂ֥וּ לָהֶ֖ם אֱלֹהֵ֥י זָהָֽב׃ 32 וְעַתָּ֖ה אִם־תִּשָּׂ֣א חַטָּאתָ֑ם[a] ז פסוק אם ואם
33 וְאִם־אַ֕יִן מְחֵ֣נִי נָ֔א[b] מִֽסִּפְרְךָ֖ אֲשֶׁ֥ר כָּתָֽבְתָּ׃ 33 וַיֹּ֥אמֶר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֑ה ל . ל
34 מִ֚י אֲשֶׁ֣ר חָֽטָא־לִ֔י אֶמְחֶ֖נּוּ מִסִּפְרִֽי׃ 34 וְעַתָּ֞ה לֵ֣ךְ ׀ נְחֵ֣ה אֶת־הָעָ֗ם אֶ֤ל[a] ל . ל . ל . ה[32]
אֲשֶׁר־דִּבַּ֣רְתִּי לָ֔ךְ הִנֵּ֥ה מַלְאָכִ֖י יֵלֵ֣ךְ לְפָנֶ֑יךָ וּבְי֣וֹם פָּקְדִ֔י וּפָקַדְתִּ֥י ב[33] . ד דמטע
35 עֲלֵיהֶ֖ם חַטָּאתָֽם׃ 35 וַיִּגֹּ֥ף יְהוָ֖ה אֶת־הָעָ֑ם עַ֚ל אֲשֶׁ֣ר עָשׂ֣וּ[a] אֶת־הָעֵ֔גֶל יג חס בתור[34]
אֲשֶׁ֥ר עָשָׂ֖ה אַהֲרֹֽן׃ ס
33 33 1 וַיְדַבֵּ֨ר יְהוָ֤ה אֶל־מֹשֶׁה֙ לֵ֣ךְ עֲלֵ֣ה מִזֶּ֔ה אַתָּ֣ה וְהָעָ֔ם אֲשֶׁ֥ר י בתור
הֶעֱלִ֖יתָ מֵאֶ֣רֶץ מִצְרָ֑יִם אֶל־הָאָ֗רֶץ אֲשֶׁ֣ר נִשְׁבַּ֡עְתִּי לְאַבְרָהָ֨ם לְיִצְחָ֤ק ג
2 וּֽלְיַעֲקֹב֙ לֵאמֹ֔ר לְזַרְעֲךָ֖ אֶתְּנֶֽנָּה׃ 2 וְשָׁלַחְתִּ֥י לְפָנֶ֖יךָ מַלְאָ֑ךְ[a] וְגֵֽרַשְׁתִּ֗י
3 אֶת־הַֽכְּנַעֲנִי֙ הָֽאֱמֹרִ֔י[b] וְהַֽחִתִּי֙[c] וְהַפְּרִזִּ֔י הַחִוִּ֖י[d] וְהַיְבוּסִֽי׃ 3 אֶל[a]־אֶ֛רֶץ סימן כמתפוס[2] . ו
זָבַ֥ת חָלָ֖ב וּדְבָ֑שׁ כִּי֩ לֹ֨א אֶֽעֱלֶ֜ה בְּקִרְבְּךָ֗ כִּ֤י עַם־קְשֵׁה־עֹ֙רֶף֙ אַ֔תָּה פֶּן־ כו מלעיל
4 אֲכֶלְךָ֖ בַּדָּֽרֶךְ׃ 4 וַיִּשְׁמַ֣ע הָעָ֗ם אֶת־הַדָּבָ֥ר הָרָ֛ע הַזֶּ֖ה וַיִּתְאַבָּ֑לוּ וְלֹא־ ל
5 שָׁ֛תוּ אִ֥ישׁ עֶדְי֖וֹ עָלָֽיו׃ 5 וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה אֶל־מֹשֶׁ֗ה אֱמֹ֤ר אֶל־בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֙ ד . ג[3] . יב בטע בסיפ[4]
אַתֶּ֣ם עַם־קְשֵׁה־עֹ֔רֶף רֶ֧גַע אֶחָ֛ד אֶֽעֱלֶ֥ה בְקִרְבְּךָ֖ וְכִלִּיתִ֑יךָ וְעַתָּ֗ה ל
6 הוֹרֵ֤ד עֶדְיְךָ֙ מֵֽעָלֶ֔יךָ וְאֵדְעָ֖ה[a] מָ֥ה אֶֽעֱשֶׂה־לָּֽךְ׃ 6 וַיִּֽתְנַצְּל֧וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֛ל ג[5] . ו[6] . ל
אֶת־עֶדְיָ֖ם מֵהַ֥ר חוֹרֵֽב׃ ל מל
7 7 וּמֹשֶׁה֩ יִקַּ֨ח אֶת־הָאֹ֜הֶל וְנָֽטָה־ל֣וֹ ׀ מִח֣וּץ לַֽמַּחֲנֶ֗ה הַרְחֵק֙ מִן־ ז ר"פ[7]
הַֽמַּחֲנֶ֔ה וְקָ֥רָא ל֖וֹ אֹ֣הֶל מוֹעֵ֑ד וְהָיָה֙ כָּל־מְבַקֵּ֣שׁ יְהוָ֔ה יֵצֵא֙ אֶל־אֹ֣הֶל
8 מוֹעֵ֔ד אֲשֶׁ֖ר מִח֥וּץ לַֽמַּחֲנֶֽה׃ 8 וְהָיָ֗ה כְּצֵ֤את מֹשֶׁה֙ אֶל־הָאֹ֔הֶל יָק֙וּמוּ֙ ג בטע בסיפ[8] . ג[9] . ג מל בתור[10]
כָּל־הָעָ֔ם וְנִ֨צְּב֔וּ[a] אִ֖ישׁ פֶּ֣תַח אָהֳל֑וֹ וְהִבִּ֙יטוּ֙ אַחֲרֵ֣י מֹשֶׁ֔ה עַד־בֹּא֖וֹ ב[11]
9 הָאֹֽהֱלָה׃ 9 וְהָיָ֗ה כְּבֹ֤א מֹשֶׁה֙ הָאֹ֔הֱלָה יֵרֵד֙ עַמּ֣וּד הֶֽעָנָ֔ן וְעָמַ֖ד פֶּ֣תַח ח[12] . ג בטע בסיפ[8] . ו חס[13] . ה[12]
10 הָאֹ֑הֶל וְדִבֶּ֖ר עִם־מֹשֶֽׁה׃ 10 וְרָאָ֤ה כָל־הָעָם֙ אֶת־עַמּ֣וּד הֶֽעָנָ֔ן עֹמֵ֖ד
11 פֶּ֣תַח הָאֹ֑הֶל וְקָ֤ם כָּל־הָעָם֙ וְהִֽשְׁתַּחֲוּ֔וּ[a] אִ֖ישׁ פֶּ֥תַח אָהֳלֽוֹ׃ 11 וְדִבֶּ֨ר יְהוָ֤ה ו[14]

[31] Mm 3160. [32] Mm 602. [33] Gn 28,15. [34] Mm 675 contra textum. Cp 33 [1] Mm 603. [2] Okhl 274. [3] Mm 2796. [4] Mm 439. [5] Mm 604. [6] Mm 961. [7] Mm 3363. [8] Mm 495. [9] Mm 1426. [10] Mm 1216. [11] Mm 3177. [12] Mm 111. [13] Mp sub loco. [14] Mm 441.

31 [a] ꟿ הִנֵּה, 𝔊 + *κύριε*, 𝔖 + *mrj' 'lh'* ‖ **32** [a] ꟿ𝔊𝔗[J] + שָׂא ‖ [b] > ꟿ𝔊𝔖𝔙 ‖ **34** [a] Ms 𝔊𝔗𝔗[J] + הַמָּקוֹם ‖ **35** [a] 𝔖(𝔗) *plhw* = ministraverunt cf 𝔙 *pro reatu* ‖ **Cp 33,2** [a] 𝔊 + suff 1 sg ‖ [b] nonn Mss ꟿ𝔖𝔗[Mss]𝔙 וְה' ‖ [c] ꟿ + וְהַגִּרְגָּשִׁי cf 𝔊 ‖ [d] 𝔗 mlt Mss ꟿ𝔊𝔖𝔗𝔙 וְה' ‖ **3** [a] 𝔊 pr *καὶ εἰσάξω* (𝔊[Mss] *-ξει*) *σε* cf 6,8; 𝔙 pr *et intres* ‖ **5** [a] 𝔊 *καὶ δείξω σοι* = וְאוֹדִיעֲךָ ‖ **8** [a] 𝔊 *σκοπεύοντες* = וְצָפוּ? ‖ **10** [a] sic L, mlt Mss Edd וּ—.

אֶל־מֹשֶׁה֙ פָּנִ֣ים אֶל־פָּנִ֔ים כַּאֲשֶׁ֛ר יְדַבֵּ֥ר אִ֖ישׁ אֶל־רֵעֵ֑הוּ וְשָׁב֙ אֶל־ ה֯[15]
הַֽמַּחֲנֶ֔ה וּמְשָׁ֨רְת֜וֹ יְהוֹשֻׁ֤עַ בִּן־נוּן֙ נַ֔עַר לֹ֥א יָמִ֖ישׁᵃ מִתּ֥וֹךְ הָאֹֽהֶל׃ ס ז[16] ב מנה בתור
12 וַיֹּ֨אמֶר מֹשֶׁ֜ה אֶל־יְהוָ֗ה רְ֠אֵה אַתָּ֞ה אֹמֵ֤ר אֵלַי֙ הַ֚עַל אֶת־הָעָ֣ם ה
הַזֶּ֔ה וְאַתָּה֙ לֹ֣א הֽוֹדַעְתַּ֔נִי אֵ֥ת אֲשֶׁר־תִּשְׁלַ֖ח עִמִּ֑י וְאַתָּ֣ה אָמַ֗רְתָּ יְדַעְתִּ֣יךָֽ ב ומל[17]
13 בְשֵׁ֔םᵃ וְגַם־מָצָ֥אתָ חֵ֖ן בְּעֵינָֽי׃ 13 וְעַתָּ֡ה אִם־נָא֩ מָצָ֨אתִי חֵ֜ן בְּעֵינֶ֗יךָ כג פסוק וגם ובתר תלת מילין[18] . סו
ᵃהוֹדִעֵ֤נִי נָא֙ אֶת־דְּרָכֶ֔ךָᵃ וְאֵדָ֣עֲךָ֔ לְמַ֥עַן אֶמְצָא־חֵ֖ן בְּעֵינֶ֑יךָ וּרְאֵ֕ה כִּ֥י ג חס[18] . סו
14 15 עַמְּךָ֖ הַגּ֥וֹי הַזֶּֽה׃ 14 וַיֹּאמַ֑רᵃ ᵇפָּנַ֥י יֵלֵ֖כוּᵇ וַהֲנִחֹ֥תִי לָֽךְ׃ 15 וַיֹּ֖אמֶר אֵלָ֑יו צא יט מנה ר״פ י מנה בתור . ב חס[20]
16 אִם־אֵ֤יןᵃ פָּנֶ֙יךָ֙ הֹלְכִ֔יםᵃ אַל־תַּעֲלֵ֖נוּᵇ מִזֶּֽה׃ 16 וּבַמֶּ֣ה׀ יִוָּדַ֣ע אֵפ֗וֹא כִּֽי־ ב מיחד וכל במה ובמה דכות[21]
מָצָ֨אתִי חֵ֤ן בְּעֵינֶ֙יךָ֙ אֲנִ֣י וְעַמֶּ֔ךָ הֲל֖וֹא בְּלֶכְתְּךָ֣ עִמָּ֑נוּ וְנִפְלֵ֙ינוּ֙ אֲנִ֣י וְעַמְּךָ֔ סו . יב מל בתור[22] . ל
17 מִכָּל־הָעָ֔ם אֲשֶׁ֖ר עַל־פְּנֵ֥י הָאֲדָמָֽה׃ פ 17 וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶל־
מֹשֶׁ֔ה גַּ֣ם אֶת־הַדָּבָ֥ר הַזֶּ֛ה אֲשֶׁ֥ר דִּבַּ֖רְתָּ אֶֽעֱשֶׂ֑ה כִּֽי־מָצָ֤אתָ חֵן֙ בְּעֵינַ֔י
18 19 וָאֵדָעֲךָ֖ בְּשֵֽׁםᵃ׃ 18 וַיֹּאמַ֑ר ᵃהַרְאֵ֥נִי נָ֖א אֶת־כְּבֹדֶֽךָᵃ׃ 19 וַיֹּ֗אמֶר ᵃאֲנִ֨י ל . צא יט מנה ר״פ י מנה בתור . ב חס[23]
אַעֲבִ֤יר כָּל־טוּבִי֙ עַל־פָּנֶ֔יךָᵃ וְקָרָ֧אתִי בְשֵׁ֛םᵇ יְהוָ֖ה לְפָנֶ֑יךָ וְחַנֹּתִי֙ אֶת־ ג . ב ומל[24] . ב[25]
20 אֲשֶׁ֣ר אָחֹ֔ן וְרִחַמְתִּ֖י אֶת־אֲשֶׁ֥ר אֲרַחֵֽם׃ 20 וַיֹּ֕אמֶר לֹ֥א תוּכַ֖ל לִרְאֹ֣ת ל . ג חס[26] . ב
21 אֶת־פָּנָ֑י כִּ֛י לֹֽא־יִרְאַ֥נִי הָאָדָ֖ם וָחָֽי׃ 21 וַיֹּ֣אמֶר יְהוָ֔ה הִנֵּ֥ה מָק֖וֹם אִתִּ֑י
22 וְנִצַּבְתָּ֖ עַל־הַצּֽוּר׃ 22 וְהָיָה֙ בַּעֲבֹ֣ר כְּבֹדִ֔י וְשַׂמְתִּ֖יךָ בְּנִקְרַ֣ת הַצּ֑וּר ל . ל
23 וְשַׂכֹּתִ֥י כַפִּ֛י עָלֶ֖יךָ עַד־עָבְרִֽי׃ 23 וַהֲסִרֹתִי֙ אֶת־כַּפִּ֔י וְרָאִ֖יתָ אֶת־אֲחֹרָ֑י ל . ט[27] . ט[27] . ל
וּפָנַ֖י לֹ֥א יֵרָאֽוּ׃ ס ג[28]
ס[כח] **34** 1 וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה פְּסָל־לְךָ֛ שְׁנֵֽי־לֻחֹ֥ת אֲבָנִ֖ים יח פסוק אל על על[1]
כָּרִאשֹׁנִ֑יםᵃ וְכָתַבְתִּי֙ עַל־הַלֻּחֹ֔ת אֶת־הַדְּבָרִ֔ים אֲשֶׁ֥ר הָי֛וּ עַל־הַלֻּחֹ֥ת ד[2]
2 הָרִאשֹׁנִ֖ים אֲשֶׁ֥ר שִׁבַּֽרְתָּ׃ 2 וֶהְיֵ֥ה נָכ֖וֹן לַבֹּ֑קֶר וְעָלִ֤יתָ בַבֹּ֙קֶר֙ אֶל־הַ֣ר כו . יו וכל אל הר הכרמל דכות[3]
3 סִינַ֔י וְנִצַּבְתָּ֥ לִ֛י שָׁ֖ם עַל־רֹ֥אשׁ הָהָֽר׃ 3 וְאִישׁ֙ לֹא־יַעֲלֶ֣ה עִמָּ֔ךְ וְגַם־אִ֥ישׁ ה[4] . ב[5]
אַל־יֵרָ֖א בְּכָל־הָהָ֑ר גַּםᵃ־הַצֹּ֤אן וְהַבָּקָר֙ אַל־יִרְע֔וּ אֶל־מ֖וּל הָהָ֥ר

[15]Mm 243. [16]Mm 3293. [17]Mm 3797. [18]Mm 1629. [19]Mm 605. [20]Mm 606. [21]Mm 607. [22]Mm 27. [23]Mm 3974. [24]Mm 2635. [25]Mm 3495. [26]Mm 608. [27]Mm 609. [28]Mm 610. Cp 34 [1]Mm 658. [2]Mm 611. [3]Mm 385. [4]Mm 1680. [5]Mm 2608.

11 ᵃ ⅏ ימויש ‖ **12** ᵃ 𝔊 *παρὰ πάντας* ‖ **13** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *ἐμφάνισόν μοι σεαυτόν* cf 18ᵃ⁻ᵃ; 𝔙 *ostende mihi faciem tuam* ‖ **14** ᵃ 𝔊^(Fc min) + *αὐτῷ κύριος*, 𝔖 + *mrj' lmwš'* ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊 *αὐτὸς προπορεύσομαί σου*, 𝔖 *qdmj zl* = לְפָנַי לֵךְ ‖ **15** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *αὐτὸς σὺ πορεύῃ* (𝔊^(Mss) + *μεθ' ἡμῶν* cf 𝔖 et 16) ‖ ᵇ 𝔊 suff sg ‖ **17** ᵃ ut 12ᵃ ‖ **18** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *ἐμφάνισόν μοι σεαυτόν* cf 13ᵃ⁻ᵃ ‖ **19** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *ἐγὼ παρελεύσομαι πρότερός σου τῇ δόξῃ μου* ‖ ᵇ 𝔊 *ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου* ‖ **Cp 34,1** ᵃ 𝔊 + *καὶ ἀνάβηθι πρός με εἰς τὸ ὄρος* (ex 24,12) ‖ **3** ᵃ ⅏𝔗^(Ms) וְגַם.

ל[6] הַהוּא׃ ⁴ וַיִּפְסֹל^a שְׁנֵי־לֻחֹת אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים וַיַּשְׁכֵּם מֹשֶׁה^b בַבֹּקֶר 4
יו וכל אל הר הכרמל דכות[7] וַיַּעַל אֶל־הַר סִינַי כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ^c שְׁנֵי לֻחֹת
אֲבָנִים׃ ⁵ וַיֵּרֶד יְהוָה בֶּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהוָה׃ 5
ג ⁶ וַיַּעֲבֹר יְהוָה ׀ עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא יְהוָה יְהוָה^a אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ 6
ב . ל . לח . ל אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וֶאֱמֶת׃ ⁷ נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה 7
ה וְנַקֵּה לֹא יְנַקֶּה פֹּקֵד ׀ עֲוֺן אָבוֹת עַל־בָּנִים וְעַל־בְּנֵי בָנִים עַל־שִׁלֵּשִׁים
וְעַל־רִבֵּעִים׃ ⁸ וַיְמַהֵר מֹשֶׁה וַיִּקֹּד אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ׃ ⁹ וַיֹּאמֶר אִם־ 8 9
טו . קלד[8] . קלד[8] נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי^a יֵלֶךְ־נָא אֲדֹנָי^b בְּקִרְבֵּנוּ כִּי עַם־קְשֵׁה־
ל . ל עֹרֶף הוּא וְסָלַחְתָּ לַעֲוֺנֵנוּ^c וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ׃ ¹⁰ וַיֹּאמֶר^a הִנֵּה אָנֹכִי 10
ל חס[9] כֹּרֵת^b בְּרִית נֶגֶד כָּל־עַמְּךָ אֶעֱשֶׂה נִפְלָאֹת אֲשֶׁר לֹא־נִבְרְאוּ בְכָל־
ל . ב הָאָרֶץ וּבְכָל־הַגּוֹיִם וְרָאָה כָל־הָעָם אֲשֶׁר־אַתָּה בְקִרְבּוֹ אֶת־מַעֲשֵׂה
יְהוָה כִּי־נוֹרָא הוּא אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עִמָּךְ׃ ¹¹ שְׁמָר־לְךָ אֵת אֲשֶׁר אָנֹכִי 11
סימן מכחפוס[9] מְצַוְּךָ הַיּוֹם הִנְנִי גֹרֵשׁ מִפָּנֶיךָ אֶת־^aהָאֱמֹרִי וְהַכְּנַעֲנִי^a וְהַחִתִּי^b וְהַפְּרִזִּי
יז מל בתור ב מנה בליש ובסיפ וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃ ¹² הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תִּכְרֹת בְּרִית לְיוֹשֵׁב הָאָרֶץ אֲשֶׁר 12
אַתָּה בָּא עָלֶיהָ^a פֶּן־יִהְיֶה לְמוֹקֵשׁ בְּקִרְבֶּךָ׃ ¹³ כִּי אֶת־מִזְבְּחֹתָם 13
ב . ג . ל . ל תִּתֹּצוּן וְאֶת־מַצֵּבֹתָם תְּשַׁבֵּרוּן וְאֶת־אֲשֵׁרָיו^a תִּכְרֹתוּן^b׃ ¹⁴ כִּי לֹא 14
ל תִשְׁתַּחֲוֶה^a לְאֵל אַחֵר^a כִּי יְהוָה קַנָּא שְׁמוֹ אֵל קַנָּא הוּא׃ ¹⁵ פֶּן־ 15
יז מל בתור ב מנה בליש ובסיפ תִּכְרֹת בְּרִית לְיוֹשֵׁב^a הָאָרֶץ וְזָנוּ ׀ אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶם וְזָבְחוּ לֵאלֹהֵיהֶם
ל וְקָרָא לְךָ וְאָכַלְתָּ מִזִּבְחוֹ׃ ¹⁶ וְלָקַחְתָּ מִבְּנֹתָיו לְבָנֶיךָ^a וְזָנוּ בְנֹתָיו^b 16
ה[10] . ה[10] אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶן ^cוְהִזְנוּ אֶת^c־בָּנֶיךָ אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶן׃ ¹⁷ אֱלֹהֵי מַסֵּכָה 17
לֹא תַעֲשֶׂה־לָּךְ׃ ¹⁸ אֶת־חַג הַמַּצּוֹת תִּשְׁמֹר שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת 18
ו רפי[11] אֲשֶׁר^a צִוִּיתִךָ לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ הָאָבִיב כִּי ^bבְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב^b יָצָאתָ

[6]Mm 611. [7]Mm 385. [8]Cf Okhl II, 151 et Mp sub loco. [9]Okhl 274. [10]Mm 612. [11]Mm 613.

4 a ⅏𝔊[426]𝔄 + מֹשֶׁה || b > ⅏𝔙 || c 𝔊 *Μωυσῆς* (𝔊[Mss] + *μεθ᾽ ἑαυτοῦ*) || **6** a > 𝔊* || **9** a > 𝔊 || b 𝔊* *ὁ κύριός μου* || c ℭ mlt Mss ־נינו || **10** a 𝔊 + *κύριος πρὸς Μωυσῆν* cf 𝔙 || b 𝔊[-A] + *σοι* || **11** a–a ⅏𝔖 invers || b ⅏ + וְהַגִּרְגָּשִׁי cf 𝔊 || **12** a ⅏ עליו || **13** a Ms 𝔊𝔖ℭ𝔗[J] ־ֵיהֶם cf ⅏ || b 𝔊 + *καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε ἐν πυρί* cf Dt 7,5.25 12,3 || **14** a 𝔊 pl || **15** a 𝔊[BA c15] + *πρὸς ἀλλοφύλους*, 𝔊[407] + *ἀλλοφύλοις* || **16** a 𝔊(𝔖) + *καὶ τῶν θυγατέρων σου δῷς τοῖς υἱοῖς αὐτῶν* || b 𝔊 suff 2 sg, 𝔖 suff 2 pl || c–c 𝔊 *καὶ ἐκπορνεύσωσιν* || **18** a ℭ mlt Mss ⅏𝔊𝔖𝔗[Ms]𝔗[J]𝔙 כַּאֲ׳ || b–b ⅏ בּוֹ.

19 מִמִּצְרָֽיִם׃ 19 כָּל־פֶּ֥טֶר רֶ֖חֶם לִ֑י וְֽכָל־מִקְנְךָ֙ תִּזָּכָ֔ר פֶּ֖טֶר שׁ֥וֹר ל
20 וָשֶֽׂה׃ 20 וּפֶ֤טֶר חֲמוֹר֙ תִּפְדֶּ֣ה בְשֶׂ֔ה וְאִם־לֹ֥א תִפְדֶּ֖ה וַעֲרַפְתּ֑וֹ כֹּ֣ל ה. יז מ״פ. ב
21 בְּכ֤וֹר בָּנֶ֙יךָ֙ תִּפְדֶּ֔ה וְלֹא־יֵרָא֥וּ פָנַ֖י רֵיקָֽם׃ 21 שֵׁ֤שֶׁת יָמִים֙ תַּעֲבֹ֔ד וּבַיּ֥וֹם ל[12]
22 הַשְּׁבִיעִ֖י תִּשְׁבֹּ֑ת בֶּחָרִ֥ישׁ וּבַקָּצִ֖יר תִּשְׁבֹּֽת׃ 22 וְחַ֤ג שָׁבֻעֹת֙ תַּעֲשֶׂ֣ה לְךָ֔ ב חס[13]
23 בִּכּוּרֵ֖י קְצִ֣יר חִטִּ֑ים וְחַג֙ הָֽאָסִ֔יף תְּקוּפַ֖ת הַשָּׁנָֽה׃ 23 שָׁלֹ֥שׁ פְּעָמִ֖ים ב חד חס וחד מל
24 בַּשָּׁנָ֑ה יֵרָאֶה֙ כָּל־זְכ֣וּרְךָ֔ אֶת־פְּנֵ֛י הָאָדֹ֥ן ׀ יְהוָ֖ה אֱלֹהֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 24 כִּֽי־ יג[14]. ב חס
אוֹרִ֤ישׁ גּוֹיִם֙ מִפָּנֶ֔יךָ וְהִרְחַבְתִּ֖י אֶת־גְּבֻלֶ֑ךָ וְלֹא־יַחְמֹ֥ד אִישׁ֙ אֶת־
אַרְצְךָ֔ בַּעֲלֹֽתְךָ֗ לֵרָאוֹת֙ אֶת־פְּנֵי֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ שָׁלֹ֥שׁ פְּעָמִ֖ים בַּשָּׁנָֽה׃ ל. ג[15]
25 לֹֽא־תִשְׁחַ֥ט עַל־חָמֵ֖ץ דַּם־זִבְחִ֑י וְלֹא־יָלִ֣ין לַבֹּ֔קֶר זֶ֖בַח חַ֥ג הַפָּֽסַח׃ ג זוגין[16]
26 רֵאשִׁ֗ית בִּכּוּרֵי֙ אַדְמָ֣תְךָ֔ תָּבִ֕יא בֵּ֖ית יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֑יךָ לֹא־תְבַשֵּׁ֥ל גְּדִ֖י כח. יג[17]
בַּחֲלֵ֥ב אִמּֽוֹ׃ פ
ס [כט] 27 וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה כְּתָב־לְךָ֖ אֶת־הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֑לֶּה כִּ֞י עַל־ ב[18]
28 פִּ֣י ׀ הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֗לֶּה כָּרַ֧תִּי אִתְּךָ֛ בְּרִ֖ית וְאֶת־יִשְׂרָאֵֽל׃ 28 וַֽיְהִי־שָׁ֣ם יג בתור[19]
עִם־יְהוָ֗ה אַרְבָּעִ֥ים יוֹם֙ וְאַרְבָּעִ֣ים לַ֔יְלָה לֶ֚חֶם לֹ֣א אָכַ֔ל וּמַ֖יִם לֹ֣א ב[20]
29 שָׁתָ֑ה וַיִּכְתֹּ֣ב עַל־הַלֻּחֹ֗ת אֵ֚ת דִּבְרֵ֣י הַבְּרִ֔ית עֲשֶׂ֖רֶת הַדְּבָרִֽים׃ 29 וַיְהִ֗י
בְּרֶ֤דֶת מֹשֶׁה֙ מֵהַ֣ר סִינַ֔י וּשְׁנֵ֨י לֻחֹ֤ת הָֽעֵדֻת֙ בְּיַד־מֹשֶׁ֔ה בְּרִדְתּ֖וֹ מִן־ ד. ל. ג. ל
30 הָהָ֑ר וּמֹשֶׁ֣ה לֹֽא־יָדַ֗ע כִּ֥י קָרַ֛ן ע֥וֹר פָּנָ֖יו בְּדַבְּר֥וֹ אִתּֽוֹ׃ 30 וַיַּ֨רְא אַהֲרֹ֜ן ג
וְכָל־בְּנֵ֤י יִשְׂרָאֵל֙ אֶת־מֹשֶׁ֔ה וְהִנֵּ֥ה קָרַ֖ן ע֣וֹר פָּנָ֑יו וַיִּֽירְא֖וּ מִגֶּ֥שֶׁת אֵלָֽיו׃ ג. ל[21]
31 וַיִּקְרָ֤א אֲלֵהֶם֙ מֹשֶׁ֔ה וַיָּשֻׁ֣בוּ אֵלָ֔יו אַהֲרֹ֥ן וְכָל־הַנְּשִׂאִ֖ים בָּעֵדָ֑ה וַיְדַבֵּ֥ר ג. ל
32 מֹשֶׁ֖ה אֲלֵהֶֽם׃ 32 וְאַחֲרֵי־כֵ֥ן נִגְּשׁ֖וּ כָּל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וַיְצַוֵּ֕ם אֵת֩ כָּל־אֲשֶׁ֨ר ל[22]
33 דִּבֶּ֧ר יְהוָ֛ה אִתּ֖וֹ בְּהַ֥ר סִינָֽי׃ 33 וַיְכַ֣ל מֹשֶׁ֔ה מִדַּבֵּ֖ר אִתָּ֑ם וַיִּתֵּ֥ן עַל־פָּנָ֖יו ה[23]. לז
34 מַסְוֶֽה׃ 34 וּבְבֹ֨א מֹשֶׁ֜ה לִפְנֵ֤י יְהוָה֙ לְדַבֵּ֣ר אִתּ֔וֹ יָסִ֥יר אֶת־הַמַּסְוֶ֖ה עַד־ ד בליש ב מל וב חס[24]. ב
35 צֵאת֑וֹ וְיָצָ֗א וְדִבֶּר֙ אֶל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אֵ֖ת אֲשֶׁ֥ר יְצֻוֶּֽה׃ 35 וְרָא֤וּ בְנֵֽי־ ל

[12] Mm 1916. [13] Mm 1148. [14] Mm 150. [15] Mm 2209. [16] Mm 509. [17] Mm 1228. [18] Mm 614. [19] Mm 60. [20] Esr 10,6. [21] Mm 1436. [22] Mm 409. [23] Mm 615. [24] Mm 616.

19 a–a > 𝔊* ‖ b Sam^Mss תזכיר crrp, 𝔊 *τὰ ἀρσενικά* cf 𝔙; > 𝔖; 𝔗(𝔗^J) + *tqdjš dkrjn* ‖ **20** a Sam𝔊*𝔖𝔙 תפדנו ‖ b 𝔊 *τιμὴν δώσεις* ‖ c 𝔗 mlt Mss Sam𝔗^J וְכֹל ‖ d Sam + אָדָם בְּ ‖ **21** a 𝔊(𝔖𝔗) *τῷ σπόρῳ* ‖ **22** a 𝔊 *μοι* ‖ **23** a Sam הָאָרוֹן cf 23,17c ‖ **24** a Ms + גְּדוֹלִים, Sam + רַבִּים ‖ **28** a 𝔊 + *Μωυσῆς* ‖ b Sam𝔊 לִפְנֵי ‖ **29** a–a Sam𝔎 בְּיָדוֹ ‖ **30** a 𝔊* *οἱ πρεσβύτεροι* ‖ b 𝔗 כי cf 29 ‖ **32** a Sam𝔊𝔖𝔙 + אֵלָיו ‖ **34** a Sam𝔊 יְצַוֵּהוּ, 𝔊 + *κύριος*.

ג יִשְׂרָאֵל֙ אֶת־פְּנֵ֣י מֹשֶׁ֔ה כִּ֣י קָרַ֔ן ע֖וֹר פְּנֵ֣י מֹשֶׁ֑ה וְהֵשִׁ֨יב מֹשֶׁ֤הa אֶת־
ב הַמַּסְוֶה֙ עַל־פָּנָ֔יו עַד־בֹּא֖וֹ לְדַבֵּ֥ר אִתּֽוֹ׃ ס קלט
35 1 וַיַּקְהֵ֣ל מֹשֶׁ֗ה אֶֽת־כָּל־עֲדַ֛ת בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל וַיֹּ֣אמֶר אֲלֵהֶ֑ם פרש
ה̇ . יב חס למערב . ד̇[2] אֵ֚לֶּה הַדְּבָרִ֔ים אֲשֶׁר־צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה לַעֲשֹׂ֥ת אֹתָֽם׃ 2 שֵׁ֣שֶׁת יָמִים֮ תֵּעָשֶׂ֣הa 2
מְלָאכָה֒ וּבַיּ֣וֹם הַשְּׁבִיעִ֗י יִהְיֶ֨ה לָכֶ֥ם קֹ֛דֶשׁ שַׁבַּ֥ת שַׁבָּת֖וֹן לַֽיהוָ֑ה כָּל־
ל . ג חס[3] הָעֹשֶׂ֥ה ב֛וֹ מְלָאכָ֖ה יוּמָֽת׃ 3 לֹא־תְבַעֲר֣וּa אֵ֔שׁ בְּכֹ֖ל מֹשְׁבֹתֵיכֶ֑ם בְּי֖וֹם 3
הַשַּׁבָּֽת׃ פ
ג 4 וַיֹּ֣אמֶר מֹשֶׁ֔ה אֶֽל־כָּל־עֲדַ֥ת בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל לֵאמֹ֑ר זֶ֣ה הַדָּבָ֔ר 4
ה ר"פ[4] אֲשֶׁר־צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה לֵאמֹֽר׃ 5 קְח֨וּ מֵאִתְּכֶ֤ם תְּרוּמָה֙ לַֽיהוָ֔ה כֹּ֚ל נְדִ֣יב 5
ל[5] . ג לִבּ֔וֹ יְבִיאֶ֕הָa אֵ֖ת תְּרוּמַ֣ת יְהוָ֑ה זָהָ֥ב וָכֶ֖סֶף וּנְחֹֽשֶׁת׃ 6 וּתְכֵ֧לֶת וְאַרְגָּמָ֛ן 6
וְתוֹלַ֥עַת שָׁנִ֖י וְשֵׁ֥שׁ וְעִזִּֽים׃ 7 וְעֹרֹ֨ת אֵילִ֧ם מְאָדָּמִ֛ים וְעֹרֹ֥ת תְּחָשִׁ֖ים וַעֲצֵ֥י 7
ה̇ זוגין מחליפין[6] . ג ב מל וחד חס בסיפ שִׁטִּֽיםa׃ 8 וְשֶׁ֖מֶן לַמָּא֑וֹר וּבְשָׂמִים֙ לְשֶׁ֣מֶן הַמִּשְׁחָ֔ה וְלִקְטֹ֖רֶת הַסַּמִּֽים׃ 8
ה̇ זוגין מחליפין[6] . ג ב מל וחד חס . ה̇ ר"פ בסיפ[7] 9 וְאַבְנֵי־שֹׁ֔הַם וְאַבְנֵ֖י מִלֻּאִ֑ים לָאֵפ֖וֹד וְלַחֹֽשֶׁן׃ 10 וְכָל־חֲכַם־לֵ֖ב בָּכֶ֑ם 9 10
ג רפי[8] aיָבֹ֣אוּ וְיַעֲשׂ֔וּa אֵ֛ת כָּל־אֲשֶׁ֥ר צִוָּ֖ה יְהוָֽה׃ 11 אֶ֨ת־הַמִּשְׁכָּ֔ן אֶת־aאָהֳל֖וֹ 11
בריחיו חד מן ב[9] חס ק̇ בליש וְאֶת־מִכְסֵ֑הוּ אֶת־קְרָסָיו֙ וְאֶת־קְרָשָׁ֔יו אֶת־בְּרִיחָ֕ו אֶת־עַמֻּדָ֖יו וְאֶת־
ל̇ ר"פ את ואת את ואת[10] . ד̇[11] . ב̇[12] אֲדָנָֽיו׃ 12 אֶת־הָאָרֹ֥ן וְאֶת־בַּדָּ֖יו אֶת־הַכַּפֹּ֑רֶת וְאֵ֖ת פָּרֹ֥כֶת הַמָּסָֽךְ׃ 12
ד̇[11] . ב̇[13] . י . כו פסוק ואת ואת ואת ואת . ל̇ 13 אֶת־הַשֻּׁלְחָ֥ן וְאֶת־בַּדָּ֖יו וְאֶת־כָּל־כֵּלָ֑יו aוְאֵ֖ת לֶ֥חֶם הַפָּנִֽיםa׃ 14 וְאֶת־ 13 14
ב . ז . ט מְנֹרַ֥ת הַמָּא֛וֹר וְאֶת־aכֵּלֶ֖יהָ bוְאֶת־נֵרֹתֶ֑יהָb וְאֵ֖ת שֶׁ֥מֶן הַמָּאֽוֹר׃ 15 וְאֶת־ 15
ז . ד̇[11] מִזְבַּ֤ח הַקְּטֹ֨רֶת֙ וְאֶת־בַּדָּ֔יו וְאֵת֙ שֶׁ֣מֶן הַמִּשְׁחָ֔ה וְאֵ֖ת קְטֹ֣רֶת הַסַּמִּ֑ים
וְאֶת־מָסַ֥ךְ הַפֶּ֖תַח לְפֶ֥תַח הַמִּשְׁכָּֽן׃ 16 אֵ֣ת ׀ מִזְבַּ֣ח הָעֹלָ֗ה וְאֶת־מִכְבַּ֤ר 16
הַנְּחֹ֨שֶׁת֙ אֲשֶׁר־ל֔וֹ אֶת־aבַּדָּ֖יו וְאֶת־כָּל־כֵּלָ֑יו אֶת־הַכִּיֹּ֖ר וְאֶת־כַּנּֽוֹ׃
י̇ה̇ פסוק את את ואת ואת 17 אֵ֨ת קַלְעֵ֤י הֶֽחָצֵר֙ אֶת־עַמֻּדָ֣יוa וְאֶת־אֲדָנֶ֑יהָ וְאֵ֕ת מָסַ֖ךְ שַׁ֥עַר הֶחָצֵֽר׃ 17
ו̇ ר"פ את ואת ואת[14] . ל̇ . ל̇ . ד̇ ר"פ את את ואת[14] 18 אֶת־יִתְדֹ֤ת הַמִּשְׁכָּן֙ וְאֶת־יִתְדֹ֥ת הֶחָצֵ֖ר וְאֶת־מֵיתְרֵיהֶֽם׃ 19 אֶת־בִּגְדֵ֥י 18 19
ז̇[15] הַשְּׂרָ֖ד לְשָׁרֵ֣ת בַּקֹּ֑דֶשׁ אֶת־בִּגְדֵ֤י הַקֹּ֨דֶשׁ֙ לְאַהֲרֹ֣ן הַכֹּהֵ֔ן וְאֶת־בִּגְדֵ֥י בָנָ֖יו

Cp 35 [1]Mm 617. [2]Mm 546. [3]Mm 798. [4]Mm 3588. [5]Mm 3861. [6]Mm 3964. [7]Mm 645. [8]Mm 618. [9]Mm 619, Q^Occ addidi, Or sine Q, cf Mp sub loco. [10]Mm 2692. [11]Mm 620. [12]Mm 654. [13]Mm 621. [14]Mm 2599. [15]Mm 2895.

35 ᵃ > 𝔐 ‖ Cp 35,2 ᵃ 𝔐 יעשה; 𝔊𝔖 leg תֵּעָ' cf 𝔙 ‖ 3 ᵃ 𝔐 תַּבְעִירוּ ‖ 5 ᵃ 𝔐𝔖𝔗𝔗ᴶ יָבִיא cf 𝔊 ‖ 7 ᵃ sic L, mlt Mss Edd שטים ‖ 10 ᵃ⁻ᵃ 𝔐𝔊𝔙 יָבוֹא וְעָשָׂה ‖ 11 ᵃ ℭ nonn Mss וְאֶת, it in 12sq.16–19 ‖ 13 ᵃ⁻ᵃ > 𝔊 ‖ 14 ᵃ ℭ𝔐𝔊 + כל ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔐𝔊 ‖ 16 ᵃ ℭ וְאֶת ‖ 17 ᵃ pc Mss 𝔐 ־ֶיהָ.

20 21 לְכֹהֵֽן׃ 20 וַיֵּצְאוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵל מִלִּפְנֵי מֹשֶֽׁה׃ 21 וַיָּבֹאוּ[a] כָּל־ ב
אִישׁ אֲשֶׁר־נְשָׂאוֹ לִבּוֹ וְכֹל[b] אֲשֶׁר נָדְבָה רוּחוֹ אֹתוֹ הֵבִיאוּ אֶת־תְּרוּמַת ג
22 יְהוָה לִמְלֶאכֶת אֹהֶל מוֹעֵד וּלְכָל־עֲבֹדָתוֹ וּלְבִגְדֵי הַקֹּֽדֶשׁ׃ 22 וַיָּבֹאוּ[a]
הָאֲנָשִׁים עַל־הַנָּשִׁים כֹּל ׀ נְדִיב לֵב הֵבִיאוּ חָח וָנֶזֶם וְטַבַּעַת[b] וְכוּמָז יג פסוק כל כל וכל . ל . ב
23 כָּל־[c]כְּלִי[d] זָהָב וְכָל־אִישׁ[e] אֲשֶׁר הֵנִיף תְּנוּפַת[f] זָהָב לַיהוָֽה׃ 23 וְכָל־ יח[18] וכל יוצר חפץ חמדה דכות ב מ א . ג[17] . יג[18] . ח ר״פ בסיפ[19] . יג[18]
אִישׁ אֲשֶׁר־נִמְצָא אִתּוֹ תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים וְעֹרֹת
24 אֵילִם מְאָדָּמִים וְעֹרֹת תְּחָשִׁים הֵבִֽיאוּ׃ 24 כָּל[a]־מֵרִים תְּרוּמַת כֶּסֶף ג[20]
וּנְחֹשֶׁת הֵבִיאוּ אֵת תְּרוּמַת יְהוָה וְכֹל אֲשֶׁר נִמְצָא אִתּוֹ עֲצֵי שִׁטִּים
25 לְכָל־[b]מְלֶאכֶת[b] הָעֲבֹדָה הֵבִֽיאוּ׃ 25 וְכָל־אִשָּׁה חַכְמַת־לֵב בְּיָדֶיהָ ב[21] . ח ר״פ בסיפ[19] . ג . ל . ג[22]
טָווּ[a] וַיָּבִיאוּ מַטְוֶה אֶת[b]־הַתְּכֵלֶת וְאֶת־הָֽאַרְגָּמָן אֶת[c]־תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי ב . ל . ל . ל . ל . ו
26 וְאֶת־הַשֵּֽׁשׁ׃ 26 וְכָל־הַנָּשִׁים אֲשֶׁר נָשָׂא לִבָּן אֹתָנָה בְּחָכְמָה טָווּ אֶת־ ח ר״פ בסיפ[19] . ג[23] . ל . ב חד מל וחד חס[24] . ב
27 הָֽעִזִּֽים׃ 27 וְהַנְּשִׂאִם הֵבִיאוּ אֵת אַבְנֵי הַשֹּׁהַם וְאֵת אַבְנֵי הַמִּלֻּאִים ב חד מל וחד[25] חס
28 לָאֵפוֹד וְלַחֹֽשֶׁן׃ 28 וְאֶת־הַבֹּשֶׂם וְאֶת־הַשָּׁמֶן לְמָאוֹר וּלְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה ג ב מל וחד חס . ל
29 וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּֽים׃ 29 כָּל[a]־אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר נָדַב [b]לִבָּם אֹתָם[bc] לְהָבִיא כב
לְכָל־הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לַעֲשׂוֹת בְּיַד־מֹשֶׁה הֵבִיאוּ בְנֵֽי־ ל[26]
יִשְׂרָאֵל נְדָבָה לַיהוָֽה׃ פ
ס[נז] 30 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רְאוּ קָרָא יְהוָה בְּשֵׁם בְּצַלְאֵל
31 בֶּן־אוּרִי בֶן־חוּר לְמַטֵּה יְהוּדָֽה׃ 31 וַיְמַלֵּא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים בְּחָכְמָה ט . ח וכל שמואל דכות ב מ ה רוח יי
32 בִּתְבוּנָה[a] וּבְדַעַת וּבְכָל־מְלָאכָֽה׃ 32 וְלַחְשֹׁב מַחֲשָׁבֹת[a] לַעֲשֹׂת[b] בַּזָּהָב ל . ח . ב . ג חס . יב חס למערב
33 וּבַכֶּסֶף וּבַנְּחֹֽשֶׁת׃ 33 וּבַחֲרֹשֶׁת אֶבֶן לְמַלֹּאת וּבַחֲרֹשֶׁת עֵץ לַעֲשׂוֹת ב ר״פ . ו ב חס וד מל[27] . ב מ״פ
34 בְּכָל־מְלֶאכֶת מַחֲשָֽׁבֶת[a]׃ 34 וּלְהוֹרֹת נָתַן בְּלִבּוֹ הוּא וְאָהֳלִיאָב[a] בֶּן־ ב קמ . ב[28]
35 אֲחִיסָמָךְ לְמַטֵּה־דָֽן׃ 35 מִלֵּא אֹתָם חָכְמַת־לֵב לַעֲשׂוֹת כָּל[a]־מְלֶאכֶת
חָרָשׁ ׀ וְחֹשֵׁב וְרֹקֵם בַּתְּכֵלֶת וּבָֽאַרְגָּמָן בְּתוֹלַעַת[b] הַשָּׁנִי וּבַשֵּׁשׁ וְאֹרֵג ו ול בליש
36 עֹשֵׂי כָּל־מְלָאכָה וְחֹשְׁבֵי מַחֲשָׁבֹֽת׃ 36 1 וְעָשָׂה בְצַלְאֵל וְאָהֳלִיאָב יג[29] כת י וחד מן ח[30] קמ קטן וכל דברים מלכים תרי עשר תלים קהלת עזרא ד״ה דכות ב מ כב . ג חס

[16] Mm 2781. [17] Mm 622. [18] Mm 1520. [19] Mm 645. [20] Mm 623. [21] Mm 4050. [22] Mm 624. [23] Mm 625. [24] Mm 626. [25] Mm 1367. [26] Mm 1360. [27] Mm 4269. [28] Lv 10,11. [29] Mm 627. [30] Mm 475.

21 [a] ш𝔊S𝔙 ויביאו ‖ [b] шS + איש ‖ 22 [a] ш𝔊S𝔗𝔙 ויביאו ‖ [b] > pc Mss ш; pc Mss ш + עָגִיל; 2 Mss 𝔊 + וְעָגִיל al ordine ‖ [c] nonn Mss 𝔊^min S𝔗^J וְכָל ‖ [d] pc Mss כלי ‖ [e] > ш𝔊 ‖ [f] 𝔗 תרומת ‖ 24 [a] ш𝔊* וְכָל ‖ [b–b] ш לִמְ׳ ‖ 25 [a] ш טוה ‖ [b] 𝔗 ואת ‖ [c] 𝔗 mlt Mss Vrs ואת ‖ 29 [a] pc Mss ш𝔊 וְכָל ‖ [b–b] ш invers ‖ [c] 𝔗 אִתָּם ‖ 31 [a] pc Mss ш𝔊S𝔗𝔙 וּבִ׳ ‖ 32 [a] sic L, mlt Mss Edd מַחֲ׳ ‖ [b] pc Mss 𝔙 וְלַ׳ ‖ 33 [a] ш –בוֹת ‖ 34 [a] cf 31,6[b] ‖ 35 [a] mlt Mss בְּכָל ‖ [b] 𝔗 mlt Mss шS𝔗^J𝔙 וּבְ׳.

וְכֹל ׀ אִישׁ חֲכַם־לֵב אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה חָכְמָה וּתְבוּנָה בָּהֵמָּה לָדַעַת
לַעֲשֹׂת אֶת־כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה׃
2 וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל־בְּצַלְאֵל וְאֶל־אָהֳלִיאָב וְאֶל כָּל־אִישׁ חֲכַם־ 2
לֵב אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה חָכְמָה בְּלִבּוֹ כֹּל אֲשֶׁר נְשָׂאוֹ לִבּוֹ לְקָרְבָה אֶל־
הַמְּלָאכָה לַעֲשֹׂת אֹתָהּ׃ 3 וַיִּקְחוּ מִלִּפְנֵי מֹשֶׁה אֵת כָּל־הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר 3
הֵבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִמְלֶאכֶת עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ לַעֲשֹׂת אֹתָהּ וְהֵם הֵבִיאוּ
אֵלָיו עוֹד נְדָבָה בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר׃ 4 וַיָּבֹאוּ כָּל־הַחֲכָמִים הָעֹשִׂים אֵת 4
כָּל־מְלֶאכֶת הַקֹּדֶשׁ אִישׁ־אִישׁ מִמְּלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־הֵמָּה עֹשִׂים׃
5 וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר מַרְבִּים הָעָם לְהָבִיא מִדֵּי הָעֲבֹדָה 5
לַמְּלָאכָה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לַעֲשֹׂת אֹתָהּ׃ 6 וַיְצַו מֹשֶׁה וַיַּעֲבִירוּ קוֹל 6
בַּמַּחֲנֶה לֵאמֹר אִישׁ וְאִשָּׁה אַל־יַעֲשׂוּ־עוֹד מְלָאכָה לִתְרוּמַת הַקֹּדֶשׁ
וַיִּכָּלֵא הָעָם מֵהָבִיא׃ 7 וְהַמְּלָאכָה הָיְתָה דַיָּם לְכָל־הַמְּלָאכָה 7
לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ וְהוֹתֵר׃ ס
8 וַיַּעֲשׂוּ כָל־חֲכַם־לֵב בְּעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה אֶת־הַמִּשְׁכָּן עֶשֶׂר 8
יְרִיעֹת שֵׁשׁ מָשְׁזָר וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי כְּרֻבִים מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב
עָשָׂה אֹתָם׃ 9 אֹרֶךְ הַיְרִיעָה הָאַחַת שְׁמֹנֶה וְעֶשְׂרִים בָּאַמָּה וְרֹחַב 9
אַרְבַּע בָּאַמָּה הַיְרִיעָה הָאֶחָת מִדָּה אַחַת לְכָל־הַיְרִיעֹת׃ 10 וַיְחַבֵּר 10
אֶת־חֲמֵשׁ הַיְרִיעֹת אַחַת אֶל־אֶחָת וְחָמֵשׁ יְרִיעֹת חִבַּר אַחַת אֶל־
אֶחָת׃ 11 וַיַּעַשׂ לֻלְאֹת תְּכֵלֶת עַל שְׂפַת הַיְרִיעָה הָאֶחָת מִקָּצָה 11
בַּמַּחְבָּרֶת כֵּן עָשָׂה בִּשְׂפַת הַיְרִיעָה הַקִּיצוֹנָה בַּמַּחְבֶּרֶת הַשֵּׁנִית׃

יו[1] . ג
יב חס למערב . כל אורית חס
ג
יב חס למערב . ב
כל אורית חס . יב חס למערב
יג[2] . ב
ב . ה[3]
יב חס למערב . ד[4]
כב
ב[5] . ל . ג[7] . ג
ג[8]
ג רפה י
ו דמטע בטע[9] . ד[10]
ל
י זוגין[11] . ב מל

Cp 36 [1]Mm 1520. [2]Mm 579. [3]Mm 688. [4]Mm 628. [5]Mm 1826. [6]Gn 8,2. [7]Mm 629. [8]Mm 630. [9]Okhl 222. [10]Mm 2960. [11]Mm 456.

Cp 36,1 a–a 𝔊 ᾧ ἐδόθη ‖ **5** a ш וַיְדַבְּרוּ ‖ **6** a–a 𝔊 *καὶ ἐκήρυξεν*, 𝔖 *wqrw krwz'* = et proclamaverunt praecones ‖ b ш יעשה ‖ c ш ויכל ‖ **7** a ga'ya eras ‖ b 𝔊 *καὶ προσκατέλιπον* ‖ **8** a ш𝔖𝔗𝔗J חַכְמֵי ‖ b 𝔊 abhinc usque ad fin libri ordinem partim admodum abbreviatum et confusum praebet. Invenies 𝔐, quoad exstat, in 𝔊 sub his numeris: 36,8b–9 = 37,1sq 𝔊; 36,35–38 = 37,3–6 𝔊; 37,1–24 = 38,1–17 𝔊; 37,29 = 38,25 𝔊; 38,1–7 = 38,22–24 𝔊; 38,8 = 38,26 𝔊; 38,9–23 = 37,7–21 𝔊; 38,20 = 38,21 𝔊; 38,24–29 = 39,1–6 𝔊; 38,30a = 39,7 𝔊; 38,30b = 39,9 𝔊; 38,31a = 39,8 𝔊; 39,1 = 39,12 𝔊; 39,1b–31 = 36,8a–31 𝔊; 39,32b = 39,10 𝔊; 39,33 = 39,13 𝔊; 39,34 = 39,20 𝔊; 39,35 = 39,14 𝔊; 39,36 = 39,17 𝔊; 39,37 = 39,16 𝔊; 39,38 = 39,15 𝔊; 39,40 = 39,19 𝔊; 39,41 = 39,18 𝔊; 39,42 = 39,22 𝔊; 39,43 = 39,45 𝔊; Cp 40 sine 30–32 = Cp 40 𝔊; 40,30–32 = 38,27 𝔊 ‖ c ш + עָשׂוּ ‖ **10** a 𝔊 om 10–34 ‖ b ш הַיְ' ‖ **11** a ш בִּקְ' ‖ b ш וְכֵן.

12 חֲמִשִּׁים לֻלָאֹת עָשָׂה בַּיְרִיעָה הָאֶחָת וַחֲמִשִּׁים לֻלָאֹת עָשָׂה בִּקְצֵה ג קמ וכל אתנח זקף ס״פ דכות ב מ ב
הַיְרִיעָה אֲשֶׁר בַּמַּחְבֶּרֶת הַשֵּׁנִית מַקְבִּילֹת הַלֻּלָאֹת אַחַת אֶל־אֶחָת׃
13 וַיַּעַשׂ חֲמִשִּׁים קַרְסֵי זָהָב וַיְחַבֵּר אֶת־הַיְרִיעֹת אַחַת אֶל־אַחַת ב[12]
14 בַּקְּרָסִים וַיְהִי הַמִּשְׁכָּן אֶחָד׃ ס 14 וַיַּעַשׂ יְרִיעֹת עִזִּים לְאֹהֶל כל ליש חס ו ב מ ה[13]
15 עַל־הַמִּשְׁכָּן עַשְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה יְרִיעֹת עָשָׂה אֹתָם׃ 15 אֹרֶךְ הַיְרִיעָה ד דמטע בטע[14]
הָאַחַת שְׁלֹשִׁים בָּאַמָּה וְאַרְבַּע אַמּוֹת רֹחַב הַיְרִיעָה הָאֶחָת מִדָּה ד[15]
16 אַחַת לְעַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה יְרִיעֹת[a]׃ 16 וַיְחַבֵּר אֶת־חֲמֵשׁ הַיְרִיעֹת לְבָד
17 וְאֶת־שֵׁשׁ הַיְרִיעֹת לְבָד׃ 17 וַיַּעַשׂ לֻלָאֹת חֲמִשִּׁים עַל שְׂפַת הַיְרִיעָה ל
הַקִּיצֹנָה בַּמַּחְבָּרֶת וַחֲמִשִּׁים לֻלָאֹת עָשָׂה עַל־שְׂפַת הַיְרִיעָה הַחֹבֶרֶת י זוגין[16]
18 הַשֵּׁנִית׃ 18 וַיַּעַשׂ קַרְסֵי נְחֹשֶׁת חֲמִשִּׁים לְחַבֵּר אֶת־הָאֹהֶל לִהְיֹת[a] אֶחָד׃ ל. ח חס בליש[17]
19 וַיַּעַשׂ מִכְסֶה לָאֹהֶל עֹרֹת אֵלִים מְאָדָּמִים וּמִכְסֵה עֹרֹת תְּחָשִׁים ב. ג[18]
20 מִלְמָעְלָה׃ ס 20 וַיַּעַשׂ אֶת־הַקְּרָשִׁים לַמִּשְׁכָּן עֲצֵי שִׁטִּים עֹמְדִים׃
21 עֶשֶׂר אַמֹּת אֹרֶךְ הַקָּרֶשׁ[a] וְאַמָּה[b] וַחֲצִי הָאַמָּה רֹחַב הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד׃ ל חס
22 שְׁתֵּי יָדֹת לַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד מְשֻׁלָּבֹת אַחַת אֶל־אֶחָת כֵּן עָשָׂה לְכֹל ג חס
23 קַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן׃ 23 וַיַּעַשׂ אֶת־הַקְּרָשִׁים לַמִּשְׁכָּן עֶשְׂרִים קְרָשִׁים[a]
24 לִפְאַת נֶגֶב תֵּימָנָה׃ 24 וְאַרְבָּעִים אַדְנֵי־כֶסֶף עָשָׂה תַּחַת עֶשְׂרִים יד
הַקְּרָשִׁים שְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת־הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד לִשְׁתֵּי יְדֹתָיו וּשְׁנֵי אֲדָנִים
25 תַּחַת־הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד לִשְׁתֵּי יְדֹתָיו׃ 25 וּלְצֶלַע הַמִּשְׁכָּן הַשֵּׁנִית לִפְאַת ב[19]. יד
26 צָפוֹן עָשָׂה עֶשְׂרִים קְרָשִׁים׃ 26 וְאַרְבָּעִים אַדְנֵיהֶם כָּסֶף שְׁנֵי אֲדָנִים
27 תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד וּשְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד׃ 27 וּלְיַרְכְּתֵי ב
28 הַמִּשְׁכָּן יָמָּה עָשָׂה שִׁשָּׁה קְרָשִׁים׃ 28 וּשְׁנֵי קְרָשִׁים עָשָׂה לִמְקֻצְעֹת ב
29 הַמִּשְׁכָּן בַּיַּרְכָתָיִם׃ 29 וְהָיוּ תוֹאֲמִם מִלְּמַטָּה וְיַחְדָּו[a] יִהְיוּ[b] תַמִּים[c] אֶל־[d] ב. ג[20]. ב[21]
30 רֹאשׁוֹ אֶל־הַטַּבַּעַת הָאֶחָת כֵּן עָשָׂה לִשְׁנֵיהֶם לִשְׁנֵי הַמִּקְצֹעֹת׃ 30 וְהָיוּ
שְׁמֹנָה קְרָשִׁים וְאַדְנֵיהֶם כֶּסֶף שִׁשָּׁה עָשָׂר אֲדָנִים שְׁנֵי אֲדָנִים שְׁנֵי
31 אֲדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד׃ 31 וַיַּעַשׂ בְּרִיחֵי עֲצֵי שִׁטִּים חֲמִשָּׁה ל
32 לְקַרְשֵׁי צֶלַע־הַמִּשְׁכָּן הָאֶחָת׃ 32 וַחֲמִשָּׁה בְרִיחִם לְקַרְשֵׁי צֶלַע־ ל[22]. ל

[12] Mm 631. [13] Cf Mm 632. [14] Okhl 222. [15] Mm 551. [16] Mm 456. [17] Mm 725. [18] Mm 633. [19] Mp sub loco. [20] Mm 634. [21] Mm 635. [22] Mm 636.

15 [a] ut 10[b] || **18** [a] ga'ya eras || **21** [a] ⅏ + הָאֶחָד || [b] ⅏ א׳ || **23** [a] ℭ קרש cf 26,18 ||
29 [a] ⅏ י׳ || [b] L (sub rasura) mlt Mss ⅏𝔖ℭ𝔗J𝔙 הָיוּ || [c] ⅏ℭ𝔗J תאמים || [d] 26,24 עַל.

הַמִּשְׁכָּן הַשֵּׁנִית וַחֲמִשָּׁה בְרִיחִם לְקַרְשֵׁי[a] הַמִּשְׁכָּן לַיַּרְכָתַיִם יָמָּה׃
[33] וַיַּעַשׂ אֶת־הַבְּרִיחַ הַתִּיכֹן לִבְרֹחַ בְּתוֹךְ הַקְּרָשִׁים מִן־הַקָּצֶה אֶל־ 33
ב . ל הַקָּצֶה׃ [34] וְאֶת־הַקְּרָשִׁים צִפָּה זָהָב וְאֶת־טַבְּעֹתָם עָשָׂה זָהָב בָּתִּים 34
לַבְּרִיחִם וַיְצַף אֶת־הַבְּרִיחִם זָהָב׃ [35] וַיַּעַשׂ [a]אֶת־הַפָּרֹכֶת[a] 35
תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב עָשָׂה אֹתָהּ[b]
ד מל בסיפ[23] כְּרֻבִים׃ [36] וַיַּעַשׂ לָהּ אַרְבָּעָה עַמּוּדֵי שִׁטִּים וַיְצַפֵּם זָהָב וָוֵיהֶם זָהָב 36
ג קמ וכל המסך דכות וַיִּצֹק לָהֶם אַרְבָּעָה אַדְנֵי־כָסֶף׃ [37] וַיַּעַשׂ מָסָךְ לְפֶתַח הָאֹהֶל תְּכֵלֶת 37
ל . ד מל[24] וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה רֹקֵם׃ [38] וְאֶת־עַמּוּדָיו 38
יג[25] חֲמִשָּׁה וְאֶת־וָוֵיהֶם וְצִפָּה רָאשֵׁיהֶם וַחֲשֻׁקֵיהֶם זָהָב וְאַדְנֵיהֶם חֲמִשָּׁה
נְחֹשֶׁת׃ פ

37 [1] וַיַּעַשׂ בְּצַלְאֵל אֶת־הָאָרֹן עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכּוֹ ס[לא]
וְאַמָּה וָחֵצִי רָחְבּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי קֹמָתוֹ׃ [2] וַיְצַפֵּהוּ זָהָב טָהוֹר מִבַּיִת 2
וּמִחוּץ וַיַּעַשׂ לוֹ זֵר זָהָב סָבִיב׃ [3] וַיִּצֹק לוֹ אַרְבַּע טַבְּעֹת זָהָב עַל 3
אַרְבַּע פַּעֲמֹתָיו וּשְׁתֵּי טַבָּעֹת עַל־צַלְעוֹ הָאֶחָת וּשְׁתֵּי טַבָּעוֹת עַל־
ג . גא[1] יח מנה בתור וחד מן יח ר״פ צַלְעוֹ הַשֵּׁנִית׃ [4] וַיַּעַשׂ בַּדֵּי עֲצֵי שִׁטִּים וַיְצַף אֹתָם זָהָב׃ [5] וַיָּבֵא אֶת־ 4 5
כה הַבַּדִּים בַּטַּבָּעֹת עַל צַלְעֹת הָאָרֹן לָשֵׂאת אֶת־הָאָרֹן[a]׃ [6] וַיַּעַשׂ 6
כַּפֹּרֶת זָהָב טָהוֹר אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכָּהּ[a] וְאַמָּה וָחֵצִי רָחְבָּהּ[b]׃ [7] וַיַּעַשׂ 7
שְׁנֵי כְרֻבִים זָהָב מִקְשָׁה עָשָׂה אֹתָם מִשְּׁנֵי קְצוֹת הַכַּפֹּרֶת׃ [8] כְּרוּב־ 8
אֶחָד מִקָּצָה מִזֶּה וּכְרוּב־אֶחָד מִקָּצָה מִזֶּה מִן־הַכַּפֹּרֶת עָשָׂה אֶת־
קצותיו ק חד מן יא[2] כת תרי ו . ב הַכְּרֻבִים מִשְּׁנֵי קְצוֹתָו׃ [9] וַיִּהְיוּ[a] הַכְּרֻבִים פֹּרְשֵׂי כְנָפַיִם לְמַעְלָה 9
יד פסוק על אל אל[3] . ט . ב סֹכְכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל־הַכַּפֹּרֶת וּפְנֵיהֶם [b]אִישׁ אֶל־אָחִיו[b] אֶל־הַכַּפֹּרֶת
הָיוּ פְּנֵי הַכְּרֻבִים׃ פ [10] וַיַּעַשׂ אֶת־הַשֻּׁלְחָן עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּתַיִם 10
אָרְכּוֹ וְאַמָּה רָחְבּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי קֹמָתוֹ׃ [11] וַיְצַף אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר וַיַּעַשׂ 11
לוֹ זֵר זָהָב סָבִיב׃ [12] וַיַּעַשׂ לוֹ מִסְגֶּרֶת טֹפַח סָבִיב וַיַּעַשׂ זֵר־זָהָב 12
לְמִסְגַּרְתּוֹ סָבִיב׃ [13] וַיִּצֹק לוֹ[a] אַרְבַּע טַבְּעֹת זָהָב וַיִּתֵּן אֶת־הַטַּבָּעֹת 13

[23] Mm 637. [24] Mm 638. [25] Mm 2897. **Cp 37** [1] Mm 639. [2] Mm 648. [3] Mm 4093.

32 [a] ℭ mlt Mss ⅏𝔗[J] + צֶ֫לַע ut 26,27 ‖ **35** [a–a] ⅏ פ׳ ‖ [b] ℭ mlt Mss אתם ‖ **Cp 37,5** [a] 𝔊 αὐτὴν ἐν αὐτοῖς, ⅏ + בָּהֶם ‖ **6** [a] ⅏ ארכו ‖ [b] ⅏ רחבו ‖ **9** [a] ℭ⅏ וְהָיוּ ‖ [b–b] ⅏ אֶחָד אֶל־אֶחָד ‖ **13** [a] > ⅏.

14 עַל אַרְבַּע הַפֵּאֹת אֲשֶׁר לְאַרְבַּע רַגְלָיו׃ 14 לְעֻמַּת הַמִּסְגֶּרֶת הָיוּ ב וחס
15 הַטַּבָּעֹת בָּתִּים לַבַּדִּים לָשֵׂאת אֶת־הַשֻּׁלְחָן׃ 15 וַיַּעַשׂ אֶת־הַבַּדִּים כד . ג[4]
16 עֲצֵי שִׁטִּים וַיְצַף אֹתָם זָהָב לָשֵׂאת אֶת־הַשֻּׁלְחָן׃ 16 וַיַּעַשׂ [a]אֶת־ כל . יד פסוק את את ואת ואת ואת
הַכֵּלִים׀ אֲשֶׁר עַל־הַשֻּׁלְחָן[a] אֶת־קְעָרֹתָיו וְאֶת־כַּפֹּתָיו וְאֵת מְנַקִּיֹּתָיו
17 וְאֶת־הַקְּשָׂוֹת אֲשֶׁר יֻסַּךְ בָּהֵן[b] זָהָב טָהוֹר׃ פ 17 וַיַּעַשׂ אֶת־ ב . חי[5]
הַמְּנֹרָה זָהָב טָהוֹר מִקְשָׁה עָשָׂה אֶת־הַמְּנֹרָה [a]יְרֵכָהּ וְקָנָהּ[a] גְּבִיעֶיהָ
18 כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ מִמֶּנָּה הָיוּ׃ 18 וְשִׁשָּׁה קָנִים יֹצְאִים מִצִּדֶּיהָ שְׁלֹשָׁה׀ כל אורית חס
19 קְנֵי מְנֹרָה מִצִּדָּהּ הָאֶחָד וּשְׁלֹשָׁה קְנֵי מְנֹרָה מִצִּדָּהּ הַשֵּׁנִי׃ 19 שְׁלֹשָׁה ד כת י
גְבִעִים מְשֻׁקָּדִים בַּקָּנֶה הָאֶחָד כַּפְתֹּר וָפֶרַח וּשְׁלֹשָׁה גְבִעִים מְשֻׁקָּדִים
בְּקָנֶה[a] אֶחָד[b] כַּפְתֹּר וָפָרַח כֵּן לְשֵׁשֶׁת הַקָּנִים הַיֹּצְאִים מִן־הַמְּנֹרָה׃ ג[6]
20 וּבַמְּנֹרָה אַרְבָּעָה גְבִעִים מְשֻׁקָּדִים כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ׃ 21 וְכַפְתֹּר ב[7]
תַּחַת שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה וְכַפְתֹּר תַּחַת שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה וְכַפְתֹּר תַּחַת־
22 שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה לְשֵׁשֶׁת הַקָּנִים הַיֹּצְאִים מִמֶּנָּה[a]׃ 22 כַּפְתֹּרֵיהֶם ל
23 וּקְנֹתָם מִמֶּנָּה הָיוּ כֻּלָּהּ מִקְשָׁה אַחַת[a] זָהָב טָהוֹר׃ 23 וַיַּעַשׂ אֶת־נֵרֹתֶיהָ
24 שִׁבְעָה וּמַלְקָחֶיהָ וּמַחְתֹּתֶיהָ זָהָב טָהוֹר׃ 24 כִּכָּר[a] זָהָב טָהוֹר עָשָׂה
25 אֹתָהּ וְאֵת כָּל־כֵּלֶיהָ׃ פ 25 וַיַּעַשׂ אֶת־מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת עֲצֵי שִׁטִּים
אַמָּה אָרְכּוֹ וְאַמָּה רָחְבּוֹ רָבוּעַ וְאַמָּתַיִם קֹמָתוֹ מִמֶּנּוּ הָיוּ קַרְנֹתָיו׃
26 וַיְצַף אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר אֶת־גַּגּוֹ וְאֶת־קִירֹתָיו סָבִיב וְאֶת־קַרְנֹתָיו ד[8] . ד[9]
27 וַיַּעַשׂ לוֹ זֵר זָהָב סָבִיב׃ 27 וּשְׁתֵּי טַבְּעֹת זָהָב עָשָׂה־לוֹ׀ מִתַּחַת לְזֵרוֹ ב
עַל שְׁתֵּי צַלְעֹתָיו עַל שְׁנֵי צִדָּיו לְבָתִּים לְבַדִּים לָשֵׂאת אֹתוֹ בָּהֶם׃ כד
28 וַיַּעַשׂ אֶת־הַבַּדִּים עֲצֵי שִׁטִּים וַיְצַף אֹתָם זָהָב׃ 29 וַיַּעַשׂ אֶת־שֶׁמֶן ג
הַמִּשְׁחָה קֹדֶשׁ וְאֶת־קְטֹרֶת הַסַּמִּים טָהוֹר מַעֲשֵׂה רֹקֵחַ׃ פ
38 1 וַיַּעַשׂ אֶת־מִזְבַּח הָעֹלָה עֲצֵי שִׁטִּים חָמֵשׁ אַמּוֹת אָרְכּוֹ[a]
2 וְחָמֵשׁ־אַמּוֹת רָחְבּוֹ[b] רָבוּעַ[c] וְשָׁלֹשׁ אַמּוֹת קֹמָתוֹ׃ 2 וַיַּעַשׂ קַרְנֹתָיו עַל
3 אַרְבַּע פִּנֹּתָיו מִמֶּנּוּ הָיוּ קַרְנֹתָיו וַיְצַף אֹתוֹ נְחֹשֶׁת׃ 3 וַיַּעַשׂ אֶת־כָּל־

[4]Mp sub loco. [5]Mm 640. [6]Mm 298. [7]Ex 25,34. [8]Mm 641. [9]Mm 642.

16 [a–a] > 25,29 ‖ [b] ш בהם ‖ **17** [a–a] ш יְרֵכֶיהָ קָנֶיהָ ‖ **19** [a] 𝔗 בַּקָ׳ cf ш ‖ [b] ш הָא׳ ‖ **21** [a] nonn Mss 𝔖 מִן־הַמְּנוֹרָה ‖ **22** [a] ш אֶחָד ‖ **24** [a] mlt Mss ככר ‖ **Cp 38,1** [a] ш אֹרֶךְ ‖ [b] ш רֹחַב ‖ [c] > pc Mss ш.

ב כת כן. ב | כְּלֵ֣י הַמִּזְבֵּ֗חַ אֶת־הַסִּירֹ֤ת וְאֶת־הַיָּעִים֙ וְאֶת־הַמִּזְרָקֹ֔ת אֶת־הַמִּזְלָגֹ֖ת
ל. ב | וְאֶת־הַמַּחְתֹּ֑ת כָּל־כֵּלָ֖יו עָשָׂ֥ה נְחֹֽשֶׁת׃ 4 וַיַּ֤עַשׂ לַמִּזְבֵּ֙חַ֙ מִכְבָּ֔ר מַעֲשֵׂ֖ה 4
ל | רֶ֣שֶׁת נְחֹ֑שֶׁת תַּ֚חַת כַּרְכֻּבּ֔וֹ מִלְּמַ֖טָּה עַד־חֶצְיֽוֹ׃ 5 וַיִּצֹ֞ק אַרְבַּ֧ע טַבָּעֹ֛ת 5
ל. ג | בְּאַרְבַּ֥ע הַקְּצָוֹ֖ת לְמִכְבַּ֣ר הַנְּחֹ֑שֶׁת בָּתִּ֖ים לַבַּדִּֽים׃ 6 וַיַּ֥עַשׂ אֶת־הַבַּדִּ֖ים 6
גא יח מנה בתור וחד מן יח ר״פ | עֲצֵ֣י שִׁטִּ֑ים וַיְצַ֥ף אֹתָ֖ם נְחֹֽשֶׁת׃ 7 וַיָּבֵ֨א אֶת־הַבַּדִּ֜ים בַּטַּבָּעֹ֗ת עַ֚ל 7
כד. ב | צַלְעֹ֣ת הַמִּזְבֵּ֔חַ לָשֵׂ֥את אֹת֖וֹ בָּהֶ֑ם נְב֥וּב לֻחֹ֖ת עָשָׂ֥ה אֹתֽוֹ׃ ס
ג מל בתור וכל נביא דכות ב מ ב. ד ב מל וב חס. ב חד חס וחד מל | 8 וַיַּ֗עַשׂ אֵ֚ת הַכִּיּ֣וֹר נְחֹ֔שֶׁת וְאֵ֖ת כַּנּ֣וֹ נְחֹ֑שֶׁת בְּמַרְאֹת֙ הַצֹּ֣בְאֹ֔ת אֲשֶׁ֣ר צָֽבְא֔וּ 8
יד | פֶּ֖תַח אֹ֥הֶל מוֹעֵֽד׃ ס 9 וַיַּ֖עַשׂ אֶת־הֶחָצֵ֑ר לִפְאַ֣ת׀ נֶ֣גֶב תֵּימָ֗נָה 9
ד מל | קַלְעֵ֤י הֶֽחָצֵר֙ שֵׁ֣שׁ מָשְׁזָ֔ר מֵאָ֖ה בָּאַמָּֽה[a]׃ 10 עַמּֽוּדֵיהֶ֣ם עֶשְׂרִ֔ים וְאַדְנֵיהֶ֥ם 10
יא חס | עֶשְׂרִ֖ים נְחֹ֑שֶׁת[a] וָוֵ֧י הָֽעַמֻּדִ֛ים וַחֲשֻׁקֵיהֶ֖ם כָּֽסֶף׃ 11 וְלִפְאַ֤ת צָפוֹן֙ מֵאָ֣ה 11
ד מל | בָֽאַמָּ֔ה[a] עַמּוּדֵיהֶ֣ם עֶשְׂרִ֔ים וְאַדְנֵיהֶ֥ם עֶשְׂרִ֖ים נְחֹ֑שֶׁת וָוֵ֧י הָעַמּוּדִ֛ים
ד מל | וַחֲשֻׁקֵיהֶ֖ם כָּֽסֶף׃ 12 וְלִפְאַת־יָ֗ם קְלָעִים֙ חֲמִשִּׁ֣ים בָּֽאַמָּ֔ה[a] עַמּוּדֵיהֶ֥ם 12
יא חס. ב מל | עֲשָׂרָ֖ה וְאַדְנֵיהֶ֣ם עֲשָׂרָ֑ה וָוֵ֧י הָעַמֻּדִ֛ים וַחֲשׁוּקֵיהֶ֖ם כָּֽסֶף׃ 13 וְלִפְאַ֛ת 13
קֵ֥דְמָה מִזְרָ֖חָה חֲמִשִּׁ֥ים אַמָּֽה׃ 14 קְלָעִ֛ים חֲמֵשׁ־עֶשְׂרֵ֥ה אַמָּ֖ה אֶל־ 14
ד מל | הַכָּתֵ֑ף עַמּֽוּדֵיהֶ֥ם שְׁלֹשָׁ֖ה וְאַדְנֵיהֶ֥ם שְׁלֹשָֽׁה׃ 15 וְלַכָּתֵ֣ף הַשֵּׁנִ֗ית מִזֶּ֤ה 15
וּמִזֶּה֙ לְשַׁ֣עַר הֶֽחָצֵ֔ר קְלָעִ֕ים חֲמֵ֥שׁ עֶשְׂרֵ֖ה אַמָּ֑ה עַמֻּדֵיהֶ֣ם שְׁלֹשָׁ֔ה
וְאַדְנֵיהֶ֖ם שְׁלֹשָֽׁה׃ 16 כָּל־קַלְעֵ֧י הֶחָצֵ֛ר סָבִ֖יב שֵׁ֥שׁ מָשְׁזָֽר׃ 17 וְהָאֲדָנִ֣ים 16 17
ב חד חס וחד מל. ב מל. ה ב מנה בליש. יג | לָֽעַמֻּדִים֮ נְחֹשֶׁת֒ [a]וָוֵ֨י הָֽעַמּוּדִ֜ים וַחֲשׁ֣וּקֵיהֶ֗ם[a] כֶּ֔סֶף וְצִפּ֥וּי רָאשֵׁיהֶ֖ם
ב חס | כָּ֑סֶף וְהֵם֙ מְחֻשָּׁקִ֣ים כֶּ֔סֶף כֹּ֖ל עַמֻּדֵ֥י הֶחָצֵֽר׃ 18 וּמָסַ֞ךְ שַׁ֣עַר הֶֽחָצֵ֗ר 18
מַעֲשֵׂ֣ה רֹקֵ֔ם תְּכֵ֥לֶת וְאַרְגָּמָ֛ן וְתוֹלַ֥עַת שָׁנִ֖י וְשֵׁ֣שׁ מָשְׁזָ֑ר וְעֶשְׂרִ֤ים
אַמָּה֙ אֹ֔רֶךְ וְקוֹמָ֤ה בְרֹ֙חַב֙ חָמֵ֣שׁ אַמּ֔וֹת לְעֻמַּ֖ת קַלְעֵ֥י הֶחָצֵֽר׃
ה ב מנה בליש | 19 וְעַמֻּדֵיהֶם֙ אַרְבָּעָ֔ה וְאַדְנֵיהֶ֥ם אַרְבָּעָ֖ה נְחֹ֑שֶׁת וָוֵיהֶ֣ם כֶּ֔סֶף וְצִפּ֥וּי 19
יג. ה ר״פ בסיפ | רָאשֵׁיהֶ֖ם וַחֲשֻׁקֵיהֶ֥ם כָּֽסֶף׃ 20 וְֽכָל־הַיְתֵדֹ֞ת [a]לַמִּשְׁכָּ֧ן וְלֶחָצֵ֛ר[a] סָבִ֖יב 20
נְחֹֽשֶׁת׃ ס קכב
ה פסוק דמיין דאית בהון ב מילין חד קמ וחד פת. ל | 21 אֵ֣לֶּה פְקוּדֵ֤י הַמִּשְׁכָּן֙ מִשְׁכַּ֣ן הָעֵדֻ֔ת אֲשֶׁ֥ר פֻּקַּ֖ד עַל־פִּ֣י מֹשֶׁ֑ה ס [לב] פרש
כל אורית חס. ל | עֲבֹדַת֙ הַלְוִיִּ֔ם בְּיַד֙ אִֽיתָמָ֔ר בֶּֽן־אַהֲרֹ֖ן הַכֹּהֵֽן׃ 22 וּבְצַלְאֵ֥ל בֶּן־אוּרִ֛י 22

Cp 38 [1]Mm 2196. [2]Mm 854. [3]Mm 959. [4]Mm 639. [5]Mm 582. [6]Mm 340. [7]Mm 1539. [8]Mm 643. [9]Mm 558. [10]Mm 644. [11]Mm 2897. [12]Nu 3,37. [13]Mm 645. [14]Mp sub loco.

3 [a] 𝔊 mlt Mss 𝔖𝔗[Mss]𝔗[J] וְאֵת ‖ 9 [a] 𝔊 ἐφ᾽ ἑκατόν = בְּמֵאָה ‖ 10 [a] > 𝔐 ‖ 11 [a] ut 9[a] ‖ 12 [a] pc Mss 𝔐 א׳ ‖ 17 [a–a] 𝔐 וָוֵיהֶם ‖ 20 [a–a] 𝔊 τῆς αὐλῆς.

בֶּן־ח֖וּר לְמַטֵּ֣ה יְהוּדָ֑ה עָשָׂ֕ה אֵ֛ת כָּל־אֲשֶׁר־צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃ ל
23 וְאִתּ֗וֹ אָהֳלִיאָ֛ב בֶּן־אֲחִיסָמָ֖ךְ לְמַטֵּה־דָ֑ן חָרָ֣שׁ וְחֹשֵׁ֔ב וְרֹקֵ֗ם בַּתְּכֵ֙לֶת֙
24 וּבָֽאַרְגָּמָ֔ן וּבְתוֹלַ֥עַת הַשָּׁנִ֖י וּבַשֵּֽׁשׁ׃ ס 24 כָּל־הַזָּהָ֗ב[a] הֶֽעָשׂוּי֙ ו. ב[15]
לַמְּלָאכָ֔ה בְּכֹ֖ל מְלֶ֣אכֶת הַקֹּ֑דֶשׁ וַֽיְהִ֣י ׀ זְהַ֣ב הַתְּנוּפָ֗ה תֵּ֤שַׁע וְעֶשְׂרִים֙ ב. ד
25 כִּכָּ֔ר וּשְׁבַ֨ע מֵא֤וֹת וּשְׁלֹשִׁים֙ שֶׁ֔קֶל בְּשֶׁ֖קֶל הַקֹּֽדֶשׁ׃ 25 וְכֶ֛סֶף פְּקוּדֵ֥י
הָעֵדָ֖ה מְאַ֣ת כִּכָּ֑ר וְאֶ֜לֶף וּשְׁבַ֨ע מֵא֜וֹת וַחֲמִשָּׁ֧ה וְשִׁבְעִ֛ים שֶׁ֖קֶל [a]בְּשֶׁ֥קֶל ב
26 הַקֹּֽדֶשׁ[a]׃ 26 בֶּ֚קַע לַגֻּלְגֹּ֔לֶת מַחֲצִ֥ית הַשֶּׁ֖קֶל בְּשֶׁ֣קֶל הַקֹּ֑דֶשׁ לְכֹ֨ל הָעֹבֵ֜ר ב. ג
עַל־הַפְּקֻדִ֗ים מִבֶּ֨ן עֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙ וָמַ֔עְלָה לְשֵׁשׁ־מֵא֥וֹת אֶ֙לֶף֙ וּשְׁלֹ֣שֶׁת
27 אֲלָפִ֔ים וַחֲמֵ֥שׁ מֵא֖וֹת וַחֲמִשִּֽׁים׃ 27 וַֽיְהִ֞י מְאַת֮ כִּכַּ֣ר הַכֶּסֶף֒ לָצֶ֗קֶת
אֵ֚ת אַדְנֵ֣י הַקֹּ֔דֶשׁ וְאֵ֖ת אַדְנֵ֣י הַפָּרֹ֑כֶת מְאַ֧ת אֲדָנִ֛ים[a] לִמְאַ֥ת הַכִּכָּ֖ר ב. ב[16]
28 כִּכָּ֥ר לָאָֽדֶן׃ 28 וְאֶת־הָאֶ֜לֶף וּשְׁבַ֤ע הַמֵּאוֹת֙ וַחֲמִשָּׁ֣ה וְשִׁבְעִ֔ים עָשָׂ֥ה ל. ג[17]. ב
29 וָוִ֖ים לָעַמּוּדִ֑ים וְצִפָּ֥ה רָאשֵׁיהֶ֖ם וְחִשַּׁ֥ק אֹתָֽם׃ 29 וּנְחֹ֥שֶׁת הַתְּנוּפָ֖ה ב חד חס וחד מל. יג[18]
30 שִׁבְעִ֣ים כִּכָּ֑ר וְאַלְפַּ֥יִם וְאַרְבַּע־מֵא֖וֹת שָֽׁקֶל׃ 30 וַיַּ֣עַשׂ בָּ֗הּ אֶת־אַדְנֵי֙ ל. ב
פֶּ֚תַח אֹ֣הֶל מוֹעֵ֔ד וְאֵת֙ מִזְבַּ֣ח הַנְּחֹ֔שֶׁת וְאֶת־מִכְבַּ֥ר הַנְּחֹ֖שֶׁת אֲשֶׁר־ל֑וֹ ט. ב בתור
31 וְאֵ֖ת כָּל־כְּלֵ֥י הַמִּזְבֵּֽחַ׃ 31 וְאֶת־אַדְנֵ֤י הֶֽחָצֵר֙ סָבִ֔יב וְאֶת־אַדְנֵ֖י שַׁ֣עַר כו̇ פסוק ואת ואת ואת ואת
הֶחָצֵ֑ר וְאֵ֨ת כָּל־יִתְדֹ֧ת הַמִּשְׁכָּ֛ן וְאֶת־כָּל־יִתְדֹ֥ת הֶחָצֵ֖ר סָבִֽיב׃
39 1 וּמִן־הַתְּכֵ֤לֶת וְהָֽאַרְגָּמָן֙ וְתוֹלַ֣עַת הַשָּׁנִ֔י עָשׂ֥וּ בִגְדֵי־שְׂרָ֖ד ו. ל
לְשָׁרֵ֣ת בַּקֹּ֑דֶשׁ וַֽיַּעֲשׂ֞וּ אֶת־בִּגְדֵ֤י הַקֹּ֙דֶשׁ֙ אֲשֶׁ֣ר לְאַהֲרֹ֔ן כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה
2 יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃ פ 2 וַיַּ֖עַשׂ[a] אֶת־הָאֵפֹ֑ד זָהָ֗ב תְּכֵ֛לֶת וְאַרְגָּמָ֥ן
3 וְתוֹלַ֛עַת שָׁנִ֖י וְשֵׁ֥שׁ מָשְׁזָֽר׃ 3 וַיְרַקְּע֞וּ אֶת־פַּחֵ֣י הַזָּהָב֮ וְקִצֵּ֣ץ[a] פְּתִילִם֒ ב
לַעֲשׂ֗וֹת בְּת֤וֹךְ הַתְּכֵ֙לֶת֙ וּבְת֣וֹךְ הָֽאַרְגָּמָ֔ן וּבְת֖וֹךְ תּוֹלַ֣עַת הַשָּׁנִ֑י וּבְת֥וֹךְ לח פסוק דמיין[1]. ו. ל
4 הַשֵּׁ֖שׁ מַעֲשֵׂ֥ה חֹשֵֽׁב׃ 4 כְּתֵפֹ֥ת עָֽשׂוּ־ל֖וֹ חֹבְרֹ֑ת עַל־שְׁנֵ֥י קְצוֹוֹתָ֖ו חֻבָּֽר׃ קצותיו ק חד מן יא[2] כת תרי ו. ל
5 וְחֵ֨שֶׁב אֲפֻדָּת֜וֹ אֲשֶׁ֣ר עָלָ֗יו מִמֶּ֣נּוּ הוּא֙ כְּֽמַעֲשֵׂ֔הוּ זָהָ֕ב תְּכֵ֥לֶת וְאַרְגָּמָ֖ן
6 וְתוֹלַ֣עַת שָׁנִ֑י וְשֵׁ֖שׁ מָשְׁזָ֑ר כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃ 6 וַֽיַּעֲשׂוּ֙[a]
אֶת־אַבְנֵ֣י הַשֹּׁ֔הַם מֻֽסַבֹּ֖ת מִשְׁבְּצֹ֣ת זָהָ֑ב מְפֻתָּחֹת֙ פִּתּוּחֵ֣י חוֹתָ֔ם עַל־
7 שְׁמ֖וֹת בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 7 וַיָּ֣שֶׂם[a] אֹתָ֗ם עַ֚ל כִּתְפֹ֣ת הָֽאֵפֹ֔ד אַבְנֵ֥י זִכָּר֖וֹן פר לג מנה בתור

[15] Ex 3,16. [16] Mm 4223. [17] Mm 646. [18] Mm 2897. Cp 39 [1] Mm 647 et Mm 3911. [2] Mm 648.

24 [a] ⅏ ׳זָ ‖ **25** [a–a] > ⅏𝔊 ‖ **27** [a] ⅏ ׳הָא ‖ **Cp 39,2** [a] ⅏𝔖 ־ֽשׂוּ ‖ **3** [a] ⅏𝔖𝔗𝔗[J] וְקִצְּצוּ ‖ **6** [a] 2 Mss 𝔙 ־ֽשׂ ‖ **7** [a] ⅏𝔖 וישׂמו.

8 לִבְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃ פ 8 וַיַּ֧עַשׂ[a] אֶת־
הַחֹ֛שֶׁן מַעֲשֵׂ֥ה חֹשֵׁ֖ב כְּמַעֲשֵׂ֣ה אֵפֹ֑ד[b] זָהָ֗ב תְּכֵ֧לֶת וְאַרְגָּמָ֛ן וְתוֹלַ֥עַת שָׁנִ֖י
9 וְשֵׁ֥שׁ מָשְׁזָֽר׃ 9 רָב֧וּעַ הָיָ֛ה כָּפ֖וּל עָשׂ֣וּ[a] אֶת־הַחֹ֑שֶׁן זֶ֧רֶת אָרְכּ֛וֹ וְזֶ֥רֶת
10 רָחְבּ֖וֹ כָּפֽוּל[b]׃ 10 וַיְמַ֨לְאוּ־ב֔וֹ אַרְבָּעָ֖ה ט֣וּרֵי אָ֑בֶן ט֗וּר אֹ֤דֶם פִּטְדָה֙ ג[3]
11 12 וּבָרֶ֔קֶת הַטּ֖וּר הָאֶחָֽד׃ 11 וְהַטּ֖וּר הַשֵּׁנִ֑י נֹ֥פֶךְ סַפִּ֖יר וְיָהֲלֹֽם[a]׃ 12 וְהַטּ֖וּר ב. ג[4]
13 הַשְּׁלִישִׁ֑י לֶ֥שֶׁם שְׁב֖וֹ וְאַחְלָֽמָה׃ 13 וְהַטּוּר֙ הָֽרְבִיעִ֔י תַּרְשִׁ֥ישׁ שֹׁ֖הַם ב
14 וְיָשְׁפֵ֑ה מֽוּסַבֹּ֛ת מִשְׁבְּצ֥וֹת זָהָ֖ב בְּמִלֻּאֹתָֽם׃ 14 וְֽהָאֲבָנִ֗ים עַל־שְׁמֹ֤ת בְּנֵֽי־ ג. ב כת כן. ב חד מל וחד חס. ג חס בסיפ
יִשְׂרָאֵל֙ הֵ֔נָּה שְׁתֵּ֥ים עֶשְׂרֵ֖ה עַל־שְׁמֹתָ֑ם פִּתּוּחֵ֤י חֹתָם֙ אִ֣ישׁ עַל־שְׁמ֔וֹ ב
15 לִשְׁנֵ֥ים עָשָׂ֖ר שָֽׁבֶט׃ 15 וַיַּעֲשׂ֧וּ עַל־הַחֹ֛שֶׁן שַׁרְשְׁרֹ֥ת גַּבְלֻ֖ת מַעֲשֵׂ֣ה עֲבֹ֑ת
16 זָהָ֖ב טָהֽוֹר׃ 16 וַֽיַּעֲשׂ֗וּ שְׁתֵּי֙ מִשְׁבְּצֹ֣ת זָהָ֔ב וּשְׁתֵּ֖י טַבְּעֹ֣ת זָהָ֑ב וַֽיִּתְּנ֗וּ אֶת־
17 שְׁתֵּי֙ הַטַּבָּעֹ֔ת עַל־שְׁנֵ֖י קְצ֥וֹת הַחֹֽשֶׁן׃ 17 וַֽיִּתְּנ֗וּ שְׁתֵּי֙ הָעֲבֹתֹ֣ת[a] הַזָּהָ֔ב יד זוגין[5]
18 עַל־שְׁתֵּ֖י הַטַּבָּעֹ֑ת עַל־קְצ֖וֹת הַחֹֽשֶׁן׃ 18 וְאֵ֨ת שְׁתֵּ֤י קְצוֹת֙ שְׁתֵּ֣י הָעֲבֹתֹ֔ת ל. ו וכל ואת שתי הכלית דכות[6]
נָתְנ֖וּ עַל־שְׁתֵּ֣י הַֽמִּשְׁבְּצֹ֑ת וַֽיִּתְּנֻ֛ם עַל־כִּתְפֹ֥ת הָאֵפֹ֖ד אֶל־מ֥וּל פָּנָֽיו׃ ג ב חס וחד מל[7]
19 וַֽיַּעֲשׂ֗וּ שְׁתֵּי֙ טַבְּעֹ֣ת זָהָ֔ב וַיָּשִׂ֖ימוּ עַל־שְׁנֵ֣י קְצ֣וֹת הַחֹ֑שֶׁן עַל־שְׂפָת֕וֹ 19 לה
20 אֲשֶׁ֛ר אֶל־עֵ֥בֶר הָאֵפֹ֖ד בָּֽיְתָה׃ 20 וַֽיַּעֲשׂוּ֮ שְׁתֵּ֣י טַבְּעֹ֣ת זָהָב֒ וַֽיִּתְּנֻ֡ם עַל־ ח[8]. ג ב חס וחד מל[7]
שְׁתֵּי֩ כִתְפֹ֨ת הָאֵפֹ֤ד מִלְּמַ֙טָּה֙ מִמּ֣וּל פָּנָ֔יו לְעֻמַּ֖ת מֶחְבַּרְתּ֑וֹ מִמַּ֕עַל
21 לְחֵ֖שֶׁב הָאֵפֹֽד׃ 21 וַיִּרְכְּס֣וּ אֶת־הַ֠חֹשֶׁן מִטַּבְּעֹתָ֨יו אֶל־טַבְּעֹ֜ת הָאֵפֹ֗ד ל
בִּפְתִ֣יל תְּכֵ֔לֶת לִֽהְיֹת֙ עַל־חֵ֣שֶׁב הָאֵפֹ֔ד וְלֹֽא־יִזַּ֣ח הַחֹ֔שֶׁן מֵעַ֖ל הָאֵפֹ֑ד ח חס בליש[9]. ב
22 כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶֽׁה[a]׃ 22 וַיַּ֛עַשׂ[a] אֶת־[b]מְעִ֥יל הָאֵפֹ֖ד[b] מַעֲשֵׂ֣ה
23 אֹרֵ֑ג כְּלִ֖יל תְּכֵֽלֶת׃ 23 וּפִֽי־הַמְּעִ֥יל בְּתוֹכ֖וֹ כְּפִ֣י תַחְרָ֑א שָׂפָ֥ה לְפִ֛יו ג[10]. ב
24 סָבִ֖יב לֹ֥א יִקָּרֵֽעַ׃ 24 וַֽיַּעֲשׂוּ֙ עַל־שׁוּלֵ֣י הַמְּעִ֔יל רִמּוֹנֵ֕י תְּכֵ֥לֶת וְאַרְגָּמָ֖ן ב חד מל וחד חס
25 וְתוֹלַ֣עַת שָׁנִ֣י[a] מָשְׁזָ֑ר׃ 25 וַיַּעֲשׂ֥וּ פַעֲמֹנֵ֖י זָהָ֣ב טָה֑וֹר וַיִּתְּנ֨וּ אֶת־הַפַּעֲמֹנִ֜ים
26 בְּת֣וֹךְ הָרִמֹּנִ֗ים עַל־שׁוּלֵ֤י הַמְּעִיל֙ סָבִ֔יב בְּת֖וֹךְ הָרִמֹּנִֽים׃ 26 פַּעֲמֹ֤ן[a]
וְרִמֹּן֙ פַּעֲמֹ֣ן וְרִמֹּ֔ן עַל־שׁוּלֵ֥י הַמְּעִ֖יל סָבִ֑יב לְשָׁרֵ֕ת כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה ט חס[11]. ט חס[11]
27 אֶת־מֹשֶֽׁה׃ ס 27 וַֽיַּעֲשׂ֛וּ אֶת־הַכָּתְנֹ֥ת שֵׁ֖שׁ מַעֲשֵׂ֣ה אֹרֵ֑ג לְאַהֲרֹ֖ן ל

[3]Mm 649. [4]Mm 650. [5]Mm 565. [6]Mm 124. [7]Mm 652. [8]Mm 651. [9]Mm 725. [10]Mm 566. [11]Mm 653.

8 [a] ut 2[a] || [b] 𝔐𝔊 הָא' || **9** [a] 𝔐 עָשָׂה || [b] > 𝔐 || **11** [a] sic L, mlt Mss Edd וְיַ֣הֲ' || **17** [a] 𝔐 ע' || **21** [a] 𝔐 + ויעשׂ אֶת־הָאֻרִים וְאֶת־הַתֻּמִּים כַּאֲשֶׁר צִוָּה יהוה אֶת־מֹשֶׁה || **22** [a] ut 2[a] || [b–b] 𝔐 הַמְּ' || **24** [a] pc Mss 𝔐𝔊𝔖𝔙 + וְשֵׁשׁ || **26** [a] 𝔐 + זָהָב cf 𝔊𝔖𝔙.

28 וְלְבָנָֽיו׃ 28 וְאֵת֙ הַמִּצְנֶ֣פֶת שֵׁ֔שׁ וְאֶת־פַּאֲרֵ֥י הַמִּגְבָּעֹ֖ת שֵׁ֑שׁ וְאֶת־מִכְנְסֵ֥י ב[12]
29 הַבָּ֖ד שֵׁ֥שׁ מָשְׁזָֽר׃ 29 וְאֶת־הָֽאַבְנֵ֞ט שֵׁ֣שׁ מָשְׁזָ֗ר וּתְכֵ֧לֶת[a] וְאַרְגָּמָ֛ן וְתוֹלַ֥עַת ל
30 שָׁנִ֖י מַעֲשֵׂ֣ה רֹקֵ֑ם כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃ ס 30 וַיַּעֲשׂ֛וּ אֶת־
צִ֥יץ נֵֽזֶר־הַקֹּ֖דֶשׁ זָהָ֣ב טָה֑וֹר וַיִּכְתְּב֣וּ עָלָ֗יו מִכְתַּב֙ פִּתּוּחֵ֣י חוֹתָ֔ם קֹ֖דֶשׁ
31 לַֽיהוָֽה׃ 31 וַיִּתְּנ֤וּ עָלָיו֙ פְּתִ֣יל תְּכֵ֔לֶת לָתֵ֥ת עַל־הַמִּצְנֶ֖פֶת מִלְמָ֑עְלָה
כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃ ס
32 וַתֵּ֕כֶל כָּל־עֲבֹדַ֕ת מִשְׁכַּ֖ן אֹ֣הֶל מוֹעֵ֑ד וַֽיַּעֲשׂוּ֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל [a]כְּכֹ֗ל ל . כל אורית חס
ס[לג] אֲשֶׁ֨ר[a] צִוָּ֧ה יְהוָ֛ה אֶת־מֹשֶׁ֖ה [b]כֵּ֥ן עָשֽׂוּ[b]׃ פ 33 וַיָּבִ֤יאוּ [a]אֶת־הַמִּשְׁכָּן֙[a] לו
אֶל־מֹשֶׁ֔ה אֶת־הָאֹ֖הֶל וְאֶת־כָּל־כֵּלָ֑יו קְרָסָ֣יו קְרָשָׁ֔יו בְּרִיחָ֖ו וְעַמֻּדָ֥יו בריחיו ק חד מן ב[13] חס בליש
34 וַאֲדָנָֽיו׃ 34 וְאֶת־מִכְסֵ֞ה עוֹרֹ֤ת הָֽאֵילִם֙ הַמְאָדָּמִ֔ים וְאֶת־מִכְסֵ֖ה עֹרֹ֣ת ל כת כן . ל
35 הַתְּחָשִׁ֑ים וְאֵ֖ת פָּרֹ֥כֶת הַמָּסָֽךְ׃ 35 אֶת־[a]אֲר֥וֹן הָעֵדֻ֖ת וְאֶת־בַּדָּ֑יו וְאֵ֖ת ב[14] . ו ר״פ את ואת ואת[15] . יב[16] . ד[17]
36 37 הַכַּפֹּֽרֶת׃ 36 אֶת־הַשֻּׁלְחָן֙ אֶת־כָּל־כֵּלָ֔יו וְאֵ֖ת לֶ֥חֶם הַפָּנִֽים׃ 37 אֶת־ ד ר״פ את את ואת[15] . ב[18] . ב[19] . ל . יח פסוק את את ואת ואת
הַמְּנֹרָ֨ה הַטְּהֹרָ֜ה אֶת־[a]נֵרֹתֶ֗יהָ נֵרֹ֛ת הַמַּעֲרָכָ֖ה וְאֶת־כָּל־כֵּלֶ֑יהָ וְאֵ֖ת ז
38 שֶׁ֥מֶן הַמָּאֽוֹר׃ 38 וְאֵ֗ת מִזְבַּ֤ח הַזָּהָב֙ וְאֵת֙ שֶׁ֣מֶן הַמִּשְׁחָ֔ה וְאֵ֖ת קְטֹ֣רֶת כו פסוק ואת ואת ואת ואת . ט . ז
39 הַסַּמִּ֑ים וְאֵ֕ת מָסַ֖ךְ פֶּ֥תַח הָאֹֽהֶל׃ 39 אֵ֣ת ׀ מִזְבַּ֣ח הַנְּחֹ֗שֶׁת וְאֶת־מִכְבַּ֤ר ב בתור
הַנְּחֹ֙שֶׁת֙ אֲשֶׁר־ל֔וֹ אֶת־בַּדָּ֖יו וְאֶת־כָּל־כֵּלָ֑יו אֶת־הַכִּיֹּ֖ר וְאֶת־כַּנּֽוֹ׃
40 אֵת֩ קַלְעֵ֨י הֶחָצֵ֜ר אֶת־[a]עַמֻּדֶ֣יהָ וְאֶת־אֲדָנֶ֗יהָ וְאֶת־הַמָּסָךְ֙ לְשַׁ֣עַר ד
הֶחָצֵ֔ר אֶת־מֵיתָרָ֖יו[b] וִיתֵדֹתֶ֑יהָ וְאֵ֗ת כָּל־כְּלֵ֛י עֲבֹדַ֥ת הַמִּשְׁכָּ֖ן לְאֹ֥הֶל כל אורית חס . ה
41 מוֹעֵֽד׃ 41 אֶת־[a]בִּגְדֵ֥י הַשְּׂרָ֖ד לְשָׁרֵ֣ת בַּקֹּ֑דֶשׁ אֶת־[b]בִּגְדֵ֤י הַקֹּ֙דֶשׁ֙ ד ר״פ את את ואת[16]
42 לְאַהֲרֹ֣ן הַכֹּהֵ֔ן וְאֶת־בִּגְדֵ֥י בָנָ֖יו לְכַהֵֽן׃ 42 כְּכֹ֛ל אֲשֶׁר־צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶת־ ז[20]
43 מֹשֶׁ֑ה כֵּ֤ן עָשׂוּ֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אֵ֖ת כָּל־הָעֲבֹדָֽה׃ 43 וַיַּ֨רְא מֹשֶׁ֜ה אֶת־
כָּל־הַמְּלָאכָ֗ה וְהִנֵּה֙ עָשׂ֣וּ אֹתָ֔הּ כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה כֵּ֣ן עָשׂ֑וּ וַיְבָ֥רֶךְ ה בתור
אֹתָ֖ם מֹשֶֽׁה׃ פ
40 1 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 2 בְּיוֹם־הַחֹ֥דֶשׁ הָרִאשׁ֖וֹן סד
3 בְּאֶחָ֣ד לַחֹ֑דֶשׁ תָּקִ֕ים אֶת־מִשְׁכַּ֖ן[a] אֹ֥הֶל מוֹעֵֽד׃ 3 וְשַׂמְתָּ֣ שָׁ֔ם אֵ֖ת אֲר֣וֹן יב[1]

[12]Ez 44,18. [13]Mm 619. [14]Mm 654. [15]Mm 2599. [16]Mm 853. [17]Mm 620. [18]Mm 655. [19]Mm 621. [20]Mm 2895. Cp 40 [1]Mm 853.

29 [a] pc Mss ⅏𝔖𝔙 'תּ ‖ **32** [a–a] Ms ⅏𝔗[J] 'כּא ‖ [b–b] > pc Mss 𝔙 ‖ **33** [a–a] 𝔊 τὰς στολάς ‖ **35** [a] nonn Mss 𝔊𝔖𝔗[J] ואת ‖ **37** [a] ℭ⅏𝔖𝔗[Ms]𝔗[J] ואת ‖ **40** [a] ℭ ⅏𝔖𝔗[J]𝔙 ואת ‖ [b] ⅏ ־רֶיהָ ‖ **41** [a] ℭ𝔖𝔙 ואת ‖ [b] ⅏𝔖𝔗[Mss] ואת ‖ **Cp 40,2** [a] ⅏ הַמִּשְׁכָּן, it 6[a].29[b]; > ℭ𝔊.

הָעֵד֑וּת וְסַכֹּתָ֥ עַל־הָאָרֹ֖ן אֶת־הַפָּרֹֽכֶת[a]׃ 4 וְהֵבֵאתָ֙ אֶת־הַשֻּׁלְחָ֔ן 4
וְעָרַכְתָּ֖ אֶת־עֶרְכּ֑וֹ וְהֵבֵאתָ֙ אֶת־הַמְּנֹרָ֔ה וְהַעֲלֵיתָ֖ אֶת־נֵרֹתֶֽיהָ׃ 5 וְנָתַתָּ֞ה 5
אֶת־מִזְבַּ֤ח הַזָּהָב֙ לִקְטֹ֔רֶת לִפְנֵ֖י אֲר֣וֹן הָעֵדֻ֑ת וְשַׂמְתָּ֛ אֶת־מָסַ֥ךְ הַפֶּ֖תַח
לַמִּשְׁכָּֽן׃ 6 וְנָ֣תַתָּ֔ה אֵ֖ת מִזְבַּ֣ח הָעֹלָ֑ה לִפְנֵ֕י פֶּ֖תַח מִשְׁכַּ֥ן[a] אֹֽהֶל־מוֹעֵֽד׃ 6
7 וְנָֽתַתָּ֙ אֶת־הַכִּיֹּ֔ר בֵּֽין־אֹ֥הֶל מוֹעֵ֖ד וּבֵ֣ין הַמִּזְבֵּ֑חַ וְנָתַתָּ֥ שָׁ֖ם מָֽיִם׃ 7
8 וְשַׂמְתָּ֥ אֶת־הֶחָצֵ֖ר סָבִ֑יב וְנָ֣תַתָּ֔ אֶת־מָסַ֖ךְ שַׁ֥עַר הֶחָצֵֽר׃ 9 וְלָקַחְתָּ֙ 8 9
אֶת־שֶׁ֣מֶן הַמִּשְׁחָ֔ה וּמָשַׁחְתָּ֥ אֶת־הַמִּשְׁכָּ֖ן וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בּ֑וֹ וְקִדַּשְׁתָּ֥
אֹת֛וֹ וְאֶת־כָּל־כֵּלָ֖יו וְהָ֥יָה קֹֽדֶשׁ׃ 10 וּמָשַׁחְתָּ֛ אֶת־מִזְבַּ֥ח הָעֹלָ֖ה וְאֶת־ 10
כָּל־כֵּלָ֑יו וְקִדַּשְׁתָּ֙ אֶת־הַמִּזְבֵּ֔חַ וְהָיָ֥ה הַמִּזְבֵּ֖חַ קֹ֥דֶשׁ קָֽדָשִֽׁים׃ 11 וּמָשַׁחְתָּ֥ 11
אֶת־הַכִּיֹּ֖ר וְאֶת־כַּנּ֑וֹ וְקִדַּשְׁתָּ֖ אֹתֽוֹ׃ 12 וְהִקְרַבְתָּ֤ אֶת־אַהֲרֹן֙ וְאֶת־בָּנָ֔יו 12
אֶל־פֶּ֖תַח אֹ֣הֶל מוֹעֵ֑ד וְרָחַצְתָּ֥ אֹתָ֖ם בַּמָּֽיִם׃ 13 וְהִלְבַּשְׁתָּ֙ אֶֽת־אַהֲרֹ֔ן 13
אֵ֖ת בִּגְדֵ֣י הַקֹּ֑דֶשׁ וּמָשַׁחְתָּ֥ אֹת֛וֹ וְקִדַּשְׁתָּ֥ אֹת֖וֹ וְכִהֵ֥ן לִֽי׃ 14 וְאֶת־בָּנָ֖יו 14
תַּקְרִ֑יב וְהִלְבַּשְׁתָּ֥ אֹתָ֖ם כֻּתֳּנֹֽת׃ 15 וּמָשַׁחְתָּ֣ אֹתָ֗ם כַּאֲשֶׁ֤ר מָשַׁ֙חְתָּ֙ אֶת־ 15
אֲבִיהֶ֔ם וְכִהֲנ֖וּ לִ֑י וְהָ֨יְתָ֜ה לִהְיֹ֨ת לָהֶ֧ם מָשְׁחָתָ֛ם לִכְהֻנַּ֥ת עוֹלָ֖ם לְדֹרֹתָֽם׃
16 וַיַּ֖עַשׂ מֹשֶׁ֑ה כְּ֠כֹל אֲשֶׁ֨ר צִוָּ֧ה יְהוָ֛ה אֹת֖וֹ כֵּ֥ן עָשָֽׂה׃ ס 17 וַיְהִ֞י 16 17
בַּחֹ֧דֶשׁ הָרִאשׁ֛וֹן בַּשָּׁנָ֥ה הַשֵּׁנִ֖ית[a] בְּאֶחָ֣ד לַחֹ֑דֶשׁ הוּקַ֖ם הַמִּשְׁכָּֽן׃ 18 וַיָּ֨קֶם 18
מֹשֶׁ֜ה אֶת־הַמִּשְׁכָּ֗ן וַיִּתֵּן֙ אֶת־אֲדָנָ֔יו וַיָּ֙שֶׂם֙ אֶת־קְרָשָׁ֔יו וַיִּתֵּ֖ן אֶת־בְּרִיחָ֑יו
וַיָּ֖קֶם אֶת־עַמּוּדָֽיו׃ 19 וַיִּפְרֹ֤שׂ אֶת־הָאֹ֙הֶל֙[a] עַל־הַמִּשְׁכָּ֔ן וַיָּ֜שֶׂם אֶת־ 19
מִכְסֵ֥ה הָאֹ֛הֶל עָלָ֖יו מִלְמָ֑עְלָה כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃ ס
20 וַיִּקַּ֞ח וַיִּתֵּ֤ן אֶת־הָעֵדֻת֙ אֶל־הָ֣אָרֹ֔ן וַיָּ֥שֶׂם אֶת־הַבַּדִּ֖ים עַל־הָאָרֹ֑ן 20
וַיִּתֵּ֧ן אֶת־הַכַּפֹּ֛רֶת עַל־הָאָרֹ֖ן מִלְמָֽעְלָה׃ 21 וַיָּבֵ֣א אֶת־הָאָרֹן֮ אֶל־ 21
הַמִּשְׁכָּן֒ וַיָּ֗שֶׂם אֵ֚ת פָּרֹ֣כֶת הַמָּסָ֔ךְ וַיָּ֕סֶךְ עַ֖ל אֲר֣וֹן הָעֵד֑וּת כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה
יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃ ס 22 וַיִּתֵּ֤ן[a] אֶת־הַשֻּׁלְחָן֙ בְּאֹ֣הֶל מוֹעֵ֔ד עַ֛ל יֶ֥רֶךְ 22
הַמִּשְׁכָּ֖ן צָפֹ֑נָה מִח֖וּץ לַפָּרֹֽכֶת׃ 23 וַיַּעֲרֹ֥ךְ עָלָ֛יו עֵ֥רֶךְ לֶ֖חֶם לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה 23
כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃ ס 24 וַיָּ֤שֶׂם אֶת־הַמְּנֹרָה֙ בְּאֹ֣הֶל 24
מוֹעֵ֔ד נֹ֖כַח הַשֻּׁלְחָ֑ן עַ֛ל יֶ֥רֶךְ הַמִּשְׁכָּ֖ן נֶֽגְבָּה׃ 25 וַיַּ֥עַל הַנֵּרֹ֖ת לִפְנֵ֣י 25

ת מל בתור[2]. יו פסוק את את את את
ג[3]. ל וטעם באות ת. הי מל בסיפ[4]
יב[5]
הי מל בסיפ[4]. ב[6]
כט חס[7]. כט חס[7]. ז. ב
כט חס[7]
יח פסוק את את ואת ואת
ב
ל[8]
ח חס בליש[9]. ב בתרי לישנ
סד. ג[10]. כ[11]
פר לג מנה בתור
כ[11]. ד מל[12]. פר לג מנה בתור. ב[13]
יח פסוק אל על על[14]. ב[15]. פר לג מנה בתור
נא[16] יח מנה בתור וחד מן יח ר״פ. ג בליש[17]
פר לג מנה בתור. ד[18]. יב[5]. ה מל בתור[2]
נג ח[19] מנה בתור. ל
פר לג מנה בתור
כז

[2]Mm 556. [3]Mm 3562. [4]Mp sub loco. [5]Mm 853. [6]Mm 656. [7]Mm 657. [8]וחד כהן 1Ch 5,36. [9]Mm 725. [10]Mm 2666. [11]Mm 1991. [12]Mm 638. [13]Gn 8,13. [14]Mm 658. [15]Mm 542. [16]Mm 639. [17]Mm 938. [18]Mm 1764. [19]Mm 845.

3 [a] ш הַכַּפֹּרֶת ‖ 6 [a] cf 2 [a] ‖ 17 [a] шG + לְצֵאתָם מִמִּצְרַיִם ‖ 19 [a] G τὰς αὐλαίας = הַיְרִיעוֹת vel הַקְּלָעִים ‖ 22 [a] ш וַיָּשֶׂם cf G.

26 יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ ס 26 וַיָּשֶׂם אֶת־מִזְבַּח הַזָּהָב פד לג מנה בתור
27 בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי הַפָּרֹכֶת׃ 27 וַיַּקְטֵר עָלָיו קְטֹרֶת סַמִּים[a] כַּאֲשֶׁר ד[20]
28 צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ פ 28 וַיָּשֶׂם אֶת־מָסַךְ הַפֶּתַח לַמִּשְׁכָּן׃ פד לג מנה בתור
29 וְאֵת מִזְבַּח הָעֹלָה שָׂם[a] פֶּתַח מִשְׁכַּן[b] אֹהֶל־מוֹעֵד וַיַּעַל עָלָיו אֶת־ ג ר״פ ואת את ואת את[21]. ט. ב פסוק דמטע[22]. ב[23]
30 הָעֹלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ ס 30 וַיָּשֶׂם ח[24]. פד לג מנה בתור
אֶת־הַכִּיֹּר בֵּין־אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וַיִּתֵּן שָׁמָּה מַיִם לְרָחְצָה׃ ד[25]
31 וְרָחֲצוּ[a] מִמֶּנּוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם׃ כט בתור. ג[26]
32 בְּבֹאָם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וּבְקָרְבָתָם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ יִרְחָצוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה ל. ט[27]
33 יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ ס 33 וַיָּקֶם אֶת־הֶחָצֵר סָבִיב לַמִּשְׁכָּן וְלַמִּזְבֵּחַ כ[28]. ב[29]
וַיִּתֵּן אֶת־מָסַךְ שַׁעַר הֶחָצֵר
34 וַיְכַל מֹשֶׁה אֶת־[a]הַמְּלָאכָה׃ פ 34 וַיְכַס הֶעָנָן אֶת־אֹהֶל
35 מוֹעֵד וּכְבוֹד יְהוָה מָלֵא אֶת־הַמִּשְׁכָּן׃ 35 וְלֹא־יָכֹל מֹשֶׁה לָבוֹא ז ר״פ בסיפ
אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד כִּי־שָׁכַן עָלָיו הֶעָנָן וּכְבוֹד יְהוָה מָלֵא אֶת־הַמִּשְׁכָּן׃
36 וּבְהֵעָלוֹת הֶעָנָן מֵעַל הַמִּשְׁכָּן יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכֹל מַסְעֵיהֶם׃ ל וחס
37 וְאִם־לֹא יֵעָלֶה הֶעָנָן וְלֹא[a] יִסְעוּ עַד־יוֹם הֵעָלֹתוֹ׃ 38 כִּי עֲנַן יְהוָה[a] ל. ד[30]
עַל־הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם וְאֵשׁ תִּהְיֶה [b]לַיְלָה בּוֹ[b] לְעֵינֵי כָל־בֵּית־[c]יִשְׂרָאֵל כ[31] ד מנה בתור וכל ירמיה ויחזק דכות ב מ יח
בְּכָל־מַסְעֵיהֶם׃ צב

סכום הפסוקים של ספר
אלף ומאתים ותשעה׃
א̇ר̇ט̇
וחציו אלהים לא תקלל[32]
וסדרים ל̇ג̇

[20] Mm 580. [21] Mm 2692. [22] Mm 4153. [23] Mm 656. [24] Mm 1930. [25] Mm 659. [26] Mm 851. [27] Mm 583. [28] Mm 1991. [29] Jo 2,17. [30] Mm 758. [31] Mm 953. [32] Ex 22,27, cf Mp sub loco.

27 [a] ш + לִפְנֵי יהוה ‖ **29** [a] ш + לִפְנֵי cf 𝔊 ‖ [b] ut 2[a] ‖ **31** [a] ш וַיִּרְחַץ ‖ **33** [a] ш𝔊𝔙 + כל ‖ **37** [a] Ms 𝔊𝔖𝔙 לא ‖ **38** [a] > 𝔊* ‖ [b—b] ш𝔊* invers ‖ [c] > 2 Mss 𝔊*.

LEVITICUS ויקרא

1 ¹ וַיִּקְרָא אֶל־מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְהוָה[a] אֵלָיו מֵאֹהֶל מוֹעֵד לֵאמֹר׃ ס
² דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם כִּי־יַקְרִיב מִכֶּם קָרְבָּן 2
לַיהוָה מִן־הַבְּהֵמָה[a] מִן־הַבָּקָר וּמִן־הַצֹּאן תַּקְרִיבוּ אֶת־קָרְבַּנְכֶם[b]׃
³ אִם־עֹלָה קָרְבָּנוֹ מִן־הַבָּקָר זָכָר תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ אֶל־פֶּתַח אֹהֶל 3
מוֹעֵד יַקְרִיב אֹתוֹ לִרְצֹנוֹ לִפְנֵי יְהוָה[a]׃ ⁴ וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֹלָה[a] 4
וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו׃ ⁵ וְשָׁחַט[a] אֶת־בֶּן הַבָּקָר לִפְנֵי יְהוָה וְהִקְרִיבוּ 5
בְּנֵי אַהֲרֹן[b] הַכֹּהֲנִים [c]אֶת־הַדָּם[c] וְזָרְקוּ אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב
אֲשֶׁר־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ ⁶ וְהִפְשִׁיט[a] אֶת־הָעֹלָה וְנִתַּח[a] אֹתָהּ לִנְתָחֶיהָ׃ 6
⁷ וְנָתְנוּ [a]בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן[a][b] אֵשׁ עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְעָרְכוּ עֵצִים עַל־הָאֵשׁ׃ 7
⁸ וְעָרְכוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֵת הַנְּתָחִים אֶת[a]־הָרֹאשׁ וְאֶת־הַפָּדֶר 8
עַל־הָעֵצִים אֲשֶׁר [b]עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר[b] עַל־הַמִּזְבֵּחַ׃ ⁹ וְקִרְבּוֹ וּכְרָעָיו 9
יִרְחַץ[a] בַּמָּיִם [b]וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן[b] אֶת־הַכֹּל הַמִּזְבֵּחָה עֹלָה[c] אִשֵּׁה רֵיחַ־
נִיחוֹחַ לַיהוָה׃ ס ¹⁰ וְאִם־מִן־הַצֹּאן[a] קָרְבָּנוֹ[b] מִן־הַכְּשָׂבִים אוֹ 10
מִן־הָעִזִּים לְעֹלָה[c] זָכָר תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ[d]׃ ¹¹ וְשָׁחַט[a] אֹתוֹ עַל יֶרֶךְ 11
הַמִּזְבֵּחַ צָפֹנָה לִפְנֵי יְהוָה וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת־דָּמוֹ עַל־
הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ ¹² וְנִתַּח[a] אֹתוֹ לִנְתָחָיו וְאֶת־רֹאשׁוֹ וְאֶת־פִּדְרוֹ [b]וְעָרַךְ 12
הַכֹּהֵן[b] אֹתָם עַל־הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ׃ ¹³ וְהַקֶּרֶב 13

בׄ[1] . דׄ[2]
הׄ[3]
דׄ פסוק מן מן ומן[4]
זׄ ר״פ בסיפׄ
דׄ[5] חסׄ וכל לרצנכם דכות ול בליש . דׄ[6] גׄ מנה בתור
וׄ[7] . יגׄ פסוק את את את בסיפׄ[8] . וׄ בטעׄ[9] . בׄ
לׄ ומל . בׄ ובתור[8]
גׄ[10]
יבׄ פסוק את את ואת ומילה חדה ביניה[11] . לׄז
בׄ[12]
הׄ דׄ פתׄ וחד קמׄ[13] . בׄ בטעׄ בסיפׄ[14]
גׄ מלׄ בתור . זׄ בליש[15]
חׄ בטעׄ בסיפׄ[16]
נׄגׄ חׄ[17] מנה בתור
בׄ ובתור . לׄ . לׄ
דׄ[18]

Cp 1 [1]Mm 538. [2]Mm 660. [3]Mm 694. [4]Mm 422. [5]Mm 3874. [6]Mm 3065. [7]Mm 745. [8]Mp sub loco. [9]Mm 3746. [10]Mm 661. [11]Mm 44. [12]Lv 4,11. [13]Mm 662. [14]Mm 663. [15]Mm 220. [16]Mm 747. [17]Mm 845. [18]Mm 664.

Cp 1,1 [a] 𝔖 tr post ויקרא ‖ **2** [a] 𝔙 + *id est*; num huc tr ‸? ‖ [b] ⅏𝔊𝔖 ־ֵיכם ‖ **3** [a] > 𝔗 ‖ **4** [a] 𝔖 *qwrbnh* = קָרְבָּנוֹ ‖ **5** [a] 𝔊 pl, it 11[a] ‖ [b] > 𝔗 ‖ [c–c] > 𝔗 ‖ **6** [a] ⅏𝔊 pl, it 9[a]. 12[a].13[a] ‖ **7** [a–a] 𝔖 *khn' bnj 'hrwn* = הכהנים ב׳ א׳ cf 5.8.11 etc; > 𝔙 ‖ [b] pc Mss ⅏𝔊𝔖𝔗[Ms] pl ut 5.8, prb sic l ‖ **8** [a] l c pc Mss ⅏𝔊𝔖𝔗[Ms] וְאֵת ‖ [b–b] > 𝔗 (homtel) ‖ **9** [a] cf 6[a] ‖ [b–b] 𝔊* pl ‖ [c] pc Mss (L sub rasura?) ⅏𝔊 *(ἐστιν)* 𝔖𝔗[J] + הוא ut 13.17 ‖ **10** [a] ⅏ + עלה cf [c] ‖ [b] ⅏𝔊 + ליהוה ut 14 ‖ [c] > ⅏ ‖ [d] ⅏ + 3bα; 𝔊 + *καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ* cf 4a ‖ **11** [a] cf 5[a] ‖ **12** [a] cf 6[a] ‖ [b–b] ⅏ יַעֲרֹךְ ה׳; 𝔊𝔙 pl.

וְהַכְּרָעַ֖יִם יִרְחַ֣ץ בַּמָּ֑יִם וְהִקְרִ֨יב הַכֹּהֵ֤ן אֶת־הַכֹּל֙ וְהִקְטִ֣יר הַמִּזְבֵּ֔חָה ה ד פת וחד קמ[19]
14 עֹלָ֣ה ה֗וּא אִשֵּׁ֛ה רֵ֥יחַ נִיחֹ֖חַ לַיהוָֽה׃ פ 14 וְאִ֧ם מִן־הָע֛וֹף עֹלָ֥ה
קָרְבָּנ֖וֹ לַיהוָ֑ה וְהִקְרִ֣יב מִן־הַתֹּרִ֗ים א֛וֹ מִן־בְּנֵ֥י הַיּוֹנָ֖ה אֶת־קָרְבָּנֽוֹ׃ ד[20] וכל לשון ארמי וכל ד״ה דכות ב מ ז
15 וְהִקְרִיב֤וֹ הַכֹּהֵן֙ אֶל־הַמִּזְבֵּ֔חַ וּמָלַק֙ אֶת־רֹאשׁ֔וֹ וְהִקְטִ֖יר הַמִּזְבֵּ֑חָה ג[21]. ט[22]
16 וְנִמְצָ֣ה דָמ֔וֹ עַ֖ל קִ֥יר הַמִּזְבֵּֽחַ׃ 16 וְהֵסִ֥יר אֶת־מֻרְאָת֖וֹ בְּנֹצָתָ֑הּ ל כת ה. ל. ל
17 וְהִשְׁלִ֨יךְ אֹתָ֜הּ אֵ֤צֶל הַמִּזְבֵּ֙חַ֙ קֵ֔דְמָה אֶל־מְק֖וֹם הַדָּֽשֶׁן׃ 17 וְשִׁסַּ֨ע ל
אֹת֣וֹ בִכְנָפָיו֮ לֹ֣א יַבְדִּיל֒ וְהִקְטִ֨יר אֹת֤וֹ הַכֹּהֵן֙ הַמִּזְבֵּ֔חָה עַל־הָעֵצִ֖ים ל[23]
אֲשֶׁ֣ר עַל־הָאֵ֑שׁ עֹלָ֣ה ה֗וּא אִשֵּׁ֛ה רֵ֥יחַ נִיחֹ֖חַ לַיהוָֽה׃ ס
2 1 וְנֶ֗פֶשׁ כִּֽי־תַקְרִ֞יב קָרְבַּ֤ן מִנְחָה֙ לַֽיהוָ֔ה סֹ֖לֶת יִהְיֶ֣ה קָרְבָּנ֑וֹ וְיָצַ֤ק ג ר״פ[1]
2 עָלֶ֙יהָ֙ שֶׁ֔מֶן וְנָתַ֥ן עָלֶ֖יהָ לְבֹנָֽה׃ 2 וֶֽהֱבִיאָ֗הּ אֶל־בְּנֵ֣י אַהֲרֹן֮ הַכֹּהֲנִים֒ ב ר״פ
וְקָמַ֨ץ מִשָּׁ֜ם מְלֹ֣א קֻמְצ֗וֹ מִסָּלְתָּהּ֙ וּמִשַּׁמְנָ֔הּ עַ֖ל כָּל־לְבֹנָתָ֑הּ וְהִקְטִ֨יר ל. ג[2]
3 הַכֹּהֵ֜ן אֶת־אַזְכָּרָתָהּ֙ הַמִּזְבֵּ֔חָה אִשֵּׁ֛ה רֵ֥יחַ נִיחֹ֖חַ לַיהוָֽה׃ 3 וְהַנּוֹתֶ֙רֶת֙
4 מִן־הַמִּנְחָ֔ה לְאַהֲרֹ֖ן וּלְבָנָ֑יו קֹ֥דֶשׁ קָֽדָשִׁ֖ים מֵאִשֵּׁ֥י יְהוָֽה׃ ס 4 וְכִ֥י
תַקְרִ֛ב קָרְבַּ֥ן מִנְחָ֖ה מַאֲפֵ֣ה תַנּ֑וּר סֹ֣לֶת חַלּ֥וֹת מַצֹּת֙ בְּלוּלֹ֣ת בַּשֶּׁ֔מֶן ל חס בליש[3]. ג מל בסיפ. ד חס
5 וּרְקִיקֵ֥י מַצּ֖וֹת מְשֻׁחִ֥ים בַּשָּֽׁמֶן׃ ס 5 וְאִם־מִנְחָ֖ה עַל־הַֽמַּחֲבַ֑ת
6 קָרְבָּנֶ֔ךָ סֹ֛לֶת בְּלוּלָ֥ה בַשֶּׁ֖מֶן מַצָּ֥ה תִהְיֶֽה׃ 6 פָּת֤וֹת אֹתָהּ֙ פִּתִּ֔ים וְיָצַקְתָּ֥ ל. ב
7 עָלֶ֖יהָ שָׁ֑מֶן מִנְחָ֖ה הִֽוא׃ ס 7 וְאִם־מִנְחַ֥ת מַרְחֶ֖שֶׁת קָרְבָּנֶ֑ךָ סֹ֥לֶת ל
8 בַּשֶּׁ֖מֶן תֵּעָשֶֽׂה׃ 8 וְהֵבֵאתָ֣ אֶת־הַמִּנְחָ֗ה אֲשֶׁ֧ר יֵעָשֶׂ֛ה מֵאֵ֖לֶּה לַיהוָ֑ה ל[4]. לו[5]
9 וְהִקְרִיבָהּ֙ אֶל־הַכֹּהֵ֔ן וְהִגִּישָׁ֖הּ אֶל־הַמִּזְבֵּֽחַ׃ 9 וְהֵרִ֨ים הַכֹּהֵ֤ן מִן־ ל. ל. ט[6]
הַמִּנְחָה֙ אֶת־אַזְכָּ֣רָתָ֔הּ וְהִקְטִ֖יר הַמִּזְבֵּ֑חָה אִשֵּׁ֛ה רֵ֥יחַ נִיחֹ֖חַ לַיהוָֽה׃
10 וְהַנּוֹתֶ֙רֶת֙ מִן־הַמִּנְחָ֔ה לְאַהֲרֹ֖ן וּלְבָנָ֑יו קֹ֥דֶשׁ קָֽדָשִׁ֖ים מֵאִשֵּׁ֥י יְהוָֽה׃
11 כָּל־הַמִּנְחָ֗ה אֲשֶׁ֤ר תַּקְרִ֙יבוּ֙ לַֽיהוָ֔ה לֹ֥א תֵעָשֶׂ֖ה חָמֵ֑ץ כִּ֣י כָל־שְׂאֹר֙ יג פסוק כל כל וכל. ל[7]. ד
12 וְכָל־דְּבַ֔שׁ לֹֽא־תַקְטִ֥ירוּ מִמֶּ֛נּוּ אִשֶּׁ֖ה לַיהוָֽה׃ 12 קָרְבַּ֥ן רֵאשִׁ֛ית ב[8]. כח

[19] Mm 662. [20] Mm 665. [21] Mm 670. [22] Mm 583. [23] Mm 666. Cp 2 [1] Mm 680. [2] Mm 689. [3] Mm 667. [4] Mm 546. [5] Mm 210. [6] Mm 583. [7] Mm 666. [8] 2 Ch 32,12.

13 [a] cf 6[a] ‖ 14 [a] 𝔖 + *lmrj'* = ליהוה ‖ 15 [a] 𝔐 –צא; 𝔊 *καὶ στραγγιεῖ* et 𝔙 *decurrere faciet* = וּמָצָא cf 5,9[b] ‖ [b] 𝔐 אל cf 𝔊 *πρός* ‖ 16 [a] l c 𝔐𝔖𝔗𝔗J –תוֹ; prp וְאֶת־נ׳ ‖ [b] 𝔗 והקטיר ‖ [c] 𝔐𝔖𝔗𝔗J אתו ‖ 17 [a] nonn Mss 𝔐𝔊𝔖𝔗Ms𝔗J ולא ע׳ ‖ Cp 2,1 [a] 𝔐𝔊 + מנחה ‖ 2 [a–a] 𝔖 *khn' br 'hrwn* = הַכֹּהֵן בֶּן־א׳ ‖ [b] 𝔐𝔊 מִמֶּנָּה ‖ 3 [a] 𝔖 + *hw* ‖ 4 [a–a] > 𝔗 (homtel) ‖ 6 [a] 𝔊 *καὶ διαθρύψεις*, prp וּפַתּוֹתָ ‖ 7 [a] 𝔐 מנחה ‖ 8 [a] 𝔊 3 sg ‖ [b] 𝔊(𝔗) *ἂν ποιῇ* = יֵעָשֶׂה ‖ [c] l prb וְהִק׳ ‖ 11 [a] 𝔊 *ποιήσετε* = תַּעֲשׂוּ ‖ [b] pc Mss 𝔐𝔊𝔗J תקריבו.

13 תַּקְרִיבוּ אֹתָם לַיהוָה וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא־יַעֲלוּ לְרֵיחַ נִיחֹחַ[a]׃ 13 וְכָל־ ג[9] . ל[10] . ל
קׇרְבַּן מִנְחָתְךָ[a] בַּמֶּלַח תִּמְלָח[b] וְלֹא תַשְׁבִּית מֶלַח בְּרִית אֱלֹהֶיךָ[c] ל . ל
14 מֵעַל מִנְחָתֶךָ[d] עַל כׇּל־קׇרְבָּנְךָ[a] תַּקְרִיב[a] מֶלַח[e]׃ ס 14 וְאִם־ ח[11] בטע בסיפ וחד מן ח בטע דין . ל
תַּקְרִיב מִנְחַת בִּכּוּרִים לַיהוָה אָבִיב קָלוּי בָּאֵשׁ גֶּרֶשׂ כַּרְמֶל[a] תַּקְרִיב ג . ל . ל
15 אֵת מִנְחַת בִּכּוּרֶיךָ[b]׃ 15 וְנָתַתָּ עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְשַׂמְתָּ עָלֶיהָ לְבֹנָה מִנְחָה ל ומל . כת חס[12] . ג חס[13]
16 הִוא[a]׃ 16 וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת־אַזְכָּרָתָהּ מִגִּרְשָׂהּ וּמִשַּׁמְנָהּ עַל כׇּל־ ל . ג[14]
לְבֹנָתָהּ אִשֶּׁה לַיהוָה׃ פ

3 **3** 1 וְאִם־זֶבַח שְׁלָמִים קׇרְבָּנוֹ[a] אִם מִן־הַבָּקָר הוּא מַקְרִיב אִם־ ד
2 זָכָר אִם־נְקֵבָה תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ לִפְנֵי יְהוָה׃ 2 וְסָמַךְ יָדוֹ עַל־רֹאשׁ ד[1] ג מנה בתור
קׇרְבָּנוֹ וּשְׁחָטוֹ[a] פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת־הַדָּם ל
3 עַל־הַמִּזְבֵּחַ[b] סָבִיב׃ 3 וְהִקְרִיב[a] מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אִשֶּׁה לַיהוָה אֶת־
4 הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב וְאֵת כׇּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב׃ 4 וְאֵת
שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־ ג חס בתור
5 הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד עַל־הַכְּלָיוֹת יְסִירֶנָּה׃ 5 וְהִקְטִירוּ אֹתוֹ [a]בְנֵי־ ב מל בתור
אַהֲרֹן[a] הַמִּזְבֵּחָה עַל־הָעֹלָה אֲשֶׁר עַל־הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ[b] אִשֵּׁה
6 רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃ פ 6 וְאִם־מִן־הַצֹּאן קׇרְבָּנוֹ לְזֶבַח שְׁלָמִים ב[2]
7 לַיהוָה זָכָר אוֹ נְקֵבָה תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ׃ 7 אִם־כֶּשֶׂב[a] הוּא־מַקְרִיב ז ר״פ בסיפ . ל . ו
8 אֶת־קׇרְבָּנוֹ וְהִקְרִיב אֹתוֹ לִפְנֵי יְהוָה׃ 8 וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ עַל־רֹאשׁ
קׇרְבָּנוֹ וְשָׁחַט אֹתוֹ לִפְנֵי[a] אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן[b] אֶת־דָּמוֹ[c] עַל־ ז[3]
9 הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ 9 וְהִקְרִיב מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אִשֶּׁה לַיהוָה[a] חֶלְבּוֹ
הָאַלְיָה[b] תְמִימָה לְעֻמַּת הֶעָצֶה יְסִירֶנָּה וְאֶת־[c]הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־ ל . ה וכל ואת שתי הכלית דכות[4]
10 הַקֶּרֶב וְאֵת כׇּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב׃ 10 וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־
הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד עַל־ ג חס בתור

[9] Mm 668. [10] Mm 574. [11] Mm 747. [12] Mm 657. [13] Mp sub loco. [14] Mm 689. Cp 3 [1] Mm 3065. [2] Mp sub loco. [3] Mm 671. [4] Mm 669.

12 [a] 𝔊 + *κυρίῳ*, it 14[a] 3,1[a] ‖ **13** [a] 𝔊 2 pl ‖ [b] 𝔊 *ἁλισθήσεται* ‖ [c] 𝔊 *κυρίου* ‖ [d] 𝔊 *θυσιασμάτων ὑμῶν* = מִנְחֹתֵיכֶם ‖ [e] 𝔊* pr *κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν* ‖ **14** [a] cf 12[a] ‖ [b] 𝔊 *τῶν πρωτογενημάτων* = הַבִּכּוּרִים ‖ **15** [a] 𝔆 היא ‖ **Cp 3,1** [a] cf 2,12[a] ‖ **2** [a] 𝔊[B] + *ἐναντίον κυρίου*, ex 1 ‖ [b] 𝔊 + *τῶν ὁλοκαυτωμάτων* ‖ **3** [a] 𝔊𝔙 pl ‖ **5** [a–a] > 𝔙; 𝔊 + *οἱ ἱερεῖς*, it 8[b] ‖ [b] 𝔐𝔊* + אשר על־המזבח ut 1,8.12 ‖ **7** [a] pc Mss כֶּבֶשׂ ‖ **8** [a] 𝔊 + *τὰς θύρας* cf 13[b]; 𝔖 + *mrj' btr'' d* = יהוה פֶּתַח ‖ [b] 𝔊 + *οἱ ἱερεῖς* cf 5[a–a] ‖ [c] 𝔐𝔊* הַדָּם ‖ **9** [a] 𝔊* *τῷ θεῷ* ‖ [b] 𝔊𝔙 pr cop cf 7,3[a] 8,25 Ex 29,22 ‖ [c] mlt Mss 𝔐𝔗𝔍 את.

11 הַכְּלָיֹ֖ת יְסִירֶֽנָּה׃ 11 וְהִקְטִיר֥וֹ הַכֹּהֵ֖ן הַמִּזְבֵּ֑חָה לֶ֥חֶם אִשֶּׁ֖ה לַיהוָֽה׃ פ
12 וְאִ֖ם עֵ֣ז קָרְבָּנ֑וֹ וְהִקְרִיב֖וֹ לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃ 13 וְסָמַ֤ךְ אֶת־יָדוֹ֙ עַל־רֹאשׁ֔וֹ ג[5]
וְשָׁחַ֣ט[a] אֹת֔וֹ לִפְנֵ֖י[b] אֹ֣הֶל מוֹעֵ֑ד וְזָרְק֞וּ בְּנֵ֧י אַהֲרֹ֛ן[c] אֶת־דָּמ֖וֹ עַל־הַמִּזְבֵּ֥חַ ו[6]
14 סָבִֽיב׃ 14 וְהִקְרִ֤יב[a] מִמֶּ֙נּוּ֙ קָרְבָּנ֔וֹ אִשֶּׁ֖ה לַיהוָ֑ה אֶת־הַחֵ֙לֶב֙ הַֽמְכַסֶּ֣ה
15 אֶת־הַקֶּ֔רֶב וְאֵת֙ כָּל־הַחֵ֔לֶב אֲשֶׁ֖ר עַל־הַקֶּֽרֶב׃ 15 וְאֵת֙ שְׁתֵּ֣י הַכְּלָיֹ֔ת
וְאֶת־הַחֵ֙לֶב֙ אֲשֶׁ֣ר עֲלֵהֶ֔ן אֲשֶׁ֖ר עַל־הַכְּסָלִ֑ים וְאֶת־הַיֹּתֶ֙רֶת֙ עַל־הַכָּבֵ֔ד ג חס בתור
16 עַל־הַכְּלָיֹ֖ת יְסִירֶֽנָּה׃ 16 וְהִקְטִירָ֥ם הַכֹּהֵ֖ן הַמִּזְבֵּ֑חָה לֶ֤חֶם אִשֶּׁה֙ לְרֵ֣יחַ ג. ב[7]. יו[8]
17 נִיחֹ֔חַ[a] כָּל־חֵ֖לֶב לַיהוָֽה׃ 17 חֻקַּ֤ת עוֹלָם֙ לְדֹרֹ֣תֵיכֶ֔ם בְּכֹ֖ל מוֹשְׁבֹתֵיכֶ֑ם ו. ל ר״פ
כָּל־חֵ֥לֶב וְכָל־דָּ֖ם לֹ֥א תֹאכֵֽלוּ׃ פ ד. ד[9]

ס[ג] 4 1 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 2 דַּבֵּ֞ר אֶל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵל֮
לֵאמֹר֒ נֶ֗פֶשׁ כִּֽי־תֶחֱטָ֤א[a] בִשְׁגָגָה֙ מִכֹּל֙ מִצְוֺ֣ת יְהוָ֔ה אֲשֶׁ֖ר לֹ֣א תֵעָשֶׂ֑ינָה
3 וְעָשָׂ֕ה מֵֽאַחַ֖ת מֵהֵֽנָּה׃ 3 אִ֣ם הַכֹּהֵ֧ן הַמָּשִׁ֛יחַ יֶחֱטָ֖א לְאַשְׁמַ֣ת הָעָ֑ם ז[1]. ז ר״פ בסיפ. ב[2]
וְהִקְרִ֡יב עַ֣ל חַטָּאתוֹ֩ אֲשֶׁ֨ר חָטָ֜א פַּ֣ר בֶּן־בָּקָ֥ר תָּמִ֛ים לַיהוָ֖ה לְחַטָּֽאת[a]׃ ח בטע בסיפ[3]
4 וְהֵבִ֣יא אֶת־הַפָּ֗ר אֶל־פֶּ֛תַח אֹ֥הֶל מוֹעֵ֖ד לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה וְסָמַ֤ךְ אֶת־יָדוֹ֙ יג פסוק את את את בסיפ
5 עַל־רֹ֣אשׁ הַפָּ֔ר[a] וְשָׁחַ֥ט אֶת־הַפָּ֖ר לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃ 5 וְלָקַ֛ח הַכֹּהֵ֥ן הַמָּשִׁ֖יחַ[a]
6 מִדַּ֣ם הַפָּ֑ר וְהֵבִ֥יא אֹת֖וֹ אֶל־אֹ֥הֶל מוֹעֵֽד׃ 6 וְטָבַ֧ל הַכֹּהֵ֛ן אֶת[a]־אֶצְבָּע֖וֹ
בַּדָּ֑ם וְהִזָּ֨ה מִן־הַדָּ֜ם שֶׁ֤בַע פְּעָמִים֙[b] לִפְנֵ֣י יְהוָ֔ה אֶת־פְּנֵ֖י פָּרֹ֥כֶת הַקֹּֽדֶשׁ׃ ל
7 וְנָתַן֩ הַכֹּהֵ֨ן מִן־הַדָּ֜ם עַל־קַ֠רְנוֹת מִזְבַּ֨ח[a] קְטֹ֤רֶת הַסַּמִּים֙ לִפְנֵ֣י יְהוָ֔ה ד מל בתור[4]
אֲשֶׁ֖ר בְּאֹ֣הֶל מוֹעֵ֑ד וְאֵ֣ת ׀ כָּל־דַּ֣ם[b] הַפָּ֗ר יִשְׁפֹּךְ֙ אֶל־יְסוֹד֙ מִזְבַּ֣ח הָעֹלָ֔ה
8 אֲשֶׁר־פֶּ֖תַח אֹ֥הֶל מוֹעֵֽד׃ 8 וְאֶת־כָּל־חֵ֛לֶב פַּ֥ר הַחַטָּ֖את[a] יָרִ֣ים מִמֶּ֑נּוּ ד
אֶת־הַחֵ֙לֶב֙ הַֽמְכַסֶּ֣ה עַל[b]־הַקֶּ֔רֶב וְאֵת֙ כָּל־הַחֵ֔לֶב אֲשֶׁ֖ר עַל־הַקֶּֽרֶב׃ ל
9 וְאֵת֙ שְׁתֵּ֣י הַכְּלָיֹ֔ת וְאֶת־הַחֵ֙לֶב֙ אֲשֶׁ֣ר [a]עֲלֵיהֶ֔ן אֲשֶׁ֖ר עַל[a]־הַכְּסָלִ֑ים
10 וְאֶת־הַיֹּתֶ֙רֶת֙ עַל־הַכָּבֵ֔ד עַל־הַכְּלָי֖וֹת יְסִירֶֽנָּה׃ 10 כַּאֲשֶׁ֣ר יוּרָ֔ם ב מל בתור. ל
11 מִשּׁ֖וֹר זֶ֣בַח הַשְּׁלָמִ֑ים וְהִקְטִירָם֙ הַכֹּהֵ֔ן עַ֖ל מִזְבַּ֥ח הָעֹלָֽה׃ 11 וְאֶת־ ב

[5]Mm 670 [6]Mm 671. [7]Mm 672. [8]Mm 574. [9]Mm 673. Cp 4 [1]Mm 2967. [2]Mm 674. [3]Mm 747. [4]Mm 704.

13 [a] 𝔊 pl ‖ [b] 𝔊 + *κυρίου παρὰ τὰς θύρας* cf 8[a] ‖ [c] ᵐ𝔊 + הכהנים ‖ **14** [a] 𝔊 *καὶ ἀνοίσει* = והקטיר ‖ **16** [a] ᵐ𝔊 + ליהוה ‖ **Cp 4,2** [a] 𝔊 + *ἔναντι κυρίου*, it 4[a] ‖ **3** [a] 𝔊𝔖 suff 3 sg = ־תוֹ ‖ **4** [a] cf 2[a] ‖ **5** [a] ᵐ𝔊 + אֲשֶׁר מִלֵּא אֶת־יָדוֹ ‖ **6** [a] > ℭ ‖ [b] ᵐ𝔊^(-BA) + בְּאֶצְבָּעוֹ ‖ **7** [a] ℭ 'המ; ℭ + יהוה ‖ [b] ℭᵐ הדם ‖ **8** [a] > ℭ ‖ [b] mlt Mss ᵐ𝔊𝔖𝔗^(Mss)𝔗^(J) אֶת ‖ **9** [a–a] > ℭ.

ג֯[5]. ב[6]. ל עוֹר הַפָּר וְאֶת־כָּל־בְּשָׂרוֹ עַל־רֹאשׁוֹ וְעַל־כְּרָעָיו וְקִרְבּוֹ וּפִרְשׁוֹ׃
12 ד. ל [12] וְהוֹצִיא[a] אֶת־כָּל־הַפָּר אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל־מָקוֹם טָהוֹר אֶל־
ל שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן וְשָׂרַף[a] אֹתוֹ עַל־עֵצִים בָּאֵשׁ עַל־שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן יִשָּׂרֵף׃ פ
13 יא. ב[7]. ד[8] [13] וְאִם כָּל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ וְנֶעְלַם דָּבָר מֵעֵינֵי הַקָּהָל וְעָשׂוּ אַחַת
14 ל. ב ומל מִכָּל־מִצְוֹת יְהוָה אֲשֶׁר לֹא־תֵעָשֶׂינָה וְאָשֵׁמוּ׃ [14] וְנוֹדְעָה הַחַטָּאת
ד[9] אֲשֶׁר חָטְאוּ עָלֶיהָ וְהִקְרִיבוּ הַקָּהָל פַּר[a] בֶּן־בָּקָר[b] לְחַטָּאת וְהֵבִיאוּ
15 י[10] אֹתוֹ לִפְנֵי[c] אֹהֶל מוֹעֵד׃ [15] וְסָמְכוּ זִקְנֵי הָעֵדָה אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ
16 הַפָּר לִפְנֵי יְהוָה וְשָׁחַט[a] אֶת־הַפָּר לִפְנֵי יְהוָה׃ [16] וְהֵבִיא הַכֹּהֵן
17 הַמָּשִׁיחַ מִדַּם הַפָּר אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד׃ [17] וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶצְבָּעוֹ מִן־
18 ל הַדָּם וְהִזָּה[a] שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהוָה אֵת פְּנֵי הַפָּרֹכֶת[b]׃ [18] וּמִן־הַדָּם
יִתֵּן[a] ׀ עַל־קַרְנֹת הַמִּזְבֵּחַ[b] אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר בְּאֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת
כָּל־הַדָּם יִשְׁפֹּךְ אֶל־יְסוֹד מִזְבַּח הָעֹלָה אֲשֶׁר־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד[c]׃
19 20 [19] וְאֵת כָּל־חֶלְבּוֹ יָרִים מִמֶּנּוּ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה׃ [20] וְעָשָׂה לַפָּר
ל. יג חס בתור[11]. ב כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְפַר הַחַטָּאת כֵּן יַעֲשֶׂה־לּוֹ וְכִפֶּר עֲלֵהֶם[a] הַכֹּהֵן וְנִסְלַח
21 לָהֶם׃ [21] וְהוֹצִיא[a] אֶת־הַפָּר אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשָׂרַף[a] אֹתוֹ[b] כַּאֲשֶׁר
סד. ז[12] פת וכל תרי עשר דכות ב מ א. ד[13] שָׂרַף[a] אֵת הַפָּר הָרִאשׁוֹן חַטַּאת הַקָּהָל הוּא[c]׃ פ
22 [22] אֲשֶׁר נָשִׂיא יֶחֱטָא וְעָשָׂה אַחַת מִכָּל־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהָיו אֲשֶׁר
23 ל לֹא־תֵעָשֶׂינָה[a] בִּשְׁגָגָה וְאָשֵׁם׃ [23] [a]אוֹ־הוֹדַע[a] אֵלָיו חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא
24 ד[14] ג מנה בתור בָּהּ וְהֵבִיא אֶת־קָרְבָּנוֹ שְׂעִיר עִזִּים זָכָר תָּמִים׃ [24] וְסָמַךְ יָדוֹ עַל־
רֹאשׁ הַשָּׂעִיר וְשָׁחַט[a] אֹתוֹ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר־יִשְׁחַט[a] אֶת־הָעֹלָה לִפְנֵי יְהוָה
25 ד[13] חַטָּאת הוּא[b]׃ [25] וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם הַחַטָּאת בְּאֶצְבָּעוֹ וְנָתַן עַל־קַרְנֹת
26 ב[15] מִזְבַּח הָעֹלָה [a]וְאֶת־[b]דָּמוֹ יִשְׁפֹּךְ אֶל־יְסוֹד מִזְבַּח הָעֹלָה[a]׃ [26] וְאֶת־
כָּל־חֶלְבּוֹ יַקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה כְּחֵלֶב זֶבַח הַשְּׁלָמִים וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן

[5] Mm 754. [6] Lv 1,9. [7] Ez 34,6. [8] Mm 866. [9] Mm 749. [10] Mm 671. [11] Mm 675. [12] Mm 676. [13] Mm 573. [14] Mm 3065. [15] Mm 677.

12 [a] ш𝔊 pl ‖ **14** [a] 𝔖 + *hd* = אֶחָד ‖ [b] ш𝔊 + תָּמִים ‖ [c] 𝔊 *παρὰ τὰς θύρας*, 𝔙 *ad ostium* ‖ **15** [a] 𝔊𝔖 pl ‖ **17** [a] pc Mss ш + מִן־הַדָּם cf 𝔗J ‖ [b] Ms ш𝔊 פ׳ הקדש ut 6 ‖ **18** [a] ш𝔊 + הכהן ‖ [b] ш𝔊 מִזְבַּח קְטֹרֶת הַסַּמִּים ‖ [c] > 𝔗 ‖ **20** [a] 𝔗 עליהון ‖ **21** [a] 𝔊 pl ‖ [b] 𝔗 + מחוץ למחנה ‖ [c] ш היא ‖ **22** [a] 𝔗 תשינה ‖ **23** [a–a] 𝔊 *καὶ γνωσθῇ*, 𝔖 *ʾn ʾtjdʿ* = אִם נוֹדַע, it 28[a–a] ‖ **24** [a] 𝔊 pl, it 29[b].33[a] ‖ [b] ш𝔗 היא ‖ **25** [a–a] > 𝔗 (homtel) ‖ [b] pc Mss 𝔊 + כָּל.

27 מֵחַטָּאת֖וֹ וְנִסְלַ֥ח לֽוֹ׃ פ 27 וְאִם־נֶ֧פֶשׁ אַחַ֛ת תֶּחֱטָ֥א בִשְׁגָגָ֖ה מֵעַ֣ם
28 הָאָ֑רֶץ בַּעֲשֹׂתָ֡הּ אַחַ֞ת מִמִּצְוֺ֧ת[a] יְהוָ֛ה אֲשֶׁ֥ר לֹא־תֵעָשֶׂ֖ינָה וְאָשֵֽׁם׃ 28 א֚וֹ[a] ל
הוֹדַ֣ע[a] אֵלָ֔יו חַטָּאת֖וֹ אֲשֶׁ֣ר חָטָ֑א[b] וְהֵבִ֨יא קָרְבָּנ֜וֹ שְׂעִירַ֤ת עִזִּים֙ תְּמִימָ֣ה ב
29 נְקֵבָ֔ה עַל־חַטָּאת֖וֹ אֲשֶׁ֥ר חָטָֽא׃ 29 וְסָמַךְ֙ אֶת־יָד֔וֹ עַ֖ל רֹ֣אשׁ הַֽחַטָּ֑את
30 [a]וְשָׁחַט֙[b] אֶת־הַ֣חַטָּ֔את[a] בִּמְק֖וֹם הָעֹלָֽה׃ 30 וְלָקַ֨ח הַכֹּהֵ֤ן מִדָּמָהּ֙ ל ה[16] מנה בתור
בְּאֶצְבָּע֔וֹ וְנָתַ֕ן עַל־קַרְנֹ֖ת מִזְבַּ֣ח הָעֹלָ֑ה וְאֶת־כָּל־דָּמָ֣הּ יִשְׁפֹּ֔ךְ אֶל־
31 יְס֖וֹד הַמִּזְבֵּֽחַ[a]׃ 31 וְאֶת־כָּל־חֶלְבָּ֣הּ יָסִ֗יר כַּאֲשֶׁ֨ר הוּסַ֣ר[a] חֵלֶב֮ מֵעַ֣ל ב[17]
זֶ֣בַח הַשְּׁלָמִים֒ וְהִקְטִ֤יר הַכֹּהֵן֙ הַמִּזְבֵּ֔חָה [b]לְרֵ֥יחַ נִיחֹ֖חַ לַֽיהוָ֑ה[b] וְכִפֶּ֥ר לו[18]
32 עָלָ֛יו הַכֹּהֵ֖ן וְנִסְלַ֥ח לֽוֹ׃ פ 32 וְאִם־כֶּ֛בֶשׂ[a] יָבִ֥יא קָרְבָּנ֖וֹ לְחַטָּ֑את לג[19]
33 נְקֵבָ֥ה תְמִימָ֖ה יְבִיאֶֽנָּה׃ 33 וְסָמַךְ֙ אֶת־יָד֔וֹ עַ֖ל רֹ֣אשׁ הַֽחַטָּ֑את וְשָׁחַ֤ט[a]
34 אֹתָהּ֙ לְחַטָּ֔את בִּמְק֕וֹם אֲשֶׁ֥ר יִשְׁחַ֖ט[a] אֶת־הָעֹלָֽה׃ 34 וְלָקַ֨ח הַכֹּהֵ֜ן מִדַּ֤ם
הַֽחַטָּאת֙ בְּאֶצְבָּע֔וֹ וְנָתַ֕ן עַל־קַרְנֹ֖ת מִזְבַּ֣ח הָעֹלָ֑ה וְאֶת־כָּל־דָּמָ֣הּ יִשְׁפֹּ֔ךְ
35 אֶל־יְס֖וֹד הַמִּזְבֵּֽחַ׃ 35 וְאֶת־כָּל־חֶלְבָּ֣הּ[a] יָסִ֗יר כַּאֲשֶׁ֨ר יוּסַ֥ר[b] חֵֽלֶב־ ל[20]
הַכֶּשֶׂב֮ מִזֶּ֣בַח הַשְּׁלָמִים֒ וְהִקְטִ֨יר הַכֹּהֵ֤ן אֹתָם֙[c] הַמִּזְבֵּ֔חָה עַ֖ל אִשֵּׁ֣י יְהוָ֑ה ו . ד[21] . ט[22] כת י וכל מאשי דכות
וְכִפֶּ֨ר עָלָ֧יו הַכֹּהֵ֛ן עַל־חַטָּאת֥וֹ אֲשֶׁר־חָטָ֖א וְנִסְלַ֥ח לֽוֹ׃ פ
ס [ו] 5 1 וְנֶ֣פֶשׁ כִּֽי־תֶחֱטָ֗א וְשָֽׁמְעָה֙ ק֣וֹל אָלָ֔ה וְה֣וּא עֵ֔ד א֥וֹ רָאָ֖ה א֣וֹ יָדָ֑ע ג ר״פ[1] . ל
2 אִם־ל֥וֹא יַגִּ֖יד וְנָשָׂ֥א עֲוֺנֽוֹ׃ 2 א֣וֹ נֶ֗פֶשׁ אֲשֶׁ֣ר[a] תִּגַּע֮ בְּכָל־דָּבָ֣ר טָמֵא֒ אוֹ֩ לה מל ב[2] מנה בתור . יג
בְנִבְלַ֨ת חַיָּ֜ה טְמֵאָ֗ה א֚וֹ בְּנִבְלַת֙ בְּהֵמָ֣ה טְמֵאָ֔ה א֕וֹ בְּנִבְלַ֖ת שֶׁ֣רֶץ טָמֵ֑א יא בטע לאחור . ב
3 [b]וְנֶעְלַ֣ם מִמֶּ֔נּוּ וְה֥וּא טָמֵ֖א[c] וְאָשֵֽׁם[b]׃ 3 א֣וֹ כִ֤י יִגַּע֙ בְּטֻמְאַ֣ת אָדָ֔ם לְכֹל֙
4 טֻמְאָת֔וֹ אֲשֶׁ֥ר יִטְמָ֖א בָּ֑הּ וְנֶעְלַ֣ם מִמֶּ֔נּוּ וְה֥וּא יָדַ֖ע וְאָשֵֽׁם׃ 4 א֣וֹ נֶ֡פֶשׁ כִּ֣י
תִשָּׁבַע֩ לְבַטֵּ֨א בִשְׂפָתַ֜יִם לְהָרַ֣ע ׀ א֣וֹ לְהֵיטִ֗יב לְכֹל֩ אֲשֶׁ֨ר יְבַטֵּ֧א הָאָדָ֛ם ל . ו[3] . ל[4]
5 בִּשְׁבֻעָ֖ה וְנֶעְלַ֣ם מִמֶּ֑נּוּ וְהוּא־יָדַ֥ע וְאָשֵׁ֖ם לְאַחַ֥ת מֵאֵֽלֶּה׃ 5 [a]וְהָיָ֥ה כִֽי־
6 יֶאְשַׁ֖ם[b] לְאַחַ֣ת מֵאֵ֑לֶּה[a] וְהִ֨תְוַדָּ֔ה[c] אֲשֶׁ֥ר חָטָ֖א עָלֶֽיהָ׃ 6 וְהֵבִ֣יא אֶת־ ב
אֲשָׁמ֣וֹ לַיהוָ֡ה עַ֣ל חַטָּאתוֹ֩ אֲשֶׁ֨ר חָטָ֜א נְקֵבָ֨ה מִן־הַצֹּ֥אן כִּשְׂבָּ֛ה אֽוֹ־ ח בטע בסיפ[5] . ל

[16]Mm 678. [17]Da 12,11. [18]Mm 574. [19]Mm 679. [20]וחד יושר Jes 26,1. [21]Mm 664. [22]Mp sub loco.
Cp 5 [1]Mm 680. [2]Mm 681. [3]Mm 227. [4]וחד ויבטא Ps 106,33. [5]Mm 747.

27 [a] pc Mss ⅏𝔊 מִכָּל־מצות ‖ **28** [a–a] cf 23[a–a] ‖ [b] ⅏𝔊 + עָלֶיהָ ‖ **29** [a–a] > ℭ (homtel) ‖ [b] cf 24[a] ‖ **30** [a] ⅏ מזבח העלה ut 34 ‖ **31** [a] ⅏ יסיר, it 35[b] ‖ [b–b] ℭ על אשי יהוה ‖ **32** [a] ⅏ כִּשְׂבָּה ‖ **33** [a] cf 24[a] ‖ **35** [a] sic L, mlt Mss Edd –בָּהּ ‖ [b] cf 31[a] ‖ [c] > ⅏ ‖ **Cp 5,2** [a] pc Mss ⅏𝔊 כִּי ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] ℭ ידע ut 3.4 ‖ **5** [a–a] > ℭ𝔊*𝔙 (homtel?) ‖ [b] ⅏ יחטא ‖ [c] 𝔊(ℭ[J]) + τὴν ἁμαρτίαν cf ⅏.

ב שְׂעִירַ֥ת עִזִּ֖ים לְחַטָּ֑את וְכִפֶּ֥ר עָלָ֛יו הַכֹּהֵ֖ן מֵחַטָּאתֽוֹ[a]׃ 7 וְאִם־לֹ֨א 7
ו תַגִּ֣יעַ[a] יָדוֹ֮ דֵּ֣י שֶׂה֒ וְהֵבִ֨יא [b]אֶת־אֲשָׁמ֜וֹ[b] אֲשֶׁ֣ר חָטָ֗א שְׁתֵּ֥י תֹרִ֛ים אֽוֹ־שְׁנֵ֥י
בְנֵי־יוֹנָ֖ה לַיהוָ֑ה[c] אֶחָ֥ד לְחַטָּ֖את וְאֶחָ֥ד לְעֹלָֽה׃ 8 וְהֵבִ֣יא אֹתָם֮ אֶל־ 8
ל[6]. י ג[7] מנה מל הַכֹּהֵן֒ וְהִקְרִ֛יב אֶת־אֲשֶׁ֥ר לַֽחַטָּ֖את[a] רִאשׁוֹנָ֑ה וּמָלַ֧ק[b] אֶת־רֹאשׁ֛וֹ מִמּ֥וּל
ל[8] עָרְפּ֖וֹ וְלֹ֥א יַבְדִּֽיל׃ 9 וְהִזָּ֞ה מִדַּ֤ם הַֽחַטָּאת֙ עַל[a]־קִ֣יר הַמִּזְבֵּ֔חַ וְהַנִּשְׁאָ֣ר 9
ל כת ה. ד[9]. ל[10] בַּדָּ֔ם יִמָּצֵ֖ה[a] אֶל־יְס֣וֹד הַמִּזְבֵּ֑חַ חַטָּ֖את הֽוּא[c]׃ 10 וְאֶת־הַשֵּׁנִ֛י יַעֲשֶׂ֥ה עֹלָ֖ה 10
כַּמִּשְׁפָּ֑ט וְכִפֶּ֨ר עָלָ֧יו הַכֹּהֵ֛ן מֵחַטָּאת֥וֹ אֲשֶׁר־חָטָ֖א וְנִסְלַ֥ח לֽוֹ׃ ס
11 וְאִם־לֹא֩ תַשִּׂ֨יג יָד֜וֹ לִשְׁתֵּ֣י תֹרִ֗ים א֘וֹ לִשְׁנֵ֣י בְנֵי־יוֹנָה֒ וְהֵבִ֨יא אֶת־ 11
ב חס קָרְבָּנ֜וֹ אֲשֶׁ֣ר חָטָ֗א עֲשִׂירִ֧ת הָאֵפָ֛ה סֹ֖לֶת לְחַטָּ֑את לֹא־יָשִׂ֨ים[a] עָלֶ֜יהָ שֶׁ֗מֶן
ג[11]. ב ר״פ וְלֹא־יִתֵּ֤ן עָלֶ֙יהָ֙ לְבֹנָ֔ה כִּ֥י חַטָּ֖את הִֽוא׃ 12 וֶֽהֱבִיאָהּ֮ אֶל־הַכֹּהֵן֒ וְקָמַ֣ץ 12
ב מל[12]. ט כת י וכל מאשי דכות הַכֹּהֵ֣ן ׀ מִ֠מֶּנָּה מְל֨וֹא קֻמְצ֜וֹ אֶת־אַזְכָּרָתָהּ֙[a] וְהִקְטִ֣יר הַמִּזְבֵּ֔חָה עַ֖ל אִשֵּׁ֣י
יְהוָ֑ה חַטָּ֖את הִֽוא׃ 13 וְכִפֶּר֩ עָלָ֨יו הַכֹּהֵ֜ן עַל־חַטָּאת֤וֹ אֲשֶׁר־חָטָא֙ 13
ל מֵאַחַ֣ת מֵאֵ֔לֶּה וְנִסְלַ֖ח ל֑וֹ וְהָיְתָ֥ה[a] לַכֹּהֵ֖ן כַּמִּנְחָֽה[b]׃ ס
14 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 15 נֶ֚פֶשׁ כִּֽי־תִמְעֹ֣ל מַ֔עַל וְחָטְאָה֙ 14 15
בִּשְׁגָגָ֔ה מִקָּדְשֵׁ֖י יְהוָ֑ה וְהֵבִיא֩ אֶת־אֲשָׁמ֨וֹ לַֽיהוָ֜ה אַ֣יִל תָּמִ֤ים מִן־הַצֹּאן֙
בְּעֶרְכְּךָ֛ כֶּֽסֶף־שְׁקָלִ֥ים בְּשֶֽׁקֶל־הַקֹּ֖דֶשׁ לְאָשָֽׁם׃ 16 וְאֵ֣ת אֲשֶׁר֩ חָטָ֨א מִן־ 16
ג[13] מל וכל שם ברנש דכות ול בתור הַקֹּ֜דֶשׁ יְשַׁלֵּ֗ם וְאֶת־חֲמִישִׁתוֹ֙ יוֹסֵ֣ף עָלָ֔יו וְנָתַ֥ן אֹת֖וֹ לַכֹּהֵ֑ן וְהַכֹּהֵ֗ן יְכַפֵּ֥ר
עָלָ֛יו בְּאֵ֥יל הָאָשָׁ֖ם וְנִסְלַ֥ח לֽוֹ׃ פ 17 [a]וְאִם־נֶ֙פֶשׁ֙ כִּ֣י[a] תֶֽחֱטָ֔א[b] 17
יא[14] ו מנה בתור וְעָשְׂתָ֗ה אַחַת֙ מִכָּל־מִצְוֺ֣ת יְהוָ֔ה אֲשֶׁ֖ר לֹ֣א תֵעָשֶׂ֑ינָה וְלֹֽא־יָדַ֥ע וְאָשֵׁ֖ם
יז וְנָשָׂ֥א עֲוֺנֽוֹ׃ 18 וְ֠הֵבִיא אַ֣יִל תָּמִ֧ים מִן־הַצֹּ֛אן בְּעֶרְכְּךָ֥ לְאָשָׁ֖ם אֶל־הַכֹּהֵ֑ן 18
ח בטע בסיפ[15]. ל וְכִפֶּ֨ר עָלָ֜יו הַכֹּהֵ֗ן עַ֣ל שִׁגְגָת֧וֹ אֲשֶׁר־שָׁגָ֛ג וְה֥וּא לֹא־יָדַ֖ע וְנִסְלַ֥ח לֽוֹ׃
ב חד חס וחד מל[16]. ב[17] 19 [a]אָשָׁ֖ם ה֑וּא[a] אָשֹׁ֥ם אָשַׁ֖ם לַיהוָֽה׃ פ 20 [a]וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה 19 20
ג[18] לֵּאמֹֽר׃ 21 נֶ֚פֶשׁ כִּ֣י תֶחֱטָ֔א וּמָעֲלָ֥ה מַ֖עַל בַּֽיהוָ֑ה וְכִחֵ֨שׁ בַּעֲמִית֜וֹ 21

[6] Mp sub loco. [7] Mm 682. [8] Mm 666. [9] Mm 573. [10] וחד את השני Gn 32,20. [11] Mm 683. [12] Mm 684. [13] Mm 3038א. [14] Mm 130. [15] Mm 747. [16] Mm 685. [17] Mm 863. [18] Mm 3471.

6 [a] 𝔐𝔖𝔊 על ח׳ אשר חטא ונסלח לו cf 4,35; ℭ ונסלח לו מח׳ ‖ **7** [a] sic L, mlt Mss Edd תַשִּׂיג 𝔐𝔖; —עַ ‖ [b–b] 𝔊 *περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ* = אֶת־חַטָּאתוֹ ‖ [c] > 𝔖 ‖ **8** [a] ℭ לעלה ‖ [b] 𝔐𝔖𝔊 + הכהן ‖ **9** [a] 𝔐𝔖 אל ‖ [b] 𝔐𝔖 ימצא cf 1,15[a] ‖ [c] 𝔐𝔖𝔗 היא ‖ **11** [a] 𝔐𝔖𝔊𝔖 יִצֹּק ‖ **12** [a] sic L, mlt Mss Edd —תָהּ ‖ **13** [a] 𝔊(𝔙) *τὸ δὲ καταλειφθὲν ἔσται* = וְהַנּוֹתָר הָיָה ‖ [b] 𝔊 *ὡς ἡ θυσία τῆς σεμιδάλεως* ‖ **17** [a–a] 𝔊 *καὶ ἡ ψυχὴ ἣ ἂν* ‖ [b] 𝔙 + *per ignorantiam* ‖ **19** [a–a] > 𝔊 ‖ **20** [a] hic 𝔊[Edd]𝔙 incip cp 6.

22 בְּפִקָּד֗וֹן אוֹ־בִתְשׂ֣וּמֶת יָ֔ד א֖וֹ בְגָזֵ֑ל א֖וֹ עָשַׁ֥ק אֶת־עֲמִיתֽוֹ׃ 22 אֽוֹ־מָצָ֧א　　ל̇ . ל̇[19]
אֲבֵדָ֛ה וְכִ֥חֶשׁ בָּ֖הּ וְנִשְׁבַּ֣ע עַל־שָׁ֑קֶר עַל־אַחַ֗ת מִכֹּ֛ל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂ֥ה הָאָדָ֖ם　　ג̇[20] . כא פסוק על על ומילה חדה ביניה[21] . ב̇
23 לַחֲטֹ֥א בָהֵֽנָּה׃ 23 וְהָיָה֮ כִּֽי־יֶחֱטָ֣א וְאָשֵׁם֒ וְהֵשִׁ֨יב אֶת־הַגְּזֵלָ֜ה אֲשֶׁ֣ר גָּזָ֗ל　　ג̇[22] . יו̇ פסוק את את את את . ג̇ ב̇ מנה̇ זקף קמ̇
א֤וֹ אֶת־הָעֹ֙שֶׁק֙ אֲשֶׁ֣ר עָשָׁ֔ק א֚וֹ אֶת־הַפִּקָּד֔וֹן אֲשֶׁ֥ר הָפְקַ֖ד אִתּ֑וֹ א֥וֹ אֶת־　　ל̇ זקף קמ̇ . ב̇
24 הָאֲבֵדָ֖ה אֲשֶׁ֥ר מָצָֽא׃ 24 א֣וֹ[a] מִכֹּ֞ל[b] אֲשֶׁר־יִשָּׁבַ֣ע עָלָיו֮ לַשֶּׁקֶר֒ וְשִׁלַּ֤ם　　ג̇
אֹתוֹ֙ בְּרֹאשׁ֔וֹ וַחֲמִשִׁתָ֖יו[c] יֹסֵ֣ף עָלָ֑יו לַאֲשֶׁ֨ר ה֥וּא ל֛וֹ יִתְּנֶ֖נּוּ בְּי֥וֹם אַשְׁמָתֽוֹ׃　　יד̇ . ל̇ וקמ̇ . ל̇ . ב̇[23] . ל̇
25 וְאֶת־אֲשָׁמ֥וֹ יָבִ֖יא לַיהוָ֑ה אַ֣יִל תָּמִ֧ים מִן־הַצֹּ֛אן בְּעֶרְכְּךָ֥ לְאָשָׁ֖ם　　ל̇ . יג̇[24]
26 [a]אֶל־הַכֹּהֵֽן׃ 26 וְכִפֶּ֨ר עָלָ֧יו הַכֹּהֵ֛ן לִפְנֵ֥י יְהוָ֖ה וְנִסְלַ֣ח ל֑וֹ עַל־אַחַ֛ת　　ב̇
מִכֹּ֥ל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂ֖ה לְאַשְׁמָ֥ה בָֽהּ׃ פ קי״א　　ב̇[25]
פרש 6 1 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 2 צַ֤ו אֶֽת־אַהֲרֹן֙ וְאֶת־בָּנָ֣יו
לֵאמֹ֔ר זֹ֥את תּוֹרַ֖ת הָעֹלָ֑ה הִ֣וא הָעֹלָ֡ה עַל֩ מוֹקְדָ֨ה[a] עַל־הַמִּזְבֵּ֤חַ כָּל־　　כא פסוק על על ומילה חדה ביניה[1] . ל̇
3 הַלַּ֙יְלָה֙ עַד־הַבֹּ֔קֶר וְאֵ֥שׁ הַמִּזְבֵּ֖חַ תּ֥וּקַד בּֽוֹ[b]׃ 3 וְלָבַ֨שׁ הַכֹּהֵ֜ן מִדּ֣וֹ[a] בַ֗ד　　ד̇ בתור . ה̇ . ב̇[2]
וּמִֽכְנְסֵי־בַד֮ יִלְבַּ֣שׁ[b] עַל־בְּשָׂרוֹ֒ וְהֵרִ֣ים אֶת־הַדֶּ֗שֶׁן אֲשֶׁ֨ר תֹּאכַ֥ל הָאֵ֛שׁ
4 אֶת־הָעֹלָ֖ה עַל[c]־הַמִּזְבֵּ֑חַ וְשָׂמ֕וֹ אֵ֖צֶל הַמִּזְבֵּֽחַ׃ 4 וּפָשַׁט֙ אֶת־בְּגָדָ֔יו　　ל̇[3]
וְלָבַ֖שׁ בְּגָדִ֣ים אֲחֵרִ֑ים וְהוֹצִ֤יא אֶת־הַדֶּ֙שֶׁן֙ אֶל־מִח֣וּץ לַֽמַּחֲנֶ֔ה אֶל־
5 מָק֖וֹם טָהֽוֹר׃ 5 וְהָאֵ֨שׁ עַל־הַמִּזְבֵּ֤חַ תּֽוּקַד־בּוֹ֙ לֹ֣א תִכְבֶּ֔ה וּבִעֵ֨ר[a] עָלֶ֧יהָ　　ד̇ . ג̇ . ה̇ . ו̇[4] . ב̇[5]
הַכֹּהֵ֛ן עֵצִ֖ים בַּבֹּ֣קֶר בַּבֹּ֑קֶר[b] וְעָרַ֤ךְ עָלֶ֙יהָ֙ הָעֹלָ֔ה וְהִקְטִ֥יר עָלֶ֖יהָ חֶלְבֵ֥י　　יג̇[6]
6 הַשְּׁלָמִֽים׃ 6 אֵ֗שׁ תָּמִ֛יד תּוּקַ֥ד עַל־הַמִּזְבֵּ֖חַ לֹ֥א תִכְבֶּֽה[a]׃ ס　　ה̇ . ו̇[4]
7 וְזֹ֥את[a] תּוֹרַ֖ת הַמִּנְחָ֑ה הַקְרֵ֨ב[b] אֹתָ֤הּ בְּנֵֽי־אַהֲרֹן֙ לִפְנֵ֣י יְהוָ֔ה אֶל־פְּנֵ֖י　　כה̇ יו̇[7] מנה̇ ר״פ . ד̇[8] . ט̇[9] וכל צורת הבית דכות ב̇ מ̇ ד̇
8 הַמִּזְבֵּֽחַ׃ 8 וְהֵרִ֨ים מִמֶּ֜נּוּ[a] בְּקֻמְצ֗וֹ מִסֹּ֤לֶת הַמִּנְחָה֙ וּמִשַּׁמְנָ֔הּ וְאֵת֙ כָּל־　　ו̇ סביר ממנה[10] . ג̇[11]
הַלְּבֹנָ֔ה אֲשֶׁ֖ר עַל־הַמִּנְחָ֑ה וְהִקְטִ֣יר הַמִּזְבֵּ֗חַ[b] רֵ֧יחַ נִיחֹ֛חַ אַזְכָּרָתָ֖הּ　　ג̇ בליש[12] . ח̇ וכל אשה ריח ניחח דכות
9 לַיהוָֽה׃ 9 וְהַנּוֹתֶ֣רֶת מִמֶּ֔נָּה יֹאכְל֖וּ[a] אַהֲרֹ֣ן וּבָנָ֑יו מַצּ֤וֹת תֵּֽאָכֵל֙ בְּמָק֣וֹם　　ט̇[13]
10 קָדֹ֔שׁ בַּחֲצַ֥ר אֹֽהֶל־מוֹעֵ֖ד יֹאכְלֽוּהָ׃ 10 לֹ֤א תֵאָפֶה֙ חָמֵ֔ץ חֶלְקָ֛ם נָתַ֥תִּי　　יג̇ חס̇[14]

[19] ל̇ וחד ובגזל Ps 62,11. [20] Mm 3471. [21] Mm 686. [22] Mm 909. [23] Qoh 2,21. [24] Mm 679. [25] 1Ch 21,3. Cp 6 [1] Mm 686. [2] 2 S 20,8. [3] Mm 2842. [4] Mm 687. [5] Ex 22,4. [6] Mm 688. [7] Mm 856. [8] Mm 847. [9] Mm 3937. [10] Mm 2038. [11] Mm 689. [12] Mm 4235. [13] Mm 690. [14] Mm 783.

24 [a] > 𝔊 ‖ [b] 𝔐𝔊𝔖𝔗[J] + דָּבָר ‖ [c] mlt Mss 𝔐𝔖𝔗[Ms]𝔗[J] ־תוֹ cf 16; 𝔊[BA](𝔙) *καὶ τὸ πέμπτον* = ־ִית ‖ **25** [a–a] > 𝔐𝔊 cf 15 ‖ **Cp 6,2** [a] mlt Mss מ min; 𝔐 'הַמ; l ־ָה ‖ [b] 𝔊* + *οὐ σβεσθήσεται* cf 5.6 ‖ **3** [a] 𝔐𝔖𝔗𝔗[J] מַדֵּי ‖ [b] pc Mss יִהְיוּ ut 16,4 ‖ [c] 𝔊 *ἀπό*; 𝔖 *d'l* = אֲשֶׁר־עַל ‖ **5** [a] 𝔈 ונתן ‖ [b] > 𝔊* ‖ **6** [a] sic L, mlt Mss Edd ־בֶּה ‖ **7** [a] Ms 𝔊𝔙 זאת ‖ [b] 𝔐 הקריבו; 𝔊(𝔗𝔗[J]𝔙) *ἣν προσάξουσιν* = אֲשֶׁר יַקְרִיבוּ ‖ **8** [a] 𝔈𝔐𝔗[Ms] ־נָּה ‖ [b] 𝔈 הזבח, 𝔐 ־ָחָה; Ms 𝔐𝔊 + אשה ut 2,2 etc ‖ **9** [a] 𝔐𝔊 sg.

אֹתָהּ[a] מֵאִשָּׁי[b] קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא[c] כַּחַטָּאת וְכָאָשָׁם׃ 11 כָּל־זָכָר[a] בִּבְנֵי 11 ל. ה דסמיכ בתור
אַהֲרֹן[a] יֹאכְלֶנָּה חָק־עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם מֵאִשֵּׁי יְהוָה כֹּל אֲשֶׁר־יִגַּע בָּהֶם ה[15]
יִקְדָּשׁ׃ פ 12 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 13 זֶה קָרְבַּן אַהֲרֹן ס(ו)
וּבָנָיו אֲשֶׁר־יַקְרִיבוּ לַיהוָה בְּיוֹם הִמָּשַׁח אֹתוֹ עֲשִׂירִת הָאֵפָה סֹלֶת ב חס
מִנְחָה[a] תָּמִיד מַחֲצִיתָהּ בַּבֹּקֶר וּמַחֲצִיתָהּ בָּעָרֶב׃[b] 14 עַל־מַחֲבַת 14 ל. ל. ג[16]
בַּשֶּׁמֶן תֵּעָשֶׂה מֻרְבֶּכֶת תְּבִיאֶנָּה[a] תֻּפִינֵי[b] מִנְחַת פִּתִּים תַּקְרִיב[c] רֵיחַ־ ז[17]. ב. ל. ל. ב. ה וכל אשה ריח ניחח דכות
נִיחֹחַ לַיהוָה׃ 15 וְהַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ תַּחְתָּיו מִבָּנָיו יַעֲשֶׂה אֹתָהּ חָק־ 15 ה[15]
עוֹלָם לַיהוָה[a] כָּלִיל תָּקְטָר׃ 16 וְכָל־מִנְחַת כֹּהֵן כָּלִיל תִּהְיֶה לֹא 16 ל. ל
תֵאָכֵל׃ פ 17 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 18 דַּבֵּר אֶל־ 17 18 ט[18]
אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הַחַטָּאת בִּמְקוֹם אֲשֶׁר תִּשָּׁחֵט ב
הָעֹלָה תִּשָּׁחֵט הַחַטָּאת לִפְנֵי יְהוָה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא׃ 19 הַכֹּהֵן 19 ב. ה דסמיכ בתור[19]. הי ר״פ מיחד[20]
הַמְחַטֵּא אֹתָהּ יֹאכְלֶנָּה בְּמָקוֹם קָדֹשׁ תֵּאָכֵל בַּחֲצַר אֹהֶל מוֹעֵד׃ ל. יג חס[21]. ט[18]
20 כֹּל אֲשֶׁר־יִגַּע בִּבְשָׂרָהּ יִקְדָּשׁ וַאֲשֶׁר יִזֶּה מִדָּמָהּ עַל־הַבֶּגֶד אֲשֶׁר יִזֶּה 20 ב. ו ה[22] מנה בתור. ב
עָלֶיהָ[a] תְּכַבֵּס[b] בְּמָקוֹם קָדֹשׁ׃ 21 וּכְלִי־חֶרֶשׂ אֲשֶׁר תְּבֻשַּׁל־בּוֹ יִשָּׁבֵר 21 יג חס[21]. ל
וְאִם־בִּכְלִי נְחֹשֶׁת בֻּשָּׁלָה וּמֹרַק וְשֻׁטַּף בַּמָּיִם׃ 22 כָּל־זָכָר בַּכֹּהֲנִים 22 ל. ל. ל
יֹאכַל אֹתָהּ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא[a]׃ 23 וְכָל־חַטָּאת אֲשֶׁר יוּבָא[a] מִדָּמָהּ 23 ה דסמיכ בתור[19]. ה[23]. ו ה[22] מנה בתור
אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ לֹא תֵאָכֵל בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף׃ פ ט[18]. ד
7 1 וְזֹאת תּוֹרַת הָאָשָׁם קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא׃ 2 בִּמְקוֹם אֲשֶׁר 7 כה יו[1] מנה ר״פ. ז[2] ו[3] מנה בתור
יִשְׁחֲטוּ אֶת־הָעֹלָה יִשְׁחֲטוּ אֶת־הָאָשָׁם[a] וְאֶת־דָּמוֹ יִזְרֹק עַל־הַמִּזְבֵּחַ ב[4]
סָבִיב׃ 3 וְאֵת כָּל־חֶלְבּוֹ יַקְרִיב מִמֶּנּוּ אֵת[a] הָאַלְיָה וְאֶת־הַחֵלֶב 3 ג ר״פ ואת את ואת את[5]. ה וכל ואת שתי הכלית דכות[6]
הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב[b]׃ 4 וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵיהֶן 4
אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד עַל־הַכְּלָיֹת יְסִירֶנָּה׃
5 וְהִקְטִיר אֹתָם הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה אִשֶּׁה לַיהוָה אָשָׁם הוּא׃ 6 כָּל־זָכָר 5 6
בַּכֹּהֲנִים יֹאכְלֶנּוּ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ יֵאָכֵל קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא׃ 7 כַּחַטָּאת 7 ז[2] ו[3] מנה בתור

[15]Mm 2476. [16]Mm 693. [17]Mm 546. [18]Mm 690. [19]Q היא suppressi, cf Lv 13,20, Dt 13,16 et Mp sub loco. [20]Mm 944. [21]Mm 783. [22]Mm 678. [23]Mm 691. Cp 7 [1]Mm 856. [2]Mm 4108. [3]Mm 831. [4]Mm 677. [5]Mm 2692. [6]Mm 669.

10 [a] 𝔊 αὐτοῖς ‖ [b] pc Mss ш𝔊𝔙 יהוה ־ֵי ut 11 ‖ [c] ℭ היא ‖ **11** [a–a] 𝔊 τῶν ἱερέων ‖ **13** [a] ш𝔊 לְמ׳ ‖ [b] ш בֵּין הָעַרְבָּיִם ‖ **14** [a] 𝔊𝔙 3 sg ‖ [b] crrp? prp תְּפַתֶּנָּה (a פתת) sec 𝔖 ‖ [c] 𝔊 θυσίαν ‖ **15** [a] > 𝔊* ‖ **20** [a] ш עליו ‖ [b] ш𝔊𝔖𝔗[J]𝔙 יְכֻבַּס ‖ **22** [a] 𝔊 + κυρίου ‖ **23** [a] ш יָבוֹא ‖ **Cp 7,2** [a] 𝔊 + ἔναντι κυρίου ‖ **3** [a] 𝔊 pr cop cf 3,9[b] ‖ [b] ш𝔊 ins ואת כל הַחֵלֶב אשר עַל־הַקֶּרֶב.

8 כָּֽאָשָׁם֙ תּוֹרָ֥ה אַחַ֖ת לָהֶ֑ם הַכֹּהֵ֛ן אֲשֶׁ֥ר יְכַפֶּר־בּ֖וֹ ל֥וֹ יִהְיֶֽה׃ 8 וְהַכֹּהֵ֕ן
הַמַּקְרִ֖יב אֶת־עֹ֣לַת אִ֑ישׁ ע֤וֹר הָעֹלָה֙ אֲשֶׁ֣ר הִקְרִ֔יב[a] לַכֹּהֵ֖ן[b] ל֥וֹ[c] יִהְיֶֽה׃ ב
9 וְכָל־מִנְחָ֗ה אֲשֶׁ֤ר תֵּֽאָפֶה֙ בַּתַּנּ֔וּר וְכָל־נַעֲשָׂ֥ה בַמַּרְחֶ֖שֶׁת וְעַל־מַחֲבַ֑ת[a] ל ר״פ וכל ומ״פ וכל. ל. ח̇ קמ וכל חומש המגילות דכות ב מ ב. ג[8]
10 לַכֹּהֵ֛ן הַמַּקְרִ֥יב אֹתָ֖הּ ל֥וֹ[a] תִהְיֶֽה׃ 10 וְכָל־מִנְחָ֥ה בְלוּלָֽה־בַשֶּׁ֖מֶן
וַחֲרֵבָ֑ה לְכָל־בְּנֵ֧י אַהֲרֹ֛ן תִּהְיֶ֖ה אִ֥ישׁ כְּאָחִֽיו׃ פ ל[9]. ב
11 וְזֹ֥את[a] תּוֹרַ֖ת זֶ֣בַח הַשְּׁלָמִ֑ים אֲשֶׁ֥ר יַקְרִ֖יב[b] לַיהוָֽה׃ 12 אִ֣ם עַל־ כה וי[10] מנה ר״פ. ז ר״פ בסיפ
תּוֹדָה֮ יַקְרִיבֶ֒נּוּ֒ וְהִקְרִ֣יב ׀ עַל־זֶ֣בַח הַתּוֹדָ֗ה חַלּ֤וֹת מַצּוֹת֙ בְּלוּלֹ֣ת בַּשֶּׁ֔מֶן ג מל בסיפ
וּרְקִיקֵ֥י מַצּ֖וֹת מְשֻׁחִ֣ים בַּשָּׁ֑מֶן וְסֹ֣לֶת מֻרְבֶּ֔כֶת [a]חַלֹּ֖ת בְּלוּלֹ֥ת[a] בַּשָּֽׁמֶן׃ ב
13 עַל־חַלֹּת֙ לֶ֣חֶם חָמֵ֔ץ יַקְרִ֖יב קָרְבָּנ֑וֹ עַל־זֶ֖בַח תּוֹדַ֥ת שְׁלָמָֽיו׃
14 וְהִקְרִ֨יב [a]מִמֶּ֤נּוּ אֶחָד֙ מִכָּל־קָרְבָּ֔ן[a] תְּרוּמָ֖ה לַיהוָ֑ה לַכֹּהֵ֗ן הַזֹּרֵ֛ק אֶת־ ה[11]. ל
15 דַּ֥ם הַשְּׁלָמִ֖ים ל֥וֹ יִהְיֶֽה׃ 15 וּבְשַׂ֗ר זֶ֚בַח תּוֹדַ֣ת שְׁלָמָ֔יו[a] בְּי֥וֹם קָרְבָּנ֖וֹ ד
16 יֵאָכֵ֑ל לֹֽא־יַנִּ֥יחַ[b] מִמֶּ֖נּוּ עַד־בֹּֽקֶר׃ 16 וְאִם־נֶ֣דֶר ׀ א֣וֹ נְדָבָ֗ה זֶ֚בַח קָרְבָּנ֔וֹ
בְּי֛וֹם הַקְרִיב֥וֹ אֶת־זִבְח֖וֹ יֵאָכֵ֑ל וּמִֽמָּחֳרָ֔ת [a]וְהַנּוֹתָ֥ר מִמֶּ֖נּוּ יֵאָכֵֽל[a]׃ ל. ג[12]
17 וְהַנּוֹתָ֖ר[a] מִבְּשַׂ֣ר הַזָּ֑בַח בַּיּוֹם֙ הַשְּׁלִישִׁ֔י בָּאֵ֖שׁ יִשָּׂרֵֽף׃ 18 וְאִ֣ם הֵאָכֹ֣ל[a]
יֵ֠אָכֵל מִבְּשַׂר־זֶ֨בַח שְׁלָמָ֜יו בַּיּ֣וֹם הַשְּׁלִישִׁי֮ לֹ֣א יֵרָצֶה֒ הַמַּקְרִ֣יב אֹת֗וֹ לֹ֧א
19 יֵחָשֵׁ֛ב ל֖וֹ פִּגּ֣וּל יִהְיֶ֑ה וְהַנֶּ֛פֶשׁ הָאֹכֶ֥לֶת מִמֶּ֖נּוּ עֲוֺנָ֥הּ תִּשָּֽׂא׃ 19 וְהַבָּשָׂ֞ר ג[13] ב מנה בפסוק
אֲשֶׁר־יִגַּ֤ע בְּכָל־טָמֵא֙ לֹ֣א יֵאָכֵ֔ל בָּאֵ֖שׁ יִשָּׂרֵ֑ף וְהַבָּשָׂ֕ר[a] כָּל־טָה֖וֹר ג[13] ב מנה בפסוק
20 יֹאכַ֥ל בָּשָֽׂר׃ 20 וְהַנֶּ֜פֶשׁ אֲשֶׁר־תֹּאכַ֣ל בָּשָׂ֗ר מִזֶּ֤בַח הַשְּׁלָמִים֙ אֲשֶׁ֣ר
21 לַֽיהוָ֔ה וְטֻמְאָת֖וֹ עָלָ֑יו וְנִכְרְתָ֛ה הַנֶּ֥פֶשׁ הַהִ֖וא מֵעַמֶּֽיהָ׃ 21 וְנֶ֜פֶשׁ כִּֽי־ ב. ג ר״פ[14]
תִגַּ֣ע בְּכָל־טָמֵ֗א בְּטֻמְאַ֤ת אָדָם֙ א֣וֹ ׀ בִּבְהֵמָ֣ה טְמֵאָ֗ה א֚וֹ בְּכָל־שֶׁ֣קֶץ[a] ד רפי בסיפ[15]. ל וכל קריא שרץ טמא
טָמֵ֔א וְאָכַ֛ל מִבְּשַׂר־זֶ֥בַח הַשְּׁלָמִ֖ים אֲשֶׁ֣ר לַיהוָ֑ה וְנִכְרְתָ֛ה הַנֶּ֥פֶשׁ הַהִ֖וא
מֵעַמֶּֽיהָ׃ פ

22 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 23 דַּבֵּ֛ר אֶל־בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל לֵאמֹ֑ר ד בטע בסיפ[16]
24 כָּל־חֵ֜לֶב שׁ֥וֹר וְכֶ֛שֶׂב וָעֵ֖ז לֹ֥א תֹאכֵֽלוּ׃ 24 וְחֵ֤לֶב נְבֵלָה֙ וְחֵ֣לֶב טְרֵפָ֔ה ד. ו. ל קמ
25 יֵעָשֶׂ֖ה לְכָל־מְלָאכָ֑ה וְאָכֹ֖ל לֹ֥א תֹאכְלֻֽהוּ׃ 25 כִּ֚י[a] כָּל־אֹכֵ֣ל חֵ֔לֶב מִן־ לו[17]. ל וחס

[7] Mm 692. [8] Mm 693. [9] Mm 3935. [10] Mm 856. [11] Mm 694. [12] Mm 695. [13] Mm 1130. [14] Mm 680. [15] Mm 829. [16] Mm 696. [17] Mm 210.

8 [a] ℳ יקריבו ‖ [b] > 𝔊 ‖ [c] > 𝔖, it 9[b] ‖ **9** [a] ℳ הַמ׳ ‖ [b] cf 8[c] ‖ **11** [a] 𝔊𝔖𝔙 om cop ‖ [b] ℳ𝔊 pl ‖ **12** [a–a] > 𝔊 ‖ **14** [a–a] 𝔊 *ἓν ἀπὸ πάντων τῶν δώρων αὐτοῦ* ‖ **15** [a] 𝔊 + *αὐτῷ ἔσται* cf 14 ‖ [b] 𝔊 pl ‖ **16** [a–a] > 𝔊 ‖ **17** [a] ℭ + מזבח ‖ **18** [a] ℳ אָכֹל ‖ **19** [a] ℳ ׳ה; > 𝔊𝔖𝔙 ‖ **21** [a] pc Mss ℳ𝔖ℭ[Ms] שרץ ut 5,2 ‖ **25** [a] > 𝔊.

הַ֨בְּהֵמָ֔ה אֲשֶׁ֨ר יַקְרִ֥יב[b] מִמֶּ֛נָּה אִשֶּׁ֖ה[c] לַיהוָ֑ה וְנִכְרְתָ֛ה הַנֶּ֥פֶשׁ הָאֹכֶ֖לֶת
מֵעַמֶּֽיהָ׃ 26 וְכָל־דָּם֙ לֹ֣א תֹאכְל֔וּ בְּכֹ֖ל מוֹשְׁבֹתֵיכֶ֑ם לָע֖וֹף וְלַבְּהֵמָֽה׃ 26 ד[18] . ל[19] . כג[20]
27 כָּל־נֶ֖פֶשׁ[a] אֲשֶׁר־תֹּאכַ֣ל כָּל־דָּ֑ם וְנִכְרְתָ֛ה הַנֶּ֥פֶשׁ הַהִ֖וא מֵעַמֶּֽיהָ׃ פ 27 ל ר״פ
28 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 29 [a]דַּבֵּ֛ר אֶל־בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל[a] 28 29 ד בטע בסיפ[21]
לֵאמֹ֑ר הַמַּקְרִ֞יב אֶת־זֶ֤בַח שְׁלָמָיו֙ לַֽיהוָ֔ה יָבִ֧יא אֶת־קָרְבָּנ֛וֹ לַיהוָ֖ה ג[22]
מִזֶּ֥בַח שְׁלָמָֽיו׃ 30 יָדָ֣יו תְּבִיאֶ֔ינָה אֵ֖ת אִשֵּׁ֣י יְהוָ֑ה אֶת־הַחֵ֤לֶב עַל־הֶֽחָזֶה֙ 30 ל ומל . יג פסוק את את את בסיפ . ט כת י וכל נאשי דכות
יְבִיאֶ֔נּוּ אֵ֣ת[a] הֶחָזֶ֗ה[b] לְהָנִ֥יף אֹת֛וֹ תְּנוּפָ֖ה לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃ 31 וְהִקְטִ֧יר הַכֹּהֵ֛ן 31
אֶת־הַחֵ֖לֶב הַמִּזְבֵּ֑חָה וְהָיָה֙ הֶֽחָזֶ֔ה לְאַהֲרֹ֖ן וּלְבָנָֽיו׃ 32 וְאֵת֙ שׁ֣וֹק הַיָּמִ֔ין 32
תִּתְּנ֥וּ תְרוּמָ֖ה לַכֹּהֵ֑ן[a] מִזִּבְחֵ֖י שַׁלְמֵיכֶֽם׃ 33 הַמַּקְרִ֞יב אֶת־דַּ֧ם הַשְּׁלָמִ֛ים 33
וְאֶת־הַחֵ֖לֶב מִבְּנֵ֣י אַהֲרֹ֑ן ל֧וֹ תִֽהְיֶ֛ה שׁ֥וֹק הַיָּמִ֖ין לְמָנָֽה׃ 34 כִּי֩ אֶת־חֲזֵ֨ה 34 ה וכל ואת שתי הכלית דכות[23] . ו זוגין[24]
הַתְּנוּפָ֜ה[a] וְאֵ֣ת ׀ שׁ֣וֹק הַתְּרוּמָ֗ה לָקַ֙חְתִּי֙ מֵאֵ֣ת בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֔ל מִזִּבְחֵ֖י
שַׁלְמֵיהֶ֑ם[b] וָאֶתֵּ֣ן אֹ֠תָם לְאַהֲרֹ֨ן הַכֹּהֵ֤ן וּלְבָנָיו֙ לְחָק־עוֹלָ֔ם מֵאֵ֖ת בְּנֵ֥י ו
יִשְׂרָאֵֽל׃ 35 זֹ֣את מִשְׁחַ֤ת אַהֲרֹן֙ וּמִשְׁחַ֣ת בָּנָ֔יו מֵאִשֵּׁ֖י יְהוָ֑ה בְּיוֹם֙ 35 ל
הִקְרִ֣יב אֹתָ֔ם לְכַהֵ֖ן לַיהוָֽה׃ 36 אֲשֶׁר֩[a] צִוָּ֨ה יְהוָ֜ה לָתֵ֣ת לָהֶ֗ם בְּיוֹם֙ 36
מָשְׁח֣וֹ אֹתָ֔ם מֵאֵ֖ת בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל חֻקַּ֥ת עוֹלָ֖ם לְדֹרֹתָֽם׃ 37 זֹ֣את הַתּוֹרָ֗ה 37 ב[25]
לָֽעֹלָה֙ לַמִּנְחָ֔ה[a] וְלַֽחַטָּ֖את וְלָאָשָׁ֑ם וְלַ֨מִּלּוּאִ֔ים וּלְזֶ֖בַח הַשְּׁלָמִֽים׃ ה[26] . ב[27] . ל . ב מל בליש[28]
38 אֲשֶׁ֨ר[a] צִוָּ֧ה יְהוָ֛ה אֶת־מֹשֶׁ֖ה בְּהַ֣ר סִינָ֑י[b] בְּי֨וֹם צַוֺּת֜וֹ אֶת־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל 38 יג פסוק את את את בסיפ . ל[29]
לְהַקְרִ֧יב אֶת־קָרְבְּנֵיהֶ֛ם לַיהוָ֖ה בְּמִדְבַּ֥ר סִינָֽי׃ פ ל . ל וכל וידבר דכות ב מ ב
8 1 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 2 קַ֤ח אֶֽת־אַהֲרֹן֙ וְאֶת־בָּנָ֣יו ס [ה] יב ר״פ . ז פסוק את ואת ואת ואת ואת ואת[1]
אִתּ֔וֹ וְאֵת֙ הַבְּגָדִ֔ים וְאֵ֖ת שֶׁ֣מֶן הַמִּשְׁחָ֑ה וְאֵ֣ת ׀ פַּ֣ר הַֽחַטָּ֗את וְאֵת֙ שְׁנֵ֣י ל . ז . ב . ג
הָֽאֵילִ֔ים וְאֵ֖ת סַ֥ל הַמַּצּֽוֹת׃ 3 וְאֵ֥ת כָּל־הָעֵדָ֖ה הַקְהֵ֑ל אֶל־פֶּ֖תַח אֹ֥הֶל 3 ד[2] מל בתור וכל נביא דכות ב מ ג . ג[3]
מוֹעֵֽד׃ 4 וַיַּ֣עַשׂ מֹשֶׁ֔ה כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֹת֑וֹ וַתִּקָּהֵל֙[a] הָֽעֵדָ֔ה אֶל־פֶּ֖תַח 4 ב[4]
אֹ֥הֶל מוֹעֵֽד׃ 5 וַיֹּ֥אמֶר מֹשֶׁ֖ה אֶל־הָעֵדָ֑ה זֶ֣ה הַדָּבָ֔ר אֲשֶׁר־צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה 5
לַעֲשֽׂוֹת׃ 6 וַיַּקְרֵ֣ב מֹשֶׁ֔ה אֶֽת־אַהֲרֹ֖ן וְאֶת־בָּנָ֑יו וַיִּרְחַ֥ץ אֹתָ֖ם בַּמָּֽיִם׃ 6
7 וַיִּתֵּ֨ן עָלָ֜יו אֶת־הַכֻּתֹּ֗נֶת וַיַּחְגֹּ֤ר אֹתוֹ֙ בָּאַבְנֵ֔ט וַיַּלְבֵּ֤שׁ אֹתוֹ֙ אֶת־הַמְּעִ֔יל 7 יג פסוק את את את בסיפ

[18] Mm 673. [19] וחד לָעֻוף Prv 26,2. [20] Mm 697. [21] Mm 696. [22] Mm 679. [23] Mm 669. [24] Mm 2036. [25] Mm 562. [26] Mm 698. [27] Mm 699. [28] Mm 700. [29] וחד בצותו Ez 10,6. Cp 8 [1] Mm 2135. [2] Mm 879. [3] Mm 701. [4] Mm 702.

25 [b] nonn Mss ш^Mss𝔗 pl ∥ [c] 𝔗 קרבן ∥ **27** [a] ш הַנ׳ ∥ **29** [a–a] ш𝔊 ואל־ב׳ י׳ תדבר ∥ **30** [a] mlt Mss 𝔊𝔗^J𝔙 ואת ∥ [b] 𝔊 *τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος* = יֹתֶרֶת הַכָּבֵד? ∥ **32** [a] 𝔖 *lmrj'* = ליהוה ∥ **34** [a] > 𝔗 ∥ [b] pc Mss 𝔊𝔗^J ־כֶם– ∥ **36** [a] 𝔊 *καθά* cf 38[a] ∥ **37** [a] mlt Mss ш𝔊𝔖𝔗^Ms ול׳ ∥ **38** [a] 𝔊 *ὃν τρόπον* cf 36[a] ∥ [b] > 𝔗 ∥ **Cp 8,4** [a] 𝔊 *καὶ ἐξεκκλησίασεν* = וַיַּקְהֵל cf 3.

8 וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת־הָאֵפֹד וַיַּחְגֹּר אֹתוֹ בְּחֵשֶׁב הָאֵפֹד וַיֶּאְפֹּד לוֹ בּוֹ׃ 8 וַיָּשֶׂם
9 עָלָיו אֶת־הַחֹשֶׁן וַיִּתֵּן אֶל־[a]הַחֹשֶׁן אֶת־הָאוּרִים וְאֶת־הַתֻּמִּים׃ 9 וַיָּשֶׂם
אֶת־הַמִּצְנֶפֶת עַל־רֹאשׁוֹ וַיָּשֶׂם[a] עַל־הַמִּצְנֶפֶת אֶל־מוּל פָּנָיו אֵת צִיץ
10 הַזָּהָב נֵזֶר הַקֹּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ 10 וַיִּקַּח מֹשֶׁה [a]אֶת־
שֶׁמֶן[a] הַמִּשְׁחָה [b]וַיִּמְשַׁח אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בּוֹ וַיְקַדֵּשׁ אֹתָם[b]׃
11 וַיַּז מִמֶּנּוּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ שֶׁבַע פְּעָמִים וַיִּמְשַׁח אֶת־הַמִּזְבֵּחַ[a] וְאֶת־כָּל־
12 כֵּלָיו וְאֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כַּנּוֹ לְקַדְּשָׁם׃ 12 וַיִּצֹק מִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה עַל
13 רֹאשׁ אַהֲרֹן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ לְקַדְּשׁוֹ׃ 13 וַיַּקְרֵב מֹשֶׁה אֶת־בְּנֵי אַהֲרֹן
וַיַּלְבִּשֵׁם כֻּתֳּנֹת וַיַּחְגֹּר אֹתָם אַבְנֵט[a] וַיַּחֲבֹשׁ לָהֶם מִגְבָּעוֹת כַּאֲשֶׁר צִוָּה
14 יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ 14 וַיַּגֵּשׁ[a] אֵת פַּר הַחַטָּאת וַיִּסְמֹךְ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־
15 יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ פַּר הַחַטָּאת׃ 15 וַיִּשְׁחָט[a] וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת[b]־הַדָּם
וַיִּתֵּן עַל־קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב בְּאֶצְבָּעוֹ וַיְחַטֵּא אֶת־הַמִּזְבֵּחַ [c]וְאֶת־
16 הַדָּם יָצַק אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ[c] וַיְקַדְּשֵׁהוּ לְכַפֵּר עָלָיו׃ 16 וַיִּקַּח[a] אֶת־
כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב וְאֵת יֹתֶרֶת הַכָּבֵד וְאֶת־שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת
17 וְאֶת־חֶלְבְּהֶן[b] וַיַּקְטֵר מֹשֶׁה הַמִּזְבֵּחָה׃ 17 וְאֶת־הַפָּר וְאֶת־עֹרוֹ וְאֶת־
בְּשָׂרוֹ וְאֶת־פִּרְשׁוֹ שָׂרַף בָּאֵשׁ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־
18 מֹשֶׁה׃ 18 וַיַּקְרֵב[a] אֵת אֵיל הָעֹלָה וַיִּסְמְכוּ[b] אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם
19 עַל־רֹאשׁ [c]הָאָיִל׃ 19 וַיִּשְׁחָט[a] וַיִּזְרֹק מֹשֶׁה אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ
20 סָבִיב׃ 20 וְאֶת־הָאַיִל נִתַּח לִנְתָחָיו וַיַּקְטֵר מֹשֶׁה אֶת־הָרֹאשׁ וְאֶת־
21 הַנְּתָחִים וְאֶת־הַפָּדֶר׃ 21 [a]וְאֶת־הַקֶּרֶב[a] [b]וְאֶת־הַכְּרָעַיִם[b] רָחַץ בַּמָּיִם
וַיַּקְטֵר מֹשֶׁה אֶת־כָּל־הָאַיִל הַמִּזְבֵּחָה עֹלָה הוּא לְרֵיחַ־נִיחֹחַ אִשֶּׁה
22 הוּא לַיהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ 22 וַיַּקְרֵב[a] אֶת־הָאַיִל הַשֵּׁנִי
אֵיל הַמִּלֻּאִים וַיִּסְמְכוּ[b] אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ הָאָיִל׃

ל̇ . חצי התורה בפסוק פד לג מנה בתור
ל̇ . פד לג מנה בתור וחד מן ב פסוק וישם וישם
יג פסוק את את את בסיפ . פד לג מנה בתור
ב̇[5]
ג̇
ב וחס . ב מל בליש[6]
ה̇[7]
ג קמ וחד מן יא[8] זוגין בטע
ד מל בתור[9]
ל̇[10]
ג̇[11]
ל̇
ג קמ
ה̇[12] . לז
ל̇ . ג̇
יו[13] . ג̇[14]

[5]Mm 703. [6]Mp sub loco. [7]Mm 356. [8]Mm 915. [9]Mm 704. [10]Mm 745. [11]Mm 570. [12]Mm 872. [13]Mm 574. [14]Mm 575.

8 [a] 𝔐𝔊𝔖 על ‖ **9** [a] 𝔐 ויתן ‖ **10** [a–a] 𝔊 *ἀπὸ τοῦ ἐλαίου* = מִשׁ' ‖ [b–b] 𝔊 tr post 11 ‖ **11** [a] 𝔊 + *καὶ ἡγίασεν αὐτό* = ויקדשהו ut 15 ‖ **13** [a] 𝔐 Vrs pl ‖ **14** [a] 𝔊 + *Μωυσῆς*, it 16[a]. 18[a].19[a].22[a].24[a].28[a] ‖ **15** [a] > 𝔗; 𝔐 cj c 14, prb sic l cf 19[a].23[a] ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗[Ms]) *ἀπό*, l frt מִן ‖ [c–c] > 𝔗 (homtel) ‖ **16** [a] cf 14[a] ‖ [b] 𝔐 ־בֵּיהֶן, it 25[a] ‖ **18** [a] 𝔐 ויגש; cf 14[a] ‖ [b] 𝔐𝔊 sg ut 14, it 22[b] ‖ [c] > 𝔗 ‖ **19** [a] cf 14[a]; 𝔖 *wnksh mwš'* = ־טֵהוּ מֹשֶׁה; prb huc tr: cf 15[a] ‖ **21** [a–a] 𝔐 cj c 20 ‖ [b–b] 𝔐 והכ' ‖ **22** [a] cf 14[a] ‖ [b] cf 18[b].

23 וַיִּשְׁחָט[a] | וַיִּקַּח מֹשֶׁה מִדָּמוֹ וַיִּתֵּן עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן־אַהֲרֹן הַיְמָנִית וְעַל־
בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית׃ 24 וַיַּקְרֵב[a] אֶת־בְּנֵי אַהֲרֹן
וַיִּתֵּן מֹשֶׁה מִן־הַדָּם עַל־תְּנוּךְ אָזְנָם הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדָם הַיְמָנִית
וְעַל־בֹּהֶן רַגְלָם הַיְמָנִית וַיִּזְרֹק מֹשֶׁה אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃
25 וַיִּקַּח אֶת־הַחֵלֶב וְאֶת־הָאַלְיָה וְאֶת־כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב
וְאֵת יֹתֶרֶת הַכָּבֵד וְאֶת־שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־חֶלְבְּהֶן[a] וְאֵת שׁוֹק הַיָּמִין׃
26 וּמִסַּל הַמַּצּוֹת[a] אֲשֶׁר | לִפְנֵי יְהוָה לָקַח חַלַּת מַצָּה אַחַת וְחַלַּת לֶחֶם
שֶׁמֶן אַחַת וְרָקִיק אֶחָד וַיָּשֶׂם עַל־הַחֲלָבִים וְעַל שׁוֹק הַיָּמִין׃ 27 וַיִּתֵּן
אֶת־הַכֹּל עַל כַּפֵּי אַהֲרֹן וְעַל כַּפֵּי בָנָיו וַיָּנֶף אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי
יְהוָה׃ 28 וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֹתָם מֵעַל כַּפֵּיהֶם וַיַּקְטֵר[a] הַמִּזְבֵּחָה עַל־
הָעֹלָה מִלֻּאִים הֵם לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה הוּא לַיהוָה׃ 29 וַיִּקַּח מֹשֶׁה
אֶת־הֶחָזֶה וַיְנִיפֵהוּ תְנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה מֵאֵיל הַמִּלֻּאִים לְמֹשֶׁה הָיָה
לְמָנָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ 30 וַיִּקַּח מֹשֶׁה מִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמִן־
הַדָּם אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ וַיַּז עַל־אַהֲרֹן עַל[a]־בְּגָדָיו וְעַל־בָּנָיו וְעַל־
בִּגְדֵי בָנָיו אִתּוֹ [b]וַיְקַדֵּשׁ אֶת־אַהֲרֹן אֶת[c]־בְּגָדָיו וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־בִּגְדֵי
בָנָיו אִתּוֹ[b]׃ 31 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו בַּשְּׁלוּ אֶת־הַבָּשָׂר
פֶּתַח[a] אֹהֶל מוֹעֵד[b] וְשָׁם תֹּאכְלוּ אֹתוֹ וְאֶת־הַלֶּחֶם אֲשֶׁר בְּסַל הַמִּלֻּאִים
כַּאֲשֶׁר צִוֵּיתִי[c] לֵאמֹר אַהֲרֹן וּבָנָיו יֹאכְלֻהוּ׃ 32 וְהַנּוֹתָר בַּבָּשָׂר
וּבַלָּחֶם בָּאֵשׁ תִּשְׂרֹפוּ׃ 33 וּמִפֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא תֵצְאוּ שִׁבְעַת יָמִים
עַד יוֹם מְלֹאת יְמֵי מִלֻּאֵיכֶם כִּי שִׁבְעַת יָמִים יְמַלֵּא אֶת־יֶדְכֶם[a]׃
34 כַּאֲשֶׁר עָשָׂה בַּיּוֹם הַזֶּה צִוָּה יְהוָה לַעֲשֹׂת לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃ 35 וּפֶתַח
אֹהֶל מוֹעֵד[a] תֵּשְׁבוּ יוֹמָם וָלַיְלָה שִׁבְעַת יָמִים וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־מִשְׁמֶרֶת
יְהוָה וְלֹא תָמוּתוּ כִּי־כֵן צֻוֵּיתִי[b]׃ 36 וַיַּעַשׂ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֵת כָּל־
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃ ס צז

ג קמ וחד מן ז[15] בטע. מרעימין וחד מן יא[16] זוגין בטע. ה[17]. כה
ה[17]. ל
ז פסוק את ואת ואת ואת ואת ואת ואת[18]
ל
ב. פד לג מנה בתור
יי[19]. ג[20]
יי
ב[21]. ה[22]
יח פסוק את את ואת ואת. ז[23]
ל
ג
ה. ד וחס
ז דגש[24]. ב
ז[25]
ו[26]. יב חס למערב. ה[27]
ז מל ג[28] מנה בתור. ה[29]. יג חס האלה[30]
ל[31]

15 Mm 705. 16 Mm 915. 17 Mm 742. 18 Mm 2135. 19 Mm 574. 20 Mm 575. 21 Mm 703. 22 Mm 567. 23 Mm 2895. 24 Mm 351. 25 Mm 706. 26 Mm 53. 27 Mm 2965. 28 Mm 314. 29 Mm 2811. 30 Mm 707. 31 Mm 1360.

23 [a] prb huc tr : cf 15[a] ‖ **24** [a] cf 14[a] ‖ **25** [a] cf 16[b] ‖ **26** [a] 𝔊 *τῆς τελειώσεως* = המלאים, ex 31 ‖ **28** [a] cf 14[a] ‖ **30** [a] mlt Mss 𝔐 Vrs 𝔗[J] וְעַל cf Ex 29,21 ‖ [b–b] > 𝔊[B*A] ‖ [c] mlt Mss 𝔐𝔊𝔖𝔗[Ms]𝔗[J] וְאֵת ‖ **31** [a] 𝔊 *ἐν τῇ αὐλῇ* = בֶּחָצֵר? ‖ [b] > 𝔗, it 35[a]; 𝔊 + *ἐν τόπῳ ἁγίῳ* ‖ [c] 𝔊𝔖𝔗 pass, l prb צֻוֵּי ut 35 10,13, cf 10,18[a] ‖ **33** [a] pc Mss 𝔐𝔊𝔖 pl ‖ **35** [a] cf 31[b] ‖ [b] 𝔊 *ἐνετείλατό μοι κύριος ὁ θεός*.

פרש **9** ¹ וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו ᵃוּלְזִקְנֵי — ל
2 יִשְׂרָאֵלᵃ׃ ² וַיֹּאמֶר אֶל־אַהֲרֹן קַח־לְךָ עֵגֶל בֶּן־בָּקָר לְחַטָּאת וְאַיִל
3 לְעֹלָה תְּמִימִם וְהַקְרֵב לִפְנֵי יְהוָה׃ ³ וְאֶל־בְּנֵיᵃ יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר — ל[1]. ד[2]
לֵאמֹר קְחוּ שְׂעִיר־עִזִּים לְחַטָּאת וְעֵגֶל וָכֶבֶשׂ בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם
4 לְעֹלָה׃ ⁴ וְשׁוֹר וָאַיִל לִשְׁלָמִים לִזְבֹּחַ לִפְנֵי יְהוָה וּמִנְחָה בְּלוּלָה — ה
5 בַשָּׁמֶן כִּי הַיּוֹם יְהוָה נִרְאָהᵃ אֲלֵיכֶם׃ ⁵ וַיִּקְחוּ אֵת אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה
6 אֶל־פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּקְרְבוּ כָּל־הָעֵדָה וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי יְהוָה׃ ⁶ וַיֹּאמֶר — ט[3] וכל צורת הבית דכות ב מ ד
מֹשֶׁה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה תַּעֲשׂוּ וְיֵרָא אֲלֵיכֶם כְּבוֹד יְהוָה׃
7 ⁷ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן קְרַב אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה ᵃאֶת־חַטָּאתְךָ — ט[4]. כ[5]
וְאֶת־עֹלָתֶךָ וְכַפֵּר בַּעַדְךָ וּבְעַד הָעָםᵇ וַעֲשֵׂהᵃ אֶת־קָרְבַּן הָעָם וְכַפֵּר — ג. ד[6]. ד[6]
8 בַּעֲדָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃ ⁸ וַיִּקְרַב אַהֲרֹן אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וַיִּשְׁחַט אֶת־ — ג ס״פ. ה פת[7]. ט[4]
9 עֵגֶל הַחַטָּאת ᵃאֲשֶׁר־לוֹᵃ׃ ⁹ וַיַּקְרִבוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת־הַדָּם אֵלָיו וַיִּטְבֹּל — י[8] חס ב מנה בליש
אֶצְבָּעוֹ בַּדָּם וַיִּתֵּן עַל־קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־הַדָּם יָצַק אֶל־יְסוֹד — ד מל בתור[9]
10 הַמִּזְבֵּחַ׃ ¹⁰ וְאֶת־הַחֵלֶב וְאֶת־הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת מִן־הַכָּבֵד מִן־ — ה וכל ואת שתי הכלית דכות[10]
11 הַחַטָּאת הִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ ¹¹ וְאֶת־
12 הַבָּשָׂר וְאֶת־הָעוֹר שָׂרַף בָּאֵשׁ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃ ¹² וַיִּשְׁחַט אֶת־הָעֹלָה
וַיַּמְצִאוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֵלָיו אֶת־הַדָּם וַיִּזְרְקֵהוּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ — ב חס
13 ¹³ וְאֶת־הָעֹלָה הִמְצִיאוּ אֵלָיו לִנְתָחֶיהָ וְאֶת־הָרֹאשׁ וַיַּקְטֵר עַל־ — ג[11]. ל. לז. ג בליש[12]
14 הַמִּזְבֵּחַ׃ ¹⁴ וַיִּרְחַץ אֶת־הַקֶּרֶב וְאֶת־הַכְּרָעָיִם וַיַּקְטֵר עַל־הָעֹלָה
15 הַמִּזְבֵּחָה׃ ¹⁵ וַיַּקְרֵב אֵת קָרְבַּן הָעָם וַיִּקַּח אֶת־שְׂעִיר הַחַטָּאת אֲשֶׁר
16 לָעָם וַיִּשְׁחָטֵהוּ וַיְחַטְּאֵהוּ כָּרִאשׁוֹן׃ ¹⁶ וַיַּקְרֵב אֶת־הָעֹלָהᵃ וַיַּעֲשֶׂהָ — ל. ל. ב
17 כַּמִּשְׁפָּט׃ ¹⁷ וַיַּקְרֵב אֶת־הַמִּנְחָה וַיְמַלֵּא כַפּוֹᵃ מִמֶּנָּה וַיַּקְטֵר עַל־ — ט. ג בליש[12]
18 הַמִּזְבֵּחַ מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר׃ ¹⁸ וַיִּשְׁחַט אֶת־הַשּׁוֹר וְאֶת־הָאַיִל זֶבַח — ה[13]
הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לָעָם וַיַּמְצִאוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת־הַדָּם אֵלָיו וַיִּזְרְקֵהוּ עַל־ — ב חס
19 הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ ¹⁹ וְאֶת־הַחֲלָבִים מִן־הַשּׁוֹר וּמִן־הָאַיִל הָאַלְיָה

Cp 9 [1]Mm 847. [2]Mm 585. [3]Mm 3937. [4]Mm 583. [5]Mm 708. [6]Mm 709. [7]Mm 710. [8]Mm 667. [9]Mm 704. [10]Mm 669. [11]Mm 2983. [12]Mm 4235. [13]Mm 872.

Cp 9,1 a–a dl? cf 3a ‖ **3** a ɱ𝔊 וְזִקְנֵי ‖ **4** a 𝔊(𝔖𝔗𝔍𝔙) ὀφθήσεται = נִרְאָה cf 6 וירא ‖ **7** a–a > ℭ (homtel) ‖ b 𝔊 τοῦ οἴκου σου cf 16,17 ‖ **8** a–a > 𝔊* ‖ **16** a ℭ קרבן ‖ **17** a ɱ𝔊 כַּפָּיו.

aוְהַֽמְכַסֶּה֙ וְהַכְּלָיֹתa וְיֹתֶ֖רֶת הַכָּבֵֽד׃ 20 וַיָּשִׂ֥ימוּa אֶת־הַחֲלָבִ֖ים עַל־ 20 לה
הֶחָז֑וֹת וַיַּקְטֵ֥רb הַחֲלָבִ֖ים הַמִּזְבֵּֽחָה׃ 21 וְאֵ֣ת הֶחָז֗וֹת וְאֵת֙ שׁ֣וֹק הַיָּמִ֔ין 21
הֵנִ֧יף אַהֲרֹ֛ן תְּנוּפָ֖ה לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה כַּאֲשֶׁ֖ר צִוָּ֥הa מֹשֶֽׁהb׃ 22 וַיִּשָּׂ֨א 22
אַהֲרֹ֧ן אֶת־יָדָ֛וa אֶל־הָעָ֖ם וַֽיְבָרְכֵ֑ם וַיֵּ֗רֶד מֵעֲשֹׂ֧ת הַֽחַטָּ֛את וְהָעֹלָ֖ה ידיו חד מן ה̇ כת̇ ק̇ חס . ב̇ חס[14]
וְהַשְּׁלָמִֽים׃ 23 וַיָּבֹ֨א מֹשֶׁ֤ה וְאַהֲרֹן֙ אֶל־אֹ֣הֶל מוֹעֵ֔ד וַיֵּ֣צְא֔וּ וַֽיְבָרְכ֖וּ 23 כט בתור
אֶת־aהָעָ֑ם וַיֵּרָ֥א כְבוֹד־יְהוָ֖ה אֶל־כָּל־הָעָֽם׃ 24 וַתֵּ֤צֵא אֵשׁ֙ מִלִּפְנֵ֣י 24 כ̇[15] . ל[16] . ג
יְהוָ֔ה וַתֹּ֙אכַל֙ עַל־הַמִּזְבֵּ֔חַ אֶת־הָעֹלָ֖ה וְאֶת־הַחֲלָבִ֑ים וַיַּ֤רְא כָּל־הָעָם֙ ב̇
וַיָּרֹ֔נּוּ וַיִּפְּל֖וּ עַל־פְּנֵיהֶֽם׃ ל

10 1 וַיִּקְח֣וּ בְנֵֽי־אַ֠הֲרֹן נָדָ֨ב וַאֲבִיה֜וּאa אִ֣ישׁ מַחְתָּת֗וֹ וַיִּתְּנ֤וּ בָהֵן֙ 10 ה̇[1]
אֵ֔שׁ וַיָּשִׂ֥ימוּ עָלֶ֖יהָb קְטֹ֑רֶת וַיַּקְרִ֜בוּ לִפְנֵ֤י יְהוָה֙ cאֵ֣שׁ זָרָ֔הc אֲשֶׁ֛ר לֹ֥א לה . יד בטע[2]
צִוָּ֖הd אֹתָֽם׃ 2 וַתֵּ֥צֵא אֵ֛שׁ מִלִּפְנֵ֥י יְהוָ֖ה וַתֹּ֣אכַל אוֹתָ֑ם וַיָּמֻ֖תוּ לִפְנֵ֥י 2 ג . לט מל בתור
יְהוָֽה׃ 3 וַיֹּ֨אמֶר מֹשֶׁ֜ה אֶל־אַהֲרֹ֗ן הוּא֩ אֲשֶׁר־דִּבֶּ֨ר יְהוָ֤ה ׀ לֵאמֹר֙
בִּקְרֹבַ֣י אֶקָּדֵ֔שׁ וְעַל־פְּנֵ֥י כָל־הָעָ֖ם אֶכָּבֵ֑ד ל . ל . ל
וַיִּדֹּ֖ם אַהֲרֹֽן׃ 4 וַיִּקְרָ֣א מֹשֶׁ֗ה אֶל־מִֽישָׁאֵל֙a וְאֶ֣ל אֶלְצָפָ֔ןb בְּנֵ֥י עֻזִּיאֵ֖לc 4 ב[3]
דֹּ֣ד אַהֲרֹ֑ן וַיֹּ֣אמֶר אֲלֵהֶ֗ם קִ֠רְב֞וּ שְׂא֤וּ אֶת־אֲחֵיכֶם֙ מֵאֵ֣ת פְּנֵֽי־הַקֹּ֔דֶשׁ ה בתרי טעמ[4] . ה[5]
אֶל־מִח֖וּץ לַֽמַּחֲנֶֽה׃ 5 וַֽיִּקְרְבוּ֙a וַיִּשָּׂאֻ֣ם בְּכֻתֳּנֹתָ֔ם אֶל־מִח֖וּץ לַֽמַּחֲנֶ֑ה 5 ב חד חס וחד מל[6]
כַּאֲשֶׁ֖ר דִּבֶּ֥ר מֹשֶֽׁה׃ 6 וַיֹּ֣אמֶר מֹשֶׁ֣ה אֶֽל־אַהֲרֹ֡ן וּלְאֶלְעָזָ֣רa וּלְאִֽיתָמָ֣רa ׀ 6
בָּנָ֡יוb רָאשֵׁיכֶ֣ם אַל־cתִּפְרָ֣עוּ ׀ וּבִגְדֵיכֶ֤ם לֹֽא־תִפְרֹ֙מוּ֙ וְלֹ֣א תָמֻ֔תוּ וְעַ֥ל ו[7] . ב[8] . ל
כָּל־הָעֵדָ֖ה יִקְצֹ֑ף וַאֲחֵיכֶם֙ כָּל־בֵּ֣ית יִשְׂרָאֵ֔ל יִבְכּוּ֙ אֶת־הַשְּׂרֵפָ֔ה כ̇[9] ד̇ מנה בתור וכל ירמיה ויחזק דכות ב̇ מ̇ יח
אֲשֶׁ֖ר שָׂרַ֥ף יְהוָֽה׃ 7 וּמִפֶּ֨תַח אֹ֜הֶל מוֹעֵ֗ד לֹ֤א תֵֽצְאוּ֙ פֶּן־תָּמֻ֔תוּ כִּי־ 7 ב̇
שֶׁ֛מֶן מִשְׁחַ֥ת יְהוָ֖ה עֲלֵיכֶ֑ם וַֽיַּעֲשׂ֖וּ כִּדְבַ֥ר מֹשֶֽׁה׃ פ
8 וַיְדַבֵּ֣ר יְהוָ֔ה אֶֽל־אַהֲרֹ֖ן לֵאמֹֽר׃ 9 יַ֣יִן וְשֵׁכָ֞ר אַל־תֵּ֣שְׁתְּ ׀ אַתָּ֣ה ׀ ס[11] ב . ל ר"פ
וּבָנֶ֣יךָ אִתָּ֗ךְ בְּבֹאֲכֶ֛ם אֶל־אֹ֥הֶל מוֹעֵ֖דa וְלֹ֣א תָמֻ֑תוּ חֻקַּ֥ת עוֹלָ֖ם ד̇ . ד̇ קמ וכל יחזק נקיבה אתנח וס"פ דכות[10] . ג[11]

[14]Mm 711. [15]Mm 1227. [16]Mm 712. Cp 10 [1]Mm 640. [2]Mm 3948. [3]Mm 3247. [4]Mm 2991. [5]Mm 713. [6]1Ch 23,22. [7]Mm 1215. [8]Mm 3593. [9]Mm 953. [10]Mm 172. [11]Mm 920.

19 a–a 𝔊 *καὶ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον ἐπὶ τῆς κοιλίας καὶ τοὺς δύο νεφροὺς καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν* cf 4,9 ‖ **20** a 𝔐𝔊𝔖 sg ‖ b 𝔊 pl ‖ **21** a mlt Mss 𝔐𝔊 + אֶת יְהוָה, prb sic l; 𝔖 pass ‖ b > 𝔗 ‖ **22** a 𝔐𝔊𝔖 על ‖ **23** a 𝔊 + *πάντα* ‖ **24** a 𝔐𝔗J pl ‖ **Cp 10,1** a 𝔊 *καὶ Αβιουδ* ‖ b 𝔐𝔖𝔗Ms עֲלֵיהֶן ‖ c–c > 𝔗 ‖ d 𝔊 + *κύριος*; 𝔙 pass ‖ **4** a 𝔊* *Μισαδαι* ‖ b 𝔐𝔊𝔖 אליצפן ‖ c 𝔗 עוזאל, 𝔊B *Αζιηλ* ‖ **5** a 𝔗 ויקריבו ‖ **6** a 𝔐 ואל א' ‖ b 𝔊(𝔖) + *τοὺς καταλελειμμένους* cf 12 ‖ c 𝔐 לא ‖ **9** a 𝔊 + *ἢ προσπορευομένων ὑμῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον.*

10 לְדֹרֹתֵיכֶֽם׃ 10 וּֽלֲהַבְדִּ֔יל[a] בֵּ֥ין הַקֹּ֖דֶשׁ וּבֵ֣ין הַחֹ֑ל [b]וּבֵ֥ין הַטָּמֵ֖א[b] וּבֵ֥ין ב̇¹². ב̇ חד חס וחד מל¹³
11 הַטָּהֽוֹר׃ 11 וּלְהוֹרֹ֖ת אֶת־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל אֵ֚ת כָּל־הַ֣חֻקִּ֔ים[a] אֲשֶׁ֨ר דִּבֶּ֧ר ב̇¹⁴
12 יְהוָ֛ה אֲלֵיהֶ֖ם בְּיַד־מֹשֶֽׁה׃ פ 12 וַיְדַבֵּ֨ר מֹשֶׁ֜ה[a] אֶֽל־אַהֲרֹ֗ן וְאֶ֣ל יז̇ מל בתור¹⁵
אֶלְעָזָר֩ וְאֶל־אִיתָמָ֨ר ׀ בָּנָ֜יו הַנּֽוֹתָרִ֗ים קְח֤וּ אֶת־הַמִּנְחָה֙ הַנּוֹתֶ֙רֶת֙ מֵאִשֵּׁ֣י
13 יְהוָ֔ה וְאִכְל֥וּהָ מַצּ֖וֹת אֵ֣צֶל הַמִּזְבֵּ֑חַ כִּ֛י קֹ֥דֶשׁ קָֽדָשִׁ֖ים הִֽוא׃ 13 וַאֲכַלְתֶּ֨ם ה̇ דסמיכ בתור
אֹתָהּ֙ בְּמָק֣וֹם קָדֹ֔שׁ כִּ֣י חָקְךָ֤ וְחָק־בָּנֶ֙יךָ֙ הִ֔וא מֵאִשֵּׁ֖י יְהוָ֑ה כִּי־כֵ֖ן צֻוֵּֽיתִי׃ ה̇¹⁶
14 וְאֵת֩ חֲזֵ֨ה הַתְּנוּפָ֜ה וְאֵ֣ת ׀ שׁ֣וֹק הַתְּרוּמָ֗ה תֹּֽאכְלוּ֙ בְּמָק֣וֹם טָה֔וֹר[a] ד̇
אַתָּ֕ה וּבָנֶ֥יךָ וּבְנֹתֶ֖יךָ[b] אִתָּ֑ךְ כִּֽי־חָקְךָ֤ וְחָק־בָּנֶ֙יךָ֙ נִתְּנ֔וּ מִזִּבְחֵ֥י שַׁלְמֵ֖י ג̇¹⁷. ו̇ דגש¹⁸
15 בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 15 שׁ֣וֹק הַתְּרוּמָ֞ה וַחֲזֵ֣ה הַתְּנוּפָ֗ה עַ֣ל אִשֵּׁ֤י הַחֲלָבִים֙ ה̇ בטע בסיפ¹⁹. ט̇ כת י וכל מאשי דכות
יָבִ֕יאוּ לְהָנִ֥יף תְּנוּפָ֖ה לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה וְהָיָ֨ה לְךָ֜ וּלְבָנֶ֤יךָ[a] אִתְּךָ֙ לְחָק־עוֹלָ֔ם ט̇²⁰. יו̇ בתור²¹. ג̇ ס״פ. ב̇.
16 כַּאֲשֶׁ֖ר צִוָּ֥ה יְהוָֽה[b]׃ 16 וְאֵ֣ת ׀ שְׂעִ֣יר הַֽחַטָּ֗את דָּרֹ֥שׁ דָּרַ֖שׁ מֹשֶׁ֑ה חצי התורה בתיבות
וְהִנֵּ֣ה שֹׂרָ֔ף וַ֠יִּקְצֹ֠ף עַל־אֶלְעָזָ֤ר וְעַל־אִיתָמָר֙ בְּנֵ֣י אַהֲרֹ֔ן הַנּוֹתָרִ֖ם ל̇. ל̇ חס
17 לֵאמֹֽר׃ 17 מַדּ֗וּעַ לֹא־אֲכַלְתֶּ֤ם אֶת־הַחַטָּאת֙[a] בִּמְק֣וֹם הַקֹּ֔דֶשׁ [b]כִּ֛י קֹ֥דֶשׁ ה̇ דסמיכ בתור
קָֽדָשִׁ֖ים הִ֑וא[b] וְאֹתָ֣הּ ׀ נָתַ֣ן לָכֶ֗ם[c] לָשֵׂאת֙ אֶת־עֲוֺ֣ן הָֽעֵדָ֔ה לְכַפֵּ֥ר עֲלֵיהֶ֖ם כו̇. ב̇
18 לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃ 18 הֵ֚ן לֹֽא־הוּבָ֣א אֶת־דָּמָ֔הּ אֶל־הַקֹּ֖דֶשׁ פְּנִ֑ימָה אָכ֨וֹל ה̇²². ו̇ מל. ב̇²³ מנה בתור
19 תֹּאכְל֥וּ אֹתָ֛הּ בַּקֹּ֖דֶשׁ כַּאֲשֶׁ֥ר צִוֵּֽיתִי[a]׃ 19 וַיְדַבֵּ֨ר אַהֲרֹ֜ן אֶל־מֹשֶׁ֗ה הֵ֣ן ה̇
הַ֠יּוֹם הִקְרִ֨יבוּ אֶת־חַטָּאתָ֤ם וְאֶת־עֹֽלָתָם֙ לִפְנֵ֣י יְהוָ֔ה וַתִּקְרֶ֥אנָה אֹתִ֖י ד̇
20 כָּאֵ֑לֶּה וְאָכַ֤לְתִּי חַטָּאת֙ הַיּ֔וֹם הַיִּיטַ֖ב[a] בְּעֵינֵ֥י יְהוָֽה׃ 20 וַיִּשְׁמַ֣ע מֹשֶׁ֔ה ל̇. לג̇ בתור
וַיִּיטַ֖ב בְּעֵינָֽיו׃ פ נ̇א
[ס] 11 1 וַיְדַבֵּ֧ר יְהוָ֛ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה וְאֶֽל־אַהֲרֹ֖ן לֵאמֹ֥ר אֲלֵהֶֽם[a]׃ 2 דַּבְּר֛וּ ג̇ בטע דמטע. יא̇¹. ל̇. ג̇ ר״פ בתור²
אֶל־בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל לֵאמֹ֑ר זֹ֤את הַֽחַיָּה֙ אֲשֶׁ֣ר תֹּאכְל֔וּ[a] מִכָּל־הַבְּהֵמָ֖ה אֲשֶׁ֥ר
3 עַל־הָאָֽרֶץ׃ 3 כֹּ֣ל ׀ מַפְרֶ֣סֶת פַּרְסָ֗ה וְשֹׁסַ֤עַת שֶׁ֙סַע֙[a] פְּרָסֹ֔ת [b]מַעֲלַ֥ת ה̇ זוגין מחליפין³
4 גֵּרָ֖ה בַּבְּהֵמָ֑ה אֹתָ֖הּ תֹּאכֵֽלוּ׃ 4 אַ֚ךְ אֶת־זֶה֙ לֹ֣א תֹֽאכְל֔וּ מִמַּֽעֲלֵי֙ הַגֵּרָ֔ה ה̇ ג̇ כת ה רב בליש שם ברנש כת א⁴. ו̇ דגש⁵

[12]Mm 714. [13]Mm 715. [14]Ex 35,34. [15]Mm 250. [16]Mm 2811. [17]Mm 122. [18]Mm 716. [19]Mm 747. [20]Mm 501. [21]Mm 60. [22]Mm 717. [23]Mm 718. **Cp 11** [1]Mm 852. [2]Mm 719. [3]Mm 3964. [4]Mm 1405. [5]Mm 64.

10 [a] 𝔊𝔖 om cop ‖ [b–b] > ℭ ‖ **11** [a] ℭ הדברים ‖ **12** [a] ℭ יהוה ‖ **14** [a] 𝔊 *ἁγίῳ* cf 13.17 ‖ [b] 𝔊 *καὶ ὁ οἶκός σου* = וּבֵיתְךָ ‖ **15** [a] 𝔐𝔊 + וְלִבְנֹתֶיךָ ‖ [b] 𝔊 + *τῷ Μωυσῇ* ‖ **17** [a] ga'ya eras ‖ [b–b] > ℭ ‖ [c] 𝔊 + *φαγεῖν* = לֶאֱכֹל ‖ **18** [a] 𝔖𝔗^Ms𝔗^J𝔙 pass cf 8,31[c]; 𝔊 *μοι συνέταξεν κύριος*; 𝔖 + verba ex 8,31 ‖ **19** [a] 𝔊 *μὴ ἀρεστόν*, l frt הֲיִ׳ ‖ **Cp 11,1** [a] ℭ להם; > 𝔊𝔙 ‖ **2** [a] > ℭ ‖ **3** [a] pc Mss 𝔐𝔊𝔖 + שְׁתֵּי ut Dt 14,6 ‖ [b] 𝔊𝔖𝔙 pr cop.

וּמִמַּפְרִיסֵי הַפַּרְסָה[a] אֶת־הַגָּמָל כִּי־מַעֲלֵה גֵרָה הוּא וּפַרְסָה [b]אֵינֶנּוּ
5 מַפְרִיס טָמֵא הוּא לָכֶם׃ 5 וְאֶת־הַשָּׁפָן כִּי־מַעֲלֵה גֵרָה הוּא וּפַרְסָה[b]
6 לֹא יַפְרִיס טָמֵא הוּא לָכֶם׃ 6 [a]וְאֶת־הָאַרְנֶבֶת כִּי־מַעֲלַת גֵּרָה הִוא — ה̇ ג̇ כת ה וב̇ בליש שם ברבש כת א[6]
7 וּפַרְסָה לֹא הִפְרִיסָה טְמֵאָה הִוא לָכֶם[a]׃ 7 וְאֶת־הַחֲזִיר כִּי־מַפְרִיס — ל̇
פַּרְסָה הוּא וְשֹׁסַע שֶׁסַע פַּרְסָה וְהוּא גֵּרָה לֹא־יִגָּר[a] טָמֵא הוּא לָכֶם׃ — ל̇ . ל̇
8 9 8 מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכֵלוּ וּבְנִבְלָתָם לֹא תִגָּעוּ טְמֵאִים הֵם לָכֶם׃ 9 אֶת־[a]
זֶה תֹּאכְלוּ מִכֹּל אֲשֶׁר בַּמָּיִם כֹּל אֲשֶׁר־לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת בַּמַּיִם
10 בַּיַּמִּים וּבַנְּחָלִים אֹתָם תֹּאכֵלוּ׃ 10 וְכֹל אֲשֶׁר אֵין־לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת[a] — ה̇[7]
בַּיַּמִּים וּבַנְּחָלִים מִכֹּל שֶׁרֶץ הַמַּיִם וּמִכֹּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר בַּמָּיִם — ה̇[7]
11 שֶׁקֶץ הֵם לָכֶם׃ 11 וְשֶׁקֶץ יִהְיוּ לָכֶם מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכֵלוּ וְאֶת־ — ל̇ . ל̇
12 נִבְלָתָם תְּשַׁקֵּצוּ׃ 12 כֹּל[a] אֲשֶׁר אֵין־לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת בַּמָּיִם שֶׁקֶץ — ל̇ . ו̇ זוגין[8]
13 הוּא לָכֶם׃ 13 וְאֶת־אֵלֶּה תְּשַׁקְּצוּ מִן־הָעוֹף לֹא יֵאָכְלוּ[a] שֶׁקֶץ — ל̇
14 הֵם אֶת־הַנֶּשֶׁר וְאֶת־הַפֶּרֶס וְאֵת הָעָזְנִיָּה׃ 14 וְאֶת־הַדָּאָה וְאֶת־הָאַיָּה — ל̇ . ל̇
15 16 לְמִינָהּ׃ 15 [a]אֵת[b] כָּל־עֹרֵב לְמִינוֹ׃ 16 וְאֵת בַּת הַיַּעֲנָה וְאֶת־הַתַּחְמָס — ל̇[9] . ד̇[10] . כו̇ פסוק ואת ואת ואת ואת . ה̇[11] . ב̇
17 וְאֶת־הַשָּׁחַף[a] וְאֶת־הַנֵּץ לְמִינֵהוּ׃ 17 וְאֶת־הַכּוֹס וְאֶת־הַשָּׁלָךְ וְאֶת־ — י̇ד̇ . ל̇
18 19 הַיַּנְשׁוּף׃ 18 וְאֶת־הַתִּנְשֶׁמֶת וְאֶת־הַקָּאָת וְאֶת־הָרָחָם׃ 19 [a]וְאֵת — ל̇ . ל̇
20 הַחֲסִידָה[b] הָאֲנָפָה לְמִינָהּ וְאֶת־הַדּוּכִיפַת[c] וְאֶת־הָעֲטַלֵּף׃ 20 כֹּל[a] — ל̇ . ל̇ . ל̇ . ב̇
21 שֶׁרֶץ הָעוֹף הַהֹלֵךְ עַל־אַרְבַּע שֶׁקֶץ הוּא לָכֶם׃ ס 21 אַךְ[a] אֶת־
זֶה תֹּאכְלוּ מִכֹּל שֶׁרֶץ הָעוֹף הַהֹלֵךְ עַל־אַרְבַּע אֲשֶׁר־לֹא[b] כְרָעַיִם — ל̇ חד מן י̇ז̇[12] כת כן ק̇
22 מִמַּעַל לְרַגְלָיו לְנַתֵּר בָּהֵן[c] עַל־הָאָרֶץ׃ 22 אֶת־אֵלֶּה מֵהֶם תֹּאכֵלוּ — ד̇[13] . ה̇ז̇[14] . י̇ד̇ פסוק את את ואת ואת ואת
אֶת־הָאַרְבֶּה לְמִינוֹ וְאֶת־הַסָּלְעָם לְמִינֵהוּ וְאֶת־הַחַרְגֹּל לְמִינֵהוּ וְאֶת־ — ד̇[10] . ל̇ . י̇ד̇ . ל̇ . י̇ד̇
23 הֶחָגָב לְמִינֵהוּ׃ 23 וְכֹל[a] שֶׁרֶץ הָעוֹף אֲשֶׁר־לוֹ אַרְבַּע רַגְלָיִם שֶׁקֶץ — ב̇[15] . י̇ד̇
24 הוּא לָכֶם׃ 24 וּלְאֵלֶּה תִּטַּמָּאוּ כָּל־הַנֹּגֵעַ בְּנִבְלָתָם יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃ — ג̇ ר״פ[16] . ב̇ חס[17]

[6] Mm 1405. [7] Mm 720. [8] Mm 2036. [9] Mm 721. [10] Mm 722. [11] Mm 768. [12] Mm 1795. [13] Mm 396. [14] Mm 640. [15] Qoh 12,5. [16] Mm 2803. [17] Lv 11,31.

4/5 [a] 𝔊 + *καὶ ὀνυχιζόντων ὀνυχιστῆρας* (it 𝔊 Dt 14,7) cf 3 ‖ [b–b] > ℭ (homtel) ‖ **6** [a–a] > ℭ (homtel) ‖ **7** [a] ⅏ יגור cf Dt 14,8 ‖ **9** [a] Ms ⅏𝔊𝔖 וְאֶת ‖ **10** [a] ⅏ + במים cf 𝔊 ‖ **12** [a] nonn Mss ⅏𝔊𝔖 וְכֹל ‖ **13** [a] ⅏ תֹּאכלו ‖ **15** [a] v 15 > $𝔊^{B*A\,min}$, it Dt 14,14 ‖ [b] mlt Mss ⅏𝔊𝔖$𝔗^{J}$𝔙 וְאֵת ‖ **16** [a] ⅏𝔊 + לְמִינוֹ ‖ **19** [a] 𝔊* pr *καὶ γλαῦκα* = והתחמס ut 16 Dt 14,15 ‖ [b] 𝔊 + *καί*, ins frt וְאֵת ‖ [c] ⅏ הדגיפת ‖ **20** [a] pc Mss ⅏𝔊𝔖$𝔗^{J}$ וְכֹל ‖ **21** [a] > ℭ$𝔊^{Mss}$ ‖ [b] ℭ Vrs לוֹ ‖ [c] mlt Mss ⅏ בָּהֶם ‖ **23** [a] pc Mss 𝔊* כֹּל.

25 וְכָל־הַנֹּשֵׂא מִנִּבְלָתָם[a] יְכַבֵּס בְּגָדָיו[b] וְטָמֵא עַד־הָעָֽרֶב׃ 26 לְֽכָל־[a]
הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר הִוא מַפְרֶסֶת פַּרְסָה וְשֶׁסַע ׀ אֵינֶנָּה[b] שֹׁסַעַת וְגֵרָה אֵינֶנָּה
27 מַעֲלָה טְמֵאִים הֵם לָכֶם כָּל־הַנֹּגֵעַ בָּהֶם[c] יִטְמָֽא׃ 27 וְכֹל ׀ הוֹלֵךְ עַל־
כַּפָּיו[a] בְּכָל־הַֽחַיָּה הַהֹלֶכֶת עַל־אַרְבַּע טְמֵאִים הֵם לָכֶם כָּל־הַנֹּגֵעַ
28 בְּנִבְלָתָם יִטְמָא עַד־הָעָֽרֶב׃ 28 וְהַנֹּשֵׂא [a]אֶת־נִבְלָתָם[a] יְכַבֵּס בְּגָדָיו
29 וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב טְמֵאִים הֵמָּה לָכֶֽם׃ ס 29 וְזֶה לָכֶם הַטָּמֵא
בַּשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ עַל־הָאָרֶץ הַחֹלֶד וְהָעַכְבָּר[a] וְהַצָּב לְמִינֵֽהוּ[b]׃
30 וְהָאֲנָקָה וְהַכֹּחַ וְהַלְּטָאָה וְהַחֹמֶט וְהַתִּנְשָֽׁמֶת׃ 31 אֵלֶּה הַטְּמֵאִים
לָכֶם בְּכָל־[a]הַשָּׁרֶץ כָּל־הַנֹּגֵעַ בָּהֶם בְּמֹתָם יִטְמָא עַד־הָעָֽרֶב׃
32 וְכֹל אֲשֶׁר־יִפֹּל־עָלָיו מֵהֶם ׀ בְּמֹתָם יִטְמָא מִכָּל־כְּלִי־עֵץ אוֹ בֶגֶד
אוֹ־עוֹר אוֹ שָׂק כָּל־כְּלִי אֲשֶׁר־יֵעָשֶׂה מְלָאכָה בָּהֶם בַּמַּיִם יוּבָא[a]
33 וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב וְטָהֵֽר׃ 33 וְכָל־כְּלִי־חֶרֶשׂ אֲשֶׁר־יִפֹּל מֵהֶם אֶל־
34 תּוֹכוֹ כֹּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא וְאֹתוֹ תִשְׁבֹּֽרוּ׃ 34 מִכָּל־הָאֹכֶל אֲשֶׁר
יֵאָכֵל אֲשֶׁר יָבוֹא עָלָיו מַיִם יִטְמָא וְכָל־מַשְׁקֶה אֲשֶׁר יִשָּׁתֶה בְּכָל־
35 כְּלִי יִטְמָֽא׃ 35 וְכֹל אֲשֶׁר־יִפֹּל מִנִּבְלָתָם ׀ עָלָיו יִטְמָא תַּנּוּר וְכִירַיִם
36 יֻתָּץ[a] טְמֵאִים הֵם וּטְמֵאִים יִהְיוּ לָכֶֽם׃ 36 אַךְ מַעְיָן[a] וּבוֹר מִקְוֵה־מַיִם
37 יִהְיֶה טָהוֹר וְנֹגֵעַ בְּנִבְלָתָם יִטְמָֽא׃ 37 וְכִי יִפֹּל מִנִּבְלָתָם עַל־כָּל־
38 זֶרַע זֵרוּעַ אֲשֶׁר יִזָּרֵעַ טָהוֹר הֽוּא׃ 38 וְכִי יֻתַּן־מַיִם עַל־זֶרַע[a] וְנָפַל
39 מִנִּבְלָתָם עָלָיו טָמֵא הוּא לָכֶֽם׃ ס 39 וְכִי יָמוּת מִן־הַבְּהֵמָה
אֲשֶׁר־הִיא[a] לָכֶם לְאָכְלָה הַנֹּגֵעַ בְּנִבְלָתָהּ יִטְמָא עַד־הָעָֽרֶב׃
40 וְהָאֹכֵל מִנִּבְלָתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב וְהַנֹּשֵׂא [a]אֶת־
41 נִבְלָתָהּ[a] יְכַבֵּס בְּגָדָיו[b] וְטָמֵא עַד־הָעָֽרֶב׃ 41 וְכָל־הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ
42 עַל־הָאָרֶץ שֶׁקֶץ הוּא לֹא יֵאָכֵֽל׃ 42 כֹּל[a] הוֹלֵךְ עַל־גָּחוֹן[b] וְכֹל ׀ הוֹלֵךְ

ג[18] קמ ול בליש . כז[19] מל ט[20] מנה בתור ג בסיפ וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה
ג ב חס וחד מל[21]
כג ר״פ
יד
ל . ל . ל . ל . ב ול בסיפ[22]
ב חס[23]
ד קמ וכל בשק אתנח וס״פ דכות[24] . לז[25] . ד[26] . ה[27]
ה[28]
ז מל בתור . ל
ל
ל . ל
ל[22] . ל
ל . ב בתור[29] . ז[30]
ב[31]
יא כת י בתור
ה פסוק כל וכל כל . כז[19] מל ט[20] מנה בתור ג בסיפ וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה .
חצי אותיות בתור[32]
כז[19] מל ט[20] מנה בתור ג בסיפ וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה

[18] Mm 3909. [19] Mm 1788. [20] Mm 935. [21] Mm 241. [22] Mp sub loco. [23] Lv 11,24. [24] Mm 2484. [25] Mm 210. [26] Mm 591. [27] Mm 691. [28] Mm 945. [29] Dt 21,4. [30] Mm 723. [31] Mm 724. [32] Littera ו major est quam aliae litterae.

25 [a] 𝔗 pc Mss 𝔖 אֶת־נ׳ ut 28.40 ‖ [b] 𝔐 + ורחץ במים cf 40[b] ‖ 26 [a] pc Mss 𝔊*𝔖 ול׳ ‖ [b] > 𝔊 ‖ [c] pc Mss 𝔊 בְּנִבְלָתָם ‖ 27 [a] 𝔗 גחון ‖ 28 [a–a] 𝔐𝔊 מִנ׳ ut 25 ‖ 29 [a] 𝔐 —בור ‖ [b] > 𝔊* ‖ 31 [a] 𝔐𝔊 מִכֹּל ‖ 32 [a] 𝔐 יָבוֹא, 𝔊 *βαφήσεται* ‖ 35 [a] 𝔐𝔊𝔖𝔗𝔗J𝔙 pl ‖ 36 [a] 𝔐 𝔊 מעין מים ‖ 38 [a] 𝔐 הַז׳; 𝔊 pr *πᾶν* = כָּל־ ‖ 39 [a] 𝔗 הוא ‖ 40 [a–a] 𝔊 *ἀπὸ θνησιμαίων αὐτῶν* = מנבלתם ut 25 ‖ [b] 𝔊* + *καὶ λούσεται ὕδατι* cf 25[b] ‖ 42/43 [a] pc Mss 𝔊𝔖𝔗 וְכֹל ‖ [b] mlt Mss ו maj.

עַל־אַרְבַּ֗ע עַ֚ד[c] כָּל־מַרְבֵּ֣ה רַגְלַ֔יִם לְכָל־הַשֶּׁ֖רֶץ הַשֹּׁרֵ֣ץ [d]עַל־הָאָ֑רֶץ
לֹ֥א תֹאכְל֖וּם כִּי־שֶׁ֥קֶץ הֵֽם׃ 43 אַל־תְּשַׁקְּצוּ֙ אֶת־נַפְשֹׁ֣תֵיכֶ֔ם בְּכָל־ 43
הַשֶּׁ֖רֶץ הַשֹּׁרֵ֑ץ[d] וְלֹ֤א תִֽטַּמְּאוּ֙ בָּהֶ֔ם וְנִטְמֵתֶ֖ם בָּֽם׃ 44 כִּ֣י אֲנִ֣י יְהוָה֮ 44
אֱלֹֽהֵיכֶם֒ וְהִתְקַדִּשְׁתֶּם֙ וִהְיִיתֶ֣ם קְדֹשִׁ֔ים כִּ֥י קָד֖וֹשׁ אָ֑נִי[a] וְלֹ֤א תְטַמְּאוּ֙
אֶת־נַפְשֹׁ֣תֵיכֶ֔ם בְּכָל־הַשֶּׁ֖רֶץ הָֽרֹמֵ֥שׂ עַל־הָאָֽרֶץ׃ 45 כִּ֣י׀ אֲנִ֣י יְהוָ֗ה[a] 45
הַֽמַּעֲלֶ֤ה אֶתְכֶם֙ מֵאֶ֣רֶץ מִצְרַ֔יִם לִהְיֹ֥ת לָכֶ֖ם לֵאלֹהִ֑ים וִהְיִיתֶ֣ם קְדֹשִׁ֔ים
כִּ֥י קָד֖וֹשׁ אָֽנִי׃[b] 46 זֹ֣את תּוֹרַ֤ת הַבְּהֵמָה֙ וְהָע֔וֹף וְכֹל֙ נֶ֣פֶשׁ 46
הַֽחַיָּ֔ה הָֽרֹמֶ֖שֶׂת בַּמָּ֑יִם וּלְכָל־נֶ֖פֶשׁ הַשֹּׁרֶ֥צֶת עַל־הָאָֽרֶץ׃ 47 לְהַבְדִּ֕יל 47
בֵּ֥ין הַטָּמֵ֖א וּבֵ֣ין הַטָּהֹ֑ר וּבֵ֤ין הַֽחַיָּה֙ הַֽנֶּאֱכֶ֔לֶת וּבֵין֙ הַֽחַיָּ֔ה אֲשֶׁ֖ר לֹ֥א
תֵאָכֵֽל׃ פ צא

12 1 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 2 דַּבֵּ֞ר אֶל־בְּנֵ֤י יִשְׂרָאֵל֙ ס[ח] פרש
לֵאמֹ֔ר אִשָּׁה֙ כִּ֣י תַזְרִ֔יעַ[a] וְיָלְדָ֖ה זָכָ֑ר וְטָֽמְאָה֙ שִׁבְעַ֣ת יָמִ֔ים כִּימֵ֛י נִדַּ֥ת
דְּוֺתָ֖הּ תִּטְמָֽא׃ 3 וּבַיּ֖וֹם הַשְּׁמִינִ֑י יִמּ֖וֹל[a] בְּשַׂ֥ר עָרְלָתֽוֹ׃ 4 וּשְׁלֹשִׁ֥ים 3 4
י֙וֹם֙ וּשְׁלֹ֣שֶׁת יָמִ֔ים תֵּשֵׁ֖ב בִּדְמֵ֣י טָהֳרָ֑ה בְּכָל־קֹ֣דֶשׁ לֹֽא־תִגָּ֗ע וְאֶל־
הַמִּקְדָּשׁ֙ לֹ֣א תָבֹ֔א עַד־מְלֹ֖את יְמֵ֥י טָהֳרָֽהּ׃ 5 וְאִם־נְקֵבָ֣ה תֵלֵ֔ד 5
וְטָמְאָ֥ה שְׁבֻעַ֖יִם כְּנִדָּתָ֑הּ וְשִׁשִּׁ֥ים יוֹם֙ וְשֵׁ֣שֶׁת יָמִ֔ים תֵּשֵׁ֖ב עַל־דְּמֵ֥י
טָהֳרָֽה׃ 6 וּבִמְלֹ֣את׀ יְמֵ֣י טָהֳרָ֗הּ לְבֵן֮ א֣וֹ לְבַת֒ תָּבִ֞יא כֶּ֤בֶשׂ בֶּן־שְׁנָתוֹ֙ 6
לְעֹלָ֔ה וּבֶן־יוֹנָ֥ה אוֹ־תֹ֖ר לְחַטָּ֑את אֶל־פֶּ֥תַח אֹֽהֶל־מוֹעֵ֖ד אֶל־הַכֹּהֵֽן׃
7 וְהִקְרִיב֞וֹ לִפְנֵ֤י יְהוָה֙ וְכִפֶּ֣ר עָלֶ֔יהָ[a] וְטָהֲרָ֖ה[b] מִמְּקֹ֣ר דָּמֶ֑יהָ זֹ֤את תּוֹרַת֙ 7
הַיֹּלֶ֔דֶת לַזָּכָ֖ר א֥וֹ לַנְּקֵבָֽה׃ 8 וְאִם־לֹ֨א תִמְצָ֣א יָדָהּ֮ דֵּ֣י שֶׂה֒ וְלָקְחָ֣ה 8
שְׁתֵּֽי־תֹרִ֗ים א֤וֹ שְׁנֵי֙[a] בְּנֵ֣י יוֹנָ֔ה אֶחָ֥ד לְעֹלָ֖ה וְאֶחָ֣ד לְחַטָּ֑את וְכִפֶּ֥ר עָלֶ֛יהָ
הַכֹּהֵ֖ן וְטָהֵֽרָה׃ פ

13 1 וַיְדַבֵּ֣ר יְהוָ֔ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה וְאֶֽל־אַהֲרֹ֖ן לֵאמֹֽר׃ 2 אָדָ֗ם כִּֽי־ 13
יִהְיֶ֣ה בְעוֹר־בְּשָׂרוֹ֩ שְׂאֵ֨ת אֽוֹ־סַפַּ֜חַת א֣וֹ בַהֶ֗רֶת וְהָיָ֛ה בְעוֹר־בְּשָׂר֖וֹ
לְנֶ֣גַע צָרָ֑עַת וְהוּבָא֙ אֶל־אַהֲרֹ֣ן הַכֹּהֵ֔ן א֛וֹ אֶל־אַחַ֥ד מִבָּנָ֖יו הַכֹּהֲנִֽים׃

33 Mm 294. 34 Mm 922. 35 Mm 725. 36 Mm 726. 37 Mm 766. 38 Mm 690. Cp 12 1 Mp sub loco. 2 Mm 727. 3 Mm 1228. 4 Mm 670. 5 Mm 2303. Cp 13 1 Mm 852. 2 Mm 187.

42/43 c > Ms ‖ d–d > 𝔗 (homtel) ‖ **44** a 𝔊 + *κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν* ‖ **45** a ш𝔖 + אלהיכם ‖ b 𝔊* + *κύριος* ‖ **Cp 12,2** a ш𝔊 תְּזָרַע ‖ **3** a ш + את ‖ **7** a Ms ш𝔊𝔖 𝔗J + הכהן ut 8 ‖ b 𝔊 *καὶ καθαριεῖ αὐτήν* = וְטִהֲרָה ‖ **8** a 𝔗 לִשְׁנֵי.

3 וְרָאָ֣ה הַכֹּהֵ֣ן אֶת־הַנֶּ֣גַע בְּעוֹר־הַ֠בָּשָׂר וְשֵׂעָ֨ר בַּנֶּ֜גַע הָפַ֣ךְ׀ לָבָ֗ן וּמַרְאֵ֤ה — ל . ו[3]
הַנֶּ֙גַע֙ עָמֹק֙ מֵע֣וֹר בְּשָׂר֔וֹ נֶ֥גַע צָרַ֖עַת ה֑וּא וְרָאָ֥הוּ[a] הַכֹּהֵ֖ן וְטִמֵּ֥א אֹתֽוֹ׃ — כל חס ב מ ב[4] מל . ד . ה[5]
4 וְאִם־בַּהֶרֶת֩ לְבָנָ֨ה הִ֜וא בְּע֣וֹר בְּשָׂר֗וֹ וְעָמֹק֙ אֵין־מַרְאֶ֣הָ מִן־הָע֔וֹר[a] — כל חס ב מ ב[4] מל
וּשְׂעָרָ֖ה[b] לֹא־הָפַ֣ךְ לָבָ֑ן וְהִסְגִּ֧יר הַכֹּהֵ֛ן אֶת־הַנֶּ֖גַע שִׁבְעַ֥ת יָמִֽים׃ — ל . ד זוגין[6]
5 וְרָאָ֣הוּ[a] הַכֹּהֵן֮ בַּיּ֣וֹם הַשְּׁבִיעִי֒ וְהִנֵּ֤ה הַנֶּ֙גַע֙ עָמַ֣ד בְּעֵינָ֔יו[b] לֹא־פָשָׂ֥ה — ה[5] . נא
6 הַנֶּ֖גַע בָּע֑וֹר וְהִסְגִּיר֧וֹ הַכֹּהֵ֛ן שִׁבְעַ֥ת יָמִ֖ים שֵׁנִֽית׃ 6 וְרָאָה֩ הַכֹּהֵ֨ן אֹת֜וֹ — ג ובעינ
בַּיּ֣וֹם הַשְּׁבִיעִי֮ שֵׁנִית֒ וְהִנֵּה֙ כֵּהָ֣ה הַנֶּ֔גַע וְלֹא־פָשָׂ֥ה הַנֶּ֖גַע בָּע֑וֹר וְטִהֲר֨וֹ — ל . ו . ד בפרש
7 הַכֹּהֵן֙ מִסְפַּ֣חַת הִ֔וא וְכִבֶּ֥ס בְּגָדָ֖יו וְטָהֵֽר׃ 7 וְאִם־פָּשֹׂ֨ה תִפְשֶׂ֤ה — ט[7] וכל במדבר דכות ב מ ב
הַמִּסְפַּ֙חַת֙ בָּע֔וֹר אַחֲרֵ֧י הֵרָאֹת֛וֹ אֶל־הַכֹּהֵ֖ן לְטָהֳרָת֑וֹ וְנִרְאָ֥ה שֵׁנִ֖ית — ל . ה[8]
8 אֶל־הַכֹּהֵֽן׃ 8 וְרָאָה֙ הַכֹּהֵ֔ן וְהִנֵּ֛ה פָּשְׂתָ֥ה הַמִּסְפַּ֖חַת בָּע֑וֹר וְטִמְּא֥וֹ הַכֹּהֵ֖ן — ד בעינ
9 צָרַ֥עַת הִֽוא׃ פ 9 נֶ֣גַע[a] צָרַ֔עַת כִּ֥י תִהְיֶ֖ה[b] בְּאָדָ֑ם וְהוּבָ֖א אֶל־ — יא ר״פ וס״פ ב[9] . ד[10]
10 הַכֹּהֵֽן׃ 10 וְרָאָ֣ה הַכֹּהֵ֗ן וְהִנֵּ֤ה שְׂאֵת־לְבָנָה֙ בָּע֔וֹר וְהִ֕יא הָפְכָ֖ה שֵׂעָ֣ר — יד . יא כת י בתור
11 לָבָ֑ן וּמִֽחְיַ֛ת בָּשָׂ֥ר חַ֖י בַּשְׂאֵֽת׃ 11 צָרַ֨עַת נוֹשֶׁ֥נֶת הִוא֙ בְּע֣וֹר בְּשָׂר֔וֹ — ל . ל[11] . ל
12 וְטִמְּא֖וֹ הַכֹּהֵ֑ן לֹ֣א יַסְגִּרֶ֔נּוּ כִּ֥י טָמֵ֖א הֽוּא׃ 12 וְאִם־פָּר֨וֹחַ תִּפְרַ֤ח הַצָּרַ֙עַת֙ — ד בעינ . ל וחס . ב[12] ול מל
בָּע֔וֹר וְכִסְּתָ֣ה הַצָּרַ֗עַת אֵ֚ת כָּל־ע֣וֹר הַנֶּ֔גַע מֵרֹאשׁ֖וֹ וְעַד־רַגְלָ֑יו לְכָל־ — ל . ל
13 מַרְאֵ֖ה עֵינֵ֥י הַכֹּהֵֽן׃ 13 וְרָאָ֣ה הַכֹּהֵ֗ן וְהִנֵּ֨ה כִסְּתָ֤ה הַצָּרַ֙עַת֙ אֶת־כָּל־ — ד . ג[13]
14 בְּשָׂר֔וֹ וְטִהַ֖ר אֶת־הַנָּ֑גַע כֻּלּ֛וֹ הָפַ֥ךְ לָבָ֖ן טָה֥וֹר הֽוּא׃ 14 וּבְי֨וֹם הֵרָא֥וֹת — ד[14]
15 בּ֛וֹ בָּשָׂ֥ר חַ֖י יִטְמָֽא׃ 15 וְרָאָ֧ה הַכֹּהֵ֛ן אֶת־הַבָּשָׂ֥ר הַחַ֖י וְטִמְּא֑וֹ הַבָּשָׂ֥ר — ד בעינ
16 הַחַ֛י טָמֵ֥א ה֖וּא צָרַ֥עַת הֽוּא[a]׃ 16 א֣וֹ כִ֥י יָשׁ֛וּב הַבָּשָׂ֥ר הַחַ֖י וְנֶהְפַּ֣ךְ לְלָבָ֑ן — ד
17 וּבָ֖א אֶל־הַכֹּהֵֽן׃ 17 וְרָאָ֙הוּ֙[a] הַכֹּהֵ֔ן וְהִנֵּ֛ה נֶהְפַּ֥ךְ הַנֶּ֖גַע לְלָבָ֑ן וְטִהַ֧ר — ה[5]
18 הַכֹּהֵ֛ן אֶת־הַנֶּ֖גַע טָה֥וֹר הֽוּא׃ פ 18 וּבָשָׂ֕ר כִּֽי־יִהְיֶ֥ה[a] בֽוֹ־בְעֹר֖וֹ[a] — ה[15]
19 שְׁחִ֑ין וְנִרְפָּֽא׃ 19 וְהָיָ֞ה בִּמְק֤וֹם הַשְּׁחִין֙ שְׂאֵ֣ת לְבָנָ֔ה א֥וֹ בַהֶ֖רֶת לְבָנָ֣ה — יד
20 אֲדַמְדָּ֑מֶת וְנִרְאָ֖ה אֶל־הַכֹּהֵֽן׃ 20 וְרָאָ֣ה הַכֹּהֵ֗ן וְהִנֵּ֤ה מַרְאֶ֙הָ֙[a] שָׁפָ֣ל[b] — ה[8]
מִן־הָע֔וֹר וּשְׂעָרָ֖ה הָפַ֣ךְ[c] לָבָ֑ן וְטִמְּא֧וֹ הַכֹּהֵ֛ן נֶֽגַע־צָרַ֥עַת ה֖וּא בַּשְּׁחִ֥ין — ל . ד זוגין[6] . ד בעינ . ד דסמיכ[16]
21 פָּרָֽחָה׃ 21 וְאִ֣ם׀ יִרְאֶ֣נָּה[a] הַכֹּהֵ֗ן וְהִנֵּ֤ה אֵֽין־בָּהּ֙ שֵׂעָ֣ר לָבָ֔ן וּשְׁפָלָ֛ה

[3] Mm 539. [4] Cf Mm 3990. [5] Mm 728. [6] Mm 1940. [7] Mm 734. [8] Mm 732. [9] Mm 729. [10] Mm 730. [11] Mm 3750. [12] Mp sub loco. [13] Mm 754. [14] Mm 731. [15] Mm 527. [16] Q היא suppressi, cf Lv 6,18.22; Dt 13,16 et Mp sub loco.

Cp 13,3 [a] 𝔐𝔊 וראה, it 5[a].17[a].27[a].36[a] ‖ **4** [a] 𝔊* + *αὐτῆς* ‖ [b] Or 𝔗𝔍 ה֯— cf 𝔊 + *αὐτοῦ* ‖ **5** [a] cf 3[a] ‖ [b] 𝔊 *ἐναντίον αὐτοῦ* cf עינו 55 ‖ **9** [a] 𝔐𝔊𝔖 'ונ ut 18.29 etc ‖ [b] 𝔗 יהיה ‖ **15** [a] 𝔐𝔗 היא ‖ **17** [a] cf 3[a], it 𝔗 ‖ **18** [a–a] l c 𝔐 בו vel c pc Mss 𝔊𝔖𝔙 בערו (cf 24) ‖ **20** [a] 𝔐𝔊[58] ־הו ‖ [b] 𝔗 עמק ‖ [c] 𝔗 pr לא ‖ **21** [a] 𝔐𝔊*𝔖 יראה, it 26[a].

אֵינֶנָּה מִן־הָעוֹר וְהִוא כֵהָה וְהִסְגִּירוֹ הַכֹּהֵן שִׁבְעַת יָמִים׃ 22 וְאִם־
פָּשֹׂה תִפְשֶׂה בָּעוֹר וְטִמֵּא הַכֹּהֵן אֹתוֹ נֶגַע הִוא׃ 23 וְאִם־תַּחְתֶּיהָ
תַּעֲמֹד הַבַּהֶרֶת לֹא פָשָׂתָה צָרֶבֶת הַשְּׁחִין הִוא וְטִהֲרוֹ הַכֹּהֵן׃ ס
24 אוֹ בָשָׂר כִּי־יִהְיֶה בְעֹרוֹ מִכְוַת־אֵשׁ וְהָיְתָה מִחְיַת הַמִּכְוָה בַּהֶרֶת
לְבָנָה אֲדַמְדֶּמֶת אוֹ לְבָנָה׃ 25 וְרָאָה אֹתָהּ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נֶהְפַּךְ שֵׂעָר
לָבָן בַּבַּהֶרֶת וּמַרְאֶהָ עָמֹק מִן־הָעוֹר צָרַעַת הִוא בַּמִּכְוָה פָּרָחָה
וְטִמֵּא אֹתוֹ הַכֹּהֵן נֶגַע צָרַעַת הִוא׃ 26 וְאִם ׀ יִרְאֶנָּה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה
אֵין־בַּבַּהֶרֶת שֵׂעָר לָבָן וּשְׁפָלָה אֵינֶנָּה מִן־הָעוֹר וְהִוא כֵהָה וְהִסְגִּירוֹ
הַכֹּהֵן שִׁבְעַת יָמִים׃ 27 וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי אִם־פָּשֹׂה תִפְשֶׂה
בָּעוֹר וְטִמֵּא הַכֹּהֵן אֹתוֹ נֶגַע צָרַעַת הִוא׃ 28 וְאִם־תַּחְתֶּיהָ תַעֲמֹד
הַבַּהֶרֶת לֹא־פָשְׂתָה בָעוֹר וְהִוא כֵהָה שְׂאֵת הַמִּכְוָה הִוא וְטִהֲרוֹ
הַכֹּהֵן כִּי־צָרֶבֶת הַמִּכְוָה הִוא׃ פ 29 וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי־יִהְיֶה בוֹ סט
נָגַע בְּרֹאשׁ אוֹ בְזָקָן׃ 30 וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע וְהִנֵּה מַרְאֵהוּ עָמֹק
מִן־הָעוֹר וּבוֹ שֵׂעָר צָהֹב דָּק וְטִמֵּא אֹתוֹ הַכֹּהֵן נֶתֶק הוּא צָרַעַת
הָרֹאשׁ אוֹ הַזָּקָן הוּא׃ 31 וְכִי־יִרְאֶה הַכֹּהֵן אֶת־נֶגַע הַנֶּתֶק וְהִנֵּה
אֵין־מַרְאֵהוּ עָמֹק מִן־הָעוֹר וְשֵׂעָר שָׁחֹר אֵין בּוֹ וְהִסְגִּיר הַכֹּהֵן אֶת־
נֶגַע הַנֶּתֶק שִׁבְעַת יָמִים׃ 32 וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
וְהִנֵּה לֹא־פָשָׂה הַנֶּתֶק וְלֹא־הָיָה בוֹ שֵׂעָר צָהֹב וּמַרְאֵה הַנֶּתֶק אֵין
עָמֹק מִן־הָעוֹר׃ 33 וְהִתְגַּלָּח וְאֶת־הַנֶּתֶק לֹא יְגַלֵּחַ וְהִסְגִּיר הַכֹּהֵן
אֶת־הַנֶּתֶק שִׁבְעַת יָמִים שֵׁנִית׃ 34 וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּתֶק בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי וְהִנֵּה לֹא־פָשָׂה הַנֶּתֶק בָּעוֹר וּמַרְאֵהוּ אֵינֶנּוּ עָמֹק מִן־הָעוֹר
וְטִהַר אֹתוֹ הַכֹּהֵן וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְטָהֵר׃ 35 וְאִם־פָּשֹׂה יִפְשֶׂה הַנֶּתֶק
בָּעוֹר אַחֲרֵי טָהֳרָתוֹ׃ 36 וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה פָּשָׂה הַנֶּתֶק בָּעוֹר לֹא־
יְבַקֵּר הַכֹּהֵן לַשֵּׂעָר הַצָּהֹב טָמֵא הוּא׃ 37 וְאִם־בְּעֵינָיו עָמַד הַנֶּתֶק
וְשֵׂעָר שָׁחֹר צָמַח־בּוֹ נִרְפָּא הַנֶּתֶק טָהוֹר הוּא וְטִהֲרוֹ הַכֹּהֵן׃ ס

[17] Cf Mm 3990. [18] Mm 728. [19] Mm 2840. [20] Mm 733. [21] Mm 539. [22] Mm 734.

22 [a] 𝔊 + *ἐν τῷ ἕλκει ἐξήνθησεν* (ex 20), it 27[b] ‖ **26** [a] cf 21[a] ‖ [b] > 𝔗 ‖ [c] sic L, mlt Mss Edd בַּבַּ׳ ‖ **27** [a] cf 3[a] ‖ [b] cf 22[a] ‖ **28** [a] > 𝔗 ‖ **30** [a] 𝔐 היא ‖ **31** [a] > 𝔗 ‖ **32** [a] 𝔐 הנתק cf 53[a] ‖ **33** [a] mlt Mss ג maj ‖ **36** [a] cf 3[a] ‖ **37** [a] l ־נו? cf 5[b] ‖ [b] > 𝔗.

38 וְאִישׁ֙ אֽוֹ־אִשָּׁ֔ה כִּֽי־יִהְיֶ֥ה בְעוֹר־בְּשָׂרָ֖ם בֶּהָרֹ֑ת בֶּהָרֹ֖ת לְבָנֹֽת׃ ד ב חס וב מל[23]
39 וְרָאָ֣ה הַכֹּהֵן֒ וְהִנֵּ֧ה בְעוֹר־בְּשָׂרָ֛ם בֶּהָרֹ֖ת כֵּה֣וֹת לְבָנֹ֑ת בֹּ֥הַק ה֛וּא ד ב חס וב מל[23] . ל
40 פָּרַ֥ח בָּע֖וֹר טָה֥וֹר הֽוּא׃ ס 40 וְאִ֕ישׁ כִּ֥י יִמָּרֵ֖ט רֹאשׁ֑וֹ קֵרֵ֥חַ ה֖וּא
41 טָה֥וֹר הֽוּא׃ 41 וְאִם֙ מִפְּאַ֣ת פָּנָ֔יו ᵃיִמָּרֵ֖ט רֹאשׁ֑וֹᵃ גִּבֵּ֥חַ ה֖וּא טָה֥וֹר הֽוּא׃
42 וְכִֽי־יִהְיֶ֤ה בַקָּרַ֙חַתᵃ֙ א֣וֹ בַגַּבַּ֔חַתᵃ נֶ֖גַע לָבָ֣ן אֲדַמְדָּ֑ם צָרַ֤עַת פֹּרַ֙חַת֙ ד[24]
43 הִ֔וא בְּקָרַחְתּ֖וֹ א֥וֹ בְגַבַּחְתּֽוֹ׃ 43 וְרָאָ֨ה אֹת֜וֹᵃ הַכֹּהֵ֗ן וְהִנֵּ֤ה שְׂאֵת־הַנֶּ֙גַע֙ ג . יך
לְבָנָ֣ה אֲדַמְדֶּ֔מֶת בְּקָרַחְתּ֖וֹ א֣וֹ בְגַבַּחְתּ֑וֹ כְּמַרְאֵ֥ה צָרַ֖עַת ע֥וֹר בָּשָֽׂר׃ ג
44 אִישׁ־צָר֥וּעַ ה֖וּא טָמֵ֣א ה֑וּא טַמֵּ֧א יְטַמְּאֶ֛נּוּ הַכֹּהֵ֖ן בְּרֹאשׁ֥וֹ נִגְעֽוֹ׃ ב[25] . יך . ב[26]
45 וְהַצָּר֜וּעַ אֲשֶׁר־בּ֣וֹ הַנֶּ֗גַע בְּגָדָ֞יו יִהְי֤וּ פְרֻמִים֙ וְרֹאשׁוֹ֙ יִהְיֶ֣ה פָר֔וּעַ ל . ד[27] ב חד מל וחד חס[28]
46 וְעַל־שָׂפָ֖ם יַעְטֶ֑הᵃ וְטָמֵ֥א ׀ טָמֵ֖א יִקְרָֽא׃ 46 כָּל־יְמֵ֞י אֲשֶׁ֨ר הַנֶּ֥גַע בּ֛וֹ יִטְמָ֖א ד[29]
47 טָמֵ֣א ה֑וּא בָּדָ֣ד יֵשֵׁ֔ב מִח֥וּץ לַֽמַּחֲנֶ֖ה מוֹשָׁבֽוֹ׃ ס 47 וְהַבֶּ֕גֶד כִּֽי־ ח[30] . ב[31] . ב[32]
48 יִהְיֶ֥ה ב֖וֹ נֶ֣גַע צָרָ֑עַת בְּבֶ֣גֶד צֶ֔מֶר א֖וֹ בְּבֶ֥גֶד פִּשְׁתִּֽים׃ 48 א֤וֹ בִשְׁתִי֙ א֣וֹ ל
49 בְעֵ֔רֶב לַפִּשְׁתִּ֖ים וְלַצָּ֑מֶר א֣וֹ בְע֔וֹר א֖וֹ בְּכָל־מְלֶ֥אכֶת עֽוֹר׃ 49 וְהָיָ֨ה ל
הַנֶּ֜גַע יְרַקְרַ֣ק ׀ א֣וֹ אֲדַמְדָּ֗ם בַּבֶּ֜גֶד א֣וֹ בָע֗וֹר אֽוֹ־בַשְּׁתִ֤י אֽוֹ־בָעֵ֙רֶב֙ א֣וֹ ל
50 בְכָל־כְּלִי־ע֔וֹר נֶ֥גַע צָרַ֖עַת ה֑וּא וְהָרְאָ֖ה אֶת־הַכֹּהֵֽן׃ 50 וְרָאָ֥ה הַכֹּהֵ֖ן ד . ל
51 אֶת־הַנָּ֑גַע וְהִסְגִּ֥ירᵃ אֶת־הַנֶּ֖גַע שִׁבְעַ֥ת יָמִֽים׃ 51 וְרָאָ֨ה אֶת־הַנֶּ֜גַע בַּיּ֣וֹם
הַשְּׁבִיעִ֗י כִּֽי־פָשָׂ֤ה הַנֶּ֙גַע֙ בַּבֶּ֜גֶד אֽוֹ־בַשְּׁתִ֤י אֽוֹ־בָעֵ֙רֶב֙ א֣וֹ בָע֔וֹר לְכֹ֛ל
אֲשֶׁר־יֵעָשֶׂ֥ה הָע֖וֹר לִמְלָאכָ֑ה צָרַ֧עַת מַמְאֶ֛רֶתᵃ הַנֶּ֖גַע טָמֵ֥א הֽוּא׃ לג[33] . ל וכל יחזק דכות[34]
52 וְשָׂרַ֣ף אֶת־הַבֶּ֡גֶד א֣וֹ אֶת־הַשְּׁתִ֣י ׀ א֣וֹ אֶת־הָעֵ֗רֶב בַּצֶּ֙מֶר֙ א֣וֹ בַפִּשְׁתִּ֔ים יו פסוק את את את את . ל
א֚וֹ אֶת־כָּל־כְּלִ֣י הָע֔וֹר אֲשֶׁר־יִהְיֶ֥ה ב֖וֹ הַנָּ֑גַע כִּֽי־צָרַ֤עַת מַמְאֶ֙רֶתᵃ֙ הִ֔וא
53 בָּאֵ֖שׁ תִּשָּׂרֵֽף׃ 53 וְאִם֙ יִרְאֶ֣ה הַכֹּהֵ֔ן וְהִנֵּה֙ לֹֽא־פָשָׂ֣ה הַנֶּ֔גַעᵃ בַּבֶּ֕גֶד א֥וֹ ד . ב בטע בעינ
54 בַשְּׁתִ֖י א֣וֹ בָעֵ֑רֶב א֖וֹ בְּכָל־כְּלִי־עֽוֹר׃ 54 וְצִוָּה֙ הַכֹּהֵ֔ןᵃ וְכִ֨בְּס֔וּ אֵ֖ת אֲשֶׁר־
55 בּ֣וֹ הַנָּ֑גַע וְהִסְגִּיר֥וֹᵃ שִׁבְעַת־יָמִ֖ים שֵׁנִֽית׃ 55 וְרָאָ֨ה הַכֹּהֵ֜ן אַחֲרֵ֣י ׀ הֻכַּבֵּ֣ס ב[35]
אֶת־הַנֶּ֗גַע וְ֠הִנֵּה לֹֽא־הָפַ֨ךְ הַנֶּ֤גַע אֶת־עֵינוֹ֙ᵃ וְהַנֶּ֣גַע לֹֽא־פָשָׂ֔ה טָמֵ֣א ה֔וּא ט[36] . ל
56 בָּאֵ֖שׁ תִּשְׂרְפֶ֑נּוּ פְּחֶ֣תֶת הִ֔וא בְּקָרַחְתּ֖וֹ א֥וֹ בְגַבַּחְתּֽוֹ׃ 56 וְאִם֙ רָאָ֣ה הַכֹּהֵ֔ן ל . ג . ב בטע בעינ[37]

[23] Mm 222. [24] Mm 1147. [25] Lv 20,3. [26] 2 Ch 6,29. [27] Mm 3498. [28] Mm 599. [29] Mm 2703. [30] Mm 2544. [31] 1 S 20,25. [32] Mm 737. [33] Mm 210. [34] Cf Ez 15,3.4.5. [35] Mm 735. [36] Mm 3145. [37] Mp sub loco.

41 ᵃ⁻ᵃ > 𝔗 ‖ 42 ᵃ 𝔐𝔖𝔊𝔖𝔗ᴹˢ חְתּוֹ— ‖ 43 ᵃ 𝔐 אִתָּה ‖ 45 ᵃ 𝔐 יעטא ‖ 50 ᵃ 2 Mss 𝔊𝔖 + הַכֹּהֵן cf 54ᵃ ‖ 51 ᵃ 𝔐 ממראת, it 52ᵃ 14,44ᵇ ‖ 52 ᵃ cf 51ᵃ ‖ 53 ᵃ 𝔗 הנתק cf 32ᵃ ‖ 54 ᵃ pc Mss 𝔊𝔖𝔗 + הַכֹּהֵן cf 50ᵃ ‖ 55 ᵃ 𝔐 עיניו ut 5.37.

וְהִנֵּה כֵּהָה הַנֶּגַע אַחֲרֵי הֻכַּבֵּס[a] אֹתוֹ וְקָרַע[b] אֹתוֹ מִן־הַבֶּגֶד אוֹ מִן־ ב[38]. ב. ב פסוק מן מן מן מן
57 הָעוֹר אוֹ מִן־הַשְּׁתִי אוֹ מִן־הָעֵרֶב׃ 57 וְאִם־תֵּרָאֶה עוֹד בַּבֶּגֶד אוֹ־ ב[39]
בַשְּׁתִי אוֹ־בָעֵרֶב אוֹ בְכָל־כְּלִי־עוֹר פֹּרַחַת הִוא בָּאֵשׁ תִּשְׂרְפֶנּוּ אֵת
58 אֲשֶׁר־בּוֹ הַנָּגַע׃ 58 וְהַבֶּגֶד אוֹ־הַשְּׁתִי אוֹ־הָעֵרֶב אוֹ־כָל־כְּלִי הָעוֹר ב[40]
59 אֲשֶׁר תְּכַבֵּס וְסָר מֵהֶם הַנָּגַע וְכֻבַּס שֵׁנִית וְטָהֵר׃ 59 זֹאת תּוֹרַת נֶגַע־ ב
צָרַעַת[a] בֶּגֶד הַצֶּמֶר ׀ אוֹ הַפִּשְׁתִּים אוֹ הַשְּׁתִי אוֹ הָעֵרֶב אוֹ כָּל־כְּלִי־ ל
עוֹר[b] לְטַהֲרוֹ אוֹ לְטַמְּאוֹ׃ פ סו
סו[ו] פרש 14 1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 2 זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמְּצֹרָע
3 בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ וְהוּבָא אֶל־הַכֹּהֵן׃ 3 וְיָצָא הַכֹּהֵן אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה
4 וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נִרְפָּא נֶגַע־הַצָּרַעַת מִן־הַצָּרוּעַ׃ 4 וְצִוָּה הַכֹּהֵן ג[1]
וְלָקַח[a] לַמִּטַּהֵר שְׁתֵּי־צִפֳּרִים [b]חַיּוֹת טְהֹרוֹת[b] וְעֵץ אֶרֶז וּשְׁנִי תוֹלַעַת
5 וְאֵזֹב׃ 5 וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְשָׁחַט[a] אֶת־הַצִּפּוֹר הָאֶחָת אֶל־כְּלִי־חֶרֶשׂ עַל־ ט מל בתור. ז[2]
6 מַיִם חַיִּים׃ 6 אֶת[a]־הַצִּפֹּר הַחַיָּה יִקַּח אֹתָהּ וְאֶת־עֵץ הָאֶרֶז[b] וְאֶת־ ל
שְׁנִי הַתּוֹלַעַת וְאֶת־הָאֵזֹב וְטָבַל אוֹתָם וְאֵת ׀ הַצִּפֹּר הַחַיָּה בְּדַם לט מל בתור. ג[3] ול פסיק
7 הַצִּפֹּר[b] הַשְּׁחֻטָה עַל [c]הַמַּיִם הַחַיִּים[c]׃ 7 וְהִזָּה עַל הַמִּטַּהֵר מִן־ ב חד מל וחד חס. ד וכל תלים דכות[4]. ל. ג[5]
הַצָּרַעַת שֶׁבַע פְּעָמִים וְטִהֲרוֹ[a] וְשִׁלַּח אֶת־הַצִּפֹּר הַחַיָּה עַל־פְּנֵי ו
8 הַשָּׂדֶה׃ 8 וְכִבֶּס הַמִּטַּהֵר אֶת־בְּגָדָיו וְגִלַּח אֶת־כָּל־שְׂעָרוֹ וְרָחַץ ט[6] וכל במדבר דכות ב מ ב
בַּמַּיִם וְטָהֵר וְאַחַר יָבוֹא אֶל־הַמַּחֲנֶה וְיָשַׁב מִחוּץ לְאָהֳלוֹ שִׁבְעַת ז מל בתור
9 יָמִים׃ 9 וְהָיָה בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלַּח אֶת־כָּל־שְׂעָרוֹ אֶת־רֹאשׁוֹ וְאֶת־ ב
זְקָנוֹ וְאֵת גַּבֹּת עֵינָיו וְאֶת־כָּל־שְׂעָרוֹ יְגַלֵּחַ וְכִבֶּס אֶת־בְּגָדָיו וְרָחַץ ט[6] וכל במדבר דכות ב מ ב
10 אֶת־בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְטָהֵר׃ 10 וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִקַּח שְׁנֵי־כְבָשִׂים
תְּמִימִם[a] וְכַבְשָׂה אַחַת בַּת־שְׁנָתָהּ תְּמִימָה וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת
11 מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְלֹג[b] אֶחָד שָׁמֶן[b]׃ 11 וְהֶעֱמִיד הַכֹּהֵן הַמְטַהֵר ל
12 אֵת הָאִישׁ הַמִּטַּהֵר וְאֹתָם לִפְנֵי יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ 12 וְלָקַח ג ב מל וחד חס[7]
הַכֹּהֵן אֶת־הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד וְהִקְרִיב אֹתוֹ לְאָשָׁם וְאֶת־לֹג הַשָּׁמֶן וְהֵנִיף

[38] Mm 735. [39] Mm 736. [40] Mm 737. **Cp 14** [1] Mm 738. [2] Mm 739. [3] Mm 740. [4] Mm 741. [5] Mm 880. [6] Mm 734. [7] Mm 2807.

56 [a] ⅏ הכבסו ‖ [b] ⅏ pl ‖ **59** [a] ⅏ הַצ׳ ‖ [b] ⅏ הָע׳ ‖ **Cp 14,4** [a] ⅏𝔊𝔖 pl, it 5[a] ‖ [b–b] > ℭ ‖ **5** [a] cf 4[a] ‖ **6** [a] pc Mss ⅏𝔊𝔖𝔙 ואת ‖ [b] > ℭ ‖ [c–c] ⅏ מ׳ ח׳ ‖ **7** [a] 𝔊 *καὶ καθαρὸς ἔσται* cf 8.9 ‖ **10** [a] ⅏𝔊 + בני שנה ‖ [b–b] ⅏𝔊 invers cf 21[a].

13 אֹתָ֛ם תְּנוּפָ֖ה לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃ 13 וְשָׁחַ֣ט אֶת־הַכֶּ֗בֶשׂ בִּ֠מְקוֹם אֲשֶׁ֨ר יִשְׁחַ֧ט[a]
אֶת־הַחַטָּ֛את וְאֶת־הָעֹלָ֖ה בִּמְק֣וֹם הַקֹּ֑דֶשׁ כִּ֡י כַּֽחַטָּאת֩ הָאָשָׁ֨ם[b] ה֜וּא ג[8]
14 לַכֹּהֵ֔ן קֹ֥דֶשׁ קָֽדָשִׁ֖ים הֽוּא׃ 14 וְלָקַ֣ח הַכֹּהֵן֮ מִדַּ֣ם הָאָשָׁם֒ וְנָתַן֙ הַכֹּהֵ֔ן[a] ז[9] ו[10] מנה בתור
עַל־תְּנ֥וּךְ אֹ֛זֶן הַמִּטַּהֵ֖ר הַיְמָנִ֑ית וְעַל־בֹּ֤הֶן יָדוֹ֙ הַיְמָנִ֔ית וְעַל־בֹּ֥הֶן רַגְל֖וֹ ח[11]. כה
15 הַיְמָנִֽית׃ 15 וְלָקַ֥ח הַכֹּהֵ֖ן מִלֹּ֣ג הַשָּׁ֑מֶן וְיָצַ֛ק עַל־כַּ֥ף הַכֹּהֵ֖ן הַשְּׂמָאלִֽית׃
16 וְטָבַ֤ל הַכֹּהֵן֙ אֶת־אֶצְבָּע֣וֹ הַיְמָנִ֔ית מִן־הַשֶּׁ֕מֶן אֲשֶׁ֖ר עַל־כַּפּ֣וֹ
הַשְּׂמָאלִ֑ית וְהִזָּ֨ה מִן־הַשֶּׁ֧מֶן בְּאֶצְבָּע֛וֹ[a] שֶׁ֥בַע פְּעָמִ֖ים לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃
17 וּמִיֶּ֨תֶר הַשֶּׁ֜מֶן אֲשֶׁ֣ר עַל־כַּפּ֗וֹ יִתֵּ֤ן הַכֹּהֵן֙ עַל־תְּנ֞וּךְ אֹ֤זֶן הַמִּטַּהֵר֙ ל. ח[11]. כה
הַיְמָנִ֔ית וְעַל־בֹּ֤הֶן יָדוֹ֙ הַיְמָנִ֔ית וְעַל־בֹּ֥הֶן רַגְל֖וֹ הַיְמָנִ֑ית עַ֖ל[a] דַּ֥ם
18 הָאָשָֽׁם׃ 18 וְהַנּוֹתָ֗ר בַּשֶּׁ֙מֶן֙ אֲשֶׁר֙ עַל־כַּ֣ף הַכֹּהֵ֔ן יִתֵּ֖ן עַל־רֹ֣אשׁ הַמִּטַּהֵ֑ר
19 וְכִפֶּ֥ר עָלָ֛יו הַכֹּהֵ֖ן לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃ 19 וְעָשָׂ֤ה הַכֹּהֵן֙ אֶת־הַֽחַטָּ֔את וְכִפֶּ֕ר[a]
20 עַל־הַמִּטַּהֵ֖ר מִטֻּמְאָת֑וֹ וְאַחַ֖ר יִשְׁחַ֥ט[a] אֶת־הָעֹלָֽה׃ 20 וְהֶעֱלָ֧ה הַכֹּהֵ֛ן ג
אֶת־הָעֹלָ֥ה וְאֶת־הַמִּנְחָ֖ה הַמִּזְבֵּ֑חָה[a] וְכִפֶּ֥ר עָלָ֛יו הַכֹּהֵ֖ן וְטָהֵֽר׃ ס ח[12]. ה[13] וכל הקטרה דכות ב מ ג
21 וְאִם־דַּ֣ל ה֗וּא וְאֵ֣ין יָדוֹ֮ מַשֶּׂגֶת֒ וְ֠לָקַח כֶּ֣בֶשׂ אֶחָ֥ד אָשָׁ֛ם לִתְנוּפָ֖ה ל[14]. יב וכל דל ואביון דכות. ל[15]. ל
לְכַפֵּ֣ר עָלָ֑יו וְעִשָּׂר֨וֹן סֹ֜לֶת אֶחָ֨ד בָּל֧וּל בַּשֶּׁ֛מֶן לְמִנְחָ֖ה וְלֹ֥ג שָֽׁמֶן[a]׃ ו[16]. ה ג מל וב חס[17]. ד
22 וּשְׁתֵּ֣י תֹרִ֗ים א֤וֹ שְׁנֵי֙ בְּנֵ֣י יוֹנָ֔ה אֲשֶׁ֥ר תַּשִּׂ֖יג יָד֑וֹ וְהָיָ֤ה אֶחָד֙[a] חַטָּ֔את
23 וְהָאֶחָ֖ד[b] עֹלָֽה׃ 23 וְהֵבִ֨יא אֹתָ֜ם בַּיּ֧וֹם הַשְּׁמִינִ֛י לְטָהֳרָת֖וֹ אֶל־הַכֹּהֵ֑ן ד[18]
24 אֶל־פֶּ֥תַח אֹֽהֶל־מוֹעֵ֖ד לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃ 24 וְלָקַ֧ח הַכֹּהֵ֛ן אֶת־כֶּ֥בֶשׂ הָאָשָׁ֖ם
25 וְאֶת־לֹ֣ג הַשָּׁ֑מֶן וְהֵנִ֨יף אֹתָ֧ם הַכֹּהֵ֛ן[a] תְּנוּפָ֖ה לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃ 25 וְשָׁחַט֮ אֶת־
כֶּ֣בֶשׂ הָאָשָׁם֒ וְלָקַ֣ח הַכֹּהֵן֮ מִדַּ֣ם הָאָשָׁם֒ וְנָתַ֛ן עַל־תְּנ֥וּךְ אֹֽזֶן־הַמִּטַּהֵ֖ר ח[11]. כה
26 הַיְמָנִ֑ית וְעַל־בֹּ֤הֶן יָדוֹ֙ הַיְמָנִ֔ית וְעַל־בֹּ֥הֶן רַגְל֖וֹ הַיְמָנִֽית׃ 26 וּמִן־הַשֶּׁ֖מֶן ל
27 יִצֹ֣ק הַכֹּהֵ֑ן עַל־כַּ֥ף הַכֹּהֵ֖ן הַשְּׂמָאלִֽית׃ 27 וְהִזָּ֤ה[a] הַכֹּהֵן֙ בְּאֶצְבָּע֣וֹ
הַיְמָנִ֔ית מִן־הַשֶּׁ֕מֶן אֲשֶׁ֖ר עַל־כַּפּ֣וֹ הַשְּׂמָאלִ֑ית[a] שֶׁ֥בַע פְּעָמִ֖ים לִפְנֵ֥י
28 יְהוָֽה׃ 28 וְנָתַ֨ן הַכֹּהֵ֜ן מִן־הַשֶּׁ֣מֶן ׀ אֲשֶׁ֣ר עַל־כַּפּ֗וֹ עַל־תְּנ֞וּךְ אֹ֤זֶן הַמִּטַּהֵר֙ ח[11]. כה
הַיְמָנִ֔ית וְעַל־בֹּ֤הֶן יָדוֹ֙ הַיְמָנִ֔ית וְעַל־בֹּ֥הֶן רַגְל֖וֹ הַיְמָנִ֑ית עַל־מְק֖וֹם דַּ֥ם ג[19]

[8]Mm 2983. [9]Mm 4108. [10]Mm 831. [11]Mm 742. [12]Mm 1930. [13]Mm 4235. [14]ל וחד ואם דל Ru 3,10. [15]ל וחד למשגת 1 Ch 21,12. [16]Mm 745. [17]Mm 999. [18]Mm 743. [19]Mm 744.

13 [a] Sam𝔊 pl ‖ [b] Ms Sam כָּא' ‖ **14** [a] > pc Mss Sam𝔊[min] ‖ **16** [a] > Sam ‖ **17** [a] 𝔊𝔖𝔗[J] + *τὸν τόπον* cf 28 ‖ **19** [a] 𝔊 + *ὁ ἱερεύς* ‖ **20** [a] Sam𝔊 + לפני יהוה ‖ **21** [a] 𝔊 *ἐλαίου μίαν* cf 10[b–b] ‖ **22** [a] 𝔊(𝔖𝔗[J]) *ἡ μία* = הָאֶחָד ut 22bβ.31 ‖ [b] Sam𝔊[min] ואחד ‖ **24** [a] > ℭ Ms Sam𝔊𝔗[J] ‖ **27** [a–a] > ℭ (homtel).

29 הָאָשָׁ֑ם׃ 29 וְהַנּוֹתָ֗ר [a]מִן־הַשֶּׁ֙מֶן֙[a] אֲשֶׁר֙ עַל־כַּ֣ף הַכֹּהֵ֔ן יִתֵּ֖ן עַל־רֹ֣אשׁ
30 הַמִּטַּהֵ֑ר לְכַפֵּ֥ר עָלָ֖יו לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃ 30 וְעָשָׂ֤ה אֶת־הָֽאֶחָד֙ מִן־הַתֹּרִ֔ים ו[20]
31 א֖וֹ מִן־בְּנֵ֣י הַיּוֹנָ֑ה מֵאֲשֶׁ֥ר תַּשִּׂ֖יג יָדֽוֹ׃ 31 [a]אֵ֣ת אֲשֶׁר־תַּשִּׂ֞יג יָד֗וֹ[a] אֶת־ ד[21] וכל לשון ארמי וכל ד״ה דכות ב מ ז . ד ר״פ את את ואת[22]
הָאֶחָ֥ד חַטָּ֛את וְאֶת־הָאֶחָ֥ד עֹלָ֖ה עַל־הַמִּנְחָ֑ה וְכִפֶּ֧ר הַכֹּהֵ֛ן[b] עַ֥ל ד[23] . ה[24] בטע בסיפ וחד מן ה בטע דין . ג
32 הַמִּטַּהֵ֖ר לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃ 32 זֹ֣את תּוֹרַ֔ת אֲשֶׁר־בּ֖וֹ נֶ֣גַע צָרָ֑עַת אֲשֶׁ֛ר לֹא־
תַשִּׂ֥יג יָד֖וֹ בְּטָהֳרָתֽוֹ׃ פ ל
33 וַיְדַבֵּ֣ר יְהוָ֔ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה וְאֶֽל־אַהֲרֹ֖ן לֵאמֹֽר׃ 34 כִּ֤י תָבֹ֙אוּ֙ אֶל־ יא[25]
אֶ֣רֶץ כְּנַ֔עַן אֲשֶׁ֧ר אֲנִ֛י נֹתֵ֥ן לָכֶ֖ם לַאֲחֻזָּ֑ה וְנָתַתִּי֙ נֶ֣גַע צָרַ֔עַת בְּבֵ֖ית אֶ֥רֶץ
35 אֲחֻזַּתְכֶֽם׃ 35 וּבָא֙ אֲשֶׁר־ל֣וֹ הַבַּ֔יִת וְהִגִּ֥יד לַכֹּהֵ֖ן לֵאמֹ֑ר כְּנֶ֕גַע נִרְאָ֥ה לִ֖י יז ר״פ . ל . ב[26]
36 בַּבָּֽיִת׃ 36 וְצִוָּ֨ה הַכֹּהֵ֜ן וּפִנּ֣וּ אֶת־הַבַּ֗יִת בְּטֶ֨רֶם יָבֹ֤א הַכֹּהֵן֙ לִרְא֣וֹת יג פסוק את את את בסיפ
אֶת־הַנֶּ֔גַע וְלֹ֥א יִטְמָ֖א כָּל־אֲשֶׁ֣ר בַּבָּ֑יִת וְאַ֛חַר[a] כֵּ֥ן יָבֹ֥א הַכֹּהֵ֖ן לִרְא֥וֹת ב
37 אֶת־הַבָּֽיִת׃ 37 וְרָאָ֣ה[a] אֶת־הַנֶּ֗גַע וְהִנֵּ֤ה הַנֶּ֙גַע֙ בְּקִירֹ֣ת הַבַּ֔יִת שְׁקַֽעֲרוּרֹת֙ ל
38 יְרַקְרַקֹּ֔ת א֖וֹ אֲדַמְדַּמֹּ֑ת וּמַרְאֵיהֶ֥ן שָׁפָ֖ל מִן־הַקִּֽיר׃ 38 וְיָצָ֧א הַכֹּהֵ֛ן ל . ל . ד[27]
39 מִן־הַבַּ֖יִת אֶל־פֶּ֣תַח הַבָּ֑יִת וְהִסְגִּ֥יר אֶת־הַבַּ֖יִת שִׁבְעַ֥ת יָמִֽים׃ 39 וְשָׁ֥ב
40 הַכֹּהֵ֖ן בַּיּ֣וֹם הַשְּׁבִיעִ֑י וְרָאָ֕ה[a] וְהִנֵּ֛ה פָּשָׂ֥ה הַנֶּ֖גַע בְּקִירֹ֥ת הַבָּֽיִת׃ 40 וְצִוָּה֙ ג בעינ
הַכֹּהֵ֔ן וְחִלְּצוּ֙ אֶת־הָ֣אֲבָנִ֔ים אֲשֶׁ֥ר בָּהֵ֖ן הַנָּ֑גַע וְהִשְׁלִ֤יכוּ אֶתְהֶן֙ אֶל־ ל . הי[28]
41 מִח֣וּץ לָעִ֔יר אֶל־מָק֖וֹם טָמֵֽא׃ 41 וְאֶת־הַבַּ֛יִת יַקְצִ֥עַ[a] מִבַּ֖יִת סָבִ֑יב ה[29] . ל וחס
וְשָׁפְכ֗וּ אֶת־הֶעָפָר֙ [b]אֲשֶׁ֣ר הִקְצ֔וּ[b][c] אֶל־מִח֣וּץ לָעִ֔יר אֶל־מָק֖וֹם טָמֵֽא׃ ל
42 42 וְלָֽקְחוּ֙ אֲבָנִ֣ים[a] אֲחֵר֔וֹת[b] וְהֵבִ֖יאוּ אֶל־תַּ֣חַת הָאֲבָנִ֑ים וְעָפָ֥ר אַחֵ֛ר ו[30]
43 יִקַּ֖ח[c] וְטָ֥ח אֶת־הַבָּֽיִת׃ 43 וְאִם־יָשׁ֤וּב הַנֶּ֙גַע֙ וּפָרַ֣ח בַּבַּ֔יִת אַחַ֖ר[a] חִלֵּ֣ץ[b] ל קמ . ל[31]
44 אֶת־הָאֲבָנִ֑ים וְאַחֲרֵ֛י הִקְצ֥וֹת[c] אֶת־הַבַּ֖יִת וְאַחֲרֵ֥י הִטּֽוֹחַ׃ 44 וּבָא֙ ב . יז ר״פ
הַכֹּהֵ֔ן וְרָאָ֕ה וְהִנֵּ֛ה פָּשָׂ֥ה[a] הַנֶּ֖גַע בַּבָּ֑יִת צָרַ֨עַת מַמְאֶ֥רֶת[b] הִ֛וא[c] בַּבַּ֖יִת ג בעינ
45 טָמֵ֥א הֽוּא׃ 45 וְנָתַ֣ץ[a] אֶת־הַבַּ֗יִת אֶת־אֲבָנָיו֙ וְאֶת־עֵצָ֔יו וְאֵ֖ת כָּל־עֲפַ֣ר יח פסוק את את ואת ואת . ל[32] . ה דקרמין לעצים[33] . ב
46 הַבָּ֑יִת וְהוֹצִיא֙[b] אֶל־מִח֣וּץ לָעִ֔יר אֶל־מָק֖וֹם טָמֵֽא׃ 46 וְהַבָּא֙ אֶל־ ב[34]

[20] Mm 745. [21] Mm 665. [22] Mm 2599. [23] Mm 746. [24] Mm 747. [25] Mm 852. [26] Jer 31,3. [27] Mm 302. [28] Mm 640. [29] Mm 748. [30] Mm 749. [31] Mm 2172. [32] וחד ואת אבניו Sach 5,4. [33] Mm 4157. [34] 2 Ch 23,7.

29 [a–a] Sam בַּשֶּׁמֶן ‖ 31 [a–a] > GS, dl (dttg) ‖ [b] > Sam ‖ 36 [a] Sam ־ֵרי cf 43[a] ‖ 37 [a] Sam G^Mmin CT^J + הכהן ‖ 39 [a] G + τὴν οἰκίαν ‖ 41 [a] Sam G S C T^J pl ‖ [b–b] > G* ‖ [c] Sam הקיצו; l prb הִקְצִעוּ cf G^Mss S C T^J et 43[c] ‖ 42 [a] G + ἀπεξυσμένους ‖ [b] G^BA στερεούς ‖ [c] Sam G pl ‖ 43 [a] cf 36[a] ‖ [b] G(S C T^J) τὸ ἐξελεῖν = חַלֵּץ, Sam חִלְּצוּ ‖ [c] crrp; G(S C T^J) τὸ ἀποξυσθῆναι (ad inf cf הטוח), l הַקְצִיעַ cf 41[c] ‖ 44 [a] Sam פרח, it 48[a] ‖ [b] cf 13,51[a] ‖ [c] > Sam ‖ 45 [a] Sam G S T^J pl ‖ [b] Sam G S pl.

47 הַבַּ֫יִת כָּל־יְמֵ֥י הִסְגִּ֖יר אֹת֑וֹ יִטְמָ֖א עַד־הָעָֽרֶב׃ 47 וְהַשֹּׁכֵ֣ב בַּבַּ֔יִת יְכַבֵּ֖ס
48 אֶת־בְּגָדָ֑יו[a] וְהָאֹכֵ֣ל בַּבַּ֔יִת יְכַבֵּ֖ס אֶת־בְּגָדָֽיו[a]׃ 48 וְאִם־בֹּ֨א יָבֹ֜א הַכֹּהֵ֗ן ל
וְרָאָה֙ וְהִנֵּ֨ה לֹא־פָשָׂ֤ה[a] הַנֶּ֙גַע֙ בַּבַּ֔יִת אַחֲרֵ֖י הִטֹּ֣חַ אֶת־הַבָּ֑יִת וְטִהַ֤ר ג בעינ . ב ול חס
49 הַכֹּהֵן֙ אֶת־הַבַּ֔יִת כִּ֥י נִרְפָּ֖א הַנָּֽגַע׃ 49 וְלָקַ֛ח[a] לְחַטֵּ֥א אֶת־הַבַּ֖יִת שְׁתֵּ֣י ל
50 צִפֳּרִ֑ים[b] וְעֵ֣ץ אֶ֔רֶז וּשְׁנִ֥י תוֹלַ֖עַת וְאֵזֹֽב׃ 50 וְשָׁחַ֖ט אֶת־הַצִּפֹּ֣ר הָאֶחָ֑ת
51 אֶל־כְּלִי־חֶ֖רֶשׂ עַל־מַ֥יִם חַיִּֽים׃ 51 וְלָקַ֣ח אֶת־עֵֽץ־הָ֠אֶרֶז [a]וְאֶת־הָאֵזֹ֜ב ז[35]
וְאֵ֣ת ׀ שְׁנִ֣י הַתּוֹלַ֗עַת[a] וְאֵת֙ הַצִּפֹּ֣ר הַחַיָּ֔ה וְטָבַ֣ל אֹתָ֗ם[b] בְּדַם֙ הַצִּפֹּ֣ר ג[36]
52 הַשְּׁחוּטָ֔ה וּבַמַּ֖יִם הַחַיִּ֑ים וְהִזָּ֥ה אֶל־הַבַּ֖יִת שֶׁ֥בַע פְּעָמִֽים׃ 52 וְחִטֵּ֣א אֶת־ ב חד מל וחד חס . ל
הַבַּ֔יִת בְּדַם֙ הַצִּפּ֔וֹר וּבַמַּ֖יִם הַחַיִּ֑ים וּבַצִּפֹּ֣ר הַחַיָּ֗ה וּבְעֵ֥ץ הָאֶ֛רֶז [a]וּבָאֵזֹ֖ב ט מל בתור . ל
53 וּבִשְׁנִ֥י הַתּוֹלָֽעַת[a]׃ 53 וְשִׁלַּ֞ח אֶת־הַצִּפֹּ֧ר הַחַיָּ֛ה אֶל־מִח֥וּץ לָעִ֖יר אֶל־ ט[37] וכל צורת הבית דכות ב מ ד
54 פְּנֵ֣י הַשָּׂדֶ֑ה וְכִפֶּ֥ר עַל־הַבַּ֖יִת וְטָהֵֽר׃ 54 זֹ֖את הַתּוֹרָ֑ה לְכָל־נֶ֥גַע הַצָּרַ֖עַת ד וכל מלכים וישעיה דכות ב מ ד . ג[38]
55 56 וְלַנָּֽתֶק׃ 55 וּלְצָרַ֥עַת הַבֶּ֖גֶד וְלַבָּֽיִת׃ 56 וְלַשְׂאֵ֥ת וְלַסַּפַּ֖חַת וְלַבֶּהָֽרֶת׃ ל . יד פסוק בתור[39] . ל וחד מן יד[39] פסוק בתור . ל . ל
57 לְהוֹרֹ֕ת[a] בְּי֥וֹם הַטָּמֵ֖א וּבְי֣וֹם הַטָּהֹ֑ר זֹ֥את תּוֹרַ֖ת הַצָּרָֽעַת׃ ס ת חס
ס [נג] **15** 1 וַיְדַבֵּ֣ר יְהוָ֔ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה וְאֶֽל־אַהֲרֹ֖ן לֵאמֹֽר׃ 2 דַּבְּרוּ֙[a] אֶל־ יא[1] . ג ר״פ בתור[2]
בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל וַאֲמַרְתֶּ֖ם[a] אֲלֵהֶ֑ם אִ֣ישׁ אִ֗ישׁ [b]כִּ֤י יִהְיֶה֙ זָ֔ב[b] מִבְּשָׂר֑וֹ זוֹב֖וֹ ב
3 טָמֵ֥א הֽוּא׃ 3 וְזֹ֛את תִּהְיֶ֥ה[a] טֻמְאָת֖וֹ בְּזוֹב֑וֹ רָ֣ר בְּשָׂר֞וֹ אֶת־זוֹב֗וֹ אֽוֹ־ כה יו[3] מנה ר״פ . ל
4 הֶחְתִּ֤ים בְּשָׂרוֹ֙ מִזּוֹב֔וֹ[b] טֻמְאָת֖וֹ הִֽוא׃ 4 כָּל[a]־הַמִּשְׁכָּ֗ב אֲשֶׁ֨ר יִשְׁכַּ֥ב ל
5 עָלָ֛יו הַזָּ֖ב יִטְמָ֑א וְכָֽל־הַכְּלִ֛י אֲשֶׁר־יֵשֵׁ֥ב עָלָ֖יו יִטְמָֽא׃ 5 וְאִ֕ישׁ אֲשֶׁ֥ר ב
6 יִגַּ֖ע בְּמִשְׁכָּב֑וֹ יְכַבֵּ֧ס בְּגָדָ֛יו וְרָחַ֥ץ בַּמַּ֖יִם וְטָמֵ֥א עַד־הָעָֽרֶב׃ 6 וְהַיֹּשֵׁב֙
עַל־הַכְּלִ֔י אֲשֶׁר־יֵשֵׁ֥ב עָלָ֖יו הַזָּ֑ב יְכַבֵּ֧ס בְּגָדָ֛יו וְרָחַ֥ץ בַּמַּ֖יִם וְטָמֵ֥א עַד־ ב
7 הָעָֽרֶב׃ 7 וְהַנֹּגֵ֖עַ בִּבְשַׂ֣ר הַזָּ֑ב יְכַבֵּ֧ס בְּגָדָ֛יו וְרָחַ֥ץ בַּמַּ֖יִם וְטָמֵ֥א עַד־ חצי הספר בפסוקים ג בתור
8 הָעָֽרֶב׃ 8 וְכִֽי־יָרֹ֥ק הַזָּ֖ב בַּטָּה֑וֹר וְכִבֶּ֣ס[a] בְּגָדָ֛יו וְרָחַ֥ץ בַּמַּ֖יִם וְטָמֵ֥א ג ב חס וחד מל[4] . ט[5] ד מנה בעינ וכל במדבר דכות ב מ ב
9 10 עַד־הָעָֽרֶב׃ 9 וְכָל־הַמֶּרְכָּ֗ב אֲשֶׁ֨ר יִרְכַּ֥ב[a] עָלָ֛יו הַזָּ֖ב יִטְמָֽא[b]׃ 10 וְכָל־
הַנֹּגֵ֗עַ בְּכֹל֙ אֲשֶׁ֣ר יִהְיֶ֣ה תַחְתָּ֔יו יִטְמָ֖א עַד־הָעָ֑רֶב וְהַנּוֹשֵׂ֣א אוֹתָ֔ם יְכַבֵּ֥ס ל מל . לט מל בתור

[35] Mm 739. [36] Mm 740. [37] Mm 3937. [38] Mm 738. [39] Mm 750. **Cp 15** [1] Mm 852. [2] Mm 719. [3] Mm 856. [4] Mm 751. [5] Mm 734.

47 [a] 𝔊 + *καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας* ‖ **48** [a] cf 44[a] ‖ **49** [a] 𝔐 pl ‖ [b] 𝔊* + *ζῶντα καθαρά* cf 4 ‖ **51** [a–a] 𝔐𝔊 invers ut 49 ‖ [b] 𝔊[BA] *αὐτό* = אתה ‖ **52** [a–a] 𝔐 invers ‖ **57** [a] pc Mss 𝔊𝔖 ולי׳ ‖ **Cp 15,2** [a] 𝔊 sg ‖ [b–b] 𝔊 *ᾧ ἐὰν γένηται ῥύσις* ‖ **3** [a] 𝔊 *ὁ νόμος* cf 32 ‖ [b] 𝔐𝔊 + טמא הוא כל־יְמֵי־זֹב בשׂרו או החתים בשׂרו מזובו ‖ **4** [a] pc Mss 𝔖 וְכָל ‖ **8** [a] 𝔐𝔊𝔖𝔗[Ms] יכבס cf 11[b] ‖ **9** [a] > 𝔊 1°, 2° ישׁכב ‖ [b] 𝔊 + *ἕως ἑσπέρας*.

11 בְּגָדָ֛יו וְרָחַ֥ץ בַּמַּ֖יִם וְטָמֵ֥א עַד־הָעָֽרֶב׃ 11 וְכֹ֨ל אֲשֶׁ֤ר יִגַּע־בּוֹ֙ הַזָּ֔ב
וְיָדָ֖יוa לֹא־שָׁטַ֣ף בַּמָּ֑יִם וְכִבֶּ֧סb בְּגָדָ֛יו וְרָחַ֥ץ בַּמַּ֖יִם וְטָמֵ֥א עַד־הָעָֽרֶב׃ — ד̇ . ט̇[6] ד מנה בעינ̇ וכל במדבר דכות ב̇ מ̇ ב̇
12 וּכְלִי־חֶ֛רֶשׂ אֲשֶׁר־יִגַּע־בּ֥וֹ הַזָּ֖ב יִשָּׁבֵ֑ר aוְכָל־כְּלִיa־עֵ֔ץ יִשָּׁטֵ֖ף בַּמָּֽיִם׃ 12 — ה̇[7]
13 וְכִֽי־יִטְהַ֤ר הַזָּב֙ מִזּוֹב֔וֹ וְסָ֨פַר ל֜וֹ שִׁבְעַ֧ת יָמִ֛ים לְטָהֳרָת֖וֹ וְכִבֶּ֣ס בְּגָדָ֑יו 13 — ל̇ . ט̇[6] ד מנה בעינ̇ וכל במדבר דכות ב̇ מ̇ ב̇
14 וְרָחַ֧ץ בְּשָׂר֛וֹ בְּמַ֥יִם חַיִּ֖יםa וְטָהֵֽר׃ 14 וּבַיּ֣וֹם הַשְּׁמִינִ֗י יִֽקַּֽח־לוֹ֙ שְׁתֵּ֣י — ד̇[8] . ז̇ רפי[9]
תֹרִ֔ים א֥וֹ שְׁנֵ֖י בְּנֵ֣י יוֹנָ֑ה וּבָ֣אa׀ לִפְנֵ֣י יְהוָ֗ה אֶל־פֶּ֨תַח֙ אֹ֣הֶל מוֹעֵ֔ד וּנְתָנָ֖ם
15 אֶל־הַכֹּהֵֽן׃ 15 וְעָשָׂ֤ה אֹתָם֙ הַכֹּהֵ֔ן אֶחָ֣ד חַטָּ֔את וְהָאֶחָ֖דa עֹלָ֑ה וְכִפֶּ֨ר — ד̇[10]
16 עָלָ֧יו הַכֹּהֵ֛ן לִפְנֵ֥י יְהוָ֖ה מִזּוֹבֽוֹ׃ ס 16 וְאִ֕ישׁ כִּֽי־תֵצֵ֥א מִמֶּ֖נּוּ
17 שִׁכְבַת־זָ֑רַע וְרָחַ֥ץ בַּמַּ֛יִם אֶת־כָּל־בְּשָׂר֖וֹ וְטָמֵ֥א עַד־הָעָֽרֶב׃ 17 וְכָל־ — ג̇[11] . ח̇ פסוק וכל וכל ומילה חדה ביניה וחד מנ̇ ר"פ וכל ומ"פ וכל
בֶּ֣גֶד וְכָל־ע֔וֹר אֲשֶׁר־יִהְיֶ֥ה עָלָ֖יו שִׁכְבַת־זָ֑רַע וְכֻבַּ֥ס בַּמַּ֖יִם וְטָמֵ֥א — ל̇ . ב̇
18 עַד־הָעָֽרֶב׃ פ 18 וְאִשָּׁ֕ה אֲשֶׁ֨ר יִשְׁכַּ֥ב אִ֛ישׁa אֹתָ֖הּ שִׁכְבַת־זָ֑רַע — כ̇ב̇
19 וְרָחֲצ֣וּ בַמַּ֔יִם וְטָמְא֖וּ עַד־הָעָֽרֶב׃ 19 וְאִשָּׁה֙ כִּֽי־תִהְיֶ֣ה זָבָ֔ה דָּ֛ם יִהְיֶ֥ה — כ̇ב̇
זֹבָ֖הּ בִּבְשָׂרָ֑הּ שִׁבְעַ֤ת יָמִים֙ תִּהְיֶ֣ה בְנִדָּתָ֔הּ וְכָל־הַנֹּגֵ֥עַ בָּ֖הּ יִטְמָ֥א עַד־ — ב̇
20 הָעָֽרֶב׃ 20 וְכֹל֩ אֲשֶׁ֨ר תִּשְׁכַּ֥ב עָלָ֛יו בְּנִדָּתָ֖הּ יִטְמָ֑א וְכֹ֛ל אֲשֶׁר־תֵּשֵׁ֥ב — י̇ ר"פ וכל ומ"פ וכל
21 עָלָ֖יו יִטְמָֽא׃ 21 וְכָל־הַנֹּגֵ֖עַ בְּמִשְׁכָּבָ֑הּ יְכַבֵּ֧ס בְּגָדָ֛יו וְרָחַ֥ץ בַּמַּ֖יִם וְטָמֵ֥א
22 עַד־הָעָֽרֶב׃ 22 וְכָל־הַנֹּגֵ֔עַ aבְּכָל־כְּלִ֕יb אֲשֶׁר־תֵּשֵׁ֥ב עָלָ֖יוa יְכַבֵּ֣ס
23 בְּגָדָ֛יו וְרָחַ֥ץ בַּמַּ֖יִם וְטָמֵ֥א עַד־הָעָֽרֶב׃ 23 וְאִ֨ם עַֽל־הַמִּשְׁכָּ֜ב ה֗וּאa א֛וֹ
עַֽל־הַכְּלִ֛י אֲשֶׁר־הִ֥וא יֹשֶֽׁבֶת־עָלָ֖יו בְּנָגְעוֹ־ב֑וֹ יִטְמָ֖א עַד־הָעָֽרֶב׃ — ב̇ . ח̇ חס[12]
24 וְאִ֨ם שָׁכֹ֜ב יִשְׁכַּ֥ב אִישׁ֙a אֹתָ֔הּ וּתְהִ֥י נִדָּתָ֖הּ עָלָ֑יו וְטָמֵ֖אb שִׁבְעַ֣ת יָמִ֑ים 24 — יד רפי[13] . ב̇
25 וְכָל־הַמִּשְׁכָּ֛ב אֲשֶׁר־יִשְׁכַּ֥ב עָלָ֖יו יִטְמָֽא׃ פ 25 וְאִשָּׁ֡ה כִּֽי־יָז֩וּב ס̇[ז̇ן] — כ̇ב̇ ב̇ מנה בטע
ז֨וֹב דָּמָ֜הּ יָמִ֣ים רַבִּ֗ים בְּלֹא֙ עֶת־נִדָּתָ֔הּ א֥וֹ כִי־תָז֖וּב עַל־נִדָּתָ֑הּ כָּל־
26 יְמֵ֞י ז֣וֹב טֻמְאָתָ֗הּ כִּימֵ֧י נִדָּתָ֛הּ תִּהְיֶ֖ה טְמֵאָ֥ה הִֽוא׃ 26 כָּלa־הַמִּשְׁכָּ֞ב — י̇ג̇ פסוק כל כל וכל
אֲשֶׁר־תִּשְׁכַּ֤ב עָלָיו֙ כָּל־יְמֵ֣י זוֹבָ֔הּ כְּמִשְׁכַּ֥ב נִדָּתָ֖הּ יִֽהְיֶה־לָּ֑הּ וְכָל־ — ב̇ . ב̇
27 הַכְּלִי֙ אֲשֶׁ֣ר תֵּשֵׁ֣ב עָלָ֔יו טָמֵ֣א יִהְיֶ֔ה כְּטֻמְאַ֖ת נִדָּתָֽהּ׃ 27 וְכָלa־הַנּוֹגֵ֥עַ — ב̇[14] . ג̇ מל[15]
28 בָּ֖םb יִטְמָ֑א וְכִבֶּ֧ס בְּגָדָ֛יו וְרָחַ֥ץ בַּמַּ֖יִם וְטָמֵ֥א עַד־הָעָֽרֶב׃ 28 וְאִם־ — ט̇[6] ד מנה בעינ̇ וכל במדבר דכות ב̇ מ̇ ב̇

[6] Mm 734. [7] Mm 945. [8] Mm 752. [9] Mm 753. [10] Mm 743. [11] Mm 754. [12] Mm 2184. [13] Mm 174. [14] Ez 36,17. [15] Mm 755.

11 a pc Mss ⅏ וידו ‖ b ⅏𝔊𝔖 ut 8a ‖ **12** a–a Ms 𝔊𝔙 וּכְלִי עֵץ ‖ **13** a > 𝔊[BA] ‖ **14** a 𝔊(𝔖𝔗[J]) *καὶ οἴσει αὐτά* = וְהֵבִיאָם cf 29 ‖ **15** a ⅏𝔊𝔖ℭ𝔗[J] ואחד ‖ **18** a ⅏ אִישָׁהּ, it 24a ‖ **22** a–a > ℭ ‖ b ⅏ℭ𝔗[J] הַכְּלִי ‖ **23** a ⅏ היא ‖ **24** a cf 18a ‖ b ⅏ יטמא ‖ **26** a pc Mss 𝔊*𝔖𝔗[J] וְכָל ‖ **27** a 2 Mss 𝔊 om cop ‖ b pc Mss 𝔊 בָּהּ.

29 טָהֲרָה מִזּוֹבָהּ וְסָפְרָה לָּהּ שִׁבְעַת יָמִים וְאַחַר תִּטְהָר׃ 29 וּבַיּוֹם ל
הַשְּׁמִינִי תִּקַּח־לָהּ שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה וְהֵבִיאָה אוֹתָם אֶל־ ל[16]. לט מל בתור
30 הַכֹּהֵן אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ 30 וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶת־הָאֶחָד חַטָּאת
וְאֶת־הָאֶחָד עֹלָה וְכִפֶּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה מִזּוֹב טֻמְאָתָהּ׃ ד[17]
31 וְהִזַּרְתֶּם[a] אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִטֻּמְאָתָם וְלֹא יָמֻתוּ בְּטֻמְאָתָם בְּטַמְּאָם ל. ב. ל
32 אֶת־מִשְׁכָּנִי אֲשֶׁר בְּתוֹכָם׃ 32 זֹאת תּוֹרַת הַזָּב וַאֲשֶׁר תֵּצֵא ג[18]. ל
33 מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת־זֶרַע לְטָמְאָה־בָהּ׃ 33 וְהַדָּוָה בְּנִדָּתָהּ וְהַזָּב אֶת־זוֹבוֹ ל
לַזָּכָר וְלַנְּקֵבָה וּלְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עִם־טְמֵאָה׃ פ צ ג[19]

פרש 16 1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אַהֲרֹן בְּקָרְבָתָם[a] י בתור. ג בטע
2 לִפְנֵי־יְהוָה וַיָּמֻתוּ׃ 2 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן אָחִיךָ
וְאַל־יָבֹא בְכָל־עֵת אֶל־הַקֹּדֶשׁ מִבֵּית לַפָּרֹכֶת [a]אֶל־פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת[a] ב[1]. ט[2] וכל צורת הבית דכות ב מ ד
3 אֲשֶׁר עַל־הָאָרֹן וְלֹא יָמוּת כִּי בֶּעָנָן אֵרָאֶה עַל־הַכַּפֹּרֶת׃ 3 בְּזֹאת ב. ד[3]
יָבֹא אַהֲרֹן אֶל־הַקֹּדֶשׁ בְּפַר בֶּן־בָּקָר לְחַטָּאת וְאַיִל לְעֹלָה׃ ב[4]
4 [a]כְּתֹנֶת־בַּד קֹדֶשׁ יִלְבָּשׁ וּמִכְנְסֵי־בַד יִהְיוּ עַל־בְּשָׂרוֹ וּבְאַבְנֵט בַּד ל זקף קמ[5]
יַחְגֹּר וּבְמִצְנֶפֶת בַּד יִצְנֹף בִּגְדֵי־קֹדֶשׁ הֵם וְרָחַץ בַּמַּיִם אֶת־[b]בְּשָׂרוֹ ל. ג[6]. ג[7]
5 וּלְבֵשָׁם׃ 5 וּמֵאֵת עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִקַּח שְׁנֵי־שְׂעִירֵי עִזִּים לְחַטָּאת ל
6 וְאַיִל אֶחָד לְעֹלָה׃ 6 וְהִקְרִיב אַהֲרֹן אֶת־פַּר הַחַטָּאת אֲשֶׁר־לוֹ וְכִפֶּר
7 בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ׃ 7 וְלָקַח אֶת־שְׁנֵי הַשְּׂעִירִם וְהֶעֱמִיד אֹתָם לִפְנֵי
8 יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ 8 וְנָתַן אַהֲרֹן עַל־שְׁנֵי הַשְּׂעִירִם גֹּרָלוֹת ל חס[8]
9 גּוֹרָל אֶחָד לַיהוָה וְגוֹרָל אֶחָד לַעֲזָאזֵל[a]׃ 9 וְהִקְרִיב אַהֲרֹן אֶת־ ב[9]
10 הַשָּׂעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרָל לַיהוָה וְעָשָׂהוּ חַטָּאת׃ 10 וְהַשָּׂעִיר ל
אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרָל לַעֲזָאזֵל[a] יָעֳמַד־[b]חַי לִפְנֵי יְהוָה לְכַפֵּר עָלָיו ל. ו[10]
11 לְשַׁלַּח אֹתוֹ לַעֲזָאזֵל[a] הַמִּדְבָּרָה׃ 11 וְהִקְרִיב אַהֲרֹן אֶת־פַּר[a] יב[11]
הַחַטָּאת [b]אֲשֶׁר־לוֹ[b] וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וְשָׁחַט אֶת־פַּר הַחַטָּאת
12 אֲשֶׁר־לוֹ׃ 12 וְלָקַח מְלֹא־הַמַּחְתָּה גַּחֲלֵי־אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ מִלִּפְנֵי

[16] Mm 4173 א. [17] Mm 746. [18] Mm 756. [19] Mm 1710. Cp 16 [1] 2 Ch 23,6. [2] Mm 3937. [3] Mm 405. [4] 2 Ch 13,9. [5] Mp sub loco. [6] Mm 563. [7] Mm 942. [8] Mm 4119 contra textum. [9] Jes 17,14. [10] Mm 745. [11] Mm 757.

31 [a] prb l c ⅏𝔖 וְהִזְהַרְתֶּם, 𝔊 *καὶ εὐλαβεῖς ποιήσετε* ‖ **Cp 16,1** [a] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *ἐν τῷ προσάγειν αὐτοὺς πῦρ ἀλλότριον*, ex Nu 3,4 ‖ **2** [a–a] > ℭ (homtel) ‖ **4** [a] ⅏𝔊𝔖 'וְכ ‖ [b] ⅏𝔊 + כל ‖ **8** [a] 𝔊 *τῷ ἀποπομπαίῳ*, 𝔖 *l'zz'jl* cf 10[a].26[a] ‖ **10** [a] 𝔊𝔖 sim ac 8[a] ‖ [b] 𝔊 *στήσει αὐτόν* = יַעֲמִיד אֹתוֹ ‖ **11** [a] > ℭ ‖ [b–b] 𝔊[BA] *τὸν αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ μόνον*.

13 יְהוָה וּמְלֹא חָפְנָיו קְטֹרֶת סַמִּים דַּקָּה וְהֵבִיא מִבֵּית לַפָּרֹכֶת׃ 13 וְנָתַן — ב[12]. ד[13]. ב
אֶת־הַקְּטֹרֶת עַל־הָאֵשׁ לִפְנֵי יְהוָה וְכִסָּה ׀ עֲנַן הַקְּטֹרֶת אֶת־הַכַּפֹּרֶת — ד[14]. ב
14 אֲשֶׁר עַל־הָעֵדוּת וְלֹא יָמוּת׃ 14 וְלָקַח מִדַּם הַפָּר וְהִזָּה בְאֶצְבָּעוֹ — ח מל בתור[15]
עַל־פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת קֵדְמָה וְלִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת יַזֶּה שֶׁבַע־פְּעָמִים מִן־הַדָּם — יו וכל לפני ולפני דכות. ב[16]
15 בְּאֶצְבָּעוֹ׃ 15 וְשָׁחַט אֶת־שְׂעִיר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לָעָם[a] וְהֵבִיא [b]אֶת־דָּמוֹ[b] — יג פסוק את את את בסיפ
אֶל־מִבֵּית לַפָּרֹכֶת וְעָשָׂה אֶת־דָּמוֹ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְדַם הַפָּר וְהִזָּה
16 אֹתוֹ עַל־הַכַּפֹּרֶת וְלִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת׃ 16 וְכִפֶּר עַל־הַקֹּדֶשׁ מִטֻּמְאֹת — יו וכל לפני ולפני דכות
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפִּשְׁעֵיהֶם לְכָל־חַטֹּאתָם וְכֵן יַעֲשֶׂה לְאֹהֶל מוֹעֵד הַשֹּׁכֵן — ל. ט בליש וכל בחטאתם ובחטאתם דכות[17]. ה
17 אִתָּם בְּתוֹךְ טֻמְאֹתָם׃ 17 וְכָל־אָדָם לֹא־יִהְיֶה ׀ בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּבֹאוֹ — לז. ל
לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ עַד־צֵאתוֹ וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וּבְעַד כָּל־קְהַל[a]
18 יִשְׂרָאֵל׃ 18 וְיָצָא אֶל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי־יְהוָה וְכִפֶּר עָלָיו וְלָקַח — ט[18]
19 מִדַּם הַפָּר וּמִדַּם הַשָּׂעִיר וְנָתַן עַל־קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ 19 [a]וְהִזָּה — ד מל בתור[19]
עָלָיו מִן־הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ שֶׁבַע פְּעָמִים וְטִהֲרוֹ וְקִדְּשׁוֹ מִטֻּמְאֹת בְּנֵי — ו. ל
20 יִשְׂרָאֵל׃ 20 וְכִלָּה מִכַּפֵּר אֶת־הַקֹּדֶשׁ וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ[a] — ג[20] ג[21] מנה בתור. יה פסוק את ואת ואת את. ה. ד[22]
21 וְהִקְרִיב אֶת־הַשָּׂעִיר הֶחָי׃ 21 וְסָמַךְ אַהֲרֹן[a] אֶת־שְׁתֵּי יָדָו עַל רֹאשׁ — ידיו ק חד מן ה כת חס
הַשָּׂעִיר הַחַי וְהִתְוַדָּה עָלָיו אֶת־כָּל־עֲוֺנֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת־כָּל־ — ב. ד חס
פִּשְׁעֵיהֶם לְכָל־חַטֹּאתָם וְנָתַן אֹתָם עַל־רֹאשׁ הַשָּׂעִיר וְשִׁלַּח בְּיַד־ — ט בליש וכל בחטאתם ובחטאתם דכות[17]
22 אִישׁ עִתִּי הַמִּדְבָּרָה׃ 22 וְנָשָׂא הַשָּׂעִיר עָלָיו אֶת־כָּל־עֲוֺנֹתָם אֶל־אֶרֶץ — יב[23]. יז
23 גְּזֵרָה וְשִׁלַּח אֶת־הַשָּׂעִיר בַּמִּדְבָּר׃ 23 וּבָא אַהֲרֹן אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד — ל. יז ר״פ
וּפָשַׁט אֶת־בִּגְדֵי הַבָּד אֲשֶׁר לָבַשׁ בְּבֹאוֹ אֶל־הַקֹּדֶשׁ וְהִנִּיחָם שָׁם׃ — ב
24 24 וְרָחַץ אֶת־בְּשָׂרוֹ בַמַּיִם בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ וְלָבַשׁ אֶת־בְּגָדָיו וְיָצָא וְעָשָׂה
25 אֶת־עֹלָתוֹ וְאֶת־עֹלַת הָעָם וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ[a] וּבְעַד הָעָם[b]׃ 25 וְאֵת חֵלֶב — ל[24]
26 הַחַטָּאת יַקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה׃ 26 וְהַמְשַׁלֵּחַ אֶת־הַשָּׂעִיר לַעֲזָאזֵל[a] יְכַבֵּס — ל
27 בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת־בְּשָׂרוֹ בַּמָּיִם וְאַחֲרֵי־כֵן יָבוֹא אֶל־הַמַּחֲנֶה׃ 27 וְאֵת — ז מל בתור. ב
פַּר הַחַטָּאת [a]וְאֵת ׀ שְׂעִיר הַחַטָּאת[a] אֲשֶׁר[b] הוּבָא אֶת־דָּמָם לְכַפֵּר — ב

[12]Mm 1745. [13]Mm 580. [14]Mm 758. [15]Mm 556. [16]Jes 52,15. [17]Mm 759 et Mm 929. [18]Mm 583. [19]Mm 704. [20]Mm 1385. [21]Mm 304. [22]Mm 760. [23]Mm 757. [24]וחד את חלב Gn 45,18.

15 [a] 𝔊 + *ἔναντι κυρίου* ‖ [b–b] 𝔊 *ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτοῦ* ‖ **17** [a] 𝔊*(𝔖) + *υἱῶν* ‖ **19** [a] v 19 > ℭ ‖ **20** [a] 𝔊 + *καὶ περὶ τῶν ἱερέων καθαριεῖ* ‖ **21** [a] > ℭ ‖ **24** [a] 𝔊 + *καὶ περὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ* ‖ [b] 𝔊 + *ὡς περὶ τῶν ἱερέων* ‖ **26** [a] 𝔊 *τὸν διεσταλμένον εἰς ἄφεσιν*, 𝔖 ut 8[a] ‖ **27** [a–a] > ℭ (homtel) ‖ [b] ℭ + לעם.

בַּקֹּ֔דֶשׁ יוֹצִ֖יא אֶל־מִח֣וּץ לַֽמַּחֲנֶ֑ה וְשָׂרְפ֣וּ[c] בָאֵ֔שׁ אֶת־עֹרֹתָ֥ם וְאֶת־
28 בְּשָׂרָ֖ם וְאֶת־פִּרְשָֽׁם׃ 28 וְהַשֹּׂרֵ֣ף אֹתָ֔ם יְכַבֵּ֣ס בְּגָדָ֔יו וְרָחַ֥ץ אֶת־בְּשָׂר֖וֹ
29 בַּמָּ֑יִם וְאַחֲרֵי־כֵ֖ן יָב֥וֹא אֶל־הַֽמַּחֲנֶֽה׃ 29 וְהָיְתָ֥ה[a] לָכֶ֖ם לְחֻקַּ֣ת ז מל בתור
עוֹלָ֑ם בַּחֹ֣דֶשׁ הַשְּׁבִיעִ֡י בֶּעָשׂ֣וֹר לַחֹ֡דֶשׁ תְּעַנּ֣וּ אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶ֗ם וְכָל־ ג[25]
30 מְלָאכָה֙ לֹ֣א תַעֲשׂ֔וּ הָֽאֶזְרָ֔ח וְהַגֵּ֖ר הַגָּ֥ר בְּתוֹכְכֶֽם׃ 30 כִּֽי־בַיּ֥וֹם הַזֶּ֛ה יב בתור . ו[26]
יְכַפֵּ֥ר[a] עֲלֵיכֶ֖ם לְטַהֵ֣ר אֶתְכֶ֑ם מִכֹּל֙ חַטֹּ֣אתֵיכֶ֔ם לִפְנֵ֥י יְהוָ֖ה תִּטְהָֽרוּ׃
31 שַׁבַּ֨ת שַׁבָּת֥וֹן הִיא[a] לָכֶ֔ם וְעִנִּיתֶ֖ם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶ֑ם חֻקַּ֖ת עוֹלָֽם׃ יא כת י בתור
32 וְכִפֶּ֨ר[a] הַכֹּהֵ֜ן אֲשֶׁר־יִמְשַׁ֣ח[b] אֹת֗וֹ וַאֲשֶׁ֤ר יְמַלֵּא֙[c] אֶת־יָד֔וֹ לְכַהֵ֖ן תַּ֣חַת ז[27]
33 אָבִ֑יו וְלָבַ֛שׁ אֶת־בִּגְדֵ֥י הַבָּ֖ד בִּגְדֵ֥י הַקֹּֽדֶשׁ׃ 33 וְכִפֶּר֙ אֶת־מִקְדַּ֣שׁ
הַקֹּ֔דֶשׁ וְאֶת־אֹ֧הֶל מוֹעֵ֛ד וְאֶת־הַמִּזְבֵּ֖חַ יְכַפֵּ֑ר וְעַ֧ל[a] הַכֹּהֲנִ֛ים וְעַל־ ה . ד[28] . ל[29]
34 כָּל־עַ֥ם הַקָּהָ֖ל יְכַפֵּֽר׃ 34 וְהָיְתָה־זֹּ֨את לָכֶ֜ם לְחֻקַּ֣ת עוֹלָ֗ם לְכַפֵּ֞ר
עַל־בְּנֵ֤י יִשְׂרָאֵל֙ מִכָּל־חַטֹּאתָ֔ם אַחַ֖ת בַּשָּׁנָ֑ה וַיַּ֕עַשׂ[a] כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה ז[30] . ט בליש וכל בחטאתם ובחטאתם דכות[31]
אֶת־מֹשֶֽׁה׃ פ

ס נו 17 1 וַיְדַבֵּ֣ר יְהוָ֔ה אֶל־מֹשֶׁ֖ה לֵּאמֹֽר׃ 2 דַּבֵּ֨ר אֶֽל־אַהֲרֹ֜ן וְאֶל־
בָּנָ֗יו וְאֶל֙ כָּל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל וְאָמַרְתָּ֖ אֲלֵיהֶ֑ם זֶ֣ה הַדָּבָ֔ר אֲשֶׁר־צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה יז מל בתור[1]
3 לֵאמֹֽר׃ 3 אִ֥ישׁ אִישׁ֙ מִבֵּ֣ית[a] יִשְׂרָאֵ֔ל[b] אֲשֶׁ֨ר יִשְׁחַ֜ט שׁ֥וֹר אוֹ־כֶ֛שֶׂב אוֹ־עֵ֖ז ו[2] . ו
4 בַּֽמַּחֲנֶ֑ה א֚וֹ אֲשֶׁ֣ר יִשְׁחַ֔ט מִח֖וּץ לַֽמַּחֲנֶֽה׃ 4 וְאֶל־פֶּ֜תַח אֹ֣הֶל מוֹעֵד֮ לֹ֣א
הֱבִיאוֹ֒[a] לְהַקְרִ֤יב[b] קָרְבָּן֙ לַֽיהוָ֔ה לִפְנֵ֖י מִשְׁכַּ֣ן יְהוָ֑ה דָּ֣ם יֵחָשֵׁ֞ב לָאִ֤ישׁ ב[3] . ה[4] . ל[5]
5 הַהוּא֙ [c]דָּ֣ם שָׁפָ֔ךְ וְנִכְרַ֛ת [d]הָאִ֥ישׁ הַה֖וּא[cd] מִקֶּ֥רֶב עַמּֽוֹ׃ 5 לְמַעַן֩ אֲשֶׁ֨ר ב זקף קמ . ג
יָבִ֜יאוּ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל אֶֽת־זִבְחֵיהֶם֮ אֲשֶׁ֣ר הֵ֣ם זֹבְחִים֮ עַל־פְּנֵ֣י הַשָּׂדֶה֒ ט[6] . יד פסוק על אל אל[7]
וֶֽהֱבִיאֻ֣ם לַֽיהוָ֗ה אֶל־פֶּ֛תַח אֹ֥הֶל מוֹעֵ֖ד אֶל־הַכֹּהֵ֑ן וְזָבְח֗וּ זִבְחֵ֧י שְׁלָמִ֛ים ג ב מל וחד חס[8]
6 לַֽיהוָ֖ה אוֹתָֽם׃ 6 וְזָרַ֨ק הַכֹּהֵ֤ן אֶת־הַדָּם֙ עַל־מִזְבַּ֣ח[a] יְהוָ֔ה[b] פֶּ֖תַח אֹ֣הֶל לט מל בתור
7 מוֹעֵ֑ד וְהִקְטִ֣יר הַחֵ֔לֶב[c] לְרֵ֥יחַ נִיחֹ֖חַ לַֽיהוָֽה׃ 7 וְלֹֽא־יִזְבְּח֥וּ עוֹד֙ אֶת־ יג[9]

[25] Mm 2558. [26] Mm 53. [27] Mm 706. [28] Mm 760. [29] Mm 761. [30] Mm 762. [31] Mm 759 et Mm 929. Cp 17 [1] Mm 250. [2] Mm 764. [3] Mm 3332. [4] Mm 694. [5] Mm 319. [6] Mm 501. [7] Mm 4093. [8] Mm 763. [9] Mm 574.

27 [c] ш sg ‖ **29** [a] 𝔊 + *τοῦτο* cf 34 et 𝔗ᴶ𝔙 ‖ **30** [a] 𝔖 *nṯhs'*, l frt יְכֻפַּר cf 𝔙 *expiatio erit* ‖ **31** [a] ℭш𝔗ᴶ הוא ‖ **32** [a] ш𝔊 יכפר ‖ [b] 𝔊 pl; 𝔖𝔙 pass ‖ [c] 𝔊 pl ‖ **33** [a] pc Mss Or ш על ‖ **34** [a] 𝔊 *(ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ) ποιηθήσεται*; 𝔖 pl ‖ **Cp 17,3** [a] Ms 𝔊 מִבְּנֵי ut 13, it 8[a].10[b] ‖ [b] 𝔊* + *ἢ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν* cf 16,29 17,8.10.13 ‖ **4** [a] ш𝔊 + לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ עֹלָה אוֹ שְׁלָמִים לַיהוה לִרְצוֹנְכֶם לְרֵיחַ נִיחֹחַ וְיִשְׁחָטֵהוּ בַחוּץ ואל־ פתח אהל מועד לא הביאו ‖ [b] ш בוֹ– ‖ [c–c] > ℭ (homtel) ‖ [d–d] 𝔊 *ἡ ψυχὴ ἐκείνη* (cf 22,3) et tum *τοῦ λαοῦ αὐτῆς* pro עמו ‖ **6** [a] 𝔊 *τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ ἀπέναντι* ‖ [b] ш + אשר ‖ [c] > ℭ.

זִבְחֵיהֶם לַשְּׂעִירִם אֲשֶׁר הֵם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם חֻקַּת עוֹלָם תִּהְיֶה־זֹּאת ל
8 לָהֶם לְדֹרֹתָם׃ 8 וַאֲלֵהֶם תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבֵּית[a] יִשְׂרָאֵל ב חד חס וחד מל . ו[10]
9 וּמִן־הַגֵּר אֲשֶׁר־יָגוּר בְּתוֹכָם[b] אֲשֶׁר־יַעֲלֶה[c] עֹלָה אוֹ־זָבַח׃ 9 וְאֶל־
פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יְבִיאֶנּוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לַיהוָה וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא
10 מֵעַמָּיו׃ 10 וְאִישׁ[a] אִישׁ מִבֵּית[b] יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם[c] ב בטע . ו[10]
אֲשֶׁר יֹאכַל כָּל־דָּם[d] וְנָתַתִּי פָנַי בַּנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת אֶת־הַדָּם וְהִכְרַתִּי ד[11]
11 אֹתָהּ מִקֶּרֶב עַמָּהּ׃ 11 כִּי נֶפֶשׁ הַבָּשָׂר בַּדָּם[a] הִוא וַאֲנִי נְתַתִּיו לָכֶם ג . ב פסוק דמטע[12]
עַל־הַמִּזְבֵּחַ לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵיכֶם כִּי־הַדָּם הוּא בַּנֶּפֶשׁ יְכַפֵּר׃
12 12 עַל־כֵּן אָמַרְתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל־נֶפֶשׁ מִכֶּם לֹא־תֹאכַל דָּם וְהַגֵּר
13 הַגָּר בְּתוֹכְכֶם לֹא־יֹאכַל דָּם׃ ס 13 וְאִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי[a] יִשְׂרָאֵל יב בחור . ב בטע
וּמִן־הַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם[b] אֲשֶׁר יָצוּד צֵיד חַיָּה אוֹ־עוֹף אֲשֶׁר יֵאָכֵל ל
14 וְשָׁפַךְ אֶת־דָּמוֹ וְכִסָּהוּ בֶּעָפָר׃ 14 כִּי־נֶפֶשׁ כָּל־בָּשָׂר דָּמוֹ בְנַפְשׁוֹ[a] ב פסוק דמטע[13]
הוּא[b] וָאֹמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל דַּם כָּל־בָּשָׂר לֹא תֹאכֵלוּ כִּי נֶפֶשׁ כָּל־
15 בָּשָׂר דָּמוֹ הִוא כָּל־אֹכְלָיו[c] יִכָּרֵת׃ 15 וְכָל־נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תֹּאכַל ג[14]
נְבֵלָה וּטְרֵפָה בָּאֶזְרָח וּבַגֵּר וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־ ט[15] וכל במדבר דכות ב מ ב
16 הָעֶרֶב וְטָהֵר[a]׃ 16 וְאִם לֹא יְכַבֵּס וּבְשָׂרוֹ לֹא יִרְחָץ וְנָשָׂא עֲוֺנוֹ׃ פ ה ד פת וחד קמ[16] . יז
18 1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ס̄[1]ה
3 וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ 3 כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ־מִצְרַיִם אֲשֶׁר כד ס״פ
יְשַׁבְתֶּם־בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ וּכְמַעֲשֵׂה אֶרֶץ־כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא אֶתְכֶם מז פסוק לא לא לא . ב[2]
4 שָׁמָּה לֹא תַעֲשׂוּ וּבְחֻקֹּתֵיהֶם לֹא תֵלֵכוּ׃ 4 אֶת־מִשְׁפָּטַי תַּעֲשׂוּ וְאֶת־ ג[2] . ה[3]
5 חֻקֹּתַי תִּשְׁמְרוּ לָלֶכֶת בָּהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ 5 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־ כד ס״פ
חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וָחַי[a] בָּהֶם אֲנִי יְהוָה[b]׃
6 ס 6 אִישׁ אִישׁ אֶל־כָּל־שְׁאֵר בְּשָׂרוֹ לֹא תִקְרְבוּ לְגַלּוֹת עֶרְוָה
7 אֲנִי יְהוָה׃ ס 7 עֶרְוַת אָבִיךָ וְעֶרְוַת אִמְּךָ לֹא תְגַלֵּה אִמְּךָ הִוא ג . כל אתנח וס״פ כת כן[4]
8 לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָהּ׃ ס 8 עֶרְוַת אֵשֶׁת־אָבִיךָ לֹא תְגַלֵּה עֶרְוַת

[10]Mm 764. [11]Mm 2825. [12]Mm 765. [13]Mm 765. [14]Mm 766. [15]Mm 734. [16]Mm 662. Cp 18 [1]Mm 2598. [2]Mm 818. [3]Mm 2786. [4]Mm 767.

8 [a] cf 3[a] ‖ [b] 2 Mss 𝔊𝔖𝔙 כֶם–, it 10[c] ‖ [c] ш𝔊 יעשה cf 9 ‖ **10** [a] ℭ om 10–12 (homark) ‖ [b] cf 3[a] ‖ [c] cf 8[b] ‖ [d] > 2 Mss 𝔖𝔙 ‖ **11** [a] 𝔊 *αἷμα αὐτοῦ* cf 14 ‖ **13** [a] pc Mss ш𝔗[J] מבית ut 3 ‖ [b] ш[Mss]𝔊𝔖𝔗[Mss]𝔗[J]𝔙 כֶם– ‖ **14** [a] > 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b] ℭ היא ‖ [c] ш𝔊𝔖𝔗𝔗[J] לו–, it 19,8[a] ‖ **15** [a] > ш ‖ **Cp 18,5** [a] ш וְחָיָה ‖ [b] 𝔊 + *ὁ θεὸς ὑμῶν*.

9 אָבִיךָ הִוא׃ ס ⁹ עֶרְוַת אֲחוֹתְךָ בַת־אָבִיךָ אוֹ בַת־אִמֶּךָ מוֹלֶדֶת
10 בַּיִת אוֹ מוֹלֶדֶת חוּץ לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָן[a]׃ ס ¹⁰ עֶרְוַת בַּת־בִּנְךָ אוֹ ג
11 בַת־בִּתְּךָ לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָן כִּי עֶרְוָתְךָ הֵנָּה׃ ס ¹¹ עֶרְוַת בַּת־ ג
אֵשֶׁת אָבִיךָ[a] מוֹלֶדֶת אָבִיךָ אֲחוֹתְךָ הִוא לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָהּ׃ ס
12 עֶרְוַת אֲחוֹת־אָבִיךָ לֹא תְגַלֵּה[a] שְׁאֵר אָבִיךָ הִוא׃ ס ¹³ עֶרְוַת
14 אֲחוֹת־אִמְּךָ לֹא תְגַלֵּה כִּי[a]־שְׁאֵר אִמְּךָ הִוא׃ ס ¹⁴ עֶרְוַת אֲחִי־
15 אָבִיךָ לֹא תְגַלֵּה[a] אֶל[b]־אִשְׁתּוֹ לֹא תִקְרָב דֹּדָתְךָ הִוא׃ ס ¹⁵ עֶרְוַת ל זקף קמ . ל
16 כַּלָּתְךָ לֹא תְגַלֵּה אֵשֶׁת בִּנְךָ הִוא לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָהּ׃ ס ¹⁶ עֶרְוַת
17 אֵשֶׁת־אָחִיךָ לֹא תְגַלֵּה עֶרְוַת אָחִיךָ הִוא׃ ס ¹⁷ עֶרְוַת אִשָּׁה
וּבִתָּהּ לֹא תְגַלֵּה אֶת־בַּת־בְּנָהּ וְאֶת־בַּת־בִּתָּהּ לֹא תִקַּח לְגַלּוֹת ה[5]
18 עֶרְוָתָהּ[a] שַׁאֲרָה[b] הֵנָּה זִמָּה הִוא ¹⁸ וְאִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ לֹא תִקָּח לִצְרֹר ל . כב . ל
19 לְגַלּוֹת עֶרְוָתָהּ עָלֶיהָ בְּחַיֶּיהָ׃ ¹⁹ וְאֶל־אִשָּׁה בְּנִדַּת טֻמְאָתָהּ ג בליש[6] . ב[7] . ב[8]
20 לֹא תִקְרַב לְגַלּוֹת עֶרְוָתָהּ׃ ²⁰ וְאֶל־אֵשֶׁת עֲמִיתְךָ לֹא־תִתֵּן שְׁכָבְתְּךָ
21 לְזָרַע לְטָמְאָה־בָהּ׃ ²¹ וּמִזַּרְעֲךָ לֹא־תִתֵּן לְהַעֲבִיר[a] לַמֹּלֶךְ[b] וְלֹא ל
22 תְחַלֵּל אֶת־שֵׁם אֱלֹהֶיךָ[c] אֲנִי יְהוָה׃ ²² וְאֶת־זָכָר לֹא תִשְׁכַּב מִשְׁכְּבֵי ל[9]
23 אִשָּׁה תּוֹעֵבָה הִוא׃ ²³ וּבְכָל־בְּהֵמָה לֹא־תִתֵּן שְׁכָבְתְּךָ לְטָמְאָה־בָהּ
24 וְאִשָּׁה לֹא־תַעֲמֹד לִפְנֵי בְהֵמָה לְרִבְעָהּ[a] תֶּבֶל הִוא[b]׃ ²⁴ אַל־ כב . ל
תִּטַּמְּאוּ בְּכָל־אֵלֶּה כִּי בְכָל־אֵלֶּה נִטְמְאוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־אֲנִי מְשַׁלֵּחַ ז
25 מִפְּנֵיכֶם׃ ²⁵ וַתִּטְמָא הָאָרֶץ וָאֶפְקֹד עֲוֹנָהּ עָלֶיהָ וַתָּקִא הָאָרֶץ אֶת־ ג . ל וחס
26 יֹשְׁבֶיהָ׃ ²⁶ וּשְׁמַרְתֶּם אַתֶּם[a] אֶת־חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי וְלֹא תַעֲשׂוּ ג[10]
27 מִכֹּל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה הָאֶזְרָח וְהַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכְכֶם׃ ²⁷ כִּי אֶת־כָּל־ יב בתור
הַתּוֹעֵבֹת הָאֵל[a] עָשׂוּ אַנְשֵׁי־הָאָרֶץ אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם וַתִּטְמָא הָאָרֶץ׃ ח לשון חול[11] . ג
28 וְלֹא־תָקִיא הָאָרֶץ אֶתְכֶם בְּטַמַּאֲכֶם אֹתָהּ כַּאֲשֶׁר קָאָה[a] אֶת־הַגּוֹי[b] ב . ל . ל

[5] Mm 768. [6] Mm 769. [7] Mm 2848. [8] Mm 3924. [9] Mm 776. [10] Mm 770. [11] Mm 119.

9 [a] nonn Mss ɯ𝔊𝔖 תהּ– ‖ **11** [a] 𝔊 + *οὐκ ἀποκαλύψεις* = לא תגלה, it aliqui codd teste R. Elia Karaeo ‖ **12** [a] pc Mss 𝔊𝔖𝔙 + כִּי, it 14[a] ‖ **13** [a] > pc Mss ɯ ‖ **14** [a] cf 12[a] ‖ [b] nonn Mss ɯ𝔊𝔖$\mathfrak{T}^{Ms}\mathfrak{T}^{J}$𝔙 וְאֶל ‖ **17** [a] 𝔊𝔖 suff 3 pl f = תָן– ‖ [b] 𝔊 *οἰκεῖαι γάρ σου*; l prb שְׁאֵרָה ‖ **21** [a] ɯ –יד cf 𝔊 *λατρεύειν* ‖ [b] 𝔊 *ἄρχοντι*, α′σ′θ′ *τῷ Μολοχ*, 𝔖 *(b)nwkrjt'* mulier aliena, it 20,2[c].3[a].4[a] ‖ [c] 𝔊 *τὸ ἅγιον* cf 20,3 22,2.32 ‖ **23** [a] cf עָה– 20,16 ‖ [b] ɯ𝔖$\mathfrak{T}^{Mss}\mathfrak{T}^{J}$ היא ‖ **26** [a] > pc Mss ɯ𝔊𝔖𝔙 ‖ **27** [a] ɯ האלה ‖ **28** [a] l frt paenultimam acutam (3 f pf) ‖ [b] 𝔊𝔖𝔗 pl cf 24.

29 אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם׃ 29 כִּי כָּל־אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִכֹּל הַתּוֹעֵבוֹת הָאֵלֶּה וְנִכְרְתוּ ב̇[12]
30 הַנְּפָשׁוֹת הָעֹשֹׂת מִקֶּרֶב עַמָּם׃ 30 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־מִשְׁמַרְתִּי לְבִלְתִּי ל̇ וחס
עֲשׂוֹת מֵחֻקּוֹת הַתּוֹעֵבֹת אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ לִפְנֵיכֶם וְלֹא תִטַּמְּאוּ בָּהֶם[a] אֲנִי ל̇ ומל[13]. כ̇ד ס״פ
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ פ

19 1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 2 דַּבֵּר אֶל־[a]כָּל־עֲדַת[a] בְּנֵי־ ס̇ז̇ פרש
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדֹשִׁים תִּהְיוּ כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ כ̇ד ס״פ
3 3 אִישׁ [a]אִמּוֹ וְאָבִיו[a] תִּירָאוּ וְאֶת־שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ ל̇ וכל קריא אביו ואמו. ט̇[1]. כ̇ד ס״פ
4 4 אַל־תִּפְנוּ אֶל־הָאֱלִילִים וֵאלֹהֵי מַסֵּכָה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֲנִי יְהוָה ב̇ חס בליש[2]. כ̇ד ס״פ
5 אֱלֹהֵיכֶם׃ 5 וְכִי תִזְבְּחוּ זֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה לִרְצֹנְכֶם תִּזְבָּחֻהוּ׃ ד. ד̇[3]. ל̇ וחס
6 6 בְּיוֹם זִבְחֲכֶם יֵאָכֵל וּמִמָּחֳרָת וְהַנּוֹתָר עַד־יוֹם הַשְּׁלִישִׁי בָּאֵשׁ ג̇[4]
7 יִשָּׂרֵף׃ 7 וְאִם הֵאָכֹל[a] יֵאָכֵל בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פִּגּוּל הוּא לֹא יֵרָצֶה׃
8 8 וְאֹכְלָיו[a] עֲוֺנוֹ יִשָּׂא כִּי־אֶת־קֹדֶשׁ יְהוָה חִלֵּל וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא ל̇ז̇
9 מֵעַמֶּיהָ׃ 9 וּבְקֻצְרְכֶם אֶת־קְצִיר אַרְצְכֶם לֹא תְכַלֶּה פְּאַת ב̇
10 שָׂדְךָ לִקְצֹר וְלֶקֶט קְצִירְךָ לֹא תְלַקֵּט׃ 10 וְכַרְמְךָ לֹא תְעוֹלֵל וּפֶרֶט
כַּרְמְךָ לֹא תְלַקֵּט לֶעָנִי וְלַגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ כ̇ד ס״פ
11 12 11 לֹא תִּגְנֹבוּ וְלֹא־תְכַחֲשׁוּ וְלֹא־תְשַׁקְּרוּ אִישׁ בַּעֲמִיתוֹ׃ 12 וְלֹא־ ל̇ד̇ פסוק לא ולא ולא[5]. ל̇
13 תִשָּׁבְעוּ בִשְׁמִי לַשָּׁקֶר וְחִלַּלְתָּ[a] אֶת־שֵׁם אֱלֹהֶיךָ[a] אֲנִי יְהוָה[b]׃ 13 לֹא־ ג̇ ר״פ לא ולא לא[6]
תַעֲשֹׁק אֶת־רֵעֲךָ וְלֹא תִגְזֹל לֹא־תָלִין פְּעֻלַּת שָׂכִיר אִתְּךָ עַד־בֹּקֶר׃ י̇ו̇ בתור[7]
14 14 לֹא־תְקַלֵּל חֵרֵשׁ וְלִפְנֵי עִוֵּר לֹא תִתֵּן מִכְשֹׁל וְיָרֵאתָ מֵּאֱלֹהֶיךָ[a] אֲנִי י̇ו̇ וכל לפני ולפני דכות. ל̇ חס
15 יְהוָה[b]׃ 15 לֹא־תַעֲשׂוּ[a] עָוֶל בַּמִּשְׁפָּט לֹא־[b]תִשָּׂא פְנֵי־דָל וְלֹא ו̇ ר״פ לא לא ולא[8]. ח̇[9] דגש וכל איוב דכות ב̇ מ̇ א. ל̇
16 תֶהְדַּר פְּנֵי גָדוֹל בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט עֲמִיתֶךָ׃ 16 לֹא־תֵלֵךְ רָכִיל בְּעַמֶּיךָ[a] ל̇ מל
17 לֹא[b] תַעֲמֹד עַל־דַּם רֵעֶךָ אֲנִי יְהוָה[c]׃ 17 לֹא־תִשְׂנָא אֶת־אָחִיךָ
18 בִּלְבָבֶךָ הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת־עֲמִיתֶךָ וְלֹא־[a]תִשָּׂא עָלָיו חֵטְא׃ 18 [a]לֹא־[b] ה̇. ג̇[10]
תִקֹּם[a c] וְלֹא־תִטֹּר אֶת־בְּנֵי עַמֶּךָ וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ אֲנִי יְהוָה׃ ל̇. ל̇

[12] Qoh 3,14. [13] Mm 2640. **Cp 19** [1] Mm 3056. [2] Mp contra textum, lectio L plena sicut K^Or, cf 26,1 et Mp sub loco. [3] Mm 789. [4] Mm 695. [5] Mm 771. [6] Mm 3021. [7] Mm 60. [8] Mm 1245. [9] Mm 772. [10] Mm 773.

30 [a] > 𝕮; 𝔪 בהן ‖ **Cp 19,2** [a–a] > 𝕮 pc Mss; 𝕲* om כל־ ‖ **3** [a–a] 𝕲𝔖𝕿^{Ms}𝔙 invers cf 21,2[a–a] ‖ **7** [a] 𝔪 אָכֹל ‖ **8** [a] cf 17,14[c] ‖ **12** [a] 𝕲 pl ‖ [b] 𝕲 + *ὁ θεὸς ὑμῶν*, it 14[b]. 16[c].28[b].32[a].37[a] ‖ **13** [a] mlt Mss 𝔪𝕲𝕿^{Ms}𝕿^J וְלֹא ‖ **14** [a] 𝕲 *κύριον τὸν θεόν σου* ‖ [b] cf 12[b]; 𝔖 *'n' 'n'* cf 2[b] ‖ **15** [a] 𝔪 sg ‖ [b] pc Mss 𝔖 וְלֹא ‖ **16** [a] mlt Mss 𝔪 Vrs בעמך ‖ [b] mlt Mss 𝔪^{Mss}𝔖𝕿^{Mss} וְלֹא ‖ [c] cf 12[b] ‖ **17** [a] pc Mss לֹא ‖ **18** [a–a] > 𝔖 ‖ [b] 𝕲 pr cop ‖ [c] 𝕲 + *σου ἡ χείρ*.

19 אֶת־חֻקֹּתַי[a] תִּשְׁמֹרוּ בְּהֶמְתְּךָ לֹא־תַרְבִּיעַ כִּלְאַיִם שָׂדְךָ[b] לֹא־תִזְרַע מז פסוק לא לא לא
20 כִּלְאָיִם וּבֶגֶד כִּלְאַיִם שַׁעַטְנֵז לֹא יַעֲלֶה עָלֶיךָ׃ פ 20 וְאִישׁ כִּי־ ב
יִשְׁכַּב אֶת־אִשָּׁה שִׁכְבַת־זֶרַע וְהִוא שִׁפְחָה נֶחֱרֶפֶת לְאִישׁ וְהָפְדֵּה[a] לֹא ל. ל. ח פסוק לא לא לא לא[11]
נִפְדָּתָה אוֹ חֻפְשָׁה לֹא נִתַּן־לָהּ בִּקֹּרֶת תִּהְיֶה[b] לֹא יוּמְתוּ[c] כִּי־לֹא ל. כא[12]. ל
21 חֻפָּשָׁה׃ 21 וְהֵבִיא אֶת־אֲשָׁמוֹ לַיהוָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֵיל ל
22 אָשָׁם׃ 22 וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן בְּאֵיל הָאָשָׁם לִפְנֵי יְהוָה עַל־חַטָּאתוֹ
ס[יז] אֲשֶׁר חָטָא וְנִסְלַח לוֹ מֵחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא׃ פ 23 וְכִי־תָבֹאוּ ב[13]
אֶל־הָאָרֶץ[a] וּנְטַעְתֶּם כָּל־עֵץ מַאֲכָל וַעֲרַלְתֶּם עָרְלָתוֹ אֶת־פִּרְיוֹ ג בסיפ[14]. ל[15]. ל
24 שָׁלֹשׁ שָׁנִים יִהְיֶה לָכֶם עֲרֵלִים לֹא יֵאָכֵל׃ 24 וּבַשָּׁנָה הָרְבִיעִת יִהְיֶה[a]
25 כָּל־פִּרְיוֹ[b] קֹדֶשׁ הִלּוּלִים[c] לַיהוָה׃ 25 וּבַשָּׁנָה הַחֲמִישִׁת תֹּאכְלוּ אֶת־ ב ומל[16]. ה ג מל וב חס[17]
26 פִּרְיוֹ לְהוֹסִיף לָכֶם תְּבוּאָתוֹ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ 26 לֹא ד. כד ס״פ. ו ר״פ לא לא ולא[18]
27 תֹאכְלוּ [a]עַל־הַדָּם[a] לֹא[b] תְנַחֲשׁוּ וְלֹא תְעוֹנֵנוּ׃ 27 לֹא[a] תַקִּפוּ פְּאַת ל וחס
28 רֹאשְׁכֶם וְלֹא תַשְׁחִית[b] אֵת פְּאַת זְקָנֶךָ[c]׃ 28 וְשֶׂרֶט[a] לָנֶפֶשׁ לֹא תִתְּנוּ ל. ג
29 בִּבְשַׂרְכֶם וּכְתֹבֶת קַעֲקַע לֹא תִתְּנוּ בָּכֶם אֲנִי יְהוָה[b]׃ 29 אַל־תְּחַלֵּל ל. ל
אֶת־בִּתְּךָ לְהַזְנוֹתָהּ וְלֹא־תִזְנֶה הָאָרֶץ וּמָלְאָה הָאָרֶץ זִמָּה׃ ל
30 אֶת־שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ וּמִקְדָּשִׁי תִּירָאוּ אֲנִי יְהוָה׃ 31 אַל־תִּפְנוּ אֶל־ כו ר״פ אל אל[19]
הָאֹבֹת וְאֶל־הַיִּדְּעֹנִים אַל־תְּבַקְשׁוּ לְטָמְאָה בָהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ כד ס״פ
32 מִפְּנֵי שֵׂיבָה תָּקוּם וְהָדַרְתָּ פְּנֵי זָקֵן וְיָרֵאתָ מֵּאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה[a]׃ כל ליש כת כן
פ 33 וְכִי־יָגוּר אִתְּךָ[a] גֵּר בְּאַרְצְכֶם לֹא תוֹנוּ אֹתוֹ׃ 34 כְּאֶזְרָח יו בתור[20]. ל. ד ג קמ וחד פת[21]
מִכֶּם יִהְיֶה לָכֶם הַגֵּר ׀ הַגָּר אִתְּכֶם וְאָהַבְתָּ לוֹ כָּמוֹךָ כִּי־גֵרִים הֱיִיתֶם ב
35 בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ 35 לֹא־תַעֲשׂוּ עָוֶל בַּמִּשְׁפָּט כד ס״פ. ח[22] דגש וכל איוב דכות ב מ א
36 בַּמִּדָּה בַּמִּשְׁקָל וּבַמְּשׂוּרָה׃ 36 מֹאזְנֵי צֶדֶק אַבְנֵי־צֶדֶק [a]אֵיפַת צֶדֶק[a] ג דגש[23]. ד דגש[24]. ל
וְהִין צֶדֶק יִהְיֶה לָכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ ל

[11] Mm 3132. [12] Mm 2838. [13] Mm 892. [14] Mm 793. [15] Mp sub loco. [16] Mm 1453. [17] Mm 1976. [18] Mm 1245. [19] Mm 3261. [20] Mm 60. [21] Mm 455. [22] Mm 772. [23] Mm 774. [24] Mm 820.

19 [a] 𝔊 *τὸν νόμον μου* ‖ [b] 𝔊 *καὶ τὸν ἀμπελῶνά σου* ‖ **20** [a] l frt וְהָפְדָּה ‖ [b] ⅏ + לו, 𝔊 + *αὐτοῖς* ‖ [c] ⅏ sg ‖ **23** [a] 𝔊 + *ἣν κύριος ὁ θεὸς δίδωσιν ὑμῖν* ‖ **24** [a] ⅏ pl ‖ [b] dl ‸ ‖ [c] ⅏ חלי׳ ‖ **26** [a–a] 𝔊 *ἐπὶ τῶν ὀρέων* cf Ez 18,6.11.15 22,9 ‖ [b] 2 Mss ⅏𝔊 וְלֹא ‖ **27** [a] Ms ⅏𝔊[19.314]𝔗𝔙𝔘 וְלֹא ‖ [b] ⅏𝔊𝔖𝔗[J] pl ‖ [c] ⅏𝔊𝔖𝔗[J] זְקַנְכֶם ‖ **28** [a] ⅏ ושׂרטה cf 21,5 ‖ [b] pc Mss 𝔊𝔖 + אֱלֹהֵיכֶם cf 12[b] ‖ **32** [a] cf 12[b]; 𝔊[54.75](𝔖𝔄) + *ὁ θεός σου* ‖ **33** [a] ⅏ Vrs אתכם ‖ **36** [a–a] > 𝔊.

37 מִצְרָֽיִם׃ 37 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־כָּל־חֻקֹּתַי וְאֶת־כָּל־מִשְׁפָּטַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם
אֲנִי יְהוָה[a]׃ פ
20 20 1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 2 וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תֹּאמַר[a]
אִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי[b] יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר ׀ הַגָּר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִתֵּן מִזַּרְעוֹ
3 לַמֹּלֶךְ[c] מוֹת יוּמָת עַם הָאָרֶץ יִרְגְּמֻהוּ בָאָבֶן׃ 3 וַאֲנִי אֶתֵּן אֶת־פָּנַי סז ר״פ . ב[1] . יג פסוק את את את בסיפ
בָּאִישׁ הַהוּא וְהִכְרַתִּי אֹתוֹ מִקֶּרֶב עַמּוֹ כִּי מִזַּרְעוֹ נָתַן לַמֹּלֶךְ[a] לְמַעַן ה בתור . ג
4 טַמֵּא אֶת־מִקְדָּשִׁי וּלְחַלֵּל[b] אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי׃ 4 וְאִם הַעְלֵם יַעְלִימוּ עַם ב[2] . ל
הָאָרֶץ אֶת־עֵינֵיהֶם מִן־הָאִישׁ הַהוּא בְּתִתּוֹ מִזַּרְעוֹ לַמֹּלֶךְ[a] לְבִלְתִּי
5 הָמִית אֹתוֹ׃ 5 וְשַׂמְתִּי אֲנִי אֶת־פָּנַי בָּאִישׁ הַהוּא וּבְמִשְׁפַּחְתּוֹ וְהִכְרַתִּי ה בתור . ל
אֹתוֹ וְאֵת ׀ כָּל־הַזֹּנִים אַחֲרָיו לִזְנוֹת [a]אַחֲרֵי הַמֹּלֶךְ[a] מִקֶּרֶב עַמָּם׃
6 6 וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תִּפְנֶה אֶל־הָאֹבֹת וְאֶל־הַיִּדְּעֹנִים לִזְנוֹת אַחֲרֵיהֶם וְנָתַתִּי ל חס
7 אֶת־פָּנַי בַּנֶּפֶשׁ הַהִוא וְהִכְרַתִּי אֹתוֹ[a] מִקֶּרֶב עַמּוֹ[b]׃ 7 וְהִתְקַדִּשְׁתֶּם[a] ג
8 וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים כִּי[b] אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ 8 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־[a]חֻקֹּתַי י . כד ס״פ
9 וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם אֲנִי יְהוָה מְקַדִּשְׁכֶם׃ 9 כִּי־אִישׁ אִישׁ אֲשֶׁר יְקַלֵּל אֶת־ ד[3]
10 אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ מוֹת יוּמָת אָבִיו וְאִמּוֹ קִלֵּל דָּמָיו[a] בּוֹ׃ 10 וְאִישׁ אֲשֶׁר ג
יִנְאַף אֶת־אֵשֶׁת [a]אִישׁ אֲשֶׁר[b] יִנְאַף אֶת־אֵשֶׁת[a] רֵעֵהוּ מוֹת־יוּמַת[c] הַנֹּאֵף
11 וְהַנֹּאָפֶת׃ 11 וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת־אֵשֶׁת אָבִיו עֶרְוַת אָבִיו גִּלָּה מוֹת־ ל
12 יוּמְתוּ שְׁנֵיהֶם דְּמֵיהֶם בָּם׃ 12 וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת־כַּלָּתוֹ מוֹת יוּמְתוּ
13 שְׁנֵיהֶם תֶּבֶל עָשׂוּ דְּמֵיהֶם בָּם׃ 13 וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת־זָכָר מִשְׁכְּבֵי ל[4]
14 אִשָּׁה תּוֹעֵבָה עָשׂוּ שְׁנֵיהֶם[a] מוֹת יוּמָתוּ דְּמֵיהֶם בָּם׃ 14 וְאִישׁ אֲשֶׁר ג
יִקַּח אֶת־אִשָּׁה וְאֶת־אִמָּהּ זִמָּה הִוא בָּאֵשׁ יִשְׂרְפוּ אֹתוֹ וְאֶתְהֶן וְלֹא־ ח[5]
15 תִהְיֶה זִמָּה בְּתוֹכְכֶם׃ 15 וְאִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן שְׁכָבְתּוֹ בִּבְהֵמָה מוֹת יוּמָת יב בתור . ד רפי בסיפ[6]
16 וְאֶת־הַבְּהֵמָה תַּהֲרֹגוּ׃ 16 וְאִשָּׁה אֲשֶׁר תִּקְרַב אֶל־כָּל־בְּהֵמָה לְרִבְעָה כב . ל
אֹתָהּ[a] וְהָרַגְתָּ אֶת־הָאִשָּׁה וְאֶת־הַבְּהֵמָה מוֹת יוּמָתוּ דְּמֵיהֶם בָּם׃ ג
17 17 וְאִישׁ אֲשֶׁר־יִקַּח אֶת־אֲחֹתוֹ בַּת־אָבִיו אוֹ בַת־אִמּוֹ וְרָאָה אֶת־ יג פסוק את את את בסיפ

Cp 20 [1]Ex 2,9. [2]Lv 13,44. [3]Mm 775. [4]Mm 776. [5]Mm 777. [6]Mm 829.

37 [a] cf 12[b] ‖ **Cp 20,2** [a] ⅏ תדבר ‖ [b] ⅏ מבית ‖ [c] cf 18,21[b] ‖ **3** [a] cf 18,21[b] ‖ [b] ⅏ וחלל ‖ **4** [a] cf 18,21[b] ‖ **5** [a–a] 𝔊 *εἰς τοὺς ἄρχοντας* ‖ **6** [a] ⅏𝔊 אֹתָהּ ‖ [b] ⅏𝔊 עמה ‖ **7** [a] > ⅏𝔊* ‖ [b] pc Mss 𝔊 + קָדוֹשׁ cf 26 ‖ **8** [a] ⅏ + כל ‖ **9** [a] ⅏ דמו ‖ **10** [a–a] > 𝔊[min], dl (dttg) ‖ [b] pc Mss 𝔊𝔖𝔗[Ms]𝔗[J]𝔙 וְאִ׳ ‖ [c] 𝔊*𝔖𝔙 pl ut 11–13 ‖ **13** [a] ⅏𝔊[72]𝔄 tr post יומתו ‖ **16** [a] cf 18,23[a]; 𝔊(𝔖) *ὑπ᾽ αὐτοῦ*.

עֶרְוָתָהּ וְהִיא־תִרְאֶה אֶת־עֶרְוָתוֹ חֶסֶד הוּא וְנִכְרְתוּ לְעֵינֵי בְּנֵי עַמָּם — יא כת י בתור
18 עֶרְוַת אֲחֹתוֹ גִּלָּה [a]עֲוֺנוֹ יִשָּׂא[a]׃ 18 וְאִישׁ אֲשֶׁר־יִשְׁכַּב אֶת־אִשָּׁה דָּוָה — לז . יו פסוק את את את . ג[7]
וְגִלָּה אֶת־עֶרְוָתָהּ אֶת[a]־מְקֹרָהּ הֶעֱרָה וְהִיא גִּלְּתָה אֶת־מְקוֹר דָּמֶיהָ — ב חד מל וחד חס[8] . ג[9] . ל[10] . ל[11] . ג[12]
19 וְנִכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם מִקֶּרֶב עַמָּם׃ 19 וְעֶרְוַת[a] [b]אֲחוֹת אִמְּךָ וַאֲחוֹת אָבִיךָ[b] — ג
20 לֹא תְגַלֵּה כִּי אֶת־שְׁאֵרוֹ הֶעֱרָה עֲוֺנָם יִשָּׂאוּ׃ 20 וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב — ג[9] . ו
21 אֶת־דֹּדָתוֹ עֶרְוַת דֹּדוֹ גִּלָּה [a]חֶטְאָם יִשָּׂאוּ[a] עֲרִירִים יָמֻתוּ[b]׃ 21 וְאִישׁ — ו
אֲשֶׁר יִקַּח אֶת־אֵשֶׁת אָחִיו נִדָּה הִוא[a] עֶרְוַת אָחִיו גִּלָּה עֲרִירִים יִהְיוּ[b]׃
22 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־כָּל־חֻקֹּתַי וְאֶת־כָּל־מִשְׁפָּטַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם
וְלֹא־תָקִיא [a]אֶתְכֶם הָאָרֶץ[a] אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה לָשֶׁבֶת בָּהּ׃ — ב
23 וְלֹא תֵלְכוּ בְּחֻקֹּת הַגּוֹי[a] אֲשֶׁר־אֲנִי מְשַׁלֵּחַ מִפְּנֵיכֶם כִּי אֶת־כָּל־ — ב[13] . ג[14] חס בליש וכל אורית דכות ב מ א . ז
24 אֵלֶּה עָשׂוּ וָאָקֻץ בָּם׃ 24 וָאֹמַר לָכֶם אַתֶּם תִּירְשׁוּ אֶת־אַדְמָתָם וַאֲנִי — ל וחס
אֶתְּנֶנָּה לָכֶם לָרֶשֶׁת אֹתָהּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
25 אֲשֶׁר־הִבְדַּלְתִּי אֶתְכֶם מִן־[a]הָעַמִּים׃ 25 וְהִבְדַּלְתֶּם בֵּין־הַבְּהֵמָה
הַטְּהֹרָה לַטְּמֵאָה וּבֵין־הָעוֹף הַטָּמֵא לַטָּהֹר וְלֹא־תְשַׁקְּצוּ אֶת־ — ל . ה חס ול[15] בליש
נַפְשֹׁתֵיכֶם בַּבְּהֵמָה וּבָעוֹף וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּרְמֹשׂ הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־ — ו דגש[16] . ה[17]
26 הִבְדַּלְתִּי לָכֶם לְטַמֵּא[a]׃ 26 וִהְיִיתֶם לִי קְדֹשִׁים כִּי קָדוֹשׁ[a] [b]אֲנִי יְהוָה[b] — ל
27 וָאַבְדִּל אֶתְכֶם מִן־[c]הָעַמִּים לִהְיוֹת לִי׃ 27 וְאִישׁ אוֹ־אִשָּׁה — ל וחס
כִּי[a]־יִהְיֶה בָהֶם אוֹב אוֹ יִדְּעֹנִי מוֹת יוּמָתוּ [b]בָּאֶבֶן יִרְגְּמוּ אֹתָם[b] דְּמֵיהֶם — ד למערב[18] . ג
בָּם׃ פ סד

ס ויח פרש 21 1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל־הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ — ד בליש[1]
2 אֲלֵהֶם לְנֶפֶשׁ לֹא־יִטַּמָּא בְּעַמָּיו[a]׃ 2 כִּי אִם־לִשְׁאֵרוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו — ה[2] . ב בתור
3 לְאִמּוֹ[a] וּלְאָבִיו[a] וְלִבְנוֹ[b] וּלְבִתּוֹ וּלְאָחִיו[c]׃ 3 וְלַאֲחֹתוֹ הַבְּתוּלָה — ג[3]
4 הַקְּרוֹבָה אֵלָיו אֲשֶׁר לֹא־הָיְתָה לְאִישׁ לָהּ[a] יִטַּמָּא׃ 4 לֹא יִטַּמָּא בַּעַל[a] — ב חד מל וחד חס . ה[2] . ה

[7] Mm 778. [8] Mm 779. [9] Mm 780. [10] L והיא contra TM והוא, cf Mp sub loco et Mp יא כת י בתור, Lv 13,10.21; 20,17 etc. [11] Mm 476. [12] Mm 2303. [13] Mm 3091. [14] Mm 2640. [15] Mp sub loco. [16] Mm 64. [17] Mm 781. [18] Mm 1158. Cp 21 [1] Mm 4228. [2] Mm 870. [3] Mm 337.

17 [a–a] 𝔊 ἁμαρτίαν κομιοῦνται cf 𝔖𝔙 ‖ **18** [a] mlt Mss 𝔗[Mss]𝔗[J] וְאת ‖ **19** [a] 2 Mss 𝔊[min]𝔖𝔙 ע' ‖ [b–b] 𝔐𝔊 invers ‖ **20** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔐 יוּמָתוּ ‖ **21** [a] 𝔔 היא ‖ [b] 𝔊 ἀποθανοῦνται, ex 20 ‖ **22** [a–a] 𝔐 invers ‖ **23** [a] Ms 𝔐 Vrs pl ‖ **24** [a] 𝔊 + πάντων, it 26[c] ‖ **25** [a] 𝔐𝔊𝔖 לְטֻמְאָה ‖ **26** [a] > 𝔐; 𝔊[376] ut 7 ‖ [b] 𝔊 + ὁ θεὸς ὑμῶν, ex 7 ‖ [c] cf 24[a] ‖ **27** [a] 𝔐𝔊𝔖𝔗[Mss] אשר ‖ [b–b] 𝔐𝔊 בַּאֲבָנִים תִּרְגְּמוּם ‖ **Cp 21,1** [a] 𝔐𝔊𝔖𝔗𝔗[J] מו–, it 4[b].14[b].15[a] ‖ **2** [a–a] 𝔐𝔊𝔖 invers cf 19,3[a–a] ‖ [b] 𝔐𝔊[min]𝔗[Ms] ל' ‖ [c] 𝔐𝔊[min] ל' ‖ **3** [a] 𝔊 ἐπὶ τούτοις ‖ **4** [a] inc.

5 בְּעַמָּיו[b] לְהֵחַלּוֹ׃ 5 [a]לֹא־יִקְרְחָה[a] קָרְחָה בְּרֹאשָׁם[b] וּפְאַת זְקָנָם לֹא
6 יְגַלֵּחוּ וּבִבְשָׂרָם לֹא יִשְׂרְטוּ שָׂרָטֶת[c]׃ 6 קְדֹשִׁים יִהְיוּ לֵאלֹהֵיהֶם וְלֹא
יְחַלְּלוּ שֵׁם אֱלֹהֵיהֶם כִּי אֶת־אִשֵּׁי יְהוָה לֶחֶם אֱלֹהֵיהֶם הֵם מַקְרִיבִם
7 וְהָיוּ קֹדֶשׁ[a]׃ 7 אִשָּׁה זֹנָה וַחֲלָלָה לֹא יִקָּחוּ וְאִשָּׁה גְּרוּשָׁה מֵאִישָׁהּ [a]לֹא
8 יִקָּחוּ[a] כִּי־קָדֹשׁ הוּא לֵאלֹהָיו[b]׃ 8 וְקִדַּשְׁתּוֹ[a] כִּי־אֶת־לֶחֶם אֱלֹהֶיךָ[b] הוּא
9 מַקְרִיב קָדֹשׁ יִהְיֶה־לָּךְ כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה מְקַדִּשְׁכֶם[c]׃ 9 וּבַת אִישׁ
כֹּהֵן כִּי תֵחֵל לִזְנוֹת אֶת־[a]אָבִיהָ הִיא מְחַלֶּלֶת בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף׃ ס
10 וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל מֵאֶחָיו אֲשֶׁר־יוּצַק עַל־רֹאשׁוֹ ׀ שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמִלֵּא 10
אֶת־יָדוֹ לִלְבֹּשׁ אֶת־הַבְּגָדִים אֶת־רֹאשׁוֹ לֹא יִפְרָע וּבְגָדָיו לֹא יִפְרֹם׃
11 12 וְעַל כָּל־נַפְשֹׁת[a] מֵת לֹא יָבֹא לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִטַּמָּא׃ 12 וּמִן־ 11
הַמִּקְדָּשׁ לֹא יֵצֵא וְלֹא יְחַלֵּל אֵת מִקְדַּשׁ אֱלֹהָיו כִּי נֵזֶר שֶׁמֶן מִשְׁחַת
13 14 אֱלֹהָיו עָלָיו אֲנִי יְהוָה׃ 13 וְהוּא אִשָּׁה בִבְתוּלֶיהָ[a] יִקָּח׃ 14 אַלְמָנָה
וּגְרוּשָׁה וַחֲלָלָה זֹנָה[a] אֶת־אֵלֶּה לֹא יִקָּח כִּי אִם־בְּתוּלָה מֵעַמָּיו[b] יִקַּח
15 אִשָּׁה׃ 15 וְלֹא־יְחַלֵּל זַרְעוֹ בְּעַמָּיו[a] כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשׁוֹ׃ פ
16 17 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 17 דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר אִישׁ 16
מִזַּרְעֲךָ לְדֹרֹתָם אֲשֶׁר יִהְיֶה בוֹ מוּם לֹא יִקְרַב לְהַקְרִיב[a] לֶחֶם
18 אֱלֹהָיו׃ 18 כִּי[a] כָל־אִישׁ אֲשֶׁר־בּוֹ מוּם לֹא יִקְרָב אִישׁ עִוֵּר אוֹ פִסֵּחַ
19 אוֹ חָרֻם אוֹ שָׂרוּעַ׃ 19 אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר־יִהְיֶה בוֹ שֶׁבֶר רָגֶל אוֹ שֶׁבֶר יָד׃
20 אוֹ־גִבֵּן אוֹ־דַק אוֹ תְּבַלֻּל בְּעֵינוֹ[a] אוֹ גָרָב אוֹ יַלֶּפֶת אוֹ מְרוֹחַ אָשֶׁךְ׃ 20
21 כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־בּוֹ מוּם מִזֶּרַע אַהֲרֹן הַכֹּהֵן לֹא [a]יִגַּשׁ לְהַקְרִיב[a] 21
[b]אֶת־אִשֵּׁי יְהוָה[b] מוּם בּוֹ [c]אֵת לֶחֶם אֱלֹהָיו[c] לֹא יִגַּשׁ לְהַקְרִיב׃
22 23 [a]לֶחֶם אֱלֹהָיו[a] מִקָּדְשֵׁי הַקֳּדָשִׁים וּמִן־הַקֳּדָשִׁים יֹאכֵל׃ 23 אַךְ אֶל־ 22
הַפָּרֹכֶת לֹא יָבֹא וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא יִגַּשׁ כִּי־מוּם בּוֹ וְלֹא יְחַלֵּל אֶת־

ד̇ בטע ס״פ[4]. מ̇ז̇ פסוק לא לא ד̇[5] מנה̇ ר״פ. יקרחו ק̇ חד מן יד̇[6] כת ה וקר ו. ח̇[7]. ח̇
ל̇. ל̇. ל̇
ל̇. ט̇ כת י וכל מאשי דכות. ל̇ חס
ג̇ חס. ל̇[8]. כ̇ב̇
ל̇[8]. י̇ג̇ חס[9]. ב̇ חד ר״פ וחד ס״פ[10]
י̇ג̇ חס[9]. ד̇[11]
י̇א̇ כת י בתור. ד̇
ב̇[12]. ח̇ מל בתור[13]. ב̇ מל[14]. ל̇
י̇ג̇ פסוק את את את בסיפ. ב̇[15]. ל̇. ד̇
ל̇[16]. ל̇ חס. ח̇[17]
ל̇ג̇ ר״פ ג̇ מנה בתור. ל̇
ג̇ חס
ל̇ וחס
ל̇ וחס. ב̇. ל̇. ל̇
ט̇ כת י וכל מאשי דכות
י̇ג̇[18]
ג̇[19]

[4]Mm 4015. [5]Mm 814. [6]Mm 782. [7]Mm 2876. [8]Mm 1853. [9]Mm 783. [10]Mm 508. [11]Mm 775. [12]Mm 2114. [13]Mm 73. [14]Hi 22,16. [15]Gn 28,20. [16]Mm 712. [17]Mm 870. [18]Mm 784. [19]Mm 668.

4 [b] cf 1[a] ‖ **5** [a–a] ⅏ ולא יקרחו ‖ [b] 𝔊 + ἐπὶ νεκρῷ, ex Dt 14,1 ‖ [c] ⅏ שרטה ‖ **6** [a] ⅏ Vrs קדשים ‖ **7** [a–a] > 𝔊 ‖ [b] 𝔊 pr τῷ κυρίῳ ‖ **8** [a] 𝔊 3 sg ‖ [b] 𝔊 κυρίου θεοῦ ὑμῶν ‖ [c] ⅏𝔊 דְּשָׁם— ut 23, cf 22,32[a] ‖ **9** [a] 𝔊(𝔙) + τὸ ὄνομα ‖ **11** [a] 𝔊𝔖 sg ut Nu 6,6 ‖ **13** [a] 𝔊 + ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ ‖ **14** [a] ⅏𝔊𝔗[J]𝔙 'וְ ‖ [b] cf 1[a] ‖ **15** [a] cf 1[a] ‖ **17** [a] > ℭ; ⅏ להגיש ‖ **18** [a] > Ms 𝔊𝔙 ‖ **20** [a] ⅏𝔖𝔗𝔗[J] —נָיו cf 𝔊 ‖ **21** [a–a] ⅏ יגיש ‖ [b–b] 𝔊 τὰς θυσίας τῷ θεῷ σου· ὅτι ‖ [c–c] ⅏ tr ad fin ‖ **22** [a–a] > ⅏.

24 מִקְדָּשַׁי[a] כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשָׁם׃ 24 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־ ל. ד[20]
בָּנָיו וְאֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ

22 1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 2 דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־
בָּנָיו וְיִנָּזְרוּ מִקָּדְשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וְלֹא יְחַלְּלוּ אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי אֲשֶׁר הֵם ל
3 מַקְדִּשִׁים לִי אֲנִי יְהוָה׃ 3 אֱמֹר אֲלֵהֶם לְדֹרֹתֵיכֶם כָּל־אִישׁ ׀ אֲשֶׁר־ ו חס ב מנה בליש
יִקְרַב [a]מִכָּל־זַרְעֲכֶם[a] אֶל־הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר יַקְדִּישׁוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לַיהוָה
4 וְטֻמְאָתוֹ עָלָיו וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִלְּפָנַי אֲנִי יְהוָה[b]׃ 4 אִישׁ אִישׁ ב. יב
מִזֶּרַע אַהֲרֹן[a] וְהוּא צָרוּעַ אוֹ זָב בַּקֳּדָשִׁים לֹא יֹאכַל עַד אֲשֶׁר יִטְהָר
5 וְהַנֹּגֵעַ בְּכָל־טְמֵא־נֶפֶשׁ אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר־תֵּצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת־זָרַע׃ 5 אוֹ־ ג בתור. ד
אִישׁ אֲשֶׁר יִגַּע בְּכָל־שֶׁרֶץ[a] אֲשֶׁר יִטְמָא־לוֹ אוֹ בְאָדָם אֲשֶׁר יִטְמָא־לוֹ ד[1]
6 לְכֹל טֻמְאָתוֹ׃ 6 נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תִּגַּע־בּוֹ וְטָמְאָה עַד־הָעָרֶב וְלֹא יֹאכַל ל
7 מִן־הַקֳּדָשִׁים כִּי אִם־רָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמָּיִם׃ 7 וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהֵר וְאַחַר ג. ד[2]. יז ר״פ
8 יֹאכַל מִן־הַקֳּדָשִׁים כִּי לַחְמוֹ הוּא׃ 8 נְבֵלָה וּטְרֵפָה לֹא יֹאכַל[a]
9 לְטָמְאָה־בָהּ אֲנִי יְהוָה׃ 9 וְשָׁמְרוּ אֶת־מִשְׁמַרְתִּי וְלֹא־יִשְׂאוּ עָלָיו חֵטְא ד. כ
10 וּמֵתוּ בוֹ כִּי יְחַלְּלֻהוּ אֲנִי יְהוָה[a] מְקַדְּשָׁם׃ 10 וְכָל־זָר לֹא־יֹאכַל קֹדֶשׁ ד[3]
11 תּוֹשַׁב כֹּהֵן וְשָׂכִיר לֹא־יֹאכַל קֹדֶשׁ׃ 11 וְכֹהֵן כִּי־יִקְנֶה נֶפֶשׁ קִנְיַן ל פת. ב חד ר״פ וחד ס״פ
12 כַּסְפּוֹ הוּא יֹאכַל בּוֹ וִילִיד[a] בֵּיתוֹ הֵם יֹאכְלוּ בְלַחְמוֹ׃ 12 וּבַת־כֹּהֵן ג[4]
13 כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר הִוא בִּתְרוּמַת הַקֳּדָשִׁים לֹא תֹאכֵל׃ 13 וּבַת־כֹּהֵן יז[5]
כִּי תִהְיֶה אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה וְזֶרַע אֵין לָהּ וְשָׁבָה אֶל־בֵּית אָבִיהָ ג בטע מלרע ב מנה בליש
כִּנְעוּרֶיהָ[a] מִלֶּחֶם אָבִיהָ תֹּאכֵל וְכָל־זָר לֹא־יֹאכַל בּוֹ׃ ס ל ומל. יז[6]
14 וְאִישׁ כִּי־יֹאכַל קֹדֶשׁ בִּשְׁגָגָה וְיָסַף חֲמִשִׁיתוֹ עָלָיו וְנָתַן לַכֹּהֵן אֶת־
15 הַקֹּדֶשׁ׃ 15 וְלֹא יְחַלְּלוּ אֶת־קָדְשֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת אֲשֶׁר־יָרִימוּ
16 לַיהוָה׃ 16 וְהִשִּׂיאוּ אוֹתָם עֲוֹן אַשְׁמָה בְּאָכְלָם אֶת־קָדְשֵׁיהֶם כִּי אֲנִי ב[6]. לט מל באור. ב[7]. ד[3]
יְהוָה מְקַדְּשָׁם׃ פ
ס [יט] 17 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 18 דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו

[20] Mm 785. Cp 22 [1] Mm 730. [2] Mm 752. [3] Mm 785. [4] Mm 786. [5] Mm 787. [6] 2 S 17,13. [7] Mm 788.

23 [a] 𝔊 τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ‖ **Cp 22,3** [a–a] 2 Mss 𝔊B*min𝔙 מִזּ׳ ‖ [b] 𝔊* + ὁ θεός ὑμῶν ‖ **4** [a] pc Mss 𝔊 + הַכֹּהֵן ‖ **5** [a] ш𝔊 + טמא ‖ **8** [a] ш𝔙 pl ‖ **9** [a] 𝔊* + ὁ θεός ‖ **11** [a] шMss𝔊𝔖𝔗𝔗J ־דֵי ‖ **13** [a] nonn Mss בְּנ׳.

וְאֶל־כָּל־בְּנֵי[a] יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ מִבֵּית[b] יִשְׂרָאֵל וּמִן־ ו[8]
הַגֵּר[c] בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יַקְרִיב קָרְבָּנוֹ לְכָל־נִדְרֵיהֶם וּלְכָל־נִדְבוֹתָם ל ומל
19 אֲשֶׁר־יַקְרִיבוּ לַיהוָה[d] לְעֹלָה׃ 19 לִרְצֹנְכֶם תָּמִים זָכָר בַּבָּקָר ד[9]
20 בַּכְּשָׂבִים וּבָעִזִּים׃ 20 כֹּל אֲשֶׁר־בּוֹ מוּם[a] לֹא תַקְרִיבוּ[b] כִּי־לֹא לְרָצוֹן ז בליש[10]
21 יִהְיֶה לָכֶם׃ 21 וְאִישׁ כִּי־יַקְרִיב זֶבַח־שְׁלָמִים לַיהוָה לְפַלֵּא־נֶדֶר אוֹ ד . ג[11]
לִנְדָבָה[a] בַּבָּקָר אוֹ בַצֹּאן תָּמִים יִהְיֶה לְרָצוֹן כָּל־מוּם לֹא יִהְיֶה־בּוֹ׃
22 עַוֶּרֶת אוֹ שָׁבוּר אוֹ־חָרוּץ אוֹ־יַבֶּלֶת אוֹ גָרָב אוֹ יַלֶּפֶת לֹא־תַקְרִיבוּ ב
23 אֵלֶּה לַיהוָה וְאִשֶּׁה לֹא־תִתְּנוּ מֵהֶם עַל־הַמִּזְבֵּחַ לַיהוָה׃ 23 וְשׁוֹר ל . ה
24 וָשֶׂה שָׂרוּעַ וְקָלוּט נְדָבָה תַּעֲשֶׂה[a] אֹתוֹ וּלְנֵדֶר לֹא יֵרָצֶה׃ 24 וּמָעוּךְ[a] ה . ל . ה ול בליש . ל וחד מן יב[12] פסוק מן ד מילין נסבין ו ר״פ
וְכָתוּת וְנָתוּק וְכָרוּת לֹא תַקְרִיבוּ[b] לַיהוָה וּבְאַרְצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ׃ ל . ל . ל
25 וּמִיַּד בֶּן־נֵכָר לֹא תַקְרִיבוּ אֶת־לֶחֶם אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל־אֵלֶּה כִּי
מָשְׁחָתָם בָּהֶם מוּם בָּם לֹא יֵרָצוּ לָכֶם׃ פ ב בתרי לישנ . ל
26 27 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 27 שׁוֹר אוֹ־כֶשֶׂב אוֹ־עֵז כִּי יִוָּלֵד ו
וְהָיָה שִׁבְעַת יָמִים תַּחַת אִמּוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וָהָלְאָה יֵרָצֶה לְקָרְבַּן ל . ל
28 אִשֶּׁה לַיהוָה׃ 28 וְשׁוֹר [a]אוֹ־שֶׂה[a] אֹתוֹ וְאֶת־בְּנוֹ לֹא תִשְׁחֲטוּ בְּיוֹם אֶחָד׃ ה . ב
29 30 וְכִי־תִזְבְּחוּ זֶבַח־תּוֹדָה לַיהוָה לִרְצֹנְכֶם תִּזְבָּחוּ[a]׃ 30 בַּיּוֹם הַהוּא ד[9]
31 יֵאָכֵל לֹא־[a]תוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר אֲנִי יְהוָה׃ 31 וּשְׁמַרְתֶּם
32 מִצְוֹתַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם [a]אֲנִי יְהוָה[a]׃ 32 וְלֹא תְחַלְּלוּ אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי
33 וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי יְהוָה מְקַדִּשְׁכֶם[a]׃ 33 הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם ד[13]
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה׃ פ
23 23 1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם מוֹעֲדֵי יְהוָה אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי[a] קֹדֶשׁ אֵלֶּה
3 הֵם מוֹעֲדָי׃ 3 שֵׁשֶׁת יָמִים תֵּעָשֶׂה[a] מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת ו[1]
שַׁבָּתוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ[b] כָּל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ[c] שַׁבָּת הִוא לַיהוָה
בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם׃ פ

[8] Mm 764. [9] Mm 789. [10] Mm 220. [11] Mm 790. [12] Mm 4162. [13] Mm 775. Cp 23 [1] Mm 546.

18 [a] 𝔊 συναγωγῇ = עֲדַת ‖ [b] 𝔊(𝔗^Ms) ἀπὸ τῶν υἱῶν = מִבְּנֵי ‖ [c] nonn Mss 𝔐𝔊𝔖𝔙 + הַגָּר ‖ [d] 𝔊* τῷ θεῷ ‖ **20** [a] > 𝔗 ‖ [b] 𝔊 + κυρίῳ ‖ **21** [a] 𝔐𝔗^J ב׳ ‖ **23** [a] 𝔐 pl ‖ **24** [a] 𝔐𝔊𝔙 מ׳ ‖ [b] 𝔊* προσάξεις αὐτά ‖ **28** [a–a] 𝔐𝔊* ושה ut 23 ‖ **29** [a] pc Mss 𝔐𝔊𝔖 —חֻהוּ ut 19,5 ‖ **30** [a] Ms 𝔊^52𝔖𝔄𝔘 Bo ולא ‖ **31** [a–a] > 𝔐𝔊* ‖ **32** [a] 𝔐𝔗^Ms —דְשָׁם cf 21,8^c ‖ **Cp 23,2** [a] 𝔗𝔗 sg cf 4^b ‖ **3** [a] 𝔐 יעשה, 𝔊 ποιήσεις, 𝔊^min(𝔖𝔙) -σετε ‖ [b] 𝔊(𝔖) + τῷ κυρίῳ ‖ [c] 𝔊* sg.

4 אֵלֶּה[a] מוֹעֲדֵי יְהוָה מִקְרָאֵי[b] קֹדֶשׁ אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם׃
5 בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר[a] לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעַרְבָּיִם פֶּסַח לַיהוָה׃ ז ר״פ[2] . סד
6 וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חַג הַמַּצּוֹת לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים ג ר״פ[3]
7 מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ׃ 7 בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת סד
8 עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ 8 [a]וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה[b] לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּיּוֹם[c]
הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ פ
ס[ט] 9 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 10 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם כִּי־תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וּקְצַרְתֶּם אֶת־קְצִירָהּ ג בסיפ[4] . ב[5]
11 וַהֲבֵאתֶם אֶת־עֹמֶר[a] רֵאשִׁית קְצִירְכֶם אֶל־הַכֹּהֵן׃ 11 וְהֵנִיף אֶת־ כח
12 הָעֹמֶר לִפְנֵי יְהוָה לִרְצֹנְכֶם מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת יְנִיפֶנּוּ הַכֹּהֵן׃ 12 וַעֲשִׂיתֶם ד[6] . יא זוגין דמטע בטע[7]
בְּיוֹם הֲנִיפְכֶם אֶת־הָעֹמֶר כֶּבֶשׂ תָּמִים בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה לַיהוָה׃ ל
13 וּמִנְחָתוֹ שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן אִשֶּׁה לַיהוָה רֵיחַ נִיחֹחַ[a] ח וכל אשה ריח ניחח דכות
14 וְנִסְכֹּה[b] יַיִן רְבִיעִת הַהִין׃ 14 וְלֶחֶם וְקָלִי וְכַרְמֶל לֹא תֹאכְלוּ עַד־ ונסכו[8] חד מן יג[9] ק . כת ה בתור ול בליש . ד ר״פ[10] . ג[11] . ב[12]
עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה עַד הֲבִיאֲכֶם אֶת־קָרְבַּן אֱלֹהֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם
15 לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם׃ ס 15 וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמָּחֳרַת ג חס[13] . ל
הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הֲבִיאֲכֶם אֶת־עֹמֶר הַתְּנוּפָה שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמִימֹת ל ומל
16 תִּהְיֶינָה[a]׃ 16 עַד מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִת תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם
17 וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה׃ 17 מִמּוֹשְׁבֹתֵיכֶם[a] תָּבִיאוּ ׀ לֶחֶם ו חד מן ד[14] מילין דגש א וחד מן יג[15] מפק א
תְּנוּפָה שְׁתַּיִם[b] שְׁנֵי[c] עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת תִּהְיֶינָה חָמֵץ תֵּאָפֶינָה בִּכּוּרִים
18 לַיהוָה׃ 18 וְהִקְרַבְתֶּם עַל־הַלֶּחֶם שִׁבְעַת[a] כְּבָשִׂים תְּמִימִם בְּנֵי שָׁנָה ב
וּפַר בֶּן־בָּקָר אֶחָד וְאֵילִם שְׁנָיִם[b] יִהְיוּ עֹלָה לַיהוָה וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם ב[16] . ד[17] . ו בליש
19 אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה׃ 19 וַעֲשִׂיתֶם[a] שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת[b] ב בטע בסיפ[18] . יא זוגין דמטע בטע[7]
20 וּשְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה לְזֶבַח שְׁלָמִים[c]׃ 20 וְהֵנִיף הַכֹּהֵן ׀ אֹתָם עַל[a] ד . ב . ד[19] . ח בטע בסיפ[20] . ב

[2]Mm 791. [3]Mm 792. [4]Mm 793. [5]Jes 27,11. [6]Mm 789. [7]Mm 794. [8]Q ונסכו addidi, cf Mp sub loco. [9]Mm 598. [10]Mm 349. [11]Mm 1802. [12]Mm 795. [13]Mm 798. [14]Mp sub loco. [15]Mm 411. [16]Mm 2974. [17]Mm 998. [18]Mm 663. [19]Mm 664. [20]Mm 747.

4 [a] 𝔐𝔊[min] 'וְא || [b] ℭ𝔗[Mss] sg cf 2[a] || **5** [a] 𝔐𝔊𝔙 + יוֹם || **8** [a] v 8 > ℭ || [b] ℭ + עולה || [c] Ms 𝔐𝔊𝔖 'וּבַ || **10** [a] 𝔐𝔗[J] 'הָעֹ || **13** [a] 𝔊 + *κυρίῳ* || [b] 𝔐 –כו || **15** [a] > 𝔊*; 𝔊[FM min] *ἀριθμήσεις*; 𝔊[376.426](𝔖) + *ὑμῖν* || **17** [a] 𝔙 *ex omnibus habitaculis* = 'מִכָּל־מ || [b] 𝔐𝔊𝔖𝔗𝔗[J] + חַלּוֹת || [c] 𝔊(𝔖𝔙) *ἐκ δύο* = 'מִשְּׁ || **18** [a] 𝔐𝔗𝔗[J] שִׁבְעָה || [b] 𝔐𝔊 + תמימם || **19** [a] 𝔊* 3 pl || [b] ℭ ליהוה || [c] 𝔐 'הַשְּׁ, 𝔊 + *μετὰ τῶν ἄρτων τοῦ πρωτογενήματος*, ex 20.

ב חד מל וחד חס לֶחֶם הַבִּכּוּרִים תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה [a]עַל־שְׁנֵי כְּבָשִׂים[b] קֹדֶשׁ יִהְיוּ
לַיהוָה לַכֹּהֵן׃[ac] 21 וּקְרָאתֶם [a]בְּעֶצֶם׀ הַיּוֹם הַזֶּה מִקְרָא־[a]קֹדֶשׁ [b]יִהְיֶה 21
ח בטע[21] לָכֶם[b] כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ חֻקַּת עוֹלָם בְּכָל־מוֹשְׁבֹתֵיכֶם
ב לְדֹרֹתֵיכֶם׃ 22 וּבְקֻצְרְכֶם אֶת־קְצִיר אַרְצְכֶם לֹא־תְכַלֶּה פְּאַת שָׂדְךָ 22
כד ס״פ בְּקֻצְרֶךָ[a] וְלֶקֶט קְצִירְךָ לֹא תְלַקֵּט לֶעָנִי וְלַגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם אֲנִי יְהוָה
ד בטע בסיפ[22] אֱלֹהֵיכֶם׃ ס 23 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 24 דַּבֵּר אֶל־ 23 24
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם שַׁבָּתוֹן
ג[23] זִכְרוֹן תְּרוּעָה מִקְרָא־קֹדֶשׁ׃ 25 כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ 25
וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה[a] לַיהוָה׃ ס 26 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר[a]׃ 26
ל 27 אַךְ בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם הַכִּפֻּרִים[a] הוּא מִקְרָא־קֹדֶשׁ 27
ג[24] יִהְיֶה לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה׃ 28 וְכָל־ 28
ל מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה כִּי יוֹם כִּפֻּרִים הוּא לְכַפֵּר
ו בתור . ל עֲלֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ 29 כִּי כָל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא־תְעֻנֶּה 29
ד בתור בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְנִכְרְתָה מֵעַמֶּיהָ׃ 30 וְכָל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה כָּל־ 30
ג מְלָאכָה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְהַאֲבַדְתִּי אֶת־הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִקֶּרֶב עַמָּהּ[a]׃
ל ר״פ . ג חס[25] 31 כָּל־[a]מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם׃ 31
ו 32 שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן הוּא לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּתִשְׁעָה לַחֹדֶשׁ 32
ל . ל בָּעֶרֶב[a] מֵעֶרֶב עַד־עֶרֶב תִּשְׁבְּתוּ[b] שַׁבַּתְּכֶם׃ פ 33 וַיְדַבֵּר יְהוָה 33
ד בטע בסיפ[22] אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 34 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר 34
יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה חַג הַסֻּכּוֹת שִׁבְעַת יָמִים לַיהוָה׃ 35 בַּיּוֹם 35
סד הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ[a] כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ 36 שִׁבְעַת 36
יָמִים תַּקְרִיבוּ אִשֶּׁה לַיהוָה בַּיּוֹם[a] הַשְּׁמִינִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם
וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה עֲצֶרֶת הִוא כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃
37 אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ 37

[21] Mm 796. [22] Mm 696. [23] Mm 797. [24] Mm 2558. [25] Mm 798.

20 [a–a] 𝔙 *cedent in usum eius* ‖ [b] ⅏𝔊 הַכ׳ ‖ [c] 𝔊 + *τῷ προσφέροντι αὐτὰ αὐτῷ ἔσται* ‖ **21** [a–a] 𝔊(𝔙) *ταύτην τὴν ἡμέραν κλητήν·* ‖ [b–b] > 𝔖 ‖ **22** [a] ⅏ לִקְצֹר ‖ **25** [a] 𝔊 *ὁλοκαύτωμα* = עֹלָה? ‖ **26** [a] 𝔖 + *mll ʿm bnj ʾjsrjl wʾmr lhwn* = דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר ‖ **27** [a] ⅏𝔊 כ׳ ‖ **30** [a] ⅏ עמיה cf 29 ‖ **31** [a] pc Mss ⅏𝔖 וְכָל ‖ **32** [a] > Ms 𝔊𝔙 ‖ [b] ⅏ תשביתו ‖ **35** [a] $𝔊^{min}$(𝔖) + *ἔσται ὑμῖν* ‖ **36** [a] ⅏ וּבַ׳ cf 𝔊𝔖𝔙.

לְהַקְרִ֨יב אִשֶּׁ֜ה לַֽיהוָ֗ה [a]עֹלָ֧ה וּמִנְחָ֛ה זֶ֥בַח וּנְסָכִ֖ים[a] דְּבַר־י֥וֹם בְּיוֹמֽוֹ׃
38 מִלְּבַ֖ד שַׁבְּתֹ֣ת יְהוָ֑ה וּמִלְּבַ֣ד[a] מַתְּנ֠וֹתֵיכֶם וּמִלְּבַ֨ד כָּל־נִדְרֵיכֶ֜ם — יח פסוק דמיין[26] . ד
39 וּמִלְּבַד֙ כָּל־נִדְב֣וֹתֵיכֶ֔ם אֲשֶׁ֥ר תִּתְּנ֖וּ לַיהוָֽה׃ 39 אַ֡ךְ בַּחֲמִשָּׁה֩
עָשָׂ֨ר י֜וֹם לַחֹ֣דֶשׁ הַשְּׁבִיעִ֗י בְּאָסְפְּכֶם֙ אֶת־תְּבוּאַ֣ת הָאָ֔רֶץ תָּחֹ֥גּוּ אֶת־ — ל . ב
חַג־יְהוָ֖ה שִׁבְעַ֣ת יָמִ֑ים בַּיּ֤וֹם הָֽרִאשׁוֹן֙ שַׁבָּת֔וֹן וּבַיּ֥וֹם הַשְּׁמִינִ֖י שַׁבָּתֽוֹן׃ — ד[27] . סד . ב מ״פ[28]
40 וּלְקַחְתֶּ֨ם לָכֶ֜ם בַּיּ֣וֹם הָרִאשׁ֗וֹן פְּרִ֨י עֵ֤ץ הָדָר֙ כַּפֹּ֣ת תְּמָרִ֔ים וַעֲנַ֥ף[a] — ג[29] . סד . ב[30] . ב חס[31]
עֵץ־עָבֹ֖ת וְעַרְבֵי־נָ֑חַל וּשְׂמַחְתֶּ֗ם לִפְנֵ֛י יְהוָ֥ה אֱלֹהֵיכֶ֖ם שִׁבְעַ֥ת יָמִֽים׃ — כל חס ב מ ב[32] מל . ל
41 [a]וְחַגֹּתֶ֤ם אֹתוֹ֙ חַ֣ג לַֽיהוָ֔ה שִׁבְעַ֥ת יָמִ֖ים[a] בַּשָּׁנָ֑ה חֻקַּ֤ת עוֹלָם֙ לְדֹרֹ֣תֵיכֶ֔ם
42 בַּחֹ֥דֶשׁ הַשְּׁבִיעִ֖י תָּחֹ֥גּוּ אֹתֽוֹ׃ 42 בַּסֻּכֹּ֥ת תֵּשְׁב֖וּ שִׁבְעַ֣ת יָמִ֑ים כָּל־הָֽאֶזְרָח֙ — ב
43 בְּיִשְׂרָאֵ֔ל יֵשְׁב֖וּ בַּסֻּכֹּֽת׃ 43 לְמַ֘עַן֮ יֵדְע֣וּ דֹרֹתֵיכֶם֒ כִּ֣י בַסֻּכּ֗וֹת הוֹשַׁ֙בְתִּי֙ — כ[33] . יב[34] . ב מל בתור
אֶת־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל בְּהוֹצִיאִ֥י אוֹתָ֖ם מֵאֶ֣רֶץ מִצְרָ֑יִם אֲנִ֖י יְהוָ֥ה אֱלֹהֵיכֶֽם׃ — ג . לט מל בתור . כד ס״פ
44 וַיְדַבֵּ֣ר מֹשֶׁ֔ה אֶת־מֹעֲדֵ֖י יְהוָ֑ה אֶל־בְּנֵ֖י יִשְׂרָאֵֽל׃ פ — ג[35] חס בליש וכל במעדו דכות ב מ ב באור
ס[כא] 24 1 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 2 צַ֞ו אֶת־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל וְיִקְח֨וּ — ו רפי[1]
3 אֵלֶ֜יךָ[a] שֶׁ֣מֶן זַ֥יִת זָ֛ךְ כָּתִ֖ית לַמָּא֑וֹר לְהַעֲלֹ֥ת נֵ֖ר תָּמִֽיד׃ 3 מִחוּץ֩ לְפָרֹ֨כֶת — ב קמ ול בסיפ . ג[2] ב[3] מנה בתור . ב פסוק דמטע בתור
הָעֵדֻ֜ת בְּאֹ֣הֶל מוֹעֵ֗ד יַעֲרֹךְ֩ אֹת֨וֹ אַהֲרֹ֜ן[a] מֵעֶ֥רֶב עַד־בֹּ֛קֶר לִפְנֵ֥י יְהוָ֖ה
4 תָּמִ֑יד חֻקַּ֥ת עוֹלָ֖ם לְדֹרֹתֵיכֶֽם׃ 4 [a]עַ֚ל הַמְּנֹרָ֣ה הַטְּהֹרָ֔ה יַעֲרֹ֖ךְ[b] אֶת־
5 הַנֵּר֑וֹת לִפְנֵ֥י יְהוָ֖ה תָּמִֽיד[c]׃ פ 5 וְלָקַחְתָּ֣[a] סֹ֔לֶת וְאָפִיתָ֣[a] אֹתָ֔הּ — ב[4] מל בתור וכל נ״ך דכות ב מ א . ל
6 שְׁתֵּ֥ים עֶשְׂרֵ֖ה חַלּ֑וֹת שְׁנֵי֙ עֶשְׂרֹנִ֔ים יִהְיֶ֖ה הַֽחַלָּ֥ה הָאֶחָֽת׃ 6 וְשַׂמְתָּ֥[a] — ג מל בסיפ
אוֹתָ֛ם שְׁתַּ֥יִם[b] מַעֲרָכ֖וֹת שֵׁ֣שׁ הַֽמַּעֲרָ֑כֶת עַ֛ל הַשֻּׁלְחָ֥ן הַטָּהֹ֖ר לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃ — לט מל בתור . ב . ה חס
7 וְנָתַתָּ֥[a] עַל־הַֽמַּעֲרֶ֖כֶת[b] לְבֹנָ֣ה זַכָּ֑ה[c] וְהָיְתָ֤ה לַלֶּ֙חֶם֙ לְאַזְכָּרָ֔ה אִשֶּׁ֖ה — כט חס[5] . ג חס . ג[6] . ד[7]
8 לַיהוָֽה׃ 8 בְּי֨וֹם הַשַּׁבָּ֜ת [a]בְּי֣וֹם הַשַּׁבָּ֗ת[a] יַעַרְכֶ֛נּוּ לִפְנֵ֥י יְהוָ֖ה תָּמִ֑יד מֵאֵ֥ת
9 בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל בְּרִ֥ית עוֹלָֽם׃ 9 וְהָֽיְתָה֙ לְאַהֲרֹ֣ן וּלְבָנָ֔יו וַאֲכָלֻ֖הוּ[a] בְּמָק֣וֹם — ג
קָדֹ֑שׁ כִּ֡י קֹדֶשׁ֩ קָֽדָשִׁ֨ים[b] ה֥וּא[c] ל֛וֹ מֵאִשֵּׁ֥י יְהוָ֖ה חָק־עוֹלָֽם׃ ס — יג חס[8] . ז[9] . ו[10] מנה בתור . ד דמטע[11] . ה[12]

[26] Mm 647 et Mm 3911. [27] Mm 435. [28] Mm 877. [29] Mp sub loco. [30] Gn 1,29. [31] Mm 799. [32] Cf Mm 800. [33] Mm 534. [34] Mm 801. [35] Mm 3727. Cp 24 [1] Mm 560. [2] Mm 1523. [3] Mm 561. [4] Mm 882. [5] Mm 657. [6] Mm 586. [7] Mm 3073. [8] Mm 783. [9] Mm 4108. [10] Mm 831. [11] Mm 811. [12] Mm 2476.

37 [a–a] 𝔊 *ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας αὐτῶν καὶ σπονδὰς αὐτῶν* = עֹלוֹת(יהם) וְזִבְחֵיהֶם וְנִסְכֵּיהֶם ‖ **38** [a] ɯ + כל ‖ **40** [a] ɯ pl ‖ **41** [a–a] > 𝔊 ‖ **Cp 24,2** [a] 𝔊* *μοι* ‖ **3** [a] nonn Mss ɯ𝔊 + וּבָנָיו ‖ **4** [a] v 4 > 𝔗 ‖ [b] 𝔊 2 pl, it 5[a].6[a].7[a] ‖ [c] ɯ𝔊 עד בקר ‖ **5** [a] cf 4[b] ‖ **6** [a] cf 4[b] ‖ [b] ɯ שְׁתֵּי ‖ **7** [a] cf 4[b] ‖ [b] 𝔖𝔗[J] pl ‖ [c] 𝔊 + *καὶ ἅλα* ‖ **8** [a–a] > pc Mss 𝔊𝔖 ‖ **9** [a] ɯ ־לוּהָ ‖ [b] > 𝔗 ‖ [c] ɯ היא.

10 וַיֵּצֵא֙ בֶּן־אִשָּׁ֣ה יִשְׂרְאֵלִ֔ית וְהוּא֙ בֶּן־אִ֣ישׁ מִצְרִ֔י בְּת֖וֹךְ בְּנֵ֣י 10
11 יִשְׂרָאֵ֑ל וַיִּנָּצוּ֙ בַּֽמַּחֲנֶ֔ה בֶּ֚ן הַיִּשְׂרְאֵלִ֔ית וְאִ֖ישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִֽי[a]׃ 11 וַיִּקֹּב֩ בֶּן־ בׄ[13]. גׄ בטעׄ[14]. בׄ
הָֽאִשָּׁ֨ה הַיִּשְׂרְאֵלִ֤ית אֶת־הַשֵּׁם֙[a] וַיְקַלֵּ֔ל וַיָּבִ֥יאוּ אֹת֖וֹ אֶל־מֹשֶׁ֑ה וְשֵׁ֥ם אִמּ֛וֹ דׄ. לׄו[15]
12 שְׁלֹמִ֥ית בַּת־דִּבְרִ֖י לְמַטֵּה־דָֽן׃ 12 וַיַּנִּיחֻ֖הוּ בַּמִּשְׁמָ֑ר לִפְרֹ֥שׁ לָהֶ֖ם עַל־ לׄ. בׄ חד מל וחד חס. בׄ. לׄ
13 14 פִּ֥י יְהוָֽה׃ פ 13 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 14 הוֹצֵ֣א אֶת־ הׄ[16]
הַֽמְקַלֵּ֗ל אֶל־מִחוּץ֙ לַֽמַּחֲנֶ֔ה וְסָמְכ֧וּ כָֽל־הַשֹּׁמְעִ֛ים אֶת־יְדֵיהֶ֖ם עַל־
15 רֹאשׁ֑וֹ וְרָגְמ֥וּ אֹת֖וֹ כָּל־הָעֵדָֽה׃ 15 וְאֶל־בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל תְּדַבֵּ֣ר לֵאמֹ֑ר יׄז[17]
16 אִ֥ישׁ אִ֛ישׁ כִּֽי־יְקַלֵּ֥ל אֱלֹהָ֖יו[a] וְנָשָׂ֥א חֶטְאֽוֹ׃ 16 וְנֹקֵ֤ב שֵׁם־יְהוָה֙ מ֣וֹת יׄז
י֔וּמָת רָג֥וֹם יִרְגְּמוּ־ב֖וֹ כָּל־הָעֵדָ֑ה כַּגֵּר֙ כָּֽאֶזְרָ֔ח בְּנָקְבוֹ־שֵׁ֖ם[a] יוּמָֽת׃ דׄ קמׄ וכל אתנח וס״פ דכות[18]. גׄ[19]. לׄ
17 18 17 וְאִ֕ישׁ כִּ֥י יַכֶּ֖ה כָּל־נֶ֣פֶשׁ אָדָ֑ם[a] מ֖וֹת יוּמָֽת׃ 18 וּמַכֵּ֥ה נֶֽפֶשׁ־[a]בְּהֵמָ֖ה[b] דׄ
19 יְשַׁלְּמֶ֑נָּה נֶ֖פֶשׁ תַּ֥חַת נָֽפֶשׁ׃ 19 וְאִ֕ישׁ כִּֽי־יִתֵּ֥ן מ֖וּם בַּעֲמִית֑וֹ כַּאֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֔ה גׄ[20]
20 כֵּ֖ן יֵעָ֥שֶׂה לּֽוֹ׃ 20 שֶׁ֚בֶר תַּ֣חַת שֶׁ֔בֶר עַ֚יִן תַּ֣חַת עַ֔יִן שֵׁ֖ן תַּ֣חַת שֵׁ֑ן כַּאֲשֶׁ֨ר לׄו[21]. הׄ
21 יִתֵּ֥ן מוּם֙ בָּֽאָדָ֔ם כֵּ֖ן יִנָּ֥תֶן בּֽוֹ׃ 21 [a]וּמַכֵּ֥ה בְהֵמָ֖ה יְשַׁלְּמֶ֑נָּה[a] וּמַכֵּ֥ה אָדָ֖ם[b] דׄ. גׄ[20]. דׄ
22 יוּמָֽת׃ 22 מִשְׁפַּ֤ט[a] אֶחָד֙ יִהְיֶ֣ה לָכֶ֔ם כַּגֵּ֖ר כָּאֶזְרָ֣ח יִהְיֶ֑ה כִּ֛י אֲנִ֥י יְהוָ֖ה גׄ[19]. יׄ. כׄד ס״פ
23 אֱלֹהֵיכֶֽם׃ 23 וַיְדַבֵּ֣ר מֹשֶׁה֮ אֶל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵל֒ וַיּוֹצִ֣יאוּ אֶת־הַֽמְקַלֵּ֗ל אֶל־ יׄבׄ[22]
מִחוּץ֙ לַֽמַּחֲנֶ֔ה וַיִּרְגְּמ֥וּ אֹת֖וֹ אָ֑בֶן[a] וּבְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֣ל עָשׂ֔וּ כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה הׄ וכל ר״פ דכות[23]
אֶת־מֹשֶֽׁה׃ פ קכד
פרש 25 1 וַיְדַבֵּ֤ר יְהוָה֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה בְּהַ֥ר סִינַ֖י לֵאמֹֽר׃ 2 דַּבֵּ֞ר אֶל־בְּנֵ֤י ל בהור
יִשְׂרָאֵל֙ וְאָמַרְתָּ֣ אֲלֵהֶ֔ם כִּ֤י תָבֹ֙אוּ֙ אֶל־הָאָ֔רֶץ אֲשֶׁ֥ר אֲנִ֖י נֹתֵ֣ן לָכֶ֑ם גׄ בסיפׄ[1]
3 וְשָֽׁבְתָ֣ה הָאָ֔רֶץ שַׁבָּ֖ת לַיהוָֽה׃ 3 שֵׁ֤שׁ שָׁנִים֙ תִּזְרַ֣ע שָׂדֶ֔ךָ וְשֵׁ֥שׁ שָׁנִ֖ים
4 תִּזְמֹ֣ר כַּרְמֶ֑ךָ וְאָסַפְתָּ֖ אֶת־תְּבוּאָתָֽהּ׃ 4 וּבַשָּׁנָ֣ה הַשְּׁבִיעִ֗ת שַׁבַּ֤ת שַׁבָּתוֹן֙
5 יִהְיֶ֣ה לָאָ֔רֶץ שַׁבָּ֖ת לַיהוָ֑ה שָֽׂדְךָ֙ לֹ֣א תִזְרָ֔ע וְכַרְמְךָ֖ לֹ֥א תִזְמֹֽר׃ 5 אֵ֣ת[a] בׄ זקף קמׄ[2]
סְפִ֤יחַ[b] קְצִֽירְךָ֙ לֹ֣א תִקְצ֔וֹר וְאֶת־עִנְּבֵ֥י נְזִירֶ֖ךָ[c] לֹ֣א תִבְצֹ֑ר שְׁנַ֥ת שַׁבָּת֖וֹן בׄ מלׄ[3]. בׄ[4]. לׄ
6 יִהְיֶ֥ה לָאָֽרֶץ׃ 6 וְהָ֨יְתָ֜ה שַׁבַּ֤ת הָאָ֙רֶץ֙ לָכֶם֙ לְאָכְלָ֔ה לְךָ֖ [a]וּלְעַבְדְּךָ֣ דׄ פת וכל שבת שבתון דכות[5]

[13] 2S 14,6. [14] Mm 3746. [15] Mp sub loco. [16] Mm 802. [17] Mm 585. [18] Mm 590. [19] Mm 804. [20] Mm 803. [21] Mm 210. [22] Mm 2610. [23] Mm 470. Cp 25 [1] Mm 793. [2] Mm 1181. [3] Mm 805. [4] Mp sub loco. [5] Mm 806.

10 [a] ⅏ ישׂ' ‖ **11** [a] 𝔊[59](𝔄𝔗[Ms]) *τὸ ὄνομα κυρίου* cf 16 ‖ **15** [a] 𝔊[BA] *θεόν* ‖ **16** [a] 𝔊(𝔙) *τὸ ὄνομα κυρίου* cf 11[a] ‖ **17** [a] 𝔊 + *καὶ ἀποθάνῃ*, it 18[b].21[b] ‖ **18** [a] > 𝔗 pc Mss 𝔊𝔙 ‖ [b] cf 17[a] ‖ **21** [a–a] > 𝔊 ‖ [b] cf 17[a] ‖ **22** [a] l ־טָ ut Nu 15,16 ‖ **23** [a] 𝔖 + *wmjt* = וַיָּמֹת ‖ **Cp 25,5** [a] ⅏𝔊𝔖 וְאֵת ‖ [b] ⅏𝔗 ספחי cf 11 ‖ [c] nonn Mss ־ריך ‖ **6** [a–a] ⅏ pl it 44[a–a].

7 וְלַאֲמָתֶךָ וְלִשְׂכִירְךָ וּלְתוֹשָׁבְךָª הַגָּרִים עִמָּךְ׃ 7 וְלִבְהֶמְתְּךָ וְלַחַיָּה ל . ל . ד קמ[6] . ל . ל
8 אֲשֶׁר בְּאַרְצֶךָ תִּהְיֶה כָל־תְּבוּאָתָהּ לֶאֱכֹל׃ ס 8 וְסָפַרְתָּ לְךָ ל
שֶׁבַע שַׁבְּתֹת שָׁנִים שֶׁבַע שָׁנִים שֶׁבַע פְּעָמִים וְהָיוּ לְךָ יְמֵי שֶׁבַע שַׁבְּתֹת ל . ל
9 הַשָּׁנִים תֵּשַׁע וְאַרְבָּעִים שָׁנָה׃ 9 וְהַעֲבַרְתָּ שׁוֹפַר תְּרוּעָה בַּחֹדֶשׁ ב מל בתור ול פת
הַשְּׁבִעִי בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בְּיוֹם הַכִּפֻּרִים תַּעֲבִירוּ שׁוֹפָר בְּכָל־אַרְצְכֶם׃ ח חס ג[7] מנה בתור . ב מל בתור
10 וְקִדַּשְׁתֶּם אֵת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וּקְרָאתֶם דְּרוֹר בָּאָרֶץ לְכָל־ ח[8] . ב
יֹשְׁבֶיהָ יוֹבֵל הִואª תִּהְיֶה לָכֶם וְשַׁבְתֶּם אִישׁ אֶל־אֲחֻזָּתוֹ וְאִישׁ אֶל־ ח מל[9]
11 מִשְׁפַּחְתּוֹ תָּשֻׁבוּ׃ 11 יוֹבֵל הִואª שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה תִּהְיֶה לָכֶם לֹא ח מל[9] . ח[8] . לד פסוק לא ולא ולא[10]
12 תִזְרָעוּ וְלֹא תִקְצְרוּ אֶת־סְפִיחֶיהָ וְלֹא תִבְצְרוּ אֶת־נְזִרֶיהָ׃ 12 כִּי יוֹבֵל ב . ב ומל[11] . ב חד חס וחד מל . ח מל[9]
הִואª קֹדֶשׁ תִּהְיֶה לָכֶם מִן־הַשָּׂדֶה תֹּאכְלוּ אֶת־תְּבוּאָתָהּ׃
ס(כב) 13 בִּשְׁנַת הַיּוֹבֵל הַזֹּאת תָּשֻׁבוּ אִישׁ אֶל־אֲחֻזָּתוֹ׃ 14 וְכִי־תִמְכְּרוּª ח מל[9]
מִמְכָּר לַעֲמִיתֶךָ אוֹ קָנֹה מִיַּד עֲמִיתֶךָ ᵇאַל־תּוֹנוּ אִישׁ אֶת־אָחִיו׃ ג חד כת ו וב כת ה[12]
15 בְּמִסְפַּר שָׁנִים אַחַר הַיּוֹבֵל תִּקְנֶה מֵאֵת עֲמִיתֶךָᵇ בְּמִסְפַּר שְׁנֵי־ ח מל[9]
16 תְבוּאֹת יִמְכָּר־לָךְ׃ 16 לְפִי ׀ רֹב הַשָּׁנִים תַּרְבֶּה מִקְנָתוֹ וּלְפִי מְעֹט ז[13] . ל
17 הַשָּׁנִים תַּמְעִיט מִקְנָתוֹ כִּי מִסְפַּר תְּבוּאֹת הוּא מֹכֵר לָךְ׃ 17 וְלֹא ז[13] . ל
תוֹנוּ אִישׁ אֶת־עֲמִיתוֹ וְיָרֵאתָ מֵּאֱלֹהֶיךָª כִּיᵇ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶםᶜ׃ ל . כד ס״פ
18 וַעֲשִׂיתֶם אֶת־ªחֻקֹּתַי וְאֶת־ᵇמִשְׁפָּטַי תִּשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֹתָםᶜ וִישַׁבְתֶּם
19 ᵈעַל־הָאָרֶץ לָבֶטַח׃ 19 וְנָתְנָה הָאָרֶץ פִּרְיָהּ וַאֲכַלְתֶּם לָשֹׂבַעᵈ וִישַׁבְתֶּם ד[14]
20 לָבֶטַח עָלֶיהָ׃ 20 וְכִי תֹאמְרוּ מַה־נֹּאכַל בַּשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת הֵן לֹא נִזְרָע ל זקף קמ
21 וְלֹא נֶאֱסֹף אֶת־תְּבוּאָתֵנוּª׃ 21 וְצִוִּיתִי אֶת־בִּרְכָתִי לָכֶם בַּשָּׁנָה הַשִּׁשִּׁית ל . ג[15] . ב בתור
22 וְעָשָׂתª אֶת־הַתְּבוּאָהᵇ לִשְׁלֹשׁ הַשָּׁנִים׃ 22 וּזְרַעְתֶּם אֵת הַשָּׁנָהª הַשְּׁמִינִת ב וחס[16]
וַאֲכַלְתֶּם מִן־הַתְּבוּאָה יָשָׁן עַד ׀ הַשָּׁנָה הַתְּשִׁיעִת עַד־בּוֹא תְּבוּאָתָהּ יד[17] מל וכל שמואל וכתיב דכות ב מ ה
23 תֹּאכְלוּ יָשָׁןᵇ׃ 23 וְהָאָרֶץ לֹא תִמָּכֵר לִצְמִתֻת כִּי־לִי הָאָרֶץ כִּי־גֵרִים ח ר״פ[18] . ל

[6] Mm 807. [7] Mm 490. [8] Mm 808. [9] Mm 1270. [10] Mm 771. [11] Hi 14,19. [12] Mm 1861. [13] Mm 1240. [14] Mm 482. [15] Mm 244. [16] Mm 809. [17] Mm 169. [18] Mm 4.

10 ª 𝔗 היא ‖ **11** ª cf 10ª ‖ **12** ª cf 10ª ‖ **14/15** ª 𝔐 Vrs sg ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔗 (homtel) cf 18/19ᵈ⁻ᵈ ‖ **17** ª 𝔊* *κύριον τὸν θεόν σου*, it 43ª ‖ ᵇ > 𝔊 ‖ ᶜ 𝔖 suff 2 sg ‖ **18/19** ª 𝔊 + *πάντα* ‖ ᵇ 𝔊 + *πάσας* ‖ ᶜ 𝔗 + אני יהוה ‖ ᵈ⁻ᵈ > 𝔗, cf 14/15ᵇ⁻ᵇ ‖ **20** ª mlt Mss 𝔐[Mss] 𝔊𝔖𝔙 –אתינו ‖ **21** ª 𝔐 ועשתה ‖ ᵇ 𝔐𝔊 תבואתה ‖ **22** ª L marg ‖ ᵇ 𝔊 *παλαιὰ παλαιῶν* cf 26,10a.

וְתוֹשָׁבִים אַתֶּם עִמָּדִי׃ 24 וּבְכֹל°אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם גְּאֻלָּה תִּתְּנוּ לָאָרֶץ׃ 24
ס 25 כִּי־[a]°יָמוּךְ אָחִיךָ[b] וּמָכַר מֵאֲחֻזָּתוֹ וּבָא גֹאֲלוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו 25
וְגָאַל אֵת מִמְכַּר אָחִיו׃ 26 וְאִישׁ כִּי לֹא יִהְיֶה־לּוֹ גֹּאֵל וְהִשִּׂיגָה יָדוֹ 26
וּמָצָא כְּדֵי גְאֻלָּתוֹ׃ 27 וְחִשַּׁב אֶת־שְׁנֵי מִמְכָּרוֹ וְהֵשִׁיב אֶת־הָעֹדֵף 27
לָאִישׁ אֲשֶׁר מָכַר־לוֹ וְשָׁב לַאֲחֻזָּתוֹ׃ 28 וְאִם לֹא־מָצְאָה יָדוֹ דֵּי הָשִׁיב 28
לוֹ וְהָיָה מִמְכָּרוֹ בְּיַד הַקֹּנֶה אֹתוֹ עַד שְׁנַת הַיּוֹבֵל וְיָצָא בַּיֹּבֵל וְשָׁב
לַאֲחֻזָּתוֹ׃ 29 וְאִישׁ כִּי־יִמְכֹּר בֵּית־מוֹשַׁב עִיר חוֹמָה וְהָיְתָה גְּאֻלָּתוֹ 29
עַד־תֹּם שְׁנַת מִמְכָּרוֹ[a] יָמִים תִּהְיֶה גְאֻלָּתוֹ׃ 30 וְאִם לֹא־יִגָּאֵל עַד־ 30
מְלֹאת לוֹ שָׁנָה תְמִימָה וְקָם הַבַּיִת אֲשֶׁר־בָּעִיר אֲשֶׁר־לֹא[a] חֹמָה
לַצְּמִיתֻת לַקֹּנֶה אֹתוֹ לְדֹרֹתָיו לֹא יֵצֵא בַּיֹּבֵל׃ 31 וּבָתֵּי הַחֲצֵרִים 31
אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם חֹמָה סָבִיב עַל־שְׂדֵה הָאָרֶץ יֵחָשֵׁב[a] גְּאֻלָּה תִּהְיֶה־לּוֹ
וּבַיֹּבֵל יֵצֵא׃ 32 וְעָרֵי הַלְוִיִּם בָּתֵּי עָרֵי אֲחֻזָּתָם גְּאֻלַּת עוֹלָם תִּהְיֶה 32
לַלְוִיִּם׃ 33 וַאֲשֶׁר[a]° יִגְאַל מִן־הַלְוִיִּם וְיָצָא מִמְכַּר־[b]בַּיִת וְעִיר[b] אֲחֻזָּתוֹ 33
בַּיֹּבֵל כִּי בָתֵּי עָרֵי הַלְוִיִּם הִוא אֲחֻזָּתָם בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 34 וּשְׂדֵה° 34
מִגְרַשׁ עָרֵיהֶם לֹא יִמָּכֵר כִּי־אֲחֻזַּת עוֹלָם הוּא[a] לָהֶם[b]׃ ס 35 וְכִי־° סֹּ
יָמוּךְ אָחִיךָ וּמָטָה יָדוֹ עִמָּךְ וְהֶחֱזַקְתָּ[a] בּוֹ גֵּר[b] וְתוֹשָׁב וָחַי[c] עִמָּךְ׃
36 אַל־תִּקַּח מֵאִתּוֹ נֶשֶׁךְ וְתַרְבִּית וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ[a] וְחֵי אָחִיךָ עִמָּךְ׃ 36
37 אֶת־כַּסְפְּךָ לֹא־°תִתֵּן לוֹ בְּנֶשֶׁךְ וּבְמַרְבִּית[a] לֹא־תִתֵּן אָכְלֶךָ׃ 38 אֲנִי 37 38
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לָתֵת לָכֶם אֶת־
אֶרֶץ כְּנַעַן לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים׃ ס 39 וְכִי־°יָמוּךְ אָחִיךָ עִמָּךְ 39
וְנִמְכַּר־לָךְ לֹא־[a]תַעֲבֹד בּוֹ[a] עֲבֹדַת עָבֶד׃ 40 כְּשָׂכִיר כְּתוֹשָׁב יִהְיֶה 40
עִמָּךְ עַד־שְׁנַת הַיֹּבֵל יַעֲבֹד עִמָּךְ׃ 41 וְיָצָא מֵעִמָּךְ הוּא וּבָנָיו° עִמּוֹ 41
וְשָׁב אֶל־מִשְׁפַּחְתּוֹ וְאֶל־אֲחֻזַּת אֲבֹתָיו יָשׁוּב׃ 42 כִּי־עֲבָדַי הֵם אֲשֶׁר־ 42
הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לֹא יִמָּכְרוּ מִמְכֶּרֶת עָבֶד׃ 43 לֹא־ 43

ה
ב[19]
ל
ל[20] . ו . ב
ח מל[21]
לו חד מן יז[22] כת כן . ק ג[23] חס בתור וכל מלכים דכות ב מ ב
ג[23] חס בתור וכל מלכים דכות ב מ ב
יב ר״פ . ל
ב חד כת י וחד כת ה
ד דמטע[24] . ב[19]
ב . ל . ל[25]
ב[19]
כל אורית חס . ב[26]
ד
ז חס בתור

[19] Mm 810 et Mm 2373. [20] Mm 319. [21] Mm 1270. [22] Mm 1795. [23] Mm 469. [24] Mm 811. [25] וחד אָכְלֶךָ Gn 2,17. [26] Mm 812.

25 [a] nonn Mss 𝔐𝔊𝔖 וְכִי ‖ [b] 𝔊 + *ὁ μετά σου* cf 39 ‖ **29** [a] > 𝔊 ‖ **30** [a] 𝔐 Vrs לו; prp לָהּ ‖ **31** [a] 𝔐𝔊𝔖𝔗𝔗[J] pl ‖ **33** [a] 𝔙 + *non*, frt recte ‖ [b–b] l בֵּית עִיר? cf בתי ערי ‖ **34** [a] 𝔐 היא ‖ [b] pc Mss לָכֶם ‖ **35** [a] 𝔐 וחָזקת ‖ [b] 𝔊 pr *ὡς* ‖ [c] 2 Mss 𝔐𝔊 + אחיך, ex 36 ‖ **36** [a] 𝔊 + *ἐγὼ κύριος* ‖ **37** [a] 𝔐 ובתר׳ ‖ **39** [a–a] 𝔊 *δουλεύσει σοι.*

44 תִרְדֶּ֥ה ב֖וֹ בְּפָ֑רֶךְ וְיָרֵ֖אתָ מֵאֱלֹהֶֽיךָ׃ 44 aוְעַבְדְּךָ֥ וַאֲמָתְךָ֖a אֲשֶׁ֣ר יִהְיוּ־ ל
45 לָ֑ךְ מֵאֵ֣ת הַגּוֹיִ֗ם אֲשֶׁר֙ סְבִיבֹ֣תֵיכֶ֔ם מֵהֶ֥ם תִּקְנ֖וּ עֶ֥בֶד וְאָמָֽה׃ 45 וְ֠גַם יג ר״פ בתור
מִבְּנֵ֨י הַתּוֹשָׁבִ֜ים הַגָּרִ֤ים עִמָּכֶם֙ מֵהֶ֣ם תִּקְנ֔וּ וּמִמִּשְׁפַּחְתָּם֙ אֲשֶׁ֣ר עִמָּכֶ֔ם ד קמ[27]. ל
46 אֲשֶׁ֥ר הוֹלִ֖ידוּ בְּאַרְצְכֶ֑ם וְהָי֥וּ לָכֶ֖ם לַאֲחֻזָּֽה׃ 46 וְהִתְנַחַלְתֶּ֨םa אֹתָ֜ם ב חד מל וחד חס[28]. ב[29]
לִבְנֵיכֶ֤ם אַחֲרֵיכֶם֙ לָרֶ֣שֶׁת אֲחֻזָּ֔ה לְעֹלָ֖ם bבָּהֶ֣ם תַּעֲבֹ֑דוּb וּבְאַ֨חֵיכֶ֤ם יח[30] חס ו מנה בתור. ג בליש[31]. ל
47 בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֙ אִ֣ישׁ בְּאָחִ֔יו לֹא־תִרְדֶּ֥ה ב֖וֹ בְּפָֽרֶךְ׃ ס 47 וְכִ֣י תַשִּׂ֗יג
יַ֚ד גֵּ֣ר וְתוֹשָׁב֙ עִמָּ֔ךְ וּמָ֥ךְ אָחִ֖יךָ עִמּ֑וֹ וְנִמְכַּ֗ר לְגֵ֤ר תּוֹשָׁב֙a עִמָּ֔ךְ bא֥וֹ ל. ל
48 לְעֵ֖קֶרb מִשְׁפַּ֥חַת גֵּֽר׃ 48 אַחֲרֵ֣י נִמְכַּ֔ר גְּאֻלָּ֖ה תִּהְיֶה־לּ֑וֹ אֶחָ֥ד מֵאֶחָ֖יו ל
49 יִגְאָלֶֽנּוּ׃ 49 אוֹ־aדֹד֞וֹ א֣וֹ בֶן־דֹּדוֹ֮ יִגְאָלֶ֒נּוּ֒ אוֹ־מִשְּׁאֵ֧ר בְּשָׂר֛וֹ מִמִּשְׁפַּחְתּ֖וֹ
50 יִגְאָלֶ֑נּוּ אוֹ־bהִשִּׂ֥יגָה יָד֖וֹ וְנִגְאָֽל׃ 50 וְחִשַּׁב֙ עִם־קֹנֵ֔הוּ מִשְּׁנַת֙ הִמָּ֣כְרוֹ ל. ל
ל֔וֹ עַ֖ד שְׁנַ֣ת הַיֹּבֵ֑ל וְהָיָ֞ה כֶּ֤סֶף מִמְכָּרוֹ֙ בְּמִסְפַּ֣ר שָׁנִ֔ים כִּימֵ֥י שָׂכִ֖יר
51 יִהְיֶ֥ה עִמּֽוֹ׃ 51 אִם־ע֥וֹד רַבּ֖וֹת בַּשָּׁנִ֑ים לְפִיהֶן֙ יָשִׁ֣יב גְּאֻלָּת֔וֹ מִכֶּ֖סֶף ז ר״פ בסיפ. ל. כד בליש[32]
52 מִקְנָתֽוֹ׃ 52 וְאִם־מְעַ֞ט נִשְׁאַ֧ר בַּשָּׁנִ֛ים עַד־שְׁנַ֥ת הַיֹּבֵ֖ל וְחִשַּׁב־ל֑וֹ כְּפִ֣י
53 שָׁנָ֔יו יָשִׁ֖יב אֶת־גְּאֻלָּתֽוֹ׃ 53 כִּשְׂכִ֥יר שָׁנָ֛ה בְּשָׁנָ֖ה יִהְיֶ֣ה עִמּ֑וֹ לֹֽא־יִרְדֶּ֥נּוּ ג[33]. כד בליש[32]. ל
54 בְּפֶ֖רֶךְ לְעֵינֶֽיךָ׃ 54 וְאִם־לֹ֥א יִגָּאֵ֖ל בְּאֵ֑לֶּה וְיָצָא֙ בִּשְׁנַ֣ת הַיֹּבֵ֔ל ה֖וּא
וּבָנָ֥יו עִמּֽוֹ׃ ד
55 כִּֽי־לִ֤י בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֙ עֲבָדִ֔ים עֲבָדַ֣י הֵ֔ם אֲשֶׁר־הוֹצֵ֥אתִי אוֹתָ֖ם לט מל בתור
26 מֵאֶ֣רֶץ מִצְרָ֑יִם אֲנִ֖י יְהוָ֥ה אֱלֹהֵיכֶֽם׃ 26 1 לֹא־תַעֲשׂ֨וּ לָכֶ֜ם אֱלִילִ֗ם כד ס״פ. מז פסוק לא לא לא ד[1] מנה ר״פ. ב חס בליש
וּפֶ֤סֶל וּמַצֵּבָה֙ לֹא־תָקִ֣ימוּ לָכֶ֔ם וְאֶ֣בֶן מַשְׂכִּ֗ית לֹ֤א תִתְּנוּ֙ בְּאַרְצְכֶ֔ם ב[2]. ל
2 לְהִשְׁתַּחֲוֹ֖ת עָלֶ֑יהָ כִּ֛יa אֲנִ֥י יְהוָ֖ה אֱלֹהֵיכֶֽם׃ 2 אֶת־שַׁבְּתֹתַ֣יa תִּשְׁמֹ֔רוּ י. כד ס״פ
וּמִקְדָּשִׁ֖י תִּירָ֑אוּ אֲנִ֖י יְהוָֽה׃ ס נג
סדר פרש 3 אִם־בְּחֻקֹּתַ֖י תֵּלֵ֑כוּ וְאֶת־מִצְוֺתַ֣י תִּשְׁמְר֔וּ וַעֲשִׂיתֶ֖ם אֹתָֽם׃ 4 וְנָתַתִּ֥י ז ר״פ בסיפ
5 גִשְׁמֵיכֶ֖ם בְּעִתָּ֑ם וְנָתְנָ֤ה הָאָ֙רֶץ֙ יְבוּלָ֔הּ וְעֵ֥ץ הַשָּׂדֶ֖ה יִתֵּ֥ן פִּרְיֽוֹ׃ 5 וְהִשִּׂ֨יג ד חס את בליש[3]
לָכֶ֥ם דַּ֙יִשׁ֙ אֶת־בָּצִ֔יר וּבָצִ֖יר יַשִּׂ֣יג אֶת־זָ֑רַעa וַאֲכַלְתֶּ֤ם לַחְמְכֶם֙ לָשֹׂ֔בַע ד[4]

[27] Mm 807. [28] Mm 2989. [29] Mm 813. [30] Mm 25. [31] Mm 2933. [32] Mm 1685. [33] Mm 3553. Cp 26 [1] Mm 814. [2] Jes 19,19. [3] Mm 2932. [4] Mm 482.

43 [a] cf 17[a] ‖ 44 [a–a] cf 6[a–a] ‖ 46 [a] sic L, mlt Mss Edd 'נַחְ— ‖ [b–b] > 𝔊 ‖ 47 [a] pc Mss 𝔐[Mss]𝔊𝔖 'וְת; 𝔐 'וּלְת ‖ [b–b] > 𝔊 ‖ 49 [a] > 𝔊 ‖ [b] 𝔊(𝔖) ἐὰν δέ = וְאִם ‖ Cp 26,1 [a] > 𝔊𝔖 ‖ 2 [a] 𝔖 *pwqdnj* = מִצְוֹתַי ‖ 5 [a] 𝔐 'הז.

6 וִישַׁבְתֶּם לָבֶטַח בְּאַרְצְכֶם׃ 6 וְנָתַתִּי שָׁלוֹם בָּאָרֶץ וּשְׁכַבְתֶּם וְאֵין
מַחֲרִיד וְהִשְׁבַּתִּי חַיָּה רָעָה מִן־הָאָרֶץ ᵃוְחֶרֶב לֹא־תַעֲבֹר בְּאַרְצְכֶםᵃ׃ יג[5]
7 8 7 וּרְדַפְתֶּם אֶת־אֹיְבֵיכֶם וְנָפְלוּ לִפְנֵיכֶם לֶחָרֶב׃ 8 וְרָדְפוּ מִכֶּם חֲמִשָּׁה
מֵאָה וּמֵאָה מִכֶּם רְבָבָה יִרְדֹּפוּ וְנָפְלוּ אֹיְבֵיכֶם לִפְנֵיכֶם לֶחָרֶב׃ ד
9 9 וּפָנִיתִי אֲלֵיכֶם וְהִפְרֵיתִי אֶתְכֶם וְהִרְבֵּיתִי אֶתְכֶםᵃ וַהֲקִימֹתִי אֶת־ ג ב מל וחד חס[6]. ו כת כן[7]
10 בְּרִיתִי אִתְּכֶם׃ 10 וַאֲכַלְתֶּם יָשָׁן נוֹשָׁן וְיָשָׁן מִפְּנֵי חָדָשׁ תּוֹצִיאוּ׃ ל
11 12 11 וְנָתַתִּי מִשְׁכָּנִיᵃ בְּתוֹכְכֶם וְלֹא־תִגְעַל נַפְשִׁי אֶתְכֶם׃ 12 וְהִתְהַלַּכְתִּי ג[8]. יב בתור
13 בְּתוֹכְכֶם וְהָיִיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי לְעָם׃ 13 אֲנִי יְהוָה יב בתור . ב בטע בתור
אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם ᵃמִהְיֹת לָהֶםᵇ עֲבָדִיםᵃ ח חס בליש[9]
14 וָאֶשְׁבֹּר מֹטֹת עֻלְּכֶם וָאוֹלֵךְ אֶתְכֶם קוֹמְמִיּוּת׃ פ 14 וְאִם־לֹא ד[10]. ל
15 תִשְׁמְעוּ לִי וְלֹא תַעֲשׂוּ אֵת כָּל־ᵃהַמִּצְוֺת הָאֵלֶּה׃ 15 וְאִםᵃ־בְּחֻקֹּתַי ג[11]. ח פסוק ואם ואם[12]
תִּמְאָסוּ וְאִם אֶת־מִשְׁפָּטַי תִּגְעַל נַפְשְׁכֶם לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֺתַי אם האם ואם כן בטע[13]. ג[14]
16 לְהַפְרְכֶם אֶת־בְּרִיתִי׃ 16 אַף־אֲנִי אֶעֱשֶׂה־זֹּאת לָכֶםᵃ וְהִפְקַדְתִּי ל
עֲלֵיכֶם בֶּהָלָהᵇ אֶת־הַשַּׁחֶפֶת וְאֶת־הַקַּדַּחַת מְכַלּוֹת עֵינַיִם וּמְדִיבֹת ל. ל. כח. ל
17 נָפֶשׁ וּזְרַעְתֶּם לָרִיק זַרְעֲכֶם וַאֲכָלֻהוּ אֹיְבֵיכֶם׃ 17 וְנָתַתִּי פָנַי בָּכֶם ג. ד[15]
וְנִגַּפְתֶּם לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם וְרָדוּᵃ בָכֶם שֹׂנְאֵיכֶם וְנַסְתֶּם וְאֵין־רֹדֵף ל. ב[16]. ג[17]
18 אֶתְכֶם׃ ס 18 וְאִם־עַד־אֵלֶּה לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְיָסַפְתִּי לְיַסְּרָה ל
19 אֶתְכֶם שֶׁבַע עַל־חַטֹּאתֵיכֶם׃ 19 וְשָׁבַרְתִּי אֶת־גְּאוֹן עֻזְּכֶם וְנָתַתִּי אֶת־ ל זוגין[18]
20 שְׁמֵיכֶם כַּבַּרְזֶל וְאֶת־אַרְצְכֶם כַּנְּחֻשָׁה׃ 20 וְתַם לָרִיק כֹּחֲכֶם וְלֹא־ ל. ב חס בליש[19]. ב
21 תִתֵּן אַרְצְכֶם אֶת־יְבוּלָהּ וְעֵץ הָאָרֶץᵃ לֹא יִתֵּן פִּרְיוֹ׃ 21 וְאִם־תֵּלְכוּ
עִמִּי קֶרִי וְלֹא תֹאבוּ לִשְׁמֹעַ לִי וְיָסַפְתִּי עֲלֵיכֶם מַכָּה שֶׁבַע
22 כְּחַטֹּאתֵיכֶם׃ 22 וְהִשְׁלַחְתִּיᵃ בָכֶם אֶת־חַיַּת הַשָּׂדֶהᵇ וְשִׁכְּלָה אֶתְכֶםᵇ ל[18] זוגין ול בעינ . ג
23 וְהִכְרִיתָה אֶת־בְּהֶמְתְּכֶם וְהִמְעִיטָה אֶתְכֶם וְנָשַׁמּוּ דַּרְכֵיכֶם׃ 23 וְאִם־ ל. ל
24 בְּאֵלֶּה לֹא תִוָּסְרוּ לִי וַהֲלַכְתֶּם עִמִּי קֶרִי׃ 24 וְהָלַכְתִּי אַף־ᵃאֲנִי עִמָּכֶם

[5] Mm 815. [6] Mm 108. [7] Mm 816. [8] Mm 756. [9] Mm 725. [10] Mm 817. [11] Mm 770. [12] Mm 4191. [13] Mm 3887. [14] Mm 818. [15] Mm 2825. [16] Jes 14,2. [17] Mm 819. [18] Mm 456. [19] Mm 3564.

6 ᵃ⁻ᵃ 𝔊ᴮ tr ad fin 5 ‖ **9** ᵃ cod Hillel אִתָּם ‖ **11** ᵃ 𝔊ᴮᴬ *τὴν διαθήκην μου* = בְּרִיתִי ‖ **13** ᵃ⁻ᵃ > ℭ (homtel) ‖ ᵇ > 𝔊 ‖ **14** ᵃ > 𝔊 ‖ **15** ᵃ pc Mss 𝔐ᴹˢˢ𝔖𝔙 אם; 𝔊 *ἀλλά* ‖ **16** ᵃ > ℭ ‖ ᵇ 𝔐 בחלה ‖ **17** ᵃ 𝔊 *καὶ διώξονται* = וְרָדְפוּ ‖ **20** ᵃ ℭ nonn Mss 𝔐𝔊𝔗ᴶ השדה ut 4 ‖ **22** ᵃ 𝔐 ושלחתי ‖ ᵇ⁻ᵇ > ℭ ‖ **24** ᵃ 𝔐 גם.

25 בְּקֶ֑רִי וְהִכֵּיתִ֤י אֶתְכֶם֙ גַּם־אָ֔נִי שֶׁ֖בַע עַל־חַטֹּאתֵיכֶֽם׃ 25 וְהֵבֵאתִ֨י   י זוגין[20]
עֲלֵיכֶ֗ם חֶ֙רֶב֙ נֹקֶ֙מֶת֙ נְקַם־בְּרִ֔ית וְנֶאֱסַפְתֶּ֖ם אֶל־עָרֵיכֶ֑ם וְשִׁלַּ֤חְתִּי   ב[21]
26 דֶ֙בֶר֙ בְּת֣וֹכְכֶ֔ם וְנִתַּתֶּ֖ם בְּיַד־אוֹיֵֽב׃ 26 בְּשִׁבְרִ֣י לָכֶם֮ מַטֵּה־לֶ֒חֶם֒ וְ֠אָפוּ   יב בתור. ל
עֶ֣שֶׂר נָשִׁ֤ים לַחְמְכֶם֙ בְּתַנּ֣וּר אֶחָ֔ד וְהֵשִׁ֥יבוּ לַחְמְכֶ֖ם בַּמִּשְׁקָ֑ל וַאֲכַלְתֶּ֖ם   ל. ד דגש[22]
27 וְלֹ֥א תִשְׂבָּֽעוּ׃ ס 27 וְאִ֨ם־בְּזֹ֔את לֹ֥א תִשְׁמְע֖וּ לִ֑י וַהֲלַכְתֶּ֥ם עִמִּ֖י   ל[23]
28 בְּקֶֽרִי׃ 28 וְהָלַכְתִּ֥י עִמָּכֶ֖ם בַּחֲמַת־קֶ֑רִי וְיִסַּרְתִּ֤י אֶתְכֶם֙ אַף־אָ֔נִי שֶׁ֖בַע
29 עַל־חַטֹּאתֵיכֶֽם׃ 29 וַאֲכַלְתֶּ֖ם בְּשַׂ֣ר בְּנֵיכֶ֑ם וּבְשַׂ֥ר בְּנֹתֵיכֶ֖ם תֹּאכֵֽלוּ׃   י זוגין[20]. ד. ל
30 וְהִשְׁמַדְתִּ֞י אֶת־בָּמֹתֵיכֶ֗ם וְהִכְרַתִּי֙ אֶת־חַמָּ֣נֵיכֶ֔ם וְנָתַתִּי֙ אֶת־פִּגְרֵיכֶ֔ם   יג פסוק את את את בסיפ. ל
31 עַל־פִּגְרֵ֖י גִּלּוּלֵיכֶ֑ם וְגָעֲלָ֥ה נַפְשִׁ֖י אֶתְכֶֽם׃ 31 וְנָתַתִּ֤י אֶת־עָרֵיכֶם֙ חָרְבָּ֔ה   ל
32 וַהֲשִׁמּוֹתִ֖י אֶת־מִקְדְּשֵׁיכֶ֑ם[a] וְלֹ֣א אָרִ֔יחַ בְּרֵ֖יחַ נִיחֹֽחֲכֶֽם׃ 32 וַהֲשִׁמֹּתִ֥י   ב מל. ב[24]. ב[25]
33 אֲנִ֖י אֶת־הָאָ֑רֶץ וְשָֽׁמְמ֤וּ עָלֶ֙יהָ֙ אֹֽיְבֵיכֶ֔ם הַיֹּשְׁבִ֖ים בָּֽהּ׃ 33 וְאֶתְכֶם֙
אֱזָרֶ֣ה בַגּוֹיִ֔ם וַהֲרִיקֹתִ֥י אַחֲרֵיכֶ֖ם חָ֑רֶב וְהָיְתָ֤ה אַרְצְכֶם֙ שְׁמָמָ֔ה וְעָרֵיכֶ֖ם   ג[26]. ב[27]
34 יִהְי֥וּ חָרְבָּֽה׃ 34 אָז֩ תִּרְצֶ֨ה הָאָ֜רֶץ אֶת־שַׁבְּתֹתֶ֗יהָ כֹּ֚ל יְמֵ֣י הֳשַׁמָּ֔ה[a]   ד ג חס וחד מל[28]. ג[29]
וְאַתֶּ֖ם בְּאֶ֣רֶץ אֹיְבֵיכֶ֑ם אָ֚ז תִּשְׁבַּ֣ת [b]הָאָ֔רֶץ וְהִרְצָ֖ת[c] אֶת־[b]שַׁבְּתֹתֶֽיהָ׃   ב[30]. ל. ד ג חס וחד מל[28]
35 כָּל־יְמֵ֥י הָשַּׁמָּ֖ה[a] תִּשְׁבֹּ֑ת אֵ֣ת אֲשֶׁ֧ר לֹֽא־שָׁבְתָ֛ה בְּשַׁבְּתֹתֵיכֶ֖ם בְּשִׁבְתְּכֶ֥ם   ג[29]. ב
36 עָלֶֽיהָ׃ 36 וְהַנִּשְׁאָרִ֣ים בָּכֶ֔ם וְהֵבֵ֤אתִי מֹ֙רֶךְ֙ בִּלְבָבָ֔ם בְּאַרְצֹ֖ת אֹיְבֵיהֶ֑ם   ל. ט. ב חס. ג בפרש[31]
וְרָדַ֣ף אֹתָ֗ם ק֚וֹל עָלֶ֣ה נִדָּ֔ף וְנָס֧וּ מְנֻֽסַת־חֶ֛רֶב וְנָפְל֖וּ וְאֵ֥ין רֹדֵֽף׃   ד. ל וחס
37 וְכָשְׁל֧וּ אִישׁ־בְּאָחִ֛יו כְּמִפְּנֵי־חֶ֖רֶב וְרֹדֵ֣ף אָ֑יִן וְלֹא־תִֽהְיֶ֤ה לָכֶם֙   ג. ה[32]
38 תְּקוּמָ֔ה לִפְנֵ֖י אֹיְבֵיכֶֽם׃ 38 וַאֲבַדְתֶּ֖ם בַּגּוֹיִ֑ם וְאָכְלָ֣ה אֶתְכֶ֔ם אֶ֖רֶץ   ל
39 אֹיְבֵיכֶֽם׃ 39 וְהַנִּשְׁאָרִ֣ים בָּכֶ֗ם יִמַּ֙קּוּ֙ בַּעֲוֺנָ֔ם[a] בְּאַרְצֹ֖ת [b]אֹיְבֵיכֶ֑ם[b] [c]וְאַ֛ף   ב חס. יא זוגין דמטע בטע[33]
40 בַּעֲוֺנֹ֥ת אֲבֹתָ֛ם אִתָּ֖ם[c] יִמָּֽקּוּ׃ 40 וְהִתְוַדּ֤וּ אֶת־עֲוֺנָם֙[a] וְאֶת־עֲוֺ֣ן אֲבֹתָ֔ם   לז. ב[34]
41 בְּמַעֲלָ֖ם אֲשֶׁ֣ר מָֽעֲלוּ־בִ֑י וְאַ֕ף אֲשֶׁר־הָלְכ֥וּ עִמִּ֖י בְּקֶֽרִי׃ 41 אַף־אֲנִ֗י   יא זוגין דמטע בטע[33]
אֵלֵ֤ךְ עִמָּם֙ בְּקֶ֔רִי וְהֵבֵאתִ֣י[a] אֹתָ֔ם בְּאֶ֖רֶץ אֹיְבֵיהֶ֑ם [b]אוֹ־אָ֣ז[b] יִכָּנַ֗ע   ג בפרש[31]

[20]Mm 456. [21]Jdc 16,28. [22]Mm 820. [23]וחד כי אם בזאת Jer 9,23. [24]Mm 3066. [25]Ez 20,41. [26]Mm 2816. [27]Mal 3,10. [28]Mm 4270. [29]Mm 4271. [30]Neh 6,3. [31]Mm 821. [32]Mm 777. [33]Mm 794. [34]Mm 862.

31 [a] mlt Mss 𝔐 𝔖 מִקְדָּשְׁכֶם ‖ 34 [a] 𝔐 אשמה, it 35[a]; 𝔊 + αὐτῆς ‖ [b–b] > 𝔗 ‖ [c] 𝔐 צָתָה— cf 43[a] ‖ 35 [a] cf 34[a] ‖ 39 [a] 𝔊 διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν ‖ [b] cod Muga (Q) mlt Mss 𝔐 Vrs יהֶם— ‖ [c–c] > 𝔊 ‖ 40 [a] 𝔗 חטאתם ‖ 41 [a] 𝔊 καὶ ἀπολῶ = וְהַאֲבַדְתִּי? ‖ [b–b] 𝔖 *whjdjn* = וְאָז cf 𝔊.

ד . ד[35] . ד ור״פ . יג פסוק את את את בסיפ . ה מל[36] לְבָבָם֙ הֶֽעָרֵ֔ל וְאָ֖ז יִרְצ֥וּ אֶת־עֲוֺנָֽם׃ 42 וְזָכַרְתִּ֖י אֶת־בְּרִיתִ֣י[a] יַעֲק֑וֹב 42
וְאַף֩ אֶת־בְּרִיתִ֨י[a] יִצְחָ֜ק וְאַ֨ף אֶת־בְּרִיתִ֧י[a] אַבְרָהָ֛ם אֶזְכֹּ֖ר וְהָאָ֥רֶץ
ח ר״פ[37] . ל . ד ג חס וחד מל[38] . ל אֶזְכֹּֽר׃ 43 וְהָאָ֩רֶץ֩ תֵּעָזֵ֨ב מֵהֶ֜ם וְתִ֣רֶץ[a] אֶת־שַׁבְּתֹתֶ֗יהָ בָּהְשַׁמָּה֙[b] מֵהֶ֔ם 43
ד[35] . ב . ה[39] וְהֵ֖ם יִרְצ֣וּ אֶת־עֲוֺנָ֑ם יַ֣עַן וּבְיַ֔עַן[c] בְּמִשְׁפָּטַ֣י מָאָ֔סוּ וְאֶת־חֻקֹּתַ֖י גָּעֲלָ֥ה
ט ר״פ[40] . ג בכרש[41] . ל נַפְשָֽׁם׃ 44 וְאַף־גַּם־זֹ֠את[a] בִּֽהְיוֹתָ֞ם בְּאֶ֣רֶץ[b] אֹֽיְבֵיהֶ֗ם לֹֽא־מְאַסְתִּ֤ים 44
ל . לז . ה וְלֹֽא־גְעַלְתִּים֙ לְכַלֹּתָ֔ם לְהָפֵ֥ר בְּרִיתִ֖י אִתָּ֑ם כִּ֛י אֲנִ֥י יְהוָ֖ה אֱלֹהֵיהֶֽם[c]׃
ד ור״פ . ה[42] 45 וְזָכַרְתִּ֥י לָהֶ֖ם בְּרִ֣ית רִאשֹׁנִ֑ים אֲשֶׁ֣ר הוֹצֵֽאתִי־אֹתָ֣ם מֵאֶ֩רֶץ֩ מִצְרַ֨יִם 45
לְעֵינֵ֣י הַגּוֹיִ֗ם לִהְי֥וֹת לָהֶ֛ם לֵאלֹהִ֖ים אֲנִ֥י יְהוָֽה׃ 46 אֵ֠לֶּה הַֽחֻקִּ֣ים 46
ל וְהַמִּשְׁפָּטִים֮ וְהַתּוֹרֹת֒[a] אֲשֶׁר֙ נָתַ֣ן יְהוָ֔ה בֵּינ֕וֹ וּבֵ֖ין בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל בְּהַ֥ר
סִינַ֖י בְּיַד־מֹשֶֽׁה׃ פ

27 1 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 2 דַּבֵּ֞ר אֶל־בְּנֵ֤י יִשְׂרָאֵל֙ ס[כה]
ד חס בליש . ב חס וְאָמַרְתָּ֖ אֲלֵהֶ֑ם אִ֗ישׁ כִּ֥י יַפְלִ֛א[a] נֶ֖דֶר בְּעֶרְכְּךָ֥ נְפָשֹׁ֖ת לַֽיהוָֽה׃ 3 וְהָיָ֤ה 3
עֶרְכְּךָ֙ הַזָּכָ֔ר מִבֶּן֙ עֶשְׂרִ֣ים שָׁנָ֔ה וְעַ֖ד בֶּן־שִׁשִּׁ֣ים שָׁנָ֑ה וְהָיָ֣ה עֶרְכְּךָ֗
חֲמִשִּׁ֛ים שֶׁ֥קֶל כֶּ֖סֶף בְּשֶׁ֥קֶל הַקֹּֽדֶשׁ׃ 4 וְאִם־נְקֵבָ֖ה הִ֑וא וְהָיָ֥ה עֶרְכְּךָ֖ 4
שְׁלֹשִׁ֥ים שָֽׁקֶל׃ 5 וְאִ֨ם מִבֶּן־חָמֵ֜שׁ שָׁנִ֗ים וְעַד֙ בֶּן־עֶשְׂרִ֣ים שָׁנָ֔ה וְהָיָ֧ה 5
עֶרְכְּךָ֛ הַזָּכָ֖ר עֶשְׂרִ֣ים שְׁקָלִ֑ים וְלַנְּקֵבָ֖ה עֲשֶׂ֥רֶת שְׁקָלִֽים׃ 6 וְאִ֨ם מִבֶּן־ 6
חֹ֜דֶשׁ וְעַ֨ד בֶּן־חָמֵ֤שׁ שָׁנִים֙ וְהָיָ֣ה עֶרְכְּךָ֔ הַזָּכָ֔ר חֲמִשָּׁ֥ה שְׁקָלִ֖ים כָּ֑סֶף
ג פסוק ואם אם׳ וְלַנְּקֵבָ֣ה עֶרְכְּךָ֔ שְׁלֹ֥שֶׁת שְׁקָלִ֖ים כָּֽסֶף[a]׃ 7 וְאִ֡ם מִבֶּן־שִׁשִּׁ֨ים שָׁנָ֤ה 7
וָמַ֨עְלָה֙ אִם־זָכָ֔ר וְהָיָ֥ה עֶרְכְּךָ֖ חֲמִשָּׁ֣ה עָשָׂ֣ר שָׁ֑קֶל[a] וְלַנְּקֵבָ֖ה עֲשָׂרָ֥ה[b]
ל שְׁקָלִֽים׃ 8 וְאִם־מָ֥ךְ הוּא֙ מֵֽעֶרְכֶּ֔ךָ וְהֶֽעֱמִידוֹ֙ לִפְנֵ֣י הַכֹּהֵ֔ן וְהֶעֱרִ֥יךְ אֹת֖וֹ 8
הַכֹּהֵ֑ן עַל־פִּ֗י אֲשֶׁ֤ר תַּשִּׂיג֙ יַ֣ד הַנֹּדֵ֔ר יַעֲרִיכֶ֖נּוּ הַכֹּהֵֽן׃ ס 9 וְאִם־ 9
ה[2] . ו סביר ממנה[3] בְּהֵמָ֔ה אֲשֶׁ֨ר יַקְרִ֧יבוּ[a] מִמֶּ֛נָּה קָרְבָּ֖ן לַֽיהוָ֑ה כֹּל֩ אֲשֶׁ֨ר יִתֵּ֥ן מִמֶּ֛נּוּ[b] לַֽיהוָ֖ה
ה . ט[4] וכל אמירה יצר לשון עשייה ועין דכות ב מ ז . ד רפי[5] יִֽהְיֶה־קֹּֽדֶשׁ׃ 10 לֹ֣א יַחֲלִיפֶ֗נּוּ וְלֹֽא־יָמִ֥יר אֹת֛וֹ ט֥וֹב בְּרָ֖ע אוֹ־רַ֣ע בְּט֑וֹב 10
ד רפי בסיפ[6] וְאִם־הָמֵ֨ר יָמִ֤יר בְּהֵמָה֙ בִּבְהֵמָ֔ה וְהָֽיָה־ה֥וּא וּתְמוּרָת֖וֹ[a] יִֽהְיֶה־קֹּֽדֶשׁ׃

[35] Mm 3282. [36] Mm 822. [37] Mm 4. [38] Mm 4270. [39] Mm 2786. [40] Mp sub loco. [41] Mm 821. [42] Mm 823.
Cp 27 [1] Mm 2723. [2] Mm 694. [3] Mm 2038. [4] Mm 824. [5] Mm 825. [6] Mm 829.

42 [a] 𝔊 om suff; 𝔖 + *d'm* = עִם ‖ **43** [a] ɯ והרצתה cf 34[c] ‖ [b] ɯ באשמה cf 34[a] ‖ [c] ɯ ב׳ ‖ **44** [a] 𝔗[Ms] *bd'*, prp בזאת ut 27 ‖ [b] ɯ pl ‖ [c] nonn Mss 𝔊[min]Bo ־יכֶם ‖ **46** [a] 𝔊 sg ‖ **Cp 27,2** [a] prp יַפְלֶא cf 22,21 ‖ **6** [a] > 𝔊*𝔖 ‖ **7** [a] 𝔊 + ἀργυρίου = (שֶׁקֶל) כָּסֶף ‖ [b] Ms ɯ עֲשֶׂרֶת ‖ **9** [a] nonn Mss ɯ𝔗[Ms]𝔙 sg cf 11[a] ‖ [b] Ms ɯ[Mss]𝔊𝔖 מִמֶּנָּה ‖ **10** [a] ɯ ותמי׳, it 33[d].

11 11 וְאִם כָּל־בְּהֵמָה טְמֵאָה אֲשֶׁר לֹא־יַקְרִיבוּ[a] מִמֶּנָּה קָרְבָּן לַיהוָה ל[7]. ב. ה[8]
12 וְהֶעֱמִיד אֶת־הַבְּהֵמָה לִפְנֵי הַכֹּהֵן׃ 12 וְהֶעֱרִיךְ הַכֹּהֵן אֹתָהּ[a] בֵּין טוֹב
13 וּבֵין רָע כְּעֶרְכְּךָ הַכֹּהֵן כֵּן יִהְיֶה׃ 13 וְאִם־גָּאֹל יִגְאָלֶנָּה[a] וְיָסַף חֲמִישִׁתוֹ ב. ל בעינ[9]. ג וחס בסיפ[10]
14 עַל־עֶרְכֶּךָ׃ 14 וְאִישׁ כִּי־יַקְדִּשׁ אֶת־בֵּיתוֹ קֹדֶשׁ לַיהוָה ו חס ול בליש
וְהֶעֱרִיכוֹ הַכֹּהֵן בֵּין טוֹב וּבֵין רָע כַּאֲשֶׁר יַעֲרִיךְ אֹתוֹ הַכֹּהֵן כֵּן יָקוּם׃ ל בעינ[9]
15 15 וְאִם־הַמַּקְדִּישׁ יִגְאַל אֶת־בֵּיתוֹ וְיָסַף חֲמִישִׁית כֶּסֶף־עֶרְכְּךָ עָלָיו ג מל[11]
16 וְהָיָה לוֹ׃ 16 וְאִם ׀ מִשְּׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ יַקְדִּישׁ אִישׁ לַיהוָה וְהָיָה ל בעינ[12]
17 עֶרְכְּךָ לְפִי זַרְעוֹ זֶרַע חֹמֶר שְׂעֹרִים בַּחֲמִשִּׁים שֶׁקֶל כָּסֶף׃ 17 אִם[a]־ ז ר״פ בסיפ
18 מִשְּׁנַת הַיֹּבֵל יַקְדִּישׁ שָׂדֵהוּ כְּעֶרְכְּךָ יָקוּם׃ 18 וְאִם־אַחַר הַיֹּבֵל יַקְדִּישׁ ב. ל בעינ[9]
שָׂדֵהוּ וְחִשַּׁב־לוֹ הַכֹּהֵן אֶת־הַכֶּסֶף עַל־פִּי הַשָּׁנִים הַנּוֹתָרֹת עַד שְׁנַת ג ב חס וחד מל
19 הַיֹּבֵל וְנִגְרַע מֵעֶרְכֶּךָ׃ 19 וְאִם־גָּאֹל יִגְאַל אֶת־הַשָּׂדֶה הַמַּקְדִּישׁ אֹתוֹ ג וחס בסיפ[10]
20 וְיָסַף חֲמִשִׁית כֶּסֶף־עֶרְכְּךָ עָלָיו וְקָם לוֹ׃ 20 וְאִם־לֹא יִגְאַל אֶת־ ל בעינ[12]. ח פסוק ואם ואם[13]
21 הַשָּׂדֶה וְאִם־מָכַר אֶת־הַשָּׂדֶה לְאִישׁ אַחֵר לֹא יִגָּאֵל עוֹד׃ 21 וְהָיָה
הַשָּׂדֶה בְּצֵאתוֹ בַיֹּבֵל קֹדֶשׁ לַיהוָה כִּשְׂדֵה הַחֵרֶם לַכֹּהֵן תִּהְיֶה אֲחֻזָּתוֹ׃ ל
22 וְאִם אֶת־שְׂדֵה מִקְנָתוֹ אֲשֶׁר לֹא מִשְּׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ יַקְדִּישׁ[a] ב
23 לַיהוָה׃ 23 וְחִשַּׁב־לוֹ הַכֹּהֵן אֵת מִכְסַת[a] הָעֶרְכְּךָ עַד שְׁנַת הַיֹּבֵל וְנָתַן
24 אֶת־הָעֶרְכְּךָ בַּיּוֹם הַהוּא קֹדֶשׁ לַיהוָה׃ 24 בִּשְׁנַת[a] הַיּוֹבֵל יָשׁוּב הַשָּׂדֶה ח מל[14]
25 לַאֲשֶׁר קָנָהוּ מֵאִתּוֹ לַאֲשֶׁר־לוֹ אֲחֻזַּת הָאָרֶץ׃ 25 וְכָל־עֶרְכְּךָ יִהְיֶה
26 בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה יִהְיֶה[a] הַשָּׁקֶל׃ ס 26 אַךְ[a]־בְּכוֹר
אֲשֶׁר־יְבֻכַּר לַיהוָה בִּבְהֵמָה לֹא־יַקְדִּישׁ אִישׁ אֹתוֹ אִם־שׁוֹר אִם־שֶׂה ל. ד רפי בסיפ[15]. ב[16]
27 לַיהוָה הוּא׃ 27 וְאִם בַּבְּהֵמָה הַטְּמֵאָה וּפָדָה בְעֶרְכֶּךָ וְיָסַף חֲמִשִׁתוֹ ח פסוק ואם ואם[13]. ו דגש[17]. ל חס
28 עָלָיו[a] וְאִם־לֹא יִגָּאֵל וְנִמְכַּר בְּעֶרְכֶּךָ׃ 28 אַךְ־כָּל־חֵרֶם אֲשֶׁר יַחֲרִם יז מ״פ. ל וחס
אִישׁ לַיהוָה מִכָּל־אֲשֶׁר־לוֹ מֵאָדָם וּבְהֵמָה וּמִשְּׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ לֹא יִמָּכֵר ל
29 וְלֹא יִגָּאֵל כָּל־חֵרֶם קֹדֶשׁ־קָדָשִׁים הוּא לַיהוָה׃ 29 כָּל־חֵרֶם אֲשֶׁר ז[18] ו[19] מנה בתור
30 יָחֳרַם מִן־הָאָדָם לֹא יִפָּדֶה מוֹת יוּמָת׃ 30 וְכָל־מַעְשַׂר הָאָרֶץ ג ב פת וחד קמ[20]. ל

[7] וחד אם בהמה Ex 19,13. [8] Mm 694. [9] Mm 826א. [10] Mm 827. [11] Mm 828. [12] Mm 826ב. [13] Mm 4191. [14] Mm 1270. [15] Mm 829. [16] Mm 830. [17] Mm 64. [18] Mm 4108. [19] Mm 831. [20] Mm 523.

11 [a] 2 Mss 𝔐𝔙 sg cf 9[a] ‖ **12** [a] 𝔐𝔊[min]𝔗[Ms] אֹתוֹ ‖ **13** [a] 𝔐𝔊[B*59]𝔗[Mss]𝔗[J] נּוּ— ‖ **17** [a] nonn Mss 𝔐𝔊𝔖 וְאִם ‖ **22** [a] Ms 𝔖 + אִישׁ ‖ **23** [a] 𝔐 pl ‖ **24** [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ **25** [a] > 2 Mss 𝔐 ‖ **26** [a] 𝔐𝔊 + כל ‖ **27** [a] 𝔊 + *καὶ ἔσται αὐτῷ*, it 31[b].

ג וחס בסיפ[21] מִזֶּ֤רַע הָאָ֙רֶץ֙ מִפְּרִ֣י[a] הָעֵ֔ץ לַֽיהוָ֖ה ה֑וּא קֹ֖דֶשׁ לַֽיהוָֽה׃ 31 וְאִם־גָּאֹ֥ל 31
ל . ד[22] יִגְאַ֛ל אִ֖ישׁ מִֽמַּעַשְׂר֑וֹ[a] חֲמִשִׁית֖וֹ יֹסֵ֥ף עָלָֽיו[b]׃ 32 וְכָל־מַעְשַׂ֤ר בָּקָר֙ וָצֹ֔אן 32
ג ר״פ לא ולא לא[23] כֹּ֥ל אֲשֶׁר־יַעֲבֹ֖ר תַּ֣חַת הַשָּׁ֑בֶט הָֽעֲשִׂירִ֕י יִֽהְיֶה־קֹּ֖דֶשׁ לַיהוָֽה׃ 33 לֹ֧א 33
ד[24] [a]יְבַקֵּ֛ר בֵּֽין־ט֥וֹב לָרַ֖ע וְלֹ֣א יְמִירֶ֑נּוּ[a] [b]וְאִם־הָמֵ֣ר יְמִירֶ֔נּוּ[bc] וְהָֽיָה־ה֥וּא
וּתְמוּרָת֛וֹ[d] יִֽהְיֶה־קֹּ֖דֶשׁ לֹ֥א יִגָּאֵֽל׃ 34 אֵ֣לֶּה הַמִּצְוֹ֗ת אֲשֶׁ֨ר צִוָּ֧ה 34
יְהוָ֛ה אֶת־מֹשֶׁ֖ה אֶל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל בְּהַ֖ר סִינָֽי׃ עה

סכום הפסוקים של ספר
שמונה מאות
וחמשים ותשעה :
טֹנֹףֹ
וחציו והנגע בבשר[25]
וסדרים כֹהֹ

[21] Mm 827. [22] Mm 3688. [23] Mm 3021. [24] Mm 3570. [25] Lv 15,7, cf Mp sub loco.

30 [a] mlt Mss ⅏𝔊𝔖𝔙 'ומ ‖ **31** [a] 𝔊𝔙 acc = 'מע ‖ [b] cf 27[a] ‖ **33** [a–a] 𝔊 *ἀλλάξεις καλὸν πονηρῷ* = תָּמִיר טוֹב בְּרָע ‖ [b–b] > ℭ (homtel) ‖ [c] 𝔊 2 sg ‖ [d] cf 10[a].

NUMERI במדבר

ס[א] **1** 1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּאֶחָד ל בתור
2 לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית לְצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר׃ 2 שְׂאוּ ג . יא ר״פ[1]
אֶת־רֹאשׁ כָּל־[a]עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר כל עינ חס
3 שֵׁמוֹת כָּל־זָכָר לְגֻלְגְּלֹתָם׃ 3 מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל־יֹצֵא ט מל בתור[2] . ל . ג[3]
4 צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל תִּפְקְדוּ[a] אֹתָם לְצִבְאֹתָם אַתָּה וְאַהֲרֹן׃ 4 וְאִתְּכֶם יִהְיוּ ג
5 אִישׁ אִישׁ לַמַּטֶּה אִישׁ רֹאשׁ לְבֵית־אֲבֹתָיו הוּא[a]׃ 5 וְאֵלֶּה שְׁמוֹת ז חס בתור . ל . ל בתור
6 הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יַעַמְדוּ אִתְּכֶם לִרְאוּבֵן אֱלִיצוּר בֶּן־שְׁדֵיאוּר׃ 6 לְשִׁמְעוֹן
7 8 שְׁלֻמִיאֵל בֶּן־צוּרִישַׁדָּי׃ 7 לִיהוּדָה נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב׃ 8 לְיִשָּׂשכָר ג בטע בעינ
9 10 נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר׃ 9 לִזְבוּלֻן אֱלִיאָב בֶּן־חֵלֹן[a]׃ 10 לִבְנֵי יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם
11 אֱלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד לִמְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָהצוּר׃ 11 לְבִנְיָמִן[a] ג בטע בעינ
12 13 אֲבִידָן בֶּן־גִּדְעֹנִי׃ 12 לְדָן אֲחִיעֶזֶר בֶּן־עַמִּישַׁדָּי[a]׃ 13 לְאָשֵׁר פַּגְעִיאֵל
14 15 בֶּן־עָכְרָן׃ 14 לְגָד אֶלְיָסָף בֶּן־דְּעוּאֵל[a]׃ 15 לְנַפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן־עֵינָן׃ ו . ג בטע בעינ . ה
16 אֵלֶּה קְרִיאֵי[a] הָעֵדָה נְשִׂיאֵי מַטּוֹת אֲבוֹתָם רָאשֵׁי אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל קרואי[4] ק . ב מל בתור[5] . עה
17 הֵם׃ 17 וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֵת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר נִקְּבוּ בְּשֵׁמוֹת׃ יב ס״פ[6] . כט בתור
18 וְאֵת כָּל־הָעֵדָה הִקְהִילוּ בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי[a] וַיִּתְיַלְדוּ[b] עַל־ ל . ל
מִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כל עינ חס . ט מל בתור[2]
19 לְגֻלְגְּלֹתָם׃ 19 [a]כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה[a] וַיִּפְקְדֵם[b] בְּמִדְבַּר סִינָי׃
פ 20 וַיִּהְיוּ בְנֵי־רְאוּבֵן בְּכֹר יִשְׂרָאֵל תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם ו חס בתור[7]
לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת [a]לְגֻלְגְּלֹתָם כָּל־זָכָר[a] מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה כל עינ חס . ב בטע בעינ . ט מל בתור[8]

Cp 1 [1]Mp sub loco. [2]Mm 834. [3]Mm 836. [4]Mm 832. [5]Mm 833 et Mm 3967. [6]Mm 294. [7]Mm 410. [8]Mm 834.

Cp 1,2 [a] > ⅏ || **3** [a] ⅏𝔖 sg || **4** [a] prp יִהְיוּ cf 44 || **9** [a] ⅏𝔊* חילן, id 2,7 7,24.29 10,6 || **11** [a] ⅏ מים– semper in ⅏ || **12** [a] nonn Mss עמי שדי || **14** [a] 𝔊(𝔖) *Ραγουηλ* = רע׳, id 7,42.47 10,20 cf 𝔐 2,14 || **16** [a] K ⅏𝔖𝔇 קְרִי׳, Q cf 𝔊 *ἐπίκλητοι*; cf 26,9 || **18** [a] 𝔊 *τοῦ δευτέρου ἔτους* || [b] 𝔊[-B] *καὶ ἐπεσκέπησαν* ut 19 || **19** [a–a] cj c 18 || [b] prp –דָם || **20** [a–a] ⅏𝔖 כל־ז׳ לג׳.

21 וּמַ֔עְלָה כֹּ֖ל יֹצֵ֥א צָבָֽא׃ 21 פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה רְאוּבֵ֑ן שִׁשָּׁ֧ה וְאַרְבָּעִ֛ים — כל קריא חס ב מ א מל[9]
22 אֶ֖לֶף וַחֲמֵ֥שׁ מֵאֽוֹת׃ פ 22 לִבְנֵ֣י שִׁמְע֔וֹן תּוֹלְדֹתָ֥ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֖ם
לְבֵ֣ית אֲבֹתָ֑ם פְּקֻדָ֗יו[a] בְּמִסְפַּ֤ר שֵׁמוֹת֙ לְגֻלְגְּלֹתָ֔ם כָּל־זָכָ֔ר מִבֶּ֛ן עֶשְׂרִ֥ים — כל עינ חס . ו ול בעינ[10] . ב בטע בעינ . ט מל בחור[11]
23 שָׁנָה֙ וָמַ֔עְלָה כֹּ֖ל יֹצֵ֥א צָבָֽא׃ 23 פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה שִׁמְע֑וֹן תִּשְׁעָ֧ה
24 וַחֲמִשִּׁ֛ים אֶ֖לֶף וּשְׁלֹ֥שׁ מֵאֽוֹת׃ פ 24 [a]לִבְנֵ֣י גָ֔ד תּוֹלְדֹתָ֖ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם
לְבֵ֣ית אֲבֹתָ֗ם בְּמִסְפַּ֣ר שֵׁמ֔וֹת מִבֶּ֨ן עֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙ וָמַ֔עְלָה כֹּ֖ל יֹצֵ֥א — כל עינ חס . ט מל בחור[11] . כל אורית חס ב מ ג מל[12]
25 צָבָֽא׃ 25 פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה גָ֑ד חֲמִשָּׁ֤ה וְאַרְבָּעִים֙ אֶ֔לֶף וְשֵׁ֥שׁ מֵא֖וֹת
26 וַחֲמִשִּֽׁים׃ פ 26 לִבְנֵ֣י יְהוּדָ֔ה תּוֹלְדֹתָ֖ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם לְבֵ֣ית — כל אורית חס ב מ א מל[13]
אֲבֹתָ֗ם בְּמִסְפַּ֣ר שֵׁמֹ֔ת מִבֶּ֨ן עֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙ וָמַ֔עְלָה כֹּ֖ל יֹצֵ֥א צָבָֽא׃ — כל עינ חס . ה חס בעינ[10]
27 27 פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה יְהוּדָ֑ה אַרְבָּעָ֧ה וְשִׁבְעִ֛ים אֶ֖לֶף וְשֵׁ֥שׁ מֵאֽוֹת׃ פ
28 28 לִבְנֵ֣י יִשָּׂשכָ֔ר תּוֹלְדֹתָ֖ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם לְבֵ֣ית אֲבֹתָ֗ם בְּמִסְפַּ֣ר שֵׁמֹ֔ת — כל עינ חס . ה חס בעינ[10]
29 מִבֶּ֨ן עֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙ וָמַ֔עְלָה כֹּ֖ל יֹצֵ֥א צָבָֽא׃ 29 פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה יִשָּׂשכָ֑ר — כל קריא חס ב מ א מל[9]
30 אַרְבָּעָ֧ה וַחֲמִשִּׁ֛ים אֶ֖לֶף וְאַרְבַּ֥ע מֵאֽוֹת׃ פ 30 לִבְנֵ֣י זְבוּלֻ֔ן
תּוֹלְדֹתָ֥ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֖ם לְבֵ֣ית אֲבֹתָ֑ם בְּמִסְפַּ֣ר שֵׁמֹ֗ת מִבֶּ֨ן עֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙ — כל אורית חס וכל עינ ב מ ב[14] מל . ה חס בעינ[10]
31 וָמַ֔עְלָה כֹּ֖ל יֹצֵ֥א צָבָֽא׃ 31 פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה זְבוּלֻ֑ן שִׁבְעָ֧ה וַחֲמִשִּׁ֛ים
32 אֶ֖לֶף וְאַרְבַּ֥ע מֵאֽוֹת׃ פ 32 לִבְנֵ֤י יוֹסֵף֙ לִבְנֵ֣י אֶפְרַ֔יִם תּוֹלְדֹתָ֖ם
לְמִשְׁפְּחֹתָ֣ם לְבֵ֣ית אֲבֹתָ֑ם בְּמִסְפַּ֣ר שֵׁמֹ֗ת מִבֶּ֨ן עֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙ וָמַ֔עְלָה — כל עינ חס . ה חס בעינ[10]
33 כֹּ֖ל יֹצֵ֥א צָבָֽא׃ 33 פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה אֶפְרָ֑יִם אַרְבָּעִ֥ים אֶ֖לֶף וַחֲמֵ֥שׁ
34 מֵאֽוֹת׃ פ 34 לִבְנֵ֣י מְנַשֶּׁ֔ה תּוֹלְדֹתָ֖ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם לְבֵ֣ית אֲבֹתָ֗ם — כל עינ חס
35 בְּמִסְפַּ֣ר שֵׁמ֔וֹת מִבֶּ֨ן עֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙ וָמַ֔עְלָה כֹּ֖ל יֹצֵ֥א צָבָֽא׃ 35 פְּקֻדֵיהֶ֖ם — ט מל בחור[11]
36 לְמַטֵּ֣ה מְנַשֶּׁ֑ה שְׁנַ֧יִם וּשְׁלֹשִׁ֛ים אֶ֖לֶף וּמָאתָֽיִם׃ פ 36 לִבְנֵ֣י בִנְיָמִ֔ן
תּוֹלְדֹתָ֥ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֖ם לְבֵ֣ית אֲבֹתָ֑ם בְּמִסְפַּ֣ר שֵׁמֹ֗ת מִבֶּ֨ן עֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙ — כל עינ חס . ה חס בעינ[10]
37 וָמַ֔עְלָה כֹּ֖ל יֹצֵ֥א צָבָֽא׃ 37 פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה בִנְיָמִ֑ן חֲמִשָּׁ֧ה וּשְׁלֹשִׁ֛ים — כל קריא חס ב מ ד מל[15]
38 אֶ֖לֶף וְאַרְבַּ֥ע מֵאֽוֹת׃ פ 38 לִבְנֵ֣י דָ֔ן תּוֹלְדֹתָ֖ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם לְבֵ֣ית
אֲבֹתָ֗ם בְּמִסְפַּ֣ר שֵׁמֹ֔ת מִבֶּ֨ן עֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙ וָמַ֔עְלָה כֹּ֖ל יֹצֵ֥א צָבָֽא׃ — כל אורית חס וכל עינ ב מ ב[14] מל . ה חס בעינ[10] . כל אורית חס ב מ ג מל[16]
39 39 פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה דָ֑ן שְׁנַ֧יִם וְשִׁשִּׁ֛ים אֶ֖לֶף וּשְׁבַ֥ע מֵאֽוֹת׃ פ

[9] Cf Mm 858. [10] Mp sub loco. [11] Mm 834. [12] Ex 8,16.25 et 11,4. [13] Nu 4,38. [14] Cf Mm 833. [15] Est 4,11 et 1Ch 11,15.25 et 2Ch 16,12. [16] Ex 8,16.25 et 11,4.

22 [a] > nonn Mss 𝔊*𝔖𝔗[J], dl; 𝔪 ־דֵיהֶם ut 21 etc ‖ **24** [a] 𝔊 24sq post 37.

40 לִבְנֵ֤י אָשֵׁר֙ תּוֹלְדֹתָ֣ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֖ם לְבֵ֣ית אֲבֹתָ֑ם בְּמִסְפַּ֣ר שֵׁמֹ֗ת מִבֶּ֨ן כל עינ חס . ה חס בעינ[17]
41 עֶשְׂרִ֥ים שָׁנָ֛ה וָמַ֖עְלָה כֹּ֖ל יֹצֵ֥א צָבָֽא׃ 41 פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה אָשֵׁ֑ר אֶחָ֧ד
42 וְאַרְבָּעִ֛ים אֶ֖לֶף וַחֲמֵ֥שׁ מֵאֽוֹת׃ פ 42 בְּנֵ֣י[a] נַפְתָּלִ֔י תּוֹלְדֹתָ֥ם ב בסיפ[18]
לְמִשְׁפְּחֹתָ֖ם לְבֵ֣ית אֲבֹתָ֑ם בְּמִסְפַּ֣ר שֵׁמֹ֗ת מִבֶּ֨ן עֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙ וָמַ֔עְלָה כל עינ חס . ה חס בעינ[17]
43 כֹּ֖ל יֹצֵ֥א צָבָֽא׃ 43 פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה נַפְתָּלִ֑י שְׁלֹשָׁ֧ה וַחֲמִשִּׁ֛ים אֶ֖לֶף
44 וְאַרְבַּ֥ע מֵאֽוֹת׃ פ 44 אֵ֣לֶּה הַפְּקֻדִ֡ים אֲשֶׁר֩ פָּקַ֨ד מֹשֶׁ֤ה וְאַהֲרֹן֙ ל בטע . כט בתור
וּנְשִׂיאֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל שְׁנֵ֥ים עָשָׂ֖ר אִ֑ישׁ[a] אִישׁ־אֶחָ֥ד[b] לְבֵית־אֲבֹתָ֖יו[c] הָיֽוּ[a]׃ ב . ז חס בתור
45 וַיִּהְי֛וּ כָּל־פְּקוּדֵ֥י בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל לְבֵ֣ית[a] אֲבֹתָ֑ם[a] מִבֶּ֨ן עֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙ כל עינ חס
46 וָמַ֔עְלָה כָּל־יֹצֵ֥א צָבָ֖א בְּיִשְׂרָאֵֽל׃ 46 וַיִּהְיוּ֙ כָּל־הַפְּקֻדִ֔ים שֵׁשׁ־מֵא֥וֹת ג[19]
47 אֶ֖לֶף וּשְׁלֹ֣שֶׁת אֲלָפִ֑ים וַחֲמֵ֥שׁ מֵא֖וֹת וַחֲמִשִּֽׁים׃ 47 וְהַלְוִיִּ֖ם לְמַטֵּ֣ה אֲבֹתָ֑ם כל עינ חס
48 לֹ֥א הָתְפָּקְד֖וּ בְּתוֹכָֽם׃ פ 48 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ ד[20]
49 אַ֣ךְ[a] אֶת־מַטֵּ֤ה לֵוִי֙[b] לֹ֣א תִפְקֹ֔ד וְאֶת־רֹאשָׁ֖ם לֹ֣א תִשָּׂ֑א בְּת֖וֹךְ בְּנֵ֥י ד[21] . ל
50 יִשְׂרָאֵֽל׃ 50 וְאַתָּ֡ה הַפְקֵ֣ד אֶת־הַלְוִיִּם֩ עַל־מִשְׁכַּ֨ן הָעֵדֻ֜ת וְעַ֣ל כָּל־ ב בטע ר״פ בתור . ב[22] . ל . ו בסיפ[23]
כֵּלָיו֮ וְעַ֣ל כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ֒[a] הֵ֜מָּה יִשְׂא֤וּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן֙ וְאֶת־כָּל־כֵּלָ֔יו וְהֵ֖ם ו בסיפ[23] . כ
51 יְשָׁרְתֻ֑הוּ וְסָבִ֥יב לַמִּשְׁכָּ֖ן יַחֲנֽוּ׃ 51 וּבִנְסֹ֣עַ הַמִּשְׁכָּ֗ן יוֹרִ֤ידוּ אֹתוֹ֙ הַלְוִיִּ֔ם ל וחס . ב . ל . ב מל בליש[24]
52 וּבַחֲנֹת֙ הַמִּשְׁכָּ֔ן יָקִ֥ימוּ אֹת֖וֹ הַלְוִיִּ֑ם וְהַזָּ֥ר הַקָּרֵ֖ב יוּמָֽת׃ 52 וְחָנ֖וּ בְּנֵ֣י ל כת כן[25] . ד . ז
53 יִשְׂרָאֵ֑ל אִ֧ישׁ עַל־מַחֲנֵ֛הוּ וְאִ֥ישׁ עַל־דִּגְל֖וֹ[a] לְצִבְאֹתָֽם׃ 53 וְהַלְוִיִּ֞ם יַחֲנ֤וּ ל . ב
סָבִיב֙ לְמִשְׁכַּ֣ן הָעֵדֻ֔ת וְלֹא־יִהְיֶ֣ה קֶ֔צֶף[a] עַל־עֲדַ֖ת בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וְשָֽׁמְרוּ֙
54 הַלְוִיִּ֔ם אֶת־מִשְׁמֶ֖רֶת מִשְׁכַּ֥ן הָעֵדֽוּת׃ 54 וַֽיַּעֲשׂ֖וּ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל כְּ֠כֹל ה מל בתור[26]
אֲשֶׁ֨ר צִוָּ֧ה יְהוָ֛ה אֶת־מֹשֶׁ֖ה[a] כֵּ֥ן עָשֽׂוּ׃ פ
ס 2 1 וַיְדַבֵּ֣ר יְהוָ֔ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה וְאֶֽל־אַהֲרֹ֖ן לֵאמֹֽר׃ 2 אִ֣ישׁ עַל־דִּגְל֤וֹ[a] יא[1] . ב
בְאֹתֹת֙ לְבֵ֣ית אֲבֹתָ֔ם יַחֲנ֖וּ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל מִנֶּ֕גֶד סָבִ֥יב לְאֹֽהֶל־מוֹעֵ֖ד ה
3 יַחֲנֽוּ[b]׃ 3 וְהַחֹנִים֙ קֵ֣דְמָה[a] מִזְרָ֔חָה דֶּ֛גֶל מַחֲנֵ֥ה יְהוּדָ֖ה לְצִבְאֹתָ֑ם וְנָשִׂיא֙
4 לִבְנֵ֣י יְהוּדָ֔ה נַחְשׁ֖וֹן בֶּן־עַמִּינָדָֽב׃ 4 וּצְבָא֖וֹ וּפְקֻדֵיהֶ֑ם[a] אַרְבָּעָ֧ה ט[2]

[17] Mp sub loco. [18] Mm 835. [19] Mm 836. [20] Mm 837. [21] Mm 838. [22] Mm 3387. [23] Mm 884. [24] Mm 1493. [25] Mm 839. [26] Mm 556. Cp 2 [1] Mm 852. [2] Mm 842.

42 [a] l c nonn Mss ш𝔊𝔖𝔗 לִבְ׳ ‖ 44 [a–a] prb dl ‖ [b] ш𝔊 + לְמַטֶּה אֶחָד לְמַטֶּה; ins לְמַטֶּה אֶחָד אִישׁ רֹאשׁ cf 4 ‖ [c] 2 Mss ш$𝔊^{AOL}$ ־תָם ‖ 45 [a–a] ш𝔊 לְצִבְאֹתָם ut 52 ‖ 49 [a] 𝔊 *ὅρα* ‖ [b] ш הַלֵ׳ ‖ 50 [a] prp בּוֹ cf 𝔊*𝔖 ‖ 52 [a] ш יָדוֹ ‖ 53 [a] 𝔊 *ἁμάρτημα* ‖ 54 [a] 𝔊* + *καὶ Ααρων* ‖ Cp 2,2 [a] ш דגליו ‖ [b] prb tr huc 17b ‖ 3 [a] $𝔊^{B}$𝔏 *κατὰ νότον*, $𝔊^{rel}$ *πρῶτοι* ‖ 4 [a] ш ־קודיו cf 6[a].

5 וְשִׁבְעִ֥ים אֶ֖לֶף וְשֵׁ֥שׁ מֵאֽוֹת׃ 5 וְהַחֹנִ֥ים עָלָ֖יו מַטֵּ֣ה יִשָּׂשכָ֑ר וְנָשִׂיא֙ לִבְנֵ֣י
6 יִשָּׂשכָ֔ר נְתַנְאֵ֖ל בֶּן־צוּעָֽר׃ 6 וּצְבָא֖וֹ וּפְקֻדָ֑יו[a] אַרְבָּעָ֧ה וַחֲמִשִּׁ֛ים אֶ֖לֶף ג . ו
7 וְאַרְבַּ֥ע מֵאֽוֹת׃ ס 7 מַטֵּ֖ה[a] זְבוּלֻ֑ן וְנָשִׂיא֙ לִבְנֵ֣י זְבוּלֻ֔ן אֱלִיאָ֖ב בֶּן־ ב ר״פ[3]
8 9 חֵלֹֽן[b]׃ 8 וּצְבָא֖וֹ וּפְקֻדָ֑יו[a] שִׁבְעָ֧ה וַחֲמִשִּׁ֛ים אֶ֖לֶף וְאַרְבַּ֥ע מֵאֽוֹת׃ 9 כָּֽל־ ג . ו
הַפְּקֻדִ֞ים לְמַחֲנֵ֣ה יְהוּדָ֗ה מְאַ֨ת אֶ֜לֶף וּשְׁמֹנִ֨ים אֶ֜לֶף וְשֵֽׁשֶׁת־אֲלָפִ֛ים
10 וְאַרְבַּע־מֵא֖וֹת לְצִבְאֹתָ֑ם רִאשֹׁנָ֖ה יִסָּֽעוּ׃ ס 10 דֶּ֣גֶל מַחֲנֵ֧ה רְאוּבֵ֛ן ׳
11 תֵּימָ֖נָה לְצִבְאֹתָ֑ם וְנָשִׂיא֙ לִבְנֵ֣י רְאוּבֵ֔ן אֱלִיצ֖וּר בֶּן־שְׁדֵיאֽוּר׃ 11 וּצְבָא֖וֹ ג
12 וּפְקֻדָ֑יו[a] שִׁשָּׁ֧ה וְאַרְבָּעִ֛ים אֶ֖לֶף וַחֲמֵ֥שׁ מֵאֽוֹת׃ 12 וְהַחוֹנִ֥ם עָלָ֖יו מַטֵּ֣ה ו . ל חס[4]
13 שִׁמְע֑וֹן וְנָשִׂיא֙ לִבְנֵ֣י שִׁמְע֔וֹן שְֽׁלֻמִיאֵ֖ל בֶּן־צוּרִֽי־שַׁדָּֽי׃ 13 וּצְבָא֖וֹ ט[5]
14 וּפְקֻדֵיהֶ֑ם תִּשְׁעָ֧ה וַחֲמִשִּׁ֛ים אֶ֖לֶף וּשְׁלֹ֥שׁ מֵאֽוֹת׃ 14 וּמַטֵּ֖ה[a] גָּ֑ד וְנָשִׂיא֙
15 לִבְנֵ֣י גָ֔ד אֶלְיָסָ֖ף בֶּן־רְעוּאֵֽל[b]׃ 15 וּצְבָא֖וֹ וּפְקֻדֵיהֶ֑ם חֲמִשָּׁ֤ה וְאַרְבָּעִים֙ ו . ל בשבט . יב ר״פ בסיפ[6] . ט[5]
16 אֶ֔לֶף וְשֵׁ֥שׁ מֵא֖וֹת וַחֲמִשִּֽׁים׃ 16 כָּל־הַפְּקֻדִ֞ים לְמַחֲנֵ֣ה רְאוּבֵ֗ן מְאַ֨ת
אֶ֜לֶף וְאֶחָ֨ד וַחֲמִשִּׁ֥ים אֶ֛לֶף וְאַרְבַּע־מֵא֥וֹת וַחֲמִשִּׁ֖ים לְצִבְאֹתָ֑ם וּשְׁנִיִּ֖ם[a] ל[7]
17 יִסָּֽעוּ׃ ס 17 וְנָסַ֧ע אֹֽהֶל־מוֹעֵ֛ד מַחֲנֵ֥ה[a] הַלְוִיִּ֖ם בְּת֣וֹךְ הַמַּחֲנֹ֑ת ג חס[8]
18 [b]כַּאֲשֶׁ֤ר יַחֲנוּ֙ כֵּ֣ן יִסָּ֔עוּ אִ֥ישׁ עַל־יָד֖וֹ לְדִגְלֵיהֶֽם[b]׃ ס 18 דֶּ֣גֶל מַחֲנֵ֧ה
אֶפְרַ֛יִם לְצִבְאֹתָ֖ם יָ֑מָּה וְנָשִׂיא֙ לִבְנֵ֣י אֶפְרַ֔יִם אֱלִישָׁמָ֖ע בֶּן־עַמִּיהֽוּד׃
19 20 19 וּצְבָא֖וֹ וּפְקֻדֵיהֶ֑ם אַרְבָּעִ֥ים אֶ֖לֶף וַחֲמֵ֥שׁ מֵאֽוֹת׃ 20 וְעָלָ֖יו[a] מַטֵּ֣ה ט[5] . ז
21 מְנַשֶּׁ֑ה וְנָשִׂיא֙ לִבְנֵ֣י מְנַשֶּׁ֔ה גַּמְלִיאֵ֖ל בֶּן־פְּדָהצֽוּר׃ 21 וּצְבָא֖וֹ וּפְקֻדֵיהֶ֑ם ט[5]
22 שְׁנַ֧יִם וּשְׁלֹשִׁ֛ים אֶ֖לֶף וּמָאתָֽיִם׃ 22 וּמַטֵּ֖ה בִּנְיָמִ֑ן וְנָשִׂיא֙ לִבְנֵ֣י בִנְיָמִ֔ן
23 אֲבִידָ֖ן בֶּן־גִּדְעֹנִֽי׃ 23 וּצְבָא֖וֹ וּפְקֻדֵיהֶ֑ם חֲמִשָּׁ֧ה וּשְׁלֹשִׁ֛ים אֶ֖לֶף וְאַרְבַּ֥ע ט[5]
24 מֵאֽוֹת׃ 24 כָּֽל־הַפְּקֻדִ֞ים לְמַחֲנֵ֣ה אֶפְרַ֗יִם מְאַ֥ת אֶ֛לֶף וּשְׁמֹנַֽת־אֲלָפִ֥ים כל אורית חס וכל קריא דכות ב מ א[9]
25 וּמֵאָ֖ה לְצִבְאֹתָ֑ם וּשְׁלִשִׁ֖ים[a] יִסָּֽעוּ׃ ס 25 דֶּ֣גֶל מַחֲנֵ֥ה דָ֛ן צָפֹ֖נָה ב[10] . נג ח[11] מנה בחור
26 לְצִבְאֹתָ֑ם וְנָשִׂיא֙ לִבְנֵ֣י דָ֔ן אֲחִיעֶ֖זֶר בֶּן־עַמִּֽישַׁדָּֽי[a]׃ 26 וּצְבָא֖וֹ וּפְקֻדֵיהֶ֑ם ט[5]
27 שְׁנַ֧יִם וְשִׁשִּׁ֛ים אֶ֖לֶף וּשְׁבַ֥ע מֵאֽוֹת׃ 27 וְהַחֹנִ֥ים עָלָ֖יו מַטֵּ֣ה אָשֵׁ֑ר וְנָשִׂיא֙
28 לִבְנֵ֣י אָשֵׁ֔ר פַּגְעִיאֵ֖ל בֶּן־עָכְרָֽן׃ 28 וּצְבָא֖וֹ וּפְקֻדֵיהֶ֑ם אֶחָ֥ד וְאַרְבָּעִ֛ים ט[5]

[3] Mm 840. [4] Mm 841. [5] Mm 842. [6] Mp sub loco. [7] וחד שנים Gn 6,16. [8] Mm 843. [9] 1 Ch 29,7. [10] Mm 844. [11] Mm 845.

6 [a] l דֵיהֶם— ut 4.13 etc, id 8.11; 𝔐 ubique = 𝔐 ‖ **7** [a] l c pc Mss 𝔐𝔖 ומ׳ ut 14.22.29 ‖ [b] cf 1,9[a] ‖ **8** [a] cf 6[a] ‖ **11** [a] cf 6[a] ‖ **14** [a] sic L, mlt Mss Edd ומ׳ ‖ [b] l c mlt Mss 𝔐𝔙 דע׳ ut 1,14 ‖ **16** [a] 𝔊*𝔖𝔗𝔗ʲ𝔙 om cop, dl cf 9.31 ‖ **17** [a] 𝔊 pr cop ‖ [b—b] cf 2[b] ‖ **20** [a] l וְהַחֹנִים ע׳? cf 𝔊 et 5.12.27 ‖ **24** [a] ut 16[a] ‖ **25** [a] cf 1,12[a].

29 אֶ֖לֶף וַחֲמֵ֥שׁ מֵאֽוֹת׃ 29 וּמַטֵּ֖ה נַפְתָּלִ֑י וְנָשִׂיא֙ לִבְנֵ֣י נַפְתָּלִ֔י אֲחִירַ֖ע בֶּן־
30 עֵינָֽן׃ 30 וּצְבָא֖וֹ וּפְקֻדֵיהֶ֑ם שְׁלֹשָׁ֤ה וַחֲמִשִּׁים֙ אֶ֔לֶף וְאַרְבַּ֖ע מֵאֽוֹת׃ ח. ט[12]
31 כָּל־הַפְּקֻדִים֙ לְמַחֲנֵ֣ה דָ֔ן מְאַ֣ת אֶ֗לֶף וְשִׁבְעָ֛ה וַחֲמִשִּׁ֥ים אֶ֖לֶף וְשֵׁ֣שׁ ל בטע בעינ
32 מֵא֑וֹת לָאַחֲרֹנָ֥ה יִסְע֖וּ לְדִגְלֵיהֶֽם[a]׃ פ 32 אֵ֛לֶּה פְּקוּדֵ֥י בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל ב[13]
לְבֵ֣ית אֲבֹתָ֑ם כָּל־פְּקוּדֵ֤י הַמַּחֲנֹת֙ לְצִבְאֹתָ֔ם שֵׁשׁ־מֵא֤וֹת אֶ֙לֶף֙ וּשְׁלֹ֣שֶׁת ג חס[14]
33 אֲלָפִ֔ים וַחֲמֵ֥שׁ מֵא֖וֹת וַחֲמִשִּֽׁים׃ 33 וְהַ֨לְוִיִּ֔ם לֹ֣א הָתְפָּקְד֔וּ בְּת֖וֹךְ בְּנֵ֣י ד[15]
34 יִשְׂרָאֵ֑ל כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃ 34 וַֽיַּעֲשׂ֖וּ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל כְּ֠כֹל אֲשֶׁר־
צִוָּ֨ה יְהוָ֜ה אֶת־מֹשֶׁ֗ה כֵּֽן־חָנ֤וּ לְדִגְלֵיהֶם֙ וְכֵ֣ן נָסָ֔עוּ אִ֥ישׁ לְמִשְׁפְּחֹתָ֖יו ד[16]
עַל־בֵּ֥ית אֲבֹתָֽיו׃ יג[17] וכל מלכים ישעיה וירמיה דכות ב מ יא . ז חס בתור

ס [נ] 3 1 וְאֵ֛לֶּה תּוֹלְדֹ֥ת אַהֲרֹ֖ן וּמֹשֶׁ֑ה[a] בְּי֗וֹם דִּבֶּ֧ר יְהוָ֛ה אֶת־מֹשֶׁ֖ה בְּהַ֥ר ב בתור . ב בסיפ
2 סִינָֽי׃ 2 וְאֵ֛לֶּה שְׁמ֥וֹת בְּנֵֽי־אַהֲרֹ֖ן הַבְּכֹ֣ר ׀ נָדָ֑ב וַאֲבִיה֕וּא אֶלְעָזָ֖ר י בתור
3 וְאִֽיתָמָֽר׃ 3 אֵ֗לֶּה[a] שְׁמוֹת֙ בְּנֵ֣י אַהֲרֹ֔ן הַכֹּהֲנִ֖ים הַמְּשֻׁחִ֑ים אֲשֶׁר־מִלֵּ֥א[b] ה[1]
4 יָדָ֖ם לְכַהֵֽן׃ 4 וַיָּ֣מָת נָדָ֣ב וַאֲבִיה֣וּא [a]לִפְנֵ֣י יְהוָ֡ה[a] בְּֽהַקְרִבָ֣ם אֵ֣שׁ זָרָה֩ ב חד מל וחד מן ג[2] חס בליש
לִפְנֵ֤י יְהוָה֙ בְּמִדְבַּ֣ר סִינַ֔י וּבָנִ֖ים לֹא־הָי֣וּ לָהֶ֑ם וַיְכַהֵ֤ן אֶלְעָזָר֙ וְאִ֣יתָמָ֔ר
5 עַל־פְּנֵ֖י אַהֲרֹ֥ן אֲבִיהֶֽם׃ פ 5 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃
6 הַקְרֵב֙ אֶת־מַטֵּ֣ה לֵוִ֔י וְהַעֲמַדְתָּ֣ אֹת֔וֹ לִפְנֵ֖י אַהֲרֹ֣ן הַכֹּהֵ֑ן וְשֵׁרְת֖וּ אֹתֽוֹ׃ ד[3] . ד[4] . ל
7 וְשָׁמְר֣וּ אֶת־מִשְׁמַרְתּ֗וֹ וְאֶת־מִשְׁמֶ֙רֶת֙ כָּל־הָ֣עֵדָ֔ה לִפְנֵ֖י אֹ֣הֶל מוֹעֵ֑ד ג . ד[5] . ל[6]
8 לַעֲבֹ֖ד אֶת־עֲבֹדַ֥ת הַמִּשְׁכָּֽן׃ 8 וְשָׁמְר֗וּ אֶֽת־כָּל־כְּלֵי֙ אֹ֣הֶל מוֹעֵ֔ד [a]וְאֶת־ כל אורית חס . ד[6]
9 מִשְׁמֶ֖רֶת בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל לַעֲבֹ֖ד אֶת־עֲבֹדַ֥ת הַמִּשְׁכָּֽן[a]׃ 9 וְנָתַתָּה֙ אֶת־ כל אורית חס
הַלְוִיִּ֔ם לְאַהֲרֹ֖ן וּלְבָנָ֑יו נְתוּנִ֨ם נְתוּנִ֥ם הֵ֨מָּה֙ ל֔וֹ[a] מֵאֵ֖ת[b] בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃
10 וְאֶת־אַהֲרֹ֤ן וְאֶת־בָּנָיו֙ תִּפְקֹ֔ד[a] וְשָֽׁמְר֖וּ אֶת־כְּהֻנָּתָ֑ם[a] וְהַזָּ֥ר הַקָּרֵ֖ב ד . ל
11 12 י֥וּמָת׃ פ 11 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 12 וַאֲנִ֞י הִנֵּ֧ה לָקַ֣חְתִּי סז ר״פ
אֶת־הַלְוִיִּ֗ם מִתּוֹךְ֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל תַּ֧חַת כָּל־בְּכ֛וֹר פֶּ֥טֶר רֶ֖חֶם מִבְּנֵ֣י[a]
13 יִשְׂרָאֵ֑ל[b] וְהָ֥יוּ לִ֖י הַלְוִיִּֽם׃ 13 כִּ֣י לִי֮ כָּל־בְּכוֹר֒ בְּיוֹם֙ הַכֹּתִ֨י[a] כָל־בְּכ֜וֹר
בְּאֶ֣רֶץ מִצְרַ֗יִם הִקְדַּ֨שְׁתִּי לִ֤י כָל־בְּכוֹר֙ בְּיִשְׂרָאֵ֔ל מֵאָדָ֖ם עַד־בְּהֵמָ֑ה ו . ד[7]

[12]Mm 842. [13]Mm 846. [14]Mm 843. [15]Mm 837. [16]Mm 4028. [17]Mm 324. Cp 3 [1]Mm 265. [2]Mm 667. [3]Mm 847. [4]Mm 838. [5]Mm 848. [6]Mm 671. [7]Mm 849.

31 [a] prp לְצִבְאֹתָם cf 9.16.24 ‖ **Cp 3,1** [a] dl ‖ **3** [a] mlt Mss ᵯ[Mss]𝔗[J] וְא׳ ‖ [b] 𝔊*𝔖 pl ‖ **4** [a–a] > Ms ᵯ𝔙, sed cf Lv 10,3 ‖ **8** [a–a] frt add ‖ **9** [a] nonn Mss ᵯ𝔊 לִי ut 8,16 ‖ [b] ᵯ𝔖 מִתּוֹךְ ut 12 8,16 ‖ **10** [a] 𝔊 + nonn vb cf 𝔐 18,6sq ‖ **12** [a] mlt Mss ᵯ𝔙 בִּבְנֵי ut 41sq.45 ‖ [b] ᵯ𝔊 + פְּדוּיֵהֶם יִהְיוּ cf 46sqq ‖ **13** [a] ᵯ הכיתי.

14 לִי יִהְיוּ אֲנִי יְהוָה׃ ס 14 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי — ל בתור
15 לֵאמֹר׃ 15 פְּקֹד אֶת־בְּנֵי לֵוִי לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם כָּל־זָכָר מִבֶּן־
16 חֹדֶשׁ וָמַעְלָה תִּפְקְדֵם׃ 16 וַיִּפְקֹד אֹתָם מֹשֶׁה[a] עַל־פִּי יְהוָה כַּאֲשֶׁר
17 צֻוָּה׃[b] 17 וַיִּהְיוּ־אֵלֶּה[b] בְנֵי־לֵוִי בִּשְׁמֹתָם גֵּרְשׁוֹן וּקְהָת[c] וּמְרָרִי׃ — ב[8]. ב
18 19 18 וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־גֵרְשׁוֹן לְמִשְׁפְּחֹתָם לִבְנִי וְשִׁמְעִי׃ 19 וּבְנֵי קְהָת — ל בתור . ה פסוק דמיין
20 לְמִשְׁפְּחֹתָם עַמְרָם וְיִצְהָר חֶבְרוֹן[a] וְעֻזִּיאֵל׃ 20 וּבְנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם[a]
21 מַחְלִי וּמוּשִׁי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת הַלֵּוִי[b] לְבֵית אֲבֹתָם׃ 21 לְגֵרְשׁוֹן
מִשְׁפַּחַת הַלִּבְנִי וּמִשְׁפַּחַת הַשִּׁמְעִי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת הַגֵּרְשֻׁנִּי׃
22 22 פְּקֻדֵיהֶם[a] בְּמִסְפַּר כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמָעְלָה פְּקֻדֵיהֶם[b] שִׁבְעַת
23 אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ 23 מִשְׁפְּחֹת הַגֵּרְשֻׁנִּי אַחֲרֵי הַמִּשְׁכָּן יַחֲנוּ יָמָּה׃ — יא[9] וכל כל אלה בני דכות ב מ ב
24 25 24 וּנְשִׂיא בֵית־אָב לַגֵּרְשֻׁנִּי אֶלְיָסָף בֶּן־לָאֵל׃ 25 וּמִשְׁמֶרֶת בְּנֵי־גֵרְשׁוֹן — ו . יא
בְּאֹהֶל מוֹעֵד הַמִּשְׁכָּן וְהָאֹהֶל מִכְסֵהוּ[a] וּמָסַךְ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ — ל
26 26 וְקַלְעֵי הֶחָצֵר [a]וְאֶת־מָסַךְ[a] פֶּתַח הֶחָצֵר אֲשֶׁר עַל־הַמִּשְׁכָּן וְעַל־ — ב
27 הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב [b]וְאֵת מֵיתָרָיו[b] לְכֹל עֲבֹדָתוֹ׃ 27 וְלִקְהָת מִשְׁפַּחַת — ל . יח פסוק דמיין[10]
הָעַמְרָמִי וּמִשְׁפַּחַת הַיִּצְהָרִי וּמִשְׁפַּחַת הַחֶבְרֹנִי וּמִשְׁפַּחַת הָעָזִּיאֵלִי
28 אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת הַקְּהָתִי׃ 28 בְּמִסְפַּר[a] כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמָעְלָה
29 שְׁמֹנַת אֲלָפִים וְשֵׁשׁ[b] מֵאוֹת שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ׃ 29 מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־ — כל אורית חס וכל קריא דכות ב מ א[11]
30 קְהָת יַחֲנוּ עַל יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן תֵּימָנָה׃ 30 וּנְשִׂיא בֵית־אָב לְמִשְׁפְּחֹת — יא[9] וכל כל אלה בני דכות ב מ ב
31 הַקְּהָתִי אֱלִיצָפָן בֶּן־עֻזִּיאֵל׃ 31 וּמִשְׁמַרְתָּם הָאָרֹן וְהַשֻּׁלְחָן וְהַמְּנֹרָה — ב
וְהַמִּזְבְּחֹת וּכְלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ בָּהֶם וְהַמָּסָךְ וְכֹל עֲבֹדָתוֹ[a]׃ — ב חס בליש[12]
32 32 וּנְשִׂיא נְשִׂיאֵי הַלֵּוִי[a] אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן פְּקֻדַּת[b] שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת
33 הַקֹּדֶשׁ׃ 33 לִמְרָרִי מִשְׁפַּחַת הַמַּחְלִי וּמִשְׁפַּחַת הַמּוּשִׁי אֵלֶּה
34 הֵם מִשְׁפְּחֹת מְרָרִי׃ 34 וּפְקֻדֵיהֶם בְּמִסְפַּר כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמָעְלָה — ל ר״פ
35 שֵׁשֶׁת אֲלָפִים וּמָאתָיִם׃ 35 וּנְשִׂיא בֵית־אָב לְמִשְׁפְּחֹת מְרָרִי צוּרִיאֵל — יא[9] וכל כל אלה בני דכות ב מ ב
36 בֶּן־אֲבִיחָיִל[a] עַל יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן יַחֲנוּ צָפֹנָה׃ 36 וּפְקֻדַּת מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי — גג ח[13] מנה בחור . ג[14]

[8] Mm 1040. [9] Mm 3361. [10] Mm 3911. [11] 1 Ch 29,7. [12] Mp sub loco. [13] Mm 845. [14] Mm 850.

16/17 [a] 𝔊 + *καὶ Ααρων* ‖ [b–b] l צִוָּהוּ יְהוָה׃ וְא׳ cf 𝔐(𝔊) צִוָּהוּ et 51 ‖ [c] 𝔐𝔊 ק׳ ‖ **19** [a] mlt Mss 𝔖𝔗[J] וְח׳ ‖ **20** [a] > mlt Mss ‖ [b] 𝔖(𝔗[J]) *dlwj'* = הלוים ‖ **22** [a] 𝔐𝔖 וּפ׳ ‖ [b] > 𝔖𝔙, dl ‖ **25** [a] pc Mss 𝔐𝔊𝔖𝔙 ומ׳ ‖ **26** [a–a] l וּמָסַךְ ‖ [b–b] l וּמֵי׳ ‖ **28** [a] pr c Ms 𝔖𝔙 פְּקֻדֵיהֶם ut 22.34 ‖ [b] 𝔊[L] *τριακόσιοι*, l (מ׳) וּשְׁלֹשׁ ‖ **31** [a] 𝔐𝔊 ־תָם ‖ **32** [a] 𝔐𝔖𝔗𝔗[J] הלוים ‖ [b] 𝔊(𝔖) recte *καθεσταμένος* cf 𝔗𝔗[J] ‖ **35** [a] 𝔐[Mss]𝔖 ־חַל.

מְרָרִי קַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן וּבְרִיחָיו וְעַמֻּדָיו וַאֲדָנָיו וְכָל־כֵּלָיו וְכֹל עֲבֹדָתוֹ׃ — ח פסוק וכל וכל ומילה חדה ביניה
37 וְעַמֻּדֵי הֶחָצֵר סָבִיב וְאַדְנֵיהֶם וִיתֵדֹתָם וּמֵיתְרֵיהֶם׃ 38 וְהַחֹנִים — ב חס[15]
לִפְנֵי[a] הַמִּשְׁכָּן קֵדְמָה לִפְנֵי אֹהֶל־מוֹעֵד ׀ מִזְרָחָה מֹשֶׁה ׀ וְאַהֲרֹן וּבָנָיו — ו[16] . כט בתור . ג[17]
שֹׁמְרִים[c] מִשְׁמֶרֶת הַמִּקְדָּשׁ[d] לְמִשְׁמֶרֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהַזָּר הַקָּרֵב — ד . ‡
39 יוּמָת׃ 39 כָּל־פְּקוּדֵי הַלְוִיִּם אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן[a] עַל־פִּי יְהוָה — כל קריא מל ב מ א[18] . הי נקוד ל מנה בתור[19]
לְמִשְׁפְּחֹתָם כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמַעְלָה שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אָלֶף׃ ס
40 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה פְּקֹד כָּל־בְּכֹר זָכָר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֶּן־ — ט בטע בסיפ . ו חס בתור[20]
41 חֹדֶשׁ וָמָעְלָה וְשָׂא אֵת מִסְפַּר שְׁמֹתָם׃ 41 וְלָקַחְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם לִי אֲנִי — ג[21]
יְהוָה תַּחַת כָּל־בְּכֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵת בֶּהֱמַת הַלְוִיִּם תַּחַת כָּל־ — ו חס בתור[20] . ל
42 בְּכוֹר בְּבֶהֱמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 42 וַיִּפְקֹד מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ
43 אֶת־כָּל־בְּכֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 43 וַיְהִי[a] כָל־בְּכוֹר זָכָר בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת
מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמַעְלָה לִפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אֶלֶף שְׁלֹשָׁה וְשִׁבְעִים
44 45 וּמָאתָיִם׃ פ 44 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 45 קַח אֶת־ — יב ר״פ
הַלְוִיִּם תַּחַת כָּל־בְּכוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בֶּהֱמַת הַלְוִיִּם תַּחַת
46 בְּהֶמְתָּם וְהָיוּ־לִי הַלְוִיִּם אֲנִי יְהוָה׃ 46 וְאֵת פְּדוּיֵי[a] הַשְּׁלֹשָׁה וְהַשִּׁבְעִים — ל
47 וְהַמָּאתָיִם הָעֹדְפִים עַל־הַלְוִיִּם מִבְּכוֹר[b] בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 47 וְלָקַחְתָּ — ב בליש[22] . ב מל
חֲמֵשֶׁת חֲמֵשֶׁת שְׁקָלִים לַגֻּלְגֹּלֶת בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ תִּקָּח עֶשְׂרִים גֵּרָה — ג . ב זקף קמ
48 הַשָּׁקֶל׃ 48 וְנָתַתָּה הַכֶּסֶף לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו פְּדוּיֵי[a] הָעֹדְפִים בָּהֶם׃
49 וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֵת כֶּסֶף הַפִּדְיוֹם[a] מֵאֵת הָעֹדְפִים עַל פְּדוּיֵי[b] הַלְוִיִּם׃ — ל
50 מֵאֵת בְּכוֹר[a] בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָקַח אֶת־הַכָּסֶף חֲמִשָּׁה וְשִׁשִּׁים וּשְׁלֹשׁ
51 מֵאוֹת וָאֶלֶף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ׃ 51 וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֶת־כֶּסֶף הַפְּדֻיִם[a] לְאַהֲרֹן — ד ב קמ וב פת[23] . ל וחס
וּלְבָנָיו עַל־פִּי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ פ
4 1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה[a] וְאֶל־אַהֲרֹן[a] לֵאמֹר׃ 2 נָשֹׂא אֶת־רֹאשׁ — ו[1]
3 בְּנֵי קְהָת מִתּוֹךְ בְּנֵי לֵוִי לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם׃ 3 מִבֶּן שְׁלֹשִׁים[a]

[15] Ex 38,17. [16] Mm 671. [17] Mm 851. [18] 2R 11,15. [19] Mp sub loco. [20] Mm 410. [21] Mm 3237. [22] Mm 2982. [23] Mm 986. Cp 4 [1] Mm 852.

38 [a] ﬡ ′את־פ ‖ [b] nonn Mss ﬡ ′א ‖ [c] pc Mss ﬡ שמרי ‖ [d] ﬡ הַקֹּדֶשׁ ‖ **39** [a] > nonn Mss ﬡ𝔖, dl cf 𝔐 (punct extr) ‖ **43** [a] 2 Mss ﬡ Vrs pl ‖ **46** [a] ﬡ[Mss] פדוי, id 48sq ‖ [b] ﬡ Vrs pl, id 50 ‖ **48** [a] cf 46[a] ‖ **49** [a] l c ﬡ הַפְּדוּיִם cf 51[a] ‖ [b] cf 46[a] ‖ **50** [a] cf 46[b] ‖ **51** [a] Q[Mss] ﬡ הַפְּדוּיִם ‖ **Cp 4,1** [a–a] > pc Mss ‖ **3** [a] 𝔊 25 (ex 8,24), id 23.30sqq.

ל׳ שָׁנָה וָמַעְלָה וְעַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל־בָּא[b] לַצָּבָא לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה
כל אוריה חס בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃ 4 זֹאת עֲבֹדַת בְּנֵי־קְהָת בְּאֹהֶל מוֹעֵד קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים׃ 4
יז ר״פ . ב חס[2] 5 וּבָא אַהֲרֹן וּבָנָיו בִּנְסֹעַ הַמַּחֲנֶה וְהוֹרִדוּ אֵת פָּרֹכֶת הַמָּסָךְ וְכִסּוּ־ 5
ג חס . יב[3] בָהּ אֵת אֲרֹן הָעֵדֻת׃ 6 וְנָתְנוּ עָלָיו כְּסוּי עוֹר תַּחַשׁ[a] וּפָרְשׂוּ[b] בֶגֶד־ 6
נ[4] . ב . ל . ל כְּלִיל תְּכֵלֶת מִלְמָעְלָה וְשָׂמוּ בַּדָּיו׃ 7 וְעַל ׀ שֻׁלְחַן הַפָּנִים יִפְרְשׂוּ 7
ב חס[5] בֶּגֶד תְּכֵלֶת וְנָתְנוּ עָלָיו אֶת־הַקְּעָרֹת וְאֶת־הַכַּפֹּת וְאֶת־הַמְּנַקִּיֹּת וְאֵת
קְשׂוֹת הַנָּסֶךְ וְלֶחֶם הַתָּמִיד עָלָיו יִהְיֶה׃ 8 וּפָרְשׂוּ עֲלֵיהֶם[a] בֶּגֶד 8
ב תּוֹלַעַת שָׁנִי וְכִסּוּ אֹתוֹ בְּמִכְסֵה עוֹר תָּחַשׁ[b] וְשָׂמוּ אֶת[c]־בַּדָּיו׃ 9 וְלָקְחוּ ׀ 9
ל . ב בֶּגֶד תְּכֵלֶת וְכִסּוּ אֶת־מְנֹרַת הַמָּאוֹר וְאֶת־נֵרֹתֶיהָ וְאֶת־מַלְקָחֶיהָ
ל[6] וְאֶת־מַחְתֹּתֶיהָ וְאֵת כָּל־כְּלֵי שַׁמְנָהּ אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ־לָהּ בָּהֶם׃ 10 וְנָתְנוּ 10
ב אֹתָהּ וְאֶת־כָּל־כֵּלֶיהָ אֶל־מִכְסֵה עוֹר תָּחַשׁ[a] וְנָתְנוּ עַל־הַמּוֹט׃ 11 וְעַל ׀ 11
מִזְבַּח הַזָּהָב יִפְרְשׂוּ בֶּגֶד תְּכֵלֶת וְכִסּוּ אֹתוֹ בְּמִכְסֵה עוֹר תָּחַשׁ וְשָׂמוּ
ל . ג אֶת־בַּדָּיו׃ 12 וְלָקְחוּ אֶת־כָּל־כְּלֵי הַשָּׁרֵת אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ־בָם[a] בַּקֹּדֶשׁ 12
ל . לט מל בתור וְנָתְנוּ אֶל־בֶּגֶד תְּכֵלֶת וְכִסּוּ אוֹתָם בְּמִכְסֵה עוֹר תָּחַשׁ וְנָתְנוּ עַל־
הַמּוֹט׃ 13 [a]וְדִשְּׁנוּ אֶת[a]־הַמִּזְבֵּחַ וּפָרְשׂוּ עָלָיו בֶּגֶד אַרְגָּמָן׃ 14 וְנָתְנוּ עָלָיו 13 14
כ[7] . ב[8] אֶת־כָּל־כֵּלָיו אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ עָלָיו בָּהֶם אֶת־הַמַּחְתֹּת אֶת[a]־הַמִּזְלָגֹת
וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמִּזְרָקֹת כֹּל כְּלֵי הַמִּזְבֵּחַ וּפָרְשׂוּ עָלָיו כְּסוּי עוֹר
ב . ו[9] ג[10] מנה בתור . ל חס תַּחַשׁ[b] וְשָׂמוּ בַדָּיו[c]׃ 15 וְכִלָּה אַהֲרֹן־וּבָנָיו לְכַסֹּת אֶת־הַקֹּדֶשׁ וְאֶת־ 15
כד כָּל־כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ בִּנְסֹעַ הַמַּחֲנֶה וְאַחֲרֵי־כֵן יָבֹאוּ בְנֵי־קְהָת לָשֵׂאת
ח[11] . מא וְלֹא־יִגְּעוּ אֶל־הַקֹּדֶשׁ וָמֵתוּ אֵלֶּה מַשָּׂא[a] בְנֵי־קְהָת בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃
ג[12] וחד מן ז[13] פסוק . ל 16 וּפְקֻדַּת אֶלְעָזָר ׀ בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן שֶׁמֶן הַמָּאוֹר וּקְטֹרֶת הַסַּמִּים 16
וּמִנְחַת הַתָּמִיד וְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה פְּקֻדַּת כָּל־הַמִּשְׁכָּן וְכָל־אֲשֶׁר־בּוֹ
ג רפי[14] . יא[15] בְּקֹדֶשׁ וּבְכֵלָיו[a]׃ ס 17 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן ס [ד]
יא[16] וכל כל אלה בני דכות ב מ ב לֵאמֹר׃ 18 אַל־תַּכְרִיתוּ אֶת־שֵׁבֶט מִשְׁפְּחֹת הַקְּהָתִי מִתּוֹךְ הַלְוִיִּם׃ 18

[2] Mm 1176. [3] Mm 853. [4] Mm 566. [5] Mm 799. [6] Mm 689. [7] Mm 655. [8] Mm 854. [9] Mm 1385. [10] Mm 304. [11] Mm 3068. [12] Mm 850. [13] Mm 855. [14] Mm 557. [15] Mm 852. [16] Mm 3361.

3 [b] l c Seb ﬡ הַבָּא ut 23.30 etc ‖ 6 [a] 𝔊 ὑακίνθινον = תְּכֵלֶת, id 8.10.14 ‖ [b] ins c 2 Mss ﬡ𝔊𝔗[J] עָלָיו ‖ 8 [a] ﬡ + כסוי ‖ [b] cf 6[a] ‖ [c] > ﬡ ‖ 10 [a] cf 6[a] ‖ 12 [a] ﬡ בָּהֶם ‖ 13 [a–a] 𝔊 alit ‖ 14 [a] mlt Mss 𝔊𝔖𝔗𝔗[J] וְאֵת ‖ [b] cf 6[a] ‖ [c] ﬡ𝔊 + וְלָקְחוּ בֶּגֶד אַרְגָּמָן וְכִסּוּ אֶת־הַכִּיּוֹר וְאֶת־כַּנּוֹ וְנָתְנוּ אֹתָם אֶל־מִכְסֵה עוֹר תַּחַשׁ וְנָתְנוּ עַל־הַמּוֹט ‖ 15 [a] ﬡ𝔖𝔙 pl ‖ 16 [a] 𝔊* (καὶ) ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις.

19 וְזֹאת[a] ׀ עֲשׂוּ לָהֶם וְחָיוּ וְלֹא יָמֻתוּ בְּגִשְׁתָּם אֶת[b]־קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים אַהֲרֹן כה ינ[17] מנה ר״פ . ב
20 וּבָנָיו יָבֹאוּ וְשָׂמוּ אוֹתָם אִישׁ אִישׁ[c] עַל־עֲבֹדָתוֹ וְאֶל[d]־מַשָּׂאוֹ׃ 20 וְלֹא־ לט מל בתור . ל
פרש יָבֹאוּ לִרְאוֹת כְּבַלַּע אֶת־הַקֹּדֶשׁ וָמֵתוּ׃ פ קנט 21 וַיְדַבֵּר יְהוָה ל . ת[18]
22 אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 22 נָשֹׂא אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי גֵרְשׁוֹן גַּם־הֵם לְבֵית אֲבֹתָם
23 לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ 23 מִבֶּן שְׁלֹשִׁים[a] שָׁנָה וָמַעְלָה עַד[b] בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה ב בטע בעינ . ל
תִּפְקֹד אוֹתָם כָּל־הַבָּא לִצְבֹא צָבָא לַעֲבֹד עֲבֹדָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃ לט מל בתור
24 זֹאת עֲבֹדַת מִשְׁפְּחֹת הַגֵּרְשֻׁנִּי לַעֲבֹד וּלְמַשָּׂא׃ 25 וְנָשְׂאוּ אֶת־יְרִיעֹת כל אורית חס . יא[19] וכל כל אלה בני דכות ב מ ב . י
הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד מִכְסֵהוּ וּמִכְסֵה[a] הַתַּחַשׁ אֲשֶׁר־עָלָיו ה
26 מִלְמָעְלָה וְאֶת־מָסַךְ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ 26 וְאֵת קַלְעֵי הֶחָצֵר וְאֶת־
מָסַךְ ׀ פֶּתַח ׀ שַׁעַר הֶחָצֵר אֲשֶׁר עַל־הַמִּשְׁכָּן וְעַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב וְאֵת ב
מֵיתְרֵיהֶם[a] וְאֶת־כָּל־כְּלֵי עֲבֹדָתָם וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה לָהֶם וְעָבָדוּ׃ לו[20]
27 עַל־פִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו תִּהְיֶה כָּל־עֲבֹדַת בְּנֵי הַגֵּרְשֻׁנִּי לְכָל־מַשָּׂאָם כל אורית חס
28 וּלְכֹל עֲבֹדָתָם וּפְקַדְתֶּם[a] עֲלֵהֶם בְּמִשְׁמֶרֶת[b] אֵת כָּל־מַשָּׂאָם[c]׃ 28 זֹאת יג חס בתור[21]
עֲבֹדַת מִשְׁפְּחֹת[a] בְּנֵי הַגֵּרְשֻׁנִּי בְּאֹהֶל מוֹעֵד וּמִשְׁמַרְתָּם בְּיַד אִיתָמָר כל אורית חס . ב
29 בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן׃ פ 29 בְּנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית־אֲבֹתָם
30 תִּפְקֹד אֹתָם׃ 30 מִבֶּן שְׁלֹשִׁים[a] שָׁנָה וָמַעְלָה וְעַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה ב בטע בעינ
31 תִּפְקְדֵם כָּל־הַבָּא לַצָּבָא לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד׃ 31 וְזֹאת כל אורית חס . כה ינ[17] מנה ר״פ
מִשְׁמֶרֶת מַשָּׂאָם לְכָל־עֲבֹדָתָם בְּאֹהֶל מוֹעֵד קַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן וּבְרִיחָיו
32 וְעַמּוּדָיו וַאֲדָנָיו[a]׃ 32 וְעַמּוּדֵי הֶחָצֵר סָבִיב וְאַדְנֵיהֶם[a] וִיתֵדֹתָם ד מל[22]
וּמֵיתְרֵיהֶם לְכָל־כְּלֵיהֶם וּלְכֹל עֲבֹדָתָם וּבְשֵׁמֹת תִּפְקְדוּ אֶת[b]־כְּלֵי
33 מִשְׁמֶרֶת מַשָּׂאָם׃ 33 זֹאת עֲבֹדַת מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי מְרָרִי לְכָל־עֲבֹדָתָם כל אורית חס
34 בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּיַד אִיתָמָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן׃ 34 וַיִּפְקֹד מֹשֶׁה כח
וְאַהֲרֹן וּנְשִׂיאֵי הָעֵדָה אֶת־בְּנֵי הַקְּהָתִי לְמִשְׁפְּחֹתָם וּלְבֵית[a] אֲבֹתָם׃ ל[23] . ג[24]
35 מִבֶּן שְׁלֹשִׁים[a] שָׁנָה וָמַעְלָה וְעַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל־הַבָּא לַצָּבָא

[17] Mm 856. [18] Mm 3068. [19] Mm 3361. [20] Mm 210. [21] Mm 675. [22] Mm 638. [23] Mm 1749. [24] Mm 857.

19 [a] pc Mss ⅏𝔊 ו׳ ‖ [b] mlt Mss ⅏ אֶל ‖ [c] > 2 Mss ⅏ ‖ [d] Seb mlt Mss ⅏ וְעַל ‖ **23** [a] cf 3[a] ‖ [b] mlt Mss ⅏𝔖𝔗[J] וְעַד ut 𝔐 30.35sqq ‖ **25** [a] ⅏[Mss] מ׳ ‖ **26** [a] cf 3,26[b–b] ‖ **27** [a] 𝔊* sg; prp וּפְקַדְתָּם ‖ [b] 𝔊 ἐξ ὀνομάτων, l בְּשֵׁמוֹת ut 32 ‖ [c] prb dl cf a ‖ **28** [a] > pc Mss 𝔊* ‖ **30** [a] cf 3[a] ‖ **31** [a] 𝔊 + nonn vb ‖ **32** [a] 𝔊 + nonn vb ‖ [b] l c Ms ⅏𝔊𝔗[J] אֶת־כָּל־ ‖ **34** [a] pc Mss ⅏𝔊𝔖 ל׳ ‖ **35** [a] cf 3[a], id in 39.43.47.

25b כל קריא חס ב מ א מל לַעֲבֹדָ֖ה בְּאֹ֥הֶל מוֹעֵֽד׃ 36 וַיִּהְי֥וּ פְקֻדֵיהֶ֖ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם אַלְפַּ֕יִם שְׁבַ֥ע[a] 36
מֵא֖וֹת וַחֲמִשִּֽׁים׃ 37 אֵ֤לֶּה פְקוּדֵי֙ מִשְׁפְּחֹ֣ת הַקְּהָתִ֔י כָּל־הָעֹבֵ֖ד בְּאֹ֣הֶל 37
26 כט . ו מוֹעֵ֑ד אֲשֶׁ֨ר פָּקַ֤ד מֹשֶׁה֙ וְאַהֲרֹ֔ן עַל־פִּ֥י יְהוָ֖ה בְּיַד־מֹשֶֽׁה׃ ס
27 ח מל באור ובנביא . 28 ג 29 38 וּפְקוּדֵ֖י בְּנֵ֣י גֵרְשׁ֑וֹן לְמִשְׁפְּחוֹתָ֖ם וּלְבֵ֥ית[a] אֲבֹתָֽם׃ 39 מִבֶּ֨ן שְׁלֹשִׁ֤ים[a] 38 39
שָׁנָה֙ וָמַ֔עְלָה וְעַ֖ד בֶּן־חֲמִשִּׁ֣ים שָׁנָ֑ה כָּל־הַבָּא֙ לַצָּבָ֔א לַעֲבֹדָ֖ה בְּאֹ֥הֶל
מוֹעֵֽד׃ 40 וַיִּהְיוּ֙ פְּקֻדֵיהֶ֔ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֖ם לְבֵ֣ית אֲבֹתָ֑ם אַלְפַּ֕יִם וְשֵׁ֥שׁ 40
מֵא֖וֹת וּשְׁלֹשִֽׁים׃ 41 אֵ֣לֶּה פְקוּדֵ֗י מִשְׁפְּחֹת֙ בְּנֵ֣י גֵרְשׁ֔וֹן כָּל־הָעֹבֵ֖ד 41
כט בתור בְּאֹ֣הֶל מוֹעֵ֑ד אֲשֶׁ֨ר פָּקַ֥ד מֹשֶׁ֛ה וְאַהֲרֹ֖ן עַל־פִּ֥י יְהוָֽה[a]׃ 42 וּפְקוּדֵ֕י 42
מִשְׁפְּחֹ֖ת בְּנֵ֣י מְרָרִ֑י לְמִשְׁפְּחֹתָ֖ם לְבֵ֥ית אֲבֹתָֽם׃ 43 מִבֶּ֨ן שְׁלֹשִׁ֤ים[a] שָׁנָה֙ 43
וָמַ֔עְלָה וְעַ֖ד בֶּן־חֲמִשִּׁ֣ים שָׁנָ֑ה כָּל־הַבָּא֙ לַצָּבָ֔א לַעֲבֹדָ֖ה בְּאֹ֥הֶל מוֹעֵֽד׃
44 וַיִּהְי֥וּ פְקֻדֵיהֶ֖ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם שְׁלֹ֥שֶׁת אֲלָפִ֖ים וּמָאתָֽיִם׃ 45 אֵ֣לֶּה 44 45
26 כט בתור . ו פְקוּדֵ֔י מִשְׁפְּחֹ֖ת בְּנֵ֣י מְרָרִ֑י אֲשֶׁ֨ר פָּקַ֤ד מֹשֶׁה֙ וְאַהֲרֹ֔ן עַל־פִּ֥י יְהוָ֖ה בְּיַד־
כט בתור . ב מֹשֶֽׁה׃ 46 כָּל־הַפְּקֻדִ֡ים אֲשֶׁר֩ פָּקַ֨ד מֹשֶׁ֧ה וְאַהֲרֹ֛ן וּנְשִׂיאֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל 46
28 . ג 29 אֶת־הַלְוִיִּ֑ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֖ם וּלְבֵ֥ית[a] אֲבֹתָֽם׃ 47 מִבֶּ֨ן שְׁלֹשִׁ֤ים[a] שָׁנָה֙ וָמַ֔עְלָה 47
כל אורית חס . מא וְעַ֖ד בֶּן־חֲמִשִּׁ֣ים שָׁנָ֑ה כָּל־הַבָּ֗א לַעֲבֹ֨ד עֲבֹדַ֧ת עֲבֹדָ֛ה וַעֲבֹדַ֥ת מַשָּׂ֖א
כל אורית חס וכל קריא דכות ב מ א 30 בְּאֹ֥הֶל מוֹעֵֽד׃ 48 וַיִּהְי֖וּ פְּקֻדֵיהֶ֑ם שְׁמֹנַ֤ת אֲלָפִים֙ וַחֲמֵ֣שׁ מֵא֔וֹת וּשְׁמֹנִֽים׃ 48
26 ו . לט מל בתור . ל עַל־פִּ֨י יְהוָ֜ה פָּקַ֤ד[a] אוֹתָם֙ [b]בְּיַד־מֹשֶׁ֔ה[b] אִ֥ישׁ אִ֛ישׁ עַל־עֲבֹדָת֖וֹ וְעַל־ 49
ו מַשָּׂא֑וֹ וּפְקֻדָ֕יו[c] אֲשֶׁר־[d]צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶת־[e]מֹשֶֽׁה׃ פ
ל 5 1 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 2 צַ֚ו אֶת־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל וִֽישַׁלְּחוּ֙ 5
1 ט פסוק כל וכל וכל . ל . ג ול קמ מִן־הַֽמַּחֲנֶ֔ה כָּל־צָר֖וּעַ וְכָל־זָ֑ב וְכֹ֖ל טָמֵ֥א לָנָֽפֶשׁ׃ 3 [a]מִזָּכָ֤ר עַד־[b]נְקֵבָה֙ 3
ב . ל . ל תְּשַׁלֵּ֔חוּ אֶל־מִח֥וּץ לַֽמַּחֲנֶ֖ה תְּשַׁלְּח֑וּם[a] וְלֹ֤א יְטַמְּאוּ֙ אֶת־מַ֣חֲנֵיהֶ֔ם אֲשֶׁ֥ר
לט מל בתור אֲנִ֖י שֹׁכֵ֥ן בְּתוֹכָֽם׃ 4 וַיַּֽעֲשׂוּ־כֵן֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל וַיְשַׁלְּח֣וּ אוֹתָ֔ם אֶל־מִח֖וּץ 4
לַֽמַּחֲנֶ֑ה כַּאֲשֶׁ֨ר דִּבֶּ֤ר יְהוָה֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה כֵּ֥ן עָשׂ֖וּ בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ פ
5 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 6 דַּבֵּר֮ אֶל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵל[a]֒ אִ֣ישׁ אֽוֹ־ 5 6
ל . 2 ו חס אִשָּׁ֗ה כִּ֤י יַעֲשׂוּ֙ מִכָּל־חַטֹּ֣את הָֽאָדָ֔ם לִמְעֹ֥ל מַ֖עַל בַּֽיהוָ֑ה וְאָֽשְׁמָ֖ה

[25] Cf Mm 858. [26] Mm 860. [27] Mm 859. [28] Mm 1749. [29] Mm 857. [30] 1 Ch 29,7. **Cp 5** [1] Mm 1981. [2] Mm 861.

36 [a] Seb pc Mss 𝔐𝔖𝔗J ושׁ׳ ‖ **38** [a] pc Mss 𝔐𝔊𝔖𝔗J ל׳ ‖ **39** [a] cf 3[a] ‖ **41** [a] frt ins c pc Mss 𝔊𝔗J בְּיַד מֹשֶׁה ‖ **43** [a] cf 3[a] ‖ **46** [a] cf 34[a] ‖ **47** [a] cf 3[a] ‖ **49** [a] prp pl ‖ [b–b] tr post על־פי׳ ut 37.(41.) 45 ‖ [c] dl? vel l וַיִּתְפָּקְדוּ cf 𝔊𝔖 ‖ [d] Seb Ms 𝔐 כַּא׳ cf 𝔊𝔖𝔗Mss𝔗JO ‖ [e] prp בְּיַד = 𝔗Ms ‖ **Cp 5,3** [a–a] add? ‖ [b] mlt Mss 𝔐𝔖𝔗J וְעַד ‖ **6** [a] 𝔐𝔖L + לאמר.

7 הַנֶּפֶשׁ הַהִוא׃ 7 וְהִתְוַדּוּ אֶת־חַטָּאתָם֮ אֲשֶׁר עָשׂוּ֒ וְהֵשִׁיב אֶת־אֲשָׁמוֹ — ב[3]. ח[4]
8 בְּרֹאשׁוֹ וַחֲמִישִׁתוֹ יֹסֵף עָלָיו וְנָתַן לַאֲשֶׁר אָשַׁם לוֹ[a]׃ 8 וְאִם־אֵין לָאִישׁ — יד. ב[5]. לב[6]
גֹּאֵל לְהָשִׁיב הָאָשָׁם אֵלָיו הָאָשָׁם הַמּוּשָׁב לַיהוָה[a] לַכֹּהֵן מִלְּבַד אֵיל — ב[7]
9 הַכִּפֻּרִים אֲשֶׁר יְכַפֶּר־בּוֹ עָלָיו׃ 9 וְכָל־תְּרוּמָה לְכָל־קָדְשֵׁי — ט ר״פ בסיפ[8]
10 בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־יַקְרִיבוּ לַכֹּהֵן[a] לוֹ יִהְיֶה׃ 10 וְאִישׁ אֶת־קֳדָשָׁיו לוֹ[a] — ז פסוק[9]. ב[10]
יִהְיוּ[b] אִישׁ[c] אֲשֶׁר־יִתֵּן לַכֹּהֵן[d] לוֹ יִהְיֶה׃ פ

ס[ח] 11 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 12 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
13 וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ כִּי־תִשְׂטֶה אִשְׁתּוֹ וּמָעֲלָה בוֹ מָעַל׃ 13 וְשָׁכַב — ג
אִישׁ אֹתָהּ[a] שִׁכְבַת־זֶרַע וְנֶעְלַם[b] מֵעֵינֵי אִישָׁהּ וְנִסְתְּרָה וְהִיא נִטְמָאָה — ד[11]. כה[12]. יא כת י בתור
14 וְעֵד אֵין בָּהּ וְהִוא לֹא נִתְפָּשָׂה׃ 14 וְעָבַר עָלָיו רוּחַ־קִנְאָה וְקִנֵּא אֶת־ — ג
אִשְׁתּוֹ וְהִוא נִטְמָאָה אוֹ־עָבַר עָלָיו רוּחַ־קִנְאָה וְקִנֵּא אֶת־אִשְׁתּוֹ וְהִיא — יא כת י בתור
15 לֹא נִטְמָאָה׃ 15 וְהֵבִיא הָאִישׁ אֶת־אִשְׁתּוֹ אֶל־הַכֹּהֵן וְהֵבִיא אֶת־
קָרְבָּנָהּ עָלֶיהָ עֲשִׂירִת הָאֵיפָה קֶמַח שְׂעֹרִים לֹא־יִצֹק עָלָיו[a] שֶׁמֶן
וְלֹא־יִתֵּן עָלָיו לְבֹנָה כִּי־מִנְחַת קְנָאֹת הוּא[b] מִנְחַת זִכָּרוֹן מַזְכֶּרֶת — ג[13]. ל. ד דמטע[14]. ל
16 17 עָוֹן׃ 16 וְהִקְרִיב אֹתָהּ הַכֹּהֵן וְהֶעֱמִדָהּ לִפְנֵי יְהוָה׃ 17 וְלָקַח הַכֹּהֵן — ל וחס
מַיִם קְדֹשִׁים[a] בִּכְלִי־חָרֶשׂ וּמִן־הֶעָפָר אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּקַרְקַע הַמִּשְׁכָּן[b] — ל. ב[15]
18 יִקַּח הַכֹּהֵן וְנָתַן אֶל־הַמָּיִם׃ 18 וְהֶעֱמִיד הַכֹּהֵן אֶת־הָאִשָּׁה לִפְנֵי יְהוָה
וּפָרַע אֶת־רֹאשׁ הָאִשָּׁה וְנָתַן עַל־כַּפֶּיהָ אֵת מִנְחַת הַזִּכָּרוֹן מִנְחַת
19 קְנָאֹת הִוא וּבְיַד הַכֹּהֵן יִהְיוּ מֵי הַמָּרִים[a] הַמְאָרְרִים[b]׃ 19 וְהִשְׁבִּיעַ — ל
אֹתָהּ הַכֹּהֵן וְאָמַר אֶל־הָאִשָּׁה אִם־לֹא שָׁכַב אִישׁ אֹתָךְ[a] וְאִם־לֹא — ז פסוק בתור אם ואם. יז מ״פ
שָׂטִית טֻמְאָה תַּחַת אִישֵׁךְ הִנָּקִי מִמֵּי הַמָּרִים[b] הַמְאָרְרִים[c] הָאֵלֶּה׃ — ל. ב[16]
20 וְאַתְּ כִּי שָׂטִית תַּחַת אִישֵׁךְ וְכִי נִטְמֵאת וַיִּתֵּן אִישׁ בָּךְ אֶת־שְׁכָבְתּוֹ — לא פסוק כי וכי[17]. ב
21 מִבַּלְעֲדֵי אִישֵׁךְ׃ 21 [a]וְהִשְׁבִּיעַ הַכֹּהֵן אֶת־הָאִשָּׁה בִּשְׁבֻעַת הָאָלָה
וְאָמַר הַכֹּהֵן לָאִשָּׁה[a] יִתֵּן יְהוָה אוֹתָךְ לְאָלָה וְלִשְׁבֻעָה בְּתוֹךְ עַמֵּךְ — ה[18]. יז מל בלשון נקיבה[19]. ב בתור. ה[20]

[3] Mm 862. [4] Mm 2851. [5] Mm 863. [6] Mm 319. [7] Mm 864. [8] Mm 881. [9] Mm 855. [10] Mm 865. [11] Mm 866. [12] Mm 1506. [13] Mm 683. [14] Mm 811. [15] Am 9,3. [16] Mm 66. [17] Mm 2059. [18] Mm 867. [19] Mm 287. [20] Mm 868.

7 [a] nonn vb exc? ‖ **8** [a] l יִהְיֶה, 𝔊(𝔖𝔙) + *ἔσται* ‖ **9** [a] cj c לוֹ, cf Lv 7,8; Ms pr ליהוה cf 𝔊 ‖ **10** [a] 2 Mss לא ‖ [b] nonn Mss m𝔖𝔗 יהיה ‖ [c] nonn Mss m𝔖𝔙 וְא׳ ‖ [d] cj c לוֹ cf 9[a] ‖ **13** [a] = אִתָּהּ ‖ [b] m^Mss ־לְמָה ‖ **15** [a] pc Mss m𝔗^J עליה ‖ [b] Seb הִיא ‖ **17** [a] m קדישים, 𝔊 *καθαρὸν ζῶν*, 𝔗 (מֵי) כִּיּוֹר cf Ex 30,17sqq ‖ [b] 𝔖 *dmdbḥ'* = הַמִּזְבֵּחַ ‖ **18** [a] m (m^T) הַמְאָרִים 𝔊 *τοῦ ἐλεγμοῦ* id?; prp הָאוֹרִים vel הַמּוֹרִים, l 𝔐 cf 𝔖𝔗𝔙 ‖ [b] 𝔖 *bḥr'* = הַמְאָרִים?, id 19. 22. 24. (27) ‖ **19** [a] cf 13[a] ‖ [b] cf 18[a] ‖ [c] cf 18[b] ‖ **21** [a–a] add?

ל כת ה בְּתֵת יְהוָה אֶת־יְרֵכֵךְ נֹפֶלֶת וְאֶת־בִּטְנֵךְ צָבָה[b]׃ 22 וּבָאוּ הַמַּיִם 22
ל. ו חס בליש[21]. ח[22] הַמְאָרְרִים[a] הָאֵלֶּה בְּמֵעַיִךְ לַצְבּוֹת[b] בֶּטֶן וְלַנְפִּל[c] יָרֵךְ וְאָמְרָה הָאִשָּׁה
ב[23]. ג ב מל וחד חס[24]. ד[25] אָמֵן ׀ אָמֵן׃ 23 וְכָתַב אֶת־הָאָלֹת הָאֵלֶּה הַכֹּהֵן בַּסֵּפֶר וּמָחָה אֶל־מֵי 23
ג[26]. כו פסוק את את ומילת חדה ביניה הַמָּרִים[a]׃ 24 וְהִשְׁקָה אֶת־הָאִשָּׁה אֶת־מֵי[a] הַמָּרִים הַמְאָרְרִים[a] וּבָאוּ 24
ב בָהּ הַמַּיִם[a] הַמְאָרְרִים לְמָרִים[a]׃ 25 וְלָקַח הַכֹּהֵן מִיַּד הָאִשָּׁה אֵת 25
ט[27] מִנְחַת הַקְּנָאֹת וְהֵנִיף אֶת־הַמִּנְחָה לִפְנֵי יְהוָה וְהִקְרִיב אֹתָהּ אֶל־
הַמִּזְבֵּחַ׃ 26 וְקָמַץ[a] הַכֹּהֵן מִן־הַמִּנְחָה אֶת־אַזְכָּרָתָהּ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה 26
ל[26] [b]וְאַחַר יַשְׁקֶה אֶת־הָאִשָּׁה אֶת־הַמָּיִם[b]׃ 27 [a]וְהִשְׁקָהּ אֶת־הַמַּיִם[a] וְהָיְתָה[b] 27
אִם־נִטְמְאָה וַתִּמְעֹל מַעַל בְּאִישָׁהּ וּבָאוּ בָהּ הַמַּיִם [c]הַמְאָרְרִים
ב. ב בתור לְמָרִים[c] וְצָבְתָה בִטְנָהּ וְנָפְלָה יְרֵכָהּ וְהָיְתָה הָאִשָּׁה לְאָלָה בְּקֶרֶב
ל[28]. ל. ל עַמָּהּ׃ 28 וְאִם־לֹא נִטְמְאָה הָאִשָּׁה וּטְהֹרָה הִוא וְנִקְּתָה וְנִזְרְעָה[a] 28
ב. כה[29] זָרַע׃ 29 זֹאת תּוֹרַת הַקְּנָאֹת אֲשֶׁר תִּשְׂטֶה אִשָּׁה תַּחַת אִישָׁהּ 29
וְנִטְמָאָה׃ 30 אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר תַּעֲבֹר עָלָיו רוּחַ קִנְאָה וְקִנֵּא אֶת־אִשְׁתּוֹ 30
וְהֶעֱמִיד אֶת־הָאִשָּׁה לִפְנֵי יְהוָה וְעָשָׂה לָהּ הַכֹּהֵן אֵת כָּל־הַתּוֹרָה
ג[30]. ה[31] הַזֹּאת׃ 31 וְנִקָּה הָאִישׁ מֵעָוֺן וְהָאִשָּׁה הַהִוא תִּשָּׂא אֶת־עֲוֺנָהּ׃ פ 31
6 1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ס[1]
ד חס בליש וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אוֹ־אִשָּׁה כִּי יַפְלִא[a] לִנְדֹּר נֶדֶר נָזִיר[b] לְהַזִּיר
מז פסוק לא לא לא לַיהוָה׃ 3 מִיַּיִן וְשֵׁכָר יַזִּיר חֹמֶץ יַיִן וְחֹמֶץ שֵׁכָר לֹא יִשְׁתֶּה וְכָל־ 3
ל. וג[1] מִשְׁרַת[a] עֲנָבִים לֹא יִשְׁתֶּה וַעֲנָבִים לַחִים וִיבֵשִׁים לֹא יֹאכֵל׃ 4 כֹּל 4
ל[2]. ל. ל. וג[1] יְמֵי נִזְרוֹ מִכֹּל אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה מִגֶּפֶן הַיַּיִן מֵחַרְצַנִּים וְעַד־זָג לֹא יֹאכֵל׃
ב[3] חס ול בליש 5 כָּל־יְמֵי נֶדֶר[a] נִזְרוֹ תַּעַר לֹא־יַעֲבֹר עַל־רֹאשׁוֹ עַד־מְלֹאת הַיָּמִם 5
יג חס[4]. ל. ל. ל[5] אֲשֶׁר־יַזִּיר לַיהוָה קָדֹשׁ יִהְיֶה גַּדֵּל פֶּרַע שְׂעַר רֹאשׁוֹ׃ 6 כָּל־יְמֵי 6

[21] Mm 1317. [22] Mm 3001. [23] Neh 8,6. [24] Mm 1221. [25] Mm 869. [26] Mm 3048. [27] Mm 583. [28] Mm 1140. [29] Mm 1506. [30] Mm 516. [31] Mm 1758. Cp 6 [1] Mm 784. [2] Mm 210. [3] Gn 36,24. [4] Mm 783. [5] Mm 1782.

21 [b] ɯ צבא || **22** [a] cf 18[b] || [b] l לִצְבּוֹת || [c] 𝔊 *καὶ διαπεσεῖν*, l וְלִנְפֹּל || **23** [a] cf 18[a], 𝔊 (𝔙) + *τοῦ ἐπικαταρωμένου* = הַמְאָרֲרִים ut 18.19.24; 𝔖 *bhr'* = הַמְאָרִים? ut 22 || **24** [a–a] ɯ𝔊𝔖 sim ac 18 || **26** [a] ɯ𝔖 והרים || [b–b] add (gl ad 24 propter 27) || **27** [a–a] > 𝔊*𝔖 (homtel) || [b] l c ɯ𝔗[J] וְהָיָה || [c–c] cf 24[a–a] || **28** [a] ɯ[Mss] ע— || **Cp 6,2** [a] prp יַפְלָא cf Lv 27,2 || [b] 𝔊(𝔖𝔗𝔗[J]) *ἁγνείαν* = נֵזֶר || **3** [a] ɯ משארת; α'σ'(𝔖) recte *ἀπόβρεξιν* || **5** [a] dl c pc Mss cf 8 (dttg)?

7 הַזִּירוֹ לַיהוָה עַל־נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֹא׃ 7 לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לְאָחִיו וּלְאַחֹתוֹ ל. ל
8 לֹא־יִטַּמָּא לָהֶם בְּמֹתָם כִּי נֵזֶר אֱלֹהָיו עַל־רֹאשׁוֹ׃ 8 כֹּל יְמֵי ה בתור[6]
9 נִזְרוֹ קָדֹשׁ הוּא לַיהוָה׃ 9 וְכִי־יָמוּת מֵת עָלָיו בְּפֶתַע פִּתְאֹם וְטִמֵּא יג חס[7]. ב[8]
10 רֹאשׁ נִזְרוֹ וְגִלַּח רֹאשׁוֹ בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלְּחֶנּוּ׃ 10 וּבַיּוֹם
הַשְּׁמִינִי יָבִא שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה אֶל־הַכֹּהֵן אֶל־פֶּתַח אֹהֶל יג[9] ה[10] מנה חס
11 מוֹעֵד׃ 11 וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶחָד לְחַטָּאת וְאֶחָד לְעֹלָה וְכִפֶּר עָלָיו מֵאֲשֶׁר
12 חָטָא עַל־הַנָּפֶשׁ וְקִדַּשׁ אֶת־רֹאשׁוֹ בַּיּוֹם הַהוּא׃ 12 וְהִזִּיר לַיהוָה אֶת־ ל
יְמֵי נִזְרוֹ [a]וְהֵבִיא כֶּבֶשׂ בֶּן־שְׁנָתוֹ לְאָשָׁם[a] וְהַיָּמִים הָרִאשֹׁנִים יִפְּלוּ כִּי כג
13 טָמֵא[b] נִזְרוֹ׃ 13 וְזֹאת תּוֹרַת הַנָּזִיר בְּיוֹם מְלֹאת יְמֵי נִזְרוֹ יָבִיא[a] כה יו[11] מנה ר״פ. יג[12]
14 אֹתוֹ אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ 14 וְהִקְרִיב אֶת־קָרְבָּנוֹ לַיהוָה כֶּבֶשׂ
בֶּן־שְׁנָתוֹ תָמִים אֶחָד[a] לְעֹלָה וְכַבְשָׂה אַחַת בַּת־שְׁנָתָהּ תְּמִימָה
15 לְחַטָּאת וְאַיִל־אֶחָד תָּמִים לִשְׁלָמִים׃ 15 וְסַל מַצּוֹת סֹלֶת חַלֹּת
בְּלוּלֹת בַּשֶּׁמֶן וּרְקִיקֵי מַצּוֹת מְשֻׁחִים בַּשָּׁמֶן וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם׃
16 16 וְהִקְרִיב הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה וְעָשָׂה אֶת־חַטָּאתוֹ וְאֶת־עֹלָתוֹ׃ 17 וְאֶת־ ה[13]
הָאַיִל יַעֲשֶׂה זֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה עַל סַל הַמַּצּוֹת וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶת־ ד. ל
18 מִנְחָתוֹ וְאֶת־נִסְכּוֹ׃ 18 וְגִלַּח הַנָּזִיר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֶת־רֹאשׁ נִזְרוֹ ל
וְלָקַח אֶת־שְׂעַר רֹאשׁ נִזְרוֹ וְנָתַן עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר־תַּחַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים׃ ד[14]
19 19 וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת־הַזְּרֹעַ בְּשֵׁלָה מִן־הָאַיִל וְחַלַּת מַצָּה אַחַת מִן־ ל
הַסַּל וּרְקִיק מַצָּה אֶחָד וְנָתַן עַל־כַּפֵּי הַנָּזִיר אַחַר הִתְגַּלְּחוֹ אֶת־נִזְרוֹ׃ ל
20 20 וְהֵנִיף אוֹתָם הַכֹּהֵן ׀ תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה קֹדֶשׁ הוּא לַכֹּהֵן[a] עַל חֲזֵה לט מל בתור
21 הַתְּנוּפָה וְעַל שׁוֹק הַתְּרוּמָה וְאַחַר יִשְׁתֶּה הַנָּזִיר יָיִן׃ 21 זֹאת
תּוֹרַת הַנָּזִיר[a] אֲשֶׁר[b] יִדֹּר קָרְבָּנוֹ לַיהוָה עַל־נִזְרוֹ [c]מִלְּבַד אֲשֶׁר־תַּשִּׂיג
סה יָדוֹ[c] כְּפִי נִדְרוֹ[d] אֲשֶׁר יִדֹּר כֵּן יַעֲשֶׂה עַל תּוֹרַת נִזְרוֹ׃ פ 22 וַיְדַבֵּר ל
23 יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 23 דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו לֵאמֹר כֹּה
תְבָרְכוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמוֹר[a] לָהֶם׃ ס ג מל[15]

[6] Mm 870. [7] Mm 783. [8] Mm 724. [9] Mm 679. [10] Mm 871. [11] Mm 856. [12] Mm 679. [13] Mm 872. [14] Mm 1782. [15] Mm 873.

12 a–a add? ‖ b l טָמֵא ראשׁ, cf 𝔊 et 9 ‖ **13** a l יָבוֹא (dl אתו) vel יְבִיאוּ ‖ **14** a tr post כבשׂ? ‖ **20** a 𝔐𝔊 + יִהְיֶה ‖ **21** a tr huc c–c ‖ b l וא׳ ‖ c–c cf a ‖ d nonn Mss Edd נזרו cf 4a ‖ **23** a prp לֵאמֹר vel אִמְרוּ, l 𝔐.

24 יְבָרֶכְךָ֥ יְהוָ֖ה וְיִשְׁמְרֶֽךָ׃ ס
25 יָאֵ֨ר[a] יְהוָ֧ה׀ פָּנָ֛יו אֵלֶ֖יךָ וִֽיחֻנֶּֽךָּ׃[b] ס
26 יִשָּׂ֨א יְהוָ֤ה׀ פָּנָיו֙ אֵלֶ֔יךָ וְיָשֵׂ֥ם לְךָ֖ שָׁלֽוֹם׃ ס
27 [a]וְשָׂמ֥וּ[b] אֶת־שְׁמִ֖י עַל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וַאֲנִ֖י[c] אֲבָרְכֵֽם׃ פ

7 1 וַיְהִ֡י בְּיוֹם֩ כַּלּ֨וֹת מֹשֶׁ֜ה לְהָקִ֣ים אֶת־הַמִּשְׁכָּ֗ן וַיִּמְשַׁ֨ח אֹת֜וֹ וַיְקַדֵּ֤שׁ 7
אֹתוֹ֙ וְאֶת־כָּל־כֵּלָ֔יו וְאֶת־הַמִּזְבֵּ֖חַ וְאֶת־כָּל־כֵּלָ֑יו וַיִּמְשָׁחֵ֖ם וַיְקַדֵּ֥שׁ
אֹתָֽם׃ 2 וַיַּקְרִ֨יבוּ֙[a] נְשִׂיאֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל רָאשֵׁ֖י בֵּ֣ית אֲבֹתָ֑ם הֵ֚ם נְשִׂיאֵ֣י הַמַּטֹּ֔ת 2
הֵ֥ם הָעֹמְדִ֖ים עַל־הַפְּקֻדִֽים׃ 3 וַיָּבִ֨יאוּ אֶת־קָרְבָּנָ֜ם לִפְנֵ֣י יְהוָ֗ה שֵׁשׁ־ 3
עֶגְלֹ֥ת צָב֙ וּשְׁנֵ֣י[a] עָשָׂ֣ר בָּקָ֔ר עֲגָלָ֛ה עַל־שְׁנֵ֥י הַנְּשִׂאִ֖ים וְשׁ֣וֹר לְאֶחָ֑ד[b]
וַיַּקְרִ֧יבוּ אוֹתָ֛ם לִפְנֵ֖י הַמִּשְׁכָּֽן׃ 4 וַיֹּ֥אמֶר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 5 קַ֚ח 4 5
מֵֽאִתָּ֔ם וְהָי֕וּ לַעֲבֹ֕ד אֶת־עֲבֹדַ֖ת אֹ֣הֶל מוֹעֵ֑ד וְנָתַתָּ֤ה אוֹתָם֙ אֶל־הַלְוִיִּ֔ם
אִ֖ישׁ כְּפִ֥י עֲבֹדָתֽוֹ׃ 6 וַיִּקַּ֣ח מֹשֶׁ֔ה אֶת־הָעֲגָלֹ֖ת וְאֶת־הַבָּקָ֑ר וַיִּתֵּ֥ן אוֹתָ֖ם 6
אֶל־הַלְוִיִּֽם׃ 7 אֵ֣ת[a]׀ שְׁתֵּ֣י הָעֲגָל֗וֹת וְאֵת֙ אַרְבַּ֣עַת הַבָּקָ֔ר נָתַ֖ן לִבְנֵ֣י 7
גֵרְשׁ֑וֹן כְּפִ֖י עֲבֹדָתָֽם׃ 8 וְאֵ֣ת׀ אַרְבַּ֣ע[a] הָעֲגָלֹ֗ת וְאֵת֙ שְׁמֹנַ֣ת הַבָּקָ֔ר נָתַ֖ן 8
לִבְנֵ֣י מְרָרִ֑י כְּפִי֙ עֲבֹ֣דָתָ֔ם בְּיַד֙ אִיתָמָ֔ר בֶּֽן־אַהֲרֹ֖ן הַכֹּהֵֽן׃ 9 וְלִבְנֵ֥י קְהָ֖ת 9
לֹ֣א נָתָ֑ן כִּֽי־עֲבֹדַ֤ת הַקֹּ֙דֶשׁ֙ עֲלֵהֶ֔ם בַּכָּתֵ֖ף יִשָּֽׂאוּ׃ 10 וַיַּקְרִ֣יבוּ הַנְּשִׂאִ֗ים 10
אֵ֚ת[a] חֲנֻכַּ֣ת הַמִּזְבֵּ֔חַ בְּי֖וֹם הִמָּשַׁ֣ח אֹת֑וֹ וַיַּקְרִ֧יבוּ הַנְּשִׂיאִ֛ם אֶת־קָרְבָּנָ֖ם
לִפְנֵ֥י הַמִּזְבֵּֽחַ׃ 11 וַיֹּ֥אמֶר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֑ה נָשִׂ֨יא אֶחָ֜ד לַיּ֗וֹם נָשִׂ֤יא אֶחָד֙ 11
לַיּ֔וֹם יַקְרִ֙יבוּ֙ אֶת־קָרְבָּנָ֔ם לַחֲנֻכַּ֖ת הַמִּזְבֵּֽחַ׃ ס 12 וַיְהִ֗י הַמַּקְרִ֛יב 12
בַּיּ֥וֹם הָרִאשׁ֖וֹן אֶת־קָרְבָּנ֑וֹ נַחְשׁ֥וֹן בֶּן־עַמִּינָדָ֖ב[a] לְמַטֵּ֥ה יְהוּדָֽה׃
13 וְקָרְבָּנ֞וֹ[a] קַעֲרַת־כֶּ֣סֶף אַחַ֗ת שְׁלֹשִׁ֣ים וּמֵאָה֮ מִשְׁקָלָהּ֒ מִזְרָ֤ק אֶחָד֙ 13
כֶּ֔סֶף שִׁבְעִ֥ים שֶׁ֖קֶל בְּשֶׁ֣קֶל הַקֹּ֑דֶשׁ שְׁנֵיהֶ֣ם׀ מְלֵאִ֗ים סֹ֛לֶת בְּלוּלָ֥ה
בַשֶּׁ֖מֶן לְמִנְחָֽה׃ 14 כַּ֥ף אַחַ֛ת עֲשָׂרָ֥ה זָהָ֖ב מְלֵאָ֥ה קְטֹֽרֶת׃ 15 פַּ֣ר אֶחָ֞ד 14 15
בֶּן־בָּקָ֗ר אַ֧יִל אֶחָ֛ד כֶּֽבֶשׂ־אֶחָ֥ד בֶּן־שְׁנָת֖וֹ לְעֹלָֽה׃ 16 שְׂעִיר[a]־עִזִּ֥ים 16

Masora parva (margin): יד פסוק בתור[16]. ד מיחד וכל תלים דכות[17]. ל | ב[18] | לז ד מגה ר״פ. ו רפי[19] | ז[20]. ל[21] | ל | ד[1] | עה | ל. יא בתור ובנביא. לו | ג חס. ל. ו בליש[2]. ה | לט מל בתור. ה. יב ר״פ | כל אורית חס. לט מל בתור. ב | ג חס. לט מל בתור | ב | ג חס. כל אורית חס וכל קריא דכות ב מ א[3] | כל אורית חס. יג חס בתור[4]. ו | ד חס בתור כת כן[5] | כ[6] | כ[6]. ל | טד | ל. כל קמ | כל מל. כל כת כן | כל קריא רפי ב מ ב דגש[7]. כב פסוק דלית בהון לא ו ולא י[8]. כל ליש חס | כל עיינ שעיר ר״פ[9]

[16] Mm 750. [17] Mm 2636. [18] Mm 3309. [19] Mm 3131. [20] Mm 762. [21] וחד ואברכם Gn 48,9. Cp 7 [1] Mm 760. [2] Mm 874. [3] 1 Ch 29,7. [4] Mm 675. [5] Mm 1367. [6] Mm 875. [7] Cf Mm 699. [8] Mm 878. [9] Mm 876.

25 [a] ⅏ יאיר ‖ [b] 𝔖 *wnhjk* = וִיחַיֶּךָ ‖ **27** [a] 𝔊* tr post 23 ‖ [b] ⅏ ושימו ‖ [c] 𝔊 + *κύριος* ‖ **Cp 7,2** [a] prp וַיַּקְרִבוּ, ⅏[Mss] ויקרבו ‖ **3** [a] Seb ⅏ שְׁנַיִם ‖ [b] l לְ׳? cf שְׁנֵי הַנְּ׳ ‖ **7** [a] pc Mss וְאֵת ‖ **8** [a] nonn Mss ⅏ –עַת ‖ **10** [a] 𝔊 *εἰς* 𝔙 *in*, cf 11 ‖ **12** [a] 𝔊(𝔖𝔗[J]) + *ἄρχων* = נָשִׂיא cf 18.24 etc ‖ **13** [a] 𝔊 *καὶ προσήνεγκεν τὸ δῶρον αὐτοῦ* cf 19 ‖ **16** [a] Ms ⅏𝔊𝔖𝔙 וּשְׂ׳, id 22.28 etc.

17 אֶחָד לְחַטָּאת׃ 17 וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה יב ר״פ
עַתּוּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן נַחְשׁוֹן בֶּן־ ב מל בתור . ל
18 עַמִּינָדָב׃ פ 18 בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי הִקְרִיב נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר נְשִׂיא[a] ל ר״פ[10]
19 יִשָּׂשכָר׃ 19 [a-b] הִקְרִב [c] אֶת־קָרְבָּנוֹ [b] קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה הז[11] ר״פ מיחד וחד מן יז[12] חס בליש
מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים כל קמ . כל מל . כל כת כן
20 סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ 20 [a] כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה כב פסוק דלית בהון לא ו ולא י[13]
21 קְטֹרֶת׃ 21 [a] פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ כל ליש חס
22 23 לְעֹלָה׃ 22 [a] שְׂעִיר־[b] עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ 23 [a] וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר יב ר״פ
שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן ל
24 נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר׃ פ 24 [a] בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי נָשִׂיא לִבְנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב ל
25 בֶּן־חֵלֹן׃[a] 25 [a] קָרְבָּנוֹ[b] קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ י ר״פ
מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת כל קמ . כל מל . כל כת כן
26 בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ 26 [a] כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ כב פסוק דלית בהון לא ו ולא י[13] . כל ליש חס
27 [a] פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃
28 [a] שְׂעִיר־[b] עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ 29 [a] וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם יב ר״פ
אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן
30 אֱלִיאָב בֶּן־חֵלֹן׃[b] פ 30 בַּיּוֹם הָרְבִיעִי נָשִׂיא לִבְנֵי רְאוּבֵן כל ר״פ ביום הרביעי ב מ ג וביום הרביעי[10] . כל קריא מל ב מ ג[14] חס
31 אֱלִיצוּר בֶּן־שְׁדֵיאוּר׃ 31 [a] קָרְבָּנוֹ[b] קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה י ר״פ
מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים כל קמ . כל מל . כל כת כן
32 סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ 32 [a] כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת כל דגש ב מ ג[15] רפי . כב פסוק דלית בהון לא ו ולא י[13] . כל ליש חס
33 [a] פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃
34 [a] שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ 35 [a] וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם יב ר״פ
חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֱלִיצוּר
36 בֶּן־שְׁדֵיאוּר׃ פ 36 בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי נָשִׂיא לִבְנֵי שִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל ל ר״פ[10] . כל קריא מל ב מ ג[16] חס
37 בֶּן־צוּרִישַׁדָּי׃ 37 [a] קָרְבָּנוֹ[b] קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ י ר״פ

[10] Mm 877 et cf Mm 3920. [11] Mm 944. [12] Mm 667. [13] Mm 878. [14] Cf Mm 4113. [15] Cf Mm 577. [16] Cf Mm 2853.

18 [a] 𝔊(𝔖𝔗𝔗ᴶ𝔙) + τῆς φυλῆς = לְמַטֵּה (בְּ) cf 12 ‖ **19**[a] – **23**[a] generatim sine punctis, sed cum accentibus ‖ **19** [b–b] 𝔖 *qwrbnh* = קרבנו cf 13[a].25[a] ‖ [c] 𝔊 pr cop cf 13[a] ‖ **22** [b] cf 16[a] ‖ **24** [a] cf 1,9[a] ‖ **25**[a] – **29**[a] cf 19[a] – 23[a] ‖ **25** [b] 𝔐 וְקִ׳ ‖ **28** [b] cf 16[a] ‖ **29** [b] cf 1,9[a] ‖ **31**[a] – **35**[a] cf 19[a] – 23[a] ‖ **31**[b] cf 25[b] ‖ **37**[a] – **41**[a] cf 19[a] – 23[a] ‖ **37** [b] cf 25[b].

מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת
בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ 38 aכַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ 38
39 aפַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ 40 aשְׂעִיר־ 39 40
עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ 41 aוּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה 41
עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן שְׁלֻמִיאֵל בֶּן־
צוּרִישַׁדָּי׃ פ 42 בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי נָשִׂיא לִבְנֵי גָד אֶלְיָסָף בֶּן־דְּעוּאֵלa׃ 42
43 aקָרְבָּנוֹb קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד 43
כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
לְמִנְחָה׃ 44 aכַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ 45 aפַּר אֶחָד בֶּן־ 44 45
בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ 46 aשְׂעִיר־bעִזִּים אֶחָד 46
לְחַטָּאת׃ 47 aוּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה 47
כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֶלְיָסָף בֶּן־דְּעוּאֵלb׃ פ
48 בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי נָשִׂיא לִבְנֵי אֶפְרָיִם אֱלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד׃ 49 aקָרְבָּנוֹb ס[ה]
קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים
שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃
50 aכַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ 51 aפַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל 50 51
אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ 52 aשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ 52
53 aוּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים 53
בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֱלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד׃ פ 54 בַּיּוֹם 54
הַשְּׁמִינִי נָשִׂיא לִבְנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָה־צוּר׃ 55 aקָרְבָּנוֹb קַעֲרַת־ 55
כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל
בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָהc 56 aכַּף 56
אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ 57 aפַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד 57
כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ 58 aשְׂעִיר־bעִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ 58

כל קמ . כל מל . כל כת כן
כב פסוק דלית בהון לא ו ולא י[17] . כל ליש חס
יב ר״פ
כל אורית חס ב מ ב מל[18] . ל
ל ר״פ[19] . ו
י ר״פ . כל קמ
כל מל . כל כת כן
כב פסוק דלית בהון לא ו ולא י[17] . כל ליש חס
יב ר״פ
ו
ב ר״פ[19] . י ר״פ
כל קמ . כל מל
כל כת כן
כב פסוק דלית בהון לא ו ולא י[17] . כל ליש חס
יב ר״פ . כל אורית חס ב מ ד[20]
ג ר״פ[21]
י ר״פ
כל[22] אורית וד״ה חס ב מ ד[23] מל . כל קמ . כל מל
כל כת כן . כב פסוק דלית בהון לא ו ולא י[17]
כל ליש חס

[17] Mm 878. [18] Nu 7,17 et Dt 32,14. [19] Mm 877. [20] Cf Mm 879. [21] Mm 1006. [22] Mp sub loco. [23] Cf Mm 4060.

42 [a] cf 1,14[a] ‖ **43**[a] – **47**[a] cf 19[a] – 23[a] ‖ **43** [b] cf 25[b] ‖ **46** [b] cf 16[a] ‖ **47** [b] cf 1,14[a] ‖ **49**[a] – **53**[a] cf 19[a] – 23[a] ‖ **49** [b] cf 25[b] ‖ **55**[a] – **59**[a] cf 19[a] – 23[a] ‖ **55** [b] cf 25[b] ‖ [c] sic L, mlt Mss Edd cum ׃ ‖ **58** [b] cf 16[a].

59 ᵃוּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים   יב ר״פ
60 בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָהצוּר׃ פ 60 בַּיּוֹם
61 הַתְּשִׁיעִי נָשִׂיא לִבְנֵי בִנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן־גִּדְעֹנִי׃ 61 ᵃקָרְבָּנוֹᵇ קַעֲרַת־כֶּסֶף   כל קריא מל ב מ ג[27]. כל קריא חס ב מ א[28]. י ר״פ
אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל   כל קמ. כל מל
62 הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ 62 ᵃכַּף אַחַת   כל כת כן. כל רפי ב מ ב דגש[29], כב פסוק דלית בהון לא ו ולא י[30]
63 עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ 63 ᵃפַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־   כל ליש חס
64 65 אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ 64 ᵃשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ 65 ᵃוּלְזֶבַח   יב ר״פ
הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה
66 חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֲבִידָן בֶּן־גִּדְעֹנִי׃ פ 66 בַּיּוֹם הָעֲשִׂירִי נָשִׂיא   ל. כל קריא חס ב מ א[28]. כל אורית מל וכל נ״ך דכות ב מ ד[31]
67 לִבְנֵי דָן אֲחִיעֶזֶר בֶּן־עַמִּישַׁדָּיᵃ׃ 67 ᵃקָרְבָּנוֹᵇ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים   י ר״פ
וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀   כל קמ. כל מל
68 מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ 68 ᵃכַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה   כל כת כן. כב פסוק דלית בהון לא ו ולא י[30]
69 קְטֹרֶתᵇ׃ 69 ᵃפַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃   כל ליש חס. כל אורית חס ב מ א[32]
70 ᵃשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ 71 ᵃוּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם   יב ר״פ
חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֲחִיעֶזֶר בֶּן־   כל אורית חס ב מ ב[33]. ל
72 עַמִּישַׁדָּיᵇ׃ פ 72 בַּיּוֹם עַשְׁתֵּי עָשָׂר יוֹם נָשִׂיא לִבְנֵי אָשֵׁר פַּגְעִיאֵל   ב רפי בעינ
73 בֶּן־עָכְרָן׃ 73 ᵃקָרְבָּנוֹᵇ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ   י ר״פ
מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת   כל קמ. כל מל. כל כת כן
74 בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ 74 ᵃכַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃   כב פסוק דלית בהון לא ו ולא י[34]. כל ליש חס
75 ᵃפַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃
76 ᵃשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ 77 ᵃוּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם   יב ר״פ
חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן פַּגְעִיאֵל בֶּן־   ל
78 עָכְרָן׃ פ 78 בַּיּוֹם שְׁנֵים עָשָׂר יוֹם נָשִׂיא לִבְנֵי נַפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן־   ב רפי בעינ
79 עֵינָן׃ 79 ᵃקָרְבָּנוֹᵇ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק   ה. י ר״פ. כל קמ
אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה   כל מל. כל כת כן

[27] Cf Mm 2670. [28] Nu 10,24. [29] Cf Mm 699. [30] Mm 878. [31] Jer 39,1 et 1 Ch 24,11. [32] Nu 28,27. [33] Nu 7,17 et Dt 32,14. [34] Mm 878.

61ᵃ–**65**ᵃ cf 19ᵃ–23ᵃ ∥ **61**ᵇ cf 25ᵇ ∥ **66**ᵃ cf 1,12ᵃ ∥ **67**ᵃ–**71**ᵃ cf 19ᵃ–23ᵃ ∥ **67**ᵇ cf 25ᵇ ∥ **68**ᵇ sic L, mlt Mss Edd cum : ∥ **71**ᵇ cf 1,12ᵃ ∥ **73**ᵃ–**77**ᵃ cf 19ᵃ–23ᵃ ∥ **73**ᵇ cf 25ᵇ ∥ **79**ᵃ–**83**ᵃ cf 19ᵃ–23ᵃ ∥ **79**ᵇ cf 25ᵇ.

80 81 בְּשֶׁ֖מֶן לְמִנְחָֽה׃ 80 [a]כַּ֣ף אַחַ֛ת עֲשָׂרָ֥ה זָהָ֖ב מְלֵאָ֥ה קְטֹֽרֶת׃ 81 [a]פַּ֣ר אֶחָ֗ד
82 בֶּן־בָּקָ֔ר אַ֧יִל אֶחָ֛ד כֶּֽבֶשׂ־אֶחָ֥ד בֶּן־שְׁנָת֖וֹ לְעֹלָֽה׃ 82 [a]שְׂעִיר־עִזִּ֥ים אֶחָ֖ד
83 לְחַטָּֽאת׃ 83 [a]וּלְזֶ֣בַח הַשְּׁלָמִים֮ בָּקָ֣ר שְׁנַ֒יִם֒ אֵילִ֤ם חֲמִשָּׁה֙ עַתֻּדִ֣ים
חֲמִשָּׁ֔ה כְּבָשִׂ֥ים בְּנֵי־שָׁנָ֖ה חֲמִשָּׁ֑ה זֶ֛ה קָרְבַּ֥ן אֲחִירַ֖ע בֶּן־עֵינָֽן׃ פ
84 84 זֹ֣את ׀ חֲנֻכַּ֣ת הַמִּזְבֵּ֗חַ בְּיוֹם֙ הִמָּשַׁ֣ח אֹת֔וֹ מֵאֵ֖ת נְשִׂיאֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל קַעֲרֹ֨ת
כֶּ֜סֶף שְׁתֵּ֣ים עֶשְׂרֵ֗ה מִֽזְרְקֵי־כֶ֙סֶף֙ שְׁנֵ֣ים עָשָׂ֔ר כַּפּ֥וֹת זָהָ֖ב שְׁתֵּ֥ים עֶשְׂרֵֽה׃
85 85 שְׁלֹשִׁ֣ים וּמֵאָ֗ה הַקְּעָרָ֤ה הָֽאַחַת֙ כֶּ֔סֶף[a] וְשִׁבְעִ֖ים הַמִּזְרָ֣ק הָאֶחָ֑ד כֹּ֚ל
86 כֶּ֣סֶף הַכֵּלִ֔ים אַלְפַּ֥יִם וְאַרְבַּע־מֵא֖וֹת בְּשֶׁ֥קֶל הַקֹּֽדֶשׁ׃ 86 כַּפּ֨וֹת זָהָ֤ב
שְֽׁתֵּים־עֶשְׂרֵה֙ מְלֵאֹ֣ת קְטֹ֔רֶת עֲשָׂרָ֧ה עֲשָׂרָ֛ה הַכַּ֖ף בְּשֶׁ֣קֶל הַקֹּ֑דֶשׁ כָּל־
87 זְהַ֥ב הַכַּפּ֖וֹת עֶשְׂרִ֥ים וּמֵאָֽה׃ 87 כָּל־הַבָּקָ֨ר לָעֹלָ֜ה שְׁנֵ֧ים עָשָׂ֣ר פָּרִ֗ים
אֵילִ֤ם שְׁנֵים־עָשָׂר֙ כְּבָשִׂ֧ים בְּנֵֽי־שָׁנָ֛ה שְׁנֵ֥ים עָשָׂ֖ר וּמִנְחָתָ֑ם[a] וּשְׂעִירֵ֥י
88 עִזִּ֛ים שְׁנֵ֥ים עָשָׂ֖ר לְחַטָּֽאת׃ 88 וְכֹ֞ל בְּקַ֣ר ׀ זֶ֣בַח הַשְּׁלָמִ֗ים עֶשְׂרִ֣ים
וְאַרְבָּעָה֮ פָּרִים֒ אֵילִ֤ם שִׁשִּׁים֙ עַתֻּדִ֣ים שִׁשִּׁ֔ים כְּבָשִׂ֥ים בְּנֵי־שָׁנָ֖ה
89 שִׁשִּׁ֑ים זֹ֚את חֲנֻכַּ֣ת הַמִּזְבֵּ֔חַ[a] אַחֲרֵ֖י הִמָּשַׁ֥ח אֹתֽוֹ׃ 89 וּבְבֹ֨א
מֹשֶׁ֜ה אֶל־אֹ֣הֶל מוֹעֵד֮ לְדַבֵּ֣ר אִתּוֹ֒ וַיִּשְׁמַ֨ע אֶת־הַקּ֜וֹל[a] מִדַּבֵּ֣ר[b] אֵלָ֗יו
מֵעַ֤ל הַכַּפֹּ֙רֶת֙ אֲשֶׁר֙ עַל־אֲרֹ֣ן הָעֵדֻ֔ת מִבֵּ֖ין שְׁנֵ֣י הַכְּרֻבִ֑ים וַיְדַבֵּ֖ר
אֵלָֽיו׃ פ קטו

ס [ט] פרש 8 1 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 2 דַּבֵּר֙ אֶֽל־אַהֲרֹ֔ן וְאָמַרְתָּ֖
אֵלָ֑יו בְּהַעֲלֹֽתְךָ֙ אֶת־הַנֵּרֹ֔ת אֶל־מוּל֙ פְּנֵ֣י הַמְּנוֹרָ֔ה יָאִ֖ירוּ שִׁבְעַ֥ת
3 הַנֵּרֽוֹת׃ 3 וַיַּ֤עַשׂ כֵּן֙ אַהֲרֹ֔ן אֶל־מוּל֙ פְּנֵ֣י הַמְּנוֹרָ֔ה הֶעֱלָ֖ה נֵרֹתֶ֑יהָ כַּאֲשֶׁ֛ר
4 צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃ 4 וְזֶ֨ה מַעֲשֵׂ֤ה הַמְּנֹרָה֙ מִקְשָׁ֣ה זָהָ֔ב עַד־יְרֵכָ֥הּ[a]
עַד[b]־פִּרְחָ֖הּ[c] מִקְשָׁ֣ה הִ֑וא כַּמַּרְאֶ֗ה אֲשֶׁ֨ר הֶרְאָ֤ה יְהוָה֙ אֶת־מֹשֶׁ֔ה כֵּ֥ן
עָשָׂ֖ה אֶת־הַמְּנֹרָֽה׃ פ
5 6 5 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 6 קַ֚ח אֶת־הַלְוִיִּ֔ם מִתּ֖וֹךְ בְּנֵ֣י
7 יִשְׂרָאֵ֑ל וְטִהַרְתָּ֖ אֹתָֽם׃ 7 וְכֹֽה־תַעֲשֶׂ֤ה לָהֶם֙ לְטַהֲרָ֔ם הַזֵּ֥ה עֲלֵיהֶ֖ם מֵ֣י

כל קריא רפי במב דגש[35]. כב פסוק דלית בהון לא ר ולא י[36]. כל ליש חס
עלה לעלה ועלה העלה כל אורית חס ב מ א[37]
יב ר"פ
ל. ה
ב בענ[38]. ל וחס. ל
כל[38] אורית וד"ה חס ב מ ד מל[39]. ל. ל[40]
כל ליש חס
ד. ה[41]
ט ר"פ בסיפ[42]. ל
ב בענ. ד בליש ב מל וב חס[43]
ח[44]
ג חס. יב[45]
ל. ג מל בתור[1]
ב[2] מל בתור וכל ב"ך רכות ב מ א. ג מל בתור[3]
כג ר"פ
ה[4]
יב ר"פ
ב ר"פ. ב[4]. ל

[35] Cf Mm 699. [36] Mm 878. [37] Nu 28,27. [38] Mp sub loco. [39] Cf Mm 4060. [40] Mm 880. [41] Mm 698. [42] Mm 881. [43] Mm 616. [44] Mm 615. [45] Mm 853. **Cp 8** [1] Mm 547. [2] Mm 882. [3] Mm 883. [4] Mm 887.

79[a] – **83**[a] cf 19[a] – 23[a] ‖ **85** [a] 𝔐 הַכ׳ ‖ **87** [a] 𝔊 + *καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν* ‖ **88** [a] 𝔊 + nonn vb ‖ **89** [a] 𝔊 *τὴν φωνὴν κυρίου* ‖ [b] 𝔊 *λαλοῦντος* 𝔖 *dmmll*, l מְדַבֵּר? ‖ [c] 𝔗(𝔗[J]) *wmtmll* = וַיְּדַבֵּר ‖ **Cp 8,4** [a] 𝔐 ־כיה ‖ [b] Seb nonn Mss 𝔐𝔗[J] וְעַד ‖ [c] l c 𝔐 פְּרָחֶיהָ cf 𝔊𝔙.

חַטָּאת וְהֶעֱבִירוּ תַעַר עַל־כָּל־בְּשָׂרָם וְכִבְּסוּ בִגְדֵיהֶם וְהִטֶּהָרוּ׃ ו בסיפ̇[5] . ל[6]
8 וְלָקְחוּ פַּר בֶּן־בָּקָר[a] וּמִנְחָתוֹ סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן וּפַר־שֵׁנִי[b] בֶן־בָּקָר ל
9 תִּקַּח לְחַטָּאת׃ 9 וְהִקְרַבְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְהִקְהַלְתָּ ד[7]
10 אֶת־כָּל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 10 וְהִקְרַבְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם לִפְנֵי יְהוָה
11 וְסָמְכוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־יְדֵיהֶם עַל־הַלְוִיִּם׃ 11 וְהֵנִיף אַהֲרֹן אֶת־
הַלְוִיִּם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת כל אורית חס . ג[8]
12 יְהוָה׃ 12 וְהַלְוִיִּם יִסְמְכוּ אֶת־יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ הַפָּרִים וַעֲשֵׂה[a] יו ר״פ וס״פ חד
אֶת־הָאֶחָד חַטָּאת וְאֶת־הָאֶחָד עֹלָה לַיהוָה לְכַפֵּר עַל־הַלְוִיִּם׃ ד[9]
13 וְהַעֲמַדְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם[a] לִפְנֵי אַהֲרֹן וְלִפְנֵי בָנָיו וְהֵנַפְתָּ אֹתָם תְּנוּפָה
14 לַיהוָה[b]׃ 14 וְהִבְדַּלְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם[a]׃
15 וְאַחֲרֵי־כֵן יָבֹאוּ הַלְוִיִּם לַעֲבֹד אֶת־[a]אֹהֶל מוֹעֵד וְטִהַרְתָּ[b] אֹתָם
16 וְהֵנַפְתָּ אֹתָם תְּנוּפָה[c]׃ 16 כִּי נְתֻנִים נְתֻנִים הֵמָּה לִי מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
תַּחַת [a]פִּטְרַת כָּל־רֶחֶם בְּכוֹר כֹּל[a] מִבְּנֵי[b] יִשְׂרָאֵל לָקַחְתִּי אֹתָם לִי׃ ל
17 כִּי לִי כָל־בְּכוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה בְּיוֹם הַכֹּתִי[a] כָל־
18 בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם הִקְדַּשְׁתִּי אֹתָם לִי׃ 18 וָאֶקַּח אֶת־הַלְוִיִּם תַּחַת ו
19 כָּל־בְּכוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 19 וָאֶתְּנָה אֶת־הַלְוִיִּם נְתֻנִים[a] | לְאַהֲרֹן ל בסיפ[10]
וּלְבָנָיו מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּאֹהֶל ד בפסוק . כל אורית חס . ד בפסוק
מוֹעֵד וּלְכַפֵּר עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִהְיֶה בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל [b]נֶגֶף בְּגֶשֶׁת ג[11] . ז[12] . ד בפסוק
20 בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל[b] אֶל־הַקֹּדֶשׁ׃ 20 וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְכָל־עֲדַת בְּנֵי־ ד בפסוק . כט בתור . ג[13]
יִשְׂרָאֵל לַלְוִיִּם כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה לַלְוִיִּם כֵּן־עָשׂוּ לָהֶם
21 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 21 וַיִּתְחַטְּאוּ הַלְוִיִּם וַיְכַבְּסוּ בִּגְדֵיהֶם וַיָּנֶף אַהֲרֹן אֹתָם
22 תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה וַיְכַפֵּר עֲלֵיהֶם אַהֲרֹן לְטַהֲרָם׃ 22 וְאַחֲרֵי־כֵן בָּאוּ ב[14]
הַלְוִיִּם לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדָתָם בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי אַהֲרֹן וְלִפְנֵי בָנָיו
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה עַל־הַלְוִיִּם כֵּן עָשׂוּ לָהֶם׃ ס

[5] Mm 884. [6] וחד הטהרו 2Ch 30,18. [7] Mm 671. [8] Mm 885. [9] Mm 746. [10] Mm 886. [11] Mm 3865. [12] Mm 762. [13] Mm 1915. [14] Mm 887.

8 [a] frt ins לְעֹלָה ‖ [b] 𝔊 *ἐνιαύσιον* ‖ **12** [a] l וְעָשָׂה (cf 𝔊*) vel וְעָשׂה (inf abs) ‖ **13** [a] 𝔊 + *ἔναντι κυρίου καί* ‖ [b] mlt Mss 𝔊* לִפְנֵי יהוה ‖ **14** [a] > 𝔊* ‖ **15** [a] ins c pc Mss 𝔐𝔊𝔗[J] עֲבֹדַת ‖ [b] prp 'כִּי ט ‖ [c] 𝔊 *ἔναντι κυρίου*, 𝔊[LO](𝔏𝔖) *ἀπόδομα (δόμα) ἔναντι κυρίου* = ת' לִפְנֵי יהוה ut 11.13.21 ‖ **16** [a–a] Seb 𝔐 פֶּטֶר רחם כל־בכור cf 𝔖, sed tr tantum כל 2° ante בכור ‖ [b] nonn Mss 𝔐𝔇 'בִּבְ ‖ **17** [a] 𝔐 הכיתי ‖ **19** [a] 𝔊 *ἀπόδομα δεδομένους* cf 16 ‖ [b–b] 𝔊* *προσεγγίζων*.

23 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 24 זֹ֖את אֲשֶׁ֣ר לַלְוִיִּ֑ם מִבֶּן֩ חָמֵ֨שׁ 23 24
וְעֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙ וָמַ֔עְלָה יָבוֹא֙ לִצְבֹ֣א צָבָ֔א בַּעֲבֹדַ֖ת אֹ֥הֶל מוֹעֵֽד׃ ז מל בתור
25 וּמִבֶּן֙ חֲמִשִּׁ֣ים שָׁנָ֔ה יָשׁ֖וּב מִצְּבָ֣א הָעֲבֹדָ֑ה וְלֹ֥א יַעֲבֹ֖ד עֽוֹד׃ 26 וְשֵׁרֵ֨ת 25 26 ב[15] . ל . ב ר״פ[16]
ᵃאֶת־אֶחָ֜יוᵃ בְּאֹ֤הֶל מוֹעֵד֙ לִשְׁמֹ֣ר מִשְׁמֶ֔רֶת וַעֲבֹדָ֖ה לֹ֣א יַעֲבֹ֑ד כָּ֛כָה
תַּעֲשֶׂ֥ה לַלְוִיִּ֖ם בְּמִשְׁמְרֹתָֽם׃ פ ב חד חס וחד מל[17]
9 1 וַיְדַבֵּ֣ר יְהוָ֣ה אֶל־מֹשֶׁ֣ה בְמִדְבַּר־סִ֡ינַי בַּשָּׁנָה֩ הַשֵּׁנִ֨ית לְצֵאתָ֜ם 9 י בתור . ג
מֵאֶ֧רֶץ מִצְרַ֛יִם בַּחֹ֥דֶשׁ הָרִאשׁ֖וֹן לֵאמֹֽר׃ 2 וְיַעֲשׂ֧וּᵃ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֛ל אֶת־ 2 סד . ג רפי[1]
הַפָּ֖סַח בְּמוֹעֲדֽוֹᵇ׃ 3 בְּאַרְבָּעָ֣ה עָשָֽׂר־י֠וֹם ᵃבַּחֹ֨דֶשׁ הַזֶּ֜הᵃ בֵּ֧ין הָעַרְבַּ֛יִםᵇ 3 ל . ג[2] מל ב[3] מנה בתור
תַּעֲשׂ֥וּᶜ אֹת֖וֹ בְּמוֹעֲד֑וֹᵈ כְּכָל־חֻקֹּתָ֥יוᵉ וּכְכָל־מִשְׁפָּטָ֖יוᵉ תַּעֲשׂ֥וּᶠ אֹתֽוֹ׃ ה . [4]ס
4 וַיְדַבֵּ֥ר מֹשֶׁ֛ה אֶל־בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל לַעֲשֹׂ֥ת הַפָּֽסַח׃ 5 ᵃוַיַּעֲשׂ֣וּ אֶת־הַפֶּ֡סַחᵃ 4 5 יב חס למערב
בָּרִאשׁ֡וֹן בְּאַרְבָּעָה֩ עָשָׂ֨ר י֥וֹם לַחֹ֛דֶשׁ ᵇבֵּ֥ין הָעַרְבַּ֖יִםᵇ בְּמִדְבַּ֣ר סִינָ֑י ח[5]
כְּכֹל֩ אֲשֶׁ֨ר צִוָּ֤ה יְהוָה֙ אֶת־מֹשֶׁ֔ה כֵּ֥ן עָשׂ֖וּ בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 6 וַיְהִ֣יᵃ 6
אֲנָשִׁ֗יםᵇ אֲשֶׁ֨ר הָי֤וּ טְמֵאִים֙ לְנֶ֣פֶשׁ אָדָ֔ם וְלֹא־יָכְל֥וּ לַעֲשֹׂת־הַפֶּ֖סַח יב חס למערב
בַּיּ֣וֹם הַה֑וּא וַֽיִּקְרְב֞וּ לִפְנֵ֥י מֹשֶׁ֛ה וְלִפְנֵ֥י אַהֲרֹ֖ן בַּיּ֥וֹם הַהֽוּא׃ 7 וַ֠יֹּאמְרוּ 7
הָאֲנָשִׁ֤ים הָהֵ֙מָּה֙ אֵלָ֔יו אֲנַ֥חְנוּ טְמֵאִ֖ים לְנֶ֣פֶשׁ אָדָ֑ם לָ֣מָּה נִגָּרַ֗ע לְבִלְתִּ֨י יב[6] . ל
הַקְרִ֜ב אֶת־קָרְבַּ֤ן יְהוָה֙ בְּמֹ֣עֲד֔וֹᵃ בְּת֖וֹךְ בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 8 וַיֹּ֥אמֶר אֲלֵהֶ֖ם 8 ל . ג
מֹשֶׁ֑ה עִמְד֣וּ וְאֶשְׁמְעָ֔ה מַה־יְצַוֶּ֥ה יְהוָ֖ה לָכֶֽם׃ פ 9 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה 9 ל
אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 10 דַּבֵּ֛ר אֶל־בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל לֵאמֹ֑ר אִ֣ישׁ אִ֣ישׁ כִּֽי־ 10
יִהְיֶה־טָמֵ֣א ׀ לָנֶ֡פֶשׁ אוֹ֩ בְדֶ֨רֶךְ רְחֹקָ֜הᵃ לָכֶ֗ם א֚וֹ לְדֹרֹ֣תֵיכֶ֔ם וְעָ֥שָׂה פֶ֖סַח ג . ה׳ נקוד ל מנה בתור
לַיהוָֽה׃ 11 בַּחֹ֨דֶשׁ הַשֵּׁנִ֜י בְּאַרְבָּעָ֨ה עָשָׂ֥ר י֛וֹם בֵּ֥ין הָעַרְבַּ֖יִם יַעֲשׂ֣וּ 11 ז ר״פ[7]
אֹת֑וֹ עַל־מַצּ֥וֹת וּמְרֹרִ֖ים יֹאכְלֻֽהוּ׃ 12 לֹֽא־יַשְׁאִ֤ירוּ מִמֶּ֙נּוּ֙ עַד־בֹּ֔קֶר 12 ד וחס . ז ר״פ בסיפ
וְעֶ֖צֶם לֹ֣א יִשְׁבְּרוּ־ב֑וֹ כְּכָל־חֻקַּ֥ת הַפֶּ֖סַח יַעֲשׂ֥וּ אֹתֽוֹ׃ 13 וְהָאִ֞ישׁ אֲשֶׁר־ 13
ה֨וּא טָה֜וֹר וּבְדֶ֣רֶךְᵃ לֹא־הָיָ֗ה וְחָדַל֙ לַעֲשׂ֣וֹת הַפֶּ֔סַח וְנִכְרְתָ֛ה הַנֶּ֥פֶשׁ ד[8] . ב[9]

[15] Mm 888. [16] Mm 889. [17] Mm 890. Cp 9 [1] Mm 618. [2] Mm 3003. [3] Mm 3727. [4] Lectio plen TM crrp contra Mm 3003 et Mm 3727. [5] Mm 2909. [6] Mm 891. [7] Mm 791. [8] Mm 3194. [9] Ps 49,9.

26 a–a 𝔊 *ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ* ‖ **Cp 9,2** a 𝔊 pr *εἰπόν*, pr אֱמֹר (hpgr); 𝔖𝔙 om cop ‖ b ш ־דָיו, id 3.7.13 ‖ **3** a–a 𝔊 *τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου* ‖ b sic L, mlt Mss Edd הָעַרְ' ‖ c pc Mss ш𝔊[L]𝔖 יַעֲ', 𝔊[Mss](𝔏) *ποιήσεις* = תַּעֲשֶׂה ‖ d ш𝔊[Mss] ־דָיו cf 2b ‖ e 𝔊 sg cf 14 ‖ f ш𝔊[L]𝔖 יַעֲ', 𝔊* *ποιήσεις* = ־שֶׂה ‖ **5** a–a > 𝔊* ‖ b–b > 𝔊* ‖ **6** a Seb pc Mss ш𝔊𝔗𝔗[J] pl ‖ b 𝔊 *οἱ ἄνδρες* cf 𝔗𝔗[J] ‖ **7** a cf 2b ‖ **10** a sic 𝔐 (ה punct extr) ‖ **13** a 𝔊 + *μακρᾷ (-άν)* cf 10.

הַהִ֔וא מֵעַמֶּ֑יהָ כִּ֣י ׀ קָרְבַּ֣ן יְהוָ֗ה לֹ֤א הִקְרִיב֙ בְּמֹ֣עֲד֔וֹ[b] חֶטְא֥וֹ יִשָּׂ֖א הָאִ֥ישׁ לז

14 הַהֽוּא׃ 14 וְכִֽי־יָג֨וּר אִתְּכֶ֜ם גֵּ֗ר וְעָ֤שָׂה פֶ֙סַח֙ לַֽיהוָ֔ה כְּחֻקַּ֥ת

הַפֶּ֛סַח וּכְמִשְׁפָּט֖וֹ[a] כֵּ֣ן יַעֲשֶׂ֑ה חֻקָּ֤ה אַחַת֙ יִהְיֶ֣ה לָכֶ֔ם וְלַגֵּ֖ר וּלְאֶזְרַ֥ח ב . ל[10]

15 הָאָֽרֶץ׃ פ 15 וּבְיוֹם֙ הָקִ֣ים[a] אֶת־הַמִּשְׁכָּ֔ן כִּסָּ֤ה הֶֽעָנָן֙ אֶת־הַמִּשְׁכָּ֔ן

לְאֹ֖הֶל הָעֵדֻ֑ת וּבָעֶ֜רֶב יִהְיֶ֧ה[b] עַֽל־הַמִּשְׁכָּ֛ן כְּמַרְאֵה־אֵ֖שׁ עַד־בֹּֽקֶר׃ ד[11]

16 כֵּ֚ן יִהְיֶ֣ה תָמִ֔יד הֶעָנָ֖ן יְכַסֶּ֑נּוּ[a] וּמַרְאֵה־אֵ֖שׁ לָֽיְלָה׃ 17 וּלְפִ֞י הֵעָלֹ֤ת ז[12] . ל . ב ומל[13]

הֶֽעָנָן֙ מֵעַ֣ל הָאֹ֔הֶל וְאַ֣חֲרֵי־כֵ֔ן יִסְע֖וּ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וּבִמְק֗וֹם אֲשֶׁ֤ר יִשְׁכָּן־ ב

18 שָׁם֙ הֶֽעָנָ֔ן שָׁ֥ם יַחֲנ֖וּ בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 18 עַל־פִּ֣י יְהוָ֗ה יִסְעוּ֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל

וְעַל־פִּ֥י יְהוָ֖ה יַחֲנ֑וּ כָּל־יְמֵ֗י אֲשֶׁ֨ר יִשְׁכֹּ֧ן הֶֽעָנָ֛ן עַל־הַמִּשְׁכָּ֖ן יַחֲנֽוּ׃

19 וּבְהַאֲרִ֧יךְ הֶעָנָ֛ן עַל־הַמִּשְׁכָּ֖ן יָמִ֣ים רַבִּ֑ים וְשָׁמְר֧וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֛ל אֶת־ ל

20 מִשְׁמֶ֥רֶת יְהוָ֖ה[a] וְלֹ֥א יִסָּֽעוּ׃ 20 וְיֵ֞שׁ אֲשֶׁ֨ר יִהְיֶ֧ה הֶֽעָנָ֛ן יָמִ֥ים[a] מִסְפָּ֖ר[b]

21 עַל־הַמִּשְׁכָּ֑ן עַל־פִּ֤י יְהוָה֙ יַחֲנ֔וּ וְעַל־פִּ֥י יְהוָ֖ה יִסָּֽעוּ׃ 21 וְיֵ֞שׁ אֲשֶׁר־

יִהְיֶ֤ה הֶֽעָנָן֙ מֵעֶ֣רֶב עַד־[a]בֹּ֔קֶר וְנַעֲלָ֧ה הֶֽעָנָ֛ן בַּבֹּ֖קֶר וְנָסָ֑עוּ [b]א֚וֹ יוֹמָ֣ם

22 וָלַ֔יְלָה[b] [c]וְנַעֲלָ֥ה הֶעָנָ֖ן וְנָסָֽעוּ׃[c] 22 [a]אֽוֹ־יֹמַ֘יִם֮ אוֹ־חֹ֣דֶשׁ אוֹ־יָמִים֒[a] יב פסוק דמיין[14] . הג מל וב חס[15]

בְּהַאֲרִ֨יךְ הֶעָנָ֤ן [b]עַל־הַמִּשְׁכָּן֙[b] לִשְׁכֹּ֣ן עָלָ֔יו יַחֲנ֥וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל וְלֹ֣א יִסָּ֑עוּ ל

23 [b]וּבְהֵעָלֹת֖וֹ יִסָּֽעוּ׃[b] 23 [a]עַל־פִּ֤י יְהוָה֙ יַחֲנ֔וּ וְעַל־[a]פִּ֥י יְהוָ֖ה יִסָּ֑עוּ אֶת־ ל

מִשְׁמֶ֤רֶת יְהוָה֙ שָׁמָ֔רוּ עַל־פִּ֥י יְהוָ֖ה בְּיַד־מֹשֶֽׁה׃ פ ו קמ[16] . ז[17]

ס[ט] 10 1 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 2 עֲשֵׂ֣ה לְךָ֗ שְׁתֵּי֙ חֲצוֹצְרֹ֣ת ז . ל כת כן

כֶּ֔סֶף מִקְשָׁ֖ה תַּעֲשֶׂ֣ה אֹתָ֑ם וְהָי֤וּ לְךָ֙ לְמִקְרָ֣א הָֽעֵדָ֔ה וּלְמַסַּ֖ע אֶת־

3 הַֽמַּחֲנֽוֹת׃ 3 וְתָקְע֖וּ[a] בָּהֵ֑ן[b] וְנוֹעֲד֤וּ אֵלֶ֙יךָ֙[c] כָּל־הָ֣עֵדָ֔ה אֶל־פֶּ֖תַח אֹ֥הֶל הי[1]

4 מוֹעֵֽד׃ 4 וְאִם־בְּאַחַ֖ת יִתְקָ֑עוּ וְנוֹעֲד֤וּ אֵלֶ֙יךָ֙[a] הַנְּשִׂיאִ֔ים רָאשֵׁ֖י[b] ל מל דמל[2] . עה

5 אַלְפֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 5 וּתְקַעְתֶּ֖ם תְּרוּעָ֑ה וְנָסְעוּ֙ הַֽמַּחֲנ֔וֹת הַחֹנִ֖ים קֵֽדְמָה׃

6 וּתְקַעְתֶּ֤ם תְּרוּעָה֙ שֵׁנִ֔ית וְנָֽסְעוּ֙ הַֽמַּחֲנ֔וֹת הַחֹנִ֖ים תֵּימָ֑נָה[a] תְּרוּעָ֛ה

[10] Mp sub loco. [11] Mm 2812. [12] Mm 539. [13] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [14] Mm 3896. [15] Mm 517. [16] Mm 3053. [17] Mm 860. Cp 10 [1] Mm 640. [2] Mm 1367.

13 [b] cf 2 [b] ‖ 14 [a] 𝔐 𝔖𝔙 pl cf 𝔄 3 ‖ 15 [a] 𝔐 הוּקם ‖ [b] prp הָיָה ‖ 16 [a] 𝔊(𝔖𝔗^J𝔙) + ἡμέρας, ins יוֹמָם ‖ 19 [a] 𝔊 τοῦ θεοῦ ‖ 20 [a] prb l יְמֵי ‖ [b] 𝔐 בְּמ׳ cf 𝔊 ἀριθμῷ ‖ 21 [a] nonn Mss 𝔖𝔗^J וְעַד ‖ [b–b] 𝔊 ἡμέρας ἢ νυκτός, prb l או יום ול׳ ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ 22 [a–a] 𝔊* μηνὸς ἡμέρας, pc Mss 𝔊 om אוֹ 3° ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ 23 [a–a] 𝔊* ὅτι διά, tantum כִּי עַל־ (aberratio oculi) ‖ Cp 10,3 [a] 𝔊(𝔙) καὶ σαλπίσεις ‖ [b] mlt Mss בָּהֶם ‖ [c] > 𝔊* ‖ 4 [a] 2 Mss 𝔊 + כָּל־ ‖ [b] 𝔗𝔖𝔙 pr cop ‖ 6 [a] 𝔐 צפונה; 𝔊 + nonn vb cf 𝔙.

7 יִתְקְע֖וּ לְמַסְעֵיהֶֽם׃ 7 וּבְהַקְהִ֖יל אֶת־הַקָּהָ֑ל תִּתְקְע֖וּ וְלֹ֥א תָרִֽיעוּ[a]׃ ל̇[3]
8 וּבְנֵ֤י אַהֲרֹן֙ הַכֹּ֣הֲנִ֔ים יִתְקְע֖וּ בַּחֲצֹצְר֑וֹת וְהָי֥וּ לָכֶ֛ם לְחֻקַּ֥ת עוֹלָ֖ם
9 לְדֹרֹתֵיכֶֽם׃ 9 וְכִֽי־תָבֹ֨אוּ מִלְחָמָ֜ה[a] בְּאַרְצְכֶ֗ם עַל־הַצַּר֙ הַצֹּרֵ֣ר ב̇[4]. ג̇ ב̇ קמ̇ וחד פת̇[5]. כל חס
אֶתְכֶ֔ם וַהֲרֵעֹתֶ֖ם בַּחֲצֹצְרֹ֑ת וְנִזְכַּרְתֶּ֗ם[b] לִפְנֵי֙ יְהוָ֣ה אֱלֹֽהֵיכֶ֔ם וְנוֹשַׁעְתֶּ֖ם ל. ב̇ חס[6]
10 מֵאֹיְבֵיכֶֽם׃ 10 וּבְי֨וֹם שִׂמְחַתְכֶ֥ם וּֽבְמוֹעֲדֵיכֶם[a]֮ וּבְרָאשֵׁ֣י חָדְשֵׁיכֶם֒ ל[7]. ל. ב̇[8]
וּתְקַעְתֶּ֣ם בַּחֲצֹֽצְרֹ֗ת עַ֚ל עֹלֹ֣תֵיכֶ֔ם וְעַ֖ל זִבְחֵ֣י שַׁלְמֵיכֶ֑ם וְהָי֨וּ לָכֶ֤ם ב̇ חס
11 לְזִכָּרוֹן֙ לִפְנֵ֣י[b] אֱלֹֽהֵיכֶ֔ם אֲנִ֖י יְהוָ֥ה אֱלֹהֵיכֶֽם׃ פ 11 וַֽיְהִ֞י[a] בַּשָּׁנָ֧ה ז̇. כ̇ד ס״פ[9]
הַשֵּׁנִ֛ית בַּחֹ֥דֶשׁ הַשֵּׁנִ֖י בְּעֶשְׂרִ֣ים בַּחֹ֑דֶשׁ[b] נַעֲלָה֙ הֶֽעָנָ֔ן מֵעַ֖ל מִשְׁכַּ֥ן הָעֵדֻֽת׃ ב̇
12 12 וַיִּסְע֧וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֛ל לְמַסְעֵיהֶ֖ם מִמִּדְבַּ֣ר סִינָ֑י וַיִּשְׁכֹּ֥ן הֶעָנָ֖ן בְּמִדְבַּ֥ר ה̇ ד̇ חס וחד מל[10]
13 14 פָּארָֽן[a]׃ 13 וַיִּסְע֖וּ בָּרִאשֹׁנָ֑ה עַל־פִּ֥י יְהוָ֖ה בְּיַד־מֹשֶֽׁה׃ 14 וַיִּסַּ֞ע[a] דֶּ֣גֶל כב̇[11]. ל[12]
מַחֲנֵ֧ה בְנֵֽי־יְהוּדָ֛ה בָּרִאשֹׁנָ֖ה[b] לְצִבְאֹתָ֑ם וְעַ֨ל־צְבָא֔וֹ נַחְשׁ֖וֹן בֶּן־ כב̇[11]
15 16 עַמִּינָדָֽב׃ 15 וְעַ֨ל־צְבָ֔א מַטֵּ֖ה בְּנֵ֣י יִשָּׂשכָ֑ר[a] נְתַנְאֵ֖ל בֶּן־צוּעָֽר׃ 16 וְעַ֨ל־ ה̇ בתור[13]
17 צְבָ֔א מַטֵּ֖ה בְּנֵ֣י זְבוּלֻ֑ן אֱלִיאָ֖ב בֶּן־חֵלֹֽן[a]׃ 17 וְהוּרַ֖ד הַמִּשְׁכָּ֑ן וְנָסְע֤וּ ה̇ בתור[13]. ב̇
18 בְנֵֽי־גֵרְשׁוֹן֙ וּבְנֵ֣י מְרָרִ֔י נֹשְׂאֵ֖י הַמִּשְׁכָּֽן׃ ס 18 וְנָסַ֗ע דֶּ֚גֶל מַחֲנֵ֣ה כו
19 רְאוּבֵ֖ן[a] לְצִבְאֹתָ֑ם וְעַל־צְבָא֔וֹ אֱלִיצ֖וּר בֶּן־שְׁדֵיאֽוּר׃ 19 וְעַ֨ל־צְבָ֔א
20 מַטֵּ֖ה בְּנֵ֣י שִׁמְע֑וֹן שְׁלֻֽמִיאֵ֖ל בֶּן־צוּרִֽי שַׁדָּֽי׃ 20 וְעַל־צְבָ֔א מַטֵּ֖ה בְּנֵי־גָ֑ד ה̇ בתור[13]. ה̇ בתור[13]
21 אֶלְיָסָ֖ף בֶּן־דְּעוּאֵֽל[a]׃ 21 וְנָסְעוּ֙ הַקְּהָתִ֔ים נֹשְׂאֵ֖י הַמִּקְדָּ֑שׁ וְהֵקִ֥ימוּ אֶת־ ו̇. ג̇[14]. כו. ה
22 הַמִּשְׁכָּ֖ן עַד־בֹּאָֽם׃ ס 22 וְנָסַ֗ע דֶּ֛גֶל מַחֲנֵ֥ה בְנֵֽי[a]־אֶפְרַ֖יִם לְצִבְאֹתָ֑ם
23 וְעַל־צְבָא֔וֹ אֱלִישָׁמָ֖ע בֶּן־עַמִּיהֽוּד׃ 23 וְעַ֨ל־צְבָ֔א מַטֵּ֖ה בְּנֵ֣י מְנַשֶּׁ֑ה ה̇ בתור[13]
24 גַּמְלִיאֵ֖ל בֶּן־פְּדָה־צֽוּר׃ 24 וְעַ֨ל־צְבָ֔א מַטֵּ֖ה בְּנֵ֣י בִנְיָמִ֑ן אֲבִידָ֖ן בֶּן־ ה̇ בתור[13]
25 גִּדְעֹנִֽי׃ ס 25 וְנָסַ֗ע דֶּ֚גֶל מַחֲנֵ֣ה בְנֵי־דָ֔ן מְאַסֵּ֥ף לְכָל־הַֽמַּחֲנֹ֖ת ל מל[15]. ד̇. ג̇ חס[16]
26 לְצִבְאֹתָ֑ם וְעַ֨ל־צְבָא֔וֹ אֲחִיעֶ֖זֶר בֶּן־[a]עַמִּֽי שַׁדָּֽי[a]׃ 26 וְעַ֨ל־צְבָ֔א מַטֵּ֖ה ה̇ בתור[13]
27 בְּנֵ֣י אָשֵׁ֑ר פַּגְעִיאֵ֖ל בֶּן־עָכְרָֽן׃ 27 וְעַ֨ל־צְבָ֔א מַטֵּ֖ה בְּנֵ֣י נַפְתָּלִ֑י אֲחִירַ֖ע ה̇ בתור[13]
28 בֶּן־עֵינָֽן׃ 28 אֵ֛לֶּה מַסְעֵ֥י[a] בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל [b]לְצִבְאֹתָ֑ם וַיִּסָּֽעוּ[b]׃ ס ה̇. ב̇ חד ר״פ וחד ס״פ[17]

[3] וחד ויקהיל Hi 11,10. [4] Mm 892. [5] Mm 893. [6] Mp contra textum. [7] Mm 2936. [8] Mm 993. [9] Mm 894. [10] Mm 537. [11] Mm 1743. [12] Mm 860. [13] Mm 895. [14] Mm 4208. [15] Mm 896. [16] Mm 843. [17] Mm 256.

7 [a] 𝔊 σημασίᾳ ‖ **9** [a] prp 'לְמִ ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd 'וְ ‖ **10** [a] 𝔐 pl ‖ [b] nonn Mss 𝔐 + יהוה ‖ **11** [a] 𝔐 Syh[mg] pr Dt 1,6–8 (non verbotenus) ‖ [b] 𝔗[J] ljrh' = 'לַחֹ ‖ **12** [a] 𝔐 פראן ‖ **14** [a] prp c pc Mss וְנָסַע (cf 17sqq) vel וְיִסַּע ‖ [b] dl ב? cf 2,9 ‖ **15** [a] sic L, mlt Mss Edd 'יִשָּׂ ‖ **16** [a] cf 1,9[a] ‖ **18** [a] pc Mss 𝔐𝔇 pr בְּנֵי ‖ **20** [a] cf 1,14[a] ‖ **22** [a] > pc Mss 𝔊*𝔖 cf 18[a] ‖ **25** [a–a] mlt Mss Edd עמישדי ‖ **28** [a] 𝔊 αἱ στρατιαί ‖ [b–b] 𝔊 invers; 𝔖 om ויסעו.

29 וַיֹּ֣אמֶר מֹשֶׁ֗ה לְ֠חֹבָב בֶּן־רְעוּאֵ֣ל הַמִּדְיָנִי֮ חֹתֵ֣ן[a] מֹשֶׁה֒ נֹסְעִ֣ים ׀
אֲנַ֗חְנוּ אֶל־הַמָּקוֹם֙ אֲשֶׁ֣ר אָמַ֣ר יְהוָ֔ה אֹת֖וֹ אֶתֵּ֣ן לָכֶ֑ם לְכָ֤ה[b] אִתָּ֙נוּ֙
30 וְהֵטַ֣בְנוּ לָ֔ךְ כִּֽי־יְהוָ֥ה דִּבֶּר־ט֖וֹב עַל־יִשְׂרָאֵֽל׃ 30 וַיֹּ֥אמֶר אֵלָ֖יו לֹ֣א ב. ב[18]
31 אֵלֵ֑ךְ כִּ֧י אִם־אֶל־אַרְצִ֛י וְאֶל־מוֹלַדְתִּ֖י אֵלֵֽךְ׃ 31 וַיֹּ֕אמֶר אַל־נָ֖א תַּעֲזֹ֣ב ל
32 אֹתָ֑נוּ כִּ֣י ׀ עַל־כֵּ֣ן [a]יָדַ֗עְתָּ חֲנֹתֵ֙נוּ֙[a][b] בַּמִּדְבָּ֔ר וְהָיִ֥יתָ לָּ֖נוּ לְעֵינָֽיִם[c]׃ 32 וְהָיָ֖ה ל. ל[19]
כִּֽי־תֵלֵ֖ךְ עִמָּ֑נוּ וְהָיָ֣ה ׀ הַטּ֣וֹב הַה֗וּא אֲשֶׁ֨ר יֵיטִ֧יב יְהוָ֛ה עִמָּ֖נוּ וְהֵטַ֥בְנוּ ב
33 לָֽךְ׃ 33 וַיִּסְעוּ֙ מֵהַ֣ר יְהוָ֔ה דֶּ֖רֶךְ שְׁלֹ֣שֶׁת יָמִ֑ים וַאֲר֨וֹן בְּרִית־יְהוָ֜ה נֹסֵ֣עַ כו̇ בליש וכל מלכים דכות ב מנה בסיפ
34 לִפְנֵיהֶ֗ם [a]דֶּ֚רֶךְ שְׁלֹ֣שֶׁת יָמִ֔ים[a] לָת֥וּר לָהֶ֖ם מְנוּחָֽה׃ 34 [b][a]וַעֲנַ֧ן יְהוָ֛ה[b] ל[20]. ל
35 עֲלֵיהֶ֖ם יוֹמָ֑ם[c] בְּנָסְעָ֖ם מִן־הַֽמַּחֲנֶֽה׃ ׆ ס 35 וַיְהִ֛י בִּנְסֹ֥עַ הָאָרֹ֖ן ב[21]. ב בטע ר״פ[22]. ב
וַיֹּ֣אמֶר מֹשֶׁ֑ה
קוּמָ֣ה ׀ יְהוָ֗ה וְיָפֻ֙צוּ֙ אֹיְבֶ֔יךָ וְיָנֻ֥סוּ מְשַׂנְאֶ֖יךָ מִפָּנֶֽיךָ׃ ב[23] בטע וכל תלים דכות ב מ א. ב. ב
36 וּבְנֻחֹ֖ה[a] יֹאמַ֑ר יו̇[24] כת ה בתור ול בליש
שׁוּבָ֣ה[b] יְהוָ֔ה רִֽבְב֖וֹת[c] אַלְפֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ ׆ פ ה̇ בטע. ג געיא ול בליש בסיפ

11 1 וַיְהִ֤י הָעָם֙ כְּמִתְאֹ֣נְנִ֔ים רַ֖ע[a] בְּאָזְנֵ֣י[b] יְהוָ֑ה וַיִּשְׁמַ֤ע יְהוָה֙ וַיִּ֣חַר ל. ט̇[1] וכל אמירה יצר לשון עשייה ועין דכות ב מ ז. לז. ג[2]
2 אַפּ֔וֹ וַתִּבְעַר־בָּם֙ אֵ֣שׁ יְהוָ֔ה וַתֹּ֖אכַל בִּקְצֵ֥ה הַֽמַּחֲנֶֽה׃ 2 וַיִּצְעַ֥ק הָעָ֖ם
3 אֶל־מֹשֶׁ֑ה וַיִּתְפַּלֵּ֤ל מֹשֶׁה֙ אֶל־יְהוָ֔ה וַתִּשְׁקַ֖ע הָאֵֽשׁ׃ 3 וַיִּקְרָ֛א שֵֽׁם־ ל
4 הַמָּק֥וֹם הַה֖וּא תַּבְעֵרָ֑ה כִּֽי־בָעֲרָ֥ה בָ֖ם אֵ֥שׁ יְהוָֽה׃ 4 וְהָֽאסַפְסֻף֙ מ̇ח כת א לא קר ול בליש[3]
אֲשֶׁ֣ר בְּקִרְבּ֔וֹ הִתְאַוּ֖וּ תַּאֲוָ֑ה וַיָּשֻׁ֣בוּ[a] וַיִּבְכּ֗וּ[b] גַּ֚ם בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל וַיֹּ֣אמְר֔וּ
5 מִ֥י יַאֲכִלֵ֖נוּ בָּשָֽׂר׃ 5 זָכַ֙רְנוּ֙ אֶת־הַדָּגָ֔ה אֲשֶׁר־נֹאכַ֥ל בְּמִצְרַ֖יִם חִנָּ֑ם אֵ֣ת ב וחס
הַקִּשֻּׁאִ֗ים וְאֵת֙ הָֽאֲבַטִּחִ֔ים וְאֶת־הֶחָצִ֥יר וְאֶת־הַבְּצָלִ֖ים וְאֶת־הַשּׁוּמִֽים׃ ל. ל. ל
6 וְעַתָּ֛ה נַפְשֵׁ֥נוּ יְבֵשָׁ֖ה אֵ֣ין כֹּ֑ל בִּלְתִּ֖י אֶל־הַמָּ֥ן עֵינֵֽינוּ[a]׃ 7 וְהַמָּ֕ן כִּזְרַע־ ב בטע. ל
8 גַּ֖ד ה֑וּא וְעֵינ֖וֹ כְּעֵ֥ין הַבְּדֹֽלַח׃ 8 שָׁ֩טוּ֩ הָעָ֨ם וְלָֽקְט֜וּ וְטָחֲנ֣וּ בָרֵחַ֗יִם א֤וֹ ב[4]. ל. ב. ל. ל
דָכוּ֙ בַּמְּדֹכָ֔ה וּבִשְּׁלוּ֙ בַּפָּר֔וּר וְעָשׂ֥וּ אֹת֖וֹ עֻג֑וֹת וְהָיָ֣ה טַעְמ֔וֹ כְּטַ֖עַם ל. ל. ג[5]. ד[6]

[18] Mm 897. [19] Mm 3598. [20] Mm 758. [21] Mm 75. [22] Mm 1017. [23] Mm 4168. [24] Mm 598. Cp 11 [1] Mm 824. [2] Mm 1570. [3] Mm 898. [4] Mm 491. [5] Mm 899. [6] Mm 2721.

29 [a] prb l חֹתַן || [b] ш לך || **31** [a–a] 𝔊* *ἦσθα μεθ' ἡμῶν* cf 𝔗𝔗[J] || [b] ш חנתינו || [c] 𝔊 *πρεσβύτης* 𝔙 *ductor* || **33** [a–a] dl (ex 33a); 𝔖 *mrd' jwm' ḥd* = דרך יום אֶחָד || **34** [a] 𝔊 tr post 36 || [b–b] 𝔊 *καὶ ἡ νεφέλη ἐγένετο σκιάζουσα* cf 𝔗𝔗[J] || [c] prp יום יום || **36** [a] ш ובמנוחה || [b] frt l שְׁבָה || [c] 𝔊[LC](𝔏[L]𝔖𝔗𝔙) pr *ἐν*, prp וּבֵרַכְתָּ (vel pr hoc vb) vel וְרִבַּתָּ || **Cp 11,1** [a] prp רָעָב || [b] mlt Mss בְּעֵינֵי ut 10; l 𝔐 cf 18 || **4** [a] 𝔊 *καὶ καθίσαντες* 𝔙 *sedens* = וַיֵּשְׁבוּ || [b] 𝔖 *'bkjw* = וַיִּבְכּוּ || **6** [a] pc Mss ш עינו.

לְשַׁד הַשָּׁמֶן׃ 9 וּבְרֶדֶת הַטַּל עַל־הַמַּחֲנֶה לָיְלָה יֵרֵד הַמָּן עָלָיו׃ 9
10 וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה אֶת־הָעָם בֹּכֶה[a] לְמִשְׁפְּחֹתָיו אִישׁ לְפֶתַח אָהֳלוֹ וַיִּחַר־ 10
אַף יְהוָה מְאֹד וּבְעֵינֵי[b] מֹשֶׁה רָע׃ 11 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה לָמָה 11
הֲרֵעֹתָ לְעַבְדֶּךָ וְלָמָּה לֹא־מָצָתִי[a] חֵן בְּעֵינֶיךָ לָשׂוּם אֶת־מַשָּׂא כָּל־
הָעָם הַזֶּה עָלָי׃ 12 הֶאָנֹכִי הָרִיתִי אֵת כָּל־הָעָם הַזֶּה אִם־אָנֹכִי 12
יְלִדְתִּיהוּ כִּי־תֹאמַר אֵלַי שָׂאֵהוּ בְחֵיקֶךָ כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא הָאֹמֵן אֶת־הַיֹּנֵק
עַל[a] הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ[b] לַאֲבֹתָיו׃ 13 מֵאַיִן לִי בָּשָׂר לָתֵת לְכָל־ 13
הָעָם הַזֶּה כִּי־יִבְכּוּ עָלַי לֵאמֹר תְּנָה־לָּנוּ בָשָׂר וְנֹאכֵלָה׃ 14 לֹא־אוּכַל 14
אָנֹכִי לְבַדִּי לָשֵׂאת אֶת־כָּל־הָעָם הַזֶּה כִּי כָבֵד מִמֶּנִּי׃ 15 וְאִם־כָּכָה ׀ 15
אַתְּ־עֹשֶׂה[a] לִּי הָרְגֵנִי נָא הָרֹג אִם־[b]מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ וְאַל־אֶרְאֶה
בְּרָעָתִי[c]׃ פ 16 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֶסְפָה־לִּי שִׁבְעִים אִישׁ ס
מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָדַעְתָּ כִּי־הֵם זִקְנֵי הָעָם וְשֹׁטְרָיו וְלָקַחְתָּ אֹתָם
אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וְהִתְיַצְּבוּ שָׁם עִמָּךְ׃ 17 וְיָרַדְתִּי וְדִבַּרְתִּי עִמְּךָ שָׁם 17
וְאָצַלְתִּי[a] מִן־הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלֶיךָ וְשַׂמְתִּי עֲלֵיהֶם וְנָשְׂאוּ אִתְּךָ בְּמַשָּׂא
הָעָם וְלֹא־תִשָּׂא אַתָּה לְבַדֶּךָ׃ 18 וְאֶל־הָעָם תֹּאמַר הִתְקַדְּשׁוּ לְמָחָר 18
וַאֲכַלְתֶּם בָּשָׂר כִּי בְּכִיתֶם בְּאָזְנֵי יְהוָה לֵאמֹר מִי יַאֲכִלֵנוּ בָּשָׂר כִּי־
טוֹב לָנוּ בְּמִצְרָיִם וְנָתַן יְהוָה לָכֶם בָּשָׂר וַאֲכַלְתֶּם׃ 19 לֹא יוֹם אֶחָד 19
תֹּאכְלוּן וְלֹא יוֹמָיִם וְלֹא ׀ חֲמִשָּׁה יָמִים וְלֹא עֲשָׂרָה יָמִים וְלֹא עֶשְׂרִים
יוֹם׃ 20 עַד ׀ חֹדֶשׁ יָמִים עַד אֲשֶׁר־יֵצֵא מֵאַפְּכֶם וְהָיָה לָכֶם לְזָרָא[a] 20
יַעַן כִּי־מְאַסְתֶּם אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם וַתִּבְכּוּ לְפָנָיו לֵאמֹר לָמָּה
זֶּה יָצָאנוּ מִמִּצְרָיִם׃ 21 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלִי הָעָם אֲשֶׁר 21
אָנֹכִי בְּקִרְבּוֹ וְאַתָּה אָמַרְתָּ בָּשָׂר אֶתֵּן לָהֶם[a] וְאָכְלוּ חֹדֶשׁ יָמִים׃
22 הֲצֹאן וּבָקָר[a] יִשָּׁחֵט לָהֶם וּמָצָא לָהֶם אִם אֶת־כָּל־דְּגֵי הַיָּם יֵאָסֵף 22
לָהֶם וּמָצָא לָהֶם׃ פ 23 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הֲיַד יְהוָה תִּקְצָר ס

ל̇. ל̇ | ל̇. [8]ד̇. [7]ז̇ | [9]ל̇. כל עשייה רע פת ב מ ז̇ קמ. ה. מא | [10]ג̇. [11]ז̇ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ א. [12]ט̇ כת חס א ול בליש. [13]סו. ל̇ | [14]ב̇. ל̇ | ל̇. ב. לז. ל̇. ל̇ | ז̇ ר״פ בסיפ | כ̇ד. גז וכל תלים דכות ב מ יא. ג פסוק ואם אם[15] | ג̇ בלשון זכר[16]. [17]ג̇. ג. סו. ל̇ | ט בטע בסיפ. ל̇. כל מל | יב̇ בתור | ל̇. י. [18]ד̇. [19]ד̇ בתור מגה בסיפ | [20]ג̇. [21]ה̇ | לז. [22]ג̇. ב וחס | ז̇ ר״פ בסיפ וחד מן [23]ג̇ פסוק לא ולא ולא ולא ולא. י̇ | ל̇. ה̇ ג מל וב חס[24] | ל̇ כת א | יב̇ בטע ר״פ ה מגה בתור | ל̇ | [25]ב̇. ל̇ קמ

[7]Mm 1813. [8]Mm 4028. [9]Mm 824. [10]Mm 406. [11]Mm 1660. [12]Mm 922. [13]וחד ואת משא Ez 24,25. [14]Mm 3501. [15]Mm 2723. [16]Mm 900. [17]Mm 901. [18]Mm 60. [19]Mm 940. [20]Mm 773. [21]Mm 420. [22]Mm 1570. [23]Mm 2466. [24]Mm 517. [25]Mm 1780.

10 [a] Seb (𝔊)𝔖𝔗𝔗[J] בֹּכִים ‖ [b] prp —נָיו ‖ **11** [a] 𝔐 מָצָאתִי ‖ **12** [a] 𝔐𝔊𝔖𝔗[J] אֶל ‖ [b] Ms 𝔐[Mss]𝔊[min]𝔖𝔗 —תִּי ‖ **15** [a—a] l vel אַתְּ תַּעֲשֶׂה vel תַּעֲשֶׂה; 𝔐 אתה pro את ‖ [b] pc Mss 𝔐 וְאִם ‖ [c] Tiq soph pro בְּרָעָתֶךָ ‖ **17** [a] 𝔐 וְהִצ׳ ‖ **20** [a] 𝔐 —רה ‖ **21** [a] Seb[Or] mlt Mss לָכֶם ‖ **22** [a] 𝔐 והב׳.

24 עַתָּ֥ה° תִרְאֶ֛ה הֲיִקְרְךָ֥[b] דְבָרִ֖י אִם־לֹֽא׃ 24 וַיֵּצֵ֣א[a] מֹשֶׁ֗ה וַיְדַבֵּר֙ אֶל־ ב. ל. יג[26]. ז ס״פ
הָעָ֔ם אֵ֖ת דִּבְרֵ֣י° יְהוָ֑ה וַיֶּאֱסֹ֞ף שִׁבְעִ֥ים אִישׁ֙ מִזִּקְנֵ֣י הָעָ֔ם[b] וַֽיַּעֲמֵ֥ד אֹתָ֖ם ה. כ ה מנה בתור[27]. כל מל. ד[28] וכל ד״ה דכות ב מ ז
25 סְבִיבֹ֥ת הָאֹֽהֶל׃ 25 וַיֵּ֨רֶד יְהוָ֥ה׀ בֶּעָנָן֮ וַיְדַבֵּ֣ר אֵלָיו֒ וַיָּ֗אצֶל[a] מִן־הָר֙וּחַ֙ מה כת א לא קר ול בליש[29]
אֲשֶׁ֣ר עָלָ֔יו וַיִּתֵּ֕ן עַל־שִׁבְעִ֥ים אִ֖ישׁ הַזְּקֵנִ֑ים וַיְהִ֗י כְּנ֤וֹחַ עֲלֵיהֶם֙ הָר֔וּחַ כל מל. ב[30]
26 וַיִּֽתְנַבְּא֖וּ וְלֹ֥א יָסָֽפוּ[b]׃ 26 וַיִּשָּׁאֲר֣וּ שְׁנֵֽי־אֲנָשִׁ֣ים׀ בַּֽמַּחֲנֶ֡ה שֵׁ֣ם° הָאֶחָ֣ד׀ ל. ד בתור
אֶלְדָּ֡ד[a] וְשֵׁם֩ הַשֵּׁנִ֨י מֵידָ֜ד[b] וַתָּ֧נַח עֲלֵהֶ֣ם הָר֗וּחַ וְהֵ֙מָּה֙ בַּכְּתֻבִ֔ים וְלֹ֥א ב[31]. יג חס בתור[32]
27 יָצְא֖וּ הָאֹ֑הֱלָה וַיִּֽתְנַבְּא֖וּ בַּֽמַּחֲנֶֽה׃ 27 וַיָּ֣רָץ הַנַּ֔עַר וַיַּגֵּ֥ד לְמֹשֶׁ֖ה וַיֹּאמַ֑ר ח[33]. יז. צא
28 אֶלְדָּ֣ד[a] וּמֵידָ֔ד[b] מִֽתְנַבְּאִ֖ים בַּֽמַּחֲנֶֽה׃ 28 וַיַּ֜עַן יְהוֹשֻׁ֣עַ בִּן־נ֗וּן מְשָׁרֵ֥ת° ב[34]
29 מֹשֶׁ֛ה מִבְּחֻרָ֖יו[a] וַיֹּאמַ֑ר אֲדֹנִ֥י מֹשֶׁ֖ה כְּלָאֵֽם׃ 29 וַיֹּ֤אמֶר לוֹ֙ מֹשֶׁ֔ה הַֽמְקַנֵּ֥א צא. ל. ל
אַתָּ֖ה לִ֑י וּמִ֨י° יִתֵּ֜ן כָּל־עַ֤ם יְהוָה֙ נְבִיאִ֔ים כִּֽי־יִתֵּ֧ן יְהוָ֛ה אֶת־רוּח֖וֹ ב[35]
30 31 עֲלֵיהֶֽם׃ 30 וַיֵּאָסֵ֥ף מֹשֶׁ֖ה אֶל־הַֽמַּחֲנֶ֑ה ה֖וּא וְזִקְנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 31 וְר֜וּחַ ז ה מלעיל וב מלרע[36]
נָסַ֣ע׀ מֵאֵ֣ת יְהוָ֗ה וַיָּ֣גָז[a] שַׂלְוִים֮[b] מִן־הַיָּם֒ וַיִּטֹּ֨שׁ עַל[c]־הַֽמַּחֲנֶ֜ה כְּדֶ֧רֶךְ י֣וֹם ב[37]. ב[38]
כֹּ֗ה וּכְדֶ֤רֶךְ יוֹם֙ כֹּ֔ה סְבִיב֖וֹת הַֽמַּחֲנֶ֑ה וּכְאַמָּתַ֖יִם עַל[d]־פְּנֵ֥י° הָאָֽרֶץ׃ ל. ה
32 וַיָּ֣קָם הָעָ֡ם כָּל־הַיּוֹם֩ הַה֨וּא וְכָל־הַלַּ֜יְלָה וְכֹ֣ל׀ י֣וֹם[a]° הַֽמָּחֳרָ֗ת ט פסוק כל וכל וכל[39]. ל
וַיַּֽאַסְפוּ֙ אֶת־הַשְּׂלָ֔ו[b] הַמַּמְעִ֕יט אָסַ֖ף עֲשָׂרָ֣ה חֳמָרִ֑ים וַיִּשְׁטְח֤וּ[c] לָהֶם֙ ב[40]. ג. ל. ל
33 שָׁט֔וֹחַ[d] סְבִיב֖וֹת הַֽמַּחֲנֶֽה׃ 33 הַבָּשָׂ֗ר עוֹדֶ֙נּוּ֙ בֵּ֣ין שִׁנֵּיהֶ֔ם טֶ֖רֶם יִכָּרֵ֑ת וְאַ֤ף ל. ל ר״פ. ב[41]. ל
34 יְהוָה֙ חָרָ֣ה בָעָ֔ם וַיַּ֤ךְ יְהוָה֙ בָּעָ֔ם מַכָּ֖ה רַבָּ֥ה° מְאֹֽד׃ 34 וַיִּקְרָ֛א אֶֽת[a]־שֵׁם°־ ח[42]. ב[43]
הַמָּק֥וֹם° הַה֖וּא קִבְר֣וֹת הַֽתַּאֲוָ֑ה כִּי־שָׁם֙ קָֽבְר֔וּ אֶת־הָעָ֖ם הַמִּתְאַוִּֽים׃ ב[44]
35 מִקִּבְר֧וֹת הַֽתַּאֲוָ֛ה נָסְע֥וּ הָעָ֖ם חֲצֵר֑וֹת[a] וַיִּהְי֖וּ בַּחֲצֵרֽוֹת׃ פ
12 1 וַתְּדַבֵּ֨ר מִרְיָ֤ם וְאַהֲרֹן֙ בְּמֹשֶׁ֔ה עַל־אֹד֛וֹת הָאִשָּׁ֥ה הַכֻּשִׁ֖ית[a] ל
2 אֲשֶׁ֣ר לָקָ֑ח [b]כִּֽי־אִשָּׁ֥ה כֻשִׁ֖ית לָקָֽח[b]׃ 2 וַיֹּאמְר֗וּ הֲרַ֤ק אַךְ־בְּמֹשֶׁה֙ דִּבֶּ֣ר ל. ל
3 יְהוָ֔ה הֲלֹ֖א גַּם־בָּ֣נוּ דִבֵּ֑ר וַיִּשְׁמַ֖ע יְהוָֽה׃ 3 וְהָאִ֥ישׁ מֹשֶׁ֖ה עָנָ֣ו מְאֹ֑ד מִכֹּל֙ ענוי ק ול וחס

[26]Mm 902. [27]Mm 4234. [28]Mm 903. [29]Mm 898. [30]Mm 1256. [31]Gn 8,4. [32]Mm 675 contra textum. [33]Mm 111. [34]Jos 1,1. [35]Mm 1455. [36]Mp sub loco. [37]Hi 1,20. [38]Mm 128. [39]Mm 1981. [40]Mm 399. [41]Ps 57,5. [42]Mm 2987. [43]Gn 28,19. [44]Am 5,18.

23 [a] Sam אתה ‖ [b] Sam[Mss] יראך—; prp הֲיָקוּם ‖ **24** [a] l c Ms 𝔊 וַיָּבֹא cf 𝔙 ‖ [b] nonn Mss 𝔗J𝔙 יִשְׂרָאֵל ‖ **25** [a] Sam ויצל = וַיָּצֶל cf 17[a] ‖ [b] Sam 'יאס, 𝔗𝔗J(𝔙) *psqjn* = יָסָפוּ cf Dt 5,22; l 𝔐 ‖ **26** [a] 34,21 אֱלִידָד ‖ [b] Sam𝔊 מוֹדָד cf Gn 10,26 ‖ **27** [a.b] cf 26[a.b] ‖ **28** [a] Sam[Mss] מבחיריו, 𝔊 *ὁ ἐκλεκτὸς (αὐτοῦ)*; 𝔖𝔗𝔗J = 𝔐 ‖ **31** [a] l וַיָּגָז? ‖ [b] l c Sam שלוי (מ dttg) vel שְׂלָו ‖ [c] Sam אֶל ‖ [d] mlt Mss + כָּל־ ‖ **32** [a] Sam 'הי ‖ [b] pc Mss השליו; l 𝔐 vel c Sam לוי— ‖ [c] 𝔊B *καὶ ἔσφαξαν* = וישחטו cf [d]; pr hoc vb (hpgr) cf 𝔊OL ‖ [d] Sam שחוט Sam[Mss] שְׁחוּטָה ‖ **34** [a] > Sam ‖ **35** [a] Sam 'החצ ‖ **Cp 12,1** [a] 𝔊(𝔙) *Αἰθιόπισσα* 𝔗 *špjrt'* = pulchra ‖ [b–b] 𝔗𝔗J vertunt sensum in contrarium.

4 הָֽאָדָ֔ם אֲשֶׁ֖ר עַל־פְּנֵ֥י הָאֲדָמָֽה׃ ס 4 וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה פִּתְאֹ֗ם אֶל־
מֹשֶׁ֤ה ᵃוְאֶֽל־אַהֲרֹן֙ וְאֶל־מִרְיָ֔םᵃ צְא֥וּ שְׁלָשְׁתְּכֶ֖ם אֶל־אֹ֣הֶל מוֹעֵ֑ד וַיֵּצְא֖וּ
5 שְׁלָשְׁתָּֽם׃ 5 וַיֵּ֤רֶד יְהוָה֙ בְּעַמּ֣וּד עָנָ֔ןᵃ וַֽיַּעֲמֹ֖ד פֶּ֣תַח הָאֹ֑הֶל וַיִּקְרָא֙ אַהֲרֹ֣ן
וּמִרְיָ֔ם וַיֵּצְא֖וּᵇ שְׁנֵיהֶֽם׃ 6 וַיֹּ֖אמֶרᵃ

שִׁמְעוּ־נָ֖א דְבָרָ֑י אִם־יִֽהְיֶה֙ נְבִ֣יאֲכֶ֔םᵇ יְהוָ֕הᶜ
בַּמַּרְאָה֙ אֵלָ֣יו אֶתְוַדָּ֔עᵈ בַּחֲל֖וֹםᵉ אֲדַבֶּר־בּֽוֹ׃
7 לֹא־כֵ֖ן עַבְדִּ֣י מֹשֶׁ֑ה בְּכָל־בֵּיתִ֖י נֶאֱמָ֥ן הֽוּא׃
8 פֶּ֣ה אֶל־פֶּ֞ה אֲדַבֶּר־בּ֗וֹ וּמַרְאֶ֙הᵃ֙ וְלֹ֣א בְחִידֹ֔ת וּתְמֻנַ֥תᵇ יְהוָ֖ה יַבִּ֑יט
וּמַדּ֙וּעַ֙ לֹ֣א יְרֵאתֶ֔ם לְדַבֵּ֖ר בְּעַבְדִּ֥י בְמֹשֶֽׁה׃

9 10 ᵃוַיִּֽחַר אַ֧ףᵃ יְהוָ֛ה בָּ֖ם וַיֵּלַֽךְ׃ 10 וְהֶעָנָ֗ן סָ֚ר מֵעַ֣ל הָאֹ֔הֶל וְהִנֵּ֥ה מִרְיָ֖ם
11 מְצֹרַ֣עַת כַּשָּׁ֑לֶג וַיִּ֧פֶן אַהֲרֹ֛ן אֶל־מִרְיָ֖ם וְהִנֵּ֥ה מְצֹרָֽעַת׃ 11 וַיֹּ֥אמֶר
אַהֲרֹ֖ן אֶל־מֹשֶׁ֑ה בִּ֣י אֲדֹנִ֔י אַל־נָ֨א תָשֵׁ֤תᵃ עָלֵ֙ינוּ֙ חַטָּ֔את אֲשֶׁ֥ר נוֹאַ֖לְנוּ
12 וַאֲשֶׁ֥ר חָטָֽאנוּ׃ 12 אַל־נָ֥א תְהִ֖יᵃ כַּמֵּ֑תᵇ אֲשֶׁ֤ר בְּצֵאתוֹ֙ מֵרֶ֣חֶם אִמּ֔וֹᶜ
13 וַיֵּאָכֵ֖ל חֲצִ֥י בְשָׂרֽוֹᶜ׃ 13 וַיִּצְעַ֣ק מֹשֶׁ֔ה אֶל־יְהוָ֖ה לֵאמֹ֑ר אֵ֕לᵃ נָ֛א רְפָ֥א
14 נָ֖א לָֽהּ׃ פ 14 וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה אֶל־מֹשֶׁ֗הᵃ וְאָבִ֙יהָ֙ יָרֹ֤ק יָרַק֙ בְּפָנֶ֔יהָ
הֲלֹ֥א תִכָּלֵ֖ם שִׁבְעַ֣ת יָמִ֑ים תִּסָּגֵ֞ר שִׁבְעַ֤ת יָמִים֙ מִח֣וּץ לַֽמַּחֲנֶ֔ה וְאַחַ֖ר
15 תֵּאָסֵֽף׃ 15 וַתִּסָּגֵ֥ר מִרְיָ֛ם מִח֥וּץ לַֽמַּחֲנֶ֖ה שִׁבְעַ֣ת יָמִ֑ים וְהָעָם֙ לֹ֣א נָסַ֔עᵃ
16 עַד־הֵאָסֵ֖ףᵇ מִרְיָֽם׃ 16 ᵃוְאַחַ֛ר נָסְע֥וּ הָעָ֖ם מֵחֲצֵר֑וֹת וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּמִדְבַּ֥ר
פָּארָֽןᵇ׃ פ קלו

סדר פרש 13 1 ᵃוַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 2 שְֽׁלַח־לְךָ֣ אֲנָשִׁ֗ים וְיָתֻ֙רוּ֙
אֶת־אֶ֣רֶץ כְּנַ֔עַן אֲשֶׁר־אֲנִ֥י נֹתֵ֖ן לִבְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל אִ֣ישׁ אֶחָד֩ אִ֨ישׁ אֶחָ֜ד
3 לְמַטֵּ֤ה אֲבֹתָיו֙ תִּשְׁלָ֔חוּᵃ כֹּ֖ל נָשִׂ֥יא בָהֶֽם׃ 3 וַיִּשְׁלַ֨ח אֹתָ֥ם מֹשֶׁ֛ה מִמִּדְבַּ֥ר

Cp 12 [1]Mm 904. [2]Mm 436. [3]Mm 3925. [4]Mm 539. [5]Mm 1454. [6]Mm 175. [7]Mm 328. [8]Mm 3298. [9]Mm 751.

4 a–a 𝔊* invers cf 1 ∥ 5 a ⅏^Mss הע' ∥ b l וַיָּבֹאוּ? cf 11,24a ∥ 6 a tr huc יהוה ex 6b; 𝔊(𝔖) + (𝔊^L[𝔖] κύριος) πρὸς αὐτούς ∥ b l נָבִיא בָּכֶם cf 𝔏𝔙 ∥ c dl, cf a; 𝔊(𝔙) κυρίῳ = ליהוה; 𝔖(𝔗) ʾnʾ mrjʾ = אֲנִי יהוה ∥ d ⅏ הת' ∥ e l c ⅏𝔊𝔖𝔙 ובח' ∥ 8 a pc Mss 𝔊𝔖𝔗 ⅏ בְּמַ', במר', prp וְאִמְרָה; dl (gl ad ותמנת cf b) ∥ b 𝔊(𝔖) καὶ τὴν δόξαν cf 𝔗 ∥ 9 a–a sic L, mlt Mss Edd וַיִּחַר־אַף ∥ 11 a ⅏ תשית ∥ 12 a ⅏ תהיה; 𝔖 nhwʾ = יְהִי ∥ b 𝔊(𝔙) + ὡσεὶ ἔκτρωμα ∥ c Tiq soph pro אִמֵּנוּ et בְּשָׂרֵנוּ; 𝔊(𝔙) τῶν σαρκῶν αὐτῆς ∥ 13 a l אַל ∥ 14 a nonn vb exc? ∥ 15 a ⅏ נסעו ∥ b ⅏ פה— 𝔊 ἐκαθαρίσθη ∥ 16 a 𝔅 hic incip cp 13 (cf 𝔊𝔙) ∥ b ⅏ ut 10,12a ∥ Cp 13,1 a ⅏𝔊^min Syh pr vb sec Dt 1,20–23a ∥ 2 a ⅏𝔊𝔖 sg.

4 פָּארָן[a] עַל־פִּי יְהוָה כֻּלָּם אֲנָשִׁים רָאשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הֵמָּה׃ 4 וְאֵלֶּה — עה. יג[1] ר״פ בתור וכל תלדות דכות ב מ ד
5 שְׁמוֹתָם לְמַטֵּה רְאוּבֵן שַׁמּוּעַ בֶּן־זַכּוּר׃ 5 לְמַטֵּה שִׁמְעוֹן שָׁפָט בֶּן־ — ב מל בתור[2]
6 7 חוֹרִי׃ 6 לְמַטֵּה יְהוּדָה כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה׃ 7 לְמַטֵּה יִשָּׂשכָר יִגְאָל [a]בֶּן־ — ל
8 9 יוֹסֵף[ba]׃ 8 לְמַטֵּה אֶפְרָיִם הוֹשֵׁעַ[a] בִּן־נוּן׃ 9 לְמַטֵּה בִנְיָמִן פַּלְטִי בֶּן־ — ד קמ וכל אתנח וס״פ דכות[3]. ג בתור בליש
10 11 רָפוּא[a]׃ 10 [a]לְמַטֵּה זְבוּלֻן גַּדִּיאֵל בֶּן־סוֹדִי׃ 11 לְמַטֵּה[a] יוֹסֵף לְמַטֵּה — יב יתיר א ס״ת[4]. ל
12 13 מְנַשֶּׁה גַּדִּי בֶּן־סוּסִי׃ 12 לְמַטֵּה דָן עַמִּיאֵל בֶּן־גְּמַלִּי׃ 13 לְמַטֵּה אָשֵׁר — ל. ל
14 15 סְתוּר בֶּן־מִיכָאֵל׃ 14 לְמַטֵּה נַפְתָּלִי נַחְבִּי בֶּן־וָפְסִי[a]׃ 15 לְמַטֵּה גָד — ל בתור. ל. ל
16 גְּאוּאֵל[a] בֶּן־מָכִי[b]׃ 16 אֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־שָׁלַח מֹשֶׁה לָתוּר — ל. ל. ה[5]
17 אֶת־הָאָרֶץ וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשֵׁעַ[a] בִּן־נוּן יְהוֹשֻׁעַ׃ 17 וַיִּשְׁלַח — ג בתור בליש
אֹתָם מֹשֶׁה[a] לָתוּר אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם עֲלוּ זֶה בַּנֶּגֶב
18 וַעֲלִיתֶם אֶת־הָהָר׃ 18 וּרְאִיתֶם אֶת־הָאָרֶץ מַה־הִוא וְאֶת־הָעָם — ד[6]. יב[7]
19 הַיֹּשֵׁב עָלֶיהָ הֶחָזָק הוּא הֲרָפֶה[a] הַמְעַט הוּא אִם־רָב׃ 19 וּמָה הָאָרֶץ — ל
אֲשֶׁר־הוּא יֹשֵׁב בָּהּ הֲטוֹבָה הִוא אִם־רָעָה וּמָה הֶעָרִים אֲשֶׁר־הוּא — ל
20 יוֹשֵׁב בָּהֵנָּה[a] [b]הַבְּמַחֲנִים אִם בְּמִבְצָרִים[b]׃ 20 וּמָה הָאָרֶץ הַשְּׁמֵנָה — יז מל בתור. ג[8]. ל. אם האם ואם כן בטע[9]. ג[10]
הִוא אִם־רָזָה הֲיֵשׁ־בָּהּ עֵץ אִם־אַיִן וְהִתְחַזַּקְתֶּם וּלְקַחְתֶּם מִפְּרִי — ד[11]. ו
21 הָאָרֶץ וְהַיָּמִים יְמֵי[a] בִּכּוּרֵי[b] עֲנָבִים׃ 21 וַיַּעֲלוּ[a] וַיָּתֻרוּ אֶת־הָאָרֶץ — ל
22 מִמִּדְבַּר־צִן עַד־רְחֹב לְבֹא חֲמָת[b]׃ 22 וַיַּעֲלוּ בַנֶּגֶב וַיָּבֹא[a] עַד־חֶבְרוֹן — ט חס[12]. ח סביר לשון רבים
וְשָׁם אֲחִימַן שֵׁשַׁי וְתַלְמַי יְלִידֵי הָעֲנָק[b] וְחֶבְרוֹן שֶׁבַע שָׁנִים נִבְנְתָה — ל
23 לִפְנֵי צֹעַן מִצְרָיִם׃ 23 וַיָּבֹאוּ עַד־נַחַל אֶשְׁכֹּל וַיִּכְרְתוּ[a] מִשָּׁם זְמוֹרָה — ה חס[13]
וְאֶשְׁכּוֹל עֲנָבִים אֶחָד וַיִּשָּׂאֻהוּ[b] בַמּוֹט בִּשְׁנָיִם וּמִן־הָרִמֹּנִים וּמִן־ — ד חס[14]. ל
24 הַתְּאֵנִים׃ 24 לַמָּקוֹם הַהוּא קָרָא[a] נַחַל אֶשְׁכּוֹל עַל אֹדוֹת הָאֶשְׁכּוֹל
25 אֲשֶׁר־כָּרְתוּ מִשָּׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 25 וַיָּשֻׁבוּ מִתּוּר הָאָרֶץ[a] מִקֵּץ אַרְבָּעִים
26 יוֹם׃ 26 וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל

Cp 13 [1]Mm 267. [2]Mm 905. [3]Mm 906. [4]Mm 907. [5]Mm 265. [6]Mm 908. [7]Mm 1055. [8]Mm 909. [9]Mm 3887. [10]Mp sub loco. [11]Mm 1798. [12]Mm 355. [13]Mm 92. [14]Mm 1737.

3 [a] ⅏ ut 10,12[a] ‖ **7** [a–a] crrp ex לִבְנֵי י׳, quod tr in 11 loco למטה יו׳; deest patronymicum Jigali ‖ [b] huc tr 10.11 ‖ **8** [a] ⅏ יהושע, id 16 ‖ **9** [a] 𝔖 *dpw* ‖ **10** [a] cf 7[b] ‖ **11** [a] l לִבְנֵי cf 7[a–a] et 1,10 ‖ **14** [a] 𝔊 *Ιαβι* ‖ **15** [a] 𝔊 *Γουδιηλ* = 10 ‖ [b] ⅏ מיכי ‖ **16** [a] cf 8[a] ‖ **17** [a] > ⅏ ‖ **18** [a] ⅏ –פא ‖ **19** [a] ⅏ בהן ‖ [b–b] ⅏ המבחנים אך מבצרים ‖ **20** [a] 𝔊 + *ἔαρος* ‖ [b] ⅏ בכרות ‖ **21** [a] ⅏ וילכו ויבאו ut 26 ‖ [b] ⅏ –תה ‖ **22** [a] l c Seb pc Mss ⅏ Vrs pl ‖ [b] ⅏ ענק ut 𝔐 33, id 28 ‖ **23** [a] pr וַיְתָרֻהוּ? (hpgr) cf 𝔊 *καὶ κατεσκέψαντο αὐτήν* ‖ [b] ⅏ וישאו ‖ **24** [a] ⅏𝔊𝔖𝔗[J] pl ‖ **25** [a] ⅏𝔗[J] את ה׳.

בה[15]. ג[16] מנה מל. ל   אֶל־מִדְבַּר פָּארָן[a] קָדֵשָׁה וַיָּשִׁיבוּ אֹתָם דָּבָר וְאֶת־כָּל־הָעֵדָה וַיַּרְאוּם
אֶת־פְּרִי הָאָרֶץ׃ 27 וַיְסַפְּרוּ־לוֹ וַיֹּאמְרוּ בָּאנוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר 27
שְׁלַחְתָּנוּ וְגַם זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ הִוא וְזֶה־פִּרְיָהּ׃ 28 אֶפֶס כִּי־עַז הָעָם 28
ל. ב חס   הַיֹּשֵׁב בָּאָרֶץ וְהֶעָרִים בְּצֻרוֹת גְּדֹלֹת מְאֹד וְגַם־יְלִדֵי הָעֲנָק[a] רָאִינוּ
יז מל בתור. סימן ת ס מ כ[17]. יז מל בתור   שָׁם׃ 29 עֲמָלֵק יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב וְהַחִתִּי[a] וְהַיְבוּסִי וְהָאֱמֹרִי יוֹשֵׁב 29
יז מל בתור[18]. ל. ל   בָּהָר וְהַכְּנַעֲנִי יֹשֵׁב עַל־הַיָּם וְעַל יַד הַיַּרְדֵּן׃ 30 וַיַּהַס[a] כָּלֵב אֶת־ 30
ג כת ה[19]. ד מל[20]   הָעָם אֶל[b]־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר[c] עָלֹה נַעֲלֶה וְיָרַשְׁנוּ אֹתָהּ כִּי־יָכוֹל נוּכַל לָהּ׃
ה ר״פ   31 וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־עָלוּ עִמּוֹ אָמְרוּ לֹא נוּכַל לַעֲלוֹת אֶל־הָעָם כִּי־ 31
יב[21]   חָזָק הוּא מִמֶּנּוּ׃ 32 וַיּוֹצִיאוּ דִּבַּת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תָּרוּ אֹתָהּ אֶל־בְּנֵי 32
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבַרְנוּ בָהּ לָתוּר אֹתָהּ אֶרֶץ אֹכֶלֶת
ב מל[22]. נא[23] מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג. ה ר״פ[24]   יוֹשְׁבֶיהָ הִוא וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־רָאִינוּ בְתוֹכָהּ אַנְשֵׁי מִדּוֹת׃ 33 וְשָׁם 33
ג ב חס וחד מל. ג ב חס וחד מל. ב[25]. ב[26]   רָאִינוּ אֶת־הַנְּפִילִים [a]בְּנֵי עֲנָק מִן־הַנְּפִלִים[a] וַנְּהִי בְעֵינֵינוּ כַּחֲגָבִים וְכֵן
י   הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם[b]׃ 14 1 וַתִּשָּׂא[a] כָּל־הָעֵדָה וַיִּתְּנוּ אֶת־קוֹלָם 14
וַיִּבְכּוּ[b] הָעָם בַּלַּיְלָה הַהוּא׃ 2 וַיִּלֹּנוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן כֹּל בְּנֵי 2
כב[1]   יִשְׂרָאֵל[a] וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם כָּל־הָעֵדָה לוּ־מַתְנוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אוֹ
כב[1]. ל   בַּמִּדְבָּר הַזֶּה לוּ־מָתְנוּ׃ 3 וְלָמָה יְהוָה מֵבִיא אֹתָנוּ אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת 3
ד דגש[2]. יב מל בתור[3]. יד בטע[4]. כח[5]   לִנְפֹּל בַּחֶרֶב נָשֵׁינוּ וְטַפֵּנוּ יִהְיוּ לָבַז הֲלוֹא טוֹב לָנוּ שׁוּב מִצְרָיְמָה׃
ז[6]. כח[5]   4 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו נִתְּנָה[a] רֹאשׁ וְנָשׁוּבָה[b] מִצְרָיְמָה׃ 5 וַיִּפֹּל 4 5
כט בתור. יא זוגין בטע[7]   מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל־פְּנֵיהֶם לִפְנֵי כָּל־קְהַל[a] עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 6 וִיהוֹשֻׁעַ 6
ג   בִּן־נוּן וְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה מִן־הַתָּרִים[a] אֶת־הָאָרֶץ קָרְעוּ בִּגְדֵיהֶם׃
ג   7 וַיֹּאמְרוּ אֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבַרְנוּ בָהּ 7
ו. ו ר״פ   לָתוּר אֹתָהּ טוֹבָה הָאָרֶץ מְאֹד מְאֹד׃ 8 אִם־חָפֵץ בָּנוּ יְהוָה וְהֵבִיא 8
אֹתָנוּ אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת וּנְתָנָהּ לָנוּ אֶרֶץ אֲשֶׁר־הִוא זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃
9 אַךְ בַּיהוָה אַל־תִּמְרֹדוּ וְאַתֶּם אַל־תִּירְאוּ אֶת־עַם הָאָרֶץ כִּי לַחְמֵנוּ 9

[15] Mm 1469. [16] Mm 910. [17] Okhl 274. [18] Mp contra textum. [19] Mm 341. [20] Mm 911. [21] Mm 2610. [22] Mm 2896. [23] Mp sub loco. [24] Mm 299. [25] Jes 64,5. [26] Jes 40,22. Cp 14 [1] Mm 1444. [2] Mm 2758. [3] Mm 27. [4] Mm 3948. [5] Mm 84. [6] Mm 2714. [7] Mm 915.

26 [a] 𝔐 ut 10,12[a] ‖ **28** [a] cf 22[b] ‖ **29** [a] ins c 𝔐𝔊 וְהַחִוִּי ‖ **30** [a] sic L, mlt Mss Edd ס maj ‖ [b] 𝔐 על ‖ [c] 𝔐𝔊 + לו ‖ **33** [a–a] dl cf 𝔊* ‖ [b] 𝔐 + vb sec Dt 1,27–33; id Syh post 14,2a ‖ **Cp 14,1** [a] l וַתֵּרָא? ‖ [b] 𝔐𝔊𝔖𝔗 ויבך ‖ **2** [a] cf 13,33[b] ‖ **4** [a] 𝔐 נתן ‖ [b] 𝔐 ונשוב ‖ **5**[a] > 𝔊*𝔗[J], dl cf 7 ‖ **6** [a] 𝔐 ’האת 𝔐[Mss] האתורים.

10 הֵם סָר צִלָּם[a] מֵעֲלֵיהֶם וַיהוָה אִתָּנוּ אַל־תִּירָאֻם׃ 10 וַיֹּאמְרוּ[a] כָּל־ ל̇ . כ̇ב̇ בתור . ב̇ חד מל וחד חס
הָעֵדָה לִרְגּוֹם אֹתָם בָּאֲבָנִים וּכְבוֹד יְהוָה נִרְאָה בְּאֹהֶל[b] מוֹעֵד אֶל־
ס[יז] כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ 11 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עַד־אָנָה יְנַאֲצֻנִי יז̇ פסוק עד ועד[8] . ל̇
הָעָם הַזֶּה וְעַד־אָנָה לֹא־יַאֲמִינוּ בִי בְּכֹל הָאֹתוֹת אֲשֶׁר עָשִׂיתִי ל̇ . ב̇ מל בתור
12 בְּקִרְבּוֹ׃ 12 אַכֶּנּוּ בַדֶּבֶר וְאוֹרִשֶׁנּוּ וְאֶעֱשֶׂה אֹתְךָ[a] לְגוֹי־גָּדוֹל וְעָצוּם ל̇
13 מִמֶּנּוּ׃ 13 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה וְשָׁמְעוּ מִצְרַיִם כִּי־הֶעֱלִיתָ בְכֹחֲךָ ה̇ . ב̇ בתור . ג̇[9]
14 אֶת־הָעָם הַזֶּה מִקִּרְבּוֹ׃ 14 [a]וְאָמְרוּ אֶל־[a]יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַזֹּאת[b] שָׁמְעוּ ל̇ . י̇ז̇ מל בתור
כִּי־אַתָּה יְהוָה בְּקֶרֶב הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר־עַיִן בְּעַיִן נִרְאָה[c] ׀ אַתָּה יְהוָה ט̇[10] וכל קריא דכות ב̇ מ̇ י̇ב̇ . ג̇[11]
וַעֲנָנְךָ עֹמֵד עֲלֵהֶם וּבְעַמֻּד עָנָן אַתָּה הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם וּבְעַמּוּד אֵשׁ ל̇ . י̇ג̇ חס בתור[12] . ב̇ חס ול בליש
15 לָיְלָה׃ 15 וְהֵמַתָּה אֶת־הָעָם הַזֶּה כְּאִישׁ אֶחָד וְאָמְרוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־ ב̇[13] . כ̇[14]
16 שָׁמְעוּ אֶת־שִׁמְעֲךָ[a] לֵאמֹר׃ 16 מִבִּלְתִּי יְכֹלֶת יְהוָה לְהָבִיא אֶת־הָעָם ב̇[15] . ב̇
17 הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע לָהֶם וַיִּשְׁחָטֵם[a] בַּמִּדְבָּר׃ 17 וְעַתָּה ג̇[16]
18 יִגְדַּל־[a]נָא כֹּחַ אֲדֹנָי[b] כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר׃ 18 יְהוָה אֶרֶךְ אַפַּיִם קל̇ד̇[17]
וְרַב־חֶסֶד[a] נֹשֵׂא עָוֺן וָפָשַׁע[b] וְנַקֵּה לֹא[c] יְנַקֶּה פֹּקֵד עֲוֺן אָבוֹת עַל־בָּנִים ל̇ח̇
19 עַל־[d]שִׁלֵּשִׁים וְעַל־רִבֵּעִים׃ 19 סְלַח־נָא לַעֲוֺן הָעָם הַזֶּה כְּגֹדֶל חַסְדֶּךָ ה̇ . ב̇ ר״פ בתור[18] . כ̇[19]
20 וְכַאֲשֶׁר נָשָׂאתָה לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הֵנָּה׃ 20 וַיֹּאמֶר יְהוָה ל̇ מל[20] . ד̇[21]
21 סָלַחְתִּי כִּדְבָרֶךָ[a]׃ 21 וְאוּלָם חַי־אָנִי וְיִמָּלֵא[a] כְבוֹד־יְהוָה אֶת־כָּל־ י̇ג̇ חס בליש . ה̇ ר״פ וכל איוב דכות ב̇ מ̇ ג̇[22] . ב̇[23] . י̇ך
22 הָאָרֶץ׃ 22 כִּי כָל־הָאֲנָשִׁים הָרֹאִים אֶת־כְּבֹדִי וְאֶת־אֹתֹתַי אֲשֶׁר־
עָשִׂיתִי בְמִצְרַיִם וּבַמִּדְבָּר וַיְנַסּוּ אֹתִי זֶה עֶשֶׂר פְּעָמִים וְלֹא שָׁמְעוּ ג̇[24]
23 בְּקוֹלִי׃ 23 אִם־יִרְאוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתָם[a] וְכָל־ ל̇ מל בתור[25] . ו̇ ר״פ בסיפ
24 מְנַאֲצַי לֹא יִרְאוּהָ׃ 24 וְעַבְדִּי כָלֵב עֵקֶב הָיְתָה רוּחַ אַחֶרֶת עִמּוֹ ל̇ . ל̇
וַיְמַלֵּא אַחֲרָי וַהֲבִיאֹתִיו אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־בָּא שָׁמָּה וְזַרְעוֹ יוֹרִשֶׁנָּה[a]׃ ט̇ ול בסיפ[26] . ד̇ . ז̇[27] . ב̇[26]

[8] Mm 912. [9] Mm 603. [10] Mm 230. [11] Mm 1169. [12] Mm 675. [13] Mm 1607. [14] Mm 1514. [15] Ez 16,28. [16] Mm 2007. [17] Cf Okhl II, 151 et Mp sub loco. [18] Mm 594. [19] Ps 79,11. [20] Mm 1713. [21] Mm 913. [22] Cf Hi 2,5; 5,8; 13,3. [23] Mm 3319. [24] Mm 1052. [25] Mm 153. [26] Mp sub loco. [27] Mm 970.

9 [a] 𝔊 *ὁ καιρός* ‖ **10** [a] pr וַיִּמָּאֲנוּ (hpgr)? ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗J) *ἐν νεφέλῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς*, frt l בֶּעָנָן עַל־א׳ ‖ **12** [a] 𝔐𝔊 + וְאֶת־בֵּית אָבִיךָ ‖ **14** [a–a] crrp; 𝔊 *ἀλλὰ καὶ πάντες*, l וְגַם כָּל־ cf 𝔖𝔙? ‖ [b] ins אֲשֶׁר cf 𝔖𝔗𝔗J𝔙? ‖ [c] l נִרְאָה ‖ **15** [a] 𝔊 *τὸ ὄνομά σου* = שִׁמְךָ ‖ **16** [a] 𝔊 *κατέστρωσεν αὐτούς* = וַיִּשְׁטָחֵם ‖ **17** [a] sic L, mlt Mss Edd י maj ‖ [b] mlt Mss Edd יהוה ‖ **18** [a] pc Mss 𝔐𝔊 + וֶאֱמֶת ‖ [b] pc Mss 𝔐𝔊 + וְחַטָּאָה ‖ [c] 𝔐 לו ‖ [d] pc Mss 𝔐Mss וְעַל ‖ **20** [a] mlt Mss 𝔐 ־ריך ‖ **21** [a] l וימָּלֵא? ‖ **23** [a] 𝔐 + לתת להם; 𝔊 + nonn vb ex Dt 1,39 ‖ **24** [a] 𝔐 יירשנה.

25 וְהָעֲמָלֵקִ֥י וְהַֽכְּנַעֲנִ֖י יוֹשֵׁ֣ב בָּעֵ֑מֶק מָחָ֗ר פְּנ֨וּ וּסְע֥וּ לָכֶ֛ם הַמִּדְבָּ֖ר 25
דֶּ֥רֶךְ יַם־סֽוּף׃ פ 26 וַיְדַבֵּ֣ר יְהוָ֔ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה וְאֶֽל־אַהֲרֹ֖ן לֵאמֹֽר׃ 26
27 עַד־מָתַ֗י לָעֵדָ֤ה הָֽרָעָה֙ הַזֹּ֔את אֲשֶׁ֛ר הֵ֥מָּה מַלִּינִ֖ים עָלָ֑י אֶת־תְּלֻנּ֞וֹת 27
בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל אֲשֶׁ֨ר הֵ֧מָּה מַלִּינִ֛ים עָלַ֖י שָׁמָֽעְתִּי׃ 28 אֱמֹ֣ר אֲלֵהֶ֗ם חַי־ 28
אָ֙נִי֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה אִם־לֹ֕א כַּאֲשֶׁ֥ר דִּבַּרְתֶּ֖ם בְּאָזְנָ֑י כֵּ֖ן אֶֽעֱשֶׂ֥ה לָכֶֽם׃
29 בַּמִּדְבָּ֣ר הַ֠זֶּה יִפְּל֨וּ פִגְרֵיכֶ֜ם וְכָל־פְּקֻדֵיכֶם֙ לְכָל־מִסְפַּרְכֶ֔ם מִבֶּ֛ן 29
עֶשְׂרִ֥ים שָׁנָ֖ה וָמָ֑עְלָה אֲשֶׁ֥ר הֲלִֽינֹתֶ֖ם עָלָֽי׃ 30 אִם־אַתֶּם֙ תָּבֹ֣אוּ אֶל־ 30
הָאָ֔רֶץ אֲשֶׁ֤ר נָשָׂ֙אתִי֙ אֶת־יָדִ֔י לְשַׁכֵּ֥ן אֶתְכֶ֖ם בָּ֑הּ כִּ֚י אִם־כָּלֵ֣ב בֶּן־יְפֻנֶּ֔ה
וִיהוֹשֻׁ֖עַ בִּן־נֽוּן׃ 31 וְטַ֨פְּכֶ֔ם אֲשֶׁ֥ר אֲמַרְתֶּ֖ם לָבַ֣ז יִהְיֶ֑ה וְהֵבֵיאתִ֣י אֹתָ֔ם 31
וְיָֽדְעוּ֙ אֶת־הָאָ֔רֶץ אֲשֶׁ֥ר מְאַסְתֶּ֖ם בָּֽהּ׃ 32 וּפִגְרֵיכֶ֖ם אַתֶּ֑ם יִפְּל֖וּ 32
בַּמִּדְבָּ֥ר הַזֶּֽה׃ 33 וּ֠בְנֵיכֶם יִהְי֨וּ רֹעִ֤ים בַּמִּדְבָּר֙ אַרְבָּעִ֣ים שָׁנָ֔ה וְנָשְׂא֖וּ 33
אֶת־זְנוּתֵיכֶ֑ם עַד־תֹּ֥ם פִּגְרֵיכֶ֖ם בַּמִּדְבָּֽר׃ 34 בְּמִסְפַּ֨ר הַיָּמִ֜ים אֲשֶׁר־ 34
תַּרְתֶּ֣ם אֶת־הָאָרֶץ֮ אַרְבָּעִ֣ים יוֹם֒ י֣וֹם לַשָּׁנָ֞ה י֣וֹם לַשָּׁנָ֗ה תִּשְׂאוּ֙ אֶת־
עֲוֺנֹ֣תֵיכֶ֔ם אַרְבָּעִ֖ים שָׁנָ֑ה וִֽידַעְתֶּ֖ם אֶת־תְּנוּאָתִֽי׃ 35 אֲנִ֣י יְהוָה֮ דִּבַּרְתִּי֒ 35
אִם־לֹ֣א ׀ זֹ֣את אֶֽעֱשֶׂ֗ה לְכָל־הָעֵדָ֤ה הָֽרָעָה֙ הַזֹּ֔את הַנּוֹעָדִ֖ים עָלָ֑י
בַּמִּדְבָּ֥ר הַזֶּ֛ה יִתַּ֖מּוּ וְשָׁ֥ם יָמֻֽתוּ׃ 36 וְהָ֣אֲנָשִׁ֔ים אֲשֶׁר־שָׁלַ֥ח מֹשֶׁ֖ה לָת֣וּר 36
אֶת־הָאָ֑רֶץ וַיָּשֻׁ֗בוּ וַיַּלִּ֤ונוּ עָלָיו֙ אֶת־כָּל־הָ֣עֵדָ֔ה לְהוֹצִ֥יא דִבָּ֖ה עַל־
הָאָֽרֶץ׃ 37 וַיָּמֻ֙תוּ֙ הָאֲנָשִׁ֔ים מוֹצִאֵ֥י דִבַּת־הָאָ֖רֶץ רָעָ֑ה בַּמַּגֵּפָ֖ה לִפְנֵ֥י 37
יְהוָֽה׃ 38 וִיהוֹשֻׁ֣עַ בִּן־נ֔וּן וְכָלֵ֖ב בֶּן־יְפֻנֶּ֑ה חָיוּ֙ מִן־הָאֲנָשִׁ֣ים הָהֵ֔ם 38
הַהֹלְכִ֖ים לָת֥וּר אֶת־הָאָֽרֶץ׃ 39 וַיְדַבֵּ֤ר מֹשֶׁה֙ אֶת־הַדְּבָרִ֣ים 39
הָאֵ֔לֶּה אֶל־כָּל־בְּנֵ֖י יִשְׂרָאֵ֑ל וַיִּתְאַבְּל֥וּ הָעָ֖ם מְאֹֽד׃ 40 וַיַּשְׁכִּ֣מוּ בַבֹּ֔קֶר 40
וַיַּעֲל֥וּ אֶל־רֹאשׁ־הָהָ֖ר לֵאמֹ֑ר הִנֶּ֗נּוּ וְעָלִ֛ינוּ אֶל־הַמָּק֛וֹם אֲשֶׁר־אָמַ֥ר
יְהוָ֖ה כִּ֥י חָטָֽאנוּ׃ 41 וַיֹּ֣אמֶר מֹשֶׁ֔ה לָ֥מָּה זֶּ֖ה אַתֶּ֣ם עֹבְרִ֣ים אֶת־פִּ֣י יְהוָ֑ה 41

יז מל בתור
יא[28]
ב מל
ב מל
ב בתור[29] . יב ה מנה קמ
ל
ל . ו ר״פ בסיפ וחד מן יב[30] ר״פ אם אם
יט
ל מל
ל
ל
ב[31]
ל . ב ר״פ[32]
ח ר״פ
וילינו[33] ק . ב בסיפ[34]
ל חס
יא זוגין בטע[35] . ל
ב . ג חס[36]
ג דגש[37] . ב[38]

[28] Mm 852. [29] Gn 22,16. [30] Mm 519. [31] Ez 4,6. [32] Mm 914. [33] Mm 839. [34] Mm 1030. [35] Mm 915. [36] Mp sub loco. [37] Mm 327. [38] Mm 916.

25 a–a cj c 24 (l יֹשֵׁב) ‖ b Seb nonn Mss ⅏ ־ברה ‖ **27** a ins לִי cf Jer 2,18 ‖ b 𝔊 *περὶ ὑμῶν* ‖ **29** a pc Mss 𝔖 וְכֹל; 𝔊* *καί* ‖ **31** a 𝔖 + nonn vb ex Dt 1,39 (cf 23) ‖ b prp וְיָרְשׁוּ cf 33, 𝔊* *καὶ κληρονομήσουσιν*; l 𝔐 ‖ **33** a prp תֹּעִים (cf 𝔗J𝔙) vel נָעִים (cf 32,13); l 𝔐 ‖ b l תְּלֻנֹּתֵיכֶם? cf 27 ‖ **34** a–a > pc Mss ‖ b 𝔊 *τὸν θυμὸν τῆς ὀργῆς μου*, 𝔖𝔗𝔗J alit ‖ **36** a l ut Q; K וַיִּלּוֹנוּ ‖ b 𝔊 *κατ' αὐτῆς* ‖ **39** a nonn Mss 𝔊O𝔙 + כָּל־ ‖ **40** a ⅏ Syh + Dt 1,42.

42 וְהִוא לֹא תִצְלָח[a]׃ 42 אַל־תַּעֲלוּ כִּי אֵין יְהוָה בְּקִרְבְּכֶם וְלֹא תִּנָּגְפוּ
43 לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם׃ 43 כִּי הָעֲמָלֵקִי וְהַכְּנַעֲנִי שָׁם לִפְנֵיכֶם וּנְפַלְתֶּם בֶּחָרֶב
44 כִּי־עַל־כֵּן שַׁבְתֶּם מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְלֹא־יִהְיֶה יְהוָה עִמָּכֶם׃ 44 וַיַּעְפִּלוּ ל וחס
לַעֲלוֹת אֶל־רֹאשׁ הָהָר וַאֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה וּמֹשֶׁה לֹא־מָשׁוּ מִקֶּרֶב כו בליש וכל מלכים דכות ב מנה בסיפ
45 הַמַּחֲנֶה׃ 45 וַיֵּרֶד הָעֲמָלֵקִי וְהַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בָּהָר הַהוּא[a] וַיַּכּוּם יא[39]
וַיַּכְּתוּם עַד־הַחָרְמָה[b]׃ פ ל

ס[ה] 15 1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל־אֶרֶץ מוֹשְׁבֹתֵיכֶם אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם׃
3 וַעֲשִׂיתֶם אִשֶּׁה לַיהוָה עֹלָה אוֹ־זֶבַח לְפַלֵּא־נֶדֶר אוֹ בִנְדָבָה[a] אוֹ ג[1]
בְּמֹעֲדֵיכֶם לַעֲשׂוֹת רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה מִן־הַבָּקָר אוֹ מִן־הַצֹּאן׃ ב[2] חד מל וחד מן ג חס בליש . ת וכל אשה ריח ניחח דכות
4 וְהִקְרִיב הַמַּקְרִיב קָרְבָּנוֹ[a] לַיהוָה מִנְחָה סֹלֶת עִשָּׂרוֹן[b] בָּלוּל ד
5 בְּרְבִעִית הַהִין שָׁמֶן׃ 5 וְיַיִן לַנֶּסֶךְ רְבִיעִית הַהִין תַּעֲשֶׂה עַל־הָעֹלָה ד מל[3]
6 אוֹ לַזָּבַח לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד[a]׃ 6 אוֹ לָאַיִל[a] תַּעֲשֶׂה מִנְחָה סֹלֶת שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים ב[4]
7 בְּלוּלָה[b] בַשֶּׁמֶן שְׁלִשִׁית הַהִין׃ 7 וְיַיִן לַנֶּסֶךְ שְׁלִשִׁית הַהִין תַּקְרִיב
8 רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה׃ 8 וְכִי־תַעֲשֶׂה בֶן־בָּקָר עֹלָה אוֹ־זָבַח לְפַלֵּא־ ת וכל אשה ריח ניחח דכות . ל . ג
9 נֶדֶר אוֹ־שְׁלָמִים לַיהוָה׃ 9 וְהִקְרִיב[a] עַל־בֶּן־הַבָּקָר מִנְחָה סֹלֶת ב[5] . ב
10 שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים בָּלוּל בַּשֶּׁמֶן חֲצִי הַהִין׃ 10 וְיַיִן תַּקְרִיב לַנֶּסֶךְ חֲצִי ד
11 הַהִין אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה׃ 11 כָּכָה יֵעָשֶׂה לַשּׁוֹר הָאֶחָד אוֹ לָאַיִל ד[6] . לו[7] . ל
12 הָאֶחָד אוֹ־לַשֶּׂה בַכְּבָשִׂים[a] אוֹ בָעִזִּים׃ 12 כַּמִּסְפָּר[a] אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ כָּכָה ל . ל
13 תַּעֲשׂוּ לָאֶחָד כְּמִסְפָּרָם[b]׃ 13 כָּל־הָאֶזְרָח יַעֲשֶׂה־כָּכָה אֶת־אֵלֶּה ב
14 לְהַקְרִיב אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה׃ 14 וְכִי־יָגוּר אִתְּכֶם גֵּר אוֹ אֲשֶׁר־
בְּתוֹכְכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם וְעָשָׂה אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה כַּאֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ יב בתור
15 כֵּן יַעֲשֶׂה׃ 15 הַקָּהָל[a] חֻקָּה אַחַת לָכֶם וְלַגֵּר הַגָּר[b] חֻקַּת עוֹלָם ב
16 לְדֹרֹתֵיכֶם כָּכֶם כַּגֵּר יִהְיֶה לִפְנֵי יְהוָה׃ 16 תּוֹרָה אַחַת וּמִשְׁפָּט אֶחָד ל

[39] Mm 917. Cp 15 [1] Mm 790. [2] Mm 918. [3] Mm 919. [4] 1S 16,5. [5] Mp sub loco. [6] Mm 1191. [7] Mm 210.

41 [a] Smr תצליח ‖ 45 [a] Smr Syh + nonn vb sec Dt 1,44 ‖ [b] Smr𝔗 חרמה; add c Smr𝔊 וַיָּשֻׁבוּ אֶל־הַמַּחֲנֶה cf Dt 1,45a ‖ Cp 15,3 [a] Smr𝔖 גְ' ‖ 4 [a] Smr את ק' ‖ [b] 𝔊(𝔙) + τοῦ οἰφί ‖ 5 [a] 𝔊 + nonn vb (cf 10b) ‖ 6 [a] 𝔊 + nonn vb (cf 5[a]) ‖ [b] Smr בלול ‖ 9 [a] prp וְהִקְרַבְתָּ (cf 𝔖𝔙?) ‖ 11 [a] Seb בכשבים ‖ 12 [a] Smr כְּמִסְפָּרָם ‖ [b] nonn Mss Smr במ' ‖ 15 [a] > 𝔖𝔙, dl (dttg); Smr𝔊 cj c 14, 𝔊 + κυρίῳ ‖ [b] frt ins אִתְּכֶם cf 𝔊𝔖 et 16.

יִהְיֶה לָכֶם וְלַגֵּר הַגָּר אִתְּכֶם׃ פ 17 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 17 ב
18 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם בְּבֹאֲכֶם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר 18 ג[8]
אֲנִי מֵבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה׃ 19 וְהָיָה בַּאֲכָלְכֶם מִלֶּחֶם הָאָרֶץ תָּרִימוּ 19 יח ס״פ . ל
תְרוּמָה לַיהוָה׃ 20 רֵאשִׁית עֲרִסֹתֵכֶם חַלָּה תָּרִימוּ תְרוּמָה כִּתְרוּמַת 20 כח . ג ול חס
גֹּרֶן כֵּן תָּרִימוּ אֹתָהּ׃ 21 מֵרֵאשִׁית עֲרִסֹתֵיכֶם תִּתְּנוּ לַיהוָה תְּרוּמָה 21 ה[9] . ג
לְדֹרֹתֵיכֶם׃ ס 22 וְכִי תִשְׁגּוּ וְלֹא תַעֲשׂוּ אֵת כָּל־הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה 22 ד בטע ס״פ[10] . ג[11]
אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה׃ 23 אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֲלֵיכֶם[a] 23 ב בתור[12] . ג[13]
בְּיַד־מֹשֶׁה מִן־[b]הַיּוֹם אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה וָהָלְאָה לְדֹרֹתֵיכֶם׃ 24 וְהָיָה 24
אִם מֵעֵינֵי הָעֵדָה נֶעֶשְׂתָה לִשְׁגָגָה[a] וְעָשׂוּ כָל־הָעֵדָה פַּר בֶּן־בָּקָר[b] ד[14] . ד[15]
אֶחָד לְעֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה וּמִנְחָתוֹ וְנִסְכּוֹ[b] כַּמִּשְׁפָּט וּשְׂעִיר־ יג[16]
עִזִּים אֶחָד לְחַטָּת[c]׃ 25 וְכִפֶּר הַכֹּהֵן עַל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִסְלַח 25 ט[17] כת חס א ול בליש . ו בסיפ[18] . ב
לָהֶם כִּי־שְׁגָגָה הִוא וְהֵם הֵבִיאוּ אֶת־קָרְבָּנָם אִשֶּׁה לַיהוָה וְחַטָּאתָם
לִפְנֵי יְהוָה עַל־שִׁגְגָתָם׃ 26 וְנִסְלַח לְכָל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר 26 י פסוק לכל לכל
בְּתוֹכָם כִּי לְכָל־הָעָם בִּשְׁגָגָה[a]׃ ס 27 וְאִם־נֶפֶשׁ אַחַת תֶּחֱטָא 27
בִשְׁגָגָה וְהִקְרִיבָה עֵז בַּת־שְׁנָתָהּ לְחַטָּאת׃ 28 וְכִפֶּר הַכֹּהֵן עַל־ 28 ל
הַנֶּפֶשׁ הַשֹּׁגֶגֶת בְּחֶטְאָה[a] בִשְׁגָגָה לִפְנֵי יְהוָה לְכַפֵּר עָלָיו וְנִסְלַח לוֹ׃ ל . ל . ה[19]
29 הָאֶזְרָח[a] בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר[a] הַגָּר בְּתוֹכָם תּוֹרָה אַחַת יִהְיֶה לָכֶם[b] 29
לָעֹשֶׂה בִּשְׁגָגָה׃ 30 וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־תַּעֲשֶׂה ׀ בְּיָד רָמָה מִן־הָאֶזְרָח וּמִן־ 30 ל . ג[20]
הַגֵּר אֶת־יְהוָה[a] הוּא מְגַדֵּף וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִקֶּרֶב עַמָּהּ[b]׃ 31 כִּי 31 ג
דְבַר[a]־יְהוָה בָּזָה וְאֶת־מִצְוָתוֹ[b] הֵפַר הִכָּרֵת ׀ תִּכָּרֵת הַנֶּפֶשׁ הַהִוא עֲוֺנָה[c] ח[21] . ל . ב . ל
בָהּ׃ פ 32 וַיִּהְיוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר וַיִּמְצְאוּ אִישׁ מְקֹשֵׁשׁ עֵצִים 32
בְּיוֹם הַשַּׁבָּת׃ 33 וַיַּקְרִיבוּ אֹתוֹ הַמֹּצְאִים אֹתוֹ מְקֹשֵׁשׁ עֵצִים אֶל־מֹשֶׁה 33 ל וחס
וְאֶל־אַהֲרֹן וְאֶל כָּל־הָעֵדָה׃ 34 וַיַּנִּיחוּ אֹתוֹ בַּמִּשְׁמָר כִּי לֹא פֹרַשׁ 34 ב . ל
מַה־יֵּעָשֶׂה לוֹ׃ ס 35 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה מוֹת יוּמַת הָאִישׁ 35 לו[22] . ה

[8] Mm 920. [9] Mm 921. [10] Mm 4015. [11] Mm 770. [12] Ex 4,30. [13] Mm 1360. [14] Mm 866. [15] Mm 998. [16] Mm 574. [17] Mm 922. [18] Mm 884. [19] Mm 745. [20] Mm 462. [21] Mm 2353. [22] Mm 210.

23 [a] 𝔗 לַעֲשׂוֹת ‖ [b] pc Mss 𝔐 לְמִן ‖ 24 [a] pc Mss ′בְּשׁ ut 27.29 Lv 4,22 ‖ [b] 𝔐^Mss pl ‖ [c] 𝔐 טאת— ‖ 26 [a] l ′הַשְּׁ? ‖ 28 [a] = בְּחָטְאָה; aut l בחטאה? ‖ 29 [a] l aut ′הא et וְהַגֵּר aut ′לָא et ולגר ‖ [b] 𝔊 αὐτοῖς ‖ 30 [a] 𝔊 τὸν θεόν ‖ [b] 𝔐 עַמֶּיהָ, prb sic l ‖ 31 [a] 𝔐 ′את ד ‖ [b] 𝔐𝔊𝔖𝔗 pl ‖ [c] = ־נה.

36 רָג֨וֹם[a] אֹת֤וֹ בָאֲבָנִים֙ כָּל־הָ֣עֵדָ֔ה מִח֖וּץ[b] לַֽמַּחֲנֶֽה׃ 36 וַיֹּצִ֨יאוּ אֹת֜וֹ כָּל־ יב̇[23]
הָעֵדָ֗ה אֶל־מִחוּץ֙ לַֽמַּחֲנֶ֔ה וַיִּרְגְּמ֥וּ אֹת֛וֹ בָּאֲבָנִ֖ים וַיָּמֹ֑ת כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה
37 38 יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃ פ 37 וַיֹּ֥אמֶר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 38 דַּבֵּ֞ר ה̇
אֶל־בְּנֵ֤י יִשְׂרָאֵל֙ וְאָמַרְתָּ֣ אֲלֵהֶ֔ם וְעָשׂ֨וּ לָהֶ֥ם צִיצִ֛ת[a] עַל־כַּנְפֵ֥י בִגְדֵיהֶ֖ם יח̇ פסוק אל על על[24]. ד̇ בליש[25]
39 לְדֹרֹתָ֑ם וְנָ֥תְנ֛וּ עַל־צִיצִ֥ת הַכָּנָ֖ף פְּתִ֥יל תְּכֵֽלֶת׃ 39 וְהָיָ֣ה[a] לָכֶם֮ לְצִיצִת֒[b] ד̇ בליש[25]. ל̇
וּרְאִיתֶ֣ם אֹת֗וֹ[c] וּזְכַרְתֶּם֙ אֶת־כָּל־מִצְוֺ֣ת יְהוָ֔ה וַעֲשִׂיתֶ֖ם אֹתָ֑ם וְלֹֽא־ ג̇[26]
תָת֜וּרוּ אַחֲרֵ֤י לְבַבְכֶם֙ וְאַחֲרֵ֣י עֵֽינֵיכֶ֔ם אֲשֶׁר־אַתֶּ֥ם זֹנִ֖ים אַחֲרֵיהֶֽם׃ יג̇
40 לְמַ֣עַן תִּזְכְּר֔וּ וַעֲשִׂיתֶ֖ם אֶת־כָּל־מִצְוֺתָ֑י וִהְיִיתֶ֥ם קְדֹשִׁ֖ים[a] לֵאלֹהֵיכֶֽם׃
41 אֲנִ֞י יְהוָ֣ה אֱלֹֽהֵיכֶ֗ם אֲשֶׁ֨ר הוֹצֵ֤אתִי אֶתְכֶם֙ מֵאֶ֣רֶץ מִצְרַ֔יִם לִהְי֥וֹת ב̇ בטע בתור
לָכֶ֖ם לֵאלֹהִ֑ים אֲנִ֖י יְהוָ֥ה אֱלֹהֵיכֶֽם׃ פ קי̇ט כד̇ ס"פ
ס [יו] 16 1 וַיִּקַּ֣ח[a] קֹ֔רַח בֶּן־יִצְהָ֥ר בֶּן־קְהָ֖ת בֶּן־לֵוִ֑י וְדָתָ֨ן וַאֲבִירָ֜ם בְּנֵ֧י ג̇[1]
2 אֱלִיאָ֛ב וְא֥וֹן[b] בֶּן־פֶּ֖לֶת[c] בְּנֵ֥י[d] רְאוּבֵֽן׃ 2 וַיָּקֻ֙מוּ֙ לִפְנֵ֣י מֹשֶׁ֔ה וַאֲנָשִׁ֥ים ג̇ מל ול בליש. ב̇[2]. ג̇[3]
מִבְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל חֲמִשִּׁ֣ים וּמָאתָ֑יִם נְשִׂיאֵ֥י עֵדָ֛ה קְרִאֵ֥י מוֹעֵ֖ד אַנְשֵׁי־שֵֽׁם׃ ל̇
3 וַיִּֽקָּהֲל֞וּ עַל־מֹשֶׁ֣ה וְעַֽל־אַהֲרֹ֗ן וַיֹּאמְר֣וּ אֲלֵהֶם֮ רַב־לָכֶם֒[a] כִּ֤י כָל־ ב̇ בטע
הָֽעֵדָה֙ כֻּלָּ֣ם קְדֹשִׁ֔ים וּבְתוֹכָ֖ם יְהוָ֑ה וּמַדּ֥וּעַ תִּֽתְנַשְּׂא֖וּ עַל־קְהַ֥ל יְהוָֽה׃ ל̇.[4]
4 וַיִּשְׁמַ֣ע מֹשֶׁ֔ה [a]וַיִּפֹּ֖ל עַל־[a]פָּנָֽיו׃ 5 וַיְדַבֵּ֨ר אֶל־קֹ֜רַח וְאֶל־כָּל־עֲדָתוֹ֮ ל̇
לֵאמֹר֒ [a]בֹּ֠קֶר וְיֹדַ֨ע[a] יְהוָ֧ה[b] אֶת־אֲשֶׁר־ל֛וֹ וְאֶת־הַקָּד֖וֹשׁ וְהִקְרִ֣יב[c] ל̇ וחס. ד̇ מל[5]
6 אֵלָ֑יו וְאֵ֛ת אֲשֶׁ֥ר יִבְחַר־בּ֖וֹ יַקְרִ֥יב אֵלָֽיו׃ 6 זֹ֖את עֲשׂ֑וּ קְחוּ־לָכֶ֣ם
7 מַחְתּ֔וֹת קֹ֖רַח וְכָל־עֲדָתֽוֹ׃ 7 וּתְנ֣וּ בָהֵ֣ן ׀ אֵ֗שׁ וְשִׂ֨ימוּ עֲלֵיהֶ֤ן ׀ קְטֹ֙רֶת֙ לִפְנֵ֤י ג̇ מל. ל̇. ה̇[6]. ז̇ וכל כלית דכות[7]. כל ליש הס
יְהוָה֙ מָחָ֔ר וְהָיָ֗ה הָאִ֛ישׁ אֲשֶׁר־יִבְחַ֥ר יְהוָ֖ה ה֣וּא הַקָּד֑וֹשׁ רַב־לָכֶ֖ם ד̇ מל[5]
8 9 בְּנֵ֥י לֵוִֽי׃ 8 וַיֹּ֥אמֶר מֹשֶׁ֖ה אֶל־קֹ֑רַח [a]שִׁמְעוּ־נָ֖א[a] בְּנֵ֥י לֵוִֽי׃ 9 הַמְעַ֣ט
מִכֶּ֗ם כִּֽי־הִבְדִּיל֩ אֱלֹהֵ֨י יִשְׂרָאֵ֤ל אֶתְכֶם֙ מֵעֲדַ֣ת יִשְׂרָאֵ֔ל לְהַקְרִ֥יב כח̇[8]. יא̇ ב̇ מנה בליש

[23] Mm 2610. [24] Mm 658. [25] Mm 923. [26] Mm 924. Cp 16 [1] Mm 925. [2] 1 Ch 2,33. [3] Mm 2882. [4] Mm 1454. [5] Mm 2223. [6] Mm 640. [7] Mm 1197. [8] Mm 2364.

35 [a] 𝔐 רִגְמוּ ‖ [b] mlt Mss Edd אֶל־מ׳ ut 36 ‖ 38 [a] 𝔐 ציציות cf 39 ‖ 39 [a] 𝔐 וְהָיוּ ‖ [b] 𝔐 ציציות; prp לְאוֹת vel לַמִּצְוֹת? ‖ [c] 𝔐𝔊𝔖𝔙 אֹתָם ‖ 40 [a] 𝔐 קדישים ‖ Cp 16,1 [a] 𝔊 *καὶ ἐλάλησεν*, 𝔖(𝔗) *w'tplg* (= et divisit se), 𝔙 *ecce autem*; l וַיָּקָם? cf o εβρ′ *ὑπερηφανεύθη*; prp וַיֵּקַח (a* יקח = arab *waqiḥa*) impudice egit ‖ [b] l הוּא (ראובן—הוּא gl ex 26,8.5) ‖ [c] l c 26,5.8 (Gn 46,9 etc) פַּלּוּא ‖ [d] l c Ms 𝔐𝔊* בֶּן־ ‖ 3 [a] ins ex 7 בְּנֵי לֵוִי? ‖ 4 [a–a] prp וַיִּפְּלוּ cf Gn 4,5 ‖ 5 [a–a] 𝔊 *ἐπέσκεπται καὶ ἔγνω* = בִּקַּר וַיֵּדַע ‖ [b] 𝔊 *ὁ θεός* cf 11[b], sed 𝔏 2 Tim 2,19 *κύριος* = 𝔐 ‖ [c] 𝔐 יק׳; prp וְהַקָּרוֹב ‖ 8 [a–a] 𝔊 *εἰσακούσατέ μου* = שְׁמָעוּנִי (cf 20,10[a–a]).

אֶתְכֶם֙ אֵלָ֔יו לַעֲבֹ֕ד אֶת־עֲבֹדַת֙ מִשְׁכַּ֣ן יְהוָ֔ה וְלַעֲמֹ֛ד לִפְנֵ֥י הָעֵדָ֖ה [9]כל אורית חס . ג
10 לְשָׁרְתָֽם׃ 10 וַיַּקְרֵב֙ אֹֽתְךָ֔ וְאֶת־כָּל־אַחֶ֥יךָ בְנֵי־לֵוִ֖י אִתָּ֑ךְ וּבִקַּשְׁתֶּ֖ם [10]ג
11 גַּם־כְּהֻנָּֽה׃ 11 לָכֵ֗ן אַתָּה֙ וְכָל־ᵃעֲדָ֣תְךָ֔ הַנֹּעָדִ֖יםᵃ עַל־יְהוָ֑הᵇ וְאַהֲרֹ֣ן [11]ל חס . לא
12 מַה־ה֔וּא כִּ֥י תַלּ֖וֹנוּᶜ עָלָֽיו׃ 12 וַיִּשְׁלַ֣ח מֹשֶׁ֔ה לִקְרֹ֛א לְדָתָ֥ן וְלַאֲבִירָ֖ם תלינו ק
13 בְּנֵ֣י אֱלִיאָ֑ב וַיֹּאמְר֖וּ לֹ֥א נַעֲלֶֽה׃ 13 הַמְעַ֗ט כִּ֤י הֶֽעֱלִיתָ֙נוּ֙ מֵאֶ֨רֶץ זָבַ֤ת ב
חָלָב֙ וּדְבַ֔שׁ לַהֲמִיתֵ֖נוּ בַּמִּדְבָּ֑ר כִּֽי־תִשְׂתָּרֵ֥ר עָלֵ֖ינוּ גַּם־הִשְׂתָּרֵֽר׃ ל . ל
14 14 ᵃאַ֡ף לֹ֣אᵃ אֶל־אֶ֩רֶץ֩ זָבַ֨ת חָלָ֤ב וּדְבַשׁ֙ הֲבִ֣יאֹתָ֔נוּ וַתִּ֨תֶּן־לָ֔נוּ נַחֲלַ֖ת ל
15 שָׂדֶ֣ה וָכָ֑רֶם הַעֵינֵ֞י הָאֲנָשִׁ֥ים הָהֵ֛ם תְּנַקֵּ֖ר לֹ֥א נַעֲלֶֽה׃ 15 וַיִּ֤חַר לְמֹשֶׁה֙ ל . ב . ל . יז
מְאֹ֔ד וַיֹּ֙אמֶר֙ אֶל־יְהוָ֔ה אַל־תֵּ֖פֶן אֶל־מִנְחָתָ֑םᵃ לֹ֠א חֲמ֨וֹרᵇ אֶחָ֤ד מֵהֶם֙ [12]ג
16 נָשָׂ֔אתִי וְלֹ֥א הֲרֵעֹ֖תִי אֶת־אַחַ֥ד מֵהֶֽם׃ 16 וַיֹּ֤אמֶר מֹשֶׁה֙ אֶל־קֹ֔רַח יט . כה[13] . ב בתור
17 ᵃאַתָּה֙ וְכָל־עֲדָ֣תְךָ֔ᵃ הֱי֖וּ לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה אַתָּ֥ה וָהֵ֛ם וְאַהֲרֹ֖ן מָחָֽר׃ 17 וּקְח֣וּ ׀ ל
אִ֣ישׁ מַחְתָּת֗וֹ וּנְתַתֶּ֤ם עֲלֵיהֶם֙ᵃ קְטֹ֔רֶת וְהִקְרַבְתֶּ֞ם לִפְנֵ֤י יְהוָה֙ אִ֣ישׁ כל ליש חס
18 מַחְתָּת֔וֹ חֲמִשִּׁ֥ים וּמָאתַ֖יִם מַחְתֹּ֑ת וְאַתָּ֥ה וְאַהֲרֹ֖ן אִ֥ישׁ מַחְתָּתֽוֹ׃ 18 וַיִּקְח֞וּ
אִ֣ישׁ מַחְתָּת֗וֹ וַיִּתְּנ֤וּ עֲלֵיהֶם֙ᵃ אֵ֔שׁ וַיָּשִׂ֥ימוּ עֲלֵיהֶ֖םᵇ קְטֹ֑רֶת וַיַּֽעַמְד֗וּ פֶּ֛תַח לה . כל ליש חס
19 אֹ֥הֶל מוֹעֵ֖ד וּמֹשֶׁ֥הᶜ וְאַהֲרֹֽן׃ 19 וַיַּקְהֵ֨ל עֲלֵיהֶ֥ם קֹ֙רַח֙ אֶת־כָּל־הָ֣עֵדָ֔ה [14]ב חד ר״פ וחד ס״פ
אֶל־פֶּ֖תַח אֹ֣הֶל מוֹעֵ֑ד וַיֵּרָ֥אᵃ כְבוֹד־יְהוָ֖ה אֶל־כָּל־הָעֵדָֽה׃ פ [15]ל
20 21 20 וַיְדַבֵּ֣ר יְהוָ֔ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה וְאֶֽל־אַהֲרֹ֖ן לֵאמֹֽר׃ 21 הִבָּ֣דְל֔וּ מִתּ֖וֹךְ הָעֵדָ֣ה [16]יא . ל
22 הַזֹּ֑את וַאֲכַלֶּ֥הᵃ אֹתָ֖ם כְּרָֽגַע׃ 22 וַיִּפְּל֤וּ עַל־פְּנֵיהֶם֙ וַיֹּ֣אמְר֔וּ אֵ֕ל אֱלֹהֵ֥י ב
הָרוּחֹ֖ת לְכָל־בָּשָׂ֑רᵃ ᵇהָאִ֤ישׁ אֶחָד֙ᵇ יֶחֱטָ֔א וְעַ֥ל כָּל־הָעֵדָ֖ה תִּקְצֹֽף׃ [17]ז . ח בטע . ו בסיפ[18]
23 24 פ 23 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 24 דַּבֵּ֥ר אֶל־הָעֵדָ֖ה לֵאמֹ֑ר
25 הֵֽעָלוּ֙ מִסָּבִ֔יב לְמִשְׁכַּן־ᵃקֹ֖רַח דָּתָ֥ן וַאֲבִירָֽםᵃ׃ 25 וַיָּ֣קָם מֹשֶׁ֔ה [19]ל
26 וַיֵּ֖לֶךְ אֶל־דָּתָ֣ן וַאֲבִירָ֑ם וַיֵּלְכ֥וּ אַחֲרָ֖יו זִקְנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 26 וַיְדַבֵּ֨ר אֶל־
הָעֵדָ֜ה לֵאמֹ֗ר ס֣וּרוּ נָ֡א מֵעַל֩ אָהֳלֵ֨י הָאֲנָשִׁ֤ים הָֽרְשָׁעִים֙ הָאֵ֔לֶּה וְאַל־
27 תִּגְּע֖וּ בְּכָל־אֲשֶׁ֣ר לָהֶ֑ם פֶּן־תִּסָּפ֖וּ בְּכָל־חַטֹּאתָֽם׃ 27 וַיֵּעָל֗וּ מֵעַ֛ל [20]ב . ט בליש וכל בחטאתם ובחטאתם דכות[21] . ב[22]

[9]Mm 3775. [10]Mm 926. [11]Mm 486. [12]Mm 3551. [13]Mm 187. [14]Mm 442. [15]Mm 1227. [16]Mm 852. [17]Mm 927. [18]Mm 884. [19]Mm 959. [20]Mm 928. [21]Mm 759 et Mm 929. [22]Mm 930.

11 a–a l prb 'עדתכה נע || b 𝔊 ut 5b; 𝔖 in 11a alit || c l c Q תַּלִּינוּ cf 14,36a || **14** a–a 𝔊 εἰ καί = ?אף לו || **15** a prp תְּכֻתְּתָם vel אֲנחתם || b 𝔊 ἐπιθύμημα = חָמוּד || **16** a–a 𝔊 ἁγίασον || **17** a ш הֵן— cf 7 || **18** a nonn Mss ш בָּהֵן cf 7 || b ш ut 17a || c 2 Mss 𝔊𝔖𝔙 'מ || **19** a шMss ויראה || **21** a sic L, mlt Mss Edd 'וָאֲ || **22** a ш 'הַבּ || b–b ш הָאִישׁ הָאֶחָד, l sic vel 'הָאִישׁ א || **24** a–a 𝔊* sol Κορε; originaliter prb יהוה.

מִשְׁכַּן־ᵃקֹ֛רַח ᵇדָּתָ֥ן וַאֲבִירָ֖ם ᵃמִסָּבִ֑יב וְדָתָ֨ן וַאֲבִירָ֜ם יָצְא֣וּ נִצָּבִ֗ים פֶּ֚תַח ל²³. ג²⁴
28 אָהֳלֵיהֶ֔ם וּנְשֵׁיהֶ֥ם וּבְנֵיהֶ֖ם וְטַפָּֽם׃ 28 וַיֹּאמֶר֮ מֹשֶׁה֒ בְּזֹאת֙ תֵּֽדְע֔וּן כִּֽי־ ט. יב בטע ר״פ. ה מנה בתור. ד²⁵
29 יְהוָ֣ה שְׁלָחַ֔נִי לַעֲשׂ֕וֹת אֵ֥ת כָּל־הַמַּעֲשִׂ֖ים הָאֵ֑לֶּה כִּי־לֹ֖א מִלִּבִּֽי׃ 29 אִם־ ו ר״פ בסיפ
כְּמ֤וֹת כָּל־הָֽאָדָם֙ יְמֻת֣וּן אֵ֔לֶּה וּפְקֻדַּת֙ כָּל־הָ֣אָדָ֔ם יִפָּקֵ֖ד עֲלֵיהֶ֑ם לֹ֥א ג²⁶. ב חד חס וחד מל²⁷. ג²⁸. ל
30 יְהוָ֥ה שְׁלָחָֽנִי׃ 30 וְאִם־ᵃבְּרִיאָ֞הᵇ יִבְרָ֣אᵃ יְהוָ֗ה וּפָצְתָ֨ה הָֽאֲדָמָ֤ה אֶת־ ב חד מל וחד חס
פִּ֙יהָ֙ וּבָלְעָ֤ה אֹתָם֙ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁ֣ר לָהֶ֔ם וְיָרְד֥וּ חַיִּ֖ים שְׁאֹ֑לָה וִידַעְתֶּ֕ם ז²⁹. ל
31 כִּ֧י נִֽאֲצ֛וּ הָאֲנָשִׁ֥ים הָאֵ֖לֶּה אֶת־יְהוָֽה׃ 31 וַיְהִי֙ כְּכַלֹּת֔וֹ לְדַבֵּ֕ר אֵ֥ת כָּל־ ב³⁰. כה ז מנה בתור
32 הַדְּבָרִ֖ים הָאֵ֑לֶּה וַתִּבָּקַ֥ע הָאֲדָמָ֖ה אֲשֶׁ֥ר תַּחְתֵּיהֶֽם׃ 32 וַתִּפְתַּ֤ח הָאָ֙רֶץ֙ ל³¹
אֶת־פִּ֔יהָ וַתִּבְלַ֥ע אֹתָ֖ם וְאֶת־בָּתֵּיהֶ֑ם וְאֵ֤ת כָּל־הָֽאָדָם֙ אֲשֶׁ֣ר לְקֹ֔רַח וְאֵ֖ת
33 כָּל־הָרְכֽוּשׁ׃ 33 וַיֵּ֨רְד֜וּ הֵ֣ם וְכָל־אֲשֶׁ֥ר לָהֶ֛ם חַיִּ֖ים שְׁאֹ֑לָה וַתְּכַ֤ס עֲלֵיהֶם֙ ל. ל מל בתור
34 הָאָ֔רֶץ וַיֹּאבְד֖וּ מִתּ֥וֹךְ הַקָּהָֽל׃ 34 וְכָל־יִשְׂרָאֵ֗ל אֲשֶׁ֛ר סְבִיבֹתֵיהֶ֖ם נָ֣סוּ ב³². ט ר״פ בסיפ³³
35 לְקֹלָ֑ם כִּ֣י אָֽמְר֔וּ פֶּן־תִּבְלָעֵ֖נוּ הָאָֽרֶץ׃ 35 וְאֵ֥שׁ יָצְאָ֖ה מֵאֵ֣ת יְהוָ֑ה וַתֹּ֗אכַל ג חס³⁴
אֵ֣ת הַחֲמִשִּׁ֤יםᵃ וּמָאתַ֙יִם֙ אִ֔ישׁ מַקְרִיבֵ֖י הַקְּטֹֽרֶת׃ פ ח³⁵
17 ¹ וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה ᵃלֵּאמֹֽר׃ ² אֱמֹ֨ר אֶל־ᵃאֶלְעָזָ֜ר בֶּֽן־
אַהֲרֹ֣ן הַכֹּהֵ֗ן וְיָרֵ֤םᵇ אֶת־הַמַּחְתֹּת֙ מִבֵּ֣ין הַשְּׂרֵפָ֔ה וְאֶת־הָאֵ֖שׁ זְרֵה־ᶜ ב רפי¹. ב
3 הָ֑לְאָהᵈ ᵉכִּ֖י קָדֵֽשׁוּ׃ 3 ᵃאֵ֡תᵃ מַחְתּוֹת֩ הַחַטָּאִ֨ים הָאֵ֜לֶּה בְּנַפְשֹׁתָ֗ם ᵇוְעָשׂ֨וּ ל. ג מל. ב². ב חס בליש³
אֹתָ֜ם רִקֻּעֵ֤י פַחִים֙ צִפּ֣וּי לַמִּזְבֵּ֔חַᵃ כִּֽי־הִקְרִיבֻ֥ם לִפְנֵֽי־יְהוָ֖ה וַיִּקְדָּ֑שׁוּ ל וחס. ה⁴. ל וחס. ל
4 וְיִהְי֥וּᶜ לְא֖וֹת לִבְנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 4 וַיִּקַּ֞ח אֶלְעָזָ֣רᵃ הַכֹּהֵ֗ן אֵ֚ת מַחְתּ֣וֹת יא רפי⁵. ג מל
5 הַנְּחֹ֔שֶׁת אֲשֶׁ֥ר הִקְרִ֖יבוּ הַשְּׂרֻפִ֑ים וַֽיְרַקְּע֖וּם צִפּ֥וּי לַמִּזְבֵּֽחַ׃ 5 זִכָּר֞וֹן ל וחס. ל. ה⁴
לִבְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל לְמַ֡עַן אֲשֶׁ֣ר לֹֽא־יִקְרַ֞ב אִ֣ישׁ זָ֗ר אֲשֶׁ֨ר לֹ֤א מִזֶּ֙רַע֙ אַהֲרֹ֔ן
ה֔וּא לְהַקְטִ֥יר קְטֹ֖רֶת לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה וְלֹֽא־יִהְיֶ֤ה כְקֹ֙רַח֙ וְכַ֣עֲדָת֔וֹ כַּאֲשֶׁ֨ר כל ליש חס. ל. ל
6 דִּבֶּ֧ר יְהוָ֛ה בְּיַד־מֹשֶׁ֖ה לֽוֹ׃ 6 וַיִּלֹּ֜נוּ כָּל־עֲדַ֤ת בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֙
מִֽמָּחֳרָ֔ת עַל־מֹשֶׁ֥ה וְעַֽל־אַהֲרֹ֖ן לֵאמֹ֑ר אַתֶּ֥ם הֲמִתֶּ֖ם אֶת־עַ֥ם יְהוָֽה׃ ב⁶ ול בליש
7 וַיְהִ֗י בְּהִקָּהֵ֤ל הָֽעֵדָה֙ עַל־מֹשֶׁ֣ה וְעַֽל־אַהֲרֹ֔ן וַיִּפְנוּ֙ אֶל־אֹ֣הֶל מוֹעֵ֔ד ל

²³Mm 959. ²⁴Mm 925. ²⁵Mm 1255. ²⁶Mm 931. ²⁷Mm 2396. ²⁸Mm 850. ²⁹Mm 3140. ³⁰1S 2,17. ³¹Mm 932. ³²Mm 933. ³³Mm 881. ³⁴Mm 1693. ³⁵Mm 808. Cp 17 ¹Mm 4264. ²1S 15,18. ³Mm 2557. ⁴Mm 644. ⁵Mm 417. ⁶Mm 934.

27 ᵃ⁻ᵃ cf 24ᵃ⁻ᵃ ‖ ᵇ sic L, mlt Mss Edd קֹ֫רַח ‖ **30** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *ἐν φάσματι* (vel *χάσματι*) *δείξει* = בְּרָאִי יֵרָאֶה? ‖ ᵇ 𝔐 בריה ‖ ᶜ 𝔊 + nonn vb cf 32 ‖ **35** ᵃ 𝔐 ח׳ ‖ **Cp 17,1/2** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *καὶ πρός* ‖ ᵇ 𝔊 *ἀνέλεσθε* ‖ ᶜ l יִזְרֶה? ‖ ᵈ huc tr 3ᵃ⁻ᵃ? ‖ **2/3** ᵉ⁻ᵉ l כִּי קָדְשׁוּ? cf 𝔏𝔖𝔇, quod init 3; 𝔊 *ἡγίασαν* pro קדשו ‖ **3** ᵃ⁻ᵃ cf 2ᵈ ‖ ᵇ 𝔊(𝔖) *καὶ ποίησον* ‖ ᶜ 𝔐 והיו ‖ **4** ᵃ 𝔐𝔊 + בֶּן־אַהֲרֹן ut 2.

8 וְהִנֵּה כִסָּהוּ הֶעָנָן וַיֵּרָא[a] כְּבוֹד יְהוָה׃ 8 וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־פְּנֵי
9 10 אֹהֶל מוֹעֵד׃ פ 9 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה[a] לֵּאמֹר׃ 10 הֵרֹמּוּ
11 מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת וַאֲכַלֶּה אֹתָם כְּרָגַע וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם׃ 11 וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן קַח אֶת־הַמַּחְתָּה וְתֶן־עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים
קְטֹרֶת [a]וְהוֹלֵךְ מְהֵרָה[a] אֶל־הָעֵדָה וְכַפֵּר עֲלֵיהֶם כִּי־יָצָא הַקֶּצֶף
12 מִלִּפְנֵי יְהוָה הֵחֵל הַנָּגֶף׃ 12 וַיִּקַּח אַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר ׀ דִּבֶּר מֹשֶׁה וַיָּרָץ
אֶל־תּוֹךְ[a] הַקָּהָל וְהִנֵּה הֵחֵל הַנֶּגֶף בָּעָם וַיִּתֵּן אֶת־הַקְּטֹרֶת וַיְכַפֵּר עַל־
13 14 הָעָם׃ 13 וַיַּעֲמֹד בֵּין־הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה׃ 14 וַיִּהְיוּ
הַמֵּתִים בַּמַּגֵּפָה אַרְבָּעָה עָשָׂר אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת מִלְּבַד הַמֵּתִים עַל־
15 דְּבַר־קֹרַח׃ 15 וַיָּשָׁב אַהֲרֹן אֶל־מֹשֶׁה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְהַמַּגֵּפָה
ס[יז] נֶעֱצָרָה׃ פ 16 [a]וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 17 דַּבֵּר ׀ אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְקַח מֵאִתָּם מַטֶּה מַטֶּה לְבֵית אָב מֵאֵת כָּל־נְשִׂיאֵהֶם לְבֵית
18 אֲבֹתָם שְׁנֵים עָשָׂר מַטּוֹת[a] אִישׁ אֶת־שְׁמוֹ תִּכְתֹּב עַל־מַטֵּהוּ׃ 18 וְאֵת
שֵׁם אַהֲרֹן תִּכְתֹּב עַל־מַטֵּה לֵוִי [a]כִּי מַטֶּה אֶחָד לְרֹאשׁ בֵּית אֲבוֹתָם[a]׃
19 19 וְהִנַּחְתָּם בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי הָעֵדוּת אֲשֶׁר אִוָּעֵד לָכֶם[a] שָׁמָּה׃
20 20 וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר אֶבְחַר־בּוֹ מַטֵּהוּ יִפְרָח וַהֲשִׁכֹּתִי מֵעָלַי אֶת־תְּלֻנּוֹת
21 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵם מַלִּינִם עֲלֵיכֶם׃ 21 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיִּתְּנוּ אֵלָיו ׀ כָּל־נְשִׂיאֵיהֶם מַטֶּה לְנָשִׂיא אֶחָד מַטֶּה לְנָשִׂיא אֶחָד לְבֵית
22 אֲבֹתָם שְׁנֵים עָשָׂר מַטּוֹת [a]וּמַטֵּה אַהֲרֹן בְּתוֹךְ מַטּוֹתָם[a]׃ 22 וַיַּנַּח מֹשֶׁה
23 אֶת־הַמַּטֹּת לִפְנֵי יְהוָה בְּאֹהֶל הָעֵדֻת׃ 23 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיָּבֹא מֹשֶׁה[a]
אֶל־אֹהֶל הָעֵדוּת וְהִנֵּה פָּרַח מַטֵּה־אַהֲרֹן לְבֵית לֵוִי וַיֹּצֵא פֶרַח וַיָּצֵץ
24 צִיץ וַיִּגְמֹל שְׁקֵדִים[b]׃ 24 וַיֹּצֵא מֹשֶׁה אֶת־כָּל־הַמַּטֹּת מִלִּפְנֵי יְהוָה אֶל־
25 כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְאוּ וַיִּקְחוּ אִישׁ מַטֵּהוּ׃ ס 25 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
מֹשֶׁה הָשֵׁב אֶת־מַטֵּה אַהֲרֹן לִפְנֵי הָעֵדוּת לְמִשְׁמֶרֶת לְאוֹת לִבְנֵי־מֶרִי

כ[7]. כט בתור . ט[8] וכל צורת הבית דכות ב מ ד
ל
ב
ט
כל ליש חס . כז[9] מל ול[10] בליש וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה . ד[11] . ב בסיפ
ח וכל עזרא דכות[12]
יא זוגין בטע[13]
ל . ב בטע
יג[14] . ב חד מל וחד חס
ד[15]
ד[16] . כל . ב מל בתור[17]
ל[18] . ח מל בתור[19] . יח ס״פ
חצי הספר בפסוקים
ד ב קמ וב פת[20] . ל
ל . ב חס
ב חד מל וחד חס
ב חד מל וחד חס . ד[21]
ל בטע בתור
ח מל בתור[22] . יג חס[23]
ל וחס . יג חס[23]
ט בטע בסיפ
ח מל בתור[22] . ל . ד[24]

[7] Mm 1227. [8] Mm 3937. [9] Mm 1788. [10] Mm 935. [11] Mm 709. [12] Mm 1968. [13] Mm 915. [14] Mm 936. [15] Mm 309. [16] Mm 838. [17] Mm 833 et Mm 3967. [18] Mm 1260. [19] Mm 556. [20] Mm 937. [21] Mm 2011. [22] Mm 556. [23] Mm 1509. [24] Mm 1611.

7 [a] 𝔐ss ויראה || **9** [a] 𝔊(𝔖) + *καὶ Ααρων*, ins וְאֶל־אַהֲרֹן cf 23[a] || **11** [a–a] 𝔐 והלך מהר || **12** [a] sic L, mlt Mss Edd תּוֹךְ || **16** [a] 𝔊𝔖𝔙 hic init cp 17 || **17** [a] huc tr 18[a–a]? || **18** [a–a] cf 17[a] || **19** [a] l c pc Mss 𝔐𝔊𝔙 לְךָ || **21** [a–a] 𝔙 *absque virga Aaron* || **23** [a] 𝔊 + *καὶ Ἀαρων* cf 9[a] || [b] 𝔐ss שקידים.

26 וַתֵּ֫כֶל[a] תְּלוּנֹּתָ֥ם מֵעָלַ֖י וְלֹ֥א יָמֻֽתוּ׃ 26 וַיַּ֖עַשׂ מֹשֶׁ֑ה[a] כַּאֲשֶׁ֨ר צִוָּ֧ה יְהוָ֛ה ל
27 אֹת֖וֹ[b] כֵּ֥ן עָשָֽׂה׃[c] ס 27 וַיֹּֽאמְרוּ֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אֶל־מֹשֶׁ֖ה לֵאמֹ֑ר הֵ֥ן
28 גָּוַ֛עְנוּ אָבַ֖דְנוּ כֻּלָּ֥נוּ אָבָֽדְנוּ׃ 28 כֹּ֣ל הַקָּרֵ֧ב[a] ׀ הַקָּרֵ֛ב אֶל־מִשְׁכַּ֥ן יְהוָ֖ה ו . ז . ג[25] ול בליש
יָמ֑וּת[b] הַאִ֥ם תַּ֖מְנוּ לִגְוֹֽעַ׃ ס ב[26] ול[27] בטע
18 1 וַיֹּ֣אמֶר יְהוָה֮ אֶֽל־אַהֲרֹן֒ אַתָּ֗ה וּבָנֶ֤יךָ וּבֵית־אָבִ֙יךָ֙ אִתָּ֔ךְ[a] ג[1] . ג[2]
תִּשְׂא֖וּ אֶת־עֲוֺ֣ן הַמִּקְדָּ֑שׁ וְאַתָּה֙ וּבָנֶ֣יךָ אִתָּ֔ךְ[b] תִּשְׂא֖וּ אֶת־עֲוֺ֥ן כְּהֻנַּתְכֶֽם׃ ג[2] . ד
2 וְגַ֣ם אֶת־אַחֶ֩יךָ֩ מַטֵּ֨ה לֵוִ֜י שֵׁ֤בֶט אָבִ֙יךָ֙ הַקְרֵ֣ב[a] אִתָּ֔ךְ וְיִלָּו֥וּ עָלֶ֖יךָ ג ר"פ בתור . ט . ד[3] . ד[4] . ל
3 וִֽישָׁרְת֑וּךָ וְאַתָּה֙ וּבָנֶ֣יךָ אִתָּ֔ךְ לִפְנֵ֖י אֹ֥הֶל הָעֵדֻֽת׃ 3 וְשָֽׁמְרוּ֙ מִשְׁמַרְתְּךָ֔ ג[2] . ד
וּמִשְׁמֶ֖רֶת כָּל־הָאֹ֑הֶל אַךְ֩ אֶל־כְּלֵ֨י הַקֹּ֤דֶשׁ וְאֶל־הַמִּזְבֵּ֙חַ֙ לֹ֣א יִקְרָ֔בוּ ג[5]
4 וְלֹֽא־יָמֻ֥תוּ גַם־הֵ֖ם גַּם־אַתֶּֽם׃ 4 וְנִלְו֣וּ עָלֶ֔יךָ וְשָֽׁמְר֗וּ אֶת־מִשְׁמֶ֙רֶת֙ אֹ֣הֶל ל פסוק בתור גם גם ומילה חדה ביניה . ד[6]
5 מוֹעֵ֔ד לְכֹ֖ל עֲבֹדַ֣ת הָאֹ֑הֶל וְזָ֖ר לֹא־יִקְרַ֥ב אֲלֵיכֶֽם׃ 5 וּשְׁמַרְתֶּ֗ם אֵ֚ת כל אורית חס
מִשְׁמֶ֣רֶת הַקֹּ֔דֶשׁ וְאֵ֖ת מִשְׁמֶ֣רֶת הַמִּזְבֵּ֑חַ וְלֹֽא־יִהְיֶ֥ה ע֛וֹד קֶ֖צֶף עַל־בְּנֵ֥י ד[7] . ו[8]
6 יִשְׂרָאֵֽל׃ 6 וַאֲנִ֗י הִנֵּ֤ה לָקַ֙חְתִּי֙ אֶת־אֲחֵיכֶ֣ם הַלְוִיִּ֔ם מִתּ֖וֹךְ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל טז ר"פ
7 לָכֶ֞ם[a] מַתָּנָ֤ה נְתֻנִים֙ לַֽיהוָ֔ה לַעֲבֹ֕ד אֶת־עֲבֹדַ֖ת אֹ֥הֶל מוֹעֵֽד׃ 7 וְאַתָּ֣ה כל אורית חס . ג[2]
וּבָנֶ֣יךָ אִ֠תְּךָ תִּשְׁמְר֨וּ אֶת־כְּהֻנַּתְכֶ֜ם לְכָל־דְּבַ֧ר הַמִּזְבֵּ֛חַ וּלְמִבֵּ֥ית ד . יו[9] בתור ד[10] מנה בסיפ . ל
לַפָּרֹ֖כֶת וַעֲבַדְתֶּ֑ם[a] עֲבֹדַ֣ת[b] מַתָּנָ֗ה[c] אֶתֵּן֙ אֶת־כְּהֻנַּתְכֶ֔ם וְהַזָּ֥ר הַקָּרֵ֖ב כל אורית חס . ד . ז
8 יוּמָֽת׃ ס 8 וַיְדַבֵּ֣ר יְהוָה֮ אֶֽל־אַהֲרֹן֒ וַאֲנִי֙ הִנֵּ֣ה נָתַ֣תִּי לְךָ֔ אֶת־ ב
מִשְׁמֶ֖רֶת תְּרוּמֹתָ֑י לְכָל־קָדְשֵׁ֣י בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֗ל לְךָ֙ נְתַתִּ֣ים לְמָשְׁחָ֔ה ל . ג[11]
9 וּלְבָנֶ֖יךָ לְחָק־עוֹלָֽם׃ 9 זֶֽה־יִהְיֶ֥ה לְךָ֛ מִקֹּ֥דֶשׁ[a] הַקֳּדָשִׁ֖ים מִן־הָאֵ֑שׁ[b] ו[12] . ל בתור
כָּל־[c]קָ֠רְבָּנָם לְכָל־מִנְחָתָ֞ם וּלְכָל־חַטָּאתָ֗ם וּלְכָל־אֲשָׁמָם֙ אֲשֶׁ֣ר יָשִׁ֣יבוּ[d] ל
10 לִ֔י קֹ֣דֶשׁ קָֽדָשִׁ֥ים לְךָ֛ ה֖וּא וּלְבָנֶֽיךָ׃ 10 בְּקֹ֥דֶשׁ הַקֳּדָשִׁ֖ים תֹּאכְלֶ֑נּוּ כָּל־ ג רפי[13]
11 זָכָר֙ יֹאכַ֣ל אֹת֔וֹ קֹ֖דֶשׁ יִֽהְיֶה־לָּֽךְ׃ 11 וְזֶה־לְּךָ֞ תְּרוּמַ֣ת מַתָּנָ֮ם[a] לְכָל־ כג ר"פ
תְּנוּפֹת֮ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵל֒ לְךָ֣ נְתַתִּ֗ים וּלְבָנֶ֧יךָ וְלִבְנֹתֶ֛יךָ אִתְּךָ֖ לְחָק־עוֹלָ֑ם ג[11] . יו[9] בתור ד[10] מנה בסיפ . ו[12]
12 כָּל־טָה֥וֹר בְּבֵיתְךָ֖ יֹאכַ֥ל אֹתֽוֹ׃ 12 כֹּ֚ל חֵ֣לֶב יִצְהָ֔ר וְכָל־חֵ֖לֶב תִּיר֣וֹשׁ ל וכל קריא דגן ותירוש

[25] Mm 938. [26] Mm 3469. [27] Mm 3887. Cp 18 [1] Mm 398. [2] Mm 939. [3] Mm 838. [4] Mm 847. [5] Mm 668. [6] Mm 3146. [7] Mm 848. [8] Mm 762. [9] Mm 60. [10] Mm 940. [11] Mm 941. [12] Mp sub loco. [13] Mm 557.

25 [a] prb l וְתֵכֶל ‖ **26** [a] 𝔊 ut 23[a] cf [b] et [c] ‖ [b] 𝔊* *τῷ Μωυσῇ* ‖ [c] 𝔊* pl ‖ **28** [a] > 𝔊S𝔙, ш[Mss] הקרוב; dl? ‖ [b] ш יומת ‖ **Cp 18,1** [a] > Ms 𝔊* ‖ [b] > pc Mss 𝔊* ‖ **2** [a] ш[Mss] הקריב ‖ **6** [a] > 𝔊*S𝔙 ‖ **7** [a] dl (dttg) ‖ [b] ш[Mss]𝔊S דָּה–, quod c 7a cj ‖ [c] ш[Mss] ומ׳ ‖ **9** [a] ш מקדשי ‖ [b] 𝔊 *τῶν καρπωμάτων*, l הָאִשֶּׁה ‖ [c] pc Mss 𝔗 לְכָל ‖ [d] ш יאשמו ‖ **11** [a] l מַתְּנֹתָם ? cf 29.

13 וְדָגָ֑ן רֵאשִׁיתָ֛ם אֲשֶׁר־יִתְּנ֥וּ לַיהוָ֖ה לְךָ֥ נְתַתִּֽים׃ 13 בִּכּוּרֵ֞י כָּל־אֲשֶׁ֧ר   ג14
בְּאַרְצָ֛ם אֲשֶׁר־יָבִ֥יאוּ לַיהוָ֖ה לְךָ֣ יִהְיֶ֑ה כָּל־טָה֥וֹר בְּבֵיתְךָ֖ יֹאכְלֶֽנּוּ׃   ט15
14 15 14 כָּל־חֵ֥רֶם בְּיִשְׂרָאֵ֖ל לְךָ֥ יִהְיֶֽה׃ 15 כָּל־פֶּ֣טֶר רֶ֠חֶם לְֽכָל־בָּשָׂ֞ר אֲשֶׁר־   ז16
יַקְרִ֧יבוּ לַיהוָ֛ה בָּאָדָ֥ם וּבַבְּהֵמָ֖ה יִהְיֶה־לָּ֑ךְ אַ֣ךְ ׀ פָּדֹ֣ה תִפְדֶּ֗ה[a] אֵ֚ת   ב17
16 בְּכ֣וֹר הָֽאָדָ֔ם וְאֵ֛ת בְּכֽוֹר־הַבְּהֵמָ֥ה הַטְּמֵאָ֖ה תִּפְדֶּֽה׃ 16 וּפְדוּיָ֞ו[a] מִבֶּן־   ל . ל
חֹ֣דֶשׁ [b]תִּפְדֶּ֔ה[c] בְּעֶ֨רְכְּךָ֔ כֶּ֖סֶף[b] חֲמֵ֣שֶׁת שְׁקָלִ֑ים בְּשֶׁ֥קֶל הַקֹּ֖דֶשׁ עֶשְׂרִ֥ים
17 גֵּרָ֖ה הֽוּא׃ 17 אַ֣ךְ בְּכֽוֹר־שׁ֡וֹר אֽוֹ־בְכ֨וֹר כֶּ֜שֶׂב אֽוֹ־בְכ֥וֹר עֵ֛ז לֹ֥א תִפְדֶּ֖ה   ו
קֹ֣דֶשׁ הֵ֑ם אֶת־[a]דָּמָ֞ם תִּזְרֹ֤ק עַל־הַמִּזְבֵּ֙חַ֙ וְאֶת־חֶלְבָּ֣ם תַּקְטִ֔יר אִשֶּׁ֛ה   ג18 . ב19
18 לְרֵ֥יחַ[b] נִיחֹ֖חַ לַיהוָֽה׃ 18 וּבְשָׂרָ֖ם יִֽהְיֶה־לָּ֑ךְ כַּחֲזֵ֧ה הַתְּנוּפָ֛ה וּכְשׁ֥וֹק   יו20 . ל . ל
19 הַיָּמִ֖ין לְךָ֥ יִהְיֶֽה׃ 19 כֹּ֣ל ׀ תְּרוּמֹ֣ת[a] הַקֳּדָשִׁ֗ים אֲשֶׁ֨ר יָרִ֥ימוּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֮   ג ול מל21
לַֽיהוָה֒ נָתַ֣תִּי לְךָ֗ וּלְבָנֶ֧יךָ וְלִבְנֹתֶ֛יךָ אִתְּךָ֖ לְחָק־עוֹלָ֑ם בְּרִית֩ מֶ֨לַח   יו22 בתור ד23 מנה בסיפ . ו . ל
20 עוֹלָ֥ם הִוא֙ לִפְנֵ֣י יְהוָ֔ה לְךָ֖ וּלְזַרְעֲךָ֥ אִתָּֽךְ׃ 20 וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה אֶֽל־אַהֲרֹ֗ן   ט בטע בסיפ . ג24
בְּאַרְצָם֙ לֹ֣א תִנְחָ֔ל וְחֵ֕לֶק לֹא־יִהְיֶ֥ה לְךָ֖ בְּתוֹכָ֑ם אֲנִ֤י חֶלְקְךָ֙ וְנַחֲלָ֣תְךָ֔   ב זקף חד קמ וחד פת25
21 בְּת֖וֹךְ בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ ס 21 וְלִבְנֵ֣י לֵוִ֔י הִנֵּ֥ה נָתַ֛תִּי כָּל־[a]מַעֲשֵׂ֥ר   ג וכל המעשר דכות
בְּיִשְׂרָאֵ֖ל לְנַחֲלָ֑ה חֵ֤לֶף עֲבֹֽדָתָם֙ אֲשֶׁר־הֵ֣ם עֹֽבְדִ֔ים אֶת־עֲבֹדַ֖ת אֹ֥הֶל   הי26 ג מנה בתור . כל אורית חס
22 מוֹעֵֽד׃ 22 וְלֹא־יִקְרְב֥וּ ע֛וֹד בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל אֶל־אֹ֣הֶל מוֹעֵ֑ד לָשֵׂ֥את חֵ֖טְא   כג
23 לָמֽוּת׃ 23 [a]וְעָבַ֨ד הַלֵּוִ֜י הֽוּא[a] אֶת־עֲבֹדַת֙ אֹ֣הֶל מוֹעֵ֔ד וְהֵ֖ם יִשְׂא֣וּ   כל אורית חס . כ
עֲוֺנָ֑ם[b] חֻקַּ֤ת עוֹלָם֙ לְדֹרֹ֣תֵיכֶ֔ם וּבְתוֹךְ֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל לֹ֥א יִנְחֲל֖וּ נַחֲלָֽה׃   ל27
24 24 כִּ֞י אֶת־מַעְשַׂ֣ר בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֗ל אֲשֶׁ֨ר יָרִ֤ימוּ לַֽיהוָה֙ תְּרוּמָ֔ה נָתַ֥תִּי
לַלְוִיִּ֖ם לְנַחֲלָ֑ה עַל־כֵּן֙ אָמַ֣רְתִּי לָהֶ֔ם בְּתוֹךְ[a] בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל לֹ֥א יִנְחֲל֖וּ   הי26 ג מנה בתור
25 26 נַחֲלָֽה׃ פ 25 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 26 וְאֶל־הַלְוִיִּ֣ם   ל
תְּדַבֵּר֮ וְאָמַרְתָּ֣ אֲלֵהֶם֒ כִּֽי־תִקְח֨וּ מֵאֵ֜ת בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֗ל אֶת־הַֽמַּעֲשֵׂר֙ אֲשֶׁ֨ר
נָתַ֧תִּי לָכֶ֛ם מֵאִתָּ֖ם בְּנַחֲלַתְכֶ֑ם[a] וַהֲרֵמֹתֶ֤ם מִמֶּ֙נּוּ֙ תְּרוּמַ֣ת[b] יְהוָ֔ה מַעֲשֵׂ֖ר   ג וכל המעשר דכות
27 מִן־הַֽמַּעֲשֵֽׂר׃ 27 וְנֶחְשַׁ֥ב לָכֶ֖ם תְּרוּמַתְכֶ֑ם[a] כַּדָּגָן֙ מִן־הַגֹּ֔רֶן וְכַֽמְלֵאָ֖ה   ב . ל

[14] Mm 941. [15] Mm 501. [16] Mm 927. [17] Ps 49,8. [18] Mm 942. [19] Mm 672. [20] Mm 574. [21] Mm 1708. [22] Mm 60. [23] Mm 940. [24] Mm 398. [25] Mm 1949. [26] Mm 943. [27] Mm 2819.

15 [a] prp תִּפְדֶּה, id 16sq (cf Ex 21,8) ‖ **16** [a] ש ופדיו ‖ [b–b] 𝔊* ἡ συντίμησις ‖ [c] cf 15[a] ‖ **17** [a] mlt Mss 𝔊𝔖𝔗[J] וְאֵת ‖ [b] pc Mss ש ריח ‖ **19** [a] Ms 𝔊𝔖𝔗 sg ‖ **21** [a] Seb 𝔗[J] אֶת־כָּ׳ ‖ **23** [a–a] 𝔖𝔗𝔗[J]𝔙 pl ‖ [b] Seb אֶת־ע׳ ‖ **24** [a] ש[Mss] וּבְ׳ ut 23 ‖ **26** [a] ש pl ‖ [b] ש אֶת ת׳ ‖ **27** [a] ש𝔊 pl.

28 מִן־הַיָּקֶב׃ 28 כֵּן תָּרִימוּ גַם־אַתֶּם תְּרוּמַתᵃ יְהוָה מִכֹּל מַעְשְׂרֹתֵיכֶם
אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּנְתַתֶּם מִמֶּנּוּ אֶת־תְּרוּמַת יְהוָה לְאַהֲרֹן
29 הַכֹּהֵן׃ 29 מִכֹּל מַתְּנֹתֵיכֶם תָּרִימוּ אֵת כָּל־ᵃתְּרוּמַת יְהוָה מִכָּל־חֶלְבּוֹ ד
30 ᵇאֶת־מִקְדְּשׁוֹᵇ מִמֶּנּוּ׃ 30 וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם בַּהֲרִימְכֶם אֶת־חֶלְבּוֹ מִמֶּנּוּ ל
31 וְנֶחְשַׁב לַלְוִיִּם כִּתְבוּאַת גֹּרֶן וְכִתְבוּאַת יָקֶב׃ 31 וַאֲכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּכָל־ ב. ד
מָקוֹם אַתֶּם וּבֵיתְכֶםᵃ כִּי־שָׂכָר הוּא לָכֶם חֵלֶף עֲבֹדַתְכֶם בְּאֹהֶל ל. ל
32 מוֹעֵד׃ 32 וְלֹא־תִשְׂאוּ עָלָיו חֵטְא בַּהֲרִימְכֶם אֶת־חֶלְבּוֹ מִמֶּנּוּ וְאֶת־ ד ר״פ ולא לא ולא. ל
קָדְשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא תְחַלְּלוּ וְלֹא תָמוּתוּ׃ פ צה ז מל ג[28] מנה בתור
ס[יח] פרש 19 1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה ᵃוְאֶל־אַהֲרֹןᵃ לֵאמֹר׃ 2 זֹאת חֻקַּת יא[1]. ב
הַתּוֹרָהᵃ אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר דַּבֵּר ׀ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ ב בטע. ו רפי[2]
פָרָה אֲדֻמָּה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין־בָּהּ מוּם אֲשֶׁרᵇ לֹא־עָלָה עָלֶיהָ עֹל׃ ל וחד מן ד[3] בחד לשון. ל
3 וּנְתַתֶּםᵃ אֹתָהּ אֶל־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְהוֹצִיאᵇ אֹתָהּ אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה
4 וְשָׁחַט אֹתָהּ לְפָנָיו׃ 4 וְלָקַח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן מִדָּמָהּ בְּאֶצְבָּעוֹ וְהִזָּה ו ה[4] מנה בתור
5 אֶל־נֹכַח פְּנֵי אֹהֶל־מוֹעֵד מִדָּמָהּ שֶׁבַע פְּעָמִים׃ 5 וְשָׂרַףᵃ אֶת־הַפָּרָה ו ה[4] מנה בתור. יׄת פסוק את את ואת ואת
6 לְעֵינָיו אֶת־עֹרָהּ וְאֶת־בְּשָׂרָהּ וְאֶת־דָּמָהּ עַל־פִּרְשָׁהּ ᵇיִשְׂרֹףᵇ׃ 6 וְלָקַח ה
הַכֹּהֵן עֵץ אֶרֶז וְאֵזוֹב וּשְׁנִי תוֹלָעַת וְהִשְׁלִיךְ אֶל־תּוֹךְ שְׂרֵפַת הַפָּרָה׃ ג מל בתור[5]
7 וְכִבֶּס בְּגָדָיו הַכֹּהֵן וְרָחַץ בְּשָׂרוֹᵃ בַּמַּיִם וְאַחַר יָבֹא אֶל־הַמַּחֲנֶה ד[6]. ז מל בתור
8 וְטָמֵא הַכֹּהֵן עַד־הָעָרֶב׃ 8 וְהַשֹּׂרֵף אֹתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו בַּמַּיִםᵃ וְרָחַץ ב בסיפ[7]. ד[6]
9 בְּשָׂרוֹᵇ בַּמָּיִםᶜ וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ 9 וְאָסַף ׀ אִישׁ טָהוֹר אֵת אֵפֶר ג
הַפָּרָה וְהִנִּיחַ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה בְּמָקוֹם טָהוֹר וְהָיְתָה לַעֲדַת בְּנֵי־ ד
10 יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת לְמֵי נִדָּה חַטָּאת הִוא׃ 10 וְכִבֶּס הָאֹסֵף אֶת־אֵפֶר ל
הַפָּרָה אֶת־בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב וְהָיְתָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר
11 הַגָּר בְּתוֹכָם לְחֻקַּת עוֹלָם׃ 11 הַנֹּגֵעַ בְּמֵת לְכָל־נֶפֶשׁ אָדָם וְטָמֵאᵃ ה׳ ר״פ מיחד[8]. ב
12 שִׁבְעַת יָמִים׃ 12 הוּא יִתְחַטָּא־בוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי

[28] Mm 314. Cp 19 [1] Mm 852. [2] Mm 560. [3] Mm 1347. [4] Mm 678. [5] Mm 447. [6] Mm 752. [7] Mm 734. [8] Mm 944.

28 ᵃ ⅏ אֶת ת׳ ‖ **29** ᵃ > nonn Mss 𝔊*𝔗J𝔙, dl ‖ ᵇ⁻ᵇ dub; מ׳ = מִקְדָּשׁוֹ? ‖ **31** ᵃ pc Mss ⅏ Vrs וּבָתֵּיכֶם ‖ **Cp 19,1** ᵃ⁻ᵃ > pc Mss, add? sed cf 3a ‖ **2** ᵃ prp הַפָּרָה (cf 𝔙) ‖ ᵇ ⅏𝔊𝔙 וא׳ ‖ **3** ᵃ 𝔊𝔙Mss sg ‖ ᵇ 𝔊 pl, sic l? ‖ **5** ᵃ cf 3ᵇ ‖ ᵇ l pl? ‖ **7** ᵃ ⅏ אֶת ב׳ ‖ **8** ᵃ > pc Mss 𝔊*𝔖(𝔙) ‖ ᵇ ⅏ אֶת ב׳ ‖ ᶜ > 𝔊*(𝔙) ‖ **11** ᵃ ⅏ יִטְ׳.

יִטְהָר ᵃ וְאִם־לֹא יִתְחַטָּא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי לֹא יִטְהָר׃
13 כָּל־הַנֹּגֵעַ בְּמֵת בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם ᵃ אֲשֶׁר־יָמוּת וְלֹא יִתְחַטָּא אֶת־מִשְׁכַּן 13
יְהוָה טִמֵּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל כִּי מֵי נִדָּה לֹא־זֹרַק עָלָיו
טָמֵא יִהְיֶה עוֹד טֻמְאָתוֹ בוֹ׃ 14 זֹאת ᵃ הַתּוֹרָה אָדָם כִּי־יָמוּת 14
בְּאֹהֶל ᵇ כָּל־הַבָּא אֶל־הָאֹהֶל וְכָל־אֲשֶׁר בָּאֹהֶל יִטְמָא שִׁבְעַת יָמִים׃
15 וְכֹל כְּלִי פָתוּחַ אֲשֶׁר אֵין־צָמִיד פָּתִיל ᵃ עָלָיו טָמֵא הוּא׃ 16 וְכֹל 15 16
אֲשֶׁר־יִגַּע עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה בַּחֲלַל־חֶרֶב אוֹ בְמֵת אוֹ־בְעֶצֶם אָדָם אוֹ
בְקָבֶר יִטְמָא שִׁבְעַת יָמִים׃ 17 וְלָקְחוּ לַטָּמֵא מֵעֲפַר שְׂרֵפַת הַחַטָּאת 17
וְנָתַן ᵃ עָלָיו מַיִם חַיִּים אֶל־כֶּלִי׃ 18 וְלָקַח אֵזוֹב וְטָבַל בַּמַּיִם אִישׁ 18
טָהוֹר וְהִזָּה עַל־הָאֹהֶל ᵃ וְעַל־כָּל־ᵇהַכֵּלִים וְעַל־ᶜהַנְּפָשׁוֹת אֲשֶׁר הָיוּ־
שָׁם וְעַל־הַנֹּגֵעַ בַּעֶצֶם אוֹ בֶחָלָל אוֹ בַמֵּת אוֹ בַקָּבֶר׃ 19 וְהִזָּה הַטָּהֹר 19
עַל־הַטָּמֵא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְחִטְּאוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְכִבֶּס
בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם ᵃוְטָהֵר בָּעָרֶב ᵃ׃ 20 וְאִישׁ ᵃ אֲשֶׁר־יִטְמָא וְלֹא 20
יִתְחַטָּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִתּוֹךְ הַקָּהָל כִּי אֶת־מִקְדַּשׁ יְהוָה טִמֵּא
מֵי נִדָּה לֹא־זֹרַק עָלָיו טָמֵא הוּא׃ 21 וְהָיְתָה לָהֶם ᵃ לְחֻקַּת עוֹלָם וּמַזֵּה 21
מֵי־הַנִּדָּה יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְהַנֹּגֵעַ בְּמֵי הַנִּדָּה יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃ 22 וְכֹל 22
אֲשֶׁר־יִגַּע־בּוֹ הַטָּמֵא יִטְמָא וְהַנֶּפֶשׁ הַנֹּגַעַת תִּטְמָא עַד־הָעָרֶב׃ פ

20 1 וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּל־הָעֵדָה מִדְבַּר־צִן בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן ᵃ **20**
וַיֵּשֶׁב הָעָם בְּקָדֵשׁ וַתָּמָת שָׁם מִרְיָם וַתִּקָּבֵר שָׁם׃ 2 וְלֹא־הָיָה מַיִם 2
לָעֵדָה וַיִּקָּהֲלוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן׃ 3 וַיָּרֶב הָעָם עִם־מֹשֶׁה ᵃ 3
וַיֹּאמְרוּ ᵇ לֵאמֹר וְלוּ ᶜ גָוַעְנוּ בִּגְוַע אַחֵינוּ לִפְנֵי יְהוָה׃ 4 וְלָמָה הֲבֵאתֶם 4
אֶת־קְהַל יְהוָה אֶל־הַמִּדְבָּר הַזֶּה ᵃלָמוּת שָׁם אֲנַחְנוּ ᵃ וּבְעִירֵנוּ׃
5 וְלָמָה ᵃ הֶעֱלִיתֻנוּ מִמִּצְרַיִם לְהָבִיא אֹתָנוּ אֶל־הַמָּקוֹם הָרָע הַזֶּה לֹא 5
מְקוֹם זֶרַע וּתְאֵנָה ᵇ וְגֶפֶן וְרִמּוֹן וּמַיִם אַיִן לִשְׁתּוֹת׃ 6 וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן 6

יז מ״פ · ל · ב וחס · ל⁹ · ט ר״פ בסיפ¹⁰. ה¹¹. יה¹² וכל יוצר חפץ חמדה דכות ב מ א. ד¹³. ט ר״פ בסיפ¹⁰ · ל · ל · ב ול בתור. ג מל בתור¹⁴ · ו בסיפ¹⁵ · ב. ל. ג¹⁶. ה חס · ל · ה · ב וחס. ל · ב בסיפ¹⁷. ג בתור. ה¹⁸. ט ר״פ בסיפ¹⁰ · ג וחס בליש¹⁹ · סד · כה ג מנה ר״פ · ג. כב¹ ג² מנה בליש. ג³ · ל · ב וחס · כט בתור

⁹Mm 113. ¹⁰Mm 881. ¹¹Mm 945. ¹²Mm 2781. ¹³Mm 946. ¹⁴Mm 447. ¹⁵Mm 884. ¹⁶Mm 1966. ¹⁷Mm 734. ¹⁸Mm 1013. ¹⁹Mm 947. Cp 20 ¹Mm 1444. ²Mm 1808. ³Mm 1650.

12 ᵃ l c 𝔐𝔊𝔖𝔙 וְטָהֵר ‖ **13** ᵃ 𝔐 אדם cf 11a ‖ **14** ᵃ 𝔐𝔊 ’וְ ‖ ᵇ 𝔊 ἐν οἰκίᾳ cf 18ᵃ ‖ **15** ᵃ 𝔊 καταδέδεται, l prb פָּתוּל ‖ **17** ᵃ 𝔐𝔊𝔖𝔙 pl ‖ **18** ᵃ 𝔊 ἐπὶ τὸν οἶκον cf 14ᵇ ‖ ᵇ > pc Mss 𝔐𝔊*𝔖 ‖ ᶜ pc Mss 𝔖 + כָּל־ ‖ **19** ᵃ⁻ᵃ 𝔊𝔙 ut 𝔐 7.8.10.(21sq) ‖ **20** ᵃ 𝔐 והא' ‖ **21** ᵃ l c nonn Mss 𝔐𝔊𝔖𝔗ᴶ לָכֶם ‖ **Cp 20,1** ᵃ exc annus? ‖ **3** ᵃ Ms 𝔖 + וְעִם־ אַהֲרֹן (Ms bis עַל pro עִם) ‖ ᵇ prp וַיִּמְרוּ cf 10 ‖ ᶜ 𝔐 ולוי ‖ **4** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 ἀποκτεῖναι ἡμᾶς, cf 21,5ᶜ et Ex 17,3 ‖ **5** ᵃ 𝔊 + τοῦτο, cf 21,5ᵃ et Ex 17,3 ‖ ᵇ 𝔐ᴹˢˢ ’ת.

מִפְּנֵי הַקָּהָל אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם וַיֵּרָא כְבוֹד־ כ֗[4]
7 8 יְהוָה אֲלֵיהֶם׃ פ 7 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 8 קַח אֶת־ יז מל בתור[5]. יב ר״פ
הַמַּטֶּה וְהַקְהֵל אֶת־הָעֵדָה אַתָּה וְאַהֲרֹן אָחִיךָ וְדִבַּרְתֶּם אֶל־הַסֶּלַע ל[6]
לְעֵינֵיהֶם וְנָתַן מֵימָיו וְהוֹצֵאתָ[a] לָהֶם מַיִם מִן־הַסֶּלַע וְהִשְׁקִיתָ[a] אֶת־ ל בתור
9 הָעֵדָה וְאֶת־בְּעִירָם׃ 9 וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־הַמַּטֶּה מִלִּפְנֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר ל[7]. ל. כט בתור. ט[8] וכל צורת הבית דכות ב מ ד. כב[9] וכל ד״ה ועזרא דכות ב מ ה חס בליש
10 צִוָּהוּ׃ 10 וַיַּקְהִלוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶת־הַקָּהָל אֶל־פְּנֵי הַסָּלַע וַיֹּאמֶר
11 לָהֶם [a]שִׁמְעוּ־נָא[a] הַמֹּרִים הֲמִן־הַסֶּלַע הַזֶּה נוֹצִיא לָכֶם מָיִם׃ 11 וַיָּרֶם ד[10] ול בליש. ג[11]. ה דגש[12]
מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ וַיַּךְ אֶת־הַסֶּלַע בְּמַטֵּהוּ פַּעֲמָיִם וַיֵּצְאוּ מַיִם רַבִּים וַתֵּשְׁתְּ
12 הָעֵדָה וּבְעִירָם׃ ס 12 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן יַעַן ה
לֹא־הֶאֱמַנְתֶּם בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָכֵן לֹא תָבִיאוּ אֶת־ ב. ג[13]. ו
13 הַקָּהָל הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָהֶם׃ 13 הֵמָּה מֵי מְרִיבָה[a] אֲשֶׁר־ יט ר״פ[14]
רָבוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־יְהוָה וַיִּקָּדֵשׁ בָּם[b]׃ ס ל
ס[יט] 14 [a]וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה מַלְאָכִים מִקָּדֵשׁ אֶל־מֶלֶךְ[b] אֱדוֹם[c] כֹּה אָמַר
15 אָחִיךָ יִשְׂרָאֵל אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת כָּל־הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מְצָאָתְנוּ׃ 15 וַיֵּרְדוּ ג. ג ב פת וחד קמ[15]
אֲבֹתֵינוּ מִצְרַיְמָה וַנֵּשֶׁב בְּמִצְרַיִם יָמִים רַבִּים וַיָּרֵעוּ[a] לָנוּ מִצְרַיִם[b] כח[16]
16 וְלַאֲבֹתֵינוּ[c]׃ 16 וַנִּצְעַק אֶל־יְהוָה וַיִּשְׁמַע קֹלֵנוּ וַיִּשְׁלַח מַלְאָךְ וַיֹּצִאֵנוּ ב. ד ג חס וחד מל בליש[17]. ג בליש[18]
17 מִמִּצְרָיִם וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ בְקָדֵשׁ עִיר קְצֵה גְבוּלֶךָ׃ 17 נַעְבְּרָה־[a]נָּא ג[19]. ג[20] ב מנה בליש
בְאַרְצֶךָ לֹא נַעֲבֹר בְּשָׂדֶה וּבְכֶרֶם וְלֹא נִשְׁתֶּה מֵי בְאֵר[b] דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ יז מ״פ לא ולא לא[21]. ד[22]. ה רפ[23]. ל
18 נֵלֵךְ לֹא נִטֶּה[c] יָמִין וּשְׂמֹאול עַד אֲשֶׁר־נַעֲבֹר גְּבוּלֶךָ׃ 18 וַיֹּאמֶר אֵלָיו ד
19 אֱדוֹם לֹא תַעֲבֹר בִּי פֶּן־בַּחֶרֶב אֵצֵא לִקְרָאתֶךָ׃ 19 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו ד[24]
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּמְסִלָּה[a] נַעֲלֶה וְאִם־מֵימֶיךָ[b] נִשְׁתֶּה אֲנִי וּמִקְנַי וְנָתַתִּי ב[25]. ג[26]. ל
20 מִכְרָם רַק אֵין־דָּבָר בְּרַגְלַי[c] אֶעֱבֹרָה[d]׃ 20 וַיֹּאמֶר לֹא תַעֲבֹר וַיֵּצֵא ג[27]. ל[28]
21 אֱדוֹם לִקְרָאתוֹ בְּעַם כָּבֵד וּבְיָד חֲזָקָה׃ 21 וַיְמָאֵן ׀ אֱדוֹם נְתֹן אֶת־ ב[29]. ל

[4]Mm 1227. [5]Mm 250. [6]Mm 701. [7]Mm 1623. [8]Mm 3937. [9]Mm 11. [10]Mm 948. [11]Mm 949. [12]Mm 1573. [13]Mm 540. [14]Mm 1497. [15]Mm 950. [16]Mm 84. [17]Mm 1194. [18]Mm 951. [19]Mm 952. [20]Mm 1205. [21]Mm 1613. [22]Mp sub loco. [23]Mm 957. [24]Mm 2072. [25]1 Ch 26,16. [26]Mm 532. [27]Mm 3054. [28]וחד ואין דבר 1S 20,21. [29]Mm 3260.

8 [a] 𝔊 pl ‖ 10 [a–a] 𝔊 *ἀκούσατέ μου*, cf 16,8[a–a] ‖ 13 [a] prp בַּת קָדֵשׁ— cf 13b ‖ [b] 𝔐 Syh + Dt 3,24.25.26b–28 ‖ 14 [a] 𝔐 Syh pr Dt 2,2–6 ‖ [b] add? cf 18.20sq ‖ [c] 𝔊(𝔗ᴶ𝔙) + *λέγων*, ins לֵאמֹר cf 21,21 ‖ 15 [a] 𝔐 ויריעו ‖ [b] 𝔐 המ׳ ‖ [c] add ‖ 17 [a] 𝔐ᴹˢˢ ר— ‖ [b] 𝔐 בור ‖ [c] 𝔐 נסור cf Dt 2,27 ‖ 19 [a] 𝔐ᴹˢˢ במסלע = in saxeto?, cf 𝔊 ‖ [b] 𝔐𝔊𝔖 מְמֵי ‖ [c] 𝔊 *παρὰ τὸ ὄρος* ‖ [d] 𝔐 ר—.

ה חס יִשְׂרָאֵל עֲבֹרª בִּגְבֻלוֹ וַיֵּט יִשְׂרָאֵל מֵעָלָיו׃ פ 22 וַיִּסְעוּ מִקָּדֵשׁ 22
ה וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּל־הָעֵדָה הֹר הָהָר׃ 23 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה 23
³⁰ה וְאֶל־אַהֲרֹן בְּהֹר הָהָר עַל־גְּבוּל אֶרֶץ־אֱדוֹם לֵאמֹר׃ 24 יֵאָסֵף אַהֲרֹן 24
אֶל־עַמָּיוª כִּי לֹא יָבֹאᵇ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַל
ל. יב ר״פ. ב אֲשֶׁר־מְרִיתֶם אֶת־פִּי לְמֵי מְרִיבָה׃ 25 קַח אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־אֶלְעָזָר 25
ב. ל בְּנוֹ וְהַעַל אֹתָם הֹר הָהָר׃ 26 וְהַפְשֵׁטª אֶת־אַהֲרֹן אֶת־בְּגָדָיו 26
³¹ב וְהִלְבַּשְׁתָּם אֶת־אֶלְעָזָר בְּנוֹ וְאַהֲרֹן יֵאָסֵף וּמֵתᵇ שָׁם׃ 27 וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה 27
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה וַיַּעֲלוּª אֶל־הֹר הָהָר לְעֵינֵי כָּל־הָעֵדָה׃ 28 וַיַּפְשֵׁט 28
מֹשֶׁה אֶת־אַהֲרֹן אֶת־בְּגָדָיו וַיַּלְבֵּשׁ אֹתָם אֶת־אֶלְעָזָר בְּנוֹ וַיָּמָת אַהֲרֹן
³²לה שָׁםª בְּרֹאשׁ הָהָר וַיֵּרֶד מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר מִן־הָהָר׃ 29 וַיִּרְאוּ כָּל־הָעֵדָה 29
כב³³ ד מנה בתור וכל ירמיה ויחזק דכות ב מ יח כִּי גָוַע אַהֲרֹן וַיִּבְכּוּ אֶת־אַהֲרֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם כֹּל בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ ס
21 1 וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי ªמֶלֶךְ־עֲרָדª יֹשֵׁב הַנֶּגֶב כִּי בָּא יִשְׂרָאֵל דֶּרֶךְ 21
ל. ב. ג¹ הָאֲתָרִיםᵇ וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁבְּ ׀ מִמֶּנּוּ שֶׁבִי׃ 2 וַיִּדַּר יִשְׂרָאֵל נֶדֶר 2
צא לַיהוָה וַיֹּאמַר אִם־נָתֹן תִּתֵּן אֶת־הָעָם הַזֶּה בְּיָדִי וְהַחֲרַמְתִּיª אֶת־ᵇ
עָרֵיהֶם׃ 3 וַיִּשְׁמַע יְהוָה בְּקוֹל יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן אֶת־הַכְּנַעֲנִיª וַיַּחֲרֵם 3
²ה אֶתְהֶםᵇ וְאֶת־עָרֵיהֶם וַיִּקְרָא שֵׁם־הַמָּקוֹם חָרְמָה׃ פ 4 וַיִּסְעוּ 4
³ל וחס. ד מֵהֹר הָהָר דֶּרֶךְ יַם־סוּף לִסְבֹב אֶת־אֶרֶץ אֱדוֹם וַתִּקְצַר נֶפֶשׁ־הָעָם
⁴ב. ב וחס בַּדָּרֶךְ׃ 5 וַיְדַבֵּר הָעָם בֵּאלֹהִים וּבְמֹשֶׁה לָמָהª הֶעֱלִיתֻנוּᵇ מִמִּצְרַיִם 5
⁵ל מ״פ אין ואין וכל ר״פ דכות ב מ ב. ב. ל. ז דגש⁶. ל לָמוּתᶜ בַּמִּדְבָּר כִּי אֵין לֶחֶם וְאֵין מַיִם וְנַפְשֵׁנוּ קָצָה בַּלֶּחֶם הַקְּלֹקֵל׃
⁷כב. ב⁸ ול בליש 6 וַיְשַׁלַּח יְהוָה בָּעָם אֵת הַנְּחָשִׁים הַשְּׂרָפִיםª וַיְנַשְּׁכוּ אֶת־הָעָם וַיָּמָת 6
⁹לג קמ עַם־רָב מִיִּשְׂרָאֵל׃ 7 וַיָּבֹא הָעָם אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ חָטָאנוּ כִּי־דִבַּרְנוּ 7
ל. ג בַיהוָה וָבָךְ הִתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה וְיָסֵר מֵעָלֵינוּ אֶת־הַנָּחָשׁ וַיִּתְפַּלֵּל
ט בטע בסיפ. ז. ט מֹשֶׁה בְּעַד הָעָם׃ 8 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲשֵׂה לְךָ שָׂרָףª וְשִׂים 8

[30] Mm 1348. [31] Mm 571. [32] Mm 2840. [33] Mm 953. Cp 21 [1] Mm 1474. [2] Mm 234. [3] Mm 1492. [4] Ex 14,31. [5] Mm 1269. [6] Mm 351. [7] Mm 59. [8] Mp sub loco. [9] Mm 264.

21 ª 1 לַעֲבֹר? cf 21,23 ‖ **24** ª 𝔐𝔊𝔖𝔗𝔗ᴶ עַמּוֹ ‖ ᵇ 𝔊 εἰσέλθητε ‖ **26** ª 𝔐 טת— ‖ ᵇ 𝔐 וימת ‖ **27** ª 𝔐 ויעלהו, cf 𝔊 ‖ **28** ª > 𝔊* ‖ **29** ª 𝔅 hic init cp 21 ‖ **Cp 21,1** ª⁻ª 𝔖 *mlkʾ dgdr*; prb add cf Jdc 1,16 ‖ ᵇ α′σ′(𝔖𝔗𝔗ᴶ𝔙) κατάσκοποι = הַתָּרִים ‖ **2** ª 𝔐ᴹˢˢ ות׳ ‖ ᵇ 1 אֹתוֹ וְאֶת־ cf 𝔊 ‖ **3** ª ins c 𝔐𝔊(𝔖) בְּיָדוֹ ‖ ᵇ 𝔐 אתם; 1 אֹתוֹ? cf 𝔊 ‖ **5** ª 𝔊ᴮ + τοῦτο ut 20,5ª ‖ ᵇ 𝔐 הוֹצֵאתָנוּ, 𝔊 ἐξήγαγες (vel ἐξηγάγετε) ἡμᾶς (> 𝔊ᴮˢ ᵐⁱⁿ) ‖ ᶜ 𝔊 ut 20,4ª⁻ª ‖ **6** ª 𝔐ᴹˢˢ השרופים, 𝔊 τοὺς θανατοῦντας, 𝔖ᴬ(𝔗ᴶ) *ḥrmnʾ* = crudeles, 𝔗 *qln* = urentes, 𝔙 *ignitos* ‖ **8** ª 𝔐 שרוף, 𝔊ᴹˢˢ (= 𝔏𝔙) ὄφιν χαλκοῦν ut 9.

9 אֹתוֹ עַל־נֵ֑סᵇ וְהָיָה֙ כָּל־הַנָּשׁ֔וּךְ וְרָאָ֥ה אֹת֖וֹ וָחָֽי׃ 9 וַיַּ֤עַשׂ מֹשֶׁה֙ נְחַ֣שׁ ל . ג[10]
נְח֔שֶׁת וַיְשִׂמֵ֖הוּ עַל־הַנֵּ֑ס וְהָיָ֗ה אִם־נָשַׁ֤ךְ הַנָּחָשׁ֙ אֶת־אִ֔ישׁᵃ וְהִבִּ֛יט
10 אֶל־נְחַ֥שׁ הַנְּחֹ֖שֶׁת וָחָֽי׃ 10 ᵃוַיִּסְע֖וּ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּאֹבֹֽת׃ ג[11]
11 וַיִּסְע֖וּ מֵאֹבֹ֑ת וַֽיַּחֲנ֞וּ בְּעִיֵּ֣יᵃ הָעֲבָרִ֗יםᵇ בַּמִּדְבָּר֙ אֲשֶׁר֙ עַל־פְּנֵ֣י מוֹאָ֔ב
12 13 מִמִּזְרַ֖חᶜ הַשָּֽׁמֶשׁᵈ׃ 12 מִשָּׁ֖ם נָסָ֑עוּ וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּנַ֥חַל זָֽרֶדᵃ׃ 13 ᵃמִשָּׁם֮ נָסָ֒עוּᵃ ג[11] מל בתור וכל נביא דכות ב מ א . ט חס . ג[11] מל בתור וכל נביא דכות ב מ א
וַֽיַּחֲנ֗וּ מֵעֵ֤בֶרᵇ אַרְנוֹן֙ אֲשֶׁ֣רᶜ בַּמִּדְבָּ֔רᵈ הַיֹּצֵ֖א מִגְּב֣וּל הָאֱמֹרִ֑י כִּ֤י אַרְנוֹן֙
14 גְּב֣וּל מוֹאָ֔ב בֵּ֥ין מוֹאָ֖ב וּבֵ֥ין הָאֱמֹרִֽי׃ 14 עַל־כֵּן֙ יֵֽאָמַ֔ר בְּסֵ֖פֶר ג[12]
מִלְחֲמֹ֣ת יְהוָ֑ה ל חס
15 ᵃאֶת־וָהֵ֣בᵃ בְּסוּפָ֔הᵇ וְאֶת־הַנְּחָלִ֖יםᶜ אַרְנֽוֹן׃ 15 וְאֶ֙שֶׁד֙ᵃ הַנְּחָלִ֔יםᵇ ל . ל . ג[11] מל בתור וכל נביא דכות ב מ א . ל
אֲשֶׁ֥רᶜ נָטָ֖הᵈ לְשֶׁ֣בֶת עָ֑רᵉ וְנִשְׁעַ֖ן לִגְב֥וּל מוֹאָֽב׃ ב[13] . ב פת[14]
16 וּמִשָּׁ֖ם בְּאֵ֑רָה הִ֣וא הַבְּאֵ֗ר אֲשֶׁ֨ר אָמַ֤ר יְהוָה֙ לְמֹשֶׁ֔הᵃ אֱסֹףᵇ֙ אֶת־הָעָ֔ם ה[15] . ד[16] . ל[17]
17 וְאֶתְּנָ֥הᶜ לָהֶ֖ם מָֽיִם׃ ס 17 אָ֚ז יָשִׁ֣יר יִשְׂרָאֵ֔ל אֶת־הַשִּׁירָ֖ה הַזֹּ֑את
עֲלִ֥יᵃ בְאֵ֖ר עֱנוּ־לָֽהּ׃ ל[17] . ב[18]
18 בְּאֵ֞ר חֲפָר֣וּהָ שָׂרִ֗ים כָּר֙וּהָ֙ᵃ נְדִ֣יבֵי הָעָ֔םᵇ ל
בִּמְחֹקֵ֖ק בְּמִשְׁעֲנֹתָ֑םᶜ וּמִמִּדְבָּ֖רᵈ מַתָּנָֽה׃ ל . ל . ב
19 וּמִמַּתָּנָ֖הᵃ נַחֲלִיאֵ֑לᵇ וּמִנַּחֲלִיאֵ֖ל בָּמֽוֹת׃ 20 וּמִבָּמ֗וֹת הַגַּיְא֙ אֲשֶׁר֙ ל . ל . ל
בִּשְׂדֵ֣ה מוֹאָ֔ב רֹ֖אשׁ הַפִּסְגָּ֑ה וְנִשְׁקָ֖פָהᵃ עַל־פְּנֵ֥י הַיְשִׁימֹֽן׃ פ ל
21 ᵃוַיִּשְׁלַ֤ח יִשְׂרָאֵל֙ᵇ מַלְאָכִ֔ים אֶל־סִיחֹ֥ן מֶֽלֶךְ־הָאֱמֹרִ֖יᶜ לֵאמֹֽר׃
22 אֶעְבְּרָ֣ה בְאַרְצֶ֗ךָᵃ לֹ֤א נִטֶּה֙ᵇ בְּשָׂדֶ֣ה וּבְכֶ֔רֶם ᶜלֹ֥א נִשְׁתֶּ֖ה מֵ֣י בְאֵ֑ר ה רפי[19]

[10]Mm 954. [11]Mm 955. [12]Mm 956. [13]Gn 16,3. [14]Mm 2243. [15]Mm 1349. [16]Mm 339. [17]Mm 2279. [18]Ps 147,7. [19]Mm 957.

8 ᵇ 𝔐 הנס ut 9 ‖ **9** ᵃ 𝔐 הָא׳ ‖ **10** ᵃ pr Dt 10,6sq? ‖ **11** ᵃ 𝔊ᴮ *ἐν Χαλγαει* (𝔊⁻ᴮ *Αχελγαι* vel sim) cf 33,44; 𝔖 *b'jn'* = בְּעַיִן, 𝔗 *bmgzt* = in vado ‖ ᵇ 𝔊 *ἐκ τοῦ* (vel *τῷ*) *πέραν*, 𝔖𝔗 = הָעֲבָרִים ‖ ᶜ 𝔐 מז׳ ‖ ᵈ 𝔐 + Dt 2,9 ‖ **12** ᵃ 𝔐 + Dt 2,17–19 (sec Syh in 13) ‖ **13** ᵃ⁻ᵃ 𝔐 וַיִּסְעוּ מִנַּחַל זֶרֶד ‖ ᵇ 2 Mss 𝔐 בע׳ ‖ ᶜ dl cf 𝔊*𝔖 ‖ ᵈ 𝔐 על־המ׳ ‖ **14** ᵃ⁻ᵃ nonn Mss אתוהב; 𝔊 *τὴν Ζωοβ* = אֶת־זָהָב (cf Dt 1,1?), 𝔖 *šlhbjt'* = לְהַב ‖ ᵇ 𝔊 *ἐφλόγισεν* cf ספף aram incendere; 𝔗(𝔙) *'l jm' dswp* pro א׳ ו׳ בס׳ (= עַל יַם־סוּף?) ‖ ᶜ huc tr ׃ ‖ **15** ᵃ 𝔐 אֲשֶׁר, 𝔖 *w'tqn* = וְאִשַּׁר, > 𝔊 ‖ ᵇ 𝔐 הַנְּחָלִם ‖ ᶜ 𝔐 ׳ואי; > 𝔊 ‖ ᵈ 𝔊 *κατέστησεν* ‖ ᵉ 𝔐 עיר ‖ **16** ᵃ 𝔐 אל־מ׳ ‖ ᵇ 𝔐 אספה לי ‖ ᶜ 𝔐 ואתן ‖ **17** ᵃ 𝔐 עלה = עֲלֵה; 𝔊 *ἐπὶ τοῦ φρέατος* = עֲלֵי ב׳ (cj c 17a) ‖ **18** ᵃ 𝔐ᴹˢˢ כרואה ‖ ᵇ 𝔊 pl ‖ ᶜ 𝔐𝔙 ׳וּבְ; 𝔊 *ἐν τῷ κυριεῦσαι αὐτῶν* = בְּמָשְׁלָם? ‖ ᵈ 𝔐𝔙 מ׳, sic l; 𝔊 *καὶ ἀπὸ φρέατος* = וּמִבְּאֵר cf 19ᵃ ‖ **19** ᵃ l וּמִבְּאֵר cf 18ᵈ ‖ ᵇ 𝔐 נחלאל (bis) ‖ **20** ᵃ l c 𝔐𝔊𝔖𝔗ᴶ𝔙 et 23,28 הַנִּשְׁקָף ‖ **21** ᵃ 𝔐 pr Dt 2,24sq ‖ ᵇ 𝔊* *Μωυσῆς* cf 20,14 ‖ ᶜ 𝔐𝔊 + דִּבְרֵי שָׁלוֹם ex Dt 2,26 ‖ **22** ᵃ 𝔐 + בְּדֶרֶךְ הַמֶּלֶךְ אֵלֵךְ לֹא אָסוּר יָמִין וּשְׂמֹאול, 𝔊 + *τῇ ὁδῷ πορευσόμεθα* = בַּדֶּרֶךְ נֵלֵךְ; ex Dt 2,27 ‖ ᵇ 𝔐 אטה ‖ ᶜ⁻ᶜ 𝔐 ut Dt 2,28–29a.

ד̇ [20] בַּדֶּ֤רֶךְ[d] הַמֶּ֙לֶךְ֙ נֵלֵ֔ךְ עַ֥ד אֲשֶׁר־נַעֲבֹ֖ר גְּבֻלֶֽךָ[e]׃ 23 וְלֹא־נָתַ֨ן סִיחֹ֣ן אֶת־ 23
ה חס . כ ה מנה בתור[21] יִשְׂרָאֵל֮ עֲבֹ֣ר[a] בִּגְבֻלוֹ֒[b] וַיֶּאֱסֹ֨ף סִיחֹ֜ן אֶת־כָּל־עַמּ֗וֹ וַיֵּצֵ֞א לִקְרַ֤את
יב[22] יִשְׂרָאֵל֙ הַמִּדְבָּ֔רָה וַיָּבֹ֖א יָ֑הְצָה[c] וַיִּלָּ֖חֶם בְּיִשְׂרָאֵֽל׃ 24 וַיַּכֵּ֥הוּ יִשְׂרָאֵ֖ל[a] 24
ל̇ לְפִי־חָ֑רֶב וַיִּירַ֨שׁ[b] אֶת־אַרְצ֜וֹ מֵֽאַרְנֹ֗ן עַד־יַבֹּק֙ עַד־בְּנֵ֣י עַמּ֔וֹן כִּ֣י עַ֔ז[c]
גְּב֖וּל בְּנֵ֥י עַמּֽוֹן׃ 25 וַיִּקַּח֙ יִשְׂרָאֵ֔ל אֵ֥ת כָּל־הֶעָרִ֖ים הָאֵ֑לֶּה וַיֵּ֤שֶׁב 25
יִשְׂרָאֵל֙ בְּכָל־עָרֵ֣י הָֽאֱמֹרִ֔י בְּחֶשְׁבּ֖וֹן וּבְכָל־בְּנֹתֶֽיהָ׃ 26 כִּ֣י חֶשְׁבּ֔וֹן עִ֗יר 26
כ̇ב[23] . יב[24] . סר סִיחֹ֛ן מֶ֥לֶךְ הָאֱמֹרִ֖י הִ֑וא וְה֣וּא נִלְחַ֗ם[a] בְּמֶ֤לֶךְ מוֹאָב֙ הָרִאשׁ֔וֹן וַיִּקַּ֧ח
אֶת־כָּל־אַרְצ֛וֹ מִיָּד֖וֹ[b] עַד־אַרְנֹֽן׃ 27 עַל־כֵּ֛ן יֹאמְר֥וּ הַמֹּשְׁלִ֖ים[a]
ל̇ . ד מל בתור בֹּ֣אוּ[b] חֶשְׁבּ֔וֹן תִּבָּנֶ֥ה וְתִכּוֹנֵ֖ן[c] עִ֥יר סִיחֽוֹן׃
28 כִּי־אֵשׁ֙ יָֽצְאָ֣ה מֵֽחֶשְׁבּ֔וֹן לֶהָבָ֖ה מִקִּרְיַ֣ת סִיחֹ֑ן
אָֽכְלָה֙ עָ֣ר[a] מוֹאָ֔ב בַּעֲלֵ֖י[b] בָּמ֥וֹת אַרְנֹֽן׃
29 אוֹי־לְךָ֣ מוֹאָ֔ב אָבַ֖דְתָּ עַם־כְּמ֑וֹשׁ
ל̇ . כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[25] . ד מל בתור נָתַ֨ן בָּנָ֤יו פְּלֵיטִם֙ וּבְנֹתָ֣יו בַּשְּׁבִ֔ית[a] לְמֶ֥לֶךְ אֱמֹרִ֖י[b] סִיחֽוֹן׃
ל̇ 30 וַנִּירָ֛ם[a] אָבַ֥ד[b] חֶשְׁבּ֖וֹן עַד־דִּיבֹ֑ן
ת̇ל נקוד י מנה בתור . ד זוגין חד עד וחד על[26] וַנַּשִּׁ֣ים[c] עַד־[d]נֹ֔פַח[e] [f]אֲשֶׁר֖[g] עַד־[h]מֵֽידְבָֽא[f i]׃
31 וַיֵּ֙שֶׁב֙ יִשְׂרָאֵ֔ל בְּאֶ֖רֶץ[a] הָאֱמֹרִֽי׃ 32 וַיִּשְׁלַ֤ח מֹשֶׁה֙ לְרַגֵּ֣ל אֶת־יַעְזֵ֔ר 31 32
ויירש[27] ק̇ וַֽיִּלְכְּד֖וּ בְּנֹתֶ֑יהָ[a] וַיִּ֖ירֶשׁ[b] אֶת־הָאֱמֹרִ֥י אֲשֶׁר־שָֽׁם׃ 33 וַיִּפְנוּ֙ וַֽיַּעֲל֔וּ דֶּ֖רֶךְ 33
כו[28] הַבָּשָׁ֑ן וַיֵּצֵ֣א עוֹג֩ מֶֽלֶךְ־הַבָּשָׁ֨ן לִקְרָאתָ֜ם ה֧וּא וְכָל־עַמּ֛וֹ לַמִּלְחָמָ֖ה
אֶדְרֶֽעִי׃ 34 וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֤ה אֶל־מֹשֶׁה֙ אַל־תִּירָ֣א אֹת֔וֹ כִּ֣י בְיָדְךָ֞ נָתַ֧תִּי 34
ה[29] אֹת֛וֹ וְאֶת־כָּל־עַמּ֖וֹ וְאֶת־אַרְצ֑וֹ וְעָשִׂ֣יתָ לּ֔וֹ כַּאֲשֶׁ֣ר עָשִׂ֔יתָ לְסִיחֹן֙ מֶ֣לֶךְ
יז מל בתור הָֽאֱמֹרִ֔י אֲשֶׁ֥ר יוֹשֵׁ֖ב בְּחֶשְׁבּֽוֹן׃ 35 וַיַּכּ֨וּ אֹת֤וֹ[a] וְאֶת־בָּנָיו֙[a] וְאֶת־כָּל־עַמּ֔וֹ 35
עַד־בִּלְתִּ֥י הִשְׁאִֽיר־[b]ל֖וֹ שָׂרִ֑יד וַיִּֽירְשׁ֖וּ אֶת־אַרְצֽוֹ׃ 22 1 וַיִּסְע֖וּ בְּנֵ֣י 22

[20] Mm 1212. [21] Mm 4234. [22] Mm 757. [23] Mm 4229. [24] Mm 1748. [25] Mm 958. [26] Mm 1318. [27] Mm 832. [28] Mm 1062. [29] Mm 1061.

22 [d] mlt Mss 𝔗[J] דרך ut 20,17 ‖ 23 [a] cf 20,21[a] ‖ [b] ш + Dt 2,31 ‖ [c] ш יחצה ‖ 24 [a] ш + nonn vb ex 35 ‖ [b] ш𝔊𝔖 pl ‖ [c] l יַעְזֵר cf 𝔊 ‖ 26 [a] ш הנ׳ ‖ [b] 𝔊 ἀπὸ Αροηρ, prp מֵיַּבֹּק (cf 24); l 𝔐 ‖ 27 [a] 𝔖(𝔙) *bmtl'* = בִּמְשָׁלִים ‖ [b] ш באי ‖ [c] ш[Mss] ותתכ׳ ‖ 28 [a] pc Mss 𝔊(𝔖) עַד; l עָרֵי ‖ [b] 𝔊 *καὶ κατέπιεν*, l בָּלְעָה ‖ 29 [a] 2 Mss ш בשבי ‖ [b] ш הָא׳ ‖ 30 [a] crrp; 𝔊 *καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν* = וְנִינָם?; 𝔙(𝔖) *jugum ipsorum* = וְנִירָם, ℭ *mlkw*, l וּבְיָדֵנוּ? ‖ [b] ш —דה ‖ [c] 𝔊 *καὶ αἱ γυναῖκες (αὐτῶν)* = וְנָשִׁים, prp (אֵשׁ . . .) וְנַשֶּׁם; l 𝔐 ‖ [d] 𝔊 *ἔτι* = עֹד ‖ [e] ш הנ׳ = הַנֹּפַח?, 𝔊 *προσεξέκαυσαν* = נָפְחוּ, 𝔖 *(l)nbḥ* cf Jdc 8,11; l 𝔐 ‖ [f–f] 𝔖 *dbmdbr'* = מִדְבָּר ‖ [g] sic 𝔐 (ר punct extr), ш𝔊 אֵשׁ; l שְׁאָה? ‖ [h] l c pc Mss ш𝔊ℭ עַל ‖ [i] 𝔊 *Μωαβ* ‖ 31 [a] ш בערי, 𝔊 ut 25 b ‖ 32 [a–a] 𝔊 *καὶ κατελάβοντο αὐτὴν καὶ τὰς κώμας αὐτῆς*, l וּבְ׳ וַה—ָּ cf 2 [b] ‖ [b] l c ш𝔊ℭ[J] ויור(י)שו ‖ 35 [a–a] > ш ut Dt 3,3 ‖ [b] = הַשְׁ׳.

יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן יְרֵחוֹ׃ ס פז   ל מל
פרש ס[נ] 2 וַיַּרְא בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר אֵת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לָאֱמֹרִי׃   ט מל בתור . ל
3 וַיָּגָר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מְאֹד כִּי רַב־הוּא וַיָּקָץ מוֹאָב מִפְּנֵי בְּנֵי   ב[1]
4 יִשְׂרָאֵל׃ 4 וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־זִקְנֵי מִדְיָן עַתָּה יְלַחֲכוּ[a] הַקָּהָל[b] אֶת־   ב
כָּל־סְבִיבֹתֵינוּ כִּלְחֹךְ הַשּׁוֹר אֵת יֶרֶק הַשָּׂדֶה וּבָלָק בֶּן־צִפּוֹר מֶלֶךְ   ל וחס . ט מל בתור . ל[2]
5 לְמוֹאָב בָּעֵת הַהִוא׃ 5 וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־בִּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר פְּתוֹרָה[a]   ל
אֲשֶׁר [b]עַל־הַנָּהָר אֶרֶץ[b] בְּנֵי־עַמּוֹ[c] לִקְרֹא־לוֹ לֵאמֹר הִנֵּה עַם יָצָא   ל . ב בסיפ
6 מִמִּצְרַיִם הִנֵּה[d] כִסָּה אֶת־עֵין הָאָרֶץ וְהוּא יֹשֵׁב מִמֻּלִי׃ 6 וְעַתָּה   ד דמטע . ל וחס
לְכָה־נָּא אָרָה־לִּי אֶת־הָעָם הַזֶּה כִּי־עָצוּם הוּא [a]מִמֶּנִּי אוּלַי אוּכַל[a]   ב . נז וכל תלים דכות ב מ יא
נַכֶּה־בּוֹ וַאֲגָרְשֶׁנּוּ מִן־הָאָרֶץ כִּי יָדַעְתִּי אֵת אֲשֶׁר־תְּבָרֵךְ מְבֹרָךְ וַאֲשֶׁר[b]   ל . ג[3]
7 תָּאֹר יוּאָר[c]׃ 7 וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וְזִקְנֵי מִדְיָן וּקְסָמִים[a] בְּיָדָם וַיָּבֹאוּ   ג[4] . ל
8 אֶל־בִּלְעָם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו דִּבְרֵי בָלָק׃ 8 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לִינוּ פֹה   יז מל בתור[5]
הַלַּיְלָה וַהֲשִׁבֹתִי אֶתְכֶם דָּבָר כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר יְהוָה אֵלָי וַיֵּשְׁבוּ שָׂרֵי־
9 מוֹאָב עִם־בִּלְעָם׃ 9 וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם וַיֹּאמֶר מִי[a] הָאֲנָשִׁים
10 הָאֵלֶּה עִמָּךְ׃ 10 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן־צִפֹּר מֶלֶךְ   כ . ב חס . ל[2]
11 מוֹאָב שָׁלַח אֵלָי[a]׃ 11 הִנֵּה [a]הָעָם הַיֹּצֵא[a] מִמִּצְרַיִם וַיְכַס אֶת־עֵין
הָאָרֶץ עַתָּה[b] לְכָה קָבָה־לִּי אֹתוֹ אוּלַי אוּכַל לְהִלָּחֶם בּוֹ וְגֵרַשְׁתִּיו׃   ב
12 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם לֹא תֵלֵךְ עִמָּהֶם לֹא[a] תָאֹר אֶת־הָעָם   כה[6] . ג[4]
13 כִּי בָרוּךְ הוּא׃ 13 וַיָּקָם בִּלְעָם בַּבֹּקֶר וַיֹּאמֶר אֶל־שָׂרֵי בָלָק לְכוּ
14 אֶל־אַרְצְכֶם[a] כִּי מֵאֵן יְהוָה[b] לְתִתִּי לַהֲלֹךְ עִמָּכֶם׃ 14 וַיָּקוּמוּ שָׂרֵי   ב[7] . ד וחס[8] . ט מל[9]
15 מוֹאָב וַיָּבֹאוּ אֶל־בָּלָק וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בִּלְעָם הֲלֹךְ עִמָּנוּ׃ 15 וַיֹּסֶף עוֹד   כו
16 בָּלָק שְׁלֹחַ שָׂרִים רַבִּים וְנִכְבָּדִים מֵאֵלֶּה׃ 16 וַיָּבֹאוּ אֶל־בִּלְעָם   ל
וַיֹּאמְרוּ לוֹ כֹּה אָמַר בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר אַל־נָא תִמָּנַע מֵהֲלֹךְ אֵלָי׃   ט מל בתור . ל

Cp 22 [1]Mm 1944. [2]Mm 959. [3]Mm 3392. [4]Mm 525. [5]Mm 250. [6]Mm 5. [7]2S 4,10. [8]Mm 3547. [9]Mm 1663.

Cp 22,4 [a] 𝔐 sg ‖ [b] ins c 𝔐𝔊𝔖𝔙 הַזֶּה ‖ **5** [a] 𝔖(𝔙) *pšwr'* = הַפּוֹתֵר cf 𝔗[J] ‖ [b—b] 𝔊(𝔙) *ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ γῆς* = עַל־נְהַר א׳? ‖ [c] nonn Mss 𝔐𝔖𝔙 עַמּוֹן; prp עמו = terra *'Amau* (inter Aleppo et Carchemisch) ‖ [d] Seb mlt Mss 𝔐𝔊𝔖𝔗[J] וְה׳, sic l ‖ **6** [a—a] l מִמֶּנּוּ אולי נוּכַל (cf 𝔊)? aut נכו (נכה inf pi?)? ‖ [b] 𝔐 ואת א׳ ‖ [c] 𝔐 ויאר ‖ **7** [a] 𝔐𝔖 ־יהם ‖ **9** [a] 𝔐 מֶה = 𝔊𝔙? ‖ **10** [a] 𝔊(𝔖𝔙) + *λέγων* ‖ **11** [a—a] l frt c 𝔐𝔊𝔖𝔗𝔗[J] עַם יָצָא cf 5 ‖ [b] mlt Mss 𝔐𝔊𝔗[J] וְעתה, sic l ‖ **12** [a] Seb mlt Mss 𝔐𝔊𝔖𝔗[J]𝔙 ולא, frt sic l ‖ **13** [a] 𝔊 *τὸν κύριον ὑμῶν* = אֲדֹנֵיכֶם ‖ [b] 𝔊* *ὁ θεός*.

17 כִּֽי־כַבֵּד אֲכַבֶּדְךָ מְאֹד וְכֹל אֲשֶׁר־תֹּאמַר אֵלַי אֶֽעֱשֶׂה וּלְכָה־נָּא 17
18 קָֽבָה־לִּי אֵת הָעָם הַזֶּה׃ 18 וַיַּעַן בִּלְעָם וַיֹּאמֶר אֶל־עַבְדֵי[a] בָלָק אִם־ 18 ב. יא זוגין בטע[10]
יִתֶּן־לִי בָלָק מְלֹא בֵיתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב[b] לֹא אוּכַל לַעֲבֹר אֶת־פִּי יְהוָה ח[11] קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ ב . ד[12] מל בתור וכל קריא דכות ב מ ז . ה בתור
19 אֱלֹהָי[c] לַעֲשׂוֹת קְטַנָּה אוֹ גְדוֹלָה[d]׃ 19 וְעַתָּה שְׁבוּ נָא בָזֶה גַּם־אַתֶּם 19
20 הַלָּיְלָה וְאֵדְעָה מַה־יֹּסֵף יְהוָה דַּבֵּר עִמִּי׃ 20 וַיָּבֹא אֱלֹהִים[a] ׀ אֶל־ 20 ו[13]
בִּלְעָם לַיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ אִם־לִקְרֹא לְךָ בָּאוּ הָאֲנָשִׁים קוּם לֵךְ אִתָּם ל . לז[14]
21 וְאַךְ אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ אֹתוֹ תַעֲשֶׂה׃ 21 וַיָּקָם בִּלְעָם 21 ג ב מנה ר״פ ול מ״פ[15]
22 בַּבֹּקֶר וַֽיַּחֲבֹשׁ אֶת־אֲתֹנוֹ וַיֵּלֶךְ עִם־שָׂרֵי מוֹאָב׃ 22 וַיִּֽחַר־אַף 22
אֱלֹהִים[a] כִּֽי־הוֹלֵךְ[b] הוּא וַיִּתְיַצֵּב מַלְאַךְ יְהוָה[c] בַּדֶּרֶךְ לְשָׂטָן לוֹ וְהוּא כז[16] מל ט[17] מנה בתור וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה
23 רֹכֵב עַל־אֲתֹנוֹ וּשְׁנֵי נְעָרָיו עִמּוֹ׃ 23 וַתֵּרֶא הָאָתוֹן אֶת־מַלְאַךְ יְהוָה 23
נִצָּב בַּדֶּרֶךְ וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ וַתֵּט הָֽאָתוֹן מִן־הַדֶּרֶךְ וַתֵּלֶךְ בַּשָּׂדֶה ל מל בתור . ג
24 וַיַּךְ בִּלְעָם אֶת־הָאָתוֹן לְהַטֹּתָהּ הַדָּֽרֶךְ׃ 24 וַֽיַּעֲמֹד מַלְאַךְ יְהוָה 24
25 בְּמִשְׁעוֹל הַכְּרָמִים גָּדֵר מִזֶּה וְגָדֵר מִזֶּה׃ 25 וַתֵּרֶא הָאָתוֹן אֶת־מַלְאַךְ 25 ל ומל
יְהוָה וַתִּלָּחֵץ אֶל־הַקִּיר וַתִּלְחַץ אֶת־רֶגֶל בִּלְעָם אֶל־הַקִּיר וַיֹּסֶף ל . כי
26 לְהַכֹּתָהּ׃ 26 וַיּוֹסֶף מַלְאַךְ־יְהוָה עֲבוֹר וַֽיַּעֲמֹד בְּמָקוֹם צָר אֲשֶׁר אֵֽין־ 26 כי ז[18] מנה מל . ד מל[19]
27 דֶּרֶךְ לִנְטוֹת יָמִין וּשְׂמֹאול׃ 27 וַתֵּרֶא הָֽאָתוֹן אֶת־מַלְאַךְ יְהוָה וַתִּרְבַּץ 27 ל
28 תַּחַת בִּלְעָם וַיִּֽחַר־אַף בִּלְעָם וַיַּךְ אֶת־הָאָתוֹן בַּמַּקֵּל׃ 28 וַיִּפְתַּח 28 ל
יְהוָה אֶת־פִּי הָאָתוֹן וַתֹּאמֶר לְבִלְעָם[a] מֶה־עָשִׂיתִֽי לְךָ כִּי הִכִּיתַנִי זֶה
29 שָׁלֹשׁ רְגָלִים׃ 29 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם לָֽאָתוֹן כִּי הִתְעַלַּלְתְּ[a] בִּי לוּ יֶשׁ־ 29 ל . כב[20]
30 חֶרֶב בְּיָדִי כִּי עַתָּה הֲרַגְתִּיךְ׃ 30 וַתֹּאמֶר הָאָתוֹן אֶל־בִּלְעָם הֲלוֹא 30 יב מל בתור[21]
אָנֹכִי אֲתֹנְךָ אֲשֶׁר־רָכַבְתָּ עָלַי מֵעוֹדְךָ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה [a]הַֽהַסְכֵּן[b] ל
31 הִסְכַּנְתִּי לַעֲשׂוֹת לְךָ[a] כֹּה וַיֹּאמֶר לֹא׃ 31 וַיְגַל יְהוָה אֶת־עֵינֵי בִלְעָם 31 ל . ב[22]
וַיַּרְא אֶת־מַלְאַךְ יְהוָה[a] נִצָּב בַּדֶּרֶךְ וְחַרְבּוֹ שְׁלֻפָה בְּיָדוֹ וַיִּקֹּד וַיִּשְׁתַּחוּ[b] ג[23]
32 לְאַפָּיו׃ 32 וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַלְאַךְ יְהוָה עַל־מָה הִכִּיתָ אֶת־אֲתֹנְךָ זֶה 32

[10]Mm 915. [11]Mm 960. [12]Mm 1193. [13]Mm 961. [14]וחד באו אנשים Ez 20,1. [15]Mm 63. [16]Mm 1788. [17]Mm 935. [18]Mm 962. [19]Mp sub loco. [20]Mm 1444. [21]Mm 27. [22]Jes 22,8. [23]Mm 963.

18 [a] 𝔊 *τοῖς ἄρχουσιν*, 𝔖 *l'jzgdwhj* = nuntiis ‖ [b] 𝔐[Mss]𝔖 או ו' ‖ [c] > 𝔊[72]𝔏𝔘; 𝔊* *τοῦ θεοῦ* ‖ [d] 𝔊 + *ἐν τῇ διανοίᾳ μου* cf 24,13 ‖ **20** [a] 𝔐 pr מלאך ‖ **22** [a] l c Ms 𝔐𝔊[FN53] יהוה ‖ [b] 𝔐 הלך = הָלַךְ? cf 𝔊𝔖 ‖ [c] 𝔊* *τοῦ θεοῦ* = האלהים, id ubique in 23–35 praeter 34 (cf 31[a]) ‖ **28** [a] 𝔐 אל ב' ‖ **29** [a] 𝔐 ־תִי ‖ **30** [a–a] 𝔊 *μὴ ὑπεροράσει ὑπεριδοῦσα ἐποίησά σοι* ‖ [b] 𝔐 הס' ‖ **31** [a] 𝔊[BO] = 𝔄 cf 22[c] ‖ [b] 𝔐 ־חוי.

ה מל ג מנה בתור וכל כתיב דכות . ל שָׁל֥וֹשׁ רְגָלִ֑ים הִנֵּ֤ה אָנֹכִי֙ יָצָ֣אתִי לְשָׂטָ֔ן[a] כִּֽי־יָרַ֥ט[b] הַדֶּ֖רֶךְ[c] לְנֶגְדִּֽי׃
ג . ל 33 וַתִּרְאַ֙נִי֙ הָֽאָת֔וֹן וַתֵּ֣ט לְפָנַ֔י[a] זֶ֖ה שָׁלֹ֣שׁ רְגָלִ֑ים אוּלַי֙[b] נָטְתָ֣ה מִפָּנַ֔י כִּ֚י 33
ב בטע . ב[24] מילין כת ה ס״ת ול בליש . יב[25] מל ב מנה בתור וכל יהושע שפטים ויחזק דכות ב מ ג עַתָּ֛ה גַּם־אֹתְכָ֥ה[c] הָרַ֖גְתִּי[d] וְאוֹתָ֥הּ הֶחֱיֵֽיתִי׃ 34 וַיֹּ֨אמֶר בִּלְעָ֜ם אֶל־ 34
ט[26] וכל קריא דכות ב מ יב . כה בטע מַלְאַ֤ךְ יְהוָה֙ חָטָ֔אתִי כִּ֚י לֹ֣א יָדַ֔עְתִּי כִּ֥י אַתָּ֛ה נִצָּ֥ב לִקְרָאתִ֖י בַּדָּ֑רֶךְ
י בטע . סו וְעַתָּ֛ה אִם־רַ֥ע בְּעֵינֶ֖יךָ אָשׁ֥וּבָה לִּֽי׃ 35 וַיֹּאמֶר֩ מַלְאַ֨ךְ יְהוָ֜ה אֶל־ 35
בִּלְעָ֗ם לֵ֚ךְ עִם־הָ֣אֲנָשִׁ֔ים וְאֶ֗פֶס אֶת־הַדָּבָ֛ר אֲשֶׁר־אֲדַבֵּ֥ר אֵלֶ֖יךָ אֹת֣וֹ
תְדַבֵּ֑ר[a] וַיֵּ֥לֶךְ בִּלְעָ֖ם עִם־שָׂרֵ֥י בָלָֽק׃ 36 וַיִּשְׁמַ֥ע בָּלָ֖ק כִּ֣י בָ֣א 36
ה[27] בִלְעָ֑ם וַיֵּצֵ֨א לִקְרָאת֜וֹ אֶל־עִ֣יר[a] מוֹאָ֗ב אֲשֶׁר֙ עַל־גְּב֣וּל[b] אַרְנֹ֔ן אֲשֶׁ֖ר
בִּקְצֵ֥ה הַגְּבֽוּל׃ 37 וַיֹּ֨אמֶר בָּלָ֜ק אֶל־בִּלְעָ֗ם הֲלֹא֩ שָׁלֹ֨חַ שָׁלַ֤חְתִּי אֵלֶ֙יךָ֙ 37
ד לִקְרֹא־לָ֔ךְ[a] לָ֥מָּה לֹא־הָלַ֖כְתָּ אֵלָ֑י הַֽאֻמְנָ֔ם לֹ֥א אוּכַ֖ל כַּבְּדֶֽךָ׃
ב חד מל וחד חס[28] 38 וַיֹּ֨אמֶר בִּלְעָ֜ם אֶל־בָּלָ֗ק הִֽנֵּה־בָ֙אתִי֙ אֵלֶ֔יךָ עַתָּ֕ה הֲיָכֹ֥ל אוּכַ֖ל דַּבֵּ֣ר 38
ב מְא֑וּמָה הַדָּבָ֗ר אֲשֶׁ֨ר יָשִׂ֧ים אֱלֹהִ֛ים[a] בְּפִ֖י אֹת֥וֹ אֲדַבֵּֽר[b]׃ 39 וַיֵּ֥לֶךְ בִּלְעָ֖ם 39
ב[29] כת כן וכל ירמיה דכות ב מ א מל . ד[30] . כב[31] עִם־בָּלָ֑ק וַיָּבֹ֖אוּ[a] [b]קִרְיַ֥ת [c]חֻצֽוֹת[b][d]׃ 40 וַיִּזְבַּ֥ח בָּלָ֖ק בָּקָ֣ר וָצֹ֑אן וַיְשַׁלַּ֣ח 40
לְבִלְעָ֔ם וְלַשָּׂרִ֖ים אֲשֶׁ֥ר אִתּֽוֹ׃ 41 וַיְהִ֣י בַבֹּ֔קֶר וַיִּקַּ֤ח בָּלָק֙ אֶת־בִּלְעָ֔ם 41
23 וַיַּעֲלֵ֖הוּ בָּמ֣וֹת[a] בָּ֑עַל וַיַּ֥רְא מִשָּׁ֖ם קְצֵ֥ה הָעָֽם׃ 23 1 וַיֹּ֤אמֶר בִּלְעָם֙
אֶל־בָּלָ֔ק בְּנֵה[a]־לִ֥י בָזֶ֖ה שִׁבְעָ֣ה מִזְבְּחֹ֑ת וְהָכֵ֥ן לִי֙ בָּזֶ֔ה שִׁבְעָ֥ה פָרִ֖ים
ו[1] מל בתור וכל נביא דכות ב מ ג וְשִׁבְעָ֥ה אֵילִֽים׃ 2 וַיַּ֣עַשׂ בָּלָ֔ק כַּאֲשֶׁ֖ר דִּבֶּ֣ר בִּלְעָ֑ם וַיַּ֨עַל [a]בָּלָ֧ק וּבִלְעָ֛ם[a] 2
ג פַּ֥ר וָאַ֖יִל בַּמִּזְבֵּֽחַ[b]׃ 3 וַיֹּ֨אמֶר בִּלְעָ֜ם לְבָלָ֗ק[a] הִתְיַצֵּב֮[b] עַל־עֹלָתֶךָ֒[c] 3
כא ול כת ה[2] . יח וְאֵֽלְכָ֗ה[d] אוּלַ֞י יִקָּרֵ֤ה[e] יְהוָה֙[f] לִקְרָאתִ֔י וּדְבַ֥ר מַה־יַּרְאֵ֖נִי וְהִגַּ֣דְתִּי לָ֑ךְ[g]
ל . ב . ג זוגין[3] [h]וַיֵּ֖לֶךְ שֶֽׁפִי[h]׃ 4 וַיִּקָּ֥ר[a] אֱלֹהִ֖ים[b] אֶל־[c]בִּלְעָ֑ם [d]וַיֹּ֣אמֶר אֵלָ֗יו[e] אֶת־שִׁבְעַ֤ת 4
ב חס בליש[4] . ג . פר לג מנה בתור הַמִּזְבְּחֹת֙ עָרַ֔כְתִּי וָאַ֛עַל פָּ֥ר וָאַ֖יִל בַּמִּזְבֵּֽחַ[d]׃ 5 וַיָּ֧שֶׂם יְהוָ֛ה[a] דָּבָ֖ר בְּפִ֣י 5

[24]Mm 964. [25]Mm 1009. [26]Mm 230. [27]Mm 1348. [28]Mp contra textum. [29]Mm 2026. [30]Mm 3688. [31]Mm 59. Cp 23 [1]Mm 879. [2]Mm 17. [3]Mm 3268. [4]Mp sub loco.

32 [a] ins לָךְ cf 𝔖𝔗J𝔙, ɯ𝔊 לשטנך ‖ [b] prp יָרַטְתָּ (cf 𝔖) vel יָרַט; l prb יֵרַע cf ɯ הרע, 𝔊 *οὐκ ἀστεία* 𝔙 *perversa* ‖ [c] l c ɯ𝔊𝔙 דַּרְכְּךָ ‖ **33** [a] ɯ מל׳ ‖ [b] l (וְ)לוּלֵי cf Vrs ‖ [c] ɯ אתך ‖ [d] ɯ הכיתי ‖ **35** [a] ɯ𝔊 תִּשְׁמֹר לְדַבֵּר, cf 23,12; 𝔖 *ʿbd* = תַעֲשֶׂה (cf 20) ‖ **36** [a] prp עָר ‖ [b] dl ‖ **37** [a] Or לְךָ ‖ **38** [a] l אֱלֹהַי? cf 18 ‖ [b] ɯ𝔊Mss אֶשְׁמֹר לְדַבֵּר cf 35 ‖ **39** [a] ɯ𝔖𝔗 וַיְבִאֻהוּ ‖ [b–b] 𝔗 *lqrjt mḥwzwhj* = in metropolim eius ‖ [c] 𝔊 pl ‖ [d] ɯMss חיצ׳, 𝔊(𝔖) *ἐπαύλεων* = חֲצֵרוֹת ‖ **41** [a] prp בָּמַת cf 𝔊 ‖ **Cp 23,1** [a] ɯ עֲשֵׂה ‖ **2** [a–a] > pc Mss 𝔊*, dl cf 30 ‖ [b] huc tr 4[d–d] ‖ **3** [a] nonn Mss ɯ𝔊 אל־ב׳ ‖ [b] ins c nonn Mss 𝔖 כֹּה ut 15 ‖ [c] ɯ𝔖 pl ‖ [d] ins כֹּה (hpgr) cf 15 ‖ [e] ɯ יקרא ‖ [f] ɯ𝔊 אלהים ‖ [g] 𝔊 + nonn vb ex 3a ‖ [h–h] 𝔊 *καὶ Βαλααμ ἐπορεύθη ἐπερωτῆσαι τὸν θεὸν* (cf 15) *καὶ ἐπορεύθη εὐθεῖαν* (versio duplex?) ‖ **4** [a] ɯ וַיִּמְצָא ‖ [b] ɯ pr מלאך ‖ [c] ɯ את ‖ [d–d] cf 2[b] ‖ [e] 𝔊 + *Βαλααμ* (𝔊N134 *-λακ*), sed cf 2[b] ‖ **5** [a] ɯ pr מלאך, 𝔊 *ὁ θεός*; dl.

בִּלְעָם וַיֹּאמֶר שׁוּב אֶל־בָּלָק וְכֹה תְדַבֵּר׃ 6 וַיָּשָׁב אֵלָיו וְהִנֵּה נִצָּב 6
עַל־עֹלָתוֹ[a] הוּא וְכָל־שָׂרֵי מוֹאָב[b]׃ 7 וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר צא . ל[5]
מִן־אֲרָם[a] יַנְחֵנִי בָלָק מֶלֶךְ־מוֹאָב מֵהַרְרֵי־קֶדֶם ב[6] . ב[7] . ג[8]
לְכָה אָרָה־לִּי יַעֲקֹב וּלְכָה זֹעֲמָה יִשְׂרָאֵל׃ ל . ב
8 מָה אֶקֹּב לֹא קַבֹּה אֵל וּמָה אֶזְעֹם לֹא זָעַם[a] יְהוָה׃ יו[9] כת ה בתור ול בליש . ל
9 כִּי־מֵרֹאשׁ צֻרִים אֶרְאֶנּוּ וּמִגְּבָעוֹת אֲשׁוּרֶנּוּ יד . ל . ב
הֶן־עָם לְבָדָד יִשְׁכֹּן וּבַגּוֹיִם לֹא יִתְחַשָּׁב׃ ה וכל כל אל אלה דכות . יז וכל זקף אתנח וס״פ דכות[10] . ג[11] . ב[12]
10 מִי מָנָה עֲפַר[a] יַעֲקֹב וּמִסְפָּר[b] אֶת־רֹבַע[c] יִשְׂרָאֵל ס [כא] ה . ב[13]
תָּמֹת נַפְשִׁי מוֹת[d] יְשָׁרִים וּתְהִי אַחֲרִיתִי כָּמֹהוּ[e]׃ ג[14] . יד רפי[15]
11 וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בִּלְעָם מֶה עָשִׂיתָ לִי לָקֹב אֹיְבַי לְקַחְתִּיךָ וְהִנֵּה 11
בֵּרַכְתָּ בָרֵךְ[a]׃ 12 וַיַּעַן וַיֹּאמַר הֲלֹא אֵת אֲשֶׁר יָשִׂים יְהוָה[a] בְּפִי אֹתוֹ 12 צא
אֶשְׁמֹר לְדַבֵּר׃ 13 וַיֹּאמֶר אֵלָיו בָּלָק לְךָ[a]־נָּא אִתִּי אֶל־מָקוֹם 13 לכה ק חד מן ג[16] חס בליש
אַחֵר אֲשֶׁר[b] תִּרְאֶנּוּ מִשָּׁם אֶפֶס קָצֵהוּ תִרְאֶה וְכֻלּוֹ לֹא תִרְאֶה וְקָבְנוֹ[c]־ ב[17] . ל
לִי מִשָּׁם׃ 14 וַיִּקָּחֵהוּ שְׂדֵה צֹפִים אֶל־רֹאשׁ הַפִּסְגָּה וַיִּבֶן שִׁבְעָה 14 ג חד מל וב חס[18] . ב[19] וכל ההר דכות ב מ ה
מִזְבְּחֹת וַיַּעַל פָּר וָאַיִל בַּמִּזְבֵּחַ׃ 15 וַיֹּאמֶר[a] אֶל־בָּלָק הִתְיַצֵּב כֹּה[b] 15
עַל־עֹלָתֶךָ[c] וְאָנֹכִי[d] אִקָּרֶה כֹּה[d]׃ 16 וַיִּקָּר[a] יְהוָה[b] אֶל־בִּלְעָם וַיָּשֶׂם 16 ג . ל . ב . ג זוגין[20] . פר לג מנה בתור
דָּבָר בְּפִיו וַיֹּאמֶר שׁוּב אֶל־בָּלָק וְכֹה תְדַבֵּר׃ 17 וַיָּבֹא[a] אֵלָיו וְהִנּוֹ[b] 17 ג ול בליש
נִצָּב עַל־עֹלָתוֹ[c] וְשָׂרֵי מוֹאָב אִתּוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ[d] בָּלָק מַה־דִּבֶּר יְהוָה׃
18 וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר צא
קוּם בָּלָק וּשְׁמָע[a] הַאֲזִינָה עָדַי[b] בְּנוֹ[c] צִפֹּר׃ ה . יו . ב חס[21]
19 לֹא אִישׁ אֵל וִיכַזֵּב וּבֶן־אָדָם וְיִתְנֶחָם ז ר״פ בסיפ . ה[22] . ל

[5] Mm 965. [6] Mm 4096. [7] Mm 3233. [8] Mm 966. [9] Mm 598. [10] Mm 2120. [11] Mm 3199. [12] Mm 4000. [13] 1S 1,5. [14] Mm 3550. [15] Mm 174. [16] Mm 2214. [17] Cant 5,16. [18] Mm 1528. [19] Mm 2009. [20] Mm 3268. [21] Mp sub loco. [22] Mm 3207.

6 [a] ꭐ𝔊𝔖 pl cf 3[c] ‖ [b] 𝔊 + *καὶ ἐγενήθη πνεῦμα θεοῦ ἐπ' αὐτῷ*, cf 24,2b ‖ **7** [a] ꭐ מא׳; prp אֱדֹם; l זוֹ ‖ **8** [a] ꭐ[Mss] זָעְמוֹ ‖ **10** [a] ꭐ[Mss] מע׳; prp מִסְפַּר ‖ [b] l c ꭐ𝔊 וּמִי סָפַר ‖ [c–c] ꭐ מרבע(ת), prp* תַּרְבֹּעֶת (= nubes pulveris) vel אֶת־רִבְבֹת; l זוֹ? (רבע = pulvis?) ‖ [d] 𝔊 *ἐν ψυχαῖς* ‖ [e] l כָּהֶם cf Vrs (ו dttg) ‖ **11** [a] ꭐ ברוך ‖ **12** [a] 𝔊 *ὁ θεός* ‖ **13** [a] Q לְכָה ‖ [b] > ꭐ; 𝔊 + *οὐκ* ‖ [c] = וְקָבֶנּוּ ‖ **15** [a] ins c pc Mss 𝔊𝔖 בִּלְעָם ‖ [b] > pc Mss ꭐ𝔊 ‖ [c] mlt Mss ꭐ𝔖 pl, cf 3[c] ‖ [d–d] 𝔊 *πορεύσομαι ἐπερωτῆσαι τὸν θεόν*, ꭐ אקרא כה (cf 3) ‖ **16** [a] ꭐ ויקרא cf 3[e] ‖ [b] l c pc Mss 𝔊 אלהים (ꭐ ut 5[a]) ‖ **17** [a] Ms 𝔊𝔙 וַיָּשָׁב cf 6 ‖ [b] pc Mss ꭐ𝔗[J] וְהִנֵּה ‖ [c] cf 3[c] ‖ [d] ꭐ אליו ‖ **18** [a] ꭐ ושמעה ‖ [b] 𝔊 *μάρτυς* = עֵד, sim 𝔖; l עָלַי = אֵלַי? ‖ [c] Seb בֵּן.

הַה֤וּא אָמַר֙ וְלֹ֣א יַעֲשֶׂ֔ה וְדִבֶּ֖ר[a] וְלֹ֥א יְקִימֶֽנָּה׃ — לד פסוק לא ולא ולא[23] . ב[24]

20 הִנֵּ֥ה[a] בָרֵ֖ךְ[b] לָקָ֑חְתִּי[c] וּבֵרֵ֖ךְ[d] וְלֹ֥א אֲשִׁיבֶֽנָּה׃ — ל . ל

21 לֹֽא־הִבִּ֥יט[a] אָ֙וֶן֙[b] בְּיַעֲקֹ֔ב וְלֹא־רָאָ֥ה[c] עָמָ֖ל בְּיִשְׂרָאֵ֑ל — ז ר״פ בסיפ

יְהוָ֤ה אֱלֹהָיו֙ עִמּ֔וֹ וּתְרוּעַ֥ת[d] מֶ֖לֶךְ בּֽוֹ׃ — ה . ל

22 [a]אֵ֖ל מוֹצִיאָ֣ם[b] מִמִּצְרָ֑יִם כְּתוֹעֲפֹ֥ת[c] רְאֵ֖ם לֽוֹ׃

23 [a]כִּ֤י לֹא־נַ֙חַשׁ֙ בְּיַעֲקֹ֔ב וְלֹא־קֶ֖סֶם בְּיִשְׂרָאֵ֑ל — ל

כָּעֵ֗ת יֵאָמֵ֤ר לְיַעֲקֹב֙ וּלְיִשְׂרָאֵ֔ל מַה־פָּ֖עַל[b] אֵֽל׃ — ן[25]

24 הֶן־עָם֙ כְּלָבִ֣יא[a] יָק֔וּם וְכַאֲרִ֖י[b] יִתְנַשָּׂ֑א — ה וכל כל אל אלה דכות . יז וכל זקף אתנח וס״פ דכות

לֹ֤א יִשְׁכַּב֙ עַד־יֹ֣אכַל טֶ֔רֶף וְדַם־חֲלָלִ֖ים יִשְׁתֶּֽה׃

25 וַיֹּ֤אמֶר בָּלָק֙ אֶל־בִּלְעָ֔ם גַּם־קֹ֖ב לֹ֣א תִקֳּבֶ֑נּוּ גַּם[a]־בָּרֵ֖ךְ[b] לֹ֥א תְבָרֲכֶֽנּוּ׃

26 וַיַּ֣עַן בִּלְעָ֔ם וַיֹּ֖אמֶר אֶל־בָּלָ֑ק הֲלֹ֗א דִּבַּ֤רְתִּי אֵלֶ֙יךָ֙ לֵאמֹ֔ר כֹּ֛ל[a] אֲשֶׁר־ — יא זוגין בטע[26]

יְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה[b] אֹת֥וֹ אֶֽעֱשֶֽׂה׃

27 וַיֹּ֤אמֶר בָּלָק֙ אֶל־בִּלְעָ֔ם לְכָה[a]־נָּא֙ אֶקָּ֣חֲךָ֔ אֶל־מָק֖וֹם אַחֵ֑ר

28 אוּלַ֤י יִישַׁר֙ בְּעֵינֵ֣י הָאֱלֹהִ֔ים וְקַבֹּ֥תוֹ לִ֖י מִשָּֽׁם׃ 28 וַיִּקַּ֥ח בָּלָ֖ק אֶת־בִּלְעָ֑ם — ג מל[27] . לג בתור . ב[28] . ל

29 רֹ֚אשׁ הַפְּע֔וֹר הַנִּשְׁקָ֖ף עַל־פְּנֵ֥י הַיְשִׁימֹֽן׃ 29 וַיֹּ֤אמֶר בִּלְעָם֙ אֶל־בָּלָ֔ק

בְּנֵה־לִ֥י בָזֶ֖ה שִׁבְעָ֣ה מִזְבְּחֹ֑ת וְהָכֵ֥ן לִי֙ בָּזֶ֔ה שִׁבְעָ֥ה פָרִ֖ים וְשִׁבְעָ֥ה

30 אֵילִֽים׃ 30 וַיַּ֣עַשׂ בָּלָ֔ק כַּאֲשֶׁ֖ר אָמַ֣ר[a] בִּלְעָ֑ם וַיַּ֛עַל פַּ֥ר וָאַ֖יִל בַּמִּזְבֵּֽחַ[b]׃

24 1 וַיַּ֣רְא בִּלְעָ֗ם כִּ֣י ט֞וֹב בְּעֵינֵ֤י יְהוָה֙ לְבָרֵ֣ךְ אֶת־יִשְׂרָאֵ֔ל וְלֹא־הָלַ֥ךְ — לג בתור . ט[1] . ג[2]

2 כְּפַֽעַם־בְּפַ֖עַם לִקְרַ֣את נְחָשִׁ֑ים[a] וַיָּ֥שֶׁת אֶל־הַמִּדְבָּ֖ר פָּנָֽיו׃ 2 וַיִּשָּׂ֨א — ן[3]

בִלְעָ֜ם אֶת־עֵינָ֗יו וַיַּרְא֙ אֶת־יִשְׂרָאֵ֔ל שֹׁכֵ֖ן לִשְׁבָטָ֑יו וַתְּהִ֥י עָלָ֖יו ר֥וּחַ — ב[4] . ה וכל שמואל דכות ב מ ה רוח יי[5]

3 אֱלֹהִֽים׃ 3 וַיִּשָּׂ֥א מְשָׁל֖וֹ וַיֹּאמַ֑ר — צא

נְאֻ֤ם בִּלְעָם֙ בְּנ֣וֹ[a] בְעֹ֔ר וּנְאֻ֥ם הַגֶּ֖בֶר שְׁתֻ֥ם[b] הָעָֽיִן׃

[23] Mm 771. [24] Mm 2849. [25] Mm 967. [26] Mm 915. [27] Mm 968. [28] Mm 4099. Cp 24 [1] Mm 969. [2] Mm 2179. [3] Mm 3666. [4] Jos 7,16. [5] Mp sub loco.

19 [a] 𝔐𝔊𝔙 ד׳ ‖ **20** [a] 𝔐 הן ‖ [b] 𝔐𝔖 לב׳; l בְּרָכָה? ‖ [c] 𝔊𝔖𝔙 לְקַחתי ‖ [d] l prb c 𝔐𝔊 (𝔗) אֲבָרֵךְ ‖ **21** [a] 𝔐𝔖(𝔗𝔗[J]) אַבִּיט; l 𝔐 ‖ [b] 𝔐 עָוֹן ‖ [c] > 𝔗𝔗[J], 𝔖 *ḥ'r'n'* = אֶרְאֶה; l 𝔐 ‖ [d] prp* וְתוֹרַעַת (= maiestas a ירע) cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ **22** [a] add? ex 24,8 ‖ [b] l c Ms 𝔊[Mss]𝔏𝔙 אוֹ– ut 24,8 ‖ [c] dub; 𝔊 *ὡς δόξα*, 𝔖(𝔗𝔗[J]𝔙) *b'wšnh* = fortitudo ‖ **23** [a] add? ‖ [b] l prb פֹּעַל ‖ **24** [a] 𝔐 –יה ‖ [b] 𝔐 –יה ‖ **25** [a] 𝔐 וגם ‖ [b] 𝔐 ut 11[a] ‖ **26** [a] 𝔐 + הדבר, 𝔊 *τὸ ῥῆμα* ‖ [b] 𝔐𝔊𝔙 האלהים ‖ **27** [a] 𝔐 לְךָ cf 13 ‖ **30** [a] pc Mss 𝔐 דִּבֶּר ‖ [b] 𝔐 אֶל הַמּ׳ ‖ **Cp 24,1** [a] 𝔐𝔊 הַנּ׳ ‖ **3** [a] cf 23,18[c] ‖ [b] 𝔖 *(d)glj'* = apertus, 𝔙 *obturatus* = שְׁתֻם; l שֶׁתַּם vel (pro ש׳ ה׳) שֶׁתַּמָּה עֵינוֹ cf 𝔊𝔗.

4 [a]נְאֻם שֹׁמֵעַ אִמְרֵי־אֵל[a][b]
אֲשֶׁר מַחֲזֵה שַׁדַּי[c] יֶחֱזֶה נֹפֵל[d] וּגְלוּי עֵינָיִם[e]׃ כח
5 מַה־טֹּבוּ אֹהָלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֹתֶיךָ[a] יִשְׂרָאֵל׃ ב̇ [6]. ג חס בליש
6 כִּנְחָלִים נִטָּיוּ[a] כְּגַנֹּת עֲלֵי נָהָר ל̇. ל̇
כַּאֲהָלִים[b] נָטַע[c] יְהוָה כַּאֲרָזִים עֲלֵי־מָיִם׃ ל̇. ל̇[7]
7 [a]יִזַּל־מַיִם מִדָּלְיָו[a] [b]וְזַרְעוֹ בְּמַיִם[b] רַבִּים ל̇. ל̇. ג̇[8]. ג רפי[9]
וְיָרֹם[c] מֵאֲגַג[d] מַלְכּוֹ[e] וְתִנַּשֵּׂא[f] מַלְכֻתוֹ׃ ג חס[10]
8 אֵל מוֹצִיאוֹ[a] מִמִּצְרַיִם כְּתוֹעֲפֹת[b] רְאֵם לוֹ
יֹאכַל גּוֹיִם[c] צָרָיו וְעַצְמֹתֵיהֶם יְגָרֵם וְחִצָּיו[d] יִמְחָץ[e]׃ ל̇. ל̇
9 כָּרַע שָׁכַב כַּאֲרִי[a] וּכְלָבִיא[a] מִי יְקִימֶנּוּ
[b]מְבָרְכֶיךָ בָרוּךְ וְאֹרְרֶיךָ אָרוּר[b]׃ ל̇
10 וַיִּחַר־אַף בָּלָק אֶל־בִּלְעָם וַיִּסְפֹּק אֶת־כַּפָּיו וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־ 10 ל חס[11]
בִּלְעָם לָקֹב אֹיְבַי קְרָאתִיךָ[a] וְהִנֵּה בֵּרַכְתָּ בָרֵךְ[b] זֶה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים[c]׃
11 וְעַתָּה בְּרַח־לְךָ אֶל־מְקוֹמֶךָ אָמַרְתִּי כַּבֵּד אֲכַבֶּדְךָ וְהִנֵּה מְנָעֲךָ 11 ב̇[12]
יְהוָה מִכָּבוֹד׃ 12 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־בָּלָק הֲלֹא גַּם אֶל־מַלְאָכֶיךָ 12
אֲשֶׁר־שָׁלַחְתָּ אֵלַי דִּבַּרְתִּי לֵאמֹר׃ 13 אִם־יִתֶּן־לִי בָלָק מְלֹא בֵיתוֹ 13 ו ר״פ בסיפ
כֶּסֶף וְזָהָב[a] לֹא אוּכַל לַעֲבֹר[b] אֶת־פִּי יְהוָה לַעֲשׂוֹת טוֹבָה אוֹ רָעָה
מִלִּבִּי אֲשֶׁר־יְדַבֵּר יְהוָה[c] אֹתוֹ אֲדַבֵּר[d]׃ 14 וְעַתָּה הִנְנִי הוֹלֵךְ לְעַמִּי[a] 14 כז̇[13] מל ט̇[14] מנה בתור וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה
לְכָה[b] אִיעָצְךָ[c] אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָעָם הַזֶּה לְעַמְּךָ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים׃ ג̇[15]
15 וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר צא
נְאֻם בִּלְעָם בְּנוֹ[a] בְעֹר וּנְאֻם הַגֶּבֶר שְׁתֻם[b] הָעָיִן׃

[6] Cant 4,10. [7] וחד כַּאֲרָזִים Cant 5,15. [8] Mm 970. [9] Mm 753. [10] Mm 971. [11] Mm 2018. [12] 1S 25,16. [13] Mm 1788. [14] Mm 935. [15] Mm 972.

4 [a–a] > 𝔰𝔊* ‖ [b] ins 16 aβ ‖ [c] 𝔰^Mss שדה ‖ [d] 𝔊 ἐν ὕπνῳ ‖ [e] 𝔰 sg ‖ **5** [a] nonn Mss 𝔰𝔖𝔗^J𝔙 ומ׳ ‖ **6** [a] Ms 𝔰^Mss נטוי, 𝔰 נטוים; et 𝔊𝔙 et 𝔖𝔗 ad sensum ‖ [b] ℭ = 𝔐, 𝔊𝔖𝔗^J𝔙 כְּאֵילִים vel כְּאַלֹּנִים; prp כְּאַ׳ ‖ [c] 𝔰𝔊𝔙 נָטָה ‖ **7** [a–a] 𝔊 ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ, sim 𝔖𝔗; prp יִזְּלוּ לְאֻמִּים מֵחֵילוֹ ‖ [b–b] prp וּזְרֹעוֹ בְּעַמִּים cf 𝔊𝔗 ‖ [c] l prb יָרוּם ‖ [d] 𝔰𝔊α′σ′θ′ מִגּוֹג ‖ [e] 𝔊 βασιλεία (αὐτοῦ) ‖ [f] l aut c 𝔰 ותתנ׳ aut וְתִנָּשֵׂא ‖ **8** [a] pc Mss 𝔖𝔗𝔗^J אָם — cf 23,22; 𝔰𝔊 נְחָהוּ ‖ [b] cf 23,22[c] ‖ [c] dl ‖ [d] prp חֲלָצָיו cf 𝔖; l prb וְלִחָצָיו ‖ [e] 𝔊 + ἐχθρόν ‖ **9** [a] 𝔰 ut 23,24 ‖ [b–b] cf Gn 27,29 ‖ **10** [a] ℭ לקחתיך, 𝔰 קראתי לך ‖ [b] 𝔰 ut 23,11.25 ‖ [c] pc Mss 𝔰 רְגָלִים ‖ **13** [a] cf 22,18[b] ‖ [b] 𝔰^Mss (א)עבור ‖ [c] 𝔊 ὁ θεός, nonn Mss 𝔙 + אֱלֹהַי cf 22,18; 𝔰𝔊* + אֵלַי ‖ [d] 𝔰 —רה ‖ **14** [a] 𝔊 εἰς τὸν τόπον μου cf 11.25; 𝔖 l'rʿj = לְאַרְצִי ‖ [b] 𝔰 לך ut 23,27[a] ‖ [c] 𝔰 ואעיצך את ‖ **15** [a] cf 3[a] ‖ [b] cf 3[b].

16 ג | 16 נְאֻ֗ם[a] שֹׁמֵ֙עַ֙ אִמְרֵי־אֵ֔ל וְיֹדֵ֖עַ דַּ֣עַת עֶלְי֑וֹן
כח | מַחֲזֵ֤ה שַׁדַּי֙[b] יֶֽחֱזֶ֔ה נֹפֵ֖ל[c] וּגְל֥וּי עֵינָֽיִם׃
17 ב | 17 אֶרְאֶ֙נּוּ֙[a] וְלֹ֣א עַתָּ֔ה אֲשׁוּרֶ֖נּוּ[b] וְלֹ֣א קָר֑וֹב
18 ב חד קמ וחד פת | דָּרַ֨ךְ[c] כּוֹכָ֜ב[d] מִֽיַּעֲקֹ֗ב וְקָ֥ם שֵׁ֙בֶט֙[e] מִיִּשְׂרָאֵ֔ל
ל. ב | וּמָחַץ֙ פַּאֲתֵ֣י[f] מוֹאָ֔ב וְקַרְקַ֖ר[g] כָּל־בְּנֵי־שֵֽׁת[h]׃
ב. ב | 18 וְהָיָ֨ה אֱד֜וֹם יְרֵשָׁ֗ה[a] [b]וְהָיָ֧ה יְרֵשָׁ֛ה שֵׂעִ֖יר[bc] אֹיְבָ֑יו[d]
19 לג. ב | וְיִשְׂרָאֵ֖ל עֹ֥שֶׂה חָֽיִל׃ 19 וְיֵ֖רְדְּ[a] מִֽיַּעֲקֹ֑ב[b]
[c]וְהֶֽאֱבִ֥יד שָׂרִ֖יד מֵעִֽיר[cd]׃
צא | 20 וַיַּרְא֙ אֶת־עֲמָלֵ֔ק וַיִּשָּׂ֥א מְשָׁל֖וֹ וַיֹּאמַ֑ר
כח. ל | רֵאשִׁ֤ית גּוֹיִם֙ עֲמָלֵ֔ק וְאַחֲרִית֖וֹ [a]עֲדֵ֥י אֹבֵֽד[a]׃
צא | 21 וַיַּרְא֙ אֶת־הַקֵּינִ֔י וַיִּשָּׂ֥א מְשָׁל֖וֹ וַיֹּאמַ֑ר
20 ג. ט. ג | אֵיתָן֙ מֽוֹשָׁבֶ֔ךָ[a] וְשִׂ֥ים בַּסֶּ֖לַע קִנֶּֽךָ׃
ל בטע. ד 21. ל | 22 כִּ֥י אִם־יִהְיֶ֖ה לְבָ֣עֵֽר[a] קָ֑יִן[b] [c]עַד־מָ֖ה אַשּׁ֥וּר תִּשְׁבֶּֽךָּ[c]׃
צא | 23 [a]וַיִּשָּׂ֥א מְשָׁל֖וֹ וַיֹּאמַ֑ר[b]
22 יח וכל חיו יחיה דכות ל | א֕וֹי מִ֥י יִחְיֶ֖ה[c] [d]מִשֻּׂמ֥וֹ אֵֽל[d]׃ 24 וְצִים֙[a] [b]מִיַּ֣ד כִּתִּ֔ים[b]
כג פסוק וגם ובתר תלת מילין 23. ז 24 | וְעִנּ֥וּ[c] אַשּׁ֖וּר וְעִנּוּ[d]־עֵ֑בֶר[e] וְגַם־ה֖וּא[f] [g]עֲדֵ֥י אֹבֵֽד[g]׃
כג פסוק וגם ובתר תלת מילין 23 | 25 וַיָּ֣קָם בִּלְעָ֔ם וַיֵּ֖לֶךְ וַיָּ֣שָׁב לִמְקֹמ֑וֹ וְגַם־בָּלָ֖ק הָלַ֥ךְ לְדַרְכּֽוֹ׃ פ
ט 1. ג 2 | ס[כב] 25 1 וַיֵּ֥שֶׁב יִשְׂרָאֵ֖ל בַּשִּׁטִּ֑ים וַיָּ֣חֶל[a] הָעָ֔ם לִזְנ֖וֹת אֶל[b]־בְּנ֥וֹת מוֹאָֽב׃

16 Mm 973. 17 Mp sub loco. 18 Mm 974. 19 Ps 72,8. 20 Mm 3079. 21 Mm 975. 22 Mm 107. 23 Mm 1629. 24 Mm 357. Cp 25 1 Mm 4056. 2 Mm 2820.

16 [a] > 𝔊* ‖ [b] ⅏[Mss] שדה ut 4[c] ‖ [c] cf 4[d] ‖ **17** [a] 𝔊 *δείξω αὐτῷ* ‖ [b] 𝔊 *μακαρίζω* ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔙) *ἀνατελεῖ* = זָרַח ‖ [d] 𝔗(𝔗[J]) *mlk'* = rex ‖ [e] = stella crinita; 𝔊 *ἄνθρωπος*, 𝔖 *rjš'* = princeps, 𝔗(𝔗[J]) *mšjh'* = Messias ‖ [f] ⅏[Mss] פתי, Jer 48,45 sg, 𝔊(𝔖𝔗𝔗[J]𝔙) *τοὺς ἀρχηγούς* ‖ [g] l c ⅏ et Jer 48,45 וְקָדְקֹד ‖ [h] Jer 48,45 שָׁאוֹן, 𝔗 pro כ׳ ב׳ שׁ׳ *bkl bnj 'nš'* = omnes homines propter Gn 4,25 ‖ **18** [a] prp יָרוּשׁ cf ⅏[Mss] ירושה; l יְרֻשָּׁתוֹ? cf 𝔖 ‖ [b–b] dl et huc tr 19[c–c] ‖ [c] ⅏𝔊 עֵשָׂו ‖ [d] tr ad fin 19a ‖ **19** [a] 𝔖(𝔗) *wnḥwt* = וַיֵּרֶד; l וְיִרְדֶּה ‖ [b] l עַד יָם cf Vrs; l ע׳ אָבָד cf arab *abadan* = semper ‖ [c–c] cf 18[b–b] ‖ [d] l מִשֵּׂעִיר ‖ **20** [a–a] ⅏ עד יא׳ cf Vrs; l ע׳ אָבַד cf arab *abadan* = semper ‖ **21** [a] huc tr קין ex 22 ‖ **22** [a] 𝔊 *τῷ Βεωρ* ‖ [b] cf 21[a] ‖ [c–c] dub (אשור fem? ut Ez 32,22); l frt עֲרֵמָה וְאַשְׁפֹּת מִשְׁבֶּךָ (𝔊 *πανουργίας* = עָרְמָה) cf Neh 3,34; ⅏ עד מאשור תשבך ‖ **23** [a] 𝔊* pr *καὶ ἰδὼν τὸν (γ)ωγ* ‖ [b] vs 23b/24 cf Da 11,30 ‖ [c] ⅏ יהיה ‖ [d–d] cod Jericho Edd משמואל; dub (prp מִשְּׂמֹאל vel מִשְּׁמֹאל vel מִיִּשְׁמָעֵאל), Vrs = 𝔐, sed ⅏ mlt Mss cj אל c sq ‖ **24** [a] ⅏ יוֹצִיאֵם, 𝔊 *καὶ ἐξελεύσεται* = וְיֵצְאִים? 𝔖 *wlgjwn' npqn* = et legiones egredientur ‖ [b–b] 𝔙 *de Italia*, 𝔗 *mrwm'j* = a Romanis; prp מִיַּרְכְּתֵי יָם ‖ [c] ⅏ יענו ‖ [d] ⅏ ויענו ‖ [e] 𝔊(𝔖𝔙) *Ἑβραίους* = עִבְרִים; 𝔗 *l'br prt* = עבר פְּרָת ‖ [f] Vrs pl ‖ [g–g] ⅏ ut 20; l ut 20 et adde יֹאבֵד (hpgr) ‖ **Cp 25,1** [a] 𝔊 *καὶ ἐβεβηλώθη* = וַיֵּחַל cf Lv 19,29; 21,9 ‖ [b] nonn Mss אֶת.

ל̇ . ה̇[3] . ה̇ 2 וַתִּקְרֶ֣אןָ[a] לָעָ֔ם לְזִבְחֵ֖י אֱלֹהֵיהֶ֑ן וַיֹּ֣אכַל הָעָ֔ם וַיִּֽשְׁתַּחֲוּ֖וּ[b] לֵאלֹהֵיהֶֽן׃ 2
ט בטע בסיפ 3 וַיִּצָּ֥מֶד יִשְׂרָאֵ֖ל[a] לְבַ֣עַל פְּע֑וֹר וַיִּֽחַר־אַ֥ף יְהוָ֖ה בְּיִשְׂרָאֵֽל׃ 4 וַיֹּ֨אמֶר° 3 4
עה . ל̇ . לט מל בתור יְהוָ֜ה אֶל־מֹשֶׁ֗ה [a]קַ֚ח אֶת־כָּל־[b]רָאשֵׁ֣י הָעָ֔ם[b] וְהוֹקַ֥ע[c] אוֹתָ֛ם לַיהוָ֖ה נֶ֣גֶד
הי[4] . ב̇ הַשָּׁ֑מֶשׁ[a] וְיָשֹׁ֛ב חֲר֥וֹן אַף־יְהוָ֖ה מִיִּשְׂרָאֵֽל׃ 5 וַיֹּ֤אמֶר מֹשֶׁה֙ אֶל־שֹׁפְטֵ֣י[a] 5
ל̇[5] . ל̇ יִשְׂרָאֵ֔ל הִרְגוּ֙ אִ֣ישׁ אֲנָשָׁ֔יו[b] הַנִּצְמָדִ֖ים לְבַ֥עַל פְּעֽוֹר׃ 6 וְהִנֵּ֡ה 6
אִישׁ֩ מִבְּנֵ֨י יִשְׂרָאֵ֜ל בָּ֗א וַיַּקְרֵ֤ב [a]אֶל־אֶחָיו֙ אֶת־[a]הַמִּדְיָנִ֔ית לְעֵינֵ֣י מֹשֶׁ֔ה
ד̇[6] וּלְעֵינֵ֖י כָּל־עֲדַ֣ת בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֑ל וְהֵ֣מָּה בֹכִ֔ים פֶּ֖תַח אֹ֥הֶל מוֹעֵֽד׃ 7 וַיַּ֗רְא 7
פִּֽינְחָס֙ בֶּן־אֶלְעָזָ֔ר בֶּן־אַהֲרֹ֖ן הַכֹּהֵ֑ן וַיָּ֙קָם֙ מִתּ֣וֹךְ הָֽעֵדָ֔ה וַיִּקַּ֥ח רֹ֖מַח
ל̇ . ל̇ בְּיָדֽוֹ׃ 8 וַ֠יָּבֹא אַחַ֨ר אִֽישׁ־יִשְׂרָאֵ֜ל אֶל־הַקֻּבָּ֗ה וַיִּדְקֹר֙ אֶת־שְׁנֵיהֶ֔ם אֵ֚ת 8
ל̇ . ל̇ אִ֣ישׁ יִשְׂרָאֵ֔ל וְאֶת־הָאִשָּׁ֖ה [a]אֶל־קֳבָתָ֑הּ[a] וַתֵּ֣עָצַר֙ הַמַּגֵּפָ֔ה מֵעַ֖ל בְּנֵ֥י
יא זוגין בטע[7] יִשְׂרָאֵֽל׃ 9 וַיִּהְי֕וּ הַמֵּתִ֖ים בַּמַּגֵּפָ֑ה [a]אַרְבָּעָ֥ה וְעֶשְׂרִ֖ים אָֽלֶף[a]׃ פ קד 9
ל̇ ר״פ[8] 10 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 11 פִּֽינְחָ֨ס בֶּן־אֶלְעָזָ֜ר בֶּן־אַהֲרֹ֣ן 10 ס[כג] פרש
ל̇ הַכֹּהֵ֗ן הֵשִׁ֤יב אֶת־חֲמָתִי֙ מֵעַ֣ל בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֔ל בְּקַנְא֥וֹ אֶת־קִנְאָתִ֖י בְּתוֹכָ֑ם
ב̇ ר״פ בתור וְלֹא־כִלִּ֥יתִי אֶת־בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל בְּקִנְאָתִֽי׃ 12 לָכֵ֖ן אֱמֹ֑ר[a] הִנְנִ֨י נֹתֵ֥ן ל֛וֹ 12
אֶת־בְּרִיתִ֖י[b] שָׁלֽוֹם[c]׃ 13 וְהָ֤יְתָה לּוֹ֙ וּלְזַרְע֣וֹ אַחֲרָ֔יו בְּרִ֖ית כְּהֻנַּ֣ת עוֹלָ֑ם 13
ז̇[9] . יג ר״פ[10] תַּ֗חַת אֲשֶׁ֤ר קִנֵּא֙ לֵֽאלֹהָ֔יו וַיְכַפֵּ֖ר[a] עַל־בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 14 וְשֵׁ֨ם אִ֜ישׁ 14
ל̇ . ג̇ ב̇ חס וחד מל[11] יִשְׂרָאֵ֣ל הַמֻּכֶּ֗ה אֲשֶׁ֤ר הֻכָּה֙ אֶת־הַמִּדְיָנִ֔ית זִמְרִ֖י בֶּן־סָל֑וּא נְשִׂ֥יא בֵֽית־
ב̇ חד מל וחד חס[12] . יג ר״פ[10] . ב̇ אָ֖ב לַשִּׁמְעֹנִֽי׃ 15 וְשֵׁ֛ם הָאִשָּׁ֥ה [a]הַמֻּכָּ֖ה הַמִּדְיָנִ֑ית[a] כָּזְבִּ֣י[b] בַת־צ֔וּר 15
ל̇ רֹ֣אשׁ אֻמּ֥וֹת [c]בֵּית־אָ֛ב[c] בְּמִדְיָ֖ן הֽוּא׃ פ 16 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־ 16
ל̇ . לט מל בתור מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 17 צָר֖וֹר[a] אֶת־הַמִּדְיָנִ֑ים וְהִכִּיתֶ֖ם אוֹתָֽם׃ 18 כִּ֣י צֹרְרִ֥ים 17 18
ל̇ . ל̇ . ל̇ הֵם֙ לָכֶ֔ם בְּנִכְלֵיהֶ֛ם אֲשֶׁר־נִכְּל֥וּ לָכֶ֖ם עַל־דְּבַר־פְּע֑וֹר וְעַל־דְּבַ֞ר
ב̇ כָּזְבִּ֨י בַת־נְשִׂ֤יא מִדְיָן֙ אֲחֹתָ֔ם הַמֻּכָּ֥ה בְיוֹם־הַמַּגֵּפָ֖ה עַל־דְּבַר־פְּעֽוֹר׃

[3]Mm 612. [4]Mm 976. [5]Mm 1664. [6]Mm 977. [7]Mm 915. [8]Mm 978. [9]Mm 762. [10]Mm 33. [11]Mm 979. [12]Mm 4134.

2 [a] ⅏ ־נה || [b] sic L, mlt Mss Edd ־וּו || **3** [a] ⅏ pr מִבְּנֵי || **4** [a–a] ⅏ אמר ויהרגו את האנשים הנצמדים לבעל פעור (cf 5) || [b–b] prp רִשְׁעֵי ה'; l הָרְשָׁעִים? || [c] = et luxa? α' *ἀνάπηξον*, σ' *κρέμασον*, 𝔙(𝔗𝔗[J]) *suspende*, 𝔖 *wprs'* = expone, 𝔊 *παραδειγμάτισον* || **5** [a] l c ⅏[Mss]𝔊 שִׁבְטֵי? || [b] ⅏ pr את || **6** [a–a] 𝔊 *τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ πρός*; pro אחיו prp אָהֳלוֹ cf Gn 31,25b || **8** [a–a] crrp? ex אל־הקבה, quod ex aα falso repetitum; 𝔖 *bqljt'* = בַּקֻּבָּה || **9** [a–a] 1Cor 10,8: 23000 || **12** [a] 𝔏(𝔖) *dixi*, 𝔊 *ειπον* = *εἶπον*?, l prb אָמַר || [b] 𝔊*𝔖 sine suff || [c] 𝔅 mlt Mss ו min; l שְׁלוֹמִי? || **13** [a] prp וְכִפֶּר || **15** [a–a] tr vb || [b] ⅏[Mss] ־ית || [c–c] gl? ad אמות || **17** [a] ⅏ צררו (cf 15,35[a]).

26 19 וַיְהִי אַחֲרֵי הַמַּגֵּפָה פ **26** 1 וַיֹּאמֶר[a] יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל
2 אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן לֵאמֹר׃ 2 שְׂאוּ אֶת־רֹאשׁ׀ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־ יא ר״פ
יִשְׂרָאֵל מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה לְבֵית אֲבֹתָם כָּל־יֹצֵא צָבָא ג[1]
3 בְּיִשְׂרָאֵל׃ 3 וַיְדַבֵּר[a] מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֹתָם[b] בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל־ ד[2] ט רפי וכל יחזק דכות[3]
4 יַרְדֵּן יְרֵחוֹ לֵאמֹר[c]׃ 4 מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמָעְלָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
5 אֶת־מֹשֶׁה[a] וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הַיֹּצְאִים מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 5 רְאוּבֵן הׄ וכל ר״פ דכות[4]
בְּכוֹר יִשְׂרָאֵל בְּנֵי[a] רְאוּבֵן[b] חֲנוֹךְ[c] מִשְׁפַּחַת הַחֲנֹכִי לְפַלּוּא מִשְׁפַּחַת ג חס בליש[5]
6 הַפַּלֻּאִי׃ 6 לְחֶצְרֹן מִשְׁפַּחַת הַחֶצְרוֹנִי לְכַרְמִי מִשְׁפַּחַת הַכַּרְמִי׃ ל. למל
7 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת הָרְאוּבֵנִי[a] וַיִּהְיוּ פְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף ד בטע
8 9 וּשְׁבַע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים׃ 8 וּבְנֵי[a] פַלּוּא אֱלִיאָב׃ 9 וּבְנֵי אֱלִיאָב יד פסוק בתור[6]
נְמוּאֵל[a] וְדָתָן[b] וַאֲבִירָם הוּא־דָתָן וַאֲבִירָם קְרוּאֵי[c] הָעֵדָה אֲשֶׁר ג[7]. קריאי ק
הִצּוּ[d] עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן בַּעֲדַת־קֹרַח בְּהַצֹּתָם[e] עַל־יְהוָה׃ ל. ל. לא[8]
10 וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת־פִּיהָ וַתִּבְלַע אֹתָם[a] וְאֶת־קֹרַח[a] בְּמוֹת הָעֵדָה ל
11 בַּאֲכֹל הָאֵשׁ אֵת[b] חֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם אִישׁ וַיִּהְיוּ לְנֵס׃ 11 וּבְנֵי־קֹרַח ל
12 לֹא־מֵתוּ׃ ס 12 בְּנֵי שִׁמְעוֹן לְמִשְׁפְּחֹתָם[a] לִנְמוּאֵל[b] מִשְׁפַּחַת ז בטע בעינ
13 הַנְּמוּאֵלִי לְיָמִין מִשְׁפַּחַת הַיָּמִינִי לְיָכִין[c] מִשְׁפַּחַת הַיָּכִינִי׃ 13 לְזֶרַח[a] ל. ל
14 מִשְׁפַּחַת הַזַּרְחִי לְשָׁאוּל מִשְׁפַּחַת הַשָּׁאוּלִי׃ 14 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת הַשִּׁמְעֹנִי[a] ד בטע
15 שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אֶלֶף וּמָאתָיִם׃ ס 15 בְּנֵי[a] גָד לְמִשְׁפְּחֹתָם לִצְפוֹן[b] ז בטע בעינ
16 מִשְׁפַּחַת הַצְּפוֹנִי[b] לְחַגִּי מִשְׁפַּחַת הַחַגִּי לְשׁוּנִי מִשְׁפַּחַת הַשּׁוּנִי׃ 16 לְאָזְנִי[a] ב בחרי לישנ[9]. ל. ל. ל
17 מִשְׁפַּחַת הָאָזְנִי לְעֵרִי[b] מִשְׁפַּחַת הָעֵרִי[b]׃ 17 לַאֲרוֹד[a] מִשְׁפַּחַת הָאֲרוֹדִי ל. ל
18 לְאַרְאֵלִי[b] מִשְׁפַּחַת הָאַרְאֵלִי׃ 18 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־גָד[a] לִפְקֻדֵיהֶם ל. ל. ג[10]
19 אַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ ס 19 בְּנֵי יְהוּדָה עֵר וְאוֹנָן וַיָּמָת

Cp 26 [1]Mm 836. [2]Mm 664. [3]Mm 136. [4]Mm 470. [5]Mm 176. [6]Mm 750. [7]Mm 925. [8]Mm 486. [9]Mm 980. [10]Mm 985.

Cp 26,1 [a] ⅏ וידבר ‖ **3** [a] l וַיִּפְקֹד (al וַיְּסַפְּרוּ cf 𝔗𝔗ᴶ et 𝔖 4 init) ‖ [b] > 𝔊*; l אִתָּם ‖ [c] dl; cf [a] ‖ **4** [a] huc tr : ‖ **5** [a] Ms ⅏𝔊 *(δέ)* 'וּבְ ‖ [b] ins לְמִשְׁפְּחֹתָם ut 12.15 etc ‖ [c] l 'לַחֲ ut 12.15 etc ‖ **7** [a] sic L, mlt Mss Edd 'הָרְאוּ ‖ **8** [a] Seb וּבֵן, ⅏ בני ‖ **9** [a] dl (ex 12) ‖ [b] l c nonn Mss ⅏ 'ד ‖ [c] K קְרוּאֵי cf 𝔊 *ἐπίκλητοι*, Q ⅏𝔖𝔙 קְרִיאֵי cf 1,16 ‖ [d] ⅏ הועדו (pro נוֹעֲדוּ?) ‖ [e] ⅏ בהועדתם ‖ **10** [a–a] ⅏ הארץ cf [b] ‖ [b] ⅏ + קרח ואת ‖ **12** [a] ⅏ –פחת השמעוני cf 𝔊 ‖ [b] 𝔖 *jmw'jl* = 'לִימ cf Gn 46,10 Ex 6,15 ‖ [c] 1 Ch 4,24 יָרִיב ‖ **13** [a] Gn 46,10 Ex 6,15 לְצֹחַר ‖ **14** [a] ins לִפְקֻדֵיהֶם cf 𝔊 et (7.) 18 etc ‖ **15** [a] 𝔊 15–18 post 27 ‖ [b] Gn 46,16 et 𝔖 לְצִפְיוֹן, הַצִּפְיוֹנִי ‖ **16** [a] Gn 46,16 אֶצְבֹּן ‖ [b] pro ערי ⅏𝔊𝔖 עֲדִי ‖ **17** [a] Gn 46,16 ⅏𝔊𝔖 –דִי ‖ [b] ⅏ ארולי 𝔊(𝔙) *Αροηλ (Αροηλι)* ‖ **18** [a] > Ms ⅏𝔊ᴹˢˢ𝔙.

ז בטע בעינ | עֵר וְאוֹנָן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ 20 וַיִּהְיוּ בְנֵי־יְהוּדָה לְמִשְׁפְּחֹתָם לְשֵׁלָה 20
מִשְׁפַּחַת הַשֵּׁלָנִי לְפֶרֶץ מִשְׁפַּחַת הַפַּרְצִי לְזֶרַח מִשְׁפַּחַת הַזַּרְחִי׃
ל חס | 21 וַיִּהְיוּ בְנֵי־פֶרֶץ לְחֶצְרֹן מִשְׁפַּחַת הַחֶצְרֹנִי לְחָמוּל[a] מִשְׁפַּחַת 21
הֶחָמוּלִי[a]׃ 22 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת יְהוּדָה לִפְקֻדֵיהֶם שִׁשָּׁה וְשִׁבְעִים אֶלֶף 22
ג בטע בעינ[11] | וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ ס 23 בְּנֵי יִשָּׂשכָר לְמִשְׁפְּחֹתָם תּוֹלָע[a] מִשְׁפַּחַת 23
ל . ל . ב חס ול בליש[12] | הַתּוֹלָעִי לְפֻוָה[b] מִשְׁפַּחַת הַפּוּנִי׃ 24 לְיָשׁוּב מִשְׁפַּחַת הַיָּשֻׁבִי לְשִׁמְרֹן 24
מִשְׁפַּחַת הַשִּׁמְרֹנִי׃ 25 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת יִשָּׂשכָר לִפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעָה 25
ז בטע בעינ | וְשִׁשִּׁים אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת׃ ס 26 בְּנֵי זְבוּלֻן לְמִשְׁפְּחֹתָם לְסֶרֶד 26
ל . ל | מִשְׁפַּחַת הַסַּרְדִּי לְאֵלוֹן מִשְׁפַּחַת הָאֵלֹנִי לְיַחְלְאֵל מִשְׁפַּחַת הַיַּחְלְאֵלִי׃
ג[13] | 27 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת הַזְּבוּלֹנִי[a] לִפְקֻדֵיהֶם שִׁשִּׁים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃[b] ס 27
28 בְּנֵי יוֹסֵף לְמִשְׁפְּחֹתָם[a] מְנַשֶּׁה וְאֶפְרָיִם׃ 29 בְּנֵי מְנַשֶּׁה לְמָכִיר 28 29
מִשְׁפַּחַת הַמָּכִירִי וּמָכִיר הוֹלִיד אֶת־גִּלְעָד לְגִלְעָד[a] מִשְׁפַּחַת הַגִּלְעָדִי׃
ל | 30 אֵלֶּה בְּנֵי גִלְעָד אִיעֶזֶר[a] מִשְׁפַּחַת הָאִיעֶזְרִי לְחֵלֶק[b] מִשְׁפַּחַת הַחֶלְקִי׃ 30
ל . ל | 31 וְאַשְׂרִיאֵל[a] מִשְׁפַּחַת הָאַשְׂרִאֵלִי וְשֶׁכֶם[b] מִשְׁפַּחַת הַשִּׁכְמִי׃ 32 וּשְׁמִידָע[a] 31 32
מִשְׁפַּחַת הַשְּׁמִידָעִי וְחֵפֶר[b] מִשְׁפַּחַת הַחֶפְרִי׃ 33 וּצְלָפְחָד בֶּן־חֵפֶר 33
סימן מוחמו[14] | לֹא־הָיוּ[a] לוֹ בָּנִים כִּי אִם־בָּנוֹת וְשֵׁם בְּנוֹת צְלָפְחָד מַחְלָה וְנֹעָה חָגְלָה
ד בטע . ג בעינ | מִלְכָּה[b] וְתִרְצָה׃ 34 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת מְנַשֶּׁה וּפְקֻדֵיהֶם[a] שְׁנַיִם וַחֲמִשִּׁים 34
ז בטע בעינ | אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת׃ ס 35 אֵלֶּה[a] בְנֵי־אֶפְרַיִם לְמִשְׁפְּחֹתָם 35
ל . ל | לְשׁוּתֶלַח מִשְׁפַּחַת הַשֻּׁתַלְחִי [b]לְבֶכֶר מִשְׁפַּחַת הַבַּכְרִי[b] לְתַחַן[c] מִשְׁפַּחַת
יג[15] ר״פ בתור וכל תלדות דכות ב מ ד . יג[16] . ל . ג[17] | הַתַּחֲנִי׃ 36 וְאֵלֶּה[a] בְּנֵי שׁוּתָלַח לְעֵרָן[b] מִשְׁפַּחַת הָעֵרָנִי׃ 37 אֵלֶּה 36 37
מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־אֶפְרַיִם לִפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת
ז בטע בעינ | אֵלֶּה בְנֵי־יוֹסֵף לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ ס 38 בְּנֵי בִנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֶלַע 38
ל . ל | מִשְׁפַּחַת הַבַּלְעִי לְאַשְׁבֵּל[a] מִשְׁפַּחַת הָאַשְׁבֵּלִי לַאֲחִירָם מִשְׁפַּחַת

[11] Mm 981. [12] Mm 4023 contra textum. [13] Mm 982. [14] Mm 983. [15] Mm 267. [16] Mm 984. [17] Mm 985.

21 [a] ш מואל–, מואלי–, 𝔊^Mss *Ιαμουηλ, -λι* ‖ **23** [a] l c pc Mss ш𝔊 לְתֹ׳ ‖ [b] mlt Mss לְפֻוָּה; ш𝔊𝔖𝔙 לְפוּאָה ,הַפּוּאִי cf 1Ch 7,1 ‖ **27** [a] ш𝔊 זְבוּלֹן ‖ [b] 𝔊 huc tr 15–18 et 44–47 ‖ **28** [a] tr post מנשה in 29 ‖ **29** [a] > ш ‖ **30** [a] ш𝔊 האחיעֶ׳ ,אחיעזר; 𝔊^Mss *τῷ Ἀχιεζερ*, l לְאִ׳ ‖ [b] pc Mss ш𝔙 וְחֵ׳ ‖ **31** [a] 𝔊 *τῷ Ἐσριηλ*, l לְאַ׳; ш אשרואל ‖ [b] 𝔊 *τῷ Συχεμ*, l לְשֶׁ׳ ‖ **32** [a] 𝔊 *τῷ Συμαερ*, l לְשְׁ׳ ‖ [b] 𝔊^AF *τῷ Οφερ*, l לְחֵ׳ ‖ **33** [a] ш היה ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔖𝔙 ומ׳ ‖ **34** [a] l c pc Mss ш𝔊 לִפְ׳ ‖ **35** [a] ш𝔊 וְא׳ ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] ш לתחם 𝔊 *τῷ Ταναχ* ‖ **36** [a] mlt Mss ш𝔊 א׳ ‖ [b] nonn Mss ш𝔊𝔖 לעדן ‖ **38** [a] ш^Mss באל–, 𝔊 *Ἀσ(ο)υβηρ*.

39 הָאֲחִירָמִי׃ 39 לִשְׁפוּפָם[a] מִשְׁפַּחַת הַשּׁוּפָמִי [b]לְחוּפָם מִשְׁפַּחַת ל. ל
40 הַחוּפָמִי[b]׃ 40 [a]וַיִּהְיוּ בְנֵי־בֶלַע אַרְדְּ[b] וְנַעֲמָן[a] [c]מִשְׁפַּחַת הָאַרְדִּי[c] ל. ל
41 לְנַעֲמָן מִשְׁפַּחַת הַנַּעֲמִי׃ 41 אֵלֶּה בְנֵי־בִנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתָם[a] וּפְקֻדֵיהֶם[b] ל. ג בעינ
42 חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃ ס 42 אֵלֶּה בְנֵי־דָן ג בטע בעינ[18]
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְשׁוּחָם[a] מִשְׁפַּחַת הַשּׁוּחָמִי[a] אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת דָּן [b]לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ ב
43 כָּל־מִשְׁפְּחֹת הַשּׁוּחָמִי[b] לִפְקֻדֵיהֶם[c] אַרְבָּעָה וְשִׁשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע ב
44 מֵאוֹת׃ ס 44 [a]בְּנֵי אָשֵׁר לְמִשְׁפְּחֹתָם לְיִמְנָה[b] מִשְׁפַּחַת הַיִּמְנָה[c] ז בטע בעינ. ל
45 לְיִשְׁוִי[d] מִשְׁפַּחַת הַיִּשְׁוִי לִבְרִיעָה מִשְׁפַּחַת הַבְּרִיעִי׃ 45 [a]לִבְנֵי בְרִיעָה[a] ל. ל
46 לְחֶבֶר מִשְׁפַּחַת הַחֶבְרִי לְמַלְכִּיאֵל מִשְׁפַּחַת הַמַּלְכִּיאֵלִי׃ 46 וְשֵׁם ל. ל. יג ר״פ[19]
47 בַּת־אָשֵׁר שָׂרַח[a]׃ 47 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־אָשֵׁר לִפְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה ג[20]
48 וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃ ס 48 בְּנֵי נַפְתָּלִי לְמִשְׁפְּחֹתָם ב[21] בסיפ וחד מן ג[18] בטע בעינ
49 לְיַחְצְאֵל מִשְׁפַּחַת הַיַּחְצְאֵלִי לְגוּנִי מִשְׁפַּחַת הַגּוּנִי׃ 49 לְיֵצֶר מִשְׁפַּחַת ל
50 הַיִּצְרִי לְשִׁלֵּם[a] מִשְׁפַּחַת הַשִּׁלֵּמִי׃ 50 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת נַפְתָּלִי לְמִשְׁפְּחֹתָם[a]
51 וּפְקֻדֵיהֶם[b] חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃ 51 אֵלֶּה פְּקוּדֵי ג בעינ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וָאָלֶף שְׁבַע[a] מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים׃ פ ד ב קמ וב פת[22]
ס[כד] 52 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 53 לָאֵלֶּה תֵּחָלֵק[a] הָאָרֶץ בְּנַחֲלָה ה[23]
54 בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת׃ 54 לָרַב תַּרְבֶּה נַחֲלָתוֹ וְלַמְעַט תַּמְעִיט נַחֲלָתוֹ אִישׁ ט מל בתור[24]
55 לְפִי פְקֻדָיו יֻתַּן נַחֲלָתוֹ׃ 55 אַךְ־בְּגוֹרָל יֵחָלֵק אֶת־הָאָרֶץ לִשְׁמוֹת ו. ז[25]
56 מַטּוֹת־אֲבֹתָם יִנְחָלוּ[a]׃ 56 עַל־פִּי הַגּוֹרָל תֵּחָלֵק[a] נַחֲלָתוֹ בֵּין רַב ג[26]
57 לִמְעָט׃ ס 57 [a]וְאֵלֶּה פְקוּדֵי[a] הַלֵּוִי[b] לְמִשְׁפְּחֹתָם לְגֵרְשׁוֹן מִשְׁפַּחַת יז[27] ר״פ בתור וכל תלדות דכות ב מ ד. ז
58 הַגֵּרְשֻׁנִּי לִקְהָת מִשְׁפַּחַת הַקְּהָתִי לִמְרָרִי מִשְׁפַּחַת הַמְּרָרִי׃ 58 אֵלֶּה׀ ל
מִשְׁפְּחֹת לֵוִי[a] מִשְׁפַּחַת הַלִּבְנִי מִשְׁפַּחַת[b] הַחֶבְרֹנִי [c]מִשְׁפַּחַת הַמַּחְלִי[c] ל

[18] Mm 981. [19] Mm 33. [20] Mm 985. [21] Mm 835. [22] Mm 986. [23] Mm 232. [24] Mm 834. [25] Mm 723. [26] Mm 3577. [27] Mm 267.

39 [a] 𝔊 τῷ Σωφαν, l c pc Mss ⅏𝔊𝔖𝔗𝔙 לְשׁוּפָם ‖ [b–b] > 𝔊*; 𝔖 in 40 ‖ 40 [a–a] > ⅏ ‖ [b] 𝔊 Ἀδαρ, 1 Ch 8,3 אַדָּר; 𝔖 ʾrwd ‖ [c–c] > 𝔊*; pr c ⅏$𝔊^{O}$𝔙 לְאַרְדְּ ‖ 41 [a] dl c 𝔖 ‖ [b] l c ⅏𝔊𝔖 לְפ׳ ‖ 42/43 [a] 𝔊 Σαμι, $𝔊^{A}$ Σαμειδη, -ηι ‖ [b–b] add ‖ [c] ⅏ וּפ׳ (cf 34.41) ‖ 44 [a] cf 27[b] ‖ [b] 𝔊 τῷ Ιαμιν ‖ [c] 𝔊 ὁ Ιαμινι; Ms ⅏ –ני = הַיִּמְנִי? ‖ [d] ⅏ יִשְׁוָה cf Gn 46,17, 𝔊 Ιεσου, -ουι ‖ 45 [a–a] > pc Mss ⅏𝔊 ‖ 46 [a] pc Mss סרח ‖ 49 [a] ⅏ לשלום ‖ 50 [a.b] cf 41[a.b] ‖ 51 [a] nonn Mss Seb ⅏𝔊*𝔖 ושׁ׳ ‖ 53 [a] prp תְּחַלֵּק cf 54a ‖ 55 [a] ⅏ יתנ׳, $⅏^{Mss}$ תתנ׳ ‖ 56 [a] ⅏ ׳ךָ, 𝔊 μεριεῖς ‖ 57 [a–a] 𝔊* καὶ υἱοὶ ut 11 etc ‖ [b] ⅏𝔖$𝔗^{J}$ הלוים ‖ 58 [a] ⅏𝔊 pr בְּנֵי, 𝔖$𝔗^{J}$ ut 57[b] ‖ [b] ⅏ ומ׳ ‖ [c–c] > 𝔊*.

59 מִשְׁפַּ֣חַת[d] הַמּוּשִׁ֔י[e] מִשְׁפַּ֖חַת[f] הַקָּרְחִ֑י וּקְהָ֖ת הוֹלִ֥ד אֶת־עַמְרָֽם׃ 59 וְשֵׁ֣ם ׀
אֵ֣שֶׁת עַמְרָ֗ם יוֹכֶ֙בֶד֙ בַּת־לֵוִ֔י אֲשֶׁ֨ר יָלְדָ֥ה אֹתָ֛הּ[a] לְלֵוִ֖י בְּמִצְרָ֑יִם וַתֵּ֣לֶד
60 לְעַמְרָ֗ם אֶֽת־אַהֲרֹן֙ וְאֶת־מֹשֶׁ֔ה וְאֵ֖ת מִרְיָ֥ם אֲחֹתָֽם׃ 60 וַיִּוָּלֵ֣ד לְאַהֲרֹ֔ן
61 אֶת־נָדָ֖ב וְאֶת־אֲבִיה֑וּא אֶת־[a]אֶלְעָזָ֖ר וְאֶת־אִיתָמָֽר׃ 61 וַיָּ֥מָת נָדָ֖ב
62 וַאֲבִיה֑וּא בְּהַקְרִיבָ֥ם אֵשׁ־זָרָ֖ה לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃[a] 62 וַיִּהְי֣וּ פְקֻדֵיהֶ֗ם שְׁלֹשָׁ֤ה
וְעֶשְׂרִים֙ אֶ֔לֶף כָּל־זָכָ֖ר מִבֶּן־חֹ֣דֶשׁ וָמָ֑עְלָה כִּ֣י ׀ לֹ֣א הָתְפָּקְד֗וּ בְּתוֹךְ֙
63 בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל כִּ֠י לֹא־נִתַּ֤ן לָהֶם֙ נַחֲלָ֔ה בְּת֖וֹךְ בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 63 אֵ֚לֶּה
פְּקוּדֵ֣י מֹשֶׁ֔ה וְאֶלְעָזָ֖ר הַכֹּהֵ֑ן אֲשֶׁ֨ר פָּקְד֜וּ אֶת־בְּנֵ֤י יִשְׂרָאֵל֙ בְּעַרְבֹ֣ת
64 מוֹאָ֔ב עַ֖ל יַרְדֵּ֥ן יְרֵחֽוֹ׃ 64 וּבְאֵ֙לֶּה֙ לֹא־הָ֣יָה אִ֔ישׁ מִפְּקוּדֵ֖י מֹשֶׁ֣ה וְאַהֲרֹ֣ן
65 הַכֹּהֵ֑ן אֲשֶׁ֥ר פָּקְד֛וּ אֶת־בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל בְּמִדְבַּ֥ר סִינָֽי׃ 65 כִּֽי־אָמַ֤ר יְהוָה֙
לָהֶ֔ם מ֥וֹת יָמֻ֖תוּ[a] בַּמִּדְבָּ֑ר וְלֹֽא־נוֹתַ֤ר מֵהֶם֙ אִ֔ישׁ כִּ֚י אִם־כָּלֵ֣ב בֶּן־
יְפֻנֶּ֔ה וִיהוֹשֻׁ֖עַ בִּן־נֽוּן׃ ס

27 27 1 וַתִּקְרַ֜בְנָה בְּנ֣וֹת צְלָפְחָ֗ד בֶּן־חֵ֤פֶר בֶּן־גִּלְעָד֙ בֶּן־מָכִ֣יר [a]בֶּן־
מְנַשֶּׁ֔ה[a] [b]לְמִשְׁפְּחֹ֖ת מְנַשֶּׁ֣ה[b] בֶן־[c]יוֹסֵ֑ף וְאֵ֙לֶּה֙ שְׁמ֣וֹת בְּנֹתָ֔יו מַחְלָ֣ה נֹעָ֔ה[d]
2 וְחָגְלָ֥ה[e] וּמִלְכָּ֖ה[f] וְתִרְצָֽה׃ 2 וַֽתַּעֲמֹ֜דְנָה לִפְנֵ֣י מֹשֶׁ֗ה וְלִפְנֵי֙ אֶלְעָזָ֣ר
3 הַכֹּהֵ֔ן וְלִפְנֵ֥י הַנְּשִׂיאִ֖ם וְכָל־הָעֵדָ֑ה פֶּ֥תַח אֹֽהֶל־מוֹעֵ֖ד לֵאמֹֽר׃ 3 אָבִ֘ינוּ֮
מֵ֣ת בַּמִּדְבָּר֒ וְה֨וּא לֹא־הָיָ֜ה בְּת֣וֹךְ הָעֵדָ֗ה הַנּוֹעָדִ֛ים עַל־יְהוָ֖ה בַּעֲדַת־
4 קֹ֑רַח כִּֽי־בְחֶטְא֣וֹ מֵ֔ת[a] וּבָנִ֖ים לֹא־הָ֥יוּ[b] לֽוֹ׃ 4 לָ֣מָּה יִגָּרַ֤ע שֵׁם־אָבִ֙ינוּ֙
מִתּ֣וֹךְ מִשְׁפַּחְתּ֔וֹ כִּ֛י אֵ֥ין ל֖וֹ בֵּ֑ן תְּנָה־[a]לָּ֣נוּ אֲחֻזָּ֔ה[b] בְּת֖וֹךְ אֲחֵ֥י אָבִֽינוּ׃
5 6 5 וַיַּקְרֵ֥ב מֹשֶׁ֛ה אֶת־מִשְׁפָּטָ֖ן[a] לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃ ס 6 וַיֹּ֥אמֶר[a] יְהוָ֖ה אֶל־
7 מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 7 כֵּ֗ן בְּנ֣וֹת צְלָפְחָד֮ דֹּבְרֹת֒ נָתֹ֨ן תִּתֵּ֤ן לָהֶם֙[a] אֲחֻזַּ֣ת
8 נַחֲלָ֔ה בְּת֖וֹךְ אֲחֵ֣י אֲבִיהֶ֑ם[b] וְהַעֲבַרְתָּ֛ אֶֽת־נַחֲלַ֥ת אֲבִיהֶ֖ן לָהֶֽן׃ 8 וְאֶל־
בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל תְּדַבֵּ֣ר לֵאמֹ֑ר אִ֣ישׁ כִּֽי־יָמ֗וּת וּבֵן֙ אֵ֣ין ל֔וֹ וְהַעֲבַרְתֶּ֥ם[a]

Masorah parva (margin): ל . ל חס[28] . יג ר״פ[29] — ג[30] — ב . ל[31] . ג[32] — ב חד מל וחד חס — ד[33] — כא[34] — כט בתור — ל[35] באור וכל קריא דכות ב מ ב . ה[36] — יא[1] וכל כל אלה בני דכות ב מ ב . ל בתור . סימן מ נ ח ו ת[2] — ל ר״פ — ד חס בתור כת כן[3] . ב — לא[4] — ל גון רבתי . ה — ב[5] — ג נקיבה . ז[6] . יג[7] . ד[8]

[28] Mm 4032. [29] Mm 33. [30] Mm 987. [31] וחד את מרים 1Ch 4,17. [32] Mm 342. [33] Mm 837. [34] Mm 2838. [35] Mm 988. [36] Mm 989. Cp 27 [1] Mm 3361. [2] Mm 983. [3] Mm 1367. [4] Mm 486. [5] Mm 1898. [6] Mm 1043. [7] Mm 190. [8] Mm 585.

58 [d] 𝔐 'ומ ‖ [e.f] 𝔐𝔊 invers ‖ 59 [a] l אִמָּהּ; > ℭ𝔗[J]; 𝔊 τούτους; 𝔖𝔙 יָלְדָה pro 'י' א ‖ 60 [a] mlt Mss 𝔊𝔖𝔙 ואת ‖ 61 [a] 𝔊 + ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινα cf 64 ‖ 65 [a] nonn Mss 𝔐[Mss] יוּמְתוּ ‖ Cp 27,1 [a–a] > 𝔊 ‖ [b–b] > 𝔙 ‖ [c] 𝔊 τῶν υἱῶν = לִבְנֵי ‖ [d] pc Mss 𝔐𝔊𝔖ℭ𝔙 'וְנ ‖ [e] nonn Mss 𝔐 'ח ‖ [f] nonn Mss 𝔐 'מ ‖ 3 [a] 𝔐 + אָבִינוּ ‖ [b] 𝔐 היה cf 26,33 ‖ 4 [a] l c 𝔐𝔊𝔙 תְּנוּ ‖ [b] 𝔐 ות נחלה– ut 7 ‖ 5 [a] sic 𝔏 (ן maj) ‖ 6 [a] 2 Mss 𝔐𝔊 וַיְדַבֵּר ‖ 7 [a] nonn Mss 𝔐 לָהֶן ‖ [b] mlt Mss 𝔐 –הֶן ‖ 8 [a] 𝔐𝔖 וּנְתַתֶּם.

9 אֶת־נַחֲלָת֖וֹ לְבִתּֽוֹ׃ 9 וְאִם־אֵ֥ין ל֖וֹ בַּ֑ת וּנְתַתֶּ֥ם אֶת־נַחֲלָת֖וֹ לְאֶחָֽיו׃
10 וְאִם־אֵ֥ין ל֖וֹ אַחִ֑ים וּנְתַתֶּ֥ם אֶת־נַחֲלָת֖וֹ לַאֲחֵ֥י אָבִֽיו׃ 11 וְאִם־אֵ֨ין
אַחִ֜ים לְאָבִ֗יו וּנְתַתֶּ֣ם אֶת־נַחֲלָת֡וֹ לִשְׁאֵר֩[a] הַקָּרֹ֨ב אֵלָ֧יו מִמִּשְׁפַּחְתּ֛וֹ ב בחור
וְיָרַ֣שׁ[b] אֹתָ֑הּ[c] וְהָיְתָ֞ה[d] לִבְנֵ֤י יִשְׂרָאֵל֙ לְחֻקַּ֣ת מִשְׁפָּ֔ט כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה ל בטע בחור . ב[9]
אֶת־מֹשֶֽׁה׃ ס
12 וַיֹּ֤אמֶר[a] יְהוָה֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה[b] עֲלֵ֛ה אֶל־הַ֥ר הָעֲבָרִ֖ים הַזֶּ֑ה וּרְאֵה֙ יו וכל אל הר הכרמל דכות[10]
13 אֶת־הָאָ֔רֶץ אֲשֶׁ֥ר נָתַ֖תִּי לִבְנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 13 וְרָאִ֣יתָה אֹתָ֔הּ וְנֶאֱסַפְתָּ֥ ל מל[11] . ג[12]
14 אֶל־עַמֶּ֖יךָ[a] גַּם־אָ֑תָּה כַּאֲשֶׁ֥ר נֶאֱסַ֖ף אַהֲרֹ֥ן אָחִֽיךָ׃ 14 כַּאֲשֶׁ֨ר[a] מְרִיתֶ֜ם ג מל בחור[13] . ג ב פת וחד קמ . ב חס את[14]
פִּ֣י[b] בְּמִדְבַּר־צִ֗ן בִּמְרִיבַת֙ הָֽעֵדָ֔ה לְהַקְדִּישֵׁ֥נִי[c] בַמַּ֖יִם לְעֵינֵיהֶ֑ם הֵ֛ם ב
ס[כה] מֵֽי־מְרִיבַ֥ת קָדֵ֖שׁ מִדְבַּר־צִֽן׃ פ 15 וַיְדַבֵּ֣ר מֹשֶׁ֔ה אֶל־יְהוָ֖ה ל
16 לֵאמֹֽר׃ 16 יִפְקֹ֣ד יְהוָ֔ה אֱלֹהֵ֥י הָרוּחֹ֖ת לְכָל־בָּשָׂ֑ר[a] אִ֖ישׁ עַל־הָעֵדָֽה׃ ד . ז[15]
17 אֲשֶׁר־יֵצֵ֣א לִפְנֵיהֶ֗ם וַאֲשֶׁ֤ר יָבֹא֙ לִפְנֵיהֶ֔ם וַאֲשֶׁ֥ר יוֹצִיאֵ֖ם וַאֲשֶׁ֣ר ב[16]
18 יְבִיאֵ֑ם וְלֹ֤א תִֽהְיֶה֙ עֲדַ֣ת יְהוָ֔ה כַּצֹּ֕אן אֲשֶׁ֥ר אֵין־לָהֶ֖ם רֹעֶֽה׃ 18 וַיֹּ֨אמֶר ח[17] . ט בטע בסיפ
יְהוָ֤ה אֶל־מֹשֶׁה֙ קַח־לְךָ֙ אֶת־יְהוֹשֻׁ֣עַ בִּן־נ֔וּן אִ֖ישׁ[a] אֲשֶׁר־ר֣וּחַ בּ֑וֹ
19 וְסָמַכְתָּ֥ אֶת־יָדְךָ֖ עָלָֽיו׃ 19 וְהַֽעֲמַדְתָּ֣ אֹת֗וֹ לִפְנֵי֙ אֶלְעָזָ֣ר הַכֹּהֵ֔ן וְלִפְנֵ֖י
20 כָּל־הָעֵדָ֑ה וְצִוִּיתָ֥ה אֹת֖וֹ לְעֵינֵיהֶֽם׃ 20 וְנָתַתָּ֥ה מֵהוֹדְךָ֖ עָלָ֑יו לְמַ֣עַן[a] ב בליש חד חס וחד מן ד מל בליש . ל
21 יִשְׁמְע֔וּ[b] כָּל־עֲדַ֖ת בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 21 וְלִפְנֵ֨י אֶלְעָזָ֤ר הַכֹּהֵן֙ יַעֲמֹ֔ד וְשָׁ֥אַל יו וכל לפני ולפני דכות
ל֛וֹ בְּמִשְׁפַּ֥ט הָאוּרִ֖ים לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה עַל־פִּ֨יו יֵצְא֜וּ[a] וְעַל־פִּ֣יו יָבֹ֗אוּ[a] ה֚וּא יו[18]
22 וְכָל־בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֛ל אִתּ֖וֹ וְכָל־הָעֵדָֽה׃ 22 וַיַּ֣עַשׂ מֹשֶׁ֔ה כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה י[19] . ב
אֹת֑וֹ וַיִּקַּ֣ח אֶת־יְהוֹשֻׁ֗עַ וַיַּֽעֲמִדֵ֙הוּ֙ לִפְנֵי֙ אֶלְעָזָ֣ר הַכֹּהֵ֔ן וְלִפְנֵ֖י כָּל־ ב וחס
23 הָעֵדָֽה׃ 23 וַיִּסְמֹ֧ךְ אֶת־יָדָ֛יו[a] עָלָ֖יו וַיְצַוֵּ֑הוּ כַּאֲשֶׁ֛ר דִּבֶּ֥ר[b] יְהוָ֖ה [c]בְּיַד־
מֹשֶֽׁה[c]׃ פ

28 1 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 2 צַ֚ו[a] אֶת־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל וְאָמַרְתָּ֖

[9] Mm 990. [10] Mm 385. [11] Mm 1713. [12] Mm 4262. [13] Mm 1010. [14] Mm 991. [15] Mm 927. [16] Mm 1162. [17] Mm 777. [18] Mm 98. [19] Mm 1436.

11 [a] 𝔖(𝔙) *l'jn' d* = לַאֲשֶׁר ‖ [b] ш וְיִירַשׁ ‖ [c] ш (𝔊?)𝔖 אֹתוֹ ‖ [d] l וַתְּהִי? (vel 𝔐 = et erat?) cf bβ ‖ **12** [a] ш ut 6[a] ‖ [b] Mss ш + לאמר cf 6 ‖ **13** [a] ш Vrs עמך ‖ **14** [a] ш אשר ‖ [b] ш את פי ‖ [c] 𝔖(𝔙) *wl' qdštwnj* = וְלֹא־קִדַּשְׁתֶּם אוֹתִי cf Dt 32,51; 𝔊 + *οὐχ ἡγιάσατέ με* ‖ **16** [a] ш הַבּ' cf 16,22 ‖ **18** [a] ш הָא' ‖ **20** [a] ш ול' ‖ [b] ш עון—; ins c 𝔊𝔖𝔗ᴶ𝔙 לוֹ? ‖ **21** [a] ш𝔙 sg ‖ **23** [a] 2 Mss ш𝔖 יָדוֹ cf 18 ‖ [b] nonn Mss 𝔊𝔗ᴶ𝔙 צִוָּה cf 22a ‖ [c–c] > 𝔙; nonn Mss 𝔊𝔗ᴶ אֶת־מ' cf [b]; ш + וַיֹּאמֶר אֵלָיו et Dt 3,21b.22 ‖ **Cp 28,2** [a] ш[Mss] צוי.

ל . ח̇ וכל אשה ריח ניחח דכות . ל אֱלֹהִ֖ם אֶת־קָרְבָּנִ֨י[b] לַחְמִ֜י[c] [d]לְאִשַּׁ֗י רֵ֚יחַ[d] נִיחֹחִ֔י תִּשְׁמְר֖וּ לְהַקְרִ֥יב
ג̇[1] מל ב̇[2] מנה בתור . ל בעינ 3 לִ֖י בְּמוֹעֲדֽוֹ[e]׃ 3 וְאָמַרְתָּ֣ לָהֶ֔ם זֶ֚ה הָֽאִשֶּׁ֔ה[a] אֲשֶׁ֥ר תַּקְרִ֖יבוּ
כ̇[3] 4 לַֽיהוָ֑ה כְּבָשִׂ֨ים בְּנֵֽי־שָׁנָ֧ה תְמִימִ֛ם שְׁנַ֥יִם לַיּ֖וֹם עֹלָ֥ה[b] תָמִֽיד׃ 4 אֶת־
ל . ד̇[4] הַכֶּ֥בֶשׂ אֶחָ֖ד[a] תַּעֲשֶׂ֣ה בַבֹּ֑קֶר וְאֵת֙ הַכֶּ֣בֶשׂ הַשֵּׁנִ֔י תַּעֲשֶׂ֖ה בֵּ֥ין
ל מל בתור . ו̇ רפי[5] 5 הָעַרְבָּֽיִם׃ 5 וַעֲשִׂירִ֧ית[a] הָאֵיפָ֛ה סֹ֖לֶת לְמִנְחָ֑ה בְּלוּלָ֛ה בְּשֶׁ֥מֶן כָּתִ֖ית[b]
ו̇[6] . ב̇ חד חס וחד מל[7] . ב̇ בסיפ . י̇ג[8] 6 רְבִיעִ֥ת הַהִֽין׃ 6 עֹלַ֖ת תָּמִ֑יד הָעֲשֻׂיָה֙ בְּהַ֣ר סִינַ֔י לְרֵ֣יחַ נִיחֹ֔חַ אִשֶּׁ֖ה
7 לַיהוָֽה׃ 7 וְנִסְכּוֹ֙[a] רְבִיעִ֣ת הַהִ֔ין לַכֶּ֖בֶשׂ הָאֶחָ֑ד בַּקֹּ֗דֶשׁ הַסֵּ֛ךְ נֶ֥סֶךְ
ד̇ 8 שֵׁכָ֖ר[b] לַיהוָֽה׃ 8 וְאֵת֙ הַכֶּ֣בֶשׂ הַשֵּׁנִ֔י תַּעֲשֶׂ֖ה בֵּ֣ין הָעַרְבָּ֑יִם כְּמִנְחַ֨ת
ב̇ 9 הַבֹּ֤קֶר[a] וּכְנִסְכּוֹ֙ תַּעֲשֶׂ֔ה אִשֵּׁ֛ה רֵ֥יחַ נִיחֹ֖חַ לַיהוָֽה׃ פ 9 וּבְיוֹם֙
הַשַּׁבָּ֔ת שְׁנֵֽי־כְבָשִׂ֥ים בְּנֵֽי־שָׁנָ֖ה תְּמִימִ֑ם וּשְׁנֵ֣י עֶשְׂרֹנִ֗ים סֹ֧לֶת מִנְחָ֛ה
ד̇ פת וכל שבת שבתון דכות[9] . ב̇[10] 10 בְּלוּלָ֥ה בַשֶּׁ֖מֶן וְנִסְכּֽוֹ׃ 10 עֹלַ֥ת שַׁבַּ֖ת בְּשַׁבַּתּ֑וֹ[a] עַל־עֹלַ֥ת הַתָּמִ֖יד
ב̇[11] . ה̇[12] 11 וְנִסְכָּֽהּ[b]׃ ס 11 וּבְרָאשֵׁי֙ חָדְשֵׁיכֶ֔ם תַּקְרִ֥יבוּ עֹלָ֖ה לַיהוָ֑ה פָּרִ֨ים
בְּנֵֽי־בָקָ֤ר שְׁנַ֙יִם֙ וְאַ֣יִל אֶחָ֔ד כְּבָשִׂ֧ים בְּנֵי־שָׁנָ֛ה שִׁבְעָ֖ה תְּמִימִֽם׃
12 12 וּשְׁלֹשָׁ֣ה עֶשְׂרֹנִ֗ים סֹ֤לֶת מִנְחָה֙ בְּלוּלָ֣ה בַשֶּׁ֔מֶן לַפָּ֖ר הָאֶחָ֑ד וּשְׁנֵ֣י
ה̇ ג̇ מל וב̇ חס[13] . ב̇[14] 13 עֶשְׂרֹנִ֗ים סֹ֤לֶת מִנְחָה֙ בְּלוּלָ֣ה בַשֶּׁ֔מֶן לָאַ֖יִל הָאֶחָֽד׃ 13 וְעִשָּׂרֹ֣ן עִשָּׂר֗וֹן
ח̇ וכל אשה ריח ניחח דכות סֹ֤לֶת מִנְחָה֙ בְּלוּלָ֣ה בַשֶּׁ֔מֶן לַכֶּ֖בֶשׂ הָאֶחָ֑ד עֹלָה֙ רֵ֣יחַ נִיחֹ֔חַ אִשֶּׁ֖ה
ד̇ חס בליש 14 לַיהוָֽה׃ 14 וְנִסְכֵּיהֶ֗ם חֲצִ֣י הַהִין֩ יִהְיֶ֨ה[a] לַפָּ֜ר[b] וּשְׁלִישִׁ֧ת הַהִ֣ין לָאַ֗יִל[b]
ב̇[15] וּרְבִיעִ֥ת הַהִ֛ין לַכֶּ֖בֶשׂ[c] יָ֑יִן[d] זֹ֣את עֹלַ֥ת חֹ֙דֶשׁ֙[e] בְּחָדְשׁ֔וֹ לְחָדְשֵׁ֖י הַשָּׁנָֽה׃
ל̇ו[16] 15 15 וּשְׂעִ֨יר עִזִּ֥ים אֶחָ֛ד לְחַטָּ֖את לַיהוָ֑ה עַל־עֹלַ֤ת הַתָּמִיד֙ יֵעָשֶׂ֖ה[a]
ה̇ ר״פ . סף 16 וְנִסְכּֽוֹ[b]׃ ס 16 וּבַחֹ֣דֶשׁ[a] הָֽרִאשׁ֗וֹן בְּאַרְבָּעָ֥ה עָשָׂ֛ר י֖וֹם לַחֹ֑דֶשׁ
ג̇ ר״פ[17] 17 פֶּ֖סַח לַיהוָֽה׃ 17 וּבַחֲמִשָּׁ֨ה עָשָׂ֥ר י֛וֹם לַחֹ֥דֶשׁ הַזֶּ֖ה חָ֑ג שִׁבְעַ֣ת יָמִ֔ים
ג̇[18] . סף 18 מַצּ֖וֹת יֵאָכֵֽל[a]׃ 18 בַּיּ֥וֹם הָרִאשׁ֖וֹן מִקְרָא־קֹ֑דֶשׁ[a] כָּל־מְלֶ֥אכֶת עֲבֹדָ֖ה

Cp 28 [1]Mm 3003. [2]Mm 3727. [3]Mm 875. [4]Mm 576. [5]Mm 577. [6]Mm 578. [7]Mm 992. [8]Mm 574. [9]Mm 806. [10]Jes 66,23. [11]Mm 993. [12]Mm 1001. [13]Mm 999. [14]Mm 1003. [15]Mm 443. [16]Mm 210. [17]Mm 792. [18]Mm 994.

2 [b] 𝔊(𝔖) *τὰ δῶρά μου* = ־ַי—; sic l? ‖ [c] l prb לַחְמִי cf 24 ‖ [d–d] 𝔊 *καρπώματά μου εἰς ὀσμήν* l ′אִשֵּׁי לְר ‖ [e] ⅏ ־דיו—, 𝔊 *ἐν ταῖς ἑορταῖς μου* = ־ַ֣י— cf Lv 23,2 ‖ **3** [a] ⅏ האשׁ ‖ [b] l c pc Mss ⅏ עֹלַת ut 6.15 ‖ **4** [a] l c ⅏ ′הָאֶ? ‖ **5** [a] 𝔊 *καὶ ποιήσεις τὸ δέκατον*, l וְעָשִׂיתָ ′עֲשׂ? (hpgr) ‖ [b] > ⅏𝔊* ‖ **7** [a] 𝔊[Mss] σ′(𝔖𝔙) + *τοῦ οἴνου*, ins יַיִן ‖ [b] 𝔖𝔗 leg vinum vetus ‖ **8** [a] 𝔊 *αὐτοῦ* ‖ **10** [a] ⅏𝔖𝔗𝔗[J] בְּשַׁבַּת ‖ [b] ⅏ כיהם— ‖ **14** [a] l c ⅏𝔖𝔙 יַיִן ‖ [b] ⅏𝔊 + הָאֶחָד (𝔊 id in 20) ‖ [c] 𝔊 + *τῷ ἑνί* = האחד cf [b] ‖ [d] dl, cf 𝔖𝔙 ‖ [e] ⅏ ′הח ‖ **15** [a] ⅏ יעשׂו ‖ [b] ⅏ ut 10[b] ‖ **16** [a] ⅏ ′בְּ ‖ **17** [a] Ms ⅏𝔊 תֹּאכְלוּ ut Lv 23,6 ‖ **18** [a] pc Mss 𝔊 + יִהְיֶה לָכֶם (ex 25).

19 לֹא תַעֲשׂוּ׃ 19 וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם ה[19]
20 וְאַיִל אֶחָד וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם׃ 20 וּמִנְחָתָם ל[20]. ג בעינ[21]
סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל תַּעֲשׂוּ׃ ג בטע[22]
21 עִשָּׂרוֹן[a] עִשָּׂרוֹן תַּעֲשֶׂה[b] לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃ 22 וּשְׂעִיר ג[23]
23 [a]חַטָּאת אֶחָד[a] לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃ 23 מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת
24 הַתָּמִיד תַּעֲשׂוּ [b]אֶת־אֵלֶּה[b]׃ 24 כָּאֵלֶּה [a]תַּעֲשׂוּ לַיּוֹם[a] שִׁבְעַת יָמִים[b] כ[24]
לֶחֶם אִשֵּׁה רֵיחַ־[c]נִיחֹחַ לַיהוָה עַל־עוֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה[d] וְנִסְכּוֹ[e]׃ ג מל[25]. ל[26]
25 וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא
ס[כו] תַעֲשׂוּ׃ ס 26 וּבְיוֹם[a] הַבִּכּוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה ב חד מל וחד חס . ב ומל[27]
בְּשָׁבֻעֹתֵיכֶם מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ ל[28] בטע ול בליש
27 וְהִקְרַבְתֶּם עוֹלָה לְרֵיחַ[a] נִיחֹחַ לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם ל מל בתור . ין[29] . ה[19]
28 אַיִל[b] אֶחָד [c]שִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה[d c]׃ 28 וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה ל[20]
בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר הָאֶחָד שְׁנֵי[a] עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל הָאֶחָד׃
29 עִשָּׂרוֹן[a] עִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃ 30 שְׂעִיר[a] עִזִּים ג[23] . ב בעינ[30]
31 אֶחָד[b] לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃ 31 מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתוֹ[a] תַּעֲשׂוּ
29 [b]תְּמִימִם יִהְיוּ־לָכֶם[b] וְנִסְכֵּיהֶם׃ פ **29** [1] וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד ג בעינ . ה ר״פ
לַחֹדֶשׁ מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ יוֹם
2 תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם׃ 2 וַעֲשִׂיתֶם עֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה פַּר בֶּן־ ל בעינ[1] . יו[2] . ד[3]
3 בָּקָר אֶחָד אַיִל[a] אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם׃ 3 וּמִנְחָתָם
סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר שְׁנֵי[a] עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל׃
4 וְעִשָּׂרוֹן[a] אֶחָד לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃ 5 וּשְׂעִיר־עִזִּים ה ג מל וב חס[4]
6 אֶחָד חַטָּאת[a] לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃ 6 מִלְּבַד עֹלַת הַחֹדֶשׁ וּמִנְחָתָהּ וְעֹלַת

[19] Mm 1001. [20] Mm 996. [21] Mp sub loco. [22] Mm 1002. [23] Mm 1000. [24] Mm 875. [25] Mm 995. [26] Mm 210. [27] Mm 2977. [28] Mm 3661. [29] Mm 574. [30] Mm 876. Cp 29 [1] Mm 997. [2] Mm 574. [3] Mm 998. [4] Mm 999.

21 [a] pc Mss ш𝔖𝔙 'וְע ‖ [b] > 2 Mss ш𝔙, cf 𝔖 ‖ **22** [a–a] 2 Mss ш𝔊𝔖 'עִזִּים אחד לְחַ ut 15.30 etc ‖ **23** [a] > 𝔊* ‖ [b–b] > 𝔙(𝔊 ad init 24) ‖ **24** [a–a] ш invers ‖ [b] ш𝔊 'הי ‖ [c] ш𝔊𝔖 'לְר (אִשֶּׁה) ‖ [d] ш יעשׂו cf 15, 𝔊 *ποιήσεις* ‖ [e] ш ut 10.15 ‖ **26** [a] ш 'בְּ ‖ **27** [a] ш 'אִשֵּׁה ר cf 24 ‖ [b] mlt Mss ш𝔖𝔗[J] 'וְא ‖ [c–c] ш𝔊[Mss]𝔖𝔗(𝔙) invers ut 𝔐 11 etc ‖ [d] ins c ш תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם, 𝔊 (cf 𝔙) + *ἀμώμους* cf 31 ‖ **28** [a] mlt Mss ш𝔊𝔖 'וּשׁ ‖ **29** [a] pc Mss ш𝔖 'וְע ‖ **30** [a] pc Mss ш𝔊𝔖𝔙 'וּשׂ ‖ [b] ins c pc Mss ш𝔊 לְחַטָּאת? ut 15 etc ‖ **31** [a] Ms ш ־תָהּ ut 29,11 ‖ [b–b] dl cf 27[d] ‖ **Cp 29,2** [a] nonn Mss 'וְא ‖ **3** [a] nonn Mss ш𝔊𝔖𝔗[J] 'וּשׁ (cf 28,28) id 9.14 ‖ **4** [a] ш𝔊 עשׂרון ‖ **5** [a] nonn Mss ш𝔊𝔖𝔗[J] 'לְח, id 11.16.19.25.

הַתָּמִיד֙ וּמִנְחָתָ֔הּ וְנִסְכֵּיהֶ֖ם[a] כְּמִשְׁפָּטָ֑ם לְרֵ֣יחַ נִיחֹ֔חַ אִשֶּׁ֖ה לַיהוָֽה׃ ס — ג . יו[5]
7 וּבֶעָשׂוֹר֩ לַחֹ֨דֶשׁ הַשְּׁבִיעִ֜י הַזֶּ֗ה מִֽקְרָא־קֹ֙דֶשׁ֙ יִהְיֶ֣ה לָכֶ֔ם וְעִנִּיתֶ֖ם אֶת־ 7 — ל
נַפְשֹׁתֵיכֶ֑ם כָּל־[a]מְלָאכָ֖ה[b] לֹ֥א תַעֲשֽׂוּ׃ 8 וְהִקְרַבְתֶּ֨ם עֹלָ֤ה לַֽיהוָה֙ רֵ֣יחַ 8 — ת וכל אשה ריח ניחח דכות
נִיחֹ֔חַ פַּ֧ר בֶּן־בָּקָ֛ר אֶחָ֖ד אַ֣יִל[a] אֶחָ֑ד כְּבָשִׂ֤ים בְּנֵֽי־שָׁנָה֙ שִׁבְעָ֔ה תְּמִימִ֖ם — ד[6] . ג בעינ
יִהְי֥וּ לָכֶֽם׃ 9 וּמִ֨נְחָתָ֔ם סֹ֖לֶת בְּלוּלָ֣ה בַשָּׁ֑מֶן שְׁלֹשָׁ֤ה עֶשְׂרֹנִים֙ לַפָּ֔ר שְׁנֵי֙ 9
עֶשְׂרֹנִ֔ים לָאַ֖יִל הָאֶחָֽד׃ 10 עִשָּׂרוֹן֙[a] עִשָּׂר֔וֹן לַכֶּ֖בֶשׂ הָאֶחָ֑ד לְשִׁבְעַ֖ת 10 — ג[7]
הַכְּבָשִֽׂים׃ 11 שְׂעִיר־[a]עִזִּ֥ים אֶחָ֖ד חַטָּ֑את מִלְּבַ֞ד חַטַּ֤את הַכִּפֻּרִים֙ 11 — ב בעינ[8] . ז[9] פת וכל תרי עשר דכות ב מ א
וְעֹלַ֣ת הַתָּמִ֔יד וּמִנְחָתָ֖הּ[b] וְנִסְכֵּיהֶֽם[c]׃ פ 12 וּבַחֲמִשָּׁה֩ עָשָׂ֨ר י֜וֹם 12 — ג ב מנה ס״פ . ג ר״פ[10]
לַחֹ֣דֶשׁ הַשְּׁבִיעִ֗י[a] מִֽקְרָא־קֹ֙דֶשׁ֙ יִהְיֶ֣ה לָכֶ֔ם כָּל־מְלֶ֥אכֶת עֲבֹדָ֖ה לֹ֣א
תַעֲשׂ֑וּ וְחַגֹּתֶ֥ם[b] חַ֛ג לַיהוָ֖ה שִׁבְעַ֥ת יָמִֽים׃ 13 וְהִקְרַבְתֶּ֨ם עֹלָ֜ה אִשֵּׁ֨ה 13
רֵ֤יחַ נִיחֹ֨חַ֙ לַֽיהוָ֔ה פָּרִ֧ים[a] בְּנֵי־בָקָ֛ר שְׁלֹשָׁ֥ה עָשָׂ֖ר אֵילִ֣ם שְׁנָ֑יִם כְּבָשִׂ֧ים — ה[11]
בְּנֵֽי־שָׁנָ֛ה אַרְבָּעָ֥ה עָשָׂ֖ר תְּמִימִ֥ם יִהְיֽוּ[b]׃ 14 וּמִ֨נְחָתָ֔ם סֹ֖לֶת בְּלוּלָ֣ה בַשָּׁ֑מֶן 14
שְׁלֹשָׁ֨ה עֶשְׂרֹנִ֜ים לַפָּ֣ר הָאֶחָ֗ד לִשְׁלֹשָׁה֙ עָשָׂ֣ר פָּרִ֔ים[a] שְׁנֵ֤י עֶשְׂרֹנִים֙ — ב בטע[12]
לָאַ֣יִל הָאֶחָ֔ד לִשְׁנֵ֖י הָאֵילִֽם׃ 15 וְעִשָּׂרוֹן֙[a] עִשָּׂר֔וֹן לַכֶּ֖בֶשׂ הָאֶחָ֑ד 15 — ה[13] ג מל וב חס וחד מן ה׳ נקוד י מנה בתור . ב[14]
לְאַרְבָּעָ֥ה עָשָׂ֖ר כְּבָשִֽׂים[b]׃ 16 וּשְׂעִיר־עִזִּ֥ים אֶחָ֖ד חַטָּ֑את מִלְּבַד֙ עֹלַ֣ת 16 — ג . ל
הַתָּמִ֔יד מִנְחָתָ֖הּ[a] וְנִסְכָּֽהּ[b]׃ ס 17 וּבַיּ֣וֹם הַשֵּׁנִ֗י פָּרִ֧ים בְּנֵי־בָקָ֛ר 17 — ד בעינ[15] . ה[11]
שְׁנֵ֥ים עָשָׂ֖ר אֵילִ֣ם שְׁנָ֑יִם כְּבָשִׂ֧ים בְּנֵֽי־שָׁנָ֛ה אַרְבָּעָ֥ה עָשָׂ֖ר תְּמִימִֽם׃
18 וּמִנְחָתָ֣ם וְנִסְכֵּיהֶ֡ם לַ֠פָּרִים לָאֵילִ֧ם וְלַכְּבָשִׂ֛ים בְּמִסְפָּרָ֖ם כַּמִּשְׁפָּֽט׃ 18
19 וּשְׂעִיר־עִזִּ֥ים אֶחָ֖ד חַטָּ֑את מִלְּבַד֙ עֹלַ֣ת הַתָּמִ֔יד וּמִנְחָתָ֖הּ[a] וְנִסְכֵּיהֶֽם[b]׃ 19 — ג . ג ב מנה ס״פ
ס 20 וּבַיּ֧וֹם הַשְּׁלִישִׁ֛י פָּרִ֥ים עַשְׁתֵּי־עָשָׂ֖ר אֵילִ֣ם שְׁנָ֑יִם כְּבָשִׂ֧ים 20 — ל ר״פ[16]
בְּנֵֽי־שָׁנָ֛ה אַרְבָּעָ֥ה עָשָׂ֖ר תְּמִימִֽם׃ 21 וּמִנְחָתָ֣ם וְנִסְכֵּיהֶ֡ם לַ֠פָּרִים 21
לָאֵילִ֧ם וְלַכְּבָשִׂ֛ים בְּמִסְפָּרָ֖ם כַּמִּשְׁפָּֽט׃ 22 וּשְׂעִ֥יר [a]חַטָּ֖את אֶחָ֑ד[a] 22

[5] Mm 574. [6] Mm 998. [7] Mm 1000. [8] Mm 876. [9] Mm 676 [10] Mm 792. [11] Mm 1001. [12] Mm 1002. [13] Mm 999. [14] Mm 1003. [15] Mm 1004. [16] Mm 877.

6 [a] ш וְנִסְכָּהּ ‖ **7** [a] ш𝔊𝔖 וְכָל ‖ [b] pc Mss 𝔊[Mss]𝔖𝔗[J]𝔙 —לֶאכֶת עֲבֹדָה ut 12.35 ‖ **8** [a] pc Mss וְאַ׳ ‖ **10** [a] pc Mss ш𝔖 וְעִ׳ ‖ **11** [a] pc Mss ш𝔊𝔖𝔙 וּשְׂ׳ ‖ [b] pc Mss 𝔖𝔗[J] —תָם ‖ [c] ш ut 6[a] ‖ **12** [a] pc Mss ш𝔊𝔖 + הַזֶּה ‖ [b] pc Mss 𝔊* + אֹתוֹ ‖ **13** [a] 𝔊 pr *τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ* ‖ [b] ш + לכם ‖ **14** [a] l c ш𝔊 הַפָּ׳ ‖ **15** [a] sic 𝔐 (ו punct extr) ‖ [b] l c ш𝔊 הַכְּ׳ et ins c ш וְנִסְכֵּיהֶם ‖ **16** [a] mlt Mss ш𝔖𝔙 וּמ׳ (ut 6), id 25.31.34 ‖ [b] ш ut 6[a] ‖ **19** [a] nonn Mss 𝔗[J] —תָם ‖ [b] pc Mss 𝔖𝔙 —כָּהּ, ш ut 6[a] ‖ **22** [a–a] ш𝔊𝔖𝔙 עִזִּים א׳ לְחַ׳, id 28 etc.

23 מִלְּבַד֙ עֹלַ֣ת הַתָּמִ֔יד וּמִנְחָתָ֖הּ וְנִסְכָּֽהּ׃ ס 23 וּבַיּ֧וֹם הָֽרְבִיעִ֛י ג ר״פ[17]
פָּרִ֥ים עֲשָׂרָ֖ה אֵילִ֣ם שְׁנָ֑יִם כְּבָשִׂ֧ים בְּנֵי־שָׁנָ֛ה אַרְבָּעָ֥ה עָשָׂ֖ר תְּמִימִֽם׃
24 מִנְחָתָ֣ם[a] וְנִסְכֵּיהֶ֗ם לַפָּרִ֨ים לָֽאֵילִ֧ם וְלַכְּבָשִׂ֛ים בְּמִסְפָּרָ֖ם כַּמִּשְׁפָּֽט׃ ב ר״פ[18]
25 וּשְׂעִיר־עִזִּ֥ים אֶחָ֖ד חַטָּ֑את מִלְּבַד֙ עֹלַ֣ת הַתָּמִ֔יד מִנְחָתָ֖הּ וְנִסְכָּֽהּ׃ ג. ד בעינ[19]
ס 26 וּבַיּ֧וֹם הַחֲמִישִׁ֛י פָּרִ֥ים תִּשְׁעָ֖ה אֵילִ֣ם שְׁנָ֑יִם כְּבָשִׂ֧ים בְּנֵי־
27 שָׁנָ֛ה אַרְבָּעָ֥ה עָשָׂ֖ר תְּמִימִֽם׃ 27 וּמִנְחָתָ֣ם וְנִסְכֵּיהֶ֗ם לַפָּרִ֨ים לָֽאֵילִ֧ם
28 וְלַכְּבָשִׂ֛ים בְּמִסְפָּרָ֖ם כַּמִּשְׁפָּֽט׃ 28 וּשְׂעִ֥יר חַטָּ֖את אֶחָ֑ד מִלְּבַד֙ עֹלַ֣ת
29 הַתָּמִ֔יד וּמִנְחָתָ֖הּ וְנִסְכָּֽהּ׃ ס 29 וּבַיּ֧וֹם הַשִּׁשִּׁ֛י פָּרִ֥ים שְׁמֹנָ֖ה אֵילִ֣ם
30 שְׁנָ֑יִם כְּבָשִׂ֧ים בְּנֵי־שָׁנָ֛ה אַרְבָּעָ֥ה עָשָׂ֖ר תְּמִימִֽם׃ 30 וּמִנְחָתָ֣ם וְנִסְכֵּיהֶ֗ם
31 לַפָּרִ֨ים לָֽאֵילִ֧ם וְלַכְּבָשִׂ֛ים בְּמִסְפָּרָ֖ם כַּמִּשְׁפָּֽט׃ 31 וּשְׂעִ֥יר חַטָּ֖את
32 אֶחָ֑ד מִלְּבַד֙ עֹלַ֣ת הַתָּמִ֔יד מִנְחָתָ֖הּ וּנְסָכֶֽיהָ[a]׃ פ 32 וּבַיּ֧וֹם ד בעינ[19]. ל
הַשְּׁבִיעִ֛י פָּרִ֥ים שִׁבְעָ֖ה אֵילִ֣ם שְׁנָ֑יִם כְּבָשִׂ֧ים בְּנֵי־שָׁנָ֛ה אַרְבָּעָ֥ה עָשָׂ֖ר
33 תְּמִימִֽם׃ 33 וּמִנְחָתָ֣ם וְנִסְכֵּהֶ֗ם לַפָּרִ֨ים לָֽאֵילִ֧ם וְלַכְּבָשִׂ֛ים בְּמִסְפָּרָ֖ם ב פסוק בתור כל ס״ת ס[20]
34 כְּמִשְׁפָּטָֽם[a]׃ 34 וּשְׂעִ֥יר חַטָּ֖את אֶחָ֑ד מִלְּבַד֙ עֹלַ֣ת הַתָּמִ֔יד מִנְחָתָ֖הּ סימן ב ו ן מ י ם[21]. ד בעינ[19]
35 וְנִסְכָּֽהּ׃ פ 35 בַּיּוֹם֙[a] הַשְּׁמִינִ֔י עֲצֶ֖רֶת תִּהְיֶ֣ה לָכֶ֑ם כָּל־מְלֶ֥אכֶת ג ר״פ[22]
36 עֲבֹדָ֖ה לֹ֥א תַעֲשֽׂוּ׃ 36 וְהִקְרַבְתֶּ֨ם עֹלָ֜ה אִשֵּׁ֨ה רֵ֤יחַ נִיחֹ֙חַ֙ לַֽיהוָ֔ה פַּ֥ר
37 אֶחָ֖ד אַ֣יִל אֶחָ֑ד כְּבָשִׂ֧ים בְּנֵי־שָׁנָ֛ה שִׁבְעָ֖ה תְּמִימִֽם׃ 37 מִנְחָתָ֣ם[a] ב ר״פ[18]
38 וְנִסְכֵּיהֶ֗ם לַפָּ֨ר לָאַ֧יִל וְלַכְּבָשִׂ֛ים בְּמִסְפָּרָ֖ם כַּמִּשְׁפָּֽט׃ 38 וּשְׂעִ֥יר
39 חַטָּ֖את אֶחָ֑ד מִלְּבַד֙ עֹלַ֣ת הַתָּמִ֔יד וּמִנְחָתָ֖הּ וְנִסְכָּֽהּ׃ 39 אֵ֛לֶּה
תַּעֲשׂ֥וּ לַיהוָ֖ה בְּמוֹעֲדֵיכֶ֑ם לְבַ֨ד מִנִּדְרֵיכֶ֜ם וְנִדְבֹתֵיכֶ֗ם לְעֹלֹֽתֵיכֶם֙ ב חד מל וחד חס[23]
30 וּלְמִנְחֹ֣תֵיכֶ֔ם וּלְנִסְכֵּיכֶ֖ם וּלְשַׁלְמֵיכֶֽם׃ 30 1 וַיֹּ֥אמֶר מֹשֶׁ֖ה אֶל־בְּנֵ֣י ל. ל. ל
יִשְׂרָאֵ֑ל כְּכֹ֛ל אֲשֶׁר־צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃ פ קסח
ס[כו] פרש 2 וַיְדַבֵּ֤ר מֹשֶׁה֙ אֶל־רָאשֵׁ֣י הַמַּטּ֔וֹת לִבְנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל לֵאמֹ֑ר זֶ֣ה הַדָּבָ֔ר סה
3 אֲשֶׁ֖ר צִוָּ֥ה יְהוָֽה׃ 3 אִישׁ֩ כִּֽי־יִדֹּ֨ר נֶ֜דֶר לַֽיהוָ֗ה אֽוֹ־הִשָּׁ֤בַע[a] שְׁבֻעָה֙ ל בטע
לֶאְסֹ֤ר אִסָּר֙ עַל־נַפְשׁ֔וֹ לֹ֥א יַחֵ֖ל דְּבָר֑וֹ[b] כְּכָל־הַיֹּצֵ֥א מִפִּ֖יו יַעֲשֶֽׂה׃ ה[1]

[17] Mm 3920. [18] Mm 1007. [19] Mm 1004. [20] Mm 1005. [21] Okhl 293. [22] Mm 1006. [23] Mm 918.
Cp 30 [1] Mm 1008.

24 [a] mlt Mss 𝔐𝔖𝔙 'ומ, id 37 ‖ 31 [a] nonn Mss 𝔖𝔗J𝔙 וְנִסְכָּהּ cf 16 etc ‖ 33 [a] nonn Mss 𝔐𝔙 sine suff ‖ 35 [a] nonn Mss 𝔐𝔊*𝔖 'וּבַ ‖ 37 [a] mlt Mss 𝔐𝔖𝔙 'ומ ‖ Cp 30,3 [a] l ?'?' ‖ [b] 𝔐 ריו–.

כב . ל . ב וחס בתור 4 וְאִשָּׁה כִּי־תִדֹּר נֶדֶר לַיהוָה וְאָסְרָה אִסָּר בְּבֵית אָבִיהָ בִּנְעֻרֶיהָ׃ 4
5 וְשָׁמַע אָבִיהָ אֶת־[a]נִדְרָהּ וֶאֱסָרָהּ[a] אֲשֶׁר אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ וְהֶחֱרִישׁ 5
לָהּ אָבִיהָ וְקָמוּ כָּל־נְדָרֶיהָ [b]וְכָל־אִסָּר[b] אֲשֶׁר־אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ
יָקוּם[c]׃ 6 וְאִם־הֵנִיא[a] אָבִיהָ אֹתָהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ כָּל־נְדָרֶיהָ וֶאֱסָרֶיהָ 6
כב בתור אֲשֶׁר־אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ לֹא יָקוּם[b] וַיהוָה[c] יִסְלַח־לָהּ כִּי־הֵנִיא אָבִיהָ
אֹתָהּ׃ 7 וְאִם־הָיוֹ תִהְיֶה לְאִישׁ וּנְדָרֶיהָ עָלֶיהָ אוֹ[a] מִבְטָא שְׂפָתֶיהָ 7
כה[2] אֲשֶׁר אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ׃ 8 וְשָׁמַע אִישָׁהּ [a]בְּיוֹם שָׁמְעוֹ[a] וְהֶחֱרִישׁ לָהּ 8
ל . ל חס . ז חס[3] וְקָמוּ נְדָרֶיהָ[b] וֶאֱסָרֶהָ אֲשֶׁר־אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ יָקֻמוּ׃ 9 וְאִם בְּיוֹם 9
יא[4] . כה[2] . יב[5] מל ב מנה בתור וכל יהושע שפטים ויחזק דכות ב מ ג שְׁמֹעַ אִישָׁהּ יָנִיא אוֹתָהּ [a]וְהֵפֵר אֶת־נִדְרָהּ[b] אֲשֶׁר עָלֶיהָ וְאֵת[c] מִבְטָא
כב בתור . ה שְׂפָתֶיהָ[a] אֲשֶׁר אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ[d] וַיהוָה יִסְלַח־לָהּ׃ 10 וְנֵדֶר אַלְמָנָה 10
ב . כה[2] וּגְרוּשָׁה כֹּל אֲשֶׁר־אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ יָקוּם עָלֶיהָ׃ 11 וְאִם־בֵּית אִישָׁהּ 11
ל . כה[2] . ז חס ג מנה בליש נָדָרָה אוֹ־אָסְרָה אִסָּר עַל־נַפְשָׁהּ בִּשְׁבֻעָה׃ 12 וְשָׁמַע אִישָׁהּ וְהֶחֱרִשׁ 12
לָהּ לֹא הֵנִיא אֹתָהּ וְקָמוּ כָּל־נְדָרֶיהָ וְכָל־אִסָּר[a] אֲשֶׁר־אָסְרָה עַל־
כה[2] נַפְשָׁהּ יָקוּם[b]׃ 13 וְאִם־הָפֵר יָפֵר אֹתָם ׀ אִישָׁהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ כָּל־מוֹצָא 13
ל . כה[2] . ל . כב בתור שְׂפָתֶיהָ לִנְדָרֶיהָ וּלְאִסַּר[a] נַפְשָׁהּ לֹא יָקוּם[b] אִישָׁהּ הֲפֵרָם וַיהוָה יִסְלַח־
ה . ה[6] . ב חד מל וחד חס[7] . כה[2] לָהּ׃ 14 כָּל־נֵדֶר וְכָל־שְׁבֻעַת אִסָּר לְעַנֹּת נָפֶשׁ אִישָׁהּ יְקִימֶנּוּ וְאִישָׁהּ 14
כה[2] . ב[8] יְפֵרֶנּוּ׃ 15 וְאִם־הַחֲרֵשׁ יַחֲרִישׁ לָהּ אִישָׁהּ מִיּוֹם אֶל־יוֹם וְהֵקִים אֶת־ 15
ז חס ג מנה בליש כָּל־נְדָרֶיהָ אוֹ אֶת־כָּל־אֱסָרֶיהָ אֲשֶׁר עָלֶיהָ הֵקִים אֹתָם כִּי־הֶחֱרִשׁ
יז לָהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ׃ 16 וְאִם־הָפֵר יָפֵר אֹתָם[a] אַחֲרֵי שָׁמְעוֹ וְנָשָׂא אֶת־ 16
ג פסוק בין בין עֲוֺנָהּ[b]׃ 17 אֵלֶּה הַחֻקִּים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה בֵּין אִישׁ 17
ג . ב וחס בתור לְאִשְׁתּוֹ בֵּין[a]־אָב לְבִתּוֹ בִּנְעֻרֶיהָ בֵּית[b] אָבִיהָ׃ פ
31 1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 2 נְקֹם[a] נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ס (נה)
ג מל בתור[1] מֵאֵת הַמִּדְיָנִים אַחַר[b] תֵּאָסֵף אֶל־עַמֶּיךָ[c]׃ 3 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם 3

[2]Mm 1506. [3]Mm 1709. [4]Mm 2550. [5]Mm 1009. [6]Mm 1833. [7]Ps 88,1. [8]Mm 4079.
Cp 31 [1]Mm 1010.

5 [a–a] 𝔐𝔊𝔖 נְדָרֶיהָ וֶאֱסָרֶיהָ ‖ [b–b] 𝔐𝔖 וֶאֱסָרֶיהָ ‖ [c] 𝔐𝔊𝔗 pl; > 𝔖 ‖ **6** [a] 𝔐𝔊 הָנֹא יָנִיא ‖ [b] l c 𝔐𝔊𝔖𝔗𝔗[J] יָקוּמוּ cf 5[c] ‖ [c] 𝔐[Mss] יְ׳ ‖ **7** [a] 𝔊 *κατά* ‖ **8** [a–a] tr post לָהּ cf 𝔊 ‖ [b] nonn Mss 𝔐𝔊𝔖 pr כָּל־ ‖ **9** [a–a] 𝔊* *πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς καὶ οἱ ὁρισμοὶ αὐτῆς* ‖ [b] 𝔐𝔖 נדריה ‖ [c] 𝔐 אוֹ ‖ [d] 𝔊* + *οὐ μενοῦσιν, ὅτι ὁ ἀνὴρ ἀνένευσεν ἀπ' αὐτῆς* ‖ **12** [a] 𝔐𝔊*𝔖 ־ריה ‖ [b] 𝔐𝔊𝔖𝔗𝔗[J] pl ‖ **13** [a] pc Mss Or ־סָּר ‖ [b] 𝔐𝔖𝔗𝔗[J] pl ‖ **16** [a] 𝔊* *αὐτῆς*, 𝔊[Fcmin]𝔏 *ὁ ἀνὴρ αὐτῆς* ex 13 ‖ [b] 𝔐𝔊𝔖[U] עֲוֺנוֹ ‖ **17** [a] Ms 𝔐𝔊𝔖 וּבֵ׳ ‖ [b] 𝔐 בְּבֵ׳ ut 4 ‖ **Cp 31,2** [a] 𝔖 *'t(t)b'* = אֶקֹּם cf 3b ‖ [b] nonn Mss 𝔐𝔊𝔖𝔗[J]𝔙 וְאַ׳ ‖ [c] cf 27,13[a].

לֵאמֹ֔ר הֵחָלְצ֧וּ[a] מֵאִתְּכֶ֛ם אֲנָשִׁ֖ים לַצָּבָ֑א וְיִהְיוּ֙[b] עַל־מִדְיָ֔ן לָתֵ֥ת נִקְמַת־ ל . יא רפי[2]
4 יְהוָ֖ה בְּמִדְיָֽן׃ 4 אֶ֚לֶף לַמַּטֶּ֔ה אֶ֖לֶף לַמַּטֶּ֑ה לְכֹל֙ מַטּ֣וֹת יִשְׂרָאֵ֔ל
5 תִּשְׁלְח֖וּ לַצָּבָֽא׃ 5 וַיִּמָּֽסְרוּ֙[a] מֵאַלְפֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אֶ֖לֶף לַמַּטֶּ֑ה שְׁנֵים־עָשָׂ֥ר ל
6 אֶ֖לֶף חֲלוּצֵ֥י צָבָֽא׃ 6 וַיִּשְׁלַ֨ח אֹתָ֥ם מֹשֶׁ֛ה אֶ֥לֶף לַמַּטֶּ֖ה לַצָּבָ֑א אֹ֠תָם
וְאֶת־פִּ֨ינְחָ֜ס בֶּן־אֶלְעָזָ֤ר הַכֹּהֵן֙ לַצָּבָ֔א[a] וּכְלֵ֥י הַקֹּ֛דֶשׁ וַחֲצֹצְר֥וֹת ל
7 הַתְּרוּעָ֖ה בְּיָדֽוֹ׃ 7 וַֽיִּצְבְּאוּ֙ עַל־מִדְיָ֔ן כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶׁ֑ה ל
8 וַיַּֽהַרְג֖וּ כָּל־זָכָֽר׃ 8 וְאֶת־מַלְכֵ֨י מִדְיָ֜ן הָרְג֣וּ עַל־חַלְלֵיהֶ֗ם אֶת־אֱוִ֤י ל
וְאֶת־רֶ֙קֶם֙ וְאֶת־צ֤וּר וְאֶת־חוּר֙ וְאֶת־רֶ֔בַע חֲמֵ֖שֶׁת מַלְכֵ֣י מִדְיָ֑ן וְאֵת֙ ג[3]
9 בִּלְעָ֣ם בֶּן־בְּע֔וֹר הָרְג֖וּ בֶּחָֽרֶב׃ 9 וַיִּשְׁבּ֧וּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵ֛ל אֶת־נְשֵׁ֥י מִדְיָ֖ן ט[4]
וְאֶת־טַפָּ֑ם וְאֵ֨ת כָּל־בְּהֶמְתָּ֧ם וְאֶת־כָּל־מִקְנֵהֶ֛ם[a] וְאֶת־כָּל־חֵילָ֖ם בָּזָֽזוּ׃ ד חס בליש
10 וְאֵ֤ת כָּל־עָרֵיהֶם֙ בְּמ֣וֹשְׁבֹתָ֔ם וְאֵ֖ת כָּל־טִֽירֹתָ֑ם שָׂרְפ֖וּ בָּאֵֽשׁ׃ ל
11 וַיִּקְחוּ֙ אֶת־כָּל־הַשָּׁלָ֔ל וְאֵ֖ת כָּל־הַמַּלְק֑וֹחַ בָּאָדָ֖ם וּבַבְּהֵמָֽה׃
12 וַיָּבִ֡אוּ אֶל־מֹשֶׁה֩ וְאֶל־אֶלְעָזָ֨ר הַכֹּהֵ֜ן וְאֶל־עֲדַ֣ת[a] בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֗ל אֶת־ לז . ל
הַשְּׁבִ֛י וְאֶת־הַמַּלְק֖וֹחַ וְאֶת־הַשָּׁלָ֑ל אֶל־הַֽמַּחֲנֶה֙ אֶל־עַֽרְבֹ֣ת מוֹאָ֔ב אֲשֶׁ֖ר ל
13 עַל־יַרְדֵּ֥ן יְרֵחֽוֹ׃ ס 13 וַיֵּ֨צְא֜וּ[a] מֹשֶׁ֨ה וְאֶלְעָזָ֧ר הַכֹּהֵ֛ן וְכָל־נְשִׂיאֵ֥י ב
14 הָעֵדָ֖ה לִקְרָאתָ֑ם אֶל־מִח֖וּץ לַֽמַּחֲנֶֽה׃ 14 וַיִּקְצֹ֣ף מֹשֶׁ֔ה עַ֖ל פְּקוּדֵ֣י ד בליש[5]
הֶחָ֑יִל שָׂרֵ֤י הָאֲלָפִים֙ וְשָׂרֵ֣י הַמֵּא֔וֹת הַבָּאִ֖ים מִצְּבָ֥א הַמִּלְחָמָֽה׃ ל
15 וַיֹּ֥אמֶר אֲלֵיהֶ֖ם מֹשֶׁ֑ה הַֽחִיִּיתֶ֖ם[a] כָּל־נְקֵבָֽה׃ 16 הֵ֣ן[a] הֵ֜נָּה הָי֨וּ לִבְנֵ֤י יז מל בתור[6] . ל
יִשְׂרָאֵל֙ בִּדְבַ֣ר בִּלְעָ֔ם [b]לִמְסָר־מַ֥עַל בַּיהוָ֖ה[b] [c]עַל־דְּבַר־פְּע֑וֹר[c] וַתְּהִ֥י
17 הַמַּגֵּפָ֖ה בַּעֲדַ֥ת יְהוָֽה׃ 17 וְעַתָּ֕ה הִרְג֥וּ כָל־זָכָ֖ר בַּטָּ֑ף[a] וְכָל־אִשָּׁ֗ה ג
18 יֹדַ֥עַת אִ֛ישׁ לְמִשְׁכַּ֥ב זָכָ֖ר הֲרֹֽגוּ׃ 18 וְכֹל֙ הַטַּ֣ף בַּנָּשִׁ֔ים אֲשֶׁ֥ר לֹא־יָדְע֖וּ ג[7] . ב . ט ר"פ בסיפ[8] . ל וכל שיר השירים דכות
19 מִשְׁכַּ֣ב זָכָ֑ר הַחֲי֖וּ לָכֶֽם׃[a] 19 וְאַתֶּ֗ם חֲנ֛וּ[a] מִח֥וּץ לַֽמַּחֲנֶ֖ה שִׁבְעַ֣ת יָמִ֑ים ל . ב[9]
כֹּל֩ הֹרֵ֨ג נֶ֜פֶשׁ וְכֹ֣ל ׀ נֹגֵ֣עַ[b] בֶּֽחָלָ֗ל תִּֽתְחַטְּא֞וּ בַּיּ֤וֹם הַשְּׁלִישִׁי֙ וּבַיּ֣וֹם ל . ב . ל

[2]Mm 417. [3]Mm 1011. [4]Mm 1694. [5]Mp sub loco. [6]Mm 250. [7]Mm 3430. [8]Mm 881. [9]Mm 2744.

3 [a] l c ꭑ^Mss 𝔊𝔖𝔙 הַחֲלִיצוּ ‖ [b] l ליהוה? cf 𝔊 ἔναντι κυρίου ‖ **5** [a] 𝔙 *dederunt* = וַיִּמְסְרוּ 𝔖(𝔗𝔗^J) *w'tgbjw* = et electi sunt; 𝔊 καὶ ἐξηρίθμησαν, prb l וַיִּסָּפְרוּ ‖ **6** [a] dl? cf 𝔊* ‖ **9** [a] mlt Mss ꭑ ־ניהם ‖ **12** [a] mlt Mss ꭑ(𝔊)𝔖𝔗^J𝔙 pr כָּל־ ‖ **13** [a] Ms ꭑ𝔊 sg ‖ **15** [a] ꭑ𝔊𝔖𝔙 לָמָּה הַחִ׳, sic l? ‖ **16** [a] ꭑ הנה ‖ [b–b] 𝔊 τοῦ ἀποστῆσαι καὶ ὑπεριδεῖν τὸ ῥῆμα κυρίου, 𝔖 *wmrdw w"ljw bmrj'* = et rebellaverunt et iniuste egerunt contra Dominum cf 𝔙, l aut c 𝔗𝔗^J למעל מ׳ ב׳ aut לָסוּר מֵעַל י׳ ‖ [c–c] add ‖ **17** [a] 𝔊 ἐν πάσῃ τῇ ἀπαρτίᾳ (sim 18) ‖ **18** [a] 𝔊 αὐτάς (de pudicitia) ‖ **19** [a] ꭑ + לָכֶם ‖ [b] ꭑ הנ׳.

ל̇ . ט ר״פ בסיפ̇[10] . ה̇[11] . ג̇[12] הַשְּׁבִיעִ֔י אַתֶּ֖ם וּשְׁבִיכֶֽםᶜ׃ 20 וְכָל־בֶּ֛גֶד וְכָל־כְּלִי־ע֖וֹר וְכָל־מַעֲשֵׂ֣ה 20
ה̇[11] . ל̇ עִזִּ֑ים וְכָל־כְּלִי־עֵ֖ץ תִּתְחַטָּֽאוּᵃ׃ ס 21 וַיֹּ֨אמֶר ᵃאֶלְעָזָ֤ר הַכֹּהֵן֙ᵃ 21
ב̇ אֶל־אַנְשֵׁ֣י הַצָּבָ֔א הַבָּאִ֖ים לַמִּלְחָמָ֑הᵇ זֹ֚את חֻקַּ֣ת הַתּוֹרָ֔ה אֲשֶׁר־צִוָּ֥ה
ו[13] . ד[14] יְהוָ֖ה ᶜאֶת־מֹשֶֽׁהᶜ׃ 22 אַ֥ךְ אֶת־הַזָּהָ֖ב וְאֶת־הַכָּ֑סֶף אֶֽתᵃ־הַנְּחֹ֨שֶׁת֙ אֶת־ 22
ל̇ . ד חס הַבַּרְזֶ֔ל אֶֽת־הַבְּדִ֖יל וְאֶת־הָעֹפָֽרֶת׃ 23 כָּל־דָּבָ֞ר אֲשֶׁר־יָבֹ֣א בָאֵ֗שׁ 23
ה[15] ᵃתַּעֲבִ֤ירוּ בָאֵשׁ֙ᵃ וְטָהֵ֔ר ᵇאַ֕ךְ בְּמֵ֥י נִדָּ֖ה יִתְחַטָּ֑א וְכֹ֨ל אֲשֶׁ֧ר לֹא־יָבֹ֛א
ב[16] בָּאֵ֖שׁ תַּעֲבִ֥ירוּ בַמָּֽיִםᵇ׃ 24 וְכִבַּסְתֶּ֧ם בִּגְדֵיכֶ֛ם בַּיּ֥וֹם הַשְּׁבִיעִ֖י וּטְהַרְתֶּ֑ם 24
ה̇ וְאַחַ֖ר תָּבֹ֥אוּ אֶל־הַֽמַּחֲנֶֽהᵃ׃ פ 25 וַיֹּ֥אמֶר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ ס
26 שָׂ֗א אֵ֣ת רֹ֤אשׁ מַלְק֨וֹחַ֙ᵃ הַשְּׁבִ֔י בָּאָדָ֖ם וּבַבְּהֵמָ֑ה אַתָּה֙ וְאֶלְעָזָ֣ר 26
י̇ הַכֹּהֵ֔ן וְרָאשֵׁ֖י אֲב֥וֹת הָעֵדָֽה׃ 27 וְחָצִ֨יתָ֙ אֶת־הַמַּלְק֔וֹחַ בֵּ֚ין תֹּפְשֵׂ֣י 27
הַמִּלְחָמָ֔ה הַיֹּצְאִ֖ים לַצָּבָ֑א וּבֵ֖ין כָּל־הָעֵדָֽה׃ 28 וַהֲרֵמֹתָ֨ מֶ֜כֶס לַֽיהוָ֗ה 28
מֵאֵ֞ת אַנְשֵׁ֤י הַמִּלְחָמָה֙ הַיֹּצְאִ֣ים לַצָּבָ֔א אֶחָ֣דᵃ נֶ֔פֶשׁ מֵחֲמֵ֖שׁ הַמֵּא֑וֹתᵇ
יח̇ פסוק דמיין[17] מִן־הָֽאָדָם֙ᶜ וּמִן־הַבָּקָ֔ר ᵈוּמִן־הַחֲמֹרִ֖יםᵈ וּמִן־הַצֹּֽאןᵉ׃ 29 מִמַּחֲצִיתָ֖ם 29
ב חס תִּקָּ֑חוּᵃ וְנָתַתָּ֛ה לְאֶלְעָזָ֥ר הַכֹּהֵ֖ן תְּרוּמַ֥תᵇ יְהוָֽה׃ 30 וּמִמַּחֲצִ֨ת בְּנֵֽי־ 30
ד[18] . ה̇[19] יִשְׂרָאֵ֜ל תִּקַּ֣ח ׀ אֶחָ֣ד ׀ אָחֻ֣זᵃ מִן־הַחֲמִשִּׁ֗ים מִן־הָאָדָ֛ם מִןᵇ־הַבָּקָ֛ר מִן־ᵇ
הַחֲמֹרִ֥ים וּמִן־הַצֹּ֖אן מִכָּלᵇ־הַבְּהֵמָ֑ה וְנָתַתָּ֤ה אֹתָם֙ לַלְוִיִּ֔ם שֹׁמְרֵ֕י
מִשְׁמֶ֖רֶת מִשְׁכַּ֥ן יְהוָֽה׃ 31 וַיַּ֣עַשׂ מֹשֶׁ֔ה וְאֶלְעָזָ֖ר הַכֹּהֵ֑ן כַּאֲשֶׁ֛ר 31
ל וכל בזוי דמשלי דכות צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃ 32 וַיְהִי֙ הַמַּלְק֔וֹחַ יֶ֣תֶר הַבָּ֔ז אֲשֶׁ֥ר בָּזְז֖וּ עַ֣ם 32
הַצָּבָ֑א צֹ֗אן שֵׁשׁ־מֵא֥וֹת אֶ֛לֶף וְשִׁבְעִ֥ים אֶ֖לֶף וַחֲמֵ֥שֶׁת אֲלָפִֽים׃ 33 וּבָקָ֕ר 33
שְׁנַ֥יִם וְשִׁבְעִ֖ים אָֽלֶף׃ 34 וַחֲמֹרִ֕ים אֶחָ֥ד וְשִׁשִּׁ֖ים אָֽלֶף׃ 35 וְנֶ֣פֶשׁ אָדָ֔ם 34 35
מִן־הַ֨נָּשִׁ֔ים אֲשֶׁ֥ר לֹא־יָדְע֖וּ מִשְׁכַּ֣ב זָכָ֑ר כָּל־נֶ֕פֶשׁ שְׁנַ֥יִם וּשְׁלֹשִׁ֖ים אָֽלֶף׃
ד דגש[20] 36 וַתְּהִי֙ הַמֶּ֣חֱצָ֔ה חֵ֖לֶק הַיֹּצְאִ֣ים בַּצָּבָ֑א מִסְפַּ֣ר הַצֹּ֗אןᵃ שְׁלֹשׁ־מֵא֥וֹת 36
כ בטע ר״פ[21] אֶ֨לֶף֙ וּשְׁלֹשִׁ֣ים אֶ֔לֶף וְשִׁבְעַ֥ת אֲלָפִ֖ים וַחֲמֵ֥שׁ מֵאֽוֹת׃ 37 וַיְהִ֛י הַמֶּ֥כֶס 37

[10] Mm 881. [11] Mm 945. [12] Mm 1012. [13] Mm 1904. [14] Mm 320. [15] Mm 1013. [16] Mm 1014. [17] Mm 3911. [18] Mm 1015. [19] Mm 808. [20] Mm 1016. [21] Mm 1017.

19 ᶜ ⅏ –יתכם ‖ **20** ᵃ l תִּתְחַטָּאוּ? cf 𝔊𝔖 ‖ **21** ᵃ⁻ᵃ ⅏ אָמַר ה׳ א׳ אל משה ‖ ᵇ l מִמְּ׳? cf 𝔊𝔖𝔗ᴶ ‖ ᶜ⁻ᶜ > ⅏ ‖ **22** ᵃ mlt Mss ⅏𝔊𝔖𝔗ᴶ𝔙 וְאֶת ‖ **23** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊* (homtel) ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔙 alit ‖ **24** ᵃ ⅏ + 21–24 𝔐 ‖ **26** ᵃ ⅏ המ׳ ‖ **28** ᵃ ⅏ אחת, sed prb נפש dl ‖ ᵇ ⅏ מְ׳ ‖ ᶜ Ms 𝔊 + וּמִן־הַבְּהֵמָה (ex 30) ‖ ᵈ⁻ᵈ 𝔊* καὶ ἀπὸ τῶν αἰγῶν (et invers) ‖ ᵉ ⅏ + ומכל הבהמה cf ᶜ ‖ **29** ᵃ l c ⅏𝔖 sg? ‖ ᵇ ⅏ את ת׳ ‖ **30** ᵃ dl? cf 𝔊*𝔖𝔙 ‖ ᵇ nonn Mss ⅏𝔊𝔖𝔗ᴶ ומ׳ ‖ **36** ᵃ ⅏ צ׳.

38 לַיהוָ֖ה מִן־הַצֹּ֑אן שֵׁ֥שׁ מֵא֖וֹת חָמֵ֥שׁ[a] וְשִׁבְעִֽים׃ 38 וְהַבָּקָ֕ר[a] שִׁשָּׁ֥ה
39 וּשְׁלֹשִׁ֖ים אָ֑לֶף וּמִכְסָ֥ם לַיהוָ֖ה שְׁנַ֥יִם וְשִׁבְעִֽים׃ 39 וַחֲמֹרִ֕ים שְׁלֹשִׁ֥ים
40 אֶ֖לֶף וַחֲמֵ֣שׁ מֵא֑וֹת וּמִכְסָ֥ם לַיהוָ֖ה אֶחָ֥ד וְשִׁשִּֽׁים׃ 40 וְנֶ֣פֶשׁ אָדָ֔ם שִׁשָּׁ֥ה יו̇ ר״פ בס״פ חד
41 עָשָׂ֖ר אָ֑לֶף וּמִכְסָם֙ לַיהוָ֔ה שְׁנַ֥יִם וּשְׁלֹשִׁ֖ים נָֽפֶשׁ׃ 41 וַיִּתֵּ֣ן מֹשֶׁ֗ה אֶת־
מֶ֙כֶס֙ תְּרוּמַ֣ת יְהוָ֔ה לְאֶלְעָזָ֖ר הַכֹּהֵ֑ן כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃
42 וּמִֽמַּחֲצִ֖ית בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל אֲשֶׁר֙ חָצָ֣ה מֹשֶׁ֔ה מִן־הָאֲנָשִׁ֖ים הַצֹּבְאִֽים׃ ל̇ . ג[22]
43 וַתְּהִ֛י מֶחֱצַ֥ת[a] הָעֵדָ֖ה מִן־הַצֹּ֑אן שְׁלֹשׁ־מֵא֥וֹת אֶ֙לֶף֙ וּשְׁלֹשִׁ֣ים אֶ֔לֶף
44 שִׁבְעַ֥ת[b] אֲלָפִ֖ים וַחֲמֵ֥שׁ מֵאֽוֹת׃ 44 וּבָקָ֕ר שִׁשָּׁ֥ה וּשְׁלֹשִׁ֖ים אָֽלֶף׃
45 וַחֲמֹרִ֕ים שְׁלֹשִׁ֥ים אֶ֖לֶף וַחֲמֵ֥שׁ מֵאֽוֹת׃ 46 וְנֶ֣פֶשׁ אָדָ֔ם שִׁשָּׁ֥ה עָשָׂ֖ר
47 אָֽלֶף׃ 47 וַיִּקַּ֨ח מֹשֶׁ֜ה מִמַּחֲצִ֣ת בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֗ל [a]אֶת־הָֽאָחֻז֙[a] אֶחָ֣ד מִן־ ב̇ חס . ד̇ פסוק מן מן ומן[23]
הַחֲמִשִּׁ֔ים מִן־הָאָדָ֖ם וּמִן־הַבְּהֵמָ֑ה וַיִּתֵּ֨ן אֹתָ֜ם לַלְוִיִּ֗ם[b] שֹׁמְרֵי֙ מִשְׁמֶ֙רֶת֙ ח[24]
48 מִשְׁכַּ֣ן יְהוָ֔ה כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃ 48 וַֽיִּקְרְבוּ֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה
הַפְּקֻדִ֕ים אֲשֶׁ֖ר לְאַלְפֵ֣י הַצָּבָ֑א שָׂרֵ֥י °הָאֲלָפִ֖ים °וְשָׂרֵ֥י °הַמֵּאֽוֹת׃ ד̇ בליש
49 וַיֹּֽאמְרוּ֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה עֲבָדֶ֣יךָ נָֽשְׂא֗וּ אֶת־רֹ֛אשׁ אַנְשֵׁ֥י הַמִּלְחָמָ֖ה אֲשֶׁ֣ר ל̇
50 בְּיָדֵ֑נוּ[a] וְלֹֽא־נִפְקַ֥ד מִמֶּ֖נּוּ אִֽישׁ׃ 50 וַנַּקְרֵ֞ב אֶת־קָרְבַּ֣ן יְהוָ֗ה אִישׁ֩ אֲשֶׁ֨ר
מָצָ֤א כְלִֽי[a]־זָהָב֙ אֶצְעָדָ֣ה וְצָמִ֔יד טַבַּ֖עַת עָגִ֣יל וְכוּמָ֑ז לְכַפֵּ֥ר עַל־ ג[25] . ל̇ . ב̇
51 נַפְשֹׁתֵ֖ינוּ לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃ 51 וַיִּקַּ֨ח מֹשֶׁ֜ה וְאֶלְעָזָ֧ר הַכֹּהֵ֛ן אֶת־הַזָּהָ֖ב מֵאִתָּ֑ם ל[26]
52 כֹּ֥ל כְּלִ֖י מַעֲשֶֽׂה׃ 52 וַיְהִ֣י ׀ כָּל־[a]זְהַ֣ב הַתְּרוּמָ֗ה אֲשֶׁ֤ר הֵרִ֙ימוּ֙ לַֽיהוָ֔ה ל[27] . ד̇
שִׁשָּׁ֨ה עָשָׂ֥ר אֶ֛לֶף שְׁבַֽע־[b]מֵא֥וֹת וַחֲמִשִּׁ֖ים שָׁ֑קֶל מֵאֵת֙ שָׂרֵ֣י הָאֲלָפִ֔ים
53 54 וּמֵאֵ֖ת שָׂרֵ֥י הַמֵּאֽוֹת׃ 53 [a]אַנְשֵׁי[b] הַצָּבָ֔א בָּזְז֖וּ אִ֥ישׁ לֽוֹ׃ 54 וַיִּקַּ֨ח מֹשֶׁ֜ה
וְאֶלְעָזָ֤ר הַכֹּהֵן֙ אֶת־הַזָּהָ֔ב מֵאֵ֛ת שָׂרֵ֥י הָאֲלָפִ֖ים וְהַמֵּא֑וֹת וַיָּבִ֤אוּ אֹתוֹ֙ ו[26] . ל̇
אֶל־אֹ֣הֶל מוֹעֵ֔ד זִכָּר֥וֹן לִבְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃ פ
סֿ[ו] 32 1 וּמִקְנֶ֣ה ׀ רַ֗ב הָיָ֞ה לִבְנֵ֧י רְאוּבֵ֛ן וְלִבְנֵי־גָ֖ד[a] עָצ֣וּם מְאֹ֑ד וַיִּרְא֞וּ ג̇[1] וחד מן יו̇ ר״פ בס״פ חד
2 אֶת־אֶ֤רֶץ יַעְזֵר֙ וְאֶת־אֶ֣רֶץ °גִּלְעָ֔ד וְהִנֵּ֥ה הַמָּק֖וֹם מְק֥וֹם מִקְנֶֽה׃ 2 וַיָּבֹ֣אוּ ב̇ וכל בארץ דכות ב מ ב[2]

[22]Mm 1018. [23]Mm 422. [24]Mm 808. [25]Mm 622. [26]Mm 1904. [27]Mm 2217. Cp 32 [1]Mm 1019. [2]Jdc 10,4 et 1Ch 2,22.

37 a ⅏ —שה ‖ 38 a ⅏ וב׳ ‖ 43 a ⅏ —צית ‖ b mlt Mss ⅏𝔊𝔖𝔗𝔗[J] וְשׁ׳ ‖ 47 a–a > 𝔊* 𝔖𝔙, dl? cf 30a ‖ b ⅏ אל־הל׳ ‖ 49 a mlt Mss Edd —דינו ‖ 50 a Seb nonn Mss כְּלִי ‖ 52 a > pc Mss ⅏ ‖ b Seb nonn Mss ⅏𝔊𝔖𝔗[J] וש׳ ‖ 53 a 𝔙 alit ‖ b 𝔊 *καὶ οἱ ἄνδρες*, l וְא׳? ‖ Cp 32,1 a ⅏ + וְלַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה, id 2 (post ראובן) 6.25.29.31 (cf 33).

בְנֵי־גָד[a] וּבְנֵי רְאוּבֵן[a] וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְאֶל־
נְשִׂיאֵי הָעֵדָה לֵאמֹר׃ 3 עֲטָרוֹת וְדִיבֹן וְיַעְזֵר וְנִמְרָה וְחֶשְׁבּוֹן וְאֶלְעָלֵה 3
וּשְׂבָם[a] וּנְבוֹ וּבְעֹן[b]׃ 4 הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִכָּה[a] יְהוָה לִפְנֵי עֲדַת[b] יִשְׂרָאֵל 4 ל . ל . ה֯ ר״פ מיחד[3] . יא
אֶרֶץ מִקְנֶה הִוא וְלַעֲבָדֶיךָ מִקְנֶה׃ ס 5 וַיֹּאמְרוּ אִם־מָצָאנוּ חֵן 5 ג[4] . ל
בְּעֵינֶיךָ יֻתַּן אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לַעֲבָדֶיךָ לַאֲחֻזָּה אַל[a]־תַּעֲבִרֵנוּ אֶת־ טו . ז[5] . ל וחס
הַיַּרְדֵּן׃ 6 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לִבְנֵי־גָד וְלִבְנֵי רְאוּבֵן הַאַחֵיכֶם יָבֹאוּ 6 ל
לַמִּלְחָמָה וְאַתֶּם תֵּשְׁבוּ פֹה׃ 7 וְלָמָּה תְנוּאוּן[a] אֶת־לֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל 7 ה ר״פ[6] . תניאון ק
מֵעֲבֹר אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַן לָהֶם יְהוָה׃ 8 כֹּה עָשׂוּ אֲבֹתֵיכֶם בְּשָׁלְחִי 8 ל
אֹתָם מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ לִרְאוֹת אֶת־הָאָרֶץ׃ 9 וַיַּעֲלוּ עַד־נַחַל אֶשְׁכּוֹל 9
וַיִּרְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וַיָּנִיאוּ אֶת־לֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְבִלְתִּי־בֹא אֶל־הָאָרֶץ ל
אֲשֶׁר־נָתַן לָהֶם יְהוָה׃ 10 וַיִּחַר־אַף יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּשָּׁבַע לֵאמֹר׃ 10
11 אִם־יִרְאוּ הָאֲנָשִׁים[a] הָעֹלִים מִמִּצְרַיִם מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה[b] 11 ו ר״פ בסיפ
אֵת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב כִּי לֹא־מִלְאוּ
אַחֲרָי׃ 12 בִּלְתִּי כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה הַקְּנִזִּי[a] וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן כִּי מִלְאוּ 12 ג בליש . ב
אַחֲרֵי יְהוָה׃ 13 וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיְנִעֵם בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים 13 ג חס ול בליש[7]
שָׁנָה עַד־תֹּם כָּל־הַדּוֹר הָעֹשֶׂה הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃ 14 וְהִנֵּה קַמְתֶּם 14 לג בתור
תַּחַת אֲבֹתֵיכֶם תַּרְבּוּת אֲנָשִׁים חַטָּאִים לִסְפּוֹת[a] עוֹד עַל חֲרוֹן אַף־ ל . ל
יְהוָה אֶל[b]־יִשְׂרָאֵל׃ 15 כִּי תְשׁוּבֻן מֵאַחֲרָיו וְיָסַף עוֹד לְהַנִּיחוֹ[a] בַּמִּדְבָּר 15 ז[8] וכל משחתיך למלך דכות ב מ א
וְשִׁחַתֶּם לְכָל־הָעָם הַזֶּה׃ ס 16 וַיִּגְּשׁוּ אֵלָיו וַיֹּאמְרוּ גִּדְרֹת צֹאן 16 ל[9]
נִבְנֶה לְמִקְנֵנוּ[a] פֹּה וְעָרִים לְטַפֵּנוּ׃ 17 וַאֲנַחְנוּ נֵחָלֵץ חֻשִׁים[a] לִפְנֵי בְּנֵי 17 ב בתרי לישנ[8]
יִשְׂרָאֵל עַד אֲשֶׁר אִם־הֲבִיאֹנֻם אֶל־מְקוֹמָם וְיָשַׁב טַפֵּנוּ בְּעָרֵי הַמִּבְצָר ל וחס . ב[10]
מִפְּנֵי יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ 18 לֹא נָשׁוּב אֶל־בָּתֵּינוּ עַד הִתְנַחֵל[a] בְּנֵי יִשְׂרָאֵל 18 ז ר״פ בסיפ . ל
אִישׁ נַחֲלָתוֹ[b]׃ 19 כִּי לֹא נִנְחַל אִתָּם מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן וָהָלְאָה כִּי בָאָה 19 ל . לז

[3] Mm 4 et Mm 944. [4] Mm 419. [5] Mm 723. [6] Mm 1020. [7] Mm 3730. [8] Mm 1021. [9] Mp sub loco. [10] Mm 1022.

2 [a] 𝔊𝔖 invers (id 𝔊* 25.29.31, 𝔐𝔖 6.25.29.31.33) ‖ **3** [a] l c 𝔐𝔊 וְשִׂבְמָה ut 38 ‖ [b] l בְּעַל מ׳ = בֵּית מְעֹן = וּבְעֹן 38 ‖ **4** [a] 𝔊 *παρέδωκεν* ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔙) *τῶν υἱῶν* = בְּנֵי ‖ **5** [a] 𝔐𝔊𝔖𝔙 וְאַל ‖ **7** [a] l c Q תְנִיאוּן cf 9; K תְנוּאוּן, 𝔐^Mss תָנִיאוּ ‖ **11** [a] 𝔊(𝔙) + *οὗτοι* = הָאֵלֶּה ‖ [b] 𝔊 + *οἱ ἐπιστάμενοι τὸ κακὸν καὶ τὸ ἀγαθόν* ‖ **12** [a] 𝔊 *ὁ διακεχωρισμένος* ‖ **14** [a] l לְסֶפֶת cf Vrs ‖ [b] 𝔐 עַל ‖ **15** [a] 𝔖 *lmṭʿjwtkwn* = לַהֲנִיעֲכֶם cf 13 ‖ **16** [a] mlt Mss 𝔐 —נֵינוּ ‖ **17** [a] 𝔊(𝔙) *προφυλακήν*, l חֲמֻשִׁים ‖ **18** [a] 𝔐 —לוּ ‖ [b] 𝔐 את נ׳.

20 נַחֲלָתֵנוּ אֵלֵינוּ מֵעֵבֶר הַיַּרְדֵּן[a] מִזְרָחָה׃ פ 20 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יז מל בתור[11]
מֹשֶׁה אִם־תַּעֲשׂוּן אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה אִם[a]־תֵּחָלְצוּ לִפְנֵי יְהוָה לַמִּלְחָמָה׃ יד[12]
21 וְעָבַר לָכֶם כָּל־חָלוּץ אֶת־הַיַּרְדֵּן לִפְנֵי יְהוָה עַד הוֹרִישׁוֹ אֶת־
22 אֹיְבָיו מִפָּנָיו׃ 22 וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ לִפְנֵי יְהוָה וְאַחַר תָּשֻׁבוּ[a] וִהְיִיתֶם כג . ג
נְקִיִּם[b] מֵיְהוָה וּמִיִּשְׂרָאֵל וְהָיְתָה הָאָרֶץ הַזֹּאת לָכֶם לַאֲחֻזָּה לִפְנֵי ב[13]
23 יְהוָה׃ 23 וְאִם־לֹא תַעֲשׂוּן כֵּן הִנֵּה[a] חֲטָאתֶם לַיהוָה וּדְעוּ חַטַּאתְכֶם[b] יד[12] . ד דמטע
24 אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶתְכֶם׃ 24 בְּנוּ־לָכֶם עָרִים לְטַפְּכֶם וּגְדֵרֹת לְצֹנַאֲכֶם[a] ב[14] . יז מפק א[15]
25 וְהַיֹּצֵא מִפִּיכֶם תַּעֲשׂוּ[b]׃ 25 וַיֹּאמֶר[a] בְּנֵי־גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן אֶל־ יב סביר
26 מֹשֶׁה לֵאמֹר עֲבָדֶיךָ יַעֲשׂוּ כַּאֲשֶׁר אֲדֹנִי מְצַוֶּה׃ 26 טַפֵּנוּ[a] נָשֵׁינוּ[b] מִקְנֵנוּ[c]
27 וְכָל־בְּהֶמְתֵּנוּ [d]יִהְיוּ־שָׁם[d] בְּעָרֵי הַגִּלְעָד׃ 27 וַעֲבָדֶיךָ יַעַבְרוּ כָּל־ ל[16]
28 חֲלוּץ צָבָא לִפְנֵי יְהוָה לַמִּלְחָמָה כַּאֲשֶׁר אֲדֹנִי דֹּבֵר׃ 28 וַיְצַו ב[17]
לָהֶם מֹשֶׁה אֵת אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְאֵת יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְאֶת־רָאשֵׁי אֲבוֹת ז דמטע בטע[18] . ב[19] . ל . עה
29 הַמַּטּוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 29 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם אִם־יַעַבְרוּ בְנֵי־גָד
וּבְנֵי־רְאוּבֵן ׀ אִתְּכֶם אֶת־הַיַּרְדֵּן כָּל־חָלוּץ לַמִּלְחָמָה לִפְנֵי יְהוָה
וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ לִפְנֵיכֶם וּנְתַתֶּם לָהֶם אֶת־אֶרֶץ הַגִּלְעָד לַאֲחֻזָּה׃ ג
30 30 וְאִם־לֹא יַעַבְרוּ חֲלוּצִים אִתְּכֶם[a] וְנֹאחֲזוּ בְתֹכְכֶם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ יב בתור ב מנה חס
31 31 וַיַּעֲנוּ בְנֵי־גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן לֵאמֹר אֵת[a] אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה[b] אֶל־עֲבָדֶיךָ ה
32 כֵּן נַעֲשֶׂה׃ 32 נַחְנוּ[a] נַעֲבֹר חֲלוּצִים לִפְנֵי יְהוָה אֶרֶץ[b] כְּנָעַן וְאִתָּנוּ[c] ג ב פת וחד קמ[20] . ד . ה דמטע
33 אֲחֻזַּת נַחֲלָתֵנוּ מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן׃ 33 וַיִּתֵּן לָהֶם ׀ מֹשֶׁה לִבְנֵי־גָד וְלִבְנֵי יא ר״פ וס״פ נ[21]
רְאוּבֵן וְלַחֲצִי ׀ שֵׁבֶט ׀ מְנַשֶּׁה[a] בֶן[b]־יוֹסֵף אֶת־מַמְלֶכֶת סִיחֹן מֶלֶךְ ל
הָאֱמֹרִי וְאֶת־מַמְלֶכֶת עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן הָאָרֶץ[c] לְעָרֶיהָ בִּגְבֻלֹת עָרֵי ל . ל . ל וכת חס[22]
34 הָאָרֶץ סָבִיב׃ 34 וַיִּבְנוּ בְנֵי־גָד אֶת־דִּיבֹן וְאֶת־עֲטָרֹת וְאֵת עֲרֹעֵר׃ ל חס

[11] Mm 250. [12] Mm 393. [13] Mm 1023. [14] Jos 15,41. [15] Mm 411. [16] וחד בערי גלעד Jdc 12,7. [17] Dt 25,10. [18] Mm 2139. [19] Mm 1065. [20] Mm 1024. [21] Mm 729. [22] Mm 2241.

19 [a] mlt Mss ɯ ליי׳ ‖ **20** [a] nonn Mss ɯ[Mss] וְאִם ‖ **22** [a] ɯ ־בון ‖ [b] ɯ נקיים, ɯ[Mss] נקואים ‖ **23** [a] > 𝔊𝔖; Seb וְה׳ ‖ [b] ɯ𝔖 pl ‖ **24** [a] l c mlt Mss ɯ לְצֹאנְכֶם ‖ [b] ɯ ־שון ‖ **25** [a] l c Seb nonn Mss ɯ𝔊𝔖𝔙 pl ‖ **26** [a] mlt Mss טפינו ‖ [b] ɯ𝔊𝔖𝔙 וְנ׳ ‖ [c] mlt Mss ɯ ut 16[a], Ms ɯ𝔖𝔙 וּמ׳; > 𝔊* ‖ [d—d] 𝔊*𝔖𝔙 om שָׁם, in 6.16 פֹּה (recte); l וְנוֹשְׁבֵם cf 17b ‖ **30** [a] 𝔊 + add ‖ **31** [a] 2 Mss 𝔗[J] + כָּל־ ‖ [b] l אֲדֹנִי? ut 25.27 ‖ **32** [a] ɯ אנ׳ ‖ [b] Seb אַרְצָה ‖ [c] 𝔊 *καὶ δώσετε* = וּתְנוּ, prp תְּנָה (וְאַתָּ(ה aut וְאָתָנוּ (a אתה cf 19b); l prb גוז ‖ **33** [a] ɯ המ׳ cf 1[a] ‖ [b] 𝔊* *υἱῶν* ut 36,12[b] ‖ [c] ɯ א׳.

35 36 ל חס. ל. ב 35 וְאֶת־עַטְרֹת שׁוֹפָן וְאֶת־יַעְזֵר וְיָגְבְּהָה׃ 36 וְאֶת־בֵּית נִמְרָה וְאֶת־
37 [23]ג בֵּית הָרָן עָרֵי מִבְצָר וְגִדְרֹת צֹאן׃ 37 וּבְנֵי רְאוּבֵן בָּנוּ אֶת־חֶשְׁבּוֹן
38 ל כת א. ב כת כן וְאֶת־אֶלְעָלֵא וְאֵת קִרְיָתָיִם׃ 38 וְאֶת־נְבוֹ וְאֶת־בַּעַל מְעוֹן מוּסַבֹּת
שֵׁם וְאֶת־שִׂבְמָה וַיִּקְרְאוּ בְשֵׁמֹת אֶת־שְׁמוֹת הֶעָרִים אֲשֶׁר בָּנוּ׃
39 ג בליש[24]. ה ג מל וב חס[25] 39 וַיֵּלְכוּ בְּנֵי מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה גִּלְעָדָה וַיִּלְכְּדֻהָ וַיּוֹרֶשׁ אֶת־הָאֱמֹרִי
40 אֲשֶׁר־בָּהּ׃ 40 וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֶת־הַגִּלְעָד לְמָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה וַיֵּשֶׁב בָּהּ׃
41 יו ר״פ וס״פ חד. ל 41 וְיָאִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה הָלַךְ וַיִּלְכֹּד אֶת־חַוֺּתֵיהֶם וַיִּקְרָא אֶתְהֶן חַוֺּת
42 יד בטע[26]. ג לא מפק ה[27] יָאִיר׃ 42 וְנֹבַח הָלַךְ וַיִּלְכֹּד אֶת־קְנָת וְאֶת־בְּנֹתֶיהָ וַיִּקְרָא לָה
נֹבַח בִּשְׁמוֹ׃ פ קי״ב

ס[לא] פרש 33 1 אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְצִבְאֹתָם
2 ב וס״פ. כת בתור. ל בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן׃ 2 וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת־מוֹצָאֵיהֶם לְמַסְעֵיהֶם עַל־פִּי
3 ל[1]. סד יְהוָה וְאֵלֶּה מַסְעֵיהֶם לְמוֹצָאֵיהֶם׃ 3 וַיִּסְעוּ מֵרַעְמְסֵס בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן
סד בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן מִמָּחֳרַת הַפֶּסַח יָצְאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
4 ג[2]. ב[3] בְּיָד רָמָה לְעֵינֵי כָּל־מִצְרָיִם׃ 4 וּמִצְרַיִם מְקַבְּרִים אֵת אֲשֶׁר הִכָּה
5 ל יְהוָה בָּהֶם כָּל־בְּכוֹר וּבֵאלֹהֵיהֶם עָשָׂה יְהוָה שְׁפָטִים׃ 5 וַיִּסְעוּ
6 בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵרַעְמְסֵס וַיַּחֲנוּ בְּסֻכֹּת׃ 6 וַיִּסְעוּ מִסֻּכֹּת וַיַּחֲנוּ בְאֵתָם
7 אֲשֶׁר בִּקְצֵה הַמִּדְבָּר׃ 7 וַיִּסְעוּ מֵאֵתָם וַיָּשָׁב עַל־פִּי הַחִירֹת אֲשֶׁר
8 ג דמטע[4] עַל־פְּנֵי בַּעַל צְפוֹן וַיַּחֲנוּ לִפְנֵי מִגְדֹּל׃ 8 וַיִּסְעוּ מִפְּנֵי הַחִירֹת וַיַּעַבְרוּ
יב[5]. ג[6] בְתוֹךְ־הַיָּם הַמִּדְבָּרָה וַיֵּלְכוּ דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בְּמִדְבַּר אֵתָם וַיַּחֲנוּ
9 ב. ל בְּמָרָה׃ 9 וַיִּסְעוּ מִמָּרָה וַיָּבֹאוּ אֵילִמָה וּבְאֵילִם שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה עֵינֹת
10 מַיִם וְשִׁבְעִים תְּמָרִים וַיַּחֲנוּ־שָׁם׃ 10 וַיִּסְעוּ מֵאֵילִם וַיַּחֲנוּ עַל־יַם־סוּף׃
11 12 11 וַיִּסְעוּ מִיַּם־סוּף וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַּר־סִין׃ 12 וַיִּסְעוּ מִמִּדְבַּר־סִין וַיַּחֲנוּ
13 14 ל. ל. ל. ל. ל בְּדָפְקָה׃ 13 וַיִּסְעוּ מִדָּפְקָה וַיַּחֲנוּ בְּאָלוּשׁ׃ 14 וַיִּסְעוּ מֵאָלוּשׁ

[23]Mm 4039. [24]Mm 1859. [25]Mm 1301. [26]Mm 3948. [27]Mm 3154. Cp 33 [1]וחד לְמֹצָאֵיהֶם Prv 4,22.
[2]Mm 462. [3]Mm 2953. [4]Mm 1025. [5]Mm 757. [6]Mm 1730.

35 [a] > 𝔊*; 𝔙 + *et* ‖ [b] 𝔐 שְׁפִים, 𝔊 *Σωφαρ (-φαν)* ‖ [c] 𝔐[Mss] בחה— ‖ **36** [a] > 𝔊* ‖ **37** [a] nonn Mss 𝔐 לה— ‖ **38** [a–a] > 𝔊* ‖ [b–b] 𝔐[Mss]𝔖 בעלמון ‖ [c–c] 1 בַּת שֵׁם— (gl ad בעל מ׳ propter בען in 3) ‖ [d] 𝔊(𝔖) *κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν*, l בְּשְׁמֹתָן ‖ **39** [a–a] 𝔊 sg (Ms בֶּן־); l וַיֵּלֶךְ cf 40 ‖ [b] l דָּהָ— ‖ [c] 𝔐𝔖𝔗[J] וַיּוֹרִישׁוּ ‖ **41** [a] 𝔐 תים— ‖ **42** [a] 𝔊 *καὶ Ναβαυ* cf [c] ‖ [b] 𝔊 *αὐτάς* = לָהֶן ‖ [c] 𝔊 *Ναβωθ* cf [a] ‖ **Cp 33,3** [a] gaʿya eras ‖ **4** [a] huc tr [b–b]? cf 𝔖𝔙 ‖ [b–b] cf [a] ‖ **7** [a] l c 𝔐𝔗[J] pl; 𝔊(𝔖) *καὶ παρενέβαλον* = וַיַּחֲנוּ cf Ex 14,2 ‖ **8** [a] l c Seb mlt Mss 𝔐𝔖𝔙 מִפִּי? ‖ [b] 𝔊 *αὐτοί* = אֹתָם? ‖ **12** [a]. **13** [a] 𝔊(𝔖) *Ραφακα* = ר׳ ‖ **13** [b]. **14** [a] 𝔐 אליש.

15 וַיַּחֲנ֖וּ בִּרְפִידִ֑ם וְלֹא־הָ֨יָה שָׁ֥ם מַ֛יִם לָעָ֖ם לִשְׁתּֽוֹת׃ 15 וַיִּסְע֖וּ מֵרְפִידִ֑ם כה
16 וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּמִדְבַּ֥ר סִינָֽי׃ 16 וַיִּסְע֖וּ מִמִּדְבַּ֣ר סִינָ֑י וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּקִבְרֹ֥ת הַֽתַּאֲוָֽה׃
17 וַיִּסְע֖וּ מִקִּבְרֹ֣ת הַֽתַּאֲוָ֑ה וַֽיַּחֲנ֖וּ בַּחֲצֵרֹֽת׃ 18 וַיִּסְע֖וּ מֵחֲצֵרֹ֑ת וַֽיַּחֲנ֖וּ ד חס בתור[7] . ד חס בתור[7]
19 20 בְּרִתְמָֽה׃ 19 וַיִּסְע֖וּ מֵרִתְמָ֑ה וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּרִמֹּ֥ן פָּֽרֶץ׃ 20 וַיִּסְע֖וּ מֵרִמֹּ֣ן פָּ֑רֶץ ל . ל . ט חס בליש[8] . ט חס בליש[8]
21 22 וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּלִבְנָֽה[a]׃ 21 וַיִּסְע֖וּ מִלִּבְנָ֑ה[a] וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּרִסָּֽה׃ 22 וַיִּסְע֖וּ מֵרִסָּ֑ה ל . ל
23 24 וַֽיַּחֲנ֖וּ בִּקְהֵלָֽתָה[a]׃ 23 וַיִּסְע֖וּ מִקְּהֵלָ֑תָה[a] וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּהַר־שָֽׁפֶר׃ 24 וַיִּסְע֖וּ ל . ל . ל
25 מֵהַר־שָׁ֑פֶר וַֽיַּחֲנ֖וּ בַּחֲרָדָֽה׃ 25 וַיִּסְע֖וּ מֵחֲרָדָ֑ה וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּמַקְהֵלֹֽת׃ ל . ל . ב חד מל וחד חס[9]
26 וַיִּסְע֖וּ מִמַּקְהֵלֹ֑ת וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּתָֽחַת[a]׃ 27 וַיִּסְע֖וּ מִתָּ֑חַת[a] וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּתָֽרַח׃
28 וַיִּסְע֖וּ מִתָּ֑רַח וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּמִתְקָֽה[a]׃ 29 וַיִּסְע֖וּ מִמִּתְקָ֑ה[a] וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּחַשְׁמֹנָֽה[b]׃ ל . ל . ל
30 וַיִּסְע֖וּ מֵחַשְׁמֹנָ֑ה[b a] וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּמֹסֵרֽוֹת׃ 31 וַיִּסְע֖וּ מִמֹּסֵר֑וֹת וַֽיַּחֲנ֖וּ בִּבְנֵ֥י° ל . ל
32 33 יַעֲקָֽן׃ 32 וַיִּסְע֖וּ מִבְּנֵ֣י יַעֲקָ֑ן וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּחֹ֥ר[a]° הַגִּדְגָּֽד[b]׃ 33 וַיִּסְע֖וּ מֵחֹ֣ר[a]° ל . ל . ל
34 35 הַגִּדְגָּ֑ד[b] וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּיָטְבָֽתָה׃ 34 וַיִּסְע֖וּ מִיָּטְבָ֑תָה וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּעַבְרֹנָֽה׃ 35 וַיִּסְע֖וּ ל . ל . ל
36 מֵעַבְרֹנָ֑ה וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּעֶצְיֹ֥ן גָּֽבֶר׃ 36 וַיִּסְע֖וּ מֵעֶצְיֹ֣ן גָּ֑בֶר[a] וַֽיַּחֲנ֥וּ בְמִדְבַּר־ ל
37 צִ֖ן[b] הִ֥וא קָדֵֽשׁ׃ 37 וַיִּסְע֖וּ מִקָּדֵ֑שׁ וַֽיַּחֲנוּ֙ בְּהֹ֣ר הָהָ֔ר בִּקְצֵ֖ה אֶ֥רֶץ אֱדֽוֹם׃
38 וַיַּ֣עַל° אַהֲרֹ֨ן הַכֹּהֵ֜ן [a]אֶל־הֹ֥ר הָהָ֛ר[a] עַל־פִּ֥י יְהוָ֖ה וַיָּ֣מָת שָׁ֑ם בִּשְׁנַ֣ת° ב[10]
הָֽאַרְבָּעִ֗ים לְצֵ֤את בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֙ מֵאֶ֣רֶץ מִצְרַ֔יִם בַּחֹ֥דֶשׁ הַחֲמִישִׁ֖י[b] ג[11] . ג[12]
39 בְּאֶחָ֥ד לַחֹֽדֶשׁ׃ 39 וְאַהֲרֹ֕ן בֶּן־שָׁלֹ֧שׁ וְעֶשְׂרִ֛ים וּמְאַ֖ת שָׁנָ֑ה בְּמֹת֖וֹ בְּהֹ֥ר ג חס[13]
40 הָהָֽר׃ ס 40 וַיִּשְׁמַ֗ע הַֽכְּנַעֲנִי֙ מֶ֣לֶךְ עֲרָ֔ד[a] וְהֽוּא־יֹשֵׁ֥ב בַּנֶּ֖גֶב בְּאֶ֣רֶץ
41 42 כְּנָ֑עַן בְּבֹ֖א בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 41 וַיִּסְע֖וּ מֵהֹ֣ר הָהָ֑ר וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּצַלְמֹנָֽה׃ 42 וַיִּסְע֖וּ
43 44 מִצַּלְמֹנָ֑ה וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּפוּנֹֽן[a]׃ 43 וַיִּסְע֖וּ מִפּוּנֹ֑ן[a] וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּאֹבֹֽת׃ 44 וַיִּסְע֖וּ ל . ל
45 מֵאֹבֹ֑ת וַֽיַּחֲנ֛וּ בְּעִיֵּ֥י[a] הָעֲבָרִ֖ים[b] בִּגְב֥וּל מוֹאָֽב׃ 45 וַיִּסְע֖וּ מֵעִיִּ֑ים[a] וַֽיַּחֲנ֖וּ
46 47 בְּדִיבֹ֥ן° גָּֽד׃ 46 וַיִּסְע֖וּ מִדִּיבֹ֣ן° גָּ֑ד וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּעַלְמֹ֥ן דִּבְלָתָֽיְמָה׃ 47 וַיִּסְע֖וּ ל . ל . ב
48 מֵעַלְמֹ֣ן דִּבְלָתָ֑יְמָה וַֽיַּחֲנ֛וּ בְּהָרֵ֥י הָעֲבָרִ֖ים לִפְנֵ֥י נְבֽוֹ׃ 48 וַיִּסְע֖וּ מֵהָרֵ֣י ב
49 הָעֲבָרִ֑ים וַֽיַּחֲנוּ֙ בְּעַרְבֹ֣ת מוֹאָ֔ב עַ֖ל יַרְדֵּ֥ן יְרֵחֽוֹ׃ 49 וַיַּחֲנ֣וּ עַל־הַיַּרְדֵּ֗ן
מִבֵּ֣ית[a] הַיְשִׁמֹ֔ת עַ֖ד אָבֵ֣ל הַשִּׁטִּ֑ים[b] בְּעַרְבֹ֖ת מוֹאָֽב׃ ס ל[14]

[7] Mm 1026. [8] Mm 653. [9] Mm 1027. [10] 1 Ch 26,31. [11] Mm 116. [12] Mm 1028. [13] Mm 1029. [14] Mm 2891.

20 [a]. **21** [a] ⅏(𝔊) לְבוֹנָה ‖ **22** [a]. **23** [a] 𝔊 *Μακελλαθ* cf 25sq ‖ **26** [a]. **27** [a] 𝔊 *Κατααθ* ‖ **28** [a]. **29** [a] ⅏[Mss] מתיקה ‖ **29** [b]. **30** [a] 𝔊 *Σελμωνα* ‖ **30** [b] huc tr 36b—41a? ‖ **32** [a]. **33** [a] nonn Mss 𝔊𝔙 הַר ‖ **32** [b]. **33** [b] ⅏ דה– ‖ **36** [a] cf 30[b] ‖ [b] 𝔊 + add ‖ **38** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔖 *qdmj'* = primo ‖ **40** [a] 𝔖 ut 21,1 ‖ **42** [a]. **43** [a] ⅏𝔊𝔖 פינן ‖ **44** [a]. **45** [a] 𝔊 *Γαι* = עַי?, 𝔖𝔗 ut 21,11[a] ‖ **44** [b] 𝔊 *ἐν τῷ πέραν*, 𝔖𝔗 ut 21,11 (id 47sq) ‖ **49** [a] 𝔊 *ἀνὰ μέσον* ‖ [b] ⅏ 'שְׁ.

50 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל־יַרְדֵּן יְרֵחוֹ לֵאמֹר׃ 50
51 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן 51
אֶל־אֶרֶץ כְּנָעַן׃ 52 וְהוֹרַשְׁתֶּם אֶת־כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם וְאִבַּדְתֶּם 52
אֵת כָּל־מַשְׂכִּיֹּתָם וְאֵת כָּל־צַלְמֵי מַסֵּכֹתָם תְּאַבֵּדוּ וְאֵת כָּל־בָּמוֹתָם
תַּשְׁמִידוּ׃ 53 וְהוֹרַשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ וִישַׁבְתֶּם־בָּהּ כִּי לָכֶם נָתַתִּי אֶת־ 53
הָאָרֶץ לָרֶשֶׁת אֹתָהּ׃ 54 וְהִתְנַחַלְתֶּם אֶת־הָאָרֶץ בְּגוֹרָל לְמִשְׁפְּחֹתֵיכֶם 54
לָרַב תַּרְבּוּ[a] אֶת־נַחֲלָתוֹ וְלַמְעַט תַּמְעִיט אֶת־נַחֲלָתוֹ אֶל אֲשֶׁר־יֵצֵא
לוֹ שָׁמָּה[b] הַגּוֹרָל[c] לוֹ יִהְיֶה לְמַטּוֹת אֲבֹתֵיכֶם תִּתְנֶחָלוּ׃ 55 וְאִם־לֹא 55
תוֹרִישׁוּ אֶת־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם וְהָיָה אֲשֶׁר תּוֹתִירוּ מֵהֶם לְשִׂכִּים
בְּעֵינֵיכֶם וְלִצְנִינִם[a] בְּצִדֵּיכֶם וְצָרְרוּ אֶתְכֶם[b] עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם
יֹשְׁבִים בָּהּ׃ 56 וְהָיָה כַּאֲשֶׁר דִּמִּיתִי לַעֲשׂוֹת לָהֶם אֶעֱשֶׂה[a] לָכֶם׃ פ 56
34 1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 2 צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ ס(לג)
אֲלֵהֶם כִּי־אַתֶּם בָּאִים אֶל־[a]הָאָרֶץ כְּנָעַן[a] זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּפֹּל
לָכֶם בְּנַחֲלָה אֶרֶץ כְּנַעַן לִגְבֻלֹתֶיהָ׃ 3 וְהָיָה לָכֶם פְּאַת־נֶגֶב[a] מִמִּדְבַּר־ 3
צִן עַל־יְדֵי אֱדוֹם וְהָיָה לָכֶם גְּבוּל נֶגֶב[b] מִקְצֵה יָם־הַמֶּלַח קֵדְמָה׃
4 וְנָסַב לָכֶם הַגְּבוּל מִנֶּגֶב לְמַעֲלֵה עַקְרַבִּים[a] וְעָבַר צִנָה וְהָיָה[b] 4
תּוֹצְאֹתָיו מִנֶּגֶב לְקָדֵשׁ בַּרְנֵעַ וְיָצָא חֲצַר־[c]אַדָּר וְעָבַר עַצְמֹנָה׃ 5 וְנָסַב 5
הַגְּבוּל מֵעַצְמוֹן[a] נַחְלָה[b] מִצְרָיִם וְהָיוּ[c] תוֹצְאֹתָיו הַיָּמָּה׃[d] 6 וּגְבוּל יָם[a] 6
וְהָיָה[b] לָכֶם הַיָּם הַגָּדוֹל וּגְבוּל[c] זֶה־יִהְיֶה לָכֶם גְּבוּל יָם׃[a] 7 וְזֶה־יִהְיֶה 7
לָכֶם גְּבוּל צָפוֹן[a] מִן־הַיָּם הַגָּדֹל תְּתָאוּ לָכֶם הֹר[b] הָהָר׃ 8 מֵהֹר[a] 8
הָהָר תְּתָאוּ לְבֹא חֲמָת[b] וְהָיוּ[c] תּוֹצְאֹת[d] הַגְּבֻל צְדָדָה׃[e] 9 וְיָצָא הַגְּבֻל 9
זִפְרֹנָה וְהָיוּ[a] תוֹצְאֹתָיו חֲצַר עֵינָן זֶה־יִהְיֶה לָכֶם גְּבוּל צָפוֹן׃[b]

[15]Mm 1296. [16]Mm 1122. [17]Mm 813. [18]Mm 602. [19]Mm 1030. [20]Jes 14,24. Cp 34 [1]Mm 1031. [2]Mm 1335. [3]Mm 1032. [4]Mm 73. [5]Mm 355. [6]Mp sub loco.

54 [a] nonn Mss Sam ־בה || [b] Sam שם, 𝔊 *τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ* = שְׁמוֹ שָׁם, > 𝔖 || [c] > 𝔊* || 55 [a] Sam וּלְצִנִּים || [b] > 𝔊* || 56 [a] Sam pr כן || Cp 34,2 [a–a] Seb pc Mss Sam ארץ כ׳; dl כנען || 3 [a] Sam𝔊 ־בה || 4 [a] 𝔖 *dsprwjm* = סְפָרְוַיִם || [b] K Sam וְהָיָה (Sam id 5.8.9.12), Q וְהָיוּ || [c] Jos 15,3 חֶצְרוֹן || 5 [a] Sam𝔊𝔗 ־מונה cf 4 || [b] Sam נחל || [c] Sam וְהָיָה cf 4[b] || [d] l c Sam𝔊 הַיָּם; adde Jos 15,4b? || 6 [a] Sam ימה (cf קדמה 10) || [b] Sam𝔊𝔖 יִהְיֶה || [c] cf Jos 15,12.47 (13,23.27 Dt 3,16sq); Sam𝔊 יִגְבֹּל, 𝔖 + suff 3 m sg || 7 [a] Sam𝔊 ־נה || [b] 𝔊* *παρὰ τὸ ὄρος* cf 𝔙 || 8 [a] 𝔊 *καὶ ἀπὸ τοῦ ὄρους*; Sam𝔖 ומ׳ || [b] Sam ־תה || [c] Sam cf 5[c] || [d] Sam𝔊 תוצאתו || [e] Sam𝔊[O] צר׳ || 9 [a] Sam cf 5[c] || [b] cf 7[a].

10 וְהִתְאַוִּיתֶם[a] לָכֶם לִגְבוּל[b] קֵדְמָה מֵחֲצַר עֵינָן שְׁפָמָה׃ 11 וְיָרַד | ח . ל
הַגְּבֻל מִשְּׁפָם[a] הָרִבְלָה[b] מִקֶּדֶם לָעָיִן[c] וְיָרַד הַגְּבֻל וּמָחָה[d] עַל־[e]כֶּתֶף | ט חס . ל . ל . ב חד פת וחד קמ[7] . ט חס[8] . ד . ה[9]
12 יָם־כִּנֶּרֶת קֵדְמָה׃ 12 וְיָרַד הַגְּבוּל הַיַּרְדֵּנָה וְהָיוּ[a] תוֹצְאֹתָיו יָם הַמֶּלַח | ד[10]
13 זֹאת תִּהְיֶה לָכֶם הָאָרֶץ לִגְבֻלֹתֶיהָ סָבִיב׃ 13 וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־ | ד[11]
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּתְנַחֲלוּ אֹתָהּ בְּגוֹרָל אֲשֶׁר צִוָּה
14 יְהוָה לָתֵת לְתִשְׁעַת הַמַּטּוֹת וַחֲצִי הַמַּטֶּה׃ 14 כִּי לָקְחוּ מַטֵּה בְנֵי | י בטע ר"פ בתור[12]
הָראוּבֵנִי לְבֵית אֲבֹתָם וּמַטֵּה בְנֵי־הַגָּדִי לְבֵית אֲבֹתָם וַחֲצִי מַטֵּה | ג וכל מחצי דכות
15 מְנַשֶּׁה לָקְחוּ נַחֲלָתָם׃ 15 שְׁנֵי הַמַּטּוֹת וַחֲצִי הַמַּטֶּה לָקְחוּ נַחֲלָתָם
16 מֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן יְרֵחוֹ קֵדְמָה[a] מִזְרָחָה׃ פ 16 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־
17 מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 17 אֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־יִנְחֲלוּ[a] לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ | ה[13]
18 אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן׃ 18 וְנָשִׂיא אֶחָד נָשִׂיא אֶחָד מִמַּטֶּה
19 תִּקְחוּ לִנְחֹל[a] אֶת־הָאָרֶץ׃ 19 וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים לְמַטֵּה יְהוּדָה | ב[14] . י בתור
20 כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה׃ 20 וּלְמַטֵּה[a] בְּנֵי[b] שִׁמְעוֹן שְׁמוּאֵל בֶּן־עַמִּיהוּד׃ | הׄ בתור[15] . ל בתור
21 לְמַטֵּה בִנְיָמִן אֱלִידָד[a] בֶּן־כִּסְלוֹן׃ 22 וּלְמַטֵּה[a] בְנֵי־דָן נָשִׂיא[b] בֻּקִּי[c] | ל . הׄ בתור[15]
23 בֶּן־יָגְלִי׃ 23 לִבְנֵי יוֹסֵף לְמַטֵּה בְנֵי־מְנַשֶּׁה נָשִׂיא[a] חַנִּיאֵל[b] בֶּן־אֵפֹד׃[c] | ל . ל . ל שם אנש
24 וּלְמַטֵּה[a] בְנֵי־אֶפְרַיִם נָשִׂיא[b] קְמוּאֵל בֶּן־שִׁפְטָן׃ 25 וּלְמַטֵּה[a] בְנֵי־ | הׄ בתור[15] . ג[16] . הׄ בתור[15]
26 זְבוּלֻן נָשִׂיא[b] אֱלִיצָפָן בֶּן־פַּרְנָךְ׃ 26 וּלְמַטֵּה[a] בְנֵי־יִשָּׂשכָר[b] נָשִׂיא[c] | ל . הׄ בתור[15]
27 פַּלְטִיאֵל בֶּן־עַזָּן׃[d] 27 וּלְמַטֵּה[a] בְנֵי־אָשֵׁר נָשִׂיא[b] אֲחִיהוּד[c] בֶּן־שְׁלֹמִי׃ | ל . הׄ בתור[15] . ל . ב חס
28 וּלְמַטֵּה[a] בְנֵי־נַפְתָּלִי נָשִׂיא[b] פְּדַהְאֵל [d]בֶּן־עַמִּיהוּד[c][d]׃ 29 אֵלֶּה אֲשֶׁר | הׄ בתור[15]
צִוָּה יְהוָה לְנַחֵל אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ פ | ל
35 1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל־יַרְדֵּן יְרֵחוֹ | י בתור

[7] Mm 2815. [8] Mp contra textum. [9] Mm 1033. [10] Mm 1441. [11] Mm 1031. [12] Mm 1151. [13] Mm 265. [14] Mm 1358. [15] Mm 895. [16] Mm 155.

10 [a] l אֵיתָם— vel וְתֵאִיתֶם cf 7sq ‖ [b] l הַגְּ׳ ‖ **11** [a] ⅏ —מה ‖ [b] ⅏[Mss] האר׳ cf 𝔊 ‖ [c] prp לְעִיּוֹן cf 1 R 15,20; 𝔙 + *Daphnim* ‖ [d] 𝔊 *Βηλα, Αρβηλα* ‖ [e] ⅏ אל ‖ **12** [a] ⅏ cf 5[c] ‖ **15** [a] 𝔊 *ἀπὸ νότου* ‖ **17** [a] ⅏[Mss] ינחילו; l יַנְחִלוּ cf 𝔖 et 29 ‖ **18** [a] l לְנַחֵל cf 𝔊𝔖 et 29 ‖ **20** [a] pc Mss ⅏𝔊𝔖𝔙 ל׳ ‖ [b] > pc Mss 𝔊*𝔖𝔗[J]𝔙 ‖ **21** [a] nonn Mss ⅏𝔊𝔖 אלדד cf 11,26sq ‖ **22** [a] nonn Mss ⅏𝔊𝔖𝔗[J]𝔙 ל׳ ‖ [b] > Ms 𝔊*𝔖 ‖ [c] 𝔊[BL] *Βακχιρ* ‖ **23** [a] > 2 Mss 𝔖𝔙 ‖ [b] ⅏ חנאל ‖ [c] 𝔊 *Ουφι(δ)* ‖ **24** [a] Ms ⅏𝔊𝔖𝔗𝔙 ל׳ ‖ [b] > 𝔖𝔙 ‖ **25** [a] pc Mss 𝔊𝔖𝔙 ל׳ ‖ [b] > 𝔊*𝔖𝔙 ‖ **26** [a] 𝔊𝔖𝔙 ל׳ ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd יִשָּׂשכָר ‖ [c] > 𝔖 ‖ [d] 𝔊 *Οζα*, 𝔖 *'zwr* = עָזּוּר ‖ **27** [a] 𝔊𝔖𝔙 ל׳ ‖ [b] > 𝔖𝔙 ‖ [c] 𝔊* *Αχιωρ* ‖ **28** [a] 𝔊𝔖𝔗[J]𝔙 ל׳ ‖ [b] > 2 Mss 𝔊*𝔖𝔙 ‖ [c] nonn Mss Edd —דָ׳ ‖ [d–d] 𝔊* *υἱὸς Βεναμιουδ* (versio duplex).

לֵאמֹֽר׃ 2 צַ֮ו[a] אֶת־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵל֒ וְנָתְנ֣וּ לַלְוִיִּ֗ם מִנַּחֲלַ֛ת אֲחֻזָּתָ֖ם עָרִ֣ים 2
ל לָשָׁ֑בֶת וּמִגְרָ֗שׁ לֶֽעָרִים֙ סְבִיבֹ֣תֵיהֶ֔ם תִּתְּנ֖וּ לַלְוִיִּֽם׃ 3 וְהָי֧וּ הֶעָרִ֛ים לָהֶ֖ם 3
ל בחור[1]. ל. ל לָשָׁ֑בֶת וּמִגְרְשֵׁיהֶ֗ם[a] יִהְי֤וּ לִבְהֶמְתָּם֙ וְלִרְכֻשָׁ֔ם וּלְכֹ֖ל חַיָּתָֽם׃ 4 וּמִגְרְשֵׁי֙ 4
ל הֶֽעָרִ֔ים אֲשֶׁ֥ר תִּתְּנ֖וּ לַלְוִיִּ֑ם מִקִּ֤יר הָעִיר֙ וָח֔וּצָה[a] אֶ֥לֶף[b] אַמָּ֖ה סָבִֽיב׃
ל. יו בטע[2] 5 וּמַדֹּתֶ֞ם מִח֣וּץ לָעִ֗יר אֶת־פְּאַת־קֵ֣דְמָה אַלְפַּ֪יִם בָּֽאַמָּ֟ה וְאֶת־פְּאַת־ 5
נֶ֜גֶב[a] אַלְפַּ֣יִם בָּאַמָּ֗ה וְאֶת־פְּאַת־יָ֣ם[a] ׀ אַלְפַּ֣יִם בָּאַמָּ֔ה וְאֵ֨ת פְּאַ֥ת צָפ֛וֹן[a]
ה[3]. ל וכל קריא זה יהיה לכם אַלְפַּ֥יִם בָּאַמָּ֖ה וְהָעִ֣יר בַּתָּ֑וֶךְ זֶ֚ה יִהְיֶ֣ה לָהֶ֔ם[b] מִגְרְשֵׁ֖י הֶעָרִֽים׃ 6 וְאֵ֣ת[a] 6
ל. ד[4]. ב חס הֶֽעָרִ֗ים אֲשֶׁ֤ר[b] תִּתְּנוּ֙ לַלְוִיִּ֔ם אֵ֚ת שֵׁשׁ־עָרֵ֣י הַמִּקְלָ֔ט אֲשֶׁ֣ר תִּתְּנ֔וּ[c] לָנֻ֥ס
שָׁ֖מָּה הָרֹצֵ֑חַ[d] וַעֲלֵיהֶ֣ם[e] תִּתְּנ֔וּ אַרְבָּעִ֥ים וּשְׁתַּ֖יִם עִֽיר׃ 7 כָּל־הֶֽעָרִ֗ים 7
ל בתור וכל יהושע דכות ב מ א[5] אֲשֶׁ֤ר תִּתְּנוּ֙ לַלְוִיִּ֔ם[a] אַרְבָּעִ֥ים וּשְׁמֹנֶ֖ה עִ֑יר אֶתְהֶ֖ן וְאֶת־מִגְרְשֵׁיהֶֽן׃
ל 8 וְהֶֽעָרִ֗ים אֲשֶׁ֤ר תִּתְּנוּ֙ מֵאֲחֻזַּ֣ת בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֔ל מֵאֵ֤ת הָרַב֙[a] תַּרְבּ֔וּ 8
ג[6] וּמֵאֵ֥ת הַמְעַ֖ט תַּמְעִ֑יטוּ אִ֗ישׁ כְּפִ֤י נַחֲלָתוֹ֙ אֲשֶׁ֣ר יִנְחָ֔לוּ[b] יִתֵּ֥ן מֵעָרָ֖יו
לַלְוִיִּֽם׃ פ
9 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ 10 דַּבֵּר֙ אֶל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל וְאָמַרְתָּ֖ ס לג
ה[7] אֲלֵהֶ֑ם כִּ֥י אַתֶּ֛ם עֹבְרִ֥ים אֶת־הַיַּרְדֵּ֖ן אַ֥רְצָה[a] כְּנָֽעַן׃ 11 וְהִקְרִיתֶ֤ם 11
לָכֶם֙ עָרִ֔ים עָרֵ֥י מִקְלָ֖ט תִּהְיֶ֣ינָה לָכֶ֑ם וְנָ֥ס שָׁ֙מָּה֙ רֹצֵ֔חַ[a] מַכֵּה[b]־נֶ֖פֶשׁ
בִּשְׁגָגָֽה׃ 12 וְהָי֨וּ לָכֶ֧ם הֶעָרִ֛ים לְמִקְלָ֖ט מִגֹּאֵ֑ל[a] וְלֹ֤א יָמוּת֙[b] הָרֹצֵ֔חַ עַד־ 12
ד. ה[8]. ג עָמְד֛וֹ לִפְנֵ֥י הָעֵדָ֖ה לַמִּשְׁפָּֽט׃ 13 וְהֶעָרִ֖ים אֲשֶׁ֣ר תִּתֵּ֑נוּ שֵׁשׁ־עָרֵ֥י מִקְלָ֖ט 13
ל תִּהְיֶ֥ינָה לָכֶֽם׃ 14 אֵ֣ת ׀ שְׁלֹ֣שׁ הֶעָרִ֗ים תִּתְּנוּ֙ מֵעֵ֣בֶר לַיַּרְדֵּ֔ן וְאֵת֙ שְׁלֹ֣שׁ 14
ל. ד פסוק דאית בהון ד מילין ר״פ ב קדמ לא, נסבין ו וב בתר נסבין ו[1] הֶֽעָרִ֔ים תִּתְּנ֖וּ בְּאֶ֣רֶץ כְּנָ֑עַן עָרֵ֥י מִקְלָ֖ט תִּהְיֶֽינָה׃ 15 לִבְנֵ֨י יִשְׂרָאֵ֜ל 15
ל וְלַגֵּ֣ר וְלַתּוֹשָׁב֙ בְּתוֹכָ֔ם תִּהְיֶ֛ינָה שֵׁשׁ־הֶעָרִ֥ים הָאֵ֖לֶּה לְמִקְלָ֑ט לָנ֣וּס
שָׁ֔מָּה כָּל־מַכֵּה־נֶ֖פֶשׁ בִּשְׁגָגָֽה׃ 16 וְאִם־בִּכְלִ֨י בַרְזֶ֧ל ׀ הִכָּ֛הוּ 16
ג[9] וַיָּמֹ֖ת רֹצֵ֣חַ ה֑וּא מ֥וֹת יוּמַ֖ת הָרֹצֵֽחַ׃ 17 וְאִם֩ בְּאֶ֨בֶן יָ֜ד אֲשֶׁר־יָמ֥וּת בָּהּ֙ 17
הִכָּ֔הוּ וַיָּמֹ֖ת רֹצֵ֣חַ ה֑וּא מ֥וֹת יוּמַ֖ת[a] הָרֹצֵֽחַ׃ 18 א֡וֹ[a] בִּכְלִ֣י עֵֽץ־יָד֩ אֲשֶׁר־ 18

Cp 35 [1]Mp sub loco. [2]Mm 3998. [3]Mm 97. [4]Mm 1034. [5]Jos 14,4. [6]Mm 3577. [7]Mm 77. [8]Mm 1035. [9]Mm 1783.

Cp 35,2 [a] ш צוי ‖ **3** [a] ш —הן ‖ **4** [a] ш החׄ' ‖ [b] 𝔊* δισχιλίους cf 5 ‖ **5** [a] ш נגבה, ימה, צפונה ‖ [b] Seb mlt Mss Edd ш𝔊𝔖𝔗J לָכֶם ‖ **6** [a] 1 ואלה? ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c] 1 תִּהְיֶנָה? cf 𝔖 ‖ [d] 𝔖 + nonn vb ‖ [e] ш —הן ‖ **7** [a] huc tr 7b? ‖ **8** [a] pc Mss Edd הָרָב ‖ [b] Ms ш𝔖 sg ‖ **10** [a] ш אל ארץ ‖ **11** [a] dl? ш הר' ‖ [b] pc Mss 𝔊 כָּל־מ' ‖ **12** [a] ins frt הַדָּם cf Vrs et 19sq ‖ [b] ш^Mss יומת cf 17 ‖ **17** [a] ш ימות ‖ **18** [a] pc Mss ш𝔊𝔖𝔙 וְאִם.

19 יָמוּת בּוֹ הִכָּהוּ וַיָּמֹת רֹצֵחַ הוּא מוֹת יוּמַת הָרֹצֵחַ׃ 19 גֹּאֵל
20 הַדָּם הוּא יָמִית אֶת־הָרֹצֵחַ בְּפִגְעוֹ[a]־בוֹ הוּא יְמִתֶנּוּ׃ 20 וְאִם־בְּשִׂנְאָה ה[10] . ב . ה חס בליש[11]
21 יֶהְדָּפֶנּוּ אוֹ־הִשְׁלִיךְ עָלָיו בִּצְדִיָּה וַיָּמֹת׃ 21 אוֹ בְאֵיבָה הִכָּהוּ ל
בְיָדוֹ וַיָּמֹת מוֹת־יוּמַת הַמַּכֶּה רֹצֵחַ הוּא גֹּאֵל הַדָּם יָמִית אֶת־הָרֹצֵחַ ה[10]
22 בְּפִגְעוֹ־בוֹ׃ 22 וְאִם־בְּפֶתַע בְּלֹא־אֵיבָה הֲדָפוֹ[a] אוֹ־הִשְׁלִיךְ ב . ב[12]
23 עָלָיו כָּל־כְּלִי בְּלֹא צְדִיָּה׃ 23 אוֹ בְכָל[a]־אֶבֶן אֲשֶׁר־יָמוּת בָּהּ בְּלֹא ל
רְאוֹת וַיַּפֵּל עָלָיו וַיָּמֹת וְהוּא לֹא־אוֹיֵב לוֹ וְלֹא מְבַקֵּשׁ רָעָתוֹ׃ ג[13]
24 וְשָׁפְטוּ הָעֵדָה בֵּין הַמַּכֶּה וּבֵין גֹּאֵל הַדָּם עַל הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה׃ ה כטע[14]
25 וְהִצִּילוּ הָעֵדָה אֶת־הָרֹצֵחַ[a] מִיַּד גֹּאֵל הַדָּם וְהֵשִׁיבוּ אֹתוֹ הָעֵדָה
אֶל־עִיר מִקְלָטוֹ אֲשֶׁר־נָס שָׁמָּה וְיָשַׁב בָּהּ עַד־מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל
26 אֲשֶׁר־מָשַׁח אֹתוֹ בְּשֶׁמֶן הַקֹּדֶשׁ׃ 26 וְאִם־יָצֹא יֵצֵא הָרֹצֵחַ אֶת־גְּבוּל ו רפי[15] . ז ג מל וד חס[16]
27 עִיר מִקְלָטוֹ אֲשֶׁר יָנוּס שָׁמָּה׃ 27 וּמָצָא אֹתוֹ גֹּאֵל הַדָּם מִחוּץ לִגְבוּל יח ס״פ
28 עִיר מִקְלָטוֹ וְרָצַח גֹּאֵל הַדָּם אֶת־הָרֹצֵחַ אֵין לוֹ דָּם׃ 28 כִּי בְעִיר
מִקְלָטוֹ יֵשֵׁב עַד־מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל וְאַחֲרֵי מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל יָשׁוּב ב[14]
29 הָרֹצֵחַ אֶל־אֶרֶץ אֲחֻזָּתוֹ׃ 29 וְהָיוּ אֵלֶּה לָכֶם לְחֻקַּת מִשְׁפָּט[a] לְדֹרֹתֵיכֶם ב[17]
30 בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם׃ 30 כָּל־מַכֵּה־נֶפֶשׁ לְפִי עֵדִים יִרְצַח אֶת־
31 הָרֹצֵחַ וְעֵד אֶחָד לֹא־יַעֲנֶה בְנֶפֶשׁ לָמוּת׃ 31 וְלֹא־תִקְחוּ כֹפֶר לְנֶפֶשׁ
32 רֹצֵחַ אֲשֶׁר־הוּא רָשָׁע לָמוּת כִּי־מוֹת יוּמָת׃ 32 וְלֹא־תִקְחוּ כֹפֶר
לָנוּס[a] אֶל־עִיר מִקְלָטוֹ לָשׁוּב לָשֶׁבֶת בָּאָרֶץ עַד־מוֹת הַכֹּהֵן[b]׃
33 וְלֹא־תַחֲנִיפוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם[a] בָּהּ כִּי הַדָּם הוּא יַחֲנִיף אֶת־ יז ר״פ ולא לא[18]
הָאָרֶץ וְלָאָרֶץ לֹא־יְכֻפַּר לַדָּם אֲשֶׁר שֻׁפַּךְ־בָּהּ כִּי־אִם בְּדַם שֹׁפְכוֹ׃ ל . ד[19] . ל . ל . ג[20] בטע ול בסיפ
34 וְלֹא תְטַמֵּא[a] אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם יֹשְׁבִים בָּהּ אֲשֶׁר אֲנִי שֹׁכֵן
בְּתוֹכָהּ כִּי אֲנִי יְהוָה שֹׁכֵן בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ
36 1 וַיִּקְרְבוּ רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְמִשְׁפַּחַת בְּנֵי־גִלְעָד בֶּן־מָכִיר בֶּן־ עח . ב[1] . ב[2]
מְנַשֶּׁה מִמִּשְׁפְּחֹת[a] בְּנֵי[b] יוֹסֵף וַיְדַבְּרוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה[c] וְלִפְנֵי הַנְּשִׂאִים

[10] Mm 1873. [11] Mm 1036 contra textum. [12] Jer 46,15. [13] Mm 16. [14] Mp sub loco. [15] Mm 577. [16] Mm 1037. [17] Mm 990. [18] Mm 2708. [19] Mm 1038. [20] Mm 1039. Cp 36 [1] Mm 4048. [2] Mm 3361.

19 [a] Q[Or] nonn Mss כִּ׳ ‖ **22** [a] 𝔐 הדי׳ ‖ **23** [a] l prb כָּל ‖ **25** [a] 𝔐 הַמַּכֶּה ‖ **29** [a] 𝔖 *l'lm* = עוֹלָם ‖ **32** [a] prp לָנָס ‖ [b] Ms 𝔐𝔊𝔖 + הַגָּדוֹל ut 28 ‖ **33** [a] ins c pc Mss 𝔐𝔊𝔖𝔙 יֹשְׁבִים ut 34? ‖ **34** [a] l c pc Mss 𝔐𝔊𝔖𝔗𝔗[J] pl ‖ **Cp 36,1** [a] Ms 𝔊𝔖𝔙 sg ‖ [b] nonn Mss 𝔖 מְנַשֶּׁה בֶּן־ ‖ [c] 𝔊(𝔖) + *καὶ ἔναντι Ελεαζαρ τοῦ ἱερέως*, ins prb וְלִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן.

עה רָאשֵׁ֥י אָב֖וֹת[d] לִבְנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 2 וַ֠יֹּאמְר֠וּ אֶת־אֲדֹנִי֙ צִוָּ֣ה יְהוָ֔ה לָתֵ֨ת 2
ב[3] אֶת־הָאָ֧רֶץ בְּנַחֲלָ֛ה בְּגוֹרָ֖ל לִבְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל [a]וַאדֹנִי֙ צֻוָּ֣ה בַֽיהוָ֔ה[a] לָתֵ֗ת
ג[4] אֶת־נַחֲלַ֛ת צְלָפְחָ֥ד אָחִ֖ינוּ לִבְנֹתָֽיו׃ 3 וְ֠הָיוּ לְאֶחָ֞ד מִבְּנֵ֣י שִׁבְטֵ֣י בְנֵֽי־ 3
יד . ד . ג ב פת וחד קמ[5] יִשְׂרָאֵל֮ לְנָשִׁים֒ וְנִגְרְעָ֤ה נַחֲלָתָן֙ מִנַּחֲלַ֣ת אֲבֹתֵ֔ינוּ[a] וְנוֹסַ֕ף[b] עַ֚ל נַחֲלַ֣ת
ד פת ול בליש[6] הַמַּטֶּ֔ה אֲשֶׁ֥ר תִּהְיֶ֖ינָה לָהֶ֑ם וּמִגֹּרַ֥ל נַחֲלָתֵ֖נוּ[c] יִגָּרֵֽעַ׃ 4 וְאִם־יִהְיֶ֣ה הַיֹּבֵל֮ 4
ד לִבְנֵ֣י יִשְׂרָאֵל֒ וְנֽוֹסְפָה֙ נַחֲלָתָ֔ן עַ֚ל נַחֲלַ֣ת הַמַּטֶּ֔ה אֲשֶׁ֥ר תִּהְיֶ֖ינָה לָהֶ֑ם
ד וּמִֽנַּחֲלַת֙ מַטֵּ֣ה אֲבֹתֵ֔ינוּ[a] יִגָּרַ֖ע נַחֲלָתָֽן׃ 5 וַיְצַ֤ו מֹשֶׁה֙ אֶת־בְּנֵ֣י 5
ל יִשְׂרָאֵ֔ל עַל־פִּ֥י יְהוָ֖ה לֵאמֹ֑ר כֵּ֛ן מַטֵּ֥ה בְנֵֽי־יוֹסֵ֖ף דֹּבְרִֽים׃ 6 זֶ֣ה הַדָּבָ֞ר 6
ב דגש[7] . י ול בנקיבה אֲשֶׁר־צִוָּ֣ה יְהוָ֗ה לִבְנ֤וֹת צְלָפְחָד֙ לֵאמֹ֔ר לַטּ֥וֹב בְּעֵינֵיהֶ֖ם תִּהְיֶ֣ינָה
יד . ג בנקיבה . יד לְנָשִׁ֑ים אַ֗ךְ לְמִשְׁפַּ֛חַת מַטֵּ֥ה אֲבִיהֶ֖ם[a] תִּהְיֶ֥ינָה לְנָשִֽׁים׃ 7 וְלֹא־תִסֹּ֤ב 7
ז חס בתור נַחֲלָה֙ לִבְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל מִמַּטֶּ֖ה אֶל־מַטֶּ֑ה כִּ֣י אִ֗ישׁ בְּנַחֲלַת֙ מַטֵּ֣ה אֲבֹתָ֔יו
ט[8] ר״פ בסיפ וחד מן ג[9] ר״פ וכל ופ אות יִדְבְּק֖וּ בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 8 וְכָל־בַּ֞ת יֹרֶ֣שֶׁת נַחֲלָ֗ה מִמַּטּוֹת֮ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵל֒[a] 8
לְאֶחָ֗ד מִמִּשְׁפַּ֛חַת מַטֵּ֥ה אָבִ֖יהָ תִּהְיֶ֣ה לְאִשָּׁ֑ה לְמַ֗עַן יִֽירְשׁוּ֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל
ז חס בתור אִ֖ישׁ נַחֲלַ֥ת[a] אֲבֹתָֽיו׃ 9 וְלֹא־תִסֹּ֧ב נַחֲלָ֛ה מִמַּטֶּ֖ה לְמַטֵּ֣ה[a] אַחֵ֑ר כִּי־ 9
אִישׁ֙ בְּנַ֣חֲלָת֔וֹ יִדְבְּק֕וּ מַטּ֖וֹת בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 10 כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה 10
סימן מתווו[10] אֶת־מֹשֶׁ֑ה כֵּ֥ן עָשׂ֖וּ בְּנ֥וֹת צְלָפְחָֽד׃ 11 וַתִּהְיֶ֜ינָה מַחְלָ֣ה[a] תִרְצָ֗ה[b] וְחָגְלָ֧ה[c] 11
ל . יד וּמִלְכָּ֛ה[d] וְנֹעָ֖ה בְּנ֣וֹת צְלָפְחָ֑ד לִבְנֵ֥י דֹדֵיהֶ֖ן לְנָשִֽׁים׃ 12 מִֽמִּשְׁפְּחֹ֛ת[a] 12
יד . ד בְּנֵֽי־מְנַשֶּׁ֥ה בֶן[b]־יוֹסֵ֖ף הָי֣וּ לְנָשִׁ֑ים וַתְּהִי֙ נַחֲלָתָ֔ן עַל־מַטֵּ֖ה מִשְׁפַּ֥חַת
ז[11] . ל[12] אֲבִיהֶֽן׃ 13 אֵ֣לֶּה הַמִּצְוֺ֞ת וְהַמִּשְׁפָּטִ֗ים אֲשֶׁ֨ר צִוָּ֧ה יְהוָ֛ה בְּיַד־ 13
מֹשֶׁ֖ה אֶל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל בְּעַרְבֹ֣ת מוֹאָ֔ב עַ֖ל יַרְדֵּ֥ן יְרֵחֽוֹ׃ קלב

סכום הפסוקים של ספר
אלף ומאתים שמונים
ושמונה׃
א פ ר ח
וחציו והיה האיש[13]
וסדרים לג

[3] Mm 1040. [4] Mm 1041. [5] Mm 3601. [6] Mm 3420. [7] Mm 1042. [8] Mm 881. [9] Okhl 316. [10] Mm 983. [11] Mm 1043. [12] Mm 1360. [13] Nu 17,20, cf Mp sub loco.

1 [d] ㄇ הָא׳ ‖ **2** [a–a] prp וְאֹתָנוּ צִוָּה י׳ vel ו׳ צִוּה בְּשֵׁם י׳ ‖ **3** [a] S *d'bwhjn* = אֲבִיהֶן, id 4 ‖ [b] ㄇ ־פה ut 4 ‖ [c] mlt Mss ־תינו ‖ **4** [a] cf 3[a] ‖ **6** [a] mlt Mss ㄇ ־הן ‖ **8** [a] ㄇ את ג׳ ‖ **9** [a] ㄇ אל מ׳ ut 7 ‖ **11** [a] ordo nominum in ㄇ = 26,33 27,1, in G* *Maala* = מחלה ultima ‖ [b] nonn Mss ㄇSV וְתִ׳ ‖ [c] ㄇ ח׳ ‖ [d] ㄇ מ׳ ‖ **12** [a] Ms GSV sg ‖ [b] G* *υἱῶν* ut 32,33[b].

DEUTERONOMIUM אלה הדברים

ס [א] 1 [1] אֵ֣לֶּה[a] הַדְּבָרִ֗ים אֲשֶׁ֨ר דִּבֶּ֤ר מֹשֶׁה֙ אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵ֔ל בְּעֵ֖בֶר ה׳
הַיַּרְדֵּ֑ן בַּמִּדְבָּ֡ר בָּֽעֲרָבָה֩ מ֨וֹל ס֜וּף בֵּֽין־פָּארָ֧ן וּבֵֽין־תֹּ֛פֶל וְלָבָ֥ן וַחֲצֵרֹ֖ת ב. ל. ג. ד חס בחור[2]
2 וְדִ֥י זָהָֽב׃ [2] אַחַ֨ד עָשָׂ֥ר יוֹם֙ מֵֽחֹרֵ֔ב דֶּ֖רֶךְ הַר־שֵׂעִ֑יר עַ֖ד קָדֵ֥שׁ בַּרְנֵֽעַ׃ ל. כח[3]
3 וַיְהִי֙ בְּאַרְבָּעִ֣ים שָׁנָ֔ה בְּעַשְׁתֵּֽי־עָשָׂ֥ר חֹ֖דֶשׁ בְּאֶחָ֣ד לַחֹ֑דֶשׁ דִּבֶּ֤ר מֹשֶׁה֙ ב[4]. ג[5]
4 אֶל־בְּנֵ֣י[a] יִשְׂרָאֵ֔ל כְּ֠כֹל אֲשֶׁ֨ר צִוָּ֧ה יְהוָ֛ה אֹת֖וֹ אֲלֵהֶֽם׃ [4] אַחֲרֵ֣י הַכֹּת֗וֹ
אֵ֚ת סִיחֹן֙ מֶ֣לֶךְ הָֽאֱמֹרִ֔י אֲשֶׁ֥ר יוֹשֵׁ֖ב בְּחֶשְׁבּ֑וֹן וְאֵ֗ת ע֚וֹג מֶ֣לֶךְ הַבָּשָׁ֔ן ׳א בטע לאחור. ׳ז מל בחור
5 אֲשֶׁר־יוֹשֵׁ֥ב בְּעַשְׁתָּרֹ֖ת בְּאֶדְרֶֽעִי[a]׃ [5] בְּעֵ֥בֶר הַיַּרְדֵּ֖ן בְּאֶ֣רֶץ מוֹאָ֑ב ׳ז מל בחור. ל
6 הוֹאִ֣יל מֹשֶׁ֔ה בֵּאֵ֛ר אֶת־הַתּוֹרָ֥ה הַזֹּ֖את לֵאמֹֽר׃ [6] יְהוָ֧ה אֱלֹהֵ֛ינוּ דִּבֶּ֥ר ג ומל[6]. ל[7]
7 אֵלֵ֖ינוּ בְּחֹרֵ֣ב לֵאמֹ֑ר רַב־לָכֶ֖ם שֶׁ֥בֶת בָּהָ֥ר הַזֶּֽה׃ [7] פְּנ֣וּ׀ וּסְע֣וּ לָכֶ֗ם
וּבֹ֨אוּ הַ֥ר הָֽאֱמֹרִי֮ וְאֶל־כָּל־שְׁכֵנָיו֒ בָּעֲרָבָ֥ה בָהָ֛ר וּבַשְּׁפֵלָ֥ה[a] וּבַנֶּ֖גֶב[b]
וּבְח֣וֹף הַיָּ֑ם אֶ֤רֶץ הַֽכְּנַעֲנִי֙ וְהַלְּבָנ֔וֹן עַד־הַנָּהָ֥ר הַגָּדֹ֖ל נְהַר־פְּרָֽת׃ ה[8] ג מנה בחור
8 רְאֵ֛ה[a] נָתַ֥תִּי לִפְנֵיכֶ֖ם אֶת־הָאָ֑רֶץ בֹּ֚אוּ וּרְשׁ֣וּ אֶת־הָאָ֔רֶץ אֲשֶׁ֣ר [b]נִשְׁבַּ֣ע ה
יְהוָ֡ה[b] לַאֲבֹ֨תֵיכֶ֜ם לְאַבְרָהָ֨ם לְיִצְחָ֤ק וּֽלְיַעֲקֹב֙ לָתֵ֣ת [c]לָהֶ֔ם וּלְזַרְעָ֖ם[c]
9 אַחֲרֵיהֶֽם׃ [9] וָאֹמַ֣ר אֲלֵכֶ֔ם בָּעֵ֥ת הַהִ֖וא לֵאמֹ֑ר לֹא־אוּכַ֥ל לְבַדִּ֖י ׳ו חס בחור
10 שְׂאֵ֥ת אֶתְכֶֽם׃ [10] יְהוָ֥ה אֱלֹהֵיכֶ֖ם הִרְבָּ֣ה אֶתְכֶ֑ם וְהִנְּכֶ֣ם הַיּ֔וֹם כְּכוֹכְבֵ֥י יד. ב[9]
11 הַשָּׁמַ֖יִם לָרֹֽב׃ [11] יְהוָ֞ה אֱלֹהֵ֣י אֲבוֹתֵכֶ֗ם יֹסֵ֧ף עֲלֵיכֶ֛ם כָּכֶ֖ם אֶ֣לֶף ל כת כן בחור[10]
12 פְּעָמִ֑ים וִיבָרֵ֣ךְ אֶתְכֶ֔ם כַּאֲשֶׁ֖ר דִּבֶּ֥ר לָכֶֽם׃ [12] אֵיכָ֥ה אֶשָּׂ֖א לְבַדִּ֑י ב[11]. יז[12]. כג
13 טָרְחֲכֶ֥ם וּמַשַּׂאֲכֶ֖ם[a] וְרִֽיבְכֶֽם׃ [13] הָב֣וּ לָ֠כֶם אֲנָשִׁ֨ים חֲכָמִ֧ים וּנְבֹנִ֛ים ל. ל
14 וִידֻעִ֖ים לְשִׁבְטֵיכֶ֑ם וַאֲשִׂימֵ֖ם בְּרָאשֵׁיכֶֽם׃ [14] וַתַּעֲנ֖וּ אֹתִ֑י וַתֹּ֣אמְר֔וּ טֽוֹב־ ב. ל[13]

Cp 1 [1]Mm 617. [2]Mm 1026. [3]Mm 187. [4]Mm 1415. [5]Mm 2683. [6]Mm 1044. [7]Mp sub loco. [8]Mm 1243. [9]Mm 1045. [10]Mm 387. [11]Mm 3442. [12]Mm 1095. [13]וחד אשימם 1R 5,23.

Cp 1,1 [a] 2 Mss 𝔊^A𝔖^W ואׄ cf 12,1[a] ‖ **3** [a] pc Mss 𝔊^-L α′σ′θ′ pr כל, pc Mss כל ut 1 ‖ **4** [a] Ms 𝔊𝔖𝔙 ובׄ cf Jos 12,4; pc Mss —רֶעִי; add ex 3,1? ‖ **7** [a] V^Ken9 pc Mss 𝔗^J בׄ ‖ [b] 𝔪𝔙 בׄ ‖ **8** [a] Ms 𝔔 𝔪𝔊𝔖𝔗𝔗^J pl, sed l 𝔐 ut 4,5[a] 11,26[a] cf שמע 4,1 ‖ [b–b] 𝔪𝔊^-LO נִשְׁבַּעְתִּי cf 36 [b–b] ‖ [c–c] Ms 𝔪 לזרעם ‖ **12** [a] 𝔪 מׄ.

15 הַדָּבָר אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ לַעֲשׂוֹת׃ 15 וָאֶקַּח [a]אֶת־רָאשֵׁי שִׁבְטֵיכֶם[a] אֲנָשִׁים
חֲכָמִים וִידֻעִים וָאֶתֵּן אֹתָם רָאשִׁים עֲלֵיכֶם שָׂרֵי אֲלָפִים וְשָׂרֵי מֵאוֹת
16 וְשָׂרֵי[b] חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֲשָׂרֹת וְשֹׁטְרִים לְשִׁבְטֵיכֶם[c]׃ 16 וָאֲצַוֶּה אֶת־
שֹׁפְטֵיכֶם בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר שָׁמֹעַ[a] בֵּין־אֲחֵיכֶם וּשְׁפַטְתֶּם צֶדֶק בֵּין־
17 אִישׁ וּבֵין־אָחִיו וּבֵין גֵּרוֹ׃ 17 [a]לֹא־תַכִּירוּ פָנִים בַּמִּשְׁפָּט כַּקָּטֹן כַּגָּדֹל
תִּשְׁמָעוּן לֹא[b] תָגוּרוּ מִפְּנֵי־אִישׁ כִּי הַמִּשְׁפָּט לֵאלֹהִים הוּא[a] וְהַדָּבָר
18 אֲשֶׁר יִקְשֶׁה מִכֶּם תַּקְרִבוּן אֵלַי וּשְׁמַעְתִּיו׃ 18 וָאֲצַוֶּה אֶתְכֶם בָּעֵת
19 הַהִוא אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן׃ 19 וַנִּסַּע מֵחֹרֵב וַנֵּלֶךְ
אֵת כָּל־הַמִּדְבָּר הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא הַהוּא אֲשֶׁר רְאִיתֶם דֶּרֶךְ הַר
הָאֱמֹרִי כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֹתָנוּ וַנָּבֹא עַד קָדֵשׁ בַּרְנֵעַ׃
20 20 וָאֹמַר אֲלֵכֶם בָּאתֶם עַד־הַר הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נֹתֵן לָנוּ׃
21 21 [a]רְאֵה נָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנֶיךָ אֶת־הָאָרֶץ עֲלֵה רֵשׁ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
22 יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לָךְ אַל־תִּירָא וְאַל־תֵּחָת׃ 22 וַתִּקְרְבוּן אֵלַי[a]
כֻּלְּכֶם וַתֹּאמְרוּ נִשְׁלְחָה אֲנָשִׁים לְפָנֵינוּ וְיַחְפְּרוּ־לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ וְיָשִׁבוּ
אֹתָנוּ דָּבָר אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר נַעֲלֶה־בָּהּ וְאֵת הֶעָרִים אֲשֶׁר נָבֹא
23 אֲלֵיהֶן׃ 23 וַיִּיטַב בְּעֵינַי הַדָּבָר וָאֶקַּח [a]מִכֶּם שְׁנֵים[a] עָשָׂר אֲנָשִׁים אִישׁ
24 אֶחָד לַשָּׁבֶט׃ 24 וַיִּפְנוּ וַיַּעֲלוּ הָהָרָה וַיָּבֹאוּ עַד־נַחַל אֶשְׁכֹּל וַיְרַגְּלוּ
25 אֹתָהּ[a]׃ 25 וַיִּקְחוּ בְיָדָם מִפְּרִי הָאָרֶץ וַיּוֹרִדוּ אֵלֵינוּ [a]וַיָּשִׁבוּ אֹתָנוּ דָבָר[a]
26 וַיֹּאמְרוּ טוֹבָה הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נֹתֵן לָנוּ׃ 26 וְלֹא אֲבִיתֶם
27 לַעֲלֹת וַתַּמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם[a]׃ 27 וַתֵּרָגְנוּ בְאָהֳלֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ
בְּשִׂנְאַת יְהוָה אֹתָנוּ הוֹצִיאָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לָתֵת אֹתָנוּ בְּיַד הָאֱמֹרִי
28 לְהַשְׁמִידֵנוּ[a]׃ 28 אָנָה ׀ אֲנַחְנוּ עֹלִים אַחֵינוּ[a] הֵמַסּוּ אֶת־לְבָבֵנוּ[b] לֵאמֹר

עה
ב. לט מל בתור[14]. ל. לח פסוק דמיין[15]
ה חס[16]
ל. ה[17] דגש וכל איוב דכות ב מ א. ג[18]. ג חס[19]
ג[20]
ל חס בליש[21]
יג חס האלה[22]. יד[23]
ה מל בתור[24]
ג חס[25]
ו חס בתור
ג ב חס וחד מל וכל לשון מסכינו דכות[26]
ג[27]
ג ב מל וחד חס[28]
ג חס[25]
ה ד מל וחד חס[29]
ג[30]. יג[31]. ה חס[32]
ב חס. ל[33]
יז ר״פ בסיפ[34]. ב[35]
ד חס. ל
ב בטע מלרע[36]. ל. ד וחס[37]

[14] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [15] Mm 3911. [16] Mm 1115. [17] Mm 772. [18] Mm 4123. [19] Mm 1195. [20] Mm 1046. [21] Mm 667. [22] Mm 707. [23] Mm 393. [24] Mm 73. [25] Mm 2080. [26] Mm 2032. [27] Mm 1085. [28] Mm 1047. [29] Mm 1048. [30] Mm 1049. [31] Mm 1100. [32] Mm 92. [33] Mm 910. [34] Mm 1165. [35] Mm 2319. [36] Mm 1050. [37] Mm 1051.

15 [a–a] 𝔊 *ἐξ ὑμῶν* = מִכֶּם ut 23; prb dl ‖ [b] V^Ken 9.107 mlt Mss ⅏𝔊^min 𝔗^Ms 𝔗^J 'שׂ ‖ [c] 𝔊 *τοῖς κριταῖς ὑμῶν* = 'לְשֹׁפְ, 𝔙 alit; prb l 𝔐 ‖ **16** [a] ⅏ Vrs 𝔗^J שמעו ‖ **17** [a–a] frt dl (𝔊 sg) ‖ [b] V^Ken 69 pc Mss 𝔗^J𝔙𝔄𝔄 ולא ‖ **21** [a] frt dl (sg), sed 𝔊𝔖𝔗^J pl ‖ **22** [a] ⅏ 'על ‖ **23** [a–a] 𝔔 מכמה שני ‖ **24** [a] 𝔔𝔖𝔙 הארץ ‖ **25** [a–a] > 𝔊^-L𝔙 ‖ **26** [a] 𝔊^-AFMO min 𝔖𝔙 1 pl ‖ **27** [a] 𝔊^ΘL min 𝔙 pr cop ‖ **28** [a] ⅏ 'וא; 𝔊^-ΘO min 2 pl ‖ [b] V^Ken 1.9.69.107 mlt Mss 𝔏𝔄𝔄(?) pl.

עַם גָּדוֹל וָרָם[c] מִמֶּנּוּ[d] עָרִים[e] גְּדֹלֹת וּבְצוּרֹת בַּשָּׁמָיִם וְגַם־בְּנֵי עֲנָקִים — ב . ב כת כן
29 30 רָאִינוּ שָׁם׃ 29 וָאֹמַר אֲלֵכֶם לֹא־תַעַרְצוּן וְלֹא־תִירְאוּן מֵהֶם׃ 30 יְהוָה — ו חס בתור . ב[38]
אֱלֹהֵיכֶם[a] הַהֹלֵךְ לִפְנֵיכֶם הוּא יִלָּחֵם לָכֶם כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה אִתְּכֶם — ב
31 בְּמִצְרַיִם לְעֵינֵיכֶם׃ 31 [a]וּבַמִּדְבָּר אֲשֶׁר רָאִיתָ אֲשֶׁר נְשָׂאֲךָ יְהוָה — ח . ג[39] . ח פסוק מן ד מילין דמיין ותלת משני . ל
אֱלֹהֶיךָ כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא־אִישׁ אֶת־בְּנוֹ[a] בְּכָל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הֲלַכְתֶּם עַד־ — לז
32 בֹּאֲכֶם עַד־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ 32 וּבַדָּבָר הַזֶּה אֵינְכֶם מַאֲמִינִם בַּיהוָה — ה . ב . ל חס
33 אֱלֹהֵיכֶם[a]׃ 33 הַהֹלֵךְ לִפְנֵיכֶם[a] בַּדֶּרֶךְ לָתוּר לָכֶם מָקוֹם לַחֲנֹתְכֶם[b] — ל חס
בָּאֵשׁ׀ לַיְלָה לַרְאֹתְכֶם בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־בָהּ וּבֶעָנָן יוֹמָם׃ — ל
34 וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת־קוֹל דִּבְרֵיכֶם וַיִּקְצֹף וַיִּשָּׁבַע לֵאמֹר׃ 35 אִם־יִרְאֶה — ד ר״פ בסיפ[40]
אִישׁ בָּאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה [a]הַדּוֹר הָרָע הַזֶּה[a] אֵת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר — ג
36 נִשְׁבַּעְתִּי לָתֵת[b] לַאֲבֹתֵיכֶם[c]׃ 36 זוּלָתִי כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה הוּא יִרְאֶנָּה וְלוֹ־
אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר דָּרַךְ־בָּהּ וּלְבָנָיו יַעַן אֲשֶׁר[a] מִלֵּא [b]אַחֲרֵי יְהוָה[b]׃ — ג בטע[41] . ב
37 גַּם־בִּי הִתְאַנַּף יְהוָה בִּגְלַלְכֶם לֵאמֹר גַּם־אַתָּה לֹא־תָבֹא שָׁם[a]׃ — ד ר״פ בתור[42] . יז חס וכל משלי דכות ב מ ד . יב[43]
38 יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן הָעֹמֵד לְפָנֶיךָ הוּא יָבֹא שָׁמָּה אֹתוֹ חַזֵּק[a] כִּי־הוּא — ל ר״פ[44] . ב מלעיל . ד[45]
39 יַנְחִלֶנָּה אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ 39 [a]וְטַפְּכֶם אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם לָבַז יִהְיֶה[a] וּבְנֵיכֶם[b] — ל חס
[c]אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ הַיּוֹם טוֹב וָרָע הֵמָּה[c] יָבֹאוּ שָׁמָּה וְלָהֶם אֶתְּנֶנָּה וְהֵם — ח[46]
40 41 יִירָשׁוּהָ׃ 40 וְאַתֶּם פְּנוּ לָכֶם וּסְעוּ הַמִּדְבָּרָה דֶּרֶךְ יַם־סוּף׃ 41 וַתַּעֲנוּ׀ — ב . יב[47]
וַתֹּאמְרוּ אֵלַי חָטָאנוּ לַיהוָה[a] אֲנַחְנוּ נַעֲלֶה וְנִלְחַמְנוּ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּנוּ — ה
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וַתַּחְגְּרוּ אִישׁ אֶת־כְּלֵי מִלְחַמְתּוֹ וַתָּהִינוּ לַעֲלֹת הָהָרָה׃ — ל . ד חס . יג[48]
42 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אֱמֹר לָהֶם לֹא תַעֲלוּ וְלֹא־תִלָּחֲמוּ כִּי אֵינֶנִּי — ה בטע ר״פ בסיפ . לד פסוק לא ולא ולא[49] . ב[50]
43 בְּקִרְבְּכֶם וְלֹא תִּנָּגְפוּ לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם׃ 43 וָאֲדַבֵּר אֲלֵיכֶם וְלֹא שְׁמַעְתֶּם
44 וַתַּמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה[a] וַתָּזִדוּ וַתַּעֲלוּ הָהָרָה׃ 44 וַיֵּצֵא הָאֱמֹרִי[a] הַיֹּשֵׁב — ל וחס . יג[48]

[38] Ex 9,30. [39] Mm 1052. [40] Mp sub loco. [41] Mm 2597. [42] Mm 52. [43] Mm 2938. [44] Mm 978. [45] Mm 2112. [46] Mm 1053. [47] Mm 757. [48] Mm 1100. [49] Mm 771. [50] Mm 4180.

28 [c] pc Mss ш וָרָב, 𝔊 pr *καὶ πολύ* = ורב (dupl cf 2,10.21) ‖ [d] 𝔊^{B*min} 2 pl cf 2,21[a] ‖ [e] ш𝔊𝔖 וְעָ׳ ‖ **30** [a] 𝔊$^{FMΘ963 L min}$ 1 pl ‖ **31** [a–a] frt dl (sg), sed 𝔖 pl ‖ **32** [a] 𝔊$^{BN963 min}$ 1 pl ‖ **33** [a] 𝔊$^{963 Ms}$ 1 pl ‖ [b] 𝔊 *ὁδηγῶν ὑμᾶς* = לַנְחֹתְכֶם (hi נחה) cf Ex 13,21 ‖ **35** [a–a] > 𝔊$^{-963 LO}$ cf Nu 14,22 sq ‖ [b] > pc Mss ш𝔊$^{-min}$𝔙 ‖ [c] 𝔊$^{-963 O min}$𝔖𝔗 3 pl ‖ **36** [a] ш כי ‖ [b–b] prp אַחֲרָי cf Ms, sed cf 1,8[b–b] נשבע יהוה ‖ **37** [a] V$^{Ken 69.107}$ mlt Mss ш𝔖𝔗^{J}𝔙 שָׁמָּה cf 38 sq ‖ **38** [a] ш החז(י)ק, ш^{Mss} אחז(י)ק ‖ **39** [a–a] > 𝔊$^{BMΘ963 OL min}$ (add ex Nu 14,31?) ‖ [b] 𝔊 *καὶ πᾶν παιδίον νέον* = וְכָל טַף? ‖ [c–c] ш הם ‖ **41** [a] 2 Mss ш𝔊𝔖 + אלהינו ‖ **43** [a] ш + אלהיכם ut 26, 𝔊^{min} + *τοῦ θεοῦ* ‖ **44** [a] ш העמלקי והכנעני.

בָּהָ֣ר הַה֗וּא לִקְרַאתְכֶ֔ם וַיִּרְדְּפ֣וּ אֶתְכֶ֔ם כַּאֲשֶׁ֥ר תַּעֲשֶׂ֖ינָה הַדְּבֹרִ֑ים   ג בליש ב מל וחד חס[51]
45 וַֽיַּכְּת֥וּ אֶתְכֶ֛ם בְּשֵׂעִ֖יר[b] עַד־חָרְמָֽה׃ 45 וַתָּשֻׁ֥בוּ[a] וַתִּבְכּ֖וּ לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה[b]   ל
46 וְלֹֽא־שָׁמַ֤ע יְהוָה֙ בְּקֹ֣לְכֶ֔ם וְלֹ֥א הֶאֱזִ֖ין אֲלֵיכֶֽם׃ 46 וַתֵּשְׁב֥וּ בְקָדֵ֖שׁ יָמִ֣ים   ב רחס
רַבִּ֑ים כַּיָּמִ֖ים אֲשֶׁ֥ר יְשַׁבְתֶּֽם׃   ל[52]
2 ‏2 1 וַנֵּ֜פֶן וַנִּסַּ֤ע הַמִּדְבָּ֙רָה֙ דֶּ֣רֶךְ יַם־ס֔וּף כַּאֲשֶׁ֥ר דִּבֶּ֛ר יְהוָ֖ה אֵלָ֑י   יב[1]
וַנָּ֥סָב אֶת־הַר־שֵׂעִ֖יר יָמִ֥ים רַבִּֽים׃ ס 2 וַיֹּ֥אמֶר יְהוָ֖ה אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ ס[ב]   ל
3 4 ‏3 רַב־לָכֶ֕ם סֹ֖ב אֶת־הָהָ֣ר הַזֶּ֑ה פְּנ֥וּ לָכֶ֖ם צָפֹֽנָה׃ 4 וְאֶת־הָעָם֮ צַ֣ו[a]   ו וחס[2]. גג ה[3] מנה בתור. יב[4]
לֵאמֹר֒ אַתֶּ֣ם עֹֽבְרִ֗ים בִּגְבוּל֙ אֲחֵיכֶ֣ם בְּנֵי־עֵשָׂ֔ו הַיֹּשְׁבִ֖ים בְּשֵׂעִ֑יר [b]וְיִֽירְא֣וּ   ה ומל[5]
5 מִכֶּ֔ם[b] וְנִשְׁמַרְתֶּ֖ם[c] מְאֹֽד׃ 5 אַל־תִּתְגָּר֣וּ בָ֔ם[a] כִּ֠י לֹֽא־אֶתֵּ֤ן לָכֶם֙ מֵֽאַרְצָ֔ם[b]   ה[6]
6 עַ֖ד מִדְרַ֣ךְ כַּף־רָ֑גֶל כִּֽי־יְרֻשָּׁ֣ה לְעֵשָׂ֔ו נָתַ֖תִּי אֶת־הַ֥ר שֵׂעִֽיר׃ 6 אֹ֣כֶל
תִּשְׁבְּר֧וּ מֵאִתָּ֛ם בַּכֶּ֖סֶף וַאֲכַלְתֶּ֑ם וְגַם־מַ֗יִם תִּכְר֧וּ מֵאִתָּ֛ם בַּכֶּ֖סֶף
7 וּשְׁתִיתֶֽם׃ 7 [a]כִּ֠י יְהוָ֨ה אֱלֹהֶ֜יךָ[b] בֵּֽרַכְךָ֗ בְּכֹל֙ מַעֲשֵׂ֣ה יָדֶ֔ךָ[c] יָדַ֣ע[d] לֶכְתְּךָ֔
אֶת־הַמִּדְבָּ֥ר הַגָּדֹ֖ל[e] הַזֶּ֑ה זֶ֣ה ׀ אַרְבָּעִ֣ים שָׁנָ֗ה יְהוָ֤ה אֱלֹהֶ֙יךָ֙ עִמָּ֔ךְ לֹ֥א
8 חָסַ֖רְתָּ דָּבָֽר׃[f] 8 וַנַּעֲבֹ֞ר מֵאֵ֧ת[a] אַחֵ֣ינוּ[b] בְנֵי־עֵשָׂ֗ו הַיֹּֽשְׁבִים֙ בְּשֵׂעִ֔יר
מִדֶּ֙רֶךְ֙[c] הָֽעֲרָבָ֔ה מֵאֵילַ֖ת וּמֵעֶצְיֹ֣ן גָּ֑בֶר ס וַנֵּ֨פֶן֙ וַֽנַּעֲבֹ֔ר דֶּ֖רֶךְ מִדְבַּ֥ר
9 מוֹאָֽב׃ 9 [a]וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה אֵלַ֗י אַל־[b]תָּ֙צַר֙ אֶת־מוֹאָ֔ב וְאַל־תִּתְגָּ֥ר [c]בָּ֖ם   ה בטע ר״פ בסיפ. ל
מִלְחָמָ֑ה[c] כִּ֠י לֹֽא־אֶתֵּ֨ן לְךָ֤ מֵֽאַרְצוֹ֙ יְרֻשָּׁ֔ה כִּ֚י לִבְנֵי־ל֔וֹט נָתַ֥תִּי אֶת־עָ֖ר
10 יְרֻשָּֽׁה׃ 10 הָאֵמִ֥ים לְפָנִ֖ים יָ֣שְׁבוּ[a] בָ֑הּ עַ֣ם גָּד֥וֹל וְרַ֛ב וָרָ֖ם כָּעֲנָקִֽים׃
11 ‏11 רְפָאִ֛ים יֵחָשְׁב֥וּ אַף־הֵ֖ם כָּעֲנָקִ֑ים וְהַמֹּ֣אָבִ֔ים יִקְרְא֥וּ לָהֶ֖ם אֵמִֽים׃   ב חד חס וחד מל
12 ‏12 וּבְשֵׂעִ֞יר יָשְׁב֣וּ הַחֹרִים֮[a] לְפָנִים֒ וּבְנֵ֧י עֵשָׂ֣ו יִירָשׁ֗וּם [b]וַיַּשְׁמִידוּם֙ מִפְּנֵיהֶ֔ם[b]   ל. ג ב חס וחד מל
וַיֵּשְׁב֖וּ תַּחְתָּ֑ם כַּאֲשֶׁ֧ר עָשָׂ֣ה יִשְׂרָאֵ֗ל לְאֶ֙רֶץ֙ יְרֻשָּׁת֔וֹ אֲשֶׁר־נָתַ֥ן יְהוָ֖ה
13 לָהֶֽם׃ 13 עַתָּ֗ה[a] קֻ֛מוּ[b] וְעִבְר֥וּ לָכֶ֖ם אֶת־נַ֣חַל זָ֑רֶד וַנַּעֲבֹ֖ר אֶת־נַ֥חַל   כה ר״פ[7]. ל חס

[51] Mm 3401. [52] Mm 3162. **Cp 2** [1] Mm 757. [2] Mm 1054. [3] Mm 845. [4] Mm 1055. [5] Mm 1056. [6] Mm 1070. [7] Mm 1057.

44 [b] 𝔊(𝔖𝔙) *ἀπὸ Σηειρ* = 𝔐 (cf ug) ‖ **45** [a] 𝔐𝔊𝔖 וַתֵּשְׁבוּ ut 46 ‖ [b] 𝔊[Bmin] + *τοῦ θεοῦ ἡμῶν (ὑμῶν)* ‖ **Cp 2,4** [a] 𝔐 צוי cf 3,28[a] ‖ [b–b] prp וִירְאוּ לָכֶם (imp qal cf Jos 24,14) ‖ [c] 𝔊[-963](𝔙) *καὶ εὐλαβηθήσονται ὑμᾶς* ‖ **5** [a] 𝔊 + *πόλεμον* cf 9.19[c].24; 𝔊 Da 11,25 ‖ [b] 𝔐 𝔖 + ירשה ‖ **7** [a] frt dl (sg) ‖ [b] 𝔊[-O Mss] suff pl cf 𝔖𝔗[J] ‖ [c] mlt Mss ℭ𝔐𝔊𝔙 du ut 16,15 24,19 et 31,29, cf 𝔖𝔗[J] ‖ [d] 𝔊 *διάγνωθι*; 𝔖 pr cop ‖ [e] 𝔊 + *καὶ τὴν φοβεράν* = והנורא ut 1,19 ‖ [f] 𝔐 + Nu 20,14.17sq ‖ **8** [a] 𝔊(𝔙) *τούς*, frt l את (מִן add ex Nu 20,21) ‖ [b] 𝔊[B*min] 2 pl ‖ [c] 𝔊(𝔙) *παρὰ τὴν ὁδόν* = דרך ‖ **9** [a] 𝔊 pl ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd אַל ‖ [c–c] 𝔐 בו ‖ **10** [a] ℭ יָשְׁבוּ ‖ **12** [a] 2 Mss 𝔐𝔊 sg ‖ [b] 𝔐 וישמ(י)דם יהוה מ׳ ויירשום ut 21 ‖ **13** [a] pc Mss 𝔐ℭ[Ms] ועי׳ cf 𝔊 (+ *οὖν*) ‖ [b] 𝔐𝔊[-AO] + סעו ut 24.

14 זָ֑רֶד׃ 14 וְהַיָּמִ֞ים אֲשֶׁר־הָלַ֣כְנוּ ׀ מִקָּדֵ֣שׁ בַּרְנֵ֗עַ עַ֤ד אֲשֶׁר־עָבַ֙רְנוּ֙ אֶת־
נַ֣חַל זֶ֔רֶד שְׁלֹשִׁ֥ים וּשְׁמֹנֶ֖ה שָׁנָ֑ה עַד־תֹּ֨ם כָּל־הַדּ֜וֹר אַנְשֵׁ֤י הַמִּלְחָמָה֙[a]
15 מִקֶּ֣רֶב הַֽמַּחֲנֶ֔ה כַּאֲשֶׁ֛ר נִשְׁבַּ֥ע יְהוָ֖ה[b] לָהֶֽם׃ 15 וְגַ֤ם יַד־יְהוָה֙ הָ֣יְתָה בָּ֔ם יג ר״פ בתור
16 לְהֻמָּ֖ם מִקֶּ֣רֶב הַֽמַּחֲנֶ֑ה עַ֖ד תֻּמָּֽם׃ 16 וַיְהִ֨י כַאֲשֶׁר־תַּ֜מּוּ כָּל־ ב
17 אַנְשֵׁ֧י הַמִּלְחָמָ֛ה לָמ֖וּת מִקֶּ֥רֶב הָעָֽם׃ ס 17 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֵלַ֥י ל
18 19 לֵאמֹֽר׃ 18 אַתָּ֨ה עֹבֵ֥ר הַיּ֛וֹם אֶת־גְּב֥וּל מוֹאָ֖ב אֶת־עָֽר׃ 19 וְקָרַבְתָּ֗[a] יא ר״פ ד מנה בתור . ל[8]
מ֚וּל בְּנֵ֣י עַמּ֔וֹן אַל־תְּצֻרֵ֖ם[b] וְאַל־תִּתְגָּ֣ר[b] בָּ֑ם[c] כִּ֣י לֹא־אֶ֠תֵּן מֵאֶ֨רֶץ בְּנֵי־ ל
20 עַמּ֤וֹן לְךָ֙ יְרֻשָּׁ֔ה כִּ֥י לִבְנֵי־ל֖וֹט נְתַתִּ֥יהָ יְרֻשָּֽׁה׃ 20 אֶֽרֶץ־רְפָאִ֥ים תֵּחָשֵׁ֖ב יג ר״פ
אַף־הִ֑וא רְפָאִ֤ים יָֽשְׁבוּ־בָהּ֙ לְפָנִ֔ים וְהָֽעַמֹּנִ֔ים יִקְרְא֥וּ לָהֶ֖ם זַמְזֻמִּֽים׃ ל
21 עַ֣ם גָּד֥וֹל וְרַ֛ב וָרָ֖ם[a] כָּעֲנָקִ֑ים וַיַּשְׁמִידֵ֤ם יְהוָה֙ מִפְּנֵיהֶ֔ם וַיִּירָשֻׁ֖ם וַיֵּשְׁב֥וּ ג חד מל וב חס
22 תַחְתָּֽם׃ 22 כַּאֲשֶׁ֤ר עָשָׂה֙ לִבְנֵ֣י עֵשָׂ֔ו הַיֹּשְׁבִ֖ים בְּשֵׂעִ֑יר אֲשֶׁ֨ר הִשְׁמִ֤יד אֶת־
23 הַחֹרִי֙ מִפְּנֵיהֶ֔ם וַיִּֽרָשֻׁם֙ וַיֵּשְׁב֣וּ תַחְתָּ֔ם עַ֖ד הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃ 23 וְהָֽעַוִּ֛ים ג חד מל וב חס . ד
הַיֹּשְׁבִ֥ים בַּחֲצֵרִ֖ים[a] עַד־עַזָּ֑ה כַּפְתֹּרִים֙[b] הַיֹּצְאִ֣ים מִכַּפְתֹּ֔ר[c] הִשְׁמִידֻ֖ם ב חד חס וחד מל[9]
24 וַיֵּשְׁב֥וּ תַחְתָּֽם׃ 24 ק֣וּמוּ סְּע֗וּ וְעִבְרוּ֮ אֶת־נַ֣חַל אַרְנֹן֒ רְאֵ֣ה נָתַ֣תִּי בְ֠יָדְךָ[a]
אֶת־סִיחֹ֨ן מֶֽלֶךְ־חֶשְׁבּ֧וֹן הָאֱמֹרִ֛י וְאֶת־אַרְצ֖וֹ הָחֵ֣ל רָ֑שׁ[b] וְהִתְגָּ֥ר בּ֖וֹ ה[10] . ג קמ[11]
25 מִלְחָמָֽה׃ 25 הַיּ֣וֹם הַזֶּ֗ה אָחֵל֙[a] תֵּ֤ת פַּחְדְּךָ֙ וְיִרְאָ֣תְךָ֔ עַל־פְּנֵ֣י[b] הָעַמִּ֔ים ג[12]
תַּ֖חַת כָּל־[c]הַשָּׁמָ֑יִם אֲשֶׁ֤ר יִשְׁמְעוּן֙[d] שִׁמְעֲךָ֔ וְרָגְז֥וּ וְחָל֖וּ מִפָּנֶֽיךָ׃ ה[13]
26 וָאֶשְׁלַ֤ח מַלְאָכִים֙ מִמִּדְבַּ֣ר קְדֵמ֔וֹת אֶל־סִיח֖וֹן מֶ֣לֶךְ חֶשְׁבּ֑וֹן ד מל בתור
27 דִּבְרֵ֥י שָׁל֖וֹם לֵאמֹֽר׃ 27 אֶעְבְּרָ֣ה בְאַרְצֶ֔ךָ בַּדֶּ֥רֶךְ בַּדֶּ֖רֶךְ[a] אֵלֵ֑ךְ לֹ֥א
28 אָס֖וּר יָמִ֥ין וּשְׂמֹֽאול׃ 28 אֹ֣כֶל בַּכֶּ֤סֶף תַּשְׁבִּרֵ֙נִי֙ וְאָכַ֔לְתִּי וּמַ֛יִם בַּכֶּ֥סֶף ל
29 תִּתֶּן־לִ֖י וְשָׁתִ֑יתִי רַ֖ק אֶעְבְּרָ֥ה בְרַגְלָֽי׃ 29 כַּאֲשֶׁ֨ר עָֽשׂוּ־לִ֜י בְּנֵ֣י עֵשָׂ֗ו
הַיֹּֽשְׁבִים֙ בְּשֵׂעִ֔יר וְהַמּ֣וֹאָבִ֔ים הַיֹּשְׁבִ֖ים בְּעָ֑ר עַ֤ד אֲשֶׁר־אֶֽעֱבֹר֙ אֶת־ ב חד חס וחד מל
30 הַיַּרְדֵּ֔ן אֶל־הָאָ֕רֶץ אֲשֶׁר־יְהוָ֥ה אֱלֹהֵ֖ינוּ נֹתֵ֥ן לָֽנוּ׃ 30 וְלֹ֣א אָבָ֗ה סִיחֹן֙ יז ר״פ בסיפ[14]

[8] Mm 481. [9] Mm 1058. [10] Mm 1061. [11] Mm 1546. [12] Mm 1059. [13] Mm 1060. [14] Mm 1165.

14 [a] 𝔊^{BLmin} + *ἀποθνήσκοντες* = לָמוּת ut 16 ‖ [b] 𝔊^{B*min} *ὁ θεός* = אֱלֹהִים cf 𝔊^{MNmin} ‖ **19** [a] 𝔊𝔗^{J} pl ‖ [b] 𝔊 pl ‖ [c] 𝔊(𝔗𝔗^{J}) + *εἰς πόλεμον* = מלחמה cf 5[a].9.24 ‖ **21** [a] 𝔊$^{-\Theta O min}$ *δυνατώτερον (ὑμῶν)* ‖ **23** [a] 𝔊^{BMs} *Ασηδωθ* = אשדוד? 𝔊^{rel}(𝔏) *Ασηρωθ* = חצרות cf Nu 11,35 et saepe ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗𝔗^{J}𝔙) *Καππάδοκες* ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔗𝔗^{J}𝔙) *ἐκ Καππαδοκίας* ‖ **24** [a] 𝔊𝔖 du cf 𝔗^{J} ‖ [b] 𝔊(𝔙) *κληρονομεῖν* cf 31[b—b] ‖ **25** [a] Ms ш𝔊 החל ut 24 ‖ [b] Ms ℭ𝔊 + כל ‖ [c] > V^{Ken80} Ms 𝔊$^{-LO}$𝔖 ‖ [d] ш + את ‖ **27** [a] > 𝔊; 𝔙 *publica*; l הַמֶּלֶךְ (homtel? cf Nu 21,22).

מֶ֣לֶךְ חֶשְׁבּ֔וֹן הַעֲבִרֵ֖נוּ בּ֑וֹ ᵃכִּֽי־הִקְשָׁה֩ יְהוָ֨ה אֱלֹהֶ֜יךָᵇ אֶת־רוּח֗וֹ וְאִמֵּץ֙ ל וחס
אֶת־לְבָב֔וֹ לְמַ֛עַן תִּתּ֥וֹ בְיָדְךָ֖ᶜ כַּיּ֥וֹםᵈ הַזֶּֽהᵃ׃ ס 31 וַיֹּ֣אמֶר יְהוָ֗ה אֵלַ֔י ס [ג] ג̇[15] ול̇[16] בסיפ
רְאֵ֗ה הַחִלֹּ֙תִי֙ תֵּ֣ת לְפָנֶ֔יךָ אֶת־סִיחֹ֖ןᵃ וְאֶת־אַרְצ֑וֹ הָחֵ֣ל ᵇרָ֔שׁ לָרֶ֖שֶׁתᵇ ב̇[17]. ה̇[18]. ג קמ̇[19]
32 אֶת־אַרְצֽוֹ׃ 32 וַיֵּצֵא֩ סִיחֹ֨ן לִקְרָאתֵ֜נוּ ה֧וּא וְכָל־עַמּ֛וֹ לַמִּלְחָמָ֖ה יָֽהְצָה׃ ל̇[20]
33 וַֽיִּתְּנֵ֛הוּ יְהוָ֥ה אֱלֹהֵ֖ינוּ לְפָנֵ֑ינוּᵃ וַנַּ֥ךְ אֹת֛וֹ וְאֶת־בָּנָ֖וᵇ וְאֶת־כָּל־עַמּֽוֹ׃ 33 בניו ק̇ חד מן ד̇[21] כת חס בליש
34 וַנִּלְכֹּ֤ד אֶת־כָּל־עָרָיו֙ בָּעֵ֣ת הַהִ֔וא וַֽנַּחֲרֵם֙ אֶת־כָּל־עִ֣ירᵃ מְתִ֔ם 34
וְהַנָּשִׁ֖יםᵇ וְהַטָּ֑ף לֹ֥א הִשְׁאַ֖רְנוּ שָׂרִֽיד׃ 35 רַ֥ק הַבְּהֵמָ֖ה בָּזַ֣זְנוּ לָ֑נוּ וּשְׁלַ֥ל 35 ל̇. ל̇
הֶעָרִ֖ים אֲשֶׁ֥ר לָכָֽדְנוּ׃ 36 מֵעֲרֹעֵ֞ר אֲשֶׁ֨ר עַל־שְׂפַת־נַ֜חַל אַרְנֹ֗ן וְהָעִ֨יר 36
אֲשֶׁ֤ר בַּנַּ֙חַל֙ וְעַד־הַגִּלְעָ֔ד לֹ֤א הָֽיְתָה֙ קִרְיָ֔ה אֲשֶׁ֥ר שָׂגְבָ֖ה מִמֶּ֑נּוּ אֶת־הַכֹּ֕ל ל̇
נָתַ֛ן יְהוָ֥ה אֱלֹהֵ֖ינוּ לְפָנֵֽינוּᵃ׃ 37 ᵃרַ֛ק אֶל־אֶ֥רֶץ בְּנֵֽי־עַמּ֖וֹן לֹ֣א קָרָ֑בְתָּᵇ 37 ב̇. ל̇
כָּל־יַ֞ד נַ֤חַל יַבֹּק֙ᶜ וְעָרֵ֣י הָהָ֔ר וְכֹ֥לᵈ אֲשֶׁר־צִוָּ֖הᵉ יְהוָ֥ה אֱלֹהֵֽינוּᵃ׃
3 1 וַנֵּ֣פֶן וַנַּ֔עַל דֶּ֖רֶךְ הַבָּשָׁ֑ן וַיֵּצֵ֣א עוֹג֩ מֶֽלֶךְ־הַבָּשָׁ֨ן לִקְרָאתֵ֜נוּ ה֧וּא 3
וְכָל־עַמּ֛וֹᵃ לַמִּלְחָמָ֖ה אֶדְרֶֽעִיᵇ׃ 2 וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֤ה אֵלַי֙ אַל־תִּירָ֣א אֹת֔וֹ כִּ֣י 2 ל̇[1]
בְיָדְךָ֞ᵃ נָתַ֧תִּי אֹת֛וֹ וְאֶת־כָּל־עַמּ֖וֹ וְאֶת־אַרְצ֑וֹ וְעָשִׂ֣יתָ לּ֔וֹ כַּאֲשֶׁ֣ר עָשִׂ֔יתָ ה̇[2]
לְסִיחֹן֙ מֶ֣לֶךְ הָֽאֱמֹרִ֔י אֲשֶׁ֥ר יוֹשֵׁ֖ב בְּחֶשְׁבּֽוֹן׃ 3 וַיִּתֵּן֩ יְהוָ֨ה אֱלֹהֵ֜ינוּ בְּיָדֵ֗נוּᵃ 3 יז מל בתור
גַּ֛ם אֶת־ע֥וֹג מֶֽלֶךְ־הַבָּשָׁ֖ן וְאֶת־כָּל־עַמּ֑וֹ וַנַּכֵּ֕הוּᵇ עַד־בִּלְתִּ֥י הִשְׁאִֽיר־ל֖וֹ
שָׂרִֽיד׃ 4 וַנִּלְכֹּ֤ד אֶת־כָּל־עָרָיו֙ בָּעֵ֣ת הַהִ֔וא לֹ֤א הָֽיְתָה֙ קִרְיָ֔ה אֲשֶׁ֥ר 4
לֹא־לָקַ֖חְנוּ מֵֽאִתָּ֑ם שִׁשִּׁ֥ים עִיר֙ כָּל־חֶ֣בֶלᵃ אַרְגֹּ֔בᵇ מַמְלֶ֥כֶת ע֖וֹג בַּבָּשָֽׁן׃ ר̇
5 כָּל־אֵ֜לֶּהᵃ עָרִ֧יםᵇ בְּצֻר֛וֹת חוֹמָ֥ה גְבֹהָ֖ה דְּלָתַ֣יִם וּבְרִ֑יחַ לְבַ֛ד מֵעָרֵ֥י 5 ח̇ ר״פ בסיפ . ב חס̇[3]
הַפְּרָזִ֖י הַרְבֵּ֥ה מְאֹֽד׃ 6 וַנַּחֲרֵ֣ם אוֹתָ֔ם כַּאֲשֶׁ֣ר עָשִׂ֔ינוּ לְסִיחֹ֖ן מֶ֣לֶךְ 6 ב̇. לט מל בתור
חֶשְׁבּ֑וֹן הַחֲרֵם֙ כָּל־עִ֣יר מְתִ֔ם הַנָּשִׁ֖יםᵃ וְהַטָּֽף׃ 7 וְכָל־הַבְּהֵמָ֛ה וּשְׁלַ֥ל 7

[15] Mm 2753. [16] Mp sub loco. [17] 1 S 22,15, cf Mp sub loco. [18] Mm 1061. [19] Mm 1546. [20] Mm 1062. [21] Mm 1063. Cp 3 [1] Mm 1062. [2] Mm 1061. [3] Mp contra textum, cf Mp sub loco.

30 ᵃ⁻ᵃ dl? (sg, sed cf 𝔊) ‖ ᵇ 𝔖 2 pl, 𝔊 1 pl; 𝔊^{min} *ὁ θεός* ‖ ᶜ 𝔊𝔙 du cf 𝔖 ‖ ᵈ 𝔊$^{B\,963\,min}$ (𝔗^{J}) *ἐν τῇ ἡμέρᾳ* = בַּיּוֹם ‖ **31** ᵃ ⅏𝔊 + מלך חשבון האמרי ut 24 ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊$^{-OMs}$(𝔙) *κληρονομῆσαι* cf 24ᵇ ‖ **33** ᵃ 𝔊$^{963\,Ms}$(ℭ) *εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν* quod pr 𝔊$^{OLO\,min}$; 𝔙 *vobis* ‖ ᵇ K sg, V$^{Ken\,1.107}$ mlt Mss ℭ ⅏ Vrs 𝔗^{J} pl ut Q ‖ **34** ᵃ ⅏ עריו ‖ ᵇ V$^{Ken\,9}$ pc Mss ⅏ 𝔖^{W} 'וה ut 3,6 ‖ **36** ᵃ ⅏ בידנו cf 𝔊; 𝔙 *nobis* cf 33ᵃ ‖ **37** ᵃ⁻ᵃ dl? vel cf ᵇ ‖ ᵇ l c 𝔊𝔖𝔙 1 pl vel cf ᵃ⁻ᵃ ‖ ᶜ ⅏ 'הי cf 𝔗𝔗^{J} et 3,16ᵈ ‖ ᵈ l כְּכֹל cf 𝔊𝔗^{J} ‖ ᵉ ⅏𝔊$^{-O\,min}$𝔖 צונו cf 𝔙 ‖ **Cp 3,1** ᵃ 𝔊$^{-B\Theta\,963\,LO\,min}$ + *μετ' αὐτοῦ* = עִמּוֹ (dupl) ‖ ᵇ pc Mss 'רֶעי– cf 1,4ᵃ ‖ **2** ᵃ 𝔊𝔖 du ‖ **3** ᵃ mlt Mss ℭ𝔊𝔙 du ‖ ᵇ ⅏ ונכנו ‖ **4** ᵃ pc Mss חֲבֵל cf 13ᵇ 14ᵇ ‖ ᵇ V$^{Ken\,69}$ ⅏ 'הא ut 13 ‖ **5** ᵃ > Ms 𝔊$^{-O\,min}$𝔙 ‖ ᵇ V$^{Ken\,69.107}$ ⅏^{Mss} 'הע (dttg) ‖ **6** ᵃ V$^{Ken\,1}$ pc Mss ℭ (?) Vrs 𝔗^{J} 'וה ut 2,34.

8 הֶעָרִים בַּזּוֹנוּ[a] לָנוּ׃ 8 וַנִּקַּח בָּעֵת הַהִוא אֶת־הָאָרֶץ מִיַּד שְׁנֵי ל
מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִנַּחַל אַרְנֹן עַד־[a]הַר חֶרְמוֹן׃ ד[4]
9 צִידֹנִים[a] יִקְרְאוּ לְחֶרְמוֹן שִׂרְיֹן וְהָאֱמֹרִי יִקְרְאוּ־לוֹ שְׂנִיר׃ 10 כֹּל ׀ ל ר״פ . ל וחס . ב . ח ר״פ בסיפ
עָרֵי הַמִּישֹׁר וְכָל־הַגִּלְעָד וְכָל־הַבָּשָׁן עַד־סַלְכָה וְאֶדְרֶעִי[a] עָרֵי ט פסוק כל וכל וכל[5] . ג
11 מַמְלֶכֶת עוֹג בַּבָּשָׁן׃ 11 כִּי רַק־עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן נִשְׁאַר מִיֶּתֶר הָרְפָאִים ד . י בטע ר״פ בתור[6]
הִנֵּה[a] עַרְשׂוֹ עֶרֶשׂ בַּרְזֶל הֲלֹה[b] הִוא בְּרַבַּת בְּנֵי עַמּוֹן תֵּשַׁע אַמּוֹת ד דמטע . ל . ל כת ה . ג
12 אָרְכָּהּ וְאַרְבַּע אַמּוֹת רָחְבָּהּ בְּאַמַּת־אִישׁ׃ 12 וְאֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת ל . ה וכל את השמים ואת הארץ דכות[7]
יָרַשְׁנוּ בָּעֵת הַהִוא מֵעֲרֹעֵר אֲשֶׁר־עַל־[a]נַחַל אַרְנֹן וַחֲצִי הַר־הַגִּלְעָד ב[8]
13 וְעָרָיו נָתַתִּי לָרֻאוּבֵנִי[b] וְלַגָּדִי׃ 13 וְיֶתֶר הַגִּלְעָד וְכָל־הַבָּשָׁן מַמְלֶכֶת
עוֹג נָתַתִּי לַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה[a] כֹּל חֶבֶל[b] הָאַרְגֹּב לְכָל־[c]הַבָּשָׁן[d] הַהוּא ל בתור . ל . ל
14 יִקָּרֵא אֶרֶץ רְפָאִים׃ 14 יָאִיר[a] בֶּן־מְנַשֶּׁה לָקַח אֶת־כָּל־חֶבֶל[b] אַרְגֹּב[c] כא[9] . ל ר״פ[10]
עַד־גְּבוּל הַגְּשׁוּרִי וְהַמַּעֲכָתִי[d] וַיִּקְרָא אֹתָם עַל־שְׁמוֹ אֶת־הַבָּשָׁן חַוֺּת יב
15 16 יָאִיר עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ 15 וּלְמָכִיר נָתַתִּי אֶת־הַגִּלְעָד׃ 16 וְלָרֻאוּבֵנִי[a] ל . ב[11]
וְלַגָּדִי נָתַתִּי מִן־הַגִּלְעָד וְעַד־[b]נַחַל אַרְנֹן תּוֹךְ הַנַּחַל וּגְבֻל וְעַד[c] יַבֹּק[d] ב ול בתור[12] . יד פסוק ועד ועד[13] . ט חס ג[14] מנה בליש
17 הַנַּחַל גְּבוּל בְּנֵי עַמּוֹן׃ 17 וְהָעֲרָבָה וְהַיַּרְדֵּן וּגְבֻל מִכִּנֶּרֶת וְעַד יָם ב . ג[15] . ט חס ג[14] מנה בליש . ד[16]
18 הָעֲרָבָה יָם הַמֶּלַח תַּחַת אַשְׁדֹּת הַפִּסְגָּה מִזְרָחָה׃ 18 וָאֲצַו ל
אֶתְכֶם בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נָתַן לָכֶם[a] אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת
לְרִשְׁתָּהּ חֲלוּצִים תַּעַבְרוּ לִפְנֵי אֲחֵיכֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּל־בְּנֵי־חָיִל׃
19 רַק [a]נְשֵׁיכֶם וְטַפְּכֶם[b] וּמִקְנֵכֶם[ac] יָדַעְתִּי כִּי־מִקְנֶה רַב לָכֶם יֵשְׁבוּ ל . ד חס ול בליש . כ[17]
20 בְּעָרֵיכֶם אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם׃ 20 עַד אֲשֶׁר־יָנִיחַ יְהוָה[a] ׀ לַאֲחֵיכֶם כָּכֶם
וְיָרְשׁוּ גַם־הֵם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר [b]יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם[b] נֹתֵן לָהֶם[c] בְּעֵבֶר ד בטע בסיפ

[4] Mm 2193. [5] Mm 1981. [6] Mm 1151. [7] Mm 2574. [8] Mm 2104. [9] Mm 17. [10] Mm 978. [11] Mm 1246. [12] Mp sub loco. [13] Mm 1244. [14] Mm 1320. [15] Mm 1064. [16] Mm 1081. [17] Mm 534.

7 [a] ⅏ בזונו ut 2,35 ‖ 8 [a] pc Mss ⅏𝔊^BNΘL min 𝔖 וְעַד ‖ 9 [a] 𝔊 *οἱ Φοίνικες* ‖ 10 [a] cf 1[b] ‖ 11 [a] V^Ken 80 nonn Mss 'וה; > 𝔖 ‖ [b] l c mlt Mss ℭ⅏𝔗 הֲלֹא cf 𝔊𝔖𝔗^J; 𝔙 *qui est* ‖ 12 [a] V^Ken 80.107 nonn Mss ⅏𝔊𝔖𝔗^Ms𝔗^J𝔙 + שְׂפַת ut 2,36 4,48 ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd 'לָרְאוּ ‖ 13 [a] tr ‸ ad הארגב ‖ [b] cf 4[a] ‖ [c] V^Ken 9.69 mlt Mss 𝔊^NΘL min 𝔖𝔗^Ms𝔗^J𝔙^Edd וכל, sed l 𝔐 ‖ [d] tr Zaqef ad ההוא ‖ 14 [a] ⅏𝔊𝔖𝔗^J 'וי ‖ [b] cf 4[a] ‖ [c] V^Ken 69 pc Mss ⅏ הארג(ו)ב cf 4[b] ‖ [d] ⅏ והמכעתי ‖ 16 [a] cf 12[b] ‖ [b] V^Ken 9.69.107 pc Mss 𝔊𝔙 עד ‖ [c] ⅏ 𝔙 עד ‖ [d] ⅏^Mss 'הי cf 2,37[c] ‖ 18 [a] 𝔊^963 BNΘ min 1 pl cf 1,26[a].30[a] ‖ 19 [a–a] 𝔙 sine suff; ⅏ 'טפ' ונש' ומק ‖ [b] V^Ken 80 Ms ⅏ 'ט ‖ [c] mlt Mss ℭ ⅏ ־ניכם ‖ 20 [a] 𝔊^963L min + *ὁ θεὸς ἡμῶν* (𝔊^rel *ὑμῶν*); V^Ken 107 + עֲלֵיכֶם ‖ [b–b] 𝔊^AB 963 LO min *κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν*; > 𝔙 ‖ [c] Seb mlt Mss 𝔗^Mss לכם.

ב18 . ב מל19 הַיַּרְדֵּן וִישַׁבְתֶּם אִישׁ לִירֻשָּׁתוֹ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם׃ 21 וְאֶת־יְהוֹשׁוּעַ 21
ה . ד20 צִוֵּיתִי בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר עֵינֶיךָa הָרֹאֹת אֵת כָּל־bאֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶםc לִשְׁנֵי הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה כֵּן־יַעֲשֶׂה יְהוָהd לְכָל־הַמַּמְלָכוֹת
ב חד מל וחד חס . ג21 אֲשֶׁר אַתָּה עֹבֵר שָׁמָּה׃ 22 aלֹא תִּירָאוּםb כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא 22
הַנִּלְחָם לָכֶם׃ ס קה
ל22 . ה23 ד מנה בחור 23וָאֶתְחַנַּןa אֶל־יְהוָה בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר׃ 24 aאֲדֹנָי יְהוִהa אַתָּה ס[ד] פרש
ב . ג . יב פסוק את את ואת ומילה חדה בינית24 . ב25 הַחִלּוֹתָ לְהַרְאוֹת אֶת־עַבְדְּךָ אֶת־גָּדְלְךָ וְאֶת־יָדְךָ הַחֲזָקָהb אֲשֶׁר מִי־
ג26 אֵל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כְמַעֲשֶׂיךָ וְכִגְבוּרֹתֶךָc׃ 25 אֶעְבְּרָה־ 25
ה27 נָּא וְאֶרְאֶה אֶת־הָאָרֶץ הַטּוֹבָהa אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן הָהָר הַטּוֹב הַזֶּהb
ה28 ג מנה בחור ול חס בליש וְהַלְּבָנֹן׃ 26 וַיִּתְעַבֵּר יְהוָה בִּי לְמַעַנְכֶם וְלֹא שָׁמַע אֵלָי וַיֹּאמֶר יְהוָה 26
ב מל בליש22 . ח אֵלַי רַב־לָךְ אַל־תּוֹסֶף דַּבֵּר אֵלַי עוֹד בַּדָּבָר הַזֶּה׃ 27 עֲלֵהa ׀ רֹאשׁ 27
ג29 . גג ה30 מנה בחור ה31 מנה בליש . סו הַפִּסְגָּהb וְשָׂא עֵינֶיךָ יָמָּה וְצָפֹנָה וְתֵימָנָה וּמִזְרָחָה וּרְאֵה בְעֵינֶיךָ כִּי־
ל32 . ב לֹא תַעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה׃ 28 וְצַוa אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וְחַזְּקֵהוּ וְאַמְּצֵהוּ 28
לט מל בחור כִּי־הוּא יַעֲבֹר לִפְנֵי הָעָם הַזֶּה וְהוּא יַנְחִיל אוֹתָם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
ל זקף קמ תִּרְאֶה׃ 29 וַנֵּשֶׁב בַּגָּיְא מוּל בֵּית פְּעוֹר׃ פ 29

4 1 וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל שְׁמַע אֶל־הַחֻקִּים וְאֶל־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי 4
ג מְלַמֵּד אֶתְכֶםa לַעֲשׂוֹת לְמַעַן תִּחְיוּ וּבָאתֶם וִירִשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶםb נֹתֵן לָכֶם׃ 2 לֹא תֹסִפוּ עַל־הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי 2
ה מיחד חס היום וכל העם דכות1 . ו בטע ה2 מנה בליש מְצַוֶּה אֶתְכֶםa וְלֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ לִשְׁמֹר אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶםb
ה מיחד חס היום וכל העם דכות1 . יג . ד3 אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶםc׃ 3 עֵינֵיכֶם הָרֹאֹת אֵתa אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוָה 3
bבְּבַעַל פְּעוֹרb כִּי כָל־הָאִישׁ אֲשֶׁר הָלַךְ אַחֲרֵי בַעַל־פְּעוֹר הִשְׁמִידוֹ

[18] Mm 1065. [19] Mm 1066. [20] Mm 3719. [21] Mm 1374 א. [22] Mp sub loco. [23] Mm 95. [24] Mm 44. [25] Mm 1926. [26] Mm 2439. [27] Mm 394. [28] Mm 1243. [29] Mm 3237. [30] Mm 845. [31] Mm 1325. [32] Mm 1225. Cp 4 [1] Mm 1067. [2] Mp sub loco. [3] Mm 3719.

21 a 𝔊 2 pl, 𝔊^min 1 pl, 𝔊^963 3 pl ‖ b > pc Mss ɯ𝔙 ‖ c > 2 Mss ɯ; 𝔊^-AMs 1 pl ‖ d 𝔊^-Θ min + *ὁ θεὸς ἡμῶν (ὑμῶν)* ‖ **22** a dl? ‖ b nonn Mss ℭɯ𝔊^B*?𝔙 אָם– ‖ **23** a pc Mss נַּן– ‖ **24** a–a 𝔊^B*? *κύριε ὁ θεός* cf 𝔖𝔗^J𝔙 ‖ b 𝔊(𝔖) + *καὶ τὸν βραχίονά (σου) τὸν ὑψηλόν* = וְאֶת־זְרוֹעֲךָ הַנְּטוּיָה cf 4,34 ‖ c V^Ken 80.107 Ms ɯ תֶיךָ– ‖ **25** a 𝔊(𝔙) + *ταύτην* = הַזֹּאת ‖ b > 𝔊^B*F 963 min ‖ **27** a ɯ + אל ‖ b 𝔊 *(τοῦ) λελαξευμένου* cf 𝔖𝔗^J et 4,49 ‖ **28** a ɯ וצוי cf 2,4^a ‖ **Cp 4,1** a 𝔊(𝔖) + *σήμερον* = הַיּוֹם cf 2^a.c ‖ b 𝔊^Bc Θ 963 L min 1 pl cf 2^b ‖ **2** a 𝔊^Bab L min (𝔄 c ob) + *σήμερον* = הַיּוֹם cf 1^a ‖ b 𝔊^B?NΘ 963 L min 1 pl cf 1^b ‖ c 𝔊^-F?Ms + *σήμερον* = הַיּוֹם cf 1^a ‖ **3** a pc Mss 𝔊^-Θ min 𝔖𝔙 + כל ut 3,21 ‖ b–b pc Mss 𝔊𝔖 לְבַעַל פ׳, 𝔙 *contra Beelphegor*.

4 [c]יְהוָה אֱלֹהֶיךָ[c] מִקִּרְבֶּךָ[d]׃ 4 וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם[a] חַיִּים ל
5 כֻּלְּכֶם הַיּוֹם׃ 5 רְאֵה[a] ׀ לִמַּדְתִּי אֶתְכֶם חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים כַּאֲשֶׁר צִוַּנִי
יְהוָה אֱלֹהָי[b] לַעֲשׂוֹת כֵּן בְּקֶרֶב הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם בָּאִים שָׁמָּה ב. ב ושאר עברים שמה לרשתה[4]
6 לְרִשְׁתָּהּ׃ 6 וּשְׁמַרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם כִּי הִוא חָכְמַתְכֶם וּבִינַתְכֶם לְעֵינֵי[a]
הָעַמִּים אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּן אֵת כָּל־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה וְאָמְרוּ רַק עַם־חָכָם ה[5]
7 וְנָבוֹן הַגּוֹי הַגָּדוֹל הַזֶּה׃ 7 כִּי מִי־גוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר־לוֹ אֱלֹהִים קְרֹבִים[a] ח מל בתור[6]
8 אֵלָיו כַּיהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־קָרְאֵנוּ אֵלָיו׃ 8 וּמִי גּוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר־לוֹ ד[7]. ב[8]
חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים צַדִּיקִם כְּכֹל הַתּוֹרָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם ו
9 הַיּוֹם׃ 9 רַק[a] הִשָּׁמֶר לְךָ וּשְׁמֹר נַפְשְׁךָ מְאֹד פֶּן־תִּשְׁכַּח אֶת־[b]
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־רָאוּ עֵינֶיךָ וּפֶן־יָסוּרוּ מִלְּבָבְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ וְהוֹדַעְתָּם ה. ב מל[9]
10 לְבָנֶיךָ וְלִבְנֵי בָנֶיךָ׃ 10 יוֹם אֲשֶׁר עָמַדְתָּ[a] לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ[b] בְּחֹרֵב
בֶּאֱמֹר יְהוָה אֵלַי הַקְהֶל־לִי אֶת־הָעָם וְאַשְׁמִעֵם אֶת־דְּבָרָי אֲשֶׁר ג[10]. ג[11]. ב חד חס וחד מל[12]
יִלְמְדוּן לְיִרְאָה אֹתִי כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר הֵם חַיִּים עַל־הָאֲדָמָה וְאֶת־ ב[13]. ג[14]. ד[15]
11 בְּנֵיהֶם יְלַמֵּדוּן׃ 11 וַתִּקְרְבוּן וַתַּעַמְדוּן תַּחַת הָהָר וְהָהָר בֹּעֵר ל. ג[16]. ל. ג
12 בָּאֵשׁ עַד־לֵב[a] הַשָּׁמַיִם חֹשֶׁךְ עָנָן וַעֲרָפֶל[b]׃ 12 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֲלֵיכֶם
מִתּוֹךְ הָאֵשׁ קוֹל דְּבָרִים אַתֶּם שֹׁמְעִים וּתְמוּנָה אֵינְכֶם רֹאִים זוּלָתִי
13 קוֹל׃ 13 וַיַּגֵּד לָכֶם אֶת־בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת עֲשֶׂרֶת
14 הַדְּבָרִים וַיִּכְתְּבֵם עַל־שְׁנֵי לֻחוֹת אֲבָנִים׃ 14 וְאֹתִי צִוָּה יְהוָה בָּעֵת
הַהִוא לְלַמֵּד אֶתְכֶם חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים לַעֲשֹׂתְכֶם אֹתָם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר ב חד חס וחד מל[17]
15 אַתֶּם עֹבְרִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ 15 וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשֹׁתֵיכֶם כִּי לֹא ה[18]
רְאִיתֶם כָּל־תְּמוּנָה בְּיוֹם דִּבֶּר יְהוָה אֲלֵיכֶם בְּחֹרֵב מִתּוֹךְ הָאֵשׁ׃
16 פֶּן־תַּשְׁחִתוּן וַעֲשִׂיתֶם לָכֶם פֶּסֶל תְּמוּנַת כָּל־סָמֶל תַּבְנִית זָכָר אוֹ ז[19] חס ב מנה בליש
17 נְקֵבָה׃ 17 תַּבְנִית כָּל־בְּהֵמָה אֲשֶׁר בָּאָרֶץ תַּבְנִית כָּל־צִפּוֹר כָּנָף אֲשֶׁר ט מל בתור
18 תָּעוּף בַּשָּׁמָיִם׃ 18 תַּבְנִית כָּל־[a]רֹמֵשׂ בָּאֲדָמָה[b] תַּבְנִית כָּל־דָּגָה אֲשֶׁר־ ל

[4]Dt 30,18. [5]Mm 1060. [6]Mm 73. [7]Mm 421. [8]Ps 20,10. [9]Mm 3015. [10]Mm 1068. [11]Mm 701. [12]Mm 2388. [13]Mm 3098. [14]Mm 1925. [15]Mm 1069. [16]Mm 1085. [17]Mm 2490. [18]Mm 1070. [19]Mm 1757.

3 [c—c] > 𝔙; 𝔊𝔖 2 pl, 𝔊[min] 1 pl; frt dl? ‖ [d] 𝔊 1 pl, 𝔊[min]𝔖𝔙 2 pl; frt dl? ‖ 4 [a] 𝔊[BabMΘ 963L min] 1 pl cf 1[b].2[b] ‖ 5 [a] 𝔪 Vrs 𝔗[J] pl, sed l 𝔐 cf 1,8[a] ‖ [b] > Ms 𝔊[B min]; 𝔖 sine suff ‖ 6 [a] Ms 𝔊 + כל ‖ 7 [a] 𝔊𝔖𝔗𝔗[J] sg ‖ 9 [a] > 𝔊 ‖ [b] Ms 𝔊𝔖 + כל ‖ 10 [a] 𝔊𝔖𝔗[J] pl ‖ [b] 𝔊[AMNL min]𝔖𝔗[J] 2 pl, 𝔊[BΘ 963 min] 1 pl ‖ 11 [a] 𝔪 לבב; > 𝔊𝔙 ‖ [b] 𝔊[BL min] + *φωνὴ μεγάλη* (ex 5,22?) ‖ 18 [a] 𝔊(𝔙) + *ἑρπετοῦ* = רֶמֶשׂ ‖ [b] 𝔅 בא׳.

ה . יא[20] בַּמַּ֖יִם מִתַּ֣חַת לָאָֽרֶץ׃ 19 וּפֶן־תִּשָּׂ֨א עֵינֶ֜יךָ הַשָּׁמַ֗יְמָה[a] וְֽ֠רָאִיתָ אֶת־ 19
ל[21] הַשֶּׁ֨מֶשׁ וְאֶת־הַיָּרֵ֜חַ וְאֶת־הַכּֽוֹכָבִ֗ים כֹּ֚ל צְבָ֣א הַשָּׁמַ֔יִם וְנִדַּחְתָּ֛ וְהִשְׁתַּחֲוִ֥יתָ
ד[22] לָהֶ֖ם וַעֲבַדְתָּ֑ם אֲשֶׁ֨ר חָלַ֜ק יְהוָ֤ה אֱלֹהֶ֙יךָ֙ אֹתָ֔ם לְכֹל֙ הָֽעַמִּ֔ים תַּ֖חַת
ד[23] כָּל־הַשָּׁמָֽיִם׃ 20 וְאֶתְכֶם֙ לָקַ֣ח יְהוָ֔ה[a] וַיּוֹצִ֥א אֶתְכֶ֛ם מִכּ֥וּר הַבַּרְזֶ֖ל 20
כב בתור מִמִּצְרָ֑יִם לִהְי֥וֹת ל֛וֹ לְעַ֥ם נַחֲלָ֖ה כַּיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃ 21 וַֽיהוָ֥ה הִתְאַנַּף[a]־בִּ֖י עַל־ 21
דִּבְרֵיכֶ֑ם וַיִּשָּׁבַ֗ע[b] לְבִלְתִּ֤י עָבְרִי֙ אֶת־הַיַּרְדֵּ֔ן[c] וּלְבִלְתִּי־בֹא֙[d] אֶל־
הָאָ֣רֶץ הַטּוֹבָ֔ה[e] אֲשֶׁר֙ [f]יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ[f][g] נֹתֵ֥ן לְךָ֖[h] נַחֲלָֽה׃ 22 כִּ֣י אָנֹכִ֥י מֵת֙ 22
בָּאָ֣רֶץ הַזֹּ֔את אֵינֶ֥נִּי עֹבֵ֖ר אֶת־הַיַּרְדֵּ֑ן[a] וְאַתֶּם֙ עֹֽבְרִ֔ים וִֽירִשְׁתֶּ֕ם אֶת־
הָאָ֥רֶץ הַטּוֹבָ֖ה הַזֹּֽאת׃ 23 הִשָּׁמְר֣וּ לָכֶ֗ם פֶּן־תִּשְׁכְּחוּ֙ אֶת־בְּרִ֤ית יְהוָה֙ 23
אֱלֹ֣הֵיכֶ֔ם[a] אֲשֶׁ֥ר כָּרַ֖ת עִמָּכֶ֑ם וַעֲשִׂיתֶ֨ם לָכֶ֥ם פֶּ֙סֶל֙ תְּמ֣וּנַת כֹּ֔ל אֲשֶׁ֥ר[b]
ה[24] צִוְּךָ֖ יְהוָ֥ה אֱלֹהֶֽיךָ[c]׃ 24 כִּ֚י יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ[a] אֵ֥שׁ אֹכְלָ֖ה ה֑וּא אֵ֖ל קַנָּֽא׃ פ 24
25 כִּֽי־תוֹלִ֤יד[a] בָּנִים֙ וּבְנֵ֣י בָנִ֔ים וְנוֹשַׁנְתֶּ֖ם בָּאָ֑רֶץ וְהִשְׁחַתֶּ֗ם וַעֲשִׂ֤יתֶם ס
לג בתור פֶּ֙סֶל֙ תְּמ֣וּנַת כֹּ֔ל וַעֲשִׂיתֶ֥ם הָרַ֛ע בְּעֵינֵ֥י יְהוָֽה־אֱלֹהֶ֖יךָ[b] לְהַכְעִיסֽוֹ׃
ב מל . יג[25] . ד 26 הַעִידֹ֩תִי֩ בָכֶ֨ם הַיּ֜וֹם אֶת־הַשָּׁמַ֣יִם וְאֶת־הָאָ֗רֶץ כִּֽי־אָבֹ֣ד תֹּאבֵדוּן֮ 26
מַהֵר֒[a] מֵעַ֣ל הָאָ֔רֶץ אֲשֶׁ֨ר אַתֶּ֜ם עֹבְרִ֧ים אֶת־הַיַּרְדֵּ֛ן שָׁ֖מָּה לְרִשְׁתָּ֑הּ לֹא־
ב . ל תַאֲרִיכֻ֤ן יָמִים֙ עָלֶ֔יהָ כִּ֥י הִשָּׁמֵ֖ד תִּשָּׁמֵדֽוּן׃ 27 וְהֵפִ֧יץ יְהוָ֛ה אֶתְכֶ֖ם 27
ה בָּעַמִּ֑ים[a] וְנִשְׁאַרְתֶּם֙ מְתֵ֣י מִסְפָּ֔ר בַּגּוֹיִ֕ם[b] אֲשֶׁ֨ר יְנַהֵ֧ג יְהוָ֛ה אֶתְכֶ֖ם שָֽׁמָּה׃
ט פסוק לא ולא ולא ולא 28 וַעֲבַדְתֶּם־שָׁ֣ם אֱלֹהִ֔ים[a] מַעֲשֵׂ֖ה יְדֵ֣י אָדָ֑ם עֵ֣ץ וָאֶ֔בֶן אֲשֶׁ֨ר לֹא־יִרְאוּן֙ 28
ה[26] . ב חד מל וחד חס[28] . ג[27] וְלֹ֣א יִשְׁמְע֔וּן וְלֹ֥א יֹֽאכְל֖וּן וְלֹ֥א יְרִיחֻֽן׃ 29 וּבִקַּשְׁתֶּ֥ם[a] מִשָּׁ֛ם אֶת־יְהוָ֥ה 29
אֱלֹהֶ֖יךָ וּמָצָ֑אתָ[b] כִּ֣י תִדְרְשֶׁ֔נּוּ בְּכָל־לְבָבְךָ֖ וּבְכָל־נַפְשֶֽׁךָ׃ 30 בַּצַּ֣ר 30
ב[29] . ה[30] לְךָ֔[a] וּמְצָא֕וּךָ כֹּ֖ל הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֑לֶּה בְּאַחֲרִית֙ הַיָּמִ֔ים וְשַׁבְתָּ֙ עַד־יְהוָ֣ה

[20]Mm 1071. [21]Mm 1072. [22]Mm 1073. [23]Mm 1074. [24]Mm 1128. [25]Mm 3139. [26]Mm 1060. [27]Mm 3393. [28]Mm 926. [29]Mm 1075. [30]Mm 1076.

19 [a] ɯ השמים ‖ **20** [a] 𝔊$^{BΘ 963 min}$ *ὁ θεός* 𝔊^{rel} (𝔊^{O} c ob) *κύριος ὁ θεός* ‖ **21** [a] 𝔙 נַף— ‖ [b] > Ms ɯ ‖ [c] Ms 𝔊$^{-O min}$𝔖 + הזה cf 22[a] ‖ [d] 𝔊(𝔖𝔗^{J}𝔙) *εἰσέλθω* = בֹּאִי ‖ [e] > 𝔊$^{-L min}$(𝔊^{O} c ast)𝔗^{J} ‖ [f–f] > 𝔙 ‖ [g] 𝔊$^{AFN 963 L min}$ *ὁ θεός*, 𝔊^{Θ}𝔖𝔗^{J} 2 pl, 𝔊^{min} 1 pl ‖ [h] 𝔊$^{Θ min}$𝔖𝔗^{J}𝔙 2 pl ‖ **22** [a] 𝔊$^{ABa FMN 963 min}$(𝔊^{O} c ob)(𝔖) + *τοῦτον* cf 21[c] ‖ **23** [a] 𝔊$^{N 963 LO min}$ 1 pl ‖ [b] Seb Ms (?) כַּאֲשֶׁר ‖ [c] > 𝔙; ℭ𝔖𝔗^{J} pl ‖ **24** [a] Hbr 12,29 1 pl, ℭ𝔖𝔗^{J} 2 pl ‖ **25** [a] ɯℭ𝔖𝔗𝔗^{J}𝔙 pl, l 𝔐 ‖ [b] ɯ𝔊𝔖𝔗^{J}𝔙 2 pl, 𝔊$^{N min}$ 1 pl; l 𝔐 ‖ **26** [a] > 𝔊$^{-min}$, 𝔊^{O} c ast; cf 9,3[b].16[b] ‖ **27** [a] 𝔊$^{-L}$(𝔙) *ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν* = בכל העמים ‖ [b] 𝔊$^{ABc min}$ *ἐν πᾶσι(ν) τοῖς ἔθνεσιν* = בכל הגוים ‖ **28** [a] pc Mss 𝔊 + אֲחֵרִים (> 𝔐, homtel) cf 𝔗𝔗^{J} ‖ **29** [a] prb l c ɯ𝔗𝔙 sg ‖ [b] ɯ𝔙 וּמְצָאתוֹ cf 𝔊$^{-BΘ min}$𝔖; ɯ^{Mss} hic fin 29 ‖ **30** [a] ɯ^{Mss} hic fin 29.

31 אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקֹלוֹ׃ 31 כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא
32 יַשְׁחִיתֶךָ וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם׃ 32 כִּי
שְׁאַל־נָא ᵃלְיָמִים רִאשֹׁנִיםᵃ אֲשֶׁר־הָיוּ לְפָנֶיךָ לְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר בָּרָא
אֱלֹהִים ׀ אָדָם עַל־הָאָרֶץ וּלְמִקְצֵה הַשָּׁמַיִם וְעַד־קְצֵה הַשָּׁמָיִם הֲנִהְיָהᵇ
33 כַּדָּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה אוֹ הֲנִשְׁמַע כָּמֹהוּ׃ 33 הֲשָׁמַע עָם קוֹל אֱלֹהִיםᵃ
34 מְדַבֵּר מִתּוֹךְ־הָאֵשׁ כַּאֲשֶׁר־שָׁמַעְתָּ אַתָּה וַיֶּחִיᵇ׃ 34 אוֹ ׀ הֲנִסָּה אֱלֹהִים
לָבוֹא לָקַחַת לוֹ גוֹי מִקֶּרֶב גּוֹי בְּמַסֹּת בְּאֹתֹת וּבְמוֹפְתִים וּבְמִלְחָמָה
וּבְיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבְמוֹרָאִים גְּדֹלִים כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה לָכֶםᵃ
35 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶםᵃ בְּמִצְרַיִםᵇ לְעֵינֶיךָᶜ׃ 35 אַתָּה הָרְאֵתָ לָדַעַת כִּי יְהוָהᵃ
36 הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד מִלְבַדּוֹᵇ׃ 36 מִן־הַשָּׁמַיִם הִשְׁמִיעֲךָ אֶת־קֹלוֹ
לְיַסְּרֶךָּ וְעַל־הָאָרֶץ הֶרְאֲךָ אֶת־אִשּׁוֹ הַגְּדוֹלָה וּדְבָרָיו שָׁמַעְתָּ מִתּוֹךְ
37 הָאֵשׁᵃ׃ 37 וְתַחַתᵃ כִּי אָהַב אֶת־אֲבֹתֶיךָ וַיִּבְחַר ᵇבְּזַרְעוֹ אַחֲרָיוᵇ וַיּוֹצִאֲךָᶜ
38 בְּפָנָיו בְּכֹחוֹᵈ הַגָּדֹל מִמִּצְרָיִם׃ 38 לְהוֹרִישׁ גּוֹיִם גְּדֹלִים וַעֲצֻמִים מִמְּךָ
39 מִפָּנֶיךָ לַהֲבִיאֲךָ לָתֶת־לְךָ אֶת־אַרְצָם נַחֲלָה כַּיּוֹם הַזֶּה׃ 39 ᵃוְיָדַעְתָּ
הַיּוֹםᵃ וַהֲשֵׁבֹתָ אֶלᵇ־לְבָבֶךָ כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל
40 וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד׃ 40 וְשָׁמַרְתָּ אֶת־חֻקָּיו וְאֶת־מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם אֲשֶׁר יִיטַב לְךָ וּלְבָנֶיךָ אַחֲרֶיךָ וּלְמַעַן תַּאֲרִיךְ
יָמִים עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ כָּל־הַיָּמִים׃ פ
ס[1] 41 אָז יַבְדִּיל מֹשֶׁה שָׁלֹשׁ עָרִים בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן ᵃמִזְרְחָה שָׁמֶשׁᵃ׃
42 42 לָנֻס שָׁמָּה רוֹצֵחַᵃ אֲשֶׁר יִרְצַח אֶת־רֵעֵהוּ בִּבְלִי־דַעַת וְהוּא לֹא־
43 שֹׂנֵא לוֹ מִתְּמֹל שִׁלְשֹׁם וְנָס אֶל־אַחַת מִן־הֶעָרִים הָאֵלᵇ וָחָי׃ 43 אֶת־

ג חס ס״פ בסיפ . ל̇ד פסוק לא ולא ולא[31]
ב̇[32] . ל̇ בטע ר״פ בתור[33]
ה̇ . ה̇[34] . ח̇ ג מנה בתור . ג בתור[35]
ה̇[36] . ל̇
ג . ח מל בתור[37] . ב̇[38] . ל̇ . י̇ז וכל זקף אתנח וס״פ דכות[39]
כ̇ו פסוק דאית בהון א״ב . ב̇[40]
ג̇ ב̇ מנה מל בליש בתור . ג̇[41]
ג̇[42] מל בתור וכל בנ״ך דכות ב מ ג . ל̇ מל
י̇א ר״פ ד̇ מנה בתור . ב חד מל וחד חס
ג̇[43] ר״פ בתור וכל נביא דכות ב מ ה
ב̇[44] . ד̇[45] מל בתור וכל קריא דכות ב מ ז . ה̇[46]
ב ר״פ . ד̇[47] . ב חד חס וחד מל[48]
ה̇[49]
ב̇[50]
ג̇[51] . ג̇[52]
ט̇ מיחד
ד̇ בטע בסיפ
ג . ל̇
ב חס . ל̇ מילין ר״פ ובתר שמה[53] . ד̇ מל .
ד̇ חס[54] . ג̇[55] . ח̇ לשון חול[56] . ג̇[57] ר״פ בסיפ וחד מן ג̇[58] ר״פ את ואת ואת

[31] Mm 771. [32] 2 Ch 35,21. [33] Mm 1151. [34] Mm 823. [35] Mm 3. [36] Mm 2525. [37] Mm 73. [38] Mm 4001. [39] Mm 2120. [40] Mm 3458. [41] Mm 3000. [42] Mm 408. [43] Mm 2980. [44] Hi 18,5. [45] Mm 1193. [46] Mm 1077. [47] Mm 1078. [48] Mp sub loco. [49] Mm 3008. [50] Mm 1219. [51] Mm 1920. [52] Mm 1079. [53] Mm 1123. [54] Mm 518 contra textum. [55] Mm 4192. [56] Mm 119. [57] Mm 1143. [58] Mm 2599.

32 ᵃ⁻ᵃ Ms 𝔐𝔖𝔗 לַיָּ׳ הָר׳ ‖ ᵇ 𝔐 הן היה, 𝔗𝔗ᴶ *hhwh* = הֶהָיָה ‖ **33** ᵃ 2 Mss 𝔐𝔊𝔗ᴶ + (הַ)חַיִּים ut 5,26 ‖ ᵇ 𝔊𝔙 2 sg, 𝔖 2 pl cf 37.42 ‖ **34** ᵃ > Vᴷᵉⁿ ⁸⁰ Ms 𝔊ᴬᴮᶿ ⁹⁶³ ᵐⁱⁿ𝔖; cf ᵇ ‖ ᵇ prb l c 𝔊⁻ᴺ ᵐⁱⁿ 1 pl ‖ ᶜ Ms 𝔐𝔖𝔗 2 pl cf 𝔗ᴶ ‖ **35** ᵃ 𝔊 + *ὁ θεός σου* (> 𝔊¹²⁹), cf 𝔊 39 ‖ ᵇ 𝔅 מִלְ׳ ‖ **36/37** ᵃ⁻ᵃ prb l הָאֵשׁ נָתֶּחִי׃ cf 33 ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔐𝔊𝔖𝔗𝔙 3 pl ut 10,15; 𝔊 + *ὑμᾶς*; 𝔊ᴸ ᵐⁱⁿ + *παρὰ πάντα τὰ ἔθνη* ex 10,15 ‖ ᶜ 𝔏𝔖 suff 2 pl ‖ ᵈ 𝔐 וּבְ׳ ‖ **39** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊ᶿ ᵐⁱⁿ ‖ ᵇ 𝔐 על ‖ **41** ᵃ⁻ᵃ Ms 𝔐ᴹˢˢ𝔗𝔗ᴶ מזרח השׁ׳ cf 𝔖, Ms 𝔐 מ׳ השׁ׳; cf 47ᵇ⁻ᵇ ‖ **42** ᵃ 𝔐𝔊 הר׳ cf 𝔖𝔗𝔗ᴶ et 19,4 ‖ ᵇ l c Seb Ms 𝔐 הָאֵלֶּה cf 7,22ᵃ 19,11ᶜ.

בֶּ֧צֶר בַּמִּדְבָּ֛ר בְּאֶ֥רֶץ הַמִּישֹׁ֖ר לָרְאוּבֵנִ֑י[a] וְאֶת־רָאמֹ֤ת בַּגִּלְעָד֙ לַגָּדִ֔י ג בליש[59]. ג כת כן
וְאֶת־גּוֹלָ֥ן בַּבָּשָׁ֖ן לַֽמְנַשִּֽׁי׃ ד בליש[60]
44 45 [44] וְזֹ֖את[a] הַתּוֹרָ֑ה אֲשֶׁר־שָׂ֣ם מֹשֶׁ֔ה לִפְנֵ֖י בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ [45] אֵ֚לֶּה כה יו[61] מנה ר״פ
הָעֵדֹ֔ת[a] וְהַחֻקִּ֖ים[b] וְהַמִּשְׁפָּטִ֑ים אֲשֶׁ֨ר דִּבֶּ֤ר מֹשֶׁה֙ אֶל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל[c]
46 בְּצֵאתָ֖ם מִמִּצְרָֽיִם׃ [46] בְּעֵ֣בֶר הַיַּרְדֵּ֗ן בַּגַּ֨יְא מ֨וּל בֵּ֣ית פְּע֔וֹר בְּאֶ֗רֶץ
סִיחֹן֙ מֶ֣לֶךְ הָֽאֱמֹרִ֔י אֲשֶׁ֥ר יוֹשֵׁ֖ב בְּחֶשְׁבּ֑וֹן אֲשֶׁ֨ר הִכָּ֤ה מֹשֶׁה֙ וּבְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל יז מל בתור. הׄ וכל ר״פ דכות[62]
47 בְּצֵאתָ֖ם מִמִּצְרָֽיִם׃ [47] וַיִּֽירְשׁ֨וּ אֶת־אַרְצ֜וֹ[a] וְאֶת־אֶ֣רֶץ ׀ ע֣וֹג מֶֽלֶךְ־הַבָּשָׁ֗ן
48 שְׁנֵי֙ מַלְכֵ֣י הָֽאֱמֹרִ֔י אֲשֶׁ֖ר בְּעֵ֣בֶר הַיַּרְדֵּ֑ן [b]מִזְרַ֖ח שָֽׁמֶשׁ[b]׃ [48] מֵעֲרֹעֵ֞ר אֲשֶׁ֨ר ל
49 עַל־שְׂפַֽת־נַ֣חַל אַרְנֹ֔ן וְעַד־הַ֥ר שִׂיאֹ֖ן ה֥וּא חֶרְמֽוֹן׃ [49] וְכָל־הָ֨עֲרָבָ֜ה ל. ב
[a]עֵ֤בֶר הַיַּרְדֵּן֙ מִזְרָ֔חָה וְעַ֖ד יָ֣ם הָעֲרָבָ֑ה[a] תַּ֖חַת אַשְׁדֹּ֥ת הַפִּסְגָּֽה[b]׃ פ ד[63]
5 [5] [1] וַיִּקְרָ֣א מֹשֶׁה֮ אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל֒ וַיֹּ֣אמֶר אֲלֵהֶ֗ם שְׁמַ֤ע יִשְׂרָאֵל֙
אֶת־הַחֻקִּ֣ים וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִ֔ים אֲשֶׁ֧ר אָנֹכִ֛י דֹּבֵ֥ר בְּאָזְנֵיכֶ֖ם הַיּ֑וֹם[a] ד
2 וּלְמַדְתֶּ֣ם אֹתָ֔ם וּשְׁמַרְתֶּ֖ם לַעֲשֹׂתָֽם׃ [2] יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֗ינוּ כָּרַ֥ת עִמָּ֛נוּ בְּרִ֖ית ד ב חס וב מל[1]
3 בְּחֹרֵֽב׃ [3] לֹ֣א[a] אֶת־אֲבֹתֵ֔ינוּ כָּרַ֥ת יְהוָ֖ה אֶת־הַבְּרִ֣ית הַזֹּ֑את כִּ֣י אִתָּ֔נוּ
4 אֲנַ֨חְנוּ אֵ֥לֶּה פֹ֛ה[b] הַיּ֖וֹם כֻּלָּ֥נוּ חַיִּֽים׃ [4] פָּנִ֣ים ׀ בְּפָנִ֗ים דִּבֶּ֨ר יְהוָ֧ה עִמָּכֶ֛ם
5 בָּהָ֖ר[a] מִתּ֥וֹךְ הָאֵֽשׁ׃ [5] אָ֠נֹכִ֠י[a] עֹמֵ֨ד בֵּין־יְהוָ֜ה וּבֵינֵיכֶם֙ בָּעֵ֣ת הַהִ֔וא
לְהַגִּ֥יד לָכֶ֖ם אֶת־דְּבַ֣ר[b] יְהוָ֑ה כִּ֤י יְרֵאתֶם֙ מִפְּנֵ֣י הָאֵ֔שׁ וְלֹֽא־עֲלִיתֶ֥ם ג. ל
בָהָ֖ר לֵאמֹֽר׃ ס
6 [6] [a]אָנֹכִי֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ אֲשֶׁ֧ר הוֹצֵאתִ֛יךָ מֵאֶ֥רֶץ מִצְרַ֖יִם מִבֵּ֣ית יב. ג
7 8 עֲבָדִֽים׃ [7] לֹ֣א[a] יִהְיֶֽה־לְךָ֛ אֱלֹהִ֥ים אֲחֵרִ֖ים עַל־פָּנָֽיַ׃ [8] לֹֽא־
תַעֲשֶׂ֨ה־לְךָ֥ פֶ֙סֶל֙ ׀ [a]כָּל־תְּמוּנָ֔ה[a] אֲשֶׁ֤ר בַּשָּׁמַ֙יִם֙ ׀ מִמַּ֔עַל וַאֲשֶׁר֙ בָּאָ֖רֶץ ל[2]
9 מִתָּ֑חַת וַאֲשֶׁ֥ר בַּמַּ֖יִם ׀ מִתַּ֥חַת לָאָֽרֶץ׃ [9] לֹֽא־תִשְׁתַּחֲוֶ֥ה לָהֶ֖ם וְלֹ֣א ב
תָעָבְדֵ֑ם[a] כִּ֣י אָנֹכִ֞י יְהוָ֤ה אֱלֹהֶ֙יךָ֙ אֵ֣ל קַנָּ֔א פֹּ֡קֵד עֲוֺ֣ן אָב֧וֹת עַל־בָּנִ֛ים יב

[59] Mm 1080. [60] Mm 4130. [61] Mm 856. [62] Mm 470. [63] Mm 1081. Cp 5 [1] Mp sub loco. [2] Mm 1082.

43 [a] sic L, mlt Mss Edd 'לְרְאוּ ‖ **44** [a] 2 Mss 𝔊𝔖𝔙 זאת ‖ **45** [a] l העדוּת? cf 𝔊 *τὰ μαρτύρια* ut 𝔊 2 R 17,15 ‖ [b] $V^{Ken 69}$ pc Mss 𝔐 'ה ‖ [c] $𝔊^{-B min}$ + *ἐν τῇ ἐρήμῳ* cf 6,3 8,3 ‖ **47** [a] $𝔊^{Θ min}$ 3 pl ‖ [b–b] Ms 'חה ש—, pc Mss 𝔐𝔗𝔗[J] 'מ' השׁ cf 𝔖, $𝔐^{Mss}$ 'חה השׁ—; cf 41[a–a] ‖ **49** [a–a] prb > 𝔔; 𝔐 + ים המלח ut 3,17 ‖ [b] 𝔊 *τὴν λαξευτήν*, $𝔊^{L}$ *τὴν λελαξευμένην* cf 𝔗𝔗[J] et 3,27[b] ‖ **Cp 5,1** [a] 𝔔𝔊 + הזה ‖ **3** [a] 𝔔 ולא ‖ [b] pc Mss פֹּה ‖ **4** [a] > Ms $𝔔𝔊^{A}$ ‖ **5** [a] 𝔐𝔊𝔖 'וא ‖ [b] Ms 𝔐 Vrs דִּבְרֵי ‖ **6** [a] 6–21 𝔗[J] libere tradit ‖ **7** [a] 𝔔 כי לא ‖ **8** [a–a] mlt Mss $𝔔𝔐𝔖𝔗^{Ms}𝔗^{J}𝔙$ 'וכל־ת ut Ex 20,4; 𝔊 *οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα* ‖ **9** [a] prb recte, 𝔔 'תעוב; prp 'תַּעָ cf 13,3[a].

10 וְעַל־[b]שִׁלֵּשִׁ֥ים וְעַל־רִבֵּעִ֖ים לְשֹׂנְאָֽי׃ 10 וְעֹ֤שֶׂה[a] חֶ֙סֶד֙ לַאֲלָפִ֔ים לְאֹהֲבַ֖י[b]   ל3 . ה . כב4 ג מנה בסיפ . ד
11 וּלְשֹׁמְרֵ֥י מִצְוֹתָֽו[c]׃ ס 11 לֹ֥א תִשָּׂ֛א אֶת־שֵׁם־יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ לַשָּׁ֑וְא   ו . מצותי ק חד מן מח5 כת ו וקר י
12 כִּ֣י לֹ֤א יְנַקֶּה֙ יְהוָ֔ה אֵ֛ת[a] [b]אֲשֶׁר־יִשָּׂ֥א אֶת־שְׁמ֖וֹ לַשָּֽׁוְא[b]׃ ס 12 שָׁמ֛וֹר   לז . ג מל בתור וחד מן ג6 זוגין ול3 בעינ
13 אֶת־י֥וֹם הַשַּׁבָּ֖ת לְקַדְּשׁ֑וֹ כַּאֲשֶׁ֥ר צִוְּךָ֖ ׀ יְהוָ֥ה אֱלֹהֶֽיךָ׃ 13 שֵׁ֤שֶׁת יָמִים֙
14 תַּעֲבֹ֔ד וְעָשִׂ֖יתָ כָּל־[a]מְלַאכְתֶּֽךָ׃ 14 וְי֙וֹם֙[a] הַשְּׁבִיעִ֜֔י שַׁבָּ֖ת ׀ לַיהוָ֣ה אֱלֹהֶ֗יךָ
לֹ֣א תַעֲשֶׂ֣ה[b] כָל־מְלָאכָ֡ה אַתָּ֣ה וּבִנְךָֽ־וּבִתֶּ֣ךָ וְעַבְדְּךָֽ־[c]וַ֠אֲמָתֶךָ וְשׁוֹרְךָ֨[d]   ל3
וַחֲמֹֽרְךָ֜ וְכָל־בְּהֶמְתֶּ֗ךָ וְגֵֽרְךָ֙ אֲשֶׁ֣ר בִּשְׁעָרֶ֔יךָ לְמַ֗עַן יָנ֛וּחַ עַבְדְּךָ֥
15 וַאֲמָתְךָ֖ כָּמֽוֹךָ׃ 15 וְזָכַרְתָּ֗ כִּ֣י־עֶ֤בֶד הָיִ֙יתָ֙ ׀ בְּאֶ֣רֶץ מִצְרַ֔יִם וַיֹּצִ֨אֲךָ֜ יְהוָ֤ה   ב חד חס וחד מל7
אֱלֹהֶ֙יךָ֙ מִשָּׁ֔ם בְּיָ֤ד חֲזָקָה֙ וּבִזְרֹ֣עַ נְטוּיָ֔ה עַל־כֵּ֗ן צִוְּךָ֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ
16 לַעֲשׂ֖וֹת אֶת־י֥וֹם הַשַּׁבָּֽת[a]׃ ס 16 כַּבֵּ֤ד אֶת־אָבִ֙יךָ֙ וְאֶת־אִמֶּ֔ךָ
כַּאֲשֶׁ֥ר צִוְּךָ֖ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֑יךָ לְמַ֣עַן ׀ יַאֲרִיכֻ֣ן יָמֶ֗יךָ וּלְמַ֙עַן֙ יִ֣יטַב לָ֔ךְ עַ֚ל   ג8
17 הָאֲדָמָ֔ה אֲשֶׁר־יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ נֹתֵ֥ן לָֽךְ׃ ס 17 לֹ֖א תִּֿרְצָֽח׃ ס   ט פסוק לא ולא ולא ולא וחד מן יח9 פסוק דמיין . ל בסיפ3
18 וְלֹ֖א[a] תִּֿנְאָֽף׃ ס 19 וְלֹ֖א[a] תִּֿגְנֹֽב׃ ס 20 וְלֹֽא־[a]תַעֲנֶ֥ה בְרֵעֲךָ֖   ל . ל . ל
21 עֵ֥ד שָֽׁוְא[b]׃ ס 21(18) וְלֹ֥א[a] תַחְמֹ֖ד אֵ֣שֶׁת[b] רֵעֶ֑ךָ ס וְלֹ֨א[c]   ל בסיפ10 . יז ר״פ בסיפ11
[d]תִתְאַוֶּ֜ה בֵּ֣ית[d] רֵעֶ֗ךָ שָׂדֵ֜הוּ וְעַבְדּ֤וֹ[e] וַאֲמָתוֹ֙ שׁוֹר֣וֹ[f] וַחֲמֹר֔וֹ וְכֹ֖ל אֲשֶׁ֥ר   ל3
22 לְרֵעֶֽךָ[g]׃ ס 22(19) אֶת־הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֡לֶּה דִּבֶּ֣ר יְהוָה֩ אֶל־כָּל־   י ר״פ בסיפ12
קְהַלְכֶ֨ם בָּהָ֜ר מִתּ֣וֹךְ הָאֵ֗שׁ [a]הֶֽעָנָן֙ וְהָ֣עֲרָפֶ֔ל[a] ק֥וֹל גָּד֖וֹל וְלֹ֣א יָסָ֑ף   ה13
23 וַֽיִּכְתְּבֵ֗ם עַל־שְׁנֵי֙ לֻחֹ֣ת אֲבָנִ֔ים[b] וַֽיִּתְּנֵ֖ם אֵלָֽי׃ 23(20) וַיְהִ֗י
כְּשָׁמְעֲכֶ֤ם אֶת־הַקּוֹל֙ מִתּ֣וֹךְ הַחֹ֔שֶׁךְ[a] וְהָהָ֖ר בֹּעֵ֣ר בָּאֵ֑שׁ וַתִּקְרְב֣וּן   ג . ג . ג14
24 אֵלַ֔י כָּל־רָאשֵׁ֥י שִׁבְטֵיכֶ֖ם וְזִקְנֵיכֶֽם׃ 24(21) וַתֹּאמְר֗וּ[a] הֵ֣ן הֶרְאָ֜נוּ יְהוָ֤ה   עה . ב
אֱלֹהֵ֙ינוּ֙ אֶת־כְּבֹד֣וֹ [b]וְאֶת־גָּדְל֔וֹ[b] וְאֶת־קֹל֥וֹ שָׁמַ֖עְנוּ מִתּ֣וֹךְ הָאֵ֑שׁ הַיּ֤וֹם   יח פסוק את ואת ואת את . ג חס . ג בליש . ל

[3] Mm 1082. [4] Mm 475. [5] Mm 3811. [6] Mm 509. [7] Mp sub loco. [8] Mm 1089. [9] Mm 647 et Mm 3911. [10] Mm 1083. [11] Mm 1165. [12] Mm 1143. [13] Mm 1084. [14] Mm 1085.

9 [b] mlt Mss Vrs 𝔗ᴶ עַל ut Ex 20,5 ‖ 10 [a] 𝔔 עושי ‖ [b] 𝔔 אוהבי ‖ [c] l c Q mlt Mss ℭ⅏ Vrs 𝔗ᴶ ־תַי ut Ex 20,6 ‖ 11 [a] 𝔔𝔗ᴶ + כ(ו)ל, l 𝔐 ut Ex 20,7 ‖ [b–b] > 𝔔 ‖ 13 [a] 𝔔 את כ(ו)ל ‖ 14 [a] Vᴷᵉⁿ ⁶⁹ pc Mss 𝔔 Pap Nash וּבַיּוֹם cf Ex 20,10; 𝔔 כי ביום ‖ [b] 𝔔 Pap Nash + ב(ו)ה, ⅏𝔊𝔖𝔙 + בו ‖ [c] Ms 𝔔⅏𝔊𝔙 ע׳ ut Ex 20,10 cf 12,18[a] 16,11[a] ‖ [d] Ms 𝔔 Pap Nash ⅏𝔊 שׁ׳ ‖ 15 [a] $𝔊^{-O}$ + *καὶ ἁγιάζειν αὐτήν* = וּלְקַדְּשׁוֹ cf Ex 20,11 ‖ 18 [a] Vᴷᵉⁿ ¹⁰⁷ pc Mss ⅏𝔊𝔖𝔗ᴶ לא ut Ex 20,14sqq ‖ 19 [a] cf 18[a] ‖ 20 [a] Vᴷᵉⁿ ¹⁰⁷ 2 Mss ⅏𝔊𝔖𝔗ᴶ לא cf 18[a] ‖ [b] nonn Mss שָׁקֶר ut Ex 20,16 ‖ 21 [a] cf 18[a] ‖ [b] 2 Mss ⅏ בית ‖ [c] 𝔊𝔖𝔙 om cop ut Ex 20,17 ‖ [d–d] ⅏ תחמד אשת ‖ [e] Ms ⅏ ע׳ ‖ [f] mlt Mss ℭ𝔊 *(οὔτε)* 𝔖 ושׁ׳ ‖ [g] ⅏ + 27,2sqq ‖ 22 [a–a] ⅏𝔊 חשך ענן ערפל = 4,11bβ ‖ [b] 𝔔 הא׳ ‖ 23 [a] Ms 𝔊 הָאֵשׁ, 2 Mss + הָאֵשׁ ‖ 24 [a] 𝔔 ואתם ת׳ ‖ [b–b] > $𝔊^{-LO}$.

הַזֶּה רָאִינוּ כִּי־יְדַבֵּר אֱלֹהִים[c] אֶת־הָאָדָם וָחָי׃ 25(22) וְעַתָּה לָמָּה 25
נָמוּת כִּי תֹאכְלֵנוּ הָאֵשׁ הַגְּדֹלָה הַזֹּאת אִם־יֹסְפִים ׀ אֲנַחְנוּ לִשְׁמֹעַ אֶת־
ה[15] קוֹל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עוֹד וָמָתְנוּ׃ 26(23) כִּי מִי כָל־בָּשָׂר אֲשֶׁר שָׁמַע 26
ד[16] ג חס וחד מל [a]קוֹל אֱלֹהִים חַיִּים[a] מְדַבֵּר מִתּוֹךְ־הָאֵשׁ כָּמֹנוּ וַיֶּחִי׃ 27(24) קְרַב 27
ה . ג בלשון זכר[17] אַתָּה וּשְׁמָע אֵת כָּל־אֲשֶׁר יֹאמַר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ[a] וְאַתְּ[b] ׀ תְּדַבֵּר אֵלֵינוּ
אֵת כָּל־אֲשֶׁר יְדַבֵּר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ[c] אֵלֶיךָ וְשָׁמַעְנוּ וְעָשִׂינוּ׃ 28(25) וַיִּשְׁמַע 28
יְהוָה אֶת־קוֹל דִּבְרֵיכֶם בְּדַבֶּרְכֶם אֵלָי[c] וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי שָׁמַעְתִּי[d]
ל[18] אֶת־קוֹל דִּבְרֵי הָעָם הַזֶּה[e] אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֵלֶיךָ הֵיטִיבוּ כָּל־אֲשֶׁר
דִּבֵּרוּ[f]׃ 29(26) מִי־יִתֵּן[a] וְהָיָה [b]לְבָבָם זֶה[b] לָהֶם לְיִרְאָה אֹתִי וְלִשְׁמֹר 29
יח[19] חס י מנה בתור [c]אֶת־כָּל[c]־מִצְוֺתַי כָּל־הַיָּמִים לְמַעַן יִיטַב לָהֶם וְלִבְנֵיהֶם לְעֹלָם׃
ג מל בתור[20] 30(27) לֵךְ אֱמֹר לָהֶם שׁוּבוּ לָכֶם לְאָהֳלֵיכֶם׃ 31(28) וְאַתָּה פֹּה עֲמֹד 30 31
עִמָּדִי וַאֲדַבְּרָה אֵלֶיךָ אֵת כָּל־[a]הַמִּצְוָה וְהַחֻקִּים[b] וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר
ו תְּלַמְּדֵם וְעָשׂוּ בָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לָהֶם לְרִשְׁתָּהּ׃ 32(29) וּשְׁמַרְתֶּם 32
ל חס לַעֲשׂוֹת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם לֹא תָסֻרוּ יָמִין וּשְׂמֹאל׃
33(30) בְּכָל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה [a]אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם תֵּלֵכוּ[a] לְמַעַן 33
ב . יו[21] . ל תִּחְיוּן וְטוֹב לָכֶם וְהַאֲרַכְתֶּם יָמִים בָּאָרֶץ אֲשֶׁר תִּירָשׁוּן׃
כה יו[1] מנה ר"פ 6 1 וְזֹאת הַמִּצְוָה הַחֻקִּים[a] וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם 6
לְלַמֵּד אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃
2 [a]לְמַעַן תִּירָא אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר אֶת־כָּל־חֻקֹּתָיו[b] וּמִצְוֺתָיו 2
ג ב דגש וחד רפי[2] . ג[3] אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּךָ[c] אַתָּה [d]וּבִנְךָ וּבֶן־בִּנְךָ[d] כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ וּלְמַעַן יַאֲרִכֻן
יד פסוק לך לך[4] יָמֶיךָ׃ 3 וְשָׁמַעְתָּ יִשְׂרָאֵל וְשָׁמַרְתָּ לַעֲשׂוֹת אֲשֶׁר[a] יִיטַב לְךָ וַאֲשֶׁר 3
ל תִּרְבּוּן[b] מְאֹד[c] כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לָךְ[d] אֶרֶץ זָבַת
חָלָב וּדְבָשׁ׃ פ

[15] Mm 1086. [16] Mm 252. [17] Mm 900. [18] Mm 1160. [19] Mm 25. [20] Mm 1087. [21] Mm 1088. Cp 6 [1] Mm 856. [2] Mp sub loco. [3] Mm 1089. [4] Mm 1860.

24 [c] 𝔔 יהוה cf 𝔖 ‖ **26** [a–a] 𝔔 pr את, 𝔔 ק׳ חי א׳ ‖ **27/28** [a] 𝔔$𝔊^{A}$𝔖𝔙 + אליכה ‖ [b] l c pc Mss 𝔐 ואתּ(ה) ‖ [c–c] > 𝔔 ‖ [d] 𝔔 שמעת (= שמעתָּ?) ‖ [e] > 𝔖 ‖ [f–f] > 𝔔 ‖ **29** [a] 𝔔 ינתן ‖ [b–b] 𝔔 זה לבבם ‖ [c–c] > $V^{Ken 69}$ Ms; $V^{Ken 1}$ Ms om את, 𝔐$𝔊^{-LO}$ om כל ‖ **31** [a] > $𝔊^{-LO}𝔗^{J}$ ‖ [b] $V^{Ken 69}$ pc Mss 𝔐 ה׳ cf 6,1 7,11 ‖ **33** [a–a] 𝔔 תלכונו ‖ **Cp 6,1** [a] $V^{Ken 9}$ pc Mss 𝔊𝔖 וה׳, 𝔔 וחקים ‖ **2** [a] > 𝔔 ‖ [b] 𝔐 חקיו ‖ [c] Ms 𝔔𝔐𝔊 + היום ‖ [d–d] 𝔊𝔙 pl ‖ **3** [a] 𝔔 כאשר ‖ [b] 𝔐𝔖𝔙 sg ‖ [c] 𝔔 מואדה ‖ [d] 𝔊 pr δοῦναι, 𝔖 + *dntl lk* = dare tibi; prb nonn vb exc, cf 26,15 27,3.

ס[ת] 4 שְׁמַ֖ע[a] יִשְׂרָאֵ֑ל יְהוָ֥ה אֱלֹהֵ֖ינוּ יְהוָ֥ה ׀ אֶחָֽד׃ 5 וְאָ֣הַבְתָּ֔ אֵ֖ת יְהוָ֣ה
6 אֱלֹהֶ֑יךָ בְּכָל־לְבָבְךָ֥ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ֖ וּבְכָל־מְאֹדֶֽךָ׃ 6 וְהָי֞וּ הַדְּבָרִ֣ים
7 הָאֵ֗לֶּה אֲשֶׁ֨ר אָנֹכִ֧י מְצַוְּךָ֛ הַיּ֖וֹם עַל־לְבָבֶֽךָ׃ 7 וְשִׁנַּנְתָּ֣ם לְבָנֶ֔יךָ וְדִבַּרְתָּ֖ — ג̇ה . ל
8 בָּ֑ם בְּשִׁבְתְּךָ֤ בְּבֵיתֶ֨ךָ֙[a] וּבְלֶכְתְּךָ֣[b] בַדֶּ֔רֶךְ וּֽבְשָׁכְבְּךָ֖[c] וּבְקוּמֶֽךָ׃ 8 וּקְשַׁרְתָּ֥ם — ל . ב . ל
9 לְא֖וֹת עַל־יָדֶ֑ךָ[a] וְהָי֥וּ לְטֹטָפֹ֖ת בֵּ֥ין עֵינֶֽיךָ׃ 9 [a]וּכְתַבְתָּ֛ם עַל־מְזֻז֥וֹת — ל חס . ב
10 בֵּיתֶ֖ךָ[b] וּבִשְׁעָרֶֽיךָ׃[c] ס 10 וְהָיָ֞ה כִּֽי־יְבִיאֲךָ֣ ׀ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֗יךָ אֶל־ — ב
הָאָ֛רֶץ אֲשֶׁ֨ר נִשְׁבַּ֧ע לַאֲבֹתֶ֛יךָ לְאַבְרָהָ֛ם לְיִצְחָ֥ק וּֽלְיַעֲקֹ֖ב לָ֣תֶת לָ֑ךְ
11 עָרִ֛ים גְּדֹלֹ֥ת וְטֹבֹ֖ת אֲשֶׁ֥ר לֹא־בָנִֽיתָ׃ 11 וּבָ֨תִּ֜ים[a] מְלֵאִ֣ים כָּל־טוּב֮ — ד חס[6] . ד[7] . כל כת כן . לט בליש[8]
אֲשֶׁ֣ר לֹא־מִלֵּ֒אתָ֒ וּבֹרֹ֤ת[b] חֲצוּבִים֙ אֲשֶׁ֣ר לֹא־חָצַ֔בְתָּ כְּרָמִ֥ים וְזֵיתִ֖ים — מז פסוק לא לא לא . ל חס . ב מל
12 אֲשֶׁ֣ר לֹא־נָטָ֑עְתָּ וְאָכַלְתָּ֖ וְשָׂבָֽעְתָּ׃ 12 [a]הִשָּׁ֣מֶר לְךָ֔ פֶּן־תִּשְׁכַּ֖ח אֶת־
13 יְהוָ֑ה[b] אֲשֶׁ֧ר הוֹצִֽיאֲךָ֛ מֵאֶ֥רֶץ מִצְרַ֖יִם מִבֵּ֥ית עֲבָדִֽים׃ 13 אֶת־יְהוָ֧ה — י ר״פ בסיפ[9]
14 אֱלֹהֶ֛יךָ תִּירָ֖א וְאֹת֣וֹ תַעֲבֹ֑ד[a] וּבִשְׁמ֖וֹ תִּשָּׁבֵֽעַ׃ 14 [a]לֹ֣א[b] תֵֽלְכ֔וּן אַחֲרֵ֖י — ד זוגין[10] . ג[11] . ל
15 אֱלֹהִ֣ים אֲחֵרִ֑ים מֵאֱלֹהֵי֙ הָֽעַמִּ֔ים אֲשֶׁ֖ר סְבִיבוֹתֵיכֶֽם׃ 15 כִּ֣י אֵ֥ל קַנָּ֛א — ל מל בתור
יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ בְּקִרְבֶּ֑ךָ פֶּן־יֶ֨חֱרֶ֜ה[a] אַף־יְהוָ֤ה אֱלֹהֶ֨יךָ֙ בָּ֔ךְ וְהִשְׁמִ֣ידְךָ֔ — ג[12]
16 מֵעַ֖ל פְּנֵ֥י הָאֲדָמָֽה׃ ס 16 לֹ֣א תְנַסּ֔וּ אֶת־יְהוָ֖ה אֱלֹהֵיכֶ֑ם כַּאֲשֶׁ֥ר
17 נִסִּיתֶ֖ם בַּמַּסָּֽה׃ 17 שָׁמ֣וֹר תִּשְׁמְר֔וּן אֶת־מִצְוֺ֖ת יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֑ם וְעֵדֹתָ֥יו — ב חד כת סה וחד כת שא . ג מל בתור . ה[13] . ו בטע ה[6] מנה בליש . ה
18 וְחֻקָּ֖יו אֲשֶׁ֥ר צִוָּֽךְ׃ 18 וְעָשִׂ֛יתָ הַיָּשָׁ֥ר וְהַטּ֖וֹב בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֑ה[a] לְמַ֨עַן֙ יִ֣יטַב — ד[14] . לג בתור
לָ֔ךְ וּבָ֗אתָ וְיָֽרַשְׁתָּ֙ אֶת־הָאָ֣רֶץ הַטֹּבָ֔ה אֲשֶׁר־נִשְׁבַּ֥ע יְהוָ֖ה לַאֲבֹתֶֽיךָ׃ — ג בטע[15] . ג חס[16]
19 לַהֲדֹ֥ף[a] אֶת־כָּל־אֹיְבֶ֖יךָ מִפָּנֶ֑יךָ כַּאֲשֶׁ֖ר דִּבֶּ֥ר יְהוָֽה׃ ס 20 כִּֽי־[a]
יִשְׁאָלְךָ֥ בִנְךָ֛ מָחָ֖ר לֵאמֹ֑ר מָ֣ה הָעֵדֹ֗ת וְהַֽחֻקִּים֙[b] וְהַמִּשְׁפָּטִ֔ים אֲשֶׁ֥ר
21 צִוָּ֛ה יְהוָ֥ה אֱלֹהֵ֖ינוּ[c] אֶתְכֶֽם׃[d] 21 וְאָמַרְתָּ֣ לְבִנְךָ֔ עֲבָדִ֛ים הָיִ֥ינוּ לְפַרְעֹ֖ה
22 בְּמִצְרָ֑יִם וַיּֽוֹצִיאֵ֧נוּ יְהוָ֛ה מִמִּצְרַ֖יִם בְּיָ֥ד חֲזָקָֽה׃ 22 וַיִּתֵּ֣ן יְהוָ֡ה אוֹתֹ֣ת — ג[17] בליש ול כת כן . ל מל[6]
וּ֠מֹפְתִים גְּדֹלִ֨ים וְרָעִ֧ים ׀ בְּמִצְרַ֛יִם בְּפַרְעֹ֥ה וּבְכָל־בֵּית֖וֹ לְעֵינֵֽינוּ׃ — ג[18]

5 Mm 1219. 6 Mp sub loco. 7 Mm 1090. 8 Mm 335. 9 Mm 1143. 10 Mm 2810. 11 Mm 3170. 12 Mm 597. 13 Mm 2153. 14 Mm 2170. 15 Mm 2016. 16 Mm 1116. 17 Mm 951 contra textum. 18 Mm 347.

4 [a] 𝔊 pr nonn vb ‖ **7** [a] ⅏𝔊(𝔊^L pl) בבית cf 11,19[a] ‖ [b] ⅏ ב׳ cf 11,19[b] ‖ [c] pc Mss ⅏𝔙 ב׳ cf 11,19[c] ‖ **8** [a] mlt Mss 𝔗⅏ ידיך ‖ **9** [a] 𝔊 pl ‖ [b] ⅏𝔊𝔖 pl cf 11,20[c] ‖ [c] V^Ken 69 ש׳/ר cf 𝔊 (2 pl) 𝔙 ‖ **11** [a] ⅏𝔊^-O𝔙 ב׳ ‖ [b] ⅏𝔊𝔙 ברות ‖ **12** [a] 𝔗^J 2 pl ‖ [b] mlt Mss ⅏𝔊𝔖 + אלהיך ‖ **13** [a] pc Mss 𝔊 + וּבוֹ תִדְבָּק ex 10,20 ‖ **14** [a] dl (pl)? ‖ [b] 𝔗𝔊^Mmin ולא ‖ **15** [a] ⅏ יחר ‖ **18** [a] ⅏𝔊 (𝔊^B*min𝔏 τοῦ θεοῦ ὑμῶν) 𝔖 + אלהיך ‖ **19** [a] ⅏ להדיף (hi נדף) cf 9,4[a] ‖ **20** [a] Ms ⅏𝔊 pr וְהָיָה ‖ [b] pc Mss ⅏ ה׳ cf 4,45[b] ‖ [c] 𝔗 2 sg, 𝔊^Lmin *ὁ θεός*, 𝔊^min𝔏 2 pl ‖ [d] 𝔊^min𝔙 1 pl.

23 וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם לְמַעַן הָבִיא אֹתָנוּ לָתֶת לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר 23 — ג מל[19] . ח קמ[20]
נִשְׁבַּע[a] לַאֲבֹתֵינוּ׃ 24 וַיְצַוֵּנוּ יְהוָה לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה 24
לְיִרְאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְטוֹב לָנוּ כָּל־הַיָּמִים לְחַיֹּתֵנוּ כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃ — ל חס . ד וכל עזרא דכות[21]
25 וּצְדָקָה תִּהְיֶה־לָּנוּ כִּי־נִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת לִפְנֵי 25
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּנוּ׃ ס 7 1 כִּי יְבִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־ 7 — ה
הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ וְנָשַׁל גּוֹיִם־רַבִּים ׀ מִפָּנֶיךָ — ג׳
הַחִתִּי וְהַגִּרְגָּשִׁי וְהָאֱמֹרִי וְהַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי שִׁבְעָה — סימן חגמכפוס[2]
גּוֹיִם רַבִּים וַעֲצוּמִים מִמֶּךָּ׃ 2 וּנְתָנָם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנֶיךָ וְהִכִּיתָם 2 — ל מל[3]
הַחֲרֵם תַּחֲרִים אֹתָם לֹא־תִכְרֹת לָהֶם בְּרִית וְלֹא תְחָנֵּם׃ 3 וְלֹא[a] 3 — ל מל . ל . יז[4] ר״פ בסיפ וחד מן [5] פסוק ולא לא לא
תִתְחַתֵּן בָּם בִּתְּךָ לֹא־תִתֵּן לִבְנוֹ וּבִתּוֹ לֹא־תִקַּח לִבְנֶךָ׃ 4 כִּי־יָסִיר 4
אֶת־בִּנְךָ מֵאַחֲרַי[a] וְעָבְדוּ[b] אֱלֹהִים אֲחֵרִים[c] וְחָרָה[d] אַף־יְהוָה בָּכֶם
וְהִשְׁמִידְךָ מַהֵר׃ 5 כִּי־אִם־כֹּה תַעֲשׂוּ[e] לָהֶם מִזְבְּחֹתֵיהֶם תִּתֹּצוּ 5 — ג ב חס וחד מל
וּמַצֵּבֹתָם תְּשַׁבֵּרוּ וַאֲשֵׁירֵהֶם תְּגַדֵּעוּן וּפְסִילֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן בָּאֵשׁ׃[c] — ג מל בליש . ג
6 [a]כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּךָ[b] בָּחַר ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִהְיוֹת 6 — ה זוגין[6]
לוֹ לְעַם סְגֻלָּה מִכֹּל הָעַמִּים אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ ס 7 [a]לֹא 7
מֵרֻבְּכֶם מִכָּל־הָעַמִּים חָשַׁק יְהוָה בָּכֶם וַיִּבְחַר בָּכֶם כִּי־אַתֶּם הַמְעַט — ל . ב
מִכָּל־הָעַמִּים׃ 8 כִּי מֵאַהֲבַת[b] יְהוָה אֶתְכֶם וּמִשָּׁמְרוֹ אֶת־הַשְּׁבֻעָה 8 — ל . ג חס
אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֵיכֶם הוֹצִיא יְהוָה אֶתְכֶם בְּיָד חֲזָקָה[a] וַיִּפְדְּךָ מִבֵּית
עֲבָדִים מִיַּד פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרָיִם׃ 9 וְיָדַעְתָּ כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא 9
הָאֱלֹהִים הָאֵל הַנֶּאֱמָן שֹׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד לְאֹהֲבָיו וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָו[a] — ו . מצותיו ק חד מן ג בליש
לְאֶלֶף דּוֹר׃ 10 וּמְשַׁלֵּם לְשֹׂנְאָיו[a] אֶל־פָּנָיו[b] לְהַאֲבִידוֹ לֹא[c] יְאַחֵר 10 — ג . ג׳[7] . ו[8] . ל
לְשֹׂנְאוֹ[d] אֶל־פָּנָיו[b] יְשַׁלֶּם־לוֹ׃ 11 וְשָׁמַרְתָּ אֶת־הַמִּצְוָה וְאֶת־[a]הַחֻקִּים 11 — ו[8] . ד[9]
וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לַעֲשׂוֹתָם׃ פ קי״ט — ד ב מל וב חס

[19] Mm 1091. [20] Mm 1092. [21] Mm 288. Cp 7 [1] Mm 1096. [2] Okhl 274. [3] Mm 3063. [4] Mm 1165. [5] Mm 1139. [6] Okhl 234, 235. [7] Mm 1093. [8] Mm 1094. [9] Mm 1156.

23 [a] Ms 𝔐 + יהוה, 𝔊[AFMO min] + κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν = יהוה אלהינו ‖ **Cp 7,3** [a] 2 Mss לא ‖ **4/5** [a] prp מֵאַחֲרֵי יהוה, sed cf [c–c] ‖ [b] 2 Mss 𝔐𝔊𝔙 sg ‖ [c–c] dl (pl) ut 7.8a. 12a? sed cf [a] ‖ [d] 𝔐[Mss] וחר ‖ [e] 𝔐𝔏 sg ‖ **6** [a] 𝔗[J] 2 pl ‖ [b] pc Mss ℭ𝔐𝔊𝔖 ובך cf 14,2 ‖ **7/8** [a–a] cf 4/5[c–c] ‖ [b] 𝔐[Mss] —בות ‖ **9** [a] mlt Mss ℭ𝔐 Vrs 𝔗[J] ut Q ‖ **10** [a] prb l c Ms —או ‖ [b] 𝔐 על ‖ [c] mlt Mss 𝔊𝔗[J]𝔙 ולא ‖ [d] 2 Mss 𝔐𝔊𝔖𝔗𝔗[J] pl ut 10a; 𝔙 *eis* ‖ **11** [a] nonn Mss 𝔐 את cf 5,31 6,1.

ס(ח) פרש 12 [a]וְהָיָה ׀ עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֵת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה וּשְׁמַרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם ל . י[10]
אֹתָם[a] וְשָׁמַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְךָ אֶת־הַבְּרִית וְאֶת־הַחֶסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ל
13 לַאֲבֹתֶיךָ׃ 13 וַאֲהֵבְךָ וּבֵרַכְךָ וְהִרְבֶּךָ וּבֵרַךְ פְּרִי־בִטְנְךָ וּפְרִי־אַדְמָתֶךָ י פסוק מן ד מילין נסבין ו ר״פ[11] . ג[12]
דְּגָנְךָ[a] וְתִירֹשְׁךָ[b] וְיִצְהָרֶךָ שְׁגַר־אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרֹת צֹאנֶךָ עַל הָאֲדָמָה ד[13]
14 אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע[c] לַאֲבֹתֶיךָ לָתֶת לָךְ׃ 14 בָּרוּךְ תִּהְיֶה מִכָּל־הָעַמִּים לֹא־
15 יִהְיֶה בְךָ עָקָר וַעֲקָרָה וּבִבְהֶמְתֶּךָ׃ 15 וְהֵסִיר יְהוָה מִמְּךָ כָּל־חֹלִי ב . ל
וְכָל־מַדְוֵי[a] מִצְרַיִם הָרָעִים אֲשֶׁר יָדַעְתָּ לֹא יְשִׂימָם בָּךְ וּנְתָנָם ב חד כת ה וחד כת י[14]
16 בְּכָל־שֹׂנְאֶיךָ׃ 16 וְאָכַלְתָּ אֶת־כָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן
לָךְ לֹא־תָחֹס עֵינְךָ עֲלֵיהֶם וְלֹא תַעֲבֹד אֶת־אֱלֹהֵיהֶם כִּי־מוֹקֵשׁ ל
17 הוּא לָךְ׃ ס 17 כִּי תֹאמַר בִּלְבָבְךָ רַבִּים הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִמֶּנִּי גז וכל תלים דכות ב מ יא
18 אֵיכָה[a] אוּכַל לְהוֹרִישָׁם׃ 18 לֹא תִירָא מֵהֶם זָכֹר תִּזְכֹּר אֵת אֲשֶׁר־ יז[15] . י[16] . ב חס
19 עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפַרְעֹה וּלְכָל־מִצְרָיִם׃ 19 הַמַּסֹּת הַגְּדֹלֹת אֲשֶׁר־ ב חד חס וחד מל
רָאוּ עֵינֶיךָ וְהָאֹתֹת[a] וְהַמֹּפְתִים וְהַיָּד הַחֲזָקָה וְהַזְּרֹעַ הַנְּטוּיָה אֲשֶׁר ל
הוֹצִאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כֵּן־יַעֲשֶׂה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְכָל־הָעַמִּים אֲשֶׁר־ ב חס
20 אַתָּה יָרֵא מִפְּנֵיהֶם׃ 20 וְגַם אֶת־הַצִּרְעָה יְשַׁלַּח יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּם עַד־ לג ר״פ בתור . ט . ג[17] . יב[18]
21 אֲבֹד הַנִּשְׁאָרִים וְהַנִּסְתָּרִים מִפָּנֶיךָ׃ 21 לֹא תַעֲרֹץ מִפְּנֵיהֶם כִּי־יְהוָה
22 אֱלֹהֶיךָ בְּקִרְבֶּךָ אֵל גָּדוֹל וְנוֹרָא׃ 22 וְנָשַׁל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־הַגּוֹיִם ו[19] . ג[20]
הָאֵל[a] מִפָּנֶיךָ[b] מְעַט מְעָט לֹא תוּכַל כַּלֹּתָם מַהֵר פֶּן־תִּרְבֶּה עָלֶיךָ ח לשון חול[21] . ב חס
23 חַיַּת הַשָּׂדֶה׃ 23 וּנְתָנָם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנֶיךָ וְהָמָם[a] מְהוּמָה גְדֹלָה ב חד קמ וחד פת
24 עַד הִשָּׁמְדָם׃ 24 וְנָתַן מַלְכֵיהֶם בְּיָדֶךָ[a] וְהַאֲבַדְתָּ[b] אֶת־שְׁמָם מִתַּחַת
25 הַשָּׁמָיִם לֹא־יִתְיַצֵּב אִישׁ בְּפָנֶיךָ[c] עַד הִשְׁמִדְךָ אֹתָם׃ 25 פְּסִילֵי ב . ה חס בליש[22]
אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן בָּאֵשׁ לֹא־תַחְמֹד כֶּסֶף וְזָהָב עֲלֵיהֶם וְלָקַחְתָּ לָךְ ג
26 פֶּן תִּוָּקֵשׁ בּוֹ כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא׃ 26 וְלֹא־תָבִיא תוֹעֵבָה יז ר״פ בסיפ[23] . ל[24] . יג[25]
אֶל־בֵּיתֶךָ וְהָיִיתָ חֵרֶם כָּמֹהוּ שַׁקֵּץ ׀ תְּשַׁקְּצֶנּוּ וְתַעֵב ׀ תְּתַעֲבֶנּוּ כִּי־ ל
חֵרֶם הוּא׃ פ

[10]Mm 3155. [11]Mm 4162. [12]Mm 1538. [13]Mp sub loco. [14]Dt 28,60. [15]Mm 1095. [16]Mm 3355. [17]Mm 1379. [18]Mm 440. [19]Mm 3040. [20]Mm 1096. [21]Mm 119. [22]Mm 1983. [23]Mm 1165. [24]וחד לא תביא Dt 23,19. [25]Mm 1228.

12 [a–a] cf 4/5[c–c] ‖ **13** [a] pc Mss Sam דגניך ‖ [b] $V^{Ken 107}$ nonn Mss Sam$𝔊^{min}$ 'ת ‖ [c] 2 Mss Sam𝔊 + יהוה ‖ **15** [a] mlt Mss ℭ$𝔊^{min}$ מדוה cf 28,60 ‖ **17** [a] 𝔔 Sam איך ‖ **19** [a] $V^{Ken 9}$ nonn Mss Sam$𝔊^{-O Ms}$𝔖$𝔗^{Ms*}𝔗^{J}$ 'ה' ‖ **22** [a] Ms Sam הָאֵלֶּה cf 4,42[b] ‖ [b] Sam 'מלפ ‖ **23** [a] prp וְהָמָם cf Vrs ‖ **24** [a] pc Mss ℭ𝔖𝔙 בידיך cf 𝔊 ‖ [b] Sam ואבדת ‖ [c] Ms Sam 'לפ.

ח ר״פ בסיפ . ה׳[1] 8 ¹ כָּל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת ᵃלְמַעַן 8
ב תִּחְיוּן וּרְבִיתֶם וּבָאתֶם וִירִשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע יְהוָה
לַאֲבֹתֵיכֶםᵃ׃ ² וְזָכַרְתָּ אֶת־כָּל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הֹלִיכֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ 2
ב זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה בַּמִּדְבָּר לְמַעַן עַנֹּתְךָ לְנַסֹּתְךָ לָדַעַת אֶת־ᵃאֲשֶׁר
ל . מצותיו חד מן ג ק בליש . ז ס״פ בִּלְבָבְךָ הֲתִשְׁמֹר מִצְוֹתָוᵇ אִם־לֹא׃ ³ וַיְעַנְּךָ וַיַּרְעִבֶךָ וַיַּאֲכִלְךָ אֶת־ 3
יז מ״פ לא ולא לא[2] . ב . ל . ב הַמָּן אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ וְלֹא יָדְעוּןᵃ אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן הוֹדִיעֲךָ כִּי לֹא עַל־
יח וכל חיו יחיה דכות[3] . ה בסיפ . יח וכל חיו יחיה דכות[3] הַלֶּחֶם לְבַדּוֹ יִחְיֶה הָאָדָם כִּי עַל־כָּל־מוֹצָא פִי־יְהוָה יִחְיֶה הָאָדָם׃
ב ⁴ שִׂמְלָתְךָ לֹא בָלְתָה מֵעָלֶיךָ וְרַגְלְךָᵃ לֹא בָצֵקָה זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה׃ 4
ל ⁵ וְיָדַעְתָּ עִם־לְבָבֶךָ כִּי כַּאֲשֶׁר יְיַסֵּר אִישׁ אֶת־בְּנוֹ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ 5
ל . ב מְיַסְּרֶךָּ׃ ⁶ וְשָׁמַרְתָּ אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בִּדְרָכָיו וּלְיִרְאָה 6
ב[4] זקף קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ ג אֹתוֹ׃ ⁷ כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מְבִיאֲךָ אֶל־אֶרֶץ טוֹבָהᵃ אֶרֶץ נַחֲלֵי מָיִם 7
ב חד ר״פ וחד ס״פ . יג ר״פ . ב עֲיָנֹת וּתְהֹמֹת יֹצְאִים בַּבִּקְעָה וּבָהָר׃ ⁸ אֶרֶץ חִטָּה וּשְׂעֹרָה וְגֶפֶןᵃ 8
יג ר״פ . ל וּתְאֵנָהᵇ וְרִמּוֹן אֶרֶץ־זֵית שֶׁמֶן וּדְבָשׁ׃ ⁹ אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְמִסְכֵּנֻת 9
ג תֹּאכַל־בָּהּ לֶחֶם לֹאᵃ־תֶחְסַר כֹּל בָּהּ אֶרֶץ אֲשֶׁר אֲבָנֶיהָ בַרְזֶל
ל וּמֵהֲרָרֶיהָ תַּחְצֹב נְחֹשֶׁת׃ ¹⁰ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ 10
ג חס[5] עַלᵃ־הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ׃ ¹¹ הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תִּשְׁכַּח אֶת־ 11
ו פסוק מן ג מילין מתחלפ צ פ ק סימן[6] יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְבִלְתִּי שְׁמֹר מִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי
ד[7] . ה חס[8] מְצַוְּךָ הַיּוֹם׃ ¹² פֶּן־תֹּאכַל וְשָׂבָעְתָּ וּבָתִּים טֹבִים תִּבְנֶה וְיָשָׁבְתָּ׃ 12
ל וחס . ג[9] . ה[10] ב מנה בפסוק וכל כי וכי דכות ב מ א ¹³ וּבְקָרְךָ וְצֹאנְךָ יִרְבְּיֻןᵃ וְכֶסֶף וְזָהָב יִרְבֶּה־לָּךְ וְכֹל אֲשֶׁר־לְךָ יִרְבֶּה׃ 13
ל בסיפ ¹⁴ וְרָם לְבָבֶךָ וְשָׁכַחְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמּוֹצִיאֲךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם 14
מִבֵּית עֲבָדִים׃ ¹⁵ הַמּוֹלִיכֲךָ בַּמִּדְבָּר ׀ הַגָּדֹל וְהַנּוֹרָא נָחָשׁ ׀ ᵃשָׂרָף 15
ב . ל[11] וְעַקְרָבᵃ וְצִמָּאוֹן אֲשֶׁר אֵין־מָיִם הַמּוֹצִיא לְךָ מַיִם מִצּוּר הַחַלָּמִישׁ׃
ב . ב ¹⁶ הַמַּאֲכִלְךָ מָן בַּמִּדְבָּר אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּןᵃ אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן עַנֹּתְךָ וּלְמַעַן 16
ח חס בליש[12] . ל נַסֹּתֶךָ לְהֵיטִבְךָ בְּאַחֲרִיתֶךָ׃ ¹⁷ וְאָמַרְתָּ בִּלְבָבֶךָ כֹּחִי וְעֹצֶם יָדִי עָשָׂה 17
לִי אֶת־הַחַיִל הַזֶּה׃ ¹⁸ וְזָכַרְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי הוּא הַנֹּתֵן לְךָ 18

Cp 8 [1]Mm 2153. [2]Mm 1613. [3]Mm 107. [4]Mm 1097. [5]Mm 1116. [6]Okhl 276. [7]Mm 1090. [8]Textus contra Mp, cf Mp sub loco. [9]Mm 171. [10]Mm 372. [11]וחד בחלמיש Hi 28,9. [12]Mm 1098.

Cp 8,1 ᵃ⁻ᵃ dl (pl)? ‖ **2** ᵃ > Ms 𝔐 ‖ ᵇ mlt Mss ℭ𝔐Vrs 𝔗ᴶ ut Q ‖ **3** ᵃ Ms 𝔐 עו— cf 16 ᵃ ‖ **4** ᵃ 𝔐𝔖 ליך— ‖ **7** ᵃ Ms 𝔔𝔐𝔊(𝔊ᴼ c ob) + וּרְחָבָה cf Ex 3,8 ‖ **8** ᵃ 𝔐𝔊 ג׳ ‖ ᵇ 𝔐𝔊-FNO min ת׳ ‖ **9** ᵃ Ms 𝔊𝔖 ולא cf 𝔙 ‖ **10** ᵃ pc Mss 𝔐 אל ‖ **13** ᵃ 𝔐 ירבון, 𝔙 libere vertit ‖ **15** ᵃ⁻ᵃ 𝔐 שרוף ע׳ ‖ **16** ᵃ 𝔐 עו— cf 3ᵃ.

כֹּחַ לַעֲשׂוֹת חָיִל לְמַעַן[a] הָקִים אֶת־בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ[b]
19 כַּיּוֹם הַזֶּה׃ פ 19 וְהָיָה אִם־שָׁכֹחַ תִּשְׁכַּח אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהָלַכְתָּ
אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַעֲבַדְתָּם וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לָהֶם [a]הַעִדֹתִי בָכֶם ל[13]
20 הַיּוֹם כִּי אָבֹד תֹּאבֵדוּן[a]׃ 20 כַּגּוֹיִם אֲשֶׁר יְהוָה מַאֲבִיד[a] מִפְּנֵיכֶם כֵּן ל . ג[14]
תֹּאבֵדוּן עֵקֶב לֹא תִשְׁמְעוּן בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ פ ל . ו[15]
ס(ט) 9 1 [a]שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אַתָּה עֹבֵר הַיּוֹם אֶת־הַיַּרְדֵּן לָבֹא לָרֶשֶׁת גּוֹיִם ט חס[1]
2 גְּדֹלִים וַעֲצֻמִים מִמֶּךָּ[b] עָרִים גְּדֹלֹת וּבְצֻרֹת בַּשָּׁמָיִם׃ 2 עַם־גָּדוֹל[a] ב חס . ב
וָרָם בְּנֵי עֲנָקִים אֲשֶׁר אַתָּה יָדַעְתָּ וְאַתָּה שָׁמַעְתָּ מִי יִתְיַצֵּב לִפְנֵי בְּנֵי ל
3 עֲנָק׃ 3 וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא־הָעֹבֵר לְפָנֶיךָ אֵשׁ אֹכְלָה ח[2]
הוּא יַשְׁמִידֵם וְהוּא יַכְנִיעֵם לְפָנֶיךָ וְהוֹרַשְׁתָּם וְהַאֲבַדְתָּם[a] מַהֵר[b] כַּאֲשֶׁר
4 דִּבֶּר יְהוָה לָךְ׃ 4 אַל־תֹּאמַר בִּלְבָבְךָ בַּהֲדֹף[a] יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֹתָם ׀
מִלְּפָנֶיךָ[b] לֵאמֹר בְּצִדְקָתִי הֱבִיאַנִי יְהוָה לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת ל . ב[3] . ד[4]
5 וּבְרִשְׁעַת הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה יְהוָה מוֹרִישָׁם מִפָּנֶיךָ׃ 5 לֹא בְצִדְקָתְךָ וּבְיֹשֶׁר ב[5]
לְבָבְךָ אַתָּה בָא לָרֶשֶׁת אֶת־אַרְצָם כִּי בְּרִשְׁעַת ׀ הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה יְהוָה ל
אֱלֹהֶיךָ[a] מוֹרִישָׁם מִפָּנֶיךָ וּלְמַעַן הָקִים אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה[b] ט מיחד[6]
6 לַאֲבֹתֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב׃ 6 וְיָדַעְתָּ כִּי לֹא בְצִדְקָתְךָ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ אֶת־הָאָרֶץ הַטּוֹבָה הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ כִּי עַם־
7 קְשֵׁה־עֹרֶף אָתָּה׃ 7 זְכֹר אַל[a]־תִּשְׁכַּח אֵת אֲשֶׁר־הִקְצַפְתָּ אֶת־
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמִּדְבָּר לְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר־יָצָאתָ[b] ׀ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד־ ח ג מנה בתור
8 בֹּאֲכֶם עַד־הַמָּקוֹם הַזֶּה מַמְרִים הֱיִיתֶם עִם־יְהוָה׃ 8 וּבְחֹרֵב ה . ל
9 הִקְצַפְתֶּם אֶת־יְהוָה וַיִּתְאַנַּף יְהוָה בָּכֶם לְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם׃ 9 בַּעֲלֹתִי
הָהָרָה לָקַחַת לוּחֹת הָאֲבָנִים לוּחֹת הַבְּרִית אֲשֶׁר־כָּרַת יְהוָה עִמָּכֶם יג[7] . ה חס . ד[8] . ה חס
וָאֵשֵׁב בָּהָר אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַלְתִּי וּמַיִם לֹא ה[9]

[13]Mm 1073. [14]Mm 2144. [15]Mm 3155. Cp 9 [1]Mm 355. [2]Mm 1128. [3]Mm 3519. [4]Mm 1099. [5]Mm 1932. [6]Mp sub loco. [7]Mm 1100. [8]Mm 1101. [9]Mm 2778.

18 [a] 𝔔𝔐𝔊$^{-BMNL min}$ ול׳ ‖ [b] 𝔐𝔊^{L} + לאברהם ליצחק וליעקב ut 9,5 ‖ **19** [a—a] frt dl (ex 4,26)? 𝔊$^{-B*\Theta O}$ pr *τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν* ex 4,26 ‖ **20** [a] 𝔐 מאבד ‖ **Cp 9,1** [a] 𝔗^{J} tot cp 2 pl pro 2 sg ‖ [b] 𝔊 2 pl ‖ **2** [a] 𝔊 + *καὶ πολύν* = וָרָב cf 1,28[c] ‖ **3** [a] 𝔐 ׳וא ‖ [b] > 𝔊^{B} cf 4,26[a] ‖ **4** [a] 𝔐 ־דיף, 2 Mss ־דוף cf 6,19[a] ‖ [b] V$^{Ken 1}$ Ms 𝔐 ׳מִפָּ cf 7,22 ‖ **5** [a] > 2 Mss 𝔐𝔊 ‖ [b] > V$^{Ken 1}$ Ms 𝔐𝔊$^{B min}$𝔖 ‖ **7** [a] V$^{Ken 69}$ 𝔐𝔖𝔗 וְאַל ‖ [b] 𝔐𝔊𝔖 pl; 𝔄 *eduxit te*.

10 שְׁתִֽיתִי׃ 10 וַיִּתֵּן יְהוָה אֵלַי אֶת־שְׁנֵי לוּחֹת הָאֲבָנִים כְּתֻבִים בְּאֶצְבַּע ה חס. ד[10]
אֱלֹהִים וַעֲלֵיהֶם כְּכָל־[a] הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה עִמָּכֶם[b] בָּהָר[c]
11 [d]מִתּוֹךְ הָאֵשׁ[d] [e]בְּיוֹם הַקָּהָל[e]׃ 11 וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים יב
12 לַיְלָה נָתַן יְהוָה אֵלַי אֶת־שְׁנֵי [a]לֻחֹת הָאֲבָנִים[a] לֻחוֹת הַבְּרִית׃ 12 וַיֹּאמֶר ד[11]. ה בטע ר״פ בסיפ
יְהוָה אֵלַי קוּם רֵד מַהֵר מִזֶּה כִּי שִׁחֵת עַמְּךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מִמִּצְרָיִם
13 סָרוּ מַהֵר מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתִם עָשׂוּ לָהֶם[a] מַסֵּכָה׃ 13 וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֵלַי לֵאמֹר רָאִיתִי אֶת־הָעָם הַזֶּה וְהִנֵּה עַם־קְשֵׁה[a]־עֹרֶף הוּא׃
14 14 הֶרֶף מִמֶּנִּי וְאַשְׁמִידֵם וְאֶמְחֶה אֶת־שְׁמָם מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם וְאֶעֱשֶׂה ו. נג וכל תלים דכות ב מ יא. ל. ל
15 אוֹתְךָ לְגוֹי־[a]עָצוּם וָרָב מִמֶּנּוּ׃ 15 וָאֵפֶן וָאֵרֵד מִן־הָהָר וְהָהָר בֹּעֵר יג מל בליש[11]. ג[12]. ה[13]. ב. ג
16 בָּאֵשׁ וּשְׁנֵי לֻחֹת הַבְּרִית עַל שְׁתֵּי יָדָי׃ 16 וָאֵרֶא וְהִנֵּה חֲטָאתֶם לַיהוָה ה חס[14]. כב[15]
אֱלֹהֵיכֶם עֲשִׂיתֶם לָכֶם עֵגֶל[a] מַסֵּכָה סַרְתֶּם מַהֵר[b] מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־
17 צִוָּה יְהוָה אֶתְכֶם׃ 17 וָאֶתְפֹּשׂ בִּשְׁנֵי הַלֻּחֹת וָאַשְׁלִכֵם מֵעַל שְׁתֵּי יָדָי כב[15]
18 וָאֲשַׁבְּרֵם לְעֵינֵיכֶם׃ 18 וָאֶתְנַפַּל לִפְנֵי יְהוָה כָּרִאשֹׁנָה אַרְבָּעִים יוֹם ה. ב[16]
וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַלְתִּי וּמַיִם לֹא שָׁתִיתִי עַל כָּל־ ה בסיפ
19 חַטַּאתְכֶם[a] אֲשֶׁר חֲטָאתֶם לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה[b] לְהַכְעִיסוֹ׃ 19 כִּי לג בתור
יָגֹרְתִּי מִפְּנֵי הָאַף וְהַחֵמָה אֲשֶׁר קָצַף יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם ג[17]. ד וחס[18]
20 וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֵלַי גַּם בַּפַּעַם הַהִוא׃ 20 וּבְאַהֲרֹן הִתְאַנַּף [a]יְהוָה[a] מְאֹד
21 לְהַשְׁמִידוֹ וָאֶתְפַּלֵּל גַּם־בְּעַד אַהֲרֹן בָּעֵת הַהִוא׃ 21 וְאֶת־חַטַּאתְכֶם[a] ח[19]
אֲשֶׁר־עֲשִׂיתֶם אֶת־הָעֵגֶל לָקַחְתִּי וָאֶשְׂרֹף אֹתוֹ ׀ בָּאֵשׁ וָאֶכֹּת אֹתוֹ ל
טָחוֹן הֵיטֵב עַד אֲשֶׁר־דַּק לְעָפָר וָאַשְׁלִךְ אֶת־עֲפָרוֹ אֶל־הַנַּחַל הַיֹּרֵד ל. כל תורה כת כן. ג. ב חד מל וחד חס[20]
22 מִן־הָהָר׃ 22 וּבְתַבְעֵרָה וּבְמַסָּה וּבְקִבְרֹת הַתַּאֲוָה מַקְצִפִים ל. ל
23 הֱיִיתֶם אֶת־יְהוָה׃ 23 וּבִשְׁלֹחַ יְהוָה אֶתְכֶם מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ לֵאמֹר עֲלוּ ל
וּרְשׁוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם וַתַּמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְלֹא

[10]Mm 1101. [11]Mm 541. [12]Mm 1102. [13]Mm 1103. [14]TM et Mp לחת contra L, cf Mp sub loco. [15]Mm 1104. [16]Da 11,29. [17]Mm 3404. [18]Mm 2669. [19]Mm 2851. [20]Mm 1105.

10 [a] V[Ken69] Ms 𝔊𝔖𝔙 כל ‖ [b] 𝔐 אליכם ut 10,4 ‖ [c] > 𝔊[min] ‖ [d–d] > 𝔊[BΘ min], 𝔊[O] c ast ‖ [e–e] > 𝔊[A*min] cf 10,4[b–b] ‖ **11** [a–a] > 𝔐 ‖ **12** [a] 2 Mss 𝔐 + עֵגֶל ut 16 Ex 32,8 ‖ **13** [a] pc Mss 𝔐[Mss] קְשִׁי ‖ **14** [a] nonn Mss 𝔊[-O] + גדול ‖ **16** [a] > 𝔊[BΘ min] ut 12 ‖ [b] > pc Mss 𝔐[Mss]𝔊[BNΘ], 𝔊[O] c ast pro ob cf 4,26[a] ‖ **18** [a] V[Ken69.107] pc Mss 𝔐𝔊𝔖𝔗[J]𝔙 תיכם– cf 21[a] ‖ [b] V[Ken9.69] pc Mss + אלהיך, 𝔊 + *τοῦ θεοῦ ὑμῶν* (𝔊[L min] *ἡμῶν*), 𝔊[B] + *τοῦ θεοῦ* ‖ **20** [a–a] > 𝔊[B] ‖ **21** [a] 𝔐 cf 18[a].

24 הֶאֱמַנְתֶּם לוֹ וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקֹלוֹ׃ 24 מַמְרִים הֱיִיתֶם עִם־יְהוָה מִיּוֹם ג חס ס״פ בסיפ
25 דַּעְתִּי[a] אֶתְכֶם׃ 25 וָאֶתְנַפַּל לִפְנֵי יְהוָה אֵת אַרְבָּעִים הַיּוֹם וְאֶת־ ל . ל
אַרְבָּעִים הַלַּיְלָה אֲשֶׁר הִתְנַפָּלְתִּי כִּי־אָמַר יְהוָה לְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם׃
26 וָאֶתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה וָאֹמַר אֲדֹנָי יְהֹוִה אַל־תַּשְׁחֵת עַמְּךָ וְנַחֲלָתְךָ ב . ה̇[21] ד מנה בחור
27 אֲשֶׁר פָּדִיתָ בְּגָדְלֶךָ[a] אֲשֶׁר־הוֹצֵאתָ מִמִּצְרַיִם [b]בְּיָד חֲזָקָה[b]׃ 27 זְכֹר ב[22]
לַעֲבָדֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב[a] אַל־[b]תֵּפֶן אֶל־קְשִׁי[c] הָעָם הַזֶּה ג[23] . ל
28 וְאֶל־[d]רִשְׁעוֹ[e] וְאֶל־חַטָּאתוֹ[c]׃ 28 פֶּן־יֹאמְרוּ[a] הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָנוּ[b] ל . ל
מִשָּׁם מִבְּלִי[c] יְכֹלֶת יְהוָה לַהֲבִיאָם[d] אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־דִּבֶּר לָהֶם ב[24]
29 וּמִשִּׂנְאָתוֹ אוֹתָם הוֹצִיאָם לַהֲמִתָם בַּמִּדְבָּר׃ 29 וְהֵם עַמְּךָ וְנַחֲלָתֶךָ לט מל בתור . ב חד חס וחד מל[24] . ט ר״פ[25]
אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ[a] בְּכֹחֲךָ הַגָּדֹל[b] וּבִזְרֹעֲךָ הַנְּטוּיָה׃ פ ה חס[26]
ס̄[ה] **10** 1 בָּעֵת הַהִוא אָמַר יְהוָה אֵלַי פְּסָל־לְךָ שְׁנֵי־לוּחֹת אֲבָנִים ה חס
2 כָּרִאשֹׁנִים וַעֲלֵה אֵלַי הָהָרָה וְעָשִׂיתָ לְּךָ אֲרוֹן עֵץ׃ 2 וְאֶכְתֹּב עַל־ ד[1] . יג[2] . ל
הַלֻּחֹת אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־הַלֻּחֹת הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ כי
3 וְשַׂמְתָּם בָּאָרוֹן׃ 3 וָאַעַשׂ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים וָאֶפְסֹל שְׁנֵי־לֻחֹת אֲבָנִים ב[3]
4 כָּרִאשֹׁנִים וָאַעַל הָהָרָה וּשְׁנֵי הַלֻּחֹת בְּיָדִי׃ 4 וַיִּכְתֹּב עַל־הַלֻּחֹת ד[1] . יג[2]
כַּמִּכְתָּב הָרִאשׁוֹן אֵת עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֲלֵיכֶם[a] ל . טז
5 בָּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ [b]בְּיוֹם הַקָּהָל[b] וַיִּתְּנֵם יְהוָה אֵלָי׃ 5 וָאֵפֶן וָאֵרֵד מִן־ ב[4]
הָהָר וָאָשִׂם אֶת־הַלֻּחֹת בָּאָרוֹן אֲשֶׁר עָשִׂיתִי וַיִּהְיוּ שָׁם כַּאֲשֶׁר צִוַּנִי ט[5] ה[6] מנה חס
6 יְהוָה׃ 6 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נָסְעוּ [a]מִבְּאֵרֹת בְּנֵי־יַעֲקָן מוֹסֵרָה[a] [bc]שָׁם כל אורית חס וכל שמואל דכות ב מ א[7]
7 מֵת[c] אַהֲרֹן וַיִּקָּבֵר שָׁם וַיְכַהֵן אֶלְעָזָר בְּנוֹ תַּחְתָּיו[b]׃ 7 מִשָּׁם נָסְעוּ[a]
8 הַגֻּדְגֹּדָה [b]וּמִן־הַגֻּדְגֹּדָה יָטְבָתָה[b] אֶרֶץ נַחֲלֵי[c] מָיִם[d]׃ 8 בָּעֵת

[21]Mm 95. [22]Mm 2914. [23]Mm 3551. [24]Mp sub loco. [25]Mm 564. [26]Mm 1927. Cp 10 [1]Mm 611. [2]Mm 1100. [3]Gn 47,6. [4]Mp sub loco. [5]Mm 1918. [6]Mm 2528. [7]2 S 4,2.

24 [a] 𝔐𝔊 תו– ‖ **26** [a] 𝔊$^{-B\,min}$ *ἐν τῇ ἰσχύι σου (τῇ μεγάλῃ)* ‖ [b–b] 𝔐𝔊$^{-O}$ בידך הח' ut 3,24 cf 11,2; 𝔊$^{-min}$ *ἐν τῇ ἰσχύι σου (τῇ μεγάλῃ)* cf 29 et 𝔗^{J} ‖ **27** [a] 𝔔 קוב–; 𝔊$^{-O}$ + *οἷς ὤμοσας κατὰ σεαυτοῦ* ‖ [b] 𝔊^{min}𝔗^{J} pr cop ‖ [c] 𝔅 קְשִׁי ‖ [d] V$^{Ken\,107}$ nonn Mss 𝔊^{Ms} 𝔗^{Mss}𝔗^{J} אל ‖ [e] 𝔊𝔗𝔗^{J} pl ‖ **28** [a] 𝔐 + עם pro עַמִּי ut 28,10; 𝔊(𝔖𝔗𝔗^{J}𝔙) + *οἱ κατοικοῦντες* ‖ [b] 𝔔 יוצאנ(ו) ‖ [c] V$^{Ken\,9.69}$ Ms 𝔐 מבלתי ‖ [d] 𝔐 להביא אתם ‖ **29** [a] 𝔐𝔊$^{-Ms}$ + ממצרים ‖ [b] 𝔊^{B} + *καὶ ἐν τῇ χειρί σου τῇ κραταιᾷ* ex 26 (Ex 32,11) ‖ **Cp 10,4** [a] pc Mss 𝔐^{Mss} עִמָּכֶם ut 5,4 9,10 ‖ [b–b] > ℭ𝔊$^{-ML}$ (^{O} c ast); 𝔊^{Θ} *ἐν τῇ ἐρήμῳ* cf 9,10 ‖ **6** [a–a] 𝔐 ממסרות ויחנו בבני יעקן ut Nu 33,31 ‖ [b–b] 𝔐 tr post ההר in 7 ‖ [c–c] 𝔐 וימת שם ‖ **7** [a] 𝔐 + ויחנו ‖ [b–b] 𝔐 משם נסעו ויחנו ביטבתה ‖ [c] 𝔐 + pl vb et 6[b–b] cf Nu 33,34sqq.

ההוּא הִבְדִּיל יְהוָה אֶת־שֵׁבֶט הַלֵּוִי לָשֵׂאת אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה — כד . כו בליש וכל מלכים דכות
לַעֲמֹד[a] [b]לִפְנֵי יְהוָה[b] לְשָׁרְתוֹ[c] וּלְבָרֵךְ בִּשְׁמוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ 9 עַל־כֵּן 9 — ד[8]
לֹא־הָיָה לְלֵוִי חֵלֶק וְנַחֲלָה עִם־אֶחָיו יְהוָה הוּא נַחֲלָתוֹ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר — ג[9]
[a]יְהוָה אֱלֹהֶיךָ[a] לוֹ׃ 10 וְאָנֹכִי עָמַדְתִּי בָהָר [a]כַּיָּמִים הָרִאשֹׁנִים[a] אַרְבָּעִים 10 — ט ר״פ וכל תרי עשר דכות[10] . ד[11] . כו
יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֵלַי גַּם בַּפַּעַם הַהִוא לֹא־[b]אָבָה — ג[12]
יְהוָה הַשְׁחִיתֶךָ[c]׃ 11 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי קוּם לֵךְ לְמַסַּע לִפְנֵי הָעָם[a] 11 — ל
וְיָבֹאוּ וְיִרְשׁוּ[b] אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתָם[c] לָתֵת לָהֶם׃ פ — ז רפי[13] . ל . ב[14]
12 וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שֹׁאֵל מֵעִמָּךְ כִּי אִם־לְיִרְאָה 12
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת[a] בְּכָל־דְּרָכָיו וּלְאַהֲבָה אֹתוֹ וְלַעֲבֹד אֶת־ — ד[15] . ב . ב
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ׃ 13 לִשְׁמֹר[a] אֶת־מִצְוֹת יְהוָה[b] 13
וְאֶת־חֻקֹּתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לְטוֹב לָךְ׃ 14 הֵן לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ 14
הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמָיִם הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר־בָּהּ׃ 15 רַק[a] בַּאֲבֹתֶיךָ חָשַׁק 15 — ב
יְהוָה לְאַהֲבָה אוֹתָם וַיִּבְחַר בְּזַרְעָם אַחֲרֵיהֶם בָּכֶם מִכָּל־הָעַמִּים — לט מל בתור
כַּיּוֹם הַזֶּה׃ 16 [a]וּמַלְתֶּם אֵת עָרְלַת לְבַבְכֶם וְעָרְפְּכֶם לֹא תַקְשׁוּ עוֹד׃ 16 — ל . ג[16]
17 כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים [a]וַאֲדֹנֵי[b] הָאֲדֹנִים[a] הָאֵל 17 — ט פת ול[17] בליש . ט פת בליש . ב[18]
הַגָּדֹל הַגִּבֹּר[c] וְהַנּוֹרָא אֲשֶׁר לֹא־יִשָּׂא פָנִים וְלֹא יִקַּח שֹׁחַד׃ 18 עֹשֶׂה 18 — ג חס בתור . לז . ג[19] . כב[20] ג מנה בסיפ
מִשְׁפַּט יָתוֹם וְאַלְמָנָה וְאֹהֵב גֵּר לָתֶת לוֹ לֶחֶם וְשִׂמְלָה׃ 19 וַאֲהַבְתֶּם 19 — ב[21] . ב
אֶת־הַגֵּר כִּי־גֵרִים הֱיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 20 אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תִּירָא 20 — י ר״פ בסיפ[22]
אֹתוֹ[a] תַעֲבֹד וּבוֹ תִדְבָּק[b] וּבִשְׁמוֹ תִּשָּׁבֵעַ׃ 21 הוּא תְהִלָּתְךָ וְהוּא אֱלֹהֶיךָ 21 — ד זוגין[23] . ל . ג[24]
אֲשֶׁר־עָשָׂה אִתְּךָ אֶת־הַגְּדֹלֹת וְאֶת־הַנּוֹרָאֹת הָאֵלֶּה[a] אֲשֶׁר [b]רָאוּ — יו בתור[25]
עֵינֶיךָ[b]׃ 22 בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יָרְדוּ אֲבֹתֶיךָ[a] מִצְרָיְמָה וְעַתָּה שָׂמְךָ יְהוָה 22 — כה[26] . ב[27]
אֱלֹהֶיךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב׃ **11** 1 [a]וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה **11**

8 Mm 1106. 9 Mm 987. 10 Mm 1472. 11 Mm 3162. 12 Mm 1107. 13 Mm 465. 14 Jos 1,6. 15 Mm 1108. 16 Mm 1109. 17 Mm 291. 18 Mm 3980. 19 Mm 1110. 20 Mm 475. 21 Ps 11,5. 22 Mm 1143. 23 Mm 2810. 24 Mm 3170. 25 Mm 60. 26 Mm 84. 27 Ex 2,14.

8 [a] pc Mss 𝔔𝔐[Mss]𝔖𝔙 ולעמוד ‖ [b–b] 𝔙 *coram eo* ‖ [c] 𝔊[-L](𝔊[O] c ast)(𝔙) λειτουργεῖν = לְשָׁרֵת cf 18,5 ‖ **9** [a–a] > Ms 𝔊[-L]([O] c ast) ‖ **10** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] V[Ken 1.9.69]𝔔 mlt Mss 𝔐𝔊[-min]𝔖𝔗[Ms]𝔙 ולא ‖ [c] 𝔊[-O] ἐξολεθρεῦσαι ὑμᾶς (𝔊[Ms] ἡμᾶς) ‖ **11** [a] Ms 𝔐 𝔊* + הזה ‖ [b] mlt Mss 𝔅 ויִר׳ ‖ [c] pc Mss 𝔐[Mss] לאבותם, 𝔔 לאבותיהמה ‖ **12** [a] 2 Mss 𝔊[B min]𝔖𝔙 ול׳ cf 11,22 19,9 30,16 ‖ **13** [a] 𝔐𝔖𝔙 ול׳ ‖ [b] 𝔔𝔐𝔊[-Ms]𝔖 + אלהיך cf V[Ken 69] ‖ **15** [a] 𝔔 על כן ‖ **16** [a] 16–19 dl (pl)? ‖ **17** [a–a] 𝔗𝔗[J] *wmrj mlkjn* ‖ [b] 𝔐𝔖 –ון ‖ [c] Ms 𝔔𝔐𝔊[-ALMs]𝔖𝔙 והג(י)בר ‖ **20** [a] mlt Mss 𝔔 Vrs 𝔗[J] ואֹ׳ ut 6,13 ‖ [b] 𝔔 תקרב cf 𝔗𝔗[J] ‖ **21** [a] > 𝔔𝔖 Arm ‖ [b–b] 𝔔 ביעיניכם ‖ **22** [a] pc Mss 𝔔𝔐[Mss] אבות׳ ‖ **Cp 11,1** [a] 𝔗[J] 2 pl.

אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַרְתָּ מִשְׁמַרְתּוֹ וְחֻקֹּתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וּמִצְוֺתָיו כָּל־הַיָּמִים׃ ג . ו פסוק מן ג מילין מתחלפ קפ צ סימן[1]
2 וִידַעְתֶּם הַיּוֹם כִּי ׀ לֹא אֶת־בְּנֵיכֶם אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ וַאֲשֶׁר לֹא־רָאוּ מז פסוק לא לא לא . יו פסוק את את את את . ה[2]
אֶת־מוּסַר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶת־גָּדְלוֹ אֶת־יָדוֹ הַחֲזָקָה וּזְרֹעוֹ הַנְּטוּיָה׃ ג בליש
3 וְאֶת־אֹתֹתָיו וְאֶת־מַעֲשָׂיו אֲשֶׁר עָשָׂה בְּתוֹךְ מִצְרָיִם לְפַרְעֹה מֶלֶךְ־ ג[3] . ב[4]
4 מִצְרַיִם וּלְכָל־אַרְצוֹ׃ 4 וַאֲשֶׁר עָשָׂה לְחֵיל מִצְרַיִם לְסוּסָיו וּלְרִכְבּוֹ יב ר״פ . ו[5]
אֲשֶׁר הֵצִיף אֶת־מֵי יַם־סוּף עַל־פְּנֵיהֶם בְּרָדְפָם אַחֲרֵיכֶם וַיְאַבְּדֵם ל . ל
5 יְהוָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ 5 וַאֲשֶׁר עָשָׂה לָכֶם בַּמִּדְבָּר עַד־בֹּאֲכֶם עַד־ יב ר״פ . ו[5] . ה
6 הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ 6 וַאֲשֶׁר עָשָׂה לְדָתָן וְלַאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב בֶּן־רְאוּבֵן יב ר״פ . ו[5]
אֲשֶׁר פָּצְתָה הָאָרֶץ אֶת־פִּיהָ וַתִּבְלָעֵם וְאֶת־בָּתֵּיהֶם וְאֶת־אָהֳלֵיהֶם ב . ל
7 וְאֵת כָּל־הַיְקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם בְּקֶרֶב כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ 7 כִּי עֵינֵיכֶם ג[6] . לג
8 הָרֹאֹת אֶת־כָּל־מַעֲשֵׂה יְהוָה הַגָּדֹל אֲשֶׁר עָשָׂה׃ 8 וּשְׁמַרְתֶּם ד[7] . ב[8]
אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לְמַעַן תֶּחֶזְקוּ וּבָאתֶם
9 וִירִשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ 9 וּלְמַעַן ב[9] ר״פ וחד מן ט מיחד
תַּאֲרִיכוּ יָמִים עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם ג
ס [יא] וּלְזַרְעָם אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃ ס 10 כִּי הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה
בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ לֹא כְאֶרֶץ מִצְרַיִם הִוא אֲשֶׁר יְצָאתֶם מִשָּׁם ה[10]
11 אֲשֶׁר תִּזְרַע אֶת־זַרְעֲךָ וְהִשְׁקִיתָ בְרַגְלְךָ כְּגַן הַיָּרָק׃ 11 וְהָאָרֶץ ל בטע . ז . ח ר״פ[11]
אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ אֶרֶץ הָרִים וּבְקָעֹת לִמְטַר ל חס
12 הַשָּׁמַיִם תִּשְׁתֶּה־מָּיִם׃ 12 אֶרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ דֹּרֵשׁ אֹתָהּ תָּמִיד יג ר״פ
עֵינֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּהּ מֵרֵשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה׃ ס ה[12] וחד מן ט[13] כת חס א . ל

Cp 11 [1]Okhl 276. [2]Mm 3985. [3]Mp sub loco. [4]Mm 1111. [5]Mm 1112. [6]Mm 55. [7]Mm 3719. [8]Mm 1400. [9]Mm 1113. [10]Mm 1114. [11]Mm 4. [12]Mm 921. [13]Mm 922.

1 b–b Ms ш ושׁ׳ משמרתו חקתיו, frt l ושׁ׳ מִשְׁמֶרֶת חקתיו cf V[Ken 69] et Jos 22,3 ‖ 2 a mlt Mss 𝔔𝔆ш𝔊𝔖𝔗[J]𝔙 ואת ‖ b ш ואת ז׳ ‖ 3 a pc Mss 𝔔ш𝔙 את ‖ b–b > ш𝔊[Ms] ‖ 4 a 𝔙 alit ‖ b V[Ken 9.69] mlt Mss 𝔗[Mss] —יהם ‖ 6 a ш + ואת כל האדם אשר לקרח ‖ b > Ms 𝔊[Ms]𝔙 ‖ 7 a 𝔊 + (ἐν) ὑμῖν (ἡμῖν) σήμερον ‖ 8 a > Ms ‖ b Ms 𝔔ш𝔊[AFMO min] 𝔖𝔗[J]𝔙 מְצַוֶּה אֶתְכֶם ‖ c 𝔔ш𝔙 באים ‖ 9 a–a 𝔔 ירבו ימיכם ‖ b–b ш לזרעם ‖ 10 a–a 𝔔ш𝔊[-BO min]𝔖 pl cf 11 ‖ b–b > V[Ken 9] Ms (homtel); 𝔄(𝔏) = א׳ יְצָאתֶם מ׳ (homtel), sic l vel dl? 𝔊[Ms] om משם (homtel) ‖ c ш —ליך; 𝔊(𝔊[O] c ast) τοῖς ποσίν (𝔊[B] + αὐτῶν); > 𝔙; prp בְּדָלְיָךְ cf Nu 24,7 ‖ 11 a–a > 𝔙, frt dl, sed cf b–b ‖ b–b 𝔊 εἰσπορεύῃ, frt l אתה בא, sed cf a–a ‖ c V[Ken 9.69.107] nonn Mss ш —עות cf 𝔔 ‖ 12 a ш[Mss]𝔖[MU]𝔗𝔗[J] הארץ ‖ b mlt Mss ш מראשׁ׳ ut 21,17 26,2 ‖ c pc Mss 𝔔 שָׁנָה cf d ‖ d mlt Mss ш𝔖𝔗𝔗[J] הַשָּׁנָה.

13 וְהָיָ֗ה[a] 13 אִם־שָׁמֹ֤עַ תִּשְׁמְעוּ֙ אֶל־מִצְוֹתַ֔י[b] אֲשֶׁ֧ר אָנֹכִ֛י מְצַוֶּ֥ה אֶתְכֶ֖ם ה חס[14]
הַיּ֑וֹם לְאַהֲבָ֞ה אֶת־יְהוָ֤ה אֱלֹֽהֵיכֶם֙ וּלְעָבְד֔וֹ[c] בְּכָל־[d]לְבַבְכֶ֖ם וּבְכָל־ ב
14 נַפְשְׁכֶֽם׃ 14 וְנָתַתִּ֧י[a] מְטַֽר־אַרְצְכֶ֛ם[b] בְּעִתּ֖וֹ יוֹרֶ֣ה[c] וּמַלְק֑וֹשׁ וְאָסַפְתָּ֣[d] ל[15]
15 דְגָנֶ֔ךָ וְתִירֹשְׁךָ֖ וְיִצְהָרֶֽךָ[e]׃ 15 וְנָתַתִּ֛י[a] עֵ֥שֶׂב בְּשָׂדְךָ֖ לִבְהֶמְתֶּ֑ךָ וְאָכַלְתָּ֖[b]
16 וְשָׂבָֽעְתָּ[b]׃ 16 הִשָּֽׁמְר֣וּ[a] לָכֶ֔ם פֶּ֥ן יִפְתֶּ֖ה לְבַבְכֶ֑ם[a] וְסַרְתֶּ֗ם וַעֲבַדְתֶּם֙ ל
17 אֱלֹהִ֣ים אֲחֵרִ֔ים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶ֖ם לָהֶֽם׃ 17 וְחָרָ֨ה אַף־יְהוָ֜ה בָּכֶ֗ם וְעָצַ֤ר
אֶת־הַשָּׁמַ֙יִם֙ וְלֹא־יִהְיֶ֣ה מָטָ֔ר וְהָ֣אֲדָמָ֔ה לֹ֥א תִתֵּ֖ן אֶת־יְבוּלָ֑הּ וַאֲבַדְתֶּ֣ם ל . ג[16]
18 מְהֵרָ֗ה[a] מֵעַל֙ הָאָ֣רֶץ הַטֹּבָ֔ה אֲשֶׁ֥ר יְהוָ֖ה נֹתֵ֥ן לָכֶֽם׃ 18 וְשַׂמְתֶּם֙ אֶת־ יא זוגין בטע[17] . ג חס[18]
דְּבָרַ֣י אֵ֔לֶּה עַל־לְבַבְכֶ֖ם וְעַֽל־נַפְשְׁכֶ֑ם וּקְשַׁרְתֶּ֨ם אֹתָ֤ם לְאוֹת֙ עַל־ ל
19 יֶדְכֶ֔ם[a] וְהָי֥וּ לְטוֹטָפֹ֖ת בֵּ֥ין עֵינֵיכֶֽם׃ 19 וְלִמַּדְתֶּ֥ם אֹתָ֛ם אֶת־בְּנֵיכֶ֖ם ב . יג
לְדַבֵּ֣ר בָּ֑ם בְּשִׁבְתְּךָ֤ בְּבֵיתֶ֙ךָ֙[a] וּבְלֶכְתְּךָ֣[b] בַדֶּ֔רֶךְ וּֽבְשָׁכְבְּךָ֖[c] וּבְקוּמֶֽךָ׃ ב . ב
20
21 20 [a][b]וּכְתַבְתָּ֛ם עַל־מְזוּז֥וֹת בֵּיתֶ֖ךָ[c] וּבִשְׁעָרֶֽיךָ[d][b]׃ 21 לְמַ֨עַן יִרְבּ֤וּ יְמֵיכֶם֙ ב . ל מל . ב
וִימֵ֣י בְנֵיכֶ֔ם עַ֚ל הָֽאֲדָמָ֔ה אֲשֶׁ֨ר נִשְׁבַּ֧ע יְהוָ֛ה לַאֲבֹתֵיכֶ֖ם לָתֵ֣ת לָהֶ֑ם ב[19]
22 כִּימֵ֥י הַשָּׁמַ֖יִם עַל־הָאָֽרֶץ׃ ס 22 כִּ֡י אִם־שָׁמֹ֨ר תִּשְׁמְר֜וּן אֶת־כָּל־ ל[20] . ה[21]
הַמִּצְוָ֣ה הַזֹּ֗את אֲשֶׁ֧ר [a]אָנֹכִ֛י מְצַוֶּ֥ה אֶתְכֶ֖ם[a] לַעֲשֹׂתָ֑הּ לְאַהֲבָ֞ה אֶת־יְהוָ֧ה ה מיחד חס היום וכל העם דכות[22] . ב[23]
23 אֱלֹהֵיכֶ֛ם[b] לָלֶ֥כֶת[c] בְּכָל־דְּרָכָ֖יו וּלְדָבְקָה־בֽוֹ׃ 23 וְהוֹרִ֧ישׁ יְהוָ֛ה אֶת־ ל . ל[24]
כָּל־הַגּוֹיִ֥ם הָאֵ֖לֶּה מִלִּפְנֵיכֶ֑ם[a] וִירִשְׁתֶּ֣ם גּוֹיִ֔ם גְּדֹלִ֥ים וַעֲצֻמִ֖ים מִכֶּֽם[b]׃ ג[25]
24 כָּל־הַמָּק֗וֹם אֲשֶׁ֨ר תִּדְרֹ֤ךְ כַּף־רַגְלְכֶם֙ בּ֖וֹ לָכֶ֣ם יִהְיֶ֑ה מִן־הַמִּדְבָּ֨ר 24 ה ר״פ בסיפ . ה וחס[26]
וְהַלְּבָנ֜וֹן[a] מִן־הַנָּהָ֣ר[b] נְהַר־[c]פְּרָ֗ת וְעַד֙ הַיָּ֣ם הָאַחֲר֔וֹן יִהְיֶ֖ה גְּבֻלְכֶֽם׃ ה[27] ג מנה בתור . ב . ג ב חס וחד מל
25 לֹא־יִתְיַצֵּ֥ב אִ֖ישׁ בִּפְנֵיכֶ֑ם[a] פַּחְדְּכֶ֨ם וּמוֹרַאֲכֶ֜ם יִתֵּ֣ן ׀ יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֗ם 25 ד . ג[28] . ב
עַל־פְּנֵ֤י כָל־הָאָ֙רֶץ֙ אֲשֶׁ֣ר תִּדְרְכוּ־בָ֔הּ כַּאֲשֶׁ֖ר דִּבֶּ֥ר לָכֶֽם׃ ס קיא

[14]Mm 1115. [15]Mm 2321. [16]Mm 352. [17]Mm 915. [18]Mm 1116. [19]Mm 3782. [20]וחד כימי שמים Ps 89,30. [21]Mm 2153. [22]Mm 1067. [23]Mp sub loco. [24]Mm 1108. [25]Mm 1117. [26]Mm 1118. [27]Mm 1243. [28]Mm 1119.

13 [a] frt dl vel l 2 sg cf 𝔊^Mss ∥ [b] 𝔊 *πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ* (> 𝔊^B, 𝔊^Ms *μου*) ∥ [c] V^Ken9 𝔊^Ms לי' ∥ [d] 𝔔 בכול ∥ **14** [a] 𝔐𝔊^-Omin 𝔙 ונתן cf 15[a] ∥ [b] Ms 𝔐𝔊 (ל)ארצך ∥ [c] 𝔐 יורא ∥ [d] 𝔙 2 pl ∥ [e] (V^Ken69) pc Mss ת' cf 12,17 ∥ **15** [a] > 𝔈𝔙; 𝔐𝔊^BNΘLmin ונתן cf 14[a] 𝔊^AFMOmin *καὶ δώσεις* = וְנָתַתָּ ∥ [b] 𝔙 2 pl ∥ **16** [a–a] 𝔊^-min sg ∥ **17** [a] 𝔐 מהר ∥ **18** [a] 𝔐𝔊^Ms 𝔏𝔖𝔙 יְדֵיכם cf 6,8 ∥ **19** [a] V^Ken69 pc Mss –תיך, 𝔈 בבאתיך; 𝔐𝔊^-O בַּבַּיִת cf 6,7 ∥ [b] 𝔐 ב' ∥ [c] V^Ken69 pc Mss 𝔐 ב' ∥ **20** [a] 𝔊𝔖𝔗^J 2 pl pro 2 sg ∥ [b–b] 𝔙 *scribes ea super postes et ianuas domus tuae* ∥ [c] 𝔐𝔊𝔖𝔗^J rectius pl cf 6,9[b] ∥ [d] 𝔊^-min *καὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν* ∥ **22** [a–a] 𝔊^Bmin *ἐντέλλομαί σοι*; pc Mss 𝔐𝔊(𝔊^O c ob)𝔖 + היום ∥ [b] 𝔊^-MΘLOmin *τὸν θεὸν ἡμῶν* ∥ [c] 𝔈𝔊^Bmin 𝔖𝔙 ול' ∥ **23** [a] 𝔐 –יך ∥ [b] 𝔐 ממך ∥ **24** [a] prb l וְעַד הל' cf Jos 1,4 ∥ [b] pc Mss 𝔐𝔊𝔖 וּמִן ∥ [c] pc Mss 𝔈𝔊𝔈^Ms 𝔗^J 𝔙 + הגדול ∥ **25** [a] 𝔐 לפ'.

פרש 26 רְאֵ֗ה[a] אָנֹכִ֛י נֹתֵ֥ן לִפְנֵיכֶ֖ם הַיּ֑וֹם בְּרָכָ֖ה וּקְלָלָֽה׃ 27 אֶֽת־הַבְּרָכָ֑ה ז . ל ר״פ בסיפ[29] . ב בטע
אֲשֶׁ֣ר תִּשְׁמְע֗וּ אֶל־מִצְוֺת֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֔ם אֲשֶׁ֛ר אָנֹכִ֥י[a] מְצַוֶּ֥ה אֶתְכֶ֖ם ו בטע ה[30] מנה בליש
28 הַיּֽוֹם׃ 28 וְהַקְּלָלָ֗ה אִם־לֹ֤א תִשְׁמְעוּ֙ אֶל־מִצְוֺת֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֔ם וְסַרְתֶּ֣ם ל ר״פ . ו בטע ה[30] מנה בליש
מִן־הַדֶּ֔רֶךְ אֲשֶׁ֛ר אָנֹכִ֥י[a] מְצַוֶּ֥ה אֶתְכֶ֖ם הַיּ֑וֹם לָלֶ֗כֶת אַחֲרֵ֛י אֱלֹהִ֥ים
29 אֲחֵרִ֖ים אֲשֶׁ֥ר לֹא־יְדַעְתֶּֽם׃ ס 29 וְהָיָ֗ה כִּ֤י יְבִֽיאֲךָ֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ
אֶל־הָאָ֕רֶץ אֲשֶׁר־אַתָּ֥ה בָא־שָׁ֖מָּה לְרִשְׁתָּ֑הּ וְנָתַתָּ֤ה אֶת־הַבְּרָכָה֙ עַל־ יח פסוק אל על על[31]
30 [a]הַ֣ר גְּרִזִ֔ים[a] וְאֶת־הַקְּלָלָ֖ה עַל־הַ֣ר עֵיבָֽל׃ 30 [a]הֲלֹא־הֵ֜מָּה[a] בְּעֵ֣בֶר ל . ד[32]
הַיַּרְדֵּ֗ן אַֽחֲרֵי֙ דֶּ֚רֶךְ מְב֣וֹא הַשֶּׁ֔מֶשׁ בְּאֶ֙רֶץ֙ הַֽכְּנַעֲנִ֔י הַיֹּשֵׁ֖ב בָּעֲרָבָ֑ה מ֚וּל
31 הַגִּלְגָּ֔ל אֵ֖צֶל אֵלוֹנֵ֥י[b] מֹרֶֽה[c]׃ 31 כִּ֤י אַתֶּם֙ עֹבְרִ֣ים אֶת־הַיַּרְדֵּ֔ן לָבֹא֙ ל מל . ה חס[33] . ט חס[34]
לָרֶ֣שֶׁת אֶת־הָאָ֔רֶץ אֲשֶׁר־יְהוָ֥ה אֱלֹהֵיכֶ֖ם נֹתֵ֣ן לָכֶ֑ם וִֽירִשְׁתֶּ֥ם אֹתָ֖הּ[a]
32 וִֽישַׁבְתֶּם־בָּֽהּ׃ 32 וּשְׁמַרְתֶּ֣ם לַעֲשׂ֔וֹת אֵ֥ת כָּל־הַחֻקִּ֖ים וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִ֑ים
אֲשֶׁ֧ר אָנֹכִ֛י נֹתֵ֥ן לִפְנֵיכֶ֖ם הַיּֽוֹם׃ †

12 1 אֵ֠לֶּה[a] הַֽחֻקִּ֣ים וְהַמִּשְׁפָּטִים֮ אֲשֶׁ֣ר תִּשְׁמְר֣וּן לַעֲשׂוֹת֒ [b]בָּאָ֗רֶץ ה[1]
אֲשֶׁ֨ר נָתַ֜ן יְהוָ֨ה אֱלֹהֵ֧י אֲבֹתֶ֛יךָ[c] לְךָ֖[d] לְרִשְׁתָּ֑הּ[b] כָּל־הַיָּמִ֕ים אֲשֶׁר־אַתֶּ֥ם
2 חַיִּ֖ים עַל־הָאֲדָמָֽה׃ 2 אַבֵּ֣ד תְּ֠אַבְּדוּן אֶֽת־כָּל־הַמְּקֹמ֞וֹת אֲשֶׁ֧ר עָבְדוּ־
שָׁ֣ם הַגּוֹיִ֗ם אֲשֶׁ֥ר אַתֶּ֛ם יֹרְשִׁ֥ים אֹתָ֖ם אֶת־אֱלֹהֵיהֶ֑ם עַל־הֶהָרִ֤ים הָֽרָמִים֙ ב חד מל וחד חס
3 וְעַל־הַגְּבָע֔וֹת וְתַ֖חַת כָּל־עֵ֥ץ רַעֲנָֽן׃ 3 וְנִתַּצְתֶּ֣ם אֶת־מִזְבְּחֹתָ֗ם[a]
וְשִׁבַּרְתֶּם֙ אֶת־מַצֵּ֣בֹתָ֔ם [b]וַאֲשֵֽׁרֵיהֶם֙ תִּשְׂרְפ֣וּן בָּאֵ֔שׁ וּפְסִילֵ֥י אֱלֹהֵיהֶ֖ם ג . ג
4 תְּגַדֵּע֑וּן[b] וְאִבַּדְתֶּ֣ם אֶת־שְׁמָ֔ם מִן־הַמָּק֖וֹם הַהֽוּא׃ 4 לֹא־תַעֲשׂ֣וּן ב[2] . יג[3]
5 כֵּ֔ן לַיהוָ֖ה אֱלֹהֵיכֶֽם׃ 5 כִּ֠י אִֽם־אֶל־הַמָּק֞וֹם אֲשֶׁר־יִבְחַ֨ר[a] יְהוָ֤ה
אֱלֹֽהֵיכֶם֙ מִכָּל־שִׁבְטֵיכֶ֔ם לָשׂ֥וּם[b] אֶת־שְׁמ֖וֹ שָׁ֑ם לְשִׁכְנ֥וֹ[c] [d]תִדְרְשׁ֖וּ וּבָ֥אתָ ג . ו פסוק שם שמה[4] . ב
6 שָֽׁמָּה[d]׃ 6 וַהֲבֵאתֶ֣ם שָׁ֗מָּה [a]עֹלֹֽתֵיכֶם֙ וְזִבְחֵיכֶ֔ם[a] [b]וְאֵת֙ מַעְשְׂרֹ֣תֵיכֶ֔ם[b] ל מילין ר״פ ובתר שמה[5]

[29] Mm 1143. [30] Mp sub loco. [31] Mm 658. [32] Mm 1120. [33] Mm 1121. [34] Mm 355. Cp 12 [1] Mm 2153. [2] Mm 1122. [3] Mm 393. [4] Mm 2057. [5] Mm 1123.

26 [a] > V[Ken 69] Ms; 𝔖[MU]𝔗𝔗[J] pl, sed cf 1,8[a] ‖ **27** [a] 𝔔 אנוכי ‖ **28** [a] 𝔔 אנוכי ‖ **29** [a–a] 𝔅 הר גרזים, 𝔔 ɯ הר גריזים, ɯ[Mss] הרגר(י)זים cf 27,12 ‖ **30** [a–a] ɯ הלוא הם ‖ [b] 𝔊(𝔖)α′σ′θ′ *τῆς δρυός*, l אֵלוֹן cf ɯ[W]; 𝔗 *mjšrj*, 𝔗[J] *ḥzwj*; 𝔙 alit; cf Gn 12,6 ‖ [c] V[Ken 9] ɯ מורא, 𝔖𝔗[J] *mmr'* = מַמְרֵא; ɯ + מול שכם ‖ **31** [a] 𝔊[-Ms] + *πάσας τὰς ἡμέρας* = כָּל־הַיָּמִים ex 4,40 ‖ **Cp 12,1** [a] 𝔊[-min] pr cop cf 1,1[a] ‖ [b–b] frt dl (sg) ‖ [c] 𝔊[AB min] 1 pl, 𝔊[rel]𝔖𝔗[J] 2 pl ‖ [d] 𝔊𝔖𝔗[J] 2 pl ‖ **3** [a] sic L, mlt Mss Edd ′בְּ—; ɯ —תיהם ‖ [b–b] 𝔊 ut 7,5; dl? ‖ **5** [a] ɯ בחר ut semper ‖ [b] ɯ לשים ‖ [c] 𝔗𝔗[J] cf 11[d]; prb l לְשַׁכְּנוֹ cf ɯ[Mss] לשכינו, frt gl; 𝔊 *ἐπικληθῆναι* ut semper ‖ [d–d] ɯ𝔊[-N]𝔖𝔗𝔗[J] ובאתֶם שמה; prb dl (dttg cf 𝔙) ‖ **6** [a–a] > 𝔊[B] (homtel) ‖ [b–b] > 𝔊[-O] (dupl).

ל וְאֵת °תְּרוּמַת[c] יֶדְכֶם[c] וְנִדְרֵיכֶם וְנִדְבֹתֵיכֶם וּבְכֹרֹת בְּקַרְכֶם וְצֹאנְכֶם׃
7 וַאֲכַלְתֶּם־שָׁם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּשְׂמַחְתֶּם בְּכֹל מִשְׁלַח יֶדְכֶם[a] 7
יו[6] אַתֶּם וּבָתֵּיכֶם [b]אֲשֶׁר בֵּרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ[b]׃ 8 לֹא תַעֲשׂוּן כְּכֹל 8
נא אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ עֹשִׂים פֹּה הַיּוֹם אִישׁ כָּל־הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו׃ 9 כִּי לֹא־בָאתֶם[a] 9
ד[7]. ג בליש[8] עַד־עָתָּה אֶל־הַמְּנוּחָה וְאֶל־הַנַּחֲלָה אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ[b] נֹתֵן לָךְ[c]׃
10 וַעֲבַרְתֶּם אֶת־הַיַּרְדֵּן וִישַׁבְתֶּם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מַנְחִיל 10
אֶתְכֶם וְהֵנִיחַ לָכֶם מִכָּל־אֹיְבֵיכֶם מִסָּבִיב וִישַׁבְתֶּם־בֶּטַח׃ 11 וְהָיָה 11
ו פסוק שם שמה[9]. ו הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר[a] יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם[b] בּוֹ לְשַׁכֵּן[c] שְׁמוֹ[d] שָׁם שָׁמָּה תָבִיאוּ
ה מיחד חס היום וכל העם דכות[10]. ב כת כן אֵת כָּל־אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם[e] עוֹלֹתֵיכֶם וְזִבְחֵיכֶם מַעְשְׂרֹתֵיכֶם[f]
ל חס [g]וּתְרֻמַת יֶדְכֶם[g] וְכֹל מִבְחַר נִדְרֵיכֶם אֲשֶׁר תִּדְּרוּ לַיהוָה׃ 12 וּשְׂמַחְתֶּם 12
ב לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אַתֶּם וּבְנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם וְעַבְדֵיכֶם[a] וְאַמְהֹתֵיכֶם[b]
וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֵיכֶם כִּי אֵין לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה אִתְּכֶם׃ 13 הִשָּׁמֶר לְךָ 13
ד. י בטע ר״פ בתור[11] פֶּן־תַּעֲלֶה עֹלֹתֶיךָ [a]בְּכָל־מָקוֹם[a] אֲשֶׁר תִּרְאֶה׃ 14 כִּי אִם־בַּמָּקוֹם 14
אֲשֶׁר־יִבְחַר[a] יְהוָה בְּאַחַד שְׁבָטֶיךָ שָׁם תַּעֲלֶה עֹלֹתֶיךָ וְשָׁם תַּעֲשֶׂה כֹּל[b]
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּךָּ[c]׃ 15 רַק בְּכָל־אַוַּת נַפְשְׁךָ תִּזְבַּח ׀ וְאָכַלְתָּ 15
ב[12]. ה בָשָׂר כְּבִרְכַּת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ הַטָּמֵא[a]
ב[13] וְהַטָּהוֹר[b] יֹאכְלֶנּוּ כַּצְּבִי וְכָאַיָּל׃ 16 [a]רַק הַדָּם לֹא תֹאכֵלוּ[b] עַל־הָאָרֶץ 16
כת כן[14] תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם׃ 17 לֹא־תוּכַל לֶאֱכֹל בִּשְׁעָרֶיךָ מַעְשַׂר דְּגָנְךָ וְתִירֹשְׁךָ[a] 17
וְיִצְהָרֶךָ וּבְכֹרֹת בְּקָרְךָ וְצֹאנֶךָ וְכָל־נְדָרֶיךָ אֲשֶׁר תִּדֹּר וְנִדְבֹתֶיךָ
וּתְרוּמַת יָדֶךָ[b]׃ 18 כִּי אִם־לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תֹּאכְלֶנּוּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר 18

[6] Mm 393. [7] Mm 236. [8] Mm 1124. [9] Mm 2057. [10] Mm 1067. [11] Mm 1151. [12] Mm 1125. [13] Mm 1126. [14] Mm 1127.

6 [c–c] ⅏𝔊[-O](𝔊[O] c ast) תְּרוּמֹתֵיכֶם; 𝔖 *(w)pwršn' d'jdjkwn* cf 11[g–g] ‖ **7** [a] ⅏𝔊[-B min](𝔊[O] c ast)𝔖 יְדֵיכֶם cf 17 ‖ [b–b] frt dl (sg, sed cf 𝔖𝔗[J]𝔙) ‖ **9** [a] sic L, mlt Mss Edd בָּ׳ ‖ [b] ⅏𝔊[NLO min]𝔏𝔗[J]𝔙𝔄 2 pl, 𝔊[rel] 1 pl; cf 11,22 ‖ [c] ⅏𝔊𝔗[J]𝔙 2 pl, 𝔊[O] 1 pl ‖ **11** [a] cf 5[a] ‖ [b] 𝔊[B Ms] *ὁ θεός σου*, 𝔊[Ms] *ὁ θεὸς ἡμῶν*; > 𝔗[J] ‖ [c] 𝔊 *ἐπικληθῆναι* cf 5[c] ‖ [d] ⅏ pr את ut semper; 𝔗𝔗[J] *škjntjh* ut semper, sed cf 5,11; 32,3 *šm' (šwm)* ‖ [e] 𝔊(𝔊[O] c ob) + *σήμερον* = היום ut 11,8 et saepe cf 14,28 (𝔐 homtel) ‖ [f] 2 Mss ⅏𝔊𝔖𝔙 ומ׳ ‖ [g–g] ⅏ ותרמתיכם ונדבתיכם; 𝔊(𝔖) *τὰς ἀπαρχὰς τῶν χειρῶν ὑμῶν* = ותרמת ידיכם cf 6[c–c] ‖ **12** [a] ⅏𝔊[-O]𝔙 ע׳ cf 18 ‖ [b] ⅏[Mss] ואמתיכם ‖ **13** [a–a] V[Ken 69] pc Mss ⅏[W]𝔗𝔗[J] בכל־הַמָּקוֹם 𝔊 *ἐν παντὶ τόπῳ* 𝔙 *in omni loco* ‖ **14** [a] cf 5[a] ‖ [b] V[Ken 69.107] pc Mss ⅏ pr את ‖ [c] 𝔊[-Ms](𝔊[O] c ob) + *σήμερον* cf 11[e] ‖ **15** [a] 𝔊[-Ms] + *ἐν σοί* (𝔊[Ms] c ob) cf 22 ‖ [b] 𝔊(𝔊[O] c ob) + *ἐπὶ τὸ αὐτό* = יַחְדָּו cf 22 ‖ **16** [a] frt tot v dl (𝔊 2 pl ut 24) ‖ [b] pc Mss ⅏𝔙 תאכל, pc Mss תֹּאכְלֻנּוּ ‖ **17** [a] V[Ken 69.107] nonn Mss ⅏𝔗𝔗[J] ת׳ cf 7,13 11,14 ‖ [b] mlt Mss ⅏𝔊[B]𝔙 ידיך, 𝔊[rel](𝔖) *τῶν χειρῶν ὑμῶν* = ידיכם.

יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ[a] וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי
אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ[b] וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ[c]׃
19 הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תַּעֲזֹב אֶת־הַלֵּוִי כָּל־יָמֶיךָ[a] [b]עַל־אַדְמָתֶךָ[b]׃ ס
20 כִּי־יַרְחִיב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־גְּבוּלְךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ וְאָמַרְתָּ
אֹכְלָה בָשָׂר כִּי־תְאַוֶּה נַפְשְׁךָ לֶאֱכֹל בָּשָׂר בְּכָל־אַוַּת נַפְשְׁךָ תֹּאכַל ה[15]
21 בָּשָׂר׃ 21 כִּי־יִרְחַק מִמְּךָ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָשׂוּם[a]
שְׁמוֹ שָׁם וְזָבַחְתָּ מִבְּקָרְךָ וּמִצֹּאנְךָ אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה לְךָ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ[b]
22 וְאָכַלְתָּ בִּשְׁעָרֶיךָ בְּכֹל אַוַּת נַפְשֶׁךָ׃ 22 אַךְ כַּאֲשֶׁר יֵאָכֵל אֶת־הַצְּבִי
23 וְאֶת־הָאַיָּל כֵּן תֹּאכְלֶנּוּ הַטָּמֵא[a] וְהַטָּהוֹר יַחְדָּו יֹאכְלֶנּוּ׃ 23 רַק חֲזַק
לְבִלְתִּי אֲכֹל הַדָּם כִּי הַדָּם הוּא הַנָּפֶשׁ וְלֹא־תֹאכַל[a] הַנֶּפֶשׁ עִם־ ל. ג[16]
24 25 הַבָּשָׂר׃ 24 [ba]לֹא תֹּאכְלֶנּוּ[b] עַל־הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ[c] כַּמָּיִם׃ 25 לֹא
תֹּאכְלֶנּוּ לְמַעַן יִיטַב לְךָ וּלְבָנֶיךָ אַחֲרֶיךָ כִּי־תַעֲשֶׂה הַיָּשָׁר[a] בְּעֵינֵי לג בתור
26 יְהוָה[b]׃ 26 רַק קָדָשֶׁיךָ אֲשֶׁר־יִהְיוּ לְךָ וּנְדָרֶיךָ תִּשָּׂא וּבָאתָ אֶל־הַמָּקוֹם ב[17]
27 אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה[a]׃ 27 וְעָשִׂיתָ עֹלֹתֶיךָ הַבָּשָׂר וְהַדָּם[a] עַל־מִזְבַּח יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ וְדַם־זְבָחֶיךָ יִשָּׁפֵךְ [b]עַל־מִזְבַּח[b] יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהַבָּשָׂר תֹּאכֵל׃ ג[18], ל[19]
28 שְׁמֹר וְשָׁמַעְתָּ[a] אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה[b] אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּךָּ[c] לְמַעַן כה ז מנה בתור
יִיטַב לְךָ וּלְבָנֶיךָ אַחֲרֶיךָ עַד־עוֹלָם כִּי תַעֲשֶׂה [d]הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר[d] בְּעֵינֵי ד[20]. לג בתור
29 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ ס 29 כִּי־יַכְרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
אַתָּה בָא־שָׁמָּה לָרֶשֶׁת אוֹתָם מִפָּנֶיךָ וְיָרַשְׁתָּ אֹתָם וְיָשַׁבְתָּ בְּאַרְצָם׃ לט מל בתור
30 הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תִּנָּקֵשׁ[a] אַחֲרֵיהֶם [b]אַחֲרֵי הִשָּׁמְדָם מִפָּנֶיךָ[b] וּפֶן־תִּדְרֹשׁ ה
לֵאלֹהֵיהֶם לֵאמֹר אֵיכָה[c] יַעַבְדוּ הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֶת־אֱלֹהֵיהֶם וְאֶעֱשֶׂה־ ל[21]
31 כֵּן גַּם־אָנִי׃ 31 לֹא־תַעֲשֶׂה כֵן לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי כָל[a]־תּוֹעֲבַת יְהוָה ג

[15] Mm 1128. [16] Mm 1129. [17] Mm 3506. [18] Mm 1130. [19] Mm 787. [20] Mm 1131. [21] Mm 1095.

18 [a] ⅏𝔊^-Ms ע׳ cf 5,14[c] 12,12 ‖ [b] 𝔊(𝔗^J) *ἐν ταῖς πόλεσιν ὑμῶν* ‖ [c] mlt Mss ⅏ ידיך cf 15,10 23,21 28,8.20 ‖ **19** [a] 𝔊^AMss 3 sg cf 𝔗^J ‖ [b–b] 𝔊(𝔖𝔙) *ἐπὶ τῆς γῆς* = עַל־הָאֲדָמָה ‖ **21** [a] ⅏ לשכן את ‖ [b] 𝔅⅏ צויתיך ‖ **22** [a] ⅏𝔊^-Ms(𝔊^O c ob) + בך cf 15[a] 15,22[a] ‖ **23** [a] 𝔊 *βρωθήσεται* = תֵּאָכֵל ‖ **24** [a] frt dl ut 16 ‖ [b–b] > 𝔙; 𝔊^-L(𝔊^O c ast) *οὐ φάγεσθε* = לא תאכלו ‖ [c] 𝔊^-min *ἐκχεεῖτε αὐτό* = תִּשְׁפְּכֻהוּ; 𝔙 *fundes* = תִּשְׁפֹּךְ ‖ **25** [a] Ms 𝔊^-Ms (𝔊^O c ob) הַטּוֹב וְהי׳ cf 28 13,19 ‖ [b] 𝔊(𝔖) + *τοῦ θεοῦ σου* = אלהיך ‖ **26** [a] 𝔊 + *ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ* ut 11 ‖ **27** [a] > 𝔊 ‖ [b–b] 𝔊 *πρὸς τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου* ‖ **28** [a] ⅏𝔊(𝔊^O c ob) + וְעָשִׂיתָ ‖ [b] > 𝔊^-L(𝔊^O c ast)𝔗^J ‖ [c] Ms 𝔊^{MLO min}𝔖 + היום cf 11[e] ‖ [d–d] ⅏ הי׳ והט׳ ‖ **30** [a] prp תוקשׁ ut 7,25 ‖ [b–b] > Ms; ⅏^Mss א׳ הַשְׁמִידָם מ׳ cf 𝔖; frt dl ‖ [c] ⅏ איך ‖ **31** [a] > 𝔊^-LO.

ה[22]. ה חס וכל עזרא דכות[23] אֲשֶׁר שָׂנֵא עָשׂוּ לֵאלֹהֵיהֶם כִּי גַם[b] אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנֹתֵיהֶם יִשְׂרְפוּ
בָאֵשׁ לֵאלֹהֵיהֶם׃
י ר״פ[1]. ה מיחד חס היום וכל העם דכות[2]. ב בסיפ[3] 13 1 אֵת כָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי [a]מְצַוֶּה אֶתְכֶם[a] אֹתוֹ תִשְׁמְרוּ[b] 13
ג[4] לַעֲשׂוֹת לֹא־תֹסֵף[c] עָלָיו וְלֹא תִגְרַע[c] מִמֶּנּוּ׃ פ
ה בליש[5] 2 כִּי־יָקוּם בְּקִרְבְּךָ נָבִיא אוֹ חֹלֵם חֲלוֹם וְנָתַן אֵלֶיךָ אוֹת אוֹ ס
יז ר״פ מוֹפֵת׃ 3 וּבָא הָאוֹת וְהַמּוֹפֵת אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵלֶיךָ לֵאמֹר נֵלְכָה אַחֲרֵי 3
ד[6]. ל בתור אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יְדַעְתָּם וְנָעָבְדֵם[a]׃ 4 [a]לֹא תִשְׁמַע[b] אֶל־ 4
ל מל בתור דִּבְרֵי [c]הַנָּבִיא הַהוּא[c] אוֹ אֶל־חוֹלֵם[d] הַחֲלוֹם הַהוּא כִּי מְנַסֶּה יְהוָה
ל אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם לָדַעַת הֲיִשְׁכֶם אֹהֲבִים אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּכָל־
לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם׃ 5 [a]אַחֲרֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם[a] [b]תֵּלֵכוּ וְאֹתוֹ תִירָאוּ[b] 5
ג[7]. ב חד מל וחד חס[8]. ל וְאֶת־מִצְוֺתָיו תִּשְׁמֹרוּ[c] וּבְקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ וְאֹתוֹ תַעֲבֹדוּ וּבוֹ תִדְבָּקוּן׃
ג ר״פ[9]. ד קמ וכל אתנח וס״פ דכות[10]. לא[11] 6 [a]וְהַנָּבִיא הַהוּא[a] אוֹ חֹלֵם[b] הַחֲלוֹם הַהוּא יוּמָת כִּי דִבֶּר־סָרָה עַל־ 6
ל יְהוָה [c]אֱלֹהֵיכֶם הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם[c] ׀ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְהַפֹּדְךָ מִבֵּית
עֲבָדִים לְהַדִּיחֲךָ מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בָּהּ
[d]וּבִעַרְתָּ הָרָע[e] מִקִּרְבֶּךָ[d]׃ 7 כִּי יְסִיתְךָ אָחִיךָ[a] בֶן־אִמֶּךָ אוֹ־ 7
ב בִנְךָ אוֹ־בִתְּךָ אוֹ ׀ אֵשֶׁת חֵיקֶךָ אוֹ רֵעֲךָ אֲשֶׁר כְּנַפְשְׁךָ בַּסֵּתֶר לֵאמֹר
נֵלְכָה וְנַעַבְדָה אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ׃
8 מֵאֱלֹהֵי הָעַמִּים [a]אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיכֶם[a] הַקְּרֹבִים אֵלֶיךָ אוֹ הָרְחֹקִים 8
ה[12]. ג פסוק לא ולא ולא ולא[13]. ד[14] מִמֶּךָּ מִקְצֵה הָאָרֶץ וְעַד־קְצֵה הָאָרֶץ׃ 9 לֹא־תֹאבֶה לוֹ[a] וְלֹא תִשְׁמַע 9
ה[15]. ב[16]. ג אֵלָיו וְלֹא־תָחוֹס עֵינְךָ עָלָיו וְלֹא[b]־תַחְמֹל וְלֹא־תְכַסֶּה עָלָיו׃ 10 [a]כִּי 10
ג[17]. כב[18] ח[19] מנה מל. הל הָרֹג תַּהַרְגֶנּוּ[a] יָדְךָ[b] תִּהְיֶה־[c]בּוֹ בָרִאשׁוֹנָה לַהֲמִיתוֹ וְיַד[d] כָּל־הָעָם

[22] Mm 1150. [23] Mm 1132. Cp 13 [1] Mm 1143. [2] Mm 1067. [3] Mm 1189. [4] Mm 30. [5] Mm 2775. [6] Mm 1133. [7] Mm 1079. [8] Mm 1387. [9] Mm 1134. [10] Mm 590. [11] Mm 486. [12] Mm 2525. [13] Mm 2466. [14] Mm 2475. [15] Mm 2789. [16] Mm 1606. [17] Mm 901. [18] Mm 1743. [19] Mm 1135.

31 [b] > 𝔊ABΘLmin𝔏𝔗Ms𝔙 ‖ **Cp 13,1** [a–a] 𝔐𝔊-B𝔖𝔙 מצוך; 𝔐𝔊-Ms(𝔊O c ob) + היום cf 12,28 ‖ [b] 𝔊-min𝔖𝔙 sg; 𝔊ΘL inf, sed cf [c] ‖ [c] Ms 𝔐 pl ‖ **3** [a] prb l וַנַּעַבְדֵם cf 14 5,9[a] ‖ **4** [a] dl (pl)? ‖ [b] 𝔊𝔗J pl ‖ [c–c] 𝔔 הנבי ההואה cf 6[a–a] ‖ [d] 𝔐 החלם cf 6[b] ‖ **5** [a] dl (pl)? cf 4[a] ‖ [b–b] 𝔐 תלכון ואתו תיראון, 𝔔 תלכון ואותו תעב ‖ [c] 𝔔 תשמר ‖ **6** [a–a] cf 4[c–c] ‖ [b] 𝔐Mss החלם cf 4[d] ‖ [c–c] 𝔐𝔊 אלהיך המוציאֲךָ ‖ [d–d] 𝔊-Bmin pl ‖ [e] 𝔊min(𝔖 *bjšt'*) *τὸ πονηρόν*, 𝔊rel *τὸν πονηρόν*, 𝔗 *'bjd dbjš* cf 17,7.12 19,19 21,21 22,21sq 24,7; 𝔗J *'bdj bjšt'* ‖ **7** [a] add c 𝔐𝔊 בֶּן אָבִיךָ אוֹ ‖ **8** [a–a] prb dl (pl), sed 𝔊min sg ‖ **9** [a] 𝔐 אליו, 𝔙Ken80 לא ‖ [b] 𝔙Ken1𝔐Mss לא ‖ **10** [a–a] 𝔊 *ἀναγγέλλων ἀναγγελεῖς περὶ αὐτοῦ* = הַגֵּד תַּגִּידֶנּוּ ‖ [b] 𝔊Bmin *αἱ χεῖρές σου* = ידיך; 𝔗J *jdjkwn* = ידיכם ‖ [c] 𝔊Bmin pl ‖ [d] 𝔊-ΘLOmin pl.

11 בָּאַחֲרֹנָֽה׃ 11 וּסְקַלְתּ֥וֹ[a] בָאֲבָנִ֖ים וָמֵ֑ת כִּ֣י בִקֵּ֗שׁ לְהַדִּֽיחֲךָ֙ מֵעַל֙ יְהוָ֣ה ל
12 אֱלֹהֶ֔יךָ הַמּוֹצִיאֲךָ֛ מֵאֶ֥רֶץ מִצְרַ֖יִם מִבֵּ֥ית עֲבָדִֽים׃ 12 וְכָ֨ל־יִשְׂרָאֵ֔ל
יִשְׁמְע֖וּ וְיִֽרָא֑וּן וְלֹֽא־יוֹסִ֣פוּ לַעֲשׂ֗וֹת[a] כַּדָּבָ֥ר הָרָ֛ע הַזֶּ֖ה בְּקִרְבֶּֽךָ[b]׃ ס ל . ט בליש ד[20] מנה כת כן
13 כִּֽי־תִשְׁמַ֞ע בְּאַחַ֣ת עָרֶ֗יךָ[a] אֲשֶׁר֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ נֹתֵ֥ן לְךָ֛ לָשֶׁ֥בֶת שָׁ֖ם
14 לֵאמֹֽר׃ 14 יָצְא֞וּ אֲנָשִׁ֤ים בְּנֵֽי־בְלִיַּ֙עַל֙ מִקִּרְבֶּ֔ךָ[a] וַיַּדִּ֛יחוּ אֶת־יֹשְׁבֵ֥י
עִירָ֖ם[b] לֵאמֹ֑ר נֵֽלְכָ֗ה וְנַֽעַבְדָ֛ה אֱלֹהִ֥ים אֲחֵרִ֖ים אֲשֶׁ֥ר לֹא־יְדַעְתֶּֽם׃
15 [a]וְדָרַשְׁתָּ֧ וְחָקַרְתָּ֛[b] וְשָׁאַלְתָּ֖[a] הֵיטֵ֑ב וְהִנֵּ֤ה אֱמֶת֙ נָכ֣וֹן הַדָּבָ֔ר נֶעֶשְׂתָ֛ה ל . כל תורה כת כן
16 הַתּוֹעֵבָ֥ה הַזֹּ֖את בְּקִרְבֶּֽךָ[c]׃ 16 הַכֵּ֣ה תַכֶּ֗ה אֶֽת־יֹשְׁבֵ֛י הָעִ֥יר הַהִ֖וא לְפִי־ ב ר״פ[21]. ההיא[22] ק
חָ֑רֶב הַחֲרֵ֨ם[a] אֹתָ֧הּ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּ֛הּ [b]וְאֶת־בְּהֶמְתָּ֖הּ לְפִי־חָֽרֶב[b]׃
17 וְאֶת־כָּל־שְׁלָלָ֗הּ תִּקְבֹּץ֮ אֶל־תּ֣וֹךְ רְחֹבָהּ֒ וְשָׂרַפְתָּ֣ בָאֵ֡שׁ אֶת־הָעִ֣יר כל חס
וְאֶת־כָּל־שְׁלָלָהּ֙ כָּלִ֔יל לַיהוָ֖ה אֱלֹהֶ֑יךָ וְהָיְתָה֙ תֵּ֣ל עוֹלָ֔ם לֹ֥א תִבָּנֶ֖ה ב ול בתור
18 עֽוֹד׃ 18 וְלֹֽא־[a]יִדְבַּ֧ק בְּיָדְךָ֛ מְא֖וּמָה מִן־הַחֵ֑רֶם לְמַ֡עַן יָשׁוּב֩ יְהוָ֨ה יז ר״פ בסיפ[23]. ל[24]
מֵחֲר֣וֹן אַפּ֗וֹ וְנָֽתַן־לְךָ֤ רַחֲמִים֙ וְרִחַמְךָ֣ וְהִרְבֶּ֔ךָ כַּאֲשֶׁ֥ר נִשְׁבַּ֖ע לַאֲבֹתֶֽיךָ׃ ל
19 כִּ֣י תִשְׁמַ֗ע בְּקוֹל֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ לִשְׁמֹר֙ אֶת־כָּל־מִצְוֺתָ֔יו אֲשֶׁ֛ר אָנֹכִ֥י ד בתור
ס[יד] מְצַוְּךָ֖ הַיּ֑וֹם לַעֲשׂוֹת֙ הַיָּשָׁ֔ר[a] בְּעֵינֵ֖י יְהוָ֥ה אֱלֹהֶֽיךָ׃ ס 14 1 בָּנִ֣ים לג בתור
אַתֶּ֔ם לַיהוָ֖ה אֱלֹהֵיכֶ֑ם לֹ֣א תִתְגֹּֽדְד֗וּ וְלֹֽא־תָשִׂ֧ימוּ קָרְחָ֛ה בֵּ֥ין עֵינֵיכֶ֖ם ל . ל . יג
2 לָמֵֽת׃ 2 כִּ֣י עַ֤ם קָדוֹשׁ֙ אַתָּ֔ה לַיהוָ֖ה אֱלֹהֶ֑יךָ וּבְךָ֞ בָּחַ֣ר יְהוָ֗ה[a] לִהְי֥וֹת ל . ל וחד מן ה זוגין[1]
ל֙וֹ לְעַ֣ם סְגֻלָּ֔ה מִכֹּל֙ הָֽעַמִּ֔ים אֲשֶׁ֖ר עַל־פְּנֵ֥י הָאֲדָמָֽה׃ ס
3 לֹ֥א תֹאכַ֖ל[a] כָּל־תּוֹעֵבָֽה׃ 4 זֹ֥את[a] הַבְּהֵמָ֖ה אֲשֶׁ֣ר תֹּאכֵ֑לוּ[b] שׁ֕וֹר שֵׂ֥ה[c] ד ג כת ה וחד כת א[2]
5 כְשָׂבִ֖ים[d] וְשֵׂ֥ה עִזִּֽים׃ 5 אַיָּ֥ל וּצְבִ֖י וְיַחְמ֑וּר[a] וְאַקֹּ֥ו[b] וְדִישֹׁ֖ן וּתְא֥וֹ[c] וָזָֽמֶר[d]׃ ז בליש[3] . ד ג כת ה וחד כת א[2] . ג . ב . ל . ד בחור בליש . ל
6 וְכָל־[a]בְּהֵמָ֞ה מַפְרֶ֣סֶת פַּרְסָ֗ה וְשֹׁסַ֤עַת שֶׁ֙סַע֙ שְׁתֵּ֣י פְרָס֔וֹת מַעֲלַ֥ת[b] ת זוגין מחליפין[4] . ג[5] ב מנה בחור

[20]Mm 3031. [21]2 R 14,10. [22]Mp sub loco. [23]Mm 1165. [24]Mm 1136. Cp 14 [1]Okhl 234, 235. [2]Mm 1137. [3]Mm 220. [4]Mm 3964. [5]Mm 1138.

11 [a] 𝔊 3 pl; 𝔖(𝔗[Mss]) *wrwgmwhj* = וּסְקָלֻתוּהוּ cf 𝔗[J] ‖ **12** [a] ⅏𝔊𝔙 pr עוד; V[Ken 69] mlt Mss 𝔊[min] + עוד ‖ [b] > 𝔊[Mss]𝔙; 𝔊[Ms] 1 pl, 𝔊[rel]𝔖𝔗[J] 2 pl ‖ **13** [a] 𝔔 עריכה ‖ **14** [a] 𝔊[B min]𝔗[J] 2 pl, 𝔊[rel] 1 pl cf 12[b] ‖ [b] 𝔔 עירמה (?) ‖ **15** [a–a] 𝔊[-O] 2 vb ‖ [b] 𝔅 mlt Mss ־תָ ‖ [c] 𝔊[Θ] *ἐν Ισραηλ* = בקרב ישראל; 𝔊[rel]𝔗[J] 2 pl; > 𝔙; cf 12.14 ‖ **16** [a] 𝔊[-Ms] *ἀναθεματιεῖτε* ‖ [b–b] > 𝔊(𝔊[O] c ast); 𝔙 om לפי־ח׳, ℭ om ואת בהמתה ‖ **18** [a] ℭ𝔊[-B] לא ‖ **19** [a] ⅏𝔊(𝔊[O] c ob) + וְהַטּוֹב cf 12,25 ‖ **Cp 14,2** [a] > 𝔙; V[Ken 9.107] nonn Mss ⅏𝔊𝔖 + אלהיך ut 7,6 cf 𝔗[J] ‖ **3** [a] 1 c ⅏𝔊𝔖𝔗[J]𝔙 תאכלו cf 4[b] ‖ **4** [a] 2 Mss ⅏ וז׳ ‖ [b] V[Ken 9.69] Ms תאכל cf 3[a] ‖ [c] ⅏𝔊ℭ𝔖𝔗[J]𝔙 וְשֵׂה ‖ [d] nonn Mss כְּבָשִׂים cf Ex 12,5; 𝔗[J]𝔙 alit ‖ **5** [a] 𝔙 *bubalum* ‖ [b] 2 Mss ⅏ אקו cf 𝔙 ‖ [c] ⅏ תאי cf 𝔊[B]𝔙 ‖ [d] 𝔙 om cop ‖ **6** [a] V[Ken 107]ℭ⅏𝔊𝔖𝔙 כל ‖ [b] 𝔊𝔙 pr cop, sed cf Lv 11,3.

7 גֵרָה בַּבְּהֵמָה אֹתָהּ תֹּאכֵלוּ׃ 7 אַךְ אֶת־זֶה לֹא תֹאכְלוּ מִמַּעֲלֵי [a]הַגֵּרָה ו דגש[6] . יח פסוק את את ואת ואת
וּמִמַּפְרִיסֵי הַפַּרְסָה הַשְּׁסוּעָה[b] אֶת־הַגָּמָל וְאֶת־הָאַרְנֶבֶת וְאֶת־הַשָּׁפָן ל
8 כִּי־מַעֲלֵה[c] גֵרָה הֵמָּה וּפַרְסָה לֹא הִפְרִיסוּ טְמֵאִים הֵם לָכֶם׃ 8 וְאֶת־
הַחֲזִיר כִּי־מַפְרִיס פַּרְסָה הוּא [a]וְלֹא גֵרָה[a] טָמֵא הוּא לָכֶם מִבְּשָׂרָם י פסוק ולא לא לא[7]
9 לֹא תֹאכֵלוּ וּבְנִבְלָתָם לֹא תִגָּעוּ׃ ס 9 אֶת[a]־זֶה תֹּאכְלוּ מִכֹּל י ר״פ בסיפ[8]
10 אֲשֶׁר בַּמָּיִם כֹּל אֲשֶׁר־לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת תֹּאכֵלוּ׃ 10 וְכֹל אֲשֶׁר
אֵין־לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת לֹא תֹאכֵלוּ טָמֵא הוּא לָכֶם׃ ס ו זוגין[9]
11 12 כָּל־צִפּוֹר טְהֹרָה תֹּאכֵלוּ׃ 12 וְזֶה אֲשֶׁר לֹא־תֹאכְלוּ מֵהֶם ה ר״פ בסיפ . ט מל בתור . ה[10] . כג ר״פ
13 הַנֶּשֶׁר[a] וְהַפֶּרֶס וְהָעָזְנִיָּה׃ 13 וְהָרָאָה[a] וְאֶת־הָאַיָּה וְהַדַּיָּה[b] לְמִינָהּ׃ ל
14 15 וְאֵת כָּל־עֹרֵב[a] לְמִינוֹ׃ 15 וְאֵת בַּת הַיַּעֲנָה וְאֶת־הַתַּחְמָס וְאֶת־ ל[11] . ד[12] . כו פסוק ואת ואת ואת . ה[13] . ב
16 הַשָּׁחַף[a] [b]וְאֶת־הַנֵּץ לְמִינֵהוּ[b]׃ 16 אֶת[a]־הַכּוֹס[b] וְאֶת־הַיַּנְשׁוּף וְהַתִּנְשָׁמֶת׃ ל . יד . י ר״פ בסיפ[8] . ב ול בסיפ
17 18 וְהַקָּאָת וְאֶת־הָרָחָמָה[a] וְאֶת־הַשָּׁלָךְ׃ 18 וְהַחֲסִידָה וְהָאֲנָפָה לְמִינָהּ ל . ל . ל
19 וְהַדּוּכִיפַת[a] וְהָעֲטַלֵּף׃ 19 וְכֹל שֶׁרֶץ הָעוֹף טָמֵא הוּא לָכֶם [a]לֹא ל . ל
20 21 יֵאָכֵלוּ[a]׃ 20 כָּל־עוֹף טָהוֹר תֹּאכֵלוּ׃ 21 לֹא תֹאכְלוּ כָל־נְבֵלָה ב . ח ר״פ בסיפ
לַגֵּר אֲשֶׁר־בִּשְׁעָרֶיךָ תִּתְּנֶנָּה וַאֲכָלָהּ אוֹ מָכֹר[a] לְנָכְרִי כִּי עַם קָדוֹשׁ ל . ל
אַתָּה לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־תְבַשֵּׁל [b]גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ[b]׃ פ ל[14]
22 22 עַשֵּׂר תְּעַשֵּׂר אֵת כָּל־תְּבוּאַת זַרְעֶךָ הַיֹּצֵא[a] הַשָּׂדֶה שָׁנָה [b]שָׁנָה׃ ב . ל . ל
23 23 וְאָכַלְתָּ[a] [b]לִפְנֵי ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ[b] בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר[c] לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ
שָׁם מַעְשַׂר דְּגָנְךָ[d] תִּירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ וּבְכֹרֹת בְּקָרְךָ וְצֹאנֶךָ לְמַעַן
24 תִּלְמַד לְיִרְאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ[e] כָּל־הַיָּמִים׃ 24 וְכִי־יִרְבֶּה[a] מִמְּךָ ח ר״פ בסיפ . ל

[6] Mm 64. [7] Mm 1139. [8] Mm 1143. [9] Mm 2036. [10] Mm 1140. [11] Mm 721. [12] Mm 722. [13] Mm 768. [14] Mp sub loco.

7 a pc Mss ɯ^{Mss} לה—, sed cf c ‖ b > ɯ ‖ c V^{Ken9} nonn Mss ɯ𝔗𝔗^{J} לי— cf a ‖ **8** a–a l c ɯ𝔊(𝔊^{O} c ob) וְשֹׁסַע שֶׁסַע פַּרְסָה וְהוּא גֵרָה לֹא יָגוּר (vel יִגּוֹר) cf Lv 11,7 ‖ **9** a V^{Ken69} ɯ𝔊𝔖 ואת ‖ **12** a in 12–18 ɯ𝔙 ואת ante omnia nomina avium (excepto והאנפה 18) ut Lv 11,13 ‖ **13** a V^{Ken1} pc Mss 𝔊 והדאה cf ɯ ‖ b > pc Mss ℭɯ𝔊, dl cf Lv 11,14 ‖ **14** a 𝔊$^{-B\Theta L min}$ huc tr 15 ואת הנץ ‖ **15** a ɯ^{Ms} השאף ‖ b–b ɯ למינו ‖ **16** a mlt Mss ℭɯ𝔊𝔖 וְאֶת ut Lv 11,17 ‖ b ɯ huc tr 17 ואת השלך cf Ms ואת הנץ ‖ **17** a Lv 11,18 הרחם, sed cf Lv 11,19 החסידה ut Dt 14,18 ‖ **18** a ɯ הד(ו)ג(י)פת ut ɯ Lv 11,19 ‖ **19** a–a 2 Mss ℭ𝔙 לא יאכל, ɯ𝔊 לֹא תֹאכְלוּ מֵהֶם (ἀπ' αὐτῶν = מֵהֶם c ob) ‖ **21** a ɯ𝔖𝔗 —רה ‖ b–b 𝔊$^{(FM)\Theta min}$ (prb sec Σαμ) + ὃς γὰρ ποιεῖ τοῦτο ὡσεὶ θύ(σ)ει ἀσφάλακα μήνιμά (𝔊^{min} ὅτι μίασμά) ἐστιν τῷ θεῷ Ιακωβ cf ɯ Ex 23,19 ‖ **22** a ɯ יוצא ‖ b pc Mss 𝔖 בְּשָׁנָה cf 15,20 ‖ **23** a ɯ𝔊(𝔊^{O} c ob) וַאֲכַלְתּוֹ ‖ b–b > 𝔊^{B} ‖ c 𝔊$^{-min}$(𝔊^{O} c ob) + κύριος ὁ θεός σου = יהוה אלהיך cf ɯ ‖ d ɯ^{Mss} דגניך ‖ e 𝔔 אלוהיכה cf 24e ‖ **24** a Seb תרבה cf 19,6.

הַדֶּ֗רֶךְ כִּ֣י לֹ֣א תוּכַל֮ שְׂאֵתוֹ֒[b] כִּֽי־[c]יִרְחַ֤ק מִמְּךָ֙ הַמָּק֔וֹם אֲשֶׁ֤ר יִבְחַר֙ ב15
25 יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ לָשׂ֥וּם[d] שְׁמ֖וֹ שָׁ֑ם כִּ֥י יְבָרֶכְךָ֖ יְהוָ֥ה אֱלֹהֶֽיךָ׃[e] 25 וְנָתַתָּ֖ה[a]
בַּכָּ֑סֶף וְצַרְתָּ֤ הַכֶּ֙סֶף֙ בְּיָ֣דְךָ֔[b] וְהָֽלַכְתָּ֙ אֶל־הַמָּק֔וֹם אֲשֶׁ֥ר יִבְחַ֛ר יְהוָ֥ה ב קמ בתור . ב בתור16
26 אֱלֹהֶ֖יךָ בּֽוֹ׃[c] 26 וְנָתַתָּ֣ה הַכֶּ֡סֶף בְּכֹל֩ אֲשֶׁר־תְּאַוֶּ֨ה נַפְשְׁךָ֜ בַּבָּקָ֣ר וּבַצֹּ֗אן
וּבַיַּ֙יִן֙[a] וּבַשֵּׁכָ֔ר וּבְכֹ֛ל אֲשֶׁ֥ר תִּֽשְׁאָלְךָ֖ נַפְשֶׁ֑ךָ וְאָכַ֣לְתָּ שָּׁ֗ם לִפְנֵי֙ יְהוָ֣ה ה17
27 אֱלֹהֶ֔יךָ וְשָׂמַחְתָּ֖ אַתָּ֥ה וּבֵיתֶֽךָ׃ 27 וְהַלֵּוִ֥י אֲשֶׁר־בִּשְׁעָרֶ֖יךָ[a] [b]לֹ֣א תַעַזְבֶ֑נּוּ[b]
28 כִּ֣י אֵ֥ין ל֛וֹ[c] חֵ֥לֶק וְנַחֲלָ֖ה עִמָּֽךְ׃ ס 28 מִקְצֵ֣ה ׀ שָׁלֹ֣שׁ שָׁנִ֗ים תּוֹצִיא֙ ל ר״פ
29 אֶת־כָּל־מַעְשַׂר֙ תְּבוּאָ֣תְךָ֔ בַּשָּׁנָ֖ה הַהִ֑וא וְהִנַּחְתָּ֖[a] בִּשְׁעָרֶֽיךָ[b]׃ 29 וּבָ֣א יז ר״פ
הַלֵּוִ֡י כִּ֣י אֵֽין־ל֜וֹ חֵ֣לֶק וְנַחֲלָ֣ה עִמָּ֗ךְ וְהַגֵּ֨ר וְהַיָּת֤וֹם וְהָֽאַלְמָנָה֙ אֲשֶׁ֣ר
בִּשְׁעָרֶ֔יךָ וְאָכְל֖וּ וְשָׂבֵ֑עוּ לְמַ֤עַן יְבָרֶכְךָ֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ [a]בְּכָל־מַעֲשֵׂ֥ה ב18
15 יָדְךָ֖[a] [b]אֲשֶׁ֥ר תַּעֲשֶֽׂה[b]׃ ס 15 1 מִקֵּ֥ץ שֶֽׁבַע־שָׁנִ֖ים תַּעֲשֶׂ֥ה שְׁמִטָּֽה׃ ב ר״פ1
2 [a]וְזֶה֮ דְּבַ֣ר הַשְּׁמִטָּה֒ שָׁמ֗וֹט כָּל־בַּ֙עַל֙[b] מַשֵּׁ֣ה יָד֔וֹ אֲשֶׁ֥ר יַשֶּׁ֖ה בְּרֵעֵ֑הוּ כג ר״פ . ל ומל . ל . ב2
3 לֹֽא־יִגֹּ֤שׂ [c]אֶת־רֵעֵ֙הוּ֙[c] [d]וְאֶת־אָחִ֔יו[d] כִּֽי־קָרָ֥א שְׁמִטָּ֖ה לַֽיהוָֽה׃ 3 אֶת־ ל . י ר״פ בסיפ3
4 הַנָּכְרִ֖י תִּגֹּ֑שׂ וַאֲשֶׁ֨ר יִהְיֶ֥ה לְךָ֛ אֶת־אָחִ֖יךָ תַּשְׁמֵ֥ט יָדֶֽךָ׃ 4 [a]אֶ֕פֶס כִּ֛י לֹ֥א ל
יִֽהְיֶה־בְּךָ֖ אֶבְי֑וֹן כִּֽי־בָרֵ֤ךְ יְבָרֶכְךָ֙ יְהוָ֔ה[b] בָּאָ֕רֶץ אֲשֶׁ֤ר יְהוָה֙ אֱלֹהֶ֔יךָ ד מיחד וכל תלים דכות4
5 נֹֽתֵן־לְךָ֥ נַחֲלָ֖ה לְרִשְׁתָּֽהּ׃ 5 [a]רַ֚ק אִם־שָׁמ֣וֹעַ תִּשְׁמַ֔ע בְּק֖וֹל יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֑יךָ[b] ב
לִשְׁמֹ֤ר לַעֲשׂוֹת֙[c] אֶת־כָּל־הַמִּצְוָ֣ה הַזֹּ֔את אֲשֶׁ֛ר אָנֹכִ֥י מְצַוְּךָ֖ הַיּֽוֹם׃
6 [a]כִּֽי־יְהוָ֤ה אֱלֹהֶ֙יךָ֙ בֵּֽרַכְךָ֔ כַּאֲשֶׁ֖ר דִּבֶּר־לָ֑ךְ וְהַעֲבַטְתָּ֞ גּוֹיִ֣ם רַבִּ֗ים ל וחס
ס [הי] וְאַתָּה֙ לֹ֣א תַעֲבֹ֔ט וּמָֽשַׁלְתָּ֙ בְּגוֹיִ֣ם רַבִּ֔ים וּבְךָ֖ לֹ֥א יִמְשֹֽׁלוּ׃ ס 7 כִּֽי־ ל
יִהְיֶ֨ה בְךָ֜ אֶבְי֗וֹן [a]מֵאַחַ֤ד אַחֶ֙יךָ֙[a] בְּאַחַ֣ד[b] שְׁעָרֶ֔יךָ בְּאַ֨רְצְךָ֔[c] אֲשֶׁר־יְהוָ֥ה

[15] Hi 13,11. [16] Mm 1141. [17] Mm 781. [18] Mm 1142. Cp 15 [1] Mm 2661. [2] Hi 11,6. [3] Mm 1143. [4] Mm 2636.

24 [b] Q לשתו cf V[Ken9] ‖ [c] Q כיא ‖ [d] ш לשכן את ‖ [e] cf 23[e] ‖ 25 [a] 𝔗 ונתת; 𝔊(𝔊[O] c ob)(𝔖) + αὐτά = וּנְתַתּוֹ (וּנְתַתּוֹ?); 𝔙 + *omnia* ‖ [b] 𝔊 pl ‖ [c] 𝔊[B*min] + *ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ* ex 23sq ‖ 26 [a] pc Mss ביין, 𝔊[Θ min] *ἢ ἐπὶ οἴνῳ* = או ביין ‖ 27 [a] Ms ־רך ‖ [b–b] > V[Ken69] 𝔊 ‖ [c] ш[W] לה ‖ 28 [a] ш𝔊 ־תו cf 26,10 ‖ [b] 𝔗 בשערך cf 27[a], 𝔗[J] *bqjrwjkwn* = בשעריכם ‖ 29 [a–a] 𝔊* *ἐν πᾶσιν τοῖς ἔργοις (σου)* = בכל מעשיך ut 15,10; V[Ken1.9] nonn Mss 𝔊[L min](𝔊[O] c ast)𝔖𝔙 בכל מ׳ יָדֶיךָ, 𝔗[J] *bkl ʿwbdj jdjkwn* = בכל מעשי ידיכם ‖ [b–b] > 𝔊[min] ‖ Cp 15,2 [a] 𝔊 2 sg ut 3 ‖ [b] frt ins את מַשֵּׁה ‖ [c–c] > 𝔊 ‖ [d–d] > Ms; pc Mss ш ׳את־א, dl (gl)? 𝔗[J] libere vertit ‖ 4 [a] dl? ‖ [b] pc Mss 𝔗ш𝔊(𝔊[O] c ob)𝔖𝔙 + אלהיך ‖ 5 [a] dl ? ‖ [b] 𝔊[-(A)min] pl ‖ [c] V[Ken9] 2 Mss ш𝔊𝔖 ולי׳, > 𝔊[A]𝔙 cf 24,8 ‖ 6 [a] dl? ‖ 7 [a–a] 𝔗 *ḥd mʾḥk* = אַחַד מֵאַחֶיךָ, 𝔖 *ḥd mn ʾḥjkwn* = אַחַד מֵאַחֵיכֶם ‖ [b] ш באחת ut semper ‖ [c] > pc Mss; ш𝔊𝔖𝔙 בָּאָרֶץ.

אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ לֹא[d] תְאַמֵּץ אֶת־לְבָבְךָ וְלֹא תִקְפֹּץ אֶת־יָדְךָ מֵאָחִיךָ
הָאֶבְיוֹן׃ 8 כִּי־פָתֹחַ תִּפְתַּח אֶת[a]־יָדְךָ[b] לוֹ וְהַעֲבֵט[c] תַּעֲבִיטֶנּוּ דֵּי מַחְסֹרוֹ 8 ג ב חס וחד מל . ו
[d]אֲשֶׁר יֶחְסַר לוֹ[d]׃ 9 הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־יִהְיֶה דָבָר[a] עִם־לְבָבְךָ בְלִיַּעַל 9
לֵאמֹר קָרְבָה שְׁנַת־הַשֶּׁבַע שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה וְרָעָה עֵינְךָ בְּאָחִיךָ הָאֶבְיוֹן ל . ט[5]
וְלֹא תִתֵּן לוֹ וְקָרָא עָלֶיךָ אֶל־יְהוָה וְהָיָה בְךָ חֵטְא[b]׃ 10 נָתוֹן תִּתֵּן לוֹ[a] 10 ב . ב . ז מל בליש
וְלֹא־יֵרַע לְבָבְךָ בְּתִתְּךָ לוֹ כִּי בִּגְלַל ׀ הַדָּבָר הַזֶּה יְבָרֶכְךָ יְהוָה ב[6]
אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־מַעֲשֶׂךָ[b] וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ[c]׃ 11 כִּי לֹא־יֶחְדַּל אֶבְיוֹן[a] 11 ל חס
מִקֶּרֶב הָאָרֶץ עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ לֵאמֹר פָּתֹחַ תִּפְתַּח אֶת[b]־יָדְךָ[c] ג ב חס וחד מל
לְאָחִיךָ לַעֲנִיֶּךָ וּלְאֶבְיֹנְךָ בְּאַרְצֶךָ׃ ס 12 כִּי־יִמָּכֵר לְךָ אָחִיךָ 12 ג חד חס וב מל[7] . ב חס[8]
הָעִבְרִי אוֹ הָעִבְרִיָּה וַעֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת תְּשַׁלְּחֶנּוּ ל . ב בליש[9]
חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ׃ 13 וְכִי־תְשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ לֹא תְשַׁלְּחֶנּוּ רֵיקָם׃ 13 ח ר״פ בסיפ
14 הַעֲנֵיק תַּעֲנִיק לוֹ מִצֹּאנְךָ וּמִגָּרְנְךָ[a] וּמִיִּקְבֶךָ[b] אֲשֶׁר[c] בֵּרַכְךָ יְהוָה[d] 14 ל ומל . ב
אֱלֹהֶיךָ תִּתֶּן־לוֹ׃ 15 וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּפְדְּךָ יְהוָה 15
אֱלֹהֶיךָ[a] עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ[b] אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה הַיּוֹם[c]׃ 16 וְהָיָה כִּי־ 16
יֹאמַר אֵלֶיךָ לֹא אֵצֵא מֵעִמָּךְ כִּי אֲהֵבְךָ וְאֶת־בֵּיתֶךָ כִּי־טוֹב לוֹ עִמָּךְ׃ ל
17 וְלָקַחְתָּ אֶת־הַמַּרְצֵעַ וְנָתַתָּה בְאָזְנוֹ וּבַדֶּלֶת וְהָיָה לְךָ עֶבֶד עוֹלָם 17 ל
וְאַף לַאֲמָתְךָ תַּעֲשֶׂה־כֵּן׃ 18 לֹא[a]־יִקְשֶׁה בְעֵינֶךָ[b] בְּשַׁלֵּחֲךָ אֹתוֹ חָפְשִׁי 18 סו[10] מנה חס
מֵעִמָּךְ כִּי מִשְׁנֶה[c] שְׂכַר שָׂכִיר עֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וּבֵרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה׃ פ 19 כָּל־הַבְּכוֹר אֲשֶׁר יִוָּלֵד בִּבְקָרְךָ 19 ה ר״פ בסיפ . ד[11] מל בתור וכל נ״ך דכות ב מ א
וּבְצֹאנְךָ הַזָּכָר תַּקְדִּישׁ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲבֹד בִּבְכֹר שׁוֹרֶךָ וְלֹא ל וחס
תָגֹז בְּכוֹר צֹאנֶךָ׃ 20 לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תֹאכְלֶנּוּ שָׁנָה בְשָׁנָה בַּמָּקוֹם 20

[5] Mm 1144. [6] 1S 22,13. [7] Mm 3315. [8] Mp sub loco. [9] Mm 2662. [10] Mm 1145. [11] Mm 1146.

7 [d] 𝔊 ולא ‖ **8** [a] > 𝔐 ‖ [b] 𝔊$^{-\Theta LO\,min}$ pl, sed l 𝔐 ‖ [c] Ms 𝔐𝔊$^{-M\,min}$ העבט ‖ [d–d] > 𝔊^{min}(𝔏)𝔙, sed cf 10 ‖ **9** [a] 𝔊$^{-Ms}$(𝔊^{O} c ob) + *κρυπτόν*, ins מִסְתָּתֵר vel tr post לבבך ‖ [b] 𝔊 (𝔊^{O} c ob) + *μεγάλη* = גָּדוֹל ‖ **10** [a] 𝔊$^{-O}$ + *καὶ δάνειον δανιεῖς αὐτῷ ὅσον ἐπιδέεται* (𝔊^{BLO} *καθότι ἐνδεεῖται*) = (ex 8 והעבט תעביטנו די מחסרו (אשר יחסר לו ‖ [b] mlt Mss ℭ𝔐 𝔊$^{-B\,min}$𝔖 ־שֶׂיךָ cf 𝔙 et 14,29; 𝔗^{J} *'wbdjkwn* = מעשׂיכם ‖ [c] mlt Mss 𝔐 ידיך cf 12,18; 𝔗^{J} *jdjkwn* = ידיכם ‖ **11** [a] 𝔐𝔖𝔗 הָא׳; 𝔙 pl ‖ [b] > 𝔐 ‖ [c] 𝔊$^{-\Theta O\,min}$ pl; 𝔗^{J} *jdjkwn* = ידיכם ‖ **14** [a] nonn Mss 𝔗^{Mss} מ׳ cf 𝔗^{J} ‖ [b] 𝔅 ומיקבך ‖ [c] 𝔐𝔊$^{\Theta L\,min}$ כאשׁר ‖ [d] 𝔔 אדני ‖ **15** [a] 𝔊$^{-min}$(𝔊^{O} c ob) + *ἐκεῖθεν* ‖ [b] 𝔔𝔊^{min}(𝔊^{O} c ob)𝔗^{J} + לעשׂות ‖ [c] > 𝔊$^{-L\,min}$(𝔊^{O} c ast) ‖ **18** [a] pc Mss 𝔐𝔊^{min}𝔏𝔖 ולא ‖ [b] mlt Mss ℭ𝔐 בעיניך, 𝔊 *ἐναντίον σου* ‖ [c] pc Mss 𝔅 מִשְׁנֵה, prb recte.

21 אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אַתָּה וּבֵיתֶךָ׃ 21 וְכִֽי־יִהְיֶה בוֹ מוּם פִּסֵּחַ אוֹ עִוֵּר ח ר״פ בסיפ . ד[12]
22 כֹּל[a] מוּם רָע לֹא תִזְבָּחֶנּוּ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ 22 בִּשְׁעָרֶיךָ תֹּאכְלֶנּוּ
23 הַטָּמֵא[a] וְהַטָּהוֹר יַחְדָּו כַּצְּבִי וְכָאַיָּל׃ 23 רַק אֶת־דָּמוֹ לֹא תֹאכֵל ב[13] . ל[14]
עַל־הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם׃ פ
16 1 שָׁמוֹר אֶת־חֹדֶשׁ הָאָבִיב וְעָשִׂיתָ פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי ג מל בתור
2 בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב [a]הוֹצִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ[a] מִמִּצְרַיִם לָיְלָה׃ 2 וְזָבַחְתָּ
פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ צֹאן וּבָקָר בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה[a] לְשַׁכֵּן
3 שְׁמוֹ שָׁם׃ 3 לֹא־תֹאכַל[a] עָלָיו[b] חָמֵץ שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל־[a]עָלָיו מַצּוֹת
לֶחֶם עֹנִי [c]כִּי בְחִפָּזוֹן יָצָאתָ[c] מֵאֶרֶץ[d] מִצְרַיִם לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת־יוֹם ג ומל
4 צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ[c]׃ 4 וְלֹא־[a]יֵרָאֶה לְךָ[b] שְׂאֹר בְּכָל־ יז ר״פ בסיפ[1] . יג[2]
גְּבֻלְךָ שִׁבְעַת יָמִים וְלֹא־יָלִין מִן־הַבָּשָׂר אֲשֶׁר תִּזְבַּח בָּעֶרֶב[c] בַּיּוֹם
5 הָרִאשׁוֹן לַבֹּקֶר׃ 5 לֹא[a] תוּכַל לִזְבֹּחַ אֶת־הַפָּסַח בְּאַחַד[b] שְׁעָרֶיךָ דס
6 אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃ 6 כִּי אִם־[a]אֶל־הַמָּקוֹם[a] אֲשֶׁר־יִבְחַר
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ[b] לְשַׁכֵּן [c]שְׁמוֹ שָׁם[c] תִּזְבַּח אֶת־הַפֶּסַח בָּעָרֶב כְּבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ
7 מוֹעֵד צֵאתְךָ מִמִּצְרָיִם׃ 7 וּבִשַּׁלְתָּ[a] וְאָכַלְתָּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה
8 אֱלֹהֶיךָ בּוֹ וּפָנִיתָ בַבֹּקֶר וְהָלַכְתָּ לְאֹהָלֶיךָ׃ 8 שֵׁשֶׁת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת
וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עֲצֶרֶת[a] לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה מְלָאכָה[b]׃ ס
9 שִׁבְעָה שָׁבֻעֹת תִּסְפָּר־לָךְ מֵהָחֵל[a] חֶרְמֵשׁ בַּקָּמָה תָּחֵל לִסְפֹּר שִׁבְעָה ב חס[3] . ב[4] . ל[5]
10 שָׁבֻעוֹת׃ 10 וְעָשִׂיתָ חַג שָׁבֻעוֹת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ מִסַּת[a] נִדְבַת יָדְךָ[b] ג כת כן . ג כת כן . ל
11 אֲשֶׁר תִּתֵּן[c] [d]כַּאֲשֶׁר יְבָרֶכְךָ[d] יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ 11 וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי ׀ יְהוָה

[12] Mm 1147. [13] Mm 1126. [14] Mm 787. Cp 16 [1] Mm 1165. [2] Mm 150. [3] Mm 1148. [4] Mm 1149. [5] Mm 3816.

21 [a] 𝔐𝔖𝔙 pr או, 𝔊-B pr *(ἢ) καί* ‖ **22** [a] 𝔊-Ms(𝔊O c ob) + *ἐν σοί* cf 12,15.22 ‖ **Cp 16,1** [a–a] 𝔊-O *ἐξῆλθες* (Ex 34,18), sed l 𝔐 ‖ **2** [a] 2 Mss 𝔐𝔖𝔗Ms𝔙 + אלהיך, 𝔊-min + *ὁ θεός σου (αὐτόν)* ‖ **3** [a] 𝔐𝔗J pl ‖ [b] > 𝔗 ‖ [c–c] 𝔊𝔗J 2 pl (dl?) ‖ [d] 𝔖 2 pl ‖ **4** [a] 𝔔 לוא(ו); 2 Mss 𝔊-min לא; 𝔗J libere vertit ‖ [b] 𝔔 לכה ‖ [c] 𝔐 בֵּין הָעַרְבַּיִם cf Ex 12,6 ‖ **5** [a] VKen69 Ms 𝔐 ולא ‖ [b] 𝔐 באחת cf 15,7 ‖ **6** [a–a] VKen69 om אל (homark); 𝔐𝔖𝔗Mss𝔗J𝔙 בַּמָּקוֹם ‖ [b] 𝔔 (אלו)היכה בו cf 2 ‖ [c–c] l c 𝔐𝔊ΘLmin (את) שְׁמוֹ שָׁם cf 12,11.14 ‖ **7** [a] 𝔊(𝔊O c ob) + *καὶ ὀπτήσεις* cf Ex 12, sed l 𝔐 ‖ **8** [a] 𝔐 חג ‖ [b] VKen69 pc Mss 𝔊(𝔊O c ob)𝔖 pr כל; 𝔐 כל מלאכת עבדה; 𝔊(𝔊O c ob) *ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον, πλὴν ὅσα ποιηθήσεται ψυχῇ* ‖ **9** [a] 𝔐𝔊-min𝔖 מֵהַחִלְּךָ cf 𝔙 ‖ **10** [a] prp כְּמַתְּנַת ut 17, sed 𝔊 *καθότι … ἰσχύει*, 𝔊 17 *κατὰ δύναμιν* ‖ [b] VKen69 𝔐𝔖 ידיך ‖ [c] 𝔊 *δῷ* = יתן, 𝔊-B(Ms) + *σοί* ‖ [d–d] 𝔐𝔊𝔏 כ׳ בֵּרַכְךָ; > 𝔊B; cf 15,14, sed 16,15.

אֱלֹהֶ֑יךָ אַתָּ֨ה וּבִנְךָ֣ וּבִתֶּךָ֮ וְעַבְדְּךָ֣[a] וַאֲמָתֶךָ֒ וְהַלֵּוִי֙ אֲשֶׁ֣ר בִּשְׁעָרֶ֔יךָ וְהַגֵּ֛ר
וְהַיָּת֥וֹם וְהָאַלְמָנָ֖ה אֲשֶׁ֣ר בְּקִרְבֶּ֑ךָ בַּמָּק֗וֹם אֲשֶׁ֤ר יִבְחַר֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ
12 לְשַׁכֵּ֥ן שְׁמ֖וֹ שָֽׁם׃ 12 וְזָ֣כַרְתָּ֔ כִּי־עֶ֥בֶד הָיִ֖יתָ בְּמִצְרָ֑יִם[a] וְשָׁמַרְתָּ֣ וְעָשִׂ֔יתָ ב
אֶת־הַחֻקִּ֖ים הָאֵֽלֶּה׃ פ
13 חַ֧ג הַסֻּכֹּ֛ת תַּעֲשֶׂ֥ה לְךָ֖ שִׁבְעַ֣ת יָמִ֑ים בְּאָ֨סְפְּךָ֔ מִֽגָּרְנְךָ֖ וּמִיִּקְבֶֽךָ׃ 13 ל חס בחור[6] . ל . ב
14 וְשָׂמַחְתָּ֖ בְּחַגֶּ֑ךָ אַתָּ֨ה וּבִנְךָ֤ וּבִתֶּ֙ךָ֙ וְעַבְדְּךָ֣[a] וַאֲמָתֶ֔ךָ וְהַלֵּוִ֗י וְהַגֵּ֛ר 14
15 וְהַיָּת֥וֹם וְהָאַלְמָנָ֖ה אֲשֶׁ֥ר בִּשְׁעָרֶֽיךָ׃ 15 שִׁבְעַ֣ת יָמִ֗ים תָּחֹג֙ לַיהוָ֣ה
אֱלֹהֶ֔יךָ בַּמָּק֖וֹם אֲשֶׁר־יִבְחַ֣ר יְהוָ֑ה[a] כִּ֣י יְבָרֶכְךָ֞ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֗יךָ בְּכֹ֤ל
16 תְּבוּאָֽתְךָ֙ וּבְכֹל֙ מַעֲשֵׂ֣ה יָדֶ֔יךָ[b] וְהָיִ֖יתָ אַ֥ךְ שָׂמֵֽחַ׃ 16 שָׁל֣וֹשׁ יא[7] מל כל תלים דכות ב מ ה . ה מל ג מנה בתור וכל כתיב דכות
פְּעָמִ֣ים ׀ בַּשָּׁנָ֡ה יֵרָאֶ֨ה[a] כָל־זְכוּרְךָ֜ אֶת־פְּנֵ֣י ׀ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֗יךָ בַּמָּקוֹם֙ אֲשֶׁ֣ר יג[8]
יִבְחָ֔ר[b] בְּחַ֧ג הַמַּצּ֛וֹת וּבְחַ֥ג הַשָּׁבֻע֖וֹת וּבְחַ֣ג הַסֻּכּ֑וֹת וְלֹ֧א יֵרָאֶ֛ה[c] אֶת־ ל זקף קמ . ג כת כן . יג[8]
17 פְּנֵ֥י יְהוָ֖ה רֵיקָֽם׃ 17 אִ֖ישׁ כְּמַתְּנַ֣ת יָד֑וֹ כְּבִרְכַּ֛ת יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ אֲשֶׁ֥ר ב[9]
נָֽתַן־לָֽךְ׃ ס קכו
ס[ניו] פרש 18 שֹׁפְטִ֣ים וְשֹֽׁטְרִ֗ים תִּֽתֶּן־לְךָ֙ בְּכָל־שְׁעָרֶ֔יךָ אֲשֶׁ֨ר יְהוָ֧ה אֱלֹהֶ֛יךָ ה . ד בטע בסיפ
19 נֹתֵ֥ן לְךָ֖ לִשְׁבָטֶ֑יךָ[a] וְשָׁפְט֥וּ אֶת־הָעָ֖ם מִשְׁפַּט־צֶֽדֶק׃ 19 [a]לֹא־תַטֶּ֣ה ל וכל קריא צדקה ומשפט דכות . ו ר״פ לא לא ולא[10]
מִשְׁפָּ֔ט[a] לֹ֥א[b] תַכִּ֖יר[c] פָּנִ֑ים וְלֹא־תִקַּ֣ח שֹׁ֔חַד כִּ֣י הַשֹּׁ֗חַד יְעַוֵּר֙ עֵינֵ֣י ל
20 חֲכָמִ֔ים וִיסַלֵּ֖ף דִּבְרֵ֥י צַדִּיקִֽם׃ 20 צֶ֥דֶק צֶ֖דֶק תִּרְדֹּ֑ף לְמַ֤עַן תִּֽחְיֶה֙[a] ב
21 וְיָרַשְׁתָּ֣[a] אֶת־הָאָ֔רֶץ אֲשֶׁר־יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ נֹתֵ֥ן לָֽךְ׃ ס 21 לֹֽא־תִטַּ֥ע
לְךָ֛ אֲשֵׁרָ֖ה כָּל־עֵ֑ץ אֵ֗צֶל מִזְבַּ֛ח יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ אֲשֶׁ֥ר תַּעֲשֶׂה־לָּֽךְ׃ ס יד פסוק לך לך[11]
17 22 וְלֹֽא־תָקִ֥ים לְךָ֖ מַצֵּבָ֑ה אֲשֶׁ֥ר שָׂנֵ֖א[a] יְהוָ֥ה אֱלֹהֶֽיךָ׃ ס 17 1 לֹא־ יז ר״פ בסיפ[12] . ה[13]
תִזְבַּח֩ לַיהוָ֨ה אֱלֹהֶ֜יךָ שׁ֣וֹר וָשֶׂ֗ה אֲשֶׁ֨ר יִהְיֶ֥ה בוֹ֙ מ֔וּם כֹּ֖ל דָּבָ֣ר רָ֑ע כִּ֧י ה
2 תוֹעֲבַ֛ת יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ הֽוּא׃ ס 2 כִּֽי־יִמָּצֵ֤א בְקִרְבְּךָ֙ בְּאַחַ֣ד[a]

[6]Mp sub loco. [7]Mm 477. [8]Mm 150. [9]Mm 1125. [10]Mm 1245. [11]Mm 1860. [12]Mm 1165. [13]Mm 1150.

11 [a] ⅏𝔊$^{-min}$𝔙 'ע ut 15,14; cf 14[a] 5,14 12,12 ‖ **12** [a] V$^{Ken 1.69}$ pc Mss ⅏𝔊$^{-Ms}$(𝔊^{O} c ob) 'בארץ מ cf 5,15 (24,18) ‖ **14** [a] ⅏𝔊𝔙 'ע cf 11[a], sed > 𝔗^{J} ‖ **15** [a] Ms ⅏𝔙 + אלהיך, 𝔊(𝔊^{O} c ob) + *ὁ θεός σου αὐτόν* cf 2 ‖ [b] V$^{Ken 1.69}$ nonn Mss ידך ‖ **16** [a] l יִרְאֶה ‖ [b] ⅏ + בו, 𝔊 + *αὐτὸν* (> 𝔊$^{AMO min}$𝔏) *κύριος* ‖ [c] Ms ⅏ יראו (Ex 23,15; 34,20 יֵרָאוּ); l יִרְאוּ ‖ **18** [a] 𝔊 *κατὰ φύλας* = לִשְׁבָטִים, 𝔗^{J} *lšbtjkwn* = לְשִׁבְטֵיכֶם ‖ **19** [a–a] > 𝔊$^{B Ms}$, 𝔊^{rel} *οὐκ ἐκκλινοῦσιν κρίσιν* = 'לֹא יַטּוּ מ cf 𝔙 ‖ [b] V$^{Ken 9.69}$ mlt Mss ℭ⅏𝔊^{min} *(οὐδέ)* 𝔖𝔗^{J} ולא ‖ [c] 𝔊 3 pl ‖ **20** [a] 𝔊𝔗^{J} 2 pl ‖ **22** [a] ⅏ שָׂנְאָה ‖ **Cp 17,2** [a] V$^{Ken 69}$ Ms ⅏ באחת cf 15,7.

שְׁעָרֶ֔יךָ אֲשֶׁר־יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ נֹתֵ֣ן לָ֑ךְ אִ֣ישׁ אוֹ־אִשָּׁ֗ה אֲשֶׁ֨ר יַעֲשֶׂ֧ה אֶת־ ז
3 הָרַ֛ע בְּעֵינֵ֥י יְהוָֽה־אֱלֹהֶ֖יךָ לַעֲבֹ֥ר בְּרִיתֽוֹ׃ 3 וַיֵּ֗לֶךְ וַיַּֽעֲבֹד֙ אֱלֹהִ֣ים לג בתור
אֲחֵרִ֔ים וַיִּשְׁתַּ֖חוּ[a] לָהֶ֑ם וְלַשֶּׁ֣מֶשׁ[b] ׀ א֣וֹ לַיָּרֵ֗חַ א֛וֹ לְכָל־צְבָ֥א הַשָּׁמַ֖יִם אֲשֶׁ֥ר ל
4 לֹֽא־צִוִּֽיתִי[c]׃ 4 וְהֻֽגַּד[a]־לְךָ֖ וְשָׁמָ֑עְתָּ[b] וְדָרַשְׁתָּ֣ הֵיטֵ֔ב וְהִנֵּ֤ה אֱמֶת֙ נָכ֣וֹן ה זוגין[1]. כל תורה כת כן
5 הַדָּבָ֔ר נֶעֶשְׂתָ֛ה הַתּוֹעֵבָ֥ה הַזֹּ֖את בְּיִשְׂרָאֵֽל׃ 5 וְהוֹצֵאתָ֣ אֶת־הָאִ֣ישׁ
הַה֡וּא א֣וֹ אֶת־הָאִשָּׁ֣ה הַהִוא֩ [a]אֲשֶׁ֨ר עָשׂ֜וּ אֶת־הַדָּבָ֧ר הָרָ֛ע[b] הַזֶּה֙[c] [d]אֶל־
6 שְׁעָרֶ֔יךָ[a][d] [e]אֶת־הָאִ֕ישׁ א֖וֹ אֶת־הָאִשָּׁ֑ה[e] וּסְקַלְתָּ֥ם בָּאֲבָנִ֖ים וָמֵֽתוּ[f]׃ 6 עַל־ ח[2]. ד זוגין[3]
פִּ֣י ׀ שְׁנַ֣יִם[a] עֵדִ֗ים א֛וֹ[b] שְׁלֹשָׁ֥ה עֵדִ֖ים יוּמַ֣ת הַמֵּ֑ת לֹ֣א יוּמַ֔ת עַל־פִּ֖י עֵ֥ד
7 אֶחָֽד׃ 7 יַ֣ד הָעֵדִ֞ים תִּֽהְיֶה־בּ֤וֹ בָרִאשֹׁנָה֙ לַהֲמִית֔וֹ וְיַ֥ד כָּל־הָעָ֖ם כב[4]. ה׳
8 בָּאַחֲרֹנָ֑ה וּבִֽעַרְתָּ֥ הָרָ֖ע[a] מִקִּרְבֶּֽךָ׃ פ 8 כִּ֣י יִפָּלֵא֩ מִמְּךָ֨ דָבָ֜ר י בטע ר״פ בתור[5]. ב פסוק דמטע[6]
לַמִּשְׁפָּ֗ט בֵּֽין־דָּ֨ם ׀ לְדָ֜ם [a]בֵּֽין־[b]דִּ֤ין לְדִין֙ וּבֵ֥ין[c] נֶ֙גַע֙ לָנֶ֔גַע דִּבְרֵ֥י[a] רִיבֹ֖ת ה׳[7]. ב[8]
בִּשְׁעָרֶ֑יךָ וְקַמְתָּ֣ וְעָלִ֔יתָ אֶל־הַמָּק֕וֹם אֲשֶׁ֥ר יִבְחַ֛ר יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ בּֽוֹ[d]׃
9 וּבָאתָ֗ אֶל־[a]הַכֹּהֲנִים֙ הַלְוִיִּ֔ם וְאֶל[a][b]־הַשֹּׁפֵ֔ט אֲשֶׁ֥ר יִהְיֶ֖ה בַּיָּמִ֣ים הָהֵ֑ם ז בטע[9]. יג[10]
10 וְדָרַשְׁתָּ֣[c] וְהִגִּ֣ידוּ לְךָ֔ אֵ֖ת דְּבַ֥ר הַמִּשְׁפָּֽט׃ 10 וְעָשִׂ֗יתָ עַל־פִּ֤י הַדָּבָר֙ חצי הספר בפסוקים
אֲשֶׁ֣ר יַגִּ֣ידוּ לְךָ֔ [a]מִן־הַמָּק֣וֹם הַה֔וּא[b] אֲשֶׁ֖ר יִבְחַ֣ר יְהוָ֑ה[a][c] וְשָׁמַרְתָּ֣ לַעֲשׂ֔וֹת
11 כְּכֹ֖ל אֲשֶׁ֥ר יוֹרֽוּךָ[d]׃ 11 עַל־פִּ֨י הַתּוֹרָ֜ה [a]אֲשֶׁ֣ר יוֹר֗וּךָ[a] וְעַל־[b]הַמִּשְׁפָּ֛ט ל
אֲשֶׁר־יֹאמְר֥וּ לְךָ֖ תַּעֲשֶׂ֑ה לֹ֣א[c] תָס֗וּר מִן־הַדָּבָ֛ר אֲשֶׁר־יַגִּ֥ידוּ לְךָ֖ יָמִ֥ין
12 וּשְׂמֹֽאל׃ 12 וְהָאִ֞ישׁ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂ֣ה בְזָד֗וֹן לְבִלְתִּ֨י שְׁמֹ֤עַ אֶל־הַכֹּהֵן֙ הָעֹמֵ֞ד יא[11]
לְשָׁ֤רֶת [a]שָׁם֙ אֶת[a]־יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ [b]א֖וֹ אֶל[b]־הַשֹּׁפֵ֑ט וּמֵת֙ הָאִ֣ישׁ הַה֔וּא ל בטע

Cp 17 [1]Mp dub, cf Mp sub loco. [2]Mm 3068. [3]Mm 2810. [4]Mm 1743. [5]Mm 1151. [6]Mm 1152. [7]Mm 1035. [8]Mm 1153. [9]Mm 50. [10]Mm 1188. [11]Mm 2550.

3 [a] ⅏ ־חוי, pc Mss ־חוו ‖ [b] V Ken 9 pc Mss 𝔊𝔗Ms𝔙 לי; 𝔊ΘL(𝔖) *ἢ τῷ ἡλίῳ* = או לי ‖ [c] Ms ־תים, ⅏ ־יו, 𝔊-BO *προσέταξά σοι* = ־יך, 𝔊BO *προσέταξεν* = צִוָּה ‖ **4** [a] ⅏ וְהִגִּידוּ ‖ [b] > 𝔊-Lmin(𝔊O c ast) cf 13,15 ‖ **5** [a–a] > 𝔊Bmin(𝔊O c ast) ‖ [b] pc Mss 𝔅 הָרַע id 7 ‖ [c] > 𝔙 ‖ [d–d] 𝔗 *ltr' bjt djnk* cf 𝔗J ‖ [e–e] > 𝔊𝔙 ‖ [f] > 𝔙 ‖ **6** [a] ⅏ שׁני ‖ [b] pc Mss ℭ⅏ 𝔊-Fmin𝔖AMU + עַל־פִּי cf 19,5 ‖ **7** [a] cf 5[b]; 𝔊-min *τὸ πονηρόν*, 𝔊rel *τὸν πονηρόν* cf 13,6 ‖ **8** [a–a] prp בֵּין דָּן לְדָן וּבֵין נֶגַע לְנֶגַע דִּבְרֵי ‖ [b] nonn Mss ℭ⅏𝔊𝔖𝔗J ובין ‖ [c] V Ken 1.9 nonn Mss 𝔗 בין ‖ [d] > ⅏𝔊min; 𝔊B(𝔏) *ἐκεῖ*, 𝔊O(c ast)L *ἐν αὐτῷ*, 𝔊(𝔊O c ob)-Bmin + *ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ* ‖ **9** [a–a] > 𝔊B (homtel hebr?); 𝔖 *khn' 'w lwt lwj' 'w lwt* = הכהן או אל הלוי או אל ‖ [b] Ms 𝔊ΘLOmin או אל ‖ [c] ⅏𝔊 וְדָרְשׁוּ ‖ **10** [a–a] > 𝔊min ‖ [b] > 𝔊-LO ‖ [c] ⅏𝔊B + אלהיך, 𝔊rel(𝔊O c ob) *ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ* = אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם ‖ [d] 𝔊 pass *(νομοθετηθῇ σοι* vel sim, 𝔊min om *σοι)* ‖ **11** [a–a] > 𝔊𝔙; 𝔊L(𝔊O c ast) *οἳ ἂν φωτίσωσίν (-ίσουσίν, -ιοῦσίν) σοι* (a אור!) ‖ [b] ⅏ + פי ‖ [c] Ms Edd ⅏𝔖 ולא ‖ **12** [a–a] 𝔊 *ἐπὶ τῷ ὀνόματι* = אֶת־שֵׁם ‖ [b–b] ⅏Mss𝔙 ואל.

ל . ל[12] וּבִעַרְתָּ֥ הָרָ֖ע[c] מִיִּשְׂרָאֵֽל׃ 13 וְכָל־הָעָ֖ם יִשְׁמְע֣וּ וְיִרָ֑אוּ וְלֹ֥א יְזִיד֖וּן 13
עֽוֹד׃ ס
יז חס וכל משלי דכות ב מ ד 14 כִּֽי־תָבֹ֣א אֶל־הָאָ֗רֶץ אֲשֶׁ֨ר יְהוָ֤ה אֱלֹהֶ֙יךָ֙ נֹתֵ֣ן לָ֔ךְ וִֽירִשְׁתָּ֖הּ
ל מל[13] . ד[14] וְיָשַׁ֣בְתָּה בָּ֑הּ וְאָמַרְתָּ֗ אָשִׂ֤ימָה עָלַי֙ מֶ֔לֶךְ כְּכָל־הַגּוֹיִ֖ם אֲשֶׁ֥ר סְבִיבֹתָֽי׃
ב[15] 15 שׂ֣וֹם תָּשִׂ֤ים עָלֶ֙יךָ֙ מֶ֔לֶךְ אֲשֶׁ֥ר יִבְחַ֛ר יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ בּ֑וֹ מִקֶּ֣רֶב אַחֶ֗יךָ 15
תָּשִׂ֤ים עָלֶ֙יךָ֙ מֶ֔לֶךְ לֹ֣א תוּכַ֗ל לָתֵ֤ת עָלֶ֙יךָ֙ אִ֣ישׁ נָכְרִ֔י אֲשֶׁ֥ר לֹא־אָחִ֖יךָ
יז מ״פ לא ולא לא[16] . כד בליש[17] . כח[18] הֽוּא׃ 16 רַק֮ לֹא־יַרְבֶּה־לּ֣וֹ סוּסִים֒ וְלֹֽא־יָשִׁ֤יב אֶת־הָעָם֙ מִצְרַ֔יְמָה 16
כב בתור . ד בליש[19] לְמַ֖עַן הַרְבּ֣וֹת[a] ס֑וּס וַֽיהוָה֙ אָמַ֣ר[b] לָכֶ֔ם[c] לֹ֣א תֹסִפ֗וּן לָשׁ֛וּב בַּדֶּ֥רֶךְ הַזֶּ֖ה
יז[20] ר״פ בסיפ וחד מן ד פסוק ולא ולא לא . ג[21] עֽוֹד׃ 17 וְלֹ֤א יַרְבֶּה־לּוֹ֙ נָשִׁ֔ים וְלֹ֥א יָס֖וּר לְבָב֑וֹ וְכֶ֣סֶף וְזָהָ֔ב לֹ֥א יַרְבֶּה־ 17
ב[22] . ב . ד[23] לּ֖וֹ מְאֹֽד׃ 18 וְהָיָ֣ה כְשִׁבְתּ֔וֹ עַ֖ל כִּסֵּ֣א מַמְלַכְתּ֑וֹ וְכָ֨תַב ל֜וֹ [a]אֶת־מִשְׁנֵ֨ה 18
ג[24] הַתּוֹרָ֤ה הַזֹּאת[a]֙ עַל־סֵ֔פֶר מִלִּפְנֵ֖י הַכֹּהֲנִ֥ים הַלְוִיִּֽם׃ 19 וְהָיְתָ֣ה עִמּ֔וֹ 19
וְקָ֥רָא ב֖וֹ[a] כָּל־יְמֵ֣י חַיָּ֑יו לְמַ֣עַן יִלְמַ֗ד לְיִרְאָה֙ אֶת־יְהוָ֣ה אֱלֹהָ֔יו[b] לִ֠שְׁמֹר
ד[25] . ד ב מל וב חס [c]אֶֽת־כָּל־דִּבְרֵ֞י הַתּוֹרָ֥ה הַזֹּ֛את[c] וְאֶת־הַחֻקִּ֥ים[d] הָאֵ֖לֶּה לַעֲשֹׂתָֽם׃
20 לְבִלְתִּ֤י רוּם־[a]לְבָבוֹ֙ מֵֽאֶחָ֔יו וּלְבִלְתִּ֛י ס֥וּר[b] מִן־הַמִּצְוָ֖ה יָמִ֣ין וּשְׂמֹ֑אול 20
לְמַ֩עַן֩ יַאֲרִ֨יךְ יָמִ֧ים [c]עַל־מַמְלַכְתּ֛וֹ[c] ה֥וּא וּבָנָ֖יו בְּקֶ֥רֶב יִשְׂרָאֵֽל׃ ס
ל[1] . ל 18 1 לֹא־יִהְיֶ֞ה [a]לַכֹּהֲנִ֣ים הַלְוִיִּ֗ם[a] כָּל־שֵׁ֥בֶט לֵוִ֛י חֵ֥לֶק וְנַחֲלָ֖ה עִם־ 18
ט כת י וכל מאשי דכות . ל יִשְׂרָאֵ֑ל אִשֵּׁ֧י[b] יְהוָ֛ה וְנַחֲלָת֖וֹ[c] יֹאכֵלֽוּן׃ 2 [a]וְנַחֲלָ֥ה לֹא־יִֽהְיֶה־לּ֖וֹ בְּקֶ֣רֶב 2
כג ר״פ אֶחָ֑יו יְהוָה֙ ה֣וּא נַחֲלָת֔וֹ כַּאֲשֶׁ֖ר דִּבֶּר־לֽוֹ׃ ס 3 וְזֶ֡ה יִהְיֶה֩ מִשְׁפַּ֨ט 3
ב[2] . ב[3] הַכֹּהֲנִ֜ים מֵאֵ֣ת[a] הָעָ֗ם מֵאֵ֛ת זֹבְחֵ֥י הַזֶּ֖בַח אִם־שׁ֣וֹר אִם־שֶׂ֑ה וְנָתַן֙ לַכֹּהֵ֔ן
ל . ל . כח . ו[4] הַזְּרֹ֥עַ וְהַלְּחָיַ֖יִם וְהַקֵּבָֽה׃ 4 רֵאשִׁ֨ית דְּגָֽנְךָ֜[a] תִּירֹשְׁךָ֣ וְיִצְהָרֶ֗ךָ וְרֵאשִׁ֛ית 4
ב[5] גֵּ֥ז צֹאנְךָ֖ תִּתֶּן־לּֽוֹ׃ 5 כִּ֣י ב֗וֹ בָּחַר֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ[a] מִכָּל־שְׁבָטֶ֑יךָ לַעֲמֹ֨ד[b] 5

[12]Mm 1180. [13]Mm 1713. [14]Mm 1565. [15]Mm 1154. [16]Mm 1613. [17]Mm 1685. [18]Mm 84. [19]Mm 430. [20]Mm 1165. [21]Mm 171. [22]Mm 1988. [23]Mm 1155. [24]Mm 1188. [25]Mm 1156. **Cp 18** [1]Mm 2451. [2]Ho 13,2. [3]Mm 830. [4]Mm 1157. [5]Ps 72,6.

12 [c] 𝔊[min] *τὸ πονηρόν*, 𝔊[rel] *τὸν πονηρόν* cf 7 ∥ **16** [a] 𝔊[-Ms](𝔖𝔗[J]𝔙) + *ἑαυτῷ* ∥ [b] 𝔐[Mss] האמר ∥ [c] > V[Ken9]𝔊[BΘ min]; V[Ken1.107] Ms אֵלַי ∥ **18** [a–a] 𝔊 *τὸ δευτερονόμιον τοῦτο* cf 𝔙 ∥ **19** [a] Seb 𝔐𝔗 בָּהּ ∥ [b] V[Ken69.107] pc Mss 𝔊[BΘ min] אלהיך ∥ [c–c] 𝔊 *τὰς ἐντολὰς ταύτας* = הדברים האלה, 𝔊[Fmin] *τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ* = דבריו ∥ [d] V[Ken69]𝔗[J] pr כל ∥ **20** [a] 𝔐 רָם, 𝔐[Mss] ראם ∥ [b] 𝔐 סר ∥ [c–c] 𝔐 על כסא מ׳ ∥ **Cp 18,1** [a–a] 𝔖 *lkhn' wllwj'* = לכהן וללוי ∥ [b] pc Mss 𝔐[Mss] אשה ∥ [c] 𝔊[-min] *ὁ κλῆρος αὐτῶν* = נַחֲלָתָם ∥ **2** [a] add ex 10,9? ∥ **3** [a] Seb 𝔗𝔗[J] מִן ∥ **4** [a] 𝔐[Mss] דגניך cf 12,17 ∥ **5** [a] > 𝔊[BFmin]𝔏 ∥ [b] 𝔐𝔊[-min] + לפני יהוה אלהיך cf 10,8.

6 לְשָׁרֵ֖ת[c] [d]בְּשֵׁם־יְהוָ֑ה[d] ה֥וּא וּבָנָ֖יו [e]כָּל־הַיָּמִֽים[e]׃ ס 6 וְכִֽי־יָבֹ֨א ח ר״פ בסיפ
הַלֵּוִ֜י מֵאַחַ֤ד[a] שְׁעָרֶ֙יךָ֙ מִכָּל־יִשְׂרָאֵ֔ל אֲשֶׁר־ה֖וּא גָּ֣ר שָׁ֑ם וּבָא֙ בְּכָל־אַוַּ֣ת ד
7 נַפְשׁ֔וֹ אֶל־הַמָּק֖וֹם אֲשֶׁר־יִבְחַ֥ר יְהוָֽה׃ 7 וְשֵׁרֵ֕ת בְּשֵׁ֖ם יְהוָ֣ה אֱלֹהָ֑יו ב ר״פ[6]
8 כְּכָל־אֶחָיו֙ הַלְוִיִּ֔ם הָעֹמְדִ֥ים שָׁ֖ם לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃ 8 חֵ֥לֶק כְּחֵ֖לֶק יֹאכֵ֑לוּ[a] יא בתור ובנביא . ב
לְבַ֥ד מִמְכָּרָ֖יו[b] עַל־הָאָבֽוֹת׃ ס ל
9 כִּ֤י אַתָּה֙ בָּ֣א אֶל־הָאָ֔רֶץ אֲשֶׁר־יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ נֹתֵ֣ן לָ֑ךְ לֹֽא־תִלְמַ֣ד ט[7] וכל קריא דכות ב מ יב
10 לַעֲשׂ֔וֹת כְּתוֹעֲבֹ֖ת הַגּוֹיִ֥ם הָהֵֽם׃ 10 לֹֽא־יִמָּצֵ֣א בְךָ֔ מַעֲבִ֥יר בְּנֽוֹ־וּבִתּ֖וֹ
11 בָּאֵ֑שׁ קֹסֵ֣ם קְסָמִ֔ים מְעוֹנֵ֥ן וּמְנַחֵ֖שׁ[a] וּמְכַשֵּֽׁף[b]׃ 11 וְחֹבֵ֖ר[a] חָ֑בֶר וְשֹׁאֵ֥ל[b]
12 א֙וֹב֙ וְיִדְּעֹנִ֔י וְדֹרֵ֖שׁ[c] אֶל־הַמֵּתִֽים׃ 12 כִּֽי־תוֹעֲבַ֥ת יְהוָ֖ה[a] כָּל־עֹ֣שֵׂה אֵ֑לֶּה ד למערב[8] . ג וחס[9] . ג
13 וּבִגְלַל֙ הַתּוֹעֵבֹ֣ת הָאֵ֔לֶּה יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ [b]מוֹרִ֥ישׁ אוֹתָ֖ם[b] מִפָּנֶֽיךָ׃ 13 תָּמִ֣ים[a] לט מל בתור
ס[יח] תִּֽהְיֶ֔ה עִ֖ם יְהוָ֥ה אֱלֹהֶֽיךָ׃ ס 14 כִּ֣י ׀ הַגּוֹיִ֣ם הָאֵ֗לֶּה אֲשֶׁ֤ר [a]אַתָּה֙
יוֹרֵ֣שׁ[a] אוֹתָ֔ם אֶל־מְעֹנְנִ֥ים[b] וְאֶל־קֹסְמִ֖ים[c] יִשְׁמָ֑עוּ וְאַתָּ֕ה לֹ֤א כֵן֙ נָ֣תַן לְךָ֔ לט מל בתור . ג ב מל וחד חס[10] . יט[11]
15 יְהוָ֥ה אֱלֹהֶֽיךָ׃ 15 נָבִ֨יא [a]מִקִּרְבְּךָ֤ מֵאַחֶ֙יךָ֙[a] כָּמֹ֔נִי יָקִ֥ים לְךָ֖ יְהוָ֣ה יא ר״פ וס״פ ב[12]
16 אֱלֹהֶ֑יךָ אֵלָ֖יו תִּשְׁמָעֽוּן׃ 16 כְּכֹ֨ל אֲשֶׁר־שָׁאַ֜לְתָּ מֵעִ֨ם יְהוָ֤ה אֱלֹהֶ֙יךָ֙ ט ומן ראש דמלכים עד ויירא כל ישראל דכות[13]
בְּחֹרֵ֔ב בְּי֥וֹם הַקָּהָ֖ל לֵאמֹ֑ר לֹ֣א אֹסֵ֗ף[a] לִשְׁמֹ֙עַ֙ אֶת־קוֹל֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהָ֔י[b] ג . ח[14] קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ ב
17 וְאֶת־הָאֵ֨שׁ[c] הַגְּדֹלָ֥ה הַזֹּ֛את[d] לֹֽא־אֶרְאֶ֥ה[d] ע֖וֹד וְלֹ֥א אָמֽוּת[e]׃ 17 וַיֹּ֥אמֶר ב
18 יְהוָ֖ה אֵלָ֑י הֵיטִ֖יבוּ[a] אֲשֶׁ֥ר דִּבֵּֽרוּ׃ 18 נָבִ֨יא[a] אָקִ֥ים [b]לָהֶ֛ם מִקֶּ֥רֶב אֲחֵיהֶ֖ם ל[15] . ב
כָּמ֑וֹךָ[b] וְנָתַתִּ֤י דְבָרַי֙ [c]בְּפִ֔יו וְדִבֶּ֣ר אֲלֵיהֶ֔ם[c] אֵ֖ת כָּל־אֲשֶׁ֥ר אֲצַוֶּֽנּוּ׃ יז מל בתור[16]
19 וְהָיָ֗ה הָאִישׁ֙ אֲשֶׁ֤ר לֹֽא־יִשְׁמַע֙ אֶל־דְּבָרַ֔י[a] אֲשֶׁ֥ר יְדַבֵּ֖ר[b] בִּשְׁמִ֑י אָנֹכִ֖י ג
20 אֶדְרֹ֥שׁ מֵעִמּֽוֹ׃ 20 אַ֣ךְ הַנָּבִ֡יא אֲשֶׁ֣ר יָזִיד֩ לְדַבֵּ֨ר דָּבָ֜ר בִּשְׁמִ֗י אֵ֣ת אֲשֶׁ֤ר ב חד מל וחד חס

[6]Mm 889. [7]Mm 230. [8]Mm 1158. [9]Mm 1159. [10]Mm 1457. [11]Mm 436. [12]Mm 729. [13]Mm 3417. [14]Mm 960. [15]Mm 1160. [16]Mm 250.

5 [c] 𝔐𝔊[L] (ו)לשרתו = 10,8; 𝔐𝔊[-Ms](𝔊[O] c ob) + ולברך cf 10,8 21,5 ‖ [d–d] 𝔐𝔊[BNΘLO min] בשמו cf 10,8 21,5; 𝔖 + *'lhk* = אלהיך ‖ [e–e] 𝔊[BM(N)Θ min] pr *ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ* (= 17,20; 32,51); > 𝔊[B] ‖ 6 [a] 𝔐 מאחת cf 15,7 (12,15) ‖ 8 [a] 𝔐[Mss]𝔊[-N] יאכל cf 𝔙 ‖ [b] frt l מִמְכָּרָיו vel מִמַּכָּרָיו cf 2 R 12,6.8; 𝔗𝔗[J] alit ‖ 10 [a] V[Ken 9] pc Mss 𝔐 מ׳ ‖ [b] 𝔐𝔊 מ׳ ‖ 11 [a] 𝔐𝔊 ח׳ ‖ [b] 𝔐𝔊 שׁ׳ ‖ [c] 𝔊[BΘ min] om cop ‖ 12 [a] pc Mss 𝔐𝔊(𝔊[O] c ob)𝔖𝔗[Ms] + אלהיך ‖ [b–b] Ms 𝔐 מוֹרִ(י)שָׁם ‖ 13 [a] 𝔅 ת maj ‖ 14 [a–a] 𝔐𝔗[J] pl ‖ [b] 𝔐𝔖𝔗 המ׳ ‖ [c] 𝔐𝔖𝔗 הק׳ ‖ 15 [a–a] 𝔐𝔊(𝔊[O] c ast) מִקֶּרֶב אַחֶיךָ ut 17,15 cf 18,18 ‖ 16 [a] V[Ken 107] pc Mss 𝔐[Mss] אֹ(ו)סִ(י)ף; 𝔊𝔗[J] 1 pl ‖ [b] 𝔊[B] 2 sg, 𝔊[min] 2 pl, 𝔊[rel]𝔗[J] 1 pl cf 5,25 ‖ [c] 𝔐𝔊[Ms] אִשׁוֹ ‖ [d] 𝔊𝔗[J] 1 pl; > 𝔊[Ms]𝔏 ‖ [e] 𝔊𝔗[J] 1 pl ‖ 17 [a] pc Mss + אֶת, pc Mss ℭ𝔊[-Ms](𝔊[O] c ob)𝔖𝔙 + כל ‖ 18 [a] 𝔔 נבי ‖ [b–b] 𝔔 לאהם מקרב אחיהמה (sic!) כמוכה ‖ [c–c] 𝔔 בפיהו (sic!) וידבר אליהמה ‖ 19 [a] > 𝔊[BΘ min]; 𝔊[O] *πάντα* = כל; 𝔐𝔊[rel] –רָיו ‖ [b] 𝔔𝔊[-min] + הנביא; 𝔊[B Ms] + *ἐκεῖνος* (ex 22?).

ל לֹֽא־צִוִּיתִיו֙ לְדַבֵּ֔ר וַאֲשֶׁ֣ר יְדַבֵּ֔ר בְּשֵׁ֖ם אֱלֹהִ֣ים אֲחֵרִ֑ים וּמֵ֖ת הַנָּבִ֥יא
ח ר״פ בסיפ . ב׳[17] . יו[18] הַהֽוּא׃ 21 וְכִ֥י תֹאמַ֖ר בִּלְבָבֶ֑ךָ אֵיכָה֙[a] נֵדַ֣ע[b] אֶת־הַדָּבָ֔ר אֲשֶׁ֥ר לֹא־ 21
דִבְּר֖וֹ יְהוָֽה׃ 22 אֲשֶׁר֩ יְדַבֵּ֨ר הַנָּבִ֜יא בְּשֵׁ֣ם יְהוָ֗ה וְלֹא[a]־יִהְיֶ֤ה הַדָּבָר֙ 22
ב וְלֹ֣א יָבֹ֔א ה֣וּא הַדָּבָ֔ר אֲשֶׁ֥ר לֹא־דִבְּר֖וֹ יְהוָ֑ה בְּזָדוֹן֙ דִּבְּר֣וֹ הַנָּבִ֔יא
[b]לֹ֥א תָג֖וּר[c] מִמֶּֽנּוּ[b]׃ ס

19 19 1 כִּֽי־יַכְרִ֞ית יְהוָ֤ה אֱלֹהֶ֙יךָ֙ אֶת־הַגּוֹיִ֔ם אֲשֶׁר֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ נֹתֵ֥ן 19
ה מל ג מנה בתור וכל כתיב דכות לְךָ֙ אֶת־אַרְצָ֔ם וִירִשְׁתָּ֕ם וְיָשַׁבְתָּ֥ בְעָרֵיהֶ֖ם וּבְבָתֵּיהֶֽם׃ 2 שָׁל֥וֹשׁ עָרִ֖ים 2
ג תַּבְדִּ֣יל לָ֑ךְ בְּת֣וֹךְ אַרְצְךָ֔ אֲשֶׁר֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ נֹתֵ֥ן לְךָ֖ לְרִשְׁתָּֽהּ[a]׃
ב[1] 3 תָּכִ֣ין לְךָ֮ הַדֶּרֶךְ֒ וְשִׁלַּשְׁתָּ֙ אֶת־גְּב֣וּל אַרְצְךָ֔ אֲשֶׁ֥ר יַנְחִֽילְךָ֖ יְהוָ֣ה 3
כג ר״פ אֱלֹהֶ֑יךָ וְהָיָ֕ה לָנ֥וּס שָׁ֖מָּה כָּל־רֹצֵֽחַ׃ 4 וְזֶה֙ דְּבַ֣ר הָרֹצֵ֔חַ אֲשֶׁר־יָנ֥וּס 4
ד חס[2] שָׁ֖מָּה וָחָ֑י אֲשֶׁ֨ר יַכֶּ֤ה אֶת־רֵעֵ֙הוּ֙ בִּבְלִי־דַ֔עַת וְה֛וּא לֹא־שֹׂנֵ֥א ל֖וֹ מִתְּמֹ֥ל
יב ר״פ . ב[3] . ז פסוק דמיין בטע שִׁלְשֹֽׁם׃ 5 וַאֲשֶׁר֩ יָבֹ֨א אֶת־רֵעֵ֥הוּ בַיַּעַר֮ לַחְטֹ֣ב עֵצִים֒ וְנִדְּחָ֨ה[a] יָד֤וֹ 5
ל . ג[4] בַגַּרְזֶן֙ לִכְרֹ֣ת הָעֵ֔ץ וְנָשַׁ֤ל הַבַּרְזֶל֙ מִן־הָעֵ֔ץ וּמָצָ֥א אֶת־רֵעֵ֖הוּ וָמֵ֑ת ה֗וּא
יָנ֛וּס אֶל־אַחַ֥ת הֶעָרִים[a]־הָאֵ֖לֶּה וָחָֽי׃ 6 פֶּן־יִרְדֹּף֩ גֹּאֵ֨ל הַדָּ֜ם אַחֲרֵ֣י 6
ב חד קמ וחד פת[5] . ב חד קמ וחד פת[6] הָרֹצֵ֗חַ כִּי־יֵחַם֮ לְבָבוֹ֒ וְהִשִּׂיג֛וֹ כִּֽי־יִרְבֶּ֥ה[a] הַדֶּ֖רֶךְ וְהִכָּ֣הוּ נָ֑פֶשׁ[b] וְלוֹ֙ אֵ֣ין
ב מל בתור[7] מִשְׁפַּט־מָ֔וֶת כִּ֠י לֹ֣א שֹׂנֵ֥א ה֛וּא ל֖וֹ מִתְּמ֥וֹל שִׁלְשֽׁוֹם׃ 7 עַל־כֵּ֛ן אָנֹכִ֥י 7
מְצַוְּךָ֖ לֵאמֹ֑ר שָׁ֥לֹשׁ עָרִ֖ים תַּבְדִּ֥יל לָֽךְ׃ ס 8 וְאִם־יַרְחִ֞יב יְהוָ֤ה 8
יד אֱלֹהֶ֙יךָ֙ אֶת־גְּבֻ֣לְךָ֔ כַּאֲשֶׁ֥ר נִשְׁבַּ֖ע לַאֲבֹתֶ֑יךָ וְנָ֤תַן לְךָ֙ אֶת־כָּל־הָאָ֔רֶץ
אֲשֶׁ֥ר דִּבֶּ֖ר לָתֵ֥ת לַאֲבֹתֶֽיךָ׃ 9 כִּֽי־תִשְׁמֹר֩ אֶת־כָּל־הַמִּצְוָ֨ה הַזֹּ֜את 9
ב[8] . ד[9] לַעֲשֹׂתָ֗הּ אֲשֶׁ֣ר אָנֹכִ֣י מְצַוְּךָ֮ הַיּוֹם֒ לְאַהֲבָ֞ה אֶת־יְהוָ֧ה אֱלֹהֶ֛יךָ וְלָלֶ֥כֶת[a]
ל בִּדְרָכָ֖יו[b] כָּל־הַיָּמִ֑ים וְיָסַפְתָּ֨ לְךָ֥ ע֛וֹד שָׁ֣לֹשׁ עָרִ֔ים עַ֖ל הַשָּׁלֹ֥שׁ הָאֵֽלֶּה׃
יז ר״פ בסיפ[10] 10 וְלֹ֤א יִשָּׁפֵךְ֙ דָּ֣ם[a] נָקִ֔י[b] בְּקֶ֣רֶב אַרְצְךָ֔ אֲשֶׁר֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ נֹתֵ֥ן לְךָ֖ 10
ח ר״פ בסיפ . ד[11] נַחֲלָ֑ה וְהָיָ֥ה עָלֶ֖יךָ דָּמִֽים׃ ס 11 וְכִֽי[a]־יִהְיֶ֥ה אִישׁ֙ שֹׂנֵ֣א לְרֵעֵ֔הוּ 11

17 Mm 1161. 18 Mm 1095. Cp 19 1 1S 20,19. 2 Mm 518. 3 Mm 1162. 4 Mm 1096. 5 Mm 1163. 6 Mm 2428. 7 Mm 1164. 8 Mp sub loco. 9 Mm 1196. 10 Mm 1165. 11 Mm 1147.

21 a ɯ איך ‖ b ɯ נודע, 𝔊^Ms(SV) γνώσομαι = אֵדַע ‖ **22** a pc Mss ɯ לא ‖ b–b add? ‖ c Ms Vrs 𝔗^J pl ‖ **Cp 19,2** a > 𝔊* ‖ **5** a ɯ ונדח ‖ b Ms ɯ pr מן cf 11b ‖ **6** a Seb תרבה cf 14,24 ‖ b 𝔊^-B min + καὶ ἀποθάνῃ = ומת cf 11 ‖ **9** a 𝔙^Ken9.69.107 pc Mss ɯ^Mss 𝔊^-ΘLO ל' cf 11,22 30,16 ‖ b 𝔊^-Ms ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ = בְּכל ד' ut 𝔊 10,12 11,22 30,16 ‖ **10** a pc Mss דָּם cf 13 ‖ b ɯ נקיא ut 13 21,8sq 24,5 27,25 ‖ **11** a ɯ כִּי.

וְאָרַב לוֹ וְקָם עָלָיו וְהִכָּהוּ נֶפֶשׁ וָמֵת וְנָס אֶל־אַחַת הֶעָרִים[b] הָאֵל[c]׃ ה̇ לשון חול[12]
12 וְשָׁלְחוּ זִקְנֵי עִירוֹ וְלָקְחוּ אֹתוֹ מִשָּׁם וְנָתְנוּ אֹתוֹ בְּיַד גֹּאֵל הַדָּם וָמֵת[a]׃
13 לֹא־תָחוֹס עֵינְךָ עָלָיו וּבִעַרְתָּ דַם־[a]הַנָּקִי[b] מִיִּשְׂרָאֵל וְטוֹב לָךְ׃ ס ג̇[13]. ל̇ו̇[14]
14 לֹא תַסִּיג גְּבוּל רֵעֲךָ אֲשֶׁר גָּבְלוּ רִאשֹׁנִים בְּנַחֲלָתְךָ אֲשֶׁר תִּנְחַל ל̇. ה̇[15]. ב̇ זקף חד קמ̇ וחד פת̇[16]
15 בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ[a] לְרִשְׁתָּהּ׃ ס 15 לֹא־יָקוּם ג̇
עֵד אֶחָד בְּאִישׁ לְכָל־עָוֺן וּלְכָל־חַטָּאת[a] [b]בְּכָל־חֵטְא אֲשֶׁר יֶחֱטָא[b]
16 עַל־פִּי׀ שְׁנֵי עֵדִים אוֹ עַל־פִּי שְׁלֹשָׁה־עֵדִים יָקוּם[c] דָּבָר׃ 16 כִּי[a]־יָקוּם ד̇ זוגין[17]
17 עֵד־חָמָס בְּאִישׁ לַעֲנוֹת בּוֹ סָרָה׃ 17 וְעָמְדוּ שְׁנֵי־הָאֲנָשִׁים[a] אֲשֶׁר־ ד̇[18]
לָהֶם הָרִיב לִפְנֵי יְהוָה לִפְנֵי[b] הַכֹּהֲנִים וְהַשֹּׁפְטִים אֲשֶׁר יִהְיוּ[c] בַּיָּמִים ב̇ ומל̇[19]. ל̇[20]
18 הָהֵם׃ 18 וְדָרְשׁוּ הַשֹּׁפְטִים הֵיטֵב וְהִנֵּה עֵד־שֶׁקֶר הָעֵד שֶׁקֶר עָנָה ד̇[20]. כל תורה כת̇ כן
19 בְאָחִיו׃ 19 וַעֲשִׂיתֶם[a] לוֹ כַּאֲשֶׁר זָמַם לַעֲשׂוֹת לְאָחִיו וּבִעַרְתָּ[b] הָרָע[c]
20 מִקִּרְבֶּךָ[d]׃ 20 וְהַנִּשְׁאָרִים יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּ וְלֹא־יֹסִפוּ לַעֲשׂוֹת עוֹד כַּדָּבָר ו̇[21]. ט̇ בליש ול חס̇ דחס̇
21 הָרָע הַזֶּה בְּקִרְבֶּךָ[a]׃ 21 וְלֹא[a] תָחוֹס עֵינֶךָ נֶפֶשׁ בְּנֶפֶשׁ עַיִן בְּעַיִן שֵׁן י̇ז̇ ר״פ בסיפ̇[22]. ה̇[23]. ס̇ו̇ ו̇[24] מנה̇ חס̇. ג̇[25]
בְּשֵׁן יָד בְּיָד רֶגֶל בְּרָגֶל׃ ס

ס̇[1] **20** 1 כִּי־תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל־אֹיְבֶךָ[a] וְרָאִיתָ סוּס וָרֶכֶב עַם[b] רַב ב̇ חס̇
מִמְּךָ לֹא תִירָא מֵהֶם כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ הַמַּעַלְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ ו̇[2]. ב̇[3]
2 [a]וְהָיָה כְּקָרָבְכֶם אֶל־הַמִּלְחָמָה וְנִגַּשׁ הַכֹּהֵן וְדִבֶּר אֶל־הָעָם׃ 3 [a]וְאָמַר ל̇. ל̇
אֲלֵהֶם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אַתֶּם קְרֵבִים הַיּוֹם לַמִּלְחָמָה עַל־אֹיְבֵיכֶם אַל־ ג̇[4]
4 יֵרַךְ לְבַבְכֶם אַל־תִּירְאוּ וְאַל־[b]תַּחְפְּזוּ וְאַל־תַּעַרְצוּ[b] מִפְּנֵיהֶם׃ 4 [a]כִּי ג̇[5]
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַהֹלֵךְ עִמָּכֶם לְהִלָּחֵם לָכֶם עִם־אֹיְבֵיכֶם לְהוֹשִׁיעַ[b]

[12]Mm 119. [13]Mm 1166. [14]Mm 1088. [15]Mm 823. [16]Mm 1949. [17]Mm 2810. [18]Mm 1167. [19]Mm 3619. [20]Mm 1168. [21]Mm 1180. [22]Mm 1165. [23]Mm 2789. [24]Mm 1145. [25]Mm 1169. Cp 20 [1]Mp sub loco. [2]Mm 3355. [3]Mm 1170. [4]Mm 2964. [5]Mm 1171.

11 [b] ℭ ш[W] pr מִן cf 5[b] ‖ [c] Seb 2 Mss ш הָאֵלֶּה cf 4,42[b] ‖ **12** [a] ш והומת, 𝔗[J] *wjtqtjl* cf 𝔖 ‖ **13** [a] Ms ш𝔖 הַדָּם cf 21,9 ‖ [b] ш הנקיא, 𝔗𝔗[J] *zk(')j* ‖ **14** [a] ℭ + נחלה ‖ **15** [a] ш חטא ‖ [b–b] frt dl cf 𝔊[Lmin] ‖ [c] 𝔊[-Ms](𝔊[O] c ob)𝔙 + *πᾶν* = כָּל ‖ **16** [a] ш𝔖 וְכִי cf 𝔊 *δέ* ‖ **17** [a] ш[Mss] א׳ cf 𝔗𝔗[J] ‖ [b] V[Ken 69] pc Mss ш[Mss]𝔊(𝔊[O] c ob)𝔖 ול׳ ‖ [c] pc Mss ш[Mss] sg ‖ **19** [a] 𝔊[AΘ min] *καὶ ποιήσεται* = וְנַעֲשָׂה vel וְיֵעָשֶׂה cf Lv 7,9 vel Dt 25,9? prp וְעָשִׂיתָ ‖ [b] 𝔊[-BΘLO min] 𝔖𝔗[J] 2 pl ‖ [c] 𝔊[-F*Ms] *τὸν πονηρόν* cf 13,6 ‖ [d] 𝔊𝔖𝔗[J] 2 pl ‖ **20** [a] 𝔊𝔖𝔗[J] 2 pl; > 𝔙 ‖ **21** [a] V[Ken 69] pc Mss ш𝔊[-N]𝔖𝔙 לא ‖ **Cp 20,1** [a] (V[Ken 69]) mlt Mss 𝔅 איבך ‖ [b] ш𝔊𝔙 וְעַם; 𝔗[J] pl ‖ **2** [a] frt dl (pl) ‖ **3** [a] frt dl (pl) ‖ [b–b] ш תע׳ ואל תח׳ ‖ **4** [a] cf 2[a] ‖ [b] ш 𝔊[-B min] ול׳; 𝔊[M min](𝔖) *καὶ διασώσει* = וְיוֹשִׁיעַ.

אֶתְכֶֽם׃ ⁵ וְדִבְּר֣וּ הַשֹּׁטְרִים֮ אֶל־הָעָ֣ם לֵאמֹר֒ מִֽי־הָאִ֞ישׁ אֲשֶׁ֨ר בָּנָ֤ה 5
הל[6] בַֽיִת־חָדָשׁ֙ וְלֹ֣א חֲנָכ֔וֹ יֵלֵ֖ךְ וְיָשֹׁ֣ב לְבֵית֑וֹ פֶּן־יָמוּת֙ בַּמִּלְחָמָ֔ה וְאִ֥ישׁ
ל . ב . הל[6] אַחֵ֖ר יַחְנְכֶֽנּוּ׃ ⁶ וּמִֽי־ᵃהָאִ֞ישׁ אֲשֶׁר־נָטַ֥ע כֶּ֨רֶם֙ וְלֹ֣א חִלְּל֔וֹ יֵלֵ֖ךְ וְיָשֹׁ֣ב 6
ב לְבֵית֑וֹ פֶּן־יָמוּת֙ בַּמִּלְחָמָ֔ה וְאִ֥ישׁ אַחֵ֖ר יְחַלְּלֶֽנּוּ׃ ⁷ וּמִֽי־ᵃהָאִ֞ישׁ אֲשֶׁ֨ר־ 7
הל[6] אֵרַ֤שׂ אִשָּׁה֙ וְלֹ֣א לְקָחָ֔הּ יֵלֵ֖ךְ וְיָשֹׁ֣ב לְבֵית֑וֹ פֶּן־יָמוּת֙ בַּמִּלְחָמָ֔ה וְאִ֥ישׁ
אַחֵ֖ר יִקָּחֶֽנָּה׃ ⁸ וְיָסְפ֣וּᵃ הַשֹּׁטְרִים֮ לְדַבֵּ֣ר אֶל־הָעָם֒ וְאָמְר֗וּ מִֽי־הָאִ֤ישׁ 8
ב[7] . ל[8] . הל[6] הַיָּרֵא֙ וְרַ֣ךְ הַלֵּבָ֔ב יֵלֵ֖ךְ וְיָשֹׁ֣ב לְבֵית֑וֹ וְלֹ֥א יִמַּ֛סᵇ אֶת־לְבַ֥ב אֶחָ֖יו
ב[9] . ל חס כִּלְבָבֽוֹ׃ ⁹ וְהָיָ֛ה כְּכַלֹּ֥ת הַשֹּׁטְרִ֖ים לְדַבֵּ֣ר אֶל־הָעָ֑ם וּפָֽקְד֛וּ שָׂרֵ֥י 9
ל בתור . לה[10] צְבָא֖וֹת בְּרֹ֥אשׁ הָעָֽם׃ ס ¹⁰ כִּֽי־תִקְרַ֣ב אֶל־ᵃעִ֔יר לְהִלָּחֵ֖ם עָלֶ֑יהָ ס[יט] 10
ל . ל וְקָרָ֥אתָ אֵלֶ֖יהָ לְשָׁלֽוֹם׃ ¹¹ וְהָיָה֙ אִם־שָׁל֣וֹם תַּֽעַנְךָ֔ וּפָתְחָ֖ה לָ֑ךְ וְהָיָ֞ה 11
ל כָּל־הָעָ֣ם הַנִּמְצָא־בָ֗הּ יִהְי֥וּ לְךָ֛ לָמַ֖ס וַעֲבָדֽוּךָ׃ ¹² וְאִם־לֹ֤א תַשְׁלִים֙ 12
יב בתור, ב בתור[11] . ב[12] עִמָּ֔ךְ וְעָשְׂתָ֥ה עִמְּךָ֖ מִלְחָמָ֑ה וְצַרְתָּ֖ עָלֶֽיהָ׃ ¹³ וּנְתָנָ֛הּ יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ 13
ה בטע . ל בְּיָדֶ֑ךָᵃ וְהִכִּיתָ֥ אֶת־כָּל־זְכוּרָ֖הּ לְפִי־חָֽרֶב׃ ¹⁴ רַ֣ק הַנָּשִׁ֩ים וְהַטַּ֨ף 14
וְהַבְּהֵמָ֜ה וְכֹל֩ אֲשֶׁ֨ר יִהְיֶ֥ה בָעִ֛יר כָּל־ᵃשְׁלָלָ֖הּ תָּבֹ֣ז לָ֑ךְ וְאָֽכַלְתָּ֙ אֶת־
שְׁלַ֣ל אֹיְבֶ֔יךָ אֲשֶׁ֥ר נָתַ֛ן יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ לָֽךְ׃ ¹⁵ כֵּ֤ן תַּעֲשֶׂה֙ לְכָל־הֶ֣עָרִ֔ים 15
הָרְחֹקֹ֥ת מִמְּךָ֖ מְאֹ֑ד אֲשֶׁ֛ר לֹא־מֵעָרֵ֥י הַגּֽוֹיִם־הָאֵ֖לֶּה הֵֽנָּה׃ ¹⁶ רַ֗ק 16
ג מֵעָרֵ֤י הָֽעַמִּים֙ הָאֵ֔לֶּה אֲשֶׁר֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ נֹתֵ֥ן לְךָ֖ נַחֲלָ֑ה לֹ֥א תְחַיֶּ֖ה
סימן ח מ כ פ ו ס[13] כָּל־נְשָׁמָֽה׃ ¹⁷ כִּֽי־הַחֲרֵ֣ם תַּחֲרִימֵ֗ם ᵃהַחִתִּ֤י וְהָֽאֱמֹרִי֙ הַֽכְּנַעֲנִ֣יᵃᵇ וְהַפְּרִזִּ֔י 17
ז הַחִוִּ֖יᶜ וְהַיְבוּסִ֑יᵈ כַּאֲשֶׁ֥ר צִוְּךָ֖ יְהוָ֥ה אֱלֹהֶֽיךָ׃ ¹⁸ לְמַ֗עַןᵃ אֲשֶׁ֤ר לֹֽא־ 18
ב[14] . ה ᵇיְלַמְּד֣וּ אֶתְכֶם֙ᵇ לַעֲשׂ֔וֹת כְּכֹל֙ תּֽוֹעֲבֹתָ֔ם אֲשֶׁ֥ר עָשׂ֖וּ לֵאלֹהֵיהֶ֑ם וַחֲטָאתֶ֖ם
ל לַיהוָ֥ה אֱלֹהֵיכֶֽם׃ ס ¹⁹ כִּֽי־תָצ֣וּר אֶל־ᵃעִיר֩ יָמִ֨ים רַבִּ֜ים לְהִלָּחֵ֧ם 19
ל . ל . ו[15] עָלֶ֣יהָ לְתָפְשָׂ֗הּ לֹֽא־תַשְׁחִ֤ית אֶת־עֵצָהּ֙ לִנְדֹּ֤חַ עָלָיו֙ גַּרְזֶ֔ן כִּ֚י מִמֶּ֣נּוּ תֹאכֵ֔ל
ט חס[16] וְאֹת֖וֹ לֹ֣א תִכְרֹ֑ת כִּ֤י הָֽאָדָם֙ᵇ עֵ֣ץ הַשָּׂדֶ֔ה לָבֹ֥א מִפָּנֶ֖יךָ בַּמָּצֽוֹר׃ ²⁰ רַ֞ק 20

[6] Mm 976. [7] Mm 1172. [8] וחד ורך לבב 2 Ch 13,7. [9] Mm 1173. [10] Mm 2840. [11] Mm 1141. [12] Mm 1283. [13] Okhl 274. [14] Jer 31,34. [15] Mm 787. [16] Mm 355.

6 ᵃ 𝔗 מי ‖ **7** ᵃ 𝔗 מי ‖ **8** ᵃ 𝔐 וְיוֹסִיפוּ ‖ ᵇ 𝔐𝔊𝔖𝔙 יָמֵ(י)ס ‖ **10** ᵃ 𝔐 על ‖ **13** ᵃ nonn Mss 𝔊𝔖 בידיך ‖ **14** ᵃ mlt Mss 𝔊𝔖 וכל ‖ **17** ᵃ⁻ᵃ 𝔐 הכ׳ והא׳ והח׳ ‖ ᵇ V[Ken 69(107)] mlt Mss 𝔖𝔙 וה׳, 𝔐 + והגרגשי ‖ ᶜ V[Ken 69(107)] mlt Mss 𝔐𝔊-[L]𝔖𝔗[J]𝔙 וה׳ ‖ ᵈ 𝔊-[B*Ms] + *καὶ Γεργεσαῖον* = וְהַגִּרְגָּשִׁי ut 7,1 ‖ **18** ᵃ frt dl (pl) cf 2ᵃ ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔖 *nlpwnk* = יְלַמְּדוּךָ ‖ **19** ᵃ Ms 𝔐𝔗[J] על cf 10ᵃ ‖ ᵇ 𝔊 *μὴ ἄνθρωπος*, l הֶאָדָם (ה interrogativum); 𝔖 *l' hw' 'jk brnš'* = לא כָאָדָם cf 𝔗𝔗[J]; 𝔙 *et non homo.*

עֵ֤ץ אֲשֶׁר־תֵּדַ֗ע כִּֽי־לֹא־עֵ֤ץ מַאֲכָל֙ ה֔וּא אֹת֥וֹ תַשְׁחִ֖ית וְכָרָ֑תָּ וּבָנִ֣יתָ ל
מָצ֗וֹר עַל־הָעִיר֙ אֲשֶׁר־הִ֨וא עֹשָׂ֧ה[a] עִמְּךָ֛ מִלְחָמָ֖ה עַ֥ד רִדְתָּֽהּ׃ פ ז[17] וכל וגנותי דכות ב מ א . ז[18] . יב בתור . יא בטע[19] . ל
21 1 כִּֽי־יִמָּצֵ֣א חָלָ֗ל בָּֽאֲדָמָה֙ אֲשֶׁר֩ יְהוָ֨ה אֱלֹהֶ֜יךָ נֹתֵ֤ן לְךָ֙ לְרִשְׁתָּ֔הּ ג
2 נֹפֵ֖ל בַּשָּׂדֶ֑ה לֹ֥א[a] נוֹדַ֖ע מִ֥י הִכָּֽהוּ׃ 2 וְיָצְא֥וּ זְקֵנֶ֖יךָ וְשֹׁפְטֶ֑יךָ[a] וּמָֽדְדוּ֙ ז[1] . ב[2] . ב[3]
3 אֶל־[b]הֶ֣עָרִ֔ים אֲשֶׁ֖ר סְבִיבֹ֥ת הֶחָלָֽל׃ 3 וְהָיָ֣ה הָעִ֔יר הַקְּרֹבָ֖ה אֶל־הֶחָלָ֑ל ב חד מל וחד חס
וְלָקְח֡וּ זִקְנֵי֩ הָעִ֨יר הַהִ֜וא עֶגְלַ֣ת בָּקָ֗ר אֲשֶׁ֤ר לֹֽא־עֻבַּד֙ בָּ֔הּ אֲשֶׁ֥ר[a] לֹא־ ג . ב[4]
4 מָשְׁכָ֖ה בְּעֹֽל׃ 4 וְהוֹרִ֡דוּ זִקְנֵי֩ הָעִ֨יר הַהִ֤וא אֶת־הָֽעֶגְלָה֙ אֶל־נַ֣חַל אֵיתָ֔ן ב חס[5]
5 אֲשֶׁ֛ר לֹא־יֵעָבֵ֥ד בּ֖וֹ וְלֹ֣א יִזָּרֵ֑עַ וְעָֽרְפוּ־שָׁ֥ם אֶת־הָעֶגְלָ֖ה בַּנָּֽחַל׃ 5 וְנִגְּשׁ֣וּ ל . ב בתור[6]
הַכֹּהֲנִים֮ בְּנֵ֣י לֵוִי֒ כִּ֣י בָ֗ם בָּחַ֞ר יְהוָ֤ה אֱלֹהֶ֙יךָ֙ לְשָׁ֣רְת֔וֹ[a] וּלְבָרֵ֖ךְ בְּשֵׁ֣ם ד[7]
6 יְהוָ֑ה וְעַל־פִּיהֶ֥ם יִהְיֶ֖ה כָּל־רִ֥יב וְכָל־נָֽגַע׃ 6 וְכֹ֗ל זִקְנֵי֙ הָעִ֣יר הַהִ֔וא ל . ג[8]
הַקְּרֹבִ֖ים[a] אֶל־הֶחָלָ֑ל יִרְחֲצוּ֙ אֶת־יְדֵיהֶ֔ם עַל־הָעֶגְלָ֖ה הָעֲרוּפָ֥ה בַנָּֽחַל׃
7 וְעָנ֖וּ וְאָמְר֑וּ יָדֵ֗ינוּ[a] לֹ֤א שָֽׁפְכָה֙[b] אֶת־הַדָּ֣ם הַזֶּ֔ה וְעֵינֵ֖ינוּ לֹ֥א רָאֽוּ׃ ו מל . שפכו ק חד מן יד[9] כת ה וקר ו
8 כַּפֵּר֩ לְעַמְּךָ֨ יִשְׂרָאֵ֤ל אֲשֶׁר־פָּדִ֙יתָ֙ יְהוָ֔ה[a] וְאַל־תִּתֵּן֙ דָּ֣ם נָקִ֔י[b] בְּקֶ֖רֶב ג
9 עַמְּךָ֣ יִשְׂרָאֵ֑ל וְנִכַּפֵּ֥ר לָהֶ֖ם הַדָּֽם׃ 9 וְאַתָּ֗ה תְּבַעֵ֛ר הַדָּ֥ם הַנָּקִ֖י[a] מִקִּרְבֶּ֑ךָ[b] ל . ל[10]
סטז פרש כִּֽי־תַעֲשֶׂ֥ה הַיָּשָׁ֖ר בְּעֵינֵ֥י יְהוָֽה׃ ס צו 10 כִּֽי־תֵצֵ֥א לַמִּלְחָמָ֖ה לג בתור
11 עַל־אֹיְבֶ֑יךָ[a] וּנְתָנ֞וֹ יְהוָ֧ה אֱלֹהֶ֛יךָ בְּיָדֶ֖ךָ[b] וְשָׁבִ֥יתָ שִׁבְיֽוֹ׃ 11 וְֽרָאִיתָ֙ ל[11] . ל
12 [a]בַּשִּׁבְיָ֔ה אֵ֖שֶׁת[a] יְפַת־תֹּ֑אַר וְחָשַׁקְתָּ֣ בָ֔הּ וְלָקַחְתָּ֥[b] לְךָ֖ לְאִשָּֽׁה׃ 12 וַהֲבֵאתָ֖הּ ל
13 אֶל־תּ֣וֹךְ בֵּיתֶ֑ךָ וְגִלְּחָה֙[a] אֶת־רֹאשָׁ֔הּ וְעָשְׂתָ֖ה[a] אֶת־צִפָּרְנֶֽיהָ׃ 13 וְהֵסִ֩ירָה֩[a] ל[12] . ז . ל
אֶת־שִׂמְלַ֨ת שִׁבְיָ֜הּ מֵעָלֶ֗יהָ וְיָֽשְׁבָה֙ בְּבֵיתֶ֔ךָ וּבָֽכְתָ֛ה אֶת־אָבִ֥יהָ וְאֶת־ ל
אִמָּ֖הּ יֶ֣רַח יָמִ֑ים וְאַ֨חַר כֵּ֜ן תָּב֤וֹא אֵלֶ֙יהָ֙ וּבְעַלְתָּ֔הּ וְהָיְתָ֥ה לְךָ֖ לְאִשָּֽׁה׃ ב[13] . ב . ל
14 וְהָיָ֞ה אִם־לֹ֧א חָפַ֣צְתָּ בָּ֗הּ וְשִׁלַּחְתָּהּ֙ לְנַפְשָׁ֔הּ וּמָכֹ֥ר לֹא־תִמְכְּרֶ֖נָּה[a] מז פסוק לא לא לא . ל . ל
15 בַּכָּ֑סֶף לֹא־תִתְעַמֵּ֣ר[b] בָּ֔הּ תַּ֖חַת אֲשֶׁ֥ר עִנִּיתָֽהּ׃ ס 15 כִּֽי־תִהְיֶ֨יןָ ב קמ בתור . ל . ל

[17] Mm 1174. [18] Mm 1175. [19] Mm 284. Cp 21 [1] Mm 1281. [2] Ho 13,10. [3] Ez 43,10. [4] Jes 14,3. [5] Mm 1176. [6] Lv 11,37. [7] Mm 1106. [8] Mm 366. [9] Mm 782. [10] Mm 880. [11] Mm 1397. [12] Mm 1177. [13] Mm 2134.

20 [a] V^Ken69 pc Mss עֹשָׂה, ש עָשְׂתָה ‖ Cp 21,1 [a] pc Mss 𝔊𝔖𝔙 ולא ‖ 2 [a] ש ושטריך (dl?) ‖ [b] ש^Mss על ‖ 3 [a] Ms ש𝔊𝔖𝔗^Mss𝔗^J וְאֲ׳ ‖ 5 [a] ש לשרת cf 18,5 ‖ 6 [a] prp הַקְּרֹבָה ‖ 7 [a] 𝔖 sg ‖ [b] K 𝔖 שָׁפְכָה; pc Mss ℭשℭ ut Q שָׁפְכוּ cf 𝔊 ἐξέχεαν; 𝔗^J alit ‖ 8 [a] 𝔊^-BMs + ἐκ γῆς Αἰγύπτου = מארץ מצרים ‖ [b] ש נקיא cf 19,10 ‖ 9 [a] ש הנקיא cf 8[b] ‖ [b] 𝔊^NΘOLO min + καὶ εὖ σοι ἔσται ex 19,13 ‖ 10 [a] V^Ken69 Edd ℭ אֹיִבְךָ ‖ [b] nonn Mss ℭ𝔖 בידיך, 𝔗^J bjdkwn ‖ 11 [a–a] ש בְּשִׁבְיוֹ אִשָּׁה cf 𝔖 ‖ [b] V^Ken1 ש𝔊𝔖𝔗 וּלְקַחְתָּהּ cf 𝔗^J ‖ 12 [a] 𝔊 2 sg ‖ 13 [a] 𝔊 2 sg ‖ 14 [a] 𝔊(𝔙) πραθήσεται = תִּמָּכֵר ‖ [b] 𝔊 ἀθετήσεις = תְּעַמֵּר(?) cf 24,7.

לְאִ֗ישׁ שְׁתֵּ֣י נָשִׁ֔ים הָאַחַ֣ת[a] אֲהוּבָה֮ וְהָאַחַ֣ת[b] שְׂנוּאָה֒ וְיָֽלְדוּ־ל֣וֹ בָנִ֔ים
הָאֲהוּבָ֖ה וְהַשְּׂנוּאָ֑ה וְהָיָ֛ה הַבֵּ֥ן הַבְּכ֖וֹר לַשְּׂנִיאָֽה[c]׃ 16 וְהָיָ֗ה בְּיוֹם֙ 16
הַנְחִיל֣וֹ אֶת־בָּנָ֔יו אֵ֖ת אֲשֶׁר־יִהְיֶ֣ה ל֑וֹ לֹ֣א יוּכַ֗ל לְבַכֵּר֙ אֶת־בֶּן־הָ֣אֲהוּבָ֔ה
עַל־פְּנֵ֥י בֶן־הַשְּׂנוּאָ֖ה הַבְּכֹֽר׃ 17 כִּי֩ אֶת־הַבְּכֹ֨ר בֶּן־הַשְּׂנוּאָ֜ה יַכִּ֗יר[a] 17
לָ֤תֶת לוֹ֙ פִּ֣י שְׁנַ֔יִם בְּכֹ֥ל אֲשֶׁר־יִמָּצֵ֖א ל֑וֹ כִּי־הוּא֙ רֵאשִׁ֣ית אֹנ֔וֹ ל֖וֹ[b] מִשְׁפַּ֥ט
הַבְּכֹרָֽה׃ ס 18 כִּֽי־יִהְיֶ֣ה לְאִ֗ישׁ בֵּ֚ן סוֹרֵ֣ר וּמוֹרֶ֔ה[a] אֵינֶ֣נּוּ שֹׁמֵ֔עַ 18
בְּק֥וֹל אָבִ֖יו וּבְק֣וֹל אִמּ֑וֹ וְיִסְּר֣וּ אֹת֔וֹ וְלֹ֥א יִשְׁמַ֖ע אֲלֵיהֶֽם׃ 19 וְתָ֥פְשׂוּ ב֖וֹ 19
אָבִ֣יו וְאִמּ֑וֹ וְהוֹצִ֧יאוּ אֹת֛וֹ אֶל־זִקְנֵ֥י עִיר֖וֹ וְאֶל[a]־שַׁ֥עַר[b] מְקֹמֽוֹ׃ 20 וְאָמְר֞וּ 20
[a]אֶל־זִקְנֵ֣י[a] עִיר֗וֹ בְּנֵ֤נוּ זֶה֙ סוֹרֵ֣ר וּמֹרֶ֔ה[b] אֵינֶ֥נּוּ שֹׁמֵ֖עַ בְּקֹלֵ֑נוּ זוֹלֵ֖ל וְסֹבֵֽא׃
21 וּרְגָמֻ֜הוּ כָּל[a]־אַנְשֵׁ֨י עִיר֤וֹ בָֽאֲבָנִים֙ וָמֵ֔ת וּבִֽעַרְתָּ֥ הָרָ֖ע[b] מִקִּרְבֶּ֑ךָ[c] 21
[d]וְכָל־יִשְׂרָאֵ֖ל[d] יִשְׁמְע֥וּ וְיִרָֽאוּ׃ ס 22 וְכִֽי[a]־יִהְיֶ֣ה בְאִ֗ישׁ חֵ֛טְא 22
מִשְׁפַּט־מָ֖וֶת וְהוּמָ֑ת וְתָלִ֥יתָ אֹת֖וֹ עַל־עֵֽץ[b]׃ 23 לֹא־תָלִ֨ין נִבְלָת֜וֹ עַל־ 23
הָעֵ֗ץ[a] כִּֽי־קָב֤וֹר תִּקְבְּרֶ֙נּוּ֙ בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא כִּֽי[b]־קִלְלַ֥ת אֱלֹהִ֖ים תָּל֑וּי[b] וְלֹ֣א
תְטַמֵּא֙[c] אֶת־אַדְמָ֣תְךָ֔ אֲשֶׁר֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ נֹתֵ֥ן לְךָ֖ נַחֲלָֽה׃ ס
22 1 לֹֽא־תִרְאֶה֩ אֶת־שׁ֨וֹר אָחִ֜יךָ א֤וֹ אֶת־שֵׂיוֹ֙[a] נִדָּחִ֔ים וְהִתְעַלַּמְתָּ֖ 22
מֵהֶ֑ם הָשֵׁ֥ב תְּשִׁיבֵ֖ם לְאָחִֽיךָ׃ 2 וְאִם־לֹ֨א קָר֥וֹב אָחִ֛יךָ אֵלֶ֖יךָ וְלֹ֣א 2
יְדַעְתּ֑וֹ וַאֲסַפְתּוֹ֙ אֶל־תּ֣וֹךְ בֵּיתֶ֔ךָ וְהָיָ֣ה עִמְּךָ֗ עַ֣ד דְּרֹ֤שׁ אָחִ֙יךָ֙ אֹת֔וֹ[a]
וַהֲשֵׁבֹת֖וֹ לֽוֹ׃ 3 וְכֵ֧ן[a] תַּעֲשֶׂ֣ה לַחֲמֹר֗וֹ וְכֵ֣ן תַּעֲשֶׂה֮ לְשִׂמְלָתוֹ֒ וְכֵ֣ן תַּעֲשֶׂ֜ה 3
לְכָל־אֲבֵדַ֥ת אָחִ֛יךָ אֲשֶׁר־תֹּאבַ֥ד מִמֶּ֖נּוּ וּמְצָאתָ֑הּ לֹ֥א תוּכַ֖ל לְהִתְעַלֵּֽם׃
ס 4 לֹֽא־תִרְאֶה֩ אֶת־חֲמ֨וֹר אָחִ֜יךָ א֤וֹ[a] שׁוֹרוֹ֙[b] נֹפְלִ֣ים בַּדֶּ֔רֶךְ 4
וְהִתְעַלַּמְתָּ֖ מֵהֶ֑ם הָקֵ֥ם תָּקִ֖ים עִמּֽוֹ׃ ס 5 לֹא־יִהְיֶ֤ה כְלִי־גֶ֙בֶר֙ עַל־ 5

ל̇ בסיפ וכל בראשית דכות ב מ א[14]
ל̇ כת כן[15] . ה̇
ל̇ . ד̇ בתור . ל̇
ג̇ . כת̇ . ג̇ חס[16]
ב̇ . ד̇[17] . יז̇ מל בתור[18]
ו̇
ל̇ חס . ה̇ חס[19] . ד̇ ג̇ חס וחד מל בליש[20] . ל̇
לה̇ וכל ר״פ דכות . ו̇[21] . ח̇ ר״פ בסיפ . ד̇[22]
ל̇ מל . ג̇[23] . ג̇[24]
ל̇
ל̇
ב̇[1] . יב̇ בתור
ה̇[2] . ה̇[2] . ה̇[2]
יח̇[3] וכל יוצר חפץ חמדה דכות ב מ א . ב̇

[14] Gn 10,1. [15] Mm 839. [16] Mm 1178. [17] Mm 1179. [18] Mm 250. [19] Mm 1121. [20] Mm 1194. [21] Mm 1180. [22] Mm 1147. [23] Mm 1459. [24] Mm 1807. Cp 22 [1] Mm 2066. [2] Mm 550. [3] Mm 2781.

15 a V^{Ken69} 𝔪 א׳ ‖ b V^{Ken69} 𝔪 וא׳ ‖ c 𝔪 –נואה ‖ **17** a frt l יְבַכֵּר cf 𝔙 ‖ b V^{Ken69} nonn Mss 𝔪𝔊𝔖𝔙 וְלוֹ ‖ **18** a $𝔪^{Mss}$ –רא id 20 ‖ **19** a pc Mss 𝔪 אל ‖ b 𝔗($𝔗^{J}$) + *bjt djn* cf 17,5 (22,15 25,7) ‖ **20** a–a 𝔪𝔊 *(τοῖς ἀνδράσιν)* אֶל־אַנְשֵׁי cf 21; 𝔙 *ad eos* ‖ b cf 18a ‖ **21** a > $𝔊^{-L}$($𝔊^{O}$ c ast)𝔙 ‖ b $𝔊^{min}$ *τὸ πονηρόν*, $𝔊^{rel}$ *τὸν πονηρόν* cf 13,6 ‖ c 𝔊𝔖$𝔗^{J}$𝔙 2 pl ‖ d–d $𝔊^{-Θ\,min}$ *καὶ οἱ ἐπίλοιποι* = וְהַנִּשְׁאָרִים ex 19,20 ‖ **22** a V^{Ken1} 𝔪$𝔊^{N}$𝔙 כִּי ‖ b Ms 𝔪$𝔊^{min}$𝔗$𝔗^{J}$ העץ cf 𝔖 ‖ **23** a Ms $𝔊^{-min}$ עץ ‖ b–b 𝔪 ק׳ א׳ תלאי; 𝔊 *κεκαταραμένος (-ηραμένος) ὑπὸ τοῦ θεοῦ πᾶς* ($𝔊^{O}$ c ob?) *κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου*, G 3,13 *ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου*; 𝔖 alit ‖ c 𝔊$𝔗^{J}$ pl ‖ **Cp 22,1** a 𝔪 + או את כל בהמתו cf 4b ‖ **2** a 𝔪 + מעמך ‖ **3** a pc Mss 𝔪𝔊𝔖𝔙 כֵּן ‖ **4** a V^{Ken107} 2 Mss 𝔪$𝔗^{Ms}$ + אֶת ‖ b cf 1a.

אִשָּׁה וְלֹא־יִלְבַּשׁ גֶּבֶר שִׂמְלַת אִשָּׁה כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּל־
עֹשֵׂה אֵלֶּה׃ פ
[כא] ס 6 כִּי יִקָּרֵא קַן־צִפּוֹר ׀ לְפָנֶיךָ בַּדֶּרֶךְ בְּכָל־עֵץ ׀ אוֹ עַל־הָאָרֶץ כא[4]. ט מל בתור
אֶפְרֹחִים אוֹ בֵיצִים וְהָאֵם רֹבֶצֶת עַל־הָאֶפְרֹחִים אוֹ עַל־הַבֵּיצִים ז בתור[5]. ג
7 לֹא־תִקַּח הָאֵם עַל־הַבָּנִים׃ 7 שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח אֶת־הָאֵם וְאֶת־הַבָּנִים ז בתור[5]. ב. ה[6]. ז בתור[5]
8 תִּקַּח־לָךְ לְמַעַן יִיטַב לָךְ וְהַאֲרַכְתָּ יָמִים׃ ס 8 כִּי תִבְנֶה בַּיִת
חָדָשׁ וְעָשִׂיתָ מַעֲקֶה לְגַגֶּךָ וְלֹא־תָשִׂים דָּמִים בְּבֵיתֶךָ כִּי־יִפֹּל הַנֹּפֵל ל. ל. ל
9 מִמֶּנּוּ׃ ס 9 לֹא־תִזְרַע כַּרְמְךָ כִּלְאָיִם פֶּן־תִּקְדַּשׁ[a] הַמְלֵאָה הַזֶּרַע ל
10 אֲשֶׁר תִּזְרָע וּתְבוּאַת הַכָּרֶם׃ ס 10 לֹא־תַחֲרֹשׁ[a] בְּשׁוֹר־וּבַחֲמֹר ב זקף קמ[7]. ב וחס[8]. ד חס בתור[9]
11 יַחְדָּו׃ ס 11 לֹא תִלְבַּשׁ שַׁעַטְנֵז צֶמֶר וּפִשְׁתִּים יַחְדָּו׃ ס ב. ב[10]
12 גְּדִלִים תַּעֲשֶׂה־לָּךְ עַל־אַרְבַּע כַּנְפוֹת כְּסוּתְךָ אֲשֶׁר תְּכַסֶּה[a]־בָּהּ׃ ב. ג
ס 13 כִּי־יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבָא אֵלֶיהָ וּשְׂנֵאָהּ׃ 14 וְשָׂם לָהּ עֲלִילֹת ב[11]. ב. ה[12]. ד
דְּבָרִים וְהוֹצִא עָלֶיהָ שֵׁם רָע וְאָמַר אֶת־הָאִשָּׁה הַזֹּאת לָקַחְתִּי ל חס
15 וָאֶקְרַב אֵלֶיהָ וְלֹא־מָצָאתִי לָהּ בְּתוּלִים׃ 15 וְלָקַח אֲבִי הַנַּעֲרָ[a] ה[13]. הנערה[14] ק
16 וְאִמָּהּ וְהוֹצִיאוּ אֶת־בְּתוּלֵי הַנַּעֲרָ[a] אֶל־זִקְנֵי הָעִיר הַשָּׁעְרָה[b]׃ 16 וְאָמַר ו. ב בסיפ. הנערה[14] ק. ג
אֲבִי הַנַּעֲרָ אֶל־הַזְּקֵנִים אֶת־בִּתִּי[a] נָתַתִּי לָאִישׁ הַזֶּה לְאִשָּׁה וַיִּשְׂנָאֶהָ׃ הנערה[14] ק. לב[15]. ב חד ר״פ וחד ס״פ
17 וְהִנֵּה־הוּא שָׂם[a] עֲלִילֹת דְּבָרִים לֵאמֹר לֹא־מָצָאתִי לְבִתְּךָ בְּתוּלִים ה[16]. ד
18 וְאֵלֶּה בְּתוּלֵי בִתִּי וּפָרְשׂוּ[b] הַשִּׂמְלָה לִפְנֵי זִקְנֵי הָעִיר׃ 18 וְלָקְחוּ זִקְנֵי
19 הָעִיר־הַהִוא אֶת־הָאִישׁ[a] וְיִסְּרוּ אֹתוֹ׃ 19 וְעָנְשׁוּ אֹתוֹ מֵאָה כֶסֶף וְנָתְנוּ ב
לַאֲבִי הַנַּעֲרָה כִּי הוֹצִיא שֵׁם רָע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל וְלוֹ־תִהְיֶה ל מל בתור
20 לְאִשָּׁה לֹא־יוּכַל לְשַׁלְּחָהּ[a] כָּל־יָמָיו׃ ס 20 וְאִם־אֱמֶת הָיָה ל[17]. ל
21 הַדָּבָר הַזֶּה[a] לֹא־נִמְצְאוּ בְתוּלִים לַנַּעֲרָ׃ 21 וְהוֹצִיאוּ אֶת־הַנַּעֲרָ אֶל־ לנערה[14] ק. ו. ב בסיפ. הנערה[14] ק
פֶּתַח בֵּית־אָבִיהָ וּסְקָלוּהָ [a]אַנְשֵׁי עִירָהּ[a] בָּאֲבָנִים וָמֵתָה כִּי־עָשְׂתָה

[4]Mm 17. [5]Mm 381. [6]Mm 473. [7]Mm 1181. [8]Prv 3,29. [9]Mm 458. [10]Mm 1182. [11]Mm 3716. [12]Mm 224. [13]Mm 2875. [14]Q perpetuum; archetypus Dt contra archetypum Dt, cf Gn 24,14sqq et Mp sub loco. [15]Mm 319. [16]Mm 315. [17]Mm 959.

9 [a] ⅏ דיש–, 𝔖(𝔙 pl) *ttqdš* = (ו)תתקדש ‖ **10** [a] ⅏ ריש–, sed pc Mss רוש– ‖ **12** [a] 𝔖(𝔗) *(d)mtks''nt* = תִּתְכַּסֶּה cf 𝔗J𝔙 et Gn 38,14 ‖ **15** [a] mlt Mss ℭ⅏ ut Q הַנַּעֲרָה cf saepe in 15–29 ‖ [b] cf 21,19[b] ‖ **16** [a] 𝔊-min(𝔊O c ob) + *ταύτην* = הזאת ‖ **17** [a] VKen69 pc Mss ℭ𝔊(𝔊O c ob)𝔖𝔙 + לָהּ, ⅏ pr לה ‖ [b] ⅏ ש– ‖ **18** [a] Ms ⅏𝔊-Ms(𝔊O c ob)𝔖 + הַהוּא ‖ **19** [a] Ms ⅏ שַׁלְּחָהּ cf 29 ‖ **20** [a] > VKen9 𝔊Ms ‖ **21** [a–a] VKen69.107 mlt Mss ℭℭMs pr כל; > 𝔊B.

נְבָלָה֙ בְּיִשְׂרָאֵ֔ל לִזְנ֖וֹת[b] בֵּ֣ית אָבִ֑יהָ וּבִֽעַרְתָּ֥ הָרָ֖ע[c] מִקִּרְבֶּֽךָ׃[d] ס
18ב 22 כִּֽי־יִמָּצֵ֨א אִ֜ישׁ שֹׁכֵ֣ב ׀ עִם־אִשָּׁ֣ה בְעֻֽלַת־[a]בַּ֗עַל וּמֵ֙תוּ֙ גַּם־שְׁנֵיהֶ֔ם 22
19ה הָאִ֛ישׁ הַשֹּׁכֵ֥ב עִם־הָאִשָּׁ֖ה וְהָאִשָּׁ֑ה וּבִֽעַרְתָּ֥ הָרָ֖ע[b] מִיִּשְׂרָאֵֽל׃ ס
נערה[20] ק 23 כִּ֤י יִהְיֶה֙ נַעֲרָ֣ בְתוּלָ֔ה מְאֹרָשָׂ֖ה לְאִ֑ישׁ וּמְצָאָ֥הּ אִ֛ישׁ בָּעִ֖יר וְשָׁכַ֥ב 23
יב פסוק את את ואת את . יח פסוק אל על על[21] עִמָּֽהּ׃ 24 וְהוֹצֵאתֶ֨ם אֶת־שְׁנֵיהֶ֜ם אֶל־שַׁ֣עַר ׀ הָעִ֣יר הַהִ֗וא וּסְקַלְתֶּ֨ם 24
הנערה[20] ק . ח[22] אֹתָ֣ם בָּאֲבָנִים֮ וָמֵתוּ֒ אֶת־הַֽנַּעֲרָ֗ עַל־דְּבַר֙ אֲשֶׁ֣ר לֹא־צָעֲקָ֣ה בָעִ֔יר
23ב וְאֶת־הָאִ֔ישׁ עַל־דְּבַ֥ר אֲשֶׁר־עִנָּ֖ה אֶת־אֵ֣שֶׁת רֵעֵ֑הוּ וּבִֽעַרְתָּ֥ הָרָ֖ע[a]
הנערה[20] ק מִקִּרְבֶּֽךָ׃ ס 25 וְאִם־בַּשָּׂדֶ֞ה יִמְצָ֣א הָאִ֗ישׁ אֶת־הַֽנַּעֲרָ֙ הַמְאֹ֣רָשָׂ֔ה 25
וְהֶחֱזִֽיק־בָּ֥הּ הָאִ֖ישׁ וְשָׁכַ֣ב עִמָּ֑הּ וּמֵ֗ת הָאִ֛ישׁ אֲשֶׁר־שָׁכַ֥ב עִמָּ֖הּ לְבַדּֽוֹ׃
לנערה[20] ק . לנערה[20] ק 26 וְלַֽנַּעֲרָ֙ לֹא־תַעֲשֶׂ֣ה[a] דָבָ֔ר[b] אֵ֥ין לַֽנַּעֲרָ֖ חֵ֣טְא מָ֑וֶת כִּ֡י כַּאֲשֶׁר֩ יָק֨וּם 26
ל . ה[24] אִ֤ישׁ עַל־רֵעֵ֙הוּ֙ וּרְצָח֣וֹ נֶ֔פֶשׁ כֵּ֖ן הַדָּבָ֥ר הַזֶּֽה׃ 27 כִּ֥י בַשָּׂדֶ֖ה מְצָאָ֑הּ 27
הנערה[20] ק צָעֲקָ֗ה הַֽנַּעֲרָ֙ הַמְאֹ֣רָשָׂ֔ה וְאֵ֥ין מוֹשִׁ֖יעַ לָֽהּ׃ ס 28 כִּֽי־יִמְצָ֣א אִ֗ישׁ 28
נערה[20] ק נַעֲרָ֤ בְתוּלָה֙ אֲשֶׁ֣ר לֹא־אֹרָ֔שָׂה וּתְפָשָׂ֖הּ וְשָׁכַ֣ב עִמָּ֑הּ וְנִמְצָֽאוּ׃[a] 29 וְ֠נָתַן 29
הנערה[20] ק הָאִ֨ישׁ הַשֹּׁכֵ֥ב עִמָּ֛הּ לַאֲבִ֥י הַֽנַּעֲרָ֖ חֲמִשִּׁ֣ים כָּ֑סֶף וְלֽוֹ־תִהְיֶ֣ה לְאִשָּׁ֗ה תַּ֚חַת
25ל אֲשֶׁ֣ר עִנָּ֔הּ לֹא־יוּכַ֥ל שַׁלְּחָ֖הּ[a] כָּל־יָמָֽיו׃ ס 23 1 לֹֽא־יִקַּ֥ח אִ֖ישׁ 23
ג[1] אֶת־אֵ֣שֶׁת אָבִ֑יו וְלֹ֥א יְגַלֶּ֖ה כְּנַ֥ף אָבִֽיו׃ ס 2 לֹֽא־יָבֹ֧א פְצֽוּעַ־דַּכָּ֛א[a] 2
ל . ב[2] וּכְר֥וּת שָׁפְכָ֖ה בִּקְהַ֣ל יְהוָֽה׃ ס 3 לֹא־יָבֹ֥א מַמְזֵ֖ר בִּקְהַ֣ל יְהוָ֑ה 3
ה מל[3] [a]גַּ֚ם דּ֣וֹר עֲשִׂירִ֔י לֹא־יָ֥בֹא ל֖וֹ בִּקְהַ֥ל יְהוָֽה׃[a] ס 4 לֹא־יָבֹ֧א עַמּוֹנִ֛י 4
וּמוֹאָבִ֖י בִּקְהַ֣ל יְהוָ֑ה [a]גַּ֚ם[b] דּ֣וֹר עֲשִׂירִ֔י לֹא־יָבֹ֥א לָהֶ֛ם בִּקְהַ֥ל יְהוָ֖ה[a]
ה . ז רגש[4] עַד־עוֹלָֽם׃ 5 עַל־דְּבַ֞ר אֲשֶׁ֨ר [a]לֹא־קִדְּמ֤וּ אֶתְכֶם֙ בַּלֶּ֣חֶם וּבַמַּ֔יִם 5
ב בַּדֶּ֖רֶךְ בְּצֵאתְכֶ֣ם מִמִּצְרָ֑יִם וַאֲשֶׁר֩[a] שָׂכַ֨ר[b] עָלֶ֜יךָ אֶת־בִּלְעָ֣ם בֶּן־בְּע֗וֹר
יז ר״פ בסיפ[5] מִפְּת֛וֹר[c] אֲרַ֥ם נַהֲרַ֖יִם לְקַֽלְלֶֽךָּ׃ 6 [a]וְלֹֽא־אָבָ֞ה יְהוָ֤ה אֱלֹהֶ֙יךָ֙ לִשְׁמֹ֣עַ 6
אֶל־בִּלְעָ֔ם וַיַּהֲפֹךְ֩ יְהוָ֨ה אֱלֹהֶ֧יךָ לְּךָ֛ אֶת־הַקְּלָלָ֖ה לִבְרָכָ֑ה כִּ֥י אֲהֵֽבְךָ֖

[18] Mm 1183. [19] Mm 1758. [20] Q perpetuum; archetypus Dt contra archetypum Dt, cf Gn 24,14sqq et Mp sub loco. [21] Mm 658. [22] Mm 3068. [23] Mm 1184. [24] Mm 515. [25] Mm 959. Cp 23 [1] Mm 1185. [2] Sach 9,6. [3] Mm 4063. [4] Mm 351. [5] Mm 1165.

21 [b] ш𝔊($𝔊^{-O}$) לְהַזְנוֹת ‖ [c] $𝔊^{min}$ *τὸ πονηρόν*, $𝔊^{rel}$ *τὸν πονηρόν* cf 13,6 ‖ [d] 𝔊𝔖$𝔗^{J}$ 2 pl, $𝔙^{Mss}$ *de medio Israhel* = מקרב ישראל ‖ 22 [a] $ш^{Mss}$ בעילת, $V^{Ken 69}$ pc Mss בעולת ‖ [b] $𝔊^{min}$ *τὸ πονηρόν*, $𝔊^{rel}$ *τὸν πονηρόν* cf 13,6 ‖ 24 [a] cf 22[b] ‖ 26 [a] ш𝔊𝔖$𝔗^{J}$ שׂו–, $𝔊^{AΘ\,min}$ *ποιήσεται* = תֵּעָשֶׂה cf 𝔙 ‖ [b] $V^{Ken 9}$ Ms $𝔊^{Ms}$𝔖 + כִּי ‖ 28 [a] 𝔊 sg, 𝔙 alit ‖ 29 [a] $V^{Ken 9}$ pc Mss 𝔙 לשׁ׳ ut 19 ‖ Cp 23,2 [a] mlt Mss Edd ℭш דכה ‖ 3 [a–a] > 𝔊; $𝔊^{O}$ c ast; frt dl? (cf Neh 13,13) ‖ 4 [a–a] frt dl? cf 3[a–a] ‖ [b] > $𝔊^{Ms}$; $𝔊^{rel}$ *(καὶ) ἕως* ‖ 5 [a–a] cf 4[a–a] (dl pl)? ‖ [b] $𝔊^{-min}$𝔙 pl ‖ [c] ш פתרה ‖ 6 [a] cf 4[a–a].

7 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ 7 ᵃלֹא־תִדְרֹשׁ שְׁלֹמָם וְטֹבָתָם כָּל־יָמֶיךָ לְעוֹלָם׃ ס — ב חד חס וחד מל ב מל בתור[6]
8 לֹא־תְתַעֵב אֲדֹמִי כִּי אָחִיךָ הוּא ס לֹאᵃ־תְתַעֵב מִצְרִי כִּי־גֵר
9 הָיִיתָ בְאַרְצוֹ׃ 9 בָּנִים אֲשֶׁר־יִוָּלְדוּ לָהֶםᵃ דּוֹר שְׁלִישִׁי יָבֹא לָהֶם
ס[כג] בִּקְהַל יְהוָה׃ ס 10 כִּי־תֵצֵא מַחֲנֶה עַל־אֹיְבֶיךָ וְנִשְׁמַרְתָּ מִכֹּל
11 דָּבָר רָע׃ 11 כִּי־יִהְיֶה בְךָ אִישׁ אֲשֶׁר לֹא־יִהְיֶה טָהוֹר מִקְּרֵה־לָיְלָה — ל
12 וְיָצָא אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה לֹאᵃ יָבֹא אֶל־תּוֹךְ הַמַּחֲנֶה׃ 12 ᵃוְהָיָה לִפְנוֹת־
13 עֶרֶב יִרְחַץ בַּמָּיִם וּכְבֹא הַשֶּׁמֶשׁ יָבֹא אֶל־תּוֹךְᵇ הַמַּחֲנֶהᵃ׃ 13 וְיָדᵃ תִּהְיֶה — ה ד פת וחד קמ[7]. ג ב מל וחד חס[8]. ה׳ ג מנה קמ
14 לְךָ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְיָצָאתָ שָׁמָּה חוּץᵇ׃ 14 וְיָתֵד תִּהְיֶה לְךָ עַל־אֲזֵנֶךָᵃ — ל
15 וְהָיָה בְּשִׁבְתְּךָ חוּץᵇ וְחָפַרְתָּה בָהּ וְשַׁבְתָּ וְכִסִּיתָ אֶת־צֵאָתֶךָ׃ 15 כִּי — ב[9] חד חס וחד[10] מל . ל
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִתְהַלֵּךְ ׀ בְּקֶרֶב מַחֲנֶךָᵃ לְהַצִּילְךָ וְלָתֵת אֹיְבֶיךָᵇ לְפָנֶיךָ — ל חס . ג . ה[11]
וְהָיָה מַחֲנֶיךָᶜ קָדוֹשׁ וְלֹא־יִרְאֶה בְךָ עֶרְוַת דָּבָר וְשָׁב מֵאַחֲרֶיךָ׃ ס — ו[12]
16 לֹא־תַסְגִּיר עֶבֶד אֶל־אֲדֹנָיו אֲשֶׁר־יִנָּצֵל אֵלֶיךָ מֵעִם אֲדֹנָיו׃ 17 עִמְּךָ — יב בתור ול ר״פ
יֵשֵׁב ᵃבְּקִרְבְּךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר בְּאַחַדᵇ שְׁעָרֶיךָᵃ בַּטּוֹב לוֹ לֹא — ט רגש[13] . ו בתור
18 תּוֹנֶנּוּ׃ ס 18 לֹא־תִהְיֶה קְדֵשָׁה מִבְּנוֹת יִשְׂרָאֵל וְלֹא־יִהְיֶה קָדֵשׁ — ב
19 מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 19 לֹא־תָבִיא אֶתְנַן זוֹנָה וּמְחִיר כֶּלֶב בֵּית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ — ל[14] . יג[15] . ה פת . ב[16]
20 לְכָל־נֶדֶר כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ גַּם־שְׁנֵיהֶם׃ 20 לֹא־תַשִּׁיךְ
21 לְאָחִיךָ נֶשֶׁךְ כֶּסֶף נֶשֶׁךְ אֹכֶל נֶשֶׁךְᵃ כָּל־דָּבָר אֲשֶׁר יִשָּׁךְᵇ׃ 21 לַנָּכְרִי — ב[17] . ל
תַשִּׁיךְ וּלְאָחִיךָ לֹא תַשִּׁיךְ לְמַעַן יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל ᵃמִשְׁלַח
ס[כד] יָדֶךָᵃ עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ ס 22 כִּיᵃ־תִדֹּר
נֶדֶר לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תְאַחֵר לְשַׁלְּמוֹ כִּי־דָרֹשׁ יִדְרְשֶׁנּוּ יְהוָה — ו[18]
23 אֱלֹהֶיךָ מֵעִמָּךְ וְהָיָה בְךָ חֵטְא׃ 23 וְכִיᵃ תֶחְדַּל לִנְדֹּר לֹא־יִהְיֶה בְךָ — ח ר״פ בסיפ
24 חֵטְא׃ 24 מוֹצָא שְׂפָתֶיךָ תִּשְׁמֹר וְעָשִׂיתָ כַּאֲשֶׁר נָדַרְתָּ ᵃלַיהוָה אֱלֹהֶיךָᵃ

[6] Mm 504. [7] Mm 662. [8] Mm 1186. [9] Mm 1187. [10] Mm 1713. [11] Mm 601. [12] Mm 2624. [13] Mm 2625. [14] וחד ולא תביא Dt 7,26. [15] Mm 1228. [16] Prv 27,26. [17] Prv 23,32. [18] Mm 526.

7 ᵃ cf 4ᵃ⁻ᵃ ‖ **8** ᵃ mlt Mss 𝔐𝔖 ולא ‖ **9** ᵃ huc tr ‸ cf 3sq ‖ **11** ᵃ V^Ken9 nonn Mss 𝔊^-N 𝔖𝔇 ולא ‖ **12** ᵃ⁻ᵃ 𝔐 כי אם רחץ בשרו במים ובא השמש ואחרי כן יבוא אל המחנה ‖ ᵇ > Ms 𝔐𝔇 cf 𝔊 ‖ **13** ᵃ 𝔊(𝔖𝔇) *καὶ τόπος* cf ℭℭ^J ‖ ᵇ 𝔐 החוצה cf 14ᵇ ‖ **14** ᵃ V^Ken 69.107 mlt Mss ℭ אֲזֵנֶיךָ, 𝔊 *ἐπὶ τῆς ζώνης σου* = אֵזֹרֶךָ, sed cf frt Jes 8,9 הַאֲזִינוּ pro הַאֲזִינוּ ‖ ᵇ cf 13ᵇ ‖ **15** ᵃ mlt Mss ℭ𝔐^Mss ־ניך cf aγ; ℭ^J 2 pl ‖ ᵇ 𝔊 sg ‖ ᶜ V^Ken9 mlt Mss ℭ𝔐 𝔊𝔖ℭ ־נך ut aα ‖ **17** ᵃ⁻ᵃ 𝔊^B *ἐν ὑμῖν· κατοικήσει οὗ ἐὰν ἀρέσῃ αὐτῷ* ‖ ᵇ 𝔐 באחת ‖ **20** ᵃ 𝔊(𝔖𝔇) pr cop ‖ ᵇ 𝔊^MΘL(𝔊^O c ob) + *τῷ ἀδελφῷ σου* = לאחיך ‖ **21** ᵃ⁻ᵃ V^Ken1.107 mlt Mss 𝔐 מ׳ ידיך cf 12,18; 𝔊(𝔇) *τοῖς ἔργοις σου* = מַעֲשֶׂיךָ cf 15,10 ‖ **22** ᵃ Ms 𝔖 וְכִי ‖ **23** ᵃ Ms 𝔐^Mss𝔇 כִּי ‖ **24** ᵃ⁻ᵃ 𝔊^B min(𝔏) *τῷ θεῷ (σου)*.

יג[19] חס וכל משלי דכות ב מ ד — נְדָבָ֔ה אֲשֶׁ֥ר דִּבַּ֖רְתָּ בְּפִֽיךָ׃ ס 25 כִּ֤י תָבֹא֙ᵃ בְּכֶ֣רֶם רֵעֶ֔ךָ וְאָכַלְתָּ֧ 25
ב. ל. יז חס וכל משלי דכות ב מ ד — עֲנָבִ֛ים ᵇכְּנַפְשְׁךָ֖ שָׂבְעֶ֑ךָᵇ וְאֶל־כֶּלְיְךָ֖ לֹ֥א תִתֵּֽן׃ ס 26 כִּ֤י תָבֹא֙ בְּקָמַ֣ת 26
ל. ל. ל[20] — רֵעֶ֔ךָ וְקָטַפְתָּ֥ מְלִילֹ֖ת בְּיָדֶ֑ךָᵃ וְחֶרְמֵשׁ֙ לֹ֣א תָנִ֔יף עַ֖ל קָמַ֥ת רֵעֶֽךָ׃ ס
נא — 24 1 כִּֽי־יִקַּ֥ח אִ֛ישׁ אִשָּׁ֖הᵃ וּבְעָלָ֑הּ וְהָיָ֞ה אִם־לֹ֧א תִמְצָא־חֵ֣ן בְּעֵינָ֗יו כִּי־ 24
ג ב חס וחד מל — מָ֤צָא בָהּ֙ עֶרְוַ֣ת דָּבָ֔ר וְכָ֨תַב לָ֜הּ סֵ֤פֶר כְּרִיתֻת֙ וְנָתַ֣ן בְּיָדָ֔הּᵇ וְשִׁלְּחָ֖הּ
ב — מִבֵּיתֽוֹ׃ 2 וְיָצְאָ֖ה ᵃמִבֵּית֑וֹ וְהָלְכָ֖הᵃ וְהָיְתָ֥ה לְאִישׁ־אַחֵֽר׃ 3 וּשְׂנֵאָהּ֙ 2 3
ג ב חס וחד מל — הָאִ֣ישׁ הָאַחֲר֔וֹן וְכָ֨תַב לָ֜הּ סֵ֤פֶר כְּרִיתֻת֙ וְנָתַ֣ן בְּיָדָ֔הּᵃ וְשִׁלְּחָ֖הּ מִבֵּית֑וֹ
א֣וֹ כִ֤י יָמוּת֙ הָאִ֣ישׁᵇ ᶜהָאַחֲר֔וֹן אֲשֶׁר־לְקָחָ֥הּ ל֖וֹ לְאִשָּֽׁהᶜ׃ 4 לֹא־יוּכַ֣ל 4
סד — בַּעְלָ֣הּ הָרִאשׁ֣וֹן אֲשֶׁר־שִׁ֠לְּחָהּ לָשׁ֨וּב לְקַחְתָּ֜הּ לִהְי֧וֹת ל֣וֹ לְאִשָּׁ֗ה אַחֲרֵי֙
ל. ל — אֲשֶׁ֣ר הֻטַּמָּ֔אָה כִּֽי־תוֹעֵבָ֥ה הִ֖וא לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה וְלֹ֤א תַחֲטִיא֙ᵃ אֶת־הָאָ֔רֶץ
אֲשֶׁר֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ נֹתֵ֥ן לְךָ֖ נַחֲלָֽה׃ ס 5 כִּֽי־יִקַּ֥ח אִישׁ֙ אִשָּׁ֣ה 5
ד דגש[1] — חֲדָשָׁ֔ה לֹ֤א יֵצֵא֙ בַּצָּבָ֔א וְלֹא־יַעֲבֹ֥ר עָלָ֖יו לְכָלᵃ־דָּבָ֑ר נָקִ֞יᵇ יִהְיֶ֤ה
ל. ל[2] — לְבֵיתוֹ֙ שָׁנָ֣ה אֶחָ֔ת וְשִׂמַּ֖חᶜ אֶת־אִשְׁתּ֥וֹ אֲשֶׁר־לָקָֽח׃ ס 6 לֹא־יַחֲבֹ֥לᵃ 6
ג. ל קמ בתור — רֵחַ֖יִם וָרָ֑כֶב כִּי־נֶ֖פֶשׁ ה֥וּא חֹבֵֽל׃ ס 7 כִּֽי־יִמָּצֵ֣א אִ֗ישׁ גֹּ֣נֵב נֶ֜פֶשׁ 7
מֵאֶחָיו֙ מִבְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל וְהִתְעַמֶּרᵃ־בּ֖וֹᵇ וּמְכָר֑וֹ וּמֵת֙ הַגַּנָּ֣ב הַה֔וּא וּבִעַרְתָּ֥
ג[3]. הי[4] — הָרָ֖עᶜ מִקִּרְבֶּֽךָᵈ׃ 8 הִשָּׁ֧מֶר בְּנֶֽגַע־הַצָּרַ֛עַת לִשְׁמֹ֥ר מְאֹ֖ד וְלַעֲשׂ֑וֹתᵃ 8
יג[5]. ב בסיפ[6] — כְּכֹלᵇ ᶜאֲשֶׁר־יוֹר֨וּ אֶתְכֶ֜ם הַכֹּהֲנִ֧ים הַלְוִיִּ֛םᵈ כַּאֲשֶׁ֥ר צִוִּיתִ֖ם תִּשְׁמְר֥וּ
ל — לַעֲשֽׂוֹתᶜ׃ ס 9 זָכ֕וֹר אֵ֛ת אֲשֶׁר־עָשָׂ֥ה יְהוָ֖ה אֱלֹהֶ֣יךָ לְמִרְיָ֑ם בַּדֶּ֖רֶךְ 9
מה כת א לא קר ול בליש[7] — ᵃבְּצֵאתְכֶ֥ם מִמִּצְרָֽיִםᵃ׃ ס 10 כִּֽי־תַשֶּׁ֥הᵃ בְרֵעֲךָᵇ מַשַּׁ֣את מְא֑וּמָה 10
יז חס וכל משלי דכות ב מ ד. ב ר״פ[8] — לֹא־תָבֹ֥א אֶל־בֵּית֖וֹ לַעֲבֹ֥ט עֲבֹטֽוֹ׃ 11 בַּח֖וּץ תַּעֲמֹ֑ד וְהָאִ֗ישׁ אֲשֶׁ֤ר אַתָּה֙ 11
ב. יו[9]. ג[10] — נֹשֶׁ֣הᵃ ב֔וֹ יוֹצִ֥יאᵇ אֵלֶ֛יךָ אֶת־הַעֲב֖וֹט הַחֽוּצָה׃ 12 וְאִם־אִ֥ישׁ עָנִ֖י ה֑וּא לֹ֥א 12

[19] Mp sub loco. [20] Mm 3816. Cp 24 [1] Mm 1016. [2] Mm 492. [3] Mm 738. [4] Mm 1376. [5] Mm 1188. [6] Mm 1189. [7] Mm 898. [8] Mm 3536. [9] Mm 290. [10] Mm 1190.

25 ᵃ 𝔊^{min} *ἐπέλθῃς*, 𝔊^{rel} *εἰσέλθῃς* ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊^{min} *ὅσον (ἂν) ψυχή σου (ἐμ)πλησθείη (-σθῇ)* (𝔊$^{A\ min}$ *ἐμπλησθῆναι*), 𝔊^{rel} *ὅσον τὴν ψυχήν σου ἐμπλησθῆναι* ‖ **26** ᵃ V^{Ken80} pc Mss 𝔊 בידיך ‖ **Cp 24,1** ᵃ ш + ובא אליה ‖ ᵇ 𝔊 pl, id 3; 𝔗^{J} alit; 𝔖(𝔙) *lh* = לָהּ ‖ **2** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊; 𝔊^{O} c ast ‖ **3** ᵃ cf 1ᵇ ‖ ᵇ ш בעלה ut 4; 𝔊$^{FMNO\ min}$ + *αὐτῆς* ‖ ᶜ⁻ᶜ > 𝔙 ‖ **4** ᵃ ш𝔊$^{-Ms}$ pl ‖ **5** ᵃ pc Mss 𝔊𝔗^{Ms}𝔗^{J} כל ‖ ᵇ ш נקיא cf 19,10 ‖ ᶜ 𝔖(𝔗^{J}𝔙) *wnhd'* = וְשָׂמַח ‖ **6** ᵃ 𝔊 (𝔖𝔗^{Ms}𝔙) *ἐνεχυράσεις*, l תַחֲבֹל ‖ **7** ᵃ 𝔊 *καταδυναστεύσας* (𝔊^{min} *-σῃ*) cf 𝔏 *deprehendens* et 21,14 ‖ ᵇ Seb בָּהּ ‖ ᶜ 𝔊^{min} *τὸ πονηρόν*, 𝔊^{rel} *τὸν πονηρόν* cf 13,6 ‖ ᵈ 𝔊𝔖 2 pl ‖ **8** ᵃ V^{Ken9} Ms ш𝔊 ל׳, sed cf 15,5 ‖ ᵇ ш𝔊 + הַתּוֹרָה; 𝔖 om כל ‖ ᶜ⁻ᶜ dl (pl)? ‖ ᵈ 𝔖 pr cop cf 18,1 ‖ **9** ᵃ⁻ᵃ dl (pl)? vel l בצאתך ממ׳ ut 𝔙 25,17 ‖ **10** ᵃ Ms ш תשא ‖ ᵇ sic L, mlt Mss Edd ברעך ‖ **11** ᵃ 2 Mss ш נשא ‖ ᵇ 𝔔ш יוצא.

13 תִשְׁכַּ֖ב בַּעֲבֹטֽוֹ׃ 13 הָשֵׁב֩ תָּשִׁ֨יב ל֤וֹ אֶֽת־הָעֲבוֹטᵃ כְּב֣וֹא הַשֶּׁ֔מֶשׁ וְשָׁכַ֥ב ל. ל ר״פ. י[11]. ב
בְּשַׂלְמָת֖וֹᵇ וּבֵֽרֲכֶ֑ךָּ וּלְךָ֙ תִּהְיֶ֣ה צְדָקָ֔הᶜ לִפְנֵ֖י יְהוָ֥ה אֱלֹהֶֽיךָ׃ ס ד[12] בתור ול בליש וכל קריא דכות ב מ ו
14 לֹא־תַעֲשֹׁ֥ק שָׂכִ֖ירᵃ עָנִ֣י וְאֶבְי֑וֹן מֵאַחֶ֕יךָ א֧וֹ מִגֵּרְךָ֛ᵇ אֲשֶׁ֥ר בְּאַרְצְךָ֖ᶜ
15 בִּשְׁעָרֶֽיךָᵈ׃ 15 בְּיוֹמוֹ֩ תִתֵּ֨ן שְׂכָר֜וֹ וְֽלֹא־תָב֧וֹא עָלָ֣יו הַשֶּׁ֗מֶשׁ כִּ֤י עָנִי֙ ה֔וּא ג
וְאֵלָ֕יו ה֥וּא נֹשֵׂ֖א אֶת־נַפְשׁ֑וֹ וְלֹֽא־יִקְרָ֤א עָלֶ֙יךָ֙ אֶל־יְהוָ֔ה וְהָיָ֥ה בְךָ֖ ל. לח
16 חֵֽטְא׃ ס 16 לֹֽא־יוּמְת֤וּᵃ אָבוֹת֙ עַל־בָּנִ֔ים וּבָנִ֖ים לֹא־יוּמְת֣וּᵇ עַל־ ג פסוק דמטע[13]
17 אָב֑וֹת אִ֥ישׁ בְּחֶטְא֖וֹ יוּמָֽתוּᶜ׃ ס 17 לֹ֣א תַטֶּ֔ה מִשְׁפַּ֖ט גֵּ֣רᵃ יָת֑וֹםᵇ וְלֹ֣א
18 תַחֲבֹ֔ל בֶּ֖גֶד אַלְמָנָֽהᵃ׃ 18 וְזָכַרְתָּ֗ כִּ֣י עֶ֤בֶד הָיִ֙יתָ֙ בְּמִצְרַ֔יִםᵃ וַֽיִּפְדְּךָ֛ יְהוָ֥ה ב
אֱלֹהֶ֖יךָ מִשָּׁ֑םᵇ עַל־כֵּ֞ן אָנֹכִ֤י מְצַוְּךָ֙ לַעֲשׂ֔וֹת אֶת־הַדָּבָ֖ר הַזֶּֽה׃ ס
ס[כד] 19 כִּ֣י תִקְצֹר֩ קְצִֽירְךָ֨ בְשָׂדֶ֜ךָ וְשָֽׁכַחְתָּ֧ עֹ֣מֶר בַּשָּׂדֶ֗ה לֹ֤א תָשׁוּב֙ לְקַחְתּ֔וֹᵃ י בטע ר״פ בתור[14]
לַגֵּ֛ר לַיָּת֥וֹםᵇ וְלָאַלְמָנָ֖הᶜ יִהְיֶ֑ה לְמַ֤עַן יְבָרֶכְךָ֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ בְּכֹ֖ל
20 מַעֲשֵׂ֥ה יָדֶֽיךָᵈ׃ 20 כִּ֤י תַחְבֹּט֙ זֵֽיתְךָ֔ לֹ֥א תְפַאֵ֖ר אַחֲרֶ֑יךָᵃ לַגֵּ֛ר יא[15] מל וכל תלים דכות ב מ ה. ל
21 לַיָּת֥וֹםᵇ וְלָאַלְמָנָ֖הᶜ יִהְיֶֽה׃ ס 21 כִּ֤י תִבְצֹר֙ כַּרְמְךָ֔ לֹ֥א תְעוֹלֵ֖ל
22 אַחֲרֶ֑יךָᵃ לַגֵּ֛ר לַיָּת֥וֹםᵇ וְלָאַלְמָנָ֖ה יִהְיֶֽה׃ 22 וְזָ֣כַרְתָּ֔ כִּי־עֶ֥בֶד הָיִ֖יתָ
בְּאֶ֣רֶץ מִצְרָ֑יִם עַל־כֵּ֞ן אָנֹכִ֤י מְצַוְּךָ֙ לַעֲשׂ֔וֹת אֶת־הַדָּבָ֖ר הַזֶּֽה׃ ס
25 1 כִּֽי־יִהְיֶ֥ה רִיב֙ בֵּ֣ין אֲנָשִׁ֔ים וְנִגְּשׁ֥וּ אֶל־הַמִּשְׁפָּ֖ט וּשְׁפָט֑וּםᵃ וְהִצְדִּ֙יקוּ֙ ל. ל
2 אֶת־הַצַּדִּ֔יק וְהִרְשִׁ֖יעוּ אֶת־הָרָשָֽׁע׃ 2 וְהָיָ֛ה אִם־בִּ֥ן הַכּ֖וֹת הָרָשָׁ֑ע ב
3 וְהִפִּיל֤וֹ הַשֹּׁפֵט֙ וְהִכָּ֣הוּ לְפָנָ֔יוᵃ ᵇכְּדֵ֥י רִשְׁעָת֖וֹᵇ בְּמִסְפָּֽרᶜ׃ 3 אַרְבָּעִ֥ים ב ר״פ[1]
יַכֶּ֖נּוּ לֹ֣א יֹסִ֑יף פֶּן־יֹסִ֨יף לְהַכֹּת֤וֹ עַל־אֵ֙לֶּה֙ מַכָּ֣ה רַבָּ֔ה וְנִקְלָ֥הᵃ אָחִ֖יךָ יד כת כן ב[2] מנה בתור. יד כת כן ב[2] מנה בתור. ב
4 5 לְעֵינֶֽיךָ׃ ס 4 לֹא־תַחְסֹ֥ם שׁ֖וֹר בְּדִישֽׁוֹ׃ ס 5 כִּֽי־יֵשְׁב֨וּ אַחִ֜ים ל. ל. כ[3]

[11] Mm 161. [12] Mm 1213. [13] Mm 4221. [14] Mm 1151. [15] Mm 477. Cp 25 [1] Mm 3359. [2] Mm 3038 ב. [3] Mm 534.

13 ᵃ V[Ken 1.9.69.107] mlt Mss 𝔔 העבט ‖ ᵇ 𝔐[W] בְּשִׂמְלָתוֹ ‖ ᶜ cf 6,25 ‖ **14** ᵃ V[Ken 9] Ms 𝔔 שׂכר ‖ ᵇ 𝔐[Mss]𝔊𝔗[J] pl ‖ ᶜ > 2 Mss 𝔊[-O]𝔖 ‖ ᵈ 𝔗 sg ‖ **16** ᵃ 𝔐[Mss]𝔊𝔖𝔗 יָמוּתוּ, 2 Mss (ימתון); 𝔗[J] cf 19,12 ‖ ᵇ cf ᵃ, V[Ken1] ימתו ‖ ᶜ V[Ken1] 𝔐 יומת ut Q 2 R 14,6; Ms 𝔔 Σαμ 𝔊𝔖𝔙 יָמוּת ut K 𝔊𝔖𝔙 2 R 14,6; 𝔗 ut ᵃ ‖ **17** ᵃ⁻ᵃ frt dl ‖ ᵇ V[Ken 9] 2 Mss 𝔊[-Ms]𝔖𝔗[Mss] 𝔗[J]𝔙 ויתום; 𝔊(𝔊[O] c ob) + *καὶ χήρας* cf 19,20sq 27,19 ‖ **18** ᵃ pc Mss 𝔊[-Ms](𝔊[O] c ob)𝔗[J] בְּאֶרֶץ מ׳ ‖ ᵇ > Ms 𝔐 ‖ **19** ᵃ 𝔊[-B min](𝔊[O] c ob vel ast?) + *τῷ πτωχῷ καί* = לָאֶבְיוֹן ו׳ cf 20sq ‖ ᵇ 2 Mss 𝔊𝔖𝔙 ול׳ ‖ ᶜ Ms 𝔊[Ms] ל׳ cf 20 ‖ ᵈ V[Ken 9] mlt Mss ידך; 𝔗[J] 2 pl ‖ **20** ᵃ 𝔊[Θ min] + *τῷ πτωχῷ καί* = לאביון ו׳ cf 19 ‖ ᵇ pc Mss 𝔊𝔖𝔙[Mss] ול׳ ‖ ᶜ Ms ל׳ ‖ **21** ᵃ 𝔊[Θ min] + *τῷ πτωχῷ καί* = לאביון ו׳ cf 19 ‖ ᵇ 𝔊[-Ms]𝔖 pr cop ‖ **Cp 25,1** ᵃ > 𝔊[B], 𝔊[O] c ast? 𝔙 libere vertit ‖ **2** ᵃ⁻ᵃ 𝔊[B] *καθιεῖς αὐτὸν ἐναντίον αὐτῶν* = הִפַּלְתּוֹ לִפְנֵיהֶם, 𝔊[Ms] *καὶ καθιεῖ* (vel *καθίει* imp?) *αὐτὸν ἐν(αντίον αὐτ)οῦ καὶ μαστιγῶσιν (αὐτὸν ἐναντίον αὐ)τῶν*, 𝔊[rel] + *ἔναντι τῶν κριτῶν* (𝔊[Θ] *τῶν κριμάτων*) *καὶ μαστιγώσωσι αὐτόν* ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊[B] ‖ ᶜ 𝔊[B] pr cop et tr ad init 3 ‖ **3** ᵃ 𝔐[Mss] ל–.

יַחְדָּ֗ו וּמֵ֨ת אַחַ֤ד מֵהֶם֙ וּבֵ֣ן אֵֽין־ל֔וֹ לֹא־תִהְיֶ֧ה אֵֽשֶׁת־הַמֵּ֛ת הַח֖וּצָה · כה[4] . ב בתור . ו בתור . יו[5]
6 לְאִ֣ישׁ זָ֑ר יְבָמָהּ֙ יָבֹ֣א עָלֶ֔יהָ[a] וּלְקָחָ֥הּ ל֛וֹ לְאִשָּׁ֖ה וְיִבְּמָֽהּ׃ 6 וְהָיָ֗ה ל
הַבְּכוֹר֙[a] אֲשֶׁ֣ר תֵּלֵ֔ד יָק֕וּם עַל־שֵׁ֥ם אָחִ֖יו הַמֵּ֑ת וְלֹֽא־יִמָּחֶ֥ה שְׁמ֖וֹ ד[6] מל בתור וכל נ״ך דכות ב מ א
7 מִיִּשְׂרָאֵֽל׃ 7 וְאִם־לֹ֤א יַחְפֹּץ֙ הָאִ֔ישׁ לָקַ֖חַת אֶת־יְבִמְתּ֑וֹ וְעָלְתָה֩ יְבִמְתּ֨וֹ
הַשַּׁ֜עְרָה אֶל־הַזְּקֵנִ֗ים וְאָֽמְרָה֙ מֵאֵ֨ין[a] יְבָמִ֜י לְהָקִ֨ים לְאָחִ֥יו שֵׁם֙ בְּיִשְׂרָאֵ֔ל ג . ח[7]
8 לֹ֥א[b] אָבָ֖ה יַבְּמִֽי׃ 8 וְקָֽרְאוּ־ל֥וֹ זִקְנֵֽי־עִיר֖וֹ וְדִבְּר֣וּ אֵלָ֑יו וְעָמַ֣ד וְאָמַ֔ר לֹ֥א ג[8]
9 חָפַ֖צְתִּי לְקַחְתָּֽהּ׃ 9 וְנִגְּשָׁ֨ה יְבִמְתּ֣וֹ אֵלָיו֮ לְעֵינֵ֣י הַזְּקֵנִים֒ וְחָלְצָ֤ה נַעֲלוֹ֙
מֵעַ֣ל רַגְל֔וֹ וְיָרְקָ֖ה בְּפָנָ֑יו וְעָֽנְתָה֙ וְאָ֣מְרָ֔ה כָּ֚כָה יֵעָשֶׂ֣ה לָאִ֔ישׁ אֲשֶׁ֥ר לֹא־ ל . ה[9] . ד . ח[7] . ל . ל[10] . לב[11] . לב[12]
10 יִבְנֶ֖ה אֶת־בֵּ֥ית אָחִֽיו׃ 10 וְנִקְרָ֥א שְׁמ֖וֹ בְּיִשְׂרָאֵ֑ל בֵּ֖ית חֲל֥וּץ הַנָּֽעַל׃ ס ב[13]
11 11 כִּֽי־יִנָּצ֨וּ אֲנָשִׁ֤ים יַחְדָּו֙ אִ֣ישׁ וְאָחִ֔יו וְקָֽרְבָה֙ אֵ֣שֶׁת הָֽאֶחָ֔ד לְהַצִּ֥יל אֶת־ ב[14] . ל
12 אִישָׁ֖הּ מִיַּ֣ד מַכֵּ֑הוּ וְשָׁלְחָ֣ה יָדָ֔הּ וְהֶחֱזִ֖יקָה בִּמְבֻשָֽׁיו[a]׃ 12 וְקַצֹּתָ֖ה אֶת־ כה[15] . ב . ל . ל
13 כַּפָּ֑הּ לֹ֥א תָח֖וֹס עֵינֶֽךָ[a]׃ ס 13 לֹא־יִהְיֶ֥ה לְךָ֛ בְּכִֽיסְךָ֖ אֶ֣בֶן וָאָ֑בֶן ב[16] . סו ו[17] מנה חס
14 גְּדוֹלָ֖ה וּקְטַנָּֽה׃ ס 14 לֹא־יִהְיֶ֥ה לְךָ֛ בְּבֵיתְךָ֖ אֵיפָ֣ה וְאֵיפָ֑ה גְּדוֹלָ֖ה ד[18] מל בתור וכל קריא דכות ב מ ז . ד[18] מל בתור וכל קריא דכות ב מ ז
15 וּקְטַנָּֽה׃ 15 אֶ֣בֶן שְׁלֵמָ֤ה וָצֶ֙דֶק֙ יִֽהְיֶה־לָּ֔ךְ אֵיפָ֧ה שְׁלֵמָ֛ה וָצֶ֖דֶק יִֽהְיֶה־לָּ֑ךְ ד . ד
16 לְמַ֙עַן֙ יַאֲרִ֣יכוּ יָמֶ֔יךָ עַ֚ל הָאֲדָמָ֔ה אֲשֶׁר־יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ נֹתֵ֥ן לָֽךְ׃ 16 כִּ֧י
17 תוֹעֲבַ֛ת יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ[a] כָּל־עֹ֣שֵׂה אֵ֑לֶּה כֹּ֖ל עֹ֥שֵׂה עָֽוֶל׃ פ 17 זָכ֕וֹר
18 אֵ֛ת אֲשֶׁר־עָשָׂ֥ה לְךָ֖ עֲמָלֵ֑ק בַּדֶּ֖רֶךְ בְּצֵאתְכֶ֥ם[a] מִמִּצְרָֽיִם׃ 18 אֲשֶׁ֨ר
קָֽרְךָ֜ בַּדֶּ֗רֶךְ וַיְזַנֵּ֤ב בְּךָ֙ כָּל־הַנֶּחֱשָׁלִ֣ים אַֽחֲרֶ֔יךָ[a] וְאַתָּ֖ה עָיֵ֣ף וְיָגֵ֑עַ וְלֹ֥א ל . ל . ל . ח[19]
19 יָרֵ֖א אֱלֹהִֽים[b]׃ 19 וְהָיָ֡ה בְּהָנִ֣יחַ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֣יךָ ׀ לְ֠ךָ מִכָּל־אֹ֨יְבֶ֜יךָ ל
מִסָּבִ֗יב בָּאָ֙רֶץ֙ אֲשֶׁ֣ר יְהוָֽה־אֱ֠לֹהֶיךָ נֹתֵ֨ן לְךָ֤ נַחֲלָה֙ לְרִשְׁתָּ֔הּ תִּמְחֶה֙ ב
אֶת־זֵ֣כֶר עֲמָלֵ֔ק מִתַּ֖חַת הַשָּׁמָ֑יִם לֹ֖א תִּשְׁכָּֽח׃ פ קי ל[20]
ס כח פרש 26 1 וְהָיָה֙ כִּֽי־תָב֣וֹא אֶל־הָאָ֔רֶץ אֲשֶׁר֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ נֹתֵ֥ן לְךָ֖
2 נַחֲלָ֑ה וִֽירִשְׁתָּ֖הּ וְיָשַׁ֥בְתָּ בָּֽהּ׃ 2 וְלָקַחְתָּ֞ מֵרֵאשִׁ֣ית ׀ כָּל[a]־פְּרִ֣י הָאֲדָמָ֗ה ה[1]

[4]Mm 187. [5]Mm 290. [6]Mm 1146. [7]Mm 3001. [8]Mm 1107. [9]Mm 3008. [10]Mm 1191. [11]Mm 210. [12]Mm 319. [13]Nu 32,27. [14]Ex 21,22. [15]Mm 1506. [16]Mm 1192. [17]Mm 1145. [18]Mm 1193. [19]Mm 184. [20]Mm 1136. **Cp 26** [1]Mm 921.

5 [a] ש אליה ‖ **6** [a] ש pr הַבֵּן; 𝔊 *τὸ παιδίον* (𝔊[L] + *τὸ πρωτότοκον*) ‖ **7** [a] sic L, mlt Mss Edd מֵאֵן ‖ [b] nonn Mss ש[Ms]𝔊[N]𝔖𝔙 וְלֹא ‖ **11** [a] ש בִּבְשָׂרוֹ ‖ **12** [a] V[Ken1.9] nonn Mss ℭ𝔊 עיניך, 𝔗[J] *'jnjkwn* = עיניכם; 𝔊(𝔖𝔙) + *ἐπ' αὐτῇ* = עָלֶיהָ ‖ **16** [a] > V[Ken9] nonn Mss ℭ𝔏 ‖ **17** [a] 𝔊[-OL min]𝔙 2 sg cf 23,5 24,9 ‖ **18** [a] sic L, mlt Mss Edd אַחֲ' ‖ [b] 𝔊[A] *τὸν κύριον* = יהוה, 𝔖 *mrj' 'lhk* = יהוה אלהיך ‖ **Cp 26,2** [a] > V[Ken80] 2 Mss ש𝔊; 𝔊[O] c ast.

ᵇאֲשֶׁר תָּבִיא מֵאַרְצְךָᵇ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ וְשַׂמְתָּ בַטֶּנֶא — יג[2]. ד בטע בסיפ
וְהָלַכְתָּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם׃
3 וּבָאתָ אֶל־הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם וְאָמַרְתָּ אֵלָיו הִגַּדְתִּי הַיּוֹם — ז בטע[3]
לַיהוָה אֱלֹהֶיךָᵃ כִּי־בָאתִי אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָהᵇ לַאֲבֹתֵינוּ
4 לָתֶת לָנוּ׃ 4 וְלָקַח הַכֹּהֵן הַטֶּנֶא מִיָּדֶךָᵃ וְהִנִּיחוֹ לִפְנֵי מִזְבַּח יְהוָה
5 אֱלֹהֶיךָ׃ 5 וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ ᵃאֲרַמִּי אֹבֵדᵃ אָבִי וַיֵּרֶד° — ד
מִצְרַיְמָה וַיָּגָר שָׁם בִּמְתֵי מְעָט וַיְהִי־שָׁם לְגוֹי גָּדוֹל עָצוּםᵇ וָרָב°ᶜ׃ — כת[4]. ה[5]
6 וַיָּרֵעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרִים וַיְעַנּוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה׃ 7 וַנִּצְעַק — ה ד מנה בתור. ל. ב
אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת־קֹלֵנוּ וַיַּרְא אֶת־עָנְיֵנוּ וְאֶת־ — יח פסוק את את ואת ואת. ד ג חס וחד מל בליש[6]
8 עֲמָלֵנוּ וְאֶת־לַחֲצֵנוּ׃ 8 וַיּוֹצִאֵנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרֹעַ — ג[7] בליש ול כת כן
9 נְטוּיָה ᵃוּבְמֹרָא גָּדֹלᵃ וּבְאֹתוֹת וּבְמֹפְתִים׃ 9 וַיְבִאֵנוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה — ב חד חס וחד מל. ג חס[8]. ג. ל חס
10 וַיִּתֶּן־לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃ 10 וְעַתָּה הִנֵּה
הֵבֵאתִי אֶת־רֵאשִׁית פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־נָתַתָּה לִּי יְהוָהᵃ וְהִנַּחְתּוֹ — כת. ל
11 לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ 11 וְשָׂמַחְתָּ בְכָל־
הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ ᵃוּלְבֵיתֶךָ אַתָּהᵃ וְהַלֵּוִי וְהַגֵּר אֲשֶׁר
בְּקִרְבֶּךָ׃ ס
12 כִּי תְכַלֶּה לַעְשֵׂרᵃ אֶת־כָּל־מַעְשַׂר תְּבוּאָתְךָ בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁת — ל בטע ר״פ בתור[9]. ב בליש[10]. ד חס בליש[11]
ᵇשְׁנַת הַמַּעֲשֵׂר וְנָתַתָּהᵇ לַלֵּוִי °לַגֵּר° לַיָּתוֹםᵈ° וְלָאַלְמָנָה וְאָכְלוּ בִשְׁעָרֶיךָ — ל
13 וְשָׂבֵעוּ׃ 13 וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בִּעַרְתִּי הַקֹּדֶשׁ מִן־הַבַּיִתᵃ וְגַם
נְתַתִּיו לַלֵּוִי וְלַגֵּרᵇ לַיָּתוֹםᶜ וְלָאַלְמָנָהᵈ כְּכָל־מִצְוָתְךָᵉ אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי — ב[12]

[2] Mm 1228. [3] Mm 50. [4] Mm 84. [5] Mm 1103. [6] Mm 1194. [7] Mm 951. [8] Mm 1195. [9] Mm 1151. [10] Mm 3986. [11] Mp sub loco. [12] Ps 119,96.

2 ᵇ⁻ᵇ > 𝔊^-O Ms ‖ **3** ᵃ 𝔊^-F*MO min *τῷ θεῷ μου* = אֱלֹהָי (כ dttg) ‖ ᵇ 𝔖 + *'lhk* = אלהיך ‖ **4** ᵃ pc Mss 𝔊^-Ms מידיך ‖ **5** ᵃ⁻ᵃ 𝔊^B *Συριαν ἀπέβαλεν* (pro *ἀπέλαβεν* ut 𝔊^AF*min ?), 𝔊^MN min *Συριαν κατέλ(ε)ιπεν*; pc Mss ℭ אר' אוֹבֵד cf 𝔗(𝔙) *lbn 'rm'h b'' l'wbd' jt*; 𝔖𝔗^J alit ‖ ᵇ pc Mss 𝔐^W𝔊^L𝔖𝔗^J𝔙 וְעָ'; > 𝔊^rel ‖ ᶜ > 𝔖 ‖ **8** ᵃ⁻ᵃ 𝔐 אה גדול–; 𝔊 pl ut 4,34 ‖ **10** ᵃ 𝔊 + *γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι* ex 9 ‖ **11** ᵃ⁻ᵃ 𝔊^min(𝔏) *σὺ καὶ ἡ οἰκία σου*, 𝔊^AO min *καὶ τῇ οἰκίᾳ σου* (𝔊^min + *σὺ*) *καί*; ℭ –תיך; 𝔙 *tibi et domui tuae* ‖ **12** ᵃ l לְעַשֵּׂר vel לַעְשֹׂר (pro לְהַעְשִׂיר) ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊 *τὸ δεύτερον ἐπιδέκατον δώσεις* = שֵׁנִת המ' ג'; 𝔐 וּנְתַתּוֹ ‖ ᶜ 2 Mss ℭ𝔊𝔖𝔙 ולי' ‖ ᵈ pc Mss ℭ𝔊𝔖𝔙 ולי' ‖ **13** ᵃ 𝔊^-min(𝔙) *ἐκ τῆς οἰκίας μου*, 𝔊^rel 2 sg ‖ ᵇ mlt Mss 𝔐𝔊^Ms𝔗^J לגר ut 12; > 𝔊^N ‖ ᶜ V^Ken 69 pc Mss 𝔊^-Ms𝔖𝔙 ולי' ‖ ᵈ 𝔊^Ms om cop ‖ ᵉ V^Ken 69 𝔐𝔖 מצוֹתֶיך cf 𝔊.

14 לֹא־עָבַ֥רְתִּי מִמִּצְוֺתֶ֖יךָ[f] וְלֹ֥א שָׁכָֽחְתִּי׃ 14 לֹֽא־[a]אָכַ֨לְתִּי בְאֹנִ֜י מִמֶּ֗נּוּ 14
וְלֹא־[b]בִעַ֤רְתִּי מִמֶּ֙נּוּ֙ בְּטָמֵ֔א וְלֹא־[c]נָתַ֥תִּי מִמֶּ֖נּוּ לְמֵ֑ת שָׁמַ֗עְתִּי בְּקוֹל֙ יְהוָ֣ה
אֱלֹהָ֔י עָשִׂ֕יתִי [d]כְּכֹ֖ל אֲשֶׁ֥ר[d] צִוִּיתָֽנִי׃ 15 הַשְׁקִ֩יפָה֩[a] מִמְּע֨וֹן קָדְשְׁךָ֜ מִן־ 15
הַשָּׁמַ֗יִם וּבָרֵ֤ךְ אֶֽת־עַמְּךָ֙ אֶת־יִשְׂרָאֵ֔ל וְאֵת֙ הָאֲדָמָ֔ה אֲשֶׁ֥ר נָתַ֖תָּה לָ֑נוּ
כַּאֲשֶׁ֤ר נִשְׁבַּ֙עְתָּ֙ לַאֲבֹתֵ֔ינוּ אֶ֛רֶץ זָבַ֥ת חָלָ֖ב וּדְבָֽשׁ׃ ס
16 הַיּ֣וֹם הַזֶּ֗ה יְהוָ֨ה אֱלֹהֶ֜יךָ מְצַוְּךָ֧ לַעֲשׂ֛וֹת אֶת־הַחֻקִּ֥ים הָאֵ֖לֶּה 16
וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִ֑ים וְשָׁמַרְתָּ֤ וְעָשִׂ֙יתָ֙ אוֹתָ֔ם בְּכָל־לְבָבְךָ֖ וּבְכָל־נַפְשֶֽׁךָ׃
17 [a]אֶת־יְהוָ֥ה הֶאֱמַ֖רְתָּ הַיּ֑וֹם לִהְיוֹת֩ לְךָ֨ לֵֽאלֹהִ֜ים וְלָלֶ֣כֶת בִּדְרָכָ֗יו 17
וְלִשְׁמֹ֨ר חֻקָּ֧יו וּמִצְוֺתָ֛יו וּמִשְׁפָּטָ֖יו[b] וְלִשְׁמֹ֥עַ בְּקֹלֽוֹ׃ 18 [a]וַיהוָ֞ה הֶאֱמִֽירְךָ֣ 18
הַיּ֗וֹם לִהְי֥וֹת[b] לוֹ֙ לְעַ֣ם סְגֻלָּ֔ה כַּאֲשֶׁ֖ר דִּבֶּר־לָ֑ךְ[c] וְלִשְׁמֹ֖ר כָּל־מִצְוֺתָֽיו׃
19 [a]וּֽלְתִתְּךָ֣ עֶלְי֗וֹן עַ֤ל כָּל־הַגּוֹיִם֙ אֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֔ה לִתְהִלָּ֖ה וּלְשֵׁ֣ם[b] 19
וּלְתִפְאָ֑רֶת וְלִֽהְיֹתְךָ֧ עַם־קָדֹ֛שׁ לַיהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ כַּאֲשֶׁ֥ר דִּבֵּֽר׃ ס
27 1 וַיְצַ֤ו מֹשֶׁה֙ [a]וְזִקְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אֶת־הָעָ֖ם[a] לֵאמֹ֑ר שָׁמֹר֙[b] אֶת־כָּל־ 27
הַמִּצְוָ֔ה אֲשֶׁ֧ר אָנֹכִ֛י מְצַוֶּ֥ה אֶתְכֶ֖ם הַיּֽוֹם׃ 2 וְהָיָ֗ה בַּיּוֹם֮ אֲשֶׁ֣ר תַּעַבְר֣וּ 2
אֶת־הַיַּרְדֵּן֒ אֶל־הָאָ֕רֶץ אֲשֶׁר־יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ נֹתֵ֣ן לָ֑ךְ וַהֲקֵמֹתָ֤ לְךָ֙ אֲבָנִ֣ים
גְּדֹל֔וֹת וְשַׂדְתָּ֥ אֹתָ֖ם בַּשִּֽׂיד׃ 3 וְכָתַבְתָּ֣ עֲלֵיהֶ֗ן אֶֽת־כָּל־דִּבְרֵ֛י הַתּוֹרָ֥ה 3
הַזֹּ֖את בְּעָבְרֶ֑ךָ[a] לְמַ֡עַן אֲשֶׁר֩ תָּבֹ֨א[b] אֶל־הָאָ֜רֶץ אֲשֶׁר־יְהוָ֥ה[c] אֱלֹהֶ֣יךָ ׀
נֹתֵ֣ן לְךָ֗ אֶ֣רֶץ זָבַ֤ת חָלָב֙ וּדְבַ֔שׁ כַּאֲשֶׁ֥ר דִּבֶּ֛ר יְהוָ֥ה אֱלֹהֵֽי־אֲבֹתֶ֖יךָ לָֽךְ׃
4 [a]וְהָיָה֮ בְּעָבְרְכֶ֣ם אֶת־הַיַּרְדֵּן֒ תָּקִ֜ימוּ אֶת־הָאֲבָנִ֣ים הָאֵ֗לֶּה אֲשֶׁ֨ר אָנֹכִ֜י 4
מְצַוֶּ֥ה אֶתְכֶ֛ם הַיּ֖וֹם [b]בְּהַ֣ר עֵיבָ֑ל[b] וְשַׂדְתָּ֥ אוֹתָ֖ם בַּשִּֽׂיד׃ 5 וּבָנִ֤יתָ שָּׁם֙ 5
מִזְבֵּ֔חַ לַיהוָ֖ה אֱלֹהֶ֑יךָ מִזְבַּ֣ח אֲבָנִ֔ים לֹא־תָנִ֥יף עֲלֵיהֶ֖ם[a] בַּרְזֶֽל׃
6 אֲבָנִ֤ים שְׁלֵמוֹת֙ תִּבְנֶ֔ה אֶת־מִזְבַּ֖ח יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֑יךָ וְהַעֲלִ֤יתָ עָלָיו֙ עוֹלֹ֔ת 6

לד פסוק לא ולא ולא[13]
ל . ב[14] . ב
ח[15] קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ ב
ג[16] . יב פסוק את את ואת ומילה חדה ביניה[17] . ב[18]
לט מל בתור
י ר״פ בסיפ[19] . ד[20]
ו פסוק מן ג מילין מתחלפ קצפ סימן[21] . ג חס ס״פ בסיפ . כב בתור . ל
ל . ה בסיפ . י . ד[22]
ל וחס . יג חס[23]
ג
ב וחס[1]
ב כת כן בתור . ז וכל כלית דכות[2]
יז[3] חס וכל משלי דכות ב מ ד
יד פסוק לך לך[4]
לט מל בתור
ג[5] . ג כת כן בתור ובתלים[6]

[13]Mm 771. [14]Mm 3535. [15]Mm 960. [16]Mm 3245. [17]Mm 44. [18]Mm 2646. [19]Mm 1143. [20]Mm 1196. [21]Okhl 276. [22]Mm 72. [23]Mm 783. Cp 27 [1]Mm 555. [2]Mm 1197. [3]Mp sub loco. [4]Mm 1860. [5]Mm 1198. [6]Mm 297.

13 [f] ℭ𝔊 ‎–תך‎ ‖ **14** [a] pc Mss 𝔊[-NΘ]𝔖 ולא ‖ [b] 𝔊[-Ms] om cop ‖ [c] 𝔊[-L min] om cop ‖ [d–d] 𝔊(𝔖) *καθά* = כַּאֲשֶׁר, 𝔙 *omnia sicut* = כל אשר ‖ **15** [a] 𝔪 השקף ‖ **17** [a] 17–19 perturbati; frt l 17a.19a.18.17b.19b ‖ [b] > Ms 𝔪𝔊* cf 8,11[a] ‖ **18** [a] cf 17[a] ‖ [b] 𝔊[-min] *γενέσθαι σε* = לִהְיוֹתְךָ ‖ [c] > Ms 𝔊[BΘmin]; 𝔗[J] pl ‖ **19** [a] cf 17[a] ‖ [b] V[Ken9] nonn Mss 𝔪𝔊[Ms] לי' ‖ **Cp 27,1** [a–a] 𝔊[-LO] om את־העם; frt l אֶת ז' י' ‖ [b] V[Ken107] pc Mss שְׁמוֹר, 𝔪𝔖𝔗𝔗[J]𝔙 ‎–רו‎ ‖ **3** [a] 𝔊[-Ms](𝔗[J]) *ὡς ἂν διαβῆτε* = בְּעָבְרְכֶם ut 4 ‖ [b] 𝔊[-AM min]𝔗[J] pl ‖ [c] sic L ‖ **4** [a] dl (pl)? ‖ [b–b] l c 𝔪 בהר גריזים cf 𝔪[Mss] בהרגר(י)זים, Σαμ *αργαρ(ι)ζιμ*, 𝔏 *Garzin* ‖ **5** [a] mlt Mss 𝔪[Mss] ‎–הן‎.

7 לַיהוָ֖ה אֱלֹהֶֽיךָ׃ 7 וְזָבַחְתָּ֥ שְׁלָמִ֖ים[a] וְאָכַ֣לְתָּ שָּׁ֑ם וְשָׂ֣מַחְתָּ֔ לִפְנֵ֖י יְהוָ֥ה
8 אֱלֹהֶֽיךָ׃ 8 וְכָתַבְתָּ֣ עַל־הָאֲבָנִ֗ים אֶֽת־כָּל־דִּבְרֵ֛י הַתּוֹרָ֥ה הַזֹּ֖את בַּאֵ֥ר[a] ל
9 הֵיטֵֽב׃ ס 9 וַיְדַבֵּ֤ר מֹשֶׁה֙ וְהַכֹּהֲנִ֣ים הַלְוִיִּ֔ם[a] אֶ֥ל כָּל־יִשְׂרָאֵ֖ל כל תורה כת כן . ג[7]
לֵאמֹ֑ר הַסְכֵּ֣ת ׀ וּשְׁמַע֙ יִשְׂרָאֵ֔ל הַיּ֤וֹם הַזֶּה֙ נִהְיֵ֣יתָ לְעָ֔ם[b] לַיהוָ֖ה אֱלֹהֶֽיךָ׃ ל . ל
10 וְשָׁ֣מַעְתָּ֔ בְּק֖וֹל יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֑יךָ וְעָשִׂ֤יתָ אֶת־מִצְוֺתָו֙[a] וְאֶת־חֻקָּ֔יו[b] אֲשֶׁ֛ר מצותיו[8] חד מן ג בליש . ק ל בתור
11 אָנֹכִ֥י מְצַוְּךָ֖ הַיּֽוֹם׃ ס 11 וַיְצַ֤ו מֹשֶׁה֙ אֶת־הָעָ֔ם בַּיּ֥וֹם הַה֖וּא לֵאמֹֽר׃
12 אֵ֠לֶּה יַֽעַמְד֞וּ לְבָרֵ֤ךְ אֶת־הָעָם֙ עַל־[a]הַ֣ר גְּרִזִ֔ים[a] בְּעָבְרְכֶ֖ם אֶת־ ט[9]
13 הַיַּרְדֵּ֑ן שִׁמְע֣וֹן וְלֵוִ֗י[b] וִֽיהוּדָה֙[c] וְיִשָּׂשכָ֔ר[d] וְיוֹסֵ֖ף[e] וּבִנְיָמִֽן׃ 13 וְאֵ֛לֶּה ל[10] . יז[11] ר״פ בתור וכל תלדות דכות ב מ ד
יַֽעַמְד֥וּ עַל־הַקְּלָלָ֖ה בְּהַ֣ר עֵיבָ֑ל רְאוּבֵן֙ גָּ֣ד וְאָשֵׁ֔ר וּזְבוּלֻ֖ן[a] דָּ֥ן[b] וְנַפְתָּלִֽי׃
14 וְעָנ֣וּ הַלְוִיִּ֗ם וְאָֽמְר֛וּ אֶל־כָּל־אִ֥ישׁ יִשְׂרָאֵ֖ל ק֥וֹל רָֽם׃ ס 15 אָר֣וּר
הָאִ֡ישׁ אֲשֶׁ֣ר יַעֲשֶׂה֩ פֶ֨סֶל וּמַסֵּכָ֜ה תּוֹעֲבַ֣ת יְהוָ֗ה מַעֲשֵׂ֛ה יְדֵ֥י חָרָ֖שׁ וְשָׂ֣ם ג . ח[12]
16 בַּסָּ֑תֶר וְעָנ֧וּ כָל־הָעָ֛ם וְאָמְר֖וּ אָמֵֽן׃ ס 16 אָר֕וּר מַקְלֶ֥ה[a] אָבִ֖יו ד קמ[13] . ז בטע . ל
17 וְאִמּ֑וֹ וְאָמַ֥ר[b] כָּל־הָעָ֖ם אָמֵֽן׃ ס 17 אָר֕וּר מַסִּ֖יג גְּב֣וּל רֵעֵ֑הוּ וְאָמַ֥ר[a] ז בטע
18 כָּל־הָעָ֖ם אָמֵֽן׃ ס 18 אָר֕וּר מַשְׁגֶּ֥ה עִוֵּ֖ר בַּדָּ֑רֶךְ וְאָמַ֥ר[a] כָּל־הָעָ֖ם ז בטע . ב[14]
19 אָמֵֽן׃ ס 19 אָר֗וּר מַטֶּ֛ה[a] מִשְׁפַּ֥ט גֵּר־יָת֖וֹם[b] וְאַלְמָנָ֑ה וְאָמַ֥ר[c] כָּל־ ה בטע[15]
20 הָעָ֖ם אָמֵֽן׃ ס 20 אָר֗וּר שֹׁכֵב֙ עִם־אֵ֣שֶׁת אָבִ֔יו כִּ֥י גִלָּ֖ה כְּנַ֣ף אָבִ֑יו ה בטע[16]
21 וְאָמַ֥ר[a] כָּל־הָעָ֖ם אָמֵֽן׃ ס 21 אָר֕וּר שֹׁכֵ֖ב עִם־כָּל־בְּהֵמָ֑ה וְאָמַ֥ר[a] ז בטע
22 כָּל־הָעָ֖ם אָמֵֽן׃ ס 22 אָר֗וּר שֹׁכֵב֙ עִם־[a]אֲחֹת֔וֹ בַּת־אָבִ֖יו א֣וֹ בַת־ ה בטע[15]
23 אִמּ֑וֹ[a] וְאָמַ֥ר[b] כָּל־הָעָ֖ם אָמֵֽן׃ ס 23 אָר֕וּר שֹׁכֵ֖ב עִם־חֹתַנְתּ֑וֹ וְאָמַ֥ר[a] ז בטע . ל
24 כָּל־הָעָ֖ם אָמֵֽן׃ ס 24 אָר֕וּר מַכֵּ֥ה רֵעֵ֖הוּ בַּסָּ֑תֶר וְאָמַ֥ר[a] כָּל־ ז בטע . ד קמ[13]
25 הָעָ֖ם אָמֵֽן׃ ס 25 אָרוּר֙ לֹקֵ֣חַ שֹׁ֔חַד לְהַכּ֣וֹת נֶ֔פֶשׁ [a]דַּ֣ם נָקִ֑י[a] וְאָמַ֥ר[b] ח[16]

[7]Mm 1199. [8]Q addidi, cf Dt 7,9; 8,2 et Mp sub loco. [9]Mm 969. [10]Mm 1858. [11]Mm 267. [12]Mm 224. [13]Mm 1202. [14]Mm 1200. [15]Mm 1201. [16]Mm 201.

7 [a] 𝔊[F*N min] + *κυρίῳ*, 𝔊[AFaΘL min] + *κυρίῳ τῷ θεῷ σου* ‖ **8** [a] mlt Mss 'בְּ; > 𝔊[min]; 𝔗 *diligenter*, 𝔙 *et lucide* (a אור) ‖ **9** [a] V[Ken1] pc Mss 𝔊[AΘL min]𝔖 'וְה ‖ [b] 𝔐𝔊[Ms] + קָדֹשׁ cf 28,9 ‖ **10** [a] K מִצְוֺתוֹ, Q mlt Mss 𝔈𝔐𝔖𝔗𝔈[J] מִצְוֺתָיו cf 𝔙; 𝔊 pr *πάσας* = כל ‖ [b] 𝔐 חקתיו ‖ **12** [a–a] 𝔅 הַר גְּרִזִים ut 11,29; 𝔐[Ms] הרגרזים ut 4; 𝔈 הר גריז(י)ם ‖ [b] V[Ken9.69] pc Mss 𝔊[-A]𝔙 'לְ ‖ [c] 𝔐𝔊𝔙 'וי ‖ [d] pc Mss 𝔊𝔙 'וי ‖ [e] pc Mss 𝔐𝔊[min]𝔙 'וי ‖ **13** [a] V[Ken1] Ms 𝔐 'ז ‖ [b] 𝔖 *wdn* = וְדָן ‖ **16** [a] 2 Mss לֶה—; prp c 2 Mss מְקַלֵּל (Ex 21,17), sed cf 𝔊 (*ὁ ἀτιμάζων*) 𝔗[J]𝔖𝔙 ‖ [b] 𝔐 pl ut 15 cf 𝔗[J] ‖ **17** [a] cf 16[b] ‖ **18** [a] cf 16[b] ‖ **19** [a] nonn Mss 𝔅 מַטֵּה ‖ [b] 𝔊𝔖 pr cop cf 26,13 ‖ [c] cf 16[b] ‖ **20** [a] cf 16[b] ‖ **21** [a] cf 16[b] ‖ **22** [a–a] 𝔊[BMs] *ἀδελφῆς πατρὸς ἢ μητρὸς αὐτοῦ* = אחות אביו ואמו ‖ [b] cf 16[b] ‖ **23** [a] cf 16[b] ‖ **24** [a] cf 16[b] ‖ **25** [a–a] 𝔅 דַּם נָקִי(א) cf 19,10 ‖ [b] cf 16[b].

ה בטע[17] . ב[18] כָּל־הָעָ֖ם אָמֵֽן׃ ס 26 [a]אָר֗וּר אֲשֶׁ֧ר לֹא־יָקִ֛ים אֶת־דִּבְרֵ֥י[b] הַתּוֹרָֽה־ 26
לט מל בתור הַזֹּ֖את [c]לַעֲשׂ֣וֹת אוֹתָ֑ם[c] וְאָמַ֥ר[d] כָּל־הָעָ֖ם אָמֵֽן׃ פ
28 1 וְהָיָ֗ה[a] אִם־שָׁמ֤וֹעַ תִּשְׁמַע֙ בְּקוֹל֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ לִשְׁמֹ֤ר לַעֲשׂוֹת[b] ס [כו]
ד בתור אֶת־כָּל־מִצְוֺתָ֔יו אֲשֶׁ֛ר אָנֹכִ֥י מְצַוְּךָ֖ הַיּ֑וֹם וּנְתָנְךָ֞ יְהוָ֤ה אֱלֹהֶ֙יךָ֙ עֶלְי֔וֹן
ה בסיפ . כל אורית מל[1] . ג ב מל וחד חס עַ֖ל כָּל־גּוֹיֵ֥י[c] הָאָֽרֶץ׃ 2 וּבָ֥אוּ עָלֶ֛יךָ כָּל־הַבְּרָכ֥וֹת הָאֵ֖לֶּה וְהִשִּׂיגֻ֑ךָ כִּ֣י 2
ל[2] תִשְׁמַ֔ע בְּק֖וֹל יְהוָ֥ה אֱלֹהֶֽיךָ׃ 3 בָּר֥וּךְ אַתָּ֖ה בָּעִ֑יר וּבָר֥וּךְ אַתָּ֖ה בַּשָּׂדֶֽה׃ 3
ל[3] 4 בָּר֧וּךְ פְּרִֽי־בִטְנְךָ֛ וּפְרִ֥י אַדְמָתְךָ֖ [a]וּפְרִ֣י בְהֶמְתֶּ֑ךָ[a] שְׁגַ֥ר אֲלָפֶ֖יךָ 4
ל מל בתור . יד פסוק בתור[4] וְעַשְׁתְּר֥וֹת צֹאנֶֽךָ׃ 5 בָּר֥וּךְ טַנְאֲךָ֖ וּמִשְׁאַרְתֶּֽךָ׃ 6 בָּר֥וּךְ אַתָּ֖ה בְּבֹאֶ֑ךָ 5 6
ל[2] וּבָר֥וּךְ אַתָּ֖ה בְּצֵאתֶֽךָ׃ 7 יִתֵּ֨ן יְהוָ֤ה אֶת־אֹיְבֶ֙יךָ֙ הַקָּמִ֣ים[a] עָלֶ֔יךָ 7
יה[5] . ב מל[6] נִגָּפִ֖ים לְפָנֶ֑יךָ בְּדֶ֤רֶךְ אֶחָד֙[b] יֵצְא֣וּ אֵלֶ֔יךָ וּבְשִׁבְעָ֥ה דְרָכִ֖ים יָנ֥וּסוּ
ל . יו בתור[7] . ל לְפָנֶֽיךָ׃ 8 יְצַ֨ו[a] יְהוָ֤ה אִתְּךָ֙ אֶת־הַבְּרָכָ֔ה בַּאֲסָמֶ֕יךָ[b] וּבְכֹ֖ל מִשְׁלַ֣ח 8
ל יָדֶ֑ךָ[c] וּבֵ֣רַכְךָ֔ בָּאָ֕רֶץ אֲשֶׁר־יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ נֹתֵ֥ן לָֽךְ׃ 9 יְקִֽימְךָ֨ יְהוָ֥ה לוֹ֙ 9
לְעַ֣ם קָד֔וֹשׁ כַּאֲשֶׁ֖ר נִֽשְׁבַּע־לָ֑ךְ[a] כִּ֣י תִשְׁמֹ֗ר אֶת־מִצְוֺת֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ
וְהָלַכְתָּ֖ בִּדְרָכָֽיו׃ 10 וְרָאוּ֙ כָּל־עַמֵּ֣י הָאָ֔רֶץ כִּ֛י שֵׁ֥ם יְהוָ֖ה נִקְרָ֣א עָלֶ֑יךָ 10
ב . ב חד מל וחד חס וְיָֽרְא֖וּ מִמֶּֽךָּ׃ 11 וְהוֹתִרְךָ֤[a] יְהוָה֙ לְטוֹבָ֔ה[b] בִּפְרִ֧י בִטְנְךָ֛ וּבִפְרִ֥י 11
בַהֶמְתְּךָ֖[c] וּבִפְרִ֣י אַדְמָתֶ֑ךָ עַ֚ל הָֽאֲדָמָ֔ה אֲשֶׁ֨ר נִשְׁבַּ֧ע יְהוָ֛ה לַאֲבֹתֶ֖יךָ
לָ֥תֶת לָֽךְ׃ 12 יִפְתַּ֣ח יְהוָ֣ה ׀ לְ֠ךָ אֶת־אוֹצָר֨וֹ הַטּ֜וֹב אֶת־הַשָּׁמַ֗יִם לָתֵ֤ת 12
ל[8] . ל[9] מְטַר־[a]אַרְצְךָ֙ בְּעִתּ֔וֹ וּלְבָרֵ֕ךְ[b] אֵ֖ת כָּל־מַעֲשֵׂ֣ה יָדֶ֑ךָ[c] וְהִלְוִ֙יתָ֙ גּוֹיִ֣ם רַבִּ֔ים
כו וְאַתָּ֖ה לֹ֥א תִלְוֶֽה[d]׃ 13 וּנְתָנְךָ֨[a] יְהוָ֤ה לְרֹאשׁ֙ וְלֹ֣א לְזָנָ֔ב וְהָיִ֙יתָ֙ רַ֣ק 13
ח[10] לְמַ֔עְלָה וְלֹ֥א תִהְיֶ֖ה לְמָ֑טָּה כִּֽי־תִשְׁמַ֞ע אֶל־מִצְוֺ֣ת ׀ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֗יךָ אֲשֶׁ֨ר
הל[11] . יו ר״פ בסיפ[12] . ל אָנֹכִ֧י מְצַוְּךָ֛ הַיּ֖וֹם לִשְׁמֹ֥ר וְלַעֲשֽׂוֹת׃ 14 וְלֹ֣א תָס֗וּר [a]מִכָּל־הַדְּבָרִ֙ים֙ 14
אֲשֶׁ֨ר אָנֹכִ֜י [b]מְצַוֶּ֥ה אֶתְכֶ֛ם[b] הַיּ֖וֹם[a] יָמִ֣ין וּשְׂמֹ֑אול לָלֶ֗כֶת אַחֲרֵ֛י אֱלֹהִ֥ים

[17]Mm 1201. [18]Mm 1203. Cp 28 [1]Mm 152. [2]Mm 1850. [3]Mp sub loco. [4]Mm 750. [5]Mm 98. [6]Mm 2255. [7]Mm 60. [8]Mm 2321. [9]Mm 1106. [10]Mm 777. [11]Mm 1376. [12]Mm 1165.

26 [a] 𝔗^{J} alit ‖ [b] pc Mss ⅏𝔊^{min} pr כֹּל cf G 3,10 ‖ [c–c] ⅏ לַעֲשׂוֹתָם ‖ [d] cf 16[b] ‖ **Cp 28,1** [a] 𝔊$^{-B\,min}$ pr 27,2a, sed 2 pl ‖ [b] V^{Ken69} pc Mss ⅏𝔊$^{-Ms}$𝔗^{J} וְל' cf 𝔖𝔙 et 15 15,5 ‖ [c] pc Mss ⅏ גוי ‖ **4** [a–a] > 𝔊$^{-Ms}$ (homtel) cf 18[a] ‖ **7** [a] ⅏^{Mss} הקאמים ‖ [b] ⅏^{Mss} אחת ‖ **8** [a] ⅏ יצוה ‖ [b] ⅏ באסימך ‖ [c] mlt Mss ℭ⅏𝔙 ידיך cf 20 et 12,18[c]; 𝔗^{J} *jdjkwn* = ידיכם ‖ **9** [a] 𝔊$^{-min}$ *τοῖς πατράσιν σου* = לַאֲבֹתֶיךָ; 𝔗^{J} 2 pl ‖ **11** [a] ga'ya eras ‖ [b] ⅏ —ב ‖ [c] sic L, mlt Mss Edd בְהֶמ' ‖ **12** [a] ⅏ pr את ‖ [b] V^{Ken9} ⅏^{Mss}𝔊 ל' ‖ [c] mlt Mss ℭ⅏𝔊𝔖𝔙 ידיך cf 2,7[a]; 𝔗^{J} ut 8[c] ‖ [d] 𝔊$^{-B*min}$𝔏 + 15,6 bγ (𝔊^{O} c ob) ‖ **13** [a] 𝔊$^{-Ms}$𝔖𝔙 om cop ‖ **14** [a–a] 𝔙 *ab eis* ‖ [b–b] Ms ⅏𝔊𝔖 מְצַוְּךָ.

15 אֲחֵרִים לְעָבְדָם׃ ס 15 [a]וְהָיָה אִם־לֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
[b]לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת[c] [d]אֶת־כָּל־[d]מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו[e] אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם[b] ד בתור
16 וּבָאוּ עָלֶיךָ כָּל־הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה וְהִשִּׂיגוּךָ׃ 16 אָרוּר אַתָּה בָּעִיר ג ב מל וחד חס
17 18 וְאָרוּר אַתָּה בַּשָּׂדֶה׃ 17 אָרוּר טַנְאֲךָ וּמִשְׁאַרְתֶּךָ׃ 18 אָרוּר פְּרִי־ יד פסוק בתור[13]
19 בִטְנְךָ וּפְרִי אַדְמָתֶךָ[a] שְׁגַר אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרוֹת צֹאנֶךָ׃ 19 אָרוּר אַתָּה ל[14]
20 בְּבֹאֶךָ וְאָרוּר אַתָּה בְּצֵאתֶךָ׃ 20 יְשַׁלַּח יְהוָה ׀ בְּךָ אֶת־הַמְּאֵרָה[a] יב[15] . יב[16] פסוק את את ואת ומילה חדה ביניה . ב
אֶת[b]־הַמְּהוּמָה וְאֶת־הַמִּגְעֶרֶת בְּכָל־מִשְׁלַח יָדְךָ[c] [d]אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה[d] עַד ב[17] . ל . יז פסוק עד ועד[18]
[e]הִשָּׁמֶדְךָ וְעַד־אֲבָדְךָ[e] [f]מַהֵר מִפְּנֵי רֹעַ מַעֲלָלֶיךָ אֲשֶׁר עֲזַבְתָּנִי[g][f]׃
21 יַדְבֵּק יְהוָה בְּךָ אֶת־הַדָּבֶר עַד כַּלֹּתוֹ אֹתְךָ מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־ ל . ג
22 אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ 22 יַכְּכָה[a] יְהוָה בַּשַּׁחֶפֶת וּבַקַּדַּחַת וּבַדַּלֶּקֶת ד פסוק דאית בהון ה מילין נסיב ו[19] . ל . ל
23 וּבַחַרְחֻר וּבַחֶרֶב[b] וּבַשִּׁדָּפוֹן וּבַיֵּרָקוֹן [c]וּרְדָפוּךָ עַד אָבְדֶךָ[c]׃ 23 וְהָיוּ ל וחס . יא בטע[20] . ל
24 שָׁמֶיךָ[a] אֲשֶׁר עַל־רֹאשְׁךָ נְחֹשֶׁת וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר־תַּחְתֶּיךָ בַּרְזֶל׃ 24 יִתֵּן ג ומל[21]
יְהוָה אֶת־מְטַר אַרְצְךָ אָבָק וְעָפָר מִן־הַשָּׁמַיִם יֵרֵד עָלֶיךָ עַד ל[22]
25 הִשָּׁמְדָךְ[a]׃ 25 יִתֶּנְךָ יְהוָה ׀ נִגָּף לִפְנֵי אֹיְבֶיךָ בְּדֶרֶךְ אֶחָד[a] תֵּצֵא אֵלָיו ד . ג
וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים תָּנוּס לְפָנָיו וְהָיִיתָ לְזַעֲוָה[b] לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ׃
26 וְהָיְתָה נִבְלָתְךָ לְמַאֲכָל [a]לְכָל־עוֹף[a] הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ וְאֵין ל
27 מַחֲרִיד׃ 27 יַכְּכָה יְהוָה בִּשְׁחִין מִצְרַיִם וּבַעְפֹלִים[a] וּבַגָּרָב ג[23] . ובטחרים ק
28 וּבֶחָרֶס[b] אֲשֶׁר לֹא־תוּכַל לְהֵרָפֵא׃ 28 יַכְּכָה יְהוָה בְּשִׁגָּעוֹן וּבְעִוָּרוֹן[a] ב[24]
29 וּבְתִמְהוֹן[b] לֵבָב׃ 29 וְהָיִיתָ מְמַשֵּׁשׁ בַּצָּהֳרַיִם[a] כַּאֲשֶׁר יְמַשֵּׁשׁ הָעִוֵּר יב
בָּאֲפֵלָה וְלֹא תַצְלִיחַ אֶת־דְּרָכֶיךָ[b] וְהָיִיתָ אַךְ[c] עָשׁוּק וְגָזוּל כָּל־ ב[25] . ד ג מל וחד חס[26]

[13]Mm 750. [14]Mp sub loco. [15]Mm 440. [16]Mm 44. [17]Mm 2868. [18]Mm 912. [19]Mm 4156. [20]Mm 284. [21]Mm 1204. [22]Mm 2321. [23]Mm 3455. [24]2 R 9,20. [25]Mm 2581. [26]Mm 3009.

15 [a] 𝔗^{J} alit ‖ [b–b] > 𝔊^{min} ‖ [c] > ɯ𝔊^{B}; V^{Ken107} pc Mss 𝔊$^{-BFmin}$𝔙 'ולי cf 𝔖 ‖ [d–d] > ɯ𝔊^{min} ‖ [e] > V^{Ken69} pc Mss 𝔊$^{-Ms}$(𝔊^{O} c ast)𝔖 ‖ **18** [a] Ms + ופרי בהמתך cf 4[a] ‖ **20** [a] ɯ המרה ‖ [b] L* mlt Mss ℭɯ Vrs α' ואת ‖ [c] V^{Ken69} pc Mss ɯ ידיך ut 8; 𝔗^{J} *jdkwn* = ידכם; > 𝔙 ‖ [d–d] > 𝔊^{B} ‖ [e–e] ɯ השמיד(ו)ך ועד (ה)אב(י)ד(ו)ך cf 24.45 ‖ [f–f] frt dl (1 sg), sed cf [g] ‖ [g] 𝔊^{L} ἐγκατέλιπες κύριον (𝔊^{Ms} αὐτόν) ‖ **22** [a] ɯ יכך, id 27.28.35 ‖ [b] > 𝔊^{B}; 𝔙 *et aestu* ‖ [c–c] ɯ𝔖 ירדפוך עד אב(י)ד(ו)ך (ɯ^{Mss} הבידוך) cf 𝔊$^{-963}$ ἕως ἂν ἀπολέσωσίν (𝔊^{963} ἀπολέσῃ) σε ‖ **23** [a] 𝔊$^{BN\Theta 963\,L\,min}$ σοι (ὁ) οὐρανός; 𝔖(ℭ𝔗^{J} 𝔙) *šmj'* = השמים ‖ **24** [a] ɯ^{Mss} השמידוך cf 20; 𝔊^{B} + ἐν τάχει = מַהֵר cf 63[a] 7,4 ‖ **25** [a] cf 7[b] ‖ [b] V^{Ken1} ɯ לְזְוָעָה cf Jes 28,19 ‖ **26** [a–a] V^{Ken69} pc Mss ɯ𝔊$^{-L}$(𝔊^{O} c ast)𝔖 לעוף ‖ **27** [a] K וּבַעְפָלִים, V$^{Ken9.69}$ nonn Mss 𝔖ℭ𝔗^{J} ut Q וּבַטְּחֹרִים ‖ [b] ɯ^{Mss} ובהרס ‖ **28** [a] 𝔊^{B963min} om cop ‖ [b] 𝔊^{963min} om cop ‖ **29** [a] 𝔅 בַּצָּהֳרַיִם ‖ [b] V^{Ken9} nonn Mss ɯ𝔖 דַּרְכְּךָ; 𝔗^{J} 2 pl ‖ [c] ɯ רַק ut 33; 𝔗 *brm* ut 13 pro רק.

30 הַיָּמִים וְאֵין[d] מוֹשִׁיעַ׃ 30 אִשָּׁה תְאָרֵשׂ וְאִישׁ אַחֵר יִשְׁגָּלֶנָּה[a] בַּיִת תִּבְנֶה יִשְׁכָּבֶנָּה ק
31 וְלֹא־תֵשֵׁב בּוֹ כֶּרֶם תִּטַּע וְלֹא תְחַלְּלֶנּוּ׃ 31 שׁוֹרְךָ טָבוּחַ לְעֵינֶיךָ ד[27]. ל
וְלֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ חֲמֹרְךָ גָּזוּל מִלְּפָנֶיךָ וְלֹא יָשׁוּב לָךְ צֹאנְךָ נְתֻנוֹת ג[28]. ל . ו[29]
32 לְאֹיְבֶיךָ וְאֵין לְךָ מוֹשִׁיעַ׃ 32 בָּנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ נְתֻנִים לְעַם אַחֵר וְעֵינֶיךָ ו
33 רֹאוֹת וְכָלוֹת אֲלֵיהֶם [a]כָּל־הַיּוֹם[a] וְאֵין לְאֵל יָדֶךָ[b]׃ 33 פְּרִי[a] אַדְמָתְךָ ל . ג כליה אל . ב[30] וז מל בתור[31]
וְכָל־יְגִיעֲךָ יֹאכַל עַם אֲשֶׁר לֹא־יָדָעְתָּ וְהָיִיתָ רַק עָשׁוּק וְרָצוּץ כָּל־ ד ג מל וחד חס[32]
34 35 הַיָּמִים׃ 34 וְהָיִיתָ מְשֻׁגָּע מִמַּרְאֵה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה׃ 35 יַכְּכָה יְהוָה ג וחס[33]
בִּשְׁחִין רָע עַל־הַבִּרְכַּיִם וְעַל־הַשֹּׁקַיִם אֲשֶׁר לֹא־תוּכַל לְהֵרָפֵא מִכַּף ג[34]. ל
36 רַגְלְךָ וְעַד קָדְקֳדֶךָ׃ 36 יוֹלֵךְ[a] יְהוָה אֹתְךָ וְאֶת־מַלְכְּךָ[b] אֲשֶׁר תָּקִים יא בטע[35]
עָלֶיךָ אֶל־גּוֹי אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ[c] [c]וְעָבַדְתָּ[d] שָּׁם אֱלֹהִים
37 אֲחֵרִים עֵץ וָאָבֶן[c]׃ 37 וְהָיִיתָ לְשַׁמָּה[a] לְמָשָׁל[b] וְלִשְׁנִינָה בְּכֹל הָעַמִּים ג
38 אֲשֶׁר־יְנַהֶגְךָ יְהוָה שָׁמָּה׃ 38 זֶרַע רַב תּוֹצִיא הַשָּׂדֶה וּמְעַט
39 תֶּאֱסֹף כִּי יַחְסְלֶנּוּ הָאַרְבֶּה׃ 39 כְּרָמִים תִּטַּע וְעָבָדְתָּ וְיַיִן לֹא־תִשְׁתֶּה ב[36]. ל
40 וְלֹא תֶאֱגֹר[a] כִּי תֹאכְלֶנּוּ הַתֹּלָעַת׃ 40 זֵיתִים יִהְיוּ לְךָ בְּכָל־גְּבוּלֶךָ ב חס[37]. ג[38] ב מנה בליש
41 וְשֶׁמֶן לֹא תָסוּךְ כִּי יִשַּׁל[a] זֵיתֶךָ׃ 41 בָּנִים וּבָנוֹת תּוֹלִיד וְלֹא־יִהְיוּ לָךְ כִּי ב . ג וכל יחזק דכות ב מ א
42 43 יֵלְכוּ בַּשֶּׁבִי׃ 42 כָּל־עֵצְךָ וּפְרִי אַדְמָתֶךָ יְיָרֵשׁ[a] הַצְּלָצַל׃ 43 הַגֵּר אֲשֶׁר ח ר״פ בסיפ . ל . ל
44 בְּקִרְבְּךָ יַעֲלֶה עָלֶיךָ מַעְלָה מָּעְלָה וְאַתָּה תֵרֵד מַטָּה מָּטָּה׃ 44 הוּא ג ס״פ ב מנה דגש[39]
יַלְוְךָ וְאַתָּה לֹא תַלְוֶנּוּ הוּא יִהְיֶה לְרֹאשׁ וְאַתָּה תִּהְיֶה לְזָנָב׃ כד
45 וּבָאוּ עָלֶיךָ כָּל־הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה וּרְדָפוּךָ וְהִשִּׂיגוּךָ עַד הִשָּׁמְדָךְ[a] ג ב מל וחד חס . ד
כִּי־לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר מִצְוֺתָיו וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר צִוָּךְ׃
46 47 וְהָיוּ בְךָ לְאוֹת וּלְמוֹפֵת וּבְזַרְעֲךָ עַד־עוֹלָם׃ 47 תַּחַת אֲשֶׁר לֹא־
48 עָבַדְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוּב לֵבָב מֵרֹב כֹּל׃ 48 וְעָבַדְתָּ[a] יט[40] ול[41] בליש

[27] Mm 2750. [28] Mm 1129. [29] Mm 2494. [30] Mm 250. [31] Neh 5,5. [32] Mm 3009. [33] Mm 2622. [34] Mm 3455. [35] Mm 284. [36] Ps 26,9. [37] Mm 549. [38] Mm 1205. [39] Mp sub loco. [40] Mm 335. [41] Mm 3242.

29 [d] 𝔊^-B(𝔊^O c ob)(𝔖𝔙) + *σοι* = לך ut 31 ‖ **30** [a] V^Ken 9.69 nonn Mss 𝔗 ut Q; 𝔐𝔗^J𝔙 ישכב עמה ‖ **32** [a–a] > V^Ken 9 𝔊(𝔊^O c ast) ‖ [b] mlt Mss 𝔗𝔖 יָדֶיךָ, 𝔗^J *bjdjkwn* = ידיכם, sed prb l 𝔐 cf Gn 31,29 החיל בידך ‖ **33** [a] 𝔐^Mss 'ופ ‖ **36** [a] 𝔐^Mss יוליך ‖ [b] 𝔗^J 2 pl, 𝔊 *τοὺς ἄρχοντάς σου* cf 17,14 sqq ‖ [c–c] dl? ‖ [d] 𝔊^L𝔏 (ut 64) 𝔗^J 2 pl ‖ **37** [a] 𝔐 לשם, 𝔊(𝔊^O c ob) *ἐκεῖ ἐν αἰνίγματι* = שָׁם לְשַׁמָּה(?) ‖ [b] 𝔐𝔊 'ול; 𝔗^J alit ‖ **39** [a] 𝔐^Mss תגאר, 𝔊 *εὐφρανθήσῃ ἐξ αὐτοῦ* ‖ **40** [a] 𝔐^Mss𝔖𝔗𝔗^J𝔙 ישׁ(ע)לו ‖ **42** [a] 𝔐 יוריש ‖ **45** [a] 𝔐𝔏𝔖 השמיד(ו)ך cf 20.24 ‖ **48** [a] 𝔊^963 min + *ἐκεῖ*.

אֶת־אֹיְבֶיךָ[b] אֲשֶׁר יְשַׁלְּחֶנּוּ יְהוָה בָּךְ בְּרָעָב [c]וּבְצָמָא וּבְעֵירֹם[c] וּבְחֹסֶר   ד[42]
49 כֹּל וְנָתַן עֹל בַּרְזֶל עַל־צַוָּארֶךָ עַד הִשְׁמִידוֹ אֹתָךְ׃ 49 יִשָּׂא   לז ד מנה ר״פ
יְהוָה עָלֶיךָ גּוֹי מֵרָחוֹק מִקְצֵה הָאָרֶץ כַּאֲשֶׁר יִדְאֶה[a] הַנָּשֶׁר גּוֹי אֲשֶׁר   ז חס בתור[43] . ב
50 לֹא־תִשְׁמַע לְשֹׁנוֹ׃ 50 גּוֹי עַז פָּנִים אֲשֶׁר לֹא־יִשָּׂא פָנִים לְזָקֵן וְנַעַר לֹא   ב[44] . לז
51 יָחֹן׃ 51 וְאָכַל פְּרִי בְהֶמְתְּךָ וּפְרִי־אַדְמָתְךָ עַד הִשָּׁמְדָךְ[a] אֲשֶׁר לֹא־   ל וחס . ד
יַשְׁאִיר לְךָ דָּגָן תִּירוֹשׁ[b] וְיִצְהָר שְׁגַר אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרֹת צֹאנֶךָ עַד   ב[45] . ד[46]
52 הַאֲבִידוֹ אֹתָךְ׃ 52 וְהֵצַר לְךָ [a]בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ[a] עַד רֶדֶת חֹמֹתֶיךָ   ב ובפסוק . ה . ב[47]
הַגְּבֹהֹת וְהַבְּצֻרוֹת אֲשֶׁר אַתָּה בֹּטֵחַ בָּהֵן בְּכָל־אַרְצֶךָ [b]וְהֵצַר לְךָ   כז בטע . ה[48] . ב ובפסוק
53 [c]בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ[c] [d]בְּכָל־אַרְצְךָ[bd] אֲשֶׁר נָתַן [e]יְהוָה אֱלֹהֶיךָ[e] לָךְ׃ 53 וְאָכַלְתָּ   ה
פְרִי־בִטְנְךָ בְּשַׂר בָּנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ [a]יְהוָה אֱלֹהֶיךָ[a] בְּמָצוֹר
54 וּבְמָצוֹק אֲשֶׁר־יָצִיק[b] לְךָ אֹיְבֶךָ[c]׃ 54 הָאִישׁ הָרַךְ בְּךָ וְהֶעָנֹג מְאֹד תֵּרַע   ב חס . הי ר״פ מיחד ול ר״פ בליש[49]
55 עֵינוֹ בְאָחִיו וּבְאֵשֶׁת חֵיקוֹ וּבְיֶתֶר בָּנָיו אֲשֶׁר יוֹתִיר׃ 55 מִתֵּת ׀ לְאַחַד   ט[50] . ב . ב[51] . ז[52]
מֵהֶם מִבְּשַׂר בָּנָיו אֲשֶׁר יֹאכֵל מִבְּלִי הִשְׁאִיר־לוֹ כֹּל בְּמָצוֹר וּבְמָצוֹק   יג[53]
56 אֲשֶׁר [a]יָצִיק לְךָ אֹיִבְךָ[a] בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ׃ 56 הָרַכָּה בְךָ[a] וְהָעֲנֻגָּה[b] אֲשֶׁר   ה . ל . ל
לֹא־נִסְּתָה כַף־רַגְלָהּ הַצֵּג[c] עַל־הָאָרֶץ מֵהִתְעַנֵּג וּמֵרֹךְ תֵּרַע עֵינָהּ   ג[54] ב מנה בליש . ל . ל
57 בְּאִישׁ חֵיקָהּ וּבִבְנָהּ[d] וּבְבִתָּהּ׃ 57 וּבְשִׁלְיָתָהּ הַיּוֹצֵת[a] ׀ מִבֵּין רַגְלֶיהָ   ל . ט[55] כת חס א ול בליש וחד מן ה מלרע
וּבְבָנֶיהָ[b] אֲשֶׁר תֵּלֵד כִּי־תֹאכְלֵם בְּחֹסֶר־כֹּל בַּסָּתֶר בְּמָצוֹר וּבְמָצוֹק   ד קמ[56]
58 אֲשֶׁר [c]יָצִיק לְךָ אֹיִבְךָ[c] בִּשְׁעָרֶיךָ[d]׃ 58 אִם־לֹא תִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת   ד ר״פ בסיפ . ח[57] ר״פ וכל איוב דכות ב מ ב
אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת הַכְּתוּבִים בַּסֵּפֶר הַזֶּה לְיִרְאָה אֶת־
59 הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא הַזֶּה אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ 59 וְהִפְלָא יְהוָה[a] אֶת־   ב חד כת א וחד כת ה
מַכֹּתְךָ[b] וְאֵת מַכּוֹת זַרְעֶךָ מַכּוֹת גְּדֹלֹת וְנֶאֱמָנוֹת וָחֳלָיִם[c] רָעִים   ב כת כן בתור . ט[55] כת חס א ול בליש

[42] Mm 1206. [43] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [44] Mm 3856. [45] Mm 4242. [46] Mp sub loco. [47] Mm 2298. [48] Mm 640. [49] Mm 944 et Mm 978. [50] Mm 3145. [51] Qoh 4,17. [52] Mm 1207. [53] Mm 784. [54] Mm 1677. [55] Mm 922. [56] Mm 1202. [57] Mm 3185.

48 [b] 𝔙 *inimico tuo* = אֹיִבְךָ, 𝔗[J] *b'lj dbbjkwn* = אֹיְבֵיכֶם ‖ [c—c] > 𝔊[B] ‖ **49** [a] 𝔐 יראה ‖ **51** [a] V[Ken69] 𝔐𝔖 הַשְׁמִידְךָ, 𝔏 = הַשְׁמִידוּךָ cf 45 ‖ [b] nonn Mss 𝔐𝔏𝔖 ות' ‖ **52** [a—a] 𝔊[B] om כל ‖ [b—b] frt dl (dttg) ‖ [c—c] cf [a—a] ‖ [d—d] > 𝔊[-L](𝔊[O] c ast) ‖ [e—e] > 𝔊[B] cf 53[a—a] ‖ **53** [a—a] > 𝔐𝔊[B] cf 52[e—e]; Ms om אלהיך ‖ [b] 𝔐𝔗[J] pl ‖ [c] mlt Mss ℭ𝔐 איביך; 𝔗[J] *sn'jkwn* = איביכם; 𝔊[min] + *ἐν (πάσαις) ταῖς πόλεσίν σου* ex 55.57 ‖ **55** [a—a] 𝔐𝔊[-AMs]𝔏𝔙 איביך לך —קו cf 53 ‖ **56** [a] > 𝔙; 𝔊𝔗[J] 2 pl ‖ [b] 𝔅 —נָּה; 𝔊[-BΘO] + *σφόδρα* ex 54 ‖ [c] 𝔐 הציגה ‖ [d] 𝔐𝔊[Ms]𝔙 ב' ‖ **57** [a] mlt Mss 𝔐 הי(ו)צאת ‖ [b] 𝔊[-BΘLO min](𝔖) *καὶ τὸ τέκνον αὐτῆς* ‖ [c—c] 𝔐 cf 55[a—a] ‖ [d] 𝔊[-BΘLO](𝔖) *ἐν πάσαις ταῖς πόλεσίν σου* cf 55 ‖ **59** [a] V[Ken9] 𝔐 + אלהיך ‖ [b] pc Mss 𝔖𝔙 מכ(ו)תֶיךָ ‖ [c] V[Ken1.9] nonn Mss וחלאים, V[Ken107] Ms ℭ וחליים.

60 וְנֶאֱמָנִים׃ 60 וְהֵשִׁיב בְּךָ אֵת כָּל־מַדְוֵהᵃ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יָגֹרְתָּ מִפְּנֵיהֶם ב חד כת ה וחד כת י⁵⁸
61 וְדָבְקוּᵇ בָּךְ׃ 61 גַּם כָּל־חֳלִי וְכָל־מַכָּה אֲשֶׁר לֹא כָתוּב בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה ד ר״פ בתור⁵⁹
62 הַזֹּאתᵃ יַעְלֵם יְהוָה עָלֶיךָ עַד הִשָּׁמְדָךְᵇ׃ 62 ᵃוְנִשְׁאַרְתֶּם בִּמְתֵי מְעָט ל. ד. ז קמ וכל אתנח וס״פ דכות⁶⁰
תַּחַת אֲשֶׁר הֱיִיתֶם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב כִּי־לֹא שָׁמַעְתָּᵇ בְּקוֹל יְהוָה
63 אֱלֹהֶיךָᶜ׃ 63 ᵃוְהָיָה כַּאֲשֶׁר־שָׂשׂ יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהֵיטִיב אֶתְכֶם וּלְהַרְבּוֹת ד⁶¹
אֶתְכֶם כֵּן יָשִׂישׂ יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהַאֲבִיד אֶתְכֶם וּלְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם ד. ד⁶²
64 וְנִסַּחְתֶּםᵇ מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ 64 וֶהֱפִיצְךָ ל
יְהוָה בְּכָל־הָעַמִּים מִקְצֵה הָאָרֶץ וְעַד־קְצֵה הָאָרֶץ ᵃוְעָבַדְתָּ שָּׁם ח⁶³
65 אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ עֵץ וָאָבֶןᵃ׃ 65 וּבַגּוֹיִם ד⁶⁴
הָהֵם לֹא תַרְגִּיעַ וְלֹא־יִהְיֶה מָנוֹחַ לְכַף־רַגְלֶךָ וְנָתַן יְהוָה לְךָ שָׁם לֵב כל מל. ו⁶⁵ חס וכל כתיב דכות ב מ א. ז
66 רַגָּז וְכִלְיוֹןᵃ עֵינַיִם וְדַאֲבוֹןᵇ נָפֶשׁ׃ 66 וְהָיוּ חַיֶּיךָ תְּלֻאִים לְךָ מִנֶּגֶד ל. ל וכל שם אנש דכות. כח. ב חד חס וחד מל⁶⁶
67 וּפָחַדְתָּ לַיְלָה וְיוֹמָם וְלֹא תַאֲמִין בְּחַיֶּיךָ׃ 67 בַּבֹּקֶר תֹּאמַר מִי־יִתֵּן ג
עֶרֶב וּבָעֶרֶב תֹּאמַר מִי־יִתֵּן בֹּקֶר מִפַּחַד לְבָבְךָ אֲשֶׁר תִּפְחָד וּמִמַּרְאֵה ד⁶⁷. ל קמ. ב
68 עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה׃ 68 וֶהֱשִׁיבְךָ יְהוָה ׀ מִצְרַיִםᵃ בָּאֳנִיּוֹתᵇ ᶜבַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר ל⁶⁸. ד⁶⁹
אָמַרְתִּי לְךָᵈ לֹא־תֹסִיףᵈ עוֹד לִרְאֹתָהּᶜ וְהִתְמַכַּרְתֶּםᵉ שָׁם לְאֹיְבֶיךָᶠ יג ג מנה כת כן
69 לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת וְאֵין קֹנֶה׃ ס 69 אֵלֶּהᵃ דִבְרֵי הַבְּרִית אֲשֶׁר־
צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה לִכְרֹת אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מוֹאָב מִלְּבַד
הַבְּרִית אֲשֶׁר־כָּרַת אִתָּם בְּחֹרֵב׃ פ לז
29 29 1 וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַתֶּם רְאִיתֶם
אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה לְעֵינֵיכֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לְפַרְעֹה וּלְכָל־ ח
2 עֲבָדָיו וּלְכָל־אַרְצוֹ׃ 2 ᵃהַמַּסּוֹת הַגְּדֹלֹת אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָᵇ הָאֹתֹתᶜ ב חד מל וחד חס
3 וְהַמֹּפְתִים הַגְּדֹלִים הָהֵם׃ 3 וְלֹא־נָתַן יְהוָה לָכֶם לֵב לָדַעַת וְעֵינַיִם יז ר״פ בסיפ¹. ד²

[58] Dt 7,15. [59] Mm 52. [60] Mm 1208. [61] Mm 1210. [62] Mm 1209. [63] Mm 2525. [64] Mm 4000. [65] Mm 1267. [66] Mm 3029. [67] Mm 2812. [68] וחד וֶהֱשִׁיבְךָ Gn 40,13. [69] Mm 1211. Cp 29 [1] Mm 1165. [2] Mm 1212.

60 [a] V^{Ken107} nonn Mss ℭ𝔐𝔖𝔗𝔗^{J}𝔙 מַדְוֵי ut 7,15 ‖ [b] 𝔐 ק— ‖ **61** [a] nonn Mss 𝔐𝔊^{Lmin}𝔏 𝔖𝔗^{J} הַזֶּה ut 29,20 30,10 31,26 ‖ [b] V^{Ken69} 𝔐^{Mss}𝔖𝔙 השמידך ut 51 ‖ **62** [a] add (pl)? ‖ [b] 𝔐𝔊$^{-B}$𝔏𝔗^{J} 2 pl ‖ [c] cf [b]; 𝔊$^{\Theta\,min}$ 1 pl ‖ **63** [a] add (pl)? ‖ [b] 𝔊^{B} + ἐν τάχει = מהר cf 24 ‖ **64** [a–a] = 36 aγ.b, sed tr אשר ... אבתיך ‖ **65** [a] 𝔐 כ׳ ‖ [b] 𝔐 ודיבון 𝔐^{Ms} ומדיבון ‖ **68** [a] Seb 𝔐 —יְמָה cf 𝔖𝔗𝔗^{J}; pc Mss צ maj ‖ [b] 𝔐^{Ms} באונ׳ ‖ [c–c] frt dl ut 20 (1 sg) ‖ [d] 𝔐𝔗^{J} 2 pl ‖ [e] 𝔙 *venderis* = הִתמכרתָּ, sed cf [f]; pc Mss כ maj ‖ [f] frt l c 𝔐𝔊𝔖𝔗𝔗^{J} לְאֹיְבֵיכֶם, sed cf [e] ‖ **69** [a] 𝔐𝔊^{Ms} ואלה cf 1,1 ‖ **Cp 29,2** [a] dl (sg)? ‖ [b] 𝔊^{L}𝔖𝔗^{J} 2 pl ‖ [c] $V^{Ken69.107}$ Ms 𝔊^{Ms}𝔏 והׄ׳.

4 לִרְאוֹת וְאָזְנַיִם לִשְׁמֹעַ עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ 4 וָאוֹלֵךְ[a] אֶתְכֶם אַרְבָּעִים ד[3]
שָׁנָה בַּמִּדְבָּר לֹא־בָלוּ שַׂלְמֹתֵיכֶם[b] מֵעֲלֵיכֶם [c]וְנַעַלְךָ לֹא־בָלְתָה מֵעַל ד . ד[4] בתור בליש וכל קריא דכות ב מ ו . ב
5 רַגְלֶךָ[c]׃ 5 לֶחֶם לֹא אֲכַלְתֶּם וְיַיִן וְשֵׁכָר לֹא שְׁתִיתֶם לְמַעַן תֵּדְעוּ [a]כִּי ו[5] חס וכל כתיב דכות ב מ א . ג[6] . י
6 אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם[a]׃ 6 וַתָּבֹאוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיֵּצֵא סִיחֹן מֶלֶךְ־ כד ס״פ
7 חֶשְׁבּוֹן וְעוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן לִקְרָאתֵנוּ[a] לַמִּלְחָמָה וַנַּכֵּם׃ 7 וַנִּקַּח
אֶת־אַרְצָם וַנִּתְּנָהּ[a] לְנַחֲלָה[b] לָראוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשִּׁי׃ ל . הו[7] ג מנה בתור . ד בליש[8]
8 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־[a]דִּבְרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם לְמַעַן תַּשְׂכִּילוּ
ס[כז] פרש אֵת כָּל־אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן׃ פ קכב 9 אַתֶּם נִצָּבִים הַיּוֹם כֻּלְּכֶם יד[9] . ד ר״פ
לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם [a]רָאשֵׁיכֶם שִׁבְטֵיכֶם[a] זִקְנֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם כֹּל אִישׁ י[10]
10 יִשְׂרָאֵל׃ 10 טַפְּכֶם נְשֵׁיכֶם[a] וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּקֶרֶב מַחֲנֶיךָ[b] מֵחֹטֵב עֵצֶיךָ ל ר״פ[11]
11 עַד[c] שֹׁאֵב מֵימֶיךָ׃ 11 לְעָבְרְךָ[a] בִּבְרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּבְאָלָתוֹ אֲשֶׁר ל . ג[12] . ל . ג[13] . ל
12 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כֹּרֵת עִמְּךָ הַיּוֹם׃ 12 לְמַעַן הָקִים־אֹתְךָ הַיּוֹם ׀ לוֹ לְעָם יב בתור
וְהוּא יִהְיֶה־לְּךָ לֵאלֹהִים כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ וְכַאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ יד פסוק לך לך[14]
13 לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב׃ 13 וְלֹא אִתְּכֶם לְבַדְּכֶם אָנֹכִי כֹּרֵת אֶת־ יו ר״פ בספ[15]
14 הַבְּרִית הַזֹּאת וְאֶת־הָאָלָה הַזֹּאת׃ 14 [a]כִּי אֶת־אֲשֶׁר יֶשְׁנוֹ פֹּה עִמָּנוּ ד[16]
עֹמֵד הַיּוֹם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ[b] וְאֵת אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ פֹּה עִמָּנוּ[c] הַיּוֹם׃
15 כִּי־אַתֶּם יְדַעְתֶּם אֵת אֲשֶׁר־יָשַׁבְנוּ בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם וְאֵת אֲשֶׁר־
16 עָבַרְנוּ בְּקֶרֶב הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עֲבַרְתֶּם׃ 16 וַתִּרְאוּ אֶת־שִׁקּוּצֵיהֶם וְאֵת
17 גִּלֻּלֵיהֶם[a] עֵץ וָאֶבֶן כֶּסֶף וְזָהָב אֲשֶׁר עִמָּהֶם׃ 17 פֶּן־יֵשׁ בָּכֶם אִישׁ אוֹ־ ל חס בתור
אִשָּׁה אוֹ מִשְׁפָּחָה אוֹ־שֵׁבֶט אֲשֶׁר לְבָבוֹ פֹנֶה הַיּוֹם[a] מֵעִם יְהוָה ג וחס[17] . ט ומן ראש דמלכים עד ויקרא כל ישראל דכות[18]
אֱלֹהֵינוּ[b] לָלֶכֶת לַעֲבֹד אֶת־אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם הָהֵם פֶּן־יֵשׁ בָּכֶם שֹׁרֶשׁ פֹּרֶה ל[19]

[3]Mm 817. [4]Mm 1213. [5]Mm 1267. [6]Mm 1214. [7]Mm 943. [8]Mm 4130. [9]Mm 393. [10]Mm 1215. [11]Mm 978. [12]Mm 532. [13]Mm 1641. [14]Mm 1860. [15]Mm 1165. [16]Mm 1662. [17]Mm 1326. [18]Mm 3417. [19]וחד פרה Ps 34,23.

4 [a] 𝔊-Ms𝔖𝔙 3 m sg ‖ [b] V[Ken69.80] pc Mss 𝔐 שְׂמֹל(ו)תֵיכֶם cf 8,4 24,13 ‖ [c–c] frt dl (sg), quamvis 𝔐𝔊𝔖𝔗J𝔙 ונעליכם לא בלו מעל רגליכם ‖ 5 [a–a] 𝔊B ὅτι οὗτος (ἐστιν) κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ‖ 6 [a] 𝔊BLO min 2 pl ‖ 7 [a] 𝔊 1 sg ‖ [b] > Ms; 𝔐𝔖𝔗J 'נ ‖ 8 [a] 𝔊-min(𝔊O c ob) + πάντας = כל ‖ 9 [a–a] 𝔖(𝔗J) rjšj šbṭjkwn, prb l 'רָאשֵׁי שׁ (cf 𝔊 οἱ ἀρχίφυλοι ὑμῶν) vel 'ר שֹׁפְטֵיכֶם ut Jos 23,2 24,1 (𝔊 οἱ κρίται ὑμῶν inter 'זק et '(ושט)) ‖ 10 [a] 𝔔 𝔐𝔊AMO min𝔖𝔗J𝔙 'ונ ‖ [b] V[Ken1.9.69] pc Mss 𝔐𝔖 מַחֲנֶךָ, 𝔊 τῆς παρεμβολῆς ὑμῶν = מַחֲנֵכֶם, 𝔗J mšrwjjkwn = מַחֲנֵיכֶם ‖ [c] Ms 𝔐𝔊BF*963(?)L min𝔖𝔙 וְעַד ‖ 11 [a] 𝔖 2 pl pro 2 sg, 𝔐Mss𝔗 לְהַעֲבִירְךָ, 𝔗J l'ʿlwtkwn = לְהַעֲבִירְכֶם ‖ 14 [a] 𝔙 brevius ‖ [b] 𝔊-min 2 pl ‖ [c] 𝔔𝔊Θ 963 min𝔏 2 pl ‖ 16 [a] 𝔔 V[Ken1.69] mlt Mss 𝔖𝔙 גלוליהם ‖ 17 [a] > 𝔊-L; 𝔊O c ast ‖ [b] 𝔊-OMs 2 pl.

18 רֹ֥אשׁ וְלַעֲנָֽה׃ 18 וְהָיָ֡ה בְּשָׁמְעוֹ֩ אֶת־דִּבְרֵ֨י הָאָלָ֜ה הַזֹּ֗את וְהִתְבָּרֵ֨ךְ ג̇[20] . ל̇
בִּלְבָב֤וֹ לֵאמֹר֙ שָׁל֣וֹם יִֽהְיֶה־לִּ֔י כִּ֛י בִּשְׁרִר֥וּת לִבִּ֖י אֵלֵ֑ךְ לְמַ֛עַן ᵃסְפ֥וֹת ה̇[21] . ב̇
19 הָרָוָ֖הᵇ אֶת־הַצְּמֵאָֽהᵃ׃ 19 לֹֽא־יֹאבֶ֣ה יְהוָה֮ סְלֹ֣חַᵃ לוֹ֒ כִּ֣י אָז֩ יֶעְשַׁ֨ןᵇ ל̇ . ל̇ . ל̇ חס . ב̇
אַף־יְהוָ֤ה וְקִנְאָתוֹ֙ בָּאִ֣ישׁ הַה֔וּא וְרָ֤בְצָהᶜ בּוֹ֙ כָּל־הָ֣אָלָ֔ה הַכְּתוּבָ֖ה ה̇ בתור . ל̇
20 בַּסֵּ֣פֶר הַזֶּ֑ה וּמָחָ֤ה יְהוָה֙ אֶת־שְׁמ֔וֹ מִתַּ֖חַת הַשָּׁמָֽיִם׃ 20 וְהִבְדִּיל֤וֹ יְהוָה֙ ד̇ . ל̇
לְרָעָ֔ה מִכֹּ֖ל שִׁבְטֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל כְּכֹל֙ אָל֣וֹת הַבְּרִ֔ית הַכְּתוּבָ֕הᵃ בְּסֵ֥פֶר
21 הַתּוֹרָ֖ה הַזֶּֽהᵇ׃ 21 וְאָמַ֞ר הַדּ֣וֹר הָאַחֲר֗וֹן בְּנֵיכֶם֙ אֲשֶׁ֤ר יָק֙וּמוּ֙ ג̇ מל בתור[22]
מֵאַ֣חֲרֵיכֶ֔ם וְהַ֨נָּכְרִ֔י אֲשֶׁ֥ר יָבֹ֖א מֵאֶ֣רֶץ רְחוֹקָ֑ה וְרָ֞אוּᵃ אֶת־מַכּ֞וֹת הָאָ֤רֶץ ל̇ מל בתור
22 הַהִוא֙ וְאֶת־תַּ֣חֲלֻאֶ֔יהָ אֲשֶׁר־חִלָּ֥הᵇ יְהוָ֖ה בָּֽהּ׃ 22 גָּפְרִ֣ית וָמֶלַח֮ שְׂרֵפָ֣ה ב̇ בתרי לישנ[23] . ל̇
כָל־אַרְצָהּ֒ לֹ֤א תִזָּרַע֙ᵃ וְלֹ֣א תַצְמִ֔חַ וְלֹא־יַעֲלֶ֥ה בָ֖הּ כָּל־עֵ֑שֶׂב כְּֽמַהְפֵּכַ֞ת ל̇ . לך פסוק לא ולא ולא[24] . ל̇ חס . ג̇[25]
סְדֹ֤ם וַעֲמֹרָה֙ אַדְמָ֣ה וּצְבֹיִ֔יםᵇ אֲשֶׁר֙ הָפַ֣ךְ יְהוָ֔ה בְּאַפּ֖וֹ וּבַחֲמָתֽוֹ׃ וצבוים ק̇
23 23 וְאָֽמְרוּ֙ כָּל־הַגּוֹיִ֔ם עַל־מֶ֨ה עָשָׂ֧ה יְהוָ֛ה כָּ֖כָה לָאָ֣רֶץ הַזֹּ֑את מֶ֥הᵃ
24 חֳרִ֛י הָאַ֥ף הַגָּד֖וֹל הַזֶּֽה׃ 24 וְאָ֣מְר֔וּ עַ֚ל אֲשֶׁ֣ר עָֽזְב֔וּ אֶת־בְּרִ֥ית יְהוָ֖ה ג̇[26] . ה̇ מל בתור[27]
אֱלֹהֵ֣י אֲבֹתָ֑ם אֲשֶׁר֙ כָּרַ֣ת עִמָּ֔ם בְּהוֹצִיא֥וֹ אֹתָ֖ם מֵאֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃ ד̇[28] . ב̇ ומל[29]
25 25 וַיֵּלְכ֗וּ וַיַּֽעַבְדוּ֙ אֱלֹהִ֣ים אֲחֵרִ֔ים ᵃוַיִּֽשְׁתַּחֲוּ֖וּᵇ לָהֶ֑םᵃ אֱלֹהִיםᶜ֙ אֲשֶׁ֣ר לֹֽא־
26 יְדָע֔וּם וְלֹ֥א חָלַ֖ק לָהֶֽם׃ 26 וַיִּֽחַר־אַ֥ף יְהוָ֖ה בָּאָ֣רֶץ הַהִ֑וא לְהָבִ֤יא
27 עָלֶ֙יהָ֙ אֶת־כָּל־הַקְּלָלָ֔ה הַכְּתוּבָ֖ה בַּסֵּ֥פֶר הַזֶּֽה׃ 27 וַיִּתְּשֵׁ֤ם יְהוָה֙ מֵעַ֣ל ל̇
אַדְמָתָ֔ם בְּאַ֥ף וּבְחֵמָ֖ה וּבְקֶ֣צֶף גָּד֑וֹל וַיַּשְׁלִכֵ֛םᵃ אֶל־אֶ֥רֶץ אַחֶ֖רֶת כַּיּ֥וֹם ל̇ חס
28 הַזֶּֽה׃ 28 הַנִּ֨סְתָּרֹ֔ת לַיהוָ֖ה אֱלֹהֵ֑ינוּᵃ וְהַנִּגְלֹ֞ת ᵇלָ֣נוּ וּלְבָנֵ֗ינוּᵇ עַד־עוֹלָ֔ם ל̇ חס . ט̇ . ל̇ וחס . ה̇ נקוד י מנה בתור . ב̇[30]
לַעֲשׂ֕וֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵ֖י הַתּוֹרָ֥ה הַזֹּֽאת׃ ס
30 30 1 וְהָיָה֩ כִֽי־יָבֹ֨אוּ עָלֶ֜יךָ כָּל־הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֗לֶּה הַבְּרָכָה֙ וְהַקְּלָלָ֔ה
אֲשֶׁ֥ר נָתַ֖תִּי לְפָנֶ֑יךָ וַהֲשֵׁבֹתָ֙ אֶל־ᵃלְבָבֶ֔ךָ בְּכָל־הַגּוֹיִ֕ם אֲשֶׁ֧ר הִדִּיחֲךָ֛ᵇ ג̇[1] . ב̇[2]
2 יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָᶜ שָֽׁמָּה׃ 2 וְשַׁבְתָּ֞ עַד־יְהוָ֤ה אֱלֹהֶ֙יךָ֙ וְשָׁמַעְתָּ֣ בְקֹל֔וֹ כְּכֹ֛ל ה̇[3]

[20] Mm 485. [21] Mm 2238. [22] Mm 1216. [23] Mm 4254. [24] Mm 771. [25] Mm 1217. [26] Mm 2669. [27] Mm 73. [28] Mm 1218. [29] Mm 1919. [30] Gn 31,16 et Mp sub loco. Cp 30 [1] Mm 1219. [2] Mm 1220. [3] Mm 1076.

18 a–a 𝔊 *συναπολέσῃ ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν ἀναμάρτητον* cf 𝔏; ℭℭJ alit ‖ b 𝔐Mss הרוחה, 𝔐Mss הרואה ‖ **19** a 𝔐𝔖ℭℭJ לס׳ ‖ b 𝔐 יחר ‖ c 𝔐 –צו ‖ **20** a 𝔐𝔖 –בים, sed cf 𝔊AFM min *τῆς γεγραμμένης* ‖ b 𝔖𝔙 f cf 𝔊 ‖ **21** a 𝔐 וראה ‖ b Ms 𝔐Mss חלא ‖ **22** a 𝔐 תּוֹרִיעַ ‖ b VKen107 nonn Mss 𝔔 𝔐Mss וּצְבֹ(ו)יִם, 𝔐ℭ וצב(ו)אים, ℭJ *wṣbwjjm* cf Gn 10,19; 𝔊 *καὶ Σεβωειμ* (𝔊AFO Ms *-ειν, -ιν*) ‖ **23** a VKen9.69 nonn Mss 𝔐𝔖 ומה ‖ **25** a–a > 𝔊B Ms ‖ b sic L, mlt Mss Edd –וּו ‖ c > 𝔊−L(𝔊O c ast) ‖ **27** a mlt Mss 𝔅 ל maj ‖ **28** a 𝔊BΘ min 2 pl ‖ b–b 𝔊BΘL min 2 pl ‖ **Cp 30,1** a 𝔐Mss על ‖ b 𝔐 יַדִּ׳ ‖ c > 𝔊BΘ min 𝔏ℭJ.

אֲשֶׁר־אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם [a]אַתָּה וּבָנֶיךָ[a] בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ׃
3 וְשָׁב[a] יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוּתְךָ[b] וְרִחֲמֶךָ וְשָׁב וְקִבֶּצְךָ מִכָּל־הָעַמִּים ל. ל
4 אֲשֶׁר הֱפִיצְךָ [c]יְהוָה אֱלֹהֶיךָ[c] שָׁמָּה׃ 4 אִם־יִהְיֶה נִדַּחֲךָ בִּקְצֵה הַשָּׁמָיִם ד ר״פ בסיפ[4]. ל
5 מִשָּׁם יְקַבֶּצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקָּחֶךָ[a]׃ 5 וֶהֱבִיאֲךָ יְהוָה[a] אֱלֹהֶיךָ[b] ל. ח[5]
אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יָרְשׁוּ אֲבֹתֶיךָ וִירִשְׁתָּהּ וְהֵיטִבְךָ[c] וְהִרְבְּךָ מֵאֲבֹתֶיךָ׃ ח חס בליש[6]
6 וּמָל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־לְבָבְךָ וְאֶת־לְבַב זַרְעֶךָ לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה ל. ל
7 אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ׃ 7 וְנָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
אֵת כָּל־הָאָלוֹת הָאֵלֶּה עַל־אֹיְבֶיךָ[a] וְעַל־שֹׂנְאֶיךָ אֲשֶׁר רְדָפוּךָ׃ ג ב מל וחד חס[7]
8 וְאַתָּה תָשׁוּב וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה[a] וְעָשִׂיתָ אֶת־כָּל־מִצְוֺתָיו אֲשֶׁר ד בתור
9 אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם׃ 9 וְהוֹתִירְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל ׀ מַעֲשֵׂה יָדֶךָ[a] בִּפְרִי ב חד מל וחד חס
בִטְנְךָ וּבִפְרִי [b]בְהֶמְתְּךָ וּבִפְרִי אַדְמָתְךָ[b] לְטֹבָה כִּי ׀ יָשׁוּב יְהוָה לָשׂוּשׂ ב חס[8]. ל
10 עָלֶיךָ לְטוֹב כַּאֲשֶׁר־שָׂשׂ עַל־אֲבֹתֶיךָ׃ 10 כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה ד[9]. ב[10]
אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר מִצְוֺתָיו וְחֻקֹּתָיו הַכְּתוּבָה[a] [b]בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה[b] הַזֶּה[c] כִּי
ס̄ [illegible] תָשׁוּב אֶל־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ׃ פ 11 כִּי
הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לֹא־נִפְלֵאת הִוא[a] מִמְּךָ וְלֹא ל
12 רְחֹקָה הִוא[a]׃ 12 לֹא בַשָּׁמַיִם הִוא[a] לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה־לָּנוּ הַשָּׁמַיְמָה[b] יא[11]
13 וְיִקָּחֶהָ לָּנוּ וְיַשְׁמִעֵנוּ אֹתָהּ וְנַעֲשֶׂנָּה׃ 13 וְלֹא־מֵעֵבֶר לַיָּם הִוא[a] לֵאמֹר ג. ב וחס. יז ר״פ בסיפ[12]
מִי יַעֲבָר־לָנוּ אֶל־עֵבֶר הַיָּם וְיִקָּחֶהָ לָּנוּ וְיַשְׁמִעֵנוּ אֹתָהּ וְנַעֲשֶׂנָּה׃ ג. ב וחס
14 כִּי־קָרוֹב אֵלֶיךָ הַדָּבָר מְאֹד בְּפִיךָ וּבִלְבָבְךָ לַעֲשֹׂתוֹ׃ ס ח וחס[13]
15 רְאֵה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם[a] אֶת־הַחַיִּים וְאֶת־הַטּוֹב וְאֶת־הַמָּוֶת וְאֶת־ ג[14]. ל. ב[15]
16 הָרָע׃ 16 אֲשֶׁר[a] אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת[b]

[4]Mp sub loco. [5]Mm 1349. [6]Mm 1098. [7]Mm 1221. [8]Mm 1222. [9]Mm 1210. [10]Mm 2187. [11]Mm 1071. [12]Mm 1165. [13]Mm 305. [14]Mm 1223. [15]Hi 2,10.

2 [a–a] > 𝔊$^{-L}$(𝔊^{O} c ast); homtel hebr ‖ **3** [a] 𝔊 *καὶ ἰάσεται (-ηται)*, 𝔊$^{LO\,min}$ *καὶ ἐξιλάσεται* ‖ [b] ⅏ שובתך ‖ [c–c] 𝔊$^{B\Theta\,min}$ om אלהיך; > 𝔙? ‖ **4** [a] 𝔊$^{BN963\,min}$ + *κύριος ὁ θεός σου* ‖ **5** [a] > 𝔊^{B}(𝔙)? ‖ [b] > 𝔙? 𝔊$^{-B\,Ms}$ + *ἐκεῖθεν* ‖ [c] > ⅏, homtel ‖ **7** [a] V^{Ken9} Ms 𝔗 איבך ‖ **8** [a] pc Mss ⅏𝔊𝔖𝔙 + אלהיך; 2 Mss sine punctis ‖ **9** [a] mlt Mss 𝔗⅏𝔊𝔖𝔙 יָדֶיךָ, 𝔗^{J} *jdjkwn* = יְדֵיכֶם cf 2,7[a] ‖ [b–b] ⅏ אד׳ וב׳ בה׳ ‖ **10** [a] 𝔖𝔗𝔗^{J} *dktjbjn* = הַכְּתוּבִים, sed cf 29,20 אָלוֹת ... הכתובה ‖ [b–b] 𝔖 *bktb'*, 𝔙 *in ... lege* ‖ [c] 𝔗 f, 𝔊 *(τοῦ νόμου) τούτου* cf 28,61 ‖ **11** [a] mlt Mss ו maj ‖ **12** [a] cf 11[a] ‖ [b] ⅏ ם— cf 4,19 ‖ **13** [a] cf 11[a] ‖ **15** [a] > ⅏ ‖ **16** [a] 𝔊$^{-Ms}$ pr *(καὶ) εἰσακούσῃς τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ σου*, ins (ו)אם תִּשְׁמַע אֶל מִצְוֹת יהוה אֱלֹהֶיךָ cf 11,27 ‖ [b] pc Mss ⅏^{Ms}𝔊^{LO}𝔖𝔗^{J}𝔙 ול׳ cf 10,12 11,22 19,9.

ו̇ פסוק מן ג̇ מילין מתחלפ̇ צ̇ ק̇ פ̇ סימן[16]. ב̇ חד חס̇ וחד מל̇[17] בִּדְרָכָיו[c] וְלִשְׁמֹר [d]מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו[d] וּמִשְׁפָּטָיו [e]וְחָיִיתָ וְרָבִיתָ[e] וּבֵרַכְךָ
[f]יְהוָה אֱלֹהֶיךָ[f] בָּאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ 17 וְאִם־יִפְנֶה 17
ל̇[18]. ל̇[19] לְבָבְךָ וְלֹא תִשְׁמָע וְנִדַּחְתָּ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לֵאלֹהִים אֲחֵרִים וַעֲבַדְתָּם׃
ל̇. ב̇[20] 18 הִגַּדְתִּי לָכֶם[a] הַיּוֹם כִּי אָבֹד תֹּאבֵדוּן לֹא־[b]תַאֲרִיכֻן יָמִים עַל־ 18
ב̇ ושאר עברים שמה לרשתה[21] הָאֲדָמָה אֲשֶׁר [c]אַתָּה עֹבֵר[c] אֶת־הַיַּרְדֵּן לָבֹא[d] שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃
יג̇[22] 19 הַעִידֹתִי בָכֶם הַיּוֹם אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ הַחַיִּים וְהַמָּוֶת נָתַתִּי 19
לְפָנֶיךָ[a] הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה וּבָחַרְתָּ בַּחַיִּים לְמַעַן תִּחְיֶה אַתָּה וְזַרְעֶךָ׃
20 לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹעַ[a] בְּקֹלוֹ וּלְדָבְקָה־בוֹ כִּי הוּא 20
חַיֶּיךָ וְאֹרֶךְ יָמֶיךָ לָשֶׁבֶת עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֶיךָ
לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לָתֵת לָהֶם[b]׃ פ

31 1 [a]וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר[a] אֶת־[b]הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־[c]יִשְׂרָאֵל׃ **31**
2 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם בֶּן־מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם לֹא־אוּכַל עוֹד 2
ל̇[1]. כ̇ב̇ בתור̇. ו̇[2]. ג̇ ר״פ וס״פ[3] לָצֵאת וְלָבוֹא וַיהוָה אָמַר[a] אֵלַי לֹא תַעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה׃ 3 יְהוָה 3
ל̇ אֱלֹהֶיךָ הוּא ׀ עֹבֵר[a] לְפָנֶיךָ הוּא־יַשְׁמִיד אֶת־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִלְּפָנֶיךָ
ב̇[4] וִירִשְׁתָּם יְהוֹשֻׁעַ[b] הוּא עֹבֵר[c] לְפָנֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃ 4 [a]וְעָשָׂה 4
ו̇ מל בתור̇ יְהוָה לָהֶם כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְסִיחוֹן וּלְעוֹג[b] מַלְכֵי הָאֱמֹרִי[c] וּלְאַרְצָם אֲשֶׁר
הִשְׁמִיד אֹתָם׃ 5 [a]וּנְתָנָם יְהוָה לִפְנֵיכֶם[b] וַעֲשִׂיתֶם לָהֶם [c]כְּכָל־הַמִּצְוָה 5
ג̇ אֲשֶׁר[c] צִוִּיתִי אֶתְכֶם׃ 6 [a]חִזְקוּ וְאִמְצוּ אַל־תִּירְאוּ וְאַל־תַּעַרְצוּ מִפְּנֵיהֶם 6
כִּי ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא הַהֹלֵךְ עִמָּךְ[b] לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַעַזְבֶךָּ׃ פ
7 וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לִיהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לְעֵינֵי כָל־יִשְׂרָאֵל חֲזַק וֶאֱמָץ 7

[16]Okhl 276. [17]Jer 38,17, cf Mp sub loco. [18]Mm 2475. [19]Mm 1073. [20]Mp sub loco. [21]Dt 4,5. [22]Mm 3139. Cp 31 [1]Mm 1224. [2]Mm 1225. [3]Mm 1226. [4]Jes 25,6.

16 [c] 𝔊(𝔊[O] c ob) *ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου* = בכל דרכיך cf 10,12 11,22, sed etiam 19,9 ‖ [d–d] ш𝔊[FMNΘ min] חקיו ומ׳, 𝔊[BL min](𝔊[O] c ast) om מצותיו ‖ [e–e] dl (𝔊 pl)? ‖ [f–f] 𝔊[963] *κύριος ὁ θεός* = אלהים; > 𝔏𝔙 ‖ **18** [a] 𝔊𝔙 2 sg ‖ [b] V[Ken 9] pc Mss 𝔊𝔖𝔗[J]𝔙 ולא; > 𝔊[Ms], sed cf 4,26 (𝔊 *οὐχί*) ‖ [c–c] ш𝔊𝔖𝔗[J] pl ut 4,26 ‖ [d] > 𝔊[Ms L]([O] c ast vel ob?) ut 𝔐 4,26 ‖ **19** [a] 𝔊𝔖𝔗[J]𝔙 2 pl ut 11,26 ‖ **20** [a] 2 Mss ℭ𝔊[Ms]ш[Mss]𝔏𝔖𝔙 ולי׳ ‖ [b] ш𝔊[L] 2 pl, 𝔊[min]𝔖 2 sg ‖ **Cp 31,1** [a–a] 𝔔𝔊 וַיְכַל מֹשֶׁה לְדַבֵּר ‖ [b] V[Ken 1.69] mlt Mss 𝔔ℭ𝔊𝔖𝔙 + כל ‖ [c] 𝔊 + (𝔊[NL min] *τοὺς*) *υἱούς* cf 7; 1,1 ‖ **2** [a] ш[Mss] האמר ‖ **3** [a] ш𝔊 הָעֹ׳ ut 𝔐ш 9,3; 𝔔 עובר ‖ [b] ш𝔊𝔙 וי׳ ‖ [c] 2 Mss ш𝔊 הָעֹ׳ ‖ **4** [a] dl 4–6 vel 6a (pl)? ‖ [b] 𝔊[-Ms](𝔊[O] c ob) + *τοῖς δυσί* = לִשְׁנֵי ut 3,21 ‖ [c] 𝔊[-min](𝔊[O] c ob) + *οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ιορδανου* = אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן ex 3,8 4,47 ‖ **5** [a] cf 4[a] ‖ [b] 𝔔 2 sg ‖ [c–c] 𝔊[-L](𝔊[O] c ast) (𝔙) *καθότι* = כַּאֲשֶׁר cf 12,21; (24,8) ‖ **6** [a] cf 4[a] ‖ [b] 𝔊𝔗[J] pl; > 𝔊[min]; 𝔊[BΘ min] + *ἐν ὑμῖν*.

כִּי אַתָּה תָּבוֹא[a] אֶת־[b]הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתָם — ט[5] וכל קריא דכות ב מ יב . ב[6]
8 לָתֵת לָהֶם וְאַתָּה תַּנְחִילֶנָּה אוֹתָם׃ 8 וַיהוָה הוּא[a] ׀ הַהֹלֵךְ לְפָנֶיךָ — לט מל בתור . כב בתור
[b]הוּא יִהְיֶה[b] עִמָּךְ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַעַזְבֶךָּ לֹא תִירָא וְלֹא תֵחָת׃ — ו[7]
9 וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת־הַתּוֹרָה הַזֹּאת וַיִּתְּנָהּ אֶל־הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי הַנֹּשְׂאִים
10 אֶת־אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה וְאֶל־כָּל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 10 וַיְצַו מֹשֶׁה אוֹתָם — כו בליש וכל מלכים דכות . לט מל בתור
11 לֵאמֹר מִקֵּץ ׀ שֶׁבַע שָׁנִים בְּמֹעֵד שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה בְּחַג הַסֻּכּוֹת׃ 11 בְּבוֹא — ג[8] חס בליש וכל במעדו דכות ב מ ב באור . ט מל[9]
כָל־יִשְׂרָאֵל לֵרָאוֹת[a] אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר [b]יִבְחָר — ג[10]
12 תִּקְרָא[bc] אֶת־הַתּוֹרָה הַזֹּאת נֶגֶד כָּל־יִשְׂרָאֵל בְּאָזְנֵיהֶם׃ 12 הַקְהֵל — ב[11] . ה . ג[12]
אֶת־הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְהַטַּף וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ לְמַעַן יִשְׁמְעוּ
וּלְמַעַן יִלְמְדוּ וְיָרְאוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם[a] וְשָׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־ — ב
13 דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת׃ 13 וּבְנֵיהֶם אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ יִשְׁמְעוּ וְלָמְדוּ
לְיִרְאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם[a] כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר אַתֶּם[b] חַיִּים עַל־
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ פ
ס[כט] 14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הֵן קָרְבוּ יָמֶיךָ לָמוּת קְרָא אֶת־יְהוֹשֻׁעַ — ה בטע ר״פ בסיפ . ג קריבה למיתא[13]
וְהִתְיַצְּבוּ בְּאֹהֶל[a] מוֹעֵד וַאֲצַוֶּנּוּ וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וִיהוֹשֻׁעַ וַיִּתְיַצְּבוּ בְּאֹהֶל[a] — ה
15 מוֹעֵד׃ 15 וַיֵּרָא[a] יְהוָה בָּאֹהֶל[b] [c]בְּעַמּוּד עָנָן[c] וַיַּעֲמֹד עַמּוּד הֶעָנָן עַל־ — כ[14] . ו[15]
16 פֶּתַח הָאֹהֶל[d]׃ ס 16 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הִנְּךָ שֹׁכֵב עִם־
אֲבֹתֶיךָ וְקָם הָעָם הַזֶּה וְזָנָה ׀ אַחֲרֵי ׀ אֱלֹהֵי נֵכַר־[a]הָאָרֶץ[a] אֲשֶׁר הוּא — ל . ו[16] . ל
בָא־שָׁמָּה[b] בְּקִרְבּוֹ[c] וַעֲזָבַנִי[c] וְהֵפֵר אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר כָּרַתִּי אִתּוֹ׃
17 וְחָרָה אַפִּי בוֹ בַיּוֹם־הַהוּא וַעֲזַבְתִּים[a] וְהִסְתַּרְתִּי פָנַי מֵהֶם [b]וְהָיָה
לֶאֱכֹל[b] וּמְצָאֻהוּ רָעוֹת רַבּוֹת וְצָרוֹת וְאָמַר בַּיּוֹם הַהוּא הֲלֹא עַל כִּי־ — ל חס . ב

[5]Mm 230. [6]Mm 1265. [7]Mm 3355. [8]Mm 3727. [9]Mm 2069. [10]Mm 2209. [11]Mm 1763. [12]Mm 701. [13]Mm 1874. [14]Mm 1227. [15]Mm 113. [16]Mm 1384.

7 [a] $V^{Ken 1.9.107}$ mlt Mss תבא, pc Mss 𝔐𝔖𝔙 תָּבִיא cf 23 ‖ [b] 𝔊 *πρὸ προσώπου* = לִפְנֵי ‖ **8** [a] > $𝔊^{-Ms}$($𝔊^{O}$ c ast) ‖ [b–b] > $𝔊^{-L}$($𝔊^{O}$ c ast) ‖ [c] $𝔗^{J}$ *wmjmrjh* ‖ **11** [a] 𝔐 להראות; l לִרְאוֹת cf 16,16 ‖ [b–b] 𝔐 בחר יקרא (pro ב׳ תִּקְרָא ?) ‖ [c] 𝔊 *ἀναγνώσεσθε* = תִּקְרְאוּ, $𝔊^{O}$ *ἀναγνώσῃ* = תִּקָּרֵא cf $𝔗^{J}$ ‖ **12** [a] Seb $V^{Ken 107}$ mlt Mss 𝔐$𝔊^{Ms}$ 3 pl ‖ **13** [a] pc Mss 𝔐𝔖𝔙 3 pl, $𝔊^{B}$ 2 sg, $𝔊^{N min}$ 1 pl ‖ [b] 𝔐𝔊𝔙 הֵם ‖ **14** [a] 𝔊 *παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς* = עַל פֶּתַח הָא׳ ut 15 ‖ **15** [a] $𝔐^{Mss}$ –אה; 𝔊 *καὶ κατέβη* = וַיֵּרֶד ‖ [b] > $𝔊^{-L}$($𝔊^{O}$ c ast); 𝔖 + *zbn'* = מוֹעֵד ‖ [c–c] $𝔊^{B*Θ min}$𝔏 om עמוד ‖ [d] Ms $𝔊^{ABL min}$𝔖 אֹהֶל מוֹעֵד ‖ **16** [a–a] Ms הארץ; > $𝔊^{min}$ ‖ [b] $𝔐^{Mss}$$𝔗^{J}$ שם ‖ [c] 𝔐𝔊𝔗$𝔗^{J}$ 3 pl ut plerumque 16–21 ‖ **17** [a] pc Mss 𝔐 –תָּם ‖ [b–b] 𝔐𝔖 והיו לאכלה cf 𝔗$𝔗^{J}$.

יא17. ט ר״פ וכל תרי עשר דכות18 אֵין אֱלֹהַי בְּקִרְבִּי מְצָאוּנִי הָרָעוֹת הָאֵלֶּה׃ 18 וְאָנֹכִי [a]הַסְתֵּר אַסְתִּיר[a] 18
ה בטע. ה בסיפ. ג בליש19 פָּנַי[b] בַּיּוֹם הַהוּא עַל כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה[c] כִּי פָנָה[d] אֶל־אֱלֹהִים
ל אֲחֵרִים׃ 19 וְעַתָּה [a]כִּתְבוּ לָכֶם אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת [b]וְלַמְּדָהּ אֶת־בְּנֵי־ 19
ל יִשְׂרָאֵל שִׂימָהּ[a] בְּפִיהֶם לְמַעַן תִּהְיֶה־לִּי הַשִּׁירָה הַזֹּאת[b] לְעֵד בִּבְנֵי
ו20. ז חס יִשְׂרָאֵל׃ 20 כִּי־אֲבִיאֶנּוּ[a] אֶל־הָאֲדָמָה[b] ׀ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתָיו[c] זָבַת 20
ב21. ל22 חָלָב וּדְבַשׁ וְאָכַל וְשָׂבַע וְדָשֵׁן וּפָנָה אֶל־אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַעֲבָדוּם
ל וְנִאֲצוּנִי וְהֵפֵר אֶת־בְּרִיתִי׃ 21 [a]וְהָיָה כִּי־תִמְצֶאןָ אֹתוֹ רָעוֹת רַבּוֹת 21
ב. ד וְצָרוֹת[a] וְעָנְתָה הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְפָנָיו[b] לְעֵד כִּי לֹא תִשָּׁכַח מִפִּי זַרְעוֹ
ב23. כב24 ג מנה בסיפ כִּי יָדַעְתִּי אֶת־יִצְרוֹ אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה הַיּוֹם בְּטֶרֶם אֲבִיאֶנּוּ אֶל־הָאָרֶץ[c]
אֲשֶׁר נִשְׁבָּעְתִּי[d]׃ 22 וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת בַּיּוֹם הַהוּא 22
וַיְלַמְּדָהּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 23 וַיְצַו אֶת־יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וַיֹּאמֶר 23
ט25 וכל קריא דכות ב מ ב. ל26 חֲזַק וֶאֱמָץ כִּי אַתָּה תָּבִיא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־הָאָרֶץ [a]אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי
ב27 לָהֶם וְאָנֹכִי אֶהְיֶה עִמָּךְ[a]׃ 24 וַיְהִי ׀ כְּכַלּוֹת מֹשֶׁה לִכְתֹּב אֶת־ 24
[a]דִּבְרֵי הַתּוֹרָה[b]־הַזֹּאת עַל־סֵפֶר עַד תֻּמָּם׃ 25 וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־הַלְוִיִּם 25
כו. כו בליש וכל מלכים דכות. ד28 נֹשְׂאֵי אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה לֵאמֹר׃ 26 לָקֹחַ[a] אֵת סֵפֶר הַתּוֹרָה[b] הַזֶּה[c] 26
כו בליש וכל מלכים דכות וְשַׂמְתֶּם אֹתוֹ מִצַּד אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְהָיָה־שָׁם בְּךָ לְעֵד׃
ג29. ל. ל. ה30 27 כִּי אָנֹכִי יָדַעְתִּי אֶת־מֶרְיְךָ וְאֶת־עָרְפְּךָ הַקָּשֶׁה הֵן בְּעוֹדֶנִּי חַי עִמָּכֶם 27
ב חס. ל הַיּוֹם מַמְרִים הֱיִתֶם עִם־יְהוָה[a] וְאַף כִּי־אַחֲרֵי מוֹתִי׃ 28 הַקְהִילוּ אֵלַי 28
ה אֶת־כָּל־זִקְנֵי[a] שִׁבְטֵיכֶם[b] וְשֹׁטְרֵיכֶם[c] וַאֲדַבְּרָה בְאָזְנֵיהֶם אֵת הַדְּבָרִים[d]
ה31. לג32 הָאֵלֶּה וְאָעִידָה בָּם אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ׃ 29 כִּי יָדַעְתִּי אַחֲרֵי 29

[17] Mm 2580. [18] Mm 1472. [19] Mm 1987. [20] Mm 24. [21] 1 Ch 23,1. [22] וחד דשן Jes 30,23. [23] Hab 2,18. [24] Mm 475. [25] Mm 230. [26] Mm 1228. [27] Mm 1203. [28] Mm 1229. [29] Mm 131. [30] Mm 2272. [31] Mm 1230. [32] Mm 3139.

18 [a–a] ш[Mss] אסתר הסתיר ‖ [b] V[Ken69] 2 Mss ш𝔊[-O]𝔖𝔗𝔗[J] + מֵהֶם ut 17 ‖ [c] Seb ш𝔊[-N]𝔖𝔗𝔗[J] עָשׂוּ; > 𝔊[44] ‖ [d] ш𝔊[-Ms] פנו cf 𝔖𝔗𝔗[J] ‖ **19** [a–a] 𝔖 *ktwb lhwn* ... = כתב להם ...; l כְּתָב־לְךָ cf 22 vel (ш𝔖[A] ושימה) וְלַמְּדָהּ ... שִׂימָהּ cf 𝔊𝔏𝔙 et 32,44b ‖ [b–b] > 𝔖[W] ‖ **20** [a] Seb 𝔖𝔗𝔗[J] 3 pl ‖ [b] 𝔊(𝔊[O] c ob) + *τὴν ἀγαθήν* = הַטּוֹבָה ‖ [c] Seb 𝔊[BL] + לתת להם; 𝔊[-min] + *γῆν* ‖ **21** [a–a] > 𝔊[BMNΘ min](𝔊[O] c ast), sed l 𝔐 ‖ [b] > 2 Mss 𝔙; 𝔊[BΘ min](𝔏) *κατὰ πρόσωπον* (𝔊[O] + *αὐτοῦ* = 𝔐; 𝔊[rel] + *αὐτῶν* = 𝔗[J] cf 𝔖) ‖ [c] ш האדמה ‖ [d] Ms 𝔊𝔖 + לַאֲבֹתָם cf 7.20, ш + לַאֲבֹתָיו, 𝔙 + *ei* = לוֹ cf 16 ‖ **23** [a–a] > Ms; 𝔊 *ἣν ὤμοσεν κύριος αὐτοῖς* (𝔊[min][𝔏] *τοῖς πατράσιν αὐτῶν*)· *καὶ αὐτὸς ἔσται μετὰ σοῦ* ‖ **24** [a] pc Mss 𝔊[-Ms] + כָּל cf 28 ‖ [b] 2 Mss הַשִּׁירָה; > V[Ken69] ‖ **26** [a] ш𝔊 pl cf 𝔖𝔗𝔗[J]𝔙 ‖ [b] > 𝔙 ‖ [c] 𝔗𝔊 הזאת ‖ **27** [a] 𝔊 *τὸν θεόν* ‖ **28** [a] > V[Ken69.80]; V[Ken107] pc Mss 𝔊[-B min] רָאשֵׁי ‖ [b] 𝔊[-B min] + *καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ὑμῶν* = וְזִקְנֵיכֶם ‖ [c] 𝔊[-O] pr *καὶ τοὺς κριτὰς ὑμῶν* = וְשֹׁפְטֵיכֶם cf 29,9 ‖ [d] V[Ken9] nonn Mss 𝔊𝔗[Ms]𝔗[J] pr כָּל.

מוּתִי כִּי־הַשְׁחֵת תַּשְׁחִתוּן וְסַרְתֶּם מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶתְכֶם — ב חס . ז[33] חס ב מנה בליש
וְקָרָאת[a] אֶתְכֶם הָרָעָה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים כִּי־תַעֲשׂוּ אֶת־הָרַע[b] בְּעֵינֵי — ד[34] . ז . קלט[35] לג מנה בתור
30 יְהוָה[c] לְהַכְעִיסוֹ בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם׃ 30 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה בְּאָזְנֵי כָּל־קְהַל — ל בתור וכל קריא דכות ב מ א[36] . לז
יִשְׂרָאֵל אֶת־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת עַד תֻּמָּם׃ פ ע — ג חד באור חד בנביא וחד בכתיב[37]

סנ״ן פרש 32 1 הַאֲזִינוּ[a] הַשָּׁמַיִם וַאֲדַבֵּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אִמְרֵי־פִי[b]׃ — ח ב מנה ר״פ . ד[1] . ב[2]

2 יַעֲרֹף כַּמָּטָר לִקְחִי תִּזַּל[a] כַּטַּל אִמְרָתִי — ב . ג[3] . ל . ב
כִּשְׂעִירִם עֲלֵי־דֶשֶׁא וְכִרְבִיבִים עֲלֵי־עֵשֶׂב׃ — ל וכל ליש כן כת ב מ ב[4] מל . ל ומל
3 כִּי שֵׁם[a] יְהוָה אֶקְרָא הָבוּ[b] גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ׃
4 הַצּוּר[a] תָּמִים פָּעֳלוֹ כִּי כָל־דְּרָכָיו מִשְׁפָּט — צדה רבתי בעל[5]
אֵל אֱמוּנָה וְאֵין עָוֶל צַדִּיק וְיָשָׁר הוּא[b]׃ — ל
5 שִׁחֵת[a] לוֹ לֹּא בָּנָיו מוּמָם[a] דּוֹר עִקֵּשׁ וּפְתַלְתֹּל׃ — ל כת כן[6] . ל . ה . ל וחס
6 הַ[a]־לַיהוָה[a] תִּגְמְלוּ־זֹאת עַם נָבָל וְלֹא חָכָם
הֲלוֹא־הוּא אָבִיךָ קָּנֶךָ[b] הוּא עָשְׂךָ וַיְכֹנְנֶךָ׃ — יב מל בתור[7] . ל כת כן ורפי
7 זְכֹר יְמוֹת[a] עוֹלָם בִּינוּ[b] שְׁנוֹת דֹּר־וָדֹר — ל[8]
שְׁאַל אָבִיךָ וְיַגֵּדְךָ זְקֵנֶיךָ וְיֹאמְרוּ לָךְ׃ — ט רפי[9]
8 בְּהַנְחֵל[a] עֶלְיוֹן גּוֹיִם בְּהַפְרִידוֹ בְּנֵי אָדָם — ל . ל . ו וכל תלים ומשלי דכות ב מ ב[10]
יַצֵּב[b] גְּבֻלֹת עַמִּים לְמִסְפַּר[c] בְּנֵי יִשְׂרָאֵל[d]׃ — ל וכת חס[11]
9 כִּי[a][b] חֵלֶק[b] יְהוָה עַמּוֹ[c] יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ[a][d]׃
10 יִמְצָאֵהוּ[a] בְּאֶרֶץ מִדְבָּר[b] וּבְתֹהוּ[c] יְלֵל[d] יְשִׁמֹן[c] — ל . ל . ל . ל

[33] Mm 1757. [34] Mm 1231. [35] Mp sub loco. [36] 2 Ch 29,31. [37] Mm 4256. Cp 32 [1] Mm 1232. [2] 2 Ch 20,9. [3] Mm 1997. [4] Cf Mm 4181. [5] Mp contra textum lectio צ parva, cf Okhl 82,83 et Mp sub loco. [6] Mm 282. [7] Mm 27. [8] וחד כימות Ps 90,15. [9] Mm 1233. [10] Mp sub loco. [11] Mm 2241.

29 [a] ш וקרתה, ш[Mss] ־תה ‖ [b] 𝔊[B] *τὰ πονηρά*, 𝔊[rel] (et Fuad) *τὸ πονηρόν* = 𝔏𝔖𝔙 ‖ [c] 𝔊[L min] + *τοῦ θεοῦ (ὑμῶν* vel *ἡμῶν)* ‖ **Cp 32,1** [a] Cp 32 et sq 𝔗𝔗[J] saepe libere vertunt et exegesim praebent ‖ [b] ш פיי ‖ **2** [a] ш𝔊 *(καὶ καταβήτω)* 𝔖𝔗[J] וְתִ׳, ш[Mss] וְתזאל ‖ **3** [a] ш𝔗 בְּשֵׁם ‖ [b] ш וה׳ ‖ **4** [a] 𝔅 צ maj; 𝔊 *θεός* cf 15[e].18[a].30[c] (𝔊 30 *ὁ θεός* pro צורם) ‖ [b] 𝔊 *(ὁ) κύριος* ‖ **5** [a–a] l c ш שִׁחֲתוּ לו לא בני מום vel שחתו לא בניו מְאֻמָּם; 𝔊 *ἡμάρτοσαν, οὐκ αὐτῷ τέκνα, μωμητά* = שׁ׳ לא לו ב׳ מ׳ cf 𝔗; 𝔖 *ḥblw wl' lh bnj' dmwm'* = שׁ׳ ולא לו בני מום; 𝔙 *peccaverunt ei (et) non filii eius in sordibus*; 𝔗[J] alit ‖ **6** [a–a] mlt Mss הל יהוה vel הליהוה; mlt Mss ה maj ‖ [b] pc Mss 𝔅𝔆 קָנִיךָ, ш[Ms] קנאך ‖ **7** [a–a] ш זכרו יומת, 2 Mss זכ(ו)ר ימת ‖ [b] 𝔖𝔗𝔙 sg, prp בִּינָה vel בִּין ‖ **8** [a] 2 Mss ш[Mss] ־חִיל ‖ [b] ш[Ms] יַצִּיב ‖ [c] 𝔗[J] + 70 ‖ [d–d] 𝔔𝔊 *(ἀγγέλων θεοῦ)* σ′𝔏[Syh] prb recte בני אֵל vel בני אֵלִים ‖ **9** [a–a] prb l וַיְהִי חֵלֶק = ־ vel) וַיְחַלֵּק) יהוה יַעֲקֹב ח׳ נ׳ ישׂראל ‖ [b–b] 𝔊 *καὶ ἐγενήθη μερίς* = וַיְהִי חלק ‖ [c] dl (m cs)? ‖ [d] ш𝔊 + ישׂראל ‖ **10** [a] ш יאמצהו cf 𝔊 *αὐτάρκησεν*? ‖ [b] ш הַמּ׳ ‖ [c–c] ш ובתהללות יש(י)מנהו cf 15 (Neh 9,25) ‖ [d] prp וְלֵיל cf 𝔙.

יְסֹבְבֶנְהוּ [e]יְבוֹנְנֵהוּ יִצְּרֶנְהוּ[e] כְּאִישׁוֹן עֵינוֹ׃
11 כְּנֶשֶׁר יָעִיר[a] קִנּוֹ עַל־[b]גּוֹזָלָיו יְרַחֵף
יִפְרֹשׂ כְּנָפָיו יִקָּחֵהוּ[c] יִשָּׂאֵהוּ[d] עַל־אֶבְרָתוֹ׃
12 יְהוָה בָּדָד יַנְחֶנּוּ וְאֵין עִמּוֹ אֵל נֵכָר׃
13 יַרְכִּבֵהוּ עַל־בָּמֳותֵי[a] אָרֶץ וַיֹּאכַל[b] תְּנוּבֹת שָׂדָי
וַיֵּנִקֵהוּ[c] דְבַשׁ מִסֶּלַע וְשֶׁמֶן מֵחַלְמִישׁ צוּר׃
14 חֶמְאַת[a] בָּקָר וַחֲלֵב צֹאן עִם־חֵלֶב[a] כָּרִים
וְאֵילִים בְּנֵי־בָשָׁן וְעַתּוּדִים עִם־חֵלֶב כִּלְיוֹת חִטָּה
וְדַם־עֵנָב תִּשְׁתֶּה־חָמֶר[b]׃
15 וַיִּשְׁמַן[a] יְשֻׁרוּן וַיִּבְעָט[b] [c]שָׁמַנְתָּ עָבִיתָ כָּשִׂיתָ[c]
וַיִּטֹּשׁ אֱלוֹהַ[d] עָשָׂהוּ וַיְנַבֵּל[e] צוּר[f] יְשֻׁעָתוֹ׃
16 יַקְנִאֻהוּ[a] בְּזָרִים[b] בְּתוֹעֵבֹת[c] יַכְעִיסֻהוּ[d]׃
17 יִזְבְּחוּ לַשֵּׁדִים לֹא אֱלֹהַ[a] אֱלֹהִים לֹא יְדָעוּם
חֲדָשִׁים מִקָּרֹב בָּאוּ לֹא שְׂעָרוּם אֲבֹתֵיכֶם[b]׃
18 צוּר[a] יְלָדְךָ תֶּשִׁי[b] וַתִּשְׁכַּח אֵל מְחֹלְלֶךָ[c]׃
19 וַיַּרְא יְהוָה [a]וַיִּנְאָץ מִכַּעַס[a] בָּנָיו וּבְנֹתָיו׃
20 וַיֹּאמֶר אַסְתִּירָה פָנַי מֵהֶם אֶרְאֶה[a] מָה אַחֲרִיתָם
כִּי דוֹר [b]תַּהְפֻּכֹת הֵמָּה[b] בָּנִים לֹא־אֵמֻן[c] בָּם׃
21 הֵם קִנְאוּנִי בְלֹא־אֵל כִּעֲסוּנִי בְּהַבְלֵיהֶם[a]
וַאֲנִי אַקְנִיאֵם בְּלֹא־עָם בְּגוֹי נָבָל אַכְעִיסֵם׃

ל . ל . ל . ג . ט[12]
ל . ג . ח . יד[13]
ל בתור . ב . ל[14]
ב . ב . ח[15]
ל וחס . במתי[16] ק . חד מן ג[17] יתיר ו . יד[18] קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ ד . ל[19]
ל . ל
ג
ז בליש וחד מן ד[20] מל בתור וכל נביא דכות ב מ ג . ה[21] ב מנה מל . ב מל
ל . ל
ב . ל . ל . ל . ל
ל . ו חס בליש[17]
ב חד ר״פ וחד ס״פ
ג . מז פסוק לא לא לא . ג חס בליש[22]
ב חס . ל ומל
ל . ל
ד בתור ול בסיפ
ל
ה חס בליש[23]
ל ומל . ג
ל

[12]Mm 3145. [13]Mm 3635. [14]וחד באברתו Ps 91,4. [15]Mm 2544. [16]Q addidi, cf Mi 1,3 et Mp sub loco. [17]Mp sub loco. [18]Mm 1234. [19]וחד מתנובת Thr 4,9. [20]Mm 879. [21]Mm 2338. [22]Sine mappiq, cf Da 11,38 et Mp sub loco. [23]Mm 2116.

10 [e–e] Smr𝔊 וַיִּ' וַיִּצַּ' ‖ **11** [a] V[Ken 69] Ms Smr יער, 𝔊 *σκεπάσαι* = יִצֹּר? cf 𝔗 ‖ [b] V[Ken 69] Ms Smr𝔊𝔖𝔗[J]𝔙 וְעַל (hpgr) ‖ [c] Smr ויי'; 𝔖 suff 3 pl ‖ [d] 𝔖 suff 3 pl ‖ **13** [a] K בָּמוֹתֵי, Q pc Mss 𝔈 בָּמֳתֵי cf mlt Mss? 𝔊 *τὴν ἰσχύν* cf 𝔖𝔗 ‖ [b] Smr𝔊 יַאֲכִ(י)לֵהוּ cf 𝔖; 𝔗(𝔗[J]) *w'wkjljnwn* = וַיַּאֲכִילֵם ‖ [c] Smr𝔖 ייני'; 𝔗𝔗[J] suff 3 pl; 𝔊 *ἐθήλασαν* = יִינְקוּ cf 33,19 ‖ **14** [a] Smr חמת ‖ [b] Smr[Mss] עמר; ins c Smr𝔊 (ו)יֹּאכַל יַעֲקֹב וַיִּשְׂבַּע vel huc tr 15aβ et dl 14b? ‖ **15** [a] Smr𝔗𝔙 וי' ‖ [b] 𝔅 ־עַט ‖ [c–c] 𝔊 3 sg ‖ [d] sic L, mlt Mss Edd ־הַ ‖ [e] Smr 3 pl ‖ [f] cf 4[a]; 𝔖 hic et 18. (30) *ltqjp'* potentem ‖ **16** [a] Smr[Mss] ויקניאהו, 𝔊[-F] *παρώξυνάν με* = יַקְנִאֻנִי ‖ [b] 𝔙 *in diis alienis*, l בֵּאלֹהִים זָרִים m cs ‖ [c] Smr𝔈𝔖𝔙 ובו'; ins זרות? ‖ [d] 𝔊[-B] *ἐξεπίκρανάν με* = יַכְעִיסֻנִי ‖ **17** [a] cf 15[d] ‖ [b] 𝔊[-O]𝔗𝔙 3 pl ‖ **18** [a] cf 4[a].15[e] ‖ [b] mlt Mss י min; frt l c Smr תַּשָּׁא vel melius תִּשֶּׁה ‖ [c] Smr מהל' ‖ **19** [a–a] prp וַיִּכְעַס וַיִּנְאַץ ‖ **20** [a] 2 Mss Smr𝔖𝔙 ואר'; 𝔊 *καὶ δείξω*, frt l וְאַרְאֶה ‖ [b–b] Smr הם הפ(י)כות cf Gn 19,29 ‖ [c] Smr הא' ‖ **21** [a] Smr באב'.

22 כִּי־אֵשׁ֙ קָדְחָ֣ה בְאַפִּ֔י וַתִּיקַ֖ד[a] עַד־שְׁא֣וֹל תַּחְתִּ֑ית — ל באורית. ל כת כן[24]
וַתֹּ֤אכַל[b] אֶ֙רֶץ֙ וִֽיבֻלָ֔הּ וַתְּלַהֵ֖ט[c] מוֹסְדֵ֥י הָרִֽים׃ — ל[25]
23 אַסְפֶּ֥ה[a] עָלֵ֖ימוֹ רָע֑וֹת חִצַּ֖י[b] אֲכַלֶּה־בָּֽם׃
24 מְזֵ֥י[a] רָעָ֛ב וּלְחֻ֥מֵי[b] רֶ֖שֶׁף וְקֶ֣טֶב[c] מְרִירִ֑י[d] — ל. ל. ג. ל[26]
וְשֶׁן־בְּהֵמֹת֙ אֲשַׁלַּח־בָּ֔ם עִם־חֲמַ֖ת זֹחֲלֵ֥י[e] עָפָֽר׃ — ל. ט[27]
25 מִחוּץ֙ תְּשַׁכֶּל־חֶ֔רֶב וּמֵחֲדָרִ֖ים[a] אֵימָ֑ה — ג[28]. ל
גַּם־בָּחוּר֙ גַּם־בְּתוּלָ֔ה יוֹנֵ֖ק[b] עִם־אִ֥ישׁ שֵׂיבָֽה׃ — י פסוק בתור גם גם ומילה חדה ביניה. כל ליש כת כן
26 אָמַ֖רְתִּי אַפְאֵיהֶ֑ם[a] אַשְׁבִּ֥יתָה[b] מֵאֱנ֖וֹשׁ זִכְרָֽם׃ — ל. ל
27 לוּלֵ֗י[a] כַּ֤עַס אוֹיֵב֙[b] אָג֔וּר פֶּֽן־יְנַכְּר֖וּ[c] צָרֵ֑ימוֹ[d] — ב. ל. ל
פֶּן־יֹֽאמְרוּ֙ יָדֵ֣נוּ[e] רָ֔מָה וְלֹ֥א יְהוָ֖ה[f] פָּעַ֥ל כָּל־זֹֽאת׃ — ס[29]. ג מלעיל[30]
28 כִּי־ג֛וֹי אֹבַ֥ד [a]עֵצ֖וֹת הֵ֑מָּה[a] וְאֵ֥ין בָּהֶ֖ם תְּבוּנָֽה׃ — ב
29 ל֥וּ[a] חָכְמ֖וּ יַשְׂכִּ֣ילוּ[b] זֹ֑את יָבִ֖ינוּ[c] לְאַחֲרִיתָֽם׃ — כב[31] ו[32] מנה ר״פ
30 אֵיכָ֞ה[a] יִרְדֹּ֤ף אֶחָד֙ אֶ֔לֶף וּשְׁנַ֖יִם יָנִ֣יסוּ רְבָבָ֑ה — ין[33]. ל כת כן[24]. ד
אִם־לֹא֙ כִּֽי־[b]צוּרָ֣ם[c] מְכָרָ֔ם וַֽיהוָ֖ה[d] הִסְגִּירָֽם׃ — כב בתור
31 כִּ֛י לֹ֥א כְצוּרֵ֖נוּ צוּרָ֑ם וְאֹיְבֵ֖ינוּ[a] פְּלִילִֽים[b]׃ — ל[34]
32 כִּֽי־מִגֶּ֤פֶן סְדֹם֙ גַּפְנָ֔ם וּמִשַּׁדְמֹ֖ת עֲמֹרָ֑ה
עֲנָבֵ֙מוֹ֙[a] עִנְּבֵי־[b]ר֔וֹשׁ[c] אַשְׁכְּלֹ֥ת מְרֹרֹ֖ת לָֽמוֹ׃ — ל. ו[35] כת כן וחד מן ט[36] כת חס א. ל[37]. ב
33 חֲמַ֥ת תַּנִּינִ֖ם יֵינָ֑ם וְרֹ֥אשׁ פְּתָנִ֖ים אַכְזָֽר׃ — ג חס בתור[38]. יא[39] ול בתור. ל בתור
34 הֲלֹא־ה֖וּא כָּמֻ֣ס[a] עִמָּדִ֑י חָת֖וּם בְּאוֹצְרֹתָֽי׃ — פלג[40]. ל וחס. ג
35 לִ֤י[a] נָקָם֙ וְשִׁלֵּ֔ם[b] לְעֵ֖ת תָּמ֣וּט רַגְלָ֑ם — ל וכל שם ברנש כת כן

[24] Mm 839. [25] וחד ותלהט Ps 97,3. [26] וחד קטב Jes 28,2. [27] Mm 425. [28] Mm 3191. [29] TM contra Mp Dt 21,7, cf Mp sub loco. [30] Mm 1235. [31] Mm 1444. [32] Mm 1236. [33] Mm 1095. [34] וחד בפלילים Ex 21,22. [35] Mm 1237. [36] Mm 922. [37] Mp sub loco. [38] Mm 8. [39] Mm 1554. [40] Mm 27 contra textum, mlt var.

22 a 𝔊^{-O min} om cop cf 𝔗; Ms ⅏ ותוקד ‖ b ⅏𝔊𝔖𝔗 ות׳ ‖ c ⅏𝔊𝔗 ות׳ ‖ **23** a prp אֹסְפָה; 𝔊 συνάξω 𝔙 *congregabo* cf 𝔖; cf Mi 4,6 ‖ b ⅏𝔊𝔖𝔙 וח׳ ‖ **24** a Ms 𝔗⅏ מזה ‖ b 𝔔 ל׳; ⅏ לחמו cf 𝔗𝔗^J𝔙 et Prv 9,5; 𝔖 alit ‖ c pc Mss וקטף, ⅏𝔙 קטף ‖ d ⅏ מררים ‖ e ⅏^Mss זהלי ‖ **25** a ⅏^Ms ומהד׳ ‖ b ⅏ וינק (= וְיֹנֵק) cf 𝔖 ‖ **26** a ⅏ אפיהם, ⅏^Mss אפי הם; l אֵיפֹה הֵם cf α′𝔖𝔙 vel אֲפִיצֵם? cf 𝔊 διασπερῶ αὐτούς ‖ b Ms 𝔔⅏ –ית ‖ **27** a V^{Ken107} Ms לולא, ⅏ לו לא, 𝔊 εἰ μή ‖ b ⅏ אֹיְבַי, 𝔊𝔙 pl ‖ c prp –רֵנִי (?) ‖ d ⅏𝔊^{O(?)} צרינו (pro צָרָיו?) ‖ e mlt Mss 𝔗⅏𝔊𝔖𝔙 יָדֵנוּ ‖ f 𝔔 אדני ‖ **28** a–a ⅏ עצותם cf 𝔖; ⅏^Mss עצותיהם ‖ **29** a pc Mss ⅏^Mss𝔊 לא, ⅏ ולא ‖ b 𝔊^{L min}(𝔗) + πάντα = כל ‖ c ⅏𝔖𝔙 וי׳ cf 𝔗^J ‖ **30** a ⅏ איך ‖ b > 2 Mss ⅏ cf 𝔊 ‖ c cf 4[a].15[e].18[a] ‖ d frt ins הוא m cs ‖ **31** a frt ins כֻּלָּם m cs ‖ b 𝔊 ἀνόητοι = אֱוִילִים? ‖ **32** a ⅏𝔖 עִנְּבֵיהֶם ‖ b 𝔅 ענ׳ ‖ c pc Mss ⅏ ראש ‖ **34** a frt l c ⅏ כָּנוּס cf 𝔊 συνῆκται ‖ **35** a ⅏𝔊 ליום ‖ b prp וְשַׁלֵּם cf Ho 9,7; 𝔗𝔗^J𝔙 et Rm 12,19 H 10,30 prb leg 1 sg cf 𝔖.

כִּי קָרוֹב יוֹם אֵידָם וְחָשׁ עֲתִדֹת לָמוֹ׃ ל̇ . ל̇ כת כן[41]
36 כִּֽי־יָדִין יְהוָה עַמּוֹ וְעַל־עֲבָדָיו יִתְנֶחָם ג̇[42]
כִּי יִרְאֶה כִּי־אָזְלַת יָד[a] וְאֶפֶס עָצוּר וְעָזוּב׃ ל̇ . ח̇ . ב̇[43]
37 וְאָמַר[a] אֵי[b] אֱלֹהֵימוֹ צוּר [c]חָסָיוּ בוֹ[c]׃ לא ג̇ מנה בתור . ל̇ . ל̇
38 אֲשֶׁר חֵלֶב[a] זְבָחֵימוֹ יֹאכֵלוּ[b] יִשְׁתּוּ[c] יֵין נְסִיכָם[d] ל̇ . י̇ בליש
יָקוּמוּ וְיַעְזְרֻכֶם[e] יְהִי[f] עֲלֵיכֶם סִתְרָה׃ ג̇ מל בתור[44] . ג̇ חס ול בליש
39 רְאוּ ׀ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי ג̇ . יג̇ פסוק ואין ואין[45] . ג̇
אֲנִי אָמִית וַאֲחַיֶּה מָחַצְתִּי וַאֲנִי אֶרְפָּא וְאֵין מִיָּדִי מַצִּיל׃ ל̇[46]
40 כִּֽי־אֶשָּׂא אֶל־שָׁמַיִם[a] יָדִי וְאָמַרְתִּי חַי אָנֹכִי לְעֹלָם׃ כג̇ וחד מן ה̇[47] חס את . ל̇[48] . ל̇ ושאר חי אני . ית̇[49] חס י̇ מנה בתור
41 אִם־שַׁנּוֹתִי[a] בְּרַק חַרְבִּי וְתֹאחֵז[b] בְּמִשְׁפָּט יָדִי ד̇ ר״פ בסיפ̇ . ל̇
אָשִׁיב נָקָם לְצָרָי וְלִמְשַׂנְאַי אֲשַׁלֵּם׃ ל̇ זקף קמ̇
42 אַשְׁכִּיר[a] חִצַּי מִדָּם וְחַרְבִּי תֹּאכַל בָּשָׂר ל̇
מִדַּם חָלָל וְשִׁבְיָה מֵרֹאשׁ פַּרְעוֹת אוֹיֵב׃ ל̇ . יד̇ . ל̇ ומל
43 הַרְנִינוּ גוֹיִם[a] עַמּוֹ[b] כִּי[c] דַם־עֲבָדָיו[d] יִקּוֹם ב̇ ר״פ[50] . ב̇ חד מל וחד חס[51]
וְנָקָם יָשִׁיב לְצָרָיו[e] וְכִפֶּר[f] אַדְמָתוֹ[g] עַמּוֹ[h]׃ פ כ̇ד בליש[52]
44 [a]וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה־הַזֹּאת בְּאָזְנֵי הָעָם 44 ל̇ז
הוּא וְהוֹשֵׁעַ בִּן־נוּן׃ 45 וַיְכַל מֹשֶׁה לְדַבֵּר [a]אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה[a] 45 ג̇ בתור בליש . כה̇ ז̇ מנה בתור
אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ 46 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שִׂימוּ לְבַבְכֶם לְכָל[a]־הַדְּבָרִים 46 י̇ו
אֲשֶׁר אָנֹכִי מֵעִיד בָּכֶם הַיּוֹם אֲשֶׁר תְּצַוֻּם אֶת־בְּנֵיכֶם לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת[b] ל̇
אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת׃ 47 כִּי לֹא־דָבָר רֵק הוּא מִכֶּם כִּי־הוּא 47 ב̇[53]

[41] Mm 839. [42] Mm 2675. [43] Mm 1971. [44] Mm 1216. [45] Mm 2004. [46] וחד אחיה Jer 49,11. [47] Mm 1830. [48] Mm 1923. [49] Mm 25. [50] Mm 3335. [51] Jos 10,13. [52] Mm 1685. [53] Mm 278.

36 [a] prp יָדוֹ ‖ **37** [a] 𝔔𝔊 + יהוה; ш pl ‖ [b] ш𝔗𝔗[J] אַיֵּה ‖ [c–c] 𝔊 *ἐφ' οἷς ἐπεποίθεισαν ἐπ' αὐτοῖς* cf 𝔖𝔙 ‖ **38** [a] ℭ חלבי cf 𝔙 ‖ [b] 𝔊 2 pl ‖ [c] ш𝔊𝔖𝔙 וי׳; 𝔊 2 pl ‖ [d] Ms ш נִסְכָּם ‖ [e] V[Ken 9] pc Mss ш𝔖𝔙 (וְ)יַעַזְרוּכֶם ‖ [f] ш Vrs pl ‖ **40** [a] ш𝔖𝔗𝔗[J] הַשׁ׳ ‖ **41** [a] V[Ken 1.107] nonn Mss ш שנתי; Ms שַׁנּוֹתִי ‖ [b] prp וַתּ׳ ‖ **42** [a] 𝔔 רה– ‖ **43** [a] frt l c 𝔔𝔊 שמים ‖ [b] Ms pr אֶת; 𝔊 *ἅμα αὐτῷ* = עִמּוֹ; frt l עִם עַמּוֹ; 𝔔𝔊 et H 1,6 + והשתחוו לו (כל) אלהים vel בני אל ‖ [c] 𝔊 pr (partim ex αα) *εὐφράνθητε, ἔθνη, μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐνισχυσάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ* ‖ [d] 𝔔𝔊 בָּנָיו ‖ [e] 𝔙 *in hostes eorum* = לְצָרֵימוֹ; 𝔔𝔊 + ולשנאיו ישלם cf 41 b 7,10 ‖ [f] 𝔔 ויכ׳; 𝔊[-F*min] + *κύριος* ‖ [g] 𝔔ш𝔊𝔙 ת– ‖ [h] 𝔖𝔗𝔗[J] pr cop ‖ **44** [a] prb dl cf 31,30; 𝔊[-Ms] pr 31,22 ‖ **45** [a–a] > 𝔊[BΘ min]; pc Mss ш𝔊[-LO]𝔖 om כל ‖ **46** [a] ш על כל ‖ [b] pc Mss ш𝔊𝔖𝔙 ול׳ cf 28,1.

חַיֵּיכֶ֑ם וּבַדָּבָ֣ר הַזֶּ֗ה תַּאֲרִ֤יכוּ יָמִים֙ עַל־הָ֣אֲדָמָ֔ה אֲשֶׁ֨ר אַתֶּ֜ם עֹבְרִ֧ים ב . ג
אֶת־הַיַּרְדֵּ֛ן שָׁ֖מָּה לְרִשְׁתָּֽהּ׃ פ
48 וַיְדַבֵּ֤ר יְהוָה֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה בְּעֶ֛צֶם הַיּ֥וֹם הַזֶּ֖ה לֵאמֹֽר׃ 49 עֲלֵ֡ה אֶל־ י בתור . יו וכל אל הר הכרמל דכות[54]
הַר֩ הָעֲבָרִ֨ים הַזֶּ֜ה הַר־נְב֗וֹ[a] אֲשֶׁר֙ בְּאֶ֣רֶץ מוֹאָ֔ב אֲשֶׁ֖ר עַל־פְּנֵ֣י יְרֵח֑וֹ
50 וּרְאֵה֙ אֶת־אֶ֣רֶץ כְּנַ֔עַן אֲשֶׁ֨ר אֲנִ֥י נֹתֵ֛ן לִבְנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל לַאֲחֻזָּֽה׃ 50 וּמֻ֗ת ל וחס
בָּהָר֙ אֲשֶׁ֤ר אַתָּה֙ עֹלֶ֣ה שָׁ֔מָּה וְהֵאָסֵ֖ף אֶל־עַמֶּ֑יךָ[a] כַּאֲשֶׁר־מֵ֞ת אַהֲרֹ֣ן ל . ג מל בתור[55]
51 אָחִ֗יךָ בְּהֹ֣ר הָהָ֔ר וַיֵּאָ֖סֶף אֶל־עַמָּֽיו[b]׃ 51 עַל֩ אֲשֶׁ֨ר מְעַלְתֶּ֜ם בִּ֗י[a] בְּתוֹךְ֙ ז ה מלעיל וב מלרע
בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל בְּמֵי־מְרִיבַ֥ת קָדֵ֖שׁ מִדְבַּר־צִ֑ן עַ֣ל אֲשֶׁ֤ר לֹא־קִדַּשְׁתֶּם֙ ה[56]
52 אוֹתִ֔י בְּת֖וֹךְ בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 52 כִּ֥י מִנֶּ֖גֶד תִּרְאֶ֣ה אֶת־הָאָ֑רֶץ וְשָׁ֨מָּה֙ לֹ֣א כג[57] מל ול בתור . ח
תָב֔וֹא [a]אֶל־הָאָ֕רֶץ אֲשֶׁר־אֲנִ֥י נֹתֵ֖ן לִבְנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל[a]׃ פ נב
ס[א] פרש 33 1 וְזֹ֣את הַבְּרָכָ֗ה אֲשֶׁ֨ר בֵּרַ֥ךְ מֹשֶׁ֛ה אִ֥ישׁ הָאֱלֹהִ֖ים אֶת־בְּנֵ֣י כה יו[1] מנה ר״פ . יב . ו[2]
2 יִשְׂרָאֵ֑ל לִפְנֵ֖י מוֹתֽוֹ׃ 2 וַיֹּאמַ֗ר צא יט ר״פ י מנה בתור

יְהוָ֞ה מִסִּינַ֥י בָּא֙ וְזָרַ֤ח מִשֵּׂעִיר֙ לָ֔מוֹ[a] ג[3]
הוֹפִ֙יעַ֙ מֵהַ֣ר פָּארָ֔ן [b]וְאָתָ֖ה מֵרִבְבֹ֣ת קֹ֑דֶשׁ[b] ג[4] . ל . ב[5]
מִימִינ֕וֹ [c]אֵ֥שְׁדָּת[d] לָֽמוֹ׃ אש דת חד מן ה[6] כת מילה חדה וקר תרי ק
3 [a]אַ֚ף חֹבֵ֣ב עַמִּ֔ים[a] כָּל־[b]קְדֹשָׁ֖יו[c] בְּיָדֶ֑ךָ[d] ב[7]
[e]וְהֵם֙ תֻּכּ֣וּ[e] לְרַגְלֶ֔ךָ[f] [g]יִשָּׂ֖א מִדַּבְּרֹתֶֽיךָ[g]׃ ב[8] . לז
4 [a]תּוֹרָ֥ה צִוָּה־לָ֖נוּ מֹשֶׁ֑ה[a] מוֹרָשָׁ֖ה[b] קְהִלַּ֥ת יַעֲקֹֽב׃ ב בתור[9]
5 וַיְהִ֥י בִישֻׁר֖וּן מֶ֑לֶךְ[a] בְּהִתְאַסֵּף֙ רָ֣אשֵׁי עָ֔ם[b] ל . עה
יַ֖חַד שִׁבְטֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃

[54] Mm 385. [55] Mm 1010. [56] Mm 1013. [57] Mm 1238 א. Cp 33 [1] Mm 856. [2] Mm 3890. [3] Mm 2424. [4] Mm 3357. [5] Ps 3,7. [6] Mm 214. [7] Ps 34,10. [8] Jes 1,5. [9] Mm 1238 ב.

49 [a] 𝔐 נבא, 𝔊 *Ναβαυ* ‖ **50** [a] V[Ken1] mlt Mss 𝔐𝔊𝔖𝔗𝔗[J] עמך ‖ [b] 𝔐𝔊𝔖𝔗𝔗[J] (solus) עמו ‖ **51** [a] 𝔊 *τῷ ῥήματί μου* = בִּדְבָרִי ‖ **52** [a–a] > 𝔊[-L](𝔊[O] c ast) ‖ **Cp 33,2** [a] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *ἡμῖν* = לָנוּ; frt l לְעַמּוֹ? ‖ [b–b] 𝔊 *σὺν μυριάσιν Καδες* = אֶת רִבְבֹת קָדֵשׁ; 𝔖(𝔗𝔗[J]𝔙) *w'mh mn rbwt' dqdjš'* = וְאִתּוֹ רִבְבֹת קֹדֶשׁ; prp וְאָתָה מִמְּרִבַת קָדֵשׁ ‖ [c] 𝔅 𝔐[Mss] אֵשׁ דָּת cf 𝔙 *ignea lex*; txt iam ante 𝔐 crrp (deest 2bβ vel 3+3+3) ‖ [d–d] 𝔊 *ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ* = אֲשֵׁרוּ אֵלִים(?) cf Act 7,53 G 3,19 H 2,2; 𝔖 hic et 3a alit ‖ **3** [a–a] 𝔐[Mss] אב pro אף, 𝔊 *καὶ* (אף = etiam?) *ἐφείσατο τοῦ λαοῦ αὐτοῦ*, frt l אף חבב עַמּוֹ (cf nab *rḥm 'mh*) vel אָפְפוּ חֹבְבֵי עמים? cf Gn 28,3 48,4 Dt 33,19 ‖ [b] 𝔐𝔊𝔖 וכל ‖ [c] 𝔊[-LO](𝔙) *οἱ ἡγιασμένοι* = קְדֹשִׁים ‖ [d] 𝔊[ΘLmin](𝔙) *ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτοῦ* = בְּיָדָיו, 𝔖 *brk* = בֵּרֵךְ ‖ [e–e] prp הִתְמַכּוּ (a מכך); 𝔊[min] om cop ‖ [f] mlt Mss 𝔗𝔐α' –ליך cf 𝔙 ‖ [g–g] 𝔐𝔙 וישאו מ'; prp ישאום דָּ' vel cf Gn 29,1 ‖ **4** [a–a] dl et tr 4b post 5a? ‖ [b] prp –שׁוֹ ‖ **5** [a] 𝔊 *ἄρχων*; prp לְמֶלֶךְ ‖ [b] 𝔐𝔖𝔗𝔗[J] העם, 𝔊 pl cf 21.

6 יְחִ֥י רְאוּבֵ֖ן וְאַל־[a]יָמֹ֑ת [b]וִיהִ֥י מְתָ֖יו מִסְפָּֽר׃[b] ס
7 וְזֹ֤את לִֽיהוּדָה֙ וַיֹּאמַ֔ר
שְׁמַ֤ע יְהוָה֙ [a]ק֣וֹל יְהוּדָ֔ה[a] וְאֶל־עַמּ֖וֹ תְּבִיאֶ֑נּוּ[b]
[c]יָדָיו֙ רָ֣ב ל֔וֹ[c] וְעֵ֥זֶר מִצָּרָ֖יו תִּהְיֶֽה׃ ס
8 וּלְלֵוִ֣י אָמַ֔ר
תֻּמֶּ֥יךָ[a] וְאוּרֶ֖יךָ[b] לְאִ֣ישׁ חֲסִידֶ֑ךָ[c]
אֲשֶׁ֤ר נִסִּיתוֹ֙[d] בְּמַסָּ֔ה תְּרִיבֵ֖הוּ[e] עַל־מֵ֥י מְרִיבָֽה׃
9 הָאֹמֵ֞ר לְאָבִ֤יו וּלְאִמּוֹ֙[a] לֹ֣א רְאִיתִ֔יו[b]
וְאֶת־אֶחָיו֙ לֹ֣א הִכִּ֔יר וְאֶת־בָּנָ֖ו[c] לֹ֣א יָדָ֑ע
כִּ֤י שָֽׁמְרוּ֙[d] אִמְרָתֶ֔ךָ[e] וּבְרִֽיתְךָ֖ יִנְצֹֽרוּ[d]׃
10 יוֹר֤וּ[a] מִשְׁפָּטֶ֙יךָ֙ לְיַֽעֲקֹ֔ב וְתוֹרָתְךָ֖[b] לְיִשְׂרָאֵ֑ל
יָשִׂ֤ימוּ קְטוֹרָה֙ בְּאַפֶּ֔ךָ וְכָלִ֖יל עַֽל־מִזְבְּחֶֽךָ׃
11 בָּרֵ֤ךְ יְהוָה֙ חֵיל֔וֹ וּפֹ֥עַל יָדָ֖יו[a] תִּרְצֶ֑ה
מְחַ֨ץ מָתְנַ֧יִם[b] קָמָ֛יו[c] וּמְשַׂנְאָ֖יו[d] [e]מִן־יְקוּמֽוּן[e]׃ ס
12 לְבִנְיָמִ֣ן[a] אָמַ֔ר
[b]יְדִ֣יד יְהוָ֔ה[b] יִשְׁכֹּ֥ן לָבֶ֖טַח[c] עָלָ֑יו[d] חֹפֵ֤ף[e] עָלָיו֙ כָּל־הַיּ֔וֹם
וּבֵ֥ין כְּתֵפָ֖יו[f] שָׁכֵֽן׃ ס
13 וּלְיוֹסֵ֣ף אָמַ֔ר
מְבֹרֶ֥כֶת יְהוָ֖ה אַרְצ֑וֹ מִמֶּ֤גֶד[a] שָׁמַ֙יִם֙ מִטָּ֔ל[b]
וּמִתְּה֖וֹם רֹבֶ֥צֶת תָּֽחַת׃

ב̇ וכל יחי המלך דכות[10] . ל̇ב
כ̇ה יו̇[11] מנה ר״פ . צ̇א
ב̇[12]
ל̇ג קמ̇[13]
ל̇[14]
מ̇ז פסוק לא לא לא . ב̇[15]
ה̇[16] . בניו̇ ק̇ חד מן ד̇[17] כת חס בליש
י̇ב רחס
ב̇ וכל א״ב דכות
ל̇ . ב̇[18]
ל̇ . ז̇[19]
ב̇[20]
ג̇ ול זקף קמ̇
ג̇

[10] Mm 1239. [11] Mm 856. [12] Mm 4252. [13] Mm 264. [14] Mm 987. [15] Mm 330. [16] Mm 348. [17] Mm 1063. [18] Ps 51,21. [19] Mm 2302. [20] Gn 41,50.

6 [a] ℳ^Mss אל ‖ [b–b] prp וְיִהְיוּ מת׳ מס׳ vel ויהי תָמִים מספָּרוֹ ‖ **7** [a–a] prp קולו m cs ‖ [b] 𝔊 *(εἰσ)έλθοις ἄν* ‖ [c–c] 𝔊^BNmin pr *καί*; prp יד(י)ךָ יָרֶב לו (cf תהיה) vel (pt) בְּיָדָיו רָב ‖ **8** [a] 𝔔𝔊 *(δότε Λευι)* pr הבו ללוי; 𝔗𝔗^J *twmj'* = הַתֻּמִּים ‖ [b] 𝔔 ואורך, 𝔗𝔗^J *w'wrj'* = וְהָאוּרִים ‖ [c] mlt Mss 𝔈 ־דיך; 𝔊 *τῷ ἀνδρὶ τῷ ὁσίῳ* cf 𝔖; prp חֲסָדֶיךָ; 𝔔 = 𝔐 ‖ [d] ℳ ־תהו ‖ [e] 𝔔ℳ ותריבהו ‖ **9** [a] frt dl m cs? ‖ [b] 𝔔 לי רעתיכהו cf ℳ𝔙; 𝔊 suff 2 sg ‖ [c] mlt Mss 𝔈𝔊𝔖𝔙 ut Q; 𝔔 = K ‖ [d] 𝔔𝔊 sg ‖ [e] 𝔈𝔊 *(τὰ λόγια σου)* אמרתיך ‖ **10** [a] 𝔔 ויאירו (hi אור); > 𝔙 ‖ [b] 𝔔 תורתכה; ℳ^Mss𝔖 pl ‖ **11** [a] 2 Mss 𝔔ℳ ידו ‖ [b] ℳ ־ני cf 𝔙 ‖ [c] 𝔔 קמו ‖ [d] 𝔔 משנאו ‖ [e–e] 𝔔 בל יקומו, ℳ^W מי יקימנו (= Gn 49,9); prp מְנִי קוּם ‖ **12** [a] l c pc Mss 𝔈ℳ𝔊𝔖𝔙 ולי׳ ‖ [b–b] ℳ יד יד י׳; prp יְדִד יָהּ cf 2 S 12,25 et ug *jdd 'l* ‖ [c] huc tr כָּל־הַיּוֹם vel l לָבֶטַח cf 𝔖? ‖ [d] l עֶלְיוֹן (𝔊 *ὁ θεός*) vel עָל (ug *'lj* Baal)?; > ℳ ‖ [e] ℳ וחופף cf 𝔖 ‖ [f] ℳ כתפתיו ‖ **13** [a] prp hic et 14–16 מִמֶּגֶד (?) cf 𝔖𝔙 ‖ [b] pc Mss מֵעָל; 𝔖(𝔗) *mn ṭl' dšmj' mn l'l* = מטל שמים מֵעָל cf Gn 49,25 et par תחת.

14 וּמִמֶּגֶד תְּבוּאֹת שָׁמֶשׁ וּמִמֶּגֶד גֶּרֶשׁ[a] יְרָחִים׃ — ז[21]. ל. ד[22]

15 [a]וּמֵרֹאשׁ[b] הַרְרֵי[c]־קֶדֶם וּמִמֶּגֶד גִּבְעוֹת[d] עוֹלָם׃ — ג

16 וּמִמֶּגֶד אֶרֶץ וּמְלֹאָהּ[a] וּרְצוֹן שֹׁכְנִי[b] סְנֶה[c] — ל. ד[23]

תָּבוֹאתָה[d] לְרֹאשׁ יוֹסֵף וּלְקָדְקֹד נְזִיר אֶחָיו׃ — ל. כד

17 בְּכוֹר שׁוֹרוֹ[a] הָדָר לוֹ וְקַרְנֵי רְאֵם[b] קַרְנָיו

בָּהֶם עַמִּים יְנַגַּח יַחְדָּו[c] אַפְסֵי־אָרֶץ[d]

וְהֵם[e] רִבְבוֹת אֶפְרַיִם וְהֵם[f] אַלְפֵי מְנַשֶּׁה׃ ס — ג געיא בליש[24]

18 וְלִזְבוּלֹן[a] אָמַר — ל

שְׂמַח זְבוּלֻן בְּצֵאתֶךָ וְיִשָּׂשכָר[b] בְּאֹהָלֶיךָ׃ — ב[25]

19 עַמִּים [a]הַר[b]־יִקְרָאוּ[a] שָׁם[c] יִזְבְּחוּ זִבְחֵי־צֶדֶק

כִּי שֶׁפַע יַמִּים יִינָקוּ וּשְׂפֻנֵי[d] טְמוּנֵי חוֹל׃ ס

20 וּלְגָד אָמַר — ל

בָּרוּךְ מַרְחִיב גָּד כְּלָבִיא[a] שָׁכֵן וְטָרַף[b] זְרוֹעַ אַף[c]־קָדְקֹד׃ — ב[26]. ג[27] מל בתור וכל בנ״ך דכות ב מ ג

21 וַיַּרְא רֵאשִׁית לוֹ כִּי־שָׁם[a] חֶלְקַת מְחֹקֵק[b] סָפוּן — כח

וַיֵּתֵא רָאשֵׁי עָם[b] צִדְקַת יְהוָה עָשָׂה — ל. עה. ה[28]

וּמִשְׁפָּטָיו עִם־יִשְׂרָאֵל׃ ס

22 וּלְדָן אָמַר — ל

דָּן גּוּר[a] אַרְיֵה יְזַנֵּק[b] מִן־הַבָּשָׁן׃ — ל

23 וּלְנַפְתָּלִי אָמַר

נַפְתָּלִי שְׂבַע רָצוֹן[a] וּמָלֵא בִּרְכַּת יְהוָה

יָם[b] וְדָרוֹם יְרָשָׁה[c]׃ ס — ל

[21] Mm 1240. [22] Mm 378. [23] Mm 2727. [24] Mp contra textum, TM רִבְבוֹת cum meteg. [25] Mm 1241. [26] Mi 5,7. [27] Mm 408. [28] Mm 1242.

14 [a] 𝔐 גרושי ‖ 15 [a] > 𝔔 ‖ [b] prp וּמִמֶּגֶד ut 14.16 vel וּמִגֶּד ‖ [c] 𝔐 הרי ‖ [d] V[Ken9.107] nonn Mss 𝔐 גבעת ‖ 16 [a] 𝔔𝔊 מ׳ ‖ [b] pc Mss ℭ שוכני, 𝔐 שכן, 𝔊(𝔙) τῷ ὀφθέντι ‖ [c] prp סִנַּי; 𝔊(𝔙) ἐν τῷ (τῇ) βάτῳ ‖ [d] l תְּאֻתָה vel תְּבֹאנָה cf Gn 49,26 תִּהְיֶיןָ ‖ 17 [a] 𝔔𝔐𝔊𝔖𝔙 שׁוֹר ‖ [b] 𝔐 –מי ‖ [c] V[Ken1.9.69] nonn Mss ℭ יחדיו; prp יִדְּחֶה; 𝔊(𝔙) + ἕως = עד ‖ [d] 𝔐𝔊[AFL min]𝔖ℭℭ[J] הא׳ ‖ [e] pc Mss 𝔐𝔊𝔖𝔙 הֵם ‖ [f] > V[Ken69] 𝔊[min]; prp הֵם ‖ 18 [a] 𝔔 –בלון ‖ [b] prp וְשִׂישׂ י׳ ‖ 19 [a–a] 𝔊 alit ‖ [b] 𝔐 הרי; prp הַר תָּבוֹר ‖ [c] 𝔐𝔖 וש׳ ‖ [d] prp וּצְפֻנֵי vel וְשֶׁפַע ut bα? ‖ 20 [a] prb ins גָּד ‖ [b] 𝔐 ט׳, 𝔐[Mss] טרוף (pro טוֹרֵף = 𝔊 συντρίψας) ‖ [c] cf 3 ‖ 21 [a] prp יִשֹּׁם (a נשם anhelare = desiderare)? 𝔊 + ἐμερίσθη = חֻלְּקָה ‖ [b–b] crrp, frt l (𝔐𝔖 העם) וְהִתְאַסְּפוּן ר׳ עם et dl (gl marg ad 5) ‖ 22 [a] 𝔐 גר cf ℭ ‖ [b] 𝔐 וי׳ ‖ [c] l מִבָּשָׁן (ב׳ = ug bṯn serpens)? ‖ 23 [a] 𝔐 ור׳ ‖ [b] 𝔐 ימה ‖ [c] 𝔐 Vrs ℭ[J] יִירָשׁ.

24 וּלְאָשֵׁ֣ר אָמַ֔ר [29]ל
בָּר֥וּךְ מִבָּנִ֖ים אָשֵׁ֑ר יְהִ֤י[a] רְצוּי֙ אֶחָ֔יו וְטֹבֵ֥ל[b] בַּשֶּׁ֖מֶן רַגְלֽוֹ[c]׃ ל
25 בַּרְזֶ֥ל וּנְחֹ֖שֶׁת מִנְעָלֶ֑ךָ[a] וּכְיָמֶ֖יךָ דָּבְאֶֽךָ[b]׃ ל. ל
26 אֵ֥ין כָּאֵ֖ל[a] יְשֻׁר֑וּן רֹכֵ֤ב שָׁמַ֙יִם֙ [b]בְּעֶזְרֶ֔ךָ ב. [30]ב
וּבְגַאֲוָת֖וֹ[b] שְׁחָקִֽים׃
27 [a]מְעֹנָה֙[b] אֱלֹ֣הֵי קֶ֔דֶם [a][c]וּמִתַּ֖חַת[a] זְרֹעֹ֣ת[d] עוֹלָ֑ם[e] ל. ג בטע[31]. ג[32]
וַיְגָ֧רֶשׁ מִפָּנֶ֛יךָ אוֹיֵ֖ב וַיֹּ֥אמֶר[f] הַשְׁמֵֽד[g]׃
28 וַיִּשְׁכֹּן֩[a] יִשְׂרָאֵ֨ל בֶּ֤טַח בָּדָד֙ עֵ֣ין[b] יַעֲקֹ֔ב ל. [34]ה. [33]ת ד חס וחד מל
אֶל[c]־אֶ֖רֶץ דָּגָ֣ן וְתִיר֑וֹשׁ [d]אַף־שָׁמָ֖יו[d] יַ֥עַרְפוּ טָֽל[e]׃
29 אַשְׁרֶ֨יךָ יִשְׂרָאֵ֜ל מִ֣י כָמ֗וֹךָ [a]עַ֚ם נוֹשַׁ֣ע[a] בַּֽיהוָ֔ה ב ומל[35]. ב
מָגֵ֣ן[b] עֶזְרֶ֔ךָ [c]וַאֲשֶׁר־חֶ֖רֶב[c] גַּאֲוָתֶ֑ךָ[d] ל
וְיִכָּ֤חֲשׁוּ אֹיְבֶ֙יךָ֙ לָ֔ךְ וְאַתָּ֖ה עַל־בָּמוֹתֵ֥ימוֹ[e] תִדְרֹֽךְ׃ ס [36]ת וחס
34 1 [a]וַיַּ֨עַל מֹשֶׁ֜ה מֵעַֽרְבֹ֤ת מוֹאָב֙ אֶל־הַ֣ר נְב֔וֹ רֹ֚אשׁ הַפִּסְגָּ֔ה אֲשֶׁ֖ר 34 ל. יו וכל אל הר הכרמל דכות[1]
עַל־פְּנֵ֣י יְרֵח֑וֹ וַיַּרְאֵ֨הוּ יְהוָ֧ה אֶת־כָּל־הָאָ֛רֶץ [b]אֶת־הַגִּלְעָ֖ד עַד־דָּֽן[b]׃ ב. יד
2 [a]וְאֵת֙ כָּל־[b]נַפְתָּלִ֔י וְאֶת־[c]אֶ֥רֶץ אֶפְרַ֖יִם וּמְנַשֶּׁ֑ה וְאֵ֗ת כָּל־אֶ֙רֶץ֙ יְהוּדָ֔ה[a] 2 ל
עַ֖ד[d] הַיָּ֥ם הָאַחֲרֽוֹן׃ 3 [a]וְאֶת־הַנֶּ֗גֶב וְֽאֶת־הַכִּכָּ֞ר בִּקְעַ֧ת יְרֵח֛וֹ עִ֥יר 3
הַתְּמָרִ֖ים עַד־צֹֽעַר׃ 4 וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה אֵלָ֗יו[a] זֹ֣את הָאָ֡רֶץ אֲשֶׁ֣ר נִשְׁבַּ֡עְתִּי[b] 4 ה בטע ר״פ בסיפ. ו ר״פ[2]
לְאַבְרָהָ֞ם לְיִצְחָ֤ק וּֽלְיַעֲקֹב֙ לֵאמֹ֔ר לְזַרְעֲךָ֖[c] אֶתְּנֶ֑נָּה הֶרְאִיתִ֣יךָ בְעֵינֶ֔יךָ ל ומל. סו
וְשָׁ֖מָּה לֹ֥א תַעֲבֹֽר׃ 5 וַיָּ֨מָת שָׁ֜ם[a] מֹשֶׁ֧ה עֶֽבֶד־יְהוָ֛ה בְּאֶ֥רֶץ מוֹאָ֖ב עַל־פִּ֥י 5 ח

[29] Mp sub loco. [30] Mm 3035. [31] Mm 68. [32] Mm 1912. [33] Mm 537. [34] Mm 2544. [35] Mm 3425. [36] Mm 1118. Cp 34 [1] Mm 385. [2] Mm 1931.

24 [a] ш𝔊 ׳וי; prp יִהְיֶה ‖ [b] 𝔊[-LO] om cop ‖ [c] ш𝔗[J] ־ליו ‖ 25 [a] mlt Mss 𝔅ℭ𝔖 ־לְךָ, 𝔊(𝔙) τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ = מִנְעָלוֹ ‖ [b] ш רביך (רַבֶּיךָ) vel רַבְיֶךָ (?); 𝔊(𝔖) ἡ ἰσχύς σου cf ug IV AB II: 21f; 𝔙 libere vertit ‖ 26 [a] 𝔊(𝔖) ὥσπερ ὁ θεός = כְּאֵל; 𝔗[J] 'lh' k'lh' cf 𝔙 ‖ [b-b] prp בְּעֻזּוֹ רֹכֵב בַּגּ׳ vel בע׳ בְּגַאֲוָתְךָ ‖ 27 [a-a] 𝔖 libere vertit ‖ [b] prp מְמַעַל (cf 𝔙) vel מעֻנּוֹ ‖ [c] prp מִתַּחְתּוֹ ‖ [d] ш[Mss] זרועתו ‖ [e] nom proprium divinum? ‖ [f] prp (וְאֵת) הָאֱמֹרִי ‖ [g] ℭш[Mss] ־מיד; prp אַשְׁמִיד (cf 𝔖) vel יַשְׁמִיד m cs cf [f] ‖ 28 [a] 𝔙 om cop ‖ [b] prp עָן vel יָעוֹן (a עון) cf Jes 13,22 𝔊 κατοικήσουσι ‖ [c] > V[Ken 69]; ш על ‖ [d-d] ш ואף שמיך, 𝔖(𝔙) w'p šmj' = ואף שמים ‖ [e] sic vid L ‖ 29 [a-a] ш ℭ𝔗[J] הָעָם הַנּוֹשָׁע ‖ [b] pr יהוה (cf 𝔖) vel l מָגִנּוֹ ‖ [c-c] prp וְשַׁדַּי ח׳ vel l חַרְבּוֹ ‖ [d] l c ш גַאֲוָתְךָ? cf 26 ‖ [e] ш במתם cf 𝔊 ‖ Cp 34,1 [a] 𝔗[J] libere vertit et exegesim praebet ‖ [b-b] ш מנהר מצרים עד הנהר הגדול נהר פרת ‖ 2 [a-a] > ш ‖ [b] Ms 𝔊[-Ms] + ארץ ‖ [c] Ms ℭ𝔊𝔖 + כל ‖ [d] ш ועד ‖ 3 [a] > ш ‖ 4 [a] 𝔊 πρὸς Μωυσῆν = לְמֹשֶׁה ‖ [b] ш𝔖 + לאבתיך ‖ [c] 𝔊𝔖 pl ‖ 5 [a] > 𝔊[BΘL min].

6 יְהוָֽה׃ 6 וַיִּקְבֹּר[a] אֹתוֹ בַגַּיְ[b] [c]בְּאֶרֶץ מוֹאָב[c] מוּל בֵּית פְּעוֹר וְלֹא־יָדַע — בׄ³. גׄ חס בליש וחד מן טׄ⁴ כת חס א. לאׄ⁵ ו מנה בתור
7 אִישׁ אֶת־קְבֻרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ 7 וּמֹשֶׁה בֶּן־מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה — זׄ ר״פ[6]
8 בְּמֹתוֹ לֹא[a]־כָהֲתָה[b] עֵינוֹ וְלֹא־נָס לֵחֹה[c]׃ 8 וַיִּבְכּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־ — גׄ חס[7]. טׄ[8]. לׄ וכת ה[9]
9 מֹשֶׁה בְּעַרְבֹת מוֹאָב שְׁלֹשִׁים יוֹם וַיִּתְּמוּ יְמֵי בְכִי אֵבֶל מֹשֶׁה׃ 9 וִיהוֹשֻׁעַ
בִּן־נוּן מָלֵא רוּחַ חָכְמָה כִּי־סָמַךְ מֹשֶׁה אֶת־יָדָיו[a] עָלָיו וַיִּשְׁמְעוּ אֵלָיו
10 בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲשׂוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ 10 וְלֹא־קָם [a]נָבִיא — יׄז ר״פ בסיפ[10]. בׄ[11]
11 עוֹד[a] בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה אֲשֶׁר יְדָעוֹ יְהוָה פָּנִים אֶל־פָּנִים׃ 11 לְכָל־ — לׄ. בׄ. הׄ[12]
הָאֹתוֹת וְהַמּוֹפְתִים אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ יְהוָה לַעֲשׂוֹת בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם לְפַרְעֹה — גׄ ב מנה מל בליש בתור
12 [a]וּלְכָל־עֲבָדָיו[a] וּלְכָל־אַרְצוֹ׃ 12 וּלְכֹל הַיָּד הַחֲזָקָה וּלְכֹל הַמּוֹרָא — דׄ ר״פ. לׄ. דׄ. לׄ
הַגָּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה לְעֵינֵי כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ מׄא — חׄ מל בתור[13]

סכום הפסוקים של ספר
תשע מאות
וחמשים וחמשה:
הׄנׄץׄ

וחציו ועשית על־פי[14]
וסדרים לׄאׄ

סכום הפסוקים של תורה
חמשת אלפים
ושמונה מאות
וארבעים
וחמשה:
הׄףׄ מׄהׄ

כל סדרי התורה
מאה וששים ושבעה:
קׄסׄזׄ

סכום התיבות של תורה
תשעה ושבעים אלף
ושמונה מאות
והחמשים
וששה

סכום האותיות של תורה ארבע מאות אלף
ותשע מאות וארבעים וחמשה

[3]Mm 2180. [4]Mm 922. [5]Mm 130. [6]Mm 3363. [7]Mm 1029. [8]Mm 3145. [9]Mm 598. [10]Mm 1165. [11]Est 5,9. [12]Mm 243. [13]Mm 73. [14]Dt 17,10, cf Mp sub loco.

6 [a] 𝔐[Mss]𝔊 ־רו ‖ [b] V[Ken1] nonn Mss ℭ𝔐 בגיא cf 3,29 4,46 ‖ [c–c] > 𝔊[BΘLmin] ‖ **7** [a] Ms ℭ𝔊[min] ולא ‖ [b] 𝔐[Ms] כחתה ‖ [c] > 𝔊[O min]; 𝔙 *dentes* ‖ **9** [a] 2 Mss 𝔐 ידו cf Nu 27,18.23 ‖ **10** [a–a] 𝔐 ע׳נ׳ ‖ **11** [a–a] > ℭ cf 𝔊[Ms] ‖ **12** [a] mlt Mss ל maj.

JOSUA יהושע

1 ¹ וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה ᵃעֶבֶד יְהוָהᵃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַᵇ ס
בִּן־נוּןᶜ מְשָׁרֵת מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ ² מֹשֶׁה עַבְדִּי מֵת וְעַתָּה קוּם עֲבֹר אֶת־ 2
הַיַּרְדֵּן הַזֶּהᵃ אַתָּה וְכָל־הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לָהֶם
ᵇלִבְנֵי יִשְׂרָאֵלᵇ׃ ³ כָּל־מָקוֹם אֲשֶׁר תִּדְרֹךְ כַּף־רַגְלְכֶםᵃ בּוֹ לָכֶם 3
נְתַתִּיוᵇ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־מֹשֶׁה׃ ⁴ מֵהַמִּדְבָּר וְהַלְּבָנוֹן הַזֶּהᵃ וְעַדᵇ־ 4
הַנָּהָר הַגָּדוֹל נְהַר־פְּרָת ᶜכֹּל אֶרֶץ הַחִתִּיםᶜ וְעַד־הַיָּם הַגָּדוֹל מְבוֹא
הַשָּׁמֶשׁ יִהְיֶה גְּבוּלְכֶם׃ ⁵ לֹא־יִתְיַצֵּב אִישׁ לְפָנֶיךָᵃ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ 5
כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי עִם־מֹשֶׁה אֶהְיֶה עִמָּךְ לֹא אַרְפְּךָ וְלֹא אֶעֶזְבֶךָּ׃ ⁶ חֲזַק 6
וֶאֱמָץ כִּי אַתָּה תַּנְחִיל אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶתᵃ־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי
לַאֲבוֹתָםᵇ לָתֵת לָהֶם׃ ⁷ רַק חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹדᵃ לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹתᵇ ᶜכְּכָלᵈ־ 7
הַתּוֹרָה אֲשֶׁרᶜ צִוְּךָ מֹשֶׁה עַבְדִּי אַל־תָּסוּר מִמֶּנּוּ יָמִין וּשְׂמֹאול לְמַעַן
תַּשְׂכִּיל בְּכֹל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ׃ ⁸ לֹאᵃ־יָמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּהᵇ מִפִּיךָ 8
וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וָלַיְלָה לְמַעַן תִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת כְּכָלᶜ־הַכָּתוּב ᵈבּוֹ כִּי־ᵈ
אָז תַּצְלִיחַ אֶת־דְּרָכֶךָᵉ וְאָז תַּשְׂכִּיל׃ ⁹ הֲלוֹא צִוִּיתִיךָ חֲזַק וֶאֱמָץ אַל־ 9
תַּעֲרֹץ וְאַל־תֵּחָת כִּי עִמְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ׃ פ
¹⁰ וַיְצַו יְהוֹשֻׁעַ אֶת־שֹׁטְרֵי הָעָם לֵאמֹר׃ ¹¹ עִבְרוּ׀ בְּקֶרֶב הַמַּחֲנֶה וְצַוּוּ 10 11
אֶת־הָעָם לֵאמֹר הָכִינוּ לָכֶםᵃ צֵידָה כִּי בְּעוֹד׀ שְׁלֹשֶׁת יָמִים אַתֶּםᵇ
עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה לָבוֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה

לא זוגין דמטע בטע[1] . ד . יד בסיפ . ג
ב[2] . ג ר״פ[3] . ו[4]
נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג . ז
ט ר״פ בסיפ . ב . ה וחס[5] . ל
ב[6] . ה[7] . יד פסוק ועד ועד[8]
ה . ב
ג ב חס וחד מל . ז ר״פ בסיפ וחד מן ו[9] ר״פ לא לא ולא
ב . ל
ב[10]
ב פת
ל . ו סביר ממנה[11]
ג[12] . ז ר״פ בסיפ . ב
ל
ג חס[13] . ד . ל
ג[12]
ב
ג . ז . ג חס בנביא[14]
ו[4] . ב בסיפ

Cp 1 [1]Mm 794. [2]Nu 11,28. [3]Mm 3363. [4]Mm 1225. [5]Mm 1118. [6]1S 25,14. [7]Mm 1243. [8]Mm 1244. [9]Mm 1245. [10]Dt 10,11. [11]Mm 2038. [12]Mm 204. [13]Mm 605. [14]Mp contra textum; mlt Mss plen, duae scholae non congruentes, cf Mp sub loco.

Cp 1,1 a–a > 𝔊* ‖ b Dt 3,21 Jdc 2,7 שׁוּעַ— ‖ c 𝔊 ubique *Ναυη* (false pro *Ναυν*) ‖ **2** a > 𝔊* ‖ b–b > 𝔊*, gl ‖ **3** a pc Mss 𝔊 רגליכם ‖ b pc Mss 𝔖 יִהְיֶה ‖ **4** a > 𝔊*𝔙 et Dt 11,7, dl ‖ b 𝔊𝔖A ut Dt 11,7 עד, sic l ‖ c–c > 𝔊*, gl ‖ **5** a 𝔊𝔖𝔙 suff pl ‖ **6** a mlt Mss Edd אל ‖ b 𝔊* suff 2 pl ‖ **7** a > 𝔊* ‖ b nonn Mss 𝔊*𝔙 וְל׳ ‖ c–c 𝔊 *καθότι*, l כַּאֲשֶׁר (cf ממנו) ‖ d pc Mss 𝔄 בְּכֹל, 2 Mss* 𝔖𝔙 כל ‖ e 𝔊* pr *καί* ‖ **8** a 𝔊𝔖 pr cop ‖ b Ms 𝔊𝔙 הזאת ‖ c Ms* בְּכֹל, 𝔊(𝔖𝔙) *πάντα* ‖ d–d > 𝔊*; 𝔙 om כי ‖ e mlt Mss 𝔊𝔗 דְּרָכֶיךָ, 𝔙 sg ‖ **11** a > 𝔊* ‖ b 𝔊* pr *καί*.

12 אֱלֹהֵיכֶם[c] נֹתֵן לָכֶם לְרִשְׁתָּהּ[d]׃ ס 12 וְלָרְאוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי ב[15]
13 שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה אָמַר יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר׃ 13 זָכוֹר אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה כל סיפ דכות ב מ ג[16]
אֶתְכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה לֵאמֹר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מֵנִיחַ לָכֶם וְנָתַן לָכֶם יד בסיפ. ל
14 אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת׃ 14 נְשֵׁיכֶם טַפְּכֶם[a] וּמִקְנֵיכֶם יֵשְׁבוּ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן ל. ב[17]
לָכֶם [b]מֹשֶׁה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן[b] וְאַתֶּם תַּעַבְרוּ חֲמֻשִׁים לִפְנֵי אֲחֵיכֶם כֹּל ד וחס
15 גִּבּוֹרֵי הַחַיִל וַעֲזַרְתֶּם אוֹתָם׃ 15 עַד אֲשֶׁר־יָנִיחַ יְהוָה׀ לַאֲחֵיכֶם כָּכֶם ה פת
וְיָרְשׁוּ גַם־הֵמָּה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָהֶם וְשַׁבְתֶּם
לְאֶרֶץ יְרֻשַּׁתְכֶם [a]וִירִשְׁתֶּם אוֹתָהּ[a] אֲשֶׁר׀ נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה [b]עֶבֶד ל. יד בסיפ
16 יְהוָה[b] בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרַח הַשָּׁמֶשׁ׃ 16 וַיַּעֲנוּ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר כֹּל
17 אֲשֶׁר־צִוִּיתָנוּ נַעֲשֶׂה וְאֶל־כָּל־אֲשֶׁר תִּשְׁלָחֵנוּ נֵלֵךְ׃ 17 כְּכֹל אֲשֶׁר־ ל. ל
שָׁמַעְנוּ אֶל־מֹשֶׁה כֵּן[a] נִשְׁמַע אֵלֶיךָ רַק יִהְיֶה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ[b] עִמָּךְ
18 כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם־מֹשֶׁה׃ 18 כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־יַמְרֶה אֶת־פִּיךָ וְלֹא־יִשְׁמַע ט ר״פ בסיפ. ד[18]
אֶת־[a]דְּבָרֶיךָ [b]לְכֹל אֲשֶׁר־[b]תְּצַוֶּנּוּ יוּמָת רַק חֲזַק וֶאֱמָץ׃ פ ל

2 1 וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ־בִּן־נוּן מִן־הַשִּׁטִּים[a] שְׁנַיִם־אֲנָשִׁים מְרַגְּלִים ב[1]
חֶרֶשׁ[b] לֵאמֹר לְכוּ רְאוּ[c] אֶת־הָאָרֶץ [d]וְאֶת־יְרִיחוֹ[de] וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ[f] בֵּית־ ב כת ש[2]
2 אִשָּׁה זוֹנָה וּשְׁמָהּ רָחָב וַיִּשְׁכְּבוּ־שָׁמָּה׃ 2 וַיֵּאָמַר לְמֶלֶךְ יְרִיחוֹ לֵאמֹר ג. יח ס״פ. ל. כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[3]
הִנֵּה אֲנָשִׁים בָּאוּ הֵנָּה הַלַּיְלָה[a] מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַחְפֹּר אֶת־הָאָרֶץ׃ ל[4]. ג
3 3 וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ יְרִיחוֹ אֶל־רָחָב לֵאמֹר הוֹצִיאִי הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים [a]אֵלַיִךְ ל לשון נקיבה ומלעיל. כט
4 [b]אֲשֶׁר־בָּאוּ[a] לְבֵיתֵךְ[bc] כִּי לַחְפֹּר אֶת־[d]כָּל־הָאָרֶץ בָּאוּ׃ 4 וַתִּקַּח ג. יד
הָאִשָּׁה אֶת־שְׁנֵי[a] הָאֲנָשִׁים וַתִּצְפְּנוֹ[b] וַתֹּאמֶר׀ כֵּן בָּאוּ אֵלַי הָאֲנָשִׁים ד[5]. ל
5 וְלֹא יָדַעְתִּי מֵאַיִן הֵמָּה[c]׃ 5 וַיְהִי הַשַּׁעַר לִסְגּוֹר בַּחֹשֶׁךְ וְהָאֲנָשִׁים יָצָאוּ ה[6]. ג מל[7]. ח[8]
לֹא[a] יָדַעְתִּי אָנָה הָלְכוּ הָאֲנָשִׁים[b] רִדְפוּ מַהֵר[c] אַחֲרֵיהֶם כִּי תַשִּׂיגוּם׃ ל

[15] Mm 1246. [16] Jos 13,29; 22,13 et 15. [17] Mm 534. [18] Mm 1179. Cp 2 [1] Mm 1247. [2] Mm 4049. [3] Mm 958. [4] Mp sub loco. [5] Mm 1167. [6] Mm 1248. [7] Mm 3034. [8] Mm 1602.

11 [c] 𝔊* *ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν* cf 𝔗 ‖ [d] > 𝔊* ‖ **14** [a] 𝔆 nonn Mss 𝔊𝔖𝔗^Mss𝔙 וְטַ׳ ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **15** [a–a] > 𝔊*, dl ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **17** [a] > 𝔊*𝔖^W ‖ [b] 𝔊 suff 1 pl ‖ **18** [a] 𝔆 mlt Mss אל ‖ [b–b] 𝔊 *καθότι* = כַּאֲשֶׁר ‖ **Cp 2,1** [a] 𝔊* *Σαττιν*, 𝔖 *stjm*, 𝔙 *Setim* ‖ [b] > 𝔊*𝔖 ‖ [c] mlt Mss 𝔊𝔙 ויראו ‖ [d–d] 𝔖 *djrjḥw* 𝔗^f Ms *jt jrjḥw*; frt hic dl et ‸ tr ad הארץ ‖ [e] sic vel ירחו ubique in Jos Jer et septies in 1.2 R, sed Nu Dt 1.2 S Esr Neh 1.2 Chr ubique et 1.2 R semel יְרֵחוֹ ‖ [f] ins prb יריחו cf 𝔊 ‖ **2** [a] > 𝔊* ‖ **3** [a–a] > 𝔊* ‖ [b–b] > 𝔖, frt dl ‖ [c] 𝔊(𝔖) + *τὴν νύκτα* cf 2[a] ‖ [d] > pc Mss 𝔊*𝔖 ‖ **4** [a] > 𝔊*𝔙 ‖ [b] l ־ֵם cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ **5** [a] mlt Mss 𝔊^min𝔖𝔗^Ms ולא ‖ [b] > 𝔊*𝔖𝔙 ‖ [c] > 𝔊*.

6 6 וְהִיא הֶעֱלָתַם הַגָּגָה וַתִּטְמְנֵם בְּפִשְׁתֵּי הָעֵץ הָעֲרֻכוֹת לָהּ עַל־הַגָּג׃ ב. ל. ל.
7 7 וְהָאֲנָשִׁים רָדְפוּ אַחֲרֵיהֶם דֶּרֶךְ הַיַּרְדֵּן עַל[a] הַמַּעְבְּרוֹת וְהַשַּׁעַר סָגָרוּ ה ר״פ. ל. ב
8 [b]אַחֲרֵי כַּאֲשֶׁר[b] יָצְאוּ הָרֹדְפִים אַחֲרֵיהֶם׃ 8 וְהֵמָּה טֶרֶם יִשְׁכָּבוּן וְהִיא ו ר״פ[9]. ב[10]
9 עָלְתָה עֲלֵיהֶם עַל־הַגָּג׃ 9 וַתֹּאמֶר אֶל־הָאֲנָשִׁים יָדַעְתִּי כִּי־נָתַן יְהוָה
לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ וְכִי־נָפְלָה אֵימַתְכֶם עָלֵינוּ [a]וְכִי נָמֹגוּ כָּל־יֹשְׁבֵי ל. ל. ד וחס[11]
10 הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם[a]׃ 10 כִּי שָׁמַעְנוּ אֵת אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ יְהוָה אֶת־מֵי יַם־ כל סיפ מל
סוּף מִפְּנֵיכֶם בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם[a] וַאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם[b] לִשְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי ל
11 אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן לְסִיחֹן וּלְעוֹג אֲשֶׁר הֶחֱרַמְתֶּם אוֹתָם׃ 11 וַנִּשְׁמַע ל[12] חס בנ״ך וכל אוריה דכות ב מ ד מל. ג[13]
וַיִּמַּס לְבָבֵנוּ וְלֹא־קָמָה עוֹד רוּחַ בְּאִישׁ מִפְּנֵיכֶם כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם ד וחס[14]
12 הוּא אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת׃ 12 וְעַתָּה הִשָּׁבְעוּ־ ל[15]. ג[16]
נָא לִי בַּיהוָה כִּי־עָשִׂיתִי עִמָּכֶם חָסֶד וַעֲשִׂיתֶם גַּם־אַתֶּם עִם־בֵּית אָבִי
13 חֶסֶד [a]וּנְתַתֶּם לִי אוֹת אֱמֶת[a]׃ 13 וְהַחֲיִתֶם אֶת־אָבִי וְאֶת־אִמִּי וְאֶת־ ל. ל
אַחַי וְאֶת־אַחְוֹתַי[a] וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר לָהֶם וְהִצַּלְתֶּם אֶת־נַפְשֹׁתֵינוּ מִמָּוֶת׃ אחיותי ק חד מן ה[17] בליש
14 14 וַיֹּאמְרוּ לָהּ הָאֲנָשִׁים נַפְשֵׁנוּ תַחְתֵּיכֶם לָמוּת אִם לֹא תַגִּידוּ[a] אֶת־
דְּבָרֵנוּ זֶה וְהָיָה בְּתֵת־[b]יְהוָה לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ וְעָשִׂינוּ עִמָּךְ חֶסֶד וֶאֱמֶת׃ ב וחס
15 15 וַתּוֹרִדֵם בַּחֶבֶל[a] בְּעַד הַחַלּוֹן [b]כִּי בֵיתָהּ בְּקִיר הַחוֹמָה וּבַחוֹמָה ל. ל
16 הִיא יוֹשָׁבֶת[b]׃ 16 וַתֹּאמֶר לָהֶם הָהָרָה לֵּכוּ פֶּן־יִפְגְּעוּ בָכֶם הָרֹדְפִים ב חד חס וחד מל[18]. גג[19]. ג
וְנַחְבֵּתֶם שָׁמָּה שְׁלֹשֶׁת יָמִים עַד שׁוֹב הָרֹדְפִים[a] וְאַחַר תֵּלְכוּ ל וחס
17 לְדַרְכְּכֶם׃ 17 וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ הָאֲנָשִׁים נְקִיִּם אֲנַחְנוּ מִשְּׁבֻעָתֵךְ הַזֶּה[a] ב. ב
18 [b]אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ[bc]׃ 18 הִנֵּה אֲנַחְנוּ בָאִים בָּאָרֶץ אֶת־תִּקְוַת חוּט הַשָּׁנִי ג
הַזֶּה תִּקְשְׁרִי בַּחַלּוֹן אֲשֶׁר הוֹרַדְתֵּנוּ[a] בוֹ וְאֶת־אָבִיךְ וְאֶת־אִמֵּךְ ל. ל
19 וְאֶת־אַחַיִךְ וְאֵת כָּל־בֵּית אָבִיךְ תַּאַסְפִי אֵלַיִךְ הַבָּיְתָה׃ 19 וְהָיָה כֹּל ט. ל. כט. יט[20]
אֲשֶׁר־יֵצֵא מִדַּלְתֵי בֵיתֵךְ ׀ הַחוּצָה דָּמוֹ בְרֹאשׁוֹ וַאֲנַחְנוּ נְקִיִּם וְכֹל יו[21]. יך
20 אֲשֶׁר יִהְיֶה אִתָּךְ בַּבַּיִת דָּמוֹ בְרֹאשֵׁנוּ אִם־יָד תִּהְיֶה־בּוֹ׃ 20 וְאִם־ ב וחס[22]

[9] Mm 1249. [10] Hi 30,17. [11] Mm 2733. [12] Mp sub loco. [13] Mm 2665. [14] Mm 1051. [15] Mm 1250. [16] Mm 1920. [17] Mm 1251. [18] Mm 2058. [19] Mm 1100. [20] Mm 1557. [21] Mm 290. [22] Mm 2023.

7 [a] mlt Mss 𝔗[f Mss] עד ‖ [b—b] l aut c pc Mss כ׳ (cf 𝔊) aut c pc Mss אחרי אשר (cf 𝔖𝔗) ‖ **9** [a—a] > 𝔊*, prb ex 24 ‖ **10** [a] Ms* 𝔊* מֵאֶרֶץ מ׳ ‖ [b] 𝔊* 3 sg ‖ **12** [a—a] > 𝔊* ‖ **13** [a] mlt Mss ut Q, 𝔊* *πάντα τὸν οἶκόν μου* ‖ **14** [a] mlt Mss 𝔊[O]𝔙 ־דִי— ‖ [b] 2 Mss כְּתת ‖ **15** [a] > 𝔊* ‖ [b—b] > 𝔊* ‖ **16** [a] 𝔊 + *ὀπίσω ὑμῶν* cf 5.7 ‖ **17** [a] > pc Mss; 2 Mss הזאת cf Vrs ‖ [b—b] > 𝔊* cf 20[b—b] ‖ [c] l frt ־תְּנוּ— ‖ **18** [a] ut 17[c].

תַּגִּ֖ידִי אֶת־דְּבָרֵ֣נוּ זֶ֑ה וְהָיִ֣ינוּ נְקִיִּ֔ם מִשְּׁבֻעָתֵ֖ךְᵃ ᵇאֲשֶׁ֥ר הִשְׁבַּעְתָּֽנוּ׃ᵇᶜ ב וחס. ב. ג
21 וַתֹּ֙אמֶר֙ כְּדִבְרֵיכֶ֣ם כֶּן־ה֔וּא וַֽתְּשַׁלְּחֵ֖ם וַיֵּלֵ֑כוּ וַתִּקְשֹׁ֛ר אֶת־תִּקְוַ֥תᵃ ג23
22 הַשָּׁנִ֖י בַּחַלּֽוֹן׃ 22 וַיֵּלְכוּ֙ וַיָּבֹ֣אוּ הָהָ֔רָה וַיֵּ֣שְׁבוּ שָׁם֙ שְׁלֹ֣שֶׁת יָמִ֔ים ᵃעַד־ ג24
23 שָׁ֖בוּ הָרֹדְפִ֑יםᵃ וַיְבַקְשׁ֧וּ הָרֹדְפִ֛ים בְּכָל־הַדֶּ֖רֶךְ וְלֹ֥א מָצָֽאוּ׃ 23 וַיָּשֻׁ֜בוּ
שְׁנֵ֣י הָאֲנָשִׁ֗ים וַיֵּרְד֤וּ מֵֽהָהָר֙ וַיַּֽעַבְר֔וּ וַיָּבֹ֙אוּ֙ אֶל־יְהוֹשֻׁ֣עַ בִּן־נ֔וּן וַיְסַפְּרוּ־ ד25
24 ל֔וֹ אֵ֥ת כָּל־הַמֹּצְא֖וֹת אוֹתָֽם׃ 24 וַיֹּֽאמְרוּ֙ אֶל־יְהוֹשֻׁ֔עַ כִּֽי־נָתַ֧ן יְהוָ֛ה ל
בְּיָדֵ֖נוּᵃ אֶת־כָּל־הָאָ֑רֶץ וְגַם־נָמֹ֛גוּ כָּל־יֹשְׁבֵ֥י הָאָ֖רֶץ מִפָּנֵֽינוּ׃ ס יד. ד וחס26. ה
3 1 וַיַּשְׁכֵּ֣ם יְהוֹשֻׁ֡עַ בַּבֹּקֶר֩ וַיִּסְע֨וּ מֵֽהַשִּׁטִּ֜ים וַיָּבֹ֙אוּ֙ עַד־הַיַּרְדֵּ֔ן ᵃה֖וּא ל
2 וְכָל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑לᵃ וַיָּלִ֥נוּ שָׁ֖ם טֶ֥רֶם יַעֲבֹֽרוּ׃ 2 וַיְהִ֕י מִקְצֵ֖ה שְׁלֹ֣שֶׁת ו1. ה
3 יָמִ֑ים וַיַּעַבְר֥וּ הַשֹּׁטְרִ֖ים בְּקֶ֥רֶב הַֽמַּחֲנֶֽה׃ 3 וַיְצַוּ֞וּ אֶת־הָעָ֣ם לֵאמֹ֗ר ד ג מל וחד חס2. ג
כִּרְאֹֽתְכֶ֗ם אֵ֣ת אֲר֣וֹן בְּרִית־יְהוָ֣ה אֱלֹֽהֵיכֶ֔ם וְהַכֹּהֲנִים֙ הַלְוִיִּ֔םᵃ נֹשְׂאִ֖ים ל. כו בליש וכל מלכים דכות. ג3. ה
4 אֹת֑וֹ וְאַתֶּ֗םᵇ תִּסְעוּ֙ מִמְּק֣וֹמְכֶ֔ם וַהֲלַכְתֶּ֖ם אַחֲרָֽיו׃ 4 אַ֣ךְ ׀ רָח֣וֹק יִהְיֶ֗ה ל
בֵּֽינֵיכֶם֙ וּבֵנָ֔וᵃ כְּאַלְפַּ֥יִם אַמָּ֖ה בַּמִּדָּ֑ה אַלᵇ־תִּקְרְב֣וּ אֵלָ֗יו לְמַ֤עַן אֲשֶׁר־ ובינו ק. חד מן ב4 בליש. ב. ג דגש5. ל
תֵּֽדְעוּ֙ אֶת־הַדֶּ֙רֶךְ֙ אֲשֶׁ֣ר תֵּֽלְכוּ־בָ֔הּ כִּ֣י לֹ֧א עֲבַרְתֶּ֛ם בַּדֶּ֖רֶךְ מִתְּמ֥וֹל
5 שִׁלְשֽׁוֹם׃ ס 5 וַיֹּ֧אמֶר יְהוֹשֻׁ֛עַ אֶל־הָעָ֖ם הִתְקַדָּ֑שׁוּ כִּ֥י מָחָ֛ר יַעֲשֶׂ֥ה יז. ג קמ
6 יְהוָ֛ה בְּקִרְבְּכֶ֖ם נִפְלָאֽוֹת׃ 6 וַיֹּ֤אמֶר יְהוֹשֻׁ֙עַ֙ אֶל־הַכֹּהֲנִ֣ים לֵאמֹ֔ר שְׂאוּ֙ יז
אֶת־אֲר֣וֹן הַבְּרִ֔ית וְעִבְר֖וּ לִפְנֵ֣י הָעָ֑ם וַיִּשְׂאוּ֙ אֶת־אֲר֣וֹן הַבְּרִ֔ית וַיֵּלְכ֖וּ מל
סב לִפְנֵ֥י הָעָֽם׃ ס 7 וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶל־יְהוֹשֻׁ֔עַ הַיּ֣וֹם הַזֶּ֗ה אָחֵל֙ גַּדֶּלְךָ֔ ג6. ל
בְּעֵינֵ֖יᵃ כָּל־יִשְׂרָאֵ֑ל אֲשֶׁר֙ יֵֽדְע֔וּן כִּ֗י כַּאֲשֶׁ֛ר הָיִ֥יתִי עִם־מֹשֶׁ֖ה אֶהְיֶ֥ה ד7. ב
8 עִמָּֽךְ׃ 8 וְאַתָּ֗ה תְּצַוֶּה֙ אֶת־הַכֹּ֣הֲנִ֔ים נֹשְׂאֵ֥י אֲרֽוֹן־הַבְּרִ֖ית לֵאמֹ֑ר ב ר״פ8. כו
9 כְּבֹאֲכֶ֗םᵃ עַד־קְצֵה֙ מֵ֣י הַיַּרְדֵּ֔ן בַּיַּרְדֵּ֖ן תַּעֲמֹֽדוּ׃ פ 9 וַיֹּ֥אמֶר ג וחס9. יז
יְהוֹשֻׁ֖עַ אֶל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל גֹּ֣שׁוּ הֵ֔נָּה וְשִׁמְע֕וּ אֶת־דִּבְרֵ֖יᵃ יְהוָ֥ה אֱלֹהֵיכֶֽם׃ ג וחס10. ה
10 ᵃוַיֹּ֣אמֶר יְהוֹשֻׁ֔עַᵃ בְּזֹאת֙ תֵּֽדְע֔וּן כִּ֛י אֵ֥ל חַ֖י בְּקִרְבְּכֶ֑ם וְהוֹרֵ֣שׁ יוֹרִ֣ישׁ יז. ד11. ב בסיפ
מִ֠פְּנֵיכֶם אֶת־הַֽכְּנַעֲנִ֨י וְאֶת־הַחִתִּ֜י וְאֶת־הַחִוִּ֗י וְאֶת־הַפְּרִזִּי֙ וְאֶת־הַגִּרְגָּשִׁ֔י סימן12 כחופגאם

[23] Mm 2694. [24] Mm 1100. [25] Mm 1167. [26] Mm 2733. Cp 3 [1] Mm 1436. [2] Mm 368. [3] Mm 1199. [4] Mm 1284. [5] Mm 774. [6] Mm 1059. [7] Mm 1252. [8] Mm 559. [9] Mm 1253. [10] Mm 1254. [11] Mm 1255. [12] Okhl 274 et Mp sub loco.

20 ᵃ 2 Mss 𝔊*𝔖𝔙 + הַזֶּה cf 17 ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊* cf 17ᵇ⁻ᵇ ‖ ᶜ ut 17ᶜ ‖ **21** ᵃ pc Mss + חוט cf 18 ‖ **22** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊* ‖ **24** ᵃ mlt Mss 𝔖𝔗ᶠ𝔙 בידינו ‖ **Cp 3,1** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊* ‖ **3** ᵃ nonn Mss 𝔊*𝔖𝔗ᴱᵈᵈ וְה׳ ‖ ᵇ > 𝔊* ‖ **4** ᵃ K נו–, mlt Mss ut Q ‖ ᵇ 𝔊 pr στήσεσθε ‖ **7** ᵃ nonn Mss לְעֵ׳ ‖ **8** ᵃ pc Mss 𝔗ᶠᴹˢ בְּבֹ׳ ‖ **9** ᵃ 𝔊𝔗ᴹˢˢ𝔙 sg ‖ **10** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*.

וְהָאֱמֹרִ֖י וְהַיְבוּסִֽי׃ 11 הִנֵּה֙ אֲר֣וֹן הַבְּרִ֔ית אֲד֖וֹן כָּל־הָאָ֑רֶץ עֹבֵ֥ר 11 ל
לִפְנֵיכֶ֖ם בַּיַּרְדֵּֽן׃ 12 וְעַתָּ֗ה[a] קְח֤וּ לָכֶם֙ שְׁנֵ֣י[b] עָשָׂ֣ר אִ֔ישׁ [c]מִשִּׁבְטֵ֖י[c] יִשְׂרָאֵ֑ל 12 ו בליש[13]
אִישׁ־אֶחָ֥ד אִישׁ־אֶחָ֖ד לַשָּֽׁבֶט׃ 13 וְהָיָ֡ה כְּנ֣וֹחַ[a] כַּפּ֣וֹת רַגְלֵ֣י הַכֹּהֲנִ֡ים 13 ג[14] . ב[15]
נֹשְׂאֵי֩ אֲר֨וֹן [b]יְהוָ֜ה אֲד֣וֹן כָּל־הָאָ֗רֶץ בְּמֵ֣י הַיַּרְדֵּ֔ן מֵ֚י הַיַּרְדֵּן֙ יִכָּ֣רֵת֔וּן כו . כו[16] ל[17] מנה בסיפ . ה[18] . ב
הַמַּ֥יִם[b] הַיֹּרְדִ֖ים מִלְמָ֑עְלָה [c]וְיַעַמְד֖וּ [d]נֵ֥ד אֶחָֽד[d]׃ 14 וַיְהִ֗י בִּנְסֹ֤עַ הָעָם֙ 14 ב
מֵאָ֣הֳלֵיהֶ֔ם לַעֲבֹ֖ר אֶת־הַיַּרְדֵּ֑ן וְהַכֹּהֲנִ֗ים נֹשְׂאֵ֛י הָאָר֥וֹן[a] הַבְּרִ֖ית לִפְנֵ֥י כו . ל
הָעָֽם׃ 15 וּכְב֞וֹא[a] נֹשְׂאֵ֣י הָאָר֗וֹן עַד־הַיַּרְדֵּן֙ וְרַגְלֵ֣י הַכֹּהֲנִ֔ים נֹשְׂאֵ֣י הָאָר֔וֹן 15 ג ב מל וחד חס[19] . כו . כו
נִטְבְּל֖וּ בִּקְצֵ֣ה הַמָּ֑יִם וְהַיַּרְדֵּ֗ן מָלֵא֙ עַל־כָּל־גְּדוֹתָ֔יו כֹּ֖ל יְמֵ֥י קָצִֽיר׃ ג[20] . ג בסיפ . ד[21]
16 וַיַּעַמְד֨וּ הַמַּ֜יִם הַיֹּרְדִ֣ים מִלְמַ֗עְלָה קָ֤מוּ נֵד־אֶחָד֙ הַרְחֵ֨ק [a]מְאֹ֜ד 16
בָּאָדָ֤ם[b] הָעִיר֙ אֲשֶׁר֙ מִצַּ֣ד צָרְתָ֔ן[a] וְהַיֹּרְדִ֗ים עַ֣ל יָ֧ם הָעֲרָבָ֛ה יָם־הַמֶּ֖לַח מאדם ק . ב . ד
תַּ֣מּוּ נִכְרָ֑תוּ וְהָעָ֥ם עָבְר֖וּ נֶ֥גֶד יְרִיחֽוֹ׃ 17 וַיַּעַמְד֣וּ הַכֹּהֲנִ֡ים נֹשְׂאֵ֣י הָאָרוֹן֩[a] 17 כו . כו ול בליש
בְּרִית־יְהוָ֜ה בֶּחָרָבָ֛ה בְּת֥וֹךְ הַיַּרְדֵּ֖ן הָכֵ֑ן וְכָל־יִשְׂרָאֵ֗ל עֹבְרִים֙ בֶּחָ֣רָבָ֔ה לה וכל ר״פ דכות
עַ֚ד אֲשֶׁר־תַּ֣מּוּ כָּל־הַגּ֔וֹי לַעֲבֹ֖ר אֶת־הַיַּרְדֵּֽן׃
4 1 וַיְהִי֙ כַּאֲשֶׁר־תַּ֣מּוּ כָל־הַגּ֔וֹי לַעֲב֖וֹר אֶת־הַיַּרְדֵּ֑ן פ וַיֹּ֣אמֶר 4 ד מל[1] . ג
יְהוָ֔ה אֶל־יְהוֹשֻׁ֖עַ לֵאמֹֽר׃ 2 קְח֤וּ[a] לָכֶם֙[b] מִן־הָעָ֔ם [c]שְׁנֵ֥ים עָשָׂ֖ר[c] אֲנָשִׁ֑ים 2 ה ר״פ[2]
אִישׁ־אֶחָ֥ד [d]אִישׁ־אֶחָ֖ד[d] מִשָּֽׁבֶט׃ 3 וְצַוּ֣וּ[a] אוֹתָם֮ לֵאמֹר֒ שְׂאוּ־לָכֶ֨ם מִזֶּ֜ה 3 ב
מִתּ֣וֹךְ הַיַּרְדֵּ֗ן [b]מִמַּצַּב֙ רַגְלֵ֣י הַכֹּהֲנִ֔ים[b] הָכִ֖ין שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵ֣ה אֲבָנִ֑ים ל
וְהַעֲבַרְתֶּ֤ם אוֹתָם֙ עִמָּכֶ֔ם וְהִנַּחְתֶּ֣ם אוֹתָ֔ם בַּמָּל֕וֹן אֲשֶׁר־תָּלִ֥ינוּ ב֖וֹ ב[3]
הַלָּֽיְלָה׃ ס 4 וַיִּקְרָ֣א יְהוֹשֻׁ֔עַ אֶל־שְׁנֵ֥ים הֶעָשָׂ֖ר אִ֑ישׁ אֲשֶׁ֥ר הֵכִ֛ין 4 ל
מִבְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל אִישׁ־אֶחָ֥ד אִישׁ־אֶחָ֖ד מִשָּֽׁבֶט׃ 5 וַיֹּ֤אמֶר לָהֶם֙ יְהוֹשֻׁ֔עַ[a] 5 כב[4] וכל ד״ה ועזרא דכות ב מ ה חס בליש
עִבְר֗וּ[b] לִפְנֵ֛י אֲר֥וֹן[c] יְהוָ֥ה אֱלֹהֵיכֶ֖ם[d] אֶל־תּ֣וֹךְ הַיַּרְדֵּ֑ן וְהָרִ֨ימוּ לָכֶ֜ם כו[5] ו[6] מנה בסיפ
אִ֣ישׁ אֶ֤בֶן אַחַת֙ עַל־שִׁכְמ֔וֹ לְמִסְפַּ֖ר שִׁבְטֵ֥י בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵֽל׃ 6 לְמַ֗עַן 6 ג[7]
תִּהְיֶ֥ה זֹ֖את א֣וֹת בְּקִרְבְּכֶ֑ם כִּֽי־יִשְׁאָל֨וּן בְּנֵיכֶ֤ם מָחָר֙[a] לֵאמֹ֔ר מָ֖ה ב

[13]Mm 874. [14]Mm 1049. [15]Mm 1256. [16]Mm 1553. [17]Mm 1257. [18]Mm 1013. [19]Mm 1186. [20]Mm 1064. [21]Mm 1258. Cp 4 [1]Mm 1259. [2]Mm 3588. [3]Mm 1260. [4]Mm 11. [5]Mm 1553. [6]Mm 1257. [7]Mm 1041.

12 [a] > 𝔊*𝔙; 𝔖 om cop ‖ [b] nonn Mss שנים ‖ [c] 𝔊* *ἀπὸ τῶν υἱῶν* = מִבְּנֵי ‖ **13** [a] 2 Mss בְּנוּח ‖ [b] 2 Mss 'וְה cf 𝔊 ‖ [c] 𝔊𝔖 om cop ‖ [d–d] > 𝔊* ‖ **14** [a] 2 Mss 'אֲ cf Vrs ‖ **15** [a] pc Mss וּבְבוֹא ‖ **16** [a–a] 𝔊* *σφόδρα σφοδρῶς ἕως μέρους Καριαθιαριμ* ‖ [b] mlt Mss Vrs ut Q ‖ **17** [a] Vrs leg 'אֲ cf 14[a] ‖ **Cp 4,2** [a] 𝔊𝔙 sg ‖ [b] > 𝔊𝔙 ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ [d–d] > pc Mss ‖ **3** [a] 𝔊𝔖𝔙 sg ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **5** [a] > 𝔊*𝔙 ‖ [b] 𝔊 + *ἔμπροσθέν μου* ‖ [c] > 𝔊 ‖ [d] > 𝔊* ‖ **6** [a] pc Mss Edd + את־אבתם, ex 21.

7 הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה לָכֶם׃ 7 וַאֲמַרְתֶּם לָהֶם אֲשֶׁר נִכְרְתוּ מֵימֵי הַיַּרְדֵּן ב[8]
מִפְּנֵי אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה בְּעָבְרוֹ בַּיַּרְדֵּן [a]נִכְרְתוּ מֵי הַיַּרְדֵּן[a] וְהָיוּ כן בליש וכל מלכים דכות
8 הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה לְזִכָּרוֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַד־עוֹלָם׃ 8 וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי־ ז
יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ וַיִּשְׂאוּ שְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה אֲבָנִים מִתּוֹךְ הַיַּרְדֵּן מג
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ לְמִסְפַּר שִׁבְטֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבִרוּם ג[9]. ל
9 עִמָּם אֶל־הַמָּלוֹן וַיַּנִּחוּם שָׁם׃ 9 וּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֲבָנִים הֵקִים יְהוֹשֻׁעַ ב חד מל וחד חס
בְּתוֹךְ הַיַּרְדֵּן תַּחַת מַצַּב רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן הַבְּרִית וַיִּהְיוּ שָׁם כו
10 עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ 10 וְהַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי הָאָרוֹן עֹמְדִים בְּתוֹךְ הַיַּרְדֵּן עַד כו
תֹּם כָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת[a]־יְהוֹשֻׁעַ לְדַבֵּר אֶל־הָעָם [b]כְּכֹל ב[10]
11 אֲשֶׁר־צִוָּה מֹשֶׁה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ[b] וַיְמַהֲרוּ הָעָם וַיַּעֲבֹרוּ׃ 11 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־ ב[11]. ב בטע ר״פ[12]
תַּם כָּל־הָעָם לַעֲבוֹר וַיַּעֲבֹר אֲרוֹן־יְהוָה וְהַכֹּהֲנִים[a] [b]לִפְנֵי הָעָם[b]׃ ד מל[13]. כו[14]. ו[15] מנה בסיפ
12 וַיַּעַבְרוּ בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה חֲמֻשִׁים לִפְנֵי בְּנֵי ה. כל סיפ דכות ב מ ג[16]. ד וחס
13 יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵיהֶם מֹשֶׁה׃ 13 כְּאַרְבָּעִים[a] אֶלֶף חֲלוּצֵי ג[17]. ל[18]. ל
14 הַצָּבָא עָבְרוּ לִפְנֵי יְהוָה לַמִּלְחָמָה אֶל עַרְבוֹת יְרִיחוֹ׃ ס 14 בַּיּוֹם
הַהוּא גִּדַּל יְהוָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ בְּעֵינֵי כָּל[a]־יִשְׂרָאֵל וַיִּרְאוּ אֹתוֹ כַּאֲשֶׁר ב[19]. ד[20] חס וכל שמואל דכות ב מ א
יָרְאוּ אֶת־מֹשֶׁה כָּל־יְמֵי חַיָּיו׃ פ
15 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר׃ 16 צַוֵּה אֶת־הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי ג. ג. כו
17 אֲרוֹן הָעֵדוּת וְיַעֲלוּ מִן־הַיַּרְדֵּן׃ 17 וַיְצַו יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר יב[21]. ג
18 עֲלוּ מִן־הַיַּרְדֵּן׃ 18 וַיְהִי בַּעֲלוֹת[a] הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה כעלות ק. כו. כו בליש וכל מלכים דכות
מִתּוֹךְ הַיַּרְדֵּן נִתְּקוּ כַּפּוֹת רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים אֶל הֶחָרָבָה וַיָּשֻׁבוּ מֵי־
19 הַיַּרְדֵּן לִמְקוֹמָם וַיֵּלְכוּ כִתְמוֹל־שִׁלְשׁוֹם עַל־כָּל־גְּדוֹתָיו׃ 19 וְהָעָם ז[22]. ג בנביא[23]. ג בסיפ. ד[24]
עָלוּ מִן־הַיַּרְדֵּן בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן וַיַּחֲנוּ בַּגִּלְגָּל בִּקְצֵה מִזְרַח סד
20 יְרִיחוֹ׃ 20 וְאֵת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר לָקְחוּ מִן־הַיַּרְדֵּן
21 הֵקִים יְהוֹשֻׁעַ בַּגִּלְגָּל׃ 21 וַיֹּאמֶר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אֲשֶׁר יִשְׁאָלוּן ב. ב
22 בְּנֵיכֶם מָחָר [a]אֶת־אֲבוֹתָם[a] לֵאמֹר מָה הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה׃ 22 וְהוֹדַעְתֶּם ל

[8] Mm 1261. [9] Mm 1041. [10] Mm 4035. [11] Mm 1262. [12] Mm 1017. [13] Mm 1259. [14] Mm 1553. [15] Mm 1257. [16] Jos 13,29; 22,13 et 15. [17] Alii Mss אלהם def sicut Ex 34,31; Nu 9,8, cf Mp sub loco. [18] Mm 1263 et Mm 1415. [19] Est 3,1. [20] Mm 1891. [21] Mm 853. [22] Mm 401. [23] Mm 2119. [24] Mm 1258.

7 [a–a] > 𝔊*𝔙 ‖ 10 [a] nonn Mss אל ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ 11 [a] 𝔊 *καὶ οἱ λίθοι* = וְהָאֲבָנִים ‖ [b–b] 𝔊 *ἔμπροσθεν αὐτῶν* = לִפְנֵיהֶם ‖ 13 [a] 𝔊𝔖𝔙 om כְּ ‖ 14 [a] 𝔊 + *γένους* ‖ 18 [a] nonn Mss K[Or] ut Q cf 𝔖𝔗𝔙 ‖ 21 [a–a] 𝔊 *ὑμᾶς*.

אֶת־בְּנֵיכֶ֖ם לֵאמֹ֑ר בַּיַּבָּשָׁה֙ עָבַ֣ר יִשְׂרָאֵ֔ל אֶת־הַיַּרְדֵּ֖ן הַזֶּֽה׃ 23 אֲשֶׁר־ 23 — ל[25]
הוֹבִ֨ישׁ יְהוָ֧ה אֱלֹהֵיכֶ֛ם אֶת־מֵ֥י הַיַּרְדֵּ֖ן מִפְּנֵיכֶ֑ם עַד־עָבְרְכֶ֑ם[a] כַּאֲשֶׁ֨ר — כל סיפ מל
עָשָׂ֜ה יְהוָ֧ה אֱלֹהֵיכֶ֛ם לְיַם־ס֖וּף אֲשֶׁר־הוֹבִ֣ישׁ מִפָּנֵ֑ינוּ עַד־עָבְרֵֽנוּ׃ — ה
24 לְמַ֡עַן דַּ֠עַת כָּל־עַמֵּ֨י הָאָ֜רֶץ אֶת־יַ֤ד יְהוָה֙ כִּ֣י חֲזָקָ֣ה הִ֔יא לְמַ֧עַן ס 24 — ג[26] פסוק למען למען ג מנה ר״פ
יְרָאתֶ֛ם[a] אֶת־יְהוָ֥ה אֱלֹהֵיכֶ֖ם[b] כָּל־הַיָּמִֽים׃ ס — ל
5 1 וַיְהִ֣י כִשְׁמֹ֣עַ כָּל־[a]מַלְכֵ֣י הָאֱמֹרִ֡י אֲשֶׁר֩ בְּעֵ֨בֶר הַיַּרְדֵּ֜ן יָ֗מָּה[b] 5
וְכָל־[a]מַלְכֵ֤י הַֽכְּנַעֲנִי֙ אֲשֶׁ֣ר עַל־הַיָּ֔ם אֵ֠ת אֲשֶׁר־הוֹבִ֨ישׁ יְהוָ֜ה אֶת־מֵ֧י — ו[1]. כל סיפ מל
הַיַּרְדֵּ֛ן מִפְּנֵ֥י בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל עַד־עָבְרָ֑נוּ[c] וַיִּמַּ֣ס לְבָבָ֗ם וְלֹא־הָ֨יָה בָ֥ם ע֛וֹד — עברם ק חד מן ז[2] חס מ בליש. כה
ר֖וּחַ מִפְּנֵ֥י בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵֽל׃ ס
2 בָּעֵ֣ת הַהִ֗יא אָמַ֤ר יְהוָה֙ אֶל־יְהוֹשֻׁ֔עַ עֲשֵׂ֥ה לְךָ֖ חַרְב֣וֹת צֻרִ֑ים 2 — ב. ל
וְשׁ֛וּב[a] מֹ֥ל אֶת־בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל שֵׁנִֽית׃[b] 3 וַיַּעַשׂ־ל֥וֹ יְהוֹשֻׁ֖עַ חַרְב֣וֹת צֻרִ֑ים 3 — ב. ב
וַיָּ֙מָל֙ אֶת־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אֶל־גִּבְעַ֖ת הָעֲרָלֽוֹת׃ 4 וְזֶ֥ה הַדָּבָ֖ר אֲשֶׁר־מָ֣ל 4 — ל. ל. כג ר״פ. ד ר״פ[3]
יְהוֹשֻׁ֑עַ כָּל־הָעָ֨ם הַיֹּצֵ֜א מִמִּצְרַ֗יִם הַזְּכָרִים֙ כֹּ֣ל ׀ אַנְשֵׁ֣י הַמִּלְחָמָ֗ה מֵ֤תוּ
בַמִּדְבָּר֙ בַּדֶּ֔רֶךְ בְּצֵאתָ֖ם מִמִּצְרָֽיִם׃ 5 כִּֽי־מֻלִ֣ים הָי֔וּ כָּל־הָעָ֖ם הַיֹּצְאִ֑ים 5 — ל
וְכָל־הָעָ֞ם הַיִּלֹּדִ֨ים בַּמִּדְבָּ֥ר בַּדֶּ֛רֶךְ בְּצֵאתָ֥ם מִמִּצְרַ֖יִם לֹא־מָֽלוּ׃ — גא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג. ג ב חס וחד מל[4]
6 כִּ֣י ׀ אַרְבָּעִ֣ים[a] שָׁנָ֗ה הָלְכ֣וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֮ בַּמִּדְבָּר֒ עַד־תֹּ֨ם כָּל־הַגּ֜וֹי[b] 6
אַנְשֵׁ֣י הַמִּלְחָמָה֮ הַיֹּצְאִ֣ים מִמִּצְרַיִם֒ אֲשֶׁ֥ר לֹא־שָׁמְע֖וּ בְּק֣וֹל יְהוָ֑ה אֲשֶׁר֩
נִשְׁבַּ֨ע יְהוָ֜ה לָהֶ֗ם לְבִלְתִּ֨י הַרְאוֹתָ֜ם אֶת־הָאָ֗רֶץ אֲשֶׁר֩ נִשְׁבַּ֨ע יְהוָ֤ה — ל. ב[5]
לַאֲבוֹתָם֙ לָ֣תֶת לָ֔נוּ[c] אֶ֛רֶץ זָבַ֥ת חָלָ֖ב וּדְבָֽשׁ׃ 7 וְאֶת־בְּנֵיהֶם֙ הֵקִ֣ים[a] 7 — ל[6]
תַּחְתָּ֔ם אֹתָ֖ם מָ֣ל יְהוֹשֻׁ֑עַ כִּֽי־עֲרֵלִ֣ים הָי֔וּ כִּ֛י לֹא־מָ֥לוּ אוֹתָ֖ם בַּדָּֽרֶךְ׃ — ו חס בסיפ
8 [a]וַיְהִ֛י כַּאֲשֶׁר־תַּ֥מּוּ כָל־הַגּ֖וֹי לְהִמּ֑וֹל[a] וַיֵּשְׁב֥וּ תַחְתָּ֛ם בַּֽמַּחֲנֶ֖ה עַ֥ד 8 — כ בטע ר״פ[7]. יא בטע[8]
חֲיוֹתָֽם׃ פ 9 וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶל־יְהוֹשֻׁ֔עַ הַיּ֕וֹם גַּלּ֛וֹתִי אֶת־חֶרְפַּ֥ת 9 — ל
מִצְרַ֖יִם[a] מֵעֲלֵיכֶ֑ם וַיִּקְרָ֞א שֵׁ֣ם הַמָּק֤וֹם הַהוּא֙ גִּלְגָּ֔ל[b] עַ֖ד הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה[b]׃
10 [a]וַיַּחֲנ֥וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל בַּגִּלְגָּ֑ל[a] וַיַּעֲשׂ֣וּ אֶת־הַפֶּ֡סַח[b] בְּאַרְבָּעָה֩ עָשָׂ֨ר 10

[25] Mm 1225. [26] Mm 2707. Cp 5 [1] Mm 1264. [2] Mm 1646. [3] Mm 569. [4] Mm 1733. [5] Mm 1265. [6] Mm 1069. [7] Mm 1017. [8] Mm 284.

23 [a] 𝔊𝔖 suff 3 pl ‖ **24** [a] prb l יְרָאתָם (inf c suff) ‖ [b] Ms 𝔊Bal –ינו ‖ **Cp 5,1** [a] > 𝔊* ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c] mlt Mss Edd Vrs ut Q ‖ **2** [a] 𝔊 *καὶ καθίσας* = וְשֵׁב ‖ [b] > 𝔊* ‖ **6** [a] 𝔊* 42 ‖ [b] nonn Mss 𝔗Mss הַדּוֹר ‖ [c] nonn Mss 𝔖 לָהֶם ‖ **7** [a] 𝔗 *dqmw* = הַקָּמִים cf 𝔖𝔙 ‖ **8** [a–a] 𝔊* *περιτμηθέντες* ‖ **9** [a] 𝔖(𝔗) *dmṣrj'* = הַמִּצְרִים ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **10** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] mlt Mss + בָּרִאשׁוֹן mense primo cf 𝔊L𝔖.

11 י֣וֹם לַחֹ֔דֶשׁ בָּעֶ֖רֶב בְּעַֽרְב֥וֹת יְרִיחֽוֹ׃ 11 וַ֠יֹּאכְלוּ מֵעֲב֨וּר הָאָ֜רֶץ ᵃמִֽמָּחֳרַ֥ת ד . ב
12 הַפֶּ֖סַחᵃ מַצּ֣וֹת וְקָל֑וּי בְּעֶ֖צֶם הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃ 12 וַיִּשְׁבֹּ֨ת הַמָּ֜ן ᵃמִֽמָּחֳרָ֗ת ל . ב חס[9]
בְּאָכְלָםᵃ מֵעֲב֣וּר הָאָ֔רֶץ וְלֹא־הָ֥יָה ע֛וֹד לִבְנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל מָ֑ן וַיֹּאכְל֗וּ ב[10] . ב . כה
מִתְּבוּאַת֙ אֶ֣רֶץ כְּנַ֔עַן בַּשָּׁנָ֖ה הַהִֽיא׃ ס
13 וַיְהִ֗י בִּֽהְי֣וֹת יְהוֹשֻׁעַ֮ בִּירִיחוֹ֒ וַיִּשָּׂ֤א עֵינָיו֙ וַיַּ֔רְא וְהִנֵּה־ᵃאִישׁ֙ עֹמֵ֣ד ה
לְנֶגְדּ֔וֹ וְחַרְבּ֥וֹ שְׁלוּפָ֖ה בְּיָד֑וֹ וַיֵּ֨לֶךְ יְהוֹשֻׁ֤עַ אֵלָיו֙ וַיֹּ֣אמֶר ל֔וֹ הֲלָ֥נוּ אַתָּ֖ה ל
14 אִם־לְצָרֵֽינוּ׃ 14 וַיֹּ֣אמֶר ׀ לֹ֗אᵃ כִּ֛י אֲנִ֥י שַׂר־צְבָא־יְהוָ֖ה עַתָּ֣ה בָ֑אתִי ב
וַיִּפֹּל֩ יְהוֹשֻׁ֨עַ אֶלᵇ־פָּנָ֥יו אַ֙רְצָה֙ וַיִּשְׁתָּ֔חוּᶜ וַיֹּ֣אמֶר ל֔וֹ מָ֥ה אֲדֹנִ֖י מְדַבֵּ֥ר ו[11] . ב זקף קמ[12]
15 אֶל־עַבְדּֽוֹ׃ 15 וַיֹּאמֶר֩ שַׂר־צְבָ֨א יְהוָ֜ה אֶל־יְהוֹשֻׁ֗עַ שַׁל־נַֽעַלְךָ֙ᵃ מֵעַ֣ל ב
רַגְלֶ֔ךָᵇ כִּ֚י הַמָּק֔וֹם אֲשֶׁ֥ר אַתָּ֛ה עֹמֵ֥ד עָלָ֖יו קֹ֣דֶשׁᶜ ה֑וּא וַיַּ֥עַשׂ יְהוֹשֻׁ֖עַ כֵּֽן׃ ו[13] חס וכל כתיב דכות במ א . כו בטע
6 1 וִירִיחוֹ֙ סֹגֶ֣רֶת וּמְסֻגֶּ֔רֶת מִפְּנֵ֖י בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל אֵ֥ין יוֹצֵ֖א וְאֵ֥ין בָּֽא׃ ל . ל . ל[1] מ״פ אין ואין וכל ר״פ דכות במ ב . ט[2] מל וכל תלים דכות במ א
ס 2 וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶל־יְהוֹשֻׁ֔עַ רְאֵה֙ נָתַ֣תִּי בְיָֽדְךָ֔ אֶת־יְרִיח֖וֹ
3 וְאֶת־מַלְכָּ֑הּ ᵃגִּבּוֹרֵ֖י הֶחָֽיִלᵃ׃ 3 וְסַבֹּתֶ֣ם אֶת־הָעִ֗יר כֹּ֚ל אַנְשֵׁ֣י הַמִּלְחָמָ֔ה ו . ל
4 הַקֵּ֥יף אֶת־הָעִ֖יר פַּ֣עַם אֶחָ֑ת כֹּ֥ה תַעֲשֶׂ֖הᵃ שֵׁ֥שֶׁת יָמִֽים׃ 4 ᵃוְשִׁבְעָ֣ה ל מל
כֹהֲנִ֡ים יִשְׂאוּ֩ שִׁבְעָ֨ה שׁוֹפְר֤וֹת הַיּֽוֹבְלִים֙ לִפְנֵ֣י הָאָר֔וֹן וּבַיּוֹם֙ הַשְּׁבִיעִ֔י כ . י זוגין[3]
5 תָּסֹ֥בּוּ אֶת־הָעִ֖יר שֶׁ֣בַע פְּעָמִ֑ים וְהַ֨כֹּהֲנִ֔ים יִתְקְע֖וּ בַּשּׁוֹפָרֽוֹת׃ 5 וְהָיָ֞ה
בִּמְשֹׁ֣ךְ ׀ בְּקֶ֣רֶן הַיּוֹבֵ֗ל ᵃבְּשָׁמְעֲכֶם֙ᵇ אֶת־ק֣וֹל הַשּׁוֹפָ֔רᵃ יָרִ֥יעוּ כָל־הָעָ֖ם ב . ח מל[4] . כשמעכם ק חד מן ג בליש
תְּרוּעָ֣ה גְדוֹלָ֑ה וְנָ֨פְלָ֜ה חוֹמַ֤ת הָעִיר֙ תַּחְתֶּ֔יהָ וְעָל֥וּ הָעָ֖ם אִ֥ישׁ נֶגְדּֽוֹ׃
6 וַיִּקְרָ֞אᵃ יְהוֹשֻׁ֤עַ בִּן־נוּן֙ אֶל־הַכֹּ֣הֲנִ֔ים וַיֹּ֣אמֶר אֲלֵהֶ֔ם ᵇשְׂא֖וּ אֶת־אֲר֣וֹן כט[5] חס בנביא ב מנה בסיפ
הַבְּרִ֑ית וְשִׁבְעָ֣ה כֹהֲנִ֗ים יִשְׂאוּ֙ שִׁבְעָ֤ה שׁוֹפְרוֹת֙ יֽוֹבְלִ֔ים לִפְנֵ֖י אֲר֥וֹן כ . ל[3] זוגין ול בעינ . כו[6] ל[7] מנה בסיפ
7 יְהוָֽהᵇ׃ 7 וַיֹּאמְרוּᵃ֙ אֶל־הָעָ֔ם עִבְר֖וּ וְסֹ֣בּוּ אֶת־הָעִ֑יר וְהֶ֣חָל֔וּץ יַעֲבֹ֕ר ויאמר ק חד מן ג בליש כת כן וקר
8 לִפְנֵ֖י אֲר֥וֹן יְהוָֽה׃ 8 ᵃוַיְהִ֞י כֶּאֱמֹ֣רᵇ יְהוֹשֻׁעַ֮ אֶל־הָעָםᵃ֒ וְשִׁבְעָ֣ה הַכֹּהֲנִ֗ים כו[6] ל[7] מנה בסיפ . ל
נֹשְׂאִ֞ים שִׁבְעָ֣ה שׁוֹפְר֤וֹת הַיּֽוֹבְלִים֙ לִפְנֵ֣יᶜ יְהוָ֔ה עָֽבְר֔וּ וְתָקְע֖וּ בַּשּׁוֹפָר֑וֹת ח . י זוגין[3]

[9]Mm 14. [10]Mm 788. [11]Mm 1094. [12]Mm 1266. [13]Mm 1267. Cp 6 [1]Mm 1269. [2]Mm 1268. [3]Mm 456. [4]Mm 1270. [5]Mm 1954. [6]Mm 1553. [7]Mm 1257.

11 ᵃ⁻ᵃ > 𝔊* ‖ **12** ᵃ⁻ᵃ 𝔊* *μετὰ τὸ βεβρωκέναι αὐτούς* = אַחֲרֵי א׳ ‖ **13** ᵃ > 𝔊𝔖𝔙 ‖ **14** ᵃ mlt Mss 𝔊𝔖 לוֹ, false (prb ex b) ‖ ᵇ mlt Mss Or עַל ‖ ᶜ > 𝔊* ‖ **15** ᵃ pc Mss 𝔖 נעליך ‖ ᵇ mlt Mss 𝔊𝔖𝔙 רגליך ‖ ᶜ nonn Mss 𝔊𝔖𝔗 קָדוֹשׁ; nonn Mss 𝔊ᴸ𝔗ᴹˢˢ pr אַדְמַת cf Ex 3,5 ‖ **Cp 6,2** ᵃ⁻ᵃ prb gl ‖ **3** ᵃ 𝔊ᴼᴸ𝔖𝔙 pl ‖ **4** ᵃ > 𝔊* ‖ **5** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊* ‖ ᵇ nonn Mss 𝔗 ut Q ‖ **6** ᵃ 𝔊 *καὶ εἰσῆλθεν* ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊* ‖ **7** ᵃ mlt Mss 𝔖𝔗𝔙ᴱᵈᵈ ut Q; 𝔊 *παραγγείλατε* = אִמְרוּ? ‖ **8** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊* ‖ ᵇ mlt Mss בֶּא׳ ‖ ᶜ pc Mss 𝔖𝔗𝔙 + אֲרוֹן.

9 וַאֲר֗וֹן בְּרִ֣ית יְהוָ֔ה הֹלֵ֖ךְ אַחֲרֵיהֶֽם׃ 9 וְהֶֽחָל֗וּץ הֹלֵךְ֙ לִפְנֵ֣י הַכֹּהֲנִ֔ים — כו בליש וכל מלכים דכות
תֹּקְע֖וּ[a] הַשּׁוֹפָר֑וֹת וְהַֽמְאַסֵּ֗ף הֹלֵךְ֙ אַחֲרֵ֣י הָאָר֔וֹן הָל֖וֹךְ וְתָק֥וֹעַ — תקעי חד מן מח[8] כת ו וקר י
10 בַּשּׁוֹפָרֽוֹת׃ 10 וְאֶת־הָעָ֞ם צִוָּ֣ה יְהוֹשֻׁ֗עַ לֵאמֹ֗ר לֹ֤א תָרִ֙יעוּ֙ וְלֹֽא־תַשְׁמִ֣יעוּ — יב[9] . לד פסוק לא ולא ולא[10] . ל . ל
אֶת־קוֹלְכֶ֔ם [a]וְלֹא־יֵצֵ֥א מִפִּיכֶ֖ם דָּבָ֑ר[a] עַ֣ד י֗וֹם אָמְרִ֧י אֲלֵיכֶ֛ם הָרִ֖יעוּ — ב[11] . ב[12]
11 וַהֲרִיעֹתֶֽם׃ 11 וַיַּסֵּ֤ב[a] אֲרוֹן־יְהוָה֙ אֶת־הָעִ֔יר הַקֵּ֖ף פַּ֣עַם אֶחָ֑ת וַיָּבֹ֙אוּ֙ — כו[13] ל[14] מנה בסיפ
12 הַֽמַּחֲנֶ֔ה וַיָּלִ֖ינוּ בַּֽמַּחֲנֶֽה׃ פ 12 וַיַּשְׁכֵּ֥ם יְהוֹשֻׁ֖עַ בַּבֹּ֑קֶר וַיִּשְׂא֥וּ הַכֹּהֲנִ֖ים — מג
13 אֶת־אֲר֥וֹן יְהוָֽה׃ 13 וְשִׁבְעָ֣ה הַכֹּהֲנִ֡ים נֹ֠שְׂאִים שִׁבְעָ֨ה שׁוֹפְר֤וֹת [a]הַיֹּבְלִים֙ — כו[13] ל[14] מנה בסיפ . ח . ל[15] זוגין ול חס בליש
לִפְנֵי֙ אֲר֣וֹן יְהוָ֔ה הֹלְכִ֣ים הָל֔וֹךְ וְתָקְע֖וּ[b] בַּשּׁוֹפָר֑וֹת[a] וְהֶחָלוּץ֙ הֹלֵ֣ךְ — כו[13] ל[14] מנה בסיפ
לִפְנֵיהֶ֔ם וְהַֽמְאַסֵּ֗ף הֹלֵךְ֙[c] אַחֲרֵי֙ אֲר֣וֹן יְהוָ֔ה הוֹלֵ֖ךְ[d] וְתָק֥וֹעַ בַּשּׁוֹפָרֽוֹת׃ — כו[13] ל[14] מנה בסיפ . הלוך ק
14 וַיָּסֹ֨בּוּ אֶת־הָעִ֜יר בַּיּ֤וֹם הַשֵּׁנִי֙ פַּ֣עַם אַחַ֔ת וַיָּשֻׁ֖בוּ הַֽמַּחֲנֶ֑ה כֹּ֥ה עָשׂ֖וּ — ו[16] זקף פת וכל חקה מדה שנה תורה וא ס פ דכות ב מ א
15 שֵׁ֥שֶׁת יָמִֽים׃ 15 וַיְהִ֣י ׀ בַּיּ֣וֹם הַשְּׁבִיעִ֗י וַיַּשְׁכִּ֙מוּ֙ כַּעֲל֣וֹת[a] הַשַּׁ֔חַר וַיָּסֹ֧בּוּ — ג חס[17]
אֶת־הָעִ֛יר [b]כַּמִּשְׁפָּ֥ט הַזֶּ֖ה[b] שֶׁ֣בַע פְּעָמִ֑ים רַ֚ק בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא סָבְב֥וּ אֶת־
16 הָעִ֖יר שֶׁ֥בַע פְּעָמִֽים[b]׃ 16 וַיְהִי֙ בַּפַּ֣עַם הַשְּׁבִיעִ֔ית תָּקְע֥וּ הַכֹּהֲנִ֖ים — ו[18]
בַּשּׁוֹפָר֑וֹת וַיֹּ֨אמֶר יְהוֹשֻׁ֤עַ אֶל־הָעָם֙ הָרִ֔יעוּ כִּֽי־נָתַ֧ן יְהוָ֛ה לָכֶ֖ם אֶת־ — יג
17 הָעִֽיר׃ 17 וְהָיְתָ֨ה הָעִ֥יר חֵ֛רֶם הִ֥יא וְכָל־אֲשֶׁר־בָּ֖הּ לַיהוָ֑ה רַק֩ רָחָ֨ב
הַזּוֹנָ֜ה תִּֽחְיֶ֗ה הִ֚יא וְכָל־אֲשֶׁ֤ר אִתָּהּ֙ בַּבַּ֔יִת [a]כִּ֤י הֶחְבְּאַ֙תָה֙[a] אֶת־הַמַּלְאָכִ֖ים — ל
18 אֲשֶׁ֥ר שָׁלָֽחְנוּ[a]׃ 18 וְרַק־אַתֶּם֙ שִׁמְר֣וּ[a] מִן־הַחֵ֔רֶם פֶּן־תַּחֲרִ֖ימוּ[b] וּלְקַחְתֶּ֣ם — ל . ב . ו
19 מִן־הַחֵ֑רֶם וְשַׂמְתֶּ֞ם אֶת־מַחֲנֵ֤ה יִשְׂרָאֵל֙ לְחֵ֔רֶם וַעֲכַרְתֶּ֖ם אוֹתֽוֹ[c]׃ 19 וְכֹ֣ל ׀ — ב . כד מל ד מנה בסיפ
כֶּ֣סֶף וְזָהָ֗ב וּכְלֵ֤י נְחֹ֙שֶׁת֙ וּבַרְזֶ֔ל קֹ֥דֶשׁ ה֖וּא לַיהוָ֑ה אוֹצַ֥ר[a] יְהוָ֖ה יָבֽוֹא[b]׃ — ל מל בסיפ
20 20 [a]וַיָּ֣רַע הָעָ֔ם[a] וַֽיִּתְקְע֖וּ בַּשֹּׁפָר֑וֹת וַיְהִי֩ כִשְׁמֹ֨עַ[c] הָעָ֜ם אֶת־ק֣וֹל הַשּׁוֹפָ֗ר — ב . ל חס
וַיָּרִ֤יעוּ[b] הָעָם֙[d] תְּרוּעָ֣ה גְדוֹלָ֔ה וַתִּפֹּ֨ל הַחוֹמָ֜ה תַּחְתֶּ֗יהָ וַיַּ֨עַל הָעָ֤ם הָעִ֙ירָה֙ — ד מל . ט[19]
21 אִ֣ישׁ נֶגְדּ֔וֹ וַֽיִּלְכְּד֖וּ אֶת־הָעִֽיר׃ 21 וַֽיַּחֲרִ֙ימוּ֙ אֶת־כָּל־אֲשֶׁ֣ר בָּעִ֔יר מֵאִישׁ֙
22 וְעַד־אִשָּׁ֔ה מִנַּ֖עַר וְעַד־זָקֵ֑ן וְעַ֨ד שׁ֥וֹר וָשֶׂ֛ה וַחֲמ֖וֹר לְפִי־חָֽרֶב׃ 22 וְלִשְׁנַ֨יִם — ג פסוק ועד ועד ועד[20] . ה . ל

[8] Mm 3811. [9] Mm 1055. [10] Mm 771. [11] Mm 3113. [12] Mm 3474. [13] Mm 1553. [14] Mm 1257. [15] Mm 456. [16] Mm 492. [17] Mp sub loco. [18] Mm 1703. [19] Mm 1972. [20] Mm 56.

9 [a] mlt Mss 𝔖𝔗 ut Q, K תָּקְעוּ ‖ **10** [a–a] > 𝔊* ‖ **11** [a] 𝔊(𝔖𝔙) *καὶ περιελθοῦσα* = וַיָּסָב ‖ **13** [a–a] 𝔊* *προεπορεύοντο ἐναντίον κυρίου* = הלכים לפני יהוה cf 𝔖 ‖ [b] l ותקוע ut 9b ‖ [c] > 𝔊 ‖ [d] mlt Mss ut Q, K הוֹלֵךְ ‖ **15** [a] K^Or al בַּעֲ׳ cf 4,18[a] ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **17** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] 25 הֶחְבִּיאָה ‖ **18** [a] l prb הִשָּׁ׳ cf Vrs ‖ [b] 𝔊 *ἐνθυμηθέντες*, l תַּחְמְדוּ cf 7,21 ‖ [c] Ms אתם ‖ **19** [a] Ms 𝔖𝔗 + בֵּית, frt ex 1Ch 29,8 cf 24 ‖ [b] 𝔊(𝔗) *εἰσενεχθήσεται* = יוּבָא ‖ **20** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] Ms* 𝔖𝔗 וירעו ‖ [c] C כְּ׳ ‖ [d] pc Mss 𝔊 + כל.

הָאֲנָשִׁ֞ים הַֽמְרַגְּלִ֤ים אֶת־הָאָ֙רֶץ֙ אָמַ֣ר יְהוֹשֻׁ֔עַ בֹּ֖אוּ בֵּית־הָאִשָּׁ֣ה הַזּוֹנָ֑ה ל[21]
וְהוֹצִ֨יאוּ מִשָּׁ֤ם אֶת־הָֽאִשָּׁה֙ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָ֔הּ כַּאֲשֶׁ֖ר נִשְׁבַּעְתֶּ֥ם לָֽהּ׃ ו
23 וַיָּבֹ֜אוּ הַנְּעָרִ֣ים הַֽמְרַגְּלִ֗ים וַיֹּצִ֡יאוּ אֶת־רָ֠חָב וְאֶת־אָבִ֨יהָ וְאֶת־אִמָּ֤הּ יב[22] . ב[23]
וְאֶת־אַחֶ֙יהָ֙ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָ֔הּ [a]וְאֶת כָּל־מִשְׁפְּחוֹתֶ֖יהָ[b] הוֹצִ֑יאוּ[a] ל
24 וַיַּ֨נִּיח֔וּם מִח֖וּץ לְמַחֲנֵ֥ה יִשְׂרָאֵֽל׃ 24 וְהָעִ֛יר שָׂרְפ֥וּ בָאֵ֖שׁ וְכָל־אֲשֶׁר־ ב חד מל וחד חס
בָּ֑הּ רַ֣ק ׀ הַכֶּ֣סֶף וְהַזָּהָ֗ב וּכְלֵ֤י הַנְּחֹ֙שֶׁת֙ וְהַבַּרְזֶ֔ל נָתְנ֖וּ אוֹצַ֥ר בֵּית[a]־יְהוָֽה׃ ד[24]
25 וְֽאֶת־רָ֨חָב הַזּוֹנָ֜ה וְאֶת־בֵּ֧ית אָבִ֣יהָ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָהּ֮ הֶחֱיָ֣ה יְהוֹשֻׁעַ֒ ל
וַתֵּ֙שֶׁב֙ בְּקֶ֣רֶב יִשְׂרָאֵ֔ל עַ֖ד הַיּ֣וֹם הַזֶּ֑ה כִּ֤י הֶחְבִּ֙יאָה֙ אֶת־הַמַּלְאָכִ֔ים[a] יב[25] . ל
26 אֲשֶׁר־שָׁלַ֥ח יְהוֹשֻׁ֖עַ לְרַגֵּ֥ל אֶת־יְרִיחֽוֹ׃ פ 26 וַיַּשְׁבַּ֣ע יְהוֹשֻׁ֔עַ בָּעֵ֥ת ד פת[26]
הַהִ֖יא לֵאמֹ֑ר אָר֨וּר הָאִ֜ישׁ [a]לִפְנֵ֣י יְהוָ֗ה[a] אֲשֶׁ֤ר יָקוּם֙ וּבָנָ֞ה אֶת־הָעִ֤יר
ס הַזֹּאת֙ [b]אֶת־יְרִיח֔וֹ[b] בִּבְכֹר֣וֹ יְיַסְּדֶ֔נָּה וּבִצְעִירוֹ֖ יַצִּ֥יב דְּלָתֶֽיהָ׃ 27 וַיְהִ֥י ל . ל וכל לשון ארמי דכות . ו בנ״ך
יְהוָ֖ה אֶת־יְהוֹשֻׁ֑עַ וַיְהִ֥י שָׁמְע֖וֹ בְּכָל־הָאָֽרֶץ׃ ד וכל נדרים דכות[27]

7 1 וַיִּמְעֲל֧וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֛ל מַ֖עַל בַּחֵ֑רֶם וַיִּקַּ֡ח עָכָ֣ן[a] בֶּן־כַּרְמִי֩ בֶן־ ב[1]
זַבְדִּ֨י[b] בֶן־זֶ֜רַח לְמַטֵּ֣ה יְהוּדָ֗ה מִן־הַחֵ֔רֶם וַיִּֽחַר־אַ֥ף יְהוָ֖ה [c]בִּבְנֵ֥י ל
2 יִשְׂרָאֵֽל[c]׃ 2 וַיִּשְׁלַ֣ח יְהוֹשֻׁ֣עַ אֲ֠נָשִׁים מִירִיח֨וֹ הָעַ֜י אֲשֶׁ֨ר [a]עִם־בֵּ֥ית אָ֙וֶן֙
מִקֶּ֣דֶם לְבֵֽית־אֵ֔ל[a] וַיֹּ֧אמֶר אֲלֵיהֶ֛ם לֵאמֹ֔ר עֲל֖וּ וְרַגְּל֣וּ אֶת־הָאָ֑רֶץ כ
3 וַֽיַּעֲלוּ֙ הָאֲנָשִׁ֔ים וַֽיְרַגְּל֖וּ אֶת־הָעָֽי׃ 3 וַיָּשֻׁ֣בוּ אֶל־יְהוֹשֻׁ֗עַ וַיֹּאמְר֣וּ אֵלָיו֮ ל
אַל־יַ֣עַל כָּל־הָעָם֒ כְּאַלְפַּ֣יִם[a] אִ֗ישׁ א֚וֹ כִּשְׁלֹ֣שֶׁת אֲלָפִ֣ים אִ֔ישׁ יַעֲל֖וּ וְיַכּ֣וּ ב . ג . ל
4 אֶת־הָעָ֑י[b] אַל־תְּיַגַּע־שָׁ֙מָּה֙ אֶת־כָּל־הָעָ֔ם כִּ֥י מְעַ֖ט הֵֽמָּה׃ 4 וַיַּעֲל֤וּ מִן־ ל
5 הָעָם֙ שָׁ֔מָּה כִּשְׁלֹ֥שֶׁת אֲלָפִ֖ים אִ֑ישׁ וַיָּנֻ֕סוּ לִפְנֵ֖י אַנְשֵׁ֥י הָעָֽי׃ 5 וַיַּכּ֨וּ מֵהֶ֜ם ג . ב[2]
אַנְשֵׁ֣י הָעַ֗י כִּשְׁלֹשִׁ֣ים וְשִׁשָּׁה֮ אִ֒ישׁ֒ וַיִּרְדְּפ֞וּם לִפְנֵ֤י הַשַּׁ֙עַר֙ עַד־הַשְּׁבָרִ֔ים ב . ל
6 וַיַּכּ֖וּם בַּמּוֹרָ֑ד וַיִּמַּ֥ס לְבַב־הָעָ֖ם וַיְהִ֥י לְמָֽיִם׃ 6 וַיִּקְרַ֨ע יְהוֹשֻׁ֜עַ שִׂמְלֹתָ֗יו יא[3] . ל . ל[4]
וַיִּפֹּ֨ל עַל־פָּנָ֜יו אַ֗רְצָה לִפְנֵי֙ אֲר֣וֹן[a] יְהוָ֔ה עַד־הָעֶ֔רֶב ה֖וּא וְזִקְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל כו[5] ל[6] מנה בסיפ
7 וַיַּעֲל֥וּ עָפָ֖ר עַל־רֹאשָֽׁם׃ 7 וַיֹּ֣אמֶר יְהוֹשֻׁ֗עַ אֲהָ֣הּ ׀ אֲדֹנָ֣י יְהוִ֗ה לָ֠מָה יז

[21] Mm 880. [22] Mm 2610. [23] Mm 1271. [24] Mm 1272. [25] Mm 140. [26] Mm 1273. [27] Mp sub loco. Cp 7 [1] Mm 1274. [2] Mm 1275. [3] Mm 917. [4] Mm 1213. [5] Mm 1553. [6] Mm 1257.

23 [a–a] prb add ‖ [b] 𝔊𝔖 sg ‖ **24** [a] > Ms 𝔊*𝔙, frt ex 1Ch 29,8 ‖ **25** [a] 𝔊(𝔖) *τοὺς κατασκοπεύσαντας* = הַֽמְרַגְּלִים ‖ **26** [a–a] > Ms* 𝔊*; 𝔊[BL] tr ante לאמר ‖ [b–b] > 𝔊*, prb gl ‖ **Cp 7,1** [a] 𝔊*(𝔖) *Αχαρ* cf 1Ch 2,7; id in 18–20.24 ‖ [b] 𝔊* *Ζαμβρι* = זִמְרִי cf 1Ch 2,6 𝔐 et 𝔊 ‖ [c–c] nonn Mss 𝔗[f] בְּאִישׁ ‖ **2** [a–a] 𝔊* sol *κατὰ Βαιθηλ*; עם־ב׳ א׳ frt gl ‖ **3** [a] 𝔊(𝔖) *ἀλλ᾽ ὡς* … = כִּי אִם כְּ׳ cf 𝔙 ‖ [b] 𝔊(𝔙) *τὴν πόλιν* = הָעִיר ‖ **6** [a] > 𝔊*.

ל . ל | [a]הַעֲבַ֨רְתָּ הַעֲבִ֜יר[a b] אֶת־הָעָ֤ם הַזֶּה֙ אֶת־הַיַּרְדֵּ֔ן לָתֵ֥ת אֹתָ֛נוּ[c] בְּיַ֥ד הָאֱמֹרִ֖י
ל . כב[7] ג[8] מנה בליש . ל . ה[9] . ב[10] | לְהַֽאֲבִידֵ֑נוּ וְל֣וּ הוֹאַ֔לְנוּ וַנֵּ֖שֶׁב בְּעֵ֥בֶר הַיַּרְדֵּֽן׃ 8 [a]בִּ֖י אֲדֹנָ֑י[a] מָ֣ה אֹמַ֔ר 8
ב . ה[11] | אַֽחֲרֵ֗י אֲשֶׁ֨ר הָפַ֤ךְ יִשְׂרָאֵל֙ עֹ֔רֶף לִפְנֵ֖י אֹיְבָֽיו׃ 9 וְיִשְׁמְע֣וּ הַֽכְּנַעֲנִ֗י וְכֹ֨ל 9
ל . ד[12] | יֹשְׁבֵ֤י הָאָ֙רֶץ֙ וְנָסַ֣בּוּ עָלֵ֔ינוּ וְהִכְרִ֥יתוּ אֶת־שְׁמֵ֖נוּ מִן־הָאָ֑רֶץ וּמַֽה־תַּעֲשֵׂ֖ה
ב חס | לְשִׁמְךָ֥ הַגָּדֽוֹל׃ ס 10 וַיֹּ֥אמֶר יְהוָ֖ה אֶל־יְהוֹשֻׁ֑עַ קֻ֣ם לָ֔ךְ לָ֣מָּה זֶּ֔ה 10
אַתָּ֖ה נֹפֵ֥ל עַל־פָּנֶֽיךָ׃ 11 חָטָא֙ יִשְׂרָאֵ֔ל[a] וְגַם֙ עָבְר֣וּ אֶת־בְּרִיתִ֔י אֲשֶׁ֥ר 11
יא ס״פ[13] | צִוִּ֖יתִי אוֹתָ֑ם וְגַ֤ם לָֽקְחוּ֙ מִן־הַחֵ֔רֶם וְגַ֣ם גָּנְב֗וּ וְגַ֣ם כִּֽחֲשׁ֔וּ וְגַ֖ם שָׂ֥מוּ
ל פסוק ולא לא לא[14] . יא[15] ב[16] מנה חס . ל | בִכְלֵיהֶֽם׃ 12 וְלֹ֨א יֻכְל֜וּ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל לָקוּם֙ לִפְנֵ֣י אֹֽיְבֵיהֶ֔ם עֹ֚רֶף יִפְנוּ֙[a] 12
ב . יט | לִפְנֵ֣י אֹֽיְבֵיהֶ֔ם כִּ֥י הָי֖וּ לְחֵ֑רֶם לֹ֤א אוֹסִיף֙ לִֽהְי֣וֹת עִמָּכֶ֔ם אִם־לֹ֥א
ט[17] ר״פ ב מנה חס | תַשְׁמִ֛ידוּ הַחֵ֖רֶם מִֽקִּרְבְּכֶֽם׃ 13 קֻ֚ם קַדֵּ֣שׁ אֶת־הָעָ֔ם וְאָמַרְתָּ֖ הִתְקַדְּשׁ֣וּ 13
ה[18] . ה | לְמָחָ֑ר כִּ֣י כֹה֩ אָמַ֨ר יְהוָ֜ה אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל חֵ֤רֶם בְּקִרְבְּךָ֙[a] יִשְׂרָאֵ֔ל לֹ֣א
ל | תוּכַ֗ל[b] לָקוּם֙ לִפְנֵ֣י אֹיְבֶ֔יךָ[c] עַד־הֲסִירְכֶ֥ם הַחֵ֖רֶם מִֽקִּרְבְּכֶֽם׃
14 וְנִקְרַבְתֶּ֥ם בַּבֹּ֖קֶר לְשִׁבְטֵיכֶ֑ם וְהָיָ֡ה הַשֵּׁ֜בֶט אֲשֶׁר־יִלְכְּדֶ֣נּוּ יְהוָ֗ה 14
ל | יִקְרַ֤ב[a] לַמִּשְׁפָּחוֹת֙ וְהַמִּשְׁפָּחָ֞ה אֲשֶׁר־יִלְכְּדֶ֤נָּה יְהוָה֙ תִּקְרַ֣ב[a] לַבָּתִּ֔ים
וְהַבַּ֙יִת֙ אֲשֶׁ֣ר יִלְכְּדֶ֣נּוּ יְהוָ֔ה יִקְרַ֖ב[a] לַגְּבָרִֽים׃ 15 וְהָיָה֙ הַנִּלְכָּ֣ד בַּחֵ֔רֶם 15
לא פסוק כי וכי[19] . ל | יִשָּׂרֵ֣ף בָּאֵ֔שׁ אֹת֖וֹ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־ל֑וֹ כִּ֤י עָבַר֙ אֶת־בְּרִ֣ית יְהוָ֔ה וְכִֽי־
עָשָׂ֥ה נְבָלָ֖ה בְּיִשְׂרָאֵֽל׃
ב[20] . ל זוגין[21] | 16 וַיַּשְׁכֵּ֤ם יְהוֹשֻׁ֙עַ֙ בַּבֹּ֔קֶר וַיַּקְרֵ֥ב אֶת־יִשְׂרָאֵ֖ל[a] לִשְׁבָטָ֑יו וַיִּלָּכֵ֖ד 16
ג בסיפ[22] . ל[21] זוגין ול בעינ . ג בסיפ[22] | שֵׁ֥בֶט יְהוּדָֽה׃ 17 וַיַּקְרֵב֙ אֶת־מִשְׁפַּ֣חַת[a] יְהוּדָ֔ה וַיִּלְכֹּ֕ד[b] אֵ֖ת מִשְׁפַּ֣חַת 17
ג בסיפ[22] . ל זוגין[21] | הַזַּרְחִ֑י וַיַּקְרֵ֞ב אֶת־מִשְׁפַּ֤חַת הַזַּרְחִי֙ לַגְּבָרִ֔ים[c] וַיִּלָּכֵ֖ד זַבְדִּֽי׃ 18 וַיַּקְרֵ֥ב 18
ל זוגין[21] | אֶת־בֵּית֖וֹ לַגְּבָרִ֑ים[a] וַיִּלָּכֵ֗ד עָכָ֞ן בֶּן־כַּרְמִ֧י בֶן־זַבְדִּ֛י[b] בֶּן־זֶ֖רַח לְמַטֵּ֥ה
יו . כד | יְהוּדָֽה׃ 19 וַיֹּ֨אמֶר יְהוֹשֻׁ֜עַ אֶל־עָכָ֗ן בְּנִי֙ שִֽׂים־נָ֣א כָב֗וֹד לַיהוָ֞ה אֱלֹהֵ֧י 19
נז וכל תלים דכות ב מ יא | יִשְׂרָאֵ֛ל וְתֶן־ל֥וֹ תוֹדָ֖ה וְהַגֶּד־נָ֥א לִי֙ מֶ֣ה עָשִׂ֔יתָ אַל[a]־תְּכַחֵ֖ד מִמֶּֽנִּי׃

[7] Mm 1444. [8] Mm 1808. [9] Mm 392. [10] Ex 3,13. [11] Mm 2556. [12] Mm 193. [13] Okhl 357. [14] Mm 1139. [15] Mm 2545. [16] Mm 1276. [17] Mm 1995. [18] Mm 420. [19] Mm 2059. [20] Nu 24,2. [21] Mm 456. [22] Mm 3361.

7 [a–a] 𝔊* *διεβίβασεν ὁ παῖς σου* = הֶעֱבִיר עַבְדְּךָ ‖ [b] prb l ־ִיר ‖ [c] Ms אֹתָם, 𝔊 *αὐτόν* = אֹתוֹ ‖ **8** [a–a] > 𝔊* ‖ **11** [a] 𝔊 *ὁ λαός* = הָעָם cf 16[a] 24[b] ‖ **12** [a] ℭ ׳ ‖ **13** [a] 𝔊 suff pl cf fin v ‖ [b] 𝔊𝔗 pl ‖ [c] 2 Mss אֹיְבְךָ, Ms* 𝔊𝔗 ־ֵיכֶם ‖ **14** [a] 𝔊 *προσάξετε* ‖ **16** [a] 𝔊 *τὸν λαόν* cf 11[a] ‖ **17** [a] ℭ pc Mss 𝔗[Mss] ־ְחוֹת, frt l cf 𝔊 *κατὰ δήμους*; cf 𝔖 ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗) *καὶ ἐνεδείχθη* = וַיִּלָּכֵד ‖ [c] ℭ לַגְּ׳, pc Mss 𝔖 לַבָּתִּים ‖ **18** [a] ℭ ut 17[c] ‖ [b] cf 1[b] ‖ **19** [a] 𝔊𝔖 pr cop.

20 וַיַּעַן עָכָן אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמַר אָמְנָה אָנֹכִי חָטָאתִי לַיהוָה אֱלֹהֵי — צא . ב[23]
21 יִשְׂרָאֵל וְכָזֹאת וְכָזֹאת עָשִׂיתִי׃ 21 וָאֶרְאֶה[a] בַשָּׁלָל אַדֶּרֶת שִׁנְעָר אַחַת — ב[24] . וארא ק
טוֹבָה וּמָאתַיִם שְׁקָלִים כֶּסֶף וּלְשׁוֹן זָהָב אֶחָד חֲמִשִּׁים שְׁקָלִים מִשְׁקָלוֹ — ה[25]
וָאֶחְמְדֵם וָאֶקָּחֵם וְהִנָּם טְמוּנִים בָּאָרֶץ בְּתוֹךְ הָאָהֳלִי[b] וְהַכֶּסֶף — ל . ל . ל . ל
22 תַּחְתֶּיהָ׃ 22 וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ מַלְאָכִים וַיָּרֻצוּ הָאֹהֱלָה וְהִנֵּה טְמוּנָה — ה[26] . ל
23 בְּאָהֳלוֹ וְהַכֶּסֶף תַּחְתֶּיהָ׃ 23 וַיִּקָּחוּם מִתּוֹךְ הָאֹהֶל וַיְבִאוּם אֶל־ — ב ומל[27] . ל חס
24 יְהוֹשֻׁעַ וְאֶל כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּצִּקֻם[a] לִפְנֵי יְהוָה׃ 24 וַיִּקַּח יְהוֹשֻׁעַ — ל וחס
אֶת־עָכָן בֶּן־זֶרַח [a]וְאֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הָאַדֶּרֶת וְאֶת־לְשׁוֹן הַזָּהָב[a] — ד[28] . ל
וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־בְּנֹתָיו וְאֶת־שׁוֹרוֹ וְאֶת־חֲמֹרוֹ וְאֶת־צֹאנוֹ וְאֶת־אָהֳלוֹ — ו וכל אורית דכות ב מ ד . ל
וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ וְכָל־יִשְׂרָאֵל[b] עִמּוֹ וַיַּעֲלוּ אֹתָם עֵמֶק עָכוֹר׃ — לה וכל ר״פ דכות . ו חס בסיפ
25 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ מֶה עֲכַרְתָּנוּ יַעְכָּרְךָ[a] יְהוָה בַּיּוֹם[b] הַזֶּה וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ — יו . ל . ל . ו[29]
כָל־יִשְׂרָאֵל אֶבֶן [c]וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָם בָּאֵשׁ [d]וַיִּסְקְלוּ אֹתָם בָּאֲבָנִים[cd]׃ — ו חס בסיפ . ו חס בסיפ
26 וַיָּקִימוּ עָלָיו גַּל־אֲבָנִים גָּדוֹל [a]עַד הַיּוֹם הַזֶּה[a] וַיָּשָׁב יְהוָה מֵחֲרוֹן — ג
אַפּוֹ עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא עֵמֶק עָכוֹר עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ פ — ב בטע
ס[h] 8 1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אַל־תִּירָא וְאַל־תֵּחָת קַח עִמְּךָ אֵת — ב זקף קמ[1] . יד פסוק את את ואת ואת ואת
כָּל־עַם הַמִּלְחָמָה וְקוּם עֲלֵה הָעָי רְאֵה ׀ נָתַתִּי בְיָדְךָ אֶת־מֶלֶךְ הָעַי — ד
2 וְאֶת־עַמּוֹ וְאֶת־עִירוֹ וְאֶת־אַרְצוֹ׃ 2 וְעָשִׂיתָ לָעַי וּלְמַלְכָּהּ כַּאֲשֶׁר — ז[2] . ה[3]
עָשִׂיתָ לִירִיחוֹ וּלְמַלְכָּהּ רַק־שְׁלָלָהּ וּבְהֶמְתָּהּ תָּבֹזּוּ לָכֶם שִׂים־לְךָ — כד
3 אֹרֵב לָעִיר מֵאַחֲרֶיהָ׃ 3 וַיָּקָם יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־עַם הַמִּלְחָמָה לַעֲלוֹת — ז[4]
הָעָי וַיִּבְחַר יְהוֹשֻׁעַ שְׁלֹשִׁים אֶלֶף אִישׁ גִּבּוֹרֵי הַחַיִל וַיִּשְׁלָחֵם לָיְלָה׃ — ה פת . ד
4 וַיְצַו אֹתָם לֵאמֹר רְאוּ אַתֶּם אֹרְבִים לָעִיר מֵאַחֲרֵי הָעִיר אַל־ — ו חס בסיפ
5 תַּרְחִיקוּ מִן־הָעִיר מְאֹד וִהְיִיתֶם כֻּלְּכֶם נְכֹנִים׃ 5 וַאֲנִי וְכָל־הָעָם — סז ר״פ . גא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג
אֲשֶׁר אִתִּי נִקְרַב אֶל־הָעִיר וְהָיָה כִּי־יֵצְאוּ לִקְרָאתֵנוּ כַּאֲשֶׁר בָּרִאשֹׁנָה — יד[5] . כב[6]
6 וְנַסְנוּ לִפְנֵיהֶם׃ 6 וְיָצְאוּ אַחֲרֵינוּ עַד הַתִּיקֵנוּ אוֹתָם מִן־הָעִיר כִּי — ב . ז[7] . ל
7 יֹאמְרוּ נָסִים לְפָנֵינוּ כַּאֲשֶׁר בָּרִאשֹׁנָה [a]וְנַסְנוּ לִפְנֵיהֶם[a]׃ 7 וְאַתֶּם — כב[6] . ב

[23] Mm 277. [24] Mm 1800. [25] Mm 1278. [26] Mm 111. [27] Mm 1279. [28] Mm 320. [29] Mm 53. Cp 8 [1] Mm 1280. [2] Mm 461. [3] Mm 1061. [4] Mm 2108. [5] Mm 98. [6] Mm 1743. [7] Mm 1281.

21 [a] K Q^{Or} וָאֶרְאֶה, K^{Or} nonn Mss ut Q ‖ [b] dl הָ (cf 𝔊𝔖𝔗) vel l הָאֹהֶל (cf $𝔗^{Ms}$) ‖ **23** [a] ℭ וַיַּצִּיקֻם ‖ **24** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊* ὁ λαός cf 11[a] ‖ **25** [a] sic L 𝔅; ℭ יַעְכָּ֫, Edd כָּ֫— ‖ [b] pc Mss $ℭ^{f}$ הַיּוֹם ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ [d–d] > 𝔖𝔙 ‖ **26** [a–a] > 𝔊* ‖ **Cp 8,6** [a–a] > 𝔊*.

ב חד מל וחד חס . ג מל בליש[8] . ב[9] — תָּקֻמוּ מֵהָאוֹרֵב[a] [b]וְהוֹרַשְׁתֶּם אֶת־הָעִיר[b] [c]וּנְתָנָהּ יְהוָה° אֱלֹהֵיכֶם
8 בְּיֶדְכֶם׃[c] 8 [a]וְהָיָה כְּתָפְשְׂכֶם אֶת־הָעִיר תַּצִּיתוּ אֶת־הָעִיר בָּאֵשׁ[a]
9 ד — [b]כִּדְבַר יְהוָה[b] תַּעֲשׂוּ רְאוּ צִוִּיתִי אֶתְכֶם׃ 9 וַיִּשְׁלָחֵם יְהוֹשֻׁעַ וַיֵּלְכוּ
אֶל־הַמַּאְרָב וַיֵּשְׁבוּ בֵּין בֵּית־אֵל וּבֵין הָעַי מִיָּם לָעָי[a] [b]וַיָּלֶן יְהוֹשֻׁעַ
בַּלַּיְלָה הַהוּא בְּתוֹךְ הָעָם׃[bc]
10 10 וַיַּשְׁכֵּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר וַיִּפְקֹד אֶת־הָעָם וַיַּעַל הוּא וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל
11 ל — לִפְנֵי הָעָם הָעָי׃ 11 וְכָל־הָעָם[a]° הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ עָלוּ וַיִּגְּשׁוּ וַיָּבֹאוּ
12 ג חס . בינו ק חד מן ב[10] בליש — נֶגֶד הָעִיר [b]וַיַּחֲנוּ מִצְּפוֹן לָעַי וְהַגַּי בֵּינוֹ[c] וּבֵין־הָעָי׃[b] 12 וַיִּקַּח כַּחֲמֵשֶׁת
פד . ס[11] — אֲלָפִים אִישׁ וַיָּשֶׂם אוֹתָם אֹרֵב בֵּין בֵּית־אֵל[a] וּבֵין הָעַי מִיָּם לָעִיר׃[b]
13 לה — 13 [a]וַיָּשִׂימוּ הָעָם אֶת־כָּל־הַמַּחֲנֶה אֲשֶׁר מִצְּפוֹן לָעִיר[b] וְאֶת־עֲקֵבוֹ מִיָּם
14 ד בטע בסיפ — לָעִיר וַיֵּלֶךְ[c] יְהוֹשֻׁעַ בַּלַּיְלָה הַהוּא בְּתוֹךְ הָעֵמֶק׃[d] 14 וַיְהִי כִּרְאוֹת
מֶלֶךְ־הָעַי [a]וַיְמַהֲרוּ וַיַּשְׁכִּימוּ וַיֵּצְאוּ אַנְשֵׁי־הָעִיר[a] לִקְרַאת־יִשְׂרָאֵל
ד[12] — לַמִּלְחָמָה הוּא וְכָל־עַמּוֹ [b]לַמּוֹעֵד לִפְנֵי הָעֲרָבָה[b] וְהוּא לֹא יָדַע
15 ל . לה וכל ר״פ דכות — כִּי־אֹרֵב לוֹ מֵאַחֲרֵי הָעִיר׃ 15 וַיִּנָּגְעוּ יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל לִפְנֵיהֶם
16 בעי ק — [a]וַיָּנֻסוּ דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר׃ 16 [a]וַיִּזָּעֲקוּ כָּל־הָעָם אֲשֶׁר בָּעִיר[b] לִרְדֹּף
17 ל . יז ר״פ ולא לא[13] . ד[14] — אַחֲרֵיהֶם[a] וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרֵי יְהוֹשֻׁעַ[c] וַיִּנָּתְקוּ מִן־הָעִיר׃ 17 וְלֹא־נִשְׁאַר
ג בטע וחד מן ד סביר ובבית — אִישׁ בָּעַי [a]וּבֵית° אֵל[a] אֲשֶׁר לֹא־יָצְאוּ אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעַזְבוּ אֶת־
18 ג מל[15] — הָעִיר פְּתוּחָה וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ 18 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
יְהוֹשֻׁעַ נְטֵה בַּכִּידוֹן אֲשֶׁר־בְּיָדְךָ אֶל־הָעַי[a] כִּי בְיָדְךָ אֶתְּנֶנָּה וַיֵּט
19 ג מל בליש[8] — יְהוֹשֻׁעַ בַּכִּידוֹן אֲשֶׁר־בְּיָדוֹ אֶל־הָעִיר׃[b] 19 וְהָאוֹרֵב קָם מְהֵרָה
יו חס את . ה ג מל וב חס[16] — מִמְּקוֹמוֹ וַיָּרוּצוּ כִּנְטוֹת° יָדוֹ וַיָּבֹאוּ הָעִיר וַיִּלְכְּדוּהָ וַיְמַהֲרוּ וַיַּצִּיתוּ

[8] Mm 1282. [9] Mm 1283. [10] Mm 1284. [11] Alii Mss Q לעי, cf Mp sub loco. [12] Mm 1062. [13] Mm 2708. [14] Mm 1285. [15] Mm 3956. [16] Mm 1301.

7 [a] prp מֵהַמַּאְרָב sec 9 ‖ [b–b] 𝔊 *καὶ πορεύσεσθε εἰς* = וְנִגַּשְׁתֶּם אֶל cf 11 ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ **8** [a–a] > 𝔊* ‖ [b–b] 𝔊 *κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο* = כַּדָּבָר הַזֶּה ‖ **9** [a] 𝔖 *dmdjnt'* = לָעִיר ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] l prb העמק ut 13 ‖ **11** [a] Ms 𝔗 עַם ut 3 ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] K בינו, nonn Mss ut Q; cf 3,4[a] ‖ **12** [a] Ms K^{Or} $𝔊^{O\,min}$ אָוֶן ‖ [b] pc Mss Q^{Or} $𝔊^{O\,min}$𝔗𝔙 לָעַי ‖ **13** [a] > 𝔊* ‖ [b] pc Mss לָעַי ‖ [c] l frt c nonn Mss וַיָּלֶן ut 9 ‖ [d] 𝔖 *'m'* = הָעָם ut 9 ‖ **14** [a–a] 𝔊* *ἔσπευσεν καὶ ἐξῆλθεν* = וימהר ויצא cf 𝔙 ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **15/16** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] K בעיר, id K in C𝔅 et Q^{Ms} $𝔗^{f}$; $Q^{C\,Or\,Mss}$ K^{Ms} $𝔊^{OL}$𝔖𝔗 ut Q; $𝔗^{Ed}$ *dbqrt' b'j* = בָּעִיר בָּעַי ‖ [c] 𝔊 *τῶν υἱῶν Ισραηλ* ‖ **17** [a–a] > 𝔊*, dl ‖ **18** [a] 𝔊 *τὴν πόλιν* = הָעִיר ‖ [b] pc Mss הָעַי ‖ **19** [a] nonn Mss בִּנְ'.

20 אֶת־הָעִיר בָּאֵשׁ׃ 20 וַיִּפְנוּ אַנְשֵׁי הָעַי אַחֲרֵיהֶם וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה עָלָה
עֲשַׁן הָעִיר הַשָּׁמַיְמָה וְלֹא־הָיָה בָהֶם יָדַיִם לָנוּס הֵנָּה וָהֵנָּה וְהָעָם
21 הַנָּס הַמִּדְבָּר נֶהְפַּךְ אֶל־הָרוֹדֵף׃ 21 וִיהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל רָאוּ כִּי־
לָכַד הָאֹרֵב אֶת־הָעִיר וְכִי עָלָה עֲשַׁן הָעִיר וַיָּשֻׁבוּ וַיַּכּוּ אֶת־אַנְשֵׁי
22 הָעָי׃ 22 וְאֵלֶּה יָצְאוּ מִן־הָעִיר לִקְרָאתָם וַיִּהְיוּ לְיִשְׂרָאֵל בַּתָּוֶךְ אֵלֶּה
מִזֶּה וְאֵלֶּה מִזֶּה וַיַּכּוּ אוֹתָם עַד־בִּלְתִּי הִשְׁאִיר־לוֹ שָׂרִיד וּפָלִיט׃
23 וְאֶת־מֶלֶךְ הָעַי תָּפְשׂוּ חָי וַיַּקְרִבוּ אֹתוֹ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ׃
24 וַיְהִי כְּכַלּוֹת יִשְׂרָאֵל לַהֲרֹג אֶת־כָּל־יֹשְׁבֵי הָעַי בַּשָּׂדֶה בַּמִּדְבָּר
אֲשֶׁר רְדָפוּם בּוֹ וַיִּפְּלוּ כֻלָּם לְפִי־חֶרֶב עַד־תֻּמָּם וַיָּשֻׁבוּ כָל־
25 יִשְׂרָאֵל הָעַי וַיַּכּוּ אֹתָהּ לְפִי־חָרֶב׃ 25 וַיְהִי כָל־הַנֹּפְלִים בַּיּוֹם הַהוּא
26 מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה שְׁנֵים עָשָׂר אָלֶף כֹּל אַנְשֵׁי הָעָי׃ 26 וִיהוֹשֻׁעַ לֹא־
הֵשִׁיב יָדוֹ אֲשֶׁר נָטָה בַּכִּידוֹן עַד אֲשֶׁר הֶחֱרִים אֵת כָּל־יֹשְׁבֵי הָעָי׃
27 רַק הַבְּהֵמָה וּשְׁלַל הָעִיר הַהִיא בָּזְזוּ לָהֶם יִשְׂרָאֵל כִּדְבַר יְהוָה
28 אֲשֶׁר צִוָּה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ׃ 28 וַיִּשְׂרֹף יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָעָי וַיְשִׂימֶהָ תֵּל־
29 עוֹלָם שְׁמָמָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ 29 וְאֶת־מֶלֶךְ הָעַי תָּלָה עַל־הָעֵץ עַד־
עֵת הָעָרֶב וּכְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּרִידוּ אֶת־נִבְלָתוֹ מִן־הָעֵץ
וַיַּשְׁלִיכוּ אוֹתָהּ אֶל־פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר וַיָּקִימוּ עָלָיו גַּל־אֲבָנִים גָּדוֹל
עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ פ
30 אָז יִבְנֶה יְהוֹשֻׁעַ מִזְבֵּחַ לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר עֵיבָל׃
31 כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּכָּתוּב בְּסֵפֶר
תּוֹרַת מֹשֶׁה מִזְבַּח אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת אֲשֶׁר לֹא־הֵנִיף עֲלֵיהֶן בַּרְזֶל וַיַּעֲלוּ
32 עָלָיו עֹלוֹת לַיהוָה וַיִּזְבְּחוּ שְׁלָמִים׃ 32 וַיִּכְתָּב־שָׁם עַל־הָאֲבָנִים אֵת
ס מִשְׁנֵה תּוֹרַת מֹשֶׁה אֲשֶׁר כָּתַב לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 33 וְכָל־יִשְׂרָאֵל

יא[17]. כה. ד ול בסיפ[18]
ג ב חס וחד מל[19]. ב מל בליש[20]. לה וכל ר״פ דכות. לא פסוק כי וכי[21]
ח פסוק דמיין[22]. ה[23]
ל ס״פ
ד[24]. י[25] חס ב מנה בליש
ל ומל
ג[26] חס ב מנה בסיפ
ל
ב חד מל וחד חס. ב
ד[24]
ג ב מל וחד חס[27]
ד[28] מל וכל כתיב דכות ב מ א. ג
יד בסיפ. ל בסיפ[18]. ג ול בליש בסיפ[18]
ז וכל כלית דכות[29]
ד[30]

[17] Mm 1071. [18] Mp sub loco. [19] Mm 1286. [20] Mm 1287. [21] Mm 2059. [22] Mm 3838. [23] Mm 97. [24] Mm 1752. [25] Mm 667. [26] Mm 1009. [27] Mm 1186. [28] Mm 415. [29] Mm 1197. [30] Mm 1155.

20 [a] 𝔊 *οἱ κάτοικοι* = יֹשְׁבֵי cf 25[a] ‖ [b] pc Mss 𝔙 הָעִיר ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ [d] nonn Mss pr אֶל ‖ **21** [a] pc Mss הָעִיר ‖ **22** [a] 𝔊(𝔗) *καταλειφθῆναι*, l הִשָּׁאֵ(י)ר cf 10,33[a] 11,8[c]; prp הָ' cf 𝔖 ‖ [b] mlt Mss 𝔅𝔖𝔗 לָהֶם ‖ **24** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊 sg ‖ [c–c] 𝔊 *Ἰησοῦς* ‖ **25** [a] 𝔊 *τοὺς κατοικοῦντας* cf 20[a] et 24.26 ‖ **26** [a] > 𝔊*, homtel? ‖ **27** [a] 𝔊 mlt Mss 𝔊𝔖𝔗[f Ms]𝔙 pr בְּנֵי ‖ **28** [a] Ms* 𝔊𝔙 הָעִיר ‖ **29** [a–a] 𝔊* *τὸν βόθρον* = הַפַּחַת ‖ **30** [a] 𝔊 tr 30–35 post 9,2 ‖ **31** [a] pc Mss אל ‖ [b–b] Ms* 𝔊 בתורת cf 34[a–a] ‖ **32** [a–a] > 𝔊*, prb gl.

וּזְקֵנָיו וְשֹׁטְרִים[a] וְשֹׁפְטָיו עֹמְדִים מִזֶּה ׀ וּמִזֶּה ׀ לָאָרוֹן נֶגֶד הַכֹּהֲנִים — ב[31]. ל. יג[32]
הַלְוִיִּם נֹשְׂאֵי ׀ אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה כַּגֵּר כָּאֶזְרָח חֶצְיוֹ אֶל־מוּל הַר־ — כו. כו בליש וכל מלכים דכות. ג[33]. ו בנביא[34]
גְּרִזִּים[b] וְהַחֶצְיוֹ[c] אֶל־מוּל הַר־עֵיבָל כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה — ל. ו בנביא. יד בסיפ
34 לְבָרֵךְ אֶת־הָעָם יִשְׂרָאֵל בָּרִאשֹׁנָה׃ 34 וְאַחֲרֵי־כֵן קָרָא אֶת־כָּל־ — ט[35]. ג[36]. כב[37]. ל וכל אורית דכות ב מ ב[38]
דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה כְּכָל־הַכָּתוּב [a]בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה[a]׃
35 לֹא־הָיָה דָבָר מִכֹּל אֲשֶׁר־צִוָּה מֹשֶׁה אֲשֶׁר לֹא־קָרָא יְהוֹשֻׁעַ נֶגֶד — ז ר״פ בסיפ
כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וְהַנָּשִׁים[a] וְהַטַּף וְהַגֵּר הַהֹלֵךְ בְּקִרְבָּם׃ פ
9 1 וַיְהִי כִשְׁמֹעַ כָּל־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בָּהָר וּבַשְּׁפֵלָה
וּבְכֹל חוֹף הַיָּם הַגָּדוֹל אֶל־מוּל הַלְּבָנוֹן הַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי[a] הַכְּנַעֲנִי[b] — ו בנביא. סימן תמכפוס
2 הַפְּרִזִּי[c] הַחִוִּי[d] וְהַיְבוּסִי׃ 2 וַיִּתְקַבְּצוּ יַחְדָּו לְהִלָּחֵם עִם־יְהוֹשֻׁעַ וְעִם־ — ז. ל בסיפ
3 יִשְׂרָאֵל פֶּה אֶחָד׃[a] פ 3 וְיֹשְׁבֵי גִבְעוֹן שָׁמְעוּ אֵת[a] אֲשֶׁר עָשָׂה — ג
4 יְהוֹשֻׁעַ[b] לִירִיחוֹ וְלָעָי׃ 4 וַיַּעֲשׂוּ גַם־הֵמָּה בְּעָרְמָה וַיֵּלְכוּ וַיִּצְטַיָּרוּ[a] — ל. ב[2]. ל
וַיִּקְחוּ שַׂקִּים בָּלִים לַחֲמוֹרֵיהֶם וְנֹאדוֹת יַיִן בָּלִים וּמְבֻקָּעִים וּמְצֹרָרִים׃ — ב. ל מל. ב. ל וחס
5 וּנְעָלוֹת בָּלוֹת וּמְטֻלָּאוֹת בְּרַגְלֵיהֶם וּשְׂלָמוֹת בָּלוֹת עֲלֵיהֶם וְכֹל[a] — ל ומל. ד. ל
6 לֶחֶם צֵידָם יָבֵשׁ הָיָה נִקֻּדִים׃ 6 וַיֵּלְכוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הַמַּחֲנֶה — ב
הַגִּלְגָּל וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו[a] וְאֶל־אִישׁ[b] יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה בָּאנוּ וְעַתָּה — ב[3]
7 כִּרְתוּ־לָנוּ בְרִית׃ 7 וַיֹּאמְרוּ[a] אִישׁ[b]־יִשְׂרָאֵל אֶל־הַחִוִּי אוּלַי בְּקִרְבִּי — ויאמר ק חד מן ג כת כן וקר. יא[4]
8 אַתָּה יוֹשֵׁב וְאֵיךְ אֶכְרָות[c]־לְךָ בְרִית׃ 8 וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ עֲבָדֶיךָ — מט[5] מל בנביא ול בסיפ. אכרת ק חד מן ב[6] כת מל בליש
9 אֲנָחְנוּ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יְהוֹשֻׁעַ מִי אַתֶּם וּמֵאַיִן תָּבֹאוּ׃ 9 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו — ה[7]
מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה מְאֹד בָּאוּ עֲבָדֶיךָ לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי־שָׁמַעְנוּ
10 שָׁמְעוֹ[a] וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה בְּמִצְרָיִם׃ 10 וְאֵת ׀ כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה לִשְׁנֵי — ד וכל נדרים דכות
מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן לְסִיחוֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן וּלְעוֹג מֶלֶךְ־

[31] Mm 3374. [32] Mm 1188. [33] Mm 804. [34] Mp sub loco. [35] Mm 969. [36] Mm 1288. [37] Mm 1743. [38] Dt 27,26 et 31,24. Cp 9 [1] Okhl 274. [2] Mm 1289. [3] Mm 1290. [4] Mm 2580. [5] Mp sub loco. [6] Mm 1291. [7] Mm 1292.

33 [a] pc Mss 𝔊^{-B min}𝔖𝔗 רָיו— ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd זִים— ‖ [c] prb contaminatum ex וְהֶחָצִי (cf 𝔊* ἥμισυ) et חציו ‖ **34** [a–a] 𝔊 *ἐν τῷ νόμῳ Μωυσῆ* cf 31 [b–b] ‖ **35** [a] 𝔊 pr *τοῖς ἀνδράσιν* = הָאֲנָשִׁים ‖ **Cp 9,1** [a] 𝔊 + *καὶ οἱ Γεργεσαῖοι* = וְהַגִּרְגָּשִׁי ‖ [b] pc Mss 𝔊𝔖𝔗^{Ms} וְה׳ ‖ [c] nonn Mss 𝔊𝔖𝔗^{Ms} וְה׳ ‖ [d] pc Mss 𝔊𝔖 וְה׳ ‖ **2** [a] cf 8,30[a] ‖ **3** [a] pc Mss 𝔊𝔙 + כָּל־ ‖ [b] 𝔊* *κύριος* = יהוה ‖ **4** [a] l prb c nonn Mss Vrs ידו— cf 12 ‖ **5** [a] 𝔊 pr *καί* ‖ **6** [a] 𝔊 *πρὸς Ἰησοῦν* ‖ [b] Ms 𝔄 בְּנֵי, 𝔊^{OLC}(𝔙) *πάντα* = כָּל־ ‖ **7** [a] mlt Mss 𝔗 ut Q, K 𝔊𝔖𝔗^{Edd}𝔙 רוּ— cf 6,7[a] ‖ [b] 𝔊 *οἱ υἱοί* = בְּנֵי ‖ [c] K רוֹת— ‖ **9** [a] 𝔊(𝔖𝔗^{f Ms}) *τὸ ὄνομα αὐτοῦ* = שְׁמוֹ.

11 הַבָּשָׁן אֲשֶׁר בְּעַשְׁתָּרוֹת[a]׃ 11 וַיֹּאמְרוּ אֵלֵינוּ זְקֵינֵינוּ וְכָל־יֹשְׁבֵי אַרְצֵנוּ — ב חד מל וחד חס . ה[8]
לֵאמֹר קְחוּ בְיֶדְכֶם צֵידָה לַדֶּרֶךְ וּלְכוּ לִקְרָאתָם וַאֲמַרְתֶּם אֲלֵיהֶם — ב
12 עַבְדֵיכֶם אֲנַחְנוּ וְעַתָּה כִּרְתוּ־לָנוּ בְרִית׃ 12 זֶה ׀ לַחְמֵנוּ חָם הִצְטַיַּדְנוּ — ג ר״פ בטע לגר[9]
אֹתוֹ מִבָּתֵּינוּ[a] בְּיוֹם צֵאתֵנוּ לָלֶכֶת אֲלֵיכֶם וְעַתָּה הִנֵּה יָבֵשׁ וְהָיָה
13 נִקֻּדִים׃ 13 וְאֵלֶּה נֹאדוֹת הַיַּיִן אֲשֶׁר מִלֵּאנוּ חֲדָשִׁים וְהִנֵּה הִתְבַּקָּעוּ — ב . ל . ל
14 [a]וְאֵלֶּה שַׂלְמוֹתֵינוּ[a] וּנְעָלֵינוּ בָּלוּ מֵרֹב הַדֶּרֶךְ מְאֹד׃ 14 וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים[a] — ל ומל . ד . ל
15 מִצֵּידָם וְאֶת־פִּי[b] יְהוָה לֹא שָׁאָלוּ׃ 15 וַיַּעַשׂ לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ שָׁלוֹם וַיִּכְרֹת — ל . ג
לָהֶם בְּרִית לְחַיּוֹתָם וַיִּשָּׁבְעוּ לָהֶם נְשִׂיאֵי הָעֵדָה׃ — ל ומל[10]

16 וַיְהִי מִקְצֵה שְׁלֹשֶׁת יָמִים אַחֲרֵי אֲשֶׁר־כָּרְתוּ לָהֶם בְּרִית — ה
17 וַיִּשְׁמְעוּ כִּי־קְרֹבִים הֵם אֵלָיו וּבְקִרְבּוֹ הֵם יֹשְׁבִים׃ 17 וַיִּסְעוּ בְנֵי־ — ג[11]
יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ אֶל־עָרֵיהֶם [a]בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי[a] וְעָרֵיהֶם גִּבְעוֹן וְהַכְּפִירָה
18 וּבְאֵרוֹת וְקִרְיַת יְעָרִים׃ 18 וְלֹא הִכּוּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי־נִשְׁבְּעוּ לָהֶם — ב ומל[12]
נְשִׂיאֵי הָעֵדָה בַּיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלֹּנוּ כָל־הָעֵדָה עַל־הַנְּשִׂיאִים׃ — ל
19 וַיֹּאמְרוּ כָל־הַנְּשִׂיאִים אֶל־כָּל־הָעֵדָה אֲנַחְנוּ נִשְׁבַּעְנוּ לָהֶם בַּיהוָה — ל
20 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה לֹא נוּכַל לִנְגֹּעַ בָּהֶם׃ 20 זֹאת נַעֲשֶׂה לָהֶם — ג ב חס וחד מל[13]
וְהַחֲיֵה אוֹתָם וְלֹא־יִהְיֶה עָלֵינוּ קֶצֶף עַל־הַשְּׁבוּעָה אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְנוּ — ל
21 לָהֶם׃ 21 [a]וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם הַנְּשִׂיאִים[a] יִחְיוּ וַיִּהְיוּ[b] חֹטְבֵי עֵצִים וְשֹׁאֲבֵי־ — ב בנביא[14] . ד[15]
22 מַיִם לְכָל־הָעֵדָה[c] כַּאֲשֶׁר דִּבְּרוּ לָהֶם הַנְּשִׂיאִים׃ 22 וַיִּקְרָא לָהֶם — ל
יְהוֹשֻׁעַ וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם לֵאמֹר לָמָּה רִמִּיתֶם אֹתָנוּ לֵאמֹר רְחוֹקִים — ד מל בליש[16]
23 אֲנַחְנוּ מִכֶּם מְאֹד וְאַתֶּם בְּקִרְבֵּנוּ יֹשְׁבִים׃ 23 וְעַתָּה אֲרוּרִים אַתֶּם — ג ומל[17]
וְלֹא־יִכָּרֵת מִכֶּם עֶבֶד וְחֹטְבֵי[b] עֵצִים [c]וְשֹׁאֲבֵי[d]־מַיִם[c] לְבֵית אֱלֹהָי׃ — ל[18] . ל
24 וַיַּעֲנוּ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמְרוּ כִּי הֻגֵּד הֻגַּד לַעֲבָדֶיךָ אֵת[a] אֲשֶׁר צִוָּה — ב[19]
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־מֹשֶׁה עַבְדּוֹ לָתֵת לָכֶם אֶת־כָּל־הָאָרֶץ וּלְהַשְׁמִיד — יד . ד[20]
אֶת־כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם וַנִּירָא מְאֹד לְנַפְשֹׁתֵינוּ מִפְּנֵיכֶם וַנַּעֲשֵׂה — ד[21] . ל ומל וחד[22] דכות נירא . ל

[8] Mm 2556. [9] Mm 3714. [10] וחד ולחיתם Ps 33,19. [11] Mm 3646. [12] Mm 1293. [13] Mm 133. [14] Mp sub loco. [15] Mm 1294. [16] Mm 3780. [17] Mm 1682. [18] Mm 65. [19] Mm 1295. [20] Mm 1209. [21] Mm 1296. [22] Jer 5,24 et Ps 46,3.

10 [a] 𝔊 + *καὶ ἐν Εδραϊν* cf 12,4 et Dt 1,4 ‖ **12** [a] > 𝔊* ‖ **13** [a–a] 𝔊*(𝔙) *καὶ τὰ ἱμάτια ἡμῶν* = 'וְשׂ ‖ **14** [a] 𝔊 *οἱ ἄρχοντες* = הַנְּשִׂיאִים ‖ [b] > 𝔊* ‖ **17** [a–a] > 𝔊* ‖ **21** [a–a] > 𝔊*𝔙 ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗) *καὶ ἔσονται* = וְהָיוּ ‖ [c] 𝔊^{Mss} + *καὶ ἐποίησαν (-σεν) πᾶσα ἡ συναγωγή* = וַיַּעֲשׂוּ כָל־הָעֵדָה; 𝔖^{W} + *whww lqtj qjs' wmljn mj' lknwšth dmrj' 'dm' ljwmn'* = וַיִּהְיוּ חטבי עצים ושאבי־מים לַעֲדַת יְהוָה עַד־הַיּוֹם הַזֶּה cf 𝔖^{A} ‖ **23** [a] 𝔊 om cop ‖ [b] mlt Mss 𝔊^{Mss} 𝔖𝔗$^{f\,Mss}$𝔙 'ח; 𝔊𝔖𝔙 sg ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ [d] 𝔊^{OLC}𝔖𝔙 sg ‖ **24** [a] 2 Mss + כל cf 𝔊.

אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃ 25 וְעַתָּה הִנְנוּ בְיָדֶךָ כַּטּוֹב וְכַיָּשָׁר בְּעֵינֶיךָ לַעֲשׂוֹת 25 ל̇ג[23] . ב . טו
לָנוּ עֲשֵׂה׃ 26 וַיַּעַשׂ לָהֶם כֵּן[a] וַיַּצֵּל אוֹתָם מִיַּד בְּנֵי־[b]יִשְׂרָאֵל וְלֹא 26
הֲרָגוּם׃ 27 וַיִּתְּנֵם יְהוֹשֻׁעַ בַּיּוֹם הַהוּא חֹטְבֵי עֵצִים וְשֹׁאֲבֵי מַיִם לָעֵדָה[a] 27 ל̇[24]
וּלְמִזְבַּח יְהוָה[b] עַד־הַיּוֹם הַזֶּה אֶל[c]־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר[d]׃ פ ב̇[25]
10 1 וַיְהִי כִשְׁמֹעַ[a] [b]אֲדֹנִי־צֶדֶק[b] מֶלֶךְ יְרוּשָׁלַםִ כִּי־לָכַד יְהוֹשֻׁעַ 10 ל̇א פסוק כי וכי[1]
אֶת־הָעַי וַיַּחֲרִימָהּ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לִירִיחוֹ וּלְמַלְכָּהּ כֵּן־עָשָׂה לָעַי ל̇
וּלְמַלְכָּהּ וְכִי הִשְׁלִימוּ יֹשְׁבֵי גִבְעוֹן אֶת[c]־יִשְׂרָאֵל וַיִּהְיוּ בְּקִרְבָּם׃ ל̇ . ד
2 וַיִּירְאוּ[a] מְאֹד כִּי עִיר גְּדוֹלָה גִּבְעוֹן כְּאַחַת עָרֵי הַמַּמְלָכָה [b]וְכִי הִיא 2 ל̇א פסוק כי וכי[1] . ב . ל̇
גְדוֹלָה מִן־הָעַי[b] וְכָל־אֲנָשֶׁיהָ גִּבֹּרִים׃ 3 וַיִּשְׁלַח [a]אֲדֹנִי־צֶדֶק[a] מֶלֶךְ 3 ח̇ס[2] ד̇
יְרוּשָׁלַםִ אֶל־הוֹהָם מֶלֶךְ־חֶבְרוֹן וְאֶל־פִּרְאָם מֶלֶךְ־יַרְמוּת וְאֶל־ ל̇ ומל
יָפִיעַ מֶלֶךְ־לָכִישׁ וְאֶל־דְּבִיר מֶלֶךְ־עֶגְלוֹן לֵאמֹר׃ 4 עֲלוּ־אֵלַי וְעִזְרֻנִי 4 ל̇ מל בסיפ . ג̇ חס ול בליש
וְנַכֶּה אֶת־גִּבְעוֹן כִּי־הִשְׁלִימָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וְאֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 5 וַיֵּאָסְפוּ 5 ל̇ . ד̇ . [3] . [4]יב
וַיַּעֲלוּ חֲמֵשֶׁת ׀ מַלְכֵי הָאֱמֹרִי מֶלֶךְ יְרוּשָׁלַםִ מֶלֶךְ־חֶבְרוֹן מֶלֶךְ־יַרְמוּת
מֶלֶךְ־לָכִישׁ מֶלֶךְ־עֶגְלוֹן הֵם וְכָל־מַחֲנֵיהֶם וַיַּחֲנוּ עַל־גִּבְעוֹן וַיִּלָּחֲמוּ
עָלֶיהָ׃ 6 וַיִּשְׁלְחוּ אַנְשֵׁי[a] גִבְעוֹן אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הַמַּחֲנֶה הַגִּלְגָּלָה 6 ו̇[5]
לֵאמֹר אַל־תֶּרֶף יָדֶיךָ[b] מֵעֲבָדֶיךָ עֲלֵה אֵלֵינוּ מְהֵרָה וְהוֹשִׁיעָה לָּנוּ ג̇[5] . י̇א[6] מל וכל תלים דכות ב מ ה . ב
וְעָזְרֵנוּ כִּי נִקְבְּצוּ אֵלֵינוּ כָּל־מַלְכֵי הָאֱמֹרִי יֹשְׁבֵי הָהָר׃ 7 וַיַּעַל יְהוֹשֻׁעַ 7 ל̇[7]
מִן־הַגִּלְגָּל הוּא וְכָל־עַם הַמִּלְחָמָה עִמּוֹ וְכֹל[a] גִּבּוֹרֵי הֶחָיִל׃ פ ז̇[8] . ל̇
8 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אַל־תִּירָא מֵהֶם כִּי בְיָדְךָ[a] נְתַתִּים ס 8 ב
לֹא־[b]יַעֲמֹד אִישׁ מֵהֶם בְּפָנֶיךָ׃ 9 וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ פִּתְאֹם כָּל־ 9 ב
הַלַּיְלָה עָלָה מִן־הַגִּלְגָּל׃ 10 וַיְהֻמֵּם יְהוָה לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּכֵּם[a] מַכָּה־ 10 ג̇[9]
גְדוֹלָה בְּגִבְעוֹן וַיִּרְדְּפֵם[b] דֶּרֶךְ מַעֲלֵה בֵית־חוֹרֹן וַיַּכֵּם[b] עַד־עֲזֵקָה י̇ז פסוק עד ועד[10]

[23] Mm 1297. [24] וחד והרגום 1 Ch 7,21. [25] Mm 1298. **Cp 10** [1] Mm 2059. [2] Mm 3633. [3] Mm 271. [4] Mm 1817. [5] Mm 3578. [6] Mm 477. [7] Mm 4189. [8] Mm 2108. [9] Mm 3222. [10] Mm 912.

26 [a] > 𝔗 ‖ [b] > 2 Mss* 𝔖 ‖ **27** [a] 𝔊 *πάσῃ τῇ συναγωγῇ* = לְכָל־הָעֵדה ‖ [b] 𝔊 *τοῦ θεοῦ* = אֱלֹהִים; 𝔊* + *διὰ τοῦτο ἐγένοντο οἱ κατοικοῦντες Γαβαων ξυλοκόποι καὶ ὑδροφόροι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θεοῦ*, 𝔐 homtel? ‖ [c] 𝔊 pr *καί* ‖ [d] 𝔊*(𝔖𝔙) + *κύριος* ‖ **Cp 10,1** [a] C כִּ׳ (ben Naft) ‖ [b–b] 𝔊 *Αδωνιβεζεκ* cf Jdc 1,5–7 ‖ [c] 𝔊 + *Ἰησοῦν καὶ πρός* = יְהוֹשֻׁעַ וְאֶת־ cf 4 ‖ **2** [a] Ms 𝔖[W]𝔙 sg ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **3** [a–a] ut 1[b–b] ‖ **6** [a] 𝔊(𝔙) *οἱ κατοικοῦντες* = יֹשְׁבֵי ‖ [b] nonn Mss Edd ידך ‖ **7** [a] > 𝔙, 𝔊 om וְ ‖ **8** [a] K in 𝔅 et 𝔊𝔖𝔙 בידיך ‖ [b] pc Mss 𝔖𝔗 וְלֹא ‖ **10** [a] 𝔊* + *κύριος*, 𝔖(𝔗[f]) *wmḥw ʾnwn* = ויכם ‖ [b] 𝔊*𝔖𝔗[f] pl = ־ֻם.

11 וְעַד־מַקֵּדָֽה׃ 11 וַיְהִ֞י בְּנֻסָ֣ם ׀ מִפְּנֵ֣י[a] יִשְׂרָאֵ֗ל הֵ֞ם בְּמוֹרַ֣ד בֵּית־חוֹרֹ֡ן — ד בטע בסיפ . ג ב פת וחד קמ[11]
וַיהוָ֡ה הִשְׁלִ֣יךְ עֲלֵיהֶם֩ אֲבָנִ֨ים גְּדֹל֧וֹת מִן־הַשָּׁמַ֛יִם עַד־עֲזֵקָ֖ה וַיָּמֻ֑תוּ
רַבִּ֗ים אֲשֶׁר־מֵ֙תוּ֙ בְּאַבְנֵ֣י הַבָּרָ֔ד מֵאֲשֶׁ֥ר הָרְג֛וּ בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל בֶּחָֽרֶב׃ ס
12 אָ֚ז יְדַבֵּ֤ר יְהוֹשֻׁ֙עַ֙ לַֽיהוָ֔ה בְּי֗וֹם תֵּ֤ת יְהוָה֙[a] אֶת־הָ֣אֱמֹרִ֔י לִפְנֵ֖י בְּנֵ֣י[b] — ב[12]
יִשְׂרָאֵ֑ל וַיֹּ֣אמֶר[c] ׀ [d]לְעֵינֵ֣י[e] יִשְׂרָאֵ֗ל[d] — ל
שֶׁ֚מֶשׁ בְּגִבְע֣וֹן דּ֔וֹם וְיָרֵ֖חַ בְּעֵ֥מֶק אַיָּלֽוֹן׃ — ג[13] . ט . ט[14]
13 וַיִּדֹּ֨ם הַשֶּׁ֜מֶשׁ וְיָרֵ֣חַ עָמָ֗ד עַד־יִקֹּ֥ם גּוֹי֙ אֹֽיְבָ֔יו[a] — ב[15] . ט . ב . ב חד חס וחד מל[16]
[b]הֲלֹא־הִ֥יא כְתוּבָ֖ה [c]עַל־סֵ֣פֶר[c] הַיָּשָׁ֑ר[b] וַיַּעֲמֹ֤ד הַשֶּׁ֙מֶשׁ֙ בַּחֲצִ֣י הַשָּׁמַ֔יִם — ג . ב . ל
14 וְלֹא־אָ֥ץ לָב֖וֹא כְּי֥וֹם תָּמִֽים׃ 14 וְלֹ֨א הָיָ֜ה כַּיּ֤וֹם הַהוּא֙ לְפָנָ֣יו וְאַחֲרָ֔יו — ו . יא[17] . כה[12] ג מנה ר״פ . ל . ד דקדים אחריו
לִשְׁמֹ֥עַ יְהוָ֖ה[a] בְּק֣וֹל אִ֑ישׁ כִּ֣י יְהוָ֔ה נִלְחָ֖ם לְיִשְׂרָאֵֽל׃ פ
15 [a]וַיָּ֤שָׁב יְהוֹשֻׁ֙עַ֙ וְכָל־יִשְׂרָאֵ֣ל עִמּ֔וֹ אֶל־הַֽמַּחֲנֶ֖ה הַגִּלְגָּֽלָה׃ 16 וַיָּנֻ֕סוּ — לה וכל ר״פ דכות . ו[18]
17 חֲמֵ֖שֶׁת הַמְּלָכִ֣ים הָאֵ֑לֶּה וַיֵּחָבְא֥וּ בַמְּעָרָ֖ה בְּמַקֵּדָֽה׃ 17 וַיֻּגַּ֖ד לִיהוֹשֻׁ֣עַ — ל . כד[19]
18 לֵאמֹ֑ר נִמְצְאוּ֙ חֲמֵ֣שֶׁת הַמְּלָכִ֔ים נֶחְבְּאִ֥ים בַּמְּעָרָ֖ה בְּמַקֵּדָֽה׃ 18 וַיֹּ֣אמֶר — ל . יג
יְהוֹשֻׁ֔עַ גֹּ֛לּוּ אֲבָנִ֥ים גְּדֹל֖וֹת אֶל־פִּ֣י הַמְּעָרָ֑ה וְהַפְקִ֧ידוּ עָלֶ֛יהָ אֲנָשִׁ֖ים — ב וחס . ה[20] . ל
19 לְשָׁמְרָֽם׃ 19 וְאַתֶּם֙ אַל־תַּעֲמֹ֔דוּ רִדְפוּ֙ אַחֲרֵ֣י אֹיְבֵיכֶ֔ם וְזִנַּבְתֶּ֖ם אוֹתָ֑ם
אַֽל־תִּתְּנ֗וּם לָבוֹא֙ אֶל־עָ֣רֵיהֶ֔ם כִּ֧י נְתָנָ֛ם יְהוָ֥ה אֱלֹהֵיכֶ֖ם בְּיֶדְכֶֽם׃
20 וַיְהִי֩ כְּכַלּ֨וֹת יְהוֹשֻׁ֜עַ וּבְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל לְהַכּוֹתָ֛ם מַכָּ֥ה גְדוֹלָֽה־מְאֹ֖ד עַד־ — ה׳ וכל ר״פ דכות[21] . ב
21 תֻּמָּ֑ם וְהַשְּׂרִידִים֙ שָׂרְד֣וּ מֵהֶ֔ם וַיָּבֹ֖אוּ אֶל־עָרֵ֥י הַמִּבְצָֽר׃ 21 וַיָּשֻׁבוּ֩ כָל־ — ב בליש
הָעָ֨ם [a]אֶל־הַֽמַּחֲנֶ֜ה[a] אֶל־יְהוֹשֻׁ֛עַ מַקֵּדָ֖ה בְּשָׁל֑וֹם לֹֽא־חָרַ֞ץ לִבְנֵ֧י יִשְׂרָאֵ֛ל — ל
22 לְאִ֖ישׁ[b] אֶת־לְשֹׁנֽוֹ׃ 22 וַיֹּ֣אמֶר יְהוֹשֻׁ֔עַ פִּתְח֖וּ אֶת־פִּ֣י הַמְּעָרָ֑ה וְהוֹצִ֣יאוּ — יו . ו
23 אֵלַ֗י אֶת־חֲמֵ֛שֶׁת הַמְּלָכִ֥ים הָאֵ֖לֶּה מִן־הַמְּעָרָֽה׃ 23 וַיַּ֣עֲשׂוּ כֵּ֔ן וַיֹּצִ֨יאוּ — יב[22]
אֵלָ֜יו אֶת־חֲמֵ֤שֶׁת הַמְּלָכִים֙ הָאֵ֔לֶּה מִן־הַמְּעָרָ֑ה אֵ֣ת ׀ מֶ֣לֶךְ יְרוּשָׁלִַ֗ם אֶת־
מֶ֤לֶךְ חֶבְרוֹן֙ אֶת־מֶ֣לֶךְ יַרְמ֔וּת אֶת־מֶ֥לֶךְ לָכִ֖ישׁ אֶת־מֶ֥לֶךְ עֶגְלֽוֹן׃
24 וַיְהִ֡י כְּֽהוֹצִיאָם֩[a] [b]אֶת־הַמְּלָכִ֨ים הָאֵ֜לֶּה[b] אֶל־יְהוֹשֻׁ֗עַ וַיִּקְרָ֨א יְהוֹשֻׁ֜עַ — ב ומל

[11] Mm 1299. [12] Mp sub loco. [13] Mm 3263. [14] Mm 1356. [15] Mm 3247. [16] Dt 32,43. [17] Mm 1630. [18] Mm 1817. [19] Mm 2228. [20] Mm 1334. [21] Mm 470. [22] Mm 2610.

11 [a] 2 Mss 𝔊𝔗^Mss𝔙 + בְּנֵי ‖ **12** [a] 𝔊* ὁ θεός ‖ [b] > 𝔊*𝔖 ‖ [c] 𝔊(𝔖) + Ἰησοῦς ‖ [d–d] > 𝔊* ‖ [e] Ms* 𝔖 + בְּנֵי ‖ **13** [a] 𝔊𝔗 suff pl ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c–c] Ms* 𝔖𝔙 בְּסֵפֶר ‖ **14** [a] 𝔊 θεόν ‖ **15** [a] > 𝔊* ‖ **21** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] prb dl ל (dttg) cf 𝔊; frt l כֶּלֶב sec Ex 11,7 ‖ **24** [a] 2 Mss בְּה׳ ‖ [b–b] > 𝔊.

[c]אֶל־כָּל־אִ֣ישׁ[d][c] יִשְׂרָאֵ֗ל וַ֠יֹּאמֶר[f] אֶל־קְצִינֵ֞י אַנְשֵׁ֤י הַמִּלְחָמָה֙ הֶהָלְכ֣וּא[e] יב̇ יתיר א ס״ת[23]
אִתּ֔וֹ קִרְב֕וּ שִׂ֚ימוּ אֶת־רַגְלֵיכֶ֔ם עַֽל־צַוְּארֵ֖י הַמְּלָכִ֣ים הָאֵ֑לֶּה וַֽיִּקְרְב֔וּ יו̇ . ב̇
25 וַיָּשִׂ֥ימוּ אֶת־רַגְלֵיהֶ֖ם עַל־צַוְּארֵיהֶֽם׃ 25 וַיֹּ֤אמֶר אֲלֵיהֶם֙ יְהוֹשֻׁ֔עַ אַל־ לה̇
תִּֽירְא֖וּ וְאַל־תֵּחָ֑תּוּ חִזְק֣וּ וְאִמְצ֔וּ כִּ֣י כָ֗כָה יַעֲשֶׂ֤ה יְהוָה֙ לְכָל־אֹ֣יְבֵיכֶ֔ם ג̇ . ב̇[24]
26 אֲשֶׁ֥ר אַתֶּ֖ם נִלְחָמִ֥ים אוֹתָֽם[a]׃ 26 וַיַּכֵּ֨ם יְהוֹשֻׁ֤עַ אַֽחֲרֵי־כֵן֙ וַיְמִיתֵ֔ם וַיִּתְלֵ֕ם ל̇[25] . ד̇[25] . ל̇
27 עַ֖ל חֲמִשָּׁ֣ה עֵצִ֑ים וַיִּֽהְי֛וּ תְּלוּיִ֥ם עַל־הָעֵצִ֖ים עַד־הָעָֽרֶב׃ 27 וַיְהִ֞י לְעֵ֣ת ׀ ל̇ . ו̇ בטע בסיפ̇
בּ֣וֹא הַשֶּׁ֗מֶשׁ צִוָּ֤ה יְהוֹשֻׁ֙עַ֙ וַיֹּֽרִידוּם֙ מֵעַ֣ל הָֽעֵצִ֔ים וַיַּ֨שְׁלִכֻ֔ם אֶל־הַמְּעָרָ֖ה יד̇[26] מל̇ וכל שמואל וכתיב̇ דכות̇ ב̇ מ̇ ה̇ . ל̇ ומל̇ . ב̇ חד מל̇ וחד חס̇[27]
אֲשֶׁ֣ר נֶחְבְּאוּ־שָׁ֑ם וַיָּשִׂ֜מוּ אֲבָנִ֤ים גְּדֹלוֹת֙ עַל־פִּ֣י הַמְּעָרָ֔ה עַד־עֶ֖צֶם הַיּ֥וֹם לה̇ ד̇ מנה̇ חס̇ . ג̇[28]
28 הַזֶּֽה׃ פ 28 וְאֶת־מַקֵּדָה֩ לָכַ֨ד יְהוֹשֻׁ֜עַ בַּיּ֣וֹם הַה֗וּא וַיַּכֶּ֣הָ לְפִי־חֶרֶב֮ ל̇ . ג̇
[a]וְאֶת־מַלְכָּהּ֒[a] הֶחֱרִ֣ם אוֹתָם[b] וְאֶת־כָּל־הַנֶּ֣פֶשׁ אֲשֶׁר־בָּ֔הּ לֹ֥א הִשְׁאִ֖יר ו̇ . ל̇ חס̇
29 שָׂרִ֑יד וַיַּ֙עַשׂ֙ לְמֶ֣לֶךְ מַקֵּדָ֔ה כַּאֲשֶׁ֥ר עָשָׂ֖ה לְמֶ֥לֶךְ יְרִיחֽוֹ׃ 29 וַיַּעֲבֹ֨ר כט̇ וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות̇[29] . כט̇ וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות̇[29]
30 יְהוֹשֻׁ֧עַ וְכָל־יִשְׂרָאֵ֛ל עִמּ֖וֹ מִמַּקֵּדָ֣ה לִבְנָ֑ה וַיִּלָּ֖חֶם עִם[a]־לִבְנָֽה׃ 30 וַיִּתֵּן֩ לה̇ וכל ר״פ דכות̇
יְהוָ֨ה גַּם[a]־אוֹתָ֜הּ בְּיַ֣ד יִשְׂרָאֵ֗ל וְאֶת־מַלְכָּהּ֙ וַיַּכֶּ֣הָ לְפִי־חֶ֔רֶב וְאֶת־כָּל־ ו̇ . ג̇
הַנֶּ֣פֶשׁ אֲשֶׁר־בָּ֔הּ לֹא־הִשְׁאִ֥יר בָּ֖הּ[b] שָׂרִ֑יד וַיַּ֣עַשׂ לְמַלְכָּ֔הּ כַּאֲשֶׁ֥ר עָשָׂ֖ה ל̇
31 לְמֶ֥לֶךְ יְרִיחֽוֹ׃ ס 31 וַיַּעֲבֹ֣ר יְהוֹשֻׁ֗עַ וְכָל־יִשְׂרָאֵ֤ל עִמּוֹ֙ מִלִּבְנָ֔ה כט̇ וכל משיח המצרים אשור ישראל דכות̇[29] . לה̇ וכל ר״פ דכות̇
32 לָכִ֑ישָׁה וַיִּ֣חַן עָלֶ֔יהָ וַיִּלָּ֖חֶם בָּֽהּ׃ 32 וַיִּתֵּן֩ יְהוָ֨ה אֶת־לָכִ֜ישׁ בְּיַ֣ד יִשְׂרָאֵ֗ל ו̇[30]
וַֽיִּלְכְּדָהּ֙ בַּיּ֣וֹם הַשֵּׁנִ֔י וַיַּכֶּ֣הָ לְפִי־חֶ֔רֶב [a]וְאֶת־כָּל־הַנֶּ֖פֶשׁ אֲשֶׁר־בָּ֑הּ[a] ג̇
33 [b]כְּכֹ֥ל אֲשֶׁר[b]־עָשָׂ֖ה לְלִבְנָֽה׃ פ 33 אָ֣ז עָלָ֗ה הֹרָם֙ מֶ֣לֶךְ גֶּ֔זֶר לַעְזֹ֖ר ל̇ וחס̇
אֶת־לָכִ֑ישׁ וַיַּכֵּ֤הוּ יְהוֹשֻׁ֙עַ֙ וְאֶת־עַמּ֔וֹ עַד־בִּלְתִּ֥י הִשְׁאִיר[a]־ל֖וֹ שָׂרִֽיד׃ ז̇[31]
34 34 וַיַּעֲבֹ֨ר יְהוֹשֻׁ֧עַ וְכָל־יִשְׂרָאֵ֛ל עִמּ֖וֹ מִלָּכִ֖ישׁ עֶגְלֹ֑נָה וַיַּחֲנ֣וּ עָלֶ֔יהָ וַיִּלָּחֲמ֖וּ לה̇ וכל ר״פ דכות̇ . ל̇
35 עָלֶֽיהָ׃ 35 וַיִּלְכְּד֙וּהָ֙ בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא וַיַּכּ֣וּהָ לְפִי־חֶ֔רֶב וְאֵת֙ כָּל־הַנֶּ֣פֶשׁ ה̇ ג̇ מל̇ וב̇ חס̇[32] . ד̇
אֲשֶׁר־בָּ֔הּ [a]בַּיּ֥וֹם הַה֖וּא[a] הֶחֱרִ֑ים [b]כְּכֹ֥ל אֲשֶׁר[b]־עָשָׂ֖ה לְלָכִֽישׁ׃ פ
36 36 וַיַּ֨עַל יְהוֹשֻׁ֧עַ וְכָל־יִשְׂרָאֵ֛ל עִמּ֖וֹ מֵעֶגְל֑וֹנָה חֶבְר֖וֹנָה וַיִּלָּחֲמ֥וּ עָלֶֽיהָ׃ לה̇ וכל ר״פ דכות̇ . ל̇ . ט̇[33] ח̇ מנה̇ מל̇
37 37 וַיִּלְכְּד֣וּהָ וַיַּכּֽוּהָ־לְפִי־חֶרֶב֩ וְאֶת־מַלְכָּ֨הּ וְאֶת־כָּל־עָרֶ֜יהָ וְאֶת־כָּל־ ה̇ ג̇ מל̇ וב̇ חס̇[32] . ד̇ . כג̇ פסוק ואת ואת ואת ואת . ו̇

[23] Mm 907. [24] Hi 1,5. [25] Mp sub loco. [26] Mm 169. [27] Mm 1300. [28] Mm 795. [29] Mm 958. [30] Mm 2126. [31] Mm 461. [32] Mm 1301. [33] Mm 1302.

24 [c–c] > 𝔖 ‖ [d] > pc Mss 𝔊* ‖ [e] א metatheticum duodecies in 𝔐, saepius in 𝔔 ‖ [f] 𝔊𝔖𝔙 pr cop ‖ **25** [a] frt pro אִתָּם cf 1 R 20,25 sed etiam Ps 109,3 (וַיִּלָּחֲמוּנִי) ‖ **28** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] mlt Mss $\mathfrak{G}^{LC}\mathfrak{T}^{Mss}$ א(ו)תָהּ ‖ **29** [a] pc Mss $\mathfrak{G}^{O}$𝔙 עַל ‖ **30** [a] > pc Mss 𝔊*𝔄𝔙 ‖ [b] > mlt Mss ‖ **32** [a–a] *καὶ ἐξωλέθρευσαν (-σεν) αὐτήν* ‖ [b–b] Ms* $\mathfrak{G}\mathfrak{S}\mathfrak{T}^{f}\mathfrak{V}$ כַּאֲשֶׁר ‖ **33** [a] $\mathfrak{G}\mathfrak{T}^{f\,Mss}$ pass, l frt הִשָּׁאֵיר cf 8,22[a] 11,8[c]; prp ה' cf 𝔖 ‖ **35** [a–a] > 𝔊*𝔖 ‖ [b–b] $\mathfrak{G}\mathfrak{S}\mathfrak{T}^{f}$ ut 32[b–b].

הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לֹא־הִשְׁאִיר שָׂרִיד [a]כְּכֹל אֲשֶׁר־[a]עָשָׂה לְעֶגְלוֹן וַיַּחֲרֵם
38 אוֹתָהּ וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ׃ ס 38 וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל לה וכל ר״פ דכות
39 עִמּוֹ דְּבִרָה וַיִּלָּחֶם עָלֶיהָ׃ 39 וַיִּלְכְּדָהּ[a] וְאֶת־מַלְכָּהּ וְאֶת־כָּל־עָרֶיהָ ב וחס . ו
וַיַּכּוּם לְפִי־חֶרֶב וַיַּחֲרִימוּ אֶת־כָּל־נֶפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לֹא הִשְׁאִיר שָׂרִיד יא[34] . ל
כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְחֶבְרוֹן כֵּן־עָשָׂה לִדְבִרָה וּלְמַלְכָּהּ [b]וְכַאֲשֶׁר עָשָׂה ל וחס
40 לְלִבְנָה וּלְמַלְכָּהּ[b]׃ 40 וַיַּכֶּה יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ הָהָר וְהַנֶּגֶב ג[35] . יד
וְהַשְּׁפֵלָה וְהָאֲשֵׁדוֹת וְאֵת כָּל־מַלְכֵיהֶם לֹא הִשְׁאִיר שָׂרִיד וְאֵת כָּל־ ל ומל . ב[36]
41 הַנְּשָׁמָה הֶחֱרִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ 41 וַיַּכֵּם יְהוֹשֻׁעַ ג[37]
ס̈ ח מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ וְעַד־עַזָּה וְאֵת כָּל־אֶרֶץ גֹּשֶׁן וְעַד־גִּבְעוֹן׃ 42 וְאֵת כָּל־ יד פסוק ועד ועד[38] . ב[39]
הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וְאֶת־אַרְצָם לָכַד יְהוֹשֻׁעַ פַּעַם אֶחָת כִּי יְהוָה אֱלֹהֵי ג[40] . ד[41] ג מנה בנביא
43 יִשְׂרָאֵל נִלְחָם לְיִשְׂרָאֵל׃ 43 [a]וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ אֶל־ ל . לה וכל ר״פ דכות
הַמַּחֲנֶה הַגִּלְגָּלָה׃ פ ו[42]

11 1 וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ יָבִין מֶלֶךְ־חָצוֹר וַיִּשְׁלַח אֶל־יוֹבָב מֶלֶךְ מָדוֹן[a]
2 וְאֶל־מֶלֶךְ שִׁמְרוֹן[b] וְאֶל־מֶלֶךְ אַכְשָׁף[c]׃ 2 וְאֶל־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מִצְּפוֹן[a] ג[1]
3 בָּהָר וּבָעֲרָבָה [b]נֶגֶב [c]כִּנְרוֹת[b] וּבַשְּׁפֵלָה וּבְנָפוֹת[d] דּוֹר מִיָּם׃ 3 הַכְּנַעֲנִי ב . ל . ל ר״פ וסימן[2] כמתפסו
מִמִּזְרָח וּמִיָּם וְהָאֱמֹרִי וְהַחִתִּי וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי בָּהָר וְהַחִוִּי תַּחַת
4 חֶרְמוֹן בְּאֶרֶץ הַמִּצְפָּה[a]׃ 4 וַיֵּצְאוּ הֵם וְכָל־מַחֲנֵיהֶם עִמָּם עַם־רָב ל[3] בסיפ וכל קריא דכות במ ב[4] . לג קמ[5]
5 כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת־הַיָּם לָרֹב וְסוּס וָרֶכֶב רַב־מְאֹד׃ 5 וַיִּוָּעֲדוּ ב[6]
כֹּל הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיָּבֹאוּ וַיַּחֲנוּ יַחְדָּו אֶל[a]־מֵי מֵרוֹם[b] לְהִלָּחֵם עִם־ ג[7]
6 יִשְׂרָאֵל׃ פ 6 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אַל־תִּירָא מִפְּנֵיהֶם כִּי־ ב[8]
מָחָר כָּעֵת הַזֹּאת אָנֹכִי נֹתֵן [a]אֶת־כֻּלָּם[a] חֲלָלִים לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־ ז . ל
7 סוּסֵיהֶם תְּעַקֵּר וְאֶת־מַרְכְּבֹתֵיהֶם תִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ׃ 7 וַיָּבֹא יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־ ל . ב . ג[9] . ז[10]
עַם הַמִּלְחָמָה עִמּוֹ עֲלֵיהֶם עַל[a]־מֵי מֵרוֹם[b] פִּתְאֹם וַיִּפְּלוּ בָּהֶם׃ ל
8 וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיַד־יִשְׂרָאֵל וַיַּכּוּם וַיִּרְדְּפוּם עַד־צִידוֹן רַבָּה וְעַד יא[11] . ב

[34] Mm 917. [35] Mm 1303. [36] Ps 150,6. [37] Mm 1304. [38] Mm 1244. [39] Mm 1305. [40] Mm 1306. [41] Mp sub loco. [42] Mm 1817. **Cp 11** [1] Mm 1307. [2] Okhl 274. [3] Mm 2281. [4] Jos 11,8 et Jes 21,8. [5] Mm 264. [6] Hi 2,11. [7] Mm 869. [8] Mm 1308. [9] Mm 572. [10] Mm 2108. [11] Mm 917.

37 [a–a] 𝔊𝔖𝔙 ut 32[b–b] ‖ **39** [a] pc Mss 𝔊𝔗[f] דוּהָ– ‖ [b–b] > Ms* 𝔊* ‖ **43** [a] > 𝔊*𝔖 ‖ **Cp 11,1** [a] 𝔊*(𝔖) *Μαρρων* = מרון cf 5[b] 7[b] ‖ [b] 𝔊* *Συμοων* = שִׁמְעוֹן ‖ [c] 𝔊* *Αζιφ* prb = ־ךְ ‖ **2** [a] sic; Ms מִצָּ׳ prb lect facilior ‖ [b–b] prb gl ‖ [c] 𝔊 *ἀπέναντι* = (מִ)נֶּגֶד ‖ [d] 𝔊[AOL]𝔖 sg ut 12,23 ‖ **3** [a] v 8 ־ֶה ‖ **5** [a] 2 Mss 𝔊𝔖𝔗 עַל cf 7[a] ‖ [b] 𝔊*(𝔖) *Μαρρων* cf 1[a], it 7[b] ‖ **6** [a–a] 𝔊* *αὐτούς* = אֹתָם ‖ **7** [a] Ms 𝔖𝔙 אֶל cf 5[a] ‖ [b] cf 5[b].

מִשְׂרְפ֥וֹת מַ֖יִם וְעַד־בִּקְעַ֥ת מִצְפֶּ֖ה מִזְרָ֑חָה וַיַּכֻּ֕ם עַד־בִּלְתִּ֥י הִשְׁאִֽיר־ ב̇[12] וכל יהושע דכות במ א . יא[13]
לָהֶ֖ם שָׂרִֽיד׃ 9 וַיַּ֤עַשׂ לָהֶם֙ יְהוֹשֻׁ֔עַ כַּאֲשֶׁ֥ר אָֽמַר־ל֖וֹ יְהוָ֑ה אֶת־סוּסֵיהֶ֣ם
עִקֵּ֔ר וְאֶת־מַרְכְּבֹתֵיהֶ֖ם שָׂרַ֥ף בָּאֵֽשׁ׃ ס ל̇ . ב̇
10 וַיָּ֨שָׁב יְהוֹשֻׁ֜עַ בָּעֵ֤ת הַהִיא֙ וַיִּלְכֹּ֣ד אֶת־חָצ֔וֹר וְאֶת־מַלְכָּ֖הּ הִכָּ֣ה ל̇ . ב̇[14] . ו̇
בֶחָ֑רֶב כִּֽי־חָצ֣וֹר לְפָנִ֔ים הִ֕יא רֹ֖אשׁ כָּל־הַמַּמְלָכ֥וֹת הָאֵֽלֶּה׃ 11 וַ֠יַּכּוּ ל̇
אֶת־כָּל־הַנֶּ֨פֶשׁ אֲשֶׁר־בָּ֤הּ לְפִי־חֶ֙רֶב֙ הַחֲרֵ֔ם לֹ֥א נוֹתַ֖ר כָּל־נְשָׁמָ֑ה ל̇ וכל משנה תורה דכות
וְאֶת־חָצ֖וֹר שָׂרַ֥ף בָּאֵֽשׁ׃ 12 וְֽאֶת־כָּל־עָרֵ֣י הַמְּלָכִֽים־הָ֠אֵלֶּה וְֽאֶת־
כָּל־מַלְכֵיהֶ֞ם לָכַ֧ד יְהוֹשֻׁ֛עַ וַיַּכֵּ֥ם לְפִי־חֶ֖רֶב הֶחֱרִ֣ים אוֹתָ֑ם כַּאֲשֶׁ֣ר
צִוָּ֔ה מֹשֶׁ֖ה עֶ֥בֶד יְהוָֽה׃ 13 רַ֣ק כָּל־הֶעָרִ֗ים הָעֹֽמְדוֹת֙ עַל־תִּלָּ֔ם לֹ֥א יד̇ בסיפ . ב̇[15] . ל̇[16]
שְׂרָפָ֖ם יִשְׂרָאֵ֑ל זוּלָתִ֛י אֶת־חָצ֥וֹר לְבַדָּ֖הּ שָׂרַ֥ף יְהוֹשֻֽׁעַ׃ 14 וְ֠כֹל שְׁלַ֞ל ל̇[16] . ב̇[14] . ג̇ פסוק וכל כל וחד מן ג̇[17] ר״פ וכל ופ̇ אות
הֶעָרִ֣ים הָאֵ֗לֶּה וְהַבְּהֵמָ֔ה בָּזְז֥וּ לָהֶ֖ם בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל רַ֣ק אֶֽת־כָּל־
הָאָדָ֞ם הִכּ֣וּ לְפִי־חֶ֗רֶב עַד־הִשְׁמִדָם֙ אוֹתָ֔ם לֹ֥א הִשְׁאִ֖ירוּ כָּל־ ה̇ חס בליש[18]
נְשָׁמָֽה׃ 15 כַּאֲשֶׁ֨ר צִוָּ֤ה יְהוָה֙ אֶת־מֹשֶׁ֣ה עַבְדּ֔וֹ כֵּן־צִוָּ֥ה מֹשֶׁ֖ה אֶת־ ל̇
יְהוֹשֻׁ֑עַ וְכֵן֙ עָשָׂ֣ה יְהוֹשֻׁ֔עַ לֹֽא־הֵסִ֣יר דָּבָ֔ר מִכֹּ֕ל אֲשֶׁר־צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה
אֶת־מֹשֶֽׁה׃
16 וַיִּקַּ֨ח יְהוֹשֻׁ֜עַ אֶת־כָּל־הָאָ֣רֶץ הַזֹּ֗את הָהָ֤ר וְאֶת־כָּל־הַנֶּ֙גֶב֙ יד̇
וְאֵ֨ת כָּל־אֶ֣רֶץ הַגֹּ֔שֶׁן וְאֶת־הַשְּׁפֵלָ֖ה וְאֶת־הָעֲרָבָ֑ה וְאֶת־הַ֥ר יִשְׂרָאֵ֖ל ל̇ . ל̇
וּשְׁפֵלָתֹֽה׃ 17 מִן־הָהָ֤ר הֶֽחָלָק֙ הָעוֹלֶ֣ה שֵׂעִ֔יר וְעַד־בַּ֤עַל גָּד֙ בְּבִקְעַ֣ת ל̇ וכת ה̇[19] . ה̇[20] מל וחד מן ג̇ בליש
הַלְּבָנ֔וֹן תַּ֖חַת הַר־חֶרְמ֑וֹן וְאֵ֤ת כָּל־מַלְכֵיהֶם֙ לָכַ֔ד וַיַּכֵּ֖ם וַיְמִיתֵֽם׃ ד̇
18 יָמִ֣ים רַבִּ֗ים עָשָׂ֧ה יְהוֹשֻׁ֛עַ אֶת־כָּל־הַמְּלָכִ֥ים הָאֵ֖לֶּה מִלְחָמָֽה׃ ג̇ ר״פ[21] . ל̇ ר״פ
19 לֹֽא־הָיְתָ֣ה עִ֗יר אֲשֶׁ֤ר הִשְׁלִ֙ימָה֙ אֶל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל בִּלְתִּ֥י הַחִוִּ֖י ז̇ ר״פ בסיפ
יֹשְׁבֵ֣י גִבְע֑וֹן אֶת־הַכֹּ֖ל לָקְח֥וּ בַמִּלְחָמָֽה׃ 20 כִּ֣י מֵאֵ֣ת יְהוָ֣ה ׀ הָיְתָ֡ה
לְחַזֵּ֨ק אֶת־לִבָּ֜ם לִקְרַ֨את הַמִּלְחָמָ֤ה אֶת־יִשְׂרָאֵל֙ לְמַ֣עַן הַחֲרִימָ֔ם ל̇ . ו̇ פסוק למען למען[22] . ב̇
לְבִלְתִּ֥י הֱיוֹת־לָהֶ֖ם תְּחִנָּ֑ה כִּ֚י לְמַ֣עַן הַשְׁמִידָ֔ם כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶת־ ל̇[16]
מֹשֶֽׁה׃ ס 21 וַיָּבֹ֨א יְהוֹשֻׁ֜עַ בָּעֵ֣ת הַהִ֗יא וַיַּכְרֵ֤ת אֶת־הָֽעֲנָקִים֙ מִן־ ב̇ . ב̇ פסוק מן מן מן מן

[12] Mm 2281. [13] Mm 917. [14] Mm 1311. [15] Mm 1309. [16] Mm 1310. [17] Okhl 316. [18] Mm 1983. [19] Mp sub loco. [20] Mm 1624. [21] Mm 3300. [22] Mm 2707.

8 a–a 𝔊* *Μασερων* ‖ b v 3 הָ‍ ‖ c 𝔊𝔗Mss pass cf 8,22a; 𝔖 *šbq(w)* prb = 'הֻ ‖ **10** a mlt Mss 𝔗f Mss לְכָל ‖ **11** a 𝔊A min 𝔖𝔙 sg ‖ b 𝔊* pl ‖ **13** a 𝔖 *tll'* = תִּלִּים ‖ **14** a–a > 𝔊* ‖ b l 'הֻ cf 𝔖𝔗 et 20; 𝔊* *ἀπώλεσεν* ‖ **15** a–a 𝔊* *αὐτῷ Μωυσῆς* ‖ **17** a Cmg KOr תום– ‖ **19** a–a 𝔊* *ἣν οὐκ ἔλαβεν* ‖ b mlt Mss 𝔗 את ut 10,1 ‖ c–c > 𝔊*.

הָהָ֣ר מִן־חֶבְר֡וֹן מִן־[a]דְּבִ֣ר מִן־[b]עֲנָ֗ב וּמִכֹּל֙ הַ֣ר יְהוּדָ֔ה וּמִכֹּ֖ל הַ֣ר כל סיפ חס ב מ א[23] . ב פסוק ומכל ומכל[24]
22 יִשְׂרָאֵ֑ל עִם־עָרֵיהֶ֖ם הֶחֱרִימָ֥ם יְהוֹשֻֽׁעַ׃ 22 לֹֽא־נוֹתַ֣ר עֲנָקִ֔ים בְּאֶ֖רֶץ ו ר״פ בסיפ
23 בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל רַ֗ק בְּעַזָּ֛ה בְּגַ֥ת וּבְאַשְׁדּ֖וֹד נִשְׁאָֽרוּ׃ 23 וַיִּקַּ֨ח יְהוֹשֻׁ֜עַ אֶת־ ל
כָּל־הָאָ֗רֶץ כְּ֠כֹל אֲשֶׁ֨ר דִּבֶּ֣ר יְהוָה֮ אֶל־מֹשֶׁה֒ וַיִּתְּנָ֨הּ יְהוֹשֻׁ֤עַ לְנַחֲלָה֙ הׄ[25]
לְיִשְׂרָאֵ֛ל כְּמַחְלְקֹתָ֖ם[a] לְשִׁבְטֵיהֶ֑ם וְהָאָ֥רֶץ שָׁקְטָ֖ה מִמִּלְחָמָֽה׃ פ ג . ב
12 1 וְאֵ֣לֶּה ׀ מַלְכֵ֣י הָאָ֗רֶץ אֲשֶׁ֨ר הִכּ֣וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֮ וַיִּרְשׁ֣וּ אֶת־ ד חס
אַרְצָם֒ בְּעֵ֥בֶר הַיַּרְדֵּ֖ן מִזְרְחָ֣ה הַשָּׁ֑מֶשׁ מִנַּ֤חַל אַרְנוֹן֙ עַד־[a]הַ֣ר חֶרְמ֔וֹן ג . ד[1]
2 וְכָל־הָעֲרָבָ֖ה מִזְרָֽחָה׃ 2 סִיחוֹן֙ מֶ֣לֶךְ הָאֱמֹרִ֔י הַיּוֹשֵׁ֖ב בְּחֶשְׁבּ֑וֹן מֹשֵׁ֡ל ב . ה בסיפ ד מל וחד חס
מֵעֲרוֹעֵר֩ אֲשֶׁ֨ר עַל־שְׂפַת־נַ֜חַל אַרְנ֗וֹן וְת֤וֹךְ[a] הַנַּ֙חַל֙ וַחֲצִ֣י הַגִּלְעָ֔ד וְעַד[b]
3 יַבֹּ֣ק הַנַּ֔חַל גְּב֖וּל בְּנֵ֥י עַמּֽוֹן׃ 3 וְהָעֲרָבָ֡ה עַד־[a]יָם֩ כִּנְר֨וֹת[b] מִזְרָ֜חָה וְעַ֣ד ב . יו פסוק עד ועד[2] . ד[3]
יָ֨ם הָעֲרָבָ֜ה יָם־הַמֶּ֙לַח֙ מִזְרָ֔חָה דֶּ֖רֶךְ בֵּ֣ית הַיְשִׁמ֑וֹת וּמִתֵּימָ֕ן תַּ֖חַת ד[4] . ל
4 אַשְׁדּ֥וֹת הַפִּסְגָּֽה׃ 4 [a]וּגְב֗וּל ע֚וֹג[a] מֶ֣לֶךְ הַבָּשָׁ֔ן מִיֶּ֖תֶר הָרְפָאִ֑ים הַיּוֹשֵׁ֥ב ה בסיפ ד מל וחד חס
5 בְּעַשְׁתָּר֖וֹת וּבְאֶדְרֶֽעִי׃ 5 וּמֹשֵׁ֡ל[a] בְּהַ֣ר[b] חֶרְמ֣וֹן [c]וּבְסַלְכָה֮ וּבְכָל־
הַבָּשָׁן֒ עַד־גְּב֥וּל הַגְּשׁוּרִ֖י וְהַמַּעֲכָתִ֑י וַחֲצִי֙ הַגִּלְעָ֔ד[d] גְּב֖וּל סִיח֥וֹן מֶֽלֶךְ־ יב[5]
6 חֶשְׁבּֽוֹן׃ 6 מֹשֶׁ֧ה עֶֽבֶד־יְהוָ֛ה וּבְנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל הִכּ֑וּם וַֽיִּתְּנָ֡הּ[a] מֹשֶׁ֣ה [b]עֶֽבֶד־ ג ר״פ[6] . יד בסיפ . הׄ וכל ר״פ דכות[7] . ב ומל[8] . יד בסיפ
7 יְהוָ֜ה[b] יְרֻשָּׁ֗ה לָרֽאוּבֵנִי[c] וְלַגָּדִ֔י וְלַחֲצִ֖י שֵׁ֥בֶט הַֽמְנַשֶּֽׁה׃ ס 7 וְאֵ֣לֶּה כל סיפ דכות ב מ ג[9]
מַלְכֵ֣י הָאָ֗רֶץ אֲשֶׁ֨ר הִכָּ֣ה יְהוֹשֻׁעַ֮ וּבְנֵ֣י יִשְׂרָאֵל֒ בְּעֵ֣בֶר הַיַּרְדֵּן֮ יָ֔מָּה הׄ וכל ר״פ דכות[7]
מִבַּ֤עַל גָּד֙ בְּבִקְעַ֣ת הַלְּבָנ֔וֹן וְעַד־[a]הָהָ֥ר הֶחָלָ֖ק הָעֹלֶ֣ה שֵׂעִ֑ירָה וַיִּתְּנָ֨הּ ג . ג[10]
8 יְהוֹשֻׁ֜עַ לְשִׁבְטֵ֧י יִשְׂרָאֵ֛ל יְרֻשָּׁ֖ה כְּמַחְלְקֹתָֽם[b]׃ 8 בָּהָ֣ר וּבַשְּׁפֵלָ֗ה ג
וּבָעֲרָבָה֙ וּבָ֣אֲשֵׁד֔וֹת וּבַמִּדְבָּ֖ר וּבַנֶּ֑גֶב הַחִתִּי֙ הָֽאֱמֹרִ֔י וְהַֽכְּנַעֲנִ֔י הַפְּרִזִּ֕י ב . ל . ג[11] . סימן תׄמׄכׄפׄוׄסׄ[12] . ב
הַחִוִּ֖י וְהַיְבוּסִֽי׃ פ ז
9 [a]מֶ֣לֶךְ יְרִיח֔וֹ אֶחָ֑ד מֶ֧לֶךְ הָעַ֛י אֲשֶׁר־מִצַּ֥ד בֵּֽית־אֵ֖ל אֶחָֽד׃ כל קריא יריחו כת ב מ א[13]
10 מֶ֤לֶךְ יְרֽוּשָׁלִַ֙ם֙ אֶחָ֔ד מֶ֥לֶךְ חֶבְר֖וֹן אֶחָֽד׃

[23] Jos 10,3. [24] Mm 4259. [25] Mm 943. Cp 12 [1] Mm 2193. [2] Mm 912. [3] Mm 1081. [4] Mm 2891. [5] Mp sub loco. [6] Mm 3363. [7] Mm 470. [8] Mm 1293. [9] Jos 13,29; 22,13 et 15. [10] Mm 246. [11] Mm 1052. [12] Okhl 274. [13] Mm 1312.

21 [a] 𝔊𝔖𝔗[Ms]𝔙 pr cop ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔖𝔗[f Ms]𝔙 וּמִן ‖ **23** [a] mlt Mss 𝔊𝔖𝔗[Edd] בְּמ׳ ‖ **Cp 12,1** [a] ℭ nonn Mss 𝔖𝔗[Mss] וְעַד ‖ **2** [a] 𝔊 *κατὰ μέρος* (vel *κατὰ μέσον* = בְּתוֹךְ) ‖ [b] 𝔊 om cop ‖ **3** [a] 2 Mss וְעַד ‖ [b] 𝔊 *Χεν(ν)ερεθ* = כִּנֶּרֶת ‖ **4** [a–a] 𝔊* *καὶ Ωγ*, 1 וְעוֹג cf 1 ‖ **5** [a] 𝔊 om cop ‖ [b] 𝔊 *ἀπὸ ὄρους* = מֵהַר ‖ [c] 𝔊 *καὶ ἀπὸ Σελχα* = וּמִס׳ ‖ [d] 𝔊[O] + *ἕως*, ins עַד (hpgr) ‖ **6** [a] 2 Mss ־נָם ‖ [b–b] > 𝔊*𝔙 ‖ [c] sic L, mlt Mss Edd לָרְאוּבֵנִי ‖ **7** [a] ℭ 2 Mss 𝔙 עד ‖ [b] mlt Mss 𝔖𝔗[Edd] בְּמ׳ cf 11,23[a], 2 Mss* לְמ׳ ‖ **9** [a] 9–24 a 𝔊* om אחד.

ל׳ . ל׳ | 11 מֶ֤לֶךְ יַרְמוּת֙ אֶחָ֔ד מֶ֥לֶךְ לָכִ֖ישׁ אֶחָֽד׃
ל׳ . ל׳ | 12 מֶ֤לֶךְ עֶגְלוֹן֙ אֶחָ֔ד מֶ֥לֶךְ גֶּ֖זֶר אֶחָֽד׃
כב פסוק דלית בהון לא ו ולא י[14] . ל׳ . כל סיפ חס ב מ א[15] | 13 מֶ֤לֶךְ דְּבִר֙ אֶחָ֔ד מֶ֥לֶךְ גֶּ֖דֶר אֶחָֽד׃
כב פסוק דלית בהון לא ו ולא י[14] . ל׳ | 14 מֶ֤לֶךְ חָרְמָה֙ אֶחָ֔ד מֶ֥לֶךְ עֲרָ֖ד אֶחָֽד׃
כב פסוק דלית בהון לא ו ולא י[14] . ל׳ . ל׳ | 15 מֶ֤לֶךְ לִבְנָה֙ אֶחָ֔ד מֶ֥לֶךְ עֲדֻלָּ֖ם אֶחָֽד׃
ל׳ . ל׳ | 16 מֶ֤לֶךְ מַקֵּדָה֙ אֶחָ֔ד [a]מֶ֥לֶךְ בֵּֽית־אֵ֖ל אֶחָֽד[a]׃
ל׳ . ל׳ | 17 מֶ֤לֶךְ תַּפּ֙וּחַ֙ אֶחָ֔ד מֶ֥לֶךְ חֵ֖פֶר אֶחָֽד׃
ל׳ . ל׳ | 18 מֶ֤לֶךְ אֲפֵק֙ אֶחָ֔ד [a]מֶ֥לֶךְ לַשָּׁר֖וֹן[b] אֶחָֽד[a]׃
ל׳ . ל׳ | 19 [a]מֶ֤לֶךְ מָדוֹן֙ אֶחָ֔ד[a] מֶ֥לֶךְ חָצ֖וֹר אֶחָֽד׃
ל׳ . מה[16] כת א לא קר ול בליש . ל׳ . ב[17] | 20 מֶ֨לֶךְ שִׁמְר֤וֹן[a] מְראוֹן֙[b] אֶחָ֔ד מֶ֥לֶךְ אַכְשָׁ֖ף[c] אֶחָֽד׃
ל׳ . ל׳ | 21 [a]מֶ֤לֶךְ תַּעְנַךְ֙ אֶחָ֔ד מֶ֥לֶךְ מְגִדּ֖וֹ אֶחָֽד׃
ל׳ | 22 מֶ֤לֶךְ קֶ֙דֶשׁ֙ אֶחָ֔ד מֶֽלֶךְ־יָקְנְעָ֥ם לַכַּרְמֶ֖ל אֶחָֽד׃
ל׳ . ל׳ . ל׳ | 23 מֶ֥לֶךְ דּ֛וֹר לְנָפַ֥ת[a] דּ֖וֹר אֶחָ֑ד מֶֽלֶךְ־גּוֹיִ֥ם[b] לְגִלְגָּ֖ל[c] אֶחָֽד׃
ב[18] | 24 מֶ֥לֶךְ תִּרְצָ֖ה אֶחָ֑ד כָּל־מְלָכִ֖ים [a]שְׁלֹשִׁ֥ים וְאֶחָֽד[a]׃ פ

ד[1] . ב חד מל וחד חס[2] | 13 1 וִיהוֹשֻׁ֣עַ זָקֵ֔ן בָּ֖א בַּיָּמִ֑ים וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה אֵלָ֗יו אַתָּ֤ה זָקַ֙נְתָּה֙ ס
ל׳ | בָּ֣אתָ בַיָּמִ֔ים וְהָאָ֛רֶץ נִשְׁאֲרָ֥ה הַרְבֵּֽה־מְאֹ֖ד לְרִשְׁתָּֽהּ׃ 2 זֹ֥את הָאָ֖רֶץ 2
ל׳ . ח[3] | הַנִּשְׁאָ֑רֶת כָּל־גְּלִיל֥וֹת הַפְּלִשְׁתִּ֖ים[a] וְכָל־הַגְּשׁוּרִֽי[b]׃ 3 מִן־הַשִּׁיחוֹר֮ אֲשֶׁ֣ר ׀ 3
יב ד[4] מנה בליש . גג . ג | עַל־פְּנֵ֣י מִצְרַ֗יִם וְעַ֨ד גְּב֤וּל עֶקְרוֹן֙[a] צָפ֔וֹנָה לַֽכְּנַעֲנִ֖י תֵּחָשֵׁ֑ב חֲמֵ֣שֶׁת ׀ סַרְנֵ֣י
ל׳ . ל׳ . ל׳ . ל׳ . ד | פְלִשְׁתִּ֗ים הָֽעַזָּתִ֤י וְהָֽאַשְׁדּוֹדִי֙ [b]הָֽאֶשְׁקְלוֹנִ֣י הַגִּתִּ֔י[b] וְהָֽעֶקְרוֹנִ֖י וְהָֽעַוִּֽים׃
ג . ל׳ . ד[5] . כב | 4 מִתֵּימָ֞ן[a] כָּל־אֶ֣רֶץ הַֽכְּנַעֲנִ֗י וּמְעָרָה֙[b] אֲשֶׁ֣ר לַצִּֽידֹנִ֔ים עַד־אֲפֵ֖קָה עַ֥ד 4
ח ר״פ[6] . ל׳ | גְּב֖וּל [c]הָאֱמֹרִֽי׃ 5 וְהָאָ֣רֶץ[c] הַגִּבְלִ֗י וְכָל־הַלְּבָנוֹן֙ מִזְרַ֣ח הַשֶּׁ֔מֶשׁ מִבַּ֣עַל 5
ט ר״פ בסיפ | גָּ֔ד תַּ֖חַת הַר־חֶרְמ֑וֹן עַ֖ד לְב֥וֹא חֲמָֽת׃ 6 כָּל־יֹשְׁבֵ֨י הָהָ֜ר מִן־הַלְּבָנ֗וֹן 6
ל׳ . ל׳ חס | עַד־מִשְׂרְפֹ֥ת מַ֙יִם֙ כָּל־צִ֣ידֹנִ֔ים אָנֹכִ֗י אֽוֹרִישֵׁ֛ם מִפְּנֵ֖י בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל רַ֗ק

[14]Mm 878. [15]Jos 10,3. [16]Mm 898. [17]Mm 1307. [18]Mm 1313. Cp 13 [1]Mm 159. [2]Mm 1314. [3]Mm 1315. [4]Mm 2906. [5]Mm 1316. [6]Mm 4.

16 [a–a] > 𝔊* ‖ **18** [a–a] > 𝔊[Mss] ‖ [b] orig gl ad אפק cf 𝔊*𝔏 ‖ **19** [a–a] > 𝔊*, sed cf 20[b] ‖ **20** [a] 𝔊* *Συμοων* cf 11,1[b] ‖ [b] > pc Mss 𝔙𝔄; 𝔊 *βασιλέα Μαρρων* cf 19[a–a] ‖ [c] 𝔊* *Αζιφ* cf 11,1[c] ‖ **21** [a] 𝔊* tr huc 22a ‖ **23** [a] pc Mss 𝔗 לנפות ‖ [b] 𝔊* *Γεει* ‖ [c] 𝔊* *τῆς Γαλιλαίας*, l frt לַגָּלִיל ‖ **24** [a–a] 𝔊* 29 cf 16.18[a–a] ‖ **Cp 13,2** [a] pc Mss תי– ‖ [b] 𝔊* *ὁ Γεσιρι* (id in 11.13) cf 1 S 27,8 Q 𝔊 ‖ **3** [a] 𝔊 *Ακκαρων* akk *Amqarruna* ‖ [b–b] Mss 𝔊𝔖𝔗[Ms] וְהָ׳ וְהַ׳, al הא׳ וְהַ׳ ‖ **4** [a] cj c 3 cf 𝔖 et 𝔙 ‖ [b] inc; 𝔊 *ἐναντίον* (𝔊[OL] *ἀπὸ*) *Γάζης* = מֵעַזָּה ‖ **4/5** [c–c] crrp; frt dl.

7 הַפִּלֶהָ[a] לְיִשְׂרָאֵל בְּנַחֲלָה כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ׃ 7 וְעַתָּה חַלֵּק אֶת־הָאָרֶץ ג חס בליש׳[7]. ל
8 הַזֹּאת בְּנַחֲלָה לְתִשְׁעַת הַשְּׁבָטִים וַחֲצִי הַשֵּׁבֶט הַמְנַשֶּׁה[a]׃ 8 עִמּוֹ ל. ל. ד ר״פ[8]
הָראוּבֵנִי וְהַגָּדִי לָקְחוּ נַחֲלָתָם אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם מֹשֶׁה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן
9 מִזְרְחָה כַּאֲשֶׁר נָתַן לָהֶם מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה׃ 9 מֵעֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל־ יד בסיפ
שְׂפַת־נַחַל אַרְנוֹן וְהָעִיר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־הַנַּחַל וְכָל־הַמִּישֹׁר מֵידְבָא[a] ב
10 עַד־[b]דִּיבוֹן׃ 10 וְכֹל עָרֵי סִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר מָלַךְ בְּחֶשְׁבּוֹן ג מל
11 עַד־גְּבוּל בְּנֵי עַמּוֹן׃ 11 וְהַגִּלְעָד וּגְבוּל הַגְּשׁוּרִי וְהַמַּעֲכָתִי וְכֹל הַר יב. ג. ב[9]
12 חֶרְמוֹן וְכָל־הַבָּשָׁן עַד־סַלְכָה׃ 12 כָּל־מַמְלְכוּת עוֹג בַּבָּשָׁן אֲשֶׁר־ ג ב מיחד ס״פ[10]. ט ר״פ בסיפ. ד ב מנה בסיפ
מָלַךְ בְּעַשְׁתָּרוֹת וּבְאֶדְרֶעִי הוּא נִשְׁאַר מִיֶּתֶר הָרְפָאִים וַיַּכֵּם מֹשֶׁה
13 וַיֹּרִשֵׁם׃ 13 וְלֹא הוֹרִישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַגְּשׁוּרִי וְאֶת־הַמַּעֲכָתִי ל וחס
14 וַיֵּשֶׁב גְּשׁוּר וּמַעֲכָת בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ 14 רַק לְשֵׁבֶט ל
הַלֵּוִי לֹא נָתַן נַחֲלָה[a] אִשֵּׁי[b] יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא נַחֲלָתוֹ כַּאֲשֶׁר ט כת י וכל מאשי דכות
15 דִּבֶּר־לוֹ׃ ס 15 וַיִּתֵּן מֹשֶׁה לְמַטֵּה בְנֵי־רְאוּבֵן לְמִשְׁפְּחֹתָם׃
16 וַיְהִי לָהֶם הַגְּבוּל מֵעֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת־נַחַל אַרְנוֹן וְהָעִיר אֲשֶׁר
17 בְּתוֹךְ־הַנַּחַל וְכָל־הַמִּישֹׁר עַל[a]־מֵידְבָא׃ 17 חֶשְׁבּוֹן וְכָל־עָרֶיהָ[a] ב. ד זוגין חד עד וחד על[11]
18 אֲשֶׁר בַּמִּישֹׁר דִּיבוֹן וּבָמוֹת בַּעַל וּבֵית בַּעַל מְעוֹן׃ 18 וְיַהְצָה וּקְדֵמֹת ל חס
19 20 וּמֵפָעַת׃ 19 וְקִרְיָתַיִם וְשִׂבְמָה וְצֶרֶת הַשַּׁחַר בְּהַר הָעֵמֶק׃ 20 וּבֵית ל
21 פְּעוֹר וְאַשְׁדּוֹת הַפִּסְגָּה וּבֵית הַיְשִׁמוֹת׃ 21 וְכֹל עָרֵי הַמִּישֹׁר וְכָל־ ד[12]. י ר״פ וכל ומ״פ וכל
מַמְלְכוּת סִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי [a]אֲשֶׁר מָלַךְ בְּחֶשְׁבּוֹן[a] אֲשֶׁר הִכָּה מֹשֶׁה
אֹתוֹ וְאֶת־נְשִׂיאֵי מִדְיָן אֶת־אֱוִי וְאֶת־רֶקֶם וְאֶת־צוּר וְאֶת־חוּר וְאֶת־
22 רֶבַע נְסִיכֵי סִיחוֹן יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ 22 וְאֶת־בִּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר הַקּוֹסֵם הָרְגוּ ל. ג[13]
23 [a]בְנֵי־יִשְׂרָאֵל[a] בַּחֶרֶב [b]אֶל[c]־חַלְלֵיהֶם[b]׃ 23 וַיְהִי גְּבוּל בְּנֵי רְאוּבֵן הַיַּרְדֵּן ל
וּגְבוּל זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי־רְאוּבֵן לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים וְחַצְרֵיהֶן[a]׃ פ ה חס מטה[14]. ה מל באור ובנביא[15]

[7]Mm 1317. [8]Mm 3479. [9]Mm 2359. [10]Mp sub loco. [11]Mm 1318. [12]Mm 2891. [13]Mm 1011. [14]Mm 1350. [15]Mm 859 contra textum.

6 [a] Ms + לְגוֹרָל cf Nu 36,2 ‖ 7 [a] 𝔊 + ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου ἕως τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης κατὰ δυσμὰς ἡλίου δώσεις αὐτήν, ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁριεῖ. (8) ταῖς δὲ δύο φυλαῖς καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασση, 𝔐 homtel? ‖ 9 [a] 𝔊 pr ἀπό, l מִמֵּי׳ ‖ [b] 2 Mss וְעַד ‖ 14 [a] pc Mss 𝔗[f] + מֹשֶׁה, prb ex 33 ‖ [b] > 𝔊* et 33, prb gl ‖ 16 [a] l c mlt Mss 𝔊𝔖𝔗 עַד ‖ 17 [a] 𝔊* 𝔖 om suff ‖ 21 [a–a] > 𝔊* ‖ 22 [a–a] > 𝔊* ‖ [b–b] > 𝔊 ‖ [c] l c nonn Mss 𝔖𝔗 עַל ut Nu 31,8 ‖ 23 [a] nonn Mss 𝔊𝔗𝔄 ־יהֶם cf 28[a].

24 וַיִּתֵּן מֹשֶׁה [a]לְמַטֵּה־גָד[a] [b]לִבְנֵי־גָד[b] לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ 25 וַיְהִי לָהֶם הַגְּבוּל 24 25
יַעְזֵר וְכָל־עָרֵי הַגִּלְעָד וַחֲצִי אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן עַד־עֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל־
פְּנֵי רַבָּה׃ 26 וּמֵחֶשְׁבּוֹן עַד־רָמַת הַמִּצְפֶּה וּבְטֹנִים וּמִמַּחֲנַיִם עַד־גְּבוּל 26
לִדְבִר[a]׃ 27 וּבָעֵמֶק בֵּית הָרָם וּבֵית נִמְרָה וְסֻכּוֹת וְצָפוֹן יֶתֶר מַמְלְכוּת 27
סִיחוֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן הַיַּרְדֵּן וּגְבֻל עַד־קְצֵה יָם־כִּנֶּרֶת[a] עֵבֶר הַיַּרְדֵּן
מִזְרָחָה׃ 28 זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי־גָד לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים וְחַצְרֵיהֶם[a]׃ 28
29 וַיִּתֵּן מֹשֶׁה לַחֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה [a]וַיְהִי לַחֲצִי מַטֵּה בְנֵי־מְנַשֶּׁה[a] 29
לְמִשְׁפְּחוֹתָם׃ 30 וַיְהִי גְבוּלָם מִמַּחֲנַיִם[a] כָּל[b]־הַבָּשָׁן כָּל־מַמְלְכוּת | 30
עוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן וְכָל־חַוֺּת יָאִיר אֲשֶׁר בַּבָּשָׁן שִׁשִּׁים עִיר׃ 31 וַחֲצִי 31
הַגִּלְעָד וְעַשְׁתָּרוֹת וְאֶדְרֶעִי עָרֵי מַמְלְכוּת עוֹג בַּבָּשָׁן לִבְנֵי מָכִיר
בֶּן־מְנַשֶּׁה לַחֲצִי בְנֵי־מָכִיר לְמִשְׁפְּחוֹתָם׃ 32 אֵלֶּה אֲשֶׁר־נִחַל מֹשֶׁה 32
בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן יְרִיחוֹ מִזְרָחָה׃ ס 33 [a]וּלְשֵׁבֶט 33
הַלֵּוִי לֹא־נָתַן מֹשֶׁה נַחֲלָה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא נַחֲלָתָם כַּאֲשֶׁר
דִּבֶּר לָהֶם׃

14 14 1 וְאֵלֶּה אֲשֶׁר־נָחֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר נִחֲלוּ
אוֹתָם אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְרָאשֵׁי אֲבוֹת הַמַּטּוֹת לִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל׃ 2 [a]בְּגוֹרַל נַחֲלָתָם[a] כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה לְתִשְׁעַת[b] 2
הַמַּטּוֹת וַחֲצִי הַמַּטֶּה׃ 3 כִּי־נָתַן מֹשֶׁה נַחֲלַת שְׁנֵי הַמַּטּוֹת וַחֲצִי הַמַּטֶּה 3
מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן וְלַלְוִיִּם לֹא־נָתַן נַחֲלָה בְּתוֹכָם׃ 4 כִּי־הָיוּ בְנֵי־יוֹסֵף 4
שְׁנֵי מַטּוֹת מְנַשֶּׁה וְאֶפְרָיִם וְלֹא־נָתְנוּ חֵלֶק לַלְוִיִּם בָּאָרֶץ כִּי אִם־
עָרִים לָשֶׁבֶת וּמִגְרְשֵׁיהֶם לְמִקְנֵיהֶם וּלְקִנְיָנָם׃ 5 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה 5
אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחְלְקוּ אֶת־הָאָרֶץ׃ פ 6 וַיִּגְּשׁוּ 6
בְנֵי־יְהוּדָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בַּגִּלְגָּל וַיֹּאמֶר אֵלָיו כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה הַקְּנִזִּי
אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים

חצי הספר בפסוקים. ל̇. ל̇. יב̇
ב̇ חד חס וחד מל[16]. ל̇. ל̇. ב̇
ט חס ג[17] מנה בליש
ה חס מטה[18]. ל בסיפ
ג בסיפ. ל
ח מל. יג פסוק כל כל וכל. ל
ד ב מנה בסיפ
ח מל באור ובנביא[19]. ז ר״פ בנביא[20]. ב חד קמ וחד פת[21]
ל[22]
ב. ד[1]. ב
י
ד[2] פת וחד מן ד רפי בליש וכל וידבר דכות. ל[3]
ב[4] מיחד וכל לכהנים וללוים דכות ב מ א
ל בסיפ וכל קריא דכות ב מ א[5]
ל
ג בליש
ל[6]

[16] Mm 1319. [17] Mm 1320. [18] Mm 1350. [19] Mm 859 contra textum. [20] Mm 3164. [21] Mm 2889. [22] וחד ובשבט Ps 78,67. Cp 14 [1] Mm 1321. [2] Mm 3420. [3] Mm 1360. [4] Mm 1322. [5] Nu 35,7. [6] Mm 3890.

24 [a–a] > 𝔊 ‖ [b–b] > 𝔖 ‖ **26** [a] 𝔊𝔖𝔙 om ל; prb l לֹא (לוֹ)־דְבַר cf 2 S 9,4.5 17,27 Am 6,13 ‖ **27** [a] 𝔊^AOC *Χενερεθ* cf 11,2 ‖ **28** [a] nonn Mss 𝔖 ־יהֶן cf 23[a] ‖ **29** [a–a] > 𝔊* ‖ **30** [a] l prb מח׳ (dttg) ‖ [b] l prb c nonn Mss 𝔊𝔖𝔗^f וְכָל ‖ **33** [a] > 𝔊* cf 14 ‖ **Cp 14,2** [a–a] inc; 𝔊 *κατὰ κλήρους ἐκληρονόμησαν*, prp בְּגוֹרָל נִחֲלוּ אוֹתָם ‖ [b] nonn Mss 𝔖𝔗^f pr לָתֵת cf Nu 34,13, frt lect facilior.

7 עַל אֹדוֹתַ֖י וְעַ֥ל אֹדוֹתֶ֖יךָ בְּקָדֵ֥שׁ בַּרְנֵֽעַ׃ 7 בֶּן־אַרְבָּעִ֨ים שָׁנָ֜ה אָנֹכִ֗י ל . ל . ג ר״פ בטע[7]
בִּשְׁלֹ֨חַ מֹשֶׁ֧ה עֶֽבֶד־יְהוָ֛ה אֹתִ֛י מִקָּדֵ֥שׁ בַּרְנֵ֖עַ לְרַגֵּ֣ל אֶת־הָאָ֑רֶץ וָאָשֵׁ֤ב יד בסיפ . ב[8] חס ול בסיפ . ל
8 אֹתוֹ֙ דָּבָ֔ר כַּאֲשֶׁ֖ר[a] עִם־לְבָבִֽי[b]׃ 8 וְאַחַ֗י אֲשֶׁ֤ר עָלוּ֙ עִמִּ֔י הִמְסִ֖יו[a] אֶת־ ל
9 לֵ֣ב הָעָ֑ם וְאָנֹכִ֣י מִלֵּ֔אתִי אַחֲרֵ֖י יְהוָ֥ה אֱלֹהָֽי׃ 9 וַיִּשָּׁבַ֣ע מֹשֶׁ֗ה בַּיּ֣וֹם ב[9]
הַהוּא֮ לֵאמֹר֒ אִם־לֹ֗א הָאָ֨רֶץ֙ אֲשֶׁ֨ר דָּרְכָ֤ה רַגְלְךָ֙ בָּ֔הּ לְךָ֙ תִהְיֶ֧ה לְנַחֲלָ֛ה ל . הי[10]
10 וּלְבָנֶ֖יךָ עַד־עוֹלָ֑ם כִּ֣י מִלֵּ֔אתָ אַחֲרֵ֖י יְהוָ֥ה אֱלֹהָֽי׃ 10 וְעַתָּ֗ה הִנֵּה֩ הֶחֱיָ֨ה ב[9]
יְהוָ֣ה ׀ אוֹתִי֮ כַּאֲשֶׁ֣ר דִּבֵּר֒ זֶ֣ה אַ֠רְבָּעִים וְחָמֵ֨שׁ שָׁנָ֜ה מֵאָ֨ז דִּבֶּ֣ר יְהוָ֗ה אֶת־ ג מל בסיפ . ל וכל אתנח וס״פ דכות
הַדָּבָ֤ר הַזֶּה֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה אֲשֶׁר־הָלַ֥ךְ יִשְׂרָאֵ֖ל בַּמִּדְבָּ֑ר וְעַתָּה֙ הִנֵּ֣ה אָנֹכִ֔י
11 הַיּ֕וֹם בֶּן־חָמֵ֥שׁ וּשְׁמוֹנִ֖ים שָׁנָֽה׃ 11 עוֹדֶ֨נִּי הַיּ֜וֹם חָזָ֗ק כַּאֲשֶׁר֙ בְּי֨וֹם שְׁלֹ֤חַ
12 אוֹתִי֙ מֹשֶׁ֔ה כְּכֹ֥חִי[a] אָ֖ז וּכְכֹ֣חִי[b] עָ֑תָּה לַמִּלְחָמָ֖ה וְלָצֵ֥את וְלָבֽוֹא׃ 12 וְעַתָּ֗ה ג מל בסיפ[11] . ל . ד[12]
תְּנָה־לִּי֙ אֶת־הָהָ֣ר הַזֶּ֔ה אֲשֶׁר־דִּבֶּ֥ר יְהוָ֖ה בַּיּ֣וֹם הַה֑וּא כִּֽי־אַתָּ֣ה־שָׁמַעְתָּ֩
בַיּ֨וֹם הַה֜וּא כִּֽי־עֲנָקִ֣ים שָׁ֗ם וְעָרִים֙ גְּדֹל֣וֹת בְּצֻר֔וֹת אוּלַ֨י יְהוָ֤ה אוֹתִי֙[a] ל . ג מל בסיפ[11]
13 וְהוֹרַשְׁתִּ֔ים כַּאֲשֶׁ֖ר דִּבֶּ֥ר יְהוָֽה׃ 13 וַֽיְבָרְכֵ֖הוּ יְהוֹשֻׁ֑עַ וַיִּתֵּ֧ן אֶת־חֶבְר֛וֹן
14 לְכָלֵ֥ב בֶּן־יְפֻנֶּ֖ה[a] לְנַחֲלָֽה׃ 14 עַל־כֵּ֣ן הָיְתָֽה־חֶ֠בְרוֹן לְכָלֵ֨ב בֶּן־יְפֻנֶּ֤ה הי[10] . ג בליש
הַקְּנִזִּי֙ לְנַחֲלָ֔ה עַ֖ד הַיּ֣וֹם הַזֶּ֑ה יַ֗עַן אֲשֶׁ֤ר מִלֵּא֙ אַחֲרֵ֔י יְהוָ֖ה אֱלֹהֵ֥י הי[10]
ס יִשְׂרָאֵֽל׃ 15 וְשֵׁ֨ם חֶבְר֤וֹן לְפָנִים֙ קִרְיַ֣ת אַרְבַּ֔ע הָאָדָ֧ם הַגָּד֛וֹל בָּעֲנָקִ֖ים יג ר״פ[13] . ל[14] . ל
ה֑וּא וְהָאָ֥רֶץ שָׁקְטָ֖ה מִמִּלְחָמָֽה׃ פ ב
15 1 וַיְהִ֣י הַגּוֹרָ֗ל לְמַטֵּ֛ה בְּנֵ֥י יְהוּדָ֖ה לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם אֶל־גְּב֨וּל אֱד֜וֹם
2 מִדְבַּר־צִ֥ן נֶ֛גְבָּה מִקְצֵ֥ה תֵימָֽן׃ 2 וַיְהִ֤י לָהֶם֙ גְּב֣וּל נֶ֔גֶב מִקְצֵ֖ה יָ֣ם הַמֶּ֑לַח כז
3 מִן־הַלָּשֹׁ֖ן הַפֹּנֶ֥ה נֶֽגְבָּה׃ 3 וְ֠יָצָא אֶל־מִנֶּ֜גֶב[a] לְמַעֲלֵ֤ה עַקְרַבִּים֙ וְעָבַ֣ר ל חס . כז[1]
צִ֔נָה וְעָלָ֥ה מִנֶּ֖גֶב לְקָדֵ֣שׁ בַּרְנֵ֑עַ וְעָבַ֤ר חֶצְרוֹן֙ וְעָלָ֣ה אַדָּ֔רָה וְנָסַ֖ב ב . ל
4 הַקַּרְקָֽעָה׃ 4 וְעָבַ֤ר עַצְמ֨וֹנָה֙ וְיָצָא֙ נַ֣חַל מִצְרַ֔יִם וְהָיָ֛ה[a] תֹּצְא֥וֹת הַגְּב֖וּל ל . ב . והיו ק חד מן ז בליש כת ה וקר ו ה מנה בליש
5 יָ֑מָּה זֶה־יִהְיֶ֥ה לָכֶ֖ם[b] גְּב֥וּל נֶֽגֶב׃ 5 וּגְב֥וּל קֵ֨דְמָה֙ יָ֣ם הַמֶּ֔לַח עַד־קְצֵ֖ה
6 הַיַּרְדֵּ֑ן וּגְב֣וּל לִפְאַ֤ת צָפ֨וֹנָה֙ מִלְּשׁ֣וֹן הַיָּ֔ם מִקְצֵ֖ה הַיַּרְדֵּֽן׃ 6 וְעָלָ֨ה יד . ג[2] . גג
הַגְּב֜וּל בֵּ֣ית חָגְלָ֔ה וְעָבַ֕ר מִצְּפ֖וֹן לְבֵ֣ית הָעֲרָבָ֑ה וְעָלָ֣ה הַגְּב֔וּל אֶ֥בֶן בֹּ֖הַן ל

[7] Mm 1323. [8] Mm 1238 א. [9] Mm 1324. [10] Mm 943. [11] Mp sub loco. [12] Mm 1224. [13] Mm 33. [14] Mm 880.
Cp 15 [1] Mp sub loco. [2] Mm 2988.

7 [a] pc Mss Sℭ𝔄 + הָיָה ‖ [b] Ms* 𝔊 לבבו ‖ **8** [a] aram (Ms (—יִן) pro הֵמַסּוּ cf Dt 1,28 ‖ **11** [a] Ms בְּכֹחִי ‖ [b] Ms וּבְכֹחִי ‖ **12** [a] ℭ mlt Mss אתי (Vrs leg אִתִּי) ‖ **13** [a] pc Mss 𝔊 + הקנזי ut 6.14 ‖ **Cp 15,3** [a] 𝔊 ἀπέναντι = מנגד ‖ **4** [a] K ה—, nonn Mss ut Q ‖ [b] 𝔊 αὐτῶν = לָהֶם.

בֶּן־רְאוּבֵן׃ 7 וְעָלָה הַגְּבוּל ׀ [a]דְּבִרָה מֵעֵמֶק[a] עָכוֹר [b]וְצָפוֹנָה פֹּנֶה[b] אֶל־ 7 ב וחס. נג ה̇[3] מנה בליש. ג וחס[4]
הַגִּלְגָּל[c] אֲשֶׁר־נֹכַח לְמַעֲלֵה אֲדֻמִּים אֲשֶׁר מִנֶּגֶב לַנָּחַל וְעָבַר הַגְּבוּל ל[5]
אֶל־[d]מֵי־עֵין[d] שֶׁמֶשׁ וְהָיוּ תֹצְאֹתָיו אֶל־עֵין רֹגֵל׃ 8 וְעָלָה הַגְּבוּל גֵּי [a]בֶן־ 8 ג[6]. ב[7]. ט כת י וכל יהושע דכות[8]
הִנֹּם אֶל־כֶּתֶף הַיְבוּסִי מִנֶּגֶב [b]הִיא יְרוּשָׁלִָם[b] וְעָלָה הַגְּבוּל אֶל־רֹאשׁ 9
הָהָר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי גֵי־[c]הִנֹּם יָמָּה אֲשֶׁר בִּקְצֵה עֵמֶק־רְפָאִים צָפֹנָה׃ ג. נג
9 וְתָאַר הַגְּבוּל מֵרֹאשׁ הָהָר אֶל־מַעְיַן [a]מֵי נֶפְתּוֹחַ[a] וְיָצָא אֶל־עָרֵי[b] יד. ד. ב
הַר־עֶפְרוֹן וְתָאַר הַגְּבוּל בַּעֲלָה הִיא קִרְיַת יְעָרִים׃ 10 וְנָסַב הַגְּבוּל 10
מִבַּעֲלָה יָמָּה אֶל־הַר שֵׂעִיר וְעָבַר אֶל־כֶּתֶף הַר־יְעָרִים מִצָּפוֹנָה ל. יו וכל אל הר הכרמל דכות[9]. נג
הִיא כְסָלוֹן וְיָרַד בֵּית־שֶׁמֶשׁ וְעָבַר תִּמְנָה[a]׃ 11 וְיָצָא הַגְּבוּל אֶל־כֶּתֶף 11 ג
עֶקְרוֹן צָפוֹנָה וְתָאַר הַגְּבוּל שִׁכְּרוֹנָה וְעָבַר הַר־הַבַּעֲלָה וְיָצָא יַבְנְאֵל נג. ל. ל. ל
וְהָיוּ תֹּצְאוֹת הַגְּבוּל יָמָּה׃ 12 וּגְבוּל [a]יָם הַיָּמָּה[a] הַגָּדוֹל וּגְבוּל זֶה גְּבוּל 12 ל
בְּנֵי־יְהוּדָה סָבִיב לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ 13 וּלְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה נָתַן חֵלֶק בְּתוֹךְ 13 ל
בְּנֵי־יְהוּדָה אֶל־פִּי יְהוָה לִיהוֹשֻׁעַ אֶת־קִרְיַת אַרְבַּע [a]אֲבִי[a] הָעֲנָק ה[10]
הִיא חֶבְרוֹן׃ 14 וַיֹּרֶשׁ מִשָּׁם כָּלֵב אֶת־שְׁלוֹשָׁה בְּנֵי הָעֲנָק אֶת־שֵׁשַׁי 14 ב חס. יח פסוק את את ואת ואת. יג מל וכל מגלה דכות[11]
וְאֶת־אֲחִימַן וְאֶת־תַּלְמַי [a]יְלִידֵי הָעֲנָק[a]׃ 15 וַיַּעַל מִשָּׁם אֶל־יֹשְׁבֵי דְּבִר 15 כל סיפ חס ב מ א[12]
וְשֵׁם־דְּבִר לְפָנִים [a]קִרְיַת־סֵפֶר[a]׃ 16 וַיֹּאמֶר כָּלֵב אֲשֶׁר־יַכֶּה [a]אֶת־ 16 כל סיפ חס ב מ א[12]
קִרְיַת־סֵפֶר[a] וּלְכָדָהּ וְנָתַתִּי לוֹ אֶת־עַכְסָה בִתִּי לְאִשָּׁה׃ 17 וַיִּלְכְּדָהּ 17
עָתְנִיאֵל בֶּן־קְנַז אֲחִי כָלֵב[a] וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־עַכְסָה בִתּוֹ לְאִשָּׁה׃ 18 וַיְהִי 18
בְּבוֹאָהּ וַתְּסִיתֵהוּ[a] לִשְׁאוֹל מֵאֵת־אָבִיהָ שָׂדֶה וַתִּצְנַח מֵעַל הַחֲמוֹר ב מל. ב. ג ול בסיפ
וַיֹּאמֶר־לָהּ כָּלֵב מַה־לָּךְ׃ 19 וַתֹּאמֶר תְּנָה[a]־לִּי בְרָכָה כִּי אֶרֶץ הַנֶּגֶב 19
נְתַתָּנִי וְנָתַתָּה לִי גֻּלֹּת[b] מָיִם וַיִּתֶּן־לָהּ[c] אֵת [d]גֻּלֹּת עִלִּיּוֹת וְאֵת גֻּלֹּת ב. ז חס. ז חס. ז חס
תַּחְתִּיּוֹת[d]׃ פ 20 זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי־יְהוּדָה לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ 20 ז ומל[13]
21 וַיִּהְיוּ הֶעָרִים מִקְצֵה לְמַטֵּה בְנֵי־יְהוּדָה אֶל־גְּבוּל אֱדוֹם בַּנֶּגְבָּה 21 ל. כז ול בליש

[3] Mm 1325. [4] Mm 1326. [5] Mm 959. [6] Mm 869. [7] Gn 14,7. [8] Mm 3989. [9] Mm 385. [10] Mm 1334. [11] Mm 2959. [12] Jos 10,3. [13] Mm 1327.

7 [a–a] inc; 𝔊 *ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς φάραγγος* ‖ [b–b] 𝔊* *καὶ καταβαίνει* = וּפָנָה ‖ [c] 18,7 prb recte גְּלִילוֹת cf 𝔖 ‖ [d–d] ℭ pc Mss מעין cf 𝔖 et 18,17 ‖ 8 [a] > 𝔊* ‖ [b–b] prb gl cf 18,16 ‖ [c] nonn Mss 𝔖 + בֶּן־ ‖ 9 [a–a] prp מינפתח = Merenptach (rex aeg) ‖ [b] > 𝔊*; 𝔖 *qrn'* = קֶרֶן ‖ 10 [a] pc Mss תֵּימָנָה ‖ 12 [a–a] 𝔗 *m'rb' jm'*, l frt יָמָּה הַיָּם ‖ 13 [a] 𝔊* *μητρόπολιν* cf 14,15 ‖ 14 [a–a] > 𝔊* ‖ 15 [a–a] 𝔊 *Πόλις γραμμάτων*, sim 16[a–a]; Jdc 1,11 𝔊[B] *Καριασσωφαρ* = ק׳ סֵפֶר ‖ 16 [a–a] cf 15[a–a] ‖ 17 [a] 𝔊[-B 120.129] + *ὁ νεώτερος* = הַקָּטֹן מִמֶּנּוּ ut Jdc 1,13 ‖ 18 [a] 𝔊[L] suff f (it Jdc 1,14 𝔊𝔙) = וַיְסִתֶהָ ‖ 19 [a] Jdc 1,15 הָבָה ‖ [b] 𝔊𝔖𝔗 sg ‖ [c] ℭ mlt Mss 𝔊[AOLC]𝔖𝔗[f Ms]𝔙 + כָּלֵב ut Jdc 1,13 ‖ [d–d] Vrs semper sg cf Jdc 1,15 𝔊.

22 קַבְצְאֵל^a וְעֵדֶר וְיָגוּר׃ 22 וְקִינָה וְדִימוֹנָה^a וְעַדְעָדָה^b׃ 23 וְקֶדֶשׁ וְחָצוֹר 23 — ל. ל. ל. ל. ל
24 וְיִתְנָן׃ 24 זִיף וָטֶלֶם^a וּבְעָלוֹת׃ 25 וְחָצוֹר | חֲדַתָּה וּקְרִיּוֹת^a חֶצְרוֹן 25 — ל. ב חד שם קריה וחד שם ברנש[14]. ב[15]. יו ר״פ וס״פ חד
26 ^bהִיא חָצוֹר^b׃ 26 אֲמָם וּשְׁמַע וּמוֹלָדָה׃ 27 וַחֲצַר גַּדָּה וְחֶשְׁמוֹן וּבֵית 27 — ל. ל. ל. ל. ל
28 פָּלֶט׃ 28 וַחֲצַר שׁוּעָל וּבְאֵר שָׁבַע וּבִזְיוֹתְיָה^a׃ 29 בַּעֲלָה^a וְעִיִּים^b וָעֶצֶם׃ 29 — ל[16]. ל. ב
30 וְאֶלְתּוֹלַד^a וּכְסִיל^b וְחָרְמָה׃ 31 וְצִקְלַג^a וּמַדְמַנָּה וְסַנְסַנָּה^a׃ 32 וּלְבָאוֹת^a — ב. ל. ל. ל וחד מן י[17] פסוק מן ד מילין נסבין ו ר״פ
וְשִׁלְחִים^b ^cוְעַיִן וְרִמּוֹן^c כָּל^d־עָרִים עֶשְׂרִים וָתֵשַׁע וְחַצְרֵיהֶן׃ ס — ל. ד[18]. ל. ג[19]
33 בַּשְּׁפֵלָה אֶשְׁתָּאוֹל וְצָרְעָה וְאַשְׁנָה׃ 34 וְזָנוֹחַ וְעֵין גַּנִּים תַּפּוּחַ — ג וחד מן ב מל בליש ובסיפ. ה[20]
35 וְהָעֵינָם׃ 35 יַרְמוּת וַעֲדֻלָּם שׂוֹכֹה וַעֲזֵקָה׃ 36 וְשַׁעֲרַיִם וַעֲדִיתַיִם 36 — ל. ב כת כן[21]. ל. ל וחד מן י[17] פסוק מן ד מילין נסבין ו ר״פ. ל
37 וְהַגְּדֵרָה וּגְדֵרֹתָיִם^a עָרִים אַרְבַּע־עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן׃ 37 צְנָן וַחֲדָשָׁה — ל. ל
38 וּמִגְדַּל־גָּד׃ 38 וְדִלְעָן וְהַמִּצְפֶּה^a וְיָקְתְאֵל׃ 39 לָכִישׁ וּבָצְקַת וְעֶגְלוֹן׃ 39 — ז[22]. ל. ב. ל. ל
40 וְכַבּוֹן וְלַחְמָס^a וְכִתְלִישׁ׃ 41 וּגְדֵרוֹת בֵּית^a־דָּגוֹן וְנַעֲמָה וּמַקֵּדָה — ל. ל. ל. ב[23]
42 עָרִים שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן׃ ס 42 לִבְנָה וָעֶתֶר^a וְעָשָׁן׃ 43 וְיִפְתָּח 43 — ב. ה שם קריה[24]. ג ב קמ וחד פת[25]
44 וְאַשְׁנָה וּנְצִיב׃ 44 וּקְעִילָה וְאַכְזִיב וּמָרֵאשָׁה^a עָרִים תֵּשַׁע וְחַצְרֵיהֶן׃ — ל
45 עֶקְרוֹן וּבְנֹתֶיהָ וַחֲצֵרֶיהָ׃ 46 מֵעֶקְרוֹן וָיָמָּה כֹּל^a אֲשֶׁר־עַל־יַד — ה חס בנביא ב מנה בסיפ. ג[26]
47 אַשְׁדּוֹד^b וְחַצְרֵיהֶן׃ 47 אַשְׁדּוֹד בְּנוֹתֶיהָ וַחֲצֵרֶיהָ עַזָּה בְּנוֹתֶיהָ וַחֲצֵרֶיהָ
48 עַד־נַחַל מִצְרָיִם וְהַיָּם הַגָּבוֹל^a וּגְבוּל׃ ס 48 וּבָהָר שָׁמִיר וְיַתִּיר — ז. הגדול ק. ב חד ר״פ וחד ס״פ. ב מל
49 וְשׂוֹכֹה׃ 49 וְדַנָּה וְקִרְיַת־סַנָּה^a ^bהִיא דְבִר^b׃ 50 וַעֲנָב וְאֶשְׁתְּמֹה^a וְעָנִים׃ 50 — ל וכת כן[21]. כל סיפ חס ב מ א[27]. ל כת ה[21]
51 וְגֹשֶׁן וְחֹלֹן וְגִלֹה עָרִים אַחַת־עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן׃ 52 אֲרַב וְרוּמָה^a — ב חס. ל כת ה[21]. ל. ל

[14] Mm 1328. [15] Mm 1329. [16] Mm 3062. [17] Mm 4162. [18] Mm 3629. [19] Mm 1361. [20] Mm 3900. [21] Mp sub loco. [22] Mm 1330. [23] Nu 32,24. [24] Mm 1346. [25] Mm 1331. [26] Mm 89. [27] Jos 10,3.

21 ^a Neh 11,25 'יְקַ ‖ **22** ^a Neh 11,25 דִּיבֹן ‖ ^b l prb וערערה; 𝔊* *Αρουηλ* (𝔊^120 *-ηρ*) = וַעֲרֹעֵר cf 1 S 30,28 ‖ **24** ^a l וְטֶלֶם? 1 S 15,4 טְלָאִים = טְלָאם ‖ **25** ^a cj c nom sq cf 𝔊𝔖 ‖ ^b–b > 𝔖, add ‖ **28** ^a l וּבְנוֹתֶיהָ cf 𝔊 et Neh 11,27 ‖ **29** ^a 19,3 בָּלָה, 1 Ch 4,29 בִּלְהָה ‖ ^b > 19,3 et 1 Ch 4,29 ‖ **30** ^a Ms דָ־, pc Mss 'ואל ת, 1 Ch 4,29 תּוֹלָד ‖ ^b 𝔊^B 120.129 *Βαιθηλ* cf 1 S 30,27; 19,4 בְּתוּל, 1 Ch 4,30 בְּתוּאֵל ‖ **31** ^a–a 19,5 וּבֵית־הַמַּרְכָּבוֹת וַחֲצַר סוּסָה (𝔊 leg סוסים ... ut 1 Ch 4,31), Neh 11,28 מְכֹנָה וּבְנוֹתֶיהָ ‖ **32** ^a 19,6 'בֵּית ל, 1 Ch 4,31 בֵּית בִּרְאִי ‖ ^b 19,6 frt rectius שָׁרוּחֶן (aeg *š*ᵉ*rahuna*, prp שַׁרְחֶן (שְׁרְחֶן); 1 Ch 4,31 crrp שַׁעֲרַיִם ‖ ^c–c l c Neh 11,29 'וְעֵין ר cf 𝔊^B min et Jos 19,7 1 Ch 4,32 ‖ ^d > 𝔊* ‖ **36** ^a 𝔊 *καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς* = וְגִדְרֹתֶיהָ ‖ **38** ^a 𝔊 *καὶ Μασφα* ‖ **40** ^a mlt Mss 𝔗(𝔙) ולחמם (false) ‖ **41** ^a 𝔊𝔖𝔙 pr cop ‖ **42** ^a 𝔊^B 129 *καὶ Ιθακ* (𝔊^120 *Ιαθακ* 𝔊^L *Αθακ*), l frt וַעֲתָךְ ut 1 S 30,30; cf 19,7^b et 1 Ch 4,32 (וְתֹכֶן) ‖ **44** ^a 𝔗 pc Mss ומרשה ‖ **46** ^a 𝔊𝔖 pr cop ‖ ^b 𝔊^B min *Ασηδωθ* (ex 10,40) ‖ **47** ^a mlt Mss Edd Vrs ut Q ‖ **49** ^a 𝔊(𝔖) *γραμμάτων* = סֵפֶר, frt false ex abbreviatione 'ס cf 15 ‖ ^b–b frt orig add ad 'ק סֵפֶר (cf ^a) ‖ **50** ^a l מַעְ– ut 21,14 1 S 30,28 1 Ch 4,17.19 ‖ **52** ^a sic L mlt Mss Edd 𝔊^Mss𝔖𝔙 (false), mlt Mss Edd 𝔊^Mss𝔗 ודומה.

53 54 וְאֶשְׁעָן׃ 53 וְיָנִיםᵃ וּבֵית־תַּפּוּחַ וַאֲפֵקָה׃ 54 וְחֻמְטָה וְקִרְיַתᵃ אַרְבַּע — וינום²⁸ ק . ל²⁹
55 הִיאᵃ חֶבְרוֹן וְצִיעֹר עָרִים תֵּשַׁע וְחַצְרֵיהֶן׃ ס 55 מָעוֹן׀ כַּרְמֶל — ל . ד פסוק דאית בהון ד מילין ר״פ ב קדמ לא נסבין ו וב בתר נסבין ו³⁰
56 57 וָזִיף וְיוּטָּה׃ 56 וְיִזְרְעֶאל וְיָקְדְעָם וְזָנוֹחַ׃ 57 הַקַּיִןᵃ גִּבְעָה וְתִמְנָה — ג . ל . ל . ל . ל
58 59 עָרִים עֶשֶׂרᵇ וְחַצְרֵיהֶן׃ 58 חַלְחוּל בֵּית־צוּר וּגְדוֹר׃ 59 וּמַעֲרָת — ל . ל
60 וּבֵית־עֲנוֹת וְאֶלְתְּקֹן עָרִים שֵׁשׁ וְחַצְרֵיהֶן׃ᵃ 60 ᵃקִרְיַת־בַּעַל הִיאᵃ — ל . ל
61 קִרְיַת יְעָרִים וְהָרַבָּה עָרִים שְׁתַּיִם וְחַצְרֵיהֶן׃ ס 61 בַּמִּדְבָּר בֵּית — ל
62 הָעֲרָבָה מִדִּין וּסְכָכָה׃ 62 וְהַנִּבְשָׁן ᵃוְעִיר־הַמֶּלַחᵃ וְעֵין גֶּדִי עָרִים שֵׁשׁ — ג³¹ . ל . ל . ל . ל . ח³²
63 וְחַצְרֵיהֶן׃ 63 וְאֶת־הַיְבוּסִי יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם לֹא־יָכְלוּᵃ בְנֵי־יְהוּדָה — יכלו ק . לד מל³³
לְהוֹרִישָׁם וַיֵּשֶׁב הַיְבוּסִי ᵇאֶת־בְּנֵי יְהוּדָהᵇ בִּירוּשָׁלִַם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃
16 פ 16 1 ᵃוַיֵּצֵא הַגּוֹרָלᵃ לִבְנֵי יוֹסֵף מִיַּרְדֵּן יְרִיחוֹ לְמֵי יְרִיחוֹ מִזְרָחָה
2 הַמִּדְבָּר עֹלֶהᵇ מִירִיחוֹ בָּהָר בֵּית־אֵל׃ 2 וְיָצָא מִבֵּית־אֵל לוּזָה וְעָבַר — ד¹
3 אֶל־גְּבוּל הָאַרְכִּי עֲטָרוֹת׃ 3 וְיָרַד־יָמָּה אֶל־גְּבוּל הַיַּפְלֵטִי עַד גְּבוּל — ל . יז פסוק עד ועד² . יב
4 בֵּית־חוֹרֹן תַּחְתּוֹן וְעַד־גָּזֶר וְהָיוּ תֹצְאֹתָוᵃ יָמָּהᵇ׃ 4 וַיִּנְחֲלוּ בְנֵי־ — תצאתיו ק
5 יוֹסֵף מְנַשֶּׁה וְאֶפְרָיִם׃ 5 ᵃוַיְהִי גְּבוּל בְּנֵי־אֶפְרַיִם לְמִשְׁפְּחֹתָם וַיְהִי — כ בטע ר״פ³ . ד בטע בסיפ
6 גְּבוּל נַחֲלָתָם מִזְרָחָהᵇ עַטְרוֹת אַדָּר עַד־בֵּית חוֹרֹן עֶלְיוֹןᶜ׃ 6 וְיָצָא
הַגְּבוּל הַיָּמָּה הַמִּכְמְתָת מִצָּפוֹןᵃ וְנָסַב הַגְּבוּל מִזְרָחָה תַּאֲנַת שִׁלֹה — ל . כ⁴
7 וְעָבַר אוֹתוֹᵇ מִמִּזְרַח יָנוֹחָה׃ 7 וְיָרַד מִיָּנוֹחָה עֲטָרוֹת וְנַעֲרָתָהᵃ וּפָגַע — ל . כד⁵ מל ד מנה בסיפ
8 בִּירִיחוֹ וְיָצָא הַיַּרְדֵּן׃ 8 מִתַּפּוּחַ יֵלֵךְ הַגְּבוּל יָמָּה נַחַל קָנָה וְהָיוּ — ל
9 תֹצְאֹתָיו הַיָּמָּהᵃ זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי־אֶפְרַיִם לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ 9 וְהֶעָרִים
הַמִּבְדָּלוֹתᵃ לִבְנֵי אֶפְרַיִם בְּתוֹךְ נַחֲלַת בְּנֵי־מְנַשֶּׁה כָּל־הֶעָרִים — ל
10 וְחַצְרֵיהֶן׃ 10ᵃ וְלֹא הוֹרִישׁוּ אֶת־הַכְּנַעֲנִי הַיּוֹשֵׁב בְּגָזֶר וַיֵּשֶׁב — ה בסיפ ד מל וחד חס
הַכְּנַעֲנִי בְּקֶרֶב אֶפְרַיִם עַד־הַיּוֹם הַזֶּהᵃ ᵇוַיְהִי לְמַס־עֹבֵדᵇ׃ פ — ג⁶

28 Mm 832. 29 Mm 1316. 30 Mp sub loco. 31 Mm 1332. 32 Mm 3900. Cp 16 1 Mm 258. 2 Mm 912. 3 Mm 1017. 4 Mm 1333. 5 Mp sub loco. 6 Mm 1937 et cf Mp 2 Ch 8,8.

53 ᵃ K ־ִים cf 𝔊^BLmin, ℭ𝔅 mlt Mss 𝔊^Mss𝔗 ut Q ‖ **54** ᵃ⁻ᵃ add cf 13 14,15 ‖ **57** ᵃ 𝔊 cj c 56 (*Ζανωακιμ* vel sim) ‖ ᵇ 𝔊* 9 ‖ **59** ᵃ 𝔊 + *Θεκω* (= תְּקוֹעַ) *καὶ Εφραθα* (= אֶפְרָתָה) *αὕτη ἐστὶν Βαιθλεεμ* (= בֵּית־לֶחֶם) *καὶ Φαγωρ* (פְּעוֹר) *καὶ Αιταν* (*-αμ*, = עֵיטָם) *καὶ Κουλον καὶ Ταταμ(ι) καὶ Σωρης* (𝔊^B *Εωβης*) *καὶ Καρεμ καὶ Γαλλιμ* (𝔊^B *Γαλεμ*) *καὶ Βαιθηρ* (cf *bittīr*; 𝔊^BO *Θεθηρ*) *καὶ Μανοχω, πόλεις ἕνδεκα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν*; 𝔐 homtel ‖ **60** ᵃ⁻ᵃ add cf 18,14 ‖ **62** ᵃ⁻ᵃ prb = *ḫirbet qumrān* ‖ **63** ᵃ K ׳יוֹ, ℭ mlt Mss ut Q ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊* ‖ **Cp 16,1** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια* cf 5 ‖ ᵇ 𝔊 *καὶ ἀναβήσεται*, l וְעָלָה ‖ **3** ᵃ ℭ mlt Mss ut Q ‖ ᵇ ℭ nonn Mss הַיָּמָּה ‖ **5** ᵃ prb tr 5–10 post 17,13 ‖ ᵇ > 𝔖 ‖ ᶜ ℭ Ms ׳הָע ‖ **6** ᵃ 𝔊^Bmin + *Θερμα* ‖ ᵇ > 𝔊*𝔖𝔙 ‖ **7** ᵃ 1 Ch 7,28 נַעֲרָן ‖ **8** ᵃ pc Mss 𝔙 יַם־הַמֶּלַח (false) ‖ **9** ᵃ forma mixta, l vel ׳הַנִּבְ vel ׳הַמֻּבְ ‖ **10** ᵃ 𝔊 ins fere verbatim 1 R 9,16 (= 3 R 15,14b 𝔊) ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊*.

17 1 וַיְהִי[a] הַגּוֹרָל[b] לְמַטֵּה מְנַשֶּׁה כִּי־הוּא בְּכוֹר יוֹסֵף לְמָכִיר
בְּכוֹר מְנַשֶּׁה אֲבִי הַגִּלְעָד כִּי הוּא הָיָה אִישׁ מִלְחָמָה וַיְהִי־לוֹ הַגִּלְעָד
2 וְהַבָּשָׁן׃ 2 וַיְהִי לִבְנֵי מְנַשֶּׁה הַנּוֹתָרִים לְמִשְׁפְּחֹתָם לִבְנֵי אֲבִיעֶזֶר
וְלִבְנֵי־חֵלֶק וְלִבְנֵי אַשְׂרִיאֵל וְלִבְנֵי־שֶׁכֶם וְלִבְנֵי־חֵפֶר וְלִבְנֵי שְׁמִידָע
3 אֵלֶּה בְּנֵי מְנַשֶּׁה בֶּן[a]־יוֹסֵף הַזְּכָרִים לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ 3 וְלִצְלָפְחָד בֶּן־ ל
חֵפֶר בֶּן־גִּלְעָד בֶּן־מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה לֹא־הָיוּ לוֹ בָּנִים כִּי אִם־בָּנוֹת
ס 4 וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֹתָיו מַחְלָה וְנֹעָה חָגְלָה מִלְכָּה[a] וְתִרְצָה׃ 4 וַתִּקְרַבְנָה סימן מוחמו[1]
לִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי ׀ יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְלִפְנֵי הַנְּשִׂיאִים לֵאמֹר
יְהוָה[a] צִוָּה אֶת[b]־מֹשֶׁה לָתֶת־לָנוּ נַחֲלָה בְּתוֹךְ אַחֵינוּ וַיִּתֵּן לָהֶם[c] אֶל־פִּי ה[2]
5 יְהוָה נַחֲלָה בְּתוֹךְ אֲחֵי אֲבִיהֶן׃ 5 וַיִּפְּלוּ חַבְלֵי־מְנַשֶּׁה עֲשָׂרָה לְבַד ז[3]. ל וכל בחבלי דכות
6 מֵאֶרֶץ הַגִּלְעָד וְהַבָּשָׁן אֲשֶׁר מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן׃ 6 כִּי בְּנוֹת מְנַשֶּׁה נָחֲלוּ ד[4]
נַחֲלָה בְּתוֹךְ בָּנָיו וְאֶרֶץ הַגִּלְעָד הָיְתָה לִבְנֵי־מְנַשֶּׁה הַנּוֹתָרִים׃
7 וַיְהִי גְבוּל־[a]מְנַשֶּׁה מֵאָשֵׁר הַמִּכְמְתָת אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי שְׁכֶם וְהָלַךְ ב[5]. יד פסוק על אל אל[6]. ל
8 הַגְּבוּל אֶל־הַיָּמִין אֶל־יֹשְׁבֵי[b] עֵין תַּפּוּחַ׃ 8 לִמְנַשֶּׁה הָיְתָה אֶרֶץ תַּפּוּחַ ב
9 וְתַפּוּחַ אֶל־גְּבוּל מְנַשֶּׁה לִבְנֵי אֶפְרָיִם׃ 9 וְיָרַד הַגְּבוּל נַחַל קָנָה נֶגְבָּה ג ב מל וחד חס[7]. כז[8]
לַנַּחַל [a]עָרִים הָאֵלֶּה[a] לְאֶפְרַיִם בְּתוֹךְ עָרֵי מְנַשֶּׁה וּגְבוּל מְנַשֶּׁה מִצְּפוֹן
10 לַנַּחַל וַיְהִי[b] תֹצְאֹתָיו הַיָּמָּה[c]׃ 10 נֶגְבָּה לְאֶפְרַיִם וְצָפוֹנָה לִמְנַשֶּׁה ב[a]. כז[8]. נג ה[10] מנה בליש
11 וַיְהִי[a] הַיָּם גְּבוּלוֹ[b] וּבְאָשֵׁר יִפְגְּעוּן מִצָּפוֹן וּבְיִשָּׂשכָר מִמִּזְרָח׃ 11 וַיְהִי ל. ל
לִמְנַשֶּׁה בְּיִשָּׂשכָר וּבְאָשֵׁר בֵּית־שְׁאָן וּבְנוֹתֶיהָ וְיִבְלְעָם וּבְנוֹתֶיהָ [a]וְאֶת־ ט[11]
יֹשְׁבֵי דֹאר וּבְנוֹתֶיהָ[a] [b]וְיֹשְׁבֵי [c]עֵין־דֹּר[c] וּבְנֹתֶיהָ[b] [d]וְיֹשְׁבֵי תַעְנַךְ וּבְנֹתֶיהָ[d] יח פסוק דמיין[12]. ד כת א. ב חס מיחד. ס[13]. ה חס בנביא ב מנה בסיפ
12 וְיֹשְׁבֵי מְגִדּוֹ וּבְנוֹתֶיהָ [e]שְׁלֹשֶׁת[f] הַנָּפֶת[e]׃ 12 וְלֹא יָכְלוּ בְּנֵי מְנַשֶּׁה לְהוֹרִישׁ ל
13 אֶת־הֶעָרִים הָאֵלֶּה וַיּוֹאֶל הַכְּנַעֲנִי לָשֶׁבֶת בָּאָרֶץ הַזֹּאת׃ 13 וַיְהִי כִּי ז
חָזְקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנוּ אֶת־הַכְּנַעֲנִי לָמַס וְהוֹרֵשׁ לֹא הוֹרִישׁוֹ[a]׃ ס ג[14]. ב בסיפ

Cp 17 [1] Mm 983. [2] Mm 1334. [3] Mm 1043. [4] Mm 1321. [5] Mm 1333. [6] Mm 4093. [7] Mm 4013. [8] Mp sub loco. [9] Mm 1335. [10] Mm 1325. [11] Mm 1395. [12] Mm 3911. [13] Textus contra Mp ה חס בנביא ב מנה בסיפ, cf Jos 15,45; Jer 49,2 et Mp sub loco. [14] Mm 1336.

Cp 17,1 a Ms* 𝔙 ויצא (ex 16,1) ‖ b 𝔊 τὰ ὅρια = הַגְּבוּל cf 16,1a–a ‖ 2 a 𝔊B בֶּן ‖ 3 a nonn Mss Edd 𝔊𝔖𝔙 ומ׳ ‖ 4 a 𝔊 ὁ θεός ‖ b mlt Mss Edd 𝔊𝔗Ms𝔙 בְּיַד ‖ c Ms Edd 𝔊𝔖 להן ‖ 7 a 𝔊(𝔖) + υἱῶν = בְּנֵי ‖ b 𝔊 Ιασσιβ cf arab jāsūf sam (ה)יסופ, l יָשׁוּב ‖ 9 a–a prb crrp; dl ׳הא? (vel l ׳הָעָ) ‖ b nonn Mss 𝔗 וְהָיוּ ‖ c 𝔗 ימה ‖ 10 a 𝔊(𝔗) καὶ ἔσται = וְהָיָה ‖ b 𝔊𝔖 suff pl ‖ 11 a–a > 𝔖, add ex Jdc 1,27 Q mlt Mss ‖ b–b > 𝔗*𝔊*𝔗f ‖ c–c 𝔖 om ישבי ‖ d–d > 𝔊* ‖ e–e inc, frt gl ad דאר cf נָפַת דאר 11,2 12,23 1 R 4,11 ‖ f 𝔊(𝔙) καὶ τὸ τρίτον = וּשְׁלִשִׁית ‖ 13 a cf 16,5a.

14 וַֽיְדַבְּרוּ֙ בְּנֵ֣י יוֹסֵ֔ף אֶת[a]־יְהוֹשֻׁ֖עַ לֵאמֹ֑ר מַדּ֡וּעַ נָתַ֣תָּה לִּי֩ נַחֲלָ֨ה 14
גּוֹרָ֤ל אֶחָד֙ וְחֶ֣בֶל אֶחָ֔ד וַאֲנִ֣י עַם־רָ֔ב עַ֛ד[b] אֲשֶׁר־[c]עַד[d]־כֹּ֖ה[c] בֵּרְכַ֥נִי ב[15] . לג קמ[16]
יְהוָֽה[e]׃ 15 וַיֹּ֨אמֶר אֲלֵיהֶ֜ם יְהוֹשֻׁ֗עַ אִם־עַם־רַ֤ב אַתָּה֙ עֲלֵ֣ה לְךָ֣ הַיַּ֔עְרָה 15 ל . ל
וּבֵרֵאתָ֤ לְךָ֙ שָׁ֔ם בְּאֶ֥רֶץ הַפְּרִזִּ֖י וְהָרְפָאִ֑ים כִּֽי־אָ֥ץ לְךָ֖ הַר־אֶפְרָֽיִם׃ ל . ו
16 וַיֹּֽאמְרוּ֙ בְּנֵ֣י יוֹסֵ֔ף לֹֽא־יִמָּ֥צֵא לָ֖נוּ הָהָ֑ר וְרֶ֣כֶב בַּרְזֶ֗ל בְּכָל־הַֽכְּנַעֲנִי֙ 16
הַיֹּשֵׁ֣ב בְּאֶֽרֶץ־הָעֵ֔מֶק [a]לַאֲשֶׁ֤ר[b] בְּבֵית־שְׁאָן֙ וּבְנוֹתֶ֔יהָ וְלַאֲשֶׁ֖ר בְּעֵ֥מֶק ה ד מל ול[17] חס בסיפ
יִזְרְעֶֽאל[a]׃ 17 וַיֹּ֤אמֶר יְהוֹשֻׁ֙עַ֙ [a]אֶל־בֵּ֣ית[a] יוֹסֵ֔ף [b]לְאֶפְרַ֥יִם וְלִמְנַשֶּׁ֖ה[b] 17 ל . יו
לֵאמֹ֑ר עַם־רַ֣ב אַתָּ֗ה וְכֹ֤חַ גָּדוֹל֙ לָ֔ךְ לֹא־יִהְיֶ֥ה לְךָ֖ גּוֹרָ֥ל אֶחָֽד׃ 18 כִּ֣י 18 ל . ב פסוק כי כי כי כי[18]
הַ֤ר יִֽהְיֶה־לָּךְ֙ כִּֽי־יַ֣עַר ה֔וּא וּבֵ֣רֵאת֔וֹ וְהָיָ֥ה[a] לְךָ֖ תֹּֽצְאֹתָ֑יו כִּֽי־[b]תוֹרִ֣ישׁ ל . ל[19]
אֶת־הַֽכְּנַעֲנִ֗י כִּ֣י רֶ֤כֶב בַּרְזֶל֙ ל֔וֹ [c]כִּ֥י חָזָ֖ק הֽוּא[c]׃ פ
18 1 וַיִּקָּ֨הֲל֜וּ כָּל־עֲדַ֤ת בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֙ שִׁלֹ֔ה וַיַּשְׁכִּ֥ינוּ שָׁ֖ם אֶת־אֹ֣הֶל 18 ל
מוֹעֵ֑ד וְהָאָ֥רֶץ נִכְבְּשָׁ֖ה לִפְנֵיהֶֽם׃ 2 וַיִּוָּֽתְרוּ֙ בִּבְנֵ֣י[a] יִשְׂרָאֵ֔ל אֲשֶׁ֥ר לֹֽא־ 2 ל . ל
חָלְק֖וּ אֶת־[b]נַחֲלָתָ֑ם שִׁבְעָ֖ה שְׁבָטִֽים׃ 3 וַיֹּ֣אמֶר יְהוֹשֻׁ֘עַ֮ אֶל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵל֒ 3 ב . יו
עַד־אָ֙נָה֙ אַתֶּ֣ם מִתְרַפִּ֔ים לָבוֹא֙ לָרֶ֣שֶׁת אֶת־הָאָ֔רֶץ אֲשֶׁר֙ נָתַ֣ן לָכֶ֔ם ל . ב בסיפ
יְהוָ֖ה אֱלֹהֵ֥י אֲבוֹתֵיכֶֽם׃ 4 הָב֥וּ לָכֶ֛ם שְׁלֹשָׁ֥ה אֲנָשִׁ֖ים לַשָּׁ֑בֶט וְאֶשְׁלָחֵ֗ם 4 כל סיפ מל . ל . ג[1]
וְיָקֻ֜מוּ וְיִתְהַלְּכ֤וּ בָאָ֙רֶץ֙ וְיִכְתְּב֣וּ אוֹתָ֔הּ לְפִ֥י נַחֲלָתָ֖ם וְיָבֹ֥אוּ[a] אֵלָֽי׃ ל . ז רפי[2]
5 וְהִֽתְחַלְּק֥וּ אֹתָ֖הּ לְשִׁבְעָ֣ה חֲלָקִ֑ים יְהוּדָ֞ה יַעֲמֹ֤ד עַל־גְּבוּלוֹ֙ מִנֶּ֔גֶב 5 ג[3] חס ב מנה בסיפ . ב[4] . ד[5] . ה חס
וּבֵ֥ית[a] יוֹסֵ֛ף יַעַמְד֥וּ עַל־גְּבוּלָ֖ם מִצָּפֽוֹן׃ 6 וְאַתֶּ֞ם תִּכְתְּב֣וּ אֶת־הָאָ֗רֶץ 6 ב[6] . ב[7] . ד בטע[8]
שִׁבְעָ֣ה[a] חֲלָקִ֔ים וַהֲבֵאתֶ֥ם אֵלַ֖י הֵ֑נָּה וְיָרִ֨יתִי לָכֶ֤ם גּוֹרָל֙ פֹּ֔ה[b] לִפְנֵ֖י יְהוָ֥ה ל[9] . ל[5] . ל[10]
אֱלֹהֵֽינוּ׃ 7 כִּ֠י אֵֽין־חֵ֤לֶק לַלְוִיִּם֙ בְּקִרְבְּכֶ֔ם כִּֽי־כְהֻנַּ֥ת יְהוָ֖ה נַחֲלָת֑וֹ[a] 7 ל בסיפ
וְגָ֨ד וּרְאוּבֵ֜ן וַחֲצִ֣י שֵׁ֣בֶט הַֽמְנַשֶּׁ֗ה לָקְח֤וּ נַחֲלָתָם֙ מֵעֵ֤בֶר לַיַּרְדֵּן֙ מִזְרָ֔חָה ב[11] . כל סיפ דכות ב מ ג[12]
אֲשֶׁר֙ נָתַ֣ן לָהֶ֔ם מֹשֶׁ֖ה עֶ֥בֶד יְהוָֽה׃ 8 וַיָּקֻ֥מוּ הָאֲנָשִׁ֖ים וַיֵּלֵ֑כוּ וַיְצַ֣ו 8 יד בסיפ . ב[13]
יְהוֹשֻׁ֡עַ אֶת־הַהֹלְכִים֩ לִכְתֹּ֨ב אֶת־הָאָ֜רֶץ לֵאמֹ֗ר לְכ֨וּ וְהִתְהַלְּכ֥וּ בָאָ֛רֶץ

[15] Mi 2,10, cf Mp sub loco. [16] Mm 264. [17] Mm 2620. [18] Mm 1337. [19] Mm 1335. Cp 18 [1] Mm 1049. [2] Mm 465. [3] Mm 1009. [4] Mm 1338. [5] Mm 2993. [6] Mm 3082. [7] Mm 3130. [8] Mm 1451. [9] Mm 1338. [10] וחד יריתי Gn 31,51. [11] Mm 1339. [12] Jos 13,29; 22,13 et 15. [13] Mm 1340.

14 [a] mlt Mss אל ‖ [b] > pc Mss cf 𝔊𝔙; prp על vel ע׳ ד׳ = עַל דְּבַר ‖ [c–c] > 𝔊𝔙 ‖ [d] > 𝔗 mlt Mss ‖ [e] 𝔊 ὁ θεός ‖ **16** [a–a] prb add ‖ [b] nonn Mss וְלַ׳ ‖ **17** [a–a] 𝔊 τοῖς υἱοῖς = אֶל־בְּנֵי cf 14.16 ‖ [b–b] > 𝔊*, frt add ‖ **18** [a] nonn Mss Q[Mss] 𝔖𝔗[f Mss] והיו ‖ [b] prb ins לֹא ‖ [c–c] 𝔊 σὺ γὰρ ὑπερισχύ(σ)εις αὐτοῦ (-τόν) ‖ **Cp 18,2** [a] 𝔗*𝔊 בני ‖ [b] > 𝔗 Ms ‖ **4** [a] 𝔙 *referantque* = וְיָבִאוּ cf 6 ‖ **5** [a] 𝔊 καὶ οἱ υἱοί cf 17,17[a–a] ‖ **6** [a] 𝔗 mlt Mss 𝔊[min] 𝔏𝔖[MUW] 𝔗 לְשִׁ׳ ‖ [b] > 𝔊*𝔖 ‖ **7** [a] 2 Mss 𝔊[Mss] 𝔖𝔗 ־תָם.

וְכִתְב֤וּ אוֹתָהּ֙ וְשׁ֣וּבוּ אֵלַ֔י וּפֹ֗ה אַשְׁלִ֨יךְ לָכֶ֥ם גּוֹרָ֛ל לִפְנֵ֥י יְהוָ֖ה בְּשִׁלֹֽה׃
9 וַיֵּלְכ֤וּ הָאֲנָשִׁים֙[a] וַיַּעַבְר֣וּ בָאָ֔רֶץ[b] וַיִּכְתְּב֧וּהָ לֶעָרִ֛ים לְשִׁבְעָ֥ה חֲלָקִ֖ים
10 עַל־סֵ֑פֶר וַיָּבֹ֧אוּ[c] אֶל־יְהוֹשֻׁ֛עַ אֶל־הַֽמַּחֲנֶ֖ה שִׁלֹֽה׃ 10 וַיַּשְׁלֵךְ֩ לָהֶ֨ם
יְהוֹשֻׁ֧עַ גּוֹרָ֛ל בְּשִׁלֹ֖ה לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה [a]וַיְחַלֶּק־שָׁ֨ם יְהוֹשֻׁ֧עַ אֶת־הָאָ֛רֶץ לִבְנֵ֥י
11 יִשְׂרָאֵ֖ל כְּמַחְלְקֹתָֽם׃[ab] פ 11 וַיַּ֗עַל[a] גּוֹרַ֛ל מַטֵּ֥ה בְנֵֽי־בִנְיָמִ֖ן
12 לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם וַיֵּצֵא֙ גְּב֣וּל גּֽוֹרָלָ֔ם בֵּ֚ין בְּנֵ֣י יְהוּדָ֔ה וּבֵ֖ין בְּנֵ֥י יוֹסֵֽף׃ 12 וַיְהִ֨י
לָהֶ֧ם הַגְּב֛וּל לִפְאַ֥ת צָפ֖וֹנָה מִן־הַיַּרְדֵּ֑ן וְעָלָ֣ה הַגְּב֣וּל אֶל־כֶּ֣תֶף יְרִיח֡וֹ
13 מִצָּפ֜וֹן וְעָלָ֤ה בָהָר֙ יָ֔מָּה וְהָיָה֙[a] תֹּֽצְאֹתָ֔יו מִדְבַּ֖רָה בֵּ֥ית אָֽוֶן׃ 13 וְעָבַר֩
מִשָּׁ֨ם הַגְּב֜וּל ל֗וּזָה [a]אֶל־כֶּ֤תֶף לוּזָה֙[a] נֶ֔גְבָּה הִ֖יא בֵּֽית־אֵ֑ל וְיָרַ֣ד הַגְּב֗וּל
14 עַטְר֣וֹת אַדָּ֔ר עַל־הָהָ֕ר אֲשֶׁ֥ר מִנֶּ֖גֶב לְבֵית־חֹר֥וֹן תַּחְתּֽוֹן׃ 14 וְתָאַ֣ר
הַגְּבוּל֩ וְנָסַ֨ב לִפְאַת־יָ֜ם נֶ֗גְבָּה מִן־הָהָר֙ אֲשֶׁ֨ר עַל־פְּנֵ֥י בֵית־חֹרוֹן֮
נֶגְבָּה֒ וְהָיָ֣ה[a] תֹצְאֹתָ֗יו אֶל־קִרְיַת־בַּ֙עַל֙ הִ֚יא קִרְיַ֣ת יְעָרִ֔ים עִ֖יר בְּנֵ֣י
15 יְהוּדָ֑ה זֹ֖את פְּאַת־יָֽם׃ 15 וּפְאַת־נֶ֕גְבָּה מִקְצֵ֖ה [a]קִרְיַ֣ת יְעָרִ֑ים[a] וְיָצָ֤א
16 הַגְּבוּל֙ [b]יָ֔מָּה וְיָצָ֕א[b] אֶל־מַעְיַ֖ן [c]מֵ֥י נֶפְתּֽוֹחַ׃[c] 16 וְיָרַ֨ד הַגְּב֜וּל אֶל־קְצֵ֣ה
הָהָ֗ר אֲשֶׁר֙ עַל־פְּנֵי֙ גֵּ֣י בֶן־הִנֹּ֔ם [a]אֲשֶׁ֛ר בְּעֵ֥מֶק רְפָאִ֖ים[a] צָפ֑וֹנָה וְיָרַ֨ד גֵּ֜י[b]
17 הִנֹּ֗ם אֶל־כֶּ֤תֶף הַיְבוּסִי֙ נֶ֔גְבָּה וְיָרַ֖ד עֵ֥ין רֹגֵֽל׃ 17 וְתָאַ֣ר מִצָּפ֗וֹן וְיָצָא֙
עֵ֣ין שֶׁ֔מֶשׁ וְיָצָא֙ אֶל־גְּלִיל֔וֹת[a] אֲשֶׁר־נֹ֖כַח מַעֲלֵ֣ה[b] אֲדֻמִּ֑ים וְיָרַ֕ד אֶ֥בֶן
18 בֹּ֖הַן בֶּן־רְאוּבֵֽן׃ 18 וְעָבַ֛ר אֶל־כֶּ֥תֶף [a]מוּל־הָעֲרָבָ֖ה[a] צָפ֑וֹנָה וְיָרַ֖ד
19 הָעֲרָבָֽתָה׃[b] 19 וְעָבַ֣ר[b] הַגְּב֗וּל אֶל־כֶּ֤תֶף בֵּית־חָגְלָה֙ צָפ֔וֹנָה וְהָיָ֣ה[c] ׀
תֹּֽצְאוֹתָ֣יו[d] הַגְּב֗וּל אֶל־לְשׁוֹן֙ יָם־הַמֶּ֣לַח צָפ֔וֹנָה אֶל־קְצֵ֥ה הַיַּרְדֵּ֖ן
20 נֶ֑גְבָּה זֶ֖ה גְּב֥וּל נֶֽגֶב׃ 20 וְהַיַּרְדֵּ֥ן [a]יִגְבֹּל־אֹת֖וֹ[a] לִפְאַת־קֵ֑דְמָה זֹ֡את
21 נַחֲלַ֨ת בְּנֵ֧י בִנְיָמִ֛ן לִגְבוּלֹתֶ֥יהָ סָבִ֖יב לְמִשְׁפְּחֹתָֽם׃ 21 וְהָי֣וּ[a] הֶעָרִ֗ים

ב חד כת ה וחד כת א[14]
ב[15]. ד[16]
יד פסוק על אל אל[17]
ג. ל
ג. ד[18] ב מנה בליש
יד. ג[19]. גג[20]
והיה ק חד מן ז בליש כת ה וקר ו ה מנה בליש. ה ג קמ וב[21] פת
כג. ד[22]. ד[22]
ד[23]. ג כת כן
יד. כג. ז פסוק דמיין בטע. ג כת כן
כג. והיה ק חד מן ז בליש כת ה וקר ו ה מנה בליש
ב. ה. כג
ד. ב[20]. ז פסוק אל על אל. ו
גג. ג
כג[20]
ל[24]
גג
ל. גג ב מנה בפסוק. והיה ק חד מן ז בליש כת ה וקר ו ה מנה בליש
תצאות ק. גג ב מנה בפסוק. ו
כג. ג[25]. ד[20]. ה חס מטה[20]
ד[27]

[14]Mm 3556. [15]Mm 1338. [16]Mm 2993. [17]Mm 4093. [18]Mm 3420. [19]Mm 2988. [20]Mp sub loco. [21]Mm 1341. [22]Mm 258. [23]Mm 1342. [24]Mm 959. [25]Mm 1064. [26]Mm 1350. [27]Mm 1031.

9 [a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊 + *καὶ εἴδοσαν αὐτήν* = וַיִּרְאוּהָ cf 2,1 ‖ [c] 𝔊 *καὶ ἤνεγκαν* = 'בִ— cf 4[a] ‖ **10** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] mlt Mss Edd 𝔖𝔗[Ed] 'בְּמ cf 11,23[a] 12,7[b] ‖ **11** [a] 𝔊 *καὶ ἐξῆλθεν* = וַיֵּצֵא it 19,10[a] ‖ **12** [a] K הָ—, ℭ mlt Mss ut Q ‖ **13** [a–a] > 𝔊[min]𝔏𝔙 (homtel) ‖ **14** [a] cf 12[a] ‖ **15** [a–a] 𝔊 *Καριαθβααλ* = ק' בַּעַל cf 14 ‖ [b–b] 𝔊 *εἰς Γα(σ)ιν* ‖ [c–c] cf 15,9[a–a] ‖ **16** [a–a] 𝔊(𝔙) *ἐκ μέρους Εμεκραφαιν* = 'בִּקְצֵה ע' ר ut 15,8 ‖ [b] 𝔖(𝔗[f]) + *dbr* = בֶּן־ ‖ **17** [a] 𝔗[Mss] *lglgl'* = הַגִּלְגָּל ut 15,7 ‖ [b] mlt Mss 𝔊 'לְמ ut 15,7 ‖ **18** [a–a] 𝔊 *Βαιθαραβα*, l prb 'בֵּית־ע ‖ **18/19** [b–b] > 𝔊*, 𝔐 prb dttg (הערבה—הערבתה) ‖ [c] cf 12[a] ‖ [d] K יו—, ℭ mlt Mss Edd 𝔊𝔖𝔗 ut Q cf 15,4 ‖ **20** [a–a] prp וגבל cf 13,23.27 15,47 (𝔊* om אתו) ‖ **21** [a] Vrs leg וַיִּהְיוּ.

ב̇ חד מל וחד חס[28] לְמַטֵּ֛ה בְּנֵ֥י בִנְיָמִ֖ן לְמִשְׁפְּחֽוֹתֵיהֶ֑ם[b] יְרִיח֥וֹ וּבֵית־חָגְלָ֖ה וְעֵ֥מֶק קְצִֽיץ׃
ל[29] . ד̇ . ד̇ בחד לשון[30] . ל 22 וּבֵ֧ית הָעֲרָבָ֛ה וּצְמָרַ֖יִם וּבֵֽית־אֵֽל׃ 23 וְהָֽעַוִּ֥ים וְהַפָּרָ֖ה וְעָפְרָֽה׃ 22 23
העמנה חד מן ו̇[31] כת י ק̇ ס״ת וקר ה 24 וּכְפַ֧ר הָעַמֹּנָ֛י[a] וְהָעָפְנִ֖י[b] וָגָ֑בַע עָרִ֥ים שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵ֖ה וְחַצְרֵיהֶֽן׃ 24
ב̇ . ל וחס[32] 25 גִּבְע֥וֹן וְהָֽרָמָ֖ה וּבְאֵרֽוֹת׃ 26 וְהַמִּצְפֶּ֥ה[a] וְהַכְּפִירָ֖ה וְהַמֹּצָֽה׃ 27 וְרֶ֥קֶם 25 27
ג[33] וְיִרְפְּאֵ֖ל וְתַרְאֲלָֽה[a]׃ 28 וְצֵלַ֡ע הָאֶ֜לֶף וְהַיְבוּסִ֨י[a] [b]הִ֤יא יְרֽוּשָׁלִַ֙ם֙[b] ס
ב[34] . ה חס מטה[35] גִּבְעַ֣ת[c] קִרְיַ֔ת[d] עָרִ֕ים [e]אַרְבַּֽע־עֶשְׂרֵ֖ה[e] וְחַצְרֵיהֶ֑ן זֹ֛את נַחֲלַ֥ת בְּנֵי־בִנְיָמִ֖ן
לְמִשְׁפְּחֹתָֽם׃ פ
ח̇ מל באור ובנביא[1] 19 1 וַיֵּצֵ֞א הַגּוֹרָ֤ל הַשֵּׁנִי֙ לְשִׁמְע֔וֹן[a] לְמַטֵּ֥ה בְנֵֽי־שִׁמְע֖וֹן לְמִשְׁפְּחוֹתָ֑ם 19
ל וַֽיְהִי֙ נַחֲלָתָ֔ם בְּת֖וֹךְ נַחֲלַ֥ת בְּנֵֽי־יְהוּדָֽה׃ 2 וַיְהִ֥י לָהֶ֖ם בְּנַחֲלָתָ֑ם בְּאֵֽר־ 2
ל . ב . ב שֶׁ֥בַע וְשֶׁ֖בַע[a] וּמוֹלָדָֽה׃ 3 וַחֲצַ֥ר שׁוּעָ֛ל וּבָלָ֖ה[a] וָעָֽצֶם׃ 4 וְאֶלְתּוֹלַ֥ד[a] 3 4
ל . ל וּבְת֖וּל[b] וְחָרְמָֽה׃ 5 וְצִֽקְלַ֛ג [a]וּבֵית־הַמַּרְכָּב֖וֹת וַחֲצַ֥ר סוּסָֽה[a]׃ 6 [a]וּבֵ֥ית 5 6
ל . ל . ד פסוק דאית בהון ד מילין ר״פ ב קדמ לא נסבין ו וב בתר נסבין ו[2] . ב לְבָא֖וֹת[a] וְשָׁרוּחֶ֑ן[b] עָרִ֥ים שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵ֖ה וְחַצְרֵיהֶֽן׃ 7 עַ֥יִן[a] ׀ רִמּ֖וֹן וָעֶ֣תֶר[b] 7
ה שם קריה[3] וְעָשָׁ֑ן עָרִ֥ים אַרְבַּ֖ע וְחַצְרֵיהֶֽן׃ 8 וְכָל־הַחֲצֵרִ֗ים אֲשֶׁר֙ סְבִיב֙וֹת הֶעָרִ֣ים 8
ל כת כן הָאֵ֔לֶּה עַד־בַּעֲלַ֥ת בְּאֵ֖ר רָ֣אמַת נֶ֑גֶב זֹ֗את נַחֲלַ֛ת מַטֵּ֥ה בְנֵי־שִׁמְע֖וֹן
ב[4] לְמִשְׁפְּחֹתָֽם׃ 9 מֵחֶ֙בֶל֙ בְּנֵ֣י יְהוּדָ֔ה נַחֲלַ֖ת בְּנֵ֣י שִׁמְע֑וֹן כִּֽי־הָיָ֞ה חֵ֤לֶק 9
בְּנֵֽי־יְהוּדָה֙ רַ֣ב מֵהֶ֔ם וַיִּנְחֲל֥וּ בְנֵֽי־שִׁמְע֖וֹן בְּת֥וֹךְ נַחֲלָתָֽם׃ פ
10 וַיַּ֙עַל֙[a] הַגּוֹרָ֣ל הַשְּׁלִישִׁ֔י לִבְנֵ֥י[b] זְבוּלֻ֖ן לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם וַיְהִ֛י גְּב֥וּל נַחֲלָתָ֖ם 10
ל . ל עַד־שָׂרִֽיד[c]׃ 11 וְעָלָ֨ה גְבוּלָ֧ם ׀ לַיָּ֛מָּה[a] וּמַרְעֲלָ֖ה וּפָגַ֣ע בְּדַבָּ֑שֶׁת וּפָגַע֙ 11
אֶל־הַנַּ֔חַל אֲשֶׁ֖ר עַל־פְּנֵ֥י יָקְנְעָֽם׃ 12 וְשָׁ֣ב מִשָּׂרִ֗יד[a] קֵ֚דְמָה מִזְרַ֣ח 12
ה[5] . ל וחס . ל חס הַשֶּׁ֔מֶשׁ עַל[b]־גְּב֖וּל כִּסְלֹ֣ת תָּבֹ֑ר וְיָצָ֥א אֶל־הַדָּבְרַ֖ת וְעָלָ֥ה יָפִֽיעַ׃
ח[6] . ל . ל 13 וּמִשָּׁ֤ם עָבַר֙ קֵ֣דְמָה מִזְרָ֔חָה גִּתָּ֥ה חֵ֖פֶר עִתָּ֣ה קָצִ֑ין וְיָצָ֛א [a]רִמּ֥וֹן 13
ל . ל . ל הַמְּתֹאָ֖ר[a] הַנֵּעָֽה׃ 14 וְנָסַ֨ב אֹת֤וֹ[a] הַגְּבוּל֙ מִצְּפ֔וֹן חַנָּתֹ֑ן וְהָיוּ֙ תֹּֽצְאֹתָ֔יו גֵּ֖י 14

[28] Mm 1343. [29] וחד צמרים 2 Ch 13,4. [30] Mm 1347. [31] Mm 1344. [32] Mm 3558. [33] Mm 646. [34] Mm 1345. [35] Mm 1350. Cp 19 [1] Mm 859. [2] Mp sub loco. [3] Mm 1346. [4] Mm 1354. [5] Mm 1348. [6] Mm 1349.

21 [b] 𝔗 pc Mss חתם— cf 28 ‖ **24** [a] K ־ִ cf 𝔊[B], 𝔊[O] ut Q ‖ [b] > 𝔊*, frt dl (dttg) ‖ **26** [a] 𝔊[AL] *καὶ Μασφα* cf 15,38[a] ‖ **27** [a] 𝔗 ותרעלה ‖ **28** [a] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *καὶ Ιεβους*, frt l וִיבוּס ‖ [b—b] frt add cf Jdc 19,10 ‖ [c] l 'וְגִ cf 𝔊[AOC]𝔖 ‖ [d] 𝔊[AC min] *καὶ πόλις Ιαριμ* cf 𝔖, l 'וְקִ יְעָרִים (hpgr) ‖ [e—e] 𝔊 13 ‖ **Cp 19,1** [a] > 𝔖𝔙, frt dl cf 24.40 13,15 15,1 18,11 ‖ **2** [a] > 1 Ch 4,28; 𝔊* *καὶ Σαμαα* cf 𝔏 *(et Sama)* et 1 Ch 𝔊 *(καὶ Σαμα)*, l prb וּשְׁמַע ut 15,26 ‖ **3** [a] cf 15,29[a] ‖ **4** [a] C pc Mss 'ואל־ת ‖ [b] cf 15,30[b] ‖ **5** [a—a] cf 15,31[a—a] ‖ **6** [a—a] cf 15, 32[a] ‖ [b] cf 15,32[b] ‖ **7** [a] l prb עֵין cf 𝔊[B] et 15,32[c—c] ‖ [b] frt l וַעֲתָךְ cf 15,42[a] ‖ **10** [a] cf 18,11[a] ‖ [b] l prb למטה בני ut 1 ‖ [c] prp שָׂדוּד cf 𝔊[L]𝔏𝔖 ‖ **11** [a] 𝔊[L] *Λαχα(α)* 𝔏 *Lancha*; frt crrp ‖ **12** [a] prp מִשָּׂדוּד cf 10[c] ‖ [b] 𝔗 Ms* אֶל ‖ **13** [a—a] prb crrp; prp נָה וְתָאַר— cf 21,35a ‖ **14** [a] > 𝔊.

15 יִפְתַּח־אֵ֑ל׃ 15 וְקַטָּ֧ת[a] וְנַהֲלָ֛ל[b] וְשִׁמְר֖וֹן[c] וְיִדְאֲלָ֣ה[d] וּבֵ֣ית לָ֑חֶם עָרִ֥ים ל . ל . ל
16 שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵ֖ה וְחַצְרֵיהֶֽן׃ 16 זֹ֛את נַחֲלַ֥ת[a] בְּנֵֽי־זְבוּלֻ֖ן לְמִשְׁפְּחוֹתָ֑ם ח̇ חס מטה[7] . ח̇ מל באור̇ ובנביא[8]
17 הֶעָרִ֥ים הָאֵ֖לֶּה[b] וְחַצְרֵיהֶֽן׃ פ 17 לְ֨יִשָּׂשכָ֔ר יָצָ֖א הַגּוֹרָ֣ל הָֽרְבִיעִ֑י ג̇
18 [a]לִבְנֵ֥י יִשָּׂשכָ֖ר לְמִשְׁפְּחוֹתָֽם[a]׃ 18 וַיְהִ֖י גְּבוּלָ֑ם יִזְרְעֶ֖אלָה[a] וְהַכְּסוּלֹ֥ת[b] ח̇ מל באור̇ ובנביא[8] . ז̇[9] . ל
19 20 וְשׁוּנֵֽם׃ 19 וַחֲפָרַ֥יִם וְשִׁיאֹ֖ן[a] וַאֲנָחֲרַֽת׃ 20 וְהָֽרַבִּ֥ית[a] וְקִשְׁי֖וֹן וָאָֽבֶץ׃ ל
21 וְרֶ֧מֶת[a] וְעֵין־גַּנִּ֛ים וְעֵ֥ין חַדָּ֖ה וּבֵ֥ית פַּצֵּֽץ׃ 22 וּפָגַ֨ע הַגְּב֜וּל בְּתָב֗וֹר ח̇[10] . ח̇[10] . ה̇[11] . ל
וְשַׁחֲצ֙וּמָה֙[a] וּבֵ֣ית שֶׁ֔מֶשׁ וְהָי֛וּ תֹּצְא֥וֹת גְּבוּלָ֖ם הַיַּרְדֵּ֑ן עָרִ֥ים שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵ֖ה ושחצימה ק̇ . ל
23 וְחַצְרֵיהֶֽן׃ 23 זֹ֗את נַחֲלַ֛ת מַטֵּ֥ה בְנֵֽי־יִשָּׂשכָ֖ר לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם הֶעָרִ֖ים
24 וְחַצְרֵיהֶֽן׃ פ 24 וַיֵּצֵא֙ הַגּוֹרָ֣ל הַחֲמִישִׁ֔י לְמַטֵּ֥ה בְנֵֽי־אָשֵׁ֖ר
25 26 לְמִשְׁפְּחוֹתָֽם׃ 25 וַיְהִ֖י גְּבוּלָ֑ם חֶלְקַ֥ת[a] וַחֲלִ֖י וָבֶ֥טֶן וְאַכְשָֽׁף׃ 26 וְאַלַמֶּ֛לֶךְ° ח̇ מל באור̇ ובנביא[8] . ב̇ בתרי לישנ̇[12] . ל . ל[13] . ל . י̇ פסוק מן ד̇ מילין נסבין ו̇ ר״פ[14]
27 וְעַמְעָ֥ד וּמִשְׁאָ֖ל וּפָגַ֣ע בְּכַרְמֶ֣ל הַיָּ֔מָּה וּבְשִׁיח֖וֹר לִבְנָֽת׃ 27 וְשָׁ֨ב מִזְרַ֣ח ל . ל . ל . ל . ב̇ חד פת̇ וחד קמ̇[15]
הַשֶּׁ֘מֶשׁ֮ בֵּ֣ית דָּגֹן֒ וּפָגַ֣ע בִּ֠זְבֻלוּן וּבְגֵ֨י[a] יִפְתַּח־אֵ֥ל צָפ֛וֹנָה[b] בֵּ֥ית הָעֵ֖מֶק ל̇ חס . ט̇[16] כת̇ כן וכל כתיב̇ דכות̇ ב̇ מ̇ א̇ . גג
28 וּנְעִיאֵ֑ל וְיָצָ֛א אֶל־כָּב֖וּל מִשְּׂמֹֽאל[c]׃ 28 וְעֶבְרֹ֥ן[a] וּרְחֹ֖ב וְחַמּ֣וֹן וְקָנָ֑ה עַ֖ד ד̇ חס . ל̇ וחד מן ל[14] פסוק מן ד̇ מילין נסבין ו̇ ר״פ . ל
29 צִיד֥וֹן רַבָּֽה׃ 29 וְשָׁ֤ב הַגְּבוּל֙ הָֽרָמָ֔ה וְעַד־עִ֖יר מִבְצַר־צֹ֑ר וְשָׁ֤ב הַגְּבוּל֙ ל[17] . ב̇[18]
30 חֹסָ֔ה ויהיו[a] תֹצְאֹתָ֥יו הַיָּ֖מָּה מֵחֶ֥בֶל[b] אַכְזִֽיבָה[c]׃ 30 וְעֻמָ֥ה[a] וַאֲפֵ֖ק[b] וּרְחֹ֑ב והיו ק̇ . ב̇[19] . ל[17]
31 עָרִ֛ים עֶשְׂרִ֥ים וּשְׁתַּ֖יִם וְחַצְרֵיהֶֽן׃ 31 זֹ֗את נַחֲלַ֛ת מַטֵּ֥ה בְנֵֽי־אָשֵׁ֖ר
32 לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם הֶעָרִ֥ים הָאֵ֖לֶּה[a] וְחַצְרֵיהֶֽן׃ פ 32 [a]לִבְנֵ֣י נַפְתָּלִ֔י[a] יָצָ֖א ג̇
33 הַגּוֹרָ֣ל הַשִּׁשִּׁ֑י [b]לִבְנֵ֥י נַפְתָּלִ֖י[c] לְמִשְׁפְּחֹתָֽם[b]׃ 33 וַיְהִ֣י גְבוּלָ֗ם מֵחֵ֨לֶף
מֵֽאֵל֤וֹן בְּצַֽעֲנַנִּים֙[a] וַאֲדָמִ֥י הַנֶּ֛קֶב וְיַבְנְאֵ֖ל עַד־לַקּ֑וּם וַיְהִ֥י° תֹצְאֹתָ֖יו ה̇ חס בליש̇ בנביא[20] . ב̇[21] . ל . ל . ל . ל . ב̇[22]
34 הַיַּרְדֵּֽן׃ 34 וְשָׁ֨ב הַגְּב֥וּל יָ֙מָּה֙ אַזְנ֣וֹת תָּב֔וֹר וְיָצָ֥א מִשָּׁ֖ם חוּקֹ֑קָה וּפָגַ֨ע ל

[7] Mm 1350. [8] Mm 859. [9] Mm 1351. [10] Mm 3900. [11] Mm 3295. [12] Mm 1352. [13] Mm 1307. [14] Mm 4162. [15] Mm 535. [16] Mm 218. [17] Mp sub loco. [18] Mm 1353. [19] Mm 1354. [20] Mm 1448. [21] Mm 1355. [22] Mm 1335.

15 [a] Jdc 1,30 קִטְרוֹן ‖ [b] 𝔊^Mss *Ναaλωλ* cf Jdc 1,30 ‖ [c] 𝔊* *Συμοων* cf 11,1[b] ‖ [d] nonn Mss Edd 𝔖𝔙 וִירְאלה ‖ **16** [a] nonn Mss 𝔊𝔗^f Mss𝔙 + מַטֵּה ‖ [b] > 𝔊*𝔙 cf 23,39 ‖ **17** [a–a] > 𝔊* ‖ **18** [a] 𝔊^Mss𝔖𝔗^Mss𝔙 om ה ‖ [b] ℭ סְלוֹת– ‖ **19** [a] 𝔊^B*min + *καὶ Ρεηρωθ*, 𝔊^Mss + *καὶ Ρευαθ*, prb ins וּבְאֵרוֹת (cf 22b) ‖ **20** [a] 21,28 1Ch 6,57 דָּבְרַת ‖ **21** [a] 21,29 יַרְמוּת 1Ch 6,58 רָאמוֹת ‖ **22** [a] K ׳צוֹ–, nonn Mss 𝔖𝔗𝔙 ut Q ‖ **25** [a] prp ׳מֵח cf 𝔊^BC ‖ **27** [a] ℭ וגי ‖ [b] 𝔊 + *καὶ εἰσελεύσεται ὅρια* = וְהָלַךְ הַגְּבוּל ‖ [c] prb l וּמִשְׁאָל cf 21,30 ‖ **28** [a] l prb c ℭ nonn Mss וְעַבְדּוֹן cf 21,30 1Ch 6,39 ‖ **29** [a] K וַיִּהְיוּ, mlt Mss ut Q ‖ [b] crrp; prp וּמְחַלֵּב cf 𝔊^B *(καὶ ἀπὸ Λεβ)* et ad Jdc 1,31 (akk *Maḫallība*) ‖ [c] 𝔊^O *καὶ Αχζειβ* cf Jdc 1,31, l prb וְאַכְזִיב ‖ **30** [a] sic L𝔅, C Mss ׳מ–; 𝔊^C *καὶ Ακκω* cf Jdc 1,31, prb l וְעַכֹּה ‖ [b] Jdc 1,31 אֲפִיק ‖ **31** [a] > 𝔊*𝔙 cf 16[b] ‖ **32** [a–a] 𝔊 *καὶ τῷ Νεφθαλι* = ׳וְלִנ; prb dl et postea l וַיֵּצֵא cf 𝔖 et 1 ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] cf 10[b] ‖ **33** [a] Jdc 4,11 K בְּצַעֲנִים.

ט̇[23] כת כן וכל כתיב דכות ב מ א . ה̇[24] בִּזְבֻל֣וּן מִנֶּ֔גֶב וּבְאָשֵׁר֙ פָּגַ֣ע מִיָּ֑ם [a]וּבִֽיהוּדָה֙ הַיַּרְדֵּ֔ן[a] מִזְרַ֖ח הַשָּֽׁמֶשׁ׃
ל̇ . ל̇ . ל̇ . ל̇ שם קריה . ז̇[25] 35 [a]וְעָרֵ֖י מִבְצָ֑ר הַצִּדִּ֥ים צֵ֛ר[a] וְחַמַּ֖ת רַקַּ֥ת וְכִנָּֽרֶת׃ 36 וַאֲדָמָ֥ה וְהָרָמָ֖ה 35 36
ח̇[26] . ל ומל . ז̇[27] וְחָצֽוֹר׃ 37 וְקֶ֥דֶשׁ וְאֶדְרֶ֖עִי וְעֵ֥ין חָצֽוֹר׃ 38 וְיִרְאוֹן֙ וּמִגְדַּל־אֵ֔ל חֳרֵ֥ם[a] 37 38
וּבֵית־עֲנָ֖ת וּבֵ֣ית שָׁ֑מֶשׁ עָרִ֥ים תְּשַֽׁע־עֶשְׂרֵ֖ה וְחַצְרֵיהֶֽן׃ 39 זֹ֗את נַחֲלַ֛ת 39
מַטֵּ֥ה בְנֵֽי־נַפְתָּלִ֖י לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם הֶעָרִ֖ים וְחַצְרֵיהֶֽן׃ פ 40 לְמַטֵּ֧ה 40
בְנֵי־דָ֛ן לְמִשְׁפְּחֹתָ֖ם יָצָ֖א הַגּוֹרָ֥ל הַשְּׁבִיעִֽי׃ 41 וַיְהִ֖י גְּב֣וּל נַחֲלָתָ֑ם 41
ב̇ מל בליש ובסיפ . ט̇[28] . ל̇ צָרְעָ֥ה וְאֶשְׁתָּא֖וֹל וְעִ֥יר[a] שָֽׁמֶשׁ׃ 42 וְשַֽׁעֲלַבִּ֥ין[a] וְאַיָּל֖וֹן וְיִתְלָֽה׃ 43 וְאֵיל֥וֹן 42 43
ל̇ . ל̇ וְתִמְנָ֖תָה[a] וְעֶקְרֽוֹן׃ 44 וְאֶלְתְּקֵ֥ה[a] וְגִבְּת֖וֹן וּבַעֲלָֽת׃ 45 וִיהֻ֥ד וּבְנֵֽי־בְרַ֖ק 44 45
וְגַת־רִמּֽוֹן׃ 46 וּמֵ֥י[a] הַיַּרְק֖וֹן וְהָֽרַקּ֑וֹן[b] עִֽם[c]־הַגְּב֖וּל מ֥וּל יָפֽוֹ׃[d] 47 [a]וַיֵּצֵ֥א 46 47
גְבֽוּל־בְּנֵי־דָ֖ן מֵהֶ֑ם[a] וַיַּעֲל֣וּ בְנֵי־דָ֡ן וַיִּלָּחֲמ֣וּ עִם־לֶ֡שֶׁם[b] וַיִּלְכְּד֣וּ אוֹתָ֣הּ ׀
ד̇ חס וַיַּכּ֣וּ אוֹתָ֣הּ לְפִי־חֶ֗רֶב וַיִּֽרְשׁ֤וּ אוֹתָהּ֙ וַיֵּ֣שְׁבוּ בָ֔הּ וַיִּקְרְא֤וּ לְלֶ֙שֶׁם֙[b] דָּ֔ן
ג̇ . ל̇[29] . ל̇[30] כְּשֵׁ֖ם דָּ֥ן אֲבִיהֶ֑ם[c] 48 זֹ֗את נַחֲלַ֛ת מַטֵּ֥ה בְנֵֽי־דָ֖ן לְמִשְׁפְּחֹתָ֑ם הֶעָרִ֥ים 48
ג̇[31] . ב̇[32] . ל̇[33] הָאֵ֖לֶּה[a] וְחַצְרֵיהֶֽן׃ פ 49 וַיְכַלּ֥וּ לִנְחֹֽל־אֶת־הָאָ֖רֶץ לִגְבוּלֹתֶ֑יהָ 49
וַיִּתְּנ֨וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֧ל נַחֲלָ֛ה לִיהוֹשֻׁ֥עַ בִּן־נ֖וּן בְּתוֹכָֽם׃ 50 עַל־פִּ֨י יְהוָ֜ה 50
ג̇ קמ̇[34] . ג̇[35] . ל̇[36] נָ֣תְנוּ ל֗וֹ אֶת־הָעִיר֙ אֲשֶׁ֣ר שָׁאָ֔ל אֶת־[a]תִּמְנַת־סֶ֖רַח[a] בְּהַ֣ר אֶפְרָ֑יִם וַיִּבְנֶ֥ה
אֶת־הָעִ֖יר וַיֵּ֥שֶׁב בָּֽהּ׃
ז̇ ר״פ בנביא[37] . ב̇ . י̇ו בטע[38] . ל̇ . ב̇[39] 51 אֵ֣לֶּה הַנְּחָלֹ֡ת אֲשֶׁ֣ר נִחֲל֣וּ אֶלְעָזָ֣ר הַכֹּהֵ֣ן ׀ וִיהוֹשֻׁ֣עַ בִּן־נ֡וּן וְרָאשֵׁ֣י ס̄ג
ב̇ . ד̇ רפי וכל וידבר דכות הָאָב֤וֹת לְמַטּוֹת֙ בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֔ל ׀ בְּגוֹרָ֤ל ׀ בְּשִׁלֹה֙ לִפְנֵ֣י יְהוָ֔ה פֶּ֖תַח אֹ֣הֶל
ג̇[31] מוֹעֵ֑ד וַיְכַלּ֕וּ מֵחַלֵּ֖ק אֶת־הָאָֽרֶץ׃ פ
20 1 וַיְדַבֵּ֣ר יְהוָ֔ה אֶל־יְהוֹשֻׁ֖עַ לֵאמֹֽר׃ 2 דַּבֵּ֛ר אֶל־בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל 20
ד̇[1] לֵאמֹ֑ר תְּנ֤וּ לָכֶם֙ אֶת־עָרֵ֣י הַמִּקְלָ֔ט אֲשֶׁר־דִּבַּ֥רְתִּי אֲלֵיכֶ֖ם בְּיַד־מֹשֶֽׁה׃
י̇ מילין ר״פ ובתר שמה[2] . ר̇ מל 3 לָנ֥וּס שָׁ֙מָּה֙ רוֹצֵ֔חַ מַכֵּה־נֶ֥פֶשׁ בִּשְׁגָגָ֖ה [a]בִּבְלִי־דָ֑עַת[a] וְהָי֤וּ לָכֶם֙[b] 3

[23]Mm 218. [24]Mm 2147. [25]Mm 1705. [26]Mm 3900. [27]Mm 1330. [28]Mm 1356. [29]Mm 1357. [30]Mm 1263. [31]Mm 1359. [32]Mm 1358. [33]Mm 1031. [34]Mm 1445. [35]Mm 4227. [36]וחד ויבן העיר 1Ch 11,8. [37]Mm 3164. [38]Mm 3998. [39]Mm 4048. Cp 20 [1]Mm 1034. [2]Mm 1123.

34 [a–a] prb crrp; 𝔊* *καὶ ὁ Ἰορδάνης* ‖ **35** [a–a] crrp ex 29aβ.28b ‖ **38** [a] K^{Or} 𝔖 חָרוּם, al חוֹרָם (𝔊^{AO min} *Ωραμ*) et חָרִם (𝔊^{BC} *Αριμ* 𝔄 *ḥarīm*) ‖ **41** [a] pc Mss Edd וְעֵין, pc Mss 𝔗^{f Ms} וּבֵית ‖ **42** [a] pc Mss Edd שַׁעֲלַבִּים ut Jdc 1,35 1 R 4,9 ‖ **43** [a] 𝔊^{Mss}(𝔖𝔙) *καὶ Θαμνα* — —נָה ‖ **44** [a] 𝔊^{Mss} *καὶ Ελθεκω* (akk *Altaqū*) ‖ **46** [a] 𝔊* *καὶ ἀπὸ θαλάσσης*, l prb וּמִיָּם ‖ [b] > 𝔊*, prb dl (dttg) ‖ [c] l frt c Ms 𝔖 עַד; > 𝔊 ‖ [d] 𝔊 huc tr 48 ‖ **47** [a–a] 𝔊* alit cf Jdc 1,34 ‖ [b] Jdc 18,7.27.29 לַיִשׁ; prp לֶשֶׁם ‖ [c] 𝔊 + plur vb cf Jdc 1,35 ‖ **48** [a] > 𝔊* 𝔙 cf 16[b] ‖ **50** [a–a] 𝔊^{B*} *Θαμαρχαρης* 𝔏 *Chamahares* = ת׳ חֶרֶס ut Jdc 2,9 cf 24,30[a–a] ‖ **Cp 20,3** [a–a] > 𝔊*𝔙 ‖ [b] 𝔊 + *αἱ πόλεις* cf Nu 35,12.

4 לְמִקְלָ֔ט[c] מִגֹּאֵ֖ל הַדָּֽם׃ 4 [a]וְנָ֗ס אֶל־אַחַ֣ת ׀ מֵהֶעָרִ֣ים[b] הָאֵ֒לֶּה֒ וְעָמַד֙ ד[3]
פֶּ֚תַח שַׁ֣עַר הָעִ֔יר וְדִבֶּ֛ר בְּאָזְנֵ֛י זִקְנֵ֥י הָעִֽיר־הַהִ֖יא אֶת־דְּבָרָ֑יו וְאָסְפ֨וּ לז
5 אֹת֤וֹ הָעִ֙ירָה֙ אֲלֵיהֶ֔ם וְנָתְנוּ־ל֥וֹ מָק֖וֹם וְיָשַׁ֥ב עִמָּֽם׃ 5 וְכִ֨י יִרְדֹּ֜ף גֹּאֵ֤ל ט[4]
הַדָּם֙ אַחֲרָ֔יו וְלֹֽא־יַסְגִּ֥רוּ אֶת־הָרֹצֵ֖חַ בְּיָד֑וֹ כִּ֣י בִבְלִי־דַ֗עַת הִכָּ֙ה אֶת־ ב חד חס וחד מל
6 רֵעֵ֔הוּ וְלֹֽא־שֹׂנֵ֥א ה֛וּא ל֖וֹ מִתְּמ֥וֹל שִׁלְשֽׁוֹם׃ 6 וְיָשַׁ֣ב ׀ בָּעִ֣יר הַהִ֗יא[a] עַד־ ד חס וכל אורית דכות[5]
עָמְד֞וֹ לִפְנֵ֤י הָֽעֵדָה֙ לַמִּשְׁפָּ֔ט [b]עַד־מוֹת֙ הַכֹּהֵ֣ן הַגָּד֔וֹל אֲשֶׁ֥ר יִהְיֶ֖ה בַּיָּמִ֣ים ד . הי[6]
הָהֵ֑ם אָ֣ז ׀ יָשׁ֣וּב הָרוֹצֵ֗חַ וּבָ֤א אֶל־עִירוֹ֙ וְאֶל־בֵּית֔וֹ [c]אֶל־הָעִ֖יר[c] אֲשֶׁר־ ד מל . ג . ל[7]
7 נָ֥ס מִשָּֽׁם[b]׃ 7 וַיַּקְדִּ֜שׁוּ[a] אֶת־קֶ֤דֶשׁ בַּגָּלִיל֙ בְּהַ֣ר נַפְתָּלִ֔י וְאֶת־שְׁכֶ֖ם בְּהַ֣ר ו חס בליש[7] . ב
8 אֶפְרָ֑יִם וְאֶת־קִרְיַ֥ת אַרְבַּ֛ע הִ֥יא חֶבְר֖וֹן בְּהַ֥ר יְהוּדָֽה׃ 8 וּמֵעֵ֜בֶר ל
[a]לְיַרְדֵּ֤ן יְרִיחוֹ֙ מִזְרָ֔חָה[a] נָ֨תְנ֜וּ אֶת־בֶּ֧צֶר בַּמִּדְבָּ֛ר בַּמִּישֹׁ֖ר מִמַּטֵּ֣ה רְאוּבֵ֑ן
וְֽאֶת־רָאמֹ֤ת בַּגִּלְעָד֙ מִמַּטֵּה־גָ֔ד וְֽאֶת־גֹּלָ֥ן[b] בַּבָּשָׁ֖ן מִמַּטֵּ֥ה מְנַשֶּֽׁה׃ ג[8] . ג כת כן . גולן ק
9 אֵ֣לֶּה הָיוּ֩ עָרֵ֨י הַמּֽוּעָדָ֜ה לְכֹ֣ל ׀ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל וְלַגֵּר֙ הַגָּ֣ר בְּתוֹכָ֔ם לָנ֣וּס ז ר״פ בנביא[9]
שָׁ֔מָּה כָּל־מַכֵּה־נֶ֖פֶשׁ בִּשְׁגָגָ֑ה וְלֹ֣א יָמ֗וּת בְּיַד֙ גֹּאֵ֣ל הַדָּ֔ם עַד־עָמְד֖וֹ ד
לִפְנֵ֥י הָעֵדָֽה׃ פ

21 1 וַֽיִּגְּשׁ֗וּ רָאשֵׁי֙ אֲב֣וֹת הַלְוִיִּ֔ם אֶל־אֶלְעָזָר֙ הַכֹּהֵ֔ן וְאֶל־יְהוֹשֻׁ֖עַ עה ב מנה בפסוק
2 בִּן־נ֑וּן וְאֶל־רָאשֵׁ֛י אֲב֥וֹת הַמַּטּ֖וֹת לִבְנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 2 וַיְדַבְּר֨וּ אֲלֵיהֶ֜ם עה ב מנה בפסוק
בְּשִׁלֹ֗ה בְּאֶ֤רֶץ כְּנַ֙עַן֙ לֵאמֹ֔ר יְהוָה֙ צִוָּ֣ה בְיַד־מֹשֶׁ֔ה לָתֶת־לָ֥נוּ עָרִ֖ים ל[1]
3 לָשָׁ֑בֶת וּמִגְרְשֵׁיהֶ֖ן לִבְהֶמְתֵּֽנוּ׃ 3 וַיִּתְּנ֨וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֧ל לַלְוִיִּ֛ם מִנַּחֲלָתָ֖ם
4 אֶל־פִּ֣י יְהוָ֑ה אֶת־הֶעָרִ֥ים הָאֵ֖לֶּה וְאֶת־מִגְרְשֵׁיהֶֽן׃ 4 וַיֵּצֵ֥א הַגּוֹרָ֖ל ה[2]
לְמִשְׁפְּחֹ֣ת הַקְּהָתִ֑י וַיְהִ֡י לִבְנֵי֩ אַהֲרֹ֨ן הַכֹּהֵ֜ן מִן־הַלְוִיִּ֗ם מִמַּטֵּ֣ה ג חס בנביא . ג[3]
יְהוּדָה֩ וּמִמַּטֵּ֨ה הַשִּׁמְעֹנִ֜י וּמִמַּטֵּ֣ה בִנְיָמִ֗ן בַּגּוֹרָ֔ל עָרִ֖ים שְׁל֥שׁ עֶשְׂרֵֽה׃ ז דגש[4]
5 ס 5 וְלִבְנֵ֨י קְהָ֜ת הַנּֽוֹתָרִ֗ים [a]מִֽמִּשְׁפְּחֹ֣ת מַטֵּֽה[a]־אֶפְרַ֣יִם וּמִמַּטֵּה־דָ֠ן ג בטע בעינ[5] . ג חס בנביא
6 וּמֵחֲצִי֙ מַטֵּ֣ה מְנַשֶּׁ֔ה בַּגּוֹרָ֖ל עָרִ֥ים עָֽשֶׂר׃ ס 6 וְלִבְנֵ֣י גֵרְשׁ֗וֹן ז דגש[4]
[a]מִֽמִּשְׁפְּח֣וֹת[b] מַטֵּֽה[a]־יִשָּׂשכָ֡ר וּֽמִמַּטֵּה־אָשֵׁ֡ר וּמִמַּטֵּה֩ נַפְתָּלִ֨י וּמֵחֲצִ֜י ס[6]

[3] Mm 1517. [4] Mm 1972. [5] Mm 3599. [6] Mm 1035. [7] Mp sub loco. [8] Mm 1080. [9] Mm 3164. Cp 21 [1] Mm 1360. [2] Mm 1334. [3] Mm 661. [4] Mm 4037. [5] Mp sub loco. [6] Cf Mp sub loco.

3 [c] 𝔊 + *καὶ οὐκ ἀποθανεῖται ὁ φονευτής*, ex Nu 35,12 ‖ 4 [a] 𝔊[Mss] om usque ad 6[a] cf Nu 35,12 ‖ [b] 2 Mss 𝔊𝔙 'ה ‖ 6 [a] cf 4[a] ‖ [b–b] > 𝔊[Mss] cf Nu 35,12 ‖ [c–c] > ℭ Ms ‖ 7 [a] 𝔊 *διέστειλαν (-εν)*, prb l וַיַּקְרוּ cf Nu 35,11 ‖ 8 [a–a] 𝔊* sol *τοῦ Ἰορδάνου* = 'לַי, prb dl 'י 'מ (ex 13,32) ‖ [b] ℭ mlt Mss 𝔊[Mss]𝔖𝔗 et Dt 4,43 ut Q; 𝔊[BLmin](𝔙) *Γαυλων* ‖ **Cp 21,5** [a–a] 𝔊*(𝔖𝔙) *ἐκ τῆς φυλῆς* = מִמַּטֵּה; prp לְמִשְׁפְּחֹתָם מִמַּטֵּה ‖ 6 [a–a] cf 5[a–a] ‖ [b] ℭ Mss 𝔅 ־חֹת cf 10[a].

7 מַטֵּה מְנַשֶּׁה בַּבָּשָׁן בַּגּוֹרָל עָרִים שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה׃ ס 7 לִבְנֵי[a]
מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם מִמַּטֵּה רְאוּבֵן וּמִמַּטֵּה־גָד וּמִמַּטֵּה זְבוּלֻן[b] עָרִים
8 שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה׃ 8 וַיִּתְּנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לַלְוִיִּם אֶת־הֶעָרִים הָאֵלֶּה וְאֶת־
9 מִגְרְשֵׁיהֶן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה בַּגּוֹרָל׃ פ 9 וַיִּתְּנוּ מִמַּטֵּה
בְּנֵי יְהוּדָה וּמִמַּטֵּה בְּנֵי שִׁמְעוֹן אֵת הֶעָרִים הָאֵלֶּה[a] אֲשֶׁר־יִקְרָא[b]
10 אֶתְהֶן בְּשֵׁם׃ 10 וַיְהִי לִבְנֵי אַהֲרֹן מִמִּשְׁפְּחוֹת[a] הַקְּהָתִי מִבְּנֵי לֵוִי כִּי
11 לָהֶם הָיָה הַגּוֹרָל רִאישֹׁנָה[b]׃ 11 וַיִּתְּנוּ לָהֶם אֶת־[a]קִרְיַת אַרְבַּע אֲבִי[a]
12 הָעֲנוֹק[c] הִיא[a] חֶבְרוֹן בְּהַר יְהוּדָה וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ סְבִיבֹתֶיהָ׃ 12 וְאֶת־
שְׂדֵה הָעִיר וְאֶת־חֲצֵרֶיהָ נָתְנוּ לְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה בַּאֲחֻזָּתוֹ׃ ס
13 13 וְלִבְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן[a] נָתְנוּ אֶת־עִיר מִקְלַט הָרֹצֵחַ אֶת־חֶבְרוֹן
14 וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־לִבְנָה וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ׃ 14 וְאֶת־יַתִּר[a] וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ
15 וְאֶת־אֶשְׁתְּמֹעַ וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ׃ 15 וְאֶת־חֹלֹן[a] וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־דְּבִר
16 וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ׃ 16 וְאֶת־עַיִן[a] וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־יֻטָּה וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ
אֶת[b]־בֵּית שֶׁמֶשׁ וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ עָרִים תֵּשַׁע מֵאֵת שְׁנֵי הַשְּׁבָטִים הָאֵלֶּה׃
17 פ 17 וּמִמַּטֵּה בִנְיָמִן אֶת־גִּבְעוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ אֶת־גֶּבַע וְאֶת־
18 מִגְרָשֶׁהָ׃ 18 אֶת[a]־עֲנָתוֹת וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת[b]־עַלְמוֹן[c] וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ
19 עָרִים אַרְבַּע׃ 19 כָּל־עָרֵי בְנֵי־אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה עָרִים
20 וּמִגְרְשֵׁיהֶן׃ ס 20 וּלְמִשְׁפְּחוֹת[a] בְּנֵי־קְהָת הַלְוִיִּם הַנּוֹתָרִים מִבְּנֵי
21 קְהָת וַיְהִי עָרֵי גוֹרָלָם[b] מִמַּטֵּה אֶפְרָיִם׃ 21 וַיִּתְּנוּ לָהֶם אֶת־עִיר
מִקְלַט הָרֹצֵחַ אֶת־שְׁכֶם וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ בְּהַר אֶפְרָיִם וְאֶת־גֶּזֶר וְאֶת־
22 מִגְרָשֶׁהָ׃ 22 וְאֶת־קִבְצַיִם[a] וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־בֵּית חוֹרֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ
23 עָרִים אַרְבַּע׃ ס 23 וּמִמַּטֵּה־דָן אֶת־אֶלְתְּקֵא[a] וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ אֶת[b]־
24 גִּבְּתוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ׃ 24 אֶת[a]־אַיָּלוֹן[b] וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ אֶת־גַּת־רִמּוֹן וְאֶת־

ז דגש[7] . ג בטע בעינ
ל[8] . ז דגש[7]
י ול[a] כת כן . כת בעינ
ג[10] . יד פסוק את את ואת ואת ואת . כת בעינ
כו פסוק ואת ואת ואת ואת
כו פסוק ואת ואת ואת ואת . ב חס . ל . כל סיפ חס ב מ א[11]
ל
כת בעינ[9]
יז מל[12] . כת בעינ . כת בעינ
כת בעינ . ל . ז
ט ר״פ בסיפ
ל . יד פסוק את את ואת ואת ואת
כת בעינ
כו פסוק ואת ואת ואת ואת . ל . ז
כת בעינ . ל כת א . כת בעינ
כת בעינ . ט[13] . כת בעינ

[7] Mm 4037. [8] Mm 1360. [9] Mp sub loco. [10] Mm 661. [11] Jos 10,3. [12] Mm 262 contra textum. [13] Mm 1356.

7 [a] pc Mss 𝔊𝔖𝔙 וְלֽ׳ ‖ [b] 𝔊 + *κληρωτί*, ins בַּגּוֹרָל cf 5.6 ‖ **9** [a] > 𝔊*𝔖𝔗[Mss]𝔙 ‖ [b] prp יִקָּרֵא cf 𝔊𝔗 ‖ **10** [a] ℭ Mss 𝔅 ־חת cf 𝔊𝔖 (sg) et 1 Ch 6,39 ‖ [b] > pc Mss 𝔊* et 1 Ch 6,39 ‖ **11** [a–a] prb add ex 15,13 cf 1 Ch 6,40 ‖ [b] 𝔊* *μητρόπολιν* ut 15,13[a] ‖ [c] ℭ nonn Mss הענק cf 15,13 הָעֲנָק ‖ **13** [a] > 𝔊[B min]𝔏 et 1 Ch 6,42 ‖ **14** [a] 𝔊[B min] *Αιλωμ* cf 1 Ch 6,42 𝔊 ‖ **15** [a] 1 Ch 6,43 חִילֵן ‖ **16** [a] 𝔊[Mss] *Ασα(ν)* cf 𝔏 et 15,42 19,7 1 Ch 6,44, prb l עָשָׁן ‖ [b] ℭ mlt Mss Edd 𝔊𝔖𝔗[f]𝔙 וְאת ‖ **18** [a] mlt Mss 𝔊𝔖𝔙 וְאת ‖ [b] pc Mss Edd 𝔗[Ms] את ‖ [c] 𝔊[L]𝔏 ut 1 Ch 6,45 עָלֶמֶת ‖ **20** [a] ℭ mlt Mss ־חת cf 𝔖 (sg) et 26[a] ‖ [b] 𝔊 ut 1 Ch 6,51 גְּבוּלָם ‖ **22** [a] 1 Ch 6,53 יָקְנְעָם ‖ **23** [a] cf 19,44[a] ‖ [b] mlt Mss Edd 𝔊𝔖𝔗[Ed] וְאת 𝔙 ‖ **24** [a] pc Mss Edd 𝔊𝔖𝔗[Ed]𝔙 וְאת ‖ [b] K[Ms] אֵלוֹן cf 𝔊[Mss].

25 מִגְרָשֶׁהָ עָרִים אַרְבַּע׃ ס 25 וּמִמַּחֲצִית מַטֵּה מְנַשֶּׁה אֶת־תַּעְנַךְ ז . כת בעינ
26 וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־[a]גַּת־רִמּוֹן[a] וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ עָרִים שְׁתָּיִם׃ 26 כָּל־ ט ר״פ בסיפ . ג[14]
עָרִים עֶשֶׂר וּמִגְרְשֵׁיהֶן לְמִשְׁפְּחוֹת[a] בְּנֵי־קְהָת הַנּוֹתָרִים׃ ס
27 וְלִבְנֵי גֵרְשׁוֹן מִמִּשְׁפְּחֹת הַלְוִיִּם מֵחֲצִי מַטֵּה מְנַשֶּׁה אֶת־עִיר מִקְלַט ג חס בנביא[15] . יד פסוק את את ואת ואת ואת
הָרֹצֵחַ אֶת־גָּלוֹן[a] בַּבָּשָׁן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־בְּעֶשְׁתְּרָה[b] וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ כת בעינ . גולן ק . ל
28 עָרִים שְׁתָּיִם׃ ס 28 וּמִמַּטֵּה יִשָּׂשכָר אֶת־קִשְׁיוֹן[a] וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ כת בעינ . ל
29 אֶת־דָּבְרַת וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ׃ 29 אֶת־יַרְמוּת[a] וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ אֶת־[b]עֵין גַּנִּים כת בעינ . כת בעינ . כת בעינ
30 וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ עָרִים אַרְבַּע׃ ס 30 וּמִמַּטֵּה אָשֵׁר אֶת־מִשְׁאָל וְאֶת־ ז . כת בעינ . ל מפק א[16]
31 מִגְרָשֶׁהָ אֶת־עַבְדּוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ׃ 31 אֶת[a]־חֶלְקָת[b] וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ כת בעינ . כת בעינ . ל
32 וְאֶת־רְחֹב וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ עָרִים אַרְבַּע׃ ס 32 וּמִמַּטֵּה נַפְתָּלִי ז . ג בטע בעינ
אֶת־עִיר ׀ מִקְלַט הָרֹצֵחַ אֶת־קֶדֶשׁ בַּגָּלִיל וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־[a]חַמֹּת כת בעינ
דֹּאר[a] וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־קַרְתָּן[b] וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ עָרִים שָׁלֹשׁ׃ ד כת א
33 כָּל־עָרֵי הַגֵּרְשֻׁנִּי לְמִשְׁפְּחֹתָם שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה עִיר וּמִגְרְשֵׁיהֶן׃ ט ר״פ בסיפ
ס 34 וּלְמִשְׁפְּחוֹת[a] בְּנֵי־מְרָרִי הַלְוִיִּם הַנּוֹתָרִים מֵאֵת מַטֵּה
35 זְבוּלֻן אֶת־יָקְנְעָם וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ אֶת־[b]קַרְתָּה וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ׃ 35 אֶת־ כת בעינ . כת בעינ . ל . כת בעינ
דִּמְנָה[a] וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ אֶת־נַהֲלָל וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ עָרִים אַרְבַּע׃ כת בעינ . ל . ז[16]
36 [a][b]וּמִמַּטֵּה רְאוּבֵן[b] אֶת־בֶּצֶר[c] וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־יַהְצָה וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ׃ 37 אֶת־קְדֵמוֹת וְאֶת־
38 מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־מֵיפַעַת וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ עָרִים אַרְבַּע׃ ס 38 וּמִמַּטֵּה־גָד אֶת־עִיר ז . יד פסוק את את ואת ואת ואת
מִקְלַט הָרֹצֵחַ אֶת־רָמֹת בַּגִּלְעָד וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־מַחֲנַיִם וְאֶת־ כת בעינ
39 מִגְרָשֶׁהָ׃ 39 אֶת־חֶשְׁבּוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ אֶת־יַעְזֵר וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ כָּל־ כת בעינ . ג[17] . כת בעינ . ג[14]
40 עָרִים אַרְבַּע׃ 40 כָּל־הֶעָרִים לִבְנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם הַנּוֹתָרִים ט ר״פ בסיפ
41 מִמִּשְׁפְּחוֹת הַלְוִיִּם וַיְהִי גּוֹרָלָם[a] עָרִים שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה׃ 41 כֹּל עָרֵי ט ר״פ בסיפ

[14]Mm 1361. [15]Mp sub loco. [16]Mm 331. [17]Mm 4037.

25 a–a 𝔊[B min] *Ιεβαθα* cf 1Ch 6,55 Mss 𝔊[A]ℭ, prp יִבְלְעָם; 𝔊[-B min] *Βαιθσα(ν)* = בֵּית־שְׁאָן ‖ 26 a ℭ Mss 𝔅 חת– cf 𝔖 et 1Ch 6,55 (sg); cf 20a ‖ 27 a ℭ mlt Mss 𝔊[Mss]𝔖𝔗 et 1Ch 6,56 ut Q, cf 20,8b ‖ b 𝔖 ut 1Ch 6,56 עַשְׁתָּרוֹת ‖ 28 a 1Ch 6,56 קֶדֶשׁ ‖ 29 a 𝔊[B 129] *Ρεμμαθ* cf 19,21a ‖ b mlt Mss Edd Vrs וְאֶת ‖ 31 a pc Mss 𝔊𝔖𝔙 וְאֶת ‖ b 1Ch 6,60 חוּקֹק ‖ 32 a–a 𝔊* ut 19,35 חַמַּת; 1Ch 6,61 חַמּוֹן ‖ b 19,35 רַקַּת, 1Ch 6,61 קִרְיָתַיִם ‖ 34 a Mss 𝔅 חת– cf 𝔊𝔖 (sg) ‖ b mlt Mss Edd 𝔖ℭ𝔙 וְאֶת ‖ 35 a 19,13 רִמּוֹן, 1Ch 6,62 רִמּוֹנוֹ ‖ 36 a v 36.37 > LC Mss 𝔅ℭ (Syh c ob); exstat in mlt Mss Edd 𝔊ℭ[Mss]𝔙 cf 1Ch 6,63 sq; 𝔖 tr post 34a ‖ b–b 𝔊 ut 1Ch 6,63 וּמֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן מִמַּטֵּה רְאוּבֵן אֶת־עִיר מִקְלַט הָרֹצֵחַ cf 20,8, prb l ‖ c nonn Mss + בַּמִּדְבָּר ut 1Ch; 𝔊 + *ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Μισωρ* cf 20,8, prb ins בַּמִּדְבָּר בַּמִּישֹׁר ‖ 40 a 𝔊 *τὰ ὅρια* (𝔊[O] + *αὐτῶν*) = גְּבוּלָם.

הַלְוִיִּם בְּתוֹךְ אֲחֻזַּת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל עָרִים אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנֶה וּמִגְרְשֵׁיהֶן׃
42 תִּהְיֶינָה[a] הֶעָרִים הָאֵלֶּה עִיר עִיר וּמִגְרָשֶׁהָ סְבִיבֹתֶיהָ כֵּן לְכָל־ — ל ר״פ. ב מל[18]
הֶעָרִים הָאֵלֶּה׃ ס
43 וַיִּתֵּן יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָתֵת לַאֲבוֹתָם — יד
וַיִּרָשׁוּהָ וַיֵּשְׁבוּ בָהּ׃ 44 וַיָּנַח יְהוָה לָהֶם מִסָּבִיב כְּכֹל אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע — ל חס. ו[19]
לַאֲבוֹתָם וְלֹא־עָמַד אִישׁ בִּפְנֵיהֶם מִכָּל־אֹיְבֵיהֶם אֵת כָּל־אֹיְבֵיהֶם — ג[20]. ב
נָתַן יְהוָה בְּיָדָם׃ 45 לֹא־נָפַל דָּבָר מִכֹּל הַדָּבָר הַטּוֹב אֲשֶׁר־דִּבֶּר — ז ר״פ בסיפ
יְהוָה אֶל־בֵּית יִשְׂרָאֵל הַכֹּל בָּא׃ פ — כ[21] וכל ירמיה ויחזק דכות ב מ״ה

22 1 אָז יִקְרָא יְהוֹשֻׁעַ לָרְאוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי מַטֵּה[a] מְנַשֶּׁה[b]׃ 22 — ג וכל מחצי דכות
2 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אַתֶּם שְׁמַרְתֶּם אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד — יד בסיפ
יְהוָה וַתִּשְׁמְעוּ בְקוֹלִי לְכֹל אֲשֶׁר־צִוִּיתִי אֶתְכֶם׃ 3 לֹא־עֲזַבְתֶּם אֶת־ — ז ר״פ בסיפ
אֲחֵיכֶם זֶה יָמִים רַבִּים עַד הַיּוֹם הַזֶּה וּשְׁמַרְתֶּם[a] אֶת־מִשְׁמֶרֶת מִצְוַת — ג[1]. ו בטע ל[2] מנה בליש ובסיפ
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ 4 וְעַתָּה הֵנִיחַ יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לַאֲחֵיכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
לָהֶם וְעַתָּה פְּנוּ וּלְכוּ[a] לָכֶם לְאָהֳלֵיכֶם אֶל־[b]אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם אֲשֶׁר
נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן׃ 5 רַק שִׁמְרוּ מְאֹד לַעֲשׂוֹת — יד בסיפ
אֶת־הַמִּצְוָה וְאֶת־הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה לְאַהֲבָה — ל. יד בסיפ
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם [a]וְלָלֶכֶת בְּכָל־דְּרָכָיו[a] וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וּלְדָבְקָה־ — ד[3]. ד[4]
בוֹ וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם׃ 6 וַיְבָרְכֵם יְהוֹשֻׁעַ וַיְשַׁלְּחֵם — ב. ב בסיפ. ט[5]
וַיֵּלְכוּ אֶל־אָהֳלֵיהֶם׃ ס 7 וְלַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה נָתַן מֹשֶׁה בַּבָּשָׁן — ב. כל סיפ דכות ב מ ג[6]
וּלְחֶצְיוֹ נָתַן יְהוֹשֻׁעַ עִם־אֲחֵיהֶם מֵעֵבֶר[a] הַיַּרְדֵּן יָמָּה וְגַם כִּי שִׁלְּחָם — ל. בעבר ק
יְהוֹשֻׁעַ אֶל־אָהֳלֵיהֶם וַיְבָרְכֵם׃ 8 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵאמֹר בִּנְכָסִים — ב. ב בסיפ. ב. ל
רַבִּים שׁוּבוּ אֶל־אָהֳלֵיכֶם וּבְמִקְנֶה רַב־מְאֹד בְּכֶסֶף וּבְזָהָב וּבִנְחֹשֶׁת — ל. ה[7]. ג[8]
וּבְבַרְזֶל וּבִשְׂלָמוֹת הַרְבֵּה מְאֹד חִלְקוּ שְׁלַל־אֹיְבֵיכֶם עִם־אֲחֵיכֶם׃ פ — ד ול בליש
9 וַיָּשֻׁבוּ וַיֵּלְכוּ בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה מֵאֵת בְּנֵי — ה[2]. כל סיפ דכות ב מ ג[6]
יִשְׂרָאֵל מִשִּׁלֹה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ־כְּנָעַן לָלֶכֶת אֶל־אֶרֶץ הַגִּלְעָד אֶל־

[18] Mm 1362. [19] Mm 510. [20] Mm 1363. [21] Mm 953. Cp 22 [1] Mm 1364. [2] Mp sub loco. [3] Mm 1196. [4] Mm 1108. [5] Mm 2192. [6] Jos 13,29; 22,13. 15. [7] Mm 158. [8] Mm 1365.

42 [a] prp 'נָתַ || **Cp 22,1** [a] mlt Mss שֵׁבֶט ut 13.15 || [b] mlt Mss 'הַמְ ut 7.9—11.21 || **3** [a] 𝔊* om cop || **4** [a] pc Mss וּסְעוּ, frt ex Nu 14,25 Dt 1,7 || [b] 𝔊𝔖𝔙 pr cop || **5** [a—a] > 𝔖 || **7** [a] K 𝔗[f] 'מֵ ut 17,5, nonn Mss 𝔊𝔖𝔗 ut Q.

10 אֶ֥רֶץ אֲחֻזָּתָם֙ אֲשֶׁ֣ר נֹֽאחֲזוּ־בָ֔הּ עַל־פִּ֥י יְהוָ֖ה בְּיַד־מֹשֶֽׁה׃ 10 וַיָּבֹ֙אוּ֙ ל[9]
אֶל־גְּלִיל֣וֹת הַיַּרְדֵּ֔ן אֲשֶׁ֖ר בְּאֶ֣רֶץ כְּנָ֑עַן וַיִּבְנוּ֩ בְנֵי־רְאוּבֵ֨ן וּבְנֵי־גָ֜ד ב . ה
וַחֲצִ֨י שֵׁ֧בֶט הַֽמְנַשֶּׁ֛ה שָׁ֥ם מִזְבֵּ֖חַ עַל־הַיַּרְדֵּ֑ן מִזְבֵּ֥חַ גָּד֖וֹל לְמַרְאֶֽה׃ כל סיפ דכות ב מ ג[10] . ב[11]
11 וַיִּשְׁמְע֥וּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵ֖ל לֵאמֹ֑ר הִנֵּ֣ה בָנ֣וּ בְנֵי־רְאוּבֵ֣ן וּבְנֵי־גָ֡ד וַחֲצִי֩ ה . כל סיפ דכות ב מ ג[10]
שֵׁ֨בֶט הַֽמְנַשֶּׁ֜ה אֶת־הַמִּזְבֵּ֗חַ אֶל־מוּל[a] אֶ֣רֶץ כְּנַ֔עַן אֶל־גְּלִילוֹת֙ הַיַּרְדֵּ֔ן ו בנביא . ב
12 אֶל־עֵ֖בֶר בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 12 [a]וַֽיִּשְׁמְעוּ֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל[a] וַיִּקָּ֨הֲל֜וּ כָּל־עֲדַ֤ת
13 בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֙ שִׁלֹ֔ה לַעֲל֥וֹת עֲלֵיהֶ֖ם לַצָּבָֽא׃ פ 13 וַיִּשְׁלְח֨וּ בְנֵֽי־ ב[12]
יִשְׂרָאֵ֜ל אֶל־בְּנֵי־רְאוּבֵ֧ן וְאֶל־בְּנֵי־גָ֛ד וְאֶל־חֲצִ֥י שֵֽׁבֶט־מְנַשֶּׁ֖ה אֶל־ ג בסיפ
14 אֶ֣רֶץ הַגִּלְעָ֑ד אֶת־פִּֽינְחָ֖ס בֶּן־אֶלְעָזָ֥ר[a] הַכֹּהֵֽן׃ 14 וַעֲשָׂרָ֤ה נְשִׂאִים֙ עִמּ֔וֹ ד[13] חס בנ״ך וכל אורית דכות ב מ ד
נָשִׂ֨יא אֶחָ֜ד נָשִׂ֤יא אֶחָד֙ [a]לְבֵ֣ית אָ֔ב[a] לְכֹ֖ל מַטּ֣וֹת יִשְׂרָאֵ֑ל וְאִ֨ישׁ רֹ֧אשׁ ל
15 [a]בֵּית־אֲבוֹתָ֛ם[a] הֵ֖מָּה לְאַלְפֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 15 וַיָּבֹ֜אוּ אֶל־בְּנֵי־רְאוּבֵ֧ן וְאֶל־ ל
בְּנֵי־גָ֛ד וְאֶל־חֲצִ֥י שֵֽׁבֶט־מְנַשֶּׁ֖ה אֶל־אֶ֣רֶץ הַגִּלְעָ֑ד וַיְדַבְּר֥וּ אִתָּ֖ם לֵאמֹֽר׃ ג בסיפ . ל . לז
16 כֹּ֣ה אָמְר֞וּ כֹּ֣ל ׀ עֲדַ֣ת יְהוָ֗ה[a] מָֽה־הַמַּ֤עַל הַזֶּה֙ אֲשֶׁ֤ר מְעַלְתֶּם֙ בֵּאלֹהֵ֣י כה[14]
יִשְׂרָאֵ֔ל לָשׁ֣וּב הַיּ֔וֹם מֵאַחֲרֵ֖י יְהוָ֑ה בִּבְנֽוֹתְכֶ֤ם לָכֶם֙ מִזְבֵּ֔חַ לִמְרָדְכֶ֥ם ב חד מל וחד חס . ל
17 הַיּ֖וֹם בַּיהוָֽה׃ 17 הַמְעַט־לָ֙נוּ֙ אֶת־עֲוֺ֣ן פְּע֔וֹר אֲשֶׁ֤ר לֹֽא־הִטַּהַ֙רְנוּ֙ מִמֶּ֔נּוּ ל
18 עַ֖ד הַיּ֣וֹם הַזֶּ֑ה וַיְהִ֥י הַנֶּ֖גֶף בַּעֲדַ֥ת יְהוָֽה׃ 18 וְאַתֶּם֙ תָּשֻׁ֣בוּ הַיּ֔וֹם מֵאַחֲרֵ֖י ל . ל
יְהוָ֑ה וְהָיָ֗ה אַתֶּ֞ם[a] תִּמְרְד֤וּ הַיּוֹם֙ בַּֽיהוָ֔ה וּמָחָ֕ר אֶל[b]־כָּל־עֲדַ֥ת יִשְׂרָאֵ֖ל ו[15] . יא
19 יִקְצֹֽף[c]׃ 19 וְאַ֨ךְ אִם־טְמֵאָ֜ה אֶ֣רֶץ אֲחֻזַּתְכֶ֗ם עִבְר֨וּ לָכֶ֜ם אֶל־אֶ֨רֶץ ג[16] ב מנה ר״פ
אֲחֻזַּ֤ת יְהוָה֙ אֲשֶׁ֤ר שָֽׁכַן־שָׁם֙ מִשְׁכַּ֣ן יְהוָ֔ה וְהֵאָחֲז֖וּ בְּתוֹכֵ֑נוּ וּבַיהוָ֣ה אַל־ ב[17] . ב
תִּמְרֹ֗דוּ וְאֹתָ֙נוּ֙[a] אַל[b]־תִּמְרֹ֔דוּ[c] בִּבְנֹֽתְכֶ֤ם לָכֶם֙ מִזְבֵּ֔חַ מִֽבַּלְעֲדֵ֔י מִזְבַּ֖ח ב חד מל וחד חס
20 יְהוָ֥ה אֱלֹהֵֽינוּ׃ 20 הֲל֣וֹא ׀ עָכָ֣ן[a] בֶּן־זֶ֗רַח מָ֤עַל מַ֙עַל֙ בַּחֵ֔רֶם וְעַֽל[b]־כָּל־ ג בסיפ
עֲדַ֥ת יִשְׂרָאֵ֖ל הָ֣יָה קָ֑צֶף וְהוּא֙ אִ֣ישׁ אֶחָ֔ד לֹ֥א גָוַ֖ע בַּעֲוֺנֽוֹ׃ פ יא . ל
21 וַֽיַּעֲנוּ֙ בְּנֵי־רְאוּבֵ֣ן וּבְנֵי־גָ֔ד וַחֲצִ֖י שֵׁ֣בֶט הַֽמְנַשֶּׁ֑ה וַֽיְדַבְּר֔וּ אֶת[a]־רָאשֵׁ֖י ה . כל סיפ דכות ב מ ג[10] . עה
22 אַלְפֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 22 אֵל֩ ׀ אֱלֹהִ֨ים ׀ יְהוָ֜ה אֵ֣ל ׀ אֱלֹהִ֤ים ׀ יְהוָה֙ ה֣וּא יֹדֵ֔עַ ח בטע[18] . ג[19] . ג[19]

[9] Mm 860. [10] Jos 13,29; 22,13.15. [11] Mm 2878. [12] Mm 1366. [13] Mm 1367. [14] Mm 2364. [15] Mm 505. [16] Mm 63. [17] Gn 34,10. [18] Mm 4137. [19] Mm 1368.

11 [a] 𝔊 *ὁρίων* = גְּבוּל ‖ **12** [a–a] > pc Mss 𝔊*𝔖𝔙 ‖ **13** [a] 𝔊 + *υἱοῦ Ααρων* ‖ **14** [a–a] > 𝔖, prb dl ‖ **16** [a] pc Mss Edd 𝔗[Ms] יִשְׂרָאֵל, Ms Ms[mg] 𝔊[52]𝔄 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל cf 𝔊[O] ‖ **18** [a] 𝔊 *ἐάν* (𝔊[O] + *ὑμεῖς*) = אִם? ‖ [b] l עַל ut 20 ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔗) *ἔσται ἡ ὀργή* cf 20 ‖ **19** [a] 𝔗 *wbn'* = וּבָנוּ ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd אַל ‖ [c] prp תִּמְרְדוּ ‖ **20** [a] 𝔊*(𝔖) *Αχαρ* cf 7,1[a] ‖ [b] Or וְאֶל cf 18 ‖ **21** [a] mlt Mss אל.

לג. יט[20]. ל. ל וְיִשְׂרָאֵל הוּא יֵדָע אִם־בְּמֶרֶד וְאִם־בְּמַעַל בַּיהוָה אַל־תּוֹשִׁיעֵנוּ[a] הַיּוֹם
ת̇ פסוק ואם ואם[21]. ג[22] ול מל הַזֶּה׃ 23 לִבְנוֹת[a] לָנוּ מִזְבֵּחַ לָשׁוּב מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְאִם־לְהַעֲלוֹת עָלָיו 23
ג מל בסיפ[23] עוֹלָה וּמִנְחָה וְאִם־לַעֲשׂוֹת עָלָיו זִבְחֵי שְׁלָמִים יְהוָה הוּא יְבַקֵּשׁ׃
ל. ל 24 וְאִם־לֹא מִדְּאָגָה מִדָּבָר עָשִׂינוּ אֶת־זֹאת לֵאמֹר מָחָר יֹאמְרוּ בְנֵיכֶם 24
ב[24] לְבָנֵינוּ לֵאמֹר מַה־לָּכֶם וְלַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ 25 וּגְבוּל נָתַן־יְהוָה 25
ל חס בֵּינֵנוּ וּבֵינֵיכֶם [a]בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד[a] אֶת־הַיַּרְדֵּן אֵין־לָכֶם חֵלֶק
ל. ל בַּיהוָה וְהִשְׁבִּיתוּ בְנֵיכֶם אֶת־בָּנֵינוּ לְבִלְתִּי יְרֹא אֶת־יְהוָה׃ 26 וַנֹּאמֶר 26
ג מל בסיפ[23] נַעֲשֶׂה־נָּא לָנוּ[a] לִבְנוֹת אֶת־הַמִּזְבֵּחַ לֹא לְעוֹלָה וְלֹא לְזָבַח׃ 27 כִּי 27
ב חד חס וחד מל. ג[25] עֵד הוּא בֵּינֵינוּ וּבֵינֵיכֶם וּבֵין דֹּרוֹתֵינוּ אַחֲרֵינוּ לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת
ל. ל. ל. ב[26] יְהוָה לְפָנָיו בְּעֹלוֹתֵינוּ וּבִזְבָחֵינוּ וּבִשְׁלָמֵינוּ וְלֹא־יֹאמְרוּ בְנֵיכֶם מָחָר
לְבָנֵינוּ אֵין־לָכֶם חֵלֶק בַּיהוָה׃ 28 וַנֹּאמֶר וְהָיָה כִּי־יֹאמְרוּ אֵלֵינוּ 28
ב חד מל וחד חס וְאֶל־דֹּרֹתֵינוּ מָחָר וְאָמַרְנוּ רְאוּ אֶת־תַּבְנִית מִזְבַּח יְהוָה אֲשֶׁר־עָשׂוּ
ג מל בסיפ[23] אֲבוֹתֵינוּ לֹא לְעוֹלָה וְלֹא לְזֶבַח כִּי־עֵד הוּא בֵּינֵינוּ וּבֵינֵיכֶם׃
ב חד מל וחד חס. ג[27] 29 חָלִילָה לָּנוּ מִמֶּנּוּ לִמְרֹד בַּיהוָה וְלָשׁוּב הַיּוֹם מֵאַחֲרֵי יְהוָה לִבְנוֹת 29
ל מִזְבֵּחַ לְעֹלָה לְמִנְחָה וּלְזָבַח מִלְּבַד מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֵינוּ[a] אֲשֶׁר לִפְנֵי
ל מִשְׁכָּנוֹ׃ פ 30 וַיִּשְׁמַע פִּינְחָס הַכֹּהֵן וּנְשִׂיאֵי הָעֵדָה וְרָאשֵׁי אַלְפֵי 30
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבְּרוּ בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד
ל וּבְנֵי[a] מְנַשֶּׁה וַיִּיטַב בְּעֵינֵיהֶם׃ 31 וַיֹּאמֶר פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶל־ 31
ל[28] בְּנֵי־רְאוּבֵן וְאֶל־בְּנֵי־גָד [a]וְאֶל־בְּנֵי[a] מְנַשֶּׁה הַיּוֹם ׀ יָדַעְנוּ כִּי־בְתוֹכֵנוּ
יְהוָה אֲשֶׁר לֹא־מְעַלְתֶּם בַּיהוָה הַמַּעַל הַזֶּה אָז הִצַּלְתֶּם אֶת־בְּנֵי
ל. ב חד מל וחד חס יִשְׂרָאֵל מִיַּד יְהוָה׃ 32 וַיָּשָׁב פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן ׀ וְהַנְּשִׂיאִים 32
מֵאֵת בְּנֵי־רְאוּבֵן וּמֵאֵת בְּנֵי־גָד[a] מֵאֶרֶץ הַגִּלְעָד אֶל־אֶרֶץ כְּנַעַן אֶל־
ל[29]. ג[30] ול בליש בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּשִׁבוּ אוֹתָם דָּבָר׃ 33 וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל 33
ד[31]. ב[32] וַיְבָרְכוּ אֱלֹהִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא אָמְרוּ לַעֲלוֹת עֲלֵיהֶם לַצָּבָא לְשַׁחֵת
אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד[a] יֹשְׁבִים בָּהּ׃ 34 וַיִּקְרְאוּ בְּנֵי־ ס[28]

[20] Mm 1369. [21] Mm 4191. [22] Mm 1523. [23] Mm 1370. [24] Prv 21,31. [25] Mm 885. [26] Mm 2579. [27] Mm 4239. [28] Mp sub loco. [29] Mm 910. [30] Mm 540. [31] Mm 1371. [32] Mm 1366.

22 [a] 𝔊𝔖𝔙 3 sg, l prb 'יו || **23** [a] 𝔊(𝔖) pr *(καὶ) εἰ* = (וְ)אִם || **25** [a–a] > 𝔊*𝔖 || **26** [a] prb exc vb cf 𝔖[A]𝔗[f] et 34[b] || **29** [a] 𝔖 *'lh' d'jsrjl* || **30** [a] 𝔊*(𝔖𝔙) *καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς* cf 13,15 || **31** [a–a] 𝔊* *καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς* cf 30[a] || **32** [a] 𝔊 + *καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασση* cf 30[a] || **33** [a] 𝔊 + *καὶ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασση* cf 30[a].

רְאוּבֵ֥ן וּבְנֵי־גָ֖ד a לַמִּזְבֵּ֑חַ b כִּ֣י c עֵ֥ד הוּא֙ בֵּינֹתֵ֔ינוּ כִּ֥י יְהוָ֖ה הָאֱלֹהִֽים׃ פ   ג ב מל וחד חס33 . 34ל
23 1 וַיְהִי֙ מִיָּמִ֣ים רַבִּ֔ים אַחֲרֵ֡י אֲשֶׁר־הֵנִ֨יחַ יְהוָ֧ה לְיִשְׂרָאֵ֛ל מִכָּל־   1ג
2 אֹיְבֵיהֶ֖ם מִסָּבִ֑יב וִיהוֹשֻׁ֣עַ זָקֵ֔ן בָּ֖א בַּיָּמִֽים׃ 2 וַיִּקְרָ֨א יְהוֹשֻׁ֜עַ לְכָל־   2ד
יִשְׂרָאֵ֗ל לִזְקֵנָיו֙ וּלְרָאשָׁ֔יו וּלְשֹׁפְטָ֖יו וּלְשֹׁטְרָ֑יו וַיֹּ֣אמֶר אֲלֵהֶ֔ם אֲנִ֣י זָקַ֔נְתִּי   ב3 . כט4 חס בנביא ב מנה בסיפ
3 בָּ֖אתִי בַּיָּמִֽים׃ 3 וְאַתֶּ֣ם רְאִיתֶ֗ם אֵ֣ת כָּל־אֲשֶׁ֨ר עָשָׂ֜ה יְהוָ֤ה אֱלֹהֵיכֶם֙
לְכָל־הַגּוֹיִ֥ם הָאֵ֖לֶּה מִפְּנֵיכֶ֑ם a כִּ֚י יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֔ם ה֖וּא הַנִּלְחָ֥ם לָכֶֽם׃   ל . ג5
4 רְא֡וּ הִפַּ֣לְתִּי לָ֠כֶם אֶת־הַגּוֹיִ֨ם הַנִּשְׁאָרִ֥ים הָאֵ֛לֶּה בְּנַחֲלָ֖ה לְשִׁבְטֵיכֶ֑ם
מִן־הַיַּרְדֵּ֗ן a וְכָל־הַגּוֹיִם֙ אֲשֶׁ֣ר הִכְרַ֔תִּי a וְהַיָּ֥ם b הַגָּד֖וֹל מְב֥וֹא הַשָּֽׁמֶשׁ׃   ב6 . ז
5 וַיהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֗ם ה֚וּא יֶהְדֳּפֵ֣ם מִפְּנֵיכֶ֔ם a וְהוֹרִ֥ישׁ אֹתָ֖ם מִלִּפְנֵיכֶ֑ם   ל . ו חס בסיפ . ג7
6 וִֽירִשְׁתֶּם֙ אֶת־אַרְצָ֔ם כַּאֲשֶׁ֛ר דִּבֶּ֛ר יְהוָ֥ה אֱלֹהֵיכֶ֖ם לָכֶֽם׃ 6 וַחֲזַקְתֶּ֣ם   ל
מְאֹ֔ד לִשְׁמֹ֣ר וְלַעֲשׂ֔וֹת אֵ֚ת כָּל־הַכָּת֔וּב בְּסֵ֖פֶר תּוֹרַ֣ת מֹשֶׁ֑ה לְבִלְתִּ֥י   ה8 . ג בליש
7 סוּר־מִמֶּ֖נּוּ יָמִ֥ין וּשְׂמֹֽאול׃ 7 לְבִלְתִּי־בוֹא֙ בַּגּוֹיִ֣ם הָאֵ֔לֶּה a הַנִּשְׁאָרִ֥ים   יד9 מל וכל שמואל וכתיב דכות ב מ ה
הָאֵ֖לֶּה b אִתְּכֶ֑ם וּבְשֵׁ֨ם אֱלֹהֵיהֶ֤ם לֹֽא־תַזְכִּ֙ירוּ֙ c וְלֹ֣א תַשְׁבִּ֔יעוּ cd וְלֹ֣א   ט פסוק לא ולא ולא ולא . ב10
8 תַעַבְד֔וּם וְלֹ֥א תִֽשְׁתַּחֲו֖וּ לָהֶֽם׃ 8 כִּ֛י אִם־בַּיהוָ֥ה אֱלֹהֵיכֶ֖ם תִּדְבָּ֑קוּ
9 כַּאֲשֶׁ֣ר עֲשִׂיתֶ֔ם עַ֖ד הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃ 9 וַיּ֣וֹרֶשׁ יְהוָ֔ה מִפְּנֵיכֶ֔ם גּוֹיִ֥ם גְּדֹלִ֖ים
10 וַעֲצוּמִ֑ים וְאַתֶּ֗ם לֹא־עָ֤מַד אִישׁ֙ בִּפְנֵיכֶ֔ם עַ֖ד הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃ 10 אִישׁ־אֶחָ֥ד   ד
מִכֶּ֖ם יִרְדָּף־אָ֑לֶף כִּ֣י ׀ יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֗ם ה֚וּא הַנִּלְחָ֣ם לָכֶ֔ם כַּאֲשֶׁ֖ר דִּבֶּ֥ר   ג11
11 לָכֶֽם׃ 11 וְנִשְׁמַרְתֶּ֥ם מְאֹ֖ד לְנַפְשֹׁתֵיכֶ֑ם לְאַהֲבָ֖ה אֶת־יְהוָ֥ה אֱלֹהֵיכֶֽם׃   ה12
12 כִּ֣י ׀ אִם־שׁ֣וֹב תָּשׁ֗וּבוּ וּדְבַקְתֶּם֙ בְּיֶ֨תֶר a הַגּוֹיִ֣ם הָאֵ֔לֶּה b הַנִּשְׁאָרִ֥ים   ל מל בנביא
13 הָאֵ֖לֶּה bc אִתְּכֶ֑ם וְהִתְחַתַּנְתֶּ֥ם בָּהֶ֛ם וּבָאתֶ֥ם בָּהֶ֖ם וְהֵ֥ם בָּכֶֽם׃ 13 יָד֣וֹעַ   ל מל
תֵּֽדְעוּ֒ כִּי֩ לֹ֨א יוֹסִ֜יף יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֗ם לְהוֹרִ֛ישׁ אֶת־הַגּוֹיִ֥ם הָאֵ֖לֶּה   כו פסוק דאית בהון א״ב
מִלִּפְנֵיכֶ֑ם וְהָי֨וּ לָכֶ֜ם לְפַ֣ח וּלְמוֹקֵ֗שׁ וּלְשֹׁטֵ֤ט a בְּצִדֵּיכֶם֙ וְלִצְנִנִ֣ים   ג7 . ב13 . ל . ב
בְּעֵ֣ינֵיכֶ֔ם עַד־אֲבָדְכֶ֗ם מֵ֠עַל הָאֲדָמָ֤ה הַטּוֹבָה֙ הַזֹּ֔את אֲשֶׁ֣ר נָתַ֣ן לָכֶ֔ם   יח . ג
14 יְהוָ֖ה אֱלֹהֵיכֶֽם׃ 14 וְהִנֵּ֨ה אָנֹכִ֤י הוֹלֵךְ֙ הַיּ֔וֹם בְּדֶ֖רֶךְ כָּל־הָאָ֑רֶץ וִֽידַעְתֶּ֞ם   ה14 . כו15 מל ול בסיפ וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה

[33]Mp sub loco. [34]Mm 1372. Cp 23 [1]Mm 1374 ב. [2]Mm 159. [3]Mm 1373. [4]Mm 1954. [5]Mm 1374 א. [6]Mm 1375. [7]Mm 1117. [8]Mm 1376. [9]Mm 169. [10]Mm 530. [11]Mm 1374 א. [12]Mm 1070. [13]Mm 2234. [14]Mm 1377. [15]Mm 1788.

34 [a] 𝔊 + *καὶ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασση* cf 33[a] ‖ [b] prb exc nom altaris cf 26[a]; pc Mss Edd 𝔗[Ms Edd] addunt sive pr עֵד cf 𝔖 ‖ [c] 𝔊 pr *καὶ εἶπεν (-ον)* ‖ **Cp 23,3** [a] nonn Mss 'מִלִּפְ cf 5 ‖ **4** [a–a] prb add ‖ [b] l וְעַד־הַיָּם cf [a–a] ‖ **5** [a] 𝔊 + plur vb ‖ **7** [a] > 𝔊* ‖ [b] > 𝔖 ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ [d] 𝔖(𝔗𝔙) *t'mwn* = תְּשָׁבְעוּ, prb l ‖ **12** [a] mlt Mss Edd + כָּל־ ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] > 𝔖 ‖ **13** [a] prp וּלְשֹׁטִים.

בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם כִּי לֹא־נָפַל דָּבָר אֶחָד מִכֹּל ׀ הַדְּבָרִים
הַטּוֹבִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם עֲלֵיכֶם הַכֹּל בָּאוּ[a] לָכֶם לֹא־נָפַל
15 מִמֶּנּוּ דָּבָר אֶחָד׃ 15 וְהָיָה כַּאֲשֶׁר־בָּא עֲלֵיכֶם כָּל־הַדָּבָר הַטּוֹב אֲשֶׁר
דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲלֵיכֶם כֵּן יָבִיא יְהוָה עֲלֵיכֶם אֵת כָּל־הַדָּבָר   ג16
הָרָע עַד־הַשְׁמִידוֹ אוֹתְכֶם מֵעַל הָאֲדָמָה הַטּוֹבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר נָתַן   ג . ל . ל
16 לָכֶם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ 16 בְּעָבְרְכֶם אֶת־בְּרִית יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר
צִוָּה אֶתְכֶם וַהֲלַכְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם
[a]וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר   יא זוגין בטע17
נָתַן לָכֶם׃[a] פ
24 24 1 וַיֶּאֱסֹף[a] יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁכֶמָה וַיִּקְרָא לְזִקְנֵי   כ1 ול בסיפ . ו2
יִשְׂרָאֵל וּלְרָאשָׁיו וּלְשֹׁפְטָיו וּלְשֹׁטְרָיו וַיִּתְיַצְּבוּ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים׃   בג . ה . ו וכל קהלת דכות4
2 2 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־הָעָם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר   יו5 . כד
הַנָּהָר יָשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם תֶּרַח אֲבִי אַבְרָהָם וַאֲבִי נָחוֹר וַיַּעַבְדוּ   כל סיפ מל
3 אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃ 3 וָאֶקַּח אֶת־אֲבִיכֶם אֶת־אַבְרָהָם מֵעֵבֶר   יו פסוק את את את את
הַנָּהָר וָאוֹלֵךְ אוֹתוֹ בְּכָל־אֶרֶץ כְּנָעַן וָאַרְבֶּ[a] אֶת־זַרְעוֹ וָאֶתֶּן־לוֹ אֶת־   וארבה ק . ל6
4 יִצְחָק׃ 4 וָאֶתֵּן לְיִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וְאֶת־עֵשָׂו וָאֶתֵּן לְעֵשָׂו אֶת־הַר   ב7
5 שֵׂעִיר לָרֶשֶׁת אוֹתוֹ וְיַעֲקֹב וּבָנָיו יָרְדוּ מִצְרָיִם׃ 5 [a]וָאֶשְׁלַח אֶת־מֹשֶׁה   כד מל ד מנה בסיפ . יד8 . ד
וְאֶת־אַהֲרֹן[a] וָאֶגֹּף אֶת־מִצְרַיִם כַּאֲשֶׁר[b] עָשִׂיתִי בְּקִרְבּוֹ וְאַחַר הוֹצֵאתִי   ל
6 [c]אֶתְכֶם׃ 6 וָאוֹצִיא[c] [d]אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם[d] מִמִּצְרַיִם וַתָּבֹאוּ הַיָּמָּה וַיִּרְדְּפוּ   ג ב חס וחד מל . כל סיפ מל
7 מִצְרַיִם אַחֲרֵי אֲבוֹתֵיכֶם בְּרֶכֶב וּבְפָרָשִׁים יַם־סוּף׃ 7 וַיִּצְעֲקוּ אֶל־   כל סיפ מל . ז9
יְהוָה וַיָּשֶׂם מַאֲפֵל[a] בֵּינֵיכֶם ׀ וּבֵין הַמִּצְרִים וַיָּבֵא עָלָיו אֶת־הַיָּם   פר . ל . ה . נא10 . ל
וַיְכַסֵּהוּ וַתִּרְאֶינָה עֵינֵיכֶם אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי בְּמִצְרָיִם וַתֵּשְׁבוּ בַמִּדְבָּר   ג
8 יָמִים רַבִּים׃ 8 וָאָבִאָה[a] אֶתְכֶם אֶל־אֶרֶץ הָאֱמֹרִי הַיּוֹשֵׁב בְּעֵבֶר   ואביא ק כן למערב5 . ה בסיפ ד מל וחד חס
הַיַּרְדֵּן וַיִּלָּחֲמוּ אִתְּכֶם וָאֶתֵּן אוֹתָם בְּיֶדְכֶם וַתִּירְשׁוּ אֶת־אַרְצָם
9 וָאַשְׁמִידֵם מִפְּנֵיכֶם׃ 9 וַיָּקָם בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר מֶלֶךְ מוֹאָב וַיִּלָּחֶם

[16]Mm 679. [17]Mm 915. Cp 24 [1]Mm 4234. [2]Mm 274. [3]Mm 1373. [4]Mm 4077 א. [5]Mp sub loco. [6]Mm 817. [7]Mm 1378. [8]Mm 247. [9]Mm 402. [10]Mm 639.

14 [a] prp בָּא cf ממנו ‖ **16** [a–a] > 𝔊* ‖ **Cp 24,1** [a] sic L, mlt Mss Edd ויא׳ ‖ **3** [a] K וארב, mlt Mss ut Q ‖ **4** [a] nonn Mss יָמָּה– ‖ **5** [a–a] > 𝔊 ‖ [b] 𝔊* *ἐν σημείοις οἷς* cf 𝔖𝔇, l frt בָּאֹתוֹת א׳ cf Nu 14,11; 𝔊^BO *ἐν οἷς* = בַּא׳ ‖ **5/6** [c–c] > 𝔊 ‖ [d–d] > 𝔊^Mss ‖ **7** [a] prp אפל (מ dttg) ‖ **8** [a] K אָה–, nonn Mss ut Q.

10 בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא לְבִלְעָם בֶּן־בְּעוֹר לְקַלֵּל אֶתְכֶם׃ 10 וְלֹא ל
אָבִיתִי לִשְׁמֹעַ לְבִלְעָם וַיְבָרֶךְ בָּרוֹךְ אֶתְכֶם וָאַצִּל אֶתְכֶם מִיָּדוֹ׃ ל. ג ב חס וחד מל[11]
11 וַתַּעַבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן וַתָּבֹאוּ אֶל־יְרִיחוֹ וַיִּלָּחֲמוּ בָכֶם בַּעֲלֵי־יְרִיחוֹ
[a]הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהַגִּרְגָּשִׁי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי[a] וָאֶתֵּן אוֹתָם סימן מפכתגוס[12]. ז
12 בְּיֶדְכֶם׃ 12 וָאֶשְׁלַח לִפְנֵיכֶם אֶת־הַצִּרְעָה וַתְּגָרֶשׁ אוֹתָם מִפְּנֵיכֶם ג[13]
13 שְׁנֵי[a] מַלְכֵי הָאֱמֹרִי לֹא בְחַרְבְּךָ[b] וְלֹא בְקַשְׁתֶּךָ[b]׃ 13 וָאֶתֵּן לָכֶם אֶרֶץ ב. ב בליש
אֲשֶׁר לֹא־יָגַעְתָּ[a] בָּהּ וְעָרִים אֲשֶׁר לֹא־בְנִיתֶם וַתֵּשְׁבוּ בָּהֶם כְּרָמִים מז פסוק לא לא לא
14 וְזֵיתִים אֲשֶׁר לֹא־נְטַעְתֶּם אַתֶּם אֹכְלִים׃ 14 וְעַתָּה יְראוּ אֶת־יְהוָה ג יתיר א
וְעִבְדוּ אֹתוֹ בְּתָמִים וּבֶאֱמֶת וְהָסִירוּ אֶת־אֱלֹהִים[a] אֲשֶׁר עָבְדוּ ל
15 אֲבוֹתֵיכֶם בְּעֵבֶר הַנָּהָר וּבְמִצְרַיִם וְעִבְדוּ אֶת־יְהוָה׃ 15 וְאִם רַע כל סיפ מל. כל יהושע ושפטים ר״פ וכל שמואל דכות ב מ ו[14] וחד מן ח[15] פסוק דמיין
בְּעֵינֵיכֶם לַעֲבֹד אֶת־יְהוָה בַּחֲרוּ לָכֶם הַיּוֹם אֶת־מִי תַעֲבֹדוּן אִם יה. ד ב מנה בלשון ארמי
[a]אֶת־אֱלֹהִים אֲשֶׁר־עָבְדוּ אֲבוֹתֵיכֶם[a] אֲשֶׁר בְּעֵבֶר[b] הַנָּהָר וְאִם אֶת־ כל סיפ מל. מעבר כן ק למדינ[16]
אֱלֹהֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר אַתֶּם יֹשְׁבִים בְּאַרְצָם וְאָנֹכִי וּבֵיתִי נַעֲבֹד אֶת־ ל
16 יְהוָה׃ פ 16 וַיַּעַן[a] הָעָם וַיֹּאמֶר חָלִילָה לָּנוּ מֵעֲזֹב אֶת־יְהוָה לַעֲבֹד
17 אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃ 17 כִּי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הוּא הַמַּעֲלֶה אֹתָנוּ [a]וְאֶת־ ל
אֲבוֹתֵינוּ[a] מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם [b]מִבֵּית עֲבָדִים וַאֲשֶׁר עָשָׂה לְעֵינֵינוּ אֶת־ ז[17]
הָאֹתוֹת הַגְּדֹלוֹת הָאֵלֶּה[b] וַיִּשְׁמְרֵנוּ בְּכָל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלַכְנוּ בָהּ
18 וּבְכֹל הָעַמִּים אֲשֶׁר עָבַרְנוּ בְּקִרְבָּם׃ 18 וַיְגָרֶשׁ יְהוָה אֶת[a]־כָּל־הָעַמִּים ל
וְאֶת־[a]הָאֱמֹרִי יֹשֵׁב הָאָרֶץ מִפָּנֵינוּ גַּם־אֲנַחְנוּ נַעֲבֹד אֶת־יְהוָה כִּי־הוּא ד[18]. ה
19 אֱלֹהֵינוּ׃ ס 19 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל[a]־הָעָם לֹא תוּכְלוּ לַעֲבֹד אֶת־ יי
יְהוָה כִּי־אֱלֹהִים קְדֹשִׁים הוּא אֵל[b]־קַנּוֹא הוּא לֹא־יִשָּׂא לְפִשְׁעֲכֶם ל. ד ב מל וב חס[19]. לז
20 וּלְחַטֹּאותֵיכֶם׃ 20 כִּי תַעַזְבוּ אֶת־יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהֵי נֵכָר וְשָׁב ד מל[20]. ג[21]
21 וְהֵרַע לָכֶם וְכִלָּה אֶתְכֶם אַחֲרֵי אֲשֶׁר־הֵיטִיב לָכֶם׃ 21 וַיֹּאמֶר ל[22]. ז[23]. יב סביר
22 הָעָם אֶל־יְהוֹשֻׁעַ לֹא כִּי אֶת־יְהוָה נַעֲבֹד׃ 22 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם יי
עֵדִים אַתֶּם בָּכֶם כִּי־אַתֶּם בְּחַרְתֶּם לָכֶם אֶת־יְהוָה לַעֲבֹד אוֹתוֹ כו מל ד מנה בסיפ

[11] Mm 1427. [12] Okhl 274. [13] Mm 1379. [14] Mm 1380. [15] Mm 3838. [16] Mp sub loco. [17] Mm 1112. [18] Mm 1381. [19] Mm 1382. [20] Mm 1383. [21] Mm 1384. [22] Mm 407. [23] Mm 1385.

11 [a–a] prb add ‖ **12** [a] 𝔊 12 = שְׁנֵים עָשָׂר ‖ [b] 𝔖 suff pl ‖ **13** [a] Vrs pl ‖ **14** [a] 𝔊 + *τοὺς ἀλλοτρίους* cf 23 ‖ **15** [a–a] 𝔊 *τοῖς θεοῖς τῶν πατέρων ὑμῶν* ‖ [b] K 𝔊𝔖𝔗^{Edd}𝔙 בְּ׳, pc Mss 𝔗 et 17,5 ut Q cf 22,7[a] ‖ **16** [a] 𝔖 + *k(w)lh* = כָּל־ ‖ **17** [a–a] > 𝔖 ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **18** [a–a] frt add cf 11[a–a] ‖ **19** [a] nonn Mss + כָּל־ cf 16[a].27 ‖ [b] 𝔊 *καί*, 𝔊^{O}(𝔖) *καὶ θεός*.

וַיֹּאמְרוּ עֵדִים׃ 23 וְעַתָּה הָסִירוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם 23
ל . 25ג 24ל וְהַטּוּ אֶת־לְבַבְכֶם אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ 24 וַיֹּאמְרוּ[a] הָעָם אֶל־ 24
ב חד מל וחד חס[26] יְהוֹשֻׁעַ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ[b] נַעֲבֹד וּבְקוֹלוֹ נִשְׁמָע׃ 25 וַיִּכְרֹת 25
פר׳ ג יְהוֹשֻׁעַ בְּרִית לָעָם בַּיּוֹם הַהוּא וַיָּשֶׂם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט בִּשְׁכֶם׃ 26 וַיִּכְתֹּב 26
ל יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּסֵפֶר תּוֹרַת אֱלֹהִים וַיִּקַּח אֶבֶן גְּדוֹלָה
ל . ה ב מנה בליש . יו וַיְקִימֶהָ שָּׁם תַּחַת הָאַלָּה[a] אֲשֶׁר בְּמִקְדַּשׁ יְהוָה׃ ס 27 וַיֹּאמֶר 27
27ג יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־[a]הָעָם הִנֵּה הָאֶבֶן הַזֹּאת תִּהְיֶה־בָּנוּ לְעֵדָה כִּי־הִיא
27ג . ל שָׁמְעָה אֵת כָּל־אִמְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר עִמָּנוּ[b] וְהָיְתָה בָכֶם לְעֵדָה
28כב פֶּן־תְּכַחֲשׁוּן בֵּאלֹהֵיכֶם[c]׃ 28 וַיְשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָעָם אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ׃ 28
ב . 29ג פ 29 וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיָּמָת יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן עֶבֶד יְהוָה 29
ל בֶּן־מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים׃ 30 וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בִּגְבוּל נַחֲלָתוֹ [a]בְּתִמְנַת־סֶרַח[ab] 30
ב אֲשֶׁר[c] בְּהַר־אֶפְרָיִם מִצְּפוֹן לְהַר־גָּעַשׁ[d]׃ 31 [a]וַיַּעֲבֹד יִשְׂרָאֵל אֶת־יְהוָה 31
ה פסוק כל וכל כל . 30ג כֹּל יְמֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכֹל ׀ יְמֵי הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר הֶאֱרִיכוּ יָמִים אַחֲרֵי יְהוֹשֻׁעַ
31ז . ל וַאֲשֶׁר יָדְעוּ אֵת כָּל־מַעֲשֵׂה[b] יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל׃ 32 וְאֶת־ 32
עַצְמוֹת יוֹסֵף אֲשֶׁר־הֶעֱלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל ׀ מִמִּצְרַיִם קָבְרוּ בִשְׁכֶם
ה בְּחֶלְקַת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר קָנָה יַעֲקֹב מֵאֵת בְּנֵי־חֲמוֹר אֲבִי־שְׁכֶם בְּמֵאָה
33ה . 32ג קְשִׂיטָה וַיִּהְיוּ[a] לִבְנֵי־יוֹסֵף לְנַחֲלָה׃ 33 וְאֶלְעָזָר[a] בֶּן־אַהֲרֹן[b] מֵת וַיִּקְבְּרוּ 33
34כא אֹתוֹ בְּגִבְעַת פִּינְחָס בְּנוֹ אֲשֶׁר נִתַּן־לוֹ בְּהַר אֶפְרָיִם׃

סכום הפסוקים של ספר
שש מאות ותמשים וששה
וחציו ומחשבון[35]
וסדרים הׄ

[24] Mm 3328. [25] Mm 1386. [26] Mm 1387. [27] Mm 144. [28] Mm 59. [29] Mm 154. [30] Mm 1399. [31] Mm 1836. [32] Mm 249. [33] Mm 943. [34] Mm 2838. [35] Jos 13,26, cf Mp sub loco.

24 [a] pc Mss ־רַ cf 𝔊𝔖[W]𝔙 ‖ [b] > 2 Mss 𝔊* ‖ **26** [a] al locis אֵלָה ‖ **27** [a] > 𝔊* cf 16. 19.21 ‖ [b] 𝔊 + *σήμερον* = הַיּוֹם ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔙) *κυρίῳ τῷ θεῷ* ... = בַּיהוה אֱ׳ ‖ **30** [a—a] 𝔊 *ἐν Θαμνα(θα)σαχαρ(α)* ‖ [b] Ms 𝔄 et Jdc 2,9 חֶרֶס cf 19,50[a—a] ‖ [c] > nonn Mss Edd 𝔊*ℭ[Mss] et 19,50 Jdc 2,9 ‖ [d] 𝔊 + *ἐκεῖ ἔθηκαν μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ μνῆμα, εἰς ὃ ἔθαψαν αὐτὸν ἐκεῖ, τὰς μαχαίρας τὰς πετρίνας, ἐν αἷς περιέτεμεν τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐν Γαλγαλοις, ὅτε ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου, καθὰ συνέταξεν αὐτοῖς κύριος, καὶ ἐκεῖ εἰσιν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας* ‖ **31** [a] 𝔊 tr post 28 ‖ [b] 𝔊𝔖𝔙 pl ‖ **32** [a] prb l וַתְּהִי cf 𝔖𝔙 ‖ **33** [a] 𝔖 + *khn'* = הַכֹּהֵן ‖ [b] 2 Mss 𝔖𝔄 + הַכֹּהֵן.

JUDICES שפטים

[סא] **1** ¹ וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת יְהוֹשֻׁעַ וַיִּשְׁאֲלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּיהוָה לֵאמֹר יא זוגין דמטע בטע׳. ד. ב
2 מִי יַעֲלֶה־לָּנוּ אֶל־הַכְּנַעֲנִי בַּתְּחִלָּה לְהִלָּחֶם בּוֹ׃ ² וַיֹּאמֶר יְהוָה יְהוּדָה ל
3 יַעֲלֶה הִנֵּה נָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ בְּיָדוֹ׃ ³ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְשִׁמְעוֹן אָחִיו ל
עֲלֵה אִתִּי בְגוֹרָלִי וְנִלָּחֲמָה בַּכְּנַעֲנִי וְהָלַכְתִּי גַם־אֲנִי אִתְּךָ בְּגוֹרָלֶךָ ל. ד. ל
4 וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ שִׁמְעוֹן׃ ⁴ וַיַּעַל יְהוּדָה וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת־הַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִּי ל
5 בְּיָדָם וַיַּכּוּם בְּבֶזֶק עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ׃ ⁵ וַיִּמְצְאוּ אֶת־אֲדֹנִי בֶזֶק יא
6 בְּבֶזֶק וַיִּלָּחֲמוּ בּוֹ וַיַּכּוּ אֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־הַפְּרִזִּי׃ ⁶ וַיָּנָס אֲדֹנִי בֶזֶק ב בטע
7 וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרָיו וַיֹּאחֲזוּ אֹתוֹ וַיְקַצְּצוּ אֶת־בְּהֹנוֹת יָדָיו וְרַגְלָיו׃ ⁷ וַיֹּאמֶר ב. ב
אֲדֹנִי־בֶזֶק שִׁבְעִים ׀ מְלָכִים בְּהֹנוֹת יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם מְקֻצָּצִים הָיוּ ב. ל
מְלַקְּטִים תַּחַת שֻׁלְחָנִי כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי כֵּן שִׁלַּם־לִי אֱלֹהִים וַיְבִיאֻהוּ ב. ל. יא. ד
8 יְרוּשָׁלִַם וַיָּמָת שָׁם׃ פ ⁸ וַיִּלָּחֲמוּ בְנֵי־יְהוּדָה בִּירוּשָׁלִַם וַיִּלְכְּדוּ
9 אוֹתָהּ וַיַּכּוּהָ לְפִי־חָרֶב וְאֶת־הָעִיר שִׁלְּחוּ בָאֵשׁ׃ ⁹ וְאַחַר יָרְדוּ בְּנֵי ד. ח. ד
10 יְהוּדָה לְהִלָּחֵם בַּכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב הָהָר וְהַנֶּגֶב וְהַשְּׁפֵלָה׃ ¹⁰ וַיֵּלֶךְ יְהוּדָה מט מל בנביא ד מנה בסיפ
אֶל־הַכְּנַעֲנִי הַיּוֹשֵׁב בְּחֶבְרוֹן וְשֵׁם־חֶבְרוֹן לְפָנִים קִרְיַת אַרְבַּע׃
11 וַיַּכּוּ אֶת־שֵׁשַׁי וְאֶת־אֲחִימַן וְאֶת־תַּלְמָי׃ ¹¹ וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם אֶל־יוֹשְׁבֵי לד מל
12 דְּבִיר וְשֵׁם־דְּבִיר לְפָנִים קִרְיַת־סֵפֶר׃ ¹² וַיֹּאמֶר כָּלֵב אֲשֶׁר־יַכֶּה
אֶת־קִרְיַת־סֵפֶר וּלְכָדָהּ וְנָתַתִּי לוֹ אֶת־עַכְסָה בִתִּי לְאִשָּׁה׃
13 וַיִּלְכְּדָהּ עָתְנִיאֵל בֶּן־קְנַז אֲחִי כָלֵב הַקָּטֹן מִמֶּנּוּ וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־
14 עַכְסָה בִתּוֹ לְאִשָּׁה׃ ¹⁴ וַיְהִי בְּבוֹאָהּ וַתְּסִיתֵהוּ לִשְׁאוֹל מֵאֵת־אָבִיהָ ב מל. ב. ו חס. ל

Cp 1 ¹Mm 794. ²Mm 1388. ³Mm 1389. ⁴Mm 917. ⁵Mm 3870. ⁶Mm 1390. ⁷Mm 3286. ⁸Mm 1391. ⁹Mm 1392. ¹⁰Mp sub loco. ¹¹Mm 1393 contra textum.

Cp 1,1 a frt orig מֹשֶׁה cf 2,6 ‖ **10** a prp כָּלֵב cf Jos 15,13sq ‖ b 𝔊 + *καὶ ἐξῆλθεν Χεβρων ἐξ ἐναντίας* ‖ c–c 𝔊 *Καριαθαρβοκσεφερ* ex ק׳ א׳ et ק׳ סֵפֶר cf 11 b–b ‖ d prp וַיַּךְ ‖ **11** a 𝔊* *καὶ ἀνέβησαν*, l וַיַּעַל cf Jos 15,15 ‖ b–b 𝔊 *Πόλις γραμμάτων* (𝔊 B min pr *Καριασσωφαρ*); 𝔄 *qrjt ʿlk'tb* = ק׳ סֵפֶר; cf Jos 15,15 a–a ‖ **12** a–a 𝔊 *τὴν Πόλιν τῶν γραμμάτων* ‖ **13** a–a cf Jos 15,17 a ‖ **14** a 𝔊(𝔙) *καὶ ἐπέσεισεν αὐτήν*, l וַיְסִיתֶהָ; cf Jos 15,18 a.

ג הַשָּׂדֶה[b] וַתִּצְנַח[c] מֵעַל הַחֲמוֹר וַיֹּאמֶר־לָהּ כָּלֵב מַה־לָּךְ׃ 15 וַתֹּאמֶר 15
ב. ז חס לוֹ הָבָה־לִּי בְרָכָה כִּי אֶרֶץ הַנֶּגֶב נְתַתָּנִי וְנָתַתָּה לִי גֻּלֹּת[a] מָיִם וַיִּתֶּן־
ז חס. ז חס. ל לָהּ כָּלֵב[b] [c]אֵת גֻּלֹּת[a] עִלִּית וְאֵת גֻּלֹּת תַּחְתִּית[c]׃ פ 16 וּבְנֵי קֵינִי[a] 16
חֹתֵן מֹשֶׁה עָלוּ מֵעִיר הַתְּמָרִים אֶת־בְּנֵי יְהוּדָה מִדְבַּר יְהוּדָה[b] [c]אֲשֶׁר
ל. ל בְּנֶגֶב[c] עֲרָד[d] [e]וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב אֶת־הָעָם[e]׃ 17 וַיֵּלֶךְ יְהוּדָה אֶת־שִׁמְעוֹן 17
מט מל בנביא. ד[12] מנה בסיפ. ל. ב אָחִיו וַיַּכּוּ[a] אֶת־הַכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב צְפַת וַיַּחֲרִימוּ אוֹתָהּ וַיִּקְרָא[b] אֶת־שֵׁם־
הָעִיר חָרְמָה׃ 18 וַיִּלְכֹּד[a] יְהוּדָה אֶת־עַזָּה וְאֶת־גְּבוּלָהּ וְאֶת־[b]אַשְׁקְלוֹן 18
ו בנ״ך. ב חס וְאֶת־גְּבוּלָהּ וְאֶת־עֶקְרוֹן וְאֶת־גְּבוּלָהּ׃ 19 וַיְהִי יְהוָה אֶת־יְהוּדָה וַיֹּרֶשׁ 19
אֶת־הָהָר כִּי לֹא[a] לְהוֹרִישׁ אֶת־יֹשְׁבֵי הָעֵמֶק כִּי־רֶכֶב בַּרְזֶל לָהֶם׃
20 וַיִּתְּנוּ לְכָלֵב אֶת־חֶבְרוֹן כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה וַיּוֹרֶשׁ[a] מִשָּׁם אֶת־ 20
ד. ז[12] שְׁלֹשָׁה[b] בְּנֵי הָעֲנָק[c]׃ 21 וְאֶת־הַיְבוּסִי יֹשֵׁב[a] יְרוּשָׁלַם לֹא הוֹרִישׁוּ בְּנֵי 21
בִנְיָמִן[b] וַיֵּשֶׁב הַיְבוּסִי אֶת־בְּנֵי בִנְיָמִן[b] בִּירוּשָׁלַם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ ס
ג בנביא. ל 22 וַיַּעֲלוּ בֵית־יוֹסֵף גַּם־הֵם בֵּית־אֵל וַיהוָה עִמָּם׃ 23 וַיָּתִירוּ בֵית־ 22 23
ט[13] מל וכל תלים דכות ב מ א יוֹסֵף בְּבֵית־אֵל וְשֵׁם־הָעִיר לְפָנִים לוּז׃ 24 וַיִּרְאוּ הַשֹּׁמְרִים אִישׁ יוֹצֵא 24
ב[14] מִן־הָעִיר וַיֹּאמְרוּ לוֹ הַרְאֵנוּ נָא אֶת־מְבוֹא הָעִיר וְעָשִׂינוּ עִמְּךָ חָסֶד׃
יח פסוק את את ואת ואת. ב[15] 25 וַיַּרְאֵם אֶת־מְבוֹא הָעִיר וַיַּכּוּ אֶת־הָעִיר לְפִי־חָרֶב וְאֶת־הָאִישׁ 25
ל[12]. ג[16]. ב[17]. ה וְאֶת־כָּל־מִשְׁפַּחְתּוֹ שִׁלֵּחוּ׃ 26 וַיֵּלֶךְ הָאִישׁ אֶרֶץ[a] הַחִתִּים וַיִּבֶן[b] עִיר 26
ג[18]. ל וַיִּקְרָא[c] שְׁמָהּ לוּז[d] הוּא שְׁמָהּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ פ 27 וְלֹא־הוֹרִישׁ 27
ה חס בנביא ב[12] מנה בפסוק ובסיפ. ט[19] מְנַשֶּׁה אֶת־בֵּית־שְׁאָן וְאֶת־בְּנוֹתֶיהָ וְאֶת־תַּעְנַךְ וְאֶת־בְּנֹתֶיהָ וְאֶת־
ישבי[12]. ט[19]. לד מל. ק ה חס בנביא ב מנה בפסוק ובסיפ. ט[19]. לד מל יֹשְׁבֵ[a] דוֹר וְאֶת־בְּנוֹתֶיהָ וְאֶת־יוֹשְׁבֵי יִבְלְעָם וְאֶת־בְּנֹתֶיהָ וְאֶת־יוֹשְׁבֵי
ז. י בטע בסיפ מְגִדּוֹ וְאֶת־בְּנוֹתֶיהָ וַיּוֹאֶל הַכְּנַעֲנִי לָשֶׁבֶת בָּאָרֶץ הַזֹּאת׃ 28 וַיְהִי כִּי־ 28

[12] Mp sub loco. [13] Mm 1268. [14] Mm 3341. [15] Mm 1184. [16] Mm 1394. [17] Mm 377. [18] Mm 191. [19] Mm 1395.

14 [b] 𝔊* *ἀγρόν*, l שָׂדֶה cf Jos 15,18 ‖ [c] 𝔊 *καὶ ἐγόγγυζεν καὶ ἔκραζεν* ‖ **15** [a] α′ sg cf Jos 15,19[b], l prb גֻּלַּת (𝔊 *λύτρωσιν* = גְּאֻלַּת ex גֻּלַּת) ‖ [b] 𝔊 + *κατὰ τὴν καρδίαν αὐτῆς*, ins frt כְּלִבָּהּ (hpgr) ‖ [c–c] cf Jos 15,19[d–d] ‖ **16** [a] l הַקֵּינִי ut 4,11 ‖ [b] > 𝔊*, dl ‖ [c–c] prb gl, dl ‖ [d] 𝔊* pr *ἐπὶ καταβάσεως* = בְּמוֹרַד (ex במדבר) ‖ [e–e] crrp, frt l ־כוּ ־בוֹ אֶת־ הָעֲמָלֵקִי cf 𝔊* *κατῴκησαν* (pro ′וי′ וי) et 𝔊[C]𝔏 + *Αμαληκ* ‖ **17** [a] 2 Mss 𝔊[BC] וַיַּכֶּה ‖ [b] 𝔊* pl, l ־ְאוּ ‖ **18** [a] 𝔊 *καὶ οὐκ ἐκληρονόμησεν*, l וְלֹא הוֹרִישׁ cf 19b ‖ [b] ℭ את ‖ **19** [a] ins c Ms Ms[mg] 𝔊ℭ𝔙 יָכְלוּ cf Jos 15,63 ‖ **20** [a] frt nonn vb exc cf [b.c] et Jos 11,21 ‖ [b] 𝔊 + *πόλεις* (𝔊[AO]𝔏 praeterea + *καὶ ἐξῆρεν ἐκεῖθεν τὰς τρεῖς*) ‖ [c] 𝔊[RL] Sa Syh 𝔄 + *καὶ ἐξῆρεν ἐκεῖθεν τοὺς τρεῖς υἱοὺς Ενακ* ‖ **21** [a] nonn Mss Q[Or] יֹשְׁבֵי cf 27[a] et Jos 15,63 ‖ [b] l c Jos 15,63 יְהוּדָה ‖ **22** [a] nonn Mss 𝔊 בְּנֵי ‖ **26** [a] pc Mss אֶל־א′, Ms לְא′ ‖ [b] 𝔊 + *ἐκεῖ* ‖ [c] ℭ pc Mss + את ‖ [d] 𝔊 *Λουζα* ‖ **27** [a] mlt Mss Vrs ut Q, l.

חָזַק יִשְׂרָאֵל וַיָּשֶׂם אֶת־הַכְּנַעֲנִי לָמַס וְהוֹרֵישׁ לֹא הוֹרִישׁוֹ׃ ס
29 וְאֶפְרַיִם לֹא הוֹרִישׁ אֶת־הַכְּנַעֲנִי הַיּוֹשֵׁב בְּגָזֶר וַיֵּשֶׁב הַכְּנַעֲנִי בְּקִרְבּוֹ
30 בְּגָזֶר׃ פ 30 זְבוּלֻן לֹא הוֹרִישׁ אֶת־יוֹשְׁבֵי קִטְרוֹן וְאֶת־יוֹשְׁבֵי
31 נַהֲלֹל[a] וַיֵּשֶׁב הַכְּנַעֲנִי בְּקִרְבּוֹ וַיִּהְיוּ[b] לָמַס׃ ס 31 אָשֵׁר לֹא הוֹרִישׁ
אֶת־יֹשְׁבֵי עַכּוֹ וְאֶת־יוֹשְׁבֵי צִידוֹן וְאֶת־אַחְלָב[a] וְאֶת־אַכְזִיב[b] וְאֶת־
32 חֶלְבָּה[b] וְאֶת־אֲפִיק[c] וְאֶת־רְחֹב׃ 32 וַיֵּשֶׁב הָאָשֵׁרִי בְּקֶרֶב הַכְּנַעֲנִי
33 יֹשְׁבֵי[a] הָאָרֶץ כִּי לֹא הוֹרִישׁוֹ[b]׃ ס 33 נַפְתָּלִי לֹא־הוֹרִישׁ אֶת־
יֹשְׁבֵי בֵית־שֶׁמֶשׁ וְאֶת־יֹשְׁבֵי בֵית־עֲנָת וַיֵּשֶׁב בְּקֶרֶב הַכְּנַעֲנִי יֹשְׁבֵי[a]
34 הָאָרֶץ וְיֹשְׁבֵי בֵית־שֶׁמֶשׁ וּבֵית עֲנָת הָיוּ לָהֶם לָמַס׃ ס 34 וַיִּלְחֲצוּ
35 הָאֱמֹרִי אֶת־בְּנֵי־דָן הָהָרָה כִּי־לֹא נְתָנוֹ[a] לָרֶדֶת לָעֵמֶק׃ 35 וַיּוֹאֶל
הָאֱמֹרִי לָשֶׁבֶת [a]בְּהַר־חֶרֶס[a] בְּאַיָּלוֹן וּבְשַׁעַלְבִים וַתִּכְבַּד[b] יַד בֵּית־
36 יוֹסֵף[c] וַיִּהְיוּ[d] לָמַס׃ 36 וּגְבוּל הָאֱמֹרִי[a] מִמַּעֲלֵה עַקְרַבִּים מֵהַסֶּלַע[b]
וָמָעְלָה׃ פ

2 1 וַיַּעַל מַלְאַךְ־יְהוָה מִן־הַגִּלְגָּל אֶל־הַבֹּכִים[a] פ וַיֹּאמֶר[b]
אַעֲלֶה[c] אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם וָאָבִיא אֶתְכֶם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי
2 לַאֲבֹתֵיכֶם וָאֹמַר לֹא־אָפֵר בְּרִיתִי אִתְּכֶם לְעוֹלָם׃ 2 וְאַתֶּם לֹא־
תִכְרְתוּ בְרִית לְיוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הַזֹּאת מִזְבְּחוֹתֵיהֶם תִּתֹּצוּן וְלֹא־
3 שְׁמַעְתֶּם בְּקֹלִי מַה־זֹּאת עֲשִׂיתֶם׃ 3 וְגַם אָמַרְתִּי לֹא־אֲגָרֵשׁ[a] אוֹתָם
4 מִפְּנֵיכֶם[b] וְהָיוּ לָכֶם לְצִדִּים[c] וֵאלֹהֵיהֶם יִהְיוּ לָכֶם לְמוֹקֵשׁ׃ 4 וַיְהִי
כְּדַבֵּר מַלְאַךְ יְהוָה אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאוּ
5 הָעָם אֶת־קוֹלָם וַיִּבְכּוּ׃ 5 וַיִּקְרְאוּ שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא בֹּכִים וַיִּזְבְּחוּ־

[20] Mm 311. [21] Mm 1396. [22] Mm 1395. [23] Mm 2135. [24] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [25] Mm 1100. [26] Mm 1397. [27] Mm 1356. [28] Mm 1893. Cp 2 [1] Mm 389. [2] Mm 1586. [3] Mm 4205. [4] Mp sub loco. [5] Mm 1398.

30 [a] 𝔊[II] *Ev(v)aala*, Jos 19,15 21,35 נַהֲלָל ‖ [b] 𝔗 ויהי ‖ **31** [a] prp מַחֲלֵב cf Jos 19,29[b] ‖ [b–b] dupl ad ואת־אחלב? prb dl ‖ [c] mlt Mss אֲפֵק vel אֲפֶק (sic Jos 19,30) ‖ **32** [a] 𝔗 pc Mss 𝔊 יוֹשֵׁב ‖ [b] 𝔊 *ἐδυνάσθη (ἠδυνήθη) ἐξᾶραι αὐτόν*, l frt יָכֹל לְהוֹרִישׁוֹ ‖ **33** [a] cf 32[a] ‖ **34** [a] Ms 𝔊*𝔖𝔗 et Jos 19,47a 𝔊 נתנום ‖ **35** [a–a] Jos 19,41 עִיר שָׁמֶשׁ ‖ [b] ins עֲלֵיהֶם cf Jos 19,48a 𝔊 et [c] ‖ [c] 𝔊 + *ἐπὶ τὸν Ἀμορραῖον* ‖ [d] 𝔊* + *αὐτῷ*, 𝔊[B] et Jos 19,48 𝔊 + *αὐτοῖς* ‖ **36** [a] 𝔊[AOL]𝔏𝔄 Syh (sub ob) + *ὁ Ἰδουμαῖος*, l הָאֲדֹמִי ‖ [b] 𝔊* *ἐπὶ τῆς πέτρας*, dl מ (dttg) ‖ **Cp 2,1** [a] LC al Mss 𝔅 interv ‖ [b] hic frt nonn vb exc cf [a] et 𝔊 + *πρὸς αὐτοὺς* (𝔊[B] *τάδε λέγει*) *κύριος* ‖ [c] prp וָאַ׳ ‖ **3** [a] 𝔊* *προσθήσω τοῦ μετοικίσαι τὸν λαόν, ὃν εἶπα τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς* ‖ [b] nonn Mss מִלִּפְ׳ ‖ [c] 𝔊(𝔗𝔙) *εἰς συνοχάς*, l frt לְצָרִים; prp 𝔐 a *צַד cf akk *ṣaddu*.

6 שָׁ֖ם לַֽיהוָֽה׃ פ 6 וַיְשַׁלַּ֥ח יְהוֹשֻׁ֖עַ אֶת־הָעָ֑ם וַיֵּלְכ֧וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֛ל כב̇⁶
אִ֥ישׁ לְנַחֲלָת֖וֹ לָרֶ֥שֶׁת אֶת־הָאָֽרֶץ׃ 7 וַיַּעַבְד֤וּ הָעָם֙ אֶת־יְהוָ֔ה כֹּ֖ל יְמֵ֣י ל̇⁷ ה פסוק כל וכל כל
יְהוֹשֻׁ֑עַ וְכֹ֣ל ׀ יְמֵ֣י הַזְּקֵנִ֗ים אֲשֶׁ֨ר הֶאֱרִ֤יכוּ יָמִים֙ אַחֲרֵ֣י יְהוֹשׁ֔וּעַ אֲשֶׁ֣ר^a רָא֗וּ ג⁸ . ב מל⁹
8 אֵ֚ת כָּל־מַעֲשֵׂ֣ה יְהוָ֔ה הַגָּד֔וֹל אֲשֶׁ֥ר עָשָׂ֖ה לְיִשְׂרָאֵֽל׃ 8 וַיָּ֛מָת יְהוֹשֻׁ֥עַ ב¹⁰ . ב
9 בִּן־נ֖וּן עֶ֣בֶד יְהוָ֑ה בֶּן־מֵאָ֥ה וָעֶ֖שֶׂר שָׁנִֽים׃ 9 וַיִּקְבְּר֤וּ אוֹתוֹ֙ בִּגְב֣וּל
10 נַחֲלָת֔וֹ בְּתִמְנַת־חֶ֖רֶס^a בְּהַ֣ר אֶפְרָ֑יִם מִצְּפ֖וֹן לְהַר־גָּֽעַשׁ׃ 10 וְגַם֙ כָּל־
הַדּ֣וֹר הַה֔וּא נֶאֶסְפ֖וּ אֶל־אֲבוֹתָ֑יו וַיָּקָם֩ דּ֨וֹר אַחֵ֜ר אַחֲרֵיהֶ֗ם אֲשֶׁ֤ר הׄ . ג מל¹¹
לֹא־יָדְעוּ֙ אֶת־יְהוָ֔ה וְגַם֙ אֶת־הַֽמַּעֲשֶׂ֔ה אֲשֶׁ֥ר עָשָׂ֖ה לְיִשְׂרָאֵֽל׃ ס
11 11 וַיַּעֲשׂ֧וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֛ל אֶת־הָרַ֖ע בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֑ה וַיַּֽעַבְד֖וּ אֶת־הַבְּעָלִֽים׃ ז . ב זוגין¹²
12 12 וַיַּעַזְב֞וּ אֶת־יְהוָ֣ה ׀ אֱלֹהֵ֣י אֲבוֹתָ֗ם הַמּוֹצִ֣יא אוֹתָם֮ מֵאֶ֣רֶץ מִצְרַיִם֒ ל̇¹³
וַיֵּלְכ֞וּ אַחֲרֵ֣י ׀ אֱלֹהִ֣ים אֲחֵרִ֗ים מֵאֱלֹהֵ֤י הָֽעַמִּים֙ אֲשֶׁר֙ סְבִיב֣וֹתֵיהֶ֔ם ב מל¹⁴
13 וַיִּֽשְׁתַּחֲו֖וּ לָהֶ֑ם וַיַּכְעִ֖סוּ אֶת־יְהוָֽה׃ 13 וַיַּעַזְב֖וּ אֶת־יְהוָ֑ה וַיַּעַבְד֥וּ לַבַּ֖עַל הׄ¹⁵ חס בליש וכל מכעסים דכות ב מ א
14 וְלָעַשְׁתָּרֽוֹת׃ 14 וַיִּֽחַר־אַ֤ף יְהוָה֙ בְּיִשְׂרָאֵ֔ל וַֽיִּתְּנֵם֙ בְּיַד־שֹׁסִ֔ים וַיָּשֹׁ֖סּוּ ל̇
אוֹתָ֑ם וַֽיִּמְכְּרֵ֞ם בְּיַ֤ד אוֹיְבֵיהֶם֙ מִסָּבִ֔יב וְלֹֽא־יָכְל֣וּ ע֔וֹד לַעֲמֹ֖ד לִפְנֵ֥י ו מל
15 אוֹיְבֵיהֶֽם׃ 15 בְּכֹ֣ל ׀ אֲשֶׁ֣ר יָצְא֗וּ יַד־יְהוָה֙ הָֽיְתָה־בָּ֣ם לְרָעָ֔ה כַּאֲשֶׁר֙ ו מל
16 דִּבֶּ֣ר יְהוָ֔ה וְכַאֲשֶׁ֛ר נִשְׁבַּ֥ע יְהוָ֖ה לָהֶ֑ם וַיֵּ֥צֶר^a לָהֶ֖ם מְאֹֽד׃ 16 וַיָּ֥קֶם^a ג¹⁶ . כ¹⁷
17 יְהוָ֖ה שֹׁפְטִ֑ים וַיּ֣וֹשִׁיע֔וּם^b מִיַּ֖ד שֹׁסֵיהֶֽם׃ 17 וְגַ֤ם אֶל־שֹֽׁפְטֵיהֶם֙ לֹ֣א ל̇ . ב
שָׁמֵ֔עוּ כִּ֣י זָנ֗וּ אַחֲרֵי֙ אֱלֹהִ֣ים אֲחֵרִ֔ים וַיִּֽשְׁתַּחֲו֖וּ לָהֶ֑ם סָ֣רוּ מַהֵ֗ר מִן־
18 הַדֶּ֙רֶךְ֙ אֲשֶׁ֨ר הָלְכ֧וּ אֲבוֹתָ֛ם לִשְׁמֹ֥עַ מִצְוֺת־יְהוָ֖ה לֹא־עָ֥שׂוּ כֵֽן׃ 18 וְכִֽי־ ל̇
הֵקִים֩ יְהוָ֨ה ׀ לָהֶ֜ם שֹֽׁפְטִ֗ים וְהָיָ֤ה יְהוָה֙ עִם־הַשֹּׁפֵ֔ט וְהוֹשִׁיעָם֙ מִיַּ֣ד ו¹⁸ . ב ומל¹⁹
אֹֽיְבֵיהֶ֔ם כֹּ֖ל יְמֵ֣י הַשּׁוֹפֵ֑ט כִּֽי־יִנָּחֵ֤ם יְהוָה֙ מִנַּ֣אֲקָתָ֔ם מִפְּנֵ֥י לֹחֲצֵיהֶ֖ם ב מל . ד²⁰ . ל̇
19 וְדֹחֲקֵיהֶֽם׃ 19 וְהָיָ֣ה ׀ בְּמ֣וֹת הַשּׁוֹפֵ֗ט יָשֻׁ֙בוּ֙ וְהִשְׁחִ֣יתוּ מֵאֲבוֹתָ֔ם לָלֶ֗כֶת ל̇ . ב מל . ז חס . ל̇
אַחֲרֵי֙ אֱלֹהִ֣ים אֲחֵרִ֔ים לְעָבְדָ֖ם וּלְהִשְׁתַּחֲוֺ֣ת לָהֶ֑ם לֹ֤א הִפִּ֙ילוּ֙
20 מִמַּ֣עַלְלֵיהֶ֔ם וּמִדַּרְכָּ֖ם הַקָּשָֽׁה׃ 20 וַיִּֽחַר־אַ֥ף יְהוָ֖ה בְּיִשְׂרָאֵ֑ל וַיֹּ֗אמֶר ל̇
יַ֡עַן אֲשֶׁר֩ עָבְר֨וּ הַגּ֤וֹי הַזֶּה֙ אֶת־בְּרִיתִי֙ אֲשֶׁ֣ר צִוִּ֣יתִי אֶת־אֲבוֹתָ֔ם וְלֹ֥א

[6]Mm 59. [7]Mp sub loco. [8]Mm 1399. [9]Mm 1066. [10]Mm 1400. [11]Mm 4240. [12]Okhl 232. [13]Mm 1218. [14]Mm 257. [15]Mm 1401. [16]Mm 1767. [17]Mm 1991. [18]Mm 2154. [19]Mm 1402. [20]Mm 1403.

7 [a] nonn Mss וְאֵ׳ || **9** [a] pc Mss 𝔖𝔙 et Jos 19,50 24,30 סֶרַח || **15** [a] 𝔊 *καὶ ἐξέθλιψεν* (scl *κύριος*) = וַיָּצַר || **16** [a] ins antea sec 3,9.15 6,6 10,10 וַיִּזְעֲקוּ אֶל־יְהוָה || [b] 𝔊 sg cf 15[a].

21 שָׁמְע֖וּ לְקוֹלִֽי׃ 21 גַּם־אֲנִי֙ לֹ֣א אוֹסִ֔יף לְהוֹרִ֥ישׁ אִ֖ישׁ מִפְּנֵיהֶ֑ם מִן־הַגּוֹיִ֛ם וז שמיעה לקול[21]. [22] ר״פ וכל מ״פ דכות ב מ ה . יט
22 אֲשֶׁר־עָזַ֥ב יְהוֹשֻׁ֖עַ וַיָּמֹֽת[a]׃ 22 לְמַ֛עַן נַסּ֥וֹת בָּ֖ם אֶת־יִשְׂרָאֵ֑ל הֲשֹׁמְרִ֣ים ו פסוק בם בם . ל
הֵ֠ם אֶת־דֶּ֨רֶךְ[a] יְהוָ֜ה לָלֶ֣כֶת בָּ֗ם[b] כַּאֲשֶׁ֛ר שָׁמְר֥וּ אֲבוֹתָ֖ם אִם־לֹֽא׃ ח דמטע[23]. ז ס״פ
23 וַיַּנַּ֤ח יְהוָה֙ אֶת־הַגּוֹיִ֣ם הָאֵ֔לֶּה לְבִלְתִּ֥י הוֹרִישָׁ֖ם מַהֵ֑ר וְלֹ֥א נְתָנָ֖ם בְּיַד־ ז[24]
3 יְהוֹשֻֽׁעַ׃ פ 3 1 וְאֵ֤לֶּה הַגּוֹיִם֙ אֲשֶׁ֣ר הִנִּ֣יחַ יְהוָ֔ה לְנַסּ֥וֹת בָּ֖ם אֶת־ ל . ג
2 יִשְׂרָאֵ֑ל אֵ֚ת כָּל־אֲשֶׁ֣ר לֹא־יָדְע֔וּ אֵ֖ת כָּל־מִלְחֲמ֥וֹת כְּנָֽעַן׃ 2 רַ֗ק
לְמַ֙עַן֙ דַּ֚עַת[a] דֹּר֣וֹת בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֔ל לְלַמְּדָ֖ם מִלְחָמָ֑ה רַ֥ק אֲשֶׁר־לְפָנִ֖ים ל . ל[1]
3 לֹ֥א יְדָעֽוּם[b]׃ 3 חֲמֵ֣שֶׁת ׀ סַרְנֵ֣י פְלִשְׁתִּ֗ים וְכָל־הַֽכְּנַעֲנִי֙ וְהַצִּ֣ידֹנִ֔י וְהַחִוִּ֖י[a]
4 יֹשֵׁ֣ב הַ֣ר הַלְּבָנ֑וֹן מֵהַר֙ בַּ֣עַל חֶרְמ֔וֹן עַ֖ד לְב֥וֹא חֲמָֽת׃ 4 וַיִּֽהְי֕וּ לְנַסּ֥וֹת ג
בָּ֖ם אֶת־יִשְׂרָאֵ֑ל לָדַ֗עַת הֲיִשְׁמְעוּ֙ אֶת־מִצְוֺ֣ת יְהוָ֔ה אֲשֶׁר־צִוָּ֥ה אֶת־ ל . ב[2]
5 אֲבוֹתָ֖ם בְּיַד־מֹשֶֽׁה׃ 5 וּבְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל יָשְׁב֖וּ בְּקֶ֣רֶב הַֽכְּנַעֲנִ֑י הַחִתִּ֣י סימן[3] כחמפוס
6 וְהָאֱמֹרִי֙ וְהַפְּרִזִּ֔י וְהַחִוִּ֖י וְהַיְבוּסִֽי׃ 6 וַיִּקְח֨וּ אֶת־בְּנוֹתֵיהֶ֤ם לָהֶם֙ לְנָשִׁ֔ים יד
וְאֶת־בְּנוֹתֵיהֶ֖ם נָתְנ֣וּ לִבְנֵיהֶ֑ם וַיַּעַבְד֖וּ אֶת־אֱלֹהֵיהֶֽם׃ פ
7 וַיַּעֲשׂ֨וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֤ל אֶת־הָרַע֙ בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֔ה וַיִּשְׁכְּח֖וּ אֶת־יְהוָ֣ה ז . ב זוגין[4]
8 אֱלֹהֵיהֶ֑ם וַיַּעַבְד֥וּ אֶת־הַבְּעָלִ֖ים וְאֶת־הָאֲשֵׁרֽוֹת[a]׃ 8 וַיִּחַר־אַ֤ף יְהוָה֙ ג ב מנה בליש
בְּיִשְׂרָאֵ֔ל וַֽיִּמְכְּרֵ֗ם בְּיַד֙ כּוּשַׁ֣ן רִשְׁעָתַ֔יִם מֶ֖לֶךְ אֲרַ֣ם נַהֲרָ֑יִם וַיַּעַבְד֧וּ ד
9 בְנֵי־יִשְׂרָאֵ֛ל אֶת־כּוּשַׁ֥ן רִשְׁעָתַ֖יִם שְׁמֹנֶ֥ה שָׁנִֽים׃ 9 וַיִּזְעֲק֤וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֙ ד . ל[5]
אֶל־יְהוָ֔ה וַיָּ֨קֶם יְהוָ֥ה מוֹשִׁ֛יעַ לִבְנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל וַיּֽוֹשִׁיעֵ֑ם אֵ֚ת עָתְנִיאֵ֣ל בֶּן־ כ[6]. ד[7]
10 קְנַ֔ז אֲחִ֥י כָלֵ֖ב [a]הַקָּטֹ֥ן מִמֶּֽנּוּ[a]׃ 10 וַתְּהִ֨י עָלָ֜יו רֽוּחַ־יְהוָ֗ה וַיִּשְׁפֹּ֣ט אֶת־
יִשְׂרָאֵל֮ וַיֵּצֵ֣א לַמִּלְחָמָה֒ וַיִּתֵּ֣ן יְהוָ֗ה בְּיָד֔וֹ אֶת־כּוּשַׁ֥ן רִשְׁעָתַ֖יִם מֶ֣לֶךְ ד
11 אֲרָ֑ם וַתָּ֣עָז יָד֔וֹ עַ֖ל כּוּשַׁ֥ן רִשְׁעָתָֽיִם׃ 11 וַתִּשְׁקֹ֥ט הָאָ֖רֶץ אַרְבָּעִ֣ים שָׁנָ֑ה ב . ד
וַיָּ֖מָת עָתְנִיאֵ֥ל בֶּן־קְנַֽז׃ פ
12 וַיֹּסִ֙פוּ֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל לַעֲשׂ֥וֹת הָרַ֖ע בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֑ה וַיְחַזֵּ֨ק יְהוָ֜ה אֶת־
עֶגְל֣וֹן מֶֽלֶךְ־מוֹאָב֮ עַל־יִשְׂרָאֵל֒ עַ֚ל כִּֽי־עָשׂ֥וּ אֶת־הָרַ֖ע בְּעֵינֵ֥י יְהוָֽה׃ כא פסוק על על ומילה חדה ביניה[8]. ל . ז
13 וַיֶּאֱסֹ֣ף אֵלָ֔יו אֶת־בְּנֵ֥י עַמּ֖וֹן וַעֲמָלֵ֑ק וַיֵּ֗לֶךְ וַיַּךְ֙ אֶת־יִשְׂרָאֵ֔ל וַיִּֽירְשׁ֖וּ[a] כ ב מנה בסיפ[9]

[21] Mm 23. [22] Mm 2449. [23] Mm 1404. [24] Mm 2011. Cp 3 [1] וחד וללמדם Da 1,4. [2] Mm 1360. [3] Okhl 274. [4] Okhl 232. [5] Mp sub loco. [6] Mm 1991. [7] Mm 2130. [8] Mm 686. [9] Mm 4234.

21 [a] > 𝔏 ‖ **22** [a] 𝔗 pl ‖ [b] pc Mss Seb 𝔊𝔖𝔙 בָּהּ, aut sic aut antea דַּרְכֵי cf [a] ‖ **Cp 3,2** [a] > 𝔊, dl (gl) ‖ [b] ם prb non suff sed encliticum (ידעום e *jada'ūma*), l יָדְעוּ ‖ **3** [a] prp וְהַחִתִּי cf Jos 11,3 𝔊 ‖ **7** [a] 2 Mss 𝔖𝔙 הָעַשְׁתָּרוֹת ‖ **9** [a–a] cf 1,13[b–b] ‖ **13** [a] 𝔊𝔙 sg, l ־שׁ.

14 אֶת־עִ֥יר הַתְּמָרִֽים׃ 14 וַיַּעַבְד֧וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֛ל אֶת־עֶגְל֥וֹן מֶֽלֶךְ־מוֹאָ֖ב
15 שְׁמוֹנֶ֥ה עֶשְׂרֵ֖ה שָׁנָֽה׃ ס 15 וַיִּזְעֲק֣וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֮ אֶל־יְהוָה֒ וַיָּקֶם֩ ג מל בנביא וכל ד״ה דכות[10] . כ[11]
יְהוָ֨ה לָהֶ֜ם מוֹשִׁ֗יעַ אֶת־אֵה֤וּד בֶּן־גֵּרָא֙ בֶּן־הַיְמִינִ֔י אִ֥ישׁ אִטֵּ֖ר יַד־יְמִינ֑וֹ ה ג כת ה בליש וב ברנש כת א[12] . ב
16 וַיִּשְׁלְח֨וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֤ל בְּיָדוֹ֙ מִנְחָ֔ה לְעֶגְל֖וֹן מֶ֥לֶךְ מוֹאָֽב׃ 16 וַיַּ֨עַשׂ ל֜וֹ
אֵה֗וּד חֶ֚רֶב וְלָ֣הּ שְׁנֵ֣י[a] פֵי֔וֹת גֹּ֖מֶד אָרְכָּ֑הּ וַיַּחְגֹּ֤ר אוֹתָהּ֙ מִתַּ֣חַת לְמַדָּ֔יו ג[13] . ל . ל . ב
17 עַ֖ל יֶ֥רֶךְ יְמִינֽוֹ׃ 17 וַיַּקְרֵב֙ אֶת־הַמִּנְחָ֔ה לְעֶגְל֖וֹן מֶ֣לֶךְ מוֹאָ֑ב וְעֶגְל֕וֹן
18 אִ֥ישׁ בָּרִ֖יא מְאֹֽד׃ 18 וַיְהִי֙ כַּאֲשֶׁ֣ר כִּלָּ֔ה לְהַקְרִ֖יב אֶת־הַמִּנְחָ֑ה וַיְשַׁלַּח֙ ל מל[14] . י בטע בסיפ . כב[15]
19 אֶת־הָעָ֔ם נֹשְׂאֵ֖י הַמִּנְחָֽה׃ 19 וְה֣וּא שָׁ֗ב מִן־הַפְּסִילִים֙ אֲשֶׁ֣ר אֶת־הַגִּלְגָּ֔ל כו . לג ר״פ . ד מל
וַיֹּ֕אמֶר דְּבַר־סֵ֥תֶר לִ֛י אֵלֶ֖יךָ הַמֶּ֑לֶךְ וַיֹּ֣אמֶר הָ֔ס וַיֵּ֣צְאוּ[a] מֵֽעָלָ֔יו כָּל־ ל . ב זקף קמ[16]
20 הָעֹמְדִ֖ים עָלָֽיו׃ 20 וְאֵה֣וּד ׀ בָּ֣א אֵלָ֗יו וְהֽוּא־יֹשֵׁ֨ב בַּעֲלִיַּ֧ת הַמְּקֵרָ֛ה יא כתור ובנביא . ב
אֲשֶׁר־ל֖וֹ לְבַדּ֑וֹ וַיֹּ֣אמֶר אֵה֔וּד דְּבַר־אֱלֹהִ֥ים לִ֖י אֵלֶ֑יךָ וַיָּ֖קָם מֵעַ֥ל ג[17]
21 הַכִּסֵּֽא׃ 21 וַיִּשְׁלַ֤ח אֵהוּד֙ אֶת־יַ֣ד שְׂמֹאל֔וֹ וַיִּקַּח֙ אֶת־הַחֶ֔רֶב מֵעַ֖ל יֶ֣רֶךְ ל
22 יְמִינ֑וֹ וַיִּתְקָעֶ֖הָ בְּבִטְנֽוֹ׃ 22 וַיָּבֹ֨א[a] גַם־הַנִּצָּ֜ב אַחַ֣ר הַלַּ֗הַב וַיִּסְגֹּ֤ר הַחֵ֙לֶב֙ ל . ל
23 בְּעַ֣ד הַלַּ֔הַב כִּ֛י לֹ֥א שָׁלַ֥ף הַחֶ֖רֶב מִבִּטְנ֑וֹ [b]וַיֵּצֵ֖א הַפַּרְשְׁדֹֽנָה[b]׃ 23 וַיֵּצֵ֥א ל . ל וחס
24 אֵה֖וּד הַמִּסְדְּר֑וֹנָה[a] וַיִּסְגֹּ֞ר דַּלְת֧וֹת הָעֲלִיָּ֛ה[b] בַּעֲד֖וֹ וְנָעָֽל[c]׃ 24 וְה֣וּא ל ומל . ב חד פת וחד קמ . לג ר״פ וחד מן ח פסוק והוא הוא
יָצָ֗א וַעֲבָדָ֤יו בָּ֙אוּ֙ וַיִּרְא֔וּ וְהִנֵּ֛ה דַּלְת֥וֹת הָעֲלִיָּ֖ה נְעֻל֑וֹת וַיֹּ֣אמְר֔וּ אַ֣ךְ ל
25 מֵסִ֥יךְ ה֛וּא אֶת־רַגְלָ֖יו בַּחֲדַ֥ר הַמְּקֵרָֽה׃ 25 וַיָּחִ֣ילוּ[a] עַד־בּ֔וֹשׁ וְהִנֵּ֛ה ל . ב . ל . ג[18]
אֵינֶ֥נּוּ פֹתֵ֖חַ דַּלְת֣וֹת הָעֲלִיָּ֑ה וַיִּקְח֤וּ אֶת־הַמַּפְתֵּ֙חַ֙ וַיִּפְתָּ֔חוּ וְהִנֵּה֙ אֲדֹ֣נֵיהֶ֔ם ל . ב . ב
26 נֹפֵ֥ל אַ֖רְצָה מֵֽת׃ 26 וְאֵה֥וּד נִמְלַ֖ט עַ֣ד הִֽתְמַהְמְהָ֑ם וְהוּא֙ עָבַ֣ר אֶת־ ל
27 הַפְּסִילִ֔ים וַיִּמָּלֵ֖ט הַשְּׂעִירָֽתָה[a]׃ 27 וַיְהִ֣י בְּבוֹא֔וֹ וַיִּתְקַ֥ע בַּשּׁוֹפָ֖ר בְּהַ֣ר ד מל . ל . ב מל
28 אֶפְרָ֑יִם וַיֵּרְד֨וּ עִמּ֧וֹ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֛ל מִן־הָהָ֖ר וְה֥וּא לִפְנֵיהֶֽם׃ 28 וַיֹּ֤אמֶר
אֲלֵהֶם֙ רִדְפ֣וּ[a] אַחֲרַ֔י כִּֽי־נָתַ֨ן יְהוָ֧ה אֶת־אֹיְבֵיכֶ֛ם אֶת־מוֹאָ֖ב בְּיֶדְכֶ֑ם כט[19] חס בנביא ו[20] מגה בסיפ וחד מן ב בטע בנביא
וַיֵּרְד֣וּ אַחֲרָ֗יו וַֽיִּלְכְּד֞וּ אֶת־מַעְבְּר֧וֹת הַיַּרְדֵּ֛ן לְמוֹאָ֖ב וְלֹא־נָתְנ֥וּ אִ֖ישׁ ב . ל
29 לַעֲבֹֽר׃ 29 וַיַּכּ֨וּ אֶת־מוֹאָ֜ב בָּעֵ֣ת הַהִ֗יא[a] כַּעֲשֶׂ֤רֶת אֲלָפִים֙ אִ֔ישׁ כָּל־

[10]Mm 34. [11]Mm 1991. [12]Mm 1405. [13]Mm 103. [14]וחד ובריא Ps 73,4. [15]Mm 59. [16]Mm 1406. [17]Mm 4085. [18]Mm 226. [19]Mm 1954. [20]Mm 1508.

16 [a] mlt Mss שְׁתֵּי ‖ **19** [a] 𝔊^{BC} σ' *καὶ ἐξαπέστειλεν* = וַיּוֹצֵא ‖ **22** [a] 𝔊 *καὶ ἐπεισήνεγκεν* = וַיָּבֵא ‖ [b–b] prb dupl ad 23a, 'הפ hpleg inc ‖ **23** [a] hpleg inc; 𝔊 *(εἰς) τὴν προστάδα* ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd 'הָעֲ ‖ [c] prp וַיִּנְעֹל ‖ **25** [a] dub; l frt וַיְיַחֲלוּ (cf Gn 8,10) vel וַיּוֹחִילוּ ‖ **26** [a] 𝔊^{AO} *Σε(ε)ιρωθα* ‖ **28** [a] 𝔊* *καταβαίνετε* (𝔊^{BC} *κατάβητε*) = רְדוּ cf וירדו ‖ **29** [a] ℭ nonn Mss ההוא.

30 שָׁמֵן[b] וְכָל־אִישׁ חָיִל וְלֹא נִמְלַט אִישׁ׃ 30 וַתִּכָּנַע מוֹאָב [a]בַּיּוֹם הַהוּא[a] ד[21] . יג[22]
ס תַּחַת יַד יִשְׂרָאֵל וַתִּשְׁקֹט הָאָרֶץ שְׁמוֹנִים שָׁנָה׃ ס 31 וְאַחֲרָיו הָיָה ו[23] מל וכל ד״ה דכות ב מ א
שַׁמְגַּר בֶּן־עֲנָת וַיַּךְ אֶת־פְּלִשְׁתִּים שֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ בְּמַלְמַד הַבָּקָר ל
וַיֹּשַׁע גַּם־הוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ ס
4 1 וַיֹּסִפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וְאֵהוּד מֵת׃
2 וַיִּמְכְּרֵם יְהוָה בְּיַד יָבִין מֶלֶךְ־כְּנַעַן אֲשֶׁר מָלַךְ בְּחָצוֹר וְשַׂר־צְבָאוֹ ל[1]
3 סִיסְרָא וְהוּא יוֹשֵׁב בַּחֲרֹשֶׁת הַגּוֹיִם׃ 3 וַיִּצְעֲקוּ[a] בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה מט מל בנביא ד מנה בסיפ . ז[2]
כִּי תְּשַׁע מֵאוֹת רֶכֶב־בַּרְזֶל לוֹ וְהוּא לָחַץ אֶת־בְּנֵי[b] יִשְׂרָאֵל בְּחָזְקָה ד[3]
4 עֶשְׂרִים שָׁנָה׃ ס 4 וּדְבוֹרָה אִשָּׁה נְבִיאָה אֵשֶׁת לַפִּידוֹת הִיא[a] ל . ל
5 שֹׁפְטָה אֶת־יִשְׂרָאֵל בָּעֵת הַהִיא׃ 5 וְהִיא יוֹשֶׁבֶת תַּחַת־תֹּמֶר דְּבוֹרָה ל . ל
בֵּין הָרָמָה וּבֵין בֵּית־אֵל בְּהַר אֶפְרָיִם וַיַּעֲלוּ אֵלֶיהָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
6 לַמִּשְׁפָּט׃ 6 וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְבָרָק בֶּן־אֲבִינֹעַם מִקֶּדֶשׁ נַפְתָּלִי וַתֹּאמֶר ה[4]
אֵלָיו הֲלֹא צִוָּה ׀ יְהוָה אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל לֵךְ[a] וּמָשַׁכְתָּ בְּהַר תָּבוֹר וְלָקַחְתָּ ג[5] . ל
7 עִמְּךָ עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ מִבְּנֵי נַפְתָּלִי וּמִבְּנֵי זְבֻלוּן׃ 7 וּמָשַׁכְתִּי אֵלֶיךָ ט[6] כת כן וכל כתיב דכות ב מ א
אֶל־נַחַל קִישׁוֹן אֶת־סִיסְרָא שַׂר־צְבָא יָבִין וְאֶת־[a]רִכְבּוֹ וְאֶת־הֲמוֹנוֹ ל[7] . ג מל
8 וּנְתַתִּיהוּ בְּיָדֶךָ׃[b] 8 וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ בָּרָק אִם־תֵּלְכִי עִמִּי וְהָלָכְתִּי וְאִם־ ב[8] . יז מ״פ
9 לֹא תֵלְכִי עִמִּי לֹא אֵלֵךְ׃[a] 9 וַתֹּאמֶר הָלֹךְ אֵלֵךְ עִמָּךְ אֶפֶס[a] כִּי לֹא ד[9] חס וכל ירמיה דכות ב מ ו
תִהְיֶה תִּפְאַרְתְּךָ עַל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אַתָּה הוֹלֵךְ כִּי בְיַד־אִשָּׁה יִמְכֹּר ל . כז[10] מל ב[11] מנה בסיפ וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה
10 יְהוָה אֶת־סִיסְרָא וַתָּקָם דְּבוֹרָה וַתֵּלֶךְ עִם־בָּרָק קֶדְשָׁה׃ 10 וַיַּזְעֵק ב . ד
בָּרָק אֶת־זְבוּלֻן וְאֶת־נַפְתָּלִי קֶדְשָׁה וַיַּעַל בְּרַגְלָיו עֲשֶׂרֶת אַלְפֵי[a] אִישׁ ב . ל . ל
11 וַתַּעַל עִמּוֹ דְּבוֹרָה׃ 11 וְחֶבֶר הַקֵּינִי נִפְרָד מִקַּיִן מִבְּנֵי חֹבָב חֹתֵן[a] ב . ל
12 מֹשֶׁה וַיֵּט אָהֳלוֹ[b] עַד־אֵלוֹן בְּצַעֲנִּים[c] אֲשֶׁר אֶת־קֶדֶשׁ׃ 12 וַיַּגִּדוּ ה חס בליש בנביא[12] . בצעננים חד מן ב[13] בליש ק
13 לְסִיסְרָא כִּי עָלָה בָּרָק בֶּן־אֲבִינֹעַם [a]הַר־תָּבוֹר׃ ס 13 וַיַּזְעֵק ד

[21] Mm 1407. [22] Mm 1520. [23] Mm 43. [24] Mp sub loco. Cp 4 [1] Mp sub loco. [2] Mm 402. [3] Mm 1439. [4] Mm 1035. [5] Mm 1304. [6] Mm 218. [7] ואת רכבו וחד Ex 14,6. [8] Mm 2833. [9] Mm 1408. [10] Mm 1788. [11] Mm 1409. [12] Mm 1448. [13] Mm 1355.

29 [b] 𝔊* *τοὺς μαχητάς* ‖ **30** [a–a] nonn Mss 𝔖 בָּעֵת הַהִיא cf 29a ‖ **Cp 4,3** [a] Ms ויזעקו ‖ [b] > pc Mss 𝔊 ‖ **4** [a] mlt Mss וְהִיא ‖ **6** [a] 𝔊 *σοι* = לְךָ ‖ **7** [a] mlt Mss את ‖ [b] nonn Mss בידיך ‖ **8** [a] 𝔊 + *ὅτι οὐκ οἶδα τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ εὐοδοῖ κύριος τὸν ἄγγελον μετ' ἐμοῦ*, frt e gl hebr cf 14 ‖ **9** [a] 𝔊 + *γίνωσκε* = דַּע ‖ **10** [a] pc Mss Seb אֲלָפִים cf 14 ‖ **11** [a] prp חֲתַן cf Nu 10,29 ‖ [b] pc Mss אהלה ‖ [c] Q נִּים– ut Jos 19,33; K נַיִם– vel בְּצַעֲנִּים ‖ **12** [a] pc Mss בְּהַר.

סִֽיסְרָ֜א אֶת־כָּל־רִכְבּ֗וֹ תְּשַׁ֤ע מֵאוֹת֙ רֶ֣כֶב בַּרְזֶ֔ל וְאֶת־כָּל־הָעָ֖ם אֲשֶׁ֣ר
14 אִתּ֑וֹ מֵחֲרֹ֥שֶׁת הַגּוֹיִ֖ם אֶל־[a]נַ֥חַל קִישֽׁוֹן׃ 14 וַתֹּאמֶר֩ דְּבֹרָ֨ה אֶל־בָּרָ֜ק
ק֗וּם כִּ֣י זֶ֤ה הַיּוֹם֙ אֲשֶׁר֩ נָתַ֨ן יְהוָ֤ה אֶת־סִֽיסְרָא֙ בְּיָדֶ֔ךָ[a] הֲלֹ֥א יְהוָ֖ה יָצָ֣א
15 לְפָנֶ֑יךָ וַיֵּ֤רֶד בָּרָק֙ מֵהַ֣ר תָּב֔וֹר וַעֲשֶׂ֧רֶת אֲלָפִ֛ים אִ֖ישׁ אַחֲרָֽיו׃ 15 וַיָּ֣הָם
יְהוָ֡ה אֶת־סִֽיסְרָא֩ וְאֶת־כָּל־הָרֶ֨כֶב וְאֶת־כָּל־הַֽמַּחֲנֶ֜ה [a]לְפִי־חֶ֗רֶב[a]
16 לִפְנֵ֣י בָרָ֑ק וַיֵּ֧רֶד סִֽיסְרָ֛א מֵעַ֥ל הַמֶּרְכָּבָ֖ה וַיָּ֥נָס בְּרַגְלָֽיו׃ 16 וּבָרָ֗ק
רָדַ֞ף[a] אַחֲרֵ֤י הָרֶ֙כֶב֙ וְאַחֲרֵ֣י הַֽמַּחֲנֶ֔ה עַ֖ד חֲרֹ֣שֶׁת הַגּוֹיִ֑ם וַיִּפֹּ֞ל כָּל־
17 מַחֲנֵ֤ה סִֽיסְרָא֙ לְפִי־חֶ֔רֶב לֹ֥א נִשְׁאַ֖ר עַד־אֶחָֽד׃ 17 וְסִֽיסְרָא֙ נָ֣ס בְּרַגְלָ֔יו
אֶל־אֹ֣הֶל יָעֵ֔ל אֵ֖שֶׁת חֶ֣בֶר הַקֵּינִ֑י כִּ֣י שָׁל֗וֹם בֵּ֚ין יָבִ֣ין מֶֽלֶךְ־חָצ֔וֹר וּבֵ֕ין
18 בֵּ֖ית חֶ֥בֶר הַקֵּינִֽי׃ 18 וַתֵּצֵ֣א יָעֵל֮ לִקְרַ֣את סִֽיסְרָא֒ וַתֹּ֣אמֶר אֵלָ֗יו ס֧וּרָה
אֲדֹנִ֛י ס֥וּרָה אֵלַ֖י אַל־תִּירָ֑א וַיָּ֤סַר אֵלֶ֙יהָ֙ הָאֹ֔הֱלָה וַתְּכַסֵּ֖הוּ בַּשְּׂמִיכָֽה[a]׃
19 וַיֹּ֧אמֶר אֵלֶ֛יהָ הַשְׁקִֽינִי־נָ֥א מְעַט־מַ֖יִם כִּ֣י צָמֵ֑אתִי[a] וַתִּפְתַּ֞ח אֶת־נֹ֧אוד[b]
20 הֶחָלָ֛ב וַתַּשְׁקֵ֖הוּ וַתְּכַסֵּֽהוּ׃ 20 וַיֹּ֣אמֶר אֵלֶ֔יהָ עֲמֹ֖ד[a] פֶּ֣תַח הָאֹ֑הֶל וְהָיָה֩
21 אִם־אִ֨ישׁ יָב֜וֹא וּשְׁאֵלֵ֗ךְ וְאָמַ֛ר הֲיֵֽשׁ־פֹּ֥ה אִ֖ישׁ וְאָמַ֥רְתְּ אָֽיִן׃ 21 וַתִּקַּ֣ח
יָעֵ֣ל אֵֽשֶׁת־חֶ֠בֶר אֶת־יְתַ֨ד הָאֹ֜הֶל וַתָּ֧שֶׂם אֶת־הַמַּקֶּ֣בֶת בְּיָדָ֗הּ וַתָּב֤וֹא
אֵלָיו֙ בַּלָּ֔אט[a] וַתִּתְקַ֤ע אֶת־הַיָּתֵד֙ בְּרַקָּת֔וֹ וַתִּצְנַ֖ח בָּאָ֑רֶץ וְהֽוּא־נִרְדָּ֥ם[b]
22 וַיָּ֖עַף[c] וַיָּמֹֽת׃ 22 וְהִנֵּ֣ה בָרָק֮ רֹדֵ֣ף אֶת־סִֽיסְרָא֒ וַתֵּצֵ֤א יָעֵל֙ לִקְרָאת֔וֹ
וַתֹּ֣אמֶר ל֔וֹ לֵ֣ךְ וְאַרְאֶ֔ךָּ אֶת־הָאִ֖ישׁ אֲשֶׁר־אַתָּ֣ה מְבַקֵּ֑שׁ וַיָּבֹ֣א אֵלֶ֔יהָ
23 וְהִנֵּ֤ה סִֽיסְרָא֙ נֹפֵ֣ל מֵ֔ת וְהַיָּתֵ֖ד בְּרַקָּתֽוֹ׃ 23 וַיַּכְנַ֤ע אֱלֹהִים֙[a] בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא
24 אֵ֖ת יָבִ֣ין מֶֽלֶךְ־כְּנָ֑עַן לִפְנֵ֖י בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 24 וַתֵּ֨לֶךְ יַ֤ד בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֙
הָל֣וֹךְ וְקָשָׁ֔ה עַ֖ל יָבִ֣ין מֶֽלֶךְ־כְּנָ֑עַן עַ֚ד אֲשֶׁ֣ר הִכְרִ֔יתוּ אֵ֖ת יָבִ֥ין מֶֽלֶךְ־
כְּנָֽעַן׃ פ

5 1 וַתָּ֣שַׁר דְּבוֹרָ֔ה וּבָרָ֖ק בֶּן־אֲבִינֹ֑עַם בַּיּ֥וֹם הַה֖וּא לֵאמֹֽר׃
2 בִּפְרֹ֤עַ פְּרָעוֹת֙ בְּיִשְׂרָאֵ֔ל בְּהִתְנַדֵּ֖ב עָ֑ם בָּרֲכ֖וּ יְהוָֽה׃

14 Mm 2693. 15 Mm 259. 16 Ex 14,24. 17 Mm 1410. 18 Mm 111. 19 Mm 1411. 20 Mm 1619. 21 Mm 1742. 22 Mm 1412. 23 Mm 898. 24 Mm 1413. 25 Mm 80. 26 Mm 3382. Cp 5 1 Mm 1414.

13 [a] pc Mss עַד ‖ **14** [a] pc Mss 𝔖𝔙 בידיך cf 7[b] ‖ **15** [a–a] prb dl cf 16b ‖ **16** [a] 𝔊 *διώκων* cf 22 ‖ **18** [a] 2 Mss 'בס, 𝔊[B] *ἐπιβολαίῳ* = במכסה? 𝔊* *ἐν τῇ δέρρει αὐτῆς* ‖ **19** [a] mlt Mss 𝔙 צמתי ‖ [b] ℭ mlt Mss נאד, pc Mss נוד, 2 Mss נואד ‖ **20** [a] 𝔖[WMU]𝔗 *qwmj*, prp עִמְדִי ‖ **21** [a] mlt Mss בַּלָּט ‖ [b] nonn Mss ־ם ‖ [c] l prb וְיָעֵף ‖ **23** [a] Ms 𝔖 יהוה; 𝔊* pr *κύριος*.

3 שִׁמְעוּ מְלָכִים הַאֲזִינוּ רֹזְנִים ᵃאָנֹכִי לַיהוָהᵃ אָנֹכִיᵇ אָשִׁירָה — ה . ל . ב בנביא
ᶜאֲזַמֵּר לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵלᶜ׃
4 יְהוָה בְּצֵאתְךָ מִשֵּׂעִיר בְּצַעְדְּךָ מִשְּׂדֵה אֱדוֹם — ל . ב
אֶרֶץ רָעָשָׁה גַּם־שָׁמַיִם נָטָפוּᵃ גַּם־עָבִים נָטְפוּ מָיִם׃ — ל . ג[2]
5 הָרִים נָזְלוּᵃ מִפְּנֵי יְהוָה ᵇזֶה סִינַיᵇ מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃
6 בִּימֵי שַׁמְגַּר בֶּן־עֲנָת בִּימֵי יָעֵל חָדְלוּ אֳרָחוֹתᵃ — ב ובפסוק
וְהֹלְכֵיᵇ נְתִיבוֹת יֵלְכוּ אֳרָחוֹתᶜ עֲקַלְקַלּוֹת׃ — ב ובפסוק[2] . ל
7 ᵃחָדְלוּ פְרָזוֹןᵇ בְּיִשְׂרָאֵל חָדֵלּוּ — ל ומל . ב
עַד שַׁקַּמְתִּיᶜ דְּבוֹרָה שַׁקַּמְתִּיᶜ אֵם בְּיִשְׂרָאֵל׃ — ב ובפסוק[2] . ב ובפסוק
8 יִבְחַר אֱלֹהִים חֲדָשִׁים ᵃאָז לָחֶם שְׁעָרִיםᵃ — ל
מָגֵן אִם־יֵרָאֶה וָרֹמַח בְּאַרְבָּעִים אֶלֶף בְּיִשְׂרָאֵל׃ — יג[3] . ב[4] ול[5] בעינ
9 ᵃלִבִּי לְחוֹקְקֵי יִשְׂרָאֵל הַמִּתְנַדְּבִים בָּעָם בָּרְכוּ יְהוָה׃ — ל ומל . ב[6] . ה[7]
10 ᵃרֹכְבֵי אֲתֹנוֹת צְחֹרוֹת יֹשְׁבֵי עַל־מִדִּין וְהֹלְכֵיᵇ עַל־דֶּרֶךְ שִׂיחוּ׃ — ל . ג[8] . ה וכל על הדרך דכות[9]
11 ᵃמִקּוֹל מְחַצְצִיםᵃ בֵּין מַשְׁאַבִּים שָׁם יְתַנּוּᵇ צִדְקוֹת יְהוָה — ל . ל . ל . ד
צִדְקֹת פִּרְזֹנוֹ בְּיִשְׂרָאֵלᶜ — ד . ל
ᵈאָז יָרְדוּ לַשְּׁעָרִים עַם־יְהוָהᵈ׃ — ל
12 ᵃעוּרִי עוּרִי דְּבוֹרָה ᵇעוּרִי עוּרִי דַּבְּרִי־שִׁירᵇ — ג[10]
קוּם בָּרָק וּשֲׁבֵה שֶׁבְיְךָᶜ בֶּן־אֲבִינֹעַם׃ — ל . ל
13 אָז ᵃיְרַד שָׂרִיד לְאַדִּירִיםᵃ עָםᵇ יְהוָה ᶜיְרַד־לִיᶜ בַּגִּבּוֹרִים׃ — ב . ב . ד
14 מִנִּי אֶפְרַיִם שָׁרְשָׁםᵃ בַּעֲמָלֵקᵇ אַחֲרֶיךָᶜ בִנְיָמִין בַּעֲמָמֶיךָᵉ — ב ר״פ[11] . יז מל[12] . ל
מִנִּי מָכִיר יָרְדוּ מְחֹקְקִים וּמִזְּבוּלֻן מֹשְׁכִים בְּשֵׁבֶט ᵈסֹפֵרᵈ׃ᵉ — ל . ב[13] . ו[14]

[2] Mp sub loco. [3] Mm 150. [4] Mm 1415. [5] Mm 1263. [6] Mm 1416. [7] Mm 1414. [8] Mm 1332. [9] Mm 3032. [10] Mm 1417. [11] Mm 1418. [12] Mm 262. [13] Mm 1419. [14] Mm 1420.

Cp 5,3 $^{a-a}$ > pc Mss ‖ ^{b} > pc Mss 𝔊* ‖ $^{c-c}$ prb add ‖ **4** ^{a} 𝔊^{A} *ἐξεστάθη* 𝔊* *ἐταράχθη*, prp נָמוֹגוּ vel נָמוֹטוּ ‖ **5** ^{a} 𝔊(𝔖𝔗) *ἐσαλεύθησαν*, l נָזֹלּוּ cf Jes 63,19 64,2 ‖ $^{b-b}$ frt add ‖ **6** ^{a} prp אֹרְחֹת ‖ ^{b} nonn Mss ה׳ ‖ ^{c} frt dl ‖ **7** ^{a} tr post 8 ‖ ^{b} pc Mss וֹת— ‖ ^{c} 𝔊(𝔙) *(ἐξ)ανέστη* ‖ **8** $^{a-a}$ crrp; prp מֵאָז לֹא לָהֶם שְׂעִ׳ cf Dt 32,17 ‖ **9** ^{a} prb add (dupl ad 2?) ‖ **10** ^{a} huc tr 12 ‖ ^{b} pc Mss ה׳ cf 6^{b} ‖ **11** $^{a-a}$ crrp; frt l קוֹל מַחֲצֹצְרִים cf 𝔊* ‖ ^{b} 𝔊 *δώσουσιν* ‖ ^{c} prb stich exc ‖ $^{d-d}$ add cf 13a ‖ **12** ^{a} cf 10^{a} ‖ $^{b-b}$ 𝔊* *ἐξέγειρον μυριάδας μετὰ λαοῦ* prb = הָעִירִי רִבְבוֹת עָם ‖ ^{c} l שֹׁבֶיךָ cf 𝔖𝔄 et Jes 14,2 ‖ **13** $^{a-a}$ frt l יָרַד יִשְׂרָאֵל בָּאַדִּירִים (sic 𝔊^{BC}) ‖ ^{b} l c nonn Mss 𝔊^{BRIIIC} עִם ‖ $^{c-c}$ frt l יָרַד־לוֹ cf 𝔊^{B} ‖ **14** ^{a} crrp; Vrs hab vrb, prp אָשְׁרוּ ‖ ^{b} 𝔊*θ′ *ἐν κοιλάδι*, l בָּעֵמֶק ‖ ^{c} l ־יו ‖ ^{d} prp סֵפֶר cf akk *siparru* = aes ‖ ^{e} huc tr 18.

15 [a]וְשָׂרַי בְּיִשָּׂשכָר[a] עִם־דְּבֹרָה [b]וְיִשָּׂשכָר[c] כֵּן בָּרָק[b] בָּעֵמֶק שֻׁלַּח [בְּרַגְלָיו[d] ב ר״פ[15] . ג חס[16] . ג[17]
בִּפְלַגּוֹת רְאוּבֵן גְּדֹלִים חִקְקֵי[e]־לֵב׃ ב . ב
16 לָמָּה יָשַׁבְתָּ בֵּין הַמִּשְׁפְּתַיִם לִשְׁמֹעַ שְׁרִקוֹת עֲדָרִים ב . ב
[a]לִפְלַגּוֹת[b] רְאוּבֵן גְּדוֹלִים חִקְרֵי־לֵב[a]׃ ו מל[18]
17 גִּלְעָד בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן שָׁכֵן וְדָן לָמָּה[a] יָגוּר אֳנִיּוֹת ב
אָשֵׁר יָשַׁב לְחוֹף יַמִּים וְעַל מִפְרָצָיו יִשְׁכּוֹן[b]׃ הׄ[19] . ל . ב מל[20]
18 [a]זְבֻלוּן עַם חֵרֵף נַפְשׁוֹ לָמוּת וְנַפְתָּלִי עַל מְרוֹמֵי שָׂדֶה[b]׃ ט[21] כת כן וכל כתיב דכות ב מ א . ה[22] . ג חד מל וב חס
19 בָּאוּ מְלָכִים נִלְחָמוּ אָז נִלְחֲמוּ מַלְכֵי כְנַעַן ב ר״פ[23]
בְּתַעְנַךְ עַל־מֵי מְגִדּוֹ בֶּצַע כֶּסֶף לֹא לָקָחוּ׃
20 מִן־שָׁמַיִם[a] נִלְחָמוּ הַכּוֹכָבִים[b] מִמְּסִלּוֹתָם נִלְחֲמוּ עִם־סִיסְרָא[c]׃ ב[22] . ל
21 נַחַל קִישׁוֹן גְּרָפָם נַחַל[a] קְדוּמִים[b] נַחַל קִישׁוֹן יב פסוק דמיין[24] . ל . ל
[c]תִּדְרְכִי נַפְשִׁי עֹז[c]׃ ל
22 [a]אָז הָלְמוּ עִקְּבֵי־סוּס[b] מִדַּהֲרוֹת דַּהֲרוֹת אַבִּירָיו׃ ב . ל
23 [a]אוֹרוּ מֵרוֹז אָמַר מַלְאַךְ[b] יְהוָה אֹרוּ אָרוֹר יֹשְׁבֶיהָ ג חד מל וב חס[25] . ל . ג חד מל וב חס[25]
כִּי לֹא־בָאוּ לְעֶזְרַת יְהוָה [c]לְעֶזְרַת יְהוָה[c] בַּגִּבּוֹרִים׃ ב . ב . ד
24 תְּבֹרַךְ מִנָּשִׁים יָעֵל [a]אֵשֶׁת חֶבֶר הַקֵּינִי[a] מִנָּשִׁים בָּאֹהֶל תְּבֹרָךְ׃ ג . ג . ג . ו[26] . ג
25 מַיִם שָׁאַל חָלָב נָתָנָה בְּסֵפֶל אַדִּירִים הִקְרִיבָה חֶמְאָה׃ ל . ל . ל
26 יָדָהּ לַיָּתֵד תִּשְׁלַחְנָה[a] וִימִינָהּ לְהַלְמוּת עֲמֵלִים ל . ל
וְהָלְמָה סִיסְרָא מָחֲקָה רֹאשׁוֹ וּמָחֲצָה[b] וְחָלְפָה רַקָּתוֹ׃ ל . ל . לב בנביא ד מנה בסיפ . ל . ל
27 [a]בֵּין רַגְלֶיהָ כָּרַע נָפַל שָׁכָב[ab] בֵּין רַגְלֶיהָ כָּרַע נָפָל ל זקף קמ
בַּאֲשֶׁר כָּרַע שָׁם נָפַל שָׁדוּד׃ הׄ[27]
28 בְּעַד הַחַלּוֹן נִשְׁקְפָה וַתְּיַבֵּב[a] אֵם סִיסְרָא בְּעַד הָאֶשְׁנָב ד . ל . ל

[15] Mm 102. [16] Mm 259. [17] Mm 3077. [18] Mm 1421. [19] Mm 87. [20] Mm 1422. [21] Mm 218. [22] Mp sub loco. [23] Mm 3022. [24] Mm 3896. [25] Mm 1423. [26] Mm 113. [27] Mm 2386.

15 [a–a] l שָׂרֵי בְ׳ cf 𝔊𝔖𝔗𝔙 et 18[b] ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] prp וּכִ׳ ‖ [d] frt huc tr : ‖ [e] l c pc Mss 𝔖 חקרי cf 16 ‖ **16** [a–a] dupl cf 15[b] ‖ [b] ℭ nonn Mss בִּפְ׳ cf 15b ‖ **17** [a] > 2 Mss 𝔗𝔙, dl ‖ [b] huc tr 23 ‖ **18** [a] cf 14[e] ‖ [b] l שָׂדֵהוּ cf 15[a–a] ‖ **20** [a] pc Mss הַשׁ׳ ‖ [b] huc tr cf 𝔊 ‖ [c] huc tr 22 ‖ **21** [a] dl ‖ [b] crrp; frt l קִדְּמָם ‖ [c–c] prb add ‖ **22** [a] cf 20[c] ‖ [b] 𝔊* 𝔙 pl, l סוּסָיו (מ hpgr) ‖ **23** [a] cf 17[b] ‖ [b] prb add ‖ [c–c] > mlt Mss 𝔖, prb dl ‖ **24** [a–a] prb add ex 4,17 ‖ **26** [a] prp ־ָה (cf 𝔖𝔗) vel תִּשְׁלָחֶנָּה (? orig energicus **tišlaḥanna*) ‖ [b] prb vb exc ‖ **27** [a–a] > nonn Mss, prb dl (dttg) ‖ [b] > pc Mss ‖ **28** [a] 𝔊[AO](𝔗) *καὶ κατεμάνθανεν* = וַתַּבֵּט.

מַדּ֗וּעַ בֹּשֵׁ֤שׁ רִכְבּוֹ֙ לָב֔וֹא מַדּ֣וּעַ אֶחֱר֔וּ פַּעֲמֵ֖י מַרְכְּבוֹתָֽיו׃ ב[28] . ל . ב מל[29]
29 חַכְמ֥וֹתa שָׂרוֹתֶ֖יהָ תַּעֲנֶ֑ינָּה אַף־הִ֕יא תָּשִׁ֥יב אֲמָרֶ֖יהָ לָֽהּ׃ ב[30] . ל . ל[31]
30 הֲלֹ֨א יִמְצְא֜וּ יְחַלְּק֣וּ שָׁלָ֗ל רַ֚חַם רַחֲמָתַ֙יִם֙ לְרֹ֣אשׁ גֶּ֔בֶר ל . ה[32] . כד[33] ה מנה בסיפ
שְׁלַ֤ל צְבָעִים֙ לְסִ֣יסְרָ֔אa ᵇשְׁלַ֥ל צְבָעִ֖יםᵇ ל . ל
רִקְמָ֑ה צֶ֥בַעc רִקְמָתַ֖יִם לְצַוְּארֵ֥י שָׁלָֽלd׃
ס̄ [33] 31 כֵּ֠ן יֹאבְד֤וּ כָל־אוֹיְבֶ֙יךָ֙ יְהוָ֔ה וְאֹ֣הֲבָ֔יוa כְּצֵ֥את הַשֶּׁ֖מֶשׁ בִּגְבֻרָת֑וֹ ז מל[34] . ג[35] . ל חס
וַתִּשְׁקֹ֥ט הָאָ֖רֶץ אַרְבָּעִ֥ים שָׁנָֽה׃ פ

6 1 וַיַּעֲשׂ֧וּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵ֛ל הָרַ֖ע בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֑ה וַיִּתְּנֵ֧ם יְהוָ֛ה בְּיַד־מִדְיָ֖ן ב זוגין[1]
2 שֶׁ֥בַע שָׁנִֽים׃ 2 וַתָּ֥עָז יַד־מִדְיָ֖ן עַל־יִשְׂרָאֵ֑ל מִפְּנֵ֨י מִדְיָ֜ן עָשׂ֥וּa לָהֶ֣ם ׀ בְּנֵ֣י ב
יִשְׂרָאֵ֗ל אֶת־הַמִּנְהָרוֹת֙ אֲשֶׁ֣ר בֶּֽהָרִ֔ים וְאֶת־הַמְּעָר֖וֹת וְאֶת־הַמְּצָדֽוֹת׃ ל . ה בליש[2]
3 וְהָיָ֖ה אִם־זָרַ֣ע יִשְׂרָאֵ֑ל וְעָלָ֨ה מִדְיָ֧ן וַעֲמָלֵ֛ק וּבְנֵי־קֶ֖דֶם ᵃוְעָל֥וּ עָלָֽיוᵃ׃ ל בטע
4 וַיַּחֲנ֣וּ עֲלֵיהֶ֗ם וַיַּשְׁחִ֙יתוּ֙ אֶת־יְב֣וּל הָאָ֔רֶץ עַד־בּוֹאֲךָ֖ עַזָּ֑ה וְלֹֽא־יַשְׁאִ֤ירוּ ג[3] . ה מל
5 מִֽחְיָה֙ בְּיִשְׂרָאֵ֔ל וְשֶׂ֖ה וָשׁ֥וֹר וַחֲמֽוֹר׃ 5 כִּ֡י הֵם֩ וּמִקְנֵיהֶ֨ם יַעֲל֜וּa וְאָהֳלֵיהֶ֗ם
יָבֹ֤אוּb כְדֵי־אַרְבֶּה֙ לָרֹ֔ב וְלָהֶ֥ם וְלִגְמַלֵּיהֶ֖ם אֵ֣ין מִסְפָּ֑ר וַיָּבֹ֥אוּ בָאָ֖רֶץ ובאו . ה[4] ק
6 לְשַׁחֲתָֽהּ׃ 6 וַיִּדַּ֧ל יִשְׂרָאֵ֛ל מְאֹ֖ד מִפְּנֵ֣י מִדְיָ֑ן וַיִּזְעֲק֥וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל אֶל־ יב[5] וכל דל ואביון דכות ול בליש
7 יְהוָֽה׃ פ 7 וַיְהִ֕יa כִּֽי־זָעֲק֥וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל אֶל־יְהוָ֑הa עַ֖ל אֹד֥וֹת ב בטע בסיפ[6]
8 מִדְיָֽן׃ 8 וַיִּשְׁלַ֧ח יְהוָ֛ה אִ֥ישׁ נָבִ֖יא אֶל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וַיֹּ֣אמֶר לָהֶ֡ם כֹּה־ כב[6] וכל ד״ה ועזרא דכות ב מ ה חס בליש . כד
אָמַ֣ר יְהוָ֣ה ׀ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל אָנֹכִ֞י הֶעֱלֵ֤יתִי אֶתְכֶם֙ מִמִּצְרַ֔יִםa וָאֹצִ֥יא ג ב חס וחד מל
9 אֶתְכֶ֖ם מִבֵּ֥ית עֲבָדִֽים׃ 9 וָאַצִּ֤ל אֶתְכֶם֙ מִיַּ֣ד מִצְרַ֔יִם וּמִיַּ֖ד כָּל־ ג ב חס וחד מל[7]
10 לֹחֲצֵיכֶ֑ם וָאֲגָרֵ֤שׁa אוֹתָם֙ מִפְּנֵיכֶ֔ם וָאֶתְּנָ֥ה לָכֶ֖ם אֶת־אַרְצָֽם׃ 10 וָאֹמְרָ֣ה
לָכֶ֗ם אֲנִי֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֔ם לֹ֤א תִֽירְאוּ֙ אֶת־אֱלֹהֵ֣י הָאֱמֹרִ֔י אֲשֶׁ֥ר אַתֶּ֖ם
11 יוֹשְׁבִ֣ים בְּאַרְצָ֑ם וְלֹ֥א שְׁמַעְתֶּ֖ם בְּקוֹלִֽי׃ פ 11 וַיָּבֹ֞א מַלְאַ֣ךְ יְהוָ֗ה י מל
וַיֵּ֙שֶׁב֙ תַּ֤חַת הָאֵלָה֙ אֲשֶׁ֣ר בְּעָפְרָ֔ה אֲשֶׁ֖ר לְיוֹאָ֣שׁ אֲבִ֣י הָעֶזְרִ֑י וְגִדְע֣וֹן ג
12 בְּנ֗וֹ חֹבֵ֤ט חִטִּים֙ בַּגַּ֔ת לְהָנִ֖יס מִפְּנֵ֥י מִדְיָֽן׃ 12 וַיֵּרָ֥א אֵלָ֛יו מַלְאַ֥ךְ יְהוָ֖ה ל . ל . ל . כ[8]

[28] Ex 32,1. [29] Mm 2472. [30] Mm 1424. [31] Mm 161. [32] Mm 1425. [33] Mp sub loco. [34] Mm 3348. [35] Mm 1426. Cp 6 [1] Okhl 232. [2] Mm 1666. [3] Mp sub loco. [4] Mm 1053. [5] Mm 1467. [6] Mm 11. [7] Mm 1427. [8] Mm 1227.

29 a pc Mss חכמת, l חַכְמַת cf 𝔖𝔙 ‖ **30** a huc tr ‸ ‖ b–b dttg, dl ‖ c dl ‖ d prp שֵׁגָל, melius dl 'שׁ et l antea לְצַוָּארוֹ (cf 𝔊) ‖ **31** a l c 2 Mss 𝔖𝔙 ־בֶיךָ ‖ **Cp 6,2** a sic L, mlt Mss Edd עשר־ ‖ **3** a–a prb add ‖ **5** a > 𝔖 cf 𝔙, prb dl ‖ b nonn Mss ut Q; prb l c K יָבֹאוּ cf 𝔊B παρεγίνοντο; 𝔊* παρέφερον ‖ **7** a–a > 𝔊*𝔖𝔙, dupl ad 6b? ‖ **8** a pc Mss 𝔊BC𝔖 מֵאֶרֶץ מ' ‖ **9** a pc Mss 𝔅 וַא'.

ז̇[9] וַיֹּ֧אמֶר אֵלָ֛יו יְהוָ֥ה עִמְּךָ֖ גִּבּ֥וֹר הֶחָֽיִל׃ 13 וַיֹּ֨אמֶר אֵלָ֤יו גִּדְעוֹן֙ בִּ֣י אֲדֹנִ֔י 13
ל . ג ב פת וחד קמ[10] וְיֵ֤שׁ יְהוָה֙ עִמָּ֔נוּ וְלָ֥מָּה מְצָאַ֖תְנוּ כָּל־זֹ֑את[a] וְאַיֵּ֣ה כָֽל־נִפְלְאֹתָ֡יו אֲשֶׁ֣ר
סִפְּרוּ־לָ֨נוּ אֲבוֹתֵ֜ינוּ לֵאמֹ֗ר הֲלֹ֤א מִמִּצְרַ֙יִם֙ הֶעֱלָ֣נוּ יְהוָ֔ה וְעַתָּה֙ נְטָשָׁ֣נוּ
ל . ב̇[11] יְהוָ֔ה וַֽיִּתְּנֵ֖נוּ[b] בְּכַף־מִדְיָֽן׃ 14 וַיִּ֤פֶן אֵלָיו֙ יְהוָ֔ה[a] וַיֹּ֗אמֶר לֵ֚ךְ בְּכֹחֲךָ֣ זֶ֔ה 14
ב . ל וְהוֹשַׁעְתָּ֥ אֶת־יִשְׂרָאֵ֖ל מִכַּ֣ף מִדְיָ֑ן הֲלֹ֖א שְׁלַחְתִּֽיךָ׃ 15 וַיֹּ֤אמֶר אֵלָיו֙ 15
ה̇[12] . ה קמ[13] . יב וכל דל ואביון דכות ול בליש בִּ֣י אֲדֹנָ֔י[a] בַּמָּ֥ה אוֹשִׁ֖יעַ אֶת־יִשְׂרָאֵ֑ל הִנֵּ֤ה אַלְפִּי֙ הַדַּ֣ל בִּמְנַשֶּׁ֔ה וְאָנֹכִ֥י
ה בטע[11] הַצָּעִ֖יר בְּבֵ֥ית אָבִֽי׃ 16 וַיֹּ֤אמֶר אֵלָיו֙ [a]יְהוָ֔ה כִּ֖י אֶהְיֶ֣ה עִמָּ֑ךְ[a] וְהִכִּיתָ֥ 16
כ̇[14] . טו אֶת־מִדְיָ֖ן כְּאִ֥ישׁ אֶחָֽד׃ 17 וַיֹּ֣אמֶר אֵלָ֔יו אִם־נָ֛א מָצָ֥אתִי חֵ֖ן בְּעֵינֶ֑יךָ 17
ל . ג̇[15] וְעָשִׂ֤יתָ לִּי֙ א֔וֹת שָׁאַתָּ֖ה מְדַבֵּ֥ר עִמִּֽי׃ 18 אַל־נָ֨א תָמֻ֜שׁ מִזֶּ֗ה עַד־בֹּאִ֤י 18
ב חס . ג̇[16] . צא . יא בטע[17] אֵלֶ֙יךָ֙ וְהֹֽצֵאתִי֙ אֶת־מִנְחָתִ֔י וְהִנַּחְתִּ֖י לְפָנֶ֑יךָ וַיֹּאמַ֕ר אָנֹכִ֥י אֵשֵׁ֖ב עַ֥ד
שׁוּבֶֽךָ׃ 19 וְגִדְע֣וֹן בָּ֗א וַיַּ֤עַשׂ גְּדִֽי־עִזִּים֙ וְאֵיפַת־קֶ֣מַח מַצּ֔וֹת הַבָּשָׂר֙ שָׂ֣ם 19
ג̇[18] . יב מל[19] בַּסַּ֔ל וְהַמָּרַ֖ק שָׂ֣ם בַּפָּר֑וּר וַיּוֹצֵ֥א אֵלָ֛יו אֶל־תַּ֥חַת הָאֵלָ֖ה וַיַּגַּֽשׁ[a]׃ ס
ה . ב 20 וַיֹּ֨אמֶר אֵלָ֜יו מַלְאַ֣ךְ הָאֱלֹהִ֗ים[a] קַ֤ח אֶת־הַבָּשָׂר֙ וְאֶת־הַמַּצּ֔וֹת וְהַנַּח֙ 20
ב מל בליש אֶל־הַסֶּ֣לַע הַלָּ֔ז וְאֶת־הַמָּרַ֖ק שְׁפ֑וֹךְ וַיַּ֖עַשׂ כֵּֽן׃ 21 וַיִּשְׁלַ֞ח מַלְאַ֣ךְ יְהוָ֗ה 21
ל . ל אֶת־קְצֵ֤ה הַמִּשְׁעֶ֙נֶת֙ אֲשֶׁ֣ר בְּיָד֔וֹ וַיִּגַּ֥ע בַּבָּשָׂ֖ר וּבַמַּצּ֑וֹת וַתַּ֨עַל הָאֵ֜שׁ מִן־
ל הַצּ֗וּר וַתֹּ֤אכַל אֶת־הַבָּשָׂר֙ וְאֶת־הַמַּצּ֔וֹת וּמַלְאַ֣ךְ יְהוָ֔ה הָלַ֖ךְ מֵעֵינָֽיו׃
22 וַיַּ֣רְא גִּדְע֔וֹן כִּֽי־מַלְאַ֥ךְ יְהוָ֖ה ה֑וּא ס וַיֹּ֣אמֶר גִּדְע֗וֹן אֲהָהּ֙ אֲדֹנָ֣י 22
ה̇[20] . ד̇[21] ב מנה בטע יְהוִ֔ה כִּֽי־עַל־כֵּ֤ן רָאִ֙יתִי֙ מַלְאַ֣ךְ יְהוָ֔ה פָּנִ֖ים אֶל־פָּנִֽים׃ 23 וַיֹּ֨אמֶר ל֧וֹ 23
ג ב מנה בנביא יְהוָ֛ה שָׁל֥וֹם לְךָ֖ אַל־תִּירָ֑א לֹ֖א תָּמֽוּת׃ 24 וַיִּ֨בֶן שָׁ֤ם גִּדְעוֹן֙ מִזְבֵּ֣חַ 24
ל . ג לַֽיהוָ֔ה וַיִּקְרָא־ל֖וֹ יְהוָ֣ה שָׁל֑וֹם עַ֚ד הַיּ֣וֹם הַזֶּ֔ה עוֹדֶ֕נּוּ בְּעָפְרָ֖ת[a] אֲבִ֥י
ד̇[21] ב מנה בטע הָעֶזְרִֽי׃ פ 25 וַיְהִי֮ בַּלַּ֣יְלָה הַהוּא֒ וַיֹּ֧אמֶר ל֣וֹ יְהוָ֗ה קַ֤ח [a]אֶת־פַּר־ 25
ל . ל הַשּׁוֹר֙[a] אֲשֶׁ֣ר לְאָבִ֔יךָ וּפַ֥ר[b] הַשֵּׁנִ֖י[c] שֶׁ֣בַע שָׁנִ֑ים וְהָרַסְתָּ֗ אֶת־מִזְבַּ֤ח
ל הַבַּ֙עַל֙ אֲשֶׁ֣ר לְאָבִ֔יךָ וְאֶת־הָאֲשֵׁרָ֥ה אֲשֶׁר־עָלָ֖יו תִּכְרֹֽת׃ 26 וּבָנִ֨יתָ 26
ב̇[22] מִזְבֵּ֜חַ לַיהוָ֣ה אֱלֹהֶ֗יךָ עַ֛ל רֹ֛אשׁ הַמָּע֥וֹז[a] הַזֶּ֖ה בַּמַּעֲרָכָ֑ה וְלָקַחְתָּ֙ אֶת־

[9] Mm 328. [10] Mm 950. [11] Mp sub loco. [12] Mm 392. [13] Mm 96. [14] Mm 1514. [15] Mm 1428. [16] Mm 2873. [17] Mm 284. [18] Mm 899. [19] Mm 2194. [20] Mm 243. [21] Mm 4073. [22] Mm 1429.

13 [a] 𝔊* *τὰ κακὰ ταῦτα* = הָֽרָעָה הַזֹּאת ‖ [b] > 𝔗 ‖ **14** [a] Ms מלאך, 𝔊 pr *ὁ ἄγγελος* cf 11 sq ‖ **15** [a] pc Mss 𝔊^{BOC}𝔗^{f} ־ָי ‖ **16** [a–a] 𝔊* *ὁ ἄγγελος κυρίου· κύριος ἔσται μετὰ σοῦ* cf 14[a] ‖ **19** [a] 𝔊* *καὶ προσεκύνησεν* ‖ **20** [a] 𝔊* *κυρίου* ‖ **24** [a] sic L, C mlt Mss Edd ־ַת ‖ **25** [a–a] 𝔊* *τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν*, prb l אֶת־הַפַּר הַשָּׁנִי cf [c] ‖ [b] 𝔊* *τὸν μόσχον* ‖ [c] > 𝔊*, dl ‖ **26** [a] pc Mss et pc Mss^{mg} ־ָן (sic Soraei).

27 הַפָּ֣ר הַשֵּׁנִ֗יᵇ וְהַעֲלִ֣יתָ עוֹלָ֔ה בַּעֲצֵ֥י הָאֲשֵׁרָ֖ה אֲשֶׁ֥ר תִּכְרֹֽת׃ 27 וַיִּקַּ֨ח ג[23]. ל מל בסיפ
גִּדְע֜וֹן עֲשָׂרָ֤ה אֲנָשִׁים֙ מֵֽעֲבָדָ֔יו וַיַּ֕עַשׂ כַּאֲשֶׁ֛ר דִּבֶּ֥ר אֵלָ֖יו יְהוָ֑ה וַיְהִ֗י
כַּאֲשֶׁ֨ר יָרֵ֜א אֶת־בֵּ֣ית אָבִ֗יו וְאֶת־אַנְשֵׁ֥י הָעִ֛יר מֵעֲשׂ֥וֹת יוֹמָ֖ם וַיַּ֥עַשׂ ל
28 לָֽיְלָה׃ 28 וַיַּשְׁכִּ֜ימוּ אַנְשֵׁ֤י הָעִיר֙ בַּבֹּ֔קֶר וְהִנֵּ֤ה נֻתַּץ֙ מִזְבַּ֣ח הַבַּ֔עַל ל
וְהָאֲשֵׁרָ֥ה אֲשֶׁר־עָלָ֖יו כֹּרָ֑תָה וְאֵ֗ת הַפָּ֣ר הַשֵּׁנִ֔יᵃ הֹֽעֲלָ֔ה עַל־הַמִּזְבֵּ֖חַ ל וחס. ג[24]. ב וחס[25]
29 הַבָּנֽוּי׃ 29 וַיֹּאמְרוּ֙ אִ֣ישׁ אֶל־רֵעֵ֔הוּ מִ֥י עָשָׂ֖ה הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֑ה וַֽיִּדְרְשׁוּ֙ ל. יא חס את
30 וַֽיְבַקְשׁ֔וּ וַיֹּ֣אמְר֔וּ גִּדְע֥וֹן בֶּן־יוֹאָ֖שׁ עָשָׂ֖הᵃ הַדָּבָ֥ר הַזֶּֽה׃ 30 וַיֹּאמְר֜וּ אַנְשֵׁ֤י יא חס את
הָעִיר֙ אֶל־יוֹאָ֔שׁ הוֹצֵ֥א אֶת־בִּנְךָ֖ וְיָמֹ֑ת כִּ֤י נָתַץ֙ אֶת־מִזְבַּ֣ח הַבַּ֔עַל וְכִ֥י ה[26]. ב וחס. לא פסוק כי וכי[27]
31 כָרַ֖ת הָאֲשֵׁרָ֥ה אֲשֶׁר־עָלָֽיו׃ 31 וַיֹּ֣אמֶר יוֹאָ֡שׁ לְכֹל֩ אֲשֶׁר־עָמְד֨וּ עָלָ֜יוᵃ
הַאַתֶּ֣ם ׀ תְּרִיב֣וּן לַבַּ֗עַל אִם־אַתֶּם֙ תּוֹשִׁיע֣וּן אוֹת֔וֹ אֲשֶׁ֨ר יָרִ֥יב ל֛וֹ ל. ג ומל[28]. ל
יוּמַ֖ת עַד־הַבֹּ֑קֶר אִם־אֱלֹהִ֥ים הוּא֙ יָ֣רֶב ל֔וֹ כִּ֥י נָתַ֖ץ אֶת־מִזְבְּחֽוֹ׃ ג[29]
32 וַיִּקְרָא־ל֥וֹ בַיּוֹם־הַה֛וּא יְרֻבַּ֖עַל לֵאמֹ֑ר יָ֤רֶב בּוֹ֙ הַבַּ֔עַל כִּ֥י נָתַ֖ץ אֶת־
33 מִזְבְּחֽוֹ׃ פ 33 וְכָל־מִדְיָ֧ן וַעֲמָלֵ֛ק וּבְנֵי־קֶ֖דֶם נֶאֶסְפ֣וּ יַחְדָּ֑ו וַיַּעַבְר֕וּ ג[29]. ה
34 וַֽיַּחֲנ֖וּ בְּעֵ֥מֶק יִזְרְעֶֽאל׃ 34 וְר֣וּחַ יְהוָ֔ה לָבְשָׁ֖הᵃ אֶת־גִּדְע֑וֹן וַיִּתְקַע֙ ג[30]
35 בַּשּׁוֹפָ֔ר וַיִּזָּעֵ֥קᵇ אֲבִיעֶ֖זֶר אַחֲרָֽיו׃ 35 וּמַלְאָכִ֗ים שָׁלַ֛ח בְּכָלᵃ־מְנַשֶּׁ֔ה ג
וַיִּזָּעֵ֥קᵇ גַּם־ה֖וּא אַחֲרָ֑יו וּמַלְאָכִ֨ים שָׁלַ֜ח בְּאָשֵׁ֤ר וּבִזְבֻלוּן֙ וּבְנַפְתָּלִ֔י ג. ט[31] כת כן וכל כתיב דכות ב מ א
36 וַיַּעֲל֖וּ לִקְרָאתָֽםᵈ׃ 36 וַיֹּ֥אמֶר גִּדְע֖וֹן אֶל־הָאֱלֹהִ֑ים אִם־יֶשְׁךָ֞ מוֹשִׁ֧יעַ ב. ב
37 בְּיָדִ֛י אֶת־יִשְׂרָאֵ֖ל כַּאֲשֶׁ֥ר דִּבַּֽרְתָּ׃ 37 הִנֵּ֣ה אָנֹכִ֗י מַצִּ֛יג אֶת־גִּזַּ֥ת הַצֶּ֖מֶר
בַּגֹּ֑רֶן אִ֡ם טַל֩ יִהְיֶ֨ה עַל־הַגִּזָּ֜ה לְבַדָּ֗הּ וְעַל־כָּל־הָאָ֙רֶץ֙ חֹ֔רֶב וְיָדַעְתִּ֕י ל. ז וכל תלים דכות ב מ ב ג מנה בסיפ. יו בליש
38 כִּֽי־תוֹשִׁ֧יעַ בְּיָדִ֛י אֶת־יִשְׂרָאֵ֖ל כַּאֲשֶׁ֥ר דִּבַּֽרְתָּ׃ 38 וַֽיְהִי־כֵ֑ן וַיַּשְׁכֵּם֙
מִֽמָּחֳרָ֔ת וַיָּ֖זַר אֶת־הַגִּזָּ֑ה וַיִּ֤מֶץ טַל֙ מִן־הַגִּזָּ֔ה מְל֥וֹא הַסֵּ֖פֶל מָֽיִם׃ ל. ל. ב מל[32]
39 וַיֹּ֤אמֶר גִּדְעוֹן֙ אֶל־הָ֣אֱלֹהִ֔ים אַל־יִ֤חַר אַפְּךָ֙ בִּ֔י וַאֲדַבְּרָ֖ה אַ֣ךְ הַפָּ֑עַם ב. ב
אֲנַסֶּ֤ה נָּא־רַק־הַפַּ֙עַם֙ בַּגִּזָּ֔ה יְהִי־נָ֨א חֹ֤רֶב אֶלᵃ־הַגִּזָּה֙ לְבַדָּ֔הּ וְעַל־כָּל־ ב. יו בליש. ז וכל תלים דכות ב מ ב ג מנה בסיפ
40 ס[34] הָאָ֖רֶץ יִֽהְיֶה־טָּֽל׃ 40 וַיַּ֤עַשׂ אֱלֹהִים֙ כֵּ֔ן בַּלַּ֖יְלָה הַה֑וּא וַֽיְהִי־חֹ֤רֶב אֶלᵃ־ ד[33]. יו בליש
הַגִּזָּה֙ לְבַדָּ֔הּ וְעַל־כָּל־הָאָ֖רֶץ הָ֥יָה טָֽל׃ פ ז וכל תלים דכות ב מ ב ג מנה בסיפ

[23]Mm 1198. [24]Mm 570. [25]Mm 1430. [26]Mm 802. [27]Mm 2059. [28]Mm 493. [29]Mm 3728. [30]Mm 2001. [31]Mm 218. [32]Mm 684. [33]Mm 1431. [34]Mp sub loco.

26 ᵇ l הַשֵּׁנִי cf 25ᵃ⁻ᵃ ‖ **28** ᵃ l הַשֵּׁנִי cf 𝔊* et 25ᵃ⁻ᵃ ‖ **29** ᵃ nonn Mss + את ‖ **31** ᵃ 𝔆 אֵלָיו ‖ **34** ᵃ $\mathfrak{G}^{L}$𝔆 ἐνέδυσεν ‖ ᵇ l frt וַיִּזְעַק cf 𝔊* et $\mathfrak{G}^{L}$ ‖ **35** ᵃ 𝔆 + הר אפרים ו ‖ ᵇ cf 34ᵇ, sed l 𝔐 ‖ ᶜ > 𝔆 ‖ ᵈ l תוֹ– cf 𝔊* ‖ **39** ᵃ l c mlt Mss עַל ut 37 cf 40ᵃ ‖ **40** ᵃ cf 39ᵃ.

7 וַיַּשְׁכֵּם יְרֻבַּעַל הוּא גִדְעוֹן וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיַּחֲנוּ עַל־ 7 1 נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג
עֵין חֲרֹד[a] וּמַחֲנֵה מִדְיָן[b] [c]הָיָה־לוֹ מִצְּפוֹן מִגִּבְעַת[c] הַמּוֹרֶה בָּעֵמֶק׃ ל. ל
2 2 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־גִּדְעוֹן רַב הָעָם אֲשֶׁר אִתָּךְ מִתִּתִּי אֶת־מִדְיָן בְּיָדָם ג׳
3 פֶּן־יִתְפָּאֵר עָלַי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יָדִי הוֹשִׁיעָה לִּי׃ 3 וְעַתָּה קְרָא נָא ל
בְּאָזְנֵי הָעָם לֵאמֹר מִי־יָרֵא וְחָרֵד יָשֹׁב [a]וְיִצְפֹּר מֵהַר הַגִּלְעָד[a] וַיָּשָׁב לז. ה וחס[2]. ל. ל
4 מִן־הָעָם עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים נִשְׁאָרוּ׃ ס 4 וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל־גִּדְעוֹן עוֹד הָעָם רָב הוֹרֵד אוֹתָם אֶל־הַמַּיִם וְאֶצְרְפֶנּוּ לְךָ לג קמ[3]. ג׳[4]. ל
שָׁם וְהָיָה אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ זֶה יֵלֵךְ אִתָּךְ הוּא יֵלֵךְ אִתָּךְ וְכֹל אֲשֶׁר־ ד קמ וכל יחזק ונקיבה אתנח וס״פ דכות[5]
5 אֹמַר אֵלֶיךָ זֶה לֹא־יֵלֵךְ עִמָּךְ הוּא לֹא יֵלֵךְ׃ 5 וַיּוֹרֶד אֶת־הָעָם אֶל־ ב׳[6]. ל[7]
הַמָּיִם ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־גִּדְעוֹן כֹּל אֲשֶׁר־יָלֹק בִּלְשׁוֹנוֹ מִן־הַמַּיִם ז מל בליש
כַּאֲשֶׁר יָלֹק הַכֶּלֶב תַּצִּיג אוֹתוֹ לְבָד וְכֹל אֲשֶׁר־יִכְרַע עַל־בִּרְכָּיו ל וכל משכן ותרי עשר דכות
6 לִשְׁתּוֹת[a]׃ 6 וַיְהִי מִסְפַּר הַמְלַקְקִים [a]בְּיָדָם אֶל־פִּיהֶם[a] שְׁלֹשׁ מֵאוֹת ב
אִישׁ וְכֹל יֶתֶר הָעָם כָּרְעוּ עַל־בִּרְכֵיהֶם לִשְׁתּוֹת מָיִם׃ ס ל. ב רפי בליש[8]
7 7 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־גִּדְעוֹן בִּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת הָאִישׁ הַמְלַקְקִים אוֹשִׁיעַ ב
8 אֶתְכֶם וְנָתַתִּי אֶת־מִדְיָן בְּיָדֶךָ וְכָל־הָעָם יֵלְכוּ אִישׁ לִמְקֹמוֹ׃ 8 [a]וַיִּקְחוּ נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג. ג חס בסיפ וכל אורית ושמואל דכות[9]
אֶת־צֵדָה[b] הָעָם בְּיָדָם[a c] וְאֵת שׁוֹפְרֹתֵיהֶם וְאֵת כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל שִׁלַּח ג חס. ל
אִישׁ לְאֹהָלָיו וּבִשְׁלֹשׁ־מֵאוֹת הָאִישׁ הֶחֱזִיק וּמַחֲנֵה מִדְיָן הָיָה לוֹ מִתַּחַת ל
9 בָּעֵמֶק׃ פ 9 וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה קוּם רֵד י בטע בסיפ
10 בַּמַּחֲנֶה כִּי נְתַתִּיו בְּיָדֶךָ׃ 10 וְאִם־יָרֵא אַתָּה לָרֶדֶת רֵד אַתָּה וּפֻרָה[a] ג ר״פ בסיפ[9]. כז בטע. ב וחס
11 נַעַרְךָ אֶל־הַמַּחֲנֶה׃ 11 וְשָׁמַעְתָּ מַה־יְדַבֵּרוּ וְאַחַר תֶּחֱזַקְנָה יָדֶיךָ ה. יא[10] מל וכל תלים דכות ב מ ה
וְיָרַדְתָּ בַּמַּחֲנֶה וַיֵּרֶד הוּא וּפֻרָה[a] נַעֲרוֹ [b]אֶל־קְצֵה[b] הַחֲמֻשִׁים[c] אֲשֶׁר ב וחס. ל. ד וחס
12 בַּמַּחֲנֶה׃ 12 וּמִדְיָן וַעֲמָלֵק וְכָל־בְּנֵי־קֶדֶם נֹפְלִים בָּעֵמֶק כָּאַרְבֶּה ל. ו׳[11]. ה
13 לָרֹב וְלִגְמַלֵּיהֶם אֵין מִסְפָּר כַּחוֹל שֶׁעַל־שְׂפַת הַיָּם לָרֹב׃ 13 וַיָּבֹא ב

Cp 7 [1]Mm 1432. [2]Mm 1433. [3]Mm 264. [4]Mm 604. [5]Mm 172. [6]Mm 1434. [7]Mm 3042. [8]Mm 1435 et Mm 3839. [9]Mp sub loco. [10]Mm 477. [11]Mm 1436.

Cp 7,1 [a] 𝔊^BC *Αραδ* ‖ [b] 𝔊* + *καὶ Αμαληκ* cf 12 6,32 ‖ [c—c] crrp; prp לְגִ׳ היה־לו מִתַּחַת מִצ׳ cf 8b ‖ **3** [a—a] crrp; prp (tr ˈ ad ישׁב et l) וַיִּצְרְפֵם גדעון cf 𝔗 et 4a ‖ **5** [a] 𝔊* + *μεταστήσεις αὐτὸν καθ᾽ αὐτόν* cf 𝔖𝔙, prb ins תַּצִּיג אותו לְבָד ‖ **6** [a—a] tr in fin v et hic l בִּלְשׁוֹנָם cf 𝔊* ‖ **8** [a—a] frt crrp ex ויקח את־כַּדֵּי העם מִיָּדָם ‖ [b] l צֵדַת ‖ [c] prp (צדת העם) בְּדָיִם ‖ **10** [a] 𝔊 *καὶ Φαρα* cf 11[a] ‖ **11** [a] cf 10[a] ‖ [b—b] prb crrp; prp לְצַפּוֹת ‖ [c] 2 Mss 𝔊𝔖 חֲמִשִּׁים.

גִדְעוֹן וְהִנֵּה־אִישׁ מְסַפֵּר לְרֵעֵהוּ חֲלוֹם וַיֹּאמֶר הִנֵּה חֲלוֹם חָלַמְתִּי ל
וְהִנֵּה צְלִולᵃ לֶחֶם שְׂעֹרִים מִתְהַפֵּךְ בְּמַחֲנֵה מִדְיָן וַיָּבֹא עַד־הָאֹהֶל צליל ול בליש. ב[12] ק
14 וַיַּכֵּהוּ וַיִּפֹּלᵇ וַיַּהַפְכֵהוּ לְמַעְלָה ᶜוְנָפַל הָאֹהֶל׃ᶜ [14] וַיַּעַן רֵעֵהוּ וַיֹּאמֶר ל
אֵין זֹאת בִּלְתִּי אִם־חֶרֶב גִּדְעוֹן בֶּן־יוֹאָשׁ אִישׁ יִשְׂרָאֵל נָתַן הָאֱלֹהִיםᵃ ב
15 בְּיָדוֹ אֶת־מִדְיָן וְאֶת־כָּל־הַמַּחֲנֶה׃ פ [15] וַיְהִי כִשְׁמֹעַ גִּדְעוֹן אֶת־ ב
מִסְפַּר הַחֲלוֹם וְאֶת־שִׁבְרוֹ וַיִּשְׁתָּחוּᵃ וַיָּשָׁב אֶל־מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר ב[13]
16 קוּמוּ כִּי־נָתַן יְהוָה בְּיֶדְכֶםᵇ אֶת־מַחֲנֵה מִדְיָן׃ [16] וַיַּחַץ אֶת־שְׁלֹשׁ־ ג[14]
מֵאוֹת הָאִישׁ שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים וַיִּתֵּן שׁוֹפָרוֹת בְּיַד־כֻּלָּם וְכַדִּים רֵקִים ל
17 וְלַפִּדִים בְּתוֹךְ הַכַּדִּים׃ [17] וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מִמֶּנִּי תִרְאוּ וְכֵן תַּעֲשׂוּ נג וכל תלים דכות ב מ״א. ב[15]
וְהִנֵּה אָנֹכִי בָא בִּקְצֵה הַמַּחֲנֶה וְהָיָה כַאֲשֶׁר־אֶעֱשֶׂה כֵּן תַּעֲשׂוּן׃ ה[16]. יד[17]
18 וְתָקַעְתִּי בַּשּׁוֹפָר אָנֹכִי וְכָל־אֲשֶׁר אִתִּי וּתְקַעְתֶּם בַּשּׁוֹפָרוֹת גַּם־אַתֶּם
19 סְבִיבוֹת כָּל־הַמַּחֲנֶה וַאֲמַרְתֶּםᵃ לַיהוָה וּלְגִדְעוֹן׃ פ [19] וַיָּבֹא ל. ג
גִדְעוֹן וּמֵאָה־אִישׁᵃ אֲשֶׁר־אִתּוֹ בִּקְצֵה הַמַּחֲנֶה רֹאשׁ הָאַשְׁמֹרֶת
הַתִּיכוֹנָה אַךְ הָקֵם הֵקִימוּ אֶת־הַשֹּׁמְרִים ᵇוַיִּתְקְעוּ בַּשּׁוֹפָרוֹת וְנָפוֹץ ב מל. ה. ל ומל[18]
20 הַכַּדִּים אֲשֶׁר בְּיָדָם׃ᵇ [20] וַיִּתְקְעוּ שְׁלֹשֶׁת הָרָאשִׁים בַּשּׁוֹפָרוֹת וַיִּשְׁבְּרוּ ב
הַכַּדִּים וַיַּחֲזִיקוּ בְיַד־שְׂמֹאולָם בַּלַּפִּדִים וּבְיַד־יְמִינָם ᵃהַשּׁוֹפָרוֹת ו. ל ומל
21 לִתְקוֹעַᵃ וַיִּקְרְאוּ חֶרֶבᵇ לַיהוָה וּלְגִדְעוֹן׃ [21] וַיַּעַמְדוּ אִישׁ תַּחְתָּיו ל. ג
22 סָבִיב לַמַּחֲנֶה וַיָּרָץᵃ כָּל־הַמַּחֲנֶהᵇ וַיָּרִיעוּ וַיָּנִיסוּ׃ᶜ [22] וַיִּתְקְעוּ שְׁלֹשׁ־ ל. ד מל. וינוסו[19] ק
מֵאוֹתᵃ הַשּׁוֹפָרוֹת וַיָּשֶׂם יְהוָה אֵת חֶרֶב אִישׁ בְּרֵעֵהוּ וּבְכָל־ᵇהַמַּחֲנֶה פד. ל
וַיָּנָסᶜ הַמַּחֲנֶה עַד־בֵּית הַשִּׁטָּה צְרֵרָתָהᵈ עַד שְׂפַת־אָבֵל מְחוֹלָה עַל־ᵉ ל. ל[20]
23 טַבָּת׃ [23] וַיִּצָּעֵקᵃ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל מִנַּפְתָּלִיᵇ וּמִן־אָשֵׁר וּמִן־כָּל־מְנַשֶּׁה ל. ג. ב וכל לשון ארמי דכות
24 וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרֵי מִדְיָן׃ [24] וּמַלְאָכִים שָׁלַח גִּדְעוֹן בְּכָל־הַר אֶפְרַיִם
לֵאמֹר רְדוּ לִקְרַאת מִדְיָן וְלִכְדוּ לָהֶם אֶת־הַמַּיִם עַד בֵּית בָּרָה ה כת כן וכל לשון אכילה דכות[21]

[12] Mm 1437. [13] Gn 44,2. [14] Mm 237. [15] Mm 1438. [16] Mm 1377. [17] Mm 393. [18] Mp sub loco. [19] Mm 832. [20] וחד בין סכות ובין צרדתה 2 Ch 4,17. [21] Mm 3680.

13 ᵃ 𝔗 mlt Mss ut Q ‖ ᵇ > 𝔊*, frt dl ‖ ᶜ⁻ᶜ > 𝔊ᴿ, prb add ‖ **14** ᵃ 𝔊ᴬ𝔏 *κύριος* ‖ **15** ᵃ 𝔊 + *κυρίῳ (κύριον)* ‖ ᵇ 𝔊* suff 1 pl ‖ **18** ᵃ pc Mss 𝔊ᴿᴵᴵᴵᶜ𝔖𝔗 + חֶרֶב, frt ex 20 cf 20ᵇ ‖ **19** ᵃ prp הָאִישׁ cf 8,14 ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊ᴵᴵ (suff) sg, l ויתקע בשופר ונ׳ הכד א׳ בידו cf 20a ‖ **20** ᵃ⁻ᵃ prp הַחֶרֶב cf ᵇ ‖ ᵇ prb dl ‖ **21** ᵃ prp וַיִּקֶץ ‖ ᵇ 𝔗 (Ms pr) העם ‖ ᶜ Vrs ut Q, l ‖ **22** ᵃ l frt הַמ׳ cf 𝔊ᴿᴵᴵᴵ ‖ ᵇ 𝔊*𝔖𝔙 om cop, dl ‖ ᶜ pc Mss 𝔖 + כל ‖ ᵈ nonn Mss צרדתה cf 1 R 11,26 ‖ ᵉ pc Mss Seb עד ‖ **23** ᵃ 𝔊 *ἐβόησεν* = וַיִּצְעַק, l וּיִ ‖ ᵇ nonn Mss מִן־ב׳.

ב . ג וְאֶת[a]־הַיַּרְדֵּן וַיִּצָּעֵק[b] כָּל־אִישׁ אֶפְרַיִם וַיִּלְכְּדוּ אֶת־הַמַּיִם עַד בֵּית
ה כת כן וכל לשון אכילה דכות[22] . ב בָּרָה וְאֶת־הַיַּרְדֵּן׃ 25 וַיִּלְכְּדוּ שְׁנֵי־שָׂרֵי מִדְיָן אֶת־עֹרֵב וְאֶת־זְאֵב 25
ד מל . ד מל וַיַּהַרְגוּ אֶת־עוֹרֵב בְּצוּר־עוֹרֵב וְאֶת־זְאֵב הָרְגוּ בְיֶקֶב־זְאֵב וַיִּרְדְּפוּ
יא[23] אֶל[a]־מִדְיָן וְרֹאשׁ־עֹרֵב וּזְאֵב הֵבִיאוּ אֶל־גִּדְעוֹן מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן׃
8 1 וַיֹּאמְרוּ[a] אֵלָיו אִישׁ אֶפְרַיִם מָה־הַדָּבָר הַזֶּה עָשִׂיתָ לָּנוּ לְבִלְתִּי 8
ל . ל ומל . ד[1] קְרֹאות[b] לָנוּ כִּי הָלַכְתָּ לְהִלָּחֵם בְּמִדְיָן וַיְרִיבוּן אִתּוֹ בְּחָזְקָה׃ 2 וַיֹּאמֶר 2
ל כת כן אֲלֵיהֶם מֶה־עָשִׂיתִי עַתָּה כָּכֶם[a] הֲלוֹא טוֹב עֹלְלוֹת אֶפְרַיִם מִבְצִיר[b]
אֲבִיעֶזֶר׃ 3 בְּיֶדְכֶם נָתַן אֱלֹהִים[a] אֶת־שָׂרֵי מִדְיָן אֶת־עֹרֵב וְאֶת־זְאֵב ס 3
ג[3] . ב[4] . ג מל[5] וּמַה־יָּכֹלְתִּי עֲשׂוֹת כָּכֶם[b] אָז רָפְתָה רוּחָם מֵעָלָיו בְּדַבְּרוֹ[c] הַדָּבָר הַזֶּה׃
ד[6] 4 וַיָּבֹא גִדְעוֹן הַיַּרְדֵּנָה עֹבֵר[a] הוּא וּשְׁלֹשׁ־מֵאוֹת הָאִישׁ אֲשֶׁר אִתּוֹ 4
ג עֲיֵפִים וְרֹדְפִים[b]׃ 5 וַיֹּאמֶר לְאַנְשֵׁי סֻכּוֹת תְּנוּ־נָא כִּכְּרוֹת לֶחֶם לָעָם 5
ג . ה . ז אֲשֶׁר בְּרַגְלָי כִּי־עֲיֵפִים הֵם וְאָנֹכִי רֹדֵף אַחֲרֵי זֶבַח וְצַלְמֻנָּע מַלְכֵי
יב סביר . ב . ה . ז . ו[7] מִדְיָן׃ 6 וַיֹּאמֶר[a] שָׂרֵי סֻכּוֹת הֲכַף זֶבַח וְצַלְמֻנָּע עַתָּה בְּיָדֶךָ[b] כִּי־נִתֵּן 6
ל . ג לִצְבָאֲךָ לָחֶם׃ 7 וַיֹּאמֶר גִּדְעוֹן לָכֵן בְּתֵת יְהוָה אֶת־זֶבַח וְאֶת־צַלְמֻנָּע 7
ל . ל[8] . ב בְּיָדִי וְדַשְׁתִּי אֶת־בְּשַׂרְכֶם [a]אֶת־קוֹצֵי הַמִּדְבָּר וְאֶת־הַבַּרְקֳנִים[a]׃
ח . ח 8 וַיַּעַל מִשָּׁם פְּנוּאֵל וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם כָּזֹאת וַיַּעֲנוּ אוֹתוֹ אַנְשֵׁי פְנוּאֵל 8
ח כַּאֲשֶׁר עָנוּ אַנְשֵׁי סֻכּוֹת׃ 9 וַיֹּאמֶר גַּם־לְאַנְשֵׁי פְנוּאֵל לֵאמֹר בְּשׁוּבִי 9
ל . ז . ל . ל בְשָׁלוֹם אֶתֹּץ אֶת־הַמִּגְדָּל הַזֶּה׃ פ 10 וְזֶבַח וְצַלְמֻנָּע בַּקַּרְקֹר 10
ל . ל וּמַחֲנֵיהֶם עִמָּם כַּחֲמֵשֶׁת עָשָׂר אֶלֶף כֹּל הַנּוֹתָרִים מִכֹּל מַחֲנֵה בְנֵי־
קֶדֶם וְהַנֹּפְלִים מֵאָה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אִישׁ שֹׁלֵף חָרֶב׃ 11 וַיַּעַל גִּדְעוֹן 11
ל . ד[9] . ל . ב דֶּרֶךְ הַשְּׁכוּנֵי[a] בָאֳהָלִים מִקֶּדֶם לְנֹבַח וְיָגְבְּהָה[b] וַיַּךְ אֶת־הַמַּחֲנֶה
ז וְהַמַּחֲנֶה הָיָה בֶטַח[c]׃ 12 וַיָּנוּסוּ[a] זֶבַח וְצַלְמֻנָּע וַיִּרְדֹּף אַחֲרֵיהֶם וַיִּלְכֹּד 12
ג . ל אֶת־שְׁנֵי ׀ מַלְכֵי מִדְיָן אֶת־זֶבַח וְאֶת־צַלְמֻנָּע וְכָל־הַמַּחֲנֶה הֶחֱרִיד[b]׃

[22] Mm 3680. [23] Mm 1554. Cp 8 [1] Mm 1439. [2] Mp sub loco. [3] Mm 213. [4] Mm 2734. [5] Mm 1440. [6] Mm 1441. [7] Mm 1442. [8] Mm 1443. [9] Mm 2664.

24 [a] l עַל cf 𝔖 ‖ [b] cf 23[a] ‖ **25** [a] l את cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ **Cp 8,1** [a] 𝔊^{AO}𝔏 sg ‖ [b] mlt Mss קְרֹאת, 2 Mss קרֹא ‖ **2** [a] mlt Mss בָּכם ‖ [b] Ms 𝔅 מִבְ׳ ‖ **3** [a] pc Mss 𝔊𝔙 יהוה ‖ [b] cf 2[a] ‖ [c] K^{Or} כְּדַ׳ ‖ **4** [a] 𝔊(𝔖𝔙) *καὶ διέβη*, l frt וַיַּעַבְרֵהוּ ‖ [b] 𝔊* *καὶ πεινῶντες* = וּרְעֵבִים ‖ **6** [a] l c pc Mss Seb Vrs ־ְרוּ ‖ [b] pc Mss 𝔖𝔄 בידיך ‖ **7** [a–a] l בְּקוֹצֵי ... וּבַבּ׳ cf 𝔊 ‖ **11** [a] prp שֹׁכְנֵי ‖ [b] sic L (etiam Nu 32,35), omnes al Mss Edd ־בְּ׳ ‖ [c] pc Mss 𝔊 בֹּטֵחַ ‖ **12** [a] sic L nonn Mss, mlt Mss Edd C𝔅 וַיָּנֻסוּ ‖ [b] 𝔊^{A} *ἐξέτριψεν* Josephus Ant *διέφθειρε*, prp הִכְחִיד.

13 וַיָּ֛שָׁב גִּדְע֥וֹן בֶּן־יוֹאָ֖שׁ מִן־הַמִּלְחָמָ֑ה ᵃמִלְמַעֲלֵ֖ה הֶחָֽרֶסᵃ׃ 14 וַיִּֽלְכָּד־ ל . ל
נַ֛עַר מֵאַנְשֵׁ֥י סֻכּ֖וֹתᵃ וַֽיִּשְׁאָלֵ֑הוּ וַיִּכְתֹּ֨ב אֵלָ֜יו אֶת־שָׂרֵ֤י סֻכּוֹת֙ וְאֶת־זְקֵנֶ֔יהָ ג . ל
15 שִׁבְעִ֥ים וְשִׁבְעָ֖ה אִֽישׁ׃ 15 וַיָּבֹא֙ אֶל־אַנְשֵׁ֣יᵃ סֻכּ֔וֹת וַיֹּ֕אמֶר הִנֵּ֖ה זֶ֣בַח° ה[10]
וְצַלְמֻנָּ֑ע אֲשֶׁר֩ חֵרַפְתֶּ֨ם אוֹתִ֜י לֵאמֹ֗ר הֲכַ֨ף זֶ֤בַח וְצַלְמֻנָּע֙ עַתָּ֣ה בְּיָדֶ֔ךָ ז . ב . ה . ז
16 כִּ֥י נִתֵּ֛ן לַאֲנָשֶׁ֥יךָ הַיְּעֵפִ֖ים לָֽחֶם׃ 16 וַיִּקַּח֙ אֶת־זִקְנֵ֣י הָעִ֔יר וְאֶת־קוֹצֵ֥י° ו[11] . ל . יח פסוק את ואת ואת . ל[12]
17 הַמִּדְבָּ֖ר וְאֶת־הַבַּרְקֳנִ֑ים וַיֹּ֣דַעᵃ בָּהֶ֔ם אֵ֖ת אַנְשֵׁ֥י סֻכּֽוֹת׃ 17 וְאֶת־מִגְדַּ֥ל ב . ל . ל בטע ובסיפ
18 פְּנוּאֵ֖ל נָתָ֑ץ וַיַּהֲרֹ֖ג אֶת־אַנְשֵׁ֥י הָעִֽיר׃ 18 וַיֹּ֗אמֶר אֶל־זֶ֙בַח֙ וְאֶל־צַלְמֻנָּ֔ע ח . ל
אֵיפֹה֙ הָאֲנָשִׁ֔ים אֲשֶׁ֥ר הֲרַגְתֶּ֖ם בְּתָב֑וֹר וַיֹּאמְרוּ֙ כָּמ֣וֹךָ כְמוֹהֶ֔ם אֶחָ֕דᵃ י כת ה[13] . ג ומל[14]
19 כְּתֹ֖אַר בְּנֵ֥י הַמֶּֽלֶךְ׃ 19 וַיֹּאמַ֕ר אַחַ֥י בְּנֵֽי־אִמִּ֖י הֵ֑ם חַי־יְהוָ֕ה ל֚וּ הַחֲיִתֶ֣ם ל . צא יט מנה ר״פ . כב[15] . ל
20 אוֹתָ֔ם לֹ֥א הָרַ֖גְתִּי אֶתְכֶֽם׃ 20 וַיֹּ֙אמֶר֙ לְיֶ֣תֶר בְּכוֹר֔וֹ ק֖וּם הֲרֹ֣ג אוֹתָ֑ם ג מל[16]
21 וְלֹֽא־שָׁלַ֨ף הַנַּ֤עַר חַרְבּוֹ֙ כִּ֣י יָרֵ֔א כִּ֥י עוֹדֶ֖נּוּ נָֽעַר׃ 21 וַיֹּ֨אמֶר זֶ֜בַח° ה
וְצַלְמֻנָּ֗ע ק֤וּם אַתָּה֙ וּפְגַע־בָּ֔נוּ כִּ֥י כָאִ֖ישׁ גְּבוּרָת֑וֹᵃ וַיָּ֣קָם גִּדְע֗וֹן וַֽיַּהֲרֹג֙ ז[10] . ל . ל
אֶת־זֶ֣בַח וְאֶת־צַלְמֻנָּ֔ע וַיִּקַּח֙ אֶת־הַשַּׂ֣הֲרֹנִ֔ים אֲשֶׁ֖ר בְּצַוְּארֵ֥י גְמַלֵּיהֶֽם׃ ג . ג
22 וַיֹּאמְר֤וּᵃ אִֽישׁ־יִשְׂרָאֵל֙ אֶל־גִּדְע֔וֹן מְשָׁל־בָּ֙נוּ֙ גַּם־אַתָּ֔ה גַּם־בִּנְךָ֖ ל . יב פסוק גם גם גם
23 גַּ֣ם בֶּן־בְּנֶ֑ךָ כִּ֥י הוֹשַׁעְתָּ֖נוּ מִיַּ֥ד מִדְיָֽן׃ 23 וַיֹּ֤אמֶר אֲלֵהֶם֙ גִּדְע֔וֹן לֹֽא־ ב . כט[17] חס בנביא ו[18] מנה בסיפ
24 אֶמְשֹׁ֤ל אֲנִי֙ בָּכֶ֔ם וְלֹֽא־יִמְשֹׁ֥ל בְּנִ֖י בָּכֶ֑ם יְהוָ֖ה יִמְשֹׁ֥ל בָּכֶֽם׃ 24 וַיֹּ֨אמֶר ל[19]
אֲלֵהֶ֜ם גִּדְע֗וֹן אֶשְׁאֲלָ֤ה מִכֶּם֙ שְׁאֵלָ֔ה וּתְנוּ־לִ֕י אִ֖ישׁ נֶ֣זֶם שְׁלָל֑וֹ כִּֽי־ כט[17] חס בנביא ו[18] מנה בסיפ
25 נִזְמֵ֤י זָהָב֙ לָהֶ֔ם כִּ֥י יִשְׁמְעֵאלִ֖ים הֵֽם׃ 25 וַיֹּאמְר֖וּ נָת֣וֹן נִתֵּ֑ן וַיִּפְרְשׂוּ֙ᵃ יב ס״פ[20] . ז מל בליש . ו[11]
26 אֶת־הַשִּׂמְלָ֔ה וַיַּשְׁלִ֣יכוּ שָׁ֔מָּה אִ֖ישׁ נֶ֥זֶם שְׁלָלֽוֹ׃ 26 וַיְהִ֗י מִשְׁקַ֞ל נִזְמֵ֤י ו[21] . ד[22] מל וכל כתיב דכות ב מ א
הַזָּהָב֙ אֲשֶׁ֣ר שָׁאָ֔ל אֶ֥לֶף וּשְׁבַע־מֵא֖וֹת זָהָ֑ב לְ֠בַד מִן־הַשַּׂהֲרֹנִ֨ים ג קמ[23] . ג . ב
וְהַנְּטִפ֜וֹת וּבִגְדֵ֣י הָאַרְגָּמָ֗ן שֶׁעַל֙ מַלְכֵ֣י מִדְיָ֔ן וּלְבַד֙ מִן־הָ֣עֲנָק֔וֹת אֲשֶׁ֖ר ב[24] . ל . ל
27 בְּצַוְּארֵ֥י גְמַלֵּיהֶֽם׃ 27 וַיַּ֨עַשׂ אוֹת֜וֹ גִדְע֗וֹן לְאֵפוֹד֮ וַיַּצֵּ֣ג אוֹת֣וֹ בְעִירוֹ֮ ל . ב[25]
בְּעָפְרָ֔ה וַיִּזְנ֧וּ כָֽל־יִשְׂרָאֵ֛ל אַחֲרָ֖יו שָׁ֑ם וַיְהִ֥י לְגִדְע֛וֹן וּלְבֵית֖וֹ לְמוֹקֵֽשׁ׃ ל
28 וַיִּכָּנַ֣ע מִדְיָ֗ן לִפְנֵי֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל וְלֹ֥א יָסְפ֖וּ לָשֵׂ֣את רֹאשָׁ֑ם וַתִּשְׁקֹ֤ט ג . ד[26] . כד

[10] Mp sub loco. [11] Mm 1442. [12] Mm 1443. [13] Mm 1750. [14] Mm 3427. [15] Mm 1444. [16] Mm 281. [17] Mm 1954. [18] Mm 1508. [19] Mm 666. [20] Mm 294. [21] Mm 1213. [22] Mm 415. [23] Mm 1445. [24] Mm 2216. [25] Gn 30,38. [26] Mm 1716.

13 ᵃ⁻ᵃ prb crrp, 𝔊* *ἀπὸ ἀναβάσεως Αρες* = מִמַּ׳ ח׳ ‖ **14** ᵃ huc tr ‸ ‖ **15** ᵃ 𝔊 *τοὺς ἄρχοντας* = שָׂרֵי ‖ **16** ᵃ l וַיָּדָשׁ cf 𝔊𝔖𝔙 et 7 (𝔊* pro 16 *καὶ ἔλαβεν τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως καὶ κατέξανεν αὐτοὺς ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου καὶ ταῖς βαρακηνιμ*?) ‖ **18** ᵃ 𝔗(𝔙) *ḥd mnhwn* (= אחד אחד?); > Ms 𝔊ᴿ θ′𝔖 ‖ **21** ᵃ 𝔊ᴮᶜ suff 2sg ‖ **22** ᵃ pc Mss Seb 𝔊ᴬᴼᴸ ־רְ ‖ **25** ᵃ 𝔊 sg.

הָאָ֛רֶץ אַרְבָּעִ֥ים שָׁנָ֖ה בִּימֵ֥י[a] גִדְעֽוֹן׃ פ 29 וַיֵּ֛לֶךְ יְרֻבַּ֥עַל בֶּן־ 29
ג יוֹאָ֖שׁ וַיֵּ֥שֶׁב בְּבֵיתֽוֹ׃ 30 וּלְגִדְע֗וֹן הָיוּ֙ שִׁבְעִ֣ים בָּנִ֔ים יֹצְאֵ֖י יְרֵכ֑וֹ כִּֽי־ 30
ב ר״פ[27] נָשִׁ֥ים רַבּ֖וֹת הָ֥יוּ לֽוֹ׃ 31 וּפִֽילַגְשׁוֹ֙ אֲשֶׁ֣ר בִּשְׁכֶ֔ם יָלְדָה־לּ֥וֹ גַם־הִ֖יא 31
פד . ל . כל ליש כת כן . ד[28] בֵּ֑ן וַיָּ֥שֶׂם אֶת־שְׁמ֖וֹ אֲבִימֶֽלֶךְ׃ 32 וַיָּ֛מָת גִּדְע֥וֹן בֶּן־יוֹאָ֖שׁ בְּשֵׂיבָ֣ה 32
ג טוֹבָ֑ה וַיִּקָּבֵ֗ר בְּקֶ֙בֶר֙ יוֹאָ֣שׁ אָבִ֔יו בְּעָפְרָ֖ה[a] אֲבִ֥י הָעֶזְרִֽי׃ פ
ו מל בנביא 33 וַיְהִ֗י כַּאֲשֶׁר֙ מֵ֣ת גִּדְע֔וֹן וַיָּשׁ֙וּבוּ֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל וַיִּזְנ֖וּ אַחֲרֵ֣י הַבְּעָלִ֑ים 33
לה . ג[29] וַיָּשִׂ֧ימוּ לָהֶ֛ם בַּ֥עַל בְּרִ֖ית לֵאלֹהִֽים׃ 34 וְלֹ֤א זָֽכְרוּ֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אֶת־ 34
ב בליש . ה[30] יְהוָ֖ה אֱלֹהֵיהֶ֑ם הַמַּצִּ֥יל אוֹתָ֛ם מִיַּ֥ד כָּל־אֹיְבֵיהֶ֖ם מִסָּבִֽיב׃ 35 וְלֹֽא־ 35
עָשׂ֣וּ חֶ֔סֶד עִם־בֵּ֥ית יְרֻבַּ֖עַל גִּדְע֑וֹן כְּכָל־הַטּוֹבָ֔ה אֲשֶׁ֥ר עָשָׂ֖ה [a]עִם־
יִשְׂרָאֵֽל[a]׃ פ

ל 9 1 וַיֵּ֨לֶךְ אֲבִימֶ֤לֶךְ בֶּן־יְרֻבַּ֙עַל֙ שְׁכֶ֔מָה אֶל־אֲחֵ֖י אִמּ֑וֹ וַיְדַבֵּ֣ר 9
ג בסיפ[2] . ב[3] . לז אֲלֵיהֶ֗ם וְאֶל־כָּל־מִשְׁפַּ֛חַת בֵּית־אֲבִ֥י אִמּ֖וֹ לֵאמֹֽר׃ 2 דַּבְּרוּ־נָ֞א בְּאָזְנֵ֣י 2
ל כָל־בַּעֲלֵ֣י שְׁכֶם֮ מַה־טּ֣וֹב לָכֶם֒ הַמְשֹׁ֨ל בָּכֶ֜ם שִׁבְעִ֣ים אִ֗ישׁ כֹּ֚ל בְּנֵ֣י
ל יְרֻבַּ֔עַל אִם־מְשֹׁ֥ל בָּכֶ֖ם אִ֣ישׁ אֶחָ֑ד וּזְכַרְתֶּ֕ם כִּֽי־עַצְמְכֶ֥ם[a] וּבְשַׂרְכֶ֖ם
לז . כה[4] אָֽנִי׃ 3 וַיְדַבְּר֨וּ אֲחֵֽי־אִמּ֜וֹ עָלָ֗יו[a] בְּאָזְנֵי֙ כָּל־בַּעֲלֵ֣י שְׁכֶ֔ם אֵ֥ת כָּל־ 3
ל הַדְּבָרִ֖ים הָאֵ֑לֶּה וַיֵּ֤ט לִבָּם֙ אַחֲרֵ֣י אֲבִימֶ֔לֶךְ כִּ֥י אָמְר֖וּ אָחִ֥ינוּ הֽוּא׃
4 וַיִּתְּנוּ־לוֹ֙ שִׁבְעִ֣ים כֶּ֔סֶף מִבֵּ֖ית בַּ֣עַל בְּרִ֑ית וַיִּשְׂכֹּ֨ר בָּהֶ֜ם אֲבִימֶ֗לֶךְ 4
ל . ל אֲנָשִׁ֥ים רֵיקִ֛ים וּפֹ֣חֲזִ֔ים וַיֵּלְכ֖וּ אַחֲרָֽיו׃ 5 וַיָּבֹ֤א בֵית־אָבִיו֙ עָפְרָ֔תָה 5
וַֽיַּהֲרֹ֞ג אֶת־אֶחָ֧יו בְּנֵי־יְרֻבַּ֛עַל שִׁבְעִ֥ים אִ֖ישׁ עַל־אֶ֣בֶן אֶחָ֑ת וַיִּוָּתֵ֞ר יוֹתָ֧ם
יב . יב[5] בֶּן־יְרֻבַּ֛עַל הַקָּטֹ֖ן כִּ֥י נֶחְבָּֽא׃ ס 6 וַיֵּאָסְפ֞וּ כָּל־בַּעֲלֵ֤י שְׁכֶם֙ וְכָל־ 6
כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[6] . ה חס בליש בנביא[7] . ג[8] בֵּ֣ית מִלּ֔וֹא וַיֵּ֣לְכ֔וּ וַיַּמְלִ֥יכוּ אֶת־אֲבִימֶ֖לֶךְ לְמֶ֑לֶךְ עִם־אֵל֥וֹן[a] מֻצָּ֖ב[b]
לה[9] אֲשֶׁ֥ר בִּשְׁכֶֽם׃ 7 וַיַּגִּ֣דוּ לְיוֹתָ֗ם וַיֵּ֙לֶךְ֙ וַֽיַּעֲמֹד֙ בְּרֹ֣אשׁ הַר־גְּרִזִּ֔ים וַיִּשָּׂ֥א 7
כב[10] וכל ד״ה ועזרא דכות ב מ ה חס בליש קוֹל֖וֹ וַיִּקְרָ֑א וַיֹּ֣אמֶר לָהֶ֗ם
ג[11] שִׁמְע֤וּ אֵלַי֙ בַּעֲלֵ֣י שְׁכֶ֔ם וְיִשְׁמַ֥ע אֲלֵיכֶ֖ם אֱלֹהִֽים׃
8 הָל֤וֹךְ הָֽלְכוּ֙ הָעֵצִ֔ים לִמְשֹׁ֥חַ עֲלֵיהֶ֖ם מֶ֑לֶךְ

[27] Mm 156. [28] Mm 178. [29] Mm 1446. [30] Mm 2512. Cp 9 [1] Mm 274. [2] Mm 1398. [3] Mm 3361. [4] Mp sub loco. [5] Mm 1447. [6] Mm 958. [7] Mm 1448. [8] Mm 1449. [9] Mm 2840. [10] Mm 11. [11] Mm 1450.

28 [a] prp כִּימֵי vel כָּל־יְמֵי ‖ **32** [a] prb l c Ms רַת– cf 6,24 ‖ **35** [a–a] nonn Mss 𝔙 לְיִ׳ ‖ **Cp 9,2** [a] sic L, mlt Mss Edd מְ׳– ‖ **3** [a] 𝔔 אליו ‖ **6** [a] 𝔊^BC + τῇ εὑρετῇ = הַנִּמְצָא ‖ [b] 𝔊 τῆς στάσεως; prb l הַמַּצֵּבָה.

וַיֹּאמְרוּ לַזַּיִת מָלְוֹכָה[a] עָלֵינוּ׃ מלכה ק

9 וַיֹּאמֶר[a] לָהֶם הַזַּיִת כב[12] וכל ד״ה ועזרא דכות ב מ ה חס בליש

הֶחֳדַלְתִּי אֶת־דִּשְׁנִי אֲשֶׁר־בִּי[b] יְכַבְּדוּ אֱלֹהִים וַאֲנָשִׁים ל. ל. ל[13]

וְהָלַכְתִּי לָנוּעַ עַל־הָעֵצִים׃ ד

10 וַיֹּאמְרוּ הָעֵצִים לַתְּאֵנָה לְכִי־אַתְּ מָלְכִי עָלֵינוּ׃ ב

11 וַתֹּאמֶר לָהֶם הַתְּאֵנָה

הֶחֳדַלְתִּי אֶת־מָתְקִי וְאֶת־תְּנוּבָתִי הַטּוֹבָה ל

וְהָלַכְתִּי לָנוּעַ עַל־הָעֵצִים׃ ד

12 וַיֹּאמְרוּ הָעֵצִים לַגָּפֶן לְכִי־אַתְּ מָלְוֹכִי[a] עָלֵינוּ׃ ל. מלכי ק חד מן ב בליש

13 וַתֹּאמֶר לָהֶם הַגֶּפֶן

הֶחֳדַלְתִּי אֶת־תִּירוֹשִׁי הַמְשַׂמֵּחַ אֱלֹהִים וַאֲנָשִׁים ל. ל[13]

וְהָלַכְתִּי לָנוּעַ עַל־הָעֵצִים׃ ד

14 וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעֵצִים אֶל־הָאָטָד לֵךְ אַתָּה מְלָךְ־עָלֵינוּ׃ ל

15 וַיֹּאמֶר הָאָטָד אֶל־הָעֵצִים

אִם בֶּאֱמֶת אַתֶּם מֹשְׁחִים אֹתִי לְמֶלֶךְ עֲלֵיכֶם ב[14] חס ול בסיפ

בֹּאוּ חֲסוּ בְצִלִּי וְאִם־אַיִן תֵּצֵא אֵשׁ[a] מִן־הָאָטָד[a]

וְתֹאכַל אֶת־אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן׃ ו רפי[15]

16 וְעַתָּה אִם־בֶּאֱמֶת וּבְתָמִים עֲשִׂיתֶם וַתַּמְלִיכוּ אֶת־אֲבִימֶלֶךְ

וְאִם־טוֹבָה עֲשִׂיתֶם עִם־יְרֻבַּעַל וְעִם־בֵּיתוֹ וְאִם־כִּגְמוּל יָדָיו עֲשִׂיתֶם ל. ב

17 לוֹ׃ 17 אֲשֶׁר־נִלְחַם אָבִי עֲלֵיכֶם וַיַּשְׁלֵךְ אֶת־נַפְשׁוֹ מִנֶּגֶד[a] וַיַּצֵּל אֶתְכֶם יב[16]

18 מִיַּד מִדְיָן׃ 18 וְאַתֶּם קַמְתֶּם עַל־בֵּית אָבִי הַיּוֹם וַתַּהַרְגוּ אֶת־בָּנָיו ד בטע[17]. וג[18] וכל מלכים ישעיה וירמיה דכות ב מ יא

שִׁבְעִים אִישׁ עַל־אֶבֶן אֶחָת וַתַּמְלִיכוּ אֶת־אֲבִימֶלֶךְ בֶּן־אֲמָתוֹ עַל־ ו. ל

19 בַּעֲלֵי שְׁכֶם כִּי אֲחִיכֶם הוּא׃ 19 וְאִם־בֶּאֱמֶת וּבְתָמִים עֲשִׂיתֶם עִם־ ג ר״פ בסיפ

יְרֻבַּעַל וְעִם־בֵּיתוֹ הַיּוֹם הַזֶּה שִׂמְחוּ בַּאֲבִימֶלֶךְ וְיִשְׂמַח גַּם־הוּא בָּכֶם׃ ל

20 וְאִם־אַיִן תֵּצֵא אֵשׁ מֵאֲבִימֶלֶךְ וְתֹאכַל אֶת־בַּעֲלֵי שְׁכֶם וְאֶת־ ג ר״פ בסיפ. ו רפי[15]

בֵּית מִלּוֹא וְתֵצֵא אֵשׁ מִבַּעֲלֵי שְׁכֶם וּמִבֵּית מִלּוֹא וְתֹאכַל אֶת־ ו רפי[15]

[12] Mm 11. [13] Mm 2882. [14] Mm 1238 א. [15] Mm 3171. [16] Mm 1748. [17] Mm 1451. [18] Mm 324.

8 [a] mlt Mss ut Q, Ms מולכה, K מְלוֹכָה ‖ **9** [a] pc Mss וַתֹּא׳ ‖ [b] l בּוֹ cf 𝔊[B] ‖ **12** [a] mlt Mss ut Q, K מְלוֹכִי ‖ **15** [a–a] 𝔊[BC] ἀπ᾽ ἐμοῦ = מִמֶּנִּי ‖ **17** [a] l ־דוֹ (ו hpgr).

21 אֲבִימֶֽלֶךְ׃ 21 וַיָּ֤נָס יוֹתָם֙ וַיִּבְרַ֔ח וַיֵּ֖לֶךְ בְּאֵ֑רָה וַיֵּ֣שֶׁב שָׁ֔ם מִפְּנֵ֖י אֲבִימֶ֥לֶךְ ל19
22 23 אָחִֽיו׃ פ 22 וַיָּ֧שַׂר אֲבִימֶ֛לֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵ֖ל שָׁל֥שׁ שָׁנִֽים׃ 23 וַיִּשְׁלַ֤ח ג כת ש. ל
אֱלֹהִים֙ ר֣וּחַ רָעָ֔ה בֵּ֣ין אֲבִימֶ֔לֶךְ וּבֵ֖ין בַּעֲלֵ֣י שְׁכֶ֑ם וַיִּבְגְּד֥וּ בַעֲלֵֽי־שְׁכֶ֖ם ב
24 בַּאֲבִימֶֽלֶךְ[a]׃ 24 לָב֕וֹא[a] חֲמַ֖ס שִׁבְעִ֣ים בְּנֵֽי־יְרֻבָּ֑עַל וְדָמָ֗ם לָשׂ֞וּם עַל־ ל
אֲבִימֶ֤לֶךְ אֲחִיהֶם֙ אֲשֶׁ֣ר הָרַ֣ג אוֹתָ֔ם וְעַל֙ בַּעֲלֵ֣י שְׁכֶ֔ם אֲשֶׁר־חִזְּק֥וּ ד. ל20
25 אֶת־יָדָ֖יו לַהֲרֹ֥ג אֶת־אֶחָֽיו׃ 25 וַיָּשִׂ֣ימוּ ל֣וֹ בַעֲלֵ֣י שְׁכֶ֗ם מְאָֽרְבִים֙ עַ֚ל לה
רָאשֵׁ֣י הֶהָרִ֔ים וַיִּגְזְל֕וּ אֵ֛ת כָּל־אֲשֶׁר־יַעֲבֹ֥ר עֲלֵיהֶ֖ם בַּדָּ֑רֶךְ וַיֻּגַּ֖ד[a] עה. ה. כד21
26 לַאֲבִימֶֽלֶךְ׃ פ 26 וַיָּבֹ֞א גַּ֤עַל[a] בֶּן־עֶ֙בֶד֙[b] וְאֶחָ֔יו וַיַּעַבְר֖וּ[c] בִּשְׁכֶ֑ם ל
27 וַיִּבְטְחוּ־ב֖וֹ בַּעֲלֵ֥י שְׁכֶֽם׃ 27 וַיֵּצְא֨וּ הַשָּׂדֶ֜ה וַיִּבְצְר֤וּ אֶת־כַּרְמֵיהֶם֙ ל
וַֽיִּדְרְכ֔וּ וַיַּעֲשׂ֖וּ הִלּוּלִ֑ים וַיָּבֹ֙אוּ֙[a] בֵּ֣ית אֱלֹֽהֵיהֶ֔ם וַיֹּֽאכְלוּ֙ וַיִּשְׁתּ֔וּ וַֽיְקַלְל֖וּ ל. ב ומל22
28 אֶת־אֲבִימֶֽלֶךְ׃ 28 וַיֹּ֣אמֶר ׀ גַּ֣עַל[a] בֶּן־עֶ֗בֶד[b] מִֽי־אֲבִימֶ֤לֶךְ וּמִֽי־[c]שְׁכֶם֙
כִּ֣י נַֽעַבְדֶ֔נּוּ הֲלֹ֥א בֶן־יְרֻבַּ֖עַל וּזְבֻ֣ל פְּקִיד֑וֹ [d]עִבְד֗וּ אֶת־אַנְשֵׁ֤י חֲמוֹר֙ ל. ל
29 אֲבִ֣י שְׁכֶ֔ם וּמַדּ֥וּעַ נַעַבְדֶ֖נּוּ אֲנָֽחְנוּ׃ 29 וּמִ֨י יִתֵּ֜ן אֶת־הָעָ֤ם הַזֶּה֙ בְּיָדִ֔י ל24. ב23
וְאָסִ֖ירָה אֶת־אֲבִימֶ֑לֶךְ וַיֹּ֙אמֶר֙[a] לַאֲבִימֶ֔לֶךְ רַבֶּ֥ה[b] צְבָאֲךָ֖ וָצֵֽאָה׃ ג. ל. ל
30 30 וַיִּשְׁמַ֗ע זְבֻל֙ שַׂר־הָעִ֔יר אֶת־דִּבְרֵ֖י גַּ֣עַל[a] בֶּן־עָ֑בֶד[b] וַיִּ֖חַר אַפּֽוֹ[c]׃
31 31 וַיִּשְׁלַ֧ח מַלְאָכִ֛ים אֶל־אֲבִימֶ֖לֶךְ בְּתָרְמָ֣ה[a] לֵאמֹ֑ר הִנֵּה֩ גַ֨עַל[b] בֶּן־ ל
32 עֶ֤בֶד[c] וְאֶחָיו֙ בָּאִ֣ים שְׁכֶ֔מָה וְהִנָּ֛ם[d] צָרִ֥ים[e] אֶת־הָעִ֖יר עָלֶֽיךָ׃ 32 וְעַתָּה֙ ל. ל25
33 ק֣וּם לַ֔יְלָה אַתָּ֖ה וְהָעָ֣ם אֲשֶׁר־אִתָּ֑ךְ וֶאֱרֹ֖ב בַּשָּׂדֶֽה׃ 33 וְהָיָ֤ה בַבֹּ֙קֶר֙ ל. ל26
כִּזְרֹ֣חַ הַשֶּׁ֔מֶשׁ תַּשְׁכִּ֖ים וּפָשַׁטְתָּ֣ עַל־הָעִ֑יר וְהִנֵּה־ה֞וּא וְהָעָ֣ם אֲשֶׁר־ ב וחס27. יו28 וכל וגנותי דכות ב מ א. ה29
34 אִתּוֹ֙ יֹצְאִ֣ים אֵלֶ֔יךָ וְעָשִׂ֣יתָ לּ֔וֹ כַּאֲשֶׁ֖ר תִּמְצָ֥א יָדֶֽךָ׃ ס 34 וַיָּ֧קָם
אֲבִימֶ֛לֶךְ וְכָל־הָעָ֥ם אֲשֶׁר־עִמּ֖וֹ לָ֑יְלָה וַיֶּאֶרְב֣וּ עַל־שְׁכֶ֔ם אַרְבָּעָ֖ה נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג. יא וכל ד״ה דכות
35 רָאשִֽׁים׃ 35 וַיֵּצֵא֙ גַּ֣עַל[a] בֶּן־עֶ֔בֶד[b] וַֽיַּעֲמֹ֕ד פֶּ֖תַח שַׁ֣עַר הָעִ֑יר וַיָּ֧קָם ב

[19] Mm 339. [20] Mm 1452. [21] Mm 2228. [22] Mm 1453. [23] Mm 1454. [24] Mm 1455. [25] Mm 274. [26] Mp sub loco. [27] Mm 1456. [28] Mm 1174. [29] Mm 315.

23 [a] 𝔊 *ἐν τῷ οἴκῳ Αβιμελεχ* = בְּבֵית א׳ ‖ **24** [a] 𝔊 *τοῦ ἐπαγαγεῖν* = לָבִיא (ex לְהָבִיא?) ‖ **25** [a] ℭ וַיַּגִּדוּ ‖ **26** [a] Josephus Ant *Γυάλης*, prp גֹּעַל ‖ [b] pc Mss עֶבֶר; 𝔊^{72.407}(𝔙) *Ωβηδ* cf 𝔊^{53.509} *Ιωβηδ* (𝔊^{BC} *-ηλ*), prp עֹבֵד ‖ [c] prp וַיֵּשְׁבוּ vel וַיַּעַבְדוּ (cf 28) ‖ **27** [a] 𝔊^{BC} *καὶ εἰσήνεγκαν* = וַיָּבִיאוּ ‖ **28** [a] cf 26[a] ‖ [b] cf 26[b] ‖ [c] 𝔊 + *(ὁ) υἱός* ‖ [d] prp עָ׳ cf 𝔗? ‖ **29** [a] 𝔔 ויאמרו cf 𝔏𝔙; 𝔊 *καὶ ἐρῶ* = וְאֹמַר ‖ [b] pc Mss רַבֵּה; prp רַבָּה ‖ **30** [a] cf 26[a] ‖ [b] cf 26[b] ‖ [c] 𝔔𝔙 + מאד ‖ **31** [a] crrp; frt l c 41 בָּארוּמָה; prp בֵּת אֲרֻמָה ‖ [b] cf 26[a] ‖ [c] cf 26[b] ‖ [d] 𝔔𝔊* והמה ‖ [e] 𝔔 על ‖ **35** [a] cf 26[a] ‖ [b] cf 26[b].

36 אֲבִימֶ֛לֶךְ וְהָעָ֥ם אֲשֶׁר־אִתּ֖וֹ מִן־הַמַּאְרָֽב׃ 36 וַיַּרְא־גַּ֠עַלᵃ אֶת־הָעָ֗ם
וַיֹּ֙אמֶר֙ אֶל־זְבֻ֔ל הִנֵּה־עָ֣ם יוֹרֵ֔ד מֵרָאשֵׁ֖י הֶהָרִ֑ים וַיֹּ֤אמֶר אֵלָיו֙ זְבֻ֔ל אֵ֚ת
37 צֵ֣ל הֶֽהָרִ֔ים אַתָּ֥ה רֹאֶ֖ה כָּאֲנָשִֽׁיםᵇ׃ ס 37 וַיֹּ֨סֶף ע֥וֹד גַּ֠עַלᵃ לְדַבֵּ֗ר
וַיֹּ֙אמֶר֙ הִנֵּה־עָ֣ם יֽוֹרְדִ֔ים מֵעִ֖ם טַבּ֣וּרᵇ הָאָ֑רֶץ וְרֹאשׁ־אֶחָ֣ד בָּ֔א מִדֶּ֖רֶךְ
38 אֵל֥וֹן מְעוֹנְנִֽים׃ 38 וַיֹּ֨אמֶר אֵלָ֜יו זְבֻ֗ל אַיֵּ֨ה אֵפ֥וֹא פִ֙יךָ֙ אֲשֶׁ֣ר תֹּאמַ֔ר מִ֥י
אֲבִימֶ֖לֶךְ כִּ֣י נַֽעַבְדֶ֑נּוּ הֲלֹ֨א זֶ֤ה הָעָם֙ אֲשֶׁ֣ר מָאַ֣סְתָּה בּ֔וֹ צֵא־נָ֥א עַתָּ֖ה
39 וְהִלָּ֥חֶם בּֽוֹ׃ ס 39 וַיֵּ֣צֵא גַ֔עַלᵃ לִפְנֵ֖י בַּעֲלֵ֣י שְׁכֶ֑ם וַיִּלָּ֖חֶם בַּאֲבִימֶֽלֶךְ׃
40 וַיִּרְדְּפֵ֣הוּᵃ אֲבִימֶ֔לֶךְ וַיָּ֖נָס מִפָּנָ֑יו וַיִּפְּל֛וּ חֲלָלִ֥ים רַבִּ֖ים עַד־פֶּ֥תַח
41 הַשָּֽׁעַרᵇ׃ 41 וַיֵּ֤שֶׁבᵃ אֲבִימֶ֙לֶךְ֙ בָּארוּמָ֔הᵃ וַיְגָ֧רֶשׁ זְבֻ֛ל אֶת־גַּ֥עַלᵇ וְאֶת־
42 אֶחָ֖יו מִשֶּׁ֥בֶת בִּשְׁכֶֽם׃ 42 וַֽיְהִי֙ מִֽמָּחֳרָ֔ת וַיֵּצֵ֥א הָעָ֖ם הַשָּׂדֶ֑ה וַיַּגִּ֖דוּᵃ
43 לַאֲבִימֶֽלֶךְ׃ 43 וַיִּקַּ֣ח אֶת־הָעָ֗ם וַֽיֶּחֱצֵם֙ לִשְׁלֹשָׁ֣ה רָאשִׁ֔ים וַיֶּאֱרֹ֖ב בַּשָּׂדֶ֑ה
44 וַיַּ֗רְא וְהִנֵּ֤ה הָעָם֙ יֹצֵ֣א מִן־הָעִ֔יר וַיָּ֥קָם עֲלֵיהֶ֖ם וַיַּכֵּֽם׃ 44 וַאֲבִימֶ֗לֶךְ
וְהָרָאשִׁ֤יםᵃ אֲשֶׁר֙ עִמּ֔וֹ פָּֽשְׁט֔וּ וַֽיַּעַמְד֔וּ פֶּ֖תַח שַׁ֣עַר הָעִ֑יר וּשְׁנֵ֣י הָרָאשִׁ֗ים
45 פָּשְׁט֛וּ עַל־כָּל־אֲשֶׁ֥ר בַּשָּׂדֶ֖ה וַיַּכּֽוּם׃ 45 וַאֲבִימֶ֜לֶךְ נִלְחָ֣ם בָּעִ֗יר כֹּ֚ל
הַיּ֣וֹם הַה֔וּא וַיִּלְכֹּד֙ אֶת־הָעִ֔יר וְאֶת־הָעָ֥ם אֲשֶׁר־בָּ֖הּ הָרָ֑ג וַיִּתֹּץ֙ אֶת־
46 הָעִ֔יר וַיִּזְרָעֶ֖הָ מֶֽלַח׃ פ 46 וַֽיִּשְׁמְע֔וּ כָּל־בַּעֲלֵ֖י מִֽגְדַּל־שְׁכֶ֑ם וַיָּבֹ֣אוּ
47 אֶל־צְרִ֔יחַ בֵּ֖ית אֵ֥לᵃ בְּרִֽית׃ 47 וַיֻּגַּ֖ד לַאֲבִימֶ֑לֶךְ כִּ֣י הִֽתְקַבְּצ֔וּ כָּֽל־
48 בַּעֲלֵ֖י מִֽגְדַּל־שְׁכֶֽם׃ 48 וַיַּ֨עַל אֲבִימֶ֜לֶךְ הַר־צַלְמ֗וֹן ה֣וּא וְכָל־הָעָם֮
אֲשֶׁר־אִתּוֹ֒ וַיִּקַּ֣ח אֲבִימֶ֣לֶךְ ᵃאֶת־הַקַּרְדֻּמּ֡וֹתᵃ בְּיָדוֹ֩ וַיִּכְרֹ֨ת שׂוֹכַ֤ת עֵצִים֙
וַיִּשָּׂאֶ֔הָ וַיָּ֖שֶׂם עַל־שִׁכְמ֑וֹ וַיֹּ֜אמֶר אֶל־הָעָ֣ם אֲשֶׁר־עִמּ֗וֹ מָ֤ה רְאִיתֶם֙
49 עָשִׂ֔יתִי מַהֲר֖וּ עֲשׂ֥וּ כָמֽוֹנִי׃ 49 וַיִּכְרְת֨וּ גַם־כָּל־הָעָ֜ם אִ֣ישׁ שׂוֹכֹ֗הᵃ
וַיֵּלְכוּ֙ אַחֲרֵ֣י אֲבִימֶ֔לֶךְ וַיָּשִׂ֣ימוּ עַל־הַצְּרִ֔יחַ וַיַּצִּ֧יתוּ עֲלֵיהֶ֛ם אֶת־הַצְּרִ֖יחַ
בָּאֵ֑שׁ וַיָּמֻ֜תוּ גַּ֣ם כָּל־אַנְשֵׁ֧י מִֽגְדַּל־שְׁכֶ֛ם כְּאֶ֖לֶף אִ֥ישׁ וְאִשָּֽׁה׃ פ
50 וַיֵּ֥לֶךְ אֲבִימֶ֖לֶךְ אֶל־תֵּבֵ֑ץ וַיִּ֥חַן בְּתֵבֵ֖ץ וַֽיִּלְכְּדָֽהּ׃ 51 וּמִגְדַּל־עֹז֮ הָיָ֣ה

יז וכל זקף אתנח וס״פ דכות[30]. ב מל[31]. ג
כי
יז וכל זקף אתנח וס״פ דכות[30]. ב מל[32]. ב ומל[33]. יא[34]
ה חס בליש בנביא[35]. ג ב מל וחד חס[36]
ב מל
כג
מח[37] כת א לא קר ול בליש. ה[38]
ל בטע בסיפ
ל. כ
ל. יא וכל ד״ה דכות. ב
יא[39]
יב[40]
ל בטע. כד[41]
נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג
ל
ל. פת. יא וכל ד״ה דכות
ד[42]. ב כת כן
לה
ל. כב
ל. ז[43]

[30] Mm 2120. [31] Mm 3470. [32] Mm 1575. [33] Mm 2948. [34] Mm 1554. [35] Mm 1448. [36] Mm 1457. [37] Mm 898. [38] Mm 348. [39] Mm 917. [40] Mm 1055. [41] Mm 2228. [42] Mm 332. [43] Mm 1330.

36 ᵃ cf 26ᵃ ‖ ᵇ sic LC, al Mss 𝔙 'כָּ ‖ **37** ᵃ cf 26ᵃ ‖ ᵇ 𝔗 טיבור ‖ **39** ᵃ cf 26ᵃ ‖ **40** ᵃ 𝔔 פם– ‖ ᵇ 𝔔 שער העיר cf 𝔊*𝔙 ‖ **41** ᵃ⁻ᵃ l 'וַיָּשָׁב אב' אָרֵ cf 𝔊ᴸ ‖ ᵇ cf 26ᵃ ‖ **42** ᵃ 𝔔 ויגד cf 𝔊 ἀπηγγέλη ‖ **44** ᵃ 𝔊ᴸ sg, l והראש ‖ **46** ᵃ 𝔊* Βααλ cf 4 ‖ **48** ᵃ⁻ᵃ 𝔊*(𝔖) ἀξίνην, prp 'אַחַת־הַק ‖ **49** ᵃ pc Mss שׂוכו; prp שׂוכתו vel שֹׂכָה.

בְּתוֹךְ־הָעִיר וַיָּנֻסוּ שָׁמָּה כָּל־הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְכֹל בַּעֲלֵי הָעִיר ל
52 וַיִּסְגְּרוּ בַּעֲדָם וַיַּעֲלוּ עַל־גַּג הַמִּגְדָּל׃ 52 וַיָּבֹא אֲבִימֶלֶךְ עַד־הַמִּגְדָּל
53 וַיִּלָּחֶם בּוֹ וַיִּגַּשׁ עַד־פֶּתַח הַמִּגְדָּל לְשָׂרְפוֹ בָאֵשׁ׃ 53 וַתַּשְׁלֵךְ אִשָּׁה ל . ג[44]
54 אַחַת פֶּלַח רֶכֶב עַל־רֹאשׁ אֲבִימֶלֶךְ וַתָּרִץ[a] אֶת־גֻּלְגָּלְתּוֹ׃ 54 וַיִּקְרָא ב . ל . ל
מְהֵרָה אֶל־הַנַּעַר ׀ נֹשֵׂא כֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ שְׁלֹף חַרְבְּךָ[a] וּמוֹתְתֵנִי פֶּן־ לח . ב חד חס וחד מל[45]
55 יֹאמְרוּ לִי אִשָּׁה הֲרָגָתְהוּ וַיִּדְקְרֵהוּ נַעֲרוֹ וַיָּמֹת׃ 55 וַיִּרְאוּ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל ב . ל . ל
56 כִּי מֵת אֲבִימֶלֶךְ וַיֵּלְכוּ אִישׁ לִמְקֹמוֹ׃ 56 וַיָּשֶׁב אֱלֹהִים אֵת רָעַת ג חס בסיפ וכל אורית ושמואל דכות[46] . כה . ל
57 אֲבִימֶלֶךְ אֲשֶׁר עָשָׂה לְאָבִיו לַהֲרֹג אֶת־שִׁבְעִים אֶחָיו׃ 57 וְאֵת כָּל־ ל
רָעַת אַנְשֵׁי שְׁכֶם הֵשִׁיב אֱלֹהִים בְּרֹאשָׁם וַתָּבֹא אֲלֵיהֶם[a] קִלְלַת יוֹתָם ל . ה[47] . ב . ג[48]
בֶּן־יְרֻבָּעַל׃ פ

10 1 וַיָּקָם אַחֲרֵי אֲבִימֶלֶךְ לְהוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל תּוֹלָע בֶּן־פּוּאָה ס ה[1]
2 בֶּן־[a]דּוֹדוֹ[a] אִישׁ יִשָּׂשכָר[b] וְהוּא־יֹשֵׁב בְּשָׁמִיר[c] בְּהַר אֶפְרָיִם׃ 2 וַיִּשְׁפֹּט ה מל[2]
אֶת־יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה וַיָּמָת וַיִּקָּבֵר בְּשָׁמִיר׃ פ ל
3 3 וַיָּקָם אַחֲרָיו יָאִיר הַגִּלְעָדִי וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם
4 שָׁנָה׃ 4 וַיְהִי־לוֹ שְׁלֹשִׁים בָּנִים רֹכְבִים עַל־שְׁלֹשִׁים עֲיָרִים וּשְׁלֹשִׁים
עֲיָרִים[a] לָהֶם לָהֶם יִקְרְאוּ ׀ חַוֺּת יָאִיר עַד הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר[b] בְּאֶרֶץ ל . ב
5 הַגִּלְעָד׃ 5 וַיָּמָת יָאִיר וַיִּקָּבֵר בְּקָמוֹן׃ פ ל
6 6 וַיֹּסִפוּ ׀ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיַּעַבְדוּ אֶת־ ג כת כן[3]
הַבְּעָלִים וְאֶת־הָעַשְׁתָּרוֹת וְאֶת־אֱלֹהֵי אֲרָם וְאֶת־אֱלֹהֵי צִידוֹן וְאֵת ׀
אֱלֹהֵי מוֹאָב וְאֵת אֱלֹהֵי בְנֵי־עַמּוֹן וְאֵת אֱלֹהֵי פְלִשְׁתִּים וַיַּעַזְבוּ אֶת־
7 יְהוָה וְלֹא עֲבָדוּהוּ׃ 7 וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּמְכְּרֵם בְּיַד־ ג מל בליש[4]
8 פְּלִשְׁתִּים וּבְיַד בְּנֵי עַמּוֹן׃ 8 וַיִּרְעֲצוּ וַיְרֹצְצוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל [a]בַּשָּׁנָה חצי הספר בפסוקים
הַהִיא[a] שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה שָׁנָה אֶת־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן
9 בְּאֶרֶץ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בַּגִּלְעָד׃ 9 וַיַּעַבְרוּ בְנֵי־עַמּוֹן אֶת־הַיַּרְדֵּן
לְהִלָּחֵם גַּם־בִּיהוּדָה וּבְבִנְיָמִין וּבְבֵית אֶפְרָיִם וַתֵּצֶר לְיִשְׂרָאֵל מְאֹד׃ יז[5] מל ב[6] מנה בליש חד חס וחד מל . ב

[44] Mm 139. [45] Mm 1458. [46] Mp sub loco. [47] Mm 2876. [48] Mm 1459. Cp 10 [1] Mp sub loco. [2] Mm 1460. [3] Mm 1461 contra textum. [4] Mm 1462. [5] Mm 262. [6] Mm 1463.

53 [a] pc Mss ־ָץ, pc Mss ־ֶץ ‖ **54** [a] $\mathfrak{G}^B$ suff 1sg ‖ **57** [a] pc Mss עליהם ‖ **Cp 10,1** [a–a] nom proprium ‖ [b] Q יִשָּׂכָר Ben Naftali יִשָּׂשכָר, K יִשְׂשָׂכָר = אִישׁ שָׂכָר cf $\mathfrak{G}$* *Ισσαχαρ* ‖ [c] $\mathfrak{G}$* *ἐν Σαμαρείᾳ* ‖ **4** [a] l c Or Vrs עָרִים ‖ [b] > $\mathfrak{C}$ ‖ **8** [a–a] frt add.

10 וַיִּזְעֲקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה לֵאמֹר חָטָאנוּ לָךְ וְכִיᵃ עָזַבְנוּ אֶת־ᵇ ל
11 אֱלֹהֵינוּ וַנַּעֲבֹד אֶת־הַבְּעָלִים׃ פ 11 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל ᵃהֲלֹא מִמִּצְרַיִם וּמִן־הָאֱמֹרִי וּמִן־בְּנֵי עַמּוֹן וּמִן־פְּלִשְׁתִּים׃ᵃ ב פסוק ומן ומן ומן . ד[7] וכל לשון ארמי וכל ד״ה דכות ב מ ז . ב[8]
12 וְצִידוֹנִים וַעֲמָלֵק וּמָעוֹןᵃ לָחֲצוּ אֶתְכֶם וַתִּצְעֲקוּ אֵלַי וָאוֹשִׁיעָה ל ומל . ב[9] . ל . ל
13 אֶתְכֶם מִיָּדָם׃ 13 וְאַתֶּם עֲזַבְתֶּם אוֹתִי וַתַּעַבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים לָכֵן
14 לֹא־אוֹסִיף לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם׃ 14 לְכוּ וְזַעֲקוּ אֶל־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר יט . ג פת[10] . ל
15 בְּחַרְתֶּם בָּם הֵמָּה יוֹשִׁיעוּ לָכֶם בְּעֵת צָרַתְכֶם׃ 15 וַיֹּאמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל ל
אֶל־יְהוָה חָטָאנוּ עֲשֵׂה־אַתָּה לָנוּ כְּכָל־הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ אַךְ הַצִּילֵנוּ נָא ב . ס
16 הַיּוֹם הַזֶּה׃ 16 וַיָּסִירוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר מִקִּרְבָּם וַיַּעַבְדוּ אֶת־יְהוָה
17 וַתִּקְצַר נַפְשׁוֹ בַּעֲמַל יִשְׂרָאֵל׃ פ 17 וַיִּצָּעֲקוּ בְּנֵי עַמּוֹן וַיַּחֲנוּ ד[11] . ב[12] . ג
18 בַּגִּלְעָד וַיֵּאָסְפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בַּמִּצְפָּה׃ 18 וַיֹּאמְרוּ הָעָם ᵃשָׂרֵי יב . ג[13]
גִלְעָדᵃ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ מִי הָאִישׁ אֲשֶׁר יָחֵל לְהִלָּחֵם בִּבְנֵי עַמּוֹן יִהְיֶה ה[14]
לְרֹאשׁ לְכֹל יֹשְׁבֵי גִלְעָד׃ פ כד ה מנה בסיפ

11 1 וְיִפְתָּח הַגִּלְעָדִי הָיָה גִּבּוֹר חַיִל וְהוּא בֶּן־אִשָּׁה זוֹנָה וַיּוֹלֶד ג[1] ב קמ וחד פת וחד מן יו ר״פ וס״פ חד . ל
2 גִּלְעָד אֶת־יִפְתָּח׃ 2 וַתֵּלֶד אֵשֶׁת־גִּלְעָד לוֹ בָּנִים וַיִּגְדְּלוּ בְנֵי־הָאִשָּׁה
וַיְגָרְשׁוּ אֶת־יִפְתָּח וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא־תִנְחַל בְּבֵית־אָבִינוּ כִּי בֶּן־אִשָּׁה ב[2]
3 אַחֶרֶת אָתָּה׃ 3 וַיִּבְרַח יִפְתָּח מִפְּנֵי אֶחָיו וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ טוֹב וַיִּתְלַקְּטוּ ל . ל . ל
4 אֶל־יִפְתָּח אֲנָשִׁים רֵיקִים וַיֵּצְאוּ עִמּוֹ׃ פ 4 וַיְהִי מִיָּמִים וַיִּלָּחֲמוּ ג[3]
5 בְנֵי־עַמּוֹן עִם־יִשְׂרָאֵל׃ 5 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־נִלְחֲמוּ בְנֵי־עַמּוֹן עִם־יִשְׂרָאֵל ב בטע בסיפ[4]
6 וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי גִלְעָד לָקַחַת אֶת־יִפְתָּח מֵאֶרֶץ טוֹב׃ 6 וַיֹּאמְרוּ לְיִפְתָּח ל
7 לְכָה וְהָיִיתָה לָּנוּ לְקָצִין וְנִלָּחֲמָה בִּבְנֵי עַמּוֹן׃ 7 וַיֹּאמֶר יִפְתָּח לְזִקְנֵיᵃ ג חד כת י וב כת תרי י[5] . ד[6]
גִלְעָד הֲלֹא אַתֶּם שְׂנֵאתֶם אוֹתִי וַתְּגָרְשׁוּנִי מִבֵּית אָבִיᵇ וּמַדּוּעַ בָּאתֶם ל[7] . ל[8] וחד מן ו בטע
8 אֵלַי עַתָּה כַּאֲשֶׁר צַר לָכֶם׃ 8 וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי גִלְעָד אֶל־יִפְתָּח לָכֵןᵃ
עַתָּה שַׁבְנוּ אֵלֶיךָ וְהָלַכְתָּ עִמָּנוּ וְנִלְחַמְתָּ בִּבְנֵי עַמּוֹן וְהָיִיתָ לָּנוּ לְרֹאשׁ כד ה מנה בסיפ

7 Mm 665. 8 Mm 4196. 9 Mm 4014. 10 Mm 1464. 11 Mm 1492. 12 Mm 1465. 13 Mm 1386. 14 Mm 1008. **Cp 11** 1 Mm 1331. 2 Mm 1466. 3 Mm 1374 ב. 4 Mm 1467. 5 Mm 1755. 6 Mm 1389. 7 Mp sub loco. 8 Mm 1454.

10 ᵃ l c nonn Mss 𝔊𝔖𝔙 כִּי ‖ ᵇ pc Mss 𝔙 + יהוה ‖ **11** ᵃ⁻ᵃ crrp; prp הלא ממ׳ ומן־הא׳ ומן־הַכְּנַעֲנִים הוֹשַׁעְתִּי אֶתְכֶם וַאֲרָם ובני עמון ופלשתים ‖ **12** ᵃ 𝔊* καὶ Μαδιαμ, l וּמִדְיָן ‖ **18** ᵃ⁻ᵃ frt gl cf 11,5 ‖ **Cp 11,4** ᵃ > 𝔊ᴮ ‖ **7** ᵃ nonn Mss אֶל־ז׳ ut 9 ‖ ᵇ 𝔊 + *καὶ ἐξαπεστείλατέ με ἀφ' ὑμῶν* cf Gn 26,27 ‖ **8** ᵃ 𝔊* *οὐχ οὕτως* = לֹא כֵן, cf Gn 4,15ᵃ.

ל לְכֹל יֹשְׁבֵי גִלְעָד׃ 9 וַיֹּאמֶר יִפְתָּח אֶל־זִקְנֵי גִלְעָד אִם־מְשִׁיבִים אַתֶּם 9
אוֹתִי לְהִלָּחֵם בִּבְנֵי עַמּוֹן וְנָתַן יְהוָה אוֹתָם לְפָנָי[a] אָנֹכִי אֶהְיֶה לָכֶם
כד ה מנה בסיפ . ג ב מל וחד חס לְרֹאשׁ׃ 10 וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי־גִלְעָד אֶל־יִפְתָּח יְהוָה יִהְיֶה שֹׁמֵעַ בֵּינוֹתֵינוּ 10
לה אִם־לֹא כִדְבָרְךָ כֵּן נַעֲשֶׂה׃ 11 וַיֵּלֶךְ יִפְתָּח עִם־זִקְנֵי גִלְעָד וַיָּשִׂימוּ 11
כד ה מנה בסיפ . ל . ב הָעָם אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם לְרֹאשׁ וּלְקָצִין וַיְדַבֵּר יִפְתָּח אֶת־כָּל־דְּבָרָיו לִפְנֵי
יְהוָה בַּמִּצְפָּה׃ פ 12 וַיִּשְׁלַח יִפְתָּח מַלְאָכִים אֶל־מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן[a] 12
ד[9] לֵאמֹר מַה־לִּי וָלָךְ כִּי־בָאתָ אֵלַי לְהִלָּחֵם בְּאַרְצִי׃ 13 וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ 13
ל . ג בליש בְּנֵי־עַמּוֹן[a] אֶל־מַלְאֲכֵי יִפְתָּח כִּי־לָקַח יִשְׂרָאֵל אֶת־אַרְצִי בַּעֲלוֹתוֹ
יד פסוק ועד ועד[10] . ב[11] . ג . ג[12] מִמִּצְרַיִם מֵאַרְנוֹן וְעַד־[b]הַיַּבֹּק וְעַד־הַיַּרְדֵּן וְעַתָּה הָשִׁיבָה אֶתְהֶן[c]
כי ו[13] מנה מל בְּשָׁלוֹם[d]׃ 14 וַיּוֹסֶף עוֹד יִפְתָּח וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן[a]׃ 14
יב סביר 15 וַיֹּאמֶר[a] לוֹ כֹּה אָמַר יִפְתָּח לֹא־לָקַח יִשְׂרָאֵל אֶת־אֶרֶץ מוֹאָב 15
[b]וְאֶת־אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן[b]׃ 16 כִּי בַּעֲלוֹתָם מִמִּצְרָיִם וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל 16
ב[14] בַּמִּדְבָּר עַד־יַם־סוּף וַיָּבֹא קָדֵשָׁה׃ 17 וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל מַלְאָכִים ׀ אֶל־ 17
מֶלֶךְ אֱדוֹם ׀ לֵאמֹר אֶעְבְּרָה־[a]נָּא בְאַרְצֶךָ וְלֹא שָׁמַע מֶלֶךְ אֱדוֹם וְגַם
ל אֶל־מֶלֶךְ מוֹאָב שָׁלַח וְלֹא אָבָה וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּקָדֵשׁ׃ 18 וַיֵּלֶךְ 18
ל בַּמִּדְבָּר וַיָּסָב אֶת־אֶרֶץ אֱדוֹם וְאֶת־אֶרֶץ מוֹאָב וַיָּבֹא מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ
ל . ל . ל לְאֶרֶץ מוֹאָב וַיַּחֲנוּן בְּעֵבֶר אַרְנוֹן וְלֹא־בָאוּ בִּגְבוּל מוֹאָב כִּי אַרְנוֹן
גְּבוּל מוֹאָב׃ 19 וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל מַלְאָכִים אֶל־סִיחוֹן מֶלֶךְ־הָאֱמֹרִי 19
מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן וַיֹּאמֶר לוֹ יִשְׂרָאֵל נַעְבְּרָה־[a]נָּא בְאַרְצְךָ עַד־מְקוֹמִי׃
ה חס . כ ב מנה בסיפ[15] 20 וְלֹא־[a]הֶאֱמִין סִיחוֹן[a] אֶת־יִשְׂרָאֵל עֲבֹר בִּגְבֻלוֹ וַיֶּאֱסֹף סִיחוֹן אֶת־ 20
ב ושאר וילחם בישראל כָּל־עַמּוֹ וַיַּחֲנוּ בְּיָהְצָה וַיִּלָּחֶם [b]עִם־יִשְׂרָאֵל[b]׃ 21 וַיִּתֵּן יְהוָה אֱלֹהֵי־ 21
יא[16] יִשְׂרָאֵל אֶת־סִיחוֹן וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ בְּיַד יִשְׂרָאֵל וַיַּכּוּם וַיִּירַשׁ יִשְׂרָאֵל
מט מל בנביא ד מנה בסיפ אֵת כָּל־אֶרֶץ הָאֱמֹרִי יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַהִיא׃ 22 וַיִּירְשׁוּ אֵת כָּל־גְּבוּל 22

[9]Mm 1999. [10]Mm 1244. [11]Mp sub loco. [12]Mm 1468. [13]Mm 962. [14]Mm 1469. [15]Mm 4234. [16]Mm 917.

9 [a] pc Mss בְּיָדִי ‖ 12 [a] prb l מוֹאָב, it 13[a]. 14[a]. 27[a]. 28[a]. 30[a] et 31[c] ‖ 13 [a] cf 12[a] ‖ [b] l c nonn Mss 𝔊*𝔙 עד ‖ [c] 𝔊[L]𝔏𝔙 suff 3 sg f ‖ [d] 𝔊[BRlIIC] + καὶ πορεύσομαι = וְאֵלְכָה 𝔊* + καὶ ἀπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς Ιεφθαε = וַיָּשׁוּבוּ הַמַּלְאָכִים אֶל־יִפְתָּח ‖ 14 [a] cf 12[a] ‖ 15 [a] pc Mss Seb ־רוּ ‖ [b–b] prb add cf 12[a] ‖ 17 [a] pc Mss 𝔖 נַע' cf 19 ‖ 19 [a] mlt Mss 𝔊*𝔙 אֶע' cf מְקוֹמִי et 17 ‖ 20 [a–a] 𝔊* ἠθέλησεν Σηων, prp אָבָה וַיְמָאֵן ס' תֵּת cf 17 Nu 20,21 ‖ [b–b] mlt Mss 𝔊[BC] בְּי'.

23 הָֽאֱמֹרִ֔י מֵֽאַרְנוֹן֙ וְעַד־הַיַּבֹּ֔ק וּמִן־הַמִּדְבָּ֖ר וְעַד־הַיַּרְדֵּֽן׃ 23 וְעַתָּ֞ה יל פסוק ועד ועד[17]. ב[18]. ב
יְהוָ֣ה ׀ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל הוֹרִישׁ֙ אֶת־הָ֣אֱמֹרִ֔י מִפְּנֵ֖י עַמּ֣וֹ יִשְׂרָאֵ֑ל וְאַתָּ֖ה
24 תִּירָשֶֽׁנּוּ׃ 24 הֲלֹ֞א אֵ֣ת אֲשֶׁ֧ר יוֹרִֽישְׁךָ֛[a] כְּמ֥וֹשׁ אֱלֹהֶ֖יךָ אוֹת֣וֹ תִירָ֑שׁ וְאֵת֩ ל. ל
25 כָּל־אֲשֶׁ֨ר הוֹרִ֜ישׁ יְהוָ֧ה אֱלֹהֵ֛ינוּ מִפָּנֵ֖ינוּ אוֹת֥וֹ נִירָֽשׁ׃ 25 וְעַתָּ֗ה הֲט֥וֹב ה. ד[19]
ט֣וֹב אַתָּ֔ה מִבָּלָ֥ק בֶּן־צִפּ֖וֹר מֶ֣לֶךְ מוֹאָ֑ב הֲר֥וֹב רָב֙ עִם־יִשְׂרָאֵ֔ל אִם־[a] ל. ג ב חס וחד מל. לג קמ[20]
26 נִלְחֹ֥ם נִלְחַ֖ם בָּֽם׃ 26 בְּשֶׁ֣בֶת יִ֠שְׂרָאֵל בְּחֶשְׁבּ֨וֹן וּבִבְנוֹתֶ֜יהָ וּבְעַרְע֣וֹר[a] ל. יב[21]. ב[22]. ל. ד ב חס וב מל[23]
וּבִבְנוֹתֶ֗יהָ וּבְכָל־הֶֽעָרִים֙ אֲשֶׁר֙ עַל־יְדֵ֣י אַרְנ֔וֹן שְׁלֹ֥שׁ מֵא֖וֹת שָׁנָ֑ה וּמַדּ֥וּעַ ד ב חס וב מל[23]. ל[24]
27 לֹֽא־הִצַּלְתֶּ֖ם[b] בָּעֵ֥ת הַהִֽיא׃ 27 וְאָֽנֹכִי֙ לֹא־חָטָ֣אתִי לָ֔ךְ וְאַתָּ֞ה עֹשֶׂ֥ה ט ר״פ וכל תרי עשר דכות[25]. ג בטע בסיפ[18]
אִתִּ֛י רָעָ֖ה לְהִלָּ֣חֶם בִּ֑י יִשְׁפֹּ֨ט יְהוָ֤ה הַשֹּׁפֵט֙ הַיּ֔וֹם בֵּ֚ין בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל וּבֵ֖ין
28 בְּנֵ֥י עַמּֽוֹן׃[a] 28 וְלֹ֣א שָׁמַ֔ע מֶ֖לֶךְ בְּנֵ֣י עַמּ֑וֹן[a] אֶל־דִּבְרֵ֣י יִפְתָּ֔ח אֲשֶׁ֖ר שָׁלַ֥ח
29 אֵלָֽיו׃ פ 29 וַתְּהִ֤י עַל־יִפְתָּח֙ ר֣וּחַ יְהוָ֔ה וַיַּעֲבֹ֥ר אֶת־הַגִּלְעָ֖ד וְאֶת־ ל. ב[26]
מְנַשֶּׁ֑ה וַֽיַּעֲבֹר֙ [a]אֶת־מִצְפֵּ֣ה גִלְעָ֔ד[a] וּמִמִּצְפֵּ֣ה גִלְעָ֔ד עָבַ֖ר[b] בְּנֵ֥י עַמּֽוֹן׃ ל
30 וַיִּדַּ֨ר יִפְתָּ֥ח נֶ֛דֶר לַֽיהוָ֖ה וַיֹּאמַ֑ר אִם־נָת֥וֹן תִּתֵּ֛ן אֶת־בְּנֵ֥י עַמּ֖וֹן[a] בְּיָדִֽי׃ ג[27]. צא. ז מל בליש[18]
31 וְהָיָ֣ה הַיּוֹצֵ֗א[a] אֲשֶׁ֨ר יֵצֵ֜א[b] מִדַּלְתֵ֤י בֵיתִי֙ לִקְרָאתִ֔י בְּשׁוּבִ֥י בְשָׁל֖וֹם ד מל בנביא וכל כתיב דכות[28]
ס[25b] מִבְּנֵ֣י עַמּ֑וֹן[c] וְהָיָה֙ לַֽיהוָ֔ה וְהַעֲלִיתִ֖הוּ עוֹלָֽה׃[d] פ 32 וַיַּעֲבֹ֥ר יִפְתָּ֛ח ל
33 אֶל־בְּנֵ֥י עַמּ֖וֹן לְהִלָּ֣חֶם בָּ֑ם וַיִּתְּנֵ֥ם יְהוָ֖ה בְּיָדֽוֹ׃ 33 וַיַּכֵּ֡ם מֵעֲרוֹעֵר֩ וְעַד־ יד פסוק ועד ועד[17]. ל
בּוֹאֲךָ֨ מִנִּ֜ית עֶשְׂרִ֣ים עִ֗יר וְעַד[a] אָבֵ֙ל כְּרָמִ֔ים מַכָּ֖ה גְּדוֹלָ֣ה מְאֹ֑ד וַיִּכָּֽנְעוּ֙ ב. ב. ב[18]
34 בְּנֵ֣י עַמּ֔וֹן מִפְּנֵ֖י בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ פ 34 וַיָּבֹ֨א יִפְתָּ֣ח הַמִּצְפָּה֮ אֶל־
בֵּיתוֹ֒ וְהִנֵּ֤ה בִתּוֹ֙ יֹצֵ֣את לִקְרָאת֔וֹ בְּתֻפִּ֖ים[a] וּבִמְחֹל֑וֹת וְרַק֙ הִ֣יא יְחִידָ֔ה ל. ב[29]. ב. ל
35 אֵֽין־ל֥וֹ מִמֶּ֛נּוּ[b] בֵּ֖ן אוֹ־בַֽת׃ 35 וַיְהִי֩ כִרְאוֹת֨וֹ אוֹתָ֜הּ וַיִּקְרַ֣ע אֶת־בְּגָדָ֗יו ו סביר ממנה[30]
וַיֹּ֙אמֶר֙ אֲהָ֤הּ בִּתִּי֙ [a]הַכְרֵ֣עַ הִכְרַעְתִּ֔נִי[a] וְאַ֖תְּ הָיִ֣יתְ[b] בְּעֹֽכְרָ֑י וְאָנֹכִ֗י פָּצִ֤יתִי־ ל. ל. ל
36 פִי֙ אֶל־יְהוָ֔ה וְלֹ֥א אוּכַ֖ל לָשֽׁוּב׃ 36 וַתֹּ֣אמֶר אֵלָ֗יו אָבִי֙ פָּצִ֤יתָה אֶת־ ג[31]. ו בטע זקף בסיפ. ל
פִּ֙יךָ֙ אֶל־יְהוָ֔ה עֲשֵׂ֣ה לִ֔י כַּאֲשֶׁ֖ר יָצָ֣א מִפִּ֑יךָ אַחֲרֵ֡י אֲשֶׁר֩ עָשָׂ֨ה לְךָ֧ יְהוָ֛ה

[17] Mm 1244. [18] Mp sub loco. [19] Mm 1470. [20] Mm 264. [21] Mm 1748. [22] Mm 1471. [23] Mm 4030. [24] Mm 1454. [25] Mm 1472. [26] Mm 1473. [27] Mm 1474. [28] Mm 1475. [29] Ex 15,20. [30] Mm 2038. [31] Mm 3955.

24 [a] 𝔊* *κατεκληρονόμησέν σοι*; prb dl ךָ (dttg cf 24b) ‖ **25** [a] mlt Mss וְאִם ‖ **26** [a] 𝔊[BROC] *καὶ ἐν γῇ Αροηρ*, 𝔙 *et in Aroer* cf 33, prp וּבַעֲרֹעֵר; 𝔊* *καὶ ἐν Ιαζηρ* ‖ [b] 𝔊[BC] leg ־ָם ‖ **27** [a] cf 12[a] ‖ **28** [a] cf 12[a] ‖ **29** [a–a] prb dl et postea l מִמִּצְפָּה ג׳ (לְ)עֵבֶר cf Mss עֵבֶר et 𝔊 *εἰς τὸ πέραν* ‖ [b] nonn Mss 𝔖𝔗𝔙 + אֶל־ ‖ **30** [a] cf 12[a] ‖ **31** [a] > 𝔊*𝔏𝔙 ‖ [b] 𝔙 + *primus* ‖ [c] cf 12[a] ‖ [d] pc Mss 𝔖 לְעֹ׳ ‖ **33** [a] mlt Mss עד ‖ **34** [a] sic L, mlt Mss Edd בְּ׳ ‖ [b] Seb 𝔊*𝔖𝔗 מִמֶּנָּה ‖ **35** [a–a] 𝔊[BC] *ταραχῇ ἐτάραξάς με*, prp עָכוֹר עֲכַרְתִּנִי ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd ־תְּ.

37 נְקָמ֖וֹת מֵאֹיְבֶ֑יךָ [a]מִבְּנֵ֥י עַמּֽוֹן׃[a] 37 וַתֹּ֙אמֶר֙ אֶל־אָבִ֔יהָ יֵעָ֥שֶׂה לִּ֖י הַדָּבָ֣ר — יח פסוק אל על על[32]. לו[33]. יא חס את
הַזֶּ֑ה הַרְפֵּ֨ה מִמֶּ֜נִּי שְׁנַ֣יִם חֳדָשִׁ֗ים וְאֵֽלְכָה֙ וְיָרַדְתִּ֣י עַל־הֶהָרִ֔ים וְאֶבְכֶּה֙ — ב. גז וכל תלים דכות ב מ״א. ג[34]. ב[35]
38 עַל־בְּתוּלַ֔י אָנֹכִ֖י וְרֵעוֹתָֽי[a]׃ 38 וַיֹּ֣אמֶר לֵ֔כִי וַיִּשְׁלַ֥ח אוֹתָ֖הּ שְׁנֵ֣י[a] חֳדָשִׁ֑ים — ורעותי[36] ק
39 וַתֵּ֤לֶךְ הִיא֙ וְרֵ֣עוֹתֶ֔יהָ וַתֵּ֥בְךְּ עַל־בְּתוּלֶ֖יהָ עַל־הֶהָרִֽים׃ 39 וַיְהִ֞י[b] מִקֵּ֣ץ ׀ — ל. כא פסוק על על ומילה חדה ביניה[37]. יב
שְׁנַ֣יִם חֳדָשִׁ֗ים וַתָּ֙שָׁב֙ אֶל־אָבִ֔יהָ וַיַּ֣עַשׂ לָ֔הּ אֶת־נִדְר֖וֹ אֲשֶׁ֣ר נָדָ֑ר וְהִיא֙ — ג. ל
40 לֹא־יָדְעָ֣ה אִ֔ישׁ[a] וַתְּהִי[b]־חֹ֖ק בְּיִשְׂרָאֵֽל׃ 40 מִיָּמִ֣ים ׀ יָמִ֗ימָה תֵּלַ֙כְנָה֙ בְּנ֣וֹת — ל. ה[38]
יִשְׂרָאֵ֔ל לְתַנּ֕וֹת[a] לְבַת־יִפְתָּ֖ח הַגִּלְעָדִ֑י אַרְבַּ֥עַת יָמִ֖ים בַּשָּׁנָֽה׃ ס — ב
12 12 1 וַיִּצָּעֵק֙ אִ֣ישׁ אֶפְרַ֔יִם וַֽיַּעֲבֹ֖ר צָפ֑וֹנָה[a] וַיֹּאמְר֨וּ לְיִפְתָּ֜ח מַדּ֣וּעַ ׀ — ג. נג
עָבַ֣רְתָּ ׀ לְהִלָּחֵ֣ם בִּבְנֵֽי־עַמּ֗וֹן וְלָ֙נוּ֙ לֹ֣א קָרָ֣אתָ֙ לָלֶ֣כֶת עִמָּ֔ךְ בֵּיתְךָ֕ נִשְׂרֹ֥ף — ג׳
2 עָלֶ֖יךָ בָּאֵֽשׁ׃ 2 וַיֹּ֤אמֶר יִפְתָּח֙ אֲלֵיהֶ֔ם אִ֣ישׁ רִ֗יב הָיִ֛יתִי אֲנִ֥י וְעַמִּ֖י וּבְנֵֽי־ — יא
3 עַמּ֣וֹן[a] מְאֹ֑ד וָאֶזְעַ֣ק אֶתְכֶ֔ם[b] וְלֹא־הוֹשַׁעְתֶּ֥ם אוֹתִ֖י מִיָּדָֽם׃ 3 וָאֶרְאֶ֞ה — ל
כִּֽי־אֵינְךָ[a]֙ מוֹשִׁ֜יעַ וָאָשִׂ֧ימָה נַפְשִׁ֣י בְכַפִּ֗י וָאֶעְבְּרָה֙ אֶל־בְּנֵ֣י עַמּ֔וֹן וַיִּתְּנֵ֥ם — ב. ט[2] ד מנה בליש
4 יְהוָ֖ה בְּיָדִ֑י וְלָמָ֞ה עֲלִיתֶ֥ם אֵלַ֛י הַיּ֥וֹם הַזֶּ֖ה לְהִלָּ֥חֶם בִּֽי׃ 4 וַיִּקְבֹּ֤ץ יִפְתָּח֙
אֶת־כָּל־אַנְשֵׁ֣י גִלְעָ֔ד וַיִּלָּ֖חֶם אֶת־אֶפְרָ֑יִם וַיַּכּ֞וּ אַנְשֵׁ֤י גִלְעָד֙ אֶת־אֶפְרַ֔יִם
[a]כִּ֣י אָמְר֗וּ פְּלִיטֵ֤י אֶפְרַ֙יִם֙ אַתֶּ֔ם גִּלְעָ֔ד בְּת֥וֹךְ אֶפְרַ֖יִם בְּת֥וֹךְ[b] מְנַשֶּֽׁה׃[a] — ב פסוק בתוך בתוך[3]
5 5 וַיִּלְכֹּ֥ד גִּלְעָ֛ד אֶת־מַעְבְּר֥וֹת הַיַּרְדֵּ֖ן לְאֶפְרָ֑יִם וְהָיָה֩ כִּ֨י יֹאמְר֜וּ פְּלִיטֵ֤י — ב
אֶפְרַ֙יִם֙ אֶעֱבֹ֔רָה וַיֹּ֨אמְרוּ ל֤וֹ אַנְשֵֽׁי־גִלְעָד֙ הַאֶפְרָתִ֣י אַ֔תָּה וַיֹּ֥אמֶר ׀ לֹֽא׃ — ל[4]. כו מלעיל
6 6 וַיֹּ֣אמְרוּ ל֗וֹ אֱמָר־נָ֤א שִׁבֹּ֙לֶת֙ וַיֹּ֣אמֶר סִבֹּ֔לֶת וְלֹ֤א יָכִין[a]֙ לְדַבֵּ֣ר כֵּ֔ן — ל
וַיֹּאחֲז֣וּ אוֹת֔וֹ וַיִּשְׁחָט֖וּהוּ אֶל־מַעְבְּר֣וֹת הַיַּרְדֵּ֑ן וַיִּפֹּ֞ל בָּעֵ֤ת הַהִיא֙ — ל. ה[5]
7 מֵֽאֶפְרַ֔יִם אַרְבָּעִ֥ים וּשְׁנַ֖יִם אָֽלֶף׃ 7 וַיִּשְׁפֹּ֥ט יִפְתָּ֛ח אֶת־יִשְׂרָאֵ֖ל שֵׁ֣שׁ
שָׁנִ֑ים וַיָּ֗מָת יִפְתָּח֙ הַגִּלְעָדִ֔י וַיִּקָּבֵ֖ר [a]בְּעָרֵ֥י גִלְעָֽד׃[a] פ — ל[6]
8 9 8 וַיִּשְׁפֹּ֤ט אַחֲרָיו֙ אֶת־יִשְׂרָאֵ֔ל אִבְצָ֖ן[a] מִבֵּ֥ית לָֽחֶם׃ 9 וַיְהִי־ל֞וֹ — ב
שְׁלֹשִׁ֣ים בָּנִ֗ים וּשְׁלֹשִׁ֤ים בָּנוֹת֙ שִׁלַּ֣ח הַח֔וּצָה וּשְׁלֹשִׁ֣ים בָּנ֔וֹת[a] הֵבִ֥יא לְבָנָ֖יו — יו[7]

[32] Mm 658. [33] Mm 210. [34] Mp sub loco. [35] Mm 1765. [36] Mm 832. [37] Mm 686. [38] Mm 457. Cp 12 [1] Mm 1476. [2] Mm 609. [3] Mm 1477. [4] Mp sub loco. [5] Mm 2101. [6] וחד בערי הגלעד Nu 32,26. [7] Mm 290.

36 [a–a] prb gl ‖ **37** [a] mlt Mss ut Q cf 38, sic l; K prb רֵעִיתָי ‖ **38** [a] pc Mss שנים ‖ **39** [a] huc tr : ‖ [b] l וַיְהִי ‖ **40** [a] 𝔊 *θρηνεῖν* 𝔙 *ut…plangant* cf 𝔖𝔗 ‖ **Cp 12,1** [a] 𝔊* *Σεφινα* 𝔏 *Sefin* cf nonn Mss **צפנה** ‖ **2** [a] 𝔊* + *ἐταπείνουν με* = עִנּוּנִי ‖ [b] 𝔊* *πρὸς ὑμᾶς* = אֲלֵיכֶם ‖ **3** [a] l אין cf 𝔊* ‖ **4** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔖𝔙 וּבְ׳ ‖ **6** [a] nonn Mss יבין ‖ **7** [a–a] 𝔊 *ἐν (τῇ) πόλει αὐτοῦ (ἐν) Γαλααδ*, prb l בְּעִירוֹ בְּג׳; $𝔊^L$ (post *ἐν* 2°) + *Σεφ(ε)* (Josephus Ant *Σεβέη*) = בְּעִירוֹ בְּמִצְפֵּה ג׳? ‖ **8** [a] $𝔊^B$ *Αβαισαν* $𝔊^C$ *Αβεσσαν* $𝔊^{A*}$ *Εσ(ε)εβων* ‖ **9** [a] 𝔊* *γυναῖκες (-ας)* = נָשִׁים.

10 מִן־הַח֑וּץ וַיִּשְׁפֹּ֥ט אֶת־יִשְׂרָאֵ֖ל שֶׁ֥בַע שָׁנִֽים׃ 10 וַיָּ֣מָת אִבְצָ֔ן[a] וַיִּקָּבֵ֖ר — ב
11 בְּבֵ֣ית לָ֑חֶם׃ פ 11 וַיִּשְׁפֹּ֤ט אַחֲרָיו֙ אֶת־יִשְׂרָאֵ֔ל אֵיל֖וֹן הַזְּבוּלֹנִ֑י — ג[8] . ג[9]
12 וַיִּשְׁפֹּ֥ט אֶת־יִשְׂרָאֵ֖ל עֶ֥שֶׂר שָׁנִֽים׃ 12 וַיָּ֛מָת אֵל֥וֹן[a] הַזְּבוּלֹנִ֖י וַיִּקָּבֵ֣ר — ג[9]
13 בְּאַיָּל֖וֹן[b] בְּאֶ֥רֶץ זְבוּלֻֽן׃ פ 13 וַיִּשְׁפֹּ֤ט אַחֲרָיו֙ אֶת־יִשְׂרָאֵ֔ל עַבְדּ֥וֹן — ט[10] . ל בטע
14 בֶּן־הִלֵּ֖ל[a] הַפִּרְעָתוֹנִֽי׃ 14 וַיְהִי־ל֞וֹ אַרְבָּעִ֣ים בָּנִ֗ים וּשְׁלֹשִׁים֙ בְּנֵ֣י בָנִ֔ים
15 רֹכְבִ֖ים עַל־שִׁבְעִ֣ים עֲיָרִ֑ם וַיִּשְׁפֹּ֥ט אֶת־יִשְׂרָאֵ֖ל שְׁמֹנֶ֥ה שָׁנִֽים׃ 15 וַיָּ֛מָת — ב חס[11] . ד
עַבְדּ֥וֹן בֶּן־הִלֵּ֖ל[a] הַפִּרְעָתוֹנִ֑י וַיִּקָּבֵ֣ר בְּפִרְעָת֗וֹן [b]בְּאֶ֣רֶץ אֶפְרַ֔יִם בְּהַ֖ר — ל
הָעֲמָלֵקִֽי[b]׃ פ

13 1 וַיֹּסִ֙פוּ֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל לַעֲשׂ֥וֹת הָרַ֖ע בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֑ה וַיִּתְּנֵ֧ם יְהוָ֛ה — ג כת כן[1]
2 בְּיַד־פְּלִשְׁתִּ֖ים אַרְבָּעִ֥ים שָׁנָֽה׃ פ 2 וַיְהִי֩ אִ֨ישׁ אֶחָ֧ד מִצָּרְעָ֛ה — ב
3 מִמִּשְׁפַּ֥חַת הַדָּנִ֖י וּשְׁמ֣וֹ מָנ֑וֹחַ וְאִשְׁתּ֥וֹ עֲקָרָ֖ה וְלֹ֥א יָלָֽדָה׃ 3 וַיֵּרָ֥א מַלְאַךְ־ — ל . כ[2]
יְהוָ֖ה אֶל־הָאִשָּׁ֑ה וַיֹּ֣אמֶר אֵלֶ֗יהָ הִנֵּה־נָ֤א אַתְּ־עֲקָרָה֙ וְלֹ֣א יָלַ֔דְתְּ וְהָרִ֖ית — ג[3] . ל
4 וְיָלַ֥דְתְּ בֵּֽן׃ 4 וְעַתָּה֙ הִשָּׁמְרִ֣י נָ֔א וְאַל[a]־תִּשְׁתִּ֖י יַ֣יִן וְשֵׁכָ֑ר וְאַל־תֹּאכְלִ֖י — ל[3] . ל . ב
5 כָּל־טָמֵֽא׃ 5 כִּי֩ הִנָּ֨ךְ הָרָ֜ה וְיֹלַ֣דְתְּ[a] בֵּ֗ן וּמוֹרָה֙ לֹא־יַעֲלֶ֣ה עַל־רֹאשׁ֔וֹ — ל . ג חס[4] . ב . לב בנביא ד מנה בסיפ
כִּֽי־נְזִ֧יר אֱלֹהִ֛ים יִהְיֶ֥ה הַנַּ֖עַר מִן־הַבָּ֑טֶן וְה֗וּא יָחֵ֛ל לְהוֹשִׁ֥יעַ אֶת־יִשְׂרָאֵ֖ל — ה[5]
6 מִיַּ֥ד פְּלִשְׁתִּֽים׃ 6 וַתָּבֹ֣א הָאִשָּׁ֗ה וַתֹּ֣אמֶר[a] לְאִישָׁהּ֮ לֵאמֹר֒ אִ֤ישׁ הָאֱלֹהִים֙[b]
בָּ֣א אֵלַ֔י וּמַרְאֵ֕הוּ כְּמַרְאֵ֛ה [c]מַלְאַ֥ךְ הָאֱלֹהִ֖ים[c] נוֹרָ֣א מְאֹ֑ד וְלֹ֤א — ב . ח
7 שְׁאִלְתִּ֙יהוּ֙ אֵי־מִזֶּ֣ה ה֔וּא וְאֶת־שְׁמ֖וֹ לֹא־הִגִּ֥יד לִֽי׃ 7 וַיֹּ֣אמֶר לִ֔י הִנָּ֛ךְ — ל . לא . ה[6]
הָרָ֖ה וְיֹלַ֣דְתְּ[a] בֵּ֑ן וְעַתָּ֞ה אַל־תִּשְׁתִּ֣י ׀ יַ֣יִן וְשֵׁכָ֗ר וְאַל־תֹּֽאכְלִי֙ כָּל־טֻמְאָ֔ה[b] — ג חס[4] . ב[7]
כִּֽי־נְזִ֤יר אֱלֹהִים֙ יִהְיֶ֣ה הַנַּ֔עַר מִן־הַבֶּ֖טֶן עַד[c]־י֥וֹם מוֹתֽוֹ׃ פ
8 וַיֶּעְתַּ֥ר מָנ֛וֹחַ אֶל־יְהוָ֖ה וַיֹּאמַ֑ר בִּ֣י אֲדוֹנָ֔י אִ֣ישׁ הָאֱלֹהִ֞ים אֲשֶׁ֣ר שָׁלַ֗חְתָּ — ד ב ר״פ וב מ״פ[8] . צא . ה[9] . ו מל בליש[10]
9 יָבוֹא־נָ֥א עוֹד֙ אֵלֵ֔ינוּ וְיוֹרֵ֕נוּ[a] מַֽה־נַּעֲשֶׂ֖ה לַנַּ֥עַר הַיּוּלָּֽד[b]׃ 9 וַיִּשְׁמַ֥ע — ג ב מל וחד חס[11] . ל ומל . ל

[8] Mm 1478. [9] Mm 982. [10] Mm 1356. [11] Mm 238. Cp 13 [1] Mm 1461 contra textum. [2] Mm 1227. [3] Mm 2834. [4] Mm 1480. [5] Mm 1008. [6] Mm 1479. [7] Mp sub loco. [8] Mm 180. [9] Mm 392. [10] Mm 3182. [11] Mm 1481.

10 [a] cf 8[a] ‖ **12** [a] sic L, mlt Mss Edd אילון ‖ [b] 𝔊* *ἐν Αιλιμ (-ιν)* 𝔊[BC] *ἐν Αιλωμ* ‖ **13** [a] 𝔊[A] *Σελλημ* 𝔏 *Ellen* ‖ **15** [a] cf 13[a] ‖ [b–b] prp בהר אפרים בארץ שַׁעֲלִים cf 𝔊[L] *Σελλημ* 𝔏 *Aellen* ‖ **Cp 13,4** [a] mlt Mss 𝔖𝔙 אַל־ ‖ **5** [a] forma mixta (ut Gn 16,11), frt l וְיָלַדְתְּ cf 3; nonn Mss וילדת ‖ **6** [a] nonn Mss וַתַּגֵּד ‖ [b] prb dl cf 10 ‖ [c–c] prb ex 9; prp אלהים ‖ **7** [a] cf 5[a] ‖ [b] 𝔗 טָמֵא ‖ [c] nonn Mss וְעַד ‖ **8** [a] 𝔊* *καὶ φωτισάτω ἡμᾶς* = ויאירנו ‖ [b] mlt Mss הילד.

ח הָאֱלֹהִים[a] בְּקוֹל מָנוֹחַ וַיָּבֹא[b] מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים[c] עוֹד אֶל־הָאִשָּׁה וְהִיא
כה[12] יוֹשֶׁבֶת בַּשָּׂדֶה וּמָנוֹחַ אִישָׁהּ אֵין עִמָּהּ׃ 10 וַתְּמַהֵר הָאִשָּׁה וַתָּרָץ וַתַּגֵּד 10
ו בטע זקף בסיפ[13] . ל לְאִישָׁהּ וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה נִרְאָה אֵלַי הָאִישׁ אֲשֶׁר־בָּא בַיּוֹם[a] אֵלָי׃
11 וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ מָנוֹחַ אַחֲרֵי אִשְׁתּוֹ וַיָּבֹא אֶל־הָאִישׁ וַיֹּאמֶר לוֹ הַאַתָּה 11
הָאִישׁ אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ אֶל־הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר אָנִי׃ 12 וַיֹּאמֶר מָנוֹחַ עַתָּה 12
ג יָבֹא דְבָרֶיךָ[a] מַה־יִּהְיֶה מִשְׁפַּט־הַנַּעַר וּמַעֲשֵׂהוּ׃ 13 וַיֹּאמֶר מַלְאַךְ 13
ל יְהוָה אֶל־מָנוֹחַ מִכֹּל אֲשֶׁר־אָמַרְתִּי אֶל־הָאִשָּׁה תִּשָּׁמֵר׃ 14 מִכֹּל 14
ג[14] אֲשֶׁר־יֵצֵא מִגֶּפֶן הַיַּיִן לֹא תֹאכַל וְיַיִן וְשֵׁכָר אַל־תֵּשְׁתְּ וְכָל־טֻמְאָה
אַל־תֹּאכַל כֹּל אֲשֶׁר־צִוִּיתִיהָ תִּשְׁמֹר׃ 15 וַיֹּאמֶר מָנוֹחַ אֶל־מַלְאַךְ 15
ל . ט[15] מל בלשון זכר וחד מן ד דמטע יְהוָה נַעְצְרָה־נָּא אוֹתָךְ וְנַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ גְּדִי עִזִּים׃[a] 16 וַיֹּאמֶר מַלְאַךְ 16
ל . ל יְהוָה אֶל־מָנוֹחַ אִם־תַּעְצְרֵנִי לֹא־אֹכַל בְּלַחְמֶךָ וְאִם־תַּעֲשֶׂה[a] עֹלָה
ל לַיהוָה תַּעֲלֶנָּה כִּי לֹא־יָדַע מָנוֹחַ כִּי־מַלְאַךְ יְהוָה הוּא[b]׃ 17 וַיֹּאמֶר 17
ל . דברך חד מן ח[16] ק יחיר י בליש מָנוֹחַ אֶל־מַלְאַךְ יְהוָה מִי[a] שְׁמֶךָ כִּי־יָבֹא דְבָרְיךָ[b] וְכִבַּדְנוּךָ׃ 18 וַיֹּאמֶר 18
ל ויתיר א[13] לוֹ מַלְאַךְ יְהוָה לָמָּה זֶּה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי וְהוּא־פֶלִאי[a]׃ ס 19 וַיִּקַּח 19
ב . ח[17] . ד חס בליש מָנוֹחַ אֶת־גְּדִי הָעִזִּים וְאֶת־הַמִּנְחָה וַיַּעַל עַל־הַצּוּר לַיהוָה וּמַפְלִא[a]
ב . ה[18] לַעֲשׂוֹת וּמָנוֹחַ וְאִשְׁתּוֹ רֹאִים׃ 20 וַיְהִי בַעֲלוֹת[a] הַלַּהַב מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ 20
יא[19] . ב הַשָּׁמַיְמָה וַיַּעַל מַלְאַךְ־יְהוָה בְּלַהַב הַמִּזְבֵּחַ וּמָנוֹחַ וְאִשְׁתּוֹ רֹאִים
ה[20] . ב וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם אָרְצָה׃ 21 וְלֹא־יָסַף עוֹד מַלְאַךְ יְהוָה לְהֵרָאֹה[a] 21
אֶל־מָנוֹחַ וְאֶל־אִשְׁתּוֹ אָז יָדַע מָנוֹחַ כִּי־מַלְאַךְ יְהוָה הוּא׃ 22 וַיֹּאמֶר 22
ל מָנוֹחַ אֶל־אִשְׁתּוֹ מוֹת נָמוּת כִּי אֱלֹהִים רָאִינוּ׃ 23 וַתֹּאמֶר לוֹ אִשְׁתּוֹ 23
כב[21] . יז מ״פ לא ולא לא[22] . ב לוּ חָפֵץ יְהוָה לַהֲמִיתֵנוּ לֹא־לָקַח מִיָּדֵנוּ[a] עֹלָה וּמִנְחָה וְלֹא הֶרְאָנוּ
ל . ל אֶת־כָּל־אֵלֶּה וְכָעֵת[b] לֹא הִשְׁמִיעָנוּ כָּזֹאת׃ 24 וַתֵּלֶד הָאִשָּׁה בֵּן ס
ג[23] וכל ויקרא שמו דכות ב מ ו וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שִׁמְשׁוֹן וַיִּגְדַּל הַנַּעַר וַיְבָרְכֵהוּ יְהוָה׃ 25 וַתָּחֶל רוּחַ 25
ל . ג וחד מן ב חס בליש ובסיפ יְהוָה לְפַעֲמוֹ בְּמַחֲנֵה־דָן בֵּין צָרְעָה וּבֵין אֶשְׁתָּאֹל׃ פ

[12] Mm 1506. [13] Mp sub loco. [14] Mm 1214. [15] Mm 2565. [16] Mm 1921. [17] Mm 1930. [18] Mm 1943. [19] Mm 1071. [20] Mm 1084. [21] Mm 1444. [22] Mm 1613. [23] Mm 215.

9 [a] 𝔊$^{58.72}$(𝔏𝔖𝔙) κύριος ‖ [b] Ms וַיֵּרָא ‖ [c] 𝔊^{61}(𝔖) κυρίου ‖ **10** [a] 𝔊* + ἐκείνῃ = הַהוּא ‖ **12** [a] l c mlt Mss 𝔊𝔖𝔙 דברך ‖ **15** [a] huc tr 16[b–b] ‖ **16** [a] nonn Mss 𝔖 תַּעֲלֶה ‖ [b–b] cf 15[a] ‖ **17** [a] nonn Mss מה ‖ [b] mlt Mss Or 𝔊𝔖 ut Q, sic l cf 12[a] ‖ **18** [a] Q (א)פְּלִי cf pc Mss פליא; l c K פֶּלְאִי ‖ **19** [a] prb subjectum hpgr exc; prp וְהוּא מ׳ ‖ **20** [a] mlt Mss כַּעֲ׳ ‖ **21** [a] pro –את ‖ **23** [a] mlt Mss 𝔊$^{A l II}$ מידינו ‖ [b] > 𝔊*𝔏𝔙, frt dl כעת.

14 ¹ וַיֵּרֶד שִׁמְשׁוֹן תִּמְנָתָה וַיַּרְא אִשָּׁה בְּתִמְנָתָה[a] מִבְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים׃
2 ² וַיַּעַל וַיַּגֵּד לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ[a] וַיֹּאמֶר אִשָּׁה רָאִיתִי בְתִמְנָתָה[b] מִבְּנוֹת
3 פְּלִשְׁתִּים וְעַתָּה קְחוּ[c]־אוֹתָהּ לִי[d] לְאִשָּׁה׃ ³ וַיֹּאמֶר לוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ[a]
הַאֵין [b]בִּבְנוֹת אַחֶיךָ[b] וּבְכָל־עַמִּי[c] אִשָּׁה כִּי־אַתָּה הוֹלֵךְ לָקַחַת אִשָּׁה ה. ב׳, כז׳ מל ב׳ מנה בסיפ וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה
מִפְּלִשְׁתִּים הָעֲרֵלִים וַיֹּאמֶר שִׁמְשׁוֹן אֶל־אָבִיו אוֹתָהּ קַח־לִי כִּי־הִיא
4 יָשְׁרָה בְעֵינָי׃ ⁴ וְאָבִיו וְאִמּוֹ לֹא יָדְעוּ כִּי מֵיְהוָה הִיא כִּי־תֹאֲנָה הוּא־ ב. ט[4]. ל
מְבַקֵּשׁ מִפְּלִשְׁתִּים וּבָעֵת הַהִיא פְּלִשְׁתִּים מֹשְׁלִים בְּיִשְׂרָאֵל׃ פ ח[5]
5 ⁵ וַיֵּרֶד שִׁמְשׁוֹן [a]וְאָבִיו וְאִמּוֹ[a] תִּמְנָתָה וַיָּבֹאוּ[b] עַד־כַּרְמֵי תִמְנָתָה[c] וְהִנֵּה ט[4]
6 כְּפִיר אֲרָיוֹת שֹׁאֵג לִקְרָאתוֹ׃ ⁶ וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ יְהוָה וַיְשַׁסְּעֵהוּ ל
כְּשַׁסַּע הַגְּדִי וּמְאוּמָה אֵין בְּיָדוֹ וְלֹא הִגִּיד לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ אֵת אֲשֶׁר ב
7 8 עָשָׂה׃ ⁷ וַיֵּרֶד וַיְדַבֵּר לָאִשָּׁה וַתִּישַׁר בְּעֵינֵי שִׁמְשׁוֹן׃ ⁸ וַיָּשָׁב מִיָּמִים ה[6]. ל
לְקַחְתָּהּ וַיָּסַר לִרְאוֹת אֵת מַפֶּלֶת הָאַרְיֵה וְהִנֵּה עֲדַת דְּבוֹרִים בִּגְוִיַּת ל. ג בליש ב מל וחד חס[7]
9 הָאַרְיֵה וּדְבָשׁ׃ ⁹ וַיִּרְדֵּהוּ אֶל־כַּפָּיו וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וְאָכֹל וַיֵּלֶךְ אֶל־ ל. ל
אָבִיו וְאֶל־אִמּוֹ וַיִּתֵּן לָהֶם וַיֹּאכֵלוּ וְלֹא־הִגִּיד לָהֶם כִּי מִגְּוִיַּת הָאַרְיֵה ל
10 רָדָה הַדְּבָשׁ׃ ¹⁰ וַיֵּרֶד אָבִיהוּ[a] אֶל־הָאִשָּׁה וַיַּעַשׂ שָׁם שִׁמְשׁוֹן[b] מִשְׁתֶּה ל. ב. ז מל[8]
11 כִּי כֵּן יַעֲשׂוּ הַבַּחוּרִים׃ ¹¹ וַיְהִי כִּרְאוֹתָם[a] אוֹתוֹ וַיִּקְחוּ שְׁלֹשִׁים מֵרֵעִים ל
12 וַיִּהְיוּ אִתּוֹ׃ ¹² וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְשׁוֹן אָחוּדָה־נָּא לָכֶם חִידָה אִם־הַגֵּד ל
תַּגִּידוּ אוֹתָהּ לִי שִׁבְעַת יְמֵי הַמִּשְׁתֶּה וּמְצָאתֶם[a] וְנָתַתִּי לָכֶם שְׁלֹשִׁים ב[9]
13 סְדִינִים וּשְׁלֹשִׁים חֲלִפֹת בְּגָדִים׃ ¹³ וְאִם־לֹא תוּכְלוּ לְהַגִּיד לִי וּנְתַתֶּם ב. ב חס דחס[10]
אַתֶּם לִי שְׁלֹשִׁים סְדִינִים וּשְׁלֹשִׁים חֲלִיפוֹת בְּגָדִים וַיֹּאמְרוּ לוֹ חוּדָה ב. ל
14 חִידָתְךָ וְנִשְׁמָעֶנָּה׃ ¹⁴ וַיֹּאמֶר לָהֶם ל
מֵהָאֹכֵל יָצָא מַאֲכָל וּמֵעַז יָצָא מָתוֹק ל. ל. ל
15 וְלֹא יָכְלוּ לְהַגִּיד הַחִידָה שְׁלֹשֶׁת[a] יָמִים׃ ¹⁵ וַיְהִי[a] ׀ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי[ab]
וַיֹּאמְרוּ לְאֵשֶׁת־שִׁמְשׁוֹן פַּתִּי אֶת־אִישֵׁךְ וְיַגֶּד־לָנוּ אֶת־הַחִידָה פֶּן־ ב ופת. ד[11]

Cp 14 [1] Gn 34,1. [2] Mm 1788. [3] Mm 1409. [4] Mm 3056. [5] Mm 1482. [6] Mm 867. [7] Mm 3401. [8] Mm 1483. [9] Hi 1,5. [10] Mm 336. [11] Mm 1484.

Cp 14,1 [a] 𝔊 *εἰς Θαμναθα* ‖ **2** [a] prb dl ‖ [b] cf 1[a] ‖ [c] Ms + נָא; prp קַח ‖ [d] sic L, rel Mss Edd sine dageš ‖ **3** [a] prb dl cf 2[a] ‖ [b–b] 𝔖 *bbjt ʾbwk* = בְּבֵית אָבִיךָ ‖ [c] 𝔊[L]𝔖 suff 2 sg, prb l עַמְּךָ ‖ **5** [a–a] prb dl ‖ [b] 𝔊[BC] sg, l ויבא; 𝔊* *καὶ ἐξέκλινεν* ‖ [c] cf 1[a] ‖ **10** [a] l שמשון cf [b] ‖ [b] dl ‖ **11** [a] 𝔊* *ἐν τῷ φοβεῖσθαι αὐτούς* = בְּיִרְאָתָם ‖ **12** [a] > 𝔊*𝔈, frt add ‖ **14** [a] Ms שִׁבְעַת, sed cf 15[b] ‖ **15** [a–a] > Ms ‖ [b] 𝔊*(𝔖) *τῇ τετάρτῃ*, l הָרְבִיעִי.

נִשְׂרֹ֥ף אוֹתָ֛ךְ וְאֶת־בֵּ֥ית אָבִ֖יךְ בָּאֵ֑שׁ הַלְיָרְשֵׁ֛נוּ[c] קְרָאתֶ֥ם לָ֖נוּ הֲלֹֽא׃[d] יז מל בלשון נקיבה[12] . ל
16 וַתֵּבְךְּ֩ אֵ֨שֶׁת שִׁמְשׁ֜וֹן עָלָ֗יו וַתֹּ֙אמֶר֙ רַק־שְׂנֵאתַ֙נִי֙ וְלֹ֣א אֲהַבְתָּ֔נִי 16 ל . ל פסוק ולא ולא לא[13] . ל
הַחִידָ֤ה חַ֙דְתָּ֙ לִבְנֵ֣י עַמִּ֔י וְלִ֖י לֹ֣א הִגַּ֑דְתָּה וַיֹּ֣אמֶר לָ֗הּ הִנֵּ֨ה לְאָבִ֧י ל . ח[14] . ל מל
וּלְאִמִּ֛י לֹ֥א הִגַּ֖דְתִּי וְלָ֥ךְ אַגִּֽיד׃ 17 וַתֵּ֤בְךְּ עָלָיו֙ שִׁבְעַ֣ת הַיָּמִ֔ים אֲשֶׁר־ 17 ח[15]
הָיָ֥ה לָהֶ֖ם הַמִּשְׁתֶּ֑ה וַיְהִ֣י ׀ בַּיּ֣וֹם הַשְּׁבִיעִ֗י וַיַּגֶּד־לָהּ֙ כִּ֣י הֱצִיקַ֔תְהוּ ל
וַתַּגֵּ֥ד הַחִידָ֖ה לִבְנֵ֥י עַמָּֽהּ׃ 18 וַיֹּ֣אמְרוּ ל֡וֹ אַנְשֵׁ֣י הָעִיר֩ בַּיּ֨וֹם הַשְּׁבִיעִ֜י 18
בְּטֶ֙רֶם֙ יָבֹ֣א הַחַ֔רְסָה[a] ל
מַה־מָּת֣וֹק מִדְּבַ֔שׁ וּמֶ֥ה עַ֖ז מֵאֲרִ֑י ל
וַיֹּ֣אמֶר לָהֶ֔ם
לוּלֵא֙ חֲרַשְׁתֶּ֣ם בְּעֶגְלָתִ֔י לֹ֥א מְצָאתֶ֖ם חִידָתִֽי׃ ד כת א[16] . ב
19 וַתִּצְלַ֨ח עָלָ֜יו ר֣וּחַ יְהוָ֗ה וַיֵּ֨רֶד אַשְׁקְל֜וֹן וַיַּ֥ךְ מֵהֶ֣ם ׀ שְׁלֹשִׁ֣ים אִ֗ישׁ 19
וַיִּקַּח֙ אֶת־חֲלִ֣יצוֹתָ֔ם וַיִּתֵּן֙ הַחֲלִיפ֔וֹת לְמַגִּידֵ֖י הַחִידָ֑ה וַיִּ֣חַר אַפּ֔וֹ וַיַּ֖עַל ל . ל
בֵּ֥ית אָבִֽיהוּ׃ פ 20 וַתְּהִ֖י אֵ֣שֶׁת שִׁמְשׁ֑וֹן לְמֵ֣רֵעֵ֔הוּ אֲשֶׁ֖ר רֵעָ֥ה לֽוֹ׃ 20 ז מל[17] . ב . ל

15 1 וַיְהִ֨י מִיָּמִ֜ים בִּימֵ֣י קְצִיר־חִטִּ֗ים וַיִּפְקֹ֨ד שִׁמְשׁ֤וֹן אֶת־אִשְׁתּוֹ֙ 15 ג[1]
בִּגְדִ֣י עִזִּ֔ים וַיֹּ֕אמֶר אָבֹ֥אָה אֶל־אִשְׁתִּ֖י הֶחָ֑דְרָה[a] וְלֹא־נְתָנ֥וֹ אָבִ֖יהָ לָבֽוֹא׃ ל וחס[2] . ב[3] . ד . ה[4]
2 וַיֹּ֣אמֶר אָבִ֗יהָ אָמֹ֤ר אָמַ֙רְתִּי֙ כִּֽי־שָׂנֹ֣א שְׂנֵאתָ֔הּ וָאֶתְּנֶ֖נָּה לְמֵֽרֵעֶ֑ךָ הֲלֹ֨א 2 ג חס[5]
אֲחוֹתָ֤הּ הַקְּטַנָּה֙ טוֹבָ֣ה מִמֶּ֔נָּה תְּהִי־נָ֥א לְךָ֖ תַּחְתֶּֽיהָ׃ 3 וַיֹּ֤אמֶר לָהֶם֙[a] 3
שִׁמְשׁ֔וֹן נִקֵּ֥יתִי הַפַּ֖עַם מִפְּלִשְׁתִּ֑ים כִּֽי־עֹשֶׂ֥ה אֲנִ֛י עִמָּ֖ם[b] רָעָֽה׃ 4 וַיֵּ֣לֶךְ 4
שִׁמְשׁ֔וֹן וַיִּלְכֹּ֖ד שְׁלֹשׁ־מֵא֣וֹת שׁוּעָלִ֑ים וַיִּקַּ֣ח לַפִּדִ֗ים וַיֶּ֤פֶן זָנָב֙ אֶל־זָנָ֔ב ל מל בנביא[6]
וַיָּ֨שֶׂם לַפִּ֥יד אֶחָ֛ד בֵּין־שְׁנֵ֥י הַזְּנָב֖וֹת בַּתָּֽוֶךְ׃ 5 וַיַּבְעֶר־אֵשׁ֙ בַּלַּפִּידִ֔ים 5 פד . ה[7] . ל . ג מל בליש
וַיְשַׁלַּ֖ח בְּקָמ֣וֹת[a] פְּלִשְׁתִּ֑ים וַיַּבְעֵ֥ר מִגָּדִ֛ישׁ וְעַד־קָמָ֖ה וְעַד־כֶּ֥רֶם[b] זָֽיִת׃ כב[8] . יד פסוק ועד ועד[9]
6 וַיֹּאמְר֣וּ פְלִשְׁתִּים֮ מִ֣י עָ֣שָׂה זֹאת֒ וַיֹּ֣אמְר֗וּ שִׁמְשׁוֹן֙ חֲתַ֣ן הַתִּמְנִ֔י כִּ֚י לָקַ֣ח 6 ד[10] . ל
אֶת־אִשְׁתּ֔וֹ וַֽיִּתְּנָ֖הּ לְמֵרֵעֵ֑הוּ וַיַּעֲל֣וּ פְלִשְׁתִּ֔ים וַיִּשְׂרְפ֥וּ אוֹתָ֛הּ וְאֶת־[a]אָבִ֖יהָ ב . ב[11]
בָּאֵֽשׁ׃ 7 וַיֹּ֤אמֶר לָהֶם֙ שִׁמְשׁ֔וֹן אִם־תַּעֲשׂ֖וּן כָּזֹ֑את כִּ֚י אִם־נִקַּ֣מְתִּי בָכֶ֔ם 7 יד[12] . ג בליש

[12] Mm 287. [13] Mm 1139. [14] Mm 1485. [15] Mm 4051. [16] Mm 1714. [17] Mm 1483. Cp 15 [1] Mm 1374 ב. [2] Mm 209. [3] Mm 1486. [4] Mm 1397. [5] Mm 1487. [6] Mp sub loco. [7] Mm 97. [8] Mm 59. [9] Mm 1244. [10] Mm 397. [11] Mm 1271. [12] Mm 393.

15 [c] Ms ’הליור; 𝔊* πτωχεῦσαι ... ἡμᾶς, prp הלהורישנו ‖ [d] prb l c pc Mss Soraeis[K] Nehardeaeis[Q] 𝔗 הלם ‖ 18 [a] prp הַחַדְרָה cf 15,1 ‖ Cp 15,3 [a] 𝔊* αὐτῷ ‖ [b] Ms 𝔊*𝔙 עִמָּכֶם ‖ 5 [a] prp קָמַת ‖ [b] 𝔗 + w'd, ins וְעַד cf 𝔊𝔙 ‖ 6 [a] ins c mlt Mss 𝔊*𝔖 בֵּית cf 14,15.

8 וְאַחַר אֶחְדָּל׃ 8 וַיַּךְ אוֹתָם שׁוֹק עַל־יָרֵךְ מַכָּה גְדוֹלָה וַיֵּרֶד[a] וַיֵּשֶׁב ל
9 בִּסְעִיף[b] סֶלַע[b] עֵיטָם׃ ס 9 וַיַּעֲלוּ פְלִשְׁתִּים וַיַּחֲנוּ בִּיהוּדָה ל. כל מל
10 וַיִּנָּטְשׁוּ בַּלֶּחִי׃ 10 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ יְהוּדָה לָמָה עֲלִיתֶם עָלֵינוּ וַיֹּאמְרוּ ג. ל
11 לֶאֱסוֹר אֶת־שִׁמְשׁוֹן עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת לוֹ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לָנוּ׃ 11 וַיֵּרְדוּ ל מל. ב[13]
שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ מִיהוּדָה אֶל־סְעִיף סֶלַע עֵיטָם וַיֹּאמְרוּ לְשִׁמְשׁוֹן כל מל
הֲלֹא יָדַעְתָּ כִּי־מֹשְׁלִים בָּנוּ פְּלִשְׁתִּים וּמַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לָּנוּ וַיֹּאמֶר לָהֶם ל
12 כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ לִי כֵּן עָשִׂיתִי לָהֶם׃ 12 וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֶאֱסָרְךָ יָרַדְנוּ לְתִתְּךָ
בְּיַד־פְּלִשְׁתִּים וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְשׁוֹן הִשָּׁבְעוּ לִי פֶּן־תִּפְגְּעוּן בִּי אַתֶּם׃ ל
13 וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֵאמֹר לֹא כִּי־אָסֹר נֶאֱסָרְךָ וּנְתַנּוּךָ בְיָדָם וְהָמֵת לֹא ב חד חס וחד מל. ל. ל[14]. ל
14 נְמִיתֶךָ וַיַּאַסְרֻהוּ בִּשְׁנַיִם עֲבֹתִים חֲדָשִׁים וַיַּעֲלוּהוּ מִן־הַסָּלַע׃ 14 הוּא־ ג ב חס וחד מל[15]. ב חד חס וחד מל
בָא עַד־לֶחִי וּפְלִשְׁתִּים הֵרִיעוּ לִקְרָאתוֹ [a]וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ יְהוָה[a] ב
וַתִּהְיֶינָה הָעֲבֹתִים אֲשֶׁר עַל־זְרוֹעוֹתָיו כַּפִּשְׁתִּים אֲשֶׁר בָּעֲרוּ בָאֵשׁ ל מל. ל
15 וַיִּמַּסּוּ אֱסוּרָיו מֵעַל יָדָיו׃ 15 וַיִּמְצָא לְחִי־חֲמוֹר טְרִיָּה וַיִּשְׁלַח יָדוֹ ב[16]
16 וַיִּקָּחֶהָ וַיַּךְ־בָּהּ אֶלֶף אִישׁ׃ 16 וַיֹּאמֶר שִׁמְשׁוֹן
בִּלְחִי הַחֲמוֹר [a]חֲמוֹר חֲמֹרָתָיִם[a] ל
בִּלְחִי הַחֲמוֹר הִכֵּיתִי אֶלֶף אִישׁ׃
17 וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ לְדַבֵּר וַיַּשְׁלֵךְ הַלְּחִי מִיָּדוֹ וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם הַהוּא רָמַת י בטע בסיפ[17]. ל
18 לֶחִי׃ 18 וַיִּצְמָא מְאֹד וַיִּקְרָא אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר אַתָּה נָתַתָּ בְיַד־עַבְדְּךָ ו[18]. צא. כט חס[19]
אֶת־הַתְּשׁוּעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְעַתָּה אָמוּת בַּצָּמָא וְנָפַלְתִּי בְּיַד ז חס[20]
19 הָעֲרֵלִים׃ 19 וַיִּבְקַע אֱלֹהִים[a] אֶת־הַמַּכְתֵּשׁ אֲשֶׁר־בַּלֶּחִי וַיֵּצְאוּ מִמֶּנּוּ ל. ב
מַיִם וַיֵּשְׁתְּ וַתָּשָׁב רוּחוֹ וַיֶּחִי עַל־כֵּן ׀ קָרָא שְׁמָהּ עֵין הַקּוֹרֵא י מל בליש
20 אֲשֶׁר בַּלֶּחִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ 20 וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל בִּימֵי פְלִשְׁתִּים
עֶשְׂרִים שָׁנָה׃ פ

16 1 וַיֵּלֶךְ שִׁמְשׁוֹן[a] עַזָּתָה וַיַּרְא־שָׁם אִשָּׁה זוֹנָה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ׃ ב
2 [a]לַעַזָּתִים ׀ לֵאמֹר בָּא שִׁמְשׁוֹן הֵנָּה וַיָּסֹבּוּ וַיֶּאֶרְבוּ־לוֹ כָל־הַלַּיְלָה[b] ל

[13] Mm 916. [14] וחד נתנוך 2 Ch 25,16. [15] Mm 4253. [16] Mm 2206. [17] Mp sub loco. [18] Cf Mp Jon 3,4. [19] Mm 657. [20] Mm 1193.

8 [a] mlt Mss S וַיֵּלֶךְ ‖ [b–b] 𝔊* *παρὰ τῷ χειμάρρῳ ἐν τῷ σπηλαίῳ*, sed cf 11 a ‖ **14** [a–a] > ℭ ‖ **16** [a–a] 𝔊 *ἐξαλείφων ἐξήλειψα αὐτούς*, prb l חָ׳ חֲמַרְתִּים; 𝔙 *delevi eos* ‖ **19** [a] 𝔙 leg יהוה ‖ **Cp 16,1** [a] 𝔊* + *ἐκεῖθεν*, frt ins מִשָּׁם ‖ **2** [a] 𝔊 pr *καὶ ἀπηγγέλη*, pr וַיֻּגַּד vel וַיִּוָּדַע ‖ [b] l הַיּוֹם cf 2b.

בְּשַׁ֣עַר הָעִ֑יר וַיִּֽתְחָרְשׁ֣וּ כָל־הַלַּ֗יְלָה לֵאמֹ֔ר עַד־א֥וֹר הַבֹּ֖קֶר וַהֲרַגְנֻֽהוּ[c]׃ ל . ו[1]
3 וַיִּשְׁכַּ֣ב שִׁמְשׁוֹן֮ עַד־חֲצִ֣י הַלַּיְלָה֒ וַיָּ֣קָם ׀ בַּחֲצִ֣י הַלַּ֗יְלָה וַיֶּאֱחֹ֞ז בְּדַלְת֤וֹת ס[a] ג[3]
שַֽׁעַר־הָעִיר֙ וּבִשְׁתֵּ֣י הַמְּזוּז֔וֹת וַיִּסָּעֵם֙ עִם־הַבְּרִ֔יחַ וַיָּ֖שֶׂם עַל־כְּתֵפָ֑יו ל . פל . ז פסוק על אל על
4 וַֽיַּעֲלֵם֙ אֶל־רֹ֣אשׁ הָהָ֔ר אֲשֶׁ֖ר עַל־פְּנֵ֥י חֶבְרֽוֹן׃ פ 4 וַֽיְהִי֙ אַחֲרֵי־ י בטע בסיפ
5 כֵ֔ן וַיֶּאֱהַ֥ב אִשָּׁ֖ה בְּנַ֣חַל שֹׂרֵ֑ק וּשְׁמָ֖הּ דְּלִילָֽה׃ 5 וַיַּעֲל֨וּ אֵלֶ֜יהָ סַרְנֵ֣י
פְלִשְׁתִּ֗ים וַיֹּ֨אמְרוּ לָ֜הּ פַּתִּ֣י אוֹת֗וֹ וּרְאִי֙ בַּמֶּה֙ כֹּח֣וֹ גָד֔וֹל וּבַמֶּה֙ נ֣וּכַל ל֔וֹ ב ופת
6 וַאֲסַרְנֻ֖הוּ לְעַנֹּת֑וֹ וַאֲנַ֙חְנוּ֙ נִתַּן־לָ֔ךְ אִ֕ישׁ אֶ֥לֶף וּמֵאָ֖ה כָּֽסֶף׃ 6 וַתֹּ֤אמֶר ל . ג . כא[4]
דְּלִילָה֙ אֶל־שִׁמְשׁ֔וֹן הַגִּֽידָה־נָּ֣א לִ֔י בַּמֶּ֖ה כֹּחֲךָ֣ גָד֑וֹל וּבַמֶּ֥ה תֵאָסֵ֖ר
7 לְעַנּוֹתֶֽךָ׃ 7 וַיֹּ֤אמֶר אֵלֶ֙יהָ֙ שִׁמְשׁ֔וֹן אִם־יַאַסְרֻ֗נִי בְּשִׁבְעָ֛ה יְתָרִ֥ים לַחִ֖ים ב חד חס וחד מל[5]
8 אֲשֶׁ֣ר לֹא־חֹרָ֑בוּ וְחָלִ֥יתִי וְהָיִ֖יתִי כְּאַחַ֥ד הָאָדָֽם׃ 8 וַיַּעֲלוּ־לָ֞הּ סַרְנֵ֣י ב . יב[6]
פְלִשְׁתִּ֗ים שִׁבְעָ֛ה יְתָרִ֥ים לַחִ֖ים אֲשֶׁ֣ר לֹא־חֹרָ֑בוּ וַתַּאַסְרֵ֖הוּ בָּהֶֽם׃ ב
9 9 וְהָאֹרֵ֗ב יֹ֤שֵׁב לָהּ֙ בַּחֶ֔דֶר וַתֹּ֣אמֶר אֵלָ֔יו פְּלִשְׁתִּ֥ים עָלֶ֖יךָ שִׁמְשׁ֑וֹן ו בטע זקף בסיפ
וַיְנַתֵּק֙[a] אֶת־הַיְתָרִ֔ים כַּאֲשֶׁ֨ר יִנָּתֵ֤ק פְּתִֽיל־הַנְּעֹ֙רֶת֙ בַּהֲרִיח֣וֹ אֵ֔שׁ וְלֹ֥א ל . ג . ל
10 נוֹדַ֖ע כֹּחֽוֹ׃ 10 וַתֹּ֤אמֶר דְּלִילָה֙ אֶל־שִׁמְשׁ֔וֹן הִנֵּה֙ הֵתַ֣לְתָּ בִּ֔י וַתְּדַבֵּ֥ר
11 אֵלַ֖י כְּזָבִ֑ים עַתָּה֙ הַגִּֽידָה־נָּ֣א לִ֔י בַּמֶּ֖ה תֵּאָסֵֽר׃ 11 וַיֹּ֣אמֶר אֵלֶ֔יהָ אִם־
אָס֤וֹר יַאַסְרוּנִי֙ בַּעֲבֹתִ֣ים חֲדָשִׁ֔ים אֲשֶׁ֛ר לֹא־נַעֲשָׂ֥ה בָהֶ֖ם מְלָאכָ֑ה ב חד חס וחד מל[2] . ב חד חס וחד מל[5] . ח[7] קמ וכל חומש המגילות דכות ב מ ב
12 וְחָלִ֥יתִי וְהָיִ֖יתִי כְּאַחַ֥ד הָאָדָֽם׃ 12 וַתִּקַּ֣ח דְּלִילָה֩ עֲבֹתִ֨ים חֲדָשִׁ֜ים יב[6]
וַתַּאַסְרֵ֣הוּ בָהֶ֗ם וַתֹּ֤אמֶר אֵלָיו֙ פְּלִשְׁתִּ֤ים עָלֶ֙יךָ֙ שִׁמְשׁ֔וֹן וְהָאֹרֵ֖ב יֹשֵׁ֣ב
13 בֶּחָ֑דֶר וַיְנַתְּקֵ֛ם מֵעַ֥ל זְרֹעֹתָ֖יו כַּחֽוּט׃ 13 וַתֹּ֨אמֶר דְּלִילָ֜ה אֶל־שִׁמְשׁ֗וֹן ל . ל
עַד־הֵ֜נָּה הֵתַ֤לְתָּ בִּי֙ וַתְּדַבֵּ֣ר אֵלַ֔י כְּזָבִ֔ים הַגִּ֣ידָה[a] לִּ֔י בַּמֶּ֖ה תֵּאָסֵ֑ר
וַיֹּ֣אמֶר אֵלֶ֔יהָ אִם־תַּאַרְגִ֗י אֶת־שֶׁ֛בַע מַחְלְפ֥וֹת רֹאשִׁ֖י עִם־הַמַּסָּֽכֶת[b]׃ ל . ב . כו . ב
14 14 וַתִּתְקַע֙[a] בַּיָּתֵ֔ד[b] וַתֹּ֣אמֶר אֵלָ֔יו פְּלִשְׁתִּ֥ים עָלֶ֖יךָ שִׁמְשׁ֑וֹן וַיִּקַץ֙ מִשְּׁנָת֔וֹ ו בטע זקף בסיפ
15 וַיִּסַּ֛ע אֶת־[c]הַיְתַ֥ד הָאֶ֖רֶג[c] וְאֶת־הַמַּסָּֽכֶת[d]׃ 15 וַתֹּ֣אמֶר אֵלָ֔יו אֵ֚יךְ תֹּאמַ֣ר ל . ב . ו בטע זקף בסיפ

Cp 16 [1]Mm 1488. [2]Mp sub loco. [3]Mm 448. [4]Mm 2838. [5]Mm 1489. [6]Mm 361. [7]Mm 692.

2 [c] sic L, mlt Mss Edd וַהֲרַגְ׳ ‖ **9** [a] pc Mss וינַתֵּק, sic l ‖ **13** [a] nonn Mss + נא ut 6.10 ‖ [b] nonn vb exc, 𝔊 + *καὶ ἐγκρούσῃς ἐν τῷ πασσάλῳ εἰς τὸν τοῖχον, καὶ ἔσομαι ἀσθενὴς ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων* = וְתָקַעַתְּ בַּיָּתֵד אֶל־הַקִּיר וְחָלִיתִי וְהָיִיתִי כְּאַחַד הָאָדָם ‖ **14** [a] ante ותתקע nonn vb exc, 𝔊 pr *καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν Δαλιλα καὶ ἐδιάσατο τοὺς ἑπτὰ βοστρύχους τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ μετὰ τῆς ἐκτάσεως* = וַתְּיַשְּׁנֵהוּ וַתַּאֲרִיג אֶת־שֶׁבַע מַחְלְפוֹת רֹאשׁוֹ עִם־הַמַּסֶּכֶת ‖ [b] 𝔊 + *εἰς τὸν τοῖχον* = אֶל־הַקִּיר ‖ [c–c] crrp; prp הַיָּתֵד ‖ [d] 𝔊* + *καὶ οὐκ ἐγνώσθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ* cf 9b.

אֲהַבְתִּיךְ וְלִבְּךָ אֵין אִתִּי זֶה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים הֵתַלְתָּ בִּי וְלֹא־הִגַּדְתָּ לִּי — ב̇[8]. ה̇[9]. ב̇

16 בַּמֶּה כֹּחֲךָ גָּדוֹל׃ 16 וַיְהִי כִּי־הֵצִיקָה לּוֹ בִדְבָרֶיהָ כָּל־הַיָּמִים — ל̇

17 וַתְּאַלְצֵהוּ וַתִּקְצַר נַפְשׁוֹ לָמוּת׃ 17 וַיַּגֶּד־לָהּ אֶת־כָּל־לִבּוֹ וַיֹּאמֶר — ל̇. ד̇[10]

לָהּ מוֹרָה לֹא־עָלָה עַל־רֹאשִׁי כִּי־נְזִיר אֱלֹהִים אֲנִי מִבֶּטֶן אִמִּי אִם־ — כו

18 גֻּלַּחְתִּי וְסָר מִמֶּנִּי כֹחִי וְחָלִיתִי וְהָיִיתִי כְּכָל־ᵃהָאָדָם׃ 18 וַתֵּרֶא — ל̇. נז וכל תלים דכות במ״א. ל̇

דְלִילָה כִּי־הִגִּיד לָהּ אֶת־כָּל־לִבּוֹ וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְסַרְנֵי פְלִשְׁתִּים

לֵאמֹר עֲלוּ הַפַּעַם כִּי־הִגִּיד לָהּᵃ אֶת־כָּל־לִבּוֹ וְעָלוּᵇ אֵלֶיהָ סַרְנֵי — לה ק

19 פְלִשְׁתִּים ᶜוַיַּעֲלוּ הַכֶּסֶףᶜ בְּיָדָם׃ 19 וַתְּיַשְּׁנֵהוּ עַלᵃ־בִּרְכֶּיהָ וַתִּקְרָא — ל̇

לָאִישׁ וַתְּגַלַּחᵇ אֶת־שֶׁבַע מַחְלְפוֹת רֹאשׁוֹ ᶜוַתָּחֶל לְעַנּוֹתוֹᶜ וַיָּסַר כֹּחוֹ — לב̇[11]. ב̇. לב בנביא ד̇[12] מנה בסיפ. ג̇

20 מֵעָלָיו׃ 20 וַתֹּאמֶר פְּלִשְׁתִּים עָלֶיךָ שִׁמְשׁוֹן וַיִּקַץ מִשְּׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אֵצֵא — ג̇ חס[13]

21 כְּפַעַם בְּפַעַם וְאִנָּעֵר וְהוּא לֹא יָדַע כִּי יְהוָה סָר מֵעָלָיו׃ 21 וַיֹּאחֲזוּהוּ — ל̇. ל̇

פְלִשְׁתִּים וַיְנַקְּרוּ אֶת־עֵינָיו וַיּוֹרִידוּ אוֹתוֹ עַזָּתָה וַיַּאַסְרוּהוּ בַּנְחֻשְׁתַּיִם — ל̇. ב̇ מל בליש[14]. ב̇. ג̇ ב̇ חס וחד מל[15]

22 וַיְהִי טוֹחֵן בְּבֵית הָאֲסִירִיםᵃ׃ 22 וַיָּחֶל שְׂעַר־רֹאשׁוֹ לְצַמֵּחַ כַּאֲשֶׁר — ל̇. האסורים ק חד מן ה̇[16] זוגין כת̇ י וקר̇ ו. ט̇[17]. ד̇[18]. לב בנביא ד̇ מנה בסיפ

23 גֻּלָּח׃ פ 23 וְסַרְנֵי פְלִשְׁתִּים נֶאֶסְפוּ לִזְבֹּחַ זֶבַח־גָּדוֹל לְדָגוֹן — ל̇. ה̇

אֱלֹהֵיהֶם וּלְשִׂמְחָה וַיֹּאמְרוּ — ג̇[19]

נָתַן אֱלֹהֵינוּ בְּיָדֵנוּ אֵת שִׁמְשׁוֹן אוֹיְבֵינוּ׃ — ב̇ חס ו̇[20]

24 ᵃוַיִּרְאוּ אֹתוֹ הָעָם וַיְהַלְלוּ אֶת־אֱלֹהֵיהֶם כִּי אָמְרוּᵇ — ב̇ חס בסיפ. ד̇[21]. י̇ב פסוק את את ואת את

נָתַן אֱלֹהֵינוּ בְיָדֵנוּ אֶת־ᶜאוֹיְבֵנוּᵈ — ב̇ חס ו̇[12]

וְאֵת מַחֲרִיב אַרְצֵנוּ וַאֲשֶׁר הִרְבָּה אֶת־חֲלָלֵינוּ׃

25 וַיְהִי ᵃכִּי טוֹבᵃ לִבָּם וַיֹּאמְרוּ קִרְאוּ לְשִׁמְשׁוֹן וִישַׂחֶק־לָנוּ וַיִּקְרְאוּ — ל̇ בטע בסיפ. כטוב ק חד מן ד̇[22] בליש וחד מן ה̇[23] כת ב̇ מילין וקר̇ חדה. ל̇

לְשִׁמְשׁוֹן מִבֵּית הָאֲסִירִיםᵇ ᶜוַיְצַחֵק לִפְנֵיהֶםᶜ וַיַּעֲמִידוּ אוֹתוֹ בֵּין — האסורים ק חד מן ה̇[16] זוגין כת̇ י וקר̇ ו

26 הָעַמּוּדִים׃ᵈ 26 וַיֹּאמֶר שִׁמְשׁוֹן אֶל־הַנַּעַר הַמַּחֲזִיק בְּיָדוֹ הַנִּיחָה אוֹתִי — ב̇[24]

וַהֲמִשֵׁנִיᵃ אֶת־הָעַמֻּדִים אֲשֶׁר הַבַּיִת נָכוֹן עֲלֵיהֶם וְאֶשָּׁעֵן עֲלֵיהֶםᵇ׃ — והמשני ק. י̇א חס[25]

[8] Mm 1490. [9] Mm 1491. [10] Mm 1492. [11] Mm 319. [12] Mp sub loco. [13] Mm 3331. [14] Mm 1493. [15] Mm 4253. [16] Mm 2195. [17] Mm 4056. [18] Mm 1782. [19] Mm 1494. [20] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [21] Mm 85. [22] Mm 1772. [23] Mm 214. [24] Ex 32,10. [25] Mm 558.

17 ᵃ pc Mss כאחד ut 7.11 ‖ **18** ᵃ mlt Mss Vrs ut Q, l ‖ ᵇ l c mlt Mss וַיַּעֲלוּ cf 𝔊 ‖ ᶜ⁻ᶜ prp וְהכסף ‖ **19** ᵃ 𝔊* ἀνὰ μέσον, frt l בֵּין ‖ ᵇ l c Ms וַיְגַלַּח cf 𝔊* ‖ ᶜ⁻ᶜ 𝔊* καὶ ἤρξατο ταπεινοῦσθαι = וַיָּחֶל לְעָנוֹת ‖ **21** ᵃ mlt Mss ut Q, K סִרי– ‖ **24** ᵃ tr post 25 ‖ ᵇ frt dl cf 𝔊ᴮ ‖ ᶜ Ms שִׁמְשׁוֹן; Ms + שִׁמְשׁוֹן, prb ins ‖ ᵈ L* mlt Mss –בֵינוּ ‖ **25** ᵃ⁻ᵃ sic L; mlt Mss Edd כיטוב, K mlt Mss כִּי־טוב, Q nonn Mss כְּטוֹב ‖ ᵇ cf 21ᵃ ‖ ᶜ⁻ᶜ 𝔊* καὶ ἐνέπαιζον αὐτῷ ‖ ᵈ cf 24ᵃ ‖ **26** ᵃ mlt Mss ut Q, K pc Mss וְהֵימִ(י)שֵׁנִי; pc Mss והשמני; prp וַהֲמִשֵּׁנִי a משש ‖ ᵇ 𝔊* + ὁ δὲ παῖς ἐποίησεν οὕτως = וַיַּעַשׂ הַנַּעַר כֵּן.

27 וְהַבַּ֗יִת מָלֵ֤א הָֽאֲנָשִׁים֙ וְהַנָּשִׁ֔ים ᵃוְשָׁ֕מָּה כֹּ֖ל סַרְנֵ֣י פְלִשְׁתִּ֑ים וְעַל־הַגָּ֗ג 27
כִּשְׁלֹ֤שֶׁת אֲלָפִים֙ אִ֣ישׁ וְאִשָּׁ֔הᵃ הָרֹאִ֖ים בִּשְׂח֥וֹק שִׁמְשֽׁוֹן׃ 28 וַיִּקְרָ֥א 28
שִׁמְשׁ֛וֹן אֶל־יְהוָ֖ה וַיֹּאמַ֑ר אֲדֹנָ֣י יְ֠הֹוִה זָכְרֵ֨נִי נָ֜א וְחַזְּקֵ֣נִי נָ֗א אַ֚ךְ הַפַּ֣עַם
הַזֶּ֔הᵃ הָֽאֱלֹהִ֔יםᵇ וְאִנָּקְמָ֧ה נְקַם־אַחַ֛ת מִשְּׁתֵ֥י עֵינַ֖י מִפְּלִשְׁתִּֽים׃ 29 וַיִּלְפֹּ֣ת 29
שִׁמְשׁ֡וֹן אֶת־שְׁנֵ֣י ׀ עַמּוּדֵ֣י הַתָּ֗וֶךְ אֲשֶׁ֤ר הַבַּ֙יִת֙ נָכ֣וֹן עֲלֵיהֶ֔ם וַיִּסָּמֵ֖ךְ
עֲלֵיהֶ֑ם אֶחָ֥ד בִּֽימִינ֖וֹ וְאֶחָ֥ד בִּשְׂמֹאלֽוֹ׃ 30 וַיֹּ֣אמֶר שִׁמְשׁ֗וֹן תָּמ֣וֹת נַפְשִׁי֮ 30
עִם־פְּלִשְׁתִּים֒ וַיֵּ֣ט בְּכֹ֔חַ וַיִּפֹּ֤ל הַבַּ֙יִת֙ עַל־הַסְּרָנִ֔ים וְעַל־כָּל־הָעָ֖ם
אֲשֶׁר־בּ֑וֹ וַיִּהְי֤וּ הַמֵּתִים֙ אֲשֶׁ֣ר הֵמִ֣ית בְּמוֹת֔וֹ רַבִּ֕ים מֵאֲשֶׁ֥ר הֵמִ֖ית בְּחַיָּֽיו׃
31 וַיֵּרְד֨וּ אֶחָ֜יו וְכָל־בֵּ֣ית אָבִ֗יהוּ וַיִּשְׂא֣וּ אֹת֔וֹ וַֽיַּעֲל֣וּ ׀ וַיִּקְבְּר֣וּ אוֹת֗וֹ בֵּ֤ין 31
צָרְעָה֙ וּבֵ֣ין אֶשְׁתָּאֹ֔ל בְּקֶ֖בֶר מָנ֣וֹחַ אָבִ֑יו וְהוּא֙ שָׁפַ֣ט אֶת־יִשְׂרָאֵ֔ל
עֶשְׂרִ֖ים שָׁנָֽה׃ פ
17 1 וַֽיְהִי־אִ֥ישׁ מֵֽהַר־אֶפְרָ֖יִם וּשְׁמ֥וֹ מִיכָֽיְהוּ׃ 2 וַיֹּ֣אמֶר לְאִמּ֡וֹ 17
אֶֽלֶף֩ וּמֵאָ֨ה הַכֶּ֜סֶף אֲשֶׁ֣ר לֻֽקַּֽח־לָ֗ךְ וְאַתִּיᵃ אָלִית֙ וְגַם֙ אָמַ֣רְתְּ בְּאָזְנַ֔יᵇ
הִנֵּֽה־הַכֶּ֥סֶף אִתִּ֖י אֲנִ֣י לְקַחְתִּ֑יוᶜ וַתֹּ֣אמֶר אִמּ֔וֹ בָּר֥וּךְ בְּנִ֖י לַיהוָֽה׃
3 וַיָּ֛שֶׁב אֶת־אֶֽלֶף־וּמֵאָ֥ה הַכֶּ֖סֶף לְאִמּ֑וֹ וַתֹּ֣אמֶר אִ֡מּוֹ הַקְדֵּ֣שׁ הִקְדַּ֣שְׁתִּי 3
אֶת־הַכֶּסֶף֩ לַיהוָ֨ה מִיָּדִ֜י לִבְנִ֗י לַעֲשׂוֹת֙ פֶּ֣סֶל וּמַסֵּכָ֔ה ᵃוְעַתָּ֖ה אֲשִׁיבֶ֥נּוּ
לָֽךְᵃ׃ 4 וַיָּ֥שֶׁב אֶת־הַכֶּ֖סֶף לְאִמּ֑וֹ וַתִּקַּ֣ח אִ֠מּוֹ מָאתַ֨יִם כֶּ֜סֶף וַתִּתְּנֵ֣הוּ 4
לַצּוֹרֵ֗ף וַיַּעֲשֵׂ֙הוּ֙ פֶּ֣סֶל וּמַסֵּכָ֔ה וַיְהִ֖י בְּבֵ֥ית מִיכָֽיְהוּ׃ 5 וְהָאִ֣ישׁ מִיכָ֔ה ל֖וֹ 5
בֵּ֣ית אֱלֹהִ֑ים וַיַּ֤עַשׂ אֵפוֹד֙ וּתְרָפִ֔ים וַיְמַלֵּ֗א אֶת־יַד֙ אַחַ֣ד מִבָּנָ֔יו וַֽיְהִי־
ל֖וֹ לְכֹהֵֽן׃ 6 בַּיָּמִ֣ים הָהֵ֔ם אֵ֥ין מֶ֖לֶךְ בְּיִשְׂרָאֵ֑ל אִ֛ישׁ הַיָּשָׁ֥ר בְּעֵינָ֖יו 6
יַעֲשֶֽׂה׃ פ 7 וַֽיְהִי־נַ֗עַר מִבֵּ֥ית לֶ֙חֶם֙ יְהוּדָ֔ה ᵃמִמִּשְׁפַּ֖חַת יְהוּדָ֑הᵃ 7
וְה֥וּא לֵוִ֖י וְה֥וּא גָֽר־שָֽׁם׃ 8 וַיֵּ֨לֶךְ הָאִ֜ישׁ ᵃמֵהָעִ֗יר מִבֵּ֥ית לֶ֙חֶם֙ᵃ יְהוּדָ֔ה 8
לָג֖וּר בַּאֲשֶׁ֣ר יִמְצָ֑א וַיָּבֹ֥א הַר־אֶפְרַ֛יִם עַד־בֵּ֥ית מִיכָ֖ה לַעֲשׂ֥וֹת דַּרְכּֽוֹ׃
9 וַיֹּֽאמֶר־ל֥וֹ מִיכָ֖ה מֵאַ֣יִן תָּב֑וֹא וַיֹּ֨אמֶר אֵלָ֜יו לֵוִ֣י אָנֹ֗כִי מִבֵּ֤ית לֶ֙חֶם֙ 9
יְהוּדָ֔ה וְאָנֹכִ֣י הֹלֵ֔ךְ לָג֖וּר בַּאֲשֶׁ֥ר אֶמְצָֽא׃ 10 וַיֹּ֨אמֶר ל֜וֹ מִיכָ֗ה שְׁבָ֣ה 10

ח
ג . כב . ב מל בנביא . ל[26]
צא
ב . ב[27] . ל
ב . ל[28]
ג[29]
ל . ב[30]
יב[31] . ז מל[32] . מג . ג וחד מן ב חס בליש ובסיפ
ג
ד קמ וכל אתנח וס״פ דכות[1] . ד בנביא וכל מלכים דכות[2]
ה[3] . ואת חד מן ז[4] כת כן . ק ז[5] . יב
כה . ו
כה
ב חד מל וחד חס . ד בנביא וכל מלכים דכות[2]
ה . ט . כה[6]
ו . נא
ז פסוק והוא והוא[7] . ד . ב[8] . ג[9]
ה[10]
ח[11] בטע וכל זקף אתנח וס״פ דכות ב מ א
ה[10]

[26]Cf Mp Jon 3,4. [27]Lv 26,25. [28]Mm 2343. [29]Mm 3550. [30]Jer 44,20. [31]Mm 1447. [32]Mm 1483. Cp 17 [1]Mm 906. [2]Mm 1495. [3]Mm 1496. [4]Mm 2081. [5]Mm 1742. [6]Mm 187. [7]Mm 2017. [8]Mm 377. [9]Mm 2652. [10]Mm 2386. [11]Mm 1571.

27 a–a prb add ‖ **28** a prp יהוה ‖ b > 𝔊*𝔏, prb dl ‖ **Cp 17,2** a mlt Mss ut Q, K וְאַתְּי ‖ b unum aut pc vb exc ‖ c huc tr 3a–a ‖ **3** a–a cf 2c ‖ **7** a–a > Ms* 𝔖, gl? ‖ **8** a–a 𝔊BC *ἀπὸ Βηθλεεμ τῆς πόλεως*.

עִמָּדִי וֶהְיֵה־לִי לְאָב וּלְכֹהֵן וְאָנֹכִי אֶתֶּן־לְךָ עֲשֶׂרֶת כֶּסֶף לַיָּמִים וְעֵרֶךְ   ג[12]. ט. ה[13]
11 בְּגָדִים וּמִחְיָתֶךָ[a] [b]וַיֵּלֶךְ הַלֵּוִי[b]׃ 11 וַיּוֹאֶל הַלֵּוִי לָשֶׁבֶת אֶת־הָאִישׁ וַיְהִי   ז
12 הַנַּעַר לוֹ כְּאַחַד מִבָּנָיו׃ 12 וַיְמַלֵּא מִיכָה אֶת־יַד הַלֵּוִי וַיְהִי־לוֹ הַנַּעַר   יב[14]. ט
13 לְכֹהֵן וַיְהִי בְּבֵית מִיכָה׃ 13 וַיֹּאמֶר מִיכָה עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי־יֵיטִיב יְהוָה   ו
18 לִי כִּי הָיָה־לִי הַלֵּוִי לְכֹהֵן׃ 18 1 בַּיָּמִים הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל   ו
וּבַיָּמִים הָהֵם שֵׁבֶט הַדָּנִי מְבַקֶּשׁ־לוֹ נַחֲלָה לָשֶׁבֶת כִּי לֹא־נָפְלָה לּוֹ   ל
2 עַד־הַיּוֹם הַהוּא בְּתוֹךְ־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל בְּנַחֲלָה[a]׃ ס 2 וַיִּשְׁלְחוּ   ב[1]
בְנֵי־דָן ׀ מִמִּשְׁפַּחְתָּם[a] חֲמִשָּׁה אֲנָשִׁים [b]מִקְצוֹתָם אֲנָשִׁים[b] בְּנֵי־חַיִל   ל[2]
מִצָּרְעָה וּמֵאֶשְׁתָּאֹל לְרַגֵּל אֶת־הָאָרֶץ וּלְחָקְרָהּ וַיֹּאמְרוּ[c] אֲלֵהֶם   ל. ב בנביא. כט[3] חס בנביא ו[4] מנה בסיפ
לְכוּ חִקְרוּ אֶת־הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ הַר־אֶפְרַיִם עַד־בֵּית מִיכָה וַיָּלִינוּ[d] שָׁם׃   ל[5]
3 הֵמָּה עִם־בֵּית מִיכָה וְהֵמָּה הִכִּירוּ אֶת־קוֹל הַנַּעַר הַלֵּוִי וַיָּסוּרוּ שָׁם   יט ר״פ[6]. ב מל
וַיֹּאמְרוּ לוֹ מִי־הֱבִיאֲךָ הֲלֹם וּמָה־אַתָּה עֹשֶׂה בָּזֶה וּמַה־לְּךָ פֹה׃   יא. ל. ל
4 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם כָּזֹה וְכָזֶה[a] עָשָׂה לִי מִיכָה וַיִּשְׂכְּרֵנִי וָאֱהִי־לוֹ לְכֹהֵן׃   כט[3] חס בנביא ו[4] מנה בסיפ. ג[7]. ל. ו
5 וַיֹּאמְרוּ לוֹ שְׁאַל־נָא בֵאלֹהִים וְנֵדְעָה הֲתַצְלִיחַ[a] דַּרְכֵּנוּ אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ   ה[5]. ז. ו
ס 6 הֹלְכִים עָלֶיהָ׃ 6 וַיֹּאמֶר לָהֶם הַכֹּהֵן לְכוּ לְשָׁלוֹם נֹכַח יְהוָה דַּרְכְּכֶם   כב[8] וכל ד״ה ועזרא דכות ב מ ה חס בליש
7 אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־בָהּ׃ פ 7 וַיֵּלְכוּ חֲמֵשֶׁת הָאֲנָשִׁים וַיָּבֹאוּ לָיְשָׁה[a] וַיִּרְאוּ   ב חד קמ וחד פת
אֶת־הָעָם אֲשֶׁר־בְּקִרְבָּהּ [b]יוֹשֶׁבֶת־לָבֶטַח כְּמִשְׁפַּט צִדֹנִים[b] שֹׁקֵט ׀   ה[9]. ה חס בליש[10]
וּבֹטֵחַ [c]וְאֵין־מַכְלִים דָּבָר[c] בָּאָרֶץ [d]יוֹרֵשׁ עֶצֶר[d] וּרְחֹקִים הֵמָּה מִצִּדֹנִים   ו פסוק ואין אין. ב חד חס וחד מל. ז[11] מל ב מנה בליש
8 וְדָבָר אֵין־לָהֶם עִם־אָדָם[e]׃ 8 וַיָּבֹאוּ אֶל־אֲחֵיהֶם צָרְעָה וְאֶשְׁתָּאֹל
9 וַיֹּאמְרוּ לָהֶם אֲחֵיהֶם [a]מָה אַתֶּם[a]׃ 9 וַיֹּאמְרוּ קוּמָה[a] וְנַעֲלֶה עֲלֵיהֶם[b]   ל
כִּי[c] רָאִינוּ אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה טוֹבָה מְאֹד וְאַתֶּם מַחְשִׁים אַל־תֵּעָצְלוּ   ד[12]. ל
10 לָלֶכֶת לָבֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ׃ 10 כְּבֹאֲכֶם[a] תָּבֹאוּ ׀ אֶל־עַם בֹּטֵחַ   ט חס[13]. ג וחס[14]
וְהָאָרֶץ רַחֲבַת יָדַיִם כִּי־נְתָנָהּ [b]אֱלֹהִים[b] בְּיֶדְכֶם מָקוֹם אֲשֶׁר אֵין־שָׁם   ל

[12] Mm 384. [13] Mm 2872. [14] Mm 361. Cp 18 [1] Mm 3972. [2] וחד משפחתם 1 Ch 4,27. [3] Mm 1954. [4] Mm 1508. [5] Mp sub loco. [6] Mm 1497. [7] Mm 1760. [8] Mm 11. [9] Mm 514. [10] Mm 3891. [11] Mm 3780 contra textum. [12] Mm 1498. [13] Mm 355. [14] Mm 1253.

10 [a] $\mathfrak{G}^{L}$ + *καὶ εὐδόκησεν ὁ Λευίτης*, 𝔏 + *et coegit eum* = וַיָּאֶץ בַּלֵּוִי ‖ [b–b] dttg cf 11, dl ‖ **Cp 18,1** [a] pc Mss 𝔊𝔖 'נ ‖ **2** [a] 𝔊𝔗 pl ‖ [b–b] > 𝔊*𝔖 ‖ [c] ℭ Ms ־ר ‖ [d] $\mathfrak{G}^{ARO}$(𝔏𝔙) *καὶ κατέπαυσαν* ‖ **4** [a] prp וכזה cf 2 S 11,25 כָּזֹאת וְכָזֹאת ‖ **5** [a] l c ℭ mlt Mss הֲתַצְלַח cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ **7** [a] prb ins [b–b] ‖ [b–b] cf [a] ‖ [c–c] prp וְאֵין־מֶלֶךְ מַדְבִּר ‖ [d–d] prp נֹגֵשׂ וְעֹצֵר cf $\mathfrak{G}^{B}$𝔖 ‖ [e] 𝔊*σ' *Συρίας* = אֲרָם, frt l ‖ **8** [a–a] cf Rt 3,16 מִי אַתְּ ‖ **9** [a] l c Q^{Or} nonn Mss Vrs קוּמוּ ‖ [b] prb crrp e לַיְשָׁה ‖ [c] 𝔊* + *εἰσήλθαμεν καὶ ἐνεπεριεπατήσαμεν ἐν τῇ γῇ ἕως σιγῆσαι* ($\mathfrak{G}^{K\,min}$ *Λαισα*) *καί* ‖ **10** [a] nonn Mss 'בְּב cf 𝔖 ‖ [b] Ms 𝔙 יהוה.

11 מַחְסוֹר כָּל־דָּבָר אֲשֶׁר בָּאָרֶץ׃ 11 וַיִּסְעוּ מִשָּׁם מִמִּשְׁפַּחַת
12 הַדָּנִי מִצָּרְעָה וּמֵאֶשְׁתָּאֹל שֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ חָגוּר כְּלֵי מִלְחָמָה׃ 12 וַיַּעֲלוּ ל[15]
וַיַּחֲנוּ בְּקִרְיַת יְעָרִים בִּיהוּדָה עַל־כֵּן קָרְאוּ לַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנֵה־דָן ל בטע . ט בסיפ[16]
13 עַד הַיּוֹם הַזֶּה הִנֵּה אַחֲרֵי קִרְיַת יְעָרִים׃ 13 וַיַּעַבְרוּ מִשָּׁם הַר־אֶפְרָיִם
14 וַיָּבֹאוּ עַד־בֵּית מִיכָה׃ 14 וַיַּעֲנוּ חֲמֵשֶׁת הָאֲנָשִׁים הַהֹלְכִים לְרַגֵּל
אֶת־הָאָרֶץ לַיִשׁ[a] וַיֹּאמְרוּ אֶל־אֲחֵיהֶם הַיְדַעְתֶּם כִּי יֵשׁ בַּבָּתִּים הָאֵלֶּה ג[17]
15 אֵפוֹד וּתְרָפִים וּפֶסֶל וּמַסֵּכָה וְעַתָּה דְּעוּ מַה־תַּעֲשׂוּ׃ 15 וַיָּסוּרוּ ב מל . י מילין ר"פ ובתר שמה[18]
שָׁמָּה וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּית־הַנַּעַר הַלֵּוִי [a]בֵּית מִיכָה[a] וַיִּשְׁאֲלוּ־לוֹ לְשָׁלוֹם׃
16 16 וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת [a]אִישׁ חֲגוּרִים[a] כְּלֵי מִלְחַמְתָּם[b] נִצָּבִים פֶּתַח הַשָּׁעַר ג ר"פ[19] . ב[15] . ג חד מל וב חס . ל
17 [c]אֲשֶׁר מִבְּנֵי־דָן׃[c] 17 וַיַּעֲלוּ[a] חֲמֵשֶׁת הָאֲנָשִׁים הַהֹלְכִים לְרַגֵּל אֶת־ ל . יד פסוק את את ואת ואת ואת
הָאָרֶץ בָּאוּ שָׁמָּה לָקְחוּ[b] אֶת־הַפֶּסֶל וְאֶת־הָאֵפוֹד וְאֶת־הַתְּרָפִים ב
וְאֶת־הַמַּסֵּכָה וְהַכֹּהֵן נִצָּב פֶּתַח הַשַּׁעַר [c]וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת הָאִישׁ הֶחָגוּר ב[15] . ל
18 כְּלֵי הַמִּלְחָמָה׃[c] 18 [a]וְאֵלֶּה בָּאוּ בֵּית מִיכָה וַיִּקְחוּ [b]אֶת־פֶּסֶל הָאֵפוֹד[b] ל
וְאֶת־הַתְּרָפִים וְאֶת־הַמַּסֵּכָה[a] וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם הַכֹּהֵן מָה אַתֶּם עֹשִׂים׃
19 19 וַיֹּאמְרוּ לוֹ הַחֲרֵשׁ שִׂים־יָדְךָ עַל־פִּיךָ וְלֵךְ עִמָּנוּ וֶהְיֵה־לָנוּ לְאָב כד . יא[20]
וּלְכֹהֵן הֲטוֹב ׀ הֱיוֹתְךָ כֹהֵן לְבֵית אִישׁ אֶחָד אוֹ הֱיוֹתְךָ כֹהֵן לְשֵׁבֶט ג[21] . ל[22]
20 וּלְמִשְׁפָּחָה בְּיִשְׂרָאֵל׃ 20 וַיִּיטַב לֵב הַכֹּהֵן וַיִּקַּח אֶת־הָאֵפוֹד וְאֶת־ ל
21 הַתְּרָפִים וְאֶת־הַפָּסֶל וַיָּבֹא בְּקֶרֶב הָעָם׃ 21 וַיִּפְנוּ וַיֵּלֵכוּ וַיָּשִׂימוּ אֶת־ ל . לה
22 הַטַּף וְאֶת־הַמִּקְנֶה וְאֶת־הַכְּבוּדָּה לִפְנֵיהֶם׃ 22 הֵמָּה הִרְחִיקוּ מִבֵּית ג ומל[23] . יט ר"פ[24]
מִיכָה וְהָאֲנָשִׁים[a] אֲשֶׁר בַּבָּתִּים אֲשֶׁר עִם־בֵּית מִיכָה נִזְעֲקוּ וַיַּדְבִּיקוּ ל . ב[25]
23 אֶת־בְּנֵי־דָן׃ 23 וַיִּקְרְאוּ אֶל־בְּנֵי־דָן וַיַּסֵּבּוּ פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ לְמִיכָה ג[26]
24 מַה־לְּךָ כִּי נִזְעָקְתָּ׃ 24 וַיֹּאמֶר אֶת־אֱלֹהַי אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי[a] לְקַחְתֶּם וְאֶת־ ב
25 הַכֹּהֵן וַתֵּלְכוּ וּמַה־לִּי עוֹד וּמַה־זֶּה תֹּאמְרוּ אֵלַי מַה־לָּךְ׃ 25 וַיֹּאמְרוּ ל . ל
אֵלָיו בְּנֵי־דָן אַל־תַּשְׁמַע קוֹלְךָ עִמָּנוּ פֶּן־יִפְגְּעוּ בָכֶם אֲנָשִׁים מָרֵי נֶפֶשׁ ל

[15] Mm 2373. [16] Mp sub loco. [17] Mm 1499. [18] Mm 1123. [19] Mm 4173 ב. [20] Mm 1500. [21] Mm 384. [22] Mm 1470. [23] Mm 1501. [24] Mm 1497. [25] Mm 1502. [26] Mm 1503.

14 [a] > 𝔊*, gl ‖ **15** [a–a] prb gl ‖ **16** [a–a] l הָאִישׁ הַח׳ cf $𝔊^{BL}$ et 17 ‖ [b] huc tr [c–c] cf Syh ‖ [c–c] cf [b] ‖ **17** [a] prp וַיֵּלְכוּ ‖ [b] prp לָקַחַת ‖ [c–c] prb add ‖ **18** [a–a] prb add ‖ [b–b] 𝔊 *τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ εφουδ* = אֶת־הַפּ׳ וְאֶת־הָא׳ ‖ **22** [a] pr וּמִיכָה cf 𝔊 ‖ **24** [a] 𝔊*(𝔙) + *ἐμαυτῷ*, prb ins לִי (hpgr).

26 וְאָסַפְתָּה נַפְשְׁךָ וְנֶפֶשׁ בֵּיתֶךָ׃ 26 וַיֵּלְכוּ בְנֵי־דָן לְדַרְכָּם וַיַּרְא מִיכָה ל מל[27]
27 כִּי־חֲזָקִים הֵמָּה מִמֶּנּוּ וַיִּפֶן וַיָּשָׁב אֶל־בֵּיתוֹ׃ 27 וְהֵמָּה לָקְחוּ ל. ג[28]. י ר״פ[29]
אֵת[a] אֲשֶׁר־עָשָׂה מִיכָה וְאֶת־הַכֹּהֵן אֲשֶׁר הָיָה־לוֹ וַיָּבֹאוּ עַל[b]־לַיִשׁ עַל־ ב. כא פסוק על על ומילה חדה בינית[30]
עַם שֹׁקֵט וּבֹטֵחַ וַיַּכּוּ אוֹתָם[c] לְפִי־חָרֶב וְאֶת־הָעִיר שָׂרְפוּ בָאֵשׁ׃ ה[31]
28 וְאֵין מַצִּיל כִּי רְחוֹקָה־הִיא מִצִּידוֹן וְדָבָר אֵין־לָהֶם עִם־אָדָם[a] ו פסוק ואין אין
29 וְהִיא בָּעֵמֶק אֲשֶׁר לְבֵית־רְחוֹב וַיִּבְנוּ אֶת־הָעִיר וַיֵּשְׁבוּ בָהּ׃ 29 וַיִּקְרְאוּ ג מל שם קריה[32]
שֵׁם־הָעִיר דָּן בְּשֵׁם[a] דָּן אֲבִיהֶם אֲשֶׁר יוּלַּד לְיִשְׂרָאֵל וְאוּלָם לַיִשׁ ל[33]. ב מל[34]. ג זוגין[35]
30 שֵׁם־הָעִיר לָרִאשֹׁנָה׃ 30 וַיָּקִימוּ לָהֶם בְּנֵי־דָן אֶת־הַפָּסֶל וִיהוֹנָתָן בֶּן־ ב[36]. ג
גֵּרְשֹׁם בֶּן־מְנַשֶּׁה[a] הוּא וּבָנָיו הָיוּ כֹהֲנִים לְשֵׁבֶט הַדָּנִי עַד־יוֹם גְּלוֹת ד[37] וכל ד״ה דכות ב מ ב. ד אותיות תלויות[38]
31 הָאָרֶץ׃ 31 וַיָּשִׂימוּ לָהֶם אֶת־פֶּסֶל מִיכָה אֲשֶׁר עָשָׂה כָּל־יְמֵי הֱיוֹת לה
בֵּית־הָאֱלֹהִים בְּשִׁלֹה[a]׃ פ מח

19 1 וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וּמֶלֶךְ אֵין בְּיִשְׂרָאֵל וַיְהִי ׀ אִישׁ לֵוִי גָּר [1] בטע בסיפ
בְּיַרְכְּתֵי הַר־אֶפְרַיִם וַיִּקַּח־לוֹ אִשָּׁה פִילֶגֶשׁ מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה׃
2 וַתִּזְנֶה[a] עָלָיו פִּילַגְשׁוֹ וַתֵּלֶךְ מֵאִתּוֹ אֶל־בֵּית אָבִיהָ אֶל־בֵּית לֶחֶם ב חד ר״פ וחד ס״פ[1]
3 יְהוּדָה וַתְּהִי־שָׁם יָמִים אַרְבָּעָה חֳדָשִׁים׃ 3 וַיָּקָם אִישָׁהּ וַיֵּלֶךְ אַחֲרֶיהָ כה[2]
לְדַבֵּר עַל־לִבָּהּ לַהֲשִׁיבוֹ[a] וְנַעֲרוֹ עִמּוֹ וְצֶמֶד חֲמֹרִים וַתְּבִיאֵהוּ[b] בֵּית להשיבה ק חד מן ח[3] כת ו וחד מן ג בליש. ל מל
4 אָבִיהָ וַיִּרְאֵהוּ אֲבִי הַנַּעֲרָה וַיִּשְׂמַח לִקְרָאתוֹ׃ 4 וַיֶּחֱזַק[a]־בּוֹ חֹתְנוֹ אֲבִי
5 הַנַּעֲרָה וַיֵּשֶׁב אִתּוֹ שְׁלֹשֶׁת יָמִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיָּלִינוּ[b] שָׁם׃ 5 וַיְהִי [1] בטע בסיפ
בַּיּוֹם הָרְבִיעִי וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וַיָּקָם לָלֶכֶת וַיֹּאמֶר אֲבִי הַנַּעֲרָה אֶל־
6 חֲתָנוֹ סְעָד לִבְּךָ פַּת־לֶחֶם וְאַחַר תֵּלֵכוּ׃ 6 וַיֵּשְׁבוּ וַיֹּאכְלוּ שְׁנֵיהֶם ל[4]. ב. ל
יַחְדָּו וַיִּשְׁתּוּ וַיֹּאמֶר אֲבִי הַנַּעֲרָה אֶל־הָאִישׁ הוֹאֶל־נָא וְלִין וְיִטַב לִבֶּךָ׃ ד[4]
7 וַיָּקָם הָאִישׁ לָלֶכֶת וַיִּפְצַר־בּוֹ חֹתְנוֹ וַיָּשָׁב[a] וַיָּלֶן שָׁם׃ 8 וַיַּשְׁכֵּם ו
בַּבֹּקֶר בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי לָלֶכֶת וַיֹּאמֶר ׀ אֲבִי הַנַּעֲרָה סְעָד־נָא לְבָבְךָ ב

[27] Mm 1713. [28] Mm 2777. [29] Mm 1249. [30] Mm 686. [31] Mm 1392. [32] Mp sub loco. [33] Mm 1263. [34] Mm 1504. [35] Mm 509. [36] Mm 1505. [37] Mm 3914. [38] Mm 3557. Cp 19 [1] Mm 2413. [2] Mm 1506. [3] Mm 3827. [4] Mp sub loco.

27 [a] 2 Mss + הַפֶּסֶל; prb ins הָאֱלֹהִים cf 24 ‖ [b] frt l c mlt Mss 𝔊* עַד; pc Mss 𝔖𝔙 אֶל ‖ [c] Ms Seb אוֹתָהּ; l 𝔐 ‖ **28** [a] cf 7[e] ‖ **29** [a] l c mlt Mss 𝔊* כְּשֵׁם ‖ **30** [a] L mlt Mss נ suspensum, mlt Mss Edd non suspensum; l c pc Mss 𝔊*𝔙 מֹשֶׁה cf Syh ‖ **31** [a] prp בְּלָיְשָׁה vel בְּשַׁלְוָה ‖ **Cp 19,2** [a] 𝔊*(𝔙) *καὶ ὠργίσθη* (a זנה II cf akk *zenû*); prp וַתִּזְנַח ‖ **3** [a] mlt Mss ut Q, l; K ־וֹ ‖ [b] 𝔊* *καὶ ἐπορεύθη*, prp וַיָּבֹא ‖ **4** [a] sic L, mlt Mss Edd וַיֶּחֱזַק ‖ [b] prp וַיָּלֶן cf $𝔊^{II}$𝔏 ‖ **7** [a] Ms $𝔊^{BRIIIC}$ וַיֵּשֶׁב.

ל וְהִֽתְמַהְמְהוּ[a] עַד־נְטוֹת הַיּוֹם וַיֹּאכְלוּ[b] שְׁנֵיהֶם׃ 9 וַיָּקָם הָאִישׁ לָלֶכֶת 9
ב כת ה[5] הוּא וּפִילַגְשׁוֹ וְנַעֲרוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ חֹתְנוֹ אֲבִי הַנַּעֲרָה הִנֵּה נָא רָפָה הַיּוֹם
ב . ג[6] לַעֲרוֹב [a]לִינוּ־נָא הִנֵּה חֲנוֹת הַיּוֹם[a] לִין פֹּה וְיִיטַב לְבָבֶךָ וְהִשְׁכַּמְתֶּם
ל חס מָחָר לְדַרְכְּכֶם וְהָלַכְתָּ לְאֹהָלֶךָ[b]׃ 10 וְלֹא־אָבָה הָאִישׁ לָלוּן וַיָּקָם 10
ו מל[7] . ל מל וַיֵּלֶךְ וַיָּבֹא עַד־נֹכַח יְבוּס הִיא יְרוּשָׁלָ͏ִם וְעִמּוֹ צֶמֶד חֲמוֹרִים חֲבוּשִׁים
ל וּפִילַגְשׁוֹ עִמּוֹ[a]׃ 11 הֵם עִם־יְבוּס וְהַיּוֹם רַד[a] מְאֹד וַיֹּאמֶר הַנַּעַר 11
אֶל־אֲדֹנָיו לְכָה־נָּא וְנָסוּרָה אֶל־עִיר־הַיְבוּסִי הַזֹּאת וְנָלִין בָּהּ׃
ל 12 וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲדֹנָיו לֹא נָסוּר אֶל־עִיר נָכְרִי[a] אֲשֶׁר לֹא־מִבְּנֵי 12
ב . לכה[a] ק חד מן ג[9] חס בליש יִשְׂרָאֵל הֵנָּה[b] וְעָבַרְנוּ עַד־גִּבְעָה[c]׃ 13 וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ לְךָ[a] וְנִקְרְבָה 13
ל בְּאַחַד[b] הַמְּקֹמוֹת וְלַנּוּ בַגִּבְעָה אוֹ בָרָמָה׃ 14 וַיַּעַבְרוּ וַיֵּלֵכוּ וַתָּבֹא 14
לָהֶם הַשֶּׁמֶשׁ אֵצֶל הַגִּבְעָה אֲשֶׁר לְבִנְיָמִן׃ 15 וַיָּסֻרוּ שָׁם[a] לָבוֹא לָלוּן 15
ז[10] . ד . יט[11] בַּגִּבְעָה [b]וַיָּבוֹא וַיֵּשֶׁב[b] בִּרְחוֹב הָעִיר וְאֵין אִישׁ מְאַסֵּף־אוֹתָם הַבָּיְתָה
ב ר״פ בסיפ[12] . ב לָלוּן׃ 16 וְהִנֵּה ׀ אִישׁ זָקֵן בָּא מִן־מַעֲשֵׂהוּ מִן־הַשָּׂדֶה בָּעֶרֶב וְהָאִישׁ 16
יח[13] . ה מֵהַר אֶפְרַיִם וְהוּא־גָר בַּגִּבְעָה וְאַנְשֵׁי הַמָּקוֹם בְּנֵי יְמִינִי׃ 17 וַיִּשָּׂא 17
ל חס . ב עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־הָאִישׁ הָאֹרֵחַ בִּרְחֹב הָעִיר וַיֹּאמֶר הָאִישׁ הַזָּקֵן אָנָה
ה[14] תֵלֵךְ וּמֵאַיִן תָּבוֹא׃ 18 וַיֹּאמֶר אֵלָיו עֹבְרִים אֲנַחְנוּ מִבֵּית־לֶחֶם יְהוּדָה 18
עַד־יַרְכְּתֵי הַר־אֶפְרַיִם מִשָּׁם אָנֹכִי וָאֵלֵךְ עַד־בֵּית לֶחֶם יְהוּדָה
ד[15] . ז[10] . ד . יט[11] . ח פסוק דמיין[16] [a]וְאֶת־בֵּית יְהוָה[a] אֲנִי הֹלֵךְ וְאֵין אִישׁ מְאַסֵּף אוֹתִי הַבָּיְתָה׃ 19 וְגַם־ 19
ל מל . ז[17] תֶּבֶן גַּם־מִסְפּוֹא יֵשׁ לַחֲמוֹרֵינוּ[a] וְגַם לֶחֶם וָיַיִן יֶשׁ־לִי וְלַאֲמָתֶךָ וְלַנַּעַר
ב . ב עִם־עֲבָדֶיךָ[b] אֵין מַחְסוֹר כָּל־דָּבָר׃ 20 וַיֹּאמֶר הָאִישׁ הַזָּקֵן שָׁלוֹם ס [יג][18]
ל[19] . ד[20] . ב . ה[21] מל וכל כתיב דכות ב מ א לְךָ רַק כָּל־מַחְסוֹרְךָ עָלָי רַק בָּרְחוֹב אַל־תָּלַן׃ 21 וַיְבִיאֵהוּ לְבֵיתוֹ 21
ויבל[a] ק . ו מל[7] . יט ר״פ[22] וַיָּבוֹל[a] לַחֲמוֹרִים וַיִּרְחֲצוּ רַגְלֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ׃ 22 הֵמָּה 22
מֵיטִיבִים אֶת־לִבָּם וְהִנֵּה אַנְשֵׁי הָעִיר אַנְשֵׁי[a] בְּנֵי־[b]בְלִיַּעַל נָסַבּוּ אֶת־

[5] Mm 4045. [6] Mm 118. [7] Mm 1507. [8] Q addidi, cf Mp sub loco. [9] Mm 2214. [10] Mm 289. [11] Mm 1557. [12] Mm 1413. [13] Mm 2952. [14] Mm 1292. [15] Mm 1766. [16] Mm 3838. [17] Mm 94. [18] Mp sub loco. [19] וחד ומחסרך Prv 6,11. [20] Mm 2426. [21] Mm 1618. [22] Mm 1497.

8 [a] prp וַיֵּתְ׳ ‖ [b] 𝔊* + *καὶ ἔπιον* cf 4.6 ‖ **9** [a–a] > 𝔊^B, dl (dupl) ‖ [b] mlt Mss ־ליך ‖ **10** [a] l prb וְנַעֲרוֹ cf 𝔊^L Syh ‖ **11** [a] 𝔊* *κεκλικυῖα*, l יָרַד ‖ **12** [a] 𝔊^BC𝔖 f = ־יָּה; prp ־יִּם ‖ [b] pc Mss 𝔗 הֵמָּה (pc Mss הֵם) ‖ [c–c] frt add cf 13sq ‖ **13** [a] Q nonn Mss לְכָה, K לְךָ ‖ [b] mlt Mss בְּאַחַת ‖ **15** [a] 𝔗 שמה ‖ [b–b] 𝔊* pl ‖ **18** [a–a] 𝔊 *καὶ εἰς* (cf 𝔗) *τὸν οἶκόν μου* cf 29, 1 וְאֶל־בֵּיתִי ‖ **19** [a] nonn Mss ־רנו ‖ [b] l c mlt Mss 𝔖𝔗 עַבְדְּךָ cf 𝔙 ‖ **21** [a] mlt Mss ut Q, K ויבול vel וַיָּבוֹל ‖ **22** [a] > 𝔊*𝔙 ‖ [b] > pc Mss 𝔖.

הַבַּ֙יִת֙ מִֽתְדַּפְּקִ֖ים עַל־הַדָּ֑לֶת וַיֹּאמְר֗וּ אֶל־הָאִ֨ישׁ בַּ֤עַל הַבַּ֙יִת֙ הַזָּקֵ֣ן ל . יד פסוק על אל אל[23] . ל . ל
23 לֵאמֹ֔ר הוֹצֵ֗א אֶת־הָאִ֛ישׁ אֲשֶׁר־בָּ֥א אֶל־בֵּיתְךָ֖ וְנֵדָעֶֽנּוּ׃ 23 וַיֵּצֵ֨א ה[24] . ל
אֲלֵיהֶ֜ם הָאִ֨ישׁ בַּ֤עַל הַבַּ֙יִת֙ וַיֹּ֣אמֶר אֲלֵהֶ֔ם אַל־אַחַ֖י אַל־תָּרֵ֣עוּ נָ֑א כט[25] חס בנביא . ו[26] מנה בסיפ . ג
אַחֲרֵ֗י אֲשֶׁר־בָּ֞א הָאִ֤ישׁ הַזֶּה֙ אֶל[a]־בֵּיתִ֔י אַֽל־תַּעֲשׂ֖וּ אֶת־הַנְּבָלָ֥ה הַזֹּֽאת׃ ג
24 הִנֵּה֩ בִתִּ֨י הַבְּתוּלָ֜ה וּפִֽילַגְשֵׁ֗הוּ[a] אוֹצִֽיאָה־נָּ֤א אוֹתָם֙[b] וְעַנּ֣וּ אוֹתָ֔ם[b] וַעֲשׂ֣וּ ל . ב . ל
לָהֶ֔ם[c] הַטּ֖וֹב[d] בְּעֵינֵיכֶ֑ם וְלָאִ֤ישׁ הַזֶּה֙ לֹ֣א[e] תַעֲשׂ֔וּ דְּבַ֖ר הַנְּבָלָ֥ה הַזֹּֽאת׃ יח . ל[27]
25 וְלֹא־אָב֤וּ הָֽאֲנָשִׁים֙ לִשְׁמֹ֣עַ ל֔וֹ וַיַּחֲזֵ֤ק הָאִישׁ֙ בְּפִ֣ילַגְשׁ֔וֹ וַיֹּצֵ֥א אֲלֵיהֶ֖ם יג חס[28] . ב[29]
הַח֑וּץ וַיֵּדְע֨וּ אוֹתָ֜הּ וַיִּֽתְעַלְּלוּ־בָ֤הּ כָּל־הַלַּ֙יְלָה֙ עַד־הַבֹּ֔קֶר וַֽיְשַׁלְּח֖וּהָ ו[30] . ל
26 בַּעֲל֥וֹת[a] הַשָּֽׁחַר׃ 26 וַתָּבֹ֤א הָֽאִשָּׁה֙ לִפְנ֣וֹת הַבֹּ֔קֶר וַתִּפֹּ֛ל פֶּ֥תַח בֵּית־ כעלות ק . ל
27 הָאִ֥ישׁ אֲשֶׁר־אֲדוֹנֶ֖יהָ שָּׁ֑ם עַד־הָאֽוֹר׃ 27 וַיָּקָם אֲדֹנֶ֜יהָ בַּבֹּ֗קֶר וַיִּפְתַּח֙[a] ו מל בליש[31]
דַּלְת֣וֹת הַבַּ֔יִת וַיֵּצֵ֖א לָלֶ֣כֶת לְדַרְכּ֑וֹ וְהִנֵּ֨ה הָאִשָּׁ֤ה פִֽילַגְשׁוֹ֙ נֹפֶ֙לֶת֙ פֶּ֣תַח ל
28 הַבַּ֔יִת וְיָדֶ֖יהָ עַל־הַסַּֽף׃ 28 וַיֹּ֧אמֶר אֵלֶ֛יהָ ק֥וּמִי וְנֵלֵ֖כָה וְאֵ֣ין עֹנֶ֑ה וַיִּקָּחֶ֙הָ֙ ל בסיפ . יא . ל[32] . ה
29 עַל־הַחֲמ֔וֹר וַיָּ֣קָם הָאִ֔ישׁ וַיֵּ֖לֶךְ לִמְקֹמֽוֹ׃ 29 וַיָּבֹ֣א אֶל־בֵּית֗וֹ וַיִּקַּ֤ח אֶת־ ג חס בסיפ וכל אורית ושמואל דכות[32]
הַֽמַּאֲכֶ֙לֶת֙ וַיַּחֲזֵ֣ק בְּפִֽילַגְשׁ֔וֹ וַֽיְנַתְּחֶ֙הָ֙ לַעֲצָמֶ֔יהָ לִשְׁנֵ֥ים עָשָׂ֖ר נְתָחִ֑ים ג[33] . ל[32]
30 וַֽיְשַׁלְּחֶ֔הָ בְּכֹ֖ל גְּב֥וּל יִשְׂרָאֵֽל׃ 30 וְהָיָ֣ה כָל־הָרֹאֶ֗ה וְאָמַר֙ לֹֽא־נִהְיְתָ֤ה ב
וְלֹֽא־נִרְאֲתָה֙ כָּזֹ֔את לְמִיּ֞וֹם עֲל֤וֹת בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֙ מֵאֶ֣רֶץ מִצְרַ֔יִם עַ֖ד ג[34] . ו ול בסיפ ומל
20 הַיּ֣וֹם הַזֶּ֑ה[a] שִֽׂימוּ־לָכֶ֥ם[b] עָלֶ֖יהָ עֻ֥צוּ[c] וְדַבֵּֽרוּ׃ פ 20 1 וַיֵּצְאוּ֮ כָּל־ יו . ב וחס[35]
בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵל֒ וַתִּקָּהֵ֨ל הָעֵדָ֜ה כְּאִ֣ישׁ אֶחָ֗ד לְמִדָּן֙ וְעַד־בְּאֵ֣ר שֶׁ֔בַע וְאֶ֖רֶץ ב[1] . כ[2]
2 הַגִּלְעָ֑ד אֶל־יְהוָ֖ה הַמִּצְפָּֽה׃ 2 וַיִּֽתְיַצְּב֞וּ פִּנּ֣וֹת כָּל־הָעָ֗ם כֹּל֙ שִׁבְטֵ֣י ה . י פסוק כל כל ומילה חדה ביניה[3]
יִשְׂרָאֵ֔ל בִּקְהַ֖ל עַ֣ם הָאֱלֹהִ֑ים אַרְבַּ֨ע מֵא֥וֹת אֶ֛לֶף אִ֥ישׁ רַגְלִ֖י שֹׁ֥לֵֽף ד[4]
3 חָֽרֶב׃ פ 3 וַֽיִּשְׁמְעוּ֙[a] בְּנֵ֣י בִנְיָמִ֔ן כִּֽי־עָל֥וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל הַמִּצְפָּ֑ה[b]

[23] Mm 4093. [24] Mm 802. [25] Mm 1954. [26] Mm 1508. [27] Mm 319. [28] Mm 1509. [29] Mm 1510. [30] Mm 3174. [31] Mm 3182. [32] Mp sub loco. [33] Mm 1511. [34] Mm 1512. [35] Mm 1513. Cp 20 [1] Mm 702. [2] Mm 1514. [3] Mm 3316. [4] Mm 1747.

23 [a] sic L, mlt Mss Edd אֶל ‖ **24** [a] dl cf 25 ‖ [b] l אותה cf [a] ‖ [c] mlt Mss לָהֶן; l לָהּ cf [a] ‖ [d] mlt Mss כַּטּוֹב ‖ [e] mlt Mss 𝔊*𝔙 אַל ‖ **25** [a] mlt Mss ut Q ‖ **27** [a] mlt Mss + אֶת ‖ **30** [a] 𝔊* + *καὶ ἐνετείλατο τοῖς ἀνδράσιν, οἷς ἐξαπέστειλεν, λέγων Τάδε ἐρεῖτε πρὸς πάντα ἄνδρα Ισραηλ Εἰ γέγονεν κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀναβάσεως υἱῶν Ισραηλ ἐξ Αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης;* ins וַיְצַו הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר שָׁלַח לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּ לְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל הֲנִהְיְתָה כַּדָּבָר הַזֶּה לְמִיּוֹם עֲלוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד הַיּוֹם הַזֶּה ‖ [b] pc Mss 𝔗 לִבְבְכֶם ‖ [c] prp עֲצוּ עֵצָה cf 𝔊 ‖ **Cp 20,3** [a] 𝔗 + כל ‖ [b] frt nonn vb exc (prp וישמעו בני בנימן כי־עלו בני־ישראל המצפה [3a] [וַיְמָאֲנוּ לָבוֹא בְּתוֹכָם] [2a] ויתיצבו פנות כל־העם בקהל עם האלהים [3b] ויאמרו [ל]בני ישראל . . .).

וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דַּבְּרוּ אֵיכָה נִהְיְתָה הָרָעָה הַזֹּאת׃ 4 וַיַּעַן הָאִישׁ 4
הַלֵּוִי אִישׁ הָאִשָּׁה הַנִּרְצָחָה וַיֹּאמַר הַגִּבְעָתָה אֲשֶׁר לְבִנְיָמִן בָּאתִי אֲנִי
וּפִילַגְשִׁי לָלוּן׃ 5 וַיָּקֻמוּ עָלַי בַּעֲלֵי הַגִּבְעָה וַיָּסֹבּוּ עָלַי אֶת־הַבַּיִת 5
לָיְלָה אוֹתִי דִּמּוּ לַהֲרֹג וְאֶת־פִּילַגְשִׁי עִנּוּ[a] וַתָּמֹת׃ 6 וָאֹחֵז בְּפִילַגְשִׁי 6
וָאֲנַתְּחֶהָ וָאֲשַׁלְּחֶהָ בְּכָל־שְׂדֵה נַחֲלַת יִשְׂרָאֵל כִּי עָשׂוּ [a]זִמָּה וּנְבָלָה[a]
בְּיִשְׂרָאֵל׃ 7 הִנֵּה כֻלְּכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָבוּ לָכֶם דָּבָר וְעֵצָה הֲלֹם[a]׃ 7
8 וַיָּקָם כָּל־הָעָם כְּאִישׁ אֶחָד לֵאמֹר לֹא נֵלֵךְ אִישׁ לְאָהֳלוֹ וְלֹא נָסוּר 8
אִישׁ לְבֵיתוֹ׃ 9 וְעַתָּה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה לַגִּבְעָה עָלֶיהָ[a] בְּגוֹרָל׃ 9
10 וְלָקַחְנוּ עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים לַמֵּאָה לְכֹל ׀ שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וּמֵאָה לָאֶלֶף 10
וְאֶלֶף לָרְבָבָה לָקַחַת צֵדָה לָעָם [a]לַעֲשׂוֹת לְבוֹאָם[a] לְגֶבַע[b] בִּנְיָמִן
כְּכָל־הַנְּבָלָה אֲשֶׁר עָשָׂה[c] בְּיִשְׂרָאֵל׃ 11 וַיֵּאָסֵף כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל 11
[a]אֶל־הָעִיר[a] כְּאִישׁ אֶחָד חֲבֵרִים[b]׃ פ 12 וַיִּשְׁלְחוּ[a] שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל 12
אֲנָשִׁים בְּכָל־שִׁבְטֵי[b] בִנְיָמִן לֵאמֹר מָה הָרָעָה הַזֹּאת אֲשֶׁר נִהְיְתָה
בָּכֶם׃ 13 וְעַתָּה תְּנוּ אֶת־הָאֲנָשִׁים בְּנֵי־בְלִיַּעַל אֲשֶׁר בַּגִּבְעָה וּנְמִיתֵם 13
וּנְבַעֲרָה רָעָה[a] מִיִּשְׂרָאֵל וְלֹא אָבוּ [b] בִּנְיָמִן לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל אֲחֵיהֶם
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל׃ 14 וַיֵּאָסְפוּ בְנֵי־בִנְיָמִן מִן־הֶעָרִים[a] הַגִּבְעָתָה לָצֵאת 14
לַמִּלְחָמָה עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 15 וַיִּתְפָּקְדוּ בְּנֵי בִנְיָמִן בַּיּוֹם הַהוּא 15
מֵהֶעָרִים עֶשְׂרִים וְשִׁשָּׁה[a] אֶלֶף אִישׁ שֹׁלֵף חָרֶב לְבַד מִיֹּשְׁבֵי
הַגִּבְעָה הִתְפָּקְדוּ[b] [c]שְׁבַע מֵאוֹת אִישׁ בָּחוּר[c]׃ 16 מִכֹּל ׀ הָעָם הַזֶּה 16
שְׁבַע מֵאוֹת אִישׁ בָּחוּר אִטֵּר יַד־יְמִינוֹ כָּל־זֶה קֹלֵעַ בָּאֶבֶן אֶל־
הַשַּׂעֲרָה וְלֹא יַחֲטִא׃ פ 17 וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל הִתְפָּקְדוּ לְבַד מִבִּנְיָמִן 17
אַרְבַּע מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ שֹׁלֵף חָרֶב כָּל־זֶה אִישׁ מִלְחָמָה׃ 18 וַיָּקֻמוּ 18
וַיַּעֲלוּ בֵית־אֵל וַיִּשְׁאֲלוּ בֵאלֹהִים וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִי יַעֲלֶה־לָּנוּ

[5] Mm 1095. [6] Mm 1514. [7] Mp sub loco. [8] Mm 1515. [9] Cant 8,13. [10] Mm 1516. [11] Mm 2745. [12] Mm 4192. [13] Mm 1517. [14] Mm 1518. [15] Mm 2509.

5 [a] 𝔊* + *καὶ ἐνέπαιξαν αὐτῇ* cf 19,25 ‖ **6** [a–a] 𝔊* om ו זמה ‖ **7** [a] > 𝔊* ‖ **9** [a] 𝔊 pr *ἀναβησόμεθα*, pr נַעֲלֶה ‖ **10** [a–a] 𝔊* *τοῖς εἰσπορευομένοις ἐπιτελέσαι*, l לַבָּאִים לַעֲ' ‖ [b] Ms לְגִבְעָה, prp לְגִבְעַת ‖ [c] l c Ms 𝔊*𝔖 עָשׂוּ ‖ **11** [a–a] 𝔊*𝔏 *ἐκ τῶν πόλεων* ‖ [b] 𝔊* *ἐρχόμενοι* ex *ἐχόμενοι* = חֹבְ' ‖ **12** [a] Ms וַיְשַׁלְּחוּ ‖ [b] 𝔊𝔙 sg, l שֵׁבֶט ‖ **13** [a] prp הָרָעָה vel הָרַע ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔖𝔗 ut Q, ins ‖ **14** [a] 𝔊𝔖 + suff 3 pl ‖ **15** [a] 𝔊* *καὶ πέντε* cf 35.46 ‖ [b] prb huc tr : ‖ [c–c] prb ex 16; dl cf 𝔊*𝔖𝔙.

בַּתְּחִלָּה לַמִּלְחָמָה עִם־בְּנֵי בִנְיָמִן וַיֹּאמֶר יְהוָה יְהוּדָה[a] בַתְּחִלָּה׃ ‏ⁱ זוגין[16]
19 וַיָּקוּמוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּבֹּקֶר וַיַּחֲנוּ עַל־הַגִּבְעָה׃ פ 20 וַיֵּצֵא ‏ט מל[17] . ב
אִישׁ יִשְׂרָאֵל לַמִּלְחָמָה עִם־[a]בִּנְיָמִן וַיַּעַרְכוּ אִתָּם [b]אִישׁ־יִשְׂרָאֵל ‏[16] זוגין ול בעינ . לז[18]
21 מִלְחָמָה[b] אֶל־הַגִּבְעָה׃ 21 וַיֵּצְאוּ בְנֵי־בִנְיָמִן מִן־הַגִּבְעָה וַיַּשְׁחִיתוּ
22 בְיִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם הַהוּא שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אִישׁ אָרְצָה׃ 22 [a]וַיִּתְחַזֵּק ‏ח[19]
הָעָם[b] אִישׁ יִשְׂרָאֵל וַיֹּסִפוּ לַעֲרֹךְ מִלְחָמָה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־עָרְכוּ שָׁם
23 בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן׃ 23 וַיַּעֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל[a] וַיִּבְכּוּ לִפְנֵי־יְהוָה עַד־הָעֶרֶב ‏סד
וַיִּשְׁאֲלוּ בַיהוָה לֵאמֹר הַאוֹסִיף לָגֶשֶׁת לַמִּלְחָמָה עִם־בְּנֵי[b] בִנְיָמִן אָחִי ‏כ[20] . ב . ב[18] . ⁱ זוגין[16]
24 וַיֹּאמֶר יְהוָה עֲלוּ אֵלָיו׃ פ 24 וַיִּקְרְבוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־בְּנֵי[a]
25 בִנְיָמִן בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי׃ 25 וַיֵּצֵא בִנְיָמִן ׀ לִקְרָאתָם ׀ מִן־הַגִּבְעָה בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי
וַיַּשְׁחִיתוּ בִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד שְׁמֹנַת עָשָׂר אֶלֶף אִישׁ אָרְצָה כָּל־אֵלֶּה ‏כל אורית חס וכל קריא דכות ב מ א[21] . ל
26 שֹׁלְפֵי חָרֶב׃ 26 וַיַּעֲלוּ כָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכָל־הָעָם וַיָּבֹאוּ בֵית־אֵל ‏ל . נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג
וַיִּבְכּוּ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם לִפְנֵי יְהוָה וַיָּצוּמוּ בַיּוֹם־הַהוּא עַד־הָעָרֶב וַיַּעֲלוּ ‏ג מל[22]
ס[18] עֹלוֹת וּשְׁלָמִים לִפְנֵי יְהוָה׃ 27 [a]וַיִּשְׁאֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּיהוָה[a] וְשָׁם
28 אֲרוֹן בְּרִית הָאֱלֹהִים[b] בַּיָּמִים הָהֵם׃ 28 וּפִינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן[a] ‏ד[23] ול בסיפ
עֹמֵד ׀ לְפָנָיו בַּיָּמִים הָהֵם[b] לֵאמֹר הַאוֹסִף עוֹד לָצֵאת לַמִּלְחָמָה עִם־ ‏ב . ⁱ זוגין[16]
בְּנֵי־[c]בִנְיָמִן אָחִי אִם־אֶחְדָּל וַיֹּאמֶר יְהוָה עֲלוּ כִּי מָחָר אֶתְּנֶנּוּ בְיָדֶךָ[d]׃
29 וַיָּשֶׂם יִשְׂרָאֵל אֹרְבִים אֶל־הַגִּבְעָה סָבִיב׃ פ 30 וַיַּעֲלוּ בְנֵי־ ‏פד
יִשְׂרָאֵל אֶל־בְּנֵי בִנְיָמִן בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיַּעַרְכוּ אֶל־הַגִּבְעָה כְּפַעַם
31 בְּפָעַם׃ 31 וַיֵּצְאוּ בְנֵי־בִנְיָמִן לִקְרַאת הָעָם הָנְתְּקוּ[a] מִן־הָעִיר [b]וַיָּחֵלּוּ ‏ל . ד
לְהַכּוֹת מֵהָעָם חֲלָלִים כְּפַעַם ׀ בְּפַעַם[b] בַּמְסִלּוֹת אֲשֶׁר אַחַת עֹלָה ‏ב . ב
32 בֵית־אֵל וְאַחַת גִּבְעָתָה[c] בַּשָּׂדֶה כִּשְׁלֹשִׁים אִישׁ בְּיִשְׂרָאֵל׃ 32 וַיֹּאמְרוּ ‏ב . ג
בְּנֵי בִנְיָמִן נִגָּפִים הֵם לְפָנֵינוּ כְּבָרִאשֹׁנָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אָמְרוּ נָנוּסָה ‏ה[24] . הי וכל ר״פ דכות[25] . ל
33 וּנְתַקְּנֻהוּ מִן־הָעִיר אֶל־הַמְסִלּוֹת׃ 33 וְכֹל ׀ אִישׁ יִשְׂרָאֵל קָמוּ מִמְּקוֹמוֹ ‏ל . [26]

[16] Mm 456. [17] Mm 1663. [18] Mp sub loco. [19] Mm 4195. [20] Mm 1388. [21] 1 Ch 29,7. [22] Mm 1519. [23] Mm 4078. [24] Mm 1962. [25] Mm 470. [26] Mm 1520.

18 [a] 𝔊 + *ἀναβήσεται* ‖ **20** [a] mlt Mss 𝔖 + בְּנֵי, 𝔗 + *dbjt* ‖ [b–b] > 𝔊^{BC} ‖ **22** [a] tr post 23 ‖ [b] > 𝔊*𝔖, prb gl ‖ **23** [a] ins בֵּית־אֵל cf 18,26 ‖ [b] > 𝔊*, dl ‖ **24** [a] > Ms 𝔊*, dl ‖ **27** [a–a] 𝔊^{BR} apud 28[b] leg vid, frt recte ‖ [b] 2 Mss 𝔊^{BR} יהוה א׳, 2 Mss 𝔊*𝔖 יהוה ‖ **28** [a] pc Mss 𝔖 + הַכֹּהֵן ‖ [b] cf 27[a–a] ‖ [c] > pc Mss, dl cf 23[b].24[a] ‖ [d] 2 Mss בידיך ‖ **31** [a] prp וַיִּנָּתְקוּ cf Jos 8,16 ‖ [b–b] tr post [c] ‖ [c] prp גִּבְעֹנָה.

וַיַּעַרְכוּ בְּבַעַל תָּמָר וְאֹרֵב יִשְׂרָאֵל מֵגִיחַ מִמְּקֹמוֹ מִמַּעֲרֵה־[a]גָבַע׃ ל . ו[27] חס וכל אורית ואיוב דכות ב מ ב
34 וַיָּבֹאוּ מִנֶּגֶד[a] לַגִּבְעָה עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ בָּחוּר מִכָּל־יִשְׂרָאֵל 34
וְהַמִּלְחָמָה כָּבֵדָה וְהֵם לֹא יָדְעוּ כִּי־נֹגַעַת עֲלֵיהֶם הָרָעָה׃ פ ג[28] . ל . ג[29] וחס ב מנה בליש
35 וַיִּגֹּף יְהוָה ׀ אֶת־בִּנְיָמִן לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּשְׁחִיתוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּבִנְיָמִן 35
בַּיּוֹם הַהוּא עֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה אֶלֶף וּמֵאָה אִישׁ כָּל־אֵלֶּה שֹׁלֵף חָרֶב׃
36 וַיִּרְאוּ בְנֵי־בִנְיָמִן כִּי נִגָּפוּ וַיִּתְּנוּ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל מָקוֹם לְבִנְיָמִן 36 ל
כִּי בָטְחוּ אֶל־הָאֹרֵב אֲשֶׁר[a] שָׂמוּ אֶל[b]־הַגִּבְעָה׃ 37 וְהָאֹרֵב הֵחִישׁוּ 37 ל . ל[30] ׳ בטח אל
וַיִּפְשְׁטוּ אֶל־הַגִּבְעָה וַיִּמְשֹׁךְ הָאֹרֵב וַיַּךְ אֶת־כָּל־הָעִיר לְפִי־חָרֶב׃
38 וְהַמּוֹעֵד הָיָה לְאִישׁ יִשְׂרָאֵל עִם־הָאֹרֵב הֶרֶב[a] לְהַעֲלוֹתָם מַשְׂאַת 38 ל . ב[31] . ו[32]
הֶעָשָׁן מִן־הָעִיר׃ 39 וַיַּהֲפֹךְ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל בַּמִּלְחָמָה וּבִנְיָמִן הֵחֵל 39 ט וכל יהודה ויוסף דכות[33]
לְהַכּוֹת חֲלָלִים בְּאִישׁ־יִשְׂרָאֵל כִּשְׁלֹשִׁים אִישׁ כִּי אָמְרוּ אַךְ נִגּוֹף ג . ל
נִגָּף הוּא לְפָנֵינוּ כַּמִּלְחָמָה הָרִאשֹׁנָה׃ 40 וְהַמַּשְׂאֵת הֵחֵלָּה לַעֲלוֹת 40 ג . ל . ה . ה[34] ול בליש . יד[35] וכל אורית ויהושע דכות ב מ ג
מִן־הָעִיר עַמּוּד עָשָׁן וַיִּפֶן בִּנְיָמִן אַחֲרָיו וְהִנֵּה עָלָה כְלִיל־הָעִיר
הַשָּׁמָיְמָה׃ 41 וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל הָפַךְ וַיִּבָּהֵל אִישׁ בִּנְיָמִן כִּי רָאָה כִּי־ 41 יא[36] . ל
נָגְעָה עָלָיו[a] הָרָעָה׃ 42 וַיִּפְנוּ[a] לִפְנֵי אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֶל־דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר[b] 42
וְהַמִּלְחָמָה הִדְבִּיקָתְהוּ וַאֲשֶׁר מֵהֶעָרִים[c] מַשְׁחִיתִים[d] אוֹתוֹ בְּתוֹכוֹ[e]׃ ג[28] . ל . ד[37] . ח[30] ד מנה מל
43 כִּתְּרוּ[a] אֶת־בִּנְיָמִן הִרְדִיפֻהוּ[b] מְנוּחָה[c] הִדְרִיכֻהוּ[d] עַד נֹכַח הַגִּבְעָה[e] 43 ב חד חס וחד מל[38]
מִמִּזְרַח־שָׁמֶשׁ׃ 44 וַיִּפְּלוּ מִבִּנְיָמִן שְׁמֹנָה־עָשָׂר אֶלֶף אִישׁ אֶת־ 44
כָּל־אֵלֶּה אַנְשֵׁי־חָיִל׃ 45 וַיִּפְנוּ וַיָּנֻסוּ הַמִּדְבָּרָה אֶל־סֶלַע הָרִמּוֹן 45 יב[39]
וַיְעֹלְלֻהוּ בַּמְסִלּוֹת חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ וַיַּדְבִּיקוּ אַחֲרָיו עַד־גִּדְעֹם[a] ל . ב . ב[40] . ל
וַיַּכּוּ מִמֶּנּוּ אַלְפַּיִם אִישׁ׃ 46 וַיְהִי כָל־הַנֹּפְלִים מִבִּנְיָמִן עֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה 46
אֶלֶף אִישׁ שֹׁלֵף חֶרֶב בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־כָּל־אֵלֶּה אַנְשֵׁי־חָיִל׃ 47 וַיִּפְנוּ 47

[27] Mm 489. [28] Mm 1521. [29] Mm 947. [30] Mp sub loco. [31] Mm 1522. [32] Mm 326. [33] Mm 334. [34] Mm 3750. [35] Mm 1523. [36] Mm 1071. [37] Mm 1517. [38] Mm 1524. [39] Mm 757. [40] Mm 1502.

33 [a] 𝔊* *ἀπὸ δυσμῶν* (cf 𝔙), frt l (׳ג)־רַב— ‖ **34** [a] mlt Mss 𝔗 מִנֶּגֶב ‖ **36** [a] sic L, mlt Mss Edd אֲשֶׁר ‖ [b] mlt Mss עַל ‖ **38** [a] pc Mss 𝔊* חרב; > 𝔖𝔙 cf 𝔊^L, dl (dupl) ‖ **41** [a] mlt Mss אֵלָיו ‖ **42** [a] prb l וַיִּפֶן ‖ [b] pc Mss ־רָה— ‖ [c] 𝔊^II *ἐν τῇ πόλει* 𝔊^III *ἀπὸ τῆς πόλεως* cf 𝔙, prp מֵהָעִיר (ם dttg) ‖ [d] prp (הֵם) שְׁתַּיִם ‖ [e] prp בַּתָּוֶךְ cf 𝔖 ‖ **43** [a] 𝔊* *καὶ ἔκοψαν* (𝔊^B *κατέκοπτον*) = וַיַּכְּתֻהוּ vel וַיַּכְרִתוּהוּ; prp וַיַּכְּתֻרוּ ‖ [b] 𝔊^BC(𝔊^III +) *καὶ ἐδίωξαν αὐτόν*, prp וַיִּרְדְּפֻהוּ ‖ [c] 𝔊^BRCIII *ἀπὸ Νουα* = מְנוּחָה cf 1 Ch 8,2; prp ׳מִמְּ cf 𝔗𝔙 ‖ [d] prp וַיַּדְבִּיקֻהוּ (cf 42.45) vel וַיִּדְחָקֻהוּ ‖ [e] prp גֶּבַע ‖ **45** [a] 𝔊^R *Γαδααμ* 𝔊^B *Γεδαν* 𝔖 *(l)gb'wn*; prp גִּדְעֹם cf 21,6.

וַיָּנֻסוּ הַמִּדְבָּרָה אֶל־סֶלַע הָרִמּוֹן שֵׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ וַיֵּשְׁבוּ בְּסֶלַע רִמּוֹן יב[41]
48 אַרְבָּעָה חֳדָשִׁים׃ 48 וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל שָׁבוּ אֶל־בְּנֵי בִנְיָמִן וַיַּכּוּם לְפִי־ יא[42]
חֶרֶב מֵעִיר[a] מְתֹם[b] עַד[c]־בְּהֵמָה עַד[c] כָּל־הַנִּמְצָא גַּם כָּל־הֶעָרִים ד
הַנִּמְצָאוֹת שִׁלְּחוּ בָאֵשׁ׃ פ ב חד מל וחד חס[43] . ד

21 1 וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל נִשְׁבַּע בַּמִּצְפָּה לֵאמֹר אִישׁ מִמֶּנּוּ לֹא־יִתֵּן בִּתּוֹ
2 לְבִנְיָמִן לְאִשָּׁה׃ 2 וַיָּבֹא[a] הָעָם בֵּית־אֵל וַיֵּשְׁבוּ שָׁם עַד־הָעֶרֶב לִפְנֵי ו̇ וכל קהלת דכות[1]
3 הָאֱלֹהִים וַיִּשְׂאוּ קוֹלָם וַיִּבְכּוּ בְּכִי גָדוֹל׃ 3 וַיֹּאמְרוּ לָמָה יְהוָה אֱלֹהֵי מג . ג[2]
יִשְׂרָאֵל הָיְתָה זֹּאת בְּיִשְׂרָאֵל לְהִפָּקֵד הַיּוֹם מִיִּשְׂרָאֵל שֵׁבֶט אֶחָד׃
4 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיַּשְׁכִּימוּ הָעָם וַיִּבְנוּ־שָׁם מִזְבֵּחַ וַיַּעֲלוּ עֹלוֹת וּשְׁלָמִים׃ ו̇ בטע בסיפ
פ 5 וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִי אֲשֶׁר לֹא־עָלָה בַקָּהָל מִכָּל־שִׁבְטֵי ו̇ דגש[3]
יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה כִּי הַשְּׁבוּעָה הַגְּדוֹלָה הָיְתָה לַאֲשֶׁר לֹא־עָלָה אֶל־ ל̇
6 יְהוָה הַמִּצְפָּה לֵאמֹר מוֹת יוּמָת׃ 6 וַיִּנָּחֲמוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־בִּנְיָמִן ב בנביא[4] . ב . ל
7 אָחִיו וַיֹּאמְרוּ נִגְדַּע[a] הַיּוֹם שֵׁבֶט אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל׃ 7 מַה־נַּעֲשֶׂה לָהֶם[a]
לַנּוֹתָרִים לְנָשִׁים וַאֲנַחְנוּ נִשְׁבַּעְנוּ בַיהוָה לְבִלְתִּי תֵת־לָהֶם מִבְּנוֹתֵינוּ יד . ד מל[5]
8 לְנָשִׁים׃ 8 וַיֹּאמְרוּ מִי אֶחָד מִשִּׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר לֹא־עָלָה אֶל־יְהוָה יד
הַמִּצְפָּה וְהִנֵּה לֹא בָא־אִישׁ אֶל־הַמַּחֲנֶה מִיָּבֵישׁ גִּלְעָד אֶל־הַקָּהָל׃
9 וַיִּתְפָּקֵד הָעָם וְהִנֵּה אֵין־שָׁם אִישׁ מִיּוֹשְׁבֵי יָבֵשׁ גִּלְעָד׃ 10 וַיִּשְׁלְחוּ־ ל . ג חד חס וב מל[6] . ו̇ חס
שָׁם הָעֵדָה שְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף אִישׁ מִבְּנֵי הֶחָיִל וַיְצַוּוּ אוֹתָם לֵאמֹר לְכוּ ד̇ ג מל וחד חס[7]
11 וְהִכִּיתֶם אֶת־יוֹשְׁבֵי יָבֵשׁ גִּלְעָד לְפִי־חֶרֶב [a]וְהַנָּשִׁים וְהַטָּף[a]׃ 11 וְזֶה לד̇ מל . ל . ו̇ חס . כג ר״פ . ד̇ ר״פ[8]
הַדָּבָר אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ כָּל־זָכָר וְכָל־אִשָּׁה יֹדַעַת מִשְׁכַּב־זָכָר תַּחֲרִימוּ[a]׃ ג . ג[9]
12 וַיִּמְצְאוּ מִיּוֹשְׁבֵי ׀ יָבֵישׁ גִּלְעָד אַרְבַּע מֵאוֹת נַעֲרָה בְתוּלָה אֲשֶׁר לֹא־ ג חד חס וב מל[6]
יָדְעָה אִישׁ לְמִשְׁכַּב זָכָר וַיָּבִיאוּ אוֹתָם אֶל־הַמַּחֲנֶה שִׁלֹה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ ב . לו̇
13 כְּנָעַן׃ ס 13 וַיִּשְׁלְחוּ כָּל־הָעֵדָה וַיְדַבְּרוּ אֶל־בְּנֵי בִנְיָמִן אֲשֶׁר
14 בְּסֶלַע רִמּוֹן וַיִּקְרְאוּ לָהֶם שָׁלוֹם[a]׃ 14 וַיָּשָׁב בִּנְיָמִן בָּעֵת הַהִיא וַיִּתְּנוּ

[41] Mm 757. [42] Mm 917. [43] Mp sub loco. Cp 21 [1] Mm 4077 א. [2] Mm 1774. [3] Mm 3722. [4] Mm 988. [5] Mm 3437. [6] Mm 1518. [7] Mm 368. [8] Mm 569. [9] Mm 3430.

48 [a] prb ins וָעִיר (hpgr) ‖ [b] L* nonn Mss מְתֹם, nonn Mss מתים; mlt Mss ut L 2°, pc מתום; l מְמְתִים cf 𝔖𝔙 ‖ [c] nonn Mss וְעַד ‖ **Cp 21,2** [a] nonn Mss 𝔊*𝔖𝔙 אוּ− ‖ **6** [a] nonn Mss נגרע ‖ **7** [a] > 𝔊^A ‖ **10** [a–a] > 𝔊^B ‖ **11** [a] 𝔊^BR + *τὰς δὲ παρθένους περιποιήσεσθε. καὶ ἐποίησαν οὕτως* cf 𝔊^L𝔙, prb ins וְאֶת־הַבְּתוּלוֹת תְּחַיּוּ וַיַּעֲשׂוּ כֵן ‖ **13** [a] mlt Mss 𝔊 לְשׁ'.

לָהֶם֙ הַנָּשִׁ֔ים אֲשֶׁ֣ר חִיּ֔וּ מִנְּשֵׁ֖י יָבֵ֣שׁ גִּלְעָ֑ד וְלֹֽא[a]־מָצְא֥וּ לָהֶ֖ם כֵּֽן׃ ל . ו חס
15 וְהָעָ֥ם נִחָ֖ם לְבִנְיָמִ֑ן כִּֽי־עָשָׂ֧ה יְהוָ֛ה פֶּ֖רֶץ בְּשִׁבְטֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 16 וַיֹּֽאמְרוּ֙ 15 16
זִקְנֵ֣י הָעֵדָ֔ה מַֽה־נַּעֲשֶׂ֥ה לַנּוֹתָרִ֖ים לְנָשִׁ֑ים כִּֽי־נִשְׁמְדָ֥ה מִבִּנְיָמִ֖ן אִשָּֽׁה׃ יד
17 וַיֹּ֣אמְר֔וּ יְרֻשַּׁ֥ת[a] פְּלֵיטָ֖ה לְבִנְיָמִ֑ן וְלֹֽא־יִמָּחֶ֥ה שֵׁ֖בֶט מִיִּשְׂרָאֵֽל׃ 17 ב וחס
18 וַאֲנַ֕חְנוּ לֹ֥א נוּכַ֛ל לָתֵֽת־לָהֶ֥ם נָשִׁ֖ים מִבְּנוֹתֵ֑ינוּ כִּֽי־נִשְׁבְּע֤וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֙ 18 ד מל[10]
לֵאמֹ֔ר אָר֕וּר נֹתֵ֥ן אִשָּׁ֖ה לְבִנְיָמִֽן׃ ס 19 וַיֹּאמְר֡וּ הִנֵּה֩ חַג־יְהוָ֨ה[a] 19 ז בטע[11] . ד[12]
בְּשִׁל֜וֹ מִיָּמִ֣ים ׀ יָמִ֗ימָה אֲשֶׁ֞ר מִצְּפ֤וֹנָה לְבֵֽית־אֵל֙ מִזְרְחָ֣ה הַשֶּׁ֔מֶשׁ ח כת ו בליש[13] . ה[14] . נב ול בליש . ג
לִמְסִלָּ֔ה הָעֹלָ֥ה מִבֵּֽית־אֵ֖ל שְׁכֶ֑מָה וּמִנֶּ֖גֶב לִלְבוֹנָֽה׃ 20 וַיְצַוּ֕[a] אֶת־בְּנֵ֥י 20 ל . ו[15] . ל . ויצוו חד מן ד[16] ג מל ול חס ק
בִנְיָמִ֖ן לֵאמֹ֑ר לְכ֖וּ וַאֲרַבְתֶּ֥ם בַּכְּרָמִֽים׃ 21 וּרְאִיתֶ֗ם וְהִנֵּ֨ה אִם־יֵ֨צְא֜וּ 21 ל . יז[17]
בְנֽוֹת־שִׁילוֹ֮ לָח֣וּל בַּמְּחֹלוֹת֒ וִֽיצָאתֶם֙ מִן־הַכְּרָמִ֔ים וַחֲטַפְתֶּ֥ם לָכֶ֛ם ג כת כן[18] . ל בסיפ . ב[19] . ל
אִ֥ישׁ אִשְׁתּ֖וֹ מִבְּנ֣וֹת שִׁיל֑וֹ וַהֲלַכְתֶּ֖ם[a] אֶ֥רֶץ בִּנְיָמִֽן׃ 22 וְהָיָ֡ה כִּֽי־יָבֹ֣אוּ 22 ב . ג כת כן[18]
אֲבוֹתָם֩ א֨וֹ אֲחֵיהֶ֜ם לָר֣וֹב[a] ׀ אֵלֵ֗ינוּ[b] וְאָמַ֤רְנוּ אֲלֵיהֶם֙ חָנּ֣וּנוּ[c] אוֹתָ֔ם כִּ֣י לריב חד מן ה[20] בליש . ק ל ומל
לֹ֥א לָקַ֛חְנוּ[d] אִ֥ישׁ אִשְׁתּ֖וֹ בַּמִּלְחָמָ֑ה כִּ֣י לֹ֥א אַתֶּ֛ם נְתַתֶּ֥ם לָהֶ֖ם כָּעֵ֥ת[e] ב[11]
תֶּאְשָֽׁמוּ׃ ס 23 וַיַּֽעֲשׂוּ־כֵן֙ בְּנֵ֣י בִנְיָמִ֔ן וַיִּשְׂא֤וּ[a] נָשִׁים֙ לְמִסְפָּרָ֔ם מִן־ 23 ב . מג
הַמְּחֹלְל֖וֹת אֲשֶׁ֣ר גָּזָ֑לוּ וַיֵּלְכ֗וּ וַיָּשׁ֙וּבוּ֙ אֶל־נַ֣חֲלָתָ֔ם וַיִּבְנוּ֙ אֶת־הֶ֣עָרִ֔ים ל . ו מל בנביא . ג בליש[21]
וַיֵּשְׁב֖וּ בָּהֶֽם׃ 24 וַיִּתְהַלְּכ֨וּ מִשָּׁ֤ם בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֙ בָּעֵ֣ת הַהִ֔יא אִ֥ישׁ לְשִׁבְט֖וֹ 24 ל
וּלְמִשְׁפַּחְתּ֑וֹ וַיֵּצְא֣וּ מִשָּׁ֔ם אִ֖ישׁ לְנַחֲלָתֽוֹ׃ 25 בַּיָּמִ֣ים הָהֵ֔ם אֵ֥ין מֶ֖לֶךְ 25 ל
בְּיִשְׂרָאֵ֑ל אִ֛ישׁ הַיָּשָׁ֥ר בְּעֵינָ֖יו יַעֲשֶֽׂה׃

סכום הפסוקים של ספר
שש מאות ושמונה עשר:
יחֹם
וחציו וירעצו וירצצו[22]
וסדרם יֹד

[10] Mm 3437. [11] Mp sub loco. [12] Mm 435. [13] Mm 1525. [14] Mm 457. [15] Mm 274. [16] Mm 368. [17] Mm 98. [18] Mm 2489. [19] Mm 1527. [20] Mm 1526. [21] Mm 1124. [22] Jdc 10,8.

14 [a] 𝔊-L om לֹא ‖ **17** [a] crrp; 𝔊L pr πῶς ἔσται; prp אֵיךְ תִּשָּׁאֵר vel יְרֻשָּׁה (a רשה cf Sir 3,22) ‖ **19** [a] pc Mss 𝔊* לי״ ‖ **20** [a] mlt Mss Vrs ut Q, l; K וַיְצַו ‖ **21** [a] pc Mss Vrs + אֶל־ ‖ **22** [a] nonn Mss ut Q, l; K לרוב ‖ [b] 𝔊𝔙 suff 2 pl, l אֲלֵיכֶם ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔙) ἐλεήσατε, l חָנּוּ (vel חָנּוּן) ‖ [d] 𝔊*(𝔖𝔙) ἔλαβον, l לָקְחוּ ‖ [e] prb l כִּי עַתָּ ‖ **23** [a] pc Mss 𝔊54.55𝔖 + לָהֶם.

SAMUEL I II שמואל א ב

ס 1 ¹ וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִן־הָרָמָתַיִם צוֹפִים מֵהַר אֶפְרָיִם וּשְׁמוֹ — ב . ג ב חס וחד מל[1]
2 אֶלְקָנָה בֶּן־יְרֹחָם בֶּן־אֱלִיהוּא בֶּן־תֹּחוּ בֶן־צוּף אֶפְרָתִי׃ ² וְלוֹ שְׁתֵּי — ג . ד ר״פ[2] . ב[3]
נָשִׁים שֵׁם אַחַת חַנָּה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית פְּנִנָּה וַיְהִי לִפְנִנָּה יְלָדִים וּלְחַנָּה — ב . ב
3 אֵין יְלָדִים׃ ³ וְעָלָה הָאִישׁ הַהוּא מֵעִירוֹ מִיָּמִים ׀ יָמִימָה לְהִשְׁתַּחֲוֺת — ה[4]
וְלִזְבֹּחַ לַיהוָה צְבָאוֹת בְּשִׁלֹה וְשָׁם שְׁנֵי בְנֵי־עֵלִי חָפְנִי וּפִנְחָס כֹּהֲנִים — ל . ל חס
4 לַיהוָה׃ ⁴ וַיְהִי הַיּוֹם וַיִּזְבַּח אֶלְקָנָה וְנָתַן לִפְנִנָּה אִשְׁתּוֹ וּלְכָל־בָּנֶיהָ — ב
5 וּבְנוֹתֶיהָ מָנוֹת׃ ⁵ וּלְחַנָּה יִתֵּן מָנָה אַחַת אַפָּיִם כִּי אֶת־חַנָּה אָהֵב — ב . כ[5] . ט[6]
6 וַיהוָה סָגַר רַחְמָהּ׃ ⁶ וְכִעֲסַתָּה צָרָתָהּ גַּם־כַּעַס בַּעֲבוּר הַרְּעִמָהּ — ל . ל . ל
7 כִּי־סָגַר יְהוָה בְּעַד רַחְמָהּ׃ ⁷ וְכֵן יַעֲשֶׂה שָׁנָה בְשָׁנָה מִדֵּי עֲלֹתָהּ — ז פסוק[7] . ג ב מל וחד חס[8]
8 בְּבֵית יְהוָה כֵּן תַּכְעִסֶנָּה וַתִּבְכֶּה וְלֹא תֹאכַל׃ ⁸ וַיֹּאמֶר לָהּ אֶלְקָנָה — לט . ה[9] חס בליש וכל מכעסים דכות ב מ א . ג[10]
אִישָׁהּ חַנָּה לָמֶה תִבְכִּי וְלָמֶה לֹא תֹאכְלִי וְלָמֶה יֵרַע לְבָבֵךְ הֲלוֹא — כה[11] . ל . ב ובפסוק . ב ובפסוק . ב
9 אָנֹכִי טוֹב לָךְ מֵעֲשָׂרָה בָּנִים׃ ⁹ וַתָּקָם חַנָּה אַחֲרֵי אָכְלָה בְשִׁלֹה
וְאַחֲרֵי שָׁתֹה וְעֵלִי הַכֹּהֵן יֹשֵׁב עַל־הַכִּסֵּא עַל־מְזוּזַת הֵיכַל יְהוָה׃ — ג כת ה[12] . כא פסוק על על ומילה חדה ביניה[13]
10 וְהִיא מָרַת נָפֶשׁ וַתִּתְפַּלֵּל עַל־יְהוָה וּבָכֹה תִבְכֶּה׃ ¹¹ וַתִּדֹּר נֶדֶר — ל . לא[14]
וַתֹּאמַר יְהוָה צְבָאוֹת אִם־רָאֹה תִרְאֶה ׀ בָּעֳנִי אֲמָתֶךָ וּזְכַרְתַּנִי וְלֹא־ — ה ד מלרע וחד מלעיל[15] . ד ב כת ה וב כת ו[16] . ל . ל[17]
תִשְׁכַּח אֶת־אֲמָתֶךָ וְנָתַתָּה לַאֲמָתְךָ זֶרַע אֲנָשִׁים וּנְתַתִּיו לַיהוָה כָּל־
12 יְמֵי חַיָּיו וּמוֹרָה לֹא־יַעֲלֶה עַל־רֹאשׁוֹ׃ ¹² וְהָיָה כִּי הִרְבְּתָה לְהִתְפַּלֵּל — ב . לב בנביא כ מנה בסיפ

Cp 1 [1]Mm 1528. [2]Mm 1529. [3]Gn 4,17. [4]Mm 457. [5]Nu 23,10. [6]Mm 3212. [7]Mm 855. [8]Mm 1530. [9]Mm 1401. [10]Mm 1129. [11]Mm 1506. [12]Mm 1531. [13]Mm 686. [14]Mm 486. [15]Mm 3587. [16]Mm 192. [17]Mm 1136.

Cp 1,1 [a] > Ms Pes R 𝔊^Mss cf Jdc 13,2 ‖ [b–b] 𝔖 *rmt' ddwq'* (pl), 𝔗 *(m)rmt' mtlmjdj nbjj'*, 𝔊^-O *Αρμαθαιμ Σειφα* cf 9,5 ‖ [c] 𝔊^-O *Ιερεμε/ιηλ* cf 1 Ch 2,25sqq ‖ **2** [a] nonn Mss האחת cf Vrs ‖ **4** [a] pc Mss Pes R ולב׳ ‖ **5** [a–a] 𝔊 (𝔊^L + *κατὰ πρόσωπον*) ..., *πλὴν ὅτι* cf 2S 12,14 ‖ [b] 2 Mss + בעד cf 𝔊 et 6 ‖ **6** [a] 𝔖𝔗𝔙 verb ‖ **7** [a] Ms כן cf 𝔊^-O 𝔏^93.94 ‖ [b] 𝔖 *'bd' hwt pnn'* ‖ [c] 𝔊^Mss *ἀναβῆναι αὐτόν*, 𝔙 *ascenderent* ‖ [d] mlt Mss citt בית, 𝔊 *εἰς* ..., 𝔖𝔗 *l* ..., 𝔙 *templum* ‖ [e] Ms וכן, 𝔊^-Op *καί*, 𝔙 *et sic* ‖ **9** [a] 𝔊^-Op *(μετὰ) τὸ φάγειν αὐτούς* ‖ [b–b] > 𝔊^-OL; 𝔊 + *καὶ κατέστη ἐνώπιον κυρίου* ‖ [c] citt pl cf 𝔊𝔗^Buxt𝔙 ‖ [d] Ms בית, 𝔖^C *(d)bjth* cf 3,3[a] ‖ **10** [a] mlt Mss cit אל ‖ **11** [a] pc Mss רא—, 𝔗 *wmrwt 'nš*.

ל | לִפְנֵי[a] יְהוָה וְעֵלִי שֹׁמֵר אֶת־פִּיהָ׃ 13 וְחַנָּה הִיא מְדַבֶּרֶת עַל[a]־לִבָּהּ 13
ל. ל. ג. ד חס בליש[18] | רַק שְׂפָתֶיהָ נָּעוֹת וְקוֹלָהּ לֹא יִשָּׁמֵעַ וַיַּחְשְׁבֶהָ עֵלִי לְשִׁכֹּרָה׃ 14 וַיֹּאמֶר 14
ל. ד[19] | אֵלֶיהָ עֵלִי עַד־מָתַי תִּשְׁתַּכָּרִין הָסִירִי אֶת־יֵינֵךְ מֵעָלָיִךְ׃ 15 וַתַּעַן 15
ג[20] | חַנָּה וַתֹּאמֶר לֹא אֲדֹנִי אִשָּׁה[a] [b]קְשַׁת־רוּחַ[b] אָנֹכִי וְיַיִן וְשֵׁכָר לֹא שָׁתִיתִי
וָאֶשְׁפֹּךְ אֶת־נַפְשִׁי לִפְנֵי יְהוָה׃ 16 אַל־תִּתֵּן אֶת־אֲמָתְךָ [a]לִפְנֵי בַּת־[a] 16
ל | בְּלִיָּעַל כִּי־מֵרֹב שִׂיחִי וְכַעְסִי דִּבַּרְתִּי עַד־הֵנָּה׃ 17 וַיַּעַן עֵלִי וַיֹּאמֶר 17
כת ול בליש[21]. יא[22] מילין דלא מפק א ול בליש | לְכִי לְשָׁלוֹם וֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יִתֵּן[a] אֶת־שֵׁלָתֵךְ[b] אֲשֶׁר שָׁאַלְתְּ מֵעִמּוֹ׃
סו יט[23] מנה בסיפ | 18 וַתֹּאמֶר תִּמְצָא שִׁפְחָתְךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ וַתֵּלֶךְ הָאִשָּׁה לְדַרְכָּהּ וַתֹּאכַל[a] 18
וּפָנֶיהָ לֹא־[b]הָיוּ־לָהּ[b] עוֹד׃ 19 וַיַּשְׁכִּמוּ בַבֹּקֶר וַיִּשְׁתַּחֲווּ לִפְנֵי יְהוָה 19
ח[24] | וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּיתָם[a] הָרָמָתָה וַיֵּדַע אֶלְקָנָה אֶת־חַנָּה אִשְׁתּוֹ
ל. ל. ל[25] וכל ויקרא שמו דכות ב מ ו | וַיִּזְכְּרֶהָ יְהוָה׃ 20 וַיְהִי לִתְקֻפוֹת[a] הַיָּמִים וַתַּהַר חַנָּה וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא 20
אֶת־שְׁמוֹ שְׁמוּאֵל כִּי מֵיְהוָה שְׁאִלְתִּיו׃ 21 וַיַּעַל הָאִישׁ אֶלְקָנָה 21
ג[26] | וְכָל־בֵּיתוֹ לִזְבֹּחַ לַיהוָה אֶת־זֶבַח הַיָּמִים וְאֶת־נִדְרוֹ[a]׃ 22 וְחַנָּה לֹא 22
ב. ד. ה[27] | עָלָתָה כִּי־אָמְרָה לְאִישָׁהּ עַד[a] יִגָּמֵל הַנַּעַר וַהֲבִאֹתִיו וְנִרְאָה אֶת־פְּנֵי
כה[28] | יְהוָה וְיָשַׁב [b]שָׁם עַד־עוֹלָם[b]׃ 23 וַיֹּאמֶר לָהּ אֶלְקָנָה אִישָׁהּ עֲשִׂי הַטּוֹב 23
ב חד פת וחד קמ. ל. ג[29]. יב[30] | בְּעֵינַיִךְ שְׁבִי עַד־גָּמְלֵךְ אֹתוֹ אַךְ יָקֵם יְהוָה אֶת־דְּבָרוֹ[a] וַתֵּשֶׁב הָאִשָּׁה
ל. ל | וַתֵּינֶק אֶת־בְּנָהּ עַד־גָמְלָהּ אֹתוֹ׃ 24 וַתַּעֲלֵהוּ עִמָּהּ[a] כַּאֲשֶׁר גְּמָלַתּוּ 24
ב חס[31] | [b]בְּפָרִים שְׁלֹשָׁה[b] וְאֵיפָה אַחַת קֶמַח וְנֵבֶל יַיִן וַתְּבִאֵהוּ[c] בֵּית־יְהוָה
ח כת ו בליש[32]. ל. לז | שִׁלוֹ וְהַנַּעַר נָעַר[d]׃ 25 וַיִּשְׁחֲטוּ אֶת־הַפָּר וַיָּבִאוּ אֶת־הַנַּעַר אֶל־עֵלִי׃ 25
ז[33]. כג[34] מילין כת ה ס״ת ול בליש | 26 וַתֹּאמֶר בִּי אֲדֹנִי חֵי נַפְשְׁךָ אֲדֹנִי אֲנִי הָאִשָּׁה הַנִּצֶּבֶת עִמְּכָה בָּזֶה 26

[18] Mm 1532. [19] Mm 2832. [20] Mm 1214. [21] Mm 2364. [22] Mm 4069 contra textum, lect Mm frt inc. [23] Mm 1533. [24] Mm 1564. [25] Mm 215. [26] Mm 1534. [27] Mm 732. [28] Mm 1506. [29] Mm 1535. [30] Mm 140. [31] Mm 382. [32] Mm 1525. [33] Mm 328. [34] Mm 964.

12 [a] mlt Mss citt אל ‖ **13** [a] Ms אל cf Gn 24,45 ‖ **15** [a] pc Mss pr כי cf 𝔏[93.94]𝔙 sed etiam Gn 23,11 et cet ‖ [b–b] 𝔊 ἡ (𝔊[Mss] ἐν) σκληρὰ ἡμέρα, 𝔏[115] *dura dies* (𝔏[93.94] *dierum*) cf Hi 30,25 aut vb רוח ‖ **16** [a–a] 𝔖 *qdmjk brt*, 𝔙 *quasi unam de filiabus*, cf Hi 3,24 4,19 ‖ **17** [a] 𝔊𝔏[115]𝔖[D]𝔙 + pron prs 2 sg dat ‖ [b] mlt Mss Q[Mss] שאלי ‖ **18** [a] > nonn Mss 𝔖 ‖ [b–b] 𝔊 συνέπεσεν cf 𝔏[93.94] ‖ **19** [a] 𝔊𝔏[115]𝔙 suff sg ‖ **20** [a] nonn Mss cit לתק(ו)פת cf Vrs ‖ **21** [a] 𝔊𝔏[115.93.94] + nonn vb ‖ **22** [a] > pc Mss, sed cf 2 S 10,5; 𝔔 + אשר ‖ [b–b] 𝔔 alit et + nonn vb (ex 1,11?) ‖ **23** [a] 𝔔 ה היוצא מפיך[cf 𝔊𝔏[93.94], 𝔖 *mltkj* ‖ **24** [a] 𝔔 שילה cf 𝔊 𝔏[115] ‖ [b–b] 𝔔 בקר משלש ולחם [..., 𝔊 ἐν μόσχῳ τριετίζοντι καὶ ἄρτοις cf 𝔏[93.94], 𝔖 *btwr' twlt'* ‖ [c] 𝔊 καὶ εἰσῆλθε/ον cf 𝔏[115] ‖ [d] 𝔊 μετ' αὐτῶν (𝔊[OP] αὐτῆς) cf 𝔏[115]; 𝔊𝔏[115.94] + mlt vb cf 𝔔 ... אשר [...] הזב [....

27 לְהִתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה׃ 27 ᵃאֶל־הַנַּעַר הַזֶּהᵃ הִתְפַּלָּלְתִּי וַיִּתֵּן יְהוָה לִי ל

28 אֶת־שְׁאֵלָתִי אֲשֶׁר שָׁאַלְתִּי מֵעִמּוֹ׃ 28 וְגַם אָנֹכִי הִשְׁאִלְתִּהוּ לַיהוָה כָּל־ ד ר״פ בסיפ . ה[35] . ל וחס

הַיָּמִים אֲשֶׁר ᵃהָיָה הוּאᵃ שָׁאוּל לַיהוָה ᵇוַיִּשְׁתַּחוּᶜ שָׁםᵈ לַיהוָה׃ פ ב וכל שם ברנש דכות[36]

2 1 וַתִּתְפַּלֵּל חַנָּהᵇ וַתֹּאמַר ה ד מלרע וחד מלעיל[1]

עָלַץ לִבִּי בַּיהוָה רָמָה קַרְנִי בַּיהוָהᵉ ג מלעיל[2]

רָחַב פִּי עַל־אוֹיְבַי כִּי שָׂמַחְתִּי בִּישׁוּעָתֶךָ׃ ל ובטע . יא מל[3]

2 אֵין־ᵃקָדוֹשׁ כַּיהוָה ᵇכִּי אֵין בִּלְתֶּךָᵇ וְאֵין צוּרᶜ כֵּאלֹהֵינוּ׃ ל . ד[4]

3 אַל־תַּרְבּוּ תְדַבְּרוּ גְּבֹהָה גְבֹהָהᵃ יֵצֵא עָתָקᵇ מִפִּיכֶם ל . ד

כִּי אֵל דֵּעוֹתᶜ יְהוָה וְלֹאᵈ נִתְכְּנוּ עֲלִלוֹתᵉ׃ ב[5] . ולו ק חד מן יז[6] כת כן . ד

4 קֶשֶׁת גִּבֹּרִים חַתִּיםᵃ וְנִכְשָׁלִים אָזְרוּ חָיִל׃ ז חס[7] . ב . ל

5 שְׂבֵעִים בַּלֶּחֶם נִשְׂכָּרוּ וּרְעֵבִים ᵃחָדֵלּוּ עַדᵃ־ ז דגש[8] . ל . ב

עֲקָרָה יָלְדָה שִׁבְעָה וְרַבַּת בָּנִים אֻמְלָלָה׃ ב

6 יְהוָה מֵמִית וּמְחַיֶּה מוֹרִיד שְׁאוֹל וַיָּעַל׃ ל[9] . ל . ל קמ

7 יְהוָה מוֹרִישׁ וּמַעֲשִׁיר מַשְׁפִּיל אַף־מְרוֹמֵם׃ ג ב מל וחד חס[10] . ל

8 מֵקִים מֵעָפָר דָּל מֵאַשְׁפֹּתᵃ יָרִים אֶבְיוֹן ב חס

לְהוֹשִׁיבᵇ עִם־נְדִיבִים וְכִסֵּא כָבוֹד יַנְחִלֵם ב חד מל וחד חס[11] . ל

ᶜכִּי לַיהוָה מְצֻקֵי אֶרֶץ וַיָּשֶׁת עֲלֵיהֶם תֵּבֵלᶜ׃ ל . ו[12]

9 ᵃרַגְלֵי חֲסִידָוᵇ יִשְׁמֹר וּרְשָׁעִים בַּחֹשֶׁךְ יִדָּמּוּᵃ חסידיו ק . ז

כִּי־לֹא בְכֹחַ יִגְבַּר־אִישׁ׃ ל

[35] Mm 143. [36] Mm 2075. Cp 2 [1] Mm 3587. [2] Mm 1235. [3] Mm 3365. [4] Mm 421. [5] Hi 36,4. [6] Mm 1795. [7] Mm 3633. [8] Mm 351. [9] Mp sub loco. [10] Mm 3444. [11] Mm 4002. [12] Mm 3666.

27 [a–a] 𝔖𝔙 cj c 26 cf $\mathfrak{L}^{115}$ + *et (oravi)* ‖ **28/Cp 2,1** [a–a] Ms חיה, Ms חי, 𝔊 *ζῇ αὐτός*, $\mathfrak{L}^{115}$ *vitae quibus vivit* ($\mathfrak{L}^{93.94}$ *vixerit [in] usum domino*), 𝔖 *(d)hw ḥj*, 𝔗 *(d)hw' qjjm* ‖ [b–b] > $\mathfrak{G}^{Mss}$ cf $\mathfrak{L}^{115}$ ‖ [c] pc Mss cit $\mathfrak{G}^{L}$𝔖𝔙 pl ‖ [d] 𝔔 + ותשתחו[‖ [e] mlt Mss citt באלהי cf 𝔊 $\mathfrak{L}^{115}\mathfrak{S}^{AG corr}$ (> $\mathfrak{S}^{rel}$) $\mathfrak{V}^{Mss}$ ‖ **2** [a] 𝔔 pr כי[cf? $\mathfrak{G}^{-A}$ *ὅτι* et cf 𝔏 ‖ [b–b] $\mathfrak{G}^{-A}$ tr in fin; > $\mathfrak{L}^{115}$ ‖ [c] 𝔊 *δίκαιος* cf $\mathfrak{L}^{115}$ ‖ **3** [a] > pc Mss cf $\mathfrak{G}^{Mss}\mathfrak{L}^{115}\mathfrak{S}$ ‖ [b] Ms pr עשק cf 𝔖 *ṭlwmj'* et Ps 119,134; $\mathfrak{L}^{115}$ *magnum* ($\mathfrak{L}^{93.94}$ *malignum*) *verbum*; 𝔙 *vetera* ‖ [c] 𝔔 דעת cf $\mathfrak{G}^{Mss}\mathfrak{L}^{93.94}$ ‖ [d] mlt Mss ut Q cf $\mathfrak{G}\mathfrak{L}^{115.93.94}\mathfrak{V}$, et [e] ‖ [e] $\mathfrak{G}^{Mss}$ + *αὐτοῦ*, $\mathfrak{L}^{115}$ + (*inventiones* [$\mathfrak{L}^{93.94}$ *inquisitiones*]) *suas* ($\mathfrak{L}^{94}$ *eius*), 𝔖 + *qdmwhj* ex Q? ‖ **4** [a] 𝔔 cit חתה, 𝔊 *ἠσθένησεν* cf $\mathfrak{L}^{115}$, sed etiam 10; 2 S 22,35 ‖ **5** [a–a] 𝔊 *παρῆκαν γῆν*, $\mathfrak{L}^{115}$ *transierunt* ($\mathfrak{L}^{93.94}$ *habitaverunt*) *terram* (חלדו עד?) ‖ **8** [a] „mlt Mss" (de Rossi) ומ׳ cf $\mathfrak{G}\mathfrak{L}^{115TE}\mathfrak{S}\mathfrak{T}^{Ms}\mathfrak{V}$ ‖ [b] pc Mss citt —בי; $\mathfrak{G}^{Mss}\mathfrak{L}^{93.94TE}\mathfrak{S}$ + suff 3 sg, 𝔗 + suff 3 pl ‖ [c–c] $\mathfrak{G}\mathfrak{L}^{115.93.94}$ alit; 𝔔]עליהם]ודרך]נתן]ויברך]נדו ‖ **9** [a–a] $\mathfrak{G}\mathfrak{L}^{93.94}$ alit ‖ [b] mlt Mss ut Q cf 𝔖𝔗𝔙.

10 יְהוָ֞ה יֵחַ֣תּוּ[a] מְרִיבָ֗ו[bc] עָלָו֙[d] בַּשָּׁמַ֣יִם יַרְעֵ֔ם[e]
יְהוָ֖ה יָדִ֣ין אַפְסֵי־אָ֑רֶץ וְיִתֶּן־עֹ֣ז לְמַלְכּ֔וֹ
וְיָרֵ֖ם קֶ֥רֶן מְשִׁיחֽוֹ׃ פ

11 וַיֵּ֧לֶךְ אֶלְקָנָ֛ה הָרָמָ֖תָה עַל[a]־בֵּית֑וֹ וְהַנַּ֗עַר הָיָ֤ה מְשָׁרֵת֙ אֶת־יְהוָ֔ה 11
אֶת־פְּנֵ֖י עֵלִ֥י הַכֹּהֵֽן׃ 12 וּבְנֵ֥י עֵלִ֖י בְּנֵ֣י בְלִיָּ֑עַל לֹ֥א יָדְע֖וּ אֶת־יְהוָֽה׃ 12
13 וּמִשְׁפַּ֥ט הַכֹּהֲנִ֖ים אֶת[a]־הָעָ֑ם כָּל־אִ֞ישׁ זֹבֵ֣חַ זֶ֗בַח וּבָ֨א נַ֤עַר הַכֹּהֵן֙ 13
כְּבַשֵּׁ֣ל הַבָּשָׂ֔ר וְהַמַּזְלֵ֛ג שְׁלֹ֥שׁ־הַשִּׁנַּ֖יִם בְּיָדֽוֹ׃ 14 וְהִכָּ֨ה בַכִּיּ֜וֹר א֣וֹ בַדּ֗וּד 14
א֤וֹ בַקַּלַּ֙חַת֙ א֣וֹ בַפָּר֔וּר כֹּ֚ל[a] אֲשֶׁ֣ר יַעֲלֶ֣ה הַמַּזְלֵ֔ג יִקַּ֥ח הַכֹּהֵ֖ן בּ֑וֹ[b] כָּ֚כָה
יַעֲשׂ֣וּ[c] לְכָל־יִשְׂרָאֵ֔ל הַבָּאִ֥ים שָׁ֖ם[d] בְּשִׁלֹֽה׃ 15 גַּם֮ בְּטֶרֶם֮ יַקְטִר֣וּן אֶת־ 15
הַחֵלֶב֒ וּבָ֣א ׀ נַ֣עַר הַכֹּהֵ֗ן וְאָמַר֙ לָאִ֣ישׁ הַזֹּבֵ֔חַ תְּנָ֣ה בָשָׂ֔ר לִצְל֖וֹת לַכֹּהֵ֑ן
וְלֹֽא־יִקַּ֥ח[a] מִמְּךָ֛ בָּשָׂ֥ר מְבֻשָּׁ֖ל כִּ֥י אִם־חָֽי׃ 16 וַיֹּ֨אמֶר אֵלָ֜יו הָאִ֗ישׁ קַטֵּ֨ר 16
יַקְטִיר֤וּן כַּיּוֹם֙ הַחֵ֔לֶב וְקַ֨ח־לְךָ֔ כַּאֲשֶׁ֥ר[a] תְּאַוֶּ֖ה נַפְשֶׁ֑ךָ וְאָמַ֣ר ׀ ל֗וֹ[b] כִּ֚י
עַתָּ֣ה תִתֵּ֔ן [c]וְאִם־לֹ֖א[c] לָקַ֥חְתִּי בְחָזְקָֽה[d]׃ 17 וַתְּהִ֨י חַטַּ֧את הַנְּעָרִ֛ים 17
גְּדוֹלָ֥ה מְאֹ֖ד אֶת־פְּנֵ֣י יְהוָ֑ה כִּ֚י נִֽאֲצוּ֙ הָֽאֲנָשִׁ֔ים[a] אֵ֖ת מִנְחַ֥ת יְהוָֽה׃
18 וּשְׁמוּאֵ֕ל מְשָׁרֵ֖ת אֶת־פְּנֵ֣י יְהוָ֑ה נַ֕עַר חָג֖וּר[a] אֵפ֥וֹד בָּֽד׃ 19 וּמְעִ֤יל 18 19
קָטֹן֙ תַּעֲשֶׂה־לּ֣וֹ אִמּ֔וֹ וְהַעַלְתָ֥ה ל֖וֹ מִיָּמִ֣ים ׀ יָמִ֑ימָה בַּעֲלוֹתָהּ֙ אֶת־
אִישָׁ֔הּ לִזְבֹּ֖חַ אֶת־זֶ֥בַח הַיָּמִֽים׃ 20 וּבֵרַ֨ךְ עֵלִ֜י אֶת־אֶלְקָנָ֣ה וְאֶת־אִשְׁתּ֗וֹ 20
וְאָמַר֙ יָשֵׂם֩[a] יְהוָ֨ה לְךָ֥ זֶ֙רַע֙ מִן־הָאִשָּׁ֣ה הַזֹּ֔את תַּ֚חַת הַשְּׁאֵלָ֔ה אֲשֶׁ֥ר שָׁאַ֖ל[b]
לַֽיהוָ֑ה וְהָלְכ֖וּ[c] לִמְקֹמֽוֹ[d]׃ 21 [a]כִּֽי־פָקַ֤ד[a] יְהוָה֙ אֶת־חַנָּ֔ה [b]וַתַּ֥הַר וַתֵּ֛לֶד[b] 21
שְׁלֹשָֽׁה־בָנִ֖ים וּשְׁתֵּ֣י בָנ֑וֹת וַיִּגְדַּ֛ל הַנַּ֥עַר[c] שְׁמוּאֵ֖ל עִם[d]־יְהוָֽה׃ ס

[13] Mp sub loco. [14] Mm 157. [15] Mm 4264. [16] Mm 1564. [17] Mm 321. [18] Mm 899. [19] Mm 2938. [20] Mm 1536. [21] Mm 1537. [22] Mm 319. [23] Mm 1110. [24] Ex 12,9. [25] Mm 936. [26] Mm 230. [27] Mm 1439. [28] Mm 676. [29] Nu 16,30. [30] Mm 457. [31] Mm 1530. [32] Mm 1506. [33] Mm 1538.

10 [a] 𝔖𝔗 sg; 𝔊𝔏[115.93.94] alit, vb sim sg ‖ [b] mlt Mss ut Q cf 𝔖𝔙 ‖ [c] 𝔊𝔏[115.93.94] + permlt vb partim ex Jer 9,22sq ‖ [d] mlt Mss ut Q; 2 Mss ועל(י)ו cf 𝔖 *w'ljhwn*, 𝔗 *'ljhwn*, 𝔙 *et super ipsos* ‖ [e] 𝔔 pr cop cf 𝔊 ‖ **11** [a] mlt Mss אל, Ms ל' cf 10,26 ‖ **13** [a] nonn Mss מאת cf 𝔊𝔏[115]𝔖𝔗 et Dt 18,3 ‖ **14** [a] 𝔊[LMss]𝔏[94]𝔖𝔙 pr cop ‖ [b] 𝔊𝔏[115.93.94]𝔖𝔗𝔙 pron prs 3 sg dat ‖ [c] pc Mss יעשה (qal sive ni) ‖ [d] Ms שמה, 𝔊 *θῦσαι (τῷ) κυρίῳ* cf 𝔏[115], 𝔖 *ltmn*, 𝔗 *ldbḥ' tmn*; > 𝔙 ‖ **15** [a] cit 𝔊𝔏[115]𝔖𝔙 1 sg ‖ **16** [a] 𝔔 מכול אשר cf 𝔊 ‖ [b] mlt Mss 𝔔 ut Q cf 𝔊𝔙 ‖ [c–c] pc Mss om ו; 𝔔 om אם־לא ‖ [d] 𝔔 + mlt vb cf 2,13.14 ‖ **17** [a] > Ms 𝔔𝔊 ‖ **18** [a] 𝔔 חוגר cf 1 R 20,11 2 R 3,21 ‖ **20** [a] 𝔔 לאמר ישלם cf 𝔊 *λέγων ἀποτίσαι*, 𝔙 *dixitque* (𝔙[Ms] *dicens*) *reddat* et Ex 21,36 ‖ [b] 𝔔 השאיל]ה, 𝔊 *ἔχρησας*, 𝔖 *d(')š'lt(j)*, 𝔙 *commodasti* ‖ [c] 𝔔 וילך האיש cf 𝔊 ‖ [d] nonn Mss למק(ו)מם cf 𝔖𝔗[Mss] ‖ **21** [a–a] 𝔔 ויפקד cf 𝔊; 𝔖 *w(mrj') pqd* ‖ [b–b] 𝔔 ותלד עוד cf 𝔊[-OL] ‖ [c] > 𝔔 ‖ [d] pc Mss את, 𝔔 לפני cf 𝔊𝔖𝔗.

22 וְעֵלִי זָקֵן מְאֹדᵃ וְשָׁמַע אֵת כׇּל־ᵇאֲשֶׁר יַעֲשׂוּן בָּנָיו לְכׇל־ᶜיִשְׂרָאֵל ה[34]
ᵈוְאֵת אֲשֶׁר־יִשְׁכְּבוּן אֶת־הַנָּשִׁים הַצֹּבְאוֹת פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵדᵈ׃ ל . ב חד חס וחד מל[35]
23 וַיֹּאמֶר לָהֶםᵃ לָמָּה תַעֲשׂוּן כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁמֵעַ ᵇאֶת־ כב[36] וכל ד״ה ועזרא דכות ב מ ה חס בליש . יד[37] . ד
24 דִּבְרֵיכֶם רָעִיםᵇ מֵאֵת כׇּל־הָעָם אֵלֶּהᶜ׃ 24 אַל בָּנָי כִּי לוֹא־טוֹבָה ל . לה מל
25 הַשְּׁמֻעָה אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁמֵעַ מַעֲבִרִיםᵃ עַם־יְהוָה׃ 25 אִם־יֶחֱטָא אִישׁ ה חס[38] . ד . ו ר״פ בסיפ וכל יהושע שופטים ושמואל ואם ר״פ[39]
לְאִישׁ וּפִלְלוֹᵃ אֱלֹהִים וְאִם לַיהוָה יֶחֱטָא־אִישׁ מִי יִתְפַּלֶּל־לוֹ וְלֹא ל . ד[40]
26 יִשְׁמְעוּ לְקוֹל אֲבִיהֶם כִּי־חָפֵץ יְהוָה לַהֲמִיתָם׃ 26 וְהַנַּעַר שְׁמוּאֵל יז שמיעה לקול[41] . ב חד חס וחד מל[42] . לא זוגין דמטע בטע[43]
הֹלֵךְ וְגָדֵל וָטוֹב גַּם עִם־יְהוָה וְגַם עִם־אֲנָשִׁים׃ ס ג[44] . ה[45] . ל
27 וַיָּבֹא אִישׁ־אֱלֹהִים אֶל־עֵלִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה ו[46]
הֲנִגְלֹהᵃ נִגְלֵיתִי ᵇאֶל־בֵּיתᵇ אָבִיךָ בִּהְיוֹתָם בְּמִצְרַיִםᶜ לְבֵית פַּרְעֹה׃ ל כת ה
28 וּבָחֹרᵃ אֹתוֹ מִכׇּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לִי לְכֹהֵן לַעֲלוֹת עַל־מִזְבְּחִי ג . ו . יד[47] וכל אורית ויהושע דכות ב מ ג . ה[48]
לְהַקְטִיר קְטֹרֶת לָשֵׂאת אֵפוֹד לְפָנָיᵇ וָאֶתְּנָה לְבֵית אָבִיךָ אֶת־כׇּל־ כד
29 אִשֵּׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵלᶜ׃ 29 לָמָּה תִבְעֲטוּᵃ בְּזִבְחִי וּבְמִנְחָתִי אֲשֶׁר צִוִּיתִי ט כת י וכל מאשי דכות
מָעוֹן וַתְּכַבֵּד אֶת־בָּנֶיךָ מִמֶּנִּי לְהַבְרִיאֲכֶםᵇ מֵרֵאשִׁית כׇּל־מִנְחַתᶜ ד וכל שם קריה ואנש דכת . נז וכל תלים דכות ב מ א . ה[49]
30 יִשְׂרָאֵל לְעַמִּיᵈ׃ 30 לָכֵן נְאֻם־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָמוֹר אָמַרְתִּי ב . ג מל[50]
בֵּיתְךָ וּבֵית אָבִיךָ יִתְהַלְּכוּ לְפָנַי עַד־עוֹלָם וְעַתָּה נְאֻם־יְהוָה חָלִילָה ל
31 לִּי כִּי־מְכַבְּדַי אֲכַבֵּד וּבֹזַי יֵקָלּוּ׃ 31 הִנֵּה יָמִים בָּאִיםᵃ וְגָדַעְתִּי אֶת־ ל . ל . ד ר״פ בסיפ[51]
32 זְרֹעֲךָ וְאֶת־זְרֹעַ בֵּית אָבִיךָ ᵇמִהְיוֹת זָקֵן בְּבֵיתֶךָᵇ׃ 32 ᵃוְהִבַּטְתָּ צַר ה חס[52] . ל . ג חס בנביא[53] . ל
מָעוֹן בְּכֹל אֲשֶׁר־יֵיטִיב אֶת־יִשְׂרָאֵלᵃ וְלֹא־יִהְיֶהᵇ זָקֵן בְּבֵיתְךָᶜ כׇּל־ ד וכל שם קריה ואנש דכות
33 הַיָּמִים׃ 33 וְאִישׁ לֹא־אַכְרִית לְךָ מֵעִם מִזְבְּחִי לְכַלּוֹת אֶת־עֵינֶיךָᵃ ה[48]
34 וְלַאֲדִיב אֶת־נַפְשֶׁךָᵃ וְכׇל־מַרְבִּית בֵּיתְךָ יָמוּתוּᵇ אֲנָשִׁים׃ 34 וְזֶה־לְּךָ ג[54] . כג ר״פ

[34] Mm 500. [35] Mm 1539. [36] Mm 11. [37] Mm 393. [38] Mm 1540. [39] Mm 1380. [40] Mm 390. [41] Mm 23. [42] Mp sub loco. [43] Mm 794. [44] Mm 4198. [45] Mm 4026. [46] Mm 1957. [47] Mm 1523. [48] Mm 2410. [49] Mm 921. [50] Mm 873. [51] Mm 1541. [52] Mm 1927. [53] Mm 408. [54] Mm 1542.

22 ᵃ 𝔔 + בן תשעים שנה cf 4,15 ‖ ᵇ > 2 Mss citt 𝔊^Mss ‖ ᶜ 𝔔 לבני cf 𝔊 ‖ ᵈ⁻ᵈ > 𝔔 𝔊^Mss, sed cf Ex 38,8 ‖ **23** ᵃ pc Mss אלהם ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊^OLMss ‖ ᶜ 𝔊 *κυρίου (τούτου)*; > 𝔙 ‖ **24** ᵃ 2 Mss (אתם) מעבדים, 𝔊 *τοῦ μὴ δουλεύειν* cf 𝔏^93.94 ‖ **25** ᵃ 𝔊 *καὶ προσεύξονται ὑπὲρ / περὶ αὐτοῦ*, 𝔏^94 *orabunt* (𝔏^93 *stabunt*) *pro eo* ‖ **27** ᵃ 𝔊𝔖𝔗^-Ms om particulam interrogativam ‖ ᵇ⁻ᵇ 2 Mss citt לבית ‖ ᶜ 𝔔 + עבדים, 𝔊 *ὄντων αὐτῶν … δούλων*, 𝔗^f *mšt'bdjn* (𝔗^rel *wmš'bdjn*) ‖ **28** ᵃ citt 𝔊𝔖𝔗^-ed princ𝔙 1 sg impf ‖ ᵇ > 𝔔𝔊^-OLMss; 𝔗 pr *lšmš'* ‖ ᶜ 𝔊 + *εἰς βρῶσιν* cf Dt 18,1 ‖ **29** ᵃ 𝔔𝔊 sg ‖ ᵇ 𝔊𝔏^93.94 a ברך; 𝔗 3 m pl ‖ ᶜ 𝔔 pl ‖ ᵈ 𝔊 *ἔμπροσθέν μου* cf 𝔏^93.94 ‖ **31** ᵃ pc Mss + נאם יהוה cf 𝔖 ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊^-O(L) ‖ **32** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊^-O(L) ‖ ᵇ 𝔔 + לך, 𝔊 + *σου* ‖ ᶜ 𝔔𝔊 suff 1 sg ‖ **33** ᵃ 𝔔𝔊𝔏^93.94 suff 3 sg ‖ ᵇ 𝔔 + בחרב, 𝔊 + *ἐν ῥομφαίᾳ*.

הָאוֹת אֲשֶׁר יָבֹא אֶל־שְׁנֵי בָנֶיךָ אֶל־חָפְנִי וּפִינְחָס בְּיוֹם אֶחָד יָמוּתוּ — ב חס בסיפ[55]. ג[56]
35 שְׁנֵיהֶם׃ 35 וַהֲקִימֹתִי לִי כֹּהֵן נֶאֱמָן כַּאֲשֶׁר[a] בִּלְבָבִי[b] וּבְנַפְשִׁי[c] יַעֲשֶׂה — ו כת כן[57]. ג[58]
36 וּבָנִיתִי לוֹ[d] בַּיִת נֶאֱמָן וְהִתְהַלֵּךְ[e] לִפְנֵי־מְשִׁיחִי כָּל־הַיָּמִים׃ 36 וְהָיָה — ל
כָּל־הַנּוֹתָר בְּבֵיתְךָ יָבוֹא לְהִשְׁתַּחֲוֹת לוֹ לַאֲגוֹרַת כֶּסֶף וְכִכַּר־לָחֶם — ל
וְאָמַר סְפָחֵנִי נָא אֶל־אַחַת הַכְּהֻנּוֹת לֶאֱכֹל פַּת־לָחֶם׃ ס — ל. ל
3 1 3 וְהַנַּעַר שְׁמוּאֵל מְשָׁרֵת אֶת־יְהוָה לִפְנֵי עֵלִי וּדְבַר־יְהוָה הָיָה — יא זוגין דמטע בטע[1]. יח. ל
2 יָקָר בַּיָּמִים הָהֵם אֵין חָזוֹן נִפְרָץ׃ ס 2 וַיְהִי בַּיּוֹם הַהוּא וְעֵלִי — ב
3 שֹׁכֵב בִּמְקֹמוֹ וְעֵינָו[a] הֵחֵלּוּ כֵהוֹת לֹא[b] יוּכַל[c] לִרְאוֹת׃ 3 וְנֵר אֱלֹהִים — ועיניו חד מן יא בליש ק. ב מנה בסיפ. וחד מן ה[2] כת כן
טֶרֶם יִכְבֶּה וּשְׁמוּאֵל שֹׁכֵב בְּהֵיכַל[a] יְהוָה[b] אֲשֶׁר־שָׁם אֲרוֹן אֱלֹהִים׃
4 5 פ 4 וַיִּקְרָא יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃ 5 וַיָּרָץ אֶל־עֵלִי
וַיֹּאמֶר הִנְנִי כִּי־קָרָאתָ לִּי וַיֹּאמֶר לֹא־קָרָאתִי[a] שׁוּב שְׁכָב וַיֵּלֶךְ
6 וַיִּשְׁכָּב׃ ס[b] 6 וַיֹּסֶף יְהוָה קְרֹא עוֹד שְׁמוּאֵל [a]וַיָּקָם שְׁמוּאֵל[a] — כו. ד[3]
וַיֵּלֶךְ אֶל־עֵלִי וַיֹּאמֶר הִנְנִי כִּי קָרָאתָ לִי וַיֹּאמֶר לֹא־קָרָאתִי בְנִי
7 שׁוּב שְׁכָב׃ 7 וּשְׁמוּאֵל טֶרֶם יָדַע אֶת־יְהוָה וְטֶרֶם יִגָּלֶה אֵלָיו דְּבַר־
8 יְהוָה׃ 8 וַיֹּסֶף יְהוָה קְרֹא־שְׁמוּאֵל בַּשְּׁלִשִׁית וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־עֵלִי — כו. ד[3]. ד חס בליש
9 וַיֹּאמֶר הִנְנִי כִּי קָרָאתָ לִי וַיָּבֶן עֵלִי כִּי יְהוָה קֹרֵא לַנָּעַר׃ 9 וַיֹּאמֶר — ד[4]
עֵלִי לִשְׁמוּאֵל לֵךְ שְׁכָב וְהָיָה אִם[a]־יִקְרָא אֵלֶיךָ וְאָמַרְתָּ דַּבֵּר יְהוָה
10 כִּי שֹׁמֵעַ עַבְדֶּךָ וַיֵּלֶךְ שְׁמוּאֵל וַיִּשְׁכַּב בִּמְקוֹמוֹ׃ 10 וַיָּבֹא יְהוָה וַיִּתְיַצַּב
וַיִּקְרָא כְפַעַם־בְּפַעַם שְׁמוּאֵל ׀ שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל דַּבֵּר כִּי שֹׁמֵעַ — ד שמואתא מתאימין
11 עַבְדֶּךָ׃ פ 11 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל הִנֵּה אָנֹכִי עֹשֶׂה דָבָר — ג
12 בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר כָּל־שֹׁמְעוֹ תְּצִלֶּינָה שְׁתֵּי אָזְנָיו׃ 12 בַּיּוֹם הַהוּא אָקִים — ל וכת כן. ד[5]
13 אֶל־עֵלִי אֵת כָּל־אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־בֵּיתוֹ הָחֵל וְכַלֵּה׃ 13 וְהִגַּדְתִּי לוֹ — ג קמ[6]. ט כת ה[7]
כִּי־שֹׁפֵט אֲנִי אֶת־בֵּיתוֹ עַד־עוֹלָם בַּעֲוֹן אֲשֶׁר־יָדַע כִּי־מְקַלְלִים

[55]Mp sub loco. [56]Mm 2071. [57]Mm 816. [58]Mm 3216. Cp 3 [1]Mm 794. [2]Mm 1543. [3]Mm 1544. [4]Mm 1545. [5]Mm 2561. [6]Mm 1546. [7]Mm 2122.

35 [a] 2 Mss cit אשר cf 𝔊𝔙 ‖ [b] pc Mss cit 'כל' cf 𝔖(𝔙) … *w'jk dblbj*, 𝔗 *(d)kmjmrj* ‖ [c] pc Mss 'וכנ' cf 𝔖𝔗𝔙 ‖ [d] 2–3 Mss לי cf $\mathfrak{G}^{Ms}$ ‖ [e] sic L, mlt Mss Edd 'וְהִתְ' ‖ **Cp 3,2** [a] mlt Mss ut Q cf Vrs ‖ [b] nonn Mss ולא cf $\mathfrak{G}\mathfrak{L}^{94}\mathfrak{S}\mathfrak{T}^{Mss}\mathfrak{V}$ ‖ [c] Ms יוכלו cf $\mathfrak{G}^{Mss}\mathfrak{V}^{Ms}$ ‖ **3** [a] Ms בבית cf $\mathfrak{G}^{Mss}$ et 1,9[d] ‖ [b] > $\mathfrak{G}^{L\,Mss}$ ‖ **5** [a] Ms cit ins בני cf $\mathfrak{L}^{93.94}\mathfrak{S}^{C}$ ex 6 ‖ [b] Mss om interv ‖ **6** [a–a] > 2 Mss cf $\mathfrak{G}^{Mss}$ ‖ **9** [a] pc Mss citt כי cf $\mathfrak{T}^{Ms}$.

14 לָהֶם֙ᵃ בָּנָ֔יו וְלֹ֥א כִהָ֖ה בָּֽם׃ 14 וְלָכֵ֥ן נִשְׁבַּ֖עְתִּי לְבֵ֣ית עֵלִ֑י אִם־יִתְכַּפֵּ֞ר ה̇⁸
15 עֲוֺ֧ן בֵּית־עֵלִ֛י בְּזֶ֥בַח וּבְמִנְחָ֖הᵃ עַד־עוֹלָֽם׃ 15 וַיִּשְׁכַּ֤ב שְׁמוּאֵל֙ עַד־
הַבֹּ֔קֶרᵃ וַיִּפְתַּ֖ח אֶת־דַּלְת֣וֹת בֵּית־יְהוָ֑ה וּשְׁמוּאֵ֣ל יָרֵ֔א מֵהַגִּ֥יד אֶת־ ב̇ בליש⁹
16 הַמַּרְאָ֖ה אֶל־עֵלִֽי׃ 16 וַיִּקְרָ֤א עֵלִי֙ אֶת־ᵃשְׁמוּאֵ֔ל וַיֹּ֖אמֶר שְׁמוּאֵ֣ל בְּנִ֑י ל̇¹⁰
17 וַיֹּ֖אמֶר הִנֵּֽנִיᵇ׃ 17 וַיֹּ֗אמֶר מָ֤ה הַדָּבָר֙ אֲשֶׁ֣ר דִּבֶּ֣ר אֵלֶ֔יךָ אַל־נָ֖א תְכַחֵ֣ד
מִמֶּ֑נִּי כֹּ֣ה יַעֲשֶׂה־לְּךָ֤ אֱלֹהִים֙ וְכֹ֣ה יוֹסִ֔יף אִם־תְּכַחֵ֤ד מִמֶּ֙נִּי֙ דָּבָ֔ר מִכָּל־ נ̇ז וכל תלים דכות ב̇ מ̇ י̇א . נ̇ז וכל תלים דכות ב̇ מ̇ י̇א
18 הַדָּבָ֖ר אֲשֶׁר־דִּבֶּ֥ר אֵלֶֽיךָ׃ 18 וַיַּגֶּד־ל֤וֹ שְׁמוּאֵל֙ אֶת־כָּל־הַדְּבָרִ֔יםᵃ י̇ג ח̇ס האלה¹¹
וְלֹ֥א כִחֵ֖ד מִמֶּ֑נּוּ וַיֹּאמַ֕ר יְהוָ֣ה ה֔וּאᵇ הַטּ֥וֹב בְּעֵינָ֖וᶜ יַעֲשֶֽׂה׃ פ צ̇א . בעיניו¹² ק̇ חד מן י̇א בליש וחד מן ח̇¹³ כת̇ כן
19 וַיִּגְדַּ֖ל שְׁמוּאֵ֑ל וַֽיהוָה֙ הָיָ֣ה עִמּ֔וֹ וְלֹֽא־הִפִּ֥יל מִכָּל־דְּבָרָ֖יו אָֽרְצָה׃
ס 20 וַיֵּ֙דַע֙ כָּל־יִשְׂרָאֵ֔ל מִדָּ֖ן וְעַד־בְּאֵ֣ר שָׁ֑בַע כִּ֤י נֶאֱמָן֙ שְׁמוּאֵ֔ל לְנָבִ֖יא ב̇
21 לַיהוָֽה׃ 21 וַיֹּ֥סֶף יְהוָ֖ה לְהֵרָאֹ֣ה בְשִׁלֹ֑ה כִּֽי־נִגְלָ֨ה יְהוָ֧ה אֶל־שְׁמוּאֵ֛לᵃ כ̇י . ב̇
בְּשִׁל֖וֹᵇ ᶜבִּדְבַ֥ר יְהוָֽהᶜ׃ פ ח̇ כת̇ ו̇ בליש¹⁴ . ה̇¹⁵
4 1 ᵃוַיְהִ֥י דְבַר־שְׁמוּאֵ֖ל לְכָל־יִשְׂרָאֵ֑לᵃᵇ וַיֵּצֵ֨א יִשְׂרָאֵ֜ל לִקְרַ֤את ל̇
פְּלִשְׁתִּים֙ לַמִּלְחָמָ֔ה וַֽיַּחֲנוּ֙ עַל־הָאֶ֣בֶן הָעֵ֔זֶר וּפְלִשְׁתִּ֖ים חָנ֥וּ בַאֲפֵֽק׃ ל̇ . ב̇
2 וַיַּעַרְכ֨וּ פְלִשְׁתִּ֜ים לִקְרַ֣את יִשְׂרָאֵ֗ל וַתִּטֹּשׁ֙ הַמִּלְחָמָ֔ה וַיִּנָּ֥גֶף יִשְׂרָאֵ֖ל
לִפְנֵ֣י פְלִשְׁתִּ֑ים וַיַּכּ֤וּᵃ בַֽמַּעֲרָכָה֙ בַּשָּׂדֶ֔ה כְּאַרְבַּ֥עַת אֲלָפִ֖ים אִֽישׁ׃ ל̇ . ל̇
3 וַיָּבֹ֣א הָעָם֮ אֶל־הַֽמַּחֲנֶה֒ וַיֹּאמְרוּ֙ זִקְנֵ֣יᵃ יִשְׂרָאֵ֔ל לָ֣מָּה נְגָפָ֧נוּ יְהוָ֛ה ל̇
הַיּ֖וֹם לִפְנֵ֣י פְלִשְׁתִּ֑ים נִקְחָ֧ה אֵלֵ֣ינוּ מִשִּׁלֹ֗ה אֶת־אֲרוֹן֙ ᵇבְּרִ֣ית יְהוָ֔הᵇ ה̇ . כ̇ו בליש וכל מלכים דכות
4 וְיָבֹ֣א בְקִרְבֵּ֔נוּ וְיֹשִׁעֵ֖נוּ מִכַּ֥ף אֹיְבֵֽינוּᶜ׃ 4 וַיִּשְׁלַ֤ח הָעָם֙ שִׁלֹ֔ה וַיִּשְׂא֣וּ מִשָּׁ֔ם י̇א¹ . ג̇ ב̇ ח̇ס וחד מל̇² . ב̇ . מ̇ג
אֵ֗ת ᵃאֲר֛וֹן בְּרִית־יְהוָ֥ה צְבָא֖וֹתᵃ יֹשֵׁ֣ב הַכְּרֻבִ֑ים וְשָׁ֞םᵇ שְׁנֵ֣י בְנֵֽי־עֵלִ֗י כ̇ו בליש וכל מלכים דכות . י̇ב ח̇ס וכל אורית̇ דכות³
5 עִם־אֲרוֹן֙ בְּרִ֣יתᶜ הָֽאֱלֹהִ֔יםᵈ חָפְנִ֖י וּפִֽינְחָֽס׃ 5 וַיְהִ֗י כְּב֨וֹאᵃ אֲר֤וֹן ד̇⁴ . כ̇ו בליש וכל מלכים דכות
בְּרִיתᵇ־יְהוָה֙ אֶל־הַֽמַּחֲנֶ֔ה וַיָּרִ֥עוּ כָל־יִשְׂרָאֵ֖ל תְּרוּעָ֣ה גְדוֹלָ֑ה וַתֵּהֹ֖ם ג̇ ח̇ס . ג̇ וח̇ס⁵

[8] Mm 2231. [9] Mm 1547. [10] Mm 1548. [11] Mm 707. [12] Q addidi, cf Mp sub loco. [13] Mm 1543. [14] Mm 1525. [15] Mm 1549. **Cp 4** [1] Mm 2300. [2] Mm 1550. [3] Mm 543. [4] Mm 4078. [5] Mm 3662.

13 ᵃ Tiq soph אלהים cf 𝔊𝔏$^{115.93.94}$; לו cf Ginsburg ‖ **14** ᵃ pc Mss citt ומנחה cf 𝔊^{Mss} 𝔏^{115} ‖ **15** ᵃ 𝔊 + *καὶ ὤρθρισεν τὸ πρωί* cf 𝔏^{115} et 1,19 ‖ **16** ᵃ mlt Mss אל cf 𝔗^{Mss} ‖ ᵇ 𝔏^{115} + *hic sum* ‖ **18** ᵃ pc Mss cit + האלה cf 𝔊^{Ms} ‖ ᵇ > pc Mss ‖ ᶜ mlt Mss Mss^{Q} ־ניו cf Vrs ‖ **21** ᵃ 𝔊𝔏$^{115.93.94}$ + mlt vb ‖ ᵇ > 𝔊𝔏^{115} ‖ ᶜ⁻ᶜ mlt Mss כד׳ י׳ cf 𝔗^{edd}𝔙; > 𝔊𝔏^{115} ‖ **Cp 4,1** ᵃ⁻ᵃ 𝔊𝔏^{115} alit cf 3,21ᵃ ‖ ᵇ mlt Mss interv ‖ **2** ᵃ 𝔊𝔏^{115}𝔖𝔙 verb pass ‖ **3** ᵃ 𝔏$^{115.94}$ *presbyteris* ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊$^{-OLMss}$ *(κιβωτὸν) τοῦ θεοῦ* cf 𝔏^{115} ‖ ᶜ nonn Mss איבנו ‖ **4** ᵃ⁻ᵃ 𝔊$^{-OLMss}$ *κιβωτὸν (τοῦ) κυρίου* cf 𝔏^{115} ‖ ᵇ 𝔊𝔏^{115}𝔙 om שם ‖ ᶜ > 2 Mss cf 𝔊$^{-OLMss}$ 𝔏^{115} ‖ ᵈ 2 Mss יהוה cf 𝔊^{Mss}𝔖𝔗𝔙^{Mss}; Ms יהוה האל; > 𝔊$^{-LMss}$ ‖ **5** ᵃ pc Mss בבא ‖ ᵇ > Ms cf 𝔊$^{-LMss}$𝔏^{115}.

6 הָאָֽרֶץ׃ 6 וַיִּשְׁמְע֤וּ פְלִשְׁתִּים֙ אֶת־ק֣וֹל הַתְּרוּעָ֔ה וַיֹּ֣אמְר֔וּ מֶ֠ה ק֣וֹל
הַתְּרוּעָ֧ה הַגְּדוֹלָ֛ה[a] הַזֹּ֖את בְּמַחֲנֵ֣ה הָעִבְרִ֑ים וַיֵּ֣דְע֔וּ כִּ֚י אֲר֣וֹן יְהוָ֔ה בָּ֖א
7 אֶל־הַֽמַּחֲנֶֽה׃ 7 וַיִּרְאוּ֙ הַפְּלִשְׁתִּ֔ים [a]כִּ֣י אָֽמְר֔וּ בָּ֥א אֱלֹהִ֖ים[a] אֶל־הַֽמַּחֲנֶ֑ה
8 וַיֹּֽאמְרוּ֙ א֣וֹי לָ֔נוּ[a] כִּ֣י לֹ֥א הָיְתָ֛ה כָּזֹ֖את אֶתְמ֥וֹל שִׁלְשֹֽׁם׃ 8 א֣וֹי לָ֔נוּ מִ֣י
יַצִּילֵ֔נוּ מִיַּ֛ד הָאֱלֹהִ֥ים הָאַדִּירִ֖ים הָאֵ֑לֶּה אֵ֣לֶּה הֵ֤ם הָֽאֱלֹהִים֙ הַמַּכִּ֣ים
9 אֶת־מִצְרַ֛יִם בְּכָל־מַכָּ֖ה בַּמִּדְבָּֽר[a]׃ 9 הִֽתְחַזְּק֞וּ וִהְי֤וּ לַאֲנָשִׁים֙ פְּלִשְׁתִּ֔ים
פֶּ֚ן תַּעַבְד֣וּ לָעִבְרִ֔ים כַּאֲשֶׁ֥ר עָבְד֖וּ לָכֶ֑ם וִהְיִיתֶ֥ם לַאֲנָשִׁ֖ים וְנִלְחַמְתֶּֽם׃
10 10 וַיִּלָּחֲמ֣וּ פְלִשְׁתִּ֗ים וַיִּנָּ֤גֶף יִשְׂרָאֵל֙ וַיָּנֻ֙סוּ֙ אִ֣ישׁ לְאֹהָלָ֔יו[a] וַתְּהִ֥י הַמַּכָּ֖ה
11 גְּדוֹלָ֣ה מְאֹ֑ד וַיִּפֹּל֙[b] מִיִּשְׂרָאֵ֔ל שְׁלֹשִׁ֥ים אֶ֖לֶף רַגְלִֽי׃ 11 וַאֲר֥וֹן אֱלֹהִ֖ים
12 נִלְקָ֑ח וּשְׁנֵ֤י בְנֵֽי־עֵלִי֙ מֵ֔תוּ חָפְנִ֖י וּפִֽינְחָֽס׃ 12 וַיָּ֤רָץ אִישׁ־בִּנְיָמִן֙
מֵהַֽמַּעֲרָכָ֔ה וַיָּבֹ֥א שִׁלֹ֖ה בַּיּ֣וֹם הַה֑וּא וּמַדָּ֣יו קְרֻעִ֔ים וַאֲדָמָ֖ה עַל־
13 רֹאשֽׁוֹ׃ 13 וַיָּב֗וֹא וְהִנֵּ֣ה עֵ֠לִי יֹשֵׁ֨ב עַֽל־הַכִּסֵּ֜א[a] יַ֣ךְ[b] דֶּ֗רֶךְ מְצַפֶּה֙ כִּֽי־הָיָ֣ה
לִבּוֹ֙ חָרֵ֔ד עַ֖ל אֲר֣וֹן הָאֱלֹהִ֑ים וְהָאִ֗ישׁ בָּ֚א לְהַגִּ֣יד בָּעִ֔יר וַתִּזְעַ֖ק כָּל־
14 הָעִֽיר׃ 14 וַיִּשְׁמַ֤ע עֵלִי֙ אֶת־ק֣וֹל הַצְּעָקָ֔ה וַיֹּ֕אמֶר מֶ֛ה ק֥וֹל הֶהָמ֖וֹן הַזֶּ֑ה
15 וְהָאִ֣ישׁ מִהַ֔ר וַיָּבֹ֖א וַיַּגֵּ֥ד לְעֵלִֽי׃ 15 וְעֵלִ֕י בֶּן־תִּשְׁעִ֥ים וּשְׁמֹנֶ֖ה שָׁנָ֑ה וְעֵינָ֣יו[a]
16 קָ֔מָה[b] וְלֹ֥א יָכ֖וֹל[c] לִרְא֑וֹת[d]׃ 16 [a]וַיֹּ֨אמֶר הָאִ֜ישׁ אֶל־עֵלִ֗י[a] אָנֹכִי֙ הַבָּ֣א מִן־
הַמַּעֲרָכָ֔ה[b] וַאֲנִ֕י מִן־הַמַּעֲרָכָ֖ה נַ֣סְתִּי הַיּ֑וֹם וַיֹּ֕אמֶר מֶֽה־הָיָ֥ה הַדָּבָ֖ר
17 בְּנִֽי׃ 17 וַיַּ֨עַן הַֽמְבַשֵּׂ֜ר וַיֹּ֗אמֶר נָ֤ס יִשְׂרָאֵל֙ לִפְנֵ֣י[a] פְלִשְׁתִּ֔ים וְגַ֛ם מַגֵּפָ֥ה
גְדוֹלָ֖ה הָיְתָ֣ה בָעָ֑ם וְגַם־שְׁנֵ֨י בָנֶ֜יךָ מֵ֗תוּ [b]חָפְנִי֙ וּפִ֣ינְחָ֔ס[b] וַאֲר֥וֹן הָאֱלֹהִ֖ים
18 נִלְקָֽחָה׃ פ 18 וַיְהִ֞י כְּהַזְכִּיר֣וֹ[a] ׀ אֶת־אֲר֣וֹן הָאֱלֹהִ֗ים וַיִּפֹּ֣ל מֵֽעַל־
הַ֠כִּסֵּא אֲחֹרַנִּ֜ית [b]בְּעַ֣ד ׀ יַ֣ד[b] הַשַּׁ֗עַר וַתִּשָּׁבֵ֤ר מַפְרַקְתּוֹ֙ וַיָּמֹ֔ת כִּֽי־זָקֵ֥ן

6 Mm 592. 7 Mm 3174. 8 Mm 1553. 9 Mm 1315. 10 וחד בא האלהים Ex 20,20. 11 Mp sub loco. 12 Mm 1773. 13 Mm 1551. 14 Mm 1704. 15 Mm 1705. 16 Mm 1552. 17 Mm 911.

6 [a] > 2 Mss cf 𝔖 ‖ 7 [a–a] 𝔊 *καὶ εἶπον οὗτοι οἱ θεοὶ ἥκασιν* (𝔊[L] *οὗτος ὁ θεὸς αὐτῶν ἥκει*) *πρὸς αὐτούς* cf 𝔏[115] ‖ [b] 𝔊 + *ἐξέλου ἡμᾶς κύριε* cf 𝔏[115] ex 8 ‖ 8 [a] 𝔊 pr cop ‖ 10 [a] pc Mss לאהלו cf 𝔊𝔏[115]𝔖𝔙 ‖ [b] Ms ויפלו cf 𝔊[-Mss]𝔏[115]𝔖𝔗[Mss]𝔙 ‖ 13 [a] 𝔏[115] + *suam* ‖ [b] mlt Mss ut Q cf 𝔊𝔏[115]𝔖𝔗; 𝔙 *contra (viam aspectans)* cf 𝔊𝔏[115] et 18[b–b] ‖ 15 [a] nonn Mss נו— (Ms[Q] עיניו) ‖ [b] Q[Or] קמו cf 𝔊𝔏[115] σ′𝔗𝔙 et 1R 14,4 ‖ [c] pc Mss יוכל ‖ [d] 𝔊 𝔏[115] + mlt vb ‖ 16 [a–a] 𝔊𝔏[115] alit cf 14 ‖ [b] 𝔊 *παρεμβολῆς*, 𝔏[115] *castris* ‖ 17 [a] nonn Mss Mišna Soṭa 8,6 citt מפני cf 𝔊𝔏[115]𝔖𝔗[-edd] ‖ [b–b] > 𝔊[-O Mss]𝔏[115] ‖ 18 [a] nonn Mss citt 'בה cf 𝔗[ed princ] ‖ [b–b] cit על יד, 𝔊 *ἐχόμενος (-α)*, 𝔏[115] *contra*, 𝔖 *ʿl jd*, 𝔗 *ʿl kjbš ʾwrḥ* cf 13[b], 𝔏[93.94]𝔙 *iuxta*.

19 הָאִ֖ישׁ וְכָבֵ֑ד וְה֛וּא שָׁפַ֥ט אֶת־יִשְׂרָאֵ֖ל אַרְבָּעִ֥ים[c] שָׁנָֽה׃ 19 וְכַלָּת֨וֹ ל
אֵֽשֶׁת־פִּינְחָ֜ס הָרָ֣ה לָלַ֗ת[a] וַתִּשְׁמַ֤ע אֶת־הַשְּׁמֻעָה֙ אֶל־הִלָּקַח֙ אֲר֣וֹן ל
הָאֱלֹהִ֔ים וּמֵ֥ת חָמִ֖יהָ וְאִישָׁ֑הּ וַתִּכְרַ֣ע וַתֵּ֔לֶד כִּֽי־נֶהֶפְכ֥וּ עָלֶ֖יהָ צִרֶֽיהָ׃ ל
20 וּכְעֵ֣ת[a] מוּתָ֗הּ וַתְּדַבֵּ֙רְנָה֙ הַנִּצָּב֣וֹת עָלֶ֔יהָ אַל־תִּֽירְאִ֖י כִּ֣י בֵ֣ן יָלָ֑דְתְּ בׄ[18] . ל . גׄ[19] . גׄ[20] ולׄ[21] בליש
21 וְלֹ֥א עָנְתָ֖ה וְלֹא־שָׁ֥תָה לִבָּֽהּ[b]׃ 21 וַתִּקְרָ֣א לַנַּ֗עַר אִֽי־כָבוֹד֙ לֵאמֹ֔ר ל . בׄ חד חס וחד מל למערב[22] . בׄ[23]
גָּלָ֥ה כָב֖וֹד מִיִּשְׂרָאֵ֑ל אֶל־הִלָּקַח֙ אֲר֣וֹן הָאֱלֹהִ֔ים וְאֶל[a]־חָמִ֖יהָ וְאִישָֽׁהּ׃ בׄ
22 וַתֹּ֕אמֶר גָּלָ֥ה כָב֖וֹד מִיִּשְׂרָאֵ֑ל כִּ֥י נִלְקַ֖ח אֲר֥וֹן הָאֱלֹהִֽים׃ פ בׄ
5 1 וּפְלִשְׁתִּים֙ לָֽקְח֔וּ אֵ֖ת אֲר֣וֹן הָאֱלֹהִ֑ים וַיְבִאֻ֛הוּ מֵאֶ֥בֶן הָעֵ֖זֶר וׄ[1]
2 אַשְׁדּֽוֹדָה׃ 2 וַיִּקְח֤וּ פְלִשְׁתִּים֙ אֶת־אֲר֣וֹן הָאֱלֹהִ֔ים וַיָּבִ֥יאוּ אֹת֖וֹ בֵּ֣ית בׄ . לוׄ
3 דָּג֑וֹן וַיַּצִּ֥יגוּ אֹת֖וֹ אֵ֥צֶל דָּגֽוֹן׃ 3 וַיַּשְׁכִּ֤מוּ אַשְׁדּוֹדִים֙ מִֽמָּחֳרָת[a] וְהִנֵּ֣ה
דָג֗וֹן נֹפֵ֤ל לְפָנָיו֙[b] אַ֔רְצָה לִפְנֵ֖י אֲר֣וֹן יְהוָ֑ה וַיִּקְחוּ֙[c] אֶת־דָּג֔וֹן וַיָּשִׁ֥בוּ אֹת֖וֹ כוׄ[2] . וׄ[3]
4 לִמְקוֹמֽוֹ[d]׃ 4 וַיַּשְׁכִּ֣מוּ בַבֹּ֗קֶר מִֽמָּחֳרָת[a] וְהִנֵּ֣ה דָג֗וֹן נֹפֵ֤ל לְפָנָיו֙[b] אַ֔רְצָה
לִפְנֵ֖י אֲר֣וֹן יְהוָ֑ה וְרֹ֨אשׁ דָּג֜וֹן וּשְׁתֵּ֣י ׀ כַּפּ֣וֹת יָדָ֗יו כְּרֻתוֹת֙ אֶל[c]־הַמִּפְתָּ֔ן כוׄ[2] . יאׄ[4] . בׄ כת כןׄ[5]
5 רַ֥ק דָּג֖וֹן[d] נִשְׁאַ֥ר עָלָֽיו׃ 5 עַל־כֵּ֡ן לֹא־יִדְרְכוּ֩ כֹהֲנֵ֨י דָג֜וֹן וְכָל־הַבָּאִ֤ים ט בטע ה[6] מנה ר״פ . בׄ[7]
6 בֵּית־דָּגוֹן֙ עַל־מִפְתַּ֣ן דָּג֔וֹן בְּאַשְׁדּ֑וֹד עַ֖ד הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה[a]׃ ס 6 וַתִּכְבַּ֧ד
יַד־יְהוָ֛ה אֶל[a]־הָאַשְׁדּוֹדִ֖ים וַיְשִׁמֵּ֑ם[b] [c]וַיַּ֤ךְ אֹתָם֙ בַּעְפֹלִ֔ים[d] אֶת־אַשְׁדּ֖וֹד ל . ל . בטחרים ק
7 וְאֶת־גְּבוּלֶֽיהָ[c]׃ 7 וַיִּרְא֥וּ אַנְשֵֽׁי־אַשְׁדּ֖וֹד כִּי־כֵ֑ן וְאָֽמְרוּ֙ לֹא־יֵשֵׁ֞ב אֲר֨וֹן גׄ . וׄ
8 אֱלֹהֵ֤י יִשְׂרָאֵל֙ עִמָּ֔נוּ כִּֽי־קָשְׁתָ֤ה יָדוֹ֙ עָלֵ֔ינוּ וְעַ֖ל דָּג֥וֹן אֱלֹהֵֽינוּ׃ 8 וַֽיִּשְׁלְח֡וּ
וַיַּאַסְפ֞וּ אֶת־כָּל־סַרְנֵ֤י פְלִשְׁתִּים֙ אֲלֵיהֶ֔ם וַיֹּֽאמְרוּ֙ מַֽה־נַּעֲשֶׂ֗ה לַֽאֲרוֹן֙ וׄ[8] . וׄ
אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל [a]וַיֹּ֣אמְר֔וּ גַּ֣ת יִסֹּ֔ב[a] אֲר֖וֹן אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וַיַּסֵּ֕בּוּ אֶת־אֲר֖וֹן וׄ . גׄ[9] . וׄ
9 אֱלֹהֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ ס 9 וַיְהִ֞י אַחֲרֵ֣י ׀ הֵסַ֣בּוּ אֹת֗וֹ[a] וַתְּהִ֨י יַד־יְהוָ֤ה ׀ ו בטע בסיפ

[18]Mm 4216. [19]Mm 1888. [20]Mm 2834. [21]Mm 1480. [22]Mm 3340. [23]Cf 1S 14,3 et Mp sub loco. Cp 5 [1]Mm 1391. [2]Mm 1553. [3]Mm 910. [4]Mm 1554. [5]Mm 1555. [6]Mm 3781. [7]Mm 3892. [8]Mm 399. [9]Mm 1503.

18 [c] 𝔊^{-Mss}𝔏^{93.94} 20 ‖ 19 [a] Gn R 82,8 ללדת ‖ 20 [a] mlt Mss ובע׳ cf 𝔊 σ′𝔖𝔗^{ed princ}𝔙 ‖ [b] pc Mss cit pr על cf 𝔗^{Mss}, Ms pr אל cf Hi 7,17 sed etiam Ps 62,11 Prv 24,32 ‖ 21 [a] pc Mss ואל מ(ו)ת, nonn Mss ומת cf 𝔗 ‖ Cp 5,3 [a] > 𝔊^{Mss}; 𝔊 + nonn vb ‖ [b] 𝔊 *ἐπὶ πρόσωπον*, 𝔖𝔗 *ʿlʾpwhj* cf 17,49 ‖ [c] 𝔊 *καὶ ἤγειραν*, 𝔖 *wʾtqnwhj* ‖ [d] 𝔊^{-L}𝔏^{93.94} + mlt vb ‖ 4 [a] > 𝔊^{Mss} ‖ [b] ut 3[b], 𝔙 + *super faciem* ‖ [c] pc Mss citt על cf 𝔖𝔗? ‖ [d] 𝔊 pr *ἡ ῥάχις* cf 𝔏^{93.94} 𝔖; 𝔗 *gwpjh* (𝔗^{ed princ. Qimḥi} + *ddgwn*); 𝔙 *dagon truncus* ‖ 5 [a] 𝔊^{-Ms} + nonn vb ‖ 6 [a] nonn Mss citt על cf Ps 32,4 ‖ [b] α′θ′ *ἐφαγεδαίνησεν* cf 7,10 a המם ‖ [c—c] 𝔊𝔏^{91.93.94} alit partim ex 6,4 ‖ [d] nonn Mss ut Q cf 𝔖𝔗𝔙 ‖ 8 [a—a] 𝔊 *καὶ λέγουσιν οἱ Γεθθαῖοι Μετελθέτω (… πρὸς ἡμᾶς)*, 𝔙 *responderuntque Getthei Circumducatur*, 𝔖 *wʾmrw lgt thpwk*, 𝔗 *wʾmrw lgt jsthr* ‖ 9 [a] 𝔔 גתה, 𝔊^{L} *τὴν κιβωτὸν πρὸς τοὺς Γεθθαίους*.

בָּעִיר[b] מְהוּמָה גְּדוֹלָה מְאֹד וַיַּךְ אֶת־אַנְשֵׁי הָעִיר מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל
וַיִּשָּׂתְרוּ לָהֶם עְפָלִים[b]׃ 10 וַיְשַׁלְּחוּ אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים[a] עֶקְרוֹן [b]וַיְהִי 10
כְּבוֹא אֲרוֹן הָאֱלֹהִים עֶקְרוֹן[b] וַיִּזְעֲקוּ הָעֶקְרֹנִים לֵאמֹר הֵסַבּוּ[c] אֵלַי[d]
אֶת־אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל [d]לַהֲמִיתֵנִי וְאֶת־עַמִּי[d]׃ 11 וַיִּשְׁלְחוּ וַיַּאַסְפוּ 11
אֶת־כָּל־סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ שַׁלְּחוּ אֶת־אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְיָשֹׁב
לִמְקֹמוֹ וְלֹא־יָמִית אֹתִי[a] וְאֶת־עַמִּי[a] כִּי־הָיְתָה מְהוּמַת־מָוֶת[b] בְּכָל־
הָעִיר כָּבְדָה מְאֹד יַד הָאֱלֹהִים שָׁם׃ 12 וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר לֹא־מֵתוּ 12
הֻכּוּ בַּעְפֹלִים[a] וַתַּעַל שַׁוְעַת הָעִיר הַשָּׁמָיִם[b]׃ 6 1 וַיְהִי אֲרוֹן־יְהוָה 6
בִּשְׂדֵה פְלִשְׁתִּים שִׁבְעָה חֳדָשִׁים[a]׃ 2 וַיִּקְרְאוּ פְלִשְׁתִּים לַכֹּהֲנִים 2
וְלַקֹּסְמִים לֵאמֹר מַה־נַּעֲשֶׂה לַאֲרוֹן יְהוָה הוֹדִעֻנוּ בַּמֶּה נְשַׁלְּחֶנּוּ
לִמְקוֹמוֹ׃ 3 וַיֹּאמְרוּ אִם־מְשַׁלְּחִים[a] אֶת־אֲרוֹן[b] אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אַל־ 3
תְּשַׁלְּחוּ אֹתוֹ רֵיקָם כִּי־הָשֵׁב תָּשִׁיבוּ לוֹ אָשָׁם אָז תֵּרָפְאוּ וְנוֹדַע לָכֶם
לָמָּה לֹא־תָסוּר יָדוֹ מִכֶּם׃ 4 וַיֹּאמְרוּ מָה הָאָשָׁם אֲשֶׁר נָשִׁיב לוֹ 4
וַיֹּאמְרוּ מִסְפַּר סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים חֲמִשָּׁה עְפֹלֵי[a] זָהָב [b]וַחֲמִשָּׁה עַכְבְּרֵי
זָהָב[b] כִּי־מַגֵּפָה אַחַת לְכֻלָּם[c] וּלְסַרְנֵיכֶם׃ 5 [a]וַעֲשִׂיתֶם צַלְמֵי עְפֹלֵיכֶם[b] 5
וְצַלְמֵי עַכְבְּרֵיכֶם[a] [c]הַמַּשְׁחִיתִם אֶת־הָאָרֶץ וּנְתַתֶּם [d]לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל[d]
כָּבוֹד אוּלַי יָקֵל אֶת־יָדוֹ מֵעֲלֵיכֶם וּמֵעַל אֱלֹהֵיכֶם וּמֵעַל אַרְצְכֶם׃
6 וְלָמָּה תְכַבְּדוּ אֶת־לְבַבְכֶם כַּאֲשֶׁר כִּבְּדוּ מִצְרַיִם וּפַרְעֹה אֶת־לִבָּם 6
הֲלוֹא כַּאֲשֶׁר הִתְעַלֵּל[a] בָּהֶם וַיְשַׁלְּחוּם וַיֵּלֵכוּ׃ 7 וְעַתָּה קְחוּ וַעֲשׂוּ 7
עֲגָלָה חֲדָשָׁה אֶחָת וּשְׁתֵּי פָרוֹת עָלוֹת אֲשֶׁר לֹא־עָלָה עֲלֵיהֶם עֹל

[10]Mm 1702. [11]Mm 2979. [12]Mm 399. [13]Mm 976. [14]Mm 1873. [15]Mp sub loco. Cp 6 [1]Mm 1553. [2]Mm 1556. [3]Mm 2364. [4]Mm 3921. [5]Mm 1020. [6]Mm 245.

9 [b] Ms בעם, 𝔙 *per singulas civitates* ‖ [b] pc Mss ut Q cf 𝔖𝔗, σ′ *κατὰ τῶν κρυπτῶν*, 𝔙 *prominentes extales*; 𝔊 *εἰς τὰς ἕδρας αὐτῶν* (+ nonn vb) cf 𝔏$^{91.93.94}$, α′ *αἱ ἕδραι* ‖ **10** [a] 𝔔 אלוהי ישרא]ל, 𝔊^{L} *θεοῦ Ισραηλ* ‖ [b–b] > nonn Mss cf 𝔊^{Mss}𝔖𝔗^{Mss}𝔙^{Mss} ‖ [c] 𝔔𝔊 pr למה ‖ [d] Vrs suff 1 pl (𝔗^{Mss} *lwtj*), 2 Mss ־תנו ‖ **11** [a] 𝔊𝔖𝔙 suff 1 pl ‖ [b] 𝔔 יהון ‖ **12** [a] pc Mss ut Q cf 𝔖𝔗𝔙, 𝔊 *ἕδρας* ‖ [b] nonn Mss ־ימה ‖ **Cp 6,1** [a] 𝔊𝔏$^{91.93.94}$ + nonn vb ‖ **2** [a] 𝔔 אל מ׳ ‖ **3** [a] pc Mss cit + אתם cf 𝔊𝔖𝔗^{Mss} ‖ [b] 𝔔𝔊 + ברית יהוה ‖ **4** [a] pc Mss ut Q cf 𝔖𝔗𝔙, 𝔊 *ἕδρας*, 𝔏^{115} *nates*, 𝔏^{93} *sedes* ‖ [b–b] > 𝔔𝔊$^{-O\,Mss}$𝔏^{115} cf 5[a–a] ‖ [c] nonn Mss לכלכם, 𝔊(𝔏^{115} [pr cop]𝔖) *ὑμῖν*, 𝔙(𝔗$^{-f}$ + *šwj'*) *omnibus vobis* ‖ **5** [a–a] 𝔊 *καὶ μῦς χρυσοῦς ὁμοίωμα* (𝔊^{Mss} + *τῶν ἑδρῶν ὑμῖν καὶ*) *τῶν μυῶν ὑμῶν*, 𝔊^{L} (𝔏$^{93.94}$ om *ὑμῶν*) *καὶ πέντε μύας χρυσοῦς ποιήσατε ὁμοίωμα τῶν μυῶν ὑμῶν*, 𝔏^{115} *set et mures aureos similes muribus* … ‖ [b] Ms עפלים; nonn Mss ut Q cf 𝔊^{Mss}𝔖𝔗𝔙 et [a–a] ‖ [c] 𝔔 העכברים ‖ [d–d] 𝔊$^{-Mss}$ *τῷ κυρίῳ* cf 𝔏^{115} ‖ **6** [a] 2 Mss citt התעולל cf Ps 141,4.

וַאֲסַרְתֶּם אֶת־הַפָּרוֹת בָּעֲגָלָה וַהֲשֵׁיבֹתֶם בְּנֵיהֶם מֵאַחֲרֵיהֶם הַבָּיְתָה׃ ל. ל מל י. יט[7]
8 וּלְקַחְתֶּם אֶת־אֲרוֹן יְהוָה[a] וּנְתַתֶּם אֹתוֹ אֶל־הָעֲגָלָה וְאֵת ׀ כְּלֵי[b] הַזָּהָב ו. ב[8]
אֲשֶׁר הֲשֵׁבֹתֶם לוֹ אָשָׁם תָּשִׂימוּ בָאַרְגַּז מִצִּדּוֹ וְשִׁלַּחְתֶּם אֹתוֹ וְהָלָךְ׃ ל
9 וּרְאִיתֶם אִם־דֶּרֶךְ גְּבוּלוֹ יַעֲלֶה בֵּית שֶׁמֶשׁ הוּא עָשָׂה לָנוּ אֶת־
הָרָעָה[a] הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת וְאִם־לֹא וְיָדַעְנוּ כִּי לֹא יָדוֹ נָגְעָה בָּנוּ מִקְרֶה ו. יו מ״פ. ב וכל קהלת דכות
10 הוּא הָיָה לָנוּ׃ 10 וַיַּעֲשׂוּ הָאֲנָשִׁים כֵּן וַיִּקְחוּ שְׁתֵּי פָרוֹת עָלוֹת וַיַּאַסְרוּם ה[9]. ל
11 בָּעֲגָלָה וְאֶת־בְּנֵיהֶם כָּלוּ בַבָּיִת׃ 11 וַיָּשִׂמוּ אֶת־אֲרוֹן יְהוָה[a] אֶל־ ד[10]. לה ד מנה חס
הָעֲגָלָה וְאֵת הָאַרְגַּז וְאֵת עַכְבְּרֵי הַזָּהָב [b]וְאֵת צַלְמֵי טְחֹרֵיהֶם[bc]׃ ב. ב בליש כת כן[11]
12 וַיִּשַּׁרְנָה[a] הַפָּרוֹת בַּדֶּרֶךְ עַל־דֶּרֶךְ בֵּית שֶׁמֶשׁ בִּמְסִלָּה אַחַת הָלְכוּ ה וכל על הדרך דכות[12]. ל
הָלֹךְ וְגָעוֹ[b] וְלֹא־סָרוּ יָמִין וּשְׂמֹאול וְסַרְנֵי פְלִשְׁתִּים הֹלְכִים אַחֲרֵיהֶם ד[13] חס וכל ירמיה דכות ב מ ו. ב
13 עַד־גְּבוּל בֵּית שָׁמֶשׁ׃ 13 וּבֵית שֶׁמֶשׁ קֹצְרִים קְצִיר־חִטִּים בָּעֵמֶק
ס וַיִּשְׂאוּ אֶת־עֵינֵיהֶם וַיִּרְאוּ אֶת־הָאָרוֹן וַיִּשְׂמְחוּ לִרְאוֹת[a]׃ 14 וְהָעֲגָלָה מג
בָּאָה אֶל־שְׂדֵה יְהוֹשֻׁעַ בֵּית־הַשִּׁמְשִׁי וַתַּעֲמֹד שָׁם וְשָׁם אֶבֶן גְּדוֹלָה ב. ב
וַיְבַקְּעוּ אֶת־עֲצֵי הָעֲגָלָה וְאֶת־הַפָּרוֹת הֶעֱלוּ עֹלָה לַיהוָה׃ ס
15 וְהַלְוִיִּם הוֹרִידוּ ׀ אֶת־אֲרוֹן יְהוָה וְאֶת־הָאַרְגַּז אֲשֶׁר־אִתּוֹ אֲשֶׁר־בּוֹ ל. ל[14]. ב
כְלֵי־זָהָב וַיָּשִׂמוּ אֶל[a]־הָאֶבֶן הַגְּדוֹלָה וְאַנְשֵׁי בֵית־שֶׁמֶשׁ הֶעֱלוּ עֹלוֹת לה ד מנה חס. יח[15]
16 וַיִּזְבְּחוּ זְבָחִים בַּיּוֹם הַהוּא לַיהוָה׃ 16 וַחֲמִשָּׁה סַרְנֵי־פְלִשְׁתִּים רָאוּ
17 וַיָּשֻׁבוּ עֶקְרוֹן בַּיּוֹם הַהוּא׃ ס 17 וְאֵלֶּה טְחֹרֵי[a] הַזָּהָב אֲשֶׁר הֵשִׁיבוּ ב בליש כת כן[11]
פְלִשְׁתִּים אָשָׁם לַיהוָה לְאַשְׁדּוֹד אֶחָד לְעַזָּה אֶחָד לְאַשְׁקְלוֹן אֶחָד ל. ל. ל
18 לְגַת אֶחָד לְעֶקְרוֹן אֶחָד׃ ס 18 וְעַכְבְּרֵי הַזָּהָב מִסְפַּר כָּל־עָרֵי
פְלִשְׁתִּים לַחֲמֵשֶׁת הַסְּרָנִים מֵעִיר מִבְצָר וְעַד כֹּפֶר הַפְּרָזִי וְעַד ׀ חד פסוק ועד ועד עד[16]. ב. ב
אָבֵל[a] הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר הִנִּיחוּ עָלֶיהָ אֵת אֲרוֹן יְהוָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה ד[17] ב מנה בליש
19 בִּשְׂדֵה יְהוֹשֻׁעַ בֵּית־הַשִּׁמְשִׁי׃ 19 וַיַּךְ[a] בְּאַנְשֵׁי בֵית־שֶׁמֶשׁ כִּי רָאוּ[b] ב. ד

[7] Mm 1557. [8] Mm 1558. [9] Mm 245. [10] Mm 1069. [11] Mp sub loco. [12] Mm 3032. [13] Mm 1408. [14] Cf Mm 1553. [15] Mm 2952. [16] Mm 56. [17] Mm 1559.

8 [a] > 𝔊^Mss 𝔏^115 ‖ [b] pc Mss citt pr כל ‖ **9** [a] nonn Mss pr כל ‖ **11** [a] > 𝔊^Mss 𝔏^115; 𝔙 *Dei* ‖ [b—b] > 𝔊^-O Mss 𝔏^115 ‖ [c] mlt Mss עפליהם cf Q 5,6 et cet ‖ **12** [a] sic L, mlt Mss Edd ‏וַיִּ‎ ‖ [b] nonn Mss citt ־עה ‖ **13** [a] 𝔊^-L *εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς* cf 𝔏^115, 𝔊^L *καὶ ἐπορεύθησαν* cf Jdc 19,3 ‖ **15** [a] mlt Mss על cf 𝔊𝔏^115 ‖ **17** [a] pc Mss עפלי cf Q 5,6 et cet ‖ **18** [a] pc Mss אבן cf 𝔊𝔏^93.94 𝔗 ‖ **19** [a] 𝔊 *καὶ οὐκ ἠσμένισαν (οἱ) υἱοὶ Ιεχονιου*, 𝔏^93.94 *et non substinuerunt filii Jechoniae* ‖ [b] 𝔖 *(d)dḥlw.*

ב̇ בַּאֲרוֹן יְהוָה וַיַּךְ בָּעָםᶜ שִׁבְעִים אִישׁ ᵈחֲמִשִּׁיםᵉ אֶלֶף אִישׁᵈ וַיִּתְאַבְּלוּ
הָעָם כִּי־הִכָּה יְהוָה בָּעָם מַכָּה גְדוֹלָה׃ᶠ 20 וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי בֵית־שֶׁמֶשׁ 20
ל[18] . ו̇ מל[19] . ד[20] מִי יוּכַל לַעֲמֹדᵃ לִפְנֵי יְהוָה הָאֱלֹהִים הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה וְאֶל־מִי יַעֲלֶה
לד מל ול בסיפ מֵעָלֵינוּ׃ ס ᵇ 21 וַיִּשְׁלְחוּ מַלְאָכִים אֶל־יוֹשְׁבֵי קִרְיַת־יְעָרִים לֵאמֹר 21
ל חס הֵשִׁבוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־אֲרוֹן יְהוָה רְדוּ הַעֲלוּᵃ אֹתוֹ אֲלֵיכֶם׃ 7 1 וַיָּבֹאוּ 7
ב̇[1] . ל̇ו אַנְשֵׁי ׀ קִרְיַת יְעָרִים וַיַּעֲלוּ אֶת־אֲרוֹן יְהוָה וַיָּבִאוּ אֹתוֹ אֶל־בֵּית
ב̇ אֲבִינָדָב בַּגִּבְעָהᵃ ᵇוְאֶת־אֶלְעָזָר בְּנוֹ קִדְּשׁוּᵇ לִשְׁמֹר אֶת־אֲרוֹן
יְהוָה׃ פ

ל̇ . ל̇ 2 וַיְהִי מִיּוֹם שֶׁבֶת הָאָרוֹן בְּקִרְיַת יְעָרִים וַיִּרְבּוּ הַיָּמִים וַיִּהְיוּ 2
ל̇ . כ̇[2] וכל ירמיה ויחזק דכות ב̇ מ̇ יח̇ עֶשְׂרִים שָׁנָה וַיִּנָּהוּᵃ כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי יְהוָה׃ ס 3 וַיֹּאמֶר 3
כ̇[2] וכל ירמיה ויחזק דכות ב מ ית̇ שְׁמוּאֵל אֶל־כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִם־בְּכָל־לְבַבְכֶם אַתֶּם שָׁבִים
ז̇ אֶל־יְהוָה הָסִירוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר מִתּוֹכְכֶם וְהָעַשְׁתָּרוֹתᵃ וְהָכִינוּ
לְבַבְכֶם אֶל־יְהוָה וְעִבְדֻהוּ לְבַדּוֹ וְיַצֵּל אֶתְכֶם מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃
ל חס בנביא 4 וַיָּסִירוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַבְּעָלִים וְאֶת־הָעַשְׁתָּרֹת וַיַּעַבְדוּ אֶת־ 4
ו̇ בטע בסיפ . ב̇[3] יְהוָה לְבַדּוֹ׃ פ 5 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל קִבְצוּ אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל 5
ח̇ . ד̇[4] ג מנה בסיפ וכל ד״ה דכות ב̇ מ̇ א̇ . ח̇ הַמִּצְפָּתָה וְאֶתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶםᵃ אֶל־יְהוָה׃ 6 וַיִּקָּבְצוּᵃ הַמִּצְפָּתָה 6
ג̇ מל̇[5] וַיִּשְׁאֲבוּ־מַיִם וַיִּשְׁפְּכוּ ׀ לִפְנֵי יְהוָהᵇ וַיָּצוּמוּ בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמְרוּ שָׁםᶜ
ב̇ חָטָאנוּ לַיהוָה וַיִּשְׁפֹּט שְׁמוּאֵל אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּצְפָּה׃ 7 וַיִּשְׁמְעוּ 7
ח̇ פְלִשְׁתִּים כִּי־הִתְקַבְּצוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הַמִּצְפָּתָה וַיַּעֲלוּ סַרְנֵי־פְלִשְׁתִּים
ז̇[6] וכל משחתיך למלך דכות ב̇ מ̇ א̇ אֶל־יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁמְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְאוּ מִפְּנֵי פְּלִשְׁתִּים׃ 8 וַיֹּאמְרוּ 8
ל̇ . ל̇ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־שְׁמוּאֵל אַל־תַּחֲרֵשׁ מִמֶּנּוּ מִזְּעֹק אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּᵃ
ג̇ ב̇ חס וחד מל̇[7] . ויעלהו ק̇ . ג̇ מל בסיפ[8] וְיֹשִׁעֵנוּ מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃ 9 וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל טְלֵה חָלָב אֶחָד וַיַּעֲלֵהᵃ עוֹלָה 9

[18] Mm 1372. [19] Mm 2223. [20] Mm 1560. Cp 7 [1] Mm 3965. [2] Mm 953. [3] Mm 3041. [4] Mp sub loco. [5] Mm 1519. [6] Mm 1021. [7] Mm 1550. [8] Mm 1741.

19 ᶜ 2 Mss בהם cf 𝔊 ‖ ᵈ⁻ᵈ > pc Mss ‖ ᵉ nonn Mss citt וח׳ cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ ᶠ sic L, mlt Mss Edd : ‖ **20** ᵃ $𝔊^{-L}$ *διελθεῖν* ‖ ᵇ Mss om interv ‖ **21** ᵃ pc Mss וה׳ cf $𝔊𝔗^{Ms}𝔙$ ‖ **Cp 7,1** ᵃ mlt Mss $𝔖𝔗^{f\,edd}$ pr אשר ‖ ᵇ⁻ᵇ $𝔊^{L}$ *ἡγίασεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ελεαζαρ*, 𝔖 *wqdš l'lj'zr brh* ‖ **2** ᵃ $𝔊^{-L}$ *καὶ ἐπέβλεψε/αν*, $𝔊^{L}$ *καὶ ἐπέστρεψεν*, $𝔏^{93.94}$ *et respexit … ire … in pace* cf Dt 31,18, 𝔗 *w'tnhj'w*, 𝔙 *et requievit* ‖ **3** ᵃ 𝔊 *καὶ τὰ ἄλση* cf $𝔏^{93.94}$ et Dt 12,3 sed etiam 4; 12,10 ‖ **5** ᵃ Ms בעדם ‖ **6** ᵃ 2 Mss ויתק׳ cf 7 ‖ ᵇ 𝔊 + *ἐπὶ τὴν γῆν* cf $𝔏^{93.94}$ ‖ ᶜ > 2 Mss $𝔊𝔏^{93.94}𝔖^{Jac\,edess}$; 𝔖 *mṭl d…*, 𝔙 *tibi (ibi?)* ‖ **8** ᵃ 𝔊 *θεόν σου* ($𝔊^{L}$ + *ὑπὲρ ἡμῶν*) cf $𝔏^{93.94}$ ‖ **9** ᵃ nonn Mss ut Q cf Vrs.

כָּלִיל לַיהוָה וַיִּזְעַק שְׁמוּאֵל אֶל־יְהוָה בְּעַד יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲנֵהוּ יְהוָה׃
10 וַיְהִי שְׁמוּאֵל מַעֲלֶה הָעוֹלָה וּפְלִשְׁתִּים נִגְּשׁוּ לַמִּלְחָמָה בְּיִשְׂרָאֵל   ח̇[9] . ג̇ מל בסיפ̇[10]
וַיַּרְעֵם יְהוָה ׀ בְּקוֹל־גָּדוֹל בַּיּוֹם הַהוּא עַל־פְּלִשְׁתִּים וַיְהֻמֵּם וַיִּנָּגְפוּ   ב̇ . ג̇[11]
11 לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 11 וַיֵּצְאוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל מִן־הַמִּצְפָּה וַיִּרְדְּפוּ אֶת־
12 פְּלִשְׁתִּים וַיַּכּוּם עַד־מִתַּחַת לְבֵית כָּר׃ 12 וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶבֶן אַחַת   יא̇[12] . ל̇
וַיָּשֶׂם בֵּין־הַמִּצְפָּה וּבֵין הַשֵּׁן[a] וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמָהּ אֶבֶן הָעָזֶר וַיֹּאמַר   פד̇ . ב̇[13] . צא̇
13 עַד־הֵנָּה עֲזָרָנוּ[b] יְהוָה׃ 13 וַיִּכָּנְעוּ הַפְּלִשְׁתִּים וְלֹא־יָסְפוּ עוֹד לָבוֹא   ל̇ . ח̇[14] . ד̇[15]
14 בִּגְבוּל יִשְׂרָאֵל וַתְּהִי יַד־יְהוָה בַּפְּלִשְׁתִּים כֹּל יְמֵי שְׁמוּאֵל׃ 14 וַתָּשֹׁבְנָה   ל̇
הֶעָרִים אֲשֶׁר לָקְחוּ־פְלִשְׁתִּים מֵאֵת יִשְׂרָאֵל ׀ לְיִשְׂרָאֵל מֵעֶקְרוֹן וְעַד־   ל̇
גַּת וְאֶת־גְּבוּלָן הִצִּיל יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים וַיְהִי שָׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל   ל̇ ומל
15 16 וּבֵין הָאֱמֹרִי׃ 15 וַיִּשְׁפֹּט שְׁמוּאֵל אֶת־יִשְׂרָאֵל כֹּל יְמֵי חַיָּיו׃ 16 וְהָלַךְ   ב̇
מִדֵּי שָׁנָה בְּשָׁנָה וְסָבַב בֵּית־אֵל וְהַגִּלְגָּל וְהַמִּצְפָּה וְשָׁפַט אֶת־יִשְׂרָאֵל   ג̇[16] . ב̇ . ל̇ בסיפ̇ . כ̇ו̇ פסוק את את ומילה חדה ביניה̇ יט̇ מנה̇ בנביא
17 אֵת[a] כָּל־הַמְּקוֹמוֹת[b] הָאֵלֶּה׃ 17 וּתְשֻׁבָתוֹ הָרָמָתָה כִּי־שָׁם בֵּיתוֹ וְשָׁם   ב̇ מל[17] . ל̇ וחס̇ . ח̇[18]
שְׁפָטוֹ אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיִּבֶן־שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה׃ פ   ל̇ וכל שם ברנש דכות
8 1 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר[a] זָקֵן שְׁמוּאֵל וַיָּשֶׂם אֶת־בָּנָיו שֹׁפְטִים לְיִשְׂרָאֵל׃   פד̇ . ל̇
2 וַיְהִי שֶׁם־בְּנוֹ הַבְּכוֹר יוֹאֵל וְשֵׁם מִשְׁנֵהוּ אֲבִיָּה שֹׁפְטִים בִּבְאֵר שָׁבַע׃   ו̇ בטע בסיפ̇ . ו̇[1] . ב̇ בנביא
3 וְלֹא־הָלְכוּ בָנָיו בִּדְרָכָו[a] וַיִּטּוּ אַחֲרֵי הַבָּצַע וַיִּקְחוּ־שֹׁחַד וַיַּטּוּ   בדרכיו ק̇ חד מן ח̇[2] כת̇ כן . ל̇[3] . ד̇[3]
4 מִשְׁפָּט׃ פ 4 וַיִּתְקַבְּצוּ כֹּל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ אֶל־שְׁמוּאֵל
5 הָרָמָתָה׃ 5 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הִנֵּה אַתָּה זָקַנְתָּ וּבָנֶיךָ לֹא הָלְכוּ בִּדְרָכֶיךָ   ח̇[4] . ב̇ חד מל וחד חס̇[5]
6 עַתָּה[a] שִׂימָה־לָּנוּ מֶלֶךְ לְשָׁפְטֵנוּ כְּכָל־הַגּוֹיִם׃ 6 וַיֵּרַע הַדָּבָר בְּעֵינֵי   ב̇ . ד̇[6] . יד̇ בסיפ̇
שְׁמוּאֵל כַּאֲשֶׁר אָמְרוּ תְּנָה־לָּנוּ מֶלֶךְ לְשָׁפְטֵנוּ וַיִּתְפַּלֵּל שְׁמוּאֵל אֶל־   ב̇
7 יְהוָה׃ פ 7 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל שְׁמַע בְּקוֹל הָעָם לְכֹל
אֲשֶׁר־יֹאמְרוּ אֵלֶיךָ כִּי לֹא אֹתְךָ מָאָסוּ כִּי־אֹתִי מָאֲסוּ מִמְּלֹךְ עֲלֵיהֶם׃   ד̇
8 כְּכָל־הַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר־עָשׂוּ[a] מִיּוֹם הַעֲלֹתִי אֹתָם מִמִּצְרַיִם[b] וְעַד־[c]   ג̇[7] . ג̇ ב̇ חס̇ וחד מל̇[8] . ד̇ מל בסיפ̇[9] . ג̇

[9] Mm 2726. [10] Mm 1741. [11] Mm 3222. [12] Mm 917. [13] Mm 191. [14] Mm 1315. [15] Mm 1716. [16] Mm 1561. [17] Mm 1562. [18] Mm 1564. Cp 8 [1] Mm 1989. [2] Mm 3210. [3] Mm 1563. [4] Mm 1564. [5] Mm 1314. [6] Mm 1565. [7] Mm 2189. [8] Mp sub loco. [9] Mp contra textum, cf Mp sub loco.

12 [a] 𝔊 *τῆς παλαιᾶς*, 𝔏$^{93.94}$ *(novae et) veteris*, 𝔖 *jšn* ‖ [b] Ms נִי— cf 𝔖^{A}, 𝔊^{L} *(λίθος τοῦ βοηθοῦ) μου* ‖ **16** [a] 𝔊 *ἐν* cf 𝔏$^{93.94}$𝔙; cit ואת cf 𝔖 ‖ [b] 𝔊 *τοῖς ἡγιασμένοις* cf 𝔏$^{93.94}$ ‖ **Cp 8,1** [a] pc Mss citt כי ‖ **3** [a] mlt Mss ut Q cf 𝔖𝔗𝔙 ‖ **5** [a] nonn Mss citt 'ועי cf 𝔊𝔗^{f} ‖ **8** [a] 𝔊 + *μοι* ‖ [b] 2 Mss 'מארץ מצ cf 𝔊^{Ms}𝔖 et 2 S 7,6[a] ‖ [c] 2 Mss עד cf 𝔊$^{-LMss}$𝔗^{f}.

הַיּ֣וֹם הַזֶּ֔ה וַיַּֽעַזְבֻ֔נִי וַיַּעַבְד֖וּ אֱלֹהִ֣ים אֲחֵרִ֑ים כֵּ֛ן הֵ֥מָּה עֹשִׂ֖ים גַּם־לָֽךְ׃ ה[10]
9 וְעַתָּ֖ה שְׁמַ֣ע בְּקוֹלָ֑ם אַ֗ךְ כִּֽי־הָעֵ֤ד תָּעִיד֙ בָּהֶ֔ם וְהִגַּדְתָּ֣ לָהֶ֔ם מִשְׁפַּ֥ט 9
10 הַמֶּ֖לֶךְ אֲשֶׁ֥ר יִמְלֹ֖ךְ עֲלֵיהֶֽם׃ ס 10 וַיֹּ֣אמֶר שְׁמוּאֵ֔ל אֵ֖ת כָּל־דִּבְרֵ֣י ו בטע בסיפ
11 יְהוָ֑ה אֶל־הָעָ֕ם הַשֹּׁאֲלִ֥ים מֵאִתּ֖וֹ מֶֽלֶךְ׃ ס 11 וַיֹּ֗אמֶר זֶ֤ה יִֽהְיֶה֙
מִשְׁפַּ֣ט הַמֶּ֔לֶךְ אֲשֶׁ֥ר יִמְלֹ֖ךְ עֲלֵיכֶ֑ם אֶת־בְּנֵיכֶ֣ם יִקָּ֗ח וְשָׂ֥ם לוֹ֙ בְּמֶרְכַּבְתּ֣וֹ ג קמ וכל אתנח וס״פ דכות[11] . ח[12]
12 וּבְפָ֣רָשָׁ֔יו וְרָצ֖וּ לִפְנֵ֥י מֶרְכַּבְתּֽוֹ׃ 12 וְלָשׂ֣וּם ל֔וֹ שָׂרֵ֥י אֲלָפִ֖ים וְשָׂרֵ֣י ב
חֲמִשִּׁ֑ים[a] וְלַחֲרֹ֤שׁ חֲרִישׁוֹ֙ וְלִקְצֹ֣ר קְצִיר֔וֹ וְלַעֲשׂ֥וֹת כְּלֵֽי־מִלְחַמְתּ֖וֹ וּכְלֵ֥י ל וחס . ל וחס . הל[13]
13 14 רִכְבּֽוֹ׃ 13 וְאֶת־בְּנוֹתֵיכֶ֖ם יִקָּ֑ח לְרַקָּח֥וֹת וּלְטַבָּח֖וֹת וּלְאֹפֽוֹת׃ 14 וְאֶת־ ג בנביא[14] . ל . ל . ל
שְׂדֽוֹתֵיכֶ֨ם וְאֶת־כַּרְמֵיכֶ֧ם וְזֵיתֵיכֶ֛ם הַטּוֹבִ֖ים יִקָּ֑ח וְנָתַ֖ן לַעֲבָדָֽיו׃ ל ומל
15 16 15 וְזַרְעֵיכֶ֥ם וְכַרְמֵיכֶ֖ם יַעְשֹׂ֑ר וְנָתַ֥ן לְסָרִיסָ֖יו וְלַעֲבָדָֽיו׃ 16 וְֽאֶת־ ב וחס . ב[15] . כו פסוק ואת ואת ואת
עַבְדֵיכֶ֨ם וְאֶת־שִׁפְח֧וֹתֵיכֶ֛ם וְאֶת־בַּחוּרֵיכֶ֥ם[a] הַטּוֹבִ֖ים וְאֶת־חֲמוֹרֵיכֶ֑ם ל ומל . ל ומל
17 יִקָּ֖ח וְעָשָׂ֥ה[b] לִמְלַאכְתּֽוֹ׃ 17 צֹאנְכֶ֖ם[a] יַעְשֹׂ֑ר וְאַתֶּ֖ם תִּהְיוּ־ל֥וֹ לַעֲבָדִֽים׃ ל . ל ר״פ . ב וחס
18 18 וּזְעַקְתֶּם֙ בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא מִלִּפְנֵ֣י מַלְכְּכֶ֔ם אֲשֶׁ֥ר בְּחַרְתֶּ֖ם לָכֶ֑ם וְלֹֽא־ ל . ה
19 יַעֲנֶ֧ה יְהוָ֛ה אֶתְכֶ֖ם בַּיּ֥וֹם הַהֽוּא[a]׃ 19 וַיְמָאֲנ֣וּ הָעָ֔ם לִשְׁמֹ֖עַ בְּק֣וֹל שְׁמוּאֵ֑ל ג[16]
20 וַיֹּ֣אמְרוּ ׀ לֹּ֔א[a] כִּ֥י אִם־מֶ֖לֶךְ יִהְיֶ֥ה[b] עָלֵֽינוּ׃ 20 וְהָיִ֥ינוּ גַם־אֲנַ֖חְנוּ כְּכָל־ ב בטע[17] . ו דגש[18] . ד[19]
21 הַגּוֹיִ֑ם וּשְׁפָטָ֤נוּ מַלְכֵּ֙נוּ֙ וְיָצָ֣א לְפָנֵ֔ינוּ וְנִלְחַ֖ם אֶת־מִלְחֲמֹתֵֽנוּ׃ 21 וַיִּשְׁמַ֣ע ל . ה[20] . ב וחס
22 שְׁמוּאֵ֔ל אֵ֖ת כָּל־דִּבְרֵ֣י הָעָ֑ם וַֽיְדַבְּרֵ֖ם בְּאָזְנֵ֥י יְהוָֽה׃ פ 22 וַיֹּ֨אמֶר לז . ג[21]
יְהוָ֜ה אֶל־שְׁמוּאֵל֙ שְׁמַ֣ע בְּקוֹלָ֔ם וְהִמְלַכְתָּ֥ לָהֶ֖ם[a] מֶ֑לֶךְ וַיֹּ֤אמֶר שְׁמוּאֵל֙
אֶל־אַנְשֵׁ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל לְכ֖וּ אִ֥ישׁ לְעִירֽוֹ׃ פ
9 9 1 וַֽיְהִי־אִ֣ישׁ[a] מִבִּן־[b]יָמִ֗ין[b] וּשְׁמוֹ֩ קִ֨ישׁ בֶּן־אֲבִיאֵ֜ל בֶּן־צְר֗וֹר בֶּן־ מבנימין חד מן ח׳ כת ק ב מילין וקר חדה וחד מן יז[2] מל . ל שם אנש
בְּכוֹרַ֛ת בֶּן־אֲפִ֖יחַ בֶּן־[c]אִ֣ישׁ יְמִינִ֑י[d] גִּבּ֖וֹר חָֽיִל׃ 2 וְלוֹ־הָיָ֨ה בֵ֜ן וּשְׁמ֣וֹ ו ר״פ[3]
שָׁא֗וּל בָּח֣וּר וָט֔וֹב וְאֵ֥ין אִ֛ישׁ מִבְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל ט֣וֹב מִמֶּ֑נּוּ מִשִּׁכְמ֣וֹ וָמַ֔עְלָה ה[4] . ז[5]
3 גָּבֹ֖הַּ מִכָּל־הָעָֽם׃ 3 וַתֹּאבַ֙דְנָה֙ הָאֲתֹנ֔וֹת לְקִ֖ישׁ אֲבִ֣י שָׁא֑וּל וַיֹּ֨אמֶר

[10] Mm 628. [11] Mm 1566. [12] Mm 224. [13] Mm 1376. [14] Mp sub loco. [15] Mm 1567. [16] Mm 1568. [17] Mm 1569. [18] Mm 3644. [19] Mm 1565. [20] Mm 373. [21] Mm 1570. Cp 9 [1] Mm 214. [2] Mm 262. [3] Mm 1529. [4] Mm 4026. [5] Mm 289.

12 [a] 𝔊 100, 𝔖 (1000 …) 100 (… 50 … 10 …) cf Dt 1,15 ‖ **16** [a] 𝔊 *βουκόλια ὑμῶν* ‖ [b] 𝔔 ועשר; 𝔊 *καὶ ἀποδεκατώσει* cf 15.17 ‖ **17** [a] 𝔔𝔊[-Ms]𝔖𝔙[Mss] pr cop ‖ **18** [a] 𝔊 + nonn vb ‖ **19** [a] nonn Mss לו, 𝔊 *αὐτῷ οὐχί*, 𝔖 *lh l' hkn'* ‖ [b] pc Mss citt ימלך ‖ **22** [a] 2 Mss עלהם cf 12,1 ‖ **Cp 9,1** [a] nonn Mss + אחד cf 𝔖𝔗[Mss] et 1,1 ‖ [b–b] pc Mss ut Q cf Vrs; 𝔊 pr *(ἐξ) υἱῶν* cf 𝔏[116] ‖ [c] > 𝔊[L]𝔖 ‖ [d] 𝔖 *(mn) bnjmjn*, 𝔗 *(mšbṭ' dbjt) bnjm(j)n*.

קִישׁ אֶל־שָׁאוּל בְּנוֹ קַח־נָא אִתְּךָ אֶת־אַחַד מֵהַנְּעָרִים וְקוּם לֵךְ בַּקֵּשׁ — כה[6] . ד . ב . ג
4 אֶת־הָאֲתֹנֹת׃ 4 וַיַּעֲבֹר[a] בְּהַר־אֶפְרַיִם וַיַּעֲבֹר[b] בְּאֶרֶץ־שָׁלִשָׁה וְלֹא — ל חס וכל אורית דכות[7] . ח פסוק מן ד מילין דמיין ותלת משני . ב חס[8]
מָצָאוּ וַיַּעַבְרוּ[c] בְאֶרֶץ־שַׁעֲלִים וָאַיִן וַיַּעֲבֹר[d] בְּאֶרֶץ־יְמִינִי וְלֹא מָצָאוּ׃ — ל
5 הֵמָּה בָּאוּ בְּאֶרֶץ[a] צוּף וְשָׁאוּל אָמַר לְנַעֲרוֹ אֲשֶׁר־עִמּוֹ לְכָה וְנָשׁוּבָה — יט ר״פ[9] . יא וכל ד״ה דכות . ד[10]
6 פֶּן־יֶחְדַּל אָבִי מִן־הָאֲתֹנוֹת וְדָאַג לָנוּ׃ 6 וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּה־נָא אִישׁ־ — ב[11] . ו[12]
אֱלֹהִים בָּעִיר הַזֹּאת וְהָאִישׁ נִכְבָּד כֹּל אֲשֶׁר־יְדַבֵּר בּוֹא יָבוֹא עַתָּה[a]
7 נֵלְכָה שָּׁם אוּלַי יַגִּיד לָנוּ אֶת־דַּרְכֵּנוּ אֲשֶׁר־הָלַכְנוּ עָלֶיהָ׃ 7 וַיֹּאמֶר
שָׁאוּל לְנַעֲרוֹ וְהִנֵּה[a] נֵלֵךְ וּמַה־נָּבִיא לָאִישׁ כִּי הַלֶּחֶם אָזַל מִכֵּלֵינוּ — ל . ל . לב[13]
8 וּתְשׁוּרָה אֵין־לְהָבִיא לְאִישׁ הָאֱלֹהִים מָה[b] אִתָּנוּ׃ 8 וַיֹּסֶף הַנַּעַר — כי
לַעֲנוֹת אֶת־שָׁאוּל וַיֹּאמֶר הִנֵּה נִמְצָא בְיָדִי רֶבַע שֶׁקֶל כָּסֶף וְנָתַתִּי[a] — ב וכל שם אנש דכות
9 לְאִישׁ הָאֱלֹהִים וְהִגִּיד לָנוּ אֶת־דַּרְכֵּנוּ׃ 9 לְפָנִים ׀ בְּיִשְׂרָאֵל כֹּה־אָמַר
הָאִישׁ בְּלֶכְתּוֹ לִדְרוֹשׁ אֱלֹהִים לְכוּ וְנֵלְכָה עַד־[a]הָרֹאֶה כִּי לַנָּבִיא — ב מל בנביא[14] . ו[15] ד[16] מנה בליש . ב
10 הַיּוֹם יִקָּרֵא[b] לְפָנִים הָרֹאֶה׃ 10 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לְנַעֲרוֹ טוֹב דְּבָרְךָ — כא[17]
11 לְכָה ׀ נֵלֵכָה[a] וַיֵּלְכוּ אֶל־הָעִיר אֲשֶׁר־שָׁם אִישׁ הָאֱלֹהִים׃ 11 הֵמָּה — ל . יט ר״פ[9]
עֹלִים בְּמַעֲלֵה הָעִיר וְהֵמָּה מָצְאוּ נְעָרוֹת יֹצְאוֹת לִשְׁאֹב מָיִם וַיֹּאמְרוּ[a]
12 לָהֶן הֲיֵשׁ בָּזֶה הָרֹאֶה׃ 12 וַתַּעֲנֶינָה אוֹתָם וַתֹּאמַרְנָה יֵּשׁ הִנֵּה לְפָנֶיךָ[a] — יד[18] . ב ומל . ד מל בסיפ
מַהֵר[b] ׀ עַתָּה [c]כִּי הַיּוֹם[c] בָּא לָעִיר כִּי זֶבַח הַיּוֹם לָעָם בַּבָּמָה׃
13 כְּבֹאֲכֶם[a] הָעִיר כֵּן תִּמְצְאוּן אֹתוֹ בְּטֶרֶם יַעֲלֶה הַבָּמָתָה לֶאֱכֹל כִּי — ג וחס[19] . ב ובפסוק . ל[20]
לֹא־יֹאכַל הָעָם עַד־בֹּאוֹ כִּי־הוּא יְבָרֵךְ הַזֶּבַח אַחֲרֵי[b]־כֵן יֹאכְלוּ
14 הַקְּרֻאִים וְעַתָּה[c] עֲלוּ כִּי־אֹתוֹ[d] כְהַיּוֹם תִּמְצְאוּן אֹתוֹ׃ 14 וַיַּעֲלוּ הָעִיר — ד וכל עזרא דכות[21] . ב ובפסוק
הֵמָּה בָּאִים בְּתוֹךְ הָעִיר וְהִנֵּה שְׁמוּאֵל יֹצֵא לִקְרָאתָם לַעֲלוֹת הַבָּמָה׃ — יד[22] וכל אורית ויהושע דכות ב מ ג
ס 15 וַיהוָה גָּלָה אֶת־אֹזֶן שְׁמוּאֵל יוֹם אֶחָד לִפְנֵי בוֹא־שָׁאוּל — כה . ל

[6] Mm 187. [7] Mm 3448. [8] Mm 2063. [9] Mm 1497. [10] Mm 2714. [11] Mm 1577. [12] Mm 1957. [13] Mm 319. [14] Mm 4226. [15] Mm 4104. [16] Mm 498. [17] Mm 17. [18] Mm 190. [19] Mm 1253. [20] Mp sub loco. [21] Mm 288. [22] Mm 1523.

3 [a] 𝔊^LMss 𝔖 + mlt vb ‖ **4** [a] 𝔊^-Ms 𝔏^116 𝔖^C 𝔙 pl ‖ [b] Ms 𝔊^-Ms 𝔏^116 𝔙 pl ‖ [c] pc Mss 𝔖^AB 𝔗^Buxt sg ‖ [d] 2 Mss 𝔊𝔏^116 𝔖^C 𝔗^Mss 𝔙 pl ‖ **5** [a] 𝔊^-LMss 𝔏^116 om ארץ ‖ **6** [a] pc Mss 𝔊𝔏^116 𝔗^Ms 'וע ‖ **7** [a] pc Mss 'ה cf 𝔊^Mss 𝔖 ‖ [b] 2 Mss 𝔗^Mss ומה ‖ **8** [a] 𝔊^-Ms 2 sg, 𝔊^Ms 𝔖𝔗^Mss 𝔙 1 pl ‖ **9** [a] pc Mss אל ‖ [b] 𝔊 ἐκάλει ὁ λαός ‖ **10** [a] mlt Mss 'ונ cf 𝔊^-Mss ‖ **11** [a] Ms citt 𝔖 *(w'mr [lhjn š'wl])* 𝔗^Mss sg ‖ **12** [a] 𝔊 κατὰ πρόσωπον ὑμῶν ‖ [b] > Ms 𝔊^-OLMss ‖ [c–c] 𝔊 *διὰ τὴν ἡμέραν* cf 13 ‖ **13** [a] nonn Mss citt 'בב cf 𝔗^Mss ‖ [b] mlt Mss 'וא cf 𝔊𝔏^93.94 𝔖𝔗^Ms 𝔙; pc Mss ואחר ‖ [c] 2 Mss 'ע ‖ [d] > cit 𝔊𝔖𝔙.

ל ר״פ בסיפ . ל — לֵאמֹֽר׃ 16 כָּעֵ֣ת ׀ מָחָ֗ר אֶשְׁלַ֨ח אֵלֶ֜יךָ אִ֚ישׁ מֵאֶ֣רֶץ בִּנְיָמִ֔ן וּמְשַׁחְתּ֤וֹ 16
ב חד מל וחד חס[23] — לְנָגִיד֙ עַל־עַמִּ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל וְהוֹשִׁ֥יעַ אֶת־עַמִּ֖י מִיַּ֣ד פְּלִשְׁתִּ֑ים כִּ֤י רָאִ֙יתִי֙
ב — אֶת־ᵃעַמִּ֔י כִּ֛י בָּ֥אָה צַעֲקָת֖וֹ אֵלָֽי׃ 17 וּשְׁמוּאֵ֖ל רָאָ֣ה אֶת־שָׁא֑וּל וַיהוָ֣ה 17
ג וחס[24] — עָנָ֗הוּ הִנֵּ֤ה הָאִישׁ֙ אֲשֶׁ֣ר אָמַ֣רְתִּי אֵלֶ֔יךָ זֶ֖ה יַעְצֹ֥ר בְּעַמִּֽי׃ 18 וַיִּגַּ֥שׁ שָׁא֛וּל 18
לא — אֶת־ᵃשְׁמוּאֵ֖ל בְּת֣וֹךְ הַשָּׁ֑עַר וַיֹּ֙אמֶר֙ הַגִּֽידָה־נָּ֣א לִ֔י אֵי־זֶ֖ה בֵּ֥ית הָרֹאֶֽה׃
ל — 19 וַיַּ֨עַן שְׁמוּאֵ֜ל אֶת־ᵃשָׁא֗וּל וַיֹּ֙אמֶר֙ אָנֹכִ֣י הָרֹאֶ֔ה עֲלֵ֤ה לְפָנַי֙ הַבָּמָ֔ה 19
ב — וַאֲכַלְתֶּ֥ם עִמִּ֖י הַיּ֑וֹם וְשִׁלַּחְתִּ֣יךָ בַבֹּ֔קֶר וְכֹ֛ל אֲשֶׁ֥ר בִּֽלְבָבְךָ֖ אַגִּ֥יד לָֽךְ׃
ל . ג בליש — 20 וְלָאֲתֹנ֞וֹת הָאֹבְד֣וֹת לְךָ֗ הַיּוֹם֙ שְׁלֹ֣שֶׁת הַיָּמִ֔יםᵃ אַל־תָּ֧שֶׂם אֶֽת־לִבְּךָ֛ 20
ג[25] . ד — לָהֶ֖ם כִּ֣י נִמְצָ֑אוּ וּלְמִי֙ כָּל־ᵇחֶמְדַּ֣ת יִשְׂרָאֵ֔ל הֲל֣וֹא לְךָ֔ וּלְכֹ֖לᶜ בֵּ֥ית
ח[26] בטע וכל זקף אתנח וס״פ דכות ב מ א — אָבִֽיךָ׃ ס 21 וַיַּ֨עַן שָׁא֜וּל וַיֹּ֗אמֶר הֲלוֹא֩ בֶן־יְמִינִ֨יᵃ אָנֹ֜כִי ᵇמִקַּטַנֵּ֣י 21
ב[27] — שִׁבְטֵ֣יᵇ יִשְׂרָאֵ֔ל וּמִשְׁפַּחְתִּי֙ הַצְּעִרָ֔ה מִכָּל־מִשְׁפְּח֖וֹתᶜ שִׁבְטֵ֣יᵈ בִנְיָמִ֑ן
וְלָ֙מָּה֙ דִּבַּ֣רְתָּ אֵלַ֔י כַּדָּבָ֖רᵉ הַזֶּֽה׃ ס 22 וַיִּקַּ֤ח שְׁמוּאֵל֙ אֶת־שָׁא֣וּל 22
ל . ל . לה[28] . ב מל[29] — וְאֶֽת־נַעֲר֔וֹ וַיְבִיאֵ֖ם לִשְׁכָּ֑תָה וַיִּתֵּ֨ן לָהֶ֤ם מָקוֹם֙ בְּרֹ֣אשׁ הַקְּרוּאִ֔ים וְהֵ֖מָּה
ל חס . ג . ל[30] . ל — כִּשְׁלֹשִׁ֥יםᵃ אִֽישׁ׃ 23 וַיֹּ֤אמֶר שְׁמוּאֵל֙ לַטַּבָּ֔ח תְּנָה֙ אֶת־הַמָּנָ֔ה אֲשֶׁ֖ר נָתַ֣תִּי 23
כו . ח דגש[31] — לָ֔ךְ אֲשֶׁר֙ אָמַ֣רְתִּי אֵלֶ֔יךָ שִׂ֥ים אֹתָ֖הּ עִמָּֽךְ׃ 24 וַיָּ֣רֶםᵃ הַ֠טַּבָּח אֶת־הַשּׁ֨וֹק 24
ל . פר . כד — וְהֶעָלֶ֜יהָᵇ וַיָּ֣שֶׂם ׀ לִפְנֵ֣י שָׁא֗וּל וַיֹּ֙אמֶר֙ הִנֵּ֤ה הַנִּשְׁאָר֙ שִׂים־לְפָנֶ֣יךָ אֱכֹ֔ל כִּ֧י
ב[32] ול מלעיל — לַמּוֹעֵ֥דᶜ שָֽׁמוּר־ᵈלְךָ֖ ᵉלֵאמֹ֣ר הָעָ֣ם ׀ קָרָ֑אתִיᵉ וַיֹּ֧אכַל שָׁא֛וּל עִם־שְׁמוּאֵ֖ל
ב — בַּיּ֥וֹם הַהֽוּא׃ 25 וַיֵּרְד֥וּᵃ מֵהַבָּמָ֖ה הָעִ֑יר וַיְדַבֵּרᵇ עִם־שָׁא֖וּל עַל־הַגָּֽג׃ 25
ג חס . ו בטע בסיפ . הגגה חד מן ב בליש ק — 26 וַיַּשְׁכִּ֗מוּᵃ וַיְהִ֞י כַּעֲל֣וֹתᵇ הַשַּׁ֗חַר וַיִּקְרָ֨א שְׁמוּאֵ֤ל אֶל־שָׁאוּל֙ הַגָּ֣גᶜ 26
ל — לֵאמֹ֔ר ק֖וּמָה וַאֲשַׁלְּחֶ֑ךָּ וַיָּ֣קָם שָׁא֔וּל ᵈוַיֵּצְא֧וּ שְׁנֵיהֶ֛םᵈ ה֥וּא וּשְׁמוּאֵ֖ל

[23] Mm 3176. [24] Mm 4190. [25] Mm 239. [26] Mm 1571. [27] Mm 1516. [28] Mm 2840. [29] Mm 1572. [30] Mp sub loco. [31] Mm 1573. [32] Mm 1574.

16 ᵃ 𝔊 + *τὴν ταπείνωσιν*; 𝔗 *(glj qdmj) dhq' (d...)* ‖ **18** ᵃ pc Mss citt אל cf 𝔊 sed etiam Nu 4,19 et 30,21 ‖ **19** ᵃ pc Mss cit אל ‖ **20** ᵃ pc Mss ׳ה cf 30,12 ‖ ᵇ > 𝔊𝔙? ‖ ᶜ 𝔊^{-O Mss}𝔖 om כל ‖ **21** ᵃ 𝔖𝔗 *bnjmjn* ‖ ᵇ⁻ᵇ Ms מ׳ שבט, 𝔊 *τοῦ μικρ(οτέρ)ου σκήπτρου φυλῆς* (𝔊^L *ἐκ τῶν φυλῶν*), 𝔖(𝔏^115𝔙) *mn z'wr'* (sg) *dšbṭ'* (pl) ‖ ᶜ > 𝔊 ‖ ᵈ 𝔊𝔏^115𝔖𝔗^Edd𝔙 sg; 𝔏^93.94 *minima post* (𝔏^93 *prae*) *omnibus civitatibus* ‖ ᵉ 𝔊^Mss𝔖𝔙 om כ ‖ **22** ᵃ 𝔊𝔏^93.94 70 ‖ **24** ᵃ 𝔊^{-L Mss} *καὶ ἥψησεν* ‖ ᵇ 𝔔 ליהו[...; > 𝔊^{O L Mss}𝔏^115𝔙 ‖ ᶜ 𝔊 *εἰς μαρτύριον* cf 𝔏^115.93.94.gl, σ′ *ἐπιτηδές*, 𝔙 *de industria* ‖ ᵈ 𝔔 ש[ים, 𝔊 *τέθειται* ‖ ᵉ⁻ᵉ 𝔊 *παρὰ τοὺς ἄλλους* (𝔊^{L Mss} *τοῦ λαοῦ*) *ἀπόκνιζε*, σ′ *τόδε παρὰ τοῦ λαοῦ ...*, θ′ *ὅτι ἐλέχθη τὸν λαὸν ἐκάλεσα*, 𝔏^115 *a populo carpe*, 𝔏^93.94 *propter caeteros manduca*, 𝔙 *quando (populum vocavi)*; > 𝔖; 𝔗 + *lšjrwt'* ‖ **25** ᵃ 𝔊𝔏^115.93.94𝔖^{-C} sg ‖ ᵇ 𝔊 *καὶ (δι)έστρωσαν (τῷ)*, 𝔏^115 *et deduxit (Saul in domo et stra[vi]t ei)*, 𝔏^91.93.94 *et straverunt (S. in d.)* ‖ **26** ᵃ 𝔊𝔏^115.93.94 sg ‖ ᵇ nonn Mss בע׳, sed cf Jos 6,15 ‖ ᶜ mlt Mss ut Q cf Vrs ‖ ᵈ⁻ᵈ 𝔊𝔏^115 sg (om ׳ש).

27 הַחֽוּצָה׃ 27 הֵ֗מָּה יֽוֹרְדִים֙ בִּקְצֵ֣ה הָעִ֔יר וּשְׁמוּאֵ֗ל אָמַ֣ר אֶל־שָׁא֔וּל ל̇ו̇[33]. ט̇ר״פ[34]. ב̇ מל[35]
אֱמֹ֧ר לַנַּ֛עַר וְיַעֲבֹ֥ר לְפָנֵ֖ינוּ וַֽיַּעֲבֹ֑ר[a] וְאַתָּה֙ עֲמֹ֣ד כַּיּ֔וֹם וְאַשְׁמִֽיעֲךָ֖ אֶת־ ג̇[36]. ל̇
דְּבַ֥ר אֱלֹהִֽים׃ פ ג̇[37]

10 1 וַיִּקַּ֨ח שְׁמוּאֵ֜ל אֶת־פַּ֥ךְ הַשֶּׁ֛מֶן וַיִּצֹ֥ק[a] עַל־רֹאשׁ֖וֹ וַיִּשָּׁקֵ֑הוּ וַיֹּ֕אמֶר ל̇ב̇ בנביא כ̇ מנה בסיפ
2 הֲל֕וֹא כִּֽי־מְשָׁחֲךָ֧ יְהוָ֛ה[b] עַל־נַחֲלָת֖וֹ לְנָגִֽיד׃ 2 בְּלֶכְתְּךָ֤ הַיּוֹם֙ מֵעִמָּדִ֔י
וּמָצָאתָ֩ שְׁנֵ֨י אֲנָשִׁ֜ים עִם־קְבֻרַ֥ת רָחֵ֛ל בִּגְב֥וּל בִּנְיָמִ֖ן בְּצֶלְצַ֑ח[a] וְאָמְר֣וּ ג̇. ל̇
אֵלֶ֗יךָ נִמְצְא֤וּ הָאֲתֹנוֹת֙ אֲשֶׁ֣ר הָלַ֣כְתָּ לְבַקֵּ֔שׁ וְהִנֵּ֨ה נָטַ֤שׁ אָבִ֙יךָ֙ אֶת־ ל̇
3 דִּבְרֵ֣י[b] הָאֲתֹנ֔וֹת וְדָאַ֤ג לָכֶם֙ לֵאמֹ֔ר מָ֥ה אֶעֱשֶׂ֖ה לִבְנִֽי׃ 3 וְחָלַפְתָּ֨ מִשָּׁ֜ם ב̇[1]
וָהָ֗לְאָה וּבָ֙אתָ֙ עַד־אֵל֣וֹן תָּב֔וֹר[a] וּמְצָא֤וּךָ[b] שָּׁם֙ שְׁלֹשָׁ֣ה אֲנָשִׁ֔ים עֹלִ֥ים ה̇ חס̇ בליש בנביא[2]. ב̇[3]
אֶל־הָאֱלֹהִ֖ים בֵּֽית־אֵ֑ל אֶחָ֞ד נֹשֵׂ֣א ׀ שְׁלֹשָׁ֣ה גְדָיִ֗ים וְאֶחָ֙ד נֹשֵׂ֜א שְׁלֹ֙שֶׁת֙ כ̇. ל̇ח. ל̇ ומל. ל̇ח
4 כִּכְּר֣וֹת[c] לֶ֔חֶם וְאֶחָ֥ד נֹשֵׂ֖א נֵֽבֶל־יָֽיִן׃ 4 וְשָׁאֲל֥וּ לְךָ֖ לְשָׁל֑וֹם וְנָתְנ֤וּ לְךָ֙ ל̇ח
5 שְׁתֵּי[a]־לֶ֔חֶם וְלָקַחְתָּ֖ מִיָּדָֽם׃ 5 אַ֣חַר[a] כֵּ֗ן תָּבוֹא֙[b] גִּבְעַ֣ת הָאֱלֹהִ֔ים ל̇
אֲשֶׁר־שָׁ֖ם נְצִבֵ֣י[c] פְלִשְׁתִּ֑ים וִיהִי֩ כְבֹאֲךָ֨ שָׁ֜ם הָעִ֗יר וּפָגַעְתָּ֞ חֶ֤בֶל נְבִאִים֙ ל̇ וחס̇. ל̇ב̇. ב̇ וחס̇[4]. י̇ב̇[5]. ד̇ חס̇ בסיפ[6]
יֹרְדִ֣ים מֵהַבָּמָ֔ה וְלִפְנֵיהֶ֞ם נֵ֤בֶל וְתֹף֙ וְחָלִ֣יל וְכִנּ֔וֹר וְהֵ֖מָּה מִֽתְנַבְּאִֽים׃ כ̇. ב̇[7]
6 וְצָלְחָ֤ה עָלֶ֙יךָ֙ ר֣וּחַ יְהוָ֔ה וְהִתְנַבִּ֖יתָ[a] עִמָּ֑ם וְנֶהְפַּכְתָּ֖ לְאִ֥ישׁ אַחֵֽר׃ ה̇ בסיפ. ד̇ חס̇ א̇[8]. ל̇
7 וְהָיָ֗ה כִּ֥י תָבֹ֛אינָה[a] הָאֹת֥וֹת[b] הָאֵ֖לֶּה לָ֑ךְ עֲשֵׂ֤ה לְךָ֙[c] אֲשֶׁ֣ר[d] תִּמְצָ֣א יָדֶ֔ךָ תבאנה ק̇ חד מן ב̇[9] כת̇ כן
8 כִּ֛י הָאֱלֹהִ֖ים עִמָּֽךְ׃ 8 וְיָרַדְתָּ֣ לְפָנַי֮ הַגִּלְגָּל֒ וְהִנֵּ֣ה אָנֹכִ֗י יֹרֵ֤ד אֵלֶ֙יךָ֙ ו̇[10]. ב̇. ה̇[11]
לְהַעֲל֣וֹת עֹל֔וֹת לִזְבֹּ֖חַ[a] זִבְחֵ֣י שְׁלָמִ֑ים שִׁבְעַ֨ת יָמִ֤ים תּוֹחֵל֙ עַד־בּוֹאִ֣י ל̇. ל̇. ג̇ מל̇ בליש[12]
9 אֵלֶ֔יךָ וְהוֹדַעְתִּ֣י לְךָ֔ אֵ֖ת אֲשֶׁ֥ר תַּעֲשֶֽׂה׃ 9 וְהָיָ֗ה[a] כְּהַפְנֹת֤וֹ שִׁכְמוֹ֙ לָלֶ֙כֶת֙ ב̇ ומל[12]. ל̇ וחס̇
מֵעִ֣ם שְׁמוּאֵ֔ל וַיַּהֲפָךְ־ל֥וֹ אֱלֹהִ֖ים לֵ֣ב אַחֵ֑ר וַיָּבֹ֛אוּ כָּל־הָאֹת֥וֹת הָאֵ֖לֶּה[b]
10 בַּיּ֥וֹם הַהֽוּא׃ ס 10 וַיָּבֹ֤אוּ[a] שָׁם֙[b] הַגִּבְעָ֔תָה וְהִנֵּ֥ה חֶֽבֶל־נְבִאִ֖ים י̇ב̇[5]. ד̇ חס̇ בסיפ

[33]Mm 290. [34]Mm 1497. [35]Mm 1575. [36]Mm 1576. [37]Mm 4085. Cp 10 [1]Mm 1577. [2]Mm 1448. [3]Mm 1075. [4]Mm 2761. [5]Mm 2938. [6]Mp contra textum, cf Mp sub loco. [7]Mm 4224. [8]Mm 1578. [9]Mm 1579. [10]Mm 1580. [11]Mm 1377. [12]Mp sub loco.

27 [a] > 𝔊[-O]𝔏[115]𝔖 ‖ **Cp 10,1** [a] sic L ‖ [b] 𝔊𝔏[115] + mlt vb ‖ **2** [a] pc Mss בצלצל, 𝔊[-L] *(ἐν Σηλω ἐν Βακαλαθ) ἁλλομένους μεγάλα*, 𝔊[L] *μεσημβρίας ἁλλ. μεγ* , 𝔏[115] *(in selom in bac[h]allat) salientem magna stadina* (𝔏[91.93.94] *salientes magnas fossas*), 𝔙 *in meridie* ‖ [b] 2 Mss cit דבר cf Vrs ‖ **3** [a] 𝔊[L] *τῆς ἐκλεκτῆς*, 𝔏[115.93.94] *glandis electae* ‖ [b] cit צאת– cf 𝔊𝔏[115], 𝔖 *mškḥ 'nt* ‖ [c] 𝔊 *ἀγγεῖα* cf 𝔏[115] et 9,7 ‖ **4** [a] 𝔔 + תנ]ופות ut 𝔊 + *ἀπαρχάς* cf 𝔏[115.93.94], 𝔗 + *grjṣn* ‖ **5** [a] pc Mss 'ואו cf 𝔊𝔏[115]𝔖 ‖ [b] pc Mss + אל ‖ [c] 𝔊𝔏[115]𝔖𝔙 sg cf 13,3 ‖ **6** [a] pc Mss citt באת– ‖ **7** [a] mlt Mss ut Q ‖ [b] pc Mss cit pr כל cf 𝔙 et 9 ‖ [c] 𝔊 *πάντα* cf 𝔏[115] ‖ [d] pc Mss כאשר cf 𝔗[Ms] ‖ **8** [a] pc Mss 'ול cf 𝔊𝔗[Mss]𝔙 ‖ **9** [a] 2 Mss citt ויהי ‖ [b] > Ms 𝔊[-LMss] ‖ **10** [a] 2 Mss 𝔊𝔖 sg ‖ [b] Ms משם cf 𝔊, Ms אל cf 𝔖𝔗[-ed princ]𝔙.

לִקְרָאתוֹ וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ אֱלֹהִים[c] וַיִּתְנַבֵּא בְּתוֹכָם׃ 11 וַיְהִי כָּל־ 11
ל. ל. ד[13] חס וכל אורית דכות ב מ ב. ד חס בסיפ יוֹדְעוֹ מֵאִתְּמוֹל שִׁלְשׁוֹם וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה עִם־נְבִאִים נִבָּא[a] וַיֹּאמֶר[b] הָעָם
ל. ה[14] וחד מן ג[15] מל בסיפ ובליש אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ מַה־זֶּה הָיָה לְבֶן־קִישׁ הֲגַם שָׁאוּל בַּנְּבִיאִם׃ 12 וַיַּעַן 12
אִישׁ מִשָּׁם[a] וַיֹּאמֶר וּמִי אֲבִיהֶם[b] עַל־כֵּן הָיְתָה לְמָשָׁל הֲגַם שָׁאוּל
ה[14]. ד חס א[16] בַּנְּבִאִים׃ 13 וַיְכַל[a] מֵהִתְנַבּוֹת[b] וַיָּבֹא הַבָּמָה[c]׃ 14 וַיֹּאמֶר דּוֹד שָׁאוּל 13 14
ב[17]. ל[18] אֵלָיו וְאֶל־נַעֲרוֹ אָן הֲלַכְתֶּם וַיֹּאמֶר[a] לְבַקֵּשׁ אֶת־הָאֲתֹנוֹת וַנִּרְאֶה
כִּי־אַיִן וַנָּבוֹא אֶל־שְׁמוּאֵל׃ 15 וַיֹּאמֶר דּוֹד שָׁאוּל[a] הַגִּידָה־נָּא לִי 15
ה מל[19] מָה־אָמַר לָכֶם[b] שְׁמוּאֵל׃ 16 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דּוֹדוֹ הַגֵּד הִגִּיד לָנוּ 16
ב[20] כִּי נִמְצְאוּ הָאֲתֹנוֹת וְאֶת־דְּבַר הַמְּלוּכָה לֹא־הִגִּיד לוֹ [a]אֲשֶׁר אָמַר
שְׁמוּאֵל[a]׃ פ
ל. ב 17 וַיַּצְעֵק שְׁמוּאֵל אֶת־הָעָם אֶל־יְהוָה הַמִּצְפָּה׃ 18 וַיֹּאמֶר ׀ אֶל־ 17 18
כד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל פ כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָנֹכִי הֶעֱלֵיתִי
ג ב חס וחד מל[21] [a]אֶת־יִשְׂרָאֵל[a] מִמִּצְרָיִם וָאַצִּיל אֶתְכֶם מִיַּד מִצְרַיִם[b] וּמִיַּד כָּל־
הַמַּמְלָכוֹת[c] הַלֹּחֲצִים אֶתְכֶם׃ 19 וְאַתֶּם הַיּוֹם מְאַסְתֶּם אֶת־אֱלֹהֵיכֶם 19
ל אֲשֶׁר־הוּא מוֹשִׁיעַ לָכֶם מִכָּל־רָעוֹתֵיכֶם וְצָרֹתֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ לוֹ[a] כִּי־
ל מֶלֶךְ תָּשִׂים עָלֵינוּ וְעַתָּה הִתְיַצְּבוּ לִפְנֵי יְהוָה לְשִׁבְטֵיכֶם וּלְאַלְפֵיכֶם׃
20 וַיַּקְרֵב שְׁמוּאֵל אֵת כָּל־שִׁבְטֵי[a] יִשְׂרָאֵל וַיִּלָּכֵד שֵׁבֶט בִּנְיָמִן׃ 20
למשפחתיו ק חד מן ד[22] בליש 21 וַיַּקְרֵב אֶת־שֵׁבֶט בִּנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתָו[a] וַתִּלָּכֵד מִשְׁפַּחַת הַמַּטְרִי[b] 21
ב וחס וַיִּלָּכֵד שָׁאוּל בֶּן־קִישׁ וַיְבַקְשֻׁהוּ וְלֹא נִמְצָא׃ 22 וַיִּשְׁאֲלוּ־עוֹד בַּיהוָה 22
א[+] הֲבָא עוֹד[a] הֲלֹם אִישׁ ס[b] וַיֹּאמֶר יְהוָה הִנֵּה־הוּא נֶחְבָּא אֶל־
ב וחס[23] הַכֵּלִים׃ 23 וַיָּרֻצוּ וַיִּקָּחֻהוּ מִשָּׁם וַיִּתְיַצֵּב בְּתוֹךְ הָעָם וַיִּגְבַּהּ מִכָּל־ 23

[13] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [14] Mm 3012. [15] Mm 1636. [16] Mm 1578. [17] Hi 8,2. [18] Mm 276 et Mm 3682. [19] Mm 1460. [20] Mm 1581. [21] Mm 1427. [22] Mm 4028. [23] Mm 277.

10 [c] nonn Mss יהוה cf 𝔊^Mss 𝔖^C 𝔙^Mss ‖ **11** [a] mlt Mss interv ‖ [b] 2 Mss 𝔊^LMss 𝔖^AB 𝔗^Mss 𝔙 pl ‖ **12** [a] 𝔊(𝔊^L pr *ἐξ*) *αὐτῶν* ‖ [b] 𝔊𝔏^93.94gl 𝔖 suff 3 sg ‖ **13** [a] 𝔖^BC pl ‖ [b] pc Mss ־בא(ו)ת ‖ [c] 𝔊 *εἰς τὸν βουνόν* cf 𝔏^93.94, 𝔖 *(š'wl) mn bjm* ‖ **14** [a] Ms 𝔊^Mss 𝔖^C 𝔗^Mss 𝔙 pl ‖ **15** [a] 𝔊(𝔖𝔗^ed princ) *πρὸς Σαουλ*, 𝔙 *ei* ‖ [b] 𝔊𝔙 sg ‖ **16** [a–a] > 𝔊^-OL 𝔏^115 ‖ **18** [a–a] pc Mss אתכם, 2 Mss את בני ישׂ' cf 𝔊^-Mss 𝔏^115 ‖ [b] 𝔊 pr *Φαραὼ βασιλέως* cf 𝔏^115, 𝔖 *(d)plštj'* ‖ [c] 𝔏^115 𝔙 *regum* ‖ **19** [a] pc Mss + לא cf 𝔗, mlt Mss לא cf 𝔊𝔏^115 𝔖𝔙, pc Mss לי לא, 2 Mss לי ‖ **20** [a] 2 Mss זקני ‖ **21** [a] mlt Mss ut Q cf 𝔗^Mss 𝔙; 𝔊𝔏^115 𝔖 pl sine suff ‖ [b] 𝔊𝔏^115 + mlt vb cf Jos 7,17sq ‖ **22** [a] > cit 𝔊^Mss 𝔏^115.93.94 𝔖𝔙 ‖ [b] mlt Mss om interv.

ס, העם משכמו ומעלה׃ 24 ויאמר שמואל אל־כל־העם הראיתם
אשר בחר־בו יהוה כי אין כמהו בכל־העם וירעו[a] כל־העם
25 ויאמרו יחי המלך׃ פ 25 וידבר שמואל אל־העם את משפט
המלכה[a] ויכתב בספר וינח לפני יהוה וישלח שמואל את־כל־
26 העם איש[b] לביתו[c]׃ 26 וגם־שאול הלך לביתו גבעתה וילכו עמו
27 החיל[a] אשר־נגע אלהים[b] בלבם[c]׃ 27 ובני[a] בליעל אמרו מה־ישענו
זה ויבזהו ולא־הביאו לו מנחה ויהי כמחריש[b]׃ פ
11 1 ויעל נחש [a]העמוני[a] ויחן על־יבש גלעד ויאמרו כל־אנשי
2 יביש אל־נחש כרת־לנו ברית ונעבדך׃ 2 ויאמר אליהם נחש
העמוני בזאת אכרת לכם[a] בנקור לכם כל־עין ימין ושמתיה[b]
3 חרפה על־כל־ישראל׃ 3 ויאמרו אליו זקני יביש הרף לנו שבעת
ימים ונשלחה מלאכים בכל גבול ישראל ואם־אין מושיע אתנו
4 ויצאנו אליך׃ 4 ויבאו המלאכים גבעת שאול וידברו הדברים
5 באזני העם וישאו כל־העם את־קולם ויבכו׃ 5 והנה שאול בא
[a]אחרי הבקר[a] מן־השדה ויאמר שאול מה־לעם כי יבכו ויספרו־
6 לו את־דברי אנשי יביש׃ 6 ותצלח רוח־אלהים[a] על־שאול בשמעו[b]
7 את־הדברים האלה ויחר אפו מאד׃ 7 ויקח צמד בקר וינתחהו
וישלח בכל־גבול ישראל ביד המלאכים ׀ לאמר אשר איננו יצא
אחרי שאול ואחר[a] שמואל כה יעשה לבקרו ויפל פחד־יהוה על־[b]
8 העם ויצאו[c] כאיש אחד׃ 8 ויפקדם בבזק ויהיו בני־ישראל שלש[a]
9 מאות אלף ואיש יהודה שלשים[b] אלף׃ 9 ויאמרו[a] למלאכים
הבאים כה תאמרון לאיש[b] יביש גלעד מחר תהיה־לכם תשועה

[24]Mm 2077. [25]Mm 1581. [26]Mm 2011. [27]Mm 59. Cp 11 [1]Mm 4063. [2]Mm 4067. [3]Mm 59. [4]Mm 210. [5]Mm 1968. [6]Mm 1514. [7]Mm 2221. [8]Mm 76. [9]Mm 235.

24 [a] Ms וידעו cf 𝔊𝔏[115.93.94] ‖ **25** [a] 𝔊[-LMss] *τοῦ βασιλέως* cf 𝔖𝔗[Buxt] et 8,9.11 ‖ [b] 𝔊 pr *καὶ (ἀπ)ῆλθε/ον (ἕκαστος)* cf 𝔏[115]𝔖 ‖ [c] 𝔔 למקן, 𝔊 *εἰς τὸν τόπον* ‖ **26** [a] 𝔔 pr בני, 𝔊 pr *(οἱ) υἱοί* cf 𝔏[115.93.94] ‖ [b] 𝔔 יהוה ‖ [c] 𝔔 בלבבם ‖ **27** [a] 𝔔 pr ה ‖ [b] 𝔔[corr] כמו חדש, 𝔊 *ὡς μετὰ μῆνα (ἡμερῶν)* cf 𝔏[115] ‖ **Cp 11,1** [a–a] 𝔔 בני עמון ויבאו אל ‖ **2** [a] pc Mss cit + ברית cf 𝔊𝔏[115]𝔖𝔗[Mss]𝔙 ‖ [b] 𝔊[-L]𝔏[115] om suff; 𝔙 *ponamque vos* ‖ **5** [a–a] 𝔊 *μετὰ τὸ πρωΐ*, 𝔏[115] *mane*, 𝔏[91.93.94] + *post boves* ‖ **6** [a] 2 Mss יהוה cf 𝔊𝔏[115]𝔙[Mss] ‖ [b] nonn Mss ut Q ‖ **7** [a] mlt Mss ואחרי ‖ [b] 2 Mss אל ‖ [c] 𝔊 *καὶ ἐβόησαν* cf 𝔏[115.93.94] et 12,8 ‖ **8** [a] 𝔊𝔏[93.94] 6 ‖ [b] 𝔔𝔊𝔏[93.94] 70 ‖ **9** [a] 𝔊𝔏[115]𝔖[B] sg ‖ [b] pc Mss לאנשי cf 𝔊𝔏[115]𝔖𝔗[f]𝔙.

10 בְּחֹ֣ם[c] הַשָּׁ֑מֶשׁ וַיָּבֹ֙אוּ֙ הַמַּלְאָכִ֔ים וַיַּגִּ֛ידוּ לְאַנְשֵׁ֥י יָבֵ֖ישׁ וַיִּשְׂמָֽחוּ׃ 10 וַיֹּֽאמְרוּ֙ כחם ק חד מן ד[10] חס בליש. ב מל בסיפ[11]. ג
אַנְשֵׁ֣י יָבֵ֔ישׁ מָחָ֖ר נֵצֵ֣א אֲלֵיכֶ֑ם וַעֲשִׂיתֶ֣ם לָּ֔נוּ כְּכָל־[a]הַטּ֖וֹב בְּעֵינֵיכֶֽם׃ ב. יח
11 ס 11 וַיְהִ֣י מִֽמָּחֳרָ֗ת וַיָּ֨שֶׂם שָׁא֣וּל אֶת־הָעָם֮ שְׁלֹשָׁ֣ה רָאשִׁים֒ וַיָּבֹ֣אוּ[a] פד. כ
בְתוֹךְ־הַֽמַּחֲנֶה֙ בְּאַשְׁמֹ֣רֶת הַבֹּ֔קֶר וַיַּכּ֥וּ[b] אֶת־[c]עַמּ֖וֹן[c] עַד־חֹ֣ם הַיּ֑וֹם וַיְהִ֤י[d] ב. ל. ל
12 הַנִּשְׁאָרִים֙ וַיָּפֻ֔צוּ וְלֹ֥א נִשְׁאֲרוּ־[e]בָ֖ם שְׁנַ֥יִם יָֽחַד׃ 12 וַיֹּ֤אמֶר הָעָם֙ אֶל־ ב חס. ב[12]. ל
שְׁמוּאֵ֔ל מִ֣י הָאֹמֵ֔ר שָׁא֖וּל יִמְלֹ֣ךְ[a] עָלֵ֑ינוּ תְּנ֤וּ[b] הָאֲנָשִׁים֙ וּנְמִיתֵֽם׃ ל
13 וַיֹּ֣אמֶר שָׁא֔וּל[a] לֹֽא־יוּמַ֥ת אִ֖ישׁ בַּיּ֣וֹם הַזֶּ֑ה כִּ֥י הַיּ֛וֹם עָשָֽׂה־יְהוָ֥ה תְּשׁוּעָ֖ה 13 ל[13]
14 בְּיִשְׂרָאֵֽל׃ ס 14 וַיֹּ֤אמֶר שְׁמוּאֵל֙ אֶל־הָעָ֔ם לְכ֖וּ וְנֵלְכָ֣ה הַגִּלְגָּ֑ל
15 וּנְחַדֵּ֥שׁ שָׁ֖ם הַמְּלוּכָֽה׃ 15 וַיֵּלְכ֨וּ כָל־הָעָ֜ם הַגִּלְגָּ֗ל וַיַּמְלִ֨כוּ[a] שָׁ֜ם אֶת־ ל. ב[14]. ג[15]. ה חס[16]
שָׁא֗וּל לִפְנֵ֤י יְהוָה֙ בַּגִּלְגָּ֔ל וַיִּזְבְּחוּ־[b]שָׁ֛ם זְבָחִ֥ים שְׁלָמִ֖ים לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה ב
וַיִּשְׂמַ֨ח [c]שָׁ֥ם שָׁא֛וּל[c] וְכָל־אַנְשֵׁ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל עַד־מְאֹֽד׃ פ

12 12 1 וַיֹּ֤אמֶר שְׁמוּאֵל֙ אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵ֔ל הִנֵּה֙ שָׁמַ֣עְתִּי בְקֹלְכֶ֔ם לְכֹ֥ל ב וחס
2 אֲשֶׁר־אֲמַרְתֶּ֖ם לִ֑י וָאַמְלִ֥יךְ עֲלֵיכֶ֖ם מֶֽלֶךְ׃ 2 וְעַתָּ֡ה הִנֵּ֣ה הַמֶּלֶךְ֩ ׀
מִתְהַלֵּ֨ךְ לִפְנֵיכֶ֜ם וַאֲנִי֙ זָקַ֣נְתִּי וָשַׂ֔בְתִּי וּבָנַ֖י הִנָּ֣ם אִתְּכֶ֑ם וַאֲנִי֙ הִתְהַלַּ֣כְתִּי ל
3 לִפְנֵיכֶ֔ם מִנְּעֻרַ֖י עַד־[a]הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃ 3 הִנְנִ֣י עֲנ֣וּ בִ֡י נֶגֶד֩ יְהוָ֨ה וְנֶ֜גֶד מְשִׁיח֗וֹ ג חס[1]. ה
אֶת־שׁ֣וֹר ׀ מִ֣י לָקַ֡חְתִּי וַחֲמ֨וֹר מִ֤י לָקַ֙חְתִּי֙ וְאֶת־[a]מִ֣י עָשַׁ֔קְתִּי אֶת־[b]מִ֣י ה בטע[2]. ד[3]
רַצּ֔וֹתִי וּמִיַּד־מִי֙ לָקַ֣חְתִּי כֹ֔פֶר [c]וְאַעְלִ֥ים עֵינַ֖י בּ֑וֹ[c] וְאָשִׁ֖יב לָכֶֽם׃ ל[4]
4 וַיֹּ֣אמְר֔וּ לֹ֥א עֲשַׁקְתָּ֖נוּ וְלֹ֣א רַצּוֹתָ֑נוּ וְלֹֽא־לָקַ֥חְתָּ מִיַּד־אִ֖ישׁ מְאֽוּמָה׃ 4 ל. לד פסוק לא ולא ולא[5]
5 וַיֹּ֨אמֶר אֲלֵיהֶ֜ם עֵ֧ד יְהוָ֣ה בָּכֶ֗ם וְעֵ֤ד מְשִׁיחוֹ֙ הַיּ֣וֹם הַזֶּ֔ה כִּ֣י לֹ֧א מְצָאתֶ֛ם 5 ל. יב סביר
6 בְּיָדִ֖י מְא֑וּמָה וַיֹּ֖אמֶר[a] עֵֽד׃ פ 6 וַיֹּ֥אמֶר שְׁמוּאֵ֖ל אֶל־הָעָ֑ם יְהוָ֗ה[a] 6 ל
אֲשֶׁ֤ר עָשָׂה֙ אֶת־מֹשֶׁ֣ה וְאֶֽת־אַהֲרֹ֔ן וַאֲשֶׁ֧ר הֶעֱלָ֛ה אֶת־אֲבֹתֵיכֶ֖ם[b] מֵאֶ֥רֶץ[c] ל

[10]Mm 2271. [11]Mm 195. [12]Mm 1582. [13]Mm 53. [14]Mm 1581. [15]Mm 1583. [16]Mm 1584. Cp 12 [1]Mm 1585. [2]Mm 4137. [3]Mm 2306. [4]Mp sub loco. [5]Mm 771.

9 [c] mlt Mss ut Q ‖ **10** [a] 𝔊[L]𝔏[115.94]𝔖[-C]𝔗[Mss]𝔙 om כ; > 𝔊[-L]𝔖[C] ‖ **11** [a] Ms 𝔊[Mss]𝔖𝔙 sg ‖ [b] 𝔊[Mss]𝔏[115]𝔖[-C]𝔙 sg ‖ [c] pc Mss pr בני cf 𝔊𝔏[115]𝔖𝔗[Mss] ‖ [d] Ms pl cf 𝔊[Mss] ‖ [e] 𝔖 *'štkḥw* ‖ **12** [a] 2 Mss pr לא cf Vrs ‖ [b] 2 Mss תנה cf 𝔊𝔏[115]𝔖 ‖ **13** [a] 𝔊[Mss] *Σαμουηλ* ‖ **15** [a] 𝔊 *καὶ ἔχρισεν Σαμουηλ*, 𝔖[A] *w'mlk* ‖ [b] 𝔊[Mss] sg ‖ [c—c] 𝔊 (𝔊[Mss] *ἐκεῖ*) *Σαμουηλ* ‖ **Cp 12,2** [a] nonn Mss ועד cf 𝔊[-Mss]𝔖 ‖ **3** [a] nonn Mss את ‖ [b] permlt Mss ואת cf 𝔊𝔏[94]𝔖𝔗[Mss] ‖ [c—c] 𝔊 *(ἤ)* (𝔊[Mss] + *παρόψομαι ὀφθαλμοὺς ἐν αὐτῷ ἤ) καὶ ὑπόδημα* (𝔊[LP] + *καὶ ἀπέκρυψα τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐν αὐτῷ* cf 𝔏[93.94]); *ἀποκρίθητε* (𝔊[L] *εἴπατε*) *κατ' ἐμοῦ* cf Si 46,19 (כופר ונעל(י)ם ממני לקח[תי, 𝔖 *w'sdt 'jnj bh 'mrw lj* ‖ **5** [a] mlt Mss Seb pl cf 𝔊[-L] (𝔊[L] *καὶ εἶπεν ὁ λαός*) 𝔖𝔗[Mss]𝔙 ‖ **6** [a] 𝔊[-OP] pr *μάρτυς* cf 5 ‖ [b] 𝔊[-LPMss]𝔖𝔙 suff 1 pl ‖ [c] 2 Mss om ארץ cf 𝔊.

7 מִצְרָֽיִם׃ 7 וְעַתָּה הִֽתְיַצְּבוּ וְאִשָּׁפְטָה אִתְּכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֵת כָּל־
8 צִדְקוֹת יְהוָה אֲשֶׁר־עָשָׂה אִתְּכֶם וְאֶת־אֲבוֹתֵיכֶֽם׃ 8 כַּאֲשֶׁר־בָּא יַעֲקֹב ד . ב . ז[6] מל וכל יהושע שפטים מלכים ירמיה יחזק וכתיב דכות ב מ ח
מִצְרָיִם[a] וַיִּזְעֲקוּ אֲבוֹתֵיכֶם[b] אֶל־יְהוָה וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־ ז[6] מל וכל יהושע שפטים מלכים ירמיה יחזק וכתיב דכות ב מ ח
אַהֲרֹן וַיּוֹצִיאוּ[c] אֶת־אֲבֹתֵיכֶם מִמִּצְרַיִם וַיֹּשִׁבוּם[d] בַּמָּקוֹם הַזֶּֽה׃ יב[7] . ב חד חס וחד מל[8]
9 וַיִּשְׁכְּחוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיִּמְכֹּר אֹתָם בְּיַד סִֽיסְרָא שַׂר־צְבָא ל בסיפ
10 חָצוֹר וּבְיַד־פְּלִשְׁתִּים וּבְיַד מֶלֶךְ מוֹאָב וַיִּֽלָּחֲמוּ[a] בָּֽם׃ 10 וַיִּזְעֲקוּ אֶל־
יְהוָה וַיֹּאמְרֻ[a] חָטָאנוּ כִּי עָזַבְנוּ אֶת־יְהוָה וַנַּעֲבֹד אֶת־הַבְּעָלִים וְאֶת־ ויאמרו ק
11 הָעַשְׁתָּרוֹת[b] וְעַתָּה הַצִּילֵנוּ מִיַּד אֹיְבֵינוּ וְנַעַבְדֶֽךָּ׃ 11 וַיִּשְׁלַח יְהוָה
[a]אֶת־יְרֻבַּעַל וְאֶת־בְּדָן וְאֶת־יִפְתָּח וְאֶת־שְׁמוּאֵל[a] וַיַּצֵּל אֶתְכֶם מִיַּד ד[9] . ב
12 אֹיְבֵיכֶם מִסָּבִיב וַתֵּשְׁבוּ בֶּֽטַח׃ 12 וַתִּרְאוּ כִּֽי־נָחָשׁ מֶלֶךְ בְּנֵֽי־עַמּוֹן בָּא
עֲלֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ לִי[a] לֹא כִּי־מֶלֶךְ יִמְלֹךְ עָלֵינוּ וַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם ל . ל בסיפ
13 מַלְכְּכֶֽם׃ 13 וְעַתָּה הִנֵּה הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם[a] אֲשֶׁר[b] שְׁאֶלְתֶּם[a] וְהִנֵּה[c] כ[10] . ב
14 נָתַן יְהוָה עֲלֵיכֶם[d] מֶֽלֶךְ׃ 14 אִם־תִּֽירְאוּ אֶת־יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם אֹתוֹ ו ר״פ בסיפ וכל יהושע שפטים ושמואל ואם ר״פ[11]
וּשְׁמַעְתֶּם בְּקֹלוֹ וְלֹא תַמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה וִהְיִתֶם גַּם־אַתֶּם וְגַם־הַמֶּלֶךְ ב חס
15 אֲשֶׁר מָלַךְ עֲלֵיכֶם אַחַר[a] יְהוָה אֱלֹהֵיכֶֽם׃ 15 וְאִם־לֹא תִשְׁמְעוּ בְּקוֹל ב
יְהוָה וּמְרִיתֶם אֶת־פִּי יְהוָה וְהָיְתָה יַד־יְהוָה בָּכֶם וּבַאֲבֹתֵיכֶֽם[a]׃ ב.
16 גַּם־עַתָּה הִתְיַצְּבוּ וּרְאוּ אֶת־הַדָּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה אֲשֶׁר יְהוָה עֹשֶׂה ג
17 לְעֵינֵיכֶֽם׃ 17 הֲלוֹא קְצִיר־חִטִּים הַיּוֹם אֶקְרָא אֶל־יְהוָה וְיִתֵּן קֹלוֹת ח[12] . יג[13] . ו כת כן
וּמָטָר וּדְעוּ וּרְאוּ כִּֽי־רָעַתְכֶם רַבָּה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם בְּעֵינֵי יְהוָה לִשְׁאוֹל יד בסיפ
18 לָכֶם מֶֽלֶךְ׃ ס 18 וַיִּקְרָא שְׁמוּאֵל אֶל־יְהוָה וַיִּתֵּן יְהוָה קֹלֹת ד חס[14]
וּמָטָר בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּירָא כָל־הָעָם מְאֹד אֶת־יְהוָה וְאֶת־שְׁמוּאֵֽל׃ יב[15] ג מנה מל בליש . ב
19 וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעָם אֶל־שְׁמוּאֵל הִתְפַּלֵּל בְּעַד־עֲבָדֶיךָ אֶל־יְהוָה ד . ל

[6]Mm 1586. [7]Mm 2610. [8]Mm 1587. [9]Mm 4042. [10]Mm 1588. [11]Mm 1380. [12]Mp sub loco. [13]Mm 157. [14]Mm 1589. [15]Mm 1590.

8 [a] 2 Mss cit Seb ימה– ‖ [b] 𝔊^{Mss} suff 1 pl ‖ [c] 𝔊^{Mss}𝔖^{ABD}𝔙 3 m sg ‖ [d] mlt Mss וישבם cf Vrs (𝔗^{Edd}) ‖ **9** [a] 𝔊$^{-OLMss}$𝔖^{A} sg ‖ **10** [a] permlt Mss ut Q cf Vrs ‖ [b] 𝔊 *καὶ τοῖς ἄλσεσιν* cf 𝔏$^{93.94}$ et 7,3[a] ‖ **11** [a–a] 𝔊 Jerubaal (—boam), Barak, Jeftha (𝔊^{Ms} + Simson), Samuel; 𝔖 Debora, Barak, Gideon, Jeftha, Simson; 𝔗 Gideon, Simson (𝔗^{f} Bedan), Jeftha, Samuel ‖ **12** [a] > 𝔊$^{-L}$𝔖 ‖ **13** [a–a] > 𝔊^{Mss} ‖ [b] mlt Mss ואׄ cf 𝔊$^{-OMss}$𝔖𝔗^{Mss}𝔙 ‖ [c] nonn Mss 'ה cf 𝔊^{Mss}𝔖 ‖ [d] Ms לכם cf 𝔖𝔙, sed etiam Gn 41,41 ‖ **14** [a] mlt Mss אחרי cf 2 S 2,10 ‖ **15** [a] 𝔊 *καὶ ἐπὶ τὸν βασιλέα ὑμῶν* cf 𝔏$^{93.94}$ et 14; 𝔊^{L} + *ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς.*

ו חס[16] אֱלֹהֶיךָ וְאַל־נָמוּת כִּי־יָסַפְנוּ עַל־כָּל־חַטֹּאתֵינוּ רָעָה לִשְׁאֹל לָנוּ
20 מֶלֶךְ׃ ס 20 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם אַל־תִּירָאוּ אַתֶּם עֲשִׂיתֶם
אֵת כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת אַךְ אַל־תָּסוּרוּ מֵאַחֲרֵי יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם אֶת־
21 ד ר״פ ולא לא ולא . ל וחס יְהוָה בְּכָל־לְבַבְכֶם׃ 21 וְלֹא תָּסוּרוּ כִּי[a] | אַחֲרֵי הַתֹּהוּ אֲשֶׁר לֹא־
יוֹעִילוּ וְלֹא יַצִּילוּ כִּי־תֹהוּ הֵמָּה׃ 22 כִּי לֹא־יִטֹּשׁ יְהוָה אֶת־עַמּוֹ ס,
23 ג ומל[17] בַּעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל כִּי הוֹאִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת אֶתְכֶם לוֹ לְעָם׃ 23 גַּם
ג[18] חד כת טא וחד כת טו וחד כת טוא . ל . ב . ל אָנֹכִי חָלִילָה לִּי מֵחֲטֹא לַיהוָה מֵחֲדֹל לְהִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם[a] וְהוֹרֵיתִי
24 ל[19] . ג יתיר א[19] אֶתְכֶם בְּדֶרֶךְ[b] הַטּוֹבָה וְהַיְשָׁרָה׃ 24 אַךְ | יְרְאוּ אֶת־יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם
25 ג חס בליש אֹתוֹ בֶּאֱמֶת בְּכָל[a]־לְבַבְכֶם כִּי רְאוּ אֵת אֲשֶׁר־הִגְדִּל עִמָּכֶם׃ 25 וְאִם־
ה . ל . ב[20] הָרֵעַ תָּרֵעוּ גַּם־אַתֶּם גַּם־מַלְכְּכֶם תִּסָּפוּ׃ פ
13 ל 13 1 [a]בֶּן־שָׁנָה[b] שָׁאוּל בְּמָלְכוֹ[c] וּשְׁתֵּי שָׁנִים[c] מָלַךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃
2 2 וַיִּבְחַר־לוֹ שָׁאוּל שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מִיִּשְׂרָאֵל וַיִּהְיוּ עִם־שָׁאוּל אַלְפַּיִם
ל . יז מל[1] בְּמִכְמָשׂ[a] וּבְהַר בֵּית־אֵל וְאֶלֶף הָיוּ עִם־יוֹנָתָן בְּגִבְעַת[b] בִּנְיָמִין וְיֶתֶר
3 הָעָם שִׁלַּח אִישׁ לְאֹהָלָיו[c]׃ 3 וַיַּךְ יוֹנָתָן אֵת נְצִיב פְּלִשְׁתִּים אֲשֶׁר
בְּגֶבַע[a] וַיִּשְׁמְעוּ פְּלִשְׁתִּים וְשָׁאוּל תָּקַע בַּשּׁוֹפָר בְּכָל־הָאָרֶץ לֵאמֹר
4 [b]יִשְׁמְעוּ הָעִבְרִים[b]׃ 4 וְכָל־יִשְׂרָאֵל שָׁמְעוּ לֵאמֹר הִכָּה שָׁאוּל אֶת־
ל . ג נְצִיב פְּלִשְׁתִּים וְגַם־נִבְאַשׁ[a] יִשְׂרָאֵל בַּפְּלִשְׁתִּים וַיִּצָּעֲקוּ הָעָם אַחֲרֵי
5 ה[2] שָׁאוּל הַגִּלְגָּל׃ 5 וּפְלִשְׁתִּים נֶאֶסְפוּ | לְהִלָּחֵם עִם־יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשִׁים[a]
ג[3] אֶלֶף רֶכֶב וְשֵׁשֶׁת אֲלָפִים פָּרָשִׁים וְעָם כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת־הַיָּם
6 לָרֹב וַיַּעֲלוּ וַיַּחֲנוּ בְמִכְמָשׂ קִדְמַת [b]בֵּית אָוֶן[b]׃ 6 וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל רָאוּ[a]
ד[4] . ל . ל כִּי צַר־לוֹ [b]כִּי נִגַּשׂ הָעָם[b] וַיִּתְחַבְּאוּ הָעָם בַּמְּעָרוֹת וּבַחֲוָחִים וּבַסְּלָעִים
7 ב . ל . ל וּבַצְּרִחִים וּבַבֹּרוֹת׃ 7 וְעִבְרִים עָבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן אֶרֶץ גָּד וְגִלְעָד

[16] Mm 1393. [17] Mm 1044. [18] Mm 132. [19] Mp sub loco. [20] Mm 928. Cp 13 [1] Mm 262. [2] Mm 3005. [3] Mm 1598.

19 [a] pc Mss cit ולא cf Gn 42,2 ‖ **21** [a] > 2 Mss Vrs ‖ **23** [a] 𝔊 + *καὶ δουλεύσω* (𝔊^{L} *-σωμεν*) *τῷ κυρίῳ* ex duplice versione? ‖ [b] Vrs stat abs cf Ps 25,8 ‖ **24** [a] 𝔊^{Mss}𝔙 pr cop, sed cf 1R 2,4 ‖ **Cp 13,1** [a] v 1 > 𝔊$^{-O^{P}LMss}$ ‖ [b] 𝔊$^{L^{P}Ms}$ 30, 𝔖 21 ‖ [c–c] > 𝔖 ‖ **2** [a] mlt Mss^{G} מש– ‖ [b] 𝔊 *ἐν Γαβεε* (𝔊$^{O^{P}L}$ *βουνῷ [ἐπὶ] Γαβαα*) cf 16 ‖ [c] pc Mss לו– cf 𝔊𝔖𝔗^{Ms} ‖ **3** [a] 𝔊 *ἐν τῷ βουνῷ* cf 2[b] ‖ [b–b] 𝔊 *ἠθετήκασιν οἱ δοῦλοι*, 𝔏$^{93.94}$ *audiant Haebrei dereliquerunt servi* cf 1R 12,19 ‖ **4** [a] sic L, mlt Mss Edd אָשׁ– ‖ **5** [a] 𝔊^{L}𝔖 3 ‖ [b–b] 𝔊 *Βαιθωρων κατὰ νώτου* (𝔊^{Mss} *νότου*) ‖ **6** [a] 𝔊 sg, sed cf Jdc 8,1 ‖ [b–b] 𝔊$^{-L}$ *μὴ προσάγειν αὐτόν* (a נגשׁ).

8 וְשָׁאוּל עוֹדֶנּוּ בַגִּלְגָּל וְכָל־הָעָם [a]חָרְדוּ אַחֲרָיו׃[a] 8 וַיִּיחֶל[a] ׀ שִׁבְעַת
יָמִים לַמּוֹעֵד אֲשֶׁר שְׁמוּאֵל[b] וְלֹא־בָא שְׁמוּאֵל הַגִּלְגָּל וַיָּפֶץ הָעָם
9 מֵעָלָיו׃ 9 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל הַגִּשׁוּ אֵלַי הָעֹלָה וְהַשְּׁלָמִים וַיַּעַל הָעֹלָה׃
10 וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ לְהַעֲלוֹת הָעֹלָה וְהִנֵּה שְׁמוּאֵל בָּא וַיֵּצֵא שָׁאוּל
11 לִקְרָאתוֹ לְבָרֲכוֹ׃ 11 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל מֶה עָשִׂיתָ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל כִּי־
רָאִיתִי כִי־נָפַץ הָעָם מֵעָלַי וְאַתָּה לֹא־בָאתָ לְמוֹעֵד הַיָּמִים וּפְלִשְׁתִּים
12 נֶאֱסָפִים מִכְמָשׂ[a]׃ 12 וָאֹמַר עַתָּה יֵרְדוּ פְלִשְׁתִּים אֵלַי הַגִּלְגָּל וּפְנֵי
13 יְהוָה לֹא חִלִּיתִי וָאֶתְאַפַּק וָאַעֲלֶה הָעֹלָה׃ ס 13 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
אֶל־שָׁאוּל נִסְכָּלְתָּ לֹא[a] שָׁמַרְתָּ אֶת־מִצְוַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר צִוָּךְ
14 כִּי עַתָּה הֵכִין יְהוָה אֶת־מַמְלַכְתְּךָ אֶל[b]־יִשְׂרָאֵל עַד־עוֹלָם׃ 14 וְעַתָּה
מַמְלַכְתְּךָ לֹא־תָקוּם בִּקֵּשׁ יְהוָה לוֹ אִישׁ כִּלְבָבוֹ וַיְצַוֵּהוּ יְהוָה לְנָגִיד
15 עַל־עַמּוֹ כִּי לֹא שָׁמַרְתָּ אֵת אֲשֶׁר־צִוְּךָ יְהוָה׃ פ 15 וַיָּקָם שְׁמוּאֵל
וַיַּעַל מִן־הַגִּלְגָּל[a] גִּבְעַת[b] בִּנְיָמִן וַיִּפְקֹד שָׁאוּל אֶת־הָעָם הַנִּמְצְאִים עִמּוֹ
16 כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ׃ 16 וְשָׁאוּל וְיוֹנָתָן בְּנוֹ וְהָעָם הַנִּמְצָא[a] עִמָּם יֹשְׁבִים
17 בְּגֶבַע[b] בִּנְיָמִן וּפְלִשְׁתִּים חָנוּ בְמִכְמָשׂ[c]׃ 17 וַיֵּצֵא הַמַּשְׁחִית מִמַּחֲנֵה
פְלִשְׁתִּים שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים הָרֹאשׁ אֶחָד יִפְנֶה אֶל־דֶּרֶךְ עָפְרָה אֶל־
18 אֶרֶץ שׁוּעָל׃ 18 וְהָרֹאשׁ אֶחָד יִפְנֶה דֶּרֶךְ בֵּית חֹרוֹן וְהָרֹאשׁ אֶחָד
יִפְנֶה דֶּרֶךְ הַגְּבוּל[a] הַנִּשְׁקָף עַל־גֵּי[b] הַצְּבֹעִים הַמִּדְבָּרָה[c]׃ ס
19 וְחָרָשׁ לֹא יִמָּצֵא בְּכֹל אֶרֶץ[a] יִשְׂרָאֵל כִּי־אָמְרוּ[b] פְלִשְׁתִּים פֶּן יַעֲשׂוּ
20 הָעִבְרִים חֶרֶב אוֹ חֲנִית׃ 20 וַיֵּרְדוּ כָל־יִשְׂרָאֵל הַפְּלִשְׁתִּים[a] לִלְטוֹשׁ
21 אִישׁ אֶת־מַחֲרַשְׁתּוֹ וְאֶת־אֵתוֹ וְאֶת־קַרְדֻּמּוֹ וְאֵת מַחֲרֵשָׁתוֹ[b]׃ 21 וְהָיְתָה
הַפְּצִירָה פִים לַמַּחֲרֵשֹׁת וְלָאֵתִים וְלִשְׁלֹשׁ קִלְּשׁוֹן וּלְהַקַּרְדֻּמִּים

נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג . ויוחל[4] ק
ג[5] . ג
ג חס בליש[6]
ל
ל . ו רפי[7]
ג . ה[8] . יו
ב[9] . ל . ג[10]
ב חד קמ וחד פת[11] . ג[12] . ל זקף קמ
יב לא מנה בנביא[13] . ג[8] . ה[14] . ז[15] וכל משחיתך למלך דכות ב מ א
ג . ב[16]
ה[17]
ס[18]
ל
ב . לז[6]
ב . ג כת כן . ב
ט כת[19] . יב[20]
אמרו ק חד מן ז[21] פסוק מן ה׳ מילין ז מכה וז מכה
ה[22] . ב מל בליש
ל . ל . ל . ג בטע[23]
ל . ל . ב וחס[24]

[4] Mm 832. [5] Mm 2785. [6] Mp sub loco. [7] Mm 613. [8] Mm 2743. [9] Mm 1591. [10] Mm 3995. [11] Mm 4194. [12] Mm 1364. [13] Mm 230. [14] Mm 1592. [15] Mm 1021. [16] Mm 1173. [17] Mm 1593. [18] Mp L ב non in loco proprio, cf Mp Est 1,5; 4,16 et Mp sub loco. [19] Mm 3989. [20] Mm 757. [21] Mm 1594. [22] Mm 1315. [23] Mm 3128. [24] Mm 809.

7 [a–a] 𝔊[L] *ἐξέστησαν ἀπὸ ὄπισθεν αὐτοῦ* cf 𝔏[93.94], sed etiam Gn 42,28 ‖ **8** [a] nonn Mss ut Q ‖ [b] pc Mss pr אמר cf 𝔊𝔏[93.94]𝔗, pc Mss pr שׂם ‖ **11** [a] nonn Mss במ׳ cf 𝔊[Mss]𝔖, sed etiam 2 Ch 30,13; Mss[G] במכמשׁ cf 2[a] ‖ **13** [a] nonn Mss ולא cf 𝔙, 2 Mss citt כי לא cf 𝔊𝔏[93.94]𝔖 ‖ [b] nonn Mss citt על cf Vrs ‖ **15** [a] 𝔊𝔏[93.94] + mlt vb ‖ [b] 𝔊[-L] *Γαβαα* ‖ **16** [a] Ms אים– cf 𝔊 *([καὶ] οἱ εὑρεθέντες)* 𝔗[Mss] ‖ [b] 2 Mss בגבעת ‖ [c] Mss[G] מש– cf 2[a] ‖ **17** [a] pc Mss ואל ‖ **18** [a] 𝔊 *Γαβεε* cf 𝔏[93.94] ‖ [b] nonn Mss גיא ‖ [c] 𝔖 pr cop; > 𝔊[-Mss] ‖ **19** [a] nonn Mss גבול cf 𝔗 *tḥwm 'r'* ‖ [b] mlt Mss ut Q cf Vrs ‖ **20** [a] Ms pr אל cf Vrs ‖ [b] 𝔊 *τὸ δρέπανον αὐτοῦ,* 𝔏[93.94] *securim suam et falcem suam* cf Dt 16,9 23,26.

ל . ה . ל[25] וּלְהַצִּיב הַדָּרְבָן׃ 22 וְהָיָה בְּיוֹם מִלְחֶמֶת[a] וְלֹא[b] נִמְצָא חֶרֶב וַחֲנִית 22
בְּיַד כָּל־הָעָם אֲשֶׁר אֶת־שָׁאוּל וְאֶת־יוֹנָתָן וַתִּמָּצֵא לְשָׁאוּל וּלְיוֹנָתָן
בְּנוֹ׃ 23 וַיֵּצֵא מַצַּב פְּלִשְׁתִּים אֶל־מַעֲבַר מִכְמָשׂ[a]׃ ס 23

לח **14** 1 וַיְהִי הַיּוֹם וַיֹּאמֶר יוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל אֶל־הַנַּעַר נֹשֵׂא כֵלָיו לְכָה **14**
ל . ג[1] וְנַעְבְּרָה אֶל־מַצַּב פְּלִשְׁתִּים אֲשֶׁר מֵעֵבֶר[a] הַלָּז וּלְאָבִיו לֹא הִגִּיד׃
מט מל בנביא ח מנה בסיפ . ב[2] . יא וכל ד״ה דכות 2 וְשָׁאוּל יוֹשֵׁב בִּקְצֵה הַגִּבְעָה תַּחַת הָרִמּוֹן אֲשֶׁר בְּמִגְרוֹן וְהָעָם אֲשֶׁר 2
ג חס[3] . ב עִמּוֹ כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ׃ 3 וַאֲחִיָּה בֶן־אֲחִטוּב אֲחִי אִיכָבוֹד | בֶּן־פִּינְחָס 3
ח כת ו בליש[4] . לח בֶּן־עֵלִי כֹּהֵן | יְהוָה בְּשִׁלוֹ נֹשֵׂא אֵפוֹד וְהָעָם לֹא יָדַע כִּי הָלַךְ יוֹנָתָן׃
ל 4 וּבֵין הַמַּעְבְּרוֹת אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ יוֹנָתָן לַעֲבֹר עַל[a]־מַצַּב פְּלִשְׁתִּים שֵׁן[b]־ 4
ב . ב . ו פסוק ושם ושם . ג . ל הַסֶּלַע מֵהָעֵבֶר[c] מִזֶּה וְשֵׁן־הַסֶּלַע מֵהָעֵבֶר[c] מִזֶּה וְשֵׁם[d] הָאֶחָד בּוֹצֵץ
ג . ד[5] וְשֵׁם הָאֶחָד[e] סֶנֶּה[f]׃ 5 הַשֵּׁן הָאֶחָד מָצוּק[a] מִצָּפוֹן מוּל[b] מִכְמָשׂ[c] וְהָאֶחָד 5
ב בעינ[6] . לח מִנֶּגֶב מוּל[b] גָּבַע׃ ס 6 וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל־הַנַּעַר | נֹשֵׂא כֵלָיו לְכָה 6
וְנַעְבְּרָה[a] אֶל־מַצַּב הָעֲרֵלִים הָאֵלֶּה אוּלַי יַעֲשֶׂה יְהוָה לָנוּ כִּי אֵין
ל ומל . ב חד קמ וחד פת . לח לַיהוָה מַעְצוֹר לְהוֹשִׁיעַ בְּרַב אוֹ בִמְעָט׃ 7 וַיֹּאמֶר לוֹ נֹשֵׂא כֵלָיו עֲשֵׂה 7
ב[7] כָּל־אֲשֶׁר [a]בִּלְבָבֶךָ נְטֵה לָךְ[a] הִנְנִי עִמְּךָ כִּלְבָבֶךָ׃ ס 8 וַיֹּאמֶר 8
ב בעינ[6] . ל ומל . ו ר״פ בסיפ וכל יהושע שופטים ושמואל ואם ר״פ[8] יְהוֹנָתָן הִנֵּה אֲנַחְנוּ עֹבְרִים אֶל־הָאֲנָשִׁים וְנִגְלֵינוּ אֲלֵיהֶם׃ 9 אִם־כֹּה 9
ב וחס[9] יֹאמְרוּ אֵלֵינוּ דֹּמּוּ עַד־הַגִּיעֵנוּ[a] אֲלֵיכֶם וְעָמַדְנוּ תַחְתֵּינוּ וְלֹא נַעֲלֶה
ל . ב[10] אֲלֵיהֶם׃ 10 וְאִם־כֹּה יֹאמְרוּ עֲלוּ עָלֵינוּ[a] וְעָלִינוּ כִּי־נְתָנָם יְהוָה בְּיָדֵנוּ[b] 10
ב וְזֶה־לָּנוּ הָאוֹת׃ 11 וַיִּגָּלוּ שְׁנֵיהֶם אֶל־מַצַּב פְּלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ פְלִשְׁתִּים 11
ל הִנֵּה עִבְרִים יֹצְאִים מִן־הַחֹרִים אֲשֶׁר הִתְחַבְּאוּ־שָׁם׃ 12 וַיַּעֲנוּ אַנְשֵׁי 12
ל . לח . ל הַמַּצָּבָה אֶת־יוֹנָתָן | וְאֶת־נֹשֵׂא כֵלָיו וַיֹּאמְרוּ[a] עֲלוּ אֵלֵינוּ וְנוֹדִיעָה
לח אֶתְכֶם דָּבָר פ[b] וַיֹּאמֶר יוֹנָתָן אֶל־נֹשֵׂא כֵלָיו עֲלֵה אַחֲרַי כִּי־

[25] וחד להציב 1 Ch 18,3. **Cp 14** [1]Mm 337. [2]Mm 2245. [3]Mm 1655. [4]Mm 1525. [5]Mm 743. [6]Mm 4012. [7]Mm 1595. [8]Mm 1380. [9]Mm 1596. [10]Mm 916.

22 [a] 𝔊 + *Μαχ(ε)μας* ‖ [b] 2 Mss cit לא cf 𝔖𝔗[Buxt. Qimḥi]𝔙 ‖ **23** [a] Mss[G] מש– cf 2[a] ‖ **Cp 14,1** [a] ℭ מעֹבר ‖ **4** [a] pc Mss אל cf 𝔗[Mss], sed etiam Jes 45,14 ‖ [b] Ms ושן cf 𝔊[-L] 𝔏[93.94]𝔖 ‖ [c] ℭ מהעֹבר; > 𝔊𝔏[93.94] ‖ [d] mlt Mss שם cf 𝔊[Mss]𝔏[93.94]𝔖𝔗[Mss]𝔙 ‖ [e] nonn Mss (ת)השני cf 1,2 ‖ [f] ℭ סֶנָּה cf? 𝔏[93.94] *Sen/d(n)aar/s* ‖ **5** [a] > 𝔊𝔏[93.94] ‖ [b] ℭ מול cf Dt 1,1 ‖ [c] Mss[G] מש– cf 13,2[a] ‖ **6** [a] ℭ –ברה ‖ **7** [a–a] 𝔊 *(ποίει πᾶν ὃ ἐὰν) ἡ καρδία σου ἐκκλίνῃ* ‖ **9** [a] 𝔊 *(ἕως ἂν) ἀπαγγείλωμεν* cf 12 ‖ **10** [a] mlt Mss אלינו cf 12 ‖ [b] mlt Mss –דינו cf 𝔊𝔙 ‖ **12** [a] > pc Mss 𝔊[Mss]𝔏[93.94] ‖ [b] mlt Mss om interv.

13 נְתָנָם יְהוָה בְּיַד יִשְׂרָאֵל׃ 13 וַיַּעַל יוֹנָתָן עַל־יָדָיו וְעַל־רַגְלָיו וְנֹשֵׂא — לח ו מנה בליש
14 כֵלָיו אַחֲרָיו וַיִּפְּלוּ[a] לִפְנֵי יוֹנָתָן וְנֹשֵׂא כֵלָיו מְמוֹתֵת[b] אַחֲרָיו׃ 14 וַתְּהִי — לח ו מנה בליש . ל
הַמַּכָּה הָרִאשֹׁנָה אֲשֶׁר הִכָּה יוֹנָתָן וְנֹשֵׂא כֵלָיו כְּעֶשְׂרִים אִישׁ [a]כְּבַחֲצִי — ג . ח . לח ו מנה בליש . ב[11] . ל
15 מַעֲנָה צֶמֶד[b] שָׂדֶה[a]׃ 15 וַתְּהִי חֲרָדָה בַמַּחֲנֶה בַשָּׂדֶה[a] [b]וּבְכָל־הָעָם — ל . ל
הַמַּצָּב וְהַמַּשְׁחִית חָרְדוּ גַּם־הֵמָּה וַתִּרְגַּז הָאָרֶץ וַתְּהִי לְחֶרְדַּת אֱלֹהִים׃ — ל
16 וַיִּרְאוּ הַצֹּפִים לְשָׁאוּל בְּגִבְעַת[a] בִּנְיָמִן וְהִנֵּה הֶהָמוֹן[b] נָמוֹג וַיֵּלֶךְ
17 וַהֲלֹם[c]׃ פ 17 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ[a] פִּקְדוּ־נָא וּרְאוּ מִי — ל
18 הָלַךְ מֵעִמָּנוּ וַיִּפְקְדוּ וְהִנֵּה אֵין יוֹנָתָן וְנֹשֵׂא כֵלָיו׃ 18 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל — ל . ל . לח ו מנה בליש
לַאֲחִיָּה הַגִּישָׁה [a]אֲרוֹן הָאֱלֹהִים[a] [b]כִּי־הָיָה אֲרוֹן הָאֱלֹהִים[b] בַּיּוֹם הַהוּא
19 וּבְנֵי[c] יִשְׂרָאֵל׃ 19 וַיְהִי עַד דִּבֶּר שָׁאוּל אֶל־הַכֹּהֵן וְהֶהָמוֹן אֲשֶׁר — הי וכל ר״פ דכות[12]
בְּמַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וָרָב פ[a] וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־הַכֹּהֵן — ה[13]
20 אֱסֹף יָדֶךָ[b]׃ 20 וַיִּזָּעֵק שָׁאוּל וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיָּבֹאוּ עַד־הַמִּלְחָמָה — ג . נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג . ל
21 וְהִנֵּה הָיְתָה חֶרֶב אִישׁ בְּרֵעֵהוּ מְהוּמָה גְּדוֹלָה מְאֹד׃ 21 וְהָעִבְרִים — ב בסיפ . ל ור״פ
הָיוּ[a] לַפְּלִשְׁתִּים כְּאֶתְמוֹל שִׁלְשׁוֹם אֲשֶׁר עָלוּ עִמָּם בַּמַּחֲנֶה [b]סָבִיב — ב[14]
22 וְגַם־הֵמָּה[b] לִהְיוֹת עִם־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עִם־שָׁאוּל וְיוֹנָתָן׃ 22 וְכֹל אִישׁ — ל . ל . יו[15]
יִשְׂרָאֵל הַמִּתְחַבְּאִים בְּהַר־אֶפְרַיִם שָׁמְעוּ כִּי־נָסוּ פְּלִשְׁתִּים וַיַּדְבְּקוּ — ל . ג
23 ס גַם־הֵמָּה אַחֲרֵיהֶם בַּמִּלְחָמָה׃ 23 וַיּוֹשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל
24 וְהַמִּלְחָמָה עָבְרָה אֶת[a]־[b]בֵּית אָוֶן[c b]׃ 24 [a]וְאִישׁ־יִשְׂרָאֵל נִגַּשׂ[a b] בַּיּוֹם — ג[16] . ד[17]
הַהוּא וַיֹּאֶל[c] שָׁאוּל אֶת־הָעָם לֵאמֹר אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר־יֹאכַל לֶחֶם — ז וחד מן ב[18] חס בליש

[11] Mm 1597. [12] Mm 470. [13] Mm 1103. [14] Mm 1632. [15] Mm 1520. [16] Mm 1521. [17] Mm 1598. [18] Mm 1599.

13 [a] 𝔊 *καὶ ἐπέβλεψαν* cf 𝔏[115.91.93.94] ‖ [b] 𝔊 + *καὶ ἐπάταξεν αὐτούς* cf 𝔏[93.94] ‖ **14** [a–a] 𝔊 *ἐν βόλισι* (חץ) (𝔊[Mss] *καὶ ἐν πετροβόλοις*) *καὶ (ἐν) κόχλαξιν* (צור?) *τοῦ πεδίου*, 𝔏[115] *in sagittis et in fundibalis et in cauculis campi*, 𝔏[93.94] *in b/volidis et petrob/volis et in saxis campi*, 𝔖 *'jk pswl'* (pl, a חצב) *w'jk dbrj* (pl) *pdn'* (pl) *bḥql'* ‖ [b] 2 Mss + בקר cf 𝔗𝔙 ‖ **15** [a] 𝔊[-OP]𝔏[115.93.94] pr cop ‖ [b] pc Mss וכל cf 𝔊𝔏[115.93.94]𝔙 ‖ **16** [a] 𝔊 *ἐν Γαβεε* cf 2.5 ‖ [b] 𝔊 *ἡ παρεμβολή* (𝔊[L] + *τῶν ἀλλοφύλων*), 𝔏[115] *castra*, 𝔖 *hjl' dplštj'* (> 𝔖[B corr C]); 𝔗 + *mšrjt plšt'j* cf 19 ‖ [c] pc Mss 'ה; 𝔖𝔗 a הלם ‖ **17** [a] nonn Mss עמו ‖ **18** [a–a] citt האפוד (את) cf 𝔊𝔏[115] ‖ [b–b] 𝔊[Mss] *ὅτι αὐτὸς ἦρεν τὸ ἐφούδ* cf [a–a] ‖ [c] Ms cit עם בני cf 𝔖𝔗 (𝔗[Mss] *w'm*) 𝔙; 𝔊 *ἐνώπιον* cf 𝔏[115] ‖ **19** [a] mlt Mss om interv ‖ [b] mlt Mss ידיך cf 𝔊𝔏[115.93.94] ‖ **21** [a] 𝔊𝔏[115.93.94]𝔙 pr pron relat ‖ [b–b] 𝔊(𝔏[93.94]) *ἐπεστράφησαν καὶ αὐτοί*, 𝔏[115] *conversi sunt et ipsi*, 𝔖 *whdjrjn 'p hnwn*, 𝔗[-Ms] + *tbw*, 𝔙 *reversi sunt* ‖ **23** [a] > 2 Mss; nonn Mss עד cf 𝔏[115]𝔗(𝔗[Ms] *'d jt*)𝔙; 𝔊[-L]𝔏[93.94] alit ‖ [b–b] 𝔊[L] *Βαιθωρων* cf 13,5[b–b] ‖ [c] 𝔊𝔏[115.91] + mlt vb ‖ **24** [a–a] 𝔊𝔏[115] alit ‖ [b] pc Mss[G] נגש cf 𝔖𝔙 ‖ [c] 𝔊 *καὶ ἀρᾶται* cf 𝔏[115.93.94]𝔗𝔙 (a אלה).

ג19 עַד־הָעֶרֶב וְנִקַּמְתִּי מֵאֹיְבַי ᵈוְלֹא טָעַםᵈ כָּל־הָעָם לָחֶם׃ ס
ה20 25 וְכָל־הָאָרֶץᵃ בָּאוּᵇ בַיָּעַר וַיְהִי דְבַשׁ עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה׃ 26 וַיָּבֹא הָעָם 25 26
ב. ג אֶל־הַיַּעַר וְהִנֵּה הֵלֶךְᵃ דְּבָשׁ וְאֵין־מַשִּׂיג יָדוֹ אֶל־פִּיו כִּי־יָרֵא הָעָם
ג חס. ה21. ל אֶת־הַשְּׁבֻעָה׃ 27 וְיוֹנָתָן לֹא־שָׁמַע בְּהַשְׁבִּיעַ אָבִיו אֶת־הָעָם וַיִּשְׁלַח 27
יב22 מל ב מנה בסיפ וכל יהושע שפטים ויחזק דכות ב מ ג. ב. כה אֶת־קְצֵה הַמַּטֶּה אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וַיִּטְבֹּל אוֹתָהּᵃ בְּיַעְרַת הַדְּבָשׁ וַיָּשֶׁב יָדוֹ
ג. ותארנה ק. ב אֶל־פִּיו וַתָּרֹאנָהᵇ עֵינָיו׃ 28 וַיַּעַן אִישׁ מֵהָעָם וַיֹּאמֶר הַשְׁבֵּעַ הִשְׁבִּיעַ 28
אָבִיךָ אֶת־הָעָם לֵאמֹר אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר־יֹאכַל לֶחֶם הַיּוֹם וַיָּעַף
ב. ג חד מל וב חס23 הָעָם׃ 29 וַיֹּאמֶר יוֹנָתָן עָכַר אָבִי אֶת־הָאָרֶץ רְאוּ־נָא כִּי־אֹרוּᵃ עֵינַי 29
כב24 ג מל בליש כִּי טָעַמְתִּי מְעַט דְּבַשׁ הַזֶּה׃ 30 אַף כִּי לוּאᵃ אָכֹל אָכַל הַיּוֹם הָעָם 30
יב לא מנה בנביא25. כ בטע מִשְּׁלַל אֹיְבָיו אֲשֶׁר מָצָא כִּי עַתָּה לֹא־רָבְתָה מַכָּה בַּפְּלִשְׁתִּים׃ 31 וַיַּכּוּ 31
ל. ויעט ק בַּיּוֹם הַהוּא בַּפְּלִשְׁתִּים מִמִּכְמָשׂᵃ אַיָּלֹנָה וַיָּעַף הָעָם מְאֹד׃ 32 וַיַּעַשᵃ 32
השלל ק חד מן יג26 חס ה ר"ת בליש. ל. ל הָעָם אֶל־שָׁלָלᵇ וַיִּקְחוּ צֹאן וּבָקָר וּבְנֵי בָקָר וַיִּשְׁחֲטוּᶜ־אָרְצָה וַיֹּאכַל
ב מל בסיפ27. מה28 כת א לא קר ול בליש הָעָם עַל־הַדָּם׃ 33 וַיַּגִּידוּ לְשָׁאוּל לֵאמֹר הִנֵּה הָעָם חֹטְאִים לַיהוָה 33
ב וחס29 לֶאֱכֹל עַל־הַדָּם וַיֹּאמֶר בְּגַדְתֶּם גֹּלּוּ־אֵלַי הַיּוֹםᵃ אֶבֶן גְּדוֹלָה׃
ל. ב30 34 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל פֻּצוּᵃ בָעָם וַאֲמַרְתֶּם לָהֶם הַגִּישׁוּ אֵלַיᵇ אִישׁ שׁוֹרוֹ 34
ל. ל וְאִישׁ שֵׂיֵהוּᶜ וּשְׁחַטְתֶּם בָּזֶה וַאֲכַלְתֶּםᵈ וְלֹא־תֶחֶטְאוּ לַיהוָה לֶאֱכֹל
ל. ג ב חס וחד מל31 אֶלᵉ־הַדָּם וַיַּגִּשׁוּ כָל־הָעָם אִישׁ שׁוֹרוֹ בְיָדוֹ הַלַּיְלָהᶠ וַיִּשְׁחֲטוּ־שָׁם׃
35 וַיִּבֶן שָׁאוּל מִזְבֵּחַ לַיהוָה אֹתוֹ הֵחֵל לִבְנוֹת מִזְבֵּחַ לַיהוָה׃ פ 35
ג32. ל. ל33 36 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל נֵרְדָה אַחֲרֵי פְלִשְׁתִּים ׀ לַיְלָה וְנָבֹזָּה בָהֶםᵃ ׀ עַד־אוֹר 36
סו יט34 מנה בסיפ הַבֹּקֶר וְלֹא־נַשְׁאֵר בָּהֶם אִישׁ וַיֹּאמְרוּ כָּל־הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה סᵇ
ל. יא. כ. ו וַיֹּאמֶר הַכֹּהֵן נִקְרְבָה הֲלֹם אֶל־הָאֱלֹהִים׃ 37 וַיִּשְׁאַל שָׁאוּל בֵּאלֹהִים 37
ב. ב הַאֵרֵד אַחֲרֵי פְלִשְׁתִּים הֲתִתְּנֵם בְּיַד יִשְׂרָאֵל וְלֹא עָנָהוּ בַּיּוֹם הַהוּא׃

[19] Mm 1600. [20] Mm 310. [21] Mm 3606. [22] Mm 1009. [23] Mm 1423. [24] Mm 1444. [25] Mm 230. [26] Mm 1856. [27] Mm 195. [28] Mm 898. [29] Mp sub loco. [30] Mm 1261. [31] Mm 1601. [32] Mm 318. [33] Mm 1488. [34] Mm 1533.

24 ᵈ⁻ᵈ sic L, mlt Mss Edd ולא־טעם ‖ **25** ᵃ Ms העם cf 𝔗𝔙 ‖ ᵇ 𝔊 ἠρίστα, 𝔏^TE *(non) prandebat* ‖ **26** ᵃ 𝔊 *ἐπορεύετο (λαλῶν)* cf 𝔏^115.93.94; 𝔖𝔙 pt act ‖ **27** ᵃ > Ms 𝔏^115 ‖ ᵇ nonn Mss ut Q cf α'𝔖𝔗𝔙 et 29 ‖ **29** ᵃ 𝔊 *εἶδον* cf 𝔏^115 et K 27 ‖ **30** ᵃ nonn Mss לא, 2 Mss לוא cf 𝔖 ‖ **31** ᵃ Mss^G מש– cf 13,2ᵃ ‖ **32** ᵃ permlt Mss ut Q cf Vrs ‖ ᵇ mlt Mss ut Q ‖ ᶜ 𝔗 וישחטו ‖ **33** ᵃ 𝔊 *ἐνταῦθα* cf 𝔏^115 et 36 ‖ **34** ᵃ 𝔗 פצו ‖ ᵇ > Ms cf 𝔖; 𝔊 *ἐνταῦθα* cf 𝔏^115 ‖ ᶜ 𝔗 שיהו ‖ ᵈ > 𝔊^-OL𝔖 ‖ ᵉ mlt Mss על, 2 Mss את ‖ ᶠ > 𝔊^-O Mss; 𝔖𝔗 pr *b...*, 𝔙 pr *usque ad...* ‖ **36** ᵃ pc Mss מהם cf 𝔖𝔙 et 2 Ch 28,8 ‖ ᵇ mlt Mss om interv.

38 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל גֹּשׁוּ הֲלֹם כֹּל פִּנּוֹת הָעָם וּדְעוּ וּרְאוּ בַּמָּה[a] הָיְתָה ג וחס[35]. יא. ה קמ[36]
39 הַחַטָּאת הַזֹּאת הַיּוֹם׃ 39 כִּי חַי־יְהוָה הַמּוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל כִּי אִם־ ל
40 יֶשְׁנוֹ בְּיוֹנָתָן בְּנִי כִּי מוֹת יָמוּת וְאֵין עֹנֵהוּ מִכָּל־הָעָם׃ 40 וַיֹּאמֶר אֶל־ ד[37]. ג[38]
כָּל־יִשְׂרָאֵל אַתֶּם תִּהְיוּ לְעֵבֶר[a] אֶחָד וַאֲנִי וְיוֹנָתָן בְּנִי נִהְיֶה לְעֵבֶר[a] ל
41 אֶחָד וַיֹּאמְרוּ הָעָם אֶל־שָׁאוּל הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה׃ ס 41 וַיֹּאמֶר ג[39]. סו יט[40] מנה בסיפ
שָׁאוּל אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל[a] הָבָה תָמִים[b] וַיִּלָּכֵד יוֹנָתָן וְשָׁאוּל ל
42 וְהָעָם יָצָאוּ׃ 42 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל הַפִּילוּ בֵּינִי וּבֵין יוֹנָתָן בְּנִי[a] וַיִּלָּכֵד ח[41]
43 יוֹנָתָן׃ 43 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־יוֹנָתָן הַגִּידָה לִּי מֶה עָשִׂיתָה וַיַּגֶּד־לוֹ יוֹנָתָן ח מל
וַיֹּאמֶר טָעֹם טָעַמְתִּי בִּקְצֵה הַמַּטֶּה אֲשֶׁר־בְּיָדִי מְעַט דְּבַשׁ הִנְנִי אָמוּת׃ ל
44 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל כֹּה־יַעֲשֶׂה[a] אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִף כִּי־מוֹת תָּמוּת[b] יוֹנָתָן׃ ה חס
45 וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל־שָׁאוּל הֲיוֹנָתָן ׀ יָמוּת אֲשֶׁר עָשָׂה הַיְשׁוּעָה[a] הַגְּדוֹלָה ל. ג[42]. ל
הַזֹּאת בְּיִשְׂרָאֵל חָלִילָה חַי־יְהוָה אִם־יִפֹּל מִשַּׂעֲרַת רֹאשׁוֹ אַרְצָה כִּי־ לב בנביא כ מנה בסיפ
עִם־אֱלֹהִים עָשָׂה הַיּוֹם הַזֶּה וַיִּפְדּוּ הָעָם אֶת־יוֹנָתָן וְלֹא־מֵת׃ ס ג[43]
46 וַיַּעַל שָׁאוּל מֵאַחֲרֵי פְּלִשְׁתִּים וּפְלִשְׁתִּים הָלְכוּ לִמְקוֹמָם׃ 47 וְשָׁאוּל
לָכַד הַמְּלוּכָה עַל־יִשְׂרָאֵל וַיִּלָּחֶם סָבִיב ׀ בְּכָל־אֹיְבָיו בְּמוֹאָב ׀ כ[44]
וּבִבְנֵי[a]־עַמּוֹן וּבֶאֱדוֹם[b] וּבְמַלְכֵי[c] צוֹבָה וּבַפְּלִשְׁתִּים וּבְכֹל אֲשֶׁר־ ד[45]. ב. ב[46]. ח[47]
48 יִפְנֶה יַרְשִׁיעַ[d]׃ 48 וַיַּעַשׂ חַיִל וַיַּךְ אֶת־עֲמָלֵק וַיַּצֵּל אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד ד ג מל וחד חס[48]
49 שֹׁסֵהוּ׃ ס 49 וַיִּהְיוּ בְּנֵי שָׁאוּל יוֹנָתָן וְיִשְׁוִי וּמַלְכִּי־שׁוּעַ[a] וְשֵׁם ל וחס. ח[49] פסוק דמיין וחד מן ו פסוק ושם ושם
50 שְׁתֵּי בְנֹתָיו שֵׁם הַבְּכִירָה מֵרַב[b] וְשֵׁם הַקְּטַנָּה מִיכַל׃ 50 וְשֵׁם אֵשֶׁת יג ר״פ[50]
שָׁאוּל אֲחִינֹעַם בַּת־אֲחִימָעַץ וְשֵׁם שַׂר־צְבָאוֹ[a] אֲבִינֵר[b] בֶּן־נֵר דּוֹד ל
51 שָׁאוּל׃ 51 וְקִישׁ אֲבִי־שָׁאוּל וְנֵר אֲבִי־אַבְנֵר בֶּן־אֲבִיאֵל׃ ס
52 וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה חֲזָקָה עַל־פְּלִשְׁתִּים כֹּל יְמֵי שָׁאוּל וְרָאָה יג פסוק כל כל וכל
שָׁאוּל כָּל־אִישׁ גִּבּוֹר וְכָל־בֶּן־חַיִל וַיַּאַסְפֵהוּ אֵלָיו׃ ס ל. ל

[35] Mm 1254. [36] Mm 96. [37] Mm 1662. [38] Mm 2085. [39] Mm 1386. [40] Mm 1533. [41] Mm 1602. [42] Mm 2250. [43] Mm 242. [44] Mm 1581. [45] Mm 1603. [46] Mm 1604. [47] Mm 781. [48] Mm 3604. [49] Mm 3838. [50] Mm 33.

38 [a] 𝔖[A] *bmnw*, 𝔗[Buxt] *bmn*, 𝔙 *per quem* ‖ **40** [a] 2 Mss בד— cf 𝔊𝔏[93.94] ‖ **41** [a] 𝔊𝔏[93.94] + mlt vb ‖ [b] 𝔊 *δήλους* ex duplice versione cf 𝔏[91.93.94]𝔙 ‖ **42** [a] 𝔊𝔏[93.94] + mlt vb ‖ **44** [a] permlt Mss + לי cf 𝔊𝔖𝔗[Mss]𝔙 ‖ [b] pc Mss ימות cf 𝔊[-Ms] ‖ **45** [a] pc Mss citt (את) התש' ‖ **47** [a] pc Mss ℭ ובני ‖ [b] 𝔊[-L] + *καὶ εἰς τὸν Βαιθ(ε)ωρ* (𝔊[L] ...*Βαιθροωβει*) ‖ [c] 𝔔𝔊 sg, 𝔖 *wbmlkwt'* ‖ [d] 𝔊 *ἐσῴζετο*, 𝔏[93] *conserv/babatur* cf Ps 33,16; 𝔖 *zk' hw'* (pt act), 𝔙 *superabat* ‖ **49** [a] 𝔊[OPL]𝔖 + Išba'al ‖ [b] 𝔔𝔊 מרוב ‖ **50** [a] 𝔔 הצבא] cf 𝔊 ‖ [b] mlt Mss אבנר.

15 ¹ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל אֹתִי שָׁלַח יְהוָה לִמְשָׁחֳךָ לְמֶלֶךְ 15 | יח פסוק אל על על[1] . ל
2 עַל־[a]עַמּוֹ עַל־יִשְׂרָאֵל[a] וְעַתָּה שְׁמַע לְקוֹל דִּבְרֵי[b] יְהוָה׃ ס ² כֹּה | כא פסוק על על ומילה חדה ביניה[2] . ה[3] . לח . ל[4]
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת פָּקַדְתִּי אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה עֲמָלֵק לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־
3 שָׂם לוֹ בַּדֶּרֶךְ בַּעֲלֹתוֹ מִמִּצְרָיִם׃ ³ עַתָּה[a] לֵךְ וְהִכִּיתָה אֶת־עֲמָלֵק | ג בליש . כה ר״פ[5] . ג מל[6]
וְהַחֲרַמְתֶּם[b] אֶת[c]־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ וְלֹא תַחְמֹל עָלָיו וְהֵמַתָּה מֵאִישׁ עַד[d]־ | ב[7] . ב[8] . ג פסוק עד ועד ועד ועד
אִשָּׁה מֵעֹלֵל וְעַד־יוֹנֵק מִשּׁוֹר וְעַד־שֶׂה מִגָּמָל וְעַד־חֲמוֹר׃ ס | ב חד חס וחד מל
4 ⁴ וַיְשַׁמַּע שָׁאוּל אֶת־הָעָם וַיִּפְקְדֵם בַּטְּלָאִים[a] מָאתַיִם[b] אֶלֶף רַגְלִי | ל
5 וַעֲשֶׂרֶת[c] אֲלָפִים אֶת־אִישׁ יְהוּדָה׃ ⁵ וַיָּבֹא שָׁאוּל עַד־עִיר[a] עֲמָלֵק
6 וַיָּרֶב[b] בַּנָּחַל׃ ⁶ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־הַקֵּינִי לְכוּ סֻּרוּ רְדוּ מִתּוֹךְ עֲמָלֵקִי[a] | ל חס
פֶּן־אֹסִפְךָ[b] עִמּוֹ וְאַתָּה עָשִׂיתָה חֶסֶד עִם־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּעֲלוֹתָם | ג וחס[9] . ג בטע בסיפ[4] . ח מל
7 מִמִּצְרָיִם וַיָּסַר קֵינִי[c] מִתּוֹךְ עֲמָלֵק׃ ⁷ וַיַּךְ שָׁאוּל אֶת־עֲמָלֵק מֵחֲוִילָה
8 בּוֹאֲךָ[a] שׁוּר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מִצְרָיִם׃ ⁸ וַיִּתְפֹּשׂ אֶת־אֲגַג מֶלֶךְ־עֲמָלֵק | ח מל[4]
9 חָי וְאֶת־כָּל־הָעָם הֶחֱרִים לְפִי־חָרֶב׃ ⁹ וַיַּחְמֹל שָׁאוּל וְהָעָם עַל־ | ג[10]
אֲגָג וְעַל[a]־מֵיטַב הַצֹּאן וְהַבָּקָר וְהַמִּשְׁנִים[b] וְעַל[c]־הַכָּרִים וְעַל־כָּל[d]־ | ג . ל[11] . ל
הַטּוֹב וְלֹא אָבוּ הַחֲרִימָם וְכָל־הַמְּלָאכָה [e]נְמִבְזָה וְנָמֵס אֹתָהּ[e] | ב . ל . ל . ב[12]
10 11 הֶחֱרִימוּ׃ פ ¹⁰ וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל לֵאמֹר׃ ¹¹ נִחַמְתִּי | ל
כִּי־הִמְלַכְתִּי אֶת־שָׁאוּל לְמֶלֶךְ כִּי־שָׁב מֵאַחֲרַי וְאֶת־דְּבָרַי לֹא הֵקִים | כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[13] . ל
12 וַיִּחַר לִשְׁמוּאֵל וַיִּזְעַק אֶל־יְהוָה כָּל־הַלָּיְלָה׃ ¹² וַיַּשְׁכֵּם שְׁמוּאֵל | ל
לִקְרַאת שָׁאוּל בַּבֹּקֶר וַיֻּגַּד לִשְׁמוּאֵל לֵאמֹר בָּא־שָׁאוּל הַכַּרְמֶלָה | כד[14] . ג[15]
13 וְהִנֵּה מַצִּיב לוֹ יָד וַיִּסֹּב[a] וַיַּעֲבֹר וַיֵּרֶד[b] הַגִּלְגָּל׃ ¹³ וַיָּבֹא[a] שְׁמוּאֵל
אֶל־שָׁאוּל וַיֹּאמֶר לוֹ שָׁאוּל בָּרוּךְ אַתָּה לַיהוָה הֲקִימֹתִי אֶת־דְּבַר | ל . ו[16] כת כן ג מנה בטע

Cp 15 [1]Mm 658. [2]Mm 686. [3]Mm 1593. [4]Mp sub loco. [5]Mm 1057. [6]Mm 1605. [7]Mm 1606. [8]Mm 1607. [9]Mm 1608. [10]Mm 2693. [11] וחד המשנים 1Ch 15,18. [12]Mm 1609. [13]Mm 958. [14]Mm 2228. [15]Mm 1610. [16]Mm 816.

Cp 15,1 [a–a] pc Mss om על 2° cf 𝔙, Ms om על עמו cf 𝔊^{-OPL} ‖ [b] 2 Mss דבר cf 𝔊^{L} 𝔗^{-ed princ} ‖ **3** [a] mlt Mss ועʼ cf 𝔊𝔗^{Buxt}𝔙^{Ms} ‖ [b] 2 Mss citt מת– cf ? 𝔊 bis 𝔖𝔗^{-Ms}𝔙 ‖ [c] 𝔊 pr *(αὐτὸν) καί* ‖ [d] permlt Mss ועד cf 𝔊^{-Mss}𝔖𝔗^{Mss}𝔙 ‖ **4** [a] 𝔊 *ἐν Γαλγαλοις* cf exempli cs 11,14 ‖ [b] 𝔊^{-Mss}𝔏^{93.94} 400, 𝔊^{A} 10 ‖ [c] 𝔊^{-Mss}𝔏^{93.94} 30 ‖ **5** [a] 𝔊 pl ‖ [b] 2 Mss וירד; 𝔊𝔙 a ארב ‖ **6** [a] 𝔊^{L} *Αμαληκ* cf 𝔙 et 15[a]; 30,1[b] ‖ [b] 𝔖𝔗 a ספה cf Gn 18,23 Nu 32,14 Jes 30,1 ‖ [c] 2 Mss הקʼ cf Vrs ‖ **7** [a] pc Mss pr עד cf 𝔙 ‖ **9** [a] pc Mss על ‖ [b] Ms והשמנים cf ? 𝔊 *καὶ τῶν ἐδεσμάτων*, 𝔖 *wdšmjn*ʼ (pl), 𝔗 *wšmjnjʼ*, 𝔙 *et vestibus* cf Jdc 14,19 ‖ [c] 2 Mss citt om על cf Vrs ‖ [d] > 𝔗 ‖ [e–e] 𝔊^{-L} om אתה; Vrs a בזה et מאס ‖ **12** [a] 𝔗 ויסֵב ‖ [b] 𝔗 ויַרֵד ‖ **13** [a] 𝔊𝔏^{116} pr mlt vb.

14 יְהוָֽה׃ 14 וַיֹּ֣אמֶר שְׁמוּאֵ֔ל וּמֶ֛ה קוֹל־הַצֹּ֥אן הַזֶּ֖ה בְּאָזְנָ֑י וְק֣וֹל הַבָּקָ֔ר — ו̇ בטע בסיפ . כד[17] . יב ה̇ מנה קמ
15 אֲשֶׁ֥ר אָנֹכִ֖י שֹׁמֵֽעַ׃ 15 וַיֹּ֨אמֶר שָׁא֜וּל מֵעֲמָלֵקִ֣י[a] הֱבִיא֗וּם אֲשֶׁ֨ר חָמַ֤ל — ד̇
הָעָם֙ עַל־מֵיטַ֤ב הַצֹּאן֙ וְהַבָּקָ֔ר לְמַ֥עַן זְבֹ֖חַ לַיהוָ֣ה אֱלֹהֶ֑יךָ וְאֶת־הַיּוֹתֵ֖ר — ג . ז̇ מל בליש[18]
16 הֶחֱרַֽמְנוּ[b]׃ ס 16 וַיֹּ֤אמֶר שְׁמוּאֵל֙ אֶל־שָׁא֔וּל הֶ֚רֶף וְאַגִּ֣ידָה לְּךָ֔ אֵת֩ — ו̇
ס̊ אֲשֶׁ֨ר דִּבֶּ֧ר יְהוָ֛ה אֵלַ֖י[a] הַלָּ֑יְלָה וַיֹּ֥אמְרוּ[b] ל֖וֹ דַּבֵּֽר׃ ס 17 וַיֹּ֣אמֶר — ויאמר חד מן ג בליש כת ק̇ כן וקר . ו̇ בטע בסיפ
שְׁמוּאֵ֔ל[a] הֲל֗וֹא אִם־קָטֹ֤ן אַתָּה֙ בְּעֵינֶ֔יךָ רֹ֛אשׁ שִׁבְטֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל אָ֑תָּה — סו̇ יט[19] מנה בסיפ
18 וַיִּמְשָׁחֲךָ֧ יְהוָ֛ה לְמֶ֖לֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵֽל׃ 18 וַיִּשְׁלָחֲךָ֥ יְהוָ֖ה בְּדָ֑רֶךְ וַיֹּ֗אמֶר — ל̇
לֵ֣ךְ וְהַחֲרַמְתָּ֞ה[a] אֶת־הַחַטָּאִים֙ אֶת־עֲמָלֵ֔ק וְנִלְחַמְתָּ֣ ב֔וֹ[b] עַ֖ד כַּלּוֹתָ֥ם[c] — ל̇ ומל . כו̇ פסוק את את ומילה חדה ביניה . יט מנה בנביא . ב̇[20]
19 אֹתָֽם׃ 19 וְלָ֥מָּה לֹא־שָׁמַ֖עְתָּ בְּק֣וֹל יְהוָ֑ה וַתַּ֙עַט֙ אֶל[a]־הַשָּׁלָ֔ל וַתַּ֥עַשׂ — ה̇ ר״פ[21]
20 הָרַ֖ע בְּעֵינֵ֥י יְהוָֽה׃ ס 20 וַיֹּ֨אמֶר שָׁא֜וּל אֶל־שְׁמוּאֵ֗ל אֲשֶׁ֤ר שָׁמַ֙עְתִּי֙ — יד̇ בסיפ
בְּק֣וֹל יְהוָ֔ה וָאֵלֵ֕ךְ בַּדֶּ֖רֶךְ אֲשֶׁר־שְׁלָחַ֣נִי יְהוָ֑ה וָאָבִ֗יא אֶת־אֲגַג֙ מֶ֣לֶךְ
21 עֲמָלֵ֔ק וְאֶת־עֲמָלֵ֖ק הֶחֱרַֽמְתִּי׃ 21 וַיִּקַּ֨ח הָעָ֧ם מֵהַשָּׁלָ֛ל צֹ֥אן וּבָקָ֖ר — ל̇ . ג̇[22]
22 רֵאשִׁ֣ית הַחֵ֑רֶם לִזְבֹּ֛חַ לַיהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ[a] בַּגִּלְגָּֽל׃ 22 וַיֹּ֣אמֶר שְׁמוּאֵ֗ל — כה̇

הַחֵ֤פֶץ לַֽיהוָה֙ בְּעֹל֣וֹת וּזְבָחִ֔ים[a] כִּשְׁמֹ֖עַ[b] בְּק֣וֹל יְהוָ֑ה — ג̇[23] . ל̇
הִנֵּ֤ה שְׁמֹ֙עַ֙ מִזֶּ֣בַח ט֔וֹב לְהַקְשִׁ֖יב מֵחֵ֥לֶב אֵילִֽים׃ — א̇[24]
23 כִּ֤י חַטַּאת־קֶ֙סֶם֙[a] מֶ֔רִי [b]וְאָ֥וֶן וּתְרָפִ֖ים[b] הַפְצַ֑ר — ז̇[25] פת וכל תרי עשר דכות ב מ א . ד̇[26] . ל̇
יַ֗עַן מָאַ֙סְתָּ֙ אֶת־דְּבַ֣ר יְהוָ֔ה וַיִּמְאָסְךָ֖[c] מִמֶּֽלֶךְ[d]׃ ס — ג̇

24 וַיֹּ֨אמֶר שָׁא֤וּל אֶל־שְׁמוּאֵל֙ חָטָ֔אתִי כִּֽי־עָבַ֥רְתִּי אֶת־פִּֽי־יְהוָ֖ה וְאֶת־ — ל̇
25 דְּבָרֶ֑יךָ[a] כִּ֤י יָרֵ֙אתִי֙ אֶת־הָעָ֔ם וָאֶשְׁמַ֖ע בְּקוֹלָֽם[b]׃ 25 וְעַתָּ֕ה שָׂ֥א נָ֖א אֶת־
26 חַטָּאתִ֑י וְשׁ֣וּב עִמִּ֔י וְאֶֽשְׁתַּחֲוֶ֖ה לַיהוָֽה[a]׃ 26 וַיֹּ֤אמֶר שְׁמוּאֵל֙ אֶל־שָׁא֔וּל — ל̇
לֹ֥א אָשׁ֖וּב עִמָּ֑ךְ כִּ֣י מָאַ֙סְתָּה֙ אֶת־דְּבַ֣ר יְהוָ֔ה וַיִּמְאָסְךָ֣ יְהוָ֔ה מִהְי֥וֹת — ב̇ מל
27 מֶ֖לֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵֽל׃ ס 27 וַיִּסֹּ֥ב שְׁמוּאֵ֖ל לָלֶ֑כֶת וַיַּחֲזֵ֥ק[a] בִּכְנַף־

[17] Mm 592. [18] Mm 3767. [19] Mm 1533. [20] Nu 17,9. [21] Mm 1020. [22] Mm 1699. [23] Mm 3505. [24] Mm 2550. [25] Mm 676. [26] Mm 1611.

15 [a] 𝔊 ἐξ Αμαληκ cf 𝔏[116]𝔖𝔗[Ms]𝔙 et 6[a] ‖ [b] ℭ הֶחְרַמְנוּ ‖ **16** [a] > pc Mss ‖ [b] mlt Mss ut Q cf Vrs ‖ **17** [a] pc Mss + אל שאול cf 𝔊𝔏[116]𝔖𝔗[Ms] ‖ **18** [a] ℭ 'וְהַחֲר ‖ [b] 2 Mss בם cf Vrs ‖ [c] Ms תך– cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ **19** [a] nonn Mss את ‖ **21** [a] 𝔊 θεοῦ ἡμῶν (𝔊[Mss] θεοῦ Ισραηλ), 𝔙 *Deo suo*, sed cf 15 ‖ **22** [a] nonn Mss 'ובז cf 𝔖𝔗[Buxt] ‖ [b] pc Mss 'בש, pc Mss 'לש, 2 Mss cit 'מש ‖ **23** [a] ℭ קֹסֵם ‖ [b–b] σ' ἡ δὲ ἀνομία τῶν εἰδώλων ‖ [c] nonn Mss citt + יהוה cf 𝔊𝔏[93.94]𝔗[Ms]𝔙[Mss] ‖ [d] ℭ ממלך cf 𝔊𝔏[93.94] ‖ **24** [a] mlt Mss ךָ– cf 𝔊𝔗 ‖ [b] 2 Mss 'לק ‖ **25** [a] 2 Mss + אלהיך cf 𝔊 ‖ **27** [a] 𝔔𝔊 + שאול.

מְעִילוֹ וַיִּקָּרַעᵇ׃ 28 וַיֹּאמֶר אֵלָיוᵃ שְׁמוּאֵל קָרַע יְהוָה ᵇאֶת־מַמְלְכוּת 28
יִשְׂרָאֵלᵇ מֵעָלֶיךָ הַיּוֹם וּנְתָנָהּ לְרֵעֲךָ הַטּוֹב מִמֶּךָּ׃ 29 וְגַם נֵצַח יִשְׂרָאֵל 29
לֹא יְשַׁקֵּר וְלֹא יִנָּחֵם כִּי לֹא אָדָם הוּא לְהִנָּחֵם׃ 30 וַיֹּאמֶר חָטָאתִי 30
עַתָּהᵃ כַּבְּדֵנִי נָא נֶגֶד זִקְנֵי־עַמִּי וְנֶגֶד יִשְׂרָאֵל וְשׁוּב עִמִּי וְהִשְׁתַּחֲוֵיתִי
לַיהוָה אֱלֹהֶיךָᵇ׃ 31 וַיָּשָׁב שְׁמוּאֵל אַחֲרֵי שָׁאוּל וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁאוּל לַיהוָה׃ 31
ס 32 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל הַגִּישׁוּ אֵלַי אֶת־אֲגַג מֶלֶךְ עֲמָלֵק וַיֵּלֶךְ אֵלָיו 32
אֲגַג מַעֲדַנֹּתᵃ וַיֹּאמֶר אֲגָג אָכֵן סָרᵇ מַר־הַמָּוֶת׃ ס 33 וַיֹּאמֶר 33
שְׁמוּאֵל כַּאֲשֶׁר שִׁכְּלָה נָשִׁים חַרְבֶּךָ כֵּן־תִּשְׁכַּל מִנָּשִׁים אִמֶּךָ וַיְשַׁסֵּף
שְׁמוּאֵל אֶת־אֲגָג לִפְנֵי יְהוָה בַּגִּלְגָּל׃ ס 34 וַיֵּלֶךְ שְׁמוּאֵל הָרָמָתָה 34
וְשָׁאוּל עָלָה אֶל־בֵּיתוֹ גִּבְעַת שָׁאוּל׃ 35 וְלֹא־יָסַף שְׁמוּאֵל לִרְאוֹת 35
אֶת־שָׁאוּל עַד־יוֹם מוֹתוֹ כִּי־הִתְאַבֵּל שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל וַיהוָה נִחָם
כִּי־הִמְלִיךְ אֶת־שָׁאוּל עַל־יִשְׂרָאֵל׃ פ

16 1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל עַד־מָתַי אַתָּה מִתְאַבֵּל אֶלᵃ־ 16
שָׁאוּל וַאֲנִי מְאַסְתִּיו מִמְּלֹךְ עַל־יִשְׂרָאֵל מַלֵּאᵇ קַרְנְךָ שֶׁמֶן וְלֵךְ
אֶשְׁלָחֲךָ אֶל־יִשַׁי בֵּית־הַלַּחְמִי כִּי־רָאִיתִי בְּבָנָיו לִי מֶלֶךְ׃ 2 וַיֹּאמֶר 2
שְׁמוּאֵל אֵיךְ אֵלֵךְ וְשָׁמַע שָׁאוּל וַהֲרָגָנִי סᵃ וַיֹּאמֶר יְהוָה עֶגְלַת
בָּקָר תִּקַּחᵇ בְּיָדֶךָᶜ וְאָמַרְתָּ לִזְבֹּחַ לַיהוָה בָּאתִי׃ 3 וְקָרָאתָ לְיִשַׁי 3
בַּזָּבַחᵃ וְאָנֹכִי אוֹדִיעֲךָ אֵת אֲשֶׁר־תַּעֲשֶׂה וּמָשַׁחְתָּ לִי אֵת אֲשֶׁר־אֹמַר
אֵלֶיךָ׃ 4 וַיַּעַשׂ שְׁמוּאֵל אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה וַיָּבֹא בֵּית לָחֶם וַיֶּחֶרְדוּᵃ 4
זִקְנֵי הָעִיר לִקְרָאתוֹ וַיֹּאמֶרᵃ שָׁלֹםᵇ בּוֹאֶךָᶜ׃ 5 וַיֹּאמֶר ׀ שָׁלוֹם לִזְבֹּחַ 5
לַיהוָה בָּאתִי הִתְקַדְּשׁוּ וּבָאתֶם אִתִּי בַּזָּבַחᵃ וַיְקַדֵּשׁ אֶת־יִשַׁי וְאֶת־

ל . ד וכל יהושע דכות[27]
ד ר״פ בסיפ . ד[28] כת כן ב מנה בליש
יז מ״פ לא ולא לא[29] . ד[30]
ל . ח[31]
ל
ב חד חס וחד מל . יח[32] . ו בטע בסיפ
ג
ח[33]
ה[34]
ג בליש[35]
ג בליש[1]
ד . ה[2] . יא[3]
ג . ג
ל . ח[4]
יב סביר . ח חס[5] . ד מל
ו וכל אורית דכות ב מ ד

[27]Mm 1612. [28]Mm 3284. [29]Mm 1613. [30]Mm 1403. [31]Mp sub loco. [32]Mm 1941. [33]Mm 1564. [34]Mm 1084. [35]Mm 3064. Cp 16 [1]Mm 3064. [2]Mm 211. [3]Mm 1500. [4]Mp sub loco. [5]Mm 1614.

27 ᵇ Ms pl cf 𝔊𝔏$^{93.94}$𝔖 ‖ **28** ᵃ > pc Mss 𝔙^{Ms} ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊 *τὴν βασιλείαν (σου) ἀπὸ Ισραηλ* ‖ **30** ᵃ 2 Mss 'וע cf 𝔊𝔙 ‖ ᵇ > pc Mss ‖ **32** ᵃ 𝔊 *τρέμων* cf 𝔏$^{91.93.94}$ a מעד, α' *ἀπὸ τρυφερέας*, σ' *ἁβρός*, 𝔗 *mpnq'*, 𝔙 *pinguissimus* (𝔙^{Mss} + *tremens*) a עדן ‖ ᵇ > 𝔊𝔏$^{93.94}$𝔖; 𝔗 *rbwnj* cf 22,14ᵃ Jer 6,28 ‖ **Cp 16,1** ᵃ mlt Mss על cf 𝔗$^{-Ed}$ ‖ ᵇ 𝔊^{L} pr *καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Σαμουηλ* ‖ **2** ᵃ mlt Mss om interv ‖ ᵇ 𝔔 קןח cf 𝔊𝔖 ‖ ᶜ nonn Mss דיך— ‖ **3** ᵃ cit 'לז cf 𝔊𝔖𝔙 et 5ᵃ ‖ **4** ᵃ mlt Mss Seb pl cf 𝔊𝔖𝔗$^{-Ms\,ed\,princ}$𝔙 ‖ ᵇ Ms 'השׁ cf 𝔊 et 1R 2,13 ‖ ᶜ 𝔔 + הראה cf 𝔊 ‖ **5** ᵃ 𝔊^{L}(𝔖) *εἰς τὴν θυσίαν*, 𝔗^{Buxt} *lšjrwt'*, 𝔙 *ut immolem*; 𝔊$^{-L}$ alit.

6 בָּנָיו וַיִּקְרָא לָהֶם לַזָּבַח׃ 6 וַיְהִי בְּבוֹאָם וַיַּרְא אֶת־אֱלִיאָב וַיֹּאמֶר אַךְ ב̇[6]. ב ומל בסיפ[7]
7 נֶגֶד יְהוָה מְשִׁיחוֹ׃ 7 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל אַל־תַּבֵּט אֶל־מַרְאֵהוּ
וְאֶל־גְּבֹהַּ קוֹמָתוֹ כִּי מְאַסְתִּיהוּ כִּי ׀ לֹא אֲשֶׁר[a] יִרְאֶה הָאָדָם כִּי הָאָדָם ל. ל
8 יִרְאֶה לַעֵינַיִם[b] וַיהוָה יִרְאֶה לַלֵּבָב[c]׃ 8 וַיִּקְרָא יִשַׁי אֶל־אֲבִינָדָב ד ב̇[8] פת וב קמ. ל
9 וַיַּעֲבִרֵהוּ לִפְנֵי שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר גַּם־בָּזֶה לֹא־בָחַר יְהוָה׃ 9 וַיַּעֲבֵר ב וחס[9]. ט[10]
10 יִשַׁי שַׁמָּה וַיֹּאמֶר גַּם־בָּזֶה לֹא־בָחַר יְהוָה׃ 10 וַיַּעֲבֵר יִשַׁי שִׁבְעַת בָּנָיו ט[10]
לִפְנֵי שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־יִשַׁי לֹא־בָחַר יְהוָה בָּאֵלֶּה׃ ב[11]
11 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־יִשַׁי הֲתַמּוּ[a] הַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר עוֹד שָׁאַר הַקָּטָן ל. ל. ה קמ וכל אתנח וס״פ דכות[12]
וְהִנֵּה רֹעֶה בַּצֹּאן וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־יִשַׁי שִׁלְחָה וְקָחֶנּוּ כִּי לֹא־ ו[13]. ל
12 נָסֹב[b] עַד־בֹּאוֹ פֹה׃ 12 וַיִּשְׁלַח וַיְבִיאֵהוּ וְהוּא אַדְמוֹנִי עִם־יְפֵה עֵינַיִם ה̇[14] מל וכל כתיב דכות ב מ א. ה פסוק והוא הוא. ב מל. כה
13 וְטוֹב רֹאִי פ[a] וַיֹּאמֶר יְהוָה קוּם מְשָׁחֵהוּ כִּי־זֶה הוּא׃ 13 וַיִּקַּח יז[15]. ו ב̇[16] מנה בטע. ל. ל
שְׁמוּאֵל אֶת־קֶרֶן הַשֶּׁמֶן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ בְּקֶרֶב אֶחָיו וַתִּצְלַח רוּחַ־יְהוָה[a] ב. ה בסיפ
אֶל־דָּוִד מֵהַיּוֹם הַהוּא וָמָעְלָה וַיָּקָם שְׁמוּאֵל וַיֵּלֶךְ הָרָמָתָה׃ ס ג. ח[17]
14 וְרוּחַ יְהוָה[a] סָרָה מֵעִם שָׁאוּל וּבִעֲתַתּוּ רוּחַ־רָעָה מֵאֵת[b] יְהוָה׃ ה̇[18] בסיפ וחד מן ג בליש. ל
15 וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי־שָׁאוּל אֵלָיו הִנֵּה־נָא רוּחַ־אֱלֹהִים[a] רָעָה מְבַעִתֶּךָ׃
16 יֹאמַר־נָא אֲדֹנֵנוּ עֲבָדֶיךָ[a] לְפָנֶיךָ יְבַקְשׁוּ אִישׁ יֹדֵעַ מְנַגֵּן[b] בַּכִּנּוֹר ל חס
וְהָיָה בִּהְיוֹת עָלֶיךָ רוּחַ־אֱלֹהִים[c] רָעָה וְנִגֵּן בְּיָדוֹ וְטוֹב לָךְ׃ פ יז[15]
17 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־עֲבָדָיו רְאוּ־נָא לִי אִישׁ מֵיטִיב לְנַגֵּן וַהֲבִיאוֹתֶם ל ומל
ס̇ אֵלָי׃ 18 וַיַּעַן אֶחָד מֵהַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר הִנֵּה רָאִיתִי בֵּן לְיִשַׁי בֵּית ל
הַלַּחְמִי יֹדֵעַ נַגֵּן וְגִבּוֹר[a] חַיִל וְאִישׁ מִלְחָמָה וּנְבוֹן דָּבָר וְאִישׁ תֹּאַר ג[19]. ב. ל
19 וַיהוָה עִמּוֹ׃ 19 וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל מַלְאָכִים אֶל־יִשָׁי וַיֹּאמֶר שִׁלְחָה אֵלַי ו[13]
20 אֶת־דָּוִד בִּנְךָ [a]אֲשֶׁר בַּצֹּאן[a]׃ 20 וַיִּקַּח יִשַׁי חֲמוֹר[a] לֶחֶם וְנֹאד יַיִן וּגְדִי ג[20] כת א ול בליש
21 עִזִּים אֶחָד וַיִּשְׁלַח בְּיַד־דָּוִד בְּנוֹ אֶל־שָׁאוּל׃ 21 וַיָּבֹא דָוִד אֶל־שָׁאוּל

[6]Nu 15,5. [7]Mm 1615. [8]Mm 3598. [9]Mm 1616. [10]Mm 57. [11]Mm 1617. [12]Mm 3741. [13]Mm 2915. [14]Mm 1618. [15]Mm 1088. [16]Hi 7,8. [17]Mm 1564. [18]Mm 2001. [19]Mm 3236. [20]Mm 1619.

7 [a] cit 'כא' cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ [b] 𝔖 *b'jn'* (pl), 𝔗 *b'jnjhwn* cf Ez 44,5 ‖ [c] 𝔖 *blb'* ‖ **11** [a] 𝔗 הֲתַמּוֹ ‖ [b] 𝔗 נִסַּב, 𝔖 *'hpwk* ‖ **12** [a] mlt Mss om interv ‖ **13** [a] pc Mss אלהים ‖ **14** [a] cit אלהים cf 𝔊[Ms]𝔖 ‖ [b] pc Mss מעם ‖ **15** [a] pc Mss יהוה cf 𝔊𝔏[93.94] ‖ **16** [a] 𝔏[93.94] *(loquantur ergo) pueri tui … (et quaerant)*, 𝔙 *et servi tui (… quaerant)* ‖ [b] Ms cit נגן, 2 Mss לנגן cf Vrs et 18 ‖ [c] > 𝔊[-L]𝔏[93.94]𝔖 ‖ **18** [a] 2 Mss citt 'ג ‖ **19** [a–a] 𝔖 *ḥšḥ lj* ‖ **20** [a] 𝔊[-L] *γομορ* cf 𝔏[93.94] et Hos 3,2.

ב. לה[21] | וַיַּעֲמֹד לְפָנָיו וַיֶּאֱהָבֵהוּ[a] מְאֹד וַיְהִי־לוֹ נֹשֵׂא כֵלִים׃ 22 וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל 22
אֶל־יִשַׁי לֵאמֹר יַעֲמָד־נָא דָוִד לְפָנַי כִּי־מָצָא חֵן בְּעֵינָי׃ 23 וְהָיָה 23
ל | בִּהְיוֹת רוּחַ־אֱלֹהִים[a] אֶל־שָׁאוּל וְלָקַח דָּוִד אֶת־הַכִּנּוֹר וְנִגֵּן בְּיָדוֹ
יז[22]. ג בטע | וְרָוַח לְשָׁאוּל וְטוֹב לוֹ וְסָרָה מֵעָלָיו רוּחַ הָרָעָה׃ פ
י[1]. יב. ב חס | 17 1 וַיַּאַסְפוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־מַחֲנֵיהֶם לַמִּלְחָמָה וַיֵּאָסְפוּ שֹׂכֹה 17
ב כת כן. ב | אֲשֶׁר לִיהוּדָה וַיַּחֲנוּ בֵּין־שׂוֹכֹה וּבֵין־עֲזֵקָה [a]בְּאֶפֶס דַּמִּים[a]׃ 2 וְשָׁאוּל 2
ה' | וְאִישׁ־יִשְׂרָאֵל נֶאֶסְפוּ וַיַּחֲנוּ בְּעֵמֶק הָאֵלָה וַיַּעַרְכוּ מִלְחָמָה לִקְרַאת
ב. לג. ב | פְּלִשְׁתִּים׃ 3 וּפְלִשְׁתִּים עֹמְדִים אֶל־הָהָר מִזֶּה וְיִשְׂרָאֵל עֹמְדִים אֶל־ 3
ב | הָהָר מִזֶּה וְהַגַּיְא[a] בֵּינֵיהֶם׃ 4 וַיֵּצֵא אִישׁ־הַבֵּנַיִם[a] מִמַּחֲנוֹת[b] פְּלִשְׁתִּים 4
ל. לב בנביא כ מנה בסיפ | גָּלְיָת שְׁמוֹ מִגַּת גָּבְהוֹ שֵׁשׁ[c] אַמּוֹת וָזָרֶת׃ 5 וְכוֹבַע נְחֹשֶׁת עַל־רֹאשׁוֹ 5
ב מל בנביא[2] | וְשִׁרְיוֹן קַשְׂקַשִּׂים הוּא לָבוּשׁ וּמִשְׁקַל הַשִּׁרְיוֹן חֲמֵשֶׁת־אֲלָפִים שְׁקָלִים
ל. ועץ ק | נְחֹשֶׁת׃ 6 וּמִצְחַת[a] נְחֹשֶׁת עַל־רַגְלָיו וְכִידוֹן נְחֹשֶׁת בֵּין כְּתֵפָיו׃ 7 וְחֵץ[a] 6 7
לח ו מנה בליש | חֲנִיתוֹ כִּמְנוֹר אֹרְגִים וְלַהֶבֶת חֲנִיתוֹ שֵׁשׁ־מֵאוֹת שְׁקָלִים בַּרְזֶל וְנֹשֵׂא
ב חס[3]. כב[4] וכל ד״ה ועזרא דכות ב מ ה חס בליש | הַצִּנָּה הֹלֵךְ לְפָנָיו׃ 8 וַיַּעֲמֹד וַיִּקְרָא אֶל־מַעַרְכֹת יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר 8
ל | לָהֶם לָמָּה תֵצְאוּ לַעֲרֹךְ מִלְחָמָה הֲלוֹא אָנֹכִי הַפְּלִשְׁתִּי וְאַתֶּם עֲבָדִים
ל. ו ר״פ בסיפ וכל יהושע שפטים ושמואל ואם ר״פ[5]. ב חד קמ וחד פת | לְשָׁאוּל בְּרוּ[a]־לָכֶם אִישׁ וְיֵרֵד אֵלָי׃ 9 אִם־יוּכַל לְהִלָּחֵם אִתִּי וְהִכָּנִי 9
ל. ג[6] ב חס וחד מל | וְהָיִינוּ לָכֶם לַעֲבָדִים וְאִם־אֲנִי אוּכַל־לוֹ וְהִכִּיתִיו וִהְיִיתֶם לָנוּ
לַעֲבָדִים וַעֲבַדְתֶּם אֹתָנוּ׃ 10 וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֲנִי חֵרַפְתִּי אֶת־ 10
ד[7] | מַעַרְכוֹת יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה תְּנוּ־לִי אִישׁ וְנִלָּחֲמָה יָחַד׃ 11 וַיִּשְׁמַע 11
לה וכל ר״פ דכות | שָׁאוּל וְכָל־יִשְׂרָאֵל אֶת־דִּבְרֵי הַפְּלִשְׁתִּי הָאֵלֶּה[a] וַיֵּחַתּוּ וַיִּרְאוּ מְאֹד׃
ג | פ 12 [a]וְדָוִד בֶּן־אִישׁ אֶפְרָתִי הַזֶּה[b] מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וּשְׁמוֹ יִשַׁי 12
ג | וְלוֹ שְׁמֹנָה בָנִים וְהָאִישׁ בִּימֵי שָׁאוּל זָקֵן בָּא בַאֲנָשִׁים[c]׃ 13 וַיֵּלְכוּ 13

[21] Mp sub loco. [22] Mm 1088. Cp 17 [1] Mm 399. [2] Mp sub loco. [3] Mm 1620. [4] Mm 11. [5] Mm 1380. [6] Mm 1621. [7] Mm 1389.

21 [a] 𝔗 ׳ויאהֶ || **23** [a] nonn Mss cit + **רעה** cf 𝔊[-L] *(πνεῦμα) πονηρόν*, 𝔊[L](𝔖𝔙) *παρὰ θεοῦ πονηρὸν (πνεῦμα)*, 𝔗 *(rwḥ) bjš' mn qdm jhwh* || **Cp 17,1** [a–a] 𝔊 *ἐν (σ)Εφερμαειμ* (sive *ἐν Αφεσδομμειν/μ*) cf 𝔏[93.94] *in Rameam in Sepherme*, 𝔖 *b'prsmjn* et 1 Ch 11,13 || **3** [a] pc Mss **והגי** cf Dt 34,6 || **4** [a] 𝔗 *mbjnjhwn*; 𝔊 *δυνατός*, 𝔖 *gnbr'*; 𝔙 *spurius* cf 23[a] || [b] jJeb 4,2 **ממערכות** cf 𝔊 et 8 || [c] 𝔊[LMss] 4, 𝔊[Mss] 5, 𝔏[94] 16 || **6** [a] cit Vrs pl || **7** [a] mlt Mss ut Q cf Vrs et 2 S 21,19 || **8** [a] Vrs a **בחר** cf 1 R 18,25 || **11** [a] > 2 Mss cit cf 𝔖 || **12** [a] 𝔊[Mss] om 12–31 || [b] citt **היה** cf 𝔖 || [c] 𝔊[LMss] *ἐν ἔτεσιν* cf 𝔖.

שְׁלֹשֶׁת בְּנֵי־יִשַׁי הַגְּדֹלִים הָלְכוּ אַחֲרֵי־שָׁאוּל לַמִּלְחָמָה וְשֵׁם ׀ שְׁלֹשֶׁת
בָּנָיו אֲשֶׁר הָלְכוּ[a] בַּמִּלְחָמָה[b] אֱלִיאָב הַבְּכוֹר[c] וּמִשְׁנֵהוּ אֲבִינָדָב ל
14 וְהַשְּׁלִשִׁי שַׁמָּה׃ 14 וְדָוִד הוּא הַקָּטָן וּשְׁלֹשָׁה הַגְּדֹלִים הָלְכוּ אַחֲרֵי ג[8] חס וכל ד״ה דכות ב מ ז
15 שָׁאוּל׃ ס 15 וְדָוִד הֹלֵךְ וָשָׁב מֵעַל[a] שָׁאוּל לִרְעוֹת אֶת־צֹאן ג[9]. ל
16 אָבִיו בֵּית־לָחֶם׃ 16 וַיִּגַּשׁ הַפְּלִשְׁתִּי הַשְׁכֵּם וְהַעֲרֵב וַיִּתְיַצֵּב אַרְבָּעִים ל
17 יוֹם׃ פ 17 וַיֹּאמֶר יִשַׁי לְדָוִד בְּנוֹ קַח־נָא לְאַחֶיךָ אֵיפַת הַקָּלִיא[a] יב יתיר א ס״ת[10]
18 הַזֶּה וַעֲשָׂרָה לֶחֶם[b] הַזֶּה וְהָרֵץ הַמַּחֲנֶה לְאַחֶיךָ׃ 18 וְאֵת עֲשֶׂרֶת חֲרִצֵי ל. ל
הֶחָלָב הָאֵלֶּה תָּבִיא לְשַׂר־הָאָלֶף וְאֶת־אַחֶיךָ תִּפְקֹד לְשָׁלוֹם וְאֶת־ יג[11]. ל[12]. ב. ל
19 עֲרֻבָּתָם תִּקָּח׃ 19 וְשָׁאוּל וְהֵמָּה[a] וְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּעֵמֶק הָאֵלָה ל. יו[13]
20 נִלְחָמִים עִם־פְּלִשְׁתִּים׃ 20 וַיַּשְׁכֵּם דָּוִד בַּבֹּקֶר וַיִּטֹּשׁ אֶת־הַצֹּאן עַל־ ל
שֹׁמֵר וַיִּשָּׂא וַיֵּלֶךְ כַּאֲשֶׁר צִוָּהוּ יִשָׁי וַיָּבֹא הַמַּעְגָּלָה וְהַחַיִל הַיֹּצֵא אֶל־ י[14]. ב
21 הַמַּעֲרָכָה וְהֵרֵעוּ[a] בַּמִּלְחָמָה׃ 21 וַתַּעֲרֹךְ יִשְׂרָאֵל וּפְלִשְׁתִּים מַעֲרָכָה ל. ל. ל
22 לִקְרַאת מַעֲרָכָה׃ 22 וַיִּטֹּשׁ דָּוִד אֶת־הַכֵּלִים מֵעָלָיו עַל־יַד שׁוֹמֵר י מל[15]
23 הַכֵּלִים וַיָּרָץ הַמַּעֲרָכָה וַיָּבֹא[a] וַיִּשְׁאַל לְאֶחָיו לְשָׁלוֹם׃ 23 וְהוּא ׀ לג ר״פ[16]
מְדַבֵּר עִמָּם וְהִנֵּה אִישׁ הַבֵּנַיִם[a] עוֹלֶה גָּלְיָת הַפְּלִשְׁתִּי שְׁמוֹ מִגַּת ב. ח מל[17]
24 מִמַּעַרְוֹת[b] פְּלִשְׁתִּים וַיְדַבֵּר כַּדְּבָרִים[c] הָאֵלֶּה וַיִּשְׁמַע דָּוִד׃ 24 וְכֹל ממערכות ק. יו[13]
25 אִישׁ יִשְׂרָאֵל בִּרְאוֹתָם אֶת־הָאִישׁ וַיָּנֻסוּ מִפָּנָיו וַיִּירְאוּ מְאֹד׃ 25 וַיֹּאמֶר ׀ ג ב חס וחד מל[18]. כג. ל[19]
אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַרְּאִיתֶם הָאִישׁ הָעֹלֶה הַזֶּה כִּי לְחָרֵף[a] אֶת־יִשְׂרָאֵל ג[20]. ג
עֹלֶה וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר־יַכֶּנּוּ יַעְשְׁרֶנּוּ הַמֶּלֶךְ ׀ עֹשֶׁר גָּדוֹל וְאֶת־בִּתּוֹ ב
26 יִתֶּן־לּוֹ[b] וְאֵת בֵּית אָבִיו יַעֲשֶׂה חָפְשִׁי בְּיִשְׂרָאֵל׃ 26 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־
הָאֲנָשִׁים הָעֹמְדִים עִמּוֹ לֵאמֹר מַה־יֵּעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר יַכֶּה אֶת־ יא בתור ובנביא. לו[21]. לב[22]
הַפְּלִשְׁתִּי הַלָּז וְהֵסִיר חֶרְפָּה מֵעַל יִשְׂרָאֵל כִּי מִי הַפְּלִשְׁתִּי הֶעָרֵל ל. יף[16]
27 הַזֶּה כִּי חֵרֵף מַעַרְכוֹת אֱלֹהִים חַיִּים׃ 27 וַיֹּאמֶר לוֹ הָעָם כַּדָּבָר הַזֶּה

[8]Mm 506. [9]Mm 1622. [10]Mm 907. [11]Mm 1228. [12]Mm 646. [13]Mm 1520. [14]Mm 1623. [15]Mm 3634. [16]Mp sub loco. [17]Mm 1624. [18]Mm 459. [19]Mm 1891. [20]Mm 2077. [21]Mm 210. [22]Mm 319.

13 [a] > Ms cf 𝔊^Mss𝔖𝔙 ‖ [b] nonn Mss 'למ cf 𝔊𝔗^Mss𝔙 ‖ [c] 𝔊𝔖 + suff 3 m sg ‖ **15** [a] pc Mss מעם, sed cf 2S 10,14 2R 18,14 ‖ **17** [a] nonn Mss לי— cf Mp ‖ [b] Ms 'ול ‖ **19** [a] > Ms 𝔖; 𝔊^-L *αὐτός* ‖ **20** [a] pc Mss 'ה ‖ **22** [a] > 𝔊^L𝔖𝔙 ‖ **23** [a] ut 4[a]; 𝔊 *ὁ ἀμεσσαῖος* ‖ [b] mlt Mss ut Q cf 𝔊^-L𝔗𝔙 *(ex castris)*; 𝔊^L𝔖 sg ‖ [c] 𝔖𝔙 om כ ‖ **25** [a] ℭ לחרף ‖ [b] 2 Mss citt + לאשה.

לב[23] . לו[24] לֵאמֹ֑ר כֹּ֣ה יֵעָשֶׂ֔ה לָאִ֖ישׁ אֲשֶׁ֥ר יַכֶּֽנּוּ׃ 28 וַיִּשְׁמַ֤ע אֱלִיאָב֙ אָחִ֣יו הַגָּד֔וֹל 28
ל בְּדַבְּר֖וֹ אֶל־הָאֲנָשִׁ֑ים וַיִּֽחַר־אַ֨ף אֱלִיאָ֜ב בְּדָוִ֗ד וַיֹּ֣אמֶר ׀ לָמָּה־זֶּ֣ה
ד[25] . ב חד חס וחד מל[26] . ל יָרַ֔דְתָּ וְעַל־מִ֨י נָטַ֜שְׁתָּ מְעַ֨ט הַצֹּ֤אן הָהֵ֙נָּה֙ בַּמִּדְבָּ֔ר אֲנִ֧י יָדַ֣עְתִּי אֶת־זְדֹֽנְךָ֗
וְאֵת֙ רֹ֣עַ לְבָבֶ֔ךָ כִּ֗י לְמַ֛עַן רְא֥וֹת הַמִּלְחָמָ֖ה יָרָֽדְתָּ׃ 29 וַיֹּ֣אמֶר דָּוִ֔ד מֶ֥ה 29
ו בנביא עָשִׂ֖יתִי עָ֑תָּה הֲל֖וֹא דָּבָ֥ר הֽוּא׃ 30 וַיִּסֹּ֤ב מֵֽאֶצְלוֹ֙ אֶל־מ֣וּל אַחֵ֔ר וַיֹּ֖אמֶר 30
ב וחס . ל . סד . ל כַּדָּבָ֣ר הַזֶּ֑ה וַיְשִׁבֻ֤הוּ הָעָם֙ דָּבָ֔ר כַּדָּבָ֖ר הָרִאשֽׁוֹן׃ 31 וַיִּשָּֽׁמְעוּ֙[a] הַדְּבָרִ֔ים 31
אֲשֶׁ֥ר דִּבֶּ֖ר דָּוִ֑ד וַיַּגִּ֥דוּ לִפְנֵֽי־שָׁא֖וּל וַיִּקָּחֵֽהוּ[b]׃ 32 וַיֹּ֤אמֶר דָּוִד֙ אֶל־ 32
ה[27] שָׁא֔וּל אַל־יִפֹּ֥ל [a]לֵב־אָדָ֖ם[a] עָלָ֑יו עַבְדְּךָ֣ יֵלֵ֔ךְ וְנִלְחַ֖ם עִם־הַפְּלִשְׁתִּ֥י
הַזֶּֽה׃ 33 וַיֹּ֨אמֶר שָׁא֜וּל אֶל־דָּוִ֗ד לֹ֤א תוּכַל֙ לָלֶ֙כֶת֙ אֶל־הַפְּלִשְׁתִּ֣י הַזֶּ֔ה 33
כן מלעיל . ו . ג ב חס וחד מל[28] לְהִלָּחֵ֖ם עִמּ֑וֹ כִּֽי־נַ֣עַר אַ֔תָּה וְה֛וּא אִ֥ישׁ מִלְחָמָ֖ה מִנְּעֻרָֽיו׃ ס
ל 34 וַיֹּ֤אמֶר דָּוִד֙ אֶל־שָׁא֔וּל רֹעֶ֨ה הָיָ֧ה עַבְדְּךָ֛ לְאָבִ֖יו[a] בַּצֹּ֑אן וּבָ֤א הָֽאֲרִי֙ 34
יז . ג ב חס וחד מל[29] וְאֶת[b]־הַדּ֔וֹב וְנָשָׂ֥א שֶׂ֖ה מֵהָעֵֽדֶר׃ 35 וְיָצָ֧אתִי אַחֲרָ֛יו וְהִכִּתִ֖יו וְהִצַּ֣לְתִּי[a] 35
ג ב חס וחד מל[29] . ל ומל מִפִּ֑יו וַיָּ֣קָם עָלַ֔י וְהֶחֱזַ֙קְתִּי֙ בִּזְקָנ֔וֹ וְהִכִּתִ֖יו וַהֲמִיתִּֽיו׃ 36 גַּ֧ם אֶֽת־הָאֲרִ֛י 36
ב . יב[30] גַּם[a]־הַדּ֖וֹב[b] הִכָּ֣ה עַבְדֶּ֑ךָ וְֽהָיָה֩ הַפְּלִשְׁתִּ֨י הֶעָרֵ֤ל הַזֶּה֙ כְּאַחַ֣ד מֵהֶ֔ם[c] כִּ֣י
ב חס[31] . יב בטע ר״פ חֵרֵ֔ף מַעַרְכֹ֖ת אֱלֹהִ֥ים חַיִּֽים׃ ס 37 [a]וַיֹּאמֶר֮ דָּוִד[a]֒ יְהוָ֗ה אֲשֶׁ֨ר ס יא 37
ג ב מל וחד חס הִצִּלַ֜נִי מִיַּ֤ד הָֽאֲרִי֙ וּמִיַּ֣ד הַדֹּ֔ב ה֣וּא יַצִּילֵ֔נִי מִיַּ֖ד הַפְּלִשְׁתִּ֣י הַזֶּ֑ה ס [b]
וַיֹּ֨אמֶר שָׁא֤וּל אֶל־דָּוִד֙ לֵ֔ךְ וַיהוָ֖ה יִהְיֶ֥ה עִמָּֽךְ׃ 38 וַיַּלְבֵּ֨שׁ שָׁא֤וּל אֶת־ 38
ל . לב בנביא כ מנה בסיפ . ל ומל דָּוִד֙ מַדָּ֔יו וְנָתַ֛ן קֹ֥ובַע[a] נְחֹ֖שֶׁת עַל־רֹאשׁ֑וֹ [b]וַיַּלְבֵּ֥שׁ אֹת֖וֹ שִׁרְיֽוֹן[b]׃ 39 וַיַּחְגֹּ֣ר 39
ב . ו וחד מן ב[32] חס בליש . מז פסוק לא לא לא . ו ד כת שא וב כת סה דָּוִ֣ד אֶת־חַ֠רְבּוֹ מֵעַ֨ל לְמַדָּ֜יו וַיֹּ֣אֶל[a] לָלֶ֗כֶת [b]כִּ֚י לֹא־נִסָּ֔ה[b] וַיֹּ֨אמֶר דָּוִ֜ד
ב[33] . ב[34] . ב וחס אֶל־שָׁא֗וּל לֹ֥א אוּכַ֛ל לָלֶ֥כֶת בָּאֵ֖לֶּה כִּ֣י לֹ֣א נִסִּ֑יתִי [c]וַיְסִרֵ֥ם דָּוִ֖ד[c]
ל . ל וחס מֵעָלָֽיו׃ 40 וַיִּקַּ֨ח מַקְל֜וֹ בְּיָד֗וֹ וַיִּבְחַר־ל֣וֹ חֲמִשָּׁ֣ה חַלֻּקֵי־אֲ֠בָנִים ׀ מִן־ 40

[23] Mm 210. [24] Mm 319. [25] Mm 2165. [26] Mm 2211. [27] Mm 373. [28] Mm 2720. [29] Mm 1621. [30] Mm 361. [31] Mm 1620. [32] Mm 1599. [33] Mm 1617. [34] Mm 3708.

31 [a] sic L, mlt Mss Edd 'וַיִּ ‖ [b] 2 Mss ויקחו, Ms ויקחוהו, $\mathfrak{G}^{-O}$ *καὶ παρέλαβον αὐτὸν καὶ εἰσήγαγον (αὐτὸν) πρὸς Σαουλ*, $\mathfrak{G}^{OP}$ *καὶ παρέστησαν αὐτὸν ἐνώπιον Σαουλ* ‖ **32** [a–a] cit לב המלך cf $\mathfrak{G}$ *καρδία τοῦ κυρίου μου*, $\mathfrak{L}^{93.94}$ *cor domini mei* ‖ **34** [a] mlt Mss לאבי cf $\mathfrak{S}$ ‖ [b] Ms citt om את ‖ **35** [a] nonn Mss citt תיו— cf $\mathfrak{S}\mathfrak{T}^{Mss}$ ‖ **36** [a] 2 Mss citt וגם, Ms citt ואת cf [b] ‖ [b] nonn Mss citt pr את cf $\mathfrak{T}^{Ms}$ ‖ [c] $\mathfrak{G}$ + mlt vb cf 26 ‖ **37** [a–a] > $\mathfrak{G}^{Mss}$ ‖ [b] mlt Mss om interv ‖ **38** [a] mlt Mss כובע ‖ [b–b] > $\mathfrak{G}^{-OLMss}$ ‖ **39** [a] $\mathfrak{G}^{-L}$ *καὶ ἐκοπίασεν* cf Jes 47,13, $\mathfrak{G}^{L}$ *καὶ ἐχώλαινεν* cf $\mathfrak{L}^{93.94}$ *et claudicare coepit*, σ' *καὶ ἔσκαζεν*, $\mathfrak{S}$ *wl' ṣb'* cf $\mathfrak{T}$ *wl' 'b'* ‖ [b–b] > $\mathfrak{G}^{-LMss}$; $\mathfrak{S}$ + *'nwn* ‖ [c–c] $\mathfrak{G}$ *καὶ ἀφαιροῦσιν αὐτά* cf $\mathfrak{L}^{93.94}$.

הַנַּ֗חַל וַיָּ֣שֶׂם אֹתָ֞ם בִּכְלִ֧י הָרֹעִ֛ים אֲשֶׁר־ל֥וֹ וּבַיַּלְק֖וּט{a} וְקַלְּע֣וֹ בְיָד֑וֹ   פל. יח[35] וכל יוצר חפץ חמדה דכות ב מ א. ל. ל
41 וַיִּגַּ֖שׁ אֶל־הַפְּלִשְׁתִּֽי׃ 41 {a}וַיֵּ֣לֶךְ הַפְּלִשְׁתִּ֔י הֹלֵ֥ךְ וְקָרֵ֖ב אֶל־דָּוִ֑ד וְהָאִ֛ישׁ   ב
42 נֹשֵׂ֥א הַצִּנָּ֖ה לְפָנָֽיו׃ 42 וַיַּבֵּ֧ט הַפְּלִשְׁתִּ֛י וַיִּרְאֶ֥ה אֶת־דָּוִ֖ד וַיִּבְזֵ֑הוּ כִּֽי־הָיָ֣ה   לח. ה[36]. ל
43 נַ֔עַר וְאַדְמֹנִ֖י עִם־יְפֵ֥ה מַרְאֶֽה{a}׃ 43 וַיֹּ֤אמֶר הַפְּלִשְׁתִּי֙ אֶל־דָּוִ֔ד הֲכֶ֣לֶב   ל וחס
אָנֹ֔כִי כִּֽי־אַתָּ֥ה בָֽא־אֵלַ֖י בַּמַּקְל֑וֹת וַיְקַלֵּ֧ל הַפְּלִשְׁתִּ֛י אֶת־דָּוִ֖ד בֵּאלֹהָֽיו׃   ב[37]. ד
44 וַיֹּ֥אמֶר הַפְּלִשְׁתִּ֖י אֶל־דָּוִ֑ד לְכָ֣ה אֵלַ֔י וְאֶתְּנָה֙ אֶת־בְּשָׂ֣רְךָ֔ לְע֥וֹף   ל בסיפ[38]
45 הַשָּׁמַ֖יִם וּלְבֶהֱמַ֥ת הַשָּׂדֶֽה{a}׃ ס 45 וַיֹּ֤אמֶר דָּוִד֙ אֶל־הַפְּלִשְׁתִּ֔י   ל
אַתָּה֙ בָּ֣א אֵלַ֔י בְּחֶ֖רֶב וּבַחֲנִ֣ית וּבְכִיד֑וֹן וְאָנֹכִ֣י בָֽא־אֵלֶ֗יךָ בְּשֵׁם֙ יְהוָ֣ה   ה[39]. ד
46 צְבָא֔וֹת אֱלֹהֵ֛י מַעַרְכ֥וֹת יִשְׂרָאֵ֖ל אֲשֶׁ֥ר חֵרַֽפְתָּ׃ 46 הַיּ֣וֹם הַזֶּ֡ה יְסַגֶּרְךָ֩
יְהוָ֨ה בְּיָדִ֜י וְהִכִּיתִ֗ךָ וַהֲסִרֹתִ֣י אֶת־רֹאשְׁךָ֮ מֵֽעָלֶיךָ֒ וְנָתַתִּ֞י פֶּ֣גֶר{a} מַחֲנֵ֤ה   ל וחס
פְלִשְׁתִּים֙ הַיּ֣וֹם הַזֶּ֔ה לְע֥וֹף הַשָּׁמַ֖יִם וּלְחַיַּ֣ת הָאָ֑רֶץ וְיֵֽדְעוּ֙ כָּל־הָאָ֔רֶץ   י בליש[40]. יא[41]
47 כִּ֛י יֵ֥שׁ אֱלֹהִ֖ים לְיִשְׂרָאֵֽל{b}׃ 47 וְיֵֽדְעוּ֙ כָּל־הַקָּהָ֣ל הַזֶּ֔ה כִּֽי־לֹ֛א בְּחֶ֥רֶב   ב[42]. ב[43]. יא[41]. ה[39]
וּבַחֲנִ֖ית יְהוֹשִׁ֣יעַ יְהוָ֑ה כִּ֤י לַֽיהוָה֙ הַמִּלְחָמָ֔ה וְנָתַ֥ן אֶתְכֶ֖ם בְּיָדֵֽנוּ{a}׃   ב ומל[44]
48 וְהָיָה֙ כִּי־קָ֣ם הַפְּלִשְׁתִּ֔י וַיֵּ֥לֶךְ וַיִּקְרַ֖ב לִקְרַ֣את דָּוִ֑ד {a}וַיְמַהֵ֣ר דָּוִ֔ד   ל. ה פת[45]
49 וַיָּ֥רָץ הַֽמַּעֲרָכָ֖ה{b} לִקְרַ֥את הַפְּלִשְׁתִּֽי{a}׃ 49 וַיִּשְׁלַ֨ח דָּוִ֜ד אֶת־יָד֣וֹ אֶל־   ל
הַכֶּ֗לִי וַיִּקַּ֨ח מִשָּׁ֜ם אֶ֗בֶן וַיְקַלַּ֕ע וַיַּ֥ךְ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּ֖י אֶל־מִצְח֑וֹ{a} וַתִּטְבַּ֤ע   ל. ל. ל
50 הָאֶ֙בֶן֙ בְּמִצְח֔וֹ וַיִּפֹּ֥ל עַל־פָּנָ֖יו אָֽרְצָה׃ 50 {a}וַיֶּחֱזַ֨ק דָּוִ֤ד מִן־הַפְּלִשְׁתִּי֙   ה[46]
בַּקֶּ֣לַע וּבָאֶ֔בֶן וַיַּ֥ךְ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּ֖י וַיְמִיתֵ֑הוּ וְחֶ֖רֶב אֵ֥ין בְּיַד־דָּוִֽד׃   ל. לב בנביא ב מנה חס בסיפ[47]
51 וַיָּ֣רָץ דָּוִ֡ד וַיַּעֲמֹד֩ אֶל{a}־הַפְּלִשְׁתִּ֨י וַיִּקַּ֜ח אֶת־חַ֠רְבּוֹ וַיִּשְׁלְפָ֤הּ מִתַּעְרָהּ֙   ד[48]
וַיְמֹ֣תְתֵ֔הוּ{b} וַיִּכְרָת־בָּ֖הּ אֶת־רֹאשׁ֑וֹ וַיִּרְא֧וּ הַפְּלִשְׁתִּ֛ים כִּי־מֵ֥ת גִּבּוֹרָ֖ם   ל. לב בנביא ב מנה בסיפ. ה[49]
52 וַיָּנֻֽסוּ׃ 52 וַיָּקֻמוּ֩ אַנְשֵׁ֨י יִשְׂרָאֵ֜ל וִיהוּדָ֗ה וַיָּרִ֙עוּ֙ וַֽיִּרְדְּפוּ֙ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּ֔ים   ג חס. ה[49]
עַד־בּוֹאֲךָ֣ גַ֔יְא{a} וְעַ֖ד שַׁעֲרֵ֣י עֶקְר֑וֹן{b} וַיִּפְּל֞וּ חַלְלֵ֤י פְלִשְׁתִּים֙ בְּדֶ֣רֶךְ   ג פסוק עד ועד ועד ועד. ה מל
53 שַׁעֲרַ֔יִם וְעַד־גַּ֖ת וְעַד־עֶקְרֽוֹן{c}׃ 53 וַיָּשֻׁ֙בוּ֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל מִדְּלֹ֖ק אַחֲרֵ֣י   ל. ל

[35] Mm 2781. [36] Mm 2070. [37] Gn 30,41. [38] Mm 886. [39] Mm 2903. [40] Mm 9. [41] Mm 1625. [42] Mm 1626. [43] Mm 4091. [44] Mm 1627. [45] Mm 710. [46] Mm 432. [47] Mp contra textum, cf Mm 2137 et Mp sub loco. [48] Mm 2862. [49] Mm 1315.

40 [a] 𝔊 *εἰς συλλογήν* cf 𝔏[94]; 𝔖 om cop ‖ **41** [a] v 41 > 𝔊$^{-OLMss}$ ‖ **42** [a] pc Mss עינים cf 𝔊 ‖ **44** [a] mlt Mss הארץ cf 𝔊𝔗^{Mss}𝔙 ‖ **46** [a] σ′𝔖𝔗^{Mss} pl; 𝔊 *τὰ κῶλα σου καὶ τὰ κῶλα* ... ‖ [b] nonn Mss ’בי cf 𝔊𝔗$^{-f}$𝔙 ‖ **47** [a] mlt Mss דינו– cf 𝔊𝔖^{BC}𝔙 ‖ **48** [a–a] > 𝔊$^{-OLMss}$ ‖ [b] 𝔊$^{-O^{p}}$ *εἰς τὴν παράταξιν*, 𝔖𝔗 *lsdr’*, 𝔙 *ad pugnam* ‖ **49** [a] ℭ מָצְחוֹ ‖ **50** [a] v 50 > 𝔊$^{-OLMss}$ ‖ **51** [a] pc Mss Okh על cf 𝔊𝔖𝔗^{MssBuxt}𝔙 et 2 S 1,9.10 ‖ [b] ℭ תְּתֵהוּ–, Ms וימתהו ‖ **52** [a] 𝔊$^{-AMs}$ *Γεθ* ‖ [b] 𝔊 *Ασκαλων* ‖ [c] sic L, mlt Mss Edd :.

פְּלִשְׁתִּים וַיָּשֹׁסּוּ אֶת־מַחֲנֵיהֶם׃ 54 וַיִּקַּח דָּוִד אֶת־רֹאשׁ הַפְּלִשְׁתִּי 54
ג[60] וַיְבִאֵהוּ יְרוּשָׁלָםִ וְאֶת־כֵּלָיו שָׂם בְּאָהֳלוֹ׃ ס
ב[51] 55 [a]וְכִרְאוֹת שָׁאוּל אֶת־דָּוִד יֹצֵא לִקְרַאת הַפְּלִשְׁתִּי אָמַר אֶל־ 55
אַבְנֵר שַׂר הַצָּבָא[b] בֶּן־מִי־זֶה הַנַּעַר אַבְנֵר[c] וַיֹּאמֶר אַבְנֵר חֵי־נַפְשְׁךָ
ל הַמֶּלֶךְ אִם־יָדָעְתִּי׃ 56 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שְׁאַל אַתָּה בֶּן־מִי־זֶה הָעָלֶם[a]׃ 56
ל . א[52] ס 57 וּכְשׁוּב[a] דָּוִד מֵהַכּוֹת אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּקַּח אֹתוֹ אַבְנֵר וַיְבִאֵהוּ 57
א[53] לִפְנֵי שָׁאוּל וְרֹאשׁ הַפְּלִשְׁתִּי בְּיָדוֹ׃ 58 וַיֹּאמֶר אֵלָיו שָׁאוּל בֶּן־מִי אַתָּה 58
הַנַּעַר וַיֹּאמֶר דָּוִד בֶּן־עַבְדְּךָ יִשַׁי בֵּית הַלַּחְמִי׃ 18 1 וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ 18
ל . ויאהבהו חד מן ג׳ ק חס ה מ״ת וחד מן ב׳ בליש לְדַבֵּר אֶל־שָׁאוּל וְנֶפֶשׁ יְהוֹנָתָן נִקְשְׁרָה בְּנֶפֶשׁ דָּוִד וַיֶּאֱהָבוֹ[a] יְהוֹנָתָן
ב ובסיפ . ד . ה[2] כְּנַפְשׁוֹ׃ 2 וַיִּקָּחֵהוּ שָׁאוּל בַּיּוֹם הַהוּא וְלֹא נְתָנוֹ לָשׁוּב בֵּית אָבִיו׃ 2
ב ובסיפ 3 וַיִּכְרֹת יְהוֹנָתָן וְדָוִד בְּרִית בְּאַהֲבָתוֹ אֹתוֹ כְּנַפְשׁוֹ׃ 4 וַיִּתְפַּשֵּׁט יְהוֹנָתָן 3 4
ב . ג פסוק ועד ועד ועד[3] . ל אֶת־הַמְּעִיל אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּתְּנֵהוּ לְדָוִד וּמַדָּיו וְעַד[a]־חַרְבּוֹ וְעַד־קַשְׁתּוֹ
וְעַד־חֲגֹרוֹ׃ 5 וַיֵּצֵא דָוִד בְּכֹל אֲשֶׁר יִשְׁלָחֶנּוּ שָׁאוּל יַשְׂכִּיל וַיְשִׂמֵהוּ 5
ד[4] . יד בסיפ . כג[5] פסוק וגם ובתר תלת מילין . יד בסיפ שָׁאוּל עַל אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה וַיִּיטַב בְּעֵינֵי כָל־הָעָם וְגַם בְּעֵינֵי עַבְדֵי
ב ומל בסיפ[6] שָׁאוּל׃ פ 6 [a]וַיְהִי בְּבוֹאָם בְּשׁוּב דָּוִד מֵהַכּוֹת אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי[a] 6
לשיר ק וַתֵּצֶאנָה הַנָּשִׁים מִכָּל־עָרֵי יִשְׂרָאֵל[b] לָשׁוֹר[c] וְהַמְּחֹלוֹת[d] לִקְרַאת
ל . ל . ב ומל שָׁאוּל הַמֶּלֶךְ[a] בְּתֻפִּים בְּשִׂמְחָה[e] וּבְשָׁלִשִׁים׃ 7 וַתַּעֲנֶינָה הַנָּשִׁים 7
ל בנביא הַמְשַׂחֲקוֹת וַתֹּאמַרְןָ

באלפיו ק הִכָּה שָׁאוּל בַּאֲלָפָו[a] וְדָוִד בְּרִבְבֹתָיו[b]׃

נא 8 [a]וַיִּחַר לְשָׁאוּל מְאֹד[a] וַיֵּרַע בְּעֵינָיו הַדָּבָר הַזֶּה וַיֹּאמֶר נָתְנוּ לְדָוִד 8
ח[7] . כג . כ[8] רְבָבוֹת וְלִי נָתְנוּ הָאֲלָפִים [b]וְעוֹד לוֹ אַךְ הַמְּלוּכָה[b]׃ 9 וַיְהִי שָׁאוּל 9
עוין ק . ג עוֹיֵן[a] אֶת־דָּוִד מֵהַיּוֹם הַהוּא וָהָלְאָה׃ ס 10 [a]וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַתִּצְלַח 10
רוּחַ אֱלֹהִים ׀ רָעָה ׀ אֶל־שָׁאוּל וַיִּתְנַבֵּא בְתוֹךְ־הַבַּיִת[b] וְדָוִד מְנַגֵּן בְּיָדוֹ

[60]Mm 589. [51]Mm 1628. [52]Mp sub loco. [53]Mm 1554. **Cp 18** [1]Mm 2090. [2]Mm 1397. [3]Mm 56. [4]Mm 2199. [5]Mm 1629. [6]Mm 1615. [7]Mm 1485. [8]Mm 1581.

55 [a] $\mathfrak{G}^{-OLMss}$ om 17,55–18,5 ‖ [b] $\mathfrak{G}^{L}\mathfrak{S}\mathfrak{T}^{Ms}$ + suff 3 m sg ‖ [c] > 2 Mss citt cf $\mathfrak{G}^{AMss}\mathfrak{S}$ ‖ **56** [a] ℭ הָעֶלֶם ‖ **57** [a] mlt Mss וב׳ ‖ **Cp 18,1** [a] mlt Mss ut Q ‖ **4** [a] pc Mss עד cf $\mathfrak{S}\mathfrak{T}^{f}$ ‖ **6** [a–a] > $\mathfrak{G}^{-OLMss}$ ‖ [b–b] > $\mathfrak{G}^{-OMss}$ ‖ [c] mlt Mss ut Q ‖ [d] cit במח׳, $\mathfrak{S}$ *brbj*" (pl), 𝔗 *bḥngj'* ‖ [e] nonn Mss וב׳ cf $\mathfrak{G}\mathfrak{S}$? $\mathfrak{T}^{ed\ princ}$ ‖ **7** [a] mlt Mss ut Q cf $\mathfrak{G}$; $\mathfrak{S}\mathfrak{T}\mathfrak{V}$ pl sed sine suff; cf 21,12[a] 29,5[a] ‖ [b] mlt Mss תו–, Q[Mss] תיו–; $\mathfrak{S}\mathfrak{T}\mathfrak{V}$ pl sed sine suff; cf 21,12[a] 29,5[b] ‖ **8** [a–a] > $\mathfrak{G}^{-L}$ ‖ [b–b] > $\mathfrak{G}^{-OLMss}$ ‖ **9** [a] nonn Mss ut Q; nonn Mss עי(י)ן ‖ **10** [a] v 10 > $\mathfrak{G}^{-WOLMss}$ ‖ [b] $\mathfrak{G}\mathfrak{S}\mathfrak{V}$ + suff 3 m sg.

11 כְּי֣וֹם ׀ בְּי֑וֹם וְהַחֲנִ֖ית בְּיַד־שָׁאֽוּל׃ 11 [a]וַיָּ֤טֶל[b] שָׁאוּל֙ אֶֽת־הַחֲנִ֔ית וַיֹּ֕אמֶר יא[9]. ב
12 אַכֶּ֥ה בְדָוִ֖ד וּבַקִּ֑יר וַיִּסֹּ֥ב דָּוִ֛ד מִפָּנָ֖יו פַּעֲמָֽיִם׃ 12 וַיִּרָ֥א שָׁא֖וּל מִלִּפְנֵ֣י[a] כג. יב[10]. ל. ל
13 דָוִ֑ד [b]כִּֽי־הָיָ֤ה יְהוָה֙ עִמּ֔וֹ וּמֵעִ֥ם שָׁא֖וּל סָֽר[b]׃ 13 וַיְסִרֵ֤הוּ שָׁאוּל֙ מֵֽעִמּ֔וֹ
ס 14 וַיְשִׂמֵ֥הוּ ל֖וֹ שַׂר־אָ֑לֶף וַיֵּצֵ֥א וַיָּבֹ֖א לִפְנֵ֥י הָעָֽם׃ פ 14 וַיְהִ֥י דָוִ֛ד ל
15 לְכָל[a]־דְּרָכָ֖ו[b] מַשְׂכִּ֑יל וַיהוָ֖ה עִמּֽוֹ׃ 15 וַיַּ֣רְא שָׁא֔וּל אֲשֶׁר־ה֖וּא מַשְׂכִּ֣יל דרכיו[11] ק̇ חד מן ה[12] כת כן
16 מְאֹ֑ד וַיָּ֖גָר מִפָּנָֽיו׃ 16 וְכָל־יִשְׂרָאֵל֙ וִֽיהוּדָ֔ה אֹהֵ֖ב אֶת־דָּוִ֑ד כִּֽי־ה֛וּא כג
יוֹצֵ֥א וָבָ֖א לִפְנֵיהֶֽם׃ פ ט[13] מל וכל תלים דכות ב מ א. ג[14]
17 [a]וַיֹּ֨אמֶר שָׁא֜וּל אֶל־דָּוִ֗ד הִנֵּה֩ בִתִּ֨י הַגְּדוֹלָ֤ה מֵרַב֙ אֹתָהּ֙ אֶתֶּן־לְךָ֣ ט
לְאִשָּׁ֔ה אַ֚ךְ הֱיֵה־לִּ֣י לְבֶן־חַ֔יִל וְהִלָּחֵ֖ם מִלְחֲמ֣וֹת יְהוָ֑ה וְשָׁא֣וּל אָמַ֗ר
18 אַל־תְּהִ֤י יָדִי֙ בּ֔וֹ וּתְהִי־ב֖וֹ יַד־פְּלִשְׁתִּֽים׃ ס 18 וַיֹּ֨אמֶר דָּוִ֜ד אֶל־ יד רפי[15]
שָׁא֗וּל מִ֤י אָֽנֹכִי֙ וּמִ֣י חַיַּ֔י[a] מִשְׁפַּ֥חַת[b] אָבִ֖י בְּיִשְׂרָאֵ֑ל כִּֽי־אֶהְיֶ֥ה חָתָ֖ן ג[16]
19 לַמֶּֽלֶךְ׃ 19 וַיְהִ֗י בְּעֵ֥ת תֵּ֛ת אֶת־מֵרַ֥ב בַּת־שָׁא֖וּל לְדָוִ֑ד וְהִ֥יא נִתְּנָ֛ה
20 לְעַדְרִיאֵ֥ל[a] הַמְּחֹלָתִ֖י לְאִשָּֽׁה׃ 20 וַתֶּאֱהַ֛ב מִיכַ֥ל בַּת־שָׁא֖וּל אֶת־דָּוִ֑ד ב. ב וחס
21 וַיַּגִּ֣דוּ לְשָׁא֔וּל וַיִּשַׁ֥ר הַדָּבָ֖ר[a] בְּעֵינָֽיו׃ 21 וַיֹּ֨אמֶר שָׁא֜וּל אֶתְּנֶ֤נָּה לּוֹ֙ וּתְהִי־ גא. יד רפי[15]
ל֣וֹ לְמוֹקֵ֔שׁ וּתְהִי־ב֖וֹ יַד־פְּלִשְׁתִּ֑ים [a]וַיֹּ֤אמֶר שָׁאוּל֙ אֶל־דָּוִ֔ד בִּשְׁתַּ֛יִם יד רפי[16]
22 תִּֽתְחַתֵּ֥ן בִּ֖י הַיּֽוֹם[a]׃ 22 וַיְצַ֨ו שָׁא֜וּל אֶת־עֲבָדָ֗ו[a] דַּבְּר֨וּ אֶל־דָּוִ֤ד בַּלָּט֙[b] עבדיו[17] ק̇ חד מן ב[18] כת חס בליש. ד חד מל וג חס א[19]
לֵאמֹ֔ר הִנֵּ֨ה חָפֵ֤ץ בְּךָ֙ הַמֶּ֔לֶךְ וְכָל־עֲבָדָ֖יו אֲהֵב֑וּךָ וְעַתָּ֖ה הִתְחַתֵּ֥ן ז[20]. ג
23 בַּמֶּֽלֶךְ׃ 23 וַֽיְדַבְּר֞וּ עַבְדֵ֤י שָׁאוּל֙ בְּאָזְנֵ֣י דָוִ֔ד אֶת־הַדְּבָרִ֖ים הָאֵ֑לֶּה לז
וַיֹּ֣אמֶר דָּוִ֗ד הֲנְקַלָּ֤ה[a] בְעֵֽינֵיכֶם֙ הִתְחַתֵּ֣ן[b] בַּמֶּ֔לֶךְ וְאָנֹכִ֖י אִֽישׁ־רָ֥שׁ ל. יח
24 וְנִקְלֶֽה[c]׃ 24 וַיַּגִּ֜דוּ עַבְדֵ֥י שָׁא֛וּל ל֖וֹ לֵאמֹ֑ר כַּדְּבָרִ֣ים הָאֵ֔לֶּה דִּבֶּ֖ר ב
25 דָּוִֽד׃ פ 25 וַיֹּ֣אמֶר שָׁא֗וּל כֹּֽה־תֹאמְר֣וּ לְדָוִ֮ד אֵֽין־חֵ֣פֶץ לַמֶּ֒לֶךְ֒ ז[21]
בְּמֹ֔הַר כִּ֗י[a] בְּמֵאָה֙ עָרְל֣וֹת פְּלִשְׁתִּ֔ים לְהִנָּקֵ֖ם בְּאֹיְבֵ֣י הַמֶּ֑לֶךְ וְשָׁא֣וּל ל[22]. ה
26 חָשַׁ֔ב לְהַפִּ֥יל אֶת־דָּוִ֖ד בְּיַד־פְּלִשְׁתִּֽים׃ 26 וַיַּגִּ֨דוּ עֲבָדָ֤יו לְדָוִד֙ אֶת־

[9]Mm 1630. [10]Mm 1590. [11]Q addidi sec Mm 3210, cf Mp sub loco. [12]Mm 3210. [13]Mm 1268. [14]Mm 1979. [15]Mm 174. [16]Mm 386. [17]Q addidi sec Mm 2571, cf Mp sub loco. [18]Mm 2571. [19]Mm 1412. [20]Mm 449. [21]Mm 369. [22]וחד כמהר Ex 22,16.

11 [a] v 11 > 𝔊[-WOLMss] ‖ [b] [illegible]αὶ ἦρεν cf 𝔗 et 20,33[a] ‖ **12** [a] nonn Mss cit מפני ‖ [b–b] > 𝔊[WOLMss] ‖ **14** [a] mlt Mss Seb בכל cf 𝔊𝔏[93.94]𝔖𝔗[Mss]𝔙 ‖ [b] mlt Mss Mss[Q] כיו– cf 𝔊𝔖𝔗[Mss]𝔙 ‖ **17** [a] 𝔊[-WOLMss] om 17–19 ‖ **18** [a] > 𝔊[WL] ‖ [b] pc Mss ומ' cf 𝔖𝔙 ‖ **19** [a] pc Mss לעוזריעל cf 𝔊[Mss]𝔖 ‖ **20** [a] > 2 Mss cf 𝔊[-WOLMss]𝔏[93.94]𝔙 ‖ **21** [a–a] > 𝔊[OLWMss] ‖ **22** [a] mlt Mss Mss[Q] דיו– cf Vrs ‖ [b] nonn Mss citt בלאט cf Jdc 4,21 ‖ **23** [a] ℭ הנקלה ‖ [b] nonn Mss citt לה' cf Vrs ‖ [c] ℭ לה– ‖ **25** [a] nonn Mss Seb K[Or] citt כי אם cf Vrs.

הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֔לֶּה וַיִּשַׁ֤ר הַדָּבָר֙ בְּעֵינֵ֣י דָוִ֔ד לְהִתְחַתֵּ֖ן בַּמֶּ֑לֶךְ וְלֹ֥א
מָלְא֖וּ הַיָּמִֽים׃ 27 וַיָּ֣קָם דָּ֠וִד וַיֵּ֨לֶךְ ׀ ה֣וּא וַאֲנָשָׁ֗יו וַיַּ֣ךְ בַּפְּלִשְׁתִּים֮ 27
מָאתַ֣יִם אִישׁ֒ וַיָּבֵ֤א דָוִד֙ אֶת־עָרְלֹ֣תֵיהֶ֔ם וַיְמַלְא֣וּם לַמֶּ֔לֶךְ לְהִתְחַתֵּ֖ן
בַּמֶּ֑לֶךְ וַיִּתֶּן־ל֥וֹ שָׁא֛וּל אֶת־מִיכַ֥ל בִּתּ֖וֹ לְאִשָּֽׁה׃ ס 28 וַיַּ֤רְא שָׁאוּל֙ 28
וַיֵּ֔דַע כִּ֥י יְהוָ֖ה עִם־דָּוִ֑ד וּמִיכַ֥ל בַּת־שָׁא֖וּל אֲהֵבַֽתְהוּ׃ 29 וַיֹּ֣אסֶף 29
שָׁא֗וּל לֵרֹ֛א מִפְּנֵ֥י דָוִ֖ד ע֑וֹד וַיְהִ֥י שָׁא֛וּל אֹיֵ֥ב אֶת־דָּוִ֖ד כָּל־הַיָּמִֽים׃
ס 30 וַיֵּצְא֖וּ[a] שָׂרֵ֣י פְלִשְׁתִּ֑ים וַיְהִ֣י ׀ מִדֵּ֣י צֵאתָ֗ם שָׂכַ֤ל דָּוִד֙ מִכֹּל֙ 30
עַבְדֵ֣י שָׁא֔וּל וַיִּיקַ֥ר שְׁמ֖וֹ מְאֹֽד׃ ס
19 1 וַיְדַבֵּ֣ר שָׁא֗וּל אֶל־יוֹנָתָ֤ן בְּנוֹ֙ וְאֶל־כָּל־עֲבָדָ֔יו לְהָמִ֖ית אֶת־ 19
דָּוִ֑ד וִיהוֹנָתָן֙ בֶּן־שָׁא֔וּל חָפֵ֥ץ בְּדָוִ֖ד מְאֹֽד׃ 2 וַיַּגֵּ֨ד יְהוֹנָתָ֜ן לְדָוִ֣ד לֵאמֹ֗ר 2
מְבַקֵּ֛שׁ שָׁא֥וּל אָבִ֖י לַהֲמִיתֶ֑ךָ וְעַתָּה֙ הִשָּֽׁמֶר־נָ֣א בַבֹּ֔קֶר וְיָשַׁבְתָּ֥ בַסֵּ֖תֶר
וְנַחְבֵּֽאתָ׃ 3 וַאֲנִ֨י אֵצֵ֜א וְעָמַדְתִּ֣י לְיַד־אָבִ֗י בַּשָּׂדֶה֙ אֲשֶׁ֣ר אַתָּ֣ה שָׁ֔ם וַאֲנִ֕י 3
אֲדַבֵּ֥ר בְּךָ֖ אֶל־אָבִ֑י וְרָאִ֥יתִי מָ֖ה וְהִגַּ֥דְתִּי לָֽךְ׃ ס 4 וַיְדַבֵּ֨ר יְהוֹנָתָ֤ן 4
בְּדָוִד֙ ט֔וֹב אֶל־שָׁא֖וּל אָבִ֑יו וַיֹּ֨אמֶר אֵלָ֜יו אַל־יֶחֱטָ֨א הַמֶּ֤לֶךְ בְּעַבְדּוֹ֙
בְדָוִ֔ד כִּ֣י ל֤וֹא חָ֙טָא֙ לָ֔ךְ וְכִ֥י מַעֲשָׂ֖יו טוֹב־לְךָ֥ מְאֹֽד׃ 5 וַיָּשֶׂם֩ אֶת־ 5
נַפְשׁ֨וֹ בְכַפּ֜וֹ וַיַּ֣ךְ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּ֗י וַיַּ֨עַשׂ יְהוָ֜ה תְּשׁוּעָ֤ה גְדוֹלָה֙ לְכָל־
יִשְׂרָאֵ֔ל רָאִ֖יתָ וַתִּשְׂמָ֑ח וְלָ֤מָּה תֶֽחֱטָא֙ בְּדָ֣ם נָקִ֔י לְהָמִ֥ית אֶת־דָּוִ֖ד חִנָּֽם׃
6 וַיִּשְׁמַ֥ע שָׁא֖וּל בְּק֣וֹל יְהוֹנָתָ֑ן וַיִּשָּׁבַ֣ע שָׁא֔וּל חַי־יְהוָ֖ה אִם־יוּמָֽת׃ 6
7 וַיִּקְרָ֤א יְהוֹנָתָן֙ לְדָוִ֔ד וַיַּגֶּד־לוֹ֙ יְה֣וֹנָתָ֔ן אֵ֥ת כָּל־הַדְּבָרִ֖ים הָאֵ֑לֶּה וַיָּבֵ֨א 7
יְהוֹנָתָ֤ן אֶת־דָּוִד֙ אֶל־שָׁא֔וּל וַיְהִ֥י לְפָנָ֖יו כְּאֶתְמ֥וֹל שִׁלְשֽׁוֹם׃ ס
8 וַתּ֥וֹסֶף הַמִּלְחָמָ֖ה לִהְי֑וֹת וַיֵּצֵ֨א דָוִ֜ד וַיִּלָּ֣חֶם בַּפְּלִשְׁתִּ֗ים וַיַּ֤ךְ בָּהֶם֙ 8
מַכָּ֣ה גְדוֹלָ֔ה וַיָּנֻ֖סוּ מִפָּנָֽיו׃ 9 וַתְּהִי֩ ר֨וּחַ יְהוָ֤ה ׀ רָעָה֙ אֶל־שָׁא֔וּל וְהוּא֙ 9
בְּבֵית֣וֹ יוֹשֵׁ֔ב וַחֲנִית֖וֹ בְּיָד֑וֹ וְדָוִ֖ד מְנַגֵּ֥ן בְּיָֽד׃ 10 וַיְבַקֵּ֨שׁ שָׁא֜וּל לְהַכּ֤וֹת 10

[23]Mm 639. [24]Mm 189. [25]Mm 898. [26]Mm 962. [27]Mm 1631. Cp 19 [1]Mm 4012. [2]Mm 445. [3]Mm 639. [4]Mm 1632. [5]Mm 1633.

26 [a–a] > 𝔊$^{-OL}$ ‖ **27** [a] 𝔊𝔏[94] 100 cf 2 S 3,14 ‖ [b–b] > 𝔊$^{-OL}$ ‖ [c] 𝔊[Mss]α′θ′𝔗[Mss]𝔙 verb sg ‖ **28** [a] > 𝔊$^{-OMss}$ ‖ [b–b] 𝔊 *καὶ πᾶς Ισραηλ* (𝔊[L] pr *καὶ Μελχολ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ*) ‖ [c] ℭ אֲהֵבַתְהוּ ‖ **29** [a] ℭ וַיֶּאסֹף, pc Mss ויוסף, nonn Mss ויסף ‖ [b] 2 Mss לירא cf Jos 22,25 ‖ [c–c] > 𝔊$^{-OLMss}$ ‖ **30** [a] v 30 > 𝔊$^{-OLMss}$ ‖ **Cp 19,4** [a] ℭ יחטָא ‖ [b] nonn Mss ℭ לא ‖ **6** [a] 2 Mss ימות cf 𝔊𝔖 ‖ **7** [a] nonn Mss ל ‖ **9** [a] > pc Mss cf 𝔊$^{-OLMss}$; 𝔊^{LMss} *θεοῦ* ‖ [b] pc Mss בידו cf 𝔊[Mss]𝔏[93]𝔙 et 18,10; 𝔊$^{-Mss}$ *ταῖς χερσὶν αὐτοῦ* cf 𝔏[94]; 𝔖 *qdmwhj*.

בַּחֲנִית בְּדָוִד וּבַקִּיר וַיִּפְטַר מִפְּנֵי שָׁאוּל וַיַּךְ אֶת־הַחֲנִית בַּקִּיר וְדָוִד ל

11 נָס וַיִּמָּלֵט בַּלַּיְלָה הוּא[a]: פ 11 וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל מַלְאָכִים אֶל־בֵּית ד[6]

דָּוִד לְשָׁמְרוֹ וְלַהֲמִיתוֹ[a] בַּבֹּקֶר וַתַּגֵּד לְדָוִד מִיכַל אִשְׁתּוֹ לֵאמֹר אִם־ ל.ל

12 אֵינְךָ מְמַלֵּט אֶת־נַפְשְׁךָ הַלַּיְלָה מָחָר אַתָּה מוּמָת: 12 וַתֹּרֶד מִיכַל ל.ג ב חס וחד מל[7]

13 אֶת־דָּוִד בְּעַד הַחַלּוֹן וַיֵּלֶךְ וַיִּבְרַח וַיִּמָּלֵט: 13 וַתִּקַּח מִיכַל אֶת־

הַתְּרָפִים וַתָּשֶׂם אֶל[a]־הַמִּטָּה וְאֵת כְּבִיר הָעִזִּים שָׂמָה מְרַאֲשֹׁתָיו ל.ה[8]

14 וַתְּכַס בַּבָּגֶד: ס 14 וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל מַלְאָכִים לָקַחַת אֶת־דָּוִד ל קמ

15 וַתֹּאמֶר[a] חֹלֶה הוּא: פ 15 וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל אֶת־הַמַּלְאָכִים לִרְאוֹת ה[9]

16 אֶת־דָּוִד לֵאמֹר הַעֲלוּ אֹתוֹ בַמִּטָּה אֵלַי לַהֲמִתוֹ: 16 וַיָּבֹאוּ הַמַּלְאָכִים ה חס בליש[10]

17 וְהִנֵּה הַתְּרָפִים אֶל־הַמִּטָּה וּכְבִיר הָעִזִּים מְרַאֲשֹׁתָיו: 17 וַיֹּאמֶר ה

שָׁאוּל אֶל־מִיכַל לָמָּה כָּכָה רִמִּיתִנִי וַתְּשַׁלְּחִי אֶת־אֹיְבִי וַיִּמָּלֵט ל[11].ב[12].ז

וַתֹּאמֶר מִיכַל אֶל־שָׁאוּל הוּא־אָמַר אֵלַי שַׁלְּחִנִי[a] לָמָה אֲמִיתֵךְ: ל וחס

18 וְדָוִד בָּרַח וַיִּמָּלֵט וַיָּבֹא אֶל־שְׁמוּאֵל הָרָמָתָה וַיַּגֶּד־לוֹ אֵת כָּל־ ה[13]

19 אֲשֶׁר עָשָׂה־לוֹ שָׁאוּל וַיֵּלֶךְ הוּא וּשְׁמוּאֵל וַיֵּשְׁבוּ בְּנָוֹית[a]: 19 וַיֻּגַּד בניות ק . כד[14]

20 לְשָׁאוּל לֵאמֹר הִנֵּה דָוִד בְּנָוֹית[a] בָּרָמָה: 20 וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל מַלְאָכִים בניות ק

לָקַחַת אֶת־דָּוִד וַיַּרְא[a] אֶת־לַהֲקַת[b] הַנְּבִיאִים נִבְּאִים וּשְׁמוּאֵל עֹמֵד ל.ג מל בסיפ[15]

נִצָּב[c] עֲלֵיהֶם וַתְּהִי עַל־מַלְאֲכֵי שָׁאוּל רוּחַ אֱלֹהִים וַיִּתְנַבְּאוּ גַּם־ ל

21 הֵמָּה: 21 וַיַּגִּדוּ לְשָׁאוּל וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֲחֵרִים וַיִּתְנַבְּאוּ גַּם־הֵמָּה[a]

22 וַיֹּסֶף שָׁאוּל וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים שְׁלִשִׁים וַיִּתְנַבְּאוּ גַּם־הֵמָּה: 22 וַיֵּלֶךְ כי

גַּם־הוּא הָרָמָתָה וַיָּבֹא עַד־בּוֹר הַגָּדוֹל[a] אֲשֶׁר בַּשֶּׂכוּ[b] וַיִּשְׁאַל וַיֹּאמֶר ה[13]. יב סביר

23 אֵיפֹה שְׁמוּאֵל וְדָוִד וַיֹּאמֶר[c] הִנֵּה בְּנָוֹית[d] בָּרָמָה: 23 וַיֵּלֶךְ שָׁם[a] אֶל־ י כת ה[16]. בניות ק . ב[17]

נָוֹית[b] בָּרָמָה וַתְּהִי עָלָיו גַּם־הוּא רוּחַ אֱלֹהִים וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וַיִּתְנַבֵּא[c] ניות ק

24 עַד־בֹּאוֹ בְּנָוֹית[d] בָּרָמָה: 24 וַיִּפְשַׁט גַּם־הוּא בְּגָדָיו וַיִּתְנַבֵּא גַם־הוּא בניות ק

[6]Mm 217. [7]Mm 1634. [8]Mp sub loco. [9]Mm 1635. [10]Mm 1036. [11]Mm 1691. [12]Mm 2415. [13]Mm 1564. [14]Mm 2228. [15]Mm 1636. [16]Mm 1750. [17]Mm 1637.

10 [a] pc Mss Seb ההוא ‖ **11** [a] 𝔊 om cop ‖ **13** [a] ℭ cit על ‖ **14** [a] 𝔊$^{-L}$ *καὶ λέγουσιν*, 𝔙 *et responsum est* ‖ **17** [a] mlt Mss שלחֵני ‖ **18** [a] mlt Mss ut Q; pc Mss cit בנוות cf 20,1[a] ‖ **19** [a] ut 18[a] ‖ **20** [a] Ms ויראו cf 𝔊𝔏$^{93.94}$𝔖𝔗^{Mss}𝔙 ‖ [b] Vrs a קהל, sed aeth *lhq* = senior ‖ [c] > 𝔖𝔙 ‖ **21** [a] mlt Mss^{G} interv ‖ **22** [a] 𝔊$^{-O\,Mss}$ *ἅλως* ‖ [b] 𝔊$^{-O\,Mss}$ *Σεφειν*, 𝔖 *swp'* ‖ [c] 𝔊$^{-B*Ms}$𝔖𝔗^{Ms} pl; 𝔙 *dictumque est* ‖ [d] ut 18[a] ‖ **23** [a] 𝔊$^{-L}$ *ἐκεῖθεν*; > 𝔊^{L}𝔙 ‖ [b] ut 18[a] ‖ [c] 𝔖𝔗$^{-f}$ inf ‖ [d] ut 18[a].

לִפְנֵ֣י שְׁמוּאֵ֔ל וַיִּפֹּ֥ל עָרֹ֖ם כָּל־הַיּ֣וֹם הַה֑וּא וְכָל־הַלָּ֑יְלָה עַל־כֵּן֙ יֹֽאמְר֔וּ
הֲגַ֥ם שָׁא֖וּל בַּנְּבִאִֽים׃ פ
20 1 וַיִּבְרַ֣ח דָּוִ֔ד מִנָּוֺ֖ת[a] בָּרָמָ֑ה וַיָּ֗בֹא וַיֹּ֣אמֶר ׀ לִפְנֵ֣י יְהוֹנָתָ֗ן מֶ֤ה 20
עָשִׂ֙יתִי֙ מֶֽה־[b]עֲוֺנִ֤י וּמֶֽה־חַטָּאתִי֙ לִפְנֵ֣י אָבִ֔יךָ כִּ֥י מְבַקֵּ֖שׁ אֶת־נַפְשִֽׁי׃
2 וַיֹּ֨אמֶר ל֤וֹ חָלִ֙ילָה֙[a] לֹ֣א תָמ֔וּת הִנֵּ֡ה [b]לֽוֹ־עָשָׂ֨ה[b] אָבִ֜י דָּבָ֣ר גָּד֗וֹל א֚וֹ 2
דָּבָ֣ר קָטֹ֔ן וְלֹ֥א יִגְלֶ֖ה אֶת־אָזְנִ֑י וּמַדּ֩וּעַ֩ יַסְתִּ֨יר אָבִ֥י מִמֶּ֛נִּי אֶת־הַדָּבָ֥ר
הַזֶּ֖ה אֵ֥ין זֹֽאת׃ 3 וַיִּשָּׁבַ֨ע ע֜וֹד[a] דָּוִ֗ד וַיֹּ֡אמֶר יָדֹ֣עַ יָדַע֩ אָבִ֨יךָ כִּֽי־מָצָ֤אתִי 3
חֵן֙ בְּעֵינֶ֔יךָ וַיֹּ֛אמֶר אַל־יֵֽדַע־זֹ֥את יְהוֹנָתָ֖ן פֶּן־יֵעָצֵ֑ב[b] וְאוּלָ֗ם חַי־יְהוָה֙
וְחֵ֣י נַפְשֶׁ֔ךָ כִּ֣י כְפֶ֔שַׂע בֵּינִ֖י וּבֵ֥ין הַמָּֽוֶת׃ 4 וַיֹּ֥אמֶר יְהוֹנָתָ֖ן אֶל־דָּוִ֑ד ס 4
מַה־תֹּאמַ֥ר נַפְשְׁךָ֖ וְאֶֽעֱשֶׂה־[a]לָּֽךְ׃ פ 5 וַיֹּ֨אמֶר דָּוִ֜ד אֶל־יְהוֹנָתָ֗ן 5
הִנֵּה־חֹ֙דֶשׁ֙ מָחָ֔ר וְאָנֹכִ֛י יָשֹׁב־אֵשֵׁ֥ב עִם־הַמֶּ֖לֶךְ לֶאֱכ֑וֹל וְשִׁלַּחְתַּ֙נִי֙
וְנִסְתַּרְתִּ֣י בַשָּׂדֶ֔ה עַ֖ד הָעֶ֥רֶב הַשְּׁלִשִֽׁית[a]׃ 6 אִם־פָּקֹ֥ד יִפְקְדֵ֖נִי[a] אָבִ֑יךָ 6
וְאָמַרְתָּ֗ נִשְׁאֹל֩ נִשְׁאַ֨ל מִמֶּ֤נִּי דָוִד֙ לָר֣וּץ בֵּֽית־לֶ֣חֶם עִיר֔וֹ כִּ֣י זֶ֧בַח הַיָּמִ֛ים
שָׁ֖ם לְכָל־הַמִּשְׁפָּחָֽה׃ 7 אִם־[a]כֹּ֥ה יֹאמַ֖ר ט֑וֹב שָׁל֣וֹם לְעַבְדֶּ֑ךָ וְאִם־ 7
חָרֹ֤ה יֶֽחֱרֶה֙ ל֔וֹ דַּ֕ע כִּֽי־כָלְתָ֥ה הָרָעָ֖ה מֵעִמּֽוֹ׃ 8 וְעָשִׂ֤יתָ חֶ֙סֶד֙ עַל־[a] 8
עַבְדֶּ֔ךָ כִּ֚י בִּבְרִ֣ית יְהוָ֔ה הֵבֵ֥אתָ אֶֽת־עַבְדְּךָ֖ עִמָּ֑ךְ וְאִם־יֶשׁ־בִּ֤י עָוֺן֙
הֲמִיתֵ֣נִי אַ֔תָּה וְעַד־אָבִ֖יךָ לָמָּה־זֶּ֥ה תְבִיאֵֽנִי׃ פ 9 וַיֹּ֣אמֶר יְהוֹנָתָ֔ן 9
חָלִ֖ילָה לָּ֑ךְ כִּ֣י ׀ אִם־יָדֹ֣עַ אֵדַ֗ע כִּֽי־כָלְתָ֨ה הָרָעָ֜ה מֵעִ֤ם אָבִי֙ לָב֣וֹא
עָלֶ֔יךָ וְלֹ֥א אֹתָ֖הּ אַגִּ֥יד לָֽךְ׃ ס 10 וַיֹּ֤אמֶר דָּוִד֙ אֶל־יְה֣וֹנָתָ֔ן מִ֚י 10
יַגִּ֣יד לִ֔י [a]א֛וֹ מַה־[a]יַּעַנְךָ֥ אָבִ֖יךָ קָשָֽׁה׃ ס 11 וַיֹּ֤אמֶר יְהֽוֹנָתָן֙ אֶל־ 11
דָּוִ֔ד לְכָ֖ה וְנֵצֵ֣א הַשָּׂדֶ֑ה וַיֵּצְא֥וּ שְׁנֵיהֶ֖ם הַשָּׂדֶֽה׃ ס 12 וַיֹּ֨אמֶר 12
יְהוֹנָתָ֜ן אֶל־דָּוִ֗ד יְהוָ֞ה[a] אֱלֹהֵ֤י יִשְׂרָאֵל֙[b] כִּֽי־אֶחְקֹ֣ר אֶת־אָבִ֗י כָּעֵ֤ת ׀
מָחָר֙ הַשְּׁלִשִׁ֔ית וְהִנֵּה־ט֖וֹב אֶל־דָּוִ֑ד וְלֹֽא־אָז֙ אֶשְׁלַ֣ח אֵלֶ֔יךָ וְגָלִ֖יתִי

ד חס[18] · ה[19] וחד מן ג[20] כת כן בליש · מניות ק · ל · ג[1] · לא חד מן ג כת ו בליש · יעשה ק · ה[2] · ג[3] · נו וכל תלים דכות ב מ יא · ה · סו יט[4] מנה בסיפ · יט[5] · ב · ב · ל · ה וחס[6] · יג מל[7] · ו ר״פ בסיפ וכל יהושע שפטים ושמואל ואם ר״פ · ה וחס[8] · ב · נו וכל תלים דכות ב מ יא · ג[10] · ל · ו ר״פ בסיפ וכל יהושע שפטים ושמואל ואם ר״פ · ל · ג[11] · ב[12] · ז[13] וכל אתנח וס״פ דכות ב מ א · ג[14] · ג[15] · ל · כו מלעיל · ל ומל · ב

[18] Mm 1638. [19] Mm 3012. [20] Cf Mp sub loco et Jer 23,30. Cp 20 [1] Mm 1639. [2] Mp sub loco. [3] Mm 1454. [4] Mm 1533. [5] Mm 1369. [6] Mm 1433. [7] Mm 1640. [8] Mm 1380. [9] Mm 388. [10] Mm 3582. [11] Mm 597. [12] Mm 3252. [13] Mm 1660. [14] Mm 1641. [15] Mm 1784.

Cp 20,1 [a] permlt Mss מנוית; mlt Mss ut Q cf 19,18[a] ‖ [b] pc Mss cit ומה cf 𝔊𝔖 et cf Gn 31,36[a] ‖ **2** [a] 𝔊σ'θ' + *σοι/συ*, 𝔖 + *lk*, sed cf 14,45 ‖ [b–b] mlt Mss ut Q cf Vrs ‖ **3** [a] > 𝔊𝔖 ‖ [b] 𝔗 יעצב ‖ **4** [a] pc Mss 'א cf 𝔖 ‖ **5** [a] > 𝔊[OMss]𝔏[93.94] ‖ **6** [a] 𝔗 יפקדני ‖ **7** [a] nonn Mss ואם cf 𝔊[LMss] ‖ **8** [a] pc Mss Seb עם cf Vrs, Ms אם ‖ **10** [a–a] 𝔊 *ἐάν*, 𝔖 *dlm'*, 𝔗 *'w dlm'*, 𝔙 *si quid forte* ‖ **12** [a] 2 Mss cit pr חי; 𝔖 pr *nshd* ‖ [b] 𝔊 ins *οἶδεν* cf 𝔏[93.94].

13 אֶת־אָזְנֶךָ׃ 13 כֹּה־יַעֲשֶׂה יְהוָה לִיהוֹנָתָן וְכֹה יֹסִיף כִּי־יֵיטִב אֶל־
אָבִי אֶת־הָרָעָה עָלֶיךָ וְגָלִיתִי אֶת־אָזְנֶךָ וְשִׁלַּחְתִּיךָ וְהָלַכְתָּ לְשָׁלוֹם
14 וִיהִי יְהוָה עִמָּךְ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם־אָבִי׃ 14 וְלֹא אִם־עוֹדֶנִּי חָי וְלֹא־
15 תַעֲשֶׂה עִמָּדִי חֶסֶד יְהוָה וְלֹא אָמוּת׃ 15 וְלֹא־תַכְרִת אֶת־חַסְדְּךָ
מֵעִם בֵּיתִי עַד־עוֹלָם וְלֹא בְּהַכְרִת יְהוָה אֶת־אֹיְבֵי דָוִד אִישׁ מֵעַל
16 פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ 16 וַיִּכְרֹת יְהוֹנָתָן עִם־בֵּית דָּוִד וּבִקֵּשׁ יְהוָה מִיַּד אֹיְבֵי
17 דָוִד׃ 17 וַיּוֹסֶף יְהוֹנָתָן לְהַשְׁבִּיעַ אֶת־דָּוִד בְּאַהֲבָתוֹ אֹתוֹ כִּי־אַהֲבַת
18 נַפְשׁוֹ אֲהֵבוֹ׃ ס 18 וַיֹּאמֶר־לוֹ יְהוֹנָתָן מָחָר חֹדֶשׁ וְנִפְקַדְתָּ כִּי
19 יִפָּקֵד מוֹשָׁבֶךָ׃ 19 וְשִׁלַּשְׁתָּ תֵּרֵד מְאֹד וּבָאתָ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־
20 נִסְתַּרְתָּ שָּׁם בְּיוֹם הַמַּעֲשֶׂה וְיָשַׁבְתָּ אֵצֶל הָאֶבֶן הָאָזֶל׃ 20 וַאֲנִי
21 שְׁלֹשֶׁת הַחִצִּים צִדָּה אוֹרֶה לְשַׁלַּח־לִי לְמַטָּרָה׃ 21 וְהִנֵּה אֶשְׁלַח
אֶת־הַנַּעַר לֵךְ מְצָא אֶת־הַחִצִּים אִם־אָמֹר אֹמַר לַנַּעַר הִנֵּה הַחִצִּים ׀
22 מִמְּךָ וָהֵנָּה קָחֶנּוּ ׀ וָבֹאָה כִּי־שָׁלוֹם לְךָ וְאֵין דָּבָר חַי־יְהוָה׃ 22 וְאִם־
כֹּה אֹמַר לָעֶלֶם הִנֵּה הַחִצִּים מִמְּךָ וָהָלְאָה לֵךְ כִּי שִׁלַּחֲךָ יְהוָה׃
23 וְהַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֲנִי וָאָתָּה הִנֵּה יְהוָה בֵּינִי וּבֵינְךָ עַד־עוֹלָם׃
ס 24 וַיִּסָּתֵר דָּוִד בַּשָּׂדֶה וַיְהִי הַחֹדֶשׁ וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עַל־הַלֶּחֶם
25 לֶאֱכוֹל׃ 25 וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עַל־מוֹשָׁבוֹ כְּפַעַם ׀ בְּפַעַם אֶל־מוֹשַׁב הַקִּיר
26 וַיָּקָם יְהוֹנָתָן וַיֵּשֶׁב אַבְנֵר מִצַּד שָׁאוּל וַיִּפָּקֵד מְקוֹם דָּוִד׃ 26 וְלֹא־
דִבֶּר שָׁאוּל מְאוּמָה בַּיּוֹם הַהוּא כִּי אָמַר מִקְרֶה הוּא בִּלְתִּי טָהוֹר
27 הוּא כִּי־לֹא טָהוֹר׃ ס 27 וַיְהִי מִמָּחֳרַת הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי וַיִּפָּקֵד

ג חס בנביא[16] . יד כת כן . ח חס בליש[17]
ג חס בנביא . ב
לב . ט פסוק ולא ולא ולא . ג[18]
ב חד חס וחד מל
כי ז[19] מנה מל
ד
ג . ב[20] . ז בטע[21]
ל . טז ר״פ
ל . ב[22] . ב . ב ר״פ והנה והנה[16]
ל[23] . ג חס[24]
ל . ג ב מנה בנביא . ל[25]
ל . ב
ג[26] . ג ב קמ וחד פת[27]
אל חד מן ג כת כן ק
יג מל[28] . ב[29]
יז ר״פ ולא לא[30]
ב וכל קהלת דכות

[16] Mp sub loco. [17] Mm 1098. [18] Mm 531. [19] Mm 962. [20] Dt 19,3. [21] Mm 50. [22] Hi 27,11. [23] וחד ואם אמר Ex 21,5. [24] Mm 1487. [25] וחד אין דבר Nu 20,19. [26] Mm 1046. [27] Mm 233. [28] Mm 1640. [29] Lv 13,46. [30] Mm 2708.

13 [a] 𝔊^-O *ὁ θεός* cf 3,17 ‖ **14** [a] 𝔊 *καὶ ἐὰν (κἂν) μέν* (> 𝔊^L; 𝔊^{O^p} *μή* cf 𝔏^{93.94} *aut si non*), 𝔖 *wlwj djn*, 𝔙 *et (si vixero)* ‖ [b] 𝔊 *καί* (> 𝔊^L), 𝔏^{93.94} *non*, 𝔖 *'l'*; > 𝔙 ‖ [c] 𝔊 *καὶ ἐάν* cf 𝔏^{93.94}, 𝔙 *si vero*, 𝔖 *'dl'* ‖ **15** [a] 𝔊^{-O^p} *οὐκ* (𝔊^L *εἰ*); > 𝔏^{93.94}; 𝔙 *non* ‖ **16** [a–a] 𝔊^{Mss} *ἐξαρθῆναι τὸ ὄνομα τοῦ Ιωναθαν ἀπό* cf Ru 4,10, sed etiam 22,8 ‖ [b] 𝔊^L *(εἰ ἐξαρθήσεται τῷ Ιωναθαν μετὰ τοῦ οἴκου) Σαουλ* cf 𝔏^{91.93.94} ‖ **17** [a–a] 𝔊 *ὀμόσαι τῷ*, 𝔙 *deierare (David)* ‖ **19** [a–a] 𝔊 *καὶ ἐπισκέψῃ*, σ' *… ζητηθήσῃ …*, 𝔖 *mtb'' 'nt ṭb*, 𝔗 *ttb'j lḥd'* ‖ [b] 𝔊^-L *τὸ ἐργάβ* cf 𝔏^{93.94} *(lapidem) argab(el[i]tu)* et 41 [b] ‖ [c] 𝔊 *ἐκεῖνος*, 𝔖 *hj* ‖ **20** [a] > 𝔊^-O𝔖 ‖ [b] > 𝔊𝔖 ‖ **21** [a] 𝔊^-L *τὴν σχίζαν* cf 𝔏^{93.94} ‖ [b] 𝔊 *ἡ σχίζα*, 𝔖^{CJacedess} *g'r'* (sg), 𝔗^-f *grr'* ‖ **22** [a] pc Mss החצי cf 𝔊𝔏^{93.94}𝔖^{ACJacedess}𝔗^-f et 21 [b] ‖ **23** [a] 2 Mss וביניך ‖ **24** [a] mlt Mss ut Q ‖ **25** [a–a] > 𝔊^L𝔖𝔙 ‖ [b] 𝔊 *καὶ προέφθασεν* cf 2 S 22,6.19 ‖ **27** [a] 𝔊 *τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ* cf 𝔖𝔙.

מְק֣וֹם דָּוִ֑ד ס ᵇ וַיֹּ֤אמֶר שָׁאוּל֙ אֶל־יְהוֹנָתָ֣ן בְּנ֔וֹ מַדּ֜וּעַ לֹא־בָ֧א ו בטע
28 בֶן־יִשַׁ֛י גַּם־תְּמ֥וֹל גַּם־הַיּ֖וֹם אֶל־הַלָּֽחֶם׃ 28 וַיַּ֥עַן יְהוֹנָתָ֖ן אֶת־[a]שָׁא֑וּל[b] ד . ב[31]
29 נִשְׁאֹ֨ל נִשְׁאַ֥ל דָּוִ֛ד מֵעִמָּדִ֖י עַד־בֵּ֥ית לָֽחֶם׃ 29 וַיֹּ֡אמֶר שַׁלְּחֵ֣נִי נָ֡א כִּ֣י ב
זֶבַח֩ מִשְׁפָּחָ֨ה לָ֜נוּ בָּעִ֗יר וְה֤וּא צִוָּֽה־לִי֙ אָחִ֔י וְעַתָּ֗ה אִם־מָצָ֤אתִי חֵן֙ ל . ג
בְּעֵינֶ֔יךָ אִמָּ֥לְטָה נָּ֖א וְאֶרְאֶ֣ה אֶת־אֶחָ֑י עַל־כֵּ֣ן לֹא־בָ֔א אֶל־שֻׁלְחַ֖ן סו ין[32] מנה בסיפ . ב . ה[33] . ה פסוק דאית בהון ה מילין מתאימין[34] . ב
30 הַמֶּֽלֶךְ׃ ס 30 וַיִּֽחַר־אַ֤ף שָׁאוּל֙ בִּיה֣וֹנָתָ֔ן[a] וַיֹּ֣אמֶר ל֔וֹ בֶּֽן־נַעֲוַ֖ת
הַמַּרְדּ֑וּת הֲל֣וֹא יָדַ֗עְתִּי כִּֽי־בֹחֵ֤ר[b] אַתָּה֙ לְבֶן־[c]יִשַׁ֔י לְבָ֣שְׁתְּךָ֔ וּלְבֹ֖שֶׁת ל . ל
31 עֶרְוַ֥ת אִמֶּֽךָ׃ 31 כִּ֣י כָל־הַיָּמִ֗ים אֲשֶׁ֤ר בֶּן־יִשַׁי֙ חַ֣י עַל־הָאֲדָמָ֔ה לֹ֥א תִכּ֖וֹן
אַתָּ֣ה וּמַלְכוּתֶ֑ךָ וְעַתָּ֗ה שְׁלַ֨ח וְקַ֤ח אֹתוֹ֙ אֵלַ֔י כִּ֥י בֶן־מָ֖וֶת הֽוּא׃ ס ד . יג[35]
32 32 וַיַּ֙עַן֙ יְה֣וֹנָתָ֔ן אֶת־[a]שָׁא֖וּל אָבִ֑יו וַיֹּ֧אמֶר אֵלָ֛יו לָ֥מָּה יוּמַ֖ת מֶ֥ה עָשָֽׂה׃
33 33 וַיָּ֨טֶל[a] שָׁא֧וּל אֶֽת־הַחֲנִ֛ית עָלָ֖יו לְהַכֹּת֑וֹ וַיֵּ֙דַע֙ יְה֣וֹנָתָ֔ן כִּֽי־כָ֥לָה[b] הִ֛יא[c] ב
34 מֵעִ֥ם אָבִ֖יו לְהָמִ֥ית אֶת־דָּוִֽד׃ ס 34 וַיָּ֧קָם יְהוֹנָתָ֛ן מֵעִ֥ם הַשֻּׁלְחָ֖ן
בָּחֳרִי־אָ֑ף וְלֹא־אָכַ֞ל בְּיוֹם־הַחֹ֤דֶשׁ הַשֵּׁנִי֙ לֶ֔חֶם כִּ֤י נֶעְצַב֙ אֶל־דָּוִ֔ד כִּ֥י ו[36] . ה . ד[37]
35 הִכְלִמ֖וֹ אָבִֽיו׃ ס 35 וַיְהִ֣י בַבֹּ֔קֶר וַיֵּצֵ֧א יְהוֹנָתָ֛ן הַשָּׂדֶ֖ה לְמוֹעֵ֣ד ל . ו רפי[38]
36 דָּוִ֑ד וְנַ֥עַר קָטֹ֖ן עִמּֽוֹ׃ 36 וַיֹּ֣אמֶר לְנַעֲר֔וֹ רֻ֗ץ מְצָ֥א נָא֙ אֶת־הַ֣חִצִּ֔ים אֲשֶׁ֥ר ב חס[39]
37 אָנֹכִ֖י מוֹרֶ֑ה הַנַּ֣עַר[a] רָ֔ץ וְהֽוּא־יָרָ֥ה הַחֵ֖צִי[b] לְהַעֲבִרֽוֹ׃ 37 וַיָּבֹ֤א הַנַּ֙עַר֙
עַד־מְק֣וֹם הַחֵ֔צִי[a] אֲשֶׁ֥ר יָרָ֖ה יְהוֹנָתָ֑ן וַיִּקְרָ֨א יְהוֹנָתָ֜ן אַחֲרֵ֣י הַנַּ֗עַר וַיֹּ֙אמֶר֙ ו בטע בסיפ
38 הֲל֥וֹא הַחֵ֖צִי[b] מִמְּךָ֥ וָהָֽלְאָה׃ 38 וַיִּקְרָ֤א יְהוֹנָתָן֙ אַחֲרֵ֣י הַנַּ֔עַר[a] מְהֵרָ֥ה ב
ח֖וּשָׁה אַֽל־תַּעֲמֹ֑ד וַיְלַקֵּ֞ט נַ֤עַר יְהֽוֹנָתָן֙ אֶת־הַ֣חִצִּ֔י[b] וַיָּבֹ֖א[c] אֶל־אֲדֹנָֽיו׃ החצים ק חד מן ד[40] חס מ בליש
39 40 39 וְהַנַּ֖עַר לֹא־יָדַ֣ע מְא֑וּמָה אַ֤ךְ יְהֽוֹנָתָן֙ וְדָוִ֔ד יָדְע֖וּ אֶת־הַדָּבָֽר׃ 40 וַיִּתֵּ֤ן
יְהוֹנָתָן֙ אֶת־כֵּלָ֔יו אֶל־הַנַּ֖עַר אֲשֶׁר־ל֑וֹ וַיֹּ֣אמֶר ל֔וֹ לֵ֖ךְ הָבֵ֥יא הָעִֽיר׃ ג ב חס וחד מל[41]
41 41 הַנַּ֣עַר[a] בָּ֗א וְדָוִ֗ד קָ֚ם מֵאֵ֣צֶל הַנֶּ֔גֶב[b] וַיִּפֹּ֨ל לְאַפָּ֥יו אַ֛רְצָה וַיִּשְׁתַּ֖חוּ חי ר״ם מיחד[42]

[31] Mm 1642. [32] Mm 1533. [33] Mm 394. [34] Mm 1890. [35] Mm 936. [36] Mm 1643. [37] Mm 1644. [38] Mm 613. [39] Mm 1645. [40] Mm 1646. [41] Mm 322. [42] Mm 944.

27 [b] mlt Mss^{G} om interv ‖ **28** [a] mlt Mss אל ‖ [b] nonn Mss + אביו cf 𝔖𝔗$^{Ms\,ed\,princ}$ ‖ **30** [a] mlt Mss + בנו, 𝔊 + *σφόδρα* cf 11,6; > 𝔖$^{-AB*}$ ‖ [b] 𝔊 *μέτοχος εἶ* cf Ps 119,63; 𝔏$^{93.94}$ *transfiguratus* ‖ [c] pc Mss cit בבן ‖ **32** [a] nonn Mss אל ‖ **33** [a] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *καὶ ἐπῆρεν* cf 18,11[b] ‖ [b] Vrs subj היא ‖ [c] nonn Mss הוא, 𝔊 *ἡ κακία αὕτη* ‖ **36** [a] mlt Mss וה׳ cf 𝔊 𝔖$^{Jac\,edess}$𝔗^{Ms}(𝔙) ‖ [b] pc Mss החצים cf 𝔊^{L}𝔖$^{Jac\,edess}$ ‖ **37** [a] 2 Mss החצים cf 𝔊^{L} ‖ [b] 2 Mss החצים ‖ **38** [a] 𝔔 עלמו cf 𝔊 ‖ [b] permlt Mss ut Q cf Vrs ‖ [c] 𝔊^{Mss} *καὶ ἤνεγκεν* cf 𝔖𝔙 ‖ **41** [a] nonn Mss וה׳ cf? 𝔊𝔙 ‖ [b] 𝔊 *ἐργάβ* cf 19[b].

שָׁלֹשׁ פְּעָמִים וַיִּשְׁקוּ׀ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וַיִּבְכּוּ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ עַד־[c]דָּוִד ל
סיד הִגְדִּיל׃ 42 וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן לְדָוִד לֵךְ לְשָׁלוֹם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנֵינוּ אֲנַחְנוּ ג ומל[43]
בְּשֵׁם יְהוָה לֵאמֹר יְהוָה יִהְיֶה׀ בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין זַרְעִי וּבֵין זַרְעֲךָ ג פסוק ביני ובינך ובין ובין[44]
עַד־עוֹלָם׃ פ

21 1 וַיָּקָם וַיֵּלַךְ וִיהוֹנָתָן בָּא הָעִיר׃ 2 וַיָּבֹא דָוִד נֹבֶה אֶל־אֲחִימֶלֶךְ ו[1]. ב
הַכֹּהֵן וַיֶּחֱרַד אֲחִימֶלֶךְ לִקְרַאת דָּוִד וַיֹּאמֶר לוֹ מַדּוּעַ אַתָּה לְבַדֶּךָ ג וכל אתנח וס״פ דכות[2]
3 וְאִישׁ אֵין אִתָּךְ׃ 3 וַיֹּאמֶר דָּוִד לַאֲחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן הַמֶּלֶךְ צִוַּנִי דָבָר
וַיֹּאמֶר אֵלַי אִישׁ אַל־יֵדַע מְאוּמָה אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־אָנֹכִי שֹׁלֵחֲךָ יט[3]. ל
וַאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ וְאֶת־הַנְּעָרִים יוֹדַעְתִּי[a] אֶל־מְקוֹם פְּלֹנִי אַלְמוֹנִי׃ ל. ג[4]. ל. ל. ג[5]
4 וְעַתָּה [a]מַה־יֵּשׁ[a] תַּחַת־יָדְךָ חֲמִשָּׁה־לֶחֶם תְּנָה בְיָדִי אוֹ הַנִּמְצָא׃ ל. ל
5 וַיַּעַן הַכֹּהֵן אֶת־דָּוִד וַיֹּאמֶר אֵין־לֶחֶם חֹל אֶל[a]־תַּחַת יָדִי כִּי־אִם־ ו בטע בסיפ
6 לֶחֶם קֹדֶשׁ יֵשׁ אִם־נִשְׁמְרוּ הַנְּעָרִים אַךְ מֵאִשָּׁה[b]׃ פ 6 וַיַּעַן דָּוִד ג
אֶת־הַכֹּהֵן וַיֹּאמֶר לוֹ כִּי אִם[a]־אִשָּׁה עֲצֻרָה־לָנוּ כִּתְמוֹל[b] שִׁלְשֹׁם ל וחס. ז[6]. ג בנביא[7]. ח חס וכל אורית דכות ב מ ב
בְּצֵאתִי וַיִּהְיוּ כְלֵי־הַנְּעָרִים קֹדֶשׁ וְהוּא דֶּרֶךְ חֹל וְאַף כִּי הַיּוֹם יִקְדַּשׁ
7 בַּכֶּלִי׃ 7 וַיִּתֶּן־לוֹ הַכֹּהֵן קֹדֶשׁ כִּי לֹא־הָיָה שָׁם לֶחֶם כִּי־אִם־לֶחֶם ל
הַפָּנִים הַמּוּסָרִים[a] מִלִּפְנֵי יְהוָה לָשׂוּם לֶחֶם חֹם בְּיוֹם הִלָּקְחוֹ׃ ז[8]. ל. ח[9] וכל אורית דכות ב מ ב. ל[10]
8 וְשָׁם אִישׁ מֵעַבְדֵי שָׁאוּל בַּיּוֹם הַהוּא נֶעְצָר לִפְנֵי יְהוָה וּשְׁמוֹ דֹּאֵג הר״פ[11]. ל
9 הָאֲדֹמִי אַבִּיר הָרֹעִים אֲשֶׁר לְשָׁאוּל׃ 9 וַיֹּאמֶר דָּוִד לַאֲחִימֶלֶךְ וְאִין[a] ב[12]. ל ומל
יֶשׁ־פֹּה תַחַת־יָדְךָ חֲנִית אוֹ־חָרֶב כִּי גַם־חַרְבִּי וְגַם[b]־כֵּלַי לֹא־לָקַחְתִּי
10 בְיָדִי כִּי־הָיָה דְבַר־הַמֶּלֶךְ נָחוּץ׃ ס 10 וַיֹּאמֶר הַכֹּהֵן חֶרֶב גָּלְיָת ל
הַפְּלִשְׁתִּי אֲשֶׁר־הִכִּיתָ׀ בְּעֵמֶק הָאֵלָה הִנֵּה־הִיא לוּטָה בַשִּׂמְלָה [a]אַחֲרֵי ל. ל. ו[13]
הָאֵפוֹד[a] אִם־אֹתָהּ תִּקַּח־לְךָ קָח כִּי אֵין אַחֶרֶת זוּלָתָהּ בָּזֶה וַיֹּאמֶר ב בתרי לישנ[14] ול מיחד[15]. יו מ״פ אין אין
11 דָּוִד אֵין כָּמוֹהָ תְּנֶנָּה לִּי׃[b] 11 וַיָּקָם דָּוִד וַיִּבְרַח בַּיּוֹם־הַהוּא מִפְּנֵי ל[16]

[43]Mm 229. [44]Mp sub loco. **Cp 21** [1]Mm 175. [2]Mm 497. [3]Mm 1369. [4]Mm 1647. [5]Mm 1648. [6]Mm 401. [7]Mm 2119. [8]Mp sub loco. [9]Mm 3083. [10]Mp sub loco. [11]Mm 299. [12]Mm 1649. [13]Mm 1213. [14]Mm 2843. [15]Mm 4202. [16]Mm 588.

41 [c] 𝔖(𝔙) *brm* ‖ **Cp 21,3** [a] 𝔊 *διαμεμαρτύρημαι*, σ′ *συνεταξάμην*, 𝔙 *condixi* ‖ **4** [a–a] Ms cit היש cf 𝔊$^{-Mss}$𝔏^{93}𝔙 *si quid* ‖ **5** [a] > Ms 𝔊𝔏$^{93.94}$CY𝔖𝔙 ‖ [b] 𝔔 + ואכלתם ממנו cf 𝔊 *καὶ φάγε/ονται* ‖ **6** [a] > pc Mss ‖ [b] pc Mss citt מת׳ cf 𝔊^{L}𝔖𝔗𝔙 ‖ **7** [a] 𝔔 המוסר ‖ **9** [a] „plur MSS" (de Rossi) וְאֵין cf 𝔖 *ljt*; 𝔊 *ἴδε εἰ* ‖ [b] 2 Mss cit 𝔖^{B} גם ‖ **10** [a–a] 𝔔]אחר אפד; > 𝔊$^{-OL}$ ‖ [b] mlt Mss interv.

שָׁא֑וּל וַיָּבֹ֖א אֶל־אָכִ֥ישׁ מֶ֖לֶךְ גַּֽת׃ 12 וַיֹּ֨אמְר֜וּ עַבְדֵ֤י אָכִישׁ֙ אֵלָ֔יו הֲלוֹא־ 12
זֶ֚ה דָּוִ֣ד מֶ֣לֶךְ הָאָ֑רֶץ הֲל֣וֹא לָזֶ֗ה יַעֲנ֤וּ בַמְּחֹלוֹת֙ לֵאמֹ֔ר
הִכָּ֤ה שָׁאוּל֙ בַּאֲלָפָ֔ו וְדָוִ֖ד בְּרִבְבֹתָֽו׃
13 וַיָּ֧שֶׂם דָּוִ֛ד אֶת־הַדְּבָרִ֥ים הָאֵ֖לֶּה בִּלְבָב֑וֹ וַיִּרָ֣א מְאֹ֔ד מִפְּנֵ֖י אָכִ֥ישׁ 13
מֶֽלֶךְ־גַּֽת׃ 14 וַיְשַׁנּ֤וֹ אֶת־טַעְמוֹ֙ בְּעֵ֣ינֵיהֶ֔ם וַיִּתְהֹלֵ֖ל בְּיָדָ֑ם וַיְתָו֙ עַל־ 14
דַּלְת֣וֹת הַשַּׁ֔עַר וַיּ֥וֹרֶד רִיר֖וֹ אֶל־זְקָנֽוֹ׃ 15 וַיֹּ֥אמֶר אָכִ֖ישׁ אֶל־עֲבָדָ֑יו 15
הִנֵּ֤ה תִרְאוּ֙ אִ֣ישׁ מִשְׁתַּגֵּ֔עַ לָ֛מָּה תָּבִ֥יאוּ אֹת֖וֹ אֵלָֽי׃ 16 חֲסַ֤ר מְשֻׁגָּעִים֙ 16
אָ֔נִי כִּֽי־הֲבֵאתֶ֣ם אֶת־זֶ֔ה לְהִשְׁתַּגֵּ֖עַ עָלָ֑י הֲזֶ֖ה יָב֥וֹא אֶל־בֵּיתִֽי׃ ס

22 1 וַיֵּ֤לֶךְ דָּוִד֙ מִשָּׁ֔ם וַיִּמָּלֵ֖ט אֶל־מְעָרַ֣ת עֲדֻלָּ֑ם וַיִּשְׁמְע֤וּ אֶחָיו֙ 22
וְכָל־בֵּ֣ית אָבִ֔יו וַיֵּ֥רְדוּ אֵלָ֖יו שָֽׁמָּה׃ 2 וַיִּֽתְקַבְּצ֣וּ אֵ֠לָיו כָּל־אִ֨ישׁ מָצ֜וֹק 2
וְכָל־אִ֨ישׁ אֲשֶׁר־ל֤וֹ נֹשֶׁא֙ וְכָל־אִ֣ישׁ מַר־נֶ֔פֶשׁ וַיְהִ֥י עֲלֵיהֶ֖ם לְשָׂ֑ר וַיִּהְי֣וּ
עִמּ֔וֹ כְּאַרְבַּ֥ע מֵא֖וֹת אִֽישׁ׃ 3 וַיֵּ֨לֶךְ דָּוִ֥ד מִשָּׁ֖ם מִצְפֵּ֣ה מוֹאָ֑ב וַיֹּ֣אמֶר ׀ 3
אֶל־מֶ֣לֶךְ מוֹאָ֗ב יֵֽצֵא־נָ֞א אָבִ֤י וְאִמִּי֙ אִתְּכֶ֔ם עַ֚ד אֲשֶׁ֣ר אֵדַ֔ע מַה־
יַּֽעֲשֶׂה־לִּ֖י אֱלֹהִֽים׃ 4 וַיַּ֨נְחֵ֔ם אֶת־פְּנֵ֖י מֶ֣לֶךְ מוֹאָ֑ב וַיֵּשְׁב֣וּ עִמּ֔וֹ כָּל־ 4
יְמֵ֖י הֱיוֹת־דָּוִ֥ד בַּמְּצוּדָֽה׃ ס 5 וַיֹּ֨אמֶר גָּ֜ד הַנָּבִ֗יא אֶל־דָּוִד֙ לֹ֤א 5
תֵשֵׁב֙ בַּמְּצוּדָ֔ה לֵ֖ךְ וּבָֽאתָ־לְּךָ֣ אֶ֣רֶץ יְהוּדָ֑ה וַיֵּ֣לֶךְ דָּוִ֔ד וַיָּבֹ֖א יַ֥עַר
חָֽרֶת׃ ס 6 וַיִּשְׁמַ֣ע שָׁא֔וּל כִּ֚י נוֹדַ֣ע דָּוִ֔ד וַאֲנָשִׁ֖ים אֲשֶׁ֣ר אִתּ֑וֹ 6
וְשָׁא֞וּל יוֹשֵׁ֣ב בַּגִּבְעָ֗ה תַּֽחַת־הָאֶ֤שֶׁל בָּֽרָמָה֙ וַחֲנִית֣וֹ בְיָד֔וֹ וְכָל־עֲבָדָ֖יו
נִצָּבִ֥ים עָלָֽיו׃ 7 וַיֹּ֣אמֶר שָׁא֗וּל לַעֲבָדָיו֙ הַנִּצָּבִ֣ים עָלָ֔יו שִׁמְעוּ־נָ֖א בְּנֵ֣י 7
יְמִינִ֑י גַּם־לְכֻלְּכֶ֗ם יִתֵּ֤ן בֶּן־יִשַׁי֙ שָׂד֣וֹת וּכְרָמִ֔ים לְכֻלְּכֶ֣ם יָשִׂ֔ים שָׂרֵ֥י
אֲלָפִ֖ים וְשָׂרֵ֥י מֵאֽוֹת׃ 8 כִּי֩ קְשַׁרְתֶּ֨ם כֻּלְּכֶ֜ם עָלַ֗י וְאֵין־גֹּלֶ֤ה אֶת־אָזְנִי֙ 8

17 Mm 3705. 18 Mm 2238. 19 Mm 1590. 20 Mm 2721. 21 Mm 3042. 22 Mm 1650. 23 Mm 325. Cp 22 1 Mm 1447. 2 Mm 1981. 3 Mm 1520. 4 Mm 1651. 5 Mm 3144. 6 Mm 1652. 7 Mm 3286. 8 Mm 1653. 9 Mm 2882. 10 Mm 553. 11 Mm 449. 12 Mm 2004. 13 Mm 1787. 14 Mp sub loco.

12 a mlt Mss ut Q cf 𝔊; 𝔖𝔗𝔙 pl sed sine suff cf 18,7 a 29,5 a ‖ **14** a 2 Mss ׳לע cf 𝔊𝔗^Ms𝔙; 𝔊𝔖 suff sg ‖ b pc Mss ut Q; 2 Mss ויתוא; 𝔊 dupl *καὶ ἐτυμπάνιζεν* … cf 𝔏^93.94 et *καὶ ἔπιπτεν* (𝔊^O *ἔτυπτεν*) …, cf 𝔏^91.93.94 … *et procidebat … et cecidit (et inruebat)* ‖ c nonn Mss citt על, sed cf 1 R 1,33 ‖ **Cp 22,1** a > 𝔊^-OL𝔗^Buxt ‖ **2** a mlt Mss נ(ו)שה ‖ **3** a Ms citt ישב cf 𝔖𝔙 ex 4 ‖ **4** a α′ οι λ′ *ἔθετο αὐτοὺς (πρὸ προσώπου)*, 𝔖 *wšbq ʼnwn*, 𝔗 *wʼšrjnwn*, 𝔙 *et reliquit eos* cf Gn 19,16; 𝔊 *καὶ παρεκάλεσεν (τὸ πρόσωπον)* cf 2 S 10,2 et cet ‖ **5** a mlt Mss pr אל ‖ **6** a pc Mss עמו ‖ b sic L, mlt Mss Edd ׳הָאֶ ‖ c 𝔊^-O Mss *ἐν Βαμα* ‖ **7** a 𝔊𝔖𝔙 pr cop.

בְּכָרָת־בְּנִי עִם־בֶּן־יִשַׁי וְאֵין־חֹלֶה מִכֶּם עָלַי וְגֹלֶה אֶת־אָזְנִי כִּי הֵקִים   ח̇15. ה ב מל וג חס16. ח̇17
9 בְּנִי אֶת־עַבְדִּי עָלַי לְאֹרֵב[a] כַּיּוֹם הַזֶּה׃ ס 9 וַיַּעַן דֹּאֵג הָאֲדֹמִי
וְהוּא נִצָּב עַל־עַבְדֵי־שָׁאוּל וַיֹּאמַר רָאִיתִי אֶת־בֶּן־יִשַׁי בָּא נֹבֶה אֶל־   ב̇. צא. ב̇
10 אֲחִימֶלֶךְ בֶּן־אֲחִטוּב׃ 10 וַיִּשְׁאַל־לוֹ בַּיהוָה[a] וְצֵידָה נָתַן לוֹ וְאֵת חֶרֶב   ג חס18
11 גָּלְיָת הַפְּלִשְׁתִּי נָתַן לוֹ׃ 11 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ לִקְרֹא אֶת־אֲחִימֶלֶךְ בֶּן־
אֲחִיטוּב הַכֹּהֵן וְאֵת כָּל־בֵּית אָבִיו הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר בְּנֹב וַיָּבֹאוּ כֻלָּם   ט
12 אֶל־הַמֶּלֶךְ׃ ס 12 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל שְׁמַע־נָא בֶּן־אֲחִיטוּב וַיֹּאמֶר
13 הִנְנִי אֲדֹנִי׃ 13 וַיֹּאמֶר אֵלָו[a] שָׁאוּל לָמָּה קְשַׁרְתֶּם עָלַי אַתָּה וּבֶן־יִשָׁי   אליו ק חד מן ג כת כן
בְּתִתְּךָ לוֹ לֶחֶם וְחֶרֶב וְשָׁאוֹל לוֹ בֵּאלֹהִים לָקוּם אֵלַי[b] לְאֹרֵב[c] כַּיּוֹם   ב̇19. ז. ל̇
14 הַזֶּה׃ ס 14 וַיַּעַן אֲחִימֶלֶךְ אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמַר וּמִי בְכָל־עֲבָדֶיךָ   צא. ל̇
15 כְּדָוִד נֶאֱמָן וַחֲתַן הַמֶּלֶךְ וְסָר[a] אֶל־מִשְׁמַעְתֶּךָ וְנִכְבָּד בְּבֵיתֶךָ׃ 15 הַיּוֹם   ג מיחד וכל עשייה דכות20. ל̇21
הַחִלֹּתִי לִשְׁאוֹל[a]־לוֹ בֵאלֹהִים חָלִילָה לִּי אַל־יָשֵׂם הַמֶּלֶךְ בְּעַבְדּוֹ   ב̇22. לשאל ק. ז
דָבָר בְּכָל־[b]בֵּית אָבִי כִּי לֹא־יָדַע עַבְדְּךָ בְּכָל־זֹאת דָּבָר קָטֹן אוֹ   ל̇
16 גָדוֹל׃ 16 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מוֹת תָּמוּת אֲחִימֶלֶךְ אַתָּה וְכָל־בֵּית אָבִיךָ׃   יב̇23
17 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לָרָצִים הַנִּצָּבִים עָלָיו סֹבּוּ וְהָמִיתוּ ׀ כֹּהֲנֵי יְהוָה כִּי   ב פסוק כי וכי כי
גַם־[a]יָדָם עִם־דָּוִד וְכִי יָדְעוּ כִּי־בֹרֵחַ הוּא וְלֹא גָלוּ אֶת־אָזְנוֹ[b] וְלֹא־   ל̇. אזני ק חד מן ח̇ בליש וחד מן מ̇ח24 כת ו וקר י
אָבוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ לִשְׁלֹחַ אֶת־יָדָם לִפְגֹעַ בְּכֹהֲנֵי יְהוָה׃ ס   ד. ל̇
18 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְדוֹיֵג[a] סֹב אַתָּה וּפְגַע בַּכֹּהֲנִים וַיִּסֹּב דּוֹיֵג[a] הָאֲדֹמִי   לדואג ק. ו חס25. דואג ק
וַיִּפְגַּע־הוּא בַּכֹּהֲנִים וַיָּמֶת ׀ בַּיּוֹם הַהוּא [b]שְׁמֹנִים וַחֲמִשָּׁה[b] אִישׁ נֹשֵׂא   ה̇26. לח
19 אֵפוֹד בָּד[c]׃ 19 וְאֵת נֹב עִיר־הַכֹּהֲנִים הִכָּה לְפִי־חֶרֶב מֵאִישׁ וְעַד־   יד פסוק ועד ועד27
20 אִשָּׁה מֵעוֹלֵל וְעַד־יוֹנֵק וְשׁוֹר וַחֲמוֹר וָשֶׂה לְפִי־חָרֶב׃ 20 וַיִּמָּלֵט בֵּן־   ב חד מל וחד חס. ה. ה. ד מקף
21 אֶחָד לַאֲחִימֶלֶךְ בֶּן־אֲחִטוּב וּשְׁמוֹ אֶבְיָתָר וַיִּבְרַח אַחֲרֵי דָוִד׃ 21 וַיַּגֵּד   ג חס16
22 אֶבְיָתָר לְדָוִד כִּי הָרַג שָׁאוּל אֵת כֹּהֲנֵי יְהוָה׃ 22 וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאֶבְיָתָר

15 Mm 1635. 16 Mm 1787. 17 Mp sub loco. 18 Mm 1655. 19 Dt 15,10. 20 Mm 1654. 21 Mm 397. 22 Dt 2,31 et Mp sub loco. 23 Mm 1447. 24 Mm 3811. 25 Mm 1054. 26 Mm 283. 27 Mm 1244.

8 [a] 𝔊 *εἰς ἐχθρόν* cf 13[c] et Mi 2,8 ‖ **10** [a] 1—2 Mss cit באלהים cf 𝔊𝔖 ‖ **13** [a] mlt Mss ut Q ‖ [b] „mlt Mss" (de Rossi) עלי ‖ [c] 𝔊 *εἰς ἐχθρόν* cf 8[a] ‖ **14** [a] 𝔊 *καὶ ἄρχων*, 𝔗 *wrb* cf 15,32[b] Jer 6,28 ‖ **15** [a] mlt Mss ut Q ‖ [b] pc Mss citt 'ובכ cf 𝔊𝔏93.94𝔖 ‖ **17** [a] > 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b] mlt Mss ut Q cf Vrs ‖ **18** [a] nonn Mss ut Q cf 𝔖𝔗 ‖ [b—b] 𝔊-L 305, 𝔊L𝔏93.94 350 ‖ [c] > 𝔊-O𝔏93.94.

דואג ק | יָדַעְתִּי בַּיּוֹם הַהוּא כִּי־שָׁם דּוֹיֵג[a] הָאֲדֹמִי כִּי־הַגֵּד יַגִּיד לְשָׁאוּל אָנֹכִי
ב | סַבֹּתִי[b] בְּכָל־נֶפֶשׁ בֵּית אָבִיךָ׃ 23 שְׁבָה אִתִּי אַל־תִּירָא כִּי אֲשֶׁר־ 23
יְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשִׁי יְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשֶׁךָ כִּי־מִשְׁמֶרֶת אַתָּה עִמָּדִי׃
23 [1] וַיַּגִּדוּ לְדָוִד לֵאמֹר הִנֵּה פְלִשְׁתִּים נִלְחָמִים בִּקְעִילָה 23
ב. ה׳. ג[2] | וְהֵמָּה שֹׁסִים אֶת־הַגֳּרָנוֹת׃ 2 וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה לֵאמֹר הַאֵלֵךְ וְהִכֵּיתִי 2
ה בטע | בַּפְּלִשְׁתִּים הָאֵלֶּה ס[a] וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־דָּוִד לֵךְ וְהִכִּיתָ בַפְּלִשְׁתִּים
ב. ד | וְהוֹשַׁעְתָּ אֶת־קְעִילָה׃ 3 וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי דָוִד אֵלָיו הִנֵּה אֲנַחְנוּ פֹה 3
ב חס[3] | בִּיהוּדָה יְרֵאִים וְאַף כִּי־נֵלֵךְ קְעִלָה אֶל־מַעַרְכוֹת פְּלִשְׁתִּים׃ ס
כי ז[4] מנה מל. ה | 4 וַיּוֹסֶף עוֹד דָּוִד לִשְׁאֹל בַּיהוָה ס[a] וַיַּעֲנֵהוּ יְהוָה וַיֹּאמֶר קוּם רֵד ס̄ה
ואנשיו ק חד מן כה בליש | קְעִילָה כִּי־אֲנִי נֹתֵן אֶת־פְּלִשְׁתִּים בְּיָדֶךָ[b]׃ 5 וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַאֲנָשָׁו[a] קְעִילָה 5
ה[5]. ג חס[6] | וַיִּלָּחֶם בַּפְּלִשְׁתִּים וַיִּנְהַג אֶת־מִקְנֵיהֶם וַיַּךְ בָּהֶם מַכָּה גְדוֹלָה וַיֹּשַׁע דָּוִד
אֵת יֹשְׁבֵי קְעִילָה׃ ס 6 וַיְהִי בִּבְרֹחַ אֶבְיָתָר בֶּן־אֲחִימֶלֶךְ אֶל־דָּוִד 6
כב[7] | קְעִילָה אֵפוֹד יָרַד בְּיָדוֹ׃ 7 וַיֻּגַּד לְשָׁאוּל כִּי־בָא דָוִד קְעִילָה וַיֹּאמֶר 7
ב[8] | שָׁאוּל נִכַּר[a] אֹתוֹ אֱלֹהִים בְּיָדִי כִּי נִסְגַּר לָבוֹא בְּעִיר דְּלָתַיִם וּבְרִיחַ׃
ל | 8 וַיְשַׁמַּע שָׁאוּל אֶת־כָּל־הָעָם לַמִּלְחָמָה לָרֶדֶת קְעִילָה לָצוּר[a] אֶל־ 8
ל[9] | דָּוִד וְאֶל־אֲנָשָׁיו׃ 9 וַיֵּדַע דָּוִד כִּי עָלָיו שָׁאוּל מַחֲרִישׁ הָרָעָה וַיֹּאמֶר 9
יב בטע ר״פ | אֶל־אֶבְיָתָר הַכֹּהֵן[a] הַגִּישָׁה הָאֵפוֹד׃ ס 10 וַיֹּאמֶר דָּוִד יְהוָה 10
ה חס[10] | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שָׁמֹעַ שָׁמַע עַבְדְּךָ כִּי־מְבַקֵּשׁ שָׁאוּל לָבוֹא אֶל־קְעִילָה
ל. ל. ל | לְשַׁחֵת לָעִיר[a] בַּעֲבוּרִי׃ 11 הֲיַסְגִּרֻנִי בַעֲלֵי קְעִילָה בְיָדוֹ הֲיֵרֵד שָׁאוּל 11
ז[11] וכל אתנח וס״פ דכות ב מ א | כַּאֲשֶׁר שָׁמַע עַבְדֶּךָ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל [a]הַגֶּד־נָא[a] לְעַבְדֶּךָ ס[b]
וַיֹּאמֶר יְהוָה יֵרֵד׃ 12 וַיֹּאמֶר דָּוִד הֲיַסְגִּרוּ בַּעֲלֵי קְעִילָה אֹתִי וְאֶת־ 12
ב חד מל וחד חס. כה | אֲנָשַׁי בְּיַד־שָׁאוּל[a] וַיֹּאמֶר יְהוָה יַסְגִּירוּ׃ ס 13 וַיָּקָם דָּוִד וַאֲנָשָׁיו 13
ב חס[9]. ה[12] | כְּשֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ וַיֵּצְאוּ מִקְּעִלָה וַיִּתְהַלְּכוּ בַּאֲשֶׁר[b] יִתְהַלָּכוּ וּלְשָׁאוּל
הֻגַּד כִּי־נִמְלַט דָּוִד מִקְּעִילָה וַיֶּחְדַּל לָצֵאת׃ 14 וַיֵּשֶׁב דָּוִד 14

Cp 23 [1]Mp sub loco. [2]Mm 380. [3]Mm 1656. [4]Mm 962. [5]Mm 1657. [6]Mm 1658. [7]Mm 2228. [8]Mm 1659. [9]Mm 1664. [10]Mm 1115. [11]Mm 1660. [12]Mm 2386.

22 [a] nonn Mss ut Q cf 𝔖𝔗 ut 18[a] ‖ [b] 𝔊 *εἰμι αἴτιος* cf 𝔖𝔙 ‖ **Cp 23,2** [a] mlt Mss om interv ‖ **4** [a] mlt Mss om interv ‖ [b] pc Mss ־דיך cf 𝔊$^{-Ms}$𝔖 ‖ **5** [a] mlt Mss ut Q cf Vrs ‖ **7** [a] 𝔊 *πέπρακεν*, σ′ *ἐξέδωκεν*, 𝔖 *'šlm(h)*, 𝔗 *msr*, 𝔙 *tradidit* ‖ **8** [a] pc Mss לצוד ‖ **9** [a] > pc Mss cit cf 𝔊^{Mss} ‖ **10** [a] pc Mss העיר cf 𝔗^{f} ‖ **11** [a–a] 𝔔 הגידה cf 𝔊$^{-AMs}$? sed etiam 2 S 1,4 ‖ [b] mlt Mss om interv ‖ **12** [a] Mss^{G} interv ‖ **13** [a] 𝔊𝔏$^{93.94}$ 4 cf 22,2 ‖ [b] nonn Mss 'כא.

בַּמִּדְבָּר֙ בַּמְּצָד֔וֹת וַיֵּ֥שֶׁב בָּהָ֖ר בְּמִדְבַּר־זִ֑יף וַיְבַקְשֵׁ֤הוּ שָׁאוּל֙ כָּל־ ח בליש[13]
15 הַיָּמִ֔ים וְלֹֽא־נְתָנ֥וֹ אֱלֹהִ֖ים[a] בְּיָדֽוֹ׃ 15 וַיַּ֣רְא דָוִ֔ד[a] כִּֽי־יָצָ֥א שָׁא֖וּל לְבַקֵּ֣שׁ ד . ה[14]
16 אֶת־נַפְשׁ֑וֹ וְדָוִ֥ד בְּמִדְבַּר־זִ֖יף בַּחֹֽרְשָׁה׃ ס 16 וַיָּ֙קָם֙ יְהוֹנָתָ֣ן בֶּן־ ג
17 שָׁא֔וּל וַיֵּ֥לֶךְ אֶל־דָּוִ֖ד חֹ֑רְשָׁה וַיְחַזֵּ֥ק אֶת־יָד֖וֹ בֵּאלֹהִֽים[a]׃ 17 וַיֹּ֨אמֶר ה וכל דסמיכ לאדכרה דכות[15]
אֵלָ֜יו אַל־תִּירָ֗א כִּ֠י לֹ֤א תִֽמְצָאֲךָ֙ יַ֣ד שָׁא֣וּל אָבִ֔י וְאַתָּה֙ תִּמְלֹ֣ךְ עַל־
18 יִשְׂרָאֵ֔ל וְאָנֹכִ֖י אֶֽהְיֶה־לְּךָ֣ לְמִשְׁנֶ֑ה וְגַם־שָׁא֥וּל אָבִ֖י יֹדֵ֥עַ כֵּֽן׃ 18 וַיִּכְרְת֤וּ ב[16]
שְׁנֵיהֶם֙ בְּרִ֔ית[a] לִפְנֵ֖י יְהוָ֑ה וַיֵּ֤שֶׁב דָּוִד֙ בַּחֹ֔רְשָׁה וִיהוֹנָתָ֖ן הָלַ֥ךְ לְבֵיתֽוֹ[b]׃ ג
ס 19 וַיַּעֲל֤וּ זִפִים֙[a] אֶל־שָׁא֔וּל הַגִּבְעָ֖תָה לֵאמֹ֑ר הֲל֣וֹא דָ֠וִד ל וחד מן יד[17] זוגין
מִסְתַּתֵּ֨ר עִמָּ֤נוּ בַמְּצָדוֹת֙ בַּחֹ֔רְשָׁה בְּגִבְעַת֙ הַחֲכִילָ֔ה[b] אֲשֶׁ֖ר מִימִ֥ין ד[18] . ח בליש[13] . ג . ג[19]
20 הַיְשִׁימֽוֹן׃ 20 וְעַתָּ֗ה לְכָל־אַוַּ֨ת נַפְשְׁךָ֥ הַמֶּ֛לֶךְ לָרֶ֖דֶת רֵ֑ד וְלָ֥נוּ הַסְגִּיר֖וֹ ב מל[20] . ג[21] . ל
21 בְּיַ֥ד הַמֶּֽלֶךְ׃ 21 וַיֹּ֣אמֶר שָׁא֔וּל בְּרוּכִ֥ים אַתֶּ֖ם לַֽיהוָ֑ה כִּ֥י חֲמַלְתֶּ֖ם עָלָֽי׃ ג ב מל וחד חס[22]
22 22 לְכוּ־נָ֞א הָכִ֣ינוּ[a] ע֗וֹד וּדְע֤וּ וּרְאוּ֙ אֶת־מְקוֹמוֹ֙ אֲשֶׁ֣ר תִּהְיֶ֣ה רַגְל֔וֹ [b]מִ֖י ז
23 רָאָ֣הוּ[b] שָׁ֑ם כִּ֚י אָמַ֣ר[c] אֵלַ֔י[d] עָר֥וֹם יַעְרִ֖ם הֽוּא׃ 23 [a]וּרְא֣וּ וּדְע֗וּ[a] [b]מִכֹּ֤ל ג חס[20]
הַמַּֽחֲבֹאִים֙ אֲשֶׁ֣ר יִתְחַבֵּ֣א שָׁ֔ם וְשַׁבְתֶּ֤ם אֵלַי֙ אֶל־נָכ֔וֹן[b] וְהָלַכְתִּ֖י אִתְּכֶ֑ם
24 וְהָיָה֙ אִם־יֶשְׁנ֣וֹ בָאָ֔רֶץ וְחִפַּשְׂתִּ֣י אֹת֔וֹ בְּכֹ֖ל אַלְפֵ֥י יְהוּדָֽה׃ 24 וַיָּק֛וּמוּ ד[23] . ל . ט מל[24]
וַיֵּלְכ֥וּ זִ֖יפָה לִפְנֵ֣י שָׁא֑וּל וְדָוִ֨ד וַאֲנָשָׁ֜יו בְּמִדְבַּ֤ר מָעוֹן֙ בָּעֲרָבָ֔ה אֶ֖ל יְמִ֥ין כה
25 הַיְשִׁימֽוֹן׃ 25 וַיֵּ֨לֶךְ שָׁא֜וּל וַאֲנָשָׁ֗יו לְבַקֵּשׁ֙[a] וַיַּגִּ֣דוּ לְדָוִ֔ד וַיֵּ֣רֶד הַסֶּ֔לַע ב מל[20] . כה
וַיֵּ֖שֶׁב בְּמִדְבַּ֣ר מָע֑וֹן וַיִּשְׁמַ֣ע שָׁא֔וּל וַיִּרְדֹּ֥ף אַחֲרֵי־דָוִ֖ד מִדְבַּ֥ר[b] מָעֽוֹן׃
26 וַיֵּ֨לֶךְ שָׁא֜וּל מִצַּ֤ד הָהָר֙ מִזֶּ֔ה וְדָוִ֥ד וַאֲנָשָׁ֛יו מִצַּ֥ד הָהָ֖ר מִזֶּ֑ה וַיְהִ֨י כה
דָוִ֜ד נֶחְפָּ֣ז לָלֶ֗כֶת מִפְּנֵ֣י שָׁא֔וּל וְשָׁא֣וּל וַאֲנָשָׁ֗יו עֹֽטְרִ֛ים אֶל־דָּוִ֥ד וְאֶל־ ל . כה
27 אֲנָשָׁ֖יו לְתָפְשָֽׂם׃ 27 וּמַלְאָ֣ךְ בָּ֔א אֶל־שָׁא֖וּל לֵאמֹ֑ר מַהֲרָ֣ה וְלֵ֔כָה כִּֽי־ ל[25] . ב ר״פ[26] . ב
28 פָשְׁט֥וּ פְלִשְׁתִּ֖ים עַל־הָאָֽרֶץ׃ 28 וַיָּ֣שָׁב שָׁא֗וּל מִרְדֹף֙ אַחֲרֵ֣י דָוִ֔ד וַיֵּ֖לֶךְ ל בסיפ . ב
לִקְרַ֣את פְּלִשְׁתִּ֑ים עַל־כֵּ֗ן קָֽרְאוּ֙ לַמָּק֣וֹם הַה֔וּא סֶ֖לַע הַֽמַּחְלְקֽוֹת׃

[13] Mm 1666. [14] Mm 1397. [15] Mm 1661. [16] Mm 3568. [17] Mm 565. [18] Mm 1678. [19] Mm 1679. [20] Mp sub loco. [21] Mm 1476. [22] Mm 3395. [23] Mm 1662. [24] Mm 1663. [25] Mm 1664. [26] Mm 1665.

14 [a] 𝔔]יה֯ cf 𝔊 ‖ **15** [a] sic L, mlt Mss Edd ד׳ ‖ **16** [a] 𝔔? ה֯[cf 𝔊 ‖ **18** [a] pc Mss + בחרשה ‖ [b] nonn Mss לדרכו cf 𝔗[Mss] ‖ **19** [a] 2 Mss citt הז׳ ‖ [b] nonn Mss החב׳, pc Mss החוילה cf 26,1[b] ‖ **22** [a] pc Mss וה׳ cf 𝔊𝔗[f]𝔙; pc Mss הבינו cf 𝔖 ‖ [b–b] 𝔊 *ἐν τάχει* (a מהר) ‖ [c] 𝔖𝔗 pl ‖ [d] 𝔊 *μή ποτε* cf Gn 24,5 ‖ **23** [a–a] mlt Mss ודעו וראו cf 𝔖𝔙 et 22 ‖ [b–b] > 𝔊[-OL] ‖ **25** [a] pc Mss cit + את דוד cf 𝔊[-OBMss]𝔖; Ms שׁ— cf 𝔊[OBMss](𝔖[ABC]) ‖ [b] nonn Mss במ׳ cf 𝔊𝔖𝔗[ed princ]𝔙; > 2 Mss.

24 1 וַיַּ֥עַל דָּוִ֖ד מִשָּׁ֑ם וַיֵּ֖שֶׁב בִּמְצָד֥וֹת עֵין־גֶּֽדִי׃ 2 וַיְהִ֗י כַּאֲשֶׁר֙ 24 ח ול בליש[1]
שָׁ֣ב שָׁא֔וּל מֵאַחֲרֵ֖י פְּלִשְׁתִּ֑ים וַיַּגִּ֤דוּ לוֹ֙ לֵאמֹ֔ר הִנֵּ֣ה דָוִ֔ד בְּמִדְבַּ֖ר עֵ֥ין
3 גֶּֽדִי׃ ס 3 וַיִּקַּ֣ח שָׁא֗וּל שְׁלֹ֧שֶׁת אֲלָפִ֛ים אִ֥ישׁ בָּח֖וּר מִכָּל־יִשְׂרָאֵ֑ל
4 וַיֵּ֗לֶךְ לְבַקֵּ֤שׁ אֶת־דָּוִד֙ וַאֲנָשָׁ֔יו עַל־פְּנֵ֖י צוּרֵ֥י הַיְּעֵלִֽים׃ 4 וַ֠יָּבֹא[a] אֶל־ כה
גִּדְר֨וֹת הַצֹּ֤אן עַל[b]־הַדֶּ֙רֶךְ֙ וְשָׁ֣ם מְעָרָ֔ה וַיָּבֹ֥א שָׁא֖וּל לְהָסֵ֣ךְ אֶת־רַגְלָ֑יו ל . ל
5 וְדָוִד֙ וַאֲנָשָׁ֔יו בְּיַרְכְּתֵ֥י הַמְּעָרָ֖ה יֹשְׁבִֽים׃ 5 וַיֹּאמְרוּ֩ אַנְשֵׁ֨י דָוִ֜ד אֵלָ֗יו כה . ד
הִנֵּ֨ה הַיּ֜וֹם אֲֽשֶׁר־אָמַ֧ר יְהוָ֣ה אֵלֶ֗יךָ הִנֵּ֨ה אָנֹכִ֜י נֹתֵ֤ן אֶת־אֹיְבֶ֙יךָ֙[a] בְּיָדֶ֔ךָ[b] ז . איבך[2] ק יתיר י בליש
וְעָשִׂ֣יתָ לּ֔וֹ כַּאֲשֶׁ֖ר יִטַ֣ב בְּעֵינֶ֑יךָ וַיָּ֣קָם דָּוִ֔ד וַיִּכְרֹ֥ת אֶת־כְּנַף־הַמְּעִ֖יל ג חס . טן יט[3] מנה בסיפ
6 אֲשֶׁר־לְשָׁא֖וּל בַּלָּֽט׃ 6 וַֽיְהִי֙ אַחֲרֵי־כֵ֔ן וַיַּ֥ךְ לֵב־דָּוִ֖ד אֹת֑וֹ עַ֚ל אֲשֶׁ֣ר ד חד מל וג חס א[4]
7 כָּרַ֔ת אֶת־כָּנָ֖ף[a] אֲשֶׁ֥ר לְשָׁאֽוּל׃ ס 7 וַיֹּ֨אמֶר[a] לַאֲנָשָׁ֜יו חָלִ֧ילָה לִּ֣י ב[5]
מֵֽיהוָ֗ה אִם־אֶעֱשֶׂ֨ה אֶת־הַדָּבָ֤ר הַזֶּה֙ לַֽאדֹנִי֙ לִמְשִׁ֣יחַ יְהוָ֔ה לִשְׁלֹ֥חַ יָדִ֖י ל
8 בּ֑וֹ כִּֽי־מְשִׁ֥יחַ יְהוָ֖ה הֽוּא׃ 8 וַיְשַׁסַּ֨ע[a] דָּוִ֤ד אֶת־אֲנָשָׁיו֙ בַּדְּבָרִ֔ים וְלֹ֥א ל . ב[6]
נְתָנָ֖ם לָק֣וּם אֶל־שָׁא֑וּל וְשָׁא֛וּל קָ֥ם מֵהַמְּעָרָ֖ה וַיֵּ֥לֶךְ בַּדָּֽרֶךְ׃ ס ב
9 9 וַיָּ֨קָם דָּוִ֜ד אַחֲרֵי־כֵ֗ן וַיֵּצֵ֤א[a] מִן־הַמְּעָרָה֙[a] וַיִּקְרָ֧א אַֽחֲרֵי־שָׁא֛וּל לֵאמֹ֖ר מהמערה ק חד מן ח[6] כת ב מילין וקר חדה
אֲדֹנִ֣י הַמֶּ֑לֶךְ וַיַּבֵּ֤ט שָׁאוּל֙ אַחֲרָ֔יו וַיִּקֹּ֨ד דָּוִ֥ד אַפַּ֛יִם אַ֖רְצָה וַיִּשְׁתָּֽחוּ׃ ל
10 ס 10 וַיֹּ֤אמֶר דָּוִד֙ לְשָׁא֔וּל לָ֧מָּה תִשְׁמַ֛ע אֶת־דִּבְרֵ֥י אָדָ֖ם לֵאמֹ֑ר
11 הִנֵּ֥ה דָוִ֖ד מְבַקֵּ֥שׁ רָעָתֶֽךָ׃ 11 הִנֵּה֩ הַיּ֨וֹם הַזֶּ֜ה רָא֣וּ עֵינֶ֗יךָ אֵת֩ אֲשֶׁר־ ד ר״פ בסיפ[7] . ל
נְתָנְךָ֨ יְהוָ֤ה ׀ הַיּוֹם֙ ׀ בְּיָדִי֙ בַּמְּעָרָ֔ה וְאָמַ֥ר[a] לַהֲרָגְךָ֖[b] וַתָּ֣חָס[c] עָלֶ֑יךָ וָאֹמַ֗ר ל . ב
12 לֹא־אֶשְׁלַ֤ח יָדִי֙ בַּֽאדֹנִ֔י כִּֽי־מְשִׁ֥יחַ יְהוָ֖ה הֽוּא׃ 12 וְאָבִ֣י רְאֵ֔ה גַּ֗ם רְאֵ֛ה ב[8]
אֶת־כְּנַ֥ף מְעִילְךָ֖ בְּיָדִ֑י כִּ֡י בְּכָרְתִי֩ אֶת־כְּנַ֨ף מְעִילְךָ֜ וְלֹ֣א[a] הֲרַגְתִּ֗יךָ דַּ֤ע ל
וּרְאֵה֙ כִּי֩ אֵ֨ין בְּיָדִ֜י רָעָ֤ה וָפֶ֙שַׁע֙ וְלֹא־חָטָ֣אתִי לָ֔ךְ וְאַתָּ֛ה צֹדֶ֥ה אֶת־ ל . ל[2] . כז[2] בטע ח[9] מנה בליש
13 נַפְשִׁ֖י לְקַחְתָּֽהּ׃ 13 יִשְׁפֹּ֤ט יְהוָה֙ בֵּינִ֣י וּבֵינֶ֔ךָ וּנְקָמַ֥נִי יְהוָ֖ה מִמֶּ֑ךָּ וְיָדִ֖י
14 לֹ֥א תִֽהְיֶה־בָּֽךְ׃ 14 כַּאֲשֶׁ֣ר יֹאמַ֗ר מְשַׁ֙ל[a]֙ הַקַּדְמֹ֔נִי[b] ל . ג חס[10]
מֵרְשָׁעִ֖ים יֵ֣צֵא רֶ֑שַׁע ג[11]

Cp 24 [1]Mm 1666. [2]Mp sub loco. [3]Mm 1533. [4]Mm 1412. [5]Mm 1664. [6]Mm 214. [7]Mm 1541. [8]Mm 1881. [9]Mm 4158. [10]Mm 100. [11]Mm 1667.

Cp 24,4 [a] pc Mss pl cf 𝔊^{Mss} ‖ [b] pc Mss cit אל ‖ **5** [a] mlt Mss permlt Mss^Q איבך cf Vrs ‖ [b] pc Mss דיך— cf 𝔊𝔖 ‖ **6** [a] nonn Mss + המעיל cf 𝔊𝔖𝔙 et 5 ‖ **7** [a] pc Mss + דוד cf 𝔊𝔖 ‖ **8** [a] α′ … *συνεκάλεσεν* cf Jer 50,29 ‖ **9** [a—a] nonn Mss ut Q ‖ **11** [a] 𝔙 *et cogitavi*, 𝔖 *w'mrw gbr'* (pl) *d'mj*, 𝔗 *w'mrw 'ḥrnjn*, 𝔊 *καὶ οὐκ ἠβουλήθην* ‖ [b] mlt Mss C ךָ— ‖ [c] 𝔊𝔖𝔗^{-Qimḥi} 1 sg, 𝔙 *sed pepercit (tibi) oculus meus* ‖ **12** [a] pc Mss לא ‖ **14** [a] pc Mss מָשָׁל ‖ [b] 𝔔 הקד]מניים.

15 יָדִי לֹא תִהְיֶה־בָּךְ׃ 15 אַחֲרֵי מִי יָצָא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי מִי אַתָּה
16 רֹדֵף אַחֲרֵי כֶּלֶב מֵת אַחֲרֵי[a] פַּרְעֹשׁ[b] אֶחָד׃ 16 וְהָיָה יְהוָה לְדַיָּן וְשָׁפַט — ב וכל שם ברנש דכות[12]. ו[13]. ל
17 בֵּינִי וּבֵינֶךָ וְיֵרֶא וְיָרֵב אֶת־רִיבִי וְיִשְׁפְּטֵנִי מִיָּדֶךָ[a]׃ פ 17 וַיְהִי ׀ — ג[14]. ל. ל
כְּכַלּוֹת דָּוִד לְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־שָׁאוּל וַיֹּאמֶר שָׁאוּל
18 הֲקֹלְךָ זֶה בְּנִי דָוִד וַיִּשָּׂא שָׁאוּל קֹלוֹ וַיֵּבְךְּ׃ 18 וַיֹּאמֶר אֶל־דָּוִד צַדִּיק — ב חד חס וחד מל. ה[15] חס ד מנה בכתיב וכל אורית דכות ב מ א
19 אַתָּה מִמֶּנִּי כִּי אַתָּה גְּמַלְתַּנִי הַטּוֹבָה וַאֲנִי גְּמַלְתִּיךָ הָרָעָה׃ 19 וְאַתְּ[a] — גז וכל תלים דכות ב מ יא. ואתה ק
הִגַּדְתָּ הַיּוֹם אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂיתָה אִתִּי טוֹבָה אֵת[b] אֲשֶׁר סִגְּרַנִי יְהוָה — ח מל. ל
20 בְּיָדְךָ וְלֹא הֲרַגְתָּנִי׃ 20 וְכִי־יִמְצָא אִישׁ אֶת־אֹיְבוֹ וְשִׁלְּחוֹ בְּדֶרֶךְ — ל. ד. ל
טוֹבָה וַיהוָה יְשַׁלֶּמְךָ טוֹבָה תַּחַת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָה לִי׃ — ח מל
ס 21 וְעַתָּה הִנֵּה יָדַעְתִּי כִּי מָלֹךְ תִּמְלוֹךְ וְקָמָה בְּיָדְךָ מַמְלֶכֶת יִשְׂרָאֵל׃ — ג מל בליש[16]
22 וְעַתָּה הִשָּׁבְעָה לִּי בַּיהוָה אִם־תַּכְרִית אֶת־זַרְעִי אַחֲרָי וְאִם־
23 תַּשְׁמִיד אֶת־שְׁמִי מִבֵּית אָבִי׃ 23 וַיִּשָּׁבַע דָּוִד לְשָׁאוּל וַיֵּלֶךְ שָׁאוּל
אֶל־בֵּיתוֹ וְדָוִד וַאֲנָשָׁיו עָלוּ עַל[a]־הַמְּצוּדָה׃ פ — כה. ל

25 1 וַיָּמָת שְׁמוּאֵל וַיִּקָּבְצוּ כָל־יִשְׂרָאֵל וַיִּסְפְּדוּ־לוֹ וַיִּקְבְּרֻהוּ בְּבֵיתוֹ — ל. ד ג מנה בסיפ וכל ד״ה דכות ב מ א
בָּרָמָה וַיָּקָם דָּוִד וַיֵּרֶד[a] אֶל[b]־מִדְבַּר פָּארָן׃ ס
2 וְאִישׁ בְּמָעוֹן וּמַעֲשֵׂהוּ בַכַּרְמֶל וְהָאִישׁ גָּדוֹל מְאֹד וְלוֹ צֹאן — ג
3 שְׁלֹשֶׁת־אֲלָפִים וְאֶלֶף עִזִּים וַיְהִי בִּגְזֹז אֶת־צֹאנוֹ בַּכַּרְמֶל׃ 3 וְשֵׁם — ל. יג[1] ר״פ וחד מן ו פסוק ושם ושם
הָאִישׁ נָבָל וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ אֲבִגָיִל וְהָאִשָּׁה טוֹבַת־שֶׂכֶל וִיפַת תֹּאַר וְהָאִישׁ — ל כת כן. ה[2]. ה ד כת ש וחד כת ס[3]
4 קָשֶׁה וְרַע מַעֲלָלִים וְהוּא כָלִבּוֹ[a]׃ 4 וַיִּשְׁמַע דָּוִד בַּמִּדְבָּר כִּי־גֹזֵז נָבָל — ח בליש[4]. כלבי ק חד מן מה[5] כת ו וקר י
5 אֶת־צֹאנוֹ׃ 5 וַיִּשְׁלַח דָּוִד עֲשָׂרָה נְעָרִים וַיֹּאמֶר דָּוִד לַנְּעָרִים[a] עֲלוּ
6 כַרְמֶלָה וּבָאתֶם אֶל־נָבָל וּשְׁאֶלְתֶּם־לוֹ בִשְׁמִי לְשָׁלוֹם׃ 6 וַאֲמַרְתֶּם — ג[6]. ל. ב ול בסיפ
7 כֹּה לֶחָי[a] וְאַתָּה[b] שָׁלוֹם וּבֵיתְךָ שָׁלוֹם וְכֹל אֲשֶׁר־לְךָ שָׁלוֹם׃ 7 וְעַתָּה
שָׁמַעְתִּי כִּי גֹזְזִים לָךְ עַתָּה[a] הָרֹעִים אֲשֶׁר־לְךָ הָיוּ עִמָּנוּ לֹא[b] הֶכְלַמְנוּם — ל
8 וְלֹא־נִפְקַד לָהֶם מְאוּמָה כָּל־יְמֵי הֱיוֹתָם בַּכַּרְמֶל׃ 8 שְׁאַל אֶת־

[12] Mm 1684. [13] Mm 2154. [14] Mm 1668. [15] Mm 1669. [16] Mm 1670. **Cp 25** [1] Mm 33. [2] Mm 1758. [3] Mm 3917. [4] Mm 2272. [5] Mm 3811. [6] Mm 1610.

15 [a] 𝔔 pr אוֹ cf 𝔊 *καί/ἤ* ‖ [b] 𝔔 ה׳ ‖ **16** [a] pc Mss ־דיך cf 𝔖 ‖ **19** [a] mlt Mss ut Q ‖ [b] > 𝔔 ‖ **23** [a] mlt Mss אל ‖ **Cp 25,1** [a] mlt Mss וילך ‖ [b] > pc Mss cf Ru 3,3.6 ‖ **3** [a] nonn Mss ut Q cf 𝔗𝔙; 𝔊 *κυνικός* cf $\mathfrak{L}^{93.94}$𝔖 *(klb)*; K cf 25 כשמו כן הוא ‖ **5** [a] 𝔔 אל הנער[ן] ‖ **6** [a] 𝔙 *(sit) fratribus meis (et tibi pax)* ‖ [b] pc Mss א׳ ‖ **7** [a] pc Mss וע׳ ‖ [b] nonn Mss ולא cf 𝔊𝔖𝔗[Mss].

ד רפי[7] . טו יט[8] מנה בסיפ . ט חס א בליש נְעָרֶ֫יךָ וְיַגִּ֣ידוּ לָ֔ךְ וְיִמְצְא֨וּ[a] הַנְּעָרִ֥ים חֵן֙ בְּעֵינֶ֔יךָ כִּֽי־עַל־י֥וֹם ט֖וֹב בָּ֑נוּ[b]
ג תְּנָה־נָּ֗א אֵת֙ אֲשֶׁ֣ר תִּמְצָ֣א יָֽדְךָ֔ לַעֲבָדֶ֖יךָ[c] וּלְבִנְךָ֥ לְדָוִֽד׃ 9 וַיָּבֹ֙אוּ֙ 9
ב . ל נַעֲרֵ֣י דָוִ֔ד וַיְדַבְּר֧וּ אֶל־נָבָ֛ל כְּכָל[a]־הַדְּבָרִ֥ים הָאֵ֖לֶּה בְּשֵׁ֣ם דָּוִ֑ד וַיָּנֽוּחוּ׃
ו בטע בסיפ . ל 10 וַיַּ֨עַן נָבָ֜ל אֶת־עַבְדֵ֤י דָוִד֙ וַיֹּ֔אמֶר מִ֥י דָוִ֖ד וּמִ֣י בֶן־יִשָׁ֑י הַיּוֹם֙ רַבּ֣וּ 10
ל עֲבָדִ֔ים הַמִּתְפָּ֣רְצִ֔ים אִ֖ישׁ מִפְּנֵ֥י אֲדֹנָֽיו׃ 11 וְלָקַחְתִּ֤י אֶת־לַחְמִי֙ וְאֶת־ 11
ל . ח[9] מֵימַ֔י[a] וְאֵת֙ טִבְחָתִ֔י אֲשֶׁ֥ר טָבַ֖חְתִּי לְגֹֽזְזָ֑י וְנָֽתַתִּי֙ לַֽאֲנָשִׁ֔ים אֲשֶׁר֙ לֹ֣א
לא . ל . ב יָדַ֔עְתִּי אֵ֥י מִזֶּ֖ה הֵֽמָּה׃ 12 וַיַּהַפְכ֥וּ נַעֲרֵֽי־דָוִ֖ד לְדַרְכָּ֑ם וַיָּשֻׁ֙בוּ֙ וַיָּבֹ֔אוּ 12
ב[10] וַיַּגִּ֣דוּ ל֔וֹ כְּכֹ֖ל[a] הַדְּבָרִ֥ים הָאֵֽלֶּה׃ 13 וַיֹּאמֶר֩ דָּוִ֨ד לַאֲנָשָׁ֜יו חִגְר֣וּ ׀ 13
אִ֣ישׁ אֶת־חַרְבּ֗וֹ [a]וַֽיַּחְגְּרוּ֙ אִ֣ישׁ אֶת־חַרְבּ֔וֹ וַיַּחְגֹּ֥ר גַּם־דָּוִ֖ד אֶת־חַרְבּ֑וֹ[a]
ד[11] . ג[12] וַיַּעֲל֣וּ ׀ אַחֲרֵ֣י דָוִ֗ד כְּאַרְבַּ֤ע מֵאוֹת֙ אִ֔ישׁ וּמָאתַ֖יִם יָשְׁב֥וּ עַל־הַכֵּלִֽים׃
ל 14 וְלַאֲבִיגַ֙יִל֙ אֵ֣שֶׁת נָבָ֔ל הִגִּ֧יד נַֽעַר[a]־אֶחָ֛ד מֵהַנְּעָרִ֖ים לֵאמֹ֑ר הִנֵּה֩ שָׁלַ֨ח 14
ב[13] . ט[14] . ח ר״פ דָּוִ֜ד מַלְאָכִ֧ים ׀ מֵֽהַמִּדְבָּ֛ר לְבָרֵ֥ךְ אֶת־אֲדֹנֵ֖ינוּ וַיָּ֥עַט בָּהֶֽם׃ 15 וְהָ֣אֲנָשִׁ֔ים 15
טֹבִ֥ים לָ֖נוּ מְאֹ֑ד וְלֹ֤א[a] הָכְלַ֙מְנוּ֙ וְלֹֽא־פָקַ֣דְנוּ מְא֔וּמָה כָּל־יְמֵי֙ הִתְהַלַּ֣כְנוּ
לז אִתָּ֔ם בִּֽהְיוֹתֵ֖נוּ בַּשָּׂדֶֽה׃ 16 חוֹמָה֙ הָי֣וּ עָלֵ֔ינוּ גַּם־לַ֖יְלָה גַּם־יוֹמָ֑ם כָּל־ 16
ל יְמֵ֛י הֱיוֹתֵ֥נוּ עִמָּ֖ם רֹעִ֥ים הַצֹּֽאן׃ 17 וְעַתָּ֗ה דְּעִ֤י וּרְאִי֙ מַֽה־תַּעֲשִׂ֔י כִּֽי־ 17
ג כליה אל . ל . ח[15] כָלְתָ֧ה הָרָעָ֛ה אֶל[a]־אֲדֹנֵ֖ינוּ וְעַ֣ל כָּל[b]־בֵּית֑וֹ וְהוּא֙ בֶּן־בְּלִיַּ֔עַל מִדַּבֵּ֖ר
אביגיל ק אֵלָֽיו׃ 18 וַתְּמַהֵ֣ר אֲבוֹגַ֡יִל[a] וַתִּקַּח֩ מָאתַ֨יִם לֶ֜חֶם וּשְׁנַ֣יִם נִבְלֵי־יַ֗יִן וְחָמֵ֨שׁ 18
עשויות[16] ק חד מן יא[17] כת תרי ו בליש צֹ֣אן עֲשׂוּיֹת֩[b] וְחָמֵ֨שׁ סְאִ֜ים קָלִ֗י וּמֵאָ֥ה[c] צִמֻּקִ֛ים וּמָאתַ֥יִם דְּבֵלִ֖ים וַתָּ֥שֶׂם
ל . יא[18] בטע וכל מלכים ויחזק דכות ב מ ב עַל־הַחֲמֹרִֽים׃ 19 וַתֹּ֤אמֶר לִנְעָרֶ֙יהָ֙ עִבְר֣וּ לְפָנַ֔י הִנְנִ֖י אַחֲרֵיכֶ֣ם בָּאָ֑ה 19
וּלְאִ֥ישָׁהּ נָבָ֖ל לֹ֥א הִגִּֽידָה׃ 20 וְהָיָ֞ה הִ֣יא ׀ רֹכֶ֣בֶת עַֽל־הַחֲמ֗וֹר וְיֹרֶ֙דֶת֙ 20
ח . כה בְּסֵ֣תֶר הָהָ֔ר וְהִנֵּ֤ה דָוִד֙ וַאֲנָשָׁ֔יו יֹרְדִ֖ים לִקְרָאתָ֑הּ וַתִּפְגֹּ֖שׁ אֹתָֽם׃ 21 וְדָוִ֣ד 21
ג[19] אָמַ֗ר אַךְ֩ לַשֶּׁ֨קֶר שָׁמַ֜רְתִּי אֶת־כָּל־אֲשֶׁ֤ר לָזֶה֙ בַּמִּדְבָּ֔ר וְלֹֽא־נִפְקַ֥ד
כה מִכָּל־אֲשֶׁר־ל֖וֹ מְא֑וּמָה וַיָּֽשֶׁב־לִ֥י רָעָ֖ה תַּ֥חַת טוֹבָֽה׃ 22 כֹּה־יַעֲשֶׂ֨ה 22

[7]Mm 2366. [8]Mm 1533. [9]Mm 1551. [10]Mm 1664. [11]Mm 3144. [12]Mm 1652. [13]Jos 1,4. [14]Mm 969. [15]Mm 615. [16]Mp sub loco. [17]Mm 648. [18]Mm 279. [19]Mm 3705.

8 [a] 𝔖 pr *whš' (nškḥwn)*, 𝔙 pr *nunc ergo (inveniant)* ‖ [b] „mlt MSS" (de Rossi) באנו ‖ [c] pc Mss בדך– cf 𝔗; > 𝔊[-OL] ‖ **9** [a] Ms om כל cf 𝔗[f], citt כל cf 𝔊[Mss]𝔖𝔙 et 12[a] ‖ **11** [a] 𝔊 *οἶνον μου* cf 𝔏[93.94], sed etiam Hos 2,7 ‖ **12** [a] Ms om כ cf 𝔊[Mss]𝔖𝔙 et 9[a] ‖ **13** [a–a] > pc Mss 𝔊[-OLMss] (homtel) ‖ **14** [a] > Ms 𝔊𝔙 ‖ **15** [a] nonn Mss לא cf 𝔊[-LMss]𝔗[Mss] ‖ **17** [a] pc Mss על ‖ [b] > 2 Mss 𝔊[-OL]𝔙 ‖ **18** [a] mlt Mss ut Q ‖ [b] mlt Mss ut Q ‖ [c] 𝔊 *καὶ γόμορ ἕν* cf 𝔏[93.94] et 2 R 5,17 (משא).

אֱלֹהִים [a]לְאֹיְבֵי דָוִד[a] וְכֹה יֹסִיף אִם־אַשְׁאִיר מִכָּל־אֲשֶׁר־לוֹ עַד־ יד כת כן
23 הַבֹּקֶר[b] מַשְׁתִּין בְּקִיר׃ 23 וַתֵּרֶא אֲבִיגַיִל אֶת־דָּוִד וַתְּמַהֵר וַתֵּרֶד מֵעַל
24 הַחֲמוֹר וַתִּפֹּל [a]לְאַפֵּי דָוִד עַל־פָּנֶיהָ[a] וַתִּשְׁתַּחוּ אָרֶץ[b]׃ 24 וַתִּפֹּל עַל־ ל. ג[20]. ה דמטע
רַגְלָיו וַתֹּאמֶר בִּי־אֲנִי[a] אֲדֹנִי הֶעָוֺן וּתְדַבֶּר־נָא אֲמָתְךָ בְּאָזְנֶיךָ וּשְׁמַע ג[21]. ב[22]
25 אֵת דִּבְרֵי אֲמָתֶךָ׃ 25 אַל־נָא יָשִׂים אֲדֹנִי | אֶת־[a]לִבּוֹ אֶל־אִישׁ הַבְּלִיַּעַל ב
הַזֶּה עַל־[b]נָבָל כִּי כִשְׁמוֹ כֶּן־הוּא נָבָל שְׁמוֹ וּנְבָלָה עִמּוֹ וַאֲנִי אֲמָתְךָ ל
26 לֹא רָאִיתִי אֶת־נַעֲרֵי אֲדֹנִי אֲשֶׁר שָׁלָחְתָּ׃ 26 וְעַתָּה אֲדֹנִי חַי־יְהוָה
וְחֵי־נַפְשְׁךָ אֲשֶׁר מְנָעֲךָ יְהוָה מִבּוֹא בְדָמִים וְהוֹשֵׁעַ יָדְךָ לָךְ וְעַתָּה ב[23]. ו[24]
27 יִהְיוּ כְנָבָל אֹיְבֶיךָ וְהַמְבַקְשִׁים אֶל־אֲדֹנִי רָעָה׃ 27 וְעַתָּה הַבְּרָכָה[a] ל. ל
הַזֹּאת אֲשֶׁר־הֵבִיא[b] שִׁפְחָתְךָ לַאדֹנִי וְנִתְּנָה לַנְּעָרִים הַמִּתְהַלְּכִים ל. ג[25]
28 בְּרַגְלֵי אֲדֹנִי׃ 28 שָׂא נָא לְפֶשַׁע אֲמָתֶךָ כִּי עָשֹׂה־יַעֲשֶׂה יְהוָה לַאדֹנִי ח
בַּיִת נֶאֱמָן כִּי־מִלְחֲמוֹת יְהוָה אֲדֹנִי נִלְחָם וְרָעָה לֹא־תִמָּצֵא בְךָ ט[26]
29 מִיָּמֶיךָ׃ 29 וַיָּקָם אָדָם לִרְדָפְךָ וּלְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשֶׁךָ וְהָיְתָה נֶפֶשׁ אֲדֹנִי ד[27]
צְרוּרָה | בִּצְרוֹר הַחַיִּים אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְאֵת נֶפֶשׁ אֹיְבֶיךָ יְקַלְּעֶנָּה ל. ב[28]. ד[29]. ל
30 בְּתוֹךְ כַּף הַקָּלַע׃ 30 וְהָיָה כִּי־יַעֲשֶׂה יְהוָה לַאדֹנִי כְּכֹל אֲשֶׁר־דִּבֶּר
31 אֶת־הַטּוֹבָה עָלֶיךָ וְצִוְּךָ לְנָגִיד עַל־יִשְׂרָאֵל׃ 31 וְלֹא תִהְיֶה זֹאת | לְךָ ב[30]. ח[31]
לְפוּקָה וּלְמִכְשׁוֹל לֵב לַאדֹנִי וְלִשְׁפָּךְ־[a]דָּם חִנָּם [b]וּלְהוֹשִׁיעַ אֲדֹנִי לוֹ[b] ל. ל. ל[20]. ל
32 וְהֵיטִב יְהוָה לַאדֹנִי וְזָכַרְתָּ אֶת־אֲמָתֶךָ׃ ס 32 וַיֹּאמֶר דָּוִד לַאֲבִיגַל ח חס בליש[32]. ל
סה בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר שְׁלָחֵךְ הַיּוֹם הַזֶּה לִקְרָאתִי׃ 33 וּבָרוּךְ ל. ז[33]. ג[34] מנה ר״פ
טַעְמֵךְ וּבְרוּכָה אָתְּ אֲשֶׁר כְּלִתִנִי הַיּוֹם הַזֶּה מִבּוֹא בְדָמִים וְהֹשֵׁעַ יָדִי ל[35]. ל. ו[24]. ל חס
34 לִי׃ 34 וְאוּלָם חַי־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מְנָעַנִי מֵהָרַע אֹתָךְ כִּי | ה ר״פ וכל איוב דכות ב מ ג[36]. ב
לוּלֵי[a] מִהַרְתְּ וַתָּבֹאתִי[b] לִקְרָאתִי כִּי אִם־נוֹתַר לְנָבָל עַד־אוֹר הַבֹּקֶר ותבאת ק. ג. ו[37]
35 מַשְׁתִּין בְּקִיר׃ 35 וַיִּקַּח דָּוִד מִיָּדָהּ אֵת אֲשֶׁר־הֵבִיאָה לוֹ וְלָהּ אָמַר ג[38]. ג[39]

[20] Mp sub loco. [21] Mm 1671. [22] Mm 1672. [23] Nu 24,11. [24] Mm 2286. [25] Mm 212. [26] Mm 1144. [27] Mm 3165. [28] Mm 3486. [29] Mm 1673. [30] Ex 18,23. [31] Mm 777. [32] Mm 1098. [33] Mm 1850. [34] Mm 3318. [35] וחד ברוכה Ru 2,10. [36] Cf Hi 2,5; 5,8; 13,3. [37] Mm 1488. [38] Mm 4173א. [39] Mm 103.

22 [a–a] 𝔊 *τῷ Δαυειδ* (𝔊[LMss] *τοῖς ἐχθροῖς Δ.*), 𝔖 *l'bdh dwjd* ‖ [b] permlt Mss pr אור cf 𝔗 et 34 ‖ **23** [a–a] 𝔊 *ἐνώπιον Δαυειδ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς* cf 𝔖𝔙 et 2 S 14,33 ‖ [b] nonn Mss Seb צה– cf Gn 18,2 ‖ **24** [a] > pc Mss citt cf 𝔊 ‖ **25** [a] nonn Mss אל cf 2 S 13,33 ‖ [b] pc Mss cit אל ‖ **27** [a] 𝔊 pr *λάβε* cf 𝔙 et Gn 33,11 ‖ [b] mlt Mss הביאה cf 35 ‖ **31** [a] pc Mss cit ל׳ cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b–b] > 𝔖; 𝔊 … *σῶσαι χεῖρα* cf 33 ‖ **34** [a] mlt Mss לולא ‖ [b] mlt Mss ut Q.

ה . 40ו עָלִ֣י לְשָׁל֣וֹם לְבֵיתֵ֔ךְ רְאִי֙ שָׁמַ֣עְתִּי בְקוֹלֵ֔ךְ וָאֶשָּׂ֖א פָּנָֽיִךְ׃ 36 וַתָּבֹ֣א 36
ל אֲבִיגַ֣יִל ׀ אֶל־נָבָ֡ל וְהִנֵּה־לוֹ֩ מִשְׁתֶּ֨ה בְּבֵית֜וֹ כְּמִשְׁתֵּ֣ה הַמֶּ֗לֶךְ וְלֵ֤ב נָבָל֙
ר חס בליש41 . ה42 ט֣וֹב עָלָ֔יו וְה֥וּא שִׁכֹּ֖ר עַד־מְאֹ֑ד וְלֹא־הִגִּ֣ידָה לּ֗וֹ דָּבָ֛ר קָטֹ֥ן וְגָד֖וֹל[a]
43ו עַד־א֥וֹר הַבֹּֽקֶר׃ 37 וַיְהִ֣י בַבֹּ֗קֶר בְּצֵ֤את הַיַּ֙יִן֙ מִנָּבָ֔ל וַתַּגֶּד־ל֣וֹ אִשְׁתּ֔וֹ 37
44ב אֶת־הַדְּבָרִ֖ים[a] הָאֵ֑לֶּה וַיָּ֤מָת לִבּוֹ֙ בְּקִרְבּ֔וֹ וְה֖וּא הָיָ֥ה לְאָֽבֶן׃ 38 וַיְהִ֖י 38
ל כַּעֲשֶׂ֣רֶת[a] הַיָּמִ֑ים וַיִּגֹּ֧ף יְהוָ֛ה אֶת־נָבָ֖ל וַיָּמֹֽת׃ 39 וַיִּשְׁמַ֣ע דָּוִד֮ כִּ֣י מֵ֣ת 39
לג קמ45 נָבָל֒ וַיֹּ֡אמֶר בָּר֣וּךְ יְהוָה֩ אֲשֶׁ֨ר רָ֜ב אֶת־רִ֣יב חֶרְפָּתִ֮ מִיַּ֣ד נָבָל֒ וְאֶת־
יד . 46ו עַבְדּוֹ֙ חָשַׂ֣ךְ מֵרָעָ֔ה וְאֵת֙ רָעַ֣ת נָבָ֔ל הֵשִׁ֥יב יְהוָ֖ה בְּרֹאשׁ֑וֹ וַיִּשְׁלַ֤ח דָּוִד֙
ל וַיְדַבֵּ֣ר בַּאֲבִיגַ֔יִל לְקַחְתָּ֥הּ ל֖וֹ לְאִשָּֽׁה׃ 40 וַיָּבֹ֜אוּ עַבְדֵ֥י דָוִ֛ד אֶל־ 40
ג47 . ל . כט . ל אֲבִיגַ֖יִל הַכַּרְמֶ֑לָה וַיְדַבְּר֤וּ אֵלֶ֙יהָ֙ לֵאמֹ֔ר דָּוִד֙ שְׁלָחָ֣נוּ אֵלַ֔יִךְ לְקַחְתֵּ֥ךְ
ל ל֖וֹ לְאִשָּֽׁה׃ 41 וַתָּ֕קָם וַתִּשְׁתַּ֥חוּ אַפַּ֖יִם אָ֑רְצָה וַתֹּ֗אמֶר הִנֵּ֤ה אֲמָֽתְךָ֙ 41
לְשִׁפְחָ֔ה לִרְחֹ֕ץ רַגְלֵ֖י עַבְדֵ֥י אֲדֹנִֽי׃ 42 וַתְּמַהֵ֞ר וַתָּ֣קָם אֲבִיגַ֗יִל וַתִּרְכַּב֙ 42
ל . ג בליש48 עַל־הַחֲמ֔וֹר וְחָמֵשׁ֙ נַעֲרֹתֶ֔יהָ הַהֹלְכ֖וֹת לְרַגְלָ֑הּ וַתֵּ֗לֶךְ אַחֲרֵי֙ מַלְאֲכֵ֣י
ה כת כן בנביא דָוִ֔ד וַתְּהִי־ל֖וֹ לְאִשָּֽׁה׃ 43 וְאֶת־אֲחִינֹ֛עַם לָקַ֥ח דָּוִ֖ד מִֽיִּזְרְעֶ֑אל וַתִּֽהְיֶ֛יןָ 43
יד גַּם־שְׁתֵּיהֶ֛ן ל֖וֹ לְנָשִֽׁים׃ ס 44 וְשָׁא֗וּל נָתַ֛ן אֶת־מִיכַ֥ל בִּתּ֖וֹ אֵ֣שֶׁת 44
יד זוגין1 דָּוִ֑ד לְפַלְטִ֥י בֶן־לַ֖יִשׁ[a] אֲשֶׁ֥ר מִגַּלִּֽים׃ 26 1 וַיָּבֹ֤אוּ הַזִּפִים֙ אֶל־שָׁא֔וּל 26
2ל . ג3 הַגִּבְעָ֖תָה לֵאמֹ֑ר הֲל֨וֹא דָוִ֤ד מִסְתַּתֵּר֙[a] בְּגִבְעַ֣ת הַחֲכִילָ֔ה[b] עַ֖ל[c] פְּנֵ֥י
הַיְשִׁימֹֽן׃ 2 וַיָּ֣קָם שָׁא֗וּל וַיֵּ֙רֶד֙[a] אֶל־מִדְבַּר־זִ֔יף וְאִתּ֛וֹ שְׁלֹשֶׁת־אֲלָפִ֥ים 2
ב אִ֖ישׁ בְּחוּרֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל לְבַקֵּ֥שׁ אֶת־דָּוִ֖ד בְּמִדְבַּר־זִֽיף׃ 3 וַיִּ֨חַן שָׁא֜וּל 3
ג3 בְּגִבְעַ֤ת הַחֲכִילָה֙[a] אֲשֶׁ֛ר עַל־פְּנֵ֥י הַיְשִׁימֹ֖ן עַל־הַדָּ֑רֶךְ וְדָוִד֙ יֹשֵׁ֣ב
יב4 בַּמִּדְבָּ֔ר וַיַּ֕רְא כִּ֣י בָ֥א שָׁא֛וּל אַחֲרָ֖יו הַמִּדְבָּֽרָה׃ 4 וַיִּשְׁלַ֥ח דָּוִ֖ד מְרַגְּלִ֑ים 4
וַיֵּ֕דַע כִּֽי־בָ֥א שָׁא֖וּל[a] אֶל־נָכֽוֹן׃[a] 5 וַיָּ֣קָם דָּוִ֗ד וַיָּבֹא֙ אֶל־הַמָּק֙וֹם֙ אֲשֶׁ֣ר 5
ב חָֽנָה־שָׁ֣ם שָׁא֔וּל[a] וַיַּ֣רְא דָּוִ֗ד אֶת־הַמָּק֙וֹם֙ אֲשֶׁ֣ר שָֽׁכַב־שָׁ֣ם שָׁא֔וּל[a] וְאַבְנֵ֥ר

40 Mm 2279. 41 Mm 1532. 42 Mm 1674. 43 Mm 1488. 44 Mm 1675. 45 Mm 264. 46 Mm 1676. 47 Mm 1610. 48 Mm 1677. **Cp 26** 1 Mm 565. 2 Mm 1678. 3 Mm 1679. 4 Mm 757.

36 [a] pc Mss או ג׳ cf 𝔊𝔗^Mss^𝔙 ‖ **37** [a] pc Mss pr כל cf 𝔊^Mss^𝔗^Ms ‖ **38** [a] 2 Mss citt בע׳ ‖ **44** [a] pc Mss לוש cf K 2 S 3,15 ‖ **Cp 26,1** [a] pc Mss + עִמָּנוּ cf 𝔊 ‖ [b] mlt Mss החבילה, 1–2 Mss החוילה cf 𝔖 et 23,19[b] ‖ [c] mlt Mss pr אשר cf 𝔗 ‖ **2** [a] pc Mss citt וילך cf 𝔊^A ‖ **3** [a] nonn Mss החבילה, 𝔖 *ḥwjl'* cf 1[b] ‖ **4** [a–a] > 𝔊^Mss cf 23,23; 𝔊^L *ὀπίσω αὐτοῦ* cf 𝔖, 𝔊^Mss + *ἐκ/εἰς Κεειλα*, 𝔊^Mss + *ἐκεῖ*, 𝔊^LMss + *εἰς Σεκελαγ* ‖ **5** [a–a] > pc Mss 𝔊^-LMss (homtel).

6 בֶּן־נֵר שַׂר־צְבָאוֹ וְשָׁאוּל שֹׁכֵב בַּמַּעְגָּל וְהָעָם חֹנִים סְבִיבֹתָוb׃ 6 וַיַּעַן
דָּוִד וַיֹּאמֶר ׀ אֶל־אֲחִימֶלֶךְ הַחִתִּי וְאֶל־אֲבִישַׁי בֶּן־צְרוּיָה אֲחִי יוֹאָב
לֵאמֹר מִי־יֵרֵד אִתִּי אֶל־שָׁאוּל אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמֶר אֲבִישַׁי אֲנִי
7 אֵרֵד עִמָּךְ׃ 7 וַיָּבֹא דָוִד וַאֲבִישַׁי ׀ אֶל־הָעָם לַיְלָה וְהִנֵּה שָׁאוּל שֹׁכֵב
יָשֵׁן בַּמַּעְגָּל וַחֲנִיתוֹ מְעוּכָה־בָאָרֶץ מְרַאֲשֹׁתָוa וְאַבְנֵר וְהָעָם שֹׁכְבִים
8 סְבִיבֹתָוb׃ ס 8 וַיֹּאמֶר אֲבִישַׁי אֶל־דָּוִד סִגַּר אֱלֹהִים הַיּוֹם אֶת־
אוֹיִבְךָa בְּיָדֶךָb וְעַתָּה אַכֶּנּוּ נָא בַּחֲנִית וּבָאָרֶץc פַּעַם אַחַת וְלֹא אֶשְׁנֶה
9 לוֹ׃ 9 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֲבִישַׁי אַל־תַּשְׁחִיתֵהוּ כִּי מִי שָׁלַח יָדוֹ בִּמְשִׁיחַ
10 יְהוָה וְנִקָּה׃ פ 10 וַיֹּאמֶר דָּוִד חַי־יְהוָה כִּי אִם־יְהוָה יִגָּפֶנּוּa אוֹ־
11 יוֹמוֹ יָבוֹא וָמֵת אוֹ בַמִּלְחָמָה יֵרֵד וְנִסְפָּה׃ 11 חָלִילָה לִּי מֵיהוָה
מִשְּׁלֹחַ יָדִי בִּמְשִׁיחַ יְהוָה וְעַתָּה קַח־נָא אֶת־הַחֲנִית אֲשֶׁר מְרַאֲשֹׁתָוa
12 וְאֶת־צַפַּחַת הַמַּיִם וְנֵלְכָה לָּנוּ׃ 12 וַיִּקַּח דָּוִד אֶת־הַחֲנִית וְאֶת־צַפַּחַת
הַמַּיִם מֵרַאֲשֹׁתֵיa שָׁאוּל וַיֵּלְכוּ לָהֶם וְאֵין רֹאֶה וְאֵין יוֹדֵעַ וְאֵין מֵקִיץ
13 כִּי כֻלָּם יְשֵׁנִים כִּי תַּרְדֵּמַת יְהוָה נָפְלָה עֲלֵיהֶם׃ 13 וַיַּעֲבֹר דָּוִד
14 הָעֵבֶר וַיַּעֲמֹד עַל־רֹאשׁ־הָהָר מֵרָחֹק רַב הַמָּקוֹם בֵּינֵיהֶם׃ 14 וַיִּקְרָא
דָוִד אֶל־הָעָם וְאֶל־אַבְנֵר בֶּן־נֵר לֵאמֹר הֲלוֹא תַעֲנֶה אַבְנֵר וַיַּעַן
15 אַבְנֵר וַיֹּאמֶר מִי אַתָּה קָרָאתָ אֶל־הַמֶּלֶךְ׃ פ 15 וַיֹּאמֶר דָּוִד
אֶל־אַבְנֵר הֲלוֹא־אִישׁ אַתָּה וּמִי כָמוֹךָ בְּיִשְׂרָאֵל וְלָמָּה לֹא שָׁמַרְתָּ
אֶלa־אֲדֹנֶיךָ הַמֶּלֶךְ כִּי־בָא אַחַד הָעָם לְהַשְׁחִית אֶת־הַמֶּלֶךְ אֲדֹנֶיךָ׃
16 לֹא־טוֹב הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָ חַי־יְהוָה כִּי בְנֵי־מָוֶת אַתֶּם אֲשֶׁר
לֹא־שְׁמַרְתֶּם עַל־אֲדֹנֵיכֶם עַל־מְשִׁיחַ יְהוָה וְעַתָּה ׀ רְאֵה אֵי־חֲנִית
17 הַמֶּלֶךְ וְאֶת־צַפַּחַת הַמַּיִם אֲשֶׁר מְרַאֲשֹׁתָוa׃ 17 וַיַּכֵּר שָׁאוּל אֶת־קוֹל
דָּוִד וַיֹּאמֶר הֲקוֹלְךָ זֶה בְּנִי דָוִד וַיֹּאמֶר דָּוִד קוֹלִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃
18 וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶּה אֲדֹנִי רֹדֵף אַחֲרֵי עַבְדּוֹ כִּי מֶה עָשִׂיתִי וּמַה־בְּיָדִי

[5] Mm 492. [6] Mm 516. [7] Mm 1680. [8] Mm 1681. [9] Mm 187. [10] Mm 686.

5 [b] mlt Mss ut Q ‖ **7** [a] mlt Mss ut Q ‖ [b] mlt Mss ut Q ‖ **8** [a] mlt Mss K^Mss א(ו)יביך ‖ [b] pc Mss דיך– cf 𝔊^-Mss 𝔖𝔙 ‖ [c] 2 Mss ב׳ cf 𝔊^-L 𝔗𝔙 ‖ **10** [a] sic L, mlt Mss Edd יִגּ׳ ‖ **11** [a] mlt Mss ut Q ‖ **12** [a] 2 Mss pr אשר cf 𝔙 et 11.16; 𝔊 pr ἀπό cf 𝔖𝔗 ‖ **15** [a] pc Mss את cf 2 S 11,16[b] ‖ **16** [a] mlt Mss ut Q.

19 רָעָה׃ 19 וְעַתָּה יִשְׁמַע־נָא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֵת דִּבְרֵי עַבְדּוֹ אִם־יְהוָה
הֱסִיתְךָ בִי יָרַח מִנְחָה וְאִם ׀ בְּנֵי הָאָדָם אֲרוּרִים הֵם לִפְנֵי יְהוָה כִּי־ ו̇ וכל קהלת דכות . ג̇ ומל[11]
גֵרְשׁוּנִי הַיּוֹם מֵהִסְתַּפֵּחַ בְּנַחֲלַת יְהוָה לֵאמֹר לֵךְ עֲבֹד אֱלֹהִים
20 אֲחֵרִים׃ 20 וְעַתָּה אַל־יִפֹּל דָּמִי אַרְצָה מִנֶּגֶד פְּנֵי יְהוָה כִּי־יָצָא מֶלֶךְ ב̇[12]
יִשְׂרָאֵל לְבַקֵּשׁ אֶת־[a]פַּרְעֹשׁ אֶחָד[a] כַּאֲשֶׁר יִרְדֹּף הַקֹּרֵא בֶּהָרִים׃ ב̇ וכל שם ברנש דכות[13]
21 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל[a] חָטָאתִי שׁוּב בְּנִי־דָוִד כִּי לֹא־אָרַע לְךָ עוֹד תַּחַת ל̇ . ב̇[14]
אֲשֶׁר יָקְרָה נַפְשִׁי בְּעֵינֶיךָ הַיּוֹם הַזֶּה הִנֵּה הִסְכַּלְתִּי וָאֶשְׁגֶּה הַרְבֵּה ל̇ . ס̇ו̇ יט̇[15] מנה בסיפ . ב̇ חד כת ס וחד כת ש
22 מְאֹד׃ 22 וַיַּעַן דָּוִד וַיֹּאמֶר הִנֵּה הַחֲנִית[a] הַמֶּלֶךְ וְיַעֲבֹר אֶחָד מֵהַנְּעָרִים ו̇ בטע בסיפ . חנית ק . ג̇[16]
23 וְיִקָּחֶהָ׃ 23 וַיהוָה יָשִׁיב לָאִישׁ אֶת־צִדְקָתוֹ וְאֶת־אֱמֻנָתוֹ אֲשֶׁר נְתָנְךָ ג̇ . ג̇[17] ר״פ וס״פ וחד מן י̇ז̇ ר״פ וס״פ חד . כ̇ד̇ בליש[18] . ל̇ב̇[19] . ה̇ חס בליש[20]
24 יְהוָה ׀ הַיּוֹם בְּיָד[a] וְלֹא אָבִיתִי לִשְׁלֹחַ יָדִי בִּמְשִׁיחַ יְהוָה׃ 24 וְהִנֵּה
כַּאֲשֶׁר גָּדְלָה נַפְשְׁךָ הַיּוֹם הַזֶּה בְּעֵינָי כֵּן תִּגְדַּל נַפְשִׁי בְּעֵינֵי יְהוָה ג̇[21] . י̇ד̇ בסיפ
וְיַצִּלֵנִי מִכָּל־צָרָה׃ פ 25 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד בָּרוּךְ אַתָּה ס ל̇
בְּנִי דָוִד גַּם עָשֹׂה תַעֲשֶׂה וְגַם יָכֹל תּוּכָל וַיֵּלֶךְ דָּוִד לְדַרְכּוֹ וְשָׁאוּל ח̇[22]
שָׁב לִמְקוֹמוֹ׃ פ

27 1 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־לִבּוֹ עַתָּה אֶסָּפֶה יוֹם־אֶחָד בְּיַד־שָׁאוּל 27 כ̇ בטע[1] . ל̇
אֵין־לִי טוֹב כִּי[a] הִמָּלֵט[b] אִמָּלֵט ׀ אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וְנוֹאַשׁ מִמֶּנִּי ל̇ . ל̇ . נ̇ז̇ וכל תלים דכות ב̇ מ̇ י̇א̇
2 שָׁאוּל לְבַקְשֵׁנִי עוֹד בְּכָל־גְּבוּל יִשְׂרָאֵל וְנִמְלַטְתִּי מִיָּדוֹ׃ 2 וַיָּקָם
דָּוִד וַיַּעֲבֹר הוּא וְשֵׁשׁ־[a]מֵאוֹת אִישׁ אֲשֶׁר עִמּוֹ אֶל־אָכִישׁ בֶּן־מָעוֹךְ י̇א̇ וכל ד״ה דכות . ל̇ ומל
3 מֶלֶךְ גַּת׃ 3 וַיֵּשֶׁב דָּוִד עִם־אָכִישׁ בְּגַת הוּא וַאֲנָשָׁיו אִישׁ[a] וּבֵיתוֹ דָּוִד כה . ג̇ . ו̇[2]
וּשְׁתֵּי נָשָׁיו אֲחִינֹעַם הַיִּזְרְעֵאלִית וַאֲבִיגַיִל אֵשֶׁת־נָבָל הַכַּרְמְלִית[b]׃ ה̇ . ל̇ בטע . ב̇
4 4 וַיֻּגַּד לְשָׁאוּל כִּי־בָרַח דָּוִד גַּת וְלֹא־יָוֹסֶף[a] עוֹד לְבַקְשׁוֹ׃ ס כ̇ד̇[3] . יסף ק חד מן ה̇[4] בליש
5 5 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אָכִישׁ אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ יִתְּנוּ־לִי מָקוֹם ס̇ו̇ יט̇[5] מנה בסיפ
בְּאַחַת עָרֵי הַשָּׂדֶה וְאֵשְׁבָה שָּׁם וְלָמָּה יֵשֵׁב עַבְדְּךָ בְּעִיר[a] הַמַּמְלָכָה ל̇ . ל̇

[11] Mm 1682. [12] Mm 1683. [13] Mm 1684. [14] Mm 2596. [15] Mm 1533. [16] Mm 1576. [17] Mm 1226. [18] Mm 1685. [19] Mm 319. [20] Mm 2116. [21] Mm 123. [22] Mp sub loco. Cp 27 [1] Mp sub loco. [2] Mm 3090. [3] Mm 2228. [4] Mm 1084. [5] Mm 1533.

20 [a–a] 𝔊^{-L} *(τὴν) ψυχήν μου* ‖ **21** [a] 2 Mss + אל דוד cf 𝔖^{-Bcorr} ‖ **22** [a] mlt Mss ut Q cf Vrs ‖ **23** [a] mlt Mss ־די cf 𝔊 *(εἰς χεῖράς μου)* 𝔖; 𝔗^{Mss} *bjdj* cf 𝔙 *in manu mea* ‖ **Cp 27,1** [a] 𝔊 *ἐὰν μή* cf 𝔏^{93}, 𝔖 *'l'* ‖ [b] > 𝔊𝔖𝔙 ‖ **2** [a] 𝔊𝔏^{93} 4 ‖ **3** [a] 1–2 Mss ואי' cf 𝔖𝔗 ‖ [b] 2 Mss ־לי cf 𝔊𝔙 et 30,5 ‖ **4** [a] mlt Mss ut Q ‖ **5** [a] pc Mss בערי.

6 עִמָּךְ׃ 6 וַיִּתֶּן־לוֹ אָכִישׁ בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־צִקְלָג לָכֵן[a] הָיְתָה צִקְלַג[b]
7 לְמַלְכֵי יְהוּדָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ פ 7 וַיְהִי מִסְפַּר הַיָּמִים אֲשֶׁר־
8 יָשַׁב דָּוִד בִּשְׂדֵה פְלִשְׁתִּים [a]יָמִים וְ[a]אַרְבָּעָה חֳדָשִׁים׃ 8 וַיַּעַל דָּוִד ה׳[6]
וַאֲנָשָׁיו וַיִּפְשְׁטוּ אֶל־הַגְּשׁוּרִי וְהַגִּזְרִי[a] וְהָעֲמָלֵקִי כִּי הֵנָּה יֹשְׁבוֹת הָאָרֶץ כה. והגזרי ק . ד[7]
9 אֲשֶׁר מֵעוֹלָם[b] בּוֹאֲךָ[c] שׁוּרָה וְעַד־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 9 וְהִכָּה דָוִד אֶת־ ה מל . ב[8]
הָאָרֶץ וְלֹא יְחַיֶּה אִישׁ וְאִשָּׁה וְלָקַח צֹאן וּבָקָר וַחֲמֹרִים וּגְמַלִּים ז[9] . כב
10 וּבְגָדִים וַיָּשָׁב וַיָּבֹא אֶל־אָכִישׁ׃ 10 וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אַל־[a]פְּשַׁטְתֶּם הַיּוֹם ל בסיפ . ל
וַיֹּאמֶר דָּוִד עַל־[b]נֶגֶב יְהוּדָה וְעַל־[c]נֶגֶב הַיַּרְחְמְאֵלִי[d] וְאֶל־[e]נֶגֶב הַקֵּינִי׃
11 וְאִישׁ וְאִשָּׁה לֹא־יְחַיֶּה דָוִד לְהָבִיא גַת לֵאמֹר פֶּן־יַגִּדוּ עָלֵינוּ לֵאמֹר כב . ז[9] . ד חס בליש[10]
כֹּה־עָשָׂה דָוִד וְכֹה מִשְׁפָּטוֹ כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר יָשַׁב[a] בִּשְׂדֵה פְלִשְׁתִּים׃ ו[11] . ה׳[6]
12 וַיַּאֲמֵן אָכִישׁ בְּדָוִד לֵאמֹר הַבְאֵשׁ הִבְאִישׁ בְּעַמּוֹ בְיִשְׂרָאֵל[a] וְהָיָה ב[12] . ל
לִי לְעֶבֶד[b] עוֹלָם׃ פ ב

28 1 וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיִּקְבְּצוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־מַחֲנֵיהֶם לַצָּבָא
לְהִלָּחֵם בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אֶל־דָּוִד יָדֹעַ תֵּדַע כִּי אִתִּי תֵּצֵא ל[1]
2 בַמַּחֲנֶה[a] [b]אַתָּה וַאֲנָשֶׁיךָ[b]׃ 2 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אָכִישׁ לָכֵן אַתָּה[a] תֵדַע ל
אֵת אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה עַבְדֶּךָ וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אֶל־דָּוִד לָכֵן שֹׁמֵר לְרֹאשִׁי ד[2]
אֲשִׂימְךָ כָּל־הַיָּמִים׃ פ
3 וּשְׁמוּאֵל מֵת וַיִּסְפְּדוּ־לוֹ כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיִּקְבְּרֻהוּ בָרָמָה וּבְעִירוֹ[a] ל . ל
4 וְשָׁאוּל הֵסִיר הָאֹבוֹת וְאֶת־הַיִּדְּעֹנִים מֵהָאָרֶץ׃ 4 וַיִּקָּבְצוּ פְלִשְׁתִּים ה[3] . ד ג מנה בסיפ וכל ד״ה דכות ב מ א
וַיָּבֹאוּ וַיַּחֲנוּ בְשׁוּנֵם וַיִּקְבֹּץ שָׁאוּל אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בַּגִּלְבֹּעַ׃
5 וַיַּרְא שָׁאוּל אֶת־מַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים וַיִּרָא וַיֶּחֱרַד לִבּוֹ מְאֹד׃ 6 וַיִּשְׁאַל יב[4]
שָׁאוּל בַּיהוָה וְלֹא עָנָהוּ יְהוָה גַּם בַּחֲלֹמוֹת גַּם בָּאוּרִים גַּם בַּנְּבִיאִם׃ ב . יב פסוק גם גם גם . ב חד חס וחד מל[5] . ה[6] וחד מן ג כת כן בליש
7 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לַעֲבָדָיו בַּקְּשׁוּ־לִי אֵשֶׁת בַּעֲלַת־אוֹב וְאֵלְכָה אֵלֶיהָ ז דגש[7]

[6]Mm 87. [7]Mm 1686. [8]2 Ch 9,26. [9]Mm 1687. [10]Mm 1688. [11]Mm 1689. [12]Ex 4,31. Cp 28 [1]Mp L מט ה falsa, cf Ex 17,8; Jdc 11,20 et Mp sub loco. [2]Mm 3085. [3]Mp sub loco. [4]Mm 1590. [5]Mm 2294. [6]Mm 3012. [7]Mm 1690.

6 [a] pc Mss על כן ‖ [b] Mss[G] צִקְלָג ‖ 7 [a–a] > cit (?) 𝔊[-A]𝔙; pc Mss om ו ‖ 8 [a] nonn Mss ut Q cf 𝔏[93.94]𝔗𝔙 ‖ [b] 𝔊[-L] ἀπὸ Τ/Γελαμ(ψουρ) cf (?) 15,4 ‖ [c] 𝔊 pr ἀπό cf 𝔗[Mss] ‖ 10 [a] 1–2 Mss cit אן cf 𝔖𝔗, 𝔔 [על cf 𝔊(𝔙) ἐπὶ τίνα ‖ [b] nonn Mss 𝔔 אל ‖ [c] pc Mss ואל ‖ [d] sic L, mlt Mss Edd 'הַיְּרַחְ ‖ [e] mlt Mss ועל ‖ 11 [a] nonn Mss + דוד cf 𝔊[-OP]𝔖 ‖ 12 [a] mlt Mss 'ישׂ cf 𝔏[93.94]𝔖[AB] ‖ [b] pc Mss 'ע ‖ Cp 28,1 [a] 𝔔 [למלחמה cf 𝔊 ‖ [b–b] 𝔔 alit ‖ 2 [a] Ms עתה cf 𝔊𝔙 ‖ 3 [a] 2 Mss cit 'ב cf 𝔊𝔙; 𝔖 *bqbrh*.

וְאֶדְרְשָׁה־בָּ֑הּ וַיֹּאמְר֤וּ עֲבָדָיו֙ אֵלָ֔יו הִנֵּ֛ה אֵ֥שֶׁת בַּעֲלַת־א֖וֹב בְּעֵ֥ין ג̇. ב̇
8 דּֽוֹר[a]׃ 8 וַיִּתְחַפֵּ֣שׂ שָׁא֗וּל וַיִּלְבַּשׁ֮ בְּגָדִ֣ים אֲחֵרִים֒ וַיֵּ֨לֶךְ ה֜וּא וּשְׁנֵ֤י ב̇. ל̇[8]
אֲנָשִׁים֙ עִמּ֔וֹ וַיָּבֹ֥אוּ אֶל־הָאִשָּׁ֖ה לָ֑יְלָה וַיֹּ֗אמֶר קְסוֹמִי[a]־נָ֥א לִי֙ בָּא֔וֹב קסמי[9] ק̇ יתיר ו בליש
9 וְהַ֣עֲלִי לִ֔י אֵ֥ת אֲשֶׁר־אֹמַ֖ר אֵלָֽיִךְ׃ 9 וַתֹּ֨אמֶר הָאִשָּׁ֜ה אֵלָ֗יו הִנֵּ֨ה אַתָּ֤ה כט
יָדַ֙עְתָּ֙ אֵ֣ת אֲשֶׁר־עָשָׂ֣ה שָׁא֔וּל אֲשֶׁ֧ר הִכְרִ֛ית אֶת־הָאֹב֥וֹת וְאֶת־הַיִּדְּעֹנִ֖י[a] ו̇ למערב[10]
10 מִן־הָאָ֑רֶץ וְלָמָ֥ה אַתָּ֛ה מִתְנַקֵּ֥שׁ בְּנַפְשִׁ֖י לַהֲמִיתֵֽנִי׃ 10 וַיִּשָּׁ֤בַֽע לָהּ֙ שָׁא֔וּל כז̇ בטע . ב̇ בטע[8]
11 בַּֽיהוָ֖ה לֵאמֹ֑ר חַי־יְהוָ֕ה אִם־יִקְּרֵ֥ךְ[a] עָוֺ֖ן בַּדָּבָ֥ר הַזֶּֽה׃ 11 וַתֹּ֙אמֶר֙ הָֽאִשָּׁ֔ה ל̇. ה̇
12 אֶת־מִ֖י אַעֲלֶה־לָּ֑ךְ וַיֹּ֕אמֶר אֶת־שְׁמוּאֵ֖ל הַֽעֲלִי־לִֽי׃ 12 וַתֵּ֤רֶא הָֽאִשָּׁה֙ ה̇ פת[11]
אֶת־שְׁמוּאֵ֔ל וַתִּזְעַ֖ק בְּק֣וֹל גָּד֑וֹל וַתֹּ֨אמֶר הָאִשָּׁ֤ה אֶל־שָׁאוּל֙ לֵאמֹ֔ר[a] ב̇ בליש[12]
13 לָ֥מָּה רִמִּיתָ֖נִי וְאַתָּ֥ה שָׁאֽוּל׃ 13 וַיֹּ֨אמֶר לָ֥הּ הַמֶּ֛לֶךְ אַל־תִּֽירְאִ֖י כִּ֣י[a] מָ֣ה ב̇[13]
רָאִ֑ית וַתֹּ֤אמֶר הָֽאִשָּׁה֙ אֶל־שָׁא֔וּל אֱלֹהִ֥ים רָאִ֖יתִי עֹלִ֥ים מִן־הָאָֽרֶץ׃ ל̇
14 14 וַיֹּ֤אמֶר לָהּ֙ מַֽה־תָּאֳר֔וֹ וַתֹּ֗אמֶר אִ֤ישׁ זָקֵן֙ עֹלֶ֔ה וְה֥וּא עֹטֶ֖ה מְעִ֑יל ל̇. ב̇. ה̇ פסוק והוא הוא
וַיֵּ֤דַע שָׁאוּל֙ כִּֽי־שְׁמוּאֵ֣ל ה֔וּא וַיִּקֹּ֥ד אַפַּ֛יִם אַ֖רְצָה וַיִּשְׁתָּֽחוּ׃ ס
15 15 וַיֹּ֤אמֶר שְׁמוּאֵל֙ אֶל־שָׁא֔וּל לָ֥מָּה הִרְגַּזְתַּ֖נִי לְהַעֲל֣וֹת אֹתִ֑י וַיֹּ֣אמֶר ה̇ דגש דסמיכ[14]. ל̇
שָׁא֡וּל צַר־לִי֩ מְאֹ֨ד וּפְלִשְׁתִּ֣ים ׀ נִלְחָמִ֣ים בִּ֗י וֵאלֹהִ֞ים סָ֣ר מֵעָלַ֗י וְלֹֽא־ ג̇. ה̇[15]
עָנָ֤נִי עוֹד֙ גַּ֚ם בְּיַֽד־הַנְּבִאִ֣ים[a] גַּם־בַּחֲלֹמ֔וֹת וָאֶקְרָאֶ֣ה[b] לְךָ֔ לְהוֹדִיעֵ֖נִי ג̇ מל בסיפ[16]. ל̇
16 מָ֥ה אֶעֱשֶֽׂה׃ ס 16 וַיֹּ֣אמֶר שְׁמוּאֵ֔ל וְלָ֖מָּה[a] תִּשְׁאָלֵ֑נִי וַֽיהוָ֛ה סָ֥ר ו̇ בטע בסיפ
17 מֵעָלֶ֖יךָ וַיְהִ֥י עָרֶֽךָ[b]׃ 17 וַיַּ֤עַשׂ יְהוָה֙ ל֔וֹ[a] כַּאֲשֶׁ֖ר דִּבֶּ֣ר בְּיָדִ֑י וַיִּקְרַ֨ע יְהוָ֤ה ה̇ לשון שנאה
18 אֶת־הַמַּמְלָכָה֙ מִיָּדֶ֔ךָ[b] וַֽיִּתְּנָ֖הּ לְרֵעֲךָ֥ לְדָוִֽד׃ 18 כַּאֲשֶׁ֤ר לֹֽא־שָׁמַ֙עְתָּ֙
בְּק֣וֹל יְהוָ֔ה וְלֹֽא־עָשִׂ֥יתָ חֲרוֹן־אַפּ֖וֹ בַּעֲמָלֵ֑ק עַל־כֵּן֙ הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֔ה עָשָֽׂה־ ל̇
19 לְךָ֥ יְהוָ֖ה הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃ 19 וְיִתֵּ֣ן יְהוָ֡ה גַּ֣ם אֶת־יִשְׂרָאֵ֩ל עִמְּךָ֮ בְּיַד־פְּלִשְׁתִּים֒ ל̇ג̇[17]
וּמָחָ֕ר[a] אַתָּ֥ה וּבָנֶ֖יךָ עִמִּ֑י[b] גַּ֚ם[c] אֶת־מַחֲנֵ֣ה יִשְׂרָאֵ֔ל יִתֵּ֥ן יְהוָ֖ה בְּיַד־ ו̇[18]
20 פְלִשְׁתִּֽים׃ 20 וַיְמַהֵ֣ר שָׁא֗וּל וַיִּפֹּ֛ל מְלֹא־קוֹמָת֖וֹ אַ֑רְצָה וַיִּרָ֥א מְאֹ֖ד ל̇ג̇[19]

[8] Mp sub loco. [9] Q addidi, cf Mp sub loco. [10] Mm 1158. [11] Mm 389. [12] Neh 9,4. [13] Mm 1691. [14] Mm 3274. [15] Mm 371. [16] Mm 1636. [17] Mm 157. [18] Mm 505. [19] Mm 1590.

7 [a] mlt Mss דאר cf $\mathfrak{T}^f$ et Ps 83,11 ‖ **8** [a] mlt Mss ut Mp ‖ **9** [a] mlt Mss נים– ‖ **10** [a] nonn Mss יִקְרֵךְ ‖ **12** [a] > 2 Mss citt 𝔊𝔖𝔙 ‖ **13** [a] > cit 𝔖𝔙; 𝔊 εἶπον/εἶπε ‖ **15** [a] permlt Mss הנביאים ‖ [b] 2 Mss om ה ‖ **16** [a] pc Mss citt ל׳ cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b] σ′(𝔙) ἀντίζηλός σου, 𝔗 *d't b'jl dbbjh* cf Ps 139,20; 𝔊(𝔖) μετὰ τοῦ πλησίον σου cf 17; α′θ′ κατά σου ‖ **17** [a] pc Mss citt לך cf $\mathfrak{G}^{-L}\mathfrak{V}$ ‖ [b] nonn Mss –דיך; pc Mss cit מעליך cf $\mathfrak{T}^{-f}$ ‖ **19** [a] 2 Mss citt מ׳ ‖ [b] $\mathfrak{G}^{-L}$ μετὰ σοῦ ‖ [c] pc Mss וגם cf $\mathfrak{S}^{-B*}\mathfrak{T}^{Mss}\mathfrak{V}$.

מִדִּבְרֵי שְׁמוּאֵל גַּם־כֹּחַ לֹא־הָיָה בוֹ כִּי לֹא אָכַל לֶחֶם כָּל־הַיּוֹםᵃ
21 וְכָל־הַלָּיְלָה׃ 21 וַתָּבוֹא הָאִשָּׁה אֶל־שָׁאוּל וַתֵּרֶא כִּי־נִבְהַל מְאֹד ל מל בנביא
וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה שָׁמְעָה שִׁפְחָתְךָ בְּקוֹלֶךָ וָאָשִׂים נַפְשִׁי בְּכַפִּי וָאֶשְׁמַע ט[20]. ט[21] ד מנה בליש
22 אֶת־דְּבָרֶיךָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלָי׃ 22 וְעַתָּה שְׁמַע־נָא גַם־אַתָּה בְּקוֹל
שִׁפְחָתֶךָ וְאָשִׂמָה לְפָנֶיךָ פַּת־לֶחֶם וֶאֱכוֹל וִיהִי בְךָ כֹּחַ כִּי תֵלֵךְ ב חד חס וחד מל[22]. ה מל בליש[23]. לב
23 בַּדָּרֶךְ׃ 23 וַיְמָאֵן וַיֹּאמֶר לֹא אֹכַל וַיִּפְרְצוּ־ᵃבוֹ עֲבָדָיו וְגַם־הָאִשָּׁה חצי הספר בפסוקים
ס ט׳ וַיִּשְׁמַע לְקֹלָם וַיָּקָם מֵהָאָרֶץ וַיֵּשֶׁב אֶלᵇ־הַמִּטָּה׃ 24 וְלָאִשָּׁה עֵגֶל־ ז׳ שמיעה לקול[24]. ג חס[25]. ה. ל[26]
מַרְבֵּק בַּבַּיִת וַתְּמַהֵר וַתִּזְבָּחֵהוּ וַתִּקַּח־קֶמַח וַתָּלָשׁ וַתֹּפֵהוּᵃ מַצּוֹת׃ ד[27]. ב
25 וַתַּגֵּשׁ לִפְנֵי־שָׁאוּל וְלִפְנֵי עֲבָדָיו וַיֹּאכֵלוּ וַיָּקֻמוּ וַיֵּלְכוּ בַּלַּיְלָהᵃ ב
הַהוּא׃ פ

29 1 וַיִּקְבְּצוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־כָּל־מַחֲנֵיהֶם אֲפֵקָה וְיִשְׂרָאֵל חֹנִים ד[1]. לג
2 בַּעַיִןᵃ אֲשֶׁר בְּיִזְרְעֶאל׃ 2 וְסַרְנֵי פְלִשְׁתִּים עֹבְרִים לְמֵאוֹת וְלַאֲלָפִים ב
3 וְדָוִד וַאֲנָשָׁיו עֹבְרִים בָּאַחֲרֹנָה עִם־אָכִישׁ׃ 3 וַיֹּאמְרוּ שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים כה. ו[2]
מָה הָעִבְרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אֶל־שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים הֲלוֹא־זֶה ו[2]
דָוִד עֶבֶד ׀ שָׁאוּל מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָיָה אִתִּי זֶה יָמִים אוֹ־זֶה
שָׁנִים וְלֹא־מָצָאתִי בוֹ מְאוּמָה מִיּוֹם נָפְלוֹᵃ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה׃ פ ה[3]
4 וַיִּקְצְפוּ עָלָיו שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ לוֹ ᵃשָׂרֵי פְלִשְׁתִּיםᵃ הָשֵׁב אֶת־ ב. ו[2]. ו[2]
הָאִישׁ וְיָשֹׁב ᵇאֶל־מְקוֹמוֹᵇ אֲשֶׁר הִפְקַדְתּוֹ שָׁם וְלֹא־יֵרֵד עִמָּנוּ בַּמִּלְחָמָה הי[4]. ל. ל
וְלֹא־יִהְיֶה־לָּנוּ לְשָׂטָן בַּמִּלְחָמָה וּבַמֶּה יִתְרַצֶּה זֶה אֶל־אֲדֹנָיו הֲלוֹא ב מיחד וכל במה ובמה דכות[5]. ל
5 בְּרָאשֵׁי הָאֲנָשִׁים הָהֵם׃ 5 הֲלוֹא־זֶה דָוִד אֲשֶׁר יַעֲנוּ־לוֹ בַּמְּחֹלוֹת ד
לֵאמֹר

הִכָּה שָׁאוּל בַּאֲלָפָיוᵃ וְדָוִד בְּרִבְבֹתָוᵇ׃ כת כן[6]. ברבבתיו ק

ס 6 וַיִּקְרָא אָכִישׁ אֶל־דָּוִד וַיֹּאמֶר אֵלָיו חַי־יְהוָה כִּי־יָשָׁר אַתָּה
וְטוֹב בְּעֵינַי צֵאתְךָ וּבֹאֲךָ אִתִּי בַּמַּחֲנֶה כִּי לֹא־מָצָאתִי בְךָ רָעָה מִיּוֹם יד[7]

[20] Mm 1918. [21] Mm 609. [22] Mm 329. [23] Mm 1692. [24] Mm 23. [25] Mm 1693. [26] Mm 867. [27] Mm 2715. Cp 29 [1] Mm 1316. [2] Mm 1631. [3] Mm 2875. [4] Mm 976. [5] Mm 607. [6] Mp sub loco. [7] Mm 1088.

20 ᵃ nonn Mss + ההוא cf 𝔊^{OL}𝔖𝔙 ‖ **23** ᵃ mlt Mss ויפצרו cf Vrs et 2 S 13,25.27 ‖ ᵇ mlt Mss על ‖ **24** ᵃ nonn Mss ותאפהו, pc Mss ותופהו ‖ **25** ᵃ 𝔔 הלילה cf 𝔊 ‖ **Cp 29,1** ᵃ Mss בָּעַיִן ‖ **3** ᵃ 𝔊 + *πρός μέ* cf σ'(𝔗) *(προσέφυγον) μοί*, 𝔙 *(transfugit) ad me*; 𝔖 *lwtn* ‖ **4** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊𝔖𝔙 ‖ ᵇ⁻ᵇ nonn Mss ממק' ‖ **5** ᵃ K^{Mss} באלפו cf 18,7ᵃ 21,12ᵃ ‖ ᵇ mlt Mss ut Q cf 𝔊𝔙 et 18,7ᵇ 21,12ᵃ.

׳ בֹּאֲךָ אֵלַי עַד־הַיּוֹם הַזֶּה וּבְעֵינֵי הַסְּרָנִים לֹא־טוֹב אָתָּה׃ 7 וְעַתָּה 7
יא[8] . ב . ג[9] . כל עשייה רע פת ב מ ז[10] קמ . יד בסיפ שׁוּב וְלֵךְ[a] בְּשָׁלוֹם וְלֹא־תַעֲשֶׂה רָע בְּעֵינֵי סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים׃ ס
8 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אָכִישׁ כִּי מֶה עָשִׂיתִי וּמַה־מָּצָאתָ בְעַבְדְּךָ מִיּוֹם 8
אֲשֶׁר הָיִיתִי לְפָנֶיךָ עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי לֹא אָבוֹא וְנִלְחַמְתִּי בְּאֹיְבֵי
ל בטע . כז בטע אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ 9 וַיַּעַן אָכִישׁ וַיֹּאמֶר אֶל־דָּוִד יָדַעְתִּי כִּי טוֹב אַתָּה 9
ל . ו[11] בְּעֵינַי כְּמַלְאַךְ אֱלֹהִים אַךְ שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים אָמְרוּ לֹא־יַעֲלֶה עִמָּנוּ
בַּמִּלְחָמָה׃ 10 וְעַתָּה הַשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר וְעַבְדֵי[a] אֲדֹנֶיךָ אֲשֶׁר־בָּאוּ אִתָּךְ[b] 10
ג[12] . ג . כה [c]וְהִשְׁכַּמְתֶּם בַּבֹּקֶר[c] וְאוֹר לָכֶם וָלֵכוּ׃ 11 וַיַּשְׁכֵּם דָּוִד הוּא וַאֲנָשָׁיו 11
לָלֶכֶת בַּבֹּקֶר[a] לָשׁוּב אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וּפְלִשְׁתִּים עָלוּ יִזְרְעֶאל׃ ס
ו בטע בסיפ . ל . כה 30 1 וַיְהִי בְּבֹא[a] דָוִד וַאֲנָשָׁיו צִקְלַג בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַעֲמָלֵקִי[b] פָשְׁטוּ 30
ל . ט[1] אֶל־נֶגֶב וְאֶל־צִקְלַג וַיַּכּוּ אֶת־צִקְלַג וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָהּ בָּאֵשׁ׃ 2 וַיִּשְׁבּוּ 2
ל אֶת־הַנָּשִׁים אֲשֶׁר־בָּהּ מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל לֹא[a] הֵמִיתוּ אִישׁ וַיִּנְהֲגוּ וַיֵּלְכוּ
כה . ב חד חס וחד מל[2] . ט לְדַרְכָּם׃ 3 וַיָּבֹא דָוִד וַאֲנָשָׁיו אֶל־הָעִיר וְהִנֵּה שְׂרוּפָה בָּאֵשׁ וּנְשֵׁיהֶם 3
ג[3] . ה חס וכל עזרא דכות[4] . ה[5] וּבְנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם נִשְׁבּוּ׃ 4 וַיִּשָּׂא דָוִד וְהָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ אֶת־קוֹלָם 4
ה[5] וַיִּבְכּוּ עַד אֲשֶׁר אֵין־בָּהֶם כֹּחַ לִבְכּוֹת׃ 5 וּשְׁתֵּי נְשֵׁי־דָוִד נִשְׁבּוּ אֲחִינֹעַם 5
ה ב מנה חס . ב הַיִּזְרְעֵלִית[a] וַאֲבִיגַיִל אֵשֶׁת נָבָל הַכַּרְמְלִי[b]׃ 6 וַתֵּצֶר לְדָוִד מְאֹד כִּי־ 6
ל בטע . בניו ק חד מן ד[6] כת חס בליש אָמְרוּ הָעָם לְסָקְלוֹ כִּי־מָרָה נֶפֶשׁ כָּל־הָעָם אִישׁ עַל־בְּנָו[a] וְעַל־
ה[7] בְּנֹתָיו וַיִּתְחַזֵּק דָּוִד בַּיהוָה אֱלֹהָיו׃ ס 7 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֶבְיָתָר 7
ה[8] הַכֹּהֵן בֶּן־אֲחִימֶלֶךְ הַגִּישָׁה־נָּא לִי הָאֵפֹד [a]וַיַּגֵּשׁ אֶבְיָתָר אֶת־הָאֵפֹד
ה . ג ב חס וחד מל אֶל־דָּוִד[a]׃ 8 וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה לֵאמֹר אֶרְדֹּף[a] אַחֲרֵי הַגְּדוּד־הַזֶּה 8
ה חס . ב . ל הַאַשִּׂגֶנּוּ וַיֹּאמֶר לוֹ רְדֹף כִּי־הַשֵּׂג תַּשִּׂיג וְהַצֵּל תַּצִּיל׃ 9 וַיֵּלֶךְ דָּוִד 9
ג הוּא וְשֵׁשׁ[a]־מֵאוֹת אִישׁ אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיָּבֹאוּ עַד־נַחַל הַבְּשׂוֹר וְהַנּוֹתָרִים
עָמָדוּ׃ 10 וַיִּרְדֹּף דָּוִד הוּא וְאַרְבַּע־מֵאוֹת אִישׁ וַיַּעַמְדוּ מָאתַיִם אִישׁ 10
ב . ג אֲשֶׁר פִּגְּרוּ מֵעֲבֹר אֶת־נַחַל הַבְּשׂוֹר׃ 11 וַיִּמְצְאוּ אִישׁ־מִצְרִי בַּשָּׂדֶה 11

[8]Mm 1500. [9]Mm 531. [10]Mm 824. [11]Mm 1631. [12]Mm 118. **Cp 30** [1]Mm 1694. [2]Mm 1695. [3]Mm 1696. [4]Mm 1132. [5]Mm 4167. [6]Mm 1063. [7]Mm 4195. [8]Mm 356.

7 [a] pc Mss לך cf 𝔖 ‖ **10** [a] 𝔊$^{-A}$ pr *σύ* cf 𝔏$^{93.94}$𝔙 ‖ [b] 𝔊𝔏$^{93.94}$ + mlt vb ‖ [c–c] 𝔊 *καὶ ὀρθρίσατε ἐν τῇ ὁδῷ*, 𝔖 *b'wrḥ'* cf (?) Jdc 19,9 ‖ **11** [a] > 𝔊$^{-OL}$𝔖 ‖ **Cp 30,1** [a] nonn Mss כבא ‖ [b] Ms citt –לק cf 𝔊 et 15,6[a].15[a] ‖ **2** [a] nonn Mss ולא cf 𝔊^{Ms}𝔗^{Mss}𝔙 ‖ **5** [a] mlt Mss Q^{Mss} –עאלית ‖ [b] nonn Mss –לית cf 27,3 ‖ **6** [a] mlt Mss ut Q cf Vrs ‖ **7** [a–a] > 𝔊$^{-OL}$ ‖ **8** [a] 2 Mss citt הַאֲ' cf 𝔊𝔏$^{93.94}$ ‖ **9** [a] 𝔊 4.

12 וַיִּקְחוּ אֹתוֹ אֶל־דָּוִד וַיִּתְּנוּ־לוֹ לֶחֶם וַיֹּאכַל וַיַּשְׁקֻהוּ מָיִם׃ 12 וַיִּתְּנוּ־לוֹ   ב בטע
פֶּלַח דְּבֵלָה וּשְׁנֵי צִמֻּקִים וַיֹּאכַל וַתָּשָׁב רוּחוֹ אֵלָיו כִּי לֹא־אָכַל לֶחֶם   ב בטע
13 וְלֹא־שָׁתָה מַיִם שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לֵילוֹת׃ ס 13 וַיֹּאמֶר לוֹ   ד[9]
דָוִד לְמִי־אַתָּה וְאֵי מִזֶּה אָתָּה וַיֹּאמֶר נַעַר מִצְרִי אָנֹכִי עֶבֶד לְאִישׁ   כו מלעיל . לא . ח[10] בטע וכל זקף אתנח וס״פ דכות ב מ א
14 עֲמָלֵקִי וַיַּעַזְבֵנִי אֲדֹנִי כִּי חָלִיתִי הַיּוֹם שְׁלֹשָׁה[a]׃ 14 אֲנַחְנוּ פָּשַׁטְנוּ   ל ר״פ[11]
נֶגֶב[a] הַכְּרֵתִי וְעַל־אֲשֶׁר לִיהוּדָה וְעַל־נֶגֶב כָּלֵב וְאֶת־צִקְלַג שָׂרַפְנוּ   ד[12] . ל
15 בָאֵשׁ׃ 15 וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד הֲתוֹרִדֵנִי אֶל־הַגְּדוּד הַזֶּה וַיֹּאמֶר הִשָּׁבְעָה   ד . ל . ב[13]
לִּי בֵאלֹהִים אִם־תְּמִיתֵנִי וְאִם־תַּסְגִּרֵנִי בְּיַד־אֲדֹנִי וְאוֹרִדְךָ אֶל־   ל וחס . ג[14]
16 הַגְּדוּד הַזֶּה׃ 16 וַיֹּרִדֵהוּ וְהִנֵּה נְטֻשִׁים עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ אֹכְלִים   ב וחס
וְשֹׁתִים וְחֹגְגִים בְּכֹל הַשָּׁלָל הַגָּדוֹל אֲשֶׁר לָקְחוּ מֵאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים   ו[15]
17 וּמֵאֶרֶץ יְהוּדָה׃ 17 וַיַּכֵּם דָּוִד מֵהַנֶּשֶׁף וְעַד־הָעֶרֶב לְמָחֳרָתָם וְלֹא־   ד[16] . ל . ל
נִמְלַט מֵהֶם אִישׁ כִּי אִם־אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ־נַעַר אֲשֶׁר־רָכְבוּ עַל־
18 הַגְּמַלִּים וַיָּנֻסוּ׃ 18 וַיַּצֵּל דָּוִד אֵת כָּל־אֲשֶׁר לָקְחוּ עֲמָלֵק וְאֶת־שְׁתֵּי   ו וכל ואת שתי הכלית דכות[17]
19 נָשָׁיו הִצִּיל דָּוִד׃ 19 וְלֹא נֶעְדַּר־לָהֶם מִן־הַקָּטֹן וְעַד־הַגָּדוֹל וְעַד־   ג פסוק ועד ועד ועד[18]
בָּנִים וּבָנוֹת וּמִשָּׁלָל וְעַד כָּל־אֲשֶׁר לָקְחוּ לָהֶם הַכֹּל הֵשִׁיב דָּוִד׃   ב[19]
20 וַיִּקַּח דָּוִד אֶת־כָּל־הַצֹּאן וְהַבָּקָר נָהֲגוּ לִפְנֵי הַמִּקְנֶה הַהוּא וַיֹּאמְרוּ   ל . ל
21 זֶה שְׁלַל דָּוִד׃ 21 וַיָּבֹא דָוִד אֶל־מָאתַיִם הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־פִּגְּרוּ ׀ מִלֶּכֶת ׀   ב
אַחֲרֵי דָוִד וַיֹּשִׁבֻם[a] בְּנַחַל הַבְּשׂוֹר וַיֵּצְאוּ לִקְרַאת דָּוִד וְלִקְרַאת   ב חד חס וחד מל[20] . ג . ל
הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ וַיִּגַּשׁ דָּוִד אֶת־[b]הָעָם [c]וַיִּשְׁאַל לָהֶם[c] לְשָׁלוֹם׃ ס
22 וַיַּעַן כָּל־אִישׁ־רָע וּבְלִיַּעַל מֵהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָלְכוּ עִם־דָּוִד וַיֹּאמְרוּ   ב . ל . ל
יַעַן אֲשֶׁר לֹא־הָלְכוּ עִמִּי[a] לֹא[b]־נִתֵּן לָהֶם מֵהַשָּׁלָל אֲשֶׁר הִצַּלְנוּ כִּי־   ו[21] . ג[22] . ל
23 אִם־אִישׁ אֶת־אִשְׁתּוֹ וְאֶת־בָּנָיו וְיִנְהֲגוּ וְיֵלֵכוּ׃ ס 23 וַיֹּאמֶר דָּוִד   ו וכל אורית דכות ב מ ד
לֹא־תַעֲשׂוּ כֵן אֶחָי אֵת[a] אֲשֶׁר־נָתַן יְהוָה לָנוּ וַיִּשְׁמֹר אֹתָנוּ וַיִּתֵּן אֶת־

[9] Mm 1952. [10] Mm 1571. [11] Mm 978. [12] Mm 3138. [13] Mm 141. [14] Mm 2728. [15] Mm 1697. [16] Mm 1698. [17] Mm 124. [18] Mm 56. [19] Mm 2285. [20] Mm 1587. [21] Mm 1442. [22] Mm 1699.

13 [a] pc Mss + ימים cf 𝔏[93.94] *(tertia die)* α′ (?) 𝔖𝔗 || **14** [a] citt pr על cf 𝔊𝔏[93.94] 𝔗𝔙 || **21** [a] pc Mss בָם– cf 𝔊𝔖𝔗[Buxt]𝔙 || [b] nonn Mss citt אל cf 𝔊𝔙 et 9,18[a]; 𝔖 *(wqrb dwjd) w('m')* || [c–c] 𝔊[-L] καὶ ἠρώτησαν αὐτόν, σ′ … ἠσπάσαντο αὐτούς, 𝔖 *wš'lw (bšlm)hwn* || **22** [a] pc Mss cit עִמָּנוּ cf 𝔊𝔖𝔙 || [b] pc Mss ולא cf 𝔗[f] || **23** [a] cit אחרי cf 𝔊[-OL] *(μετά)*.

ל . ב הַגְּד֖וּד הַבָּ֥א עָלֵ֖ינוּ בְּיָדֵֽנוּ[b]׃ 24 וּמִ֗י יִשְׁמַ֤ע לָכֶם֙ לַדָּבָ֣ר הַזֶּ֔ה כִּ֗י כְּחֵ֣לֶק ׀ 24

ז פסוק מן הׄ מילין ז מכה רז מכה[23] . ל הַיֹּרֵ֣ד[a] בַּמִּלְחָמָ֗ה וּכְחֵ֛לֶק הַיֹּשֵׁ֥ב עַל־הַכֵּלִ֖ים יַחְדָּ֥ו יַחֲלֹֽקוּ׃ ס

ג . ב חד מל וחד חס . ל 25 וַיְהִ֕י מֵהַיּ֥וֹם הַה֖וּא וָמָ֑עְלָה וַיְשִׂמֶ֜הָ לְחֹ֣ק וּלְמִשְׁפָּ֗ט לְיִשְׂרָאֵ֔ל[a] עַ֖ד

כב[25] . ג[24] הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃ פ 26 וַיָּבֹ֤א דָוִד֙ אֶל־צִ֣קְלַ֔ג וַיְשַׁלַּ֧ח מֵהַשָּׁלָ֛ל לְזִקְנֵ֥י 26

יְהוּדָ֖ה לְרֵעֵ֣הוּ[a] לֵאמֹ֑ר הִנֵּ֤ה לָכֶם֙ בְּרָכָ֔ה מִשְּׁלַ֖ל אֹיְבֵ֥י יְהוָֽה׃

ו כת כן[26] 27 לַאֲשֶׁ֥ר בְּבֵֽית־אֵ֖ל[a] וְלַאֲשֶׁ֥ר בְּרָמֽוֹת־נֶ֖גֶב

ל . ה חס בליש וכל אורית דכות[27] וְלַאֲשֶׁ֥ר בְּיַתִּֽר׃ 28 וְלַאֲשֶׁ֥ר בַּעֲרֹעֵ֖ר

וְלַאֲשֶׁ֥ר בְּשִׂפְמ֖וֹת וְלַאֲשֶׁ֥ר בְּאֶשְׁתְּמֹֽעַ׃ ס

ל . ל 29 וְלַאֲשֶׁ֥ר[a] בְּרָכָ֖ל וְלַאֲשֶׁ֕ר בְּעָרֵ֖י הַיְּרַחְמְאֵלִ֑י

וְלַאֲשֶׁ֖ר בְּעָרֵ֥י הַקֵּינִֽי׃ 30 וְלַאֲשֶׁ֥ר בְּחָרְמָ֛ה

ה[28] שם קריה ב מנה בליש וְלַאֲשֶׁ֥ר בְּבוֹר[a]־עָשָׁ֖ן וְלַאֲשֶׁ֥ר בַּעֲתָֽךְ׃

31 וְלַאֲשֶׁ֥ר בְּחֶבְר֖וֹן וּֽלְכָל־הַמְּקֹמ֛וֹת אֲשֶׁר־הִֽתְהַלֶּךְ־שָׁ֥ם דָּוִ֖ד ה֥וּא 31

כה וַאֲנָשָֽׁיו׃ פ

ל **31** 1 וּפְלִשְׁתִּ֖ים נִלְחָמִ֣ים בְּיִשְׂרָאֵ֑ל וַיָּנֻ֜סוּ אַנְשֵׁ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל מִפְּנֵי֙ **31**

ג פְלִשְׁתִּ֔ים וַיִּפְּל֥וּ חֲלָלִ֖ים בְּהַ֥ר הַגִּלְבֹּֽעַ׃ 2 וַיַּדְבְּק֣וּ פְלִשְׁתִּ֔ים אֶת־ 2

ו וכל אורית דכות ב מ ד שָׁא֖וּל וְאֶת־בָּנָ֑יו וַיַּכּ֣וּ פְלִשְׁתִּ֗ים אֶת־יְהוֹנָתָ֛ן וְאֶת־אֲבִינָדָ֥ב וְאֶת־מַלְכִּי־

ג . ד[1] ב מנה בליש שׁ֖וּעַ בְּנֵ֥י שָׁאֽוּל׃ 3 וַתִּכְבַּ֤ד הַמִּלְחָמָה֙ אֶל[a]־שָׁא֔וּל וַיִּמְצָאֻ֥הוּ הַמּוֹרִ֖ים 3

ט[2] . ל אֲנָשִׁ֣ים בַּקָּ֑שֶׁת [b]וַיָּ֥חֶל מְאֹ֖ד מֵהַמּוֹרִֽים[b]׃ 4 וַיֹּ֣אמֶר שָׁא֡וּל לְנֹשֵׂ֣א כֵלָ֡יו 4

ב . ג מל[3] . ל שְׁלֹ֣ף חַרְבְּךָ֣ ׀ וְדָקְרֵ֣נִי בָ֠הּ פֶּן־יָב֞וֹאוּ הָעֲרֵלִ֣ים הָאֵ֗לֶּה וּדְקָרֻ֙נִי֙

לה וְהִתְעַלְּלוּ־בִ֔י וְלֹ֤א אָבָה֙ נֹשֵׂ֣א כֵלָ֔יו כִּ֥י יָרֵ֖א מְאֹ֑ד וַיִּקַּ֤ח שָׁאוּל֙ אֶת־

לה הַחֶ֔רֶב וַיִּפֹּ֖ל עָלֶֽיהָ׃ 5 וַיַּ֥רְא נֹשֵֽׂא־כֵלָ֖יו כִּ֣י מֵ֣ת שָׁא֑וּל וַיִּפֹּ֥ל גַּם־ה֛וּא 5

ל . ל . ה . לה ו מנה בליש עַל־חַרְבּ֖וֹ וַיָּ֥מָת עִמּֽוֹ׃ 6 וַיָּ֨מָת שָׁא֜וּל וּשְׁלֹ֤שֶׁת בָּנָיו֙ וְנֹשֵׂ֣א כֵלָ֔יו[a] [b]גַּ֥ם 6

י[4] . ל ומחליפין כָּל־אֲנָשָׁ֛יו[a] בַּיּ֥וֹם הַה֖וּא יַחְדָּֽו׃ 7 וַיִּרְא֣וּ אַנְשֵֽׁי־יִ֠שְׂרָאֵל אֲשֶׁר־בְּעֵ֨בֶר 7

[23] Mm 1594 contra textum, sine Q. [24] Mm 59. [25] Mm 1699. [26] Mm 1700. [27] Mm 4029. [28] Mm 1346.
Cp 31 [1] Mm 948. [2] Mm 4056. [3] Mm 3344. [4] Mm 1664.

23 [b] mlt Mss דינו– cf 𝔊𝔖 ‖ **24** [a] Mss[K] הורד ‖ **25** [a] mlt Mss בי׳ cf 𝔗[Ms]𝔙 ‖ **26** [a] 𝔊[Mss] 𝔏[94]𝔖 pr cop ‖ **27** [a] 𝔊[-Mss] *ἐν Βαιθσο(υ)ρ*, 𝔏[93] *in Bethor* ‖ **29** [a] 𝔊[-O]𝔏[93] pr mlt vb ‖ **30** [a] mlt Mss בכ(ו)ר cf 𝔗[Mss] ‖ **Cp 31,3** [a] nonn Mss על cf 1 Ch 10,3 ‖ [b–b] 𝔊 *καὶ ἐτραυματίσθη* (𝔊[Lp] *ἐτραυμάτισαν αὐτὸν*) *εἰς τὰ ὑποχόνδρια*, 𝔏[93.94] *et sauciatus est in congressione illa*, 𝔙 *et vulneratus est* … ‖ **6** [a–a] > 𝔊[-OL] ‖ [b] mlt Mss וגם cf 𝔖𝔗[f].

הָעֵמֶק וַאֲשֶׁר ׀ בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן כִּי־נָסוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל וְכִי־מֵתוּ שָׁאוּל — לא פסוק כי וכי[5] . ב
וּבָנָיו וַיַּעַזְבוּ אֶת־הֶעָרִים[a] וַיָּנֻסוּ וַיָּבֹאוּ פְלִשְׁתִּים וַיֵּשְׁבוּ בָּהֶן׃ ס — ג[6]
8 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיָּבֹאוּ פְלִשְׁתִּים לְפַשֵּׁט אֶת־הַחֲלָלִים וַיִּמְצְאוּ אֶת־
9 שָׁאוּל וְאֶת־שְׁלֹשֶׁת בָּנָיו נֹפְלִים בְּהַר הַגִּלְבֹּעַ׃ 9 וַיִּכְרְתוּ אֶת־רֹאשׁוֹ — לב בנביא כ מנה בסיפ
וַיַּפְשִׁטוּ אֶת־כֵּלָיו וַיְשַׁלְּחוּ בְאֶרֶץ־פְּלִשְׁתִּים סָבִיב לְבַשֵּׂר בֵּית[a] — ב . ד[7] וכל אורית דכות ב מ א
10 עֲצַבֵּיהֶם וְאֶת־הָעָם׃ 10 וַיָּשִׂמוּ אֶת־כֵּלָיו בֵּית עַשְׁתָּרוֹת וְאֶת־גְּוִיָּתוֹ — יב[8] . לה[9]
11 תָּקְעוּ בְּחוֹמַת בֵּית שָׁן[a]׃ 11 וַיִּשְׁמְעוּ אֵלָיו[a] יֹשְׁבֵי יָבֵישׁ גִּלְעָד אֵת — ו[10]
12 אֲשֶׁר־עָשׂוּ פְלִשְׁתִּים לְשָׁאוּל׃ 12 וַיָּקוּמוּ כָּל־אִישׁ חַיִל וַיֵּלְכוּ כָל־ — ט מל[11]
הַלַּיְלָה וַיִּקְחוּ אֶת־גְּוִיַּת שָׁאוּל וְאֵת גְּוִיֹּת בָּנָיו מֵחוֹמַת בֵּית שָׁן[a] וַיָּבֹאוּ[b] — ל . ב חד חס וחד מל[12] . ל[12]
13 יָבֵשָׁה וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָם שָׁם׃ 13 וַיִּקְחוּ אֶת־עַצְמֹתֵיהֶם וַיִּקְבְּרוּ תַחַת־ — ג חד מל וב חס
הָאֶשֶׁל בְּיָבֵשָׁה וַיָּצֻמוּ שִׁבְעַת יָמִים׃ פ — ג חד מל וב חס

1 1 וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת שָׁאוּל וְדָוִד שָׁב מֵהַכּוֹת אֶת־הָעֲמָלֵק[a] וַיֵּשֶׁב — ד . ל
2 דָּוִד[b] בְּצִקְלָג יָמִים שְׁנָיִם׃ 2 וַיְהִי ׀ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וְהִנֵּה אִישׁ בָּא מִן־ — ב[1] . ל
הַמַּחֲנֶה מֵעִם שָׁאוּל וּבְגָדָיו קְרֻעִים וַאֲדָמָה עַל־רֹאשׁוֹ וַיְהִי בְּבֹאוֹ — ד . ב וחס[2] . ז[3] . לב בנביא כ מנה בסיפ
3 אֶל־דָּוִד וַיִּפֹּל[a] אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ׃ 3 וַיֹּאמֶר לוֹ דָּוִד אֵי מִזֶּה תָּבוֹא — לא . ב[4]
4 וַיֹּאמֶר אֵלָיו מִמַּחֲנֵה יִשְׂרָאֵל נִמְלָטְתִּי׃ 4 וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד מֶה־הָיָה — ד . כו[5]
הַדָּבָר הַגֶּד־נָא לִי וַיֹּאמֶר [a]אֲשֶׁר־נָס הָעָם מִן־הַמִּלְחָמָה וְגַם[a]־הַרְבֵּה
5 נָפַל מִן־הָעָם וַיָּמֻתוּ[b] וְגַם שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן בְּנוֹ מֵתוּ׃ 5 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־
6 הַנַּעַר [a]הַמַּגִּיד לוֹ אֵיךְ יָדַעְתָּ כִּי־מֵת[a] שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן בְּנוֹ׃ 6 וַיֹּאמֶר
הַנַּעַר ׀ [a]הַמַּגִּיד לוֹ[a] נִקְרֹא נִקְרֵיתִי[b] בְּהַר הַגִּלְבֹּעַ וְהִנֵּה שָׁאוּל נִשְׁעָן — ל . ב חד כת י וחד כת א[6]
7 עַל־חֲנִיתוֹ וְהִנֵּה הָרֶכֶב וּבַעֲלֵי הַפָּרָשִׁים הִדְבִּקֻהוּ׃ 7 וַיִּפֶן אַחֲרָיו — ל וחס
8 וַיִּרְאֵנִי וַיִּקְרָא אֵלָי[a] וָאֹמַר הִנֵּנִי׃ 8 וַיֹּאמֶר לִי מִי־אָתָּה וַיֹּאמַר[a] אֵלָיו — ה[7] . ואמר חד מן ד[8] כת כן וקר ק

[5] Mm 2059. [6] Mm 1701. [7] Mm 1702. [8] Mm 1055. [9] וישמו def contra Mp חס ד 1S 6,11.15, cf Mp sub loco. [10] Mm 1703. [11] Mm 1663. [12] Mp sub loco.
Cp 1 [1] Mp sub loco. [2] Mm 1704. [3] Mm 1705. [4] Mm 1706. [5] Mm 592. [6] Mm 1707. [7] Mm 1479. [8] Mm 3960.

7 [a] 𝔊 τὰς πόλεις αὐτῶν cf 𝔙 et 1Ch 10,7 ‖ 9 [a] 𝔊 τοῖς cf $\mathfrak{C}^{93.94}$ et 1Ch 10,9 ‖ 10 [a] pc Mss citt שאן cf Jdc 1,27 ‖ 11 [a] > Ms $𝔊^{-OL^{p}}$𝔖𝔙; pc Mss כל cf 1Ch 10,11 ‖ 12 [a] pc Mss cit שאן cf Jdc 1,27 ‖ [b] 𝔊 καὶ φέρουσιν cf 𝔖.
Cp 1,1 [a] nonn Mss (י)קִ– cf 𝔊 ‖ [b] > Ms 𝔙 ‖ 2 [a] $𝔊^{LA}$ + ἐπὶ πρόσωπον cf 𝔙 ‖ 4 [a–a] > $𝔊^{A}$ ‖ [b] $𝔊^{BAMss}$ sg; > $𝔊^{LMss}$𝔖 cf 2,23[a] ‖ 5 [a–a] 𝔖 *hwnj 'jkn' mjtw* ‖ 6 [a–a] > $𝔊^{Ms}$𝔖 ‖ [b] nonn Mss citt נקראתי ‖ 7 [a] permlt Mss אֵלַי ‖ 8 [a] mlt Mss ut Q cf Vrs.

9 עֲמָלֵקִי אָנֹכִי׃ 9 וַיֹּאמֶר אֵלַי עֲמָד־נָא עָלַי וּמֹתְתֵנִי כִּי אֲחָזַנִי הַשָּׁבָץ
10 כִּי־כָל־ᵃעוֹדᵇ נַפְשִׁי בִּי׃ 10 וָאֶעֱמֹד עָלָיו וַאֲמֹתְתֵהוּ כִּי יָדַעְתִּי כִּי לֹא
יִחְיֶה אַחֲרֵי נִפְלוֹ וָאֶקַּח הַנֵּזֶר ׀ אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁוֹ וְאֶצְעָדָה אֲשֶׁר עַל־
11 זְרֹעוֹ וָאֲבִיאֵם אֶל־אֲדֹנִי הֵנָּה׃ 11 וַיַּחֲזֵק דָּוִד בִּבְגָדוᵃ וַיִּקְרָעֵם וְגַם
12 כָּל־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ 12 וַיִּסְפְּדוּ וַיִּבְכּוּ וַיָּצֻמוּ עַד־הָעָרֶב עַל־
שָׁאוּל וְעַל־יְהוֹנָתָן בְּנוֹ וְעַל־עַם יְהוָהᵃ וְעַל־בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי נָפְלוּ
13 בֶּחָרֶב׃ ס 13 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־הַנַּעַר הַמַּגִּיד לוֹ אֵי מִזֶּה אָתָּה
14 וַיֹּאמֶר בֶּן־אִישׁ גֵּר עֲמָלֵקִי אָנֹכִי׃ 14 וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד אֵיךְ לֹא יָרֵאתָ
15 לִשְׁלֹחַ יָדְךָ לְשַׁחֵת אֶת־מְשִׁיחַ יְהוָה׃ 15 וַיִּקְרָא דָוִד לְאַחַד מֵהַנְּעָרִים
16 וַיֹּאמֶר גַּשׁ פְּגַע־בּוֹ וַיַּכֵּהוּ וַיָּמֹת׃ 16 וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד דָּמְיךָᵃ עַל־
רֹאשֶׁךָ כִּי פִיךָ עָנָה בְךָ לֵאמֹר אָנֹכִי מֹתַתִּי אֶת־מְשִׁיחַ יְהוָה׃ ס
17 וַיְקֹנֵן דָּוִד אֶת־הַקִּינָה הַזֹּאת עַל־שָׁאוּל וְעַל־יְהוֹנָתָן בְּנוֹ׃ 17
18 וַיֹּאמֶר לְלַמֵּד בְּנֵי־יְהוּדָהᵃ קָשֶׁתᵇ הִנֵּה כְתוּבָה עַל־סֵפֶר הַיָּשָׁר׃ 18
19 הַצְּבִי יִשְׂרָאֵל עַל־בָּמוֹתֶיךָ חָלָל אֵיךְ נָפְלוּ גִבּוֹרִים׃
20 אַל־תַּגִּידוּ בְגַת אַלᵃ־תְּבַשְּׂרוּ בְּחוּצֹת אַשְׁקְלוֹן
פֶּן־תִּשְׂמַחְנָה בְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים פֶּןᵇ־תַּעֲלֹזְנָה בְּנוֹת הָעֲרֵלִים׃
21 הָרֵי בַגִּלְבֹּעַ אַל־טַל וְאַל־מָטָר עֲלֵיכֶם ᵃוּשְׂדֵי תְרוּמֹתᵃ
כִּי שָׁם נִגְעַל מָגֵן גִּבּוֹרִים מָגֵן שָׁאוּל בְּלִיᵇ מָשִׁיחַᶜ בַּשָּׁמֶן׃
22 מִדַּם חֲלָלִים מֵחֵלֶבᵃ גִּבּוֹרִים קֶשֶׁת יְהוֹנָתָן לֹא נָשׂוֹגᵇ אָחוֹר
וְחֶרֶב שָׁאוּל לֹא תָשׁוּב רֵיקָם׃
23 שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן הַנֶּאֱהָבִים וְהַנְּעִימִם בְּחַיֵּיהֶם וּבְמוֹתָם לֹא נִפְרָדוּ
מִנְּשָׁרִים קַלּוּ מֵאֲרָיוֹתᵃ גָּבֵרוּ׃
24 בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל אֶלᵃ־שָׁאוּל בְּכֶינָה הַמַּלְבִּשְׁכֶםᵇ שָׁנִי עִם־עֲדָנִים
הַמַּעֲלֶה עֲדִי זָהָב עַל לְבוּשְׁכֶןᶜ׃

ב חד חס וחד מל[9]. ל. ל
ל
יח וכל חיו יחיה דכות[10]. ל. לב בנביא כ מנה בסיפ. ל
בבגדיו ק
ה[11]
יג[12] וכל מלכים ישעיה וירמיה דכות ב מ יא. כ[13] וכל ירמיה ויחזק דכות ב מ יח
לא
ד
ז[14]
ל. ל. ד. דמך ק
ל. ל[15]
ג ב חס וחד מל[16]. ה[11]
ב
ג ב מל וחד חס[17]
כו ר״פ אל אל[18]. ל כת כן[19]
ל. ל. ב חד כת ה וחד מן ו[20] כת י וכל רות דכות ב מ ב. ג ול מל[21]
ל בסיפ
ל כת ש
ל ר״פ[22]. ל. ב מל
ה ד מנה בטע. ל
ג[23] בליש וכל לשון בכיה על ב מ ג. ל. ד[24] חס ול בליש
ל

[9] Mm 1458. [10] Mm 107. [11] Mm 4067. [12] Mm 324. [13] Mm 953. [14] Mm 1207. [15] Mm 2047. [16] Mm 1724. [17] Mm 2552. [18] Mm 3261. [19] Mp sub loco. [20] Mm 2329. [21] Mm 1708. [22] Mm 978. [23] Mm 2898. [24] Mm 3833.

9 ᵃ > 𝔊^{L} ‖ ᵇ > Ms 𝔊^{BA}𝔖 ‖ **11** ᵃ mlt Mss ut Q cf Vrs ‖ **12** ᵃ 𝔊 *Ιουδα* (ex par ישראל) ‖ **16** ᵃ mlt Mss ut Q ‖ **18** ᵃ 𝔊^{L} pr *Ισραηλ καί* ‖ ᵇ > 𝔊$^{-AMs}$ ‖ **20** ᵃ mlt Mss 𝔊𝔖𝔙 ואל ‖ ᵇ 𝔊^{Mss}𝔖𝔙^{Mss} pr cop ‖ **21** ᵃ⁻ᵃ 𝔊^{L} *τὰ ὕψη σου ὄρη θανάτου* cf 𝔏$^{93.94}$ *montes mortis*, θ′ *θανάτου* ‖ ᵇ > 𝔖 ‖ ᶜ mlt Mss Q$^{2 Mss}$ מָשׁוּחַ; in 𝔖 pertinet ad Saul ‖ **22** ᵃ pc Mss מחרב ‖ ᵇ mlt Mss נסוג ‖ **23** ᵃ nonn Mss ומ׳ cf 𝔊$^{-L}$𝔖𝔗^{Mss} ‖ **24** ᵃ nonn Mss על cf 𝔖𝔗 et 3,32ᶜ sed etiam Ez 27,31 ‖ ᵇ nonn Mss citt ־כן ‖ ᶜ nonn Mss ־כם; Ms 𝔊$^{-L}$𝔖 ־שיכן.

25 אֵ֚יךְ נָפְל֣וּ גִבֹּרִ֔ים בְּת֖וֹךְ הַמִּלְחָמָ֑ה — ל חס[25]
יְה֣וֹנָתָ֔ן [a]עַל־בָּמוֹתֶ֖יךָ חָלָֽל[a]׃ — ג ב מל וחד חס[26]
26 צַר־לִ֣י עָלֶ֗יךָ אָחִי֙ יְה֣וֹנָתָ֔ן נָעַ֥מְתָּ לִּ֖י מְאֹ֑ד — ב ול בסיפ
נִפְלְאַ֤תָה[a] אַֽהֲבָֽתְךָ֙ לִ֔י מֵאַהֲבַ֖ת נָשִֽׁים׃ — ל
27 אֵ֚יךְ נָפְל֣וּ גִבּוֹרִ֔ים וַיֹּאבְד֖וּ כְּלֵ֥י מִלְחָמָֽה[a]׃ פ — ב[27]

2 1 וַֽיְהִ֣י אַֽחֲרֵי־כֵ֗ן וַיִּשְׁאַל֩ דָּוִ֨ד בַּֽיהוָ֤ה ׀ לֵאמֹר֙ הַאֶֽעֱלֶ֗ה בְּאַחַת֙ — ה
עָרֵ֣י יְהוּדָ֔ה וַיֹּ֧אמֶר יְהוָ֛ה אֵלָ֖יו עֲלֵ֑ה וַיֹּ֧אמֶר דָּוִ֛ד אָ֥נָה אֶעֱלֶ֖ה וַיֹּ֥אמֶר
2 חֶבְרֹֽנָה׃ 2 וַיַּ֤עַל שָׁם֙ דָּוִ֔ד וְגַ֖ם שְׁתֵּ֣י נָשָׁ֑יו אֲחִינֹ֙עַם֙ הַיִּזְרְעֵלִ֔ית[a] וַאֲבִיגַ֕יִל — ט ול חס[1]. ה
3 אֵ֖שֶׁת נָבָ֥ל הַכַּרְמְלִֽי[b]׃ 3 [a]וַאֲנָשָׁ֧יו[b] אֲשֶׁר־עִמּ֛וֹ [c]הֶעֱלָ֥ה דָוִ֖ד[c] אִ֣ישׁ וּבֵית֑וֹ — כה. יא וכל ד״ה דכות. ג. ו[2]
4 וַיֵּשְׁב֖וּ בְּעָרֵ֥י חֶבְרֽוֹן[a]׃ 4 וַיָּבֹ֙אוּ֙ אַנְשֵׁ֣י יְהוּדָ֔ה וַיִּמְשְׁחוּ־שָׁ֣ם אֶת־דָּוִ֔ד
לְמֶ֖לֶךְ[a] עַל־בֵּ֣ית יְהוּדָ֑ה — יג[3] וכל מלכים ישעיה וירמיה דכות ב מ יא
וַיַּגִּ֤דוּ לְדָוִד֙ לֵאמֹ֔ר[b] אַנְשֵׁי֙ יָבֵ֣ישׁ גִּלְעָ֔ד אֲשֶׁ֥ר[c] קָבְר֖וּ אֶת־שָׁאֽוּל׃ ס
5 וַיִּשְׁלַ֤ח דָּוִד֙ מַלְאָכִ֔ים אֶל־אַנְשֵׁ֖י יָבֵ֣ישׁ גִּלְעָ֑ד וַיֹּ֣אמֶר אֲלֵיהֶ֗ם בְּרֻכִ֤ים — ג ב מל וחד חס[4]
אַתֶּם֙ לַֽיהוָ֔ה אֲשֶׁ֨ר עֲשִׂיתֶ֜ם הַחֶ֣סֶד הַזֶּ֗ה עִם־[a]אֲדֹנֵיכֶם֙ עִם־שָׁא֔וּל
6 וַֽתִּקְבְּר֖וּ אֹתֽוֹ׃ 6 וְעַתָּ֕ה יַֽעַשׂ־יְהוָ֥ה עִמָּכֶ֖ם חֶ֣סֶד וֶאֱמֶ֑ת וְגַ֣ם אָנֹכִ֗י — ב. ה[5]
אֶעֱשֶׂ֤ה אִתְּכֶם֙ הַטּוֹבָ֣ה [a]הַזֹּ֔את אֲשֶׁ֥ר[a] עֲשִׂיתֶ֖ם הַדָּבָ֥ר הַזֶּֽה׃ 7 וְעַתָּ֣ה ׀ — ב. יא חס את
תֶּחֱזַ֣קְנָה יְדֵיכֶ֗ם וִֽהְיוּ֙ לִבְנֵי־חַ֔יִל כִּי־מֵ֖ת אֲדֹנֵיכֶ֣ם שָׁא֑וּל וְגַם־אֹתִ֗י — ה. ז[6]
מָֽשְׁח֧וּ בֵית־יְהוּדָ֛ה [a]לְמֶ֖לֶךְ[b] עֲלֵיהֶֽם[a]׃ פ
8 וְאַבְנֵ֣ר בֶּן־נֵ֔ר שַׂר־צָבָ֖א[a] אֲשֶׁ֣ר לְשָׁא֑וּל לָקַ֗ח אֶת־[b]אִ֥ישׁ בֹּ֙שֶׁת֙[b] — ג
9 בֶּן־שָׁא֔וּל וַיַּעֲבִרֵ֖הוּ מַחֲנָֽיִם׃ 9 וַיַּמְלִכֵ֙הוּ֙ אֶל־הַגִּלְעָ֔ד וְאֶל־הָֽאֲשׁוּרִ֖י[a] — ב וחס[7]. ל. ה[8]
וְאֶל־יִזְרְעֶ֑אל וְעַל־אֶפְרַ֙יִם֙ וְעַל־בִּנְיָמִ֔ן וְעַל־יִשְׂרָאֵ֖ל כֻּלֹּֽה[b]׃ פ — ב. ג[9] כת ה וכל ירמיה ויחזק ותרי עשר דכות ב מ ג
10 בֶּן־אַרְבָּעִ֨ים שָׁנָ֜ה [a]אִֽישׁ־בֹּ֣שֶׁת[a] בֶּן־שָׁא֗וּל בְּמָלְכוֹ֙ עַל־יִשְׂרָאֵ֔ל — ב ר״פ[10]. ל

[25] Mm 3633. [26] Mm 2552. [27] Mm 933. Cp 2 [1] Mm 1302. [2] Mm 3090. [3] Mm 324. [4] Mm 3395. [5] Mm 143. [6] Mm 1773. [7] Mm 1616. [8] Mm 1592. [9] Mm 2264. [10] Mm 1323.

25 [a–a] 𝔊^LMss θ′ *εἰς θάνατον ἐτραυματίσθης (ἐμοί)* ‖ **26** [a] 𝔊^Lp *ἐπέπεσεν ἐπ' ἐμέ/ἐμοί* ‖ **27** [a] 𝔊^L θ′α′(?) *ἐπιθυμητά* cf 2 Ch 36,19 ‖ **Cp 2,2** [a] mlt Mss עאלית– cf 𝔗 ‖ [b] pc Mss לית– ‖ **3** [a–a] 𝔖^AC *wdwjd wgbrwhj ʿmh slqw w'nšj bjth w(')jtbw bḥbrwn* ‖ [b] 𝔊^-OL *καὶ οἱ ἄνδρες* cf 𝔙 ‖ [c–c] > 𝔊^-O ‖ **4** [a] 𝔊^-Ms 𝔖𝔗^-f 𝔙 verb, sed cf 𝔊𝔙 7[b] ‖ [b] 𝔊^-L + *ὅτι* cf 𝔖𝔙 ‖ [c] > 𝔊^-L cf [b] ‖ **5** [a] 𝔔 על, 𝔊 *ἐπί* ‖ **6** [a–a] 𝔙 *eo quod* cf Dt 28,47 1 S 26,21 ‖ **7** [a–a] 𝔔]עלהם לן, 𝔊 *ἐφ' ἑαυτὸν εἰς βασιλέα* ‖ [b] 𝔖𝔗^-f verb ut alibi cf 4[a] ‖ **8** [a] 𝔔 pr ה ‖ [b–b] 𝔊^Ms α′σ′θ′ *Εισβααλ* cf 𝔏^93.94; nonn Mss איש(־)בשת ‖ **9** [a] 𝔖 *gšwr*, 𝔙 *Ges(s)uri*, 𝔗 *(d)bjt 'šr*, sed cf Jdc 1,32 ‖ [b] pc Mss כלו ‖ **10** [a–a] 𝔊^Ms *Εισβααλ*; pc Mss אישבשת.

11 וּשְׁתַּיִם שָׁנִיםb מָלָךְ אַךְ בֵּית יְהוּדָה הָיוּ אַחֲרֵי דָוִד׃ 11 וַיְהִי מִסְפַּר
הַיָּמִים אֲשֶׁר הָיָה דָוִד מֶלֶךְ בְּחֶבְרוֹן עַל־בֵּית יְהוּדָה שֶׁבַע שָׁנִים יג11 וכל מלכים ישעיה וירמיה דכות ב מ״א
12 וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים׃ ס 12 וַיֵּצֵא אַבְנֵר בֶּן־נֵר וְעַבְדֵי aאִישׁ־בֹּשֶׁתa
13 בֶּן־שָׁאוּל מִמַּחֲנַיִם גִּבְעוֹנָהb׃ 13 וְיוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה וְעַבְדֵי דָוִד יָצְאוּ ב חד מל וחד חס12
וַיִּפְגְּשׁוּם עַל־בְּרֵכַת גִּבְעוֹן יַחְדָּו וַיֵּשְׁבוּ אֵלֶּה עַל־הַבְּרֵכָה מִזֶּה וְאֵלֶּה ל ומל
14 עַל־הַבְּרֵכָה מִזֶּה׃ 14 וַיֹּאמֶר אַבְנֵר אֶל־יוֹאָב יָקוּמוּ נָא הַנְּעָרִים
15 וִישַׂחֲקוּ לְפָנֵינוּ וַיֹּאמֶר יוֹאָב יָקֻמוּ׃ 15 וַיָּקֻמוּ וַיַּעַבְרוּ בְמִסְפָּר שְׁנֵים ל . ז חס13
עָשָׂר לְבִנְיָמִןa bוּלְאִישׁ בֹּשֶׁתb בֶּן־שָׁאוּל וּשְׁנֵים עָשָׂר מֵעַבְדֵי דָוִד׃ ג14
16 וַיַּחֲזִקוּ אִישׁ ׀ בְּרֹאשׁ רֵעֵהוּ וְחַרְבּוֹ בְּצַד רֵעֵהוּ וַיִּפְּלוּ יַחְדָּו וַיִּקְרָא 16 ו15 בליש וחד מן ד חס . ג16 מנה בליש . לה17
17 לַמָּקוֹם הַהוּא חֶלְקַת הַצֻּרִים אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן׃ 17 וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה קָשָׁה
עַד־מְאֹד בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּנָּגֶף אַבְנֵר וְאַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי עַבְדֵי דָוִד׃ יח18
18 וַיִּהְיוּ־שָׁםa שְׁלֹשָׁה בְּנֵי צְרוּיָה יוֹאָב וַאֲבִישַׁי וַעֲשָׂהאֵל וַעֲשָׂהאֵל קַל 18 ל
19 בְּרַגְלָיו bכְּאַחַד הַצְּבָיִםb אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה׃ 19 וַיִּרְדֹּף עֲשָׂהאֵל אַחֲרֵי יב19 . ל וחס
אַבְנֵר וְלֹא־נָטָה לָלֶכֶת עַל־הַיָּמִין וְעַל־הַשְּׂמֹאולa מֵאַחֲרֵי אַבְנֵר׃ ל
20 וַיִּפֶן אַבְנֵר אַחֲרָיו וַיֹּאמֶר הַאַתָּה זֶה עֲשָׂהאֵל וַיֹּאמֶר אָנֹכִי׃ 20 ה20
21 וַיֹּאמֶר לוֹ אַבְנֵר נְטֵה לְךָ עַל־יְמִינְךָ אוֹ עַל־שְׂמֹאלֶךָ וֶאֱחֹז לְךָ 21 ב חד מל וחד חס21 . ב22
אֶחָד מֵהַנְּעָרִים וְקַח־לְךָ אֶת־חֲלִצָתוֹ וְלֹא־אָבָה עֲשָׂהאֵל לָסוּר יג23 . ל
22 מֵאַחֲרָיו׃ 22 וַיֹּסֶף עוֹד אַבְנֵר לֵאמֹר אֶל־עֲשָׂהאֵל סוּר לְךָ מֵאַחֲרָי כי
23 לָמָּה אַכֶּכָּה אַרְצָה וְאֵיךְ אֶשָּׂא פָנַי אֶל־יוֹאָב אָחִיךָ׃ 23 וַיְמָאֵן לָסוּר ה דגש דסמיכ24 . ל . כג . ל בסיפ
וַיַּכֵּהוּ אַבְנֵר בְּאַחֲרֵי הַחֲנִית אֶל־הַחֹמֶשׁ וַתֵּצֵא הַחֲנִית מֵאַחֲרָיו וַיִּפָּל־
שָׁם וַיָּמָתa תַּחְתָּוb וַיְהִי כָּל־הַבָּא אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־נָפַל שָׁם עֲשָׂהאֵל ב . תחתיו ק חד מן ד25 כת כן למערב
24 וַיָּמֹת וַיַּעֲמֹדוּ׃ 24 וַיִּרְדְּפוּ יוֹאָב וַאֲבִישַׁי אַחֲרֵי אַבְנֵר וְהַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה ב
וְהֵמָּה בָּאוּ עַד־גִּבְעַת אַמָּהa אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי־גִיחַb דֶּרֶךְc מִדְבַּר גִּבְעוֹןd׃ ל . ל
25 וַיִּתְקַבְּצוּ בְנֵי־בִנְיָמִן אַחֲרֵי אַבְנֵר וַיִּהְיוּ לַאֲגֻדָּה אֶחָת וַיַּעַמְדוּ עַל 25 ל

[11] Mm 324. [12] Mm 1884. [13] Mm 1709. [14] Mm 1710. [15] Mm 2483. [16] Mm 1711. [17] Mm 2840. [18] Mm 2952. [19] Mm 361. [20] Mm 198. [21] Mm 1712. [22] Ex 4,4. [23] Mm 936. [24] Mm 3274. [25] Mm 3472.

10 b mlt Mss שנה ‖ **12** a–a cf 10a–a ‖ b 𝔊Ms *γαβαα*, 𝔊MsL α′θ′ *βουνός* cf 24d, 𝔗f *lgb't*, sed cf 1R 3,4 ‖ **15** a 𝔔𝔊 לבני ב׳ ‖ b–b 𝔊Ms *Εισβααλ*, 𝔔 איש]; nonn Mss ולאיש(־)בשת ‖ **18** a > pc Mss ‖ b–b pc Mss citt כ׳ הצבאים cf 1Ch 12,9; 𝔊 *ὡσεὶ (καὶ) μία δορκάς* cf Gn 49,16 ‖ **19** a permlt Mss מאל– ‖ **23** a > 𝔖 cf 1,4b ‖ b mlt Mss ut Q ‖ **24** a α′θ′ *ὑδραγωγός* cf 𝔖 *jm'*, 𝔙 *aquae ductus* ‖ b 𝔊Mss *Γαι*, α′σ′θ′ *φάραγγος*, 𝔙 *vallis* ‖ c 𝔖 pr *b*, 𝔙 pr *et* ‖ d 𝔊L α′θ′ *βουνός* cf 12b.

26 רֹאשׁ־גִּבְעָה אֶחָת׃ 26 וַיִּקְרָא אַבְנֵר אֶל־יוֹאָב וַיֹּאמֶר הֲלָנֶצַח תֹּאכַל ל
חֶרֶב הֲלוֹא יָדַעְתָּה כִּי־מָרָה תִהְיֶה בָּאַחֲרוֹנָה וְעַד־מָתַי לֹא־תֹאמַר ל מל[26] . ב מל . ל
27 לָעָם לָשׁוּב מֵאַחֲרֵי אֲחֵיהֶם׃ 27 וַיֹּאמֶר יוֹאָב חַי הָאֱלֹהִים[a] כִּי לוּלֵא[b] ל . ד כת א[27]
28 דִּבַּרְתָּ כִּי אָז מֵהַבֹּקֶר נַעֲלָה הָעָם אִישׁ מֵאַחֲרֵי אָחִיו׃ 28 וַיִּתְקַע יוֹאָב ג[28]
בַּשּׁוֹפָר וַיַּעַמְדוּ כָּל־הָעָם וְלֹא־יִרְדְּפוּ[a] עוֹד אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא־ ל . ד[29]
29 יָסְפוּ עוֹד לְהִלָּחֵם׃ 29 וְאַבְנֵר וַאֲנָשָׁיו הָלְכוּ בָּעֲרָבָה כֹּל הַלַּיְלָה כה
30 הַהוּא וַיַּעַבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן וַיֵּלְכוּ כָּל־הַבִּתְרוֹן וַיָּבֹאוּ מַחֲנָיִם׃ 30 וְיוֹאָב ל ומל
שָׁב מֵאַחֲרֵי אַבְנֵר וַיִּקְבֹּץ אֶת־כָּל־הָעָם וַיִּפָּקְדוּ מֵעַבְדֵי דָוִד תִּשְׁעָה־ ג[30]
31 עָשָׂר אִישׁ וַעֲשָׂה־אֵל׃ 31 וְעַבְדֵי דָוִד הִכּוּ מִבִּנְיָמִן [a]וּבְאַנְשֵׁי אַבְנֵר[a] ל
32 שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים אִישׁ מֵתוּ[b]׃ 32 וַיִּשְׂאוּ אֶת־עֲשָׂהאֵל וַיִּקְבְּרֻהוּ מג
בְּקֶבֶר אָבִיו אֲשֶׁר בֵּית[a] לָחֶם וַיֵּלְכוּ כָל־הַלַּיְלָה יוֹאָב וַאֲנָשָׁיו וַיֵּאֹר כה . ל
3 לָהֶם בְּחֶבְרוֹן׃ 3 1 וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה אֲרֻכָּה[a] בֵּין בֵּית שָׁאוּל וּבֵין ג[1]
בֵּית דָּוִד וְדָוִד הֹלֵךְ וְחָזֵק וּבֵית שָׁאוּל הֹלְכִים[b] וְדַלִּים׃ ס ב . ב[2]
2 וַיִּלָּדוּ[a] לְדָוִד בָּנִים בְּחֶבְרוֹן וַיְהִי בְכוֹרוֹ אַמְנוֹן לַאֲחִינֹעַם ויולדו ק חד מן ה[3] בליש . ג מל[4]
3 הַיִּזְרְעֵאלִת[b]׃ 3 וּמִשְׁנֵהוּ כִלְאָב[a] לַאֲבִגַל[b] [c]אֵשֶׁת נָבָל[c] הַכַּרְמְלִי[d] ה ב מנה חס . לאביגיל ק
4 וְהַשְּׁלִשִׁי אַבְשָׁלוֹם בֶּן־מַעֲכָה בַּת־תַּלְמַי מֶלֶךְ גְּשׁוּר׃ 4 וְהָרְבִיעִי ג[5] חס וכל ד"ה דכות ב מ ז
5 אֲדֹנִיָּה בֶן־חַגִּית וְהַחֲמִישִׁי שְׁפַטְיָה בֶן־[a]אֲבִיטָל׃ 5 וְהַשִּׁשִּׁי יִתְרְעָם ה . ל
לְעֶגְלָה אֵשֶׁת דָּוִד אֵלֶּה יֻלְּדוּ לְדָוִד בְּחֶבְרוֹן׃ פ ה חס
6 וַיְהִי בִּהְיוֹת הַמִּלְחָמָה בֵּין בֵּית שָׁאוּל וּבֵין בֵּית דָּוִד וְאַבְנֵר
7 הָיָה מִתְחַזֵּק בְּבֵית שָׁאוּל׃ 7 וּלְשָׁאוּל פִּלֶגֶשׁ וּשְׁמָהּ[a] רִצְפָּה בַת־[b]אַיָּה ל . ב חס
8 וַיֹּאמֶר[c] אֶל־אַבְנֵר מַדּוּעַ בָּאתָה אֶל־פִּילֶגֶשׁ אָבִי׃ 8 וַיִּחַר לְאַבְנֵר ל מל[6]

[26]Mm 1713. [27]Mm 1714. [28]Mm 1715. [29]Mm 1716. [30]Mm 3959. **Cp 3** [1]Mm 2623. [2]Mm 507. [3]Mm 1717. [4]Mm 281. [5]Mm 506. [6]Mm 1713.

27 [a] Vrs tetragrammaton consuetudinis cs ‖ [b] pc Mss לולי cf 1S 25,34 ‖ **28** [a] pc Mss רדפו cf 𝔗-f ‖ **31** [a–a] 𝔊-L *τῶν ἀνδρῶν A.* 𝔔]מאנשין; 𝔊L *ἐκ τοῦ λαοῦ A.*, 𝔖 *wmn gbr' d'.*, 𝔙 *et de viris qui erant cum A.*; > 𝔏116 ‖ [b] 𝔊-L *παρ' αὐτοῦ*, 𝔏116 *ab illo* cf Jdc 19,2; > 𝔊L𝔖; 𝔙 *qui et mortui sunt* ‖ **32** [a] nonn Mss 'בב cf 𝔗Mss sed etiam 1S 17,15 ‖ **Cp 3,1** [a] 𝔊 *ἐπὶ πολύ*, 𝔏116 *magna*, 𝔗 *tqjp* ‖ [b] 𝔔 הולך ‖ **2** [a] mlt Mss 𝔔 (sg) ut Q ‖ [b] 𝔔 היזרעלית; 𝔊-AMss *Ἰσραηλίτιδος* cf 𝔏116 ‖ **3** [a] 𝔔]דלו, 𝔊 *Δαλουια* cf 𝔊L 1Ch 3,1 et 𝔏116 *da*[; 𝔖 *klb* cf 1Ch 3,1, α'σ'θ' *Αβια* ‖ [b] mlt Mss 𝔔 ut Q; permlt Mss 'לְאָב ‖ [c–c] > 𝔊𝔏116 ‖ [d] 𝔊 *τῆς Καρμηλίας*, 𝔏116 *de [...]lo* cf 1Ch 3,1 ‖ **4** [a] 𝔔 ל cf 𝔊 ‖ **7** [a] > 𝔔𝔊-L ‖ [b] nonn Mss באת ‖ [c] pc Mss cit + איש בשת cf α'σ'θ'𝔙, 𝔔]שאול..., 𝔊 + *Μεμφιβοσθε υἱὸς Σαουλ*, 𝔖 *'šbšwl* cf 4,1[a].

מאד על־דברי[a] איש־בשת ויאמר הראש כלב אנכי [b]אשר ליהודה[b] ל̇ וכל ד״ה דכות ב מ א . ל . ה̇[8] בטע וכל זקף אתנח וס״פ דכות ב מ א
היום אעשה־חסד עם־בית | שאול אביך אל־[c]אחיו ואל־מרעהו ל בסיפ
[d]ולא המציתך ביד־דוד[d] ותפקד עלי עון האשה היום׃ 9 כה־ ל
9 יעשה אלהים לאבנר וכה יסיף לו כי כאשר נשבע יהוה לדוד כי־ יד כת כן
כן אעשה־לו[a]׃ 10 להעביר הממלכה מבית שאול ולהקים את־ ל
10 כסא דוד על־ישראל ועל־יהודה מדן ועד־באר שבע׃ 11 ולא־
11 יכל עוד להשיב את[a]־אבנר דבר [b]מיראתו אתו[b]׃ ס 12 וישלח ל
12 אבנר מלאכים | אל־דוד [a]תחתו[b] לאמר למי־ארץ לאמר[a c] כרתה תחתיו ק̇ חד מן ד̇[9] כת כן למערב
בריתך אתי והנה[d] ידי עמך להסב אליך את־כל־ישראל׃ 13 ויאמר
13 טוב אני אכרת אתך ברית אך דבר אחד אנכי שאל מאתך לאמר ג
לא־תראה את־פני כי | אם־לפני[a] הביאך את מיכל בת־שאול
[b]בבאך לראות את־פני[b]׃ ס 14 וישלח דוד מלאכים אל־איש־ ב̇[10]
14 בשת בן־שאול לאמר תנה את־אשתי את־מיכל אשר ארשתי[a] לי כו פסוק את את ומילה חדה בניה׳ יט מנה בנביא
במאה ערלות פלשתים׃ 15 וישלח איש בשת ויקחה מעם איש[a] ה̇ . ל בטע
15 מעם[b] פלטיאל בן־לוש[c]׃ 16 וילך אתה אישה [a]הלוך ובכה[a] אחריה ליש ק̇ . כה[11]
16 עד־בחרים ויאמר אליו אבנר לך שוב וישב׃ 17 ודבר־ ג חס . ב בס״פ[12] . יה
17 אבנר היה עם־זקני ישראל לאמר גם־תמול גם־שלשם הייתם ל̇[10] . ב . ד חס וכל אורית דכות ב מ ב
מבקשים את־דוד למלך[a] עליכם׃ 18 ועתה עשו כי יהוה אמר כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[13]
18 אל־דוד לאמר ביד | דוד עבדי הושיע[a] את־עמי ישראל מיד ב̇[14]
פלשתים ומיד כל־איביהם׃ 19 וידבר גם־אבנר באזני בנימין וילך ב בליש[10] . לו . יו מל[15]
19 גם־אבנר לדבר באזני דוד בחברון את כל־אשר־טוב בעיני לו . יד בסיפ
ישראל ובעיני כל־בית בנימן׃ 20 ויבא אבנר אל־דוד חברון[a] ל . ל
20

[7] Mm 1718. [8] Mm 1571. [9] Mm 3472. [10] Mp sub loco. [11] Mm 1506. [12] Mm 1719. [13] Mm 958. [14] Mm 1720. [15] Mm 262.

8 [a] 𝔊 sg ‖ [b–b] > 𝔊𝔏[93.94]; 𝔙 *adversum J.* ‖ [c] nonn Mss 𝔊𝔏[93.94]𝔖𝔗[f]𝔙 ואל ‖ [d–d] 𝔊 *καὶ οὐκ ηὐτομόλησα εἰς τὸν οἶκον Δ.* cf 𝔏[93.94] ‖ **9** [a] 𝔊[-O] + *ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ* ‖ **11** [a] pc Mss אל ‖ [b–b] Vrs om suff ‖ **12** [a–a] 𝔊[-L] *εἰς θαιλαμ οὗ ἦν* (𝔊[AMs] *θε/ηλαμου γῆν*) *παραχρῆμα λέγων*, 𝔊[L] *εἰς Χεβρων* cf α′σ′[Ms], 𝔖 *lm'mr mn' hj 'r'* ‖ [b] mlt Mss ut Q ‖ [c] > pc Mss ‖ [d] nonn Mss הנה ‖ **13** [a] > 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b–b] > 𝔖 ‖ **14** [a] pc Mss ארסתי ‖ **15** [a] Vrs + suff 3 f sg ‖ [b] > 2 Mss ‖ [c] mlt Mss ut Q; 𝔊[-O] alit cf 23,26 1S 25,44 1Ch 7,37 ‖ **16** [a–a] > 𝔊[-L], sed cf? Jer 41,6 ‖ **17** [a] Vrs verb ‖ **18** [a] mlt Mss אושׁ׳, Vrs 1 sg ‖ **20** [a] nonn Mss ׳בח cf 𝔊𝔖𝔙.

וְאִתּוֹ עֶשְׂרִים אֲנָשִׁים וַיַּעַשׂ דָּוִד לְאַבְנֵר וְלַאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־אִתּוֹ מִשְׁתֶּה׃ ח[16]
ס̊ כג 21 וַיֹּאמֶר אַבְנֵר אֶל־דָּוִד אָקוּמָה ׀ וְאֵלֵכָה וְאֶקְבְּצָה אֶל־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ ג[17]. ב[18]. ל
אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל וְיִכְרְתוּ אִתְּךָ בְּרִית וּמָלַכְתָּ בְּכֹל אֲשֶׁר־תְּאַוֶּה נַפְשֶׁךָ ב
22 וַיְשַׁלַּח[a] דָּוִד אֶת־אַבְנֵר וַיֵּלֶךְ בְּשָׁלוֹם׃ 22 וְהִנֵּה עַבְדֵי דָוִד וְיוֹאָב כב[19]. ל
בָּא[a] מֵהַגְּדוּד וְשָׁלָל רָב עִמָּם הֵבִיאוּ וְאַבְנֵר אֵינֶנּוּ עִם־דָּוִד בְּחֶבְרוֹן ח̇ סביר לשון רבים. ל. לג קמ[20]
23 כִּי שִׁלְּחוֹ וַיֵּלֶךְ בְּשָׁלוֹם׃ 23 וְיוֹאָב וְכָל־הַצָּבָא אֲשֶׁר־אִתּוֹ בָּאוּ וַיַּגִּדוּ[a] ל
לְיוֹאָב לֵאמֹר בָּא־אַבְנֵר בֶּן־נֵר אֶל־הַמֶּלֶךְ[b] וַיְשַׁלְּחֵהוּ וַיֵּלֶךְ בְּשָׁלוֹם׃ ד
24 וַיָּבֹא יוֹאָב אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר מֶה עָשִׂיתָה הִנֵּה[a]־בָא אַבְנֵר אֵלֶיךָ ה מל
25 לָמָּה־זֶּה שִׁלַּחְתּוֹ וַיֵּלֶךְ[b] הָלוֹךְ[c]׃ 25 יָדַעְתָּ אֶת־אַבְנֵר בֶּן־נֵר כִּי ל. יב פסוק את את ואת את
לְפַתֹּתְךָ בָּא וְלָדַעַת אֶת־מוֹצָאֲךָ וְאֶת־מִבוֹאֶךָ[a] וְלָדַעַת אֵת כָּל־אֲשֶׁר ל. ה[21]. מובאך ק. ה[21]
26 אַתָּה עֹשֶׂה׃ 26 וַיֵּצֵא יוֹאָב מֵעִם דָּוִד וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אַחֲרֵי אַבְנֵר
27 וַיָּשִׁבוּ אֹתוֹ מִבּוֹר הַסִּרָה וְדָוִד לֹא יָדָע׃ 27 וַיָּשָׁב אַבְנֵר חֶבְרוֹן וַיַּטֵּהוּ[a] ל[22]. ג חס בליש[23]. ג[24]
יוֹאָב אֶל־תּוֹךְ[b] הַשַּׁעַר[b] לְדַבֵּר אִתּוֹ בַּשֶּׁלִי וַיַּכֵּהוּ שָׁם הַחֹמֶשׁ[c] וַיָּמָת ל
28 בְּדַם עֲשָׂה־אֵל[d] אָחִיו[e]׃ 28 וַיִּשְׁמַע דָּוִד מֵאַחֲרֵי כֵן וַיֹּאמֶר נָקִי אָנֹכִי ג[25]. ל
29 וּמַמְלַכְתִּי מֵעִם יְהוָה עַד־עוֹלָם מִדְּמֵי[a] אַבְנֵר בֶּן־נֵר׃ 29 יָחֻלוּ[a] ל. ט ומן ראש דמלכים עד ויירא כל ישראל דכות[26]. ל
עַל־רֹאשׁ יוֹאָב וְאֶל[b] כָּל־בֵּית אָבִיו[c] וְאַל־יִכָּרֵת מִבֵּית יוֹאָב זָב
30 וּמְצֹרָע וּמַחֲזִיק בַּפֶּלֶךְ וְנֹפֵל בַּחֶרֶב וַחֲסַר־לָחֶם׃ 30 וְיוֹאָב וַאֲבִישַׁי ל. ל. ב. ב
אָחִיו הָרְגוּ לְאַבְנֵר עַל אֲשֶׁר הֵמִית אֶת־עֲשָׂהאֵל אֲחִיהֶם בְּגִבְעוֹן ד
31 בַּמִּלְחָמָה׃ פ 31 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־יוֹאָב וְאֶל־כָּל־הָעָם אֲשֶׁר־
אִתּוֹ קִרְעוּ בִגְדֵיכֶם וְחִגְרוּ שַׂקִּים וְסִפְדוּ לִפְנֵי אַבְנֵר וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד
32 הֹלֵךְ אַחֲרֵי הַמִּטָּה׃ 32 וַיִּקְבְּרוּ אֶת־אַבְנֵר בְּחֶבְרוֹן וַיִּשָּׂא[a] הַמֶּלֶךְ
33 אֶת[b]־קוֹלוֹ וַיֵּבְךְּ אֶל[c]־קֶבֶר אַבְנֵר וַיִּבְכּוּ כָּל־הָעָם׃ פ 33 וַיְקֹנֵן ג[27] בליש וכל לשון בכיה על ב מ ג. ג ב חס וחד מל[28]. ג[29]

[16]Mm 1551. [17]Mm 1721. [18]Mm 219. [19]Mm 59. [20]Mm 264. [21]Mm 1722. [22]Mm 910. [23]Mm 1723. [24]Mm 4072. [25]Mm 1785. [26]Mm 3417. [27]Mm 2898. [28]Mm 1724. [29]Mm 1725.

21 [a] sic L, mlt Mss Edd 'וַיְ ‖ **22** [a] 2 Mss Seb 𝔊𝔖𝔗[-Buxt]𝔙 pl ‖ **23** [a] 𝔊[-L] ἀπηγγέλη cf 𝔖? et 6,12 ‖ [b] 𝔔𝔊 דויד ‖ **24** [a] 𝔔 הן ‖ [b] 𝔊 + ἐν εἰρήνῃ cf 𝔖[B*] ex par 21.22.23 ‖ [c] 𝔊 ἢ οὐκ, 𝔖 l' (init 25) ‖ **25** [a] mlt Mss ut Q ‖ **27** [a] 𝔔 ונה[... ‖ [b–b] 𝔊 ἐκ πλαγίων cf Nu 3,29 ‖ [c] nonn Mss pr אל, 2 Mss cit pr על, 𝔔 עד, Vrs pr praepos cf 2,23 etc ‖ [d] permlt Mss עשהאל, sed cf 23,24, pc Mss 𝔔 עשאל ‖ [e] 𝔔 אחיהו ‖ **28** [a] 𝔔𝔊[L] ודם ‖ **29** [a] 𝔔 יחו[ל ‖ [b] nonn Mss 𝔔 Seb ועל cf 𝔖𝔗[-Buxt] ‖ [c] 𝔔 יואב ‖ **32** [a] sic L, mlt Mss Edd 'וי ‖ [b] > 𝔔 ‖ [c] pc Mss cit על cf 𝔖𝔗 et 1,24[a].

צא הַמֶּ֖לֶךְ אֶלᵃ־אַבְנֵ֣ר וַיֹּאמַ֑ר
הַכְּמ֥וֹת נָבָ֖ל יָמ֥וּת אַבְנֵֽר׃
34 ᵃיָדֶ֣ךָᵇ לֹֽא־אֲסֻר֗וֹתᵃ וְרַגְלֶ֙יךָ֙ ᶜלֹֽא־לִנְחֻשְׁתַּ֣יִם הֻגָּ֔שׁוּᶜ
ב חד מל וחד חס[30] כִּנְפ֛וֹל לִפְנֵ֥י בְנֵֽי־עַוְלָ֖ה נָפָ֑לְתָּ
35 ב וַיֹּסִ֥פוּ ᵈכָל־הָעָ֖םᵈ לִבְכּ֥וֹת עָלָֽיו׃ 35 וַיָּבֹ֣אᵃ כָל־הָעָ֗ם לְהַבְר֨וֹתᵇ אֶת־
יא[31] דָּוִ֥ד לֶ֙חֶם֙ בְּע֣וֹד הַיּ֔וֹם וַיִּשָּׁבַ֨ע דָּוִ֜ד לֵאמֹ֗ר כֹּ֣ה יַעֲשֶׂה־לִּ֤י אֱלֹהִים֙ וְכֹ֣ה
36 יד כת כן . ל יֹסִ֔יף כִּ֣יᶜ אִם־לִפְנֵ֣י בֽוֹא־הַשֶּׁ֗מֶשׁ אֶטְעַם־לֶ֖חֶם א֥וֹ כָל־מְאֽוּמָה׃ 36 וְכָל־
י . יד בסיפ הָעָ֣ם הִכִּ֔ירוּ וַיִּיטַ֖ב בְּעֵינֵיהֶ֑ם כְּכֹלᵃ אֲשֶׁ֤ר עָשָׂה֙ הַמֶּ֔לֶךְ בְּעֵינֵ֥יᵇ כָל־ᶜ
37 ו[32] . לה וכל ר״פ דכות הָעָ֖ם טֽוֹבᵈ׃ 37 וַיֵּדְע֧וּ כָל־הָעָ֛ם וְכָל־יִשְׂרָאֵ֖ל בַּיּ֣וֹם הַה֑וּא כִּ֣י לֹ֤א
38 הָֽיְתָה֙ מֵֽהַמֶּ֔לֶךְ לְהָמִ֖ית אֶת־אַבְנֵ֥ר בֶּן־נֵֽר׃ פ 38 וַיֹּ֥אמֶר הַמֶּ֖לֶךְ
ל[33] . ח[34] אֶל־עֲבָדָ֑יו הֲל֣וֹא תֵדְע֔וּ כִּי־שַׂ֣ר וְגָד֗וֹלᵃ נָפַ֛ל הַיּ֥וֹם הַזֶּ֖ה בְּיִשְׂרָאֵֽלᵇ׃
39 ט ר״פ וכל תרי עשר דכות[35] 39 וְאָנֹכִ֨י הַיּ֥וֹם ᵃרַךְ֙ וּמָשׁ֣וּחַ מֶ֔לֶךְᵃ וְהָאֲנָשִׁ֥ים הָאֵ֛לֶּה בְּנֵ֥י צְרוּיָ֖ה קָשִׁ֣ים
נז וכל תלים דכות ב מ א מִמֶּ֑נִּי יְשַׁלֵּ֧ם יְהוָ֛ה לְעֹשֵׂ֥ה הָרָעָ֖ה כְּרָעָתֽוֹ׃ פ
4 ל . לה וכל ר״פ דכות 4 1 וַיִּשְׁמַ֣ע בֶּן־ᵃשָׁא֗וּל כִּ֣י מֵ֤ת אַבְנֵר֙ בְּחֶבְר֔וֹן וַיִּרְפּ֖וּ יָדָ֑יו וְכָל־
2 ב . יז בטע[1] יִשְׂרָאֵ֖ל נִבְהָֽלוּ׃ 2 וּשְׁנֵ֣י אֲנָשִׁ֣ים שָׂרֵֽי־גְדוּדִ֣ים הָי֣וּ בֶן־ᵃשָׁא֡וּל שֵׁם֩ הָאֶחָ֨ד
ל מל בסיפ בַּעֲנָ֜ה וְשֵׁ֣ם הַשֵּׁנִ֣י רֵכָ֗ב בְּנֵ֛י רִמּ֥וֹן הַבְּאֶֽרֹתִ֖יᵇ מִבְּנֵ֣י בִנְיָמִ֑ן כִּ֚י גַּם־בְּאֵר֔וֹתᶜ
3 תֵּחָשֵׁ֖ב עַל־בִּנְיָמִֽן׃ 3 וַיִּבְרְח֥וּ הַבְּאֵרֹתִ֖ים גִּתָּ֑יְמָה וַיִּֽהְיוּ־שָׁ֣ם גָּרִ֔ים עַ֖ד
4 ל ומל הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃ ס 4 וְלִיה֣וֹנָתָן֙ בֶּן־שָׁא֔וּל בֵּ֖ן נְכֵ֣ה רַגְלָ֑יִם בֶּן־חָמֵ֣שׁ
ג חס בליש[2] . ל שָׁנִ֣ים הָיָ֗הᵃ בְּבֹ֨א שְׁמֻעַ֤ת שָׁאוּל֙ וִיהוֹנָתָ֔ן מִֽיִּזְרְעֶ֔אל וַתִּשָּׂאֵ֤הוּ אֹֽמַנְתּוֹ֙
5 ו בטע בסיפ . ל . ל וַתָּנֹ֔ס וַיְהִ֞י בְּחָפְזָ֥הּ לָנ֛וּס וַיִּפֹּ֥ל וַיִּפָּסֵ֖חַ וּשְׁמ֥וֹ מְפִיבֹֽשֶׁתᵇ׃ 5 וַיֵּ֨לְכ֜וּ בְּנֵֽי־
ל . ד חס[3] רִמּ֤וֹן הַבְּאֵֽרֹתִי֙ רֵכָ֣ב וּבַעֲנָ֔ה וַיָּבֹ֙אוּ֙ כְּחֹ֣ם הַיּ֔וֹם אֶל־בֵּ֖ית אִ֣ישׁ בֹּ֑שֶׁת
6 ד . ג[4] וְה֣וּא שֹׁכֵ֔ב אֵ֖ת מִשְׁכַּ֥ב הַֽצָּהֳרָֽיִם׃ 6 וְ֠הֵנָּהᵃ בָּ֜אוּ עַד־ᵇתּ֤וֹךְ הַבַּ֙יִת֙

[30]Mm 1726. [31]Mm 3286. [32]Mm 3174. [33]Mp sub loco. [34]Mm 1674. [35]Mm 1472. Cp 4 [1]Mm 3998. [2]Mm 1727. [3]Mm 2271. [4]Mm 1728.

33 ᵃ pc Mss 𝔔 citt על cf 1,17 ‖ **34** ᵃ⁻ᵃ 𝔔 א[...]בזקים ‖ ᵇ mlt Mss ידיך cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ ᶜ⁻ᶜ 𝔔 ש[.]לא הגן[.]ם בנחשן ‖ ᵈ⁻ᵈ > 𝔔 ‖ **35** ᵃ 𝔖 *w'mrw* ‖ ᵇ nonn Mss להכ׳ ‖ ᶜ 𝔖 *lj* ‖ **36** ᵃ > 𝔊^O; 𝔊𝔖𝔙 om כ ‖ ᵇ 𝔖 pr *wšpr*, 𝔗^f pr cop ‖ ᶜ > 𝔊^{-L} ‖ ᵈ > 𝔊^{-OA}𝔖𝔙 ‖ **38** ᵃ Ms 𝔊^{Mss}𝔖 ג׳ ‖ ᵇ nonn Mss (𝔖) מי׳ ‖ **39** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *συγγενὴς καὶ καθεσταμένος* (𝔊^O *κατε[σ]πασμένος*) *ὑπὸ (τοῦ) βασιλέως* cf 𝔏^{91.93.94}, 𝔖 *dhl 'n'. whzjt 'n' mlk'. (d ...)*, 𝔗 *hdjwṭ wmrb' lmlkw* (𝔗^{Mss} ... *lmlk'*) ‖ **Cp 4,1** ᵃ 𝔔 pr מפיב[...], 𝔊 pr *Μεμφιβοσθε*; 𝔖 pr *'šbšwl* ut 3,7ᶜ ‖ **2** ᵃ 𝔔?𝔊 pr nom proprium ut 1ᵃ ‖ ᵇ sic L, mlt Mss Edd הבאֵ׳ ‖ ᶜ nonn Mss בארת ‖ **4** ᵃ 𝔔 ויהי; 𝔊 *καὶ οὗτος* ‖ ᵇ 𝔊^L *Μεμφιβααλ* ‖ **6** ᵃ 𝔊 *καὶ ἰδού* cf 𝔖𝔗 *wh'* ‖ ᵇ nonn Mss אל; > pc Mss.

7 לִקְחֵי חִטִּים וַיַּכֻּהוּ אֶל־הַחֹמֶשׁ וְרֵכָב וּבַעֲנָה אָחִיו נִמְלָטוּ׃ 7 וַיָּבֹאוּ ג חס[5] . ב וחס
הַבַּיִת וְהוּא־שֹׁכֵב עַל־מִטָּתוֹ בַּחֲדַר מִשְׁכָּבוֹ וַיַּכֻּהוּ וַיְמִתֻהוּ [a]וַיָּסִירוּ ב וחס . ו ג[6] מנה חס
אֶת־רֹאשׁוֹ[a] וַיִּקְחוּ [b]אֶת־רֹאשׁוֹ[b] וַיֵּלְכוּ דֶּרֶךְ הָעֲרָבָה כָּל־הַלָּיְלָה׃ לב בנביא כ מנה בסיפ . לב בנביא כ מנה בסיפ . ג[7]
8 וַיָּבִאוּ אֶת־רֹאשׁ אִישׁ־בֹּשֶׁת אֶל־דָּוִד חֶבְרוֹן[a] וַיֹּאמְרוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ לו . ז פסוק דמיין בטע
הִנֵּה־רֹאשׁ אִישׁ־בֹּשֶׁת בֶּן־שָׁאוּל אֹיִבְךָ אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ אֶת־נַפְשֶׁךָ וַיִּתֵּן
9 יְהוָה לַאדֹנִי הַמֶּלֶךְ נְקָמוֹת הַיּוֹם הַזֶּה מִשָּׁאוּל וּמִזַּרְעוֹ׃ ס 9 וַיַּעַן ל
דָּוִד אֶת־רֵכָב ׀ וְאֶת־בַּעֲנָה אָחִיו בְּנֵי רִמּוֹן הַבְּאֵרֹתִי וַיֹּאמֶר לָהֶם חַי־ כב[8] וכל ד״ה ועזרא דכות ב מ ה חס בליש
10 יְהוָה אֲשֶׁר־פָּדָה אֶת־נַפְשִׁי מִכָּל־צָרָה׃ 10 כִּי הַמַּגִּיד לִי לֵאמֹר הִנֵּה־ ל
מֵת שָׁאוּל וְהוּא־הָיָה כִמְבַשֵּׂר בְּעֵינָיו[a] וָאֹחֲזָה בוֹ וָאֶהְרְגֵהוּ בְּצִקְלָג ל . ל . ב . ב
11 אֲשֶׁר[b] לְתִתִּי־לוֹ בְּשֹׂרָה׃ 11 אַף כִּי־אֲנָשִׁים רְשָׁעִים הָרְגוּ אֶת־אִישׁ־ כ[9] . ג חס
צַדִּיק בְּבֵיתוֹ עַל־מִשְׁכָּבוֹ וְעַתָּה הֲלוֹא אֲבַקֵּשׁ אֶת־דָּמוֹ מִיֶּדְכֶם
12 וּבִעַרְתִּי אֶתְכֶם מִן־הָאָרֶץ׃ 12 וַיְצַו דָּוִד אֶת־הַנְּעָרִים וַיַּהַרְגוּם וַיְקַצְּצוּ יח פסוק את את ואת ואת . ל . ב
אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם וַיִּתְלוּ עַל־הַבְּרֵכָה בְּחֶבְרוֹן וְאֵת רֹאשׁ ב[10] . ב
[a]אִישׁ־בֹּשֶׁת[a] [b]לָקָחוּ[c] וַיִּקְבְּרוּ[d][b] בְּקֶבֶר־אַבְנֵר[e] בְּחֶבְרוֹן[f]׃ פ

5 1 וַיָּבֹאוּ כָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־דָּוִד חֶבְרוֹנָה וַיֹּאמְרוּ[a] לֵאמֹר[b] ט[1] ח מנה מל . ג
2 הִנְנוּ עַצְמְךָ וּבְשָׂרְךָ אֲנָחְנוּ׃ 2 גַּם־אֶתְמוֹל גַּם־שִׁלְשׁוֹם בִּהְיוֹת שָׁאוּל ד[2] . ל . ג
מֶלֶךְ עָלֵינוּ אַתָּה [a]הָיִיתָה מוֹצִיא[a] וְהַמֵּבִי[b] אֶת־יִשְׂרָאֵל[c] וַיֹּאמֶר יְהוָה ג חד כת י וב כת תרי י[3] . היית המוציא[4] והמביא ק ק חד מן ט חס א בליש
לְךָ אַתָּה תִרְעֶה אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאַתָּה תִּהְיֶה לְנָגִיד עַל־ ו . כז בטע ה[5] מנה בליש
3 יִשְׂרָאֵל׃ 3 וַיָּבֹאוּ כָּל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־הַמֶּלֶךְ חֶבְרוֹנָה וַיִּכְרֹת לָהֶם ט[1] ח מנה מל
הַמֶּלֶךְ דָּוִד בְּרִית[a] בְּחֶבְרוֹן לִפְנֵי יְהוָה וַיִּמְשְׁחוּ[b] אֶת־דָּוִד לְמֶלֶךְ[c]
4 עַל־יִשְׂרָאֵל[d]׃ פ 4 בֶּן־שְׁלֹשִׁים שָׁנָה דָּוִד בְּמָלְכוֹ אַרְבָּעִים[a] שָׁנָה ל ס״פ[4]
5 מָלָךְ׃ 5 בְּחֶבְרוֹן מָלַךְ עַל־יְהוּדָה שֶׁבַע שָׁנִים וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים
וּבִירוּשָׁלַםִ מָלַךְ שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה עַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה׃ כא . כ ג מנה בסיפ

[5]Mm 1729. [6]Mm 2127. [7]Mm 1730. [8]Mm 11. [9]Nu 22,13. [10]Mm 3769. Cp 5 [1]Mm 1302. [2]Mm 1297. [3]Mm 1755 [4]Mp sub loco. [5]Mm 4158.

7 [a–a] > 𝔖𝔙 ‖ [b–b] > 𝔊[L] ‖ 8 [a] pc Mss 'בח ‖ 10 [a] 𝔊 ἐνώπιόν μου cf 𝔖 ‖ [b] 𝔖 *hlp d* ‖ 12 [a–a] 𝔔 מפיבשת ‖ [b–b] > 𝔊𝔏[115] ‖ [c] 𝔔 לקח ‖ [d] Ms ־רהו cf 𝔖𝔗[Mss] ‖ [e] 𝔊 + *υἱοῦ Νηρ* cf 𝔏[115] (consuetudinis cs) ‖ [f] > 𝔊[Mss] ‖ Cp 5,1 [a] > 𝔔; nonn Mss + לו, 2 Mss + אליו cf 𝔊[OB]𝔖𝔗[Mss]; > 𝔏[115]𝔙 ‖ [b] > 2 Mss 𝔊𝔖𝔗[Mss] ‖ 2 [a–a] nonn Mss ut Q ‖ [b] nonn Mss ut Q ‖ [c] Mss interv ‖ 3 [a] > pc Mss ‖ [b] pc Mss + שם cf 𝔗[Mss] ‖ [c] 𝔖𝔗[Mss] verb cf 2,7[a] ‖ [d] 𝔊 pr *πάντα* cf 𝔏[115] et 5 ‖ 4 [a] nonn Mss 'וא cf 𝔊𝔖𝔗[Mss]𝔙.

6 וילך המלך[a] ואנשיו ירושלם אל־היבסי יושב הארץ ויאמר[b] 6
לדוד לאמר לא־תבוא הנה כי אם־הסירך העורים והפסחים
לאמר לא־יבוא דוד הנה׃ 7 וילכד דוד את מצדת ציון היא עיר 7
דוד׃ 8 ויאמר דוד ביום ההוא כל־מכה יבסי ויגע בצנור[a] ואת־ 8
הפסחים ואת־העורים שנאו[b] נפש דוד על־כן יאמרו עור ופסח
לא יבוא אל־הבית׃ 9 וישב דוד במצדה ויקרא־לה עיר דוד ויבן 9
דוד[a] סביב [b]מן־המלוא וביתה[c]׃ 10 וילך דוד הלוך וגדול ויהוה ס̊כג 10
אלהי[a] צבאות עמו׃ פ 11 וישלח חירם מלך־צר[a] מלאכים אל־ 11
דוד ועצי ארזים וחרשי עץ וחרשי אבן[b] קיר[c] ויבנו־בית לדוד׃
12 וידע דוד כי־הכינו יהוה למלך על־ישראל [a]וכי נשא ממלכתו 12
בעבור[a] עמו ישראל׃ ס 13 ויקח דוד עוד פלגשים ונשים 13
מירושלם אחרי באו מחברון[a] ויולדו [b]עוד לדוד[b] בנים ובנות׃
14 ואלה שמות הילדים לו בירושלם שמוע ושובב ונתן ושלמה׃ 14
15 ויבחר ואלישוע ונפג ויפיע׃ 16 ואלישמע ואלידע ואליפלט׃ פ 15 16
17 וישמעו פלשתים כי־משחו את־דוד למלך[a] על־ישראל 17
ויעלו כל־פלשתים לבקש את־דוד וישמע דוד וירד אל־
המצודה׃ 18 ופלשתים באו וינטשו בעמק רפאים׃ 19 וישאל 18 19
דוד ביהוה לאמר האעלה אל־פלשתים התתנם בידי[a] ויאמר
יהוה אל־דוד עלה כי־נתן אתן את־הפלשתים בידך[b]׃ 20 ויבא 20
דוד בבעל[a]־פרצים ויכם שם דוד[b] ויאמר[c] פרץ יהוה את־איבי
לפני כפרץ מים על־כן קרא שם־המקום ההוא בעל[d] פרצים׃
21 ויעזבו־שם את־עצביהם[a] וישאם דוד ואנשיו[b]׃ פ 22 ויספו 21 22

כה . ה חס . מט מל בנביא ה מנה בסיפ
ל . ל
ד חס
ה חס ול בליש . ל
שנאי ק חד מן מח[6] כת ו וקר י
ד חס
ב[7] . ה[8] . ל בליש[9]
ז פסוק דמיין בטע[10]
לא פסוק כי וכי[11] . כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[12] . ל
ד[13] . ט
ה[14]
ד בנ״ך[10] . ג ב חס וחד מל[15]
ב
כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[12]
ב . ל
ג
ה . ב[16] . ב
ה[17]
ה[18]
ד . ה[18]
כה

[6] Mm 3811. [7] Mm 1731. [8] Mm 1674. [9] Mm 2015. [10] Mp sub loco. [11] Mm 2059. [12] Mm 958. [13] Mm 1732. [14] Mm 1717. [15] Mm 1733. [16] Mm 1734. [17] Mm 1315. [18] Mm 1735.

6 [a] 2 Mss דוד cf 𝔊$^{-L}$; S + *dwjd* ‖ [b] S𝔗^{Mss} pl ‖ **8** [a] 𝔊 *ἐν παραξιφίδι* cf 𝔏$^{115.93.94}$S ‖ [b] mlt Mss ut Q, 𝔔 שנאה ‖ **9** [a] > 𝔊$^{-Ms}$𝔏$^{93.94}$𝔙; 𝔊 + *αὐτὴν / τὴν πόλιν* cf 𝔏$^{93.94}$ ‖ [b–b] > S ‖ [c] 𝔊 *καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ* cf 𝔏$^{115.93.94}$ ‖ **10** [a] > 𝔔𝔊 ‖ **11** [a] permlt Mss צֹר ‖ [b] > 𝔔𝔊^{L}𝔏^{115} ‖ [c] > 𝔊$^{-O}$ ‖ **12** [a–a] S *w'ttrjmt mlkwth 'l*, 𝔗 *w'rj mnṭl'* … ‖ **13** [a] 𝔊^{Mss} *εἰς X.* ‖ [b–b] 𝔔𝔊 לדויד עוד ‖ **17** [a] S𝔗$^{-f}$ verb cf 2,7[a] ‖ **19** [a] nonn Mss C interv ‖ [b] 2 Mss ־דיך cf 𝔊S et 1 S 16,2[c] etc ‖ **20** [a] 𝔊 *ἐκ τῶν ἐπάνω*, 𝔏^{115} *a summo*, 𝔏^{94} *de super*, 𝔏^{93} *de superioribus*, S *lb'l*, 𝔗 *bmjšr* ‖ [b] > 𝔊$^{-L}$𝔏^{115}S^{ABcorr}𝔙 ‖ [c] 𝔊(𝔏^{115}S) + *Δαυιδ* ‖ [d] 𝔊 *ἐπάνω*, 𝔏$^{115.93}$ *de super*, 𝔗 *mjšr* ‖ **21** [a] 𝔊 *τοὺς θεοὺς αὐτῶν*, 𝔏^{115} *deos suos* ‖ [b] 2 Mss 𝔗^{f} pr הוא; 𝔊^{Mss}𝔏^{115} + nonn vb.

23 עוֹד פְּלִשְׁתִּים לַעֲלוֹת וַיִּנָּטְשׁוּ בְּעֵמֶק רְפָאִים׃ 23 וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה — יד[19] וכל אורית ויהושע דכות ב מ ג . ג . ה
וַיֹּאמֶר לֹא תַעֲלֶה[a] הָסֵב [b]אֶל־אַחֲרֵיהֶם[b] וּבָאתָ לָהֶם מִמּוּל בְּכָאִים׃ — ל
24 וִיהִי בְּשָׁמְעֲךָ[a] אֶת־קוֹל צְעָדָה[b] בְּרָאשֵׁי[c] הַבְּכָאִים אָז תֶּחֱרָץ כִּי אָז — לב. כשמעך. ק[20] ד. ל
25 יָצָא יְהוָה לְפָנֶיךָ לְהַכּוֹת בְּמַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים׃ 25 וַיַּעַשׂ דָּוִד כֵּן[a] כַּאֲשֶׁר
צִוָּהוּ יְהוָה וַיַּךְ אֶת־פְּלִשְׁתִּים מִגֶּבַע עַד־[b]בֹּאֲךָ גָזֶר׃ פ — ל[21]. ל
6 1 וַיֹּסֶף עוֹד דָּוִד אֶת־כָּל־בָּחוּר בְּיִשְׂרָאֵל[a] שְׁלֹשִׁים[b] אָלֶף׃ — כו. ה. ב
2 וַיָּקָם ׀ וַיֵּלֶךְ דָּוִד וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ [a]מִבַּעֲלֵי יְהוּדָה[a] לְהַעֲלוֹת מִשָּׁם — גא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג
אֵת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־[b]נִקְרָא שֵׁם[c] שֵׁם יְהוָה צְבָאוֹת יֹשֵׁב הַכְּרֻבִים — ב[1]. ד. יב חס וכל אורית דכות[2]
3 עָלָיו׃ 3 וַיַּרְכִּבוּ אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים[a] אֶל־[b]עֲגָלָה חֲדָשָׁה וַיִּשָּׂאֻהוּ — ד. ד חס[3]
מִבֵּית אֲבִינָדָב אֲשֶׁר בַּגִּבְעָה וְעֻזָּא[c] וְאַחְיוֹ בְּנֵי אֲבִינָדָב נֹהֲגִים אֶת־ — ג כת א[4]
4 הָעֲגָלָה [d]חֲדָשָׁה׃ 4 וַיִּשָּׂאֻהוּ מִבֵּית אֲבִינָדָב אֲשֶׁר בַּגִּבְעָה[d] עִם אֲרוֹן — ד חס[3]
5 הָאֱלֹהִים וְאַחְיוֹ הֹלֵךְ לִפְנֵי הָאָרוֹן׃ 5 וְדָוִד ׀ וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל — יב[5]. כה[6] וכל ירמיה ויחזק דכות ב מ ח
מְשַׂחֲקִים לִפְנֵי יְהוָה בְּכֹל עֲצֵי בְרוֹשִׁים וּבְכִנֹּרוֹת[a] וּבִנְבָלִים וּבְתֻפִּים
6 וּבִמְנַעַנְעִים וּבְצֶלְצֶלִים׃ 6 וַיָּבֹאוּ עַד־גֹּרֶן נָכוֹן[a] וַיִּשְׁלַח עֻזָּא[b][c] אֶל־[d] — ל. ל
7 אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיֹּאחֶז בּוֹ כִּי שָׁמְטוּ הַבָּקָר׃ 7 וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּעֻזָּה[a] — ב[7]
8 וַיַּכֵּהוּ שָׁם הָאֱלֹהִים [b]עַל־הַשַּׁל[b] וַיָּמָת שָׁם עִם אֲרוֹן הָאֱלֹהִים׃ 8 וַיִּחַר — יא זוגין דמטע בטע[8]. ב[9]
לְדָוִד עַל אֲשֶׁר פָּרַץ יְהוָה פֶּרֶץ בְּעֻזָּה[a] וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם[b] הַהוּא פֶּרֶץ
9 עֻזָּה[c] עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ 9 וַיִּרָא דָוִד אֶת־יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמֶר אֵיךְ — יב[10]
10 יָבוֹא אֵלַי אֲרוֹן יְהוָה׃ 10 וְלֹא־אָבָה דָוִד לְהָסִיר אֵלָיו[a] אֶת־אֲרוֹן — כו[11]. כו[11]
11 יְהוָה עַל־[a]עִיר דָּוִד וַיַּטֵּהוּ דָוִד בֵּית עֹבֵד־אֱדוֹם הַגִּתִּי׃ 11 וַיֵּשֶׁב — ד[12]. ג[13]
אֲרוֹן יְהוָה בֵּית עֹבֵד אֱדֹם הַגִּתִּי שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶת־ — כו[11]

[19] Mm 1523. [20] Mp sub loco. [21] Mm 1623. Cp 6 [1] Mm 1736. [2] Mm 543. [3] Mm 1737. [4] Mm 1738. [5] Mm 1447. [6] Mm 953. [7] 1 Ch 13,9. [8] Mm 794. [9] Mm 1739. [10] Mm 1590. [11] Mm 1553. [12] Mm 1740. [13] Mm 4072.

23 [a] 𝔊 + εἰς συνάντησιν αὐτῶν, 𝔏[115] o(b)via illis ‖ [b–b] pc Mss citt 'מֵאַ cf 𝔊𝔏[115]𝔖; pc Mss om אל ‖ **24** [a] mlt Mss ut Q cf 𝔗 ‖ [b] „mlt MSS" (de Rossi) 'הצ ‖ [c] 𝔖𝔗[Mss]𝔙 sg ‖ **25** [a] > Ms citt 𝔊[-L]𝔙 ‖ [b] nonn Mss 𝔗[f] ועד ‖ **Cp 6,1** [a] pc Mss cit 𝔖𝔗 'ישׁ; 𝔊 ἐξ *I.* cf 𝔙 ‖ [b] 𝔊𝔏[93.94] 70 ‖ **2** [a] 𝔔 alit cf 1 Ch 13,6 ‖ [b] 𝔔 pr את ‖ [c] mlt Mss שָׁם cf 𝔖 ‖ **3/4** [a] 𝔊[-L] κυρίου, 𝔗 *djhwh* ut ubique ‖ [b] pc Mss 𝔔 citt על ‖ [c] pc Mss ועזה cf 6[b].7.8 ‖ [d–d] > 𝔊[-O] (homtel) ‖ **5** [a] pc Mss cit 'ב ‖ **6** [a] 𝔔 נודן, 𝔊[BMs] Νω/οδαβ ‖ [b] permlt Mss עזה cf 3[c].7.8 ‖ [c] Ms cit + את ידו cf 𝔔𝔊𝔖𝔗[-Ms]𝔙 ‖ [d] mlt Mss את ‖ **7** [a] mlt Mss עזא– cf 6[b] ‖ [b–b] > 𝔊 ‖ **8** [a] mlt Mss 𝔔 זא– cf 6[b] ‖ [b] 2 Mss 'שם המ ‖ [c] mlt Mss עזא cf 6[b] ‖ **10** [a] mlt Mss אל cf? 𝔖𝔗 *l.*

כד[14] . יב עֹבֵ֣ד[a] אֱדֹ֔ם[b] וְאֶת־כָּל־בֵּיתֽוֹ׃ 12 וַיֻּגַּ֗ד לַמֶּ֣לֶךְ דָּוִד֮ לֵאמֹר֒ בֵּרַ֣ךְ יְהוָ֗ה 12
אֶת־בֵּ֨ית עֹבֵ֤ד אֱדֹם֙ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־ל֔וֹ בַּעֲב֖וּר אֲר֣וֹן הָאֱלֹהִ֑ים[a] וַיֵּ֣לֶךְ
דָּוִ֗ד וַיַּ֜עַל אֶת־אֲר֣וֹן הָאֱלֹהִ֗ים מִבֵּ֨ית עֹבֵ֥ד אֱדֹ֛ם עִ֥יר דָּוִ֖ד בְּשִׂמְחָֽה׃
כו . כו[15] 13 וַיְהִ֗י כִּ֧י צָעֲד֛וּ נֹשְׂאֵ֥י אֲרוֹן־יְהוָ֖ה שִׁשָּׁ֣ה צְעָדִ֑ים וַיִּזְבַּ֥ח שׁ֖וֹר וּמְרִֽיא׃ 13
14 וְדָוִ֛ד מְכַרְכֵּ֥ר בְּכָל־עֹ֖ז לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה וְדָוִ֕ד חָג֖וּר אֵפ֥וֹד בָּֽד׃ 15 וְדָוִד֙ 14 15
יב[16] . כ[17] וכל ירמיה ויחזק דכות ב מ יח . כו[15] וְכָל־בֵּ֣ית[a] יִשְׂרָאֵ֔ל מַעֲלִ֖ים אֶת־אֲר֣וֹן יְהוָ֑ה[b] בִּתְרוּעָ֖ה וּבְק֥וֹל שׁוֹפָֽר׃
ל . כו[16] . ד 16 וְהָיָה֙[a] אֲר֣וֹן יְהוָ֔ה [b]בָּ֖א עִ֣יר דָּוִ֑ד[b] וּמִיכַ֨ל בַּת־שָׁא֜וּל נִשְׁקְפָ֣ה ׀ בְּעַ֣ד 16
ל . ל . ב הַחַלּ֗וֹן וַתֵּ֨רֶא אֶת־הַמֶּ֤לֶךְ דָּוִד֙ מְפַזֵּ֤ז וּמְכַרְכֵּר֙ לִפְנֵ֣י יְהוָ֔ה וַתִּ֥בֶז ל֖וֹ
לו . כו[15] . ל חס בְּלִבָּֽהּ׃ 17 וַיָּבִ֜אוּ אֶת־אֲר֣וֹן יְהוָ֗ה וַיַּצִּ֤גוּ אֹתוֹ֙ בִּמְקוֹמ֔וֹ[a] בְּת֣וֹךְ הָאֹ֔הֶל 17
אֲשֶׁ֥ר נָטָה־ל֖וֹ דָּוִ֑ד וַיַּ֨עַל דָּוִ֥ד עֹל֛וֹת לִפְנֵ֥י יְהוָ֖ה וּשְׁלָמִֽים׃ 18 וַיְכַ֣ל 18
ג מל בסיפ[18] . ד דָּוִ֔ד מֵהַעֲל֥וֹת הָעוֹלָ֖ה וְהַשְּׁלָמִ֑ים וַיְבָ֣רֶךְ אֶת־הָעָ֔ם בְּשֵׁ֖ם יְהוָ֥ה צְבָאֽוֹת׃
ג . ל פסוק לכל לכל[19] . ג[20] 19 וַיְחַלֵּ֨ק לְכָל־הָעָ֜ם לְכָל־הֲמ֣וֹן יִשְׂרָאֵל֮ לְמֵאִ֣ישׁ[a] וְעַד־אִשָּׁה֒ לְאִ֗ישׁ 19
ו[21] זקף פת וכל חקה מדה שנה תורה וא ס פ דכות ב מ א . ב . ב חַלַּ֥ת לֶ֙חֶם֙ אַחַ֔ת וְאֶשְׁפָּ֣ר[b] אֶחָ֔ד וַאֲשִׁישָׁ֖ה אֶחָ֑ת וַיֵּ֥לֶךְ כָּל־הָעָ֖ם אִ֥ישׁ
ט[22] לְבֵיתֽוֹ׃ 20 וַיָּ֥שָׁב דָּוִ֖ד לְבָרֵ֣ךְ[a] אֶת־בֵּית֑וֹ[b] וַתֵּצֵ֞א מִיכַ֣ל בַּת־שָׁא֗וּל 20
ב לִקְרַ֣את דָּוִ֔ד וַתֹּ֗אמֶר[c] מַה־נִּכְבַּ֨ד הַיּ֜וֹם מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֗ל אֲשֶׁ֨ר נִגְלָ֤ה
ב מל בליש . ל . כה[23] . ג חס[24] הַיּוֹם֙ לְעֵינֵי֙ אַמְה֣וֹת עֲבָדָ֔יו כְּהִגָּל֥וֹת נִגְל֖וֹת אַחַ֥ד הָרֵקִֽים[d]׃ 21 וַיֹּ֣אמֶר 21
יח פסוק אל על על[25] דָּוִד֮ אֶל־מִיכַל֒ לִפְנֵ֣י יְהוָ֗ה[a] אֲשֶׁ֨ר[b] בָּֽחַר־בִּ֤י מֵֽאָבִיךְ֙ וּמִכָּל־בֵּית֔וֹ לְצַוֺּ֨ת
ל אֹתִ֥י נָגִ֛יד[c] עַל־עַ֥ם יְהוָ֖ה[d] עַל־[e]יִשְׂרָאֵ֑ל וְשִׂחַקְתִּ֖י[f] [g]לִפְנֵ֥י יְהוָֽה[g]׃
ל וחס . ב חד מן ב מל בליש וחד חס 22 וּנְקַלֹּ֤תִי עוֹד֙ מִזֹּ֔את וְהָיִ֥יתִי שָׁפָ֖ל בְּעֵינָ֑י[a] וְעִם־הָֽאֲמָהוֹת֙ אֲשֶׁ֣ר 22
ל . ל . [26]ל אָמַ֔רְתְּ עִמָּ֖ם אִכָּבֵֽדָה[b]׃ 23 וּלְמִיכַל֙ בַּת־שָׁא֔וּל לֹא־הָ֥יָה לָ֖הּ יָ֑לֶד[a] 23
ל עַ֖ד י֥וֹם מוֹתָֽהּ׃ פ

[14]Mm 2228. [15]Mm 1553. [16]Mm 1447. [17]Mm 953. [18]Mm 1741. [19]Mp sub loco. [20]Mm 4193. [21]Mm 492. [22]Mm 969. [23]Mm 187. [24]Mm 4185. [25]Mm 658. [26]Mm 1742.

11 [a] nonn Mss citt pr בית cf 𝔗[Ms], 𝔊 pr *ὅλον τὸν οἶκον* ‖ [b] pc Mss cit + הגתי cf 𝔖 ‖ **12** [a] 𝔊[L]𝔏[93.94] + nonn vb ‖ **15** [a] > pc Mss 𝔖 ‖ [b] 2 Mss pr ברית cf 𝔙 ‖ **16** [a] 𝔔 ויהי, 𝔊 *καὶ ἐγένετο* cf 1 Ch 15,29 ‖ [b–b] 𝔖 *bbjth ddwjd* ‖ **17** [a] > 𝔖 ‖ **19** [a] pc Mss 'מ cf 𝔗[Buxt] ‖ [b] nonn Mss[G] ־פַּר ‖ **20** [a] 𝔖[AC] *lm'zl*, 𝔖[B] *lm't'* ‖ [b] pc Mss interv ‖ [c] Ms + אליו ‖ [d] 𝔊 *τῶν ὀρχουμένων* cf 𝔏[93.94] *(unus de) saltatoribus*, 𝔙 *(unus de) curris* ‖ **21** [a] 𝔊[-A] + *ὀρχήσομαι* ‖ [b] 𝔊[-O] pr *(καὶ) εὐλογητὸς* (𝔊[L] *καὶ ζῇ*) *κύριος* ‖ [c] mlt Mss 'לְנ cf 𝔊, sed etiam 1R 1,35; 𝔗 *lmhwj (mlk')* ‖ [d] 𝔊 *αὐτοῦ* ‖ [e] pc Mss cit ועל; > 𝔊[O-L]𝔙 ‖ [f] 𝔊 + *καὶ ὀρχήσομαι* ‖ [g–g] > 𝔊[O]𝔙 ‖ **22** [a] Ms ־ניו, 𝔊 *ἐν ὀφθαλμοῖς σου* cf 𝔏[93.94] *ante oculos tuos* ‖ [b] 𝔊 *(μὴ) δοξασθῆναι* ‖ **23** [a] mlt Mss K[Or] ולד cf Gn 11,30.

7 ¹ וַיְהִי כִּי־יָשַׁב הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ וַיהוָה [a]הֵנִיחַ־לוֹ[a] מִסָּבִיב מִכָּל־ ה׳[1]
2 אֹיְבָיו׃ ² וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־נָתָן הַנָּבִיא רְאֵה נָא אָנֹכִי יוֹשֵׁב בְּבֵית ה׳[2]. מט מל בנביא ח מנה בסיפ
3 אֲרָזִים וַאֲרוֹן הָאֱלֹהִים יֹשֵׁב בְּתוֹךְ הַיְרִיעָה׃ ³ וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־הַמֶּלֶךְ
4 כֹּל אֲשֶׁר בִּלְבָבְךָ לֵךְ[a] עֲשֵׂה[b] כִּי יְהוָה עִמָּךְ׃ ס ⁴ וַיְהִי בַּלַּיְלָה
5 הַהוּא[a] וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־נָתָן[b] לֵאמֹר׃ ⁵ לֵךְ וְאָמַרְתָּ אֶל־עַבְדִּי ג[3]
6 אֶל[a]־דָּוִד[b] כֹּה אָמַר יְהוָה הַאַתָּה[c] תִּבְנֶה־לִּי בַיִת[d] לְשִׁבְתִּי׃ ⁶ כִּי לֹא ל
יָשַׁבְתִּי בְּבַיִת לְמִיּוֹם הַעֲלֹתִי אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם[a] וְעַד הַיּוֹם ו[4]. ג[5]. ג ב חס וחד מל. ג
7 הַזֶּה וָאֶהְיֶה מִתְהַלֵּךְ בְּאֹהֶל וּבְמִשְׁכָּן׃ ⁷ בְּכֹל[a] אֲשֶׁר־הִתְהַלַּכְתִּי ל
בְּכָל־בְּנֵי[b] יִשְׂרָאֵל הֲדָבָר[c] דִּבַּרְתִּי אֶת־אַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר ב. כה[6]
צִוִּיתִי לִרְעוֹת אֶת־עַמִּי אֶת[d]־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר לָמָּה לֹא־בְנִיתֶם לִי בֵּית ו
8 אֲרָזִים׃ ⁸ וְעַתָּה כֹּה־תֹאמַר לְעַבְדִּי לְדָוִד[a] כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת יו[7]
אֲנִי לְקַחְתִּיךָ מִן־הַנָּוֶה מֵאַחַר[b] הַצֹּאן לִהְיוֹת נָגִיד[c] [d]עַל־עַמִּי[d] עַל[e]־ ל. ל. כא פסוק על על ומילה חדה ביניה[8]
9 יִשְׂרָאֵל׃ ⁹ וָאֶהְיֶה עִמְּךָ בְּכֹל אֲשֶׁר הָלַכְתָּ וָאַכְרִתָה אֶת־כָּל־אֹיְבֶיךָ ל וחס
10 מִפָּנֶיךָ וְעָשִׂתִי לְךָ שֵׁם גָּדוֹל[a] כְּשֵׁם הַגְּדֹלִים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ׃ ¹⁰ וְשַׂמְתִּי ד[9]
מָקוֹם לְעַמִּי לְיִשְׂרָאֵל[a] וּנְטַעְתִּיו וְשָׁכַן תַּחְתָּיו וְלֹא יִרְגַּז עוֹד וְלֹא־ ל
11 יֹסִיפוּ בְנֵי־עַוְלָה לְעַנּוֹתוֹ כַּאֲשֶׁר בָּרִאשׁוֹנָה׃ ¹¹ וּלְמִן[a]־הַיּוֹם[b] אֲשֶׁר ט בליש ול חס ו. ג. בב[10] ח[11] מנה מל. ח ול בליש
צִוִּיתִי שֹׁפְטִים עַל־עַמִּי[c] יִשְׂרָאֵל וַהֲנִיחֹתִי לְךָ מִכָּל־אֹיְבֶיךָ וְהִגִּיד ג
12 לְךָ יְהוָה כִּי־בַיִת יַעֲשֶׂה־לְּךָ יְהוָה׃ ¹² כִּי ׀ יִמְלְאוּ יָמֶיךָ וְשָׁכַבְתָּ ל
אֶת־אֲבֹתֶיךָ וַהֲקִימֹתִי אֶת־זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֵּעֶיךָ וַהֲכִינֹתִי ו כת כן[12]
13 אֶת־מַמְלַכְתּוֹ׃ ¹³ הוּא[a] יִבְנֶה־בַּיִת לִשְׁמִי וְכֹנַנְתִּי אֶת־כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ ל[7]. ב וחס[7]. ב
14 עַד־עוֹלָם׃ ¹⁴ אֲנִי אֶהְיֶה־לּוֹ לְאָב וְהוּא יִהְיֶה־לִּי לְבֵן [a]אֲשֶׁר בְּהַעֲוֺתוֹ[a] ל

Cp 7 [1]Mm 87. [2]Mm 4084. [3]Mm 4086. [4]Mm 3067. [5]Mm 1512. [6]Mm 187. [7]Mp sub loco. [8]Mm 686. [9]Mm 1357. [10]Mm 1743. [11]Mm 1135. [12]Mm 816.

Cp 7,1 [a–a] 𝔊 *κατεκληρονόμησεν αὐτόν* cf 1S 2,8 ‖ **3** [a] > nonn Mss 𝔖 ‖ [b] Ms 𝔊 ׳וע ‖ **4** [a] mlt Mss interv ‖ [b] pc Mss cit + הנביא cf 𝔊^{L}𝔖 ‖ **5** [a] > mlt Mss 𝔊𝔏^{CY}𝔖𝔗^{Ms}𝔙 ‖ [b] Mss interv ‖ [c] 𝔊 *οὐ σύ* cf 𝔏^{CY}𝔖 ‖ [d] pc Mss + לשמי cf 13 ‖ **6** [a] 2 Mss ׳מארץ מצ cf 𝔖𝔙 et 1S 8,8[b] ‖ **7** [a] pc Mss ככל ‖ [b] > Ms 𝔊 ‖ [c] 𝔊 *εἰ λαλῶν*, 𝔙 *numquid loquens* ‖ [d] > nonn Mss ‖ **8** [a] pc Mss ׳ד cf 𝔊$^{-Mss}$𝔖 ‖ [b] mlt Mss —רי; 𝔊^{L} *ἐξ ἑνός* cf 𝔏$^{93.94}$; > 𝔊$^{-O\,Mss}$ ‖ [c] 2 Mss ׳לנ cf 𝔊 *σε εἰς* ‖ [d–d] > 𝔊^{O} ‖ [e] > nonn Mss 𝔖𝔗^{Ms}𝔙 ‖ **9** [a] > Ms cit? 𝔊$^{-L}$ ‖ **10** [a] mlt Mss 𝔖𝔗^{Mss} ׳ישׁ ‖ **11** [a] 2 Mss 𝔊$^{O\,Mss}$𝔖𝔙 ׳ל ‖ [b] 𝔊 *τῶν ἡμερῶν* ‖ [c] > pc Mss ‖ **12** [a] „mlt MSS" (de Rossi) עם cf 𝔖𝔗 ‖ **13** [a] 2 Mss 𝔊^{Ms}𝔖^{AB} ׳וה ‖ **14** [a–a] 𝔊 *καὶ ἐὰν ἔλθῃ (ἡ) ἀδικία αὐτοῦ*, 𝔖 *wbsklwth ʼksjwhj*.

15 וְהֹכַחְתִּיו בְּשֵׁבֶט אֲנָשִׁים וּבְנִגְעֵי בְּנֵי אָדָם׃ 15 וְחַסְדִּי לֹא־יָסוּר[a] מִמֶּנּוּ ל . ו[13] . ו כל תלים ומשלי דכות ב מ ב
כַּאֲשֶׁר הֲסִרֹתִי [b]מֵעִם שָׁאוּל אֲשֶׁר הֲסִרֹתִי מִלְּפָנֶיךָ[b c]׃ 16 וְנֶאְמַן בֵּיתְךָ[a] ל
17 וּמַמְלַכְתְּךָ עַד־עוֹלָם לְפָנֶיךָ[a] כִּסְאֲךָ[b] יִהְיֶה נָכוֹן עַד־עוֹלָם׃ 17 כְּכֹל
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וּכְכֹל הַחִזָּיוֹן הַזֶּה כֵּן דִּבֶּר נָתָן אֶל־דָּוִד׃ ס ה . ג
18 18 וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֵּשֶׁב לִפְנֵי יְהוָה וַיֹּאמֶר מִי אָנֹכִי אֲדֹנָי יְהוִה ג[14] . יב . ל
19 וּמִי בֵיתִי כִּי הֲבִיאֹתַנִי עַד־הֲלֹם׃ 19 וַתִּקְטַן עוֹד[a] זֹאת בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי ב וחס . יא . ב . סו יט[15] מנה בסיפ
יְהוִה וַתְּדַבֵּר גַּם[b] אֶל־בֵּית־עַבְדְּךָ לְמֵרָחוֹק וְזֹאת תּוֹרַת הָאָדָם אֲדֹנָי ה . כה
20 יְהוִה׃ 20 וּמַה־יּוֹסִיף [a]דָּוִד עוֹד[a] לְדַבֵּר אֵלֶיךָ וְאַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־עַבְדְּךָ ל בסיפ[16] . ד[17] . כו בטע ת[18] מנה בליש
21 אֲדֹנָי יְהוִה[b]׃ 21 בַּעֲבוּר דְּבָרְךָ[a] וּכְלִבְּךָ עָשִׂיתָ אֵת כָּל־הַגְּדוּלָּה הַזֹּאת ב . ד ג מל וחד חס
22 לְהוֹדִיעַ אֶת־עַבְדֶּךָ׃ 22 עַל־כֵּן גָּדַלְתָּ [a]אֲדֹנָי יְהוִה[a] כִּי־אֵין כָּמוֹךָ ה כת בנביא . י[19] מ״פ אין ואין וכל ר״פ דכות ב מ ב
23 וְאֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ בְּכֹל[b] אֲשֶׁר־שָׁמַעְנוּ בְּאָזְנֵינוּ׃ 23 וּמִי כְעַמְּךָ ג . כת כן ופליג[20] . ו . ל בסיפ[21]
כְּיִשְׂרָאֵל[a] גּוֹי אֶחָד[b] בָּאָרֶץ אֲשֶׁר הָלְכוּ[c]־אֱלֹהִים לִפְדּוֹת־לוֹ לְעָם[d] ל בסיפ[21] . ל בסיפ[21]
וְלָשׂוּם לוֹ[e] שֵׁם וְלַעֲשׂוֹת לָכֶם[f] הַגְּדוּלָּה וְנֹרָאוֹת לְאַרְצֶךָ[g] [h]מִפְּנֵי עַמְּךָ[h] ב . ל בסיפ[21] . הי[22] . ד ג מל וחד חס . ב כת כן[23]
24 אֲשֶׁר פָּדִיתָ[i] לְּךָ מִמִּצְרַיִם [k]גּוֹיִם וֵאלֹהָיו[k]׃ 24 וַתְּכוֹנֵן לְךָ אֶת־עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל ׀ לְךָ[a] לְעָם עַד־עוֹלָם וְאַתָּה יְהוָה הָיִיתָ לָהֶם לֵאלֹהִים׃ ס
25 25 וְעַתָּה[a] [b]יְהוָה אֱלֹהִים[b] הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ עַל־עַבְדְּךָ וְעַל־בֵּיתוֹ ג . ה כת בנביא[24] . ג[25]
26 הָקֵם[c] עַד־עוֹלָם וַעֲשֵׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃ 26 וְיִגְדַּל שִׁמְךָ עַד־עוֹלָם ב
לֵאמֹר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהִים עַל[a]־יִשְׂרָאֵל וּבֵית[b] עַבְדְּךָ דָוִד יִהְיֶה ל
27 נָכוֹן לְפָנֶיךָ[c]׃ 27 כִּי־אַתָּה יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל גָּלִיתָה אֶת־ ל מל[26]
אֹזֶן עַבְדְּךָ לֵאמֹר בַּיִת אֶבְנֶה־לָּךְ עַל־כֵּן מָצָא עַבְדְּךָ אֶת־לִבּוֹ כה

[13]Mm 1420. [14]Mm 386. [15]Mm 1533. [16]Mm 4088. [17]Mm 1732. [18]Mm 4158. [19]Mm 1269. [20]Mm 4089 contra textum. [21]Mm 4089. [22]Mm 1376. [23]Mm 4090. [24]Mp sub loco. [25]Mm 2587. [26]Mm 1713.

15 [a] pc Mss אסור cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b–b] 𝔊 *ἀφ' ὧν ἀπέστησα ἐκ* (𝔊[L] *ἀπὸ*) *προσώπου μου* cf 𝔏[93], 𝔖 *mn š'wl dhw' mn qdmjk. w''brth mn qdmj* ‖ [c] Ms ־ני cf [b–b] ‖ **16** [a] pc Mss ־ני cf 𝔊𝔏[CY]𝔖 ‖ [b] pc Mss cit 𝔊𝔖𝔙 וכ' ‖ **19** [a] > 𝔊𝔏[93.94]𝔖 ‖ [b] > 2 Mss cit 𝔊𝔖 ‖ **20** [a–a] pc Mss cit ע' ד' ‖ [b] pc Mss אלהים cf 𝔖𝔗𝔙 et 25[b] ‖ **21** [a] 𝔊[-O Mss] (𝔊[L] *τὸν λόγον σου καὶ διὰ*) *τὸν δοῦλον σου*, 𝔖 *ptgmjk* ‖ **22** [a–a] permlt Mss יהוה אלהים cf 𝔖𝔗𝔙 et 25[b] ‖ [b] permlt Mss 𝔗 ככל; > 𝔖 ‖ **23** [a] nonn Mss 'יש cf Vrs ‖ [b] 𝔊 *ἄλλο*; > 𝔙 ‖ [c] 𝔊 *ὡδήγησεν* (𝔊[L] *-ας*) *αὐτόν* cf Jos 24,3 Ps 106,9 ‖ [d] 𝔊𝔖𝔗 om ל ‖ [e] 𝔊 *σε* ‖ [f] pc Mss להם cf 𝔗[f]𝔙, 𝔖 *lh*; > Ms 𝔊 ‖ [g] 𝔊 *τοῦ ἐκβαλεῖν σε*, 𝔖 *'l'r''* cf 𝔙 ‖ [h–h] 𝔖 *('jk d)mn qdjm. 'l 'mk* ‖ [i] 𝔊 1 m sg ‖ [k–k] 2 Mss citt 'גוי וא, Ms 'וגוים וא, 𝔔 ...[ו]אהלים, 𝔊 *ἔθνη καὶ σκηνώματα* cf 𝔏[93.94], 𝔖 *'m' d'nt 'lhh*, 𝔙 *gentem et deum eius* ‖ **24** [a] > 𝔊𝔙 ‖ **25** [a] α'σ' *καὶ ποίησον* ‖ [b–b] nonn Mss אדני יהוה cf 𝔊[Mss] et 20[b].22[a–a] ‖ [c] 𝔊 *πίστωσον* (𝔊[L] *πιστωθήτω*) ‖ **26** [a] Ms ל cf 𝔖 ‖ [b] 𝔊[O] om cop ‖ [c] Ms + לעולם cf 𝔖𝔗[Ms].

28 לְהִתְפַּלֵּ֣ל אֵלֶ֔יךָ[a] אֶת־הַתְּפִלָּ֖ה הַזֹּֽאת׃ 28 וְעַתָּ֣ה ׀ [a]אֲדֹנָ֣י יְהוִ֗ה[a] אַתָּה־ ב27 . ג27
ה֙וּא֙ הָֽאֱלֹהִ֔ים וּדְבָרֶ֖יךָ יִֽהְי֣וּ אֱמֶ֑ת וַתְּדַבֵּר֙ אֶל־עַבְדְּךָ֔ אֶת־הַטּוֹבָ֖ה ל28
29 הַזֹּֽאת׃ 29 וְעַתָּ֗ה הוֹאֵל֙ וּבָרֵךְ֙ אֶת־בֵּ֣ית עַבְדְּךָ֔ לִהְי֥וֹת לְעוֹלָ֖ם ד . ג29
לְפָנֶ֑יךָ כִּֽי־אַתָּ֞ה [a]אֲדֹנָ֤י יְהוִה֙[a] דִּבַּ֔רְתָּ וּמִבִּרְכָ֣תְךָ֔ יְבֹרַ֥ךְ בֵּית־עַבְדְּךָ֖ ל . ד ב פת וב קמ30
לְעוֹלָֽם׃ פ

8 1 וַיְהִי֙ אַחֲרֵי־כֵ֔ן וַיַּ֥ךְ דָּוִ֛ד אֶת־פְּלִשְׁתִּ֖ים וַיַּכְנִיעֵ֑ם וַיִּקַּ֥ח דָּוִ֛ד
2 אֶת־מֶ֥תֶג הָאַמָּ֖ה מִיַּ֥ד פְּלִשְׁתִּֽים׃ 2 וַיַּ֣ךְ אֶת־מוֹאָ֗ב וַֽיְמַדְּדֵ֤ם בַּחֶ֙בֶל֙ ל
הַשְׁכֵּ֣ב אוֹתָם֙ אַ֔רְצָה וַיְמַדֵּ֤ד שְׁנֵֽי־חֲבָלִים֙ לְהָמִ֔ית וּמְלֹ֥א הַחֶ֖בֶל ל . ד מל בסיפ . ב1
3 לְהַחֲי֑וֹת וַתְּהִ֤י מוֹאָב֙ לְדָוִ֔ד[a] לַעֲבָדִ֖ים נֹשְׂאֵ֥י מִנְחָֽה׃ 3 וַיַּ֣ךְ דָּוִ֔ד אֶת־ כו . יא זוגין דמטע בטע2
הֲדַדְעֶ֥זֶר[a] בֶּן־רְחֹ֖ב מֶ֣לֶךְ צוֹבָ֑ה בְּלֶכְתּ֕וֹ לְהָשִׁ֥יב[b] יָד֖וֹ בִּנְהַר־[c]° ׃ ב חס בנביא3 . פרת חד מן 4 קר ולא כת
4 וַיִּלְכֹּ֨ד דָּוִ֜ד מִמֶּ֗נּוּ[a] אֶ֤לֶף[b] וּשְׁבַע־מֵאוֹת֙[c] פָּרָשִׁ֔ים[d] וְעֶשְׂרִ֥ים אֶ֖לֶף אִ֣ישׁ ל5
5 רַגְלִ֑י וַיְעַקֵּ֤ר דָּוִד֙ אֶת־כָּל־הָרֶ֔כֶב וַיּוֹתֵ֥ר מִמֶּ֖נּוּ מֵ֥אָה רָֽכֶב׃ 5 וַתָּבֹא֙ ב . ו מל בליש6 . ל
אֲרַ֣ם[a] דַּמֶּ֔שֶׂק לַעְזֹ֕ר לַהֲדַדְעֶ֖זֶר[b] מֶ֣לֶךְ צוֹבָ֑ה וַיַּ֤ךְ דָּוִד֙ בַּאֲרָ֔ם[c] עֶשְׂרִֽים־
6 וּשְׁנַ֥יִם אֶ֖לֶף אִֽישׁ׃ 6 וַיָּ֨שֶׂם דָּוִ֥ד נְצִבִים֮ בַּאֲרַ֣ם[a] דַּמֶּ֒שֶׂק֒ וַתְּהִ֤י אֲרָם֙[b] פז
לְדָוִ֔ד לַעֲבָדִ֖ים[c] נוֹשְׂאֵ֣י מִנְחָ֑ה וַיֹּ֤שַׁע יְהוָה֙ אֶת־[d]דָּוִ֔ד בְּכֹ֖ל אֲשֶׁ֥ר הָלָֽךְ׃ כו ול מל . ג חס7
7 וַיִּקַּ֣ח דָּוִ֗ד אֵ֚ת שִׁלְטֵ֣י הַזָּהָ֔ב אֲשֶׁ֣ר הָי֔וּ אֶ֖ל[a] עַבְדֵ֣י הֲדַדְעָ֑זֶר[b] וַיְבִיאֵ֖ם[c]
8 יְרוּשָׁלִָֽם[d]׃ 8 וּמִבֶּ֥טַח[a] וּמִבֵּרֹתַ֖י עָרֵ֣י הֲדַדְעָ֑זֶר[b] [c]לָקַ֞ח הַמֶּ֧לֶךְ דָּוִ֛ד נְחֹ֖שֶׁת ל . ל
9 הַרְבֵּ֥ה[d] מְאֹֽד[c]׃ ס 9 וַיִּשְׁמַ֕ע תֹּ֖עִי[a] מֶ֣לֶךְ חֲמָ֑ת כִּ֚י הִכָּ֣ה דָוִ֔ד אֵ֖ת ג
10 כָּל־חֵ֥יל הֲדַדְעָֽזֶר[b]׃ 10 וַיִּשְׁלַ֣ח תֹּ֣עִי[a] אֶת־יוֹרָֽם[b]־בְּנ֣וֹ אֶל־הַמֶּֽלֶךְ־ ג . יא8 ומן ובשנת חמש עד ואלישע דמלכים דכות ב מ ג9
דָּוִד֩ לִשְׁאָל־ל֨וֹ לְשָׁל֜וֹם וּֽלְבָרְכ֗וֹ עַל֩ אֲשֶׁ֨ר נִלְחַ֤ם בַּהֲדַדְעֶ֙זֶר֙[c] וַיַּכֵּ֔הוּ ו חס10 . ב . יב11
כִּי־אִ֛ישׁ מִלְחֲמ֥וֹת תֹּ֖עִי[d] הָיָ֣ה הֲדַדְעָ֑זֶר[c] וּבְיָד֣וֹ הָי֔וּ כְּלֵי־כֶ֥סֶף וּכְלֵי־ ג

[27] Mp sub loco. [28] וחד הטובה חס את 1 Ch 17,26. [29] Mm 3245. [30] Mm 1744. Cp 8 [1] Mm 1745. [2] Mm 794. [3] Mm 1746. [4] Mm 2745. [5] Mm 1747. [6] Mm 3767. [7] Mm 1658. [8] Mm 4018. [9] Cf Mm 2087. [10] Mm 1393. [11] Mm 1748.

27 [a] Ms לפניך, Ms לך ‖ **28** [a–a] nonn Mss יהוה אלהים cf 𝔖𝔗 ‖ **29** [a–a] pc Mss יהוה אלהים cf 𝔖𝔗 ‖ **Cp 8,2** [a] > 2 Mss 𝔊^AMs ‖ **3** [a] mlt Mss הדרעזר cf 𝔊𝔖, pc Mss 𝔗^f הדד עזר ‖ [b] 𝔊 *ἐπιστῆσαι*, σ′ *στῆσαι* ‖ [c] mlt Mss + פרת cf Vrs ‖ **4** [a] > 𝔔 ‖ [b] 𝔊 + *ἅρματα* cf 𝔏^93.94 ‖ [c] 𝔊𝔏^93.94 1000 ‖ [d] 𝔖 *mrkbn* ‖ **5** [a] pc (?) Mss אד(ו)ם cf 𝔖 *'dwm w…* ‖ [b] cf 3[a] ‖ [c] 𝔖 cf 5[a] ‖ **6** [a] 𝔖 cf 5[a] ‖ [b] 𝔖 *'dwmj'* ‖ [c] 𝔔 om ל ‖ [d] 1–2 Mss 𝔗^Ms ל cf 14[d] ‖ **7** [a] pc Mss על cf 𝔖𝔗 ‖ [b] cf 3[a], sed 𝔗 una vox ‖ [c] 𝔖 pr 8b ‖ [d] 𝔔𝔊 + nonn vb cf 1R 14,25sqq ‖ **8** [a] 𝔖 *mn ṭbḥ* cf 𝔊^Mss et Gn 22,24 ‖ [b] permlt Mss הדרעזר cf 3[a] ‖ [c–c] 𝔖 cf 7[c] ‖ [d] 𝔔 רבה cf 1 Ch 18,8 ‖ **9** [a] 𝔊^-OL *Θοου* cf 𝔙, 𝔖 *tw'* ‖ [b] permlt Mss הדרעזר cf 3[a] ‖ **10** [a] cf 9[a] ‖ [b] 𝔊 *(τὸν) Ιεδ(δ)ουρ(ρ)α(ν)* ‖ [c] cf 3[a] ‖ [d] > 𝔊𝔖.

11 זָהָב וּכְלֵי נְחֹשֶׁת׃ 11 גַּם־אֹתָם הִקְדִּישׁ הַמֶּלֶךְ דָּוִד לַיהוָה עִם־הַכֶּסֶף
12 וְהַזָּהָב אֲשֶׁר הִקְדִּישׁ מִכָּל־הַגּוֹיִם[a] אֲשֶׁר כִּבֵּשׁ׃ 12 מֵאֲרָם[a] וּמִמּוֹאָב ל . ב
וּמִבְּנֵי עַמּוֹן וּמִפְּלִשְׁתִּים וּמֵעֲמָלֵק וּמִשְּׁלַל[b] הֲדַדְעֶזֶר[c] בֶּן־רְחֹב מֶלֶךְ ל . ב חס בגבר׳[12]
13 צוֹבָה׃ 13 [a]וַיַּעַשׂ דָּוִד שֵׁם[a] בְּשֻׁבוֹ[b] מֵהַכּוֹתוֹ[c] אֶת־אֲרָם[d] בְּגֵיא־מֶלַח[e] ל חס
14 שְׁמוֹנָה[f] עָשָׂר אָלֶף׃ 14 וַיָּשֶׂם בֶּאֱדוֹם[a] נְצִבִים [b]בְּכָל־אֱדוֹם[b] [c]שָׂם ג מל וכל ד״ה דכות[13] . פר
נְצִבִים[c] וַיְהִי כָל־אֱדוֹם עֲבָדִים לְדָוִד וַיּוֹשַׁע יְהוָה אֶת־[d]דָּוִד בְּכֹל
15 אֲשֶׁר הָלָךְ׃ 15 וַיִּמְלֹךְ דָּוִד עַל־כָּל־[a]יִשְׂרָאֵל וַיְהִי דָוִד עֹשֶׂה מִשְׁפָּט כ ג[13] מנה בסיפ
16 וּצְדָקָה לְכָל־עַמּוֹ׃ 16 וְיוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה עַל־הַצָּבָא[a] וִיהוֹשָׁפָט בֶּן־ ג
17 אֲחִילוּד[b] מַזְכִּיר[c]׃ 17 וְצָדוֹק בֶּן־אֲחִיטוּב [a]וַאֲחִימֶלֶךְ בֶּן־אֶבְיָתָר[a] ד[13]
18 כֹּהֲנִים[b] וּשְׂרָיָה[c] סוֹפֵר׃ 18 וּבְנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע [a]וְהַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי[a] וּבְנֵי ב מל בנביא[14]
דָוִד כֹּהֲנִים הָיוּ׃ פ

9 9 1 וַיֹּאמֶר דָּוִד הֲכִי יֶשׁ־עוֹד אֲשֶׁר נוֹתַר לְבֵית שָׁאוּל וְאֶעֱשֶׂה ה׳ . ל[1]
2 עִמּוֹ חֶסֶד בַּעֲבוּר יְהוֹנָתָן׃ 2 וּלְבֵית שָׁאוּל עֶבֶד וּשְׁמוֹ צִיבָא וַיִּקְרְאוּ־ ב[2]
3 לוֹ אֶל־דָּוִד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֵלָיו הַאַתָּה צִיבָא וַיֹּאמֶר עַבְדֶּךָ׃ 3 וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ הַאֶפֶס עוֹד אִישׁ לְבֵית שָׁאוּל וְאֶעֱשֶׂה עִמּוֹ חֶסֶד אֱלֹהִים ל . ל[3]
4 וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל־הַמֶּלֶךְ עוֹד בֵּן לִיהוֹנָתָן נְכֵה רַגְלָיִם׃ 4 וַיֹּאמֶר־לוֹ
הַמֶּלֶךְ אֵיפֹה הוּא וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל־הַמֶּלֶךְ הִנֵּה־הוּא בֵּית מָכִיר בֶּן־ י כת ה׳[4]
5 עַמִּיאֵל בְּלוֹ[a] דְבָר׃ 5 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיִּקָּחֵהוּ מִבֵּית מָכִיר בֶּן־ ד כת ו׳[3]
6 עַמִּיאֵל מִלּוֹ[a] דְבָר׃ 6 וַיָּבֹא מְפִיבֹשֶׁת בֶּן־יְהוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל אֶל־דָּוִד
וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו וַיִּשְׁתָּחוּ וַיֹּאמֶר דָּוִד מְפִיבֹשֶׁת וַיֹּאמֶר הִנֵּה עַבְדֶּךָ׃
7 7 וַיֹּאמֶר לוֹ דָוִד אַל־תִּירָא כִּי עָשֹׂה אֶעֱשֶׂה עִמְּךָ חֶסֶד בַּעֲבוּר יְהוֹנָתָן ח
אָבִיךָ וַהֲשִׁבֹתִי לְךָ אֶת־כָּל־שְׂדֵה שָׁאוּל אָבִיךָ וְאַתָּה תֹּאכַל לֶחֶם ב[5]

[12] Mm 1746. [13] Mp sub loco. [14] Mm 2348. Cp 9 [1] Mm 207. [2] Mm 1749. [3] Mp sub loco. [4] Mm 1750. [5] Mm 1751.

11 [a] 𝔊 *πόλεων* ‖ **12** [a] nonn Mss מאדם cf 𝔊𝔖 ‖ [b] 𝔖 *wmn šwlṭnh* ‖ [c] cf 3[a] ‖ **13** [a–a] 𝔖 *w'bd tmn dwjd qrb'*, 𝔗 *wknš dwjd mšjrjn* ‖ [b] 𝔊 pr *καί* ‖ [c] nonn Mss כות– ‖ [d] pc Mss אד(ו)ם cf 𝔊𝔖 ‖ [e] 2 Mss מלך ‖ [f] 𝔖 pr *(w)ḥrb* ‖ **14** [a] > 𝔏[94]𝔖 ‖ [b–b] > 𝔙 ‖ [c–c] > 𝔊[-OL]𝔏[94]𝔖 ‖ [d] pc Mss ל cf 6[d] ‖ **15** [a] > pc Mss 𝔊 ‖ **16** [a] Ms interv ‖ [b] 𝔊[-OL Mss] *Αχεια*, 𝔊[O] *Αχ/βιμελεχ*, 𝔊[L] *Αχειναβ* ‖ [c] nonn Mss הַמַּ׳ cf 20,24 1R 4,3 ‖ **17** [a–a] 𝔖 *w'bjtr br 'hjmlk* cf 1S 23,6 30,7 ‖ [b] Mss interv ‖ [c] 𝔊[-L] *(σ)Ασα* ‖ **18** [a–a] Ms citt ועל הכ׳ ועל הפ׳ cf 𝔖𝔗𝔙 ‖ **Cp 9,4** [a] pc Mss citt בלא cf 𝔗[f], pc Mss מלו cf 𝔊𝔖; cf 17,27[a] ‖ **5** [a] pc Mss cit מל(ו)א cf 𝔗[f] et 17,27[a].

8 עַל־שֻׁלְחָנִי תָּמִיד׃ 8 וַיִּשְׁתַּחוּ וַיֹּאמֶר מֶה עַבְדֶּךָ כִּי פָנִיתָ אֶל־הַכֶּלֶב° ב
9 הַמֵּת אֲשֶׁר כָּמוֹנִי׃ 9 וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ אֶל־צִיבָא [a]נַעַר שָׁאוּל[a] וַיֹּאמֶר
10 אֵלָיו כֹּל אֲשֶׁר הָיָה לְשָׁאוּל וּלְכָל־בֵּיתוֹ נָתַתִּי לְבֶן־אֲדֹנֶיךָ׃ 10 וְעָבַדְתָּ
לּוֹ אֶת־הָאֲדָמָה אַתָּה וּבָנֶיךָ וַעֲבָדֶיךָ וְהֵבֵאתָ וְהָיָה[a] לְבֶן[b]־אֲדֹנֶיךָ
לֶּחֶם וַאֲכָלוֹ[c] וּמְפִיבֹשֶׁת בֶּן־אֲדֹנֶיךָ יֹאכַל תָּמִיד לֶחֶם עַל־שֻׁלְחָנִי ל
11 וּלְצִיבָא חֲמִשָּׁה עָשָׂר בָּנִים וְעֶשְׂרִים עֲבָדִים׃ 11 וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל־
הַמֶּלֶךְ כְּכֹל[a] אֲשֶׁר יְצַוֶּה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֶת־עַבְדּוֹ כֵּן יַעֲשֶׂה עַבְדֶּךָ
12 וּמְפִיבֹשֶׁת אֹכֵל[b] עַל־שֻׁלְחָנִי[c] כְּאַחַד מִבְּנֵי הַמֶּלֶךְ׃ 12 וְלִמְפִיבֹשֶׁת יב[6] . ל וחד מן יו ר״פ וס״פ חד
בֵּן־קָטָן וּשְׁמוֹ מִיכָא[a] וְכֹל מוֹשַׁב בֵּית־צִיבָא עֲבָדִים לִמְפִיבֹשֶׁת׃ ד מקף . ל . ה קמ וכל אתנח וס״פ דכות[7] . ב כת א וכל עזרא דכות
13 וּמְפִיבֹשֶׁת יֹשֵׁב בִּירוּשָׁלִַם כִּי עַל־שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ תָּמִיד הוּא אֹכֵל
וְהוּא פִּסֵּחַ שְׁתֵּי רַגְלָיו׃ פ

10 1 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיָּמָת מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּמְלֹךְ חָנוּן בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃
2 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶעֱשֶׂה־חֶסֶד ׀ עִם־חָנוּן בֶּן־נָחָשׁ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה אָבִיו עִמָּדִי
חֶסֶד וַיִּשְׁלַח דָּוִד לְנַחֲמוֹ בְּיַד־עֲבָדָיו אֶל־אָבִיו וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי דָוִד
3 אֶרֶץ[a] בְּנֵי עַמּוֹן׃ 3 וַיֹּאמְרוּ שָׂרֵי בְנֵי־עַמּוֹן אֶל־חָנוּן אֲדֹנֵיהֶם הַמְכַבֵּד ב
דָּוִד אֶת־אָבִיךָ בְּעֵינֶיךָ כִּי־שָׁלַח לְךָ מְנַחֲמִים הֲלוֹא° בַּעֲבוּר° חֲקוֹר° סוֹ יט' מנה בסיפ . ל[2]
4 אֶת־הָעִיר[a]° וּלְרַגְּלָהּ° וּלְהָפְכָהּ שָׁלַח דָּוִד אֶת־עֲבָדָיו אֵלֶיךָ׃ 4 וַיִּקַּח ל . ל
חָנוּן אֶת־עַבְדֵי דָוִד וַיְגַלַּח° אֶת־°חֲצִי[a] זְקָנָם וַיִּכְרֹת אֶת־מַדְוֵיהֶם בַּחֵצִי ל[3] . ב ומל
5 עַד שְׁתוֹתֵיהֶם וַיְשַׁלְּחֵם׃ 5 וַיַּגִּדוּ לְדָוִד[a] וַיִּשְׁלַח לִקְרָאתָם כִּי־הָיוּ ל ומל . ט[4]
הָאֲנָשִׁים נִכְלָמִים מְאֹד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שְׁבוּ בִירֵחוֹ עַד[b]־°יְצַמַּח זְקַנְכֶם ל
6 וְשַׁבְתֶּם׃ 6 [a]וַיִּרְאוּ בְּנֵי עַמּוֹן כִּי נִבְאֲשׁוּ בְּדָוִד וַיִּשְׁלְחוּ בְנֵי־עַמּוֹן
וַיִּשְׂכְּרוּ אֶת־אֲרַם בֵּית־רְחוֹב וְאֶת־אֲרַם צוֹבָא[b] עֶשְׂרִים אֶלֶף רַגְלִי ג מל שם קריה . ב כת א
וְאֶת־מֶלֶךְ מַעֲכָה אֶלֶף אִישׁ °וְאִישׁ[c] טוֹב[c] שְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף אִישׁ׃ ד[5] . ג[6]

[6]Mm 361. [7]Mm 3741. Cp 10 [1]Mm 1533. [2]Mm 4094. [3]Mm 4095. [4]Mm 2192. [5]Mm 1752. [6]Mm 1753.

9 [a–a] > Ms 𝔖 ‖ **10** [a] > Ms 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b] $𝔊^{L}$ *εἰς τὸν οἶκον* ‖ [c] 2 Mss כל־ cf 𝔖, $𝔊^{LMss}$ *καὶ φάγονται* ‖ **11** [a] 2 Mss 𝔖 כל ‖ [b] 2 Mss 𝔙 יאכל ‖ [c] Ms נו־; 𝔊𝔖𝔙 mensam David/regis/tuam ‖ **12** [a] nonn Mss מיכה cf 𝔗 ‖ **Cp 10,2** [a] pc Mss pr אל cf 𝔖𝔗 ‖ **3** [a] pc Mss הארץ cf 𝔗 ‖ **4** [a] > Ms 𝔊 ‖ **5** [a] 𝔊 + *ὑπὲρ* ($𝔊^{L}$ *περὶ*) *τῶν ἀνδρῶν* ‖ [b] pc Mss + אשר, sed cf 1S 1,22 ‖ **6** [a] 𝔔 ut 1 Ch 19,6 ‖ [b] mlt Mss $𝔗^{f}$ צובה ac alit cf 8[b] ‖ [c–c] 𝔊𝔖𝔙 nom proprium cf 𝔔 אישטוב.

7 8 וַיִּשְׁמַע דָּוִד וַיִּשְׁלַח אֶת־יוֹאָב וְאֵת כָּל־הַצָּבָא הַגִּבֹּרִים׃ 8 וַיֵּצְאוּ
בְּנֵי עַמּוֹן וַיַּעַרְכוּ מִלְחָמָה פֶּתַח הַשָּׁעַר[a] וַאֲרַם צוֹבָא[b] וּרְחוֹב וְאִישׁ־
9 טוֹב וּמַעֲכָה לְבַדָּם בַּשָּׂדֶה׃ 9 וַיַּרְא יוֹאָב כִּי־הָיְתָה אֵלָיו פְּנֵי[a]
הַמִּלְחָמָה מִפָּנִים וּמֵאָחוֹר וַיִּבְחַר מִכֹּל [b]בְּחוּרֵי בְיִשְׂרָאֵל[b] וַיַּעֲרֹךְ
10 לִקְרַאת אֲרָם׃ 10 וְאֵת יֶתֶר הָעָם נָתַן בְּיַד אַבְשַׁי[a] אָחִיו וַיַּעֲרֹךְ
11 לִקְרַאת בְּנֵי עַמּוֹן׃ 11 וַיֹּאמֶר אִם־תֶּחֱזַק אֲרָם מִמֶּנִּי וְהָיִתָה לִּי
12 לִישׁוּעָה וְאִם־בְּנֵי עַמּוֹן יֶחֶזְקוּ[a] מִמְּךָ וְהָלַכְתִּי לְהוֹשִׁיעַ לָךְ׃ 12 חֲזַק ס
וְנִתְחַזַּק בְּעַד־עַמֵּנוּ וּבְעַד עָרֵי אֱלֹהֵינוּ וַיהוָה יַעֲשֶׂה הַטּוֹב בְּעֵינָיו׃
13 14 13 וַיִּגַּשׁ יוֹאָב וְהָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ לַמִּלְחָמָה בַּאֲרָם וַיָּנֻסוּ מִפָּנָיו׃ 14 וּבְנֵי
עַמּוֹן רָאוּ כִּי־נָס אֲרָם וַיָּנֻסוּ[a] מִפְּנֵי אֲבִישַׁי[b] וַיָּבֹאוּ הָעִיר וַיָּשָׁב יוֹאָב
15 מֵעַל בְּנֵי עַמּוֹן וַיָּבֹא[c] יְרוּשָׁלִָם׃ 15 וַיַּרְא אֲרָם כִּי נִגַּף לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל
16 וַיֵּאָסְפוּ יָחַד[a]׃ 16 וַיִּשְׁלַח הֲדַדְעֶזֶר[a] וַיֹּצֵא אֶת־אֲרָם אֲשֶׁר מֵעֵבֶר
17 הַנָּהָר וַיָּבֹאוּ[b] חֵילָם וְשׁוֹבַךְ שַׂר־צְבָא הֲדַדְעֶזֶר[a] לִפְנֵיהֶם׃ 17 וַיֻּגַּד
לְדָוִד ס[a] וַיֶּאֱסֹף אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן וַיָּבֹא[b]
18 חֵלָאמָה[c] וַיַּעַרְכוּ אֲרָם לִקְרַאת דָּוִד וַיִּלָּחֲמוּ עִמּוֹ׃ 18 וַיָּנָס אֲרָם
מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּהֲרֹג דָּוִד מֵאֲרָם שְׁבַע מֵאוֹת רֶכֶב וְאַרְבָּעִים אֶלֶף
19 פָּרָשִׁים[a] וְאֵת שׁוֹבַךְ שַׂר־צְבָאוֹ הִכָּה וַיָּמָת שָׁם׃ 19 וַיִּרְאוּ כָל־
הַמְּלָכִים עַבְדֵי הֲדַדְעֶזֶר[a] כִּי נִגְּפוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּשְׁלִמוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל
וַיַּעַבְדוּם וַיִּרְאוּ אֲרָם לְהוֹשִׁיעַ עוֹד אֶת־בְּנֵי עַמּוֹן׃ פ
11 **11** 1 וַיְהִי לִתְשׁוּבַת הַשָּׁנָה לְעֵת | צֵאת הַמַּלְאכִים[a] וַיִּשְׁלַח דָּוִד
אֶת־יוֹאָב וְאֶת־עֲבָדָיו עִמּוֹ וְאֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל [b]וַיַּשְׁחִתוּ אֶת־בְּנֵי עַמּוֹן[b]

ל . ז מל[7]
ב כת א . ג מל שם קריה
ב . ישראל חד מן ד[8] יתיר י ק . ב לא קר
ב פסוק דמטע[9] . נז וכל תלים דכות ב מ יא . ג חד כת י וב כת חרי ל[10]
ל . ב . ב . ל . נא
יא וכל ד״ה דכות . כג
ל . ג
יב . יג חס[11] . ל
ל . ל . כה[12]
כ[13] ב מנה כת א בסיפ . ל
מח[14] כת א לא קר ול בליש
ל
ג חס בליש . ד
ל בסיפ . מח[1] כת א לא קר ול בליש
יח פסוק את ואת ואת את . ד[2] . ל . ז חס[3]

[7] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [8] Mm 1754. [9] Mm 4097. [10] Mm 1755. [11] Mm 1509. [12] Mm 2228. [13] Mm 4234. [14] Mm 898. Cp 11 [1] Mm 898. [2] Mm 1756. [3] Mm 1757.

7 [a] Ms צבא cf 𝔊^L 𝔖𝔙 ‖ **8** [a] 𝔊^{-OB Mss} *πόλεως* ‖ [b] mlt Mss 𝔗^f צובה ac alit cf 6[a] ‖ **9** [a] > nonn Mss 𝔖 ‖ [b–b] 2 Mss בחור (ב)ישׂ׳; mlt Mss ut Q cf Vrs ‖ **10** [a] nonn Mss אבישי cf 𝔊𝔖𝔗^{Ms}𝔙 et 14 ‖ **11** [a] sic L, mlt Mss Edd יֶחֱ׳ ‖ **14** [a] 𝔊^{OP} + *καὶ αὐτοί* cf 𝔖-^C𝔗^f𝔙 ‖ [b] pc Mss אבשי cf 10 ‖ [c] pc Mss ויבאו cf 𝔊^{O Mss}; > 𝔏^{115} ‖ **15** [a] 2 Mss יחדו ‖ **16** [a] maqqef erasum; mlt Mss הדר׳ cf 𝔊𝔖; cf 8,3[a] ‖ [b] 2 Mss ויבא cf 𝔙 *et adduxit*; > 𝔏^{115} ‖ **17** [a] mlt Mss om interv ‖ [b] mlt Mss ־או cf 𝔊^{Mss}𝔖𝔗^{Mss} ‖ [c] 2 Mss חלמה cf 𝔗, pc Mss חילאמה ‖ **18** [a] 𝔊^L *ἀνδρῶν πεζῶν* cf 𝔏^{115} ‖ **19** [a] cf 8,3[a] ‖ **Cp 11,1** [a] permlt Mss הַמְּלָאכִים, sic etiam C + nota marg יתיר א; mlt Mss ־לכים cf 𝔊𝔏^{115.117.93.94}𝔗𝔙 Ps Hier Quaest, 𝔖^{ABC} *mlk'* (sg) ‖ [b–b] > Ms 𝔖.

2 וַיָּצֻרוּ עַל־רַבָּה וְדָוִד יוֹשֵׁב בִּירוּשָׁלִָם׃ ס 2 וַיְהִי ׀ לְעֵת הָעֶרֶב מט׳ מל בנביא . ה מנה בסיפ . ל
וַיָּקָם דָּוִד מֵעַל מִשְׁכָּבוֹ וַיִּתְהַלֵּךְ עַל־גַּג בֵּית־הַמֶּלֶךְ וַיַּרְא אִשָּׁה
3 רֹחֶצֶת [a]מֵעַל הַגָּג[a] וְהָאִשָּׁה טוֹבַת מַרְאֶה מְאֹד׃ 3 וַיִּשְׁלַח דָּוִד וַיִּדְרֹשׁ ה[5]
לָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר הֲלוֹא־זֹאת בַּת־שֶׁבַע בַּת־אֱלִיעָם אֵשֶׁת אוּרִיָּה הַחִתִּי׃ ה[6]
4 וַיִּשְׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים וַיִּקָּחֶהָ [a]וַתָּבוֹא אֵלָיו[a] וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ[b] וְהִיא [4] מל בנביא
5 מִתְקַדֶּשֶׁת מִטֻּמְאָתָהּ וַתָּשָׁב אֶל־בֵּיתָהּ׃ 5 וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתִּשְׁלַח ל . ל
6 וַתַּגֵּד לְדָוִד וַתֹּאמֶר [a]הָרָה אָנֹכִי[a]׃ 6 וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶל־יוֹאָב שְׁלַח[a] אֵלַי
7 אֶת־אוּרִיָּה הַחִתִּי וַיִּשְׁלַח יוֹאָב אֶת־אוּרִיָּה אֶל־דָּוִד׃ 7 וַיָּבֹא אוּרִיָּה
אֵלָיו[a] וַיִּשְׁאַל דָּוִד לִשְׁלוֹם יוֹאָב וְלִשְׁלוֹם הָעָם וְלִשְׁלוֹם הַמִּלְחָמָה׃ ד[7] . ד[7] ב מנה בליש . ד[7] ב מנה בליש
8 וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאוּרִיָּה רֵד לְבֵיתְךָ וּרְחַץ רַגְלֶיךָ וַיֵּצֵא אוּרִיָּה מִבֵּית
9 הַמֶּלֶךְ וַתֵּצֵא אַחֲרָיו מַשְׂאַת הַמֶּלֶךְ׃ 9 וַיִּשְׁכַּב אוּרִיָּה פֶּתַח בֵּית ו[8]
10 הַמֶּלֶךְ אֵת כָּל[a]־עַבְדֵי אֲדֹנָיו וְלֹא יָרַד אֶל־בֵּיתוֹ׃ 10 וַיַּגִּדוּ לְדָוִד ל . ל
לֵאמֹר לֹא־יָרַד אוּרִיָּה אֶל־בֵּיתוֹ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אוּרִיָּה הֲלוֹא ב
11 מִדֶּרֶךְ אַתָּה בָא מַדּוּעַ[a] לֹא־יָרַדְתָּ אֶל־בֵּיתֶךָ׃ 11 וַיֹּאמֶר אוּרִיָּה
אֶל־דָּוִד הָאָרוֹן וְיִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה יֹשְׁבִים בַּסֻּכּוֹת וַאדֹנִי יוֹאָב וְעַבְדֵי ז פסוק אל על אל . לג[4]
אֲדֹנִי עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה חֹנִים וַאֲנִי אָבוֹא אֶל־בֵּיתִי לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת
וְלִשְׁכַּב עִם־אִשְׁתִּי חַיֶּךָ וְחֵי נַפְשֶׁךָ אִם־אֶעֱשֶׂה אֶת[a]־הַדָּבָר הַזֶּה׃ ל . ל חס . ב
12 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אוּרִיָּה שֵׁב בָּזֶה גַּם־הַיּוֹם וּמָחָר אֲשַׁלְּחֶךָּ וַיֵּשֶׁב ל[9] . ב
13 אוּרִיָּה בִירוּשָׁלִַם בַּיּוֹם הַהוּא וּמִמָּחֳרָת[a]׃ 13 וַיִּקְרָא־לוֹ דָוִד וַיֹּאכַל ג[10]
לְפָנָיו וַיֵּשְׁתְּ וַיְשַׁכְּרֵהוּ וַיֵּצֵא בָעֶרֶב לִשְׁכַּב בְּמִשְׁכָּבוֹ עִם־עַבְדֵי אֲדֹנָיו ל . ז ח פת וב קמ
14 וְאֶל־בֵּיתוֹ לֹא יָרָד׃ 14 וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיִּכְתֹּב דָּוִד סֵפֶר אֶל־יוֹאָב ג . ב[4]
15 וַיִּשְׁלַח בְּיַד אוּרִיָּה׃ 15 וַיִּכְתֹּב בַּסֵּפֶר לֵאמֹר הָבוּ[a] אֶת־אוּרִיָּה אֶל־ ו בנביא
מוּל[b] פְּנֵי הַמִּלְחָמָה הַחֲזָקָה [c]וְשַׁבְתֶּם מֵאַחֲרָיו וְנִכָּה[c] וָמֵת׃ ס
16 וַיְהִי בִּשְׁמוֹר[a] יוֹאָב אֶל[b]־הָעִיר וַיִּתֵּן אֶת־אוּרִיָּה אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר ל ומל[4]

[4]Mp sub loco. [5]Mm 1758. [6]Mm 867. [7]Mm 2100. [8]Mm 326. [9]Mm 505. [10]Mm 695.

2 [a–a] > 𝔖; 𝔏[115] *per porticum*, 𝔗[Mss] *'l 'jgr'*, 𝔙 *ex adverso super solarium suum* ‖ **4** [a–a] 𝔊 *καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτήν* cf 𝔏[115.117] ‖ [b] > 2 Mss ‖ **5** [a–a] 𝔔𝔊 אנוכי הרה ‖ **6** [a] 𝔔 שלחה ‖ **7** [a] nonn Mss אל דוד cf 𝔏[115]𝔖𝔙 ‖ **9** [a] > 𝔊[-L] ‖ **10** [a] nonn Mss 'ומ cf 𝔗[Mss] ‖ **11** [a] > 2 Mss cf 25[a] ‖ **12** [a] 𝔏[115]𝔖[A] ad 13 ‖ **15** [a] 𝔊[-L] *εἰσάγαγε* cf 𝔏[115.117.93.94], 𝔖 *'bdjhj* (sg) ‖ [b] > pc Mss 𝔊𝔏[115.117.93.94]𝔖 ‖ [c–c] > 𝔏[115.117] ‖ **16** [a] pc Mss 'כש cf Jer 36,23 ‖ [b] nonn Mss את cf 1S 26,15[a].

יָדַ֕ע כִּ֥י אַנְשֵׁי־חַ֖יִל שָֽׁם׃ 17 וַיֵּ֨צְא֜וּ אַנְשֵׁ֤י הָעִיר֙ וַיִּלָּחֲמ֣וּ אֶת־יוֹאָ֔ב וַיִּפֹּ֥ל 17
מִן־הָעָ֖ם מֵעַבְדֵ֣י דָוִ֑ד וַיָּ֕מָת גַּ֖ם אוּרִיָּ֥ה הַחִתִּֽי׃ 18 וַיִּשְׁלַ֖ח יוֹאָ֑ב וַיַּגֵּ֣ד 18
לְדָוִ֔ד אֶת־כָּל־דִּבְרֵ֖י הַמִּלְחָמָֽה׃ 19 וַיְצַ֥ו אֶת־הַמַּלְאָ֖ךְ לֵאמֹ֑ר 19
ב כְּכַלּוֹתְךָ֗ אֵ֛ת כָּל־דִּבְרֵ֥י הַמִּלְחָמָ֖ה לְדַבֵּ֥ר אֶל־הַמֶּֽלֶךְ׃ 20 וְהָיָ֗ה אִם־ 20
תַּעֲלֶה֙ חֲמַ֣ת הַמֶּ֔לֶךְ וְאָמַ֣ר לְךָ֔ מַדּ֛וּעַ נִגַּשְׁתֶּ֥ם אֶל־הָעִ֖יר לְהִלָּחֵ֑ם
ז חס[11] הֲל֣וֹא יְדַעְתֶּ֔ם אֵ֥ת אֲשֶׁר־יֹר֖וּ מֵעַ֥ל הַחוֹמָֽה׃ 21 מִֽי־הִכָּ֞ה אֶת־אֲבִימֶ֣לֶךְ 21
ל וחס . ב בֶּן־יְרֻבֶּ֗שֶׁת[a] הֲלוֹא־אִשָּׁ֡ה הִשְׁלִ֣יכָה עָלָיו֩ פֶּ֨לַח רֶ֜כֶב מֵעַ֤ל הַחוֹמָה֙
ג וַיָּ֣מָת בְּתֵבֵ֔ץ לָ֥מָּה[b] נִגַּשְׁתֶּ֖ם אֶל־הַחוֹמָ֑ה וְאָ֣מַרְתָּ֔ גַּ֗ם עַבְדְּךָ֛ אוּרִיָּ֥ה
הַחִתִּ֖י מֵֽת׃ 22 וַיֵּ֖לֶךְ הַמַּלְאָ֑ךְ וַיָּבֹא[a] וַיַּגֵּ֣ד לְדָוִ֔ד אֵ֛ת כָּל־אֲשֶׁ֥ר שְׁלָח֖וֹ 22
ב . ויראו חד מן מח[12] כת א ק לא קר וחד מן ז[11] חס וחד מן ב[13] בליש יוֹאָֽב׃ 23 וַיֹּ֨אמֶר[a] הַמַּלְאָ֜ךְ אֶל־דָּוִ֗ד כִּֽי־גָבְר֤וּ עָלֵ֙ינוּ֙ הָאֲנָשִׁ֔ים וַיֵּצְא֥וּ 23
חד חס וחד מל . המורים ק חד מן מח[12] כת א לא קר וחד מן ד[14] ל מנה בליש אֵלֵ֖ינוּ הַשָּׂדֶ֑ה וַנִּהְיֶ֣ה עֲלֵיהֶ֔ם עַד־פֶּ֖תַח הַשָּֽׁעַר׃ 24 [a]וַיֹּר֨אוּ הַמּוֹרְאִ֤ים[a] 24
ב מל[15] אֶל־עֲבָדֶ֙ךָ֙[b] מֵעַ֣ל הַחוֹמָ֔ה וַיָּמ֖וּתוּ מֵעַבְדֵ֣י הַמֶּ֑לֶךְ וְגַ֗ם עַבְדְּךָ֛ אוּרִיָּ֥ה
הַחִתִּ֖י מֵֽת׃ ס 25 וַיֹּ֨אמֶר דָּוִ֜ד אֶל־הַמַּלְאָ֗ךְ כֹּֽה־תֹאמַ֤ר אֶל־יוֹאָב֙ 25
ל בסיפ . טו זט[16] מנה בסיפ . ג[17] אַל־יֵרַ֤ע בְּעֵינֶ֙יךָ֙ אֶת[a]־הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֔ה כִּֽי־כָזֹ֥ה וְכָזֶ֖ה תֹּאכַ֣ל הֶחָ֑רֶב הַחֲזֵ֨ק
ל . ב מִלְחַמְתְּךָ֧ אֶל־הָעִ֛יר וְהָרְסָ֖הּ וְחַזְּקֵֽהוּ׃ 26 וַתִּשְׁמַע֙ אֵ֣שֶׁת אוּרִיָּ֔ה כִּי־ 26
כה[18] מֵ֖ת אוּרִיָּ֣ה אִישָׁ֑הּ וַתִּסְפֹּ֖ד עַל־בַּעְלָֽהּ׃ 27 וַיַּעֲבֹ֣ר הָאֵ֗בֶל וַיִּשְׁלַ֨ח דָּוִ֜ד 27
ל . ב וַיַּאַסְפָ֤הּ אֶל־בֵּיתוֹ֙ וַתְּהִי־ל֣וֹ לְאִשָּׁ֔ה וַתֵּ֥לֶד ל֖וֹ בֵּ֑ן וַיֵּ֧רַע הַדָּבָ֛ר אֲשֶׁר־
יד בסיפ עָשָׂ֥ה דָוִ֖ד בְּעֵינֵ֥י יְהוָֽה׃ פ

12 12 1 וַיִּשְׁלַ֧ח יְהוָ֛ה אֶת־נָתָ֖ן[a] אֶל־דָּוִ֑ד וַיָּבֹ֣א אֵלָ֗יו וַיֹּ֤אמֶר לוֹ֙[b]
ג מל[1] שְׁנֵ֣י אֲנָשִׁ֗ים הָיוּ֙ בְּעִ֣יר אֶחָ֔ת אֶחָ֥ד עָשִׁ֖יר וְאֶחָ֥ד רָֽאשׁ׃
ב[2] 2 לְעָשִׁ֣יר הָיָ֔ה צֹ֥אן וּבָקָ֖ר הַרְבֵּ֥ה מְאֹֽד׃
ל . ל 3 וְלָרָ֣שׁ אֵֽין־כֹּ֗ל כִּ֠י אִם־כִּבְשָׂ֨ה אַחַ֤ת קְטַנָּה֙ אֲשֶׁ֣ר קָנָ֔ה
ג בליש[3] . ל וַיְחַיֶּ֔הָ וַתִּגְדַּ֥ל עִמּ֛וֹ וְעִם־בָּנָ֖יו יַחְדָּ֑ו מִפִּתּ֨וֹ תֹאכַ֜ל וּמִכֹּס֣וֹ תִשְׁתֶּ֗ה
ב . ל זקף קמ וּבְחֵיק֣וֹ תִשְׁכָּ֔ב וַתְּהִי־ל֖וֹ כְּבַֽת[a]׃

[11] Mm 1759. [12] Mm 898. [13] Mm 4266. [14] Mm 948. [15] Mm 3451. [16] Mm 1533. [17] Mm 1760. [18] Mm 1506.
Cp 12 [1] Mm 1761. [2] Prv 22,16. [3] Mm 769.

21 [a] 𝔊 *Ιεροβααλ/μ* cf 𝔖 *(ndw)b'l* et Jdc 7,1sqq ‖ [b] pc Mss ולי cf 𝔗[f] ‖ **22** [a] > 2 Mss 𝔖 ‖ **23** [a] 2 Mss pr **ויבא** ‖ **24** [a–a] pc—nonn Mss ut Q ‖ [b] permlt Mss C **דיך**— cf 14,31[a] ‖ **25** [a] > pc Mss, Ms **אל**; sed etiam cf 1S 20,13 ‖ **Cp 12,1** [a] pc Mss + **הנביא** cf 𝔊𝔖 ‖ [b] 𝔊[LMss] + *ἀνάγγειλον δή μοι (τὴν) κρίσιν ταύτην* ‖ **3** [a] pc Mss citt **לבת**.

4 וַיָּ֣בֹא הֵלֶךְ֮ לְאִ֣ישׁ הֶֽעָשִׁיר֒ וַיַּחְמֹ֗ל לָקַ֤חַת מִצֹּאנוֹ֙ וּמִבְּקָר֔וֹ ב . ל
לַעֲשׂ֕וֹת לָאֹרֵ֖חַ הַבָּא־ל֑וֹ וַיִּקַּ֗ח אֶת־כִּבְשַׂת֙ הָאִ֣ישׁ הָרָ֔אשׁ ל . ג מל[4]
וַֽיַּעֲשֶׂ֔הָ לָאִ֖ישׁ הַבָּ֥א אֵלָֽיו׃ ב . לב[5]
5 וַיִּֽחַר־אַ֥ף דָּוִ֛ד בָּאִ֖ישׁ מְאֹ֑ד וַיֹּ֣אמֶר אֶל־נָתָ֗ן חַי־יְהוָ֔ה כִּ֥י בֶן־
6 מָ֖וֶת הָאִ֥ישׁ הָעֹשֶׂ֥ה זֹֽאת׃ 6 וְאֶת־הַכִּבְשָׂ֖ה יְשַׁלֵּ֣ם אַרְבַּעְתָּ֑יִם[a] עֵ֗קֶב
7 אֲשֶׁ֤ר עָשָׂה֙ אֶת־הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֔ה וְעַ֖ל° אֲשֶׁ֥ר°° לֹֽא־°חָמָֽל׃ 7 וַיֹּ֥אמֶר נָתָ֛ן ד[6] . ל
אֶל־דָּוִ֖ד אַתָּ֣ה° הָאִ֑ישׁ[a] כֹּה־אָמַ֨ר יְהוָ֜ה אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל אָנֹכִ֞י מְשַׁחְתִּ֤יךָ° ל . ל[7]
8 לְמֶ֙לֶךְ֙[b] עַל־°יִשְׂרָאֵ֔ל וְאָנֹכִ֥י הִצַּלְתִּ֖יךָ מִיַּ֥ד שָׁאֽוּל׃ 8 וָאֶתְּנָ֨ה לְךָ֜ אֶת־
בֵּ֣ית אֲדֹנֶ֗יךָ וְאֶת־°נְשֵׁ֤י אֲדֹנֶ֙יךָ֙ בְּחֵיקֶ֔ךָ וָאֶתְּנָ֣ה לְךָ֔ אֶת־בֵּ֥ית °יִשְׂרָאֵ֖ל ב[8] . כ[9] וכל ירמיה ויחזק דכות ב מ יח
9 וִֽיהוּדָ֑ה וְאִ֨ם־מְעָ֔ט וְאֹסִ֥פָה לְּךָ֖ כָּהֵ֥נָּה וְכָהֵֽנָּה׃ 9 מַדּ֜וּעַ בָּזִ֣יתָ ׀ אֶת־ ז קמ וכל אתנח וס״פ דכות[10] . ל וחס . ד[8] . ד . ג בטע
דְּבַ֤ר[a] יְהוָה֙ לַעֲשׂ֣וֹת הָרַע֮ בְּעֵינָו֒[b] אֵ֣ת אוּרִיָּ֤ה הַֽחִתִּי֙ הִכִּ֣יתָ בַחֶ֔רֶב בעיני חד מן מח[11] ק כת ו וקר י
10 וְאֶת־אִשְׁתּ֖וֹ לָקַ֣חְתָּ לְּךָ֣ לְאִשָּׁ֑ה וְאֹת֣וֹ הָרַ֔גְתָּ בְּחֶ֖רֶב בְּנֵ֥י עַמּֽוֹן׃ 10 וְעַתָּ֗ה ח[12]
לֹא־תָס֥וּר חֶ֛רֶב מִבֵּיתְךָ֖ עַד־עוֹלָ֑ם עֵ֚קֶב כִּ֣י בְזִתָ֔נִי וַתִּקַּ֗ח אֶת־אֵ֙שֶׁת֙ ל וחס
11 אוּרִיָּ֣ה הַֽחִתִּ֔י לִהְי֥וֹת לְךָ֖ לְאִשָּֽׁה׃ ס 11 כֹּ֣ה ׀ אָמַ֣ר יְהוָ֗ה הִנְנִ֣י
מֵקִ֨ים עָלֶ֤יךָ רָעָה֙ מִבֵּיתֶ֔ךָ וְלָקַחְתִּ֤י אֶת־נָשֶׁ֙יךָ֙ לְעֵינֶ֔יךָ וְנָתַתִּ֖י לְרֵעֶ֑יךָ[a] ד . ב מל בנביא[13]
12 וְשָׁכַב֙ עִם־[b]נָשֶׁ֔יךָ לְעֵינֵ֖י הַשֶּׁ֥מֶשׁ הַזֹּֽאת׃ 12 כִּ֥י אַתָּ֖ה עָשִׂ֣יתָ בַסָּ֑תֶר ד . ד קמ[14]
וַאֲנִ֗י אֶֽעֱשֶׂה֙ אֶת־הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֔ה נֶ֥גֶד °כָּל־°יִשְׂרָאֵ֖ל וְנֶ֥גֶד הַשָּֽׁמֶשׁ׃ ס ב[15] . ח
ס 13 וַיֹּ֤אמֶר דָּוִד֙ אֶל־נָתָ֔ן חָטָ֖אתִי לַֽיהוָ֑ה ס[a] וַיֹּ֨אמֶר נָתָ֜ן אֶל־דָּוִ֗ד
14 גַּם־יְהוָ֛ה הֶעֱבִ֥יר חַטָּאתְךָ֖ לֹ֥א[b] תָמֽוּת׃ 14 אֶ֗פֶס כִּֽי־[a]נִאֵ֤ץ °נִאַ֙צְתָּ֙[a] אֶת־ ב[16] . ל
15 אֹיְבֵ֣י יְהוָ֔ה בַּדָּבָ֖ר °הַזֶּ֑ה גַּ֛ם הַבֵּ֥ן הַיִּלּ֛וֹד לְךָ֖ מ֥וֹת °יָמֽוּת[c]׃ 15 וַיֵּ֥לֶךְ נָתָ֖ן ח . ב[17] . ג[18]
אֶל־בֵּית֑וֹ וַיִּגֹּ֨ף יְהוָ֜ה[a] אֶת־הַיֶּ֗לֶד אֲשֶׁ֨ר יָלְדָ֧ה אֵֽשֶׁת־אוּרִיָּ֛ה לְדָוִ֖ד
16 וַיֵּאָנַֽשׁ[b]׃ 16 וַיְבַקֵּ֥שׁ דָּוִ֛ד אֶת־[a]הָאֱלֹהִ֖ים[b] בְּעַ֣ד הַנָּ֑עַר וַיָּ֤צָם דָּוִד֙ צ֔וֹם ל . ל
17 וּבָ֗א °וְלָ֛ן[c] וְשָׁכַ֥ב[c] אָֽרְצָה׃ 17 וַיָּקֻ֜מוּ זִקְנֵ֣י בֵית֗וֹ עָלָ֛יו[a] לַהֲקִימ֖וֹ מִן־ ל . ב

[4]Mm 1761. [5]Mm 319. [6]Mm 3138. [7]Mm 1021. [8]Mp sub loco. [9]Mm 953. [10]Mm 1208. [11]Mm 3811. [12]Mm 2903. [13]Mm 1762. [14]Mm 1202. [15]Mm 1763. [16]Mm 708. [17]Mm 376. [18]Mm 2085.

6 [a] 𝔊$^{-L}$ *ἑπταπλάσιον(a)*, 𝔗^{Mss} *'rb'jn* ‖ **7** [a] Mss interv ‖ [b] 𝔖 *dtmlk*, 𝔗 *lmhwj mlk'* cf 2,4[a].7[b] ‖ **9** [a] > 𝔊^{L}θ' ‖ [b] nonn Mss ut Q cf 𝔗𝔙; 2 Mss בעיני אדני cf 𝔖𝔗^{Mss} ‖ **11** [a] „mlt MSS" (de Rossi) לרעך cf 𝔖𝔙 ‖ [b] pc Mss cit את ‖ **13** [a] mlt Mss om interv ‖ [b] mlt Mss ולא cf 𝔏^{TE}𝔗^{Ms} ‖ **14** [a–a] 𝔖 *rwrbt* cf σ'𝔗(𝔙) ‖ [b] 𝔔]לן[.]בד[cf 1 S 25,22 ‖ [c] 𝔔 יומת ‖ **15** [a] 𝔔 אלהים, 𝔊^{LMs} *ὁ θεός* ‖ [b] > 𝔔𝔊^{Ms} ‖ **16** [a] 𝔔 מן cf 𝔗 ‖ [b] 𝔊^{Mss}𝔗𝔙 tetragrammaton ‖ [c–c] 𝔔 וש' בשק]...., 𝔊$^{-L}$ *καὶ ηὐλίσθη / ἐκοιμήθη* (𝔊^{L} *ἐκάθευδεν*) *ἐν σάκκῳ* cf 𝔏$^{93.94}$; 𝔙 om ולן ‖ **17** [a] 𝔔 אליו; > 𝔖; 𝔙 *(venerunt) ... cogentes eum ut ....*

18 הארץ ולא אבה ולא־ברא[b] אתם[c] לחם׃ 18 ויהי ביום השביעי וימת
הילד ויראו עבדי דוד להגיד לו ׀ כי־מת הילד כי אמרו הנה
בהיות הילד חי דברנו אליו ולא־שמע בקולנו ואיך נאמר אליו
19 מת הילד ועשה רעה׃ 19 וירא דוד כי עבדיו מתלחשים ויבן דוד
כי מת הילד ויאמר דוד אל־עבדיו המת[a] הילד ויאמרו מת׃
20 20 ויקם דוד מהארץ וירחץ ויסך ויחלף שמלתו[a] ויבא בית־יהוה
21 וישתחו ויבא אל־ביתו וישאל וישימו לו לחם ויאכל׃ 21 ויאמרו
עבדיו אליו מה־הדבר הזה אשר עשיתה בעבור[a] הילד חי צמת
22 ותבך וכאשר מת הילד קמת ותאכל לחם׃ 22 ויאמר בעוד הילד
חי צמתי ואבכה כי אמרתי מי יודע יחנני[a] יהוה[b] וחי הילד׃
23 23 ועתה ׀ מת למה זה[a] אני צם [b]האוכל להשיבו עוד[b] אני הלך
24 אליו והוא לא־ישוב אלי׃ 24 וינחם דוד את בת־שבע אשתו
ויבא אליה וישכב עמה ותלד בן ויקרא[a] את־שמו שלמה ויהוה
25 אהבו׃ 25 וישלח ביד נתן הנביא ויקרא את־שמו ידידיה בעבור[a]
יהוה׃ פ
26 26 וילחם יואב ברבת בני עמון וילכד את־עיר המלוכה׃
27 27 וישלח יואב מלאכים אל־דוד ויאמר נלחמתי ברבה גם־[a]
28 לכדתי את־עיר המים[b]׃ 28 ועתה אסף את־יתר העם וחנה על־
29 העיר ולכדה פן־אלכד אני את־העיר ונקרא שמי עליה׃ 29 ויאסף
30 דוד את־כל־העם וילך רבתה וילחם בה וילכדה׃ 30 ויקח את־
עטרת־מלכם[a] מעל ראשו ומשקלה ככר זהב [b]ואבן יקרה[b] ותהי
31 על־ראש דוד ושלל העיר הוציא הרבה מאד׃ 31 ואת־העם

[19] Mm 1017. [20] Mm 1194. [21] Mm 1545. [22] Mm 1764. [23] Mm 1213. [24] Mm 1765. [25] Mm 1766. [26] Gn 50,21. [27] Mm 3675. [28] Mm 215. [29] Mp sub loco. [30] Mm 1581. [31] Mm 1174. [32] Mm 4234. [33] Mm 1055.

17 [b] mlt Mss 𝔔 ברה ‖ [c] 𝔔 אותם ‖ **19** [a] 2 Mss מת cf 𝔗 ‖ **20** [a] mlt Mss ut Q cf 𝔊$^{-L}$𝔖; 𝔗𝔙 ut K ‖ **21** [a] 𝔊^{L} *ἔτι*, 𝔖 *kd*, 𝔗 *'d d*… cf 22 בעוד ‖ **22** [a] mlt Mss ut Q; 𝔖 *mrḥm 'lwhj* cf (?) 𝔙 *donet eum mihi* … ‖ [b] pc Mss אלהים cf 𝔖 ‖ **23** [a] > pc Mss ‖ [b–b] 𝔖 *lm' mškḥ' dtwb nhpwk* ‖ **24** [a] nonn Mss ut Q cf 𝔖𝔗 ‖ **25** [a] 𝔊^{LMss}θ' *ἐν λόγῳ* cf 𝔏$^{93.94}$ *(quod est interpretatum) in verbo (domini)* = (?)בעבור, cf KAI 26, II 6.11sq, III 11 ‖ **27** [a] mlt Mss וגם cf 𝔖𝔗^{Mss} ‖ [b] 2 Mss המלוכה cf 𝔖𝔗 et 26 ‖ **30** [a] 𝔊$^{-OL}$ pr nom proprium cf 1R 11,5; Ms מלכה ‖ [b–b] 𝔖 *w'jt hwj bh k'p' ṭbt'* (pl) cf 𝔗𝔙.

אֲשֶׁר־בָּ֗הּ הוֹצִיא֒ וַיָּ֨שֶׂם֙ בַּמְּגֵרָ֜ה וּבַחֲרִצֵ֣י הַבַּרְזֶ֗ל [a]וּבְמַגְזְרֹ֣ת הַבַּרְזֶ֔ל[a]
וְהֶעֱבִ֨יר אוֹתָ֜ם בַּמַּלְכֵּ֗ן[b] וְכֵ֣ן יַעֲשֶׂ֔ה לְכֹ֖ל עָרֵ֣י בְנֵֽי־עַמּ֑וֹן וַיָּ֥שָׁב דָּוִ֛ד
וְכָל־הָעָ֖ם יְרוּשָׁלִָֽם׃ פ

13 1 וַיְהִ֣י אַחֲרֵי־כֵ֗ן וּלְאַבְשָׁל֧וֹם בֶּן־דָּוִ֛ד אָח֥וֹת יָפָ֖ה וּשְׁמָ֣הּ תָּמָ֑ר
2 וַיֶּאֱהָבֶ֖הָ אַמְנ֥וֹן בֶּן־דָּוִֽד׃ 2 וַיֵּ֨צֶר לְאַמְנ֜וֹן לְהִתְחַלּ֗וֹת בַּעֲבוּר֙ תָּמָ֣ר
אֲחֹת֔וֹ כִּ֥י בְתוּלָ֖ה הִ֑יא וַיִּפָּלֵא֙ בְּעֵינֵ֣י אַמְנ֔וֹן לַעֲשׂ֥וֹת לָ֖הּ מְאֽוּמָה׃
3 וּלְאַמְנ֣וֹן רֵ֔עַ וּשְׁמוֹ֙ יֽוֹנָדָ֔ב[a] בֶּן־שִׁמְעָ֖ה[b] אֲחִ֣י דָוִ֑ד וְי֣וֹנָדָ֔ב אִ֥ישׁ חָכָ֖ם
4 מְאֹֽד׃ 4 וַיֹּ֣אמֶר ל֗וֹ מַדּ֨וּעַ אַ֜תָּה כָּ֣כָה דַּ֗ל בֶּן־הַמֶּ֙לֶךְ֙ בַּבֹּ֣קֶר בַּבֹּ֔קֶר
הֲל֖וֹא תַּגִּ֣יד לִ֑י וַיֹּ֤אמֶר לוֹ֙ אַמְנ֔וֹן אֶת־תָּמָ֗ר אֲח֛וֹת אַבְשָׁלֹ֥ם אָחִ֖י אֲנִ֥י
5 אֹהֵֽב׃ 5 וַיֹּ֤אמֶר לוֹ֙ יְה֣וֹנָדָ֔ב שְׁכַ֥ב עַל־מִשְׁכָּבְךָ֖ וְהִתְחָ֑ל וּבָ֤א אָבִ֙יךָ֙
לִרְאוֹתֶ֔ךָ וְאָמַרְתָּ֣ אֵלָ֗יו תָּ֣בֹא נָא֩ תָמָ֨ר אֲחוֹתִ֜י וְתַבְרֵ֣נִי לֶ֗חֶם וְעָשְׂתָ֤ה
6 לְעֵינַ֙י[a]֙ אֶת־הַבִּרְיָ֔ה לְמַ֙עַן֙ אֲשֶׁ֣ר אֶרְאֶ֔ה וְאָכַלְתִּ֖י מִיָּדָֽהּ[b]׃ 6 וַיִּשְׁכַּ֥ב
אַמְנ֖וֹן וַיִּתְחָ֑ל וַיָּבֹ֨א הַמֶּ֜לֶךְ לִרְאֹת֗וֹ וַיֹּ֨אמֶר אַמְנ֣וֹן אֶל־הַמֶּלֶךְ֒ תָּֽבוֹא־
7 נָ֞א תָּמָ֣ר אֲחֹתִ֗י וּתְלַבֵּ֤ב לְעֵינַי֙ שְׁתֵּ֣י לְבִב֔וֹת וְאֶבְרֶ֖ה מִיָּדָֽהּ[a]׃ 7 וַיִּשְׁלַ֥ח
דָּוִ֛ד אֶל־תָּמָ֖ר הַבַּ֣יְתָה לֵאמֹ֑ר לְכִ֣י נָ֗א בֵּ֚ית אַמְנ֣וֹן אָחִ֔יךְ וַעֲשִׂי־ל֖וֹ
8 הַבִּרְיָֽה׃ 8 וַתֵּ֣לֶךְ תָּמָ֗ר בֵּ֛ית אַמְנ֥וֹן אָחִ֖יהָ וְה֣וּא שֹׁכֵ֑ב וַתִּקַּ֣ח אֶת־
9 הַבָּצֵ֞ק וַתָּ֨לָושׁ[a]֙ וַתְּלַבֵּ֣ב לְעֵינָ֔יו וַתְּבַשֵּׁ֖ל אֶת־הַלְּבִבֽוֹת׃ 9 וַתִּקַּ֣ח אֶת־
הַמַּשְׂרֵת֙ וַתִּצֹ֣ק לְפָנָ֔יו וַיְמָאֵ֖ן לֶאֱכ֑וֹל וַיֹּ֤אמֶר אַמְנוֹן֙ הוֹצִ֣יאוּ כָל־אִ֔ישׁ
10 מֵעָלַ֖י וַיֵּצְא֥וּ[a] כָל־אִ֖ישׁ מֵעָלָֽיו׃ 10 וַיֹּ֨אמֶר אַמְנ֜וֹן אֶל־תָּמָ֗ר הָבִ֤יאִי
הַבִּרְיָה֙ הַחֶ֔דֶר[a] וְאֶבְרֶ֖ה מִיָּדֵ֑ךְ[b] וַתִּקַּ֣ח תָּמָ֗ר אֶת־הַלְּבִבוֹת֙ אֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֔תָה
11 וַתָּבֵ֛א לְאַמְנ֥וֹן[c] אָחִ֖יהָ הֶחָֽדְרָה׃ 11 וַתַּגֵּ֥שׁ אֵלָ֖יו לֶאֱכֹ֑ל וַיַּחֲזֶק־בָּהּ֙[a]
12 וַיֹּ֣אמֶר לָ֔הּ בּ֛וֹאִי שִׁכְבִ֥י עִמִּ֖י אֲחוֹתִֽי׃ 12 וַתֹּ֣אמֶר ל֗וֹ אַל־אָחִי֙ אַל־
תְּעַנֵּ֔נִי כִּ֛י לֹא־יֵעָשֶׂ֥ה כֵ֖ן בְּיִשְׂרָאֵ֑ל אַל־תַּעֲשֵׂ֖ה אֶת־הַנְּבָלָ֥ה הַזֹּֽאת׃

פד. ג. ב חד חס וחד מל[34]
ד מל בסיפ. במלבן חד מן ג[35] כת ק
כ וקר ב וחד מן ב[36] בליש
נא[34] מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג
ג ומל[1]
ב. ג[2]. ל
ל. יד בסיפ
ל. ב כת ה בשם גברי
יב וכל דל ואביון דכות. יג[3]
יד חס
ח[4] ול בסיפ[5]
ל ובסיפ. יז חס ג[6] מנה בנביא וכל משלי דכות במ ד. ג מל[7]
ג
ל[8]
ל. ל. ב ובסיפ[9]
לט[10]
ג
ותלש חד מן ב בליש. ק ל. ה. ב
ל. יג מל[11]
ג[12]
ג. ב. ב ובסיפ[8]. ב. ה[13]
ב[14]. ב
ג מל בליש[8]. ג מל[7]
לן[15]. ד[16]

[34]Mp sub loco. [35]Mm 4255. [36]Mm 2701. Cp 13 [1]Mm 2576. [2]Mm 1767. [3]Mm 688. [4]Mm 1768. [5]Mm 2667. [6]Mm 1769. [7]Mm 1770. [8]Mp sub loco. [9]Cf Mm 3680. [10]Mm 1557. [11]Mm 1640. [12]Mm 1771. [13]Mm 197. [14]Mm 1486. [15]Mm 210. [16]Mm 193.

31 [a—a] > pc Mss 𝔊[Mss] cf 𝔖 ‖ [b] mlt Mss ut Q cf 𝔊𝔙 ‖ **Cp 13,3** [a] 𝔔𝔊[L] יְ]הונתן ‖ [b] pc Mss שמעא— cf 32[a] 21,21[b] Q; 𝔖 *šm'*; 𝔔 שמעיה; 1S 16,9 17,13 שמה ‖ **5** [a] 𝔖 *lj*; > 𝔙 ‖ [b] 𝔊[-L]𝔖 suff pl ‖ **6** [a] 𝔖 suff pl ‖ **8** [a] mlt Mss ut Q ‖ **9** [a] pc Mss ויוציאו cf 𝔊𝔗[f]𝔙 ‖ **10** [a] 2 Mss —רה ‖ [b] pc Mss —דיך cf 𝔊[Ms]𝔖 ‖ [c] pc Mss אל א׳ ‖ **11** [a] Ms לה cf 15,5.

13 וַאֲנִי אָנָה אוֹלִיךְ אֶת־חֶרְפָּתִי וְאַתָּה תִּהְיֶה כְּאַחַד הַנְּבָלִים בְּיִשְׂרָאֵל 13 טז ר״פ . ב . יב[17]
14 וְעַתָּה דַּבֶּר־נָא אֶל־הַמֶּלֶךְ כִּי לֹא יִמְנָעֵנִי מִמֶּךָּ׃ 14 וְלֹא אָבָה לִשְׁמֹעַ ל
15 בְּקוֹלָהּ וַיֶּחֱזַק מִמֶּנָּה וַיְעַנֶּהָ וַיִּשְׁכַּב אֹתָהּ[a]׃ 15 וַיִּשְׂנָאֶהָ אַמְנוֹן שִׂנְאָה ה[18] . ב[19] . ב חד ר״פ וחד ס״פ
גְּדוֹלָה מְאֹד כִּי גְדוֹלָה הַשִּׂנְאָה אֲשֶׁר שְׂנֵאָהּ מֵאַהֲבָה אֲשֶׁר אֲהֵבָהּ ב . ב[20]
16 וַיֹּאמֶר־לָהּ אַמְנוֹן קוּמִי לֵכִי׃ 16 וַתֹּאמֶר לוֹ אַל[a]־אוֹדֹת הָרָעָה ג חס
הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת מֵאַחֶרֶת אֲשֶׁר־עָשִׂיתָ עִמִּי לְשַׁלְּחֵנִי וְלֹא אָבָה לִשְׁמֹעַ ו
17 לָהּ׃ 17 וַיִּקְרָא אֶת־נַעֲרוֹ מְשָׁרְתוֹ וַיֹּאמֶר שִׁלְחוּ־נָא אֶת־זֹאת מֵעָלַי
18 הַחוּצָה וּנְעֹל הַדֶּלֶת אַחֲרֶיהָ׃ 18 וְעָלֶיהָ כְּתֹנֶת פַּסִּים כִּי כֵן תִּלְבַּשְׁןָ ל . ג[22] . ל וחס . ו[21]
בְנוֹת־הַמֶּלֶךְ הַבְּתוּלֹת מְעִילִים וַיֹּצֵא אוֹתָהּ מְשָׁרְתוֹ הַחוּץ וְנָעַל יג חס[23] . יב[24] מל ב מנה בסיפ וכל יהושע ושפטים יחזק דכות ב מ ג . ב חד פת וחד קמ
19 הַדֶּלֶת אַחֲרֶיהָ׃ 19 וַתִּקַּח תָּמָר אֵפֶר עַל־רֹאשָׁהּ וּכְתֹנֶת הַפַּסִּים ב . ז[25]
אֲשֶׁר עָלֶיהָ קָרָעָה וַתָּשֶׂם יָדָהּ[a] עַל־רֹאשָׁהּ וַתֵּלֶךְ הָלוֹךְ וְזָעָקָה[b]׃ ז
20 20 וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אַבְשָׁלוֹם אָחִיהָ הַאֲמִינוֹן[a] אָחִיךְ הָיָה עִמָּךְ וְעַתָּה ל ומל
אֲחוֹתִי הַחֲרִישִׁי אָחִיךְ הוּא אַל־תָּשִׁיתִי אֶת[b]־לִבֵּךְ לַדָּבָר הַזֶּה וַתֵּשֶׁב ג מל[26] . יב[27]
21 תָּמָר וְשֹׁמֵמָה[c] בֵּית[d] אַבְשָׁלוֹם אָחִיהָ׃ 21 וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד שָׁמַע אֵת כָּל־ ג ב חד חס וחד מל[28] . ג ר״פ . כה
22 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּחַר לוֹ מְאֹד[a]׃ 22 וְלֹא־דִבֶּר אַבְשָׁלוֹם עִם־אַמְנוֹן
לְמֵרָע וְעַד־טוֹב כִּי־שָׂנֵא אַבְשָׁלוֹם אֶת־אַמְנוֹן עַל־דְּבַר אֲשֶׁר עִנָּה ב[29] . ב . ה[30]
23 אֵת תָּמָר אֲחֹתוֹ׃ פ 23 וַיְהִי [a]לִשְׁנָתַיִם יָמִים[a] וַיִּהְיוּ גֹזְזִים לְאַבְשָׁלוֹם ל
בְּבַעַל חָצוֹר אֲשֶׁר עִם־אֶפְרָיִם וַיִּקְרָא אַבְשָׁלוֹם לְכָל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ׃
24 24 וַיָּבֹא אַבְשָׁלוֹם אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא גֹזְזִים לְעַבְדֶּךָ יֵלֶךְ־נָא
25 ס הַמֶּלֶךְ וַעֲבָדָיו עִם[a]־עַבְדֶּךָ׃ 25 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־אַבְשָׁלוֹם אַל־בְּנִי
אַל־נָא נֵלֵךְ כֻּלָּנוּ וְלֹא נִכְבַּד עָלֶיךָ וַיִּפְרָץ[a]־בּוֹ וְלֹא־אָבָה לָלֶכֶת ב
26 וַיְבָרְכֵהוּ׃ 26 וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם וָלֹא[a] יֵלֶךְ־נָא אִתָּנוּ[b] אַמְנוֹן אָחִי וַיֹּאמֶר ב

[17] Mm 361. [18] Mm 432. [19] Gn 34,2. [20] Mm 3416. [21] Mm 290. [22] Mm 3203. [23] Mm 1509. [24] Mm 1009. [25] Mp sub loco. [26] Mm 1770. [27] Mm 140. [28] Mm 3724. [29] Mm 3873. [30] Mm 1150.

14 [a] pc Mss עמה cf 𝔊𝔏[115]𝔖𝔗, sed cf 1S 2,22 ‖ **16** [a] mlt Mss על cf 𝔗 ‖ **19** [a] 𝔊𝔏[115]𝔖𝔙 pl ‖ [b] 𝔊𝔏[115]𝔖𝔗[Mss]𝔙 pt; cf 16,13 Jos 6,13 1S 19,23 Jes 31,5 ‖ **20** [a] nonn Mss האמנון cf 𝔊𝔏[115]𝔖𝔗[Ms]𝔙 ‖ [b] pc Mss אל cf 𝔊[Mss]𝔏[115] ‖ [c] 2 Mss 'ש cf 𝔊𝔏[115.93.94]𝔙 ‖ [d] Seb[Mss] בבית cf 𝔗[Ms] ‖ **21** [a] 𝔔 + כי אה]בו כי בכו[רו הוא; 𝔊𝔏[115.91.93.94] + mlt vb cf 1R 1,6 ‖ **23** [a—a] 𝔖 *wl'dn b'dn*, sed cf 14,28 et cet ‖ **24** [a] 𝔔 אל ‖ **25** [a] 𝔔 ויפצר cf Vrs et 27 1S 28,23 ‖ **26** [a] pc Mss וְלֹא cf 𝔖𝔙 ‖ [b] 2 Mss עמנו, 𝔏[115] *mecum.*

27 לוֹ֙ הַמֶּ֔לֶךְ לָ֥מָּה יֵלֵ֖ךְ עִמָּֽךְ׃ 27 וַיִּפְרָץ[a]־בּ֖וֹ אַבְשָׁל֑וֹם וַיִּשְׁלַ֤ח אִתּוֹ֙ אֶת־ ב[31]
28 אַמְנ֔וֹן וְאֵ֖ת כָּל־בְּנֵ֥י הַמֶּֽלֶךְ׃[b] ס 28 וַיְצַ֨ו אַבְשָׁל֜וֹם אֶת־נְעָרָ֣יו ל
לֵאמֹ֗ר רְא֣וּ נָ֠א כְּט֨וֹב לֵב־אַמְנ֤וֹן בַּיַּ֙יִן֙ וְאָמַרְתִּ֣י אֲלֵיכֶ֔ם הַכּ֥וּ אֶת־אַמְנ֖וֹן ד[32]. ל
וַהֲמִתֶּ֣ם[a] אֹת֑וֹ אַל־תִּירָ֔אוּ הֲל֗וֹא כִּ֤י אָֽנֹכִי֙ צִוִּ֣יתִי אֶתְכֶ֔ם חִזְק֖וּ וִהְי֥וּ ב[33] ול בסיפ. ז[34]
29 לִבְנֵי־חָֽיִל׃ 29 וַיַּעֲשׂ֞וּ נַעֲרֵ֤י אַבְשָׁלוֹם֙ לְאַמְנ֔וֹן כַּאֲשֶׁ֖ר צִוָּ֣ה[a] אַבְשָׁל֑וֹם
30 וַיָּקֻ֣מוּ ׀ כָּל־בְּנֵ֣י הַמֶּ֗לֶךְ וַֽיִּרְכְּב֛וּ אִ֥ישׁ עַל־פִּרְדּ֖וֹ וַיָּנֻֽסוּ׃ 30 וַיְהִ֗י הֵ֙מָּה֙ ב
בַדֶּ֔רֶךְ וְהַשְּׁמֻעָ֣ה בָ֔אָה אֶל־דָּוִ֖ד לֵאמֹ֑ר הִכָּ֤ה אַבְשָׁלוֹם֙ אֶת־כָּל־בְּנֵ֣י ה חס[35]
31 הַמֶּ֔לֶךְ[a] וְלֹֽא־נוֹתַ֥ר מֵהֶ֖ם אֶחָֽד׃[b] ס 31 וַיָּ֧קָם הַמֶּ֛לֶךְ וַיִּקְרַ֥ע אֶת־ ה[36]
בְּגָדָ֖יו וַיִּשְׁכַּ֣ב אָ֑רְצָה וְכָל־עֲבָדָ֥יו נִצָּבִ֖ים[a] קְרֻ֥עֵי[b] בְגָדִֽים׃[c] ס ז[37]. ב חס
32 וַיַּ֣עַן יוֹנָדָ֣ב ׀ בֶּן־שִׁ֠מְעָה[a] אֲחִֽי־דָוִ֜ד וַיֹּ֗אמֶר אַל־יֹאמַ֤ר אֲדֹנִי[b]֙ אֵ֣ת ב כת ה בשם גברי
[c]כָּל־הַנְּעָרִ֤ים[c] בְּנֵֽי־הַמֶּ֙לֶךְ֙ הֵמִ֔יתוּ[d] כִּֽי־[e]אַמְנ֥וֹן לְבַדּ֖וֹ מֵ֑ת כִּֽי־עַל־פִּ֤י[f]
33 אַבְשָׁלוֹם֙ הָיְתָ֣ה שׂוּמָ֔ה[g] מִיּוֹם֙ עַנֹּת֔וֹ אֵ֖ת תָּמָ֥ר אֲחֹתֽוֹ׃ 33 וְעַתָּ֡ה אַל־ ל[38]. ב וחס
יָשֵׂם֩ אֲדֹנִ֨י הַמֶּ֤לֶךְ אֶל־לִבּוֹ֙ דָּבָ֣ר לֵאמֹ֔ר כָּל־בְּנֵ֥י הַמֶּ֖לֶךְ מֵ֑תוּ כִּֽי־
34 אִם[a]־אַמְנ֥וֹן לְבַדּ֖וֹ מֵֽת׃ פ 34 וַיִּבְרַ֖ח אַבְשָׁל֑וֹם וַיִּשָּׂ֞א הַנַּ֤עַר הַצֹּפֶה֙ אם חד מן ח[39] כת ולא קר
אֶת־עֵינָ֔ו[a] וַיַּ֗רְא וְהִנֵּ֤ה עַם־רַב֙ הֹלְכִ֜ים [b]מִדֶּ֧רֶךְ אַחֲרָ֛יו[b] מִצַּ֥ד הָהָֽר׃ עיניו ק חד מן ח[40] כת כן בליש. ל
35 וַיֹּ֤אמֶר יוֹנָדָב֙ אֶל־הַמֶּ֔לֶךְ הִנֵּ֥ה בְנֵי־הַמֶּ֖לֶךְ בָּ֑אוּ כִּדְבַ֥ר עַבְדְּךָ֖ כֵּ֥ן
36 הָיָֽה׃ 36 וַיְהִ֣י ׀ כְּכַלֹּת֣וֹ לְדַבֵּ֗ר וְהִנֵּ֤ה בְנֵי־הַמֶּ֙לֶךְ֙ בָּ֔אוּ וַיִּשְׂא֥וּ קוֹלָ֖ם מג. ג[41]
37 וַיִּבְכּ֑וּ וְגַ֨ם־הַמֶּ֜לֶךְ וְכָל־עֲבָדָ֗יו בָּכ֛וּ בְּכִ֥י גָּד֖וֹל מְאֹֽד׃ 37 וְאַבְשָׁל֣וֹם ז[37]. ל
בָּרַ֔ח וַיֵּ֛לֶךְ אֶל־תַּלְמַ֥י בֶּן־עַמִּיח֖וּר[a] מֶ֣לֶךְ גְּשׁ֑וּר וַיִּתְאַבֵּ֥ל[b] עַל־בְּנ֖וֹ עמיהוד ק חד מן ד[42] כת ח וקר ה וחד מן ד[43] כת ר וקר ד
38 [c]כָּל־הַיָּמִֽים׃[c] 38 וְאַבְשָׁל֣וֹם בָּרַ֔ח וַיֵּ֖לֶךְ גְּשׁ֑וּר[a] וַֽיְהִי־שָׁ֖ם שָׁלֹ֥שׁ

[31]Mm 1434. [32]Mm 1772. [33]Mm 934. [34]Mm 1773. [35]Mm 1540. [36]Mm 989. [37]Mm 449. [38]Mp sub loco. [39]Mm 2752. [40]Mm 1543. [41]Mm 1774. [42]Mm 3864. [43]Mm 3624.

27 [a] Vrs ut 25[a] ‖ [b] $\mathfrak{G}^{-Mss}\mathfrak{L}^{115}$ + mlt vb cf 1S 25,36 ‖ **28** [a] 𝔔 ומתתם ‖ **29** [a] $\mathfrak{G}$ + *αὐτοῖς* cf $\mathfrak{L}^{115}\mathfrak{S}\mathfrak{V}$ sed cf 24,19 ‖ **30** [a] sic L, mlt Mss Edd ךְ– ‖ [b] 2 Mss pr עד cf $\mathfrak{T}^{Ms}$, 2 Mss איש cf $\mathfrak{S}$ sed etiam Ps 106,11 ‖ **31** [a] Ms + עליו cf $\mathfrak{T}^{Ms}$, $\mathfrak{G}$ + *αὐτῷ* cf $\mathfrak{L}^{115}\mathfrak{V}$ ‖ [b] 2 Mss קרעו cf $\mathfrak{G}^{-L}\mathfrak{L}^{115}\mathfrak{S}\mathfrak{V}$ ‖ [c] 𝔔 [בג]דיו, $\mathfrak{G}^{-L}\mathfrak{L}^{115}\mathfrak{S}\mathfrak{T}\mathfrak{V}$ + suff 3 m pl ‖ **32** [a] cf 3[b] ‖ [b] $\mathfrak{G}^{-Ms}$ + *ὁ βασιλεύς* cf $\mathfrak{L}^{115}\mathfrak{S}$ ‖ [c–c] 𝔔 הנערים כול ‖ [d] pc Mss מתו cf $\mathfrak{G}^{L}\mathfrak{S}\mathfrak{T}^{Mss}\mathfrak{V}$ ‖ [e] pc Mss + אם ‖ [f] α′σ′ *ὀργῇ* cf $\mathfrak{L}^{115}\mathfrak{V}^{Mss}$ et Ps 56,8 ‖ [g] mlt Mss K^{Or} שימה ‖ **33** [a] > nonn Mss cf $\mathfrak{G}^{AMs}\mathfrak{L}^{115}\mathfrak{S}\mathfrak{V}$ ‖ **34** [a] mlt Mss ut Q cf Vrs ‖ [b–b] $\mathfrak{G}^{-L}$ *ἐν τῇ ὁδῷ ὀπίσθεν αὐτοῦ*, $\mathfrak{G}^{L}$ *τὴν ὁδὸν τὴν Σωραιμ*, $\mathfrak{L}^{115}$ *per via (soram) … in via quae est goran*, $\mathfrak{S}$ *bʾrwḥʾ*, $\mathfrak{T}$ *mʾwrḥ(ʾ) mʾḥwrwhj*, $\mathfrak{V}$ *per iter devium* ‖ **37** [a] mlt Mss ut Q עמיח/הוד cf $\mathfrak{G}\mathfrak{L}^{115}\mathfrak{S}\mathfrak{T}$ ‖ [b] $\mathfrak{G}$ + *ὁ βασιλεὺς* (> $\mathfrak{G}^{O}$ cf $\mathfrak{S}\mathfrak{V}$) *Δαυειδ* (> $\mathfrak{G}^{LMss}$ cf $\mathfrak{L}^{115}$) ‖ [c–c] pc Mss ימים רבים cf $\mathfrak{L}^{93.94}\mathfrak{S}\mathfrak{V}^{Mss}$ ‖ **38** [a] nonn Mss –רה.

ב . ו פת וכל ישעיה דכות[44] שָׁנִים׃ 39 וַתְּכַל[a] [b]דָּוִד הַמֶּלֶךְ[b] לָצֵאת אֶל־[c]אַבְשָׁלוֹם כִּי־נִחַם עַל־ 39
ג חס אַמְנוֹן כִּי־מֵת׃ ס 14 1 וַיֵּדַע יוֹאָב בֶּן־צְרֻיָה כִּי־לֵב הַמֶּלֶךְ[a] 14
ב עַל־אַבְשָׁלוֹם׃ 2 וַיִּשְׁלַח יוֹאָב תְּקוֹעָה וַיִּקַּח מִשָּׁם אִשָּׁה חֲכָמָה וַיֹּאמֶר 2
ל . ל . ב אֵלֶיהָ הִתְאַבְּלִי־נָא וְלִבְשִׁי־נָא בִגְדֵי־אֵבֶל וְאַל־תָּסוּכִי שֶׁמֶן וְהָיִית
ב . ב[1] . ה[2] כְּאִשָּׁה זֶה יָמִים רַבִּים מִתְאַבֶּלֶת עַל־מֵת׃ 3 וּבָאת אֶל־הַמֶּלֶךְ 3
פד וְדִבַּרְתְּ אֵלָיו כַּדָּבָר הַזֶּה וַיָּשֶׂם יוֹאָב אֶת־הַדְּבָרִים בְּפִיהָ׃ 4 וַתֹּאמֶר[a] 4
ב חד חס וחד מל הָאִשָּׁה הַתְּקֹעִית אֶל־הַמֶּלֶךְ וַתִּפֹּל עַל־אַפֶּיהָ אַרְצָה וַתִּשְׁתָּחוּ וַתֹּאמֶר
הוֹשִׁעָה[b] הַמֶּלֶךְ׃ ס 5 וַיֹּאמֶר־לָהּ הַמֶּלֶךְ מַה־לָּךְ וַתֹּאמֶר אֲבָל 5
ח[3] . ב[3] אִשָּׁה־אַלְמָנָה אָנִי וַיָּמָת אִישִׁי׃ 6 וּלְשִׁפְחָתְךָ שְׁנֵי בָנִים וַיִּנָּצוּ שְׁנֵיהֶם 6
ל . ה[5] בַּשָּׂדֶה וְאֵין מַצִּיל בֵּינֵיהֶם וַיַּכּוּ הָאֶחָד אֶת־הָאֶחָד וַיָּמֶת אֹתוֹ׃ 7 וְהִנֵּה 7
קָמָה כָל־הַמִּשְׁפָּחָה עַל־[a]שִׁפְחָתֶךָ וַיֹּאמְרוּ תְּנִי[b] ׀ אֶת־מַכֵּה אָחִיו
ה חס בליש[6] . ל . ב וּנְמִתֵהוּ בְּנֶפֶשׁ אָחִיו אֲשֶׁר הָרָג [c]וְנַשְׁמִידָה גַּם[c] אֶת־הַיּוֹרֵשׁ וְכִבּוּ
שים ק . ב[3] אֶת־גַּחַלְתִּי אֲשֶׁר נִשְׁאָרָה לְבִלְתִּי שׂוּם[d]־לְאִישִׁי שֵׁם וּשְׁאֵרִית עַל־פְּנֵי
ב הָאֲדָמָה׃ פ 8 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־הָאִשָּׁה לְכִי לְבֵיתֵךְ וַאֲנִי 8
ל . ב חד מל וחד חס אֲצַוֶּה עָלָיִךְ׃ 9 וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַתְּקוֹעִית אֶל־הַמֶּלֶךְ עָלַי אֲדֹנִי 9
יג[7] וכל מלכים ישעיה וירמיה דכות ב מ״א הַמֶּלֶךְ הֶעָוֹן וְעַל־בֵּית אָבִי וְהַמֶּלֶךְ וְכִסְאוֹ נָקִי׃ ס 10 וַיֹּאמֶר 10
ד[8] . כט . ג[9] . יד כת כן הַמֶּלֶךְ הַמְדַבֵּר אֵלַיִךְ וַהֲבֵאתוֹ אֵלַי וְלֹא־יֹסִיף עוֹד לָגַעַת בָּךְ׃
מהרבת ק 11 וַתֹּאמֶר יִזְכָּר־נָא הַמֶּלֶךְ[a] אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ [b]מֵהַרְבַּית[c] גֹּאֵל הַדָּם 11
לְשַׁחֵת[b] וְלֹא יַשְׁמִידוּ אֶת־בְּנִי וַיֹּאמֶר חַי־יְהוָה אִם־יִפֹּל מִשַּׂעֲרַת[d]
בִּנֵךְ אָרְצָה׃ 12 וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה תְּדַבֶּר־נָא שִׁפְחָתְךָ אֶל־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ 12
ל[10] . ל מל[11] דָּבָר וַיֹּאמֶר דַּבֵּרִי׃ ס 13 וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה וְלָמָּה חָשַׁבְתָּה כָּזֹאת 13

[44]Mm 1775. Cp 14 [1]Mm 2548. [2]Mm 2052. [3]Mm 1776. [4]Lv 24,10. [5]Mm 283. [6]Mm 1036. [7]Mm 324. [8]Mm 333. [9]Mm 1777. [10]Mp sub loco. [11]Mm 1713.

39 [a] 𝔊 *καὶ ἐκόπασεν* cf 𝔏[115] *et requievit*, 𝔏[93.94] *et proposuit*, 𝔖[ABC] *wʾhmj*, 𝔖[Bar Hebr] *wʾttwj* (explicitum: oblitus est), 𝔗 *wḥmjdt*, 𝔙 *cessavitque* ‖ [b—b] 𝔊 *ὁ βασιλεὺς Δαυειδ* cf 𝔖𝔙[Mss], 𝔊[Mss] *τὸ πνεῦμα τοῦ βασιλέως (Δαυειδ)* cf 𝔔𝔏[115] (𝔏[93.94] *rex*), 𝔗 *npšʾ ddwjd mlkʾ*, 𝔙 *David rex* ‖ [c] 2 Mss על cf 𝔗 ‖ **Cp 14,1** [a] 𝔖 + *ʾtrʿj*; 𝔗 *([b]lbʾ dmlkʾ) lmpq*, 𝔙 *versum esset* ‖ **4** [a] mlt Mss ותבא cf 𝔊𝔖𝔗[Mss]𝔙 ‖ [b] 𝔖𝔙 + suff 1 sg ‖ **7** [a] 2 Mss אל cf 1S 22,13[b] ‖ [b] pc Mss + נא ‖ [c—c] 𝔖 *wbʿjn dnwbdwnh* (3 pl) ‖ [d] nonn Mss ut Q ‖ **11** [a] 2 Mss pr אדני cf 𝔊[LMs]𝔏[93.94]𝔖 ‖ [b—b] 𝔖 *bswgʾʾ dḥwdtʾ ddmʾ lʾ mḥbl* ‖ [c] mlt Mss ut Q ‖ [d] Ms משערות cf 𝔊[L]𝔙; Ms + ראשו cf 𝔖𝔗 et 1S 14,45 1R 1,52 (Ms).

עַל־עַ֣ם אֱלֹהִ֑ים וּמִדַּבֵּ֨ר[a] הַמֶּ֜לֶךְ הַדָּבָ֤ר הַזֶּה֙ כְּאָשֵׁ֔ם לְבִלְתִּ֛י הָשִׁ֥יב ל̇[12] . ל . ב
14 הַמֶּ֖לֶךְ אֶת־נִדְּחֽוֹ׃ 14 כִּֽי־מ֣וֹת נָמ֔וּת וְכַמַּ֙יִם֙ הַנִּגָּרִ֣ים אַ֔רְצָה אֲשֶׁ֖ר לֹ֣א ל
יֵאָסֵ֑פוּ וְלֹֽא־יִשָּׂ֤א אֱלֹהִים֙ נֶ֔פֶשׁ וְחָשַׁב֙ מַחֲשָׁב֔וֹת לְבִלְתִּ֛י יִדַּ֥ח מִמֶּ֖נּוּ ב . ב̇[13] . לז
15 נִדָּֽח׃ 15 וְעַתָּ֗ה אֲשֶׁר־בָּ֙אתִי֙[a] לְדַבֵּ֞ר אֶל־הַמֶּ֤לֶךְ אֲדֹנִי֙ אֶת־הַדָּבָ֣ר ל
הַזֶּ֔ה כִּ֥י יֵרְאֻ֖נִי[b] הָעָ֑ם וַתֹּ֣אמֶר שִׁפְחָתְךָ֗ אֲדַבְּרָה־נָּא֙ אֶל־הַמֶּ֔לֶךְ אוּלַ֛י ל̇[14]
16 יַעֲשֶׂ֥ה הַמֶּ֖לֶךְ אֶת־דְּבַ֥ר אֲמָתֽוֹ׃ 16 כִּ֚י יִשְׁמַ֣ע הַמֶּ֔לֶךְ לְהַצִּ֥יל אֶת־ ו
אֲמָת֖וֹ מִכַּ֣ף הָאִ֑ישׁ לְהַשְׁמִ֨יד[a] אֹתִ֤י וְאֶת־בְּנִי֙ יַ֔חַד מִֽנַּחֲלַ֖ת אֱלֹהִֽים[b]׃ ו . ב̇[15] . ל
17 וַתֹּ֙אמֶר֙ שִׁפְחָ֣תְךָ֔ יִֽהְיֶה[a]־נָּ֛א דְּבַר־אֲדֹנִ֥י הַמֶּ֖לֶךְ לִמְנֻחָ֑ה[b] כִּ֣י ׀ כְּמַלְאַ֣ךְ ד̇ חס בליש[16] . ח̇ ב̇ מנה בליש
הָאֱלֹהִ֗ים[c] כֵּ֚ן אֲדֹנִ֣י הַמֶּ֔לֶךְ לִשְׁמֹ֙עַ֙ הַטּ֣וֹב וְהָרָ֔ע וַיהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ יְהִ֥י[d] ל
18 עִמָּֽךְ׃ פ 18 וַיַּ֣עַן הַמֶּ֗לֶךְ וַיֹּ֙אמֶר֙ אֶל־הָ֣אִשָּׁ֔ה אַל־נָ֨א תְכַחֲדִ֤י מִמֶּ֙נִּי֙ ל . נז וכל תלים דכות ב̇ מ̇ יא
דָּבָ֔ר אֲשֶׁ֥ר אָנֹכִ֖י שֹׁאֵ֣ל אֹתָ֑ךְ וַתֹּ֙אמֶר֙ הָֽאִשָּׁ֔ה יְדַבֶּר־נָ֖א אֲדֹנִ֥י הַמֶּֽלֶךְ׃
19 וַיֹּ֣אמֶר הַמֶּ֔לֶךְ הֲיַ֛ד יוֹאָ֥ב אִתָּ֖ךְ בְּכָל־זֹ֑את וַתַּ֨עַן הָאִשָּׁ֜ה וַתֹּ֗אמֶר חֵי־ ב̇[17]
נַפְשְׁךָ֮ אֲדֹנִ֣י הַמֶּלֶךְ֒ אִם־אִ֣שׁ[a] ׀ לְהֵמִ֣ין וּֽלְהַשְׂמִ֗יל[b] מִכֹּ֤ל אֲשֶׁר־דִּבֶּר֙ ב̇ חס בליש וחד מן ג̇[18] סביר יש . ל̇ כת כן
אֲדֹנִ֣י הַמֶּ֔לֶךְ כִּֽי־עַבְדְּךָ֤ יוֹאָב֙ ה֣וּא צִוָּ֔נִי וְה֗וּא שָׂ֚ם בְּפִי֙ שִׁפְחָ֣תְךָ֔[c] אֵ֥ת ל̇ זקף קמ̇ . כה
20 כָּל־הַדְּבָרִ֖ים הָאֵֽלֶּה׃ 20 לְבַֽעֲב֗וּר סַבֵּב֙ אֶת־פְּנֵ֣י הַדָּבָ֔ר עָשָׂ֛ה עַבְדְּךָ֥ ג̇[19]
יוֹאָ֖ב אֶת־הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֑ה וַאדֹנִ֣י חָכָ֗ם כְּחָכְמַת֙ מַלְאַ֣ךְ הָֽאֱלֹהִ֔ים לָדַ֖עַת ח
21 אֶת־כָּל־אֲשֶׁ֥ר בָּאָֽרֶץ׃ ס 21 וַיֹּ֤אמֶר הַמֶּ֙לֶךְ֙ אֶל־יוֹאָ֔ב הִנֵּה־נָ֥א
עָשִׂ֖יתִי[a] [b]אֶת־הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֑ה[b] וְלֵ֕ךְ הָשֵׁ֥ב אֶת־הַנַּ֖עַר אֶת־אַבְשָׁלֽוֹם׃ יא̇[20]
22 וַיִּפֹּל֩ יוֹאָ֨ב אֶל[a]־פָּנָ֥יו אַ֙רְצָה֙ וַיִּשְׁתַּ֔חוּ וַיְבָ֖רֶךְ אֶת־הַמֶּ֑לֶךְ וַיֹּ֣אמֶר ו̇[21]
יוֹאָ֡ב הַיּוֹם֩ יָדַ֨ע עַבְדְּךָ֜ כִּֽי־מָצָ֧אתִי חֵ֣ן בְּעֵינֶ֗יךָ אֲדֹנִ֣י הַמֶּ֔לֶךְ אֲשֶׁר־[b] ט̇ יט̇[22] מנה בסיפ
23 עָשָׂ֥ה הַמֶּ֖לֶךְ אֶת־דְּבַ֥ר עַבְדֽוֹ[c]׃ 23 וַיָּ֥קָם יוֹאָ֖ב וַיֵּ֣לֶךְ גְּשׁ֑וּרָה וַיָּבֵ֥א עבדך ק̇ . ל . נא̇[23]

[12] Mm 615. [13] Mm 1778. [14] Mp sub loco. [15] Mm 1779. [16] Mm 360. [17] Mm 1780. [18] Mm 3620. [19] Mm 511. [20] Mm 1500. [21] Mm 1094. [22] Mm 1533. [23] Mm 639.

13 [a] 𝔗$^{-Ms}$ *w(m)mljl* cf Nu 7,89 Ez 2,2 43,6 ‖ **15** [a] > Ms 𝔊^{Mss}𝔙 ‖ [b] 𝔊 *ὄψεταί με* cf 𝔙 *praesente (populo)* ‖ **16** [a] 𝔊 pr *τοῦ ζητοῦντος*, 𝔙 pr *(omnium qui) volebant* ‖ [b] 𝔊^{L}θ′ *κυρίου*, 𝔗 *'m' djhwh* ac 20,19 21,3 1S 26,19 ‖ **17** [a] pc Mss יהי ‖ [b] permlt Mss לְמִנְחָה, 𝔊 *εἰς θυσίαν/ς*, 𝔏^{117} *velut in sacrificium misericordiae*, 𝔖^{ABC} *qwrbn'*, 𝔖$^{Bar Hebr}$(𝔙) *'jk qwrbn'* ‖ [c] 𝔊^{L} *κυρίου* ‖ [d] pc Mss יהיה cf 𝔊𝔏^{117}𝔙 ‖ **19** [a] mlt Mss 𝔆^{Q} איש; pc Mss cit Seb יש cf 𝔗; Mss interv ‖ [b] 2 Mss –מאיל, 2 Mss –מיאל, 𝔔 –מאל ‖ [c] 𝔔 אמתך ‖ **21** [a] mlt Mss עשית cf 𝔗^{Mss} ‖ [b–b] 𝔊 *κατὰ τὸν λόγον σου τοῦτον*, 𝔖 *'jk d'mrt*, 𝔙 *verbum tuum* ‖ **22** [a] pc Mss cit Sor על cf 𝔗 ‖ [b] 2 Mss כי cf 𝔏^{117} ‖ [c] pc Mss עבדו sine Q; mlt Mss ut Q cf 𝔊^{Ms}𝔏^{117}𝔗𝔙.

24 אֶת־אַבְשָׁל֖וֹם יְרוּשָׁלִָֽם׃ פ 24 וַיֹּ֣אמֶר הַמֶּ֗לֶךְ יִסֹּ֛ב אֶל־בֵּית֖וֹ וּפָנַ֣י
לֹ֣א יִרְאֶ֑ה וַיִּסֹּ֤ב אַבְשָׁלוֹם֙ אֶל־בֵּית֔וֹ וּפְנֵ֥י הַמֶּ֖לֶךְ לֹ֥א רָאָֽה׃ ס
25 25 וּכְאַבְשָׁל֗וֹם לֹא־הָיָ֧ה אִישׁ־יָפֶ֛ה בְּכָל־יִשְׂרָאֵ֖ל לְהַלֵּ֣ל מְאֹ֑ד מִכַּ֤ף
26 רַגְלוֹ֙ וְעַ֣ד קָדְקֳד֔וֹ לֹא־הָ֥יָה ב֖וֹ מֽוּם׃ 26 וּֽבְגַלְּחוֹ֮ אֶת־רֹאשׁוֹ֒ וְֽ֠הָיָה
מִקֵּ֨ץ יָמִ֤ים ׀ לַיָּמִים֙ אֲשֶׁ֣ר יְגַלֵּ֔חַ כִּֽי־כָבֵ֥ד עָלָ֖יו וְגִלְּח֑וֹ וְשָׁקַל֙ אֶת־שְׂעַ֣ר
27 רֹאשׁ֔וֹ מָאתַ֥יִם שְׁקָלִ֖ים בְּאֶ֥בֶן הַמֶּֽלֶךְ׃ 27 וַיִּוָּלְד֣וּ לְאַבְשָׁל֗וֹם שְׁלוֹשָׁ֤ה
בָנִים֙ וּבַ֣ת אַחַ֔ת וּשְׁמָ֖הּ תָּמָ֑ר הִ֣יא הָיְתָ֔ה אִשָּׁ֖ה יְפַ֥ת מַרְאֶֽה׃ פ
28 28 וַיֵּ֧שֶׁב אַבְשָׁל֛וֹם בִּירוּשָׁלִַ֖ם שְׁנָתַ֣יִם יָמִ֑ים וּפְנֵ֥י הַמֶּ֖לֶךְ לֹ֥א רָאָֽה׃
29 29 וַיִּשְׁלַ֨ח אַבְשָׁל֜וֹם אֶל־יוֹאָ֗ב לִשְׁלֹ֤חַ אֹתוֹ֙ אֶל־הַמֶּ֔לֶךְ וְלֹ֥א אָבָ֖ה
30 לָב֣וֹא אֵלָ֑יו וַיִּשְׁלַ֥ח עוֹד֙ שֵׁנִ֔ית וְלֹ֥א אָבָ֖ה לָבֽוֹא׃ 30 וַיֹּ֨אמֶר אֶל־עֲבָדָ֜יו
רְאוּ֩ חֶלְקַ֨ת יוֹאָ֤ב אֶל־יָדִי֙ וְלוֹ־שָׁ֣ם שְׂעֹרִ֔ים לְכ֖וּ וְהוֹצִתִּ֣יהָ בָאֵ֑שׁ
31 וַיַּצִּ֜תוּ עַבְדֵ֧י אַבְשָׁל֛וֹם אֶת־הַחֶלְקָ֖ה בָּאֵֽשׁ׃ פ 31 וַיָּ֣קָם יוֹאָ֔ב
וַיָּבֹ֥א אֶל־אַבְשָׁל֖וֹם הַבָּ֑יְתָה וַיֹּ֣אמֶר אֵלָ֔יו לָ֣מָּה הִצִּ֧יתוּ עֲבָדֶ֛יךָ אֶת־
32 הַחֶלְקָ֥ה אֲשֶׁר־לִ֖י בָּאֵֽשׁ׃ 32 וַיֹּ֨אמֶר אַבְשָׁל֜וֹם אֶל־יוֹאָ֗ב הִנֵּ֣ה שָׁלַ֣חְתִּי
אֵלֶיךָ֩ ׀ לֵאמֹ֨ר בֹּ֤א הֵנָּה֙ וְאֶשְׁלְחָ֨ה אֹתְךָ֜ אֶל־הַמֶּ֗לֶךְ לֵאמֹר֙ לָ֤מָּה בָּ֙אתִי֙
מִגְּשׁ֔וּר ט֥וֹב לִ֖י עֹ֣ד אֲנִי־שָׁ֑ם וְעַתָּ֗ה אֶרְאֶה֙ פְּנֵ֣י הַמֶּ֔לֶךְ וְאִם־יֶשׁ־בִּ֥י
33 עָוֺ֖ן וֶהֱמִתָֽנִי׃ 33 וַיָּבֹ֨א יוֹאָ֥ב אֶל־הַמֶּלֶךְ֮ וַיַּגֶּד־לוֹ֒ וַיִּקְרָ֣א אֶל־אַבְשָׁלוֹם֮ סכח
וַיָּבֹ֣א אֶל־הַמֶּ֔לֶךְ וַיִּשְׁתַּ֨חוּ ל֧וֹ עַל־אַפָּ֛יו אַ֖רְצָה לִפְנֵ֣י הַמֶּ֑לֶךְ וַיִּשַּׁ֥ק
הַמֶּ֖לֶךְ לְאַבְשָׁלֽוֹם׃ פ

15 15 1 וַיְהִי֙ מֵאַ֣חֲרֵי֙ כֵּ֔ן וַיַּ֤עַשׂ לוֹ֙ אַבְשָׁל֔וֹם מֶרְכָּבָ֖ה וְסֻסִ֑ים וַחֲמִשִּׁ֥ים
2 אִ֖ישׁ רָצִ֥ים לְפָנָֽיו׃ 2 וְהִשְׁכִּים֙ אַבְשָׁל֔וֹם וְעָמַ֕ד עַל־יַ֖ד דֶּ֣רֶךְ הַשָּׁ֑עַר
וַיְהִ֣י כָל־הָאִ֣ישׁ אֲשֶׁר־יִהְיֶה־לּוֹ־רִ֡יב לָבוֹא֩ אֶל־הַמֶּ֨לֶךְ לַמִּשְׁפָּ֜ט
וַיִּקְרָ֨א אַבְשָׁל֤וֹם אֵלָיו֙ וַיֹּ֙אמֶר֙ אֵֽי־מִזֶּ֥ה עִיר֙ אַ֔תָּה וַיֹּ֕אמֶר מֵאַחַ֥ד
3 שִׁבְטֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל עַבְדֶּֽךָ׃ 3 וַיֹּ֤אמֶר אֵלָיו֙ אַבְשָׁל֔וֹם רְאֵ֥ה דְבָרֶ֖ךָ טוֹבִ֣ים

[24] Mm 610. [25] Mm 1781. [26] Mm 2872. [27] Mm 1782. [28] Mm 1783. [29] Mm 1717. [30] Mm 2959. [31] Mp sub loco. [32] Mm 1557. [33] Mm 3274. [34] Mm 169. [35] Mm 62. [36] Mm 1784. **Cp 15** [1] Mm 1785. [2] Mm 1786. [3] Mm 1035.

26 [a] 𝔊𝔏[93.94] 100 ‖ **27** [a] $𝔊^{L}$(𝔏[93.94]) *Μααχα* ex 1R 15,2 cf [b] ‖ [b] 𝔊𝔏[117.91.93.94] + mlt vb cf 1R 15,2 ‖ **30** [a] nonn Mss ולא ‖ [b] mlt Mss ut Q ‖ [c] 𝔊𝔏[117.91] + mlt vb ‖ **31** [a] permlt Mss ℭ דיך– cf 11,24[b] ‖ **32** [a] pc Mss אם cf 𝔖 et 1S 20,8 ‖ **33** [a] > 𝔖𝔙 ‖ **Cp 15,2** [a–a] 𝔔 הדרך ‖ [b] 𝔔 והניה ‖ [c–c] pc Mss 𝔔 כל איש cf 𝔊 et 4 ‖ [d–d] 𝔔 וקרא לו א׳ cf 𝔊 ‖ **3** [a] sic nonn Mss Or, permlt Mss ריך–.

4 וְנִכֹחִים וְשֹׁמֵעַ אֵין־לְךָ מֵאֵת הַמֶּלֶךְ׃ 4 וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם מִי־יְשִׂמֵנִי ל
שֹׁפֵט בָּאָרֶץ וְעָלַי יָבוֹא כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־יִהְיֶה־לּוֹ־רִיב [a]וּמִשְׁפָּט ה⁴. ל. ל
5 וְהִצְדַּקְתִּיו[a]׃ 5 וְהָיָה בִּקְרָב־אִישׁ לְהִשְׁתַּחֲוֺת לוֹ וְשָׁלַח אֶת־יָדוֹ ל. ל
6 וְהֶחֱזִיק לוֹ[a] וְנָשַׁק לוֹ׃ 6 וַיַּעַשׂ אַבְשָׁלוֹם כַּדָּבָר הַזֶּה לְכָל־יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר־יָבֹאוּ לַמִּשְׁפָּט אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיְגַנֵּב[a] אַבְשָׁלוֹם אֶת־לֵב אַנְשֵׁי הז⁵. ל
7 יִשְׂרָאֵל׃ פ 7 וַיְהִי מִקֵּץ [a]אַרְבָּעִים שָׁנָה[a] וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם אֶל־ יב
הַמֶּלֶךְ אֵלְכָה נָּא וַאֲשַׁלֵּם[b] אֶת־נִדְרִי אֲשֶׁר־נָדַרְתִּי לַיהוָה בְּחֶבְרוֹן׃ ג
8 כִּי־נֶדֶר נָדַר עַבְדְּךָ בְּשִׁבְתִּי בִגְשׁוּר בַּאֲרָם לֵאמֹר אִם־יָשׁיב[a] ה. ט זוגין⁸. ישוב⁷ חד מן ה⁸ וחס בליש ק
9 יְשִׁיבֵנִי יְהוָה יְרוּשָׁלַם וְעָבַדְתִּי אֶת־יְהוָה׃ 9 וַיֹּאמֶר־לוֹ הַמֶּלֶךְ לֵךְ ב
10 בְּשָׁלוֹם וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ חֶבְרוֹנָה׃ פ 10 וַיִּשְׁלַח אַבְשָׁלוֹם מְרַגְּלִים ט⁹ ה מנה מל
בְּכָל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר כְּשָׁמְעֲכֶם[a] אֶת־קוֹל הַשֹּׁפָר וַאֲמַרְתֶּם ג. ל חס בליש⁶. ל
11 מָלַךְ אַבְשָׁלוֹם בְּחֶבְרוֹן׃ 11 וְאֶת־אַבְשָׁלוֹם הָלְכוּ מָאתַיִם אִישׁ ל
12 מִירוּשָׁלַם קְרֻאִים וְהֹלְכִים לְתֻמָּם וְלֹא יָדְעוּ כָּל־דָּבָר׃ 12 וַיִּשְׁלַח ג¹⁰
אַבְשָׁלוֹם[a] אֶת־אֲחִיתֹפֶל הַגִּילֹנִי יוֹעֵץ דָּוִד מֵעִירוֹ מִגִּלֹה בְּזָבְחוֹ אֶת־ ב. ל. ל
13 הַזְּבָחִים וַיְהִי הַקֶּשֶׁר אַמִּץ וְהָעָם הוֹלֵךְ וָרָב אֶת־אַבְשָׁלוֹם׃ 13 וַיָּבֹא ב חס. כז¹¹ מל וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה. ה¹². ל
הַמַּגִּיד אֶל־דָּוִד לֵאמֹר הָיָה לֶב[a]־אִישׁ[b] יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי אַבְשָׁלוֹם׃
14 וַיֹּאמֶר דָּוִד לְכָל־עֲבָדָיו אֲשֶׁר־אִתּוֹ בִירוּשָׁלַם קוּמוּ וְנִבְרָחָה ל
כִּי לֹא־תִהְיֶה־לָּנוּ פְלֵיטָה מִפְּנֵי אַבְשָׁלֹם מַהֲרוּ לָלֶכֶת פֶּן־יְמַהֵר ד¹³
15 וְהִשִּׂגָנוּ וְהִדִּיחַ עָלֵינוּ אֶת־הָרָעָה וְהִכָּה הָעִיר לְפִי־חָרֶב׃ 15 וַיֹּאמְרוּ ה חס ול בליש. ל. ל
עַבְדֵי־הַמֶּלֶךְ אֶל־הַמֶּלֶךְ כְּכֹל[a] אֲשֶׁר־יִבְחַר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ הִנֵּה
16 עֲבָדֶיךָ׃ 16 וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ וְכָל־בֵּיתוֹ בְּרַגְלָיו וַיַּעֲזֹב הַמֶּלֶךְ אֵת עֶשֶׂר[a] ג¹⁴
17 נָשִׁים פִּלַגְשִׁים לִשְׁמֹר הַבָּיִת׃ 17 וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ וְכָל־הָעָם[a] בְּרַגְלָיו בֹּא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג
18 וַיַּעַמְדוּ בֵּית הַמֶּרְחָק׃ 18 וְכָל־עֲבָדָיו עֹבְרִים עַל־יָדוֹ וְכָל־הַכְּרֵתִי ל. ז¹⁵

[4]Mm 3683. [5]Mm 1035. [6]Mp sub loco. [7]Mm 832. [8]Mm 1433. [9]Mm 1302. [10]Mm 3027. [11]Mm 1788. [12]Mm 1103. [13]Mm 332. [14]Mm 1534. [15]Mm 449.

4 [a–a] 𝔏[93.94] *et iustificabo eum*, 𝔙 *et iuste iudicem* ‖ **5** [a] mlt Mss בו cf 𝔗 et 13,11[a] ‖ **6** [a] Mišna Soṭa[Mss] 1,8 citt ויגנוב cf Gn 31,20.26 ‖ **7** [a–a] 𝔊[LMs] *τέσσαρα ἔτη* cf 𝔖𝔙 ‖ [b] sic L C, permlt Mss Edd וַאֲשַׁלֵּם ‖ **8** [a] mlt Mss ut Q cf 𝔊[Mss]𝔖𝔗; > 𝔊[Mss]𝔙 ‖ **10** [a] pc Mss בש׳ ‖ **12** [a] 𝔊[-ABMs] + *καὶ ἐκάλεσεν* ‖ **13** [a] 𝔙 pr *toto* ‖ [b] 𝔊[L] *παντὸς τοῦ*, 𝔙 *universus* ‖ **15** [a] pc Mss בכל cf 𝔖𝔙 ‖ **16** [a] 𝔏[93.94] 20 ‖ **17** [a] pc Mss עבדיו cf 𝔊[-L], 2 Mss citt ביתו ‖ **18** [a] 𝔊 + mlt vb ex duplice versione.

וְכָל־הַפְּלֵתִי וְכָל־הַגִּתִּים שֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ אֲשֶׁר־בָּאוּ בְרַגְלוֹ[b] מִגַּת
עֹבְרִים עַל־פְּנֵי הַמֶּלֶךְ׃ 19 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־אִתַּי הַגִּתִּי לָמָּה תֵלֵךְ 19
גַם־אַתָּה אִתָּנוּ[a] שׁוּב וְשֵׁב עִם־הַמֶּלֶךְ כִּי־נָכְרִי אַתָּה וְגַם־גֹּלֶה אַתָּה
לִמְקוֹמֶךָ[b]׃ 20 [a]תְּמוֹל | בּוֹאֶךָ וְהַיּוֹם אֲנוֹעֲךָ[b] עִמָּנוּ לָלֶכֶת וַאֲנִי הוֹלֵךְ 20
[c]עַל אֲשֶׁר־אֲנִי[c] הוֹלֵךְ שׁוּב [d]וְהָשֵׁב אֶת־אַחֶיךָ עִמָּךְ חֶסֶד וֶאֱמֶת[d]׃
21 וַיַּעַן אִתַּי אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמַר חַי־יְהוָה וְחֵי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כִּי אִם־[a] 21
בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יִהְיֶה־שָּׁם | אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אִם־לְמָוֶת אִם־לְחַיִּים כִּי־שָׁם
יִהְיֶה עַבְדֶּךָ׃ 22 וַיֹּאמֶר דָּוִד[a] אֶל־אִתַּי לֵךְ וַעֲבֹר וַיַּעֲבֹר אִתַּי הַגִּתִּי 22
וְכָל־אֲנָשָׁיו וְכָל־הַטַּף אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ 23 וְכָל־הָאָרֶץ בּוֹכִים קוֹל[a] גָּדוֹל 23
וְכָל־הָעָם עֹבְרִים [b]וְהַמֶּלֶךְ עֹבֵר בְּנַחַל קִדְרוֹן וְכָל־הָעָם עֹבְרִים[b]
עַל־פְּנֵי־דֶרֶךְ אֶת־[c]הַמִּדְבָּר׃ 24 וְהִנֵּה גַם־צָדוֹק וְכָל־הַלְוִיִּם אִתּוֹ[a] 24
נֹשְׂאִים אֶת־אֲרוֹן בְּרִית הָאֱלֹהִים וַיַּצִּקוּ אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיַּעַל
אֶבְיָתָר עַד־תֹּם כָּל־הָעָם לַעֲבוֹר מִן־הָעִיר׃ 25 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ 25
לְצָדוֹק הָשֵׁב אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים הָעִיר אִם־אֶמְצָא חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה
וֶהֱשִׁבַנִי וְהִרְאַנִי אֹתוֹ וְאֶת־נָוֵהוּ׃ 26 וְאִם כֹּה יֹאמַר לֹא חָפַצְתִּי בָּךְ 26
הִנְנִי יַעֲשֶׂה־לִּי כַּאֲשֶׁר טוֹב בְּעֵינָיו׃ ס[a] 27 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־ 27
צָדוֹק הַכֹּהֵן הֲרוֹאֶה[a] אַתָּה שֻׁבָה הָעִיר בְּשָׁלוֹם וַאֲחִימַעַץ בִּנְךָ וִיהוֹנָתָן
בֶּן־אֶבְיָתָר שְׁנֵי בְנֵיכֶם אִתְּכֶם׃ 28 רְאוּ אָנֹכִי מִתְמַהְמֵהַּ בְּעַבְרוֹת[a] 28
הַמִּדְבָּר עַד בּוֹא דָבָר מֵעִמָּכֶם לְהַגִּיד לִי׃ 29 וַיָּשֶׁב צָדוֹק וְאֶבְיָתָר 29
אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים יְרוּשָׁלָם וַיֵּשְׁבוּ[a] שָׁם׃ 30 וְדָוִד עֹלֶה בְמַעֲלֵה 30
הַזֵּיתִים עֹלֶה | וּבוֹכֶה וְרֹאשׁ לוֹ חָפוּי וְהוּא הֹלֵךְ יָחֵף וְכָל־הָעָם

ל
ל . כו מלעיל . כג פסוק וגם וגם ובתר תלת מילין[16] . ה ב מל וג חס[17]
ד מל . אניעך . ד[18] . ק כז[19] מל וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה
ד[18] . כז[19] מל וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה . ד
צא . ב[20] . אם חד מן ח[21] כת ולא קר
ל
ח פסוק וכל וכל ומילה הדה ביניה . ל[22] . ל . ה פסוק וכל וכל וכל[23] . ה[24] . ב מל[25]
נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג . נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג
ב
ח . ד[26] . ל וחס[25]
ד מל[27]
יד בסיפ
ל וחס
נא
ב חד מל וחד חס[28] . ב חס
בערבות ק
כה
ז[29] ב מנה בליש . יא[30] נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג

[16]Mm 1629. [17]Mm 1787. [18]Mm 1766. [19]Mm 1788. [20]Cf Jer 22,12 et Mp sub loco. [21]Mm 2752. [22]Mm 1664. [23]Mm 2951. [24]Mm 310. [25]Mp sub loco. [26]Mm 4078. [27]Mm 1259. [28]Mm 1789. [29]Mm 1813. [30]Mm 1554.

18 [b] mlt Mss ליו– (vel –לָו) cf 𝔊 ‖ **19** [a] nonn Mss עמנו ‖ [b] Ms מְמ׳ cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ **20** [a] 𝔊 + mlt vb ex altera versione ‖ [b] mlt Mss ut Q cf Vrs ‖ [c–c] pc Mss לאשר ‖ [d–d] 𝔊 *καὶ κύριος ποιήσει μετὰ σοῦ ἔλεος/ν καὶ ἀλήθειαν, 𝔖 w'wtb l'hjk špjr, 𝔗 w'tjb jt 'ḥk 'mk w(')'bjd 'mhwn tjbw wqšwṭ, 𝔙 et reduc tecum fratres tuos ostendisti gratiam et fidem* ‖ **21** [a] sic L; > pc Mss cf 𝔊𝔖𝔙; permlt Mss ut K ‖ **22** [a] Ms המלך cf 𝔊 ($𝔊^{L}$ + Δ.) ‖ **23** [a] pc Mss בקול cf Esr 3,12; pc Mss בכי ‖ [b–b] > pc Mss $𝔗^{Ms}$ (homtel) ‖ [c] 2 Mss אל cf (?) 𝔙; > mlt Mss ‖ **24** [a] pc Mss pr אשר ‖ **26** [a] Mss om interv ‖ **27** [a] $𝔊^{-L}$ *ἴδετε*, $𝔊^{L}$ *βλέπε* ‖ **28** [a] nonn Mss ut Q cf 𝔊σ'𝔖 (sg) 𝔗𝔙 et 17,16[a] ‖ **29** [a] $𝔊^{-LMss}$ *ἐκάθισεν*, $𝔊^{L}$ *ἀνέστρεψεν*, $𝔖^{C}$ *wjtb.*

31 אֲשֶׁר־אִתּוֹ חָפוּ[a] אִישׁ רֹאשׁוֹ וְעָלוּ עָלֹה וּבָכֹה׃ 31 וְדָוִד[a] הִגִּיד[b] לֵאמֹר | ג[31] . לב בנביא כ מנה בסיפ . ג כת ה[32]
אֲחִיתֹפֶל בַּקֹּשְׁרִים עִם־אַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר דָּוִד סַכֶּל־נָא אֶת־עֲצַת | ל . ל
32 אֲחִיתֹפֶל יְהוָה[c]׃ 32 וַיְהִי דָוִד בָּא עַד־הָרֹאשׁ אֲשֶׁר־יִשְׁתַּחֲוֶה שָׁם | לז[33] . ג[34]
לֵאלֹהִים וְהִנֵּה לִקְרָאתוֹ חוּשַׁי הָאַרְכִּי קָרוּעַ כֻּתָּנְתּוֹ וַאֲדָמָה עַל־ | ב[35] . ז[36] . לב
33 34 רֹאשׁוֹ׃ 33 וַיֹּאמֶר לוֹ דָּוִד אִם עָבַרְתָּ אִתִּי וְהָיִתָ עָלַי לְמַשָּׂא׃ 34 וְאִם־ | לב בנביא כ מנה בסיפ . ל חס[37] . ג[38]
הָעִיר תָּשׁוּב וְאָמַרְתָּ לְאַבְשָׁלוֹם[a] עַבְדְּךָ אֲנִי הַמֶּלֶךְ אֶהְיֶה עֶבֶד | ל
אָבִיךָ וַאֲנִי מֵאָז וְעַתָּה וַאֲנִי עַבְדֶּךָ וְהֵפַרְתָּה לִי אֵת עֲצַת אֲחִיתֹפֶל׃ | ל ומל
35 וַהֲלוֹא עִמְּךָ שָׁם צָדוֹק וְאֶבְיָתָר הַכֹּהֲנִים וְהָיָה כָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר
36 תִּשְׁמַע מִבֵּית הַמֶּלֶךְ תַּגִּיד לְצָדוֹק וּלְאֶבְיָתָר הַכֹּהֲנִים׃ 36 הִנֵּה[a]־שָׁם | ד ר״פ בסיפ[39] . ב[40]
עִמָּם שְׁנֵי בְנֵיהֶם אֲחִימַעַץ לְצָדוֹק וִיהוֹנָתָן לְאֶבְיָתָר וּשְׁלַחְתֶּם[b] בְּיָדָם | לז[33]
ס כט 37 אֵלַי כָּל־דָּבָר אֲשֶׁר תִּשְׁמָעוּ[c]׃ 37 וַיָּבֹא חוּשַׁי רֵעֶה דָוִד הָעִיר | ג[41]
16 וְאַבְשָׁלוֹם יָבֹא יְרוּשָׁלִָם׃ 16 1 וְדָוִד עָבַר מְעַט מֵהָרֹאשׁ וְהִנֵּה צִיבָא | ל . ב חס בסיפ . ל
נַעַר מְפִי־בֹשֶׁת[a] לִקְרָאתוֹ וְצֶמֶד חֲמֹרִים חֲבֻשִׁים וַעֲלֵיהֶם מָאתַיִם
2 לֶחֶם וּמֵאָה צִמּוּקִים וּמֵאָה קַיִץ וְנֵבֶל יָיִן׃ 2 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־צִיבָא | ב מל[1]
מָה־אֵלֶּה לָּךְ וַיֹּאמֶר צִיבָא הַחֲמוֹרִים לְבֵית־הַמֶּלֶךְ לִרְכֹּב וְהַלֶּחֶם[a] | ו מל[2] . ב . והלחם חד מן ד[3] יתיר ל ק
3 וְהַקַּיִץ לֶאֱכוֹל הַנְּעָרִים וְהַיַּיִן לִשְׁתּוֹת הַיָּעֵף בַּמִּדְבָּר׃ 3 וַיֹּאמֶר | יג מל[4]
הַמֶּלֶךְ וְאַיֵּה בֶּן־אֲדֹנֶיךָ וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל־הַמֶּלֶךְ הִנֵּה יוֹשֵׁב בִּירוּשָׁלִַם | ל . מט מל בנביא ח מנה בסיפ
4 כִּי אָמַר הַיּוֹם יָשִׁיבוּ לִי בֵּית[a] יִשְׂרָאֵל אֵת מַמְלְכוּת אָבִי׃ 4 וַיֹּאמֶר | כ[5] וכל ירמיה ויחזק דכות ב מ ח . ד וכל יהושע דכות[6]
הַמֶּלֶךְ לְצִבָא הִנֵּה לְךָ כֹּל אֲשֶׁר לִמְפִי־בֹשֶׁת[a] וַיֹּאמֶר צִיבָא הִשְׁתַּחֲוֵיתִי | ל וחס
5 אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ 5 וּבָא הַמֶּלֶךְ דָּוִד עַד־בַּחוּרִים | טו יט[7] מנה בסיפ . יז ר״פ
וְהִנֵּה מִשָּׁם אִישׁ יוֹצֵא מִמִּשְׁפַּחַת בֵּית־שָׁאוּל וּשְׁמוֹ שִׁמְעִי בֶּן־גֵּרָא | ט[8] מל וכל תלים דכות ב מ א . ה ג כת ה וב בליש שם ברנש כת א[9]
6 יָצֵא יָצוֹא וּמְקַלֵּל׃ 6 וַיְסַקֵּל בָּאֲבָנִים אֶת־דָּוִד וְאֶת־כָּל־עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ | ז ג מל וד חס[10] . ב חד ס״פ וחד ר״פ . ט פסוק כל וכל וכל[11]
7 דָוִד וְכָל־הָעָם וְכָל־הַגִּבֹּרִים מִימִינוֹ וּמִשְּׂמֹאלוֹ׃ 7 וְכֹה־אָמַר שִׁמְעִי | נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג . ב . ב ר״פ

[31]Mm 2535. [32]Mm 341. [33]Mp sub loco. [34]Mm 1790. [35]Gn 37,23. [36]Mm 1705. [37]Mm 1755. [38]Mm 1791. [39]Mm 1541. [40]Mm 1792. [41]Mm 1892. **Cp 16** [1]Mm 1793. [2]Mm 1507. [3]Mm 1794. [4]Mm 1640. [5]Mm 953. [6]Mm 1612. [7]Mm 1533. [8]Mm 1268. [9]Mm 1405. [10]Mm 1037. [11]Mm 1981.

30 [a] pc Mss חפוי cf 𝔖𝔙 ‖ **31** [a] 2 Mss ולדוד, 𝔔]לדוי[ד cf 𝔊[Mss]𝔖𝔗𝔙 ‖ [b] Ms הוגד cf 𝔊[-L] (𝔊[L] ἀπήγγειλαν) 𝔖𝔗𝔙 ‖ [c] 𝔊[-Ms] + ὁ θεός μου ‖ **34** [a] 𝔊 + mlt vb cf 𝔏[91.93.94] (+ *patere me vivere*) ‖ **36** [a] mlt Mss 'וה cf 𝔊[LMss]𝔗 ‖ [b] Ms ושלחת cf 𝔊[Ms]𝔖[C] ‖ [c] 𝔊[L] + mlt vb (ex 34) ‖ **Cp 16,1** [a] cf 4,4[b] ‖ **2** [a] mlt Mss ut Q cf Vrs ‖ **3** [a] 2 Mss בני cf 𝔊[Ms]𝔖 ‖ **4** [a] cf 4,4[b].

בְּקַלְלוֹ צֵא צֵא אִישׁ הַדָּמִים וְאִישׁ הַבְּלִיָּֽעַל׃ 8 הֵשִׁיב עָלֶיךָ יְהוָה 8
כֹּל ׀ דְּמֵי בֵית־שָׁאוּל אֲשֶׁר מָלַכְתָּ תַּחְתָּוa וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת־הַמְּלוּכָה
בְּיַד אַבְשָׁלוֹם בְּנֶךָ וְהִנְּךָ בְּרָעָתֶךָ כִּי אִישׁ דָּמִים אָֽתָּה׃ 9 וַיֹּאמֶר 9
אֲבִישַׁי בֶן־צְרוּיָה אֶל־הַמֶּלֶךְ לָמָּה יְקַלֵּל הַכֶּלֶב הַמֵּת הַזֶּה אֶת־אֲדֹנִי
הַמֶּלֶךְ אֶעְבְּרָה־נָּא וְאָסִירָה אֶת־רֹאשֽׁוֹ׃ ס 10 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ 10
מַה־לִּי וְלָכֶם בְּנֵי צְרֻיָה כֹּיa יְקַלֵּל וְכִיb יְהוָה אָמַר לוֹ קַלֵּל אֶת־דָּוִד
וּמִי יֹאמַר מַדּוּעַ עָשִׂיתָה כֵּֽן׃ ס 11 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֲבִישַׁי וְאֶל־ 11
כָּל־עֲבָדָיו הִנֵּה בְנִי אֲשֶׁר־יָצָא מִמֵּעַי מְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשִׁי וְאַף כִּי־עַתָּה
בֶּן־הַיְמִינִי הַנִּחוּ לוֹ וִיקַלֵּל כִּי אָֽמַר־לוֹ יְהוָֽה׃ 12 אוּלַי יִרְאֶה יְהוָה 12
בְּעֵוֹנִיa וְהֵשִׁיב יְהוָה לִי טוֹבָה תַּחַת קִלְלָתוֹb הַיּוֹם הַזֶּֽה׃ 13 וַיֵּלֶךְ 13
דָּוִד וַאֲנָשָׁיו בַּדָּרֶךְ ס a וְשִׁמְעִי הֹלֵךְ בְּצֵלַע הָהָר לְעֻמָּתוֹ הָלוֹךְ
וַיְקַלֵּל וַיְסַקֵּל בָּאֲבָנִים לְעֻמָּתוֹb וְעִפַּר בֶּעָפָֽר׃ פ 14 וַיָּבֹא 14
הַמֶּלֶךְ וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ עֲיֵפִיםa וַיִּנָּפֵשׁ שָֽׁם׃ 15 וְאַבְשָׁלוֹם וְכָל־ 15
הָעָם אִישׁ יִשְׂרָאֵל בָּאוּ יְרוּשָׁלָ͏ִם וַאֲחִיתֹפֶל אִתּֽוֹa׃ 16 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־בָּא 16
חוּשַׁי הָאַרְכִּי רֵעֶה דָוִד אֶל־אַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל־אַבְשָׁלֹם יְחִי
הַמֶּלֶךְ aיְחִי הַמֶּֽלֶךְa׃ 17 וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם אֶל־חוּשַׁי זֶה חַסְדְּךָ אֶת־ 17
רֵעֶךָ לָמָּהa לֹא־הָלַכְתָּ אֶת־רֵעֶֽךָ׃ 18 וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל־אַבְשָׁלֹם לֹא 18
כִּי אֲשֶׁר בָּחַרa יְהוָה וְהָעָם הַזֶּה וְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל לֹאb אֶהְיֶה וְאִתּוֹ
אֵשֵֽׁב׃ 19 וְהַשֵּׁנִית לְמִי אֲנִי אֶעֱבֹד aהֲלוֹא לִפְנֵי בְנוֹa כַּאֲשֶׁר עָבַדְתִּי 19
לִפְנֵיb אָבִיךָ כֵּן אֶהְיֶה לְפָנֶֽיךָ׃ פ 20 וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם אֶל־ 20
אֲחִיתֹפֶל הָבוּ לָכֶם עֵצָה מַה־נַּעֲשֶֽׂה׃ 21 וַיֹּאמֶר אֲחִיתֹפֶל אֶל־ 21
אַבְשָׁלֹם בּוֹא אֶל־פִּלַגְשֵׁי אָבִיךָ אֲשֶׁר הִנִּיחַ לִשְׁמוֹר הַבָּיִת וְשָׁמַע כָּל־
יִשְׂרָאֵל כִּי־נִבְאַשְׁתָּ אֶת־אָבִיךָ וְחָזְקוּ יְדֵי כָּל־אֲשֶׁר אִתָּֽךְ׃ 22 וַיַּטּוּ 22

ב. ה̇ ר״פ מיחד[12]
יב. תחתיו ק חד מן ד[13] כת כן למערב. כ[14]
ל. ב
ג. לב בנביא כ מנה בסיפ
ג חס. כה ק חד מן ו[15] כת י. כי ק ס״ת וקר ה.
ב. ה מל
יב[16] וא מנה בנביא
ל חס
בעיני ק
כה. ל
ד. ל
נא מ״פ וכל ר״פ דכות במג. ג. ל. נא מ״פ וכל ר״פ דכות במג
ג[17]. יד חס
יד חס
ו[18]. לו ק חד מן יז[19] כת כן
יד חס. ב חס[20]. ה מל[21]
ד[22]

[12]Mm 944. [13]Mm 3472. [14]Mm 1581. [15]Mm 1344. [16]Mm 230. [17]Mm 1892. [18]Mm 1520. [19]Mm 1795. [20]Mm 1797. [21]Mm 1796. [22]Mm 1563.

8 a mlt Mss ut Q ‖ **10** a pc Mss ut Q cf 𝔊(𝔊^{Mss} pr *καί*)𝔗; 𝔙 *dimittite eum* cf 𝔖 ‖ b nonn Mss ut Q cf 𝔊𝔗𝔙; > (?) 𝔖 ‖ **12** a nonn Mss ut Q cf 𝔗; pc Mss citt בעיני cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ b Mss^{K} קללתי cf 𝔖 ‖ **13** a mlt Mss om interv ‖ b pc Mss pr מזה cf (?) 𝔙 ‖ **14** a 𝔊$^{L p}$ + *παρὰ τὸν Ιορδάνην* (ex 17,22) ‖ **15** a pc Mss עמו ‖ **16** a–a > 2 Mss 𝔊 ‖ **17** a pc Mss ולי cf 𝔊^{Mss} ‖ **18** a 2 Mss יבחר cf 𝔗^{f} ‖ b nonn Mss ut Q cf 𝔊𝔖𝔗𝔙 ‖ **19** a–a 𝔖 *l' hwt b'jdj* (𝔖^{C} + *hd'*) ‖ b nonn Mss את.

לְאַבְשָׁלוֹם הָאֹהֶל עַל־הַגָּג וַיָּבֹא אַבְשָׁלוֹם אֶל־פִּלַגְשֵׁי אָבִיו לְעֵינֵי ב חס[23]
23 כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ 23 וַעֲצַת אֲחִיתֹפֶל אֲשֶׁר יָעַץ בַּיָּמִים הָהֵם כַּאֲשֶׁר
יִשְׁאַל־°a בִּדְבַר הָאֱלֹהִים כֵּן כָּל־עֲצַת אֲחִיתֹפֶל גַּם־לְדָוִד גַּם איש חד מן [24] קר ולא כת
17 לְאַבְשָׁלֹם׃ ס 17 1 וַיֹּאמֶר אֲחִיתֹפֶל אֶל־aאַבְשָׁלֹם אֶבְחֲרָה נָּאb יד חס . יד חס . ב
cשְׁנֵים־עָשָׂרc אֶלֶף אִישׁ וְאָקוּמָה וְאֶרְדְּפָה אַחֲרֵי־דָוִד הַלָּיְלָה׃ ל . [1]
2 וְאָבוֹא עָלָיו וְהוּא יָגֵעַ וּרְפֵה יָדַיִם וְהַחֲרַדְתִּי אֹתוֹ וְנָס כָּל־הָעָם ב . ל
3 אֲשֶׁר־אִתּוֹ וְהִכֵּיתִי אֶת־הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ׃ 3 וְאָשִׁיבָה כָל־הָעָם אֵלֶיךָ ל[2]
aכְּשׁוּב הַכֹּלb הָאִישׁ אֲשֶׁרa אַתָּה מְבַקֵּשׁ כָּל־cהָעָם יִהְיֶה שָׁלוֹם׃ ל
4 וַיִּישַׁר הַדָּבָר בְּעֵינֵי אַבְשָׁלֹם וּבְעֵינֵי כָּל־aזִקְנֵיb יִשְׂרָאֵל׃ ס ג מל[3] . יד בסיפ . יד חס . ל
5 וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם קְרָאa נָא גַּםb לְחוּשַׁי הָאַרְכִּי וְנִשְׁמְעָה מַה־בְּפִיו ל[4]
6 גַּם־הוּא׃ 6 וַיָּבֹא חוּשַׁי אֶל־אַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם אֵלָיו לֵאמֹרa
כַּדָּבָר הַזֶּה דִּבֶּר אֲחִיתֹפֶל הֲנַעֲשֶׂה אֶת־דְּבָרוֹ אִם־bאַיִן אַתָּה דַבֵּר׃ ל . ל[5]
סc 7 וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל־אַבְשָׁלוֹם לֹא־טוֹבָה הָעֵצָה אֲשֶׁר־יָעַץ
8 אֲחִיתֹפֶל בַּפַּעַם הַזֹּאת׃ 8 וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־ ב[6]
אֲנָשָׁיו כִּי גִבֹּרִים הֵמָּה וּמָרֵי נֶפֶשׁ הֵמָּה כְּדֹב שַׁכּוּלa בַּשָּׂדֶהb וְאָבִיךָ ל[7] . ז חס[8] . ג[9]
9 אִישׁ מִלְחָמָה וְלֹא יָלִין אֶת־הָעָם׃ 9 הִנֵּה עַתָּה הוּא־נֶחְבָּא בְּאַחַת ד ר״פ בסיפ[10] . ל
הַפְּחָתִים אוֹ בְּאַחַדa הַמְּקוֹמֹת וְהָיָה כִּנְפֹל בָּהֶםb בַּתְּחִלָּה וְשָׁמַע ג כת כן ב חד מל וחד חס[11]
10 הַשֹּׁמֵעַ וְאָמַר הָיְתָה מַגֵּפָה בָּעָם אֲשֶׁר אַחֲרֵי אַבְשָׁלֹם׃ 10 וְהוּא גַם־ יד חס . לג ר״פ
בֶּן־חַיִל אֲשֶׁר לִבּוֹ כְּלֵב הָאַרְיֵה הִמֵּס יִמָּס כִּי־יֹדֵעַ כָּל־יִשְׂרָאֵל כִּי־ ה
11 גִבּוֹר אָבִיךָ וּבְנֵי־חַיִל אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ 11 כִּי יָעַצְתִּי הֵאָסֹף יֵאָסֵף עָלֶיךָ ל . ל
כָל־יִשְׂרָאֵל מִדָּן וְעַד־בְּאֵר שֶׁבַע כַּחוֹל אֲשֶׁר־עַל־הַיָּם aלָרֹב bוּפָנֶיךָ ב . ל

[23] Mm 1797. [24] Mm 2745. Cp 17 [1] Mm 1721. [2] Mm 2212. [3] Mm 968. [4] וחד וְנִשְׁמְעָה Ex 20,19. [5] Mm 1798. [6] Mm 1799. [7] Mm 1664. [8] Mm 3633. [9] Mm 3033. [10] Mm 1541. [11] Mm 1726.

23 a mlt Mss ut Q cf 𝔊$^{-O}$𝔖𝔗𝔙 ‖ **Cp 17,1** a pc Mss cit ל ‖ b 𝔊 + ἐμαυτῷ cf 𝔙 ‖ c–c 𝔊^{OpL} 10 ‖ **3** a–a 𝔊 *ὃν τρόπον* (𝔊^{L} *καθὼς*) *ἐπιστρέφει (ἡ) νύμφη πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς·* (cf 𝔏$^{93.94.gl}$) *πλὴν ψυχὴν ἑνὸς ἀνδρός*, 𝔖 *'jk dhpk kl 'nš (dṣbjt)*, 𝔗 *(kd) jtwbwn klhwn btr d(')jtqtjl gbr'*, 𝔙 *quomodo omnis reverti sole(n)t unum enim virum (tu quaeris)* ‖ b 2 Mss כל cf 𝔖 a–a ‖ c pc Mss וכל cf 𝔊𝔖𝔗^{Mss}𝔙 ‖ **4** a > pc Mss cit cf 𝔗^{f} ‖ b > Ms cit cf 𝔖 15 ‖ **5** a 𝔊𝔖𝔙 pl ‖ b > 2 Mss cf 𝔊^{L}𝔖 ‖ **6** a > 2 Mss cf 𝔊^{Mss}𝔖 ‖ b mlt Mss ואם cf 𝔊𝔖 ‖ c Mss om interv ‖ **8** a 𝔖 *tbr'* cf 𝔗 et Hos 13,8 Prv 17,12 ‖ b 𝔊$^{-OL}$ + mlt vb; 𝔙 + aliquot vb (impar) 𝔊 ‖ **9** a mlt Mss חת– ‖ b 𝔊^{L} *τὸν λαόν* ‖ **11** a nonn Mss pr שפת cf 𝔗^{Ms} ‖ b–b omnes Mss^{G} וּפָנֶיךָ הֹלְכִים.

12 הֹלְכִים[b] בַּקְרָב[c]׃ 12 וּבָאנוּ אֵלָיו בְּאַחַת[a] הַמְּקוֹמֹת אֲשֶׁר נִמְצָא שָׁם — ל . באחד חד מן יו[12] יתיר ת בליש . ג כת כן
וְנַחְנוּ[b] עָלָיו כַּאֲשֶׁר יִפֹּל הַטַּל עַל[c]־הָאֲדָמָה וְלֹא־נוֹתַר בּוֹ וּבְכָל־ — ג[13] . ה[14]
13 הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־אִתּוֹ גַּם[d]־אֶחָד׃ 13 וְאִם־אֶל־עִיר יֵאָסֵף וְהִשִּׂיאוּ כָל־ — ב[15]
יִשְׂרָאֵל אֶל־הָעִיר הַהִיא[a] חֲבָלִים וְסָחַבְנוּ אֹתוֹ[b] עַד־הַנַּחַל עַד אֲשֶׁר־ — ל
14 לֹא־נִמְצָא שָׁם גַּם־צְרוֹר׃ פ 14 וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם וְכָל־אִישׁ — ב . יו[16]
יִשְׂרָאֵל טוֹבָה עֲצַת חוּשַׁי הָאַרְכִּי מֵעֲצַת אֲחִיתֹפֶל[a] וַיהוָה צִוָּה לְהָפֵר
אֶת־עֲצַת אֲחִיתֹפֶל הַטּוֹבָה לְבַעֲבוּר הָבִיא יְהוָה אֶל[b]־אַבְשָׁלוֹם אֶת־ — ג[17] . ח קמ[18]
15 הָרָעָה׃ ס 15 וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל־צָדוֹק וְאֶל־אֶבְיָתָר הַכֹּהֲנִים
כָּזֹאת וְכָזֹאת יָעַץ אֲחִיתֹפֶל אֶת־אַבְשָׁלֹם וְאֵת זִקְנֵי[a] יִשְׂרָאֵל וְכָזֹאת — יח פסוק דמיין[19] . יד חס . ג[20] . ב[21]
16 וְכָזֹאת יָעַצְתִּי אָנִי׃ 16 וְעַתָּה שִׁלְחוּ מְהֵרָה וְהַגִּידוּ לְדָוִד לֵאמֹר אַל־
תָּלֶן הַלַּיְלָה בְּעַרְבוֹת[a] הַמִּדְבָּר וְגַם עָבוֹר תַּעֲבוֹר פֶּן יְבֻלַּע לַמֶּלֶךְ — ד מל . ב חד פת וחד קמ[22]
17 וּלְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ 17 וִיהוֹנָתָן וַאֲחִימַעַץ עֹמְדִים בְּעֵין־רֹגֵל — ג
וְהָלְכָה הַשִּׁפְחָה וְהִגִּידָה לָהֶם וְהֵם יֵלְכוּ וְהִגִּידוּ לַמֶּלֶךְ דָּוִד כִּי לֹא — ל . ו זוגין[23]
18 יוּכְלוּ לְהֵרָאוֹת לָבוֹא[a] הָעִירָה׃ 18 וַיַּרְא אֹתָם נַעַר וַיַּגֵּד לְאַבְשָׁלֹם — יא[24] . ד[25] ג מנה כת כן . ט[26] . יד חס
וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם מְהֵרָה וַיָּבֹאוּ ׀ אֶל־בֵּית־אִישׁ בְּבַחוּרִים וְלוֹ בְאֵר — ל
19 בַּחֲצֵרוֹ וַיֵּרְדוּ שָׁם׃ 19 וַתִּקַּח הָאִשָּׁה וַתִּפְרֹשׂ אֶת־הַמָּסָךְ עַל־פְּנֵי[a] — ל . ל . ג דמטע[27]
20 הַבְּאֵר וַתִּשְׁטַח עָלָיו הָרִפוֹת וְלֹא נוֹדַע דָּבָר׃ 20 וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי — ב חד חס וחד מל[28]
אַבְשָׁלוֹם אֶל־הָאִשָּׁה הַבַּיְתָה וַיֹּאמְרוּ אַיֵּה אֲחִימַעַץ וִיהוֹנָתָן וַתֹּאמֶר — יט[29]
לָהֶם הָאִשָּׁה עָבְרוּ מִיכַל[a] הַמָּיִם וַיְבַקְשׁוּ וְלֹא מָצָאוּ וַיָּשֻׁבוּ יְרוּשָׁלִָם׃ — ל וכל שם אנש דכות
21 ס 21 וַיְהִי ׀ אַחֲרֵי לֶכְתָּם וַיַּעֲלוּ מֵהַבְּאֵר וַיֵּלְכוּ וַיַּגִּדוּ לַמֶּלֶךְ דָּוִד
וַיֹּאמְרוּ אֶל־דָּוִד קוּמוּ וְעִבְרוּ מְהֵרָה אֶת־הַמַּיִם כִּי־כָכָה יָעַץ עֲלֵיכֶם — ל
22 אֲחִיתֹפֶל׃ 22 וַיָּקָם דָּוִד וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיַּעַבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן — נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג

[12]Mm 2792. [13]Mm 487. [14]Mm 989. [15]Lv 22,16. [16]Mm 1520. [17]Mm 511. [18]Mm 1092. [19]Mm 3911. [20]Mm 2349. [21]Mm 1800. [22]Mm 3555. [23]Mm 2036. [24]Mm 2545. [25]Mm 731. [26]Mm 1972. [27]Mm 1025. [28]Mm 1801. [29]Mm 1557.

11 [c] 𝔊 *ἐν μέσῳ αὐτῶν* cf 𝔙, 𝔖 *bmṣʿtʾ*, 𝔗 *brjšnʾ*, 𝔗^Mss *brjš kwlnʾ* ‖ **12** [a] nonn Mss ut Q ‖ [b] 𝔏^115 *et turbabimus eum et inruemus super eum*, 𝔖 *wšrjnn*, 𝔗 *wnšrj*, 𝔙 *et operiemus (eum)* ex 13 ‖ [c] nonn Mss על־פני ‖ [d] pc Mss עד cf 𝔗^f ‖ **13** [a] nonn Mss ההוא cf אתו ‖ [b] Ms אתה cf Vrs ‖ **14** [a] mlt Mss interv ‖ [b] nonn Mss על cf 𝔗 ‖ **15** [a] 𝔖 *kl* ‖ **16** [a] mlt Mss בעברות cf 15,28 ‖ **17** [a] Ms ולי cf 𝔊^L𝔖𝔙 ‖ **19** [a] nonn Mss Seb פי cf 𝔊^L𝔏^115 𝔗𝔙 sed etiam Nu 33,8 ‖ **20** [a] pc Mss citt pr את; 𝔊^L *σπεύδοντες* cf 𝔏^115 *properantes*.

עַד־א֣וֹר הַבֹּ֔קֶרᵃ עַד־אַחַד֙ לֹ֣א נֶעְדָּ֔ר אֲשֶׁ֥ר לֹא־עָבַ֖ר אֶת־הַיַּרְדֵּֽן׃ ו̇[30] . כה[31] . ב זקף קמ
23 וַאֲחִיתֹ֨פֶל רָאָ֜ה כִּ֣י לֹ֣א נֶעֶשְׂתָ֘ה עֲצָתוֹ֒ וַיַּחֲבֹ֣שׁ אֶת־הַחֲמ֗וֹרᵃ וַיָּ֜קָם
וַיֵּ֤לֶךְ אֶל־ᵇבֵּיתוֹ֙ אֶל־ᶜעִיר֔וֹ וַיְצַ֥ו אֶל־בֵּית֖וֹ וַיֵּחָנַ֑ק וַיָּ֕מָת וַיִּקָּבֵ֖ר בְּקֶ֥בֶרᵈ ל . ל
24 אָבִֽיו׃ ס 24 וְדָוִ֖ד בָּ֣א מַחֲנָ֑יְמָה וְאַבְשָׁלֹ֗ם עָבַר֙ אֶת־הַיַּרְדֵּ֔ן ה֖וּא ג[32] . יד חס
25 וְכָל־אִ֥ישׁᵃ יִשְׂרָאֵ֖ל עִמּֽוֹ׃ 25 וְאֶת־עֲמָשָׂ֗א שָׂ֧ם אַבְשָׁלֹ֛ם תַּ֥חַת יוֹאָ֖ב ו̇[33] . ב[34] . יד חס
עַל־הַצָּבָ֑א וַעֲמָשָׂ֣א בֶן־אִ֗ישׁ וּשְׁמוֹ֙ יִתְרָ֣א הַיִּשְׂרְאֵלִ֔יᵃ אֲשֶׁר־בָּא֙ אֶל־ ה[35] . ב חד כת רה וחד כת רא[36]
26 אֲבִיגַ֣ל בַּת־נָחָ֔שׁᵇ אֲח֥וֹת צְרוּיָ֖ה אֵ֥ם יוֹאָֽב׃ 26 וַיִּ֤חַן יִשְׂרָאֵל֙ וְאַבְשָׁלֹ֔ם יד חס
27 אֶ֖רֶץ הַגִּלְעָֽד׃ ס 27 וַיְהִ֕י כְּב֥וֹא דָוִ֖ד מַחֲנָ֑יְמָה וְשֹׁבִ֨י בֶן־נָחָ֜שׁ ג[32]
מֵרַבַּ֣ת בְּנֵֽי־עַמּ֗וֹן וּמָכִ֤יר בֶּן־עַמִּיאֵל֙ מִלֹּ֣אᵃ דְבָ֔ר וּבַרְזִלַּ֥י הַגִּלְעָדִ֖י ב חס בחרי ליש[37]
28 מֵרֹגְלִֽים׃ 28 מִשְׁכָּ֤ב וְסַפּוֹת֙ וּכְלִ֣י יוֹצֵ֔ר וְחִטִּ֥יםᵃ וּשְׂעֹרִ֖ים וְקֶ֣מַח וְקָלִ֑י ב . ג[38]
29 וּפ֥וֹל וַעֲדָשִׁ֖ים וְקָלִֽיᵇ׃ 29 וּדְבַ֣שׁ ᵃוְחֶמְאָ֡ה וְצֹאן֩ᵃ וּשְׁפ֨וֹת בָּקָ֜ר הִגִּ֧ישׁוּ ב . ג[38] . י פסוק מן ד מילין נסבין ו ר״פ[39] . ד[40]
לְדָוִ֛ד וְלָעָ֥ם אֲשֶׁר־אִתּ֖וֹ לֶאֱכ֑וֹל כִּ֣י אָמְר֔וּ הָעָ֗ם רָעֵ֛ב וְעָיֵ֥ף וְצָמֵ֖א יג מל[41] . ח[42]
18 בַּמִּדְבָּֽר׃ 18 1 וַיִּפְקֹ֣ד דָּוִ֔ד אֶת־הָעָ֖ם אֲשֶׁ֣ר אִתּ֑וֹ וַיָּ֣שֶׂם עֲלֵיהֶ֗ם שָׂרֵ֤י פד
2 אֲלָפִים֙ וְשָׂרֵ֖י מֵאֽוֹת׃ 2 וַיְשַׁלַּ֨ח דָּוִ֜ד אֶת־הָעָ֗ם הַשְּׁלִשִׁ֣ית בְּיַד־יוֹאָב֒ כב[1]
וְהַשְּׁלִשִׁ֗ית בְּיַ֨ד אֲבִישַׁ֤י בֶּן־צְרוּיָה֙ אֲחִ֣י יוֹאָ֔ב וְהַ֨שְּׁלִשִׁ֔ת בְּיַ֖ד אִתַּ֣י ב חס דחס[2]
הַגִּתִּ֑י סᵃ וַיֹּ֤אמֶר הַמֶּ֙לֶךְ֙ אֶל־הָעָ֔ם יָצֹ֥א אֵצֵ֛א גַּם־אֲנִ֖י עִמָּכֶֽם׃ ו ג מל וד חס[3]
3 וַיֹּ֣אמֶר הָעָ֗ם לֹ֣א תֵצֵא֒ כִּ֣י אִם־נֹ֣ס נָנ֗וּס לֹא־יָשִׂ֤ימוּ אֵלֵ֙ינוּ֙ לֵ֔ב ᵃוְאִם־ ב . מז פסוק לא לא לא
יָמֻ֤תוּ חֶצְיֵ֙נוּ֙ לֹא־יָשִׂ֣ימוּ אֵלֵ֔ינוּ לֵ֑בᵃ כִּֽי־עַתָּ֣הᵇ כָמֹ֔נוּ עֲשָׂרָ֖ה אֲלָפִ֑ים ג חס[4] וכל אורית וירמיה דכות ב מ א . יב[5] יא מנה בנביא . ד ג חס וחד מל[6]
4 וְעַתָּ֣ה ט֔וֹב כִּֽי־תִהְיֶה־לָּ֥נוּ מֵעִ֖ירᶜ לַעְזֹֽירᵈ׃ ס 4 וַיֹּ֤אמֶר אֲלֵיהֶם֙ לעזור[7] ק . חד מן ג מל בליש
הַמֶּ֔לֶךְ אֲשֶׁר־יִיטַ֥ב בְּעֵינֵיכֶ֖ם אֶעֱשֶׂ֑ה וַיַּעֲמֹ֤ד הַמֶּ֙לֶךְ֙ אֶל־ᵃיַ֣ד הַשַּׁ֔עַר יח . ה[8] וכל מגלה דכות ב מ א
5 וְכָל־הָעָ֣ם יָֽצְא֔וּ לְמֵא֖וֹת וְלַאֲלָפִֽים׃ 5 וַיְצַ֣ו הַמֶּ֡לֶךְ אֶת־יוֹאָ֨ב וְאֶת־ נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג . ב . יח פסוק את ואת ואת את
אֲבִישַׁ֤י וְאֶת־אִתַּי֙ לֵאמֹ֔ר לְאַט־לִ֖י לַנַּ֣עַר לְאַבְשָׁל֑וֹם וְכָל־הָעָ֣ם שָׁמְע֗וּᵃ ב[9] . נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג

[30] Mm 1488. [31] Mm 187. [32] Mm 1895. [33] Mm 1520. [34] Mm 1882. [35] Mm 4233. [36] Mm 2265. [37] Mp sub loco. [38] Mm 1802. [39] Mm 4162. [40] Mm 1803. [41] Mm 1640. [42] Mm 184. **Cp 18** [1] Mm 59. [2] Mm 1900. [3] Mm 1037. [4] Mm 1804. [5] Mm 230. [6] Mm 252. [7] Mm 832. [8] Mm 2990. [9] Mm 2230.

22 ᵃ 𝔊^{L}𝔏$^{115.91.94}$ + nonn vb ‖ **23** ᵃ citt חמורו cf 𝔊𝔏^{115}𝔖𝔙 ‖ ᵇ pc Mss את ‖ ᶜ mlt Mss ואל cf 𝔊^{OP}𝔖𝔗^{Mss}𝔙 ‖ ᵈ 𝔊^{OL} *ἐν οἴκῳ* ‖ **24** ᵃ > 2 Mss cf 𝔊^{AMs}𝔖 ‖ **25** ᵃ 𝔊^{AMss} *Ισμαηʹ/ελιτης* cf 𝔏^{115} Ps Hier, Quaest et 1 Ch 2,17 ‖ ᵇ 𝔊^{Mss} *Ιεσσαι* cf 𝔏^{115} ‖ **27** ᵃ pc Mss מלוא cf 𝔗^{Buxt}, mlt Mss מלו cf 𝔗^{f}; cf 9,4ᵃ.5ᵃ ‖ **28** ᵃ pc Mss ׳ח cf 𝔗^{Ms} ‖ ᵇ > 𝔊𝔏^{115}𝔖 ‖ **29** ᵃ⁻ᵃ 𝔖^{C} *wḥ'wt' d'n'* ‖ **Cp 18,2** ᵃ mlt Mss om interv ‖ **3** ᵃ⁻ᵃ > 2 Mss 𝔊^{Mss}𝔖 (homtel) ‖ ᵇ 2 Mss אתה cf 𝔊$^{-L}$σ′𝔙 (𝔗 *k'n 't...*) ‖ ᶜ 𝔊 *ἐν τῇ πόλει* cf 𝔏^{115}𝔙 ‖ ᵈ mlt Mss ut Q ‖ **4** ᵃ pc Mss על cf 15,2 ‖ **5** ᵃ 𝔔 שׁמעים.

בְּצַוֹּת הַמֶּלֶךְ אֶת־כָּל־הַשָּׂרִים עַל־דְּבַר אַבְשָׁלוֹם׃ 6 וַיֵּצֵא הָעָם 6
ל הַשָּׂדֶה לִקְרַאת יִשְׂרָאֵל וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה בְּיַעַר אֶפְרָיִם׃ 7 וַיִּנָּגְפוּ 7
ל שָׁם עַם יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי עַבְדֵי דָוִד וַתְּהִי־שָׁם הַמַּגֵּפָה גְדוֹלָה בַּיּוֹם
נפוצת[10] ק הַהוּא עֶשְׂרִים אָלֶף׃ 8 וַתְּהִי־שָׁם הַמִּלְחָמָה נָפֹצֶית[a] עַל־פְּנֵי כָל־ 8
ב[11] הָאָרֶץ וַיֶּרֶב הַיַּעַר לֶאֱכֹל בָּעָם מֵאֲשֶׁר אָכְלָה הַחֶרֶב בַּיּוֹם הַהוּא׃
ה[12] 9 וַיִּקָּרֵא אַבְשָׁלוֹם לִפְנֵי עַבְדֵי דָוִד וְאַבְשָׁלוֹם רֹכֵב עַל־הַפֶּרֶד וַיָּבֹא 9
ל כת כן . ה[13] . לב בנביא כ מנה בסיפ . ל . ל הַפֶּרֶד תַּחַת שׂוֹבֶךְ הָאֵלָה הַגְּדוֹלָה וַיֶּחֱזַק רֹאשׁוֹ בָאֵלָה וַיֻּתַּן[a] בֵּין
הַשָּׁמַיִם וּבֵין הָאָרֶץ וְהַפֶּרֶד אֲשֶׁר־תַּחְתָּיו עָבָר׃ 10 וַיַּרְא אִישׁ אֶחָד[a] 10
יד חס . ג[14] וַיַּגֵּד לְיוֹאָב וַיֹּאמֶר הִנֵּה רָאִיתִי אֶת־אַבְשָׁלֹם תָּלוּי בָּאֵלָה׃ 11 וַיֹּאמֶר 11
לב[15] . ל[16] . ל יוֹאָב לָאִישׁ הַמַּגִּיד לוֹ[a] וְהִנֵּה רָאִיתָ וּמַדּוּעַ לֹא־הִכִּיתוֹ שָׁם[b] אָרְצָה
ה[17] . ל[10] ז פסוק אל על אל וְעָלַי לָתֶת לְךָ עֲשָׂרָה כֶסֶף וַחֲגֹרָה אֶחָת׃ 12 וַיֹּאמֶר הָאִישׁ אֶל־יוֹאָב 12
ולו ק חד מן כב[18] וחד מן ג[19] בליש . ג[20] וְלֹא[a] אָנֹכִי שֹׁקֵל עַל־כַּפַּי אֶלֶף כֶּסֶף לֹא־[b]אֶשְׁלַח יָדִי אֶל־[c]בֶּן־
ו הַמֶּלֶךְ כִּי בְאָזְנֵינוּ צִוָּה הַמֶּלֶךְ אֹתְךָ וְאֶת־אֲבִישַׁי וְאֶת־אִתַּי לֵאמֹר
ל . בנפשי ק חד מן מח[21] כת ו וקר י שִׁמְרוּ־מִי[d] בַּנַּעַר בְּאַבְשָׁלוֹם[e]׃ 13 אוֹ־עָשִׂיתִי בְנַפְשׁוֹ[a] שֶׁקֶר וְכָל־ 13
דָּבָר לֹא־יִכָּחֵד מִן־הַמֶּלֶךְ וְאַתָּה תִּתְיַצֵּב מִנֶּגֶד׃ 14 וַיֹּאמֶר יוֹאָב 14
ט[22] . ג[23] [a]לֹא־כֵן[a] אֹחִילָה[b] לְפָנֶיךָ וַיִּקַּח שְׁלֹשָׁה שְׁבָטִים בְּכַפּוֹ וַיִּתְקָעֵם בְּלֵב
כו אַבְשָׁלוֹם עוֹדֶנּוּ חַי בְּלֵב הָאֵלָה׃ 15 וַיָּסֹבּוּ עֲשָׂרָה נְעָרִים נֹשְׂאֵי כְּלֵי 15
ו ג[24] מנה חס . ג חס יוֹאָב וַיַּכּוּ אֶת־אַבְשָׁלוֹם וַיְמִיתֻהוּ׃ 16 וַיִּתְקַע יוֹאָב בַּשֹּׁפָר וַיָּשָׁב הָעָם 16
ב . ו[25] מִרְדֹף אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל כִּי־חָשַׂךְ יוֹאָב אֶת־הָעָם׃ 17 וַיִּקְחוּ אֶת־ 17
ב חס[26] אַבְשָׁלוֹם וַיַּשְׁלִיכוּ אֹתוֹ בַיַּעַר אֶל־הַפַּחַת הַגָּדוֹל וַיַּצִּבוּ עָלָיו גַּל־
לה וכל ר״פ דכות . לאהליו ק חד מן ב[27] חס בליש אֲבָנִים גָּדוֹל מְאֹד וְכָל־יִשְׂרָאֵל[a] נָסוּ אִישׁ לְאֹהָלָו[b]׃ ס[c]
יד חס . ד חס[28] בחייו ק 18 וְאַבְשָׁלֹם לָקַח וַיַּצֶּב־לוֹ בְחַיָּו[a] אֶת־מַצֶּבֶת אֲשֶׁר בְּעֵמֶק־הַמֶּלֶךְ כִּי 18

[10]Mp sub loco. [11]Mm 1805. [12]Mm 1806. [13]Mm 432. [14]Mm 1807. [15]Mm 319. [16]Mm 1454. [17]Mm 3683. [18]Mm 1444. [19]Mm 1808. [20]Mm 1809. [21]Mm 3811. [22]Mm 436. [23]Mm 3104. [24]Mm 2127 contra textum. [25]Mm 1676. [26]Mm 1810. [27]Mm 2124. [28]L בחייו Q contra Mm 1811, suppressi, cf Qoh 5,17 et Mp sub loco.

8 [a] nonn Mss ut Q ‖ **9** [a] 𝔔 Vrs ויתל ‖ **10** [a] > 𝔔 ‖ **11** [a] > Ms 𝔊^Mss𝔖 ‖ [b] > 2 Mss 𝔊^Mss𝔖 ‖ **12** [a] mlt Mss ut Q cf 𝔗^Mss ‖ [b] 2 Mss ולא ‖ [c] Ms על cf 𝔖 sed etiam Gn 22,12[a] ‖ [d] > 2 Mss cf 𝔖^C; 2 Mss לי cf 𝔊𝔖-^C𝔗𝔙 ‖ [e] pc Mss אב׳ cf 𝔊𝔖 ‖ **13** [a] mlt Mss ut Q cf 𝔊^L𝔖𝔗𝔙 ‖ **14** [a–a] 𝔊^L *διὰ τοῦτο* ‖ [b] nonn Mss אחולה cf Jer 4,19; Vrs a חלל, improbabiliter ‖ **17** [a] 𝔗 יִשׂרָאֵל ‖ [b] mlt Mss ut Q cf 𝔗 *(lqrwwhj)* 𝔙 ‖ [c] Mss om interv ‖ **18** [a] mlt Mss ut Q.

אָמַר אֵין־לִי בֵן בַּעֲבוּר הַזְכִּיר שְׁמִי וַיִּקְרָא לַמַּצֶּבֶת עַל־שְׁמוֹ וַיִּקָּרֵא ל. ה[29]
לָהּ יַד אַבְשָׁלֹם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ ס
19 וַאֲחִימַעַץ בֶּן־צָדוֹק אָמַר אָרוּצָה נָּא וַאֲבַשְּׂרָה אֶת־הַמֶּלֶךְ ב חד חס וחד מל. ל
20 כִּי־שְׁפָטוֹ יְהוָה מִיַּד אֹיְבָיו׃ 20 וַיֹּאמֶר לוֹ יוֹאָב לֹא אִישׁ בְּשֹׂרָה אַתָּה ל. ג חס
הַיּוֹם הַזֶּה וּבִשַּׂרְתָּ בְּיוֹם אַחֵר וְהַיּוֹם הַזֶּה לֹא תְבַשֵּׂר כִּי־עַל[a] בֶּן־ ב[30]. כן חד מן ה[31] קר ולא כת
21 הַמֶּלֶךְ מֵת׃ 21 וַיֹּאמֶר יוֹאָב לַכּוּשִׁי לֵךְ הַגֵּד[a] לַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר רָאִיתָה ל מל בנביא
22 וַיִּשְׁתַּחוּ כוּשִׁי לְיוֹאָב וַיָּרֹץ׃ 22 וַיֹּסֶף עוֹד אֲחִימַעַץ בֶּן־צָדוֹק וַיֹּאמֶר כי
אֶל־יוֹאָב וִיהִי מָה אָרֻצָה־נָּא גַם־אָנִי אַחֲרֵי הַכּוּשִׁי וַיֹּאמֶר יוֹאָב לב. ב חד חס וחד מל
23 לָמָּה־זֶּה אַתָּה רָץ בְּנִי וּלְכָה אֵין־בְּשׂוֹרָה מֹצֵאת׃ 23 וִיהִי[a]־מָה ד[32] מל וכל לשון הליכה דכות ב מ ג. ל[33]. לב
אָרוּץ וַיֹּאמֶר לוֹ רוּץ וַיָּרָץ אֲחִימַעַץ דֶּרֶךְ הַכִּכָּר וַיַּעֲבֹר אֶת־הַכּוּשִׁי׃ ד ג מל וחד חס[34]
24 וְדָוִד יוֹשֵׁב בֵּין־שְׁנֵי הַשְּׁעָרִים וַיֵּלֶךְ הַצֹּפֶה אֶל־גַּג הַשַּׁעַר אֶל־ מט[35] מל בנביא ח מנה בסיפ. ל. ג
25 הַחוֹמָה וַיִּשָּׂא אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה־אִישׁ רָץ לְבַדּוֹ׃ 25 וַיִּקְרָא הַצֹּפֶה
וַיַּגֵּד לַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אִם־לְבַדּוֹ בְּשׂוֹרָה בְּפִיו וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ
26 וְקָרֵב׃ 26 וַיַּרְא הַצֹּפֶה אִישׁ־אַחֵר רָץ וַיִּקְרָא הַצֹּפֶה [a]אֶל־הַשֹּׁעֵר[a] ב
ס לא 27 וַיֹּאמֶר הִנֵּה־אִישׁ[b] רָץ לְבַדּוֹ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ גַּם־זֶה מְבַשֵּׂר׃ 27 וַיֹּאמֶר ב[36]
הַצֹּפֶה אֲנִי רֹאֶה אֶת־מְרוּצַת הָרִאשׁוֹן כִּמְרֻצַת אֲחִימַעַץ בֶּן־צָדוֹק סד. ל וחס
28 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אִישׁ־טוֹב זֶה וְאֶל־בְּשׂוֹרָה טוֹבָה יָבוֹא׃ 28 וַיִּקְרָא
אֲחִימַעַץ וַיֹּאמֶר אֶל־הַמֶּלֶךְ שָׁלוֹם וַיִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ לְאַפָּיו אָרְצָה ג[37]. ל[38]
ס [a] וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר סִגַּר אֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־ ב
29 נָשְׂאוּ אֶת־יָדָם בַּאדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ 29 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שָׁלוֹם[a] לַנַּעַר י. לד זוגין[39]
לְאַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר אֲחִימַעַץ רָאִיתִי הֶהָמוֹן הַגָּדוֹל לִשְׁלֹחַ אֶת־עֶבֶד
30 הַמֶּלֶךְ יוֹאָב וְאֶת[b]־עַבְדֶּךָ וְלֹא[c] יָדַעְתִּי מָה׃ 30 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ סֹב[a] ל. ז וכל[40] אתנח וס״פ דכות ב מ א. ה[41]. ו חס[42]
31 הִתְיַצֵּב כֹּה וַיִּסֹּב וַיַּעֲמֹד׃ 31 וְהִנֵּה הַכּוּשִׁי בָּא וַיֹּאמֶר הַכּוּשִׁי[a] יִתְבַּשֵּׂר ל

[29] Mm 1806. [30] Mm 3744. [31] Mm 2745. [32] Mm 2214. [33] וחד מוצאת Gn 38,25. [34] Mm 1845. [35] Mp sub loco. [36] Mm 1812. [37] Mm 963. [38] Mm 959. [39] Mm 565. [40] Mm 1660. [41] Mm 1248. [42] Mm 1054.

20 [a] nonn Mss ut Q cf 𝔊$^{-L}$ ‖ **21** [a] pc Mss 'והּ cf 𝔊^{L} ‖ **23** [a] 𝔊 pr *καὶ εἶπεν (Αχιμαας)*, 𝔖 pr *'mr lh*, 𝔙 pr *qui respondit* ‖ **26** [a–a] 𝔊$^{-L}$ *πρὸς τῇ πύλῃ*, 𝔊^{L} *ἐπὶ τὴν πύλην*, 𝔙 *in culmine* ‖ [b] 𝔊 + *ἕτερος* cf 𝔖 *'ḥrn'*, 𝔗$^{ed\,princ}$ *'wḥrn*, 𝔙 *alter* ‖ **28** [a] mlt Mss om interv ‖ **29** [a] nonn Mss Seb 'הֲשׁ cf 𝔗^{f}𝔙 ‖ [b] nonn Mss את cf 𝔊^{Mss}𝔗𝔙 ‖ [c] pc Mss לא cf 𝔊^{Mss}𝔖𝔙 ‖ **30** [a] > 2 Mss 𝔖 ‖ **31** [a] > 𝔊$^{-OL}$𝔖𝔙.

ל בסיפ אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כִּי־שְׁפָטְךָ[b] יְהוָה הַיּוֹם מִיַּד כָּל־הַקָּמִים עָלֶיךָ[c]׃ ס
יד זוגין[43] . ל 32 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־הַכּוּשִׁי הֲשָׁלוֹם לַנַּעַר לְאַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר הַכּוּשִׁי 32
יִהְיוּ כַנַּעַר אֹיְבֵי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ וְכֹל אֲשֶׁר־קָמוּ עָלֶיךָ[a] לְרָעָה׃ ס
ל 19 1 וַיִּרְגַּז הַמֶּלֶךְ וַיַּעַל עַל־עֲלִיַּת הַשַּׁעַר וַיֵּבְךְּ וְכֹה ׀ אָמַר בְּלֶכְתּוֹ[a] 19
ל בְּנִי אַבְשָׁלוֹם בְּנִי בְנִי[b] אַבְשָׁלוֹם מִי־יִתֵּן מוּתִי אֲנִי תַחְתֶּיךָ אַבְשָׁלוֹם
כד[1] . ז[2] . ב בְּנִי בְנִי[c]׃ 2 וַיֻּגַּד לְיוֹאָב הִנֵּה הַמֶּלֶךְ בֹּכֶה וַיִּתְאַבֵּל[a] עַל־ 2
ו חס ול בליש[3] אַבְשָׁלֹם׃ 3 וַתְּהִי הַתְּשֻׁעָה בַּיּוֹם הַהוּא לְאֵבֶל לְכָל־הָעָם כִּי־שָׁמַע 3
ל . ל הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר נֶעֱצַב הַמֶּלֶךְ עַל־בְּנוֹ[a]׃ 4 וַיִּתְגַּנֵּב הָעָם 4
בַּיּוֹם הַהוּא לָבוֹא הָעִיר כַּאֲשֶׁר יִתְגַּנֵּב הָעָם הַנִּכְלָמִים בְּנוּסָם
ב[4] בַּמִּלְחָמָה[a]׃ 5 וְהַמֶּלֶךְ לָאַט אֶת־פָּנָיו וַיִּזְעַק הַמֶּלֶךְ[a] קוֹל[b] גָּדוֹל בְּנִי 5
אַבְשָׁלוֹם אַבְשָׁלוֹם[c] בְּנִי בְנִי[d]׃ ס 6 וַיָּבֹא יוֹאָב אֶל־הַמֶּלֶךְ הַבָּיִת[a] 6
ב חד חס וחד מל[5] . ל וַיֹּאמֶר הֹבַשְׁתָּ הַיּוֹם אֶת־פְּנֵי כָל־עֲבָדֶיךָ הַמְמַלְּטִים אֶת־נַפְשְׁךָ הַיּוֹם
ד[6] . ד . ל כת כן וְאֵת נֶפֶשׁ בָּנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ וְנֶפֶשׁ נָשֶׁיךָ וְנֶפֶשׁ פִּלַגְשֶׁיךָ׃ 7 לְאַהֲבָה אֶת־ 7
ב פסוק כי כי כי כי[7] שֹׂנְאֶיךָ וְלִשְׂנֹא אֶת־אֹהֲבֶיךָ כִּי ׀ הִגַּדְתָּ הַיּוֹם כִּי אֵין לְךָ שָׂרִים וַעֲבָדִים
לו ק חד מן כב[8] בליש כִּי ׀ יָדַעְתִּי הַיּוֹם כִּי לֹא[a] אַבְשָׁלוֹם חַי וְכֻלָּנוּ[b] הַיּוֹם[c] מֵתִים כִּי־אָז יָשָׁר
סו יט[9] מנה בסיפ . יו ר״פ וס״פ חד . יא[10] בְּעֵינֶיךָ׃ 8 וְעַתָּה קוּם צֵא וְדַבֵּר עַל־לֵב עֲבָדֶיךָ[a] כִּי בַיהוָה נִשְׁבַּעְתִּי 8
ט[11] מל וכל תלים דכות ב מ א . ט[12] כִּי[b]־אֵינְךָ יוֹצֵא אִם־יָלִין אִישׁ אִתְּךָ הַלַּיְלָה וְרָעָה לְךָ זֹאת מִכָּל־
ל חס ו[13] . ד[14] הָרָעָה אֲשֶׁר־בָּאָה עָלֶיךָ מִנְּעֻרֶיךָ עַד[c]־עָתָּה׃ ס 9 וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ 9
ג . מט[3] מל בנביא ח מנה בסיפ וַיֵּשֶׁב בַּשָּׁעַר וּלְכָל[a]־הָעָם הִגִּידוּ לֵאמֹר הִנֵּה הַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב בַּשַּׁעַר
ב . לג וַיָּבֹא כָל־הָעָם לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְיִשְׂרָאֵל[b] נָס אִישׁ לְאֹהָלָיו[c]׃ ס
ל 10 וַיְהִי כָל־הָעָם נָדוֹן[a] בְּכָל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הַמֶּלֶךְ הִצִּילָנוּ ׀ 10

[43] Mm 565. Cp 19 [1] Mm 2228. [2] Mm 1813. [3] Mp sub loco. [4] Mm 1814 et Mm 2230. [5] Mm 1815. [6] Mm 1673. [7] Mm 1337. [8] Mm 1444. [9] Mm 1533. [10] Mm 2041. [11] Mm 1268. [12] Mm 1144. [13] Mm 1816. [14] Mm 236.

31 [b] Ms טְו– cf 𝔖 ‖ [c] 𝔖 *'lwhj* cf [b].32[a] ‖ **32** [a] 𝔊$^{-L}$ *ἐπ' αὐτόν* cf 𝔙 *adversum eum* et 31[c] ‖ **Cp 19,1** [a] > Ms 𝔖; 𝔊^{Mss} *ἐν τῷ κλαίειν* ‖ [b] > Ms 𝔊^{Mss}𝔙 ‖ [c] > 𝔊^{L}𝔖 ‖ **2** [a] 2 Mss ומת׳ cf 𝔖𝔗 ‖ **3** [a] pc Mss + אבשלום ‖ **4** [a] Ms מִן הַמ׳ cf 𝔖𝔙 ‖ **5** [a] > 𝔊^{OPL}𝔖$^{-C}$𝔙 ‖ [b] nonn Mss בק׳ cf 𝔊^{Mss}𝔖𝔗$^{-Ms\,ed\,princ}$ ‖ [c] > pc Mss cf 𝔊^{OPMss} ‖ [d] > Ms 𝔊; 𝔖 + *'bšlwm* ‖ **6** [a] pc Mss –יתה ‖ **7** [a] mlt Mss 𝔔 ut Q ‖ [b] 𝔊^{OL}𝔖 om cop ‖ [c] > 𝔊^{L}𝔖 ‖ **8** [a] Mss interv ‖ [b] Ms 𝔔 Seb כי אם cf 𝔊𝔏^{94}𝔖𝔗^{Mss}𝔙, 2 Mss אם ‖ [c] mlt Mss ועד cf 𝔊^{L}𝔖𝔗^{f} ‖ **9** [a] 2 Mss וכל cf 𝔊$^{-L}$ ‖ [b] permlt Mss וִישְׂרָאֵל, nonn Mss = L ‖ [c] Ms –לו cf 𝔊^{LMss}𝔖 ‖ **10** [a] 𝔊^{L} *γογγύζοντες* cf Nu 17,6; 𝔖 *rnjn*.

מִכַּף֙ אֹֽיְבֵ֔ינוּ[b] וְה֤וּא מִלְּטָ֙נוּ֙ מִכַּ֣ף פְּלִשְׁתִּ֔ים וְעַתָּ֛ה בָּרַ֥ח מִן־הָאָ֖רֶץ ג . ל . ל . כ בטע[15]
11 מֵעַ֥ל אַבְשָׁלֽוֹם׃ 11 וְאַבְשָׁלוֹם֙ אֲשֶׁ֣ר מָשַׁ֣חְנוּ עָלֵ֔ינוּ מֵ֖ת בַּמִּלְחָמָ֑ה
12 וְעַתָּ֗ה לָמָ֥ה אַתֶּ֛ם מַחֲרִשִׁ֖ים [a]לְהָשִׁ֥יב אֶת־הַמֶּֽלֶךְ[a][b]׃ ס 12 [a]וְהַמֶּ֣לֶךְ ז חס ול בליש . ג ר״פ
דָּוִ֗ד שָׁ֠לַח אֶל־צָד֨וֹק וְאֶל־אֶבְיָתָ֣ר הַכֹּהֲנִים֮ לֵאמֹר֒ דַּבְּר֞וּ אֶל־זִקְנֵ֤י
יְהוּדָה֙ לֵאמֹ֔ר לָ֤מָּה תִֽהְיוּ֙ אַחֲרֹנִ֔ים[a] [b]לְהָשִׁ֥יב אֶת־הַמֶּ֖לֶךְ אֶל־בֵּית֑וֹ[b]
13 [c]וּדְבַר֙ כָּל־יִשְׂרָאֵ֔ל בָּ֥א אֶל־הַמֶּ֖לֶךְ[c] [d]אֶל־בֵּיתֽוֹ[d]׃ 13 אַחַ֣י[a] אַתֶּ֔ם עַצְמִ֥י יה
14 וּבְשָׂרִ֖י אַתֶּ֑ם וְלָ֧מָּה[b] תִהְי֛וּ אַחֲרֹנִ֖ים [c]לְהָשִׁ֥יב אֶת־הַמֶּֽלֶךְ[c][d]׃ 14 [a]וְלַעֲמָשָׂא֙ ל . ב
תֹּֽמְר֔וּ[a] הֲל֛וֹא עַצְמִ֥י וּבְשָׂרִ֖י אָ֑תָּה כֹּ֣ה יַעֲשֶׂה־לִּ֤י אֱלֹהִים֙ וְכֹ֣ה יוֹסִ֔יף ג חס א בליש[16] . וא[17]
15 אִם־לֹ֗א שַׂר־צָבָ֞א תִּהְיֶ֧ה לְפָנַ֛י כָּל־הַיָּמִ֖ים תַּ֥חַת יוֹאָֽב׃ 15 וַיַּ֛ט[a] אֶת־ ג . ב . ל
לְבַ֥ב כָּל־אִישׁ־יְהוּדָ֖ה כְּאִ֣ישׁ אֶחָ֑ד וַֽיִּשְׁלְחוּ֙ אֶל־הַמֶּ֔לֶךְ[b] שׁ֥וּב אַתָּ֖ה כ[18]
16 וְכָל־עֲבָדֶֽיךָ׃ 16 וַיָּ֣שָׁב הַמֶּ֔לֶךְ וַיָּבֹ֖א עַד־הַיַּרְדֵּ֑ן וִיהוּדָ֞ה בָּ֣א הַגִּלְגָּ֗לָה ו[19]
17 לָלֶ֙כֶת֙[a] לִקְרַ֣את הַמֶּ֔לֶךְ לְהַעֲבִ֥יר אֶת־הַמֶּ֖לֶךְ אֶת־הַיַּרְדֵּֽן׃ 17 וַיְמַהֵ֗ר כו פסוק את את ומילה חדה ביניה יט מנה בנביא
שִׁמְעִ֤י בֶן־גֵּרָא֙ בֶּן־הַיְמִינִ֔י אֲשֶׁ֖ר מִבַּחוּרִ֑ים וַיֵּ֙רֶד֙ עִם־אִ֣ישׁ יְהוּדָ֔ה
18 לִקְרַ֖את הַמֶּ֥לֶךְ דָּוִֽד׃ 18 וְאֶ֨לֶף אִ֣ישׁ עִמּוֹ֮ מִבִּנְיָמִן֒ וְצִיבָ֗א נַ֚עַר בֵּ֣ית ב[20]
שָׁא֔וּל וַחֲמֵ֧שֶׁת עָשָׂ֛ר בָּנָ֖יו וְעֶשְׂרִ֣ים עֲבָדָ֑יו אִתּ֑וֹ וְצָלְח֥וּ[a] הַיַּרְדֵּ֖ן לִפְנֵ֥י
19 הַמֶּֽלֶךְ׃ 19 וְעָבְרָ֣ה[a][b] הָעֲבָרָ֗ה לַעֲבִיר֙ אֶת־בֵּ֣ית הַמֶּ֔לֶךְ וְלַעֲשׂ֥וֹת הַטּ֖וֹב ל . ל כת כן[21] . ה[22]
20 בְּעֵינָ֑ו[c] וְשִׁמְעִ֣י בֶן־גֵּרָ֗א נָפַל֙ לִפְנֵ֣י הַמֶּ֔לֶךְ בְּעָבְר֖וֹ בַּיַּרְדֵּֽן׃ 20 וַיֹּ֣אמֶר בעיניו ק גׄ א בליש וחד מן ח[23] כת כן
אֶל־הַמֶּ֗לֶךְ אַל־יַחֲשָׁב־לִ֣י אֲדֹנִי֮ עָוֹן֒ וְאַל־תִּזְכֹּ֗ר אֵ֚ת אֲשֶׁ֣ר הֶעֱוָ֣ה ל . ל
עַבְדְּךָ֔ בַּיּ֕וֹם אֲשֶׁר־יָצָ֥א[a] אֲדֹנִֽי־הַמֶּ֖לֶךְ מִירוּשָׁלִָ֑ם לָשׂ֥וּם הַמֶּ֖לֶךְ אֶל־ הׄ נקוד
21 לִבּֽוֹ׃ 21 כִּ֚י יָדַ֣ע עַבְדְּךָ֔ כִּ֛י אֲנִ֥י חָטָ֖אתִי וְהִנֵּה־בָ֣אתִי הַיּ֗וֹם רִאשׁוֹן֙ ח

[15] Mp sub loco. [16] Mm 3901. [17] Mm 3286. [18] Mm 1514. [19] Mm 1817. [20] Mm 1818. [21] Mm 839. [22] Mm 1376. [23] Mm 1543.

10 [b] Ms pr כל cf 𝔊^{-Mss}𝔖^{-C} ‖ **11** [a–a] 𝔊 *(τοῦ) ἐπιστρέψαι (πρὸς) τὸν βασιλέα*, 𝔖^{-C} *dthpkwn ʿm mlkʾ*, 𝔖^C *dnhpwk lwt mlkʾ* ‖ [b] 𝔊𝔙^{Mss} + mlt vb ex 12b ‖ **12** [a–a] > 𝔖, sed cf 𝔖^C 13[a] ‖ [b–b] 𝔊 *τοῦ ἐπιστρέψαι (πρὸς) τὸν βασιλέα*, 𝔖 *tw nhpkjwhj lbjth* ‖ [c–c] > 𝔊^{Mss}; 𝔊^L cf 13[d] ‖ [d–d] > 𝔊𝔖; 𝔙^{Mss} + mlt vb ‖ **13** [a] 𝔖^C pr *wmlkʾ dwjd šlḥ lwt ṣdwq wlwt ʾbjtr khnʾ* (pl) *lmʾmr. mllw ʿm sbʾ* (pl) *djhwdʾ wʾmrw lhwn* cf 12[a] ‖ [b] pc Mss לי cf 𝔊^{BAMs}𝔖𝔙 ‖ [c–c] 𝔖 *dthpkwn ʿm mlkʾ* ‖ [d] 𝔊 + *εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ*, 𝔊^L(𝔖^C) + *καὶ λόγος παντὸς Ισραηλ ἦλθεν πρὸς τὸν βασιλέα* ‖ **14** [a–a] 𝔖 *wʾmr lʿmsʾ* ‖ **15** [a] pc Mss וַיֵּט, 𝔗 *wʾtpnj (lbʾ)* ‖ [b] Ms + לאמר cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ **16** [a] nonn Mss לרדת cf 𝔊^L ‖ **18** [a] 𝔊^L *ἀποστέλλουσιν ἐπί* ‖ **19** [a] 𝔊 pr *καὶ ἐλειτούργησαν* (cf 𝔖 *wʿbdw*) *τὴν λειτουργίαν* (𝔊^L *αὐτῶν*) *τοῦ διαβιβάσαι τὸν βασιλέα* ex duplice versione ‖ [b] 𝔗 *wʿbrw* cf 𝔙(𝔖 cf [a]) ‖ [c] mlt Mss ut Q cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ **20** [a] 𝔗 *glʾ* cf 𝔗 25.

לְכָל־בֵּ֣ית יוֹסֵ֔ף לָרֶ֕דֶת לִקְרַ֖את אֲדֹנִ֥י הַמֶּֽלֶךְ׃ ס[a] 22 וַיַּ֨עַן אֲבִישַׁ֜י 22
ו בטע בסיפ . ג[24] בֶּן־צְרוּיָ֗ה וַיֹּ֙אמֶר֙ הֲתַ֣חַת זֹ֔את לֹ֥א יוּמַ֖ת[a] שִׁמְעִ֑י כִּ֥י קִלֵּ֖ל אֶת־מְשִׁ֥יחַ
יְהוָֽה׃ ס[b] 23 וַיֹּ֣אמֶר דָּוִ֗ד מַה־לִּ֤י וְלָכֶם֙ בְּנֵ֣י צְרוּיָ֔ה כִּי־תִהְיוּ־לִ֥י 23
הַיּ֖וֹם לְשָׂטָ֑ן הַיּוֹם[a] י֤וּמַת[b] אִישׁ֙ בְּיִשְׂרָאֵ֔ל[c] כִּ֚י הֲל֣וֹא יָדַ֔עְתִּי כִּ֥י הַיּ֖וֹם
ב[25] אֲנִי־מֶ֥לֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵֽל׃ 24 וַיֹּ֧אמֶר הַמֶּ֛לֶךְ אֶל־שִׁמְעִ֖י לֹ֣א תָמ֑וּת וַיִּשָּׁ֥בַע 24
ב חס[26] ל֖וֹ הַמֶּֽלֶךְ׃ ס 25 וּמְפִבֹ֙שֶׁת֙[a] בֶּן־[b]שָׁא֔וּל יָרַ֖ד לִקְרַ֣את הַמֶּ֑לֶךְ 25
ד פסוק ולא ולא לא . ה[27] ב מנה בפסוק . ה[27] ב מנה בפסוק . ב . ה וְלֹא־[c]עָשָׂ֨ה רַגְלָ֜יו וְלֹא־עָשָׂ֣ה שְׂפָמ֗וֹ וְאֶת־בְּגָדָיו֙ לֹ֣א כִבֵּ֔ס לְמִן־הַיּוֹם֙
ט מיחד . כ בטע ר״פ[28] לֶ֣כֶת[d] הַמֶּ֔לֶךְ עַד־הַיּ֖וֹם אֲשֶׁר־בָּ֥א בְשָׁלֽוֹם׃ 26 וַיְהִ֛י כִּי־[a]בָ֥א יְרוּשָׁלִַ֖ם 26
ל לִקְרַ֣את הַמֶּ֑לֶךְ וַיֹּ֤אמֶר לוֹ֙ הַמֶּ֔לֶךְ לָ֛מָּה לֹא־הָלַ֥כְתָּ עִמִּ֖י מְפִיבֹֽשֶׁת[b]׃
צא יט מנה ר״פ . ל 27 וַיֹּאמַ֕ר אֲדֹנִ֥י הַמֶּ֖לֶךְ עַבְדִּ֣י רִמָּ֑נִי כִּֽי־אָמַ֨ר עַבְדְּךָ֜ [a]אֶחְבְּשָׁה־לִּ֨י[a] 27
ל הַחֲמ֜וֹר וְאֶרְכַּ֤ב עָלֶ֙יהָ֙ וְאֵלֵ֣ךְ אֶת־[b]הַמֶּ֔לֶךְ כִּ֥י פִסֵּ֖חַ עַבְדֶּֽךָ׃ 28 וַיְרַגֵּ֣ל 28
ח ב מנה בליש בְּעַבְדְּךָ֔ אֶל־אֲדֹנִ֖י הַמֶּ֑לֶךְ וַאדֹנִ֤י הַמֶּ֙לֶךְ֙ כְּמַלְאַ֣ךְ הָאֱלֹהִ֔ים וַעֲשֵׂ֖ה
סו יט[29] מנה בסיפ הַטּ֥וֹב בְּעֵינֶֽיךָ׃ 29 כִּ֡י לֹ֣א הָיָה֩ כָּל־[a]בֵּ֨ית אָבִ֜י כִּ֧י אִם־אַנְשֵׁי־מָ֣וֶת֮ 29
ל לַאדֹנִ֣י הַמֶּ֒לֶךְ֒ וַתָּ֙שֶׁת֙ אֶֽת־עַבְדְּךָ֔ בְּאֹכְלֵ֖י שֻׁלְחָנֶ֑ךָ וּמַה־יֶּשׁ־לִ֥י עוֹד֙
ל צְדָקָ֔ה וְלִזְעֹ֥ק ע֖וֹד אֶל־הַמֶּֽלֶךְ׃ פ 30 וַיֹּ֤אמֶר לוֹ֙ הַמֶּ֔לֶךְ לָ֛מָּה 30
ב[30] תְּדַבֵּ֥ר ע֖וֹד דְּבָרֶ֑יךָ אָמַ֕רְתִּי אַתָּ֣ה וְצִיבָ֔א תַּחְלְק֖וּ אֶת־הַשָּׂדֶֽה׃
31 וַיֹּ֤אמֶר מְפִיבֹ֙שֶׁת֙[a] אֶל־הַמֶּ֔לֶךְ גַּ֥ם אֶת־הַכֹּ֖ל יִקָּ֑ח אַחֲרֵ֛י אֲשֶׁר־בָּ֛א 31
אֲדֹנִ֥י הַמֶּ֛לֶךְ[b] בְּשָׁל֖וֹם אֶל־בֵּיתֽוֹ׃ ס 32 וּבַרְזִלַּי֙ הַגִּלְעָדִ֔י יָרַ֖ד 32
ב . ב[31] . הירדן ק מֵרֹגְלִ֑ים וַיַּעֲבֹ֤ר[a] אֶת־[b]הַמֶּ֙לֶךְ֙ הַיַּרְדֵּ֔ן[c] לְשַׁלְּח֖וֹ אֶת־[d]בַּיַּרְדֵּֽן[e]׃ 33 וּבַרְזִלַּי֙ 33
ח פסוק והוא הוא . ל . ל זָקֵ֣ן מְאֹ֔ד בֶּן־שְׁמֹנִ֖ים שָׁנָ֑ה וְהֽוּא־כִלְכַּ֤ל אֶת־הַמֶּ֙לֶךְ֙ בְּשִׂיבָת֣וֹ[a] בְמַחֲנַ֔יִם
כִּי־אִ֛ישׁ גָּד֥וֹל ה֖וּא מְאֹֽד׃ 34 וַיֹּ֣אמֶר הַמֶּ֔לֶךְ אֶל־בַּרְזִלָּ֑י אַתָּה֙ עֲבֹ֣ר 34
ב[32] אִתִּ֔י וְכִלְכַּלְתִּ֥י אֹתְךָ֛[a] עִמָּדִ֖י בִּירוּשָׁלִָֽם׃ 35 וַיֹּ֥אמֶר בַּרְזִלַּ֖י אֶל־הַמֶּ֑לֶךְ 35

[24]Mm 370. [25]Mm 1819. [26]Mm 1820. [27]Mm 1821. [28]Mm 1017. [29]Mm 1533. [30]Mm 1818. [31]Mm 1822. [32]Mm 1823.

21 [a] Mss om interv ‖ **22** [a] pc Mss **ימות** cf 𝔖 ‖ [b] Mss om interv ‖ **23** [a] 𝔊 *εἰ σήμερον*, 𝔊[Mss] *σήμερον οὐ* cf 𝔖 *jwmn' l'*, 𝔙 *ergone hodie* ‖ [b] 𝔖 *nmwt* cf 22[a] ‖ [c] Ms cit **מיש'** cf 𝔊[-L] ‖ **25** [a] cf 4,4[b] ‖ [b] 𝔊[Mss] pr *υἱὸς (Ιωναθαν)*, 𝔖 pr *br jwntn* ‖ [c] 2 Mss citt 𝔗[f] **לא** ‖ [d] cf 20[a] ‖ **26** [a] pc Mss **כאשר** ‖ [b] cf 4,4[b] ‖ **27** [a–a] 𝔊𝔖(𝔙) imp ‖ [b] mlt Mss **אל**, sed cf Vrs ‖ **29** [a] nonn Mss **בכל** ‖ **31** [a] cf 4,4[b] ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd **ךָ־** ‖ **32** [a] 𝔙 *transduxit* ‖ [b] 𝔊 *μετὰ (τοῦ βασ.)* cf 𝔖𝔗 ‖ [c] nonn Mss pr **את** ‖ [d] > pc Mss ‖ [e] mlt Mss ut Q cf 𝔊𝔗 ‖ **33** [a] nonn Mss **בשבתו** cf Vrs, 2 Mss **בשיבתו** ‖ **34** [a] 𝔊[-A] *τὸ γῆρας* cf 𝔏[93.94] *senectutem tuam*.

36 כַּמָּה יְמֵי שְׁנֵי חַיַּי כִּי־אֶעֱלֶה אֶת־הַמֶּלֶךְ יְרוּשָׁלִָם׃ 36 בֶּן־שְׁמֹנִים ב[33]
שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם הַאֵדַע ׀ בֵּין־טוֹב לְרָע אִם־יִטְעַם עַבְדְּךָ אֶת־אֲשֶׁר ל
אֹכַל וְאֶת־אֲשֶׁר אֶשְׁתֶּה אִם־אֶשְׁמַע עוֹד בְּקוֹל שָׁרִים וְשָׁרוֹת וְלָמָּה ה בליש[34]. ב
37 יִהְיֶה עַבְדְּךָ עוֹד לְמַשָּׂא אֶל־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ 37 כִּמְעַט יַעֲבֹר עַבְדְּךָ ג[35]
אֶת־הַיַּרְדֵּן אֶת־הַמֶּלֶךְ וְלָמָּה יִגְמְלֵנִי הַמֶּלֶךְ הַגְּמוּלָה הַזֹּאת׃ כג פסוק את את ומילה חדה ביניה. יט מנה בנביא. ל. ל
38 יָשָׁב־נָא עַבְדְּךָ וְאָמֻת בְּעִירִי עִם קֶבֶר אָבִי וְאִמִּי וְהִנֵּה ׀ עַבְדְּךָ ה קמ[36]
כִמְהָם יַעֲבֹר עִם־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ וַעֲשֵׂה־לוֹ אֵת אֲשֶׁר־טוֹב בְּעֵינֶיךָ׃ ל. סו יט[37] מנה בסיפ
ס 39 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אִתִּי יַעֲבֹר כִּמְהָם וַאֲנִי אֶעֱשֶׂה־לּוֹ אֶת־ ל
סג הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ וְכֹל אֲשֶׁר־תִּבְחַר עָלַי אֶעֱשֶׂה־לָּךְ׃ 40 וַיַּעֲבֹר כָּל־ סו יט[37] מנה בסיפ
הָעָם אֶת־הַיַּרְדֵּן וְהַמֶּלֶךְ עָבָר וַיִּשַּׁק הַמֶּלֶךְ לְבַרְזִלַּי וַיְבָרְכֵהוּ וַיָּשָׁב ל בטע
41 לִמְקֹמוֹ׃ ס 41 וַיַּעֲבֹר הַמֶּלֶךְ הַגִּלְגָּלָה וְכִמְהָן עָבַר עִמּוֹ וְכָל־ ל חס בסיפ[33]. ו[38]. ל. ז[39]
42 עַם יְהוּדָה וְיַעֲבִרוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ וְגַם חֲצִי עַם יִשְׂרָאֵל׃ 42 וְהִנֵּה כָל־ העבירו ק. כג פסוק וגם ובתר תלת מילין[40]. ה[41]
אִישׁ יִשְׂרָאֵל בָּאִים אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמְרוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ מַדּוּעַ גְּנָבוּךָ
אַחֵינוּ אִישׁ יְהוּדָה וַיַּעֲבִרוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ וְאֶת־בֵּיתוֹ אֶת־הַיַּרְדֵּן וְכָל־ ד[42]. ז[43]
43 אַנְשֵׁי דָוִד עִמּוֹ׃ ס 43 וַיַּעַן כָּל־אִישׁ יְהוּדָה עַל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל ד. ה[44]
כִּי־קָרוֹב הַמֶּלֶךְ אֵלַי וְלָמָּה זֶּה חָרָה לְךָ עַל־הַדָּבָר הַזֶּה הֶאָכוֹל ג[45]. ב. י מל
44 אָכַלְנוּ מִן־הַמֶּלֶךְ אִם־נִשֵּׂאת נִשָּׂא לָנוּ׃ ס 44 וַיַּעַן אִישׁ־ ג[46]. ו ד כת שא וב כת סה
יִשְׂרָאֵל אֶת־אִישׁ יְהוּדָה וַיֹּאמֶר עֶשֶׂר־יָדוֹת לִי בַמֶּלֶךְ וְגַם־בְּדָוִד
אֲנִי מִמְּךָ וּמַדּוּעַ הֱקִלֹּתַנִי וְלֹא־הָיָה דְבָרִי רִאשׁוֹן לִי לְהָשִׁיב אֶת־ י[47]. ל. כה. יג[48]. ה
20 מַלְכִּי וַיִּקֶשׁ דְּבַר־אִישׁ יְהוּדָה מִדְּבַר אִישׁ יִשְׂרָאֵל׃ ס 20 1 וְשָׁם ג. ה ר"פ[1]
נִקְרָא אִישׁ בְּלִיַּעַל וּשְׁמוֹ שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי אִישׁ יְמִינִי וַיִּתְקַע בַּשֹּׁפָר ג חס
וַיֹּאמֶר

[33] Mp sub loco. [34] Mm 1824. [35] Mm 1791. [36] Mm 87. [37] Mm 1533. [38] Mm 1817. [39] Mm 2108. [40] Mm 1629. [41] Mm 1825. [42] Mm 1826. [43] Mm 1827. [44] Mm 3301. [45] Mm 185. [46] Mm 3152. [47] Mm 1454. [48] Mm 902. Cp 20 [1] Mm 299.

35 [a] mlt Mss אל, 2 Mss עם ‖ 36 [a] mlt Mss ואם cf $\mathfrak{S}^{BC}\mathfrak{T}^{Mss}$ ‖ [b] $\mathfrak{G}^{OB}\mathfrak{S}\mathfrak{V}$ om cop ‖ [c] Ms cit ל, $\mathfrak{T}$ ʿl cf $\mathfrak{G}$ ἐπί et 15,33 ‖ 37 [a] $\mathfrak{G}^{L}$ ὅτι ὀλίγον cf $\mathfrak{S}$ ‖ [b] pc Mss אל ‖ [c] Ms לנו— ‖ 38 [a] $\mathfrak{G}^{-L}$ καθίσατω, $\mathfrak{S}$ npwš ‖ [b] $\mathfrak{G}^{LMs}$ pr ὁ υἱός μου cf $\mathfrak{S}$, $\mathfrak{G}^{Mss}$ + ὁ υἱός μου ‖ 41 [a] nonn Mss הם— ‖ [b] $\mathfrak{G}^{-L}$ διαβαίνοντες (μετά) cf $\mathfrak{L}^{93.94}\mathfrak{S}$ ʿbr(w) (ʿm); mlt Mss ut Q cf $\mathfrak{G}^{L}\mathfrak{T}\mathfrak{V}$ ‖ 42 [a] sic L, mlt Mss Edd ךְ— ‖ [b] Mss om interv ‖ 43 [a] pc Mss cit ואם ‖ [b] Vrs subst ‖ 44 [a—a] $\mathfrak{G}$ duplex versio *(πρωτοτόκος/Δαυειδ)*, $\mathfrak{L}^{91.93.94}$ *et primogenitus ego sum quam tu* ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd 'הָ.

אֵין־לָנוּ חֵלֶק בְּדָוִד וְלֹא נַחֲלָה־לָנוּ[a] בְּבֶן־יִשַׁי
אִישׁ לְאֹהָלָיו יִשְׂרָאֵל׃

[2] וַיַּעַל כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל מֵאַחֲרֵי דָוִד אַחֲרֵי שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי וְאִישׁ 2 ל[2]
יְהוּדָה דָּבְקוּ בְמַלְכָּם מִן־הַיַּרְדֵּן וְעַד־יְרוּשָׁלָ͏ִם׃ [3] וַיָּבֹא דָוִד אֶל־ 3 ג[3]
בֵּיתוֹ יְרוּשָׁלַ͏ִם וַיִּקַּח הַמֶּלֶךְ אֵת עֶשֶׂר־נָשִׁים ׀ פִּלַגְשִׁים אֲשֶׁר הִנִּיחַ
לִשְׁמֹר הַבַּיִת וַיִּתְּנֵם בֵּית־מִשְׁמֶרֶת וַיְכַלְכְּלֵם וַאֲלֵיהֶם[a] לֹא־בָא ל[4]. ל. ב חד חס וחד מל
וַתִּהְיֶינָה צְרֻרוֹת עַד־יוֹם מֻתָן אַלְמְנוּת חַיּוּת[b]׃ ס [4] וַיֹּאמֶר 4 ב[5]
הַמֶּלֶךְ אֶל[a]־עֲמָשָׂא הַזְעֶק־לִי אֶת־אִישׁ־יְהוּדָה שְׁלֹשֶׁת יָמִים וְאַתָּה ל
פֹּה עֲמֹד׃ [5] וַיֵּלֶךְ עֲמָשָׂא לְהַזְעִיק אֶת־יְהוּדָה וַיּוֹחֶר[a] מִן־הַמּוֹעֵד 5 ויוחר[6] ק
אֲשֶׁר יְעָדוֹ׃ ס [6] וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֲבִישַׁי[a] עַתָּה יֵרַע לָנוּ שֶׁבַע 6
בֶּן־בִּכְרִי מִן־אַבְשָׁלוֹם אַתָּה[b] קַח[c] אֶת־עַבְדֵי אֲדֹנֶיךָ וּרְדֹף אַחֲרָיו ל
פֶּן־מָצָא[d] לוֹ עָרִים בְּצֻרוֹת [e]וְהִצִּיל עֵינֵנוּ[e]׃ [7] וַיֵּצְאוּ אַחֲרָיו[a] אַנְשֵׁי 7 ג[7]. ב חס
יוֹאָב וְהַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי וְכָל־הַגִּבֹּרִים וַיֵּצְאוּ מִירוּשָׁלַ͏ִם לִרְדֹּף אַחֲרֵי ב
שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי׃ [8] הֵם עִם־הָאֶבֶן הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן וַעֲמָשָׂא בָּא 8 ה[8]
לִפְנֵיהֶם וְיוֹאָב חָגוּר ׀ מִדּוֹ לְבֻשׁוֹ[a] וְעָלָו[b] חֲגוֹר חֶרֶב מְצֻמֶּדֶת עַל־ ב[9]. ג חס. ועליו ק חד מן ז בליש. ה ג מל וב חס[10]
מָתְנָיו בְּתַעְרָהּ [b]וְהוּא יָצָא וַתִּפֹּל[b]׃ ס [9] וַיֹּאמֶר יוֹאָב לַעֲמָשָׂא 9
הֲשָׁלוֹם אַתָּה אָחִי וַתֹּחֶז[a] יַד־יְמִין יוֹאָב בִּזְקַן עֲמָשָׂא לִנְשָׁק־לוֹ׃ ב חד מל וחד חס
10 [10] וַעֲמָשָׂא לֹא־נִשְׁמַר בַּחֶרֶב ׀ אֲשֶׁר בְּיַד־יוֹאָב וַיַּכֵּהוּ בָהּ אֶל[a]־הַחֹמֶשׁ ה[8]
וַיִּשְׁפֹּךְ מֵעָיו אַרְצָה וְלֹא־שָׁנָה לוֹ וַיָּמֹת ס[b] וְיוֹאָב וַאֲבִישַׁי אָחִיו ב[11]. ל בטע. ב[4]
רָדַף[c] אַחֲרֵי שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי׃ [11] וְאִישׁ עָמַד עָלָיו מִנַּעֲרֵי יוֹאָב וַיֹּאמֶר 11

[2]Mm 2221. [3]Mm 3445. [4]Mp sub loco. [5]Mm 451. [6]Mm 832. [7]Mm 3101. [8]Mm 4233. [9]Lv 6,3. [10]Mm 3275. [11]Mm 1828.

Cp 20,1 [a] > nonn Mss $\mathfrak{G}^{LMss}\mathfrak{S}\mathfrak{T}^{Ms}\mathfrak{V}$ cf 1R 12,16 ‖ **3** [a] nonn Mss הן— ‖ [b] $\mathfrak{G}\mathfrak{T}\mathfrak{V}$ pt ‖ **4** [a] pc Mss cit ל ‖ **5** [a] nonn Mss ut Q; nonn Mss ויחר cf Dt 33,21, Ms ויאחר ‖ **6** [a] $\mathfrak{S}$ *jw'b* ex 7 ‖ [b] 2 Mss ואתה cf $\mathfrak{T}^{f}$, nonn Mss עתה, 2 Mss ועתה cf $\mathfrak{G}$ *καὶ νῦν σύ* (> $\mathfrak{G}^{OL}$) ‖ [c] Ms + לך cf $\mathfrak{G}^{-O}\mathfrak{S}$ ‖ [d] 2 Mss ימצא ‖ [e—e] permlt Mss עינינו, $\mathfrak{G}^{-L}$ *καὶ σκιάσει (-σῃ)* ($\mathfrak{G}^{L}$ *σκεπάσθῃ) τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν*, $\mathfrak{S}$ *wnhṭṭ 'jnjn*, $\mathfrak{T}$ *wj'jq ln'*, $\mathfrak{V}$ *et effugiat nos* ‖ **7** [a] $\mathfrak{G}^{Mss}$ + *Αβεσσα καί* ex 6; > $\mathfrak{S}^{C}$ cf 6[a] ‖ **8** [a] sic L, mlt Mss Edd וֹ— ‖ [b] mlt Mss ut Q cf $\mathfrak{T}^{-Ms}$ ‖ [b—b] $\mathfrak{G}$ *καὶ ἡ μάχαιρα ἐξῆλθεν* (^{BMs} + *καὶ αὐτὴ ἐξῆλθεν*) *καὶ ἔπεσεν* cf $\mathfrak{L}^{93.94}$ *et gladius ipse exiit et cecidit*, $\mathfrak{S}$ *(w)hw npq. wnplt 'jdh 'l spsrh* (cf $\mathfrak{S}$ 9), $\mathfrak{T}$ *whw' 'zjl wps'*, $\mathfrak{V}$ *qui fabrefactus levi motu egredi poterat et percutere* ‖ **9** [a] nonn Mss ותאחז, sed cf Mp ‖ **10** [a] $\mathfrak{Q}$ על ‖ [b] mlt Mss om interv ‖ [c] Ms $\mathfrak{Q}$ פו— cf $\mathfrak{G}^{Mss}\mathfrak{S}\mathfrak{T}\mathfrak{V}$.

12 מִי֙ אֲשֶׁ֣ר חָפֵ֣ץ בְּיוֹאָ֔ב וּמִ֥י אֲשֶׁר־ᵃלְדָוִ֖ד אַחֲרֵ֥י יוֹאָֽב׃ 12 וַעֲמָשָׂ֛א מִתְגֹּלֵ֥ל ל . ה[12] . ל
בַּדָּ֖ם בְּת֣וֹךְ הַֽמְסִלָּ֑ה וַיַּ֨רְא הָאִ֜ישׁ כִּֽי־עָמַ֣ד כָּל־הָעָ֗ם וַיַּסֵּב֩ אֶת־ ל בסיפ . ל בסיפ[13]
עֲמָשָׂ֨א מִן־הַֽמְסִלָּ֜ה הַשָּׂדֶ֗ה וַיַּשְׁלֵ֤ךְ עָלָיו֙ בֶּ֔גֶד כַּאֲשֶׁ֣ר רָאָ֔ה כָּל־הַבָּ֥א ל
13 עָלָ֖יו וְעָמָֽד׃ 13 כַּאֲשֶׁ֥ר הֹגָ֖ה מִן־הַֽמְסִלָּ֑ה עָבַ֤ר כָּל־אִישׁ֙ אַחֲרֵ֣י יוֹאָ֔ב ג[14] . ל
14 לִרְדֹּ֕ף אַחֲרֵ֖י שֶׁ֥בַע בֶּן־בִּכְרִֽי׃ 14 וַֽיַּעֲבֹ֞ר בְּכָל־שִׁבְטֵ֤י יִשְׂרָאֵל֙ אָבֵ֔לָה ל
וּבֵ֥ית מַעֲכָ֖ה וְכָל־הַבֵּרִ֑יםᵃ ס ᵇ וַיִּקָּ֣לֲה֔וּᶜ וַיָּבֹ֖אוּ אַףᵈ־אַחֲרָֽיו׃ יד זוגין[15] . ויקהלו ק
15 וַיָּבֹ֜אוּ וַיָּצֻ֣רוּ עָלָ֗יו בְּאָבֵ֙לָה֙ בֵּ֣יתᵃ הַֽמַּעֲכָ֔ה וַיִּשְׁפְּכ֤וּ סֹֽלְלָה֙ אֶל־ ל . ל וחד מן יד[15] זוגין
הָעִ֔יר וַֽתַּעֲמֹ֖ד בַּחֵ֑לᵇ וְכָל־הָעָם֙ אֲשֶׁ֣ר אֶת־יוֹאָ֔ב מַשְׁחִיתִ֖םᶜ לְהַפִּ֥יל ה חס . נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג . ה
16 הַחוֹמָֽה׃ 16 וַתִּקְרָ֛א אִשָּׁ֥ה חֲכָמָ֖ה מִן־הָעִ֑יר שִׁמְע֤וּ שִׁמְעוּ֙ אִמְרוּ־נָ֣א
17 אֶל־יוֹאָ֔ב קְרַ֣ב עַד־הֵ֔נָּה וַאֲדַבְּרָ֖ה אֵלֶֽיךָ׃ 17 וַיִּקְרַ֣ב אֵלֶ֔יהָ וַתֹּ֧אמֶר ה פת[16]
הָאִשָּׁ֛ה הַאַתָּ֥ה יוֹאָ֖ב וַיֹּ֣אמֶר אָ֑נִי וַתֹּ֣אמֶר ל֗וֹ שְׁמַע֙ דִּבְרֵ֣י אֲמָתֶ֔ךָ וַיֹּ֖אמֶר ב
18 שֹׁמֵ֥עַ אָנֹֽכִי׃ 18 וַתֹּ֖אמֶר לֵאמֹ֑ר דַּבֵּ֨ר יְדַבְּר֤וּ בָרִאשֹׁנָה֙ לֵאמֹ֔ר שָׁא֥ל כב[17] . ב[18]
19 יְשָׁאֲל֛וּ בְּאָבֵ֖ל ᵃוְכֵ֥ן הֵתַֽמּוּᵃ׃ 19 אָנֹכִ֕י שְׁלֻמֵ֖י אֱמוּנֵ֣יᵃ יִשְׂרָאֵ֑ל אַתָּ֣ה ג חס בליש[14] . ל ומל
מְבַקֵּ֗שׁ לְהָמִ֨ית עִ֤יר וְאֵם֙ בְּיִשְׂרָאֵ֔ל לָ֥מָּה תְבַלַּ֖ע נַחֲלַ֥ת יְהוָֽה׃ פ ל
20 וַיַּ֥עַן יוֹאָ֖ב וַיֹּאמַ֑ר חָלִ֤ילָה חָלִ֙ילָה֙ᵃ לִ֔י אִם־אֲבַלַּ֖ע וְאִם־אַשְׁחִֽית׃ צא . ל
21 לֹא־כֵ֣ן הַדָּבָ֗ר כִּ֡י אִישׁ֩ מֵהַ֨ר אֶפְרַ֜יִם שֶׁ֧בַע בֶּן־בִּכְרִ֣י שְׁמ֗וֹ נָשָׂ֤א יָדוֹ֙ ב ר״פ בסיפ . וט[19] . ה חס את[20]
בַּמֶּ֣לֶךְ בְּדָוִ֔דᵃ תְּנֽוּ־אֹת֣וֹ לְבַדּ֔וֹ וְאֵלְכָ֖ה מֵעַ֣ל הָעִ֑יר וַתֹּ֤אמֶר הָֽאִשָּׁה֙
22 אֶל־יוֹאָ֔ב הִנֵּ֥ה רֹאשׁ֛וֹ מֻשְׁלָ֥ךְ אֵלֶ֖יךָ בְּעַ֥ד הַחוֹמָֽה׃ 22 וַתָּב֨וֹא הָאִשָּׁ֜ה לב בנביא כ מנה בסיפ . ל וחס . י מל בנביא
אֶל־כָּל־הָעָם֮ בְּחָכְמָתָהּᵃ֒ וַֽיִּכְרְת֞וּ אֶת־רֹ֨אשׁ שֶׁ֤בַע בֶּן־בִּכְרִי֙ וַיַּשְׁלִ֣כוּ
אֶל־יוֹאָ֔ב וַיִּתְקַע֙ בַּשּׁוֹפָ֔רᵇ וַיָּפֻ֥צוּ מֵֽעַל־הָעִ֖יר אִ֣ישׁ לְאֹהָלָ֑יו וְיוֹאָ֛ב ג חס . ב חס
שָׁ֥ב יְרוּשָׁלִַ֖ם אֶל־הַמֶּֽלֶךְ׃ ס
23 וְיוֹאָ֕ב אֶ֥לᵃ כָּל־הַצָּבָ֖א יִשְׂרָאֵ֑לᵇ וּבְנָיָה֙ בֶּן־יְה֣וֹיָדָ֔ע עַל־הַכְּרֵ֖יᶜ ז וכל עזרא דכות[21] . הכרתי חד מן יא[22] קר ת ק

[12] Mm 4233. [13] Mm 4083. [14] Mp sub loco. [15] Mm 565. [16] Mm 710. [17] Mm 1743. [18] Mm 1829 lectio def contra textum. [19] Mm 436. [20] Mm 1830. [21] Mm 1831. [22] Mm 3675.

11 ᵃ > 𝔔 ‖ **14** ᵃ 𝔊 *ἐν Χαρρει*, 𝔖𝔗 *brjn*, 𝔖^Bar Hebr (explicitum:) castella, 𝔙 *electi* ‖ ᵇ mlt Mss ℭ om interv ‖ ᶜ mlt Mss ut Q cf Vrs ‖ ᵈ > pc Mss 𝔊𝔖 ‖ **15** ᵃ pc Mss 'וב cf 𝔊^Mss 𝔖𝔗𝔙 ‖ ᵇ 𝔖 *b'wlṣn'* ‖ ᶜ 𝔊 *(ἐν)ενοοῦσαν*, 𝔗 *mt'štjn* ‖ **18** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *καὶ ἐν Δαν εἰ ἐξέλιπον/εν* (19) *ἃ ἔθεντο οἱ πιστοὶ τοῦ Ισραηλ* + mlt vb ex duplice versione, 𝔏^91.93.94 *et in Dan dicentes*, 𝔗 *(lmš'l …) 'm mšlmjn* ‖ **19** ᵃ ו add ‖ **20** ᵃ > pc Mss cf 𝔊^Mss 𝔏^93.94 𝔖 ‖ **21** ᵃ pc Mss cit 'ד cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ **22** ᵃ 𝔊 pr *καὶ ἐλάλησεν πρὸς πᾶσαν τὴν πόλιν* cf Ms ותאמר pro **ותבוא**, 𝔙 *et locuta est eis* ‖ ᵇ sic L mlt Mss, permlt Mss בשפר ‖ **23** ᵃ Ms^corr על cf 𝔊^Mss 𝔖𝔗𝔙 ‖ ᵇ > 2 Mss 𝔊^Mss cf 8,16 ‖ ᶜ mlt Mss ut Q cf Vrs (> 𝔊^L θ').

ב וְעַל־הַפְּלֵתִי׃ 24 וַאֲדֹרָם[a] עַל־הַמַּס וִיהוֹשָׁפָט בֶּן־אֲחִילוּד הַמַּזְכִּיר׃ 24
ושוא[23] ק . ד . ד ר״פ בסיפ . ל 25 וּשְׁיָא[a] סֹפֵר וְצָדוֹק וְאֶבְיָתָר כֹּהֲנִים׃ 26 וְגַם עִירָא הַיָּאִרִי[a] הָיָה 25 26
כֹהֵן לְדָוִד׃ ס

21 1 וַיְהִי רָעָב בִּימֵי דָוִד שָׁלֹשׁ שָׁנִים שָׁנָה אַחֲרֵי שָׁנָה וַיְבַקֵּשׁ 21
דָּוִד אֶת־פְּנֵי יְהוָה ס[a] וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל[b]־שָׁאוּל וְאֶל[c]־בֵּית[d]
הַדָּמִים עַל־אֲשֶׁר־הֵמִית אֶת־הַגִּבְעֹנִים׃ 2 וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ לַגִּבְעֹנִים 2
ל וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם וְהַגִּבְעֹנִים לֹא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה כִּי אִם־מִיֶּתֶר
ח׳ וכל ר״פ דכות[1] הָאֱמֹרִי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נִשְׁבְּעוּ לָהֶם וַיְבַקֵּשׁ שָׁאוּל לְהַכֹּתָם בְּקַנֹּאתוֹ
לִבְנֵי־יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה׃ 3 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־הַגִּבְעֹנִים מָה אֶעֱשֶׂה לָכֶם 3
ל[2] . ב[3] . י[4]מ״פ אין ואין וכל ר״פ דכות ב מ ב וּבַמָּה אֲכַפֵּר וּבָרְכוּ אֶת־נַחֲלַת יְהוָה׃ 4 וַיֹּאמְרוּ לוֹ הַגִּבְעֹנִים אֵין־ 4
לנו ק . ב לִי[a] כֶּסֶף וְזָהָב עִם־שָׁאוּל וְעִם־בֵּיתוֹ וְאֵין־לָנוּ אִישׁ לְהָמִית בְּיִשְׂרָאֵל
וַיֹּאמֶר מָה־אַתֶּם אֹמְרִים אֶעֱשֶׂה לָכֶם׃ 5 וַיֹּאמְרוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ הָאִישׁ 5
ל . ל . ל . ב . ט חס אֲשֶׁר כִּלָּנוּ וַאֲשֶׁר דִּמָּה־לָנוּ נִשְׁמַדְנוּ מֵהִתְיַצֵּב בְּכָל־גְּבֻל יִשְׂרָאֵל׃
יתן ק וחד מן ז[5] בליש . ל ומל 6 יֻנְּתַן[a]־לָנוּ שִׁבְעָה אֲנָשִׁים מִבָּנָיו וְהוֹקַעֲנוּם לַיהוָה בְּגִבְעַת[b] שָׁאוּל 6
בְּחִיר יְהוָה ס[c] וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֲנִי אֶתֵּן׃ 7 וַיַּחְמֹל הַמֶּלֶךְ עַל־ 7
ה[6] מְפִי־בֹשֶׁת[a] בֶּן־יְהוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל עַל[b]־שְׁבֻעַת יְהוָה אֲשֶׁר בֵּינֹתָם בֵּין
יה פסוק את את ואת ואת דָּוִד וּבֵין יְהוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל׃ 8 וַיִּקַּח הַמֶּלֶךְ אֶת־שְׁנֵי בְּנֵי רִצְפָּה בַת־ 8
ל וחס . ב חס[7] . ל אַיָּה אֲשֶׁר יָלְדָה לְשָׁאוּל אֶת־אַרְמֹנִי וְאֶת־מְפִבֹשֶׁת[a] וְאֶת־חֲמֵשֶׁת בְּנֵי
ב . ב וחס מִיכַל[b] בַּת־שָׁאוּל אֲשֶׁר יָלְדָה לְעַדְרִיאֵל[c] בֶּן־בַּרְזִלַּי הַמְּחֹלָתִי׃
ל וכת כן . שבעתם ק חד מן ג[8] מילין יתיר י מ״ת 9 וַיִּתְּנֵם בְּיַד הַגִּבְעֹנִים וַיֹּקִיעֻם בָּהָר לִפְנֵי יְהוָה וַיִּפְּלוּ שְׁבַעְתָּים[a] יָחַד 9
והמה ק . בתחלת ק חד מן ט[9] בליש וְהֵם[b] הֻמְתוּ בִּימֵי קָצִיר בָּרִאשֹׁנִים[c] תְּחִלַּת[d] קְצִיר שְׂעֹרִים׃ 10 וַתִּקַּח 10

[23]Mm 832. Cp 21 [1]Mm 470. [2]Mm 96. [3]Mm 1832. [4]Mm 1269. [5]Mm 723. [6]Mm 1833. [7]Mm 1820. [8]Mm 4257. [9]Mm 1834.

24 [a] Ms cit ואדונירם cf 𝔊$^{-L}$𝔖 et 1R 12,18 ‖ **25** [a] mlt Mss ut Q; 𝔊$^{-BAMs}$ *καὶ σοῦσα* cf 𝔏$^{93.94}$𝔗^{ed} *wšwš'*, 𝔗^{f} *wšjš'* cf 1R 4,3, 𝔖 *wšrj'* cf 8,17 ‖ **26** [a] 𝔊^{L}σ' (?) *ὁ Ιεθερ* cf 𝔖 *jt(j)r* et 23,38 ‖ **Cp 21,1** [a] mlt Mss om interv ‖ [b] Ms citt על cf Vrs ‖ [c] 2 Mss citt ועל cf Vrs ‖ [d] 𝔊 + *αὐτοῦ* cf 𝔙 ‖ **4** [a] nonn Mss ut Q cf Vrs; nonn Mss לו ‖ **6** [a] mlt Mss ut Q; 𝔔 ונתתם ‖ [b] 𝔊α'σ' *ἐν Γαβαων*, sed cf 1S 11,4 15,34 ‖ [c] mlt Mss om interv ‖ **7** [a] cf 4,4[b] ‖ [b] pc Mss ועל ‖ **8** [a] mlt Mss מפיבשת ‖ [b] 2 Mss מ(י)רב cf 𝔊^{Mss}, 𝔖 *ndb*, 𝔗 *mjrb drbj't mjkl* ex 1S 18,19 ‖ [c] pc Mss cit לעזר' cf 𝔊^{Mss}𝔖 ‖ **9** [a] nonn Mss ut Q cf Vrs ‖ [b] nonn Mss ut Q ‖ [c] pc Mss שנה–; 𝔊^{L} *ζειῶν* = זו ? cf 1R 6,1.37 ‖ [d] mlt Mss ut Q cf Vrs.

רִצְפָּה בַת־אַיָּה אֶת־הַשַּׂק וַתַּטֵּהוּ לָהּ אֶל[a]־הַצּוּר מִתְּחִלַּת[b] קָצִיר עַד ג[10]
נִתַּךְ־מַיִם עֲלֵיהֶם מִן־הַשָּׁמָיִם וְלֹא־נָתְנָה עוֹף הַשָּׁמַיִם לָנוּחַ עֲלֵיהֶם ג[11]
11 יוֹמָם וְאֶת־חַיַּת הַשָּׂדֶה לָיְלָה׃ 11 וַיֻּגַּד[a] לְדָוִד אֵת אֲשֶׁר־עָשְׂתָה כד[12]
12 רִצְפָּה בַת־אַיָּה פִּלֶגֶשׁ שָׁאוּל[b]׃ 12 וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַיִּקַּח אֶת־עַצְמוֹת ב חס
שָׁאוּל וְאֶת־עַצְמוֹת יְהוֹנָתָן בְּנוֹ מֵאֵת בַּעֲלֵי יָבֵישׁ גִּלְעָד אֲשֶׁר גָּנְבוּ ל[13]
אֹתָם מֵרְחֹב[a] בֵּית־שַׁן[b] אֲשֶׁר תְּלָוּם[c] שָׁמָּה[d] הַפְּלִשְׁתִּים[d] בְּיוֹם הַכּוֹת ב חס בליש[14]. תלאום ק. שמה פלשתים ק
13 פְּלִשְׁתִּים אֶת־שָׁאוּל בַּגִּלְבֹּעַ׃ 13 וַיַּעַל מִשָּׁם אֶת־עַצְמוֹת שָׁאוּל וְאֶת־ ל[13]
14 עַצְמוֹת יְהוֹנָתָן בְּנוֹ וַיַּאַסְפוּ אֶת־עַצְמוֹת הַמּוּקָעִים׃ 14 וַיִּקְבְּרוּ אֶת־ ל[15]. ל ומל
עַצְמוֹת־שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן־[a]בְּנוֹ[b] בְּאֶרֶץ בִּנְיָמִן בְּצֵלָע בְּקֶבֶר קִישׁ אָבִיו ל
וַיַּעֲשׂוּ כֹּל[c] אֲשֶׁר־צִוָּה הַמֶּלֶךְ וַיֵּעָתֵר אֱלֹהִים לָאָרֶץ אַחֲרֵי־כֵן׃ פ ל. ה. ל
15 וַתְּהִי־עוֹד מִלְחָמָה לַפְּלִשְׁתִּים אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיֵּרֶד דָּוִד וַעֲבָדָיו ב בסיפ
16 עִמּוֹ וַיִּלָּחֲמוּ אֶת־פְּלִשְׁתִּים וַיָּעַף דָּוִד׃ 16 וְיִשְׁבּוֹ[a] בְּנֹב אֲשֶׁר ׀ בִּילִידֵי וישבי ק. חד מן מח[16] כת ו וקרי י
הָרָפָה וּמִשְׁקַל קֵינוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת מִשְׁקַל נְחֹשֶׁת וְהוּא חָגוּר[b] חֲדָשָׁה ל
17 וַיֹּאמֶר לְהַכּוֹת אֶת־דָּוִד׃ 17 וַיַּעֲזָר־לוֹ אֲבִישַׁי בֶּן־צְרוּיָה וַיַּךְ אֶת־
הַפְּלִשְׁתִּי וַיְמִיתֵהוּ אָז נִשְׁבְּעוּ אַנְשֵׁי־דָוִד לוֹ[a] לֵאמֹר לֹא־תֵצֵא עוֹד[b] ב חס בסיפ[17]. ד
18 אִתָּנוּ לַמִּלְחָמָה[c] וְלֹא תְכַבֶּה אֶת־נֵר יִשְׂרָאֵל׃ פ 18 וַיְהִי אַחֲרֵי־ ל
כֵן וַתְּהִי־עוֹד הַמִּלְחָמָה בְּגוֹב[a] עִם־פְּלִשְׁתִּים אָז הִכָּה סִבְּכַי הַחֻשָׁתִי ב. ה חס
19 אֶת־סַף אֲשֶׁר בִּילִדֵי הָרָפָה׃ פ 19 וַתְּהִי־עוֹד הַמִּלְחָמָה בְּגוֹב[a] ב חס. ב
עִם־פְּלִשְׁתִּים וַיַּךְ אֶלְחָנָן בֶּן־יַעְרֵי[b] אֹרְגִים בֵּית הַלַּחְמִי אֵת גָּלְיָת ל
20 הַגִּתִּי וְעֵץ[c] חֲנִיתוֹ כִּמְנוֹר אֹרְגִים׃ ס 20 וַתְּהִי־עוֹד מִלְחָמָה בְּגַת ב בסיפ

[10] Mm 1835. [11] Mm 431. [12] Mm 2228. [13] Mm 1836. [14] Mp sub loco. [15] Mm 399. [16] Mm 3811. [17] Mp contra textum, cf Mm 2137 et Mp sub loco.

10 [a] Ms citt על cf 𝔊^Mss𝔖𝔗𝔙 ‖ [b] Ms cit בְּתְ׳ cf 𝔊^-L ‖ **11** [a] 𝔊^L𝔏^93.94 pr mlt vb cf 𝔊 16(?) ‖ [b] 𝔊 + mlt vb cf 𝔊 16(?) ‖ **12** [a] 𝔊^Mss *ἀπὸ τοῦ τείχους* cf 𝔗 ex 1S 31,12 ‖ [b] pc Mss שאן cf Jdc 1,27 ‖ [c] nonn Mss ut Q ‖ [d–d] nonn Mss ut Q ‖ **14** [a] nonn Mss ואת עצמות יה׳ cf 𝔊^LPMs𝔗^Ms ‖ [b] > 𝔊^L𝔖^AB; 𝔊 + *καὶ (τὰ ὀστᾶ) (πάντων) τῶν ἡλιασθέντων τῶν* ... ‖ [c] mlt Mss ככל cf 𝔊^L𝔗^f ‖ **16** [a] mlt Mss ut Q cf 𝔊𝔗𝔙 *(Jesbidenob)*, 𝔖 (15 *wdḥl[w] dwjd) wjw'b w'bjšj* cf 17; 𝔊^LMss alit ‖ [b] 𝔏^94 + *spata*, 𝔖 + *spsr'*, 𝔗 + *'spnjqj*, 𝔙 + *ense* ‖ **17** [a] > Q^esilentio pc Mss citt 𝔊𝔗^Ms𝔙 ‖ > [b] Ms citt 𝔖𝔙^Mss ‖ [c] mlt Mss במ׳ cf 𝔗^Mss ‖ **18** [a] mlt Mss בנוב cf 16.19[a], 𝔊 *ἐν Γεθ* cf 𝔖 et 20, 𝔊^Mss *ἐν Γαρζελ* cf 𝔏^93.94 et 1Ch 20,4 ‖ **19** [a] mlt Mss בנוב cf 16.18[a], 𝔊 *Ρομ/β*; > 𝔖 ‖ [b] permlt Mss ר min ‖ [c] 2 Mss וחץ ex 1S 17,7.

וַֽיְהִי ׀ אִ֣ישׁ מָד֗וֹן[a] וְאֶצְבְּעֹ֨ת יָדָ֜יו וְאֶצְבְּעֹ֣ת רַגְלָ֗יו שֵׁ֚שׁ וָשֵׁ֔שׁ עֶשְׂרִ֥ים
21 וְאַרְבַּ֖ע מִסְפָּ֑ר וְגַם־ה֖וּא יֻלַּ֥ד לְהָרָפָֽה׃ 21 וַיְחָרֵ֖ף אֶת־יִשְׂרָאֵ֑ל וַיַּכֵּ֙הוּ֙
22 יְה֣וֹנָתָ֔ן[a] בֶּן־שִׁמְעִ֖י[b] אֲחִ֥י דָוִֽד׃ 22 אֶת־אַרְבַּ֥עַת אֵ֛לֶּה יֻלְּד֥וּ
לְהָרָפָ֖ה בְּגַ֑ת וַיִּפְּל֥וּ בְיַד־דָּוִ֖ד וּבְיַ֥ד עֲבָדָֽיו׃ פ
22 1 וַיְדַבֵּ֤ר דָּוִד֙ לַֽיהוָ֔ה אֶת־דִּבְרֵ֖י הַשִּׁירָ֣ה הַזֹּ֑את בְּי֨וֹם הִצִּ֧יל 22
יְהוָ֛ה אֹת֥וֹ מִכַּ֥ף כָּל־אֹיְבָ֖יו וּמִכַּ֥ף[a] שָׁאֽוּל׃ 2 וַיֹּאמַ֑ר[a]
יְהוָ֛ה סַלְעִ֥י וּמְצֻדָתִ֖י וּמְפַלְטִי־לִֽי׃ 3 אֱלֹהֵ֥י[a] צוּרִ֖י אֶחֱסֶה־בּ֑וֹ
מָגִנִּ֞י וְקֶ֣רֶן יִשְׁעִ֗י מִשְׂגַּבִּי֙ וּמְנוּסִ֔י מֹשִׁעִ֖י מֵחָמָ֥ס תֹּשִׁעֵֽנִי׃
4 מְהֻלָּ֖ל אֶקְרָ֣א יְהוָ֑ה וּמֵאֹיְבַ֖י אִוָּשֵֽׁעַ׃
5 כִּ֥י אֲפָפֻ֖נִי מִשְׁבְּרֵי[a]־מָ֑וֶת נַחֲלֵ֥י[b] בְלִיַּ֖עַל יְבַעֲתֻֽנִי׃
6 חֶבְלֵ֥י שְׁא֖וֹל סַבֻּ֑נִי קִדְּמֻ֖נִי מֹ֥קְשֵׁי־מָֽוֶת׃
7 בַּצַּר־לִי֙ אֶקְרָ֣א יְהוָ֔ה וְאֶל־אֱלֹהַ֖י אֶקְרָ֑א
וַיִּשְׁמַ֤ע מֵהֵֽיכָלוֹ֙ קוֹלִ֔י וְשַׁוְעָתִ֖י[a] בְּאָזְנָֽיו׃ [חָ֥רָה לֽוֹ[d]׃
8 וַיִּתְגָּעַ֤שׁ[a] וַתִּרְעַשׁ֙ הָאָ֔רֶץ מוֹסְד֥וֹת[b] הַשָּׁמַ֖יִם[c] יִרְגָּ֑זוּ וַיִּתְגָּעֲשׁ֖וּ כִּֽי־
9 עָלָ֤ה עָשָׁן֙ בְּאַפּ֔וֹ וְאֵ֥שׁ מִפִּ֖יו תֹּאכֵ֑ל גֶּחָלִ֖ים בָּעֲר֥וּ מִמֶּֽנּוּ׃
10 וַיֵּ֥ט שָׁמַ֖יִם וַיֵּרַ֑ד וַעֲרָפֶ֖ל תַּ֥חַת רַגְלָֽיו׃
11 וַיִּרְכַּ֥ב עַל־כְּר֖וּב וַיָּעֹ֑ף וַיֵּרָ֖א[a] עַל־כַּנְפֵי־רֽוּחַ׃
12 וַיָּ֥שֶׁת חֹ֛שֶׁךְ[a] סְבִיבֹתָ֖יו סֻכּ֑וֹת[b] חַֽשְׁרַת[c]־מַ֖יִם עָבֵ֥י שְׁחָקִֽים׃
13 מִנֹּ֖גַהּ נֶגְדּ֑וֹ בָּעֲר֖וּ גַּחֲלֵי־אֵֽשׁ׃
14 יַרְעֵ֥ם[a] מִן־שָׁמַ֖יִם יְהוָ֑ה וְעֶלְי֖וֹן יִתֵּ֥ן קוֹלֽוֹ׃

מדון ק[18] · כג[19] פסוק וגם ובתר תלת מילין . ז[20] . ד ב כת ה וב כת א · שמעה ק . חד מן ו[21] כת י ס״ת וקר ה. ה חס · ד ב כת ה וב כת א · ג חד באור חד בנביא וחד בכתיב[1] · ב . ל . צא יט מנה ר״פ · ד חס ול בליש . ב · ל וחס . ל חס · ג וחס[2] . ל · ד ג מל וחד חס[3] . ב חד חס וחד מל · ל חס . ד ב חס וב מל[4] . ג חס בליש[5] · ג[6] · ויתגעש ק . ג[7] · יו[8] · ג[9] · ג וחס[10] . כ[11] · ו[12] . ל[13] · ד[5] . ב[5] . ב

[18]Mm 832. [19]Mm 1629. [20]Mm 357. [21]Mm 1344. Cp 22 [1]Mm 4256. [2]Mm 1837. [3]Mm 1838. [4]Mm 1839. [5]Mp sub loco. [6]Mm 1840. [7]Mm 1841. [8]Mm 787. [9]Mm 1842. [10]Mm 1843. [11]Mm 1227. [12]Mm 3666. [13]Mm 1844.

20 [a] mlt Mss ut Q cf 𝔊$^{-L}$𝔖, σ′ *πρόμετρος*, 𝔗 *mšḥn*, 𝔙 *excelsus* ‖ **21** [a] 𝔊^{Mss} *Ιωναδαβ* cf 𝔖 et 13,3sqq ‖ [b] mlt Mss ut Q; pc Mss Q^{Mss} שמעא cf 𝔗^{f}, 𝔊^{Mss} *Σαμα(α)* cf 𝔖𝔙 ‖ **Cp 22,1** [a] nonn Mss ומיד cf Ps 18,1 ‖ **2** [a] 𝔊^{L}𝔖 + aliquot vb cf Ps 18,2 ‖ **3** [a] 𝔊$^{-Ms}$ *ὁ θεός μου* cf 𝔗𝔙 et Ps 18,3 ‖ **5** [a] pc Mss חבלי cf 𝔖 et Ps 18,5 ‖ [b] pc Mss ונ׳ cf 𝔊^{Mss}𝔖 ‖ **7** [a] 𝔖 + *qdmwhj ʿlt* cf 𝔙 *veniet* et Ps 18,7 ‖ **8** [a] mlt Mss ut Q; mlt Mss ותת׳ ‖ [b] nonn Mss ומ׳ cf 𝔊𝔖𝔗^{Ms} et Ps 18,8 ‖ [c] 2 Mss cit הרים cf 𝔖 *(d)ṭwrʾ* (pl), 𝔙 *montium* et Ps 18,8 ‖ [d] 𝔊 *αὐτοῖς* cf 𝔖 ‖ **11** [a] permlt Mss וידא cf 𝔖𝔗𝔙 et Ps 18,11 ‖ **12** [a] 2 Mss + סתרו cf 𝔊𝔖 et Ps 18,12 ‖ [b] nonn Mss ס(ו)כו cf 𝔊𝔖 et Ps 18,12 סכתו ‖ [c] 𝔊$^{-L}$ *σκότος* (𝔊^{L} *ἐφείσατο* a חשך), 𝔖 *ḥšwkʾ* cf Ps 18,12 ‖ **14** [a] 𝔊^{Mss}𝔖 pr cop cf Ps 18,14.

15 וַיִּשְׁלַח[a] חִצִּים וַיְפִיצֵם בָּרָק וַיָּהְמֹם[b]׃
16 וַיֵּרָאוּ אֲפִקֵי יָם[a] יִגָּלוּ[b] מֹסְדוֹת תֵּבֵל
בְּגַעֲרַת[c] יְהוָה מִנִּשְׁמַת רוּחַ אַפּוֹ׃
17 יִשְׁלַח מִמָּרוֹם יִקָּחֵנִי[a] יַמְשֵׁנִי[b] מִמַּיִם רַבִּים׃
18 יַצִּילֵנִי מֵאֹיְבִי עָז מִשֹּׂנְאַי[a] כִּי אָמְצוּ מִמֶּנִּי׃
19 יְקַדְּמֻנִי בְּיוֹם אֵידִי וַיְהִי יְהוָה מִשְׁעָן[a] לִי׃
20 וַיֹּצֵא לַמֶּרְחָב אֹתִי יְחַלְּצֵנִי[a] כִּי־חָפֵץ[b] בִּי׃
21 יִגְמְלֵנִי יְהוָה כְּצִדְקָתִי[a] כְּבֹר[b] יָדַי יָשִׁיב לִי׃
22 כִּי שָׁמַרְתִּי דַּרְכֵי יְהוָה וְלֹא רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהָי׃
23 כִּי כָל־מִשְׁפָּטָו[a] לְנֶגְדִּי [b]וְחֻקֹּתָיו לֹא־[b]אָסוּר[c] מִמֶּנָּה[d]׃
24 וָאֶהְיֶה[a] תָמִים לוֹ[b] וָאֶשְׁתַּמְּרָה מֵעֲוֺנִי׃
25 וַיָּשֶׁב יְהוָה לִי כְּצִדְקָתִי כְּבֹרִי[a] לְנֶגֶד עֵינָיו[b]׃
26 עִם־חָסִיד תִּתְחַסָּד עִם[a]־גִּבּוֹר[b] תָּמִים תִּתַּמָּם׃
27 עִם־נָבָר תִּתָּבָר[a] וְעִם[b]־עִקֵּשׁ תִּתַּפָּל[c]׃
28 וְאֶת[a]־עַם עָנִי תּוֹשִׁיעַ [b]וְעֵינֶיךָ[c] עַל[d]־רָמִים[b] תַּשְׁפִּיל׃
29 כִּי־אַתָּה נֵירִי[a] יְהוָה וַיהוָה[b] יַגִּיהַּ[c] חָשְׁכִּי׃
30 כִּי בְכָה אָרוּץ גְּדוּד בֵּאלֹהַי[a] אֲדַלֶּג־שׁוּר׃
31 הָאֵל תָּמִים דַּרְכּוֹ אִמְרַת יְהוָה צְרוּפָה

ויהם ק חד מן ד[14] כת כן
ד[15]. ב חס בליש[16]
ב
ב. ז קמ למערב[17]. בז וכל תלים דכות ב מ יא
ב חד חס וחד מל. ו בנ״ך
יג חס[18]
כב[19]. כד בליש[20]
משפטיו ק חד מן ב חס בליש
ל
כה
ב. ב
ל. ה. ל
ז
ל[21]
כ[22] מילין כת ה ס״ת ג מנה בליש. ד ג מל וחד חס[23]

[14] Cf Mm 3222. [15] Mm 3223. [16] Mp sub loco. [17] Mm 3655. [18] Mm 1509. [19] Mm 1104. [20] Mm 1685. [21] Mm 3224. [22] Mm 964. [23] Mm 1845.

15 [a] 𝔊$^{L^{p}Ms}$𝔖^{AB}𝔙 om cop ‖ [b] mlt Mss ut Q ‖ **16** [a] Ms מים cf 𝔖 et Ps 18,16 ‖ [b] 𝔊𝔖𝔙 pr cop cf Ps 18,16 ‖ [c] nonn Mss מִגְ׳ cf 𝔊^{L}𝔖𝔙 et Ps 18,16 מגערתך ‖ **17** [a] 𝔊𝔖^{BC}𝔙 pr cop ‖ [b] 𝔊^{L}𝔖 pr cop ‖ **18** [a] mlt Mss 𝔊^{LMs}𝔖 ומ׳ ‖ **19** [a] mlt Mss לְמִ׳ cf Ps 18,19 ‖ **20** [a] 𝔊$^{-L}$𝔖 pr cop ‖ [b] mlt Mss חָפֵץ ‖ **21** [a] pc Mss —קִי cf Ps 18,21 ‖ [b] 𝔊$^{-LB}$𝔖𝔙 pr cop ‖ **23** [a] mlt Mss ut Q cf Vrs et Ps 18,23; 2 Mss —טי ‖ [b–b] Ms —תי ולא ‖ [c] Ms אסיר cf 𝔖𝔙 et Ps 18,23 ‖ [d] pc Mss —ני cf 𝔊$^{-BAMs}$𝔖𝔙 et Ps 18,23, nonn Mss —נו, 𝔊 *ἀπ' αὐτῶν* cf 𝔗 ‖ **24** [a] 2 Mss ואהי cf Ps 18,24 ‖ [b] 2 Mss עמו cf 𝔊^{LMss}𝔖𝔙 et Ps 18,24 ‖ **25** [a] 𝔊(𝔖𝔙) *καὶ κατὰ τήν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου* cf 21 et Ps 18,25 ‖ [b] mlt Mss —ני cf 𝔊^{Ms} ‖ **26** [a] mlt Mss ועם cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b] pc Mss גבר cf 𝔊𝔖 et Ps 18,26 גְּבַר ‖ **27** [a] pc Mss —ברר cf Ps 18,27 ‖ [b] pc Mss עם ‖ [c] 2 Mss —פתל cf Ps 18,27 ‖ **28** [a] 𝔊^{Mss} *ὅτι σύ* cf 𝔖 *mṯl d'nt* et Ps 18,28 ex 29 ‖ [b–b] pc Mss^{W} ועיניך על־רמים ‖ [c] 𝔊𝔖 om suff cf Ps 18,28 ‖ [d] > 𝔊^{LMss}𝔖𝔙 cf Ps 18,28 ‖ **29** [a] mlt Mss pr תאיר cf 𝔊^{Mss}𝔖 et Ps 18,29 ‖ [b] Ms + אלהי ‖ [c] 𝔊^{L}𝔙 2 sg ‖ **30** [a] mlt Mss וּבְ׳ cf 𝔊𝔖𝔗^{Mss} et Ps 18,30.

מָגֵן הוּא לְכֹל הַחֹסִים בּוֹ׃

32 כִּי מִי־אֵל מִבַּלְעֲדֵי יְהוָה וּמִי צוּר מִבַּלְעֲדֵי אֱלֹהֵינוּ׃

33 הָאֵל מָעוּזִּי[a] חָיִל וַיַּתֵּר[b] תָּמִים דַּרְכּוֹ[c]׃ ב̇[24]. דרכי ק̇ חד מן מח[25] כת ו וקר י

34 מְשַׁוֶּה רַגְלָיו[a] כָּאַיָּלוֹת וְעַל[b] בָּמוֹתַי[c] יַעֲמִדֵנִי׃ רגלי ק̇. ג̇ ב̇ מל וחד חס[26]

35 מְלַמֵּד יָדַי לַמִּלְחָמָה וְנִחַת[a] קֶשֶׁת־נְחוּשָׁה זְרֹעֹתָי׃ כב̇[27]. ב̇ חד חס וחד מל

36 וַתִּתֶּן־לִי מָגֵן יִשְׁעֶךָ[a] וַעֲנֹתְךָ[b] תַּרְבֵּנִי׃ ל̇

37 תַּרְחִיב צַעֲדִי תַּחְתֵּנִי וְלֹא מָעֲדוּ קַרְסֻלָּי׃ ג̇. ב̇ וחס

38 אֶרְדְּפָה אֹיְבַי וָאַשְׁמִידֵם וְלֹא אָשׁוּב עַד־כַּלּוֹתָם׃ ל̇[28]

39 [a]וָאֲכַלֵּם וָאֶמְחָצֵם[a] וְלֹא יְקוּמוּן[b] וַיִּפְּלוּ[c] תַּחַת רַגְלָי׃ ל̇[29]. ל̇. ז̇[30]

40 וַתַּזְרֵנִי[a] חַיִל לַמִּלְחָמָה תַּכְרִיעַ[b] קָמַי תַּחְתֵּנִי׃ יא̇[31] מילין דלא מפק א ול̇[32] חס בליש. ג̇

41 וְאֹיְבַי תַּתָּה לִּי עֹרֶף [a]מְשַׂנְאַי וָאַצְמִיתֵם[a][b]׃ ל̇. ל̇

42 יִשְׁעוּ[a] וְאֵין מֹשִׁיעַ אֶל־יְהוָה וְלֹא עָנָם׃ ב̇[33]. ל̇ חס

43 וְאֶשְׁחָקֵם כַּעֲפַר־אֶרֶץ[a] כְּטִיט־חוּצוֹת אֲדִקֵּם[b] אֶרְקָעֵם[c]׃ ג̇[34]. ל̇[35]. ל̇

44 וַתְּפַלְּטֵנִי[a] מֵרִיבֵי עַמִּי[b] ג̇ סביר עמים וקר עמי[36]

תִּשְׁמְרֵנִי[c] לְרֹאשׁ גּוֹיִם עַם לֹא־יָדַעְתִּי יַעַבְדֻנִי׃ כד. ג̇

45 [a]בְּנֵי נֵכָר יִתְכַּחֲשׁוּ[b]־לִי לִשְׁמוֹעַ[c] אֹזֶן יִשָּׁמְעוּ לִי׃ ל̇. ד̇ מל[37]. כה

[24] Mm 1846. [25] Mm 3811. [26] Mm 3124. [27] Mm 1104. [28] Mm 1847. [29] Mm 595. [30] Mm 2302. [31] Mm 4069 contra textum, lect Mm frt inc. [32] Mm 331. [33] Mm 1848. [34] Mm 3055. [35] Mm 1849. [36] Mm 3435. [37] Mm 4164.

33 [a] 𝔔 מאזרני cf 𝔊^{L}𝔖𝔙 et Ps 18,33 ‖ [b] Ms (?) ויתן cf 𝔊^{Mss}𝔖 et Ps 18,33 ‖ [c] mlt Mss ut Q cf 𝔊$^{-Ms}$𝔖𝔗𝔙 et Ps 18,33 ‖ **34** [a] mlt Mss ut Q cf Vrs et Ps 18,34; nonn Mss K(?) ־לו ‖ [b] pc Mss על ‖ [c] Ms ־תיו, 𝔊 *τὰ ὕψη(λα)*, 𝔖^{C} *rwm'* (sg), 𝔖^{AB} *rwmj* (sg) ‖ **35** [a] Ms ־חתת cf 𝔊^{L} *οὐκ ἠσθένησε* et 1S 2,4 ‖ **36** [a] 𝔊 suff 1 sg cf 𝔗^{f}; 𝔖^{C} om suff cf 𝔖 Ps 18,36 ‖ [b] nonn Mss וענותך ex Ps 18,36, 𝔊$^{-L}$ *ἡ ὑπακοή σου*, 𝔊^{L} *ἡ παιδ(ε)ία σου*, 𝔖 *wmwkkk*, 𝔗 *wbmjmrk*, 𝔙 *et mansuetudo mea*; 𝔔 ועזרתך ‖ **39** [a–a] 𝔊𝔖 om alterum verb; 𝔔 אמח]צם ut Ps 18,39 ‖ [b] 𝔖 pr *nškhwn*, 𝔗 pr *jkjlw* cf Ps 18,39 ‖ [c] 2 Mss יפ' cf 𝔖^{C}𝔙 (?) et Ps 18,39 ‖ **40** [a] pc Mss ותאז' cf Ps 18,40; 𝔊$^{-L}$ *καὶ ἐνισχύσεις με* cf Jes 45,5 a אזר, 𝔗 *ws'dtnj* a עזר ‖ [b] 𝔔𝔊^{Mss}𝔖 pr cop ‖ **41** [a–a] Ms ומ' אצ' cf 𝔊^{Ms} 𝔖 et Ps 18,41 ‖ [b] 𝔊$^{-L}$ 2 sg cf 𝔊 Hier Ps 18,41 ‖ **42** [a] Ms יְשַׁוְּעוּ cf Vrs et Ps 18,42 ‖ **43** [a] Ms pr על; 𝔔 ל[פני ארח; 𝔊^{L} *ἐπὶ πρόσωπον/υ ἀνέμου/ων* cf 𝔖 *'l 'pj rwḥ'* et Ps 18,43 ‖ [b] > pc Mss 𝔔; mlt Mss ארקם cf Ps 18,43 ‖ [c] > Ms 𝔊$^{-Ms}$𝔖 cf Ps 18,43; Ms 𝔙 (?) ואׄ' ‖ **44** [a] Ms citt 𝔊^{Mss}𝔖𝔙 תפ' cf Ps 18,44 ‖ [b] pc Mss 𝔊^{L}𝔖𝔗 עם cf Ps 18,44, pc Mss Seb 𝔊𝔗^{Mss} עמים ‖ [c] Ms cit תשימני cf 𝔊^{L}𝔖𝔗 et Ps 18,44; 𝔊^{Ms}𝔖^{AB} pr cop ‖ **45** [a] 𝔔 > v a, 𝔊^{Mss}𝔖 v b ante v a cf Ps 18,45 ‖ [b] pc Mss יכ' cf Ps 18,45 ‖ [c] nonn Mss לְשֵׁמַע cf 𝔊𝔖𝔗$^{-Buxt}$; 𝔖^{ABcorrC} pr cop.

46 ᵃבְּנֵ֥י נֵכָ֖ר יִבֹּ֑לוּᵇ וְיַחְגְּר֖וּᶜ מִמִּסְגְּרוֹתָֽםᵃ׃ — ל . ה[38] מל ול בליש
47 חַי־יְהוָ֖ה וּבָר֣וּךְ צוּרִ֑י וְיָרֻ֕ם אֱלֹהֵ֖י צ֥וּרᵃ יִשְׁעִֽי׃ — ז[39]
48 הָאֵ֕ל הַנֹּתֵ֥ן נְקָמֹ֖ת לִ֑י וּמוֹרִ֥ידᵃ עַמִּ֖ים תַּחְתֵּֽנִי׃ — ל חס . ל וחס[40] . ג
49 וּמוֹצִיאִ֖יᵃ מֵאֹֽיְבָ֑י וּמִקָּמַי֙ᵇ תְּרֽוֹמְמֵ֔נִי מֵאִ֥ישᶜ חֲמָסִ֖יםᵈ תַּצִּילֵֽנִיᵉ׃ — ל . ל . ד[41]
50 עַל־כֵּ֛ן אוֹדְךָ֥ ᵃיְהוָ֖ה בַּגּוֹיִ֑םᵃ וּלְשִׁמְךָ֖ אֲזַמֵּֽר׃ — ל . ב
51 מִגְדּ֖וֹלᵃ יְשׁוּע֣וֹת מַלְכּ֑וֹ וְעֹֽשֶׂה־חֶ֧סֶד לִמְשִׁיח֛וֹ — מגדול[42] ק . ז מל[43] . ד ול בסיפ[44] — ס̊ לד
לְדָוִ֥ד וּלְזַרְע֖וֹ עַד־עוֹלָֽם׃ פ

23 1 וְאֵ֛לֶּה דִּבְרֵ֥י דָוִ֖ד הָאַחֲרֹנִ֑ים
נְאֻ֧ם דָּוִ֣ד בֶּן־יִשַׁ֗י וּנְאֻ֤םᵃ הַגֶּ֙בֶר֙ᵇ הֻ֣קַם עָ֔לᵇ — ג[1] . ב קמ[2]
מְשִׁ֙יחַ֙ אֱלֹהֵ֣י יַעֲקֹ֔ב וּנְעִ֖ים זְמִר֥וֹת יִשְׂרָאֵֽל׃ — ד[3]
2 ר֥וּחַ יְהוָ֖ה דִּבֶּר־בִּ֑י וּמִלָּת֖וֹ עַל־לְשׁוֹנִֽי׃ — ה בסיפ . ל
3 אָמַר֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔לᵃ לִ֥יᵇ דִבֶּ֖ר צ֣וּר יִשְׂרָאֵ֑ל — ל . כה[4]
מוֹשֵׁל֙ בָּאָדָ֔ם צַדִּ֕יק מוֹשֵׁ֖ל יִרְאַ֥תᶜ אֱלֹהִֽים׃ — יד מל . יד מל . ג[5]
4 וּכְא֥וֹרᵃ בֹּ֖קֶר יִזְרַח־שָׁ֑מֶשׁ בֹּ֚קֶר לֹ֣א עָב֔וֹת — כל חס ב מ ב מל[6]
מִנֹּ֥גַהּ מִמָּטָ֖רᵇ דֶּ֥שֶׁא מֵאָֽרֶץ׃
5 כִּֽי־לֹא־כֵ֥ן בֵּיתִ֖י עִם־אֵ֑ל כִּי֩ בְרִ֨ית עוֹלָ֜ם שָׂ֣ם לִ֗יᵃ — ג פסוק כי כי כי כי . וט[7]
עֲרוּכָ֤ה בַכֹּל֙ וּשְׁמֻרָ֔ה — ז דגש[8]
כִּֽי־כָל־יִשְׁעִ֥י וְכָל־חֵ֖פֶץ כִּֽיᵇ־לֹ֥אᶜ יַצְמִֽיחַ׃
6 וּבְלִיַּ֕עַל כְּק֥וֹץ מֻנָ֖ד כֻּלָּ֑הַם כִּי־לֹ֥א בְיָ֖ד יִקָּֽחוּ׃ — ב . ל[9]
7 וְאִישׁ֙ יִגַּ֣ע בָּהֶ֔ם יִמָּלֵ֥אᵃ בַרְזֶ֖ל וְעֵ֣ץ חֲנִ֑ית — ח[10]

[38] Mm 1911. [39] Mm 1850. [40] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [41] Mm 1851. [42] Mm 832. [43] Mm 1852. [44] Mp sub loco. Cp 23 [1] Mm 2666. [2] Mm 3018. [3] Mm 2295. [4] Mm 2364. [5] Mm 134. [6] Mm 800. [7] Mm 436. [8] Mm 104. [9] Mm 1853. [10] Mm 1854.

46 ᵃ⁻ᵃ 𝔔 לא יחגרו ממסרותם[... ‖ ᵇ Ms יכלו cf 𝔖, 𝔗 *jswpwn* ‖ ᶜ Ms ויגחרו ‖ **47** ᵃ > nonn Mss 𝔊^Mss𝔖 cf Ps 18,47 ‖ **48** ᵃ 𝔔 ומרדד cf 𝔊^L; Ms 𝔊^Mss𝔖^C 'מ; 𝔊^-L *(καὶ) παιδεύων* ‖ **49** ᵃ 2 Mss 𝔖^C 'מ cf Ps 18,49 ‖ ᵇ pc Mss 'מ; 𝔖^A + *(w)'p (mn)* cf Ps 18,49 (𝔖 alit) ‖ ᶜ mlt Mss 𝔖^-B* 'ומ ‖ ᵈ Ms 𝔙 sg cf Ps 18,49 ‖ ᵉ 𝔔 תנ]צרני cf Ps 140,2 ‖ **50** ᵃ⁻ᵃ pc Mss 𝔊^LMss𝔖 invers cf Ps 18,50 ‖ **51** ᵃ mlt Mss ut Q; Ps 18,51 Vrs ut K ‖ **Cp 23,1** ᵃ Ms citt 𝔊^L𝔏^93.94 (*fidelis* a אמן) 𝔖 'נ ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔔 הקים אל ‖ **3** ᵃ 𝔊^L *Ιακωβ* cf 𝔏^93.94 et 1 ‖ ᵇ > 2 Mss; 𝔖 pr cop; 𝔊^L *ἐν ἐμοί* cf 𝔏^93.94 ‖ ᶜ mlt Mss 'בי cf 𝔊^L𝔏^93.94𝔖𝔗𝔙 ‖ **4** ᵃ 𝔊^L𝔏^93.94𝔖𝔙 om cop ‖ ᵇ mlt Mss 𝔖 'ומ cf 𝔊^-L *καὶ ὡς ἐξ ὑετοῦ*, 𝔊^L *ὡς ὑετὸς (ὡς β.)*, 𝔏^93.94 *quasi pluvia*, 𝔙 *et sicut pluviis* ‖ **5** ᵃ pc Mss לו ‖ ᵇ > pc Mss 𝔖𝔗 (?); pc Mss בי ‖ ᶜ > 𝔊^L𝔖 ‖ **7** ᵃ 𝔊^L *ἐὰν μή* cf 𝔏^93.94.

וּבָאֵ֛שׁ שָׂר֥וֹף יִשָּׂרְפ֖וּ בַּשָּֽׁבֶת׃ פ — ב̇[11]
8 אֵ֛לֶּה[a] שְׁמ֥וֹת הַגִּבֹּרִ֖ים אֲשֶׁ֣ר לְדָוִ֑ד [b]יֹשֵׁ֨ב בַּשֶּׁ֜בֶת[b] תַּחְכְּמֹנִ֣י[c] ׀ רֹ֣אשׁ 8 — ז ר״פ בנביא[12] . ה̇[13] . ל̇
הַשָּׁלִשִׁ֗י[d] ה֚וּא[e] [f]עֲדִינ֣וֹ הָעֶצְנ֔וֹ[f][g] עַל־שְׁמֹנֶ֥ה מֵא֛וֹת חָלָ֖ל בְּפַ֥עַם אֶחָֽד[h]׃ — ל̇ . העצני ק̇ חד מן מח̇[14] כת̇ ו וקר̇ י . אחת ק̇ חד מן ב̇[15] כת̇ כן וקר̇ וחד מן יא̇[16] קר̇ ת
ס 9 וְאַחֲרָ֛ו[a] אֶלְעָזָ֥ר בֶּן־דֹּדֹ֖י[b] [c]בֶּן־אֲחֹחִ֑י[c] בִּשְׁלֹשָׁ֨ה גִבֹּרִ֜ים[d] 9 — ואחריו ק̇ . דדו ק̇ חד מן ב̇[17] כת̇ כן בליש .
[e]עִם־דָּוִ֗ד[e] [f]בְּחָרְפָ֙ם בַּפְּלִשְׁתִּ֔ים[f] נֶֽאֶסְפוּ[g]־שָׁ֣ם לַמִּלְחָמָ֔ה וַיַּעֲל֖וּ אִ֥ישׁ — הגברים ק̇ חד מן יג̇[18] חס ה ר״ת בליש . ה̇י
יִשְׂרָאֵֽל׃ 10 ה֣וּא[a] קָם֩ וַיַּ֨ךְ בַּפְּלִשְׁתִּ֜ים עַ֣ד ׀ כִּֽי־יָגְעָ֣ה יָד֗וֹ וַתִּדְבַּ֤ק יָדוֹ֙ 10
אֶל־הַחֶ֔רֶב וַיַּ֧עַשׂ יְהוָ֛ה תְּשׁוּעָ֥ה גְדוֹלָ֖ה בַּיּ֣וֹם הַה֑וּא וְהָעָ֛ם יָשֻׁ֥בוּ אַחֲרָ֖יו — ז חס
אַךְ־לְפַשֵּֽׁט[b]׃ ס 11 וְאַחֲרָ֛יו שַׁמָּ֥א[a] בֶן־אָגֵ֖א הָרָרִ֑י וַיֵּאָסְפ֨וּ פְלִשְׁתִּ֜ים 11 — ל̇ . ל̇ . יב̇
לַֽחַיָּ֗ה[b] וַתְּהִי־שָׁ֞ם חֶלְקַ֤ת הַשָּׂדֶה֙ מְלֵאָ֣ה עֲדָשִׁ֔ים וְהָעָ֕ם נָ֖ס מִפְּנֵ֥י — ל̇
פְלִשְׁתִּֽים׃ 12 וַיִּתְיַצֵּ֤ב בְּתוֹךְ־הַחֶלְקָה֙ וַיַּצִּילֶ֔הָ וַיַּ֖ךְ אֶת־פְּלִשְׁתִּ֑ים 12 — ל̇[19]
וַיַּ֥עַשׂ יְהוָ֖ה תְּשׁוּעָ֥ה גְדוֹלָֽה׃ ס 13 וַיֵּרְד֨וּ שְׁלֹשִׁ֜ים[a] מֵהַשְּׁלֹשִׁ֗ים[b] 13 — ל̇ . שלשה ק̇
רֹ֔אשׁ[b] וַיָּבֹ֥אוּ אֶל־קָצִיר֙[c] אֶל־דָּוִ֔ד אֶל־מְעָרַ֖ת עֲדֻלָּ֑ם וְחַיַּ֣ת[d] פְּלִשְׁתִּ֔ים
חֹנָ֖ה בְּעֵ֥מֶק רְפָאִֽים׃ 14 וְדָוִ֖ד אָ֣ז בַּמְּצוּדָ֑ה וּמַצַּ֣ב[a] פְּלִשְׁתִּ֔ים אָ֖ז בֵּ֥ית 14 — ב̇ וחס . ל̇
לָֽחֶם׃ 15 וַיִּתְאַוֶּ֥ה דָוִ֖ד וַיֹּאמַ֑ר מִ֚י יַשְׁקֵ֣נִי מַ֔יִם מִבֹּ֥אר[a] בֵּֽית־לֶ֖חֶם אֲשֶׁ֥ר 15 — ל̇ . צא . מח̇[20] כת̇ א לא קר̇ וחד מן ג̇ כת̇ כן
בַּשָּֽׁעַר׃ 16 וַיִּבְקְעוּ֩ שְׁלֹ֨שֶׁת הַגִּבֹּרִ֜ים בְּמַחֲנֵ֣ה פְלִשְׁתִּ֗ים וַיִּֽשְׁאֲבוּ־מַ֙יִם֙ 16
מִבֹּ֤אר[a] בֵּֽית־לֶ֙חֶם֙ אֲשֶׁ֣ר בַּשַּׁ֔עַר וַיִּשְׂא֖וּ וַיָּבִ֣אוּ אֶל־דָּוִ֑ד וְלֹ֤א אָבָה֙[b] — מח̇[20] כת̇ א לא קר̇ וחד מן ג̇ כת̇ כן . מג̇ . לו̇
לִשְׁתּוֹתָ֔ם וַיַּסֵּ֥ךְ אֹתָ֖ם לַיהוָֽה׃ 17 וַיֹּ֡אמֶר חָלִילָה֩ לִּ֨י יְהוָ֜ה[a] מֵעֲשֹׂתִ֣י[b] 17 — ג̇[21] . ל̇ . ל̇
זֹ֗את הֲדַ֤ם הָאֲנָשִׁים֙ הַהֹלְכִ֣ים בְּנַפְשׁוֹתָ֔ם[c] וְלֹ֥א אָבָ֖ה לִשְׁתּוֹתָ֑ם אֵ֣לֶּה — ב̇

[11] Mm 3088. [12] Mm 3164. [13] Mm 265. [14] Mm 3811. [15] Mm 1855. [16] Mm 3675. [17] 1 Ch 27,4. [18] Mm 1856. [19] Mm 4059. [20] Mm 898. [21] Mm 261.

8 [a] pc Mss citt 𝔊^Mss 𝔖𝔗^Ms ואי' ‖ [b–b] 𝔊^-L *Ιεβοσθε*, 𝔊^L *Ιεσβααλ* cf 𝔏^93.94 ‖ [c] Ms 'הַחַ cf 𝔙 *sapientissimus*, 𝔊^-L *ὁ Χαναναιος*, 𝔖 *qdmj'* … ‖ [d] mlt Mss השלישי cf 𝔊^-L 𝔖, 𝔊^L *τῶν τριῶν*, 𝔏^93.94 *de tribus*, 𝔙 *inter tres* ‖ [e] pc Mss cit 'וה ‖ [f–f] 2 Mss cit + הוא עורר את־חניתו cf 18; 1Ch 11,11 et 𝔊^-LAMs ‖ [g] mlt Mss ut Q ‖ [h] nonn Mss ut Q ‖ **9** [a] mlt Mss ut Q ‖ [b] mlt Mss ut Q cf Vrs ‖ [c–c] 𝔙 *ahoi* ex 1Ch 11,12 ‖ [d] mlt Mss ut Q ‖ [e–e] 𝔊^Mss pr *οὗτος ἦν* ex 1Ch 11,13 ‖ [f–f] 𝔊 *(καὶ) ἐν τῷ ὀνειδίσαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις*, 𝔖 *kd ḥsdw 'nwn plštj'*, 𝔗 *kd ḥsjdw plšt'j*, 𝔙 *quando exprobraverunt philisthim* ‖ [g] 𝔊^Mss pr *καὶ οἱ ἀλλόφυλοι*, 𝔖𝔗𝔙 pr cop ‖ **10** [a] 𝔊^Mss 𝔖 'וה ‖ [b] 𝔖 + *qtjl'* (pl) cf 𝔗𝔙 *caesorum* et 1Ch 10,8 ‖ **11** [a] permlt Mss שמה cf 25.33 ‖ [b] 𝔊^L *ἐπὶ σιάγονα* cf Jdc 15,9, 𝔙 *in statione* cf 13sq ‖ **13** [a] mlt Mss ut Q cf Vrs ‖ [b–b] 𝔊 om ראש; 𝔖 *mn gbr'* (pl), 𝔗 *mgbrj rjšj mšrjt'* cf 𝔗 18 ‖ [c] 𝔊^-L nom proprium, 𝔊^L *εἰς τὴν πέτραν* ‖ [d] 𝔊 *καὶ τάγμα(τα)*, 𝔗 *wmšrjt*, 𝔙 *castra autem* cf 11 ‖ **14** [a] 𝔖 *wrwrbn'* (pl), 𝔗 *w'jstrtjg* cf 1Ch 11,16 ‖ **15** [a] nonn Mss Q^Mss מב(ו)ר ‖ **16** [a] cf 15[a] ‖ [b] pc Mss + דוד cf 𝔊^L ‖ **17** [a] permlt Mss 'מי cf 𝔊^L 𝔖𝔗 ‖ [b] pc Mss שות– cf 𝔊𝔗 ‖ [c] 𝔊 + *πίομαι*, 𝔙 + *et animarum periculum bibam.*

18 עשו שלשת הגברים׃ ס 18 ואבישי אחי | יואב בן־צרויה הוא
ראש השלשי[a] והוא עורר את־חניתו על־שלש מאות חלל [b]ולו־[c] השלשה ק חד מן ד[22] כת י ס״ת וקרה ה
19 שם בשלשה[b]׃ 19 מן־השלשה[a] הכי[b] נכבד ויהי להם לשר [c]ועד־ ב חד חס . ה[23] . ב
20 השלשה לא־בא[c]׃ ס 20 ובניהו בן־יהוידע בן־[a]איש־חי[b] רב־ חיל ק
פעלים מקבצאל הוא הכה את שני אראל[c] מואב והוא ירד והכה ל חס
21 את־הארי[d] בתוך הבאר[e] ביום השלג׃ 21 והוא־הכה את־איש הארי ק . מה[24] כת א לא קר וחד מן ג כת כן . לג ר״פ[25]
מצרי אשר[a] מראה וביד המצרי חנית וירד אליו בשבט ויגזל את־ איש ק
22 החנית מיד המצרי ויהרגהו בחניתו׃ 22 אלה עשה בניהו בן־ ז ר״פ בנביא[26]
23 יהוידע ולו־[a]שם[b] בשלשה[c] הגברים׃ 23 [a]מן־השלשים[b] נכבד ואל־ ב
24 השלשה לא־בא[a] וישמהו דוד אל־משמעתו[c]׃ ס 24 [a]עשה־ ל
25 אל[a] אחי־יואב בשלשים [b]אלחנן בן־דדו בית[c] לחם[b]׃ 25 שמה[a] ל בסיפ
26 החרדי[b] [c]אליקא החרדי[cd]׃ ס 26 חלץ הפלטי עירא בן־עקש ב . ל . ב . ל
27 התקועי׃ ס 27 אביעזר הענתתי מבני[a] החשתי׃ ס ל וחס . ה חס
28 צלמון האחחי מהרי הנטפתי׃ ס 29 חלב[a] בן־בענה הנטפתי ל שם אנש
30 ס אתי בן־ריבי מגבעת בני בנימן׃ ס 30 בניהו פרעתני[a] ב . ב חס בליש
31 הדי[b] מנחלי געש׃ ס 31 אבי־עלבון הערבתי עזמות הברחמי׃ ל
ס 32 אליחבא השעלבני [a]בני ישן[a] יהונתן[b]׃ ס 33 שמה[a] ב וחס
34 ההררי אחיאם בן־שרר[b] האררי[c]׃ ס 34 אליפלט בן־אחסבי ג[27] . ל . ל[25] . ל
35 בן־המעכתי ס אליעם בן־אחיתפל הגלני׃ ס 35 חצרו[a] ב . חצרי ק חד מן מח[28] כת ו וקרי י

[22] Mm 1344. [23] Mm 207. [24] Mm 898. [25] Mp sub loco. [26] Mm 3164. [27] Mm 1857. [28] Mm 3811.

18 [a] mlt Mss ut Q cf 𝔊𝔙; 2 Mss שלשים cf 𝔖 et 13[b].19[a], 𝔗 *(rjš) gbrj'* cf 13[b].19[a] ‖ [b–b] > 𝔖[ABC] ‖ [c] pc Mss ולא, cf 19.23 ‖ **19** [a] Ms השלשים cf 𝔖, 𝔗[Mss] *tlt' gbrj'* cf 18[a] ‖ [b] > 𝔊σ'𝔖𝔗𝔙; α' ὅτι ‖ [c–c] 𝔖 *wnṣḥn' 'jk tltjn 'bd hw'* cf 𝔖 22sq ‖ **20** [a] > 2 Mss 𝔊[-L]𝔖𝔗[Ms]𝔙 ‖ [b] mlt Mss ut Q cf 𝔖𝔙; 𝔊[-L] αὐτός ‖ [c] 𝔊 υἱοὺς Αριηλ cf 𝔏[gl], 𝔖 *gnbrjn*, 𝔗 *rbrbj*; 𝔙 *leones* ‖ [d] nonn Mss ut Q, sed cf Thr 3,10 ‖ [e] cf 15[a] ‖ **21** [a] mlt Mss ut Q cf 𝔊𝔖[-C]𝔗𝔙 ‖ **22** [a] pc Mss ולא cf 18.23 ‖ [b] 𝔖 + *wnṣḥn'* cf 19[c].23[a] ‖ [c] 𝔖 *btltjn* cf 18sq ‖ **23** [a–a] 𝔖 *wnṣḥn' 'jk (d)tltjn* (𝔖[C] + *gbrjn*) *'bd hw'* cf 19[c] ‖ [b] pc Mss השלשה cf 𝔊[-L] (𝔊[L] … τριῶν αὐτῶν) ‖ [c] 𝔊[L] τὴν φυλακὴν αὐτοῦ cf 𝔖 1 Ch 11,25 ‖ **24** [a–a] permlt Mss עשהאל cf 3,27.30 ‖ [b–b] > 𝔖 ‖ [c] pc Mss מבית cf 𝔊[Mss]𝔗𝔙 ‖ **25** [a] nonn Mss 𝔗[f] שמא cf 11 ‖ [b] pc Mss החררי cf 𝔙 *arari* ‖ [c–c] > 𝔊[-Mss]𝔖 ‖ [d] 2 Mss החררי, Ms החדרי ‖ **27** [a] 𝔊[Mss] σαβ- cf 21,18 ‖ **29** [a] mlt Mss חלד cf 𝔗[f]𝔙 ‖ **30** [a] nonn Mss הפ׳ ‖ [b] pc Mss חדי cf 𝔖 ‖ **32** [a–a] 𝔊[Mss] βασαι ὁ γωυνι, 𝔊[L] ιασσαι ὁ γουνει ‖ [b] 𝔊[Mss] + υἱός ‖ **33** [a] pc Mss שמא cf 25 ‖ [b] nonn Mss שרד cf 𝔊[A] αραδ, 𝔖 *'šdd*, 𝔊[L] σαχαρω cf 1 Ch 11,35 ‖ [c] pc Mss Q[G] (ה)הררי cf 𝔗 (?), nonn Mss הארדי ‖ **34** [a] > 𝔊[Mss]𝔖 ‖ **35** [a] mlt Mss ut Q cf Vrs.

ל הַֽכַּרְמְלִ֔י פַּעֲרַ֖י הָאַרְבִּֽי׃[b] ס 36 יִגְאָ֤ל בֶּן־נָתָן֙ מִצֹּבָ֔ה ס בָּנִ֖י 36
ל מפק א[29]. נשא ק. ג חס הַגָּדִֽי׃ ס 37 צֶ֖לֶק הָֽעַמֹּנִ֑י ס נַחְרַי֙ הַבְּאֵ֣רֹתִ֔י נֹשְׂאֵ֥י[a] כְּלֵ֖י 37
[30]ג יוֹאָ֖ב בֶּן־צְרֻיָֽה׃ ס 38 עִירָא֙ הַיִּתְרִ֔י[a] גָּרֵ֖ב הַיִּתְרִֽי׃[a] ס 38
39 אוּרִיָּה֙ הַֽחִתִּ֔י כֹּ֖ל שְׁלֹשִׁ֥ים וְשִׁבְעָֽה׃ פ 39
כי. ל. ל 24 1 וַיֹּ֙סֶף֙ אַף־יְהוָ֔ה לַחֲר֖וֹת בְּיִשְׂרָאֵ֑ל וַיָּ֨סֶת אֶת־דָּוִ֤ד בָּהֶם֙ 24
[1]ג לֵאמֹ֔ר לֵ֛ךְ מְנֵ֥ה אֶת־יִשְׂרָאֵ֖ל וְאֶת־יְהוּדָֽה׃ 2 וַיֹּ֨אמֶר הַמֶּ֜לֶךְ אֶל־יוֹאָ֣ב ׀ 2
ל. ל שַׂר־[a]הַחַ֣יִל אֲשֶׁר־אִתּ֗וֹ שֽׁוּט־נָ֞א בְּכָל־שִׁבְטֵ֤י יִשְׂרָאֵל֙ מִדָּ֣ן וְעַד־בְּאֵ֣ר
שֶׁ֔בַע וּפִקְד֖וּ אֶת־הָעָ֑ם וְיָ֣דַעְתִּ֔י אֵ֖ת מִסְפַּ֥ר הָעָֽם׃ ס 3 וַיֹּ֨אמֶר 3
ג[2] חד מן ד[3] בליש וכל אורית דכות ב מ ב וחד מן ג ב מלרע וחד מלעי יוֹאָ֜ב אֶל־הַמֶּ֗לֶךְ וְיוֹסֵ֣ף[a] יְהוָה֩ אֱלֹהֶ֨יךָ אֶל־[b]הָעָ֜ם כָּהֵ֤ם ׀ וְכָהֵם֙ מֵאָ֣ה
ל. ה פְעָמִ֔ים וְעֵינֵ֥י אֲדֹנִֽי־הַמֶּ֖לֶךְ רֹא֑וֹת וַאדֹנִ֣י הַמֶּ֔לֶךְ לָ֥מָּה חָפֵ֖ץ בַּדָּבָ֥ר
ג. הי[4] הַזֶּֽה׃ 4 וַיֶּחֱזַ֤ק דְּבַר־הַמֶּ֙לֶךְ֙ אֶל־[a]יוֹאָ֔ב וְעַ֖ל שָׂרֵ֣י הֶחָ֑יִל וַיֵּצֵ֨א יוֹאָ֜ב 4
ג. ל. כו פסוק את את ומילה חדה ביניה יט מנה בנביא וְשָׂרֵ֤י הַחַ֙יִל֙ לִפְנֵ֣י[b] הַמֶּ֔לֶךְ לִפְקֹ֥ד אֶת־הָעָ֖ם אֶת־יִשְׂרָאֵֽל׃ 5 וַיַּעַבְר֖וּ 5
ה חס בליש וכל אורית דכות[5]. ל אֶת־הַיַּרְדֵּ֑ן [a]וַיַּחֲנ֣וּ בַעֲרוֹעֵ֗ר יְמִ֛ין[a] הָעִ֛יר אֲשֶׁ֥ר בְּתוֹךְ־הַנַּ֥חַל הַגָּ֖ד
ל. ג בליש[6] [b]וְאֶל־יַעְזֵֽר׃[b] 6 וַיָּבֹ֙אוּ֙ הַגִּלְעָ֔דָה וְאֶל־אֶ֖רֶץ תַּחְתִּ֣ים חָדְשִׁ֑י וַיָּבֹ֙אוּ֙ 6
ב. ב[7] דָּ֣נָה יַּ֔עַן וְסָבִ֖יב[a] אֶל־צִידֽוֹן׃ 7 וַיָּבֹ֙אוּ֙ מִבְצַר־צֹ֔ר וְכָל־עָרֵ֥י הַחִוִּ֖י 7
ל וחס וְהַֽכְּנַעֲנִ֑י וַיֵּצְא֛וּ אֶל־נֶ֥גֶב יְהוּדָ֖ה בְּאֵ֥ר שָֽׁבַע׃ 8 וַיָּשֻׁ֖טוּ בְּכָל־הָאָ֑רֶץ 8
וַיָּבֹ֜אוּ מִקְצֵ֨ה תִשְׁעָ֧ה חֳדָשִׁ֛ים וְעֶשְׂרִ֥ים י֖וֹם יְרוּשָׁלִָֽם׃ 9 וַיִּתֵּ֥ן יוֹאָ֛ב 9
ב. ל אֶת־מִסְפַּ֥ר מִפְקַד־הָעָ֖ם אֶל־הַמֶּ֑לֶךְ וַתְּהִ֣י יִ֠שְׂרָאֵל שְׁמֹנֶה֩ מֵא֨וֹת אֶ֤לֶף
[8]ו אִֽישׁ־חַ֙יִל֙[a] שֹׁ֣לֵֽף חֶ֔רֶב וְאִ֣ישׁ יְהוּדָ֔ה חֲמֵשׁ־מֵא֥וֹת אֶ֖לֶף אִֽישׁ׃ 10 וַיַּ֤ךְ 10
ל בליש קדש לֵב־דָּוִד֙ אֹת֔וֹ אַחֲרֵי־כֵ֖ן[a] סָפַ֣ר אֶת־הָעָ֑ם ס[b] וַיֹּ֨אמֶר דָּוִ֜ד אֶל־
יְהוָ֗ה חָטָ֤אתִי מְאֹד֙ אֲשֶׁ֣ר עָשִׂ֔יתִי וְעַתָּ֣ה יְהוָ֔ה הַֽעֲבֶר־נָא֙ אֶת־עֲו֣וֹן
יח. ז עַבְדְּךָ֔ כִּ֥י נִסְכַּ֖לְתִּי מְאֹֽד׃ 11 וַיָּ֥קָם דָּוִ֖ד בַּבֹּ֑קֶר פ[a] וּדְבַר־ 11

[29]Mm 331. [30]Mm 4064. Cp 24 [1]Mm 345. [2]Mm 1858. [3]Mm 3038 ב. [4]Mm 432. [5]Mm 4029 contra textum. [6]Mm 1859. [7]Mm 1353. [8]Mm 2221.

35 [b] pc Mss הארכי cf 𝔊 ‖ **37** [a] mlt Mss ut Q cf 𝔊$^{-L}$𝔖𝔗$^{-f}$𝔙 ‖ **38** [a] 𝔖 *dmn lkjš* ‖ **Cp 24,2** [a] 𝔊^{LMs} *καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας* cf 𝔖 *wlrbj* (𝔖^{C} *wlklhwn rbj*, 𝔖^{A} … *hlkw*, 𝔖^{BC} … *hlk*) ‖ **3** [a] cit יוסף cf 𝔊^{LMss}𝔖𝔙 ‖ [b] 2 Mss את cf Hi 42,10 ‖ **4** [a] pc Mss cit על cf 𝔊^{L}𝔖𝔗 ‖ [b] 𝔊^{L} *ἐκ προσώπου*, 𝔖 *mn qdm* (cf Jdc 5,5 sed etiam Gn 4,16), 𝔙 *a facie* ‖ **5** [a–a] 𝔊^{L} *καὶ ἤρξαντο ἀπὸ αροηρ καὶ ἀπό* … ‖ [b–b] pc Mss citt ואליעזר cf 𝔊$^{-L}$ *(καὶ Ελιεζερ)* 𝔖𝔗^{Mss}, 𝔙 *et per Jazer* (6 *transierunt* …) ‖ **6** [a] 𝔊𝔖 (7), 𝔗 verb, 𝔙 *circumeuntesque* ‖ **9** [a] > pc Mss ‖ **10** [a] > cit 𝔊$^{-L}$𝔖𝔙; 𝔊^{L} *(μετὰ) ταῦτα ὅτι (ἠρίθμησε)* ‖ [b] mlt Mss om interv ‖ **11** [a] mlt Mss om interv.

12 יהוה היה אל־גד הנביא חזה דוד לאמר׃ 12 הלוך ודברת אל־ ל בסיפ
דוד כה אמר יהוה שלש אנכי נוטל עליך בחר־לך אחת־מהם ל ומל . יד פסוק לך לך[9]
13 ואעשה־לך׃ 13 ויבא־גד אל־דוד ויגד־לו ויאמר לו התבוא לך[a]
שבע[b] שנים | רעב | בארצך אם־[c]שלשה חדשים נסך לפני־צריך[d] ל וחס
והוא רדפך ואם־היות שלשת ימים דבר בארצך עתה[e] דע וראה ל וחס
14 מה־אשיב שלחי דבר׃ ס 14 ויאמר דוד אל־גד צר־לי מאד ב . ג
15 נפלה־נא ביד־יהוה כי־רבים רחמו[a] וביד־אדם אל־אפלה׃ 15 ויתן[a] ל . רחמיו ק
יהוה דבר בישראל מהבקר [b]ועד־עת מועד[b] וימת מן־העם מדן ג[10] . יד פסוק ועד ועד[11] . ב
16 ועד־באר שבע שבעים אלף איש׃ 16 וישלח ידו המלאך | ירושלם
לשחתה[a] וינחם יהוה אל־[b]הרעה ויאמר למלאך המשחית בעם ל וכל ירמיה דכות ב מ א
רב עתה הרף ידך ומלאך יהוה היה[c] עם־גרן האורנה[d] היבסי׃ ו[12] . הארונה ק . ה חס
ס[f] 17 ויאמר דוד אל־יהוה בראתו | את־המלאך | המכה ב חס
בעם ויאמר הנה אנכי חטאתי ואנכי העויתי[a] ואלה הצאן מה עשו
18 תהי נא ידך בי ובבית אבי׃ פ 18 ויבא־גד אל־דוד ביום ו זוגין[13]
ההוא ויאמר לו[a] עלה הקם[b] ליהוה מזבח בגרן ארניה[b] היבסי׃ ל . ארונה[14] ק . ה חס
19 ויעל דוד כדבר־[a]גד כאשר צוה יהוה׃ 20 וישקף ארונה וירא ג ס״פ . ד[15]
את־המלך ואת־עבדיו [a]עברים עליו[ab] ויצא ארונה וישתחו למלך ד[16] . ל
21 אפיו[c] ארצה׃ 21 ויאמר ארונה מדוע בא אדני־המלך אל־עבדו ל[17]
ויאמר דוד לקנות מעמך את־הגרן לבנות מזבח ליהוה ותעצר ב
22 המגפה מעל העם׃ 22 ויאמר ארונה אל־דוד יקח ויעל אדני ז רפי[18]
המלך הטוב בעינו[a] ראה הבקר לעלה והמרגים וכלי הבקר בעיניו ק . נא בליש וחד מן יח[19] כת כן . ה[20] . ב

[9] Mm 1860. [10] Mm 1715. [11] Mm 1244. [12] Mp sub loco. [13] Mm 2036. [14] Mm 832. [15] Mm 186. [16] Mm 1756. [17] Mm 959. [18] Mm 437. [19] Mm 1543. [20] Mm 698.

13 [a] > pc Mss ‖ [b] 𝔊 *τρία* ex 1 Ch 21,12 ‖ [c] permlt Mss ואם cf 𝔗[Mss] ‖ [d] 𝔖 sg ‖ [e] pc Mss citt 'וע cf 𝔊[L]𝔖[ACBcorr] ‖ **14** [a] mlt Mss ut Q cf 𝔊𝔗𝔙 ‖ **15** [a] 𝔊𝔏[93.94] pr mlt vb ‖ [b–b] 𝔊 *ἕως ὥρας ἀρίστου* cf 𝔏[93.94] et 1 R 13,7; 𝔖 *wʿdmʾ lšt šʿjn* (ad horam sextam) ‖ **16** [a] pc Mss להשחיתה ‖ [b] pc Mss על ‖ [c] 𝔔 עומד cf 𝔊[Mss]𝔖 et 1 Ch 21,15 ‖ [d] mlt Mss ut Q cf 𝔗[f]𝔙 ‖ [e] 𝔔 + ...] הארץ ובין [...]ם וחרנ[ב]ו שלופה בידו [... cf 1 Ch 21,16 ‖ [f] Mss om interv ‖ **17** [a] 𝔔 הרעה הרעתי cf 𝔊[-B*Ms] et 1 Ch 21,17 ‖ **18** [a] > 𝔔 ‖ [b] pc Mss citt 'וה cf 𝔊𝔏[93.94] ‖ [b] mlt Mss ut Q cf 𝔗𝔙 ‖ **19** [a] pc Mss 'בד cf 𝔖 ‖ **20** [a–a] 𝔔 בשקים וארנא דש חטים [... cf 1 Ch 21,20 ‖ [b] 𝔊[-L] *ἐπάνω αὐτοῦ*, 𝔖 *bʾwrḥʾ*, 𝔗 *ʿlwhj*, 𝔙 *ad se* ‖ [c] nonn Mss 'לא cf 𝔗[Mss], pc Mss 'על א cf 𝔗[Mss] ‖ **22** [a] mlt Mss ut Q cf Vrs.

ל לָעֵצִים׃ 23 הַכֹּל נָתַן אֲרַוְנָה הַמֶּלֶךְ[a] לַמֶּלֶךְ ס[b] וַיֹּאמֶר אֲרַוְנָה 23
ל אֶל־הַמֶּלֶךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ יִרְצֶךָ׃ 24 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־אֲרַוְנָה לֹא 24
ג חד כת ו וב כת ה[21]. יו[22] מל ול בליש. ח[23]. ח פת[24] כִּי־קָנוֹ[a] אֶקְנֶה מֵאוֹתְךָ[b] בִּמְחִיר וְלֹא אַעֲלֶה לַיהוָה אֱלֹהַי עֹלוֹת
ד . ה'[25] חִנָּם וַיִּקֶן דָּוִד אֶת־הַגֹּרֶן וְאֶת־הַבָּקָר בְּכֶסֶף שְׁקָלִים חֲמִשִּׁים׃ 25 וַיִּבֶן 25
ה שָׁם דָּוִד מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיַּעַל עֹלוֹת וּשְׁלָמִים[a] וַיֵּעָתֵר יְהוָה לָאָרֶץ
ל וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה מֵעַל יִשְׂרָאֵל׃

סכום הפסוקים של ספר
אלף וחמש מאות וששה
וחציו ולאשה[26]
וסדרים לד

[21]Mm 1861. [22]Mm 541. [23]Mm 1862. [24]Mm 389. [25]Mm 158. [26]1 S 28,24, cf Mp sub loco.

23 [a] > pc Mss $\mathfrak{G}\mathfrak{L}^{93.94}$ ‖ [b] mlt Mss om interv ‖ **24** [a] mlt Mss קנה cf Lv 25,14 1 Ch 21,24 ‖ [b] mlt Mss מאתך ‖ **25** [a] $\mathfrak{G}\mathfrak{L}^{93.94}$ + mlt vb.

REGUM I מלכים א

ס 1 [1] וְהַמֶּ֙לֶךְ֙ דָּוִד֙ זָקֵ֔ן בָּ֖א בַּיָּמִ֑ים וַיְכַסֻּ֙הוּ֙ בַּבְּגָדִ֔ים וְלֹ֥א יִחַ֖ם לֽוֹ׃ ג ר״פ . ד[1] . ל
2 וַיֹּ֨אמְרוּ ל֜וֹ[a] עֲבָדָ֗יו יְבַקְשׁוּ֙ לַאדֹנִ֤י[b] הַמֶּ֙לֶךְ֙ נַעֲרָ֣ה בְתוּלָ֔ה וְעָֽמְדָה֙ ל[2]
לִפְנֵ֣י הַמֶּ֔לֶךְ וּתְהִי־ל֖וֹ סֹכֶ֑נֶת וְשָׁכְבָ֣ה בְחֵיקֶ֔ךָ[c] וְחַ֖ם לַאדֹנִ֥י[b] הַמֶּֽלֶךְ׃ יד רפי[3] . ב . ג[4]
3 וַיְבַקְשׁוּ֙ נַעֲרָ֣ה יָפָ֔ה בְּכֹ֖ל גְּב֣וּל[a] יִשְׂרָאֵ֑ל וַֽיִּמְצְא֗וּ אֶת־אֲבִישַׁג֙
4 הַשּׁ֣וּנַמִּ֔ית[b] וַיָּבִ֥אוּ אֹתָ֖הּ לַמֶּֽלֶךְ׃ 4 וְהַנַּעֲרָ֖ה יָפָ֣ה עַד־מְאֹ֑ד וַתְּהִ֨י לַמֶּ֤לֶךְ לז ד מנה חס בסיפ
5 סֹכֶ֙נֶת֙ וַתְּשָׁ֣רְתֵ֔הוּ וְהַמֶּ֖לֶךְ לֹ֥א יְדָעָֽהּ׃ 5 וַאֲדֹנִיָּ֧ה[a] בֶן־חַגִּ֛ית ב . ל . ב[5] . ח
מִתְנַשֵּׂ֥א לֵאמֹ֖ר אֲנִ֣י אֶמְלֹ֑ךְ וַיַּ֣עַשׂ ל֗וֹ רֶ֚כֶב וּפָ֣רָשִׁ֔ים וַחֲמִשִּׁ֥ים אִ֖ישׁ ל
6 רָצִ֥ים לְפָנָֽיו׃ 6 וְלֹֽא־עֲצָב֨וֹ אָבִ֤יו מִיָּמָיו֙ לֵאמֹ֔ר מַדּ֖וּעַ כָּ֣כָה עָשִׂ֑יתָ ל . ל
7 וְגַם־ה֤וּא טֽוֹב־תֹּ֙אַר֙ מְאֹ֔ד וְאֹת֥וֹ יָלְדָ֖ה אַחֲרֵ֥י אַבְשָׁלֽוֹם׃ 7 וַיִּהְי֣וּ דְבָרָ֔יו ז[6] . ל
עִ֚ם יוֹאָ֣ב בֶּן־צְרוּיָ֔ה וְעִ֖ם אֶבְיָתָ֣ר הַכֹּהֵ֑ן וַֽיַּעְזְר֔וּ אַחֲרֵ֖י אֲדֹנִיָּֽה׃ ח
8 וְצָד֣וֹק הַ֠כֹּהֵן וּבְנָיָ֨הוּ בֶן־יְהוֹיָדָ֜ע וְנָתָ֣ן הַנָּבִ֗יא וְשִׁמְעִ֙י[a] וְרֵעִ֔י[a] וְהַגִּבּוֹרִ֖ים ל . ז מל
9 אֲשֶׁ֣ר לְדָוִ֑ד לֹ֥א הָי֖וּ עִם־[b]אֲדֹנִיָּֽהוּ׃ 9 וַיִּזְבַּ֣ח אֲדֹנִיָּ֗הוּ צֹ֤אן וּבָקָר֙
וּמְרִ֔יא עִ֚ם אֶ֣בֶן הַזֹּחֶ֔לֶת אֲשֶׁר־אֵ֖צֶל עֵ֣ין רֹגֵ֑ל וַיִּקְרָ֗א אֶת־כָּל־אֶחָיו֙ ל וחס
10 בְּנֵ֣י[a] הַמֶּ֔לֶךְ[a] וּֽלְכָל־[b]אַנְשֵׁ֥י יְהוּדָ֖ה עַבְדֵ֥י[c] הַמֶּֽלֶךְ׃ 10 וְֽאֶת־נָתָ֨ן הַנָּבִ֜יא ב[7]
11 וּבְנָיָ֧הוּ וְאֶת־הַגִּבּוֹרִ֛ים וְאֶת־שְׁלֹמֹ֥ה אָחִ֖יו לֹ֥א קָרָֽא׃ 11 וַיֹּ֣אמֶר ז מל . ל
נָתָ֗ן אֶל־בַּת־שֶׁ֤בַע אֵם־שְׁלֹמֹה֙ לֵאמֹ֔ר הֲל֣וֹא שָׁמַ֔עַתְּ כִּ֥י מָלַ֖ךְ אֲדֹנִיָּ֣הוּ יז מל בסיפ . ד[8]
12 בֶן־חַגִּ֑ית[a] וַאֲדֹנֵ֥ינוּ דָוִ֖ד לֹ֥א יָדָֽע׃ 12 וְעַתָּ֕ה לְכִ֛י אִיעָצֵ֥ךְ נָ֖א עֵצָ֑ה ט פת ב[9] מנה בליש
13 וּמַלְּטִי֙ אֶת־נַפְשֵׁ֔ךְ וְאֶת־נֶ֖פֶשׁ בְּנֵ֥ךְ שְׁלֹמֹֽה׃ 13 לְכִ֨י וּבֹ֣אִי ׀ אֶל־הַמֶּ֣לֶךְ ד[10] . ד ג חס וחד מל[11]
דָּוִ֗ד וְאָמַ֤רְתְּ אֵלָיו֙ הֲלֹֽא־אַתָּ֞ה אֲדֹנִ֣י הַמֶּ֗לֶךְ נִשְׁבַּ֤עְתָּ לַאֲמָֽתְךָ֙[a] לֵאמֹ֔ר ג[12]

Cp 1 [1]Mm 159. [2]Mm 2022. [3]Mm 174. [4]Mm 1863. [5]Gn 24,16. [6]Mm 357. [7]Mm 1864. [8]Mm 1865. [9]Mm 1866. [10]Mm 1673. [11]Mm 2383. [12]Mm 1742.

Cp 1,2 [a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊$^{-B}$𝔙 suff 1 pl ‖ [c] 𝔊* *μετ' αὐτοῦ*, 𝔙^{Mss} *in sinu suo* ‖ **3** [a] > Ms 𝔊^{L} ‖ [b] 𝔊 *Σωμανῖτιν*, 𝔖 *šjlwmjt'* cf Cant 7,1 ‖ **5** [a] 𝔊^{L} *καὶ Ορνια* = וארניה cf 2 S 3,4 𝔊 ‖ **8** [a–a] 𝔊^{L} leg ורֵעָיו ה׳ cf Jos Ant VII 14,4 ‖ [b] Ms 𝔊𝔖 אַחֲרֵי ‖ **9** [a–a] > 𝔊*, dl? ‖ [b] pc Mss וְאֶת־כָּל cf 𝔊𝔙 ‖ [c] pc Mss 𝔖 וְעַ׳ ‖ **11** [a–a] > Ms 𝔖 ‖ **13** [a] 𝔊^{L} + *κατὰ κυρίου τοῦ θεοῦ* cf 17.

ד . 13 כִּי־שְׁלֹמֹה בְנֵךְ יִמְלֹךְ אַחֲרַי וְהוּא יֵשֵׁב עַל־כִּסְאִי וּמַדּוּעַ מָלַךְ
אֲדֹנִיָהוּ[b]׃ 14 הִנֵּה[a] עוֹדָךְ מְדַבֶּרֶת שָׁם עִם־הַמֶּלֶךְ וַאֲנִי אָבוֹא אַחֲרַיִךְ 14
14ל וּמִלֵּאתִי אֶת־דְּבָרָיִךְ׃ 15 וַתָּבֹא בַת־שֶׁבַע[a] אֶל־הַמֶּלֶךְ הַחַדְרָה 15
ל . ל וְהַמֶּלֶךְ זָקֵן מְאֹד וַאֲבִישַׁג הַשּׁוּנַמִּית מְשָׁרַת [b]אֶת־הַמֶּלֶךְ[b]׃ 16 וַתִּקֹּד 16
בַּת־שֶׁבַע וַתִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר[a] הַמֶּלֶךְ מַה־לָּךְ׃ 17 וַתֹּאמֶר לוֹ 17
אֲדֹנִי אַתָּה נִשְׁבַּעְתָּ בַּיהוָה אֱלֹהֶיךָ לַאֲמָתֶךָ כִּי־שְׁלֹמֹה בְנֵךְ יִמְלֹךְ
ד . ה . כ בטע15 אַחֲרָי וְהוּא יֵשֵׁב עַל־כִּסְאִי׃ 18 וְעַתָּה הִנֵּה[a] אֲדֹנִיָּה מָלָךְ וְעַתָּה[b] אֲדֹנִי 18
15ב הַמֶּלֶךְ לֹא יָדָעְתָּ׃ 19 וַיִּזְבַּח שׁוֹר וּמְרִיא־וְצֹאן לָרֹב וַיִּקְרָא לְכָל־ 19
ב חד חס וחד מל . ה16 בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וּלְאֶבְיָתָר הַכֹּהֵן וּלְיֹאָב שַׂר הַצָּבָא [a]וְלִשְׁלֹמֹה עַבְדְּךָ לֹא
ל קָרָא[a]׃ 20 וְאַתָּה[a] אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ עֵינֵי כָל־יִשְׂרָאֵל עָלֶיךָ לְהַגִּיד לָהֶם 20
ב . ב . ל מִי יֵשֵׁב עַל־כִּסֵּא אֲדֹנִי־הַמֶּלֶךְ אַחֲרָיו׃ 21 וְהָיָה כִּשְׁכַב אֲדֹנִי־הַמֶּלֶךְ 21
ה ר״פ בסיפ17 עִם־אֲבֹתָיו וְהָיִיתִי אֲנִי וּבְנִי שְׁלֹמֹה חַטָּאִים׃ 22 וְהִנֵּה[a] עוֹדֶנָּה 22
ל מְדַבֶּרֶת עִם־הַמֶּלֶךְ וְנָתָן הַנָּבִיא בָּא׃ 23 וַיַּגִּידוּ לַמֶּלֶךְ לֵאמֹר[a] הִנֵּה 23
ב נָתָן הַנָּבִיא וַיָּבֹא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ עַל־אַפָּיו אָרְצָה׃
יב בטע ר״פ . ד 24 וַיֹּאמֶר נָתָן אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אַתָּה אָמַרְתָּ אֲדֹנִיָּהוּ יִמְלֹךְ אַחֲרָי וְהוּא 24
ב יֵשֵׁב עַל־כִּסְאִי׃ 25 כִּי ׀ יָרַד הַיּוֹם וַיִּזְבַּח שׁוֹר וּמְרִיא־וְצֹאן לָרֹב 25
ל וַיִּקְרָא לְכָל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ [a]וּלְשָׂרֵי הַצָּבָא[a] וּלְאֶבְיָתָר הַכֹּהֵן וְהִנָּם
18ל . ד בטע . ה19 . ז20 וכל אתנח וס״פ דכות ב מ א אֹכְלִים וְשֹׁתִים לְפָנָיו וַיֹּאמְרוּ יְחִי הַמֶּלֶךְ אֲדֹנִיָּהוּ׃ 26 וְלִי אֲנִי־עַבְדֶּךָ 26
ב חד מל וחד חס21 . ה16 וּלְצָדֹק הַכֹּהֵן וְלִבְנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע וְלִשְׁלֹמֹה עַבְדְּךָ לֹא קָרָא׃ 27 אִם 27
ה22 . עבדך ק . ב מֵאֵת אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ נִהְיָה הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא הוֹדַעְתָּ אֶת־עַבְדֶּיךָ[a] מִי
ב יֵשֵׁב עַל־כִּסֵּא אֲדֹנִי־הַמֶּלֶךְ אַחֲרָיו׃ ס 28 וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ דָּוִד 28
וַיֹּאמֶר קִרְאוּ־לִי לְבַת־שָׁבַע וַתָּבֹא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲמֹד [a]לִפְנֵי
צא הַמֶּלֶךְ[a]׃ 29 וַיִּשָּׁבַע הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמַר חַי־יְהוָה אֲשֶׁר־פָּדָה אֶת־נַפְשִׁי 29

[13] Mm 1454. [14] Mm 1867. [15] Mp sub loco. [16] Mm 4148. [17] Mm 1868. [18] Mm 1697. [19] Mm 1485. [20] Mm 1660. [21] Mm 1869. [22] Mm 3609.

13 [b] sic L, mlt Mss Edd ־יָהוּ ‖ 14 [a] ℭ mlt Mss 𝔊𝔖𝔗[f Mss]𝔙 וְהִנֵּה ‖ 15 [a] sic L, mlt Mss Edd שֶׁבַע ‖ [b–b] 𝔊[426](𝔖𝔙) αὐτῷ = אתו ‖ 16 [a] ℭ mlt Mss 𝔊[L]𝔖𝔗[f Mss]𝔙 + לָהּ ‖ 18 [a] > Ms 𝔖 ‖ [b] l c mlt Mss Seb 𝔊𝔖𝔗[f Mss]𝔙 ואתה ‖ 19 [a–a] > 𝔊[L] ‖ 20 [a] mlt Mss 𝔗[Mss]𝔙 ועתה ‖ 22 [a] > 𝔖𝔙 ‖ 23 [a] > 2 Mss 𝔊* ‖ 25 [a–a] 𝔊[L] καὶ τὸν ἀρχιστρατηγὸν Ιωαβ, l frt וּלְשַׂר יֹאָב ‖ 27 [a] l c K עֲבָדֶיךָ vel c ℭ mlt Mss Vrs ut Q עַבְדְּךָ ‖ 28 [a–a] 𝔊*(𝔙) ἐνώπιον αὐτοῦ, l לְפָנָיו.

30 מִכָּל־צָרָה׃ 30 כִּי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לָךְ בַּיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר ג[23]
כִּֽי־שְׁלֹמֹה בְנֵךְ יִמְלֹךְ אַחֲרַי וְהוּא יֵשֵׁב עַל־כִּסְאִי תַּחְתָּי כִּי כֵּן אֶעֱשֶׂה ד[23] . ל
31 הַיּוֹם הַזֶּה׃ 31 וַתִּקֹּד בַּת־שֶׁבַע אַפַּיִם אֶרֶץ[a] וַתִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ וַתֹּאמֶר ב[24] . ה דמטע
32 יְחִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ דָּוִד לְעֹלָם׃ פ 32 וַיֹּאמֶר ׀ הַמֶּלֶךְ דָּוִד[a] קִרְאוּ־ יח[25] חס ח מנה בנ״ך
לִי לְצָדוֹק הַכֹּהֵן וּלְנָתָן הַנָּבִיא וְלִבְנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע וַיָּבֹאוּ לִפְנֵי
33 הַמֶּלֶךְ׃ 33 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לָהֶם קְחוּ עִמָּכֶם אֶת־עַבְדֵי אֲדֹנֵיכֶם כב[26] וכל ד״ה ועזרא דכות ב מ ה חס בליש
וְהִרְכַּבְתֶּם אֶת־שְׁלֹמֹה בְנִי עַל־הַפִּרְדָּה אֲשֶׁר־לִי וְהוֹרַדְתֶּם אֹתוֹ ד . ל
34 אֶל[a]־גִּחוֹן[b]׃ 34 וּמָשַׁח[a] אֹתוֹ שָׁם צָדוֹק הַכֹּהֵן [b]וְנָתָן הַנָּבִיא[b] לְמֶלֶךְ עַל־
35 יִשְׂרָאֵל וּתְקַעְתֶּם בַּשּׁוֹפָר וַאֲמַרְתֶּם יְחִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה׃ 35 [a]וַעֲלִיתֶם ד בטע
אַחֲרָיו וּבָא[a] וְיָשַׁב עַל־כִּסְאִי וְהוּא יִמְלֹךְ תַּחְתָּי וְאֹתוֹ[b] צִוִּיתִי לִהְיוֹת ל
36 נָגִיד עַל־יִשְׂרָאֵל [c]וְעַל־יְהוּדָה[c]׃ 36 וַיַּעַן בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע אֶת־הַמֶּלֶךְ
37 וַיֹּאמֶר ׀ אָמֵן כֵּן יֹאמַר[a] יְהוָה[b] אֱלֹהֵי[c] אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ 37 כַּאֲשֶׁר הָיָה ל
יְהוָה עִם־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כֵּן יִהְיֶה[a] עִם־שְׁלֹמֹה וִיגַדֵּל אֶת־כִּסְאוֹ מִכִּסֵּא יהיה ק . ב
38 אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ דָּוִד׃ 38 וַיֵּרֶד צָדוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא וּבְנָיָהוּ
בֶן־יְהוֹיָדָע וְהַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי וַיַּרְכִּבוּ אֶת־שְׁלֹמֹה עַל־פִּרְדַּת הַמֶּלֶךְ ד . ב
39 דָּוִד [a]וַיֹּלִכוּ[b] אֹתוֹ[a] עַל־[c]גִּחוֹן׃ 39 וַיִּקַּח צָדוֹק הַכֹּהֵן[a] אֶת־קֶרֶן הַשֶּׁמֶן ו[27] חס ו בליש וחד מן ו[27] חס י בליש . ג . ב
מִן־הָאֹהֶל וַיִּמְשַׁח אֶת־שְׁלֹמֹה וַיִּתְקְעוּ בַּשּׁוֹפָר וַיֹּאמְרוּ כָּל־הָעָם יְחִי ו . ד בטע
40 הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה׃ 40 וַיַּעֲלוּ כָל־הָעָם אַחֲרָיו וְהָעָם[a] [b]מְחַלְּלִים בַּחֲלִלִים[b] ב[28] . ל[23]
41 וּשְׂמֵחִים שִׂמְחָה גְדוֹלָה וַתִּבָּקַע הָאָרֶץ בְּקוֹלָם׃ 41 וַיִּשְׁמַע ד[29]
אֲדֹנִיָּהוּ וְכָל־הַקְּרֻאִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וְהֵם כִּלּוּ לֶאֱכֹל וַיִּשְׁמַע יוֹאָב אֶת־ ל
42 קוֹל הַשּׁוֹפָר וַיֹּאמֶר מַדּוּעַ קוֹל־הַקִּרְיָה הוֹמָה׃ 42 עוֹדֶנּוּ מְדַבֵּר וְהִנֵּה ל
יוֹנָתָן בֶּן־אֶבְיָתָר הַכֹּהֵן בָּא[a] וַיֹּאמֶר אֲדֹנִיָּהוּ בֹּא כִּי אִישׁ חַיִל אַתָּה ז[30] . כו מלעיל

[23] Mp sub loco. [24] Mm 1870. [25] Mm 25. [26] Mm 11. [27] Mm 1871. [28] Mm 1872. [29] Mm 932. [30] Mm 4012.

31 [a] nonn Mss Seb אַרְצָה ‖ **32** [a] > 𝔊^{L}𝔖 ‖ **33** [a] mlt Mss עַל ‖ [b] 𝔖𝔗 *(l)šjlwḥ'* ‖ **34** [a] 𝔊^{BA}𝔖 pl cf 45 ‖ [b–b] prb dl cf 39 ‖ **35** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊* *καὶ ἐγώ* = וַאֲנִי ‖ [c–c] Ms 𝔊* וִיהוּדָה ‖ **36** [a] l prb c 2 Mss 𝔖 יַעֲשֶׂה; 𝔊 *πιστώσαι* = יַאֲמֵן? ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c] 𝔊^{L} *ὁ θεὸς τοὺς λόγους* ‖ **37** [a] l prb c K 𝔊*𝔙 יְהִי; mlt Mss ut Q יִהְיֶה cf 𝔊^{L}𝔖 ‖ **38** [a–a] 𝔊^{L} *καὶ ἐπορεύοντο ὀπίσω αὐτοῦ* ‖ [b] 2 Mss וַיּוֹרִידוּ cf 33 ‖ [c] = אֶל, sic pc Mss cf Vrs ‖ **39** [a] 𝔖 + *wntn nbj'* cf 34 ‖ **40** [a] 𝔊* om העם, dl? ‖ [b–b] 𝔊* *ἐχόρευον ἐν χοροῖς*, l מְחֹלְ׳ בִּמְחֹלוֹת? ‖ **42** [a] > Ms 𝔊^{L}.

וְט֖וֹב תְּבַשֵּֽׂר׃ 43 וַיַּ֙עַן֙ יוֹנָתָ֔ן וַיֹּ֖אמֶר לַאֲדֹנִיָּ֑הוּ[a] אֲבָ֕ל אֲדֹנֵ֥ינוּ הַמֶּֽלֶךְ־ 43
דָּוִ֖ד הִמְלִ֥יךְ אֶת־שְׁלֹמֹֽה׃ 44 וַיִּשְׁלַ֣ח אִתּֽוֹ־הַ֠מֶּלֶךְ אֶת־צָד֨וֹק הַכֹּהֵ֜ן 44
וְאֶת־נָתָ֣ן הַנָּבִ֗יא וּבְנָיָ֙הוּ֙ בֶּן־יְה֣וֹיָדָ֔ע וְהַכְּרֵתִ֖י וְהַפְּלֵתִ֑י וַיַּרְכִּ֣בוּ אֹת֔וֹ
עַ֖ל פִּרְדַּ֥ת הַמֶּֽלֶךְ׃ 45 וַיִּמְשְׁח֣וּ[a] אֹת֡וֹ צָד֣וֹק הַכֹּהֵ֣ן [b]וְנָתָן֩ הַנָּבִ֨יא[b] 45
לְמֶ֜לֶךְ[c] בְּגִח֗וֹן וַיַּעֲל֤וּ מִשָּׁם֙ שְׂמֵחִ֔ים וַתֵּהֹ֖ם הַקִּרְיָ֑ה ה֥וּא הַקּ֖וֹל אֲשֶׁ֥ר
שְׁמַעְתֶּֽם׃ 46 וְגַם֙ יָשַׁ֣ב שְׁלֹמֹ֔ה עַ֖ל כִּסֵּ֥א הַמְּלוּכָֽה׃ 47 וְגַם־בָּ֜אוּ עַבְדֵ֣י 46 47
הַמֶּ֗לֶךְ לְ֠בָרֵךְ אֶת־אֲדֹנֵ֜ינוּ הַמֶּ֣לֶךְ דָּוִד֮ לֵאמֹר֒ יֵיטֵ֨ב אֱלֹהִ֜יךְ[a] אֶת־
שֵׁ֤ם שְׁלֹמֹה֙ מִשְּׁמֶ֔ךָ וִֽיגַדֵּ֥ל אֶת־כִּסְא֖וֹ מִכִּסְאֶ֑ךָ וַיִּשְׁתַּ֥חוּ הַמֶּ֖לֶךְ עַל־
הַמִּשְׁכָּֽב׃ 48 וְגַם־כָּ֖כָה אָמַ֣ר הַמֶּ֑לֶךְ בָּר֨וּךְ יְהוָ֜ה אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל אֲשֶׁ֨ר
נָתַ֥ן הַיּ֛וֹם[a] יֹשֵׁ֥ב עַל־כִּסְאִ֖י וְעֵינַ֥י רֹאֽוֹת׃ 49 וַיֶּֽחֶרְדוּ֙ וַיָּקֻ֔מוּ כָּל־ 49
הַקְּרֻאִ֖ים אֲשֶׁ֣ר לַאֲדֹנִיָּ֑הוּ וַיֵּלְכ֖וּ אִ֥ישׁ לְדַרְכּֽוֹ׃ 50 וַאֲדֹנִיָּ֕הוּ יָרֵ֖א מִפְּנֵ֣י 50
שְׁלֹמֹ֑ה וַיָּ֣קָם וַיֵּ֔לֶךְ[a] וַֽיַּחֲזֵ֖ק בְּקַרְנ֥וֹת הַמִּזְבֵּֽחַ׃ 51 וַיֻּגַּ֨ד לִשְׁלֹמֹ֜ה לֵאמֹ֗ר 51
הִנֵּה֙ אֲדֹ֣נִיָּ֔הוּ יָרֵ֖א אֶת־הַמֶּ֣לֶךְ שְׁלֹמֹ֑ה וְ֠הִנֵּה אָחַ֞ז בְּקַרְנ֤וֹת הַמִּזְבֵּ֙חַ֙
לֵאמֹ֔ר יִשָּֽׁבַֽע־לִ֤י כַיּוֹם֙[a] הַמֶּ֣לֶךְ שְׁלֹמֹ֔ה אִם־יָמִ֥ית אֶת־עַבְדּ֖וֹ בֶּחָֽרֶב׃
52 וַיֹּ֣אמֶר שְׁלֹמֹ֔ה אִ֚ם יִהְיֶ֣ה[a] לְבֶן־חַ֔יִל לֹֽא־יִפֹּ֥ל מִשַּׂעֲרָת֖וֹ[b] אָ֑רְצָה 52
וְאִם־רָעָ֥ה תִמָּצֵא־ב֖וֹ וָמֵֽת׃ 53 וַיִּשְׁלַ֞ח הַמֶּ֣לֶךְ שְׁלֹמֹ֗ה וַיֹּרִדֻ֙הוּ֙[a] מֵעַ֣ל 53
הַמִּזְבֵּ֔חַ וַיָּבֹ֕א וַיִּשְׁתַּ֖חוּ לַמֶּ֣לֶךְ שְׁלֹמֹ֑ה וַיֹּֽאמֶר־ל֥וֹ שְׁלֹמֹ֖ה לֵ֥ךְ
לְבֵיתֶֽךָ׃ פ
2 1 וַיִּקְרְב֥וּ יְמֵֽי־דָוִ֖ד לָמ֑וּת וַיְצַ֛ו אֶת־שְׁלֹמֹ֥ה בְנ֖וֹ לֵאמֹֽר׃ 2 אָנֹכִ֣י 2
הֹלֵ֔ךְ בְּדֶ֖רֶךְ כָּל־הָאָ֑רֶץ וְחָזַקְתָּ֖ וְהָיִ֥יתָ לְאִֽישׁ׃ 3 וְשָׁמַרְתָּ֞ אֶת־מִשְׁמֶ֣רֶת ׀ 3
יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֗יךָ לָלֶ֤כֶת בִּדְרָכָיו֙ לִשְׁמֹ֨ר[a] חֻקֹּתָ֤יו מִצְוֹתָיו֙[b] וּמִשְׁפָּטָ֣יו
וְעֵדְוֺתָ֔יו כַּכָּת֖וּב בְּתוֹרַ֣ת מֹשֶׁ֑ה לְמַ֣עַן תַּשְׂכִּ֗יל אֵ֚ת כָּל־אֲשֶׁ֣ר תַּעֲשֶׂ֔ה
[c]וְאֵ֛ת כָּל־אֲשֶׁ֥ר תִּפְנֶ֖ה שָֽׁם[c]׃ 4 לְמַ֡עַן יָקִים֩ יְהוָ֨ה אֶת־דְּבָר֜וֹ[a] אֲשֶׁ֣ר 4

[31] Mm 1088. [32] Mm 4012. [33] Mm 1864. [34] Mm 3662. [35] Mm 87. [36] Mm 1581. [37] Mm 969. [38] Mm 1646. [39] Mm 2228. [40] Mm 3508. [41] Mm 1873. Cp 2 [1] Mm 353. [2] Mm 1874. [3] Okhl 276 et Mp sub loco. [4] Mm 1875.

43 [a] > 𝔊* ‖ 45 [a] Ms 𝔊^{OL} ־ֻ ח cf 34 ‖ [b–b] > Ms, cf 34[b–b].39 ‖ [c] > 𝔊* ‖ 47 [a] l c K 𝔖 ־ֶ יךָ; mlt Mss 𝔊^{-L}𝔙 ut Q אֱלֹהִים, 𝔊^{L}(𝔗𝔙^{Mss}) *κύριος* = יהוה; 𝔖 pr *mrj'* = יהוה ‖ 48 [a] Ms 𝔙^{Ms} + בְּנִי, 𝔗 + *br* = בֵּן cf 𝔖, 𝔊 + *ἐκ τοῦ σπέρματός μου*; ins בֵּן vel מִזַּרְעִי ‖ 50 [a] 𝔊^{L}(𝔙^{Mss}) + *εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ κυρίου*, frt recte cf 2,28 ‖ 51 [a] 2 Mss הַיּוֹם cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ 52 [a] pc Mss + לִי ‖ [b] Ms 𝔖𝔗 ־ַ ת רֹאשׁוֹ cf 𝔊^{L} ‖ 53 [a] 𝔊*𝔖𝔙 sg ‖ Cp 2,3 [a] mlt Mss 𝔖𝔗^{Ms} 'וְל ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔖𝔗^{Mss}𝔙 'וּמ ‖ [c–c] 𝔊* *κατὰ πάντα, ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι* = כְּכָל־א׳ אֲצַוְּךָ ‖ 4 [a] 𝔊^{L}𝔖𝔗𝔙 pl = ־ָ רָיו.

דִּבֶּ֣ר עָלַ֘י[b] לֵאמֹר֒ אִם־יִשְׁמְר֨וּ בָנֶ֜יךָ אֶת־דַּרְכָּ֗ם[c] לָלֶ֤כֶת לְפָנַי֙ בֶּאֱמֶ֔ת ל
בְּכָל־לְבָבָ֖ם וּבְכָל־נַפְשָׁ֑ם לֵאמֹ֕ר[d] לֹֽא־יִכָּרֵ֤ת לְךָ֙ אִ֔ישׁ מֵעַ֖ל כִּסֵּ֥א
5 יִשְׂרָאֵֽל׃ 5 וְגַ֨ם אַתָּ֜ה יָדַ֗עְתָּ אֵת֩ אֲשֶׁר־עָ֨שָׂה לִ֜י יוֹאָ֣ב בֶּן־צְרוּיָ֗ה ל[5]
אֲשֶׁ֣ר[a] עָשָׂה֩ לִשְׁנֵֽי־שָׂרֵ֨י צִבְא֜וֹת יִשְׂרָאֵ֗ל לְאַבְנֵ֨ר[b] בֶּן־נֵ֜ר וְלַעֲמָשָׂ֤א ג[6]. ב
בֶן־יֶ֙תֶר֙ וַיַּ֣הַרְגֵ֔ם וַיָּ֥שֶׂם[c] דְּמֵֽי־מִלְחָמָ֖ה [d]בְּשָׁלֹ֑ם וַיִּתֵּ֞ן [e]דְּמֵ֣י מִלְחָמָ֗ה[d][e] פר. יב. ח חס[7]. יב
6 בַּחֲגֹֽרָתוֹ֙ אֲשֶׁ֣ר בְּמָתְנָ֔יו וּֽבְנַעֲל֖וֹ אֲשֶׁ֥ר בְּרַגְלָֽיו׃ 6 וְעָשִׂ֖יתָ כְּחָכְמָתֶ֑ךָ ל
7 וְלֹֽא־תוֹרֵ֧ד שֵׂיבָת֛וֹ בְּשָׁלֹ֖ם שְׁאֹֽל׃ ס 7 וְלִבְנֵ֨י בַרְזִלַּ֤י הַגִּלְעָדִי֙ ח חס[7]. ב חס
תַּעֲשֶׂה־חֶ֔סֶד וְהָי֖וּ בְּאֹכְלֵ֣י שֻׁלְחָנֶ֑ךָ כִּי־כֵ֗ן קָרְב֣וּ אֵלַ֔י בְּבָרְחִ֕י מִפְּנֵ֖י ל
8 אַבְשָׁל֥וֹם אָחִֽיךָ׃ 8 וְהִנֵּ֨ה עִמְּךָ֜ שִׁמְעִ֣י בֶן־גֵּרָ֣א בֶן־הַיְמִינִי֮ ה ר״פ בסיפ[8]
מִבַּחֻרִים֒ וְה֣וּא קִלְלַ֙נִי֙ קְלָלָ֣ה נִמְרֶ֔צֶת בְּי֖וֹם לֶכְתִּ֣י מַחֲנָ֑יִם וְהוּא־יָרַ֤ד ג חס. ז פסוק והוא והוא[9]
לִקְרָאתִי֙ הַיַּרְדֵּ֔ן וָאֶשָּׁ֨בַֽע ל֤וֹ בַֽיהוָה֙ לֵאמֹ֔ר אִם־אֲמִֽיתְךָ֖ בֶּחָֽרֶב׃
9 וְעַתָּה֙[a] אַל־תְּנַקֵּ֔הוּ כִּ֛י אִ֥ישׁ חָכָ֖ם אָ֑תָּה וְיָֽדַעְתָּ֙ אֵ֣ת אֲשֶׁ֣ר תַּעֲשֶׂה־לּ֔וֹ ל
10 וְהוֹרַדְתָּ֧ אֶת־שֵׂיבָת֛וֹ בְּדָ֖ם שְׁאֽוֹל׃ 10 וַיִּשְׁכַּ֥ב דָּוִ֖ד עִם־אֲבֹתָ֑יו ל[10]
11 וַיִּקָּבֵ֖ר בְּעִ֥יר דָּוִֽד׃ פ 11 וְהַיָּמִ֗ים אֲשֶׁ֨ר מָלַ֤ךְ דָּוִד֙ עַל־יִשְׂרָאֵ֔ל
אַרְבָּעִ֖ים שָׁנָ֑ה בְּחֶבְר֤וֹן מָלַךְ֙ שֶׁ֣בַע שָׁנִ֔ים וּבִירוּשָׁלִַ֣ם מָלַ֔ךְ שְׁלֹשִׁ֥ים כא
12 וְשָׁלֹ֖שׁ שָׁנִֽים׃ 12 וּשְׁלֹמֹ֕ה יָשַׁ֕ב עַל־כִּסֵּ֖א דָּוִ֣ד אָבִ֑יו[a] וַתִּכֹּ֥ן מַלְכֻת֖וֹ הי[11]. ב חס. ג חס[12]
13 מְאֹֽד׃ 13 וַיָּבֹ֞א אֲדֹנִיָּ֣הוּ בֶן־חַגִּ֗ית[a] אֶל־בַּת־שֶׁ֙בַע֙ אֵם־שְׁלֹמֹ֔ה[b]
14 וַתֹּ֖אמֶר הֲשָׁל֣וֹם בֹּאֶ֑ךָ וַיֹּ֖אמֶר שָׁלֽוֹם׃ 14 וַיֹּ֕אמֶר[a] דָּבָ֥ר לִ֖י אֵלָ֑יִךְ כט
15 וַתֹּ֥אמֶר[b] דַּבֵּֽר׃ 15 וַיֹּ֗אמֶר אַ֤תְּ יָדַ֙עַתְּ֙ כִּי־לִי֙ הָיְתָ֣ה הַמְּלוּכָ֔ה וְעָלַ֞י שָׂ֧מוּ כ[13]. ה[14]
כָל־יִשְׂרָאֵ֛ל פְּנֵיהֶ֖ם לִמְלֹ֑ךְ וַתִּסֹּ֤ב הַמְּלוּכָה֙ וַתְּהִ֣י לְאָחִ֔י כִּ֥י מֵיְהוָ֖ה ג וחס[15]. כ[13]
16 הָ֥יְתָה לּֽוֹ׃ 16 וְעַתָּ֗ה שְׁאֵלָ֤ה אַחַת֙[a] אָנֹכִי֙ שֹׁאֵ֣ל מֵֽאִתָּ֔ךְ אַל־תָּשִׁ֖בִי אֶת־ ג. ה[16]. ל וחס
17 פָּנָ֑י[b] וַתֹּ֥אמֶר אֵלָ֖יו דַּבֵּֽר׃ 17 וַיֹּ֗אמֶר אִמְרִי־נָא֙ לִשְׁלֹמֹ֣ה הַמֶּ֔לֶךְ כִּ֥י לֹא־ ב. ג[17]
18 יָשִׁ֖יב אֶת־פָּנָ֑יִךְ וְיִתֶּן־לִ֛י אֶת־אֲבִישַׁ֥ג הַשּׁוּנַמִּ֖ית לְאִשָּֽׁה׃ 18 וַתֹּ֥אמֶר כל בליש[18]. ח. יג[19]
19 בַּת־שֶׁ֖בַע ט֑וֹב אָנֹכִ֕י אֲדַבֵּ֥ר עָלֶ֖יךָ אֶל־הַמֶּֽלֶךְ׃ 19 וַתָּבֹ֤א ג[20]

[5] Mm 142. [6] Mm 454. [7] Mm 1614. [8] Mm 1868. [9] Mm 2017. [10] Mm 481. [11] Mm 87. [12] Mm 971. [13] Mm 1581. [14] Mm 3683. [15] Mm 1876. [16] Mm 1877. [17] Mm 1878. [18] Mm 1685. [19] Mm 157. [20] Mm 1879 et Mm 2106.

4 [b] pc Mss עָלָיו; > 𝔊* ‖ [c] 𝔊^L 𝔖 𝔙^Mss pl = דַּרְכֵיהֶם ‖ [d] > Ms 𝔊^L 𝔙, dl? ‖ **5** [a] pc Mss 𝔊^L 𝔖 'וַא ‖ [b] 1 S 14,50 אֲבִינֵר ‖ [c] 𝔊^L καὶ ἐξεδίκησεν = וַיִּקֹּם? ‖ [d–d] > pc Mss 𝔊^Bal ‖ [e–e] 𝔊^OL αἷμα ἀθῷον, l דָּם נָקִי? ‖ [f] 𝔊^L 𝔏 suff 1 sg, l? ‖ **9** [a] l ואתה cf 𝔊^L 𝔙 ‖ **12** [a] 𝔊^-BL + υἱὸς ἐτῶν δώδεκα ‖ **13** [a] sic L, mlt Mss Edd חַגִּית ‖ [b] 𝔊 + καὶ προσεκύνησεν αὐτῇ cf 19 ‖ **14** [a] > 𝔊* ‖ [b] 2 Mss 𝔊 𝔖 𝔙 + לוֹ ‖ **16** [a] pc Mss 𝔊^L + קטנה, ex 20? ‖ [b] Ms 𝔊* פָּנַיִךְ.

בַּת־שֶׁבַע אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לְדַבֶּר־לוֹ עַל־אֲדֹנִיָּהוּ וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ   יח פסוק אל על על[21] . ל
לִקְרָאתָהּ ᵃוַיִּשְׁתַּחוּ לָהּᵃ וַיֵּשֶׁב עַל־כִּסְאוֹ וַיָּשֶׂם כִּסֵּא לְאֵם הַמֶּלֶךְ   פד . ל
20 וַתֵּשֶׁב לִימִינוֹ׃ 20 וַתֹּאמֶר שְׁאֵלָה אַחַת קְטַנָּה אָנֹכִי שֹׁאֶלֶת מֵאִתָּךְ   ה[22] . ל[23] . ה[24]
אַל־תָּשֶׁב אֶת־פָּנָי וַיֹּאמֶר־לָהּ הַמֶּלֶךְ שַׁאֲלִי אִמִּי כִּי לֹא־אָשִׁיב אֶת־
21 פָּנָיִךְ׃ 21 וַתֹּאמֶר יֻתַּן אֶת־אֲבִישַׁג הַשֻּׁנַמִּית לַאֲדֹנִיָּהוּ אָחִיךָ לְאִשָּׁה׃   ח . ז[25] . ג חס[26]
22 22 וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיֹּאמֶר לְאִמּוֹ וְלָמָה אַתְּ שֹׁאֶלֶת אֶת־אֲבִישַׁג
הַשֻּׁנַמִּיתᵃ לַאֲדֹנִיָּהוּ וְשַׁאֲלִי־לוֹ אֶת־הַמְּלוּכָה כִּי הוּא אָחִי הַגָּדוֹל   ג חס[26] . כ[27]
23 מִמֶּנִּי וְלוֹ וּלְאֶבְיָתָרᵇ הַכֹּהֵן וּלְיוֹאָבᶜ בֶּן־צְרוּיָהᵈ׃ פ 23 וַיִּשָּׁבַע   נז וכל תלים דכות במ א . ב חד מל וחד חס
הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בַּיהוָה לֵאמֹר כֹּה יַעֲשֶׂה־לִּי אֱלֹהִיםᵃ וְכֹה יוֹסִיף כִּי   יא[28]
24 בְנַפְשׁוֹ דִּבֶּר אֲדֹנִיָּהוּ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃ 24 וְעַתָּה חַי־יְהוָה אֲשֶׁר הֱכִינַנִי   ל
וַיּוֹשִׁיבֵינִיᵃ עַל־כִּסֵּא דָּוִד אָבִי וַאֲשֶׁר עָשָׂה־לִי בַּיִת כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר כִּי   ויושיבני ק . ז[29]
25 הַיּוֹם יוּמַת אֲדֹנִיָּהוּ׃ 25 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּיַד בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע
26 וַיִּפְגַּע־בּוֹ וַיָּמֹתᵃ׃ ס 26 וּלְאֶבְיָתָר הַכֹּהֵן אָמַר הַמֶּלֶךְ עֲנָתֹת לֵךְ   ל חס
עַל־שָׂדֶיךָᵃ כִּי אִישׁ מָוֶת אָתָּה וּבַיּוֹםᵇ הַזֶּה לֹאᶜ אֲמִיתֶךָ כִּי־נָשָׂאתָ אֶת־   ל מל . ל[30] . ד[23] . ל
אֲרוֹןᵈ אֲדֹנָיᵉ יְהוִהᶠ לִפְנֵי דָּוִד אָבִי וְכִי הִתְעַנִּיתָ בְּכֹל אֲשֶׁר־הִתְעַנָּה   כו[31] ול בליש . ל
27 אָבִי׃ 27 וַיְגָרֶשׁ שְׁלֹמֹה אֶת־אֶבְיָתָר מִהְיוֹת כֹּהֵן לַיהוָה לְמַלֵּא אֶת־
28 דְּבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר עַל־בֵּית עֵלִי בְּשִׁלֹה׃ פ 28 וְהַשְּׁמֻעָה   ה חס[32]
בָּאָה עַד־יוֹאָב כִּי יוֹאָב נָטָה אַחֲרֵי אֲדֹנִיָּה וְאַחֲרֵי אַבְשָׁלוֹםᵃ לֹא נָטָה   ב בטע מלעיל[33] . ד זוגין חד עד וחד על[34] . ח . ל
29 וַיָּנָס יוֹאָב אֶל־אֹהֶל יְהוָה וַיַּחֲזֵק בְּקַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ׃ 29 וַיֻּגַּד ᵃלַמֶּלֶךְ   ב . כד[35]
שְׁלֹמֹהᵃ כִּי נָס יוֹאָב אֶל־אֹהֶל יְהוָה וְהִנֵּה אֵצֶלᵇ הַמִּזְבֵּחַ וַיִּשְׁלַח
30 שְׁלֹמֹהᶜ אֶת־בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע לֵאמֹר לֵךְ פְּגַע־בּוֹ׃ 30 וַיָּבֹא בְנָיָהוּ

[21] Mm 658. [22] Mm 140. [23] Mp sub loco. [24] Mm 1877. [25] Mm 723. [26] Mm 1880. [27] Mm 1581. [28] Mm 3286. [29] Mm 1112. [30] Mm 53. [31] Mm 1553. [32] Mm 1540. [33] Mm 279. [34] Mm 1318. [35] Mm 2228.

19 ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *καὶ κατεφίλησεν αὐτήν* = וַיִּשָּׁקֶהָ? ‖ **22** ᵃ > 𝔊* ‖ ᵇ l א׳ cf Vrs ‖ ᶜ l וְי׳ cf Vrs ‖ ᵈ 𝔊 + *ὁ ἀρχιστράτηγος* = שַׂר הַצָּבָא ‖ **23** ᵃ Ms 𝔊⁷¹ יהוה ‖ **24** ᵃ sic L, mlt Mss ־בֵנִי ‖ **25** ᵃ 𝔊 + *Αδωνιας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ* ‖ **26** ᵃ = שָׂדְךָ, sic mlt Mss Vrs ‖ ᵇ 𝔊 om cop ‖ ᶜ 𝔊 pr cop ‖ ᵈ 𝔊(𝔗) + *τῆς διαθήκης* ‖ ᵉ > pc Mss 𝔊𝔖, prb dl ‖ ᶠ pc Mss + אֱלֹהִים ‖ **28** ᵃ 𝔊^-BO(𝔖𝔙^Mss) *Σαλωμων*, recte? ‖ **29** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *τῷ Σαλωμων λέγοντες* ‖ ᵇ 𝔊(𝔖) *κατέχει τῶν κεράτων* cf 28 1,50.51 ‖ ᶜ 𝔊 + *πρὸς Ιωαβ λέγων Τί γέγονέν σοι, ὅτι πέφευγας εἰς τὸ θυσιαστήριον; καὶ εἶπεν Ιωαβ Ὅτι ἐφοβήθην ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἔφυγον πρὸς κύριον. καὶ ἀπέστειλεν Σαλωμων (ὁ βασιλεύς)*, 𝔐 frt homtel.

אֶל־אֹהֶל יְהוָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה־אָמַר הַמֶּלֶךְ צֵא וַיֹּאמֶר ׀ לֹא[a] כִּי פֹה
אָמוּת וַיָּשֶׁב בְּנָיָהוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ דָּבָר לֵאמֹר כֹּה־דִבֶּר יוֹאָב וְכֹה עָנָנִי׃ כה
31 וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ עֲשֵׂה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר וּפְגַע־בּוֹ וּקְבַרְתּוֹ וַהֲסִירֹתָ[a] ׀ ל. ל
32 דְּמֵי חִנָּם אֲשֶׁר שָׁפַךְ יוֹאָב מֵעָלַי וּמֵעַל בֵּית אָבִי׃ 32 וְהֵשִׁיב יְהוָה יב
אֶת־דָּמוֹ[a] עַל־רֹאשׁוֹ אֲשֶׁר פָּגַע בִּשְׁנֵי־אֲנָשִׁים צַדִּקִים וְטֹבִים מִמֶּנּוּ ל. לב בנביא. ג חס בנביא[36]. ג[37] ב מל וחד מן ה חס בליש
וַיַּהַרְגֵם בַּחֶרֶב וְאָבִי דָוִד לֹא יָדָע אֶת־אַבְנֵר בֶּן־נֵר שַׂר־צְבָא יִשְׂרָאֵל ב[38]
33 וְאֶת־עֲמָשָׂא בֶן־יֶתֶר שַׂר־צְבָא יְהוּדָה׃ 33 וְשָׁבוּ דְמֵיהֶם בְּרֹאשׁ יוֹאָב ב[39]. לה[40]
וּבְרֹאשׁ זַרְעוֹ לְעֹלָם וּלְדָוִד וּלְזַרְעוֹ וּלְבֵיתוֹ וּלְכִסְאוֹ יִהְיֶה שָׁלוֹם עַד־ ב[41]. יח[42] חס ה מנה בנ״ך. ל
34 עוֹלָם מֵעִם יְהוָה׃ 34 וַיַּעַל בְּנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע וַיִּפְגַּע־בּוֹ וַיְמִתֵהוּ
35 וַיִּקָּבֵר בְּבֵיתוֹ[a] בַּמִּדְבָּר׃ 35 וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ אֶת־בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע ל
תַּחְתָּיו עַל־הַצָּבָא וְאֶת־צָדוֹק הַכֹּהֵן נָתַן הַמֶּלֶךְ[a] תַּחַת אֶבְיָתָר[b]׃ ב
36 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרָא לְשִׁמְעִי וַיֹּאמֶר לוֹ בְּנֵה־לְךָ בַיִת בִּירוּשָׁלִַם
37 וְיָשַׁבְתָּ שָׁם וְלֹא־תֵצֵא מִשָּׁם אָנֶה וָאָנָה׃ 37 וְהָיָה ׀ בְּיוֹם צֵאתְךָ וְעָבַרְתָּ ו[43]. ג. ה
אֶת־נַחַל קִדְרוֹן יָדֹעַ תֵּדַע כִּי מוֹת תָּמוּת דָּמְךָ יִהְיֶה בְרֹאשֶׁךָ[a]׃ ג
38 וַיֹּאמֶר שִׁמְעִי לַמֶּלֶךְ טוֹב הַדָּבָר כַּאֲשֶׁר[a] דִּבֶּר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כֵּן
39 יַעֲשֶׂה עַבְדֶּךָ וַיֵּשֶׁב שִׁמְעִי בִּירוּשָׁלִַם [b]יָמִים רַבִּים[b]׃ ס 39 וַיְהִי[a] יב
מִקֵּץ שָׁלֹשׁ שָׁנִים וַיִּבְרְחוּ שְׁנֵי[a]־עֲבָדִים לְשִׁמְעִי אֶל־אָכִישׁ בֶּן־מַעֲכָה
40 מֶלֶךְ גַּת וַיַּגִּידוּ לְשִׁמְעִי לֵאמֹר הִנֵּה עֲבָדֶיךָ בְּגַת׃ 40 וַיָּקָם שִׁמְעִי ל
וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־חֲמֹרוֹ וַיֵּלֶךְ גַּתָה אֶל־אָכִישׁ לְבַקֵּשׁ אֶת־עֲבָדָיו [a]וַיֵּלֶךְ יט פסוק בסיפ את את את. ל
41 שִׁמְעִי[a] וַיָּבֵא אֶת־עֲבָדָיו מִגַּת׃ 41 וַיֻּגַּד לִשְׁלֹמֹה כִּי־הָלַךְ שִׁמְעִי נא[44]. כד[45]
42 מִירוּשָׁלִַם גַּת וַיָּשֹׁב[a]׃ 42 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרָא לְשִׁמְעִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו ב ס״פ[46]
הֲלוֹא הִשְׁבַּעְתִּיךָ בַיהוָה וָאָעִד בְּךָ לֵאמֹר בְּיוֹם צֵאתְךָ[a] וְהָלַכְתָּ יז מל בסיפ
אָנֶה וָאָנָה יָדֹעַ תֵּדַע כִּי מוֹת תָּמוּת [b]וַתֹּאמֶר אֵלַי טוֹב הַדָּבָר שָׁמָעְתִּי[b]׃ ג

[36] Mm 2097. [37] Mm 3613. [38] Mm 1881. [39] Mm 1882. [40] Mm 2840. [41] Mm 1883. [42] Mm 25. [43] Mm 2886. [44] Mm 639. [45] Mm 2228. [46] Mm 1719.

30 [a] nonn Mss לוֹ, 𝔊(𝔖𝔙) *Ιωαβ Οὐκ ἐκπορεύομαι* ‖ **31** [a] 2 Mss תִּי־; 𝔊 + *σήμερον* ‖ **32** [a] 𝔊 *τὸ αἷμα τῆς ἀδικίας αὐτοῦ* cf 𝔗 ‖ **34** [a] $𝔊^{L}$(𝔖) *ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ* = בְּקִבְרוֹ ‖ **35** [a] 𝔊 + *εἰς ἱερέα πρῶτον* ‖ [b] 𝔊 + mlt v ‖ **37** [a] 𝔊 + *καὶ ὥρκισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ* cf 42 ‖ **38** [a] Ms 𝔊𝔖 'א ‖ [b—b] 𝔊 *τρία ἔτη*, ex 39? ‖ **39** [a] > 𝔙 ‖ **40** [a—a] > $𝔊^{509}$𝔙 ‖ **41** [a] 𝔊 *καὶ ἀπέστρεψεν τοὺς δούλους αὐτοῦ* = וַיָּשֶׁב אֶת־עֲבָדָיו ‖ **42** [a] 𝔊(𝔖) + *ἐξ Ιερουσαλημ* ‖ [b—b] > 𝔊*.

43 וּמַדּ֗וּעַ לֹ֤א שָׁמַ֙רְתָּ֙ אֵ֚ת שְׁבֻעַ֣ת יְהוָ֔ה וְאֶת־הַמִּצְוָ֖ה אֲשֶׁר־צִוִּ֥יתִי 43
עָלֶֽיךָ׃ 44 וַיֹּ֨אמֶר הַמֶּ֜לֶךְ אֶל־שִׁמְעִ֗י [a]אַתָּ֤ה יָדַ֙עְתָּ֙ אֵ֣ת כָּל־הָרָעָ֗ה 44
[b]אֲשֶׁ֤ר יָדַע֙ לְבָ֣בְךָ֔[a] אֲשֶׁ֥ר עָשִׂ֖יתָ לְדָוִ֣ד אָבִ֑י[b] וְהֵשִׁ֧יב יְהוָ֛ה אֶת־רָעָתְךָ֖
בְּרֹאשֶֽׁךָ׃ 45 וְהַמֶּ֥לֶךְ שְׁלֹמֹ֖ה בָּר֑וּךְ וְכִסֵּ֣א דָוִ֗ד יִהְיֶ֥ה נָכ֛וֹן לִפְנֵ֥י יְהוָ֖ה ס
עַד־עוֹלָֽם׃ 46 וַיְצַ֣ו הַמֶּ֗לֶךְ אֶת־בְּנָיָ֙הוּ֙ בֶּן־יְה֣וֹיָדָ֔ע וַיֵּצֵ֕א וַיִּפְגַּע־ 46
בּ֖וֹ וַיָּמֹ֑ת[a]
[b]וְהַמַּמְלָכָ֥ה נָכ֖וֹנָה בְּיַד־שְׁלֹמֹֽה׃[b] 3 1 [a][b]וַיִּתְחַתֵּ֣ן שְׁלֹמֹ֔ה אֶת־ 3
פַּרְעֹ֖ה מֶ֣לֶךְ מִצְרָ֑יִם[b] [c]וַיִּקַּ֣ח אֶת־בַּת־פַּרְעֹ֗ה[d] וַיְבִיאֶ֙הָ֙ אֶל־עִ֣יר דָּוִ֔ד
עַ֣ד כַּלֹּת֗וֹ לִבְנ֤וֹת אֶת־בֵּיתוֹ֙ וְאֶת־בֵּ֣ית יְהוָ֔ה וְאֶת־חוֹמַ֥ת יְרוּשָׁלִַ֖ם
סָבִֽיב׃[c] 2 רַ֣ק[a] הָעָ֔ם מְזַבְּחִ֖ים בַּבָּמ֑וֹת כִּ֠י לֹא־נִבְנָ֥ה בַ֙יִת֙ לְשֵׁ֣ם יְהוָ֔ה 2
עַ֖ד [b]הַיָּמִ֥ים הָהֵֽם׃[b] פ 3 וַיֶּאֱהַ֤ב שְׁלֹמֹה֙ אֶת־יְהוָ֔ה לָלֶ֕כֶת בְּחֻקּ֖וֹת 3
דָּוִ֣ד אָבִ֑יו רַ֚ק בַּבָּמ֔וֹת ה֥וּא מְזַבֵּ֖חַ וּמַקְטִֽיר׃
4 וַיֵּ֨לֶךְ[a] הַמֶּ֤לֶךְ[b] גִּבְעֹ֙נָה֙ לִזְבֹּ֣חַ שָׁ֔ם כִּ֥י הִ֖יא הַבָּמָ֣ה הַגְּדוֹלָ֑ה אֶ֤לֶף 4
עֹלוֹת֙ יַעֲלֶ֣ה שְׁלֹמֹ֔ה עַ֖ל הַמִּזְבֵּ֥חַ הַהֽוּא׃ 5 בְּגִבְע֗וֹן[a] נִרְאָ֧ה[b] יְהוָ֛ה 5
אֶל־שְׁלֹמֹ֖ה בַּחֲל֣וֹם הַלָּ֑יְלָה וַיֹּ֣אמֶר אֱלֹהִ֔ים[c] שְׁאַ֖ל מָ֥ה אֶתֶּן־לָֽךְ׃
6 וַיֹּ֣אמֶר שְׁלֹמֹ֗ה אַתָּ֨ה עָשִׂ֜יתָ עִם־עַבְדְּךָ֨ דָוִ֥ד אָבִ֛י חֶ֣סֶד גָּד֗וֹל[a] כַּאֲשֶׁר֩ 6
הָלַ֨ךְ לְפָנֶ֜יךָ בֶּאֱמֶ֧ת וּבִצְדָקָ֛ה וּבְיִשְׁרַ֥ת לֵבָ֖ב עִמָּ֑ךְ וַתִּשְׁמָר־ל֗וֹ אֶת־
הַחֶ֤סֶד הַגָּדוֹל֙ הַזֶּ֔ה וַתִּתֶּן־ל֥וֹ בֵ֛ן יֹשֵׁ֥ב[a] עַל־כִּסְא֖וֹ כַּיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃ 7 וְעַתָּה֙ 7
יְהוָ֣ה אֱלֹהָ֔י אַתָּה֙ הִמְלַ֣כְתָּ אֶֽת־עַבְדְּךָ֔ תַּ֖חַת דָּוִ֣ד אָבִ֑י וְאָֽנֹכִי֙ נַ֣עַר
קָטֹ֔ן לֹ֥א[a] אֵדַ֖ע צֵ֥את וָבֹֽא׃ 8 וְעַ֨בְדְּךָ֔ בְּת֥וֹךְ עַמְּךָ֖ אֲשֶׁ֣ר בָּחָ֑רְתָּ עַם־ 8
רָ֕ב אֲשֶׁ֧ר לֹֽא־יִמָּנֶ֛ה [a]וְלֹ֥א יִסָּפֵ֖ר מֵרֹֽב׃[a] 9 וְנָתַתָּ֨ לְעַבְדְּךָ֜ לֵ֤ב שֹׁמֵ֙עַ֙[a] 9
לִשְׁפֹּ֣ט אֶֽת־עַמְּךָ֔[b] [c]לְהָבִ֖ין בֵּֽין־ט֣וֹב לְרָ֑ע כִּ֣י מִ֤י יוּכַל֙ לִשְׁפֹּ֔ט אֶת־
עַמְּךָ֥ הַכָּבֵ֖ד הַזֶּֽה׃ 10 וַיִּיטַ֥ב הַדָּבָ֖ר בְּעֵינֵ֣י אֲדֹנָ֑י[a] כִּ֥י שָׁאַ֛ל 10

47 Mm 1454. 48 Mm 1833. 49 Mm 1819. Cp 3 1 Mm 3861. 2 Mm 1884. 3 Mm 978. 4 Mm 5. 5 Mm 960. 6 Mm 1885. 7 Mm 264. 8 Mm 657. 9 Cf Okhl II, 151 et Mp sub loco.

44 a–a vel b–b dl? ‖ 46 a 𝔊* + mlt vv ‖ b–b 𝔊* alit ‖ Cp 3,1 a cf 9,16a ‖ b–b > 𝔊* ‖ c–c 𝔊* tr post 5,14 cf 𝔊 2,35c ‖ d 𝔊 + ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα ‖ 2 a 𝔊L καί ‖ b–b 𝔊* νῦν ‖ 4 a 𝔊* pr καὶ ἀνέστη ‖ b > 𝔊* ‖ 5 a 𝔊𝔖 cj c 4 ‖ b 𝔊 pr cop cf 𝔖 ‖ c 𝔊 κύριος; > 𝔙 ‖ 6 a > 𝔊* ‖ 7 a pc Mss 𝔊𝔖𝔙 וְלֹא ‖ 8 a–a > 𝔊* ‖ 9 a Ms 𝔊 לִשְׁמֹעַ (𝔊 + cop) ‖ b 𝔊 + ἐν δικαιοσύνῃ = בְּצֶדֶק ‖ c 𝔊*𝔖 pr cop ‖ 10 a mlt Mss 𝔊 יהוה.

11 שְׁלֹמֹה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃ 11 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים[a] אֵלָיו יַעַן אֲשֶׁר שָׁאַלְתָּ כה[10]
אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא־שָׁאַלְתָּ לְּךָ יָמִים רַבִּים וְלֹא־שָׁאַלְתָּ לְּךָ[b] עֹשֶׁר ט פסוק ולא ולא ולא
12 וְלֹא שָׁאַלְתָּ נֶפֶשׁ אֹיְבֶיךָ וְשָׁאַלְתָּ לְּךָ הָבִין לִשְׁמֹעַ מִשְׁפָּט׃ 12 הִנֵּה ה[11]
עָשִׂיתִי כִּדְבָרֶיךָ[a] הִנֵּה׀ נָתַתִּי לְךָ לֵב חָכָם וְנָבוֹן אֲשֶׁר כָּמוֹךָ לֹא־
13 הָיָה לְפָנֶיךָ וְאַחֲרֶיךָ לֹא־יָקוּם כָּמוֹךָ׃ 13 וְגַם אֲשֶׁר לֹא־שָׁאַלְתָּ נָתַתִּי
לָךְ גַּם־עֹשֶׁר גַּם־כָּבוֹד אֲשֶׁר לֹא־הָיָה כָמוֹךָ אִישׁ בַּמְּלָכִים [a]כָּל־ ל
14 יָמֶיךָ[a]׃ 14 וְאִם׀ תֵּלֵךְ בִּדְרָכַי לִשְׁמֹר חֻקַּי וּמִצְוֹתַי כַּאֲשֶׁר הָלַךְ דָּוִיד ל ר״פ בסיפ . ה מל
15 אָבִיךָ וְהַאַרַכְתִּי[a] אֶת־יָמֶיךָ׃ ס 15 וַיִּקַץ[a] שְׁלֹמֹה וְהִנֵּה חֲלוֹם[b] ג חס[12]
וַיָּבוֹא יְרוּשָׁלַ͏ִם וַיַּעֲמֹד[c]׀ לִפְנֵי׀ אֲרוֹן בְּרִית־אֲדֹנָי[d] וַיַּעַל עֹלוֹת וַיַּעַשׂ הי[13] מל וכל מגלה דכות ב מ ב . ל
16 שְׁלָמִים וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה[e] לְכָל־עֲבָדָיו׃ פ 16 אָז תָּבֹאנָה שְׁתַּיִם ג[14]
17 נָשִׁים זֹנוֹת אֶל־הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲמֹדְנָה לְפָנָיו׃ 17 וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הָאַחַת
בִּי אֲדֹנִי אֲנִי וְהָאִשָּׁה הַזֹּאת יֹשְׁבֹת בְּבַיִת אֶחָד וָאֵלֵד עִמָּהּ בַּבָּיִת׃ ד[15] . ה[16] . ד[17] . ו[18]
18 וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לְלִדְתִּי וַתֵּלֶד גַּם־הָאִשָּׁה הַזֹּאת וַאֲנַחְנוּ יַחְדָּו ט בטע בסיפ[19]
19 אֵין[a]־זָר אִתָּנוּ בַּבַּיִת[b] זוּלָתִי שְׁתַּיִם־אֲנַחְנוּ בַּבָּיִת׃ 19 וַיָּמָת בֶּן־הָאִשָּׁה
20 הַזֹּאת לָיְלָה אֲשֶׁר שָׁכְבָה עָלָיו׃ 20 וַתָּקָם בְּתוֹךְ הַלַּיְלָה וַתִּקַּח
אֶת־בְּנִי מֵאֶצְלִי [a]וַאֲמָתְךָ יְשֵׁנָה[a] וַתַּשְׁכִּיבֵהוּ בְּחֵיקָהּ וְאֶת־בְּנָהּ הַמֵּת ב חד מל וחד חס[20] . ב חד מל וחד חס[21] . ב[22]
21 הִשְׁכִּיבָה בְחֵיקִי׃ 21 [a]וָאָקֻם בַּבֹּקֶר לְהֵינִיק אֶת־בְּנִי וְהִנֵּה־מֵת וָאֶתְבּוֹנֵן ל . ב חס . ל . ל
22 אֵלָיו בַּבֹּקֶר[a] וְהִנֵּה לֹא־הָיָה בְנִי אֲשֶׁר יָלָדְתִּי׃ 22 וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה
הָאַחֶרֶת לֹא כִי [a]בְּנִי הַחַי וּבְנֵךְ הַמֵּת[a] [b]וְזֹאת אֹמֶרֶת לֹא כִי [c]בְנֵךְ כה
23 הַמֵּת וּבְנִי הֶחָי[cb] וַתְּדַבֵּרְנָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ 23 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ זֹאת ג[23]
אֹמֶרֶת זֶה־בְּנִי הַחַי וּבְנֵךְ הַמֵּת וְזֹאת אֹמֶרֶת לֹא כִי בְּנֵךְ הַמֵּת וּבְנִי כה
24 הֶחָי׃ פ 24 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ קְחוּ לִי־חָרֶב וַיָּבִאוּ הַחֶרֶב לִפְנֵי לו ר מנה חס בסיפ
25 הַמֶּלֶךְ׃ 25 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ גִּזְרוּ אֶת־הַיֶּלֶד הַחַי לִשְׁנָיִם וּתְנוּ אֶת־ ל . ל . ל
26 הַחֲצִי לְאַחַת וְאֶת־הַחֲצִי לְאֶחָת׃ 26 וַתֹּאמֶר[a] הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־בְּנָהּ הַחַי[b] ו[24] זקף פת וכל חקה מדה שנה תורה ואספ דכות ב מ א

[10]Mm 5. [11]Mm 2412. [12]Mm 3331. [13]Mm 1552. [14]Mm 1886. [15]Mm 328. [16]Mm 1758. [17]Mm 1686. [18]Mm 3067. [19]Mm 1955. [20]Mm 3676 contra textum sicut Or. [21]Mm 1887. [22]Mm 138. [23]Mm 1888. [24]Mm 492.

11 [a] 𝔊(𝔖𝔙) *κύριος* ‖ [b] > 𝔊* ‖ **12** [a] mlt Mss Edd 𝔊𝔖𝔗 ־רְךָ ‖ **13** [a–a] > 𝔊*, dl? ‖ **14** [a] sic L, mlt Mss Edd 'וְהֶאֱ ‖ **15** [a] mlt Mss Edd ויקץ ‖ [b] 𝔊 + *καὶ ἀνέστη*, ins וַיָּקָם? ‖ [c] 𝔊 + *κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ* ‖ [d] mlt Mss יהוה, 𝔊 + *ἐν Σιων* ‖ [e] 𝔊 + *μέγαν ἑαυτῷ καί* ‖ **18** [a] mlt Mss 𝔊*𝔖𝔙 וְאֵין ‖ [b] > 𝔊*𝔖 ‖ **20** [a–a] > 𝔊* ‖ **21** [a] dl? ‖ **22** [a–a] et [c–c] Ms 𝔊^O𝔙 invers ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **26** [a] 𝔊 *καὶ ἀπεκρίθη* = וַתַּעַן? ‖ [b] 𝔊 + *καὶ εἶπεν.*

אֶל־הַמֶּ֗לֶךְ כִּֽי־נִכְמְר֤וּ רַחֲמֶ֙יהָ֙ עַל־בְּנָ֔הּ וַתֹּ֣אמֶר ׀ בִּ֣י אֲדֹנִ֗י תְּנוּ־לָהּ֙ ג̇²⁵ . ל̇²⁶
אֶת־הַיָּל֣וּדᶜ הַחַ֔יᵈ וְהָמֵ֖ת אַל־תְּמִית֑הוּ וְזֹ֣את אֹמֶ֗רֶת גַּם־לִ֛י גַּם־לָ֥ךְ לֹ֖א ב̇ . כה̇ . ה פסוק דאית בהון ה̇ מילין מתאימין²⁷
27 יִהְיֶ֥ה גְּזֹֽרוּ׃ 27 וַיַּ֨עַן הַמֶּ֜לֶךְ וַיֹּ֗אמֶר תְּנוּ־ᵃלָהּ֙ אֶת־הַיָּל֣וּדᵃ הַחַ֔יᵇ וְהָמֵ֖ת
28 לֹ֣אᶜ תְמִית֑הוּ הִ֖יא אִמּֽוֹ׃ 28 וַיִּשְׁמְע֣וּ כָל־יִשְׂרָאֵ֗ל אֶת־הַמִּשְׁפָּט֙ ב̇
אֲשֶׁ֣ר שָׁפַ֣ט הַמֶּ֔לֶךְ וַיִּֽרְא֖וּ מִפְּנֵ֣י הַמֶּ֑לֶךְ כִּ֣י רָא֔וּ כִּֽי־חָכְמַ֧ת אֱלֹהִ֛ים ד̇²⁸ חס וכל שמואל דכות ב מ״א . ל
בְּקִרְבּ֖וֹ לַעֲשׂ֥וֹת מִשְׁפָּֽט׃ ס

4 1 וַיְהִי֙ הַמֶּ֣לֶךְᵃ שְׁלֹמֹ֔ה מֶ֖לֶךְ עַל־כָּל־ᵇיִשְׂרָאֵֽל׃ ס ב̇ . כ̇
2 ᵃוְאֵ֥לֶּה הַשָּׂרִ֖ים אֲשֶׁר־ל֑וֹ
עֲזַרְיָ֥הוּ בֶן־צָד֖וֹק הַכֹּהֵֽן׃ᵇ ס 3 אֱלִיחֹ֧רֶףᵃ ב̇ בנביא
וַאֲחִיָּ֛ה בְּנֵ֥יᵇ שִׁישָׁ֖אᶜ סֹפְרִ֑יםᵈ
יְהוֹשָׁפָ֥טᵉ בֶּן־אֲחִיל֖וּד הַמַּזְכִּֽיר׃
4 ᵃוּבְנָיָ֙הוּ֙ בֶּן־יְהוֹיָדָ֣ע עַל־הַצָּבָ֔אᵃ
ᵇוְצָד֥וֹק וְאֶבְיָתָ֖ר כֹּהֲנִֽים׃ᵇ ס ג̇
5 וַעֲזַרְיָ֥הוּᵃ בֶן־נָתָ֖ן עַל־הַנִּצָּבִ֑ים ד̇ בנביא
וְזָב֧וּדᵇ בֶּן־נָתָ֛ן כֹּהֵ֖ןᶜ רֵעֶ֥ה הַמֶּֽלֶךְ׃ ל̇ . ג̇¹
6 וַאֲחִישָׁ֖רᵃ עַל־הַבָּ֑יִתᵇ
וַאֲדֹנִירָ֥םᶜ בֶּן־עַבְדָּ֖אᶜᵈ עַל־הַמַּֽס׃ ס ב̇ וחס . ב̇ וכת א²
7 וְלִשְׁלֹמֹ֞ה שְׁנֵים־עָשָׂ֣ר נִצָּבִים֮ᵃ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל֒ וְכִלְכְּל֥וּ אֶת־ ה̇³ . ב̇ . ב̇
הַמֶּ֖לֶךְ וְאֶת־בֵּית֑וֹ חֹ֧דֶשׁ בַּשָּׁנָ֛ה יִהְיֶ֥ה עַל־אֶחָ֖דᵇ לְכַלְכֵּֽל׃ ס ל̇⁴ . האחד ק̇ חד מן יג̇⁵ חס ה ר״ת בליש
8 וְאֵ֖לֶּה שְׁמוֹתָ֑ם
בֶּן־ח֖וּר בְּהַ֥ר אֶפְרָֽיִם׃ᵃ ס

²⁵Mm 1889. ²⁶Mm 328. ²⁷Mm 1890. ²⁸Mm 1891. **Cp 4** ¹Mm 1892. ²Mm 3988. ³Mm 4148. ⁴Mm 1827. ⁵Mm 1856.

26 [c] pc Mss הַיֶּלֶד, id in 27 ‖ [d] > 2 Mss 𝔊*, dl? ‖ **27** [a–a] 𝔊 *τὸ παιδίον τῇ εἰπούσῃ Δότε αὐτῇ αὐτό* ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c] mlt Mss אַל ‖ **Cp 4,1** [a] > Ms $\mathfrak{G}^{44}$𝔖 ‖ [b] > Ms 𝔊, dl? ‖ **2** [a] 2–6 cf $\mathfrak{G}^{L}$ 2,46h ‖ [b] > 𝔊*, prb dl ‖ **3** [a] pc Mss אלי ח׳, prp עַל הַחֹרֶף; $\mathfrak{G}^{*L}$ *καὶ Ελιαφ (Ελ[α]ιαβ)* ‖ [b] 2 Mss 𝔊* בֶּן, l? ‖ [c] G^{B} *Σαβα*, $\mathfrak{G}^{L}$ *Σαφατ*; l c 1Ch 18,16 שַׁוְשָׁא? ‖ [d] $\mathfrak{G}^{min}$ sg, l סֹפֵר? ‖ [e] 2 Mss 𝔊𝔖 וי׳, l? ‖ **4** [a–a] > $\mathfrak{G}^{B}$ ‖ [b–b] add? ‖ **5** [a] 𝔊* *καὶ Ορνια* cf 1,5[a] ‖ [b] pc Mss וזכור cf $\mathfrak{G}^{L}\mathfrak{S}^{W}$ ‖ [c] > 𝔊*, gl? ‖ **6** [a] Ms ־י שר–, $\mathfrak{G}^{B}$ *Αχει*, $\mathfrak{G}^{L}$ *Αχιηλ* ‖ [b] $\mathfrak{G}^{L}$ + *καὶ Ελιαβ υἱὸς Ιωαβ ἐπὶ τῆς στρατιᾶς* ($\mathfrak{G}^{rel}$ sim) ‖ [c–c] > 2 Mss ‖ [d] $\mathfrak{G}^{B}$ *Εφρα*, $\mathfrak{G}^{L}$ *Εδραμ* ‖ **7** [a] pc Mss נְצִיבִים ‖ [b] nonn Mss 𝔊 ut Q הָאֶחָד ‖ **8** [a] 𝔊* + *εἷς*, id fin 9.11–13.15.16.

9 בֶּן־דֶּ֥קֶר[a] בְּמָקַ֛ץ[b] וּבְשַֽׁעַלְבִ֖ים[c] וּבֵ֣ית שָׁ֑מֶשׁ וְאֵיל֖וֹן[d] בֵּ֥ית[e] חָנָֽן׃ ס ל. ל. ב[6]
10 בֶּן־חֶ֖סֶד בָּֽאֲרֻבּ֑וֹת ל֥וֹ[a] שֹׂכֹ֖ה וְכָל־אֶ֥רֶץ חֵֽפֶר׃ ס ב חס[7]. ב חס
11 בֶּן־אֲבִֽינָדָ֖ב כָּל־נָ֣פַת דֹּ֑אר טָפַת֙ בַּת־שְׁלֹמֹ֔ה הָ֥יְתָה לּ֖וֹ לְאִשָּֽׁה׃ ס ד כת א. ל
12 בַּֽעֲנָא֙ בֶּן־אֲחִיל֔וּד תַּעְנַ֖ךְ וּמְגִדּ֑וֹ [a]וְכָל־בֵּ֨ית שְׁאָ֜ן[a] [b]אֲשֶׁ֨ר אֵ֤צֶל ג כת א. יב[8]
צָרְתַ֙נָה֙[b] מִתַּ֣חַת[c] לְיִזְרְעֶ֔אל מִבֵּ֣ית שְׁאָ֗ן עַ֚ד אָבֵ֣ל מְחוֹלָ֔ה
[d]עַ֖ד מֵעֵ֥בֶר לְיָקְמֳעָֽם[d]׃ ס
13 בֶּן־גֶּ֖בֶר בְּרָמֹ֣ת[a] גִּלְעָ֑ד [b]ל֞וֹ חַוֺּ֤ת יָאִיר֙ בֶּן־מְנַשֶּׁ֔ה אֲשֶׁ֖ר בַּגִּלְעָ֑ד[b]
ל֚וֹ חֶ֣בֶל אַרְגֹּב֙ אֲשֶׁ֣ר בַּבָּשָׁ֔ן [c]שִׁשִּׁ֣ים עָרִ֗ים גְּדֹל֛וֹת חוֹמָ֖ה ב מל בסיפ[9]
וּבְרִ֥יחַ נְחֹֽשֶׁת[c]׃ ס
14 אֲחִֽינָדָ֥ב בֶּן־עִדֹּ֖א[a] מַחֲנָֽיְמָה׃ ל חס[10]. ג[11]
15 אֲחִימַ֖עַץ בְּנַפְתָּלִ֑י גַּם־ה֗וּא לָקַ֛ח אֶת־בָּשְׂמַ֥ת בַּת־שְׁלֹמֹ֖ה לְאִשָּֽׁה[a]׃
16 בַּֽעֲנָא֙ בֶּן־חוּשָׁ֔י בְּאָשֵׁ֖ר וּבְעָלֽוֹת[a]׃ ס ג כת א. ל זקף קמ. ב[12]
17 [a]יְהוֹשָׁפָ֥ט בֶּן־פָּר֖וּחַ בְּיִשָּׂשכָֽר[b]׃ ס ל ומל
18 שִׁמְעִ֥י בֶן־אֵלָ֖א בְּבִנְיָמִֽן׃ ס ל כת א
19 גֶּ֤בֶר[a] בֶּן־אֻרִי֙[b] בְּאֶ֣רֶץ גִּלְעָ֔ד[c] [d]אֶ֜רֶץ סִיח֣וֹן ׀ מֶ֣לֶךְ הָֽאֱמֹרִ֗י[e] וְעֹ֙ג מֶ֣לֶךְ ל חס. ל חס
הַבָּשָׁ֔ן[d] [f]וּנְצִ֥יב אֶחָ֖ד אֲשֶׁ֥ר בָּאָֽרֶץ[fg]׃
ס̄ד 20 [a]יְהוּדָ֤ה וְיִשְׂרָאֵל֙ רַבִּ֔ים כַּח֥וֹל אֲשֶׁר־עַל־[b]הַיָּ֖ם לָרֹ֑ב אֹכְלִ֥ים ד ר״פ[13]. לג. ב
5 וְשֹׁתִ֖ים וּשְׂמֵחִֽים׃ 5 1 וּשְׁלֹמֹ֗ה הָיָ֤ה מוֹשֵׁל֙ בְּכָל־הַמַּמְלָכ֔וֹת[a] ו[14]. יד מל
מִן־הַנָּהָר֙[b] אֶ֣רֶץ פְּלִשְׁתִּ֔ים וְעַ֖ד גְּב֣וּל מִצְרָ֑יִם מַגִּשִׁ֥ים מִנְחָ֛ה וְעֹבְדִ֥ים יב ד[1] מנה בליש. ג ב חס וחד מל[2]. ל
אֶת־שְׁלֹמֹ֖ה כָּל־יְמֵ֥י חַיָּֽיו׃ פ

[6]Mm 1893. [7]Mm 1894. [8]Mm 1447. [9]Mm 469. [10]Mm 3143. [11]Mm 1895. [12]Mm 1329. [13]Mm 3997. [14]Mm 1697. **Cp 5** [1]Mm 2906. [2]Mm 2053.

9 [a] $\mathfrak{G}^{B}$ *Ρηχας*, $\mathfrak{G}^{L}$ *-αβ* ‖ [b] $\mathfrak{G}^{*}$ *ἐν Μαχ(ε)μας* ‖ [c] $\mathfrak{G}^{*}$ *καὶ Βηθσαλαμιμ* vel sim; prp לוֹ שעי׳ ‖ [d] $\mathfrak{G}$ + *ἕως*, ins עַד? ‖ [e] nonn Mss $\mathfrak{V}^{Mss}$ וּבית ‖ **10** [a] $\mathfrak{G}^{55}$ *αὕτη τῶν δώρων καὶ τῆς παραλίας τοπαρχεῖα αὐτοῦ* ‖ **12** [a–a] dl ‖ [b–b] tr post מחולה ‖ [c] l וּמִ׳ ‖ [d–d] tr post ומגדו ‖ **13** [a] $\mathfrak{G}^{*}$ leg ־ַת ‖ [b–b] > $\mathfrak{G}^{*}$, gl? ‖ [c–c] add? ‖ **14** [a] $\mathfrak{G}^{L}$ *Αχιαβ*, $\mathfrak{G}^{A}$ *Σαδωκ* ‖ **15** [a] > $\mathfrak{G}^{BL}$ ‖ **16** [a] $\mathfrak{G}^{A}$ *καὶ ἐν Μααλωτ* ($\mathfrak{G}^{M\,min}$[$\mathfrak{S}\mathfrak{V}$] *Βααλωθ*), l וּבְמַעֲ׳ vel וּבְבַעֲ׳ ‖ **17** [a] $\mathfrak{G}^{*}$ tr post 19 ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd בְּיִשְׂ׳ ‖ **19** [a] > $\mathfrak{G}^{BL}$ ‖ [b] $\mathfrak{G}$ *Αδαι* ‖ [c] $\mathfrak{G}^{BL}$ *Γαδ* ‖ [d–d] add? ‖ [e] $\mathfrak{G}^{BL}$ *τοῦ Εσεβων* ‖ [f–f] inc ‖ [g] $\mathfrak{G}$ + *Ιουδα* cf 20 ‖ **20** [a] $\mathfrak{G}^{*}$ om 4,20 5,1.5.6 (sed cf $\mathfrak{G}^{*}$ 2,46a.b.g.i.k 10,26a) et ordinat 5,7.8.2–4; $\mathfrak{G}^{MN\,min}$ om 4,20–5,6 ‖ [b] pc Mss $\mathfrak{S}$ + שְׂפַת־ ‖ **Cp 5,1** [a] $\mathfrak{G}^{*}$ 2,46k *τοῖς βασιλεῦσιν* cf 2 Ch 9,26 ‖ [b] $\mathfrak{G}^{*}$ 2,46k et 10,26a + *καὶ ἕως*, $\mathfrak{T}^{Ms}$ + *ʿd* cf Ch.

2 ² וַיְהִי לֶחֶם־שְׁלֹמֹה [a]לְיוֹם[b] אֶחָד[a] שְׁלֹשִׁים כֹּר סֹלֶת וְשִׁשִּׁים כֹּר
3 קָמַח׃ ³ עֲשָׂרָה בָקָר בְּרִאִים וְעֶשְׂרִים בָּקָר רְעִי וּמֵאָה צֹאן לְבַד ל̇ וכת כן
4 מֵאַיָּל וּצְבִי [a]וְיַחְמוּר וּבַרְבֻּרִים[a] אֲבוּסִים׃ ⁴ כִּי־הוּא רֹדֶה | ג̇ . ב̇ . ל̇ . ל̇ . ב̇
בְּכָל־עֵבֶר הַנָּהָר [a]מִתִּפְסַח[b] וְעַד־עַזָּה בְּכָל־מַלְכֵי עֵבֶר הַנָּהָר[a] ב̇[3]
5 וְשָׁלוֹם הָיָה לוֹ מִכָּל־עֲבָרָיו[c] מִסָּבִיב׃ ⁵ [a]וַיֵּשֶׁב יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל ה̇[4] . ב̇ . לג̇
לָבֶטַח אִישׁ תַּחַת גַּפְנוֹ וְתַחַת תְּאֵנָתוֹ[b] מִדָּן וְעַד־בְּאֵר שָׁבַע כֹּל יְמֵי ב̇[5]
6 שְׁלֹמֹה׃ ס ⁶ וַיְהִי לִשְׁלֹמֹה [a]אַרְבָּעִים[a] אֶלֶף אֻרְוֹת סוּסִים ל̇
7 לְמֶרְכָּבוֹ וּשְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף פָּרָשִׁים׃ ⁷ וְכִלְכְּלוּ הַנִּצָּבִים[a] הָאֵלֶּה ל̇ . ב̇
אֶת־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה[b] וְאֵת כָּל־הַקָּרֵב אֶל־שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ־שְׁלֹמֹה[c] אִישׁ ב̇ . ז̇
8 חָדְשׁוֹ לֹא[d] יְעַדְּרוּ דָּבָר׃ ⁸ וְהַשְּׂעֹרִים וְהַתֶּבֶן לַסּוּסִים וְלָרֶכֶשׁ יָבִאוּ[a] ל̇ . ל̇ . ט̇[6]
9 אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִהְיֶה־שָּׁם[a] אִישׁ כְּמִשְׁפָּטוֹ׃ ס ⁹ וַיִּתֵּן אֱלֹהִים[a] ל̇
חָכְמָה לִשְׁלֹמֹה וּתְבוּנָה[b] הַרְבֵּה מְאֹד [c]וְרֹחַב לֵב[c] [d]כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל־ ל̇
10 שְׂפַת הַיָּם[d]׃ ¹⁰ וַתֵּרֶב חָכְמַת שְׁלֹמֹה מֵחָכְמַת כָּל־בְּנֵי־קֶדֶם וּמִכֹּל ב̇[7]
11 חָכְמַת מִצְרָיִם׃ ¹¹ וַיֶּחְכַּם מִכָּל־הָאָדָם מֵאֵיתָן הָאֶזְרָחִי וְהֵימָן ל̇
12 וְכַלְכֹּל וְדַרְדַּע בְּנֵי מָחוֹל [a]וַיְהִי־שְׁמוֹ בְכָל־הַגּוֹיִם סָבִיב[a]׃ ¹² וַיְדַבֵּר[a] ב̇ . ל̇ . ל̇ שם אנש
13 שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מָשָׁל [b]וַיְהִי שִׁירוֹ[b] [c]חֲמִשָּׁה וָאָלֶף[c]׃ ¹³ וַיְדַבֵּר עַל־ ב̇[8] . ד̇ ב̇ קמ ו̇ב פת[9]
הָעֵצִים מִן־הָאֶרֶז אֲשֶׁר בַּלְּבָנוֹן וְעַד הָאֵזוֹב אֲשֶׁר יֹצֵא בַּקִּיר וַיְדַבֵּר
14 עַל־הַבְּהֵמָה וְעַל־הָעוֹף וְעַל־הָרֶמֶשׂ וְעַל־הַדָּגִים׃ ¹⁴ וַיָּבֹאוּ מִכָּל[a]־
הָעַמִּים לִשְׁמֹעַ אֵת חָכְמַת שְׁלֹמֹה מֵאֵת[b] כָּל־מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר
שָׁמְעוּ אֶת־חָכְמָתוֹ[c]׃ ס
15 ¹⁵ וַיִּשְׁלַח חִירָם[a] מֶלֶךְ־צוֹר אֶת־עֲבָדָיו [b]אֶל־שְׁלֹמֹה כִּי שָׁמַע כִּי ל̇ מל[10]
אֹתוֹ מָשְׁחוּ לְמֶלֶךְ[b] תַּחַת אָבִיהוּ כִּי אֹהֵב הָיָה חִירָם לְדָוִד כָּל־ ז̇ מל[11]

[3] Mm 1305. [4] Mm 4066. [5] Mm 1896. [6] Mm 501. [7] Gn 43,34. [8] Mm 3273. [9] Mm 986. [10] Mm 1897. [11] Mm 1483.

2 [a-a] > 𝔊* 2,46e ‖ [b] Ms 𝔊 בְּיוֹם ‖ **3** [a-a] 𝔊 *καὶ ὀρνίθων ἐκλεκτῶν* ‖ **4** [a-a] > pc Mss, it 𝔊* hic ‖ [b] 𝔖 *mn thpjs*, 𝔊* 2,46f *ἀπὸ Ραφι* ‖ [c] mlt Mss Edd עבדיו ‖ **5** [a] cf 4,20[a] ‖ [b] 𝔊[O] et 𝔊* 2,46g + *ἐσθίοντες καὶ πίνοντες* ‖ **6** [a] > Ms; l c 2 Ch 9,25 et 10,26 𝔊[B] עָה— ‖ **7** [a] Ms הַנְּצִיבִים ‖ [b] > 2 Mss 𝔙 ‖ [c] > 2 Mss 𝔊 ‖ [d] nonn Mss 𝔖𝔗[f Ms] וְלֹא ‖ **8** [a] 𝔊(𝔙) + *ὁ βασιλεύς* ‖ **9** [a] 𝔊 *κύριος* ‖ [b] huc 𝔖 tr [c-c] ‖ [d-d] > 𝔖 ‖ **11** [a-a] > 𝔊* ‖ **12** [a] 𝔊*(𝔙) + *Σαλωμων* ‖ [b-b] Vrs pl ‖ [c-c] 𝔊𝔙[Mss] 5000 ‖ **14** [a] Ms 𝔊 כל ‖ [b] 𝔊*(𝔖) pr *καὶ ἐλάμβανεν δῶρα*, 𝔊[BA](𝔙) pr *καί*, alterutrum recte ‖ [c] 𝔊[BLal] + add cf 3,1 9,16.17a ‖ **15** [a] 24.32 7,40 חִירוֹם ‖ [b-b] 𝔊* *χρῖσαι τὸν Σαλωμων*.

16 17 הַיָּמִֽים׃c ס 16 וַיִּשְׁלַ֣ח שְׁלֹמֹ֔ה אֶל־חִירָ֖ם לֵאמֹֽר׃ 17 אַתָּ֨ה יָדַ֜עְתָּ יא ר״פ ו מנה בנביא
אֶת־דָּוִ֣ד אָבִ֗י כִּ֣י לֹ֤א יָכֹל֙ לִבְנ֣וֹת בַּ֗יִת לְשֵׁם֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהָ֔יוa מִפְּנֵ֥י ד
הַמִּלְחָמָ֖הb אֲשֶׁ֣ר סְבָבֻ֑הוּ עַ֤ד תֵּת־יְהוָה֙ אֹתָ֔ם תַּ֖חַת כַּפּ֥וֹת רַגְלָֽוc׃ ל וחס . רגלי ק חד מן מח[12] כת ו קר י
18 וְעַתָּ֗ה הֵנִ֨יחַ יְהוָ֧ה אֱלֹהַ֛י לִ֖י מִסָּבִ֑יב אֵ֥ין שָׂטָ֖ן וְאֵ֥ין פֶּ֥גַע רָֽע׃ 19 וְהִנְנִ֣י ג[13] מ״פ אין ואין וכל ר״פ דכות במ ב . ג
אֹמֵ֔ר לִבְנ֣וֹת בַּ֔יִת לְשֵׁ֖ם יְהוָ֣ה אֱלֹהָ֑י כַּאֲשֶׁ֣ר ׀ דִּבֶּ֣ר יְהוָ֡הa אֶל־דָּוִ֣ד אָבִ֣י
לֵאמֹ֗ר בִּנְךָ֙ אֲשֶׁ֨ר אֶתֵּ֤ן תַּחְתֶּ֙יךָ֙ עַל־כִּסְאֶ֔ךָ הֽוּא־יִבְנֶ֥ה הַבַּ֖יִת לִשְׁמִֽי׃
20 וְעַתָּ֨ה צַוֵּ֜ה וְיִכְרְתוּ־לִ֣י אֲרָזִ֗יםa מִן־הַלְּבָנוֹן֒ וַעֲבָדַי֙ יִהְי֣וּ עִם־עֲבָדֶ֔יךָ ג . ב
וּשְׂכַ֤ר עֲבָדֶ֙יךָ֙ אֶתֵּ֣ן לְךָ֔ כְּכֹ֖לb אֲשֶׁ֣ר תֹּאמֵ֑ר כִּ֣י ׀ אַתָּ֣ה יָדַ֗עְתָּ כִּ֣י אֵ֥ין בָּ֛נוּ ב . ב[14]
21 אִ֛ישׁ יֹדֵ֥עַ לִכְרָת־עֵצִ֖ים כַּצִּדֹנִֽים׃ 21 וַיְהִ֞י כִּשְׁמֹ֧עַ חִירָ֛ם אֶת־ ה חס בליש[15] ט בטע בסיפ[16]
דִּבְרֵ֥י שְׁלֹמֹ֖ה וַיִּשְׂמַ֣ח מְאֹ֑ד וַיֹּ֗אמֶר בָּר֤וּךְ יְהוָה֙a הַיּ֔וֹםb אֲשֶׁ֨ר נָתַ֤ן לְדָוִד֙
22 בֵּ֣ן חָכָ֔ם עַל־הָעָ֥ם הָרָ֖ב הַזֶּֽה׃ 22 וַיִּשְׁלַ֤ח חִירָם֙ אֶל־שְׁלֹמֹה֙ לֵאמֹ֔ר ה וכל עזרא דכות[17]
שָׁמַ֕עְתִּי אֵ֥ת אֲשֶׁר־שָׁלַ֖חְתָּ אֵלָ֑י אֲנִ֤י אֶעֱשֶׂה֙ אֶת־כָּל־חֶ֣פְצְךָ֔ בַּעֲצֵ֥י ל
23 אֲרָזִ֖ים וּבַעֲצֵ֥י בְרוֹשִֽׁים׃ 23 עֲבָדַ֞י יֹרִ֣דוּa מִן־הַלְּבָנוֹן֮ יָמָּה֒ וַאֲנִ֡י אֲשִׂימֵם֩ ל חס דחס[18] . ל[19]
דֹּבְר֨וֹת בַּיָּ֜םb עַד־הַמָּק֣וֹם°° אֲשֶׁר־תִּשְׁלַ֥ח אֵלַ֛י וְנִפַּצְתִּ֥ים שָׁ֖ם וְאַתָּ֣ה ב[20] . ה . ב מיחד[21]
24 תִשָּׂ֑א וְאַתָּה֙ תַּעֲשֶׂ֣ה אֶת־חֶפְצִ֔י לָתֵ֖ת לֶ֥חֶם בֵּיתִֽי׃ 24 וַיְהִ֣י חִיר֗וֹם נֹתֵ֤ן ג
25 לִשְׁלֹמֹה֙ עֲצֵ֣י אֲרָזִ֔ים וַעֲצֵ֥י בְרוֹשִׁ֖ים כָּלa־חֶפְצֽוֹ׃ 25 וּשְׁלֹמֹה֩ נָתַ֨ן ה
לְחִירָ֜ם עֶשְׂרִ֨ים אֶ֤לֶף כֹּר֙ חִטִּים֙ מַכֹּ֣לֶתa לְבֵית֔וֹ וְעֶשְׂרִ֥יםb כֹּ֖רc שֶׁ֣מֶן ל
26 כָּתִ֑ית כֹּֽה־יִתֵּ֧ן שְׁלֹמֹ֛ה לְחִירָ֖ם שָׁנָ֥ה בְשָׁנָֽה׃ פ 26 וַֽיהוָ֗ה נָתַ֤ן ו בטע ר״פ[22]
חָכְמָה֙ לִשְׁלֹמֹ֔ה כַּאֲשֶׁ֖ר דִּבֶּר־ל֑וֹ וַיְהִ֣י שָׁלֹ֗ם בֵּ֤ין חִירָם֙ וּבֵ֣ין שְׁלֹמֹ֔ה ה חס[23]
27 וַיִּכְרְת֥וּ בְרִ֖ית° שְׁנֵיהֶֽם׃ 27 וַיַּ֨עַל הַמֶּ֧לֶךְ שְׁלֹמֹ֛הa מַ֖ס מִכָּלb־ ל
28 יִשְׂרָאֵ֑ל וַיְהִ֣י הַמַּ֔ס שְׁלֹשִׁ֥ים אֶ֖לֶף אִֽישׁ׃ 28 וַיִּשְׁלָחֵ֣ם לְבָנ֗וֹנָה עֲשֶׂ֨רֶת ד . ל
אֲלָפִ֤ים בַּחֹ֙דֶשׁ֙ חֲלִיפ֔וֹת חֹ֛דֶשׁ יִהְי֥וּ בַלְּבָנ֖וֹן שְׁנַ֣יִםa° חֳדָשִׁ֣ים בְּבֵית֑וֹb ג

[12] Mm 3811. [13] Mm 1269. [14] Mm 3571. [15] Mm 3891. [16] Mm 1955. [17] Mm 1968. [18] Mm 1493. [19] וחד ואשימם Dt 1,13. [20] Mm 1898. [21] Mp sub loco. [22] Mm 3567. [23] Mm 1614.

15 c 𝔖 + *wšlḥ ḥjrm lšljmwn wbrkh* et misit Hiram ad Salomonem et benedixit ei ‖ **17** a 𝔊 suff 1sg ‖ b Ms 𝔊𝔖𝔙 מוֹת–, 𝔊^L(𝔗) *πολεμίων* ‖ c K 𝔖 רגלו, pc Mss ut Q רַגְלָי; l c mlt Mss 𝔊𝔗𝔙 רגליו ‖ **19** a 𝔊^L *ὁ θεός*, 𝔊* + *ὁ θεός* ‖ **20** a 𝔊 *ξύλα* cf 20b ‖ b pc Mss Seb בְּכֹל, 𝔖 *klmdm* = כֹּל ‖ **21** a 𝔊* *ὁ θεός*, 𝔊^L + *ὁ θεὸς τοῦ Ισραηλ* ‖ b > Ms 𝔊^L ‖ **23** a l ־וּם cf 𝔊 ‖ b > 𝔊* ‖ **24** a nonn Mss לְכָל, 𝔊* *καὶ πᾶν*, 𝔊^L(𝔙) *κατὰ πᾶν* = כְּכָל cf 𝔖 ‖ **25** a 𝔊^O *μαχαλ* = מַאֲכָל ‖ b 𝔊(𝔖) + *χιλιάδας* ‖ c 𝔊 *βεθ(βαιθ)* cf 2 Ch 2,9 ‖ **27** a > 2 Mss 𝔊* ‖ b nonn Mss עַל־כל ‖ **28** a l c mlt Mss 𝔊𝔖 וּשׁ׳ ‖ b l frt בַּבָּיִת.

29 וַאֲדֹנִירָם עַל־הַמַּס׃ ס 29 וַיְהִי לִשְׁלֹמֹה שִׁבְעִים אֶלֶף נֹשֵׂא סַבָּל ג וחס . לח
30 וּשְׁמֹנִים אֶלֶף חֹצֵב בָּהָר׃ 30 לְבַד מִשָּׂרֵי הַנִּצָּבִים לִשְׁלֹמֹה אֲשֶׁר
עַל־הַמְּלָאכָה שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים [a]וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת[a] הָרֹדִים בָּעָם[b] הָעֹשִׂים ג
31 בַּמְּלָאכָה׃ 31 [a]וַיְצַו הַמֶּלֶךְ וַיַּסִּעוּ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת אֲבָנִים יְקָרוֹת לְיַסֵּד ל וחס
32 הַבָּיִת אַבְנֵי גָזִית׃ 32 וַיִּפְסְלוּ בֹּנֵי שְׁלֹמֹה וּבֹנֵי חִירוֹם וְהַגִּבְלִים[a] וַיָּכִינוּ ד קמ[24] . ג ול[25] בליש . ג בליש . ג
הָעֵצִים וְהָאֲבָנִים[b] לִבְנוֹת הַבָּיִת׃ פ
6 1 [a]וַיְהִי [b]בִשְׁמוֹנִים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת[b] שָׁנָה לְצֵאת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל 6 ו' מל וכל ד"ה דכות ב מ א . ג[2]
מֵאֶרֶץ־מִצְרַיִם[a] בַּשָּׁנָה הָרְבִיעִית בְּחֹדֶשׁ [c]זִו הוּא הַחֹדֶשׁ[c] הַשֵּׁנִי לִמְלֹךְ ב . ג וחס[3]
2 שְׁלֹמֹה עַל־יִשְׂרָאֵל[d] [e]וַיִּבֶן הַבַּיִת לַיהוָה[e]׃ 2 וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה
הַמֶּלֶךְ[a] שְׁלֹמֹה לַיהוָה שִׁשִּׁים־[b]אַמָּה אָרְכּוֹ וְעֶשְׂרִים[c] רָחְבּוֹ וּשְׁלֹשִׁים[d] ל
3 אַמָּה קוֹמָתוֹ׃ 3 וְהָאוּלָם עַל־פְּנֵי [a]הֵיכַל הַבַּיִת[a] עֶשְׂרִים אַמָּה אָרְכּוֹ
4 עַל־פְּנֵי רֹחַב הַבָּיִת עֶשֶׂר[b] בָּאַמָּה רָחְבּוֹ עַל־פְּנֵי[c] הַבָּיִת[d]׃ 4 וַיַּעַשׂ
5 לַבָּיִת חַלּוֹנֵי שְׁקֻפִים אֲטֻמִים[a]׃ 5 וַיִּבֶן עַל־קִיר הַבַּיִת יָצוּעַ[a] סָבִיב ד קמ[4] . ל . יציע ק
[b]אֶת־קִירוֹת הַבַּיִת סָבִיב[b] לַהֵיכָל וְלַדְּבִיר [c]וַיַּעַשׂ צְלָעוֹת סָבִיב[c]׃
6 6 הַיָּצוּעַ[a] הַתַּחְתֹּנָה חָמֵשׁ בָּאַמָּה רָחְבָּהּ וְהַתִּיכֹנָה שֵׁשׁ בָּאַמָּה רָחְבָּהּ היציע[5] ק . ב חס בליש[6]
וְהַשְּׁלִישִׁית שֶׁבַע בָּאַמָּה רָחְבָּהּ כִּי מִגְרָעוֹת נָתַן לַבַּיִת סָבִיב חוּצָה ט מל[7]
7 לְבִלְתִּי אֲחֹז בְּקִירוֹת־הַבָּיִת׃ 7 וְהַבַּיִת בְּהִבָּנֹתוֹ אֶבֶן־שְׁלֵמָה מַסָּע ל וחס . ב . ב[8]
נִבְנָה וּמַקָּבוֹת וְהַגַּרְזֶן כָּל[a]־כְּלִי בַרְזֶל לֹא־נִשְׁמַע בַּבַּיִת בְּהִבָּנֹתוֹ׃ ב . ל . יח[9] וכל יוצר חפץ חמדה דכות ב מ א . ב
8 8 פֶּתַח[a] הַצֵּלָע הַתִּיכֹנָה[b] אֶל־כֶּתֶף הַבַּיִת הַיְמָנִית וּבְלוּלִּים יַעֲלוּ עַל[c]־ ז פסוק אל על אל
9 הַתִּיכֹנָה וּמִן־הַתִּיכֹנָה אֶל־הַשְּׁלִשִׁים[d]׃ 9 [a]וַיִּבֶן אֶת־הַבַּיִת וַיְכַלֵּהוּ וַיִּסְפֹּן ל[5] . ב
10 אֶת־הַבַּיִת [a]גֵּבִים וּשְׂדֵרֹת[a] בָּאֲרָזִים׃ 10 וַיִּבֶן אֶת־הַיָּצוּעַ עַל־כָּל־ ב חס . ב . היציע[5] ק

[24]Mm 106. [25]Mm 1899. Cp 6 [1]Mm 43. [2]Mm 1028. [3]Mm 1876. [4]Mm 106. [5]Mp sub loco. [6]Mm 2968. [7]Mm 1900. [8]Mm 1901. [9]Mm 2781.

30 [a–a] 𝔊[Bal] 600, 𝔊[L] 700, 𝔊[O] 500 cf 9,23 ‖ [b] > 𝔊* ‖ **31** [a] cf 6,1[d] ‖ **32** [a] 𝔊 *καὶ ἔβαλαν* (𝔊[L] *ἐνέβαλον*) *αὐτούς* ‖ [b] 𝔊 + *τρία ἔτη* ‖ **Cp 6,1** [a–a] add? ‖ [b–b] 𝔊[-L] 440 ‖ [c–c] > 𝔊 ‖ [d] 𝔊* huc tr 5,31.32a 6,37.38a ‖ [e–e] > Ms 𝔊* ‖ **2** [a] > Ms 𝔖 ‖ [b] 𝔊* 40 ‖ [c] ins c pc Mss 𝔊𝔖𝔙 אמה ‖ [d] 𝔊* 25, Jos Ant VIII 64 60 ‖ **3** [a–a] 𝔊* *τοῦ ναοῦ* = הַהֵיכָל cf 𝔙 ‖ [b] l c nonn Mss 𝔊[L]𝔖𝔙 וְעֶ׳ ‖ [c] 𝔖 + *'wrkh d* = אָרְךְ ‖ [d] 𝔊 + nonn vb (cf 9a) ‖ **4** [a] Ms 𝔖𝔗 וַאֲ׳ ‖ **5** [a] mlt Mss ut Q יָצִיעַ, K יָצוּעַ ‖ [b–b] > pc Mss 𝔊*𝔗[Ms], dl? ‖ [c–c] > 𝔊[B]𝔖 ‖ **6** [a] 𝔖 pr *w'bd*, ins וַיַּעַשׂ; 𝔊(𝔗) *ἡ πλευρά*, l הַצֵּלָע ‖ **7** [a] l c mlt Mss Vrs וְכָל ‖ **8** [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ [b] l הַתַּחְתֹּנָה cf 𝔊𝔗 ‖ [c] = אֶל, sic mlt Mss 𝔊𝔖𝔙 ‖ [d] l c pc Mss 𝔖𝔙 ־ית ‖ **9** [a–a] > 𝔊*.

הַבַּ֖יִת חָמֵ֣שׁ אַמּ֣וֹת קוֹמָת֑וֹ וַיֶּאֱחֹ֥ז אֶת־הַבַּ֖יִת בַּעֲצֵ֥י אֲרָזִֽים׃ פ
11 [a]וַֽיְהִי֙ דְּבַר־יְהוָ֔ה אֶל־שְׁלֹמֹ֖ה לֵאמֹֽר׃ 12 הַבַּ֨יִת הַזֶּ֜ה אֲשֶׁר־אַתָּ֣ה הׄ ר״פ מיחד[10]
בֹנֶ֗ה אִם־תֵּלֵ֤ךְ בְּחֻקֹּתַי֙ וְאֶת־מִשְׁפָּטַ֣י תַּעֲשֶׂ֔ה וְשָׁמַרְתָּ֥ אֶת־כָּל־מִצְוֺתַ֖י טׄ[11] חס וכל אורית דכות ב מ א
לָלֶ֣כֶת בָּהֶ֑ם וַהֲקִמֹתִ֤י אֶת־דְּבָרִי֙ אִתָּ֔ךְ[a] אֲשֶׁ֥ר דִּבַּ֖רְתִּי אֶל־דָּוִ֥ד אָבִֽיךָ׃ יגׄ[12]
סׄה 13 וְשָׁ֣כַנְתִּ֔י בְּת֖וֹךְ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וְלֹ֥א אֶעֱזֹ֖ב אֶת־עַמִּ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ ס
14 וַיִּ֧בֶן שְׁלֹמֹ֛ה אֶת־הַבַּ֖יִת וַיְכַלֵּֽהוּ׃ 15 וַיִּ֞בֶן אֶת־קִיר֤וֹת הַבַּ֙יִת֙ מִבַּ֙יְתָה֙[a] בׄ. לׄ
בְּצַלְע֣וֹת אֲרָזִ֔ים מִקַּרְקַ֤ע הַבַּ֙יִת֙ עַד[b]־קִיר֣וֹת[c] הַסִּפֻּ֔ן [d]צִפָּ֥ה עֵ֖ץ מִבָּ֑יִת[d] לׄ. לׄ. לׄ וחס
16 וַיְצַ֛ף אֶת־קַרְקַ֥ע הַבַּ֖יִת בְּצַלְע֥וֹת בְּרוֹשִֽׁים׃ 16 וַיִּ֩בֶן֩ אֶת־עֶשְׂרִ֨ים אַמָּ֜ה
מִיַּרְכּוֹתֵ֣י[a] הַבַּ֗יִת בְּצַלְע֣וֹת אֲרָזִ֔ים מִן־הַקַּרְקַ֖ע עַד[b]־הַקִּיר֑וֹת[c] וַיִּ֤בֶן מירכתי ק̇
17 ל֙וֹ[d] מִבַּ֔יִת לִדְבִ֖יר [e]לְקֹ֥דֶשׁ הַקֳּדָשִֽׁים[e]׃ 17 וְאַרְבָּעִ֥ים[a] בָּאַמָּ֖ה הָיָ֣ה בׄ חד חס וחד מל[13]
18 [b]הַבָּ֑יִת ה֥וּא[b] הַֽהֵיכָ֖ל לִפְנָֽי[c]׃ 18 [a]וְאֶ֤רֶז אֶל[b]־הַבַּ֙יִת֙ פְּנִ֔ימָה מִקְלַ֥עַת[c] לׄ. הׄ[14]
19 פְּקָעִ֖ים וּפְטוּרֵ֣י צִצִּ֑ים הַכֹּ֣ל אֶ֔רֶז אֵ֥ין אֶ֖בֶן נִרְאָֽה׃ 19 וּדְבִ֥יר[a] בְּתוֹךְ־ דׄ. דׄ
20 הַבַּ֛יִת מִפְּנִ֖ימָה הֵכִ֑ין[d] לְתִתֵּ֣ן[e] שָׁ֔ם אֶת־אֲר֖וֹן בְּרִ֥ית יְהוָֽה׃ 20 [a]וְלִפְנֵ֣י זׄ. יו וכל לפני ולפני דכות
הַדְּבִ֡יר[a] עֶשְׂרִים֩[b] אַמָּ֨ה אֹ֜רֶךְ וְעֶשְׂרִ֧ים אַמָּ֣ה רֹ֗חַב וְעֶשְׂרִ֤ים אַמָּה֙
21 קֽוֹמָת֔וֹ וַיְצַפֵּ֖הוּ זָהָ֣ב סָג֑וּר וַיְצַ֥ף[c] מִזְבֵּ֖חַ אָֽרֶז[d]׃ 21 [a]וַיְצַ֨ף שְׁלֹמֹ֧ה אֶת־ חׄ[15]
הַבַּ֛יִת מִפְּנִ֖ימָה זָהָ֣ב סָג֑וּר וַיְעַבֵּ֞ר בְּרַתִּ֤יקוֹת[b] זָהָב֙[a] לִפְנֵ֣י הַדְּבִ֔יר חׄ[15]. ברתוקות[16] ק̇
22 וַיְצַפֵּ֖הוּ זָהָֽב׃ 22 וְאֶת־כָּל־הַבַּ֛יִת צִפָּ֥ה זָהָ֖ב עַד־תֹּ֣ם כָּל־הַבָּ֑יִת לׄ. יגׄ פסוק כל כל וכל
23 [a]וְכָל־הַמִּזְבֵּ֥חַ אֲשֶׁר־לַדְּבִ֖יר צִפָּ֥ה זָהָֽב[a]׃ 23 וַיַּ֣עַשׂ בַּדְּבִ֔יר שְׁנֵ֥י לׄ
24 כְרוּבִ֖ים [a]עֲצֵי־שָׁ֑מֶן[ba] עֶ֥שֶׂר אַמּ֖וֹת קוֹמָתֽוֹ׃ 24 וְחָמֵ֨שׁ אַמּ֜וֹת כְּנַ֤ף
הַכְּרוּב֙ הָֽאֶחָ֔ת וְחָמֵ֣שׁ אַמּ֔וֹת כְּנַ֥ף הַכְּר֖וּב הַשֵּׁנִ֑ית עֶ֣שֶׂר אַמּ֔וֹת מִקְצ֥וֹת
25 כְּנָפָ֖יו[a] וְעַד־קְצ֥וֹת כְּנָפָֽיו[a]׃ 25 וְעֶ֙שֶׂר֙ בָּֽאַמָּ֔ה הַכְּר֖וּב הַשֵּׁנִ֑י מִדָּ֥ה אַחַ֛ת לׄ
26 וְקֶ֥צֶב אֶחָ֖ד לִשְׁנֵ֥י הַכְּרֻבִֽים׃ 26 [a]קוֹמַת֙ הַכְּר֣וּב הָֽאֶחָ֔ד עֶ֣שֶׂר בָּאַמָּ֑ה לׄ. יבׄ חס וכל אורית דכות[17]

[10] Mm 944. [11] Mm 1902. [12] Mm 902. [13] Mm 1319. [14] Mm 717. [15] Mp sub loco. [16] Mm 832. [17] Mm 543.

11 [a] 𝔊* om 11–14 ‖ **12** [a] > $𝔊^{N\,min}$ ‖ **15** [a] > 𝔊* ‖ [b] mlt Mss $𝔊𝔖𝔗^{Mss}$ וְעַד ‖ [c] 𝔊 *τῶν δοκῶν καὶ ἕως τῶν τοίχων* = קוֹרוֹת וְעַד קִי׳; l קוֹרוֹת? ‖ [d–d] prb dl ‖ **16** [a] mlt Mss ut Q מִיַּרְכְּתֵי ‖ [b] mlt Mss $𝔊𝔖𝔗^{Ms}$ וְעַד ‖ [c] l הַקּוֹרוֹת? cf 𝔊 ‖ [d] > 𝔊*𝔙 ‖ [e–e] gl? ‖ **17** [a] 𝔖 20 ‖ [b–b] > 𝔊* cf 𝔙, dl? ‖ [c] 𝔊(𝔙) *κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβιρ*, l לִפְנֵי הַדְּבִיר? ‖ **18/19** [a–a] > 𝔊* (homtel? cf 17[c]) ‖ [b] l כָּל? cf 𝔙 ‖ [c] pc Mss 𝔙 לְעוֹת– ‖ [d] > 𝔊* ‖ [e] = לָתֵת cf 17,14[b] ‖ **20** [a–a] > 𝔊*; 𝔙 om לפני, l וְהַדְּ׳? ‖ [b] 𝔖 40 ‖ [c] l וַיַּעַשׂ? cf 𝔊 ‖ [d] > 𝔊* ‖ **21** [a–a] > 𝔊*, add? 𝔙 alit ‖ [b] nonn Mss ut Q בְּרַתּוּקוֹת, K בְּרַתִּיקוֹת ‖ **22** [a–a] > 𝔊* ‖ **23** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] prb huc tr 26 ‖ **24** [a] 𝔊𝔙 sg ‖ **26** [a] cf 23[b].

וְכֵן הַכְּרוּב הַשֵּׁנִי׃ 27 [a]וַיִּתֵּן אֶת־[a]הַכְּרוּבִים בְּתוֹךְ ׀ הַבַּיִת הַפְּנִימִי 27 — ב בסיפ
וַיִּפְרְשׂוּ[b] אֶת־[c]כַּנְפֵי הַכְּרֻבִים[c] וַתִּגַּע כְּנַף־הָאֶחָד בַּקִּיר וּכְנַף הַכְּרוּב — יב חס וכל אורית דכות[18] . ב
הַשֵּׁנִי נֹגַעַת בַּקִּיר הַשֵּׁנִי וְכַנְפֵיהֶם אֶל־תּוֹךְ הַבַּיִת נֹגְעֹת כָּנָף אֶל־כָּנָף׃ — ג[19] וחס ב מנה בליש . ל
28 29 28 וַיְצַף אֶת־הַכְּרוּבִים זָהָב׃ 29 וְאֵת כָּל־קִירוֹת הַבַּיִת מֵסַב[a] ׀ — ל
קָלַע פִּתּוּחֵי מִקְלְעוֹת כְּרוּבִים וְתִמֹרֹת [b]וּפְטוּרֵי צִצִּים[b] מִלִּפְנִים[c] — ד[20] . ד[20]
30 31 וְלַחִיצוֹן׃ 30 וְאֶת־קַרְקַע הַבַּיִת צִפָּה זָהָב לִפְנִימָה וְלַחִיצוֹן׃ 31 וְאֵת — ד בליש[21] . ד בליש[21]
32 פֶּתַח הַדְּבִיר עָשָׂה דַּלְתוֹת עֲצֵי־שָׁמֶן [a]הָאַיִל מְזוּזוֹת חֲמִשִׁית[a]׃ 32 וּשְׁתֵּי — ב מל בסיפ
דַּלְתוֹת עֲצֵי־שֶׁמֶן וְקָלַע עֲלֵיהֶם מִקְלְעוֹת כְּרוּבִים וְתִמֹרוֹת וּפְטוּרֵי — ד
צִצִּים וְצִפָּה זָהָב וַיָּרֶד עַל־הַכְּרוּבִים וְעַל־הַתִּמֹרוֹת אֶת־הַזָּהָב׃ — ד . ל . ב כת כן . ו[22]
33 34 33 וְכֵן עָשָׂה לְפֶתַח הַהֵיכָל מְזוּזוֹת עֲצֵי־שָׁמֶן [a]מֵאֵת[b] רְבִעִית[a]׃ 34 וּשְׁתֵּי — ב מל בסיפ
דַלְתוֹת עֲצֵי בְרוֹשִׁים שְׁנֵי צְלָעִים הַדֶּלֶת הָאַחַת גְּלִילִים וּשְׁנֵי קְלָעִים[a] — ל . ב
35 הַדֶּלֶת הַשֵּׁנִית גְּלִילִים׃ 35 וְקָלַע כְּרוּבִים וְתִמֹרוֹת וּפְטֻרֵי צִצִּים — ב . ב כת כן . ד ול חס . ד
36 וְצִפָּה זָהָב מְיֻשָּׁר עַל־הַמְּחֻקֶּה׃ 36 וַיִּבֶן אֶת־הֶחָצֵר הַפְּנִימִית שְׁלֹשָׁה — ל[23]
37 טוּרֵי גָזִית וְטוּר כְּרֻתֹת אֲרָזִים[a]׃ 37 [a]בַּשָּׁנָה הָרְבִיעִית יֻסַּד — ד[25] . ג[24]
38 בֵּית יְהוָה בְּיֶרַח זִו׃ 38 וּבַשָּׁנָה[a] הָאַחַת עֶשְׂרֵה בְּיֶרַח בּוּל [b]הוּא — ד . ב . ל . ד . ל . ב[26]
הַחֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי[b] כָּלָה הַבַּיִת לְכָל־דְּבָרָיו[c] וּלְכָל־מִשְׁפָּטָו[d] [e]וַיִּבְנֵהוּ — משפטיו ק חד מן ב חס בליש
שֶׁבַע שָׁנִים[e]׃

7 7 1 [a]וְאֶת־בֵּיתוֹ[a] בָּנָה שְׁלֹמֹה שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיְכַל אֶת־כָּל־ — ו[1]
2 בֵּיתוֹ׃ 2 וַיִּבֶן אֶת־בֵּית ׀ יַעַר הַלְּבָנוֹן מֵאָה אַמָּה אָרְכּוֹ וַחֲמִשִּׁים
אַמָּה רָחְבּוֹ [a]וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתוֹ[a] [b]עַל אַרְבָּעָה[b] טוּרֵי עַמּוּדֵי — ג[2]
3 אֲרָזִים וּכְרֻתוֹת[c] אֲרָזִים עַל־הָעַמּוּדִים׃ 3 וְסָפֻן בָּאֶרֶז מִמַּעַל עַל־ — ב כת כן[3] . ל חס
הַצְּלָעֹת אֲשֶׁר עַל־הָעַמּוּדִים[a] אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה חֲמִשָּׁה עָשָׂר הַטּוּר׃ — ל

[18] Mm 543. [19] Mm 947. [20] Mp sub loco. [21] Mm 1903. [22] Mm 1904. [23] Mm 2798. [24] Mm 649. [25] Mm 1905. [26] Mm 1906. Cp 7 [1] Mm 1827. [2] Mm 649. [3] Mm 1555.

27 [a–a] 𝔊* *καὶ ἀμφότερα* ‖ [b] 2 Mss 𝔊𝔖 שׂ—ר ‖ [c–c] l כנפיהם ? cf 𝔊𝔙 ‖ 29 [a] 𝔊(𝔙) *κύκλῳ*, l frt מִסָּבִיב ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] l frt לִפְנִימָה cf 𝔖𝔗 et 30 ‖ 31 [a–a] inc; 𝔊 *καὶ φλιὰς πενταπλᾶς* cf 𝔙; 𝔖𝔗 alit ‖ 33 [a–a] 𝔊 *στοαὶ τετραπλῶς* ‖ [b] dl? ‖ 34 [a] Ms Vrs צְלָ' ‖ 36 [a] 𝔊* + *κυκλόθεν* (+ al nonn vb) ‖ 37 [a] cf 6,1[d] ‖ 38 [a] Ms 𝔊 ב' ‖ [b–b] add ‖ [c] 𝔊𝔙 sg ‖ [d] K 𝔊 טוֹ—, mlt Mss ut Q טָיו— ‖ [e–e] > 𝔊* ‖ Cp 7,1 [a] 𝔊* tr 7,1a.2—12.1b post 51 ‖ 2 [a–a] > 𝔊* ‖ [b–b] 𝔊 *καὶ τριῶν*, prp וּשְׁלֹשָׁה ‖ [c] 𝔊 *καὶ ὠμίαι* = וְכִתְפוֹת? 𝔖(𝔗) *wkrmt'* = וְכֹתְרוֹת? ‖ 3 [a] 𝔊 + *καὶ ἀριθμὸς τῶν στύλων*, frt ins וּמִסְפַּר הָעַמּוּדִים.

4 וּשְׁקֻפִים שְׁלֹשָׁה טוּרִים וּמֶחֱזָה אֶל־מֶחֱזָה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים׃ 5 וְכָל־ ב. ל
הַפְּתָחִים וְהַמְּזוּזֹתa רְבֻעִים שָׁקֶף bוּמוּל מֶחֱזָה אֶל־מֶחֱזָהb שָׁלֹשׁ ב
6 פְּעָמִים׃ 6 וְאֵת אוּלָם הָעַמּוּדִים עָשָׂהa חֲמִשִּׁים אַמָּה אָרְכּוֹ ל
וּשְׁלֹשִׁיםb אַמָּה רָחְבּוֹ וְאוּלָם עַל־פְּנֵיהֶם וְעַמֻּדִים וְעָב עַל־פְּנֵיהֶםc׃ יא חס[4]
7 וְאֻלָם הַכִּסֵּא אֲשֶׁר יִשְׁפָּט־שָׁם אֻלָם הַמִּשְׁפָּט aעָשָׂהa וְסָפוּן ה ר"פ וכל איוב דכות במ"ג[5] וחד מן ו[6] פסוק. ג חס
8 בָּאֶרֶז מֵהַקַּרְקַע עַד־הַקַּרְקַעab׃ 8 וּבֵיתוֹ אֲשֶׁר־יֵשֶׁב שָׁם חָצֵר ל. ז[7]
הָאַחֶרֶתa מִבֵּית לָאוּלָם כַּמַּעֲשֶׂה הַזֶּה הָיָהb וּבַיִת יַעֲשֶׂהc לְבַת־ ב[8]
9 פַּרְעֹה dאֲשֶׁר לָקַח שְׁלֹמֹהd כָּאוּלָם הַזֶּה׃ 9 כָּל־אֵלֶּה אֲבָנִים
יְקָרֹת aכְּמִדֹּת גָּזִיתa מְגֹרָרוֹת בַּמְּגֵרָה מִבַּיִת וּמִחוּץ וּמִמַּסָּד עַד־ ל חס. ל[9]. ג. ל
10 הַטְּפָחוֹת וּמִחוּץb עַד־הֶחָצֵר הַגְּדוֹלָה׃ 10 וּמְיֻסָּד אֲבָנִים יְקָרוֹת ל. ל
11 אֲבָנִים גְּדֹלוֹת אַבְנֵי עֶשֶׂר אַמּוֹת וְאַבְנֵי שְׁמֹנֶה אַמּוֹת׃ 11 וּמִלְמַעְלָה ל
12 אֲבָנִים יְקָרוֹת כְּמִדּוֹת גָּזִית וָאָרֶז׃ 12 וְחָצֵר הַגְּדוֹלָה סָבִיב שְׁלֹשָׁה ל
טוּרִים גָּזִית וְטוּר כְּרֻתֹת אֲרָזִים aוְלַחֲצַר בֵּית־יְהוָה הַפְּנִימִית ל
וּלְאֻלָם הַבָּיִתa׃ פ ג חס
13 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיִּקַּח אֶת־חִירָם מִצֹּר׃ 14 בֶּן־אִשָּׁה
אַלְמָנָה הוּאa מִמַּטֵּה נַפְתָּלִי וְאָבִיו אִישׁ־צֹרִי חֹרֵשׁ נְחֹשֶׁת וַיִּמָּלֵא אֶת־ ט[10]. ו[11]. יח פסוק את ואת ואת את
הַחָכְמָה וְאֶת־הַתְּבוּנָה וְאֶת־הַדַּעַת לַעֲשׂוֹת כָּל־מְלָאכָה בַּנְּחֹשֶׁת
15 וַיָּבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיַּעַשׂ אֶת־כָּל־מְלַאכְתּוֹb׃ 15 aוַיָּצַר הי[12] מל וכל מגלה דכות במ"ב. ל[9]. ה ג[13] מנה בליש וכל לשון עליה דכות
אֶת־שְׁנֵי הָעַמּוּדִים נְחֹשֶׁת bשְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה אַמָּה קוֹמַת הָעַמּוּד הָאֶחָד
16 וְחוּט cשְׁתֵּים־עֶשְׂרֵהc אַמָּה יָסֹב אֶת־dהָעַמּוּד הַשֵּׁנִי׃ 16 וּשְׁתֵּי כֹתָרֹת ב
עָשָׂה לָתֵת עַל־רָאשֵׁי הָעַמּוּדִים מֻצַק נְחֹשֶׁת חָמֵשׁ אַמּוֹת קוֹמַת עה. ב וחס[9]
17 הַכֹּתֶרֶת הָאֶחָת וְחָמֵשׁ אַמּוֹת קוֹמַת הַכֹּתֶרֶת הַשֵּׁנִית׃ 17 abשְׂבָכִים
מַעֲשֵׂה שְׂבָכָה גְּדִלִים מַעֲשֵׂה שַׁרְשְׁרוֹת לַכֹּתָרֹתb אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ ב. ג מל[14]

[4]Mm 558. [5]Cf Hi 2,5; 5,8; 13,3. [6]Mm 855. [7]Mm 3090. [8]Mm 383. [9]Mp sub loco. [10]Mm 3056. [11]Mm 1907. [12]Mm 1552. [13]Mm 1908, lect Mm frt inc. [14]Mm 1909.

5 a 𝔊 *καὶ αἱ χῶραι*, l וְהַמֶּחֱזוֹת? ‖ b–b 𝔊 *καὶ ἀπὸ τοῦ θυρώματος ἐπὶ θύραν* = וּמִפֶּתַח אֶל־פָּתַח? ‖ **6** a > 𝔊* ‖ b 𝔊^B 50 ‖ c 𝔊 + *τοῖς αιλαμμιν* ‖ **7** a–a > 𝔊* ‖ b l הַקּוֹרוֹת? cf 𝔖𝔙 ‖ **8** a 𝔊 *μία* = הָאַחַת ‖ b > 𝔊 ‖ c > 𝔊^-L, dl? ‖ d–d add? ‖ **9** a–a > 𝔊* ‖ b > 𝔊* ‖ **12** a–a inc; > 𝔊 (cf 6,36a) ‖ **14** a 𝔊 pr cop ‖ b 𝔊 om suff ‖ **15** a 𝔊 *καὶ ἐχώνευσεν* = וַיִּצֹק? ‖ b 𝔊^-B *τῷ αιλαμ τοῦ οἴκου*, l frt לְאוּלַם הַבַּיִת ‖ c–c 𝔊 14 ‖ d 𝔖(𝔗) *lh whkn'* cf 𝔊, l אֹתוֹ וְכֵן (𝔊 post אֹתוֹ + nonn vb cf Jer 52,21) ‖ **17** a 17–22 𝔊 alit ‖ b–b l וַיַּעַשׂ שְׁתֵּי שְׂבָכִים לְכַסּוֹת אֶת־הַכֹּתֶרֶת? cf 𝔊.

הָעַמּוּדִ֔ים שִׁבְעָה֙ לַכֹּתֶ֣רֶת הָאֶחָ֔ת וְשִׁבְעָ֖ה לַכֹּתֶ֥רֶת הַשֵּׁנִֽית׃ 18 וַיַּ֖עַשׂ 18
אֶת־הָעַמּוּדִ֑ים וּשְׁנֵי֩ טוּרִ֨ים סָבִ֜יב עַל־הַשְּׂבָכָ֣ה הָאֶחָ֗ת לְכַסּ֤וֹת
אֶת־הַכֹּֽתָרֹת֙ אֲשֶׁר֙ עַל־רֹ֣אשׁ הָֽרִמֹּנִ֔ים וְכֵ֣ן עָשָׂ֔ה לַכֹּתֶ֖רֶת הַשֵּׁנִֽית׃
19 וְכֹֽתָרֹת֙ אֲשֶׁר֙ עַל־רֹ֣אשׁ הָעַמּוּדִ֔ים מַעֲשֵׂ֖ה שׁוֹשַׁ֣ן בָּֽאוּלָ֑ם אַרְבַּ֖ע 19
אַמּֽוֹת׃ 20 וְכֹתָרֹ֗ת עַל־שְׁנֵי֙ הָֽעַמּוּדִ֔ים גַּם־מִמַּ֙עַל֙ מִלְּעֻמַּ֣ת הַבֶּ֔טֶן 20
אֲשֶׁ֖ר לְעֵ֣בֶר שְׂבָכָ֑ה וְהָרִמּוֹנִ֣ים מָאתַ֔יִם טֻרִ֣ים סָבִ֔יב עַ֖ל הַכֹּתֶ֥רֶת
הַשֵּׁנִֽית׃ 21 וַיָּ֙קֶם֙ אֶת־הָֽעַמֻּדִ֔ים לְאֻלָ֖ם הַֽהֵיכָ֑ל וַיָּ֜קֶם אֶת־הָעַמּ֣וּד ס
הַיְמָנִ֗י וַיִּקְרָ֤א אֶת־שְׁמוֹ֙ יָכִ֔ין וַיָּ֙קֶם֙ אֶת־הָעַמּ֣וּד הַשְּׂמָאלִ֔י וַיִּקְרָ֥א אֶת־
שְׁמ֖וֹ בֹּֽעַז׃ 22 וְעַ֛ל רֹ֥אשׁ הָֽעַמּוּדִ֖ים מַעֲשֵׂ֣ה שׁוֹשָׁ֑ן וַתִּתֹּ֖ם מְלֶ֥אכֶת 22
הָעַמּוּדִֽים׃ 23 וַיַּ֥עַשׂ אֶת־הַיָּ֖ם מוּצָ֑ק עֶ֣שֶׂר בָּ֠אַמָּה מִשְּׂפָת֨וֹ 23
עַד־שְׂפָת֜וֹ עָגֹ֣ל ׀ סָבִ֗יב וְחָמֵ֤שׁ בָּֽאַמָּה֙ קוֹמָת֔וֹ וְקָוֹה֙ שְׁלֹשִׁ֣ים בָּֽאַמָּ֔ה
יָסֹ֥ב אֹת֖וֹ סָבִֽיב׃ 24 וּפְקָעִ֨ים מִתַּ֤חַת לִשְׂפָתוֹ֙ ׀ סָבִיב֙ סֹבְבִ֣ים אֹת֔וֹ 24
עֶ֚שֶׂר בָּֽאַמָּ֔ה מַקִּפִ֥ים אֶת־הַיָּ֖ם סָבִ֑יב שְׁנֵ֤י טוּרִים֙ הַפְּקָעִ֔ים יְצֻקִ֖ים
בִּֽיצֻקָתֽוֹ׃ 25 עֹמֵ֞ד עַל־שְׁנֵ֧י עָשָׂ֣ר בָּקָ֗ר שְׁלֹשָׁ֣ה פֹנִ֣ים ׀ צָפ֡וֹנָה וּשְׁלֹשָׁה֩ 25
פֹנִ֨ים ׀ יָ֜מָּה וּשְׁלֹשָׁ֣ה ׀ פֹּנִ֣ים נֶ֗גְבָּה וּשְׁלֹשָׁה֙ פֹּנִ֣ים מִזְרָ֔חָה וְהַיָּ֥ם עֲלֵיהֶ֖ם
מִלְמָ֑עְלָה וְכָל־אֲחֹֽרֵיהֶ֖ם בָּֽיְתָה׃ 26 וְעָבְי֣וֹ טֶ֔פַח וּשְׂפָת֛וֹ כְּמַעֲשֵׂ֥ה 26
שְׂפַת־כּ֖וֹס פֶּ֣רַח שׁוֹשָׁ֑ן אַלְפַּ֥יִם בַּ֖ת יָכִֽיל׃ פ 27 וַיַּ֧עַשׂ אֶת־ 27
הַמְּכֹנ֛וֹת עֶ֖שֶׂר נְחֹ֑שֶׁת אַרְבַּ֣ע בָּאַמָּ֗ה אֹ֚רֶךְ הַמְּכוֹנָ֣ה הָאֶחָ֔ת וְאַרְבַּ֤ע
בָּֽאַמָּה֙ רָחְבָּ֔הּ וְשָׁלֹ֥שׁ בָּאַמָּ֖ה קוֹמָתָֽהּ׃ 28 וְזֶ֛ה מַעֲשֵׂ֥ה הַמְּכוֹנָ֖ה 28
מִסְגְּרֹ֣ת לָהֶ֑ם וּמִסְגְּרֹ֖ת בֵּ֥ין הַשְׁלַבִּֽים׃ 29 וְעַֽל־הַמִּסְגְּר֞וֹת אֲשֶׁ֣ר ׀ בֵּ֣ין 29
הַשְׁלַבִּ֗ים אֲרָי֤וֹת ׀ בָּקָר֙ וּכְרוּבִ֔ים וְעַל־הַשְׁלַבִּ֖ים כֵּ֣ן מִמָּ֑עַל וּמִתַּ֙חַת֙

ד זוגין[15] . ג קמ וכל אתנח וזקף וס״פ דכות ב מ ב
ב ומל וכל שושן הבירה דכות[16]
השבכה ק חד מן יג[17] חס ה״ת בליש
כ[18] . יא חס[19] . ג חס . כ[18]
י . כ[18] .
ב . ב[20]
וקו ק . ד[21]
ל
ב חד חס וחד מל . ב וחד מן ד[15] זוגין . ב חד חס וחד מל
ל . ו בליש[22] . נג[23]
כו . ז
ג . ג[24]
ב . ב
ב ומל . כג ר״פ
ל . ה מל[25]
ל . ג[26]

[15] Mm 3561. [16] Mm 1910. [17] Mm 1856. [18] Mm 1991. [19] Mm 558. [20] Gn 47,18. [21] Mm 551. [22] Mm 874. [23] Mp sub loco. [24] Mm 2766. [25] Mm 1911. [26] Mm 1912.

17 [c] l prb (ו)שְׂבָכָה cf 𝔊 ‖ **18** [a–a] dl? ‖ [b] 𝔊𝔖 om cop ‖ [c] ins רִמּוֹנֵי נְחֹשֶׁת? cf 𝔊 ‖ [d–d] var melior ad 17aβ–δ (𝔊 om) ‖ [e] l c mlt Mss 𝔊𝔖 העמודים ut 17 ‖ [f] 𝔊* tr huc 21 ‖ **19** [a] inc cf 22a; 19.20a.22a frt add ‖ [b] Ms כָּאֵ׳ ‖ **20** [a–a] crrp ‖ [b] 𝔗 mlt Mss ut Q הַשְּׂבָכָה ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ [d] 𝔖 pr *trjn* = שְׁנֵי ‖ [e] 𝔖 *krmt' ḥd' whkn'*, ins frt הַכֹּתֶרֶת הָאַחַת וְכֵן עַל (20bβ var melior ad 18bγ) ‖ **22** [a] v 22 > 𝔊* cf 19 ‖ **23** [a] > 𝔊* ‖ [b] pc Mss 𝔖 וְעַד ‖ [c] K וְקָוֵה, mlt Mss ut Q וְקָו; 𝔊 *καὶ συνηγμένοι* = וּמִקְוֵה? ‖ [d] 𝔊 33 ‖ **24** [a–a] gl? ‖ [b–b] > 𝔊BA ‖ [c–c] > 𝔊-A; 𝔊* huc tr 26, frt recte ‖ **25** [a] 2 Mss Seb שְׁנִים ‖ [b–b] 𝔊* tr ad fin v ‖ **26** [a] cf 24[c–c] ‖ [b–b] 𝔊-A tr post a ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ **27** [a] 𝔊 5 ‖ [b] 𝔊 6 ‖ **28** [a] l c Vrs pl ‖ [b–b] > 𝔖 ‖ **29** [a] Ms 𝔊𝔖𝔙 וּבָ׳.

30 לַאֲרָיוֹת וְלַבָּקָר לֹיוֹת מַעֲשֵׂה מוֹרָד׃ 30 וְאַרְבָּעָה אוֹפַנֵּי נְחֹשֶׁת ל . ב . ל
לַמְּכוֹנָה הָאַחַת וְסַרְנֵי נְחֹשֶׁת [a]וְאַרְבָּעָה פַעֲמֹתָיו[a] כְּתֵפֹת לָהֶם מִתַּחַת ל חס בנביא
31 לַכִּיֹּר[b] [c]הַכְּתֵפֹת יְצֻקוֹת מֵעֵבֶר אִישׁ לֹיוֹת׃ 31 וּפִיהוּ[a] מִבֵּית [b]לַכֹּתֶרֶת[c] ב חס בנביא[27] . ב . כב
וָמַעְלָה[b] [d]בָּאַמָּה וּפִיהָ עָגֹל [b]מַעֲשֵׂה־כֵן[b] אַמָּה וַחֲצִי הָאַמָּה וְגַם־עַל־
32 פִּיהָ מִקְלָעוֹת וּמִסְגְּרֹתֵיהֶם[c] מְרֻבָּעוֹת לֹא עֲגֻלּוֹת׃ 32 וְאַרְבַּעַת ל[28] . ל . ל . ל
הָאוֹפַנִּים לְמִתַּחַת לַמִּסְגְּרוֹת[a] וִידוֹת הָאוֹפַנִּים בַּמְּכוֹנָה וְקוֹמַת הָאוֹפַן ל . ה מל[29]
33 הָאֶחָד אַמָּה וַחֲצִי הָאַמָּה׃ 33 וּמַעֲשֵׂה הָאוֹפַנִּים כְּמַעֲשֵׂה אוֹפַן[a] ל[30]
הַמֶּרְכָּבָה יְדוֹתָם[b] וְגַבֵּיהֶם [c]וְחִשֻּׁקֵיהֶם וְחִשֻּׁרֵיהֶם[c] הַכֹּל מוּצָק׃ ל[28] . ל
34 וְאַרְבַּע כְּתֵפוֹת אֶל[a] אַרְבַּע פִּנּוֹת הַמְּכֹנָה הָאֶחָת מִן־הַמְּכֹנָה ב ר״פ[31] . ל וכל יחזק דכות ב מ ב . ד חס . ד חס
35 כְּתֵפֶיהָ׃ 35 וּבְרֹאשׁ הַמְּכוֹנָה[a] חֲצִי הָאַמָּה קוֹמָה[b] עָגֹל | סָבִיב [c]וְעַל[d] ב[32]
36 רֹאשׁ הַמְּכֹנָה[c] יְדֹתֶיהָ וּמִסְגְּרֹתֶיהָ מִמֶּנָּה[e]׃ 36 וַיְפַתַּח עַל־הַלֻּחֹת ד חס . ב[33]
[a]יְדֹתֶיהָ וְעַל[b] וּמִסְגְּרֹתֶיהָ[ac] כְּרוּבִים אֲרָיוֹת[d] וְתִמֹרֹת [e]כְּמַעַר־אִישׁ מסגרתיה ק ול כת חס . ל
37 וְלֹיוֹת[e] סָבִיב׃ 37 כָּזֹאת עָשָׂה אֵת עֶשֶׂר הַמְּכֹנוֹת מוּצָק אֶחָד מִדָּה[a] ל . ג בליש
38 אַחַת [b]קֶצֶב[c] אֶחָד[b] לְכֻלָּהְנָה׃ ס 38 וַיַּעַשׂ עֲשָׂרָה כִיֹּרוֹת נְחֹשֶׁת ל וחס
אַרְבָּעִים בַּת יָכִיל | הַכִּיּוֹר הָאֶחָד [a]אַרְבַּע בָּאַמָּה הַכִּיּוֹר הָאֶחָד[a] כִּיּוֹר ג בליש ומל
39 אֶחָד עַל־הַמְּכוֹנָה הָאַחַת לְעֶשֶׂר הַמְּכֹנוֹת׃ 39 וַיִּתֵּן אֶת־הַמְּכֹנוֹת ב זקף קמ . ב
חָמֵשׁ עַל־כֶּתֶף הַבַּיִת מִיָּמִין וְחָמֵשׁ עַל־כֶּתֶף הַבַּיִת מִשְּׂמֹאלוֹ[a] [b]וְאֶת־ ת[34] . ה[34] . ה[35]
40 הַיָּם נָתַן[b] מִכֶּתֶף הַבַּיִת הַיְמָנִית קֵדְמָה מִמּוּל נֶגֶב׃ ס 40 וַיַּעַשׂ
חִירוֹם אֶת־הַכִּיֹּרוֹת[a] וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמִּזְרָקוֹת וַיְכַל חִירָם לַעֲשׂוֹת ג . יח פסוק את ואת ואת את
41 אֶת־כָּל־הַמְּלָאכָה[b] אֲשֶׁר עָשָׂה לַמֶּלֶךְ[c] שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה׃ 41 עַמֻּדִים יא חס[36]
שְׁנַיִם וְגֻלֹּת הַכֹּתָרֹת אֲשֶׁר־עַל־רֹאשׁ הָעַמֻּדִים שְׁתָּיִם וְהַשְּׂבָכוֹת ז חס[28]
שְׁתַּיִם לְכַסּוֹת אֶת־שְׁתֵּי גֻּלּוֹת הַכֹּתָרֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ הָעַמּוּדִים׃ ב מל בסיפ[37]

[27] Mm 582. [28] Mp sub loco. [29] Mm 1911. [30] Mm 2441. [31] Mm 3845. [32] Mm 1883. [33] Mm 170. [34] Mm 1033. [35] Mm 1913. [36] Mm 558. [37] Mp contra textum, cf Mp sub loco.

30 [a–a] l frt ־בַּע ־תֶיהָ || [b] 𝔊 pl || **30** [c] – **32** [a] > 𝔊* || **31** [a] l ־הָ cf 𝔖 || [b–b] > 𝔖 || [c] prp לַכְּתֵפֹת || [d] exc numerus || [e] l frt c 2 Mss ־ֶיהָ || **32** [a] cf 30[c] || **33** [a] 𝔊𝔖𝔗 pl || [b] $𝔊^{L}$𝔖𝔙 pr cop || [c–c] 𝔊* *καὶ ἡ πραγματεία αὐτῶν* || **34** [a] = עַל, sic pc Mss || **35** [a] exc vb || [b] l קוֹמָתוֹ cf 𝔊*𝔖 || [c–c] dl? || [d] 𝔊𝔖 om cop || [e] > 𝔊* || **36** [a–a] var ad fin 35 || [b] > 𝔊 || [c] Q mlt Mss Vrs om cop, dl vel id vel [b] vel [a–a] || [d] 𝔊𝔖𝔙 pr cop || [e–e] inc; 𝔊 alit, 𝔖 om; cf 30bβ || **37** [a] pc Mss 𝔊𝔖𝔙 'וּמ || [b–b] > 𝔊* || [c] mlt Mss 𝔖𝔙 'וְק || **38** [a–a] > pc Mss 𝔊* || **39** [a] Ms Vrs ־ל || [b–b] $𝔊^{-L}$ *καὶ ἡ θάλασσα* || **40** [a] sic L, mlt Mss Edd ־רוֹת; l c mlt Mss 𝔊𝔖𝔙 הַסִּירוֹת || [b] 𝔊 pl || [c] nonn Mss 𝔖 'הַמּ.

ב וחד מן ד[38] זוגין 42 וְאֶת־הָרִמֹּנִים אַרְבַּע מֵאוֹת לִשְׁתֵּי הַשְּׂבָכוֹת שְׁנֵי־טוּרִים רִמֹּנִים 42
ב מל בסיפ[39] לַשְּׂבָכָה הָאֶחָת [a]לְכַסּוֹת אֶת־שְׁתֵּי גֻּלֹּת הַכֹּתָרֹת אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי[b]
ל חס הָעַמּוּדִים[a]׃ 43 וְאֶת־הַמְּכֹנוֹת עָשֶׂר וְאֶת־הַכִּיֹּרֹת עֲשָׂרָה עַל־הַמְּכֹנוֹת׃ 43
ה[40]. ב[41]. כו פסוק ואת ואת ואת ואת 44 וְאֶת־הַיָּם הָאֶחָד וְאֶת־הַבָּקָר שְׁנֵים־עָשָׂר תַּחַת הַיָּם׃ 45 וְאֶת־ 44 45
האלה ק הַסִּירוֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמִּזְרָקוֹת וְאֵת כָּל־הַכֵּלִים הָאֹהֶל[a] אֲשֶׁר
עָשָׂה חִירָם לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה[b] נְחֹשֶׁת מְמֹרָט[c]׃ 46 בְּכִכַּר 46
ב. ל. ב הַיַּרְדֵּן יְצָקָם הַמֶּלֶךְ[a] בְּמַעֲבֵה[b] הָאֲדָמָה בֵּין סֻכּוֹת וּבֵין צָרְתָן׃
ו[42]. ו 47 [b][a]וַיַּנַּח[c] שְׁלֹמֹה אֶת־כָּל־הַכֵּלִים[b] מֵרֹב מְאֹד מְאֹד לֹא נֶחְקַר מִשְׁקַל 47
הַנְּחֹשֶׁת׃ 48 וַיַּעַשׂ[a] שְׁלֹמֹה אֵת כָּל־הַכֵּלִים אֲשֶׁר[b] בֵּית[c] יְהוָה אֵת 48
ג. ו מִזְבַּח הַזָּהָב וְאֶת־הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר עָלָיו לֶחֶם הַפָּנִים זָהָב׃ 49 וְאֶת־ 49
ד חס[39]. ח הַמְּנֹרוֹת[a] חָמֵשׁ מִיָּמִין וְחָמֵשׁ מִשְּׂמֹאול לִפְנֵי הַדְּבִיר זָהָב סָגוּר וְהַפֶּרַח
ל חס בנביא[43]. כל מל וְהַנֵּרֹת וְהַמֶּלְקַחַיִם[b] זָהָב׃ 50 וְהַסִּפּוֹת וְהַמְזַמְּרוֹת וְהַמִּזְרָקוֹת וְהַכַּפּוֹת 50
ח. ל. ב בסיפ וְהַמַּחְתּוֹת זָהָב סָגוּר וְהַפֹּתוֹת לְדַלְתוֹת הַבַּיִת הַפְּנִימִי לְקֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים
ג לְדַלְתֵי[a] [b]הַבַּיִת לְהֵיכָל[b] זָהָב׃ פ 51 וַתִּשְׁלַם כָּל־הַמְּלָאכָה 51
ד. נא[44]. יח פסוק את את ואת ואת אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּלֶךְ[a] שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה וַיָּבֵא שְׁלֹמֹה אֶת־קָדְשֵׁי ׀ דָּוִד
ג[45] אָבִיו אֶת[b]־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַכֵּלִים נָתַן בְּאֹצְרוֹת בֵּית
יְהוָה׃ פ
יט פסוק בסיפ את את את. עה 8 1 [a]אָז יַקְהֵל שְׁלֹמֹה אֶת־[b]זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל [c]אֶת־כָּל־רָאשֵׁי הַמַּטּוֹת 8
נְשִׂיאֵי הָאָבוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה[c] יְרוּשָׁלִָם[d] לְהַעֲלוֹת
אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה מֵעִיר דָּוִד הִיא צִיּוֹן׃ 2 [a]וַיִּקָּהֲלוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ 2
ד שְׁלֹמֹה כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל[a] בְּיֶרַח הָאֵתָנִים [b]בֶּחָג הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי[b]׃

[38] Mm 3561. [39] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [40] Mm 1913. [41] Mm 1914. [42] Mm 2011. [43] Mm 882. [44] Mm 639. [45] Mm 3784.

42 [a–a] var ad 41 bβ—δ, dl? ‖ [b] nonn Mss 𝔖𝔙 ראשׁ ut 41, 𝔊 ἀμφοτέροις = שְׁנֵי ‖ 45 [a] K הָאֹהֶל? cf 𝔖; mlt Mss 𝔗 ut Q הָאֵלֶּה; > 𝔊𝔙 ‖ [b] 𝔊 + nonn vb ‖ [c] 𝔊 huc tr 47 ‖ 46 [a] > 𝔊*, dl? ‖ [b] pc Mss בי‑ cf 2 Ch 4,17 ‖ 47 [a] cf 45[c] ‖ [b–b] var ad 48 aαβ; cj bαβ c 45 cf 𝔊 ‖ [c] 𝔖 wʿbd cf 48 ‖ 48 [a] 𝔊[B] καὶ ἔλαβεν, 𝔊[rel] καὶ ἔδωκεν; l prb ויּנח ut 47 ‖ [b] 𝔊* + ἐποίησεν; dl? ‖ [c] = בְּבֵית, sic nonn Mss 𝔊𝔙 ‖ 49 [a] 𝔖(𝔙) + ddhbʾ = זָהָב ‖ [b] sic CL, mlt Mss Edd קַ‑׳ ‖ 50 [a] l prb וּלְ׳ cf 𝔖𝔙 ‖ [b–b] l ההיכל? cf 𝔊 ‖ 51 [a] > 𝔊*𝔙 ‖ [b] 2 Mss וְאֶת ‖ Cp 8,1 [a] 𝔊* pr nonn vb (cf 7,1[a] et 9,1.10) ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔖𝔗[Mss] 𝔙 + כָּל־ ‖ [c–c] > 𝔊*, gl? ‖ [d] 𝔊 ἐν Σιων ‖ 2 [a–a] > 𝔊*, gl? ‖ [b–b] > 𝔊*, add?

3 [a]וַיָּבֹאוּ כֹּל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל[a] וַיִּשְׂאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־הָאָרוֹן׃ 4 [a]וַיַּעֲלוּ מג
אֶת־אֲרוֹן יְהוָה[a] וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־כָּל־כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר בָּאֹהֶל ט פסוק בסיפ את ואת ואת[1]. כו[2]. ה. ג[3]
5 [a]וַיַּעֲלוּ אֹתָם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם[a]׃ 5 וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה[a] וְכָל־עֲדַת[b] יִשְׂרָאֵל כא[4]. ג[5]. יא
[b]הַנּוֹעָדִים עָלָיו אִתּוֹ[b] לִפְנֵי הָאָרוֹן מְזַבְּחִים צֹאן וּבָקָר [c]אֲשֶׁר לֹא־
6 יִסָּפְרוּ וְלֹא יִמָּנוּ מֵרֹב[c]׃ 6 וַיָּבִאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־[a]אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה[a] ב. לו ד מנה חס בסיפ
אֶל־מְקוֹמוֹ אֶל־דְּבִיר הַבַּיִת [b]אֶל־קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים[b] אֶל־תַּחַת כַּנְפֵי
7 הַכְּרוּבִים׃ 7 כִּי הַכְּרוּבִים פֹּרְשִׂים כְּנָפַיִם אֶל[a]־מְקוֹם הָאָרוֹן וַיָּסֹכּוּ[b] ל. ל וחס
8 הַכְּרֻבִים עַל־הָאָרוֹן וְעַל־בַּדָּיו מִלְמָעְלָה׃ 8 [a]וַיַּאֲרִכוּ הַבַּדִּים וַיֵּרָאוּ יב חס וכל אורית דכות[6]. ב. ד[7]
רָאשֵׁי הַבַּדִּים מִן־הַקֹּדֶשׁ עַל־פְּנֵי הַדְּבִיר וְלֹא יֵרָאוּ הַחוּצָה [a]וַיִּהְיוּ עה. ד[8]. ט[9]
9 שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה[a]׃ 9 אֵין בָּאָרוֹן רַק שְׁנֵי לֻחוֹת הָאֲבָנִים[a] אֲשֶׁר הִנִּחַ ד[10]. ל חס
שָׁם מֹשֶׁה בְּחֹרֵב אֲשֶׁר כָּרַת יְהוָה עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם מֵאֶרֶץ
10 מִצְרָיִם׃ 10 וַיְהִי בְּצֵאת הַכֹּהֲנִים מִן־הַקֹּדֶשׁ וְהֶעָנָן מָלֵא אֶת[a]־בֵּית
11 ס יְהוָה[a]׃ 11 וְלֹא־יָכְלוּ הַכֹּהֲנִים לַעֲמֹד לְשָׁרֵת מִפְּנֵי הֶעָנָן כִּי־מָלֵא
כְבוֹד־יְהוָה אֶת[a]־בֵּית יְהוָה[a]׃ פ
12 [a]אָז אָמַר שְׁלֹמֹה
יְהוָה[b] אָמַר לִשְׁכֹּן בָּעֲרָפֶל׃
13 [a]בָּנֹה בָנִיתִי[a] בֵּית זְבֻל לָךְ מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ עוֹלָמִים[b]׃ ל וכת ה. ו בסיפ. ג[11]
14 וַיַּסֵּב הַמֶּלֶךְ אֶת־פָּנָיו וַיְבָרֶךְ אֵת כָּל־קְהַל[a] יִשְׂרָאֵל וְכָל־ ג
15 קְהַל יִשְׂרָאֵל עֹמֵד׃ 15 וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר דִּבֶּר
16 בְּפִיו אֵת[a] דָּוִד אָבִי וּבְיָדוֹ[b] מִלֵּא לֵאמֹר׃ 16 מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי
אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לֹא־בָחַרְתִּי בְעִיר [a]מִכֹּל שִׁבְטֵי[a] כו פסוק את את ומילה חדה ביניה יט מנה בנביא. ו
יִשְׂרָאֵל לִבְנוֹת בַּיִת לִהְיוֹת שְׁמִי שָׁם[b] וָאֶבְחַר בְּדָוִד לִהְיוֹת עַל־עַמִּי

Cp 8 [1]Mp sub loco. [2]Mm 1553. [3]Mm 113. [4]Mm 4144. [5]Mm 1915. [6]Mm 543. [7]Mm 3223. [8]Mm 1916. [9]Mm 290. [10]Mm 1101. [11]Mm 1917.

3 [a–a] > 𝔊*, gl? ‖ **4** [a–a] > 𝔊*, gl? ‖ **5** [a] > 𝔊*, gl? ‖ [b–b] > 𝔊*, gl? ‖ [c–c] 𝔊* *ἀναρίθμητα* = אֵין מִסְפָּר? ‖ **6** [a–a] 𝔊 *τὴν κιβωτόν* cf 5.7, 1 הָאָ׳? ‖ [b–b] add? ‖ **7** [a] = עַל, sic 𝔊 et 2 Ch 5,8 ‖ [b] 𝔊 ut 2 Ch וַיְכַסּוּ ‖ **8** [a–a] > 𝔊*, frt tr post 9 ‖ **9** [a] 𝔊 + *πλάκες τῆς διαθήκης* = לֻחוֹת הַבְּרִית, quod frt tr post 9a ‖ **10** [a–a] 𝔊* *τὸν οἶκον* = הבית ut 6 ‖ **11** [a–a] cf 10[a–a] ‖ **12** [a] 𝔊* tr 12.13 post 53 ‖ [b] 𝔊* pr *Ἥλιον ἐγνώρισεν* ($𝔊^{L}$ *ἔστησεν*) *ἐν οὐρανῷ*, pr prb שֶׁמֶשׁ הֵכִין בַּשָּׁמַיִם ‖ **13** [a–a] 𝔊* *οἰκοδόμησον οἶκόν μου* ‖ [b] frt ins הֲלֹא הִיא כְתוּבָה בְּסֵפֶר הַשִּׁיר (prp הַיָּשָׁר) cf 𝔊 ‖ **14** [a] > 𝔊 ‖ **15** [a] pc Mss 𝔊𝔙 אֶל ‖ [b] 𝔊𝔖𝔙 pl ‖ **16** [a–a] 𝔊 ($𝔊^{L}$ + *σκηνήν*) *ἐν ἑνὶ σκήπτρῳ* ‖ [b] prb ins eadem vb ut 2 Ch 6,5b.6a (homtel) cf 𝔊*.

17 יִשְׂרָאֵל׃ 17 וַיְהִי עִם־לְבַב דָּוִד אָבִי לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי | ל
18 יִשְׂרָאֵל׃ 18 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־דָּוִד אָבִי יַעַן אֲשֶׁר הָיָה עִם־לְבָבְךָ
19 לִבְנוֹת בַּיִת לִשְׁמִי הֱטִיבֹתָ כִּי הָיָה עִם־לְבָבֶךָ׃ 19 רַק אַתָּה לֹא | ג ב חס וחד מל[12]
תִבְנֶה הַבָּיִת כִּי אִם־בִּנְךָ הַיֹּצֵא מֵחֲלָצֶיךָ הוּא־יִבְנֶה הַבַּיִת לִשְׁמִי׃ | ל
20 20 וַיָּקֶם יְהוָה אֶת־דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֵּר וָאָקֻם[a] תַּחַת דָּוִד אָבִי וָאֵשֵׁב[b] | כ[13] . ב חס . ה[14]
עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה וָאֶבְנֶה הַבַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי | ב
21 יִשְׂרָאֵל׃ 21 וָאָשִׂם שָׁם מָקוֹם לָאָרוֹן אֲשֶׁר־שָׁם בְּרִית יְהוָה אֲשֶׁר | ט[15] ה[16] מנה חס
22 כָּרַת עִם־אֲבֹתֵינוּ בְּהוֹצִיאוֹ אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ ס 22 וַיַּעֲמֹד | ב ומל[17]
שְׁלֹמֹה לִפְנֵי מִזְבַּח יְהוָה נֶגֶד כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו הַשָּׁמָיִם׃
23 23 וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֵין־כָּמוֹךָ אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל | צא יט מנה ר״פ
וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת שֹׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד לַעֲבָדֶיךָ[a] הַהֹלְכִים[a] לְפָנֶיךָ | ג[18]
24 בְּכָל־לִבָּם[b]׃ 24 אֲשֶׁר שָׁמַרְתָּ לְעַבְדְּךָ דָּוִד אָבִי [a]אֵת אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ
25 לוֹ[a] וַתְּדַבֵּר בְּפִיךָ וּבְיָדְךָ[b] מִלֵּאתָ כַּיּוֹם הַזֶּה׃ 25 וְעַתָּה יְהוָה ׀ אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל שְׁמֹר לְעַבְדְּךָ דָוִד אָבִי אֵת אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לּוֹ לֵאמֹר לֹא־
יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ מִלְּפָנַי יֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל רַק אִם־יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ | יב
26 אֶת־דַּרְכָּם לָלֶכֶת לְפָנַי כַּאֲשֶׁר הָלַכְתָּ לְפָנָי׃ 26 וְעַתָּה[a] אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל | ל . כה[19]
27 יֵאָמֶן נָא דְּבָרְיךָ[b] [c]אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְעַבְדְּךָ דָּוִד[c] אָבִי׃ 27 כִּי | חד מן ה[20] יתיר י בליש | דברך ק
הַאֻמְנָם יֵשֵׁב אֱלֹהִים[a] עַל־הָאָרֶץ הִנֵּה הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם לֹא | ד . ב . ל
28 יְכַלְכְּלוּךָ אַף כִּי־הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִיתִי׃ 28 וּפָנִיתָ [a]אֶל־תְּפִלַּת | ב . ו בסיפ
עַבְדְּךָ וְאֶל־תְּחִנָּתוֹ[a] יְהוָה אֱלֹהָי לִשְׁמֹעַ אֶל־הָרִנָּה [b]וְאֶל־הַתְּפִלָּה[b]
29 אֲשֶׁר עַבְדְּךָ מִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ הַיּוֹם׃ 29 לִהְיוֹת עֵינֶךָ פְתֻחוֹת אֶל־ | טו ו[21] מנה חס . ב חס בסיפ
הַבַּיִת הַזֶּה [a]לַיְלָה וָיוֹם[a] אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַרְתָּ יִהְיֶה שְׁמִי שָׁם | ג[22]
30 לִשְׁמֹעַ אֶל־הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר יִתְפַּלֵּל עַבְדְּךָ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ 30 וְשָׁמַעְתָּ
אֶל־תְּחִנַּת[a] עַבְדְּךָ וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִתְפַּלְלוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה

[12] Mm 2103. [13] Mm 1991. [14] Mm 2778. [15] Mm 1918. [16] Mm 2528. [17] Mm 1919. [18] Mm 1920. [19] Mm 2364. [20] Mm 1921. [21] Mm 1145. [22] Mm 1922.

20 [a] 𝔊[L] *καὶ ἀνέστησέν με* = וַיְקִימֵנִי ‖ [b] 𝔊[L] *ἐκάθισέν με* = וַיּוֹשִׁיבֵנִי ‖ **23** [a] 𝔊 sg ‖ [b] 𝔊 suff sg ‖ **24** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊𝔖𝔙 pl ‖ **26** [a] ins c mlt Mss 𝔊𝔖𝔗[f Ms]𝔙[Mss] et 2 Ch 6,16 יהוה ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔖 et 2 Ch ut Q דְּבָרְךָ, sic l ‖ [c–c] 𝔊* *τῷ Δαυιδ* ‖ **27** [a] 𝔊 + *μετὰ ἀνθρώπων* cf 2 Ch 6,18 ‖ **28** [a–a] 𝔊* *ἐπὶ τὴν δέησίν μου* ‖ [b–b] > 𝔊[B min] ‖ **29** [a–a] 𝔊*𝔖 et 2 Ch 6,20 invers ‖ **30** [a] mlt Mss תְּפִלַּת.

וְאַתָּה תִּשְׁמַע אֶל־מְקוֹם שִׁבְתְּךָ אֶל־הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַעְתָּ וְסָלָחְתָּ׃ ה̇[23]
31 31 אֵת אֲשֶׁר יֶחֱטָא אִישׁ לְרֵעֵהוּ וְנָשָׁא־בוֹ אָלָה לְהַאֲלֹתוֹ וּבָא אָלָה ב̇. ב̇ וחס
32 לִפְנֵי מִזְבַּחֲךָ בַּבַּיִת הַזֶּה׃ 32 וְאַתָּה ׀ תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וְעָשִׂיתָ וְשָׁפַטְתָּ כן בעינ̇[24]
אֶת־עֲבָדֶיךָ לְהַרְשִׁיעַ רָשָׁע לָתֵת דַּרְכּוֹ בְּרֹאשׁוֹ וּלְהַצְדִּיק צַדִּיק יד̇. ב̇
33 לָתֶת לוֹ כְּצִדְקָתוֹ׃ ס 33 בְּהִנָּגֵף עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי אוֹיֵב אֲשֶׁר ל̇
יֶחֶטְאוּ־לָךְ וְשָׁבוּ אֵלֶיךָ וְהוֹדוּ אֶת־שְׁמֶךָ וְהִתְפַּלְלוּ וְהִתְחַנְּנוּ אֵלֶיךָ
34 בַּבַּיִת הַזֶּה׃ 34 וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וְסָלַחְתָּ לְחַטַּאת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל יא̇ ר״פ ז̇ מנה בנביא. ל̇
35 וַהֲשֵׁבֹתָם אֶל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּ לַאֲבוֹתָם׃ ס 35 בְּהֵעָצֵר ב̇ חד חס וחד מל. ו̇[25]. כט̇ חס[26]. ל̇[27]
שָׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר כִּי יֶחֶטְאוּ־לָךְ וְהִתְפַּלְלוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה
36 וְהוֹדוּ אֶת־שְׁמֶךָ וּמֵחַטָּאתָם יְשׁוּבוּן כִּי תַעֲנֵם׃ 36 וְאַתָּה ׀ תִּשְׁמַע ל̇. ל̇[28]
הַשָּׁמַיִם וְסָלַחְתָּ לְחַטַּאת עֲבָדֶיךָ וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל כִּי תוֹרֵם אֶת־הַדֶּרֶךְ ו̇
הַטּוֹבָה אֲשֶׁר יֵלְכוּ־בָהּ וְנָתַתָּה מָטָר עַל־אַרְצְךָ אֲשֶׁר־נָתַתָּה לְעַמְּךָ
37 לְנַחֲלָה׃ ס 37 רָעָב כִּי־יִהְיֶה בָאָרֶץ דֶּבֶר כִּי־יִהְיֶה שִׁדָּפוֹן ה̇[29]. ג̇ פסוק כי כי כי כי
יֵרָקוֹן אַרְבֶּה חָסִיל כִּי יִהְיֶה כִּי יָצַר־לוֹ אֹיְבוֹ בְּאֶרֶץ שְׁעָרָיו כָּל־ ל̇. ל̇. ד̇. ל̇ מ̇כ̇ם̇ סימן[30]
38 נֶגַע כָּל־מַחֲלָה׃ 38 כָּל־תְּפִלָּה כָל־תְּחִנָּה אֲשֶׁר תִהְיֶה לְכָל־הָאָדָם י̇ פסוק כל כל ומילה חדה ביניה[31]. י̇ פסוק לכל לכל
לְכֹל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יֵדְעוּן אִישׁ נֶגַע לְבָבוֹ וּפָרַשׂ כַּפָּיו אֶל־ ד̇[32]
39 הַבַּיִת הַזֶּה׃ 39 וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מְכוֹן שִׁבְתֶּךָ וְסָלַחְתָּ וְעָשִׂיתָ ו̇ פסוק ואתה אתה[33]. ד̇
וְנָתַתָּ לָאִישׁ כְּכָל־דְּרָכָיו אֲשֶׁר תֵּדַע אֶת־לְבָבוֹ כִּי־אַתָּה יָדַעְתָּ כט̇ חס[26]. לב̇[34]
40 לְבַדְּךָ אֶת־לְבַב כָּל־בְּנֵי הָאָדָם׃ 40 לְמַעַן יִרָאוּךָ כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר־ ו̇ וכל קהלת דכות. ד̇[35]
41 הֵם חַיִּים עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לַאֲבֹתֵינוּ׃ 41 וְגַם אֶל־ ג̇[36]
הַנָּכְרִי אֲשֶׁר לֹא־מֵעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל הוּא וּבָא מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה לְמַעַן ב̇ ובטע. ב̇ בטע[37]
42 שְׁמֶךָ׃ 42 כִּי יִשְׁמְעוּן אֶת־שִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְאֶת־יָדְךָ הַחֲזָקָה וּזְרֹעֲךָ ה̇[38]. ב̇[39]. ה̇ חס[40]

[23] Mm 1923. [24] Mm 4165. [25] Mm 24. [26] Mm 657. [27] וחד בהצר השמים 2 Ch 6,26. [28] Mm 2398. [29] Mm 943. [30] Mm 4166. [31] Mm 3316. [32] Mm 1252. [33] Okhl 297. [34] Mm 319. [35] Mm 1924. [36] Mm 1925. [37] Mm 2083. [38] Mm 1060. [39] Mm 1926. [40] Mm 1927.

30 [b] 𝔖 ut 2 Ch (ן)מִ, 𝔊(𝔙) *ἐν* ‖ [c] 𝔊 *καὶ ποιήσεις*; > 𝔖 ‖ **31** [a–a] 𝔖𝔙 ut 2 Ch 6,22 אִם ‖ [b] nonn Mss Edd וְנָשָׂא ‖ [c] 𝔊𝔖𝔗^Mss pr cop; prp בְּאָלָה ‖ **32** [a] Ms 𝔊𝔖𝔗 pr מִן, it in 34. 36.39.43.45.49 ‖ [b–b] 𝔊 *τὸν λαόν σου Ισραηλ* ‖ **33** [a] pc Mss et 2 Ch 6,24 כִּי ‖ [b] > 𝔊* ‖ **35** [a] l prb תְּעַנֵּם cf 𝔊 ‖ **36** [a] l c pc Mss 𝔊 עַבְדְּךָ? ‖ [b] 𝔊*𝔖𝔙^Mss om suff ‖ **37** [a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊(𝔖) *ἐν μιᾷ*, l בְּאַחַד? ‖ [c] nonn Mss 𝔖𝔗 וְכָל ‖ **38** [a] pc Mss 𝔊^44.106 𝔖 𝔗^Ms 𝔙 וְכָל ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **39** [a] 𝔊(𝔖𝔗) pr *ἐξ* = מִמְּ׳, it in 43.49 ‖ [b] 𝔊*𝔖 om כל ‖ **41** [a] > 𝔊*.

ל.ל הַנְּטוּיָה וּבָא וְהִתְפַּלֵּל אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה׃ 43 אַתָּה[a] תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם 43
ד[41]. ל[42] מְכוֹן שִׁבְתֶּךָ וְעָשִׂיתָ כְּכֹל אֲשֶׁר־יִקְרָא אֵלֶיךָ הַנָּכְרִי לְמַעַן יֵדְעוּן כָּל־
ה[43] עַמֵּי הָאָרֶץ אֶת־שְׁמֶךָ לְיִרְאָה אֹתְךָ כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְלָדַעַת כִּי־שִׁמְךָ
ו בסיפ[41] נִקְרָא עַל־הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִיתִי׃ 44 כִּי־יֵצֵא עַמְּךָ לַמִּלְחָמָה 44
ד עַל־אֹיְבוֹ[a] בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תִּשְׁלָחֵם וְהִתְפַּלְלוּ [b]אֶל־[c]יְהוָה[b] דֶּרֶךְ הָעִיר
ו בסיפ ל̇ מנה חס. כן בעינ[44] אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בָּהּ וְהַבַּיִת אֲשֶׁר־בָּנִתִי לִשְׁמֶךָ׃ 45 וְשָׁמַעְתָּ הַשָּׁמַיִם 45
אֶת־תְּפִלָּתָם וְאֶת־תְּחִנָּתָם וְעָשִׂיתָ מִשְׁפָּטָם׃ 46 כִּי יֶחֶטְאוּ־לָךְ 46
ב.ו[45] כִּי אֵין אָדָם אֲשֶׁר לֹא־יֶחֱטָא וְאָנַפְתָּ בָם וּנְתַתָּם לִפְנֵי אוֹיֵב וְשָׁבוּם
ה[46]. ב[41]. ג[47]. ל שֹׁבֵיהֶם אֶל־אֶרֶץ הָאוֹיֵב[a] רְחוֹקָה אוֹ קְרוֹבָה׃ 47 וְהֵשִׁיבוּ אֶל־לִבָּם 47
ה[48] בָּאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבּוּ־שָׁם וְשָׁבוּ ׀ וְהִתְחַנְּנוּ אֵלֶיךָ בְּאֶרֶץ שֹׁבֵיהֶם[a] לֵאמֹר
ל[49] חָטָאנוּ וְהֶעֱוִינוּ[b] רָשָׁעְנוּ[c]׃ 48 וְשָׁבוּ אֵלֶיךָ בְּכָל־לְבָבָם וּבְכָל־נַפְשָׁם 48
ד בטע מלרע[50]. ב בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיהֶם אֲשֶׁר־שָׁבוּ[a] אֹתָם וְהִתְפַּלְלוּ אֵלֶיךָ דֶּרֶךְ אַרְצָם אֲשֶׁר
בניתי חד מן ו בסיפ ק נָתַתָּה לַאֲבוֹתָם הָעִיר[b] אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ וְהַבַּיִת אֲשֶׁר־בָּנִית[c] לִשְׁמֶךָ׃
ד 49 וְשָׁמַעְתָּ הַשָּׁמַיִם מְכוֹן שִׁבְתְּךָ [a]אֶת־תְּפִלָּתָם וְאֶת־תְּחִנָּתָם וְעָשִׂיתָ 49
מִשְׁפָּטָם[a]׃ 50 וְסָלַחְתָּ לְעַמְּךָ[a] אֲשֶׁר חָטְאוּ־לָךְ וּלְכָל־פִּשְׁעֵיהֶם אֲשֶׁר 50
ו[45] פָּשְׁעוּ־בָךְ וּנְתַתָּם לְרַחֲמִים לִפְנֵי שֹׁבֵיהֶם וְרִחֲמוּם׃ 51 כִּי־ 51
עַמְּךָ וְנַחֲלָתְךָ הֵם אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מִמִּצְרַיִם מִתּוֹךְ כּוּר הַבַּרְזֶל׃
ב חס בסיפ 52 לִהְיוֹת[a] עֵינֶיךָ[b] פְתֻחוֹת אֶל־תְּחִנַּת עַבְדְּךָ וְאֶל־תְּחִנַּת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל 52
ל. ל. ה[51] לִשְׁמֹעַ אֲלֵיהֶם בְּכֹל קָרְאָם אֵלֶיךָ׃ 53 כִּי־אַתָּה הִבְדַּלְתָּם לְךָ לְנַחֲלָה 53
ז[52] וכל אתנח וס״פ דכות ב מ א. ב מִכֹּל עַמֵּי הָאָרֶץ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ בְּיַד ׀ מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת־
אֲבֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם אֲדֹנָי יְהוִה׃ פ 54 וַיְהִי ׀ כְּכַלּוֹת שְׁלֹמֹה 54
לְהִתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה אֵת כָּל־הַתְּפִלָּה וְהַתְּחִנָּה הַזֹּאת קָם[a] מִלִּפְנֵי
ל[41]. ל וכת כן מִזְבַּח יְהוָה מִכְּרֹעַ עַל־בִּרְכָּיו וְכַפָּיו פְּרֻשׂוֹת הַשָּׁמָיִם׃ 55 וַיַּעֲמֹד 55

[41] Mp sub loco. [42] Mm 1252. [43] Mm 1722. [44] Mm 4165. [45] Mm 2611. [46] Mm 2542. [47] Mm 2591. [48] Mm 4167. [49] Mm 1928. [50] Mm 1929. [51] Mm 943. [52] Mm 1660.

43 [a] l c mlt Mss 𝔊𝔖 et 2 Ch 6,33 'וְאַ ‖ 44 [a] l c 2 Mss Vrs et 2 Ch 6,34 אֹיְבָיו ‖ [b–b] l frt c 2 Ch אֵלֶיךָ cf 𝔙 ‖ [c] 𝔊 *ἐν ὀνόματι* = בְּשֵׁם ‖ 46 [a] > 𝔊* ‖ 47 [a] l frt c 2 Ch 6,37 שִׁבְיָם cf 𝔊𝔙 ‖ [b] 2 Mss 𝔊𝔗[f]𝔙 et 2 Ch 'ה ‖ [c] pc Mss 𝔖 'וְהִרְ ‖ 48 [a] 𝔊 *μετήγαγες* = שָׁבִיתָ ‖ [b] l frt c mlt Mss 𝔊*𝔙 et 2 Ch 6,38 'וְה ‖ [c] mlt Mss Vrs ut Q תִי–, sic l; K תָ– ‖ 49 [a–a] > 𝔊* ‖ 50 [a] 𝔊 *ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν* cf 36 ‖ 52 [a] 𝔊(𝔖) *καὶ ἔστωσαν* = וְיִהְיוּ cf 2 Ch 6,40 ‖ [b] 𝔊 ut 2 Ch + וְאָזְנֶיךָ ‖ 54 [a] 𝔊 *καὶ ἀνέστη*, prp וַיָּקָם.

56 וַיְבָ֕רֶךְ אֵ֖ת כָּל־קְהַ֣ל יִשְׂרָאֵ֑ל ק֥וֹל גָּד֖וֹל לֵאמֹֽר׃ 56 בָּר֣וּךְ יְהוָ֗ה
אֲשֶׁ֨ר נָתַ֤ן מְנוּחָה֙ לְעַמּ֣וֹ יִשְׂרָאֵ֔ל כְּכֹ֖ל אֲשֶׁ֣ר דִּבֵּ֑ר לֹֽא[a]־נָפַ֞ל דָּבָ֣ר אֶחָ֗ד
57 מִכֹּל֙ דְּבָר֣וֹ הַטּ֔וֹב אֲשֶׁ֣ר דִּבֶּ֔ר[b] בְּיַ֖ד מֹשֶׁ֥ה עַבְדּֽוֹ׃ 57 יְהִ֨י יְהוָ֤ה אֱלֹהֵ֙ינוּ֙ ל
ס ח עִמָּ֔נוּ כַּאֲשֶׁ֥ר הָיָ֖ה עִם־אֲבֹתֵ֑ינוּ אַל־יַעַזְבֵ֖נוּ וְאַל־יִטְּשֵֽׁנוּ׃ 58 לְהַטּ֥וֹת
לְבָבֵ֖נוּ[a] אֵלָ֑יו לָלֶ֣כֶת בְּכָל־דְּרָכָ֗יו וְלִשְׁמֹ֨ר מִצְוֺתָ֤יו וְחֻקָּיו֙ וּמִשְׁפָּטָ֔יו[b] ד וחס[53]. ד[54]. ו פסוק מן ג מילין מתחלפ צקפ סימן[55]
59 אֲשֶׁ֥ר צִוָּ֖ה אֶת־אֲבֹתֵֽינוּ׃ 59 וְיִֽהְי֨וּ [a]דְבָרַ֜י אֵ֗לֶּה[a] אֲשֶׁ֤ר הִתְחַנַּ֙נְתִּי֙ לִפְנֵ֣י לא רפי[56]
יְהוָ֔ה קְרֹבִ֛ים אֶל־יְהוָ֥ה אֱלֹהֵ֖ינוּ יוֹמָ֣ם וָלָ֑יְלָה לַעֲשׂ֣וֹת׀ מִשְׁפַּ֣ט עַבְדּ֗וֹ[b]
60 וּמִשְׁפַּ֛ט עַמּ֥וֹ[c] יִשְׂרָאֵ֖ל דְּבַר־י֥וֹם בְּיוֹמֽוֹ׃ 60 לְמַ֗עַן דַּ֚עַת כָּל־עַמֵּ֣י
61 הָאָ֔רֶץ כִּ֥י יְהוָ֖ה ה֣וּא הָאֱלֹהִ֑ים אֵ֖ין[a] עֽוֹד׃ 61 וְהָיָ֤ה לְבַבְכֶם[a]֙ שָׁלֵ֔ם
עִ֖ם יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֑ינוּ לָלֶ֧כֶת בְּחֻקָּ֛יו וְלִשְׁמֹ֥ר מִצְוֺתָ֖יו כַּיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃
62 וְהַמֶּ֕לֶךְ וְכָל־[a]יִשְׂרָאֵ֖ל עִמּ֑וֹ[a] זֹבְחִ֥ים זֶ֖בַח לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃ 63 וַיִּזְבַּ֣ח ל ה וכל ר״פ דכות . ב
שְׁלֹמֹ֗ה אֵ֣ת זֶ֣בַח הַשְּׁלָמִים֮ [a]אֲשֶׁ֣ר זָבַ֣ח[a] לַיהוָה֒ בָּקָ֗ר עֶשְׂרִ֤ים וּשְׁנַ֙יִם֙
אֶ֔לֶף וְצֹ֕אן מֵאָ֥ה וְעֶשְׂרִ֖ים אָ֑לֶף וַֽיַּחְנְכוּ֙ אֶת־בֵּ֣ית יְהוָ֔ה הַמֶּ֖לֶךְ וְכָל־ ב. ו[57]
64 בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 64 בַּיּ֣וֹם הַה֗וּא קִדַּ֨שׁ הַמֶּ֜לֶךְ אֶת־תּ֣וֹךְ הֶחָצֵ֗ר אֲשֶׁר֙ לִפְנֵ֣י ב. ב
בֵית־יְהוָ֔ה כִּי־עָ֣שָׂה שָׁ֗ם אֶת־הָעֹלָה֙ וְאֶת־הַמִּנְחָ֔ה[a] וְאֵ֖ת חֶלְבֵ֣י הַשְּׁלָמִ֑ים ח[58]
כִּֽי־מִזְבַּ֤ח הַנְּחֹ֙שֶׁת֙ אֲשֶׁ֣ר לִפְנֵ֣י יְהוָ֔ה קָטֹ֗ן מֵֽהָכִיל֙ אֶת־הָעֹלָ֣ה וְאֶת־ ח[58]
65 הַמִּנְחָ֔ה[a] וְאֵ֖ת חֶלְבֵ֥י הַשְּׁלָמִֽים׃ 65 וַיַּ֣עַשׂ שְׁלֹמֹ֣ה בָֽעֵת[a]־הַהִ֣יא ׀
אֶת־הֶחָ֡ג וְכָל־יִשְׂרָאֵ֣ל עִמּוֹ֩ קָהָ֨ל גָּד֜וֹל מִלְּב֥וֹא חֲמָ֣ת ׀ עַד־נַ֣חַל מִצְרַ֗יִם לה וכל ר״פ דכות
לִפְנֵי֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֔ינוּ[b] שִׁבְעַ֥ת יָמִ֖ים [c]וְשִׁבְעַ֣ת יָמִ֑ים אַרְבָּעָ֥ה עָשָׂ֖ר יֽוֹם[c]׃ ל
66 בַּיּ֤וֹם[a] הַשְּׁמִינִי֙ שִׁלַּ֣ח אֶת־הָעָ֔ם [b]וַֽיְבָרְכ֖וּ אֶת־הַמֶּ֑לֶךְ[b] וַיֵּלְכ֣וּ ג ר״פ[59]
לְאָהֳלֵיהֶ֗ם שְׂמֵחִים֙ וְט֣וֹבֵי לֵ֔ב עַ֣ל כָּל־[c]הַטּוֹבָ֗ה אֲשֶׁ֨ר עָשָׂ֤ה יְהוָה֙ ד. ג[60]
לְדָוִ֣ד עַבְדּ֔וֹ וּלְיִשְׂרָאֵ֖ל עַמּֽוֹ׃ ו[61]

[53] Mm 1051. [54] Mm 1108. [55] Okhl 276 et cf Mp sub loco. [56] Mm 417. [57] Mm 1436. [58] Mm 1930. [59] Mm 1006. [60] Mm 4169. [61] Mm 967.

56 [a] pc Mss וְלֹא ‖ [b] pc Mss 𝔖 + יהוה ‖ **58** [a] mlt Mss 𝔊𝔙 —בינו ‖ [b] > 𝔊* ‖ **59** [a–a] 𝔊*(𝔖) *οἱ λόγοι οὗτοι* = הַדְּבָרִים הָא׳ ‖ [b] 𝔊 suff 2sg ‖ [c] 𝔊𝔗[f] suff 2sg ‖ **60** [a] mlt Mss 𝔊𝔖𝔙 וְאֵין ‖ **61** [a] 𝔊𝔙 suff 1 pl ‖ **62** [a–a] Ms הָעָם ׳י cf 2 Ch 7,4, 𝔊* *οἱ υἱοὶ Ισραηλ* ‖ **63** [a–a] > 𝔖 cf 2 Ch 7,5, dl? ‖ **64** [a] 𝔊 pl ‖ **65** [a] Ms 𝔊𝔖 בַּיּוֹם ‖ [b] ins frt בַּבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה אֹכֵל וְשֹׁתֶה וְשָׂמֵחַ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ cf 𝔊* (homtel) ‖ [c–c] > 𝔊*, gl? sed cf Jos Ant VIII 123 ‖ **66** [a] 𝔊𝔖𝔙 pr cop, 1 וּבַ׳ ‖ [b–b] 𝔊* *καὶ εὐλόγησεν αὐτόν* = וַיְבָרְכֵהוּ ‖ [c] > 𝔊*.

9 **9** 1 וַיְהִי כְּכַלּוֹת שְׁלֹמֹה לִבְנוֹת אֶת־בֵּית־יְהוָה וְאֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ
2 וְאֵת כָּל־חֵשֶׁק שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר חָפֵץ[a] לַעֲשׂוֹת׃ פ 2 וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־
3 שְׁלֹמֹה שֵׁנִית כַּאֲשֶׁר נִרְאָה אֵלָיו[a] בְּגִבְעוֹן׃ 3 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו שָׁמַעְתִּי
אֶת־תְּפִלָּתְךָ וְאֶת־תְּחִנָּתְךָ אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתָּה לְפָנַי הִקְדַּשְׁתִּי אֶת־הַבַּיִת
הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִתָה לָשׂוּם־שְׁמִי שָׁם עַד־עוֹלָם וְהָיוּ עֵינַי וְלִבִּי שָׁם כָּל־
4 הַיָּמִים׃ 4 וְאַתָּה אִם־תֵּלֵךְ לְפָנַי כַּאֲשֶׁר הָלַךְ דָּוִד אָבִיךָ בְּתָם־לֵבָב
5 וּבְיֹשֶׁר לַעֲשׂוֹת[a] כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ חֻקַּי[b] וּמִשְׁפָּטַי תִּשְׁמֹר׃ 5 וַהֲקִמֹתִי
אֶת־כִּסֵּא מַמְלַכְתְּךָ עַל־יִשְׂרָאֵל לְעֹלָם כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עַל[a]־דָּוִד
6 אָבִיךָ לֵאמֹר לֹא־יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ [b]מֵעַל כִּסֵּא[b] יִשְׂרָאֵל׃ 6 אִם[a]־שׁוֹב
תְּשֻׁבוּן אַתֶּם וּבְנֵיכֶם מֵאַחֲרַי וְלֹא תִשְׁמְרוּ מִצְוֹתַי חֻקֹּתַי[b] אֲשֶׁר נָתַתִּי[c]
לִפְנֵיכֶם וַהֲלַכְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם׃
7 7 וְהִכְרַתִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם וְאֶת־
הַבַּיִת[a] אֲשֶׁר הִקְדַּשְׁתִּי לִשְׁמִי אֲשַׁלַּח[b] מֵעַל פָּנָי וְהָיָה יִשְׂרָאֵל לְמָשָׁל[c]
8 וְלִשְׁנִינָה בְּכָל־הָעַמִּים׃ 8 וְהַבַּיִת הַזֶּה יִהְיֶה עֶלְיוֹן[a] כָּל־עֹבֵר עָלָיו
יִשֹּׁם וְשָׁרָק[b] וְאָמְרוּ עַל־מֶה עָשָׂה יְהוָה כָּכָה לָאָרֶץ הַזֹּאת וְלַבַּיִת
9 הַזֶּה׃ 9 וְאָמְרוּ עַל אֲשֶׁר עָזְבוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם אֲשֶׁר הוֹצִיא אֶת־
אֲבֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיַּחֲזִקוּ בֵּאלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲוֻ[a] לָהֶם וַיַּעַבְדֻם
עַל־כֵּן הֵבִיא יְהוָה עֲלֵיהֶם אֵת כָּל[b]־הָרָעָה הַזֹּאת׃[c] פ
10 10 [a]וַיְהִי מִקְצֵה[a] עֶשְׂרִים שָׁנָה אֲשֶׁר־בָּנָה שְׁלֹמֹה אֶת־שְׁנֵי הַבָּתִּים
11 אֶת־בֵּית יְהוָה וְאֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ׃ 11 חִירָם מֶלֶךְ־צֹר נִשָּׂא אֶת־שְׁלֹמֹה
בַּעֲצֵי אֲרָזִים וּבַעֲצֵי בְרוֹשִׁים וּבַזָּהָב לְכָל[a]־חֶפְצוֹ אָז יִתֵּן הַמֶּלֶךְ
12 שְׁלֹמֹה[b] לְחִירָם עֶשְׂרִים עִיר בְּאֶרֶץ הַגָּלִיל׃ 12 וַיֵּצֵא חִירָם מִצֹּר[a]
13 לִרְאוֹת אֶת־הֶעָרִים אֲשֶׁר נָתַן־לוֹ שְׁלֹמֹה וְלֹא יָשְׁרוּ בְּעֵינָיו׃ 13 וַיֹּאמֶר

Cp 9 [1]Mm 1227. [2]Mm 1931. [3]Mm 1713. [4]Mp sub loco. [5]Mm 1932. [6]Mm 1933. [7]Mm 25. [8]Mm 1934. [9]Mm 2148. [10]Mm 1902. [11]Mp sub loco. [12]Mm 748. [13]Mm 425. [14]Mm 3967. [15]Mm 1973. [16]Mm 2483. [17]Mm 1711.

Cp 9,1 [a] prp חֵשֶׁק cf 𝔖𝔗 et 19 ‖ **2** [a] > 2 Mss 𝔊* ‖ **4** [a] Ms 𝔊 'וְלִ ‖ [b] l frt c Ms 𝔊𝔖 'וְחֻ ‖ **5** [a] = אֶל, sic mlt Mss Vrs ‖ [b–b] 𝔊 *ἡγούμενος ἐν* = מוֹשֵׁל בְּ ‖ **6** [a] l c 2 Mss 𝔊𝔖𝔙 וְאִם ‖ [b] l c nonn Mss Vrs 'וְחֻ ‖ [c] 𝔊 *ἔδωκεν Μωυσῆς* ‖ **7** [a] Ms 𝔊 + הַזֶּה ‖ [b] l c 2 Ch 7,20 et Vrs אַשְׁלִיךְ? ‖ [c] 𝔊 *εἰς ἀφανισμόν* = לְשַׁמָּה? ‖ **8** [a] l לְעִיִּין cf 𝔏𝔖𝔗 ‖ [b] pc Mss וְיִשְׁרֹק ‖ **9** [a] nonn Mss ut Q –וּ ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c] 𝔊 huc tr 24a ‖ **10** [a–a] > 𝔊 ‖ **11** [a] 2 Mss 𝔊 וּבְכָל, Seb כָּל ‖ [b] > 𝔊* ‖ **12** [a] 𝔊 + *καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν Γαλιλαίαν.*

מָ֚ה הֶעָרִ֣ים הָאֵ֔לֶּה אֲשֶׁר־נָתַ֥תָּה לִּ֖י אָחִ֑י וַיִּקְרָ֣א לָהֶם֩ ᵃאֶ֨רֶץ כָּב֔וּלᵃ ל
14 עַ֖ד הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃ פ 14 וַיִּשְׁלַ֥ח חִירָ֖ם לַמֶּ֑לֶךְ מֵאָ֥ה וְעֶשְׂרִ֖ים כִּכַּ֥ר
15 זָהָֽב׃ 15 ᵃוְזֶ֣ה דְבַר־הַמַּ֗ס אֲשֶׁר־הֶעֱלָ֣ה ׀ הַמֶּ֣לֶךְ שְׁלֹמֹה֮ לִבְנוֹת֒ כג ר״פ
אֶת־בֵּ֨ית יְהוָ֤ה וְאֶת־בֵּיתוֹ֙ᵇ ᶜוְאֶת־הַמִּלּ֔וֹא וְאֵ֖ת חוֹמַ֣ת יְרוּשָׁלִָ֑םᶜ וְאֵ֥ת־ ז פסוק את ואת ואת ואת ואת ואת ואת[18] . ז[19]
16 חָצֹ֥ר וְאֶת־מְגִדּ֖וֹ וְאֶת־גָּֽזֶר׃ 16 ᵃפַּרְעֹ֨ה מֶֽלֶךְ־מִצְרַ֜יִם עָלָ֗ה ל חס . ב ר״פ[20]
וַיִּלְכֹּ֤ד אֶת־גֶּ֙זֶר֙ וַיִּשְׂרְפָ֣הּ בָּאֵ֔שׁ וְאֶת־הַֽכְּנַעֲנִ֛י הַיֹּשֵׁ֥ב בָּעִ֖יר הָרָ֑ג וַֽיִּתְּנָהּ֙ ל . ב[21]
17 שִׁלֻּחִ֔ים לְבִתּ֖וֹ אֵ֥שֶׁת שְׁלֹמֹֽה׃ 17 וַיִּ֧בֶן שְׁלֹמֹ֛ה אֶת־גָּ֖זֶר וְאֶת־ ב חד חס וחד מל . ל זקף קמ
18 בֵּ֥ית חֹרֹ֖ן תַּחְתּֽוֹןᵃ׃ 18 ᵃוְאֶת־בַּעֲלָ֑תᵃ וְאֶת־תָּ֥מֹרᵇ ᶜבַּמִּדְבָּ֖ר בָּאָֽרֶץᶜᵈ׃ תדמר ק חד מן ב בליש
19 ᵃוְאֵ֨ת כָּל־עָרֵ֤י הַמִּסְכְּנוֹת֙ אֲשֶׁ֣ר הָי֣וּ לִשְׁלֹמֹ֔הᵃ וְאֵת֙ עָרֵ֣י הָרֶ֔כֶב וְאֵ֖ת כו פסוק ואת ואת ואת ואת . ז[22] . ז[22]
עָרֵ֣י הַפָּרָשִׁ֑ים וְאֵ֣תᵇ ׀ חֵ֣שֶׁק שְׁלֹמֹ֗ה אֲשֶׁ֤ר חָשַׁק֙ לִבְנ֣וֹת בִּירוּשָׁלִַ֔ם
20 וּבַלְּבָנ֔וֹן וּבְכֹ֖לᶜ אֶ֥רֶץ מֶמְשַׁלְתּֽוֹ׃ 20 כָּל־הָעָ֗ם הַנּוֹתָ֤ר מִן־ ב . ה . ח . ג ר״פ
הָאֱמֹרִי֙ הַֽחִתִּ֔י הַפְּרִזִּיᵃ הַחִוִּ֖י וְהַיְבוּסִ֑יᵇ אֲשֶׁ֛ר לֹֽא־מִבְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל הֵֽמָּה׃ סימן מתפוס[23] . ז
21 בְּנֵיהֶ֗ם אֲשֶׁ֨ר נֹתְר֤וּ אַחֲרֵיהֶם֙ בָּאָ֔רֶץ אֲשֶׁ֛ר לֹא־יָכְל֥וּ בְנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל ל ר״פ[24]
22 לְהַחֲרִימָ֑ם וַיַּעֲלֵ֤ם שְׁלֹמֹה֙ לְמַס־עֹבֵ֔ד עַ֖ד הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃ 22 וּמִבְּנֵי֙ ג[25] . ל
יִשְׂרָאֵ֔ל לֹא־נָתַ֥ן שְׁלֹמֹ֖ה עָ֑בֶדᵃ כִּי־הֵ֞ם אַנְשֵׁ֣י הַמִּלְחָמָ֗ה וַעֲבָדָיו֙ ᵇוְשָׂרָ֣יו ב פסוק דמטע[26]
23 וְשָׁלִשָׁ֔יוᵇ וְשָׂרֵ֥י רִכְבּ֖וֹ וּפָרָשָֽׁיו׃ ס 23 אֵ֣לֶּהᵃ ׀ ᵇשָׂרֵ֣י הַנִּצָּבִ֗יםᵇ אֲשֶׁ֤ר ז ר״פ בנביא[27]
עַל־הַמְּלָאכָה֙ לִשְׁלֹמֹ֔ה ᶜחֲמִשִּׁ֖ים וַחֲמֵ֣שׁ מֵא֑וֹתᶜ הָרֹדִ֣ים בָּעָ֔ם הָעֹשִׂ֖ים ג
24 בַּמְּלָאכָֽה׃ 24 ᵃᵇאַ֣ךְ בַּת־פַּרְעֹ֗ה עָֽלְתָה֙ᵇ מֵעִ֣יר דָּוִ֔ד אֶל־בֵּיתָ֖הּᶜ
25 אֲשֶׁ֣ר בָּֽנָה־לָ֑הּᶜ אָ֖ז בָּנָ֥ה אֶת־הַמִּלּֽוֹא׃ 25 וְהֶעֱלָ֣ה שְׁלֹמֹ֡ה שָׁלֹ֣שׁ
פְּעָמִים֩ בַּשָּׁנָ֨ה עֹל֜וֹת וּשְׁלָמִ֗ים עַל־הַמִּזְבֵּ֙חַ֙ אֲשֶׁ֣ר בָּנָ֣ה לַיהוָ֔ה וְהַקְטֵ֣יר ל מל
26 ᵃאִתּ֔וֹ אֲשֶׁ֖רᵃ לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה וְשִׁלַּ֖ם אֶת־הַבָּֽיִת׃ 26 וָאֳנִ֡י עָשָׂה֩ הַמֶּ֨לֶךְ ג . ד

[18] Mm 2135. [19] Mm 1827. [20] Mm 1935. [21] Mm 101. [22] Mm 1936. [23] Okhl 274 et Mp sub loco. [24] Mm 978. [25] Mm 1937. [26] Mm 3313. [27] Mm 3164.

13 a–a 𝔊 Ὅριον = גְּבוּל? ‖ **15** a 𝔊* hic om 15—25, sed cf 2,35f—k 2,46d 5,14b 9,9a 10,22a—c 𝔊* ‖ b Ms 𝔊 בֵּית הַמֶּלֶךְ ‖ c–c 𝔊 invers (+ vb ex 11,27) ‖ **16** a prb tr 16.17a una c 3,1 post 5,14 cf 𝔊* ‖ **17** a 𝔊* τὴν ἀνωτέρω = הָעֶלְיוֹן ‖ **18** a–a > 𝔊* ‖ b K תָּמָר, mlt Mss 𝔊ᴸ𝔖𝔗𝔙 et 2 Ch 8,4 ut Q תַּדְמֹר ‖ c–c > 𝔊* 10,22a ‖ d > 𝔊* 2,46d ‖ **19** a–a > 𝔊* ‖ b mlt Mss 𝔗ᶠ ᴹˢˢ𝔙 + כָּל־ ‖ c > 𝔊* ‖ **20** a 𝔊 + *καὶ τοῦ Χαναναίου* ‖ b 𝔊 + *καὶ τοῦ Γεργεσαίου* ‖ **22** a 2 Ch 8,9 לַעֲבָדִים ‖ b–b > 𝔊* (homtel)? ‖ **23** a pc Mss 𝔊𝔙 'וְא ‖ b–b 𝔊 *οἱ ἄρχοντες οἱ καθεσταμένοι* = 'הַשָּׂרִים הנ ‖ c–c 2 Ch 8,10 וּמָאתַיִם; cf 5,30 ‖ **24** a cf 9c ‖ b–b 9,9a 𝔊 *τότε ἀνήγαγεν Σαλωμων τὴν θυγατέρα Φαραω* = אָז הֶעֱלָה 'שְׁלֹמֹה אֶת־ב' פ ‖ c 𝔊* suff m ‖ **25** a–a > 𝔊 2,35g, frt dl.

שְׁלֹמֹה בְּעֶצְיוֹן־גֶּבֶר אֲשֶׁר אֶת־אֵלוֹת[a] עַל־שְׂפַת יַם־סוּף[b] בְּאֶרֶץ
ל . ל אֱדוֹם׃ 27 וַיִּשְׁלַח חִירָם בָּאֳנִי אֶת־עֲבָדָיו אַנְשֵׁי אֳנִיּוֹת יֹדְעֵי הַיָּם עִם 27
ג[28] עַבְדֵי שְׁלֹמֹה׃ 28 וַיָּבֹאוּ אוֹפִירָה וַיִּקְחוּ מִשָּׁם זָהָב [a]אַרְבַּע־מֵאוֹת 28
לו ד מנה חס בסיפ וְעֶשְׂרִים[a] כִּכָּר וַיָּבִאוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה׃ פ
ה[1] . ל[2] . ה[3] . ל[2] 10 1 וּמַלְכַּת־שְׁבָא שֹׁמַעַת אֶת־שֵׁמַע[a] שְׁלֹמֹה [b]לְשֵׁם[c] יְהוָה[b] וַתָּבֹא 10
ל חס . ה[4] ד מנה חס לְנַסֹּתוֹ בְּחִידוֹת׃ 2 וַתָּבֹא יְרוּשָׁלְַמָה[a] בְּחַיִל כָּבֵד מְאֹד גְּמַלִּים[b] 2
ה . ל מחליפ[2] נֹשְׂאִים בְּשָׂמִים וְזָהָב רַב־מְאֹד וְאֶבֶן יְקָרָה וַתָּבֹא אֶל־[c]שְׁלֹמֹה וַתְּדַבֵּר
אֵלָיו אֵת כָּל־אֲשֶׁר הָיָה עִם־לְבָבָהּ׃ 3 וַיַּגֶּד־לָהּ שְׁלֹמֹה אֶת־כָּל־ 3
ל[2] . ב קמ . יד בטע[5] דְּבָרֶיהָ לֹא־הָיָה דָּבָר נֶעְלָם מִן־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא הִגִּיד לָהּ׃ 4 וַתֵּרֶא 4
ד פת[6] מַלְכַּת־שְׁבָא אֵת כָּל־חָכְמַת שְׁלֹמֹה וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה׃ 5 וּמַאֲכַל 5
משרתיו ק . ג . ל בסיפ[2] שֻׁלְחָנוֹ[a] וּמוֹשַׁב עֲבָדָיו וּמַעֲמַד מְשָׁרְתָו[b] וּמַלְבֻּשֵׁיהֶם[c] וּמַשְׁקָיו וְעֹלָתוֹ[d]
כה . ל[2] אֲשֶׁר יַעֲלֶה בֵּית יְהוָה וְלֹא־הָיָה בָהּ עוֹד רוּחַ׃ 6 וַתֹּאמֶר אֶל־הַמֶּלֶךְ 6
ל[2] אֱמֶת הָיָה[a] הַדָּבָר אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי בְּאַרְצִי עַל־דְּבָרֶיךָ[b] וְעַל־חָכְמָתֶךָ׃
יז ר״פ ולא לא[7] . ל[2] 7 וְלֹא־הֶאֱמַנְתִּי לַדְּבָרִים[a] עַד אֲשֶׁר־בָּאתִי וַתִּרְאֶינָה עֵינַי וְהִנֵּה לֹא־ 7
ל[2] . ל[8] . ה[9] הֻגַּד־לִי הַחֵצִי הוֹסַפְתָּ [b]חָכְמָה וָטוֹב[b] אֶל־[c]הַשְּׁמוּעָה אֲשֶׁר שָׁמָעְתִּי[d]׃
ב . יא בתור ובנביא 8 אַשְׁרֵי אֲנָשֶׁיךָ[a] אַשְׁרֵי[b] עֲבָדֶיךָ אֵלֶּה הָעֹמְדִים לְפָנֶיךָ תָּמִיד הַשֹּׁמְעִים 8
ב אֶת־חָכְמָתֶךָ׃ 9 יְהִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּרוּךְ אֲשֶׁר חָפֵץ בְּךָ לְתִתְּךָ עַל־ 9
יח[10] חס ח מנה בנ״ך . כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[11] כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבַת יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל[a] לְעֹלָם וַיְשִׂימְךָ לְמֶלֶךְ
לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וּצְדָקָה׃ 10 וַתִּתֵּן לַמֶּלֶךְ מֵאָה וְעֶשְׂרִים׀ כִּכַּר זָהָב 10
וּבְשָׂמִים הַרְבֵּה מְאֹד וְאֶבֶן יְקָרָה לֹא־בָא כַבֹּשֶׂם הַהוּא עוֹד לָרֹב
ל אֲשֶׁר־נָתְנָה מַלְכַּת־שְׁבָא לַמֶּלֶךְ[a] שְׁלֹמֹה׃ 11 וְגַם אֳנִי חִירָם אֲשֶׁר־ 11
ל חס נָשָׂא זָהָב מֵאוֹפִיר הֵבִיא מֵאֹפִיר[a] עֲצֵי אַלְמֻגִּים[b] הַרְבֵּה מְאֹד וְאֶבֶן

[28] Mm 1938. Cp 10 [1] Mm 114. [2] Mm 4171. [3] Mm 206. [4] Mm 1939. [5] Mm 3948. [6] Mm 3544. [7] Mm 2708. [8] Mp sub loco. [9] Mm 4026. [10] Mm 25. [11] Mm 958.

26 [a] l prb c pc Mss 𝔊𝔙 אֵלַת ‖ [b] 𝔊 *τῆς ἐσχάτης* ‖ **28** [a–a] 𝔊* 120, 2 Ch 8,18 450 ‖ **Cp 10,1** [a] 𝔊 *τὸ ὄνομα* = שֵׁם ‖ [b–b] > 𝔗 et 2 Ch 9,1, prb dl ‖ [c] 𝔊𝔖 cop pro ל ‖ **2** [a] mlt Mss לַיִמָה– ‖ [b] 2 Ch 9,1 et 𝔊𝔖 וגו׳ ‖ [c] nonn Mss 𝔖𝔗[Ms]𝔙[Mss] + הַמֶּלֶךְ ‖ **5** [a] 𝔊 *Σαλωμων* ‖ [b] mlt Mss ut Q תָיו– ‖ [c] prp שׁוֹ– cf 𝔊 ‖ [d] l עֲלִיָּתוֹ? cf 𝔖𝔙 ‖ **6** [a] > 𝔊 et 2 Ch 9,5 ‖ [b] Ms 𝔊 דברך ‖ **7** [a] 𝔊𝔙 leg לְדִבְרֵיהֶם ‖ [b–b] 𝔊* *ἀγαθά* ‖ [c] = עַל, sic nonn Mss et 2 Ch 9,6 ‖ [d] 𝔊 + *ἐν τῇ γῇ μου* ‖ **8** [a] prb l בָּנֶ׳ cf 𝔊𝔖 ‖ [b] nonn Mss 𝔊[L]𝔗[Ms]𝔙 וְא׳ ‖ **9** [a] 𝔊 + *(τοῦ) στῆσαι (αὐτόν)* cf 2 Ch 9,8 ‖ **10** [a] 𝔊[A]𝔖 om מלך ‖ **11** [a] > 𝔊* et 2 Ch 9,10, prb dl ‖ [b] 2 Ch 9,10 אלגומים(ה).

12 יְקָרָה׃ 12 וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ אֶת־עֲצֵי הָאַלְמֻגִּים[a] מִסְעָד[b] לְבֵית־יְהוָה ל וחס . ל
וּלְבֵית הַמֶּלֶךְ וְכִנֹּרוֹת וּנְבָלִים לַשָּׁרִים לֹא בָא־כֵן עֲצֵי אַלְמֻגִּים[c] ל[12] . ח[13] ב מנה בליש
13 וְלֹא נִרְאָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ 13 וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה נָתַן לְמַלְכַּת־שְׁבָא ל
אֶת־כָּל־חֶפְצָהּ אֲשֶׁר שָׁאָלָה מִלְּבַד אֲשֶׁר נָתַן־לָהּ כְּיַד הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה[a] ב . ב . ה
וַתֵּפֶן וַתֵּלֶךְ לְאַרְצָהּ הִיא וַעֲבָדֶיהָ׃ ס ל[14]
14 וַיְהִי מִשְׁקַל הַזָּהָב אֲשֶׁר־בָּא לִשְׁלֹמֹה בְּשָׁנָה אֶחָת שֵׁשׁ מֵאוֹת
15 שִׁשִּׁים וָשֵׁשׁ כִּכַּר זָהָב׃ 15 לְבַד [a]מֵאַנְשֵׁי[b] הַתָּרִים[a] וּמִסְחַר[c] הָרֹכְלִים ג . ל
16 וְכָל־מַלְכֵי הָעֶרֶב[d] וּפַחוֹת הָאָרֶץ[e]׃ 16 וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה ו[15]
מָאתַיִם[a] צִנָּה זָהָב שָׁחוּט [b]שֵׁשׁ־מֵאוֹת[b] זָהָב יַעֲלֶה עַל־הַצִּנָּה הָאֶחָת׃ ה
17 וּשְׁלֹשׁ־מֵאוֹת מָגִנִּים זָהָב שָׁחוּט [a]שְׁלֹשֶׁת מָנִים[a] זָהָב יַעֲלֶה עַל־ ה
18 הַמָּגֵן הָאֶחָת וַיִּתְּנֵם הַמֶּלֶךְ[b] בֵּית יַעַר הַלְּבָנוֹן׃ פ 18 וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ
19 כִּסֵּא־שֵׁן גָּדוֹל וַיְצַפֵּהוּ זָהָב מוּפָז[a]׃ 19 שֵׁשׁ מַעֲלוֹת לַכִּסֵּה [a]וְרֹאשׁ־ ג כת ה . יא[16]
עָגֹל[a] לַכִּסֵּה מֵאַחֲרָיו וְיָדֹת מִזֶּה וּמִזֶּה אֶל־מְקוֹם הַשָּׁבֶת וּשְׁנַיִם אֲרָיוֹת ג כת ה . ג חס
20 עֹמְדִים אֵצֶל הַיָּדוֹת׃ 20 וּשְׁנֵים עָשָׂר אֲרָיִים עֹמְדִים שָׁם[a] עַל־שֵׁשׁ ל ומל
21 הַמַּעֲלוֹת מִזֶּה וּמִזֶּה לֹא־נַעֲשָׂה כֵן לְכָל־מַמְלָכוֹת[b]׃ 21 וְכֹל ח[17] קמ וכל חומש המגילות דכות ב מ ב . י ר״פ וכל ומ״פ וכל . ז
כְּלֵי מַשְׁקֵה הַמֶּלֶךְ[a] שְׁלֹמֹה זָהָב[b] וְכֹל כְּלֵי בֵּית־יַעַר הַלְּבָנוֹן זָהָב ד[18] . ז . ה
22 סָגוּר אֵין כֶּסֶף לֹא נֶחְשָׁב בִּימֵי שְׁלֹמֹה לִמְאוּמָה׃ 22 כִּי אֳנִי תַרְשִׁישׁ ד זוגין[19]
לַמֶּלֶךְ בַּיָּם עִם אֳנִי חִירָם אַחַת לְשָׁלֹשׁ שָׁנִים תָּבוֹא ׀ אֳנִי תַרְשִׁישׁ
23 נֹשְׂאֵת זָהָב וָכֶסֶף [a]שֶׁנְהַבִּים וְקֹפִים וְתֻכִּיִּים[a][b]׃ 23 וַיִּגְדַּל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה ל . ב[14] . ב[14] . ב[14]
24 מִכֹּל מַלְכֵי הָאָרֶץ לְעֹשֶׁר וּלְחָכְמָה׃ 24 וְכָל־[a]הָאָרֶץ מְבַקְשִׁים אֶת־ ל . ה[20]
25 פְּנֵי שְׁלֹמֹה לִשְׁמֹעַ אֶת־חָכְמָתוֹ אֲשֶׁר־נָתַן אֱלֹהִים[b] בְּלִבּוֹ׃ 25 וְהֵמָּה י ר״פ[21]
מְבִאִים אִישׁ מִנְחָתוֹ כְּלֵי [a]כֶסֶף וּכְלֵי[a] זָהָב וּשְׂלָמוֹת וְנֵשֶׁק וּבְשָׂמִים ד . ג מנוקדין כן בליש[22]

[12]Mm 1749. [13]Mm 1824. [14]Mp sub loco. [15]Mm 1264. [16]Mm 1554. [17]Mm 692. [18]Mm 3117. [19]Mm 1940. [20]Mm 310. [21]Mm 1249. [22]Mm 4174.

12 [a] cf 11[b] ‖ [b] 2 Ch 9,11 מְסִלּוֹת ‖ [c] 𝔊 + *ἐπὶ τῆς γῆς* ‖ **13** [a] > 𝔖𝔙, dl ‖ **15** [a–a] prp מֵאָנֵי תַרְשִׁישׁ ‖ [b] 𝔊(𝔗) *τῶν φόρων*, l מֵעֻנְשֵׁי? ‖ [c] = וּמִסַּחַר ‖ [d] 2 Ch 9,14 et 𝔖𝔙 עֲרַב ‖ [e] frt ins c 2 Ch מְבִיאִים זָהָב וָכֶסֶף לִשְׁלֹמֹה ‖ **16** [a] 𝔊 300 ‖ [b–b] cf [a] ‖ **17** [a–a] 2 Ch 9,16 שְׁלֹשׁ מֵאוֹת cf 𝔖𝔙 ‖ [b] > Ms 𝔊* ‖ **18** [a] Ms מֵאוּפָז, 𝔖 *mn 'wpjr* ‖ **19** [a–a] l וְרָאשֵׁי עֲגָל? cf 𝔊 ‖ **20** [a] > 𝔊*𝔖𝔙 ‖ [b] l prb c nonn Mss הַמ׳ vel c 2 Ch 9,19 et 𝔊 ־כָה ‖ **21** [a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊 + *καὶ λουτῆρες χρυσοῖ* = וְכִיּוֹרוֹת זָהָב ‖ **22** [a–a] 𝔊* alit ‖ [b] 𝔊* hic ins 9,15.17b–22 ‖ **24** [a] 2 Ch 9,23 et 𝔊𝔖 + מַלְכֵי ‖ [b] pc Mss הָא׳, 𝔊 *κύριος* ‖ **25** [a–a] > 𝔊*, homtel?

ל[23] וכל בסיפ סוּסִים[b] וּפְרָדִים דְּבַר־שָׁנָה בְּשָׁנָה׃ ס 26 [a]וַיֶּאֱסֹף שְׁלֹמֹה רֶכֶב 26
וּפָרָשִׁים[a] וַיְהִי־לוֹ [b]אֶלֶף וְאַרְבַּע־מֵאוֹת רֶכֶב[b] וּשְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף
ל[24] פָּרָשִׁים וַיַּנְחֵם[c] בְּעָרֵי הָרֶכֶב וְעִם־הַמֶּלֶךְ בִּירוּשָׁלִָם[d]׃ 27 וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ[a] 27
אֶת־הַכֶּסֶף בִּירוּשָׁלִַם כָּאֲבָנִים[b] וְאֵת הָאֲרָזִים נָתַן כַּשִּׁקְמִים אֲשֶׁר־
בַּשְּׁפֵלָה לָרֹב׃ 28 וּמוֹצָא הַסּוּסִים אֲשֶׁר לִשְׁלֹמֹה מִמִּצְרָיִם[a] וּמִקְוֵה[b] 28
ח[25]. ג[26] סֹחֲרֵי הַמֶּלֶךְ יִקְחוּ[c] מִקְוֵה[d] בִּמְחִיר׃ 29 וַתַּעֲלֶה וַתֵּצֵא מֶרְכָּבָה 29
ג מִמִּצְרַיִם[a] [b]בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת[b] כֶּסֶף וְסוּס בַּחֲמִשִּׁים וּמֵאָה[c] וְכֵן לְכָל־מַלְכֵי
ה. ד בליש[27] הַחִתִּים וּלְמַלְכֵי אֲרָם בְּיָדָם[d] יֹצִאוּ[e]׃ פ
ד[1]. ה[2] 11 1 וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה אָהַב נָשִׁים[a] [b]נָכְרִיּוֹת רַבּוֹת[b] [c]וְאֶת־בַּת־ 11
פַּרְעֹה[c] [d]מוֹאֲבִיּוֹת עַמֳּנִיּוֹת[e] אֲדֹמִיֹּת צֵדְנִיֹּת חִתִּיֹּת[df]׃ 2 מִן־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר 2
אָמַר־יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא־תָבֹאוּ בָהֶם וְהֵם לֹא־יָבֹאוּ בָכֶם
יח[3] אָכֵן[a] יַטּוּ אֶת־לְבַבְכֶם אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶם בָּהֶם דָּבַק שְׁלֹמֹה לְאַהֲבָה׃
ב[4]. ד[5] 3 [a]וַיְהִי־לוֹ נָשִׁים שָׂרוֹת שְׁבַע מֵאוֹת וּפִלַגְשִׁים שְׁלֹשׁ מֵאוֹת [b]וַיַּטּוּ נָשָׁיו 3
אֶת־לִבּוֹ[b]׃ 4 וַיְהִי לְעֵת זִקְנַת שְׁלֹמֹה [a]נָשָׁיו הִטּוּ אֶת־לְבָבוֹ אַחֲרֵי 4
כה. ה מל אֱלֹהִים אֲחֵרִים[a] וְלֹא־הָיָה לְבָבוֹ שָׁלֵם עִם־יְהוָה אֱלֹהָיו כִּלְבַב דָּוִיד
ה חס בליש[6] אָבִיו׃ 5 [a]וַיֵּלֶךְ שְׁלֹמֹה אַחֲרֵי עַשְׁתֹּרֶת אֱלֹהֵי צִדֹנִים[b] וְאַחֲרֵי מִלְכֹּם 5
שִׁקֻּץ עַמֹּנִים׃ 6 [a]וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וְלֹא מִלֵּא אַחֲרֵי 6
כל חס ב מ ב[7] מל יְהוָה כְּדָוִד אָבִיו׃ ס 7 אָז יִבְנֶה שְׁלֹמֹה בָּמָה לִכְמוֹשׁ שִׁקֻּץ מוֹאָב 7
[a]בָּהָר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יְרוּשָׁלִָם[a] וּלְמֹלֶךְ[b] שִׁקֻּץ בְּנֵי עַמּוֹן[c]׃ 8 וְכֵן עָשָׂה 8
ל ומל. ה[8] לְכָל־נָשָׁיו הַנָּכְרִיּוֹת מַקְטִירוֹת[a] וּמְזַבְּחוֹת[a] לֵאלֹהֵיהֶן[b]׃ 9 וַיִּתְאַנַּף 9

[23] Mm 4234. [24] Mm 1653. [25] Mm 1862. [26] Mm 2709. [27] Mm 4154. **Cp 11** [1] Mm 1078. [2] Mm 768. [3] Mm 1941. [4] Mm 1942. [5] Mm 1563. [6] Mm 3891. [7] Da 11,31 et 12,11. [8] Mm 612.

25 [b] Ms 𝔊𝔖𝔙 וְס׳ ‖ **26** [a–a] > 𝔊* ‖ [b–b] 𝔊 alit ‖ [c] l c 2 Ch 9,25 et Vrs וַיַּנִּיחֵם ‖ [d] 𝔊 + 5,1a ‖ **27** [a] 𝔊 + *τὸ χρυσίον καί* ‖ [b] mlt Mss Edd כַּ׳ ‖ **28** [a] l prb מִמֻּצְרִי ‖ [b] Eus Onom *ἐκ Κωα*, id 𝔙 (cf 2 Ch 1,16), l וּמִקּוֹא et tr huc ‸; $𝔊^L$𝔏 + *καὶ ἐκ Δαμασκοῦ* ‖ [c] prp יִקָּחוּם ‖ [d] cf [b] ‖ **29** [a] cf 28[a] ‖ [b–b] 𝔊 100 ‖ [c] > 𝔊 ‖ [d] 𝔊 *κατὰ θάλασσαν* = בַּיָּם ‖ [e] prp יֵצֵאוּ cf 𝔊𝔗 ‖ **Cp 11,1** [a] frt c 𝔊* huc tr 3a ‖ [b–b] l וַיִּקַּח נשים נכ׳? cf 𝔊 ‖ [c–c] vel [d–d] gl? ‖ [e] pc Mss Ed עַמֹּ׳; 𝔊 + *Σύρας* = אֲרַמִּיּוֹת ‖ [f] 𝔊 + *καὶ Ἀμορραίας* = וַאֲמֹרִיּוֹת ‖ **2** [a] 𝔊(𝔖𝔗) *μή* = פֶּן ‖ **3** [a] cf 1[a] ‖ [b–b] > 𝔊*, var ad 4aγ ‖ **4** [a–a] 𝔊* alit ‖ **5** [a] v 5 > 𝔊* ‖ [b] 𝔖(𝔄) + *wbtr kmwš dḥlt' dmw'bj'* = וְאַחֲרֵי כְּמוֹשׁ שִׁקֻּץ מוֹאָבִים ‖ **6** [a] 𝔊* tr 6 post 8 ‖ **7** [a–a] > 𝔊*, frt gl ex 2 R 23,13 ‖ [b] $𝔊^L$ *Μελχομ*, l frt וּלְמִלְכֹּם cf 5.33 ‖ [c] 𝔊 + *καὶ τῇ Ἀστάρτῃ βδελύγματι Σιδωνίων* ‖ **8** [a] $𝔊^L$ sg m ‖ [b] cf 6[a].

יְהוָה֙ בִּשְׁלֹמֹ֔ה כִּֽי־נָטָ֣ה לְבָב֗וֹ מֵעִם֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל הַנִּרְאָ֥ה[a] אֵלָ֖יו ב. ב קמ[9]
10 פַּעֲמָֽיִם׃ 10 וְצִוָּ֤ה[a] אֵלָיו֙ עַל־הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֔ה לְבִלְתִּי־לֶ֕כֶת אַחֲרֵ֖י אֱלֹהִ֣ים ל[10]
11 אֲחֵרִ֑ים וְלֹ֣א שָׁמַ֔ר[b] אֵ֥ת אֲשֶׁר־צִוָּ֖ה[c] יְהוָֽה׃[d] פ 11 וַיֹּ֣אמֶר יְהוָ֣ה ל. ל
לִשְׁלֹמֹ֡ה יַ֗עַן אֲשֶׁ֨ר הָֽיְתָה־זֹּ֜את עִמָּ֗ךְ וְלֹ֤א שָׁמַ֙רְתָּ֙[a] בְּרִיתִ֣י[b] וְחֻקֹּתַ֔י[a] אֲשֶׁ֥ר ב. ט[11] חס וכל אוריה דכות ב מ א
צִוִּ֖יתִי עָלֶ֑יךָ קָרֹ֨עַ אֶקְרַ֧ע אֶת־הַמַּמְלָכָ֛ה[c] מֵעָלֶ֖יךָ וּנְתַתִּ֥יהָ לְעַבְדֶּֽךָ׃
12 אַךְ־בְּיָמֶ֙יךָ֙ לֹ֣א אֶעֱשֶׂ֔נָּה לְמַ֖עַן דָּוִ֣ד אָבִ֑יךָ[a] מִיַּ֥ד בִּנְךָ֖ אֶקְרָעֶֽנָּה׃[b] ל
13 רַ֤ק אֶת־כָּל־הַמַּמְלָכָה֙ לֹ֣א אֶקְרָ֔ע[a] שֵׁ֥בֶט אֶחָ֖ד אֶתֵּ֣ן לִבְנֶ֑ךָ לְמַ֙עַן֙ ל זקף קמ
14 דָּוִ֣ד עַבְדִּ֔י וּלְמַ֥עַן יְרוּשָׁלִַ֖ם[b] אֲשֶׁ֥ר בָּחָֽרְתִּי׃ 14 וַיָּ֨קֶם יְהוָ֥ה כ[12]
שָׂטָן֙ לִשְׁלֹמֹ֔ה אֵ֖ת הֲדַ֣ד[a] הָאֲדֹמִ֑י[b] מִזֶּ֧רַע [c]הַמֶּ֛לֶךְ[c] ה֖וּא בֶּאֱדֽוֹם׃[d] ל
15 וַיְהִ֗י בִּֽהְי֤וֹת[a] דָּוִד֙ [b]אֶת־אֱד֔וֹם[b] בַּעֲל֗וֹת[c] יוֹאָב֙ שַׂ֣ר הַצָּבָ֔א לְקַבֵּ֖ר ה[13]. ל[10]
16 אֶת־הַחֲלָלִ֑ים וַיַּ֥ךְ[d] כָּל־זָכָ֖ר בֶּאֱדֽוֹם׃ 16 כִּ֣י שֵׁ֧שֶׁת חֳדָשִׁ֛ים יָֽשַׁב־שָׁ֥ם ל. ה[14]
17 יוֹאָ֖ב וְכָל־יִשְׂרָאֵ֑ל עַד־הִכְרִ֥ית כָּל־זָכָ֖ר בֶּאֱדֽוֹם׃ 17 וַיִּבְרַ֣ח אֲדַ֡ד לה וכל ר״פ דכות . יז מפק א[15]
ה֠וּא וַאֲנָשִׁ֨ים אֲדֹמִיִּ֜ים מֵעַבְדֵ֥י אָבִ֛יו אִתּ֖וֹ לָב֣וֹא מִצְרָ֑יִם וַהֲדַ֖ד נַ֥עַר ל[16]. ל
18 קָטָֽן׃ 18 וַיָּקֻ֙מוּ֙ מִמִּדְיָ֔ן[a] וַיָּבֹ֖אוּ פָּארָ֑ן וַיִּקְח֨וּ אֲנָשִׁ֤ים עִמָּם֙ [b]מִפָּארָ֔ן
וַיָּבֹ֣אוּ מִצְרַ֔יִם[b] אֶל־פַּרְעֹ֖ה מֶֽלֶךְ־מִצְרַ֑יִם וַיִּתֶּן־ל֨וֹ בַ֜יִת וְלֶ֙חֶם֙ [c]אָמַ֣ר ל
19 ל֔וֹ[c] [d]וְאֶ֖רֶץ נָ֥תַן לֽוֹ׃[d] 19 [a]וַיִּמְצָ֨א הֲדַ֥ד חֵ֛ן בְּעֵינֵ֥י פַרְעֹ֖ה מְאֹ֑ד וַיִּתֶּן־ל֤וֹ
20 אִשָּׁה֙ אֶת־אֲח֣וֹת אִשְׁתּ֔וֹ אֲח֖וֹת תַּחְפְּנֵ֥יס הַגְּבִירָֽה׃[b] 20 וַתֵּ֨לֶד ל֜וֹ אֲח֣וֹת ל. ג. ג
תַּחְפְּנֵ֗יס אֵ֚ת גְּנֻבַ֣ת בְּנ֔וֹ[a] וַתִּגְמְלֵ֣הוּ[b] תַחְפְּנֵ֔ס בְּת֖וֹךְ בֵּ֣ית[c] פַּרְעֹ֑ה וַיְהִ֤י ג. ב וחס. ג
21 גְנֻבַת֙ [d]בֵּ֣ית פַּרְעֹ֔ה[d] בְּת֖וֹךְ בְּנֵ֥י פַרְעֹֽה׃ 21 וַהֲדַ֞ד שָׁמַ֣ע בְּמִצְרַ֗יִם כִּֽי־ ב וחס. לא פסוק כי וכי[17]
שָׁכַ֤ב דָּוִד֙ עִם־אֲבֹתָ֔יו וְכִי־מֵ֖ת יוֹאָ֣ב שַׂר־הַצָּבָ֑א וַיֹּ֤אמֶר הֲדַד֙ אֶל־ ל. ל[10]
22 פַּרְעֹ֔ה שַׁלְּחֵ֖נִי וְאֵלֵ֥ךְ אֶל־אַרְצִֽי׃ 22 וַיֹּ֧אמֶר ל֣וֹ פַרְעֹ֗ה כִּ֚י מָֽה־אַתָּ֣ה ב

[9]Mm 3853. [10]Mp sub loco. [11]Mm 1902. [12]Mm 1991. [13]Mm 1943. [14]Mm 87. [15]Mm 411. [16]Mm 2882. [17]Mm 2059.

9 [a] 𝔊 pt = הָ- cf Da 8,1 ‖ **10** [a] 𝔊 pl ‖ [b–b] 𝔊 *καὶ φυλάξαι καὶ ποιῆσαι* ‖ [c] 2 Mss 𝔊𝔖𝔙 צוהו ‖ [d] 𝔊* + 4b ‖ **11** [a–a] 𝔗 invers ‖ [b] 𝔊* *τὰς ἐντολάς μου* cf 𝔊^O 𝔖 ‖ [c] 𝔊𝔗^Ms 𝔙 + suff 2sg ‖ **12** [a] Ms 𝔖 עַבְדִּי ‖ [b] 𝔊 *λήμψομαι αὐτήν* = אֶקָּחֶנָּה ‖ **13** [a] 𝔊(𝔙) *λάβω* = אֶקַּח ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗^Ms) + *τὴν πόλιν* ‖ **14** [a] pc Mss 𝔊 הדר, it in v sqq ‖ [b] 𝔊* huc tr 23aβ–25aα ‖ [c–c] 𝔊(𝔗^Ms) *τῆς βασιλείας* = הַמְּלוּכָה ‖ [d] var ad 15[b–b] ‖ **15** [a] l בְּהַכְרִית (cf 𝔊𝔖) vel c pc Mss 𝔗𝔙 בְּבֹא pro [b–b] (cf 14[d]) ‖ [c] = nom loci? sed Vrs cj c sq (inf) ‖ [d] 𝔊 pl ‖ **18** [a] 𝔊^{-L} *ἄνδρες ἐκ τῆς πόλεως Μαδιαμ* ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c–c] 𝔖 *w'mr lh tb lwtj* = וַיֹּאמֶר לוֹ שֵׁב עִמָּדִי ‖ [d–d] > 𝔊* ‖ **19** [a] 19–22 cf 𝔊 12,24d–f (de Jerobeam narratum) ‖ [b] 𝔊 *τῆς (τὴν) μείζω* = הָרַבָּה? cf 𝔖 ‖ **20** [a] 𝔊 suff f ‖ [b] l וַתְּגַדְּלֵהוּ? cf 𝔊 ‖ [c] pc Mss 𝔊 בְּנֵי ‖ [d–d] > 𝔊*.

ל חָסֵר עִמִּי וְהִנְּךָ מְבַקֵּשׁ לָלֶכֶת אֶל־אַרְצֶךָ וַיֹּאמֶר ׀ לֹא[a] כִּי שַׁלֵּחַ
ל[18] תְּשַׁלְּחֵנִי[b]׃ 23 [a]וַיָּקֶם אֱלֹהִים לוֹ שָׂטָן אֶת־רְזוֹן בֶּן־אֶלְיָדָע אֲשֶׁר 23
ל בָּרַח מֵאֵת הֲדַדְעֶזֶר[b] מֶלֶךְ־צוֹבָה אֲדֹנָיו׃ 24 וַיִּקְבֹּץ[a] עָלָיו אֲנָשִׁים 24
ל וַיְהִי שַׂר־גְּדוּד [b]בַּהֲרֹג דָּוִד אֹתָם[b] וַיֵּלְכוּ[c] דַמֶּשֶׂק וַיֵּשְׁבוּ[c] בָהּ וַיִּמְלְכוּ[c]
ל בְּדַמָּשֶׂק׃ 25 וַיְהִי שָׂטָן לְיִשְׂרָאֵל כָּל־יְמֵי שְׁלֹמֹה [a]וְאֶת־[b]הָרָעָה אֲשֶׁר[c] 25
ב[19] הֲדָד [d]וַיָּקָץ בְּיִשְׂרָאֵל[d] וַיִּמְלֹךְ עַל־אֲרָם[ae]׃ פ 26 וְיָרָבְעָם בֶּן־ 26
ג נְבָט אֶפְרָתִי מִן־הַצְּרֵדָה [a]וְשֵׁם אִמּוֹ צְרוּעָה[a] אִשָּׁה אַלְמָנָה עֶבֶד
ה דגש[20]. כג ר״פ. ד ר״פ[21] לִשְׁלֹמֹה [b]וַיָּרֶם יָד בַּמֶּלֶךְ[b]׃ 27 [a]וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־הֵרִים יָד 27
ו[22] ה מנה בליש ובסיפ בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בָּנָה אֶת־הַמִּלּוֹא סָגַר[b] אֶת־פֶּרֶץ עִיר דָּוִד אָבִיו׃
ל[23] 28 וְהָאִישׁ יָרָבְעָם גִּבּוֹר חָיִל וַיַּרְא שְׁלֹמֹה אֶת־הַנַּעַר כִּי־[a]עֹשֵׂה ס
ב. ג[24] מְלָאכָה[a] הוּא וַיַּפְקֵד אֹתוֹ לְכָל־סֵבֶל בֵּית יוֹסֵף׃ ס 29 [a]וַיְהִי 29
בָּעֵת הַהִיא וְיָרָבְעָם יָצָא מִירוּשָׁלָ͏ִם וַיִּמְצָא אֹתוֹ אֲחִיָּה הַשִּׁילֹנִי הַנָּבִיא
ל בַּדֶּרֶךְ[b] וְהוּא מִתְכַּסֶּה בְּשַׂלְמָה חֲדָשָׁה וּשְׁנֵיהֶם לְבַדָּם[c] בַּשָּׂדֶה׃
ל 30 וַיִּתְפֹּשׂ אֲחִיָּה בַּשַּׂלְמָה הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּקְרָעֶהָ שְׁנֵים[a] עָשָׂר 30
ה קְרָעִים׃ 31 וַיֹּאמֶר לְיָרָבְעָם קַח־לְךָ עֲשָׂרָה[a] קְרָעִים כִּי כֹה אָמַר 31
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי קֹרֵעַ אֶת־הַמַּמְלָכָה מִיַּד שְׁלֹמֹה וְנָתַתִּי לְךָ
ה. ל. ל[25] אֵת עֲשָׂרָה[a] הַשְּׁבָטִים׃ 32 [a]וְהַשֵּׁבֶט הָאֶחָד[a] יִהְיֶה־לּוֹ לְמַעַן ׀ עַבְדִּי 32
דָוִד וּלְמַעַן יְרוּשָׁלַ͏ִם הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי בָהּ מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃
ה[26] חס ול כת כן 33 יַעַן ׀ אֲשֶׁר עֲזָבוּנִי[a] וַיִּשְׁתַּחֲווּ[a] לְעַשְׁתֹּרֶת אֱלֹהֵי צִדֹנִין[b] לִכְמוֹשׁ אֱלֹהֵי[c] 33
מוֹאָב וּלְמִלְכֹּם אֱלֹהֵי[d] בְנֵי־עַמּוֹן וְלֹא־הָלְכוּ[a] בִדְרָכַי לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר
ט[27] חס וכל אורית דכות ב מ א בְּעֵינַי [e]וְחֻקֹּתַי וּמִשְׁפָּטַי[e] כְּדָוִד אָבִיו׃ 34 וְלֹא־אֶקַּח אֶת־כָּל־[a] 34

[18] Mm 1991. [19] Mm 1944. [20] Mm 1573. [21] Mm 569. [22] Mm 1945. [23] Mm 1946. [24] Mm 1947. [25] Mm 1948. [26] Mm 3891. [27] Mm 1902.

22 [a] mlt Mss 𝔊 לוֹ ‖ [b] 𝔊 + *καὶ ἀνέστρεψεν Αδερ εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. αὕτη ἡ κακία, ἣν ἐποίησεν* + 25b (= 25aβ), sic recte ‖ **23** [a] cf 14[b] ‖ [b] mlt Mss 𝔖 הדרְעזור ‖ **24** [a] l frt וַיִּקָּבְצוּ cf 𝔊𝔖 ‖ [b–b] > 𝔊*; tr post 23 ‖ [c] l frt c 𝔊[L] sg ‖ **25** [a–a] hic dl cf 22[b] ‖ [b] l זֹאת cf 𝔊 ‖ [c] ins עָשָׂה cf 𝔊 ‖ [d–d] prp וַיָּצֶק לְיִ׳ cf Vrs ‖ [e] l c 2 Mss 𝔊𝔖 אֱדֹם ‖ **26** [a–a] gl? l בֶּן־ cf 𝔊* ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **27** [a] 27.28 cf 𝔊 2,35f 10,22a 12,24b ‖ [b] Ms 𝔊[ANmin]𝔖𝔙 וַיְסִירֵהוּ מִן־הַדֶּרֶךְ ‖ וְס׳ ‖ **28** [a–a] 𝔊 *ἀνὴρ ἔργων* ‖ **29** [a] 29–31 cf 𝔊* 12,24o ‖ [b] ins frt מִן־הַדֶּרֶךְ cf 𝔊 ‖ [c] > 𝔊* ‖ **30** [a] mlt Mss 𝔗 לִשְׁ׳ ‖ **31** [a] prp עַשְׁתֵּי עָשָׂר ‖ **32** [a–a] 𝔊 *καὶ δύο σκῆπτρα* ‖ **33** [a] l prb c 𝔊𝔖𝔙[Mss] sg ‖ [b] nonn Mss ־ים ‖ [c] pc Mss תּוֹעֲבַת, 𝔊 *καὶ τοῖς εἰδώλοις* (𝔊[L] sg) ‖ [d] 𝔊 *προσοχθίσματι* ‖ [e–e] > 𝔊*, frt dl ‖ **34** [a] > 𝔊[509], dl?

הַמַּמְלָכָה מִיָּדוֹ כִּי ׀ [b]נָשִׂיא אֲשִׁתֶנּוּ[b] כֹּל יְמֵי חַיָּיו לְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי אֲשֶׁר (ל וחס)
35 בָּחַרְתִּי אֹתוֹ [c]אֲשֶׁר שָׁמַר מִצְוֺתַי וְחֻקֹּתָי[c]׃ 35 וְלָקַחְתִּי הַמְּלוּכָה מִיַּד (ט[28] חס וכל אורית דכות ב מ א . כ[29])
36 בְּנוֹ וּנְתַתִּיהָ[a] לְּךָ [b]אֵת עֲשֶׂרֶת הַשְּׁבָטִים[b]׃ 36 וְלִבְנוֹ אֶתֵּן [a]שֵׁבֶט־אֶחָד[a] (ל[30])
לְמַעַן הֱיוֹת־נִיר לְדָוִיד־עַבְדִּי כָּל־הַיָּמִים ׀ לְפָנַי בִּירוּשָׁלַ‍ִם הָעִיר (ח[31] . ה מל)
37 אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי לִי לָשׂוּם שְׁמִי שָׁם׃ 37 וְאֹתְךָ אֶקַּח וּמָלַכְתָּ בְּכֹל אֲשֶׁר־ (ב זקף חד קמ וחד פת[32])
38 תְּאַוֶּה נַפְשֶׁךָ וְהָיִיתָ מֶּלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃ 38 וְהָיָה אִם־תִּשְׁמַע[a] אֶת־כָּל־ (ל)
אֲשֶׁר אֲצַוֶּךָ וְהָלַכְתָּ בִדְרָכַי וְעָשִׂיתָ הַיָּשָׁר בְּעֵינַי לִשְׁמוֹר חֻקּוֹתַי (ל רפי . ח מל[33])
וּמִצְוֺתַי כַּאֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִד עַבְדִּי וְהָיִיתִי עִמָּךְ וּבָנִיתִי לְךָ בַיִת־נֶאֱמָן
39 כַּאֲשֶׁר בָּנִיתִי לְדָוִד [b]וְנָתַתִּי לְךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל׃[b] 39 וַאעַנֶּה[c] אֶת־זֶרַע (ו בסיפ . מת[34] כת א לא קר ול בליש וחד מן יא[35] מילין דלא מפק א)
40 דָּוִד לְמַעַן זֹאת אַךְ לֹא כָל־הַיָּמִים[b]׃ ס 40 [a]וַיְבַקֵּשׁ שְׁלֹמֹה (ל)
לְהָמִית אֶת־יָרָבְעָם וַיָּקָם יָרָבְעָם[b] וַיִּבְרַח מִצְרַיִם אֶל־שִׁישַׁק[c] מֶלֶךְ־
41 מִצְרַיִם וַיְהִי בְמִצְרַיִם עַד־מוֹת שְׁלֹמֹה׃ 41 וְיֶתֶר דִּבְרֵי שְׁלֹמֹה (ה בטע בסיפ[36])
וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְחָכְמָתוֹ הֲלוֹא־הֵם כְּתֻבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי[a] שְׁלֹמֹה׃ (יז מל בסיפ . ה חס וכל אורית דכות[37])
42 וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ שְׁלֹמֹה בִירוּשָׁלַ‍ִם [a]עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל[a] אַרְבָּעִים (כ)
43 שָׁנָה׃ 43 וַיִּשְׁכַּב שְׁלֹמֹה עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּעִיר דָּוִד אָבִיו[a] וַיִּמְלֹךְ (ו[38] ה מנה בליש ובסיפ)
רְחַבְעָם בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ ס

12 1 [a]וַיֵּלֶךְ רְחַבְעָם שְׁכֶם כִּי שְׁכֶם בָּא[b] כָל־יִשְׂרָאֵל לְהַמְלִיךְ (ל)
2 אֹתוֹ׃ 2 [a]וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ ׀ יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט וְהוּא עוֹדֶנּוּ בְמִצְרַיִם אֲשֶׁר (ט בטע בסיפ[1])
3 בָּרַח מִפְּנֵי [b]הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה[b] [c]וַיֵּשֶׁב יָרָבְעָם בְּמִצְרָיִם[c]׃ 3 [ba]וַיִּשְׁלְחוּ
וַיִּקְרְאוּ־לוֹ וַיָּבֹאו[c] יָרָבְעָם וְכָל־קְהַל[d] יִשְׂרָאֵל[b] וַיְדַבְּרוּ אֶל־רְחַבְעָם (ויבא ק . ג)
4 לֵאמֹר׃ 4 אָבִיךָ הִקְשָׁה אֶת־עֻלֵּנוּ וְאַתָּה עַתָּה הָקֵל מֵעֲבֹדַת אָבִיךָ (ג[2] ול בליש)

[28] Mm 1902. [29] Mm 1581. [30] Mm 1948. [31] Mm 2469. [32] Mm 1949. [33] Mm 1796. [34] Mm 898. [35] Mm 4069 frt inc. [36] Mp sub loco. [37] Mm 1950. [38] Mm 1945. Cp 12 [1] Mm 1955. [2] Mm 194.

34 [b–b] 𝔊 ἀντιτασσόμενος ἀντιτάξομαι αὐτῷ cf Ho 1,6 ‖ [c–c] > 𝔊*, gl? ‖ **35** [a] 𝔊𝔖𝔙 om suff, dl vel hoc vel [b–b] ‖ **36** [a–a] 𝔊 τὰ δύο σκῆπτρα ‖ **38/39** [a] l תִשְׁמֹר? cf 𝔊 ‖ [b–b] > 𝔊*, gl? ‖ [c] Ms וַעֲנֵּה, l וַאֲעַנֶּה ‖ **40** [a] cf 12,24c 𝔊* ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c] cf 14, 25[b] ‖ **41** [a] $𝔊^{L}$($𝔙^{Mss}$) + ἡμερῶν ‖ **42** [a–a] > 𝔊* ‖ **43** [a] 𝔊* + nonn vb (cf 12,2 et 12,3 $𝔊^{N\,min}$); cf 12,24f 𝔊* ‖ **Cp 12,1** [a] tr 1 post 2 cf 𝔊 ‖ [b] nonn Mss Seb 𝔊*𝔖𝔗 et 2 Ch 10,1 בָּאוּ ‖ **2** [a] v 2 > 𝔊*, sed cf 𝔊 11,43, 𝔊* 12,24d.f ‖ [b–b] mlt Mss invers ‖ [c–c] l c 2 Ch 10,2 et $𝔊^{O}$𝔙 וַיָּשָׁב יׄ מִמִּצׄ cf 𝔊* 12,24f ‖ **3** [a] 3–20 cf 𝔊* 12,24p–u ‖ [b–b] > 𝔊* cf 𝔊* 12,24o, gl? cf 20 ‖ [c] K וַיָּבֹאוּ–, Vrs ut Q וַיָּבֹא ‖ [d] > 𝔖 et 2 Ch 10,3.

5 הַקָּשָׁה וּמֵעֻלּוֹ הַכָּבֵד אֲשֶׁר־נָתַן עָלֵינוּ וְנַעַבְדֶךָּ׃ 5 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם
6 לְכוּ עֹד[a] שְׁלֹשָׁה יָמִים וְשׁוּבוּ אֵלָי וַיֵּלְכוּ הָעָם[b]׃ 6 וַיִּוָּעַץ — יד חס[3]. ל[4]. ד[5]
הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם[a] אֶת־הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר־הָיוּ עֹמְדִים אֶת־פְּנֵי שְׁלֹמֹה אָבִיו — יט פסוק בסיפ את את את . ב
בִּהְיֹתוֹ חַי לֵאמֹר אֵיךְ אַתֶּם נוֹעָצִים לְהָשִׁיב אֶת־הָעָם־הַזֶּה דָּבָר׃ — ג חס[6] . ה ומל[7]
7 7 וַיְדַבֵּר[a] אֵלָיו לֵאמֹר אִם־הַיּוֹם תִּהְיֶה־עֶבֶד לָעָם הַזֶּה וַעֲבַדְתָּם — וידברו ק . ד[8]
וַעֲנִיתָם[b] וְדִבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם דְּבָרִים טוֹבִים וְהָיוּ לְךָ עֲבָדִים כָּל־ — ל[9]
8 הַיָּמִים׃ 8 וַיַּעֲזֹב אֶת־עֲצַת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר יְעָצֻהוּ וַיִּוָּעַץ אֶת־ — ג וחס
9 הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ אֲשֶׁר[a] הָעֹמְדִים לְפָנָיו׃ 9 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם — ל . יא בתור ובנביא
מָה אַתֶּם נוֹעָצִים וְנָשִׁיב[a] דָּבָר אֶת־הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֵלַי לֵאמֹר — ה ומל[7]
10 הָקֵל מִן־הָעֹל אֲשֶׁר־נָתַן אָבִיךָ עָלֵינוּ׃ 10 וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו הַיְלָדִים
אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ[a] לֵאמֹר כֹּה־תֹאמַר לָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֵלֶיךָ
לֵאמֹר אָבִיךָ הִכְבִּיד אֶת־עֻלֵּנוּ וְאַתָּה[b] הָקֵל מֵעָלֵינוּ כֹּה תְּדַבֵּר — ל
11 אֲלֵיהֶם קָטָנִּי[c] עָבָה מִמָּתְנֵי אָבִי׃ 11 וְעַתָּה אָבִי הֶעְמִיס עֲלֵיכֶם עֹל — ב . ב . ב
כָּבֵד וַאֲנִי אוֹסִיף עַל־עֻלְּכֶם אָבִי יִסַּר אֶתְכֶם בַּשּׁוֹטִים וַאֲנִי אֲיַסֵּר — יט . ד
12 אֶתְכֶם בָּעַקְרַבִּים׃ 12 וַיָּבוֹ[a] [b]יָרָבְעָם וְכָל[b]־הָעָם[c] אֶל[d]־ — ויבוא ק חד מן ט חס א בליש . נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג
רְחַבְעָם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר שׁוּבוּ אֵלַי בַּיּוֹם
13 הַשְּׁלִישִׁי׃ 13 וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ אֶת־הָעָם קָשָׁה וַיַּעֲזֹב אֶת־עֲצַת הַזְּקֵנִים
14 אֲשֶׁר יְעָצֻהוּ׃ 14 וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם כַּעֲצַת הַיְלָדִים לֵאמֹר אָבִי הִכְבִּיד — ג וחס
אֶת־עֻלְּכֶם וַאֲנִי אֹסִיף עַל־עֻלְּכֶם אָבִי יִסַּר אֶתְכֶם בַּשּׁוֹטִים וַאֲנִי — יט ו[10] מנה חס ב מנה בסיפ . ד
15 אֲיַסֵּר אֶתְכֶם בָּעַקְרַבִּים׃ 15 וְלֹא־שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֶל־הָעָם כִּי־הָיְתָה
סִבָּה[a] מֵעִם יְהוָה לְמַעַן הָקִים אֶת־דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה[b] בְּיַד — ל
16 אֲחִיָּה הַשִּׁילֹנִי[c] אֶל[d]־יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט׃ 16 וַיַּרְא כָּל־יִשְׂרָאֵל[a]
כִּי לֹא־שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֲלֵיהֶם וַיָּשִׁבוּ הָעָם אֶת־הַמֶּלֶךְ דָּבָר ׀ לֵאמֹר — ה[11] . כת[12] חס בנביא יג מנה בסיפ . ל[13]

[3]Mm 62. [4]Mm 1951. [5]Mm 1952. [6]Mm 2688. [7]Mm 1953. [8]Mm 1073. [9]וחד עניתם Ps 99,8. [10]Mm 4177. [11]Mm 3606. [12]Mm 1954 contra textum. [13]Mm 910.

5 [a] 𝔊(𝔙) ἕως = עַד cf 𝔗 ‖ [b] > 𝔊 ‖ **6** [a] > 𝔊* ‖ **7** [a] mlt Mss Vrs ut Q וּ—רוּ, sic l ‖ [b] > 𝔊* ‖ **8** [a] > Ms et 2 Ch 10,8, dl? ‖ **9** [a] l וְאָשִׁיב? cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ **10** [a] 𝔊 ut 8 + אשר הע׳ ל׳ ‖ [b] 𝔊 + νῦν cf 4 ‖ [c] al Mss קְטַנִּי et קָטָנִּי, prp קָטְנִי ‖ **12** [a] 2 Mss 𝔊* ויבאו ‖ [b–b] 𝔊 om י״ ן cf 3[b–b] ‖ [c] 𝔊(𝔖) Ισραηλ ‖ [d] Ms 𝔊 + הַמֶּלֶךְ ‖ **15** [a] 2 Ch 10,15 נְסִבָּה ‖ [b] > 2 Mss 𝔊*𝔖𝔙 ‖ [c] 𝔊[L](𝔖) + τοῦ προφήτου ‖ [d] = עַל, sic Ms 𝔊𝔗 ‖ **16** [a] Ms 𝔊[L]𝔙 הָעָם.

מַה[b]־לָּנוּ חֵלֶק בְּדָוִד וְלֹא־נַחֲלָה[c] בְּבֶן־יִשַׁי לְאֹהָלֶיךָ[d] יִשְׂרָאֵל עַתָּה
17 רְאֵה[e] בֵיתְךָ דָּוִד וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְאֹהָלָיו׃ 17 [a]וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
18 הַיֹּשְׁבִים בְּעָרֵי יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ עֲלֵיהֶם רְחַבְעָם׃ פ 18 וַיִּשְׁלַח
הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם אֶת־אֲדֹרָם[a] אֲשֶׁר עַל־הַמַּס וַיִּרְגְּמוּ כָל־יִשְׂרָאֵל בּוֹ
אֶבֶן וַיָּמֹת וְהַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם הִתְאַמֵּץ לַעֲלוֹת בַּמֶּרְכָּבָה לָנוּס יְרוּשָׁלִָם׃
19 וַיִּפְשְׁעוּ יִשְׂרָאֵל בְּבֵית דָּוִד עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ ס 20 וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ
כָּל־יִשְׂרָאֵל כִּי־שָׁב יָרָבְעָם[a] וַיִּשְׁלְחוּ וַיִּקְרְאוּ אֹתוֹ אֶל־הָעֵדָה וַיַּמְלִיכוּ
אֹתוֹ עַל־כָּל־[b]יִשְׂרָאֵל לֹא[c] הָיָה אַחֲרֵי בֵית־דָּוִד זוּלָתִי שֵׁבֶט־
21 יְהוּדָה[d] לְבַדּוֹ׃ 21 [a]וַיָּבֹאוּ[b] רְחַבְעָם יְרוּשָׁלַםִ וַיַּקְהֵל[c] אֶת־כָּל־בֵּית[c]
יְהוּדָה וְאֶת־שֵׁבֶט בִּנְיָמִן מֵאָה וּשְׁמֹנִים[d] אֶלֶף בָּחוּר עֹשֵׂה מִלְחָמָה
לְהִלָּחֵם עִם־בֵּית יִשְׂרָאֵל לְהָשִׁיב אֶת־הַמְּלוּכָה לִרְחַבְעָם בֶּן־
22 שְׁלֹמֹה׃ פ 22 וַיְהִי דְּבַר הָאֱלֹהִים[a] אֶל־שְׁמַעְיָה אִישׁ־הָאֱלֹהִים
23 לֵאמֹר׃ 23 אֱמֹר אֶל־רְחַבְעָם בֶּן־שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ יְהוּדָה וְאֶל־כָּל־
ס בֵּית יְהוּדָה וּבִנְיָמִין וְיֶתֶר הָעָם לֵאמֹר׃ 24 כֹּה אָמַר יְהוָה לֹא־
תַעֲלוּ וְלֹא־תִלָּחֲמוּן עִם־אֲחֵיכֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שׁוּבוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ כִּי
מֵאִתִּי נִהְיָה הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־דְּבַר יְהוָה וַיָּשֻׁבוּ[a] לָלֶכֶת כִּדְבַר
יְהוָה׃[b] ס
25 וַיִּבֶן יָרָבְעָם אֶת־שְׁכֶם בְּהַר אֶפְרַיִם וַיֵּשֶׁב בָּהּ וַיֵּצֵא מִשָּׁם וַיִּבֶן
26 אֶת־פְּנוּאֵל׃ 26 וַיֹּאמֶר יָרָבְעָם בְּלִבּוֹ עַתָּה תָּשׁוּב הַמַּמְלָכָה לְבֵית
27 דָּוִד׃ 27 אִם־יַעֲלֶה ׀ הָעָם הַזֶּה לַעֲשׂוֹת זְבָחִים בְּבֵית־יְהוָה בִּירוּשָׁלִַם
וְשָׁב לֵב הָעָם הַזֶּה[a] אֶל־אֲדֹנֵיהֶם אֶל־רְחַבְעָם מֶלֶךְ יְהוּדָה וַהֲרָגֻנִי[b]
28 [c]וְשָׁבוּ אֶל־רְחַבְעָם מֶלֶךְ־יְהוּדָה׃[c] 28 וַיִּוָּעַץ[a] הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ שְׁנֵי עֶגְלֵי
זָהָב וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם[b] רַב־לָכֶם מֵעֲלוֹת יְרוּשָׁלִַם הִנֵּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל

[14] Mp sub loco. [15] Mm 1523. [16] Mm 1955. [17] Mm 953. [18] Mm 1581. [19] Mm 915. [20] Mm 262. [21] Mm 4180. [22] Mm 3609. [23] Mm 1954.

16 [b] Ms 𝔖𝔗^{Ms} אֵין ut 2 S 20,1 ‖ [c] Ms 𝔊* + לָנוּ ‖ [d] 𝔊 pr ἀπότρεχε cf 𝔙^{Mss} ‖ [e] l frt רְעֵה cf 𝔊𝔗 ‖ 17 [a] v 17 > 𝔊*, gl? ‖ 18 [a] 4,6 אֲדֹנִירָם, sic l c 𝔊𝔖 ‖ 20 [a] 𝔊* + ἐξ *Αἰγύπτου* ‖ [b] > 2 Mss 𝔊 ‖ [c] pc Mss 𝔊𝔖𝔙 וְלֹא ‖ [d] 𝔊 + *καὶ Βενιαμιν* ‖ 21 [a] 21–24 cf 12,24 x–z 𝔊* ‖ [b] K ־אוּ; l c Q mlt Mss Vrs וַיָּבֹא ‖ [c–c] 𝔊 *τὴν συναγωγήν* cf 20 ‖ [d] 𝔊* 20 ‖ 22 [a] pc Mss Vrs יהוה ‖ 24 [a] 𝔊 *καὶ κατέπαυσαν* = וַיִּשְׁבְּתוּ ‖ [b] 𝔊* + mlt v ‖ 27 [a] > 𝔊* ‖ [b] > pc Mss 𝔊^{L} ‖ [c–c] > pc Mss 𝔊*, add? ‖ 28 [a] 𝔊^{A} *καὶ ἐπορεύθη* cf 𝔊^{rel}, l וַיֵּלֶךְ? ‖ [b] l אֶל־הָעָם cf 𝔊.

29 אֲשֶׁר הֶעֱלֽוּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָֽיִם׃ 29 וַיָּשֶׂם אֶת־הָאֶחָד בְּבֵֽית־אֵל וְאֶת־ ד[24] . פח . ג[25]
30 הָאֶחָד נָתַן בְּדָֽן׃ 30 וַיְהִי הַדָּבָר הַזֶּה לְחַטָּאת[a] וַיֵּלְכוּ הָעָם לִפְנֵי ד[26] . כ בטע ר״פ[27]
הָאֶחָד[b] עַד־דָּֽן׃
31 31 וַיַּעַשׂ אֶת־בֵּית[a] בָּמוֹת וַיַּעַשׂ כֹּהֲנִים מִקְצוֹת הָעָם אֲשֶׁר לֹא־
32 הָיוּ מִבְּנֵי לֵוִֽי׃ 32 וַיַּעַשׂ יָרָבְעָם ׀ חָג בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי בַּחֲמִשָּׁה־עָשָׂר
יוֹם ׀ לַחֹדֶשׁ כֶּחָג ׀ אֲשֶׁר בִּֽיהוּדָה [a]וַיַּעַל עַל־הַמִּזְבֵּחַ כֵּן[b] עָשָׂה בְּבֵית־ ל . ג בטע
אֵל[a] לְזַבֵּחַ לָעֲגָלִים אֲשֶׁר־עָשָׂה וְהֶעֱמִיד בְּבֵית אֵל אֶת־כֹּהֲנֵי הַבָּמוֹת ל קמ . ד[28]
33 אֲשֶׁר עָשָֽׂה׃ 33 [a]וַיַּעַל עַל־הַמִּזְבֵּחַ ׀ אֲשֶׁר־עָשָׂה[a] [b]בְּבֵית־אֵל[b] בַּחֲמִשָּׁה
עָשָׂר יוֹם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי בַּחֹדֶשׁ[c] אֲשֶׁר־בָּדָא מִלִּבד[d] וַיַּעַשׂ חָג לִבְנֵי מלבו ק
13 יִשְׂרָאֵל וַיַּעַל עַל־הַמִּזְבֵּחַ לְהַקְטִֽיר׃ פ 13 1 וְהִנֵּה ׀ אִישׁ אֱלֹהִים ה ר״פ בסיפ[1] . ד[2]
בָּא מִיהוּדָה בִּדְבַר יְהוָה אֶל־בֵּֽית־אֵל וְיָרָבְעָם עֹמֵד עַל־הַמִּזְבֵּחַ יב[3]
2 לְהַקְטִֽיר׃ 2 וַיִּקְרָא עַל־הַמִּזְבֵּחַ בִּדְבַר יְהוָה וַיֹּאמֶר מִזְבֵּחַ מִזְבֵּחַ[a] ל
כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּה־בֵן נוֹלָד לְבֵית־דָּוִד יֹאשִׁיָּהוּ שְׁמוֹ וְזָבַח עָלֶיךָ ג קמ[4]
אֶת־כֹּהֲנֵי הַבָּמוֹת הַמַּקְטִרִים עָלֶיךָ וְעַצְמוֹת אָדָם יִשְׂרְפוּ[b] עָלֶֽיךָ׃ ד[5] . ב
3 3 וְנָתַן בַּיּוֹם הַהוּא מוֹפֵת לֵאמֹר זֶה הַמּוֹפֵת[a] אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה הִנֵּה
4 הַמִּזְבֵּחַ נִקְרָע וְנִשְׁפַּךְ הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר־עָלָֽיו׃ 4 וַיְהִי כִשְׁמֹעַ הַמֶּלֶךְ אֶת־ ב זקף קמ
דְּבַר אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר קָרָא עַל־הַמִּזְבֵּחַ בְּבֵֽית־אֵל וַיִּשְׁלַח
יָרָבְעָם[a] אֶת־יָדוֹ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ לֵאמֹר ׀ תִּפְשֻׂהוּ וַתִּיבַשׁ יָדוֹ אֲשֶׁר ל וחס
5 שָׁלַח עָלָיו וְלֹא יָכֹל לַהֲשִׁיבָהּ אֵלָֽיו׃ 5 וְהַמִּזְבֵּחַ נִקְרָע וַיִּשָּׁפֵךְ הַדֶּשֶׁן ב[6] . ג . ב[7] . ב זקף קמ
6 מִן־הַמִּזְבֵּחַ כַּמּוֹפֵת אֲשֶׁר נָתַן אִישׁ הָאֱלֹהִים בִּדְבַר יְהוָֽה׃ 6 וַיַּעַן ל
הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר ׀ אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים חַל־נָא אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ ל
[a]וְהִתְפַּלֵּל בַּעֲדִי[a] וְתָשֹׁב יָדִי אֵלָי וַיְחַל אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֶת־פְּנֵי יְהוָה ב[8] . ד[9]
7 וַתָּשָׁב יַד־הַמֶּלֶךְ אֵלָיו וַתְּהִי כְּבָרִאשֹׁנָֽה׃ 7 וַיְדַבֵּר הַמֶּלֶךְ אֶל־אִישׁ ה[10]

[24]Mp sub loco. [25]Mm 746. [26]Mm 4042. [27]Mm 1017. [28]Mm 1956. Cp 13 [1]Mm 1868. [2]Mm 1957. [3]Mp sub loco. [4]Mm 1958. [5]Mm 1956. [6]Mm 1959. [7]Mm 1960. [8]Mm 1961. [9]Mm 596. [10]Mm 1962.

30 [a] $\mathfrak{G}^{L}$ + *τῷ Ισραηλ*, frt recte || [b] ins frt בֵּית־אֵל וְלִפְנֵי הָאֶחָד cf $\mathfrak{G}^{L}$ (homtel) || **31** [a] 𝔊𝔙 pl ut 13,32 || **32** [a–a] = 33aα, dl? || [b] Ms 𝔊 ut 33 אשר || **33** [a–a] > $\mathfrak{S}^{W}$, var ad bβ, dl? || [b–b] > 𝔊* || [c] 𝔊 *ἐν τῇ ἑορτῇ* = בֶּחָג || [d] nonn Mss ut Q מִלִּבּוֹ (cf Vrs), sic l || **Cp 13,2** [a] 𝔖 + *šm' ptgmh dmrj'* = שְׁמַע דְּבַר יְהוָה || [b] l prb c 𝔊𝔖𝔙 sg || **3** [a] 𝔊 *τὸ ῥῆμα* || **4** [a] > $\mathfrak{G}^{L}\mathfrak{V}$, dl? || **6** [a–a] > 𝔊*, dl?

8 הָאֱלֹהִים בֹּאָה אִתִּי הַבַּיְתָה וּסְעָדָה וְאֶתְּנָה לְךָ מַתָּת׃ 8 וַיֹּאמֶר   ל . יט[11] . ל . ל
אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֶל־הַמֶּלֶךְ אִם־תִּתֶּן־לִי אֶת־חֲצִי בֵיתֶךָ לֹא אָבֹא   לד[12] פסוק לא ולא ולא ד מנה בסיפ . ה חס
9 עִמָּךְ וְלֹא־אֹכַל לֶחֶם וְלֹא אֶשְׁתֶּה־מַּיִם בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃ 9 כִּי־כֵן   ל
[a]צִוָּה אֹתִי[a] בִּדְבַר[b] יְהוָה לֵאמֹר לֹא־תֹאכַל לֶחֶם וְלֹא תִשְׁתֶּה־מָּיִם   לד[13] פסוק לא ולא ולא ד מנה בסיפ
10 וְלֹא תָשׁוּב בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלָכְתָּ׃ 10 וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ אַחֵר[a] וְלֹא־שָׁב   ל . ה[13]
בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר בָּא בָהּ אֶל־בֵּית־אֵל׃ פ
11 וְנָבִיא אֶחָד[a] זָקֵן יֹשֵׁב בְּבֵית־אֵל [b]וַיָּבוֹא בְנוֹ וַיְסַפֶּר[b]־לוֹ אֶת־   ז בלשון נביאיה . ה[14] מל וכל מגלה דכות ב מ ב
כָּל־הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר־עָשָׂה אִישׁ־הָאֱלֹהִים ׀ הַיּוֹם בְּבֵית־אֵל אֶת־[c]
12 הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיְסַפְּרוּם לַאֲבִיהֶם׃ 12 וַיְדַבֵּר   ב ומל[15]
אֲלֵהֶם אֲבִיהֶם אֵי־זֶה הַדֶּרֶךְ הָלָךְ וַיִּרְאוּ[a] בָנָיו אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר   כט[16] חס בנביא יג מנה בסיפ . לא
13 הָלַךְ אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־בָּא מִיהוּדָה׃ 13 וַיֹּאמֶר אֶל־בָּנָיו חִבְשׁוּ־   ל
14 לִי הַחֲמוֹר וַיַּחְבְּשׁוּ־לוֹ הַחֲמוֹר וַיִּרְכַּב עָלָיו׃ 14 וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵי אִישׁ   ל
הָאֱלֹהִים וַיִּמְצָאֵהוּ יֹשֵׁב תַּחַת הָאֵלָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַאַתָּה אִישׁ־
15 הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־בָּאתָ מִיהוּדָה וַיֹּאמֶר אָנִי׃ 15 וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֵךְ אִתִּי
16 הַבָּיְתָה[a] וֶאֱכֹל לָחֶם׃ 16 וַיֹּאמֶר לֹא אוּכַל לָשׁוּב אִתָּךְ [a]וְלָבוֹא אִתָּךְ[a]   יט[11] . לד[12] פסוק לא ולא ולא ד מנה בסיפ . ד קמ וכל יחזק נקיבה אתנח וס״פ דכות[17] . ד[18]
17 וְלֹא־אֹכַל לֶחֶם וְלֹא־אֶשְׁתֶּה אִתְּךָ[b] מַיִם בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃ 17 כִּי־[a]דָבָר
אֵלַי בִּדְבַר[a] יְהוָה לֹא־תֹאכַל לֶחֶם וְלֹא־תִשְׁתֶּה שָׁם מָיִם לֹא־[b]תָשׁוּב   יז מ״פ לא ולא לא[19]
18 לָלֶכֶת[c] בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־הָלַכְתָּ בָּהּ׃ 18 וַיֹּאמֶר לוֹ גַּם־אֲנִי נָבִיא כָּמוֹךָ
וּמַלְאָךְ דִּבֶּר אֵלַי בִּדְבַר יְהוָה לֵאמֹר הֲשִׁבֵהוּ אִתְּךָ אֶל־בֵּיתֶךָ וְיֹאכַל   ל חס . ה
19 לֶחֶם וְיֵשְׁתְּ מָיִם כִּחֵשׁ[a] לוֹ׃ 19 [a]וַיָּשָׁב אִתּוֹ[a] וַיֹּאכַל לֶחֶם בְּבֵיתוֹ וַיֵּשְׁתְּ   ב
20 מָיִם׃ 20 וַיְהִי הֵם יֹשְׁבִים אֶל[a]־הַשֻּׁלְחָן פ וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה
21 אֶל־הַנָּבִיא אֲשֶׁר הֱשִׁיבוֹ׃ 21 וַיִּקְרָא אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־בָּא   ג בעינ[20]
מִיהוּדָה לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה יַעַן כִּי מָרִיתָ פִּי יְהוָה וְלֹא שָׁמַרְתָּ   ב חס את[21] . ב
22 אֶת־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ 22 וַתָּשָׁב וַתֹּאכַל לֶחֶם וַתֵּשְׁתְּ

[11] Mm 1557. [12] Mm 771. [13] Mm 2093. [14] Mm 1552. [15] Mm 2586. [16] Mm 1954. [17] Mm 172. [18] Mm 1224. [19] Mm 1613. [20] Mp sub loco. [21] Mm 991.

9 a–a prp צִוֵּיתִי cf 𝔊^Mss𝔙 ‖ b 𝔊𝔖 leg בַּדָּבָר ‖ 10 a l אַחֶרֶת (vel postea בוֹ) ‖ 11 a 𝔊^L ἄλλος = אַחֵר ‖ b–b l c 2 Mss 𝔊𝔖𝔙^Mss וַיָּבֹאוּ בָנָיו ־רוּ ‖ c l c 2 Mss 𝔊^-BA𝔖𝔙 וְאֵת ‖ 12 a l וַיַּרְאֻהוּ cf Vrs ‖ 15 a > 𝔊* ‖ 16 a–a > 2 Mss 𝔊*, dl? ‖ b > 𝔊𝔙, dl? ‖ 17 a–a Ms 𝔊 כֵּן צִוָּה אוֹתִי בַּדָּבָר, Ms 𝔙 דִּבֶּר יְהוָה אֵלַי ב׳ ‖ b l c mlt Mss Vrs וְלֹא ‖ c > 𝔊𝔖𝔙 ‖ 18 a 𝔊𝔖 pr cop ‖ 19 a–a 𝔊*𝔙 leg וַיָּשֶׁב אֹתוֹ ‖ 20 a = עַל, sic mlt Mss.

מַיִם בַּמָּקוֹם[a] אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיךָ אַל־תֹּאכַל לֶחֶם וְאַל־תֵּשְׁתְּ מָיִם לֹא־
23 תָבוֹא נִבְלָתְךָ אֶל־קֶבֶר אֲבֹתֶיךָ׃ 23 וַיְהִי אַחֲרֵי אָכְלוֹ לֶחֶם[a] וְאַחֲרֵי
24 שְׁתוֹתוֹ[b] וַיַּחֲבָשׁ[c]־לוֹ הַחֲמוֹר [d]לַנָּבִיא אֲשֶׁר הֱשִׁיבוֹ[d]׃ 24 וַיֵּלֶךְ וַיִּמְצָאֵהוּ
אַרְיֵה בַּדֶּרֶךְ וַיְמִיתֵהוּ וַתְּהִי נִבְלָתוֹ מֻשְׁלֶכֶת בַּדֶּרֶךְ וְהַחֲמוֹר עֹמֵד
25 אֶצְלָהּ וְהָאַרְיֵה עֹמֵד אֵצֶל הַנְּבֵלָה׃ 25 וְהִנֵּה אֲנָשִׁים עֹבְרִים
וַיִּרְאוּ אֶת־הַנְּבֵלָה מֻשְׁלֶכֶת בַּדֶּרֶךְ וְאֶת־הָאַרְיֵה עֹמֵד אֵצֶל הַנְּבֵלָה
26 וַיָּבֹאוּ וַיְדַבְּרוּ בָעִיר אֲשֶׁר הַנָּבִיא הַזָּקֵן יֹשֵׁב בָּהּ׃ 26 וַיִּשְׁמַע הַנָּבִיא
אֲשֶׁר הֱשִׁיבוֹ מִן־הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמֶר אִישׁ הָאֱלֹהִים הוּא אֲשֶׁר מָרָה אֶת־פִּי
יְהוָה [a]וַיִּתְּנֵהוּ יְהוָה לָאַרְיֵה וַיִּשְׁבְּרֵהוּ וַיְמִתֵהוּ כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר־
27 לוֹ׃ 27 וַיְדַבֵּר אֶל־בָּנָיו לֵאמֹר חִבְשׁוּ־לִי אֶת־הַחֲמוֹר וַיַּחֲבֹשׁוּ[a]׃
28 28 וַיֵּלֶךְ וַיִּמְצָא אֶת־נִבְלָתוֹ מֻשְׁלֶכֶת בַּדֶּרֶךְ וַחֲמוֹר[a] וְהָאַרְיֵה עֹמְדִים
אֵצֶל הַנְּבֵלָה לֹא[b]־אָכַל הָאַרְיֵה אֶת־הַנְּבֵלָה וְלֹא שָׁבַר אֶת־הַחֲמוֹר׃
29 29 וַיִּשָּׂא הַנָּבִיא אֶת־נִבְלַת אִישׁ־הָאֱלֹהִים וַיַּנִּחֵהוּ אֶל[a]־הַחֲמוֹר וַיְשִׁיבֵהוּ
30 וַיָּבֹא[b] אֶל־עִיר[c] [d]הַנָּבִיא הַזָּקֵן[d] [e]לִסְפֹּד[f] וּלְקָבְרוֹ[e]׃ 30 [a]וַיַּנַּח אֶת־
31 נִבְלָתוֹ[a] בְּקִבְרוֹ וַיִּסְפְּדוּ עָלָיו הוֹי אָחִי׃ 31 וַיְהִי אַחֲרֵי [a]קָבְרוֹ אֹתוֹ[a]
וַיֹּאמֶר אֶל־בָּנָיו לֵאמֹר בְּמוֹתִי וּקְבַרְתֶּם אֹתִי בַּקֶּבֶר[b] אֲשֶׁר אִישׁ
32 הָאֱלֹהִים קָבוּר בּוֹ אֵצֶל עַצְמֹתָיו הַנִּיחוּ [c]אֶת־עַצְמֹתָי[c]׃ 32 כִּי הָיֹה
יִהְיֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר קָרָא בִּדְבַר יְהוָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר בְּבֵית־אֵל
33 וְעַל כָּל־[a]בָּתֵּי הַבָּמוֹת אֲשֶׁר בְּעָרֵי[b] שֹׁמְרוֹן׃ פ 33 אַחַר[a]
הַדָּבָר הַזֶּה לֹא־שָׁב יָרָבְעָם מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה וַיָּשָׁב וַיַּעַשׂ מִקְצוֹת
34 הָעָם כֹּהֲנֵי בָמוֹת הֶחָפֵץ [b]יְמַלֵּא אֶת־יָדוֹ[b] וִיהִי כֹּהֲנֵי[c] בָמוֹת׃ 34 וַיְהִי
בַּדָּבָר[a] הַזֶּה לְחַטַּאת בֵּית יָרָבְעָם וּלְהַכְחִיד וּלְהַשְׁמִיד מֵעַל פְּנֵי
הָאֲדָמָה׃ פ

[22] Mm 2140. [23] Mm 2137. [24] Mm 1963 א. [25] Mm 1963 ב. [26] Mm 1868. [27] Mm 1549. [28] Mm 1964. [29] Mm 2011. [30] Mp sub loco. [31] Mm 1965. [32] Mm 1966. [33] Mm 3545. [34] Mm 3723. [35] Mm 1967. [36] Mm 706. [37] Mm 1209.

22 [a] Ms 𝔊 + הַזֶּה ‖ **23** [a] > 𝔙 ‖ [b] Ms 𝔊𝔖 + מָיִם ‖ [c] Ms 𝔖 ויחבשו ‖ [d–d] l frt וַיָּשָׁב cf 𝔊* ‖ **26/27** [a–a] > 𝔊*, add? ‖ **28** [a] l c nonn Mss 𝔊𝔖𝔗 וְהַח׳ ‖ [b] pc Mss 𝔊 וְלֹא ‖ **29** [a] = עַל, sic nonn Mss Vrs ‖ [b] > 𝔊*, frt dl ‖ [c] frt l הָעִיר cf 𝔊 ‖ [d–d] frt dl ‖ [e–e] > 𝔊* ‖ [f] Ms 𝔖𝔗𝔙 + לוֹ, frt ins ‖ **30** [a–a] > 𝔊* ‖ **31** [a–a] 𝔊(𝔙) *τὸ κόψασθαι αὐτόν* = סְפָדוֹ לוֹ ‖ [b] 𝔊* + *τούτῳ* ‖ [c–c] 𝔊 *με, ἵνα σωθῶσι τὰ ὀστᾶ μου μετὰ τῶν ὀστῶν αὐτοῦ* cf 2 R 23,18 ‖ **32** [a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊 om עָרֵי ‖ **33** [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ [b–b] 𝔖 *qrb qwrbn'* offerebat munus cf 𝔗 ‖ [c] l c 𝔊𝔖𝔙 sg ‖ **34** [a] prb l c pc Mss 𝔊𝔖𝔗 הַדּ׳.

14 1 [a]בָּעֵת הַהִיא חָלָה אֲבִיָּה בֶן־יָרָבְעָם׃ 2 וַיֹּאמֶר יָרָבְעָם — ב בנביא
לְאִשְׁתּוֹ קוּמִי נָא וְהִשְׁתַּנִּית וְלֹא יֵדְעוּ כִּי־אַתְּי[a] אֵשֶׁת יָרָבְעָם וְהָלַכְתְּ — ג. ל. יב[1]. את חד מן ז[2] כת כן ק
שִׁלֹה הִנֵּה־[b]שָׁם אֲחִיָּה הַנָּבִיא הוּא־דִבֶּר עָלַי לְמֶלֶךְ[c] עַל־הָעָם הַזֶּה׃ — ב[3]. ג. כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[4]. ה וכל עזרא דכות[5]
3 וְלָקַחַתְּ בְּיָדֵךְ [a]עֲשָׂרָה לֶחֶם וְנִקֻּדִים[a] וּבַקְבֻּק דְּבַשׁ וּבָאת אֵלָיו — ל וחס. ל וחס. ה[6]
4 הוּא[b] יַגִּיד לָךְ מַה־יִּהְיֶה לַנָּעַר׃ 4 וַתַּעַשׂ כֵּן אֵשֶׁת יָרָבְעָם וַתָּקָם[a]
וַתֵּלֶךְ שִׁלֹה וַתָּבֹא בֵּית אֲחִיָּה [b]וַאֲחִיָּהוּ לֹא־יָכֹל לִרְאוֹת[b] כִּי קָמוּ — ה[7]. ד
5 עֵינָיו מִשֵּׂיבוֹ׃ ס 5 וַיהוָה אָמַר אֶל־אֲחִיָּהוּ הִנֵּה אֵשֶׁת יָרָבְעָם — ה[7]
בָּאָה לִדְרֹשׁ דָּבָר מֵעִמְּךָ אֶל[a]־בְּנָהּ כִּי־חֹלֶה הוּא כָּזֹה וְכָזֶה תְּדַבֵּר — ה[8]. ג[9]
6 אֵלֶיהָ וִיהִי[b] כְבֹאָהּ וְהִיא מִתְנַכֵּרָה׃ 6 וַיְהִי כִשְׁמֹעַ אֲחִיָּהוּ אֶת־ — לב. ב. ה[7]
קוֹל [a]רַגְלֶיהָ בָּאָה[a] בַפֶּתַח וַיֹּאמֶר בֹּאִי אֵשֶׁת יָרָבְעָם לָמָּה זֶּה אַתְּ
7 מִתְנַכֵּרָה וְאָנֹכִי שָׁלוּחַ אֵלַיִךְ קָשָׁה[b]׃ 7 לְכִי אִמְרִי לְיָרָבְעָם כֹּה־ — ב. ד[10]. כט. כד
אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יַעַן אֲשֶׁר הֲרִימֹתִיךָ מִתּוֹךְ הָעָם וָאֶתֶּנְךָ — ב
8 נָגִיד עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ 8 וָאֶקְרַע אֶת־הַמַּמְלָכָה מִבֵּית דָּוִד וָאֶתְּנֶהָ — ל קמ
לָךְ וְלֹא־הָיִיתָ כְּעַבְדִּי דָוִד אֲשֶׁר שָׁמַר מִצְוֺתַי וַאֲשֶׁר־הָלַךְ אַחֲרַי — ל. ה. ל
9 בְּכָל־לְבָבוֹ לַעֲשׂוֹת רַק[a] הַיָּשָׁר בְּעֵינָי׃ 9 וַתָּרַע לַעֲשׂוֹת מִכֹּל אֲשֶׁר־ — ל קמ
הָיוּ לְפָנֶיךָ וַתֵּלֶךְ וַתַּעֲשֶׂה־לְּךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים וּמַסֵּכוֹת לְהַכְעִיסֵנִי — ד[11]. ו כת כן[12]
10 וְאֹתִי הִשְׁלַכְתָּ אַחֲרֵי גַוֶּךָ׃ ס 10 לָכֵן הִנְנִי מֵבִיא רָעָה אֶל[a]־בֵּית — ד[12]. יא[13]
יָרָבְעָם וְהִכְרַתִּי לְיָרָבְעָם מַשְׁתִּין בְּקִיר עָצוּר[b] וְעָזוּב בְּיִשְׂרָאֵל — ה. ב[14]
11 וּבִעַרְתִּי אַחֲרֵי בֵית־יָרָבְעָם כַּאֲשֶׁר יְבַעֵר הַגָּלָל עַד־תֻּמּוֹ׃ 11 הַמֵּת — ל
לְיָרָבְעָם בָּעִיר יֹאכְלוּ הַכְּלָבִים וְהַמֵּת בַּשָּׂדֶה יֹאכְלוּ עוֹף הַשָּׁמָיִם
12 כִּי יְהוָה דִּבֵּר׃ 12 וְאַתְּ קוּמִי לְכִי לְבֵיתֵךְ בְּבֹאָה[a] רַגְלַיִךְ הָעִירָה — ב. ט[15]
13 וּמֵת הַיָּלֶד׃ 13 וְסָפְדוּ־לוֹ כָל־יִשְׂרָאֵל[a] וְקָבְרוּ אֹתוֹ כִּי־זֶה לְבַדּוֹ יָבֹא
לְיָרָבְעָם אֶל־קָבֶר יַעַן נִמְצָא־בוֹ דָּבָר טוֹב אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל

Cp 14 [1]Mm 801. [2]Mm 2081. [3]Mm 1792. [4]Mm 958. [5]Mm 1968. [6]Mm 2052. [7]Mm 4178. [8]Mm 1635. [9]Mm 1760. [10]Mm 1969. [11]Mm 1970. [12]Mp sub loco. [13]Mm 324. [14]Mm 1971. [15]Mm 1972.

Cp 14,1 [a] 𝔊* om 1–20 (sed cf 𝔊* 12,24g–n) ‖ **2** [a] K אַתִּי, nonn Mss ut Q אַתְּ ‖ [b] nonn Mss 𝔊^O𝔗 'וְה ‖ [c] l לְמֶלֶךְ cf 𝔊^O𝔖𝔗𝔙 ‖ **3** [a–a] 𝔊^O alit ‖ [b] mlt Mss 𝔖 וְהוּא ‖ **4** [a] 12,24k 𝔊* + ἐκ Σαριρα = מִצְּרֵדָה ‖ [b–b] 𝔊^O καὶ ὁ ἄνθρωπος πρεσβύτερος τοῦ ἰδεῖν = 'וְהָאִישׁ זָקֵן מֵר ‖ **5** [a] = עַל ‖ [b] 𝔊^O(𝔗𝔙) καὶ ἐγένετο = וַיְהִי ‖ **6** [a–a] prp רַגְלֵי הַבָּאָה ‖ [b] 𝔊^O𝔙 leg קָשֶׁה ‖ **8** [a] > pc Mss 𝔖𝔙 ‖ **10** [a] = עַל, sic pc Mss ‖ [b] mlt Mss 𝔖𝔗^Ms 'וְע ‖ **12** [a] = בְּבוֹא ‖ **13** [a] 𝔊* 12,24 m + οὐαὶ κύριε.

ל בְּבֵית יָרָבְעָם׃ 14 וְהֵקִים יְהוָה לוֹ מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יַכְרִית 14
כג[16]. ל. ל. ין פסוק את את את אֶת־בֵּית יָרָבְעָם [a]זֶה הַיּוֹם וּמֶה גַּם־עָתָּה׃[a] 15 וְהִכָּה יְהוָה אֶת־ 15
ג יִשְׂרָאֵל[a] כַּאֲשֶׁר יָנוּד הַקָּנֶה בַּמַּיִם וְנָתַשׁ אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעַל הָאֲדָמָה
ד מל בנביא . ל הַטּוֹבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר נָתַן לַאֲבוֹתֵיהֶם וְזֵרָם מֵעֵבֶר לַנָּהָר יַעַן אֲשֶׁר
ז בליש בנביא . ל מל[17] . יג[18] עָשׂוּ אֶת־אֲשֵׁרֵיהֶם מַכְעִיסִים אֶת־יְהוָה׃ 16 וְיִתֵּן אֶת־יִשְׂרָאֵל בִּגְלַל 16
ה חס בן נבט . ב חַטֹּאות יָרָבְעָם אֲשֶׁר חָטָא וַאֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ 17 וַתָּקָם 17
ל . ל אֵשֶׁת יָרָבְעָם וַתֵּלֶךְ וַתָּבֹא תִרְצָתָה[a] הִיא בָּאָה בְסַף־הַבַּיִת וְהַנַּעַר
ב פסוק דמטע בעינ[19] מֵת׃ 18 וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ וַיִּסְפְּדוּ־לוֹ כָּל־יִשְׂרָאֵל כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר 18
ה[20] . יב[21] בְּיַד־עַבְדּוֹ אֲחִיָּהוּ הַנָּבִיא׃ 19 וְיֶתֶר דִּבְרֵי יָרָבְעָם אֲשֶׁר נִלְחַם 19
ל . ה בנביא וַאֲשֶׁר מָלָךְ הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
20 וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ יָרָבְעָם עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה וַיִּשְׁכַּב עִם־אֲבֹתָיו 20
וַיִּמְלֹךְ נָדָב בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ פ
21 [a]וּרְחַבְעָם בֶּן־שְׁלֹמֹה מָלַךְ בִּיהוּדָה[b] בֶּן[c]־אַרְבָּעִים וְאַחַת[c] 21
שָׁנָה רְחַבְעָם בְּמָלְכוֹ [d]וּשְׁבַע עֶשְׂרֵה[d] שָׁנָה ׀ מָלַךְ בִּירוּשָׁלַםִ הָעִיר
ג אֲשֶׁר־בָּחַר יְהוָה לָשׂוּם אֶת־שְׁמוֹ שָׁם מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וְשֵׁם אִמּוֹ
ב נַעֲמָה[e] הָעַמֹּנִית׃ 22 וַיַּעַשׂ יְהוּדָה[a] הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיְקַנְאוּ[b] אֹתוֹ 22
ה[22] חס ג[23] מנה בנביא וכל תורה דכות ב מ ב . ג[24] . ב[25] מִכֹּל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָם[c] בְּחַטֹּאתָם אֲשֶׁר חָטָאוּ׃ 23 וַיִּבְנוּ [a]גַם־הֵמָּה[a] 23
לָהֶם בָּמוֹת וּמַצֵּבוֹת וַאֲשֵׁרִים עַל כָּל־גִּבְעָה גְבֹהָה וְתַחַת כָּל־עֵץ
ב . ל רַעֲנָן׃ 24 וְגַם־קָדֵשׁ[a] הָיָה בָאָרֶץ עָשׂוּ כְּכֹל[b] הַתּוֹעֲבֹת[c] הַגּוֹיִם אֲשֶׁר 24
ב בטע ר״פ[26] . ה ג מל וב חס[27] הוֹרִישׁ יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ 25 וַיְהִי בַּשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית 25
שישק ק לַמֶּלֶךְ[a] רְחַבְעָם עָלָה שׁוּשַׁק[b] מֶלֶךְ־מִצְרָיִם עַל־יְרוּשָׁלָםִ׃ 26 וַיִּקַּח 26
יח פסוק את ואת ואת את . יא מל[28] . ל אֶת־[a]אֹצְרוֹת בֵּית־יְהוָה וְאֶת־אוֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ[b] [c]וְאֶת[d]־הַכֹּל לָקָח[c]

[16] Mm 592. [17] Mm 1401. [18] Mm 157. [19] Mp sub loco. [20] Mm 4178. [21] Mm 1748. [22] Mm 3967. [23] Mm 1973. [24] Mm 1974. [25] Mm 1975. [26] Mm 1017. [27] Mm 1976. [28] Mm 1977.

14 [a–a] dub ‖ **15** [a] prb ins וְהִתְנוֹדְדוּ ‖ **17** [a] 𝔊 *εἰς τὴν Σαριρα* cf 4[a] ‖ **21** [a] 21.22 cf 𝔊* 12,24a ‖ [b] 𝔊[L] + *καὶ Βενιαμιν* ‖ [c–c] 12,24a 𝔊* 16 ‖ [d–d] 12,24a 𝔊[B] 12 ‖ [e] 𝔊[B] *Μααχαμ* cf 15,2.10 ‖ **22** [a] > 𝔊* 12,24a et 2 Ch 12,14; 𝔊* hic *Ροβοαμ* = רְחַבְעָם ‖ [b] 𝔊[-A] sg ‖ [c] 𝔊[-B] suff sg ‖ **23** [a–a] > 𝔊* ‖ **24** [a] 𝔊 *σύνδεσμος* = קֶשֶׁר ‖ [b] 𝔊 *ἀπὸ πάντων* = מִכֹּל ‖ [c] pc Mss 𝔗 om ה, dl ‖ **25** [a] 𝔊𝔙 leg לְמָלְכוֹ ‖ [b] mlt Mss 𝔖𝔗𝔙 ut Q שִׁישַׁק; l c K שׁוּשַׁק cf 𝔊 (aeg *šošenq*) ‖ **26** [a] 𝔊* + *πάντας* ‖ [b] 𝔊 + nonn vb (cf 2 S 8,7) ‖ [c–c] > 𝔖 ‖ [d] l c Ms 𝔊 et 2 Ch 12,9 את.

27 וַיִּקַּח אֶת־כָּל־מָגִנֵּי הַזָּהָב אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה[f e]׃ 27 וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ
רְחַבְעָם תַּחְתָּם מָגִנֵּי נְחֹשֶׁת וְהִפְקִיד עַל־יַד שָׂרֵי הָרָצִים הַשֹּׁמְרִים
28 פֶּתַח בֵּית הַמֶּלֶךְ[a]׃ 28 וַיְהִי מִדֵּי־בֹא הַמֶּלֶךְ בֵּית יְהוָה יִשָּׂאוּם הָרָצִים ל בטע ר״פ[29]
29 וֶהֱשִׁיבוּם אֶל־תָּא הָרָצִים׃ 29 וְיֶתֶר דִּבְרֵי רְחַבְעָם וְכָל־אֲשֶׁר ב חד מל וחד חס[30]. יג בטע ר״פ בסיפ[31]
עָשָׂה הֲלֹא־הֵמָּה כְתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ ד[32]
30 וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵין־רְחַבְעָם וּבֵין יָרָבְעָם כָּל־הַיָּמִים׃ 31 וַיִּשְׁכַּב ה בטע
רְחַבְעָם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר [a]עִם־אֲבֹתָיו[a] בְּעִיר דָּוִד [b]וְשֵׁם אִמּוֹ נַעֲמָה
הָעַמֹּנִית[b] וַיִּמְלֹךְ אֲבִיָּם[c] בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ פ

15 1 וּבִשְׁנַת שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה לַמֶּלֶךְ[a] יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט מָלַךְ אֲבִיָּם[b] י ט מנה ר״פ[1]
2 עַל־יְהוּדָה׃ 2 שָׁלֹשׁ[a] שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלָ͏ִם וְשֵׁם אִמּוֹ מַעֲכָה בַּת־
3 אֲבִישָׁלוֹם[b]׃ 3 וַיֵּלֶךְ בְּכָל[a]־חַטֹּאות אָבִיו אֲשֶׁר־עָשָׂה לְפָנָיו וְלֹא־הָיָה ב. ד בטע[2]. ח[3]. כה
4 לְבָבוֹ שָׁלֵם עִם־יְהוָה אֱלֹהָיו כִּלְבַב דָּוִד אָבִיו׃ 4 כִּי לְמַעַן דָּוִד נָתַן
יְהוָה אֱלֹהָיו[a] לוֹ נִיר בִּירוּשָׁלָ͏ִם[b] לְהָקִים אֶת־בְּנוֹ[c] אַחֲרָיו וּלְהַעֲמִיד ח[4]. ב[5]
5 אֶת־יְרוּשָׁלָ͏ִם׃ 5 אֲשֶׁר עָשָׂה דָוִד אֶת־הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה וְלֹא־סָר ב[6]. ד[7]
6 מִכֹּל אֲשֶׁר־צִוָּהוּ כֹּל יְמֵי חַיָּיו [a]רַק בִּדְבַר אוּרִיָּה הַחִתִּי[a]׃ 6 [a]וּמִלְחָמָה ל[8]
7 הָיְתָה בֵין־רְחַבְעָם[b] וּבֵין יָרָבְעָם כָּל־יְמֵי חַיָּיו׃ 7 וְיֶתֶר דִּבְרֵי ה בטע בסיפ[9]
אֲבִיָּם וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים יז מל בסיפ
8 לְמַלְכֵי יְהוּדָה וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין אֲבִיָּם וּבֵין יָרָבְעָם׃ 8 וַיִּשְׁכַּב
אֲבִיָּם עִם־אֲבֹתָיו[a] וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּעִיר דָּוִד וַיִּמְלֹךְ אָסָא בְנוֹ
תַּחְתָּיו׃ פ

ס 9 וּבִשְׁנַת עֶשְׂרִים[a] לְיָרָבְעָם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ אָסָא מֶלֶךְ[b] י ט מנה ר״פ[1]
10 יְהוּדָה׃ 10 וְאַרְבָּעִים וְאַחַת שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָ͏ִם וְשֵׁם אִמּוֹ מַעֲכָה[a]
11 בַּת־אֲבִישָׁלוֹם׃ 11 וַיַּעַשׂ אָסָא הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּדָוִד אָבִיו׃ ב

[29] Mm 1017. [30] Mm 2128. [31] Mm 1985. [32] Mm 1120. Cp 15 [1] Mm 3789. [2] Mm 2140. [3] Mm 2851. [4] Mm 2469. [5] Mm 3922. [6] Mp sub loco. [7] Mm 1978. [8] Mm 1623. [9] Mm 2178.

26 [e—e] 𝔊* *ὅπλα τὰ χρυσᾶ* ‖ [f] 𝔊[min] + *καὶ ἀπήνεγκεν αὐτὰ εἰς Αἴγυπτον* ‖ **27** [a] 𝔊[L] *κυρίου* ‖ **31** [a—a] > 𝔖𝔄 et 2 Ch 12,16 ‖ [b—b] > 𝔊*𝔖 et 2 Ch, add ex 21 ‖ [c] pc Mss 𝔊𝔖𝔗[f Ms] אביה ‖ **Cp 15,1** [a] ut 14,25[a] ‖ [b] cf 14,31[c]; 𝔊 + *υἱὸς Ροβοαμ* ‖ **2** [a] 𝔊* 6, 𝔊[A min] 16; Ms 𝔊𝔗[Ms] pr cop ‖ [b] 2 Ch 11,20 אַבְשׁ׳ (13,2 alit) ‖ **3** [a] 𝔊* om כל ut 26.34 16,19.26 ‖ **4** [a] > Ms 𝔊* ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c] 𝔊 pl, l prb בָּנָיו ‖ **5** [a—a] > 𝔊* ‖ **6** [a] v 6 > 𝔊*, add ex 14,30 ‖ [b] nonn Mss אֲבִיָּם ‖ **8** [a] 𝔊* + *ἐν τῷ εἰκοστῷ καὶ τετάρτῳ ἔτει τοῦ Ιεροβοαμ* cf 9 ‖ **9** [a] 𝔊* 24 cf 8[a] ‖ [b] prb l c mlt Mss Edd 𝔊𝔗[f Mss] עַל־ ‖ **10** [a] dub cf 2; 𝔊* *Ανα*.

12 וַיַּעֲבֵר הַקְּדֵשִׁים מִן־הָאָרֶץ וַיָּסַר אֶת־כָּל־הַגִּלֻּלִים אֲשֶׁר עָשׂוּ
13 אֲבֹתָיו׃ 13 וְגַם ׀ אֶת־מַעֲכָה אִמּוֹ וַיְסִרֶהָ מִגְּבִירָה אֲשֶׁר־עָשְׂתָה
מִפְלֶצֶת לָאֲשֵׁרָה וַיִּכְרֹת אָסָא אֶת־מִפְלַצְתָּהּ וַיִּשְׂרֹף בְּנַחַל קִדְרוֹן׃
14 וְהַבָּמוֹת לֹא־סָרוּ[a] רַק לְבַב־אָסָא הָיָה שָׁלֵם עִם־יְהוָה כָּל־יָמָיו׃
15 וַיָּבֵא אֶת־קָדְשֵׁי אָבִיו וְקָדְשׁוֹ[a] בֵּית יְהוָה כֶּסֶף וְזָהָב וְכֵלִים׃
16 וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין אָסָא וּבֵין בַּעְשָׁא[a] מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל כָּל־יְמֵיהֶם׃
17 וַיַּעַל בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל עַל־יְהוּדָה וַיִּבֶן אֶת־הָרָמָה
18 לְבִלְתִּי תֵּת יֹצֵא וָבָא לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ 18 וַיִּקַּח אָסָא אֶת־כָּל־[a]
הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב הַנּוֹתָרִים ׀ בְּאוֹצְרוֹת בֵּית־יְהוָה [b]וְאֶת־אוֹצְרוֹת[b] בֵּית
מֶלֶךְ[c] וַיִּתְּנֵם בְּיַד־עֲבָדָיו וַיִּשְׁלָחֵם הַמֶּלֶךְ אָסָא אֶל־בֶּן־הֲדַד[d] בֶּן־
19 טַבְרִמֹּן בֶּן־חֶזְיוֹן[e] מֶלֶךְ אֲרָם הַיֹּשֵׁב בְּדַמֶּשֶׂק לֵאמֹר׃ 19 בְּרִית בֵּינִי
וּבֵינֶךָ בֵּין[a] אָבִי וּבֵין אָבִיךָ הִנֵּה שָׁלַחְתִּי לְךָ שֹׁחַד כֶּסֶף וְזָהָב לֵךְ
20 הָפֵרָה אֶת־בְּרִיתְךָ אֶת־בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וְיַעֲלֶה מֵעָלָי׃ 20 וַיִּשְׁמַע
בֶּן־הֲדַד[a] אֶל־הַמֶּלֶךְ אָסָא וַיִּשְׁלַח אֶת־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר־לוֹ עַל־
עָרֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּךְ[b] אֶת־עִיּוֹן וְאֶת־דָּן וְאֵת אָבֵל בֵּית־מַעֲכָה וְאֵת כָּל־
21 כִּנְרוֹת עַל[c] כָּל־אֶרֶץ נַפְתָּלִי׃ 21 וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ בַּעְשָׁא וַיֶּחְדַּל מִבְּנוֹת
22 אֶת־הָרָמָה [a]וַיֵּשֶׁב בְּתִרְצָה[a]׃ 22 וְהַמֶּלֶךְ אָסָא הִשְׁמִיעַ אֶת־כָּל־
יְהוּדָה אֵין נָקִי וַיִּשְׂאוּ אֶת־אַבְנֵי הָרָמָה וְאֶת־עֵצֶיהָ אֲשֶׁר בָּנָה בַּעְשָׁא
23 וַיִּבֶן בָּם הַמֶּלֶךְ אָסָא אֶת־גֶּבַע בִּנְיָמִן וְאֶת־הַמִּצְפָּה׃ 23 וְיֶתֶר
כָּל־[a]דִּבְרֵי־אָסָא וְכָל־גְּבוּרָתוֹ וְכָל־[b]אֲשֶׁר עָשָׂה [c]וְהֶעָרִים אֲשֶׁר בָּנָה[c]
הֲלֹא־הֵמָּה כְתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה רַק לְעֵת
24 זִקְנָתוֹ[d] חָלָה אֶת־רַגְלָיו׃ 24 וַיִּשְׁכַּב אָסָא [a]עִם־אֲבֹתָיו[a] וַיִּקָּבֵר עִם־
אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד אָבִיו[b] וַיִּמְלֹךְ יְהוֹשָׁפָט בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ פ

ט̇[10] . ב̇
ג̇ חס בליש[11]
ב̇
נא[12] יח̇ מנה̇ ר״פ . וקדשי ק̇ חד מן מח̇[13] כת̇ ו וקר̇ י
ג̇[14]
יא̇ מל[15] . יא̇ מל[15]
המלך ק̇ חד מן יג̇[16] חס ה ר״ת בליש . ד̇
ט̇[17] חס ול בליש
ל̇ . כו̇ פסוק את את ומילה חדה ביניה̇ יט̇ מנה̇ בנביא . ג̇
יח̇ פסוק אל על על[18] . יד̇ פסוק את את ואת ואת ואת[19] . ב̇[20]
ג̇ ומל[21]
ל̇ . ד̇ פסוק דמיין את את ואת את ואת[22]
מ̇ג
ט̇ פסוק כל וכל וכל[23] . ל̇
ד̇[24]
ו̇[25] ה̇ מנה̇ בליש ובסיפ

[10] Mm 57. [11] Mm 1723. [12] Mm 639. [13] Mm 3811. [14] Mm 1979. [15] Mm 1977. [16] Mm 1856. [17] Mm 653. [18] Mm 658. [19] Mp sub loco. [20] Mm 2473. [21] Mm 1980. [22] Mm 2468. [23] Mm 1981. [24] Mm 1120. [25] Mm 1945.

14 [a] 𝔊(𝔖𝔙) *ἐξῆρεν* = הֵסִיר ‖ **15** [a] l c K 𝔊𝔖𝔗 et 2 Ch 15,18 וְקָדָשָׁ(י)ו; Q וְקָדְשֵׁי ‖ **16** [a] nonn Mss ׳שׁ– ‖ **18** [a] > 𝔊*, dl? ‖ [b–b] prb l c mlt Mss 𝔊^{O}𝔖𝔗𝔙 וּבְא׳ ‖ [c] 𝔗 mlt Mss ut Q הַמֶּלֶךְ ‖ [d] pc Mss 𝔊 הדר, id 20[a] ‖ [e] 𝔊 *Αζειν, -ιβ, Αζαηλ* ‖ **19** [a] frt l c mlt Mss Vrs et 2 Ch 16,3 וּבֵין ‖ **20** [a] cf 18[d] ‖ [b] 𝔊$^{B\,min}$𝔖𝔙 ut 2 Ch 16,4 ויכו ‖ [c] frt l עד cf 𝔊 ‖ **21** [a–a] prb l ׳וַיָּשָׁב ת cf 𝔊𝔙 ‖ **23** [a] > 2 Mss 𝔊𝔖, prb dl ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ [d] 𝔊^{L} + *ἐποίησεν Ασα τὸ πονηρὸν καί* ‖ **24** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] > 𝔊*.

25 וְנָדָ֣ב בֶּן־יָֽרָבְעָ֗ם מָלַךְ֙ עַל־יִשְׂרָאֵ֔ל בִּשְׁנַ֣ת שְׁתַּ֔יִם[a] לְאָסָ֖א מֶ֣לֶךְ
26 יְהוּדָ֑ה וַיִּמְלֹ֥ךְ עַל־יִשְׂרָאֵ֖ל שְׁנָתָֽיִם׃ 26 וַיַּ֥עַשׂ הָרַ֖ע בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֑ה וַיֵּ֙לֶךְ֙
27 בְּדֶ֣רֶךְ אָבִ֔יו וּֽבְחַטָּאת֔וֹ[a] אֲשֶׁ֥ר הֶחֱטִ֖יא אֶת־יִשְׂרָאֵֽל׃ 27 וַיִּקְשֹׁ֨ר עָלָ֜יו
בַּעְשָׁ֤א בֶן־אֲחִיָּה֙ לְבֵ֣ית יִשָּׂשכָ֔ר וַיַּכֵּ֣הוּ בַעְשָׁ֔א בְּגִבְּת֖וֹן אֲשֶׁ֣ר לַפְּלִשְׁתִּ֑ים
28 וְנָדָב֙ וְכָל־יִשְׂרָאֵ֔ל צָרִ֖ים עַל־גִּבְּתֽוֹן׃ 28 וַיְמִתֵ֣הוּ בַעְשָׁ֔א בִּשְׁנַ֣ת שָׁלֹ֔שׁ[a] לה וכל ר״פ דכות
29 לְאָסָ֖א מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֑ה וַיִּמְלֹ֖ךְ תַּחְתָּֽיו[b]׃ 29 וַיְהִ֣י כְמָלְכ֗וֹ[a] הִכָּה֙ אֶת־ ל[26]
כָּל־[b]בֵּ֣ית יָֽרָבְעָ֔ם לֹֽא[c]־הִשְׁאִ֧יר כָּל־נְשָׁמָ֛ה לְיָרָבְעָ֖ם עַד־הִשְׁמִד֑וֹ[d] ה[27] חס ב מנה בליש
30 כִּדְבַ֣ר יְהוָ֔ה אֲשֶׁ֣ר דִּבֶּ֗ר בְּיַד־עַבְדּ֖וֹ אֲחִיָּ֥ה הַשִּׁילֹנִֽי׃ 30 עַל־חַטֹּ֤אות ה בטע בסיפ[28] . ב פסוק דמטע בעינ . ה חס בן נבט
יָֽרָבְעָם֙ [a]אֲשֶׁ֣ר חָטָ֔א וַאֲשֶׁ֥ר[a] הֶחֱטִ֖יא אֶת־יִשְׂרָאֵ֑ל בְּכַעְס֕וֹ[b] אֲשֶׁ֣ר הִכְעִ֔יס ב
31 אֶת־יְהוָ֖ה אֱלֹהֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 31 וְיֶ֛תֶר דִּבְרֵ֥י נָדָ֖ב וְכָל־אֲשֶׁ֣ר יג בטע ר״פ בסיפ[29]
עָשָׂ֑ה הֲלֹא־הֵ֣ם כְּתוּבִ֗ים עַל־סֵ֛פֶר דִּבְרֵ֥י הַיָּמִ֖ים לְמַלְכֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃
32 [a]וּמִלְחָמָ֣ה הָֽיְתָ֗ה בֵּ֣ין אָסָ֔א וּבֵ֥ין בַּעְשָׁ֖א מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵ֑ל כָּל־יְמֵיהֶֽם׃ פ
33 בִּשְׁנַ֣ת שָׁלֹ֗שׁ[a] לְאָסָא֙ מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֔ה מָ֠לַךְ בַּעְשָׁ֨א בֶן־אֲחִיָּ֤ה עַל־ ל
34 כָּל־[b]יִשְׂרָאֵל֙ בְּתִרְצָ֔ה עֶשְׂרִ֖ים וְאַרְבַּ֥ע שָׁנָֽה׃ 34 וַיַּ֥עַשׂ הָרַ֖ע בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֑ה
וַיֵּ֗לֶךְ בְּדֶ֙רֶךְ֙ יָֽרָבְעָ֔ם[a] וּבְחַטָּאת֔וֹ[b] אֲשֶׁ֥ר הֶחֱטִ֖יא אֶת־יִשְׂרָאֵֽל׃ ס
16 1 וַיְהִ֤י דְבַר־יְהוָה֙ אֶל[a]־יֵה֣וּא בֶן־חֲנָ֔נִי עַל־בַּעְשָׁ֖א לֵאמֹֽר׃ 2 יַ֗עַן ל[1]
אֲשֶׁ֤ר הֲרִימֹתִ֙יךָ֙ מִן־הֶ֣עָפָ֔ר וָאֶתֶּנְךָ֣ נָגִ֔יד עַ֖ל עַמִּ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וַתֵּ֣לֶךְ ׀ בְּדֶ֣רֶךְ ב
3 יָֽרָבְעָ֗ם וַתַּחֲטִא֙ אֶת־עַמִּ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל לְהַכְעִיסֵ֖נִי בְּחַטֹּאתָֽם[a]׃ 3 הִנְנִ֥י ד חס וב בליש . ו כת כן[2]
מַבְעִ֛יר[a] אַחֲרֵ֥י בַעְשָׁ֖א וְאַחֲרֵ֣י בֵית֑וֹ וְנָתַתִּי֙ אֶת־בֵּ֣יתְךָ֔[b] כְּבֵ֖ית יָרָבְעָ֥ם
4 בֶּן־נְבָֽט׃ 4 הַמֵּ֤ת לְבַעְשָׁא֙ בָּעִ֔יר יֹאכְל֖וּ הַכְּלָבִ֑ים וְהַמֵּ֥ת ל֛וֹ בַּשָּׂדֶ֔ה ל
5 יֹאכְל֖וּ ע֥וֹף הַשָּׁמָֽיִם׃ 5 וְיֶ֨תֶר דִּבְרֵ֧י בַעְשָׁ֛א וַאֲשֶׁ֥ר עָשָׂ֖ה וּגְבוּרָת֑וֹ ה בטע בסיפ . ג[3]
6 הֲלֹא־הֵ֣ם כְּתוּבִ֗ים עַל־סֵ֛פֶר דִּבְרֵ֥י הַיָּמִ֖ים לְמַלְכֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 6 וַיִּשְׁכַּ֤ב
בַּעְשָׁא֙ עִם־אֲבֹתָ֔יו וַיִּקָּבֵ֖ר בְּתִרְצָ֑ה וַיִּמְלֹ֛ךְ אֵלָ֥ה בְנ֖וֹ תַּחְתָּֽיו[a]׃

[26] Mm 1982. [27] Mm 1983. [28] Mm 1984. [29] Mm 1985. Cp 16 [1] Mm 1986. [2] Mp sub loco. [3] Mm 1112.

25 [a] Ms 10, $\mathfrak{G}^{509}$ 12, $\mathfrak{G}^{127.246}$ 3 ‖ **26** [a] 𝔊𝔖𝔙 pl ‖ **28** [a] $\mathfrak{G}^{min}$ 4 ‖ [b] > $\mathfrak{G}^{B}$ ‖ **29** [a] mlt Mss $\mathfrak{T}^{Mss}$ בְּמ׳ ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c] Ms 𝔊𝔖 וְלֹא ‖ [d] = ה׳ ‖ **30** [a–a] 𝔊* ὡς = כַּאֲשֶׁר ? ‖ [b] l וּבְ׳? cf $\mathfrak{G}^{-L}$𝔙 ‖ **32** [a] v 32 > 𝔊*, add? cf 16 ‖ **33** [a] $\mathfrak{G}^{min}$ 5 ‖ [b] > pc Mss 𝔊*, dl? ‖ **34** [a] 𝔊𝔖 + υἱοῦ Ναβατ ‖ [b] ut 26[a] ‖ **Cp 16,1** [a] $\mathfrak{G}^{-L}$ ἐν χειρί = בְּיַד ‖ **2** [a] 𝔊 ut 13.26 בהבליהם cf 𝔖 ‖ **3** [a] frt l c 2 Mss מְבַעֵר; 𝔊 ἐξεγείρω = מֵעִיר ‖ [b] 𝔊*𝔖$\mathfrak{T}^{Mss}$ suff 3sg ‖ **6** [a] 𝔊 + *ἐν τῷ εἰκοστῷ* ($\mathfrak{G}^{min}$ 28, $\mathfrak{G}^{127.246}$ 29) *ἔτει βασιλέως Ασα.*

7 וְגַם בְּיַד־יֵהוּא בֶן־חֲנָנִי הַנָּבִיא[a] דְּבַר־יְהוָה הָיָה אֶל־בַּעְשָׁא וְאֶל־ ג . ב[4]
בֵּיתוֹ וְעַל[b] כָּל־הָרָעָה׀ אֲשֶׁר־עָשָׂה׀ בְּעֵינֵי יְהוָה לְהַכְעִיסוֹ בְּמַעֲשֵׂה ג בליש[5]
יָדָיו לִהְיוֹת כְּבֵית יָרָבְעָם וְעַל אֲשֶׁר־הִכָּה אֹתוֹ׃ פ ד[6]
8 [a]בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וָשֵׁשׁ שָׁנָה לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה[a] מָלַךְ אֵלָה בֶן־
9 בַּעְשָׁא עַל־יִשְׂרָאֵל בְּתִרְצָה שְׁנָתָיִם׃ 9 וַיִּקְשֹׁר עָלָיו עַבְדּוֹ[a] זִמְרִי שַׂר
מַחֲצִית הָרָכֶב וְהוּא בְתִרְצָה שֹׁתֶה שִׁכּוֹר בֵּית אַרְצָא אֲשֶׁר עַל־ ל וכת כן
10 הַבַּיִת בְּתִרְצָה׃ 10 וַיָּבֹא זִמְרִי וַיַּכֵּהוּ וַיְמִיתֵהוּ [a]בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וָשֶׁבַע ח מל[7]
11 לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה[a] וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃ 11 וַיְהִי בְמָלְכוֹ כְּשִׁבְתּוֹ עַל־ ב[8] . ל[9]
כִּסְאוֹ הִכָּה[a] אֶת־כָּל־בֵּית בַּעְשָׁא[b] [c]לֹא־הִשְׁאִיר לוֹ מַשְׁתִּין בְּקִיר
12 וְגֹאֲלָיו וְרֵעֵהוּ[d]׃ 12 וַיַּשְׁמֵד זִמְרִי אֵת כָּל־בֵּית בַּעְשָׁא[b] כִּדְבַר יְהוָה
13 אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל[e]־בַּעְשָׁא בְּיַד[f] יֵהוּא הַנָּבִיא׃ 13 אֶל[a] כָּל־חַטֹּאות ב[4] . ו בסיפ
בַּעְשָׁא וְחַטֹּאות אֵלָה בְנוֹ אֲשֶׁר [b]חָטְאוּ וַאֲשֶׁר[b] הֶחֱטִיאוּ[c] אֶת־יִשְׂרָאֵל
14 לְהַכְעִיס אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַבְלֵיהֶם׃ 14 וְיֶתֶר דִּבְרֵי ג . יג בטע ר״פ בסיפ[10]
אֵלָה וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים יז מל בסיפ
לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ
15 [a]בִּשְׁנַת [b]עֶשְׂרִים וָשֶׁבַע[b] שָׁנָה לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה[a] מָלַךְ זִמְרִי ס ב בטע בסיפ
שִׁבְעַת יָמִים בְּתִרְצָה וְהָעָם חֹנִים עַל־גִּבְּתוֹן[c] אֲשֶׁר לַפְּלִשְׁתִּים׃ כל מל
16 וַיִּשְׁמַע הָעָם הַחֹנִים לֵאמֹר קָשַׁר זִמְרִי וְגַם הִכָּה אֶת־הַמֶּלֶךְ ל . ל
וַיַּמְלִכוּ כָל[a]־יִשְׂרָאֵל אֶת־עָמְרִי[b] שַׂר־צָבָא עַל־יִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם הַהוּא ג . ה חס[11]
17 בַּמַּחֲנֶה׃ 17 וַיַּעֲלֶה עָמְרִי וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִגִּבְּתוֹן וַיָּצֻרוּ עַל־ ג[12] . לה וכל ר״פ דכות
18 תִּרְצָה׃ 18 וַיְהִי כִּרְאוֹת זִמְרִי כִּי־נִלְכְּדָה הָעִיר וַיָּבֹא אֶל־אַרְמוֹן ט בטע בסיפ[13]
19 בֵּית־הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׂרֹף עָלָיו אֶת־בֵּית־מֶלֶךְ בָּאֵשׁ וַיָּמֹת׃ 19 עַל־חַטֹּאתָו[a] חטאתיו ק חד מן ג בליש
אֲשֶׁר חָטָא לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ יָרָבְעָם[b]

[4] Mm 1986. [5] Mm 1987. [6] Mm 3138. [7] Mm 2137. [8] Mm 1982. [9] Mm 1988. [10] Mm 1985. [11] Mm 1584. [12] Mm 2008. [13] Mm 1955.

7 [a] > 3 Mss 𝔊[B] ‖ [b] l c nonn Mss 𝔖𝔗[f] עַל; > 𝔊[-L] ‖ 8 [a–a] > 𝔊*, cf 6[a] ‖ 9 [a] > 𝔊* ‖ 10 [a–a] > 𝔊*, add? ‖ 11/12 [a] 2 Mss 𝔊* וְה׳ ‖ [b–b] > 𝔊*, homtel ‖ [c] 2 Mss 𝔖𝔙 וְלֹא ‖ [d] 𝔖𝔗𝔙 pl ‖ [e] = עַל, sic Or ‖ [f] 𝔊[-L] *καὶ πρός* ‖ 13 [a] = עַל cf Vrs ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] 2 Mss 𝔊 ־יא ‖ 15 [a–a] > 𝔊* ‖ [b–b] 𝔊[L] 22, 𝔊[127.246] 31 ‖ [c] 𝔖 *gt*, it in 17 ‖ 16 [a] 𝔊[BA al] *ἐν* ‖ [b] 𝔊[-L] *Ζαμβρι* ‖ 19 [a] mlt Mss Vrs ut Q ־תָיו; l c K Or חַטָּאתוֹ? ‖ [b] 𝔊 (𝔖) + *υἱοῦ Ναβατ*.

20 וּבְחַטָּאתוֹ[c] אֲשֶׁר [d]עָשָׂה לְהַחֲטִיא[d] אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ 20 וְיֶתֶר דִּבְרֵי ח[14]
זִמְרִי וְקִשְׁרוֹ אֲשֶׁר קָשָׁר הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים ב
21 לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ 21 אָז יֵחָלֵק הָעָם יִשְׂרָאֵל לַחֵצִי[a] חֲצִי הָעָם ג[15]
22 הָיָה אַחֲרֵי תִבְנִי בֶן־גִּינַת לְהַמְלִיכוֹ וְהַחֲצִי אַחֲרֵי עָמְרִי׃ 22 [a]וַיֶּחֱזַק ב. ח[16]
הָעָם אֲשֶׁר אַחֲרֵי עָמְרִי אֶת־[b]הָעָם אֲשֶׁר אַחֲרֵי תִּבְנִי בֶן־גִּינַת וַיָּמָת ב. ל
תִּבְנִי[c] וַיִּמְלֹךְ עָמְרִי[d]׃ פ
23 בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וְאַחַת[a] שָׁנָה לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ עָמְרִי ב בטע בסיפ
24 עַל־יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּתִרְצָה מָלַךְ שֵׁשׁ־שָׁנִים׃ 24 וַיִּקֶן ד ג מנה ר״פ
אֶת־הָהָר שֹׁמְרוֹן מֵאֶת שֶׁמֶר בְּכִכְּרַיִם כָּסֶף וַיִּבֶן אֶת־הָהָר וַיִּקְרָא יט פסוק בסיפ את את את . ל . ל בסיפ . ב
25 אֶת־שֵׁם הָעִיר אֲשֶׁר בָּנָה עַל שֶׁם־שֶׁמֶר אֲדֹנֵי הָהָר שֹׁמְרוֹן[a]׃ 25 וַיַּעֲשֶׂה ו[17]. ג[18]. ד. ג
26 עָמְרִי הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיָּרַע מִכֹּל אֲשֶׁר לְפָנָיו׃ 26 וַיֵּלֶךְ בְּכָל־דֶּרֶךְ ב. ג[19]
יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט וּבְחַטֹּאתָיו[a] אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיס אֶת־ ובחטאתו ק
27 יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַבְלֵיהֶם[b] 27 וְיֶתֶר דִּבְרֵי עָמְרִי[a] אֲשֶׁר ג. ה בטע בסיפ[20]. ג[21]
עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ [b]אֲשֶׁר עָשָׂה[b] הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
28 לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ 28 וַיִּשְׁכַּב עָמְרִי עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּשֹׁמְרוֹן וַיִּמְלֹךְ ב
אַחְאָב בְּנוֹ תַּחְתָּיו[a]׃ פ
29 [a]וְאַחְאָב בֶּן־עָמְרִי מָלַךְ עַל־יִשְׂרָאֵל[a] בִּשְׁנַת [b]שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנֶה
שָׁנָה לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה[b] וַיִּמְלֹךְ אַחְאָב בֶּן־עָמְרִי עַל־יִשְׂרָאֵל
30 בְּשֹׁמְרוֹן עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם[c] שָׁנָה׃ 30 וַיַּעַשׂ אַחְאָב [a]בֶּן־עָמְרִי[a] הָרַע בְּעֵינֵי
31 יְהוָה מִכֹּל אֲשֶׁר לְפָנָיו׃ 31 וַיְהִי הֲנָקֵל[a] לֶכְתּוֹ בְּחַטֹּאות יָרָבְעָם בֶּן־ ב
נְבָט וַיִּקַּח אִשָּׁה אֶת־אִיזֶבֶל בַּת־אֶתְבַּעַל מֶלֶךְ צִידֹנִים וַיֵּלֶךְ וַיַּעֲבֹד ל
32 אֶת־הַבַּעַל וַיִּשְׁתַּחוּ לוֹ׃ 32 וַיָּקֶם מִזְבֵּחַ לַבָּעַל בֵּית הַבַּעַל אֲשֶׁר ב. כ[22]

[14]Mm 2851. [15]Mm 1288. [16]Mm 432. [17]Mm 1989. [18]Mm 291. [19]Mm 2181. [20]Mm 2178. [21]Mm 1990. [22]Mm 1991.

19 [c] 𝔊𝔖𝔗 pl ‖ [d–d] l הֶחֱטִיא? cf 𝔊*𝔖𝔙 ‖ **21** [a] > 𝔊*, dl? ‖ **22** [a] v 22 𝔊* alit ‖ [b] prb l c Ms 𝔖𝔗 מִן ‖ [c] prb ins וְיוֹרָם אָחִיו בָּעֵת הַהִיא cf 𝔊 ‖ [d] ins אַחֲרֵי תִבְנִי cf 𝔊 ‖ **23** [a] 𝔊^{M*min} *καὶ ἑβδόμῳ*; > Jos Ant VIII, 312 ‖ **24** [a] 𝔊$^{B al}$ *Σαεμηρων*, 𝔙 *Samariam* cf akk *samerina* ‖ **26** [a] K Vrs טאתָיו–, mlt Mss ut Q טָּאתוֹ– ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd ׃ ‖ **27** [a] prb ins c mlt Mss 𝔊𝔖 וְכָל־ ‖ [b–b] > 𝔊*𝔖, dl? ‖ **28** [a] 𝔊* + nonn v (= 22,41–44. 46–51) ‖ **29** [a–a] > 𝔊* ‖ [b–b] 𝔊* *δευτέρῳ τῷ Ιωσαφατ* ‖ [c] pc Mss וְאַרְבַּע; > 2 Mss ‖ **30** [a–a] > 𝔊*, dl? ‖ **31** [a] prp הַנָּקַל cf Vrs.

בָּנָ֖ה בְּשֹׁמְרֽוֹן׃ 33 וַיַּ֥עַשׂ אַחְאָ֖ב אֶת־הָֽאֲשֵׁרָ֑ה וַיּ֨וֹסֶף אַחְאָ֜ב לַעֲשׂ֗וֹת[a] 33 כי ז̇[23] מנה מל . ל
לְהַכְעִיס֙ [b]אֶת־יְהוָה֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל[b] מִכֹּל֙ מַלְכֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אֲשֶׁ֥ר הָי֖וּ
לְפָנָֽיו׃ 34 [a]בְּיָמָ֞יו בָּנָ֥ה חִיאֵ֛ל[b] בֵּ֥ית הָאֱלִ֖י אֶת־יְרִ֑יחֹה בַּאֲבִירָ֨ם 34 ל . ל כת כן[24]
בְּכֹר֜וֹ יִסְּדָ֗הּ וּבִשְׂגִ֤יב[c] צְעִירוֹ֙ הִצִּ֣יב דְּלָתֶ֔יהָ כִּדְבַ֣ר יְהוָ֔ה אֲשֶׁ֣ר דִּבֶּ֔ר וכשגוב[25] ק . ה בטע בסיפ[26]
בְּיַ֖ד יְהוֹשֻׁ֥עַ בִּן־נֽוּן׃ ס
17 1 וַיֹּאמֶר֩ אֵלִיָּ֨הוּ הַתִּשְׁבִּ֜י[a] מִתֹּשָׁבֵ֣י[b] גִלְעָד֮ אֶל־אַחְאָב֒ חַי־ 17 ל וחס . ב
יְהוָ֞ה[c] אֱלֹהֵ֤י יִשְׂרָאֵל֙[d] אֲשֶׁ֣ר עָמַ֣דְתִּי לְפָנָ֔יו אִם־יִהְיֶ֛ה הַשָּׁנִ֥ים הָאֵ֖לֶּה ב פסוק אם אם בסיפ
טַ֣ל וּמָטָ֑ר כִּ֖י אִם־לְפִ֥י דְבָרִֽי׃ ס 2 וַיְהִ֥י דְבַר־יְהוָ֖ה אֵלָ֥יו לֵאמֹֽר׃ 2 יג[1] . ב[2]
3 לֵ֣ךְ מִזֶּ֔ה [a]וּפָנִ֥יתָ לְּךָ֖[a] קֵ֑דְמָה וְנִסְתַּרְתָּ֙ בְּנַ֣חַל כְּרִ֔ית אֲשֶׁ֖ר עַל־פְּנֵ֥י 3
הַיַּרְדֵּֽן׃ 4 וְהָיָ֖ה מֵהַנַּ֣חַל תִּשְׁתֶּ֑ה[a] וְאֶת־הָעֹֽרְבִים֙ צִוִּ֔יתִי לְכַלְכֶּלְךָ֖ 4 ל . ל[3]
שָֽׁם׃ 5 וַיֵּ֥לֶךְ[a] וַיַּ֖עַשׂ[b] כִּדְבַ֣ר יְהוָ֑ה וַיֵּ֗לֶךְ[a] וַיֵּ֙שֶׁב֙ בְּנַ֣חַל כְּרִ֔ית אֲשֶׁ֖ר עַל־ 5
פְּנֵ֥י הַיַּרְדֵּֽן׃ 6 וְהָעֹרְבִ֗ים מְבִ֨יאִים לוֹ֩ לֶ֤חֶם וּבָשָׂר֙[a] בַּבֹּ֔קֶר וְלֶ֥חֶם[a] 6 ח̇[4]
וּבָשָׂ֖ר בָּעָ֑רֶב וּמִן־הַנַּ֖חַל יִשְׁתֶּֽה[b]׃ 7 וַיְהִ֛י מִקֵּ֥ץ יָמִ֖ים וַיִּיבַ֣שׁ הַנַּ֑חַל כִּ֛י 7 ח̇[4] . כ בטע ר״פ[5] . יב . ג̇[6] . ג ב מל וחד חס[7]
לֹא־הָ֥יָה גֶ֖שֶׁם בָּאָֽרֶץ׃ ס 8 וַיְהִ֥י דְבַר־יְהוָ֖ה אֵלָ֥יו לֵאמֹֽר׃ 9 ק֣וּם 8 9 ג בטע דמטע[3] . ב[2] . ט ר״פ[8]
לֵ֤ךְ צָרְפַ֙תָה֙[a] אֲשֶׁ֣ר לְצִיד֔וֹן [b]וְיָשַׁבְתָּ֖ שָׁ֑ם[b] הִנֵּ֨ה צִוִּ֥יתִי שָׁ֛ם אִשָּׁ֥ה אַלְמָנָ֖ה
לְכַלְכְּלֶֽךָ׃ 10 וַיָּ֣קָם ׀ וַיֵּ֣לֶךְ צָרְפַ֗תָה[a] וַיָּבֹא֙[b] אֶל־פֶּ֣תַח הָעִ֔יר וְהִנֵּה־שָׁ֛ם 10 ל . ב
אִשָּׁ֥ה אַלְמָנָ֖ה מְקֹשֶׁ֣שֶׁת עֵצִ֑ים וַיִּקְרָ֨א אֵלֶ֜יהָ[c] וַיֹּאמַ֗ר קְחִי[d]־נָ֨א לִ֧י מְעַט־ ב וחס[9] . ל . צא
מַ֛יִם בַּכְּלִ֖י וְאֶשְׁתֶּֽה׃ 11 וַתֵּ֖לֶךְ לָקַ֑חַת וַיִּקְרָ֤א אֵלֶ֙יהָ֙[a] וַיֹּאמַ֔ר לִֽקְחִי[b]־נָ֥א 11 ל . צא . ג̇[10]
לִ֛י פַּת־לֶ֖חֶם בְּיָדֵֽךְ׃ 12 וַתֹּ֗אמֶר חַי־יְהוָ֤ה אֱלֹהֶ֙יךָ֙ אִם־יֶשׁ־לִ֣י מָע֔וֹג[a] 12 ב . ב פסוק אם אם בסיפ . ב[11]
כִּ֣י אִם־מְלֹ֤א כַף־קֶ֙מַח֙ בַּכַּ֔ד וּמְעַט־שֶׁ֖מֶן בַּצַּפָּ֑חַת וְהִנְנִ֨י מְקֹשֶׁ֜שֶׁת שְׁנַ֣יִם[b] ג . ב וחס[9]
עֵצִ֗ים וּבָ֙אתִי֙ וַעֲשִׂיתִ֙יהוּ֙ לִ֣י וְלִבְנִ֔י[c] וַאֲכַלְנֻ֖הוּ[d] וָמָֽתְנוּ׃ 13 וַיֹּ֨אמֶר אֵלֶ֜יהָ 13 ל ומל . ל . ה[12]
אֵלִיָּ֨הוּ֙ אַל־תִּ֣ירְאִ֔י בֹּ֖אִי עֲשִׂ֣י[a] כִדְבָרֵ֑ךְ אַ֣ךְ עֲשִׂי־לִ֣י מִ֠שָּׁם עֻגָ֨ה קְטַנָּ֤ה

[23] Mm 962. [24] Mm 1312. [25] Mm 832. [26] Mm 1984. Cp 17 [1] Mm 902. [2] Mm 1994. [3] Mp sub loco. [4] Mm 527. [5] Mm 1017. [6] Mm 1992. [7] Mm 1993. [8] Mm 1995. [9] Mm 1996. [10] Mm 1997. [11] Ps 35,16. [12] Mm 1086.

33 [a] ins כְּעָסִים ? cf 𝔊* ‖ [b–b] 𝔊* *τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τοῦ ἐξολεθρευθῆναι· ἐκακοποίησεν* ‖ **34** [a] v 34 > 𝔊[L] ‖ [b] 𝔊(𝔙) *Αχειηλ*, 𝔖 *'ḥb* ‖ [c] nonn Mss Vrs ut Q גּוּב– ‖ **Cp 17,1** [a] 𝔊* pr *ὁ προφήτης*; > 𝔊[Oal]; prp הַנָּבִיא ‖ [b] 𝔊 *ἐκ Θεσβων*, prb l מִתִּשְׁבֵּי ‖ [c] 𝔊[-L] + *ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων* ‖ [d–d] > 𝔊[L] ‖ **3** [a–a] > 𝔊 ‖ **4** [a] 𝔊 + *ὕδωρ* ‖ **5** [a] > 𝔊* ‖ [b] > 𝔊[L] ‖ **6** [a] > Ms 𝔊*, dl? ‖ [b] 𝔊(𝔖) + *ὕδωρ* ‖ **9** [a] nonn Mss Edd –תָה; al –תָה, 𝔊(𝔙) *Σαρεπτα* ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **10** [a] ut 9[a] ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c] 𝔊 *ὀπίσω αὐτῆς Ηλειου*, ex 11 𝔊? ‖ [d] 3 Mss לִקְחִי ut 11 ‖ **11** [a] 𝔊 ut 10[c], id 𝔙; frt l אַחֲרֶיהָ ‖ [b] 𝔊[-BA](𝔖𝔗) pr *αὐτῇ*, frt l לָהּ קְחִי ‖ **12** [a] 𝔖(𝔗) *mdm* = מְאוּמָה ‖ [b] > pc Mss 𝔊[N min] ‖ [c] 𝔊 pl ‖ [d] 𝔊𝔖𝔙 om suff ‖ **13** [a] 𝔊𝔖𝔙 pr cop.

14 בָּרִאשֹׁנָה וְהוֹצֵאתְ^b לִי וְלָךְ^c וְלִבְנֵךְ^d תַּעֲשִׂי בָּאַחֲרֹנָה׃ ס 14 כִּי — כב13 . ה
כֹּה אָמַר יְהוָה ^aאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל^a כַּד הַקֶּמַח לֹא תִכְלָה וְצַפַּחַת הַשֶּׁמֶן — ג ב כת ה וחד כת א14
15 לֹא תֶחְסָר עַד יוֹם תֵּתֶן^b־יְהוָה גֶּשֶׁם עַל־פְּנֵי^c הָאֲדָמָה׃ 15 וַתֵּלֶךְ — ג . חת ק
16 וַתַּעֲשֶׂה ^aכִּדְבַר אֵלִיָּהוּ^a וַתֹּאכַל ^bהִוא־וָהִיא^b וּבֵיתָהּ^c יָמִים^d׃ 16 כַּד — ל15 . היא . והוא חד מן ג . ק . ק ה16 כתיב היא וחד מן ב17 בליש
הַקֶּמַח לֹא כָלָתָה וְצַפַּחַת הַשֶּׁמֶן לֹא חָסֵר כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר — ד . ה בטע בסיפ18
17 בְּיַד אֵלִיָּהוּ׃ פ 17 וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חָלָה בֶּן־הָאִשָּׁה
בַּעֲלַת הַבָּיִת וַיְהִי חָלְיוֹ חָזָק מְאֹד עַד אֲשֶׁר לֹא־נוֹתְרָה־בּוֹ נְשָׁמָה׃ — ל
18 וַתֹּאמֶר אֶל־אֵלִיָּהוּ מַה־לִּי וָלָךְ אִישׁ הָאֱלֹהִים בָּאתָ^a אֵלַי לְהַזְכִּיר — ל19
19 אֶת־עֲוֹנִי וּלְהָמִית אֶת־בְּנִי׃ 19 וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ תְּנִי־לִי אֶת־בְּנֵךְ וַיִּקָּחֵהוּ — ל
מֵחֵיקָהּ וַיַּעֲלֵהוּ אֶל־הָעֲלִיָּה אֲשֶׁר־הוּא יֹשֵׁב שָׁם וַיַּשְׁכִּבֵהוּ עַל־
20 מִטָּתוֹ^a׃ 20 וַיִּקְרָא ^aאֶל־יְהוָה^a וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהָי הֲגַם עַל־הָאַלְמָנָה — ל . צא . ה20 קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ ב
21 אֲשֶׁר־אֲנִי מִתְגּוֹרֵר עִמָּהּ הֲרֵעוֹתָ לְהָמִית אֶת־בְּנָהּ׃ 21 וַיִּתְמֹדֵד^a עַל־ — ב ומל21 . ג22 . ל . ז פסוק על אל על
הַיֶּלֶד שָׁלֹשׁ פְּעָמִים וַיִּקְרָא אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהָי תָּשָׁב נָא — ל . צא . ה20 קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ ב
22 נֶפֶשׁ־הַיֶּלֶד הַזֶּה עַל־קִרְבּוֹ׃ 22 ^aוַיִּשְׁמַע יְהוָה בְּקוֹל אֵלִיָּהוּ וַתָּשָׁב — ל
23 נֶפֶשׁ־הַיֶּלֶד עַל^b־קִרְבּוֹ וַיֶּחִי׃ 23 וַיִּקַּח אֵלִיָּהוּ אֶת־הַיֶּלֶד^a וַיֹּרִדֵהוּ מִן־ — ב וחס
ס 24 הָעֲלִיָּה הַבַּיְתָה וַיִּתְּנֵהוּ לְאִמּוֹ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ רְאִי חַי בְּנֵךְ׃ 24 וַתֹּאמֶר — ט23 . ב בטע24
הָאִשָּׁה אֶל־אֵלִיָּהוּ עַתָּה זֶה^a יָדַעְתִּי כִּי אִישׁ אֱלֹהִים אַתָּה וּדְבַר־ — ל25 . יח . ז
יְהוָה בְּפִיךָ אֱמֶת׃ פ
18 1 וַיְהִי יָמִים^a רַבִּים וּדְבַר־יְהוָה הָיָה אֶל־אֵלִיָּהוּ בַּשָּׁנָה — יח . ז
הַשְּׁלִישִׁית לֵאמֹר לֵךְ הֵרָאֵה אֶל־אַחְאָב וְאֶתְּנָה מָטָר עַל־פְּנֵי — ט מל1 . ל2
2 הָאֲדָמָה׃ 2 וַיֵּלֶךְ אֵלִיָּהוּ לְהֵרָאוֹת אֶל־אַחְאָב וְהָרָעָב חָזָק בְּשֹׁמְרוֹן׃ — ל3 ג מנה כת כן
3 וַיִּקְרָא אַחְאָב אֶל־עֹבַדְיָהוּ אֲשֶׁר עַל־הַבָּיִת וְעֹבַדְיָהוּ הָיָה יָרֵא

13 Mm 1743. 14 Mm 3412. 15 Mm 1970. 16 Mm 3702. 17 Mm 1998. 18 Mm 1984. 19 Mm 1999. 20 Mm 960. 21 Mm 2000. 22 Mm 406. 23 Mm 1557. 24 Mp sub loco. 25 Mm 1957. **Cp 18** 1 Mm 1900. 2 Mp sub loco. 3 Mm 731.

13 ^b sic L, mlt Mss Edd תְ–; Ms תִי– ‖ ^c 2 Mss וְלָכִי ‖ ^d ut 12^c ‖ **14** ^a–a > 𝔊* ‖ ^b = תֵּת, sic Q nonn Mss cf 6,19^e ‖ ^c > 𝔊* ‖ **15** ^a–a > 𝔊*, 𝔊^Mss *καὶ ἔδωκεν αὐτῷ* ‖ ^b–b nonn Mss 𝔊*𝔖𝔗 ut Q הִיא וָהוּא, frt l ‖ ^c 𝔊 *καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς*, prp וּבָנֶהָ ‖ ^d > 𝔊*; 𝔊^O(𝔄𝔖𝔇) *καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης* (cj c 16) ‖ **18** ^a pc Mss 𝔗 pr כִּי ‖ **19** ^a 𝔊*𝔖 om suff ‖ **20** ^a–a 𝔊 *Ἠλίου* ‖ **21** ^a 𝔊 *καὶ ἐνεφύσησεν* = וַיִּפַּח? ‖ ^b = אֶל, sic pc Mss ‖ **22/23** ^a–a 𝔊* *καὶ ἐγένετο οὕτως, καὶ ἀνεβόησεν* (l c 𝔊^407 Jos *ἀνεβίωσεν*) *τὸ παιδάριον* ‖ ^b ut 21^b ‖ **24** ^a > 2 Mss 𝔊*𝔖 ‖ **Cp 18,1** ^a prb l c pc Mss Vrs מִיָּ.

ב חד מל וחד חס אֶת־יְהוָה מְאֹד׃ 4 וַיְהִי בְּהַכְרִית אִיזֶבֶל אֵת נְבִיאֵי יְהוָה וַיִּקַּח 4
עֹבַדְיָהוּ מֵאָה נְבִאִים וַיַּחְבִּיאֵם חֲמִשִּׁים[a] אִישׁ בַּמְּעָרָה[b] וְכִלְכְּלָם לֶחֶם
ו בסיפ וָמָיִם׃ 5 וַיֹּאמֶר אַחְאָב אֶל־עֹבַדְיָהוּ לֵךְ[a] בָּאָרֶץ אֶל־כָּל־[b]מַעְיְנֵי 5
ו בסיפ. ג[4]. לה מל הַמַּיִם וְאֶל כָּל־[c]הַנְּחָלִים אוּלַי ׀ נִמְצָא חָצִיר וּנְחַיֶּה סוּס וָפֶרֶד וְלוֹא
נַכְרִית[d] מֵהַבְּהֵמָה[e]׃ 6 וַיְחַלְּקוּ לָהֶם אֶת־הָאָרֶץ[a] לַעֲבָר־בָּהּ אַחְאָב 6
הָלַךְ בְּדֶרֶךְ אֶחָד לְבַדּוֹ[b] וְעֹבַדְיָהוּ הָלַךְ בְּדֶרֶךְ־אֶחָד לְבַדּוֹ׃
ל. ל. ל וחס 7 וַיְהִי עֹבַדְיָהוּ בַּדֶּרֶךְ[a] וְהִנֵּה[b] אֵלִיָּהוּ לִקְרָאתוֹ[c] וַיַּכִּרֵהוּ[d] וַיִּפֹּל עַל־ 7
ל[5] פָּנָיו וַיֹּאמֶר הַאַתָּה זֶה אֲדֹנִי אֵלִיָּהוּ׃ 8 וַיֹּאמֶר לוֹ אָנִי לֵךְ אֱמֹר 8
לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ׃ 9 וַיֹּאמֶר מֶה חָטָאתִי כִּי־אַתָּה נֹתֵן אֶת־עַבְדְּךָ 9
ב בְּיַד־אַחְאָב לַהֲמִיתֵנִי׃ 10 חַי ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אִם־יֶשׁ־גּוֹי וּמַמְלָכָה 10
אֲשֶׁר לֹא־שָׁלַח אֲדֹנִי שָׁם לְבַקֶּשְׁךָ וְאָמְרוּ אָיִן וְהִשְׁבִּיעַ[a] אֶת־הַמַּמְלָכָה
ל. כ מילין כת ה ס״ת[6] וְאֶת־הַגּוֹי[b] כִּי לֹא יִמְצָאֶכָּה׃ 11 וְעַתָּה אַתָּה אֹמֵר לֵךְ אֱמֹר לַאדֹנֶיךָ 11
ה[7]. ג[8] [a]הִנֵּה אֵלִיָּהוּ[a]׃ 12 וְהָיָה אֲנִי ׀ אֵלֵךְ מֵאִתָּךְ וְרוּחַ יְהוָה ׀ יִשָּׂאֲךָ עַל[a] אֲשֶׁר 12
ל זקף קמ. ג. ל לֹא־אֵדָע וּבָאתִי לְהַגִּיד לְאַחְאָב [b]וְלֹא יִמְצָאֲךָ[b] וַהֲרָגָנִי וְעַבְדְּךָ יָרֵא
ג חס[9] אֶת־יְהוָה מִנְּעֻרָי[c]׃ 13 הֲלֹא־הֻגַּד לַאדֹנִי אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי בַּהֲרֹג 13
ל וחס. ל אִיזֶבֶל אֵת נְבִיאֵי יְהוָה וָאַחְבִּא מִנְּבִיאֵי יְהוָה מֵאָה אִישׁ חֲמִשִּׁים
חֲמִשִּׁים אִישׁ בַּמְּעָרָה[a] וָאֲכַלְכְּלֵם לֶחֶם וָמָיִם׃ 14 וְעַתָּה אַתָּה אֹמֵר 14
ג. ב בטע. ב בסיפ לֵךְ אֱמֹר לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ וַהֲרָגָנִי׃ ס 15 וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ חַי 15
ב יְהוָה צְבָאוֹת אֲשֶׁר עָמַדְתִּי לְפָנָיו כִּי הַיּוֹם אֵרָאֶה אֵלָיו׃
16 וַיֵּלֶךְ עֹבַדְיָהוּ לִקְרַאת אַחְאָב וַיַּגֶּד־לוֹ [a]וַיֵּלֶךְ אַחְאָב[a] לִקְרַאת 16
כ בטע ר״פ[10] אֵלִיָּהוּ׃ 17 וַיְהִי כִּרְאוֹת אַחְאָב אֶת־אֵלִיָּהוּ וַיֹּאמֶר אַחְאָב אֵלָיו[a] 17
ל. ל. ל[5] הַאַתָּה זֶה עֹכֵר יִשְׂרָאֵל׃ 18 וַיֹּאמֶר לֹא עָכַרְתִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל כִּי אִם־ 18

[4]Mm 129. [5]Mm 198. [6]Mm 964. [7]Mm 1877. [8]Mm 2001. [9]Mm 1585. [10]Mm 1017.

4 [a] prb ins c nonn Mss Vrs חמשים ut 13 ‖ [b] 𝔊$^{-BO}$ *ἐν δύο σπηλαίοις* cf 𝔙 et 13[a] ‖ 5 [a] 𝔊(𝔖) + *καὶ διέλθωμεν* = וְנַעֲבֹר? ‖ [b] > 𝔊 ‖ [c] > 𝔊^{BL} ‖ [d] 𝔊 *ἐξολοθρευθήσονται* = נִכְרַת? cf 𝔙 ‖ [e] pc Edd מִן (ה)ב׳ ‖ 6 [a] 𝔊(𝔖) *τὴν ὁδόν* ‖ [b] > 𝔊^{BL}𝔙, dl? ‖ 7 [a] 𝔊^{BL} + *μόνος* = לְבַדּוֹ ‖ [b] 𝔊$^{-L}$ *καὶ ἦλθεν* ‖ [c] 𝔊^{BO} + *μόνος* ‖ [d] 𝔊 *καὶ Αβδειου ἔσπευσεν* = וַיְמַהֵר? ‖ 10 [a] 𝔊 *καὶ ἐνέπρησεν* ‖ [b] 𝔊 *τὰς χώρας αὐτῆς* ‖ 11 [a–a] > 𝔊* ‖ 12 [a] Ms עד ‖ [b–b] > Ms 𝔊* ‖ [c] pc Mss 𝔊𝔖𝔙 ־ין ‖ 13 [a] 𝔊^{L} ut 4[b] ‖ 16 [a–a] frt l וַיָּרָץ א׳ וילך cf 𝔊 ‖ 17 [a] 2 Mss 𝔊 אֶל־אֵלִיָּהוּ.

אַתָּה וּבֵית אָבִיךָ בַּעֲזָבְכֶם ᵃאֶת־מִצְוֹת יְהוָהᵃ וַתֵּלֶךְᵇ אַחֲרֵי הַבְּעָלִים׃
19 וְעַתָּה שְׁלַח קְבֹץ אֵלַי אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל אֶל־הַר הַכַּרְמֶל וְאֶת־ ל
נְבִיאֵי הַבַּעַל אַרְבַּע מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים ᵃוּנְבִיאֵי הָאֲשֵׁרָה אַרְבַּע מֵאוֹתᵃ
20 אֹכְלֵי שֻׁלְחַן אִיזָבֶל׃ 20 וַיִּשְׁלַח אַחְאָב בְּכָל־בְּנֵיᵃ יִשְׂרָאֵל
21 וַיִּקְבֹּץ אֶת־ᵇהַנְּבִיאִים אֶל־הַר הַכַּרְמֶל׃ 21 וַיִּגַּשׁ אֵלִיָּהוּ אֶל־ᵃכָּל־ ו בסיפ . ב בסיפ
הָעָםᵃ וַיֹּאמֶר עַד־מָתַי אַתֶּם פֹּסְחִים עַל־שְׁתֵּי הַסְּעִפִּים אִם־יְהוָה ל[11]
הָאֱלֹהִים לְכוּ אַחֲרָיו וְאִם־הַבַּעַל לְכוּ אַחֲרָיו וְלֹא־עָנוּ הָעָם אֹתוֹᵇ
22 דָּבָר׃ 22 וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ אֶל־ᵃהָעָם אֲנִי נוֹתַרְתִּי נָבִיא לַיהוָה לְבַדִּי ל
23 וּנְבִיאֵי הַבַּעַל אַרְבַּע־מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים אִישׁᵇ׃ 23 וְיִתְּנוּ־לָנוּ שְׁנַיִם פָּרִים ג רפ[12]
וְיִבְחֲרוּ לָהֶם הַפָּר הָאֶחָד וִינַתְּחֻהוּ וְיָשִׂימוּ עַל־הָעֵצִים וְאֵשׁ לֹא ל . ג[13] . ל . ל[14]
יָשִׂימוּ וַאֲנִי אֶעֱשֶׂה ׀ אֶת־הַפָּר הָאֶחָדᵃ ᵇוְנָתַתִּי עַל־הָעֵצִיםᵇ וְאֵשׁ לֹא ג[13]
24 אָשִׂים׃ 24 וּקְרָאתֶם בְּשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם וַאֲנִי אֶקְרָא בְשֵׁם־יְהוָהᵃ וְהָיָה ל . ל
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־יַעֲנֶה בָאֵשׁ הוּא הָאֱלֹהִים וַיַּעַן כָּל־הָעָם וַיֹּאמְרוּ טוֹב ב
25 הַדָּבָרᵇ׃ 25 וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ לִנְבִיאֵי הַבַּעַל בַּחֲרוּ לָכֶם הַפָּר ג[13]
הָאֶחָד וַעֲשׂוּ רִאשֹׁנָה כִּי אַתֶּם הָרַבִּים ᵃוְקִרְאוּ בְּשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם וְאֵשׁ לֹא י
26 תָשִׂימוּᵃ׃ 26 וַיִּקְחוּ אֶת־הַפָּר ᵃאֲשֶׁר־נָתַן לָהֶםᵃ וַיַּעֲשׂוּ וַיִּקְרְאוּ בְשֵׁם־
הַבַּעַל ᵇמֵהַבֹּקֶר וְעַד־הַצָּהֳרַיִםᵇ ᶜלֵאמֹרᶜ הַבַּעַל עֲנֵנוּ וְאֵין קוֹל וְאֵין ג[15] . ד . יג פסוק ואין ואין[16] . ה
27 עֹנֶה וַיְפַסְּחוּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר עָשָׂהᵈ׃ 27 וַיְהִי בַצָּהֳרַיִם וַיְהַתֵּל בָּהֶם ל . יב[17]
אֵלִיָּהוּᵃ וַיֹּאמֶר קִרְאוּ בְקוֹל־גָּדוֹל כִּי־אֱלֹהִים הוּא כִּי ᵇשִׂיחַ וְכִי־ ה[17]
28 שִׂיג לוֹ וְכִי־דֶרֶךְ לוֹᵇ אוּלַי יָשֵׁן הוּא וְיִקָץ׃ 28 וַיִּקְרְאוּ בְּקוֹל גָּדוֹל ל . ל . ל וחס
וַיִּתְגֹּדְדוּ כְּמִשְׁפָּטָם בַּחֲרָבוֹת וּבָרְמָחִים עַד־שְׁפָךְ־דָּם עֲלֵיהֶם׃ ל וחס
29 וַיְהִי כַּעֲבֹר הַצָּהֳרַיִם וַיִּתְנַבְּאוּ עַד לַעֲלוֹת הַמִּנְחָה וְאֵין־קוֹל וְאֵין־ ב חד חס וחד מל[18] . ד . יד[19] וכל אורית ויהושע דכות ב מ ג . ג פסוק ואין ואין ואין . ה

[11] Mm 1372. [12] Mm 2002. [13] Mm 2003. [14] Mm 3329. [15] Mm 1715. [16] Mm 2004. [17] Mp sub loco. [18] Mm 2005. [19] Mm 1523.

18 ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *τὸν κύριον θεὸν ὑμῶν*, recte? ‖ ᵇ 𝔊^min𝔖𝔗𝔙 pl ‖ **19** ᵃ⁻ᵃ prb dl ‖ **20** ᵃ mlt Mss גְּבוּל; > 𝔊 ‖ ᵇ pc Mss 𝔊 + כָּל־ ‖ **21** ᵃ⁻ᵃ 𝔊* *πάντας* = כֻּלָּהֶם? ‖ ᵇ > 2 Mss 𝔊* ‖ **22** ᵃ mlt Mss 𝔗^f Ms + כָּל־ ‖ ᵇ 𝔊 + 19ᵃ⁻ᵃ ‖ **23** ᵃ 2 Mss הַשֵּׁנִי, 𝔊 *τὸν ἄλλον* = הָאַחֵר ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊*, prb dl ‖ **24** ᵃ 𝔊𝔖𝔙^Mss + *τοῦ θεοῦ μου* ‖ ᵇ 𝔊 + *ὃ ἐλάλησας* cf 𝔖𝔙 ‖ **25** ᵃ⁻ᵃ > 𝔖 ‖ **26** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*, prb dl ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊^L ‖ ᶜ 𝔊 + *ἐπάκουσον ἡμῶν* = עננו ‖ ᵈ l c Seb nonn Mss Vrs עָשׂוּ ‖ **27** ᵃ 𝔊 + *ὁ Θεσβίτης* cf 17,1 ‖ ᵇ⁻ᵇ inc; 𝔊 *ἀδολεσχία αὐτῷ ἐστιν, καὶ ἅμα μήποτε χρηματίζει αὐτός* cf 𝔗.

עֹנֶה וְאֵין קָשֶׁב[a]׃ 30 וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ לְכָל־הָעָם גְּשׁוּ אֵלַי וַיִּגְּשׁוּ 30
ל.ל כָל־הָעָם אֵלָיו [a]וַיְרַפֵּא אֶת־מִזְבַּח יְהוָה[b] הֶהָרוּס׃ 31 וַיִּקַּח אֵלִיָּהוּ 31
ל.ל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֲבָנִים כְּמִסְפַּר שִׁבְטֵי בְנֵי־[a]יַעֲקֹב[b] אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־
ג[20] יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֶךָ׃ 32 וַיִּבְנֶה אֶת־הָאֲבָנִים מִזְבֵּחַ[a] 32
ל [b]בְּשֵׁם יְהוָה[b] וַיַּעַשׂ תְּעָלָה כְּבֵית סָאתַיִם זֶרַע סָבִיב לַמִּזְבֵּחַ׃ 33 וַיַּעֲרֹךְ 33
פד אֶת־הָעֵצִים וַיְנַתַּח אֶת־הַפָּר וַיָּשֶׂם עַל־הָעֵצִים׃ 34 וַיֹּאמֶר מִלְאוּ 34
ל.ל.ל אַרְבָּעָה כַדִּים מַיִם וְיִצְקוּ עַל־הָעֹלָה וְעַל־הָעֵצִים[a] וַיֹּאמֶר שְׁנוּ וַיִּשְׁנוּ
ל.ל וַיֹּאמֶר שַׁלֵּשׁוּ וַיְשַׁלֵּשׁוּ׃ 35 וַיֵּלְכוּ הַמַּיִם סָבִיב לַמִּזְבֵּחַ וְגַם אֶת־הַתְּעָלָה 35
ל.ה[21].צא מִלֵּא־מָיִם׃ 36 [a]וַיְהִי ׀ בַּעֲלוֹת הַמִּנְחָה[a] וַיִּגַּשׁ [b]אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא[b] וַיֹּאמַר 36
ד בליש[22]. לג. ה יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק[c] וְיִשְׂרָאֵל[d] הַיּוֹם יִוָּדַע[e] כִּי־אַתָּה אֱלֹהִים
ובדברך ק חד מן ה[23] יתיר י בליש. כה בְּיִשְׂרָאֵל וַאֲנִי עַבְדֶּךָ וּבִדְבָרְיךָ[f] עָשִׂיתִי אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃
יא[24]. ל[25]. כז בטע ח[26] מנה בליש 37 [a]עֲנֵנִי יְהוָה עֲנֵנִי[a] וְיֵדְעוּ[b] הָעָם הַזֶּה כִּי־אַתָּה יְהוָה הָאֱלֹהִים וְאַתָּה 37
ל.ז הֲסִבֹּתָ אֶת־לִבָּם אֲחֹרַנִּית׃ 38 וַתִּפֹּל אֵשׁ־יְהוָה[a] וַתֹּאכַל אֶת־הָעֹלָה 38
ל וְאֶת־הָעֵצִים [b]וְאֶת־הָאֲבָנִים וְאֶת־הֶעָפָר[b] וְאֶת־הַמַּיִם אֲשֶׁר־בַּתְּעָלָה
ל.ב לִחֵכָה׃ 39 וַיַּרְא[a] כָּל־הָעָם וַיִּפְּלוּ[b] עַל־פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ[c] יְהוָה ס ,ך[34]
כב[27] וכל ד״ה ועזרא דכות ב מ ה חס בליש [d]הוּא[d] הָאֱלֹהִים יְהוָה[b] הוּא הָאֱלֹהִים׃ 40 וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ לָהֶם תִּפְשׂוּ ׀ 40
יג[28]. ב ומל[29]. ל כת כן אֶת־נְבִיאֵי הַבַּעַל אִישׁ אַל־יִמָּלֵט מֵהֶם וַיִּתְפְּשׂוּם וַיּוֹרִדֵם אֵלִיָּהוּ
ג[30] אֶל־נַחַל קִישׁוֹן וַיִּשְׁחָטֵם שָׁם׃ 41 וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ לְאַחְאָב עֲלֵה 41
ג[31] אֱכֹל וּשְׁתֵה כִּי־קוֹל הֲמוֹן הַגָּשֶׁם׃ 42 וַיַּעֲלֶה אַחְאָב לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת 42
ב[32] וכל ההר דכות ב מ א. ג. פד. ברכיו ק וְאֵלִיָּהוּ עָלָה אֶל־רֹאשׁ[a] הַכַּרְמֶל וַיִּגְהַר אַרְצָה וַיָּשֶׂם פָּנָיו בֵּין בִּרְכָּו[b]׃
43 וַיֹּאמֶר אֶל־נַעֲרוֹ עֲלֵה־נָא הַבֵּט דֶּרֶךְ־יָם וַיַּעַל[a] וַיַּבֵּט וַיֹּאמֶר אֵין 43
ב חס. ב כת כן[33] מְאוּמָה וַיֹּאמֶר שֻׁב[b] שֶׁבַע פְּעָמִים[c]׃ 44 וַיְהִי בַּשְּׁבִעִית [a]וַיֹּאמֶר הִנֵּה־ 44

[20] Mm 4227. [21] Mm 1943. [22] Mm 4147. [23] Mm 1921. [24] Mm 1625. [25] Mm 1372. [26] Mm 4158. [27] Mm 11. [28] Mm 3044. [29] Mm 2006. [30] Mm 2007. [31] Mm 2008. [32] Mm 2009. [33] Mp sub loco.

29 [a] 𝔊𝔖 + nonn vb ‖ **30** [a] 𝔊* tr 30b post 32a ‖ [b] > 𝔊* ‖ **31** [a] > pc Mss 𝔊 ‖ [b] pc Mss 𝔊* ישראל ‖ **32** [a] > 𝔊 ‖ [b–b] > $𝔊^{L}$ (Syh sub ast) ‖ **34** [a] 𝔊* + *καὶ ἐποίησαν οὕτως* ‖ **36** [a–a] > 𝔊* ‖ [b–b] 𝔊 *καὶ ἀνεβόησεν Ηλιου εἰς τὸν οὐρανόν* ‖ [c] Ms 𝔊𝔖 וְי' ‖ [d] 𝔊* + 37[a–a] ‖ [e] 𝔊* *ἐν πυρί, καὶ γνώτωσαν πᾶς ὁ λαὸς οὗτος* ‖ [f] mlt Mss 𝔖𝔗𝔙 ut Q, וּבִדְבָרְךָ sic l; 𝔊 *καὶ διὰ σέ* ‖ **37** [a–a] cf 36[d] ‖ [b] 2 Mss $𝔊^{min}$𝔖 + כָּל־ ‖ **38** [a] Ms 𝔗 מֵי' cf 𝔊 ‖ [b–b] 𝔊* tr post בתעלה, gl? ‖ **39** [a] 𝔊* *καὶ ἔπεσεν* ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c] 𝔊 + *ἀληθῶς* = אָמֵן ‖ [d] > 2 Mss 𝔊* ‖ **42** [a] > 𝔊* ‖ [b] mlt Mss ut Q כָּיו– ‖ **43** [a] > 𝔊* ‖ [b] $𝔊^{L}$ + *καὶ ἐπίβλεψον* ‖ [c] frt ins וַיָּשָׁב הַנַּעַר שֶׁבַע פְּעָמִים cf 𝔊 ‖ **44** [a–a] 𝔊 *καὶ ἰδού.*

עָב קְטַנָּה כְּכַף־אִישׁ [b]עֹלָה מִיָּם[b] וַיֹּאמֶר עֲלֵה אֱמֹר אֶל־אַחְאָב אֱסֹר[c] — ב
45 וָרֵד וְלֹא יַעַצָרְכָה[d] הַגָּשֶׁם׃ 45 וַיְהִי ׀ עַד־כֹּה וְעַד־כֹּה וְהַשָּׁמַיִם — ל. ב[34] מילין כת ה ס״ת ול בליש. יז פסוק עד ועד[35]. ב
הִתְקַדְּרוּ עָבִים וְרוּחַ וַיְהִי גֶּשֶׁם גָּדוֹל וַיִּרְכַּב[a] אַחְאָב וַיֵּלֶךְ יִזְרְעֶאלָה׃ — ו[36]
46 וְיַד־יְהוָה הָיְתָה אֶל־[a]אֵלִיָּהוּ וַיְשַׁנֵּס מָתְנָיו וַיָּרָץ לִפְנֵי אַחְאָב עַד־ — ה. ג[37]. ל
בֹּאֲכָה יִזְרְעֶאלָה׃ — ו מל. ו[36]

19 1 וַיַּגֵּד אַחְאָב לְאִיזֶבֶל[a] אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה אֵלִיָּהוּ [b]וְאֵת כָּל־ — ל
2 אֲשֶׁר[b] הָרַג אֶת־כָּל־[c]הַנְּבִיאִים בֶּחָרֶב׃ 2 וַתִּשְׁלַח אִיזֶבֶל מַלְאָךְ[a] אֶל־
אֵלִיָּהוּ לֵאמֹר[b] כֹּה־יַעֲשׂוּן[c] אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִפוּן כִּי־כָעֵת מָחָר אָשִׂים — ה[1]. ל וכת כן
3 אֶת־נַפְשְׁךָ כְּנֶפֶשׁ אַחַד מֵהֶם׃ 3 וַיַּרְא[a] וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־[b]נַפְשׁוֹ וַיָּבֹא — ב[2]. כה[3]
4 בְּאֵר שֶׁבַע אֲשֶׁר לִיהוּדָה וַיַּנַּח אֶת־נַעֲרוֹ שָׁם׃ 4 וְהוּא־הָלַךְ בַּמִּדְבָּר — ד[4]. לג ר״פ
דֶּרֶךְ יוֹם וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב תַּחַת רֹתֶם אֶחָת[a] וַיִּשְׁאַל אֶת־נַפְשׁוֹ לָמוּת וַיֹּאמֶר ׀ — אחד ק חד מן ז[5] יתיר ת
5 רַב[b] עַתָּה יְהוָה[c] קַח נַפְשִׁי[d] כִּי־לֹא־טוֹב אָנֹכִי מֵאֲבֹתָי׃ 5 וַיִּשְׁכַּב
וַיִּישַׁן [a]תַּחַת רֹתֶם אֶחָד[a] וְהִנֵּה־זֶה מַלְאָךְ[b] נֹגֵעַ בּוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ קוּם — ב זקף חד קמ וחד פת[6]. ב
6 אֱכוֹל׃ 6 וַיַּבֵּט וְהִנֵּה מְרַאֲשֹׁתָיו עֻגַת רְצָפִים וְצַפַּחַת מָיִם[a] וַיֹּאכַל — ה מל בליש[7]. ח
7 וַיֵּשְׁתְּ וַיָּשָׁב וַיִּשְׁכָּב׃ 7 וַיָּשָׁב מַלְאַךְ יְהוָה ׀ שֵׁנִית וַיִּגַּע־בּוֹ וַיֹּאמֶר קוּם
8 אֱכֹל כִּי רַב מִמְּךָ הַדָּרֶךְ׃ 8 וַיָּקָם וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתֶּה וַיֵּלֶךְ בְּכֹחַ ׀ — ל
הָאֲכִילָה הַהִיא אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה עַד הַר הָאֱלֹהִים[a] — ל ומל. ד
9 חֹרֵב׃ 9 וַיָּבֹא־שָׁם אֶל־הַמְּעָרָה וַיָּלֶן שָׁם וְהִנֵּה דְבַר־יְהוָה — יב[8]. ב[9]
10 אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ[a] מַה־לְּךָ פֹה אֵלִיָּהוּ׃ 10 וַיֹּאמֶר קַנֹּא קִנֵּאתִי לַיהוָה ׀ — ד ב מל וב חס[10]. ב בליש[11]
אֱלֹהֵי צְבָאוֹת כִּי־[a]עָזְבוּ בְרִיתְךָ[a] בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מִזְבְּחֹתֶיךָ הָרָסוּ — ג
וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בֶחָרֶב וָאִוָּתֵר אֲנִי לְבַדִּי וַיְבַקְשׁוּ אֶת־נַפְשִׁי — ג[12]
11 לְקַחְתָּהּ׃ 11 וַיֹּאמֶר צֵא וְעָמַדְתָּ בָהָר לִפְנֵי יְהוָה וְהִנֵּה יְהוָה עֹבֵר — ו[13]

[34]Mm 964. [35]Mm 912. [36]Mm 1351. [37]Mm 2010. Cp 19 [1]Mm 500. [2]Mm 2847. [3]Mm 187. [4]Mm 2011. [5]Mm 2792. [6]Mm 1949. [7]Mm 1692. [8]Mm 2938. [9]Mm 2012. [10]Mm 1382. [11]Mm 2015. [12]Mm 3976. [13]Mm 2013.

44 [b–b] 𝔊* *ἀνάγουσα ὕδωρ* = מַעֲלָה מַיִם ‖ [c] 𝔊(𝔙^Mss) + *τὸ ἅρμα σου* ‖ [d] sic L, mlt Mss Edd ′יַעֲצָ ‖ **45** [a] 𝔊 *καὶ ἔκλαιεν* = וַיֵּבְךְּ ‖ **46** [a] = עַל cf 𝔊 ‖ **Cp 19,1** [a] 𝔊* + *γυναικὶ αὐτοῦ* ‖ [b–b] 𝔊(𝔖𝔙) *καὶ ὡς* = וַאֲשֶׁר ‖ [c] > pc Mss 𝔊*, dl ‖ **2** [a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊 + *(εἰ) σὺ εἶ Ηλιου καὶ ἐγὼ Ιεζαβελ* ‖ [c] ins c mlt Mss Vrs לִי ut 20,10 ‖ **3** [a] l c pc Mss 𝔊𝔖𝔙 וַיִּרָא ‖ [b] = עַל, sic Ms Or ‖ **4** [a] l c nonn Mss ut Q אֶחָד ‖ [b] 𝔖𝔗(𝔙) + *lj* ‖ [c] > 𝔊* ‖ [d] Ms 𝔖 + מִמֶּנִּי cf 𝔊 ‖ **5** [a–a] *ἐκεῖ ὑπὸ φυτόν*; l שָׁם ‖ [b] > 𝔊 ‖ **6** [a] 𝔊 + *καὶ ἀνέστη* ‖ **8** [a] > 𝔊* ‖ **9** [a] > pc Mss 𝔊 ‖ **10** [a–a] l עֲזָבוּךָ? cf 𝔊.

ב וְרוּחַ גְּדוֹלָה [a]וְחָזָק מְפָרֵק הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים[a] לִפְנֵי יְהוָה לֹא
ל.ל.ג[14] בָרוּחַ יְהוָה וְאַחַר הָרוּחַ רַעַשׁ לֹא בָרַעַשׁ יְהוָה׃ 12 וְאַחַר הָרַעַשׁ 12
ל.ל.ב[15].ב אֵשׁ לֹא בָאֵשׁ יְהוָה וְאַחַר הָאֵשׁ קוֹל דְּמָמָה דַקָּה׃ 13 וַיְהִי׀ כִּשְׁמֹעַ 13
ל אֵלִיָּהוּ וַיָּלֶט פָּנָיו בְּאַדַּרְתּוֹ וַיֵּצֵא וַיַּעֲמֹד פֶּתַח הַמְּעָרָה וְהִנֵּה אֵלָיו
ד ב מל וב חס[16]. ב בליש[17] קוֹל וַיֹּאמֶר מַה־לְּךָ פֹה אֵלִיָּהוּ׃ 14 וַיֹּאמֶר קַנֹּא קִנֵּאתִי לַיהוָה׀ 14
ג אֱלֹהֵי צְבָאוֹת כִּי־[a]עָזְבוּ בְרִיתְךָ[a] בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מִזְבְּחֹתֶיךָ הָרָסוּ
ג[18] וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בֶחָרֶב וָאִוָּתֵר אֲנִי לְבַדִּי וַיְבַקְשׁוּ אֶת־נַפְשִׁי
ו ר״פ[19]. ה ג קמ וב[20] פת לְקַחְתָּהּ׃ ס 15 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו לֵךְ שׁוּב לְדַרְכְּךָ[a] מִדְבַּרָה 15
ג בטע[21]. ל דַמָּשֶׂק וּבָאתָ וּמָשַׁחְתָּ אֶת־חֲזָאֵל לְמֶלֶךְ עַל־אֲרָם׃ 16 וְאֵת יֵהוּא 16
ל בֶן־נִמְשִׁי תִּמְשַׁח לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־אֱלִישָׁע בֶּן־שָׁפָט [a]מֵאָבֵל
ב. ה[22] מְחוֹלָה[a] תִּמְשַׁח לְנָבִיא תַּחְתֶּיךָ׃ 17 וְהָיָה הַנִּמְלָט מֵחֶרֶב חֲזָאֵל יָמִית 17
ה[22] יֵהוּא וְהַנִּמְלָט מֵחֶרֶב יֵהוּא יָמִית אֱלִישָׁע׃ 18 וְהִשְׁאַרְתִּי[a] בְיִשְׂרָאֵל 18
ל.ל שִׁבְעַת אֲלָפִים כָּל־הַבִּרְכַּיִם אֲשֶׁר לֹא־כָרְעוּ לַבַּעַל וְכָל־הַפֶּה אֲשֶׁר
ל. ז פסוק והוא והוא[23] לֹא־נָשַׁק לוֹ׃ 19 וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם וַיִּמְצָא אֶת־אֱלִישָׁע בֶּן־שָׁפָט וְהוּא 19
ל.ל חֹרֵשׁ שְׁנֵים־[a]עָשָׂר צְמָדִים לְפָנָיו וְהוּא בִּשְׁנֵים הֶעָשָׂר וַיַּעֲבֹר אֵלִיָּהוּ
אֵלָיו וַיַּשְׁלֵךְ אַדַּרְתּוֹ אֵלָיו[b]׃ 20 וַיַּעֲזֹב אֶת־הַבָּקָר וַיָּרָץ אַחֲרֵי אֵלִיָּהוּ 20
ל וַיֹּאמֶר אֶשְּׁקָה־נָּא לְאָבִי וּלְאִמִּי[a] וְאֵלְכָה אַחֲרֶיךָ וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ שׁוּב
כִּי מֶה־[b]עָשִׂיתִי לָךְ[b]׃ 21 וַיָּשָׁב מֵאַחֲרָיו וַיִּקַּח אֶת־צֶמֶד הַבָּקָר 21
ל. ה[24] וכל יוצר חפץ חמדה דכות ב מ א. ל. ב ובתרי לישנ[25] וַיִּזְבָּחֵהוּ וּבִכְלִי הַבָּקָר בִּשְּׁלָם הַבָּשָׂר[a] וַיִּתֵּן לָעָם וַיֹּאכֵלוּ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ
ל אַחֲרֵי אֵלִיָּהוּ וַיְשָׁרְתֵהוּ׃ פ

ל **20** 1 [a]וּבֶן־הֲדַד[b] [c]מֶלֶךְ־אֲרָם[c] קָבַץ אֶת־כָּל־חֵילוֹ וּשְׁלֹשִׁים **20**
וּשְׁנַיִם מֶלֶךְ אִתּוֹ וְסוּס וָרָכֶב וַיַּעַל וַיָּצַר עַל־שֹׁמְרוֹן וַיִּלָּחֶם בָּהּ׃
ט[1]. וב סביר 2 וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים[a] אֶל־אַחְאָב מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל הָעִירָה[b]׃ 3 וַיֹּאמֶר לוֹ 2 3
ב כֹּה אָמַר בֶּן־הֲדַד כַּסְפְּךָ וּזְהָבְךָ לִי־הוּא וְנָשֶׁיךָ וּבָנֶיךָ הַטּוֹבִים[a] לִי־

[14]Mm 2014. [15]Mm 3460. [16]Mm 1382. [17]Mm 2015. [18]Mm 3976. [19]Mm 1931. [20]Mm 1341. [21]Mm 2016. [22]Mm 1873. [23]Mm 2017. [24]Mm 2781. [25]Mp sub loco. **Cp 20** [1]Mm 1972.

11 [a–a] add? tr post רעש? ‖ **12** [a] 𝔊$^{-BL}$(𝔙^{Mss}) + *κακεῖ κύριος* ‖ **14** [a–a] 𝔊^{AL} *ἐγκατέλιπόν (σε)* cf 10[a–a] ‖ **15** [a] huc tr prb ובאת cf 𝔊 ‖ **16** [a–a] > ℭ; 𝔊$^{B\,min}$ tr post תמשח ‖ **18** [a] 𝔊$^{-L}$ 2sg; 𝔙 + *mihi* cf Rm 11,4 ‖ **19** [a] pc Mss 𝔖 ושׁ׳ ‖ [b] = עָלָיו, sic pc Mss Vrs ‖ **20** [a] > 𝔊* ‖ [b–b] 𝔙 *quod enim meum erat* ‖ **21** [a] > 𝔊; dl vel tr post ויתן ‖ **Cp 20,1** [a] 𝔊* tr cp 20 post 21 ‖ [b] cf 15,18[d] ‖ [c–c] > 𝔊$^{B\,min}$ ‖ **2** [a] > 𝔊* ‖ [b] > 𝔊^{L}𝔖 ‖ **3** [a] > 𝔊* ‖ [b] prp לָךְ.

4 הֵֽם׃ 4 וַיַּ֤עַן מֶֽלֶךְ־יִשְׂרָאֵל֙ וַיֹּ֔אמֶר כִּדְבָרְךָ֖ אֲדֹנִ֣י הַמֶּ֑לֶךְ לְךָ֥ אֲנִ֖י וְכָל־ יב ס״פ². ב
5 אֲשֶׁר־לִֽי׃ 5 וַיָּשֻׁ֙בוּ֙ הַמַּלְאָכִ֔ים וַיֹּ֣אמְר֔וּ כֹּֽה־אָמַ֥ר בֶּן־הֲדַ֖ד
לֵאמֹ֑ר כִּֽי[a]־שָׁלַ֤חְתִּי אֵלֶ֙יךָ֙ לֵאמֹ֔ר כַּסְפְּךָ֧ וּזְהָבְךָ֛ וְנָשֶׁ֥יךָ וּבָנֶ֖יךָ[b] לִ֥י ב. ל
6 תִתֵּֽן׃ 6 כִּ֣י ׀ אִם־כָּעֵ֣ת מָחָ֗ר אֶשְׁלַ֤ח אֶת־עֲבָדַי֙ אֵלֶ֔יךָ וְחִפְּשׂוּ֙ אֶת־
בֵּיתְךָ֔[a] וְאֵ֖ת בָּתֵּ֣י עֲבָדֶ֑יךָ וְהָיָה֙ כָּל־מַחְמַ֣ד עֵינֶ֔יךָ[b] יָשִׂ֥ימוּ בְיָדָ֖ם וְלָקָֽחוּ׃ ב
7 וַיִּקְרָ֤א מֶֽלֶךְ־יִשְׂרָאֵל֙ לְכָל־[a]זִקְנֵ֣י הָאָ֔רֶץ[a] וַיֹּ֗אמֶר דְּעֽוּ־נָא֙ וּרְא֔וּ כִּ֥י ל
רָעָ֖ה זֶ֣ה מְבַקֵּ֑שׁ כִּֽי־שָׁלַ֨ח אֵלַ֜י לְנָשַׁ֤י וּלְבָנַי֙ [b]וּלְכַסְפִּ֣י וְלִזְהָבִ֔י וְלֹ֥א[b] ל. ל. ל
8 מָנַ֖עְתִּי מִמֶּֽנּוּ׃ 8 וַיֹּאמְר֥וּ אֵלָ֛יו כָּל־הַזְּקֵנִ֖ים וְכָל־הָעָ֑ם אַל־תִּשְׁמַ֖ע גא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג
9 וְל֥וֹא תֹאבֶֽה׃ 9 וַיֹּ֜אמֶר לְמַלְאֲכֵ֣י בֶן־הֲדַ֗ד אִמְר֞וּ [a]לַאדֹנִ֣י הַמֶּ֗לֶךְ[a] כֹּל֩ לה מל
אֲשֶׁר־שָׁלַ֨חְתָּ אֶל־עַבְדְּךָ֤ בָרִאשֹׁנָה֙ אֶעֱשֶׂ֔ה וְהַדָּבָ֣ר הַזֶּ֔ה לֹ֥א אוּכַ֖ל כב³. ג⁴
10 לַעֲשׂ֑וֹת וַיֵּֽלְכוּ֙ הַמַּלְאָכִ֔ים וַיְשִׁבֻ֖הוּ דָּבָֽר׃ 10 וַיִּשְׁלַ֤ח אֵלָיו֙ בֶּן־ ב וחס
הֲדַ֔ד וַיֹּ֕אמֶר כֹּֽה־יַעֲשׂ֥וּן לִ֛י אֱלֹהִ֖ים וְכֹ֣ה יוֹסִ֑פוּ אִם־יִשְׂפֹּק֙ עֲפַ֣ר שֹׁמְר֔וֹן ה⁵. יא⁶. ט בליש ד⁷ מנה כת כן. ג ב חס וחד מל⁸
11 לִשְׁעָלִ֔ים[a] לְכָל־הָעָ֖ם אֲשֶׁ֥ר בְּרַגְלָֽי׃ 11 וַיַּ֤עַן מֶֽלֶךְ־יִשְׂרָאֵל֙ וַיֹּ֔אמֶר
12 דַּבְּר֕וּ אַל־יִתְהַלֵּ֥ל חֹגֵ֖ר כִּמְפַתֵּֽחַ׃ 12 וַיְהִ֗י כִּשְׁמֹ֙עַ֙[a] אֶת־הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֔ה ב. ל
וְה֥וּא שֹׁתֶ֛ה ה֥וּא וְהַמְּלָכִ֖ים[b] בַּסֻּכּ֑וֹת וַיֹּ֤אמֶר אֶל־עֲבָדָיו֙ שִׂ֔ימוּ וַיָּשִׂ֖ימוּ ח פסוק והוא הוא. יו. לה
ס 13 עַל־הָעִֽיר׃ 13 וְהִנֵּ֣ה ׀ נָבִ֣יא אֶחָ֗ד נִגַּשׁ֮ אֶל־אַחְאָ֣ב[a] מֶֽלֶךְ־יִשְׂרָאֵל֒ יז⁹ וכל וגנותי דכות ב מ א. ה ר״פ בסיפ¹⁰
וַיֹּ֗אמֶר כֹּ֚ה אָמַ֣ר יְהוָ֔ה הֲרָאִ֕יתָ[b] אֵ֛ת כָּל־[c]הֶהָמ֥וֹן הַגָּד֖וֹל הַזֶּ֑ה הִנְנִ֨י
14 נֹתְנ֤וֹ בְיָֽדְךָ֙ הַיּ֔וֹם וְיָדַעְתָּ֖ כִּֽי־אֲנִ֥י יְהוָֽה׃ 14 וַיֹּ֣אמֶר אַחְאָב֮ בְּמִי֒ וַיֹּ֗אמֶר ב פסוק אית בהון ד ויאמר¹²
כֹּֽה־אָמַ֣ר יְהוָ֔ה [a]בְּנַעֲרֵ֖י שָׂרֵ֣י[a] הַמְּדִינ֑וֹת וַיֹּ֛אמֶר מִֽי־יֶאְסֹ֥ר הַמִּלְחָמָ֖ה
15 וַיֹּ֥אמֶר אָֽתָּה׃ 15 וַיִּפְקֹ֗ד אֶֽת־נַעֲרֵי֙ שָׂרֵ֣י הַמְּדִינ֔וֹת וַיִּֽהְי֕וּ מָאתַ֖יִם[a] ל
שְׁנַ֣יִם[b] וּשְׁלֹשִׁ֑ים וְאַחֲרֵיהֶ֗ם פָּקַ֤ד אֶת־כָּל־[c]הָעָם֙ [d]כָּל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל[d]
16 [e]שִׁבְעַ֥ת אֲלָפִֽים[e]׃ 16 וַיֵּצְא֖וּ[a] בַּֽצָּהֳרָ֑יִם וּבֶן־הֲדַ֞ד שֹׁתֶ֤ה שִׁכּוֹר֙ בַּסֻּכּ֔וֹת יב¹¹
17 ה֚וּא וְהַמְּלָכִ֔ים שְׁלֹשִׁים־וּשְׁנַ֣יִם מֶ֔לֶךְ עֹזֵ֖ר אֹתֽוֹ׃ 17 וַיֵּ֨צְא֜וּ נַעֲרֵ֧י שָׂרֵ֛י

²Mm 294. ³Mm 1743. ⁴Mm 1046. ⁵Mm 500. ⁶Mm 3286. ⁷Mm 3031. ⁸Mm 2018. ⁹Mm 1174. ¹⁰Mm 1868. ¹¹Mp sub loco. ¹²Mm 2019.

5 a–a 𝔊 ἐγώ, l אָנֹכִי? ∥ b > 2 Mss 𝔊* ∥ 6 a pc Mss 𝔖 בָּתֶּיךָ ∥ b l עֵינֵיהֶם cf 𝔊 ∥ 7 a–a l הַזְּקֵנִים? cf 𝔊* ∥ b–b 𝔊 leg כ׳ וּ׳ לא ∥ 9 a–a 𝔊 τῷ κυρίῳ ὑμῶν ∥ 10 a 𝔊-L ταῖς ἀλώπεξιν = לְשֻׁ׳ ∥ 12 a 𝔊 ὅτε ἀπεκρίθη αὐτῷ = בַּעֲנוֹתוֹ? ∥ b Ms 𝔊 וְכָל־ה׳ ∥ 13 a > 𝔊BL𝔖W ∥ b mlt Mss Edd הַ׳ ∥ c > Ms 𝔊B ∥ 14 a–a 𝔖 b'ljm' wbrwrbn' = נְעָרִים וּבְשָׂרֵי, it in 15.17.19; cf 𝔊 ∥ 15 a 𝔊A 300 ∥ b > 𝔊B ∥ c > Ms 𝔊*𝔙 ∥ d–d > Ms; 𝔊 πᾶν(τα) υἱὸν δυνάμεως = כ׳ בֶּן־חַיִל ∥ e–e 𝔊(B)Lmin 60000 ∥ 16 a Ms 𝔊 אֵ־.

כב[13] הַמְּדִינוֹת בָּרִאשֹׁנָה וַיִּשְׁלַח[a] [b]בֶּן־הֲדַד[b] וַיַּגִּידוּ לוֹ[c] לֵאמֹר אֲנָשִׁים יָצְאוּ
ח[14]. ג[15]. ב מִשֹּׁמְרוֹן׃ 18 וַיֹּאמֶר אִם־לְשָׁלוֹם יָצָאוּ תִּפְשׂוּם חַיִּים וְאִם לְמִלְחָמָה 18
ח[14]. ג[15]. ב יָצְאוּ חַיִּים תִּפְשׂוּם׃ 19 וְאֵלֶּה[a] יָצְאוּ מִן־הָעִיר נַעֲרֵי שָׂרֵי הַמְּדִינוֹת 19
ב. ל. ל. ל [b]וְהַחַיִל אֲשֶׁר אַחֲרֵיהֶם[b]׃ 20 וַיַּכּוּ אִישׁ אִישׁוֹ וַיָּנֻסוּ אֲרָם [a]וַיִּרְדְּפֵם 20
ל יִשְׂרָאֵל וַיִּמָּלֵט בֶּן־הֲדַד מֶלֶךְ אֲרָם עַל־סוּס וּפָרָשִׁים[a]׃ 21 וַיֵּצֵא 21
ל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיַּךְ[a] אֶת־הַסּוּס וְאֶת־הָרֶכֶב וְהִכָּה בַאֲרָם מַכָּה
גְּדוֹלָה׃ 22 וַיִּגַּשׁ הַנָּבִיא אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ[a] 22
ג. ל הִתְחַזַּק[b] וְדַע וּרְאֵה אֵת אֲשֶׁר־תַּעֲשֶׂה כִּי לִתְשׁוּבַת הַשָּׁנָה מֶלֶךְ אֲרָם
עֹלֶה עָלֶיךָ׃ ס 23 וְעַבְדֵי מֶלֶךְ־אֲרָם אָמְרוּ אֵלָיו אֱלֹהֵי הָרִים 23
ג[16]. לז. י מל[17] אֱלֹהֵיהֶם[a] עַל־כֵּן חָזְקוּ מִמֶּנּוּ וְאוּלָם נִלָּחֵם אִתָּם בַּמִּישׁוֹר אִם־לֹא
ב. ד[18] חס וכל אוריה ואיוב דכות ב מ ב נֶחֱזַק מֵהֶם׃ 24 וְאֶת־הַדָּבָר הַזֶּה עֲשֵׂה הָסֵר הַמְּלָכִים אִישׁ מִמְּקֹמוֹ 24
ט. ל. ל וְשִׂים פַּחוֹת תַּחְתֵּיהֶם׃ 25 [a]וְאַתָּה תִמְנֶה[a]־לְךָ ׀ חַיִל כַּחַיִל הַנֹּפֵל 25
ט[19] מל בלשון זכר ול בליש. ב. ד[20]. ט מל בסיפ. י מל[17] מֵאוֹתָךְ[b] וְסוּס כַּסּוּס ׀ וְרֶכֶב כָּרֶכֶב וְנִלָּחֲמָה אוֹתָם[c] בַּמִּישׁוֹר אִם־לֹא
יז שמיעה לקול[21]. ג חס[22] נֶחֱזַק מֵהֶם וַיִּשְׁמַע לְקֹלָם וַיַּעַשׂ כֵּן׃ פ 26 וַיְהִי לִתְשׁוּבַת הַשָּׁנָה 26
ד[23] וַיִּפְקֹד בֶּן־הֲדַד אֶת־אֲרָם וַיַּעַל אֲפֵקָה לַמִּלְחָמָה עִם[a]־יִשְׂרָאֵל׃
ד[24]. ל 27 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָתְפָּקְדוּ וְכָלְכְּלוּ[a] וַיֵּלְכוּ לִקְרָאתָם [b]וַיַּחֲנוּ בְנֵי־[a]יִשְׂרָאֵל 27
ל וחס נֶגְדָּם[b] כִּשְׁנֵי חֲשִׂפֵי עִזִּים וַאֲרָם מִלְאוּ אֶת־הָאָרֶץ׃ 28 וַיִּגַּשׁ אִישׁ 28
הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר[a] אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר[b] כֹּה־אָמַר יְהוָה יַעַן אֲשֶׁר
אָמְרוּ אֲרָם אֱלֹהֵי הָרִים יְהוָה וְלֹא־אֱלֹהֵי עֲמָקִים הוּא וְנָתַתִּי אֶת־
יד בטע[25] כָּל־הֶהָמוֹן הַגָּדוֹל הַזֶּה בְּיָדֶךָ וִידַעְתֶּם[c] כִּי־אֲנִי יְהוָה׃ 29 וַיַּחֲנוּ אֵלֶּה 29
נֹכַח אֵלֶּה שִׁבְעַת יָמִים וַיְהִי ׀ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַתִּקְרַב הַמִּלְחָמָה וַיַּכּוּ
בְנֵי־[a]יִשְׂרָאֵל אֶת־אֲרָם מֵאָה[b]־אֶלֶף רַגְלִי בְּיוֹם אֶחָד׃ 30 וַיָּנֻסוּ 30

[13]Mm 1743. [14]Mm 1602. [15]Mm 2020. [16]Mm 1336. [17]Mm 2021. [18]Mm 489. [19]Mm 2565. [20]Mm 1389. [21]Mm 23. [22]Mm 1693. [23]Mm 1316. [24]Mm 837. [25]Mm 3948.

17 [a] l frt ־לְחוּ אֶל־ cf 𝔊* ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] 𝔊* *τῷ βασιλεῖ Συρίας* ‖ **19** [a] 𝔊$^{-L}$ *καὶ μή*; 𝔊^{L} *καί*, frt recte ‖ [b–b] tr frt post 20aα ‖ **20** [a–a] tr frt post 21 ‖ **21** [a] 𝔊 *καὶ ἔλαβεν* = וַיִּקַּח ‖ **22** [a] > 𝔊 ‖ [b] pc Mss 𝔙 וְה׳ ‖ **23** [a] 𝔊 *θεὸς Ισραηλ καὶ οὐ θεὸς κοιλάδων*, ex 28 ‖ **25** [a–a] 𝔊 *καὶ ἀλλάξομεν* (𝔊^{L} *-ξον*) = וְנַחֲלִיפָה? ‖ [b] l c pc Mss Ed מֵאִתְּךָ ‖ [c] l c pc Mss 𝔖𝔗 אִתָּם ‖ **26** [a] pc Mss 𝔊 עַל ‖ **27** [a] > 𝔊* ‖ [b–b] > 𝔖 ‖ **28** [a] > Ms 𝔊^{A}𝔖 ‖ [b] > pc Mss 𝔊𝔙, prb dl ‖ [c] 𝔊 sg ut 13 ‖ **29** [a] > 𝔊 ‖ [b] 𝔊^{L}(𝔙^{Mss}) 120.

הַנּוֹתָרִים ׀ אֲפֵקָה אֶל־הָעִיר וַתִּפֹּל הַחוֹמָה עַל־[a]עֶשְׂרִים וְשִׁבְעָה[a] אֶלֶף — ד[26]. ו פסוק אל על אל. ב מל בסיפ[27]
אִישׁ הַנּוֹתָרִים וּבֶן־הֲדַד נָס וַיָּבֹא [b]אֶל־הָעִיר חֶדֶר[b] בְּחָדֶר׃ ס
31 [a]וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו עֲבָדָיו הִנֵּה־נָא שָׁמַעְנוּ[a] כִּי מַלְכֵי בֵּית[b] יִשְׂרָאֵל כִּי־[c] — ל[28]. כ[29] וכל ירמיה ויחזק דכות ב מ ח
מַלְכֵי חֶסֶד הֵם נָשִׂימָה נָּא שַׂקִּים בְּמָתְנֵינוּ וַחֲבָלִים בְּרֹאשֵׁנוּ[d] וְנֵצֵא — ב וחס[30]
32 אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אוּלַי יְחַיֶּה אֶת־נַפְשֶׁךָ[e]׃ 32 וַיַּחְגְּרוּ שַׂקִּים בְּמָתְנֵיהֶם — ו[31]
וַחֲבָלִים בְּרָאשֵׁיהֶם וַיָּבֹאוּ[a] אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ[b] עַבְדְּךָ בֶן־ — ב[32]
33 הֲדַד אָמַר תְּחִי־נָא נַפְשִׁי וַיֹּאמֶר הַעוֹדֶנּוּ חַי אָחִי הוּא׃ 33 וְהָאֲנָשִׁים — ב[33]. ב. ח ר"פ
יְנַחֲשׁוּ וַיְמַהֲרוּ [a]וַיַּחְלְטוּ הֲמִמֶּנּוּ[a] וַיֹּאמְרוּ אָחִיךָ בֶן־הֲדַד וַיֹּאמֶר בֹּאוּ
34 קָחֻהוּ וַיֵּצֵא אֵלָיו בֶּן־הֲדַד וַיַּעֲלֵהוּ[b] עַל־הַמֶּרְכָּבָה׃ 34 וַיֹּאמֶר אֵלָיו — ל
הֶעָרִים אֲשֶׁר־לָקַח־אָבִי מֵאֵת אָבִיךָ אָשִׁיב[a] וְחוּצוֹת תָּשִׂים לְךָ — ב[34] כת כן וכל ירמיה דכות ב מ א מל וחד מן ב[35] בליש חד חס וחד מל
בְדַמֶּשֶׂק כַּאֲשֶׁר־שָׂם אָבִי בְּשֹׁמְרוֹן [b]וַאֲנִי בַּבְּרִית אֲשַׁלְּחֶךָּ[b] וַיִּכְרָת־לוֹ — ה[36]. ב
35 בְרִית וַיְשַׁלְּחֵהוּ׃ ס 35 וְאִישׁ אֶחָד מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים אָמַר אֶל־ — ד
36 רֵעֵהוּ בִּדְבַר יְהוָה הַכֵּינִי נָא וַיְמָאֵן הָאִישׁ לְהַכֹּתוֹ׃ 36 וַיֹּאמֶר לוֹ יַעַן — ה[37]. ב מל
אֲשֶׁר לֹא־שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה הִנְּךָ הוֹלֵךְ מֵאִתִּי וְהִכְּךָ הָאַרְיֵה וַיֵּלֶךְ — כז[38] מל וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה
37 מֵאֶצְלוֹ וַיִּמְצָאֵהוּ הָאַרְיֵה וַיַּכֵּהוּ׃ 37 וַיִּמְצָא אִישׁ אַחֵר וַיֹּאמֶר הַכֵּינִי — ב מל
38 נָא וַיַּכֵּהוּ הָאִישׁ הַכֵּה וּפָצֹעַ׃ 38 וַיֵּלֶךְ הַנָּבִיא וַיַּעֲמֹד לַמֶּלֶךְ עַל־
39 הַדָּרֶךְ וַיִּתְחַפֵּשׂ בָּאֲפֵר[a] עַל־עֵינָיו׃ 39 וַיְהִי הַמֶּלֶךְ עֹבֵר וְהוּא צָעַק — ל. ב
אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר עַבְדְּךָ ׀ יָצָא בְקֶרֶב־הַמִּלְחָמָה וְהִנֵּה־אִישׁ סָר[a]
וַיָּבֵא אֵלַי אִישׁ וַיֹּאמֶר שְׁמֹר אֶת־הָאִישׁ הַזֶּה אִם־הִפָּקֵד יִפָּקֵד וְהָיְתָה — נא[39]
40 נַפְשְׁךָ תַּחַת נַפְשׁוֹ אוֹ כִכַּר־כֶּסֶף תִּשְׁקוֹל׃ 40 וַיְהִי עַבְדְּךָ עֹשֶׂה[a] הֵנָּה — ו מל בליש. ד ג מנה בסיפ
וָהֵנָּה וְהוּא אֵינֶנּוּ וַיֹּאמֶר אֵלָיו מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל כֵּן מִשְׁפָּטֶךָ אַתָּה חָרָצְתָּ׃ — ה חס[40]
41 וַיְמַהֵר וַיָּסַר אֶת־הָאֲפֵר מֵעֲלֵ[a] עֵינָיו וַיַּכֵּר אֹתוֹ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל כִּי — מעלי ק
42 מֵהַנְּבִאִים הוּא׃ 42 וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה יַעַן שִׁלַּחְתָּ אֶת־אִישׁ־ — ל

[26] Mm 1316. [27] Mm 469. [28] Mm 2022. [29] Mm 953. [30] Mm 2023. [31] Mm 1687. [32] Mm 2024. [33] Mm 2025. [34] Mm 2026 contra textum. [35] Mm 3592 contra textum. [36] Mm 2027. [37] Mm 1549. [38] Mm 1788. [39] Mm 639. [40] Mm 2028.

30 [a–a] S[W] 25 ‖ [b–b] G εἰς τὸν οἶκον τοῦ κοιτῶνος; dl 'אל־ה? ‖ **31** [a–a] G* καὶ εἶπεν τοῖς παισὶν αὐτοῦ Οἶδα ‖ [b] > G*S ‖ [c] > pc Mss, cf GSV ‖ [d] l c mlt Mss GSV בְּרָאשֵׁינוּ ‖ [e] GSV suff 1 pl ‖ **32** [a] G hic ויאמרו et om [b] ‖ **33** [a–a] l c nonn Mss Q[Occ] Vrs 'וַה מ־ ‖ [b] Ms GS + אֵלָיו ‖ **34** [a] G(SV[Mss]) + σοι ‖ [b–b] pr וַיֹּאמֶר vel l תְּשַׁלְּחֵנִי pro 'אשׁ ‖ **38** [a] G(T) τελαμῶνι = בְּפְאֵר, S(α′σ′V) bqtm' = בְּאֵפֶר ‖ **39** [a] > G ‖ **40** [a] G περιεβλέψατο = שֹׁעֶה? S(T) mtpn' = פֹּנֶה? ‖ **41** [a] nonn Mss ut Q מֵעֲלֵי, K מֵעַל.

חֶרְמִ֖י מִיָּ֑דa וְהָיְתָ֤ה נַפְשְׁךָ֙ תַּ֣חַת נַפְשׁ֔וֹ וְעַמְּךָ֖ תַּ֥חַת עַמּֽוֹ׃ 43 וַיֵּ֨לֶךְ 43
מֶֽלֶךְ־יִשְׂרָאֵ֛ל aעַל־bבֵּית֖וֹa סַ֣ר וְזָעֵ֑ף וַיָּבֹ֖א שֹׁמְרֽוֹנָה׃ פ ח⁴¹ . ב . ג⁴²
21 1 aוַיְהִ֗י אַחַר֙ הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֔לֶּהb כֶּ֥רֶםc הָיָ֛ה לְנָב֥וֹת הַֽיִּזְרְעֵאלִ֖י 21
dאֲשֶׁ֣ר בְּיִזְרְעֶ֑אלd אֵ֚צֶל הֵיכַ֣ל אַחְאָ֔ב מֶ֖לֶךְ שֹׁמְרֽוֹן׃ 2 וַיְדַבֵּ֣ר אַחְאָב֩ 2
אֶל־נָב֨וֹת ׀ לֵאמֹ֣ר ׀ תְּנָה־לִּ֣י אֶֽת־כַּרְמְךָ֗ וִֽיהִי־לִי֙ לְגַן־יָ֔רָק כִּ֣י ה֤וּא ח בטע¹ . לב
קָרוֹב֙ אֵ֣צֶל בֵּיתִ֔י וְאֶתְּנָ֤ה לְךָ֙ תַּחְתָּ֔יוa כֶּ֖רֶם ט֣וֹב מִמֶּ֑נּוּ אִ֚םb ט֣וֹב
בְּעֵינֶ֔יךָ אֶתְּנָה־לְךָ֥ כֶ֖סֶף מְחִ֥יר זֶֽהc׃ 3 וַיֹּ֤אמֶר נָבוֹת֙ אֶל־אַחְאָ֔ב חָלִ֤ילָה 3 סו
לִּי֙ מֵֽיְהוָ֔הa מִתִּתִּ֛י אֶת־נַחֲלַ֥ת אֲבֹתַ֖י לָֽךְ׃ 4 aוַיָּבֹא֩ אַחְאָ֨ב אֶל־בֵּית֜וֹ 4 ג² . יח פסוק אל על על³
סַ֣ר וְזָעֵ֗ף עַל־הַדָּבָר֙ אֲשֶׁר־דִּבֶּ֣ר אֵלָ֔יו נָבוֹת֙ הַיִּזְרְעֵאלִ֔י וַיֹּ֕אמֶר לֹֽא־ ב
אֶתֵּ֥ן לְךָ֖ אֶת־נַחֲלַ֣ת אֲבוֹתָ֑יa וַיִּשְׁכַּב֙ עַל־מִטָּת֔וֹ וַיַּסֵּ֥בb אֶת־פָּנָ֖יו וְלֹא־ ז מל⁴ . ד⁵
אָ֥כַל לָֽחֶם׃ 5 וַתָּבֹ֥א אֵלָ֖יו אִיזֶ֣בֶל אִשְׁתּ֑וֹ וַתְּדַבֵּ֣ר אֵלָ֔יו מַה־זֶּה֙ 5
רֽוּחֲךָ֣ סָרָ֔ה וְאֵינְךָ֖ אֹכֵ֥ל לָֽחֶם׃ 6 וַיְדַבֵּ֣ר אֵלֶ֗יהָ כִּֽי־אֲדַבֵּ֞ר אֶל־נָב֣וֹת 6 ל מלרע . ב
הַיִּזְרְעֵאלִ֗י וָאֹ֤מַר לוֹ֙ תְּנָה־לִּ֣י אֶֽת־כַּרְמְךָ֣ בְּכֶ֔סֶף אוֹa אִם־חָפֵ֣ץ אַתָּ֔ה ה⁶
אֶתְּנָה־לְךָ֥ כֶ֖רֶםb תַּחְתָּ֑יוc וַיֹּ֕אמֶר לֹֽא־אֶתֵּ֥ן לְךָ֖ אֶת־כַּרְמִֽיd׃ 7 וַתֹּ֤אמֶר 7
אֵלָיו֙ אִיזֶ֣בֶל אִשְׁתּ֔וֹ אַתָּ֕ה עַתָּ֕הa תַּעֲשֶׂ֥ה מְלוּכָ֖ה עַל־יִשְׂרָאֵ֑ל ק֣וּם אֱכָל־ ג⁷ . כ בטע
לֶ֙חֶם֙ וְיִטַ֣ב לִבֶּ֔ךָ אֲנִי֙ אֶתֵּ֣ן לְךָ֔ אֶת־כֶּ֖רֶם נָב֥וֹת הַיִּזְרְעֵאלִֽי׃ ג חס
8 וַתִּכְתֹּ֤ב סְפָרִים֙ בְּשֵׁ֣ם אַחְאָ֔ב וַתַּחְתֹּ֖ם בְּחֹתָמ֑וֹ וַתִּשְׁלַ֣ח הַסְּפָרִ֗יםa 8 ספרים ק
אֶל־הַזְּקֵנִ֤יםb וְאֶל־הַחֹרִים֙ cאֲשֶׁ֣רd בְּעִיר֔וֹc הַיֹּשְׁבִ֖יםd אֶת־נָבֽוֹת׃
9 וַתִּכְתֹּ֥ב בַּסְּפָרִ֖ים לֵאמֹ֑ר קִרְאוּ־צ֕וֹם וְהוֹשִׁ֥יבוּ אֶת־נָב֖וֹת בְּרֹ֥אשׁ 9 ג . לה⁸
הָעָֽם׃ 10 וְ֠הוֹשִׁיבוּ שְׁנַ֨יִם אֲנָשִׁ֣ים בְּנֵֽי־בְלִיַּעַל֮ נֶגְדּוֹ֒ וִיעִדֻ֣הוּ לֵאמֹ֔ר 10 ג . ב⁹ . ל וחס
בֵּרַ֥כְתָּa אֱלֹהִ֖ים וָמֶ֑לֶךְ וְהוֹצִיאֻ֥הוּ וְסִקְלֻ֖הוּ וְיָמֹֽת׃ 11 וַיַּעֲשׂוּ֩ אַנְשֵׁ֨י עִיר֜וֹ 11 ה¹⁰ . ל . ל וחס . ב וחס
הַזְּקֵנִ֣ים וְהַחֹרִ֗ים אֲשֶׁר֙ הַיֹּשְׁבִ֣ים בְּעִיר֔וֹ כַּאֲשֶׁ֛ר שָׁלְחָ֥ה אֲלֵיהֶ֖ם אִיזָ֑בֶל ו¹¹

[41] Mm 321. [42] Mm 2029. **Cp 21** [1] Mm 4137. [2] Mm 1432. [3] Mm 658. [4] Mp sub loco. [5] Mm 1644. [6] Mm 158. [7] Mm 194. [8] Mm 2840. [9] Mm 1247. [10] Mm 2030.

42 [a] Ms 𝔊-BL Syh 𝔗Ms מידי; 𝔊BL𝔙 suff 2sg ‖ **43** [a–a] > 𝔊*, add? ‖ [b] = אֶל, sic pc Mss ‖ **Cp 21,1** [a] cf 20,1[a] ‖ [b–b] 𝔊B sol *καί*; Syh sub ast ‖ [c] 𝔊 + *εἷς* ‖ [d–d] > 𝔊, add? ‖ **2** [a] > 𝔊-L ‖ [b] Ms וְאִם; pr אוֹ? cf 𝔖 ‖ [c] 𝔊 + pc vb ‖ **3** [a] 𝔊 *παρὰ* (𝔊L + *κυρίου*) *θεοῦ μου* ‖ **4** [a–a] 𝔊BL *καὶ ἐγένετο τὸ πνεῦμα Αχααβ τεταραγμένον* ‖ [b] 𝔊 *καὶ συνεκάλυψεν* = וַיְכַס ‖ **6** [a] 𝔊(𝔖) *καί* ‖ [b] 𝔊-L + *ἄλλον* ‖ [c] 𝔖𝔙Ms ut 2 + טוב ממנו ‖ [d] 𝔊 *κληρονομίαν πατέρων μου*, cf 3 ‖ **7** [a] 𝔊 + *οὕτως* ‖ **8** [a] mlt Mss ut Q סְפָרִים, l c K 'הַסְּ ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd 'הַזְּ ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ [d–d] 𝔖 invers ut 11, frt recte ‖ **10** [a] 𝔊*𝔖𝔙 3sg; 𝔊L(𝔖𝔙Mss) + *Ναβουθαι*.

12 [a]כַּאֲשֶׁר כָּתוּב בַּסְּפָרִים אֲשֶׁר שָׁלְחָה אֲלֵיהֶם[a]׃ 12 קָרְאוּ צוֹם וְהֹשִׁיבוּ ל
13 אֶת־נָבוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם׃ 13 וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים בְּנֵי־בְלִיַּעַל וַיֵּשְׁבוּ לה[11] . ד[12]
נֶגְדּוֹ וַיְעִדֻהוּ [ba]אַנְשֵׁי הַבְּלִיַּעַל אֶת־נָבוֹת[b] נֶגֶד הָעָם[a] לֵאמֹר [c]בֵּרַךְ יב
נָבוֹת[c] אֱלֹהִים וָמֶלֶךְ וַיֹּצִאֻהוּ מִחוּץ לָעִיר וַיִּסְקְלֻהוּ בָאֲבָנִים וַיָּמֹת׃ ה[13] . ל
14 וַיִּשְׁלְחוּ אֶל־אִיזֶבֶל לֵאמֹר סֻקַּל נָבוֹת וַיָּמֹת׃ 15 וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ ב וחס[14]
אִיזֶבֶל [a]כִּי־סֻקַּל נָבוֹת וַיָּמֹת[a] וַתֹּאמֶר אִיזֶבֶל[b] אֶל־אַחְאָב קוּם רֵשׁ ב וחס[14] . ג ב חס וחד מל וכל לשון מסכינו דכות[15]
אֶת־כֶּרֶם ׀ נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי אֲשֶׁר מֵאֵן לָתֶת־לְךָ בְכֶסֶף כִּי אֵין נָבוֹת ה[16]
16 חַי כִּי־מֵת׃ 16 וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ אַחְאָב כִּי מֵת נָבוֹת[a] וַיָּקָם אַחְאָב לָרֶדֶת כ בטע ר״פ[17]
אֶל־כֶּרֶם נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי לְרִשְׁתּוֹ׃ ס 17 וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־ יו[18] ס
18 אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי לֵאמֹר׃ 18 קוּם רֵד לִקְרַאת אַחְאָב מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל ט ר״פ[19]
19 אֲשֶׁר בְּשֹׁמְרוֹן הִנֵּה בְּכֶרֶם נָבוֹת אֲשֶׁר־יָרַד שָׁם לְרִשְׁתּוֹ׃ 19 וְדִבַּרְתָּ ד[20]
אֵלָיו לֵאמֹר[a] כֹּה אָמַר יְהוָה הֲרָצַחְתָּ[b] וְגַם־יָרָשְׁתָּ [c]וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו ד[20]
לֵאמֹר[c] [d]כֹּה אָמַר יְהוָה[d] בִּמְקוֹם אֲשֶׁר לָקְקוּ[e] הַכְּלָבִים אֶת־דַּם נָבוֹת[f] ל
20 יָלֹקּוּ הַכְּלָבִים אֶת־דָּמְךָ גַּם־אָתָּה׃ 20 וַיֹּאמֶר אַחְאָב אֶל־אֵלִיָּהוּ ל וחס
הַמְצָאתַנִי אֹיְבִי וַיֹּאמֶר מָצָאתִי יַעַן הִתְמַכֶּרְךָ לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי ל . ל
21 יְהוָה[a]׃ 21 הִנְנִי[a] מֵבִי[b] אֵלֶיךָ רָעָה וּבִעַרְתִּי אַחֲרֶיךָ וְהִכְרַתִּי לְאַחְאָב מביא ק חד מן ט חס א בליש
22 מַשְׁתִּין בְּקִיר וְעָצוּר וְעָזוּב בְּיִשְׂרָאֵל׃ 22 וְנָתַתִּי אֶת־בֵּיתְךָ כְּבֵית ב
יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט וּכְבֵית בַּעְשָׁא בֶן־אֲחִיָּה אֶל[a]־הַכַּעַס אֲשֶׁר הִכְעַסְתָּ
23 וַתַּחֲטִא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ 23 וְגַם־לְאִיזֶבֶל דִּבֶּר יְהוָה לֵאמֹר הַכְּלָבִים ד חס וב בליש
24 יֹאכְלוּ אֶת־אִיזֶבֶל בְּחֵל[a] יִזְרְעֶאל׃ 24 הַמֵּת לְאַחְאָב בָּעִיר יֹאכְלוּ ה חס
25 הַכְּלָבִים וְהַמֵּת[a] בַּשָּׂדֶה יֹאכְלוּ עוֹף הַשָּׁמָיִם׃ 25 רַק לֹא־הָיָה
כְאַחְאָב אֲשֶׁר הִתְמַכֵּר לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה אֲשֶׁר־הֵסַתָּה[a] אֹתוֹ ל . ל . ל

[11]Mm 2840. [12]Mm 1167. [13]Mm 2030. [14]Mm 2031. [15]Mm 2032. [16]Mm 158. [17]Mm 1017. [18]Mp sub loco. [19]Mm 1995. [20]Mm 426.

11 [a–a] > 𝔊[L] ‖ **13** [a–a] > 𝔊* ‖ [b–b] frt dl cf [a–a] ‖ [c–c] 𝔊* *ηὐλόγηκας* cf 10 ‖ **15** [a–a] > 𝔊*, prb dl ‖ [b] > 𝔊*𝔙 ‖ [c] pc Mss + אִם ‖ **16** [a] 𝔊 + nonn vb ‖ **19** [a] > pc Mss 𝔊[L]𝔖 ‖ [b] 𝔊[-L] *ὡς σύ* pro הֲ (> 𝔊[L]𝔙, 𝔖 *h'* = הִנֵּה) ‖ [c–c] > 𝔖; 𝔊 *διὰ τοῦτο* = לָכֵן, frt l ‖ [d–d] > 𝔊[44.106], frt dl ‖ [e] 𝔊 + *αἱ ὕες καί* ‖ [f] 𝔊 + *ἐκεῖ* ‖ **20** [a] ins לְהַכְעִיסוֹ? cf 𝔊 ‖ **21** [a] 𝔊[-BA] pr *τάδε λέγει κύριος* ‖ [b] mlt Mss ut Q מֵבִיא ‖ **22** [a] = עַל, sic Ms cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ **23** [a] l frt c pc Mss 𝔖𝔗𝔙 בְּחֵלֶק ut 2 R 9,36 ‖ **24** [a] mlt Mss 𝔊𝔖𝔗[Ms] + לוֹ ‖ **25** [a] = הֵסִתָּה.

26 אִיזֶ֥בֶל אִשְׁתּֽוֹ׃ 26 וַיַּתְעֵ֤ב מְאֹד֙ לָלֶ֔כֶת אַחֲרֵ֖י הַגִּלֻּלִ֑ים כְּכֹ֨ל אֲשֶׁ֤ר עָשׂוּ֙
27 הָֽאֱמֹרִ֔י אֲשֶׁר֙ הוֹרִ֣ישׁ יְהוָ֔ה מִפְּנֵ֖י בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ ס 27 וַיְהִי֩[a] כִשְׁמֹ֨עַ ל
אַחְאָ֜ב אֶת־הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֗לֶּה וַיִּקְרַ֤ע בְּגָדָיו֙ וַיָּֽשֶׂם־שַׂ֣ק עַל־בְּשָׂר֔וֹ וַיָּצ֖וֹם ב . פד . ל ומל
28 וַיִּשְׁכַּ֣ב בַּשָּׂ֑ק וַיְהַלֵּ֖ךְ[b] אַֽט׃ ס 28 וַֽיְהִי֙ דְּבַר־יְהוָ֔ה [a]אֶל־אֵלִיָּ֥הוּ ל . [21]ל
29 הַתִּשְׁבִּ֖י לֵאמֹֽר[a]׃ 29 הֲֽרָאִ֔יתָ כִּֽי־נִכְנַ֥ע אַחְאָ֖ב מִלְּפָנָ֑י [a]יַ֜עַן כִּֽי־נִכְנַ֣ע יג
מִפָּנַ֗י[a] לֹֽא־אָבִ֤י[b] הָֽרָעָה֙ בְּיָמָ֔יו בִּימֵ֣י בְנ֔וֹ אָבִ֥יא הָרָעָ֖ה [c]עַל־בֵּיתֽוֹ[c]׃ ז . אביא חד מן ט חס א ק בליש . ה[22]

22 1 וַיֵּשְׁב֖וּ[a] שָׁל֣שׁ שָׁנִ֑ים אֵ֚ין מִלְחָמָ֔ה בֵּ֥ין אֲרָ֖ם וּבֵ֥ין יִשְׂרָאֵֽל׃ פ 22
2 2 וַיְהִ֖י בַּשָּׁנָ֣ה הַשְּׁלִישִׁ֑ית וַיֵּ֛רֶד יְהוֹשָׁפָ֥ט מֶלֶךְ־יְהוּדָ֖ה אֶל־מֶ֥לֶךְ יִשְׂרָאֵֽל׃ ט מל[1]
3 3 וַיֹּ֤אמֶר מֶֽלֶךְ־יִשְׂרָאֵל֙ אֶל־עֲבָדָ֔יו הַיְדַעְתֶּ֕ם כִּי־לָ֖נוּ רָמֹ֣ת[a] גִּלְעָ֑ד ג[2]
4 וַאֲנַ֣חְנוּ מַחְשִׁ֔ים מִקַּ֣חַת אֹתָ֔הּ מִיַּ֖ד מֶ֥לֶךְ אֲרָֽם׃ 4 וַיֹּ֙אמֶר֙ אֶל־יְה֣וֹשָׁפָ֔ט ג[3] . ל
הֲתֵלֵ֥ךְ אִתִּ֛י[a] לַמִּלְחָמָ֖ה רָמֹ֣ת גִּלְעָ֑ד וַיֹּ֤אמֶר יְהוֹשָׁפָט֙[b] אֶל־מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֔ל[b] ל
5 כָּמ֧וֹנִי כָמ֛וֹךָ כְּעַמִּ֥י כְעַמֶּ֖ךָ כְּסוּסַ֥י כְּסוּסֶֽיךָ׃ 5 וַיֹּ֥אמֶר יְהוֹשָׁפָ֖ט ב
6 אֶל־מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֑ל דְּרָשׁ־[a]נָ֥א כַיּ֖וֹם אֶת־דְּבַ֥ר[b] יְהוָֽה׃ 6 וַיִּקְבֹּ֨ץ מֶֽלֶךְ־ חצי הספר בפסוקים
יִשְׂרָאֵ֤ל אֶת־[a]הַנְּבִיאִים֙ כְּאַרְבַּ֣ע מֵא֣וֹת אִ֔ישׁ וַיֹּ֣אמֶר אֲלֵהֶ֔ם הַאֵלֵ֞ךְ עַל־ ד[4] . ג[5] . כת[6] חס בנביא יג מנה בסיפ . ג[7]
רָמֹ֥ת גִּלְעָ֛ד לַמִּלְחָמָ֖ה אִם־אֶחְדָּ֑ל וַיֹּאמְר֣וּ עֲלֵ֔ה וְיִתֵּ֥ן אֲדֹנָ֖י[b] בְּיַ֥ד יג[8]
7 הַמֶּֽלֶךְ׃ 7 וַיֹּ֙אמֶר֙ יְה֣וֹשָׁפָ֔ט הַאֵ֨ין פֹּ֥ה נָבִ֛יא לַיהוָ֖ה ע֑וֹד[a] וְנִדְרְשָׁ֖ה ה
8 מֵאוֹתֽוֹ[b]׃ 8 וַיֹּ֣אמֶר מֶֽלֶךְ־יִשְׂרָאֵ֣ל ׀ אֶל־יְהוֹשָׁפָ֡ט ע֣וֹד[a] אִישׁ־אֶחָ֡ד
לִדְרֹשׁ֩ אֶת־יְהוָ֨ה מֵאֹת֜וֹ[b] וַאֲנִ֣י שְׂנֵאתִ֗יו כִּ֠י לֹֽא־יִתְנַבֵּ֨א עָלַ֥י טוֹב֙ כִּ֣י
אִם־רָ֔ע מִיכָ֖יְהוּ בֶּן־יִמְלָ֑ה[c] וַיֹּ֙אמֶר֙ יְה֣וֹשָׁפָ֔ט אַל־יֹאמַ֥ר הַמֶּ֖לֶךְ כֵּֽן׃ ד ב כת ה וב כת א
9 9 וַיִּקְרָא֙ מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֔ל אֶל־סָרִ֖יס אֶחָ֑ד וַיֹּ֕אמֶר מַהֲרָ֖ה מִיכָ֥יְהוּ בֶן־ ב
10 יִמְלָֽה׃ 10 וּמֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֡ל וִיהוֹשָׁפָ֣ט מֶלֶךְ־יְהוּדָ֡ה יֹשְׁבִ֞ים אִ֣ישׁ עַל־ ד ב כת ה וב כת א
כִּסְא֗וֹ [a]מְלֻבָּשִׁ֤ים בְּגָדִים֙ בְּגֹ֔רֶן[ab] פֶּ֖תַח שַׁ֣עַר שֹׁמְר֑וֹן וְכָל־הַ֨נְּבִיאִ֔ים ד . ד
11 מִֽתְנַבְּאִ֖ים לִפְנֵיהֶֽם׃ 11 וַיַּ֥עַשׂ ל֛וֹ צִדְקִיָּ֥ה בֶֽן־כְּנַעֲנָ֖ה קַרְנֵ֣י בַרְזֶ֑ל ו[9]
12 וַיֹּ֗אמֶר כֹּֽה־אָמַ֤ר יְהוָה֙ בְּאֵ֛לֶּה תְּנַגַּ֥ח אֶת־אֲרָ֖ם עַד־כַּלֹּתָֽם׃ 12 וְכָל־ ב חס . ד

[21]Mm 3342. [22]Mm 321. Cp 22 [1]Mm 1900. [2]Mm 1499. [3]Mm 1498. [4]Mm 3144. [5]Mm 1652. [6]Mm 1954. [7]Mm 380. [8]Mm 157. [9]Mm 2033.

27 [a] v 27 𝔊 alit ‖ [b] pc Mss 'וַיֵּתָה ‖ **28** [a–a] 𝔊 *ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ηλειου περὶ Αχααβ καὶ εἶπεν κύριος* ‖ **29** [a–a] > 𝔊*, homtel? ‖ [b] mlt Mss ut Q אָבִיא ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ **Cp 22,1** [a] 𝔊 sg ‖ **3** [a] ut 4,13[a] ‖ **4** [a] 𝔊[-L] *μεθ' ἡμῶν* ‖ [b–b] > 𝔊*𝔖 ‖ **5** [a] 𝔊 pl ‖ [b] > 𝔊 ‖ **6** [a] 𝔊 + *πάντας* ‖ [b] 𝔗 mlt Mss יהוה ‖ **7** [a] > 𝔊* ‖ [b] l c nonn Mss מֵאִתּוֹ ‖ **8** [a] ut 7[a] ‖ [b] ut 7[b] ‖ [c] mlt Mss ימלא ‖ **10** [a–a] dub; 𝔊 *ἔνοπλοι* ‖ [b] > Ms.

הַנְּבִאִים נִבְּאִים כֵּן לֵאמֹר עֲלֵה רָמֹת גִּלְעָד וְהַצְלַח וְנָתַן יְהוָה ᵃבְּיַד ‖ ל חס בסיפ
13 הַמֶּלֶךְ׃ᵃ 13 וְהַמַּלְאָךְ אֲשֶׁר־הָלַךְ ׀ לִקְרֹא מִיכָיְהוּ דִּבֶּר אֵלָיו ‖ ל
לֵאמֹר הִנֵּה־נָא דִּבְרֵיᵃ הַנְּבִיאִים פֶּה־אֶחָד טוֹב אֶל־הַמֶּלֶךְ יְהִי־נָא ‖ ג. ג[10]
14 דְבָרֶיךָᵇ כִּדְבַר אַחַד מֵהֶם וְדִבַּרְתָּ טּוֹב׃ 14 וַיֹּאמֶר מִיכָיְהוּ חַי־יְהוָה ‖ דברך חד מן ח[11] יתיר י ק בליש. כת[12]
15 כִּי אֶת־אֲשֶׁר יֹאמַר יְהוָה אֵלַי אֹתוֹ אֲדַבֵּר׃ 15 וַיָּבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ ‖ ל. הי[13] מל וכל מגלה דכות ב מ ב
וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֵלָיו מִיכָיְהוּ הֲנֵלֵךְᵃ אֶל־רָמֹת גִּלְעָד לַמִּלְחָמָה אִם־ ‖ ל
16 נֶחְדָּלᵇ וַיֹּאמֶר אֵלָיו עֲלֵה וְהַצְלַח וְנָתַן יְהוָה בְּיַד הַמֶּלֶךְ׃ 16 וַיֹּאמֶר
אֵלָיו הַמֶּלֶךְ עַד־כַּמֶּה פְעָמִים אֲנִי מַשְׁבִּעֶךָ אֲשֶׁר לֹא־ᵃתְדַבֵּר אֵלַי ‖ ב. ג[14]. ב
17 רַק־ᵃאֱמֶת בְּשֵׁם יְהוָה׃ 17 וַיֹּאמֶרᵃ רָאִיתִי אֶת־כָּל־ᵇיִשְׂרָאֵל
נְפֹצִים אֶלᶜ־הֶהָרִים כַּצֹּאן אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם רֹעֶה וַיֹּאמֶר יְהוָה לֹא־ ‖ ב חד מל וחד חס. ב[15]
18 אֲדֹנִים לָאֵלֶּה יָשׁוּבוּ אִישׁ־לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם׃ 18 וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־ ‖ ה[16]
יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוֹשָׁפָט הֲלוֹא אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ לוֹא־יִתְנַבֵּא עָלַי טוֹב כִּי ‖ לה מל ה מנה בסיפ. לה מל
19 אִם־רָע׃ 19 וַיֹּאמֶר לָכֵן שְׁמַעᵃ דְּבַר־יְהוָה רָאִיתִי אֶת־יְהוָהᵇ יֹשֵׁב
20 עַל־כִּסְאוֹ וְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם עֹמֵד עָלָיו מִימִינוֹ וּמִשְּׂמֹאלוֹ׃ 20 וַיֹּאמֶר ‖ ב. ב
יְהוָה מִי יְפַתֶּה אֶת־אַחְאָבᵃ וְיַעַל וְיִפֹּל בְּרָמֹת גִּלְעָד וַיֹּאמֶר זֶה בְּכֹהᵇ ‖ ד[17]. ז רפי[18]. ג[19]
21 וְזֶה אֹמֵר בְּכֹהᵇ׃ 21 וַיֵּצֵא הָרוּחַ וַיַּעֲמֹד לִפְנֵי יְהוָה וַיֹּאמֶר אֲנִי אֲפַתֶּנּוּ ‖ ב
22 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו בַּמָּה׃ 22 וַיֹּאמֶר אֵצֵא וְהָיִיתִי רוּחַᵃ שֶׁקֶר בְּפִי כָּל־ ‖ ח קמ[20]
23 נְבִיאָיו וַיֹּאמֶר תְּפַתֶּה וְגַם־תּוּכָל צֵא וַעֲשֵׂה־כֵן׃ 23 וְעַתָּה הִנֵּה נָתַן ‖ ב. ב
יְהוָה רוּחַ שֶׁקֶר בְּפִי כָּל־נְבִיאֶיךָ אֵלֶּה וַיהוָה דִּבֶּר עָלֶיךָ רָעָה׃ ‖ ג[21]
24 וַיִּגַּשׁ צִדְקִיָּהוּ בֶן־כְּנַעֲנָה וַיַּכֶּה אֶת־מִיכָיְהוּ עַל־הַלֶּחִי וַיֹּאמֶר ᵃאֵי־ ‖ ל[22]. לא
25 זֶהᵇ עָבַר רוּחַ־יְהוָה מֵאִתִּי לְדַבֵּר אוֹתָךְᵃᶜ׃ 25 וַיֹּאמֶר מִיכָיְהוּ הִנְּךָ ‖ ט[23] רפי וכל יחזק דכות וחד מן ט[24] מל בלשון זכר
26 רֹאֶה בַּיּוֹם הַהוּא אֲשֶׁר תָּבֹא חֶדֶר בְּחֶדֶר לְהֵחָבֵהᵃ׃ 26 וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ ‖ יז חס ג[25] מנה בנביא וכל משלי דכות ב מ ד. ב כת ה[26]

[10] Mm 1879 et Mm 2106. [11] Mm 1921. [12] Mm 187. [13] Mm 1552. [14] Mm 3156. [15] Mm 2850. [16] Mm 232. [17] Mm 522. [18] Mm 437. [19] Mm 2034. [20] Mm 96. [21] Mm 4200. [22] Mm 1303. [23] Mm 136. [24] Mm 2565. [25] Mm 1769. [26] Mm 2035.

12 ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *εἰς χεῖράς σου* (𝔊^{BL} + *καὶ*) *τὸν βασιλέα Συρίας* (> 𝔊^A) cf 𝔖, l בְּיָדְךָ אֶת־מֶלֶךְ אֲרָם? ‖ **13** ᵃ 𝔊 *λαλοῦσιν πάντες* = דִּבְּרוּ כָל־ ‖ ᵇ mlt Mss 𝔖𝔗𝔙 et 2 Ch 18,12 ut Q דְבָרְךָ, sic l ‖ **15** ᵃ 𝔊𝔗^f sg ‖ ᵇ pc Mss 𝔊𝔗^f sg ‖ **16** ᵃ > 𝔊 ‖ **17** ᵃ 𝔊 + *οὐχ οὕτως* = לֹא כֵן, ex לָכֵן? ‖ ᵇ > Ms 𝔖 ‖ ᶜ = עַל, sic pc Mss 𝔖𝔗 et 2 Ch 18,16 ‖ **19** ᵃ pc Mss et 2 Ch 18,18 שִׁמְעוּ ‖ ᵇ 𝔊 + *θεὸν Ισραηλ* ‖ **20** ᵃ 𝔊𝔙 ut 2 Ch 18,19 + מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל ‖ ᵇ 2 Ch כָּכָה ‖ **22** ᵃ pc Mss 𝔗 et 2 Ch 18,21 לרוח ‖ **24** ᵃ⁻ᵃ 𝔊* *ποῖον πνεῦμα κυρίου τὸ λαλῆσαν ἐν σοί* ‖ ᵇ Ms et 2 Ch 18,23 + הַדֶּרֶךְ ‖ ᶜ = אִתָּךְ, sic 𝔗 (2°) ‖ **25** ᵃ 𝔗 mlt Mss et 2 Ch 18,24 בא—.

ב פסוק דמטע[27]. ל וכת כן. יז בסיפ וכל שפטים תרי עשר וד״ה דכות | יִשְׂרָאֵ֗ל קַ֚חa אֶת־מִ֣יכָ֔יְהוּ וַהֲשִׁיבֵ֕הוּb אֶל־אָמֹ֥ןc שַׂר־הָעִ֖יר וְאֶל־יוֹאָ֥שׁ
יו | בֶּן־הַמֶּֽלֶךְ׃ 27 וְאָמַרְתָּ֗a כֹּ֚ה אָמַ֣ר הַמֶּ֔לֶךְb שִׂ֥ימוּ אֶת־זֶ֖ה בֵּ֣ית הַכֶּ֑לֶא 27
ב וחס[28] | וְהַאֲכִילֻ֜הוּ לֶ֤חֶם לַ֙חַץ֙c וּמַ֣יִם לַ֔חַץ עַ֖ד בֹּאִ֥יd בְשָׁלֽוֹם׃ 28 וַיֹּ֣אמֶר 28
ב[29]. ג | מִיכָ֔יְהוּ אִם־שׁ֤וֹב תָּשׁוּב֙ בְּשָׁל֔וֹם לֹֽא־דִבֶּ֥ר יְהוָ֖ה בִּ֑י aוַיֹּ֕אמֶר שִׁמְע֖וּ
עַמִּ֥ים כֻּלָּֽם׃a 29 וַיַּ֧עַל מֶֽלֶךְ־יִשְׂרָאֵ֛ל וִיהוֹשָׁפָ֥טa מֶֽלֶךְ־יְהוּדָ֖הb 29
ג ב חס וחד מל[30] | רָמֹ֥ת גִּלְעָֽד׃ 30 וַיֹּ֨אמֶר מֶ֜לֶךְ יִשְׂרָאֵ֗ל אֶל־יְהוֹשָׁפָ֗ט aהִתְחַפֵּשׂ֙ וָבֹ֣אa 30
ב. ה[31] מל וכל מגלה דכות ב מ ב | בַמִּלְחָמָ֔ה וְאַתָּ֖ה לְבַ֣שׁ בְּגָדֶ֑יךָb וַיִּתְחַפֵּשׂ֙ מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֔ל וַיָּב֖וֹא בַּמִּלְחָמָֽה׃
יב פסוק את את ואת את | 31 וּמֶ֣לֶךְ אֲרָ֡ם צִוָּ֣ה אֶת־שָׂרֵ֣י הָרֶ֣כֶב אֲשֶׁר־ל֡וֹ aשְׁלֹשִׁ֣ים וּשְׁנַ֩יִם֩a לֵאמֹ֔ר 31
ל. ל. ב | לֹ֣א תִּֽלָּחֲמ֔וּ אֶת־קָטֹ֖ןb וְאֶת־גָּד֑וֹלc כִּ֣י אִם־אֶת־מֶ֥לֶךְ יִשְׂרָאֵ֖ל לְבַדּֽוֹ׃
ב פסוק דמטע[32] | 32 וַיְהִ֡י כִּרְאוֹת֩ שָׂרֵ֨י הָרֶ֜כֶב אֶת־יְהוֹשָׁפָ֗ט וְהֵ֙מָּה֙ אָֽמְר֔וּ אַךְ֙ מֶֽלֶךְ־ 32
יִשְׂרָאֵ֣ל ה֔וּא וַיָּסֻ֥רוּa עָלָ֖יו לְהִלָּחֵ֑ם וַיִּזְעַ֖ק יְהוֹשָׁפָֽט׃ 33 וַיְהִ֗י כִּרְא֙וֹת֙ 33
ו מל בנביא | שָׂרֵ֣י הָרֶ֔כֶב כִּֽי־לֹא־מֶ֥לֶךְ יִשְׂרָאֵ֖ל ה֑וּא וַיָּשׁ֖וּבוּ מֵאַחֲרָֽיו׃
ל[33]. ב | 34 וְאִ֗ישׁ מָשַׁ֤ךְ בַּקֶּ֙שֶׁת֙ לְתֻמּ֔וֹ וַיַּכֶּה֙ אֶת־מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֔ל בֵּ֥ין הַדְּבָקִ֖ים וּבֵ֣ין 34
ב. ו זוגין[34]. ל | הַשִּׁרְיָ֑ן וַיֹּ֣אמֶר לְרַכָּב֗וֹ הֲפֹ֥ךְ יָדְךָ֛a וְהוֹצִיאֵ֥נִי מִן־הַֽמַּחֲנֶ֖הb כִּ֥י הָחֳלֵֽיתִי׃
ג[35]. ב | 35 וַתַּעֲלֶ֤ה הַמִּלְחָמָה֙ בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא וְהַמֶּ֗לֶךְ הָיָ֛ה מָעֳמָ֥ד בַּמֶּרְכָּבָ֖ה נֹ֣כַח 35
ל. ג | אֲרָ֑םa bוַיָּ֣מָת בָּעֶ֔רֶבb וַיִּ֥צֶק דַּם־הַמַּכָּ֖ה אֶל־חֵ֥יק הָרָֽכֶב׃ 36 וַיַּעֲבֹ֤ר 36
ו חס[36]. ב[37] | הָֽרִנָּה֙a בַּֽמַּחֲנֶ֔ה כְּבֹ֥א הַשֶּׁ֖מֶשׁ לֵאמֹ֑ר אִ֥ישׁ אֶל־עִיר֖וֹ bוְאִ֥ישׁ אֶל־bאַרְצֽוֹ׃
ה[31] מל וכל מגלה דכות ב מ ב | 37 aוַיָּ֙מָת֙ הַמֶּ֔לֶךְa וַיָּב֖וֹאb שֹׁמְר֑וֹן וַיִּקְבְּר֥וּ אֶת־הַמֶּ֖לֶךְ בְּשֹׁמְרֽוֹן׃ 37
ל | 38 וַיִּשְׁטֹ֨ףa אֶת־הָרֶ֜כֶב עַ֣ל ׀ בְּרֵכַ֣ת שֹׁמְר֗וֹן וַיָּלֹ֤קּוּb הַכְּלָבִים֙ אֶת־דָּמ֔וֹ 38
ל. ד בטע ר״פ[38] | וְהַזֹּנ֖וֹת רָחָ֑צוּ כִּדְבַ֥ר יְהוָ֖ה אֲשֶׁ֥ר דִּבֵּֽר׃c 39 וְיֶ֨תֶר דִּבְרֵ֤י אַחְאָב֙ 39
ל. יז מל בסיפ | וְכָל־אֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֔ה וּבֵ֤ית הַשֵּׁן֙ אֲשֶׁ֣ר בָּנָ֔ה וְכָל־הֶעָרִ֖ים אֲשֶׁ֣ר בָּנָ֑ה הֲלוֹא־

[27] Mm 4201. [28] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [29] 2 Chr 18,27. [30] Mm 1885. [31] Mm 1552. [32] Mm 3313. [33] Mm 1303. [34] Mm 2036. [35] Mm 2709. [36] Mp sub loco. [37] Mm 2254. [38] Mm 2037.

26 [a] 𝔊𝔖𝔙 ut 2 Ch 18,25 קְחוּ ‖ [b] 𝔊𝔖 ut 2 Ch ־ב׳, 𝔙 *et maneat* = וְהוֹשׁ׳ ‖ [c] 𝔊[B 19.82] *Σεμ(μ)ηρ* ex *Εμ(μ)ηρ* (cf 𝔊[135.93]) = אִמֵּר? ‖ **27** [a] 𝔖𝔙 ut 2 Ch 18,26 וַאֲמַרְתֶּם ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] pc Mss צַר cf Jes 30,20 ‖ [d] Ms 𝔊𝔙 et 2 Ch שׁוּבִי ‖ **28** [a–a] > 𝔊*, gl cf Mi 1,2 ‖ **29** [a] sic L, mlt Mss Edd ׳וִיהוֹ ‖ [b] 𝔊 + *μετ' αὐτοῦ* ‖ **30** [a–a] l prb אֶתְ׳ וְאָבֹא cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ [b] 𝔊 suff 1sg ‖ **31** [a–a] > 2 Ch 18,30, gl? cf 20,1.16 ‖ [b] pc Mss et 2 Ch ׳הַקּ ‖ [c] pc Mss et 2 Ch ׳הַגּ ‖ **32** [a] 𝔊 ut 2 Ch 18,31 וַיָּסֹבּוּ ‖ **34** [a] Mss 𝔊 יָדֶיךָ ‖ [b] l הַמִּלְחָמָה? cf 𝔊 ‖ **35** [a] 𝔊 + *ἀπὸ πρωὶ ἕως ἑσπέρας*; ins prb c 2 Ch 18,34 עַד הָעָרֶב ‖ [b–b] > 2 Mss; 𝔊 tr ad fin v ‖ **36** [a] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *στρατοκῆρυξ* = הָרֹנֶה? ‖ [b–b] pc Mss 𝔊𝔙 ואל ‖ **37** [a–a] l frt כִּי מֵת ה׳ (et cj c 36) cf 𝔊 ‖ [b] l וַיָּבֹאוּ? cf 𝔊 ‖ **38** [a] 𝔊𝔙 pl ‖ [b] ut 21,19[e] ‖ [c] 2 Mss 𝔗[f Ms] + בְּיַד אֵלִיָּהוּ cf 𝔊[min].

40 הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ 40 וַיִּשְׁכַּב
אַחְאָב עִם־אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ אֲחַזְיָהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ פ
41 [a]וִיהוֹשָׁפָט בֶּן־אָסָא מָלַךְ עַל־יְהוּדָה בִּשְׁנַת [b]אַרְבַּע לְאַחְאָב[b]
42 מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃ 42 יְהוֹשָׁפָט בֶּן־שְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ שָׁנָה בְּמָלְכוֹ וְעֶשְׂרִים
ס[41] וְחָמֵשׁ שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָ͏ִם וְשֵׁם אִמּוֹ עֲזוּבָה בַּת־שִׁלְחִי׃ 43 וַיֵּלֶךְ כל מל . ב . ג[39]
בְּכָל־דֶּרֶךְ אָסָא אָבִיו לֹא־[a]סָר מִמֶּנּוּ[b] לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה׃ ו סביר ממנה[40]
44 אַךְ הַבָּמוֹת לֹא־סָרוּ[a] עוֹד הָעָם מְזַבְּחִים וּמְקַטְּרִים בַּבָּמוֹת׃
45 וַיַּשְׁלֵם יְהוֹשָׁפָט עִם־מֶלֶךְ[a] יִשְׂרָאֵל׃ 46 וְיֶתֶר דִּבְרֵי יְהוֹשָׁפָט ל . ה בטע בסיפ
וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר־עָשָׂה [a]וַאֲשֶׁר נִלְחָם[a] הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי ב
47 הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ 47 וְיֶתֶר הַקָּדֵשׁ אֲשֶׁר נִשְׁאַר בִּימֵי אָסָא אָבִיו
48 בִּעֵר מִן־הָאָרֶץ׃ 48 וּמֶלֶךְ אֵין בֶּאֱדוֹם[a] נִצָּב[b] מֶלֶךְ[c]׃ יו ר״פ וס״פ חד[41]
49 יְהוֹשָׁפָט[a] עָשָׂר[b] אֳנִיּוֹת[c] תַּרְשִׁישׁ לָלֶכֶת אוֹפִירָה לַזָּהָב וְלֹא הָלָךְ עשה ק . ג[42] . ג[43]
50 כִּי־נִשְׁבְּרָה[d] אֳנִיּוֹת[c] בְּעֶצְיוֹן גָּבֶר׃ 50 אָז אָמַר [a]אֲחַזְיָהוּ בֶן־אַחְאָב[a] נשברו ק חד מן יד[44] כת ה וקר ו
אֶל־יְהוֹשָׁפָט יֵלְכוּ עֲבָדַי עִם־עֲבָדֶיךָ בָּאֳנִיּוֹת[b] וְלֹא אָבָה יְהוֹשָׁפָט׃ ד[45]
51 וַיִּשְׁכַּב יְהוֹשָׁפָט עִם־אֲבֹתָיו [a]וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו[a] בְּעִיר ו[46] ה מנה בליש ובסיפ
דָּוִד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ יְהוֹרָם בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ ס יו בנביא כת כן וכל כתיב דכות[47]
52 אֲחַזְיָהוּ בֶן־אַחְאָב מָלַךְ עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן בִּשְׁנַת [a]שְׁבַע
53 עֶשְׂרֵה[a] לִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ עַל־יִשְׂרָאֵל שְׁנָתָיִם׃ 53 וַיַּעַשׂ
הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ אָבִיו וּבְדֶרֶךְ אִמּוֹ וּבְדֶרֶךְ[a] יָרָבְעָם ד[48] . ד[48]
54 בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ 54 וַיַּעֲבֹד אֶת־הַבַּעַל[a] וַיִּשְׁתַּחֲוֶה
לוֹ[a] וַיַּכְעֵס אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל [b]אֲשֶׁר־עָשָׂה אָבִיו[b]׃ ב

1 1 וַיִּפְשַׁע מוֹאָב בְּיִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי מוֹת אַחְאָב׃

[39] Mm 2181. [40] Mm 2038. [41] Mp sub loco. [42] Mm 1938 contra textum. [43] Mm 2179. [44] Mm 782. [45] Mm 1211. [46] Mm 1945. [47] Mm 2087. [48] Mm 3194.

41 [a] $\mathfrak{G}^L$ om 41–51 ($\mathfrak{G}$* om 47–50) cf 16,28[a] ‖ [b–b] 16,28 $\mathfrak{G}$* *τῷ ἑνδεκάτῳ τοῦ Αμβρι* ‖ **43** [a] L* mlt Mss $\mathfrak{S}\mathfrak{V}$ et 16,28 $\mathfrak{G}$* וְלֹא ‖ [b] pc Mss Seb מִמֶּנָּה ‖ **44** [a] $\mathfrak{G}$($\mathfrak{S}\mathfrak{V}$) *ἐξῆρεν* = הֵסִיר ‖ **45** [a] $\mathfrak{G}^{A}\mathfrak{S}$ pl ‖ **46** [a–a] > $\mathfrak{G}$* (sed hab in 16,28) ‖ **48** [a] 16,28 $\mathfrak{G}$* *ἐν Συρίᾳ* = בַּאֲרָם ‖ [b] 2 Mss et 16,28 $\mathfrak{G}$* נְצִיב ‖ [c] > $\mathfrak{S}$; $\mathfrak{G}^{O}$($\mathfrak{V}$) et 16,28 $\mathfrak{G}$* *καὶ ὁ βασιλεύς* (cj c 49) ‖ **49** [a] > $\mathfrak{G}^{B}$; prp ׳י נְצִיב הַמֶּלֶךְ vel ׳י נצב: וְהַמֶּלֶךְ sec 48[b.c] ‖ [b] nonn Mss Vrs ut Q עָשָׂה, sic l ‖ [c] 16,28 $\mathfrak{G}$* sg ‖ [d] K ־רָה, Q ־רוּ ‖ **50** [a–a] 16,28 $\mathfrak{G}$* *ὁ βασιλεὺς Ισραηλ* ‖ [b] $\mathfrak{G}$* sg ‖ **51** [a–a] > 2 Mss et 16,28 $\mathfrak{G}^{BNmin}$ ‖ **52** [a–a] $\mathfrak{G}^L$ 24 ‖ **53** [a] l וּבְחַטֹּאת? cf $\mathfrak{G}$ ‖ **54** [a] $\mathfrak{G}$ pl ‖ [b–b] $\mathfrak{G}$ *τὰ γενόμενα ἔμπροσθεν αὐτοῦ*.

2 וַיִּפֹּל אֲחַזְיָה בְּעַד הַשְּׂבָכָה בַּעֲלִיָּתוֹ אֲשֶׁר בְּשֹׁמְרוֹן וַיָּחַל וַיִּשְׁלַח — ב̇ ל̇ . ל̇ [1] [2]
מַלְאָכִים וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לְכוּ דִרְשׁוּ בְּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי עֶקְרוֹן אִם־ — כט̇[3] חס̇ בנביא יג̇ מנה בסיפ
3 אֶחְיֶה מֵחֳלִי[a] זֶה׃ ס 3 וּמַלְאַךְ יְהוָה דִּבֶּר אֶל־אֵלִיָּה הַתִּשְׁבִּי — ד̇ מאריך[4] . ה̇[5] וכל כתיב דכות ב̇ מ̇ א̇
קוּם עֲלֵה לִקְרַאת מַלְאֲכֵי מֶלֶךְ־שֹׁמְרוֹן וְדַבֵּר אֲלֵהֶם הֲמִבְּלִי אֵין־ — יא̇[6] . ב̇[7] . כט̇[3] חס̇ בנביא יג̇ מנה בסיפ . ד̇[8]
אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל אַתֶּם הֹלְכִים לִדְרֹשׁ בְּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי עֶקְרוֹן׃ — ג̇ פסוק דמטע בעינ̇[9]
4 וְלָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה הַמִּטָּה אֲשֶׁר־עָלִיתָ שָּׁם לֹא־תֵרֵד מִמֶּנָּה כִּי — ח̇[10] . ל̇[11]
5 מוֹת תָּמוּת וַיֵּלֶךְ אֵלִיָּה׃ 5 וַיָּשׁוּבוּ הַמַּלְאָכִים אֵלָיו וַיֹּאמֶר — ה̇[5] וכל כתיב דכות ב̇ מ̇ א̇ . ו̇ מל בנביא
6 אֲלֵיהֶם מַה־זֶּה שַׁבְתֶּם׃ 6 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אִישׁ׀ עָלָה לִקְרָאתֵנוּ וַיֹּאמֶר
אֵלֵינוּ לְכוּ שׁוּבוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ[a] אֲשֶׁר־שָׁלַח אֶתְכֶם וְדִבַּרְתֶּם אֵלָיו כֹּה — ל̇
אָמַר יְהוָה הֲמִבְּלִי אֵין־אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל אַתָּה שֹׁלֵחַ[b] לִדְרֹשׁ בְּבַעַל — ד̇[8] . ג̇ פסוק דמטע בעינ̇[9]
זְבוּב אֱלֹהֵי עֶקְרוֹן לָכֵן הַמִּטָּה אֲשֶׁר־עָלִיתָ שָּׁם[c] לֹא־תֵרֵד מִמֶּנָּה כִּי־
7 מוֹת תָּמוּת׃ 7 וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם מֶה מִשְׁפַּט הָאִישׁ אֲשֶׁר עָלָה לִקְרַאתְכֶם — כט̇[3] חס̇ בנביא יג̇ מנה בסיפ . כד̇[12]
8 וַיְדַבֵּר אֲלֵיכֶם אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ 8 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אִישׁ בַּעַל שֵׂעָר
9 וְאֵזוֹר עוֹר אָזוּר בְּמָתְנָיו וַיֹּאמַר אֵלִיָּה הַתִּשְׁבִּי הוּא׃ 9 וַיִּשְׁלַח — ל̇ ומל . צא̇ . ה̇[5] וכל כתיב דכות ב̇ מ̇ א̇
אֵלָיו שַׂר־חֲמִשִּׁים וַחֲמִשָּׁיו וַיַּעַל[a] אֵלָיו וְהִנֵּה[b] יֹשֵׁב עַל־רֹאשׁ הָהָר — ג̇ . ל̇ . ה̇[13]
10 וַיְדַבֵּר אֵלָיו אִישׁ הָאֱלֹהִים הַמֶּלֶךְ דִּבֶּר רֵדָה׃ 10 וַיַּעֲנֶה אֵלִיָּהוּ — ב̇
וַיְדַבֵּר אֶל־שַׂר הַחֲמִשִּׁים וְאִם־[a]אִישׁ אֱלֹהִים אָנִי תֵּרֶד אֵשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם — ח̇[14] . ג̇[15] . ו̇[16]
וְתֹאכַל אֹתְךָ וְאֶת־חֲמִשֶּׁיךָ וַתֵּרֶד אֵשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם וַתֹּאכַל אֹתוֹ וְאֶת־ — ו̇ רפי[17]
11 חֲמִשָּׁיו׃ 11 וַיָּשָׁב וַיִּשְׁלַח אֵלָיו שַׂר־חֲמִשִּׁים אַחֵר[a] וַחֲמִשָּׁיו וַיַּעַן[b] וַיְדַבֵּר — ג̇
12 אֵלָיו אִישׁ הָאֱלֹהִים כֹּה־אָמַר הַמֶּלֶךְ מְהֵרָה רֵדָה׃ 12 וַיַּעַן אֵלִיָּה — ב̇ . ה̇[5] וכל כתיב דכות ב̇ מ̇ א̇
וַיְדַבֵּר[a] אֲלֵיהֶם[b] אִם־אִישׁ הָאֱלֹהִים[c] אָנִי תֵּרֶד אֵשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם וְתֹאכַל — ו̇ רפי[17]
אֹתְךָ וְאֶת־חֲמִשֶּׁיךָ וַתֵּרֶד אֵשׁ־אֱלֹהִים[d] מִן־הַשָּׁמַיִם וַתֹּאכַל אֹתוֹ וְאֶת־ — ב̇
13 חֲמִשָּׁיו׃ 13 וַיָּשָׁב וַיִּשְׁלַח שַׂר־חֲמִשִּׁים שְׁלִשִׁים[a] וַחֲמִשָּׁיו וַיַּעַל[b] וַיָּבֹא[c] — ג̇

Cp 1 [1]Mm 2091. [2]Mm 4056. [3]Mm 1954. [4]Mm 2039. [5]Mm 3192. [6]Mm 2041. [7]Mm 2042. [8]Mm 2043. [9]Mm 2040 א et ב. [10]Mm 2231. [11]Mm 2168. [12]Mm 592. [13]Mm 1680. [14]Mm 808. [15]Mm 1190. [16]Mm 1957. [17]Mm 3171.

Cp 1,2 [a] l מֵחָלְיִי cf Vrs ‖ **6** [a] Ms S הָאִישׁ ‖ [b] 𝔊 *πορεύῃ* = הֹלֵךְ ‖ [c] > Ms 𝔊 ‖ **9** [a] $𝔊^{L}$S pl ‖ [b] $𝔊^{L}$(S𝔗) *αὐτὸς δέ* = וְהוּא; $𝔊^{-L}$ + *Ηλιου* ‖ **10** [a] nonn Mss S$𝔗^{Mss}$𝔙 אם ‖ **11** [a] S$𝔗^{Mss}$ pl ‖ [b] > Ms $𝔊^{B}$𝔙; $𝔊^{-B}$ *καὶ ἀνέβη* = וַיַּעַל ‖ **12** [a] pc Mss Or S וַיֹּאמֶר cf $𝔊^{L}$ ‖ [b] l c 2 Mss 𝔊S אֵלָיו ‖ [c] pc Mss 'א ut 10 cf 𝔊 ‖ [d] > pc Mss 𝔊$𝔙^{Mss}$ ‖ **13** [a] $𝔊^{-B}$(𝔙) *τρίτον*, prb l ־שִׁי; S *(d)tlt zbnjn* = ־שִׁית ‖ [b] > 𝔊*𝔙 ‖ [c] > S.

ᵈשַׂר־הַחֲמִשִּׁים הַשְּׁלִישִׁיᵈ וַיִּכְרַע עַל־בִּרְכָּיו ׀ לְנֶגֶד אֵלִיָּהוּ וַיִּתְחַנֵּן ח18. ב. ל
אֵלָיו וַיְדַבֵּר אֵלָיו אִישׁ הָאֱלֹהִים תִּיקַר־נָא נַפְשִׁי וְנֶפֶשׁ עֲבָדֶיךָ אֵלֶּה ב
14 חֲמִשִּׁים בְּעֵינֶיךָ׃ 14 הִנֵּה יָרְדָה אֵשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם וַתֹּאכַל אֶת־שְׁנֵי שָׂרֵי טו
הַחֲמִשִּׁים הָרִאשֹׁנִים וְאֶת־חֲמִשֵּׁיהֶם וְעַתָּה תִּיקַר נַפְשִׁיᵃ בְּעֵינֶיךָ׃ ס ח18. כי. ב. טו
15 וַיְדַבֵּר מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־אֵלִיָּהוּ רֵד אוֹתוֹᵃ אַל־תִּירָא מִפָּנָיוᵇ וַיָּקָם ל. כד19 מל ו מנה בסיפ. כג
16 וַיֵּרֶד אוֹתוֹᵃ אֶל־הַמֶּלֶךְ׃ 16 וַיְדַבֵּר אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה יַעַן אֲשֶׁר־ כד18 מל ו מנה בסיפ
שָׁלַחְתָּ מַלְאָכִים לִדְרֹשׁ בְּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי עֶקְרוֹן ᵃהֲמִבְּלִי אֵין־ ל20
אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל לִדְרֹשׁ בִּדְבָרוֹᵃ לָכֵן הַמִּטָּה אֲשֶׁר־עָלִיתָ שָּׁם לֹא־ ג פסוק דמטע בעינ21
17 תֵרֵד מִמֶּנָּה כִּי־מוֹת תָּמוּת׃ 17 וַיָּמָת כִּדְבַר יְהוָה ׀ אֲשֶׁר־דִּבֶּרᵃ אֵלִיָּהוּ יו22 בנביא כת כן וכל כתיב דכות. יו22 בנביא ב מנה בליש וכל כתיב דכות
ᵇוַיִּמְלֹךְ יְהוֹרָםᶜ תַּחְתָּיו פ ᵈבִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לִיהוֹרָם בֶּן־יְהוֹשָׁפָט
18 מֶלֶךְ יְהוּדָהᵈ כִּי לֹא־הָיָה לוֹ בֵּן׃ᵇ 18 וְיֶתֶר דִּבְרֵי אֲחַזְיָהוּᵃ יג בטע ר״פ בסיפ23
אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־הֵמָּה כְתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי ד24. יו מל בסיפ. ד25
יִשְׂרָאֵל׃ᵇ פ

2 1 וַיְהִי בְּהַעֲלוֹת יְהוָה אֶת־אֵלִיָּהוּ בַּסְעָרָה הַשָּׁמָיִם וַיֵּלֶךְ אֵלִיָּהוּ ג1. ב כת ס2
2 וֶאֱלִישָׁע מִן־הַגִּלְגָּל׃ 2 וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ אֶל־אֱלִישָׁע שֵׁב־נָא פֹה כִּי
יְהוָה שְׁלָחַנִי עַד־בֵּית־אֵל וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע חַי־יְהוָה וְחֵי־נַפְשְׁךָ אִם־
3 אֶעֶזְבֶךָּ וַיֵּרְדוּ בֵּית־אֵל׃ 3 וַיֵּצְאוּ בְנֵי־הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר־בֵּית־ᵃאֵל אֶל־ ל3. ב. ד סביר בבית
אֱלִישָׁע וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הֲיָדַעְתָּ כִּי הַיּוֹם יְהוָה לֹקֵחַ אֶת־אֲדֹנֶיךָ מֵעַל ה4. ח5
4 רֹאשֶׁךָ וַיֹּאמֶר גַּם־אֲנִי יָדַעְתִּי הֶחֱשׁוּ׃ 4 וַיֹּאמֶר לוֹ אֵלִיָּהוּ אֱלִישָׁעᵃ ׀ ד6. ב. ל7
שֵׁב־נָא פֹה כִּי יְהוָה שְׁלָחַנִי יְרִיחוֹ וַיֹּאמֶר חַי־יְהוָה וְחֵי־נַפְשְׁךָ אִם־
5 אֶעֶזְבֶךָּ וַיָּבֹאוּ יְרִיחוֹ׃ 5 וַיִּגְּשׁוּ בְנֵי־הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר־בִּירִיחוֹ אֶל־ ל3
אֱלִישָׁע וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הֲיָדַעְתָּ כִּי הַיּוֹם יְהוָה לֹקֵחַ אֶת־אֲדֹנֶיךָ מֵעַל ה4. ח5
6 רֹאשֶׁךָ וַיֹּאמֶר גַּם־אֲנִי יָדַעְתִּי הֶחֱשׁוּ׃ 6 וַיֹּאמֶר לוֹ אֵלִיָּהוּ שֵׁב־נָא פֹה ד6. ב

18 Mm 808. 19 Mp sub loco. 20 Mm 2043. 21 Mm 2040 א et ב. 22 Mm 2087. 23 Mm 1985. 24 Mm 1990. 25 Mm 1120. Cp 2 1 Mm 581. 2 Mm 2044. 3 Mm 2045. 4 Mm 2046. 5 Mm 201. 6 Mm 2047. 7 Mp sub loco.

13 d–d > 𝔙 ‖ **14** a 𝔊^{-B} *ἡ ψυχὴ τῶν δούλων σου* ‖ **15** a l c 2 Mss Ed Vrs אִתּוֹ cf K^{Mss} ‖ b 𝔊 suff pl ‖ **16** a–a > 𝔊*, dl? ‖ **17** a 2 Mss 𝔊^{Nmin} + בְּיַד, Ms + אֶל־, sic l? ‖ b–b > 𝔊* ‖ c 𝔊^{Lmin}(𝔖𝔙) + *ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ* (vel *Ὀχοζίου*) ‖ d–d > 𝔊^{L} ‖ **18** a pc Mss 𝔊^{L}𝔖 + וְכָל־ ‖ b 𝔊 + nonn vb (cf 3,1–3) ‖ **Cp 2,3** a nonn Mss Seb 𝔊𝔗𝔙^{Mss} בְּבֵית ‖ **4** a > pc Mss; 𝔊(𝔖𝔙) pr *πρός* (et om לוֹ).

כִּ֤י יְהוָה֙ שְׁלָחַ֣נִי הַיַּרְדֵּ֔נָה וַיֹּ֕אמֶר חַי־יְהוָ֥ה וְחֵֽי־נַפְשְׁךָ֖ אִם־אֶעֶזְבֶ֑ךָּ
7 וַיֵּלְכ֖וּ שְׁנֵיהֶֽם׃ 7 וַחֲמִשִּׁ֨ים אִ֜ישׁ מִבְּנֵ֤י הַנְּבִיאִים֙ הָֽלְכ֔וּ וַיַּעַמְד֥וּ 7
8 מִנֶּ֖גֶד מֵרָח֑וֹק וּשְׁנֵיהֶ֥ם עָמְד֖וּ עַל־הַיַּרְדֵּֽן׃ 8 וַיִּקַּח֩ אֵלִיָּ֨הוּ אֶת־אַדַּרְתּ֤וֹ 8
וַיִּגְלֹם֙ וַיַּכֶּ֣ה אֶת־הַמַּ֔יִם וַיֵּחָצ֖וּ הֵ֣נָּה וָהֵ֑נָּה וַיַּעַבְר֥וּ שְׁנֵיהֶ֖ם בֶּחָרָבָֽה׃
9 וַיְהִ֣י כְעָבְרָ֗ם וְאֵלִיָּ֜הוּ אָמַ֤ר אֶל־אֱלִישָׁע֙ שְׁאַל֙ מָ֣ה אֶעֱשֶׂה־לָּ֔ךְ 9
בְּטֶ֖רֶם אֶלָּקַ֣ח מֵעִמָּ֑ךְ וַיֹּ֣אמֶר אֱלִישָׁ֔ע וִיהִי־נָ֛א פִּֽי־שְׁנַ֥יִם בְּרוּחֲךָ֖ אֵלָֽי׃
10 וַיֹּ֖אמֶר הִקְשִׁ֣יתָ לִשְׁא֑וֹל אִם־תִּרְאֶ֨ה אֹתִ֜י לֻקָּ֤ח מֵֽאִתָּךְ֙ יְהִֽי־לְךָ֣ כֵ֔ן 10
11 וְאִם־אַ֖יִן לֹ֥א יִהְיֶֽה׃ 11 וַיְהִ֗י הֵ֣מָּה הֹלְכִ֤ים הָלוֹךְ֙ וְדַבֵּ֔ר וְהִנֵּ֤ה רֶֽכֶב־ 11
אֵשׁ֙ וְס֣וּסֵי אֵ֔שׁ וַיַּפְרִ֖דוּ בֵּ֣ין שְׁנֵיהֶ֑ם וַיַּ֙עַל֙ אֵֽלִיָּ֔הוּ בַּסְּעָרָ֖ה הַשָּׁמָֽיִם׃
12 וֶאֱלִישָׁ֣ע רֹאֶ֗ה וְה֤וּא מְצַעֵק֙ אָבִ֣י ׀ אָבִ֗י רֶ֤כֶב יִשְׂרָאֵל֙ וּפָ֣רָשָׁ֔יו 12
13 וְלֹ֥א רָאָ֖הוּ ע֑וֹד וַֽיַּחֲזֵק֙ בִּבְגָדָ֔יו וַיִּקְרָעֵ֖ם לִשְׁנַ֥יִם קְרָעִֽים׃ 13 וַיָּ֙רֶם֙ אֶת־ 13
אַדֶּ֣רֶת אֵלִיָּ֔הוּ אֲשֶׁ֥ר נָפְלָ֖ה מֵעָלָ֑יו וַיָּ֣שָׁב וַֽיַּעֲמֹ֔ד עַל־שְׂפַ֖ת הַיַּרְדֵּֽן׃
14 וַיִּקַּ֞ח אֶת־אַדֶּ֨רֶת אֵלִיָּ֜הוּ אֲשֶׁר־נָפְלָ֤ה מֵֽעָלָיו֙ וַיַּכֶּ֣ה אֶת־הַמַּ֔יִם 14
וַיֹּאמַ֕ר אַיֵּ֕ה יְהוָ֖ה אֱלֹהֵ֣י אֵלִיָּ֑הוּ אַף־ה֣וּא ׀ וַיַּכֶּ֤ה אֶת־הַמַּ֙יִם֙ וַיֵּ֣חָצ֔וּ
הֵ֣נָּה וָהֵ֑נָּה וַֽיַּעֲבֹ֖ר אֱלִישָֽׁע׃ 15 וַיִּרְאֻ֨הוּ בְנֵֽי־הַנְּבִיאִ֜ים אֲשֶׁר־בִּירִיח֙וֹ ס 15
מִנֶּ֔גֶד וַיֹּ֣אמְר֔וּ נָ֛חָה ר֥וּחַ אֵלִיָּ֖הוּ עַל־אֱלִישָׁ֑ע וַיָּבֹ֙אוּ֙ לִקְרָאת֔וֹ וַיִּשְׁתַּחֲווּ־
16 ל֖וֹ אָֽרְצָה׃ 16 וַיֹּאמְר֣וּ אֵלָ֗יו הִנֵּה־נָ֨א יֵֽשׁ־אֶת־עֲבָדֶ֜יךָ חֲמִשִּׁ֣ים אֲנָשִׁים֮ 16
בְּנֵי־חַיִל֒ יֵ֣לְכוּ נָ֗א וִיבַקְשׁ֣וּ אֶת־אֲדֹנֶיךָ֮ פֶּן־נְשָׂאוֹ֮ ר֣וּחַ יְהוָה֒ וַיַּשְׁלִכֵ֙הוּ֙
17 בְּאַחַ֣ד הֶהָרִ֔ים א֖וֹ בְּאַחַ֣ת הגיאות וַיֹּ֖אמֶר לֹ֥א תִשְׁלָֽחוּ׃ 17 וַיִּפְצְרוּ־ 17
ב֣וֹ עַד־בֹּ֔שׁ וַיֹּ֖אמֶר שְׁלָ֑חוּ וַֽיִּשְׁלְחוּ֙ חֲמִשִּׁ֣ים אִ֔ישׁ וַיְבַקְשׁ֥וּ שְׁלֹשָֽׁה־יָמִ֖ים
18 וְלֹ֥א מְצָאֻֽהוּ׃ 18 וַיָּשֻׁ֣בוּ אֵלָ֔יו וְה֥וּא יֹשֵׁ֖ב בִּירִיח֑וֹ וַיֹּ֣אמֶר אֲלֵהֶ֔ם הֲלֽוֹא־ 18
אָמַ֥רְתִּי אֲלֵיכֶ֖ם אַל־תֵּלֵֽכוּ׃
19 וַיֹּ֨אמְר֜וּ אַנְשֵׁ֤י הָעִיר֙ אֶל־אֱלִישָׁ֔ע הִנֵּה־נָ֞א מוֹשַׁ֤ב הָעִיר֙ ט֔וֹב 19

[8] Mm 1441. [9] Mm 1303. [10] Mm 1496. [11] Mm 1877. [12] Mm 2041. [13] Mm 2044. [14] Mm 1573. [15] Mp sub loco. [16] Mm 3339. [17] Mm 2935. [18] Mm 120. [19] Mm 2722. [20] Mm 1952. [21] Mm 1954. [22] Lectio plena contra Mp יו מל בסיפ, cf 1R 2,42 et Mp sub loco.

7 [a] > 𝔊* ∥ [b] 𝔖 + *spt'* = שְׂפַת־ ∥ 9 [a] nonn Mss 𝔊^{-L}𝔗^{Ms} 'בְּעָ ∥ [b] > Ms 𝔊^{B*} ∥ [c] 𝔊𝔖 om cop ∥ 10 [a] 𝔊^{-L} pr cop ∥ [b] > 2 Mss 𝔊^{B} ∥ 11 [a] 𝔊^{B min} sg ∥ [b] 𝔊 *καὶ ἀνελήμφθη* ∥ 12 [a] 𝔊^{-L} om הוא, 𝔖 *wh'* = וְהִנֵּה ∥ [b] 𝔊 sg cf 𝔙 ∥ 14 [a] 𝔊^{-BA}(𝔙^{Mss}) + *καὶ οὐ διέστη* ∥ [b] > 𝔊*𝔙 ∥ [c–c] 𝔊 *αφφω* = אָפּוֹא? ∥ 15 [a] pc Mss 𝔊^{L}𝔖 –אוּ ∥ 16 [a] mlt Mss ut Q הַגֵּאָיוֹת prb l; K הַגְּיָאוֹת ∥ 17 [a] 2 Mss 𝔊^{L}𝔙 –אוּ.

20 כַּאֲשֶׁ֛ר אֲדֹנִ֥י רֹאֶ֑ה וְהַמַּ֥יִם רָעִ֖ים [a]וְהָאָ֥רֶץ מְשַׁכָּֽלֶת[a]׃ 20 וַיֹּ֗אמֶר קְחוּ־ ל
21 לִי֙ צְלֹחִ֣ית חֲדָשָׁ֔ה וְשִׂ֥ימוּ שָׁ֖ם מֶ֑לַח וַיִּקְח֖וּ אֵלָֽיו׃ 21 וַיֵּצֵא֙ אֶל־מוֹצָ֣א ל
הַמַּ֔יִם וַיַּשְׁלֶךְ־שָׁ֖ם מֶ֑לַח וַיֹּ֣אמֶר כֹּֽה־אָמַ֣ר יְהוָ֗ה רִפִּ֙אתִי֙ לַמַּ֣יִם הָאֵ֔לֶּה מה כת א לא קר[23] . ה[24]
22 לֹֽא[a]־יִהְיֶ֥ה מִשָּׁ֛ם ע֖וֹד מָ֥וֶת וּמְשַׁכָּֽלֶת׃ 22 וַיֵּרָפ֣וּ[a] הַמַּ֔יִם עַ֖ד הַיּ֣וֹם הַזֶּ֑ה ל . ל
23 כִּדְבַ֥ר אֱלִישָׁ֖ע אֲשֶׁ֥ר דִּבֵּֽר׃ פ 23 וַיַּ֤עַל מִשָּׁם֙ בֵּֽית־אֵ֔ל וְה֣וּא ׀ ל
עֹלֶ֣ה בַדֶּ֗רֶךְ וּנְעָרִ֤ים קְטַנִּים֙ יָצְא֣וּ מִן־הָעִ֔יר וַיִּתְקַלְּסוּ־ב֔וֹ וַיֹּ֣אמְרוּ ל֔וֹ ל
24 עֲלֵ֥ה קֵרֵ֖חַ עֲלֵ֥ה קֵרֵֽחַ׃ 24 וַיִּ֤פֶן אַחֲרָיו֙ וַיִּרְאֵ֔ם וַֽיְקַלְלֵ֖ם בְּשֵׁ֣ם יְהוָ֑ה ל
וַתֵּצֶ֨אנָה שְׁתַּ֤יִם דֻּבִּים֙ מִן־הַיַּ֔עַר וַתְּבַקַּ֣עְנָה מֵהֶ֔ם אַרְבָּעִ֥ים וּשְׁנֵ֖י ל . ל
25 יְלָדִֽים׃ 25 וַיֵּ֣לֶךְ מִשָּׁ֔ם אֶל־הַ֖ר הַכַּרְמֶ֑ל וּמִשָּׁ֖ם שָׁ֥ב שֹׁמְרֽוֹן׃ פ ח[25]
3 1 [a]וִיהוֹרָ֣ם בֶּן־אַחְאָ֗ב מָלַ֤ךְ עַל־יִשְׂרָאֵל֙ בְּשֹׁ֣מְר֔וֹן[b] בִּשְׁנַת֙ שְׁמֹנֶ֣ה יו בנביא כת כן וכל כתיב דכות[1]
2 עֶשְׂרֵ֔ה לִיהוֹשָׁפָ֖ט מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֑ה וַיִּמְלֹ֖ךְ שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵ֥ה שָׁנָֽה׃ 2 וַיַּעֲשֶׂ֤ה ד . ג
הָרַע֙ בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֔ה רַ֕ק לֹ֥א כְאָבִ֖יו וּכְאִמּ֑וֹ וַיָּ֙סַר֙ אֶת־מַצְּבַ֣ת[a] הַבַּ֔עַל ב
3 אֲשֶׁ֥ר עָשָׂ֖ה אָבִֽיו׃ 3 רַ֠ק בְּחַטֹּ֨אות[a] יָרָבְעָ֧ם בֶּן־נְבָ֛ט אֲשֶׁר־הֶחֱטִ֥יא
4 אֶת־יִשְׂרָאֵ֖ל דָּבֵ֑ק לֹא־סָ֖ר מִמֶּֽנָּה[b]׃ ס 4 וּמֵישַׁ֥ע מֶֽלֶךְ־מוֹאָ֖ב הָיָ֣ה ב . ל[2]
נֹקֵ֑ד וְהֵשִׁ֤יב לְמֶֽלֶךְ־יִשְׂרָאֵל֙ מֵאָה־אֶ֣לֶף כָּרִ֔ים וּמֵ֥אָה אֶ֖לֶף אֵילִ֥ים ל וחס . ל וכת ר
5 צָֽמֶר׃ 5 וַיְהִ֖י כְּמ֣וֹת אַחְאָ֑ב וַיִּפְשַׁ֥ע מֶֽלֶךְ־מוֹאָ֖ב בְּמֶ֥לֶךְ יִשְׂרָאֵֽל׃ ג[3]
6 וַיֵּצֵ֞א הַמֶּ֧לֶךְ יְהוֹרָ֛ם בַּיּ֥וֹם הַה֖וּא מִשֹּׁמְר֑וֹן וַיִּפְקֹ֖ד אֶת־כָּל[a]־יִשְׂרָאֵֽל׃ יו בנביא כת כן וכל כתיב דכות[1]
7 וַ֠יֵּלֶךְ[a] וַיִּשְׁלַ֨ח אֶל־יְהוֹשָׁפָ֜ט מֶלֶךְ־יְהוּדָ֣ה לֵאמֹ֗ר מֶ֤לֶךְ מוֹאָב֙ פָּשַׁ֣ע
בִּ֔י הֲתֵלֵ֥ךְ אִתִּ֛י אֶל־מוֹאָ֖ב לַמִּלְחָמָ֑ה וַיֹּ֣אמֶר אֶעֱלֶ֔ה כָּמ֥וֹנִי כָמ֛וֹךָ
8 כְּעַמִּ֥י כְעַמֶּ֖ךָ כְּסוּסַ֥י כְּסוּסֶֽיךָ׃ 8 וַיֹּ֕אמֶר אֵי־זֶ֥ה הַדֶּ֖רֶךְ נַעֲלֶ֑ה[a] וַיֹּ֕אמֶר ב . לא
9 דֶּ֖רֶךְ מִדְבַּ֥ר אֱדֽוֹם׃ 9 וַיֵּ֨לֶךְ מֶ֤לֶךְ יִשְׂרָאֵל֙ וּמֶֽלֶךְ[a]־יְהוּדָה֙ וּמֶ֣לֶךְ אֱד֔וֹם
וַיָּסֹ֕בּוּ דֶּ֖רֶךְ שִׁבְעַ֣ת יָמִ֑ים וְלֹא־הָיָ֨ה מַ֧יִם לַֽמַּחֲנֶ֛ה וְלַבְּהֵמָ֖ה אֲשֶׁ֥ר ב[4] . כה . ג[5]
10 בְּרַגְלֵיהֶֽם׃ 10 וַיֹּ֖אמֶר מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֑ל אֲהָ֕הּ כִּי־קָרָ֣א יְהוָ֗ה לִשְׁלֹ֙שֶׁת֙
11 הַמְּלָכִ֣ים הָאֵ֔לֶּה לָתֵ֥ת אוֹתָ֖ם[a] בְּיַד־מוֹאָֽב׃ 11 וַיֹּ֣אמֶר יְהוֹשָׁפָ֗ט הַאֵ֨ין ט מל בסיפ . ה

[23] Mm 898. [24] Mm 494. [25] Mm 1349. Cp 3 [1] Mm 2087. [2] וחד מישע 1Ch 2,42. [3] Mm 931. [4] Mm 2048. [5] Mm 697.

19 [a–a] 𝔊^{L} *καὶ ἀτεκνοῦντα* = וּמְשַׁכְּלִים ‖ **21** [a] mlt Mss 𝔊^{min}𝔖𝔗𝔙^{Mss} וְלֹא ‖ **22** [a] pc Mss וּ—פְּא ‖ **Cp 3,1** [a] 1–3 cf 1,18 𝔊 ‖ [b] > Ms et 𝔊* hic ‖ **2** [a] 𝔊𝔙 pl ‖ **3** [a] 𝔊$^{-L}$ sg ‖ [b] 𝔊^{AL}𝔖𝔗𝔙 suff pl ‖ **6** [a] > 2 Mss ‖ **7** [a] > 𝔊^{L}𝔙 ‖ **8** [a] 𝔊$^{-L}$ sg ‖ **9** [a] sic L, mlt Mss Edd ךְ— ‖ **10** [a] 𝔊^{L} *ἡμᾶς* cf 𝔙.

פֹּה נָבִיא֙ לַֽיהוָ֔ה וְנִדְרְשָׁ֥ה אֶת־יְהוָ֖ה מֵאוֹת֑וֹ[a] וַ֠יַּעַן אֶחָ֞ד מֵעַבְדֵ֤י מֶֽלֶךְ־
יִשְׂרָאֵל֙ וַיֹּ֔אמֶר פֹּ֚ה אֱלִישָׁ֣ע בֶּן־שָׁפָ֔ט אֲשֶׁר־יָ֥צַק מַ֖יִם עַל־יְדֵ֥י אֵלִיָּֽהוּ׃
12 וַיֹּ֙אמֶר֙ יְה֣וֹשָׁפָ֔ט יֵ֥שׁ אוֹת֖וֹ[a] דְּבַר־יְהוָ֑ה וַיֵּרְד֣וּ[b] אֵלָ֗יו מֶ֛לֶךְ יִשְׂרָאֵ֥ל
וִיהוֹשָׁפָ֖ט[c] וּמֶ֥לֶךְ אֱדֽוֹם׃ 13 וַיֹּ֨אמֶר אֱלִישָׁ֜ע אֶל־מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֗ל
מַה־לִּ֣י וָלָ֔ךְ לֵ֚ךְ אֶל־נְבִיאֵ֣י אָבִ֔יךָ [a]וְאֶל־נְבִיאֵ֖י אִמֶּ֑ךָ[a] וַיֹּ֤אמֶר לוֹ֙ מֶ֣לֶךְ
יִשְׂרָאֵ֔ל אַ֗ל כִּֽי־קָרָ֤א יְהוָה֙ לִשְׁלֹ֨שֶׁת֙ הַמְּלָכִ֣ים הָאֵ֔לֶּה לָתֵ֥ת אוֹתָ֖ם
בְּיַד־מוֹאָֽב׃ 14 וַיֹּ֣אמֶר אֱלִישָׁ֗ע חַי־יְהוָ֤ה צְבָאוֹת֙ אֲשֶׁ֣ר עָמַ֣דְתִּי לְפָנָ֔יו
כִּ֗י לוּלֵ֛י פְּנֵ֛י יְהוֹשָׁפָ֥ט מֶֽלֶךְ־יְהוּדָ֖ה אֲנִ֣י נֹשֵׂ֑א אִם־אַבִּ֥יט אֵלֶ֖יךָ וְאִם־
אֶרְאֶֽךָּ׃ 15 וְעַתָּ֖ה קְחוּ[a]־לִ֣י מְנַגֵּ֑ן וְהָיָה֙[b] כְּנַגֵּ֣ן הַֽמְנַגֵּ֔ן וַתְּהִ֥י עָלָ֖יו יַד[c]־
יְהוָֽה׃ 16 וַיֹּ֕אמֶר כֹּ֖ה אָמַ֣ר יְהוָ֑ה עָשֹׂ֛ה הַנַּ֥חַל הַזֶּ֖ה גֵּבִ֥ים ׀ גֵּבִֽים׃ 17 כִּֽי־
כֹ֣ה ׀ אָמַ֣ר יְהוָ֗ה לֹֽא־תִרְא֥וּ ר֙וּחַ֙ וְלֹֽא־תִרְא֣וּ גֶ֔שֶׁם וְהַנַּ֥חַל הַה֖וּא יִמָּ֣לֵא
מָ֑יִם וּשְׁתִיתֶ֛ם אַתֶּ֥ם וּמִקְנֵיכֶ֖ם[a] וּבְהֶמְתְּכֶֽם׃ 18 וְנָקַ֥ל זֹ֖את בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֑ה
וְנָתַ֥ן אֶת־מוֹאָ֖ב בְּיֶדְכֶֽם׃ 19 וְהִכִּיתֶ֞ם כָּל־עִ֤יר מִבְצָר֙ [a]וְכָל־עִ֣יר
מִבְח֔וֹר[a] וְכָל־עֵ֥ץ טוֹב֙ תַּפִּ֔ילוּ וְכָל־מַעְיְנֵי־מַ֖יִם תִּסְתֹּ֑מוּ וְכֹל֙ הַחֶלְקָ֣ה
הַטּוֹבָ֔ה תַּכְאִ֖בוּ בָּאֲבָנִֽים׃ 20 וַיְהִ֤י בַבֹּ֙קֶר֙ כַּעֲל֣וֹת הַמִּנְחָ֔ה וְהִנֵּה־מַ֥יִם
בָּאִ֖ים מִדֶּ֣רֶךְ אֱד֑וֹם וַתִּמָּלֵ֥א הָאָ֖רֶץ אֶת־הַמָּֽיִם׃ 21 וְכָל־מוֹאָב֙
שָֽׁמְע֔וּ כִּֽי־עָל֥וּ הַמְּלָכִ֖ים לְהִלָּ֣חֶם בָּ֑ם וַיִּצָּעֲק֗וּ מִכֹּ֨ל חֹגֵ֤ר חֲגֹרָה֙
וָמַ֔עְלָה וַיַּעַמְד֖וּ עַל־הַגְּבֽוּל׃ 22 וַיַּשְׁכִּ֣ימוּ בַבֹּ֔קֶר וְהַשֶּׁ֖מֶשׁ זָרְחָ֣ה עַל־
הַמָּ֑יִם וַיִּרְא֨וּ מוֹאָ֥ב מִנֶּ֛גֶד אֶת־הַמַּ֖יִם אֲדֻמִּ֥ים כַּדָּֽם׃ 23 וַיֹּאמְרוּ֙ דָּ֣ם
זֶ֔ה הָחֳרֵ֤ב[a] נֶחֶרְבוּ֙ הַמְּלָכִ֔ים וַיַּכּ֖וּ אִ֣ישׁ אֶת־רֵעֵ֑הוּ וְעַתָּ֥ה לַשָּׁלָ֖ל מוֹאָֽב׃
24 וַיָּבֹ֘אוּ֮ אֶל־מַחֲנֵ֣ה יִשְׂרָאֵל֒ וַיָּקֻ֣מוּ יִשְׂרָאֵ֗ל וַיַּכּ֣וּ אֶת־מוֹאָ֔ב וַיָּנֻ֖סוּ
מִפְּנֵיהֶ֑ם [a]וַיַּבוֹ[b]־בָ֔הּ[a c] וְהַכּ֖וֹת אֶת־מוֹאָֽב׃ 25 וְהֶעָרִ֣ים יַהֲרֹ֗סוּ וְכָל־
חֶלְקָ֨ה טוֹבָ֜ה יַשְׁלִ֣יכוּ אִישׁ־אַבְנ֗וֹ וּמִלְא֙וּהָ֙ וְכָל־מַעְיַן־מַ֤יִם יִסְתֹּ֙מוּ֙
וְכָל־עֵֽץ־ט֣וֹב יַפִּ֔ילוּ עַד[a]־הִשְׁאִ֧יר אֲבָנֶ֛יהָ בַּקִּ֣יר חֲרָ֑שֶׂת[ab] וַיָּסֹ֥בּוּ

[6] Mp sub loco. [7] Mm 1999. [8] Mm 2049. [9] Mm 2050. [10] Mm 1854. [11] Mm 2051. [12] Mm 2857. [13] Mm 520. [14] Mm 741. [15] Mm 1404. [16] Mm 2951.

11 [a] l c 2 Mss Edd Vrs מֵאִתּוֹ cf K[Mss] ‖ 12 [a] cf 11[a] ‖ [b] 𝔊*𝔙 sg ‖ [c] 2 Mss 𝔊𝔖𝔙[Mss] + מלך יְהוּדָה ‖ 13 [a–a] > 𝔊* ‖ 15 [a] 𝔊[-L] sg ‖ [b] 𝔊 *καὶ ἐγένετο*, prp וַיְהִי ‖ [c] mlt Mss 𝔗 רוּחַ ‖ 17 [a] l וּמַחֲנֵיכֶם? cf 𝔊[L] et 9 ‖ 19 [a–a] > Ms 𝔊*, dl? ‖ 23 [a] 𝔊𝔙 leg הַחֶרֶב; prp הָחָרֵב ‖ 24 [a–a] 𝔊 *καὶ εἰσῆλθον εἰσπορευόμενοι* cf 𝔖𝔙, frt l וַיָּבֹאוּ בֹא ‖ [b] mlt Mss 𝔗 ut Q וַיַּכּוּ, K וַיָּבוֹ = וַיָּבֹאוּ ‖ [c] pc Mss Seb 𝔖𝔗 בָּם ‖ 25 [a–a] inc; prp הִשְׁאַר לְבַדָּהּ קִיר חֲרֶשֶׂת cf Jes 16,7 ‖ [b] sic L, nonn Mss Edd שֶׁת–.

26 הַקְּלָעִ֖ים וַיַּכּֽוּהָ׃ 26 וַיַּרְא֙ מֶ֣לֶךְ מוֹאָ֔ב כִּֽי־חָזַ֥ק מִמֶּ֖נּוּ הַמִּלְחָמָ֑ה וַיִּקַּ֣ח ל. ד. ה[17]
אוֹת֡וֹ[a] שְׁבַע־מֵאוֹת֩ אִ֨ישׁ שֹׁ֤לֵֽף חֶ֙רֶב֙ לְהַבְקִ֔יעַ אֶל־מֶ֖לֶךְ אֱד֑וֹם וְלֹ֖א כד[18] מל בסיפ ו מנה בסיפ. ג[19]
27 יָכֹֽלוּ׃ 27 וַיִּקַּ֞ח אֶת־בְּנ֣וֹ הַבְּכ֗וֹר אֲשֶׁר־יִמְלֹ֣ךְ תַּחְתָּ֗יו וַיַּעֲלֵ֤הוּ עֹלָה֙ עַל־
הַ֣חֹמָ֔ה וַיְהִ֥י קֶצֶף־גָּד֖וֹל עַל־יִשְׂרָאֵ֑ל וַיִּסְעוּ֙ מֵֽעָלָ֔יו וַיָּשֻׁ֖בוּ לָאָֽרֶץ[a]׃ פ ה חס בסיפ[18]
4 1 וְאִשָּׁ֣ה אַחַ֣ת [a]מִנְּשֵׁ֣י בְנֵֽי־[a]הַנְּבִיאִ֡ים צָעֲקָ֣ה אֶל־אֱלִישָׁע֩ לֵאמֹ֨ר כב
עַבְדְּךָ֤ אִישִׁי֙ מֵ֔ת וְאַתָּ֣ה יָדַ֔עְתָּ כִּ֣י עַבְדְּךָ֔ הָיָ֥ה יָרֵ֖א אֶת־יְהוָ֑ה וְהַ֨נֹּשֶׁ֔ה ה[1]. ל
2 בָּ֗א לָקַ֜חַת אֶת־שְׁנֵ֧י יְלָדַ֛י ל֖וֹ לַעֲבָדִֽים׃ 2 וַיֹּ֨אמֶר אֵלֶ֤יהָ אֱלִישָׁע֙ מָ֣ה
אֶֽעֱשֶׂה־לָּ֔ךְ הַגִּ֣ידִי לִ֔י מַה־יֶּשׁ־לָ֖כִי[a] בַּבָּ֑יִת וַתֹּ֗אמֶר אֵ֣ין לְשִׁפְחָתְךָ֥ כֹל֙ לך ק
3 בַּבַּ֔יִת[b] כִּ֖י אִם־אָס֥וּךְ שָֽׁמֶן׃ 3 וַיֹּ֗אמֶר לְכִ֨י שַׁאֲלִי־לָ֤ךְ כֵּלִים֙ מִן־הַח֔וּץ ל ומל
4 מֵאֵ֖ת כָּל־[a]שְׁכֵנָ֑כִי[b] כֵּלִ֣ים רֵקִ֔ים אַל־תַּמְעִֽיטִי׃ 4 וּבָ֗את וְסָגַ֤רְתְּ הַדֶּ֙לֶת֙ שכניך ק. ג חס[2]. ה[3]
בַּעֲדֵ֣ךְ וּבְעַד־בָּנַ֔יִךְ[a] וְיָצַ֕קְתְּ עַ֥ל[b] כָּל־[c]הַכֵּלִ֖ים הָאֵ֑לֶּה וְהַמָּלֵ֖א תַּסִּֽיעִי׃ יח. ל. ל. ל
5 וַתֵּ֙לֶךְ֙ מֵֽאִתּ֔וֹ וַתִּסְגֹּ֣ר הַדֶּ֔לֶת בַּעֲדָ֖הּ וּבְעַ֣ד בָּנֶ֑יהָ הֵ֛ם מַגִּשִׁ֥ים אֵלֶ֖יהָ ג[4] ב חס וחד מל
6 וְהִ֥יא מיצקת[a]׃ 6 וַיְהִ֣י ׀ כִּמְלֹ֣את הַכֵּלִ֗ים וַתֹּ֤אמֶר אֶל־בְּנָהּ֙ הַגִּ֨ישָׁה אֵלַ֥י מוצקת ק[5]. ג[6]
7 עוֹד֙ כֶּ֔לִי וַיֹּ֣אמֶר אֵלֶ֔יהָ אֵ֥ין ע֖וֹד כֶּ֑לִי וַיַּעֲמֹ֖ד הַשָּֽׁמֶן׃ 7 וַתָּבֹ֗א וַתַּגֵּד֙
לְאִ֣ישׁ הָאֱלֹהִ֔ים וַיֹּ֗אמֶר לְכִ֞י מִכְרִ֤י אֶת־הַשֶּׁ֙מֶן֙ וְשַׁלְּמִ֣י אֶת־נשיכי[a] ב[7]. נשיך ק
[b]ואתי [c]בניכי[d] תִּחְיִ֖י[be] בַּנּוֹתָֽר׃ פ ובניך ק חד מן יח בליש וחד מן יב[8] חס ו ר״ת
8 וַיְהִ֨י הַיּ֜וֹם וַיַּעֲבֹ֧ר אֱלִישָׁ֣ע אֶל־שׁוּנֵ֗ם וְשָׁם֙ אִשָּׁ֣ה גְדוֹלָ֔ה וַתַּחֲזֶק־
9 בּ֖וֹ לֶאֱכָל־לָ֑חֶם וַיְהִי֙ מִדֵּ֣י עָבְר֔וֹ יָסֻ֥ר שָׁ֖מָּה לֶאֱכָל־לָֽחֶם[a]׃ 9 וַתֹּ֙אמֶר֙ ב[9]. ג חס[10]
אֶל־אִישָׁ֔הּ הִנֵּה־נָ֣א יָדַ֔עְתִּי כִּ֛י אִ֥ישׁ אֱלֹהִ֖ים קָד֣וֹשׁ ה֑וּא עֹבֵ֥ר עָלֵ֖ינוּ כה[11]. ו[12]
10 תָּמִֽיד׃ 10 נַֽעֲשֶׂה־נָּ֤א עֲלִיַּת־קִיר[a]֙ קְטַנָּ֔ה וְנָשִׂ֨ים ל֥וֹ שָׁ֛ם מִטָּ֥ה וְשֻׁלְחָ֖ן ו פסוק שם שמע[13]
11 וְכִסֵּ֣א וּמְנוֹרָ֑ה וְהָיָ֛ה בְּבֹא֥וֹ אֵלֵ֖ינוּ יָס֥וּר שָֽׁמָּה׃ 11 וַיְהִ֥י הַיּ֖וֹם וַיָּ֣בֹא יח ס״פ
12 שָׁ֑מָּה וַיָּ֥סַר אֶל־הָעֲלִיָּ֖ה וַיִּשְׁכַּב־שָֽׁמָּה׃ 12 וַיֹּ֗אמֶר אֶל־גֵּיחֲזִי֙ נַֽעֲר֔וֹ קְרָ֖א ג. יח ס״פ

[17]Mm 311. [18]Mp sub loco. [19]Mm 423. Cp 4 [1]Mm 1776. [2]Mm 4185. [3]Mm 2052. [4]Mm 2053. [5]Mm 832. [6]Mm 2054. [7]Mm 4047. [8]Mm 3804. [9]Mm 2055. [10]Mm 2056. [11]Mm 1506. [12]Mm 1957. [13]Mm 2057.

26 [a] l c 2 Mss אִתּוֹ cf K[Mss] ‖ **27** [a] $\mathfrak{G}^{L}$SV + suff 3 pl ‖ **Cp 4,1** [a–a] Ms $\mathfrak{G}$ מִבְּנֵי, pc Mss V om בני ‖ **2** [a] mlt Mss ut Q לָךְ ‖ [b] > pc Mss $\mathfrak{G}^{BL}$ ‖ **3** [a] > 2 Mss $\mathfrak{G}^{AN\,129.344}$ ‖ [b] pc Mss ut Q שְׁכֵנָיִךְ ‖ **4** [a] 2 Mss כי— ‖ [b] = אֶל ‖ [c] > $\mathfrak{G}$* ‖ **5** [a] mlt Mss ut Q מוֹ׳, K frt מֵי׳ ‖ **7** [a] mlt Mss ut Q נִשְׁיֵךְ; prp נֹשַׁיִךְ cf TV ‖ [b–b] l vel וְאַתְּ וּבָנַיִךְ vel וְאַתְּ־בָ׳ תִּחְיִי cf [c.d.e] ‖ [c] mlt Mss ואתי ‖ [d] mlt Mss Vrs ut Q וּבָנַיִךְ ‖ [e] Ms $\mathfrak{G}$V תחיו ‖ **8** [a] > $\mathfrak{G}$* ‖ **10** [a] > $\mathfrak{G}^{L}$SV.

13 לַשּׁוּנַמִּ֣ית הַזֹּ֑את[a] וַיִּקְרָא־לָ֔הּ וַֽתַּעֲמֹ֖ד לְפָנָֽיו׃ 13 וַיֹּ֣אמֶר ל֗וֹ אֱמָר־נָ֣א
אֵלֶיהָ֮ הִנֵּ֣ה חָרַ֣דְתְּ ׀ אֵלֵ֘ינוּ֮ אֶת־כָּל־הַחֲרָדָ֣ה הַזֹּ֒את֒ מֶ֚ה לַעֲשׂ֣וֹת לָ֔ךְ   ב̇ דסמיכ̇ לזרקא[14]. ל̇. כד[15]
הֲיֵ֤שׁ לְדַבֶּר־לָךְ֙ אֶל־הַמֶּ֔לֶךְ א֖וֹ אֶל־שַׂ֣ר הַצָּבָ֑א וַתֹּ֕אמֶר בְּת֥וֹךְ עַמִּ֖י   ל̇
14 אָנֹכִ֥י יֹשָֽׁבֶת׃ 14 וַיֹּ֕אמֶר וּמֶ֖ה לַעֲשׂ֣וֹת לָ֑הּ וַיֹּ֣אמֶר גֵּיחֲזִ֔י אֲבָ֛ל בֵּ֥ן אֵין־   ב[16] חד מל וחד מן ח[17] חס בליש. כד[15]. ב בליש[18]
15 לָ֖הּ וְאִישָׁ֥הּ זָקֵֽן׃ 15 וַיֹּ֖אמֶר קְרָא־לָ֑הּ וַיִּקְרָא־לָ֔הּ וַֽתַּעֲמֹ֖ד בַּפָּֽתַח׃   ל̇ קמ
16 וַיֹּ֗אמֶר לַמּוֹעֵ֤ד הַזֶּה֙ כָּעֵ֣ת חַיָּ֔ה אַ֖תְּי[a] חֹבֶ֣קֶת בֵּ֑ן וַתֹּ֗אמֶר אַל־אֲדֹנִי֙   את חד מן ז[19] כת כן ק
17 [b]אִ֣ישׁ הָאֱלֹהִ֔ים[b] אַל־תְּכַזֵּ֖ב בְּשִׁפְחָתֶֽךָ׃ 17 וַתַּ֥הַר הָאִשָּׁ֖ה וַתֵּ֣לֶד בֵּ֑ן   ל̇
18 לַמּוֹעֵ֤ד הַזֶּה֙ כָּעֵ֣ת חַיָּ֔ה אֲשֶׁר[a]־דִּבֶּ֥ר אֵלֶ֖יהָ אֱלִישָֽׁע׃ 18 וַיִּגְדַּ֖ל
19 הַיָּ֑לֶד וַיְהִ֣י הַיּ֔וֹם וַיֵּצֵ֥א אֶל־אָבִ֖יו אֶל־הַקֹּצְרִֽים׃ 19 וַיֹּ֥אמֶר אֶל־אָבִ֖יו   ל̇
20 רֹאשִׁ֣י ׀ רֹאשִׁ֑י וַיֹּ֙אמֶר֙ אֶל־הַנַּ֔עַר שָׂאֵ֖הוּ אֶל־אִמּֽוֹ׃ 20 וַיִּשָּׂאֵ֔הוּ וַיְבִיאֵ֖הוּ   כו. כז. ב. ה[20] מל וכל כתיב דכות ב מ א
21 אֶל־אִמּ֑וֹ וַיֵּ֧שֶׁב[a] עַל־בִּרְכֶּ֛יהָ עַד־הַֽצָּהֳרַ֖יִם וַיָּמֹֽת׃ 21 וַתַּ֕עַל וַתַּשְׁכִּבֵ֖הוּ   ד. ב חד מל וחד חס[21]
22 עַל־מִטַּ֣ת אִ֣ישׁ הָאֱלֹהִ֑ים וַתִּסְגֹּ֥ר בַּעֲד֖וֹ וַתֵּצֵֽא׃ 22 וַתִּקְרָא֮ אֶל־אִישָׁהּ֒   כה[22]
וַתֹּ֗אמֶר שִׁלְחָ֨ה נָ֥א לִי֙ אֶחָ֣ד מִן־הַנְּעָרִ֔ים וְאַחַ֖ת הָאֲתֹנ֑וֹת וְאָר֛וּצָה עַד־   ו[23]. יו מיחד מן[24]. ל̇
23 אִ֥ישׁ הָאֱלֹהִ֖ים וְאָשֽׁוּבָה׃ 23 וַיֹּ֗אמֶר מַ֠דּוּעַ [a]אַ֣תְּי הֹלֶ֤כֶתי[a] אֵלָיו֙ הַיּ֔וֹם   את חד מן ז[19] כת כן. הלכת ק
24 לֹא־חֹ֖דֶשׁ וְלֹ֣א שַׁבָּ֑ת וַתֹּ֖אמֶר שָׁלֽוֹם׃ 24 וַֽתַּחֲבֹשׁ֙ הָֽאָת֔וֹן וַתֹּ֣אמֶר אֶֽל־   ל̇
25 נַעֲרָ֔הּ נְהַ֣ג וָלֵ֔ךְ אַל־תַּעֲצָר־לִ֣י לִרְכֹּ֔ב כִּ֖י אִם־אָמַ֥רְתִּי לָֽךְ׃ 25 וַתֵּ֗לֶךְ   ה[25]. ב
וַתָּב֛וֹא אֶל־אִ֥ישׁ הָאֱלֹהִ֖ים אֶל־הַ֣ר הַכַּרְמֶ֑ל וַ֠יְהִי כִּרְא֨וֹת [a]אִישׁ־
הָאֱלֹהִ֤ים[a] אֹתָהּ֙ מִנֶּ֔גֶד וַיֹּ֗אמֶר אֶל־גֵּיחֲזִ֣י נַעֲר֔וֹ הִנֵּ֖ה הַשּׁוּנַמִּ֥ית הַלָּֽז׃   ל̇
26 עַתָּה[a] רֽוּץ־נָ֣א לִקְרָאתָ֗הּ וֶֽאֱמָר־לָהּ֙ הֲשָׁל֣וֹם לָ֔ךְ הֲשָׁל֥וֹם לְאִישֵׁ֖ךְ ס כא[14]   כה ר״פ[26]
27 הֲשָׁל֥וֹם לַיָּ֑לֶד וַתֹּ֖אמֶר שָׁלֽוֹם׃ 27 וַתָּבֹ֞א אֶל־אִ֤ישׁ הָאֱלֹהִים֙ אֶל־
הָהָ֔ר וַֽתַּחֲזֵ֖ק בְּרַגְלָ֑יו וַיִּגַּ֨שׁ גֵּיחֲזִ֜י לְהָדְפָ֗הּ וַיֹּ֨אמֶר [a]אִ֤ישׁ הָאֱלֹהִים[a]   ל̇
הַרְפֵּה־לָהּ֙ כִּֽי־נַפְשָׁ֣הּ מָֽרָה־לָ֔הּ וַֽיהוָה֙ הֶעְלִ֣ים מִמֶּ֔נִּי וְלֹ֥א הִגִּ֖יד לִֽי׃   ב. נו וכל תלים דכות ב מ יא
28 וַתֹּ֕אמֶר הֲשָׁאַ֥לְתִּי בֵ֖ן מֵאֵ֣ת אֲדֹנִ֑י הֲלֹ֣א אָמַ֔רְתִּי לֹ֥א תַשְׁלֶ֖ה אֹתִֽי׃ 28   ל̇. ל̇
29 וַיֹּ֨אמֶר לְגֵיחֲזִ֜י חֲגֹ֣ר מָתְנֶ֗יךָ וְקַ֨ח מִשְׁעַנְתִּ֣י בְיָדְךָ֮ וָלֵךְ֒ כִּֽי־ 29   ל̇. ה ג מל וב חס[27]. יג[28]. ה[25]. לא פסוק כי וכי[28]

[14] Mp sub loco. [15] Mm 592. [16] Mm 2058. [17] Mm 2184. [18] Mm 4222. [19] Mm 2081. [20] Mm 1618. [21] Mm 1887. [22] Mm 1506. [23] Mm 2915. [24] Okhl 196. [25] Mm 173. [26] Mm 1057. [27] Mm 3275. [28] Mm 936. [29] Mm 2059.

12 [a] 2 Mss הַלָּז ‖ **16** [a] ℭ mlt Mss ut Q אַתְּ ‖ [b–b] > Ms 𝔊*, dl? ‖ **17** [a] 𝔊(𝔖) *ὡς* = כְּאֵ' ‖ **20** [a] 𝔊^-L *καὶ ἐκοιμήθη* = וַיַּשְׁכִּב ‖ **23** [a–a] mlt Mss ut Q אַתְּ הֹלֶכֶת, K אַתִּי הֹלַכְתִּי ‖ **25** [a–a] 𝔊^-L *Ελισαιε* ‖ **26** [a] pc Mss 𝔊^L וְעַ' ‖ **27** [a–a] ut 25[a–a].

תִמְצָא אִישׁ לֹא תְבָרְכֶנּוּ וְכִי־יְבָרֶכְךָ אִישׁ לֹא תַעֲנֶנּוּ וְשַׂמְתָּ מִשְׁעַנְתִּי
30 עַל־פְּנֵי הַנָּעַר׃ 30 וַתֹּאמֶר אֵם הַנַּעַר חַי־יְהוָה וְחֵי־נַפְשְׁךָ אִם־אֶעֶזְבֶךָּ
31 וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אַחֲרֶיהָ׃ 31 וְגֵחֲזִי עָבַר לִפְנֵיהֶם[a] וַיָּשֶׂם אֶת־הַמִּשְׁעֶנֶת ד חס בליש[30]. פר
עַל־פְּנֵי הַנַּעַר וְאֵין קוֹל וְאֵין קָשֶׁב וַיָּשָׁב לִקְרָאתוֹ וַיַּגֶּד־לוֹ לֵאמֹר יג פסוק ואין ואין[31]
32 לֹא הֵקִיץ הַנָּעַר׃ 32 וַיָּבֹא אֱלִישָׁע הַבָּיְתָה[a] וְהִנֵּה הַנַּעַר מֵת מֻשְׁכָּב יט[32]. ל
33 עַל־מִטָּתוֹ׃ 33 וַיָּבֹא וַיִּסְגֹּר הַדֶּלֶת בְּעַד שְׁנֵיהֶם וַיִּתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה׃
34 וַיַּעַל וַיִּשְׁכַּב עַל־הַיֶּלֶד וַיָּשֶׂם פִּיו עַל־פִּיו וְעֵינָיו עַל־עֵינָיו וְכַפָּיו פר. יא
35 עַל־כַּפָּו[a] וַיִּגְהַר עָלָיו וַיָּחָם בְּשַׂר הַיָּלֶד׃ 35 וַיָּשָׁב וַיֵּלֶךְ בַּבַּיִת אַחַת כפיו ק. ג. ב[33]. ל
הֵנָּה וְאַחַת הֵנָּה וַיַּעַל וַיִּגְהַר [a]עָלָיו וַיְזוֹרֵר[a] הַנַּעַר עַד־[b]שֶׁבַע פְּעָמִים ג. ל
36 וַיִּפְקַח הַנַּעַר אֶת־עֵינָיו׃ 36 וַיִּקְרָא אֶל־גֵּיחֲזִי וַיֹּאמֶר קְרָא [a]אֶל־
37 הַשֻּׁנַמִּית[a] הַזֹּאת וַיִּקְרָאֶהָ[b] וַתָּבוֹא אֵלָיו וַיֹּאמֶר שְׂאִי בְנֵךְ׃ 37 וַתָּבֹא[a] ג חס[34]. ה
וַתִּפֹּל עַל־רַגְלָיו וַתִּשְׁתַּחוּ אָרְצָה וַתִּשָּׂא אֶת־בְּנָהּ וַתֵּצֵא׃ פ
38 וֶאֱלִישָׁע שָׁב הַגִּלְגָּלָה וְהָרָעָב בָּאָרֶץ וּבְנֵי הַנְּבִיאִים יֹשְׁבִים ו[35]. ל
לְפָנָיו וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ שְׁפֹת הַסִּיר הַגְּדוֹלָה וּבַשֵּׁל נָזִיד לִבְנֵי הַנְּבִיאִים׃ ד[36]
39 וַיֵּצֵא אֶחָד אֶל־הַשָּׂדֶה לְלַקֵּט אֹרֹת וַיִּמְצָא גֶּפֶן שָׂדֶה[a] וַיְלַקֵּט מִמֶּנּוּ כו פסוק אית בהון א״ב. ל[37]. ב בתרי לישנ[38]. ו סביר ממנה[39]
פַּקֻּעֹת שָׂדֶה[b] מְלֹא בִגְדוֹ וַיָּבֹא[c] וַיְפַלַּח אֶל־סִיר הַנָּזִיד כִּי־לֹא יָדָעוּ[d]׃ ל וחס. ל. ל
40 וַיִּצְקוּ[a] לַאֲנָשִׁים לֶאֱכוֹל וַיְהִי כְּאָכְלָם[b] מֵהַנָּזִיד [c]וְהֵמָּה[d] צָעָקוּ[c] ח[40]. יג מל[41]. ל[42]. ל
41 וַיֹּאמְרוּ מָוֶת בַּסִּיר אִישׁ הָאֱלֹהִים וְלֹא יָכְלוּ לֶאֱכֹל׃ 41 וַיֹּאמֶר וּקְחוּ־[a] ל
קֶמַח וַיַּשְׁלֵךְ[b] אֶל־הַסִּיר וַיֹּאמֶר צַק לָעָם וְיֹאכֵלוּ וְלֹא הָיָה דָּבָר ל. ג[43]. כה[44]
רָע בַּסִּיר׃ ס
42 וְאִישׁ בָּא מִבַּעַל שָׁלִשָׁה וַיָּבֵא לְאִישׁ הָאֱלֹהִים לֶחֶם[a] בִּכּוּרִים ב חס[45]. נא[46]
עֶשְׂרִים־לֶחֶם שְׂעֹרִים וְכַרְמֶל בְּצִקְלֹנוֹ[a] וַיֹּאמֶר תֵּן[b] לָעָם וְיֹאכֵלוּ׃ ל. ג[43]
43 וַיֹּאמֶר מְשָׁרְתוֹ מָה אֶתֵּן זֶה לִפְנֵי מֵאָה אִישׁ וַיֹּאמֶר תֵּן לָעָם וְיֹאכֵלוּ ג[43]

[30] Mm 2082. [31] Mm 2004. [32] Mm 1557. [33] Mm 2060. [34] Mm 1880. [35] Mm 1817. [36] Mm 1803. [37] וחד ויצא האחד Gn 44,28. [38] Mm 2061. [39] Mm 2038. [40] Mm 1551. [41] Mm 1640. [42] Mm 788. [43] Mm 2062. [44] Mp sub loco. [45] Mm 2063. [46] Mm 639.

31 [a] 𝔊^{-L} suff 3f (𝔊^{L} 3m) sg ‖ 32 [a] 𝔖 + *wḥz'* = וַיַּרְא ‖ 34 [a] l c mlt Mss ut Q כַּפָּיו ‖ 35 [a–a] 𝔊^{-L} sol ἐπί ‖ [b] > pc Mss 𝔊^{L}𝔖𝔙 ‖ 36 [a–a] mlt Mss לַשּׁ׳ ‖ [b] Ms 𝔊* א— ‖ 37 [a] > 𝔖 ‖ 39 [a] 𝔊^{-L}(𝔖^{A}𝔗) ἐν τῷ ἀγρῷ = בַּשּׁ׳ ‖ [b] > 𝔊^{Amin} ‖ [c] > 2 Mss 𝔊* ‖ [d] 𝔊^{L}𝔖𝔙 sg; prb l יָדָעוֹ ‖ 40 [a] l וַיִּצֹּק? cf 𝔊^{-A}𝔖 ‖ [b] pc Mss 𝔊𝔗 בְּא׳ ‖ [c–c] > 𝔖 ‖ [d] 𝔊^{-L} καὶ ἰδού = וְהִנֵּה ‖ 41 [a] nonn Mss Vrs ק׳ ‖ [b] 𝔊𝔖𝔗 imp pl ‖ 42 [a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊𝔖^{A} pl.

כי מיחד[47] . ג[48] . ב כת כן[49] כִּ֣י כֹ֥ה אָמַ֛ר יְהוָ֖ה אָכֹ֥ל וְהוֹתֵֽר׃ 44 ᵃוַיִּתֵּ֧ן לִפְנֵיהֶ֛םᵃ וַיֹּאכְל֥וּ וַיּוֹתִ֖רוּ 44
כִּדְבַ֥ר יְהוָֽה׃ פ
5 ¹ וְנַעֲמָ֡ן שַׂר־צְבָ֣א מֶֽלֶךְ־ᵃאֲ֠רָם הָיָ֨ה אִ֜ישׁ גָּד֨וֹל לִפְנֵ֤י אֲדֹנָיו֙ 5
ד וּנְשֻׂ֣א פָנִ֔ים כִּֽי־ב֛וֹ נָֽתַן־יְהוָ֥ה תְּשׁוּעָ֖ה לַאֲרָ֑ם וְהָאִ֗ישׁ הָיָ֛ה ᵇגִּבּ֥וֹר חַ֖יִלᵇ
ט[1] מְצֹרָֽע׃ ² וַאֲרָם֙ יָצְא֣וּ גְדוּדִ֔ים וַיִּשְׁבּ֛וּ מֵאֶ֥רֶץ יִשְׂרָאֵ֖ל נַעֲרָ֣ה קְטַנָּ֑ה 2
ד[2] . ל וַתְּהִ֕י לִפְנֵ֖י אֵ֥שֶׁת נַעֲמָֽן׃ ³ וַתֹּ֙אמֶר֙ אֶל־גְּבִרְתָּ֔הּ אַחֲלֵ֣י אֲדֹנִ֔י לִפְנֵ֥י 3
ג הַנָּבִ֖יא אֲשֶׁ֣ר בְּשֹׁמְר֑וֹן אָ֛ז יֶאֱסֹ֥ף אֹת֖וֹ מִצָּרַעְתּֽוֹ׃ ⁴ ᵃוַיָּבֹ֕א וַיַּגֵּ֥דᵃ לַאדֹנָ֖יוᵇ 4
לֵאמֹ֑ר כָּזֹ֤את וְכָזֹאת֙ דִּבְּרָ֣ה הַנַּעֲרָ֔ה אֲשֶׁ֖ר מֵאֶ֥רֶץ יִשְׂרָאֵֽל׃ ⁵ וַיֹּ֤אמֶר 5
ב . ל מֶֽלֶךְ־אֲרָם֙ לֶךְ־בֹּ֔א וְאֶשְׁלְחָ֥ה סֵ֖פֶר אֶל־מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֑ל וַיֵּ֡לֶךְ וַיִּקַּח֩
ל בְּיָד֜וֹ עֶ֣שֶׂר כִּכְּרֵי־כֶ֗סֶף וְשֵׁ֤שֶׁת אֲלָפִים֙ זָהָ֔ב וְעֶ֖שֶׂר חֲלִיפ֥וֹת בְּגָדִֽים׃
נא[3] לת מנה ר״פ . ל ⁶ וַיָּבֵ֣א הַסֵּ֔פֶר אֶל־מֶ֥לֶךְ יִשְׂרָאֵ֖ל לֵאמֹ֑ר וְעַתָּ֗ה כְּב֨וֹא הַסֵּ֤פֶר הַזֶּה֙ 6
כ[4] . ג אֵלֶ֔יךָ הִנֵּ֨ה שָׁלַ֤חְתִּי אֵלֶ֙יךָ֙ אֶת־נַעֲמָ֣ן עַבְדִּ֔י וַאֲסַפְתּ֖וֹ מִצָּרַעְתּֽוֹ׃ ⁷ וַיְהִי֩ 7
ב חד חס וחד מל[5] . ב . ל[6] כִּקְרֹ֨א מֶֽלֶךְ־יִשְׂרָאֵ֜ל אֶת־הַסֵּ֗פֶר וַיִּקְרַ֤ע בְּגָדָיו֙ וַיֹּ֙אמֶר֙ הַאֱלֹהִ֣ים אָ֔נִי
ג[7] . ג לְהָמִ֣ית וּֽלְהַחֲי֔וֹת כִּֽי־זֶה֙ שֹׁלֵ֣חַ אֵלַ֔י לֶאֱסֹ֥ף אִ֖ישׁ מִצָּרַעְתּ֑וֹᵃ ᵃכִּ֤י אַךְ־
ל . ט בטע בסיפ[8] דְּעוּ־נָא֙ וּרְא֔וּᵇ כִּֽי־מִתְאַנֶּ֥ה ה֖וּא לִֽי׃ ⁸ וַיְהִ֞י כִּשְׁמֹ֣עַ׀ ᵃאֱלִישָׁ֣עᵃ 8
ᵇאִישׁ־הָאֱלֹהִ֗יםᵇ כִּֽי־קָרַ֤ע ᶜמֶֽלֶךְ־יִשְׂרָאֵל֙ᶜ אֶת־בְּגָדָ֔יו וַיִּשְׁלַח֙ אֶל־
ל . ג . ל הַמֶּ֣לֶךְ לֵאמֹ֔ר לָ֥מָּה קָרַ֖עְתָּ בְּגָדֶ֑יךָ יָבֹא־נָ֣א אֵלַ֔י וְיֵדַ֕ע כִּ֛י יֵ֥שׁ נָבִ֖יאᵈ
בסוסיו ק . ל בְּיִשְׂרָאֵֽל׃ ⁹ וַיָּבֹ֥א נַעֲמָ֖ן בְּסוּסָוᵃ וּבְרִכְבּ֑וֹ וַיַּעֲמֹ֥ד פֶּֽתַח־הַבַּ֖יִת 9
לֶאֱלִישָֽׁע׃ ¹⁰ וַיִּשְׁלַ֥ח אֵלָ֛יו אֱלִישָׁ֖ע מַלְאָ֣ךְ לֵאמֹ֑ר הָל֗וֹךְ וְרָחַצְתָּ֤ 10
חל[9] . ג . ז[10] שֶֽׁבַע־פְּעָמִים֙ בַּיַּרְדֵּ֔ן וְיָשֹׁ֧ב בְּשָׂרְךָ֛ לְךָ֖ וּטְהָֽר׃ ¹¹ וַיִּקְצֹ֥ף נַעֲמָ֖ן וַיֵּלַ֑ךְ 11
ל . ז ג מל וד חס[11] וַיֹּ֡אמֶר הִנֵּ֣ה אָמַ֩רְתִּי֩ אֵלַ֨י׀ יֵצֵ֜א יָצ֗וֹא וְעָמַדᵃ וְקָרָא֙ בְּשֵׁם־יְהוָ֣הᵇ אֱלֹהָ֔יו
ג . אמנה ק חד מן ג בליש וְהֵנִ֥יף יָד֛וֹ ᶜאֶל־הַמָּק֖וֹםᶜ וְאָסַ֥ף הַמְּצֹרָֽע׃ ¹² הֲלֹ֡א טוֹב֩ אֲבָנָהᵃ וּפַרְפַּ֜ר 12
ג[12] . ל[13] נַהֲר֣וֹת דַּמֶּ֗שֶׂק מִכֹּל֙ מֵימֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל הֲלֹֽא־ᵇאֶרְחַ֥ץ בָּהֶ֖ם וְטָהָ֑רְתִּי וַיִּ֖פֶן

[47] Mm 2049. [48] Mm 630. [49] Mm 2064. Cp 5 [1] Mm 1694. [2] Mm 2065. [3] Mm 639. [4] Mm 2066. [5] Mm 2067. [6] Mm 2346. [7] Mm 2068. [8] Mm 1955. [9] Mm 976. [10] Mm 175. [11] Mm 1037. [12] Mm 3321. [13] וחד טהרתי Prv 20,9.

44 a–a > 𝔊* ‖ **Cp 5,1** a > Ms 𝔊* ‖ b–b > $\mathfrak{G}^{L}$, frt dl ‖ **4** a–a pc Mss 𝔊 וַתָּבֹא וַתַּגֵּד ‖ b 𝔊 suff f ‖ **7** a–a > 𝔙; tr אך post כי 3°? ‖ b > pc Mss $\mathfrak{G}^{L}$𝔖𝔙 ‖ **8** a > Ms $\mathfrak{G}^{L}$ ‖ b–b > 𝔊*, dl? ‖ c–c $\mathfrak{G}^{L}$𝔖 leg הַמֶּלֶךְ ‖ d Ms אלהים cf 𝔏 et 15 ‖ **9** a mlt Mss ut Q סָיו–; prb l c K סוֹ– ‖ **11** a > $\mathfrak{G}^{BL}$ ‖ b > Ms 𝔊* ‖ c–c > $\mathfrak{G}^{N\,min}$ ‖ **12** a Q mlt Mss 𝔖𝔗 אֲמָנָה ‖ b 𝔊(𝔖) + πορευθείς.

13 וַיֵּ֖לֶךְ בְּחֵמָֽה׃ 13 וַיִּגְּשׁ֣וּ עֲבָדָיו֮ וַיְדַבְּר֣וּ אֵלָיו֒ וַיֹּאמְר֗וּa אָבִ֙יb דָּבָ֣ר גָּד֗וֹל
הַנָּבִ֛יא דִּבֶּ֥ר אֵלֶ֖יךָ הֲל֣וֹא תַעֲשֶׂ֑ה וְאַ֛ףc כִּֽי־אָמַ֥ר אֵלֶ֖יךָ רְחַ֥ץ וּטְהָֽר׃ יז מל בסיפ . ג
14 וַיֵּ֗רֶד וַיִּטְבֹּ֤ל בַּיַּרְדֵּן֙ שֶׁ֣בַע פְּעָמִ֔ים כִּדְבַ֖ר aאִ֣ישׁ הָאֱלֹהִ֑יםa וַיָּ֣שָׁב
15 בְּשָׂר֗וֹ כִּבְשַׂ֛ר נַ֥עַר קָטֹ֖ן וַיִּטְהָֽר׃ 15 וַיָּשָׁב֩ אֶל־אִ֨ישׁ הָאֱלֹהִ֜ים ב
ה֣וּא וְכָל־מַחֲנֵ֗הוּ וַיָּבֹא֙ וַיַּעֲמֹ֣ד לְפָנָ֔יו וַיֹּ֗אמֶר הִנֵּה־נָ֤א יָדַ֙עְתִּי֙ כִּ֣י אֵ֤ין ל
אֱלֹהִים֙ בְּכָל־הָאָ֔רֶץ כִּ֖י אִם־בְּיִשְׂרָאֵ֑ל וְעַתָּ֛ה קַח־נָ֥א בְרָכָ֖ה מֵאֵ֥ת ב בטע[14]
16 עַבְדֶּֽךָ׃ 16 וַיֹּ֕אמֶר חַי־יְהוָ֛ה אֲשֶׁר־עָמַ֥דְתִּי לְפָנָ֖יו אִם־אֶקָּ֑ח וַיִּפְצַר־ ל . ד
17 ב֥וֹ לָקַ֖חַת וַיְמָאֵֽן׃ 17 וַיֹּ֘אמֶר נַעֲמָן֮ וָלֹ֒אa יֻתַּן־נָ֣א לְעַבְדְּךָ֔ מַשָּׂ֖א צֶֽמֶד־ יב בטע ר״פ . ב . ז[15] . מא
פְּרָדִ֣ים אֲדָמָ֑הb כִּ֡י לוֹא־יַעֲשֶׂה֩ ע֨וֹד עַבְדְּךָ֜ עֹלָ֤ה וָזֶ֙בַח֙ לֵאלֹהִ֣ים יא[16] . לח מל . ב[17]
18 אֲחֵרִ֔ים כִּ֖י אִם־לַיהוָֽה׃ 18 aלַדָּבָ֣ר הַזֶּ֔הa יִסְלַ֥ח יְהוָ֖ה לְעַבְדֶּ֑ךָ בְּב֣וֹא ט מל[18]
אֲדֹנִ֣י בֵית־רִ֠מּוֹן לְהִשְׁתַּחֲוֺ֨ת שָׁ֜מָּה וְה֣וּא ׀ נִשְׁעָ֣ן עַל־יָדִ֗י וְהִֽשְׁתַּחֲוֵ֙יתִי֙ ל
בֵּ֣ית רִמֹּ֔ן bבְּהִֽשְׁתַּחֲוָיָתִ֖יc בֵּ֣ית רִמֹּ֑ןb dיִסְלַח־נָ֧אd יְהוָ֛ה לְעַבְדְּךָ֖ בַּדָּבָ֥ר ט חס[18] . ט חס[19] . נא חד מן ה[20] כת ולא קר . ה
19 הַזֶּֽה׃ 19 וַיֹּ֥אמֶר ל֖וֹ לֵ֣ךְ לְשָׁל֑וֹם וַיֵּ֥לֶךְ מֵאִתּ֖וֹ כִּבְרַת־אָֽרֶץ׃ ס ג . ל
20 וַיֹּ֗אמֶר גֵּיחֲזִי֮ נַ֣עַר אֱלִישָׁ֣עa bאִישׁ־הָאֱלֹהִים֒b הִנֵּ֣ה ׀ חָשַׂ֣ךְ אֲדֹנִ֗י אֶת־ ז[21]
נַעֲמָ֤ן הָֽאֲרַמִּי֙ הַזֶּ֔ה מִקַּ֥חַת מִיָּד֖וֹ אֵ֣ת אֲשֶׁר־הֵבִ֑יא חַי־יְהוָה֙ כִּֽי־אִם־
21 רַ֣צְתִּי אַחֲרָ֔יו וְלָקַחְתִּ֥י מֵאִתּ֖וֹ מְאֽוּמָה׃ 21 וַיִּרְדֹּ֥ף גֵּיחֲזִ֖י אַחֲרֵ֣י נַעֲמָ֑ן
וַיִּרְאֶ֤הa נַעֲמָן֙b רָ֣ץ אַחֲרָ֔יו וַיִּפֹּ֞ל מֵעַ֤ל הַמֶּרְכָּבָה֙ לִקְרָאת֔וֹ וַיֹּ֖אמֶר ה[22]
22 הֲשָׁלֽוֹם׃ 22 וַיֹּ֣אמֶר ׀ שָׁל֗וֹם אֲדֹנִי֮ שְׁלָחַ֣נִיa לֵאמֹר֒ הִנֵּ֡ה עַתָּ֡ה זֶ֣הb בָּ֠אוּ
אֵלַ֜י שְׁנֵֽי־נְעָרִ֛ים מֵהַ֥ר אֶפְרַ֖יִם מִבְּנֵ֣י הַנְּבִיאִ֑ים תְּנָה־נָּ֥א לָהֶ֛ם כִּכַּר־
23 כֶּ֖סֶף וּשְׁתֵּ֥י חֲלִפ֥וֹת בְּגָדִֽים׃ 23 וַיֹּ֣אמֶר נַֽעֲמָ֔ן הוֹאֵ֖לa קַ֣חb כִּכָּרָ֑יִם ג כת כן[23] . ד
cוַיִּפְרָץ־בּ֗וֹc dוַיָּצַר֩ כִּכְּרַ֨יִם כֶּ֜סֶףd בִּשְׁנֵ֣י חֲרִטִ֗ים וּשְׁתֵּי֙ חֲלִפ֣וֹת בְּגָדִ֔ים ה ג[24] מנה בליש וכל לשון עליה דכות . ג כת כן[23]
24 וַיִּתֵּן֙ אֶל־שְׁנֵ֣י נְעָרָ֔יו וַיִּשְׂא֖וּ לְפָנָֽיו׃ 24 וַיָּבֹא֙a אֶל־הָעֹ֔פֶל וַיִּקַּ֥ח מִיָּדָ֖ם ג[25] . מג . ל
25 וַיִּפְקֹ֣ד בַּבָּ֑יִת וַיְשַׁלַּ֥ח אֶת־הָאֲנָשִׁ֖ים וַיֵּלֵֽכוּ׃ 25 וְהוּא־בָ֗א וַיַּעֲמֹ֥ד אֶל־ כב[26] . לג ר״פ

[14] Mp sub loco. [15] Mm 723. [16] Mm 512. [17] Jer 7,22. [18] Mm 2069. [19] Mm 653. [20] Mm 2752. [21] Mm 1676. [22] Mm 2070. [23] Mm 336. [24] Mm 1908, lect Mm frt inc. [25] Mm 2071. [26] Mm 59.

13 a > 2 Mss 𝔊𝔖𝔙 ‖ b > 𝔊*; 𝔊^{L}(𝔖𝔗𝔙) + *εἰ*, ins אִם ‖ c pc Mss 𝔊$^{-B}$ אַף ‖ **14** a–a 𝔊$^{-L}$ *Ελισαιε*, it in v sqq ‖ **17** a pc Mss וְלֹא, sed cf 2 S 13,26; 𝔊 *καὶ εἰ μή* ‖ b > 𝔊* ‖ **18** a–a > 𝔊*; frt l וְ ‖ b–b > pc Mss, dl (dttg)? ‖ c 𝔊(𝔙) *ἐν τῷ προσκυνεῖν αὐτόν* = וֹתוֹ– ‖ d mlt Mss 𝔖𝔗 om ut Q ‖ **20** a > 2 Mss 𝔙 ‖ b–b > 𝔊* ‖ **21** a 2 Mss 𝔊 –ְהִי ‖ b 2 Mss 𝔗 + אִישׁ ‖ **22** a Ms 𝔊^{A}𝔙^{Mss} + אֵלֶיךָ ‖ b > pc Mss 𝔊*𝔖𝔙 ‖ **23** a > 𝔊* ‖ b mlt Mss וְקַח ‖ c–c > Ms 𝔊* ‖ d–d 𝔊^{B} *καὶ ἔλαβεν* ‖ **24** a 𝔊*𝔖^{W} pl.

מאין ק . ד חס בליש[27] . ג אֲדֹנָיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֱלִישָׁע מֵאַ֫ןª גֵּחֲזִי וַיֹּאמֶר לֹא־הָלַךְ עַבְדְּךָ אָנֶה
וָאָנָה׃ 26 וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֹאª־לִבִּי הָלַךְ כַּאֲשֶׁר הָפַךְ־אִישׁ מֵעַל 26
ד[28] . ב פת[29] . ד רפי[30] מֶרְכַּבְתּוֹ לִקְרָאתֶךָ ᵇהַעֵת לָקַחַתᵇ אֶת־הַכֶּסֶף וְלָקַחַתᶜ בְּגָדִים
ל . ב[31] . ל וְזֵיתִים וּכְרָמִים וְצֹאן וּבָקָר וַעֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת׃ 27 וְצָרַעַת נַעֲמָן 27
ח[32] . ל תִּדְבַּק־בְּךָ וּבְזַרְעֲךָª לְעוֹלָם וַיֵּצֵא מִלְּפָנָיו מְצֹרָע כַּשָּׁלֶג׃ ס
6 1 וַיֹּאמְרוּ בְנֵי־הַנְּבִיאִים אֶל־אֱלִישָׁע הִנֵּה־נָא הַמָּקוֹם אֲשֶׁר 6
ה אֲנַחְנוּ יֹשְׁבִים שָׁם לְפָנֶיךָ צַר מִמֶּנּוּ׃ 2 נֵלְכָה־נָּא עַד־הַיַּרְדֵּן וְנִקְחָה 2
מִשָּׁם אִישׁ קוֹרָה אֶחָת וְנַעֲשֶׂה־לָּנוּ שָׁם מָקוֹם לָשֶׁבֶת שָׁם וַיֹּאמֶר
ג . ד . יא[1] לֵכוּ׃ 3 וַיֹּאמֶר הָאֶחָד הוֹאֶל נָא וְלֵךְ אֶת־עֲבָדֶיךָ וַיֹּאמֶר אֲנִי אֵלֵךְ׃ 3
ב[3] . ד[4] . לז 4 וַיֵּלֶךְ אִתָּם וַיָּבֹאוּ הַיַּרְדֵּנָה וַיִּגְזְרוּ הָעֵצִים׃ 5 וַיְהִיª הָאֶחָד מַפִּיל 4 5
הַקּוֹרָה וְאֶתᵇ־הַבַּרְזֶל נָפַל אֶל־הַמָּיִם וַיִּצְעַק וַיֹּאמֶר אֲהָהּ אֲדֹנִי
ב בליש וכל שם ברגש דכות[5] . ב וְהוּא שָׁאוּל׃ 6 וַיֹּאמֶר אִישׁ־הָאֱלֹהִים אָנָה נָפָל וַיַּרְאֵהוּ אֶת־הַמָּקוֹם 6
ג וַיִּקְצָב־עֵץ וַיַּשְׁלֶךְ־שָׁמָּה וַיָּצֶף הַבַּרְזֶל׃ 7 וַיֹּאמֶר הָרֶם לָךְ וַיִּשְׁלַח ס 7
יָדוֹ וַיִּקָּחֵהוּ׃ פ
8 וּמֶלֶךְ אֲרָם הָיָה נִלְחָם בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּוָּעַץ אֶל־עֲבָדָיו לֵאמֹר אֶל־ 8
ג[6] . ל מְקוֹם פְּלֹנִי אַלְמֹנִי תַּחֲנֹתִיª׃ 9 וַיִּשְׁלַח ªאִישׁ הָאֱלֹהִיםª אֶל־מֶלֶךְ 9
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הִשָּׁמֶר מֵעֲבֹר הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־שָׁם אֲרָם נְחִתִּיםᵇ׃
10 וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר־לוֹ ªאִישׁ־הָאֱלֹהִיםª 10
והזהירו ק חד מן יד[7] כת ה וקר ו . ל וְהִזְהִירֹהᵇ וְנִשְׁמַר שָׁם לֹא אַחַת וְלֹא שְׁתָּיִם׃ 11 וַיִּסָּעֵר לֵב מֶלֶךְ־ 11
יד פסוק על אל אל[8] . יז מל בסיפ אֲרָם עַל־הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּקְרָא אֶל־עֲבָדָיו וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם הֲלוֹא תַּגִּידוּ
כה[9] . לה מל לִי מִי מִשֶּׁלָּנוּª אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃ 12 וַיֹּאמֶר אַחַד מֵעֲבָדָיו לוֹא אֲדֹנִי 12
הַמֶּלֶךְ כִּי־אֱלִישָׁע הַנָּבִיא אֲשֶׁר בְּיִשְׂרָאֵל יַגִּיד לְמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת־
ל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תְּדַבֵּר בַּחֲדַר מִשְׁכָּבֶךָ׃ 13 וַיֹּאמֶר לְכוּ וּרְאוּ אֵיכֹהª 13

[27] Mm 2082. [28] Mm 2072. [29] Mm 2073. [30] Mm 216. [31] Mm 2074. [32] Mm 4080. Cp 6 [1] Mm 1500. [2] Mm 1441. [3] Mm 3862. [4] Mm 2075. [5] Mp sub loco. [6] Mm 1648. [7] Mm 782. [8] Mm 4093. [9] Mm 187.

25 ª mlt Mss ut Q מֵאַיִן, K מֵאָן ‖ **26** ª = הלא; > 𝔖𝔗 ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊(𝔙) *καὶ νῦν ἔλαβες*, l וְעַתָּה לָקַחְתָּ? ‖ ᶜ cf ᵇ⁻ᵇ ‖ **27** ª sic L, mlt Mss Edd ךָ— ‖ **Cp 6,5** ª 𝔊⁻ᴸ *καὶ ἰδού* = וְהִנֵּה ‖ ᵇ dl את־? cf Vrs ‖ **8** ª inc; 𝔊⁻ᴸ *παρεμβαλῶ*, 𝔙 *ponamus insidias* cf 𝔊ᴸ𝔖𝔗; prp תֵּחָבְאוּ vel תִּנְחָתוּ ‖ **9** ª⁻ª 𝔊* *Ελισαιε* ‖ ᵇ prp נֶחְבָּאִים vel נִחֲתִים ‖ **10** ª⁻ª ut 9ª⁻ª ‖ ᵇ > 𝔊*; pc Mss ut Q רוֹ— ‖ **11** ª 𝔊(𝔙) *προδίδωσίν με* cf 𝔗 ‖ **13** ª ℭᵠ nonn Mss איפה.

14 הוּא וְאֶשְׁלַח וְאֶקָּחֵהוּ וַיֻּגַּד־לוֹ לֵאמֹר הִנֵּה בְדֹתָן׃ 14 וַיִּשְׁלַח־שָׁמָּה — ל . ל . כו[10] . ב . י מילין ר״פ ובתר שמה[11]
15 סוּסִים[a] וְרֶכֶב וְחַיִל כָּבֵד וַיָּבֹאוּ לַיְלָה וַיַּקִּפוּ עַל־הָעִיר׃ 15 וַיַּשְׁכֵּם — ל חס . יז[12] וכל וגנותי דכות ב מ א
מְשָׁרֵת[a] [b]אִישׁ הָאֱלֹהִים[b] לָקוּם וַיֵּצֵא וְהִנֵּה־חַיִל סוֹבֵב אֶת־הָעִיר
16 וְסוּס וָרָכֶב וַיֹּאמֶר נַעֲרוֹ אֵלָיו אֲהָהּ אֲדֹנִי אֵיכָה נַעֲשֶׂה׃ 16 וַיֹּאמֶר — יז[13]
17 אַל־תִּירָא כִּי רַבִּים אֲשֶׁר אִתָּנוּ מֵאֲשֶׁר אוֹתָם[a]׃ 17 וַיִּתְפַּלֵּל אֱלִישָׁע — ט מל בסיפ
וַיֹּאמַר יְהוָה פְּקַח־נָא אֶת־עֵינָיו וְיִרְאֶה וַיִּפְקַח יְהוָה אֶת־עֵינֵי הַנַּעַר — צא . ל
18 וַיַּרְא וְהִנֵּה הָהָר מָלֵא סוּסִים וְרֶכֶב אֵשׁ סְבִיבֹת אֱלִישָׁע׃ 18 וַיֵּרְדוּ — ל חס בנביא
אֵלָיו וַיִּתְפַּלֵּל אֱלִישָׁע אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר הַךְ־נָא אֶת־הַגּוֹי־הַזֶּה — צא . ל
19 בַּסַּנְוֵרִים וַיַּכֵּם[a] בַּסַּנְוֵרִים כִּדְבַר אֱלִישָׁע׃ 19 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֱלִישָׁע — ג[14] . ג[14] . כט[15] חס בנביא יג מנה בסיפ
לֹא זֶה הַדֶּרֶךְ וְלֹא זֹה הָעִיר לְכוּ אַחֲרַי וְאוֹלִיכָה אֶתְכֶם אֶל־הָאִישׁ — ל[16]
20 אֲשֶׁר תְּבַקֵּשׁוּן וַיֹּלֶךְ אוֹתָם שֹׁמְרוֹנָה׃ 20 וַיְהִי כְּבֹאָם שֹׁמְרוֹן וַיֹּאמֶר — ל . ד ג חס וחד מל[17] . ט מל בסיפ . ג[18] . ב חד חס וחד מל
אֱלִישָׁע יְהוָה פְּקַח[a] אֶת־עֵינֵי־אֵלֶּה וְיִרְאוּ וַיִּפְקַח יְהוָה אֶת־עֵינֵיהֶם — ג
21 וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה[b] בְּתוֹךְ שֹׁמְרוֹן׃ 21 וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל [a]אֶל־אֱלִישָׁע[a]
22 כִּרְאֹתוֹ אוֹתָם הַאַכֶּה[b] אַכֶּה אָבִי׃ 22 וַיֹּאמֶר לֹא תַכֶּה הַאֲשֶׁר שָׁבִיתָ — ב חס[19] . ט מל בסיפ
בְּחַרְבְּךָ וּבְקַשְׁתְּךָ אַתָּה מַכֶּה שִׂים לֶחֶם וָמַיִם לִפְנֵיהֶם וְיֹאכְלוּ וְיִשְׁתּוּ — ב . ה[20] . כו[21] . ב . ל
23 וְיֵלְכוּ אֶל־אֲדֹנֵיהֶם׃ 23 וַיִּכְרֶה לָהֶם כֵּרָה גְדוֹלָה וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ — ב
וַיְשַׁלְּחֵם[a] וַיֵּלְכוּ אֶל־אֲדֹנֵיהֶם וְלֹא־יָסְפוּ עוֹד גְּדוּדֵי אֲרָם לָבוֹא — ט[22] . ד[23]
בְּאֶרֶץ[b] יִשְׂרָאֵל׃ פ
24 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיִּקְבֹּץ בֶּן־הֲדַד מֶלֶךְ־אֲרָם אֶת־כָּל־מַחֲנֵהוּ — ל
25 וַיַּעַל וַיָּצַר עַל־שֹׁמְרוֹן׃ 25 וַיְהִי רָעָב גָּדוֹל בְּשֹׁמְרוֹן [a]וְהִנֵּה[a] [b]צָרִים
עָלֶיהָ[b] עַד הֱיוֹת רֹאשׁ־חֲמוֹר בִּשְׁמֹנִים[c] כֶּסֶף וְרֹבַע הַקַּב חֲרֵייוֹנִים[d] — דביונים ק
26 בַּחֲמִשָּׁה־כָסֶף׃ 26 וַיְהִי מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל עֹבֵר עַל־הַחֹמָה וְאִשָּׁה צָעֲקָה — ה חס בסיפ . כב
27 אֵלָיו לֵאמֹר הוֹשִׁיעָה[a] אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ 27 וַיֹּאמֶר אַל[a]־יוֹשִׁעֵךְ יְהוָה — ל וחס

[10] Mm 2228. [11] Mm 1123. [12] Mm 1174. [13] Mm 1095. [14] Mm 121. [15] Mm 1954. [16] Mm 2963. [17] Mm 468. [18] Mm 2029. [19] Mm 2191. [20] Mm 416. [21] Mp sub loco. [22] Mm 2192. [23] Mm 1716.

14 [a] 𝔊* sg ut 15, sic l? ‖ **15** [a] prp מְמָחֳרַת vel שַׁחֲרַת ‖ [b–b] ut 9[a–a] ‖ **16** [a] l c Ms Ed Vrs אִתָּם cf K^{Mss} ‖ **18** [a] $𝔊^{L}$(𝔙) + κύριος ‖ **20** [a] mlt Mss $𝔊^{-L}$𝔗 + ־נָא ‖ [b] 𝔊𝔖𝔗 c suff 3 pl = וְהִנָּם ‖ **21** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] l vel הַהַכֵּה (cf $𝔊^{-L}$𝔖𝔗) vel dl אכה (> $𝔊^{L}$𝔙) ‖ **23** [a] > 2 Mss $𝔊^{53}𝔖^{A}$ ‖ [b] pc Mss $𝔖𝔗^{Ms}$ בִּגְבוּל ‖ **25** [a–a] gl? ‖ [b] 2 Mss 𝔗 וְהִנָּם ‖ [c] Ms 𝔊 בַּחֲמִשִּׁים ‖ [d] K mlt Mss חֲרֵי יוֹנִים, nonn Mss חריו׳; pc Mss ut Q דִּבְיוֹנִים ‖ **26** [a] $𝔊^{L}$ 𝔖𝔙 + suff 1 sg ‖ **27** [a] cf אל c rebia' 3,13bβ.

28 מֵאַ֣יִן אוֹשִׁיעֵ֑ךְ הֲמִן־הַגֹּ֖רֶן א֥וֹ מִן־הַיָּֽקֶב׃ 28 וַיֹּֽאמֶר־לָ֥הּ הַמֶּ֖לֶךְ מַה־לָּ֑ךְ ג̇[24]
וַתֹּ֗אמֶר הָאִשָּׁ֤ה הַזֹּאת֙ אָמְרָ֣ה אֵלַ֔י תְּנִ֤י אֶת־בְּנֵךְ֙ וְנֹאכְלֶ֣נּוּ הַיּ֔וֹם וְאֶת־ ב̇ . ב̇[25]
29 בְּנִ֖י נֹאכַ֥ל מָחָֽר׃ 29 וַנְּבַשֵּׁ֥ל אֶת־בְּנִ֖י וַנֹּאכְלֵ֑הוּ וָאֹמַ֨ר אֵלֶ֜יהָ בַּיּ֣וֹם יט פסוק בסיפ את את את . ל̇
30 הָאַחֵ֗ר תְּנִ֤י אֶת־בְּנֵךְ֙ וְנֹ֣אכְלֶ֔נּוּ וַתַּחְבִּ֖א אֶת־בְּנָֽהּ׃ 30 וַיְהִי֩ כִשְׁמֹ֨עַ הַמֶּ֜לֶךְ ג̇[26] . ב̇ . ל̇ וחס
אֶת־דִּבְרֵ֣י הָאִשָּׁ֗ה וַיִּקְרַע֙ אֶת־בְּגָדָ֔יו וְה֖וּא עֹבֵ֣ר[a] עַל־הַחֹמָ֑ה וַיַּ֣רְא ה̇ חס בסיפ
31 הָעָ֗ם וְהִנֵּ֥ה[b] הַשַּׂ֛ק עַל־בְּשָׂר֖וֹ מִבָּֽיִת׃ 31 וַיֹּ֕אמֶר כֹּה־יַעֲשֶׂה־לִּ֥י אֱלֹהִ֖ים יא̇[27]
וְכֹ֣ה יוֹסִ֑ף אִם־יַעֲמֹ֞ד רֹ֣אשׁ אֱלִישָׁ֧ע [a]בֶּן־שָׁפָ֛ט[a] עָלָ֖יו הַיּֽוֹם׃ ה̇ חס
32 32 וֶאֱלִישָׁע֙ יֹשֵׁ֣ב בְּבֵית֔וֹ וְהַזְּקֵנִ֖ים יֹשְׁבִ֣ים אִתּ֑וֹ [a]וַיִּשְׁלַ֨ח אִ֜ישׁ מִלְּפָנָ֗יו[a] כו פסוק אית בהון א״ב . ה̇[28]
בְּטֶ֩רֶם֩[b] יָבֹ֨א הַמַּלְאָ֜ךְ אֵלָ֗יו וְה֣וּא ׀ אָמַ֣ר אֶל־הַזְּקֵנִ֗ים הַרְּאִיתֶם֙[c] כִּֽי־ ג̇[29]
שָׁלַ֞ח בֶּן־הַֽמְרַצֵּ֤חַ הַזֶּה֙ לְהָסִ֣יר אֶת־רֹאשִׁ֔י רְא֣וּ ׀ כְּבֹ֣א הַמַּלְאָ֗ךְ סִגְר֤וּ כו̇ . ו̇ וחס
33 הַדֶּ֙לֶת֙ וּלְחַצְתֶּ֣ם אֹת֔וֹ בַּדֶּ֑לֶת הֲל֗וֹא[d] ק֛וֹל רַגְלֵ֥י אֲדֹנָ֖יו אַחֲרָֽיו׃ 33 עוֹדֶ֙נּוּ֙ יז̇ מל בסיפ
מְדַבֵּ֣ר עִמָּ֔ם וְהִנֵּ֥ה הַמַּלְאָ֖ךְ[a] יֹרֵ֣ד אֵלָ֑יו וַיֹּ֗אמֶר הִנֵּה־זֹ֤את הָֽרָעָה֙ מֵאֵ֣ת
7 יְהוָ֔ה מָֽה־אוֹחִ֥יל לַֽיהוָ֖ה עֽוֹד׃ ס 7 1 וַיֹּ֣אמֶר אֱלִישָׁ֔ע שִׁמְע֖וּ[a] ג̇
דְּבַר־יְהוָ֑ה כֹּ֣ה ׀ אָמַ֣ר יְהוָ֗ה כָּעֵ֤ת ׀ מָחָר֙ סְאָה־סֹ֣לֶת בְּשֶׁ֔קֶל וְסָאתַ֥יִם
2 שְׂעֹרִ֖ים בְּשֶׁ֑קֶל בְּשַׁ֖עַר שֹׁמְרֽוֹן׃ 2 וַיַּ֣עַן הַשָּׁלִ֗ישׁ אֲשֶׁר־לַמֶּ֜לֶךְ[a] נִשְׁעָ֣ן
עַל־יָדוֹ֮ [b]אֶת־אִ֣ישׁ הָאֱלֹהִים֒[b] וַיֹּאמַ֗ר הִנֵּ֤ה[c] יְהוָה֙ עֹשֶׂ֤ה אֲרֻבּוֹת֙ בַּשָּׁמַ֔יִם צא וחד מן ג̇[1] פסוק ויאמר ויאמר . כב̇[2]
הֲיִֽהְיֶ֖ה הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֑ה וַיֹּ֗אמֶר הִנְּכָ֤ה רֹאֶה֙ בְּעֵינֶ֔יךָ וּמִשָּׁ֖ם לֹ֥א תֹאכֵֽל׃ ס כ̇[3] מילין כת ה ס״ת ול בליש . סו̇ . ה̇[4] . נ̇[5]
3 3 וְאַרְבָּעָ֧ה אֲנָשִׁ֛ים הָי֥וּ מְצֹרָעִ֖ים פֶּ֣תַח הַשָּׁ֑עַר וַיֹּֽאמְרוּ֙ אִ֣ישׁ אֶל־רֵעֵ֔הוּ ל̇
4 מָ֗ה אֲנַ֛חְנוּ יֹשְׁבִ֥ים פֹּ֖ה עַד־מָֽתְנוּ׃ 4 אִם־אָמַ֡רְנוּ נָב֣וֹא הָעִ֡יר וְהָרָעָ֣ב
בָּעִיר֩ וָמַ֨תְנוּ שָׁ֜ם וְאִם־יָשַׁ֥בְנוּ פֹ֖ה וָמָ֑תְנוּ וְעַתָּ֗ה לְכוּ֙ וְנִפְּלָה֙ אֶל־מַחֲנֵ֣ה ה̇[6] . ה̇[6]
5 אֲרָ֔ם אִם־יְחַיֻּ֣נוּ נִֽחְיֶ֔ה[a] וְאִם־יְמִיתֻ֖נוּ וָמָֽתְנוּ׃ 5 וַיָּק֣וּמוּ בַנֶּ֔שֶׁף לָב֖וֹא אֶל־ ל̇ וחס . ל̇ וחס . ה̇[6] . ס̇[7]
6 מַחֲנֵ֣ה אֲרָ֑ם וַיָּבֹ֗אוּ עַד־קְצֵה֙ מַחֲנֵ֣ה אֲרָ֔ם וְהִנֵּ֥ה אֵֽין־שָׁ֖ם אִֽישׁ׃ 6 וַאדֹנָ֞י[a] ג̇ כת א̇[8]
הִשְׁמִ֣יעַ ׀ אֶֽת־[b]מַחֲנֵ֣ה אֲרָ֗ם ק֥וֹל רֶ֙כֶב֙ ק֣וֹל[c] ס֔וּס ק֖וֹל[c] חַ֣יִל גָּד֑וֹל וַיֹּאמְר֞וּ

[24] Mm 949. [25] Mm 1779. [26] Mm 2076. [27] Mm 3286. [28] Mm 4080. [29] Mm 2077. Cp 7 [1] Mm 3452. [2] Mm 475. [3] Mm 964. [4] Mm 1349. [5] Mm 787. [6] Mm 1086. [7] Lectio plena contra Mm 1663, cf 1R 7,7 et Mp sub loco. [8] Mm 2390.

30 [a] $\mathfrak{G}^{L}$ εἱστήκει = עֹמֵד ‖ [b] > $\mathfrak{G}$*$\mathfrak{S}\mathfrak{V}$ ‖ **31** [a–a] > $\mathfrak{G}$* ‖ **32** [a–a] prb tr in init v ‖ [b] l 'וּבְ cf $\mathfrak{G}^{L}\mathfrak{S}\mathfrak{V}$ ‖ [c] sic (הר') CL$\mathfrak{B}$ mlt Mss ‖ [d] Ms $\mathfrak{V}$ הִנֵּה ‖ **33** [a] prb l הַמֶּלֶךְ cf 7,2[a] ‖ **Cp 7,1** [a] $\mathfrak{G}$ sg ‖ **2** [a] l c pc Mss Edd Vrs 'הַמֶּ ‖ [b–b] $\mathfrak{G}^{-L}$ τῷ Ελισαιε; > $\mathfrak{S}$, frt dl ‖ [c] $\mathfrak{G}^{L}$ καὶ ἐάν cf $\mathfrak{S}\mathfrak{T}\mathfrak{V}$, l וְאִם? ‖ **4** [a] frt l c pc Mss $\mathfrak{G}\mathfrak{T}^{Mss}$ 'וְנִ ‖ **6** [a] mlt Mss ויהוה ‖ [b] nonn Mss אל ‖ [c] mlt Mss Vrs וְקוֹל.

אִישׁ אֶל־אָחִיו [d] הִנֵּה שָׂכַר־עָלֵינוּ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת־מַלְכֵי הַחִתִּים ב . ה
7 וְאֶת־מַלְכֵי מִצְרַיִם [e] לָבוֹא עָלֵינוּ׃ 7 וַיָּקוּמוּ וַיָּנוּסוּ [a] בַנֶּשֶׁף וַיַּעַזְבוּ אֶת־ ט מל[9] . ד מל[10]
אָהֳלֵיהֶם וְאֶת־סוּסֵיהֶם וְאֶת־חֲמֹרֵיהֶם הַמַּחֲנֶה [b] כַּאֲשֶׁר־הִיא [c] וַיָּנֻסוּ ל . ל
8 אֶל־נַפְשָׁם׃ 8 וַיָּבֹאוּ הַמְצֹרָעִים הָאֵלֶּה עַד־קְצֵה הַמַּחֲנֶה וַיָּבֹאוּ אֶל־ ל . כו פסוק אית בהון א״ב
אֹהֶל אֶחָד וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם כֶּסֶף וְזָהָב וּבְגָדִים וַיֵּלְכוּ מג ב מנה בפסוק
וַיַּטְמִנוּ [a] וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־אֹהֶל אַחֵר וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם וַיֵּלְכוּ וַיַּטְמִנוּ׃ ב רחס . מג ב מנה בפסוק . ב רחס
9 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ לֹא־כֵן ׀ אֲנַחְנוּ עֹשִׂים הַיּוֹם [a] הַזֶּה יוֹם־בְּשֹׂרָה יט[11] . ג חס
הוּא וַאֲנַחְנוּ מַחְשִׁים וְחִכִּינוּ עַד־אוֹר הַבֹּקֶר וּמְצָאָנוּ עָווֹן וְעַתָּה לְכוּ ד[12] . ו[13] . ד[14] מל בליש וחד מן יא כתיב חרי ו[15]
10 וְנָבֹאָה וְנַגִּידָה בֵּית הַמֶּלֶךְ׃ 10 וַיָּבֹאוּ וַיִּקְרְאוּ אֶל־שֹׁעֵר [a] הָעִיר וַיַּגִּידוּ ג חד חס וב מל[16]
לָהֶם לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל־מַחֲנֵה אֲרָם וְהִנֵּה אֵין־שָׁם אִישׁ וְקוֹל אָדָם כִּי ל
11 אִם־הַסּוּס אָסוּר וְהַחֲמוֹר אָסוּר [b] וְאֹהָלִים [c] כַּאֲשֶׁר־הֵמָּה׃ 11 וַיִּקְרָא [a] ל
12 הַשֹּׁעֲרִים וַיַּגִּידוּ בֵּית הַמֶּלֶךְ פְּנִימָה׃ 12 וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ לַיְלָה [a] ה[17]
וַיֹּאמֶר אֶל־עֲבָדָיו אַגִּידָה־נָּא [b] לָכֶם אֵת אֲשֶׁר־עָשׂוּ לָנוּ אֲרָם יָדְעוּ
כִּי־רְעֵבִים אֲנַחְנוּ וַיֵּצְאוּ מִן־הַמַּחֲנֶה לְהֵחָבֵה [c] בַהַשָּׂדֶה [d] לֵאמֹר כִּי־ ב כת ה[18] . בשדה ק
13 יֵצְאוּ מִן־הָעִיר וְנִתְפְּשֵׂם חַיִּים וְאֶל־הָעִיר נָבֹא׃ 13 וַיַּעַן אֶחָד מֵעֲבָדָיו יד[19] . ג חס[20]
וַיֹּאמֶר וְיִקְחוּ־נָא [a] חֲמִשָּׁה מִן־[b] הַסּוּסִים הַנִּשְׁאָרִים אֲשֶׁר נִשְׁאֲרוּ־ ו רפ[21]
בָהּ [c] הִנָּם כְּכָל־הֶהָמוֹן [d] יִשְׂרָאֵל [e] אֲשֶׁר נִשְׁאֲרוּ־בָהּ הִנָּם כְּכָל־הֲמוֹן ו דמטע[22] . המון ק . ו דמטע[22]
14 יִשְׂרָאֵל [e] אֲשֶׁר־תָּמּוּ וְנִשְׁלְחָה וְנִרְאֶה׃ 14 וַיִּקְחוּ שְׁנֵי רֶכֶב [a] סוּסִים ד[23]
15 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אַחֲרֵי מַחֲנֵה־[b] אֲרָם לֵאמֹר לְכוּ וּרְאוּ׃ 15 וַיֵּלְכוּ
אַחֲרֵיהֶם עַד־הַיַּרְדֵּן וְהִנֵּה כָל־הַדֶּרֶךְ מְלֵאָה בְגָדִים וְכֵלִים אֲשֶׁר־ ה[24]
הִשְׁלִיכוּ אֲרָם בְּהֵחָפְזָם [a] וַיָּשֻׁבוּ הַמַּלְאָכִים וַיַּגִּדוּ לַמֶּלֶךְ׃ בחפזם ק . ד[25] חס וכל שפטים ושמואל דכות ב מ ב
16 וַיֵּצֵא הָעָם וַיָּבֹזּוּ אֵת מַחֲנֵה אֲרָם וַיְהִי סְאָה־סֹלֶת בְּשֶׁקֶל וְסָאתַיִם ס כג[26]

[9] Mm 1663. [10] Mm 2078. [11] Mm 436. [12] Mm 1498. [13] Mm 1488. [14] Mm 4100. [15] Mm 648. [16] Mm 2079. [17] Mm 717. [18] Mm 2035. [19] Mm 98. [20] Mm 2080. [21] Mm 560. [22] Mm 1404. [23] Mm 276. [24] Mm 1825. [25] Mm 195. [26] Mp sub loco.

6 [d] nonn Mss 𝔊^{L}𝔖𝔗$^{f\,Mss}$ רֵעֵהוּ ‖ [e] 𝔊^{82}𝔖𝔗^{f} leg הַמִּצְרִים ‖ 7 [a] > Ms, dl? ‖ [b] > pc Mss 𝔄; 𝔊𝔙 leg בַּמ׳ ‖ [c] l c 𝔗 mlt Mss הוּא ‖ 8 [a] > 𝔊* ‖ 9 [a] 2 Mss 𝔊^{L} וְה׳ cf 𝔙 ‖ 10 [a] 𝔊𝔙 leg שַׁעַר; 𝔖𝔗 pl ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c] l וְהָא׳? cf 𝔊 ‖ 11 [a] l c nonn Mss Seb Vrs ־אוּ ‖ 12 [a] > Ms 𝔊^{L} ‖ [b] > 2 Mss 𝔊^{L}𝔖𝔙 ‖ [c] 𝔗 mlt Mss בא— ‖ [d] mlt Mss ut Q בַּשָּׂ׳, K בְהַשָּׂ׳ ‖ 13 [a] 𝔙 *tollamus* = נִקְחָה ‖ [b] > pc Mss 𝔙 ‖ [c] 𝔊 ὧδε = פֹּה? ‖ [d] l c Q mlt Mss הֲמוֹן vel c K הֶהָ׳ (tum dl יִשׂ׳) ‖ [e—e] > mlt Mss 𝔊𝔖𝔙, dl (dttg) ‖ 14 [a] > 𝔙; 𝔊 ἐπιβάτας, l רֹכְבֵי? ‖ [b] 𝔊* τοῦ βασιλέως; > 𝔊^{L} ‖ 15 [a] mlt Mss ut Q בְּחָפְזָם, K בְּהֵחָ׳.

17 שְׂעֹרִים בְּשֶׁקֶל כִּדְבַר יְהוָה׃ 17 וְהַמֶּלֶךְ הִפְקִיד אֶת־הַשָּׁלִישׁ אֲשֶׁר־
נִשְׁעָן עַל־יָדוֹ עַל־הַשַּׁעַר וַיִּרְמְסֻהוּ הָעָם בַּשַּׁעַר וַיָּמֹת[a] [b]כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר כא פסוק על על ומילה חדה ביניה[27]. ל בליש[28]
18 אִישׁ הָאֱלֹהִים [c]אֲשֶׁר דִּבֶּר[c] בְּרֶדֶת הַמֶּלֶךְ[d] אֵלָיו׃ 18 וַיְהִי כְּדַבֵּר ד
אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר סָאתַיִם שְׂעֹרִים בְּשֶׁקֶל וּסְאָה־ ל
19 סֹלֶת בְּשֶׁקֶל יִהְיֶה כָּעֵת מָחָר בְּשַׁעַר שֹׁמְרוֹן׃ 19 וַיַּעַן הַשָּׁלִישׁ אֶת־
[a]אִישׁ הָאֱלֹהִים[a] וַיֹּאמַר וְהִנֵּה יְהוָה עֹשֶׂה אֲרֻבּוֹת בַּשָּׁמַיִם הֲיִהְיֶה צא וחד מן ג[29] פסוק וַיֹּאמַר וַיֹּאמֶר. ד[30]. כב[31]
20 כַּדָּבָר[b] הַזֶּה וַיֹּאמֶר הִנְּךָ רֹאֶה בְּעֵינֶיךָ וּמִשָּׁם לֹא תֹאכֵל׃ 20 וַיְהִי־ סו. ה[32]. יז[33]
לוֹ[a] כֵּן וַיִּרְמְסוּ אֹתוֹ הָעָם בַּשַּׁעַר וַיָּמֹת׃ ס

8 1 וֶאֱלִישָׁע דִּבֶּר אֶל־הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־הֶחֱיָה אֶת־בְּנָהּ לֵאמֹר קוּמִי 8
וּלְכִי אַתְּי[a] וּבֵיתֵךְ וְגוּרִי בַּאֲשֶׁר תָּגוּרִי כִּי־קָרָא יְהוָה לָרָעָב וְגַם־בָּא את חד מן ז[1] כת כן ק בליש. תי[2]
2 אֶל־הָאָרֶץ שֶׁבַע שָׁנִים׃ 2 וַתָּקָם הָאִשָּׁה וַתַּעַשׂ כִּדְבַר אִישׁ הָאֱלֹהִים ל בסיפ
3 וַתֵּלֶךְ הִיא וּבֵיתָהּ וַתָּגָר בְּאֶרֶץ־פְּלִשְׁתִּים שֶׁבַע שָׁנִים׃ 3 וַיְהִי מִקְצֵה ה
שֶׁבַע שָׁנִים וַתָּשָׁב הָאִשָּׁה מֵאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וַתֵּצֵא לִצְעֹק אֶל־הַמֶּלֶךְ
4 אֶל[a]־בֵּיתָהּ וְאֶל[b]־שָׂדָהּ[c]׃ 4 וְהַמֶּלֶךְ מְדַבֵּר אֶל־גֵּחֲזִי נַעַר אִישׁ־ ד חס בליש[3]
הָאֱלֹהִים לֵאמֹר סַפְּרָה־נָּא לִי אֵת כָּל־הַגְּדֹלוֹת אֲשֶׁר־עָשָׂה אֱלִישָׁע׃
5 וַיְהִי הוּא מְסַפֵּר לַמֶּלֶךְ אֵת אֲשֶׁר־הֶחֱיָה אֶת־הַמֵּת וְהִנֵּה הָאִשָּׁה ב בטע[4]. יט פסוק בסיפ את את את
אֲשֶׁר־הֶחֱיָה אֶת־בְּנָהּ צֹעֶקֶת אֶל־הַמֶּלֶךְ עַל־בֵּיתָהּ וְעַל־שָׂדָהּ[a] וַיֹּאמֶר ל. ל
6 גֵּחֲזִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ זֹאת הָאִשָּׁה וְזֶה־בְּנָהּ אֲשֶׁר־הֶחֱיָה אֱלִישָׁע׃ 6 וַיִּשְׁאַל ד חס בליש[3]
הַמֶּלֶךְ לָאִשָּׁה וַתְּסַפֶּר־לוֹ וַיִּתֶּן־לָהּ הַמֶּלֶךְ סָרִיס אֶחָד לֵאמֹר הָשֵׁיב ה[5]. ל מל
אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָהּ וְאֵת כָּל־תְּבוּאֹת הַשָּׂדֶה מִיּוֹם עָזְבָה אֶת־הָאָרֶץ ז[6]. ב[7]
וְעַד־עָתָּה׃ פ
7 וַיָּבֹא אֱלִישָׁע דַּמֶּשֶׂק וּבֶן־הֲדַד מֶלֶךְ־אֲרָם חֹלֶה וַיֻּגַּד־לוֹ 7 ח[8]. כד[9]
8 לֵאמֹר בָּא אִישׁ הָאֱלֹהִים עַד־הֵנָּה׃ 8 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־חֲזָהאֵל[a] קַח ו כת כן[10]
בְּיָדְךָ מִנְחָה וְלֵךְ לִקְרַאת אִישׁ הָאֱלֹהִים וְדָרַשְׁתָּ אֶת־יְהוָה מֵאוֹתוֹ[b] יא[11]. כד מל ו מנה בסיפ

[27] Mm 686. [28] Mp sub loco. [29] Mm 3452. [30] Mm 2013. [31] Mm 475. [32] Mm 1349. [33] Mm 787. Cp 8 [1] Mm 2081. [2] Mm 2386. [3] Mm 2082. [4] Mm 2083. [5] Mm 867. [6] Mm 1240. [7] Mm 2084. [8] Mm 1635. [9] Mm 2228. [10] Mm 2086. [11] Mm 1500.

17 [a] > 𝔊[Nmin] (Syh sub ast) ‖ [b] 17b–19 cf 6,33–7,2 ‖ [c–c] > pc Mss 𝔖𝔗[Ms]𝔙, dl? ‖ [d] 𝔊(𝔖) τὸν ἄγγελον = הַמַּלְאָךְ ‖ 19 [a–a] ut 2 [b–b] ‖ [b] mlt Mss Vrs ׳הַדּ ‖ 20 [a] > 𝔊* 𝔖[A] ‖ Cp 8,1 [a] mlt Mss ut Q אַתְּ ‖ 3 [a] = עַל ‖ [b] = וְעַל ‖ [c] 𝔊𝔙 pl ‖ 5 [a] 𝔊𝔙 pl ‖ 8 [a] nonn Mss חזאל ‖ [b] = מֵאִתּוֹ, sic 2 Mss Vrs.

9 לֵאמֹ֔ר הַאֶחְיֶ֖ה מֵחֳלִ֥י זֶֽה׃ 9 וַיֵּ֨לֶךְ חֲזָאֵ֜ל לִקְרָאת֗וֹ וַיִּקַּ֨ח מִנְחָ֤ה בְיָדוֹ֙
וְכָל־^aט֣וּב דַּמֶּ֔שֶׂק מַשָּׂ֖א אַרְבָּעִ֣ים גָּמָ֑ל וַיָּבֹא֙ וַיַּעֲמֹ֣ד לְפָנָ֔יו וַיֹּ֗אמֶר ב̇[12]. יט בליש[13]. מא
בִּנְךָ֩ בֶן־הֲדַ֨ד מֶלֶךְ־אֲרָ֜ם שְׁלָחַ֤נִי אֵלֶ֙יךָ֙ לֵאמֹ֔ר הַאֶחְיֶ֖ה מֵחֳלִ֥י זֶֽה׃
10 וַיֹּ֤אמֶר אֵלָיו֙ אֱלִישָׁ֔ע לֵ֥ךְ אֱמָר־לֹ֖א^a חָיֹ֣ה תִחְיֶ֑ה וְהִרְאַ֥נִי יְהוָ֖ה כִּֽי־ לו̇ ק̇ חד מן יז[14] כת כן
11 מ֥וֹת יָמֽוּת׃ 11 ^aוַיַּעֲמֵ֣ד^b אֶת־פָּנָ֔יו וַיָּ֖שֶׂם^c עַד־בֹּ֑שׁ^a וַיֵּ֖בְךְּ אִ֥ישׁ הָאֱלֹהִֽים׃ ג̇[15]. ד̇[16] וכל ד״ה דכות ב מ ז. פל. ג חס[17]
12 וַיֹּ֣אמֶר חֲזָאֵ֔ל מַדּ֖וּעַ אֲדֹנִ֣י בֹכֶ֑ה וַיֹּ֡אמֶר כִּֽי־יָדַ֡עְתִּי אֵת֩ אֲשֶׁר־תַּעֲשֶׂ֨ה ז̇[18]
לִבְנֵ֣י יִשְׂרָאֵל֮ רָעָה֒ מִבְצְרֵיהֶ֞ם תְּשַׁלַּ֣ח בָּאֵ֗שׁ וּבַחֻֽרֵיהֶם֙ בַּחֶ֣רֶב תַּהֲרֹ֔ג ה̇[19]. ג̇
13 וְעֹלְלֵיהֶ֣ם תְּרַטֵּ֔שׁ וְהָרֹתֵיהֶ֖ם תְּבַקֵּֽעַ׃ 13 וַיֹּ֣אמֶר חֲזָהאֵ֔ל כִּ֚י מָ֣ה עַבְדְּךָ֔ ג. ל. ו כת כן[20]. ה קמ דסמיב[21]
הַכֶּ֔לֶב כִּ֣י יַעֲשֶׂ֔ה הַדָּבָ֥ר הַגָּד֖וֹל הַזֶּ֑ה וַיֹּ֣אמֶר אֱלִישָׁ֔ע הִרְאַ֧נִי יְהוָ֛ה יא חס את. ג
14 אֹתְךָ֖ מֶ֥לֶךְ עַל־אֲרָֽם׃ 14 וַיֵּ֣לֶךְ ׀ מֵאֵ֣ת אֱלִישָׁ֗ע וַיָּבֹא֙ אֶל־אֲדֹנָ֔יו וַיֹּ֣אמֶר
15 ל֔וֹ מָה־אָמַ֥ר לְךָ֖ אֱלִישָׁ֑ע וַיֹּ֕אמֶר אָ֥מַר לִ֖י חָיֹ֥ה תִחְיֶֽה׃ 15 וַיְהִ֣י מִֽמָּחֳרָ֗ת ה̇[22]
וַיִּקַּ֤ח הַמַּכְבֵּר֙ וַיִּטְבֹּ֣ל בַּמַּ֔יִם וַיִּפְרֹ֥שׂ עַל־פָּנָ֖יו וַיָּמֹ֑ת וַיִּמְלֹ֥ךְ חֲזָהאֵ֖ל ל. ו כת כן[20]
תַּחְתָּֽיו׃ פ

16 וּבִשְׁנַ֣ת חָמֵ֗שׁ לְיוֹרָ֤ם בֶּן־אַחְאָב֙ מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֔ל ^aוִיהוֹשָׁפָ֖ט מֶ֣לֶךְ י ט מנה ר״פ[23]
17 יְהוּדָ֑ה^a מָלַ֛ךְ יְהוֹרָ֥ם^b בֶּן־יְהוֹשָׁפָ֖ט מֶ֥לֶךְ יְהוּדָֽה׃ 17 בֶּן־שְׁלֹשִׁ֤ים יג[24] בנביא כת כן וכל כתיב דכות וחד מן ג[25] מל בעינ
18 וּשְׁתַּ֙יִם֙ שָׁנָה֙ הָיָ֣ה בְמָלְכ֔וֹ וּשְׁמֹנֶ֣ה^a שָׁנָ֔ה^b מָלַ֖ךְ בִּירוּשָׁלִָֽם׃ 18 וַיֵּ֡לֶךְ ו̇. שנים ק̇ חד מן ז[26] חס מ בליש
בְּדֶ֣רֶךְ^a ׀ מַלְכֵ֣י^b יִשְׂרָאֵ֗ל כַּאֲשֶׁ֤ר עָשׂוּ֙ בֵּ֣ית אַחְאָ֔ב כִּ֚י בַּת־^cאַחְאָ֔ב
19 הָ֥יְתָה־לּ֖וֹ לְאִשָּׁ֑ה וַיַּ֥עַשׂ הָרַ֖ע בְּעֵינֵ֥י יְהוָֽה׃ 19 וְלֹֽא־אָבָ֤ה יְהוָה֙ ב פסוק דמטע[27]
לְהַשְׁחִ֣ית אֶת־יְהוּדָ֔ה לְמַ֖עַן דָּוִ֣ד עַבְדּ֑וֹ כַּאֲשֶׁ֣ר אָֽמַר־ל֗וֹ^a לָתֵ֨ת ל֥וֹ ב פסוק דמטע[27]
20 נִ֛יר לְבָנָ֖יו^b כָּל־הַיָּמִֽים׃ 20 בְּיָמָיו֙ פָּשַׁ֣ע אֱד֔וֹם מִתַּ֖חַת יַד־יְהוּדָ֑ה ה̇[28]
21 וַיַּמְלִ֥כוּ עֲלֵיהֶ֖ם מֶֽלֶךְ׃ 21 וַיַּעֲבֹ֤ר יוֹרָם֙ צָעִ֔ירָה וְכָל־הָרֶ֖כֶב עִמּ֑וֹ^a ה חס[29]
וַֽיְהִי־ה֞וּא קָ֣ם לַ֗יְלָה וַיַּכֶּ֤ה אֶת־אֱדוֹם֙ הַסֹּבֵ֣יב אֵלָ֔יו וְאֵת֙ שָׂרֵ֣י הָרֶ֔כֶב ב פסוק דמטע[27]. ל̇[30]. ג חס[31]. ג̇[32]
22 וַיָּ֥נָס הָעָ֖ם לְאֹהָלָֽיו׃ 22 וַיִּפְשַׁ֣ע אֱד֗וֹם מִתַּ֙חַת֙ יַד־יְהוּדָ֔ה עַ֖ד הַיּ֣וֹם

[12] Mm 164. [13] Mm 335. [14] Mm 1795. [15] Mm 2085. [16] Mm 903. [17] Mm 2722. [18] Mm 1813. [19] Mm 473. [20] Mm 2086. [21] Mm 592. [22] Mm 4139. [23] Mm 3789. [24] Mm 2087. [25] Mm 4018. [26] Mm 1646. [27] Mm 4210. [28] Mm 2469. [29] Mm 1584. [30] Mm 1303. [31] Mp sub loco. [32] Mm 2589.

8 ^c Vrs + suff 1sg cf 1,2^a, it in 9 ‖ **9** ^a 𝔊^L(𝔖) ἐκ πάντων = מִכֹּל ‖ **10** ^a l c nonn Mss Vrs ut Q לוֹ ‖ **11** ^a–a inc; > 𝔖 ‖ ^b 𝔊𝔙 leg וַיַּעֲמֹד ‖ ^c > 2 Mss; 𝔙 *et conturbatus est*, l וַיֵּשֹׁם? ‖ **16** ^a–a > 2 Mss Edd 𝔊^N min Syh 𝔖𝔙^Mss, dl? ‖ ^b Or יורם ‖ **17** ^a 𝔊^BA 40, 𝔊^L 10 ‖ ^b mlt Mss ut Q שָׁנִים, K שָׁנָה ‖ **18** ^a Ms 𝔖𝔙 בְּדַרְכֵי ‖ ^b 𝔊^AN min sg ‖ ^c 𝔖 *ḥth* = אֲחוֹת ‖ **19** ^a > 𝔊* ‖ ^b > 𝔊^B; l c mlt Mss 𝔊^A min 𝔖^A 𝔗^Mss 𝔙 et 2 Ch 21,7 'וּל? ‖ **21** ^a prp אִתּוֹ.

הַזֶּ֔ה אָ֛ז תִּפְשַׁ֥ע לִבְנָ֖ה בָּעֵ֥ת הַהִֽיא׃ 23 וְיֶ֛תֶר דִּבְרֵ֥י יוֹרָ֖ם וְכָל־ 23
אֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֑ה הֲלֹא־הֵ֣ם כְּתוּבִ֗ים עַל־סֵ֛פֶר דִּבְרֵ֥י הַיָּמִ֖ים לְמַלְכֵ֥י
יְהוּדָֽה׃ 24 וַיִּשְׁכַּ֤ב יוֹרָם֙ עִם־אֲבֹתָ֔יו וַיִּקָּבֵ֥ר עִם־אֲבֹתָ֖יו בְּעִ֣יר דָּוִ֑ד 24
וַיִּמְלֹ֛ךְ אֲחַזְיָ֥הוּ בְנ֖וֹ תַּחְתָּֽיו׃ פ
25 בִּשְׁנַ֕ת [a]שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵ֣ה[a] שָׁנָ֔ה[b] לְיוֹרָ֥ם בֶּן־אַחְאָ֖ב מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֑ל 25
מָלַ֛ךְ אֲחַזְיָ֥הוּ בֶן־יְהוֹרָ֖ם [c]מֶ֥לֶךְ יְהוּדָֽה[c]׃ 26 בֶּן־עֶשְׂרִ֨ים וּשְׁתַּ֤יִם שָׁנָה֙ 26
אֲחַזְיָ֣הוּ בְמָלְכ֔וֹ וְשָׁנָ֣ה אַחַ֔ת מָלַ֖ךְ בִּירוּשָׁלִָ֑ם וְשֵׁ֣ם אִמּ֔וֹ עֲתַלְיָ֖הוּ בַּת־
עָמְרִ֥י מֶ֥לֶךְ יִשְׂרָאֵֽל׃ 27 וַיֵּ֗לֶךְ בְּדֶ֙רֶךְ֙ בֵּ֣ית אַחְאָ֔ב וַיַּ֥עַשׂ הָרַ֛ע בְּעֵינֵ֥י 27
יְהוָ֖ה כְּבֵ֣ית אַחְאָ֑ב [a]כִּ֛י חֲתַ֥ן בֵּית־אַחְאָ֖ב הֽוּא[a]׃ 28 וַיֵּ֨לֶךְ אֶת־יוֹרָ֜ם 28
בֶּן־אַחְאָ֗ב לַמִּלְחָמָ֛ה עִם־חֲזָהאֵ֥ל מֶֽלֶךְ־אֲרָ֖ם בְּרָמֹ֣ת גִּלְעָ֑ד וַיַּכּ֥וּ
אֲרַמִּ֖ים אֶת־יוֹרָֽם׃ 29 וַיָּ֩שָׁב֩ יוֹרָ֨ם הַמֶּ֜לֶךְ לְהִתְרַפֵּ֣א בְיִזְרְעֶ֗אל מִן־ 29
הַמַּכִּים֙ אֲשֶׁ֨ר יַכֻּ֤הוּ[a] אֲרַמִּים֙[b] בָּֽרָמָ֔ה בְּהִֽלָּחֲמ֔וֹ אֶת־חֲזָהאֵ֖ל מֶ֣לֶךְ אֲרָ֑ם
וַאֲחַזְיָ֨הוּ בֶן־יְהוֹרָ֜ם [c]מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֗ה[c] יָרַ֡ד לִרְא֞וֹת אֶת־יוֹרָ֧ם בֶּן־אַחְאָ֛ב
בְּיִזְרְעֶ֖אל כִּֽי־חֹלֶ֥ה הֽוּא׃ פ
9 1 וֶאֱלִישָׁע֙ הַנָּבִ֔יא קָרָ֕א לְאַחַ֖ד מִבְּנֵ֣י הַנְּבִיאִ֑ים וַיֹּ֣אמֶר ל֡וֹ חֲגֹ֣ר 9
מָתְנֶ֡יךָ וְקַח֩ פַּ֨ךְ הַשֶּׁ֤מֶן הַזֶּה֙ בְּיָדֶ֔ךָ וְלֵ֖ךְ רָמֹ֥ת גִּלְעָֽד׃ 2 וּבָ֣אתָ שָׁ֗מָּה 2
וּרְאֵה־שָׁם֙ יֵה֔וּא [a]בֶּן־יְהוֹשָׁפָט֙[a] בֶּן־נִמְשִׁ֔י וּבָ֗אתָ וַהֲקֵמֹתוֹ֙ מִתּ֣וֹךְ[b] אֶחָ֔יו
וְהֵבֵיאתָ֥ אֹת֖וֹ חֶ֥דֶר בְּחָֽדֶר׃ 3 וְלָקַחְתָּ֤ פַךְ־הַשֶּׁ֙מֶן֙ וְיָצַקְתָּ֣ עַל־רֹאשׁ֔וֹ 3
וְאָמַרְתָּ֙ כֹּֽה־אָמַ֣ר יְהוָ֔ה מְשַׁחְתִּ֥יךָ לְמֶ֖לֶךְ אֶל[a]־יִשְׂרָאֵ֑ל וּפָתַחְתָּ֥ הַדֶּ֛לֶת
וְנַסְתָּ֖ה וְלֹ֥א תְחַכֶּֽה׃ 4 וַיֵּ֧לֶךְ הַנַּ֛עַר[a] הַנַּ֥עַר[b] הַנָּבִ֖יא רָמֹ֥ת גִּלְעָֽד׃ 4
5 וַיָּבֹ֗א וְהִנֵּ֞ה שָׂרֵ֤י הַחַ֙יִל֙ יֹֽשְׁבִ֔ים וַיֹּ֕אמֶר דָּבָ֥ר לִ֛י אֵלֶ֖יךָ הַשָּׂ֑ר וַיֹּ֣אמֶר 5
יֵהוּא֙ אֶל־מִ֣י מִכֻּלָּ֔נוּ וַיֹּ֖אמֶר אֵלֶ֥יךָ הַשָּֽׂר׃ 6 וַיָּ֙קָם֙ וַיָּבֹ֣א הַבַּ֔יְתָה וַיִּצֹ֥ק 6
הַשֶּׁ֖מֶן אֶל[a]־רֹאשׁ֑וֹ וַיֹּ֣אמֶר ל֗וֹ כֹּֽה־אָמַ֤ר יְהוָה֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל מְשַׁחְתִּ֥יךָ
לְמֶ֛לֶךְ אֶל־עַ֥ם יְהוָ֖ה אֶל־יִשְׂרָאֵֽל׃ 7 וְהִכִּיתָ֗ה[a] אֶת־בֵּ֛ית אַחְאָ֥ב 7

[33]Mm 1985. [34]Mm 2087. [35]Mm 4018. [36]Mm 397. [37]Mm 2086. [38]Mm 1635. Cp 9 [1]Mm 1207. [2]Mm 3275. [3]Mm 936. [4]Mm 1500. [5]Mm 1123. [6]Mm 3661. [7]Mm 2341. [8]Mp sub loco. [9]Mm 1592. [10]Mm 481. [11]Mm 1557. [12]Mm 635. [13]Mm 1605.

25 [a—a] 𝔊^{L}𝔖 11 cf 9,29 ‖ [b] > nonn Mss 𝔗^{Ms} ‖ [c—c] > 𝔊* ‖ 27 [a—a] > 𝔊* ‖ 29 [a] 2 Ch 22,6 הִכֻּהוּ ‖ [b] > 𝔊* et 2 Ch ‖ [c—c] > Ms 𝔊* ‖ Cp 9,2 [a—a] > 𝔖, 𝔊^{L} tr post נִמְשִׁי, dl? ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd ־ךְ ‖ 3 [a] = עַל, sic mlt Mss ‖ 4 [a] > nonn Mss 𝔊𝔖, dl? ‖ [b] 2 Mss 𝔗𝔙 נַעַר ‖ 6 [a] = עַל, sic 𝔗 pc Mss ‖ 7 [a] 𝔊 καὶ ἐξολεθρεύσεις = וְהִכְרַתָּה.

אֲדֹנֶ֑יךָ וְנִקַּמְתִּ֞י[b] דְּמֵ֣י ׀ עֲבָדַ֣י הַנְּבִיאִ֗ים [c]וּדְמֵ֛י כָּל־עַבְדֵ֥י יְהוָ֖ה[c] מִיַּ֥ד ג14 . יב
8 אִיזָֽבֶל׃ 8 וְאָבַ֖ד[a] כָּל־בֵּ֣ית אַחְאָ֑ב וְהִכְרַתִּ֤י[b] לְאַחְאָב֙ מַשְׁתִּ֣ין בְּקִ֔יר
9 וְעָצ֥וּר וְעָז֖וּב בְּיִשְׂרָאֵֽל׃ 9 וְנָתַתִּי֙ אֶת־בֵּ֣ית אַחְאָ֔ב כְּבֵ֖ית יָרָבְעָ֣ם בֶּן־ ב
10 נְבָ֑ט וּכְבֵ֖ית בַּעְשָׁ֥א בֶן־אֲחִיָּֽה׃ 10 וְאֶת־אִיזֶ֜בֶל יֹאכְל֧וּ הַכְּלָבִ֛ים בְּחֵ֥לֶק ל
11 יִזְרְעֶ֖אל וְאֵ֣ין קֹבֵ֑ר וַיִּפְתַּ֥ח הַדֶּ֖לֶת וַיָּנֹֽס׃ 11 וְיֵה֗וּא יָצָא֙ אֶל־ ב חד חס וחד מל
עַבְדֵ֣י אֲדֹנָ֔יו וַיֹּ֤אמֶר[a] לוֹ֙ הֲשָׁל֔וֹם מַדּ֛וּעַ בָּֽא־הַמְשֻׁגָּ֥ע הַזֶּ֖ה אֵלֶ֑יךָ וַיֹּ֣אמֶר יב דסביר . ל
12 אֲלֵיהֶ֔ם אַתֶּ֛ם יְדַעְתֶּ֥ם אֶת־הָאִ֖ישׁ וְאֶת־שִׂיחֽוֹ׃ 12 וַיֹּאמְר֣וּ שֶׁ֔קֶר הַגֶּד־נָ֖א ב15 . ב16
לָ֑נוּ וַיֹּ֗אמֶר כָּזֹ֤את וְכָזֹאת֙ אָמַ֣ר אֵלַ֔י לֵאמֹ֔ר כֹּ֚ה אָמַ֣ר יְהוָ֔ה מְשַׁחְתִּ֥יךָ
ס כ18 לְמֶ֖לֶךְ אֶל[a]־יִשְׂרָאֵֽל׃ 13 וַיְמַהֲר֗וּ וַיִּקְחוּ֙ אִ֣ישׁ בִּגְד֔וֹ וַיָּשִׂ֥ימוּ תַחְתָּ֖יו אֶל־ ה17 . לה
14 גֶּ֣רֶם הַֽמַּעֲל֑וֹת וַֽיִּתְקְעוּ֙ בַּשּׁוֹפָ֔ר וַיֹּאמְר֖וּ מָלַ֥ךְ יֵהֽוּא׃ 14 וַיִּתְקַשֵּׁ֗ר יא19 ומן ובשנת חמש עד ואלישע דמלכים דכות ב מ ג20 . יא19 ומן ובשנת חמש עד ואלישע דמלכים דכות ב מ ג20
יֵה֛וּא [a]בֶּן־יְהוֹשָׁפָ֥ט[a] בֶּן־נִמְשִׁ֖י אֶל[b]־יוֹרָ֑ם וְיוֹרָ֞ם הָיָ֨ה שֹׁמֵ֜ר בְּרָמֹ֣ת גִּלְעָ֗ד
15 ה֚וּא וְכָל־יִשְׂרָאֵ֔ל מִפְּנֵ֖י חֲזָאֵ֥ל מֶלֶךְ־אֲרָֽם׃ 15 וַיָּ֜שָׁב יְהוֹרָ֣ם הַמֶּ֗לֶךְ לה וכל ר״פ דכות . יו בנביא כת כן וכל כתיב דכות21
לְהִתְרַפֵּ֣א בְיִזְרְעֶ֔אל[a] מִן־הַמַּכִּים֙ אֲשֶׁ֣ר יַכֻּ֣הוּ[b] אֲרַמִּ֔ים בְּהִֽלָּחֲמ֔וֹ אֶת־ ה חס22
חֲזָאֵ֖ל מֶ֣לֶךְ אֲרָ֑ם וַיֹּ֣אמֶר יֵה֗וּא אִם־יֵ֣שׁ נַפְשְׁכֶ֔ם[c] אַל־יֵצֵ֤א פָלִיט֙ ג23
16 מִן־הָעִ֔יר לָלֶ֖כֶת לְגִּ֥יד[d] בְּיִזְרְעֶֽאל׃ 16 וַיִּרְכַּ֤ב יֵהוּא֙ וַיֵּ֣לֶךְ יִזְרְעֶ֔אלָה להגיד חד מן ג חס ק . ה מ״ת24 . ז25
כִּ֥י יוֹרָ֖ם שֹׁכֵ֣ב שָׁ֑מָּה וַאֲחַזְיָה֙ מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֔ה יָרַ֖ד לִרְא֥וֹת אֶת־יוֹרָֽם׃ יא19 ומן ובשנת חמש עד ואלישע דמלכים דכות ב מ ג20 . ג . ז26 . יא19 ומן ובשנת חמש עד ואלישע דמלכים דכות ב מ ג20
17 וְהַצֹּפֶה֩ עֹמֵ֨ד עַל־הַמִּגְדָּ֜ל בְּיִזְרְעֶ֗אל וַיַּ֞רְא אֶת־שִׁפְעַ֤ת יֵהוּא֙ בְּבֹא֔וֹ
וַיֹּ֕אמֶר שִׁפְעַ֖ת[a] אֲנִ֣י רֹאֶ֑ה וַיֹּ֣אמֶר יְהוֹרָ֗ם קַ֥ח רַכָּ֛ב וּשְׁלַ֥ח לִקְרָאתָ֖ם יו בנביא כת כן וכל כתיב דכות21
18 וְיֹאמַ֥ר הֲשָׁלֽוֹם׃ 18 וַיֵּלֶךְ֩ רֹכֵ֨ב הַסּ֜וּס לִקְרָאת֗וֹ וַיֹּ֜אמֶר כֹּֽה־אָמַ֤ר ו רפי27
הַמֶּ֙לֶךְ֙ הֲשָׁל֔וֹם וַיֹּ֣אמֶר יֵה֔וּא מַה־לְּךָ֥ וּלְשָׁל֖וֹם סֹ֣ב אֶל־אַחֲרָ֑י וַיַּגֵּ֧ד ג28 . ו וחס29
19 הַצֹּפֶ֣ה לֵאמֹ֔ר בָּֽא־הַמַּלְאָ֥ךְ [a]עַד־הֵ֖ם[a] וְלֹא־שָֽׁב׃ 19 וַיִּשְׁלַ֗ח רֹכֵ֣ב ה30
ס֣וּס שֵׁנִ֔י וַיָּבֹ֣א אֲלֵהֶ֔ם[a] וַיֹּ֛אמֶר כֹּֽה־אָמַ֥ר הַמֶּ֖לֶךְ שָׁל֑וֹם[b] וַיֹּאמֶר יֵה֛וּא כט31 חס בנביא יג מנה בסיפ

[14] Mm 1600. [15] Mm 2088. [16] Ps 102,1. [17] Mm 1592. [18] Mp sub loco. [19] Mm 4018. [20] Cf Mm 2087. [21] Mm 2087. [22] Mm 2096. [23] Mm 2089. [24] Mm 2090. [25] Mm 1351. [26] Mm 2091. [27] Mm 2423. [28] Mm 2092. [29] Mm 1054. [30] Mm 2093. [31] Mm 1954.

7 [b] 𝔊 2sg ‖ [c–c] add? ‖ **8** [a] 𝔊 *καὶ ἐκ χειρός*; 𝔖(𝔗𝔙) *w'wbd* = **וְאִבַּד** ‖ [b] 𝔊 2sg ‖ **11** [a] l c mlt Mss Seb Vrs וּ־ ‖ **12** [a] = עַל, sic mlt Mss ‖ **14** [a–a] ut 2[a–a] ‖ [b] 𝔊[19.93] *ἐπί*, frt l עַל ‖ **15** [a] sic L, mlt Mss Edd 'בְּיִז ‖ [b] cf 8,29[a] ‖ [c] frt pr c mlt Mss אֶת־; 𝔊 + *μετ' ἐμοῦ* ‖ [d] mlt Mss ut Q לְהַגִּיד ‖ **17** [a] prb l שִׁפְעָה ‖ **18** [a–a] = עֲדֵיהֶם ‖ **19** [a] 𝔊* suff sg ‖ [b] l c mlt Mss Seb Vrs 'הֲשָׁ ut 18.

20 מַה־לְּךָ֥ וּלְשָׁל֖וֹם סֹ֣ב אֶל־אַחֲרָ֑י׃ 20 וַיַּגֵּ֤ד הַצֹּפֶה֙ לֵאמֹ֔ר בָּ֥א [a]עַד־ ג[32] . ו ומל[33]
אֲלֵיהֶ֖ם[a] וְלֹא־שָׁ֑ב וְהַמִּנְהָ֗ג כְּמִנְהַג֙ יֵה֣וּא בֶן־נִמְשִׁ֔י כִּ֥י בְשִׁגָּע֖וֹן יִנְהָֽג׃ ה[34] . ה פסוק דמיין דאית בהון ב מילין חד קמ וחד פת . ב[35]
21 וַיֹּ֤אמֶר יְהוֹרָם֙ אֱסֹ֔ר[a] וַיֶּאְסֹ֖ר[b] רִכְבּ֑וֹ[c] וַיֵּצֵ֣א יְהוֹרָ֣ם מֶֽלֶךְ־יִ֠שְׂרָאֵל יו בנביא כת כן וכל כתיב דכות[36] . יו בנביא כת כן וכל כתיב דכות[36]
וַאֲחַזְיָ֨הוּ מֶֽלֶךְ־יְהוּדָ֜ה אִ֣ישׁ בְּרִכְבּ֗וֹ וַיֵּֽצְאוּ֙ לִקְרַ֣את יֵה֔וּא וַֽיִּמְצָאֻ֔הוּ ג
22 בְּחֶלְקַ֖ת נָב֥וֹת הַיִּזְרְעֵאלִֽי׃ 22 וַיְהִ֗י כִּרְא֤וֹת יְהוֹרָם֙ אֶת־יֵה֔וּא וַיֹּ֖אמֶר יו בנביא כת כן וכל כתיב דכות[36]
הֲשָׁל֣וֹם יֵה֑וּא וַיֹּ֗אמֶר מָ֚ה הַשָּׁל֔וֹם[a] עַד[b]־זְנוּנֵ֞י אִיזֶ֧בֶל אִמְּךָ֛ וּכְשָׁפֶ֖יהָ ד[37]
23 הָרַבִּֽים׃ 23 וַיַּהֲפֹ֧ךְ יְהוֹרָ֛ם יָדָ֖יו[a] וַיָּנֹ֑ס וַיֹּ֥אמֶר אֶל־אֲחַזְיָ֖הוּ מִרְמָ֥ה יו בנביא כת כן וכל כתיב דכות[36]
24 אֲחַזְיָֽה׃ 24 וְיֵה֞וּא מִלֵּ֧א יָד֣וֹ בַקֶּ֗שֶׁת וַיַּךְ֩ אֶת־יְהוֹרָ֨ם בֵּ֤ין זְרֹעָיו֙ וַיֵּצֵ֥א ז[38] . יו בנביא כת כן וכל כתיב דכות[36]
25 הַחֵ֖צִי מִלִּבּ֑וֹ וַיִּכְרַ֖ע בְּרִכְבּֽוֹ[a]׃ 25 וַיֹּ֗אמֶר אֶל־בִּדְקַר֙ שָׁלִשֹׁ֔ה[a] שָׂ֚א ב . ל . שלשו ק חד מן ב בליש
הַשְׁלִכֵ֔הוּ בְּחֶלְקַ֕ת שְׂדֵ֖ה[b] נָב֣וֹת הַיִּזְרְעֵאלִ֑י כִּֽי־זְכֹ֞ר[c] אֲנִ֣י וָאַ֗תָּה אֵ֣ת[d] ג ב קמ וחד פת[39]
רֹכְבִ֤ים צְמָדִים֙[e] אַחֲרֵי֙ אַחְאָ֣ב אָבִ֔יו וַֽיהוָה֙ נָשָׂ֣א עָלָ֔יו אֶת־הַמַּשָּׂ֖א ט
26 הַזֶּֽה׃ 26 אִם־לֹ֡א אֶת־דְּמֵ֣י נָבוֹת֩ וְאֶת־דְּמֵ֨י בָנָ֜יו רָאִ֤יתִי אֶ֙מֶשׁ֙ נְאֻם־ ח[40] ר״פ וכל איוב דכות ב מ ב . ב[41] . יב . יב
יְהוָ֔ה וְשִׁלַּמְתִּ֥י לְךָ֛ בַּחֶלְקָ֥ה הַזֹּ֖את נְאֻם־יְהוָ֑ה וְעַתָּ֗ה שָׂ֧א הַשְׁלִכֵ֛הוּ
27 בַּחֶלְקָ֖ה כִּדְבַ֥ר יְהוָֽה׃ 27 וַאֲחַזְיָ֤ה מֶֽלֶךְ־יְהוּדָה֙ רָאָ֔ה וַיָּ֕נָס דֶּ֖רֶךְ בֵּ֣ית ז[38]
הַגָּ֑ן וַיִּרְדֹּ֨ף אַחֲרָ֜יו יֵה֗וּא וַיֹּ֙אמֶר֙ גַּם־אֹת֛וֹ הַכֻּ֥הוּ[a] [b]אֶל־הַמֶּרְכָּבָ֛ה[b] ה חס[42] . ב
28 בְּמַעֲלֵה־גוּר֙ אֲשֶׁ֣ר אֶֽת־יִבְלְעָ֔ם וַיָּ֣נָס מְגִדּ֔וֹ וַיָּ֖מָת שָֽׁם׃ 28 וַיַּרְכִּ֧בוּ
אֹת֛וֹ עֲבָדָ֖יו[a] יְרוּשָׁלָ֑מָה וַיִּקְבְּר֨וּ אֹת֧וֹ בִקְבֻרָת֛וֹ [b]עִם־אֲבֹתָ֖יו[b] בְּעִ֥יר ה ד מנה חס[43]
29 דָּוִֽד׃ פ 29 וּבִשְׁנַ֨ת אַחַ֤ת עֶשְׂרֵה֙ שָׁנָ֔ה לְיוֹרָ֖ם בֶּן־אַחְאָ֑ב מָלַ֥ךְ ו ט מנה ר״פ[44] . יא[45] ומן ובשנת חמש עד ואלישע דמלכים דכות ב מ ג[46]
30 אֲחַזְיָ֖ה עַל־יְהוּדָֽה׃ 30 וַיָּב֥וֹא יֵה֖וּא יִזְרְעֶ֑אלָה וְאִיזֶ֣בֶל שָֽׁמְעָ֗ה ז[38] . ה[47] מל וכל מגלה דכות ב מ ב . ז[48]
31 וַתָּ֨שֶׂם בַּפּ֜וּךְ עֵינֶ֗יהָ וַתֵּ֙יטֶב֙ אֶת־רֹאשָׁ֔הּ וַתַּשְׁקֵ֖ף בְּעַ֥ד הַחַלּֽוֹן׃ 31 וְיֵה֖וּא ג . ל . ז
32 בָּ֣א בַשָּׁ֑עַר[a] וַתֹּ֗אמֶר הֲשָׁל֛וֹם זִמְרִ֖י הֹרֵ֥ג אֲדֹנָֽיו׃ 32 וַיִּשָּׂ֤א פָנָיו֙[a] אֶל־
הַֽחַלּ֔וֹן וַיֹּ֕אמֶר מִ֥י [b]אִתִּ֖י מִ֑י[b] וַיַּשְׁקִ֣יפוּ אֵלָ֔יו שְׁנַ֥יִם שְׁלֹשָׁ֖ה[c] סָרִיסִֽים׃ ל

[33] Mm 2092. [33] Mm 1054. [34] Mm 2093. [35] Dt 28,28. [36] Mm 2087. [37] Mm 2094. [38] Mm 2091. [39] Mm 233. [40] Mm 3185. [41] Mm 2095. [42] Mm 2096. [43] Mm 1939. [44] Mm 3789. [45] Mm 4018. [46] Cf Mm 2087. [47] Mm 1552. [48] Mm 1351.

20 [a–a] l עֲדֵיהֶם? ‖ **21** [a] 𝔊^L𝔖 pl ‖ [b] 𝔊^-B𝔖𝔙 pl ‖ [c] 𝔊𝔖 om suff ‖ **22** [a] 𝔊𝔗 om ה ‖ [b] 2 Mss עִם; 𝔊(𝔙) *ἔτι*, prp עֹד ‖ **23** [a] Ms 𝔙 ידוֹ ‖ **24** [a] 𝔊 *ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ* = עַל־בִּרְכָּיו ‖ **25** [a] pc Mss ut Q שׁוֹ– ‖ [b] > pc Mss 𝔖𝔙 ‖ [c] l c Ms זוֹכֵר cf Vrs; 𝔊^L(𝔖) + *ἐγὼ ὅτε*, ins prb אני כי ‖ [d] > Ms Vrs, dl ‖ [e] 𝔊^L𝔗 sg ‖ **27** [a] 𝔊 *καὶ ἐπάταξεν αὐτόν*; 𝔖(𝔙^Mss) + *wqṭlwhj*, ins וַיַּכֻּהוּ ‖ [b–b] prb dl (ex 28 cf 28[a]) ‖ **28** [a] 𝔊*(𝔙) + *ἐπὶ τὸ ἅρμα καὶ ἤγαγον αὐτόν* cf 𝔖, prb ins עַל־הַמֶּרְכָּבָה וַיְבִיאוּהוּ ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **31** [a] 𝔊 *ἐν τῇ πόλει* = בָּעִיר ‖ **32** [a] Ms 𝔊^L𝔖^W עֵינָיו ‖ [b–b] 𝔊 *σύ; κατάβηθι μετ' ἐμοῦ* ‖ [c] > 𝔊*.

33 וַיֹּ֣אמֶר שִׁמְטֻ֑הוּa וַֽיִּשְׁמְט֔וּהָ וַיִּ֨ז מִדָּמָ֧הּ אֶל־הַקִּ֛יר וְאֶל־הַסּוּסִ֖ים שמטוה ק . ל[49] . ו[50] . ב בליש[51]
34 וַֽיִּרְמְסֶֽנָּה׃b 34 וַיָּבֹ֖א וַיֹּ֣אכַל וַיֵּ֑שְׁתְּ וַיֹּ֗אמֶר פִּקְדוּ־נָ֞א אֶת־הָאֲרוּרָ֤ה
35 הַזֹּאת֙ וְקִבְר֔וּהָ כִּ֥י בַת־מֶ֖לֶךְ הִֽיא׃ 35 וַיֵּלְכ֖וּ לְקָבְרָ֑הּ וְלֹא־מָ֣צְאוּ בָ֔הּ
36 כִּ֣י אִם־הַגֻּלְגֹּ֔לֶת וְהָרַגְלַ֖יִם וְכַפּ֥וֹת הַיָּדָֽיִם׃ 36 וַיָּשֻׁ֘בוּ֮ וַיַּגִּ֣ידוּ לוֹ֒ וַיֹּ֗אמֶר ל . ג[52]
דְּבַר־יְהוָ֣ה ה֔וּא אֲשֶׁ֣ר דִּבֶּ֗ר בְּיַד־עַבְדּ֛וֹa אֵלִיָּ֥הוּ הַתִּשְׁבִּ֖י לֵאמֹ֑ר בְּחֵ֣לֶק
37 יִזְרְעֶ֔אל יֹאכְל֥וּ הַכְּלָבִ֖ים אֶת־בְּשַׂ֥ר אִיזָֽבֶל׃ 37 וְהָיְתָ֞a נִבְלַ֣ת אִיזֶ֗בֶל והיתה ק חד מן ג[53] בטע בליש
כְּדֹ֛מֶן עַל־פְּנֵ֥י הַשָּׂדֶ֖הb cבְּחֵ֣לֶק יִזְרְעֶ֑אלc אֲשֶׁ֥ר לֹא־יֹאמְר֖וּ זֹ֥את
10 אִיזָֽבֶל׃ פ **10** 1 וּלְאַחְאָ֛ב שִׁבְעִ֥ים בָּנִ֖ים בְּשֹׁמְר֑וֹן וַיִּכְתֹּב֩ יֵה֨וּא ל
סְפָרִ֜ים וַיִּשְׁלַ֣ח שֹׁמְר֗וֹן אֶל־שָׂרֵ֤י יִזְרְעֶאל֙a הַזְּקֵנִ֔ים וְאֶל־הָאֹמְנִ֥יםb ל
2 אַחְאָ֖ב לֵאמֹֽר׃ 2 וְעַתָּ֗ה כְּבֹ֨א הַסֵּ֤פֶר הַזֶּה֙ אֲלֵיכֶ֔ם וְאִתְּכֶם֙ בְּנֵ֣י ו חס[1] . ג
3 אֲדֹנֵיכֶ֑ם וְאִתְּכֶם֙ הָרֶ֣כֶב וְהַסּוּסִ֔ים וְעִ֥ירa מִבְצָ֖ר וְהַנָּֽשֶׁק׃ 3 וּרְאִיתֶ֞ם ג . ל[2] . ל
הַטּ֤וֹב וְהַיָּשָׁר֙ מִבְּנֵ֣י אֲדֹנֵיכֶ֔ם וְשַׂמְתֶּ֖ם עַל־כִּסֵּ֣א אָבִ֑יו וְהִֽלָּחֲמ֖וּ עַל־ ד[3] . בג[4]
4 בֵּ֥ית אֲדֹנֵיכֶֽם׃ 4 וַיִּֽרְאוּ֙ מְאֹ֣ד מְאֹ֔דa וַיֹּ֣אמְר֔וּ הִנֵּה֙ שְׁנֵ֣י הַמְּלָכִ֔ים לֹ֥א ד[5] חס וכל שמואל דכות ב מ א . ו
5 עָמְד֖וּ לְפָנָ֑יו וְאֵ֕יךְ נַעֲמֹ֖ד אֲנָֽחְנוּ׃ 5 וַיִּשְׁלַ֣ח אֲשֶׁר־עַל־הַ֠בַּיִת וַאֲשֶׁ֨ר ב
עַל־הָעִ֜יר וְהַזְּקֵנִ֣ים וְהָאֹמְנִ֗ים אֶל־יֵה֤וּא ׀ לֵאמֹר֙ עֲבָדֶ֣יךָ אֲנַ֔חְנוּ וְכֹ֛ל יז[6] וכל גגותי דכות ב מ א וחד מן יז[7] בטע
אֲשֶׁר־תֹּאמַ֥ר אֵלֵ֖ינוּ נַעֲשֶׂ֑ה לֹֽא־נַמְלִ֣יךְ אִ֔ישׁ הַטּ֥וֹב בְּעֵינֶ֖יךָ עֲשֵֽׂה׃a ל וחס . טו
6 וַיִּכְתֹּ֣ב אֲלֵיהֶם֩ סֵ֨פֶר ׀ שֵׁנִ֜יתa לֵאמֹ֗ר אִם־לִ֨י אַתֶּ֜ם וּלְקֹלִ֣י ׀ אַתֶּ֣ם ל . יז שמיעה לקול[8]
שֹׁמְעִ֗ים קְחוּ֙ אֶת־רָאשֵׁי֙ אַנְשֵׁ֣יb בְנֵֽי־cאֲדֹנֵיכֶ֔ם וּבֹ֥אוּd אֵלַ֛י כָּעֵ֥ת מָחָ֖ר עה . ל
יִזְרְעֶ֑אלָה eוּבְנֵ֤י הַמֶּ֙לֶךְ֙ שִׁבְעִ֣ים אִ֔ישׁ אֶתf־גְּדֹלֵ֥י הָעִ֖יר מְגַדְּלִ֥ים ז[9] . ל וחס[1]
7 אוֹתָֽם׃e 7 וַיְהִ֗י כְּבֹ֤א הַסֵּ֙פֶר֙ אֲלֵיהֶ֔ם וַיִּקְחוּ֙ אֶת־בְּנֵ֣י הַמֶּ֔לֶךְ ט מל בסיפ . ו חס
וַיִּשְׁחֲט֖וּa שִׁבְעִ֣ים אִ֑ישׁ וַיָּשִׂ֤ימוּ אֶת־רָֽאשֵׁיהֶם֙ בַּדּוּדִ֔ים וַיִּשְׁלְח֥וּ אֵלָ֖יו לה . יג[10]
8 יִזְרְעֶֽאלָה׃ 8 וַיָּבֹ֤א הַמַּלְאָךְ֙ וַיַּגֶּד־ל֣וֹ לֵאמֹ֔ר הֵבִ֖יאוּ רָאשֵׁ֣י בְנֵֽי־ ז[9] . עה

[49] Mm 703. [50] Mp sub loco. [51] Mm 2749. [52] Mm 3869. [53] Mm 3128. Cp 10 [1] Mp sub loco. [2] Mm 3966. [3] Mm 1131. [4] Neh 4,8. [5] Mm 1891. [6] Mm 1174. [7] Mm 3998. [8] Mm 23. [9] Mm 1351. [10] Mm 2897.

33 a l c mlt Mss ut Q וּהָ– ‖ b prb l סוּהָ– cf Vrs ‖ **36** a > 𝔊^{BA} ‖ **37** a mlt Mss ut Q וְהָיְתָה, K וְהָיָת, pc Mss Q^{Or} וְהָיִית ‖ b 2 Mss הָאֲדָמָה cf 𝔖𝔙 ‖ c–c > 𝔊^{L}, dl? ‖ **Cp 10,1** a Ms 𝔊$^{-L}$ שמרון; 𝔊^{L}(𝔙) *τῆς πόλεως*, l הָעִיר; pc Mss 𝔊𝔖𝔙 + וְאֶל־ ‖ b 𝔊$^{-BA}$ + *υἱῶν*, ins אֶת־בְּנֵי? vel dl אחאב ‖ **2** a frt l c 2 Mss Edd Vrs וְעָרֵי ‖ **4** a > 𝔊$^{-A}$𝔖𝔙 ‖ **5** a 𝔊 *ποιήσομεν* ‖ **6** a nonn Mss 𝔊 שני ‖ b > nonn Mss 𝔊^{L}𝔖𝔙, dl? ‖ c pc Mss בֵּית; > 𝔊$^{A\ min}$ ‖ d 𝔊(𝔖𝔗^{Mss}) *καὶ ἐνέγκατε* = וְהָבִיאוּ ‖ e–e frt add ‖ f pc Mss 𝔖 וְאֵת, 𝔊 *οὗτοι* ‖ **7** a l c pc Mss 𝔊*𝔖 –וּם?

יו. ל הַמֶּ֔לֶךְ וַיֹּ֗אמֶר שִׂ֣ימוּ אֹתָ֞ם שְׁנֵ֧י צִבֻּרִ֛ים פֶּ֥תַח הַשַּׁ֖עַר[a] עַד־הַבֹּֽקֶר׃
ה בסיפ. ב בסיפ. ג חס בנביא[11]. ז 9 וַיְהִ֤י בַבֹּ֙קֶר֙ וַיֵּצֵ֣א וַֽיַּעֲמֹ֔ד וַיֹּ֙אמֶר֙ אֶל־כָּל־הָעָ֔ם צַדִּקִ֖ים אַתֶּ֑ם הִנֵּ֨ה 9
ב אֲנִ֜י קָשַׁ֤רְתִּי עַל־אֲדֹנִי֙ וָאֶ֣הְרְגֵ֔הוּ וּמִ֥י הִכָּ֖ה אֶת־כָּל־אֵֽלֶּה׃ 10 דְּע֣וּ 10
ג. ב אֵפ֗וֹא כִּי֩ לֹ֨א יִפֹּ֜ל מִדְּבַ֤ר[a] יְהוָה֙ אַ֔רְצָה אֲשֶׁר־דִּבֶּ֥ר יְהוָ֖ה עַל־בֵּ֣ית
ה. ל[12] אַחְאָ֑ב וַיהוָ֣ה עָשָׂ֔ה אֵ֚ת אֲשֶׁ֣ר דִּבֶּ֔ר בְּיַ֖ד עַבְדּ֥וֹ אֵלִיָּֽהוּ׃ 11 וַיַּ֣ךְ יֵה֗וּא 11
ל[13] אֵ֣ת כָּל־הַנִּשְׁאָרִ֤ים לְבֵית־אַחְאָב֙ בְּיִזְרְעֶ֔אל וְכָל־גְּדֹלָ֖יו[a] וּמְיֻדָּעָ֣יו
ב[14]. ל וְכֹהֲנָ֑יו עַד־בִּלְתִּ֥י הִשְׁאִֽיר־ל֖וֹ שָׂרִֽיד׃ 12 וַיָּ֙קָם֙ וַיָּבֹ֔א[a] וַיֵּ֖לֶךְ 12
ב שֹׁמְר֑וֹן ה֛וּא[b] בֵּֽית־עֵ֥קֶד הָרֹעִ֖ים בַּדָּֽרֶךְ׃ 13 וְיֵה֗וּא[a] מָצָ֞א[a] אֶת־אֲחֵ֤י 13
אֲחַזְיָ֙הוּ֙ מֶלֶךְ־יְהוּדָ֔ה וַיֹּ֖אמֶר מִ֣י אַתֶּ֑ם וַיֹּאמְר֗וּ אֲחֵ֤י אֲחַזְיָ֙הוּ֙ אֲנַ֔חְנוּ
ל[16]. ג. ל[15] וַנֵּ֛רֶד לִשְׁל֥וֹם בְּנֵֽי־הַמֶּ֖לֶךְ וּבְנֵ֥י[b] הַגְּבִירָֽה׃ 14 וַיֹּ֙אמֶר֙ תִּפְשׂ֣וּם חַיִּ֔ים 14
ב ומל[17]. ב. ה[18]. ב [a]וַֽיִּתְפְּשׂ֖וּם חַיִּ֑ים[a][b] וַֽיִּשְׁחָט֞וּם[c] אֶל־בּ֣וֹר[d] בֵּֽית־עֵ֗קֶד אַרְבָּעִ֤ים וּשְׁנַ֙יִם֙
ל. יט פסוק בסיפ את את את אִ֔ישׁ וְלֹֽא־הִשְׁאִ֥יר[e] אִ֖ישׁ מֵהֶֽם׃[f] ס 15 וַיֵּ֣לֶךְ מִשָּׁ֗ם וַיִּמְצָ֣א אֶת־ ס 15
ה[19] יְהוֹנָדָ֣ב בֶּן־רֵכָב֮ לִקְרָאתוֹ֒ וַֽיְבָרְכֵ֗הוּ וַיֹּ֨אמֶר אֵלָ֜יו הֲיֵ֧שׁ אֶת־[a]לְבָבְךָ֣[b]
ה[19]. ל יָשָׁ֗ר כַּאֲשֶׁ֤ר לְבָבִי֙ עִם־לְבָבֶ֔ךָ וַיֹּ֨אמֶר יְהוֹנָדָ֥ב יֵ֛שׁ וָיֵ֖שׁ תְּנָ֣ה אֶת־יָדֶ֑ךָ
ב[13] וַיִּתֵּ֣ן יָד֔וֹ וַיַּעֲלֵ֥הוּ אֵלָ֖יו אֶל־[d]הַמֶּרְכָּבָֽה׃ 16 וַיֹּ֙אמֶר֙ לְכָ֣ה אִתִּ֔י וּרְאֵ֖ה 16
ל[12] בְּקִנְאָתִ֣י לַיהוָ֑ה וַיַּרְכִּ֥בוּ[a] אֹת֖וֹ בְּרִכְבּֽוֹ׃ 17 וַיָּבֹא֙ שֹֽׁמְר֔וֹן וַיַּ֛ךְ אֶת־כָּל־ 17
ה[20] חס ב מנה בליש. ה בטע בסיפ[21] הַנִּשְׁאָרִ֥ים לְאַחְאָ֖ב[a] בְּשֹׁמְר֑וֹן עַד־הִשְׁמִיד֕וֹ[b] כִּדְבַ֣ר יְהוָ֔ה אֲשֶׁ֥ר דִּבֶּ֖ר
כט[22] חס בנביא יג מנה בסיפ אֶל־[c]אֵלִיָּֽהוּ׃ פ 18 וַיִּקְבֹּ֤ץ יֵהוּא֙ אֶת־כָּל־הָעָ֔ם וַיֹּ֖אמֶר אֲלֵהֶ֑ם 18
ד פסוק כל כל וכל כל[23] אַחְאָ֗ב עָבַ֤ד אֶת־הַבַּ֙עַל֙ מְעָ֔ט [a]יֵה֖וּא יַעַבְדֶ֥נּוּ הַרְבֵּֽה׃ 19 וְעַתָּ֣ה כָל־ 19
נְבִיאֵ֣י הַ֠בַּעַל [a]כָּל־[b]עֹבְדָ֤יו[a][c] וְכָל־כֹּהֲנָיו֙ קִרְא֣וּ אֵלַ֔י אִ֚ישׁ אַל־יִפָּקֵ֔ד
יח וכל חיו יחיה דכות[24] כִּ֣י זֶ֤בַח גָּדוֹל֙ לִי֙ לַבַּ֔עַל כֹּ֥ל אֲשֶׁר־יִפָּקֵ֖ד לֹ֣א יִחְיֶ֑ה וְיֵהוּא֙ עָשָׂ֣ה

[11] Mm 2097. [12] Mm 2098. [13] Mp sub loco. [14] Mm 2099. [15] Mm 2100. [16] Mm 2020. [17] Mm 2006. [18] Mm 2101. [19] Mm 1768. [20] Mm 1983 contra textum. [21] Mm 1984. [22] Mm 1954. [23] Mm 2102. [24] Mm 107.

8 [a] 𝔊 *τῆς πόλεως* = הָעִיר ‖ **10** [a] 𝔊^{L}𝔙 pl ‖ **11** [a] 𝔊^{L} *ἀγχιστεύοντας αὐτοῦ* = גֹּאֲלָיו ‖ **12** [a] pc Mss 𝔖 tr post וילך; > 𝔊*, dl? ‖ [b] prb l c Ms 𝔊^{L}𝔖𝔙 וְהוּא ‖ **13** [a–a] 𝔊^{L}(𝔙) *καὶ εὗρεν* = וַיִּמְצָא ‖ [b] Ms וְלִשְׁלוֹם ‖ **14** [a–a] > pc Mss 𝔊*𝔖^{MW} (homtel) ‖ [b] > 𝔊^{L}𝔖^{AU} ‖ [c] 𝔊^{Nmin} sg = ־טֵם ‖ [d] > Ms 𝔊 cf 𝔗^{Mss} ‖ [e] 𝔗 *'št'r* = נִשְׁאַר ‖ [f–f] pc Mss 𝔊^{L}𝔖𝔗^{Mss}𝔙 invers ‖ **15** [a] > pc Mss 𝔊𝔗𝔙, dl? ‖ [b] 𝔊$^{-A}$ + *μετὰ καρδίας μου* = עִם־לְבָבִי ‖ [c] ins ויאמר cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ [d] = עַל, sic pc Mss ‖ **16** [a] 𝔊𝔖𝔙 sg ‖ **17** [a] 2 Mss 𝔖 לְבֵית א׳ ‖ [b] = הַ׳ ‖ [c] > Ms 𝔖, Ms בְּיַד cf 𝔙 *per* ‖ **18** [a] pc Mss 𝔊$^{-BA}$ וְיֵ׳; 𝔊^{L}(𝔙) *καὶ ἐγὼ (δουλεύσω)* ‖ **19** [a–a] > 2 Mss, 𝔊^{L} tr post כהניו, dl? ‖ [b] pc Mss 𝔊^{L}𝔖𝔗$^{f Mss}$𝔙 וְכָל ‖ [c] mlt Mss עֲבָ׳.

20 בְּעָקְבָּ֔ה לְמַ֖עַן הַאֲבִ֥יד אֶת־עֹבְדֵ֖י הַבָּֽעַל׃ 20 וַיֹּ֣אמֶר יֵה֔וּא קַדְּשׁ֥וּ[a] ל
21 עֲצָרָ֖ה לַבַּ֑עַל וַיִּקְרָֽאוּ[b]׃ 21 וַיִּשְׁלַ֤ח יֵהוּא֙ בְּכָל־יִשְׂרָאֵ֔ל וַיָּבֹ֙אוּ֙ כָּל־ ל
עֹבְדֵ֣י הַבַּ֔עַל וְלֹא־[a]נִשְׁאַ֥ר אִ֖ישׁ אֲשֶׁ֣ר לֹא־בָ֑א וַיָּבֹ֙אוּ֙ בֵּ֣ית הַבַּ֔עַל ד[25]
22 וַיִּמָּלֵ֥א בֵית־הַבַּ֖עַל פֶּ֥ה לָפֶֽה׃ 22 וַיֹּ֗אמֶר לַאֲשֶׁר֙ עַל־הַמֶּלְתָּחָ֔ה הוֹצֵ֣א ו[26] . ב . ל . ה[27]
23 לְב֔וּשׁ לְכֹ֖ל עֹבְדֵ֣י הַבָּ֑עַל וַיֹּצֵ֥א לָהֶ֖ם הַמַּלְבּֽוּשׁ[a]׃ 23 וַיָּבֹ֥א יֵה֛וּא יג חס[28]
וִיהוֹנָדָ֥ב בֶּן־רֵכָ֖ב בֵּ֣ית הַבָּ֑עַל וַיֹּ֜אמֶר לְעֹבְדֵ֣י הַבַּ֗עַל חַפְּשׂ֤וּ וּרְאוּ֙ ח[29]
פֶּן־יֶשׁ־פֹּ֤ה[a] עִמָּכֶם֙ מֵעַבְדֵ֣י יְהוָ֔ה[b] כִּ֛י אִם־עֹבְדֵ֥י הַבַּ֖עַל לְבַדָּֽם׃ ל
24 וַיָּבֹ֕אוּ[a] לַעֲשׂ֥וֹת זְבָחִ֖ים וְעֹל֑וֹת וְיֵה֞וּא שָֽׂם־ל֤וֹ בַחוּץ֙ שְׁמֹנִ֣ים[b] אִ֔ישׁ ב[30] . ל
וַיֹּ֗אמֶר הָאִ֤ישׁ אֲשֶׁר־יִמָּלֵט֙[c] מִן־הָֽאֲנָשִׁ֗ים אֲשֶׁ֤ר אֲנִי֙ מֵבִ֣יא עַל־יְדֵיכֶ֔ם ג[31]
25 נַפְשׁ֖וֹ תַּ֥חַת נַפְשֽׁוֹ׃ 25 וַיְהִ֞י כְּכַלֹּתוֹ֮ ׀ לַעֲשׂ֣וֹת הָעֹלָה֒ וַיֹּ֣אמֶר יֵה֡וּא ט בטע בסיפ[32]
לָֽרָצִים֩ וְלַשָּׁלִשִׁ֨ים בֹּ֤אוּ הַכּוּם֙ אִ֣ישׁ אַל־יֵצֵ֔א וַיַּכּ֖וּם לְפִי־חָ֑רֶב וַיַּשְׁלִ֗כוּ ג[33] . י[34]
26 [a]הָרָצִים֙ וְהַשָּׁ֣לִשִׁ֔ים[a] וַיֵּלְכ֖וּ עַד־עִ֥יר[b] בֵּית־הַבָּֽעַל[c]׃ 26 וַיֹּצִ֛אוּ אֶת־ יב ול חס[35]
27 מַצְּב֥וֹת[a] בֵּית־[b]הַבַּ֖עַל וַֽיִּשְׂרְפֽוּהָ׃ 27 [a]וַֽיִּתְּצ֔וּ אֵ֖ת מַצְּבַ֣ת[b] הַבָּ֑עַל[a] וַֽיִּתְּצוּ֙ ג[36] . ב
28 אֶת־בֵּ֣ית הַבַּ֔עַל[c] וַיְשִׂמֻ֥הוּ לְמַחֲרָא֖וֹת[d] עַד־הַיּֽוֹם[e]׃ 28 וַיַּשְׁמֵ֥ד למוצאות ק . ט מיחד
29 יֵה֛וּא אֶת־[a]הַבַּ֖עַל מִיִּשְׂרָאֵֽל׃ 29 רַ֣ק חֲטָאֵ֞י יָרָבְעָ֤ם בֶּן־נְבָט֙ אֲשֶׁ֣ר ל
הֶחֱטִ֣יא אֶת־יִשְׂרָאֵ֔ל לֹא־סָ֥ר יֵה֖וּא מֵאַחֲרֵיהֶ֑ם [a]עֶגְלֵי֙ הַזָּהָ֔ב אֲשֶׁ֥ר ב[37]
30 בֵּֽית־[b]אֵ֖ל וַאֲשֶׁ֥ר בְּדָֽן[a]׃ ס 30 וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה אֶל־יֵה֗וּא יַ֚עַן אֲשֶׁר־ ד סביר בבית . ד[38]
הֱטִיבֹ֙תָ֙ לַעֲשׂ֤וֹת הַיָּשָׁר֙ בְּעֵינַ֔י כְּכֹל֙[a] אֲשֶׁ֣ר בִּלְבָבִ֔י עָשִׂ֖יתָ לְבֵ֣ית אַחְאָ֑ב ג ב חס וחד מל[39] . ג[40]
31 בְּנֵ֣י רְבִעִ֔ים יֵשְׁב֥וּ לְךָ֖ עַל־כִּסֵּ֥א יִשְׂרָאֵֽל׃ 31 וְיֵה֗וּא לֹ֥א שָׁמַ֛ר לָלֶ֛כֶת ב חד מל וחד חס[41] . כ[42]
בְּתוֹרַת־יְהוָ֥ה אֱלֹהֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל בְּכָל־לְבָב֑וֹ לֹ֣א סָ֗ר מֵעַל֙[a] חַטֹּ֣אות ב . ה חס בן נבט
32 יָֽרָבְעָ֔ם אֲשֶׁ֥ר הֶחֱטִ֖יא אֶת־יִשְׂרָאֵֽל׃ 32 בַּיָּמִ֣ים הָהֵ֔ם הֵחֵ֣ל יְהוָ֔ה

[25]Mm 1285. [26]Mm 1907. [27]Mm 802. [28]Mm 1509. [29]Mm 1768. [30]Ex 10,25. [31]Mm 3044. [32]Mm 1955. [33]Mm 2089. [34]Mm 917. [35]Mm 2610. [36]Mm 2704. [37]Mp sub loco. [38]Mm 4042. [39]Mm 2103. [40]Mm 3216. [41]Mm 2132. [42]Mm 534.

20 [a] Ms 𝔖𝔗 קִרְאוּ ‖ [b] 𝔊*𝔙 sg ‖ **21** [a] pc Mss 𝔊𝔗[f Ms]𝔙 לא ‖ **22** [a] 𝔊 *ὁ στολιστής* = בֵּישׁ— ‖ **23** [a] > Ms 𝔊*𝔙 ‖ [b] 𝔊[Lmin]𝔏 + nonn vb ‖ **24** [a] 𝔊[-L] sg ‖ [b] 𝔊[L]𝔏[Lg] 3000, 𝔖 380 ‖ [c] prb l יְמַלֵּט ‖ **25** [a–a] prb false; frt l אַתֶּם (cf 𝔖 *'nwn*) vel הַמֵּתִים (𝔗 + *qtjljn*) ‖ [b] > Ms 𝔊[L] ‖ [c] 𝔊[A] *τοῦ βασιλέως* ‖ **26** [a] pc Mss Vrs מַצֵּבַת; prp אֲשֵׁרַת ‖ [b] > 𝔊* ‖ **27** [a–a] add? ‖ [b] pc Mss 𝔊 מצבות ‖ [c–c] > pc Mss 𝔊* ‖ [d] pc Mss ut Q לְמוֹצָאוֹת, K 'לְמַחֲרָ ‖ [e] 2 Mss 𝔊𝔗𝔙 + הַזֶּה ‖ **28** [a] 2 Mss 𝔊[Nmin] + בֵּית cf 𝔊[L] ‖ **29** [a–a] add? ‖ [b] mlt Mss Seb Vrs בְּבֵית ‖ **30** [a] Ms Seb בְּכֹל, 𝔊[Nmin](𝔖𝔙) *καὶ πάντα* ‖ **31** [a] pc Mss Or 𝔗 מִכֹּל.

33 לְקַצּוֹת בְּיִשְׂרָאֵל וַיַּכֵּם חֲזָאֵל בְּכָל־גְּבוּל יִשְׂרָאֵל׃ 33 מִן־הַיַּרְדֵּן
מִזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ אֵת כָּל־אֶרֶץ הַגִּלְעָד הַגָּדִי וְהָרֻאוּבֵנִי[a] וְהַמְנַשִּׁי מֵעֲרֹעֵר
34 אֲשֶׁר עַל־נַחַל[b] אַרְנֹן וְהַגִּלְעָד וְהַבָּשָׁן׃ 34 וְיֶתֶר דִּבְרֵי יֵהוּא
וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְכָל־[a]גְּבוּרָתוֹ הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי
35 הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ 35 וַיִּשְׁכַּב יֵהוּא עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ
36 בְּשֹׁמְרוֹן וַיִּמְלֹךְ יְהוֹאָחָז בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ 36 וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ יֵהוּא
עַל־יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים־וּשְׁמֹנֶה־שָׁנָה בְּשֹׁמְרוֹן׃ פ
11 11 1 וַעֲתַלְיָה אֵם אֲחַזְיָהוּ וְרָאֲתָה[a] כִּי מֵת בְּנָהּ וַתָּקָם[b] וַתְּאַבֵּד
2 אֵת כָּל־זֶרַע הַמַּמְלָכָה׃ 2 וַתִּקַּח יְהוֹשֶׁבַע בַּת־הַמֶּלֶךְ־יוֹרָם אֲחוֹת
אֲחַזְיָהוּ אֶת־יוֹאָשׁ בֶּן־אֲחַזְיָה[a] וַתִּגְנֹב אֹתוֹ מִתּוֹךְ בְּנֵי־הַמֶּלֶךְ
הַמֻּמוֹתְתִים[b] אֹתוֹ וְאֶת־מֵינִקְתּוֹ בַּחֲדַר הַמִּטּוֹת וַיַּסְתִּרוּ[c] אֹתוֹ מִפְּנֵי
3 עֲתַלְיָהוּ וְלֹא הוּמָת׃ 3 וַיְהִי אִתָּהּ בֵּית יְהוָה מִתְחַבֵּא שֵׁשׁ שָׁנִים
4 וַעֲתַלְיָה מֹלֶכֶת עַל־הָאָרֶץ׃ פ 4 וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית שָׁלַח יְהוֹיָדָע[a]
וַיִּקַּח׀ אֶת־שָׂרֵי הַמֵּאיוֹת[b] לַכָּרִי וְלָרָצִים וַיָּבֵא אֹתָם אֵלָיו בֵּית יְהוָה
וַיִּכְרֹת לָהֶם בְּרִית[c] וַיַּשְׁבַּע [d]אֹתָם בְּבֵית[e] יְהוָה[d] וַיַּרְא אֹתָם אֶת־בֶּן־
5 הַמֶּלֶךְ׃ 5 וַיְצַוֵּם לֵאמֹר זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן הַשְּׁלִשִׁית מִכֶּם בָּאֵי
6 הַשַּׁבָּת וְשֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ׃ 6 [a]וְהַשְּׁלִשִׁית בְּשַׁעַר סוּר[b]
וְהַשְּׁלִשִׁית בַּשַּׁעַר [c]אַחַר הָרָצִים[c] וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־מִשְׁמֶרֶת הַבַּיִת מַסָּח[d]׃
7 7 וּשְׁתֵּי הַיָּדוֹת בָּכֶם כֹּל יֹצְאֵי הַשַּׁבָּת וְשָׁמְרוּ[a] אֶת־מִשְׁמֶרֶת בֵּית־יְהוָה
8 [b]אֶל־הַמֶּלֶךְ[b]׃ 8 וְהִקַּפְתֶּם עַל־הַמֶּלֶךְ סָבִיב אִישׁ וְכֵלָיו בְּיָדוֹ וְהַבָּא
9 אֶל־הַשְּׂדֵרוֹת יוּמָת וִהְיוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ בְּצֵאתוֹ וּבְבֹאוֹ׃ 9 וַיַּעֲשׂוּ
שָׂרֵי הַמֵּאיוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן וַיִּקְחוּ אִישׁ אֶת־אֲנָשָׁיו

ל
ל . ד בליש[43] . ה חס בליש וכל אוריה דכות[44]
ב[45] . ל[46] . ג . ל . ה בטע בסיפ[47]
יו מל בסיפ
ז . ראתה ק
ל . יא[2] ומן ובשנת חמש עד ואלישע דמלכים דכות ב מ ג[3]
יו בסיפ וכל שפטים תרי עשר וד״ה דכות . ז[4]
המומתים ק חד מן ז[5] יתיר ת וחד מן ב בליש . ב . ב . ו חס בליש[6]
ז . ג זוגין[7]
המאות ק . נא[8]
ד[9] . לט
ד[10] . יד[11]
ל
ל
ה[12] וכל על המלך טוב דכות ב מ ג
ג[13] . ג[14]
המאות ק . ג[15]

[43] Mm 4130. [44] Mm 4029. [45] Mm 2104. [46] Mm 955. [47] Mp sub loco. **Cp 11** [1] Mm 4044. [2] Mm 4018. [3] Cf Mm 2087. [4] Mm 2091. [5] Mm 2792. [6] Mm 2105. [7] Mm 509. [8] Mm 639. [9] Mm 1273. [10] Mm 409. [11] Mm 393. [12] Mm 2106. [13] Mm 1773. [14] Mm 3855. [15] Mm 1664.

33 [a] sic L, mlt Mss Edd ראו'– ‖ [b] 2 Mss 𝔊𝔖^A𝔗^Mss + שְׂפַת־ ‖ **34** [a] pc Mss 𝔗^Ms𝔙 וּגְב' ‖ **Cp 11,1** [a] l c mlt Mss Vrs ut Q רָאֲתָה ‖ [b] > 𝔊* ‖ **2** [a] 𝔊* ἀδελφοῦ αὐτῆς, l אָחִיהָ? ‖ [b] nonn Mss et 2 Ch 22,11 ut Q הַמּוּמָתִים, sic l; prb ins c 2 Ch וַתִּתֵּן ‖ [c] 𝔊 (𝔖𝔙) καὶ ἔκρυψεν cf 𝔗 et 2 Ch ‖ **4** [a] 𝔊^-BA(𝔖^A) + ὁ ἱερεύς ‖ [b] nonn Mss ut Q המאות, it in 9.10.15 ‖ [c] 𝔊^-L + κυρίου ‖ [d–d] > 𝔊^B ‖ [e] 𝔊^O ἐν τῇ διαθήκῃ, 𝔊^N min ἐνώπιον; dl בית? ‖ **6** [a] v 6 add? ‖ [b] 2 Ch 23,5 הַיְסוֹד, 𝔊 τῶν ὁδῶν, 𝔖 qrs' clandestina (= הַסּוֹד?) 𝔙 *Sir*; prp סוּס ‖ [c–c] prb l אַחֵר et dl ה' ‖ [d] > 𝔊^-L ‖ **7** [a] 𝔊^L𝔖 om cop; prp וְשֹׁמְרֵי ut 5 ‖ [b–b] dl?

10 בָּאֵי הַשַּׁבָּת עִם יֹצְאֵי הַשַּׁבָּת וַיָּבֹאוּ אֶל־יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן׃ 10 וַיִּתֵּן° ל
הַכֹּהֵן לְשָׂרֵי הַמֵּאיוֹת אֶת־הַחֲנִית[a] וְאֶת־הַשְּׁלָטִים אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ דָּוִד המאות ק
11 אֲשֶׁר בְּבֵית °יְהוָה׃ 11 וַיַּעַמְדוּ הָרָצִים אִישׁ ׀ וְכֵלָיו בְּיָדוֹ מִכֶּתֶף לט
הַבַּיִת הַיְמָנִית עַד־כֶּתֶף הַבַּיִת הַשְּׂמָאלִית לַמִּזְבֵּחַ וְלַבָּיִת עַל־°הַמֶּלֶךְ ח[16] וכל על המלך טוב דכות ב מ ג
12 סָבִיב׃ 12 וַיּוֹצִא אֶת־בֶּן־הַמֶּלֶךְ וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת־הַנֵּזֶר וְאֶת־°הָעֵדוּת ד[17]. ב
וַיַּמְלִכוּ[a] אֹתוֹ וַיִּמְשָׁחֻהוּ[b] וַיַּכּוּ־כָף וַיֹּאמְרוּ יְחִי הַמֶּלֶךְ׃ ס ה חס[18]. ב חס[19]. ל זקף קמ
13 וַתִּשְׁמַע עֲתַלְיָה אֶת־קוֹל הָרָצִין הָעָם[a] וַתָּבֹא אֶל־הָעָם בֵּית יְהוָה׃ ו[20]
14 וַתֵּרֶא וְהִנֵּה הַמֶּלֶךְ° עֹמֵד עַל־הָעַמּוּד כַּמִּשְׁפָּט וְהַשָּׂרִים[a] וְהַחֲצֹצְרוֹת ל[21]
אֶל[b]־הַמֶּלֶךְ וְכָל־°עַם הָאָרֶץ שָׂמֵחַ וְתֹקֵעַ בַּחֲצֹצְרוֹת וַתִּקְרַע עֲתַלְיָה ז[22]. ב חד חס וחד מל[23]. ו[20]
15 אֶת־בְּגָדֶיהָ וַתִּקְרָא °קֶשֶׁר °קָשֶׁר׃ ס 15 וַיְצַו יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן אֶת־ ב פסוק דמטע[24]
שָׂרֵי הַמֵּאוֹת ׀ [a]פְּקֻדֵי[b] הַחַיִל[a] וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם הוֹצִיאוּ אֹתָהּ אֶל־מִבֵּית המאות ק. ל חס
לַשְּׂדֵרֹת וְהַבָּא אַחֲרֶיהָ הָמֵת[c] בֶּחָרֶב כִּי אָמַר הַכֹּהֵן אַל־תּוּמַת בֵּית ב חס
16 יְהוָה׃ 16 וַיָּשִׂמוּ לָהּ יָדַיִם וַתָּבוֹא דֶּרֶךְ־מְבוֹא הַסּוּסִים בֵּית הַמֶּלֶךְ לה ד מנה חס. י מל בנביא
17 וַתּוּמַת שָׁם׃ ס 17 וַיִּכְרֹת יְהוֹיָדָע אֶת־הַבְּרִית בֵּין יְהוָה וּבֵין ל
הַמֶּלֶךְ וּבֵין הָעָם לִהְיוֹת לְעָם לַיהוָה [a]וּבֵין הַמֶּלֶךְ וּבֵין הָעָם[a]׃
18 [a]וַיָּבֹאוּ כָל־עַם הָאָרֶץ בֵּית־הַבַּעַל וַיִּתְּצֻהוּ[b] אֶת[c]־מִזְבְּחֹתָו[d] וְאֶת־ ב חס. מזבחתיו ק
צְלָמָיו שִׁבְּרוּ הֵיטֵב וְאֵת מַתָּן כֹּהֵן הַבַּעַל הָרְגוּ לִפְנֵי הַמִּזְבְּחוֹת[ea]
19 וַיָּשֶׂם הַכֹּהֵן פְּקֻדּוֹת עַל־בֵּית יְהוָה׃ 19 וַיִּקַּח אֶת־שָׂרֵי °הַמֵּאוֹת וְאֶת־ פר
הַכָּרִי וְאֶת־הָרָצִים וְאֵת ׀ כָּל־עַם הָאָרֶץ וַיֹּרִידוּ[a] אֶת־הַמֶּלֶךְ מִבֵּית ל
יְהוָה וַיָּבוֹאוּ[b] דֶּרֶךְ[c]־שַׁעַר הָרָצִים בֵּית הַמֶּלֶךְ וַיֵּשֶׁב[d] עַל־כִּסֵּא ג מל[25]
20 הַמְּלָכִים׃ 20 וַיִּשְׂמַח כָּל־עַם־הָאָרֶץ וְהָעִיר שָׁקָטָה וְאֶת־עֲתַלְיָהוּ ב
הֵמִיתוּ בַחֶרֶב בֵּית °מֶלֶךְ[a]׃ ס המלך ק חד מן יג[26] חס ה ר״ת בליש

[16] Mm 2106. [17] Mm 1074. [18] Mm 1584. [19] Mm 2107. [20] Mm 4044. [21] Mm 2109. [22] Mm 2108. [23] Mm 2110. [24] Mm 4218. [25] Mm 2498. [26] Mm 1856.

10 [a] l c Ms 𝔊𝔖𝔙 et 2 Ch 23,9 pl ‖ **12** [a] 𝔊 sg, sic l? cf [b] ‖ [b] 𝔊 sg, sic l? al tr [a] et [b] ‖ **13** [a] Ms 'וְה'; > Ms, dl hoc vel הרצין ‖ **14** [a] frt l 'שׁ־ cf 𝔊𝔙 ‖ [b] = עַל ‖ **15** [a–a] dl? ‖ [b] 2 Mss 𝔊$^{-BA}$ 'וּפְ ‖ [c] 2 Mss et 2 Ch 23,14 יוּמַת cf Vrs ‖ **17** [a–a] > 𝔊$^{-BO}$ et 2 Ch 23,16, prb dl ‖ **18** [a–a] tr post 20? ‖ [b] Ms 𝔖𝔙 צוּ־ ‖ [c] pc Mss 𝔊𝔗$^{f Mss}$ et 2 Ch 23,17 וְאֶת ‖ [d] mlt Mss ut Q תָיו־ ‖ [e] 𝔊$^{130*.407}$𝔖𝔗^{Mss}𝔙 sg, recte? ‖ **19** [a] 𝔊$^{N min}$ et 2 Ch 23,20 sg ‖ [b] Ms 𝔊 sg, 𝔊^{L} *καὶ εἰσήγαγον αὐτόν* ‖ [c] sic L, mlt Mss Edd ךְ־ ‖ [d] 𝔊$^{-A}$ *καὶ ἐκάθισαν αὐτόν* ‖ **20** [a] mlt Mss 𝔊$^{-L}$ ut Q הַמֶּלֶךְ.

12 ¹ בֶּן־שֶׁבַע שָׁנִים יְהוֹאָשׁ בְּמָלְכוֹ׃ פ ² בִּשְׁנַת־שֶׁבַע לְיֵהוּא 12
מָלַךְ יְהוֹאָשׁ וְאַרְבָּעִים שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָםִ וְשֵׁם אִמּוֹ צִבְיָה מִבְּאֵר
שָׁבַע׃ ³ וַיַּעַשׂ יְהוֹאָשׁ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כָּל־יָמָיו אֲשֶׁר הוֹרָהוּ 3
יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן׃ ⁴ רַק הַבָּמוֹת לֹא־סָרוּ עוֹד הָעָם מְזַבְּחִים וּמְקַטְּרִים 4
בַּבָּמוֹת׃ ⁵ וַיֹּאמֶר יְהוֹאָשׁ אֶל־הַכֹּהֲנִים כֹּל כֶּסֶף הַקֳּדָשִׁים 5
אֲשֶׁר־יוּבָא בֵית־יְהוָה כֶּסֶף עוֹבֵר[a] אִישׁ [b]כֶּסֶף נַפְשׁוֹת[b] עֶרְכּוֹ כָּל־[c]
כֶּסֶף אֲשֶׁר יַעֲלֶה עַל לֶב־אִישׁ לְהָבִיא בֵּית יְהוָה׃ ⁶ יִקְחוּ לָהֶם 6
הַכֹּהֲנִים אִישׁ מֵאֵת מַכָּרוֹ וְהֵם יְחַזְּקוּ אֶת־בֶּדֶק הַבַּיִת לְכֹל אֲשֶׁר־
יִמָּצֵא שָׁם בָּדֶק׃ פ ⁷ וַיְהִי בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה לַמֶּלֶךְ 7
יְהוֹאָשׁ לֹא־חִזְּקוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־בֶּדֶק הַבָּיִת׃ ⁸ וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ יְהוֹאָשׁ 8
לִיהוֹיָדָע הַכֹּהֵן וְלַכֹּהֲנִים וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מַדּוּעַ אֵינְכֶם מְחַזְּקִים אֶת־
בֶּדֶק הַבָּיִת וְעַתָּה אַל־תִּקְחוּ־כֶסֶף מֵאֵת מַכָּרֵיכֶם כִּי־לְבֶדֶק הַבַּיִת
תִּתְּנֻהוּ׃ ⁹ וַיֵּאֹתוּ הַכֹּהֲנִים לְבִלְתִּי קְחַת[a]־כֶּסֶף מֵאֵת הָעָם וּלְבִלְתִּי 9
חַזֵּק אֶת־בֶּדֶק הַבָּיִת׃ ¹⁰ וַיִּקַּח יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן אֲרוֹן אֶחָד וַיִּקֹּב 10
חֹר בְּדַלְתּוֹ וַיִּתֵּן אֹתוֹ אֵצֶל [a]הַמִּזְבֵּחַ בַּיָּמִין[a][b] בְּבוֹא־אִישׁ בֵּית יְהוָה
וְנָתְנוּ־שָׁמָּה הַכֹּהֲנִים שֹׁמְרֵי הַסַּף אֶת־כָּל־הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵית־יְהוָה׃
¹¹ וַיְהִי כִּרְאוֹתָם כִּי־רַב הַכֶּסֶף בָּאָרוֹן וַיַּעַל סֹפֵר הַמֶּלֶךְ וְהַכֹּהֵן 11
הַגָּדוֹל וַיָּצֻרוּ[a] וַיִּמְנוּ אֶת־הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בֵית־יְהוָה׃ ¹² וְנָתְנוּ אֶת־ 12
הַכֶּסֶף הַמְתֻכָּן עַל־יַד[a] עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה הַפְּקֻדִים[b] בֵּית יְהוָה וַיּוֹצִיאֻהוּ
לְחָרָשֵׁי הָעֵץ וְלַבֹּנִים הָעֹשִׂים בֵּית יְהוָה׃ ¹³ וְלַגֹּדְרִים[a] וּלְחֹצְבֵי 13
הָאֶבֶן וְלִקְנוֹת[b] עֵצִים וְאַבְנֵי מַחְצֵב לְחַזֵּק אֶת־בֶּדֶק בֵּית־יְהוָה וּלְכֹל[c]
אֲשֶׁר־יֵצֵא עַל־הַבַּיִת לְחָזְקָה[d]׃ ¹⁴ אַךְ לֹא יֵעָשֶׂה [a]בֵּית יְהוָה[a] סִפּוֹת 14
כֶּסֶף מְזַמְּרוֹת מִזְרָקוֹת חֲצֹצְרוֹת כָּל־כְּלִי זָהָב וּכְלִי־כָסֶף מִן־הַכֶּסֶף

Masora parva (right margin): ל̇[1] | ג | ל | ה̇[2]. ח̇[3] מל וכל יחזק דכות ב מ א. ג̇[4] | ל. ל | ד̇[5] | ה̇[6]. כט̇[7] חס בנביא יג מנה בסיפ | ל | ד̇[8]. ב | ב וחס[9]. מימין ק̇. ט מל[10] | יא | ל. ב̇[11] | ל. ידי ק̇. המפקדים ק̇ חד מן ז̇[12] חס מ בליש. ג | ה̇ חס בליש[13] | ב̇. ג̇[14] | ל̇[15] | כל מל. ל. וח̇[16] וכל יוצר חפץ חמדה דכות ב מ א. ג̇[17]. וח̇[16] וכל יוצר חפץ חמדה דכות ב מ א

Cp 12 [1]Mp sub loco. [2]Mm 691. [3]Mm 2429. [4]Mm 3562. [5]Mm 1452. [6]Mm 2111. [7]Mm 1954. [8]Mm 2112. [9]Mm 2113. [10]Mm 2069. [11]Mm 2114. [12]Mm 1646. [13]Mm 2115. [14]Mm 2698. [15]Mm 210. [16]Mm 2781. [17]Mm 622.

Cp 12,5 [a] 𝔊* *συντιμήσεως*, l עֵרֶךְ ‖ [b–b] frt add ‖ [c] l וְכָל cf 𝔙 ‖ **9** [a] = קַחַת ‖ **10** [a–a] 𝔊^A *αμμασβη* = הַמַּצֵּבָה? ‖ [b] mlt Mss 𝔖𝔗 ut Q מִ׳, K בַּ׳ ‖ **11** [a] = וַיִּצְּרוּ a יצר? ‖ **12** [a] mlt Mss ut Q יְדֵי, K יַד ‖ [b] mlt Mss ut Q הַמֻּפְקָדִים, K הַפְּקֻדִים ‖ **13** [a] prp ולגֹּזְרים ‖ [b] 𝔊 om cop ‖ [c] pc Mss 𝔊𝔙 לכל ‖ [d] 𝔊^L(𝔖𝔗) + *αὐτόν* = ־קָהּ ‖ **14** [a–a] > 𝔊^L; 𝔙 tr post ספות.

15 הַמּוּבָא בֵּית־יְהוָה׃ 15 כִּֽי־לְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה יִתְּנֻהוּ וְחִזְּקוּ־בוֹ[a] אֶת־ ל חס
16 בֵּית יְהוָה׃ 16 וְלֹא יְחַשְּׁבוּ אֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יִתְּנוּ אֶת־הַכֶּסֶף עַל־ ב[18]
17 יָדָם לָתֵת לְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה כִּי בֶאֱמֻנָה הֵם עֹשִׂים׃ 17 כֶּסֶף אָשָׁם וְכֶסֶף ה חס בליש[19]
18 חַטָּאוֹת[a] לֹא יוּבָא בֵּית יְהוָה לַכֹּהֲנִים יִהְיוּ[b]׃ פ 18 אָז יַעֲלֶה ג מל[20]. ה[21]
חֲזָאֵל מֶלֶךְ אֲרָם וַיִּלָּחֶם עַל־גַּת וַיִּלְכְּדָהּ וַיָּשֶׂם חֲזָאֵל פָּנָיו לַעֲלוֹת פד. יד[22] וכל אורית ויהושע דכות ב מ ג
19 עַל־[a]יְרוּשָׁלִָם׃ 19 וַיִּקַּח יְהוֹאָשׁ מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֵת כָּל־הַקֳּדָשִׁים
אֲשֶׁר־הִקְדִּישׁוּ יְהוֹשָׁפָט וִיהוֹרָם וַאֲחַזְיָהוּ אֲבֹתָיו מַלְכֵי יְהוּדָה וְאֶת־ יו בנביא כת כן וכל כתיב דכות[23]
קֳדָשָׁיו וְאֵת כָּל־הַזָּהָב הַנִּמְצָא בְּאֹצְרוֹת בֵּית־יְהוָה וּבֵית הַמֶּלֶךְ ב[24]. ג[25]
20 וַיִּשְׁלַח לַחֲזָאֵל מֶלֶךְ אֲרָם וַיַּעַל מֵעַל יְרוּשָׁלִָם׃ 20 וְיֶתֶר
דִּבְרֵי יוֹאָשׁ וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי יו בסיפ וכל שפטים תרי עשר וד״ה דכות. יו מל בסיפ
21 הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ 21 וַיָּקֻמוּ עֲבָדָיו וַיִּקְשְׁרוּ־קָשֶׁר וַיַּכּוּ אֶת־
22 יוֹאָשׁ בֵּית מִלֹּא [a]הַיֹּרֵד סִלָּא[a]׃ 22 וְיוֹזָבָד[a] בֶּן־שִׁמְעָת וִיהוֹזָבָד בֶּן־ יו בסיפ וכל שפטים תרי עשר וד״ה דכות. ב חס בתרי ליש[26]. ב חד כת א וחד כת ה. ד ב מנה בליש
שֹׁמֵר ׀ עֲבָדָיו הִכֻּהוּ וַיָּמֹת וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד וַיִּמְלֹךְ ה חס[27]. ב בסיפ
אֲמַצְיָה בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ פ ט[28]

13 1 בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה לְיוֹאָשׁ בֶּן־אֲחַזְיָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה
מָלַךְ יְהוֹאָחָז בֶּן־יֵהוּא [a]עַל־יִשְׂרָאֵל[a] בְּשֹׁמְרוֹן שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה׃
2 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ אַחַר חַטֹּאת יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר־ ו חס[1]
3 הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל לֹא־סָר מִמֶּנָּה׃ 3 וַיִּחַר־אַף יְהוָה
בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנֵם בְּיַד ׀ חֲזָאֵל מֶלֶךְ־אֲרָם וּבְיַד בֶּן־הֲדַד בֶּן־חֲזָאֵל
4 כָּל־הַיָּמִים׃ 4 וַיְחַל יְהוֹאָחָז אֶת־פְּנֵי יְהוָה וַיִּשְׁמַע אֵלָיו יְהוָה כִּי רָאָה ד[2]
5 אֶת־לַחַץ יִשְׂרָאֵל כִּי־לָחַץ אֹתָם מֶלֶךְ אֲרָם׃ 5 וַיִּתֵּן יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל
מוֹשִׁיעַ וַיֵּצְאוּ[a] מִתַּחַת יַד־אֲרָם וַיֵּשְׁבוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּאָהֳלֵיהֶם כִּתְמוֹל ל[3]. ג בנביא[4]
6 שִׁלְשׁוֹם׃ 6 אַךְ לֹא־סָרוּ מֵחַטֹּאות[a] בֵּית־[b]יָרָבְעָם אֲשֶׁר־הֶחֱטִי[c] אֶת־ ו חס[5]. ה חס בן נבט. החטיא ק חד מן ב[6] חס בליש
7 יִשְׂרָאֵל בָּהּ[d] הָלָךְ[e] וְגַם הָאֲשֵׁרָה עָמְדָה בְּשֹׁמְרוֹן׃ 7 כִּי לֹא הִשְׁאִיר[a] כג פסוק וגם ובתר תלת מילין[7]. ד[8]

[18] Mm 3017. [19] Mm 2116. [20] Mm 2117. [21] Mm 691. [22] Mm 1523. [23] Mm 2087. [24] Mm 865. [25] Mm 2118. [26] Mp sub loco. [27] Mm 2096. [28] Mm 3071. Cp 13 [1] Mm 861. [2] Mm 596. [3] Mm 401. [4] Mm 2119. [5] Mm 861 contra textum. [6] Mp sub loco. [7] Mm 1629. [8] Mm 3690.

15 [a] > 2 Mss 𝔙 ‖ **17** [a] 𝔊 sg cf K[Mss] ‖ [b] pc Mss 𝔊𝔖𝔙 יִהְיֶה ‖ **18** [a] > pc Mss ‖ **21** [a–a] inc ‖ **22** [a] mlt Mss —זָכָר ‖ **Cp 13,1** [a–a] > 𝔊* ‖ **5** [a] 𝔊* sg cf 𝔙, 𝔊[L] *καὶ ἐξήγαγεν αὐτούς* = וַיֹּצִאֵם ‖ **6** [a] 𝔊[A] sg cf בָּהּ ‖ [b] > pc Mss 𝔖 ‖ [c] mlt Mss ut Q הֶחֱטִיא ‖ [d] 𝔊[-B]𝔖𝔗𝔙 suff pl ‖ [e] prb l c 𝔊[-B]𝔗[f Ms]𝔙 pl ‖ **7** [a] Vrs pass = נִשְׁאַר.

יו וכל זקף אתנח וס״פ דכות[9] לִֽיהוֹאָחָז עָם כִּי אִם־חֲמִשִּׁים פָּרָשִׁים וַעֲשָׂרָה רֶכֶב וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים
ב חד חס וחד מל[10]. ה בטע בסיפ רַגְלִי כִּי אִבְּדָם מֶלֶךְ אֲרָם וַיְשִׂמֵם כֶּעָפָר לָדֻשׁ[b]׃ 8 וְיֶתֶר 8
יו מל בסיפ דִּבְרֵי יְהוֹאָחָז וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר
ל דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ 9 וַיִּשְׁכַּב יְהוֹאָחָז עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרֻהוּ 9
יו בסיפ וכל שפטים תרי עשר וד״ה דכות בְּשֹׁמְרוֹן וַיִּמְלֹךְ יוֹאָשׁ בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ פ
ל 10 בִּשְׁנַת [a]שְׁלֹשִׁים וָשֶׁבַע[a] שָׁנָה לְיוֹאָשׁ מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ יְהוֹאָשׁ 10
ד . ג בֶּן־יְהוֹאָחָז עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן [b]שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה[b] שָׁנָה׃ 11 וַיַּעֲשֶׂה הָרַע 11
ב בְּעֵינֵי יְהוָה לֹא סָר מִכָּל־חַטֹּאות יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר־הֶחֱטִיא
ל ס״פ . ה בטע בסיפ[11] . יו בסיפ וכל שפטים תרי עשר וד״ה דכות אֶת־יִשְׂרָאֵל בָּהּ[a] הָלָךְ׃ 12 וְיֶתֶר דִּבְרֵי יוֹאָשׁ וְכָל־אֲשֶׁר 12
יב[12] . ט[13] עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר נִלְחַם עִם אֲמַצְיָה מֶלֶךְ־יְהוּדָה הֲלוֹא־הֵם
יו בסיפ וכל שפטים תרי עשר וד״ה דכות כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ 13 וַיִּשְׁכַּב יוֹאָשׁ 13
הי[14] . יו בסיפ וכל שפטים תרי עשר וד״ה דכות עִם־אֲבֹתָיו וְיָרָבְעָם יָשַׁב עַל־כִּסְאוֹ וַיִּקָּבֵר יוֹאָשׁ בְּשֹׁמְרוֹן עִם מַלְכֵי
יִשְׂרָאֵל׃ פ 14 וֶאֱלִישָׁע חָלָה אֶת־חָלְיוֹ אֲשֶׁר יָמוּת בּוֹ וַיֵּרֶד 14
יו בסיפ וכל שפטים תרי עשר וד״ה דכות . צא אֵלָיו יוֹאָשׁ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וַיֵּבְךְּ עַל־פָּנָיו וַיֹּאמַר אָבִי ׀ אָבִי רֶכֶב
ל יִשְׂרָאֵל וּפָרָשָׁיו[a]׃ 15 וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלִישָׁע קַח קֶשֶׁת וְחִצִּים וַיִּקַּח אֵלָיו 15
קֶשֶׁת וְחִצִּים׃ 16 וַיֹּאמֶר ׀ לְמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הַרְכֵּב יָדְךָ עַל־הַקֶּשֶׁת 16
פר . ד[15] וַיַּרְכֵּב יָדוֹ וַיָּשֶׂם אֱלִישָׁע יָדָיו עַל־יְדֵי הַמֶּלֶךְ׃ 17 וַיֹּאמֶר פְּתַח הַחַלּוֹן 17
ל . ל . ל קֵדְמָה וַיִּפְתָּח וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע יְרֵה וַיּוֹר וַיֹּאמֶר חֵץ־תְּשׁוּעָה לַיהוָה
ה בטע . ב . ט כת ה[16] וְחֵץ תְּשׁוּעָה בַאֲרָם וְהִכִּיתָ אֶת־אֲרָם בַּאֲפֵק עַד־כַּלֵּה׃ 18 וַיֹּאמֶר 18
קַח הַחִצִּים וַיִּקָּח וַיֹּאמֶר [a]לְמֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל[a] הַךְ־אַרְצָה וַיַּךְ שָׁלֹשׁ־
פְּעָמִים וַיַּעֲמֹד׃ 19 וַיִּקְצֹף עָלָיו אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לְהַכּוֹת חָמֵשׁ 19
ט כת ה[16] אוֹ־שֵׁשׁ פְּעָמִים אָז הִכִּיתָ אֶת־אֲרָם עַד־כַּלֵּה וְעַתָּה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים
תַּכֶּה אֶת־אֲרָם׃ ס 20 וַיָּמָת אֱלִישָׁע וַיִּקְבְּרֻהוּ וּגְדוּדֵי[a] מוֹאָב 20
ט בטע בסיפ[17] יָבֹאוּ[b] בָאָרֶץ [c]בָּא שָׁנָה[c]׃ 21 וַיְהִי[a] הֵם ׀ קֹבְרִים אִישׁ וְהִנֵּה רָאוּ אֶת־ 21

[9]Mm 2120. [10]Mm 3025. [11]Mm 2178. [12]Mm 1748. [13]Mm 3071. [14]Mm 87. [15]Mm 2121. [16]Mm 2122. [17]Mm 1955.

7 [b] $\mathfrak{G}^{L}$ huc tr 23 ‖ **10** [a–a] $\mathfrak{G}^{127}$ 40, $\mathfrak{G}^{245}$ 36; $\mathfrak{G}^{Nmin}$ 39, recte? ‖ [b–b] 𝔖 13 ‖ **11** [a] 2 Mss (vid) et Vrs suff pl ‖ **14** [a] ut 2,12[b] ‖ **18** [a–a] > $\mathfrak{G}^{107}$𝔖, dl? ‖ **20** [a] Ms 𝔗 sg ‖ [b] 2 Mss בָּאוּ, 𝔗 sg ‖ [c–c] inc; 𝔊 *ἐλθόντος τοῦ ἐνιαυτοῦ* cf 𝔗, 𝔖 *bh bšnt' hj* eodem anno cf 𝔙 ‖ **21** [a] Seb וַיִּהְיוּ.

הַגְּד֔וּד וַיַּשְׁלִ֥יכוּ אֶת־הָאִ֖ישׁ בְּקֶ֣בֶר אֱלִישָׁ֑ע וַיֵּ֗לֶךְ וַיִּגַּ֤ע הָאִישׁ֙ᵇ בְּעַצְמ֣וֹת ד[18] מל וכל כתיב דכות ב מ א
22 אֱלִישָׁ֔ע וַיְחִ֖י וַיָּ֥קָם עַל־רַגְלָֽיו׃ פ 22 וַחֲזָאֵל֙ᵃ מֶ֣לֶךְ אֲרָ֔םᵃ לָחַ֖ץ
ס[19] כ[ו] אֶת־יִשְׂרָאֵ֑ל כֹּ֖ל יְמֵ֥י יְהוֹאָחָֽז׃ 23 ᵃוַיָּחָן֩ יְהוָ֨ה אֹתָ֜ם וַיְרַחֲמֵ֗ם וַיִּ֙פֶן֙ ל
אֲלֵיהֶ֔ם לְמַ֣עַן בְּרִיתוֹ֔ אֶת־אַבְרָהָ֖ם יִצְחָ֣קᵇ וְיַעֲקֹ֑ב וְלֹ֤א אָבָה֙ᶜ הַשְׁחִיתָ֔ם ב[20] . יד[21] . ל
24 וְלֹֽא־הִשְׁלִיכָ֥ם מֵֽעַל־פָּנָ֖יו עַד־עָֽתָּה׃ 24 וַיָּ֖מָת חֲזָאֵ֣ל מֶֽלֶךְ־אֲרָ֑ם ד[22]
25 וַיִּמְלֹ֛ךְ בֶּן־הֲדַ֥ד בְּנ֖וֹ תַּחְתָּֽיו׃ 25 וַיָּ֡שָׁב יְהוֹאָ֣שׁ בֶּן־יְהוֹאָחָ֡ז וַיִּקַּ֣ח אֶת־
הֶ֠עָרִים מִיַּ֨ד בֶּן־הֲדַ֤ד בֶּן־חֲזָאֵל֙ אֲשֶׁ֣ר לָקַ֔ח מִיַּ֛ד יְהוֹאָחָ֥ז אָבִ֖יו
בַּמִּלְחָמָ֑ה שָׁלֹ֤שׁ פְּעָמִים֙ הִכָּ֣הוּ יוֹאָ֔שׁ וַיָּ֖שֶׁב אֶת־עָרֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ פ יו בסיפ וכל שפטים תרי עשר וד״ה דכות . כה

14 1 בִּשְׁנַ֣ת שְׁתַּ֔יִם לְיוֹאָ֥שׁ בֶּן־יוֹאָחָ֖ז מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֑ל מָלַ֕ךְ אֲמַצְיָ֥הוּ ד
2 בֶן־יוֹאָ֖שׁ מֶ֥לֶךְ יְהוּדָֽה׃ 2 בֶּן־עֶשְׂרִ֨ים וְחָמֵ֤שׁ שָׁנָה֙ הָיָ֣ה בְמָלְכ֔וֹ וְעֶשְׂרִ֣ים יו בסיפ וכל שפטים תרי עשר וד״ה דכות . ז
3 וָתֵ֙שַׁע֙ שָׁנָ֔ה מָלַ֖ךְ בִּירוּשָׁלִָ֑ם וְשֵׁ֣ם אִמּ֔וֹ יְהוֹעַדִּ֖יןᵃ מִן־יְרוּשָׁלִָֽם׃ 3 וַיַּ֤עַשׂ יהועדן ק . ב
הַיָּשָׁר֙ בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֔ה רַ֕ק לֹ֖א כְּדָוִ֣ד אָבִ֑יו כְּכֹ֧ל אֲשֶׁר־עָשָׂ֛ה יוֹאָ֥שׁ יו בסיפ וכל שפטים תרי עשר וד״ה דכות
4 אָבִ֖יו עָשָֽׂה׃ 4 רַ֥ק הַבָּמ֖וֹת לֹא־סָ֑רוּᵃ ע֥וֹד הָעָ֛ם מְזַבְּחִ֥ים וּֽמְקַטְּרִ֖ים
5 בַּבָּמֽוֹת׃ 5 וַיְהִ֕י כַּאֲשֶׁ֛ר חָזְקָ֥ה הַמַּמְלָכָ֖ה בְּיָד֑וֹ וַיַּךְ֙ אֶת־עֲבָדָ֔יו
6 הַמַּכִּ֖ים אֶת־הַמֶּ֥לֶךְᵃ אָבִֽיו׃ 6 וְאֶת־בְּנֵ֥י הַמַּכִּ֖ים לֹ֣א הֵמִ֑ית כַּכָּת֣וּב ג[1] . מן פסוק לא לא לא . ג בליש
בְּסֵ֣פֶר תֽוֹרַת־מֹשֶׁה֩ אֲשֶׁר־צִוָּ֨ה יְהוָ֜ה לֵאמֹ֗ר לֹא־יוּמְת֨וּᵃ אָב֜וֹת עַל־ ג פסוק דמטע[2]
בָּנִ֗ים וּבָנִים֙ לֹא־יוּמְת֣וּᵃ עַל־אָב֔וֹת כִּ֛י אִם־אִ֥ישׁ בְּחֶטְא֖וֹᵇ יָמֽוּתᶜ׃ יומת ק
7 הֽוּא־הִכָּ֨ה אֶת־אֱד֤וֹם בְּגֵיא־הַמֶּ֙לַח֙ᵃ עֲשֶׂ֣רֶת אֲלָפִ֔ים וְתָפַ֥שׂ אֶת־ יט פסוק בסיפ את את את . ט כת י[3] . מלח ק חד מן ב כת כן בליש
הַסֶּ֖לַע בַּמִּלְחָמָ֑ה וַיִּקְרָ֤א אֶת־שְׁמָהּ֙ יָקְתְאֵ֔ל עַ֖ד הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃ פ ב[4] . ל
8 אָ֣ז שָׁלַ֤ח אֲמַצְיָה֙ מַלְאָכִ֔ים אֶל־יְהוֹאָ֧שׁ בֶּן־יְהוֹאָחָ֛ז בֶּן־יֵה֖וּא ט[5]
9 מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֑ל לֵאמֹ֕ר לְכָ֖ה נִתְרָאֶ֥ה פָנִֽים׃ 9 וַיִּשְׁלַ֞ח יְהוֹאָ֣שׁ מֶֽלֶךְ־
יִשְׂרָאֵ֗ל אֶל־אֲמַצְיָ֣הוּ מֶֽלֶךְ־יְהוּדָה֮ לֵאמֹר֒ הַח֡וֹחַ אֲשֶׁ֣ר בַּלְּבָנ֡וֹן שָׁ֠לַח
אֶל־הָאֶ֨רֶז אֲשֶׁ֤ר בַּלְּבָנוֹן֙ לֵאמֹ֔ר תְּנָֽה־אֶת־בִּתְּךָ֥ לִבְנִ֖י לְאִשָּׁ֑ה וַֽתַּעֲבֹ֞ר
10 חַיַּ֤ת הַשָּׂדֶה֙ אֲשֶׁ֣ר בַּלְּבָנ֔וֹן וַֽתִּרְמֹ֖ס אֶת־הַחֽוֹחַ׃ 10 הַכֵּ֤ה הִכִּ֙יתָ֙ אֶת־ ב ר״פ[6]

[18]Mm 415. [19]Mp sub loco. [20]Mm 2123. [21]Mm 247. [22]Mm 236. **Cp 14** [1]Mm 271. [2]Mm 4221. [3]Mm 3989. [4]Mm 191. [5]Mm 3071. [6]Dt 13,16.

21 ᵇ > 𝔊*𝔗^Ms ‖ **22** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊* ‖ **23** ᵃ cf 7ᵇ ‖ ᵇ 𝔊𝔖𝔙^Mss pr cop ‖ ᶜ Ms 𝔊𝔖 + יהוה ‖ **Cp 14,2** ᵃ nonn Mss 𝔖𝔗𝔙 et 2 Ch 25,1 ut Q דָּן—; K דִּין— cf 𝔊 ‖ **4** ᵃ 𝔊(𝔖𝔙) ἐξῆρεν = הֵסִיר ‖ **5** ᵃ > 𝔊? ‖ **6** ᵃ Vrs ut 2 Ch 25,4 יָמוּתוּ, sed cf Dt 24,16 ‖ ᵇ 𝔊^-L𝔖 pl ‖ ᶜ mlt Mss ut Q יוּמָת, K Vrs יָמוּת ‖ **7** ᵃ nonn Mss 𝔊 ut Q מֶלַח.

ב . ב אֱד֔וֹם וּנְשָׂאֲךָ֖ לִבֶּ֑ךָ הִכָּבֵד֙ וְשֵׁ֣ב בְּבֵיתֶ֔ךָ וְלָ֤מָּה[a] תִתְגָּרֶה֙ בְּרָעָ֔ה
ל מל . ב וְנָ֣פַלְתָּ֔ה אַתָּ֖ה וִיהוּדָ֥ה עִמָּֽךְ׃ 11 וְלֹא־שָׁמַ֣ע אֲמַצְיָ֑הוּ וַיַּ֣עַל יְהוֹאָ֣שׁ[a] 11
ב מֶֽלֶךְ־יִשְׂרָאֵל֙ וַיִּתְרָא֣וּ פָנִ֔ים [b]ה֖וּא וַאֲמַצְיָ֣הוּ מֶֽלֶךְ־יְהוּדָ֑ה[b] בְּבֵ֥ית שֶׁ֖מֶשׁ
ז פסוק מן ז מילין כל מילה אית בהון י . לאהליו חד מן ב׳[7] חס בליש ק אֲשֶׁ֥ר לִֽיהוּדָֽה׃ 12 וַיִּנָּ֥גֶף יְהוּדָ֖ה לִפְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וַיָּנֻ֖סוּ אִ֥ישׁ לְאֹהָלָֽו[a]׃ 12
°[8] 13 וְאֵת֩ אֲמַצְיָ֨הוּ [a]מֶֽלֶךְ־יְהוּדָ֜ה[a] [b]בֶּן־יְהוֹאָ֣שׁ בֶּן־אֲחַזְיָ֗הוּ[b] תָּפַשׂ֙ יְהוֹאָ֣שׁ 13
ויבא ק מֶֽלֶךְ־יִשְׂרָאֵ֔ל בְּבֵ֣ית שָׁ֑מֶשׁ וַיָּבֹ֣אוּ[c] יְרוּשָׁלִַ֗ם וַיִּפְרֹץ֙ בְּחוֹמַ֣ת יְרוּשָׁלִַ֔ם
בְּשַׁ֤עַר[d] אֶפְרַ֙יִם֙ עַד־שַׁ֣עַר הַפִּנָּ֔ה אַרְבַּ֥ע מֵא֖וֹת אַמָּֽה׃ 14 וְלָקַ֣ח אֶת־ 14
כָּל־[a]הַזָּהָב־וְהַכֶּ֡סֶף וְאֵ֣ת כָּל־הַכֵּלִים֩ הַנִּמְצְאִ֨ים בֵּית־[b]יְהוָ֜ה וּבְאֹֽצְרוֹת֙
י[9] . ב וכת כן . ג[10] . ד בטע ר״פ[11] בֵּ֣ית הַמֶּ֔לֶךְ וְאֵ֖ת בְּנֵ֣י הַתַּעֲרֻב֑וֹת וַיָּ֖שָׁב שֹׁמְרֽוֹנָה׃ 15 וְיֶ֩תֶר֩ 15
ו[12] . ב . יב[13] דִּבְרֵ֨י יְהוֹאָ֜שׁ[a] אֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֗ה וּגְבֽוּרָתוֹ֙ וַאֲשֶׁ֣ר[b] נִלְחַ֔ם עִ֖ם אֲמַצְיָ֣הוּ מֶֽלֶךְ־
יְהוּדָ֑ה הֲלֹא־הֵ֣ם כְּתוּבִ֗ים עַל־סֵ֛פֶר דִּבְרֵ֥י הַיָּמִ֖ים לְמַלְכֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃
ב 16 וַיִּשְׁכַּ֤ב יְהוֹאָשׁ֙ עִם־אֲבֹתָ֔יו וַיִּקָּבֵר֙ בְּשֹׁ֣מְר֔וֹן עִ֖ם מַלְכֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וַיִּמְלֹ֛ךְ 16
יו בסיפ וכל שפטים תרי עשר וד״ה דכות יָרָבְעָ֥ם בְּנ֖וֹ תַּחְתָּֽיו׃ פ 17 וַ֠יְחִי אֲמַצְיָ֨הוּ בֶן־יוֹאָ֜שׁ מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֗ה 17
ג בטע[14] אַחֲרֵ֣י מ֔וֹת יְהוֹאָ֥שׁ בֶּן־יְהוֹאָחָ֖ז מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֑ל חֲמֵ֥שׁ עֶשְׂרֵ֖ה שָׁנָֽה׃
ה חס וכל אורית דכות[15] 18 וְיֶ֖תֶר דִּבְרֵ֣י אֲמַצְיָ֑הוּ הֲלֹא־הֵ֣ם כְּתוּבִ֗ים עַל־סֵ֛פֶר דִּבְרֵ֥י הַיָּמִ֖ים 18
ל[16] לְמַלְכֵ֥י יְהוּדָֽה׃ 19 וַיִּקְשְׁר֨וּ עָלָ֥יו קֶ֛שֶׁר בִּירוּשָׁלִַ֖ם וַיָּ֣נָס לָכִ֑ישָׁה 19
ל[16] . ו ג[17] מנה חס . מג וַיִּשְׁלְח֤וּ אַחֲרָיו֙ לָכִ֔ישָׁה וַיְמִתֻ֖הוּ שָֽׁם׃ 20 וַיִּשְׂא֥וּ אֹת֖וֹ עַל־הַסּוּסִ֑ים 20
וַיִּקָּבֵ֧ר בִּירוּשָׁלִַ֛ם עִם־אֲבֹתָ֖יו בְּעִ֥יר דָּוִֽד׃ 21 וַיִּקְח֞וּ כָּל־עַ֤ם יְהוּדָה֙ 21
ה חס[18] אֶת־עֲזַרְיָ֔ה[a] וְה֕וּא בֶּן־שֵׁ֥שׁ עֶשְׂרֵ֖ה שָׁנָ֑ה וַיַּמְלִ֣כוּ אֹת֔וֹ תַּ֖חַת אָבִ֥יו
ב חד חס וחד מל[19] אֲמַצְיָֽהוּ׃ 22 ה֚וּא בָּנָ֣ה אֶת־אֵילַ֔ת וַיְשִׁבֶ֖הָ לִֽיהוּדָ֑ה אַחֲרֵ֥י שְׁכַב־הַמֶּ֖לֶךְ 22
עִם־אֲבֹתָֽיו׃ פ
יו בסיפ וכל שפטים תרי עשר וד״ה דכות 23 בִּשְׁנַת֙ חֲמֵשׁ־עֶשְׂרֵ֣ה שָׁנָ֔ה לַאֲמַצְיָ֥הוּ בֶן־יוֹאָ֖שׁ מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֑ה מָ֠לַךְ 23

[7]Mm 2124. [8]Mm 2125. [9]Mm 271. [10]Mm 2029. [11]Mm 2037. [12]Mm 1990. [13]Mm 1748. [14]Mp sub loco. [15]Mm 1950 contra textum. [16]Mm 2126. [17]Mm 2127. [18]Mm 1584. [19]Mm 2128.

10 [a] 2 Mss 𝔊$^{-BL}$𝔙 ל׳ ‖ **11** [a] > 𝔊^{B} ‖ [b–b] > 𝔊$^{44.71}$, 𝔖 tr in fin v, dl? ‖ **12** [a] mlt Mss 𝔗𝔙 ut Q לְאֹהָלָיו, K 𝔊𝔖 לְאָהֳלוֹ ‖ **13** [a–a] > 𝔊^{B}; 𝔊^{L} tr post יהואש, 𝔊$^{N min}$ post אחזיהו ‖ [b–b] > 𝔖(𝔊^{L} om ׳בן־א), dl [a–a] vel [b–b] ‖ [c] mlt Mss 𝔊$^{-L}$𝔖𝔗 ut Q וַיָּבֹא, K ־אוּ; 𝔊^{L}𝔙 ut 2 Ch 25,23 וַיְבִיאֵהוּ ‖ [d] l c pc Mss 𝔊^{L}𝔖𝔗𝔙 et 2 Ch מִשׁ׳ ‖ **14** [a] > Ms 𝔊, Syh sub ast ‖ [b] nonn Mss 𝔊𝔖 et 2 Ch 25,24 בְּבֵית ‖ **15** [a] nonn Mss 𝔖𝔗^{f} + וְכָל־ ‖ [b] Ms 𝔊𝔙 א׳ ‖ **21** [a] 𝔖 ut 2 Ch 26,1 עֻזִּיָּה, it in 15,1sqq; Ms 𝔊^{L} + בְּנוֹ.

יָרָבְעָ֣ם בֶּן־יוֹאָ֗שׁ מֶֽלֶךְ־ᵃיִשְׂרָאֵל֙ בְּשֹׁ֣מְר֔וֹן אַרְבָּעִ֥ים וְאַחַ֖ת שָׁנָֽה׃ יו בסיפ וכל שפטים תרי עשר וד״ה דכות . ג סביר יהודה וקר ישראל
24 וַיַּ֥עַשׂ הָרַ֖ע בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֑ה לֹ֣א סָ֗ר מִכָּל־חַטֹּאות֙ יָרָבְעָ֣ם בֶּן־נְבָ֔ט ב
25 אֲשֶׁ֥ר הֶחֱטִ֖יא אֶת־יִשְׂרָאֵֽל׃ 25 ה֗וּא הֵשִׁיב֙ אֶת־גְּב֣וּל יִשְׂרָאֵ֔ל מִלְּב֥וֹא° ל
חֲמָ֖ת עַד־יָ֣ם הָעֲרָבָ֑ה כִּדְבַ֤ר יְהוָה֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אֲשֶׁ֣ר דִּבֶּ֗ר בְּיַד־
26 עַבְדּ֞וֹ יוֹנָ֤ה בֶן־אֲמִתַּי֙ הַנָּבִ֔יא אֲשֶׁ֖ר מִגַּ֥ת הַחֵֽפֶר׃ 26 כִּֽי־רָאָ֧ה יְהוָ֛ה ל . ל
אֶת־עֳנִ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל מֹרֶ֣הᵃ מְאֹ֑ד וְאֶ֤פֶס עָצוּר֙ וְאֶ֣פֶס עָז֔וּב וְאֵ֥ין עֹזֵ֖ר ה חס[20] . ח . ל . ו[21]
27 לְיִשְׂרָאֵֽל׃ 27 וְלֹא־דִבֶּ֣ר יְהוָ֔ה לִמְחוֹת֙ אֶת־שֵׁ֣םᵃ יִשְׂרָאֵ֔ל מִתַּ֖חַת
28 הַשָּׁמָ֑יִם וַיּ֣וֹשִׁיעֵ֔ם בְּיַ֖ד יָרָבְעָ֥ם בֶּן־יוֹאָֽשׁ׃ 28 וְיֶ֨תֶר° דִּבְרֵ֤י יָֽרָבְעָם֙ ד[22] . יו בסיפ וכל שפטים תרי עשר וד״ה דכות . ד בטע ר״פ[23]
וְכָל־אֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֔ה וּגְבוּרָת֖וֹ אֲשֶׁר־ᵃנִלְחָ֑ם וַאֲשֶׁ֨ר הֵשִׁ֜יב אֶת־דַּמֶּ֧שֶׂק וְאֶת־
חֲמָ֛ת ᵇלִֽיהוּדָ֖ה° בְּיִשְׂרָאֵ֑לᵇ הֲלֹא־הֵ֣ם כְּתוּבִ֗ים עַל־סֵ֛פֶר דִּבְרֵ֥י הַיָּמִ֖ים ל
29 לְמַלְכֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 29 וַיִּשְׁכַּ֤ב יָֽרָבְעָם֙ᵃ עִם־אֲבֹתָ֔יו עִ֖ם מַלְכֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל
וַיִּמְלֹ֛ךְ זְכַרְיָ֥ה בְנ֖וֹ תַּחְתָּֽיו׃ פ

15 1 בִּשְׁנַ֨ת עֶשְׂרִ֤ים וָשֶׁ֙בַע֙ שָׁנָ֔ה לְיָרָבְעָ֖ם מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֑ל מָלַ֛ךְ
2 עֲזַרְיָ֥ה בֶן־אֲמַצְיָ֖ה מֶ֥לֶךְ יְהוּדָֽה׃ 2 בֶּן־שֵׁ֨שׁ עֶשְׂרֵ֤ה שָׁנָה֙ הָיָ֣ה° בְמָלְכ֔וֹ ט[1] . ו
וַחֲמִשִּׁ֤ים וּשְׁתַּ֙יִם֙ שָׁנָ֔ה מָלַ֖ךְ בִּירוּשָׁלִָ֑ם וְשֵׁם֙ אִמּ֔וֹ יְכָלְיָ֖הוּ מִירוּשָׁלִָֽם׃ ל
3 וַיַּ֥עַשׂ הַיָּשָׁ֖ר בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֑ה כְּכֹ֥ל אֲשֶׁר־עָשָׂ֖ה אֲמַצְיָ֥הוּ אָבִֽיו׃ 4 רַ֥ק
5 הַבָּמ֖וֹת לֹא־סָ֑רוּᵃ ע֥וֹד הָעָ֛ם מְזַבְּחִ֥ים וּֽמְקַטְּרִ֖ים בַּבָּמֽוֹת׃ 5 וַיְנַגַּ֨ע ב[2]
יְהוָ֜ה אֶת־הַמֶּ֗לֶךְ וַיְהִ֤י מְצֹרָע֙ עַד־י֣וֹם מֹת֔וֹ וַיֵּ֖שֶׁב בְּבֵ֣ית הַחָפְשִׁ֑יתᵃ ג חס[3] . ה זוגין בבית בית[4]
6 וְיוֹתָ֤ם בֶּן־הַמֶּ֙לֶךְ֙ עַל־הַבַּ֔יִת שֹׁפֵ֖ט אֶת־עַ֥ם הָאָֽרֶץ׃ 6 וְיֶ֛תֶר יג בטע ר״פ בסיפ[5]
דִּבְרֵ֥י עֲזַרְיָ֖הוּ וְכָל־אֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֑ה הֲלֹא־הֵ֣ם כְּתוּבִ֗ים עַל־סֵ֛פֶר דִּבְרֵ֥י ד בנביא[6]
ס כח הַיָּמִ֖ים לְמַלְכֵ֥י יְהוּדָֽה׃ 7 וַיִּשְׁכַּ֤ב עֲזַרְיָה֙ עִם־אֲבֹתָ֔יו וַיִּקְבְּר֥וּ אֹת֛וֹ° ב בסיפ
עִם־אֲבֹתָ֖יו בְּעִ֣יר דָּוִ֑ד וַיִּמְלֹ֛ךְ יוֹתָ֥ם בְּנ֖וֹ תַּחְתָּֽיו׃ פ
8 בִּשְׁנַ֨ת ᵃשְׁלֹשִׁ֤ים וּשְׁמֹנֶה֙ᵃ שָׁנָ֔ה לַעֲזַרְיָ֖הוּ מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֑ה מָ֠לַךְ זְכַרְיָ֨הוּ ד בנביא . ב בנביא[6]
9 בֶּן־יָרָבְעָ֧ם עַל־יִשְׂרָאֵ֛ל בְּשֹׁמְר֖וֹן שִׁשָּׁ֥ה חֳדָשִֽׁים׃ 9 וַיַּ֤עַשׂ הָרַע֙ בְּעֵינֵ֣י

[20] Mm 1121. [21] Mm 2129. [22] Mm 2130. [23] Mm 2037. Cp 15 [1] Mm 3071. [2] Gn 12,17. [3] Mm 1029. [4] Mm 2131 et Mm 3761. [5] Mm 1985. [6] Mp sub loco.

23 ᵃ mlt Mss 𝔊𝔗ᶠ ᴹˢ ־עַל ‖ **26** ᵃ frt l הַמַּר cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ **27** ᵃ 𝔊⁻ᴸ τὸ σπέρμα ‖ **28** ᵃ 𝔊ᴸ𝔖 pr cop ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔖 l'jsr'jl, recte? ‖ **29** ᵃ sic semper C, L alias sine meteg ‖ **Cp 15,4** ᵃ ut 14,4ᵃ ‖ **5** ᵃ nonn Mss et 2 Ch 26,21 K שׁוּת–; 𝔊 αφφουσωθ vel sim ‖ **8** ᵃ⁻ᵃ 𝔊ᴺ ᵐⁱⁿ 28, 𝔊²⁴⁵ 29.

יְהוָה כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָיו לֹא סָר מֵחַטֹּאות[a] יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר
10 הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ 10 וַיִּקְשֹׁר עָלָיו שַׁלֻּם בֶּן־יָבֵשׁ וַיַּכֵּהוּ [a]קָבָל־
11 עָם[a] וַיְמִיתֵהוּ וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃ 11 וְיֶתֶר דִּבְרֵי זְכַרְיָה הִנָּם
12 כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ 12 הוּא[a] דְבַר־יְהוָה
אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל־יֵהוּא לֵאמֹר בְּנֵי רְבִיעִים יֵשְׁבוּ לְךָ עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל
וַיְהִי־כֵן׃ פ
13 13 שַׁלּוּם[a] בֶּן־יָבֵישׁ מָלַךְ בִּשְׁנַת [b]שְׁלֹשִׁים וָתֵשַׁע[b] שָׁנָה לְעֻזִּיָּה[c] מֶלֶךְ
14 יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ יֶרַח־[d]יָמִים בְּשֹׁמְרוֹן׃ 14 וַיַּעַל מְנַחֵם בֶּן־גָּדִי מִתִּרְצָה
וַיָּבֹא שֹׁמְרוֹן וַיַּךְ אֶת־שַׁלּוּם בֶּן־יָבֵישׁ בְּשֹׁמְרוֹן[a] וַיְמִיתֵהוּ [b]וַיִּמְלֹךְ
15 תַּחְתָּיו[b]׃ 15 וְיֶתֶר דִּבְרֵי שַׁלּוּם וְקִשְׁרוֹ אֲשֶׁר קָשָׁר הִנָּם כְּתֻבִים
16 עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ ס 16 אָז יַכֶּה־מְנַחֵם
אֶת־תִּפְסַח[a] וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּהּ וְאֶת־גְּבוּלֶיהָ מִתִּרְצָה[b] כִּי לֹא פָתַח
וַיַּךְ[c] אֵת[d] כָּל־הֶהָרוֹתֶיהָ[e] בִּקֵּעַ׃ פ
17 17 בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וָתֵשַׁע שָׁנָה לַעֲזַרְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ מְנַחֵם
18 בֶּן־גָּדִי עַל־יִשְׂרָאֵל עֶשֶׂר שָׁנִים בְּשֹׁמְרוֹן׃ 18 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
לֹא סָר [a]מֵעַל[b] חַטֹּאות[a] יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר־הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל
19 [c]כָּל־יָמָיו[c]׃ 19 בָּא פוּל מֶלֶךְ־אַשּׁוּר עַל־הָאָרֶץ וַיִּתֵּן מְנַחֵם
לְפוּל אֶלֶף כִּכַּר־כָּסֶף לִהְיוֹת יָדָיו אִתּוֹ [a]לְהַחֲזִיק הַמַּמְלָכָה בְּיָדוֹ[a]׃
20 20 וַיֹּצֵא מְנַחֵם אֶת־הַכֶּסֶף עַל־יִשְׂרָאֵל עַל כָּל־גִּבּוֹרֵי הַחַיִל לָתֵת
לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר חֲמִשִּׁים שְׁקָלִים כֶּסֶף[a] לְאִישׁ אֶחָד וַיָּשָׁב מֶלֶךְ אַשּׁוּר
21 וְלֹא־עָמַד שָׁם בָּאָרֶץ׃ 21 וְיֶתֶר דִּבְרֵי מְנַחֵם וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה

יא חס . ו חס
יז וכל זקף אתנח וס״פ דכות[7] . ה מל[8] . ה בנביא
ב חד מל וחד חס[9] . כ[10]
ג מל בנביא[11] . ו חס[12] . ד וכל תרי עשר ועזרא דכות[13]
כ[14]
ג מל בנביא[11] . ה מל[8]
ג מל בנביא[11] . ב . ה בנביא
יח פסוק את ואת ואת את . ג
ל וחד מן ח[16] בטע
ל בטע בעינ
ב
יג חס[15] . כא פסוק על על ומילה חדה ביניה[17] . ה פת
ג[18] . יג בטע ר״פ בסיפ[19]

[7]Mm 2120. [8]Mm 2137. [9]Mm 2132. [10]Mm 534. [11]Mm 4232. [12]Mp contra textum, cf Mp sub loco. [13]Mm 2133. [14]Mm 2134. [15]Mm 796. [16]Mm 1509. [17]Mm 686. [18]Mm 1363. [19]Mm 1985.

9 [a] 𝔊^Nmin(𝔖) *ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν* ‖ **10** [a–a] mlt Mss קבלעם cf 𝔊^B, 𝔊^O(𝔖𝔗𝔙) *κατέναντι τοῦ λαοῦ*; 𝔊^L *ἐν Ιεβλααμ*, l בְּיִבְלְעָם? ‖ **12** [a] > 𝔊* ‖ **13** [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ [b–b] 𝔊^127 28, 𝔊^245 30, it in 17 ‖ [c] sic L, mlt Mss Edd ’ןָ–; l c mlt Mss 𝔊𝔗^f Ms𝔙 לַעֲזַרְיָה ‖ [d] > 𝔊^B, 𝔊^A *ὀκτώ* ‖ **14** [a] > Ms 𝔊^L𝔗^Ms ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **16** [a] inc; 𝔊* *Θερσα* = תִּרְצָה, 𝔊^L *Ταφωε* = תַּפּוּחַ ‖ [b] 𝔊^Nmin *ἀπὸ Θερσιλα* ‖ [c] 𝔊^-L𝔗^f Mss𝔖 + suff 3 fsg ‖ [d] nonn Mss 𝔊𝔖𝔗^f Ms וְאֵת ‖ [e] dl הֶ? ‖ **18** [a–a] pc Mss 𝔖 ’מֵחַ ‖ [b] pc Mss 𝔊^-L𝔗^f מִכָּל־ ‖ [c–c] > Ms; 𝔊 *ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ* (cj c 19), frt l בְּיָמָיו ‖ **19** [a–a] > 𝔊* ‖ **20** [a] > 𝔊*.

22 הֲלֹוא־הֵ֣ם כְּתוּבִ֗ים עַל־סֵ֛פֶר דִּבְרֵ֥י הַיָּמִ֖ים לְמַלְכֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 22 וַיִּשְׁכַּ֥ב יז מל בסיפ
מְנַחֵ֖ם עִם־אֲבֹתָ֑יו וַיִּמְלֹ֛ךְ פְּקַחְיָ֥ה בְנֹ֖ו תַּחְתָּֽיו׃ פ
23 בִּשְׁנַת֙ חֲמִשִּׁ֣ים[a] שָׁנָ֔ה לַעֲזַרְיָ֖ה מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֑ה מָ֠לַךְ פְּקַחְיָ֨ה בֶן־ ל
24 מְנַחֵ֧ם עַל־יִשְׂרָאֵ֛ל בְּשֹׁמְרֹ֖ון שְׁנָתָֽיִם[b]׃ 24 וַיַּ֥עַשׂ הָרַ֖ע בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֑ה לֹ֣א
25 סָ֗ר מֵֽחַטֹּאות֙ יָרָבְעָ֣ם בֶּן־נְבָ֔ט אֲשֶׁ֥ר הֶחֱטִ֖יא אֶת־יִשְׂרָאֵֽל׃ 25 וַיִּקְשֹׁ֣ר
עָלָ֡יו פֶּ֣קַח בֶּן־רְמַלְיָ֩הוּ֩ שָׁלִישֹׁ֨ו וַיַּכֵּ֤הוּ בְשֹׁמְרֹון֙ בְּאַרְמֹ֣ון בֵּית־מֶ֔לֶךְ[a] ב. המלך ק חד מן יג[20] חס ה ר״ת בליש
[b]אֶת־אַרְגֹּ֥ב[c] וְאֶת־הָֽאַרְיֵ֖ה[b] וְעִמֹּ֛ו חֲמִשִּׁ֥ים אִ֖ישׁ [d]מִבְּנֵ֣י גִלְעָדִ֑ים[de] ל
26 וַיְמִיתֵ֖הוּ וַיִּמְלֹ֥ךְ תַּחְתָּֽיו׃ 26 וְיֶ֛תֶר דִּבְרֵ֥י פְקַחְיָ֖ה וְכָל־אֲשֶׁ֣ר כל חס ב מ ח[21]. יג בטע ר״פ בסיפ[22]
עָשָׂ֑ה הִנָּ֣ם כְּתוּבִ֗ים עַל־סֵ֛פֶר דִּבְרֵ֥י הַיָּמִ֖ים לְמַלְכֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ פ ה בנביא
27 בִּשְׁנַ֨ת חֲמִשִּׁ֤ים וּשְׁתַּ֙יִם֙ שָׁנָ֔ה לַעֲזַרְיָ֖ה מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֑ה מָ֠לַךְ פֶּ֣קַח
28 בֶּן־רְמַלְיָ֧הוּ עַל־יִשְׂרָאֵ֛ל בְּשֹׁמְרֹ֖ון עֶשְׂרִ֥ים[a] שָׁנָֽה׃ 28 וַיַּ֥עַשׂ הָרַ֖ע
בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֑ה לֹ֣א סָ֗ר מִן־חַטֹּאות֙ יָרָבְעָ֣ם בֶּן־נְבָ֔ט אֲשֶׁ֥ר הֶחֱטִ֖יא אֶת־ יז מיחד מן[23]
29 יִשְׂרָאֵֽל׃ 29 בִּימֵ֞י פֶּ֣קַח מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵ֗ל בָּא֮ תִּגְלַ֣ת פִּלְאֶסֶר֮ מֶ֣לֶךְ
אַשּׁוּר֒ וַיִּקַּ֣ח אֶת־עִיֹּ֣ון וְאֶת־אָבֵ֣ל בֵּית־מַעֲכָ֡ה וְאֶת־יָ֠נֹוחַ וְאֶת־קֶ֨דֶשׁ ז פסוק את ואת ואת ואת ואת ואת ואת[24]. ג ומל[25]. ל. ל
וְאֶת־חָצֹ֤ור וְאֶת־הַגִּלְעָד֙ וְאֶת־הַגָּלִ֔ילָה[a] כֹּ֖ל אֶ֣רֶץ נַפְתָּלִ֑י וַיַּגְלֵ֖ם ל. ל
30 אַשּֽׁוּרָה׃ 30 וַיִּקְשָׁר־קֶ֗שֶׁר הֹושֵׁ֣עַ בֶּן־אֵלָ֔ה עַל־פֶּ֙קַח֙ בֶּן־רְמַלְיָ֔הוּ ז[26]
וַיַּכֵּ֖הוּ וַיְמִיתֵ֑הוּ וַיִּמְלֹ֣ךְ תַּחְתָּ֔יו [a]בִּשְׁנַת֙ עֶשְׂרִ֔ים[b] לְיֹותָ֖ם בֶּן־עֻזִּיָּֽהוּ[ac]׃ ח מל[27]. ל. ד וכל תרי עשר ועזרא דכות[28]
31 וְיֶ֨תֶר דִּבְרֵי־פֶ֜קַח וְכָל־אֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֗ה הִנָּ֣ם כְּתוּבִ֛ים עַל־סֵ֥פֶר דִּבְרֵ֖י ה בנביא
הַיָּמִ֖ים לְמַלְכֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ פ
32 בִּשְׁנַ֣ת שְׁתַּ֔יִם לְפֶ֥קַח בֶּן־רְמַלְיָ֖הוּ מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֑ל מָלַ֛ךְ יֹותָ֥ם בֶּן־
33 עֻזִּיָּ֖הוּ[a] מֶ֥לֶךְ יְהוּדָֽה׃ 33 בֶּן־עֶשְׂרִ֨ים וְחָמֵ֤שׁ שָׁנָה֙ הָיָ֣ה בְמָלְכֹ֔ו וְשֵׁשׁ־ ז
34 עֶשְׂרֵ֣ה שָׁנָ֔ה מָלַ֖ךְ בִּירוּשָׁלִָ֑ם וְשֵׁ֣ם אִמֹּ֔ו יְרוּשָׁ֖א[a] בַּת־צָדֹֽוק׃ 34 וַיַּ֥עַשׂ ב חד כת שא וחד כת שה[29]
35 הַיָּשָׁ֖ר בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֑ה כְּכֹ֧ל אֲשֶׁר־עָשָׂ֛ה עֻזִּיָּ֥הוּ[a] אָבִ֖יו עָשָֽׂה[b]׃ 35 רַ֗ק

[20] Mm 1856. [21] Mp contra textum, cf Mm 2137 et Mp sub loco. [22] Mm 1985. [23] Okhl 196. [24] Mm 2135. [25] Mm 1980. [26] Mm 2136. [27] Mm 2137. [28] Mm 2133. [29] Mm 2138.

23 [a] 𝔊[127] 40 ‖ [b] 𝔊[N min] *δέκα δύο ἔτη*, 𝔊[AL] *δέκα ἔτη* ‖ **25** [a] mlt Mss ut Q הַמֶּ֫לֶךְ ‖ [b–b] frt gl ad 29 ‖ [c] pc Mss 𝔊 'הָאַ ‖ [d–d] 𝔊* *ἀπὸ τῶν τετρακοσίων* ‖ [e] l c Ms 𝔊[L] 'הַגִּ? ‖ **27** [a] 𝔊[min] 28, 𝔊[127] 30 ‖ **29** [a] pc Mss 𝔊[121.426] 𝔗[Ms] + וְאֶת־ ‖ **30** [a–a] > Ms 𝔊[L], frt dl ‖ [b] 𝔊[71] 8, 𝔖 2 ‖ [c] sic L, mlt Mss Edd 'יָּ—; Ms 𝔊[O min] עֲזַרְיָה, it in 32.34 ‖ **32** [a] sic L, mlt Mss Edd 'יָּ— ‖ **33** [a] nonn Mss שה— ‖ **34** [a] cf 32[a] ‖ [b] > pc Mss 𝔊𝔖, prb dl.

הַבָּמוֹת֙ לֹ֣א סָ֔רוּ[a] ע֗וֹד הָעָ֛ם מְזַבְּחִ֥ים וּֽמְקַטְּרִ֖ים בַּבָּמ֑וֹת ה֗וּא בָּנָ֛ה אֶת־
יג̇ בטע ר״פ בסיפ[30] . ו̇[31] שַׁ֥עַר בֵּית־יְהוָ֖ה הָעֶלְיֽוֹן׃ 36 וְיֶ֛תֶר דִּבְרֵ֥י יוֹתָ֖ם[a] אֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֑ה הֲלֹא־ 36
הֵ֣ם כְּתוּבִ֔ים עַל־סֵ֥פֶר דִּבְרֵ֥י הַיָּמִ֖ים לְמַלְכֵ֥י יְהוּדָֽה׃ 37 בַּיָּמִ֣ים 37
ל̇ . ז̇ דמטע בטע[32] . ל̇ הָהֵ֗ם הֵחֵ֤ל יְהוָה֙ לְהַשְׁלִ֣יחַ בִּֽיהוּדָ֔ה[a] רְצִ֖ין[b] מֶ֣לֶךְ אֲרָ֑ם וְאֵ֖ת פֶּ֥קַח בֶּן־
ו̇[33] ה̇ מנה בליש ובספ רְמַלְיָֽהוּ׃ 38 וַיִּשְׁכַּ֥ב יוֹתָ֖ם עִם־אֲבֹתָ֑יו [a]וַיִּקָּבֵר֙ עִם־אֲבֹתָ֔יו[a] בְּעִ֖יר 38
דָּוִ֣ד אָבִ֑יו[b] וַיִּמְלֹ֛ךְ אָחָ֥ז בְּנ֖וֹ תַּחְתָּֽיו׃ פ
16 1 בִּשְׁנַת֙ [a]שְׁבַֽע־עֶשְׂרֵ֣ה[a] שָׁנָ֔ה לְפֶ֖קַח בֶּן־רְמַלְיָ֑הוּ מָלַ֛ךְ אָחָ֥ז 16
בֶּן־יוֹתָ֖ם מֶ֥לֶךְ יְהוּדָֽה׃ 2 בֶּן־עֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙ אָחָ֣ז בְּמָלְכ֔וֹ וְשֵׁשׁ־עֶשְׂרֵ֣ה 2
ה̇[1] שָׁנָ֔ה מָלַ֖ךְ בִּירוּשָׁלָ֑͏ִם וְלֹא־עָשָׂ֣ה הַיָּשָׁ֗ר בְּעֵינֵ֛י יְהוָ֥ה אֱלֹהָ֖יו כְּדָוִ֥ד אָבִֽיו׃
ד̇ בטע[2] . ט̇ חס ג̇[3] מנה בליש וחד מן ד̇ כת כן 3 וַיֵּ֕לֶךְ בְּדֶ֖רֶךְ מַלְכֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וְגַ֤ם אֶת־בְּנוֹ֙[a] הֶעֱבִ֣יר בָּאֵ֔שׁ כְּתֹֽעֲבוֹת֙ 3
הַגּוֹיִ֔ם אֲשֶׁ֨ר הוֹרִ֤ישׁ יְהוָה֙ אֹתָ֔ם מִפְּנֵ֖י בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 4 וַיְזַבֵּ֣חַ וַיְקַטֵּ֔ר 4
בַּבָּמ֖וֹת וְעַל־הַגְּבָע֑וֹת וְתַ֖חַת כָּל־עֵ֥ץ רַעֲנָֽן׃ 5 אָ֣ז יַעֲלֶה֩ רְצִ֨ין 5
מֶֽלֶךְ־אֲרָ֜ם וּפֶ֨קַח בֶּן־רְמַלְיָ֧הוּ מֶֽלֶךְ־יִשְׂרָאֵ֛ל יְרוּשָׁלַ֖͏ִם לַמִּלְחָמָ֑ה
ל̇ [a]וַיָּצֻ֙רוּ֙ עַל־אָחָ֔ז[a] וְלֹ֥א יָכְל֖וּ[b] לְהִלָּחֵֽם[c]׃ 6 בָּעֵ֣ת הַהִ֗יא הֵשִׁיב֩ 6
ל̇ רְצִ֨ין[a] מֶֽלֶךְ־אֲרָ֤ם[b] אֶת־אֵילַת֙ לַֽאֲרָ֔ם[c] וַיְנַשֵּׁ֥ל אֶת־הַיְהוּדִ֖ים מֵֽאֵיל֑וֹת[d]
ואדמים[4] ק̇ חד מן ד̇[5] כת ר וקר ד וַאֲרוֹמִים[e] בָּ֣אוּ אֵילַ֔ת וַיֵּ֣שְׁבוּ שָׁ֔ם עַ֖ד הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃ פ 7 וַיִּשְׁלַ֨ח 7
יא̇[6] מילין דלא מפק א ול בליש אָחָ֜ז מַלְאָכִ֗ים אֶל־תִּ֠גְלַת פְּלֶ֤סֶר מֶֽלֶךְ־אַשּׁוּר֙ לֵאמֹ֔ר עַבְדְּךָ֥ וּבִנְךָ֖
ב̇ חד חס וחד מל[4] . ל̇ אָ֑נִי עֲלֵ֨ה וְהוֹשִׁעֵ֜נִי מִכַּ֣ף מֶֽלֶךְ־אֲרָ֗ם וּמִכַּף֙ מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֔ל הַקּוֹמִ֖ים[a]
עָלָֽי׃ 8 וַיִּקַּ֨ח אָחָ֜ז אֶת־הַכֶּ֣סֶף וְאֶת־הַזָּהָ֗ב הַנִּמְצָא֙[a] בֵּ֣ית יְהוָ֔ה 8
וּבְאֹצְר֖וֹת בֵּ֣ית הַמֶּ֑לֶךְ וַיִּשְׁלַ֥ח [b]לְמֶֽלֶךְ־אַשּׁ֖וּר[b] שֹֽׁחַד׃ 9 וַיִּשְׁמַ֤ע אֵלָיו֙ 9
ל̇ . ל̇ . ב̇ מֶ֣לֶךְ אַשּׁ֔וּר וַיַּ֨עַל מֶ֤לֶךְ אַשּׁוּר֙ אֶל־דַּמֶּ֙שֶׂק֙ וַֽיִּתְפְּשֶׂ֔הָ וַיַּגְלֶ֖הָ קִ֑ירָה[a]
ל̇ וְאֶת־רְצִ֖ין הֵמִֽית׃ 10 וַיֵּלֶךְ֩ הַמֶּ֨לֶךְ אָחָ֜ז לִ֠קְרַאת תִּגְלַ֨ת פִּלְאֶ֤סֶר 10

[30] Mm 1985. [31] Mm 1990. [32] Mm 2139. [33] Mm 1945. Cp 16 [1] Mm 1821. [2] Mm 2140. [3] Mm 4251. [4] Mp sub loco. [5] Mm 3624. [6] Mm 4069 contra textum, lect Mm frt inc.

35 [a] ut 14,4[a] ‖ 36 [a] mlt Mss Vrs + וְכָל־ ‖ 37 [a] > 𝔊[BA] ‖ [b] 𝔊 *Ραασσων* cf 𝔖 (akk *Ra-ḫi-a-nu*), it in 16,6.9 ‖ 38 [a–a] > pc Mss 𝔊[ANmin]𝔗[Ms] ‖ [b] > 2 Mss 𝔊[L]𝔖𝔗[f] ‖ Cp 16,1 [a–a] 𝔊[127]𝔖 18 ‖ 3 [a] 𝔊[L] ut 2 Ch 28,3 בָּנָיו ‖ 5 [a–a] Jes 7,1 עָלֶיהָ cf 𝔖 ‖ [b] Jes sg ‖ [c] Jes + עָלֶיהָ cf 𝔖 ‖ 6 [a] prb add ‖ [b] l potius אֱדוֹם ‖ [c] l potius לֶאֱדוֹם ‖ [d] l c pc Mss Vrs ־לַת ‖ [e] K mlt Mss 𝔖𝔗[Mss]𝔙[Mss] וארַמִים, Q 𝔊𝔗𝔙 ואדמים ‖ 7 [a] = הַקָּמִים cf K[Mss] ‖ 8 [a] 𝔊 huc tr (pc Mss addunt) באצרות ‖ [b–b] 𝔊* *τῷ βασιλεῖ* ‖ 9 [a] > 𝔊*, 𝔊[O] α′ *Κυρηνῆνδε*, 𝔊[L] *τὴν πόλιν* (leg וַיִּגֶל); cf 𝔙 et Eus ad Jes 17,1.

מֶלֶךְ־אַשּׁוּר֙ דּוּמֶּשֶׂק[a] וַיַּרְא אֶת־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר[b] בְּדַמָּשֶׂק וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ ל ומל
אָחָז אֶל־אוּרִיָּה הַכֹּהֵן [c]אֶת־דְּמוּת[c] הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־תַּבְנִיתוֹ לְכָל־ ל
11 מַעֲשֵׂהוּ׃ 11 וַיִּבֶן אוּרִיָּה הַכֹּהֵן אֶת־הַמִּזְבֵּחַ כְּכֹל אֲשֶׁר־שָׁלַח הַמֶּלֶךְ ל
אָחָז מִדַּמֶּשֶׂק [a]כֵּן עָשָׂה אוּרִיָּה הַכֹּהֵן עַד־בּוֹא הַמֶּלֶךְ־אָחָז מִדַּמָּשֶׂק[a]׃ יד[7] מל וכל שמואל וכתיב דכות ב מ ה
12 [a]וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ מִדַּמֶּשֶׂק[a] וַיַּרְא הַמֶּלֶךְ אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וַיִּקְרַב הַמֶּלֶךְ ה פת[8]
13 עַל־הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעַל עָלָיו׃ 13 וַיַּקְטֵר אֶת־עֹלָתוֹ וְאֶת־מִנְחָתוֹ וַיַּסֵּךְ[a] ג[9]
14 אֶת־נִסְכּוֹ וַיִּזְרֹק אֶת־דַּם־הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר־לוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ׃ 14 [a]וְאֵת
הַמִּזְבַּח[ab] הַנְּחֹשֶׁת[c] אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה וַיַּקְרֵב מֵאֵת פְּנֵי הַבַּיִת מִבֵּין ב . ה[10]
הַמִּזְבֵּחַ וּמִבֵּין בֵּית יְהוָה וַיִּתֵּן אֹתוֹ עַל־יֶרֶךְ הַמִּזְבֵּחַ צָפוֹנָה׃ ל . גג
15 וַיְצַוֵּהוּ[a] הַמֶּלֶךְ־אָחָז [b]אֶת־אוּרִיָּה הַכֹּהֵן[b] לֵאמֹר עַל הַמִּזְבֵּחַ הַגָּדוֹל ויצוה ק חד מן ה בליש . ל
הַקְטֵר אֶת־עֹלַת־הַבֹּקֶר וְאֶת־מִנְחַת הָעֶרֶב וְאֶת־עֹלַת הַמֶּלֶךְ וְאֶת־ ב
מִנְחָתוֹ וְאֵת עֹלַת כָּל־[c]עַם הָאָרֶץ[c] וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם וְכָל־דַּם עֹלָה ט פסוק כל וכל וכל[11] . ד[12]
16 וְכָל־דַּם־זֶבַח עָלָיו תִּזְרֹק וּמִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת יִהְיֶה־לִּי לְבַקֵּר׃ 16 וַיַּעַשׂ ד[12] . ב[13] . ב[14]
17 אוּרִיָּה הַכֹּהֵן כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה[a] הַמֶּלֶךְ אָחָז׃ 17 וַיְקַצֵּץ הַמֶּלֶךְ
אָחָז [a]אֶת־הַמִּסְגְּרוֹת הַמְּכֹנוֹת[a] וַיָּסַר מֵעֲלֵיהֶם וְאֶת[b]־הַכִּיֹּר וְאֶת־הַיָּם ה מל[15] . ל כת כן את ק . ב חס בנביא[16] . ה[17]
הוֹרִד מֵעַל הַבָּקָר הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר תַּחְתֶּיהָ וַיִּתֵּן אֹתוֹ עַל מַרְצֶפֶת
18 אֲבָנִים׃ 18 וְאֶת־מֵיסַךְ[a] הַשַּׁבָּת[b] אֲשֶׁר־[c]בָּנוּ[d] בַבַּיִת[e] וְאֶת־מְבוֹא הַמֶּלֶךְ מוסך ק
19 הַחִיצוֹנָה[f] הֵסֵב בֵּית יְהוָה מִפְּנֵי מֶלֶךְ אַשּׁוּר׃ 19 וְיֶתֶר דִּבְרֵי ל בטע . יג בטע ר״פ בסיפ[18]
אָחָז[a] אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי ו[19]
20 ס̄ כט[20] יְהוּדָה׃ 20 וַיִּשְׁכַּב אָחָז עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר [a]עִם־אֲבֹתָיו[a] בְּעִיר דָּוִד
וַיִּמְלֹךְ חִזְקִיָּהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ פ

[7]Mm 169. [8]Mm 710. [9]Mm 261. [10]Mm 713. [11]Mm 1981. [12]Mm 673. [13]Mm 2141. [14]Mm 3630. [15]Mm 1911. [16]Mm 582. [17]Mm 1913. [18]Mm 1985. [19]Mm 1990. [20]Mp sub loco.

10 [a] = דַּמֶ׳, sic nonn Mss cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c–c] 𝔊[L] *τὸ μέτρον αὐτοῦ καὶ τὴν ὁμοίωσιν αὐτοῦ* = אֶת־מִדָּתוֹ וְאֶת־דמותו ‖ **11** [a–a] > pc Mss 𝔊* ‖ **12** [a–a] > 𝔊* ‖ **13** [a] 𝔊* om יסך ‖ **14** [a–a] > 𝔊[-L] ‖ [b] pc Mss מ׳ cf 𝔊[L]𝔖𝔗𝔙 ‖ [c] prb dl ‖ **15** [a] l c K ־הוּ (tum dl [b–b]) vel l c Q pc Mss ־וֶּה ‖ [b–b] cf [a] ‖ [c–c] frt l c pc Mss 𝔊* הָעָם ‖ **16** [a] frt l צוהו cf 𝔊𝔖 ‖ **17** [a–a] l אֶת־מְ׳ הַמְ׳ vel tr אֶת־הַמְ׳ post מעליהם ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔖𝔗 ut Q אֶת ‖ **18** [a] nonn Mss ut Q מוּסַךְ, 𝔊 *τὸν θεμέλιον* = מוּסַד ‖ [b] 𝔊 *τῆς καθέδρας* = הַשֶּׁבֶת ‖ [c] > 𝔊 ‖ [d] 𝔊𝔖𝔙 sg ‖ [e] 𝔊(𝔖) *ἐν οἴκῳ κυρίου* ‖ [f] prp ־וֹן ‖ **19** [a] ins c mlt Mss 𝔊[L]𝔖𝔗[f Ms] וְכָל־ ‖ **20** [a–a] > Ms 𝔊*.

17 1 בִּשְׁנַת֙ [a]שְׁתֵּ֣ים עֶשְׂרֵ֔ה[a] לְאָחָ֖ז מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֑ה מָ֠לַךְ הוֹשֵׁ֨עַ בֶּן־ 17
אֵלָ֧ה בְשֹׁמְר֛וֹן עַל־יִשְׂרָאֵ֖ל תֵּ֥שַׁע שָׁנִֽים׃ 2 וַיַּ֥עַשׂ הָרַ֖ע בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֑ה רַ֗ק 2
לֹ֚א כְּמַלְכֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אֲשֶׁ֥ר הָי֖וּ לְפָנָֽיו׃ 3 עָלָ֣יו עָלָ֔ה שַֽׁלְמַנְאֶ֖סֶר מֶ֣לֶךְ 3
אַשּׁ֑וּר וַֽיְהִי־ל֤וֹ הוֹשֵׁ֙עַ֙ עֶ֔בֶד וַיָּ֥שֶׁב ל֖וֹ מִנְחָֽה׃ 4 וַיִּמְצָא֩ מֶֽלֶךְ־אַשּׁ֨וּר 4
בְּהוֹשֵׁ֜עַ קֶ֗שֶׁר אֲשֶׁ֨ר שָׁלַ֤ח מַלְאָכִים֙ אֶל־ס֣וֹא[a] מֶֽלֶךְ־מִצְרַ֔יִם וְלֹא־
הֶעֱלָ֥ה מִנְחָ֛ה לְמֶ֥לֶךְ אַשּׁ֖וּר כְּשָׁנָ֣ה בְשָׁנָ֑ה וַיַּֽעַצְרֵ֙הוּ֙ מֶ֣לֶךְ אַשּׁ֔וּר
וַיַּאַסְרֵ֖הוּ בֵּ֥ית כֶּֽלֶא׃ 5 וַיַּ֥עַל מֶֽלֶךְ־אַשּׁ֖וּר בְּכָל־הָאָ֑רֶץ וַיַּ֙עַל֙ 5
שֹֽׁמְר֔וֹן וַיָּ֥צַר עָלֶ֖יהָ שָׁלֹ֥שׁ שָׁנִֽים׃ 6 בִּשְׁנַ֨ת[a] הַתְּשִׁיעִ֜ית לְהוֹשֵׁ֗עַ לָכַ֤ד 6
מֶֽלֶךְ־אַשּׁוּר֙ אֶת־שֹׁ֣מְר֔וֹן וַיֶּ֥גֶל אֶת־יִשְׂרָאֵ֖ל אַשּׁ֑וּרָה וַיֹּ֨שֶׁב אֹתָ֜ם בַּחְלַ֧ח
וּבְחָב֛וֹר נְהַ֥ר[b] גּוֹזָ֖ן וְעָרֵ֥י[c] מָדָֽי׃ פ 7 וַיְהִ֗י[a] כִּֽי־חָטְא֤וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֙ 7
לַיהוָ֣ה אֱלֹֽהֵיהֶ֔ם הַמַּעֲלֶ֤ה אֹתָם֙ מֵאֶ֣רֶץ מִצְרַ֔יִם מִתַּ֕חַת יַ֖ד פַּרְעֹ֣ה
מֶֽלֶךְ־מִצְרָ֑יִם וַיִּֽירְא֖וּ אֱלֹהִ֥ים אֲחֵרִֽים׃ 8 וַיֵּֽלְכוּ֙ בְּחֻקּ֣וֹת הַגּוֹיִ֔ם אֲשֶׁ֙ר֙ 8
הוֹרִ֣ישׁ יְהוָ֔ה מִפְּנֵ֖י בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל [a][b]וּמַלְכֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל[b] אֲשֶׁ֥ר עָשֽׂוּ[a]׃ 9 וַיְחַפְּא֣וּ 9
בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֗ל דְּבָרִים֙ אֲשֶׁ֣ר לֹא־כֵ֔ן עַל־יְהוָ֖ה אֱלֹהֵיהֶ֑ם וַיִּבְנ֨וּ לָהֶ֤ם
בָּמוֹת֙ בְּכָל־עָ֣רֵיהֶ֔ם מִמִּגְדַּ֥ל נוֹצְרִ֖ים עַד־עִ֥יר מִבְצָֽר׃ 10 וַיַּצִּ֣בוּ 10
לָהֶ֔ם מַצֵּב֖וֹת וַאֲשֵׁרִ֑ים עַ֚ל כָּל־גִּבְעָ֣ה גְבֹהָ֔ה וְתַ֖חַת כָּל־עֵ֥ץ רַעֲנָֽן׃
11 וַיְקַטְּרוּ־שָׁם֙ בְּכָל[a]־בָּמ֔וֹת כַּגּוֹיִ֕ם אֲשֶׁר־הֶגְלָ֥ה יְהוָ֖ה מִפְּנֵיהֶ֑ם וַֽיַּעֲשׂוּ֙ 11
דְּבָרִ֣ים רָעִ֔ים לְהַכְעִ֖יס אֶת־יְהוָֽה׃ 12 וַיַּעַבְד֖וּ הַגִּלֻּלִ֑ים אֲשֶׁר֙ אָמַ֤ר 12
יְהוָה֙ לָהֶ֔ם לֹ֥א תַעֲשׂ֖וּ אֶת־הַדָּבָ֥ר הַזֶּֽה׃ 13 וַיָּ֣עַד יְהוָ֡ה בְּיִשְׂרָאֵ֣ל 13
וּבִֽיהוּדָ֡ה בְּיַד֩ כָּל־נְבִיאֵ֨ו[a] כָל־חֹזֶ֜ה לֵאמֹ֗ר שֻׁ֜בוּ מִדַּרְכֵיכֶ֤ם הָֽרָעִים֙
וְשִׁמְרוּ֙ מִצְוֺתַ֣י חֻקּוֹתַ֔י[b] כְּכָל־הַתּוֹרָ֔ה אֲשֶׁ֥ר צִוִּ֖יתִי אֶת־אֲבֹתֵיכֶ֑ם וַֽאֲשֶׁר֙
שָׁלַ֣חְתִּי אֲלֵיכֶ֔ם[c] בְּיַ֖ד עֲבָדַ֥י הַנְּבִיאִֽים׃ 14 וְלֹ֖א שָׁמֵ֑עוּ וַיַּקְשׁ֤וּ אֶת־ 14

כה
ב[1]. ל
ל. ל
ג בליש[2]
ב[3]. ס[4]
ו[5]. ד[6]. ט מל בסיפ[7]
ל. ל
יט[8]. לא[9]
ב חס[10]
ל. ג[11]
ל. ג[12]
ב[13]
ה[14]. ל פסוק כל כל ומילה חדה ביניה[15]. נביאו חד מן מח[16] כת ו ק וקר. ל. ב. ה[17] בתרי טעמ וחד מן ה[18] חס בליש
ג[19]. ח[20] חס ל בסיפ וכל עזרא דכות
יז ר״פ ולא לא[21]

Cp 17 [1]Mm 2999. [2]Mm 2142. [3]Mm 2143. [4]C הושעית, TM lectio def, L contra Mm 2883. [5]Mm 2136. [6]Mm 2152. [7]Mp contra textum, cf Mp sub loco. [8]Mm 436. [9]Mm 486. [10]Mm 1810. [11]Mm 2144. [12]Mm 2145. [13]Mm 2146. [14]Mm 2147. [15]Mm 3316. [16]Mm 3811. [17]Mm 2991 contra textum, acc. invers. [18]Mp sub loco. [19]Mm 2148. [20]Mm 1586. [21]Mm 2708.

Cp 17,1 [a–a] 𝔊[82] 10, 𝔊[127] 14, Cyr 11 ‖ **4** [a] K[Or] סיא, 𝔊[B min] *Σηγωρ*, 𝔊[min] *Σωβα*, 𝔊[L] *Αδραμελεχ τὸν Αἰθίοπα* ‖ **6** [a] nonn Mss בַּשָּׁנָה; 𝔊[L]𝔖𝔙 pr cop ‖ [b] 𝔊 pl ‖ [c] 𝔊[-L] *καὶ Ορη* ‖ **7** [a] 𝔊[L] + *ὀργὴ κυρίου ἐπὶ τὸν Ισραηλ* ‖ **8** [a–a] > 𝔖, dl? ‖ [b–b] > Ms 𝔊[N min] ‖ **11** [a] 𝔖𝔗[f]𝔙 om כל־ ‖ **13** [a] nonn Mss ut Q נְבִיאֵי, K –אוֹ, Ms 𝔊 –איו; frt l c pc Mss נָבִיא (et postea וְכָל) ‖ [b] mlt Mss Vrs וְחֻ׳ ‖ [c] 𝔊𝔖 suff 3 pl.

15 עָרְפָּם כְּעֹרֶף אֲבוֹתָם אֲשֶׁר לֹא הֶאֱמִינוּ בַּיהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃ 15 וַיִּמְאֲסוּ ל[22]
אֶת־חֻקָּיו וְאֶת־בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אֲבוֹתָם וְאֵת עֵדְוֹתָיו אֲשֶׁר ה[23]
הֵעִיד בָּם וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי הַהֶבֶל וַיֶּהְבָּלוּ וְאַחֲרֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתָם ב. ג ב חס וחד מל[24]
16 אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתָם לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת כָּהֶם׃ 16 וַיַּעַזְבוּ אֶת־כָּל־ᵃמִצְוֹת ל. ג[25]
יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם מַסֵּכָה ᵇשְׁנֵים ᶜעֲגָלִים ᵇ וַיַּעֲשׂוּ אֲשֵׁירָה שני ק. ג מל בליש
17 וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם וַיַּעַבְדוּ אֶת־הַבָּעַל׃ 17 וַיַּעֲבִירוּ אֶת־ ל[26]
בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנוֹתֵיהֶם בָּאֵשׁ וַיִּקְסְמוּ קְסָמִים וַיְנַחֵשׁוּ ᵃ וַיִּתְמַכְּרוּ לַעֲשׂוֹת ל
18 הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לְהַכְעִיסוֹ׃ 18 וַיִּתְאַנַּף יְהוָה מְאֹד בְּיִשְׂרָאֵל
19 וַיְסִרֵם מֵעַל פָּנָיו לֹא נִשְׁאַר רַק שֵׁבֶט יְהוּדָה לְבַדּוֹ׃ 19 גַּםᵃ־יְהוּדָה ב וחס. ל ר״פ
לֹא שָׁמַר אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיֵּלְכוּ בְּחֻקּוֹת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
20 עָשׂוּ׃ 20 וַיִּמְאַס יְהוָה בְּכָל־זֶרַע יִשְׂרָאֵל וַיְעַנֵּם וַיִּתְּנֵם בְּיַד־שֹׁסִים ל
21 עַד אֲשֶׁר הִשְׁלִיכָם מִפָּנָיו׃ 21 כִּי־קָרַע יִשְׂרָאֵל מֵעַל בֵּית דָּוִד ל. כג
וַיַּמְלִיכוּ אֶת־יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט וַיַּדֵּאᵃ יָרָבְעָם אֶת־יִשְׂרָאֵל ᵇמֵאַחֲרֵי וידח ק חד מן ב[27] בליש
22 יְהוָה ᵇ וְהֶחֱטִיאָם ᶜ חֲטָאָה גְדוֹלָה׃ 22 וַיֵּלְכוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל־חַטֹּאות ה חס בן נבט
23 יָרָבְעָם אֲשֶׁר עָשָׂה לֹא־סָרוּ מִמֶּנָּה׃ 23 עַד אֲשֶׁר־הֵסִיר יְהוָה אֶת־ ח[28]
יִשְׂרָאֵל מֵעַל פָּנָיו כַּאֲשֶׁר דִּבֶּרᵃ בְּיַד כָּל־עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים וַיִּגֶל ל. ד[29]
24 יִשְׂרָאֵל מֵעַל אַדְמָתוֹ אַשּׁוּרָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ פ 24 וַיָּבֵא מֶלֶךְ־ ו[30]. נא[31] לת מנה ר״פ
אַשּׁוּר מִבָּבֶל וּמִכּוּתָה וּמֵעַוָּאᵃ וּמֵחֲמָת וּסְפַרְוַיִםᵇ וַיֹּשֶׁב בְּעָרֵי שֹׁמְרוֹן ל. כת כן למערב[32]. ד[33]
25 תַּחַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְשׁוּ אֶת־שֹׁמְרוֹן וַיֵּשְׁבוּ בְּעָרֶיהָ׃ 25 וַיְהִי בִּתְחִלַּת ד חס. ו[34]
שִׁבְתָּם שָׁםᵃ לֹא יָרְאוּ אֶת־יְהוָה וַיְשַׁלַּח יְהוָהᵇ בָּהֶם אֶת־הָאֲרָיוֹת וַיִּהְיוּ כב[35]
26 הֹרְגִים בָּהֶם׃ 26 וַיֹּאמְרוּ לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר לֵאמֹר הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִגְלִיתָ
וַתּוֹשֶׁב בְּעָרֵי שֹׁמְרוֹן לֹא יָדְעוּ אֶת־מִשְׁפַּט אֱלֹהֵי הָאָרֶץ וַיְשַׁלַּח־בָּם ל ומל. יט פסוק בסיפ את את את. כב[35]
אֶת־הָאֲרָיוֹת וְהִנָּם מְמִיתִים אוֹתָם כַּאֲשֶׁר אֵינָם יֹדְעִים אֶת־מִשְׁפַּט ב חד חס וחד מל[36]. ט מל בסיפ
27 אֱלֹהֵי הָאָרֶץ׃ 27 וַיְצַו מֶלֶךְ־אַשּׁוּר לֵאמֹר הֹלִיכוּ ᵃשָׁמָּה אֶחָד ו חס ו[37]. ג. ה פסוק שמה שם[38]

[22]Mm 2971. [23]Mm 1875. [24]Mm 2149. [25]Mm 924. [26]Mm 1826. [27]Mm 2150. [28]Mm 2851. [29]Mm 2151. [30]Mm 2136. [31]Mm 639. [32]Mp sub loco. [33]Mm 2152. [34]Mm 1834. [35]Mm 59. [36]Mm 2604. [37]Mm 1871. [38]Mm 2341.

16 ᵃ > 𝔊 ‖ ᵇ⁻ᵇ frt add ‖ ᶜ mlt Mss ut Q שְׁנֵי ‖ **17** ᵃ $𝔊^L$ + καὶ ἐποίησαν εφουδ καὶ θεραφειν ‖ **19** ᵃ pc Mss 𝔊𝔖𝔙 וְגַם ‖ **21** ᵃ mlt Mss 𝔊𝔖𝔗 ut Q וַיַּדַּח ‖ ᵇ⁻ᵇ > 2 Mss ‖ ᶜ sic L, mlt Mss Edd ־טִ׳ ‖ **23** ᵃ Ms 𝔊𝔖 + יהוה ‖ **24** ᵃ mlt Mss ־עוה ‖ ᵇ pc Mss $Q^{Or}𝔊^L$𝔖𝔗𝔙 וּמְס׳ ‖ **25** ᵃ > 𝔊* ‖ ᵇ > Ms $𝔊^{158.245}$ (Syh sub ast) ‖ **27** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*.

ד[39] . ב . ד[40] מֵהַכֹּהֲנִים֙ אֲשֶׁ֣ר הִגְלִיתֶ֔ם[ab] מִשָּׁ֔ם [c]וְיֵלְכ֖וּ וְיֵ֣שְׁבוּ שָׁ֑ם[c] וְיֹרֵ֕ם אֶת־מִשְׁפַּ֖ט
ד[39] אֱלֹהֵ֥י הָאָֽרֶץ׃ 28 וַיָּבֹ֞א אֶחָ֣ד מֵהַכֹּהֲנִ֗ים אֲשֶׁ֤ר הִגְלוּ֙ מִשֹּׁ֣מְר֔וֹן וַיֵּ֖שֶׁב 28
בְּבֵֽית־אֵ֑ל וַיְהִי֙ מוֹרֶ֣ה אֹתָ֔ם אֵ֖יךְ יִֽירְא֥וּ אֶת־יְהוָֽה׃ 29 וַיִּהְי֣וּ 29
ב . ב . ל . ב עֹשִׂ֔ים גּ֖וֹי גּ֣וֹי אֱלֹהָ֑יו וַיַּנִּ֣יחוּ ׀ בְּבֵ֣ית[a] הַבָּמ֗וֹת אֲשֶׁ֤ר עָשׂוּ֙ הַשֹּׁ֣מְרֹנִ֔ים גּ֥וֹי
יה[41] ד[42] מנה ר״פ. ז בליש בנביא . יט פסוק בסיפ את את את גּ֛וֹי בְּעָ֣רֵיהֶ֔ם אֲשֶׁ֥ר הֵ֖ם יֹשְׁבִ֥ים שָֽׁם׃ 30 וְאַנְשֵׁ֤י בָבֶל֙ עָשׂוּ֙ אֶת־[a]סֻכּ֣וֹת 30
יה[41] . ל . ז בליש בנביא יה[41] . ז בליש בנביא . ל כת א בְּנ֔וֹת[a] וְאַנְשֵׁי־כ֔וּת עָשׂ֖וּ אֶת־נֵֽרְגַ֑ל וְאַנְשֵׁ֥י חֲמָ֖ת עָשׂ֥וּ אֶת־אֲשִׁימָֽא׃
ד . ז בליש בנביא . ל 31 וְהָֽעַוִּים֙ עָשׂ֣וּ נִבְחַ֔ז[a] וְאֶת־תַּרְתָּ֑ק וְהַסְפַרְוִ֗ים שֹׂרְפִ֤ים אֶת־בְּנֵיהֶם֙ 31
ל . אלהי[43] ק . ספרוים ק בָּאֵ֔שׁ לְאַדְרַמֶּ֥לֶךְ וַעֲנַמֶּ֖לֶךְ אֱלֹ֫הֵ[b] סְפַרְוִָֽם[c]׃ 32 וַיִּהְי֥וּ יְרֵאִ֖ים אֶת־יְהוָ֑ה 32
ג . ב וַיַּעֲשׂ֨וּ לָהֶ֤ם מִקְצוֹתָם֙ כֹּהֲנֵ֣י בָמ֔וֹת וַיִּהְי֥וּ עֹשִׂ֛ים לָהֶ֖ם בְּבֵ֥ית[a] הַבָּמֽוֹת׃
ה[44] 33 אֶת־יְהוָ֖ה הָי֣וּ יְרֵאִ֑ים וְאֶת־אֱלֹֽהֵיהֶם֙ הָי֣וּ עֹבְדִ֔ים כְּמִשְׁפַּט֙ הַגּוֹיִ֔ם 33
ל . ל אֲשֶׁר־הִגְל֥וּ אֹתָ֖ם מִשָּֽׁם׃ 34 עַ֣ד הַיּ֤וֹם הַזֶּה֙ הֵ֣ם עֹשִׂ֔ים כַּמִּשְׁפָּטִ֖ים[a] 34
כי . ג[45] חס בליש וכל אורית דכות ב מ א הָרִֽאשֹׁנִ֑ים[b] אֵינָ֤ם יְרֵאִים֙ אֶת־יְהוָ֔ה וְאֵינָ֣ם עֹשִׂ֗ים [c]כְּחֻקֹּתָם֙ וּכְמִשְׁפָּטָ֔ם
ב וְ[c]כַתּוֹרָ֣ה וְכַמִּצְוָ֗ה אֲשֶׁ֨ר צִוָּ֤ה יְהוָה֙ אֶת־בְּנֵ֣י יַעֲקֹ֔ב אֲשֶׁר־שָׂ֥ם שְׁמ֖וֹ
לז . ד[46] . ט פסוק לא ולא ולא ולא . ל יִשְׂרָאֵֽל׃ 35 וַיִּכְרֹ֨ת יְהוָ֤ה אִתָּם֙ בְּרִ֔ית וַיְצַוֵּ֖ם לֵאמֹ֑ר לֹ֤א תִֽירְאוּ֙ אֱלֹהִ֣ים 35
אֲחֵרִ֔ים וְלֹא־תִשְׁתַּחֲו֣וּ לָהֶ֔ם וְלֹ֣א תַעַבְד֔וּם וְלֹ֥א תִזְבְּח֖וּ לָהֶֽם׃ 36 כִּ֣י 36
אִֽם־אֶת־יְהוָ֡ה אֲשֶׁר֩ הֶעֱלָ֨ה אֶתְכֶ֜ם מֵאֶ֧רֶץ מִצְרַ֛יִם בְּכֹ֥חַ גָּד֛וֹל וּבִזְר֥וֹעַ
ד[47] נְטוּיָ֖ה אֹת֣וֹ תִירָ֑אוּ וְל֥וֹ תִֽשְׁתַּחֲו֖וּ וְל֥וֹ תִזְבָּֽחוּ׃ 37 וְאֶת־הַחֻקִּ֨ים וְאֶת־ 37
ב[48] . ה[49] הַמִּשְׁפָּטִ֜ים וְהַתּוֹרָ֤ה וְהַמִּצְוָה֙ אֲשֶׁ֣ר כָּתַ֣ב לָכֶ֔ם תִּשְׁמְר֥וּן לַעֲשׂ֖וֹת כָּל־
ב הַיָּמִ֑ים וְלֹ֥א תִֽירְא֖וּ אֱלֹהִ֥ים אֲחֵרִֽים׃ 38 וְהַבְּרִ֛ית אֲשֶׁר־כָּרַ֥תִּי[a] אִתְּכֶ֖ם 38
ב לֹ֣א תִשְׁכָּ֑חוּ וְלֹ֥א תִֽירְא֖וּ אֱלֹהִ֥ים אֲחֵרִֽים׃ 39 כִּ֛י אִֽם־אֶת־יְהוָ֥ה 39
ל אֱלֹהֵיכֶ֖ם תִּירָ֑אוּ וְהוּא֙ יַצִּ֣יל אֶתְכֶ֔ם מִיַּ֖ד כָּל־אֹיְבֵיכֶֽם׃ 40 וְלֹ֖א שָׁמֵ֑עוּ 40
ל . סד כִּ֛י אִם־כְּמִשְׁפָּטָ֥ם הָרִאשׁ֖וֹן הֵ֥ם עֹשִֽׂים׃ 41 וַיִּהְי֣וּ ׀ הַגּוֹיִ֣ם הָאֵ֗לֶּה 41
ל יְרֵאִים֙ אֶת־יְהוָ֔ה וְאֶת־פְּסִילֵיהֶ֖ם הָי֣וּ עֹבְדִ֑ים גַּם־בְּנֵיהֶ֣ם ׀ וּבְנֵ֣י בְנֵיהֶ֗ם
ה[50] חס ג[51] מנה בנביא וכל תורה דכות ב מ ב כַּאֲשֶׁ֨ר עָשׂ֤וּ אֲבֹתָם֙ הֵ֣ם עֹשִׂ֔ים עַ֖ד הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃ פ

[39]Mm 3893. [40]Mm 253. [41]Mm 2952. [42]Mm 88. [43]Cf Mp sub loco. [44]Mm 514. [45]Mm 2640. [46]Mm 409. [47]Mm 1156. [48]Mm 536. [49]Mm 2153. [50]Mm 3967. [51]Mm 1973.

27 [b] l c Ms $\mathfrak{G}^{L}\mathfrak{T}^{f\,Ms}$ תִּים–? ∥ [c–c] l c $\mathfrak{G}^{L}\mathfrak{S}\mathfrak{V}$ sg vel dl ∥ **29** [a] $\mathfrak{G}^{L}\mathfrak{S}\mathfrak{V}$ pl ∥ **30** [a–a] prb crrp ex מרדך וזרבנית ∥ **31** [a] sic L mlt Mss; mlt Mss Edd –חַן ∥ [b] mlt Mss $\mathfrak{G}^{-BL}\mathfrak{S}\mathfrak{T}^{Mss}\mathfrak{V}$ ut Q אֱלֹהֵי, K $\mathfrak{G}^{L}\mathfrak{T}$ אֱלֹהַּ ∥ [c] mlt Mss ut Q סְפַרְוָיִם ∥ **32** [a] $\mathfrak{G}^{L}\mathfrak{V}$ pl ∥ **34** [a] l כְּמִשְׁפָּטָם? cf $\mathfrak{G}\mathfrak{T}\mathfrak{V}$ ∥ [b] l –שֹׁן? cf $\mathfrak{G}^{L}$; > $\mathfrak{G}^{-L}$ ∥ [c–c] gl? ∥ **38** [a] $\mathfrak{G}\mathfrak{V}$ 3sg.

18 [1] וַיְהִ֗י בִּשְׁנַ֤ת שָׁלֹשׁ֙[a] לְהוֹשֵׁ֥עַ בֶּן־אֵלָ֖ה מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֑ל מָלַ֛ךְ
2 חִזְקִיָּ֥ה בֶן־אָחָ֖ז מֶ֥לֶךְ יְהוּדָֽה׃ [2] בֶּן־עֶשְׂרִ֨ים וְחָמֵ֤שׁ שָׁנָה֙ הָיָ֣ה בְמָלְכ֔וֹ יב̇[1] . ז̇
וְעֶשְׂרִ֤ים וָתֵ֙שַׁע֙ שָׁנָ֔ה מָלַ֖ךְ בִּירוּשָׁלִָ֑ם וְשֵׁ֣ם אִמּ֔וֹ אֲבִ֖י[a] בַּת־זְכַרְיָֽה׃ ל̇ שם אית
3 וַיַּ֥עַשׂ הַיָּשָׁ֖ר בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֑ה כְּכֹ֥ל אֲשֶׁר־עָשָׂ֖ה דָּוִ֥ד אָבִֽיו׃ [4] ה֣וּא ׀ הֵסִ֣יר
אֶת־הַבָּמ֗וֹת וְשִׁבַּר֙ אֶת־הַמַּצֵּבֹ֔ת וְכָרַ֖ת אֶת־הָאֲשֵׁרָ֑ה[a] וְכִתַּ֞ת[b] נְחַ֣שׁ יט̇ פסוק בסיפ את את . ל̇ חס . ל̇ . ג̇[2]
הַנְּחֹ֗שֶׁת אֲשֶׁר־עָשָׂ֣ה מֹשֶׁ֔ה כִּ֤י עַד־הַיָּמִ֣ים הָהֵ֗מָּה הָי֤וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֙ יב̇[3]
5 מְקַטְּרִ֣ים ל֔וֹ וַיִּקְרָא[c]־ל֖וֹ נְחֻשְׁתָּֽן׃ [5] בַּיהוָ֥ה אֱלֹהֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל ל̇[4]
בָּטָ֑ח וְאַחֲרָ֞יו לֹא־הָיָ֣ה כָמֹ֗הוּ בְּכֹל[a]֙ מַלְכֵ֣י יְהוּדָ֔ה [b]וַאֲשֶׁ֖ר הָי֥וּ לְפָנָֽיו[b]׃ ל̇
ס[5] 6 וַיִּדְבַּק֙ בַּֽיהוָ֔ה לֹא[a]־סָ֖ר מֵאַחֲרָ֑יו וַיִּשְׁמֹר֙ מִצְוֹתָ֔יו אֲשֶׁר־צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה ל̇
7 אֶת־מֹשֶֽׁה׃ [7] וְהָיָ֤ה יְהוָה֙ עִמּ֔וֹ בְּכֹל[a] אֲשֶׁר־יֵצֵ֖א יַשְׂכִּ֑יל וַיִּמְרֹ֥ד בְּמֶֽלֶךְ־ ו̇[6]
8 אַשּׁ֖וּר וְלֹ֥א עֲבָדֽוֹ׃ [8] הֽוּא־הִכָּ֤ה אֶת־פְּלִשְׁתִּים֙ עַד־עַזָּ֣ה וְאֶת[a]־גְּבוּלֶ֑יהָ[b] ג̇
9 מִמִּגְדַּ֥ל נוֹצְרִ֖ים עַד[c]־עִ֥יר מִבְצָֽר׃ פ [9] וַיְהִי֙[a] בַּשָּׁנָ֤ה הָֽרְבִיעִית֙ ט̇ בטע בסיפ[6] . ד̇ מל[7]
לַמֶּ֣לֶךְ חִזְקִיָּ֔הוּ הִ֚יא הַשָּׁנָ֣ה הַשְּׁבִיעִ֔ית לְהוֹשֵׁ֥עַ בֶּן־אֵלָ֖ה מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֑ל ל̇[8]
10 עָלָ֞ה שַׁלְמַנְאֶ֧סֶר מֶֽלֶךְ־אַשּׁ֛וּר עַל־שֹׁמְר֖וֹן וַיָּ֥צַר עָלֶֽיהָ׃ [10] וַֽיִּלְכְּדֻהָ֙[a] ה̇ ג̇ מל ו̇ב חס[9]
מִקְצֵה֙ שָׁלֹ֣שׁ שָׁנִ֔ים בִּשְׁנַת־שֵׁ֖שׁ לְחִזְקִיָּ֑ה הִ֚יא שְׁנַת־תֵּ֔שַׁע לְהוֹשֵׁ֙עַ֙ מֶ֣לֶךְ יב̇ ב̇[10] מנה בליש
11 יִשְׂרָאֵ֔ל נִלְכְּדָ֖ה שֹׁמְרֽוֹן׃ [11] וַיֶּ֧גֶל מֶֽלֶךְ־אַשּׁ֛וּר אֶת־יִשְׂרָאֵ֖ל[a] אַשּׁ֑וּרָה ו̇[11]
12 וַיַּנְחֵ֞ם[b] בַּחְלַ֧ח וּבְחָב֛וֹר נְהַ֥ר גּוֹזָ֖ן וְעָרֵ֥י[c] מָדָֽי׃ [12] עַ֣ל ׀ אֲשֶׁ֣ר לֹא־שָׁמְע֗וּ ז̇[12] . ל̇ד[13] פסוק לא ולא ולא ד̇ מנה בסיפ
בְּקוֹל֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיהֶ֔ם וַיַּעַבְרוּ֙ אֶת־בְּרִית֔וֹ אֵ֚ת כָּל־אֲשֶׁ֣ר צִוָּ֔ה מֹשֶׁ֖ה כ̇ו̇ פסוק את את ומילה חדה ביניה̇ יט̇ מנה בנביא . ל̇
עֶ֣בֶד יְהוָ֑ה וְלֹ֥א שָׁמְע֖וּ וְלֹ֥א עָשֽׂוּ׃ פ ה̇[14]
[13] וּבְאַרְבַּ֨ע עֶשְׂרֵ֜ה שָׁנָ֗ה לַמֶּ֙לֶךְ֙ חִזְקִיָּ֔ה עָלָ֞ה סַנְחֵרִ֣יב[a] מֶֽלֶךְ־ ב̇ . ה̇ ב̇ מנה בליש . יב̇[1]
14 אַשּׁ֗וּר עַ֧ל כָּל[b]־עָרֵ֛י יְהוּדָ֥ה הַבְּצֻר֖וֹת וַיִּתְפְּשֵֽׂם׃ [14] וַיִּשְׁלַ֣ח חִזְקִיָּ֣ה יב̇[1]
מֶֽלֶךְ־יְהוּדָ֡ה[a] אֶל־מֶֽלֶךְ־אַשּׁ֣וּר ׀ לָכִ֣ישָׁה ׀ לֵאמֹ֣ר ׀ חָטָ֗אתִי שׁ֚וּב מֵֽעָלַ֔י ח̇ בטע[15] . ו̇[16]

Cp 18 [1] Mp sub loco, Mm 3125 et Mm 3983. [2] Mm 954. [3] Mm 891. [4] Mp sub loco. [5] Mm 2154. [6] Mm 1955. [7] Mm 919. [8] Mm 3125. [9] Mm 1301. [10] Mm 2155. [11] Mm 2136. [12] Mm 1653. [13] Mm 771. [14] Mm 2512. [15] Mm 4137. [16] Mm 2126.

Cp 18,1 [a] 𝔊[127] 4, 𝔊[245] 5 ‖ **2** [a] 2 Ch 29,1 אביָּה ‖ **4** [a] Ms 𝔊𝔖𝔗[Ms]𝔙 –רות ‖ [b] 𝔊* *καί* = וְאֵת ‖ [c] 𝔊[L]𝔖𝔗 pl ‖ **5** [a] 𝔊[-A] om כל ‖ [b–b] prb add ‖ **6** [a] mlt Mss 𝔊[71]𝔖𝔗[f]𝔙 ולא ‖ **7** [a] 𝔊[B]𝔖𝔙 pr cop ‖ **8** [a] l c Ms 𝔊 ועד? ‖ [b] l c 2 Mss 𝔊 –לָהּ? ‖ [c] pc Mss 𝔊𝔖𝔗[f Ms] וְעַד ‖ **9** [a] > 𝔖𝔙 ‖ **10** [a] l c pc Mss 𝔊[-L]σ′𝔖𝔙 –הָ et cj c 9 ‖ **11** [a] 𝔊 *τὴν Σαμάρειαν* ‖ [b] l prb ויַּנְ׳ cf Vrs ‖ [c] cf 17,6[c] ‖ **13** [a] 𝔊 *Σεν(ν)αχηριμ* cf akk *Sin-aḫ-ērib* ‖ [b] > 𝔊 ‖ **14** [a] 𝔊(𝔙) + *ἀγγέλους*.

כג. פר. יב[17] אֵ֣ת[b] אֲשֶׁר־תִּתֵּ֥ן עָלַ֖י אֶשָּׂ֑א וַיָּ֨שֶׂם מֶֽלֶךְ־אַשּׁ֜וּר עַל־חִזְקִיָּ֣ה מֶֽלֶךְ־יְהוּדָ֗ה
ל. יב[17] שְׁלֹ֤שׁ מֵאוֹת֙ כִּכַּר־כֶּ֔סֶף וּשְׁלֹשִׁ֖ים כִּכַּ֥ר זָהָֽב׃ 15 וַיִּתֵּן֙ חִזְקִיָּ֔ה אֶת־כָּל־ 15
הַכֶּ֖סֶף הַנִּמְצָ֣א בֵית־יְהוָ֑ה וּבְאֹצְר֖וֹת בֵּ֥ית הַמֶּֽלֶךְ׃ 16 בָּעֵ֣ת הַהִ֗יא 16
ל. יב[17]. ל קִצַּ֨ץ חִזְקִיָּ֜ה אֶת־דַּלְת֨וֹת הֵיכַ֤ל יְהוָה֙ וְאֶת־הָאֹ֣מְנ֔וֹת[a] אֲשֶׁ֣ר צִפָּ֔ה
יב[17] חִזְקִיָּ֖ה[b] מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֑ה וַֽיִּתְּנֵ֖ם לְמֶ֥לֶךְ אַשּֽׁוּר׃ פ 17 וַיִּשְׁלַ֣ח מֶֽלֶךְ־ 17
יז מיחד מן[18] אַשּׁ֡וּר אֶת־[a]תַּרְתָּ֣ן וְאֶת־רַב־סָרִ֣יס ׀ וְאֶת־[a]רַב־שָׁקֵ֣ה מִן־לָכִ֡ישׁ אֶל־
ב הַמֶּ֧לֶךְ חִזְקִיָּ֛הוּ בְּחֵ֥יל כָּבֵ֖ד [b]יְרוּשָׁלִָ֑ם [c]וַֽיַּעֲלוּ֙ וַיָּבֹ֣אוּ[b] יְרוּשָׁלִַ֔ם[c] [d]וַיַּעֲל֣וּ
ל וַיָּבֹ֣אוּ[d] וַיַּֽעַמְד֗וּ[e] בִּתְעָלַת֙ הַבְּרֵכָ֣ה הָעֶלְיוֹנָ֔ה אֲשֶׁ֥ר[f] בִּמְסִלַּ֖ת שְׂדֵ֥ה
ג חד חס וב מל[19]. כט[20] חס בנביא יג מנה בסיפ כוֹבֵֽס׃ 18 [a]וַֽיִּקְרְאוּ֙ אֶל־הַמֶּ֔לֶךְ[a] וַיֵּצֵ֨א אֲלֵהֶ֜ם[b] אֶלְיָקִ֧ים בֶּן־חִלְקִיָּ֛הוּ 18
ב כת ה[21] אֲשֶׁ֥ר עַל־הַבָּ֖יִת וְשֶׁבְנָה֙[c] הַסֹּפֵ֔ר וְיוֹאָ֥ח בֶּן־אָסָ֖ף הַמַּזְכִּֽיר׃ 19 וַיֹּ֤אמֶר 19
ד אֲלֵהֶם֙ רַב־שָׁקֵ֔ה אִמְרוּ־נָ֖א אֶל־חִזְקִיָּ֑הוּ כֹּֽה־אָמַ֞ר הַמֶּ֤לֶךְ הַגָּדוֹל֙
ב ומל[22]. ג ר״פ[23]. ל[24] מֶ֣לֶךְ אַשּׁ֔וּר מָ֧ה הַבִּטָּח֛וֹן הַזֶּ֖ה אֲשֶׁ֥ר בָּטָֽחְתָּ׃ 20 אָמַ֙רְתָּ֙ אַךְ־דְּבַר־ 20
שְׂפָתַ֔יִם עֵצָ֥ה וּגְבוּרָ֖ה לַמִּלְחָמָ֑ה עַתָּה֙[a] עַל־מִ֣י בָטַ֔חְתָּ כִּ֥י מָרַ֖דְתָּ בִּֽי׃
כה ר״פ[25]. ב 21 עַתָּ֡ה[a] הִנֵּ֣ה בָטַ֣חְתָּ לְּ֠ךָ עַל־מִשְׁעֶ֨נֶת הַקָּנֶ֤ה הָֽרָצוּץ֙ הַזֶּה֙ עַל־מִצְרַ֔יִם 21
ב[26]. ב אֲשֶׁ֨ר יִסָּמֵ֥ךְ אִישׁ֙ עָלָ֔יו וּבָ֥א בְכַפּ֖וֹ וּנְקָבָ֑הּ כֵּ֚ן פַּרְעֹ֣ה מֶֽלֶךְ־מִצְרַ֔יִם
ט[27]. י בטח אל לְכָֽל־הַבֹּטְחִ֖ים עָלָֽיו׃ 22 וְכִֽי־תֹאמְר֣וּן[a] אֵלַ֔י אֶל־יְהוָ֥ה אֱלֹהֵ֖ינוּ בָּטָ֑חְנוּ 22
יז מל בסיפ הֲלוֹא־ה֗וּא אֲשֶׁ֨ר הֵסִ֤יר חִזְקִיָּ֙הוּ֙ אֶת־בָּמֹתָ֣יו וְאֶת־מִזְבְּחֹתָ֔יו וַיֹּ֤אמֶר
ד. ה[28]. ל לִֽיהוּדָה֙ וְלִיר֣וּשָׁלִַ֔ם לִפְנֵי֙ הַמִּזְבֵּ֣חַ הַזֶּ֔ה תִּֽשְׁתַּחֲו֖וּ בִּירֽוּשָׁלִָֽם[b]׃ 23 וְעַתָּה֙ 23
ב. כו פסוק את את ומילה חדה ביניה יט מנה בנביא הִתְעָ֣רֶב[a] נָ֔א אֶת־אֲדֹנִ֖י [b]אֶת־מֶ֣לֶךְ אַשּׁ֑וּר[b] וְאֶתְּנָ֤ה לְךָ֙ אַלְפַּ֣יִם סוּסִ֔ים
ג ר״פ[29]. ל[30] אִם־תּוּכַ֕ל לָ֥תֶת לְךָ֖ רֹכְבִ֥ים עֲלֵיהֶֽם׃ 24 וְאֵ֣יךְ תָּשִׁ֗יב אֵ֠ת פְּנֵ֨י פַחַ֥ת[a] 24
כה[31] אַחַ֛ד עַבְדֵ֥י[b] אֲדֹנִ֖י הַקְּטַנִּ֑ים וַתִּבְטַ֤ח לְךָ֙ עַל־מִצְרַ֔יִם לְרֶ֖כֶב וּלְפָרָשִֽׁים׃
כה ר״פ[25]. ג. ג[32] וכל ועל ישביו דכות ב מ א. ו חס[33] 25 עַתָּה֙[a] הֲמִֽבַּלְעֲדֵ֣י יְהוָ֔ה עָלִ֛יתִי עַל־הַמָּק֥וֹם הַזֶּ֖ה לְהַשְׁחִת֑וֹ יְהוָה֙ 25

[17] Mp sub loco, Mm 3125 et Mm 3983. [18] Okhl 196. [19] Mm 2156. [20] Mm 1954. [21] Mm 2161. [22] Mm 2342. [23] Mm 2157. [24] Mm 2158. [25] Mm 1057. [26] Mm 2343. [27] Mm 235. [28] Mm 2159. [29] Mm 2160. [30] Mm 161. [31] Mm 187. [32] Mm 2560. [33] Mm 1757.

14 [b] Ms 𝔊[L]𝔖𝔗[f] וְאֵת, Ms 𝔙 וְכֹל, 𝔗 *kkl* ‖ **16** [a] 𝔏[Lg] *clypeos* = הַמָּגִנּוֹת ‖ [b] dub ‖ **17** [a–a] > Jes 36,2 ‖ [b–b] > pc Mss Edd ‖ [c–c] > Jes ‖ [d–d] > pc Mss 𝔊𝔖𝔙, dl ‖ [e] Jes sg ‖ [f] > Jes ‖ **18** [a–a] > Jes 36,3 ‖ [b] 𝔊* ut Jes אֵלָיו ‖ [c] mlt Mss נא– ‖ **20** [a] 2 Mss 𝔊[AL]𝔗[f] וְעַ׳ ‖ **21** [a] > 𝔊[L]𝔏𝔖 et Jes 36,6 ‖ **22** [a] 𝔊𝔖 et Jes 36,7 sg ‖ [b] > Jes ‖ **23** [a] 𝔊𝔖𝔙 et Jes 36,8 𝔔[a] pl ‖ [b–b] mlt Mss et Jes הַמֶּלֶךְ ‖ **24** [a] add? ‖ [b] Ms et Jes 36,9 𝔔[a] מֵעַ׳ ‖ **25** [a] mlt Mss 𝔊𝔖𝔗[f Ms] et Jes 36,10 וְעַ׳.

26 אָמַר אֵלַי עֲלֵה עַל־הָאָרֶץ הַזֹּאת וְהַשְׁחִיתָהּ׃ 26 וַיֹּאמֶר ב
אֶלְיָקִים [a]בֶּן־חִלְקִיָּהוּ[a] וְשֶׁבְנָה וְיוֹאָח אֶל־רַב־שָׁקֵה דַּבֶּר־נָא אֶל־ ב כת ה[34]
עֲבָדֶיךָ אֲרָמִית כִּי שֹׁמְעִים אֲנָחְנוּ וְאַל־תְּדַבֵּר עִמָּנוּ[b] יְהוּדִית בְּאָזְנֵי ז . ל
27 הָעָם[c] אֲשֶׁר עַל־הַחֹמָה׃ 27 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם[a] רַב־שָׁקֵה [b]הַעַל[c] אֲדֹנֶיךָ ה חס בסיפ . ב בטע[35]
וְאֵלֶיךָ[b] שְׁלָחַנִי אֲדֹנִי לְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הֲלֹא עַל[d]־הָאֲנָשִׁים ג ומל[36] . יט פסוק בסיפ את את את . ה[37]
הַיֹּשְׁבִים עַל־הַחֹמָה לֶאֱכֹל אֶת חריהם[e] וְלִשְׁתּוֹת אֶת־שׁיניהם[f] ה חס בסיפ . צואתם ק . מימי רגליהם ק
28 עִמָּכֶם׃ 28 וַיַּעֲמֹד רַב־שָׁקֵה וַיִּקְרָא בְקוֹל־גָּדוֹל יְהוּדִית וַיְדַבֵּר[a] ז
29 וַיֹּאמֶר שִׁמְעוּ דְּבַר[b]־הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל מֶלֶךְ אַשּׁוּר׃ 29 כֹּה אָמַר הַמֶּלֶךְ ד
30 אַל־יַשִּׁא לָכֶם חִזְקִיָּהוּ כִּי־לֹא יוּכַל לְהַצִּיל אֶתְכֶם מִיָּדוֹ[a]׃ 30 וְאַל־ ה ב מל וג חס . ב
יַבְטַח אֶתְכֶם חִזְקִיָּהוּ אֶל־יְהוָה לֵאמֹר הַצֵּל יַצִּילֵנוּ יְהוָה וְלֹא[a] תִנָּתֵן י בטח אל . ב
31 אֶת[b]־הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד מֶלֶךְ אַשּׁוּר׃ 31 אַל־תִּשְׁמְעוּ אֶל־חִזְקִיָּהוּ כִּי
כֹה אָמַר מֶלֶךְ אַשּׁוּר עֲשׂוּ־אִתִּי בְרָכָה וּצְאוּ אֵלַי וְאִכְלוּ אִישׁ־גַּפְנוֹ
32 וְאִישׁ תְּאֵנָתוֹ וּשְׁתוּ אִישׁ מֵי־בֹרוֹ׃ 32 עַד־בֹּאִי וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם אֶל־ ב חד מל וחד חס[38]
אֶרֶץ כְּאַרְצְכֶם אֶרֶץ דָּגָן וְתִירוֹשׁ אֶרֶץ[a] לֶחֶם וּכְרָמִים [b]אֶרֶץ זֵית[c] ב . ל
יִצְהָר[d] וּדְבַשׁ וִחְיוּ וְלֹא תָמֻתוּ וְאַל־תִּשְׁמְעוּ אֶל־חִזְקִיָּהוּ[b] כִּי[e]־יַסִּית ה[39]
33 אֶתְכֶם לֵאמֹר יְהוָה יַצִּילֵנוּ׃ 33 [a]הַהַצֵּל הִצִּילוּ[a] אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם אִישׁ
34 אֶת־אַרְצוֹ מִיַּד מֶלֶךְ אַשּׁוּר׃ 34 אַיֵּה אֱלֹהֵי חֲמָת וְאַרְפָּד אַיֵּה[a] אֱלֹהֵי
35 סְפַרְוַיִם [b]הֵנַע וְעִוָּה[b] [c]כִּי־הִצִּילוּ[c] אֶת־שֹׁמְרוֹן מִיָּדִי׃ 35 מִי בְּכָל־
אֱלֹהֵי הָאֲרָצוֹת[a] אֲשֶׁר־הִצִּילוּ אֶת־אַרְצָם מִיָּדִי כִּי־יַצִּיל יְהוָה אֶת־
36 יְרוּשָׁלִַם מִיָּדִי׃ 36 [a]וְהֶחֱרִישׁוּ הָעָם[a] וְלֹא־עָנוּ אֹתוֹ דָּבָר כִּי־מִצְוַת ל . ג פסוק ולא לא
37 הַמֶּלֶךְ הִיא לֵאמֹר לֹא תַעֲנֻהוּ׃ 37 וַיָּבֹא אֶלְיָקִים בֶּן־חִלְקִיָּה ב . י וכל עזרא דכות[40]

[34] Mm 2161. [35] Mm 2346. [36] Mm 29. [37] Mm 2347. [38] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [39] Mp sub loco. [40] Mm 4033.

26 a–a > Ms et Jes 36,11 ‖ b mlt Mss 𝔊^OL et Jes אֵלֵינוּ ‖ c 2 Mss 𝔊^O + הַזֶּה ‖ 27 a > 𝔊^44 et Jes 36,12 ‖ b–b Jes 𝔔^a האליכמה ועל אדוניכמה cf 𝔖 ‖ c = הַאֶל, sic Jes ‖ d = אֶל ‖ e pc Mss ut Q צוֹאָתָם; K חֲרֵיהֶם, pc Mss et Jes חַרְאֵיהֶם ‖ f nonn Mss ut Q מֵימֵי רַגְלֵיהֶם, K שֵׁינֵיהֶם ‖ 28 a > pc Mss 𝔗^f𝔙 et Jes 36,13 ‖ b Ms 𝔊𝔗^Ms𝔙 et Jes דִּבְרֵי ‖ 29 a mlt Mss Or 𝔊^-B𝔖𝔗𝔙 מידי; > Jes 36,14 ‖ 30 a 𝔊* ut Jes 36,15 לא ‖ b > mlt Mss et Jes ‖ 32 a 𝔊 καί ‖ b–b > Jes 36,17 ‖ c > Ms, frt dl ‖ d Ms 𝔖𝔙 וי׳ ‖ e Jes 36,18 פֶּן cf 𝔖 ‖ 33 a–a Jes הַהִצִּילוּ ‖ 34 a pc Mss 𝔊^L𝔖𝔗^Mss וְאַיֵּה ‖ b–b > 𝔊^BL et Jes 36,19, frt dl et ins ואיה אלהי אֶרֶץ שֹׁמְרוֹן cf 𝔊^L𝔏^Lg ‖ c–c 2 Mss 𝔊^B et Jes וְכִי־ה׳, 𝔊^Mss(𝔖𝔙) μὴ ἐξείλαντο = הַהִצִּ׳ ‖ 35 a Ms 𝔖𝔗^Ms et Jes 36,20 + הָאֵלֶּה ‖ 36 a–a Jes 36,21 וַיַּחֲרִישׁוּ cf 𝔊.

אֲשֶׁר־עַל־הַבַּיִת וְשֶׁבְנָא הַסֹּפֵר וְיוֹאָח בֶּן־אָסָף הַמַּזְכִּיר אֶל־חִזְקִיָּהוּ
ב מל . ד[41] חס וכל שפטים ושמואל דכות ב מ ב קְרוּעֵי בְגָדִים וַיַּגִּדוּ לוֹ דִּבְרֵי רַב־שָׁקֵה׃ 19 1 וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ הַמֶּלֶךְ 19
ב חִזְקִיָּהוּ וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו וַיִּתְכַּס בַּשָּׂק וַיָּבֹא בֵּית יְהוָה׃ 2 וַיִּשְׁלַח 2
ג[1] אֶת־אֶלְיָקִים אֲשֶׁר־עַל־הַבַּיִת וְשֶׁבְנָא[a] הַסֹּפֵר וְאֵת זִקְנֵי הַכֹּהֲנִים
מִתְכַּסִּים בַּשַּׂקִּים אֶל־יְשַׁעְיָהוּ הַנָּבִיא[b] בֶּן־אָמוֹץ׃ 3 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו 3
ב כֹּה אָמַר חִזְקִיָּהוּ יוֹם־צָרָה וְתוֹכֵחָה וּנְאָצָה הַיּוֹם הַזֶּה כִּי בָאוּ בָנִים
ב . ב . ב פסוק דמטע[2] עַד־מַשְׁבֵּר וְכֹחַ אַיִן לְלֵדָה[a]׃ 4 אוּלַי יִשְׁמַע יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵת[a] כָּל־ 4
דִּבְרֵי רַב־שָׁקֵה אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ מֶלֶךְ־אַשּׁוּר ׀ אֲדֹנָיו לְחָרֵף אֱלֹהִים חַי
ה וְהוֹכִיחַ בַּדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמַע יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְנָשָׂאתָ תְפִלָּה בְּעַד
ב[3] הַשְּׁאֵרִית הַנִּמְצָאָה׃ 5 וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ אֶל־ 5
כב[4] וכל ד״ה ועזרא דכות ב מ ה חס בליש . ט[5] יְשַׁעְיָהוּ[a]׃ 6 וַיֹּאמֶר לָהֶם יְשַׁעְיָהוּ כֹּה תֹאמְרוּן אֶל־אֲדֹנֵיכֶם כֹּה ׀ אָמַר 6
ג[6] יְהוָה אַל־תִּירָא מִפְּנֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ אֲשֶׁר גִּדְּפוּ נַעֲרֵי מֶלֶךְ־
ב אַשּׁוּר אֹתִי׃ 7 הִנְנִי נֹתֵן בּוֹ רוּחַ וְשָׁמַע שְׁמוּעָה וְשָׁב לְאַרְצוֹ וְהִפַּלְתִּיו 7
בַּחֶרֶב בְּאַרְצוֹ׃ 8 וַיָּשָׁב רַב־שָׁקֵה וַיִּמְצָא אֶת־מֶלֶךְ אַשּׁוּר 8
ב פסוק דמטע[7] נִלְחָם עַל־לִבְנָה כִּי שָׁמַע כִּי נָסַע מִלָּכִישׁ׃ 9 וַיִּשְׁמַע אֶל[a]־תִּרְהָקָה 9
מֶלֶךְ[b]־כּוּשׁ לֵאמֹר הִנֵּה[c] יָצָא לְהִלָּחֵם אִתָּךְ וַיָּשָׁב[d] וַיִּשְׁלַח
ט[5] מַלְאָכִים אֶל־חִזְקִיָּהוּ לֵאמֹר׃ 10 [a]כֹּה תֹאמְרוּן אֶל־חִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־ 10
ב . כז בטע יְהוּדָה לֵאמֹר[a] אַל־יַשִּׁאֲךָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר אַתָּה בֹּטֵחַ בּוֹ לֵאמֹר לֹא
תִנָּתֵן יְרוּשָׁלַםִ בְּיַד מֶלֶךְ אַשּׁוּר׃ 11 הִנֵּה ׀ אַתָּה שָׁמַעְתָּ אֵת[a] אֲשֶׁר עָשׂוּ 11
מַלְכֵי אַשּׁוּר לְכָל־הָאֲרָצוֹת לְהַחֲרִימָם וְאַתָּה תִּנָּצֵל׃ 12 הַהִצִּילוּ 12
ז מל אֹתָם אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר שִׁחֲתוּ[a] אֲבוֹתַי אֶת־גּוֹזָן וְאֶת־חָרָן וְרֶצֶף
ד[8] . ב חד מל וחד חס . ה[9][10] וּבְנֵי־עֶדֶן אֲשֶׁר בִּתְלַאשָּׂר׃ 13 אַיּוֹ[a] מֶלֶךְ־חֲמָת וּמֶלֶךְ אַרְפָּד[b] וּמֶלֶךְ 13
לָעִיר סְפַרְוָיִם הֵנַע וְעִוָּה[b]׃ 14 וַיִּקַּח חִזְקִיָּהוּ אֶת־הַסְּפָרִים[a] 14

[41] Mm 195. **Cp 19** [1] Mm 2349. [2] Mm 2162. [3] Mm 2350. [4] Mm 11. [5] Mm 235. [6] Mm 2351. [7] Mm 2163. [8] Mm 3050. [9] Mm 2164. [10] Mm 3106.

Cp 19,2 [a] 2 Mss et Jes 37,2 'וְאֵת שׁ ‖ [b] Ms 𝔊^{-BA} et Jes tr post אמוץ ‖ **3** [a] 𝔊 *τῇ τικτούσῃ* = לַיֹּלֵדָה cf 𝔖𝔗 ‖ **4** [a] > mlt Mss 𝔊^{AL}𝔖𝔗^{f Mss} et Jes 37,4 ‖ **5** [a] sic L, mlt Mss Edd 'עְ– ‖ **9** [a] = עַל, sic Q^{Or} et Jes 37,9 ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd ךְ– ‖ [c] > 2 Mss 𝔖 et Jes ‖ [d] > Ms, Jes וַיִּשְׁמַע ‖ **10** [a–a] > 𝔊^{B} (𝔊^{135} sub ast) ‖ **11** [a] > pc Mss et Jes 37,11, 𝔊 + *πάντα* ‖ **12** [a] pc Mss et Jes 37,12 הִשְׁחִיתוּ ‖ **13** [a] 2 Mss et Jes 37,13 אַיֵּה ‖ [b–b] dub, cf 18,34 ‖ **14** [a] 𝔊^{L}𝔗^{Mss} sg.

מִיַּ֥ד הַמַּלְאָכִ֖ים וַיִּקְרָאֵ֑ם[b] וַיַּ֗עַל בֵּ֚ית יְהוָ֔ה וַיִּפְרְשֵׂ֥הוּ חִזְקִיָּ֖הוּ לִפְנֵ֥י — ל11. ב

15 יְהוָֽה׃ פ 15 [a]וַיִּתְפַּלֵּ֨ל חִזְקִיָּ֜הוּ לִפְנֵ֣י יְהוָה֮[a] וַיֹּאמַר֒[b] יְהוָ֞ה אֱלֹהֵ֣י — צא

יִשְׂרָאֵל֮ יֹשֵׁ֣ב הַכְּרֻבִים֒ אַתָּה־ה֤וּא הָֽאֱלֹהִים֙ לְבַדְּךָ֔ לְכֹ֖ל מַמְלְכ֣וֹת — יב חס וכל אורית דכות12

16 הָאָ֑רֶץ אַתָּ֣ה עָשִׂ֔יתָ אֶת־הַשָּׁמַ֖יִם וְאֶת־הָאָֽרֶץ׃ 16 הַטֵּ֨ה יְהוָ֤ה ׀ אָזְנְךָ֙ — יג13. יג

וּֽשְׁמָ֔ע פְּקַ֧ח יְהוָ֛ה עֵינֶ֖יךָ וּרְאֵ֑ה וּשְׁמַ֗ע אֵ֚ת[a] דִּבְרֵ֣י סַנְחֵרִ֔יב אֲשֶׁ֣ר שְׁלָח֔וֹ[b] — ה. ב פסוק דמטע14

17 לְחָרֵ֖ף אֱלֹהִ֥ים חָֽי׃ 17 אָמְנָ֖ם יְהוָ֑ה הֶחֱרִ֜יבוּ מַלְכֵ֥י אַשּׁ֛וּר אֶת־הַגּוֹיִ֖ם

18 [a]וְאֶת־אַרְצָֽם׃[a] 18 וְנָתְנ֥וּ[a] אֶת־אֱלֹהֵיהֶ֖ם בָּאֵ֑שׁ כִּ֣י לֹא֩ אֱלֹהִ֨ים הֵ֜מָּה כִּ֣י — ג15

ס לא16 אִם־מַעֲשֵׂ֧ה יְדֵֽי־אָדָ֛ם עֵ֥ץ וָאֶ֖בֶן וַֽיְאַבְּדֽוּם׃ 19 וְעַתָּה֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֔ינוּ — ב. ג

הֽוֹשִׁיעֵ֥נוּ נָ֖א מִיָּד֑וֹ וְיֵֽדְעוּ֙ כָּל־מַמְלְכ֣וֹת הָאָ֔רֶץ כִּ֥י אַתָּ֛ה יְהוָ֥ה אֱלֹהִ֖ים[a] — יא17. כן בטע. ה כת בנביא

20 לְבַדֶּֽךָ׃ ס 20 וַיִּשְׁלַח֙ יְשַׁעְיָ֣הוּ בֶן־אָמ֔וֹץ אֶל־חִזְקִיָּ֖הוּ לֵאמֹ֑ר

כֹּה־אָמַ֤ר יְהוָה֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אֲשֶׁ֨ר הִתְפַּלַּ֥לְתָּ אֵלַ֛י אֶל[a]־סַנְחֵרִ֥ב — כד. ל חס

21 מֶֽלֶךְ־אַשּׁ֖וּר שָׁמָֽעְתִּי׃ 21 זֶ֣ה הַדָּבָ֔ר אֲשֶׁר־דִּבֶּ֥ר יְהוָ֖ה עָלָ֑יו

בָּזָ֨ה לְךָ֜ לָעֲגָ֣ה לְךָ֗ בְּתוּלַת֙ בַּת־צִיּ֔וֹן — ח18

אַחֲרֶ֙יךָ֙ רֹ֣אשׁ[a] הֵנִ֔יעָה בַּ֖ת יְרוּשָׁלִָֽם׃ — ב

22 אֶת־מִ֤י חֵרַ֙פְתָּ֙ וְגִדַּ֔פְתָּ וְעַל־מִ֖י הֲרִימ֣וֹתָ קּ֑וֹל[a] — ד19. ג ב חס וחד מל20

וַתִּשָּׂ֥א מָר֛וֹם עֵינֶ֖יךָ עַל־קְד֥וֹשׁ יִשְׂרָאֵֽל׃ — ב

23 בְּיַ֣ד מַלְאָכֶיךָ֮[a] חֵרַ֣פְתָּ ׀ אֲדֹנָי֒[b] וַתֹּ֗אמֶר — ל11

בְּרֶ֥כֶב[c] רִכְבִּ֖י אֲנִ֣י[d] — ברב ק

עָלִ֛יתִי מְר֥וֹם הָרִ֖ים יַרְכְּתֵ֣י לְבָנ֑וֹן

וְאֶכְרֹ֞ת[e] קוֹמַ֤ת אֲרָזָיו֙ מִבְח֣וֹר[f] בְּרֹשָׁ֔יו — ב. ב ומל21

וְאָב֙וֹאָה֙[e] מְל֣וֹן[g] קִצֹּ֔ה[h] יַ֖עַר כַּרְמִלּֽוֹ׃ — ד22. ב. קצו ק חד23 מן ג בליש. ב

24 אֲנִ֣י קַ֔רְתִּי וְשָׁתִ֖יתִי מַ֣יִם זָרִ֑ים[a]

[11] Mm 2166. [12] Mm 543. [13] Mm 3139. [14] Mm 2162. [15] Mm 1306. [16] Mp sub loco. [17] Mm 1625. [18] Mm 2353. [19] Mm 2165. [20] Mm 3350. [21] Mm 2051. [22] Mm 209. [23] Q addidi, cf Mp sub loco.

14 [b] Ms 𝔊[L] et Jes 37,14 אֶהוּ–, sic l? ‖ **15** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] Ms 𝔊[L]𝔙 et Jes 37,15 לֵאמֹר ‖ **16** [a] mlt Mss Syh (sub ast) 𝔖𝔗𝔙 et Jes 37,17 + כָּל־ ‖ [b] l c pc Mss 𝔊𝔖𝔙 et Jes שָׁלַח ‖ **17** [a–a] > 𝔊* et Jes 37,18 𝔔[a] ‖ **18** [a] Jes 37,19 וְנָתֹן; l c Jes 𝔔[a] וַיִּתְּנוּ? ‖ **19** [a] > 𝔗 et Jes 37,20 ‖ **20** [a] = עַל, sic Or ‖ **21** [a] 𝔊[B 426.121]𝔖 ut Jes 37,22 𝔔[a] רֹאשָׁהּ ‖ **22** [a] 𝔊[L]𝔖 𝔙[Mss] + suff 2sg ‖ **23** [a] 𝔙 ut Jes 37,24 עֲבָדֶיךָ ‖ [b] nonn Mss יהוה ‖ [c] l c mlt Mss Vrs et Jes ut Q בְּרֹב ‖ [d] ins עָשִׂיתִי חָיִל? cf 𝔊[L] ‖ [e] = וָא׳, sic Ms cf 𝔊𝔙 ‖ [f] nonn Mss et Jes מִבְחַר ‖ [g] Ms et Jes מְרוֹם ‖ [h] nonn Mss et Jes ut Q קִצּוֹ ‖ **24** [a] > Ms et Jes 37,25.

וְאַחְרִב֙[b] בְּכַף־פְּעָמַ֔י כֹּ֖ל יְאֹרֵ֥י מָצֽוֹר׃ [24]ב

25 [a]הֲלֹֽא־שָׁמַ֤עְתָּ לְמֵֽרָחוֹק֙[a] אֹתָ֣הּ עָשִׂ֔יתִי ח

לְמִ֥ימֵי קֶ֖דֶם[a] וִֽיצַרְתִּ֑יהָ[b] עַתָּ֣ה[c] הֲבֵיאתִ֔יהָ ב . ב חד חס וחד מל

וּתְהִ֗י[d] לְהַשְׁא֛וֹת[e] גַּלִּ֥ים נִצִּ֖ים[f] עָרִ֥ים בְּצֻרֽוֹת׃ יד רפי[25] . יא[26] מילין דלא מפק א ול[27] חס בליש . ג

26 וְיֹֽשְׁבֵיהֶן֙ קִצְרֵי־יָ֔ד חַ֖תּוּ וַיֵּבֹ֑שׁוּ[a] [28]ב . ל . ב

הָי֞וּ עֵ֤שֶׂב[b] שָׂדֶה֙ וִ֣ירַק דֶּ֔שֶׁא ב

חֲצִ֣יר[c] גַּגּ֔וֹת [d]וּשְׁדֵפָ֖ה[e] לִפְנֵ֥י קָמָֽה[d]׃ ד

27 וְשִׁבְתְּךָ֛[a] וְצֵאתְךָ֥ וּבֹאֲךָ֖ יָדָ֑עְתִּי [b]וְאֵ֖ת הִֽתְרַגֶּזְךָ֥ אֵלָֽי[b]׃ ו

28 [a]יַ֚עַן הִֽתְרַגֶּזְךָ֣ אֵלַ֔י[a] וְשַׁאֲנַנְךָ֖[b] עָלָ֣ה בְאָזְנָ֑י ד . יב ח מנה קמ

וְשַׂמְתִּ֨י חַחִ֜י בְּאַפֶּ֗ךָ וּמִתְגִּי֙ בִּשְׂפָתֶ֔יךָ ב

וַהֲשִׁבֹתִ֔יךָ בַּדֶּ֖רֶךְ אֲשֶׁר־בָּ֥אתָ בָּֽהּ׃ [29]ג

29 וְזֶה־לְּךָ֣ הָא֔וֹת אָכ֤וֹל הַשָּׁנָה֙ סָפִ֔יחַ וּבַשָּׁנָ֥ה הַשֵּׁנִ֖ית סָחִ֑ישׁ[a] 29 כג ר״פ . י מל

30 וּבַשָּׁנָ֣ה הַשְּׁלִישִׁ֗ית זִרְע֛וּ וְקִצְר֥וּ וְנִטְע֛וּ כְרָמִ֖ים וְאִכְל֥וּ פִרְיָֽם׃ 30 וְ֠יָסְפָה 30 [30]ט מל

פְּלֵיטַ֧ת בֵּית־יְהוּדָ֛ה הַנִּשְׁאָרָ֖ה שֹׁ֣רֶשׁ לְמָ֑טָּה וְעָשָׂ֥ה פְרִ֖י לְמָֽעְלָה׃

31 כִּ֤י מִירֽוּשָׁלִַ֙ם֙ תֵּצֵ֣א שְׁאֵרִ֔ית וּפְלֵיטָ֖ה מֵהַ֣ר צִיּ֑וֹן קִנְאַ֛ת יְהוָ֖ה °[a] 31 צבאות חד מן [31]יא קר ולא כת

תַּעֲשֶׂה־זֹּֽאת׃ ס

32 לָכֵ֗ן כֹּֽה־אָמַ֤ר יְהוָה֙ אֶל־מֶ֣לֶךְ אַשּׁ֔וּר לֹ֤א יָבֹא֙ אֶל־הָעִ֣יר הַזֹּ֔את 32 [32]ב . ט פסוק לא ולא ולא ולא

וְלֹֽא־יוֹרֶ֥ה שָׁ֖ם חֵ֑ץ וְלֹֽא־יְקַדְּמֶ֣נָּה מָגֵ֔ן וְלֹֽא־יִשְׁפֹּ֥ךְ עָלֶ֖יהָ סֹלְלָֽה׃

33 בַּדֶּ֥רֶךְ אֲשֶׁר־יָבֹ֖א[a] בָּ֣הּ יָשׁ֑וּב וְאֶל־הָעִ֥יר הַזֹּ֛את לֹ֥א יָבֹ֖א נְאֻם־ 33 [33]ל

34 יְהוָֽה׃ 34 וְגַנּוֹתִ֛י אֶל־[a]הָעִ֥יר הַזֹּ֖את לְהוֹשִׁיעָ֑הּ[b] לְמַֽעֲנִ֔י וּלְמַ֖עַן דָּוִ֥ד 34 [34]ל . ט מיחד

עַבְדִּֽי׃

35 [a]וַיְהִי֙ בַּלַּ֣יְלָה הַה֔וּא[a] וַיֵּצֵ֣א ׀ מַלְאַ֣ךְ יְהוָ֗ה וַיַּךְ֙ בְּמַחֲנֵ֣ה אַשּׁ֔וּר 35

[24] Mm 2354. [25] Mm 174. [26] Mm 4069 contra textum, lect Mm frt inc. [27] Mm 331. [28] Mm 3390. [29] Mm 2167. [30] Mm 1900. [31] Mm 2745. [32] Mm 2168. [33] Mm 2355. [34] Mm 1174.

24 [b] = 'וָא, sic Ms cf 𝔊𝔙 ‖ **25** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊𝔖𝔙 ut Jes 37,26 𝔔[a] 'יִצ, prb l ‖ [c] l c Ms 𝔊[L]𝔖𝔙 'וְעַ? ‖ [d] > pc Mss; prp וַתְּהִי cf 𝔊 ‖ [e] pc Mss et Jes להשאות ‖ [f] Jes 𝔔[a] נצורים ‖ **26** [a] pc Mss et Jes 37,27 וָבֹשׁוּ ‖ [b] 𝔊[L](𝔖𝔗𝔙) pr ὡς ‖ [c] 𝔊[L](𝔖𝔗) pr ὡς; > 𝔙 ‖ [d–d] Jes 𝔔[a] הנשדף לפני קדים ‖ [e] pc Mss et Jes וּשְׁדֵמָה ‖ **27** [a] frt pr לְפָנַי קֻמְךָ cf ε' ἀπ' ἔναντι ἀναστάσεώς σου ‖ [b–b] frt dl cf 28[a–a] ‖ **28** [a–a] > 2 Mss et Jes 37,29 𝔔[a] ‖ [b] prp וּשְׁאוֹנְךָ ‖ **29** [a] Ms et Jes 37,30 שָׁחִיס ‖ **31** [a] l c mlt Mss Vrs et Jes ut Q צְבָאוֹת ‖ **33** [a] l c pc Mss Vrs et Jes 37,34 בָּא ‖ **34** [a] = עַל, sic nonn Mss et Jes ‖ [b] > 𝔊* ‖ **35** [a–a] > Jes 37,36.

מֵאָה שְׁמוֹנִים[b] וַחֲמִשָּׁה אָלֶף וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וְהִנֵּה כֻלָּם פְּגָרִים מֵתִים׃ ג[35] מל וכל ד״ה דכות ב מ א
36 וַיִּסַּע וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ־אַשּׁוּר וַיֵּשֶׁב בְּנִינְוֵה׃ 37 וַיְהִי
הוּא מִשְׁתַּחֲוֶה בֵּית ׀ נִסְרֹךְ אֱלֹהָיו וְאַדְרַמֶּלֶךְ[a] וְשַׂרְאֶצֶר [b] הִכֻּהוּ ב. ב. בניו חד מן ז קר ולא כת[36]. ה חס[37]
בַחֶרֶב וְהֵמָּה נִמְלְטוּ אֶרֶץ אֲרָרָט וַיִּמְלֹךְ אֵסַר־חַדֹּן בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ פ ד
20 1 בַּיָּמִים הָהֵם חָלָה חִזְקִיָּהוּ לָמוּת וַיָּבֹא אֵלָיו יְשַׁעְיָהוּ בֶן־
אָמוֹץ הַנָּבִיא וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה צַו לְבֵיתֶךָ כִּי מֵת אַתָּה
2 וְלֹא תִחְיֶה׃ 2 וַיַּסֵּב[a] אֶת־פָּנָיו[b] אֶל־הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה לֵאמֹר[c]׃ ל
3 אָנָּה יְהוָה זְכָר־נָא אֵת אֲשֶׁר הִתְהַלַּכְתִּי לְפָנֶיךָ בֶּאֱמֶת וּבְלֵבָב ג כת ה וכל ר״פ וכל לשון ארמית דכות[1]
4 שָׁלֵם וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עָשִׂיתִי וַיֵּבְךְּ חִזְקִיָּהוּ בְּכִי גָדוֹל׃ ס 4 וַיְהִי ד[2]. טו. ל
[a]יְשַׁעְיָהוּ לֹא[b] יָצָא[b] הָעִיר[c] הַתִּיכֹנָה וּ[a]דְבַר־יְהוָה הָיָה[d] אֵלָיו[d] לֵאמֹר׃ חצר ק. יח. ז
5 שׁוּב[a] וְאָמַרְתָּ אֶל־חִזְקִיָּהוּ נְגִיד־עַמִּי[b] כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי דָּוִד ל
אָבִיךָ שָׁמַעְתִּי אֶת־תְּפִלָּתֶךָ רָאִיתִי אֶת־דִּמְעָתֶךָ הִנְנִי רֹפֶא לָךְ בַּיּוֹם
6 הַשְּׁלִישִׁי תַּעֲלֶה בֵּית יְהוָה׃ 6 וְהֹסַפְתִּי[a] עַל־יָמֶיךָ חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה ד
וּמִכַּף מֶלֶךְ־אַשּׁוּר אַצִּילְךָ[b] וְאֵת הָעִיר הַזֹּאת[b] וְגַנּוֹתִי[c] עַל־הָעִיר הַזֹּאת ח[3]
7 לְמַעֲנִי וּלְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי[cd]׃ 7 וַיֹּאמֶר[a] יְשַׁעְיָהוּ[b] קְחוּ[c] דְּבֶלֶת תְּאֵנִים ט מיחד
[ס] [d]וַיִּקְחוּ וַיָּשִׂימוּ[d] עַל־הַשְּׁחִין וַיֶּחִי[e]׃ 8 וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ אֶל־יְשַׁעְיָהוּ לה
מָה אוֹת[a] כִּי־יִרְפָּא יְהוָה לִי וְעָלִיתִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בֵּית יְהוָה׃ ג[4]
9 וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ זֶה־לְּךָ[a] הָאוֹת מֵאֵת יְהוָה כִּי יַעֲשֶׂה יְהוָה אֶת־הַדָּבָר יא זוגין בטע[5]
אֲשֶׁר דִּבֵּר הָלַךְ[b] הַצֵּל עֶשֶׂר מַעֲלוֹת אִם־יָשׁוּב עֶשֶׂר מַעֲלוֹת׃ ב[6]
10 וַיֹּאמֶר יְחִזְקִיָּהוּ נָקֵל לַצֵּל לִנְטוֹת עֶשֶׂר מַעֲלוֹת לֹא כִּי יָשׁוּב הַצֵּל ג[7] בנביא וכל ד״ה דכות ב מ ח
11 אֲחֹרַנִּית עֶשֶׂר מַעֲלוֹת׃ 11 וַיִּקְרָא יְשַׁעְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל־יְהוָה וַיָּשֶׁב אֶת־[a] ז. כה

[35] Mm 43. [36] Mm 2745. [37] Mm 2096. Cp 20 [1] Mm 2169. [2] Mm 2170. [3] Mm 1392. [4] Mm 2171. [5] Mm 915. [6] Mm 2172. [7] Mm 2203.

35 [b] mlt Mss 𝔖𝔗[Mss] et Jes וּשְׁ' ‖ **37** [a] 2 Mss 𝔊[L]𝔖𝔙 א' ‖ [b] l c mlt Mss Vrs et Jes 37,38 ut Q בָּנָיו ‖ **Cp 20,2** [a] mlt Mss 𝔊𝔖𝔗[Ms] et Jes 38,2 + חִזְקִיָּהוּ ‖ [b–b] > Ms 𝔊[BA] Syh[txt] ‖ [c] Jes וַיֹּאמַר ‖ **4** [a–a] > Jes 38,4 ‖ [b–b] > 𝔊 ‖ [c] l c mlt Mss Vrs ut Q חָצֵר ‖ [d–d] Jes אֶל־יְשַׁעְיָהוּ ‖ **5** [a] Jes 38,5 הָלוֹךְ ‖ [b–b] > Jes ‖ **6** [a] Jes 38,5 יוֹסִף (= יוֹסֵף) ‖ [b–b] > Jes 𝔊*, dl? ‖ [c–c] add? cf 19,34 ‖ [d–d] > Jes ‖ **7** [a] v 7 hic add cf Jes 38,21 (etiam in Jes 𝔔[a] add) ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔗[Mss]) *λαβέτωσαν* = יִקְחוּ ‖ [d–d] 2 Mss et Jes 38,21 וְיִמְרְחוּ, 𝔊*(𝔖) *καὶ ἐπιθέτωσαν* = וְיָשִׂימוּ ‖ [e] 𝔊 *καὶ ὑγιάσει* = וִיחִי ut Jes ‖ **8** [a] frt l הָאוֹת cf 𝔊 ‖ **9** [a] > 𝔊*𝔙 ‖ [b] 𝔗 *hjhk* cf 𝔊𝔙, frt l הֲיֵלֵךְ ‖ **11** [a] > pc Mss cf 𝔊 *καὶ ἀπέστρεψεν ἡ σκιά.*

ב[8] . ב . ז הַצֵּ֗ל בַּֽמַּעֲל֔וֹת אֲשֶׁ֣ר יָֽרְדָ֗ה בְּמַעֲל֛וֹת אָחָ֖ז אֲחֹֽרַנִּ֑ית עֶ֖שֶׂר מַעֲלֽוֹת׃ פ
מח כת א לא קר ול בליש[9] 12 בָּעֵ֣ת הַהִ֡יא שָׁלַ֡ח בְּרֹאדַ֣ךְ בַּ֠לְאֲדָן בֶּֽן־בַּלְאֲדָ֧ן מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֛ל 12
ל[10] סְפָרִ֥ים וּמִנְחָ֖ה אֶל־חִזְקִיָּ֑הוּ כִּ֣י שָׁמַ֔ע כִּ֥י חָלָ֖ה חִזְקִיָּֽהוּ׃ 13 וַיִּשְׁמַ֣ע 13
נכתה[8] חד מן ב כת כן ק עֲלֵיהֶם֮ חִזְקִיָּהוּ֒ וַיַּרְאֵ֣ם אֶת־כָּל־בֵּ֣ית נְכֹתֹ֗ה אֶת־הַכֶּ֣סֶף וְאֶת־הַזָּהָ֡ב
ז וְאֶת־הַבְּשָׂמִ֡ים וְאֵ֣ת ׀ שֶׁ֣מֶן הַטּ֗וֹב וְאֵת֙ בֵּ֣ית כֵּלָ֔יו וְאֵ֛ת כָּל־אֲשֶׁ֥ר נִמְצָ֖א
ל כת כן בְּאוֹצְרֹתָ֑יו לֹֽא־הָיָ֣ה דָבָ֗ר אֲשֶׁ֨ר לֹֽא־הֶרְאָ֧ם חִזְקִיָּ֛הוּ בְּבֵית֖וֹ וּבְכָל־
ח מֶמְשַׁלְתּֽוֹ׃ 14 וַיָּבֹא֙ יְשַֽׁעְיָ֣הוּ הַנָּבִ֔יא אֶל־הַמֶּ֖לֶךְ חִזְקִיָּ֑הוּ וַיֹּ֨אמֶר 14
ה[11] אֵלָ֜יו מָ֧ה אָמְר֣וּ ׀ הָאֲנָשִׁ֣ים הָאֵ֗לֶּה וּמֵאַ֙יִן֙ יָבֹ֣אוּ אֵלֶ֔יךָ וַיֹּ֙אמֶר֙ חִזְקִיָּ֔הוּ
מֵאֶ֧רֶץ רְחוֹקָ֛ה בָּ֖אוּ מִבָּבֶֽל׃ 15 וַיֹּ֕אמֶר מָ֥ה רָא֖וּ בְּבֵיתֶ֑ךָ וַיֹּ֨אמֶר 15
כ חִזְקִיָּ֜הוּ אֵ֣ת כָּל־אֲשֶׁ֤ר בְּבֵיתִי֙ רָא֔וּ לֹא־הָיָ֥ה דָבָ֛ר אֲשֶׁ֥ר לֹֽא־הִרְאִיתִ֖ם
ג בְּאֹצְרֹתָֽי׃ 16 וַיֹּ֥אמֶר יְשַׁעְיָ֖הוּ אֶל־חִזְקִיָּ֑הוּ שְׁמַ֖ע דְּבַר־יְהוָֽה׃ 17 הִנֵּה֮ 16 17
יב[12] יָמִ֣ים בָּאִים֒ וְנִשָּׂ֣א ׀ כָּל־אֲשֶׁ֣ר בְּבֵיתֶ֗ךָ וַאֲשֶׁ֨ר אָצְר֧וּ אֲבֹתֶ֛יךָ עַד־הַיּ֥וֹם
כט . כ ס״פ[13] . ב . יד[14] הַזֶּ֖ה בָּבֶ֑לָה לֹֽא־יִוָּתֵ֥ר דָּבָ֖ר אָמַ֥ר יְהוָֽה׃ 18 וּמִבָּנֶ֨יךָ אֲשֶׁ֥ר יֵצְא֛וּ 18
יקחו ק חד מן ד[15] בליש מִמְּךָ֛ אֲשֶׁ֥ר תּוֹלִ֖יד יִקָּ֑ח וְהָיוּ֙ סָרִיסִ֔ים בְּהֵיכַ֖ל מֶ֥לֶךְ בָּבֶֽל׃ 19 וַיֹּ֤אמֶר 19
יז מל בסיפ חִזְקִיָּ֙הוּ֙ אֶֽל־יְשַֽׁעְיָ֔הוּ ט֥וֹב דְּבַר־יְהוָ֖ה אֲשֶׁ֣ר דִּבַּ֑רְתָּ וַיֹּ֕אמֶר הֲל֛וֹא
ה בטע בסיפ[16] אִם־שָׁל֥וֹם וֶאֱמֶ֖ת יִהְיֶ֥ה בְיָמָֽי׃ 20 וְיֶ֨תֶר דִּבְרֵ֤י חִזְקִיָּ֙הוּ֙ וְכָל־ 20
יז[17] . ל . נא[18] גְּב֣וּרָת֔וֹ וַאֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֗ה אֶת־הַבְּרֵכָה֙ וְאֶת־הַתְּעָלָ֔ה וַיָּבֵ֥א אֶת־הַמַּ֖יִם
ט[19] הָעִ֑ירָה הֲלֹא־הֵ֣ם כְּתוּבִ֗ים עַל־סֵ֛פֶר דִּבְרֵ֥י הַיָּמִ֖ים לְמַלְכֵ֥י יְהוּדָֽה׃
21 וַיִּשְׁכַּ֥ב חִזְקִיָּ֖הוּ עִם־אֲבֹתָ֑יו וַיִּמְלֹ֛ךְ מְנַשֶּׁ֥ה בְנ֖וֹ תַּחְתָּֽיו׃ פ 21

21 1 בֶּן־שְׁתֵּ֨ים עֶשְׂרֵ֤ה שָׁנָה֙ מְנַשֶּׁ֣ה בְמָלְכ֔וֹ וַחֲמִשִּׁ֣ים וְחָמֵ֗שׁ שָׁנָ֔ה **21**
ב[1] מָלַ֖ךְ בִּירוּשָׁלִָ֑ם וְשֵׁ֥ם אִמּ֖וֹ חֶפְצִי־בָֽהּ׃ 2 וַיַּ֥עַשׂ הָרַ֖ע בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֑ה 2

[8] Q addidi, cf Mp sub loco. [9] Mm 898 et Mm 2358 א. [10] Mm 2358 ב. [11] Mm 1292. [12] Mm 545. [13] Mm 2481. [14] Mm 98. [15] Mm 1853. [16] Mm 2178. [17] Mm 1112. [18] Mm 639. [19] Mm 1972. **Cp 21** [1] Mm 2173.

11 b–b > 𝔊*, add ex Jes 38,8? ‖ **12** a l c pc Mss 𝔊𝔖𝔗f𝔙Mss et Jes 39,1 מְר(א)דך ‖ b Jes וַיֶּחֱזָק, Jes 𝔔a ויחיה; Ms 𝔊L𝔖 + וַיֶּחִי ‖ **13** a l c pc Mss 𝔊𝔖𝔙 et Jes 39,2 וַיִּשְׂמַח ‖ b > mlt Mss 𝔖𝔙 et Jes ‖ c 2 Mss et Jes הַשֶּׁ' cf 𝔊 ‖ d mlt Mss Syh 𝔖𝔗f Ms et Jes + כָּל־ ‖ **14** a Ms 𝔊L𝔖 + לְךָ ‖ b mlt Mss 𝔊𝔖𝔗Mss𝔙 et Jes 39,3 + אֵלַי ‖ **15** a > 𝔊* ‖ **16** a 2 Mss 𝔊L121 et Jes 39,5 + צְבָאוֹת ‖ **17** a 2 Mss 𝔊-BO + נְאֻם יהוה ‖ b Ms 𝔊-L + אֲשֶׁר ‖ **18** a–a dl hoc (> Ms) vel b–b ‖ c nonn Mss et Jes 39,7 ut Q יִקָּחוּ; K יִקַּח ‖ **19** a 𝔊𝔙 3sg ‖ b–b > 𝔊B, 𝔊O hab sub ast; 𝔊NL rel ἔστω εἰρήνη ἐν ταῖς ἡμέραις μου cf Jes 39,8 ‖ **21** a Ms + בְּעִיר דָּוִד, 𝔊-BA 344 + καὶ ἐτάφη (𝔊L + μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ) ἐν πόλει Δαυιδ ‖ **Cp 21,1** a–a Ms 22, 𝔊19.82.108 10.

3 כְּתוֹעֲבֹת֙ הַגּוֹיִ֔ם אֲשֶׁר֙ הוֹרִ֣ישׁ יְהוָ֔ה מִפְּנֵ֖י בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 3 וַ֠יָּשָׁב וַיִּ֨בֶן֙
אֶת־הַבָּמ֔וֹת אֲשֶׁ֥ר אִבַּ֖ד חִזְקִיָּ֣הוּ אָבִ֑יו וַיָּ֨קֶם מִזְבְּחֹ֜תᵃ לַבַּ֗עַל וַיַּ֤עַשׂ ב̇ ². כ̇ג̇ ³ . ב̇ חס וכל אורית דכות
אֲשֵׁרָה֙ᵇ כַּאֲשֶׁ֤ר עָשָׂה֙ אַחְאָב֙ מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֔ל וַיִּשְׁתַּ֙חוּ֙ לְכָל־צְבָ֣א הַשָּׁמַ֔יִם
4 וַֽיַּעֲבֹ֖ד אֹתָֽם׃ 4 וּבָנָ֥ה מִזְבְּחֹ֖ת בְּבֵ֣ית יְהוָ֑ה אֲשֶׁר֙ אָמַ֣ר יְהוָ֔הᵃ בִּירוּשָׁלִַ֖ם ב̇ חס וכל אורית דכות . ל̇ט̇
5 אָשִׂ֥ים אֶת־שְׁמִֽי׃ 5 וַיִּ֥בֶן מִזְבְּח֖וֹת לְכָל־צְבָ֣א הַשָּׁמָ֑יִם בִּשְׁתֵּ֖יᵃ חַצְר֥וֹת
6 בֵּית־יְהוָֽה׃ 6 וְהֶעֱבִ֤יר אֶת־בְּנוֹ֙ᵃ בָּאֵ֔שׁ וְעוֹנֵ֣ן וְנִחֵ֔שׁ וְעָ֥שָׂה א֖וֹב וְיִדְּעֹנִ֑יםᵇ
7 הִרְבָּ֗ה לַעֲשׂ֥וֹת הָרַ֛ע בְּעֵינֵ֥י יְהוָ֖ה לְהַכְעִֽיסᶜ׃ 7 וַיָּ֕שֶׂם אֶת־פֶּ֥סֶל פ̇ד̇
הָאֲשֵׁרָ֖ה ᵃאֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֑הᵃ בַּבַּ֗יִת אֲשֶׁ֨ר אָמַ֤ר יְהוָה֙ אֶל־דָּוִד֙ וְאֶל־שְׁלֹמֹ֣ה
בְנ֔וֹ בַּבַּ֨יִת הַזֶּ֜ה וּבִירוּשָׁלִַ֗ם אֲשֶׁ֤ר בָּחַ֙רְתִּי֙ מִכֹּל֙ שִׁבְטֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אָשִׂ֥ים כ̇א̇
8 אֶת־שְׁמִ֖יᵇ לְעוֹלָֽם׃ 8 וְלֹ֣א אֹסִ֗יף לְהָנִיד֙ רֶ֣גֶל יִשְׂרָאֵ֔ל מִן־הָ֣אֲדָמָ֔ה ד̇ ⁴ . י̇ט̇ ו̇ ⁵ מנה חס . ב̇ מנה בסיפ̇
אֲשֶׁ֥ר נָתַ֖תִּי לַאֲבוֹתָ֑ם רַ֣ק ׀ אִם־יִשְׁמְר֣וּᵃ לַעֲשׂ֗וֹת כְּכֹל֙ אֲשֶׁ֣ר צִוִּיתִ֔ים
9 וּֽלְכָלᵇ־הַתּוֹרָ֔ה אֲשֶׁר־צִוָּ֥ה אֹתָ֖ם עַבְדִּ֥י מֹשֶֽׁה׃ 9 וְלֹ֖א שָׁמֵ֑עוּ וַיַּתְעֵ֤ם י̇א̇ זוגין דמטע בטע̇ ⁶ . ב̇
מְנַשֶּׁה֙ לַעֲשׂ֣וֹת אֶת־הָרָ֔ע מִן־הַגּוֹיִ֔ם אֲשֶׁר֙ הִשְׁמִ֣יד יְהוָ֔ה מִפְּנֵ֖י בְּנֵ֥י ז̇ בליש בנביא . ב̇ קמ̇ דסמיכ̇ ⁷ . כל עשייה רע פת̇ ב̇ מ̇ו̇ קמ̇ בטע̇
10 11 יִשְׂרָאֵֽל׃ 10 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה בְּיַד־עֲבָדָ֣יו הַנְּבִיאִ֑ים לֵאמֹֽר׃ 11 יַ֗עַן ג̇ בטע̇ דמטע̇
אֲשֶׁ֨ר עָשָׂ֜ה מְנַשֶּׁ֤ה מֶֽלֶךְ־יְהוּדָה֙ הַתֹּעֵב֣וֹת הָאֵ֔לֶּה הֵרַ֕עᵃ מִכֹּ֥ל אֲשֶׁר־ ט̇ חס ג̇ מנה בליש וחד מן ד̇ כת̇ כן . ר̇ ⁸
עָשׂ֥וּ הָאֱמֹרִ֖י אֲשֶׁ֣ר לְפָנָ֑יו וַיַּחֲטִ֥א גַֽם־אֶת־יְהוּדָ֖ה בְּגִלּוּלָֽיו׃ פ ד̇ חס ⁷
12 לָכֵ֗ן כֹּֽה־אָמַ֤ר יְהוָה֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל הִנְנִי֙ מֵבִ֣יא רָעָ֔ה עַל־יְרוּשָׁלִַ֖ם ג̇ ⁹ . ג̇ ⁷
13 וִיהוּדָ֑ה אֲשֶׁר֙ כָּל־שֹׁ֣מְעָ֔יוᵃ תִּצַּ֖לְנָה שְׁתֵּ֥י אָזְנָֽיו׃ 13 וְנָטִ֣יתִי עַל־יְרוּשָׁלִַ֗ם שמעה ק̇ . ב̇ ¹⁰ . ד̇ ¹¹
אֵ֚ת קָ֣וᵃ שֹׁמְר֔וֹן וְאֶת־מִשְׁקֹ֖לֶת בֵּ֣ית אַחְאָ֑ב וּמָחִ֨יתִי אֶת־יְרוּשָׁלִַ֜ם ל̇ . ב̇ ומל̇ ¹²
14 כַּאֲשֶׁר־יִמְחֶ֤ה אֶת־הַצַּלַּ֙חַת֙ ᵇמָחָ֔ה וְהָפַ֖ךְᵇ עַל־פָּנֶֽיהָ׃ 14 וְנָטַשְׁתִּ֗י ל̇ . ל̇ . ג̇
אֵ֚ת שְׁאֵרִ֣ית נַחֲלָתִ֔י וּנְתַתִּ֖ים בְּיַ֣ד אֹיְבֵיהֶ֑ם וְהָי֥וּ לְבַ֛ז וְלִמְשִׁסָּ֖ה לְכָל־
15 אֹיְבֵיהֶֽם׃ 15 יַ֗עַן אֲשֶׁ֨ר עָשׂ֤וּ אֶת־הָרַע֙ בְּעֵינַ֔י וַיִּהְי֥וּ מַכְעִסִ֖ים אֹתִ֑י מִן־ ז̇ בליש בנביא . ז̇
16 הַיּ֗וֹם אֲשֶׁ֨ר יָצְא֤וּ אֲבוֹתָם֙ מִמִּצְרַ֔יִם וְעַ֖ד הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃ 16 וְגַ֨ם ג̇

[2] Mm 2174. [3] Mm 1991. [4] Mm 2175. [5] Mm 4177. [6] Mm 794. [7] Mp sub loco. [8] Mm 407. [9] Mm 2647. [10] Mm 2176. [11] Mm 2561. [12] Mm 2177.

3 ᵃ 𝔊 sg, it in 4.5 ‖ ᵇ 𝔊𝔖𝔙 pl ‖ **4** ᵃ > 𝔊* ‖ **5** ᵃ 𝔊ᴼᴺᵐⁱⁿ ἐν πάσαις ‖ **6** ᵃ 𝔊 pl ‖ ᵇ mlt Mss sg ‖ ᶜ l c mlt Mss 𝔊𝔖𝔗ᶠ ᴹˢˢ𝔙 סוֹ— ‖ **7** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊* ‖ ᵇ 𝔊⁻ᴮ(𝔖) + ἐκεῖ ‖ **8** ᵃ 𝔊ᴸ hic ἀκούσωσιν = יִשְׁמְעוּ ‖ ᵇ 𝔊 κατὰ πᾶσαν, prb l וּכְכָל ‖ **11** ᵃ 𝔊 τὰ πονηρά; prp הָרָע ‖ **12** ᵃ l c nonn Mss Vrs ut Q שֹׁמְעָהּ; K שמעיו ‖ **13** ᵃ mlt Mss קַו ‖ ᵇ⁻ᵇ prp מָחֹה וְהָפֹךְ; 𝔙 *et delens vertam et ducam crebrius stylum.*

ב דָּם נָקִי שָׁפַךְ מְנַשֶּׁה הַרְבֵּה מְאֹד עַד אֲשֶׁר־מִלֵּא אֶת־יְרוּשָׁלִַם פֶּה
לָפֶה לְבַד מֵחַטָּאתוֹ[a] אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יְהוּדָה לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי
ח בטע בסיפ[13] יְהוָה׃ 17 וְיֶתֶר דִּבְרֵי מְנַשֶּׁה וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר 17
חָטָא הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃
ל. ג כת א[14] 18 וַיִּשְׁכַּב מְנַשֶּׁה עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר [a]בְּגַן־בֵּיתוֹ[a] בְּגַן־עֻזָּא וַיִּמְלֹךְ אָמוֹן 18
בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ פ
19 בֶּן־עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה אָמוֹן בְּמָלְכוֹ וּשְׁתַּיִם שָׁנִים מָלַךְ 19
ל. ל בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ מְשֻׁלֶּמֶת בַּת־חָרוּץ מִן־יָטְבָה׃ 20 וַיַּעַשׂ הָרַע 20
ד בטע[15] בְּעֵינֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה מְנַשֶּׁה אָבִיו׃ 21 וַיֵּלֶךְ בְּכָל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־ 21
הָלַךְ אָבִיו וַיַּעֲבֹד אֶת־הַגִּלֻּלִים אֲשֶׁר עָבַד אָבִיו וַיִּשְׁתַּחוּ לָהֶם׃
ג[16] 22 וַיַּעֲזֹב אֶת־יְהוָה[a] אֱלֹהֵי אֲבֹתָיו וְלֹא הָלַךְ בְּדֶרֶךְ יְהוָה׃ 23 וַיִּקְשְׁרוּ 22 23
ל [a]עַבְדֵי־אָמוֹן[a] עָלָיו [b]וַיָּמִיתוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ[b] בְּבֵיתוֹ׃ 24 וַיַּךְ עַם־הָאָרֶץ 24
ב. ח[17] וכל על המלך טוב דכות ב מ ג אֵת כָּל־הַקֹּשְׁרִים עַל־הַמֶּלֶךְ אָמוֹן וַיַּמְלִיכוּ עַם־הָאָרֶץ אֶת־יֹאשִׁיָּהוּ
יג בטע ר״פ בסיפ[18]. ו[19] בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ 25 וְיֶתֶר דִּבְרֵי אָמוֹן[a] אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים 25
ב[20] עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ 26 וַיִּקְבֹּר[a] אֹתוֹ בִּקְבֻרָתוֹ 26
ג כת א[14] בְּגַן־עֻזָּא וַיִּמְלֹךְ יֹאשִׁיָּהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ פ
22 1 בֶּן־שְׁמֹנֶה[a] שָׁנָה יֹאשִׁיָּהוּ בְמָלְכוֹ וּשְׁלֹשִׁים וְאַחַת שָׁנָה מָלַךְ **22**
ל. ל בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ יְדִידָה בַּת־עֲדָיָה[b] מִבָּצְקַת׃ 2 וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי ס ג[1]
ג[2]. ל[3] יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּכָל־דֶּרֶךְ דָּוִד אָבִיו וְלֹא־[a]סָר יָמִין וּשְׂמֹאול׃ פ
3 וַיְהִי בִּשְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ[a] שָׁלַח הַמֶּלֶךְ אֶת־שָׁפָן 3
ב בֶּן־אֲצַלְיָהוּ בֶן־מְשֻׁלָּם הַסֹּפֵר בֵּית יְהוָה לֵאמֹר׃ 4 עֲלֵה אֶל־ 4
ד חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְיַתֵּם[a] אֶת־הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר

[13] Mm 2178. [14] Mm 1738. [15] Mm 2140. [16] Mm 2179. [17] Mm 2106. [18] Mm 1985. [19] Mm 1990. [20] Mm 2180.
Cp 22 [1] Mp sub loco. [2] Mm 2181. [3] Mm 1978.

16 [a] Vrs pl (= מחטאתיו), it in 17 ‖ **18** [a–a] > Ms 𝔊^L ‖ **22** [a] > 2 Mss 𝔊^L ‖ **23** [a–a] 𝔊^Nmin𝔙 et 2 Ch 33,24 עֲבָדָיו ‖ [b–b] 𝔊^L𝔖 ut 2 Ch וַיְמִיתֻהוּ ‖ **25** [a] mlt Mss 𝔊^L𝔖 + וְכָל־ ‖ **26** [a] sic L, mlt Mss Edd ־בֹּר; l c mlt Mss Vrs ־רוּ ‖ **Cp 22,1** [a] Ms 𝔊^44.71 + עֶשְׂרֵה ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd עֲדָיָה ‖ **2** [a] pc Mss 𝔊𝔗^Ms𝔙 לא ‖ **3** [a] 𝔊 + *ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ* (𝔊^ONmin *ἑβδόμῳ*) ‖ **4** [a] 𝔊^-L *καὶ σφράγισον* = וַחֲתֹם? frt l וְיַתֵּךְ cf 𝔊^L𝔗𝔙 et 9.

5 אָסְפוּ שֹׁמְרֵי הַסַּף מֵאֵת הָעָם׃ 5 [a]וְיִתְּנֻה[b] עַל־יַד עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה — יא . ויתנהו ק
הַמֻּפְקָדִים בְּבֵית[c] יְהוָה וְיִתְּנוּ אֹתוֹ לְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר[d] בְּבֵית — בית ק חד מן ד׳ יתיר ב לא קר . ג רפי[5] . לט
6 יְהוָה לְחַזֵּק בֶּדֶק הַבָּיִת׃ 6 לֶחָרָשִׁים וְלַבֹּנִים וְלַגֹּדְרִים[a] וְלִקְנוֹת — ה חס בליש[6] . ב
7 עֵצִים וְאַבְנֵי מַחְצֵב לְחַזֵּק אֶת־[b]הַבָּיִת׃ 7 אַךְ לֹא־יֵחָשֵׁב אִתָּם הַכֶּסֶף — לז
8 הַנִּתָּן עַל־יָדָם כִּי בֶאֱמוּנָה הֵם עֹשִׂים׃ 8 וַיֹּאמֶר חִלְקִיָּהוּ — ד
הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל עַל[a]־שָׁפָן הַסֹּפֵר סֵפֶר הַתּוֹרָה מָצָאתִי בְּבֵית יְהוָה — לט
9 וַיִּתֵּן חִלְקִיָּה אֶת־הַסֵּפֶר אֶל־שָׁפָן וַיִּקְרָאֵהוּ׃ 9 וַיָּבֹא[a] [b]שָׁפָן הַסֹּפֵר[b] — י וכל עזרא דכות[7]
אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיָּשֶׁב אֶת־הַמֶּלֶךְ דָּבָר וַיֹּאמֶר הִתִּיכוּ עֲבָדֶיךָ אֶת־הַכֶּסֶף — כה
הַנִּמְצָא בַבַּיִת[c] וַיִּתְּנֻהוּ עַל־יַד עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה הַמֻּפְקָדִים בֵּית יְהוָה׃ — ד[8]
10 וַיַּגֵּד שָׁפָן הַסֹּפֵר לַמֶּלֶךְ לֵאמֹר סֵפֶר נָתַן לִי חִלְקִיָּה הַכֹּהֵן וַיִּקְרָאֵהוּ — י וכל עזרא דכות[7]
11 שָׁפָן לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ 11 וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ הַמֶּלֶךְ אֶת־דִּבְרֵי סֵפֶר
12 הַתּוֹרָה וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו׃ 12 וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת־חִלְקִיָּה הַכֹּהֵן וְאֶת־ — י וכל עזרא דכות[7]
אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן וְאֶת־עַכְבּוֹר בֶּן־מִיכָיָה וְאֵת ׀ שָׁפָן הַסֹּפֵר וְאֵת עֲשָׂיָה — ה[9]
13 עֶבֶד־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר׃ 13 לְכוּ דִרְשׁוּ אֶת־יְהוָה בַּעֲדִי וּבְעַד־הָעָם
[a]וּבְעַד כָּל־יְהוּדָה[a] עַל־דִּבְרֵי הַסֵּפֶר הַנִּמְצָא הַזֶּה כִּי־גְדוֹלָה חֲמַת — ל[10] וכל ד״ה דכות ב מ א
יְהוָה אֲשֶׁר־הִיא נִצְּתָה בָנוּ עַל אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ אֲבֹתֵינוּ עַל־דִּבְרֵי — ל[10] וכל ד״ה דכות ב מ א
14 הַסֵּפֶר הַזֶּה[b] לַעֲשׂוֹת כְּכָל־הַכָּתוּב עָלֵינוּ[c]׃ 14 וַיֵּלֶךְ חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן
וַאֲחִיקָם וְעַכְבּוֹר וְשָׁפָן וַעֲשָׂיָה אֶל־חֻלְדָּה הַנְּבִיאָה אֵשֶׁת[a] ׀ שַׁלֻּם בֶּן־ — ה . יא חס[11]
תִּקְוָה בֶּן־חַרְחַס[b] שֹׁמֵר הַבְּגָדִים וְהִיא יֹשֶׁבֶת בִּירוּשָׁלַםִ בַּמִּשְׁנֶה — ח חס[12]
15 וַיְדַבְּרוּ אֵלֶיהָ׃ 15 וַתֹּאמֶר אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי — ל בנביא[13] . כד
16 יִשְׂרָאֵל אִמְרוּ לָאִישׁ אֲשֶׁר־שָׁלַח אֶתְכֶם אֵלָי׃ 16 כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי — לב[14]
מֵבִיא רָעָה אֶל[a]־הַמָּקוֹם הַזֶּה וְעַל־יֹשְׁבָיו אֵת כָּל־דִּבְרֵי הַסֵּפֶר אֲשֶׁר — ל[15]
17 קָרָא מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ 17 תַּחַת ׀ אֲשֶׁר עֲזָבוּנִי וַיְקַטְּרוּ לֵאלֹהִים אֲחֵרִים

[4]Mm 1754. [5]Mm 2002. [6]Mm 2115. [7]Mm 4033. [8]Mm 2182. [9]Mm 2183. [10]Mm 1718. [11]Mp sub loco. [12]Mm 2184. [13]Mm 4261. [14]Mm 319. [15]Mm 2560.

5 [a] 5—7 cf 12,12sqq ‖ [b] mlt Mss 𝔊 ut Q וַיִּתְּנֻהוּ, K prb וְיִתְּנֻה; 𝔊[L](𝔙) καὶ δοθήτω = וְיִתַּן ‖ [c] mlt Mss ut Q בֵּית ‖ [d] > 2 Mss 𝔊[-B min] ‖ 6 [a] cf 12,13[a] ‖ [b] nonn Mss 𝔊𝔖 + בֶּדֶק ‖ 8 [a] = אֶל, sic mlt Mss cf 𝔊 ‖ 9 [a] 𝔊[-BO] ut 2 Ch 34,16 וַיָּבֵא ‖ [b-b] > 𝔊[-L] ‖ [c] pc Mss 𝔊𝔙 בְּבֵית יהוה ‖ 13 [a-a] dl? ‖ [b] > 𝔊[B 56.129] ‖ [c] Ms עָלָיו cf 𝔊[L] ἐν αὐτῷ ‖ 14 [a] 𝔊[B min] μητέρα ‖ [b] mlt Mss חם— ‖ 16 [a] = עַל.

ו כת כן לְמַעַן הַכְעִיסֵנִי בְּכֹל[a] מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם וְנִצְּתָה חֲמָתִי בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְלֹא
ל̇[16] תִכְבֶּה׃ 18 וְאֶל־מֶלֶךְ יְהוּדָה הַשֹּׁלֵחַ אֶתְכֶם לִדְרֹשׁ אֶת־יְהוָה כֹּה 18
כד תֹאמְרוּ אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמָעְתָּ[a]׃
ב 19 יַעַן רַךְ־לְבָבְךָ וַתִּכָּנַע ׀ מִפְּנֵי יְהוָה בְּשָׁמְעֲךָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עַל־ 19
הַמָּקוֹם הַזֶּה וְעַל־יֹשְׁבָיו לִהְיוֹת לְשַׁמָּה וְלִקְלָלָה וַתִּקְרַע אֶת־בְּגָדֶיךָ
ה̇[17]. ל̇[18] ג̇ וחס[19]. ג̇ בליש[20] וַתִּבְכֶּה לְפָנָי וְגַם אָנֹכִי שָׁמַעְתִּי נְאֻם־יְהוָה׃ 20 לָכֵן הִנְנִי אֹסִפְךָ 20
ב̇[21]. ג̇[22]. ב חד חס וחד מל[23] עַל[a]־אֲבֹתֶיךָ וְנֶאֱסַפְתָּ אֶל־קִבְרֹתֶיךָ[b] בְּשָׁלוֹם[c] וְלֹא־תִרְאֶינָה עֵינֶיךָ
ג̇[24] וכל ועל ישביו דכות ב מ א. [25] בְּכֹל הָרָעָה אֲשֶׁר־אֲנִי מֵבִיא עַל־הַמָּקוֹם הַזֶּה[d] וַיָּשִׁיבוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ
ל̇ דָּבָר׃ 23 1 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיַּאַסְפוּ[a] אֵלָיו כָּל־זִקְנֵי יְהוּדָה 23
יו̇[1]. ה̇[2]. לד מל[3] וִירוּשָׁלִָם׃ 2 וַיַּעַל הַמֶּלֶךְ בֵּית־יְהוָה וְכָל־אִישׁ יְהוּדָה וְכָל[a]־יֹשְׁבֵי 2
ג̇[5]. נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג. ב יְרוּשָׁלִַם אִתּוֹ וְהַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִיאִים[b] וְכָל־הָעָם לְמִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל
ה̇. לט וַיִּקְרָא בְאָזְנֵיהֶם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי סֵפֶר הַבְּרִית הַנִּמְצָא בְּבֵית יְהוָה׃
יח̇ פסוק את ואת ואת את 3 וַיַּעֲמֹד הַמֶּלֶךְ עַל־הָעַמּוּד וַיִּכְרֹת אֶת־הַבְּרִית ׀ לִפְנֵי יְהוָה לָלֶכֶת 3
ב. ה̇[6] אַחַר יְהוָה וְלִשְׁמֹר[a] מִצְוֺתָיו וְאֶת־עֵדְוֺתָיו וְאֶת־חֻקֹּתָיו בְּכָל־לֵב
ה חס וכל אורית דכות[7] וּבְכָל־נֶפֶשׁ לְהָקִים אֶת־דִּבְרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת הַכְּתֻבִים עַל־הַסֵּפֶר
ה̇[8]. ד הַזֶּה וַיַּעֲמֹד כָּל־הָעָם בַּבְּרִית׃ 4 וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת־חִלְקִיָּהוּ 4
ל̇ [a]הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל[a] וְאֶת־[b]כֹּהֲנֵי הַמִּשְׁנֶה[b] וְאֶת־שֹׁמְרֵי הַסַּף לְהוֹצִיא מֵהֵיכַל
ל̇ יְהוָה אֵת כָּל־הַכֵּלִים הָעֲשׂוּיִם לַבַּעַל וְלָאֲשֵׁרָה וּלְכֹל צְבָא הַשָּׁמָיִם
יו̇ וַיִּשְׂרְפֵם[c] מִחוּץ לִירוּשָׁלִַם בְּשַׁדְמוֹת[d] קִדְרוֹן וְנָשָׂא אֶת־עֲפָרָם בֵּית־
ב אֵל׃ 5 וְהִשְׁבִּית[a] אֶת־הַכְּמָרִים אֲשֶׁר נָתְנוּ מַלְכֵי יְהוּדָה וַיְקַטֵּר[b] 5
בַּבָּמוֹת בְּעָרֵי יְהוּדָה וּמְסִבֵּי[c] יְרוּשָׁלִָם וְאֶת־הַמְקַטְּרִים לַבַּעַל לַשֶּׁמֶשׁ[d]

[16]Mm 369. [17]Mm 143. [18]Mm 2185. [19]Mm 1608. [20]Mm 2186. [21]Mm 2187. [22]Mm 4262. [23]Cf Mp sub loco et 2 Ch 34,28. [24]Mm 2560. [25]Mm 910, lectio plena contra Mp ג מל Nu 13,26; 2 Ch 10,16 et 34,28, cf Mp sub loco. **Cp 23** [1]Mm 399. [2]Mm 1520. [3]Mm 2556. [4]Dub; Mp contra textum, cf Mp sub loco. [5]Mp sub loco. [6]Mm 1875. [7]Mm 1950. [8]Mm 2027.

17 [a] Ms 𝔊^{-L}𝔖 om כל ‖ **18** [a] prb vb exc ‖ **20** [a] = אֶל, sic ℭ nonn Mss cf 𝔊 ‖ [b] 2 Mss תך–, l c Vrs קִבְרָתְךָ ‖ [c] 𝔊^{O} ἐν Ιερουσαλημ ‖ [d] 𝔊^{-BO} ut 2 Ch 34,28 + ועל־ישביו cf 19 ‖ **Cp 23,1** [a] l c 2 Ch 34,29 et 𝔊 וַיֶּאֱסֹף vel וַיֵּאָסְפוּ cf 𝔖𝔙 ‖ **2** [a] Ms 𝔊^{B}ℭ^{Ms} et 2 Ch 34,30 om כל ‖ [b] > ℭ, pc Mss et 2 Ch וְהַלְוִיִּם ‖ **3** [a] 2 Mss 𝔊^{B} ל׳ ‖ **4** [a–a] Syh sub ast ‖ [b–b] ℭ *sgn khnj'*, prp כֹּהֵן הַ׳ ‖ [c] Ms 𝔊^{L}𝔖 פום– ‖ [d] 𝔊^{L} ε' ἐν τῷ ἐμπυρισμῷ, 𝔖ℭ(𝔙) *bnḥl'* ‖ **5** [a] 𝔊 καὶ κατέκαυσεν, id 11[a] ‖ [b] 𝔊^{-L}ℭ pl; prb l לְקַטֵּר cf 𝔊^{L}𝔖𝔙 ‖ [c] pc Mss 𝔊ℭ𝔙 וּבַמ׳ ‖ [d] ℭ nonn Mss 𝔊𝔖ℭ^{Ms}𝔙 וְל׳.

6 וְלַיָּרֵ֙חַ֙ וְלַמַּזָּל֔וֹת וּלְכֹ֖ל צְבָ֥א הַשָּׁמָֽיִם׃ 6 וַיֹּצֵ֣א אֶת־הָאֲשֵׁרָ֗ה ᵃמִבֵּ֣ית   יג חס[9]
יְהוָ֠הᵃ מִח֤וּץ לִירֽוּשָׁלִַ֙ם֙ אֶל־נַ֣חַל קִדְר֔וֹן וַיִּשְׂרֹ֥ף אֹתָ֛הּ בְּנַ֥חַל קִדְר֖וֹן
7 וַיָּ֣דֶק לְעָפָ֑ר וַיַּשְׁלֵךְ֙ אֶת־עֲפָרָ֔הּ עַל־קֶ֖בֶרᵇ בְּנֵ֥י הָעָֽם׃ 7 וַיִּתֹּץ֙ אֶת־   ג
בָּתֵּ֣יᵃ הַקְּדֵשִׁ֔ים אֲשֶׁ֖ר בְּבֵ֣ית יְהוָ֑ה אֲשֶׁ֧ר הַנָּשִׁ֛ים אֹרְג֥וֹת שָׁ֛ם בָּתִּ֖יםᵇ   ב. לט
8 לָאֲשֵׁרָֽה׃ 8 וַיָּבֵא֙ אֶת־כָּל־הַכֹּֽהֲנִים֙ מֵעָרֵ֣י יְהוּדָ֔ה וַיְטַמֵּ֣אᵃ אֶת־הַבָּמ֗וֹת   נא[10] וח מנה ר״פ . יט פסוק בסיפ את את את
אֲשֶׁ֤ר קִטְּרוּ־שָׁ֙מָּה֙ᵇ הַכֹּ֣הֲנִ֔ים מִגֶּ֖בַע עַד־ᶜבְּאֵ֣ר שָׁ֑בַע וְנָתַ֞ץ אֶת־בָּמ֣וֹתᵈ   ל. ל
הַשְּׁעָרִ֗יםᵉ אֲשֶׁר־פֶּ֜תַח שַׁ֤עַר יְהוֹשֻׁ֙עַ֙ שַׂר־הָעִ֔יר אֲשֶׁר־עַל־שְׂמֹ֥אול אִ֖ישׁ
9 בְּשַׁ֥עַרᶠ הָעִֽיר׃ 9 אַ֗ךְ לֹ֤א יַֽעֲלוּ֙ כֹּהֲנֵ֣י הַבָּמ֔וֹת אֶל־מִזְבַּ֥ח יְהוָ֖ה   ד[11]. ב[12]
10 בִּירוּשָׁלִָ֑ם כִּ֛י אִם־אָכְל֥וּ מַצּ֖וֹת בְּת֥וֹךְ אֲחֵיהֶֽם׃ 10 וְטִמֵּ֣א אֶת־הַתֹּ֔פֶת
אֲשֶׁ֖ר בְּגֵ֣יᵃ בְנֵיᵇ־הִנֹּ֑ם לְבִלְתִּ֗יᶜ לְהַעֲבִ֨ירᵈ אִ֜ישׁ אֶת־בְּנ֧וֹ וְאֶת־בִּתּ֛וֹ בָּאֵ֖שׁ   ט כת י[13]. בן ק. ב
11 לַמֹּֽלֶךְ׃ 11 וַיַּשְׁבֵּ֣תᵃ אֶת־הַסּוּסִ֗ים אֲשֶׁ֨ר נָתְנ֜וּ מַלְכֵ֤י יְהוּדָה֙ לַשֶּׁ֔מֶשׁ   ב[14]
מִבֹּ֣אᵇ בֵית־יְהוָ֔ה אֶל־לִשְׁכַּת֙ נְתַן־מֶ֣לֶךְ הַסָּרִ֔יס אֲשֶׁ֖ר בַּפַּרְוָרִ֑ים וְאֶת־   ו ול חס[15]
12 מַרְכְּב֥וֹת הַשֶּׁ֖מֶשׁ שָׂרַ֥ף בָּאֵֽשׁ׃ 12 וְאֶת־הַֽמִּזְבְּח֡וֹת אֲשֶׁר֩ עַל־הַגָּ֨ג   ד ג מל וחד חס[16]
ᵃעֲלִיַּ֜ת אָחָ֗זᵃ אֲשֶׁר־עָשׂ֣וּ ׀ מַלְכֵ֣י יְהוּדָ֗ה וְאֶת־הַֽמִּזְבְּחוֹת֙ אֲשֶׁר־עָשָׂ֣ה
מְנַשֶּׁ֔ה בִּשְׁתֵּ֥י חַצְר֖וֹת בֵּית־יְהוָ֑ה נָתַ֣ץ הַמֶּ֔לֶךְ ᵇוַיָּ֣רָץ מִשָּׁ֔םᵇ וְהִשְׁלִ֥יךְ
13 אֶת־עֲפָרָ֖ם אֶל־נַ֥חַל קִדְרֽוֹן׃ 13 וְאֶת־הַבָּמ֞וֹתᵃ אֲשֶׁ֣ר ׀ עַל־פְּנֵ֣י יְרוּשָׁלִַ֗ם
אֲשֶׁר֙ מִימִ֣ין לְהַר־הַמַּשְׁחִ֔יתᵇ אֲשֶׁר֩ בָּנָ֨ה שְׁלֹמֹ֜ה מֶֽלֶךְ־יִשְׂרָאֵ֗ל
לְעַשְׁתֹּ֣רֶת ׀ שִׁקֻּ֣ץ צִידֹנִ֗ים וְלִכְמוֹשׁ֙ שִׁקֻּ֣ץ מוֹאָ֔ב וּלְמִלְכֹּ֖ם תּוֹעֲבַ֣ת בְּנֵֽי־   ל
14 עַמּ֑וֹן טִמֵּ֖א הַמֶּֽלֶךְ׃ 14 וְשִׁבַּר֙ אֶת־הַמַּצֵּב֔וֹת וַיִּכְרֹ֖ת אֶת־הָאֲשֵׁרִ֑ים   יט פסוק בסיפ את את את
15 וַיְמַלֵּ֥א אֶת־מְקוֹמָ֖ם עַצְמ֥וֹת אָדָֽם׃ 15 וְגַ֨ם אֶת־ᵃהַמִּזְבֵּ֜חַ אֲשֶׁ֣ר בְּבֵֽית־   ט
אֵ֗לᵃ הַבָּמָה֙ אֲשֶׁ֨ר עָשָׂ֜ה יָרָבְעָ֤ם בֶּן־נְבָט֙ אֲשֶׁ֣ר הֶחֱטִ֣יא אֶת־יִשְׂרָאֵ֔ל
ᵃגַּ֛ם אֶת־הַמִּזְבֵּ֥חַ הַה֖וּא וְאֶת־הַבָּמָ֣הᵃ נָתָ֑ץ ᵇוַיִּשְׂרֹ֧ף אֶת־הַבָּמָ֛ה הֵדַ֥קᵇ   ל וחד מן ד[17] זוגין . ד זוגין[17]

[9] Mm 1509. [10] Mm 639. [11] Mm 1956. [12] Mm 2188. [13] Mm 3989. [14] ותרין וַיַּשְׁבֵּת cf Mm 14. [15] Mm 2286. [16] Mm 472. [17] Okhl 231 et Mp sub loco.

6 ᵃ⁻ᵃ > 𝔗 ‖ ᵇ Ms 𝔊ᴸ𝔖𝔗𝔙 קִבְרֵי ‖ 7 ᵃ 𝔊𝔗ᶠ sg ‖ ᵇ dub; 𝔊⁻ᴸ χεττιειν; 𝔊ᴸ στολάς, frt l בַּתִּים (arab *battun* vestis) ‖ 8 ᵃ Ms 𝔊ᴼ𝔖 ־ֵאו ‖ ᵇ prb l שָׁם (ה dttg) cf Vrs ‖ ᶜ mlt Mss 𝔊𝔖𝔗ᶠ ᴹˢ וְעַד ‖ ᵈ 𝔗 sg, l בָּמַת ? ‖ ᵉ l prb הַשְּׂעִרִים ‖ ᶠ 𝔊ᴸ εἰσπορευομένου τὴν πύλην cf 𝔗, l בָּא שַׁעַר ‖ 10 ᵃ mlt Mss בגיא ‖ ᵇ l prb c 𝔗 mlt Mss Vrs ut Q בֶן; K בְּנֵי ‖ ᶜ > 𝔊⁻ᴸ𝔖 ‖ ᵈ frt l c pc Mss ׳ה ‖ 11 ᵃ cf 5ᵃ ‖ ᵇ prb l c pc Mss Vrs מְבֹא ‖ 12 ᵃ⁻ᵃ add? ‖ ᵇ⁻ᵇ inc; prp וַיְרַצֵּם שָׁם (a רצץ) ‖ 13 ᵃ 𝔊 τὸν οἶκον = הַבַּיִת ‖ ᵇ 𝔗 *zjtj'*, prp הַמִּשְׁחָה ‖ 15 ᵃ⁻ᵃ add? ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊 καὶ συνέτριψεν τοὺς λίθους αὐτοῦ καὶ ἐλέπτυνεν, frt l וַיְשַׁבֵּר אֶת־אֲבָנָיו וַיָּדֶק.

ג . יט פסוק בסיפ את את את | לֶעָפָר וְשָׂרַף אֲשֵׁרָה׃ 16 וַיִּפֶן יֹאשִׁיָּהוּ וַיַּרְא אֶת־הַקְּבָרִים 16
אֲשֶׁר־שָׁם בָּהָר[a] וַיִּשְׁלַח וַיִּקַּח אֶת־הָעֲצָמוֹת מִן־הַקְּבָרִים וַיִּשְׂרֹף עַל־
הַמִּזְבֵּחַ וַיְטַמְּאֵהוּ כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר קָרָא אִישׁ הָאֱלֹהִים[b] אֲשֶׁר קָרָא
ל | אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ 17 וַיֹּאמֶר מָה הַצִּיּוּן הַלָּז אֲשֶׁר אֲנִי רֹאֶה 17
וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אַנְשֵׁי הָעִיר הַקֶּבֶר[a] אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־בָּא מִיהוּדָה
ב | וַיִּקְרָא אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עַל הַמִּזְבַּח בֵּית[b]־אֵל׃
ל | 18 וַיֹּאמֶר הַנִּיחוּ לוֹ אִישׁ אַל־יָנַע עַצְמֹתָיו וַיְמַלְּטוּ עַצְמֹתָיו אֵת עַצְמוֹת 18
הַנָּבִיא אֲשֶׁר־בָּא מִשֹּׁמְרוֹן[a]׃ 19 וְגַם אֶת־כָּל־בָּתֵּי הַבָּמוֹת 19
אֲשֶׁר ׀ בְּעָרֵי שֹׁמְרוֹן אֲשֶׁר עָשׂוּ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיס[a] הֵסִיר יֹאשִׁיָּהוּ
ב[18] | וַיַּעַשׂ לָהֶם כְּכָל־הַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר עָשָׂה בְּבֵית־אֵל׃ 20 וַיִּזְבַּח אֶת־ 20
ד[19] | כָּל־כֹּהֲנֵי הַבָּמוֹת אֲשֶׁר־שָׁם עַל־הַמִּזְבְּחוֹת וַיִּשְׂרֹף אֶת־עַצְמוֹת אָדָם
עֲלֵיהֶם וַיָּשָׁב יְרוּשָׁלָםִ׃ 21 וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת־כָּל־הָעָם לֵאמֹר 21
עֲשׂוּ פֶסַח לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם כַּכָּתוּב עַל סֵפֶר הַבְּרִית הַזֶּה[a]׃ 22 כִּי 22
ח[20] קמ וכל חומש המגילות דכות ב מ ב . ד[21] . ג[22] | לֹא נַעֲשָׂה כַּפֶּסַח הַזֶּה מִימֵי הַשֹּׁפְטִים אֲשֶׁר שָׁפְטוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְכֹל[a]
יְמֵי מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וּמַלְכֵי יְהוּדָה׃ 23 כִּי אִם־בִּשְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה שָׁנָה 23
ח[20] קמ וכל חומש המגילות דכות ב מ ב | לַמֶּלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ נַעֲשָׂה הַפֶּסַח הַזֶּה[a] לַיהוָה בִּירוּשָׁלָםִ׃ 24 וְגַם אֶת־ 24
הָאֹבוֹת וְאֶת־הַיִּדְּעֹנִים וְאֶת־הַתְּרָפִים וְאֶת־הַגִּלֻּלִים וְאֵת כָּל־
ג חס[23] . ד . ג[24] . כא | הַשִּׁקֻּצִים אֲשֶׁר נִרְאוּ בְּאֶרֶץ יְהוּדָה וּבִירוּשָׁלַםִ בִּעֵר יֹאשִׁיָּהוּ לְמַעַן
ה חס וכל אורית דכות[25] | הָקִים אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַכְּתֻבִים עַל־הַסֵּפֶר אֲשֶׁר מָצָא חִלְקִיָּהוּ
יו ר״פ וס״פ חד . ד דקדים אחריו | הַכֹּהֵן בֵּית[a] יְהוָה׃ 25 וְכָמֹהוּ לֹא־הָיָה לְפָנָיו מֶלֶךְ אֲשֶׁר־שָׁב אֶל־ 25 ל[26]
ל | יְהוָה בְּכָל־לְבָבוֹ וּבְכָל־נַפְשׁוֹ וּבְכָל־מְאֹדוֹ כְּכֹל[a] תּוֹרַת מֹשֶׁה
וְאַחֲרָיו לֹא־קָם כָּמֹהוּ׃ 26 אַךְ ׀ לֹא־שָׁב יְהוָה מֵחֲרוֹן אַפּוֹ 26
ל . ל | הַגָּדוֹל אֲשֶׁר־חָרָה אַפּוֹ בִּיהוּדָה עַל כָּל־[a]הַכְּעָסִים אֲשֶׁר הִכְעִיסוֹ

[18] Mm 2189. [19] Mm 1956. [20] Mm 692. [21] Mm 1168. [22] Mm 1399. [23] Mm 2190. [24] Mm 3999. [25] Mm 1950. [26] Mp sub loco.

16 [a] 𝔊$^{-L}$ *ἐν τῇ πόλει* = בָּעִיר; > 𝔖 ‖ [b] frt ins sec 𝔊 בַּעֲמֹד יָרָבְעָם בֶּחָג עַל־הַמִּזְבֵּחַ וַיִּפֶן וַיִּשָּׂא אֶת־עֵינָיו עַל־קֶבֶר אִישׁ הָאֱלֹהִים (homtel) ‖ **17** [a] > 𝔊$^{-L}$; 𝔊^{L} *οὗτος ὁ τάφος* = זֶה קֶבֶר ‖ [b] l c pc Mss 𝔊^{L}𝔖𝔗 בְּבֵית? ‖ **18** [a] l מִבֵּית־אֵל? ‖ **19** [a] prb ins אֶת־יְהוָה cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ **21** [a] Ms 𝔊𝔙 הַזֹּאת ‖ **22** [a] nonn Mss 𝔖𝔗^{Mss} כָּל ‖ **23** [a] > 𝔊* ‖ **24** [a] nonn Mss 𝔗$^{f\,Mss}$ בְּב׳ cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ **25** [a] nonn Mss Seb בְּכָל, nonn Mss וּבְכָל ‖ **26** [a] > 𝔊$^{-L}$𝔖𝔙.

27 מְנַשֶּֽׁה׃ 27 וַיֹּ֣אמֶר יְהוָ֗ה גַּ֤ם אֶת־יְהוּדָה֙ אָסִיר֙ מֵעַ֣ל פָּנַ֔י כַּאֲשֶׁ֥ר הֲסִרֹ֖תִי
אֶת־יִשְׂרָאֵ֑ל וּמָֽאַסְתִּ֞י אֶת־הָעִ֨יר הַזֹּ֤את אֲשֶׁר־בָּחַ֙רְתִּי֙ אֶת־יְר֣וּשָׁלִַ֔ם
28 וְאֶת־הַבַּ֔יִת אֲשֶׁ֣ר אָמַ֔רְתִּי יִהְיֶ֥ה שְׁמִ֖י שָֽׁם׃ 28 וְיֶ֛תֶר דִּבְרֵ֥י ה[27]. יג בטע ר״פ בסיפ[28]
יֹאשִׁיָּ֖הוּ וְכָל־אֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֑ה הֲלֹא־הֵ֣ם כְּתוּבִ֗ים עַל־סֵ֛פֶר דִּבְרֵ֥י הַיָּמִ֖ים
29 לְמַלְכֵ֥י יְהוּדָֽה׃ 29 בְּיָמָ֡יו עָלָה֩ פַרְעֹ֨ה נְכֹ֤ה מֶֽלֶךְ־מִצְרַ֙יִם֙ עַל־[a] ט[29]
מֶ֥לֶךְ אַשּׁ֖וּר עַל־נְהַר־פְּרָ֑ת וַיֵּ֨לֶךְ הַמֶּ֤לֶךְ[b] יֹאשִׁיָּ֙הוּ֙ לִקְרָאת֔וֹ וַיְמִיתֵ֙הוּ֙ ח מל[30]
30 בִּמְגִדּ֔וֹ כִּרְאֹת֖וֹ[c] אֹתֽוֹ׃ 30 וַיַּרְכִּבֻ֨הוּ עֲבָדָ֥יו מֵת֙ מִמְּגִדּ֔וֹ וַיְבִאֻ֙הוּ֙ יְר֣וּשָׁלִַ֔ם ב חס[31]. ב. ז[32]
וַֽיִּקְבְּרֻ֖הוּ בִּקְבֻרָת֑וֹ[a] וַיִּקַּ֣ח עַם־הָאָ֗רֶץ אֶת־יְהֽוֹאָחָז֙ בֶּן־יֹ֣אשִׁיָּ֔הוּ
וַיִּמְשְׁח֣וּ אֹת֔וֹ וַיַּמְלִ֥יכוּ אֹת֖וֹ תַּ֥חַת אָבִֽיו׃ פ

31 בֶּן־עֶשְׂרִ֨ים וְשָׁלֹ֤שׁ שָׁנָה֙ יְהוֹאָחָ֣ז בְּמָלְכ֔וֹ וּשְׁלֹשָׁ֣ה חֳדָשִׁ֔ים מָלַ֖ךְ
32 בִּירוּשָׁלִָ֑ם וְשֵׁ֣ם אִמּ֔וֹ חֲמוּטַ֥ל[a] בַּֽת־יִרְמְיָ֖הוּ מִלִּבְנָֽה׃ 32 וַיַּ֥עַשׂ הָרַ֖ע
33 בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֑ה כְּכֹ֥ל אֲשֶׁר־עָשׂ֖וּ אֲבֹתָֽיו׃ 33 וַיַּאַסְרֵ֣הוּ[a] פַרְעֹ֣ה נְכֹ֣ה
בְרִבְלָה֙ בְּאֶ֣רֶץ חֲמָ֔ת [b]בִּמְלֹ֖ךְ[c] בִּירוּשָׁלִָ֑ם[b] וַיִּתֶּן־[d]עֹ֙נֶשׁ֙ עַל־הָאָ֔רֶץ[d] ממלך חד מן ד בליש ק
34 מֵאָ֥ה כִכַּר־כֶּ֖סֶף וְכִכַּ֥ר[e] זָהָֽב׃ 34 וַיַּמְלֵךְ֩ פַּרְעֹ֨ה נְכֹ֜ה אֶת־אֶלְיָקִ֣ים ה
בֶּן־יֹאשִׁיָּ֗הוּ תַּ֚חַת יֹאשִׁיָּ֣הוּ אָבִ֔יו וַיַּסֵּ֥ב אֶת־שְׁמ֖וֹ יְהוֹיָקִ֑ים וְאֶת־יְהוֹאָחָ֣ז
35 לָקַ֔ח[a] וַיָּבֹ֥א[b] מִצְרַ֖יִם וַיָּ֥מָת שָֽׁם׃ 35 וְהַכֶּ֣סֶף ׀ וְהַזָּהָ֗ב נָתַ֤ן יְהוֹיָקִים֙ ב
לְפַרְעֹ֔ה אַ֚ךְ הֶעֱרִ֣יךְ אֶת־הָאָ֔רֶץ לָתֵ֥ת אֶת־הַכֶּ֖סֶף עַל־פִּ֣י פַרְעֹ֑ה ל
אִ֣ישׁ כְּעֶרְכּ֗וֹ נָגַ֞שׂ [a]אֶת־הַכֶּ֤סֶף וְאֶת־הַזָּהָב֙[a] אֶת־[b]עַ֣ם הָאָ֔רֶץ לָתֵ֖ת ל[33]. ל
לְפַרְעֹ֥ה נְכֹֽה׃ ס

36 בֶּן־עֶשְׂרִ֨ים וְחָמֵ֤שׁ שָׁנָה֙ יְהוֹיָקִ֣ים בְּמָלְכ֔וֹ וְאַחַ֤ת עֶשְׂרֵה֙ שָׁנָ֔ה
37 מָלַ֖ךְ בִּירוּשָׁלִָ֑ם וְשֵׁ֣ם אִמּ֔וֹ זְבִידָּ֥ה[a] בַת־פְּדָיָ֖ה מִן־רוּמָֽה׃ 37 וַיַּ֥עַשׂ זבודה[34] ק
24 הָרַ֖ע בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֑ה כְּכֹ֥ל אֲשֶׁר־עָשׂ֖וּ אֲבֹתָֽיו׃ 24 1 בְּיָמָ֣יו עָלָ֔ה
נְבֻכַדְנֶאצַּ֖ר מֶ֣לֶךְ בָּבֶ֑ל וַיְהִי־ל֨וֹ יְהוֹיָקִ֤ים עֶ֙בֶד֙ שָׁלֹ֣שׁ שָׁנִ֔ים וַיָּ֖שָׁב

[27] Mm 748. [28] Mm 1985. [29] Mm 2902. [30] Mm 2137. [31] Mm 2191. [32] Mm 1391. [33] Mm 3562. [34] Mm 832.

29 [a] prb = אֶל cf Chron Gadd ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c] nonn Mss בִּר' cf 𝔊 ‖ **30** [a] 𝔊-BO + *ἐν πόλει Δαυιδ* ‖ **31** [a] mlt Mss 𝔊𝔙 חמיטל ‖ **33** [a] 𝔊 ut 2 Ch 36,3 וַיְסִירֵהוּ ‖ [b–b] add? ‖ [c] nonn Mss 𝔊𝔗𝔙 ut Q מִמְּלֹךְ ‖ [d–d] > 𝔊* ‖ [e] 𝔊 *καὶ ἑκατὸν* (𝔊L[𝔖] *δέκα*) *τάλαντα* ‖ **34** [a] mlt Mss Edd לָקַח ‖ [b] 𝔊-L(𝔙) *καὶ εἰσήνεγκεν* cf 2 Ch 36,4 וַיְבִיאֵהוּ; 𝔊L *ἀπήγαγεν αὐτόν* ‖ **35** [a–a] cf [b] ‖ [b] nonn Mss וְאֵת; 𝔊Nmin(𝔖𝔗𝔙) *παρά*, l frt מֵאֵת vel dl [a–a] ‖ **36** [a] nonn Mss 𝔗 ut Q זְבוּדָה, K 𝔖𝔙 זְבִידָה.

וַיִּמְרָד־בּֽוֹ׃ 2 וַיְשַׁלַּח יְהוָה[a] | בּוֹ אֶת־גְּדוּדֵי כַשְׂדִּים וְאֶת־גְּדוּדֵי אֲרָם 2 כב[1]
וְאֵת | גְּדוּדֵי מוֹאָב וְאֵת גְּדוּדֵי בְנֵֽי־עַמּוֹן[b] וַיְשַׁלְּחֵם בִּיהוּדָה לְהַאֲבִידוֹ[c] ט[2]
כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד עֲבָדָיו הַנְּבִיאִֽים׃ 3 אַךְ | עַל־פִּי[a] יְהוָה 3 ה בטע בסיפ[3]
הָֽיְתָה בִּֽיהוּדָה לְהָסִיר[b] מֵעַל פָּנָיו בְּחַטֹּאת מְנַשֶּׁה כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָֽׂה׃ ו חס[4]. ה[5]
4 וְגַֽם דַּֽם־הַנָּקִי אֲשֶׁר שָׁפָךְ[a] וַיְמַלֵּא אֶת־יְרוּשָׁלִַם דָּם נָקִי וְלֹֽא־אָבָה 4 ג[6]. ב זקף קמ. ט
יְהוָה לִסְלֹֽחַ׃ 5 וְיֶתֶר דִּבְרֵי יְהוֹיָקִים וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־ 5 יג בטע ר״פ בסיפ[7]
הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָֽה׃ 6 וַיִּשְׁכַּב 6
יְהוֹיָקִים עִם־אֲבֹתָיו[a] וַיִּמְלֹךְ יְהוֹיָכִין בְּנוֹ תַּחְתָּֽיו׃ 7 וְלֹֽא־הֹסִיף 7
עוֹד מֶלֶךְ מִצְרַיִם לָצֵאת מֵאַרְצוֹ כִּֽי־לָקַח מֶלֶךְ בָּבֶל מִנַּחַל מִצְרַיִם ד[8]
עַד־נְהַר־פְּרָת כֹּל אֲשֶׁר הָיְתָה לְמֶלֶךְ מִצְרָֽיִם׃ פ
8 בֶּן־שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה[a] שָׁנָה יְהוֹיָכִין בְּמָלְכוֹ וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים מָלַךְ 8
בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ נְחֻשְׁתָּא בַת־אֶלְנָתָן מִירוּשָׁלִָֽם׃ 9 וַיַּעַשׂ הָרַע 9 ל
בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה אָבִֽיו׃ 10 בָּעֵת הַהִיא עָלָה[a] עַבְדֵי[b] 10 עלו חד מן יד[9] כת ה ק וקר ו בליש
נְבֻֽכַדְנֶאצַּר מֶֽלֶךְ־בָּבֶל יְרוּשָׁלִָם וַתָּבֹא הָעִיר בַּמָּצֽוֹר׃ 11 וַיָּבֹא 11
נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶֽלֶךְ־בָּבֶל עַל־הָעִיר וַעֲבָדָיו צָרִים עָלֶֽיהָ׃ 12 וַיֵּצֵא 12 ס[10]. יז[11] וכל וגנותי דכות ב מ א
יְהוֹיָכִין מֶֽלֶךְ־יְהוּדָה עַל[a]־מֶלֶךְ בָּבֶל הוּא וְאִמּוֹ וַעֲבָדָיו וְשָׂרָיו ט[12]
וְסָרִיסָיו וַיִּקַּח אֹתוֹ מֶלֶךְ בָּבֶל בִּשְׁנַת שְׁמֹנֶה לְמָלְכֽוֹ׃ 13 וַיּוֹצֵא 13 יב מל[13]
מִשָּׁם אֶת־כָּל־אוֹצְרוֹת בֵּית יְהוָה וְאוֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ וַיְקַצֵּץ אֶת־ ב[14]. יא מל[15]. יא מל[15]
כָּל־כְּלֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה מֶֽלֶךְ־יִשְׂרָאֵל בְּהֵיכַל יְהוָה כַּאֲשֶׁר
דִּבֶּר יְהוָֽה׃ 14 וְהִגְלָה אֶת־כָּל[a]־יְרוּשָׁלִַם וְאֶת־כָּל־הַשָּׂרִים וְאֵת | 14 ב פסוק כל כל וכל[16]
כָּל־גִּבּוֹרֵי הַחַיִל עֲשָׂרָה[b] אֲלָפִים גּוֹלֶה[c] וְכָל־הֶחָרָשׁ וְהַמַּסְגֵּר לֹא[d] ה פת. עשרת חד מן יא[17] כת ק ת בליש. ה ב מל וג חס[18]

Cp 24 [1]Mm 59. [2]Mm 2192. [3]Mm 1984. [4]Mm 861. [5]Mm 2851. [6]Mm 1166. [7]Mm 1985. [8]Mm 2193. [9]Mm 782. [10]Textus contra Mp ב מ א, י חס וכל מלכים דכות ב מ א, cf Jer 28,11; 2 R 25,22 et Mp sub loco. [11]Mm 1174. [12]Mm 2902. [13]Mm 2194. [14]Mm 2568. [15]Mm 1977. [16]Mm 2863. [17]Mm 3675. [18]Mm 1787.

Cp 24,2 [a] > 𝔊*, gl? ‖ [b] $𝔊^{L}$ et 2 Ch 36,5 𝔊 + *καὶ ἐκ τῆς Σαμαρείας* ‖ [c] 𝔖𝔗 suff pl; $𝔊^{-L}$ om suff, recte? ‖ **3** [a] 𝔊 *τὸν θυμόν* cf 𝔖𝔗 et 2 Ch 36,5 𝔊, frt l אַף ut 20 ‖ [b] 𝔊(𝔙) + *αὐτόν*, 𝔖(𝔗) + *'nwn* eos ‖ **4** [a] Ms $𝔊^{243}𝔗^{Ms}$ + מְנַשֶּׁה, $𝔊^{L}$ et 2 Ch 36,5d 𝔊 + *Ιωακιμ* ‖ **6** [a] $𝔊^{L}$ et 2 Ch 𝔊 + *καὶ ἐτάφη ἐν κήπῳ Οζα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ* ‖ **8** [a] > 2 Ch 36,9 ‖ **10** [a] nonn Mss 𝔗𝔙 ut Q עָלוּ; l c K 𝔊𝔖 עָלָה ‖ [b] > pc Mss 𝔊𝔖, dl ‖ **12** [a] = אֶל, sic pc Mss Edd $𝔊^{Lmin}𝔖𝔗^{Ms}𝔙$ ‖ **14** [a] > 𝔊* ‖ [b] nonn Mss ut Q עֲשֶׂרֶת, K עֲשָׂרָה ‖ [c] l הָ-? cf $𝔊^{L}𝔖𝔗𝔙$ et 15 ‖ [d] $𝔊^{-L}𝔖𝔙$ pr cop.

15 נִשְׁאַר זוּלַת דַּלַּת עַם־הָאָרֶץ׃ 15 וַיֶּגֶל אֶת־יְהוֹיָכִין בָּבֶלָה ל. כט
וְאֶת־אֵם הַמֶּלֶךְ וְאֶת־נְשֵׁי הַמֶּלֶךְ וְאֶת־סָרִיסָיו וְאֵת אוּלֵי[a] הָאָרֶץ ב. אילי ק
16 הוֹלִיךְ גּוֹלָה מִירוּשָׁלִַם בָּבֶלָה׃ 16 וְאֵת כָּל־אַנְשֵׁי הַחַיִל שִׁבְעַת כט. ב
אֲלָפִים וְהֶחָרָשׁ וְהַמַּסְגֵּר אֶלֶף הַכֹּל גִּבּוֹרִים עֹשֵׂי מִלְחָמָה וַיְבִיאֵם
17 מֶלֶךְ־בָּבֶל גּוֹלָה בָּבֶלָה׃ 17 וַיַּמְלֵךְ מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־מַתַּנְיָה דֹדוֹ כט. ה
תַּחְתָּיו וַיַּסֵּב אֶת־שְׁמוֹ צִדְקִיָּהוּ׃ פ
ס לה[19] 18 [a]בֶּן־עֶשְׂרִים וְאַחַת[b] שָׁנָה צִדְקִיָּהוּ בְמָלְכוֹ וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה
19 מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ חֲמִיטַל[c] בַּת־יִרְמְיָהוּ מִלִּבְנָה[d]׃ 19 וַיַּעַשׂ חמוטל ק חד מן ה[20] זוגין כת י וקר ו ב מנה בליש
20 הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוֹיָקִים׃ 20 כִּי ׀ עַל־אַף יְהוָה
הָיְתָה בִירוּשָׁלִַם וּבִיהוּדָה עַד־הִשְׁלִכוֹ[a] אֹתָם מֵעַל פָּנָיו וַיִּמְרֹד ל[21]. ה[22]. ל חס
25 צִדְקִיָּהוּ בְּמֶלֶךְ בָּבֶל׃ ס 25 1 [a]וַיְהִי בִשְׁנַת[b] הַתְּשִׁיעִית לְמָלְכוֹ ב[1]. ב מל[2]
בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי[c] בֶּעָשׂוֹר[e] לַחֹדֶשׁ[d] בָּא נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל הוּא[f]
2 וְכָל־חֵילוֹ עַל־יְרוּשָׁלִַם וַיִּחַן[g] עָלֶיהָ וַיִּבְנוּ[h] עָלֶיהָ דָּיֵק סָבִיב׃ 2 וַתָּבֹא ל
3 הָעִיר בַּמָּצוֹר עַד עַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ׃ 3 [a]בְּתִשְׁעָה
4 לַחֹדֶשׁ[a] וַיֶּחֱזַק הָרָעָב בָּעִיר וְלֹא־הָיָה לֶחֶם לְעַם הָאָרֶץ׃ 4 [a]וַתִּבָּקַע הי[3]. כה. ד[4]
הָעִיר[b] וְכָל־אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה[c] ׀ הַלַּיְלָה[d] דֶּרֶךְ שַׁעַר ׀ בֵּין הַחֹמֹתַיִם
אֲשֶׁר עַל־גַּן הַמֶּלֶךְ וְכַשְׂדִּים עַל־הָעִיר סָבִיב וַיֵּלֶךְ[e] דֶּרֶךְ הָעֲרָבָה׃ ג. ל[5] וכל וגבורתי דכות ב מ א
5 וַיִּרְדְּפוּ חֵיל־כַּשְׂדִּים אַחַר הַמֶּלֶךְ וַיַּשִּׂגוּ אֹתוֹ בְּעַרְבוֹת יְרֵחוֹ וְכָל־ ה חס[6]. ל[7]
6 חֵילוֹ נָפֹצוּ מֵעָלָיו׃ 6 וַיִּתְפְּשׂוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיַּעֲלוּ אֹתוֹ אֶל־מֶלֶךְ בָּבֶל
7 רִבְלָתָה[a] וַיְדַבְּרוּ[b] אִתּוֹ מִשְׁפָּט[c]׃ 7 וְאֶת־בְּנֵי צִדְקִיָּהוּ שָׁחֲטוּ[a] לְעֵינָיו ה. ל[8]

[19] Mp sub loco. [20] Mm 2195. [21] Mm 2764. [22] Mm 2147. Cp 25 [1] Mm 2143. [2] Mm 2883. [3] Mm 432. [4] Mm 932. [5] Mm 1174. [6] Mp sub loco. [7] Mm 1312. [8] Mm 271.

15 [a] l c mlt Mss ut Q אֵילֵי ‖ **18** [a] 18–20 cf Jer 52,1–3 ‖ [b] > 𝔊^{O} ‖ [c] nonn Mss 𝔗 ut Q חֲמוּטַל cf 23,31 ‖ [d] > 𝔊* ‖ **20** [a] = הַ' ‖ **Cp 25,1** [a] 1–12 cf Jer 39,1–10; 52,4–16 ‖ [b] nonn Mss Or Jer 39,1; 52,4 בַּשָּׁנָה ‖ [c] 𝔊^{Nmin} 12, 𝔊^{A} 2 ‖ [d–d] > 𝔊* et Jer 39 ‖ [e] 𝔊^{A} 14 ‖ [f] > 𝔊 et Jer 39 ‖ [g] 𝔗^{Ms}𝔙 et Jer 52 pl ‖ [h] 𝔊𝔖𝔗$^{f Ms}$ sg ‖ **3** [a–a] frt dl cf 4[a] ‖ **4** [a] frt ins וַיְהִי בְּעַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ בַּחֹדֶשׁ הָרְבִיעִי (𝔖 *hmjšj'* = הַחֲמִישִׁי) בְּתִשְׁעָה לַחֹדֶשׁ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָם cf 𝔖 et Jer 52 ‖ [b] frt ins c Jer 39 צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה; 𝔊^{L} + καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεύς ‖ [c] 2 Mss 𝔊 + יָצְאוּ, pc Mss + וַיִּבְרְחוּ; frt ins וַיִּבְרְחוּ וַיֵּצְאוּ מֵהָעִיר cf 𝔖 et Jer ‖ [d] frt l c 2 Mss 𝔊𝔖𝔙 et Jer 52 לַיְ' ‖ [e] l c pc Mss 𝔊$^{-BO 56}$𝔖 et Jer 52 וילכו ‖ **6** [a] Jer + בְּאֶרֶץ חֲמָת ‖ [b] prb l c mlt Mss 𝔊𝔖𝔗^{f}𝔙 et Jer ־ַר ‖ [c] pc Mss 𝔗 et Jer ־ִים ‖ **7** [a] prb l c 𝔊𝔖𝔙 sg cf Jer.

וְאֶת־עֵינֵי צִדְקִיָּהוּ עִוֵּר וַיַּאַסְרֵהוּ בַּנְחֻשְׁתַּיִם וַיְבִאֵהוּ בָּבֶל׃ ס
8 וּבַחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בְּשִׁבְעָה לַחֹדֶשׁ הִיא שְׁנַת תְּשַׁע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה 8
לַמֶּלֶךְ נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּא נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים עֶבֶד
מֶלֶךְ־בָּבֶל יְרוּשָׁלִָם׃ 9 וַיִּשְׂרֹף אֶת־בֵּית־יְהוָה וְאֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֵת 9
כָּל־בָּתֵּי יְרוּשָׁלִַם וְאֶת־כָּל־בֵּית גָּדוֹל שָׂרַף בָּאֵשׁ׃ 10 וְאֶת־חוֹמֹת 10
יְרוּשָׁלִַם סָבִיב נָתְצוּ כָּל־חֵיל כַּשְׂדִּים אֲשֶׁר רַב־טַבָּחִים׃ 11 וְאֵת 11
יֶתֶר הָעָם הַנִּשְׁאָרִים בָּעִיר וְאֶת־הַנֹּפְלִים אֲשֶׁר נָפְלוּ עַל־הַמֶּלֶךְ
בָּבֶל וְאֵת יֶתֶר הֶהָמוֹן הֶגְלָה נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים׃ 12 וּמִדַּלַּת 12
הָאָרֶץ הִשְׁאִיר רַב־טַבָּחִים לְכֹרְמִים וּלְיֹגְבִים׃ 13 וְאֶת־ 13
עַמּוּדֵי הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר בֵּית־יְהוָה וְאֶת־הַמְּכֹנוֹת וְאֶת־יָם הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר
בְּבֵית־יְהוָה שִׁבְּרוּ כַשְׂדִּים וַיִּשְׂאוּ אֶת־נְחֻשְׁתָּם בָּבֶלָה׃ 14 וְאֶת־ 14
הַסִּירֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמְזַמְּרוֹת וְאֶת־הַכַּפּוֹת וְאֵת כָּל־כְּלֵי
הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ־בָם לָקָחוּ׃ 15 וְאֶת־הַמַּחְתּוֹת וְאֶת־הַמִּזְרָקוֹת 15
אֲשֶׁר זָהָב זָהָב וַאֲשֶׁר־כֶּסֶף כָּסֶף לָקַח רַב־טַבָּחִים׃ 16 הָעַמּוּדִים ׀ 16
שְׁנַיִם הַיָּם הָאֶחָד וְהַמְּכֹנוֹת אֲשֶׁר־עָשָׂה שְׁלֹמֹה לְבֵית יְהוָה לֹא־הָיָה
מִשְׁקָל לִנְחֻשֶׁת כָּל־הַכֵּלִים הָאֵלֶּה׃ 17 שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה אַמָּה קוֹמַת ׀ 17
הָעַמּוּד הָאֶחָד וְכֹתֶרֶת עָלָיו ׀ נְחֹשֶׁת וְקוֹמַת הַכֹּתֶרֶת שָׁלֹשׁ אַמָּה
וּשְׂבָכָה וְרִמֹּנִים עַל־הַכֹּתֶרֶת סָבִיב הַכֹּל נְחֹשֶׁת וְכָאֵלֶּה לַעַמּוּד
הַשֵּׁנִי עַל־הַשְּׂבָכָה׃ 18 וַיִּקַּח רַב־טַבָּחִים אֶת־שְׂרָיָה כֹּהֵן 18

[9] Mm 2893. [10] Mm 2106. [11] Mm 2765. [12] Lectio Or, cf Mp sub loco et Jer 52,16. [13] Mm 2196. [14] Mm 1272. [15] Mm 1914. [16] Mm 2197. [17] Mm 3675.

7 [b] Jer 52 + וַיִּתְּנֵהוּ בֵית הַפְּקֻדֹּת עַד־יוֹם מוֹתוֹ ‖ **8** [a] 2 Mss 𝔊[L]𝔖 בְּתִשְׁעָה, Jer 52 בֶּעָשׂוֹר ‖ [b–b] 𝔊[-L](𝔖) τῷ Ναβουχοδονοσορ = 'לִנְ; > 𝔙 ‖ [c] 𝔊 ἑστὼς ἐνώπιον (Jer 52 עָמַד), frt l עֹמֵד לִפְנֵי ‖ **9** [a–a] add? ‖ [b] pc Mss et Jer 52 'הַגּ; > 𝔊[-L]𝔙 ‖ **10** [a] Ms et Jer 52 pr כָּל־; 𝔊𝔖 sg ‖ [b] > 𝔊* et Jer 52 𝔊 ‖ [c] ins c mlt Mss 𝔖𝔗[Mss]𝔙 et Jer 52 אֶת־ ‖ **11** [a–a] Jer 39 עָלָיו; l c Jer 52 'אֶל־מ' ב ‖ [b] Jer 52 הָאָמוֹן, frt l הָאָמָּן (akk *ummanu* exercitus cf 𝔖 *ḥjl'*) ‖ **12** [a] 𝔊[L](𝔖𝔗) + τοῦ λαοῦ = עַם ‖ [b] pc Mss 𝔊[75]𝔖𝔗[f] et Jer 52 + נְבוּזַרְאֲדָן ‖ [c] K[Mss] וּלְגָבִים cf 𝔗, 𝔊[L] καὶ εἰς γεωργούς cf 𝔖𝔗𝔙 ‖ **13** [a] 13–20 cf Jer 52,17–27 ‖ [b] Jer לְבֵית; l c nonn Mss Vrs בְּבֵית ‖ [c] pc Mss 𝔊 'הַכּ ‖ [d] Ms et Jer + כָּל־ ‖ **15** [a–a] Jer + nonn vb ‖ **16** [a] pc Mss et Jer 'א ‖ [b] 𝔊[L]𝔖 et Jer + הַמֶּלֶךְ ‖ [c] > 𝔊𝔙 ‖ **17** [a] Jer pr וְהָעַמּוּדִים ‖ [b] Jer + nonn vb ‖ [c] 𝔊[L] ut Jer + הָאַחַת ‖ [d] 𝔗[f] ut Jer חָמֵשׁ, sic l ‖ [e] l c mlt Mss et Jer ut Q אַמּוֹת ‖ [f–f] Jer וְרִמּוֹנִים + nonn vb; add?

19 הָרֹאשׁ וְאֶת־צְפַנְיָהוּ כֹּהֵן מִשְׁנֶה[a] וְאֶת־שְׁלֹשֶׁת שֹׁמְרֵי הַסַּף׃ 19 וּמִן־ — לז. ב[18]. יא. ה ר״פ בנביא[19]
הָעִיר לָקַח סָרִיס אֶחָד אֲשֶׁר־הוּא[a] פָקִיד ׀ עַל־אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה — ד[20]
וַחֲמִשָּׁה[b] אֲנָשִׁים מֵרֹאֵי פְנֵי־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר נִמְצְאוּ בָעִיר וְאֵת הַסֹּפֵר[c] — ל
שַׂר[d] הַצָּבָא[e] הַמַּצְבִּא אֶת־עַם הָאָרֶץ וְשִׁשִּׁים אִישׁ מֵעַם הָאָרֶץ — ב
20 הַנִּמְצְאִים בָּעִיר[f]׃ 20 וַיִּקַּח אֹתָם נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים וַיֹּלֶךְ אֹתָם — ד ג חס וחד מל[21]
21 עַל[a]־מֶלֶךְ בָּבֶל רִבְלָתָה׃ 21 וַיַּךְ אֹתָם מֶלֶךְ בָּבֶל וַיְמִיתֵם בְּרִבְלָה — ט[22]. ד
22 בְּאֶרֶץ חֲמָת וַיִּגֶל יְהוּדָה מֵעַל אַדְמָתוֹ׃ 22 וְהָעָם הַנִּשְׁאָר — ד[23]
בְּאֶרֶץ יְהוּדָה אֲשֶׁר הִשְׁאִיר נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל וַיַּפְקֵד עֲלֵיהֶם — ל מל בסיפ. ב
23 אֶת־גְּדַלְיָהוּ בֶּן־אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן׃ פ 23 וַיִּשְׁמְעוּ כָל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים
הֵמָּה וְהָאֲנָשִׁים[a] כִּי־הִפְקִיד מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־גְּדַלְיָהוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־
גְּדַלְיָהוּ הַמִּצְפָּה וְיִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה וְיוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וּשְׂרָיָה בֶן־ — ל[24]
24 תַּנְחֻמֶת הַנְּטֹפָתִי וְיַאֲזַנְיָהוּ בֶּן־הַמַּעֲכָתִי הֵמָּה וְאַנְשֵׁיהֶם׃ 24 וַיִּשָּׁבַע — ב. ב[25]. ג. ד[26]
לָהֶם גְּדַלְיָהוּ וּלְאַנְשֵׁיהֶם וַיֹּאמֶר לָהֶם אַל־תִּירְאוּ מֵעַבְדֵי[a] הַכַּשְׂדִּים — ב. כב[27] וכל ד״ה ועזרא דכות ב מ ה חס בליש
25 שְׁבוּ בָאָרֶץ וְעִבְדוּ אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל וְיִטַב לָכֶם׃ ס 25 וַיְהִי ׀ — ג חס
בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בָּא יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה בֶּן־אֱלִישָׁמָע מִזֶּרַע הַמְּלוּכָה — ד[28]. כ[29]
וַעֲשָׂרָה אֲנָשִׁים אִתּוֹ וַיַּכּוּ[a] אֶת־גְּדַלְיָהוּ וַיָּמֹת[b] וְאֶת־הַיְּהוּדִים וְאֶת־ — ל[25]. ג. ל[30]
26 הַכַּשְׂדִּים אֲשֶׁר־הָיוּ אִתּוֹ בַּמִּצְפָּה׃ 26 וַיָּקֻמוּ כָל־הָעָם מִקָּטֹן וְעַד־
גָּדוֹל וְשָׂרֵי[a] הַחֲיָלִים וַיָּבֹאוּ מִצְרָיִם כִּי יָרְאוּ מִפְּנֵי כַשְׂדִּים[b]׃ פ — ל
27 וַיְהִי בִשְׁלֹשִׁים וָשֶׁבַע שָׁנָה לְגָלוּת יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ־יְהוּדָה בִּשְׁנֵים
עָשָׂר חֹדֶשׁ בְּעֶשְׂרִים וְשִׁבְעָה[a] לַחֹדֶשׁ נָשָׂא אֱוִיל מְרֹדַךְ מֶלֶךְ בָּבֶל — ב
28 בִּשְׁנַת מָלְכוֹ[b] אֶת־רֹאשׁ יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ־יְהוּדָה[c] מִבֵּית כֶּלֶא[d]׃ 28 וַיְדַבֵּר — ג בליש[31]

[18] Mm 2198. [19] Mm 2980. [20] Mm 2199. [21] Mm 468. [22] Mm 2902. [23] Mm 2151. [24] Mm 2691. [25] Mp sub loco. [26] Mm 2200. [27] Mm 11. [28] Mm 3785. [29] Mm 1581. [30] Mm 2201. [31] Mm 2142.

18 [a] pc Mss et Jer הַמּ׳ ‖ **19** [a] Jer הָיָה cf 𝔊 ἦν ‖ [b] > 𝔊^Nmin; 𝔗^Ed 50, Jer 7 ‖ [c] 𝔊 ut Jer סֹפֵר, prb sic l cf 𝔙 ‖ [d] 𝔖 *wlrbj* = וְאֶת־שָׂרֵי ‖ [e] 𝔖 pl ‖ [f] Jer בְּתוֹךְ הָעִיר ‖ **20** [a] = אֶל, sic mlt Mss 𝔊 et Jer ‖ **23** [a] l c 2 Mss 𝔊𝔖𝔗^f𝔙 et Jer 40,7 וְאַנְשֵׁיהֶם ‖ **24** [a] pc Mss 𝔙 et Jer 40,9 מֵעֲבֹד; 𝔊 πάροδον = מֵעֵבֶר ‖ **25** [a] 𝔊* sg ‖ [b] > Ms, prb dl ‖ **26** [a] Ms 𝔖 וְכָל־שׂ׳ ‖ [b] nonn Mss 𝔊 et Jer 41,8 הַכּ׳ ‖ **27** [a] Ms וּשְׁמֹנָה, 𝔗^f ut Jer 52,31 וַחֲמִשָּׁה, Jer 𝔊 τετράδι ‖ [b] prb l c Jer מַלְכֻתוֹ cf 𝔊 ‖ [c] frt ins c pc Mss 𝔊𝔖𝔗 et Jer וַיֹּצֵא אֹתוֹ ‖ [d] 𝔊^-L c suff 3sg, l כִּלְאוֹ?

ל̇[32] אִתּ֖וֹ טֹב֑וֹת וַיִּתֵּן֙ אֶת־כִּסְא֔וֹ [a]מֵעַ֗ל כִּסֵּ֣א[a] הַמְּלָכִ֛ים אֲשֶׁ֥ר אִתּ֖וֹ בְּבָבֶֽל׃
ב חד[33] כת א וחד כת ה 29 וְשִׁנָּ֕א[a] אֵ֖ת בִּגְדֵ֣י כִלְא֑וֹ וְאָכַ֨ל לֶ֧חֶם תָּמִ֛יד לְפָנָ֖יו כָּל־יְמֵ֥י חַיָּֽו׃ 29
ב וחס 30 וַאֲרֻחָת֗וֹ אֲרֻחַ֨ת תָּמִ֤יד נִתְּנָה־לּוֹ֙ מֵאֵ֣ת[a] הַמֶּ֔לֶךְ[b] דְּבַר־י֖וֹם בְּיוֹמ֑וֹ[c] 30
ד חס[34] [d]כֹּ֖ל יְמֵ֥י חַיָּֽו[d]׃

סכום הפסוקים של ספר
אלף וחמש מאות
ושלשים וארבעה
וחציו ויקבץ מלך ישראל[35]
וסדרים לה̇

[32] Mm 2202. [33] Mm 3709. [34] Mm 1811. [35] I R 22,6, cf Mp sub loco.

28 [a–a] l c Jer 52,32 מִמַּעַל לְכִ׳ ? ‖ **29** [a] Jer 52,33 ־נָּה ‖ **30** [a] 𝔊 *ἐξ οἴκου* = מִבֵּית ‖ [b] 𝔖 ut Jer 52,34 מ׳ בָּבֶל ‖ [c] Jer + עַד־יוֹם מוֹתוֹ, sic l et dl [d–d] ? ‖ [d–d] cf [c].

JESAIA ישעיהו

1 [1] חֲזוֹן֙ יְשַׁעְיָ֣הוּ בֶן־אָמ֔וֹץ אֲשֶׁ֣ר חָזָ֔ה עַל־יְהוּדָ֖ה וִירוּשָׁלָ֑͏ִם בִּימֵ֨י ל[1]
עֻזִּיָּ֧הוּ יוֹתָ֛ם אָחָ֥ז יְחִזְקִיָּ֖הוּ מַלְכֵ֥י יְהוּדָֽה׃ ג[2] בנביא וכל ד״ה דכות ב מ ה

[2] שִׁמְע֤וּ שָׁמַ֙יִם֙ וְהַאֲזִ֣ינִי אֶ֔רֶץ כִּ֥י יְהוָ֖ה דִּבֵּ֑ר
בָּנִים֙ גִּדַּ֣לְתִּי וְרוֹמַ֔מְתִּי וְהֵ֖ם פָּ֥שְׁעוּ בִֽי׃ ג[3]. ב חד מל וחד חס
[3] יָדַ֥ע שׁוֹר֙ קֹנֵ֔הוּ וַחֲמ֖וֹר אֵב֣וּס בְּעָלָ֑יו ב[4]
יִשְׂרָאֵל֙ לֹ֣א יָדַ֔ע עַמִּ֖י לֹ֥א הִתְבּוֹנָֽן׃
[4] ה֣וֹי ׀ גּ֣וֹי חֹטֵ֗א עַ֚ם כֶּ֣בֶד עָוֺ֔ן ג חס[5]
זֶ֚רַע מְרֵעִ֔ים בָּנִ֖ים מַשְׁחִיתִ֑ים ח ד מנה מל
עָזְב֣וּ אֶת־יְהוָ֗ה נִֽאֲצ֛וּ אֶת־קְד֥וֹשׁ יִשְׂרָאֵ֖ל
ᵃנָזֹ֥רוּ אָחֽוֹר׃ᵃ ב וחס[6]
[5] עַ֣ל מֶ֥ה תֻכּ֛וּ ע֖וֹד תּוֹסִ֣יפוּ סָרָ֑ה ג מיחד . כד[7] . ב[8] . ב מל
כָּל־רֹ֣אשׁ לָחֳלִ֔י וְכָל־לֵבָ֖ב דַּוָּֽי׃ ב[9] . ג[10]
[6] מִכַּף־רֶ֤גֶל וְעַד־רֹאשׁ֙ אֵֽין־בּ֣וֹ מְתֹ֔ם ד
פֶּ֥צַע וְחַבּוּרָ֖ה וּמַכָּ֣ה טְרִיָּ֑ה ל . ב . ב[11]
לֹא־זֹ֙רוּ֙ וְלֹ֣א חֻבָּ֔שׁוּ וְלֹ֥א רֻכְּכָ֖ה בַּשָּֽׁמֶן׃ לד פסוק לא ולא ולא[12]
[7] אַרְצְכֶ֣ם שְׁמָמָ֔ה עָרֵיכֶ֖ם שְׂרֻפ֣וֹת אֵ֑שׁ ב חד מל וחד חס[13]
אַדְמַתְכֶ֗ם לְנֶגְדְּכֶם֙ זָרִים֙ אֹכְלִ֣ים אֹתָ֔הּ ו
וּשְׁמָמָ֖ה כְּמַהְפֵּכַ֥ת זָרִֽים׃ᵃ
[8] וְנוֹתְרָ֥ה בַת־צִיּ֖וֹן כְּסֻכָּ֣ה בְכָ֑רֶם ל . ל
כִּמְלוּנָ֥הᵃ בְמִקְשָׁ֖ה כְּעִ֥יר נְצוּרָֽה׃ᵇ ל . ב . ל
[9] לוּלֵי֙ יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת הוֹתִ֥יר לָ֛נוּ שָׂרִ֖יד כִּמְעָ֑טᵃ ב קמ[14]

Cp 1 [1] וחד בחזון ישעיהו 2 Ch 32,32. [2] Mm 2203. [3] Mm 2204. [4] Prv 14,4. [5] Mm 3711. [6] Mm 2823. [7] Mm 592. [8] Dt 33,3. [9] Mm 4214. [10] Mm 2205. [11] Mm 2206. [12] Mm 771. [13] Neh 3,34. [14] Mm 2207.

Cp 1,4 ᵃ⁻ᵃ > 𝔊 ‖ **7** ᵃ l סְדֹם ‖ **8** ᵃ 𝔔ᵃ𝔊𝔖𝔙 וְכִ׳ ‖ ᵇ 𝔊(𝔖𝔗) *πολιορκουμένη* cf 𝔙, l נְצוּרָה (a צור) ‖ **9** ᵃ > 𝔊𝔖𝔙 cf 𝔗; frt tr ‸ ad שָׂרִיד.

כִּסְדֹ֣ם הָיִ֔ינוּ לַעֲמֹרָ֖ה דָּמִֽינוּ׃ ס — ד̇15 . ל̇ . ל̇

10 שִׁמְע֥וּ דְבַר־יְהוָ֖ה קְצִינֵ֣י סְדֹ֑ם
הַאֲזִ֛ינוּ תּוֹרַ֥ת אֱלֹהֵ֖ינוּ עַ֥ם עֲמֹרָֽה׃ — ח̇ . ל̇
11 לָמָּה־לִּ֤י רֹב־זִבְחֵיכֶם֙ יֹאמַ֣ר יְהוָ֔ה — ו̇ דמטע
שָׂבַ֛עְתִּי עֹל֥וֹת אֵילִ֖ים וְחֵ֣לֶב מְרִיאִ֑ים
וְדַ֨ם פָּרִ֧ים וּכְבָשִׂ֛ים[a] וְעַתּוּדִ֖ים לֹ֥א חָפָֽצְתִּי׃ — ב̇ . ה̇16
12 כִּ֣י תָבֹ֔אוּ לֵרָא֖וֹת[a] פָּנָ֑י — ג̇17
מִֽי־בִקֵּ֥שׁ זֹ֛את מִיֶּדְכֶ֖ם [b]רְמֹ֥ס חֲצֵרָֽי׃ — ב̇
13 לֹ֣א תוֹסִ֗יפוּ הָבִיא֙ מִנְחַת־שָׁ֔וְא קְטֹ֥רֶת תּוֹעֵבָ֛ה הִ֖יא לִ֑י — ב̇ מל18 . ח̇ קמ19
חֹ֤דֶשׁ וְשַׁבָּת֙ קְרֹ֣א מִקְרָ֔א לֹא־אוּכַ֥ל אָ֖וֶן וַעֲצָרָֽה׃ — ב̇ . ד̇20
14 חָדְשֵׁיכֶ֤ם וּמוֹעֲדֵיכֶם֙ שָׂנְאָ֣ה נַפְשִׁ֔י
הָי֥וּ עָלַ֖י לָטֹ֑רַח נִלְאֵ֖יתִי נְשֹֽׂא׃ — ג̇ . ל̇
15 וּבְפָרִשְׂכֶ֣ם כַּפֵּיכֶ֗ם אַעְלִ֤ים עֵינַי֙ מִכֶּ֔ם — ל̇
גַּ֛ם כִּֽי־תַרְבּ֥וּ תְפִלָּ֖ה אֵינֶ֣נִּי שֹׁמֵ֑עַ
יְדֵיכֶ֖ם דָּמִ֥ים מָלֵֽאוּ׃[a] 16 רַחֲצוּ֙ הִזַּכּ֔וּ
הָסִ֛ירוּ רֹ֥עַ מַעַלְלֵיכֶ֖ם מִנֶּ֣גֶד עֵינָ֑י
חִדְל֖וּ הָרֵֽעַ׃ 17 לִמְד֥וּ הֵיטֵ֛ב — ב̇ . ה̇
דִּרְשׁ֥וּ מִשְׁפָּ֖ט אַשְּׁר֣וּ חָמ֑וֹץ[a]
שִׁפְט֣וּ יָת֔וֹם רִ֖יבוּ אַלְמָנָֽה׃ ס
18 לְכוּ־נָ֛א וְנִוָּכְחָ֖ה יֹאמַ֣ר יְהוָ֑ה — ו̇ דמטע
אִם־יִהְי֨וּ חֲטָאֵיכֶ֤ם כַּשָּׁנִים֙[a] כַּשֶּׁ֣לֶג יַלְבִּ֔ינוּ — ב̇ ול בליש
אִם־יַאְדִּ֥ימוּ כַתּוֹלָ֖ע כַּצֶּ֥מֶר יִהְיֽוּ׃
19 אִם־תֹּאב֖וּ וּשְׁמַעְתֶּ֑ם ט֥וּב הָאָ֖רֶץ תֹּאכֵֽלוּ׃ — יט̇ בליש21
20 וְאִם־תְּמָאֲנ֖וּ וּמְרִיתֶ֑ם חֶ֣רֶב[a] תְּאֻכְּל֔וּ[b] — ל̇ ר״פ בסיפ . ב̇
כִּ֚י פִּ֣י יְהוָ֖ה דִּבֵּֽר׃ ס — ג̇

21 אֵיכָה֙ הָיְתָ֣ה לְזוֹנָ֔ה קִרְיָ֖ה נֶאֱמָנָ֑ה[a] — יג̇22 . ב̇23

[15] Mm 2208. [16] Mm 2338. [17] Mm 2209. [18] Mp sub loco. [19] Mm 1092. [20] Mm 1544. [21] Mm 335. [22] Mm 1095. [23] Gn 38,15.

11 [a] > 𝔊 ‖ **12** [a] l c Ms 𝔖 לֵרְ׳ ‖ [b] prp רֹמְסֵי ‖ **15** [a] 𝔔[a] + אצבעותיכם בעאון ‖ **17** [a] l חָמוֹץ? ‖ **18** [a] l c 𝔔[a] pc Mss כשני cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ **20** [a] 𝔔[a]𝔖𝔗 בח׳; l מֵחָ׳ (hpgr)? ‖ [b] prp תֹּאכֵלוּ ‖ **21** [a] 𝔊 + *Σιων* cf 26/27.

מְלֵאֲתִ֣י מִשְׁפָּ֔ט צֶ֖דֶק יָלִ֣ין בָּ֑הּ ᵇוְעַתָּ֖ה מְרַצְּחִֽים׃ᵇ
22 כַּסְפֵּ֖ךְ הָיָ֣ה לְסִיגִ֑ים סָבְאֵ֖ךְ מָה֥וּלᵃ בַּמָּֽיִםᵇ׃ ג מל
23 שָׂרַ֣יִךְ סוֹרְרִ֗ים וְחַבְרֵי֙ גַּנָּבִ֔ים
כֻּלּוֹ֙ אֹהֵ֣ב שֹׁ֔חַד וְרֹדֵ֖ף שַׁלְמֹנִ֑ים ו̇ כת ו וכל אורית וכתיב דכות[24] . ג
יָתוֹם֙ לֹ֣א יִשְׁפֹּ֔טוּ וְרִ֥יב אַלְמָנָ֖ה לֹא־יָב֥וֹא אֲלֵיהֶֽם׃ פ ג . ד
24 לָכֵ֗ן נְאֻ֤ם הָֽאָדוֹן֙ יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת אֲבִ֖יר יִשְׂרָאֵ֑ל יא̇ בטע בסיפ . ב . ה̇ בסיפ
ה֚וֹי אֶנָּחֵ֣ם מִצָּרַ֔י וְאִנָּקְמָ֖ה מֵאוֹיְבָֽי׃ ג . ב . יא מל[25]
25 וְאָשִׁ֤יבָה יָדִי֙ עָלַ֔יִךְ ד̇[26]
וְאֶצְרֹ֥ף כַּבֹּ֖ר סִיגָ֑יִךְ וְאָסִ֖ירָה כָּל־בְּדִילָֽיִךְ׃ ל[27] . ג
26 וְאָשִׁ֤יבָה שֹׁפְטַ֙יִךְ֙ כְּבָרִ֣אשֹׁנָ֔ה וְיֹעֲצַ֖יִךְ כְּבַתְּחִלָּ֑ה ד̇[26] . ה̇[28] . ב חד מל וחד מן ד̇[29] חס בליש וכל יעצי דכות
אַחֲרֵי־כֵ֗ן יִקָּ֤רֵא לָךְ֙ עִ֣יר הַצֶּ֔דֶק קִרְיָ֖ה נֶאֱמָנָֽה׃ כא[30]
27 צִיּ֖וֹן בְּמִשְׁפָּ֣ט תִּפָּדֶ֑ה וְשָׁבֶ֖יהָᵃ בִּצְדָקָֽה׃
28 וְשֶׁ֧בֶרᵃ פֹּשְׁעִ֛ים וְחַטָּאִ֖ים יַחְדָּ֑ו וְעֹזְבֵ֥י יְהוָ֖ה יִכְלֽוּ׃ ד̇[31]

29 כִּ֣י יֵבֹ֔שׁוּᵃ מֵאֵילִ֖ים אֲשֶׁ֣ר חֲמַדְתֶּ֑ם
וְתַ֨חְפְּר֔וּ מֵהַגַּנּ֖וֹת אֲשֶׁ֥ר בְּחַרְתֶּֽם׃
30 כִּ֣י תִֽהְי֔וּ כְּאֵלָ֖ה נֹבֶ֣לֶת עָלֶ֑הָ ל̇ חס
וּֽכְגַנָּ֛ה אֲשֶׁר־מַ֖יִם אֵ֥ין לָֽהּ׃ ב̇
31 וְהָיָ֤ה הֶחָסֹן֙ᵃ לִנְעֹ֔רֶת וּפֹעֲל֖וֹᵇ לְנִיצ֑וֹץ ב̇
וּבָעֲר֧וּ שְׁנֵיהֶ֛ם יַחְדָּ֖ו וְאֵ֥ין מְכַבֶּֽה׃ ס

2 1 הַדָּבָר֙ אֲשֶׁ֣ר חָזָ֔ה יְשַֽׁעְיָ֖הוּ בֶּן־אָמ֑וֹץ עַל־יְהוּדָ֖ה וִירוּשָׁלִָֽם׃

2 וְהָיָ֣ה ׀ בְּאַחֲרִ֣ית הַיָּמִ֗ים נָכ֨וֹןᵃ יִהְיֶ֜ה הַ֤ר בֵּית־יְהוָה֙ ח̇ בטע בסיפ[1]
בְּרֹ֣אשׁ הֶֽהָרִ֔ים וְנִשָּׂ֖א מִגְּבָע֑וֹת לה̇[2] . יב̇[3]
וְנָהֲר֥וּ ᵇאֵלָ֖יו כָּל־הַגּוֹיִֽם׃ᵇ 3 וְהָֽלְכ֞וּ עַמִּ֣ים רַבִּ֗ים וְאָמְרוּ֙ ג̇[4]
לְכ֣וּ ׀ וְנַעֲלֶ֣ה אֶל־הַר־יְהוָ֗ה אֶל־בֵּית֙ אֱלֹהֵ֣י יַעֲקֹ֔ב יו̇ וכל אל הר הכרמל דכות[5] . יא̇[6] ב מנה בסיפ

[24] Mm 2480. [25] Mm 3365. [26] Mm 2212. [27] Mp sub loco. [28] Mm 1962. [29] Mm 2808. [30] Mm 17. [31] Mm 2210. Cp 2 [1] Mp sub loco. [2] Mm 2840. [3] Mm 545. [4] Mm 3096. [5] Mm 385. [6] Mm 324.

21 b–b frt add ‖ **22** a prp מֹהָל ‖ b frt add ‖ **27** a 𝔊(𝔖) *ἡ αἰχμαλωσία αὐτῆς* = (ו)שִׁבְיָהּ; prp וְיֹשְׁבֶיהָ ‖ **28** a l וְשָׁבְרוּ (cf 𝔊𝔗) vel וְשֻׁבַּר (cf 𝔙); prp יִשָּׁבְרוּ ‖ **29** a l c pc Mss 𝔗 תֵּבֹשׁוּ ‖ **31** a 𝔔ᵃ החסנכם cf 𝔊𝔙 ‖ b 𝔔ᵃ ופעלכם; l וּפָעֲלוֹ cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ Cp 2,2 a tr c 𝔖 post יהוה cf Mi 4,1 ‖ b–b Mi 4,1 עָלָיו עַמִּים et postea (3) גּוֹיִם רַבִּים.

וְיֹרֵ֙נוּ֙ מִדְּרָכָ֔יו וְנֵלְכָ֖ה בְּאֹרְחֹתָ֑יו ג ב מל וחד חס[7]
כִּ֤י מִצִּיּוֹן֙ תֵּצֵ֣א תוֹרָ֔ה וּדְבַר־יְהוָ֖ה מִירוּשָׁלִָֽם׃ יח . ז
4 וְשָׁפַט֙ בֵּ֣ין הַגּוֹיִ֔ם וְהוֹכִ֖יחַ לְעַמִּ֣ים רַבִּ֑ים
וְכִתְּת֨וּ חַרְבוֹתָ֜ם לְאִתִּ֗ים וַחֲנִיתֽוֹתֵיהֶם֙ לְמַזְמֵר֔וֹת ג[8] . ב . ב
לֹא־יִשָּׂ֨א ג֤וֹי אֶל־גּוֹי֙ חֶ֔רֶב וְלֹא־יִלְמְד֥וּ ע֖וֹד מִלְחָמָֽה׃ פ לז
5 בֵּ֖ית יַעֲקֹ֑ב לְכ֥וּ וְנֵלְכָ֖ה בְּא֥וֹר יְהוָֽה׃

6 כִּ֤י נָטַ֙שְׁתָּה֙ עַמְּךָ֙ בֵּ֣ית יַעֲקֹ֔ב ב חד מל וחד חס[9]
כִּ֤י מָלְאוּ֙ מִקֶּ֔דֶם[a] וְעֹנְנִ֖ים כַּפְּלִשְׁתִּ֑ים ל[10]
וּבְיַלְדֵ֥י נָכְרִ֖ים יַשְׂפִּֽיקוּ׃
7 וַתִּמָּלֵ֨א אַרְצ֜וֹ כֶּ֣סֶף וְזָהָ֗ב וְאֵ֥ין קֵ֙צֶה֙ לְאֹצְרֹתָ֔יו יג פסוק ואין ואין[11] . ה[12]
וַתִּמָּלֵ֤א אַרְצוֹ֙ סוּסִ֔ים וְאֵ֥ין קֵ֖צֶה לְמַרְכְּבֹתָֽיו׃ ה[12]
8 וַתִּמָּלֵ֥א אַרְצ֖וֹ אֱלִילִ֑ים
לְמַעֲשֵׂ֤ה יָדָיו֙ יִֽשְׁתַּחֲו֔וּ[a] לַאֲשֶׁ֥ר עָשׂ֖וּ אֶצְבְּעֹתָֽיו׃ ל . ל
9 וַיִּשַּׁ֥ח אָדָ֖ם וַיִּשְׁפַּל־אִ֑ישׁ [a]וְאַל־תִּשָּׂ֖א[a] לָהֶֽם׃ ג
10 בּ֣וֹא בַצּ֔וּר וְהִטָּמֵ֖ן בֶּעָפָ֑ר יד[13] מל וכל שמואל וכתיב דכות ב מ ה . ג
מִפְּנֵי֙ פַּ֣חַד יְהוָ֔ה וּמֵהֲדַ֖ר גְּאֹנֽוֹ[a]׃ ל חס
11 עֵינֵ֞י גַּבְה֤וּת אָדָם֙ שָׁפֵ֔ל[a] וְשַׁ֖ח ר֣וּם אֲנָשִׁ֑ים יד זוגין[14]
וְנִשְׂגַּ֧ב יְהוָ֛ה לְבַדּ֖וֹ בַּיּ֥וֹם הַהֽוּא׃ ס ב
12 כִּ֣י י֞וֹם לַיהוָ֧ה צְבָא֛וֹת
עַ֣ל כָּל־גֵּאֶ֣ה וָרָ֑ם וְעַ֥ל כָּל־נִשָּׂ֖א[a] וְשָׁפֵֽל[b]׃ ד . ל וכל משנה תורה דכות ב מ א[15] . ו ד כת שא ו ב כת סה
13 וְעַל֙ כָּל־אַרְזֵ֣י הַלְּבָנ֔וֹן [a]הָרָמִ֖ים וְהַנִּשָּׂאִ֑ים[a]
וְעַ֖ל כָּל־אַלּוֹנֵ֥י הַבָּשָֽׁן׃
14 וְעַל֙ כָּל־הֶהָרִ֣ים הָֽרָמִ֔ים וְעַ֖ל כָּל־הַגְּבָע֥וֹת הַנִּשָּׂאֽוֹת׃ ל
15 וְעַ֛ל כָּל־מִגְדָּ֥ל גָּבֹ֑הַ[a] וְעַ֖ל כָּל־חוֹמָ֥ה בְצוּרָֽה׃

[7]Mm 1481. [8]Mm 3173. [9]Mm 2211. [10]Mm 1457. [11]Mm 2004. [12]Mm 2213. [13]Mm 169. [14]Mm 565. [15]Dt 8,14.

6 [a] prp מִקֶּסֶם; al קֹסְמִים vel מְעַקְּדִים (magi) vel קוֹסְמִים מקדם cf 𝔗 ‖ **8** [a] l ־וּ ‖ **9** [a–a] prp וְאֵין שְׂאֵת ‖ **10** [a] 𝔊 + *ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν*, ins בקומו לערץ הארץ ut 19.21 ‖ **11** [a] 𝔔[a] תשפלנה cf 𝔗𝔙 ‖ **12** [a] 𝔊 + *καὶ μετέωρον*, ins וְגָבֹהַּ ‖ [b] dl ‖ **13** [a–a] dl m cs cf 14 ‖ **15** [a] sic L, mlt Mss Edd הּ־; it 30,25[a] 40,9[a].

16 וְעַל כָּל־אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ וְעַל כָּל־שְׂכִיּוֹת[a] הַחֶמְדָּה׃ ל
17 וְשַׁח גַּבְהוּת הָאָדָם וְשָׁפֵל רוּם אֲנָשִׁים ל וחד מן יד[10] זוגין
וְנִשְׂגַּב יְהוָה לְבַדּוֹ בַּיּוֹם הַהוּא׃ ב
18 וְהָאֱלִילִים כָּלִיל יַחֲלֹף[a]׃ ד וחס[17]
19 וּבָאוּ[a] בִּמְעָרוֹת צֻרִים וּבִמְחִלּוֹת[b] עָפָר
מִפְּנֵי פַּחַד יְהוָה וּמֵהֲדַר גְּאוֹנוֹ בְּקוּמוֹ לַעֲרֹץ הָאָרֶץ׃
20 בַּיּוֹם הַהוּא יַשְׁלִיךְ הָאָדָם אֵת אֱלִילֵי כַסְפּוֹ וְאֵת אֱלִילֵי זְהָבוֹ ל
אֲשֶׁר עָשׂוּ־לוֹ לְהִשְׁתַּחֲוֹת [a]לַחְפֹּר פֵּרוֹת[a] וְלָעֲטַלֵּפִים׃ ג . ל . ל
21 לָבוֹא בְּנִקְרוֹת הַצֻּרִים וּבִסְעִפֵי הַסְּלָעִים ל
מִפְּנֵי פַּחַד יְהוָה וּמֵהֲדַר גְּאוֹנוֹ בְּקוּמוֹ לַעֲרֹץ הָאָרֶץ׃
22 חִדְלוּ לָכֶם מִן־הָאָדָם אֲשֶׁר נְשָׁמָה בְּאַפּוֹ ב
כִּי־בַמֶּה נֶחְשָׁב הוּא׃ פ

3 1 כִּי הִנֵּה הָאָדוֹן יְהוָה צְבָאוֹת מֵסִיר מִירוּשָׁלַ͏ִם וּמִיהוּדָה ה בסיפ . ב
מַשְׁעֵן וּמַשְׁעֵנָה [a]כֹּל מִשְׁעַן־לֶחֶם וְכֹל מִשְׁעַן־מָיִם[a]׃ ל
2 גִּבּוֹר וְאִישׁ מִלְחָמָה שׁוֹפֵט וְנָבִיא וְקֹסֵם וְזָקֵן׃ ב . ו מל . ז בלשון נביאיה
3 שַׂר־חֲמִשִּׁים וּנְשׂוּא פָנִים וְיוֹעֵץ וַחֲכַם חֲרָשִׁים וּנְבוֹן לָחַשׁ׃ ד . ג
4 וְנָתַתִּי נְעָרִים שָׂרֵיהֶם וְתַעֲלוּלִים יִמְשְׁלוּ־בָם׃
5 וְנִגַּשׂ הָעָם אִישׁ בְּאִישׁ וְאִישׁ בְּרֵעֵהוּ ל[1]
יִרְהֲבוּ הַנַּעַר בַּזָּקֵן וְהַנִּקְלֶה בַּנִּכְבָּד׃ ל
6 כִּי־יִתְפֹּשׂ אִישׁ בְּאָחִיו בֵּית אָבִיו
שִׂמְלָה לְכָה קָצִין תִּהְיֶה־לָּנוּ וְהַמַּכְשֵׁלָה הַזֹּאת תַּחַת יָדֶךָ׃ ד[2] מל וכל לשון הליכה דכות ב מ ג
7 יִשָּׂא בַיּוֹם הַהוּא ׀ לֵאמֹר לז ד מנה ר״פ
לֹא־אֶהְיֶה חֹבֵשׁ וּבְבֵיתִי אֵין לֶחֶם וְאֵין שִׂמְלָה ל . ל . ג[3] מ״פ אין ואין וכל ר״פ דכות ב מ ב
לֹא תְשִׂימֻנִי קְצִין עָם׃
8 כִּי כָשְׁלָה יְרוּשָׁלַ͏ִם וִיהוּדָה נָפָל[a] ג

[16] Mm 565. [17] Mm 3476. Cp 3 [1] Mm 1598. [2] Mm 2214. [3] Mm 1269.

16 [a] prp שְׂכְתֵי (cf aeg *śktj* navis et 𝔊), al סְפִינוֹת ‖ **18** [a] l c 𝔔[a] Vrs pl (ו ex 19) ‖ **19** [a] prp בֹּאוּ cf 10 ‖ [b] prp וְהִטָּמְנוּ במ׳ cf 10 ‖ **20** [a–a] l c pc Mss לַחֲפַרְפָּרוֹת (𝔔[a] לחפרפרים), cf 𝔊 *τοῖς ματαίοις* θ′ (Hier) *pharpharoth* 𝔙 *talpas* ‖ **Cp 3,1** [a–a] add ‖ **8** [a] 𝔔[a] נפלה.

כִּֽי־לְשׁוֹנָ֤ם וּמַֽעַלְלֵיהֶם֙ אֶל־יְהוָ֔ה לַמְר֖וֹת עֵנֵ֥י[b] כְבוֹדֽוֹ׃ — ל[4] . ל חס

9 הַכָּרַ֤ת פְּנֵיהֶם֙ עָ֣נְתָה בָּ֔ם וְחַטָּאתָ֛ם[a] כִּסְדֹ֥ם[b] הִגִּ֖ידוּ לֹ֣א כִחֵ֑דוּ — ד[5]

א֣וֹי לְנַפְשָׁ֔ם כִּֽי־גָמְל֥וּ לָהֶ֖ם רָעָֽה׃ — ל

10 אִמְר֥וּ[a] צַדִּ֖יק כִּי־ט֑וֹב [b]כִּֽי־פְרִ֥י[b] מַעַלְלֵיהֶ֖ם יֹאכֵֽלוּ׃

11 א֖וֹי לְרָשָׁ֣ע רָ֑ע[a] [b]כִּֽי־גְמ֥וּל[b] יָדָ֖יו יֵעָ֥שֶׂה[c] לּֽוֹ׃ — ה[6] . לו[7] . ה ול בסיפ

12 עַמִּי֙ נֹגְשָׂ֣יו[a] מְעוֹלֵ֔ל[b] וְנָשִׁ֖ים[c] מָ֣שְׁלוּ ב֑וֹ — ט

עַמִּי֙ מְאַשְּׁרֶ֣יךָ מַתְעִ֔ים וְדֶ֥רֶךְ אֹֽרְחֹתֶ֖יךָ בִּלֵּֽעוּ׃ ס — ל . ל[8]

13 נִצָּ֥ב לָרִ֖יב יְהוָ֑ה וְעֹמֵ֖ד לָדִ֥ין עַמִּֽים[a]׃ — ה[9] . ג[10]

14 יְהוָה֙ בְּמִשְׁפָּ֣ט יָב֔וֹא עִם־זִקְנֵ֥י עַמּ֖וֹ וְשָׂרָ֑יו

וְאַתֶּם֙ בִּעַרְתֶּ֣ם הַכֶּ֔רֶם גְּזֵלַ֥ת הֶעָנִ֖י בְּבָתֵּיכֶֽם׃ — ל

15 מַלָּכֶם֙ תְּדַכְּא֣וּ עַמִּ֔י וּפְנֵ֥י עֲנִיִּ֖ים תִּטְחָ֑נוּ — מה לכם ק חד מן ה[11] כת מילה חדה וקר תרי . יו . ג[12]

[a]נְאֻם־אֲדֹנָ֥י יְהוִ֖ה צְבָאֽוֹת[a]׃ ס — ד . הי

16 וַיֹּ֣אמֶר יְהוָ֗ה יַ֚עַן כִּ֤י גָבְהוּ֙ בְּנ֣וֹת צִיּ֔וֹן

וַתֵּלַ֙כְנָה֙ נְטוּי֣וֹת גָּר֔וֹן וּֽמְשַׂקְּר֖וֹת עֵינָ֑יִם — נטויות ק חד מן יא[13] כת תרי ו . כח

הָל֤וֹךְ וְטָפֹף֙ תֵּלַ֔כְנָה וּבְרַגְלֵיהֶ֖ם תְּעַכַּֽסְנָה׃

17 וְשִׂפַּ֣ח אֲדֹנָ֔י קָדְקֹ֖ד בְּנ֣וֹת צִיּ֑וֹן וַיהוָ֖ה פָּתְהֵ֥ן[a] יְעָרֶֽה׃ ס — ל[14] כת ש ול בליש . ל . ל

18 בַּיּ֨וֹם הַה֜וּא יָסִ֣יר אֲדֹנָ֗י אֵ֣ת תִּפְאֶ֧רֶת הָעֲכָסִ֛ים וְהַשְּׁבִיסִ֖ים וְהַשַּׂהֲרֹנִֽים׃ ס — ל . ג

19 הַנְּטִיפ֥וֹת וְהַשֵּׁיר֖וֹת וְהָֽרְעָלֽוֹת׃ 20 הַפְּאֵרִ֤ים וְהַצְּעָדוֹת֙ וְהַקִּשֻּׁרִ֔ים — ב[15] . ל . ל . ל . ל . ל . ל

וּבָתֵּ֥י הַנֶּ֖פֶשׁ וְהַלְּחָשִֽׁים׃ 21 הַטַּבָּע֖וֹת וְנִזְמֵ֥י הָאָֽף׃ 22 הַמַּֽחֲלָצוֹת֙ — ז מל . ל

וְהַמַּ֣עֲטָפ֔וֹת וְהַמִּטְפָּח֖וֹת וְהָחֲרִיטִֽים׃ 23 וְהַגִּלְיֹנִים֙[a] וְהַסְּדִינִ֔ים וְהַצְּנִיפ֖וֹת — ל . ל . ל . ל . ל . ל . ל

וְהָרְדִידִֽים׃ — ל

24 וְהָיָה֩ תַ֨חַת בֹּ֜שֶׂם מַ֣ק יִהְיֶ֗ה וְתַ֨חַת חֲגוֹרָ֤ה נִקְפָּה֙ — ג ר״פ תחת ותחת וג מילין ביניה . ל . ב מל

וְתַ֨חַת מַעֲשֶׂ֤ה[a] מִקְשֶׁה֙ קָרְחָ֔ה וְתַ֥חַת פְּתִיגִ֖יל מַחֲגֹ֣רֶת[b] שָׂ֑ק — ל[16]

[4]וחד גריש למרות עליון Ps 78,17. [5]Mm 2208. [6]Mm 3594. [7]Mm 210. [8]Mp sub loco. [9]Mm 1526. [10]Mm 2215. [11]Mm 214. [12]Mm 3549. [13]Mm 648. [14]Mm 1411. [15]Mm 2216. [16]Mm 2217.

8 [b] frt dl ‖ **9** [a] 𝔖𝔗 pl, l וחטאתם ‖ [b] frt add ‖ **10** [a] l אַשְׁרֵי; 𝔊 + *δήσωμεν* (a אסר) ‖ [b–b] l כִּפְרִי ‖ **11** [a] l כִּי־רע ‖ [b–b] 𝔊 *κατὰ τὰ ἔργα*, l כְּג׳ ‖ [c] 𝔔[a] ישוב ‖ **12** [a] l נֹגְשִׂים ‖ [b] 𝔙 *spoliaverunt* cf 𝔊𝔗, l עֹלְלוּ ‖ [c] 𝔊 α′(𝔗) *καὶ οἱ ἀπαιτοῦντες* cf θ′, l וְנֹשִׁים ‖ **13** [a] 𝔊(𝔖) *τὸν λαὸν αὐτοῦ*, l עַמּוֹ ‖ **15** [a–a] > 𝔊, dl ‖ **17** [a] Or פתהן = פָּאתְהֶן? cf 𝔙; prp פֹּתֵיהֶן ‖ **23** [a] l והַגְּלִ׳ (akk *gulīnu* vestis) ‖ **24** [a] > 𝔖, dl ‖ [b] frt dl.

כִּי־תַחַת[d] יֹפִי[c]׃

25 מְתַיִךְ[a] בַּחֶרֶב יִפֹּלוּ וּגְבוּרָתֵךְ[b] בַּמִּלְחָמָה׃

26 וְאָנוּ וְאָבְלוּ פְּתָחֶיהָ וְנִקָּתָה לָאָרֶץ תֵּשֵׁב׃ ב . ל̇[17]

4 1 וְהֶחֱזִיקוּ שֶׁבַע נָשִׁים בְּאִישׁ אֶחָד בַּיּוֹם הַהוּא ג

לֵאמֹר לַחְמֵנוּ נֹאכֵל וְשִׂמְלָתֵנוּ נִלְבָּשׁ ג[1]

רַק יִקָּרֵא שִׁמְךָ עָלֵינוּ אֱסֹף חֶרְפָּתֵנוּ׃ ס כא[2]

2 בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה צֶמַח יְהוָה לִצְבִי וּלְכָבוֹד וּפְרִי הָאָרֶץ לְגָאוֹן ל̇ וכל שיר השירים דכות . ל̇[3]
וּלְתִפְאֶרֶת לִפְלֵיטַת יִשְׂרָאֵל[a]׃ 3 וְהָיָה ׀ הַנִּשְׁאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַםִ ח̇ בטע בסיפ
קָדוֹשׁ יֵאָמֶר לוֹ כָּל־הַכָּתוּב לַחַיִּים בִּירוּשָׁלָםִ׃ 4 אִם ׀ רָחַץ אֲדֹנָי אֵת ג
צֹאַת בְּנוֹת־צִיּוֹן וְאֶת־דְּמֵי יְרוּשָׁלַםִ יָדִיחַ מִקִּרְבָּהּ בְּרוּחַ מִשְׁפָּט וּבְרוּחַ ב[4] . יב . ד
בָּעֵר׃ 5 וּבָרָא[a] יְהוָה[b] עַל כָּל־מְכוֹן הַר־צִיּוֹן וְעַל־מִקְרָאֶהָ עָנָן ׀ יוֹמָם
וְעָשָׁן וְנֹגַהּ אֵשׁ לֶהָבָה לָיְלָה כִּי עַל־[c]כָּל־כָּבוֹד[c] חֻפָּה׃ 6 וְסֻכָּה[a] תִּהְיֶה ל̇ . ל̇
לְצֵל־יוֹמָם[b] מֵחֹרֶב וּלְמַחְסֶה וּלְמִסְתּוֹר מִזֶּרֶם וּמִמָּטָר׃ פ יו בליש . ל̇ . ל̇

5 1 אָשִׁירָה נָּא לִידִידִי שִׁירַת דּוֹדִי לְכַרְמוֹ ב בנביא . ג

כֶּרֶם הָיָה לִידִידִי בְּקֶרֶן בֶּן־שָׁמֶן׃ ג

2 וַיְעַזְּקֵהוּ וַיְסַקְּלֵהוּ וַיִּטָּעֵהוּ שֹׂרֵק ל̇ . ל̇

וַיִּבֶן מִגְדָּל בְּתוֹכוֹ וְגַם־יֶקֶב חָצֵב בּוֹ ל̇

וַיְקַו לַעֲשׂוֹת עֲנָבִים וַיַּעַשׂ בְּאֻשִׁים׃ ב . ב

3 וְעַתָּה יוֹשֵׁב יְרוּשָׁלַםִ וְאִישׁ יְהוּדָה כ̇ בטע . מט מל בנביא . ד . ו[1]

שִׁפְטוּ־נָא בֵּינִי וּבֵין כַּרְמִי׃

4 מַה־לַּעֲשׂוֹת עוֹד לְכַרְמִי וְלֹא עָשִׂיתִי בּוֹ ב[2]

מַדּוּעַ קִוֵּיתִי לַעֲשׂוֹת עֲנָבִים וַיַּעַשׂ[a] בְּאֻשִׁים׃ ב . ב

5 וְעַתָּה אוֹדִיעָה־נָּא אֶתְכֶם אֵת אֲשֶׁר־אֲנִי עֹשֶׂה לְכַרְמִי ב ומל[3]

הָסֵר[a] מְשׂוּכָּתוֹ[b] וְהָיָה לְבָעֵר פָּרֹץ גְּדֵרוֹ וְהָיָה לְמִרְמָס׃ ל[4] כת ש ול בליש . ל̇

[17] Mp sub loco. Cp 4 [1] Mm 3184. [2] Mm 17. [3] Mm 2218. [4] Mm 2095. Cp 5 [1] Mm 2221. [2] Mm 2219. [3] Mm 2220. [4] Mm 1411.

24 [c–c] > 𝔊𝔙; 𝔔[a] + בשת ‖ [d] l c nonn Mss ’תַ ‖ **25** [a] prp מְתַיִךְ ‖ [b] prp ־תָהּ ‖ **Cp 4,2** [a] 𝔔[a] + ויהודה ‖ **5** [a] 𝔊 καὶ ἥξει, l וּבָא ‖ [b] 𝔊 καὶ ἔσται, l וְהָיָה ‖ [c–c] l כָּל כְּבוֹד יְהוָה cf 𝔊[A] ‖ **6** [a] cj c 5 ‖ [b] > 𝔊, dl ‖ **Cp 5,4** [a] 𝔔[a] ויעשה ‖ **5** [a] 𝔔[a] אסיר ‖ [b] frt l ’מְשׂוּכָ (a שׂוּךְ).

6 ᵃוַאֲשִׁיתֵ֣הוּ בָתָ֗הᵃ לֹ֤א יִזָּמֵר֙ וְלֹ֣א יֵעָדֵ֔ר וְעָלָ֥ה שָׁמִ֖יר וָשָׁ֑יִת ל . ל
וְעַ֤ל הֶֽעָבִים֙ אֲצַוֶּ֔ה מֵהַמְטִ֥יר עָלָ֖יו מָטָֽר׃ ל
7 כִּ֣י כֶ֜רֶם יְהוָ֤ה צְבָאוֹת֙ בֵּ֣ית יִשְׂרָאֵ֔ל כה[5]
וְאִ֣ישׁ יְהוּדָ֔ה נְטַ֖ע שַׁעֲשׁוּעָ֑יו ו[6] . ל . ב מל[7]
וַיְקַ֤ו לְמִשְׁפָּט֙ וְהִנֵּ֣ה מִשְׂפָּ֔ח לִצְדָקָ֖ה וְהִנֵּ֥ה צְעָקָֽה׃ ס ב . ד וכל אורית דכות

8 ה֗וֹי מַגִּיעֵ֥י בַ֙יִת֙ בְּבַ֔יִת שָׂדֶ֥ה בְשָׂדֶ֖ה יַקְרִ֑יבוּ ו[8] . ה רפי[9]
עַ֚ד אֶ֣פֶס מָק֔וֹם וְהֽוּשַׁבְתֶּ֥ם לְבַדְּכֶ֖ם בְּקֶ֥רֶב הָאָֽרֶץ׃
9 בְּאָזְנָ֖יᵃ יְהוָ֣ה צְבָא֑וֹת יב ח מנה קמ . ב
אִם־לֹ֞א בָּתִּ֤ים רַבִּים֙ לְשַׁמָּ֣ה יִהְי֔וּ גְּדֹלִ֥ים וְטוֹבִ֖ים מֵאֵ֥ין יוֹשֵֽׁב׃ ג ב מל וחד חס[10] מט מל בנביא
10 כִּ֗י עֲשֶׂ֙רֶת֙ צִמְדֵּי־כֶ֔רֶם יַעֲשׂ֖וּ בַּ֣ת אֶחָ֑תᵃ וְזֶ֥רַע חֹ֖מֶר יַעֲשֶׂ֥ה אֵיפָֽה׃ פ
11 ה֛וֹי מַשְׁכִּימֵ֥י בַבֹּ֖קֶר שֵׁכָ֣ר יִרְדֹּ֑פוּ ב
מְאַחֲרֵ֣י בַנֶּ֔שֶׁף יַ֖יִן יַדְלִיקֵֽם׃ ב
12 וְהָיָה֩ כִנּ֨וֹר וָנֶ֜בֶל תֹּ֧ף וְחָלִ֛יל וָיַ֖יִן מִשְׁתֵּיהֶ֑ם ב בליש[11] . ז[12] . ג[13]
וְאֵ֨ת פֹּ֤עַל יְהוָה֙ לֹ֣א יַבִּ֔יטוּ וּמַעֲשֵׂ֥ה יָדָ֖יו לֹ֥א רָאֽוּ׃ ל[14]
13 לָכֵ֛ן גָּלָ֥ה עַמִּ֖י מִבְּלִי־דָ֑עַת
וּכְבוֹדוֹ֙ מְתֵ֣יᵃ רָעָ֔ב וַהֲמוֹנ֖וֹ צִחֵ֥ה צָמָֽא׃ ג מל
14 לָכֵ֗ן הִרְחִ֤יבָה שְּׁאוֹל֙ נַפְשָׁ֔הּ וּפָעֲרָ֥ה פִ֖יהָ לִבְלִי־חֹ֑ק יא בטע בסיפ
וְיָרַ֨ד הֲדָרָ֧הּᵃ וַהֲמוֹנָ֛הּᵃ וּשְׁאוֹנָ֖הּᵃ וְעָלֵ֥ז בָּֽהּᵃ׃ ל[15]
15 וַיִּשַּׁ֥ח אָדָ֖ם וַיִּשְׁפַּל־אִ֑ישׁ וְעֵינֵ֥י גְבֹהִ֖ים תִּשְׁפַּֽלְנָה׃ ו
16 וַיִּגְבַּ֛הᵃ יְהוָ֥ה צְבָא֖וֹת בַּמִּשְׁפָּ֑ט וְהָאֵל֙ הַקָּד֔וֹשׁ נִקְדָּ֖שׁᵇ בִּצְדָקָֽה׃ ח[16] דגש וכל איוב דכות ב מ א . ד מל[17]
17 וְרָע֥וּ כְבָשִׂ֖ים כְּדָבְרָ֑םᵃ וְחָרְב֥וֹתᵇ מֵחִ֖יםᶜ גָּרִ֥יםᵈ יֹאכֵֽלוּ׃ ו . ב[18]
18 ה֛וֹי מֹשְׁכֵ֥י הֶעָוֺ֖ן בְּחַבְלֵ֣יᵃ הַשָּׁ֑וְאᵇ וְכַעֲב֥וֹת הָעֲגָלָ֖הᶜ חַטָּאָֽהᵈ׃ ג מל[15]
19 הָאֹמְרִ֗ים יְמַהֵ֧ר ׀ יָחִ֛ישָׁהᵃ מַעֲשֵׂ֖הוּ לְמַ֣עַן נִרְאֶ֑ה ה[19]
וְתִקְרַ֣ב וְתָב֗וֹאָה עֲצַ֛ת קְד֥וֹשׁ יִשְׂרָאֵ֖ל וְנֵדָֽעָה׃ ס ל . ב

[5] Mm 953. [6] Mm 2221. [7] Mm 2222. [8] Mm 3067. [9] Mm 957. [10] Mm 3613. [11] Mm 3314. [12] Mm 94. [13] Mm 3786. [14] Mm 2441. [15] Mp sub loco. [16] Mm 772. [17] Mm 2223. [18] Mm 2224. [19] Mm 3682.

6 ᵃ⁻ᵃ prp וְאַשְׁבִּיתֵהוּ ‖ **9** ᵃ 𝔊 pr ἠκούσθη γάρ = כִּי נִשְׁמַע cf 𝔗; pr לָכֵן נִשְׁבַּע ‖ **10** ᵃ 𝔔ᵃ אחד ‖ **13** ᵃ l c 2 Mss Vrs מְתֵי ‖ **14** ᵃ prp ־וֹ pro ־ָהּ cf 𝔗 ‖ **16** ᵃ sic L, mlt Mss Edd ־ה ‖ ᵇ mlt Mss Edd ־דָּשׁ ‖ **17** ᵃ 𝔖 *bzdqhwn* = בְּדִ' ‖ ᵇ prp וּרְחֹבוֹת ‖ ᶜ prp מְחַיִּם cf 𝔊 ‖ ᵈ l גְּדָיִם vel גָּרִים (akk *gurū* agnus) cf 𝔊 ‖ **18** ᵃ 𝔊σ'(𝔖) ὡς σχοινίῳ, l כְּחַ' ‖ ᵇ prp הַשּׁוֹר ‖ ᶜ 𝔊 δαμάλεως, prp הָעֵגֶל ‖ ᵈ l c pc Mss 𝔊α'σ'θ' הַחַ' ‖ **19** ᵃ 𝔖 *nsrhb mrj'*, l יָחִישׁ יְהוָה.

20 הוֹי הָאֹמְרִים לָרַע טוֹב וְלַטּוֹב רָע ד[20]
שָׂמִים חֹשֶׁךְ לְאוֹר וְאוֹר לְחֹשֶׁךְ יג . ב
שָׂמִים מַר לְמָתוֹק וּמָתוֹק לְמָר׃ ס ב
21 הוֹי חֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם וְנֶגֶד פְּנֵיהֶם נְבֹנִים׃ י . ח
22 הוֹי גִּבּוֹרִים לִשְׁתּוֹת יָיִן וְאַנְשֵׁי־חַיִל לִמְסֹךְ שֵׁכָר׃ יח[21]
23 מַצְדִּיקֵי רָשָׁע עֵקֶב שֹׁחַד וְצִדְקַת צַדִּיקִים[a] יָסִירוּ מִמֶּנּוּ׃ ס ל . ל[22] . ב ומל[23]
24 לָכֵן כֶּאֱכֹל קַשׁ לְשׁוֹן אֵשׁ [a]וַחֲשַׁשׁ לֶהָבָה[a] יִרְפֶּה ל
שָׁרְשָׁם כַּמָּק יִהְיֶה וּפִרְחָם כָּאָבָק יַעֲלֶה [נִאֵצוּ׃ ל
כִּי מָאֲסוּ אֵת תּוֹרַת יְהוָה צְבָאוֹת וְאֵת אִמְרַת קְדוֹשׁ־יִשְׂרָאֵל יא בטע לאחור . ל
25 [a]עַל־כֵּן חָרָה אַף־יְהוָה בְּעַמּוֹ וַיֵּט יָדוֹ עָלָיו וַיַּכֵּהוּ כו פסוק דאית בהון א״ב . ט בטע ה[24] מנה ר״פ . יו חס את
וַיִּרְגְּזוּ הֶהָרִים וַתְּהִי נִבְלָתָם כַּסּוּחָה בְּקֶרֶב חוּצוֹת
בְּכָל־זֹאת לֹא־שָׁב אַפּוֹ וְעוֹד יָדוֹ נְטוּיָה׃ כג
26 וְנָשָׂא־נֵס [a]לַגּוֹיִם מֵרָחוֹק[a] וְשָׁרַק לוֹ מִקְצֵה הָאָרֶץ יו
וְהִנֵּה מְהֵרָה קַל יָבוֹא׃
27 אֵין־עָיֵף וְאֵין־כּוֹשֵׁל בּוֹ לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן ח[25] . ה מל . ט פסוק לא ולא ולא ולא
וְלֹא נִפְתַּח אֵזוֹר חֲלָצָיו וְלֹא נִתַּק שְׂרוֹךְ נְעָלָיו׃ ב[26]
28 אֲשֶׁר חִצָּיו שְׁנוּנִים וְכָל־קַשְּׁתֹתָיו דְּרֻכוֹת ג[27]
פַּרְסוֹת סוּסָיו כַּצַּר[a] נֶחְשָׁבוּ וְגַלְגִּלָּיו כַּסּוּפָה׃ ל
29 שְׁאָגָה לוֹ כַּלָּבִיא וְשָׁאַג[a] כַּכְּפִירִים ישאג ק
וְיִנְהֹם וְיֹאחֵז טֶרֶף וְיַפְלִיט וְאֵין מַצִּיל׃ ב
30 וְיִנְהֹם עָלָיו בַּיּוֹם הַהוּא כְּנַהֲמַת־יָם ל
וְנִבַּט לָאָרֶץ וְהִנֵּה־[a]חֹשֶׁךְ צַר וָאוֹר[a] חָשַׁךְ בַּעֲרִיפֶיהָ[b]׃ פ ל . ב[28] . ד[29]

6 1 בִּשְׁנַת־מוֹת הַמֶּלֶךְ עֻזִּיָּהוּ וָאֶרְאֶה אֶת־אֲדֹנָי יֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא רָם ה חס בסיפ
וְנִשָּׂא וְשׁוּלָיו מְלֵאִים אֶת־הַהֵיכָל׃ 2 שְׂרָפִים עֹמְדִים ׀ מִמַּעַל לוֹ שֵׁשׁ יב[1] . כל כת כן
כְּנָפַיִם שֵׁשׁ כְּנָפַיִם לְאֶחָד בִּשְׁתַּיִם ׀ יְכַסֶּה פָנָיו וּבִשְׁתַּיִם יְכַסֶּה רַגְלָיו ג

[20]Mm 3570. [21]Mm 2952. [22]Mm 1242. [23]Mm 2880. [24]Mm 3781. [25]Mm 184. [26]Gn 14,23. [27]Mm 2225. [28]Mm 3579. [29]Mm 1676. Cp 6 [1]Mm 545.

23 [a] Ms 𝔊𝔙 צדיק ‖ **24** [a–a] 𝔔[a] ואש לוהבת cf Syh 𝔖 ‖ **25** [a] tr 25–30 post 10,4 ‖ **26** [a–a] prp לְגוֹי מִמֶּרְחָק cf Jer 5,15 ‖ **28** [a] 𝔔[a] כצור; frt l כַּצֹּר ‖ **29** [a] K וְשָׁאַג; l וְיִשְׁ׳ ‖ **30** [a–a] l חֹשֶׁךְ צַר וְאוֹר ‖ [b] prp בְּעֲרִיפֶיהָ (עָ׳* = nubes).

ג. ב. ב[2] וּבִשְׁתַּיִם יְעוֹפֵף׃ 3 וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר ס

קָדוֹשׁ ׀ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ׃

ב חס. ז[3]. י מל בליש. ה[4] 4 וַיָּנֻעוּ אַמּוֹת הַסִּפִּים מִקּוֹל הַקּוֹרֵא וְהַבַּיִת יִמָּלֵא עָשָׁן׃ 5 וָאֹמַר

ד אוֹי־לִי כִי־נִדְמֵיתִי כִּי אִישׁ טְמֵא־שְׂפָתַיִם אָנֹכִי

ד. ה[5]. מט מל בנביא וּבְתוֹךְ עַם־טְמֵא שְׂפָתַיִם אָנֹכִי יוֹשֵׁב

ב[6] כִּי אֶת־הַמֶּלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת רָאוּ עֵינָי׃

ב ול בליש. ל וכל שם את דכות 6 וַיָּעָף אֵלַי אֶחָד מִן־הַשְּׂרָפִים וּבְיָדוֹ רִצְפָּה בְּמֶלְקַחַיִם לָקַח מֵעַל

ב[7] הַמִּזְבֵּחַ׃ 7 וַיַּגַּע עַל־פִּי וַיֹּאמֶר

ל. ל[8] הִנֵּה נָגַע זֶה עַל־שְׂפָתֶיךָ וְסָר עֲוֺנֶךָ וְחַטָּאתְךָ תְּכֻפָּר׃

ל 8 וָאֶשְׁמַע אֶת־קוֹל אֲדֹנָי אֹמֵר אֶת־מִי אֶשְׁלַח וּמִי יֵלֶךְ־לָנוּ

ג[9] וָאֹמַר הִנְנִי שְׁלָחֵנִי׃ 9 וַיֹּאמֶר לֵךְ וְאָמַרְתָּ לָעָם הַזֶּה

ד ב כת ה וב כת ו[10] שִׁמְעוּ שָׁמוֹעַ וְאַל־תָּבִינוּ וּרְאוּ רָאוֹ וְאַל־תֵּדָעוּ׃

ב. ל. יא. ב 10 הַשְׁמֵן לֵב־הָעָם הַזֶּה וְאָזְנָיו הַכְבֵּד וְעֵינָיו הָשַׁע

נא. ל[11]. ב קמ וכל אתנח וס״פ דכות. ג[12] פֶּן־יִרְאֶה בְעֵינָיו וּבְאָזְנָיו יִשְׁמָע וּלְבָבוֹ[a] יָבִין וָשָׁב[b] וְרָפָא לוֹ׃

11 וָאֹמַר עַד־מָתַי אֲדֹנָי וַיֹּאמֶר

מט מל בנביא עַד אֲשֶׁר אִם־שָׁאוּ עָרִים מֵאֵין יוֹשֵׁב

ל[13]. ג[14] וּבָתִּים מֵאֵין אָדָם וְהָאֲדָמָה תִּשָּׁאֶה[a] שְׁמָמָה׃

ל[15] 12 וְרִחַק יְהוָה אֶת־הָאָדָם וְרַבָּה הָעֲזוּבָה בְּקֶרֶב הָאָרֶץ׃

כג ח[16] מנה ר״פ 13 וְעוֹד בָּהּ עֲשִׂרִיָּה וְשָׁבָה וְהָיְתָה לְבָעֵר

ח דמטע[17] כָּאֵלָה וְכָאַלּוֹן אֲשֶׁר[a] בְּשַׁלֶּכֶת[b] [c]מַצֶּבֶת[d] בָּם[e]

[f]זֶרַע קֹדֶשׁ[c] מַצַּבְתָּהּ׃[f] פ

ה[1] 7 1 וַיְהִי בִּימֵי אָחָז בֶּן־יוֹתָם בֶּן־עֻזִּיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עָלָה רְצִין מֶלֶךְ־

אֲרָם וּפֶקַח בֶּן־רְמַלְיָהוּ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל יְרוּשָׁלַ͏ִם לַמִּלְחָמָה עָלֶיהָ וְלֹא

כד[2]. ג בטע יָכֹל[a] לְהִלָּחֵם עָלֶיהָ[b]׃ 2 וַיֻּגַּד לְבֵית דָּוִד לֵאמֹר נָחָה אֲרָם עַל־אֶפְרָיִם

[2] Mm 467. [3] Mm 4217. [4] Mm 1854. [5] Mm 4084. [6] Mm 2226. [7] Mm 2452. [8] Mm 708. [9] Mm 4086. [10] Mm 192. [11] Mm 1840. [12] Mm 1622. [13] Mm 1090. [14] Mm 352. [15] Mm 533. [16] Mm 2227. [17] Mm 1404.
Cp 7 [1] Mm 91. [2] Mm 2228.

Cp 6,10 [a] l c 𝔔a mlt Mss 𝔖𝔙 וּבְל׳ cf 𝔊𝔗 ‖ [b] l וְשָׁב ‖ **11** [a] 𝔊(𝔙) *καταλειφθήσεται*, l תִּשָּׁאֵר ‖ **13** [a] prp אֲשֵׁרָה ‖ [b] 𝔔a מש׳ = מִשְׁלֶכֶת cf σ′𝔏𝔙 ‖ [c–c] > 𝔊 ‖ [d] prp בְּמַצֶּבֶת (vel מִמַּצֶּבֶת) ‖ [e] 𝔔a בָּמָה ‖ [f–f] dl ‖ **Cp 7,1** [a] 𝔔a𝔊𝔖𝔙 et 2 R 16,5 יָכְלוּ ‖ [b] > 2 R 16,5.

וַיָּ֤נַע לְבָבוֹ֙ וּלְבַ֣ב עַמּ֔וֹ כְּנ֥וֹעַ עֲצֵי־יַ֖עַר מִפְּנֵי־רֽוּחַ׃ 3 וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה ה. ל
אֶֽל־יְשַֽׁעְיָ֗הוּ[a] צֵא־נָא֙ לִקְרַ֣את אָחָ֔ז אַתָּ֕ה וּשְׁאָ֥ר יָשׁ֖וּב בְּנֶ֑ךָ אֶל־קְצֵ֗ה ו
תְּעָלַת֙ הַבְּרֵכָ֣ה הָעֶלְיוֹנָ֔ה אֶל־מְסִלַּ֖ת שְׂדֵ֥ה כוֹבֵֽס׃ 4 וְאָמַרְתָּ֨ אֵלָ֜יו ג[3]
הִשָּׁמֵ֨ר וְהַשְׁקֵ֜ט אַל־תִּירָ֗א וּלְבָבְךָ֙ אַל־יֵרַ֔ךְ מִשְּׁנֵ֨י זַנְב֧וֹת הָאוּדִ֛ים ג[4]
הָעֲשֵׁנִ֖ים הָאֵ֑לֶּה בָּחֳרִי־אַ֛ף רְצִ֥ין וַאֲרָ֖ם וּבֶן־רְמַלְיָֽהוּ׃ 5 יַ֗עַן כִּֽי־יָעַ֥ץ ו[5]. ה
עָלֶ֛יךָ אֲרָ֖ם[a] רָעָ֑ה אֶפְרַ֥יִם וּבֶן־רְמַלְיָ֖הוּ לֵאמֹֽר׃ 6 נַעֲלֶ֤ה בִֽיהוּדָה֙
וּנְקִיצֶ֔נָּה וְנַבְקִעֶ֖נָּה אֵלֵ֑ינוּ וְנַמְלִ֥יךְ מֶ֙לֶךְ֙ בְּתוֹכָ֔הּ אֵ֖ת בֶּן־טָֽבְאַל[a]׃ ס ל. ל. ל
7 כֹּ֥ה אָמַ֖ר אֲדֹנָ֣י יְהוִ֑ה לֹ֥א תָק֖וּם וְלֹ֥א תִהְיֶֽה׃ ח[6]
8 כִּ֣י רֹ֤אשׁ אֲרָם֙ דַּמֶּ֔שֶׂק וְרֹ֥אשׁ דַּמֶּ֖שֶׂק רְצִ֑ין יא[7]
[a]וּבְע֗וֹד שִׁשִּׁ֤ים וְחָמֵשׁ֙ שָׁנָ֔ה יֵחַ֥ת אֶפְרַ֖יִם מֵעָֽם[a]׃
9 וְרֹ֤אשׁ אֶפְרַ֙יִם֙ שֹׁמְר֔וֹן וְרֹ֥אשׁ שֹׁמְר֖וֹן בֶּן־רְמַלְיָ֑הוּ יא[7]. יא[7]
אִ֚ם לֹ֣א תַאֲמִ֔ינוּ כִּ֖י[a] לֹ֥א תֵאָמֵֽנוּ׃ ס ל
10 וַיּ֣וֹסֶף יְהוָ֔ה[a] דַּבֵּ֥ר אֶל־אָחָ֖ז לֵאמֹֽר׃ 11 שְׁאַל־לְךָ֣ א֔וֹת מֵעִ֖ם יְהוָ֣ה כי ד[8] מנה מל . ט ומן ראש דמלכים עד וירא כל ישראל דכות[9]
אֱלֹהֶ֑יךָ הַעְמֵ֣ק שְׁאָ֔לָה[a] א֥וֹ הַגְבֵּ֖הַּ לְמָֽעְלָה׃ 12 וַיֹּ֖אמֶר אָחָ֑ז לֹֽא־אֶשְׁאַ֥ל ב
וְלֹֽא־אֲנַסֶּ֖ה אֶת־יְהוָֽה׃ 13 וַיֹּ֕אמֶר[a] שִׁמְעוּ־נָ֖א בֵּ֣ית דָּוִ֑ד הַמְעַ֤ט מִכֶּם֙ ב
הַלְא֣וֹת אֲנָשִׁ֔ים כִּ֥י תַלְא֖וּ גַּ֥ם אֶת־אֱלֹהָֽי׃ 14 לָ֠כֵן יִתֵּ֨ן אֲדֹנָ֥י ה֛וּא לָכֶ֖ם ל. ב בטע בסיפ
א֑וֹת הִנֵּ֣ה הָעַלְמָ֗ה[a] הָרָה֙ וְיֹלֶ֣דֶת בֵּ֔ן וְקָרָ֥את[b] שְׁמ֖וֹ עִמָּ֥נוּ אֵֽל׃ 15 חֶמְאָ֥ה ג. ד[10]
וּדְבַ֖שׁ יֹאכֵ֑ל לְדַעְתּ֛וֹ מָא֥וֹס בָּרָ֖ע וּבָח֥וֹר בַּטּֽוֹב׃ 16 כִּ֠י בְּטֶ֨רֶם יֵדַ֥ע יג[11]. ג[12] וחד מן ב מל בליש. ג. ג. ט דגש[13]. יט[14]
הַנַּ֛עַר מָאֹ֥ס בָּרָ֖ע וּבָחֹ֣ר בַּטּ֑וֹב תֵּעָזֵ֤ב הָאֲדָמָה֙ אֲשֶׁ֣ר אַתָּ֣ה קָ֔ץ מִפְּנֵ֖י ג[12]. ג. ג. ט דגש[13]. ל זקף קמ[15]
שְׁנֵ֥י מְלָכֶֽיהָ׃ 17 יָבִ֨יא יְהוָ֜ה עָלֶ֗יךָ וְעַֽל־עַמְּךָ֮ וְעַל־בֵּ֣ית אָבִיךָ֒ יָמִים֙ אֲשֶׁ֣ר ג[16]
לֹא־בָ֔אוּ לְמִיּ֥וֹם סוּר־אֶפְרַ֖יִם מֵעַ֣ל יְהוּדָ֑ה [a]אֵ֖ת מֶ֥לֶךְ אַשּֽׁוּר[a]׃ פ ג[17]

18 וְהָיָ֣ה ׀ בַּיּ֣וֹם הַה֗וּא ח בטע בסיפ
יִשְׁרֹ֤ק יְהוָה֙ לַזְּב֔וּב אֲשֶׁ֥ר בִּקְצֵ֖ה יְאֹרֵ֣י מִצְרָ֑יִם ל
וְלַ֨דְּבוֹרָ֔ה אֲשֶׁ֖ר בְּאֶ֥רֶץ אַשּֽׁוּר׃
19 וּבָ֨אוּ וְנָח֤וּ כֻלָּם֙ בְּנַחֲלֵ֣י הַבַּתּ֔וֹת וּבִנְקִיקֵ֖י הַסְּלָעִ֑ים ל

[3]Mm 2156. [4]Mm 1171. [5]Mm 1643. [6]Mm 777. [7]Mm 1554. [8]Mm 962. [9]Mm 3417. [10]Mm 1231. [11]Mm 784. [12]Mm 2229. [13]Mm 2625. [14]Mm 1369. [15]Mp sub loco. [16]Mm 679. [17]Mm 1512.

3 [a–a] prp אֵלַי ‖ **5** [a] > 𝔊 ‖ **6** [a] 𝔊𝔖𝔙 ut Esr 4,7 ־ֵל ‖ **8** [a–a] tr post 9a ‖ **9** [a] prp בִּי (tr huc ׳) ‖ **10** [a] prp יְשַׁעְיָהוּ cf 𝔗 ‖ **11** [a] α′σ′θ′ *εἰς ᾅδην*, l שאלה cf 𝔊𝔙 ‖ **13** [a] prp וָאֹמַר ‖ **14** [a] 𝔊 *ἡ παρθένος* α′σ′θ′ *ἡ νεᾶνις* ‖ [b] 𝔔[a]𝔊[S] וקרא ‖ **17** [a–a] add.

וּבְכֹל֙ הַנַּֽעֲצוּצִ֔ים וּבְכֹ֖ל הַנַּהֲלֹלִֽים׃ [אַשּׁ֔וּרb — ה֯ פסוק ובכל ובכל[18] . ל . ל

20 בַּיּ֣וֹם הַה֡וּא יְגַלַּ֣ח אֲדֹנָ֡י בְּתַ֣עַרa הַשְּׂכִירָ֡ה בְּעֶבְרֵ֣י נָהָר֩ bבְּמֶ֣לֶךְ — ב . ל
אֶת־הָרֹ֖אשׁ וְשַׂ֣עַר הָרַגְלָ֑יִםc וְגַ֥ם אֶת־הַזָּקָ֖ן תִּסְפֶּֽה׃ ס — לז . כג פסוק וגם ובתר תלת מילין[18] . ג[20] . ג
21 וְהָיָ֖ה בַּיּ֣וֹם הַה֑וּא יְחַיֶּה־אִ֛ישׁ עֶגְלַ֥ת בָּקָ֖ר וּשְׁתֵּי־צֹֽאן׃ — ג[21] . ג
22 וְהָיָ֗ה מֵרֹ֛ב עֲשׂ֥וֹת חָלָ֖ב aיֹאכַ֣ל חֶמְאָ֑ה
כִּֽיa־חֶמְאָ֤ה וּדְבַשׁ֙ יֹאכֵ֔ל כָּל־הַנּוֹתָ֖ר בְּקֶ֥רֶב הָאָֽרֶץ׃ — יג[22]
23 וְהָיָה֙ בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא
יִֽהְיֶ֣ה כָל־מָק֗וֹם אֲשֶׁ֤ר יִֽהְיֶה־שָּׁם֙ אֶ֣לֶף גֶּ֔פֶן בְּאֶ֖לֶף כָּ֑סֶף — ב
לַשָּׁמִ֥יר וְלַשַּׁ֖יִת יִֽהְיֶֽה׃
24 בַּחִצִּ֥ים וּבַקֶּ֖שֶׁת יָ֣בוֹא שָׁ֑מָּה כִּֽי־שָׁמִ֥יר וָשַׁ֖יִת תִּֽהְיֶ֥ה כָל־הָאָֽרֶץ׃ — ב מלעיל
25 וְכֹ֣ל הֶהָרִ֗ים אֲשֶׁ֤ר בַּמַּעְדֵּר֙ יֵעָ֣דֵר֔וּן לֹֽא־תָב֣וֹא שָׁ֔מָּה יִרְאַ֥ת שָׁמִ֖יר — ב ר״פ בסיפ
וְהָיָה֙ לְמִשְׁלַ֣ח שׁ֔וֹר וּלְמִרְמַ֖ס שֶֽׂה׃ פ [וָשָׁ֑יִת

8 1 וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֵלַ֔י קַח־לְךָ֖ aגִּלָּי֣וֹן גָּד֑וֹלa וּכְתֹ֤ב עָלָיו֙ בְּחֶ֣רֶט אֱנ֔וֹשׁ — ל
לְמַהֵ֥ר שָׁלָ֖ל חָ֥שׁ בַּֽז׃ 2 וְאָעִ֣ידָהa לִּ֔י עֵדִ֖ים נֶאֱמָנִ֑ים אֵ֚ת אוּרִיָּ֣ה הַכֹּהֵ֔ן — ג[1] . ה[2]
וְאֶת־זְכַרְיָ֖הוּ בֶּ֥ן יְבֶרֶכְיָֽהוּ׃ 3 וָאֶקְרַב֙ אֶל־הַנְּבִיאָ֔ה וַתַּ֖הַר וַתֵּ֣לֶד — ב בנביא . ו בטע[3] . ג מיחד[4] . ה
בֵּ֑ן וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֵלַ֔י קְרָ֣א שְׁמ֔וֹ מַהֵ֥רa שָׁלָ֖ל חָ֥שׁ בַּֽז׃ 4 כִּ֗י בְּטֶ֙רֶם֙
יֵדַ֣ע הַנַּ֔עַר קְרֹ֖א אָבִ֣י וְאִמִּ֑י יִשָּׂ֣א ׀ אֶת־חֵ֣יל דַּמֶּ֗שֶׂק וְאֵת֙ שְׁלַ֣ל שֹׁמְר֔וֹן — יט[5] . ד[6] . לז . ל
לִפְנֵ֖י מֶ֥לֶךְ אַשּֽׁוּר׃ ס

5 וַיֹּ֣סֶף יְהוָ֔ה דַּבֵּ֥ר אֵלַ֛י ע֖וֹד לֵאמֹֽר׃ — כי
6 יַ֗עַן כִּ֤י מָאַס֙ הָעָ֣ם הַזֶּ֔ה אֵ֚ת מֵ֣י הַשִּׁלֹ֔חַ הַהֹלְכִ֖ים לְאַ֑ט וּמְשׂ֥וֹשa — ל . ב[7] . ב
bאֶת־רְצִ֖ין וּבֶן־רְמַלְיָֽהוּb׃
7 וְלָכֵ֡ן הִנֵּ֣ה אֲדֹנָי֩ מַעֲלֶ֨ה עֲלֵיהֶ֜ם אֶת־מֵ֣י הַנָּהָ֗ר הָֽעֲצוּמִים֙ וְהָ֣רַבִּ֔ים — ה[8] . ח[9] . ל
bאֶת־מֶ֥לֶךְ אַשּׁ֖וּר וְאֶת־כָּל־כְּבוֹד֑וֹb

[18] Mm 2543. [19] Mm 1629. [20] Mm 733. [21] Mm 1687. [22] Mm 784. Cp 8 [1] Mm 450. [2] Mm 1230. [3] Mm 3746. [4] Mm 2663. [5] Mm 1369. [6] Mm 1544. [7] Mm 2230. [8] Mm 2231. [9] Mm 2726.

20 a 𝔊 *τῷ ξυρῷ*, l בַּתַּ׳ ‖ b–b add ‖ **22** a–a > 𝔊, dl ‖ c ga'ya eras ‖ **Cp 8,1** a–a prp גִּלְ׳ גּוֹרָל (𝔊 *καινοῦ*, frt crrp ex *κλήρου*) ‖ **2** a 𝔔a והעד 𝔊(𝔖𝔗) *καὶ μάρτυράς … ποίησον* = וְהָעִידָה 𝔙 *et adhibui … testes* = וָאָ׳ ‖ **3** a prp מַהֵר ‖ **6** a = ומסוס cf 10,18; huc tr ‸ ‖ b–b dl ‖ **7** a 𝔊𝔖𝔗f Ms𝔙 om ו ‖ b–b dl.

וְעָלָה֙ עַל־כָּל־אֲפִיקָ֔יו וְהָלַ֖ךְ עַל־כָּל־גְּדוֹתָֽיו׃ ל[10]
8 וְחָלַ֤ף בִּֽיהוּדָה֙ [a]שָׁטַ֣ף וְעָבַ֔ר[a] עַד־צַוָּ֖אר יַגִּ֑יעַ[b] ג
וְהָיָה֙ מֻטּ֣וֹת כְּנָפָ֔יו מְלֹ֥א רֹֽחַב־אַרְצְךָ֖[c] עִמָּ֥נוּ אֵֽל׃ ס ל

9 רֹ֤עוּ[a] עַמִּים֙ וָחֹ֔תּוּ וְהַֽאֲזִ֔ינוּ כֹּ֖ל מֶרְחַקֵּי־אָ֑רֶץ ל. ג. ג[11]
הִתְאַזְּר֣וּ וָחֹ֔תּוּ הִֽתְאַזְּר֖וּ וָחֹֽתּוּ׃ ג. ב. ג. ג
10 עֻ֥צוּ עֵצָ֖ה וְתֻפָ֑ר דַּבְּר֤וּ דָבָר֙ וְלֹ֣א יָק֔וּם ב וחס[12]. ל[13]
כִּ֥י עִמָּ֖נוּ אֵֽל׃ ס

11 כִּי֩ כֹ֨ה אָמַ֧ר יְהוָ֛ה אֵלַ֖י כְּחֶזְקַ֣ת[a] הַיָּ֑ד וְיִסְּרֵ֕נִי[b] מִלֶּ֛כֶת בְּדֶ֥רֶךְ הָֽעָם־ כי מיחד[14]. ד בסיפ. ל. ד
הַזֶּ֖ה לֵאמֹֽר׃
12 לֹֽא־תֹאמְר֣וּן קֶ֔שֶׁר לְכֹ֧ל אֲשֶׁר־יֹאמַ֛ר הָעָ֥ם הַזֶּ֖ה קָ֑שֶׁר ו ר"פ לא לא ולא[15]. ט[16]
וְאֶת־מוֹרָא֥וֹ לֹֽא־תִֽירְא֖וּ וְלֹ֥א[a] תַעֲרִֽיצוּ׃
13 אֶת־יְהוָ֥ה צְבָא֖וֹת אֹת֣וֹ[a] תַקְדִּ֑ישׁוּ[b] וְה֥וּא מוֹרַאֲכֶ֖ם וְה֥וּא מַֽעֲרִֽצְכֶֽם[c]׃ ז פסוק והוא והוא[17]. ל. ל
14 וְהָיָ֖ה לְמִקְדָּ֑שׁ[a] וּלְאֶ֣בֶן נֶ֡גֶף וּלְצ֣וּר מִכְשׁוֹל֩ ב[18]
לִשְׁנֵ֨י בָתֵּ֤י יִשְׂרָאֵל֙ לְפַ֣ח וּלְמוֹקֵ֔שׁ לְיוֹשֵׁ֖ב[b] יְרוּשָׁלִָֽם׃ ב[19]. ז
15 וְכָ֥שְׁלוּ בָ֖ם רַבִּ֑ים וְנָפְל֣וּ וְנִשְׁבָּ֔רוּ וְנוֹקְשׁ֖וּ וְנִלְכָּֽדוּ׃ ס ב

16 צ֖וֹר תְּעוּדָ֑ה חֲת֥וֹם[a] תּוֹרָ֖ה בְּלִמֻּדָֽי׃ ל מל[20]. ל. ל
17 וְחִכִּ֙יתִי֙ לַֽיהוָ֔ה הַמַּסְתִּ֥יר פָּנָ֖יו מִבֵּ֣ית יַעֲקֹ֑ב וְקִוֵּ֖יתִי־לֽוֹ׃ ב
18 הִנֵּ֣ה אָנֹכִ֗י וְהַיְלָדִים֙ אֲשֶׁ֣ר נָֽתַן־לִ֣י יְהוָ֔ה לְאֹת֥וֹת וּלְמוֹפְתִ֖ים ג[21]
[בְּיִשְׂרָאֵ֑ל מֵעִם֙ יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת הַשֹּׁכֵ֖ן בְּהַ֥ר צִיּֽוֹן׃ ס ט ומן ראש דמלכים עד ויירא כל ישראל דכות[22]. ג[23]

19 וְכִֽי־יֹאמְר֣וּ אֲלֵיכֶ֗ם דִּרְשׁ֤וּ אֶל־הָאֹבוֹת֙ וְאֶל־הַיִּדְּעֹנִ֔ים הַֽמְצַפְצְפִ֖ים ל
וְהַמַּהְגִּ֑ים הֲלוֹא־עַם֙ אֶל־אֱלֹהָ֣יו יִדְרֹ֔שׁ בְּעַ֥ד הַחַיִּ֖ים אֶל־הַמֵּתִֽים׃ ל
20 לְתוֹרָ֖ה וְלִתְעוּדָ֑ה אִם־לֹ֤א יֹֽאמְרוּ֙ כַּדָּבָ֣ר הַזֶּ֔ה אֲשֶׁ֥ר אֵֽין־ל֖וֹ שָֽׁחַר[a]׃ ל. ל

[10] Mm 1258. [11] Mm 2531. [12] Mm 1513. [13] Mm 2232. [14] Mm 2049. [15] Mm 1245. [16] Mm 235. [17] Mm 2017. [18] Mm 2233. [19] Mm 2234. [20] Mm 1897. [21] Mm 2235. [22] Mm 3417. [23] Mm 2236.

8 [a–a] prp c mlt Mss 𝔖 ׳וְשׁ׳ וְע, al שָׁטַף וְעָבַר cf 𝔙 ‖ [b] frt ins וְאִישׁ לֹא יוּכַל לָשֵׂאת רֹאשׁוֹ cf 𝔊 ‖ [c] prp אֶרֶץ כִּי cf Syh ‖ **9** [a] 𝔊 *γνῶτε* = דְּעוּ ‖ **11** [a] sic L mlt Mss Edd, mlt Mss Edd ׳בְּ ‖ [b] 𝔗 *w'lpnj*, 𝔙 *erudivit me*, l —רֵנִי vel c 𝔔[a] σ′𝔖 ׳וַיְסִ ‖ **12** [a] 𝔗 *w'l twqpjh l'*, prp וְאֶת־מַעֲרָצוֹ לֹא ‖ **13** [a] prp אִתּוֹ ‖ [b] prp תקשׁירו ‖ [c] 𝔙 *terror vester* cf 𝔗, prp ׳מַעֲר ‖ **14** [a] prp לְמַקְשִׁיר ‖ [b] pc Mss Vrs ׳—בֵי ‖ **16** [a] prp ׳חָ ‖ **20** [a] 𝔊(𝔖) *δῶρα* = שֹׁחַד.

21 וְעָ֥בַר בָּ֖הּ[a] נִקְשֶׁ֣ה וְרָעֵ֑ב וְהָיָ֨ה כִֽי־יִרְעַ֜ב וְהִתְקַצַּ֗ף
וְקִלֵּ֧ל בְּמַלְכּ֛וֹ וּבֵאלֹהָ֖יו וּפָנָ֥ה לְמָֽעְלָה׃ 22 וְאֶל־אֶ֖רֶץ יַבִּ֑יט
וְהִנֵּ֨ה צָרָ֤ה וַחֲשֵׁכָה֙ מְע֣וּף צוּקָ֔ה וַאֲפֵלָ֖ה מְנֻדָּֽח[a]׃ ל . ל . ב ס״פ[24]
23 כִּ֣י לֹ֤א[a] מוּעָף֙ לַאֲשֶׁ֣ר מוּצָ֣ק לָ֔הּ[a] ב חד מל וחד חס[25]

כָּעֵ֣ת הָרִאשׁ֗וֹן הֵקַ֞ל[b] סד
אַ֤רְצָה זְבֻלוּן֙ וְאַ֣רְצָה נַפְתָּלִ֔י ט[26] כת כן וכל כתיב דכות ב מ א
וְהָאַחֲר֖וֹן הִכְבִּ֑יד דֶּ֣רֶךְ הַיָּ֗ם ב[27]
עֵ֚בֶר הַיַּרְדֵּ֔ן גְּלִ֖יל הַגּוֹיִֽם׃
9 1 הָעָם֙ הַהֹלְכִ֣ים[a] בַּחֹ֔שֶׁךְ רָא֖וּ א֣וֹר גָּד֑וֹל ג ר״פ
יֹשְׁבֵי֙[a] בְּאֶ֣רֶץ צַלְמָ֔וֶת א֖וֹר[a] נָגַ֥הּ עֲלֵיהֶֽם׃
2 הִרְבִּ֣יתָ [a]הַגּ֔וֹי לֹ֖א[a] הִגְדַּ֣לְתָּ הַשִּׂמְחָ֑ה לו חד מן יז[1] כת כן ק בליש . ג[2]
שָׂמְח֤וּ לְפָנֶ֙יךָ֙ כְּשִׂמְחַ֣ת בַּקָּצִ֔יר
כַּאֲשֶׁ֥ר יָגִ֖ילוּ בְּחַלְּקָ֥ם שָׁלָֽל׃
3 כִּ֣י׀ אֶת־עֹ֣ל סֻבֳּל֗וֹ וְאֵת֙ מַטֵּ֣ה[a] שִׁכְמ֔וֹ ל
שֵׁ֖בֶט[b] [c]הַנֹּגֵ֣שׂ בּ֑וֹ[c] הַחִתֹּ֖תָ כְּי֥וֹם מִדְיָֽן׃ ל . יא[3]
4 כִּ֤י כָל־סְאוֹן֙ סֹאֵ֣ן בְּרַ֔עַשׁ
וְשִׂמְלָ֖ה[a] מְגוֹלָלָ֣ה בְדָמִ֑ים ב
וְהָיְתָ֥ה לִשְׂרֵפָ֖ה מַאֲכֹ֥לֶת אֵֽשׁ׃ ב
5 כִּי־יֶ֣לֶד יֻלַּד־לָ֗נוּ בֵּ֚ן נִתַּן־לָ֔נוּ כא[4]
וַתְּהִ֥י הַמִּשְׂרָ֖ה[a] עַל־שִׁכְמ֑וֹ ב
וַיִּקְרָ֨א[b] שְׁמ֜וֹ פֶּ֠לֶא יוֹעֵץ֙ ו[5]
אֵ֣ל גִּבּ֔וֹר אֲבִיעַ֖ד
שַׂר־שָׁלֽוֹם[c]׃
6 לְמַרְבֵּ֨ה[a] הַמִּשְׂרָ֜ה[b] וּלְשָׁל֣וֹם[c] אֵֽין־קֵ֗ץ ס למרבה ק חד מן ח[6] כת ב מילין וקר חדה . ב . ג[7]

[24] Mm 3586. [25] Mm 3863. [26] Mm 218. [27] Mm 2966. Cp 9 [1] Mm 1795. [2] Mm 2237. [3] Mm 1630. [4] Mm 2838. [5] Mm 183 et Mm 215. [6] Mm 214. [7] Mm 2092.

21 [a] prp בָּאָרֶץ ‖ **22** [a] prp מְנֻגָּה cf 𝔊 ‖ **23** [a] prp לוֹ ‖ [b] frt ins יהוה et stich sq exc ‖ **Cp 9,1** [a] frt dl m cs ‖ **2** [a–a] prp הַגִּילָה ‖ **3** [a] prp מֹטוֹת ‖ [b] frt pr וְאֶת־ ‖ [c–c] prp נֹגְשׂוֹ ‖ **4** [a] prp וְכָל־שִׂמְלָה ‖ **5** [a] prp הַמִּשְׂרָה vel הַמְּשָׂרָה (𝔔[a] המשורה) ‖ [b] prp וְיִקָּרֵא cf Vrs ‖ [c] frt exc hemist cf 6[a] ‖ **6** [a] mlt Mss ut Q; prp c pc Mss σ′𝔗𝔙 רַבָּה cf 𝔊 (לם) dttg vel reliquum nominis proprii, cf 5[c]; 𝔔[a] (לם רבה); al רַבָּה (לוֹ =) לָמוֹ vel לוֹ מַרְבָּה ‖ [b] cf 5[a] ‖ [c] prp וְלַמְּשֹׁל.

עַל־כִּסֵּ֨א דָוִ֜ד וְעַל־מַמְלַכְתּ֗וֹ
לְהָכִ֤ין אֹתָהּ֙ וּֽלְסַעֲדָ֔הּ
בְּמִשְׁפָּ֖ט וּבִצְדָקָ֑ה מֵעַתָּה֙ וְעַד־ע֔וֹלָ֕ם — לב[8]
קִנְאַ֛ת יְהוָ֥ה צְבָא֖וֹת[d] תַּעֲשֶׂה־זֹּֽאת׃ ס

7 דָּבָ֛ר[a] שָׁלַ֥ח אֲדֹנָ֖י בְּיַעֲקֹ֑ב וְנָפַ֖ל בְּיִשְׂרָאֵֽל׃
8 וְיָֽדְעוּ֙ הָעָ֣ם כֻּלּ֔וֹ אֶפְרַ֖יִם וְיוֹשֵׁ֣ב שֹׁמְר֑וֹן — ו כת ו וכל אורית וכתיב דכות[9]. ב חד חס וחד מל[10]
[a]בְּגַאֲוָ֛ה וּבְגֹ֥דֶל[a] לֵבָ֖ב לֵאמֹֽר׃ — ב
9 לְבֵנִ֥ים נָפָ֖לוּ וְגָזִ֣ית נִבְנֶ֑ה שִׁקְמִ֣ים גֻּדָּ֔עוּ וַאֲרָזִ֖ים נַחֲלִֽיף׃ — ג
10 וַיְשַׂגֵּ֧ב יְהוָ֛ה אֶת־[a]צָרֵ֥י רְצִ֖ין[a] עָלָ֑יו וְאֶת־אֹיְבָ֖יו יְסַכְסֵֽךְ׃ — ב. ל
11 אֲרָ֣ם מִקֶּ֗דֶם וּפְלִשְׁתִּים֙ מֵֽאָח֔וֹר וַיֹּאכְל֥וּ אֶת־יִשְׂרָאֵ֖ל בְּכָל־פֶּ֑ה
בְּכָל־זֹאת֙ לֹא־שָׁ֣ב אַפּ֔וֹ וְע֖וֹד יָד֥וֹ נְטוּיָֽה׃ — כג
12 וְהָעָ֕ם לֹא־שָׁ֖ב עַד־הַמַּכֵּ֑הוּ וְאֶת־יְהוָ֥ה צְבָא֖וֹת[a] לֹ֥א דָרָֽשׁוּ׃ ס — יו[11]
13 וַיַּכְרֵ֨ת [a]יְהוָ֜ה מִיִּשְׂרָאֵ֗ל[a] רֹ֧אשׁ וְזָנָ֛ב כִּפָּ֥ה וְאַגְמ֖וֹן י֥וֹם אֶחָֽד׃ — ב. ב. י
14 זָקֵ֥ן וּנְשׂוּא־פָנִ֖ים [a]ה֣וּא הָרֹ֑אשׁ[a] וְנָבִ֥יא מֽוֹרֶה[b]־שֶּׁ֖קֶר [a]ה֥וּא הַזָּנָֽב[a]׃ — ד. לז. ז בלשון נביאיה
15 וַיִּֽהְי֛וּ מְאַשְּׁרֵ֥י הָֽעָם־הַזֶּ֖ה מַתְעִ֑ים וּמְאֻשָּׁרָ֖יו מְבֻלָּעִֽים׃ — ל בנביא
16 עַל־כֵּ֨ן עַל־בַּחוּרָ֜יו לֹֽא־יִשְׂמַ֣ח[a] ׀ אֲדֹנָ֗י[b] וְאֶת־יְתֹמָ֤יו וְאֶת־אַלְמְנֹתָיו֙ [לֹ֣א יְרַחֵ֔ם — כא פסוק על על ומילה חדה ביניה[12]. ל. ב חד חס וחד מל בליש
כִּ֤י כֻלּוֹ֙ חָנֵ֣ף וּמֵרַ֔ע וְכָל־פֶּ֖ה דֹּבֵ֣ר נְבָלָ֑ה — ו כת ו וכל אורית וכתיב דכות[9]
בְּכָל־זֹאת֙ לֹא־שָׁ֣ב אַפּ֔וֹ וְע֖וֹד יָד֥וֹ נְטוּיָֽה׃ — מז פסוק לא לא לא. כג
17 כִּֽי־בָעֲרָ֤ה כָאֵשׁ֙ רִשְׁעָ֔ה שָׁמִ֥יר וָשַׁ֖יִת תֹּאכֵ֑ל — יו[13]
וַתִּצַּת֙ בְּסִבְכֵ֣י הַיַּ֔עַר וַיִּֽתְאַבְּכ֖וּ גֵּא֥וּת עָשָֽׁן׃ — ל
18 בְּעֶבְרַ֛ת יְהוָ֥ה צְבָא֖וֹת[a] נֶעְתַּ֣ם אָ֑רֶץ וַיְהִ֤י הָעָם֙ כְּמַאֲכֹ֣לֶת אֵ֔שׁ — ל
אִ֥ישׁ אֶל־אָחִ֖יו לֹ֥א יַחְמֹֽלוּ׃
19 וַיִּגְזֹ֤ר עַל־יָמִין֙ וְרָעֵ֔ב וַיֹּ֥אכַל עַל־שְׂמֹ֖אול וְלֹ֣א שָׂבֵ֑עוּ[a] — ל
[b]אִ֥ישׁ בְּשַׂר־זְרֹע֖וֹ[c] יֹאכֵֽלוּ[b]׃
20 מְנַשֶּׁ֣ה אֶת־אֶפְרַ֗יִם וְאֶפְרַ֙יִם֙ אֶת־מְנַשֶּׁ֔ה יַחְדָּ֥ו הֵ֖מָּה עַל־יְהוּדָ֑ה

[8] Mm 2487. [9] Mm 2480. [10] Mm 3294. [11] Mm 2323. [12] Mm 686. [13] Mm 787.

6 [d] frt dl ‖ **7** [a] 𝔊 θάνατον = דֶּבֶר? ‖ **8** [a–a] prp בַּמִּתְגָּאֲוָה בג׳ ‖ **10** [a–a] prp צָרָיו ‖ **12** [a] > 𝔊, dl ‖ **13** [a–a] frt add ‖ **14** [a–a] frt dl ‖ [b] pr c 𝔊[Mss]𝔗[Ms] cop ‖ **16** [a] 𝔔[a] יחמול; prp 'יש cf arab *samuḥa* clemens fuit ‖ [b] prb dl ‖ **18** [a] > 𝔊, dl ‖ **19** [a] l c 𝔊𝔗𝔙 sg ‖ [b–b] tr ad fin 18 ‖ [c] 𝔗 *qrjbjh* = רֵעוֹ cf 𝔊[A]; prp זַרְעוֹ.

בְּכָל־זֹאת֙ לֹא־שָׁ֣ב אַפּ֔וֹ וְע֖וֹד יָד֥וֹ נְטוּיָֽה׃ ס — כג
10 1 ה֥וֹי הַחֹקְקִ֖ים חִקְקֵי־אָ֑וֶן וּֽמְכַתְּבִ֥ים[a] עָמָ֖ל כִּתֵּֽבוּ׃ — ל. ב. ל
2 לְהַטּ֤וֹת מִדִּין֙ דַּלִּ֔ים וְלִגְזֹ֕ל מִשְׁפַּ֖ט עֲנִיֵּ֣י עַמִּ֑י — ג׳
לִהְי֤וֹת אַלְמָנוֹת֙ שְׁלָלָ֔ם וְאֶת־יְתוֹמִ֖ים יָבֹֽזּוּ׃
3 וּמַה־תַּעֲשׂוּ֙ לְי֣וֹם פְּקֻדָּ֔ה וּלְשׁוֹאָ֖ה מִמֶּרְחָ֣ק תָּב֑וֹא — כ[2]. ב מל בליש
עַל־מִי֙ תָּנ֣וּסוּ לְעֶזְרָ֔ה וְאָ֥נָה תַעַזְב֖וּ כְּבוֹדְכֶֽם׃
4 [a]בִּלְתִּ֤י כָרַע֙ תַּ֣חַת אַסִּ֔יר[a] וְתַ֥חַת הֲרוּגִ֖ים יִפֹּ֑לוּ — ב חד חס וחד מל
בְּכָל־זֹאת֙ לֹא־שָׁ֣ב אַפּ֔וֹ וְע֖וֹד יָד֥וֹ נְטוּיָֽה׃ ס — כג

5 ה֥וֹי אַשּׁ֖וּר שֵׁ֣בֶט אַפִּ֑י וּמַטֶּה[a]־ה֥וּא בְיָדָ֖ם זַעְמִֽי[b]׃ — ל
6 בְּג֤וֹי חָנֵף֙ אֲשַׁלְּחֶ֔נּוּ וְעַל־עַ֥ם עֶבְרָתִ֖י אֲצַוֶּ֑נּוּ
לִשְׁלֹ֤ל שָׁלָל֙ וְלָבֹ֣ז בַּ֔ז וּלְשִׂימ֥וֹ מִרְמָ֖ס כְּחֹ֥מֶר חוּצֽוֹת׃ — ולשומו[3] ק
7 וְהוּא֙ לֹא־כֵ֣ן יְדַמֶּ֔ה וּלְבָב֖וֹ לֹא־כֵ֣ן יַחְשֹׁ֑ב — לג ר״פ. מן פסוק לא לא לא. יט[4]. ל. יט[4]
כִּ֚י לְהַשְׁמִ֣יד בִּלְבָב֔וֹ וּלְהַכְרִ֥ית גּוֹיִ֖ם לֹ֥א מְעָֽט׃ 8 כִּ֖י יֹאמַ֑ר — ה[5]. ב[6]
הֲלֹ֥א שָׂרַ֛י יַחְדָּ֖ו מְלָכִֽים׃ 9 הֲלֹ֥א כְּכַרְכְּמִ֖ישׁ כַּלְנ֑וֹ — ו חס בסיפ. ו חס בסיפ
אִם־לֹ֤א כְאַרְפַּד֙ חֲמָ֔ת אִם־לֹ֥א כְדַמֶּ֖שֶׂק שֹׁמְרֽוֹן׃ — ל
10 כַּאֲשֶׁר֙ מָצְאָ֣ה יָדִ֔י לְמַמְלְכֹ֖ת הָאֱלִ֑יל — ל חס
וּפְסִ֣ילֵיהֶ֔ם מִירוּשָׁלִַ֖ם וּמִשֹּׁמְרֽוֹן׃ — ב[7]
11 הֲלֹ֗א כַּאֲשֶׁ֤ר עָשִׂ֙יתִי֙ לְשֹׁמְר֣וֹן וְלֶאֱלִילֶ֔יהָ — ו חס בסיפ. ל
כֵּ֛ן אֶעֱשֶׂ֥ה לִירוּשָׁלִַ֖ם וְלַעֲצַבֶּֽיהָ׃ ס — ל
12 וְהָיָ֗ה כִּֽי־יְבַצַּ֤ע אֲדֹנָי֙ אֶת־כָּל־מַעֲשֵׂ֔הוּ בְּהַ֥ר צִיּ֖וֹן וּבִירוּשָׁלִָ֑ם אֶפְקֹ֕ד[a] — ל. ל. כא
עַל־פְּרִי־גֹ֙דֶל֙ לְבַ֣ב מֶֽלֶךְ־אַשּׁ֔וּר וְעַל־תִּפְאֶ֖רֶת ר֥וּם עֵינָֽיו׃ 13 כִּ֣י אָמַ֗ר
בְּכֹ֤חַ יָדִי֙ עָשִׂ֔יתִי וּבְחָכְמָתִ֖י כִּ֣י נְבֻנ֑וֹתִי — ל. ל
וְאָסִ֣יר[a] ׀ גְּבוּלֹ֣ת עַמִּ֗ים וַעֲתֽוּדֹתֵיהֶם֙ שׁוֹשֵׂ֔תִי — ל וכת חס[8]. ועתודותיהם ק
וְאוֹרִ֥יד[a] כַּאבִּ֖יר[b] יוֹשְׁבִֽים׃ — ב[9]. מה[10] כת א לא קר ול בליש. י מל
14 וַתִּמְצָ֨א כַקֵּ֤ן ׀ יָדִי֙ לְחֵ֣יל הָעַמִּ֔ים

Cp 10 [1]Mm 1332. [2]Mm 2478. [3]Mm 832. [4]Mm 436. [5]Mm 2238. [6]Mm 2239. [7]Mm 2240. [8]Mm 2241. [9]Mm 2434. [10]Mm 898.

Cp 10,1 [a] prp c Ms וּמְכַתְּבֵי cf 𝔗, al וּמְכַתְּ׳ ‖ **4** [a–a] prp בֵּ׳ כֹּרַעַת (כָּרְעָה) חַת אֹסִיר ‖ **5** [a] l הֵ֫ה ‖ [b] tr post ומטה cf 𝔊 ‖ **12** [a] 𝔊 3 sg, l יִפְקֹד ‖ **13** [a] l וָ׳ cf 𝔖𝔗𝔙 ‖ [b] K כְּאַ׳; prp כְּאָבִיר, בֶּעָפָר, בָּאֵפֶר.

וְכֶאֱסֹף ביצים עזבות כל־הארץ אני אספתי
ולא היה נדד כנף ופצה פה ומצפצף׃ כה
15 היתפאר הגרזן על החצב בו אם־יתגדל המשור על־מניפו
כהניף שבט ואת־[a]מרימיו[b] כהרים מטה לא־עץ׃ ל
16 לכן ישלח האדון[a] יהוה צבאות במשמניו רזון ב בטע בסיפ. יב[11]. ה בסיפ
ותחת כבדו יקד יקד[b] כיקוד אש׃ ג חס
17 והיה אור־ישראל לאש וקדושו ללהבה ג[12]. ב מל
ובערה ואכלה שיתו ושמירו ביום אחד׃
18 וכבוד יערו וכרמלו [a]מנפש ועד־בשר[a] יכלה[b] ל
והיה כמסס נסס׃
19 ושאר עץ יערו מספר יהיו ונער יכתבם׃ פ

20 והיה ׀ ביום ההוא לא־יוסיף עוד שאר ישראל ופליטת בית־ ה בטע בסיפ
יעקב להשען על־מכהו ונשען על־יהוה קדוש ישראל באמת[a]׃ ב פת[13]. לא[14]
21 שאר ישוב שאר יעקב אל־אל גבור׃ 22 כי אם־יהיה עמך ישראל ל ר״פ[15]
כחול הים שאר ישוב[a] בו כליון חרוץ שוטף צדקה׃ 23 כי כלה ל
ונחרצה אדני[a] יהוה צבאות[a] עשה בקרב כל־הארץ׃ ס ג. הי. ל

24 לכן כה־אמר אדני יהוה צבאות אל־תירא עמי ישב ציון יא בטע בסיפ. הי. ה חס בסיפ
מאשור בשבט יככה ומטהו ישא־עליך בדרך מצרים׃ 25 כי־עוד ג[16]. לז. ג
מעט מזער וכלה זעם[a] ואפי על־תבליתם[b]׃ 26 ועורר עליו יהוה
צבאות שוט כמכת מדין בצור עורב ומטהו [a]על־הים[a] ונשאו בדרך ד מל. ג
מצרים׃ 27 והיה ׀ ביום ההוא ה בטע בסיפ
יסור סבלו מעל שכמך ועלו מעל [a]צוארך וחבל
על מפני־שמן[a]׃ 28 בא על־עית
עבר במגרון למכמש יפקיד כליו׃ ב[17]
29 עברו[a] מעברה [b]גבע מלון לנו[b]

[11] Mm 440. [12] Mm 2242. [13] Mm 2243. [14] Mm 486. [15] Mm 978. [16] Mm 2244. [17] Mm 2245.

15 [a] sic L mlt Mss Edd, al melius את ‖ [b] l c pc Mss 𝔖𝔙 מ׳– cf 𝔊 ‖ **16** [a] > pc Mss 𝔊, dl ‖ [b] 𝔗 *mjqd*, l יְקָד ‖ **18** [a–a] frt add ‖ [b] σ′𝔙 pass = יְכֻלֶּה ‖ **20** [a] frt add ‖ **22** [a] tr huc ‸ ‖ **23** [a–a] > 2 Mss 𝔊, prb dl ‖ **25** [a] 𝔖 *rwgzj*, l וְעַמִּי ‖ [b] pc Mss תכל׳, prp תֶּכֶל יִתֹּם ‖ **26** [a–a] prp עֲלֵיהֶם vel עָלָיו ‖ **27** [a–a] prp צוארך יְחֻבַּל עָלָה מפני רִמּוֹן (שֹׁמְרוֹן ,יְשִׁימוֹן) ‖ **29** [a] frt l c 𝔔[a]𝔊𝔖 עָבַר ‖ [b–b] prp מְלֹנוֹ vel מ׳ לוֹ (לָמוֹ).

חָרְדָה֙ הָֽרָמָ֔ה גִּבְעַ֥ת שָׁא֖וּל נָֽסָה׃ ל

30 צַהֲלִ֥י קוֹלֵ֖ךְ בַּת־גַּלִּ֑ים הַקְשִׁ֥יבִי לַ֖יְשָׁה ב . ב[18] . ב חד קמ וחד פת

עֲנִיָּ֥ה[a] עֲנָתֽוֹת׃ 31 נָדְדָ֖ה מַדְמֵנָ֑ה ב . ב

יֹשְׁבֵ֥י הַגֵּבִ֖ים הֵעִֽיזוּ׃ 32 ע֥וֹד הַיּ֖וֹם בְּנֹ֣ב לַעֲמֹ֑ד

יְנֹפֵ֤ף יָדוֹ֙ הַ֣ר בֵּית[a]־צִיּ֔וֹן גִּבְעַ֖ת יְרוּשָׁלִָֽם׃ ס בת ק

33 הִנֵּ֤ה הָֽאָדוֹן֙ יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת מְסָעֵ֥ף פֻּארָ֖ה בְּמַעֲרָצָ֑ה[a] ה בסיפ . ג וחד מן מח[19] כת א לא קר ול בליש

וְרָמֵ֤י הַקּוֹמָה֙ גְּדוּעִ֔ים וְהַגְּבֹהִ֖ים יִשְׁפָּֽלוּ׃ ל

34 וְנִקַּ֛ף סִבְכֵ֥י הַיַּ֖עַר בַּבַּרְזֶ֑ל וְהַלְּבָנ֖וֹן בְּאַדִּ֥יר יִפּֽוֹל׃ ס ל . ה[20] . ו מל וכל משלי וקהלת דכות ב מ ג

11 1 וְיָצָ֥א חֹ֖טֶר מִגֵּ֣זַע יִשָׁ֑י וְנֵ֖צֶר מִשָּׁרָשָׁ֥יו יִפְרֶֽה׃ ס ב

2 וְנָחָ֥ה עָלָ֖יו ר֣וּחַ יְהוָ֑ה ר֧וּחַ חָכְמָ֣ה וּבִינָ֗ה

ר֤וּחַ עֵצָה֙ וּגְבוּרָ֔ה ר֥וּחַ דַּ֖עַת וְיִרְאַ֥ת יְהוָֽה׃ ב[1]

3 [a]וַהֲרִיח֖וֹ בְּיִרְאַ֣ת יְהוָ֑ה[a] ל

וְלֹֽא[b]־לְמַרְאֵ֤ה עֵינָיו֙ יִשְׁפּ֔וֹט וְלֹֽא־לְמִשְׁמַ֥ע אָזְנָ֖יו יוֹכִֽיחַ׃ ב[2] . ג מל . ד[3]

4 וְשָׁפַ֤ט בְּצֶ֙דֶק֙ דַּלִּ֔ים וְהוֹכִ֥יחַ בְּמִישׁ֖וֹר לְעַנְוֵי[a]־אָ֑רֶץ ו מל[4]

וְהִֽכָּה־אֶ֙רֶץ֙[b] בְּשֵׁ֣בֶט פִּ֔יו וּבְר֥וּחַ שְׂפָתָ֖יו יָמִ֥ית רָשָֽׁע׃ ו[5] . ד . ה[6]

5 וְהָ֥יָה צֶ֖דֶק[a] אֵז֣וֹר[b] מָתְנָ֑יו וְהָאֱמוּנָ֖ה אֵז֥וֹר חֲלָצָֽיו׃ ל

6 וְגָ֤ר זְאֵב֙ עִם־כֶּ֔בֶשׂ וְנָמֵ֖ר עִם־גְּדִ֣י יִרְבָּ֑ץ ל

וְעֵ֨גֶל וּכְפִ֤יר [a]וּמְרִיא֙ יַחְדָּ֔ו[a] וְנַ֥עַר קָטֹ֖ן נֹהֵ֥ג בָּֽם׃

7 וּפָרָ֤ה וָדֹב֙ תִּרְעֶ֔ינָה[a] יַחְדָּ֖ו יִרְבְּצ֣וּ יַלְדֵיהֶ֑ן ל וחד מן ד[7] בחד לשון . ג[8]

וְאַרְיֵ֖ה כַּבָּקָ֥ר יֹֽאכַל־תֶּֽבֶן׃ 8 וְשִֽׁעֲשַׁ֥ע יוֹנֵ֖ק עַל־חֻ֣ר פָּ֑תֶן ג . ל חס

וְעַל֙ מְאוּרַ֣ת[a] צִפְעוֹנִ֔י גָּמ֖וּל יָד֥וֹ הָדָֽה׃ ב . ל

9 לֹֽא־יָרֵ֥עוּ וְלֹֽא־יַשְׁחִ֖יתוּ בְּכָל־הַ֣ר קָדְשִׁ֑י

כִּֽי־מָלְאָ֣ה הָאָ֗רֶץ דֵּעָה֙ אֶת־יְהוָ֔ה כַּמַּ֖יִם לַיָּ֥ם מְכַסִּֽים׃ פ

10 וְהָיָה֙ בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא שֹׁ֣רֶשׁ יִשַׁ֗י אֲשֶׁ֛ר עֹמֵ֖ד לְנֵ֣ס עַמִּ֑ים

אֵלָ֖יו גּוֹיִ֣ם יִדְרֹ֑שׁוּ וְהָיְתָ֥ה מְנֻחָת֖וֹ כָּבֽוֹד׃ פ ד חס בליש[9]

[18] Mm 2246. [19] Mm 898. [20] Mm 1243. Cp 11 [1] Mm 2247. [2] Mm 2878. [3] Mm 2561. [4] Mm 2021. [5] Mm 1420. [6] Mm 1873. [7] Mm 1347. [8] Mm 2248. [9] Mm 360.

30 [a] 𝔖 *(w)ʿnj*, l עֲנִיָּה ‖ **32** [a] 𝔔[a]𝔊𝔖𝔙 ut Q ‖ **33** [a] prb l (עֲצָדָה–) בְּמַעֲצָדָה cf 𝔗 ‖ **Cp 11,3** [a–a] dttg, dl ‖ [b] l c mlt Mss 𝔊 σʹ𝔗[Ms]𝔙 לֹא ‖ **4** [a] σʹ πτωχούς, l לַעֲנִיֵּי ‖ [b] prb l עָרִיץ ‖ **5** [a] 𝔄 *(bi-)l-ʿadli*, frt l הַצֶּ׳ ‖ [b] prp אסור cf 𝔖 ‖ **6** [a–a] prp יִמְרְאוּ ׳וּ cf 𝔊𝔖, al וּמְ׳ יֵחָדוּ ‖ **7** [a] prp תְּרֶ׳ ‖ **8** [a] prp מְעָרַת (cf 𝔙) vel מְעוֹנַת (cf 𝔊).

11 וְהָיָ֣ה ׀ בַּיּ֣וֹם הַה֗וּא יוֹסִ֨יף אֲדֹנָ֤י ׀ שֵׁנִית֙ᵃ יָד֔וֹ — ח̇ בטע בסיפ̇
לִקְנ֖וֹת אֶת־שְׁאָ֣ר עַמּ֑וֹ אֲשֶׁ֨ר יִשָּׁאֵ֜ר מֵֽאַשּׁ֣וּר וּמִמִּצְרַ֗יִם — ד̇ פסוק דאית בהון ח̇ מילין נסיב ו̇[10] . ב̇
וּמִפַּתְר֤וֹס וּמִכּוּשׁ֙ וּמֵֽעֵילָ֔ם וּמִשִּׁנְעָ֣ר וּֽמֵחֲמָ֔תᵇ וּמֵאִיֵּ֖י הַיָּֽם׃ — ל̇
12 וְנָשָׂ֥א נֵס֙ לַגּוֹיִ֔ם וְאָסַ֖ף נִדְחֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל — יז̇ . ג̇
וּנְפֻצ֤וֹת יְהוּדָה֙ יְקַבֵּ֔ץ מֵאַרְבַּ֖ע כַּנְפ֥וֹת הָאָֽרֶץ׃ — ל̇
13 וְסָ֙רָה֙ קִנְאַ֣ת אֶפְרַ֔יִם וְצֹרְרֵ֥י יְהוּדָ֖ה יִכָּרֵ֑תוּ — ג̇ בטע . ג̇ חס̇[11]
אֶפְרַ֙יִם֙ לֹא־יְקַנֵּ֣א אֶת־יְהוּדָ֔ה וִיהוּדָ֖ה לֹא־יָצֹ֥ר אֶת־אֶפְרָֽיִם׃ — ל̇
14 וְעָפ֨וּ ᵃבְכָתֵ֤ף פְּלִשְׁתִּים֙ᵃ יָ֔מָּה יַחְדָּ֖ו יָבֹ֣זּוּ אֶת־בְּנֵי־קֶ֑דֶם — ל̇
אֱד֤וֹם וּמוֹאָב֙ מִשְׁל֣וֹחᵇ יָדָ֔ם וּבְנֵ֥י עַמּ֖וֹן מִשְׁמַעְתָּֽם׃ — ג̇ מל̇[12]
15 וְהֶחֱרִ֣יםᵃ יְהוָ֗ה אֵ֚ת לְשׁ֣וֹן יָם־מִצְרַ֔יִם וְהֵנִ֧יף יָד֛וֹ עַל־הַנָּהָ֖ר
וְהִכָּ֙הוּ֙ לְשִׁבְעָ֣ה נְחָלִ֔ים וְהִדְרִ֖יךְ בַּנְּעָלִֽים׃ [בַּעְיָ֣םᵇ רוּח֑וֹ — ל̇ . ב̇
16 וְהָיְתָ֣ה מְסִלָּ֔ה לִשְׁאָ֣ר עַמּ֔וֹ אֲשֶׁ֥ר יִשָּׁאֵ֖ר מֵֽאַשּׁ֑וּר
כַּאֲשֶׁ֤ר הָֽיְתָה֙ לְיִשְׂרָאֵ֔ל בְּי֥וֹם עֲלֹת֖וֹ מֵאֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃ — ג̇ בליש

12 1 וְאָמַרְתָּ֙ בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא
אוֹדְךָ֣ יְהוָ֔ה כִּ֥י אָנַ֖פְתָּ בִּ֑י יָשֹׁ֥בᵃ אַפְּךָ֖ וּֽתְנַחֲמֵֽנִיᵇ׃ — ה̇ וחס̇[1]
2 הִנֵּ֨ה אֵ֧ל יְשׁוּעָתִ֛י אֶבְטַ֖ח וְלֹ֣א אֶפְחָ֑ד
כִּֽי־עָזִּ֤י וְזִמְרָת֙ᵃ יָ֣הּᵇ יְהוָ֔ה וַֽיְהִי־לִ֖י לִֽישׁוּעָֽה׃ — ג̇ קמ̇
3 וּשְׁאַבְתֶּם־מַ֖יִם בְּשָׂשׂ֑וֹן מִמַּעַיְנֵ֖י הַיְשׁוּעָֽה׃ — ל̇ . ג̇[2]
4 וַאֲמַרְתֶּ֞ם בַּיּ֣וֹם הַה֗וּא הוֹד֤וּ לַֽיהוָה֙ קִרְא֣וּ בִשְׁמ֔וֹ
הוֹדִ֥יעוּ בָעַמִּ֖ים עֲלִילֹתָ֑יו הַזְכִּ֕ירוּ כִּ֥י נִשְׂגָּ֖ב שְׁמֽוֹ׃ — ב̇ חס̇[3] . ד̇ קמ̇[4]
5 זַמְּר֣וּ יְהוָ֔ה כִּ֥י גֵא֖וּת עָשָׂ֑ה מְיֻדַּ֥עַתᵃ זֹ֖את בְּכָל־הָאָֽרֶץ׃ — מודעת[5] ק̇
6 צַהֲלִ֥י וָרֹ֖נִּי יוֹשֶׁ֣בֶת צִיּ֑וֹן כִּֽי־גָד֥וֹל בְּקִרְבֵּ֖ךְ קְד֥וֹשׁ יִשְׂרָאֵֽל׃ פ — ב̇

[10] Mm 4156. [11] Mm 2249. [12] Mp sub loco. Cp 12 [1] Mm 1433. [2] Mm 2250. [3] Mm 2251. [4] Mm 2252. [5] Mm 832.

11 ᵃ 𝔊 *τοῦ δεῖξαι*, l שְׂנוֹת cf arab *sanija* altus fuit ‖ ᵇ prp וּמֵחִתִּים ‖ **14** ᵃ⁻ᵃ 𝔖 *bktp' dplštj'*, l 'בְּכֶתֶף פ cf 𝔙 ‖ ᵇ sic L, l c mlt Mss Edd חַ֫–וֹ ‖ **15** ᵃ 𝔊 (𝔖𝔗𝔙) *καὶ ἐρημώσει* = –יב, l 𝔐 ‖ ᵇ 𝔖(𝔙) *b'wḥdn'* = בְּעֹצֶם cf 𝔊𝔗 ‖ **Cp 12,1** ᵃ l וַיָּשָׁב (cf 𝔊𝔖) vel שָׁב (cf 𝔙) ‖ ᵇ 𝔊(𝔖𝔙) *καὶ ἠλέησάς με*, l 'וַתְּ ‖ **2** ᵃ l c 2 Mss (𝔔ᵃ) Vrs –תִי cf Ex 15,2 ‖ ᵇ > 2 Mss 𝔊𝔙, frt dl ‖ **5** ᵃ K מְיֻדַּעַת, 𝔖𝔗 ut Q.

13 1 מַשָּׂא בָּבֶל אֲשֶׁר חָזָה יְשַׁעְיָהוּ בֶּן־אָמוֹץ׃ מא

2 עַל הַר־נִשְׁפֶּה שְׂאוּ־נֵס הָרִימוּ קוֹל לָהֶם
הָנִיפוּ יָד וְיָבֹאוּ פִּתְחֵי[a] נְדִיבִים׃ ז רפי[1]
3 אֲנִי צִוֵּיתִי[a] לִמְקֻדָּשָׁי[b] ה . ל
גַּם קָרָאתִי גִבּוֹרַי לְאַפִּי[c] עַלִּיזֵי גַּאֲוָתִי׃
4 קוֹל הָמוֹן בֶּהָרִים דְּמוּת עַם־רָב
קוֹל שְׁאוֹן מַמְלְכוֹת[a] גּוֹיִם נֶאֱסָפִים ג
יְהוָה צְבָאוֹת מְפַקֵּד צְבָא מִלְחָמָה׃
5 בָּאִים מֵאֶרֶץ מֶרְחָק מִקְצֵה הַשָּׁמָיִם
יְהוָה וּכְלֵי זַעְמוֹ לְחַבֵּל כָּל־הָאָרֶץ׃ ג[2]
6 הֵילִילוּ כִּי קָרוֹב יוֹם יְהוָה כְּשֹׁד[a] מִשַּׁדַּי יָבוֹא׃
7 עַל־כֵּן כָּל־יָדַיִם תִּרְפֶּינָה וְכָל־לְבַב אֱנוֹשׁ יִמָּס׃ 8 וְנִבְהָלוּ[a] | ג . ז בטע מרעימין[3]
צִירִים וַחֲבָלִים יֹאחֵזוּן כַּיּוֹלֵדָה יְחִילוּן ל בסיפ . ל . ל
אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ יִתְמָהוּ פְּנֵי לְהָבִים פְּנֵיהֶם׃ ג
9 הִנֵּה יוֹם־יְהוָה בָּא אַכְזָרִי וְעֶבְרָה וַחֲרוֹן אָף ו
לָשׂוּם הָאָרֶץ לְשַׁמָּה וְחַטָּאֶיהָ יַשְׁמִיד מִמֶּנָּה׃ ל
10 כִּי־כוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וּכְסִילֵיהֶם לֹא יָהֵלּוּ[a] אוֹרָם ג[4]
חָשַׁךְ הַשֶּׁמֶשׁ בְּצֵאתוֹ וְיָרֵחַ לֹא־יַגִּיהַ[b] אוֹרוֹ׃ ד[5] . ט
11 וּפָקַדְתִּי עַל־תֵּבֵל רָעָה[a] וְעַל־רְשָׁעִים עֲוֹנָם
וְהִשְׁבַּתִּי גְּאוֹן זֵדִים וְגַאֲוַת עָרִיצִים אַשְׁפִּיל׃ יג[6] . ד
12 אוֹקִיר אֱנוֹשׁ מִפָּז וְאָדָם מִכֶּתֶם אוֹפִיר׃ ט
13 עַל־כֵּן שָׁמַיִם אַרְגִּיז[a] וְתִרְעַשׁ הָאָרֶץ מִמְּקוֹמָהּ ל
בְּעֶבְרַת יְהוָה צְבָאוֹת וּבְיוֹם חֲרוֹן אַפּוֹ׃
14 וְהָיָה כִּצְבִי מֻדָּח וּכְצֹאן וְאֵין מְקַבֵּץ ב . ל
אִישׁ אֶל־עַמּוֹ יִפְנוּ וְאִישׁ אֶל־אַרְצוֹ יָנוּסוּ׃ ב[7] . ב מל[8]
15 כָּל־הַנִּמְצָא יִדָּקֵר וְכָל־הַנִּסְפֶּה יִפּוֹל בֶּחָרֶב׃ ו מל וכל משלי וקהלת דכות ב מ ג

Cp 13 [1]Mm 465. [2]Mm 2326. [3]Mm 705. [4]Mm 2253. [5]Mm 1676. [6]Mm 815. [7]Mm 2254. [8]Mm 2255.

Cp 13,2 [a] 𝔊 *ἀνοίξατε*, l פתחו ‖ **3** [a] tr huc לאפי ‖ [b] prp צְבָא מקדשי ‖ [c] cf 3[a] ‖ **4** [a] 𝔖(𝔗) *dmlkwt'*, l ממלְ׳ ‖ **6** [a] mlt Mss כְּשׁוֹד, prp כִּי שַׁד cf 𝔊 ‖ **8** [a] exc hemist ‖ **10** [a] 𝔔[a] יאירו ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd הּ– ‖ **11** [a] prp רעה vel רָעָתָהּ ‖ **13** [a] 𝔊 *θυμωθήσεται* = יִרְגְּזוּ.

16 וְעֹלְלֵיהֶם יְרֻטְּשׁוּ לְעֵינֵיהֶם | ג
יִשַּׁסּוּ בָּתֵּיהֶם[a] וּנְשֵׁיהֶם תִּשָּׁגַלְנָה׃ | ט . תשכבנה ק
17 הִנְנִי מֵעִיר עֲלֵיהֶם אֶת־מָדָי
אֲשֶׁר־כֶּסֶף לֹא יַחְשֹׁבוּ וְזָהָב לֹא יַחְפְּצוּ־בוֹ׃
18 וּקְשָׁתוֹת[a] נְעָרִים תְּרַטַּשְׁנָה[b] | ב ומל
וּפְרִי־בֶטֶן לֹא יְרַחֵמוּ עַל[c]־בָּנִים לֹא־תָחוּס עֵינָם׃ | ל . ב[9]
19 וְהָיְתָה בָבֶל צְבִי מַמְלָכוֹת תִּפְאֶרֶת גְּאוֹן כַּשְׂדִּים
כְּמַהְפֵּכַת אֱלֹהִים אֶת־סְדֹם וְאֶת־עֲמֹרָה׃ | ג[10]
20 לֹא־תֵשֵׁב לָנֶצַח וְלֹא תִשְׁכֹּן עַד־דּוֹר וָדוֹר | ב פסוק מיחד לא ולא ולא לא
וְלֹא־יַהֵל[a] שָׁם עֲרָבִי וְרֹעִים לֹא־יַרְבִּצוּ שָׁם׃
21 וְרָבְצוּ־שָׁם צִיִּים וּמָלְאוּ בָתֵּיהֶם אֹחִים
וְשָׁכְנוּ שָׁם בְּנוֹת יַעֲנָה וּשְׂעִירִים יְרַקְּדוּ־שָׁם׃ | ב מל[11]
22 וְעָנָה אִיִּים בְּאַלְמְנוֹתָיו[a] וְתַנִּים בְּהֵיכְלֵי עֹנֶג[b] | ב[12]
וְקָרוֹב לָבוֹא עִתָּהּ וְיָמֶיהָ לֹא יִמָּשֵׁכוּ׃ | ד[13] . ב[14]

14 1 כִּי יְרַחֵם יְהוָה אֶת־יַעֲקֹב וּבָחַר עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל וְהִנִּיחָם עַל־ | ב
ס אַדְמָתָם וְנִלְוָה הַגֵּר עֲלֵיהֶם וְנִסְפְּחוּ עַל־בֵּית יַעֲקֹב׃ 2 וּלְקָחוּם עַמִּים | ב ומל[1]
וֶהֱבִיאוּם אֶל־מְקוֹמָם וְהִתְנַחֲלוּם בֵּית־יִשְׂרָאֵל עַל אַדְמַת יְהוָה | ג ב מל וחד חס[2] . ב[3] . כ[4] וכל ירמיה ויחזק דכות ב מ ח
לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת וְהָיוּ שֹׁבִים לְשֹׁבֵיהֶם וְרָדוּ בְּנֹגְשֵׂיהֶם׃ ס 3 וְהָיָה | ל . ב[5] . ה
בְּיוֹם הָנִיחַ יְהוָה לְךָ מֵעָצְבְּךָ וּמִרָגְזֶךָ וּמִן־הָעֲבֹדָה הַקָּשָׁה אֲשֶׁר | ל . י זקף קמ בנ״ך
עֻבַּד־בָּךְ׃ 4 וְנָשָׂאתָ הַמָּשָׁל הַזֶּה עַל־מֶלֶךְ בָּבֶל וְאָמָרְתָּ | ב[6] . ה . ט[7] . ל
אֵיךְ שָׁבַת נֹגֵשׂ שָׁבְתָה מַדְהֵבָה[a]׃ | ב
5 שָׁבַר יְהוָה מַטֵּה רְשָׁעִים שֵׁבֶט מֹשְׁלִים׃
6 מַכֶּה עַמִּים בְּעֶבְרָה מַכַּת בִּלְתִּי סָרָה | ה[8]
רֹדֶה בָאַף גּוֹיִם מֻרְדָּף[a] [b]בְּלִי חָשָׂךְ[b]׃ | ב . ב . ז[9]

[9]Mm 2256. [10]Mm 2257. [11]Mm 4181. [12]Prv 30,28. [13]Mm 2258. [14]Mm 2259. Cp 14 [1]Mm 2569. [2]Mm 763. [3]Mm 1022. [4]Mm 953. [5]Lv 26,17. [6]Dt 21,3. [7]Mm 2902. [8]Mm 416. [9]Mm 1676.

16 [a] prp בְּתֻלֹתֵיהֶם ‖ **18** [a] 𝔊(𝔖) *τοξεύματα*, l 'וְקֶשֶׁ' ‖ [b] 𝔖(Syh) *nttbrn*, prp 'תְּרֻ' ‖ [c] l c nonn Mss Vrs וְעַל ‖ **20** [a] σ′ (𝔖𝔗𝔙) *σκηνοποιήσει*, l יַהֵל = יַאֲהֵל (id 2 Mss) ‖ **22** [a] sic L, mlt Mss Edd 'בְּאַלְמְ', l בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ cf 𝔖𝔗𝔙 ‖ [b] 𝔔[a] ענוגו cf 𝔖𝔗 ‖ **Cp 14,4** [a] l c 𝔔[a]σ′θ′𝔖𝔗 'מַרְהֵ' cf 𝔊 ‖ **6** [a] 𝔖(𝔙) *wrdp* cf 𝔗, l מֹרְדֵּף ‖ [b–b] prp 'ב' חָשָׂךְ vel בַּל יַחְשֹׂךְ.

7 נָחָה שָׁקְטָה כָּל־הָאָרֶץ פָּצְחוּ רִנָּה׃ ג בטע[10]
8 גַּם־בְּרוֹשִׁים שָׂמְחוּ לְךָ אַרְזֵי לְבָנוֹן ב[11]
מֵאָז שָׁכַבְתָּ לֹא־יַעֲלֶה הַכֹּרֵת עָלֵינוּ׃
9 שְׁאוֹל מִתַּחַת רָגְזָה לְךָ לִקְרַאת בּוֹאֶךָ ד מל[10]
עוֹרֵר לְךָ רְפָאִים כָּל־עַתּוּדֵי אָרֶץ יד[12] קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ ד
הֵקִים[a] מִכִּסְאוֹתָם כֹּל מַלְכֵי גוֹיִם׃
10 כֻּלָּם[a] יַעֲנוּ וְיֹאמְרוּ אֵלֶיךָ ט רפי[13]
גַּם־אַתָּה חֻלֵּיתָ כָמוֹנוּ אֵלֵינוּ נִמְשָׁלְתָּ׃ כז בטע. ל. ד ג חס וחד מל[14]
11 הוּרַד שְׁאוֹל גְּאוֹנֶךָ הֶמְיַת נְבָלֶיךָ ב[15]. ב
תַּחְתֶּיךָ יֻצַּע[a] רִמָּה וּמְכַסֶּיךָ[b] תּוֹלֵעָה׃ ב[16]
12 אֵיךְ נָפַלְתָּ מִשָּׁמַיִם הֵילֵל[a] בֶּן־שָׁחַר ב
נִגְדַּעְתָּ[b] לָאָרֶץ חוֹלֵשׁ עַל־[c]גּוֹיִם׃ ל ומל. ב[17]
13 וְאַתָּה אָמַרְתָּ בִלְבָבְךָ הַשָּׁמַיִם אֶעֱלֶה
מִמַּעַל לְכוֹכְבֵי־אֵל אָרִים כִּסְאִי
וְאֵשֵׁב בְּהַר־מוֹעֵד בְּיַרְכְּתֵי צָפוֹן׃ ב[18]
14 אֶעֱלֶה עַל־בָּמֳתֵי עָב אֶדַּמֶּה לְעֶלְיוֹן׃ ל
15 אַךְ אֶל־שְׁאוֹל תּוּרָד אֶל־יַרְכְּתֵי־בוֹר׃ ל
16 רֹאֶיךָ אֵלֶיךָ יַשְׁגִּיחוּ אֵלֶיךָ יִתְבּוֹנָנוּ
הֲזֶה הָאִישׁ מַרְגִּיז הָאָרֶץ מַרְעִישׁ מַמְלָכוֹת׃ ד[19]
17 שָׂם תֵּבֵל כַּמִּדְבָּר וְעָרָיו[a] הָרָס ו[20]
אֲסִירָיו לֹא־פָתַח[b] בָּיְתָה׃ 18 כָּל־מַלְכֵי גוֹיִם
כֻּלָּם[a] שָׁכְבוּ בְכָבוֹד אִישׁ בְּבֵיתוֹ׃
19 וְאַתָּה הָשְׁלַכְתָּ מִקִּבְרְךָ כְּנֵצֶר נִתְעָב [מוּבָס׃] ל. ג ב קמ וחד פת[21]
לְבוּשׁ הֲרֻגִים מְטֹעֲנֵי חָרֶב יוֹרְדֵי אֶל־אַבְנֵי[a]־בוֹר כְּפֶגֶר ב חד חס וחד מל
20 לֹא־תֵחַד אִתָּם בִּקְבוּרָה ב[22]. לז

[10] Mp sub loco. [11] Mm 2260. [12] Mm 1234. [13] Mm 1233. [14] Mm 252. [15] Gn 39,1. [16] Mm 3757. [17] Mm 2261. [18] Mm 3528. [19] Mm 325. [20] Mm 2503. [21] Mm 3488. [22] Gn 49,6.

9 [a] prp הָקִים (inf) ‖ **10** [a] frt pr הִנֵּה vel הֵמָּה m cs ‖ **11** [a] prp יֻצַּע ‖ [b] 𝔊(σ′𝔙) *καὶ τὸ κατακάλυμμά σου*, l וּמְכַסְּךָ ‖ **12** [a] l הֵילֵל luna crescens ‖ [b] frt pr אֵיךְ ‖ [c] frt l כָּל cf 𝔊 ‖ **17** [a] 𝔊[SQ](𝔖𝔄) *καὶ τὰς πόλεις* = וְעָרִים, 𝔄 suff 3 f sg = וְעָרֶיהָ ‖ [b] 𝔊(𝔖) *ἔλυσε* = פָּתַח ‖ **18** [a] > 𝔔[a]𝔊 cf 𝔖, dl ‖ **19** [a] σ′(𝔙) *θεμελίους*, frt l אַדְנֵי.

כִּֽי־אַרְצְךָ֥ שִׁחַ֖תָּ עַמְּךָ֣ הָרָ֑גְתָּ ב
לֹֽא־יִקָּרֵ֥א לְעוֹלָ֖ם זֶ֥רַע מְרֵעִֽים[a]׃ כא[23]
21 הָכִ֧ינוּ לְבָנָ֛יו מַטְבֵּ֖חַ בַּעֲוֺ֣ן אֲבוֹתָ֑ם[a] ז[24]
בַּל־יָקֻ֙מוּ֙ וְיָ֣רְשׁוּ אָ֔רֶץ וּמָלְא֥וּ פְנֵֽי־תֵבֵ֖ל עָרִֽים[b]׃ ז חס[25]. יד[26] קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ ד ח לשון שנאה
22 וְקַמְתִּ֣י עֲלֵיהֶ֔ם נְאֻ֖ם יְהוָ֣ה צְבָא֑וֹת כו
וְהִכְרַתִּ֨י לְבָבֶ֜ל שֵׁ֧ם וּשְׁאָ֛ר וְנִ֥ין וָנֶ֖כֶד נְאֻם־יְהוָֽה׃ ל
23 וְשַׂמְתִּ֛יהָ לְמוֹרַ֥שׁ קִפֹּ֖ד וְאַגְמֵי־מָ֑יִם ג
וְטֵאטֵאתִ֙יהָ֙ בְּמַטְאֲטֵ֣א הַשְׁמֵ֔ד נְאֻ֖ם יְהוָ֥ה צְבָאֽוֹת׃ פ ל. ל. כו

24 נִשְׁבַּ֛ע יְהוָ֥ה צְבָא֖וֹת לֵאמֹ֑ר אִם־לֹ֞א
כַּאֲשֶׁ֤ר דִּמִּ֙יתִי֙ כֵּ֣ן הָיָ֔תָה וְכַאֲשֶׁ֥ר יָעַ֖צְתִּי הִ֥יא תָקֽוּם׃ ב[27]. ד[28]
25 לִשְׁבֹּ֤ר אַשּׁוּר֙ בְּאַרְצִ֔י וְעַל־הָרַ֖י אֲבוּסֶ֑נּוּ ל
וְסָ֤ר מֵֽעֲלֵיהֶם֙ עֻלּ֔וֹ וְסֻבֳּל֕וֹ מֵעַ֥ל שִׁכְמ֖וֹ[a] יָסֽוּר׃ [כָּל־הַגּוֹיִֽם׃ ל]י
26 זֹ֛את הָעֵצָ֥ה הַיְּעוּצָ֖ה עַל־כָּל־הָאָ֑רֶץ וְזֹ֛את הַיָּ֥ד הַנְּטוּיָ֖ה עַל־ ז וכל תלים דכות ב מ ב. כה. ד
27 כִּֽי־יְהוָ֧ה צְבָא֛וֹת יָעָ֖ץ וּמִ֣י יָפֵ֑ר וְיָד֥וֹ הַנְּטוּיָ֖ה וּמִ֥י[a] יְשִׁיבֶֽנָּה׃ פ ג[29]. ד פסוק ומי ומי. ג[30]

28 בִּשְׁנַת־מ֖וֹת הַמֶּ֣לֶךְ [a]אָחָ֑ז הָיָ֖ה[a] הַמַּשָּׂ֥א הַזֶּֽה׃ ט
29 אַל־תִּשְׂמְחִ֤י פְלֶ֙שֶׁת֙ כֻּלֵּ֔ךְ כִּ֥י נִשְׁבַּ֖ר שֵׁ֣בֶט מַכֵּ֑ךְ ב
כִּֽי־מִשֹּׁ֤רֶשׁ נָחָשׁ֙ יֵ֣צֵא צֶ֔פַע וּפִרְי֖וֹ שָׂרָ֥ף מְעוֹפֵֽף׃ ב[31]. ב
30 וְרָעוּ֙ בְּכוֹרֵ֣י[a] דַלִּ֔ים וְאֶבְיוֹנִ֖ים לָבֶ֣טַח יִרְבָּ֑צוּ ו
וְהֵמַתִּ֤י[b] בָֽרָעָב֙ שָׁרְשֵׁ֔ךְ וּשְׁאֵרִיתֵ֖ךְ יַהֲרֹֽג׃ ב
31 הֵילִ֤ילִי שַׁ֙עַר֙ זַֽעֲקִי־עִ֔יר נָמ֖וֹג פְּלֶ֣שֶׁת כֻּלֵּ֑ךְ ב. ב
כִּ֤י מִצָּפוֹן֙ עָשָׁ֣ן בָּ֔א וְאֵ֥ין בּוֹדֵ֖ד[a] בְּמוֹעָדָֽיו[b]׃ ג. ל
32 וּמַֽה־יַּעֲנֶ֖ה מַלְאֲכֵי־ג֑וֹי[a]
כִּ֤י יְהוָה֙ יִסַּ֣ד צִיּ֔וֹן וּבָ֥הּ יֶחֱס֖וּ עֲנִיֵּ֥י עַמּֽוֹ׃ ס ד[32]. ג[33]

[23] Mm 17. [24] Mp sub loco. [25] Mm 1709. [26] Mm 1234. [27] Nu 33,56. [28] Mm 3721. [29] Mm 2262. [30] Mm 182. [31] Mm 3670. [32] Mm 2263. [33] Mm 166.

20 [a] 𝔊𝔖 sg ‖ **21** [a] $𝔊^{Mss}$𝔖 sg = אֲבִיהֶם ‖ [b] prb dl ‖ **25** [a] $𝔊^{Mss}$𝔏 Syh𝔖𝔗𝔙𝔄𝔄 suff pl, l שִׁכְמָם ‖ **27** [a] ga'ya eras ‖ **28** [a–a] prp וְאֶחֱזֶה ‖ **30** [a] pc Mss בכרי = בְּכָרַי ‖ [b] 𝔊($𝔗^{f\ Ms}$) ἀνελεῖ, l והמִית (vel c $𝔔^a$ 𝔖 אֶהֱרֹג pro יהרג) ‖ **31** [a] $𝔔^a$ מודד ‖ [b] prp בְּמוֹ־עֲדָיו cf arab *'adwun* impetus, al מִבַּעֲרוֹ ‖ **32** [a] 𝔊𝔖𝔗 pl, l גוֹיִם.

15 1 מַשָּׂא מוֹאָב מא
כִּי בְּלֵיל[a] שֻׁדַּד עָר מוֹאָב נִדְמָה ב ובפסוק . ד ב מנה בפסוק
כִּי בְּלֵיל[a] שֻׁדַּד קִיר־מוֹאָב נִדְמָה׃ ב ובפסוק . ד ב מנה בפסוק
2 [a]עָלָה הַבַּיִת וְדִיבֹן[a] הַבָּמוֹת לְבֶכִי
עַל־נְבוֹ וְעַל מֵידְבָא מוֹאָב יְיֵלִיל[b]
בְּכָל־רֹאשָׁיו[c] קָרְחָה כָּל[d]־זָקָן גְּרוּעָה[e]׃ ל . ל . ב חד חס וחד מל
3 בְּחוּצֹתָיו חָגְרוּ שָׂק[a] עַל גַּגּוֹתֶיהָ[b]
וּבִרְחֹבֹתֶיהָ[b] כֻּלֹּה יְיֵלִיל[c] יֹרֵד בַּבֶּכִי׃ ב . ג' כת ה וכל ירמיה ויחזק ותרי עשר דכות ב מ ג
4 וַתִּזְעַק חֶשְׁבּוֹן וְאֶלְעָלֵה עַד־יַהַץ נִשְׁמַע קוֹלָם ב
עַל־כֵּן חֲלֻצֵי[a] מוֹאָב יָרִיעוּ[b] נַפְשׁוֹ יָרְעָה לּוֹ׃ ל וחס
5 לִבִּי לְמוֹאָב יִזְעָק בְּרִיחֶהָ[a] עַד־צֹעַר [b]עֶגְלַת שְׁלִשִׁיָּה[b] ד . ג ב חס וחד מל[2]
כִּי ׀ מַעֲלֵה הַלּוּחִית בִּבְכִי יַעֲלֶה־בּוֹ ב . ג
כִּי דֶּרֶךְ חוֹרֹנַיִם זַעֲקַת־שֶׁבֶר יְעֹעֵרוּ[c]׃ ד[3] . ג
6 כִּי־מֵי נִמְרִים מְשַׁמּוֹת יִהְיוּ
כִּי־יָבֵשׁ חָצִיר כָּלָה דֶשֶׁא יֶרֶק לֹא הָיָה׃
7 עַל־כֵּן יִתְרָה עָשָׂה וּפְקֻדָּתָם[a] ב חד כת רה וחד כת רא[4]
עַל נַחַל הָעֲרָבִים יִשָּׂאוּם[b]׃
8 כִּי־הִקִּיפָה הַזְּעָקָה אֶת־גְּבוּל מוֹאָב
עַד־אֶגְלַיִם יִלְלָתָהּ[a] וּבְאֵר[b] אֵילִים יִלְלָתָהּ[c]׃ ל[5]
9 כִּי מֵי דִימוֹן[a] מָלְאוּ דָם כִּי־אָשִׁית עַל־דִּימוֹן[a] נוֹסָפוֹת ל
לִפְלֵיטַת מוֹאָב אַרְיֵה[b] וְלִשְׁאֵרִית[c] אֲדָמָה[d]׃ ל[6]א
16 1 שִׁלְחוּ[a]־כַר[b] מֹשֵׁל[c]־אֶרֶץ

Cp 15 [1]Mm 2264. [2]Mm 2725. [3]Mm 2719. [4]Mm 2265. [5]Mm 3062. [6]Mm 512.

Cp 15,1 [a] 𝔔[a] בלילה 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *νυκτός*, l בַּלַּיִל || 2 [a–a] l ׳עָלְתָה בַּת ד cf 𝔖𝔗 et Jer 48,18 || [b] l ׳יְיֵ || [c] l c pc Mss 𝔊 ראשׁ cf Jer 48,37 || [d] 𝔔[a] mlt Mss 𝔖𝔗[f]𝔙 וְכָל || [e] mlt Mss ׳גדו || 3 [a] ins סָפְדוּ (cf 𝔊 et Jer 48,38) vel נָהוּ (יְנָהוּ) || [b] l ־תָיו || [c] cf 2[b] || 4 [a] 𝔊(𝔖) *ἡ ὀσφύς*, l חַלְצֵי || [b] prp ירעו || 5 [a] 𝔔[a] ברחוה, prp בָּרִיחָהּ cf 𝔖 || [b–b] prb add cf Jer 48,34 || [c] l יְעוֹרְרוּ vel יְעַרְעֵרוּ, al יָעִירוּ (a עור; cf 𝔙) vel יְרֹעָעוּ (a רוע) || 7 [a] prp ־תָמוֹ || [b] Ms יִשָּׂאֻם; frt ins אִתָּם || 8 [a] prp ־תָה || [b] 𝔊(𝔙) *ἕως τοῦ φρέατος* cf 𝔖, l וְעַד בְּאֵר || [c] > Syh, dl || 9 [a] 𝔔[a]𝔙 דיבון cf 𝔖 || [b] prp אֶרְאֶה, al יִרְאֶה || [c] prp ־תוֹ || [d] prp אָדָם, al אַדְמָה vel אֶדְמָעָה vel אֵימָה || Cp 16,1 [a] frt l ׳(וְ)שָׁ cf 𝔗 || [b] prp כָּרִם cf 𝔗 || [c] prp (לְ)מֹשְׁלֵי.

מִסֶּלַע מִדְבָּ֑רָה[d] אֶל־הַר בַּת־צִיּֽוֹן׃ ה̇ ג̇ קמ̇ וב̇ פת̇ . יו̇ וכל אל הר הכרמל דכות̇[1]

2 וְהָיָה כְעוֹף־נוֹדֵד קֵן מְשֻׁלָּ֑ח ב̇ מל̇ . ג̇[2]

תִּהְיֶינָה בְּנוֹת מוֹאָב מַעְבָּרֹת[a] לְאַרְנֽוֹן׃

3 הָבִ֤יאוּ[a] עֵצָה עֲשׂוּ[b] פְלִילָה הביאי̇ ק̇ חד מן ג̇[3] בליש וחד מן מח̇[4] כת̇ ו וקר̇ י

שִׁיתִי כַלַּיִל צִלֵּךְ בְּתוֹךְ צָהֳרָ֑יִם ג̇[5]

סַתְּרִי נִדָּחִים נֹדֵד אַל־תְּגַלִּֽי׃

4 יָגוּרוּ בָךְ נִדָּחַי[a] מוֹאָב ל̇

הֱוִי־סֵתֶר לָמוֹ מִפְּנֵי שׁוֹדֵ֑ד ז̇ מל̇

כִּֽי־אָפֵס הַמֵּץ[b] כָּלָה שֹׁד[c] ד̇ . ל̇

תַּמּוּ[d] רֹמֵס מִן־הָאָֽרֶץ׃

5 וְהוּכַן בַּחֶסֶד כִּסֵּא וְיָשַׁב עָלָיו בֶּאֱמֶת[a] בְּאֹהֶל דָּוִ֑ד ג̇ ב̇ מל̇ וחד חס̇[6] 	סו̇

שֹׁפֵט וְדֹרֵשׁ[b] מִשְׁפָּט וּמְהִר צֶֽדֶק׃ ג̇ וחס̇[7]

6 שָׁמַעְנוּ גְאוֹן־מוֹאָב גֵּא[a] מְאֹ֑ד ל̇ כת̇ א[8]

גַּאֲוָתוֹ וּגְאוֹנוֹ וְעֶבְרָתוֹ לֹא־כֵן בַּדָּֽיו׃ ס יט̇[9]

7 לָכֵן יְיֵלִיל[a] מוֹאָב לְמוֹאָב[b] כֻּלֹּה יְיֵלִ֑יל[a] יא̇ בטע̇ בסיפ̇ . ג̇[10] כת̇ ה וכל ירמיה ויחזק ותרי עשר דכות̇ ב̇ מ̇ ג̇

לַאֲשִׁישֵׁי קִיר־חֲרֶשֶׂת תֶּהְגּוּ[c] אַךְ־נְכָאִֽים׃

8 [a]כִּי שַׁדְמוֹת[a] חֶשְׁבּוֹן אֻמְלָל גֶּפֶן שִׂבְמָה

בַּעֲלֵי גוֹיִם הָלְמוּ שְׂרוּקֶּיהָ ב̇

עַד־יַעְזֵר נָגָעוּ תָּעוּ מִדְבָּ֑ר ל̇ בטע̇

שְׁלֻחוֹתֶיהָ נִטְּשׁוּ עָבְרוּ יָֽם׃ ב̇

9 עַל־כֵּן אֶבְכֶּה בִּבְכִי יַעְזֵר גֶּפֶן שִׂבְמָה ט̇ בטע̇ ה̇[11] מנה̇ ר״פ . ז̇

אֲרַיָּוֶךְ[a] דִּמְעָתִי חֶשְׁבּוֹן וְאֶלְעָלֵ֑ה

כִּי עַל־קֵיצֵךְ וְעַל־קְצִירֵךְ הֵידָד נָפָֽל׃ ז̇

Cp 16 [1]Mm 385. [2]Mm 2304. [3]Mm 1771. [4]Mm 3811. [5]Mm 433. [6]Mm 2266. [7]Mm 1159. [8]Mm 3989. [9]Mm 436. [10]Mm 2264. [11]Mm 3781.

1 [d] 𝔖(𝔙) *(d)mdbr'* = הַמִּדבר cf 𝔊 ‖ **2** [a] prp מֵעֶבְרַת cf σ', al בְּמ' ‖ **3** [a] 𝔔[a] הביו; l c Q nonn Mss Vrs הָבִיאִי, al הָבִי ‖ [b] l c mlt Mss Q[Mss]𝔊[A]𝔖𝔗𝔙 עֲשִׂי ‖ **4** [a] l c 2 Mss 𝔊𝔖 נִדְּחֵי ‖ [b] 𝔔[a] המוץ ‖ [c] frt l הַשֹּׁד ‖ [d] l c 𝔔[a]𝔊𝔖𝔙 תַּם ‖ **5** [a] tr huc ‸ ‖ [b] 𝔄 om ו ‖ **6** [a] l c 𝔔[a] 2 Mss גֵּאָה cf Jer 48,29 ‖ **7** [a] cf 15,2[b] ‖ [b] prb dl m cs ‖ [c] frt l c Ms יֶהְ' cf 𝔗, al הָגוּ ‖ **8** [a–a] prp כְּשׁ', al ins שֻׁדַּד post כי cf 𝔗 ‖ **9** [a] prb l אֲרַוֶּךְ cf 𝔔[a].

10 וְנֶאֱסַף שִׂמְחָה וָגִיל מִן־הַכַּרְמֶל וּבַכְּרָמִים לֹא־יְרֻנָּן לֹא[a]
יְרֹעָע[ ] יַיִן בַּיְקָבִים לֹא־יִדְרֹךְ הַדֹּרֵךְ[b] הֵידָד הִשְׁבַּתִּי[c]׃
11 עַל־כֵּן מֵעַי לְמוֹאָב כַּכִּנּוֹר יֶהֱמוּ וְקִרְבִּי לְקִיר חָרֶשׂ[a]׃
12 וְהָיָה [a]כִי־נִרְאָה[a] כִּי־נִלְאָה[b] מוֹאָב עַל־הַבָּמָה
וּבָא אֶל־מִקְדָּשׁוֹ לְהִתְפַּלֵּל וְלֹא יוּכָל׃
13 זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מוֹאָב מֵאָז׃ 14 וְעַתָּה דִּבֶּר יְהוָה
לֵאמֹר בְּשָׁלֹשׁ שָׁנִים כִּשְׁנֵי שָׂכִיר וְנִקְלָה כְּבוֹד מוֹאָב בְּכֹל הֶהָמוֹן הָרָב
וּשְׁאָר[a] מְעַט מִזְעָר לוֹא כַבִּיר׃ ס

17 1 מַשָּׂא דַּמָּשֶׂק
הִנֵּה דַמֶּשֶׂק מוּסָר מֵעִיר וְהָיְתָה מְעִי[a] מַפָּלָה׃
2 [a]עֲזֻבוֹת עָרֵי[a] עֲרֹעֵר[b]
לַעֲדָרִים תִּהְיֶינָה וְרָבְצוּ וְאֵין מַחֲרִיד׃
3 וְנִשְׁבַּת מִבְצָר מֵאֶפְרַיִם וּמַמְלָכָה מִדַּמֶּשֶׂק
וּשְׁאָר [a]אֲרָם כִּכְבוֹד[a] בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ
נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת׃ ס 4 וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא
יִדַּל כְּבוֹד יַעֲקֹב וּמִשְׁמַן בְּשָׂרוֹ יֵרָזֶה׃
5 וְהָיָה כֶּאֱסֹף קָצִיר[a] קָמָה וּזְרֹעוֹ שִׁבֳּלִים יִקְצוֹר
וְהָיָה כִּמְלַקֵּט שִׁבֳּלִים בְּעֵמֶק רְפָאִים׃
6 וְנִשְׁאַר־בּוֹ עוֹלֵלֹת [a]כְּנֹקֶף זַיִת[a] [פֹּרִיָּה[c]
שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה גַּרְגְּרִים בְּרֹאשׁ אָמִיר אַרְבָּעָה חֲמִשָּׁה בִּסְעִפֶיהָ[b]
נְאֻם־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ ס
7 בַּיּוֹם הַהוּא יִשְׁעֶה הָאָדָם עַל־עֹשֵׂהוּ וְעֵינָיו אֶל־קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל
תִּרְאֶינָה׃ 8 וְלֹא יִשְׁעֶה אֶל־הַמִּזְבְּחוֹת[a] מַעֲשֵׂה יָדָיו וַאֲשֶׁר עָשׂוּ
אֶצְבְּעֹתָיו לֹא יִרְאֶה [b]וְהָאֲשֵׁרִים וְהַחַמָּנִים[b]׃

Masora marginalis: ד[12] פסוק דאית בהון לא לא ומילה חדה ביניה וחד מן מ̇ז פסוק לא לא לא · ז̇ · ב̇ · ד̇[13] · ב̇ · לה מל · מא̇ · ה̇ חס̇ בליש וכל אוריה דכות[1] · חצי הנביאים · ב̇ · כ̇ו · יב̇ וכל דל ואביון דכות ול בליש . ל̇ . ל̇ · ג̇ מל[2] · ב̇ כת כן[3] · לה[4] . ב̇ · י̇א · ו̇ ר״פ בסיפ וחד מן י̇ז[5] ר״פ ולא לא · ל̇ קמ

[12]Mm 2267. [13]Mm 2268. Cp 17 [1]Mm 4029. [2]Mm 2269. [3]Mp sub loco. [4]Mm 2840. [5]Mm 2708.

10 [a] l c 𝔔[a] mlt Mss 𝔗𝔙 וְלֹא cf 𝔊𝔖 ‖ [b] > 𝔊, frt dl m cs ‖ [c] 𝔊 πέπαυται, l הָשְׁבַּת ‖ 11 [a] frt l חֲרֶשֶׂת כַּחֲלִילִים יֶהֱמֶה ‖ 12 [a—a] frt dl ‖ [b] 𝔔[a] בא ‖ 14 [a] 𝔊(𝔖𝔙) καὶ καταλειφθήσεται = וְנִשְׁאַר; prp וְשָׁאַר vel —רוֹ ‖ Cp 17,1 [a] > 𝔊, dl ‖ 2 [a—a] 𝔊 καταλελειμμένη εἰς τὸν αἰῶνα, l עֲזֻבַת עֲדֵי עַד et cj c 1 ‖ [b] l עָרֶיהָ cf 𝔗 ‖ 3 [a—a] frt l א׳ וּכְבוֹדוֹ cf 𝔗 ‖ 5 [a] prp קֹצֵר ‖ 6 [a—a] 𝔊 pr ἤ, pr אוֹ et tr ad fin 5 ‖ [b] l c 𝔔[a] —פֶּי ‖ [c] l הַפּ׳ ‖ 8 [a] prb dl ‖ [b—b] prb dl.

9 בַּיּ֣וֹם הַה֗וּא יִהְי֣וּ ׀ עָרֵ֣י מָעֻזּ֗וֹ[a] כַּעֲזוּבַ֤ת[b] [c]הַחֹ֙רֶשׁ֙ וְהָ֣אָמִ֔יר[c] ל.ל
[d]אֲשֶׁ֣ר עָזְב֔וּ[d] מִפְּנֵ֖י בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וְהָיְתָ֖ה שְׁמָמָֽה׃
10 כִּ֤י שָׁכַ֙חַתְּ֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׁעֵ֔ךְ וְצ֥וּר מָעֻזֵּ֖ךְ לֹ֣א זָכָ֑רְתְּ
עַל־כֵּ֗ן תִּטְּעִי֙ נִטְעֵ֣י נַעֲמָנִ֔ים וּזְמֹ֥רַת זָ֖ר תִּזְרָעֶֽנּוּ[a]׃ ב.ל
11 בְּי֤וֹם[a] נִטְעֵךְ֙ תְּשַׂגְשֵׂ֔גִי וּבַבֹּ֖קֶר זַרְעֵ֣ךְ תַּפְרִ֑יחִי ל.ו.ל
נֵ֥ד[b] קָצִ֛יר בְּי֥וֹם נַחֲלָ֖ה וּכְאֵ֥ב אָנֽוּשׁ[c]׃ ס ד בנביא

12 ה֗וֹי הֲמוֹן֙ עַמִּ֣ים רַבִּ֔ים כַּהֲמ֥וֹת יַמִּ֖ים יֶהֱמָי֑וּן ג
וּשְׁא֣וֹן לְאֻמִּ֔ים כִּשְׁא֛וֹן מַ֥יִם כַּבִּירִ֖ים[a] יִשָּׁאֽוּן׃ ב.ב.ב
13 [a]לְאֻמִּ֗ים כִּשְׁאוֹן֙ מַ֤יִם רַבִּים֙ יִשָּׁא֔וּן[a] ב.ב
וְגָ֥עַר[b] בּ֖וֹ וְנָ֣ס מִמֶּרְחָ֑ק[c]
וְרֻדַּ֗ף כְּמֹ֤ץ הָרִים֙ לִפְנֵי־ר֔וּחַ וּכְגַלְגַּ֖ל לִפְנֵ֥י סוּפָֽה׃ ל.ל
14 לְעֵ֥ת עֶ֙רֶב֙ וְהִנֵּ֣ה בַלָּהָ֔ה בְּטֶ֥רֶם בֹּ֖קֶר אֵינֶ֑נּוּ ל
זֶ֚ה חֵ֣לֶק שׁוֹסֵ֔ינוּ [a]וְגוֹרָ֖ל לְבֹזְזֵֽינוּ[a]׃ ס ב[6]

18 1 ה֕וֹי אֶ֖רֶץ צִלְצַ֣ל כְּנָפָ֑יִם אֲשֶׁ֥ר מֵעֵ֖בֶר לְנַהֲרֵי־כֽוּשׁ׃ ל
2 הַשֹּׁלֵ֨חַ בַּיָּ֜ם צִירִ֗ים וּבִכְלֵי־גֹמֶא֮ עַל־פְּנֵי־מַ֒יִם֒ ג[1]. יד פסוק על אל אל[2]. ה
לְכ֣וּ ׀ מַלְאָכִ֣ים קַלִּ֗ים אֶל־גּ֙וֹי֙ מְמֻשָּׁ֣ךְ וּמוֹרָ֔ט[a]
אֶל־עַ֥ם נוֹרָ֖א מִן־ה֣וּא וָהָ֑לְאָה גּ֧וֹי [b]קַו־קָ֣ו[b] וּמְבוּסָ֗ה ג
אֲשֶׁר־בָּזְא֥וּ נְהָרִ֖ים אַרְצֽוֹ׃ 3 כָּל־יֹשְׁבֵ֥י תֵבֵ֖ל וְשֹׁ֣כְנֵי אָ֑רֶץ ב
כִּנְשֹׂא־נֵ֤ס הָרִים֙ תִּרְא֔וּ וְכִתְקֹ֥עַ שׁוֹפָ֖ר תִּשְׁמָֽעוּ׃ ס ל וחס[3]
4 כִּ֣י כֹה֩ אָמַ֨ר יְהוָ֜ה אֵלַ֗י אֶשְׁקֳוטָ֛ה[a] וְאַבִּ֥יטָה בִמְכוֹנִ֖י כי מיחד[4]. ד בסיפ. אשקטה חד מן ג[5] מל בליש ק
כְּחֹ֥ם צַח֙ עֲלֵי־א֔וֹר כְּעָ֥ב טַ֖ל בְּחֹ֥ם[b] קָצִֽיר׃ ד חס[6]. ל[6]
5 כִּֽי־לִפְנֵ֤י קָצִיר֙ כְּתָם־פֶּ֔רַח וּבֹ֥סֶר גֹּמֵ֖ל יִהְיֶ֣ה נִצָּ֑ה ב וחס[7]. ל

[6]Lv 16,8. Cp 18 [1]Mm 379. [2]Mm 4093. [3]Mm 2110. [4]Mm 2049. [5]Mm 2270. [6]Mm 2271. [7]Mm 3600.

9 [a] l מָעֻזֵּךְ cf 𝔊 ‖ [b] l c 𝔔[a] בת– cf 𝔊𝔙 ‖ [c–c] 𝔊 *οἱ Ἀμορραῖοι καὶ οἱ Εὐαῖοι*, l הַחִוִּי (הַחִרִי) וְהָאֱמֹרִי ‖ [d–d] > 𝔊 ‖ **10** [a] 𝔙 *seminabis*, l עִין– ‖ **11** [a] prp בְּיִ' ‖ [b] frt l נֵד cf 𝔙 ‖ [c] ins לְפָנַיִךְ cf 𝔊 ‖ **12** [a] tr post לאמים cf 𝔊 ‖ **13** [a–a] > pc Mss 𝔖 ‖ [b] 𝔔[a] ויגער; prp גער וַיהוָה גָּעַר vel וְהוּא גָּעַר יִגְעַר ‖ [c] frt tr post בו ‖ **14** [a–a] 𝔖(𝔙) *wmnt' dbzwzn* cf 𝔊[A 393]𝔄, l ב' ־ַל (ל dttg) ‖ **Cp 18,2** [a] l c 𝔔[a] pc Mss וּמְמ' ‖ [b–b] l c 𝔔[a] K[Or] קַוְקַו ‖ **4** [a] K אֶשְׁקֹו' ‖ [b] l c nonn Mss 𝔊𝔖𝔙 ביום.

וְכָרַת הַזַּלְזַלִּים בַּמַּזְמֵרוֹת וְאֶת־הַנְּטִישׁוֹת הֵסִיר הֵתַז׃ ל . ל . ל
6 יֵעָזְבוּ יַחְדָּו לְעֵיט הָרִים וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ
וְקָץ עָלָיו הָעַיִט וְכָל־בֶּהֱמַת הָאָרֶץ עָלָיו תֶּחֱרָף׃ ל . ד ב[8] קמ וב פת
7 בָּעֵת הַהִיא יוּבַל־שַׁי לַיהוָה צְבָאוֹת עַם[a] מְמֻשָּׁךְ וּמוֹרָט[b] וּמֵעַם נוֹרָא
מִן־הוּא וָהָלְאָה גּוֹי ׀ [c]קַו־קָו[c] וּמְבוּסָה אֲשֶׁר־בָּזְאוּ נְהָרִים אַרְצוֹ אֶל־ ג . ב
מְקוֹם שֵׁם־יְהוָה צְבָאוֹת הַר־צִיּוֹן׃ ס ד

19 1 מַשָּׂא מִצְרָיִם מא

הִנֵּה יְהוָה רֹכֵב עַל־עָב קַל וּבָא מִצְרַיִם
וְנָעוּ אֱלִילֵי מִצְרַיִם מִפָּנָיו וּלְבַב מִצְרַיִם יִמַּס בְּקִרְבּוֹ׃ ג . כג . ה . ל
2 וְסִכְסַכְתִּי מִצְרַיִם בְּמִצְרַיִם וְנִלְחֲמוּ אִישׁ־בְּאָחִיו וְאִישׁ בְּרֵעֵהוּ ל
עִיר בְּעִיר מַמְלָכָה בְּמַמְלָכָה׃ ל
3 וְנָבְקָה[a] רוּחַ־מִצְרַיִם בְּקִרְבּוֹ וַעֲצָתוֹ אֲבַלֵּעַ [הַיִּדְּעֹנִים׃ ל
וְדָרְשׁוּ אֶל־הָאֱלִילִים וְאֶל־הָאִטִּים וְאֶל־הָאֹבוֹת וְאֶל־ ל
4 וְסִכַּרְתִּי אֶת־מִצְרַיִם בְּיַד אֲדֹנִים קָשֶׁה וּמֶלֶךְ עַז יִמְשָׁל־בָּם ה[1]
נְאֻם הָאָדוֹן[a] יְהוָה צְבָאוֹת׃ ה בסיפ
5 וְנִשְּׁתוּ־מַיִם מֵהַיָּם וְנָהָר יֶחֱרַב וְיָבֵשׁ׃ ל . ד[2] . ה
6 וְהֶאֶזְנִיחוּ[a] נְהָרוֹת דָּלְלוּ וְחָרְבוּ יְאֹרֵי מָצוֹר
קָנֶה וָסוּף קָמֵלוּ׃ 7 עָרוֹת [a]עַל־יְאוֹר[a] עַל־פִּי יְאוֹר כא פסוק על על ומילה חדה בינית[3] . ו מל . ו מל
וְכֹל מִזְרַע יְאוֹר יִיבַשׁ נִדַּף וְאֵינֶנּוּ׃ ו מל . יב
8 וְאָנוּ הַדַּיָּגִים וְאָבְלוּ כָּל־מַשְׁלִיכֵי בַיְאוֹר חַכָּה ב . ג מל בליש . ו מל
וּפֹרְשֵׂי מִכְמֹרֶת עַל־פְּנֵי־מַיִם אֻמְלָלוּ׃ ה
9 וּבֹשׁוּ עֹבְדֵי פִשְׁתִּים שְׂרִיקוֹת[a] וְאֹרְגִים חוֹרָי[b]׃ ג
10 וְהָיוּ שָׁתֹתֶיהָ[a] מְדֻכָּאִים כָּל־עֹשֵׂי שֶׂכֶר[b] אַגְמֵי־נָפֶשׁ׃ ל[4] . יו[5] כת י וחד מן ה[6] קמ קטן וכל דברים מלכים תרי עשר תלים קהלת עזרא ד״ה דכות ב מ כב . ב[7]
11 אַךְ־אֱוִלִים שָׂרֵי צֹעַן חַכְמֵי [a]יֹעֲצֵי פַרְעֹה[a] עֵצָה נִבְעָרָה ה חס[8] . כל חס
אֵיךְ תֹּאמְרוּ אֶל־פַּרְעֹה בֶּן־חֲכָמִים אֲנִי בֶּן־מַלְכֵי־קֶדֶם׃

[8]Gn 15,11. Cp 19 [1]Mm 2272. [2]Mm 2273. [3]Mm 686. [4]Mp sub loco. [5]Mm 627. [6]Mm 475. [7]Prv 11,18. [8]Mm 3383.

7 [a] l c 𝔔[a]𝔊𝔙 מֵעַם ‖ [b] cf 2[a] ‖ [c–c] cf 2[b–b] ‖ **Cp 19,3** [a] prb l וְנָבַקָּה ‖ **4** [a] > 𝔊𝔖, dl ‖ **6** [a] l c 𝔔[a] וְהִזְ׳ ‖ **7** [a–a] > 𝔊, dl ‖ **9** [a] frt l שְׂרָקוֹת et tr ad פשתים cf 𝔖𝔙 ‖ [b] l c 𝔔[a] חָוְרוּ vel יֶחֱוָרוּ ‖ **10** [a] l שְׁתִיתֶיהָ (kopt *štit* textor) ‖ [b] pc Mss 𝔊𝔖 שֶׁכֶר; prp שָׂכָר ‖ **11** [a–a] frt l יֹעֲצָו פ׳.

12 אַיָּם אֵפוֹא חֲכָמֶיךָ ב
וְיַגִּידוּ נָא לָךְ וְיֵדְעוּ[a] מַה־יָּעַץ יְהוָה צְבָאוֹת עַל־מִצְרָיִם׃ ד רפי[9]. יא[10]
13 נוֹאֲלוּ[a] שָׂרֵי צֹעַן נִשְּׁאוּ[b] שָׂרֵי נֹף הִתְעוּ אֶת־מִצְרַיִם פִּנַּת[c] בה[11]. ל[12]
14 יְהוָה מָסַךְ בְּקִרְבָּהּ[a] רוּחַ עִוְעִים[b] [שְׁבָטֶיהָ׃ ל
וְהִתְעוּ אֶת־מִצְרַיִם בְּכָל־מַעֲשֵׂהוּ[c] כְּהִתָּעוֹת שִׁכּוֹר בְּקִיאוֹ׃ ל. ב
15 וְלֹא־יִהְיֶה לְמִצְרַיִם מַעֲשֶׂה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה רֹאשׁ וְזָנָב כִּפָּה ו ר״פ בסיפ. ד ר״פ. ל[13]. ב
וְאַגְמוֹן׃] ס
16 בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה מִצְרַיִם כַּנָּשִׁים וְחָרַד ׀ וּפָחַד מִפְּנֵי תְּנוּפַת יַד־יְהוָה ל[14]. ב[15]
צְבָאוֹת אֲשֶׁר־הוּא מֵנִיף עָלָיו׃ 17 וְהָיְתָה אַדְמַת יְהוּדָה לְמִצְרַיִם
לְחָגָּא כֹּל אֲשֶׁר יַזְכִּיר אֹתָהּ אֵלָיו יִפְחָד מִפְּנֵי עֲצַת יְהוָה צְבָאוֹת ל[16]. ל
אֲשֶׁר־הוּא יוֹעֵץ עָלָיו׃ ס 18 בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיוּ חָמֵשׁ עָרִים בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם מְדַבְּרוֹת שְׂפַת כְּנַעַן וְנִשְׁבָּעוֹת לַיהוָה צְבָאוֹת עִיר הַהֶרֶס[a]
יֵאָמֵר לְאֶחָת׃ ס 19 בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה מִזְבֵּחַ לַיהוָה בְּתוֹךְ אֶרֶץ ב
מִצְרָיִם וּמַצֵּבָה אֵצֶל־גְּבוּלָהּ לַיהוָה׃ 20 וְהָיָה לְאוֹת וּלְעֵד לַיהוָה ב[17]
צְבָאוֹת בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם כִּי־יִצְעֲקוּ אֶל־יְהוָה מִפְּנֵי לֹחֲצִים וְיִשְׁלַח לָהֶם ב[18]. ג[19]
מוֹשִׁיעַ וָרָב[a] וְהִצִּילָם׃ 21 וְנוֹדַע יְהוָה לְמִצְרַיִם וְיָדְעוּ מִצְרַיִם אֶת־ ה[20]
יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וְעָבְדוּ זֶבַח וּמִנְחָה וְנָדְרוּ־נֵדֶר לַיהוָה וְשִׁלֵּמוּ׃ ה
22 וְנָגַף יְהוָה אֶת־מִצְרַיִם נָגֹף וְרָפוֹא וְשָׁבוּ עַד־יְהוָה וְנֶעְתַּר לָהֶם ה[21]. ל
וּרְפָאָם׃ 23 בַּיּוֹם הַהוּא תִּהְיֶה מְסִלָּה מִמִּצְרַיִם אַשּׁוּרָה וּבָא־אַשּׁוּר ו[22]
בְּמִצְרַיִם וּמִצְרַיִם בְּאַשּׁוּר וְעָבְדוּ מִצְרַיִם אֶת־אַשּׁוּר׃ ס 24 בַּיּוֹם
הַהוּא יִהְיֶה יִשְׂרָאֵל שְׁלִישִׁיָּה לְמִצְרַיִם וּלְאַשּׁוּר בְּרָכָה בְּקֶרֶב הָאָרֶץ׃ ג ב חס וחד מל[23]
ס[10] 25 [a]אֲשֶׁר בֵּרְכוֹ[a] יְהוָה צְבָאוֹת לֵאמֹר בָּרוּךְ עַמִּי מִצְרַיִם וּמַעֲשֵׂה יָדַי ד[24]. ל[25]. כב[26]
אַשּׁוּר וְנַחֲלָתִי יִשְׂרָאֵל׃ ס ג
20 1 בִּשְׁנַת בֹּא תַרְתָּן אַשְׁדּוֹדָה בִּשְׁלֹחַ[a] אֹתוֹ סַרְגוֹן מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיִּלָּחֶם ב. ל

[9] Mm 2366. [10] Mm 1625. [11] Mm 2274. [12] Mm 471 א. [13] Mm 2217. [14] Mm 2275. [15] Mm 2276. [16] Mp sub loco. [17] Lv 26,1. [18] Mm 3977. [19] Mm 3877. [20] Mm 1103. [21] Mm 1076. [22] Mm 2136. [23] Mm 2725. [24] Mm 4126. [25] Mm 2441. [26] Mm 1104.

12 [a] 𝔊(𝔙) *εἰπάτωσαν*, l וְיֹדְעוּ; tr huc ‸ ‖ **13** [a] 𝔔[a] נאולו ‖ [b] 𝔔[a] נשואר ‖ [c] Syh 𝔗 pl cf 𝔖, l פִּנֹּת ‖ **14** [a] 𝔊(𝔗) *αὐτοῖς*, l —בם ‖ [b] 𝔔[a] עועיים, frt l עֲוָעִים vel עִוְעִים ‖ [c] 𝔊[Qmg] *τοῖς ἔργοις αὐτῆς*, l —שֶׂיהָ ‖ **18** [a] 𝔔[a] nonn Mss σ′𝔗𝔙𝔄 החרס; 𝔊 *ασεδεκ* = הַצֶּדֶק 𝔊[S*] *ασεδ (ἡλίου)* ‖ **20** [a] 𝔔[a] וירד 𝔊 *κρίνων*, l וְרָב ‖ **25** [a–a] 𝔊 *ἣν εὐλόγησε*, l אֲ׳ בֵּרֲכָהּ ‖ **Cp 20,1** [a] sic L, mlt Mss Edd —לַחַ.

בְּאַשְׁדּוֹד וַֽיִּלְכְּדָֽהּ׃ 2 בָּעֵת הַהִיא דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד יְשַׁעְיָהוּ בֶן־אָמוֹץ
לֵאמֹר לֵךְ וּפִתַּחְתָּ הַשַּׂק מֵעַל מָתְנֶיךָ וְנַעַלְךָ[a] תַחֲלֹץ מֵעַל רַגְלֶךָ וַיַּעַשׂ ג . ו̇[1] חס וכל כתיב דכות ב̇ מ א
כֵּן הָלֹךְ עָרוֹם וְיָחֵֽף׃ ס 3 וַיֹּאמֶר יְהוָה כַּאֲשֶׁר הָלַךְ עַבְדִּי יְשַׁעְיָהוּ ר̇[2] חס וכל ירמיה דכות ב̇ מ ו . ג̇[3]
עָרוֹם וְיָחֵף שָׁלֹשׁ שָׁנִים[a] אוֹת וּמוֹפֵת עַל־מִצְרַיִם וְעַל־כּֽוּשׁ׃ 4 כֵּן יִנְהַג ג̇[3] . ב̇[4]
מֶֽלֶךְ־אַשּׁוּר אֶת־שְׁבִי מִצְרַיִם וְאֶת־גָּלוּת[a] כּוּשׁ נְעָרִים וּזְקֵנִים עָרוֹם ל̇ . ג̇[3]
וְיָחֵף וַחֲשׂוּפַי[b] שֵׁת [c]עֶרְוַת מִצְרָֽיִם[c]׃ 5 וְחַתּוּ וָבֹשׁוּ מִכּוּשׁ מַבָּטָם[a] וּמִן־ ל̇ . ב̇ בליש וכל שם ברנש דכות[5] . ב̇[6]
מִצְרַיִם תִּפְאַרְתָּֽם׃ 6 וְאָמַר יֹשֵׁב הָאִי הַזֶּה [a]בַּיּוֹם הַהוּא[a] הִנֵּה־כֹה ה̇ חס בסיפ . ב̇
מַבָּטֵנוּ אֲשֶׁר־נַסְנוּ[b] שָׁם לְעֶזְרָה לְהִנָּצֵל מִפְּנֵי מֶלֶךְ אַשּׁוּר וְאֵיךְ נִמָּלֵט ל̇[7] . ב̇
אֲנָֽחְנוּ׃ ס

21 1 מַשָּׂא [a]מִדְבַּר־יָם[a] מ̇א
כְּסוּפוֹת בַּנֶּגֶב לַחֲלֹף ל̇
מִמִּדְבָּר בָּא מֵאֶרֶץ נוֹרָאָֽה׃
2 חָזוּת קָשָׁה הֻגַּד־לִי
הַבּוֹגֵד ׀ בּוֹגֵד וְהַשּׁוֹדֵד ׀ שׁוֹדֵד ז̇ מל . ז̇ מל
עֲלִי עֵילָם צוּרִי מָדַי ו̇[1]
כָּל־אַנְחָתָה[a] הִשְׁבַּתִּי[b]׃ ל̇[2]
3 עַל־כֵּן מָלְאוּ מָתְנַי חַלְחָלָה
צִירִים אֲחָזוּנִי כְּצִירֵי יוֹלֵדָה
נַעֲוֵיתִי מִשְּׁמֹעַ נִבְהַלְתִּי מֵרְאֽוֹת׃ ד̇ חס[3]
4 תָּעָה לְבָבִי פַּלָּצוּת בִּעֲתָתְנִי ד̇
אֵת נֶשֶׁף חִשְׁקִי שָׂם לִי לַחֲרָדָֽה׃
5 עָרֹךְ הַשֻּׁלְחָן [a]צָפֹה הַצָּפִית[a] אָכוֹל שָׁתֹה ל̇ . ל̇ . י̇ מל . ג̇ בת ה̇[4]
קוּמוּ הַשָּׂרִים מִשְׁחוּ מָגֵֽן׃ פ
6 כִּי כֹה אָמַר אֵלַי אֲדֹנָי ד̇[5]
לֵךְ הַעֲמֵד הַמְצַפֶּה אֲשֶׁר יִרְאֶה יַגִּֽיד׃

Cp 20 [1] Mm 1267 contra textum. [2] Mm 1408. [3] Mm 2277. [4] Mm 4250. [5] Mm 3906. [6] Mm 2278. [7] Mp sub loco. Cp 21 [1] Mm 2279. [2] Mm 476. [3] Mm 3685. [4] Mm 1531. [5] Mm 2280.

2 [a] l c 𝔔[a]𝔊 α′σ′𝔖𝔗𝔙 ־לֶיךָ ‖ 3 [a] huc tr ‸ ‖ 4 [a] 𝔔[a] גולת ‖ [b] prb l ־פֵי ‖ [c—c] prb dl ‖ 5 [a] 𝔔[a] מבטחם ‖ 6 [a—a] > 𝔊 ‖ [b] 𝔔[a] נסמך ‖ Cp 21,1 [a—a] l ־רֶ יֶהֱמֶה cf 𝔊 ‖ 2 [a] prb l ־חָתָה ‖ [b] prp הַשְׁבִּתִי ‖ 5 [a—a] > 𝔊.

7 וְרָאָה רֶכֶב צֶמֶד פָּרָשִׁים
רֶכֶב[a] חֲמוֹר רֶכֶב[a] גָּמָל ל̊
וְהִקְשִׁיב קֶשֶׁב רַב־קָשֶׁב׃ 8 וַיִּקְרָא אַרְיֵה[a]
עַל־מִצְפֶּה ׀ אֲדֹנָי אָנֹכִי עֹמֵד תָּמִיד יוֹמָם ב̊[6] וכל יהושע דכות ב̊ מ̊ א̊ וחד מן ב̊[7] בליש
וְעַל־מִשְׁמַרְתִּי אָנֹכִי נִצָּב כָּל־הַלֵּילוֹת׃ ל̊
9 וְהִנֵּה־זֶה בָא רֶכֶב אִישׁ צֶמֶד פָּרָשִׁים ב̊
וַיַּעַן וַיֹּאמֶר נָפְלָה נָפְלָה[a] בָּבֶל
וְכָל־פְּסִילֵי אֱלֹהֶיהָ שִׁבַּר[b] לָאָרֶץ׃ ל̊
10 מְדֻשָׁתִי[a] וּבֶן־גָּרְנִי ל̊ . ל̊
אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי מֵאֵת יְהוָה צְבָאוֹת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִגַּדְתִּי לָכֶם׃ ס

11 מַשָּׂא דּוּמָה[a] אֵלַי קֹרֵא[b] מִשֵּׂעִיר מ̊א̊ . ל̊
שֹׁמֵר מַה־מִּלַּיְלָה[c] שֹׁמֵר מַה־מִּלֵּיל׃ ב̊ חד מל̊ וחד חס̊
12 אָמַר שֹׁמֵר אָתָא בֹקֶר וְגַם־לָיְלָה ל̊
אִם־תִּבְעָיוּן בְּעָיוּ שֻׁבוּ אֵתָיוּ׃ ס ל̊ . ל̊ . ה̊ חס̊ . ג̊[8]

13 [a]מַשָּׂא בַּעְרָב[b][a] מ̊א̊ . ל̊
בַּיַּעַר בַּעְרַב[b] תָּלִינוּ אֹרְחוֹת דְּדָנִים׃
14 לִקְרַאת צָמֵא הֵתָיוּ[a] מָיִם ג̊[9] ב̊ מנה̊ בליש וחד לשון ארמית
יֹשְׁבֵי אֶרֶץ תֵּימָא בְּלַחְמוֹ קִדְּמוּ[b] נֹדֵד׃ ה̊ . ג̊[10] . ה̊
15 כִּי־מִפְּנֵי חֲרָבוֹת נָדָדוּ מִפְּנֵי ׀ חֶרֶב נְטוּשָׁה
וּמִפְּנֵי קֶשֶׁת דְּרוּכָה וּמִפְּנֵי כֹּבֶד מִלְחָמָה׃ ס ל̊ . ל̊
16 כִּי־כֹה אָמַר אֲדֹנָי אֵלָי בְּעוֹד שָׁנָה כִּשְׁנֵי שָׂכִיר וְכָלָה כָּל־כְּבוֹד כ̊ו̊ מיחד̊[11] . ד̊ בסיפ̊
קֵדָר׃ 17 וּשְׁאָר[a] מִסְפַּר־קֶשֶׁת גִּבּוֹרֵי בְנֵי־קֵדָר יִמְעָטוּ כִּי יְהוָה אֱלֹהֵי־ ד̊ ג̊ מנה̊ בנביא
יִשְׂרָאֵל דִּבֵּר׃ ס

[6] Mm 2281. [7] Cf 2 Ch 20,24. [8] Mm 2411. [9] Mp sub loco. [10] Mm 786. [11] Mm 2049.

7 [a] l c 𝔔[a] Vrs ר(ו)כֵב ‖ 8 [a] frt l c 𝔔[a]𝔖 הָרֹאֶה ‖ 9 [a] > 𝔊𝔙𝔄, dl ‖ [b] 𝔊(𝔏Syh𝔖𝔗𝔙) *συνετρίβησαν*, l שֻׁבְּרוּ cf 𝔔[a] ‖ 10 [a] prp בֶּן־מ׳ ‖ 11 [a] 2 Mss 𝔊 אֱדוֹם ‖ [b] prp קָרָא הַנּוֹדְדִים cf α′σ′θ′ ‖ [c] 𝔔[a] מליל ‖ 13 [a–a] > 𝔊 ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *ἑσπέρας* = בָּעֶרֶב ‖ 14 [a] 𝔔[a] האתיו ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *συναντᾶτε* = קַ׳ ‖ 17 [a] prp וְשָׁאַר.

22 1 מַשָּׂ֖א גֵּ֣יא חִזָּי֑וֹן — מא . ג
מַה־לָּ֣ךְ אֵפ֔וֹא כִּֽי־עָלִ֥ית כֻּלָּ֖ךְ לַגַּגּֽוֹת׃ — ג . ג
2 תְּשֻׁא֣וֹת ׀ מְלֵאָ֗ה עִ֚יר הֽוֹמִיָּ֔ה קִרְיָ֖ה עַלִּיזָ֑ה — ד כת כן[1] . ג ול בסיפ[2]
חֲלָלַ֙יִךְ֙ לֹ֣א חַלְלֵי־חֶ֔רֶב וְלֹ֖א מֵתֵ֥י מִלְחָמָֽה׃
3 כָּל־קְצִינַ֥יִךְ נָֽדְדוּ־יַ֖חַד מִקֶּ֣שֶׁת אֻסָּ֑רוּ[a] — ל . ל
כָּל־נִמְצָאַ֙יִךְ֙[b] אֻסְּר֣וּ[c] יַחְדָּ֔ו מֵרָח֖וֹק בָּרָֽחוּ׃
4 עַל־כֵּ֗ן אָמַ֛רְתִּי [a]שְׁע֥וּ מִנִּ֖י[a] אֲמָרֵ֣ר בַּבֶּ֑כִי — ל . ל
אַל־תָּאִ֙יצוּ֙ לְנַ֣חֲמֵ֔נִי עַל־שֹׁ֖ד בַּת־עַמִּֽי׃
5 כִּ֡י י֩וֹם מְהוּמָ֨ה וּמְבוּסָ֜ה וּמְבוּכָ֗ה[a] לַֽאדֹנָ֧י יְהוִ֛ה צְבָא֖וֹת[b] — ג[2] . ל[3] . ה׳
בְּגֵ֣יא חִזָּי֑וֹן מְקַרְקַ֥ר קִ֖ר וְשׁ֥וֹעַ אֶל־הָהָֽר׃ — ט כת ל[3] . ג . ל וחס . ב ומל[4]
6 וְעֵילָם֙ נָשָׂ֣א אַשְׁפָּ֔ה בְּרֶ֥כֶב [a]אָדָ֖ם פָּרָשִׁ֑ים[a] — ב
וְקִ֥יר עֵרָ֖ה מָגֵֽן׃ 7 וַיְהִ֥י מִבְחַר־עֲמָקַ֖יִךְ — ב
מָ֣לְאוּ רָ֑כֶב וְהַ֨פָּרָשִׁ֔ים שֹׁ֖ת שָׁ֥תוּ הַשָּֽׁעְרָה׃ — ל . ד . ג
8 וַיְגַ֕ל[a] אֵ֖ת מָסַ֣ךְ יְהוּדָ֑ה — ב[5]
וַתַּבֵּט֙[b] בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא אֶל־נֶ֖שֶׁק בֵּ֥ית הַיָּֽעַר׃
9 וְאֵ֨ת בְּקִיעֵ֧י עִיר־דָּוִ֛ד רְאִיתֶ֖ם כִּי־רָ֑בּוּ — ג[6]
וַתְּקַבְּצ֕וּ אֶת־מֵ֖י הַבְּרֵכָ֥ה הַתַּחְתּוֹנָֽה׃
10 וְאֶת־בָּתֵּ֥י יְרוּשָׁלִַ֖ם סְפַרְתֶּ֑ם וַתִּתְצוּ֙ הַבָּ֣תִּ֔ים לְבַצֵּ֖ר הַחוֹמָֽה׃
11 וּמִקְוָ֣ה ׀ עֲשִׂיתֶ֗ם בֵּ֚ין הַחֹ֣מֹתַ֔יִם לְמֵ֖י הַבְּרֵכָ֣ה הַיְשָׁנָ֑ה — ל
וְלֹ֤א הִבַּטְתֶּם֙ אֶל־עֹשֶׂ֔יהָ וְיֹצְרָ֥הּ מֵרָח֖וֹק לֹ֥א רְאִיתֶֽם׃ — ל
12 וַיִּקְרָ֗א אֲדֹנָ֧י[a] יְהוִ֛ה צְבָא֖וֹת בַּיּ֣וֹם הַה֑וּא — ה[2]
לִבְכִי֙ וּלְמִסְפֵּ֔ד וּלְקָרְחָ֖ה וְלַחֲגֹ֥ר שָֽׂק׃ — ל . ל
13 וְהִנֵּ֣ה ׀ שָׂשׂ֣וֹן וְשִׂמְחָ֗ה הָרֹ֤ג ׀ בָּקָר֙ וְשָׁחֹ֣ט צֹ֔אן — ג[7] . ל
אָכֹ֥ל בָּשָׂ֖ר וְשָׁת֣וֹת יָ֑יִן אָכ֣וֹל וְשָׁת֔וֹ כִּ֥י מָחָ֖ר נָמֽוּת׃ — י מל . ל
14 וְנִגְלָ֥ה בְאָזְנָ֖י [a]יְהוָ֣ה צְבָא֑וֹת[a] [צְבָאֽוֹת׃[b] פ — יב ח מנה קמ . ב
אִם־יְכֻפַּ֞ר הֶעָוֺ֥ן הַזֶּ֛ה לָכֶ֖ם עַד־תְּמֻת֑וּן [b]אָמַ֛ר אֲדֹנָ֥י יְהוִ֖ה — ד[8] . ד ג חס וחד מל[9] . ה׳

Cp 22 [1]Mm 2282. [2]Mp sub loco. [3]Mm 3989 contra textum + א. [4]Mm 2879. [5]Nu 22,31. [6]Mm 3238. [7]Mm 901. [8]Mm 1038. [9]Mm 20.

Cp 22,3 [a] 𝔔[a] אסורה; 𝔗 *glw*, frt l סָ(א)רוּ; prp הֻסָּרוּ ‖ [b] prb l אַמִּיצַיִךְ cf 𝔊; prp נֶאֱמָצַיִךְ ‖ [c] > 𝔊? frt dl ‖ **4** [a–a] 𝔔[a] שועו ממני ‖ **5** [a] > pc Mss ‖ [b] tr huc ‸ ‖ **6** [a–a] prp אֲרָם פָּרָשִׁים ‖ **8** [a] l ־לּוּ cf 𝔊 ‖ [b] l ־בִּיטוּ cf 𝔊 ‖ **12** [a] > 𝔊𝔄𝔄 ‖ **14** [a–a] prb dl m cs ‖ [b–b] > 𝔊.

15 כֹּ֥ה אָמַ֛ר אֲדֹנָ֥י[a] יְהוִ֖ה צְבָא֑וֹת הֹ֔
לֶךְ־בֹּא֙ אֶל־הַסֹּכֵ֣ן הַזֶּ֔ה [b]עַל־[c]שֶׁבְנָ֖א אֲשֶׁ֥ר עַל־הַבָּֽיִת[b]׃ יח פסוק אל על על[10]. ל
16 מַה־לְּךָ֥ פֹה֙ וּמִ֣י לְךָ֣ פֹ֔ה כִּֽי־חָצַ֥בְתָּ לְּךָ֛ פֹּ֖ה קָ֑בֶר ל
חֹצְבִ֤י מָרוֹם֙ קִבְר֔וֹ חֹקְקִ֥י בַסֶּ֖לַע מִשְׁכָּ֥ן לֽוֹ׃ ג[11]. ל
17 הִנֵּ֣ה יְהוָ֗ה מְטַלְטֶלְךָ֙ [a]טַלְטֵלָ֣ה גָּ֔בֶר[a] וְעֹטְךָ֖ עָטֹֽה׃ ל
18 צָנ֤וֹף יִצְנָפְךָ֙ [a]צְנֵפָ֔ה כַּדּ֕וּר[a] אֶל־אֶ֖רֶץ רַחֲבַ֣ת יָדָ֑יִם ב
שָׁ֣מָּה תָמ֗וּת וְשָׁ֙מָּה֙ מַרְכְּב֣וֹת כְּבוֹדֶ֔ךָ קְל֖וֹן בֵּ֥ית אֲדֹנֶֽיךָ׃ ח . ד ג מל וחד חס[12]. ל
19 וַהֲדַפְתִּ֖יךָ מִמַּצָּבֶ֑ךָ וּמִמַּעֲמָדְךָ֖ יֶהֶרְסֶֽךָ[a]׃ ל . ל
20 וְהָיָ֖ה בַּיּ֣וֹם הַה֑וּא וְקָרָ֙אתִי֙ לְעַבְדִּ֔י לְאֶלְיָקִ֖ים בֶּן־חִלְקִיָּֽהוּ׃
21 וְהִלְבַּשְׁתִּ֞יו כֻּתָּנְתֶּ֗ךָ וְאַבְנֵֽטְךָ֙ אֲחַזְּקֶ֔נּוּ וּמֶֽמְשַׁלְתְּךָ֖ אֶתֵּ֣ן בְּיָד֑וֹ ל . ל . ב[13]
וְהָיָ֥ה לְאָ֛ב לְיוֹשֵׁ֥ב יְרוּשָׁלִַ֖ם וּלְבֵ֥ית יְהוּדָֽה׃ ז . ו[14]
22 וְנָתַתִּ֛י מַפְתֵּ֥חַ בֵּית־דָּוִ֖ד עַל־שִׁכְמ֑וֹ [נֶאֱמָ֑ן
סה וּפָתַח֙ וְאֵ֣ין סֹגֵ֔ר וְסָגַ֖ר וְאֵ֥ין פֹּתֵֽחַ׃ 23 וּתְקַעְתִּ֥יו יָתֵ֖ד בְּמָק֣וֹם ג פסוק ואין ואין[15]
וְהָיָ֥ה לְכִסֵּ֛א כָב֖וֹד לְבֵ֥ית אָבִֽיו׃ ו[16]
24 וְתָל֣וּ עָלָ֗יו כֹּ֣ל ׀ כְּב֣וֹד בֵּית־אָבִ֗יו הַצֶּֽאֱצָאִים֙ וְהַצְּפִעוֹת֔ כֹּ֖ל כְּלֵ֣י ל
הַקָּטָ֑ן[a] מִכְּלֵ֣י הָאַגָּנ֔וֹת וְעַ֖ד כָּל־כְּלֵ֥י הַנְּבָלִֽים׃ 25 בַּיּ֣וֹם הַה֗וּא נְאֻם֙ ב[17]. כו
יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת תָּמוּשׁ֙ הַיָּתֵ֔ד הַתְּקוּעָ֖ה בְּמָק֣וֹם נֶאֱמָ֑ן וְנִגְדְּעָ֣ה וְנָֽפְלָ֗ה ג[18]
וְנִכְרַת֙ הַמַּשָּׂ֣א אֲשֶׁר־עָלֶ֔יהָ כִּ֥י יְהוָ֖ה דִּבֵּֽר׃ ס ט

23 1 מַשָּׂ֖א צֹ֑ר מא
הֵילִ֣ילוּ ׀ אֳנִיּ֣וֹת תַּרְשִׁ֗ישׁ כִּֽי־שֻׁדַּ֤ד מִבַּ֙יִת֙[a]
מִבּ֔וֹא[b] מֵאֶ֥רֶץ כִּתִּ֖ים נִגְלָה־לָֽמוֹ׃ ו[1]
2 דֹּ֖מּוּ[a] יֹ֣שְׁבֵי אִ֑י סֹחֵר[b] צִיד֛וֹן ב וחס[2]
[c]עֹבֵ֥ר יָ֖ם[c] [d]מִלְא֑וּךְ[e]׃ 3 וּבְמַ֣יִם רַבִּ֔ים[d] ל . ג[3]

[10]Mm 658. [11]Mm 2283. [12]Mm 472. [13]Mm 2284. [14]Mm 1749. [15]Mm 2004. [16]Mm 2768. [17]Mm 2285. [18]Mm 1428. Cp 23 [1]Mm 2286. [2]Mm 1596. [3]Mm 2287.

15 [a] > 2 Mss 𝔊θ′𝔖 ‖ [b–b] frt tr ad init stich ‖ [c] pc Mss אֶל ‖ **17** [a–a] 𝔖 *šdʾ (lk) gbrʾ*; prp טַלְטֵל הַגֶּבֶר cf 𝔗 (tr ᵓ ad יהוה), al כְּטַלְטֵל הַבֶּגֶד ‖ **18** [a–a] prp כִּצְנוֹף הַכַּ׳ ‖ **19** [a] 𝔖𝔗𝔙 1 sg, l אֶהֱ׳ ‖ **24** [a] 𝔔[a] קטן ‖ **Cp 23,1** [a] frt l בֵּיתָם cf 𝔗 ‖ [b] frt l מְבוֹא ‖ **2/3** [a] prp דַּמּוּ cf 𝔊 ‖ [b] 𝔊𝔗𝔙 pl, l סֹחֲרֵי ‖ [c–c] 𝔔[a] עברו ים; prp עֹבְרִים ‖ [d–d] frt l מַלְאָכָו בְּמַיִם ר׳ cf 𝔊𝔖𝔙 et tr : post ר׳ ‖ [e] 𝔔[a] מלאכיך.

זֶרַע שִׁחֹר [f]קְצִיר [g]יְאוֹר [h]תְּבוּאָתָהּ [g]וַתְּהִי סְחַר גּוֹיִם׃ ו מל

4 בּוֹשִׁי צִידוֹן כִּי־אָמַר יָם [a]מָעוֹז הַיָּם לֵאמֹר[ab]

לֹא־חַלְתִּי וְלֹא־יָלַדְתִּי לד פסוק לא ולא ולא[4]

וְלֹא גִדַּלְתִּי בַחוּרִים רוֹמַמְתִּי בְתוּלוֹת׃ ג[5]. ג מל. וכל מגלה דכות

5 כַּאֲשֶׁר שֵׁמַע[a] לְמִצְרָיִם יָחִילוּ כְּשֵׁמַע צֹר׃ ה[6]. ב[6]

6 עִבְרוּ תַּרְשִׁישָׁה הֵילִילוּ יֹשְׁבֵי אִי׃ ד[7]

7 הֲזֹאת לָכֶם עַלִּיזָה מִימֵי־קֶדֶם קַדְמָתָהּ ה[8]

יֹבִלוּהָ רַגְלֶיהָ מֵרָחוֹק לָגוּר׃

8 מִי יָעַץ זֹאת עַל־צֹר הַמַּעֲטִירָה ב[9]. ל

אֲשֶׁר סֹחֲרֶיהָ[a] שָׂרִים כִּנְעָנֶיהָ נִכְבַּדֵּי־אָרֶץ׃ ג[10]

9 יְהוָה צְבָאוֹת יְעָצָהּ לְחַלֵּל גְּאוֹן

כָּל[a]־צְבִי לְהָקֵל[b] כָּל־נִכְבַּדֵּי־אָרֶץ׃ ג[10]

10 עִבְרִי[a] אַרְצֵךְ כַּיְאֹר[b] בַּת־תַּרְשִׁישׁ אֵין מֵזַח[c] עוֹד׃ ל

11 [a]יָדוֹ נָטָה עַל־הַיָּם הִרְגִּיז מַמְלָכוֹת[a] יו חס את

יְהוָה צִוָּה אֶל־כְּנַעַן לַשְׁמִד מָעֻזְנֶיהָ[b]׃ ה חס בליש[11]. ל

12 וַיֹּאמֶר לֹא־תוֹסִיפִי עוֹד לַעֲלוֹז הַמְעֻשָּׁקָה בְּתוּלַת בַּת־צִידוֹן ל. ל

כִּתִּיִּים[a] קוּמִי עֲבֹרִי גַּם־שָׁם לֹא־יָנוּחַ לָךְ׃ כתים ק

13 הֵן ׀ [a]אֶרֶץ כַּשְׂדִּים[a] [b]זֶה הָעָם לֹא הָיָה[b] אַשּׁוּר יְסָדָהּ לְצִיִּים ד[12]

הֵקִימוּ[c] בַחוּנָיו[d] עֹרְרוּ[e] אַרְמְנוֹתֶיהָ שָׂמָהּ לְמַפֵּלָה׃ ה. בחוניו ק[13]. ג. ב

14 הֵילִילוּ אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ כִּי שֻׁדַּד מָעֻזְּכֶן׃ ס ל

15 וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא וְנִשְׁכַּחַת צֹר שִׁבְעִים שָׁנָה כִּימֵי מֶלֶךְ אֶחָד מִקֵּץ

שִׁבְעִים שָׁנָה יִהְיֶה לְצֹר כְּשִׁירַת הַזּוֹנָה׃ ל

16 קְחִי כִנּוֹר סֹבִּי עִיר זוֹנָה נִשְׁכָּחָה ל

הֵיטִיבִי נַגֵּן הַרְבִּי־שִׁיר לְמַעַן תִּזָּכֵרִי׃ ב

[4]Mm 771. [5]Mm 2204. [6]Mm 206. [7]Mm 2288. [8]Mm 2289. [9]Mm 2290. [10]Mm 2291. [11]Mm 1983. [12]Mm 2292. [13]Mm 832.

3 [f] prb l רוּ— cf 𝔊 ‖ [g] > 𝔊 ‖ [h] prb l תָהּ— (תוֹ—) cf 𝔊 ‖ **4** [a-a] add ‖ [b] > 𝔖 ‖ **5** [a] 𝔊(𝔙) *ἀκουστὸν γένηται* = יִשָּׁמַע 𝔖 *(d)'štm'* = נִשְׁמַע ‖ **8** [a] sic L, l c mlt Mss Edd הָ— ‖ **9** [a] tr c 𝔔[a] ante גְּאוֹן (et l גָּאוֹן) ‖ [b] tr ante צְבִי ‖ **10** [a] l c 𝔔[a]𝔊 עִבְדִי ‖ [b] dttg, dl ‖ [c] prp מָחוֹז ‖ **11** [a-a] frt tr ad fin v ‖ [b] prb l מְעוּזֶּהָ cf 𝔔[a] ‖ **12** [a] K כתיים ‖ **13** [a-a] frt dl ‖ [b-b] dl ‖ [c] frt l c Ms הקים ‖ [d] K בְּחִי'? ‖ [e] frt l עוֹרֵר.

17 וְהָיָה מִקֵּץ ׀ שִׁבְעִים שָׁנָה יִפְקֹד יְהוָה אֶת־צֹר וְשָׁבָה לְאֶתְנַנָּהa — ב . ד[14] . ג בטע מלרע . ב מנה בליש
וְזָנְתָה אֶת־כָּל־מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ 18 וְהָיָה סַחְרָהּ — ד[15]
וְאֶתְנַנָּהּ קֹדֶשׁ לַיהוָה לֹא יֵאָצֵר וְלֹא יֵחָסֵן כִּי לַיֹּשְׁבִים לִפְנֵי יְהוָה
יִהְיֶה סַחְרָהּ לֶאֱכֹל לְשָׂבְעָה וְלִמְכַסֶּה עָתִיק׃ פ — ד[15] . ד

24 1 הִנֵּה יְהוָה בּוֹקֵק הָאָרֶץ וּבוֹלְקָהּ וְעִוָּה פָנֶיהָ וְהֵפִיץ יֹשְׁבֶיהָ׃ — ב . ב בסיפ
2 וְהָיָה כָעָם כַּכֹּהֵן כַּעֶבֶד כַּאדֹנָיו כַּשִּׁפְחָה כַּגְּבִרְתָּהּ — ב[1] . ל[2] . ל[3]
כַּקּוֹנֶה כַּמּוֹכֵר aכַּמַּלְוֶה כַּלֹּוֶהa כַּנֹּשֶׁה כַּאֲשֶׁר נֹשֶׁא בוֹ׃ — ד מל בליש . ג מל בליש . ל . ג כת א[4]
3 הִבּוֹק ׀ תִּבּוֹק הָאָרֶץ וְהִבּוֹז ׀ תִּבּוֹז
כִּי יְהוָה דִּבֶּר aאֶת־הַדָּבָר הַזֶּהa׃
4 אָבְלָה נָבְלָהa הָאָרֶץ אֻמְלְלָהa נָבְלָה תֵּבֵל — ה
אֻמְלָלוּb cמְרוֹם עַם־cהָאָרֶץ׃
5 וְהָאָרֶץ חָנְפָה תַּחַת יֹשְׁבֶיהָ כִּי־aעָבְרוּ תוֹרֹת חָלְפוּ חֹקa — ח ר״פ[5]
הֵפֵרוּ בְּרִית עוֹלָם׃
6 עַל־כֵּן אָלָה אָכְלָה אֶרֶץ וַיֶּאְשְׁמוּ יֹשְׁבֵי בָהּ — ל . ל בסיפ . ב[6]
עַל־כֵּן חָרוּa יֹשְׁבֵי אֶרֶץ וְנִשְׁאַר אֱנוֹשׁ מִזְעָר׃ — ל
7 אָבַל תִּירוֹשׁ אֻמְלְלָה־גָפֶן נֶאֶנְחוּ כָּל־שִׂמְחֵי־לֵב׃ — ג
8 שָׁבַת מְשׂוֹשׂ תֻּפִּים חָדַל שְׁאוֹן עַלִּיזִים
שָׁבַת מְשׂוֹשׂ כִּנּוֹר׃
9 בַּשִּׁיר לֹא יִשְׁתּוּ־יָיִן יֵמַר שֵׁכָר לְשֹׁתָיו׃ — ג דגש[7] . ל
10 נִשְׁבְּרָה קִרְיַת־תֹּהוּ סֻגַּר כָּל־בַּיִת מִבּוֹא׃ — ל . ו[8]
11 צְוָחָה עַל־הַיַּיִן בַּחוּצוֹת — ב
עָרְבָה כָּל־שִׂמְחָה aגָּלָה מְשׂוֹשׂ הָאָרֶץab׃
12 נִשְׁאַר בָּעִיר שַׁמָּה וּשְׁאִיָּה יֻכַּת־שָׁעַר׃ — ל . ל
13 כִּי כֹה יִהְיֶה בְּקֶרֶב הָאָרֶץ בְּתוֹךְ הָעַמִּים
כְּנֹקֶף זַיִת כְּעוֹלֵלֹתa אִם־כָּלָה בָצִיר׃ — ב כת כן[2]

[14] Mp sub loco. [15] Mm 2293. Cp 24 [1] Mm 3004. [2] Mp sub loco. [3] Mm 2065. [4] Mm 1651. [5] Mm 4. [6] Mm 2892. [7] Mm 4122. [8] Mm 2286.

17 a l c mlt Mss 𝔖𝔙 נָּהּ— cf 𝔗 ‖ Cp 24,2 a–a prb add ‖ 3 a–a add, dl ‖ 4 a > 𝔊, dl ‖ b l c 𝔔a𝔖𝔙 אמלל ‖ c–c prp הַמָּ׳ עִם ‖ 5 a–a prb add ‖ 6 a 𝔔a חורו = חָוְרוּ ‖ 11 a–a frt tr ad fin 8 ‖ b > 𝔊B ‖ 13 a prp כעולל עֹלֵלוֹת cf Jer 6,9.

14 הֵמָּה יִשְׂאוּ קוֹלָם יָרֹנּוּ בִּגְאוֹן יְהוָה[a] — יט ר״פ[9] . כ
צָהֲלוּ[b] מִיָּם׃ 15 [a]עַל־כֵּן[a] בָּאֻרִים[b] כַּבְּדוּ יְהוָה — ב חד חס וחד מל[10]
בְּאִיֵּי הַיָּם שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ ס
16 מִכְּנַף הָאָרֶץ זְמִרֹת שָׁמַעְנוּ צְבִי לַצַּדִּיק — ד[11]
וָאֹמַר רָזִי־לִי רָזִי־לִי אוֹי [a]לִי בֹּגְדִים[a] בָּגָדוּ
[b]וּבֶגֶד בּוֹגְדִים בָּגָדוּ[b]׃ — ה מל[12]
17 פַּחַד וָפַחַת וָפָח עָלֶיךָ יוֹשֵׁב הָאָרֶץ׃ — מט מל בנביא
18 וְהָיָה הַנָּס מִקּוֹל הַפַּחַד יִפֹּל אֶל־הַפַּחַת — ג ב חס וחד מל[13]
וְהָעוֹלֶה מִתּוֹךְ הַפַּחַת יִלָּכֵד בַּפָּח — ה מל[14]
כִּי־אֲרֻבּוֹת[a] מִמָּרוֹם נִפְתָּחוּ וַיִּרְעֲשׁוּ מוֹסְדֵי אָרֶץ׃ — ג[15] . ל
19 רֹעָה[a] הִתְרֹעֲעָה הָאָרֶץ[b] פּוֹר הִתְפּוֹרְרָה אֶרֶץ[b] — ג[16] ול מלעיל . ל . ל
מוֹט הִתְמוֹטְטָה אָרֶץ[c]׃ — ל
20 נוֹעַ תָּנוּעַ אֶרֶץ כַּשִּׁכּוֹר וְהִתְנוֹדְדָה כַּמְּלוּנָה — ל
וְכָבַד עָלֶיהָ פִּשְׁעָהּ וְנָפְלָה וְלֹא־תֹסִיף קוּם׃ ס — ו[17] . יג ג מנה כת כן

21 וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִפְקֹד יְהוָה עַל־צְבָא הַמָּרוֹם בַּמָּרוֹם — ד
וְעַל־מַלְכֵי הָאֲדָמָה עַל־הָאֲדָמָה׃ 22 וְאֻסְּפוּ [a]אֲסֵפָה — ב . ל . ג בליש[18]
אַסִּיר[a] עַל־בּוֹר וְסֻגְּרוּ עַל־מַסְגֵּר — ב[19]
וּמֵרֹב יָמִים יִפָּקֵדוּ׃ — ב[20] . ב
23 וְחָפְרָה הַלְּבָנָה[a] וּבוֹשָׁה הַחַמָּה[b] כִּי־מָלַךְ יְהוָה צְבָאוֹת ס̄[a] — ל
בְּהַר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלִַם וְנֶגֶד זְקֵנָיו כָּבוֹד[c]׃ פ — כא . ה

25 1 יְהוָה אֱלֹהַי אַתָּה אֲרוֹמִמְךָ אוֹדֶה שִׁמְךָ — ג[1]
כִּי עָשִׂיתָ פֶּלֶא עֵצוֹת[a] מֵרָחוֹק אֱמוּנָה אֹמֶן׃ — ה חס וכל אורית דכות[2]

[9]Mm 1497. [10]Mm 2294. [11]Mm 2295. [12]Mm 3638. [13]Mm 1286. [14]Mm 1624. [15]Mm 54. [16]Mm 205. [17]Mm 2296. [18]Mm 2186. [19]Mm 3720. [20]Thr 1,3. Cp 25 [1]Mm 2297. [2]Mm 1681 et Mp contra textum.

14 [a] huc tr : ‖ [b] prp צַהֲלוּ ‖ **15** [a–a] prp עִלְזוּ ‖ [b] frt crrp ex בְּאִיֵּי הַיָּם ‖ **16** [a–a] 𝔊(𝔗) *τοῖς ἀθετοῦσιν*, l לַבֹּ׳ ‖ [b–b] > 𝔊, prb dl ‖ **18** [a] frt ins הַשָּׁמַיִם ‖ **19** [a] 𝔔[b] Ms רוע, prb l רֹעַ ‖ [b] dl m cs ‖ [c] 𝔊 θ′ *ἡ γῆ* cf 𝔖𝔗, l הָאָרֶץ ‖ **22** [a–a] prp אֹסֶף הָאַ׳ ‖ **23** [a] 𝔊 *ἡ πλίνθος*, l הלְּבֵנָה ‖ [b] 𝔊 *τὸ τεῖχος*, l הַחוֹמָה ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔙) *δοξασθήσεται*, l יְכֻבַּד; prp כְּבוֹדוֹ ‖ **Cp 25,1** [a] huc tr ‸.

2 כִּ֣י שַׂ֤מְתָּ מֵעִיר֙ᵃ לַגָּ֔לᵇ קִרְיָ֥ה בְצוּרָ֖ה לְמַפֵּלָ֑ה ב
אַרְמ֤וֹן זָרִים֙ᶜ מֵעִ֔יר לְעוֹלָ֖ם לֹ֥א יִבָּנֶֽה׃
3 עַל־כֵּ֖ן יְכַבְּד֣וּךָ עַם־עָ֑ז קִרְיַ֛תᵃ גּוֹיִ֥ם עָרִיצִ֖ים יִירָאֽוּךָ׃ ז קמ למערב[3]. ד[4]
4 כִּֽי־הָיִ֜יתָ מָע֣וֹז לַדָּ֗ל מָע֛וֹז לָאֶבְי֖וֹן בַּצַּר־ל֑וֹ
מַחְסֶ֤ה מִזֶּ֙רֶם֙ צֵ֣ל מֵחֹ֔רֶב יו בליש
ᵃכִּ֛י ר֥וּחַ עָרִיצִ֖ים כְּזֶ֥רֶם קִֽירᵇ׃ 5 כְּחֹ֣רֶב בְּצָי֔וֹןᵃ יו בליש ב מנה בפסוק. ב[5]
שְׁא֥וֹן זָרִ֖יםᶜ תַּכְנִ֑יעַ
ᵈחֹ֚רֶב בְּצֵ֣ל עָ֔בᵈ זְמִ֥יר עָרִיצִ֖ים יַעֲנֶֽהᵉ׃ פ יו בליש ב מנה בפסוק

6 וְעָשָׂה֩ יְהוָ֨ה צְבָא֜וֹת לְכָל־הָֽעַמִּ֗ים בָּהָ֣ר הַזֶּ֔ה מִשְׁתֵּ֖ה שְׁמָנִ֑ים ב[6]
מִשְׁתֵּ֣ה שְׁמָרִ֔ים שְׁמָנִים֙ מְמֻ֣חָיִ֔ם שְׁמָרִ֖ים מְזֻקָּקִֽים׃ ל וחס
7 וּבִלַּע֙ בָּהָ֣ר הַזֶּ֔ה פְּנֵֽי־הַלּ֥וֹט ׀ הַלּ֖וֹטᵃ עַל־כָּל־הָֽעַמִּ֑ים ל ר"פ. ב וכל מגלה דכות
וְהַמַּסֵּכָ֥ה הַנְּסוּכָ֖ה עַל־כָּל־הַגּוֹיִֽם׃ 8 בִּלַּ֤עᵃ הַמָּ֙וֶת֙ לָנֶ֔צַח י. ב ר"פ[7]
וּמָחָ֨ה אֲדֹנָ֧י יְהוִ֛ה דִּמְעָ֖ה מֵעַ֣ל כָּל־פָּנִ֑ים ד
וְחֶרְפַּ֣ת עַמּ֗וֹ יָסִיר֙ מֵעַ֣ל כָּל־הָאָ֔רֶץ כִּ֥י יְהוָ֖ה דִּבֵּֽר׃ פ
9 וְאָמַר֮ᵃ בַּיּ֣וֹם הַהוּא֒ הִנֵּ֨ה אֱלֹהֵ֤ינוּ זֶה֙ קִוִּ֣ינוּ ל֔וֹ וְיוֹשִׁיעֵ֑נוּᵇ ג ב חס וחד מל[8]
ᶜזֶ֤ה יְהוָה֙ קִוִּ֣ינוּ ל֔וֹᶜ נָגִ֥ילָה וְנִשְׂמְחָ֖ה בִּישׁוּעָתֽוֹ׃ 10 כִּֽי־תָנ֥וּחַ יַד־ ד
[יְהוָ֖ה בָּהָ֣ר הַזֶּ֑ה
וְנָד֤וֹשׁ מוֹאָב֙ תַּחְתָּ֔יו כְּהִדּ֣וֹשׁ מַתְבֵּ֔ן בְּמֵיᵃ מַדְמֵנָֽה׃ ל. ל. במי חד מן ט בליש. ק ב
11 וּפֵרַ֤שׂ יָדָיו֙ בְּקִרְבּ֔וֹ כַּאֲשֶׁ֛ר יְפָרֵ֥שׂ הַשֹּׂחֶ֖ה לִשְׂח֑וֹת
וְהִשְׁפִּיל֙ גַּאֲוָת֔וֹ עִ֖ם אָרְבּ֥וֹת יָדָֽיו׃ [עָפָֽר׃ ס
12 ᵃוּמִבְצַ֞ר מִשְׂגַּ֤בᵃ חוֹמֹתֶ֙יךָ֙ הֵשַׁ֣ח הִשְׁפִּ֔ילᵇ הִגִּ֥יעַ לָאָ֖רֶץ עַד־ ל. ל. ב[9]
26 1 בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא יוּשַׁ֥ר הַשִּׁיר־הַזֶּ֖ה בְּאֶ֣רֶץ יְהוּדָ֑ה ל[1]. ה
עִ֣יר עָז־ᵃלָ֔נוּ יְשׁוּעָ֣ה יָשִׁ֔יתᵇ חוֹמ֖וֹת וָחֵֽל׃ ל[2] וחד מן ב זקף קמץ. ז ומל[3]. ח[4] וכל ירמיה דכות ב מ ג וחד מן ג[5] מל. ה חס

[3] Mm 3655. [4] Mm 1924. [5] Jes 32,2. [6] Dt 31,4. [7] Thr 2,2. [8] Mm 1550. [9] Mm 2298. Cp 26 [1] וחד יוסר Lv 4,35. [2] Mm 3655. [3] Mm 2737. [4] Mm 2893. [5] Mm 2299.

2 ᵃ 𝔊(𝔗) *πόλεις*, l עָרִים; 𝔖(𝔙) *qrjt'* = עיר ‖ ᵇ 𝔊 *εἰς χῶμα* cf 𝔗, l לְגַל ‖ ᶜ 2 Mss 𝔊 זֵדִים ‖ **3** ᵃ 𝔊 pl; frt dl ‖ **4/5** ᵃ⁻ᵃ frt add ‖ ᵇ prb l קֹר ‖ ᶜ 𝔊 *ὀλιγόψυχοι* = זֵדִים cf 𝔗 ‖ ᵈ⁻ᵈ > 𝔊, dl ‖ ᵉ 𝔖 *ntmkk* cf 𝔗, l יֵעָנֶה ‖ **7** ᵃ l הלוט cf 𝔖𝔙 et 1 S 21,10 ‖ **8** ᵃ l c pc Mss 'וּבִ; 𝔖 (θ' et 1 Ko 15,54) *wntbl'* = וּבִלַּע ‖ **9** ᵃ 𝔔ᵃ𝔖 2 sg ‖ ᵇ > 𝔊 ‖ ᶜ⁻ᶜ > 𝔊, dl ‖ **10** ᵃ 𝔔ᵃ K בְּמֵי, Vrs ut Q ‖ **12** ᵃ⁻ᵃ prp וּמִשְׂגָּב ‖ ᵇ > 𝔊, dl ‖ **Cp 26,1** ᵃ 𝔔ᵃ עוז ‖ ᵇ prp יוֹשַׁת cf 𝔗𝔙.

2 פִּתְחוּ שְׁעָרִים וְיָבֹא גוֹי־צַדִּיק שֹׁמֵר אֱמֻנִים׃ יא[6]. ה חס בליש[7]
3 יֵצֶר[a] סָמוּךְ תִּצֹּר שָׁלוֹם[b] ׀ שָׁלוֹם כִּי בְךָ בָּטוּחַ׃ ב[8]. ה. ב[9]
4 בִּטְחוּ בַיהוָה עֲדֵי־עַד כִּי בְּיָהּ[a] יְהוָה צוּר עוֹלָמִים׃ ב[10]
5 כִּי הֵשַׁח יֹשְׁבֵי מָרוֹם קִרְיָה נִשְׂגָּבָה
יַשְׁפִּילֶנָּה יַשְׁפִּילָהּ[a] עַד־אֶרֶץ יַגִּיעֶנָּה עַד־עָפָר׃ ל. ל. ל
6 תִּרְמְסֶנָּה רָגֶל[a] רַגְלֵי עָנִי פַּעֲמֵי דַלִּים׃ ל
7 אֹרַח לַצַּדִּיק מֵישָׁרִים יָשָׁר[a] מַעְגַּל צַדִּיק תְּפַלֵּס׃
8 אַף אֹרַח מִשְׁפָּטֶיךָ יְהוָה קִוִּינוּךָ[a] ל
לְשִׁמְךָ וּלְזִכְרְךָ[b] תַּאֲוַת־נָפֶשׁ[c]׃
9 נַפְשִׁי אִוִּיתִיךָ בַּלַּיְלָה אַף־רוּחִי בְקִרְבִּי[a] אֲשַׁחֲרֶךָּ יא[11]. ב[12]
כִּי כַּאֲשֶׁר מִשְׁפָּטֶיךָ לָאָרֶץ צֶדֶק לָמְדוּ יֹשְׁבֵי תֵבֵל׃
10 יֻחַן רָשָׁע בַּל־לָמַד צֶדֶק בְּאֶרֶץ[a] נְכֹחוֹת יְעַוֵּל ב
וּבַל־יִרְאֶה גֵּאוּת יְהוָה׃ ס
11 יְהוָה רָמָה יָדְךָ בַּל־יֶחֱזָיוּן[a] ג מלעיל[13]
יֶחֱזוּ וְיֵבֹשׁוּ[b] קִנְאַת־עָם אַף־אֵשׁ צָרֶיךָ תֹאכְלֵם׃ ס
12 יְהוָה תִּשְׁפֹּת שָׁלוֹם[a] לָנוּ כִּי [b]גַּם כָּל־[b]מַעֲשֵׂינוּ פָּעַלְתָּ לָּנוּ׃ ל
13 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעָלוּנוּ אֲדֹנִים זוּלָתֶךָ[a] [b]לְבַד־בְּךָ[b] נַזְכִּיר שְׁמֶךָ׃ ל
14 מֵתִים בַּל־יִחְיוּ רְפָאִים בַּל־יָקֻמוּ ז[14]. ז חס[15]
לָכֵן פָּקַדְתָּ וַתַּשְׁמִידֵם וַתְּאַבֵּד[a] כָּל־זֵכֶר לָמוֹ׃
15 יָסַפְתָּ לַגּוֹי יְהוָה [a]יָסַפְתָּ לַגּוֹי[a] נִכְבָּדְתָּ[b] ג. ב. ג. ב
רִחַקְתָּ כָּל־קַצְוֵי־אָרֶץ׃ ג
16 יְהוָה בַּצַּר פְּקָדוּךָ[a] צָקוּן[b] לַחַשׁ מוּסָרְךָ לָמוֹ[c]׃ ל. ל
17 כְּמוֹ הָרָה תַּקְרִיב לָלֶדֶת תָּחִיל תִּזְעַק בַּחֲבָלֶיהָ

[6] Mm 2300. [7] Mm 2116. [8] Ps 112,8. [9] Mm 2301. [10] Ps 68,5. [11] Mm 2580. [12] Ps 63,2. [13] Mm 1235. [14] Mm 1294. [15] Mm 1709.

3 [a] o εβρ' *ιεσρο*, l יִצְרוֹ(וְ) ‖ [b] > 𝔊𝔖, dl ‖ **4** [a] frt dl cf 𝔊 ‖ **5** [a] > 𝔔[a]𝔊𝔖, dl ‖ **6** [a] > 𝔔[a]𝔊𝔖𝔗[Ms], dl ‖ **7** [a] > 𝔊, dl ‖ **8** [a] l c 𝔔[a]𝔊𝔖𝔗 קוינו ‖ [b] 𝔔[a] ולתורתך ‖ [c] 𝔖(𝔗) *npšn* = נַפְשֵׁנוּ cf 𝔊 ‖ **9** [a] frt l בַּבֹּקֶר ‖ **10** [a] l בָּאָרֶץ cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ **11** [a] prp יֶחֱזְיוּן ‖ [b—b] dl ‖ **12** [a] prp שְׁלוֹם ‖ [b—b] prp כְּגְמֻל cf 𝔖 ‖ **13** [a] prp ins בַּל נֵדָע cf 𝔊 ‖ [b—b] l לְבַדְּךָ ‖ **14** [a] 𝔔[a] ותאסר ‖ **15** [a—a] > Ms ‖ [b] l ־דְּתָּ cf 𝔊 ‖ **16** [a] l c 2 Mss 𝔊[Mss]𝔄𝔄 פְּקַדְנוּךָ cf 𝔏Syh ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔙) *ἐν θλίψει* cf 𝔗, prp צָקוֹן ‖ [c] 𝔊 *ἡμῖν*, l לָנוּ.

כֵּן הָיִינוּ מִפָּנֶיךָ יְהוָה׃

18 הָרִינוּ חַלְנוּ כְּמוֹ[a] יָלַדְנוּ רוּחַ יְשׁוּעֹת בַּל־נַעֲשֶׂה אֶרֶץ
וּבַל־יִפְּלוּ יֹשְׁבֵי תֵבֵל׃

19 יִחְיוּ מֵתֶיךָ נְבֵלָתִי[a] יְקוּמוּן הָקִיצוּ[b] וְרַנְּנוּ[c] שֹׁכְנֵי עָפָר — ז̇[16]. ד̇. ז̇[17]. ב̇[18]
כִּי טַל אוֹרֹת טַלֶּךָ וָאָרֶץ רְפָאִים תַּפִּיל׃ ס — ב̇ בתרי לישנ̇[19]. ל̇. ג̇ קמ̇ וכל שמים וארץ דכות̇[20]

20 לֵךְ עַמִּי בֹּא בַחֲדָרֶיךָ וּסְגֹר דְּלָתְיךָ[a] בַּעֲדֶךָ — דלתך ק̇ יתיר י̇ בליש
חֲבִי[b] כִמְעַט־רֶגַע עַד־יַעֲבָור־זָעַם׃ — יעבר ק̇ יתיר ו̇ בליש וחד מן ז̇[21] מל̇

21 כִּי־הִנֵּה יְהוָה יֹצֵא מִמְּקוֹמוֹ לִפְקֹד עֲוֺן יֹשֵׁב־הָאָרֶץ עָלָיו[a] — ה̇ חס̇ בסיפ̇
וְגִלְּתָה הָאָרֶץ אֶת־דָּמֶיהָ וְלֹא־תְכַסֶּה עוֹד עַל־הֲרוּגֶיהָ׃ ס — ל̇[22]. ג̇[23]. ב̇. ב̇ חד מל̇ וחד חס̇[24]

27 1 בַּיּוֹם הַהוּא יִפְקֹד יְהוָה בְּחַרְבּוֹ[a] הַקָּשָׁה וְהַגְּדוֹלָה וְהַחֲזָקָה — ד̇
עַל לִוְיָתָן נָחָשׁ בָּרִחַ וְעַל לִוְיָתָן נָחָשׁ עֲקַלָּתוֹן — ב̇ חד מל̇ וחד מן ג̇ חס̇ בליש̇[1]
וְהָרַג אֶת־הַתַּנִּין אֲשֶׁר בַּיָּם׃ ס — ח̇ בליש̇[2]

2 בַּיּוֹם[a] הַהוּא כֶּרֶם חֶמֶד[b] עַנּוּ־לָהּ׃ — ל̇. ל̇

3 אֲנִי יְהוָה נֹצְרָהּ לִרְגָעִים אַשְׁקֶנָּה — ל̇. ד̇
פֶּן יִפְקֹד[a] עָלֶיהָ[b] לַיְלָה וָיוֹם אֶצֳּרֶנָּה׃ — ג̇[3]

4 חֵמָה אֵין לִי מִי־יִתְּנֵנִי שָׁמִיר שַׁיִת[a]
בַּמִּלְחָמָה[b] אֶפְשְׂעָה בָהּ אֲצִיתֶנָּה[c] יָּחַד׃ — ל̇. ל̇

5 אוֹ יַחֲזֵק בְּמָעוּזִּי יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם לִי שָׁלוֹם יַעֲשֶׂה־לִּי׃

6 הַבָּאִים[a] יַשְׁרֵשׁ[b] יַעֲקֹב יָצִיץ וּפָרַח יִשְׂרָאֵל — ג̇ ר״פ. ל̇
וּמָלְאוּ פְנֵי־תֵבֵל תְּנוּבָה׃ ס — ל̇

7 הַכְּמַכַּת מַכֵּהוּ הִכָּהוּ[a] אִם־כְּהֶרֶג הֲרֻגָיו[b] הֹרָג׃ — ל̇. ל̇. ל̇. ל̇

8 בְּסַאסְּאָה[a] בְּשַׁלְחָהּ[b] תְּרִיבֶנָּה הָגָה[c] בְּרוּחוֹ הַקָּשָׁה בְּיוֹם קָדִים׃ — ל̇. ל̇

[16] Mm 1294. [17] Mm 2302. [18] Mm 3036. [19] Mm 2061. [20] Mm 3640. [21] Mp sub loco. [22] Mm 476. [23] Mm 2303. [24] Prv 7,26. **Cp 27** [1] Mm 554 et Mm 3517. [2] Mm 413. [3] Mm 1922.

18 [a] > 𝔊, dl ‖ **19** [a] 𝔖(𝔗) *(w)šldjhwn*, prp נִבְלֹתָם ‖ [b] 𝔔[a] יקיצו; 𝔖 *wntt'jrwn* = וְהֵקִיצוּ cf α'σ'θ'𝔗 ‖ [c] 𝔔[a] וירננו cf 𝔊α'σ'θ'𝔖𝔗 ‖ **20** [a] K תֶיךָ—, Q forma mixta דְּלָתֶיךָ + דַּלְתְּךָ ‖ [b] l חֲבִי = חֲבֵה ‖ **21** [a] > 𝔊, dl ‖ **Cp 27,1** [a] sic L, l c mlt Mss Edd בּוֹ— ‖ **2** [a] frt pr וְאָמַר ‖ [b] mlt Mss חמר ‖ **3** [a] 𝔙 pass cf 𝔊, l יִפָּקֵד ‖ [b] l עָלֶהָ ‖ **4** [a] l c 𝔔[a] mlt Mss 𝔖𝔗𝔙 וָשָׁיִת cf α' ‖ [b] frt dl cf 𝔗 ‖ [c] l אַצִּ' ‖ **6** [a] frt l בָּא הַיּוֹם וְ ‖ [b] l c 𝔔[a]α'σ'θ' יִשְׁרֵשׁ vel יַשְׁרִישׁ ‖ **7** [a] 𝔊 *πληγήσεται; καί*, l הֻכָּה וְ ‖ [b] frt l הֹרְגָיו cf 𝔔[a] (הור') 𝔊𝔖 ‖ **8** [a] l בְּסַאסְּאָהּ vel בְּסַאסְאָהּ ‖ [b] frt gl ‖ [c] frt l הגה vel הוֹגָה.

9 לָכֵ֗ן בְּזֹאת֙ יְכֻפַּ֣ר עֲוֹן־יַעֲקֹ֔ב וְזֶ֕ה ᵃכָּל־פְּרִ֖יᵃ הָסִ֣ר חַטָּאת֑וֹ — יא בטע בסיפ . ד. ב חד חס וחד מל
בְּשׂוּמ֣וֹ ׀ כָּל־אַבְנֵ֣י מִזְבֵּ֗חַ כְּאַבְנֵי־גִר֙ מְנֻפָּצ֔וֹת
לֹא־יָקֻ֥מוּ אֲשֵׁרִ֖ים וְחַמָּנִֽים׃ — ז חס
10 כִּ֣י עִ֤יר בְּצוּרָה֙ בָּדָ֔ד נָוֶ֕ה מְשֻׁלָּ֥ח וְנֶעֱזָ֖ב כַּמִּדְבָּ֑ר — ח. ג. ו
שָׁ֣ם יִרְעֶ֥ה עֵ֛גֶל וְשָׁ֥ם יִרְבָּ֖ץ וְכִלָּ֥הᵃ סְעִפֶֽיהָ׃ — ו
11 בִּיבֹ֤שׁ קְצִירָהּ֙ᵃ תִּשָּׁבַ֔רְנָהᵇ נָשִׁ֕ים בָּא֖וֹת מְאִיר֣וֹת אוֹתָ֑הּ — ב. ד. יב מל ג מנה בסיפ וכל יהושע שפטים ויחזק דכות ב מ ג
כִּ֣י לֹ֤א עַם־בִּינוֹת֙ ה֔וּא — מז פסוק לא לא לא
עַל־כֵּן֙ לֹֽא־יְרַחֲמֶ֣נּוּ עֹשֵׂ֔הוּ וְיֹצְר֖וֹ לֹ֥א יְחֻנֶּֽנּוּ׃ ס

12 וְהָיָה֙ בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא
יַחְבֹּ֧ט יְהוָ֛ה ᵃמִשִּׁבֹּ֥לֶת הַנָּהָ֖רᵃ עַד־נַ֣חַל מִצְרָ֑יִם
וְאַתֶּ֧ם תְּלֻקְּט֛וּ לְאַחַ֥ד אֶחָ֖ד בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ ס — ל. ז
13 וְהָיָ֣ה ׀ בַּיּ֣וֹם הַה֗וּא יִתָּקַע֮ בְּשׁוֹפָ֣ר גָּדוֹל֒ — ח בטע בסיפ — ס
וּבָ֗אוּ הָאֹֽבְדִים֙ בְּאֶ֣רֶץ אַשּׁ֔וּר וְהַנִּדָּחִ֖ים בְּאֶ֣רֶץ מִצְרָ֑יִם — ל
וְהִשְׁתַּחֲו֧וּ לַיהוָ֛ה בְּהַ֥ר הַקֹּ֖דֶשׁ בִּירוּשָׁלִָֽם׃ — ז

28 1 ה֗וֹי עֲטֶ֤רֶת גֵּאוּת֙ שִׁכֹּרֵ֣י אֶפְרַ֔יִם וְצִ֥יץ נֹבֵ֖ל צְבִ֣י תִפְאַרְתּ֑וֹ — ד חס בליש
אֲשֶׁ֛ר עַל־רֹ֥אשׁ גֵּיאᵃ־שְׁמָנִ֖ים הֲל֥וּמֵי יָֽיִן׃
2 הִנֵּ֨ה ᵃחָזָ֤ק וְאַמִּץ֙ᵃ לַֽאדֹנָ֔י כְּזֶ֥רֶם בָּרָ֖ד שַׂ֣עַר קָ֑טֶב — ב חס . ז כת א. ל
כְּ֠זֶרֶם מַ֣יִם כַּבִּירִ֥ים שֹׁטְפִ֛ים הִנִּ֥יחַ לָאָ֖רֶץ בְּיָֽד׃ — ב
3 בְּרַגְלַ֖יִם תֵּרָמַ֑סְנָהᵃ עֲטֶ֣רֶת גֵּא֔וּת שִׁכּוֹרֵ֖י אֶפְרָֽיִם׃ — ל מל
4 וְהָֽיְתָ֜הᵃ צִיצַ֤תᵇ נֹבֵל֙ צְבִ֣י תִפְאַרְתּ֔וֹ אֲשֶׁ֖ר עַל־רֹ֣אשׁ גֵּ֣יאᶜ שְׁמָנִ֑ים
כְּבִכּוּרָהּᵈ בְּטֶ֣רֶם קַ֔יִץ אֲשֶׁ֨ר יִרְאֶ֤ה הָֽרֹאֶה֙ אוֹתָ֔הּ — ל. יב מל ג מנה בסיפ וכל יהושע שפטים ויחזק דכות ב מ ג
בְּעוֹדָ֥הּ בְּכַפּ֖וֹ יִבְלָעֶֽנָּהᵉ׃ ס]תִּפְאָרָ֑ה לִשְׁאָ֖ר עַמּֽוֹ׃
5 בַּיּ֣וֹם הַה֗וּא יִֽהְיֶה֙ יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת לַעֲטֶ֣רֶת צְבִ֔י וְלִצְפִירַ֖ת — ל

[4] Mm 1038. [5] Ez 21,31. [6] Mm 1709. [7] Mm 2544. [8] Mm 2304. [9] Mm 2503. [10] Mm 1385. [11] Lv 23,10. [12] Mm 1009. [13] Mm 1207. [14] Mm 441. Cp 28 [1] Mm 1532. [2] Mm 2305. [3] Dt 32,24 וחד וקטב. [4] וחד כְּבִכּוּרָה Hos 9,10. [5] Mm 1009.

9 a–a frt l לְכַפֵּר; frt dl (gl ad הסר ?) ‖ **10** a prp וְכָלָה vel וְכָלוּ cf 𝔊 ‖ **11** a 𝔙 *messes illius*, prp ־רֶיהָ ‖ b prp ־בְּרְנָה (forma energica) ‖ **12** a–a frt l שִׁ׳ מֵהַ׳ ‖ **Cp 28,1** a 𝔔a גאי ‖ **2** a–a 𝔖 *hjl' w'wšn'*, l חָזָק וְאָמֵץ ‖ **3** a prp ־מְסַנָּה (forma energica) cf Vrs ‖ **4** a tr ante כבכורה ‖ b l וְצִ׳ ‖ c 𝔔a גאי cf 1a ‖ d α'(θ'𝔏𝔖𝔗𝔙) ὡς πρωτογένημα cf 𝔊, l ־ָה ‖ e prp יְבַל עֵינָהּ.

6 וּלְר֣וּחַ מִשְׁפָּ֔ט לַיּוֹשֵׁב֙ עַל־הַמִּשְׁפָּ֔ט וְלִ֨גְבוּרָ֔ה מְשִׁיבֵ֥יa מִלְחָמָ֖ה ב.ל.ב

7 וְגַם־אֵ֙לֶּה֙ בַּיַּ֣יִן שָׁג֔וּ וּבַשֵּׁכָ֖ר תָּע֑וּ [שָֽׁעְרָה׃ ס ג ר״פ בסיפ. ל [ל

כֹּהֵ֨ן וְנָבִ֜יא שָׁג֣וּ בַשֵּׁכָ֗ר נִבְלְע֤וּ מִן־הַיַּ֙יִן֙ ז בלשון נביאה

תָּעוּ֙ מִן־הַשֵּׁכָ֔ר שָׁגוּ֙ בָּֽרֹאֶ֔הa פָּק֖וּ פְּלִילִיָּֽהb׃ ל.ל.ל

8 כִּ֚י כָּל־שֻׁלְחָנ֔וֹת מָלְא֖וּ קִ֣יאa צֹאָ֑ה בְּלִ֖י מָקֽוֹם׃ ס

9 אֶת־מִי֙ יוֹרֶ֣ה דֵעָ֔ה וְאֶת־מִ֖י יָבִ֣ין שְׁמוּעָ֑ה ד6

גְּמוּלֵי֙ מֵֽחָלָ֔ב עַתִּיקֵ֖י מִשָּׁדָֽיִם׃

10 כִּ֣י צַ֤ו לָצָו֙ צַ֣ו לָצָ֔ו קַ֥ו לָקָ֖ו קַ֣ו לָקָ֑ו

זְעֵ֥יר שָׁ֖ם זְעֵ֥יר שָֽׁם׃

11 כִּ֚י בְּלַעֲגֵ֣י שָׂפָ֔ה וּבְלָשׁ֖וֹן אַחֶ֑רֶת יְדַבֵּ֖ר אֶל־הָעָ֥ם הַזֶּֽה׃ ל בליש

12 אֲשֶׁ֣ר ׀ אָמַ֣ר אֲלֵיהֶ֗ם זֹ֤את הַמְּנוּחָה֙ הָנִ֣יחוּ לֶֽעָיֵ֔ף ל.ל

וְזֹ֖את הַמַּרְגֵּעָ֑ה וְלֹ֥א אָב֖וּאa שְׁמֽוֹעַ׃ כה. ד זוגין[7]. יב[8] יתיר א ס״ת ול מל. יא[9] ד[10] מנה מל

13 וְהָיָ֨ה לָהֶ֜ם דְּבַר־יְהוָ֗ה

צַ֣ו לָצָ֞ו צַ֣ו לָצָ֗ו קַ֤ו לָקָו֙ קַ֣ו לָקָ֔ו

זְעֵ֥יר שָׁ֖ם זְעֵ֣יר שָׁ֑ם

לְמַ֨עַן יֵלְכ֜וּ וְכָשְׁל֤וּ אָחוֹר֙ וְנִשְׁבָּ֔רוּ וְנוֹקְשׁ֖וּ וְנִלְכָּֽדוּ׃ פ ב[11]

14 לָכֵ֛ן שִׁמְע֥וּ דְבַר־יְהוָ֖ה אַנְשֵׁ֣י לָצ֑וֹן ג

מֹשְׁלֵי֙ הָעָ֣ם הַזֶּ֔ה אֲשֶׁ֖ר בִּירוּשָׁלִָֽם׃

15 כִּ֣י אֲמַרְתֶּ֗ם כָּרַ֤תְנוּ בְרִית֙ אֶת־מָ֔וֶת

וְעִם־שְׁא֖וֹל עָשִׂ֣ינוּ חֹזֶ֑הa

שׁ֣וֹטb שׁוֹטֵ֤ף כִּֽי־יַעֲבֹר֙c לֹ֣א יְבוֹאֵ֔נוּ שוט[12]. ל. יעבר ק

כִּ֣י שַׂ֧מְנוּ כָזָ֛ב מַחְסֵ֖נוּ וּבַשֶּׁ֥קֶר נִסְתָּֽרְנוּ׃ ס ל

16 לָכֵ֗ן כֹּ֤ה אָמַר֙ אֲדֹנָ֣י יְהוִ֔ה יא בטע בסיפ. כט ב מנה בסיפ

הִנְנִ֛י יִסַּ֥דa בְּצִיּ֖וֹן אָ֑בֶן אֶ֣בֶן בֹּ֠חַן ד[13]. ב

פִּנַּ֨ת יִקְרַ֜ת מוּסָ֣ד מוּסָּ֗דb הַֽמַּאֲמִ֖ין לֹ֥א יָחִֽישׁ׃ ב חד קמ וחד פת[14]

17 וְשַׂמְתִּ֤י מִשְׁפָּט֙ לְקָ֔ו וּצְדָקָ֖ה לְמִשְׁקָ֑לֶת ל

[6] Mm 2306. [7] Mm 2810. [8] Mm 907. [9] Mm 2550. [10] Mm 2307. [11] Mp sub loco. [12] Mm 832. [13] Mm 2263. [14] Mm 2308.

6 a frt l לְמְ׳ ‖ **7** a prp בראָה ‖ b prp בְּפְ׳ ‖ **8** a huc tr ‸ ‖ **12** a 𝔔a mlt Mss אָבוּ ‖ **15** a prp חָזָה, al חֹזֶה ‖ b 𝔔a ut Q cf 18 ‖ c K עָבַר ‖ **16** a 𝔔a מיסד 𝔔b יוסד α′σ′θ′ (𝔖𝔗) *θεμελιῶν* cf 𝔊𝔙, l יֹסֵד ‖ b > pc Mss 𝔊, dl.

וְיָעָה בָרָד מַחְסֵה כָזָב וְסֵתֶר מַיִם יִשְׁטֹפוּ׃ ל̇ . ל̇

18 וְכֻפַּר בְּרִיתְכֶם אֶת־מָוֶת וְחָזוּתְכֶם אֶת־שְׁאוֹל לֹא תָקוּם

שׁוֹט שׁוֹטֵף כִּי יַעֲבֹר וִהְיִיתֶם לוֹ לְמִרְמָס׃ ו̇

19 מִדֵּי עָבְרוֹ יִקַּח אֶתְכֶם ב̇[15]

כִּי־בַבֹּקֶר בַּבֹּקֶר יַעֲבֹר בַּיּוֹם וּבַלָּיְלָה יג̇[16] . ה̇[17]

וְהָיָה רַק־זְוָעָה הָבִין שְׁמוּעָה׃ ה̇[18]

20 כִּי־קָצַר הַמַּצָּע מֵהִשְׂתָּרֵעַ וְהַמַּסֵּכָה צָרָה כְּהִתְכַּנֵּס[a]׃ ל̇ . ל מלעיל

21 כִּי כְהַר־פְּרָצִים יָקוּם יְהוָה כְּעֵמֶק בְּגִבְעוֹן יִרְגָּז ב̇[19] . ה̇[20]

לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂהוּ זָר מַעֲשֵׂהוּ וְלַעֲבֹד עֲבֹדָתוֹ נָכְרִיָּה ב̇

22 וְעַתָּה אַל־תִּתְלוֹצָצוּ פֶּן־יֶחְזְקוּ מוֹסְרֵיכֶם [עֲבֹדָתוֹ׃ ל̇ . ל̇

כִּי־כָלָה וְנֶחֱרָצָה שָׁמַעְתִּי ג̇

מֵאֵת אֲדֹנָי[a] יְהוִה צְבָאוֹת עַל־כָּל־הָאָרֶץ׃ הׄ . ז̇ וכל תלים דכות ב מ ב

23 הַאֲזִינוּ וְשִׁמְעוּ קוֹלִי הַקְשִׁיבוּ וְשִׁמְעוּ אִמְרָתִי׃ ח̇ ב מנה ר״פ

24 הֲכֹל הַיּוֹם יַחֲרֹשׁ הַחֹרֵשׁ לִזְרֹעַ[a] יְפַתַּח וִישַׂדֵּד אַדְמָתוֹ׃ ל̇ . ג̇ חס בנביא[21] . ג̇ בליש[22]

25 הֲלוֹא אִם־שִׁוָּה פָנֶיהָ וְהֵפִיץ קֶצַח וְכַמֹּן יִזְרֹק

וְשָׂם חִטָּה שׂוֹרָה[a] וּשְׂעֹרָה נִסְמָן[b] וְכֻסֶּמֶת גְּבֻלָתוֹ׃ ח̇[23] . ל וחס

26 וְיִסְּרוֹ לַמִּשְׁפָּט אֱלֹהָיו יוֹרֶנּוּ׃ הׄ[24]

27 כִּי לֹא בֶחָרוּץ יוּדַשׁ קֶצַח וְאוֹפַן עֲגָלָה עַל־כַּמֹּן יוּסָּב[a] ל ומל

כִּי בַמַּטֶּה יֵחָבֶט קֶצַח וְכַמֹּן בַּשָּׁבֶט׃

28 לֶחֶם יוּדָק [a]כִּי לֹא לָנֶצַח[a] אָדוֹשׁ[b] יְדוּשֶׁנּוּ ל̇ . ל̇

וְהָמַם גִּלְגַּל[c] עֶגְלָתוֹ [d]וּפָרָשָׁיו לֹא־[d]יְדֻקֶּנּוּ׃ ב̇ חד פת וחד קמ

29 גַּם־זֹאת מֵעִם יְהוָה צְבָאוֹת יָצָאָה ט̇ ומן ראש דמלכים עד ויירא כל ישראל דכות[25] . ג̇[26]

הִפְלִיא עֵצָה הִגְדִּיל תּוּשִׁיָּה׃ ס ד̇ חס בליש[27] . ז̇ מל

29 1 הוֹי אֲרִיאֵל אֲרִיאֵל קִרְיַת חָנָה דָוִד ב̇

סְפוּ[a] שָׁנָה עַל־שָׁנָה חַגִּים יִנְקֹפוּ׃ ב̇[1] . ל̇

[15] Mm 2055. [16] Mm 688. [17] Mm 2309. [18] Mm 2412. [19] Ps 125,1. [20] Mm 1735. [21] Mm 408. [22] Mm 2310. [23] Mm 224. [24] Mm 1035. [25] Mm 3417. [26] Mm 2236. [27] Mp contra textum, cf Mp sub loco. **Cp 29** [1] Mm 2311.

20 [a] 𝔔[a] בה׳ ‖ **22** [a] > pc Mss 𝔊𝔖, dl ‖ **24** [a] frt dl ‖ **25** [a] > 𝔊𝔖, dl ‖ [b] > 𝔊𝔏Syh𝔖𝔄𝔄, dl ‖ **27** [a] 𝔔[a] יסוב ‖ **28** [a–a] tr ad init v ‖ [b] 𝔔[a] הדש; prp דּוֹשׁ ‖ [c] 𝔙 *rota* cf 𝔖𝔗, l גַּ׳ ‖ [d–d] frt l וּפָרָשׁוֹ וְלֹא cf 𝔗 ‖ **Cp 29,1** [a] 𝔔[a] ספי.

2 וַהֲצִיקוֹתִי לַאֲרִיאֵל וְהָיְתָה תַאֲנִיָּה וַאֲנִיָּה ל . בׄ[2] . בׄ[3]
[a]וְהָיְתָה לִּי[a] כַּאֲרִיאֵל׃ 3 וְחָנִיתִי כַדּוּר[a] עָלָיִךְ בׄ[4] . בׄ
וְצַרְתִּי עָלַיִךְ מֻצָּב וַהֲקִמֹתִי עָלַיִךְ מְצֻרֹת׃ בׄ[5] . גׄ[6] . וׄ כתׄ כן[7]
4 וְשָׁפַלְתְּ מֵאֶרֶץ תְּדַבֵּרִי וּמֵעָפָר תִּשַּׁח אִמְרָתֵךְ בׄ[8] . גׄ[9]
וְהָיָה כְּאוֹב מֵאֶרֶץ קוֹלֵךְ וּמֵעָפָר אִמְרָתֵךְ תְּצַפְצֵף׃ גׄ[9] . ל
5 וְהָיָה כְּאָבָק דַּק הֲמוֹן זָרָיִךְ[a] וּכְמֹץ עֹבֵר הֲמוֹן עָרִיצִים[b] ל
וְהָיָה לְפֶתַע פִּתְאֹם׃ 6 מֵעִם יְהוָה צְבָאוֹת תִּפָּקֵד[a] ט ומן ראש דמלכים עד ויראׄ כל ישראל דכותׄ[10] . גׄ[11] . בׄ
בְּרַעַם וּבְרַעַשׁ וְקוֹל גָּדוֹל סוּפָה וּסְעָרָה וְלַהַב אֵשׁ אוֹכֵלָה׃ גׄ
7 וְהָיָה כַּחֲלוֹם חֲזוֹן לַיְלָה גׄ[12]
הֲמוֹן כָּל־הַגּוֹיִם הַצֹּבְאִים עַל־אֲרִיאֵל גׄ[13]
וְכָל־צֹבֶיהָ[a] וּמְצֹדָתָהּ[b] וְהַמְּצִיקִים לָהּ׃
8 וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יַחֲלֹם הָרָעֵב וְהִנֵּה אוֹכֵל וְהֵקִיץ וְרֵיקָה נַפְשׁוֹ ד מלׄ[14]
וְכַאֲשֶׁר יַחֲלֹם הַצָּמֵא וְהִנֵּה שֹׁתֶה וְהֵקִיץ [a]וְהִנֵּה עָיֵף[a] וְנַפְשׁוֹ חׄ[15] . חׄ
[שׁוֹקֵקָה כֵּן יִהְיֶה הֲמוֹן כָּל־הַגּוֹיִם הַצֹּבְאִים עַל־הַר צִיּוֹן׃ ס גׄ[13] [בׄ חד חסׄ וחד מלׄ

9 הִתְמַהְמְהוּ[a] וּתְמָהוּ הִשְׁתַּעַשְׁעוּ וָשֹׁעוּ ל . ל
שָׁכְרוּ[b] וְלֹא־יַיִן נָעוּ[c] וְלֹא שֵׁכָר׃
10 כִּי־נָסַךְ עֲלֵיכֶם יְהוָה רוּחַ תַּרְדֵּמָה [כִּסָּה׃
וַיְעַצֵּם אֶת־עֵינֵיכֶם [a]אֶת־הַנְּבִיאִים[a] וְאֶת־רָאשֵׁיכֶם הַחֹזִים[b] ל . יבׄ[16] פסוקׄ את את ואת ומילה חדה בינׄיהׄ . יגׄ . לׄ[17]
11 וַתְּהִי לָכֶם חָזוּת הַכֹּל כְּדִבְרֵי הַסֵּפֶר הֶחָתוּם אֲשֶׁר־יִתְּנוּ אֹתוֹ אֶל־
יוֹדֵעַ הַסֵּפֶר[a] לֵאמֹר קְרָא נָא־זֶה וְאָמַר לֹא אוּכַל כִּי חָתוּם הוּא׃ יׄ מלׄ וכל תדמׄק דכותׄ בׄ מׄ גׄ חסׄ . ספר קׄ
12 וְנִתַּן הַסֵּפֶר עַל אֲשֶׁר לֹא־יָדַע סֵפֶר לֵאמֹר קְרָא נָא־זֶה וְאָמַר לֹא כאׄ[18] בׄ מנה בליש . הׄ
יָדַעְתִּי סֵפֶר׃ ס
13 וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי יַעַן כִּי נִגַּשׁ הָעָם הַזֶּה [a]בְּפִיו ל בסיפׄ

[2]Mm 2312. [3]Mm 3726. [4]Mm 2313. [5]Ex 23,22. [6]Mm 1449. [7]Mm 816. [8]Hi 2,10. [9]Mm 2314. [10]Mm 3417. [11]Mm 2236. [12]Mm 2315. [13]Mm 1018. [14]Mm 3271. [15]Mm 184. [16]Mm 44. [17]Mm 1215. [18]Mm 2838.

2 [a–a] frt l וְהָיִית לִי ‖ **3** [a] l c 2 Mss 𝔊 כְּדָוִד ‖ **5** [a] 𝔔[a] זדיך cf 𝔊𝔖 ‖ [b] frt tr huc : ‖ **6** [a] prp ־ֵדִי ‖ **7** [a] prp מְצָ׳ ‖ [b] prp וּמְצָרֹתֶיהָ cf 𝔔[a]𝔙 ‖ **8** [a–a] > 2 Mss, dl ‖ **9** [a] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *ἐκλύθητε*, frt l הִתְ׳ vel הִתַּמְּהוּ (Hab 1,5) ‖ [b] 𝔊(𝔗𝔙) *κραιπαλήσατε*, l שְׁ׳ ‖ [c] 𝔗 (𝔙) *t'w*, l נְעוּ ‖ **10** [a–a] prb gl ‖ [b] prb gl ‖ **11** [a] K הַסֵּפֶר, l Q סֵפֶר ‖ **13** [a–a] 𝔊 sol *τοῖς χείλεσιν αὐτῶν*; tr ׃ ad בפיו cf 𝔊[B]𝔏𝔙.

וּבִשְׂפָתָיו֙[a] כִּבְּד֔וּנִי[b] וְלִבּ֖וֹ רִחַ֣ק מִמֶּ֑נִּי | נז וכל תלים דכות ב מ״א
וַתְּהִ֤י[c] יִרְאָתָם֙ אֹתִ֔י מִצְוַ֥ת אֲנָשִׁ֖ים מְלֻמָּדָֽה׃ | ב̇[19]
14 לָכֵ֗ן הִנְנִ֥י יוֹסִ֛ף[a] לְהַפְלִ֥יא [b]אֶת־הָֽעָם־הַזֶּ֖ה[b] הַפְלֵ֣א וָפֶ֑לֶא | יא בטע בסיפ . ה חס . ב חד כת א וחד כת ה[20]
וְאָבְדָה֙ חָכְמַ֣ת חֲכָמָ֔יו וּבִינַ֥ת נְבֹנָ֖יו תִּסְתַּתָּֽר׃ ס | ג[21] . ב̇

15 ה֛וֹי הַמַּעֲמִ֥יקִים מֵיהוָ֖ה לַסְתִּ֣ר עֵצָ֑ה | ל . ו חס בליש[22]
וְהָיָ֤ה בְמַחְשָׁךְ֙ מַעֲשֵׂיהֶ֔ם וַיֹּ֣אמְר֔וּ מִ֥י רֹאֵ֖נוּ וּמִ֥י יוֹדְעֵֽנוּ׃ | ל̇
16 הַ֨פְכְּכֶ֔ם[a] אִם־כְּחֹ֥מֶר הַיֹּצֵ֖ר יֵחָשֵׁ֑ב | ל . ב חס
כִּֽי־יֹאמַ֨ר מַעֲשֶׂ֤ה לְעֹשֵׂ֙הוּ֙ לֹ֣א עָשָׂ֔נִי | ל̇[23]
וְיֵ֛צֶר אָמַ֥ר לְיֹצְר֖וֹ לֹ֥א הֵבִֽין׃ | ג̇[24]

17 הֲלוֹא־עוֹד֙ מְעַ֣ט מִזְעָ֔ר
וְשָׁ֥ב לְבָנ֖וֹן לַכַּרְמֶ֑ל וְהַכַּרְמֶ֖ל לַיַּ֥עַר יֵחָשֵֽׁב׃
18 וְשָׁמְע֧וּ בַיּוֹם־הַה֛וּא הַחֵרְשִׁ֖ים דִּבְרֵי־סֵ֑פֶר | ל̇
וּמֵאֹ֣פֶל וּמֵחֹ֔שֶׁךְ עֵינֵ֥י עִוְרִ֖ים תִּרְאֶֽינָה׃ | ל . ל̇
19 וְיָסְפ֧וּ עֲנָוִ֛ים בַּיהוָ֖ה שִׂמְחָ֑ה | ב דסמיכ לשון דל[25]
וְאֶבְיוֹנֵ֣י אָדָ֔ם בִּקְד֥וֹשׁ יִשְׂרָאֵ֖ל יָגִֽילוּ׃ | ב חד מל וחד חס[26]
20 כִּֽי־אָפֵ֥ס עָרִ֖יץ וְכָ֣לָה לֵ֑ץ וְנִכְרְת֖וּ כָּל־שֹׁ֥קְדֵי אָֽוֶן׃ | ד . ל̇
21 מַחֲטִיאֵ֤י אָדָם֙ בְּדָבָ֔ר וְלַמּוֹכִ֥יחַ בַּשַּׁ֖עַר יְקֹשׁ֑וּן[a] | ל̇
וַיַּטּ֥וּ בַתֹּ֖הוּ צַדִּֽיק׃ ס | ד[27] . ב̇
22 לָכֵ֗ן כֹּֽה־אָמַ֤ר יְהוָה֙ אֶל[a]־בֵּ֣ית יַעֲקֹ֔ב אֲשֶׁ֥ר פָּדָ֖ה אֶת־אַבְרָהָ֑ם | יא בטע בסיפ . ל̇[28] . יא[29] ב מנה בסיפ
לֹֽא־עַתָּ֤ה יֵבוֹשׁ֙ יַעֲקֹ֔ב וְלֹ֥א עַתָּ֖ה פָּנָ֥יו יֶחֱוָֽרוּ׃ | ל מל[30] . ל̇
23 כִּ֣י בִרְאֹת֩וֹ יְלָדָ֨יו[a] מַעֲשֵׂ֥ה יָדַ֛י בְּקִרְבּ֖וֹ יַקְדִּ֣ישׁוּ[b] שְׁמִ֑י ס̄יא | ב חס[30] . ג[31] . כב[32]
וְהִקְדִּ֙ישׁוּ֙ אֶת־קְד֣וֹשׁ יַעֲקֹ֔ב וְאֶת־אֱלֹהֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל יַעֲרִֽיצוּ׃ | כח[33]
24 וְיָדְע֥וּ תֹעֵי־ר֖וּחַ בִּינָ֑ה וְרוֹגְנִ֖ים יִלְמְדוּ־לֶֽקַח׃ | ב̇

30 1 ה֣וֹי בָּנִ֤ים סֽוֹרְרִים֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה
לַעֲשׂ֤וֹת עֵצָה֙ וְלֹ֣א מִנִּ֔י וְלִנְסֹ֥ךְ מַסֵּכָ֖ה וְלֹ֣א רוּחִ֑י | ל . ל̇

[19] Ho 10,11. [20] Mm 2316. [21] Mm 2944. [22] Mm 2105. [23] Mm 2217. [24] Mm 3787. [25] Mm 3549. [26] Mm 529. [27] Mm 1563. [28] Mm 2168. [29] Mm 324. [30] Mp sub loco. [31] Mm 3559. [32] Mm 1104. [33] Mm 2364.

13 [b] 𝔔[a] כבדתי; 𝔖(𝔏𝔙) *jqrnj*, l דַּנִי– ‖ [c] 𝔊 *μάτην δέ* = וְתֹהוּ cf Mt 15,8.9 ‖ **14** [a] 𝔖(𝔗) *mwsp* cf 𝔊𝔙, l ־ֵף ‖ [b–b] add ‖ **16** [a] prp הַכְפַּכֶּם ‖ **21** [a] prp יְקֹשׁוּ vel יִקְשׁוּן (a יקשׁ) cf 𝔊 ‖ **22** [a] l אֶל ‖ **23** [a] add ‖ [b] prb l יַשׁ–.

לְמַ֛עַן סְפ֥וֹת[a] חַטָּ֖את עַל־חַטָּֽאת׃ ב
2 הַהֹלְכִים֙ לָרֶ֣דֶת מִצְרַ֔יִם וּפִ֖י לֹ֣א שָׁאָ֑לוּ ד . ג
לָעוֹז֙[a] בְּמָע֣וֹז פַּרְעֹ֔ה וְלַחְס֖וֹת בְּצֵ֥ל מִצְרָֽיִם׃ ל
3 וְהָיָ֥ה לָכֶ֛ם מָע֥וֹז פַּרְעֹ֖ה לְבֹ֑שֶׁת
וְהֶחָס֥וּת בְּצֵל־מִצְרַ֖יִם לִכְלִמָּֽה׃
4 כִּֽי־הָי֥וּ בְצֹ֖עַן שָׂרָ֑יו וּמַלְאָכָ֖יו[a] חָנֵ֥ס יַגִּֽיעוּ׃ ל
5 [a]כֹּ֚ל הִבְאִ֔ישׁ[a] עַל־עַ֖ם לֹא־יוֹעִ֣ילוּ[b] מח[1] כת א לא קר ול בליש
לָ֑מוֹ לֹ֤א לְעֵ֙זֶר֙ וְלֹ֣א לְהוֹעִ֔יל כִּ֥י לְבֹ֖שֶׁת וְגַם־לְחֶרְפָּֽה׃ ס ג פסוק דמיין

6 מַשָּׂ֖א בַּהֲמ֣וֹת נֶ֑גֶב בְּאֶ֨רֶץ צָרָ֜ה וְצוּקָ֗ה מא
לָבִ֨יא וָלַ֤יִשׁ מֵהֶם֙[a] אֶפְעֶה֙ וְשָׂרָ֣ף מְעוֹפֵ֔ף ל . ד[2] . ב
יִשְׂא֞וּ עַל־כֶּ֤תֶף עֲיָרִים֙ חֵֽילֵהֶ֔ם וְעַל־דַּבֶּ֤שֶׁת גְּמַלִּים֙ אֽוֹצְרֹתָ֔ם כ . ה[3] . ל וחס
עַל־עַ֖ם לֹ֥א יוֹעִֽילוּ׃ 7 [a]וּמִצְרַ֕יִם הֶ֥בֶל[a] וָרִ֖יק יַעְזֹ֑רוּ ג מילין מיחד דמיין[4] . ב
לָכֵן֙ קָרָ֣אתִי לָזֹ֔את [b]רַ֥הַב הֵ֖ם שָֽׁבֶת[b]׃ ג[5]

8 עַתָּ֗ה בּ֣וֹא כָתְבָ֥הּ עַל־ל֛וּחַ אִתָּ֖ם[a] וְעַל־סֵ֣פֶר חֻקָּ֑הּ כה ר"פ[6] . יד[7] מל וכל שמואל וכתיב דכות במ ה . ל . לז
וּתְהִי֙ לְי֣וֹם אַחֲר֔וֹן לָעַ֖ד[b] עַד־עוֹלָֽם׃ יד רפי[8] . ב[9]
9 כִּ֣י עַ֤ם מְרִי֙ ה֔וּא בָּנִ֖ים כֶּחָשִׁ֑ים
בָּנִ֕ים לֹֽא־אָב֥וּ שְׁמ֖וֹעַ תּוֹרַ֥ת יְהוָֽה׃ ב . ד זוגין[10] . יא[11] ד[12] מנה מל
10 אֲשֶׁ֨ר אָמְר֤וּ לָֽרֹאִים֙ לֹ֣א תִרְא֔וּ[a]
וְלַ֣חֹזִ֔ים לֹ֥א תֶחֱזוּ־לָ֖נוּ נְכֹח֑וֹת ל
דַּבְּרוּ־לָ֣נוּ חֲלָק֔וֹת חֲז֖וּ מַהֲתַלּֽוֹת׃ ג[13]
11 ס֚וּרוּ מִנֵּי־דֶ֔רֶךְ הַטּ֖וּ מִנֵּי־אֹ֑רַח ב . ג[14] . ב
הַשְׁבִּ֥יתוּ מִפָּנֵ֖ינוּ אֶת־קְד֥וֹשׁ יִשְׂרָאֵֽל׃ ס ה
12 לָכֵ֗ן [a]כֹּ֤ה אָמַר֙ קְד֣וֹשׁ יִשְׂרָאֵ֔ל[a] יא בטע בסיפ
יַ֚עַן מָֽאָסְכֶ֖ם בַּדָּבָ֣ר הַזֶּ֑ה ל . ה

Cp 30 [1]Mm 898. [2]Mm 2425. [3]Mm 1033. [4]Mm 3953. [5]Mm 418. [6]Mm 1057. [7]Mm 169. [8]Mm 174. [9]Mm 2317. [10]Mm 2810. [11]Mm 2550. [12]Mm 2307. [13]Mm 3213. [14]Mm 3328.

Cp 30,1 [a] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) προσθεῖναι, l סְפֹת ‖ **2** [a] 𝔊(𝔙) τοῦ βοηθηθῆναι, l לְעוּז ‖ **4** [a] frt l וּמְלָכָיו ‖ **5** [a–a] K הִבְאִישׁ, nonn Mss ut Q; frt l כֹּל־הַבָּא הֹבִישׁ cf 𝔗 ‖ [b] huc tr ‸ ‖ **6** [a] l מֵהֶם (a המם) ‖ **7** [a–a] l וְהבל ‖ [b–b] l רֹ' הַמָּשְׁבָּת, al רַהְבָּה מָשְׁבָּת ‖ **8** [a] dl m cs cf 𝔙 ‖ [b] l c 2 Mss α'σ'θ'𝔖𝔗𝔙 לְעֵד ‖ **10** [a] 𝔊 + ἡμῖν, ins לָנוּ ‖ **12** [a–a] > 𝔊[Mss] Syh 𝔄, dl.

וַֽתִּבְטְחוּ֙ בְּעֹ֣שֶׁק וְנָל֔וֹז[b] וַתִּֽשָּׁעֲנ֖וּ עָלָֽיו׃ ל
13 לָכֵ֗ן יִהְיֶ֤ה לָכֶם֙ הֶעָוֺ֣ן הַזֶּ֔ה יא בטע בסיפ
כְּפֶ֣רֶץ נֹפֵ֔ל נִבְעֶ֖ה בְּחוֹמָ֣ה נִשְׂגָּבָ֑ה ד
אֲשֶׁר־פִּתְאֹ֥ם לְפֶ֖תַע יָב֥וֹא שִׁבְרָֽהּ׃
14 וּ֠שְׁבָרָהּ[a] כְּשֵׁ֨בֶר נֵ֤בֶל יוֹצְרִים֙ כָּת֖וּת לֹ֣א יַחְמֹ֑ל ל . ג בליש[15] . ל
וְלֹֽא־יִמָּצֵ֤א בִמְכִתָּתוֹ֙ חֶ֔רֶשׂ ד[16]
לַחְתּ֥וֹת אֵשׁ֙ מִיָּק֔וּד וְלַחְשֹׂ֥ף מַ֖יִם מִגֶּֽבֶא׃ פ ל . ל
15 כִּ֣י כֹֽה־אָמַ֡ר אֲדֹנָ֨י יְהוִ֜ה קְד֣וֹשׁ יִשְׂרָאֵ֗ל ג[17]
בְּשׁוּבָ֤ה וָנַ֙חַת֙ תִּוָּ֣שֵׁע֔וּן בְּהַשְׁקֵט֙ וּבְבִטְחָ֔ה תִּהְיֶ֖ה גְּבוּרַתְכֶ֑ם
וְלֹ֖א אֲבִיתֶֽם׃ 16 וַתֹּ֧אמְר֥וּ לֹא־כִ֛י[a] ב[18] . ל בטע
עַל־ס֥וּס נָנ֖וּס עַל־כֵּ֣ן תְּנוּס֑וּן ה פסוק מן ד מילין דמיין ותלת משני . ב . ל
וְעַל־קַ֣ל נִרְכָּ֔ב עַל־כֵּ֖ן יִקַּ֥לּוּ רֹדְפֵיכֶֽם׃ ב זקף קמ
17 [a]אֶ֣לֶף אֶחָ֗ד מִפְּנֵי֙ גַּעֲרַ֣ת אֶחָ֔ד[a]
מִפְּנֵ֛י גַּעֲרַ֥ת חֲמִשָּׁ֖ה תָּנֻ֑סוּ עַ֣ד אִם־נוֹתַרְתֶּ֗ם ל חס
כַּתֹּ֙רֶן֙ עַל־רֹ֣אשׁ הָהָ֔ר וְכַנֵּ֖ס עַל־הַגִּבְעָֽה׃ ה[19] . ב

18 וְלָכֵ֞ן יְחַכֶּ֤ה יְהוָה֙ לַחֲנַנְכֶ֔ם וְלָכֵ֥ן יָר֖וּם לְרַֽחֶמְכֶ֑ם ה[20] וחד מן ג בטע בליש ובסיפ . ה[20]
כִּֽי־אֱלֹהֵ֤י מִשְׁפָּט֙ יְהוָ֔ה אַשְׁרֵ֖י כָּל־ח֥וֹכֵי לֽוֹ׃ ס ל מל
19 כִּי־עַם֙ בְּצִיּ֣וֹן יֵשֵׁ֔ב[a] בִּירוּשָׁלָ֑͏ִם בָּכ֣וֹ לֹא־תִבְכֶּ֗ה ל . ה כת ו[21]
חָנ֤וֹן יָחְנְךָ֙ לְק֣וֹל זַעֲקֶ֔ךָ כְּשָׁמְעָת֖וֹ עָנָֽךְ׃ ב[22] . ב[23]
20 וְנָתַ֨ן לָכֶ֧ם אֲדֹנָ֛י לֶ֥חֶם צָ֖ר[a] וּמַ֣יִם לָ֑חַץ[b]
וְלֹֽא־יִכָּנֵ֥ף עוֹד֙ מוֹרֶ֔יךָ וְהָי֥וּ עֵינֶ֖יךָ רֹא֥וֹת אֶת־מוֹרֶֽיךָ׃ ב . ב
21 וְאָזְנֶ֙יךָ֙ תִּשְׁמַ֣עְנָה דָבָ֔ר מֵאַחֲרֶ֖יךָ לֵאמֹ֑ר ג מל בליש
זֶ֤ה הַדֶּ֙רֶךְ֙ לְכ֣וּ ב֔וֹ כִּ֥י תַאֲמִ֖ינוּ וְכִ֥י תַשְׂמְאִֽילוּ׃ לא פסוק כי וכי[24] . ל
22 וְטִמֵּאתֶ֗ם[a] אֶת־צִפּוּי֙ פְּסִילֵ֣י כַסְפֶּ֔ךָ וְאֶת־אֲפֻדַּ֖ת מַסֵּכַ֣ת זְהָבֶ֑ךָ ה[25]
תִּזְרֵם֙[b] כְּמ֣וֹ[c] דָוָ֔ה צֵ֖א[d] תֹּ֥אמַר לֽוֹ׃ ג[26] . ל לשון טנוף
23 וְנָתַ֩ן מְטַ֨ר זַרְעֲךָ֜ אֲשֶׁר־תִּזְרַ֣ע אֶת־הָאֲדָמָ֗ה ד[27]

15 Mm 2445. 16 Mm 2318. 17 Mm 2827. 18 Mm 2319. 19 Mm 1680. 20 Mm 2231. 21 Mm 2739. 22 Mm 2320. 23 Mm 2588. 24 Mm 2059. 25 Mm 644. 26 Mm 778. 27 Mm 2321.

12 [b] 𝔔[a] ותעלוז ‖ **14** [a] dttg, dl ‖ **16** [a] frt tr in stich sq ‖ **17** [a—a] prb add ‖ **19** [a] l prb יֹשֵׁב cf 𝔖𝔗 ‖ **20** [a] prp מִצָּר ‖ [b] prp מִלַּחַץ ‖ **22** [a] 𝔊[BS*](𝔏𝔙) *καὶ μιανεῖς*, l (ה)תָּ— ‖ [b] frt l תְּזָרֵם cf 𝔗 et Hi 19,17 ‖ [c] 𝔊(𝔖) *ὡς ὕδωρ*, l כְּמֵי ‖ [d] prp צוֹאָה cf α′θ′ 𝔏SyhS.

וְלֶ֙חֶם֙ תְּבוּאַ֣ת הָֽאֲדָמָ֔ה וְהָיָ֥ה דָשֵׁ֖ן וְשָׁמֵ֑ן ל[28]
יִרְעֶ֥ה מִקְנֶ֛יךָ בַּיּ֥וֹם הַה֖וּא כַּ֥ר נִרְחָֽב׃ ל מל
24 וְהָאֲלָפִ֣ים וְהָעֲיָרִ֗ים עֹֽבְדֵי֙ הָֽאֲדָמָ֔ה בְּלִ֥יל חָמִ֖יץ יֹאכֵ֑לוּ
אֲשֶׁר־זֹרֶ֥ה[a] בָרַ֖חַת וּבַמִּזְרֶֽה׃ [יִבְלֵי־מָ֑יִם ב
25 וְהָיָ֣ה ׀ עַל־כָּל־הַ֣ר גָּבֹ֗הַּ[a] וְעַל֙ כָּל־גִּבְעָ֣ה נִשָּׂאָ֔ה פְּלָגִ֖ים ה בטע בסיפ
בְּיוֹם֙ הֶ֣רֶג רָ֔ב בִּנְפֹ֖ל מִגְדָּלִֽים׃ [[a]כְּא֤וֹר שִׁבְעַת֙ הַיָּמִ֔ים[a] ב. לג קמ[29]]ח[31]
26 וְהָיָ֤ה אוֹר־הַלְּבָנָה֙ כְּא֣וֹר הַֽחַמָּ֔ה וְא֤וֹר הַֽחַמָּה֙ יִהְיֶ֣ה שִׁבְעָתַ֔יִם ל[30]
בְּי֗וֹם חֲבֹ֤שׁ יְהוָה֙ אֶת־שֶׁ֣בֶר עַמּ֔וֹ וּמַ֥חַץ מַכָּת֖וֹ יִרְפָּֽא׃ ס ג[32]. ג[33]

27 הִנֵּ֤ה שֵׁם־יְהוָה֙ בָּ֣א מִמֶּרְחָ֔ק בֹּעֵ֣ר אַפּ֔וֹ [a]וְכֹ֖בֶד מַשָּׂאָ֑ה[a]
שְׂפָתָיו֙ מָ֣לְאוּ זַ֔עַם וּלְשׁוֹנ֖וֹ כְּאֵ֥שׁ אֹכָֽלֶת׃ ז מל בליש. ל
28 וְרוּח֞וֹ כְּנַ֤חַל שׁוֹטֵף֙ עַד־צַוָּ֣אר יֶֽחֱצֶ֔ה ג. י. ג
לַהֲנָפָ֥ה גוֹיִ֖ם בְּנָ֣פַת שָׁ֑וְא וְרֶ֣סֶן מַתְעֶ֔ה עַ֖ל לְחָיֵ֥י עַמִּֽים׃ ב[34]. ב
29 הַשִּׁיר֙ יִהְיֶ֣ה לָכֶ֔ם כְּלֵ֖יל הִתְקַדֶּשׁ־חָ֑ג [יִשְׂרָאֵֽל׃ ה
וְשִׂמְחַ֣ת לֵבָ֗ב כַּֽהוֹלֵךְ֙ בֶּֽחָלִ֔יל לָב֥וֹא בְהַר־יְהוָ֖ה אֶל־צ֥וּר כז[35] מל וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה. ג[36]. ג[37]
30 וְהִשְׁמִ֨יעַ יְהוָ֜ה אֶת־ה֣וֹד קוֹל֗וֹ וְנַ֤חַת זְרוֹעוֹ֙ יַרְאֶ֔ה ב מל[38]. ל
בְּזַ֣עַף אַ֔ף וְלַ֖הַב אֵ֣שׁ אוֹכֵלָ֑ה נֶ֥פֶץ וָזֶ֖רֶם וְאֶ֥בֶן בָּרָֽד׃ ג
31 כִּֽי־מִקּ֥וֹל יְהוָ֖ה יֵחַ֣ת אַשּׁ֑וּר בַּשֵּׁ֖בֶט יַכֶּֽה[a]׃
32 וְהָיָ֗ה כֹּ֚ל מַעֲבַר֙ מַטֵּ֣ה מֽוּסָדָ֔ה[a] [b]אֲשֶׁ֨ר יָנִ֤יחַ[c] יְהוָה֙ עָלָ֔יו[b] יא בטע לאחור[39]
בְּתֻפִּ֖ים וּבְכִנֹּר֑וֹת וּבְמִלְחֲמ֥וֹת[d] תְּנוּפָ֖ה [e]נִלְחַם־בָּֽה[f]׃ וב[40]. בם חד מן ז[41] ק חס מ רחד מן ח[42] דמטע
33 כִּֽי־עָר֤וּךְ מֵֽאֶתְמוּל֙[a] תָּפְתֶּ֔ה[b] [c]גַּם־הִ֛וא[c] לַמֶּ֥לֶךְ הוּכָ֖ן ד. היא ק
מְדֻרָתָ֗הּ[e] אֵ֤שׁ[f] וְעֵצִים֙ הַרְבֵּ֔ה [[d]הֶעְמִ֖יק הִרְחִ֑ב[d] ל חס[39]
נִשְׁמַ֤ת יְהוָה֙ כְּנַ֣חַל גָּפְרִ֔ית בֹּעֲרָ֖ה בָּֽהּ׃ ס

31 1 ה֣וֹי הַיֹּרְדִ֤ים מִצְרַ֙יִם֙ לְעֶזְרָ֔ה עַל־סוּסִ֖ים יִשָּׁעֵ֑נוּ ר. ח פסוק מן ד מילין דמיין ותלת משני. ב

[28]וחד ודשן Dt 31,20. [29]Mm 264. [30]Mm 31. [31]Mm 4051. [32]Mm 2887. [33]Mm 2171. [34]Mm 2322. [35]Mm 1788. [36]Mm 149. [37]Mm 1835. [38]Mm 3175. [39]Mp sub loco. [40]Mm 1748. [41]Mm 1646. [42]Mm 1404; textus sec Mm 1404, Mm 1646 ut Q contra textum.

24 [a] 𝔔[a] יורה; frt l זֹרֶה ‖ **25** [a] cf 2,15[a] ‖ **26** [a–a] > 𝔊, dl ‖ **27** [a–a] θ′(𝔖) *καὶ βαρὺ τὸ λῆμμα αὐτοῦ*, prp וְכָבֵד מַשָּׂאֹה, al וְכֹבֶד מ׳ cf 𝔗𝔙 ‖ **31** [a] 𝔖𝔙 pass, l יֻכֶּה ‖ **32** [a] 𝔔[a] מוסדו; l c pc Mss מוּסָרָה cf 𝔖 ‖ [b–b] prb add ‖ [c] frt l יָנִיחַ ‖ [d] frt l וּבִמְחֹלוֹת ‖ [e] frt l נָחֹלוּ ‖ [f] mlt Mss 𝔗𝔙 ut Q, K בָּה ‖ **33** [a] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *πρὸ ἡμερῶν*, l –וֹל ‖ [b] prp –תֹּה cf 𝔖 ‖ [c–c] add ‖ [d–d] l הֶעְמִיק הִרְחִב cf 𝔗 ‖ [e] l –תֹּה ‖ [f] 𝔊[S*393] + *καὶ θεῖον*, frt ins וְגָפְרִית.

וַיִּבְטְחוּ עַל־רֶכֶב כִּי רָב וְעַל פָּרָשִׁים כִּי־עָצְמוּ מְאֹד לג קמ[1]
וְלֹא שָׁעוּ עַל־קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וְאֶת־יְהוָה לֹא דָרָשׁוּ׃ ב . ל[2]
2 וְגַם־הוּא חָכָם וַיָּבֵא[a] רָע וְאֶת־דְּבָרָיו לֹא הֵסִיר ג ר״פ בסיפ . ז[3] . נא[4]
וְקָם עַל־בֵּית מְרֵעִים וְעַל־עֶזְרַת פֹּעֲלֵי אָוֶן׃
3 וּמִצְרַיִם אָדָם וְלֹא־אֵל וְסוּסֵיהֶם בָּשָׂר וְלֹא־רוּחַ
וַיהוָה יַטֶּה יָדוֹ וְכָשַׁל עוֹזֵר וְנָפַל עָזֻר וְיַחְדָּו כֻּלָּם יִכְלָיוּן׃ ס יו חס את . ה מל . ל וחס . ג[5]

4 כִּי כֹה אָמַר־יְהוָה אֵלַי כי מיחד[6] . ד בסיפ
כַּאֲשֶׁר יֶהְגֶּה הָאַרְיֵה וְהַכְּפִיר עַל־טַרְפּוֹ
אֲשֶׁר יִקָּרֵא עָלָיו מְלֹא רֹעִים כא[7]
מִקּוֹלָם לֹא יֵחָת וּמֵהֲמוֹנָם לֹא יַעֲנֶה ל . ל
כֵּן יֵרֵד יְהוָה צְבָאוֹת לִצְבֹּא עַל־הַר־צִיּוֹן וְעַל־גִּבְעָתָהּ׃ ל דגש
5 כְּצִפֳּרִים עָפוֹת כֵּן יָגֵן [a]יְהוָה צְבָאוֹת[ab] עַל־יְרוּשָׁלִָם
גָּנוֹן וְהִצִּיל[c] פָּסֹחַ וְהִמְלִיט[d]׃ ג[8] . ל
6 שׁוּבוּ[a] לַאֲשֶׁר הֶעְמִיקוּ סָרָה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 7 כִּי בַּיּוֹם הַהוּא יִמְאָסוּן
אִישׁ אֱלִילֵי כַסְפּוֹ וֶאֱלִילֵי זְהָבוֹ אֲשֶׁר עָשׂוּ לָכֶם יְדֵיכֶם חֵטְא[a]׃
8 וְנָפַל אַשּׁוּר בְּחֶרֶב לֹא־אִישׁ וְחֶרֶב לֹא־אָדָם תֹּאכְלֶנּוּ ה[9]
וְנָס לוֹ מִפְּנֵי־חֶרֶב וּבַחוּרָיו לָמַס יִהְיוּ׃
9 וְסַלְעוֹ מִמָּגוֹר יַעֲבוֹר וְחַתּוּ מִנֵּס שָׂרָיו ל . ז מל
נְאֻם־יְהוָה אֲשֶׁר־אוּר לוֹ בְּצִיּוֹן וְתַנּוּר לוֹ בִּירוּשָׁלִָם׃ ס ל כת ר

32 1 הֵן לְצֶדֶק יִמְלָךְ־מֶלֶךְ וּלְשָׂרִים[a] לְמִשְׁפָּט יָשֹׂרוּ׃ ל . ל . ב
2 וְהָיָה־אִישׁ כְּמַחֲבֵא־רוּחַ [a]וְסֵתֶר זָרֶם[ab] ל
כְּפַלְגֵי־מַיִם בְּצָיוֹן כְּצֵל סֶלַע־כָּבֵד בְּאֶרֶץ עֲיֵפָה׃ ל . ב[1] . ד[2]
3 וְלֹא תִשְׁעֶינָה[a] עֵינֵי רֹאִים וְאָזְנֵי שֹׁמְעִים תִּקְשַׁבְנָה׃ [צָחוֹת[a]׃ ו ר״פ בסיפ . כט[3] . ג[4]
4 וּלְבַב נִמְהָרִים יָבִין לָדָעַת וּלְשׁוֹן עִלְּגִים תְּמַהֵר לְדַבֵּר ה . ה[5] . ל

Cp 31 [1]Mm 264. [2]Mm 2323. [3]Mm 357. [4]Mm 639. [5]Mm 634. [6]Mm 2049. [7]Mm 17. [8]Mm 3101. [9]Mm 2903. Cp 32 [1]Jes 25,5. [2]Mm 2324. [3]Mp sub loco. [4]Mm 3969. [5]Mm 1278.

Cp 31,2 [a] 𝔔[a] ויביא || **5** [a–a] frt dl m cs || [b] > 𝔊 || [c] l וְהֵצִיל cf 𝔙 || [d] 𝔔[a] והפליט; l וְהִמְלִיט cf 𝔙 || **6** [a] prp וְיָשֻׁבוּ || **7** [a] > 𝔊𝔄, dl || **Cp 32,1** [a] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *καὶ ἄρχοντες*, l 'וְשׁ || **2** [a–a] 𝔔[a] סתרם זרם || [b] frt l מִזֶּרֶם cf 𝔊𝔙 || **3** [a] 𝔙 *caligabunt*, l 'תְּשֹׁ (qal) vel 'תֻּשַׁ (ho) cf σ'𝔖𝔗 || **4** [a] prb dl m cs.

5 לֹא־יִקָּרֵא ע֛וֹד לְנָבָ֖ל נָדִ֑יב וּלְכִילַ֕י לֹ֥א יֵאָמֵ֖ר שֽׁוֹעַ׃ — כא⁶. ג

6 כִּ֤י נָבָל֙ נְבָלָ֣ה יְדַבֵּ֔ר וְלִבּ֖וֹ יַֽעֲשֶׂה[a]־אָ֑וֶן

לַעֲשׂ֣וֹת חֹ֗נֶף וּלְדַבֵּ֤ר אֶל־יְהוָה֙ תּוֹעָ֔ה — ב ומל⁷

לְהָרִיק֙ נֶ֣פֶשׁ רָעֵ֔ב וּמַשְׁקֶ֥ה צָמֵ֖א יַחְסִֽיר׃

7 וְכֵלַ֖י כֵּלָ֣יו רָעִ֑ים ה֚וּא זִמּ֣וֹת יָעָ֔ץ — ג⁸

לְחַבֵּ֤ל עֲנָוִים֙[a] בְּאִמְרֵי־שֶׁ֔קֶר וּבְדַבֵּ֥ר אֶבְי֖וֹן[b] מִשְׁפָּֽט׃ — ג⁹. עניים ק

8 וְנָדִ֖יב נְדִיב֣וֹת יָעָ֑ץ וְה֖וּא עַל־נְדִיב֥וֹת יָקֽוּם׃ פ — ל. ג⁸. ג פסוק דמיין

9 נָשִׁים֙ שַֽׁאֲנַנּ֔וֹת קֹ֖מְנָה[a] שְׁמַ֣עְנָה קוֹלִ֑י — ג. ל

בָּנוֹת֙ בֹּֽטְח֔וֹת[b] הַאְזֵ֖נָּה אִמְרָתִֽי׃ — ג. ב¹⁰

10 יָמִים֙ עַל־שָׁנָ֔ה תִּרְגַּ֖זְנָה בֹּֽטְח֑וֹת — ג ר"פ¹¹. ל. ג

כִּ֚י כָּלָ֣ה בָצִ֔יר אֹ֖סֶף בְּלִ֥י[a] יָבֽוֹא׃ — ב

11 חִרְדוּ֙[a] שַֽׁאֲנַנּ֔וֹת רְגָ֖זָה בֹּֽטְח֑וֹת — ג. ל. ג

פְּשֹׁ֣טָה וְעֹ֔רָה וַחֲג֖וֹרָה עַל־חֲלָצָֽיִם׃ — ב מל

12 עַל־שָׁדַ֖יִם סֹֽפְדִ֑ים[a] עַל־שְׂדֵי־חֶ֔מֶד עַל־גֶּ֖פֶן פֹּרִיָּֽה׃ — ב ר"פ על על¹². ו¹³ כת י וכל רות דכות ב מ ב

13 עַל אַדְמַ֣ת עַמִּ֔י ק֥וֹץ שָׁמִ֖יר[a] תַּֽעֲלֶ֑ה — ב¹⁴

כִּ֤י[b] עַל־כָּל־בָּתֵּ֣י מָשׂ֔וֹשׂ קִרְיָ֖ה עַלִּיזָֽה׃ — ד¹⁵

14 כִּֽי־אַרְמ֣וֹן נֻטָּ֔שׁ הֲמ֥וֹן עִ֖יר עֻזָּ֑ב — ל. ל

עֹ֣פֶל וָבַ֡חַן הָיָה֩ בְעַ֨ד[a] מְעָר֜וֹת[b] [c]עַד־עוֹלָ֗ם[c]

מְשׂ֥וֹשׂ פְּרָאִ֖ים מִרְעֵ֥ה עֲדָרִֽים[d]׃ — ל

15 עַד־יֵעָרֶ֥ה עָלֵ֛ינוּ ר֖וּחַ מִמָּר֑וֹם — ל

וְהָיָ֤ה מִדְבָּר֙ לַכַּרְמֶ֔ל וְכַרְמֶ֖ל[a] לַיַּ֥עַר יֵחָשֵֽׁב׃ — והכרמל ק. חד מן ג¹⁶ חס ה מ"ת

16 וְשָׁכַ֥ן בַּמִּדְבָּ֖ר מִשְׁפָּ֑ט וּצְדָקָ֖ה בַּכַּרְמֶ֥ל תֵּשֵֽׁב׃ [עוֹלָֽם׃

17 וְהָיָ֛ה מַעֲשֵׂ֥ה הַצְּדָקָ֖ה שָׁל֑וֹם וַעֲבֹדַת֙ הַצְּדָקָ֔ה הַשְׁקֵ֥ט וָבֶ֖טַח עַד־ — ל. ל

ס יב 18 וְיָשַׁ֥ב עַמִּ֖י בִּנְוֵ֣ה שָׁל֑וֹם וּבְמִשְׁכְּנוֹת֙ מִבְטַחִ֔ים וּבִמְנוּחֹ֖ת שַֽׁאֲנַנּֽוֹת׃ — ל. ג

19 וּבָרַ֖ד[a] בְּרֶ֣דֶת הַיָּ֑עַר וּבַשִּׁפְלָ֖ה תִּשְׁפַּ֥ל הָעִֽיר׃ — ל. ד. ל. ל

[6] Mm 17. [7] Mm 2325. [8] Mm 2262. [9] Mm 2326. [10] Mm 2327. [11] Mm 3300. [12] Mm 2328. [13] Mm 2329. [14] Mm 2330. [15] Mm 2448. [16] Mm 2090.

6 [a] 𝔔[a] חושב ‖ **7** [a] K עֲנָיִים ‖ [b] 𝔔[a] נים— ‖ **9** [a] prb dl m cs ‖ [b] sic L, l c mlt Mss Edd בֹּט׳ ‖ **10** [a] l c 𝔔[a] בַּל ‖ **11** [a] 𝔖(Syh 𝔄𝔄) *zwʿjn*, l חֲרָדָה (imp aram 2 f pl) ‖ **12** [a] 𝔊(𝔖𝔙) *κόπτεσθε*, l סִפְדָה ‖ **13** [a] Vrs pr cop, l וְשׁ׳ ‖ [b] > Ms, dl ‖ **14** [a] dl m cs ‖ [b] prp מֵעַ׳ cf 𝔗, al עֲרֵמוֹת ‖ [c—c] frt add ‖ [d] prp עֲרֹדִים ‖ **15** [a] K וְכַ׳ ‖ **19** [a] frt l c Ms וְיָרַד cf 𝔖𝔗.

20 אַשְׁרֵיכֶם זֹרְעֵי עַל־כָּל־מָיִם מְשַׁלְּחֵי רֶגֶל־הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר׃ ס

33 1 הוֹי שׁוֹדֵד וְאַתָּה לֹא שָׁדוּד וּבוֹגֵד וְלֹא־בָגְדוּ בוֹ[a] — ז מל ב מנה בפסוק
כַּהֲתִמְךָ שׁוֹדֵד תּוּשַּׁד כַּנְּלֹתְךָ[b] לִבְגֹּד יִבְגְּדוּ־בָךְ׃ ס — ל . ז מל ב מנה בפסוק
2 יְהוָה חָנֵּנוּ לְךָ קִוִּינוּ — ג
הֱיֵה זְרֹעָם[a] לַבְּקָרִים אַף־יְשׁוּעָתֵנוּ בְּעֵת צָרָה׃ — ד[1]
3 מִקּוֹל הָמוֹן נָדְדוּ עַמִּים מֵרוֹמְמֻתֶךָ[a] נָפְצוּ גּוֹיִם׃ — ל[2]
4 וְאֻסַּף [a]שְׁלַלְכֶם אֹסֶף[a] הֶחָסִיל כְּמַשַּׁק[b] גֵּבִים שֹׁקֵק[c] בּוֹ[d]׃ — ב וחס[3] . ב . ב מל
5 נִשְׂגָּב יְהוָה כִּי שֹׁכֵן[a] מָרוֹם מִלֵּא צִיּוֹן מִשְׁפָּט וּצְדָקָה׃ — ד קמ[4]
6 וְהָיָה [a]אֱמוּנַת עִתֶּיךָ[a] — ג ב חס וחד מל[5]
חֹסֶן[b] יְשׁוּעֹת חָכְמַת[c] וָדָעַת יִרְאַת יְהוָה הִיא אוֹצָרוֹ[d]׃ ס — ד
7 הֵן אֶרְאֶלָּם[a] צָעֲקוּ חֻצָה מַלְאֲכֵי שָׁלוֹם מַר יִבְכָּיוּן׃ — ל . ב . ל חס . ב
8 נָשַׁמּוּ מְסִלּוֹת שָׁבַת עֹבֵר אֹרַח
הֵפֵר בְּרִית מָאַס עָרִים[a] לֹא חָשַׁב אֱנוֹשׁ׃
9 אָבַל[a] אֻמְלְלָה אָרֶץ הֶחְפִּיר לְבָנוֹן קָמַל — ג . יד[6] קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ ר
הָיָה הַשָּׁרוֹן כָּעֲרָבָה וְנֹעֵר[b] בָּשָׁן וְכַרְמֶל׃ — ב
10 עַתָּה אָקוּם יֹאמַר יְהוָה עַתָּה אֵרוֹמָם[a] עַתָּה אֶנָּשֵׂא׃ — כה[7] ר״פ וחד מן יב[8] פסוק דמיין . ב . ו דמטע . ל[2]
11 תַּהֲרוּ חֲשַׁשׁ תֵּלְדוּ קַשׁ רוּחֲכֶם[a] אֵשׁ תֹּאכַלְכֶם׃ — ל . ל . ל
12 וְהָיוּ עַמִּים מִשְׂרְפוֹת שִׂיד קוֹצִים כְּסוּחִים בָּאֵשׁ יִצַּתּוּ׃ ס — ד ב מל וב חס[9]

13 שִׁמְעוּ[a] רְחוֹקִים אֲשֶׁר עָשִׂיתִי וּדְעוּ[b] קְרוֹבִים גְּבֻרָתִי׃ — ז מל בליש[10] . ה מל . ל חס
14 פָּחֲדוּ בְצִיּוֹן חַטָּאִים אָחֲזָה רְעָדָה חֲנֵפִים
מִי׀ יָגוּר לָנוּ אֵשׁ אוֹכֵלָה מִי־יָגוּר לָנוּ מוֹקְדֵי עוֹלָם׃ — ג
15 הֹלֵךְ צְדָקוֹת וְדֹבֵר מֵישָׁרִים מֹאֵס בְּבֶצַע מַעֲשַׁקּוֹת — ד ומל[11] . ה . ב חד חס וחד מל . ב

Cp 33 [1]Mm 2331. [2]Mm 471א. [3]Mm 2332. [4]Mm 2252. [5]Mp sub loco. [6]Mm 1234. [7]Mm 1057. [8]Mm 3896. [9]Mm 3402. [10]Mm 3780. [11]Mm 3367.

Cp 33,1 [a] mlt Mss בָּךְ ‖ [b] = כְּהַנְ׳ (a נלה)? σ′(𝔗𝔙) *ὅταν κοπιάσῃς* a לאה = כִּנְלָאוֹתְךָ? prb l c 𝔔[a] כְּכַל׳ ‖ **2** [a] 𝔖𝔗𝔙 suff 1 pl, l —ֵנוּ ‖ **3** [a] 𝔔[a] מדמ׳ nonn Mss מרממתיך (cf akk *rimmatu* tonitrus) 𝔊 *ἀπὸ τοῦ φόβου σου* ‖ **4** [a–a] prp (כְּמַאֲסַף) שָׁלָל כְּמוֹ אסף cf 𝔖𝔗𝔙 ‖ [b] prp כמקש cf 𝔊𝔖 ‖ [c] prp קוֹשֵׁשׁ cf 𝔖𝔄 ‖ [d] prp בָּז ‖ **5** [a] prp שָׁכַן ‖ **6** [a–a] prp —נֹת עִתַּי ‖ [b] frt l כֹּחַ׳ ‖ [c] mlt Mss חכמָה ‖ [d] prp —רָהּ ‖ **7** [a] l c pc Mss —לִים cf 𝔙 ‖ יְהוָה ‖ **8** [a] frt l c 𝔔[a] עֵדִים ‖ **9** [a] prp אָבְלָה cf Syh𝔖𝔗𝔄, al אָבַל ‖ [b] prp וְנֵעֹר cf 𝔊 ‖ **10** [a] 𝔔[a] אתר׳ ‖ **11** [a] l כְּמוֹ (רוּחִי) רוּחַ cf 𝔗𝔙 ‖ **13** [a] l c 𝔔[a] שָׁמְעוּ cf 𝔊 ‖ [b] l c 𝔔[a] יָדְעוּ cf 𝔊.

נֹעֵ֤ר כַּפָּיו֙ מִתְּמֹ֣ךְ בַּשֹּׁ֔חַד אֹטֵ֤ם אָזְנוֹ֙ מִשְּׁמֹ֣עַ דָּמִ֔ים   ג . ז[12] . ד חס[13]
וְעֹצֵ֥ם עֵינָ֖יו מֵרְא֥וֹת בְּרָֽע׃ [16] ה֚וּא מְרוֹמִ֣ים יִשְׁכֹּ֔ן   ג מל[14]
מְצָד֥וֹת סְלָעִ֖ים מִשְׂגַּבּ֑וֹ לַחְמ֣וֹ נִתָּ֔ן מֵימָ֖יו נֶאֱמָנִֽים׃   ה בליש[15] . כא[16] ד[17] מנה קמ

17 מֶ֚לֶךְ בְּיָפְי֔וֹ תֶּחֱזֶ֖ינָה עֵינֶ֑יךָ תִּרְאֶ֖ינָה אֶ֥רֶץ מַרְחַקִּֽים׃   ב[18]
18 לִבְּךָ֖ יֶהְגֶּ֣ה אֵימָ֑ה אַיֵּ֤ה סֹפֵר֙ אַיֵּ֣ה שֹׁקֵ֔ל אַיֵּ֖ה סֹפֵ֥ר אֶת־הַמִּגְדָּלִֽים׃
19 אֶת־[a]עַ֥ם נוֹעָ֖ז[b] לֹ֣א תִרְאֶ֑ה[c] עַ֣ם עִמְקֵ֤י שָׂפָה֙ מִשְּׁמ֔וֹעַ נִלְעַ֥ג לָשׁ֖וֹן   ל . ג[19] . ה מל[20] . יז[21]
20 חֲזֵ֣ה צִיּ֔וֹן קִרְיַ֖ת מוֹעֲדֵ֑נוּ[a] [אֵ֥ין בִּינָֽה׃   ג[22] וכל תנופ דכות . ל וחס[23]
עֵינֶ֜יךָ תִרְאֶ֨ינָה יְרוּשָׁלַ֜͏ִם נָוֶ֣ה שַׁאֲנָ֗ן אֹ֤הֶל בַּל־יִצְעָן֙   ל
בַּל־יִסַּ֤ע[b] יְתֵדֹתָיו֙ לָנֶ֔צַח וְכָל־חֲבָלָ֖יו בַּל־יִנָּתֵֽקוּ׃   חצי הספר בפסוקים
21 כִּ֣י אִם־שָׁ֗ם אַדִּ֤יר יְהוָה֙ לָ֔נוּ מְקוֹם־נְהָרִ֥ים[a] יְאֹרִ֖ים רַחֲבֵ֣י יָדָ֑יִם
בַּל־תֵּ֤לֶךְ בּוֹ֙ אֳנִי־שַׁ֔יִט וְצִ֥י אַדִּ֖יר לֹ֥א יַעַבְרֶֽנּוּ׃   ל
22 כִּ֤י יְהוָה֙ שֹׁפְטֵ֔נוּ יְהוָ֖ה מְחֹקְקֵ֑נוּ יְהוָ֥ה מַלְכֵּ֖נוּ ה֥וּא יוֹשִׁיעֵֽנוּ׃   ב חד מל וחד חס[24]
23 נִטְּשׁ֖וּ חֲבָלָ֑יִךְ[a] בַּל־יְחַזְּק֤וּ כֵן־תָּרְנָם֙ בַּל־פָּ֣רְשׂוּ נֵ֔ס   ב . ל
אָז֩ חֻלַּ֨ק[b] עַד־[c]שָׁלָ֤ל מַרְבֶּה֙[d] פִּסְחִ֖ים בָּ֥זְזוּ בַֽז׃   ל[25] . ב בלשון ביזה
24 וּבַל־יֹאמַ֥ר שָׁכֵ֖ן חָלִ֑יתִי הָעָ֛ם הַיֹּשֵׁ֥ב בָּ֖הּ נְשֻׂ֥א עָוֺֽן׃   ל וחס

34 1 קִרְב֤וּ גוֹיִם֙ לִשְׁמֹ֔עַ וּלְאֻמִּ֖ים הַקְשִׁ֑יבוּ
תִּשְׁמַ֤ע הָאָ֨רֶץ֙ וּמְלֹאָ֔הּ תֵּבֵ֖ל וְכָל־צֶאֱצָאֶֽיהָ׃
2 כִּ֣י קֶ֤צֶף לַֽיהוָה֙ עַל־כָּל־הַגּוֹיִ֔ם וְחֵמָ֖ה עַל־כָּל־צְבָאָ֑ם   ל . ז
הֶחֱרִימָ֖ם נְתָנָ֥ם לַטָּֽבַח׃
3 וְחַלְלֵיהֶ֣ם יֻשְׁלָ֔כוּ וּפִגְרֵיהֶ֖ם יַעֲלֶ֣ה בָאְשָׁ֑ם   ל . ל
וְנָמַ֥סּוּ הָרִ֖ים מִדָּמָֽם׃ 4 וְנָמַ֣קּוּ[a] כָּל־[b]צְבָ֣א הַשָּׁמַ֔יִם[b]   ב
וְנָגֹ֥לּוּ כַסֵּ֖פֶר הַשָּׁמָ֑יִם וְכָל־צְבָאָ֣ם יִבּ֔וֹל   ד . ז . ד[1]
כִּנְבֹ֤ל עָלֶה֙ מִגֶּ֔פֶן וּכְנֹבֶ֖לֶת מִתְּאֵנָֽה׃   ל

[12] Mm 3650. [13] Mm 3685. [14] Mp sub loco. [15] Mm 1666. [16] Mm 2838. [17] Mm 403. [18] Mm 2333. [19] Mm 2334. [20] Mm 3159. [21] Mm 3615. [22] Mm 3812. [23] Mm 2335. [24] Mm 2336. [25] Mm 3816.
Cp 34 [1] Mm 13.

19 [a] prp אַתָּ ‖ [b] prp נוֹעָז = לוֹעֵז ‖ [c] 𝔔[a] תראו ‖ **20** [a] 𝔔[a] mlt Mss α′σ′θ′𝔖 ־דֵינוּ ‖ [b] Vrs pass = יִסַּע; prp יִסְעוּ ‖ **21** [a] dl ‖ **23** [a] prp ־לָיו cf 𝔗 ‖ [b] σ′ act cf 𝔗, frt l חִלֵּק ‖ [c] prp עִוֵּר cf 𝔗 ‖ [d] 𝔔[a] מרובה cf α′σ′ ‖ **Cp 34,4** [a] 𝔔[a] והעמקים יתבקעו ו ‖ [b–b] prp הַגְּבָעוֹת.

5 כִּֽי־רִוְּתָה[a] בַשָּׁמַיִם חַרְבִּי[b] ל
הִנֵּה עַל־אֱדוֹם תֵּרֵד וְעַל־עַם חֶרְמִי[c] לְמִשְׁפָּט׃
6 חֶרֶב לַיהוָה מָלְאָה דָם הֻדַּשְּׁנָה מֵחֵלֶב ל
מִדַּם כָּרִים וְעַתּוּדִים מֵחֵלֶב כִּלְיוֹת אֵילִים ה[2]. ב מל
כִּי זֶבַח לַיהוָה בְּבָצְרָה וְטֶבַח גָּדוֹל בְּאֶרֶץ אֱדוֹם׃
7 וְיָרְדוּ רְאֵמִים עִמָּם וּפָרִים עִם־אַבִּירִים ז[3]. ב[4]. ב
וְרִוְּתָה[a] אַרְצָם מִדָּם וַעֲפָרָם מֵחֵלֶב יְדֻשָּׁן׃ ב
8 כִּי יוֹם נָקָם לַיהוָה שְׁנַת שִׁלּוּמִים לְרִיב[a] צִיּוֹן׃ ב
9 וְנֶהֶפְכוּ נְחָלֶיהָ לְזֶפֶת וַעֲפָרָהּ לְגָפְרִית ג. ב
וְהָיְתָה אַרְצָהּ לְזֶפֶת בֹּעֵרָה׃ ב
10 לַיְלָה וְיוֹמָם לֹא תִכְבֶּה לְעוֹלָם יַעֲלֶה עֲשָׁנָהּ ג ב מנה בנביא . ו[5]
מִדּוֹר לָדוֹר תֶּחֱרָב לְנֵצַח נְצָחִים אֵין עֹבֵר בָּהּ׃ ל . ל . ד כת כן[6]
11 וִירֵשׁוּהָ קָאַת וְקִפּוֹד וְיַנְשׁוֹף וְעֹרֵב יִשְׁכְּנוּ־בָהּ ד[7]. ג
וְנָטָה עָלֶיהָ קַו־תֹהוּ וְאַבְנֵי־בֹהוּ׃ 12 חֹרֶיהָ[a] ל
וְאֵין־שָׁם מְלוּכָה יִקְרָאוּ וְכָל־שָׂרֶיהָ יִהְיוּ אָפֶס׃ ב קמ
13 וְעָלְתָה אַרְמְנֹתֶיהָ סִירִים קִמּוֹשׂ וָחוֹחַ בְּמִבְצָרֶיהָ ד חס[8]
וְהָיְתָה נְוֵה תַנִּים חָצִיר[a] לִבְנוֹת יַעֲנָה׃
14 וּפָגְשׁוּ צִיִּים אֶת־אִיִּים וְשָׂעִיר עַל־רֵעֵהוּ יִקְרָא[a] ה[9]
אַךְ־שָׁם הִרְגִּיעָה לִּילִית וּמָצְאָה לָהּ מָנוֹחַ׃ כל מל
15 שָׁמָּה[a] קִנְּנָה קִפּוֹז וַתְּמַלֵּט וּבָקְעָה וְדָגְרָה בְצִלָּהּ[b] ה[10] ר״פ וחד מן ה[11] פסוק שמה שם . ל
אַךְ־שָׁם נִקְבְּצוּ דַיּוֹת אִשָּׁה רְעוּתָהּ[c]׃ ל . ה
16 דִּרְשׁוּ מֵעַל־סֵפֶר יְהוָה וּקְרָאוּ[a] אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נֶעְדָּרָה ז[12]. ל
[b]אִשָּׁה רְעוּתָהּ לֹא פָקָדוּ[b] כִּי־[c]פִי[d] הוּא[c] צִוָּה וְרוּחוֹ הוּא ה . ג
17 וְהוּא־הִפִּיל לָהֶן גּוֹרָל וְיָדוֹ חִלְּקַתָּה לָהֶם בַּקָּו[a]] קִבְּצָן׃ לג ר״פ . יד[13] . ג[14] . ל]ל

[2] Mm 2338. [3] Mm 3140. [4] Mm 2339. [5] Mm 687. [6] Mm 3284. [7] Mm 2443. [8] Mm 2340. [9] Mm 515. [10] Mm 2922. [11] Mm 2341. [12] Mm 2967. [13] Mm 190. [14] Mm 182.

5 [a] 𝔔[a] תראה cf 𝔗 *ttglj* = תֵּרָאֶה; 𝔊(𝔙) ἐμεθύσθη = רָוְתָה ‖ [b] prp חֶרֶב יְהוָה vel חרבוֹ ‖ [c] prp חרמוֹ ‖ **7** [a] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) καὶ μεθυσθήσεται, l וְרָוְתָה ‖ **8** [a] 𝔖 *ldjn'*, frt l לְרָב, al לְרַב ‖ **12** [a] in init v exc nonn vb cf 𝔊 ‖ **13** [a] l c 𝔔[a]𝔊𝔖𝔗 חָצֵר ‖ **14** [a] frt l יִקָּרֵא = יִקָּרֶה ‖ **15** [a] l שָׁם cf 𝔊𝔗𝔙 ‖ [b] prp בֵּצֶיהָ ‖ [c] ins לֹא פֻקָּדוּ cf 16 ‖ **16** [a] dl cf 𝔊 ‖ [b—b] dl cf 15; 𝔔[a] om לא פקדו ‖ [c—c] 𝔔[a] pc Mss פיהו cf 𝔖𝔗 ‖ [d] l c pc Mss פִּי יְהוָה cf 𝔊 ‖ **17** [a] > 𝔊, dl.

עַד־עוֹלָם֙ יִֽירָשׁ֔וּהָ לְד֥וֹר וָד֖וֹר יִשְׁכְּנוּ־בָֽהּ׃ ס ב

35 1 יְשֻׂשׂ֥וּם[a] מִדְבָּ֖ר וְצִיָּ֑ה וְתָגֵ֥ל עֲרָבָ֛ה וְתִפְרַ֖ח[b] ל¹

כַּחֲבַצָּֽלֶת׃ 2 פָּרֹ֨חַ תִּפְרַ֜ח וְתָגֵ֗ל אַ֚ף גִּילַ֣ת[a] וְרַנֵּ֔ן ל.ב.ל

כְּב֨וֹד הַלְּבָנ֤וֹן נִתַּן־לָהּ֙ הֲדַ֥ר הַכַּרְמֶ֖ל וְהַשָּׁר֑וֹן כא². ב בפסוק

הֵ֛מָּה יִרְא֥וּ כְבוֹד־יְהוָ֖ה הֲדַ֥ר אֱלֹהֵֽינוּ׃ ס ב בפסוק³

3 חַזְּקוּ יָדַ֣יִם רָפ֔וֹת וּבִרְכַּ֥יִם כֹּשְׁל֖וֹת אַמֵּֽצוּ׃ ב

4 אִמְרוּ֙ לְנִמְהֲרֵי־לֵ֔ב חִזְק֖וּ אַל־תִּירָ֑אוּ

הִנֵּ֤ה אֱלֹֽהֵיכֶם֙ נָקָ֣ם יָב֔וֹא ב

גְּמ֣וּל אֱלֹהִ֔ים ה֥וּא יָב֖וֹא וְיֹשַׁעֲכֶֽם[a]׃ ל

5 אָ֥ז תִּפָּקַ֖חְנָה עֵינֵ֣י עִוְרִ֑ים וְאָזְנֵ֥י חֵרְשִׁ֖ים תִּפָּתַֽחְנָה׃ ל.ג⁴.ל

6 אָ֣ז יְדַלֵּ֤ג כָּֽאַיָּל֙ פִּסֵּ֔חַ וְתָרֹ֖ן לְשׁ֣וֹן אִלֵּ֑ם ל.ל

כִּֽי־נִבְקְע֤וּ בַמִּדְבָּר֙ מַ֔יִם וּנְחָלִ֖ים בָּעֲרָבָֽה[a]׃

7 וְהָיָ֤ה הַשָּׁרָב֙ לַֽאֲגַ֔ם וְצִמָּא֖וֹן לְמַבּ֣וּעֵי מָ֑יִם ג.ב

בִּנְוֵ֤ה תַנִּים֙ רִבְצָ֔הּ[a] חָצִ֥יר[b] לְקָנֶ֖ה וָגֹֽמֶא׃ ל.ל⁵

8 וְהָ֨יָה־שָׁ֜ם מַסְל֣וּל וָדֶ֗רֶךְ[a] וְדֶ֤רֶךְ הַקֹּ֙דֶשׁ֙ יִקָּ֣רֵא לָ֔הּ[b] [יִתְעוּ[d]׃ כא⁶

לֹא־יַעַבְרֶ֥נּוּ טָמֵ֖א [c]וְהוּא־לָ֑מוֹ הֹלֵ֥ךְ דֶּ֛רֶךְ[c] [d]וֶאֱוִילִ֖ים לֹ֥א

9 לֹא־יִהְיֶ֨ה שָׁ֜ם אַרְיֵ֗ה וּפְרִ֤יץ חַיּוֹת֙ בַּל־יַעֲלֶ֔נָּה [a]לֹ֥א תִמָּצֵ֖א[a] ל

ס יג שָׁ֑ם[b] וְהָלְכ֖וּ גְּאוּלִֽים׃ 10 וּפְדוּיֵ֨י יְהוָ֜ה יְשֻׁב֗וּן ל⁷ ג מנה חס

וּבָ֤אוּ צִיּוֹן֙ בְּרִנָּ֔ה וְשִׂמְחַ֥ת עוֹלָ֖ם עַל־רֹאשָׁ֑ם ב

שָׂשׂ֤וֹן וְשִׂמְחָה֙ יַשִּׂ֔יגוּ[a] וְנָ֖סוּ יָג֥וֹן וַאֲנָחָֽה׃ פ ד

36 1 וַיְהִ֡י בְּאַרְבַּע֩ עֶשְׂרֵ֨ה שָׁנָ֜ה לַמֶּ֣לֶךְ חִזְקִיָּ֗הוּ עָלָ֞ה סַנְחֵרִ֤יב מֶֽלֶךְ־אַשּׁוּר֙ ה

2 עַ֣ל כָּל־עָרֵ֧י יְהוּדָ֛ה הַבְּצֻר֖וֹת וַֽיִּתְפְּשֵֽׂם׃ 2 וַיִּשְׁלַ֣ח מֶֽלֶךְ־אַשּׁ֣וּר ׀ אֶת־ לגר.ל

רַבְשָׁקֵ֨ה מִלָּכִ֤ישׁ יְרֽוּשָׁלְַ֙מָה֙ אֶל־הַמֶּ֣לֶךְ חִזְקִיָּ֔הוּ בְּחֵ֖יל[a] כָּבֵ֑ד וַֽיַּעֲמֹ֗ד ה ד מנה חס¹.ב

Cp 35 [1]Mm 1786. [2]Mm 2838. [3]Mp sub loco. [4]Mm 3969. [5]Mm 379. [6]Mm 17. [7]Mm 2398.
Cp 36 [1]Mm 1939.

Cp 35,1 [a] l c Ms 𝔗 יָשִׂשׂוּ ‖ [b] huc tr : ‖ **2** [a] 𝔗 *bj'*, l גִּילָה ‖ **4** [a] l וישׁ' ‖ **6** [a] 𝔔[a] + ילכו ‖ **7** [a] 𝔔[a] רבץ; l c mlt Mss צָה– ‖ [b] 𝔊(Syh 𝔄) *ἔπαυλις* cf 𝔊[B]𝔖, prp חָצֵר ‖ **8** [a] > 𝔔[a] nonn Mss 𝔖; 𝔊 *καθαρά*, frt l טָהוֹר, potius בָּרוּר ‖ [b] l לוֹ ‖ [c–c] prp וְהָאֱוִיל מְהַלֵּךְ בְּ(לְ)דַרְכּוֹ ‖ [d–d] prb dl ‖ **9** [a–a] add? ‖ [b] tr post והלכו cf 𝔊 ‖ **10** [a] 𝔊 *καταλήμψεται αὐτούς*, prp גום– ‖ **Cp 36,2** [a] l c mlt Mss בְּחֵיל.

ג[2] בִּתְעָלַת֙ הַבְּרֵכָ֣ה הָעֶלְיוֹנָ֔ה בִּמְסִלַּ֖ת שְׂדֵ֥ה כוֹבֵֽס׃ 3 וַיֵּצֵ֥א אֵלָ֛יו אֶלְיָקִ֥ים 3
בֶּן־חִלְקִיָּ֖הוּ אֲשֶׁ֣ר עַל־הַבָּ֑יִת וְשֶׁבְנָא֙ הַסֹּפֵ֔ר וְיוֹאָ֥ח בֶּן־אָסָ֖ף הַמַּזְכִּֽיר׃
ד 4 וַיֹּ֤אמֶר אֲלֵיהֶם֙ רַב־שָׁקֵ֔ה אִמְרוּ־נָ֖א אֶל־חִזְקִיָּ֑הוּ כֹּֽה־אָמַ֞ר הַמֶּ֣לֶךְ 4
ב ומל[3]. ל[4] הַגָּדוֹל֙ מֶ֣לֶךְ אַשּׁ֔וּר מָ֧ה הַבִּטָּח֛וֹן הַזֶּ֖ה אֲשֶׁ֥ר בָּטָֽחְתָּ׃ 5 אָמַ֙רְתִּי֙[a] אַךְ־ 5
דְּבַר־שְׂפָתַ֔יִם עֵצָ֥ה וּגְבוּרָ֖ה לַמִּלְחָמָ֑ה עַתָּה֙ עַל־מִ֣י בָטַ֔חְתָּ כִּ֥י מָרַ֖דְתָּ
ב בִּֽי׃ 6 הִנֵּ֣ה בָטַ֡חְתָּ עַל־מִשְׁעֶנֶת֩ הַקָּנֶ֨ה הָרָצ֤וּץ הַזֶּה֙ עַל־מִצְרַ֔יִם אֲשֶׁ֨ר 6
ב[5]. ב יִסָּמֵ֥ךְ אִישׁ֙ עָלָ֔יו וּבָ֥א בְכַפּ֖וֹ וּנְקָבָ֑הּ כֵּ֚ן פַּרְעֹ֣ה מֶֽלֶךְ־מִצְרַ֔יִם לְכָל־
ב[6]. ל בטח אל הַבֹּטְחִ֖ים עָלָֽיו׃ 7 וְכִֽי־תֹאמַ֣ר[a] אֵלַ֔י אֶל־יְהוָ֥ה אֱלֹהֵ֖ינוּ בָּטָ֑חְנוּ הֲלוֹא־ 7
ד ה֗וּא אֲשֶׁ֨ר הֵסִ֤יר חִזְקִיָּ֙הוּ֙ אֶת־בָּמֹתָ֣יו וְאֶת־מִזְבְּחֹתָ֔יו וַיֹּ֤אמֶר לִֽיהוּדָה֙
ח[7]. ב וְלִיר֣וּשָׁלִַ֔ם לִפְנֵ֛י הַמִּזְבֵּ֥חַ הַזֶּ֖ה תִּֽשְׁתַּחֲוֽוּ׃ 8 וְעַתָּה֙ הִתְעָ֣רֶב נָ֔א אֶת־ 8
אֲדֹנִ֖י הַמֶּ֣לֶךְ אַשּׁ֑וּר[a] וְאֶתְּנָ֤ה לְךָ֙ אַלְפַּ֣יִם סוּסִ֔ים אִם־תּוּכַ֕ל לָ֥תֶת לְךָ֖
ג ר״פ[8]. ל[9]. כה[10] רֹכְבִ֥ים עֲלֵיהֶֽם׃ 9 וְאֵ֣יךְ תָּשִׁ֗יב אֵ֠ת פְּנֵ֨י פַחַ֥ת[a] אַחַ֛ד עַבְדֵ֥י אֲדֹנִ֖י הַקְּטַנִּ֑ים 9
ג וַתִּבְטַ֤ח לְךָ֙ עַל־מִצְרַ֔יִם לְרֶ֖כֶב וּלְפָרָשִֽׁים׃ 10 וְעַתָּה֙ הֲמִֽבַּלְעֲדֵ֣י יְהוָ֔ה 10
ב בסיפ[11]. ד[12] עָלִ֛יתִי עַל־הָאָ֥רֶץ הַזֹּ֖את לְהַשְׁחִיתָ֑הּ יְהוָה֙ אָמַ֣ר אֵלַ֔י עֲלֵ֛ה אֶל־הָאָ֥רֶץ
ב הַזֹּ֖את וְהַשְׁחִיתָֽהּ׃ 11 וַיֹּ֣אמֶר אֶלְיָקִ֡ים[a] וְשֶׁבְנָ֣א וְיוֹאָח[a] אֶל־רַב־ 11
שָׁקֵ֗ה דַּבֶּר־נָ֤א אֶל־עֲבָדֶ֙יךָ֙ אֲרָמִ֔ית כִּ֥י שֹׁמְעִ֖ים אֲנָ֑חְנוּ וְאַל־תְּדַבֵּ֣ר
ל. ז אֵלֵ֗ינוּ יְהוּדִ֔ית בְּאָזְנֵ֣י הָעָ֔ם אֲשֶׁ֖ר עַל־הַחוֹמָֽה׃ 12 וַיֹּ֣אמֶר רַב־שָׁקֵ֗ה 12
ל[13]. ג ומל[14]. ו חס בסיפ הַאֶל֩ אֲדֹנֶ֨יךָ וְאֵלֶ֜יךָ שְׁלָחַ֤נִי אֲדֹנִי֙ לְדַבֵּ֔ר אֶת־הַדְּבָרִ֖ים הָאֵ֑לֶּה הֲלֹ֣א
ה[15]. צואתם ק עַל־הָאֲנָשִׁ֗ים הַיֹּֽשְׁבִים֙ עַל־הַ֣חוֹמָ֔ה לֶאֱכֹ֣ל אֶת־חֲרָאֵיהֶ֗ם[a] וְלִשְׁתּ֛וֹת אֶת־
מימי רגליהם ק. ז שֵׁינֵיהֶ֖ם[b] עִמָּכֶֽם׃ 13 וַֽיַּעֲמֹד֙ רַב־שָׁקֵ֔ה וַיִּקְרָ֥א בְקוֹל־גָּד֖וֹל יְהוּדִ֑ית 13
ד וַיֹּ֕אמֶר שִׁמְע֗וּ אֶת־דִּבְרֵ֛י הַמֶּ֥לֶךְ הַגָּד֖וֹל מֶ֥לֶךְ אַשּֽׁוּר׃ 14 כֹּ֚ה אָמַ֣ר 14
ה ב מל וג חס. ב הַמֶּ֔לֶךְ אַל־יַשִּׁ֥א לָכֶ֖ם חִזְקִיָּ֑הוּ כִּ֥י לֹא־יוּכַ֖ל לְהַצִּ֥יל אֶתְכֶֽם׃ 15 וְאַל־ 15
ל בטח אל יַבְטַ֨ח אֶתְכֶ֤ם חִזְקִיָּ֙הוּ֙ אֶל־יְהוָ֣ה לֵאמֹ֔ר הַצֵּ֥ל יַצִּילֵ֖נוּ יְהוָ֑ה לֹ֤א תִנָּתֵן֙
הָעִ֣יר הַזֹּ֔את בְּיַ֖ד מֶ֥לֶךְ אַשּֽׁוּר׃ 16 אַֽל־תִּשְׁמְע֖וּ אֶל־חִזְקִיָּ֑הוּ ס כִּ֣י כֹה֩ 16
אָמַ֨ר הַמֶּ֜לֶךְ אַשּׁ֗וּר[a] עֲשׂוּ־אִתִּ֤י בְרָכָה֙ וּצְא֣וּ אֵלַ֔י וְאִכְל֤וּ אִֽישׁ־גַּפְנוֹ֙ וְאִ֣ישׁ

[2] Mm 2156. [3] Mm 2342. [4] Mm 2158. [5] Mm 2343. [6] Mm 1161. [7] Mm 2159. [8] Mm 2160. [9] Mm 161. [10] Mm 187. [11] Mm 2344. [12] Mm 2345. [13] Mm 2346. [14] Mm 29. [15] Mm 2347.

5 [a] l c 𝔔[a] mlt Mss et 2 R 18,20 תָּ— ‖ **7** [a] 𝔔[a]𝔊𝔗 et 2 R 18,22 מְרוּן— ‖ **8** [a] dl ‖ **9** [a] dl ‖ **11** [a–a] prb dl cf 𝔊[S*393] et 12 ‖ **12** [a] K חַרְאֵיהֶם; 𝔔[a] חריהמה ‖ [b] K שֵׁינֵיהֶם ‖ **16** [a] dl.

17 תְּאֵנָת֔וֹ וּשְׁת֖וּ אִ֥ישׁ מֵי־בוֹרֽוֹ׃ 17 עַד־בֹּאִ֕י וְלָקַחְתִּ֥י אֶתְכֶ֖ם אֶל־אֶ֣רֶץ ב חד מל וחד חס
18 כְּאַרְצְכֶ֑ם אֶ֚רֶץ דָּגָ֣ן וְתִיר֔וֹשׁ אֶ֥רֶץ לֶ֖חֶם וּכְרָמִֽים׃ 18 פֶּן־יַסִּ֨ית אֶתְכֶ֤ם ב
חִזְקִיָּ֨הוּ֙ לֵאמֹ֔ר יְהוָ֖ה יַצִּילֵ֑נוּ הַהִצִּ֜ילוּ אֱלֹהֵ֤י הַגּוֹיִם֙ אִ֣ישׁ אֶת־אַרְצ֔וֹ מִיַּ֖ד
19 מֶ֥לֶךְ אַשּֽׁוּר׃ 19 אַיֵּ֞ה אֱלֹהֵ֤י חֲמָת֙ וְאַרְפָּ֔ד אַיֵּ֖ה אֱלֹהֵ֣י סְפַרְוָ֑יִם[a] וְכִי־[b] ל
20 הִצִּ֥ילוּ אֶת־שֹׁמְר֖וֹן מִיָּדִֽי׃ 20 מִ֗י בְּכָל־אֱלֹהֵ֤י הָאֲרָצוֹת֙ הָאֵ֔לֶּה אֲשֶׁר־
21 הִצִּ֥ילוּ אֶת־אַרְצָ֖ם מִיָּדִ֑י כִּֽי־יַצִּ֧יל יְהוָ֛ה אֶת־יְרוּשָׁלִַ֖ם מִיָּדִֽי׃ 21 וַיַּחֲרִ֕ישׁוּ
וְלֹא־עָנ֥וּ אֹת֖וֹ דָּבָ֑ר כִּֽי־מִצְוַ֨ת הַמֶּ֥לֶךְ הִ֛יא לֵאמֹ֖ר לֹ֥א תַעֲנֻֽהוּ׃ ג פסוק ולא לא[16] . ב
22 וַיָּבֹ֣א אֶלְיָקִ֣ים בֶּן־חִלְקִיָּ֣הוּ אֲשֶׁר־עַל־הַ֠בַּיִת וְשֶׁבְנָ֨א הַסּוֹפֵ֜ר וְיוֹאָ֧ח ב מל בנביא[17]
בֶּן־אָסָ֛ף הַמַּזְכִּ֖יר אֶל־חִזְקִיָּ֑הוּ קְר֣וּעֵי בְגָדִ֔ים וַיַּגִּ֣ידוּ ל֔וֹ אֵ֖ת דִּבְרֵ֥י רַב־ ב מל . ז דמטע בטע[18]
שָׁקֵֽה׃ ס

37 1 וַיְהִ֗י כִּשְׁמֹ֙עַ֙ הַמֶּ֣לֶךְ חִזְקִיָּ֔הוּ וַיִּקְרַ֖ע אֶת־בְּגָדָ֑יו וַיִּתְכַּ֣ס בַּשָּׂ֔ק וַיָּבֹ֖א בֵּ֥ית ב
2 יְהוָֽה׃ 2 וַיִּשְׁלַ֡ח אֶת־אֶלְיָקִים֩ אֲשֶׁר־עַל־הַבַּ֨יִת וְאֵ֣ת ׀ שֶׁבְנָ֣א הַסּוֹפֵ֗ר ב מל בנביא[1]
וְאֵת֙ זִקְנֵ֣י הַכֹּהֲנִ֔ים מִתְכַּסִּ֖ים בַּשַּׂקִּ֑ים אֶל־יְשַֽׁעְיָ֥הוּ בֶן־אָמ֖וֹץ הַנָּבִֽיא׃ ג[2]
3 וַיֹּאמְר֣וּ[a] אֵלָ֗יו כֹּ֚ה אָמַ֣ר חִזְקִיָּ֔הוּ יוֹם־צָרָ֧ה וְתוֹכֵחָ֛ה וּנְאָצָ֖ה הַיּ֣וֹם הַזֶּ֑ה ב
4 כִּ֣י בָ֤אוּ בָנִים֙ עַד־מַשְׁבֵּ֔ר וְכֹ֥חַ אַ֖יִן לְלֵדָֽה׃ 4 אוּלַ֡י יִשְׁמַע֩ יְהוָ֨ה אֱלֹהֶ֜יךָ ב . ב
אֵ֣ת ׀ דִּבְרֵ֣י רַב־שָׁקֵ֗ה אֲשֶׁר֩ שְׁלָח֨וֹ מֶֽלֶךְ־אַשּׁ֥וּר ׀ אֲדֹנָ֜יו לְחָרֵף֙ אֱלֹהִ֣ים ב פסוק דמטע[3]
חַ֔י וְהוֹכִ֨יחַ֙ בַּדְּבָרִ֔ים אֲשֶׁ֥ר שָׁמַ֖ע יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֑יךָ וְנָשָׂ֣אתָ תְפִלָּ֔ה בְּעַ֖ד ה
5 הַשְּׁאֵרִ֥ית הַנִּמְצָאָֽה׃ 5 וַיָּבֹ֗אוּ עַבְדֵ֛י הַמֶּ֥לֶךְ חִזְקִיָּ֖הוּ אֶל־יְשַֽׁעְיָֽהוּ׃ ב[4]
6 וַיֹּ֤אמֶר אֲלֵיהֶם֙ יְשַֽׁעְיָ֔הוּ כֹּ֥ה תֹאמְר֖וּן אֶל־אֲדֹנֵיכֶ֑ם כֹּ֣ה ׀ אָמַ֣ר יְהוָ֗ה ט[5]
אַל־תִּירָא֙ מִפְּנֵ֤י הַדְּבָרִים֙ אֲשֶׁ֣ר שָׁמַ֔עְתָּ אֲשֶׁ֧ר גִּדְּפ֛וּ נַעֲרֵ֥י מֶֽלֶךְ־אַשּׁ֖וּר ג[6]
7 אוֹתִֽי׃ 7 הִנְנִ֨י נוֹתֵ֥ן בּוֹ֙ ר֔וּחַ וְשָׁמַ֥ע שְׁמוּעָ֖ה וְשָׁ֣ב אֶל־אַרְצ֑וֹ וְהִפַּלְתִּ֥יו כל[7] מל ה מנה בסיפ וכל יהושע ושפטים דכות במ ב . ו מל . ב
8 בַּחֶ֖רֶב בְּאַרְצֽוֹ׃ 8 וַיָּ֨שָׁב֙ רַב־שָׁקֵ֔ה וַיִּמְצָא֙ אֶת־מֶ֣לֶךְ אַשּׁ֔וּר
9 נִלְחָ֖ם עַל־לִבְנָ֑ה כִּ֣י שָׁמַ֔ע כִּ֥י נָסַ֖ע מִלָּכִֽישׁ׃ 9 וַיִּשְׁמַ֗ע עַל־תִּרְהָ֤קָה ב פסוק דמטע[8]
מֶֽלֶךְ־כּוּשׁ֙ לֵאמֹ֔ר יָצָ֖א לְהִלָּחֵ֣ם אִתָּ֑ךְ וַיִּשְׁמַע֙[a] וַיִּשְׁלַ֣ח מַלְאָכִ֔ים אֶל־
10 חִזְקִיָּ֖הוּ לֵאמֹֽר׃ 10 כֹּ֣ה תֹאמְר֗וּן אֶל־חִזְקִיָּ֤הוּ מֶֽלֶךְ־יְהוּדָה֙ לֵאמֹ֔ר אַל־ ט[5]
יַשִּׁאֲךָ֣[a] אֱלֹהֶ֔יךָ אֲשֶׁ֥ר אַתָּ֛ה בּוֹטֵ֥חַ בּ֖וֹ לֵאמֹ֑ר לֹ֤א תִנָּתֵן֙ יְר֣וּשָׁלִַ֔ם בְּיַ֖ד מֶ֥לֶךְ ב . כז בטע . ג[9] מל בנביא וכל כתיב דכות ב מ ח

[16] Mp sub loco. [17] TM sicut Mp homtel contra Mm 2348, cf Jes 37,2 et Mp sub loco. [18] Mm 2139. Cp 37 [1] Mm 2348. [2] Mm 2349. [3] Mm 2162. [4] Mm 2350. [5] Mm 235. [6] Mm 2351. [7] Mm 1238א. [8] Mm 2163. [9] Mm 2352.

19 [a] ins אַיֵּה אֱלֹהֵי אֶרֶץ שֹׁמְרוֹן cf 2 R 18,34 ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔙) *μή*, 1 הֲכִי ‖ **Cp 37,3** [a] prp וי' ‖ **9** [a] 1 c 2 R 19,9 וַיָּשָׁב cf 𝔊 ‖ **10** [a] ga'ya eras.

אַשּׁ֑וּר׃ 11 הִנֵּ֣ה ׀ אַתָּ֣ה שָׁמַ֗עְתָּ אֲשֶׁ֨ר עָשׂ֜וּ מַלְכֵ֥י אַשּׁ֛וּר לְכָל־הָאֲרָצ֖וֹת 11
לְהַחֲרִימָ֑ם וְאַתָּ֖ה תִּנָּצֵֽל׃ 12 הַהִצִּ֨ילוּ אוֹתָ֜ם אֱלֹהֵ֤י הַגּוֹיִם֙ אֲשֶׁ֣ר הִשְׁחִ֣יתוּ 12
ז מל . ד[10] . ב חד חס וחד מל[11] אֲבוֹתַ֔י אֶת־גּוֹזָ֖ן וְאֶת־חָרָ֑ן וְרֶ֥צֶף וּבְנֵי־עֶ֖דֶן אֲשֶׁר[a] בִּתְלַשָּֽׂר[b]׃ 13 אַיֵּ֤ה 13
ב בסיפ מֶֽלֶךְ־חֲמָת֙ וּמֶ֣לֶךְ אַרְפָּ֔ד וּמֶ֖לֶךְ לָעִ֣יר[a] סְפַרְוָ֑יִם הֵנַ֖ע וְעִוָּֽה׃
ל בסיפ[12] 14 וַיִּקַּ֨ח חִזְקִיָּ֧הוּ אֶת־הַסְּפָרִ֛ים[a] מִיַּ֥ד הַמַּלְאָכִ֖ים וַיִּקְרָאֵ֑הוּ וַיַּ֙עַל֙ בֵּ֣ית 14
ב יְהוָ֔ה וַיִּפְרְשֵׂ֥הוּ חִזְקִיָּ֖הוּ לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃ 15 וַיִּתְפַּלֵּל֙ חִזְקִיָּ֔הוּ אֶל־יְהוָ֖ה 15
ה חס בסיפ . יב חס וכל אורית דכות[13] לֵאמֹֽר׃ 16 יְהוָ֨ה צְבָא֜וֹת אֱלֹהֵ֤י יִשְׂרָאֵל֙ יֹשֵׁ֣ב הַכְּרֻבִ֔ים אַתָּה־ה֤וּא 16
יג[14] הָֽאֱלֹהִים֙ לְבַדְּךָ֔ לְכֹ֖ל מַמְלְכ֣וֹת הָאָ֑רֶץ אַתָּ֣ה עָשִׂ֔יתָ אֶת־הַשָּׁמַ֖יִם וְאֶת־
יג . ה[15] . טו[16] מנה חס . ב פסוק דמטע[17] הָאָֽרֶץ׃ 17 הַטֵּ֨ה יְהוָ֤ה ׀ אָזְנְךָ֙ וּשְׁמָ֔ע פְּקַ֧ח יְהוָ֛ה עֵינֶ֖ךָ וּרְאֵ֑ה וּשְׁמַ֗ע אֵ֚ת 17
כָּל־דִּבְרֵ֣י סַנְחֵרִ֔יב אֲשֶׁ֣ר שָׁלַ֔ח לְחָרֵ֖ף אֱלֹהִ֥ים חָֽי׃ 18 אָמְנָ֖ם יְהוָ֑ה 18
ג[18] . ז[19] הֶחֱרִ֜יבוּ מַלְכֵ֥י אַשּׁ֛וּר אֶת־כָּל־הָאֲרָצ֖וֹת[a] וְאֶת־אַרְצָֽם[b]׃ 19 וְנָתֹ֥ן אֶת־ 19
אֱלֹהֵיהֶ֖ם בָּאֵ֑שׁ כִּ֠י לֹ֣א אֱלֹהִ֥ים הֵ֨מָּה כִּ֣י אִם־מַעֲשֵׂ֧ה יְדֵי־אָדָ֛ם עֵ֥ץ וָאֶ֖בֶן
ב . ג . יא[20] וַֽיְאַבְּדֽוּם׃ 20 וְעַתָּה֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֔ינוּ הוֹשִׁיעֵ֖נוּ מִיָּד֑וֹ[a] וְיֵֽדְעוּ֙ כָּל־מַמְלְכ֣וֹת ס
הָאָ֔רֶץ כִּי־אַתָּ֥ה יְהוָ֖ה[b] לְבַדֶּֽךָ׃ 21 וַיִּשְׁלַח֙ יְשַֽׁעְיָ֣הוּ בֶן־ 21
כד אָמ֔וֹץ אֶל־חִזְקִיָּ֖הוּ לֵאמֹ֑ר כֹּֽה־אָמַ֤ר יְהוָה֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אֲשֶׁ֤ר הִתְפַּלַּ֙לְתָּ֙
אֵלַ֔י אֶל־סַנְחֵרִ֖יב מֶ֥לֶךְ אַשּֽׁוּר[a]׃ 22 זֶ֣ה הַדָּבָ֔ר אֲשֶׁר־דִּבֶּ֥ר יְהוָ֖ה עָלָ֑יו 22

ח[21] בָּזָ֨ה לְךָ֜ לָעֲגָ֣ה לְךָ֗ בְּתוּלַת֙ בַּת־צִיּ֔וֹן
ב אַחֲרֶ֙יךָ֙ רֹ֣אשׁ הֵנִ֔יעָה בַּ֖ת יְרוּשָׁלָֽםִ׃
ד[22] . ג[23] . ב חס ול[24] מל 23 אֶת־מִ֤י חֵרַ֙פְתָּ֙ וְגִדַּ֔פְתָּ וְעַל־מִ֖י הֲרִימ֣וֹתָה קּ֑וֹל
וַתִּשָּׂ֥א מָר֛וֹם עֵינֶ֖יךָ אֶל־קְד֥וֹשׁ יִשְׂרָאֵֽל׃
ל[12] 24 בְּיַ֣ד עֲבָדֶ֘יךָ֮ חֵרַ֣פְתָּ ׀ אֲדֹנָ֒י֒ וַתֹּ֗אמֶר בְּרֹ֤ב רִכְבִּי֙
אֲנִ֥י עָלִ֛יתִי מְר֥וֹם הָרִ֖ים יַרְכְּתֵ֣י לְבָנ֑וֹן
ב וְאֶכְרֹ֞ת[a] קוֹמַ֤ת אֲרָזָיו֙ מִבְח֣וֹר בְּרֹשָׁ֔יו
ב . ג . ב וְאָבוֹא֙[a] מְר֣וֹם[b] קִצּ֔וֹ יַ֖עַר כַּרְמִלּֽוֹ׃
25 אֲנִ֥י קַ֖רְתִּי וְשָׁתִ֣יתִי מָ֑יִם[a]

[10]Mm 3050. [11]Mm 2164. [12]Mm 2166. [13]Mm 543. [14]Mm 3139. [15]Mp sub loco. [16]Mm 1145. [17]Mm 2162. [18]Mm 1306. [19]Mm 307. [20]Mm 1625. [21]Mm 2353. [22]Mm 2165. [23]Mm 3350. [24]Mm 1713.

12 [a] l וַאֲשֶׁר cf $\mathfrak{G}^L$ ad 2 R 19,12 ‖ [b] 2 R 19,12 בִּתְלַאשָּׂר ‖ **13** [a] prp לַעֲשׂ ‖ **14** [a] 𝔊𝔗 sg, l הַסֵּפֶר ‖ **18** [a] l c nonn Mss et 2 R 19,17 הַגּוֹיִם ‖ [b—b] > 𝔔[a] cf $\mathfrak{G}^B$ ad 2 R 19,17 ‖ **20** [a] sic L, l c mlt Mss Edd מִ׳ ‖ [b] ins c 𝔔[a] et 2 R 19,19 אֱלֹהִים cf 𝔊𝔖 ‖ **21** [a] ins c 2 Mss 𝔊𝔖 et 2 R 19,20 שָׁמַעְתִּי ‖ **24** [a] l וְ׳ cf 𝔊 ‖ [b] 2 R 19,23 מְלוֹן ‖ **25** [a] ins c 𝔔[a] et 2 R 19,24 זָרִים.

וְאַחְרִבᵇ בְּכַף־פְּעָמַי כֹּל יְאֹרֵי מָצוֹר׃ — ב וחס[25]

26 הֲלוֹא־שָׁמַעְתָּ לְמֵרָחוֹק אוֹתָהּ עָשִׂיתִי — ה . יב[26] מל ג מנה בסיפ וכל יהושע שפטים ויחזק דכות ב מ ג

מִימֵי קֶדֶם ᵃוִיצַרְתִּיהָ עַתָּהᵃ הֲבֵאתִיהָ — ב חד חס וחד מל

וּתְהִיᵇ לְהַשְׁאוֹת גַּלִּים נִצִּיםᶜ עָרִים בְּצֻרוֹת׃ — יד[27] . ל מפק א[28] . ג

27 וְיֹשְׁבֵיהֶן קִצְרֵי־יָד חַתּוּ וָבֹשׁוּ — ב . ב[29]

הָיוּ עֵשֶׂב שָׂדֶה וִירַק דֶּשֶׁא — ב

חֲצִיר גַּגּוֹת וּשְׁדֵמָהᵃ לִפְנֵי קָמָהᵇ׃ — ד

28 וְשִׁבְתְּךָᵃ וְצֵאתְךָ וּבוֹאֲךָ יָדָעְתִּי וְאֵתᵇ הִתְרַגֶּזְךָ אֵלָי׃ — ה מל . ד

29 ᵃיַעַן הִתְרַגֶּזְךָ אֵלַיᵃ וְשַׁאֲנַנְךָᵇ עָלָה בְאָזְנָי — ד . יב ה מנה קמ

וְשַׂמְתִּי חַחִי בְּאַפֶּךָ וּמִתְגִּי בִּשְׂפָתֶיךָ — ב

וַהֲשִׁיבֹתִיךָ בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־בָּאתָ בָּהּ׃ — ג[30]

30 וְזֶה־לְּךָ הָאוֹת — כג ר"פ

אָכוֹל הַשָּׁנָה סָפִיחַ וּבַשָּׁנָה הַשֵּׁנִית שָׁחִיס — י מל

וּבַשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁית ᵃזִרְעוּ וְקִצְרוּ וְנִטְעוּᵃ כְרָמִים וְאָכוֹלᵇ פִּרְיָם׃ — ט מל[31] . ואכלו ק

31 וְיָסְפָה פְּלֵיטַת בֵּית־יְהוּדָה הַנִּשְׁאָרָהᵃ שֹׁרֶשׁ לְמָטָּה ᵇוְעָשָׂה פְרִיᵇ

32 כִּי מִירוּשָׁלִַם תֵּצֵא שְׁאֵרִית וּפְלֵיטָה מֵהַר צִיּוֹן [לְמָעְלָה׃

קִנְאַת יְהוָה צְבָאוֹת תַּעֲשֶׂה־זֹּאת׃ ס

33 לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֶל־מֶלֶךְ אַשּׁוּר — יא בטע בסיפ . ב[32]

לֹא יָבוֹא אֶל־הָעִיר הַזֹּאת וְלֹא־יוֹרֶה שָׁם חֵץ — ט פסוק לא ולא ולא ולא

וְלֹא־יְקַדְּמֶנָּה מָגֵן וְלֹא־יִשְׁפֹּךְ עָלֶיהָᵃ סֹלְלָה׃ [יְהוָה׃

34 בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־בָּא בָהּ יָשׁוּב וְאֶל־הָעִיר הַזֹּאת לֹא יָבוֹא נְאֻם־ — ל[33]

35 וְגַנּוֹתִי עַל־הָעִיר הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָהּ לְמַעֲנִי וּלְמַעַן דָּוִד — ט מיחד

[עַבְדִּי׃ ס

[25] Mm 2354. [26] Mm 1009. [27] Mm 174. [28] Mm 331. [29] Mm 2278. [30] Mm 2167. [31] Mm 1900. [32] Mm 2168. [33] Mm 2355.

25 ᵇ l ׳ךְ cf 𝔊σ′𝔗𝔙 ‖ **26** ᵃ⁻ᵃ 𝔊(𝔖𝔙) *συνέταξα, νῦν δέ*; l ׳יְצַ׳ וְע cf 𝔔ᵃ ‖ ᵇ dl ‖ ᶜ 𝔔ᵃ **נצורים** ‖ **27** ᵃ l c pc Mss et 2 R 19,26 וּשְׁדֵפָה; 𝔔ᵃ **הנשדף** ‖ ᵇ 𝔔ᵃ **קדים** ‖ **28** ᵃ pr c 𝔔ᵃ קֻמְךָ ‖ ᵇ prp אִתִּי ‖ **29** ᵃ⁻ᵃ > 𝔔ᵃ, dl ‖ ᵇ 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *καὶ ἡ πικρία σου*, l וּשְׁאוֹנְךָ ‖ **30** ᵃ⁻ᵃ prp זָרוֹעַ וְקָצוֹר וְנָטוֹעַ cf 𝔔ᵃ ‖ ᵇ l c K וְאָכוֹל; 𝔔ᵃ **ואכולו** cf Q ‖ **31** ᵃ > 𝔊 ‖ ᵇ⁻ᵇ prb l **ופרי** ‖ **33** ᵃ sic L, l c mlt Mss Edd ׳עָ.

36 וַיֵּצֵא͏ᵃ ׀ מַלְאַךְ יְהוָה וַיַּכֶּה בְּמַחֲנֵה אַשּׁוּר מֵאָה וּשְׁמֹנִים וַחֲמִשָּׁה אָלֶף 36 ל. 34
37 וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וְהִנֵּה כֻלָּם פְּגָרִים מֵתִים׃ 37 וַיִּסַּע וַיֵּלֶךְ͏ᵃ וַיָּשָׁב סַנְחֵרִיב
38 מֶלֶךְ־אַשּׁוּר וַיֵּשֶׁב בְּנִינְוֵה׃ 38 וַיְהִי הוּא מִשְׁתַּחֲוֶה בֵּית ׀ נִסְרֹךְ͏ᵃ אֱלֹהָיו ב
וְאַדְרַמֶּלֶךְ וְשַׂרְאֶצֶר בָּנָיו הִכֻּהוּ בַחֶרֶב וְהֵמָּה נִמְלְטוּ אֶרֶץ אֲרָרָט ב. ה חס35. ד
וַיִּמְלֹךְ אֵסַר־חַדֹּן בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ ס
38 1 בַּיָּמִים הָהֵם חָלָה חִזְקִיָּהוּ לָמוּת וַיָּבוֹא אֵלָיו יְשַׁעְיָהוּ בֶן־אָמוֹץ 38 הי1 מל וכל מגלה דכות ב מ ב
הַנָּבִיא וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה צַו לְבֵיתֶךָ כִּי מֵת אַתָּה וְלֹא
2 3 תִחְיֶה׃ 2 וַיַּסֵּב חִזְקִיָּהוּ פָּנָיו אֶל־הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה׃ 3 וַיֹּאמַר צא יט מנה ר"פ
אָנָּה יְהוָה זְכָר־נָא אֵת אֲשֶׁר הִתְהַלַּכְתִּי לְפָנֶיךָ בֶּאֱמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם ו כת ה וכל ר"פ וכל לשון ארמית דכות3. ג3
4 וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עָשִׂיתִי וַיֵּבְךְּ חִזְקִיָּהוּ בְּכִי גָדוֹל׃ ס 4 וַיְהִי דְּבַר־ ד4. סו
5 יְהוָה אֶל־יְשַׁעְיָהוּ לֵאמֹר׃ 5 הָלוֹךְ וְאָמַרְתָּ אֶל־חִזְקִיָּהוּ כֹּה־אָמַר
יְהוָה אֱלֹהֵי דָּוִד אָבִיךָ שָׁמַעְתִּי אֶת־תְּפִלָּתֶךָ רָאִיתִי אֶת־דִּמְעָתֶךָ הִנְנִי
6 יוֹסִף͏ᵃ עַל־יָמֶיךָ חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה׃ 6 וּמִכַּף מֶלֶךְ־אַשּׁוּר אַצִּילְךָ וְאֵת ה חס. ח5
7 הָעִיר הַזֹּאת וְגַנּוֹתִי עַל־הָעִיר הַזֹּאת͏ᵃ׃ 7 וְזֶה־͏ᵃלְּךָ הָאוֹת מֵאֵת יְהוָה כג ר"פ
8 אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יְהוָה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבֵּר׃ 8 הִנְנִי מֵשִׁיב אֶת־
צֵל הַמַּעֲלוֹת אֲשֶׁר יָרְדָה͏ᵃ בְמַעֲלוֹת͏ᵇ אָחָז͏ᶜ בַּשֶּׁמֶשׁ͏ᵈ אֲחֹרַנִּית עֶשֶׂר ב. ל. ו
מַעֲלוֹת וַתָּשָׁב הַשֶּׁמֶשׁ עֶשֶׂר מַעֲלוֹת בַּמַּעֲלוֹת אֲשֶׁר יָרָדָה͏ᵉ׃ ס ב. ל
9 מִכְתָּב͏ᵃ לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה בַּחֲלֹתוֹ וַיְחִי מֵחָלְיוֹ׃

10 אֲנִי אָמַרְתִּי ͏ᵃבִּדְמִי יָמַי͏ᵃ אֵלֵכָה ל6
בְּשַׁעֲרֵי שְׁאוֹל פֻּקַּדְתִּי יֶתֶר שְׁנוֹתָי׃ ב
11 אָמַרְתִּי לֹא־אֶרְאֶה ͏ᵃיָהּ יָהּ͏ᵃ בְּאֶרֶץ הַחַיִּים ג7
לֹא־אַבִּיט אָדָם עוֹד עִם־יוֹשְׁבֵי חָדֶל͏ᵇ׃ לד מל
12 דּוֹרִי נִסַּע וְנִגְלָה͏ᵃ מִנִּי כְּאֹהֶל רֹעִי͏ᵇ ה8

[34]Mm 1303. [35]Mm 2096. Cp 38 [1]Mm 1552. [2]Mm 2169. [3]Mm 2356. [4]Mm 2170. [5]Mm 1392. [6]Mm 219. [7]Mm 2357. [8]Mm 3232.

36 [a] pr c 2 R 19,35 וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא ‖ 37 [a] > 𝔊 ‖ 38 [a] frt l נִמְרֹד vel מְרֹדַךְ ‖ Cp 38,5 [a] 𝔖(Syh𝔗) *mwsp* cf 𝔊𝔙, l יֹסֵף־ ‖ 6 [a] 𝔔[a] et 2 R 20,6 + לְמַעֲנִי וּלְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי ‖ 7 [a] l c 2 R 20,9 וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ זֶה ‖ 8 [a] 𝔊 + ὁ ἥλιος, ins הַשֶּׁמֶשׁ ‖ [b] 𝔔[a] עלית, ins עֲלִיַּת ‖ [c] 𝔊 + ἀποστρέψω, ins אֲנִי מֵשִׁיב ‖ [d] l c 𝔔[a] אֶת־הַשמש ‖ [e] 𝔊 κατέβη ἡ σκιά, l יָרַד הַצֵּל ‖ 9 [a] prb l מכתם ‖ 10 [a–a] tr א' ante ב' et l יְמֵי ‖ 11 [a–a] prb l c 2 Mss σ'𝔖 יְהוָה cf 𝔊 ‖ [b] pc Mss חלד cf 𝔗𝔄 ‖ 12 [a] 𝔙 *et convoluta est*, prb l וְנָגַל ‖ [b] σ'(𝔖𝔙) *ποιμένων*, l רעים.

קִפַּדְתִּי[c] כָאֹרֵג חַיַּי מִדַּלָּה יְבַצְּעֵנִי[d]
מִיּוֹם עַד־לַיְלָה תַּשְׁלִימֵנִי[e]׃ 13 שִׁוִּיתִי[a] עַד־בֹּקֶר ב. ב
כָּאֲרִי כֵּן יְשַׁבֵּר[b] כָּל־עַצְמוֹתָי [c]מִיּוֹם עַד־לַיְלָה תַּשְׁלִימֵנִי[c]׃ ב קמ. ב. ב
14 כְּסוּס[a] עָגוּר[b] כֵּן אֲצַפְצֵף אֶהְגֶּה כַּיּוֹנָה ב[9]
דַּלּוּ[c] עֵינַי לַמָּרוֹם אֲדֹנָי[d] עָשְׁקָה[e]־לִּי עָרְבֵנִי׃ ב[10]. ב
15 מָה־אֲדַבֵּר וְאָמַר[a]־לִי[b] וְהוּא עָשָׂה ב[11]
אֶדַּדֶּה[c] כָל־שְׁנוֹתַי עַל־מַר נַפְשִׁי׃ ל. ב
16 אֲדֹנָי [a]עֲלֵיהֶם יִחְיוּ וּלְכָל־בָּהֶן חַיֵּי[a] רוּחִי ז[12]. ג[13]
וְתַחֲלִימֵנִי[b] וְהַחֲיֵנִי׃ 17 הִנֵּה לְשָׁלוֹם מַר־לִי מָר[a]
וְאַתָּה חָשַׁקְתָּ[b] נַפְשִׁי מִשַּׁחַת בְּלִי
כִּי הִשְׁלַכְתָּ אַחֲרֵי גֵוְךָ כָּל־חֲטָאָי׃ ל
18 כִּי לֹא שְׁאוֹל תּוֹדֶךָּ מָוֶת יְהַלְלֶךָּ ב[14]
לֹא־יְשַׂבְּרוּ יוֹרְדֵי־בוֹר אֶל־אֲמִתֶּךָ[a]׃ ב
19 חַי חַי הוּא יוֹדֶךָ כָּמוֹנִי הַיּוֹם
אָב לְבָנִים יוֹדִיעַ אֶל־אֲמִתֶּךָ׃ ב. ב
20 יְהוָה[a] לְהוֹשִׁיעֵנִי[b] וּנְגִנוֹתַי[c] נְנַגֵּן ג ר״פ וס״פ[15]
כָּל־יְמֵי חַיֵּינוּ עַל־בֵּית יְהוָה׃
21 [a]וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ יִשְׂאוּ דְּבֶלֶת תְּאֵנִים וְיִמְרְחוּ עַל־הַשְּׁחִין וְיֶחִי׃ יא זוגין בטע[16]. כ. ל. ל
22 וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ מָה אוֹת כִּי אֶעֱלֶה בֵּית יְהוָה[a]׃ ס
39 1 בָּעֵת הַהִוא[a] שָׁלַח מְרֹדַךְ בַּלְאֲדָן בֶּן־בַּלְאֲדָן מֶלֶךְ־בָּבֶל סְפָרִים[b] ל[1]
וּמִנְחָה אֶל־חִזְקִיָּהוּ וַיִּשְׁמַע[c] כִּי חָלָה וַיֶּחֱזָק[d]׃ 2 וַיִּשְׂמַח עֲלֵיהֶם חִזְקִיָּהוּ ל[2]. הי ול בליש[3]

[9]Mm 3292. [10]Mm 3524. [11]Cant 2,10. [12]Mm 1294. [13]Mm 1701. [14]Mm 3324. [15]Mm 1226. [16]Mm 915. Cp 39 [1]Mm 2358 א. [2]Mm 2358 ב. [3]Mm 432.

12 [c] 𝔔[a] ספרתי; prp קִפַּדְתָּ ‖ [d] prp תְּב׳ ‖ [e] frt tr : ad 13 בקר ‖ **13** [a] 𝔔[a] שפותי; prb l שִׁוַּעְתִּי cf 𝔗 ‖ [b] frt ins יְהוָה ‖ [c–c] add dttg ‖ **14** [a] K[Or] כסיס ‖ [b] > 𝔊, prb dl; l וְעָ׳? cf Jer 8,7 ‖ [c] prp דָּלְפוּ ‖ [d] frt add ‖ [e] 𝔔[b] חשקה; prb l עשקה ‖ **15** [a] 𝔔[a] ואומר cf 𝔗, l וְאֹמַר ‖ [b] 𝔗 *qdmwhj* cf θ′, l לוֹ; al לַיהוָה ‖ [c] 𝔔[a] אדודה; frt l אֶדְּדָה cf 𝔖 ‖ **16** [a–a] prp עָלֵימוֹ יִחְיֶה־לְּךָ לִבִּי וְהָנֵחַ יְהוָה ‖ [b] 𝔖 *'ḥlmjnj*, l והח׳ ‖ **17** [a] l מְאֹד cf 𝔔[a] מאודה; tr huc : ‖ [b] 𝔊(𝔙) εἵλου, l חשַׂכְתָּ ‖ **18** [a] 𝔊 τὴν ἐλεημοσύνην σου = חַסְדֶּךָ ‖ **20** [a] 𝔗 pr *'mr*, l אָמַר י׳ ‖ [b] 𝔖(𝔗) *nprqn*, l –נוּ ‖ [c] σ′(𝔙) ψαλμοὺς ἡμῶν, prb l –תֵינוּ ‖ **21/22** [a–a] tr c 2 R 20,7sq post 6 ‖ **Cp 39,1** [a] sic L, mlt Mss Edd ההיא ‖ [b] Ms סופרים; prp סֹפְרִים cf akk *šapīru* emissarius; 𝔊 + καὶ πρέσβεις ‖ [c] l c 2 R 20,12 et Vrs כִּי שָׁמַע ‖ [d] 𝔔[a] ויחיה.

בכתה חד מן ב כת כן ק וַיַּרְאֵם אֶת־[a]בֵּית נְכֹתֹה אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַבְּשָׂמִים וְאֵת ׀
ט הַשֶּׁמֶן הַטּוֹב וְאֵת כָּל־[b]בֵּית כֵּלָיו וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר נִמְצָא בְּאֹצְרֹתָיו
ה[4] לֹא־הָיָה דָבָר אֲשֶׁר לֹא־הֶרְאָם חִזְקִיָּהוּ בְּבֵיתוֹ וּבְכָל־מֶמְשַׁלְתּוֹ׃
ל בסיפ 3 וַיָּבֹא יְשַׁעְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל־הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ וַיֹּאמֶר אֵלָיו מָה אָמְרוּ ׀ 3
ה[5] הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה וּמֵאַיִן יָבֹאוּ אֵלֶיךָ וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה
בָּאוּ אֵלַי מִבָּבֶל׃ 4 וַיֹּאמֶר מָה רָאוּ בְּבֵיתֶךָ וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ אֵת כָּל־ 4
ב. ג. אֲשֶׁר בְּבֵיתִי רָאוּ לֹא־הָיָה דָבָר אֲשֶׁר לֹא־הִרְאִיתִים בְּאוֹצְרֹתָי׃
5 וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ אֶל־חִזְקִיָּהוּ שְׁמַע דְּבַר־יְהוָה צְבָאוֹת׃ 6 הִנֵּה יָמִים 5 6
יב[6] בָּאִים וְנִשָּׂא ׀ כָּל־אֲשֶׁר בְּבֵיתֶךָ וַאֲשֶׁר אָצְרוּ אֲבֹתֶיךָ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה
כ ס״פ[7]. ב. ג[8] בָּבֶל לֹא־יִוָּתֵר דָּבָר אָמַר יְהוָה׃ 7 וּמִבָּנֶיךָ אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִמְּךָ[a] אֲשֶׁר 7
י[9] תּוֹלִיד יִקָּחוּ וְהָיוּ סָרִיסִים בְּהֵיכַל מֶלֶךְ בָּבֶל׃ 8 וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ אֶל־ 8
ו זוגין[10] יְשַׁעְיָהוּ טוֹב דְּבַר־יְהוָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ [a]וַיֹּאמֶר כִּי יִהְיֶה שָׁלוֹם וֶאֱמֶת
בְּיָמָי[a]׃ פ

ב. ב. ל 40 1 נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי יֹאמַר אֱלֹהֵיכֶם׃ סה
2 דַּבְּרוּ עַל־לֵב יְרוּשָׁלַםִ וְקִרְאוּ אֵלֶיהָ
ב כִּי מָלְאָה[a] צְבָאָהּ כִּי נִרְצָה עֲוֺנָהּ
ב כִּי לָקְחָה מִיַּד יְהוָה כִּפְלַיִם בְּכָל־חַטֹּאתֶיהָ׃ ס
י מל בליש 3 קוֹל קוֹרֵא
בַּמִּדְבָּר פַּנּוּ דֶּרֶךְ יְהוָה
יַשְּׁרוּ בָּעֲרָבָה מְסִלָּה לֵאלֹהֵינוּ׃
ל. ב[1] 4 כָּל־גֶּיא[a] יִנָּשֵׂא וְכָל־הַר וְגִבְעָה יִשְׁפָּלוּ
י מל[2] וְהָיָה הֶעָקֹב לְמִישׁוֹר וְהָרְכָסִים לְבִקְעָה׃ [דִּבֵּר׃ ס
ב. ג 5 וְנִגְלָה כְּבוֹד יְהוָה וְרָאוּ כָל־בָּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִּי יְהוָה
6 קוֹל אֹמֵר קְרָא וְאָמַר[a] מָה אֶקְרָא[b]

[4] Mp sub loco. [5] Mm 1292. [6] Mm 545. [7] Mm 2481. [8] Mm 98. [9] Mm 1853. [10] Mm 2036. **Cp 40** [1] Mm 2359. [2] Mm 2021.

2 [a] 𝔔[a] pc Mss et 2 R 20,13 + כָּל־ ‖ [b] > 2 R 20,13, dl ‖ **7** [a] 𝔔[a] ממעיכה ‖ **8** [a–a] > 𝔊[B] ad 2 R 20,19; frt add ‖ **Cp 40,2** [a] 𝔔[a] מלא; prp מִלְאָה ‖ **4** [a] l גַּיְא ‖ **6** [a] 𝔔[a] ואומרה 𝔊(𝔙) *καὶ εἶπα*, l וָאֹמַר ‖ [b] frt ins קְרָא.

כָּל־הַבָּשָׂר חָצִיר וְכָל־חַסְדּוֹ[c] כְּצִיץ הַשָּׂדֶה׃ [הָעָם[b]׃ ג
7 [a]יָבֵשׁ חָצִיר נָבֵל צִיץ כִּי רוּחַ יְהוָה נָשְׁבָה בּוֹ [b]אָכֵן חָצִיר ל. יח[3]
8 יָבֵשׁ חָצִיר נָבֵל צִיץ וּדְבַר־אֱלֹהֵינוּ יָקוּם לְעוֹלָם׃ ס יח. ל

9 עַל הַר־גָּבֹהַ[a] עֲלִי־לָךְ מְבַשֶּׂרֶת צִיּוֹן ו[4]. ב ובפסוק
הָרִימִי בַכֹּחַ קוֹלֵךְ מְבַשֶּׂרֶת יְרוּשָׁלִָם הָרִימִי אַל־תִּירָאִי ד דגש[5]. ב ובפסוק
אִמְרִי לְעָרֵי יְהוּדָה הִנֵּה אֱלֹהֵיכֶם׃ ב
10 הִנֵּה אֲדֹנָי יְהוִה בְּחָזָק[a] יָבוֹא וּזְרֹעוֹ מֹשְׁלָה לוֹ
הִנֵּה שְׂכָרוֹ אִתּוֹ וּפְעֻלָּתוֹ לְפָנָיו׃
11 כְּרֹעֶה עֶדְרוֹ יִרְעֶה בִּזְרֹעוֹ[a] יְקַבֵּץ ב
טְלָאִים וּבְחֵיקוֹ[a b] יִשָּׂא עָלוֹת יְנַהֵל׃ ס ב. לז. ה[6]

12 מִי־מָדַד בְּשָׁעֳלוֹ מַיִם[a] וְשָׁמַיִם בַּזֶּרֶת[b] תִּכֵּן ד[7]. ג
וְכָל בַּשָּׁלִשׁ עֲפַר[c] הָאָרֶץ וְשָׁקַל בַּפֶּלֶס הָרִים ל וחס. ב
וּגְבָעוֹת בְּמֹאזְנָיִם׃
13 מִי־תִכֵּן אֶת־רוּחַ יְהוָה וְאִישׁ[a] עֲצָתוֹ יוֹדִיעֶנּוּ׃ ג. ב
14 אֶת־מִי נוֹעָץ וַיְבִינֵהוּ וַיְלַמְּדֵהוּ בְּאֹרַח מִשְׁפָּט ל. ב
[a]וַיְלַמְּדֵהוּ דַעַת[a] וְדֶרֶךְ תְּבוּנוֹת יוֹדִיעֶנּוּ׃ ב. ב
15 הֵן גּוֹיִם כְּמַר מִדְּלִי וּכְשַׁחַק מֹאזְנַיִם[a] נֶחְשָׁבוּ
הֵן אִיִּים כַּדַּק יִטּוֹל[b]׃ 16 וּלְבָנוֹן אֵין דֵּי בָּעֵר ב. יו מ״פ אין אין. ו
וְחַיָּתוֹ אֵין דֵּי עוֹלָה׃ ס ו. ב מל בסיפ בליש
17 כָּל־הַגּוֹיִם כְּאַיִן נֶגְדּוֹ מֵאֶפֶס[a] וָתֹהוּ נֶחְשְׁבוּ־לוֹ׃ ב
18 וְאֶל־מִי תְּדַמְּיוּן אֵל וּמַה־דְּמוּת תַּעַרְכוּ לוֹ׃ ד[8]. ל
19 הַפֶּסֶל נָסַךְ חָרָשׁ וְצֹרֵף בַּזָּהָב יְרַקְּעֶנּוּ[a] [יִבְחָר ד חס[9]
וּרְתֻקוֹת כֶּסֶף צוֹרֵף[b]׃ 20 הַמְסֻכָּן[a] תְּרוּמָה[b] עֵץ לֹא־יִרְקַב

[3] Mm 1941. [4] Mm 2279. [5] Mm 3246. [6] Mm 245. [7] Mm 2360. [8] Mm 1560. [9] Mm 2754.

6 [c] 𝔊(𝔖𝔙) 1 Petr 1,24 *δόξα*; prp הֲדָרוֹ, al חֶמְדּוֹ ‖ **7** [a] v 7 > 𝔊 ‖ [b–b] prb add ‖ **9** [a] cf 2,15[a] ‖ **10** [a] 𝔔[a] Vrs בחֹזֶק, l idem ‖ **11** [a–a] l ׳ב ׳יקבץ ט ‖ [b] 𝔊[Qmg] α′σ′ om cop ‖ **12** [a] 𝔔[a] מי ים; prp יַמִּים ‖ [b] 𝔔[a] Syh𝔖 בְּזַרְתּוֹ ‖ [c] > 𝔊 α′σ′θ′ ‖ **13** [a] 𝔊(𝔖𝔙) *καὶ τίς*, l וּמִי אִישׁ ‖ **14** [a–a] > 𝔊, frt dl ‖ **15** [a] 𝔔[a] מוזנים nubes ‖ [b] 𝔊 α′σ′θ′𝔖 pl, l יִטְּלוּ ‖ **17** [a] l c 𝔔[a] Syh𝔙 כְּאפס ‖ **19** [a] tr huc 41,6.7 ‖ [b] 𝔗 *m'hjd ljh* cf 𝔊𝔖; prp רָצַף, al יִצְרֹף ‖ **20** [a] > 𝔊𝔖; morus (genus ligni), frt gl ad ״עץ לא י ‖ [b] > 𝔖𝔗𝔙.

יִתֵּ֨ן לְפָנָ֥יו גּוֹיִם֙ וּמְלָכִ֣ים יַ֔רְדְּ[a]
יִתֵּ֤ן[b] כֶּֽעָפָר֙ חַרְבּ֔וֹ[c] כְּקַ֥שׁ נִדָּ֖ף קַשְׁתּֽוֹ[d]׃
3 יִרְדְּפֵ֖ם יַעֲב֣וֹר שָׁל֑וֹם אֹ֥רַח בְּרַגְלָ֖יו לֹ֥א יָבֽוֹא׃ ‏ ז מל
4 מִֽי־פָעַ֣ל וְעָשָׂ֔ה קֹרֵ֥א הַדֹּר֖וֹת מֵרֹ֑אשׁ ‏ יד
אֲנִ֤י יְהוָה֙ רִאשׁ֔וֹן וְאֶת־אַחֲרֹנִ֖ים אֲנִי־הֽוּא׃ ‏ ה
5 רָא֤וּ אִיִּים֙ וְיִירָ֔אוּ[a] קְצ֥וֹת הָאָ֖רֶץ יֶחֱרָ֑דוּ [b]קָרְב֖וּ וַיֶּאֱתָיֽוּן[b]׃ ‏ ו[3] ג מנה מל . ב

6 [a]אִ֥ישׁ אֶת־רֵעֵ֖הוּ יַעְזֹ֑רוּ וּלְאָחִ֖יו יֹאמַ֥ר חֲזָֽק׃ ‏ ב . ל
7 וַיְחַזֵּ֤ק חָרָשׁ֙ אֶת־צֹרֵ֔ף מַחֲלִ֥יק פַּטִּ֖ישׁ[a] אֶת־ה֣וֹלֶם פָּ֑עַם ‏ ה וכל דסמיכ לאדכרה דכות[4] . ד חס[5] . ב . ב
אֹמֵ֤ר לַדֶּ֙בֶק֙ ט֣וֹב ה֔וּא וַיְחַזְּקֵ֥הוּ בְמַסְמְרִ֖ים לֹ֥א יִמּֽוֹט׃ ס ‏ ל . ל

8 וְאַתָּה֙ יִשְׂרָאֵ֣ל עַבְדִּ֔י יַעֲקֹ֖ב אֲשֶׁ֣ר בְּחַרְתִּ֑יךָ ‏ ל . ב
זֶ֖רַע אַבְרָהָ֥ם אֹהֲבִֽי[a]׃ ‏ ל
9 אֲשֶׁ֤ר הֶחֱזַקְתִּ֙יךָ֙ מִקְצ֣וֹת הָאָ֔רֶץ וּמֵאֲצִילֶ֖יהָ קְרָאתִ֑יךָ ‏ ל
וָאֹ֤מַר לְךָ֙ עַבְדִּי־אַ֔תָּה בְּחַרְתִּ֖יךָ וְלֹ֥א מְאַסְתִּֽיךָ׃ ‏ כז מלעיל . ב
10 אַל־תִּירָא֙ כִּ֣י עִמְּךָ־אָ֔נִי אַל־תִּשְׁתָּ֖ע כִּֽי־אֲנִ֣י אֱלֹהֶ֑יךָ ‏ כו ר״פ אל אל[6] . ל
אִמַּצְתִּ֙יךָ֙ אַף־עֲזַרְתִּ֔יךָ אַף־תְּמַכְתִּ֖יךָ בִּימִ֥ין צִדְקִֽי׃ ‏ ל . ל
11 הֵ֤ן יֵבֹ֙שׁוּ֙ וְיִכָּ֣לְמ֔וּ כֹּ֖ל הַנֶּחֱרִ֣ים[a] בָּ֑ךְ ‏ ב
יִהְי֧וּ כְאַ֛יִן וְיֹאבְד֖וּ[b] אַנְשֵׁ֥י רִיבֶֽךָ׃ ‏ ב[7]
12 תְּבַקְשֵׁם֙ וְלֹ֣א תִמְצָאֵ֔ם אַנְשֵׁ֖י מַצֻּתֶ֑ךָ ‏ ל
יִהְי֥וּ כְאַ֛יִן וּכְאֶ֖פֶס אַנְשֵׁ֥י מִלְחַמְתֶּֽךָ׃
13 כִּ֗י אֲנִ֛י יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ מַחֲזִ֣יק יְמִינֶ֑ךָ
הָאֹמֵ֥ר לְךָ֛ אַל־תִּירָ֖א אֲנִ֥י עֲזַרְתִּֽיךָ׃ ס

14 אַל־תִּֽירְאִי֙ תּוֹלַ֣עַת יַעֲקֹ֔ב מְתֵ֖י[a] יִשְׂרָאֵ֑ל ‏ ל
אֲנִ֤י עֲזַרְתִּיךְ֙[b] נְאֻם־יְהוָ֔ה וְגֹאֲלֵ֖ךְ קְד֥וֹשׁ יִשְׂרָאֵֽל׃ ‏ ל
15 הִנֵּ֣ה שַׂמְתִּ֗יךְ לְמוֹרַג֙ חָר֣וּץ[a] חָדָ֔שׁ[b] בַּ֖עַל פִּֽיפִיּ֑וֹת ‏ ב

[3]Mm 1180. [4]Mm 1661. [5]Mm 2754. [6]Mm 3261. [7]Mm 933.

2 [a] l c 𝔔[a] θ′ יוֹרִד et ins תַּחְתָּיו; al יָרֹד; 𝔊 ἐκστήσει = יַחֲרִד ‖ [b] l יִתְּנֵם ‖ [c] prp חַרְבָּם cf 𝔊 ‖ [d] prp קַשְׁתָּם cf 𝔊 ‖ 5 [a] l וַיִּ׳ cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b—b] add cf 1[a—a] ‖ 6 [a] cf 40,19[a] ‖ 7 [a] 𝔔[a] פלטיש ‖ 8 [a] α′ ἀγαπητοῦ μου cf 𝔊σ′𝔙, prp אֲהֻבִי ‖ 11 [a] prp הַנִּחֲרִים ‖ [b] 𝔔[b] ויבשו ‖ 14 [a] 𝔖 *(w)mnjnh*, prp *מֹת = akk *mutu* curculio ‖ [b] prp עֶזְרָתֵךְ cf 𝔖𝔗 ‖ 15 [a] frt add, gl ad מורג? ‖ [b] gl ad חרוץ? cf [a].

חָרָשׁ חָכָם יְבַקֶּשׁ־לוֹ[c] לְהָכִין פֶּסֶל לֹא יִמּוֹט׃

21 הֲלוֹא תֵדְעוּ הֲלוֹא תִשְׁמָעוּ הֲלוֹא הֻגַּד מֵרֹאשׁ לָכֶם יד
הֲלוֹא הֲבִינֹתֶם מוֹסְדוֹת[a] הָאָרֶץ׃
22 הַיֹּשֵׁב עַל־חוּג הָאָרֶץ וְיֹשְׁבֶיהָ כַּחֲגָבִים ב[10]. ב[11]
הַנּוֹטֶה כַדֹּק שָׁמַיִם וַיִּמְתָּחֵם כָּאֹהֶל לָשָׁבֶת׃ ד מל
23 הַנּוֹתֵן רוֹזְנִים לְאָיִן שֹׁפְטֵי אֶרֶץ כַּתֹּהוּ עָשָׂה׃ ד מל[12]. ג מל בליש[13]
24 אַף בַּל־נִטָּעוּ אַף בַּל־זֹרָעוּ אַף בַּל־שֹׁרֵשׁ בָּאָרֶץ גִּזְעָם יב פסוק דמיין[14]. ל בטע
וְגַם־נָשַׁף בָּהֶם וַיִּבָשׁוּ וּסְעָרָה כַּקַּשׁ תִּשָּׂאֵם׃ ס ד חס בליש. ב
25 וְאֶל־מִי תְדַמְּיוּנִי וְאֶשְׁוֶה יֹאמַר קָדוֹשׁ׃ ל[15]. ב
26 שְׂאוּ־מָרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי־בָרָא אֵלֶּה יא ר״פ. יג
הַמּוֹצִיא בְמִסְפָּר צְבָאָם לְכֻלָּם בְּשֵׁם יִקְרָא ו
מֵרֹב אוֹנִים וְאַמִּיץ[a] כֹּחַ אִישׁ לֹא נֶעְדָּר׃ ס

27 לָמָּה תֹאמַר יַעֲקֹב וּתְדַבֵּר[a] יִשְׂרָאֵל ג[16]
נִסְתְּרָה דַרְכִּי מֵיְהוָה[b] וּמֵאֱלֹהַי מִשְׁפָּטִי יַעֲבוֹר׃ יו[17]. ז מל
28 הֲלוֹא[a] יָדַעְתָּ אִם־לֹא שָׁמַעְתָּ
אֱלֹהֵי עוֹלָם ׀ יְהוָה בּוֹרֵא קְצוֹת הָאָרֶץ
לֹא יִיעַף וְלֹא יִיגָע אֵין חֵקֶר לִתְבוּנָתוֹ׃
29 נֹתֵן לַיָּעֵף כֹּחַ וּלְאֵין אוֹנִים עָצְמָה יַרְבֶּה׃ ב
30 וְיִעֲפוּ נְעָרִים וְיִגָעוּ וּבַחוּרִים כָּשׁוֹל יִכָּשֵׁלוּ׃ ב חד מל וחד חס[18]
31 וְקוֹיֵ יְהוָה יַחֲלִיפוּ כֹחַ יַעֲלוּ אֵבֶר כַּנְּשָׁרִים ל[19]. ב
יָרוּצוּ וְלֹא יִיגָעוּ יֵלְכוּ וְלֹא יִיעָפוּ׃ פ

41 1 הַחֲרִישׁוּ אֵלַי אִיִּים וּלְאֻמִּים [a]יַחֲלִיפוּ כֹחַ[a]
יִגְּשׁוּ אָז יְדַבֵּרוּ יַחְדָּו לַמִּשְׁפָּט נִקְרָבָה׃ ה[1]
2 מִי הֵעִיר מִמִּזְרָח צֶדֶק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ ה[2]

[10]Mm 2361. [11]Nu 13,33. [12]Mm 3436. [13]Mm 3656. [14]Mm 3896. [15]Mm 1560. [16]Mm 1671. [17]Mm 2362. [18]Mm 2633. [19]וחד וקוי יי המה Ps 37,9, cf Mp sub loco. Cp 41 [1]Mm 1035. [2]Mm 2363.

20 [c] frt tr לו post להכין ‖ **21** [a] l (-וֹת) מִיסֻדַת ‖ **26** [a] l c 𝔔[a] Vrs וְאֹמֶץ ‖ **27** [a] 𝔊 *καὶ τί ἐλάλησας*, l 'וְלָמָּה ת ‖ [b] ga'ya eras ‖ **28** [a] 𝔊 pr *καὶ νῦν*, frt l 'וְעַתָּה ה ‖ **Cp 41,1** [a–a] cf 40,31; prp (נְכֹחִי) יָחֵלּוּ לְתוֹכַחְתִּי, al יִקְרְבוּ וְיֶאֱתָיוּן (ex 5).

תָּדוּשׁ הָרִים וְתָדֹק וּגְבָעוֹת כַּמֹּץ תָּשִׂים׃ ב. ב[8]

16 תִּזְרֵם וְרוּחַ תִּשָּׂאֵם וּסְעָרָה תָּפִיץ אוֹתָם

וְאַתָּה תָּגִיל בַּיהוָה בִּקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל תִּתְהַלָּל׃ פ ב. ב[9]

17 הָעֲנִיִּים וְהָאֶבְיוֹנִים[a] מְבַקְשִׁים מַיִם וָאַיִן לְשׁוֹנָם בַּצָּמָא נָשָׁתָּה ל. ל

אֲנִי יְהוָה אֶעֱנֵם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֹא אֶעֶזְבֵם׃ כח[10]

18 אֶפְתַּח עַל־שְׁפָיִים נְהָרוֹת וּבְתוֹךְ בְּקָעוֹת מַעְיָנוֹת ג מל[11]

אָשִׂים מִדְבָּר [a]לַאֲגַם־מַיִם[a] וְאֶרֶץ צִיָּה לְמוֹצָאֵי מָיִם׃ ג

19 אֶתֵּן בַּמִּדְבָּר אֶרֶז[a] שִׁטָּה וַהֲדַס וְעֵץ שָׁמֶן

אָשִׂים בָּעֲרָבָה בְּרוֹשׁ תִּדְהָר וּתְאַשּׁוּר יַחְדָּו׃ ו כת כן[12]. ב. ב

20 לְמַעַן יִרְאוּ וְיֵדְעוּ וְיָשִׂימוּ וְיַשְׂכִּילוּ יַחְדָּו יא[13]. ג[14]

כִּי יַד־יְהוָה עָשְׂתָה זֹּאת וּקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל בְּרָאָהּ׃ פ ב. ב

21 קָרְבוּ רִיבְכֶם יֹאמַר יְהוָה הַגִּישׁוּ עֲצֻמוֹתֵיכֶם יֹאמַר ו דמטע. ל

22 יַגִּישׁוּ[a] וְיַגִּידוּ לָנוּ אֵת אֲשֶׁר תִּקְרֶינָה [מֶלֶךְ יַעֲקֹב׃ ל[15]. ד רפי[16]. ל כת כן

הָרִאשֹׁנוֹת ׀ מָה הֵנָּה הַגִּידוּ וְנָשִׂימָה לִבֵּנוּ ו. ב

[b]וְנֵדְעָה אַחֲרִיתָן[b] אוֹ הַבָּאוֹת הַשְׁמִיעֻנוּ׃ ו. ל

23 הַגִּידוּ הָאֹתִיּוֹת לְאָחוֹר וְנֵדְעָה כִּי אֱלֹהִים אַתֶּם ו. ב

אַף־תֵּיטִיבוּ וְתָרֵעוּ וְנִשְׁתָּעָה[a] ונרא[b] יַחְדָּו׃ ונראה ק חד מן ד[17] כת כן

24 הֵן־אַתֶּם מֵאַיִן[a] וּפָעָלְכֶם מֵאָפַע[b] תּוֹעֵבָה יִבְחַר בָּכֶם׃

25 הַעִירוֹתִי מִצָּפוֹן וַיַּאת מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ יִקְרָא[a] בִשְׁמִי[b] ל. מח[18] כת א לא קר ול בליש

וְיָבֹא[c] סְגָנִים כְּמוֹ־חֹמֶר וּכְמוֹ יוֹצֵר יִרְמָס־טִיט׃ יא[19]. ב[20]

26 מִי־הִגִּיד מֵרֹאשׁ וְנֵדָעָה וּמִלְּפָנִים וְנֹאמַר צַדִּיק יד. ב

אַף אֵין־מַגִּיד אַף אֵין מַשְׁמִיעַ אַף אֵין־שֹׁמֵעַ אִמְרֵיכֶם׃ ל[21]

27 רִאשׁוֹן לְצִיּוֹן [a]הִנֵּה הִנָּם[a] וְלִירוּשָׁלִַם מְבַשֵּׂר[b] אֶתֵּן׃ ח. ח[22] ס יו

[8] Mm 3196. [9] Mm 3659. [10] Mm 2364. [11] Mm 2365. [12] Mm 1237. [13] Mm 1625. [14] Mm 3329. [15] Mm 1601. [16] Mm 2366. [17] Mm 276. [18] Mm 898. [19] Mm 2300. [20] Gn 19,15. [21] וחד ואין מגיד Gn 41,24. [22] Mm 2159.

17 [a] add cf 𝔄𝔄 ‖ **18** [a–a] 𝔊(𝔏Syh) *εἰς ἕλη*, l לַאֲגַמִּים ‖ **19** [a] tr huc ׃ ‖ **22** [a] 𝔊(𝔗𝔙) *ἐγγισάτωσαν*, l יִגְּשׁוּ ‖ [b–b] tr ad fin v ‖ **23** [a] prp וְנִשְׁתְּ' cf arab *šatiʿa* perturbatus fuit et 10; 𝔔[a] ונשמעה ‖ [b] l c K וְנִרָא ‖ **24** [a] 𝔖 *l' mdm* cf 𝔗, prp אָיִן cf 29 ‖ [b] prp אֶפֶס cf 𝔗 et 29 ‖ **25** [a] prb l יִקָּרֵא cf 𝔊 ‖ [b] frt l c 𝔔[a] בשמו ‖ [c] prp וַיָּבָס, al וְיָבֹס cf 𝔗 ‖ **27** [a–a] prp הַנַּחְתִּי vel הֲכִינֹתִי vel אֲמַנֶּה, al הִגַּדְתִּי et מֵרֹאשׁ pro רִאשׁוֹן ‖ [b] frt = מבסר (aram accusavit).

28 וָאֵ֙רֶא֙[a] וְאֵ֣ין אִ֔ישׁ וּמֵאֵ֖לֶּה וְאֵ֣ין יוֹעֵ֑ץ — יג̇ פסוק ואין ואין[23]. כה[25]. ג. כד[24]
וְאֶשְׁאָלֵ֖ם וְיָשִׁ֥יבוּ דָבָֽר׃ 29 הֵ֣ן כֻּלָּ֔ם אָ֥וֶן[a] — ל. ג ב מל וחד חס[26]
אֶ֖פֶס מַעֲשֵׂיהֶ֑ם ר֥וּחַ וָתֹ֖הוּ נִסְכֵּיהֶֽם׃ פ — ב

42 1 הֵ֤ן[a] עַבְדִּי֙ אֶתְמָךְ־בּ֔וֹ בְּחִירִ֖י[b] רָצְתָ֣ה נַפְשִׁ֑י — ל. ב
נָתַ֤תִּי רוּחִי֙ עָלָ֔יו מִשְׁפָּ֖ט[c] לַגּוֹיִ֥ם יוֹצִֽיא׃
2 לֹ֥א יִצְעַ֖ק וְלֹ֣א יִשָּׂ֑א וְלֹֽא־יַשְׁמִ֥יעַ בַּח֖וּץ קוֹלֽוֹ׃ — לד̇ פסוק לא ולא ולא[1]. ב[2]. לז
3 קָנֶ֤ה רָצוּץ֙ לֹ֣א יִשְׁבּ֔וֹר וּפִשְׁתָּ֥ה כֵהָ֖ה לֹ֣א יְכַבֶּ֑נָּה[a] — ג מל ול בליש[3]
לֶאֱמֶ֖ת יוֹצִ֥יא מִשְׁפָּֽט׃ 4 לֹ֤א יִכְהֶה֙ וְלֹ֣א יָר֔וּץ[a]
עַד־יָשִׂ֥ים בָּאָ֖רֶץ מִשְׁפָּ֑ט וּלְתוֹרָת֖וֹ אִיִּ֥ים יְיַחֵֽילוּ׃ פ
5 כֹּֽה־אָמַ֞ר הָאֵ֣ל ׀ יְהוָ֗ה — ב פסיק[4]
בּוֹרֵ֤א הַשָּׁמַ֙יִם֙ וְנ֣וֹטֵיהֶ֔ם רֹקַ֥ע הָאָ֖רֶץ וְצֶאֱצָאֶ֑יהָ
נֹתֵ֤ן נְשָׁמָה֙ לָעָ֣ם עָלֶ֔יהָ וְר֖וּחַ לַהֹלְכִ֥ים בָּֽהּ׃
6 אֲנִ֧י יְהוָ֛ה קְרָאתִ֥יךָֽ בְצֶ֖דֶק וְאַחְזֵ֣ק[a] בְּיָדֶ֑ךָ — ל
וְאֶצָּרְךָ֗[b] וְאֶתֶּנְךָ֛[c] לִבְרִ֥ית עָ֖ם לְא֥וֹר גּוֹיִֽם׃ — ב. יז וכל זקף אתנח וס״פ דכות[5]. יג
7 לִפְקֹ֖חַ עֵינַ֣יִם עִוְר֑וֹת לְהוֹצִ֤יא מִמַּסְגֵּר֙ אַסִּ֔יר — כח. ל. ב
מִבֵּ֥ית כֶּ֖לֶא יֹ֥שְׁבֵי חֹֽשֶׁךְ׃ 8 אֲנִ֥י יְהוָ֖ה ה֣וּא שְׁמִ֑י — ג בליש[6]
וּכְבוֹדִי֙ לְאַחֵ֣ר לֹֽא־אֶתֵּ֔ן וּתְהִלָּתִ֖י לַפְּסִילִֽים׃ — ב. ד מל
9 הָרִאשֹׁנ֖וֹת הִנֵּה־בָ֑אוּ וַחֲדָשׁוֹת֙ אֲנִ֣י מַגִּ֔יד — י
בְּטֶ֥רֶם תִּצְמַ֖חְנָה אַשְׁמִ֥יעַ[a] אֶתְכֶֽם׃ פ

10 שִׁ֤ירוּ לַֽיהוָה֙ שִׁ֣יר חָדָ֔שׁ תְּהִלָּת֖וֹ מִקְצֵ֣ה הָאָ֑רֶץ — ז[7]
[a]יוֹרְדֵ֤י הַיָּם֙[a] וּמְלֹא֔וֹ אִיִּ֖ים וְיֹשְׁבֵיהֶֽם׃ — ל
11 יִשְׂא֤וּ מִדְבָּר֙ וְעָרָ֔יו חֲצֵרִ֖ים תֵּשֵׁ֣ב קֵדָ֑ר — כ
יָרֹ֙נּוּ֙ יֹ֣שְׁבֵי סֶ֔לַע מֵרֹ֥אשׁ הָרִ֖ים יִצְוָֽחוּ׃ — יד. ל
12 יָשִׂ֥ימוּ לַיהוָ֖ה כָּב֑וֹד וּתְהִלָּת֖וֹ בָּאִיִּ֥ים יַגִּֽידוּ׃

[23] Mm 2004. [24] Mm 289. [25] Mm 67. [26] Mm 1047. Cp 42 [1] Mm 771. [2] Mm 1778. [3] Mp sub loco. [4] Ps 85,9. [5] Mm 2120. [6] Mm 2142. [7] Mm 3360.

28 [a] 𝔙 *et vidi* cf 𝔖𝔗, l וָ׳ ‖ **29** [a] prp c 𝔔[a]𝔖 אַיִן cf 𝔗 et 24 ‖ **Cp 42,1** [a] 𝔊 + *Ιακωβ* ‖ [b] 𝔊 pr *Ισραηλ* ‖ [c] 𝔔[a] ומשפטו ‖ **3** [a] 𝔔[a] יכבה cf Vrs ‖ **4** [a] 𝔊 *θραυσθήσεται* cf 𝔗, l יֵרוֹץ ‖ **6** [a] l וָ׳ cf 𝔖𝔗𝔙 ‖ [b] l וָ׳ cf 𝔖𝔙 ‖ [c] l וָ׳ cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ **9** [a] sic L, l c mlt Mss Edd ־יַ־ ‖ **10** [a–a] prp יַאְדִּירֻהוּ יָם.

13 יְהוָה֙ כַּגִּבּ֣וֹר יֵצֵ֔א כְּאִ֥ישׁ מִלְחָמ֖וֹת יָעִ֣יר קִנְאָ֑ה
יָרִ֙יעַ֙ אַף־יַצְרִ֔יחַ עַל־אֹיְבָ֖יו יִתְגַּבָּֽר׃ ס

14 הֶחֱשֵׁ֙יתִי֙ מֵֽעוֹלָ֔ם אַחֲרִ֖ישׁ אֶתְאַפָּ֑ק
כַּיּוֹלֵדָ֣ה אֶפְעֶ֔ה אֶשֹּׁ֥ם וְאֶשְׁאַ֖ף יָֽחַד׃
15 אַחֲרִ֤יב הָרִים֙ וּגְבָע֔וֹת וְכָל־עֶשְׂבָּ֖ם אוֹבִ֑ישׁ
וְשַׂמְתִּ֤י נְהָרוֹת֙ לָֽאִיִּ֔ים[a] וַאֲגַמִּ֖ים אוֹבִֽישׁ׃ [אַדְרִיכֵ֑ם
16 וְהוֹלַכְתִּ֣י עִוְרִ֗ים בְּדֶ֙רֶךְ֙ [a]לֹ֣א יָדָ֔עוּ[a] בִּנְתִיב֥וֹת לֹא־יָדְע֖וּ
אָשִׂים֩ מַחְשָׁ֨ךְ לִפְנֵיהֶ֜ם לָא֗וֹר וּמַעֲקַשִּׁים֙ לְמִישׁ֔וֹר
אֵ֚לֶּה הַדְּבָרִ֔ים עֲשִׂיתִ֖ם וְלֹ֥א עֲזַבְתִּֽים׃
17 נָסֹ֤גוּ אָחוֹר֙ יֵבֹ֣שׁוּ בֹ֔שֶׁת[a] הַבֹּטְחִ֖ים בַּפָּ֑סֶל
הָאֹמְרִ֥ים לְמַסֵּכָ֖ה[b] אַתֶּ֥ם אֱלֹהֵֽינוּ׃ ס

18 הַחֵרְשִׁ֖ים שְׁמָ֑עוּ וְהַעִוְרִ֖ים הַבִּ֥יטוּ לִרְאֽוֹת׃
19 מִ֤י עִוֵּר֙ כִּ֣י אִם־עַבְדִּ֔י וְחֵרֵ֖שׁ כְּמַלְאָכִ֣י אֶשְׁלָ֑ח
מִ֤י עִוֵּר֙ כִּמְשֻׁלָּ֔ם[a] וְעִוֵּ֖ר[b] כְּעֶ֥בֶד יְהוָֽה׃
20 רָא֥וֹת[a] רַבּ֖וֹת וְלֹ֣א תִשְׁמֹ֑ר[b] פָּק֥וֹחַ אָזְנַ֖יִם וְלֹ֥א יִשְׁמָֽע׃
21 יְהוָ֥ה חָפֵ֖ץ לְמַ֣עַן צִדְק֑וֹ יַגְדִּ֥יל תּוֹרָ֖ה וְיַאְדִּֽיר[a]׃
22 וְהוּא֮ עַם־בָּז֣וּז וְשָׁסוּי֒
[a]הָפֵ֤חַ בַּֽחוּרִים֙[a] כֻּלָּ֔ם וּבְבָתֵּ֥י כְלָאִ֖ים הָחְבָּ֑אוּ
הָי֥וּ לָבַז֙ וְאֵ֣ין מַצִּ֔יל מְשִׁסָּ֖ה[b] וְאֵין־אֹמֵ֥ר הָשַֽׁב׃
23 מִ֥י בָכֶ֖ם יַאֲזִ֣ין זֹ֑את יַקְשִׁ֥ב וְיִשְׁמַ֖ע לְאָחֽוֹר׃
24 מִֽי־נָתַן֩ לִמְשׁוֹסָּ֨ה[a] יַעֲקֹ֤ב וְיִשְׂרָאֵל֙ לְבֹזְזִ֔ים
הֲל֣וֹא יְהוָ֗ה ז֚וּ חָטָ֣אנוּ ל֔וֹ
וְלֹֽא־אָב֤וּ בִדְרָכָיו֙ הָל֔וֹךְ וְלֹ֥א שָׁמְע֖וּ בְּתוֹרָתֽוֹ׃
25 וַיִּשְׁפֹּ֤ךְ עָלָיו֙ חֵמָ֣ה[a] אַפּ֔וֹ וֶעֱז֖וּז מִלְחָמָ֑ה [לֵֽב׃ פ
וַתְּלַהֲטֵ֤הוּ מִסָּבִיב֙ וְלֹ֣א יָדָ֔ע וַתִּבְעַר־בּ֖וֹ וְלֹא־יָשִׂ֥ים עַל־

[8] Mm 1514. [9] Mm 2425. [10] Mm 2367. [11] Mm 3105. [12] Mm 2021. [13] Mm 617. [14] Mm 46. [15] Mm 3378. [16] Mm 832. [17] Mm 1179. [18] Mm 2004. [19] Mm 2866. [20] Mm 1450. [21] Mm 1828. [22] Mm 2368. [23] Mm 130. [24] Mp sub loco.

15 [a] prp לְצִיּוֹת, al תַּלְאֻבִים || **16** [a–a] add || **17** [a] > Ms || [b] 𝔊𝔖 pl = ־כֹת || **19** [a] prp ־לָחִי || [b] l c 2 Mss σ′ וְחֵרֵשׁ || **20** [a] K רָאִיתָ || [b] prp c 2 Mss ׳ישׁ || **21** [a] l ־רֶהָ cf 𝔔[a] || **22** [a–a] prp הֻפְּחוּ (cf 𝔗) et בְּחוֹרִים (cf 𝔊) || [b] l c 𝔔[a] pc Mss 𝔖𝔗𝔙 לִמְ׳ || **24** [a] prp לִמְשׁוֹסָה || **25** [a] 𝔔[a] חמת.

43 1 וְעַתָּ֞ה כֹּֽה־אָמַ֤ר יְהוָה֙ בֹּרַאֲךָ֣ יַעֲקֹ֔ב וְיֹצֶרְךָ֖ יִשְׂרָאֵ֑ל
אַל־תִּירָא֙ כִּ֣י גְאַלְתִּ֔יךָ קָרָ֥אתִי[a] בְשִׁמְךָ֖[b] לִי־אָֽתָּה׃
2 כִּֽי־תַעֲבֹ֤ר בַּמַּ֙יִם֙ אִתְּךָ־אָ֔נִי וּבַנְּהָר֖וֹת לֹ֣א יִשְׁטְפ֑וּךָ ב̇[1] . מנ פסוק לא לא לא
כִּֽי־תֵלֵ֤ךְ בְּמוֹ־אֵשׁ֙ לֹ֣א תִכָּוֶ֔ה וְלֶהָבָ֖ה לֹ֥א תִבְעַר־בָּֽךְ׃ ט̇ . ג̇
3 כִּ֗י אֲנִי֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ קְד֥וֹשׁ יִשְׂרָאֵ֖ל מוֹשִׁיעֶ֑ךָ
נָתַ֤תִּי כָפְרְךָ֙ מִצְרַ֔יִם כּ֥וּשׁ וּסְבָ֖א תַּחְתֶּֽיךָ׃
4 מֵאֲשֶׁ֨ר יָקַ֧רְתָּ בְעֵינַ֛י נִכְבַּ֖דְתָּ וַאֲנִ֣י אֲהַבְתִּ֑יךָ
וְאֶתֵּ֤ן אָדָם֙[a] תַּחְתֶּ֔יךָ וּלְאֻמִּ֖ים תַּ֥חַת נַפְשֶֽׁךָ׃ ג̇
5 אַל־תִּירָ֖א כִּ֣י אִתְּךָ־אָ֑נִי
מִמִּזְרָח֙ אָבִ֣יא זַרְעֶ֔ךָ וּמִֽמַּעֲרָ֖ב אֲקַבְּצֶֽךָּ׃ ג̇[2]
6 אֹמַ֤ר לַצָּפוֹן֙ תֵּ֔נִי וּלְתֵימָ֖ן אַל־תִּכְלָ֑אִי
הָבִ֤יאִי בָנַי֙ מֵרָח֔וֹק וּבְנוֹתַ֖י מִקְצֵ֥ה הָאָֽרֶץ׃ ג̇[3] . ל̇ מל
7 כֹּ֚ל הַנִּקְרָ֣א בִשְׁמִ֔י וְלִכְבוֹדִ֖י[a] בְּרָאתִ֑יו יְצַרְתִּ֖יו[b] אַף־עֲשִׂיתִֽיו׃

8 הוֹצִיא֙[a] עַם־עִוֵּ֔ר וְעֵינַ֖יִם יֵ֑שׁ וְחֵרְשִׁ֖ים וְאָזְנַ֥יִם לָֽמוֹ׃ ב̇ ר״פ[4]
9 כָּֽל־הַגּוֹיִ֞ם נִקְבְּצ֣וּ יַחְדָּ֗ו וְיֵאָֽסְפוּ֙ לְאֻמִּ֔ים
מִ֤י בָהֶם֙ יַגִּ֣יד זֹ֔את וְרִאשֹׁנ֖וֹת יַשְׁמִיעֻ֑נוּ[a]
יִתְּנ֤וּ עֵֽדֵיהֶם֙ וְיִצְדָּ֔קוּ וְיִשְׁמְע֖וּ וְיֹאמְר֥וּ אֱמֶֽת׃ ב̇ . ט̇ רפ״[5]
10 אַתֶּ֤ם עֵדַי֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה וְעַבְדִּ֖י[a] אֲשֶׁ֣ר בָּחָ֑רְתִּי ד̇ ר״פ . ל̇[6]
לְמַ֣עַן תֵּ֠דְעוּ וְתַאֲמִ֨ינוּ לִ֤י וְתָבִ֙ינוּ֙ כִּֽי־אֲנִ֣י ה֔וּא
לְפָנַי֙ לֹא־נ֣וֹצַר אֵ֔ל וְאַחֲרַ֖י[b] לֹ֥א יִהְיֶֽה׃ ס
11 אָנֹכִ֥י אָנֹכִ֖י יְהוָ֑ה וְאֵ֥ין מִבַּלְעָדַ֖י מוֹשִֽׁיעַ׃ ג̇[7] . י̇ב
12 אָנֹכִ֞י הִגַּ֤דְתִּי וְהוֹשַׁ֙עְתִּי֙ וְהִשְׁמַ֔עְתִּי וְאֵ֥ין בָּכֶ֖ם זָ֑ר
וְאַתֶּ֥ם עֵדַ֛י נְאֻם־יְהוָ֖ה[a] וַאֲנִי־אֵֽל׃ 13 גַּם־מִיּוֹם֙ אֲנִ֣י ה֔וּא ב̇[6]
וְאֵ֥ין מִיָּדִ֖י מַצִּ֑יל אֶפְעַ֖ל וּמִ֥י יְשִׁיבֶֽנָּה׃ ס
14 כֹּֽה־אָמַ֧ר יְהוָ֛ה גֹּאַלְכֶ֖ם קְד֣וֹשׁ יִשְׂרָאֵ֑ל ל̇

Cp 43 [1]Mm 2369. [2]Mm 3381. [3]Mm 1771. [4]Mm 2370. [5]Mm 1233. [6]Mm 2373. [7]Mm 2371.

Cp 43,1 [a] Vrs + suff 2 m sg, l קְרָאתִיךָ ‖ [b] l בְּשִׁמִי cf 7 ‖ **4** [a] prp אֲדָמוֹת ‖ **7** [a] nonn Mss Syh𝔖𝔙 om וְ ‖ [b] dl ‖ **8** [a] 𝔔a יאו– 𝔔b ארציא; 𝔙 *educ*, l הוֹצִיא ‖ **9** [a] 𝔙 *audire nos faciet* cf 𝔊𝔖, l –ֵנוּ ‖ **10** [a] 𝔖 pl, l וַעֲבָדַי ‖ [b] prp וְאַחַר אחרי cf 𝔊 ‖ **12** [a] frt huc tr :.

לְמַעַנְכֶ֞ם שִׁלַּ֣חְתִּי בָבֶ֗לָה וְהוֹרַדְתִּ֤י בָרִיחִים֙ᵃ כֻּלָּ֔ם — כט . ב מל[8]
וְכַשְׂדִּ֖ים ᵇבָּאֳנִיּ֥וֹת ᶜרִנָּתָֽםᵇ׃ — ד[9]
15 אֲנִ֥י יְהוָ֖ה קְדֽוֹשְׁכֶ֑ם בּוֹרֵ֥א יִשְׂרָאֵ֖ל מַלְכְּכֶֽם׃ ס — ל

16 כֹּ֚ה אָמַ֣ר יְהוָ֔ה הַנּוֹתֵ֥ן בַּיָּ֖ם דָּ֑רֶךְ וּבְמַ֥יִם עַזִּ֖ים נְתִיבָֽה׃ — ד בטע בסיפ . ד מל[10] ג[11]
17 הַמּוֹצִ֥יא רֶֽכֶב־וָס֖וּס חַ֣יִל וְעִזּ֑וּז יַחְדָּ֤וᵃ
יִשְׁכְּבוּ֙ בַּל־יָק֔וּמוּ דָּעֲכ֖וּ כַּפִּשְׁתָּ֥ה כָבֽוּ׃
18 אַֽל־תִּזְכְּר֖וּ רִאשֹׁנ֑וֹת וְקַדְמֹנִיּ֖וֹת אַל־תִּתְבֹּנָֽנוּ׃ — כו ר״פ אל אל[12] . ב . ג חס בליש
19 הִנְנִ֨י עֹשֶׂ֤ה חֲדָשָׁה֙ עַתָּ֣ה תִצְמָ֔ח הֲל֖וֹא תֵֽדָע֑וּהָ — ל זקף קמ
אַ֣ף אָשִׂ֤ים בַּמִּדְבָּר֙ דֶּ֔רֶךְ בִּֽישִׁמ֖וֹן נְהָרֽוֹתᵃ׃ — ל כת כן
20 תְּכַבְּדֵ֙נִי֙ חַיַּ֣ת הַשָּׂדֶ֔ה תַּנִּ֖ים וּבְנ֣וֹת יַעֲנָ֑ה
כִּֽי־נָתַ֨תִּי בַמִּדְבָּ֜ר מַ֗יִם נְהָרוֹת֙ בִּישִׁימֹ֔ן
לְהַשְׁק֖וֹת עַמִּ֥י בְחִירִֽי׃ 21 עַם־זוּ֙ יָצַ֣רְתִּי לִ֔י — ג
תְּהִלָּתִ֖י יְסַפֵּֽרוּ׃ ס

22 וְלֹֽאᵃ־אֹתִ֥י קָרָ֖אתָ יַעֲקֹ֑ב כִּֽי־יָגַ֥עְתָּ בִּ֖י יִשְׂרָאֵֽל׃ — ו ר״פ בסיפ . ל
23 לֹֽא־הֵבֵ֤יאתָ לִּי֙ שֵׂ֣ה עֹלֹתֶ֔יךָ וּזְבָחֶ֖יךָᵃ לֹ֣א כִבַּדְתָּ֑נִי — ד פסוק לא לא לא ולא . ב מל . ד ג כת ה וחד כת א[13] . ג וכל משנה תורה דכות[14]
לֹ֤א הֶֽעֱבַדְתִּ֙יךָ֙ בְּמִנְחָ֔ה וְלֹ֥א הוֹגַעְתִּ֖יךָ בִּלְבוֹנָֽה׃
24 לֹא־קָנִ֨יתָ לִּ֤י בַכֶּ֙סֶף֙ קָנֶ֔ה וְחֵ֥לֶב זְבָחֶ֖יךָ לֹ֣א הִרְוִיתָ֑נִי — ל
אַ֗ךְ הֶעֱבַדְתַּ֙נִי֙ בְּחַטֹּאותֶ֔יךָ הוֹגַעְתַּ֖נִי בַּעֲוֺנֹתֶֽיךָ׃ ס — ג מל
25 אָנֹכִ֨י אָנֹכִ֥י ה֛וּא מֹחֶ֥ה פְשָׁעֶ֖יךָ ᵃלְמַעֲנִ֑י וְחַטֹּאתֶ֖יךָᵃᵇ לֹ֥א — ג[15]
26 הַזְכִּירֵ֕נִי נִשָּׁפְטָ֖ה יָ֑חַד סַפֵּ֥ר אַתָּ֖ה לְמַ֥עַן תִּצְדָּֽק׃ [אֶזְכֹּֽר׃ — ל[16] . ד
27 אָבִ֥יךָ הָרִאשׁ֖וֹן חָטָ֑א וּמְלִיצֶ֖יךָ פָּ֥שְׁעוּ בִֽי׃ — סד
28 וַאֲחַלֵּ֖לᵃ שָׂ֣רֵיᵇ קֹ֑דֶשׁᶜ וְאֶתְּנָ֤הᵈ לַחֵ֙רֶם֙ יַעֲקֹ֔ב וְיִשְׂרָאֵ֖ל — ל . ב[17] . לג
44 1 וְעַתָּ֥ה שְׁמַ֖ע יַעֲקֹ֣ב עַבְדִּ֑י וְיִשְׂרָאֵ֖ל בָּחַ֥רְתִּי בֽוֹ׃ [לְגִדּוּפִֽים׃ ס — לג

[8] Mm 4188. [9] Mm 1211. [10] Mm 3436. [11] Mm 2287. [12] Mm 3261. [13] Mm 1137. [14] Mm 3285. [15] Mm 2371. [16] Mp sub loco. [17] Mm 4112.

14 ᵃ prp 'בָּר nobiles, al בַּחוּרִים vel בְּרִיחֵי כִלְאֲכֶם ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊 ἐν πλοίοις δεθήσονται; frt ins אַיֵּה ante 'ר cf 51,13 ‖ ᶜ prp 'בָּאֲ in lamentationibus ‖ **17** ᵃ tr huc ‸ ‖ **19** ᵃ 𝔔ᵃ נתיבות ‖ **22** ᵃ l c pc Mss 𝔖𝔗ᶠ ᴹˢ𝔙 לא ‖ **23** ᵃ 𝔔ᵃ ובזבחיכה cf 𝔖 ‖ **25** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊𝔏Syh 𝔄𝔄 ‖ ᵇ prp 'ח ‖ **28** ᵃ 𝔊 καὶ ἐμίαναν cf 𝔖, l וַיְחַלְּלוּ ‖ ᵇ 𝔊^Q(𝔖) οἱ ἄρχοντές σου, l שָׂרֶיךָ ‖ ᶜ l קָדְשִׁי cf 𝔊 ‖ ᵈ 𝔊(𝔖𝔙) καὶ ἔδωκα, l ךָ.

ב . ל 2 כֹּה־אָמַר יְהוָה עֹשֶׂךָ וְיֹצֶרְךָ מִבֶּטֶן יַעְזְרֶךָּ
אַל־תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב וִישֻׁרוּן בָּחַרְתִּי בוֹ׃
ל . ל 3 כִּי אֶצָּק־מַיִם עַל־צָמֵא[a] וְנֹזְלִים עַל־יַבָּשָׁה
ל[1] אֶצֹּק רוּחִי עַל־זַרְעֶךָ וּבִרְכָתִי עַל־צֶאֱצָאֶיךָ׃
4 וְצָמְחוּ בְּבֵין[a] חָצִיר[b] כַּעֲרָבִים עַל־יִבְלֵי־מָיִם׃
5 זֶה יֹאמַר לַיהוָה אָנִי וְזֶה יִקְרָא[a] בְשֵׁם־יַעֲקֹב
ל . ל וְזֶה יִכְתֹּב יָדוֹ[b] לַיהוָה וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל יְכַנֶּה[c]׃ פ

6 כֹּה־אָמַר יְהוָה מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וְגֹאֲלוֹ יְהוָה צְבָאוֹת ס
ח אֲנִי רִאשׁוֹן וַאֲנִי אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדַי אֵין אֱלֹהִים׃
ב[2] 7 וּמִי־כָמוֹנִי[a] יִקְרָא וְיַגִּידֶהָ וְיַעְרְכֶהָ לִי
ב[3] . ל . ד חס בליש[4] [b]מִשּׂוּמִי עַם־עוֹלָם וְאֹתִיּוֹת[b] וַאֲשֶׁר תָּבֹאנָה יַגִּידוּ לָמוֹ׃
ל . ל . ו חס בסיפ 8 אַל־תִּפְחֲדוּ וְאַל־תִּרְהוּ[a] הֲלֹא מֵאָז הִשְׁמַעְתִּיךָ[b] וְהִגַּדְתִּי
ב[5] וְאַתֶּם עֵדָי הֲיֵשׁ אֱלוֹהַּ מִבַּלְעָדַי וְאֵין[c] צוּר בַּל־יָדָעְתִּי׃

9 יֹצְרֵי־פֶסֶל כֻּלָּם תֹּהוּ[a] וַחֲמוּדֵיהֶם בַּל־יוֹעִילוּ
ה׳ נקוד . יב[6] וְעֵדֵיהֶם[b] הֵמָּה[c] בַּל־יִרְאוּ וּבַל־יֵדְעוּ לְמַעַן יֵבֹשׁוּ׃
10 מִי־יָצַר אֵל וּפֶסֶל נָסָךְ לְבִלְתִּי הוֹעִיל׃
ד[7] 11 הֵן כָּל־חֲבֵרָיו יֵבֹשׁוּ וְחָרָשִׁים[a] הֵמָּה מֵאָדָם
יִתְקַבְּצוּ כֻלָּם יַעֲמֹדוּ יִפְחֲדוּ יֵבֹשׁוּ יָחַד׃
ג[8] 12 חָרַשׁ[a] בַּרְזֶל מַעֲצָד וּפָעַל[b] בַּפֶּחָם
ל וּבַמַּקָּבוֹת יִצְּרֵהוּ[c] וַיִּפְעָלֵהוּ[d] בִּזְרוֹעַ כֹּחוֹ
ל גַּם־רָעֵב וְאֵין כֹּחַ לֹא־שָׁתָה מַיִם וַיִּיעָף[d]׃
ג[8] . ל 13 חָרַשׁ עֵצִים נָטָה קָו יְתָאֲרֵהוּ בַשֶּׂרֶד

Cp 44 [1] Mm 244. [2] Neh 6,11. [3] Mm 2372. [4] Mm 1688 contra textum. [5] Mm 2373. [6] Mm 801. [7] Mm 2374. [8] Mm 2375.

Cp 44,3 [a] prp צָמָא cf 𝔖𝔗 ‖ **4** [a] 𝔔[a] pc Mss 𝔊𝔗 כבין, l כְּבֵין (בין genus arboris) ‖ [b] l חָצוֹר ‖ **5** [a] σ′ *κληθήσεται*, l יִקָּרֵא ‖ [b] 𝔊[B]α′θ′(𝔏𝔙) *(τῇ) χειρὶ αὐτοῦ*, l בְּיָדוֹ ‖ [c] 𝔖𝔗𝔙 pass, l יְכֻנֶּה ‖ **7** [a] 𝔊 + *στήτω καί*, ins יַעֲמֹד ןְ ‖ [b—b] prp מִי הִשְׁמִיעַ מֵעוֹלָם אוֹתִיּוֹת ‖ **8** [a] 𝔔[a] תיראו; frt l תְּ׳ ‖ [b] l —תִּי ‖ [c] prp וְאִם cf 𝔊𝔙; frt melius ואין (particula interrogativa aram) ‖ **9** [a] prp תָּהוּ cf arab *tāha* oblitus est ‖ [b] prp וְעָ׳ (a עוד = arab *ʿāda* frequentavit), al וְעַבְד׳ ‖ [c] > pc Mss ‖ **11** [a] l —שָׁיו ‖ **12** [a] pr יָחֵד (a חדד) cf 𝔊𝔖 ‖ [b] ins פָּעֳלוֹ ‖ [c] prp יְצַדֵּהוּ cf 𝔊𝔗 et arab *waṣada* firmus fuit ‖ [d] l וַיִּ׳.

יַעֲשֵׂהוּ[a] בַּמַּקְצֻעוֹת וּבַמְּחוּגָה יְתָאֳרֵהוּ
וַיַּעֲשֵׂהוּ[b] כְּתַבְנִית אִישׁ כְּתִפְאֶרֶת אָדָם לָשֶׁבֶת בָּיִת׃
14 לִכְרָת[a]־לוֹ אֲרָזִים וַיִּקַּח[b] תִּרְזָה וְאַלּוֹן
וַיְאַמֶּץ[c]־לוֹ בַּעֲצֵי־יָעַר נָטַע אֹרֶן[d] וְגֶשֶׁם יְגַדֵּל׃
15 וְהָיָה לְאָדָם לְבָעֵר וַיִּקַּח[a] מֵהֶם וַיָּחָם[b] אַף־יַשִּׂיק וְאָפָה לָחֶם
אַף־יִפְעַל־אֵל וַיִּשְׁתָּחוּ[c] עָשָׂהוּ פֶסֶל וַיִּסְגָּד־לָמוֹ׃ [וְיִשְׂבָּע
16 חֶצְיוֹ שָׂרַף בְּמוֹ־אֵשׁ עַל־חֶצְיוֹ בָּשָׂר [a]יֹאכֵל יִצְלֶה[a] צָלִי
אַף־יָחֹם וְיֹאמַר הֶאָח חַמּוֹתִי רָאִיתִי[b] אוּר׃
17 וּשְׁאֵרִיתוֹ לְאֵל עָשָׂה לְפִסְלוֹ[a] יִסְגּוֹד[b]־לוֹ וְיִשְׁתַּחוּ[c]
וְיִתְפַּלֵּל אֵלָיו וְיֹאמַר הַצִּילֵנִי כִּי אֵלִי אָתָּה׃ [לִבֹּתָם׃
18 לֹא יָדְעוּ וְלֹא יָבִינוּ כִּי טַח מֵרְאוֹת עֵינֵיהֶם מֵהַשְׂכִּיל
19 וְלֹא־יָשִׁיב אֶל־לִבּוֹ וְלֹא דַעַת[a] וְלֹא־תְבוּנָה לֵאמֹר
חֶצְיוֹ שָׂרַפְתִּי בְמוֹ־אֵשׁ וְאַף אָפִיתִי עַל־גֶּחָלָיו לֶחֶם אֶצְלֶה
וְיִתְרוֹ לְתוֹעֵבָה אֶעֱשֶׂה לְבוּל עֵץ אֶסְגּוֹד׃ [בָשָׂר וְאֹכֵל
20 רֹעֶה אֵפֶר לֵב הוּתַל הִטָּהוּ וְלֹא־יַצִּיל אֶת־נַפְשׁוֹ וְלֹא
[יֹאמַר הֲלוֹא שֶׁקֶר בִּימִינִי׃ ס

21 זְכָר־אֵלֶּה[a] יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל כִּי עַבְדִּי־אָתָּה
יְצַרְתִּיךָ עֶבֶד־לִי אַתָּה יִשְׂרָאֵל לֹא תִנָּשֵׁנִי[b]׃
22 מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן חַטֹּאותֶיךָ
שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ׃
23 רָנּוּ שָׁמַיִם כִּי־עָשָׂה יְהוָה הָרִיעוּ תַּחְתִּיּוֹת אָרֶץ
פִּצְחוּ הָרִים רִנָּה יַעַר וְכָל־עֵץ בּוֹ
כִּי־גָאַל יְהוָה יַעֲקֹב וּבְיִשְׂרָאֵל יִתְפָּאָר׃ פ
24 כֹּה־אָמַר יְהוָה גֹּאַלְךָ וְיֹצֶרְךָ מִבָּטֶן

ל
ב[9]. ג גונין זעירין. ה
ב[10]
ב זקף קמ[11]
ט. יג[12]
ו רפי[13]
יסגד ק
ג[14]. ו רפי[13]
ו ר״פ בסיפ. ג
ט פסוק ולא ולא ולא. כד בליש[15]
ט
ב מל
בן נפתלי הֲלוֹא־
ל. לג
כד מלעיל
ל[16]. ב קמ. ג מל
ה בטע
ג. ז ומל[17]. יד קמ[18] וכל אתנח וס״פ דכות ב מ ד
ה[19]
ג

[9] Mm 2376. [10] Mm 2060. [11] Mm 1266. [12] Mm 784. [13] Mm 2423. [14] Mm 3317. [15] Mm 1685. [16] Mm 2177. [17] Mm 1327. [18] Mm 1234. [19] Mm 2857.

13 [a] prp יַשְׁעֵהוּ (a שׁעע) ‖ [b] l וַיִּ׳ ‖ **14** [a] l הָלַךְ ל׳; al כָּרַת vel וַיִּכְרֹת cf 𝔊𝔙 ‖ [b] l וַיִּ׳ ‖ [c] l וַיְ׳ ‖ [d] K[2 Mss] אֶרֶז ‖ **15** [a] l וַיִּ׳ ‖ [b] l וְיָחֹם ‖ [c] l וַיִּשְׁתַּחֲוֶה ‖ **16** [a–a] l יצלה יאכל cf 𝔊𝔖 ‖ [b] 𝔔[a] נגד ‖ **17** [a] 𝔊(𝔖𝔗) γλυπτόν, l לְפֶסֶל ‖ [b] K יסגוד; l וְיִסְגֹּד cf 𝔊𝔖 ‖ [c] l —חֲוֶה ‖ **19** [a] ins לוֹ ‖ **21** [a] prp אֱלֹהֶיךָ ‖ [b] Vrs act, l תִּנָּ׳ vel תַּשְׁנִי.

אָנֹכִי ˚יְהוָה עֹשֶׂה כֹּל — יב

נֹטֶה שָׁמַיִם לְבַדִּי רֹקַע הָאָרֶץ מֵי ˚אִתִּי[a]׃ — מאתי ק חד מן ה[20] כת ב מילין וקר חדה

25 מֵפֵר אֹתוֹת בַּדִּים וְקֹסְמִים יְהוֹלֵל — ג

מֵשִׁיב חֲכָמִים אָחוֹר וְדַעְתָּם יְשַׂכֵּל[a]׃

26 מֵקִים דְּבַר עַבְדּוֹ[a] וַעֲצַת מַלְאָכָיו יַשְׁלִים [אֲקוֹמֵם׃ — ד ב חס וב מל

הָאֹמֵר לִירוּשָׁלִַם תּוּשָׁב[b] [c]וּלְעָרֵי יְהוּדָה תִּבָּנֶינָה[c] וְחָרְבוֹתֶיהָ — ב . ב חד חס וחד מל בליש[21]

27 הָאֹמֵר לַצּוּלָה חֳרָבִי וְנַהֲרֹתַיִךְ אוֹבִישׁ׃ — ד חס

28 הָאֹמֵר לְכוֹרֶשׁ רֹעִי[a] וְכָל־חֶפְצִי יַשְׁלִם — ה[22] . ד ב מל וב מן ג חס בליש

וְלֵאמֹר[b] לִירוּשָׁלִַם תִּבָּנֶה וְהֵיכָל[c] תִּוָּסֵד׃ ס — ג[23] ב מנה בסיפ . ב חד קמ וחד פת . ל

45 1 כֹּה־[a]אָמַר יְהוָה[a] לִמְשִׁיחוֹ[b] לְכוֹרֶשׁ אֲשֶׁר־הֶחֱזַקְתִּי בִימִינוֹ

לְרַד־[c]לְפָנָיו גּוֹיִם וּמָתְנֵי מְלָכִים אֲפַתֵּחַ — ל

לִפְתֹּחַ לְפָנָיו דְּלָתַיִם וּשְׁעָרִים לֹא יִסָּגֵרוּ׃ — ב

2 אֲנִי לְפָנֶיךָ אֵלֵךְ וַהֲדוּרִים[a] אֲוַשֵּׁר[b] — ל . אישר ק חד מן ב בליש

דַּלְתוֹת נְחוּשָׁה אֲשַׁבֵּר וּבְרִיחֵי בַרְזֶל אֲגַדֵּעַ׃ — ב[1]

3 וְנָתַתִּי לְךָ אוֹצְרוֹת חֹשֶׁךְ וּמַטְמֻנֵי מִסְתָּרִים — יא מל[2]

[a]לְמַעַן תֵּדַע[a] כִּי־אֲנִי יְהוָה הַקּוֹרֵא בְשִׁמְךָ אֱלֹהֵי ˚יִשְׂרָאֵל׃ — י מל בליש . כה[3]

4 לְמַעַן עַבְדִּי יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל בְּחִירִי — לג

וָאֶקְרָא לְךָ בִּשְׁמֶךָ אֲכַנְּךָ וְלֹא יְדַעְתָּנִי׃

5 אֲנִי יְהוָה וְאֵין עוֹד זוּלָתִי אֵין אֱלֹהִים — ו פסוק ואין אין

אֲאַזֶּרְךָ וְלֹא יְדַעְתָּנִי׃

6 לְמַעַן יֵדְעוּ מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ וּמִמַּעֲרָבָהּ[a] כִּי־אֶפֶס בִּלְעָדָי — יב[4] . ל[5]

אֲנִי יְהוָה וְאֵין עוֹד׃ 7 יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ — ל בטע

עֹשֶׂה שָׁלוֹם[a] וּבוֹרֵא רָע אֲנִי יְהוָה עֹשֶׂה כָל־אֵלֶּה׃ ס — ב[6]

[20]Mm 214. [21]Mm 2395. [22]Mm 3232. [23]Mm 4246. Cp 45 [1]Mm 3322. [2]Mm 1977. [3]Mm 2364. [4]Mm 801. [5]Mm 3381. [6]Mm 3512.

24 [a] mlt Mss 𝔖 ut Q; 𝔔[a] K mlt Mss 𝔊𝔙 מִי אתי ‖ **25** [a] = יסכל ‖ **26** [a] 𝔊[A]𝔗 pl cf 𝔄, l עֲבָדָיו ‖ [b] 𝔔[a] תשב; prb l תִּוָּשֵׁב ‖ [c–c] frt add ‖ **28** [a] prp רֵעִי amicus meus vel sententia mea cf 𝔊 ‖ [b] 𝔖 om ו, l ל׳ vel הָאֹמֵר cf 𝔊𝔙; 𝔄 *waja'muru* = וְאָמַר ‖ [c] 𝔙(Syh) *et templo*, l וּלְה׳ ‖ **Cp 45,1** [a–a] prp אמַרְתִּי ‖ [b] 𝔊(𝔙) *τῷ χριστῷ μου*, l חִי– ‖ [c] l לָרֹד (a רדד) ‖ **2** [a] l c 𝔔[a]𝔊 וְהֲרָרִים; 𝔔[b] והרורים ‖ [b] K אוֹשֵׁר ‖ **3** [a–a] frt add ‖ **6** [a] 𝔊[Qmg]σ′θ′ (𝔖𝔗[f Ms]𝔄) *καὶ οἱ ἀπὸ δυσμῶν αὐτοῦ*, l הָ– ‖ **7** [a] 𝔔[a] טוב.

8 הַרְעִיפוּ שָׁמַיִם מִמַּעַל וּשְׁחָקִים יִזְּלוּ־צֶדֶק
תִּפְתַּח־[a]אֶרֶץ וְיִפְרוּ־[b]יֶשַׁע ב[7] . ה[8]
וּצְדָקָה תַצְמִיחַ[c] יַחַד אֲנִי יְהוָה בְּרָאתִיו׃ ס

9 [a]הוֹי רָב[a] אֶת־יֹצְרוֹ חֶרֶשׂ[b] אֶת־חַרְשֵׂי[c] אֲדָמָה לג קמ[9] . יא[10]
הֲיֹאמַר חֹמֶר לְיֹצְרוֹ מַה־תַּעֲשֶׂה [d]וּפָעָלְךָ אֵין־יָדַיִם לוֹ׃[d] ס
10 [a]הוֹי אֹמֵר[a] לְאָב מַה־תּוֹלִיד וּלְאִשָּׁה מַה־תְּחִילִין׃ ס ל . ל
11 כֹּה־אָמַר יְהוָה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וְיֹצְרוֹ
[a]הָאֹתִיּוֹת שְׁאָלוּנִי[a] עַל־בָּנַי וְעַל־פֹּעַל יָדַי תְּצַוֻּנִי׃ ל . כב[11]
12 אָנֹכִי עָשִׂיתִי אֶרֶץ וְאָדָם עָלֶיהָ בָרָאתִי ב . ט
אֲנִי יָדַי נָטוּ שָׁמַיִם וְכָל־צְבָאָם צִוֵּיתִי׃ כב[11] . ד[12] . ז . ה
13 אָנֹכִי הַעִירֹתִהוּ בְצֶדֶק וְכָל־דְּרָכָיו אֲיַשֵּׁר ב
הוּא־יִבְנֶה עִירִי וְגָלוּתִי[a] יְשַׁלֵּחַ
לֹא בִמְחִיר וְלֹא בְשֹׁחַד אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ פ ח[13] . ז[14] וכל מלאכי דכות ב מ ג

14 כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה
יְגִיעַ[a] מִצְרַיִם וּסְחַר־[b]כּוּשׁ וּסְבָאִים אַנְשֵׁי מִדָּה
עָלַיִךְ יַעֲבֹרוּ וְלָךְ יִהְיוּ אַחֲרַיִךְ יֵלֵכוּ בַּזִּקִּים יַעֲבֹרוּ[c]
וְאֵלַיִךְ יִשְׁתַּחֲווּ[d] אֵלַיִךְ יִתְפַּלָּלוּ כט . כט
אַךְ בָּךְ אֵל וְאֵין עוֹד אֶפֶס אֱלֹהִים׃
15 אָכֵן אַתָּה[a] אֵל מִסְתַּתֵּר אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעַ׃ יח[15] . ד[16] . כה[17]
16 בּוֹשׁוּ וְגַם־נִכְלְמוּ [a]כֻּלָּם יַחְדָּו[a] הָלְכוּ בַכְּלִמָּה חָרָשֵׁי צִירִים׃ ג מל[18]
17 יִשְׂרָאֵל נוֹשַׁע בַּיהוָה תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים ב ס יח
לֹא־תֵבֹשׁוּ וְלֹא־תִכָּלְמוּ עַד־עוֹלְמֵי עַד׃ פ

18 כִּי כֹה אָמַר־יְהוָה בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם הוּא הָאֱלֹהִים כי מיחד[19]

[7]Mm 2377. [8]Mm 2378. [9]Mm 264. [10]Mm 512. [11]Mm 1104. [12]Mm 13. [13]Mm 1862. [14]Mm 2379. [15]Mm 1941. [16]Mm 1678. [17]Mm 2364. [18]Mm 2380. [19]Mm 2049.

8 [a] 𝔖𝔗[Ms]𝔙 pass = תִּפָּתַח ‖ [b] 𝔊[Mss]𝔙 sg, l וְיִפֶר; 𝔔[a] ויפרח ‖ [c] 𝔖(𝔏Syh𝔗𝔙) *tšwḥ* = תִּצְמַח cf 𝔊 ‖ **9** [a–a] l הֲיָרִיב ‖ [b] tr huc ׳ ‖ [c] prp חֹרְשׁוֹ חֹרֶשׁ ‖ [d–d] l ופֹעֲלוֹ ... לָךְ cf 𝔊𝔖 ‖ **10** [a–a] l הֲיֹאמַר ‖ **11** [a–a] l הַאֹתִי תִשְׁ׳ ‖ **13** [a] 𝔊(𝔗) *καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ μου*, l וְגָלוּת עַמִּי ‖ **14** [a] prp יֹגְעֵי ‖ [b] 𝔖(𝔗) *tgrʾ*, prp וְסֹחֲרֵי ‖ [c] > 𝔊Syh𝔄, dl (tr ‸); frt l בזִקִּים יַעֲבִרוּ ‖ [d] sic L, mlt Mss Edd וּ– ‖ **15** [a] frt l אִתָּךְ ‖ **16** [a–a] frt dl.

יֹצֵר הָאָרֶץ וְעֹשָׂהּ הוּא כוֹנְנָהּ ד חס
לֹא־תֹהוּ בְרָאָהּ לָשֶׁבֶת יְצָרָהּ ב
אֲנִי יְהוָה וְאֵין עוֹד׃
19 לֹא בַסֵּתֶר דִּבַּרְתִּי בִּמְקוֹם אֶרֶץ חֹשֶׁךְ
לֹא אָמַרְתִּי לְזֶרַע יַעֲקֹב תֹּהוּ[a] בַקְּשׁוּנִי
אֲנִי יְהוָה דֹּבֵר צֶדֶק מַגִּיד מֵישָׁרִים׃

20 הִקָּבְצוּ וָבֹאוּ הִתְנַגְּשׁוּ יַחְדָּו[a] פְּלִיטֵי הַגּוֹיִם ד[20]. ג[21]
לֹא יָדְעוּ הַנֹּשְׂאִים אֶת־עֵץ פִּסְלָם
וּמִתְפַּלְלִים אֶל־אֵל לֹא יוֹשִׁיעַ׃
21 הַגִּידוּ וְהַגִּישׁוּ אַף יִוָּעֲצוּ[a] יַחְדָּו
מִי הִשְׁמִיעַ זֹאת מִקֶּדֶם מֵאָז הִגִּידָהּ ל
הֲלוֹא אֲנִי יְהוָה וְאֵין־עוֹד אֱלֹהִים מִבַּלְעָדַי ג[22]
אֵל־צַדִּיק וּמוֹשִׁיעַ אַיִן זוּלָתִי׃ ב
22 פְּנוּ־אֵלַי וְהִוָּשְׁעוּ כָּל־אַפְסֵי־אָרֶץ
כִּי אֲנִי־אֵל וְאֵין עוֹד׃ 23 בִּי נִשְׁבַּעְתִּי
יָצָא מִפִּי צְדָקָה דָּבָר וְלֹא יָשׁוּב ו[23]
כִּי־לִי תִּכְרַע כָּל־בֶּרֶךְ תִּשָּׁבַע כָּל־לָשׁוֹן׃ ל[24]
24 אַךְ בַּיהוָה [a]לִי אָמַר[a] צְדָקוֹת וָעֹז ד ומל[25]
עָדָיו יָבוֹא[b] וְיֵבֹשׁוּ כֹּל הַנֶּחֱרִים[c] בּוֹ׃ ה סביר לשון רבים . ב
25 בַּיהוָה יִצְדְּקוּ וְיִתְהַלְלוּ כָּל־זֶרַע יִשְׂרָאֵל׃

46 1 כָּרַע בֵּל קֹרֵס[a] נְבוֹ הָיוּ עֲצַבֵּיהֶם ג[1]
[b]לַחַיָּה וְלַבְּהֵמָה נְשֻׂאֹתֵיכֶם עֲמוּסוֹת מַשָּׂא לַעֲיֵפָה[b]׃ ג[2]. מא
2 קָרְסוּ כָּרְעוּ יַחְדָּו לֹא יָכְלוּ מַלֵּט מַשָּׂא ב[3]. מא

[20]Mm 2381. [21]Mm 2954. [22]Mm 4102. [23]Mm 2494. [24]Mm 3615. [25]Mm 3367. **Cp 46** [1]Mm 2757. [2]Mm 697. [3]Mm 2689.

19 [a] prp בַּתֹּהוּ ‖ **20** [a] 𝔔[a] ואתיו ‖ **21** [a] 𝔖(𝔗𝔙) *(w)'tmlkw*, l הִוָּ׳ ‖ **24** [a–a] 𝔊 *λέγων*, l לֵאמֹר et tr ad init v cf 𝔖; al (יֵאָמֵר) לִי יֹאמַר cf 𝔔[a] ‖ [b] l c 𝔔[a] Seb mlt Mss 𝔊𝔖𝔙 –אוּ ‖ [c] cf 41,11[a] ‖ **Cp 46,1** [a] Vrs verb finit, l קָרַס ‖ [b–b] prp מַשָּׂא לַחַיָּה כַּמַּעֲמָסוֹת נְשֻׂאוֹת לַבְּהֵמָה עֲיֵפָה׃.

וְנַפְשָׁם בַּשְּׁבִי הָלָכָה׃ ס

3 שִׁמְעוּ אֵלַי בֵּית יַעֲקֹב וְכָל־שְׁאֵרִית בֵּית יִשְׂרָאֵל — ג̇[4]. כ̇[5] וכל ירמיה ויחזק דכות ב מ יח
הָעֲמֻסִים מִנִּי־בֶטֶן הַנְּשֻׂאִים מִנִּי־רָחַם׃ — ה̇[6]
4 וְעַד־זִקְנָה אֲנִי הוּא וְעַד־שֵׂיבָה[a] אֲנִי אֶסְבֹּל — יד פסוק ועד ועד[7]. כל ליש כת כן
אֲנִי עָשִׂיתִי[b] וַאֲנִי אֶשָּׂא וַאֲנִי אֶסְבֹּל וַאֲמַלֵּט׃ ס — כג

5 לְמִי תְדַמְּיוּנִי וְתַשְׁווּ וְתַמְשִׁלוּנִי וְנִדְמֶה׃ — ל.ב.ל.ל
6 הַזָּלִים זָהָב מִכִּיס וְכֶסֶף בַּקָּנֶה יִשְׁקֹלוּ
יִשְׂכְּרוּ צוֹרֵף וְיַעֲשֵׂהוּ אֵל יִסְגְּדוּ אַף־יִשְׁתַּחֲווּ[a]׃
7 יִשָּׂאֻהוּ עַל־כָּתֵף יִסְבְּלֻהוּ וְיַנִּיחֻהוּ תַחְתָּיו[a] וְיַעֲמֹד מִמְּקוֹמוֹ לֹא יָמִישׁ — ל.ד.ל.ב — יו מ״פ לא ולא לא[8]. ז̇[9]
אַף־יִצְעַק אֵלָיו וְלֹא יַעֲנֶה מִצָּרָתוֹ לֹא יוֹשִׁיעֶנּוּ׃ ס — ה̇

8 [a]זִכְרוּ־זֹאת וְהִתְאֹשָׁשׁוּ[a] הָשִׁיבוּ פוֹשְׁעִים עַל־לֵב[b]׃ — ב מל
9 [a]זִכְרוּ רִאשֹׁנוֹת מֵעוֹלָם[a]
כִּי אָנֹכִי אֵל וְאֵין עוֹד אֱלֹהִים וְאֶפֶס כָּמוֹנִי׃
10 מַגִּיד מֵרֵאשִׁית אַחֲרִית וּמִקֶּדֶם אֲשֶׁר לֹא־נַעֲשׂוּ — ה̇[10]
אֹמֵר עֲצָתִי תָקוּם וְכָל־חֶפְצִי אֶעֱשֶׂה[a]׃
11 קֹרֵא מִמִּזְרָח עַיִט מֵאֶרֶץ מֶרְחָק אִישׁ עֲצָתוֹ[a] — עצתי ק̇ חד מן מח[11] כת ו וקר י
אַף־דִּבַּרְתִּי אַף־אֲבִיאֶנָּה יָצַרְתִּי אַף־אֶעֱשֶׂנָּה׃ ס
12 שִׁמְעוּ אֵלַי אַבִּירֵי[a] לֵב הָרְחוֹקִים מִצְּדָקָה׃ — ז מל בליש[12]
13 קֵרַבְתִּי צִדְקָתִי לֹא תִרְחָק וּתְשׁוּעָתִי לֹא תְאַחֵר — ל וזקף קמ. ל[13]. ד[14]
וְנָתַתִּי בְצִיּוֹן תְּשׁוּעָה לְיִשְׂרָאֵל תִּפְאַרְתִּי׃ ס

47 1 רְדִי ׀ וּשְׁבִי עַל־עָפָר בְּתוּלַת בַּת־בָּבֶל
שְׁבִי־לָאָרֶץ [a]אֵין־כִּסֵּא[a] בַּת־כַּשְׂדִּים — ג̇[1] ול בליש
כִּי לֹא תוֹסִיפִי יִקְרְאוּ־לָךְ רַכָּה וַעֲנֻגָּה׃ — ב̇

[4]Mm 2684. [5]Mm 953. [6]Mm 1425. [7]Mm 1244. [8]Mm 1613. [9]Mm 3293. [10]Mm 921. [11]Mm 3811. [12]Mm 3780. [13]וב̇ תשועתי Ps 38,23; 51,16. [14]Mm 526. Cp 47 [1]Mm 2382.

4 [a] sic L, l c mlt Mss Edd שׂ ‖ [b] prp עָמַשְׂתִּי ‖ **6** [a] cf 45,14[d] ‖ **7** [a] ins (וְ)יִתְאֹשָׁשׁ ex 8 ‖ **8** [a–a] dl ‖ [b] l לֵב ‖ **9** [a–a] cj c 8 (מעולם:) ‖ **10** [a] 𝔔[a] יעשה ‖ **11** [a] 𝔔[a] K עצתו, 𝔊 ut Q ‖ **12** [a] 𝔊 οἱ ἀπολωλεκότες, l אֹבְדֵי ‖ **Cp 47,1** [a–a] > 𝔊[B].

2 קְחִי רֵחַיִם וְטַחֲנִי קָמַח גַּלִּי צַמָּתֵךְ — ג . ב ובפסוק . ל
חֶשְׂפִּי־שֹׁבֶל[a] גַּלִּי־שׁוֹק עִבְרִי נְהָרוֹת׃ — ל . ב ובפסוק
3 תִּגָּל עֶרְוָתֵךְ גַּם תֵּרָאֶה חֶרְפָּתֵךְ — ב[2]
נָקָם אֶקָּח וְלֹא אֶפְגַּע[a] אָדָם׃ ס — ב זקף חד קמ וחד פת[3]
4 גֹּאֲלֵנוּ[a] יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃
5 שְׁבִי דוּמָם וּבֹאִי בַחֹשֶׁךְ בַּת־כַּשְׂדִּים — ב[4] . ד ג חס וחד מל[5]
כִּי לֹא תוֹסִיפִי יִקְרְאוּ־לָךְ גְּבֶרֶת מַמְלָכוֹת׃ — ל
6 קָצַפְתִּי עַל־עַמִּי חִלַּלְתִּי נַחֲלָתִי
וָאֶתְּנֵם בְּיָדֵךְ לֹא־שַׂמְתְּ לָהֶם רַחֲמִים
עַל־זָקֵן הִכְבַּדְתְּ עֻלֵּךְ מְאֹד׃
7 וַתֹּאמְרִי לְעוֹלָם אֶהְיֶה [a]גְבָרֶת עַד[ab] — ל
לֹא־שַׂמְתְּ אֵלֶּה עַל־לִבֵּךְ לֹא זָכַרְתְּ אַחֲרִיתָהּ׃ ס
8 וְעַתָּה שִׁמְעִי־זֹאת עֲדִינָה הַיּוֹשֶׁבֶת לָבֶטַח — ב[6]
הָאֹמְרָה בִּלְבָבָהּ[a] אֲנִי וְאַפְסִי עוֹד
לֹא אֵשֵׁב אַלְמָנָה וְלֹא אֵדַע שְׁכוֹל׃ — ג[7]
9 וְתָבֹאנָה לָּךְ שְׁתֵּי־אֵלֶּה רֶגַע בְּיוֹם אֶחָד — ב חד חס וחד מל
שְׁכוֹל וְאַלְמֹן כְּתֻמָּם בָּאוּ[a] עָלַיִךְ
בְּרֹב כְּשָׁפַיִךְ בְּעָצְמַת חֲבָרַיִךְ מְאֹד׃ — ל
10 וַתִּבְטְחִי בְרָעָתֵךְ[a] אָמַרְתְּ אֵין רֹאָנִי[b] — ז[8] . ל
חָכְמָתֵךְ וְדַעְתֵּךְ הִיא שׁוֹבְבָתֶךְ — ל
וַתֹּאמְרִי בְלִבֵּךְ אֲנִי וְאַפְסִי עוֹד׃
11 וּבָא[a] עָלַיִךְ רָעָה לֹא תֵדְעִי שַׁחְרָהּ[b] — יג ר״פ . מז פסוק לא לא לא . ל
וְתִפֹּל עָלַיִךְ הֹוָה לֹא תוּכְלִי כַּפְּרָהּ — ל
וְתָבֹא עָלַיִךְ פִּתְאֹם שׁוֹאָה לֹא תֵדָעִי׃ — ג מל וכל שאה דכות
12 עִמְדִי־נָא בַחֲבָרַיִךְ וּבְרֹב כְּשָׁפַיִךְ

[2] Mm 736. [3] Mm 1949. [4] Mm 3120. [5] Mm 2383. [6] Mm 2384. [7] Mm 2385. [8] Mm 1742.

2 [a] 𝔔[a] שוליך ‖ 3 [a] σ′(𝔙) ἀντιστήσεται, l יִפְגַּע ‖ 4 [a] 𝔊(𝔏 Syh 𝔄𝔄) pr εἶπεν, l אָמַר ג׳ ‖ 7 [a—a] l גְּבֶרֶת עַד ‖ [b] > 𝔊 ‖ 8 [a] sic L, l c mlt Mss Edd בָּהּ— ‖ 9 [a] 𝔊(Syh 𝔖𝔗𝔄) ἥξει cf 𝔄, l יָבֹאוּ ‖ 10 [a] 𝔔[a] בדעתך ‖ [b] l רֹאֵנִי ‖ 11 [a] l c 𝔔[a] וּבָאָה ‖ [b] 𝔗 *lmb'j 'lh*, prp שַׁחֲרָהּ (inf = deprecari).

[a]בַּאֲשֶׁר יָגַעַתְּ מִנְּעוּרָיִךְ[a] — ה̇[9]
אוּלַי תּוּכְלִי הוֹעִיל אוּלַי תַּעֲרוֹצִי׃ — ד מל ול בליש[10]
13 נִלְאֵית בְּרֹב עֲצָתָיִךְ[a] יַעַמְדוּ־נָא
וְיוֹשִׁיעֻךְ הֹבְרֵי[b] שָׁמַיִם הַחֹזִים בַּכּוֹכָבִים — הברי ק חד מן מח[11] כת ר וקר י
מוֹדִיעִם לֶחֳדָשִׁים מֵאֲשֶׁר[c] יָבֹאוּ[d] עָלָיִךְ׃
14 הִנֵּה הָיוּ כְקַשׁ אֵשׁ שְׂרָפָתַם — ל̇
לֹא־יַצִּילוּ אֶת־נַפְשָׁם מִיַּד לֶהָבָה
אֵין־גַּחֶלֶת לַחְמָם[a] אוּר לָשֶׁבֶת נֶגְדּוֹ׃
15 כֵּן הָיוּ־לָךְ אֲשֶׁר[a] יָגָעַתְּ סֹחֲרַיִךְ מִנְּעוּרַיִךְ
אִישׁ לְעֶבְרוֹ תָּעוּ אֵין מוֹשִׁיעֵךְ׃ ס — ל̇

48 1 שִׁמְעוּ־זֹאת בֵּית־יַעֲקֹב
הַנִּקְרָאִים בְּשֵׁם יִשְׂרָאֵל וּמִמֵּי[a] יְהוּדָה יָצָאוּ — ל. ל̇[1]. ה̇[2]
הַנִּשְׁבָּעִים ׀ בְּשֵׁם יְהוָה וּבֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יַזְכִּירוּ — כה̇[3]
לֹא בֶאֱמֶת וְלֹא בִצְדָקָה׃ 2 כִּי־מֵעִיר הַקֹּדֶשׁ נִקְרָאוּ — ס̊ יט
וְעַל־אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל נִסְמָכוּ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ ס — ב̇[4]. כה̇[3]
3 הָרִאשֹׁנוֹת מֵאָז הִגַּדְתִּי וּמִפִּי יָצְאוּ וְאַשְׁמִיעֵם[a] — ו. ג. ב חד מל וחד חס[5]
פִּתְאֹם עָשִׂיתִי וַתָּבֹאנָה׃ 4 מִדַּעְתִּי כִּי קָשֶׁה אָתָּה — ה̇ ד חס וחד מל[6]. ה̇[7]
וְגִיד בַּרְזֶל עָרְפֶּךָ וּמִצְחֲךָ נְחוּשָׁה׃
5 וָאַגִּיד לְךָ מֵאָז בְּטֶרֶם תָּבוֹא הִשְׁמַעְתִּיךָ
פֶּן־תֹּאמַר עָצְבִּי[a] עָשָׂם וּפִסְלִי וְנִסְכִּי צִוָּם׃ — ב̇[8]. ג̇[9]
6 שָׁמַעְתָּ חֲזֵה כֻּלָּהּ וְאַתֶּם[a] הֲלוֹא תַגִּידוּ[b] — ג וכל תנופ דכות[10]
הִשְׁמַעְתִּיךָ חֲדָשׁוֹת מֵעַתָּה וּנְצֻרוֹת וְלֹא יְדַעְתָּם׃ — ד̇[11]
7 עַתָּה נִבְרְאוּ וְלֹא מֵאָז וְלִפְנֵי־יוֹם וְלֹא שְׁמַעְתָּם — כה ר״פ[12]. יו וכל לפני ולפני דכות. ל̇[13]
פֶּן־תֹּאמַר הִנֵּה יְדַעְתִּין׃

[9]Mm 2386. [10]Mm 2387. [11]Mm 3811. Cp 48 [1]Mm 66. [2]Mm 1602. [3]Mm 2364. [4]Mm 3875. [5]Mm 2388. [6]Mm 301. [7]Mm 2272. [8]Mm 4021. [9]Mm 367. [10]Mm 3812. [11]Mm 1133. [12]Mm 1057. [13]Mm 49.

12 [a—a] prb dl (frt ex 15) ‖ **13** [a] 𝔊(𝔖𝔙) *(ἐν) ταῖς βουλαῖς σου* = עצ׳, 𝔗 *mlkk* = עצתֵךְ ‖ [b] K הָבְרוּ 𝔔[a] חוברי ‖ [c] l אשר cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ [d] 𝔊𝔖𝔗 sg, l יבוא ‖ **14** [a] prp לָחֹם vel לְחֻמָּם cf 𝔔[a]𝔖𝔙, al לְחֻמם ‖ **15** [a] l c 2 Mss 𝔖𝔗𝔙 בָּא׳ cf 12 ‖ **Cp 48,1** [a] prp וּמִמְּעֵי cf 𝔔[a] 39,7 ‖ **3** [a] l c ℭ𝔖𝔗𝔙 וָ׳ cf 𝔊 ‖ **5** [a] ℭ עִיצ׳; 𝔗 *dḥltj* cf 𝔊𝔖𝔙, l עֲצַבִּי ‖ **6** [a] prp וֶאֱמֶת cf 43,9, al אַתָּם ‖ [b] l תגיד.

8 גַּ֣ם לֹֽא־שָׁמַ֗עְתָּ גַּ֚ם לֹ֣א יָדַ֔עְתָּ גַּ֕ם מֵאָ֖ז לֹא־פִתְּחָ֣ה[a] אָזְנֶ֑ךָ
כִּ֤י יָדַ֙עְתִּי֙ בָּג֣וֹד תִּבְגּ֔וֹד וּפֹשֵׁ֥עַ מִבֶּ֖טֶן קֹ֥רָא לָֽךְ׃
9 לְמַ֤עַן שְׁמִי֙ אַאֲרִ֣יךְ אַפִּ֔י וּתְהִלָּתִ֖י[a] אֶֽחֱטָם[b]־לָ֑ךְ לְבִלְתִּ֖י
10 הִנֵּ֥ה צְרַפְתִּ֖יךָ וְלֹ֣א בְכָ֑סֶף בְּחַרְתִּ֖יךָ[a] בְּכ֥וּר עֹֽנִי׃ [הַכְרִיתֶֽךָ׃
11 לְמַעֲנִ֧י לְמַעֲנִ֛י אֶעֱשֶׂ֖ה כִּ֣י אֵ֣יךְ יֵחָ֑ל[a]
וּכְבוֹדִ֖י לְאַחֵ֥ר לֹֽא־אֶתֵּֽן׃ ס

12 שְׁמַ֤ע אֵלַי֙ יַעֲקֹ֔ב וְיִשְׂרָאֵ֖ל מְקֹרָאִ֑י
אֲנִי־הוּא֙ אֲנִ֣י רִאשׁ֔וֹן אַ֖ף אֲנִ֥י אַחֲרֽוֹן׃
13 אַף־יָדִי֙ יָ֣סְדָה אֶ֔רֶץ וִימִינִ֖י טִפְּחָ֣ה שָׁמָ֑יִם
קֹרֵ֥א אֲנִ֛י אֲלֵיהֶ֖ם יַעַמְד֥וּ יַחְדָּֽו׃
14 [a]הִקָּבְצ֤וּ כֻלְּכֶם֙[a] וּֽשֲׁמָ֔עוּ[b] מִ֥י בָהֶ֖ם[c] הִגִּ֣יד אֶת־אֵ֑לֶּה
יְהוָ֣ה אֲהֵב֗וֹ[d] יַעֲשֶׂ֤ה חֶפְצוֹ֙ בְּבָבֶ֔ל וּזְרֹע֖וֹ[e] כַּשְׂדִּֽים׃
15 אֲנִ֥י אֲנִ֛י דִּבַּ֖רְתִּי אַף־קְרָאתִ֑יו הֲבִיאֹתִ֖יו וְהִצְלִ֥יחַ[a] דַּרְכּֽוֹ׃
16 קִרְב֧וּ אֵלַ֣י שִׁמְעוּ־זֹ֗את
לֹ֤א מֵרֹאשׁ֙ בַּסֵּ֣תֶר דִּבַּ֔רְתִּי מֵעֵ֥ת הֱיוֹתָ֖הּ שָׁ֣ם אָ֑נִי
וְעַתָּ֗ה [a]אֲדֹנָ֧י יְהוִ֛ה[a] [b]שְׁלָחַ֖נִי וְרוּחֽוֹ[b]׃ פ

17 כֹּֽה־אָמַ֧ר יְהוָ֛ה גֹּאַלְךָ֖ קְד֣וֹשׁ יִשְׂרָאֵ֑ל
אֲנִ֨י יְהוָ֤ה אֱלֹהֶ֙יךָ֙ מְלַמֶּדְךָ֣ לְהוֹעִ֔יל
מַדְרִֽיכֲךָ֖ בְּדֶ֥רֶךְ תֵּלֵֽךְ׃ 18 ל֥וּא הִקְשַׁ֖בְתָּ לְמִצְוֺתָ֑י
וַיְהִ֤י כַנָּהָר֙ שְׁלוֹמֶ֔ךָ וְצִדְקָתְךָ֖ כְּגַלֵּ֥י הַיָּֽם׃
19 וַיְהִ֤י כַחוֹל֙ זַרְעֶ֔ךָ וְצֶאֱצָאֵ֥י מֵעֶ֖יךָ כִּמְעֹתָ֑יו
לֹֽא־יִכָּרֵ֧ת וְלֹֽא־יִשָּׁמֵ֛ד שְׁמ֖וֹ[a] מִלְּפָנָֽי׃
20 צְא֣וּ מִבָּבֶל֮ בִּרְח֣וּ מִכַּשְׂדִּים֒

[14] Mm 158. [15] Mm 2381. [16] Mm 2202. [17] Mm 1444. [18] Mm 1236.

8 [a] l c 𝔊𝔖𝔙 'פְּ vel c 𝔔[a]𝔗 פָּתַחְתָּ ‖ **9** [a] frt tr ad 11 post וכבודי ‖ [b] prp וְאֶחְטֹם ‖ **10** [a] 𝔔[a] בחנתיכה ‖ **11** [a] 𝔔[a] איחל, 𝔖𝔙 1 sg = אחל; prp (כבודי ותהלתי) יֵחַל; 𝔊 + *τὸ ἐμὸν ὄνομα*, ins שְׁמִי ‖ **14** [a–a] 𝔔[a] יקבצו כולם cf 𝔊 ‖ [b] 𝔔[a]𝔊 וְיִשְׁמְעוּ ‖ [c] l c mlt Mss 𝔖𝔗[Ms] בָּכֶם ‖ [d] prp הֱבִיאוֹ, al אֹהֲבוֹ cf 𝔊 ‖ [e] 𝔊 *σπέρμα*, l (וּבִז') וְזֶרַע ‖ **15** [a] 𝔊(𝔖𝔗) *καὶ εὐόδωσα* = 'וָאַצ; prp וְהִצְלַחְ ‖ **16** [a–a] dl cf 𝔊𝔄 ‖ [b–b] prp אֶשְׁלָחֶנּוּ לְאָרְחוֹ, al שְׁלַחְ אֲנִי בְחִירִי ‖ **19** [a] 𝔊 suff 2 sg = שִׁמְךָ.

בְּקוֹל רִנָּה הַגִּידוּ הַשְׁמִיעוּ זֹאת
הוֹצִיאוּהָ עַד־קְצֵה הָאָרֶץ ג[19]
אִמְרוּ גָּאַל יְהוָה עַבְדּוֹ יַעֲקֹב׃
21 וְלֹא צָמְאוּ בֶּחֳרָבוֹת הוֹלִיכָם ו ר״פ בסיפ . ב[20]
מַיִם מִצּוּר הִזִּיל לָמוֹ
וַיִּבְקַע־צוּר וַיָּזֻבוּ מָיִם׃ ד ב מל וחד חס
22 אֵין שָׁלוֹם אָמַר יְהוָה לָרְשָׁעִים׃ ס

49 1 שִׁמְעוּ אִיִּים אֵלַי וְהַקְשִׁיבוּ לְאֻמִּים מֵרָחוֹק ד
יְהוָה מִבֶּטֶן קְרָאָנִי מִמְּעֵי אִמִּי הִזְכִּיר שְׁמִי׃ ל[1]
2 וַיָּשֶׂם פִּי כְּחֶרֶב חַדָּה בְּצֵל יָדוֹ הֶחְבִּיאָנִי פד . ג . ח[2]
וַיְשִׂימֵנִי לְחֵץ בָּרוּר בְּאַשְׁפָּתוֹ הִסְתִּירָנִי׃ ב
3 וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי־אָתָּה יִשְׂרָאֵל[a] אֲשֶׁר־בְּךָ אֶתְפָּאָר׃ ח[3]
4 וַאֲנִי אָמַרְתִּי לְרִיק יָגַעְתִּי לְתֹהוּ וְהֶבֶל[a] כֹּחִי כִלֵּיתִי סז ר״פ . ב . ג[4]
אָכֵן מִשְׁפָּטִי אֶת־יְהוָה וּפְעֻלָּתִי אֶת־אֱלֹהָי׃ יח[5] . יי[6]
5 וְעַתָּה ׀ אָמַר יְהוָה יֹצְרִי מִבֶּטֶן לְעֶבֶד לוֹ ל
לְשׁוֹבֵב יַעֲקֹב אֵלָיו וְיִשְׂרָאֵל לֹא[a] יֵאָסֵף[b] לג . לו חד מן יז[7] כת כן ק בליש
[c]וְאֶכָּבֵד[d] בְּעֵינֵי יְהוָה וֵאלֹהַי הָיָה עֻזִּי[c]׃
6 וַיֹּאמֶר[a] נָקֵל מִהְיוֹתְךָ לִי עֶבֶד לְהָקִים אֶת־שִׁבְטֵי יַעֲקֹב
וּנְצִירֵי[b] יִשְׂרָאֵל לְהָשִׁיב וּנְתַתִּיךָ לְאוֹר גּוֹיִם ונצורי[8] ק . יג
לִהְיוֹת יְשׁוּעָתִי עַד־קְצֵה הָאָרֶץ׃ ס
7 כֹּה אָמַר־יְהוָה גֹּאֵל יִשְׂרָאֵל קְדוֹשׁוֹ ב מל
לִבְזֹה[a]־נֶפֶשׁ[b] לִמְתָעֵב[c] גּוֹי לְעֶבֶד מֹשְׁלִים ד קמ בליש
מְלָכִים יִרְאוּ וָקָמוּ שָׂרִים וְיִשְׁתַּחֲווּ[d] ל . ז
לְמַעַן יְהוָה אֲשֶׁר נֶאֱמָן קְדֹשׁ יִשְׂרָאֵל וַיִּבְחָרֶךָּ׃ ג חס

[19] Mm 286. [20] Mp sub loco. Cp 49 [1] וחד קְרָאַנִי Hi 4,14. [2] Mm 3295. [3] Mm 1479. [4] Mm 26. [5] Mm 1941. [6] Mm 2362. [7] Mm 1795. [8] Mm 832.

Cp 49,3 [a] > Ms ‖ **4** [a] 𝔔[a] ולהבל ‖ **5** [a] 𝔔[a] pc Mss 𝔊 α′𝔄 ut Q cf 𝔗 ‖ [b] 𝔖(𝔄) *'knš*, prp אֶאֱסֹף, al לֶאֱסֹף pro לֹא י׳ ‖ [c—c] frt tr ad fin 4 ‖ [d] 𝔖(𝔙) *'štbḥt*, l וְ׳ ‖ **6** [a] frt add ‖ [b] K ונצירי; frt l וְנִצְרֵי cf 𝔖 ‖ **7** [a] l c ℭ𝔊 לִבְזֻה, al c 𝔔[a] α′σ′θ′𝔖 לִבְזוּי cf 𝔗 ‖ [b] 𝔊𝔖 + suff 3 m sg, l נַפְשׁוֹ ‖ [c] 𝔊(𝔙) *τὸν βδελυσσόμενον* cf 𝔗, l לִמְתֹעָב ‖ [d] cf 45,14[d].

8 כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה
בְּעֵת רָצוֹן עֲנִיתִיךָ וּבְיוֹם יְשׁוּעָה עֲזַרְתִּיךָ
וְאֶצָּרְךָ[a] וְאֶתֶּנְךָ[b] לִבְרִית עָם — ב[9]
לְהָקִים אֶרֶץ[c] לְהַנְחִיל נְחָלוֹת שֹׁמֵמוֹת׃ — ב[10]
9 לֵאמֹר לַאֲסוּרִים צֵאוּ לַאֲשֶׁר בַּחֹשֶׁךְ הִגָּלוּ[a] — ט ר״פ[11]. ג[12]
עַל־דְּרָכִים[b] יִרְעוּ וּבְכָל־שְׁפָיִים מַרְעִיתָם׃ — ג מל[13]
10 לֹא יִרְעָבוּ וְלֹא יִצְמָאוּ וְלֹא־יַכֵּם שָׁרָב וָשָׁמֶשׁ — לד פסוק לא ולא ולא[14]
כִּי־מְרַחֲמָם יְנַהֲגֵם וְעַל־מַבּוּעֵי מַיִם יְנַהֲלֵם׃ — ל
11 וְשַׂמְתִּי כָל־הָרַי[a] לַדָּרֶךְ וּמְסִלֹּתַי[b] יְרֻמוּן׃ [מֵאֶרֶץ סִינִים[a]׃ — ל. ל[15]
12 הִנֵּה־אֵלֶּה מֵרָחוֹק יָבֹאוּ וְהִנֵּה־אֵלֶּה מִצָּפוֹן וּמִיָּם וְאֵלֶּה — ל. ב ול בסיפ
13 רָנּוּ שָׁמַיִם וְגִילִי אָרֶץ יִפְצְחוּ[a] הָרִים רִנָּה — ג. יד[16] קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ ד. ופצחו ק
כִּי־נִחַם יְהוָה עַמּוֹ וַעֲנִיָּו יְרַחֵם׃ ס

14 וַתֹּאמֶר צִיּוֹן עֲזָבַנִי יְהוָה וַאדֹנָי שְׁכֵחָנִי׃ — ג כת א[17]
15 הֲתִשְׁכַּח אִשָּׁה עוּלָהּ מֵרַחֵם[a] בֶּן־בִּטְנָהּ
גַּם־אֵלֶּה תִשְׁכַּחְנָה[b] וְאָנֹכִי לֹא אֶשְׁכָּחֵךְ׃ — ב
16 הֵן עַל־כַּפַּיִם חַקֹּתִיךְ חוֹמֹתַיִךְ נֶגְדִּי תָּמִיד׃ — ג[18]
17 מִהֲרוּ בָּנָיִךְ[a] מְהָרְסַיִךְ[b] וּמַחֲרִבַיִךְ מִמֵּךְ יֵצֵאוּ׃ — ג[19]. יח. ד[20]
18 שְׂאִי־סָבִיב עֵינַיִךְ וּרְאִי כֻּלָּם נִקְבְּצוּ בָאוּ־לָךְ [כַּכַּלָּה[c]׃ — ח. יא
חַי־אָנִי נְאֻם־יְהוָה כִּי כֻלָּם כָּעֲדִי[a] תִלְבָּשִׁי וּתְקַשְּׁרִים[b] — ל. ל
19 כִּי חָרְבֹתַיִךְ[a] וְשֹׁמְמֹתַיִךְ[b] [c]וְאֶרֶץ[d] הֲרִסֻתֵךְ[c] — ל וחס
כִּי עַתָּה תֵּצְרִי מִיּוֹשֵׁב וְרָחֲקוּ מְבַלְּעָיִךְ׃ — יב[21] יא מנה בנביא
20 עוֹד יֹאמְרוּ בְאָזְנַיִךְ בְּנֵי שִׁכֻּלָיִךְ — ל
צַר־לִי הַמָּקוֹם גְּשָׁה־לִּי וְאֵשֵׁבָה׃ — ל

[9] Mp sub loco. [10] Mm 3589. [11] Mm 3072. [12] Mm 2389. [13] Mm 2365. [14] Mm 771. [15] Mm 471 א. [16] Mm 1234. [17] Mm 2390. [18] Mm 2391. [19] Mm 3377. [20] Mm 105. [21] Mm 230.

8 [a] 𝔊^B(𝔏 Syh 𝔖𝔙𝔄) *καὶ ἔπλασά σε*, l וְ׳; > 𝔊𝔄 ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔙) *καὶ ἔδωκά σε*, l וְ׳ ‖ [c] prp ins צִיָּה ‖ **9** [a] tr huc : ‖ [b] pr c 𝔔^a𝔊 כָּל־, 𝔔^a הרים; l דְּרָכִים ‖ **11** [a] 𝔊 *ὄρος* = הַר, 𝔖(𝔗) *ṭwr'* = הָרִים ‖ [b] 𝔖(𝔗) *wšbjl'* = ־לוֹת ‖ **12** [a] l סְוֵנִים cf 𝔔^a סוניים ‖ **13** [a] K יִפְצְחוּ, mlt Mss ut Q ‖ **15** [a] prp מְ׳ (fem cf arab) ‖ [b] 𝔗 ni, 𝔊(𝔙) *εἰ δὲ καὶ ἐπιλάθοιτο*; prp ־כָּחַנָּה (forma energica) ‖ **17** [a] l c 𝔔^a α′𝔙 בֹּנַיִךְ cf 𝔊 θ′𝔗 ‖ [b] prp מֵהֹרְסַיִךְ cf 𝔔^a𝔊 ‖ **18** [a] > 𝔊𝔄, dl ‖ [b] 𝔗 qal ‖ [c] 𝔊 *ὡς κόσμον νύμφης*, l כַּעֲדִי כַלָּה ‖ **19** [a] prp חֳרְבֹתַיִךְ ‖ [b] prp וְשִׁמְמֹתַיִךְ ‖ [c—c] prp וַהֲרִסֹתַיִךְ ‖ [d] > 𝔊.

21 וְאָמַרְתְּ בִּלְבָבֵךְ מִי יָלַד־לִי אֶת־אֵלֶּה — ג[22]
וַאֲנִי שְׁכוּלָה וְגַלְמוּדָה ᵃגֹּלָה ׀ וְסוּרָהᵃᵇ וְאֵלֶּה מִי גִדֵּל — ד וחס בליש[23] . ג בטע[24]
הֵן אֲנִי נִשְׁאַרְתִּי לְבַדִּי אֵלֶּהᶜ אֵיפֹה הֵם׃ פ — ד[25] . ל כת ה[26] . יב ס״פ[27]

22 כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה
הִנֵּה אֶשָּׂא אֶל־גּוֹיִם יָדִי וְאֶל־עַמִּים אָרִים נִסִּי — כג . ב[28] . ג . ב[29]
וְהֵבִיאוּ בָנַיִךְ בְּחֹצֶן וּבְנֹתַיִךְ עַל־כָּתֵף תִּנָּשֶׂאנָה׃ — ד[30] . יח . ל חס בנביא[23] . ד
23 וְהָיוּ מְלָכִים אֹמְנַיִךְ וְשָׂרוֹתֵיהֶם מֵינִיקֹתַיִךְ
אַפַּיִם אֶרֶץ יִשְׁתַּחֲווּ לָךְ וַעֲפַר רַגְלַיִךְ יְלַחֵכוּ — ב[31] . ב
וְיָדַעַתְּ כִּי־אֲנִי יְהוָה אֲשֶׁר לֹא־יֵבֹשׁוּ קֹוָי׃ ס — ל[32]
24 הֲיֻקַּח מִגִּבּוֹר מַלְקוֹחַ וְאִם־שְׁבִי צַדִּיקᵃ יִמָּלֵט׃ — ב . ב[33] . יג[34]
25 כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה — כל מיחד[35]
גַּם־שְׁבִי גִבּוֹר יֻקָּח וּמַלְקוֹחַ עָרִיץ יִמָּלֵט — ג[36] . יג[34]
וְאֶת־יְרִיבֵךְᵃ אָנֹכִי אָרִיב וְאֶת־בָּנַיִךְ אָנֹכִי אוֹשִׁיעַ׃ — יח
26 וְהַאֲכַלְתִּי אֶת־מוֹנַיִךְ אֶת־בְּשָׂרָם וְכֶעָסִיס דָּמָם יִשְׁכָּרוּן ס — כל פסוק את את ומילה חדה ביניה
וְיָדְעוּ כָל־בָּשָׂר כִּי אֲנִי יְהוָה מוֹשִׁיעֵךְ וְגֹאֲלֵךְ אֲבִיר יַעֲקֹב׃ ס — ב בסיפ

50 1 כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה
אֵי זֶה סֵפֶר כְּרִיתוּת אִמְּכֶם אֲשֶׁר שִׁלַּחְתִּיהָ — לא . ג ב חס וחד מל . ב
אוֹ מִי מִנּוֹשַׁי אֲשֶׁר־מָכַרְתִּי אֶתְכֶם לוֹ
הֵן בַּעֲוֺנֹתֵיכֶם נִמְכַּרְתֶּם וּבְפִשְׁעֵיכֶם שֻׁלְּחָה אִמְּכֶם׃ — ל
2 מַדּוּעַ בָּאתִי וְאֵין אִישׁ קָרָאתִי וְאֵין עוֹנֶה — ז[1] . ה . ג מל[2]
הֲקָצוֹר קָצְרָה יָדִי מִפְּדוּתᵃ וְאִם־אֵין־בִּי כֹחַ לְהַצִּיל — ל מל[3] . ב[4]
הֵן בְּגַעֲרָתִי אַחֲרִיב יָם אָשִׂים נְהָרוֹת מִדְבָּר
תִּבְאַשׁ דְּגָתָם מֵאֵין מַיִם וְתָמֹתᵇ בַּצָּמָא׃ — ל[5]

[22] Mm 1742. [23] Mp sub loco. [24] Mm 1410. [25] Mm 412. [26] Mm 1750. [27] Mm 294. [28] Mm 2261. [29] Ex 17,15. [30] Mm 749. [31] Mm 1870. [32] Mm 2392. [33] Prv 16,32. [34] Mm 3044. [35] Mm 2049. [36] Mm 110. Cp 50 [1] Mm 289. [2] Mm 2393. [3] Mp sub loco. [4] Mm 2394. [5] Mm 3550.

21 ᵃ⁻ᵃ > 𝔊 ‖ ᵇ 𝔔ᵃ וסרה; σ′(Syh𝔙) *καὶ αἰχμάλωτος* = וְאָסֹ׳ ‖ ᶜ l c mlt Mss 𝔊𝔗ᶠ𝔙 וְאֵ׳ ‖ **24** ᵃ l c 𝔔ᵃ𝔖𝔙 עָרִיץ cf 𝔊 et 25 ‖ **25** ᵃ l c pc Mss 𝔙 ־בַיִךְ cf 𝔖(𝔗 ־בֵךְ) ‖ **Cp 50,2** ᵃ 𝔊(𝔗𝔙) *τοῦ ῥύσασθαι* = ־דוּת ‖ ᵇ frt ins בְּהֶמְתָּם.

3 אַלְבִּ֥ישׁ שָׁמַ֖יִם קַדְר֑וּת וְשַׂ֖ק אָשִׂ֥ים כְּסוּתָֽם׃ ס — ל̇ 6. ג̇ 7

4 אֲדֹנָ֣י יְהוִ֗ה נָ֤תַן לִי֙ לְשׁ֣וֹן לִמּוּדִ֔ים — ל̇

לָדַ֛עַת לָע֥וּתa אֶת־יָעֵ֖ףb דָּבָ֑ר יָעִ֣ירc ׀ — ל̇. ח̇

בַּבֹּ֣קֶר בַּבֹּ֗קֶרd יָעִ֥יר לִי֙ אֹ֔זֶן לִשְׁמֹ֖עַ כַּלִּמּוּדִֽים׃ — יג 8. ח̇. כה

5 aאֲדֹנָ֤י יְהוִה֙ פָּֽתַח־לִ֣י אֹ֔זֶןa — כה

וְאָנֹכִ֖י לֹ֣א מָרִ֑יתִי אָח֖וֹר לֹ֥א נְסוּגֹֽתִי׃ — ג̇

6 גֵּוִי֙ נָתַ֣תִּי לְמַכִּ֔ים וּלְחָיַ֖י לְמֹרְטִ֑יםa — ל̇

פָּנַי֙ לֹ֣א הִסְתַּ֔רְתִּיb מִכְּלִמּ֖וֹת וָרֹֽק׃ — ל̇. ג̇ מילין מיחד דמיין 9

7 וַאדֹנָ֤י יְהוִה֙ יַֽעֲזָר־לִ֔י עַל־כֵּ֖ן לֹ֣א נִכְלָ֑מְתִּי — ד 10 בליש

עַל־כֵּ֞ן שַׂ֤מְתִּי פָנַי֙ כַּֽחַלָּמִ֔ישׁ וָאֵדַ֖ע כִּי־לֹ֥א אֵבֽוֹשׁ׃ — ג 11

8 קָרוֹב֙ מַצְדִּיקִ֔י מִֽי־יָרִ֥יב אִתִּ֖י נַ֣עַמְדָה יָּ֑חַד — ב̇

מִֽי־בַ֥עַל מִשְׁפָּטִ֖י יִגַּ֥שׁ אֵלָֽי׃ — יג 12

9 הֵ֣ן אֲדֹנָ֤י יְהוִה֙ יַֽעֲזָר־לִ֔י מִי־ה֖וּא יַרְשִׁיעֵ֑נִי — ב̇

הֵ֤ן כֻּלָּם֙ כַּבֶּ֣גֶד יִבְל֔וּ עָ֖שׁ יֹאכְלֵֽם׃ — ח̇

10 מִ֤י בָכֶם֙ יְרֵ֣א יְהוָ֔ה שֹׁמֵ֖עַa בְּק֣וֹל עַבְדּ֑וֹ

אֲשֶׁ֣ר ׀ הָלַ֣ךְ חֲשֵׁכִ֗ים וְאֵ֥ין נֹ֙גַהּ֙ ל֔וֹ

יִבְטַח֙ בְּשֵׁ֣ם יְהוָ֔ה וְיִשָּׁעֵ֖ן בֵּאלֹהָֽיו׃ — ב̇

11 הֵ֧ן כֻּלְּכֶ֛ם קֹ֥דְחֵי אֵ֖שׁ מְאַזְּרֵ֣יa זִיק֑וֹת — ל̇

לְכ֣וּ ׀ בְּא֣וּרb אֶשְׁכֶ֗ם וּבְזִיקוֹת֙ בִּֽעַרְתֶּ֔ם — ל̇

מִיָּדִי֙ הָֽיְתָה־זֹּ֣את לָכֶ֔ם לְמַעֲצֵבָ֖ה תִּשְׁכָּבֽוּן׃ פ

51 1 שִׁמְע֥וּ אֵלַ֛י רֹ֥דְפֵי צֶ֖דֶק מְבַקְשֵׁ֣י יְהוָ֑ה

הַבִּ֙יטוּ֙ אֶל־צ֣וּר חֻצַּבְתֶּ֔םa וְאֶל־מַקֶּ֥בֶת בּ֖וֹרb נֻקַּרְתֶּֽםc׃ — ג 1

2 הַבִּ֙יטוּ֙ אֶל־אַבְרָהָ֣ם אֲבִיכֶ֔ם וְאֶל־שָׂרָ֖ה תְּחוֹלֶלְכֶ֑ם — ל̇

כִּֽי־אֶחָ֣ד קְרָאתִ֔יו וַאֲבָרְכֵ֖הוּa וְאַרְבֵּֽהוּb׃ ס — ב חד קמ וחד פת 2. ל̇

6 Mp sub loco. 7 Mm 3859. 8 Mm 688. 9 Mm 3953. 10 Mm 2508. 11 Mm 2642. 12 Mm 2362. **Cp 51** 1 Mm 1835. 2 Gn 27,33.

4 a prp לְרָעֹת, al לַעֲנֹת, לְעַוֵּת ‖ b 𝔗 יעוף ‖ c prb dl ‖ d > Ms 𝔊𝔏𝔘, dl ‖ **5** a–a frt add ‖ **6** a 𝔔a למטלים ‖ b 𝔔a הסירותי ‖ **10** a 𝔊(𝔖) ἀκουσάτω, l יִשְׁמַע ‖ **11** a prp מְאִירֵי cf 𝔖 ‖ b 𝔊(𝔖𝔙) τῷ φωτί = באור ‖ **Cp 51,1** a 𝔊 act = חָצַ' ‖ b > 𝔖, dl ‖ c 𝔊 act = נָקַ' ‖ **2** a 𝔔a ואפרהו; l וָ' cf Vrs ‖ b l וָ' cf Vrs.

3 כִּֽי־נִחַ֨ם יְהוָ֜ה צִיּ֗וֹן נִחַם֙ כָּל־חָרְבֹתֶ֔יהָ ב חד חס וחד מל בליש[3]
וַיָּ֤שֶׂם[a] מִדְבָּרָהּ֙ כְּעֵ֔דֶן וְעַרְבָתָ֖הּ כְּגַן־יְהוָ֑ה פד . ז . ב[4]
שָׂשׂ֤וֹן וְשִׂמְחָה֙ יִמָּ֣צֵא בָ֔הּ תּוֹדָ֖ה וְק֥וֹל זִמְרָֽה׃ ס
4 הַקְשִׁ֤יבוּ אֵלַי֙ עַמִּ֔י[a] וּלְאוּמִּ֖י[b] אֵלַ֣י הַאֲזִ֑ינוּ ל ומל . ח
כִּ֤י תוֹרָה֙ מֵאִתִּ֣י תֵצֵ֔א וּמִשְׁפָּטִ֕י לְא֥וֹר עַמִּ֖ים[c] יג[5] . יג
אַרְגִּֽיעַ׃ 5 קָר֤וֹב[a] צִדְקִי֙[b] יָצָ֣א יִשְׁעִ֔י וּזְרֹעַ֖י עַמִּ֣ים יִשְׁפֹּ֑טוּ ג
אֵלַי֙ אִיִּ֣ים יְקַוּ֔וּ וְאֶל־זְרֹעִ֖י יְיַחֵלֽוּן׃
6 שְׂא֨וּ לַשָּׁמַ֜יִם עֵינֵיכֶ֗ם וְהַבִּ֣יטוּ אֶל־הָאָרֶץ֮ מִתַּחַת֒ יא ר״פ . יג
כִּֽי־שָׁמַ֜יִם כֶּעָשָׁ֣ן נִמְלָ֗חוּ וְהָאָ֙רֶץ֙ כַּבֶּ֣גֶד תִּבְלֶ֔ה וְיֹשְׁבֶ֖יהָ [a]כְּמוֹ־ ל
וִישׁוּעָתִי֙ לְעוֹלָ֣ם תִּהְיֶ֔ה וְצִדְקָתִ֖י לֹ֥א תֵחָֽת[b]׃ ס [כֵ֣ן[a] יְמוּת֑וּן ב חד חס וחד מל[6]
7 שִׁמְע֤וּ אֵלַי֙ יֹ֣דְעֵי צֶ֔דֶק עַ֖ם תּוֹרָתִ֣י בְלִבָּ֑ם ט
אַל־תִּֽירְאוּ֙ חֶרְפַּ֣ת אֱנ֔וֹשׁ וּמִגִּדֻּפֹתָ֖ם אַל־תֵּחָֽתּוּ׃
8 כִּ֤י כַבֶּ֙גֶד֙ יֹאכְלֵ֣ם עָ֔שׁ וְכַצֶּ֖מֶר יֹאכְלֵ֣ם[a] סָ֑ס ה . ל כת ס
וְצִדְקָתִי֙ לְעוֹלָ֣ם תִּהְיֶ֔ה וִישׁוּעָתִ֖י לְד֥וֹר דּוֹרִֽים׃ ס ג[7]

9 ע֨וּרִי ע֤וּרִי לִבְשִׁי־עֹז֙ זְר֣וֹעַ יְהוָ֔ה
ע֚וּרִי כִּ֣ימֵי קֶ֔דֶם דֹּר֖וֹת עוֹלָמִ֑ים
הֲל֥וֹא אַתְּ־הִ֛יא הַמַּחְצֶ֥בֶת[a] רַ֖הַב מְחוֹלֶ֥לֶת תַּנִּֽין׃ ל . ח בליש[8]
10 הֲל֤וֹא אַתְּ־הִיא֙ הַמַּחֲרֶ֣בֶת יָ֔ם מֵ֖י תְּה֣וֹם רַבָּ֑ה
הַשָּׂ֙מָה֙[a] מַעֲמַקֵּי־יָ֔ם דֶּ֖רֶךְ[b] לַעֲבֹ֥ר גְּאוּלִֽים׃
11 וּפְדוּיֵ֨י[a] יְהוָ֜ה יְשׁוּב֗וּן וּבָ֤אוּ צִיּוֹן֙ בְּרִנָּ֔ה [וַאֲנָחָֽה׃ ס ג[9]
וְשִׂמְחַ֥ת עוֹלָ֖ם עַל־רֹאשָׁ֑ם שָׂשׂ֤וֹן וְשִׂמְחָה֙ יַשִּׂיג֔וּן נָ֖סוּ[b] יָג֥וֹן ב . ל

12 אָנֹכִ֧י אָנֹכִ֛י ה֖וּא מְנַחֶמְכֶ֑ם[a] ל . ג[10]
מִי־[b]אַ֣תְּ וַתִּֽירְאִי֙[b] מֵאֱנ֣וֹשׁ יָמ֔וּת וּמִבֶּן־אָדָ֖ם חָצִ֥יר יִנָּתֵֽן׃ ב[11]

[3] Mm 2395. [4] Gn 13,10. [5] Mm 2362. [6] Mm 2396. [7] Mm 2397. [8] Mm 413. [9] Mm 2398. [10] Mm 2371. [11] Mm 888.

3 [a] 𝔗(𝔙) *w(j)šwj* cf 𝔊, prp וְיָשִׂים || **4** [a] l c pc Mss 𝔖 עַמִּים || [b] l c nonn Mss 𝔖 מִים— cf 𝔊 || [c] huc tr ׃ || **5** [a] prp קֵרַב (אַקְרִיב) cf 𝔊 || [b] 𝔊[Mss] + ὡς φῶς = כָּאוֹר || **6** [a–a] l c 𝔔[b] כמוכן (מוכן locusta) || [b] 𝔊(𝔙) ἐκλίπῃ = תֶּחְדָּל, sed prb a נחת || **8** [a] prp יְכַלֵּם cf 𝔗𝔙 et Jer 10,25 || **9** [a] l c 𝔔[a] הַמְּחֶצֶת cf Hi 26,12 || **10** [a] l c 𝔊 pt || [b] huc tr ׳ || **11** [a] 𝔔[a] ופזורי || [b] l c mlt Mss 𝔖 וְנ׳ cf 𝔔[a]𝔗 et 35,10 || **12** [a] 𝔊 σ′ suff sg, l ־מֵךְ || [b–b] l אַתְּ ותירא.

13 וַתִּשְׁכַּח יְהוָה עֹשֶׂךָ נוֹטֶה שָׁמַיִם ב . ד מל
וְיֹסֵד אָרֶץ וַתְּפַחֵד תָּמִיד כָּל־הַיּוֹם יד[12] קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ ד
מִפְּנֵי חֲמַת הַמֵּצִיק כַּאֲשֶׁר כּוֹנֵן לְהַשְׁחִית וְאַיֵּה חֲמַת הַמֵּצִיק׃
14 מִהַר צֹעֶה לְהִפָּתֵחַ וְלֹא־יָמוּת לַשַּׁחַת וְלֹא יֶחְסַר לַחְמוֹ[a]׃ ב . ב . ג פסוק[13]
15 וְאָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ רֹגַע[a] הַיָּם וַיֶּהֱמוּ גַּלָּיו ט ר״פ וכל תרי עשר דכות[14] . יב . ד[15]
יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃
16 וָאָשִׂים דְּבָרַי בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדִי כִּסִּיתִיךָ ט[16] ה[17] מנה חס . ג[18]
לִנְטֹעַ[a] שָׁמַיִם וְלִיסֹד אָרֶץ וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עַמִּי־אָתָּה׃ ס ל וחס . יד[12] קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ ד . ג[19] ב מנה בסיפ

17 הִתְעוֹרְרִי הִתְעוֹרְרִי קוּמִי יְרוּשָׁלַםִ ב . ב
אֲשֶׁר שָׁתִית מִיַּד יְהוָה אֶת־כּוֹס חֲמָתוֹ
אֶת־קֻבַּעַת כּוֹס[a] הַתַּרְעֵלָה שָׁתִית מָצִית׃ ב . ל
18 אֵין־מְנַהֵל לָהּ מִכָּל־בָּנִים יָלָדָה
וְאֵין מַחֲזִיק בְּיָדָהּ מִכָּל־בָּנִים גִּדֵּלָה׃
19 שְׁתַּיִם הֵנָּה קֹרְאֹתַיִךְ מִי יָנוּד לָךְ ב ר״פ[20]
הַשֹּׁד וְהַשֶּׁבֶר וְהָרָעָב וְהַחֶרֶב מִי אֲנַחֲמֵךְ[a]׃ ל . ל[13]
20 בָּנַיִךְ עֻלְּפוּ שָׁכְבוּ [a]בְּרֹאשׁ כָּל־חוּצוֹת[a] כְּתוֹא מִכְמָר יח . לה[21]
הַמְלֵאִים חֲמַת־יְהוָה גַּעֲרַת אֱלֹהָיִךְ׃
21 לָכֵן שִׁמְעִי־נָא זֹאת עֲנִיָּה וּשְׁכֻרַת וְלֹא מִיָּיִן׃ ס ד חס בליש[22]
22 כֹּה־אָמַר אֲדֹנַיִךְ יְהוָה[a] וֵאלֹהַיִךְ יָרִיב עַמּוֹ ב[23]
הִנֵּה לָקַחְתִּי מִיָּדֵךְ אֶת־כּוֹס הַתַּרְעֵלָה
אֶת־קֻבַּעַת כּוֹס[b] חֲמָתִי לֹא־תוֹסִיפִי לִשְׁתּוֹתָהּ עוֹד׃ ב
23 וְשַׂמְתִּיהָ בְּיַד־מוֹגַיִךְ[a] ל
אֲשֶׁר־אָמְרוּ לְנַפְשֵׁךְ שְׁחִי וְנַעֲבֹרָה ל[24] . ל
וַתָּשִׂימִי כָאָרֶץ גֵּוֵךְ וְכַחוּץ לַעֹבְרִים׃ ס ב . ל

[12] Mm 1234. [13] Mp sub loco. [14] Mm 1472. [15] Mm 2399. [16] Mm 1918. [17] Mm 2528 et Mp contra textum. [18] Mm 2400. [19] Mm 4246. [20] Mm 3653. [21] Mm 2840. [22] Mm 1532. [23] Mm 2401. [24] וחד סחי Thr 3,45.

14 [a] prp לַחוֹ vel לְחָמוֹ ‖ **15** [a] prp גֹּעֵר ‖ **16** [a] prp לנטות cf 𝔖 ‖ **17** [a] > σ′, dl cf 𝔊𝔖 ‖ **19** [a] l c 𝔔[a] Vrs יְנ׳ ‖ **20** [a—a] frt add cf Thr 2,19 4,1 ‖ **22** [a] > Ms ‖ [b] > 𝔊𝔖, dl cf 17 ‖ **23** [a] frt ins וּבְיַד מְעַנַּיִךְ cf 𝔔[a]𝔊.

52 1 עוּרִי עוּרִי לִבְשִׁי עֻזֵּךְ צִיּוֹן
לִבְשִׁי ׀ בִּגְדֵי תִפְאַרְתֵּךְ יְרוּשָׁלַםִ עִיר הַקֹּדֶשׁ
כִּי לֹא יוֹסִיף יָבֹא־בָךְ עוֹד עָרֵל וְטָמֵא׃ ל̇ חס בסיפ
2 הִתְנַעֲרִי מֵעָפָר קוּמִי שְׁבִי[a] יְרוּשָׁלִָם
הִתְפַּתְּחוּ[b] מוֹסְרֵי[c] צַוָּארֵךְ שְׁבִיָּה בַּת־צִיּוֹן׃ ס התפתחי ק̇ חד מן מח̇ כת ו וקר י
3 כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה חִנָּם נִמְכַּרְתֶּם וְלֹא בְכֶסֶף תִּגָּאֵלוּ׃ כי מיחד[2]. הג̇[3]
4 כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה מִצְרַיִם יָרַד־עַמִּי בָרִאשֹׁנָה לָגוּר יג̇[4]. ד בטע בסיפ. כב̇[5]
שָׁם וְאַשּׁוּר בְּאֶפֶס עֲשָׁקוֹ׃ 5 וְעַתָּה [a]מַה־לִּי[a]־פֹה נְאֻם־יְהוָה מה לי ק̇
כִּי־לֻקַּח עַמִּי חִנָּם מֹשְׁלָו יְהֵילִילוּ[b] נְאֻם־יְהוָה וְתָמִיד כָּל־ ה̇[6]. משליו ק̇. ב
הַיּוֹם שְׁמִי מִנֹּאָץ[c]׃ 6 לָכֵן יֵדַע עַמִּי שְׁמִי לָכֵן[a] בַּיּוֹם הַהוּא ל. וט̇[7]
כִּי־אֲנִי־הוּא הַמְדַבֵּר הִנֵּנִי׃ ה̇[8]

7 מַה־נָּאווּ עַל־הֶהָרִים רַגְלֵי מְבַשֵּׂר ב̇[9] סכא
מַשְׁמִיעַ שָׁלוֹם מְבַשֵּׂר טוֹב מַשְׁמִיעַ יְשׁוּעָה
אֹמֵר לְצִיּוֹן מָלַךְ אֱלֹהָיִךְ׃
8 קוֹל צֹפַיִךְ נָשְׂאוּ קוֹל יַחְדָּו יְרַנֵּנוּ ל. ו
כִּי עַיִן בְּעַיִן יִרְאוּ בְּשׁוּב יְהוָה צִיּוֹן[a]׃ ג̇[10]
9 פִּצְחוּ רַנְּנוּ יַחְדָּו חָרְבוֹת יְרוּשָׁלִָם ל
כִּי־נִחַם יְהוָה עַמּוֹ גָּאַל יְרוּשָׁלִָם[a]׃
10 חָשַׂף יְהוָה אֶת־זְרוֹעַ קָדְשׁוֹ לְעֵינֵי כָּל־הַגּוֹיִם ב̇[11]
וְרָאוּ כָּל־אַפְסֵי־אָרֶץ אֵת יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ׃ ס יד̇[12] קמ̇ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ ד. ה̇[13]. ב
11 סוּרוּ סוּרוּ צְאוּ מִשָּׁם טָמֵא אַל־תִּגָּעוּ
צְאוּ מִתּוֹכָהּ הִבָּרוּ נֹשְׂאֵי כְּלֵי יְהוָה׃ ל. כו
12 כִּי לֹא בְחִפָּזוֹן תֵּצֵאוּ וּבִמְנוּסָה לֹא תֵלֵכוּן ג ומל. ב̇[14]
כִּי־הֹלֵךְ לִפְנֵיכֶם יְהוָה וּמְאַסִּפְכֶם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ ס כה̇[15]
13 הִנֵּה יַשְׂכִּיל עַבְדִּי יָרוּם[a] וְנִשָּׂא וְגָבַהּ מְאֹד׃ יב̇[16]. ל̇[17]

Cp 52 [1] Mm 3811. [2] Mm 2049. [3] Mm 158. [4] Mm 2827. [5] Mm 1743. [6] Mm 1496. [7] Mm 1369. [8] Mm 333. [9] Mm 3669. [10] Mm 1169. [11] Mm 2402. [12] Mm 1234. [13] Mm 463. [14] Ex 3,21. [15] Mm 2364. [16] Mm 545. [17] Mm 2900.

Cp 52,2 [a] sic L, mlt Mss Edd 'שְׁ; prp שְׁבִיָּה ‖ [b] 𝔊α'σ'θ'𝔖𝔙 ut Q, K חוּ– ‖ [c] prb l 'מְמֹ ‖ **5** [a–a] K מִי־לִי ‖ [b] prp יְהַלֵּלוּ vel יְהוֹלָלוּ cf 𝔔[a] α'𝔗𝔙 ‖ [c] prb l מְנֻאָץ vel מִתְנָאֵץ ‖ **6** [a] > 𝔔[a]𝔊𝔖𝔙, dl ‖ **8** [a] 𝔔[a] + ברחמים ‖ **9** [a] 2 Mss יִשְׂרָאֵל ‖ **13** [a] > 𝔊.

14 כַּאֲשֶׁ֨ר שָׁמְמ֤וּ עָלֶ֨יךָ֙[a] רַבִּ֔ים

[b]כֵּן־מִשְׁחַ֥ת[c] מֵאִ֖ישׁ מַרְאֵ֑הוּ וְתֹאֲר֖וֹ מִבְּנֵ֥י אָדָֽם׃[b] ל

15 כֵּ֤ן יַזֶּה֙[a] גּוֹיִ֣ם רַבִּ֔ים עָלָ֛יו יִקְפְּצ֥וּ מְלָכִ֖ים פִּיהֶ֑ם בׄ[18]

כִּ֠י אֲשֶׁ֨ר לֹֽא־סֻפַּ֤ר לָהֶם֙ רָא֔וּ וַאֲשֶׁ֥ר לֹֽא־שָׁמְע֖וּ הִתְבּוֹנָֽנוּ׃ חׄ[19]

53 1 מִ֥י הֶאֱמִ֖ין לִשְׁמֻעָתֵ֑נוּ וּזְר֥וֹעַ יְהוָ֖ה עַל־מִ֥י נִגְלָֽתָה׃ גׄ חס בליש[1]

2 וַיַּ֨עַל כַּיּוֹנֵ֜ק לְפָנָ֗יו[a] וְכַשֹּׁ֙רֶשׁ֙ מֵאֶ֣רֶץ צִיָּ֔ה ל

לֹא־תֹ֥אַר ל֖וֹ וְלֹ֣א הָדָ֑ר וְנִרְאֵ֥הוּ[b] וְלֹֽא־מַרְאֶ֖ה וְנֶחְמְדֵֽהוּ׃ לׄדׄ פסוק לא ולא ולא[2]. לׄ

3 נִבְזֶה֙ וַחֲדַ֣ל אִישִׁ֔ים אִ֥ישׁ מַכְאֹב֖וֹת וִיד֣וּעַ[a] חֹ֑לִי גׄ. לׄ

וּכְמַסְתֵּ֤ר פָּנִים֙ מִמֶּ֔נּוּ נִבְזֶ֖ה[b] וְלֹ֥א חֲשַׁבְנֻֽהוּ׃ בׄ

4 אָכֵ֤ן חֳלָיֵ֙נוּ֙ ה֣וּא נָשָׂ֔א וּמַכְאֹבֵ֖ינוּ[a] סְבָלָ֑ם יחׄ[3]

וַאֲנַ֣חְנוּ חֲשַׁבְנֻ֔הוּ נָג֛וּעַ מֻכֵּ֥ה אֱלֹהִ֖ים וּמְעֻנֶּֽה׃ בׄ. בׄ ומל[4]. בׄ חד כת ה וחד כת י[5]

5 וְהוּא֙ מְחֹלָ֣ל[a] מִפְּשָׁעֵ֔נוּ מְדֻכָּ֖א מֵעֲוֺנֹתֵ֑ינוּ לׄגׄ ר״פ. לׄ חס

מוּסַ֤ר שְׁלוֹמֵ֙נוּ֙ עָלָ֔יו וּבַחֲבֻרָת֖וֹ נִרְפָּא־לָֽנוּ׃ יבׄ פת[6]

6 כֻּלָּ֙נוּ֙ כַּצֹּ֣אן תָּעִ֔ינוּ אִ֥ישׁ לְדַרְכּ֖וֹ פָּנִ֑ינוּ ל

וַֽיהוָה֙ הִפְגִּ֣יעַ בּ֔וֹ אֵ֖ת עֲוֺ֥ן כֻּלָּֽנוּ׃

7 נִגַּ֨שׂ [a]וְה֣וּא נַעֲנֶה֮[a] וְלֹ֣א יִפְתַּח־פִּיו֒ דׄ[7]. בׄ[8]

כַּשֶּׂה֙ לַטֶּ֣בַח יוּבָ֔ל וּכְרָחֵ֕ל לִפְנֵ֥י גֹזְזֶ֖יהָ נֶאֱלָ֑מָה בׄ זקף קמׄ

[b]וְלֹ֥א יִפְתַּ֖ח פִּֽיו׃[b]

8 מֵעֹ֤צֶר וּמִמִּשְׁפָּט֙ לֻקָּ֔ח וְאֶת־דּוֹר֖וֹ מִ֣י יְשׂוֹחֵ֑חַ הׄ[9]

כִּ֤י נִגְזַר֙ מֵאֶ֣רֶץ חַיִּ֔ים [a]מִפֶּ֥שַׁע עַמִּ֖י[a b] נֶ֥גַע[c] לָֽמוֹ[d]׃ גׄ[10]

9 וַיִּתֵּ֤ן[a] אֶת־רְשָׁעִים֙ קִבְר֔וֹ וְאֶת־עָשִׁ֖יר[b] בְּמֹתָ֑יו[c] גׄ[11]

עַ֚ל לֹא־חָמָ֣ס עָשָׂ֔ה וְלֹ֥א מִרְמָ֖ה בְּפִֽיו׃ גׄ[12]

[18]Lv 16,14. [19]Mm 3985. Cp 53 [1]Mm 1727. [2]Mm 771. [3]Mm 1941. [4]Mm 2403. [5]Mm 2404. [6]Mm 2405. [7]Mm 1598. [8]Mm 2824. [9]Mm 1496. [10]Mm 2406. [11]Mm 2283. [12]Mp sub loco.

14 [a] l c 2 Mss 𝔖𝔗 עָלָיו ‖ [b–b] frt tr ad fin 53,2 ‖ [c] 𝔔[a] משחתי Ms מוש׳ traditio bab מָשְׁ׳ 𝔖 *mḥbl* cf 𝔗𝔙, l מָשְׁחַת ‖ **15** [a] 𝔊 *θαυμάσονται*; prp יִזְּהֶ vel יָזוּ, al יִרְגְּזוּ, יִבְזְהוּ ‖ **Cp 53,2** [a] prp לְפָנֵינוּ ‖ [b] tr huc ‸ cf σ′ ‖ **3** [a] 𝔔[a]𝔊𝔖𝔙 וְיֹדֵעַ 𝔔[b] וידע; l זוּ ‖ [b] 𝔔[a] ונבוזהו; 𝔖 *wšṭnjhj*, prp וַנִּבְזֵהוּ ‖ **4** [a] ins c nonn Mss 𝔖𝔙 הוּא ‖ **5** [a] prp מְחֻלָּל ‖ **7** [a–a] prp הוּא וְנַ׳ ‖ [b–b] prb dl ‖ **8** [a–a] prp מִפְּשָׁעֵנוּ ‖ [b] 𝔔[a] עמו ‖ [c] l נֻגַּע vel נָגַע cf 𝔔[a] 𝔊 ‖ [d] 𝔊 *εἰς θάνατον*, l לַמָּוֶת ‖ **9** [a] 𝔔[a] ויתנו; prp וַיֻּתַּן ‖ [b] prp שְׂעִירִים ‖ [c] 𝔔[a] בומתו 𝔊(𝔖𝔙) *ἀντὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ* = בְּמוֹתוֹ cf 𝔗; prp בָּמָתוֹ sepulchrum suum.

10 וַיהוָ֞ה חָפֵ֤ץ דַּכְּאוֹ֙ [a]הֶֽחֱלִ֔י[b] אִם־תָּשִׂ֤ים[a c] אָשָׁם֙ נַפְשׁ֔וֹ ל
יִרְאֶ֥ה זֶ֖רַע יַאֲרִ֣יךְ יָמִ֑ים וְחֵ֥פֶץ יְהוָ֖ה בְּיָד֥וֹ יִצְלָֽח׃ ל
11 מֵעֲמַ֤ל נַפְשׁוֹ֙ יִרְאֶ֣ה[a] יִשְׂבָּ֔ע[b] בְּדַעְתּ֕וֹ ב זקף קמ
יַצְדִּ֥יק צַדִּ֛יק[c] עַבְדִּ֖י לָֽרַבִּ֑ים וַעֲוֺנֹתָ֖ם ה֥וּא יִסְבֹּֽל׃ ד
12 לָכֵ֞ן אֲחַלֶּק־ל֣וֹ בָרַבִּ֗ים וְאֶת־עֲצוּמִים֮ יְחַלֵּ֣ק שָׁלָל֒ ג בטע בליש בסיפ
תַּ֗חַת אֲשֶׁ֨ר הֶעֱרָ֤ה לַמָּ֙וֶת֙ נַפְשׁ֔וֹ וְאֶת־פֹּשְׁעִ֖ים נִמְנָ֑ה ג[13]
וְהוּא֙ חֵטְא־רַבִּ֣ים נָשָׂ֔א וְלַפֹּשְׁעִ֖ים[a] יַפְגִּֽיעַ׃ ס

54 1 רָנִּ֥י עֲקָרָ֖ה לֹ֣א יָלָ֑דָה פִּצְחִ֨י רִנָּ֤ה[a] וְצַהֲלִי֙ לֹא־חָ֔לָה ג בטע
כִּֽי־רַבִּ֧ים בְּֽנֵי־שׁוֹמֵמָ֛ה מִבְּנֵ֥י בְעוּלָ֖ה אָמַ֥ר יְהוָֽה׃ [תַּחְשֹׂ֔כִי ג ב חס וחד מל[1] . ב . כ ס״פ[2]
2 הַרְחִ֣יבִי ׀ מְק֣וֹם אָהֳלֵ֗ךְ וִירִיע֧וֹת מִשְׁכְּנוֹתַ֛יִךְ יַטּ֖וּ[a] אַל־ ב חד מל וחד חס . ה מל[3]
הַאֲרִ֙יכִי֙ מֵיתָרַ֔יִךְ וִיתֵדֹתַ֖יִךְ חַזֵּֽקִי׃ 3 כִּי־יָמִ֥ין וּשְׂמֹ֖אול
וְזַרְעֵךְ֙ גּוֹיִ֣ם יִירָ֔שׁ וְעָרִ֥ים נְשַׁמּ֖וֹת יוֹשִֽׁיבוּ׃ [תִּפְרֹ֑צִי ל זקף קמ
4 אַל־תִּֽירְאִי֙ כִּי־לֹ֣א תֵב֔וֹשִׁי וְאַל־תִּכָּלְמִ֖י כִּ֣י לֹ֣א תַחְפִּ֑ירִי מז פסוק לא לא לא . ב מל
כִּ֣י בֹ֤שֶׁת עֲלוּמַ֙יִךְ֙ תִּשְׁכָּ֔חִי וְחֶרְפַּ֥ת אַלְמְנוּתַ֖יִךְ[a] לֹ֥א תִזְכְּרִי־
5 כִּ֤י בֹעֲלַ֙יִךְ֙[a] עֹשַׂ֔יִךְ יְהוָ֥ה צְבָא֖וֹת שְׁמ֑וֹ [עֽוֹד׃ ל . ל
וְגֹֽאֲלֵךְ֙ קְד֣וֹשׁ יִשְׂרָאֵ֔ל אֱלֹהֵ֥י כָל־הָאָ֖רֶץ יִקָּרֵֽא׃ כא[4]
6 כִּֽי־כְאִשָּׁ֧ה עֲזוּבָ֛ה וַעֲצ֥וּבַת ר֖וּחַ קְרָאָ֣ךְ יְהוָ֑ה ב
וְאֵ֧שֶׁת נְעוּרִ֛ים כִּ֥י תִמָּאֵ֖ס אָמַ֥ר אֱלֹהָֽיִךְ׃ ו
7 בְּרֶ֥גַע קָטֹ֖ן עֲזַבְתִּ֑יךְ וּבְרַחֲמִ֥ים גְּדֹלִ֖ים אֲקַבְּצֵֽךְ׃ ל . ב . ל
8 בְּשֶׁ֣צֶף[a] קֶ֗צֶף הִסְתַּ֨רְתִּי פָנַ֥י רֶ֙גַע֙ מִמֵּ֔ךְ ל
וּבְחֶ֥סֶד עוֹלָ֖ם רִחַמְתִּ֑יךְ אָמַ֥ר גֹּאֲלֵ֖ךְ יְהוָֽה׃ ס ב
9 [a]כִּי־מֵ֤י[a] נֹ֙חַ֙ זֹ֣את לִ֔י ב ובפסוק
אֲשֶׁ֣ר נִשְׁבַּ֗עְתִּי מֵעֲבֹ֛ר [b]מֵי־נֹ֥חַ[b] ע֖וֹד עַל־הָאָ֑רֶץ ב ובפסוק . ב בסיפ[5]
כֵּ֥ן נִשְׁבַּ֛עְתִּי מִקְּצֹ֥ף עָלַ֖יִךְ וּמִגְּעָר־בָּֽךְ׃
10 כִּ֤י הֶֽהָרִים֙ יָמ֔וּשׁוּ וְהַגְּבָע֖וֹת תְּמוּטֶ֑נָה ג . ל

[13]Mm 780. Cp 54 [1]Mm 3724. [2]Mm 2481. [3]Mm 632. [4]Mm 17. [5]Mm 2344.

10 a–a prp הֶחֱלִים אֶת־שָׂם || b 𝔔a ויחללהו || c prp תָּשֵׂם || **11** a 𝔔ab𝔊 + אור, sed רוה = ראה || b l —בַּע cf α′σ′θ′ || c tr post בדעתו || **12** a prp וְלִפְשָׁעָם cf 𝔔ab𝔊 || **Cp 54,1** a > 𝔊, dl || **2** a > Ms; l יַטּוּ (cf α′σ′θ′ ἐκταθήτωσαν) vel הַטִּי (cf 𝔊𝔖𝔙) || **4** a l —תֵךְ vel —וּתיך || **5** a 𝔔a בעלכי; prb l בֹּעֲ׳ cf 𝔊𝔖𝔗 || **8** a prp בְּשֶׁפֶץ (akk *šipṣu* robur cf 𝔖), al בשטף || **9** a–a prp כִּימֵי cf 𝔊 || b–b > 𝔊, dl.

וְחַסְדִּי מֵאִתֵּךְ לֹא־יָמוּשׁ וּבְרִית שְׁלוֹמִי לֹא תָמוּט ל. ב
אָמַר מְרַחֲמֵךְ יְהוָה׃ ס ל

11 עֲנִיָּה סֹעֲרָה לֹא נֻחָמָה
הִנֵּה אָנֹכִי מַרְבִּיץ בַּפּוּךְ[a] אֲבָנַיִךְ וִיסַדְתִּיךְ[b] בַּסַּפִּירִים׃ ג. ב מל
12 וְשַׂמְתִּי כַּדְכֹד שִׁמְשֹׁתַיִךְ וּשְׁעָרַיִךְ לְאַבְנֵי אֶקְדָּח
וְכָל־גְּבוּלֵךְ לְאַבְנֵי־חֵפֶץ׃ 13 וְכָל־בָּנַיִךְ לִמּוּדֵי יְהוָה ב[6]. ב ר״פ בסיפ. יח ב מנה בפסוק. ב חד מל וחד חס[7]
וְרַב שְׁלוֹם בָּנָיִךְ[a]׃ 14 בִּצְדָקָה תִּכּוֹנָנִי[a] ל[8]. יח ב מנה בפסוק
רַחֲקִי[b] מֵעֹשֶׁק כִּי־לֹא תִירָאִי וּמִמְּחִתָּה כִּי לֹא־תִקְרַב אֵלָיִךְ׃ ב פת[9]. ל. כט
15 הֵן גּוֹר יָגוּר אֶפֶס[a] מֵאוֹתִי[b] [c]מִי־גָר אִתָּךְ[c] עָלַיִךְ יִפּוֹל׃ כו[10] מל ה מנה בסיפ וכל יהושע ושפטים דכות ב מ ב. ו מל וכל משלי וקהלת דכות ב מ ג
16 הִן[a] אָנֹכִי בָּרָאתִי חָרָשׁ נֹפֵחַ בְּאֵשׁ פֶּחָם הנה ק
וּמוֹצִיא כְלִי לְמַעֲשֵׂהוּ וְאָנֹכִי בָּרָאתִי מַשְׁחִית לְחַבֵּל׃ ב חד מל וחד חס[11]. יח[12] וכל יוצר חפץ חדמה דכות ב מ א. ג[13]
17 כָּל־כְּלִי יוּצַר עָלַיִךְ לֹא יִצְלָח ל זקף קמ
וְכָל־לָשׁוֹן תָּקוּם־אִתָּךְ לַמִּשְׁפָּט תַּרְשִׁיעִי ל. יז[14]. ה[15]. ל
זֹאת נַחֲלַת עַבְדֵי יְהוָה וְצִדְקָתָם מֵאִתִּי נְאֻם־יְהוָה׃ ס

55 1 הוֹי כָּל־צָמֵא לְכוּ לַמַּיִם וַאֲשֶׁר אֵין־לוֹ [a]כֶּסֶף לְכוּ[a] [וְחָלָב׃ ה[1] [ג[3]
שִׁבְרוּ וֶאֱכֹלוּ[b] [c]וּלְכוּ שִׁבְרוּ[c] בְּלוֹא־כֶסֶף וּבְלוֹא מְחִיר יַיִן ו מל[2]. ו מל[2]
2 לָמָּה תִשְׁקְלוּ־כֶסֶף בְּלוֹא־לֶחֶם וִיגִיעֲכֶם בְּלוֹא לְשָׂבְעָה ו מל[2]. ו מל[2]. ד
שִׁמְעוּ שָׁמוֹעַ אֵלַי וְאִכְלוּ־טוֹב וְתִתְעַנַּג בַּדֶּשֶׁן נַפְשְׁכֶם׃ ל
3 הַטּוּ אָזְנְכֶם וּלְכוּ אֵלַי שִׁמְעוּ וּתְחִי נַפְשְׁכֶם ג[4]. ה. ג
וְאֶכְרְתָה לָכֶם בְּרִית עוֹלָם חַסְדֵי דָוִד הַנֶּאֱמָנִים׃
4 הֵן עֵד לְאוּמִּים[a] נְתַתִּיו נָגִיד וּמְצַוֵּה[b] לְאֻמִּים׃ ל מל
5 הֵן גּוֹי לֹא־תֵדַע תִּקְרָא וְגוֹי לֹא־יְדָעוּךָ אֵלֶיךָ יָרוּצוּ ד[5]
לְמַעַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְלִקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל כִּי פֵאֲרָךְ׃ ס ג[6]

[6] Mm 2407. [7] Mm 2408. [8] Mm 300. [9] Ez 11,15. [10] Mm 1238 א. [11] Mm 2409. [12] Mm 2781. [13] Mm 2326. [14] Mm 3615. [15] Mm 1035. **Cp 55** [1] Mm 494. [2] Mm 2458. [3] Mm 112. [4] Mm 3328. [5] Mm 503. [6] Mm 3349.

11 [a] 𝔊 *ἄνθρακα*, prp בַּנֹּפֶךְ ‖ [b] l c 𝔔[a]𝔊 וִיסַּדְתִּיךְ; 𝔗 pi ‖ **13** [a] 𝔔[a] בוניכי (ו supra add) ‖ **14** [a] frt tr huc : ‖ [b] prp תִּרְ׳ ‖ **15** [a] > 𝔊𝔖, dl ‖ [b] l מֵאִתִּי cf 𝔔[a] ‖ [c–c] > 𝔊𝔄, dl ‖ **16** [a] K הֵן, 𝔔[a] ut Q ‖ **Cp 55,1** [a–a] l כֶּסֶף לְכוּ ‖ [b] prp וְאִכְלוּ ‖ [c–c] > 𝔔[a]𝔊𝔖, dl ‖ **4** [a] 𝔖(𝔗) *l'mm'*, prp לְעַמִּים ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔙) *προστάσσοντα* cf 𝔗, l ־ָה.

6 דִּרְשׁוּ יְהוָה בְּהִמָּצְאוֹ קְרָאֻהוּ בִּהְיוֹתוֹ קָרוֹב׃ ג ר״פ[7]
7 יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אָוֶן מַחְשְׁבֹתָיו
וְיָשֹׁב אֶל־יְהוָה וִירַחֲמֵהוּ וְאֶל־אֱלֹהֵינוּ כִּי־יַרְבֶּה לִסְלוֹחַ׃ הי[8] . ל . ל[9] . ל מל
8 כִּי לֹא מַחְשְׁבוֹתַי מַחְשְׁבוֹתֵיכֶם וְלֹא דַרְכֵיכֶם דְּרָכָי נְאֻם יְהוָה׃ ה מל בנביא וחד מן ב[10] בליש
9 ᵃכִּי־גָבְהוּᵃ ᵇשָׁמַיִם מֵאָרֶץ כֵּן גָּבְהוּ דְרָכַי מִדַּרְכֵיכֶם וּמַחְשְׁבֹתַי
10 כִּי כַּאֲשֶׁר יֵרֵד הַגֶּשֶׁם וְהַשֶּׁלֶג מִן־הַשָּׁמַיִם [מִמַּחְשְׁבֹתֵיכֶם׃ ל
וְשָׁמָּה לֹא יָשׁוּב כִּי אִם־הִרְוָה אֶת־הָאָרֶץ ה
וְהוֹלִידָהּ וְהִצְמִיחָהּ וְנָתַן זֶרַע לַזֹּרֵעַ וְלֶחֶם לָאֹכֵל׃
11 כֵּן יִהְיֶה דְבָרִי אֲשֶׁר יֵצֵאᵃ מִפִּי לֹא־יָשׁוּב אֵלַי רֵיקָם יג[11]
כִּי אִם־עָשָׂה אֶת־אֲשֶׁר חָפַצְתִּי וְהִצְלִיחַ אֲשֶׁר שְׁלַחְתִּיו׃ ל בסיפ
12 כִּי־בְשִׂמְחָה תֵצֵאוּ וּבְשָׁלוֹם תּוּבָלוּןᵃ [יִמְחֲאוּ־כָף׃ ל . ל [ב[12]
הֶהָרִים וְהַגְּבָעוֹת יִפְצְחוּ לִפְנֵיכֶם רִנָּה וְכָל־עֲצֵי הַשָּׂדֶה
13 תַּחַת הַנַּעֲצוּץ יַעֲלֶה בְרוֹשׁ תַּחַתᵃ הַסִּרְפַּד יַעֲלֶה הֲדַס ג ר״פ תחת ותחת וג מילין ביניה וחד מן יח פסוק דמיין . ו כת כן[13] . ותחת חד מן יב[14] חס ו ר״ת ק
וְהָיָה לַיהוָה לְשֵׁם לְאוֹת עוֹלָם לֹא יִכָּרֵת׃ ס

56 1 כֹּה אָמַר יְהוָה שִׁמְרוּ מִשְׁפָּט וַעֲשׂוּ צְדָקָה ד בטע בסיפ
כִּי־קְרוֹבָה יְשׁוּעָתִי לָבוֹא וְצִדְקָתִי לְהִגָּלוֹת׃ ל
2 אַשְׁרֵי אֱנוֹשׁ יַעֲשֶׂה־זֹּאת וּבֶן־אָדָם יַחֲזִיק בָּהּ ב . ה[1]
שֹׁמֵר שַׁבָּת מֵחַלְּלוֹᵃ וְשֹׁמֵר יָדוֹ מֵעֲשׂוֹת כָּל־רָע׃ ס ב
3 וְאַל־יֹאמַר בֶּן־הַנֵּכָר הַנִּלְוָהᵃ אֶל־יְהוָה לֵאמֹר ל
הַבְדֵּל יַבְדִּילַנִי יְהוָה מֵעַל עַמּוֹ ל
וְאַל־יֹאמַר הַסָּרִיס הֵן אֲנִי עֵץ יָבֵשׁ׃ ס ד[2] . ג . ה
4 כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה כי מיחד[3]
לַסָּרִיסִים אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת־שַׁבְּתוֹתַי
וּבָחֲרוּ בַּאֲשֶׁר חָפָצְתִּי וּמַחֲזִיקִים בִּבְרִיתִי׃ הי[4] . ב

[7] Mm 3373. [8] Mm 976. [9] Mm 372. [10] Mm 3504. [11] Mm 902. [12] Ps 98,8. [13] Mm 1237. [14] Mm 3804.
Cp 56 [1] Mm 3207. [2] Mm 412. [3] Mm 2049. [4] Mm 2386.

9 ᵃ⁻ᵃ l כִּגְבֹהַּ cf Vrs ‖ ᵇ 𝔔ᵃ כגובה ‖ **11** ᵃ 𝔖(𝔄) *(d)npq* = יָצָא ‖ **12** ᵃ 𝔔ᵃ תלכו cf 𝔖 ‖ **13** ᵃ 𝔔ᵃ mlt Mss Vrs ut Q ‖ **Cp 56,2** ᵃ 𝔔ᵃ לה– ‖ **3** ᵃ 𝔊(θ′𝔖𝔗) *ὁ προσκείμενος*, l הַ–.

5 וְנָתַתִּ֨י לָהֶ֜ם בְּבֵיתִ֤י וּבְחוֹמֹתַי֙ יָ֣ד וָשֵׁ֔ם ט֖וֹב מִבָּנִ֣ים וּמִבָּנ֑וֹת
שֵׁ֤ם עוֹלָם֙ אֶתֶּן־ל֔וֹ[a] אֲשֶׁ֖ר לֹ֥א יִכָּרֵֽת׃ ס — ט
6 וּבְנֵ֣י הַנֵּכָ֗ר הַנִּלְוִ֤ים [a]עַל־יְהוָה֙[a] — ל . לא[5]
לְשָׁ֣רְת֔וֹ[b] וּֽלְאַהֲבָה֙ אֶת־[c]שֵׁ֣ם יְהוָ֔ה[c] לִהְי֥וֹת ל֖וֹ[d] לַעֲבָדִ֑ים — ב
כָּל־שֹׁמֵ֤ר[e] שַׁבָּת֙ מֵֽחַלְּל֔וֹ[f] וּמַחֲזִיקִ֖ים בִּבְרִיתִֽי׃ — ב . ב
7 וַהֲבִיאוֹתִ֞ים אֶל־הַ֣ר קָדְשִׁ֗י וְשִׂמַּחְתִּים֙ בְּבֵ֣ית תְּפִלָּתִ֔י — ד ב מנה מל[6] . יו וכל אל הר הכרמל דכות[7] . ב[8]
עוֹלֹתֵיהֶ֧ם וְזִבְחֵיהֶ֛ם[a] לְרָצ֖וֹן עַֽל־מִזְבְּחִ֑י — ב כת כן . ח[9]
כִּ֣י בֵיתִ֔י בֵּית־תְּפִלָּ֥ה יִקָּרֵ֖א לְכָל־הָעַמִּֽים׃ — כא[10]
8 נְאֻם֙ אֲדֹנָ֣י יְהוִ֔ה מְקַבֵּ֖ץ נִדְחֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל — ז[11] וכל יחזק דכות ב מ ד
ע֛וֹד אֲקַבֵּ֥ץ עָלָ֖יו לְנִקְבָּצָֽיו׃

9 כֹּ֖ל חַיְת֣וֹ שָׂדָ֑י אֵת֣יוּ לֶאֱכֹ֔ל[a] כָּל־חַיְת֖וֹ בַּיָּֽעַר׃ ס — ג[12] . ל
10 צֹפָ֞ו[a] עִוְרִ֣ים כֻּלָּם֮ לֹ֣א יָדָ֒עוּ֒[b] — צפיו ק
כֻּלָּם֙ כְּלָבִ֣ים אִלְּמִ֔ים לֹ֥א יוּכְל֖וּ לִנְבֹּ֑חַ — לא[13]
הֹזִים֙[c] שֹׁכְבִ֔ים אֹהֲבֵ֖י לָנֽוּם׃
11 וְהַכְּלָבִ֣ים עַזֵּי־נֶ֗פֶשׁ לֹ֤א יָֽדְעוּ֙ שָׂבְעָ֔ה
[a]וְהֵ֣מָּה רֹעִ֔ים[a] לֹ֥א יָדְע֖וּ הָבִ֑ין — ה[14]
כֻּלָּם֙ לְדַרְכָּ֣ם פָּנ֔וּ אִ֥ישׁ [b]לְבִצְע֖וֹ מִקָּצֵֽהוּ׃[b] — ב
12 אֵית֥יוּ אֶקְחָה־יַ֖יִן וְנִסְבְּאָ֣ה שֵׁכָ֑ר — ג[12] . ל
וְהָיָ֤ה כָזֶה֙ י֣וֹם מָחָ֔ר גָּד֖וֹל יֶ֥תֶר מְאֹֽד׃ — ה

57 1 הַצַּדִּ֣יק אָבָ֔ד וְאֵ֥ין אִ֖ישׁ שָׂ֣ם עַל־לֵ֑ב — ב זקף קמ[1] . ז[2]
וְאַנְשֵׁי־חֶ֤סֶד נֶאֱסָפִים֙ בְּאֵ֣ין מֵבִ֔ין — יח[3] . ג
כִּֽי־מִפְּנֵ֥י הָרָעָ֖ה נֶאֱסַ֥ף [a]הַצַּדִּֽיק׃ 2 יָב֣וֹא שָׁל֔וֹם — ג ב פת וחד קמ
יָנ֖וּחוּ עַל־מִשְׁכְּבוֹתָ֑ם[a] הֹלֵ֖ךְ נְכֹחֽוֹ׃ — ד ומל[4]

[5] Mm 486. [6] Mm 3933. [7] Mm 385. [8] Mm 2634. [9] Mm 2410. [10] Mm 17. [11] Mm 2459. [12] Mm 2411. [13] Mm 2545. [14] Mm 2412. **Cp 57** [1] Mm 3099. [2] Mm 289. [3] Mm 2952. [4] Mm 3446.

5 [a] l c 𝔔[a] Vrs (לָמוֹ) לָהֶם ‖ **6** [a–a] prp עָלַי ‖ [b] prp –תֵנִי ‖ [c–c] prp שְׁמִי ‖ [d] prp לִי ‖ [e] 𝔊 pl, frt l שֹׁמְרֵי cf 𝔔[a] ‖ [f] 𝔔[a] –לה ‖ **7** [a] ins c 𝔔[a]𝔗 יַעֲלוּ (cf 60,7) vel יִהְיוּ (cf 𝔊) ‖ **9** [a] tr huc ‸ ‖ **10** [a] 𝔔[a] ut Q; prp צֹפַי עַמִּי, al צֹפַי ‖ [b] 𝔊(𝔄𝔄) + φρονῆσαι, l יָדְעוּ הָבִין ‖ [c] 𝔔[a] pc Mss ח' cf 𝔖 ‖ **11** [a–a] prp והם (וְגַם) הָר'; al ins רָעִים cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ [b–b] 𝔊 κατὰ τὸ αὐτό ‖ **Cp 57,1/2** [a–a] add; orig –קִים יבואו.

3 וְאַתֶּם קִרְבוּ־הֵנָּה בְּנֵי עֹנְנָה — ל
זֶרַע מְנָאֵף[a] וַתִּזְנֶה[b]׃ 4 עַל־מִי תִּתְעַנָּגוּ — ב חד ר״פ וחד ס״פ[5]
עַל־מִי תַּרְחִיבוּ פֶה תַּאֲרִיכוּ לָשׁוֹן — ג . ול[6]
הֲלוֹא־אַתֶּם יִלְדֵי־פֶשַׁע זֶרַע שָׁקֶר׃
5 הַנֵּחָמִים בָּאֵלִים תַּחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן — ל . ב וחד מן ג[7] חס בליש
שֹׁחֲטֵי הַיְלָדִים בַּנְּחָלִים תַּחַת סְעִפֵי הַסְּלָעִים׃
6 בְּחַלְּקֵי־נַחַל חֶלְקֵךְ הֵם הֵם גּוֹרָלֵךְ — ל . ל
גַּם־לָהֶם שָׁפַכְתְּ נֶסֶךְ הֶעֱלִית מִנְחָה — ל
[a]הַעַל אֵלֶּה אֶנָּחֵם[a]׃ — ג
7 עַל הַר־גָּבֹהַּ וְנִשָּׂא שַׂמְתְּ מִשְׁכָּבֵךְ — יב[8]
גַּם־שָׁם עָלִית לִזְבֹּחַ זָבַח׃ — ג
8 וְאַחַר הַדֶּלֶת וְהַמְּזוּזָה שַׂמְתְּ זִכְרוֹנֵךְ
כִּי מֵאִתִּי גִּלִּית[a] וַתַּעֲלִי הִרְחַבְתְּ מִשְׁכָּבֵךְ — ל כת כן[9]
וַתִּכְרָת[b]־לָךְ מֵהֶם [c]אָהַבְתְּ מִשְׁכָּבָם[c] יָד חָזִית׃ — ב[10]
9 וַתָּשֻׁרִי[a] לַמֶּלֶךְ[b] בַּשֶּׁמֶן וַתַּרְבִּי רִקֻּחָיִךְ — ל
וַתְּשַׁלְּחִי צִרַיִךְ עַד־מֵרָחֹק וַתַּשְׁפִּילִי עַד־שְׁאוֹל׃ — ב[11] . ה̇ חס וכל אורית דכות[12]
10 בְּרֹב דַּרְכֵּךְ יָגַעַתְּ לֹא אָמַרְתְּ נוֹאָשׁ — ד[13] . ד[14]
[a]חַיַּת יָדֵךְ[a] מָצָאת עַל־כֵּן לֹא חָלִית׃
11 וְאֶת־מִי דָּאַגְתְּ וַתִּירְאִי כִּי תְכַזֵּבִי — ד[15] כג[16] מל ה מנה בסיפ וכל יהושע ושפטים דכות במב . ד[17] פסוק דאית בהון לא לא ומילה חדה ביניה וחד מן מז פסוק לא לא לא
וְאוֹתִי לֹא זָכַרְתְּ לֹא־שַׂמְתְּ עַל־לִבֵּךְ
הֲלֹא אֲנִי מַחְשֶׁה וּמֵעֹלָם[a] וְאוֹתִי לֹא תִירָאִי׃ — ו חס בסיפ . ג[18] . ב מל וחד חס[19] . כג[16] מל ה מנה בסיפ וכל יהושע ושפטים דכות במב
12 אֲנִי אַגִּיד צִדְקָתֵךְ וְאֶת־מַעֲשַׂיִךְ
וְלֹא יוֹעִילוּךְ׃ 13 בְּזַעֲקֵךְ יַצִּילֻךְ קִבּוּצַיִךְ
וְאֶת־כֻּלָּם יִשָּׂא־רוּחַ יִקַּח־הָבֶל — לז

[5] Mm 2413. [6] Mm 3615. [7] Mm 879. [8] Mm 545. [9] Mm 839. [10] Mm 2414. [11] Mm 2415. [12] Mm 1681. [13] Mm 1742. [14] Mm 2460. [15] Mm 2306. [16] Mm 1238א. [17] Mm 2267. [18] Mm 4102. [19] Mm 3352.

3 [a] prp פֶּחָת ‖ [b] 𝔊(𝔙) *καὶ πόρνης* cf σ'𝔖, l וְזֹנָה ‖ **6** [a–a] tr ad fin 7 ‖ **8** [a] prb l c Ms 𝔊α'σ'θ' גֵּ׳ ‖ [b] 𝔔[a] ותכרותי; l וְכָרִית vel ותכרי ‖ [c–c] prp אַהֲבַת מִשְׁכָּבִים ‖ **9** [a] prp וַתָּשֹׁרִי (qal) vel ותשׁרי (hi; a שׁרר = arab *ṯarra* abundavit cf 𝔊) ‖ [b] prp לְמַלֵּךְ vel לְמַלְּךְ capilli tui (מֶל, מַל a מלל) ‖ **10** [a–a] prp דֵּי חַיָּתֵךְ ‖ **11** [a] 𝔊(𝔙) *παρορῶ* cf α'σ', l וּמַעְלִם.

וְהַחוֹסֶה בִי֙ יִנְחַל־אֶ֔רֶץ וְיִירַ֖שׁ הַר־קָדְשִֽׁי׃ 14 וְאָמַ֥ר[a] — ל ומל

סֹֽלּוּ־סֹ֖לּוּ פַּנּוּ־דָ֑רֶךְ הָרִ֥ימוּ מִכְשׁ֖וֹל מִדֶּ֥רֶךְ עַמִּֽי׃ ס — ב[20]

15 כִּ֣י כֹה֩ אָמַ֨ר רָ֜ם וְנִשָּׂ֗א שֹׁכֵ֥ן עַד֙ וְקָד֣וֹשׁ שְׁמ֔וֹ — יב[21]. ג[22]

מָר֥וֹם וְקָד֖וֹשׁ[a] אֶשְׁכּ֑וֹן וְאֶת־דַּכָּא֙ וּשְׁפַל־ר֔וּחַ — ג[22]. ב מל[23]. ג[24]. ג

לְהַחֲיוֹת֙ ר֣וּחַ שְׁפָלִ֔ים וּֽלְהַחֲי֖וֹת לֵ֥ב נִדְכָּאִֽים׃ — ג[25]

16 כִּ֣י לֹ֤א לְעוֹלָם֙ אָרִ֔יב וְלֹ֥א לָנֶ֖צַח אֶקְּצ֑וֹף — ל ומל

כִּי־ר֙וּחַ֙ מִלְּפָנַ֣י יַעֲט֔וֹף וּנְשָׁמ֖וֹת אֲנִ֥י עָשִֽׂיתִי׃ — יב

17 בַּעֲוֺ֥ן[a] בִּצְע֛וֹ[b] קָצַ֥פְתִּי וְאַכֵּ֖הוּ[c] הַסְתֵּ֣ר וְאֶקְצֹ֑ף[d] — ל

וַיֵּ֥לֶךְ שׁוֹבָ֖ב בְּדֶ֥רֶךְ לִבּֽוֹ׃ 18 דְּרָכָ֥יו רָאִ֖יתִי

וְאֶרְפָּאֵ֑הוּ וְאַנְחֵ֕הוּ[a] וַאֲשַׁלֵּ֧ם נִחֻמִ֛ים ל֖וֹ[b] — ג. ב וחס ו[26]

וְלַאֲבֵלָֽיו׃ 19 בּוֹרֵ֖א[a] נִ֣וב[b] שְׂפָתָ֑יִם — ניב ק

שָׁל֨וֹם ׀ שָׁל֜וֹם לָרָח֧וֹק וְלַקָּר֛וֹב אָמַ֥ר יְהוָ֖ה וּרְפָאתִֽיו׃ — ה

20 וְהָרְשָׁעִ֖ים כַּיָּ֣ם נִגְרָ֑שׁ כִּ֤י הַשְׁקֵט֙ לֹ֣א יוּכָ֔ל — ד[27]

וַיִּגְרְשׁ֥וּ מֵימָ֖יו רֶ֥פֶשׁ וָטִֽיט׃ — ל. ל

21 אֵ֣ין שָׁל֔וֹם אָמַ֥ר אֱלֹהַ֖י לָרְשָׁעִֽים׃ ס — ל

58 1 קְרָ֤א בְגָרוֹן֙ אַל־תַּחְשֹׂ֔ךְ כַּשּׁוֹפָ֖ר הָרֵ֣ם קוֹלֶ֑ךָ — ל. ג

וְהַגֵּ֤ד לְעַמִּי֙ פִּשְׁעָ֔ם וּלְבֵ֥ית יַעֲקֹ֖ב חַטֹּאתָֽם׃ — ג[1]. ט בליש וכל בחטאתם ובחטאתם דכות[2]

2 וְאוֹתִ֗י י֥וֹם יוֹם֙ יִדְרֹשׁ֔וּן וְדַ֥עַת דְּרָכַ֖י יֶחְפָּצ֑וּן — כל[3] מל ה מנה בסיפ וכל יהושע ושפטים דכות במ ב. ד[4]. ב

כְּג֞וֹי אֲשֶׁר־צְדָקָ֣ה עָשָׂ֗ה וּמִשְׁפַּ֤ט אֱלֹהָיו֙ לֹ֣א עָזָ֔ב — ל זקף קמ

יִשְׁאָל֙וּנִי֙ מִשְׁפְּטֵי־צֶ֔דֶק קִרְבַ֥ת אֱלֹהִ֖ים יֶחְפָּצֽוּן׃ — ב[5]. ב. ב

3 לָ֤מָּה צַּ֙מְנוּ֙ וְלֹ֣א רָאִ֔יתָ עִנִּ֥ינוּ נַפְשֵׁ֖נוּ וְלֹ֣א תֵדָ֑ע

הֵ֣ן בְּי֤וֹם צֹֽמְכֶם֙ תִּמְצְאוּ־חֵ֔פֶץ וְכָל־עַצְּבֵיכֶ֖ם[a] תִּנְגֹּֽשׂוּ׃ — ל. ל

4 הֵ֣ן לְרִ֤יב וּמַצָּה֙ תָּצ֔וּמוּ וּלְהַכּ֖וֹת בְּאֶגְרֹ֣ף רֶ֑שַׁע — ב. ג. ב[6]. יו[7]

לֹֽא־תָצ֣וּמוּ כַיּ֔וֹם לְהַשְׁמִ֥יעַ בַּמָּר֖וֹם קוֹלְכֶֽם׃

[20] Mm 2416. [21] Mm 545. [22] Mm 2417. [23] Mm 2418. [24] Mm 1185. [25] Mm 2068. [26] Mm 2419. [27] Mm 2420.
Cp 58 [1] Mm 1749. [2] Mm 759 et Mm 929. [3] Mm 1238 א. [4] Mm 484. [5] Mm 3258. [6] Ex 21,18. [7] Mm 1667.

14 [a] 𝔙 *et dicam* = ואמר; prp וְאָמַר ‖ **15** [a] prp c Ms וְקֹדֶשׁ cf 𝔔[a]𝔊 ‖ **17** [a] prp ־נוֹ ‖ [b] 𝔊 βραχύ τι, l בֶּצַע paululum ‖ [c] l 'וְאַ cf Vrs ‖ [d] l c Ms וְקָצֹף ‖ **18** [a] l 'וַאֲנַ cf 𝔊𝔗; tr huc ‸ ‖ [b] tr huc : ‖ **19** [a] frt ins אֲנִי ‖ [b] K נוב ‖ **Cp 58,3** [a] 𝔊 σ′θ′(𝔙) τοὺς ὑποχειρίους ὑμῶν, prp עֹבְטֵיכֶם cf Dt 15,6.

5 הֲכָזֶה יִהְיֶה צוֹם אֶבְחָרֵהוּ יוֹם עַנּוֹת אָדָם נַפְשׁוֹ ב . ב[8]
הֲלָכֹף כְּאַגְמֹן רֹאשׁוֹ וְשַׂק וָאֵפֶר יַצִּיעַ ג חס בליש . לב בנביא . ג[9]
הֲלָזֶה תִּקְרָא־צוֹם וְיוֹם רָצוֹן לַיהוָה׃
6 הֲלוֹא זֶה צוֹם[a] אֶבְחָרֵהוּ[b] ב
פַּתֵּחַ חַרְצֻבּוֹת רֶשַׁע הַתֵּר אֲגֻדּוֹת מוֹטָה ב[10] . יז[11] . ג
וְשַׁלַּח רְצוּצִים חָפְשִׁים וְכָל־מוֹטָה תְּנַתֵּקוּ[c]׃ ה . ג
7 הֲלוֹא פָרֹס לָרָעֵב לַחְמֶךָ וַעֲנִיִּים[a] מְרוּדִים[b] תָּבִיא בָיִת[c] ג[12] . יג[13]
כִּי־תִרְאֶה עָרֹם וְכִסִּיתוֹ וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא תִתְעַלָּם׃ ד חס[14] . ב
8 אָז יִבָּקַע כַּשַּׁחַר אוֹרֶךָ וַאֲרֻכָתְךָ מְהֵרָה תִצְמָח
וְהָלַךְ לְפָנֶיךָ צִדְקֶךָ כְּבוֹד יְהוָה יַאַסְפֶךָ[a]׃ ל
9 אָז תִּקְרָא וַיהוָה יַעֲנֶה תְּשַׁוַּע וְיֹאמַר הִנֵּנִי ו רפי[15]
אִם־תָּסִיר מִתּוֹכְךָ מוֹטָה[a] שְׁלַח[b] אֶצְבַּע וְדַבֶּר־אָוֶן׃ ג . יא[16]
10 וְתָפֵק[a] לָרָעֵב נַפְשֶׁךָ[b] וְנֶפֶשׁ נַעֲנָה תַּשְׂבִּיעַ
וְזָרַח בַּחֹשֶׁךְ אוֹרֶךָ וַאֲפֵלָתְךָ כַּצָּהֳרָיִם[c]׃ ג[17] . ב[18]
11 וְנָחֲךָ יְהוָה תָּמִיד וְהִשְׂבִּיעַ בְּצַחְצָחוֹת נַפְשֶׁךָ
וְעַצְמֹתֶיךָ[a] יַחֲלִיץ[b] וְהָיִיתָ כְּגַן רָוֶה ז
וּכְמוֹצָא מַיִם אֲשֶׁר לֹא־יְכַזְּבוּ מֵימָיו׃ ל
12 וּבָנוּ[a] מִמְּךָ חָרְבוֹת עוֹלָם מוֹסְדֵי דוֹר־וָדוֹר תְּקוֹמֵם י . ל
וְקֹרָא לְךָ גֹּדֵר פֶּרֶץ מְשֹׁבֵב[b] נְתִיבוֹת[c] לָשָׁבֶת׃ ו
13 אִם־תָּשִׁיב מִשַּׁבָּת[a] רַגְלֶךָ עֲשׂוֹת[b] חֲפָצֶיךָ[c] בְּיוֹם קָדְשִׁי י[19] . ו[20] חס וכל כתיב דכות במ״א . ב
וְקָרָאתָ לַשַּׁבָּת עֹנֶג [d]לִקְדוֹשׁ יְהוָה[d] מְכֻבָּד ל[21] . ל
וְכִבַּדְתּוֹ מֵעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ מִמְּצוֹא חֶפְצְךָ וְדַבֵּר דָּבָר׃ ב מל בליש . יא[16]
14 אָז תִּתְעַנַּג עַל־יְהוָה וְהִרְכַּבְתִּיךָ[a] עַל־בָּמֳותֵי[b] אָרֶץ לא[22] . במתי[23] ק . חד מן ג יתיר ו סכג

[8] Mm 2421. [9] Mm 3859. [10] Mm 2422. [11] Mm 1667. [12] Mm 3549. [13] Mm 1228. [14] Mm 1638. [15] Mm 2423. [16] Mm 2041. [17] Mm 2424. [18] Mm 3262. [19] Mm 161. [20] Mm 1267. [21] Mm 3349. [22] Mm 486. [23] Q addidi, cf Mp sub loco.

6 [a] 𝔔[a] הצום אשר ‖ [b] frt ins נְאֻם אֲדֹנָי יְהוָה cf 𝔊 ‖ [c] 𝔊θ′𝔙 sg, l ־ק ‖ **7** [a] > 𝔖, dl ‖ [b] 𝔊(α′𝔙) *ἀστέγους*, prp וּמְרֻדִּים, al וּמוּרָדִים ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *εἰς τὸν οἶκόν σου* = בֵּיתֶךָ ‖ **8** [a] prb l יַאַסְפֶךָ cf 52,12 ‖ **9** [a] prp מֻטֶּה cf 𝔖𝔗 et Ez 9,9 ‖ [b] 𝔔[a] ושלוח ‖ **10** [a] α′σ′θ′(𝔏) *ὑπερεκχέῃς*, l ־ק ‖ [b] l c nonn Mss 𝔖 לַחְמְךָ cf 𝔊 ‖ [c] frt ins תִּגַּהּ ‖ **11** [a] prp c pc Mss וְעָצְמָתְךָ ‖ [b] 𝔔[a] יחליצו 𝔔[b] יחלצו ‖ **12** [a] 𝔊𝔙 pass, l וּבְנוּ vel וְנִבְנוּ ‖ [b] 𝔔[b] משיב ‖ [c] prp נתיצות ‖ **13** [a] prp בַּשׁ′ cf 𝔗 ‖ [b] l c 𝔔[a]𝔊 מֵעַ′ cf 𝔖 ‖ [c] 𝔔[b] θ′ Syh𝔖𝔗𝔙 חֶפְצְךָ ‖ [d–d] 𝔗 *sancta Domino*, prp קָדוֹשׁ לַי′ ‖ **14** [a] 𝔔[ab]𝔊𝔖 ־כִּיבְךָ cf 𝔗 ‖ [b] K במותי.

וְהַאֲכַלְתִּ֗יךָ[c] נַחֲלַת֙ יַעֲקֹ֣ב אָבִ֔יךָ כִּ֛י פִּ֥י יְהוָ֖ה דִּבֵּֽר׃ ס — ג

59 1 הֵ֛ן לֹא־קָצְרָ֥ה יַד־יְהוָ֖ה מֵהוֹשִׁ֑יעַ וְלֹא־כָבְדָ֥ה אָזְנ֖וֹ מִשְּׁמֽוֹעַ׃ — ב[1]. ז[2]. ה מל[3]

2 כִּ֤י אִם־עֲוֺנֹֽתֵיכֶם֙ הָי֣וּ מַבְדִּלִ֔ים בֵּינֵכֶ֖ם לְבֵ֣ין אֱלֹהֵיכֶ֑ם — ל חס

וְחַטֹּאותֵיכֶ֗ם הִסְתִּ֧ירוּ פָנִ֛ים[a] מִכֶּ֖ם מִשְּׁמֽוֹעַ׃ — ד מל[4]. ה מל[3]

3 כִּ֤י כַפֵּיכֶם֙ נְגֹאֲל֣וּ[a] בַדָּ֔ם וְאֶצְבְּעוֹתֵיכֶ֖ם בֶּעָוֺ֑ן — ל ומל

שִׂפְתוֹתֵיכֶם֙ דִּבְּרוּ־שֶׁ֔קֶר לְשׁוֹנְכֶ֖ם עַוְלָ֥ה תֶהְגֶּֽה׃

4 אֵין־קֹרֵ֣א בְצֶ֔דֶק וְאֵ֥ין נִשְׁפָּ֖ט בֶּאֱמוּנָ֑ה — ה[5]

בָּט֤וֹחַ עַל־תֹּ֙הוּ֙ וְדַבֶּר־שָׁ֔וְא הָר֥וֹ עָמָ֖ל וְהוֹלֵ֥יד אָֽוֶן׃ — ב[6]. יא[7]. ל ומל

5 בֵּיצֵ֤י צִפְעוֹנִי֙ בִּקֵּ֔עוּ וְקוּרֵ֥י[a] עַכָּבִ֖ישׁ יֶאֱרֹ֑גוּ — ל

הָאֹכֵ֤ל מִבֵּיצֵיהֶם֙ יָמ֔וּת וְהַזּוּרֶ֖ה[b] תִּבָּקַ֥ע אֶפְעֶֽה׃ — ל. ד[8]

6 קוּרֵיהֶם֙[a] לֹא־יִהְי֣וּ לְבֶ֔גֶד וְלֹ֥א יִתְכַּסּ֖וּ בְּמַעֲשֵׂיהֶ֑ם

מַעֲשֵׂיהֶם֙ מַעֲשֵׂי־אָ֔וֶן וּפֹ֥עַל חָמָ֖ס בְּכַפֵּיהֶֽם׃ — יא כת י[9]

7 רַגְלֵיהֶם֙ לָרַ֣ע יָרֻ֔צוּ וִֽימַהֲר֔וּ לִשְׁפֹּ֖ךְ דָּ֣ם נָקִ֑י — ד[10]. ל חס. ב

מַחְשְׁבֽוֹתֵיהֶם֙ מַחְשְׁב֣וֹת אָ֔וֶן שֹׁ֥ד וָשֶׁ֖בֶר בִּמְסִלּוֹתָֽם׃ — ג[11]

8 דֶּ֤רֶךְ שָׁלוֹם֙ לֹ֣א יָדָ֔עוּ וְאֵ֥ין מִשְׁפָּ֖ט בְּמַעְגְּלוֹתָ֑ם

נְתִיבֽוֹתֵיהֶם֙ עִקְּשׁ֣וּ לָהֶ֔ם כֹּ֚ל דֹּרֵ֣ךְ בָּ֔הּ[a] לֹ֥א יָדַ֖ע שָׁלֽוֹם׃

9 עַל־כֵּ֗ן רָחַ֤ק מִשְׁפָּט֙ מִמֶּ֔נּוּ וְלֹ֥א תַשִּׂיגֵ֖נוּ צְדָקָ֑ה — ל

נְקַוֶּ֤ה לָאוֹר֙ וְהִנֵּה־חֹ֔שֶׁךְ לִנְגֹה֖וֹת בָּאֲפֵל֥וֹת[a] נְהַלֵּֽךְ׃ — ז[12]. ל

10 נְגַשְׁשָׁ֤ה כַֽעִוְרִים֙ קִ֔יר וּכְאֵ֥ין עֵינַ֖יִם נְגַשֵּׁ֑שָׁה[a] — ב. כח. ל

כָּשַׁ֤לְנוּ בַֽצָּהֳרַ֙יִם֙ כַּנֶּ֔שֶׁף בָּאַשְׁמַנִּ֖ים כַּמֵּתִֽים׃ — יב. ל

11 נֶהֱמֶ֤ה כַדֻּבִּים֙ כֻּלָּ֔נוּ וְכַיּוֹנִ֖ים הָגֹ֣ה נֶהְגֶּ֑ה — ל. ב. ג ול כת ה

נְקַוֶּ֤ה לַמִּשְׁפָּט֙ וָאַ֔יִן לִישׁוּעָ֖ה רָחֲקָ֥ה מִמֶּֽנּוּ׃ — הל[13]

12 כִּֽי־רַבּ֤וּ פְשָׁעֵ֙ינוּ֙ נֶגְדֶּ֔ךָ וְחַטֹּאותֵ֖ינוּ[a] עָ֣נְתָה בָּ֑נוּ — ב מל

כִּֽי־פְשָׁעֵ֣ינוּ אִתָּ֔נוּ וַעֲוֺנֹתֵ֖ינוּ יְדַעֲנֽוּם׃ — ל

13 פָּשֹׁ֤עַ וְכַחֵשׁ֙ בַּֽיהוָ֔ה וְנָס֖וֹג מֵאַחַ֣ר אֱלֹהֵ֑ינוּ — ל

Cp 59 [1]Mm 2394. [2]Mm 3650. [3]Mm 3159. [4]Mm 1383. [5]Mm 2601. [6]Mm 3513. [7]Mm 2041. [8]Mm 2425. [9]Mm 2706. [10]Mm 3570. [11]Mm 2430. [12]Mm 3105. [13]Mm 1035.

14 [c] 𝔔[a]𝔊𝔖𝔗 וְהֶאֱכִילְךָ ‖ **Cp 59,2** [a] 𝔊𝔏Syh𝔖𝔙𝔄 + suff 3 m sg, l פָּנָיו ‖ **3** [a] l נְגֹאֲלוּ vel גֹּאֲלוּ ‖ **5** [a] prp וְקוּרֵי cf 𝔗 ‖ [b] prb l הַ—ָה ‖ **6** [a] prp קוּרֵיהֶם cf 𝔗 ‖ **8** [a] l c Ms Syh𝔖𝔗𝔙 בם ‖ **9** [a] 𝔖𝔙 pr cop cf 𝔗, l וּבַ׳ ‖ **10** [a] prp נְמַשֵּׁשָׁה ‖ **12** [a] l c 2 Mss וְחַטָּאתֵנוּ.

דַּבֶּר־עֹשֶׁק וְסָרָה [a]הֹרוֹ[b] וְהֹגוֹ[a] מִלֵּב דִּבְרֵי־שָׁקֶר׃ — ב̇ וכל נא דכות . ל̇ . ל̇
14 וְהֻסַּג אָחוֹר֙ מִשְׁפָּט וּצְדָקָה מֵרָחוֹק תַּעֲמֹד
כִּֽי־כָשְׁלָה בָרְחוֹב֙ אֱמֶת וּנְכֹחָה לֹא־תוּכַל לָבֽוֹא׃ — ד̇[14]
15 וַתְּהִי הָֽאֱמֶת֙ נֶעְדֶּרֶת וְסָר מֵרָע מִשְׁתּוֹלֵל — ה̇[15]
וַיַּרְא יְהוָה [a]וַיֵּרַע בְּעֵינָיו[a] כִּי־אֵין מִשְׁפָּֽט׃ — נא . ב̇ חד פת וחד קמ̇[16]
16 וַיַּרְא֙ כִּי־אֵין אִישׁ וַיִּשְׁתּוֹמֵם כִּי אֵין מַפְגִּיעַ — י̇ז מ״פ אין אין
וַתּוֹשַׁע לוֹ֙ זְרֹעוֹ וְצִדְקָתוֹ הִיא סְמָכָֽתְהוּ׃ — ל̇
17 וַיִּלְבַּשׁ צְדָקָה֙ כַּשִּׁרְיָן וְכוֹבַע יְשׁוּעָה בְּרֹאשׁוֹ — ל̇ . י̇ד
וַיִּלְבַּשׁ בִּגְדֵי נָקָם֙ תִּלְבֹּשֶׁת[a] וַיַּעַט כַּמְעִיל קִנְאָֽה׃ — ב̇[17]
18 כְּעַל גְּמֻלוֹת֙ כְּעַל[a] יְשַׁלֵּם חֵמָה לְצָרָיו גְּמוּל[b] לְאֹיְבָיו
[c]לָאִיִּים גְּמוּל יְשַׁלֵּם[c]׃ — ב̇ קמ̇[18]
19 וְיִֽירְאוּ[a] מִֽמַּעֲרָב֙ אֶת־שֵׁם יְהוָה וּמִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ אֶת־כְּבוֹדוֹ — ה̇ ומל̇[19]
כִּֽי־יָבוֹא כַנָּהָר֙[b] צָר רוּחַ יְהוָה נֹסְסָה בֽוֹ׃ — ל̇ וחס̇
20 וּבָא לְצִיּוֹן֙ גּוֹאֵל וּלְשָׁבֵי פֶשַׁע בְּיַעֲקֹב נְאֻם יְהוָֽה׃ — י̇ז ר״פ . ב̇ ומל̇[20] . ל̇[21]
21 וַאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אוֹתָם֙[a] אָמַר יְהוָה רוּחִי֙ אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרַי אֲשֶׁר־ — ס̇ז ר״פ . ד̇ בליש̇[22] . ב̇
שַׂמְתִּי בְּפִיךָ לֹֽא־יָמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זַרְעֲךָ וּמִפִּי זֶרַע זַרְעֲךָ אָמַר יְהוָה — ג̇ . ג̇ . ג̇
מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָֽם׃ ס — י̇ב̇[23]

60 1 קוּמִי אוֹרִי כִּי בָא אוֹרֵךְ וּכְבוֹד יְהוָה עָלַיִךְ זָרָֽח׃ — ד̇ ר״פ[1] . ל̇ בטע̇
2 כִּֽי־הִנֵּה הַחֹשֶׁךְ֙[a] יְכַסֶּה־אֶרֶץ וַעֲרָפֶל לְאֻמִּים
וְעָלַיִךְ֙ יִזְרַח יְהוָה וּכְבוֹדוֹ עָלַיִךְ יֵרָאֶֽה׃ — י̇ג̇[2]
3 וְהָלְכוּ גוֹיִם לְאוֹרֵךְ וּמְלָכִים לְנֹגַהּ זַרְחֵֽךְ׃ — ל̇
4 שְׂאִֽי־סָבִיב עֵינַיִךְ֙ וּרְאִי כֻּלָּם נִקְבְּצוּ בָֽאוּ־לָךְ — ח̇ . י̇א
בָּנַיִךְ֙ מֵרָחוֹק יָבֹאוּ וּבְנֹתַיִךְ עַל־צַד תֵּאָמַֽנָה[a]׃ — י̇ח̇ . [3]ס . ל̇

[14] Mm 2426. [15] Mm 2427. [16] Mm 2428. [17] Mm 3391. [18] Mm 2367. [19] Mm 1056. [20] Mm 3366. [21] וחד ולְשָׁבֵי Esr 6,7. [22] Mm 2831. [23] Mm 2487. Cp 60 [1] Mm 3732. [2] Mm 150. [3] Sine Mm ac sine Mp, textus contra Mp Jes 49,22; cf Mp sub loco.

13 [a–a] l הָרוֹ וְהָגוֹ ‖ [b] > 𝔔[a] ‖ **15** [a–a] prp בעֹ׳ וַיֵּדַע ‖ **17** [a] > 𝔊𝔖𝔙, dl ‖ **18** [a] 𝔗 *gml'*, l גְּמוּל ‖ [b] 𝔊 ὄνειδος = חֶרְפָּה; prp חֲרוֹן־אַף ‖ [c–c] > 𝔊, dl ‖ **19** [a] prp c mlt Mss וְיִרְאוּ (a ראה) ‖ [b] 𝔊α′σ′θ′ ὡς ποταμός, l כְּנָ׳ ‖ **21** [a] l c 𝔔[a] mlt Mss Syh 𝔗𝔙 אִתָּם cf 𝔊 ‖ **Cp 60,2** [a] 𝔊 σκότος, l חֹ׳ ‖ **4** [a] 𝔔[b] תנשינה; prp תֵּאָמֵנָּה cf 𝔙 et arab *'amma* iter direxit.

5 אָ֤ז תִּרְאִי֙[a] וְנָהַ֔רְתְּ וּפָחַ֥ד וְרָחַ֖ב לְבָבֵ֑ךְ ל . ל . ב[4] . ב
כִּֽי־יֵהָפֵ֤ךְ עָלַ֙יִךְ֙ הֲמ֣וֹן יָ֔ם חֵ֥יל גּוֹיִ֖ם יָבֹ֥אוּ[b] לָֽךְ׃
6 שִׁפְעַ֨ת גְּמַלִּ֜ים תְּכַסֵּ֗ךְ בִּכְרֵ֤י מִדְיָן֙ וְעֵיפָ֔ה ל
כֻּלָּ֖ם מִשְּׁבָ֣א יָבֹ֑אוּ
זָהָ֤ב וּלְבוֹנָה֙ יִשָּׂ֔אוּ וּתְהִלֹּ֥ת יְהוָ֖ה יְבַשֵּֽׂרוּ׃ ו . ל[5] . ל
7 כָּל־צֹ֤אן קֵדָר֙ יִקָּ֣בְצוּ לָ֔ךְ אֵילֵ֥י נְבָי֖וֹת יְשָׁרְת֑וּנֶךְ[a] ב
יַעֲל֤וּ [b]עַל־רָצוֹן֙[b] מִזְבְּחִ֔י וּבֵ֥ית תִּפְאַרְתִּ֖י אֲפָאֵֽר׃ ח[6]
8 מִי־אֵ֖לֶּה כָּעָ֣ב תְּעוּפֶ֑ינָה וְכַיּוֹנִ֖ים אֶל־אֲרֻבֹּתֵיהֶֽם׃ ב קמ . ב
9 [a]כִּֽי־לִ֣י[a]׀ אִיִּ֣ם יְקַוּ֗וּ[b] וָאֳנִיּ֤וֹת תַּרְשִׁישׁ֙ בָּרִ֣אשֹׁנָ֔ה ל . כב[7]
לְהָבִ֤יא בָנַ֙יִךְ֙ מֵרָח֔וֹק כַּסְפָּ֥ם וּזְהָבָ֖ם אִתָּ֑ם יח . לז
לְשֵׁם֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהַ֔יִךְ וְלִקְד֥וֹשׁ יִשְׂרָאֵ֖ל כִּ֥י פֵאֲרָֽךְ׃ ו[8] בנביא וכל ס״פ דכות במא . ג[9]
10 וּבָנ֤וּ בְנֵֽי־נֵכָר֙ חֹמֹתַ֔יִךְ וּמַלְכֵיהֶ֖ם יְשָׁרְת֑וּנֶךְ י . ל חס[10] . ב
כִּ֤י בְקִצְפִּי֙ הִכִּיתִ֔יךְ וּבִרְצוֹנִ֖י רִחַמְתִּֽיךְ׃ ב
11 וּפִתְּח֨וּ[a] שְׁעָרַ֧יִךְ תָּמִ֛יד יוֹמָ֥ם וָלַ֖יְלָה לֹ֣א יִסָּגֵ֑רוּ ב
לְהָבִ֤יא אֵלַ֙יִךְ֙ חֵ֣יל גּוֹיִ֔ם וּמַלְכֵיהֶ֖ם נְהוּגִֽים[b]׃ כט . ל
12 כִּֽי־הַגּ֧וֹי וְהַמַּמְלָכָ֛ה אֲשֶׁ֥ר לֹֽא־יַעַבְד֖וּךְ יֹאבֵ֑דוּ וְהַגּוֹיִ֖ם חָרֹ֥ב יֶחֱרָֽבוּ׃ ל
13 כְּב֤וֹד הַלְּבָנוֹן֙ אֵלַ֣יִךְ יָב֔וֹא בְּר֛וֹשׁ תִּדְהָ֥ר וּתְאַשּׁ֖וּר יַחְדָּ֑ו כט . ו כת כן[11] . ב . ב
לְפָאֵר֙ מְק֣וֹם מִקְדָּשִׁ֔י וּמְק֥וֹם רַגְלַ֖י אֲכַבֵּֽד׃ ג[12]
14 וְהָלְכ֨וּ אֵלַ֜יִךְ שְׁח֗וֹחַ[a] בְּנֵ֣י מְעַנַּ֔יִךְ [b]וְהִשְׁתַּחֲו֛וּ עַל־כַּפּ֥וֹת רַגְלַ֖יִךְ כט . ב[13] . ז[14]
וְקָ֤רְאוּ לָךְ֙ עִ֣יר יְהוָ֔ה צִיּ֖וֹן[d] קְד֥וֹשׁ יִשְׂרָאֵֽל׃ [כָּל־[b]מְנַאֲצָ֑יִךְ[c] ל
15 תַּ֚חַת הֱיוֹתֵ֣ךְ עֲזוּבָ֔ה וּשְׂנוּאָ֖ה וְאֵ֣ין עוֹבֵ֑ר ח[15] מל וכל יחזק דכות במא
וְשַׂמְתִּיךְ֙ לִגְא֣וֹן עוֹלָ֔ם מְשׂ֖וֹשׂ דּ֥וֹר וָדֽוֹר׃
16 וְיָנַקְתְּ֙ חֲלֵ֣ב גּוֹיִ֔ם וְשֹׁ֥ד מְלָכִ֖ים תִּינָ֑קִי ג ב מנה בליש
וְיָדַ֗עַתְּ כִּ֣י אֲנִ֤י יְהוָה֙ מֽוֹשִׁיעֵ֔ךְ וְגֹאֲלֵ֖ךְ אֲבִ֥יר יַעֲקֹֽב׃ ז[16] . ב בסיפ
17 תַּ֣חַת הַנְּחֹ֜שֶׁת אָבִ֣יא זָהָ֗ב וְתַ֨חַת הַבַּרְזֶ֜ל אָ֣בִיא כֶ֗סֶף לח פסוק דמיין[17]

[4]Mm 2276. [5]Mm 474. [6]Mm 2410. [7]Mm 1743. [8]Mm 3133. [9]Mm 3349. [10]Mm 2894. [11]Mm 1237. [12]Mm 3241. [13]Mm 3134. [14]Mm 441. [15]Mm 2429. [16]Mm 2392. [17]Mm 647 et Mm 3911.

5 [a] mlt Mss תיראי, l 𝔐 ‖ [b] prp c 𝔔[b]𝔙𝔄 יבוא vel יְבִיאוּ cf 𝔗 ‖ **7** [a] dl cf 10 ‖ [b–b] l c 𝔔[a] pc Mss 𝔊𝔖𝔗 לְרָצוֹן עַל ‖ **9** [a–a] prp כְּלִי ‖ [b] prp יִקָּווּ ‖ **11** [a] l וְנִפְ׳ vel וּפְ׳ cf Vrs ‖ [b] prp נֹהֲגִים ‖ **14** [a] prp שָׁ׳ ‖ [b–b] > 𝔊, dl ‖ [c] 𝔊 pr cop, l וּמְ׳ ‖ [d] prp צִיּוֹן.

וְתַ֤חַת הָֽעֵצִים֙ נְחֹ֔שֶׁת וְתַ֥חַת הָאֲבָנִ֖ים בַּרְזֶ֑ל
וְשַׂמְתִּ֤י פְקֻדָּתֵךְ֙ שָׁל֔וֹם וְנֹגְשַׂ֖יִךְ צְדָקָֽה׃ ל . ל
18 לֹא־יִשָּׁמַ֨ע ע֤וֹד חָמָס֙ בְּאַרְצֵ֔ךְ שֹׁ֥ד וָשֶׁ֖בֶר בִּגְבוּלָ֑יִךְ ל[18] . ג[19]
וְקָרָ֤את יְשׁוּעָה֙ חוֹמֹתַ֔יִךְ וּשְׁעָרַ֖יִךְ תְּהִלָּֽה׃ ד[20]
19 לֹא־יִֽהְיֶה־לָּ֨ךְ ע֤וֹד הַשֶּׁ֙מֶשׁ֙ לְא֣וֹר יוֹמָ֔ם יג
וּלְנֹ֕גַהּ הַיָּרֵ֖חַ[a] לֹא־יָאִ֣יר לָ֑ךְ
וְהָֽיָה־לָ֤ךְ יְהוָה֙ לְא֣וֹר עוֹלָ֔ם וֵאלֹהַ֖יִךְ לְתִפְאַרְתֵּֽךְ׃ ב[21] . יג
20 לֹא־יָב֥וֹא עוֹד֙ שִׁמְשֵׁ֔ךְ וִירֵחֵ֖ךְ לֹ֣א יֵאָסֵ֑ף
כִּ֣י יְהוָ֗ה יִֽהְיֶה־לָּךְ֙ לְא֣וֹר עוֹלָ֔ם וְשָׁלְמ֖וּ יְמֵ֥י אֶבְלֵֽךְ׃ יג . ל
21 וְעַמֵּךְ֙ כֻּלָּ֣ם צַדִּיקִ֔ים לְעוֹלָ֖ם יִ֣ירְשׁוּ אָ֑רֶץ ל[22]
נֵ֧צֶר[a] מַטָּעָ֛ו[b] מַעֲשֵׂ֥ה יָדַ֖י[c] לְהִתְפָּאֵֽר׃ מטעי ק חד מן מח[23] כת ו וקר י . כב[24]
22 הַקָּטֹן֙ יִהְיֶ֣ה לָאֶ֔לֶף וְהַצָּעִ֖יר לְג֣וֹי עָצ֑וּם ב[25] . ג[26]
אֲנִ֥י יְהוָ֖ה בְּעִתָּ֥הּ אֲחִישֶֽׁנָּה׃ ס

סכד 61 1 ר֛וּחַ אֲדֹנָ֥י יְהוִ֖ה עָלָ֑י יַ֡עַן מָשַׁח֩ יְהוָ֨ה אֹתִ֜י ל
לְבַשֵּׂ֣ר עֲנָוִ֗ים שְׁלָחַ֙נִי֙ לַחֲבֹ֣שׁ לְנִשְׁבְּרֵי־לֵ֔ב
לִקְרֹ֤א לִשְׁבוּיִם֙ דְּר֔וֹר וְלַאֲסוּרִ֖ים [a]פְּקַח־קֽוֹחַ[a]׃ ל . ל
2 לִקְרֹ֤א שְׁנַת־רָצוֹן֙ לַֽיהוָ֔ה וְי֥וֹם נָקָ֖ם לֵאלֹהֵ֑ינוּ[a] [תַּ֣חַת אֵ֗פֶר
לְנַחֵ֖ם כָּל־אֲבֵלִֽים׃ 3 לָשׂ֣וּם ׀ [a]לַאֲבֵלֵ֣י צִיּ֗וֹן[a] לָתֵת֩[b] לָהֶ֨ם פְּאֵ֜ר ל
שֶׁ֣מֶן שָׂשׂ֗וֹן תַּ֚חַת אֵ֔בֶל מַעֲטֵ֣ה תְהִלָּ֔ה תַּ֖חַת ר֣וּחַ כֵּהָ֑ה ל
וְקֹרָ֤א לָהֶם֙ אֵילֵ֣י הַצֶּ֔דֶק מַטַּ֥ע יְהוָ֖ה לְהִתְפָּאֵֽר׃ ו . ב חד פת וחד קמ[1]
4 וּבָנוּ֙ חָרְב֣וֹת עוֹלָ֔ם שֹׁמְמ֥וֹת רִאשֹׁנִ֖ים יְקוֹמֵ֑מוּ י . ה[2]
וְחִדְּשׁוּ֙ עָ֣רֵי חֹ֔רֶב שֹׁמְמ֖וֹת דּ֥וֹר וָדֽוֹר[a]׃ יו בליש
5 וְעָמְד֣וּ זָרִ֔ים וְרָע֖וּ צֹאנְכֶ֑ם וּבְנֵ֣י נֵכָ֔ר אִכָּרֵיכֶ֖ם וְכֹרְמֵיכֶֽם׃ ו
6 וְאַתֶּ֗ם כֹּהֲנֵ֤י יְהוָה֙ תִּקָּרֵ֔אוּ מְשָׁרְתֵ֣י אֱלֹהֵ֔ינוּ יֵאָמֵ֖ר לָכֶ֑ם ל

[18] Mm 3112. [19] Mm 2430. [20] Mm 1231. [21] Mm 2431. [22] Mm 868. [23] Mm 3811. [24] Mm 1104. [25] Mm 1515. [26] Mm 1102. **Cp 61** [1] Mm 2432. [2] Mm 823.

19 [a] 𝔊 + *τὴν νύκτα*, frt ins הַלַּ֫יְלָה cf 𝔔[a]𝔗 ‖ **21** [a] > 𝔔[b] Ms ‖ [b] Q cf 𝔖𝔗𝔙, K ו֯– (𝔔[b] יו–); prb l מַטַּע יְהוָה cf 𝔔[a] ‖ [c] prb l c 𝔔[ab]𝔊 יָדָיו ‖ **Cp 61,1** [a–a] l c 𝔔[a] nonn Mss פקחקוח; al פְּקוֹחַ ‖ **2** [a] tr huc : ‖ **3** [a–a] prb add ‖ [b] > 𝔊 cf 𝔖, dl ‖ **4** [a] 𝔔[a] + יקוממו.

חֵיל גּוֹיִם תֹּאכֵלוּ וּבִכְבוֹדָם תִּתְיַמָּרוּ[a]׃ ל . ל

7 תַּחַת[a] בָּשְׁתְּכֶם[b] מִשְׁנֶה וּכְלִמָּה יָרֹנּוּ[c] חֶלְקָם
לָכֵן בְּאַרְצָם מִשְׁנֶה יִירָשׁוּ שִׂמְחַת עוֹלָם תִּהְיֶה[d] לָהֶם׃
8 כִּי אֲנִי יְהוָה אֹהֵב מִשְׁפָּט שֹׂנֵא גָזֵל בְּעוֹלָה[a] ד חס וכל אורית דכות[3] . ב מל בסיפ בליש
וְנָתַתִּי פְעֻלָּתָם בֶּאֱמֶת וּבְרִית עוֹלָם אֶכְרוֹת לָהֶם׃ ב מל[4]
9 וְנוֹדַע בַּגּוֹיִם זַרְעָם וְצֶאֱצָאֵיהֶם בְּתוֹךְ הָעַמִּים
כָּל־רֹאֵיהֶם יַכִּירוּם כִּי הֵם זֶרַע בֵּרַךְ יְהוָה׃ ס יב

10 שׂוֹשׂ אָשִׂישׂ בַּיהוָה תָּגֵל נַפְשִׁי בֵּאלֹהַי ל
כִּי הִלְבִּישַׁנִי בִּגְדֵי־יֶשַׁע מְעִיל צְדָקָה יְעָטָנִי[a] ה[5]
כֶּחָתָן יְכַהֵן[b] פְּאֵר וְכַכַּלָּה תַּעְדֶּה כֵלֶיהָ׃ ל[6] . ל
11 כִּי כָאָרֶץ תּוֹצִיא צִמְחָהּ וּכְגַנָּה זֵרוּעֶיהָ תַצְמִיחַ ב . ד[7] . ב
כֵּן ׀ אֲדֹנָי יְהוִה יַצְמִיחַ צְדָקָה וּתְהִלָּה נֶגֶד כָּל־הַגּוֹיִם׃

62 1 לְמַעַן צִיּוֹן לֹא אֶחֱשֶׁה וּלְמַעַן יְרוּשָׁלַםִ לֹא אֶשְׁקוֹט ג מל בליש[1]
עַד־יֵצֵא כַנֹּגַהּ צִדְקָהּ וִישׁוּעָתָהּ כְּלַפִּיד יִבְעָר׃ ל
2 וְרָאוּ גוֹיִם צִדְקֵךְ וְכָל־מְלָכִים כְּבוֹדֵךְ ל[2]
וְקֹרָא לָךְ שֵׁם חָדָשׁ אֲשֶׁר פִּי יְהוָה יִקֳּבֶנּוּ׃ ו . ל
3 וְהָיִית[a] עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת בְּיַד־יְהוָה וּצְנוֹף מְלוּכָה בְּכַף־[אֱלֹהָיִךְ׃ ב . וצניף ק
4 לֹא־יֵאָמֵר לָךְ עוֹד עֲזוּבָה וּלְאַרְצֵךְ[a] לֹא־יֵאָמֵר עוֹד[a] שְׁמָמָה[b]
כִּי לָךְ יִקָּרֵא חֶפְצִי־בָהּ וּלְאַרְצֵךְ בְּעוּלָה כא[3] . ב[4] . ל . ב
כִּי־חָפֵץ יְהוָה בָּךְ וְאַרְצֵךְ תִּבָּעֵל׃ ב
5 כִּי־יִבְעַל[a] בָּחוּר בְּתוּלָה [b]יִבְעָלוּךְ בָּנָיִךְ[b] ל . יח
וּמְשׂוֹשׂ חָתָן עַל־כַּלָּה יָשִׂישׂ עָלַיִךְ אֱלֹהָיִךְ׃ ב . ד

6 עַל־חוֹמֹתַיִךְ יְרוּשָׁלַםִ הִפְקַדְתִּי שֹׁמְרִים

[3]Mm 2433 et Mm 3599. [4]Mm 1291. [5]Mm 2378. [6]וחד כְּחָתָן Ps 19,6. [7]Mm 2844. Cp 62 [1]Mm 2270. [2]Mm 1313. [3]Mm 17. [4]Mm 2173.

6 [a] prp תתמָּרָיוּ vel תתמָּרָאוּ (מרא = מרה); al תתמַיְּרוּ (cf arab *māra* attulit commeatum) ‖ 7 [a] frt ins כִּי ‖ [b] l תָּם—, al בֹּשֶׁת ‖ [c] prp וָרֹק ‖ [d] ga'ya eras ‖ 8 [a] l c pc Mss 𝔊𝔖𝔗𝔄 בְּעַוְלָה ‖ 10 [a] dl ; cf Vrs, al יַעְטֵנִי ‖ [b] prp יָכִין ‖ Cp 62,3 [a] sic L, mlt Mss Edd יִת— ‖ 4 [a—a] frt add ‖ [b] l c 𝔔[a] α′σ′θ′𝔗𝔙 שְׁמֵמָה cf 54,1 ‖ 5 [a] l c 𝔔[a] כִּבְעֹל cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ [b—b] l יִבְעָלֵךְ בֹּנֵךְ vel י׳ בֹּנַיִךְ cf Ps 147,2.

כָּל־הַיּ֧וֹם וְכָל־הַלַּ֛יְלָה תָּמִ֖יד לֹ֣א יֶחֱשׁ֑וּ
הַמַּזְכִּרִים֙ אֶת־יְהוָ֔ה אַל־דֳּמִ֖י לָכֶֽם׃ ל̇ . ג̇[5]
7 וְאַל־תִּתְּנ֥וּ דֳמִ֖י ל֑וֹ [a]עַד־יְכוֹנֵ֞ן[a] ג̇[6] . יז̇ פסוק עד ועד
וְעַד־יָשִׂ֧ים אֶת־יְרוּשָׁלִַ֛ם תְּהִלָּ֖ה בָּאָֽרֶץ׃

8 נִשְׁבַּ֧ע יְהוָ֛ה בִּֽימִינ֖וֹ וּבִזְר֣וֹעַ עֻזּ֑וֹ[a] ל̇
אִם־אֶתֵּן֩ אֶת־דְּגָנֵ֨ךְ ע֤וֹד מַאֲכָל֙ לְאֹ֣יְבַ֔יִךְ
וְאִם־יִשְׁתּ֤וּ בְנֵֽי־נֵכָר֙ תִּֽירוֹשֵׁ֔ךְ אֲשֶׁ֥ר יָגַ֖עַתְּ בּֽוֹ׃ ל̇
9 כִּ֤י מְאַסְפָיו֙ יֹֽאכְלֻ֔הוּ וְהִֽלְל֖וּ [a]אֶת־יְהוָ֑ה[a] ד̇ וחס . ל̇
וּמְקַבְּצָ֥יו יִשְׁתֻּ֖הוּ בְּחַצְר֥וֹת קָדְשִֽׁי׃ ס

10 עִבְר֤וּ עִבְרוּ֙ בַּשְּׁעָרִ֔ים פַּנּ֖וּ דֶּ֣רֶךְ הָעָ֑ם
סֹ֣לּוּ סֹ֤לּוּ הַֽמְסִלָּה֙ סַקְּל֣וּ מֵאֶ֔בֶן ב̇[7]
[a]הָרִ֥ימוּ נֵ֖ס עַל־הָעַמִּֽים[a]׃
11 הִנֵּ֣ה יְהוָ֗ה הִשְׁמִ֙יעַ֙ אֶל־קְצֵ֣ה הָאָ֔רֶץ ו̇ וחד מן יב̇[8] פסוק דמיין . ו̇
אִמְרוּ֙ לְבַת־צִיּ֔וֹן הִנֵּ֥ה יִשְׁעֵ֖ךְ בָּ֑א
הִנֵּ֤ה שְׂכָרוֹ֙ אִתּ֔וֹ וּפְעֻלָּת֖וֹ לְפָנָֽיו׃
12 וְקָרְא֥וּ לָהֶ֛ם עַם־הַקֹּ֖דֶשׁ גְּאוּלֵ֣י יְהוָ֑ה ל̇
וְלָ֧ךְ יִקָּרֵ֛א דְרוּשָׁ֖ה עִ֥יר לֹ֥א נֶעֱזָֽבָה׃ ס כ̇א̇[9]

63 1 מִי־זֶ֣ה ׀ בָּ֣א [a]מֵאֱד֗וֹם[a] חֲמ֤וּץ בְּגָדִים֙ [b]מִבָּצְרָ֔ה[b] ל̇ . ג̇[1]
זֶ֚ה הָד֣וּר בִּלְבוּשׁ֔וֹ [c]צֹעֶ֖ה[c] בְּרֹ֣ב כֹּח֑וֹ ב̇
אֲנִ֛י מְדַבֵּ֥ר בִּצְדָקָ֖ה רַ֥ב לְהוֹשִֽׁיעַ׃
2 מַדּ֥וּעַ אָדֹ֖ם [a]לִלְבוּשֶׁ֑ךָ[a] וּבְגָדֶ֖יךָ כְּדֹרֵ֥ךְ בְּגַֽת׃ ב̇
3 פּוּרָ֣ה ׀ דָּרַ֣כְתִּי לְבַדִּ֗י וּמֵֽעַמִּים֙ אֵין־אִ֣ישׁ אִתִּ֔י ג̇ וחד כת א וב כת ה . ל̇
וְאֶדְרְכֵ֣ם[a] בְּאַפִּ֔י וְאֶרְמְסֵ֖ם[a] בַּחֲמָתִ֑י ל̇
וְיֵ֤ז[b] נִצְחָם֙ עַל־בְּגָדַ֔י וְכָל־מַלְבּוּשַׁ֖י אֶגְאָֽלְתִּי[c]׃ ל̇[2] . ב̇

[5] Mm 3338. [6] Mm 912. [7] Mm 2416. [8] Mm 3896. [9] Mm 17. Cp 63 [1] Mm 268. [2] Mm 703.

7 [a–a] 𝔔[a] עד יכין ועד יכונן ‖ 8 [a] 𝔆 קָדְשׁוֹ ‖ 9 [a–a] 𝔔[a] את שם יהוה; prp אוֹתִי ‖ 10 [a–a] 𝔔[a] הנגף אמורו בעמים ‖ Cp 63,1 [a] l מְאָדָּם cf 𝔊 ‖ [b] l מִבֹּצֵר cf 𝔊 ‖ [c] σ′(𝔙) βαίνων, prp צֹעֵד ‖ 2 [a] 𝔊𝔖𝔙 om לְ, l לְבֻ׳ ‖ 3 [a] l וָ׳ cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b] l וַיֵּז cf α′σ′ 𝔖 ‖ [c] l c 𝔔[ab] σ′θ′ Syh𝔖𝔙 גְּ׳; prp הִגְ׳.

4 כִּ֛י י֥וֹם נָקָ֖ם בְּלִבִּ֑י וּשְׁנַ֥ת גְּאוּלַ֖י בָּֽאָה׃ — ל̇
5 וְאַבִּיט֙[a] וְאֵ֣ין עֹזֵ֔ר וְאֶשְׁתּוֹמֵ֖ם[a] וְאֵ֣ין סוֹמֵ֑ךְ[b] — יג̇ פסוק ואין ואין[3]. ו̇[4]. ל̇
וַתּ֤וֹשַֽׁע לִי֙ זְרֹעִ֔י וַחֲמָתִ֖י[c] הִ֥יא סְמָכָֽתְנִי׃
6 וְאָב֤וּס[a] עַמִּים֙ בְּאַפִּ֔י וַאֲשַׁכְּרֵ֖ם[b] בַּחֲמָתִ֑י — ל̇. ל̇
וְאוֹרִ֥יד[a] לָאָ֖רֶץ נִצְחָֽם׃ ס — ב̇[5]. ב̇

7 חַֽסְדֵ֨י יְהוָ֜ה ׀ אַזְכִּ֗יר תְּהִלֹּ֤ת יְהוָה֙ — ד̇[6]
כְּעַ֕ל כֹּ֥ל אֲשֶׁר־גְּמָלָ֖נוּ יְהוָ֑ה וְרַב[a]־ט֣וּב[b] [c]לְבֵ֣ית יִשְׂרָאֵ֔ל[c] — יט̇ בליש[7]. ד̇[8] וכל יחזק דכות ב̇ מ̇ א̇
אֲשֶׁר־גְּמָלָ֥ם[d] כְּרַחֲמָ֖יו וּכְרֹ֥ב חֲסָדָֽיו׃ — ח̇ ול̇ בליש. ג̇ ול̇ בליש[9]
8 וַיֹּ֙אמֶר֙ אַךְ־עַמִּ֣י הֵ֔מָּה בָּנִ֖ים לֹ֣א יְשַׁקֵּ֑רוּ — ל̇
וַיְהִ֥י לָהֶ֖ם לְמוֹשִֽׁיעַ׃ 9 בְּכָל־צָרָתָ֣ם[a] ׀
לֹ֣א[b] [c]צָ֗ר וּמַלְאַ֤ךְ[c] פָּנָיו֙ הֽוֹשִׁיעָ֔ם — לו̇ חד מן יז̇[10] כת̇ כן בליש. ק̇ ב̇ פת̇ וכל דסמיכ̇ לאדכרא דכות̇[11]
בְּאַהֲבָת֥וֹ וּבְחֶמְלָת֖וֹ ה֣וּא גְאָלָ֑ם
וַֽיְנַטְּלֵ֥ם וַיְנַשְּׂאֵ֖ם כָּל־יְמֵ֥י עוֹלָֽם׃ — ל̇. ל̇
10 וְהֵ֛מָּה מָר֥וּ וְעִצְּב֖וּ אֶת־ר֣וּחַ קָדְשׁ֑וֹ — י̇ ר״פ[12]
וַיֵּהָפֵ֥ךְ לָהֶ֛ם לְאוֹיֵ֖ב ה֥וּא נִלְחַם־בָּֽם׃ — ב̇[13]. יב̇[14]
11 וַיִּזְכֹּ֥ר יְמֵֽי־עוֹלָ֖ם [a]מֹשֶׁ֣ה עַמּ֑וֹ[a][b]
אַיֵּ֣ה ׀ הַמַּעֲלֵ֣ם[c] מִיָּ֗ם אֵ֚ת[d] רֹעֵ֣י[e] צֹאנ֔וֹ
אַיֵּ֛ה הַשָּׂ֥ם בְּקִרְבּ֖וֹ אֶת־ר֥וּחַ קָדְשֽׁוֹ׃ — ד̇
12 מוֹלִיךְ֙ לִימִ֣ין מֹשֶׁ֔ה זְר֖וֹעַ תִּפְאַרְתּ֑וֹ — ג̇ ול̇ בסיפ̇
בּ֤וֹקֵֽעַ מַ֙יִם֙ מִפְּנֵיהֶ֔ם לַעֲשׂ֥וֹת ל֖וֹ שֵׁ֥ם עוֹלָֽם[a]׃ — ב̇
13 מוֹלִיכָ֖ם בַּתְּהֹמ֑וֹת כַּסּ֥וּס בַּמִּדְבָּ֖ר[a] לֹ֥א יִכָּשֵֽׁלוּ׃ — ב̇
14 כַּבְּהֵמָה֙ בַּבִּקְעָ֣ה תֵרֵ֔ד[a] ר֥וּחַ יְהוָ֖ה תְּנִיחֶ֑נּוּ[b] — ב̇[15]. ל̇

[3]Mm 2004. [4]Mm 2129. [5]Mm 2434. [6]Mm 474. [7]Mm 335. [8]Mm 2435. [9]Mm 2436. [10]Mm 1795. [11]Mm 3187. [12]Mm 1249. [13]Mm 2437. [14]Mm 1748. [15]Mm 2438.

5 [a] l 'ךָ cf 𝔊α'𝔖𝔗 ‖ [b] 𝔔[a] תומך ‖ [c] prp אַמָּתִי brachium meum cf Ps 91,4 ‖ **6** [a] l 'ךָ cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b] l c mlt Mss וָאֲשַׁבְּרֵם ‖ **7** [a] 𝔊 *κριτής* = רָב, l רַב; 𝔙 *et … multitudinem* = וּרֹב ‖ [b] 𝔊 *ἀγαθός* = טוֹב, 𝔖𝔗 + suff 3 m sg = טוּבוֹ ‖ [c–c] frt add ‖ [d] 𝔊 suff 1 pl cf Syh𝔖, l גְּמָלָנוּ ‖ **9** [a] tr huc : ‖ [b] nonn Mss ut Q, 𝔊𝔖 ut K ‖ [c–c] 𝔊 *πρέσβυς οὐδὲ ἄγγελος*, l צִר ־ךְ ‖ **11** [a–a] > 𝔊 ‖ [b] prp 'וְע (cf Syh𝔙) vel (c pc Mss 𝔖) עַבְדּוֹ ‖ [c] l c 𝔔[a] 2 Mss 𝔊θ'𝔖 ־לֵה ‖ [d] 𝔗 'n, l אַיֵּה ‖ [e] 𝔊𝔗 sg, l רעה ‖ **12** [a] dl m cs ‖ **13** [a] prp 'כַּמ et tr post בתהמות ‖ **14** [a] tr huc : ‖ [b] l תַּנְחֵנוּ cf 𝔙 vel תַּנְחֵם cf 𝔊𝔖𝔗.

כֵּן נִהַגְתָּ עַמְּךָ לַעֲשׂוֹת לְךָ שֵׁם תִּפְאָרֶת׃

15 הַבֵּט מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה מִזְּבֻל קָדְשְׁךָ וְתִפְאַרְתֶּךָ ב

אַיֵּה קִנְאָתְךָ וּגְבוּרֹתֶךָ[a] הֲמוֹן מֵעֶיךָ ג[16]

וְרַחֲמֶיךָ [b]אֵלַי הִתְאַפָּקוּ[b]׃ 16 כִּי־אַתָּה אָבִינוּ

כִּי אַבְרָהָם לֹא יְדָעָנוּ וְיִשְׂרָאֵל לֹא יַכִּירָנוּ[a] לג

אַתָּה יְהוָה אָבִינוּ גֹּאֲלֵנוּ מֵעוֹלָם שְׁמֶךָ׃ ל

17 לָמָּה תַתְעֵנוּ יְהוָה מִדְּרָכֶיךָ תַּקְשִׁיחַ לִבֵּנוּ מִיִּרְאָתֶךָ ל

שׁוּב לְמַעַן עֲבָדֶיךָ שִׁבְטֵי נַחֲלָתֶךָ׃

18 [a]לַמִּצְעָר יָרְשׁוּ עַם־[a]קָדְשֶׁךָ צָרֵינוּ בּוֹסְסוּ מִקְדָּשֶׁךָ׃ ל . ב חד מל וחד חס[17]

19 הָיִינוּ מֵעוֹלָם[a] לֹא־מָשַׁלְתָּ בָּם לֹא־נִקְרָא שִׁמְךָ עֲלֵיהֶם[b] ח דמטע[18]

לוּא־קָרַעְתָּ שָׁמַיִם יָרַדְתָּ מִפָּנֶיךָ הָרִים נָזֹלּוּ[c]׃ כב[19] ג מל בליש

64 1 כִּקְדֹחַ אֵשׁ הֲמָסִים מַיִם תִּבְעֶה־אֵשׁ ל . ל[1]

לְהוֹדִיעַ שִׁמְךָ לְצָרֶיךָ מִפָּנֶיךָ גּוֹיִם יִרְגָּזוּ׃

2 בַּעֲשׂוֹתְךָ נוֹרָאוֹת לֹא נְקַוֶּה [a]יָרַדְתָּ מִפָּנֶיךָ הָרִים נָזֹלּוּ[a]׃ ל

3 וּמֵעוֹלָם לֹא־שָׁמְעוּ[a] לֹא הֶאֱזִינוּ[b] ג ב מל וחד חס[2] . ד פסוק דאית בהון לא לא ומילה חדה בינית[3] . מז פסוק לא לא לא . ג

עַיִן לֹא־רָאָתָה אֱלֹהִים זוּלָתְךָ יַעֲשֶׂה לִמְחַכֵּה[c]־לוֹ׃ ב[4]

4 פָּגַעְתָּ[a] אֶת־שָׂשׂ[b] וְעֹשֵׂה[c] צֶדֶק [d]בִּדְרָכֶיךָ יִזְכְּרוּךָ[d] ר[5] . ח[6] קמ קטן וכל דברים מלכים תרי עשר תלים קהלת עזרא דכות ב מ כב

הֵן־אַתָּה קָצַפְתָּ וַנֶּחֱטָא [e]בָּהֶם עוֹלָם[e] וְנִוָּשֵׁעַ[f]׃ ל

5 וַנְּהִי כַטָּמֵא כֻּלָּנוּ וּכְבֶגֶד עִדִּים כָּל־צִדְקֹתֵינוּ ב[7] . ג וחס

וַנָּבֶל[a] כֶּעָלֶה כֻּלָּנוּ וַעֲוֺנֵנוּ כָּרוּחַ יִשָּׂאֻנוּ[b]׃ ב

6 וְאֵין־קוֹרֵא בְשִׁמְךָ מִתְעוֹרֵר לְהַחֲזִיק בָּךְ י מל בליש

כִּי־הִסְתַּרְתָּ פָנֶיךָ מִמֶּנּוּ וַתְּמוּגֵנוּ[a] בְּיַד־עֲוֺנֵנוּ׃ ל

[16] Mm 2439. [17] Mm 2523. [18] Mm 1404. [19] Mm 1444. Cp 64 [1] Mm 1851. [2] Mm 3352. [3] Mm 2267. [4] Mm 2440. [5] Mm 1210. [6] Mm 475. [7] Nu 13,33.

15 [a] 𝔔[a] mlt Mss Vrs ־ָתך ‖ [b–b] prp אַל־נָא תִתְאַפָּק cf 𝔊 et 64,11, al אַל־יִתא׳; add? ‖ **16** [a] 𝔔[a] Vrs הִכִּי׳ ‖ **18** [a–a] prp לָמָּה צִעֲרוּ (עָצְרוּ, צָעֲדוּ) רְשָׁעִים ‖ **19** [a] 𝔙 *quasi in principio* = כְּעוֹ׳ ‖ [b] l : עליהם ‖ [c] 𝔙(𝔏) *defluerent* cf 𝔊𝔖, l נָזֹלּוּ ‖ **Cp 64,2** [a–a] gl ex 63,19 ‖ **3** [a] 𝔊 1 pl, l שָׁמַעְנוּ ‖ [b] l האזינה אֹזֶן cf 1 Ko 2,9 ‖ [c] l c 2 Mss Vrs ־כֵּי ‖ **4** [a] pr לוֹ (hpgr) ‖ [b] > 𝔊, dl ‖ [c] 𝔊 pl cf 𝔖𝔗, l עֹשֵׂי ‖ [d–d] 𝔊 *καὶ τῶν ὁδῶν σου μνησθήσονται*, frt l וד׳ יזכרו ‖ [e–e] prp בְּהֵעָלֶמְךָ ‖ [f] 𝔊 *ἐπλανήθημεν*, prp וַנִּפְשָׁע, al וַנִּרְשָׁע ‖ **5** [a] 𝔔[a] ונבולה 𝔗 *wntrn*ʼ, l וַנִּבֹּל (a נבל) ‖ [b] 𝔊 *οἴσει ἡμᾶς*, l ־ֵנוּ ‖ **6** [a] 𝔔[a] ותמגדנו pc Mss ותמוֹגְגנו 𝔊(𝔖𝔗) *καὶ παρέδωκας ἡμᾶς* = ותמַגְּנֵנוּ cf 𝔙.

7 וְעַתָּה יְהוָה אָבִינוּ אָתָּה
אֲנַחְנוּ הַחֹמֶר וְאַתָּה יֹצְרֵנוּ וּמַעֲשֵׂה יָדְךָ כֻּלָּנוּ׃ ל. ח. בפ
8 אַל־תִּקְצֹף יְהוָה עַד־מְאֹד וְאַל־לָעַד תִּזְכֹּר עָוֺן ל
הֵן הַבֶּט־נָא עַמְּךָ כֻלָּנוּ׃ 9 עָרֵי קָדְשְׁךָ הָיוּ מִדְבָּר
צִיּוֹן מִדְבָּר הָיָתָה יְרוּשָׁלִַם שְׁמָמָה׃ ד
10 בֵּית קָדְשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ אֲשֶׁר הִלְלוּךָ אֲבֹתֵינוּ ל
הָיָה לִשְׂרֵפַת אֵשׁ וְכָל־מַחֲמַדֵּינוּ[a] הָיָה לְחָרְבָּה׃
11 הַעַל־אֵלֶּה תִתְאַפַּק יְהוָה תֶּחֱשֶׁה וּתְעַנֵּנוּ עַד־מְאֹד׃ ס ל

65 1 נִדְרַשְׁתִּי לְלוֹא שָׁאָלוּ[a] נִמְצֵאתִי לְלֹא בִקְשֻׁנִי יא ול מל. ג. יא. ל וחס
אָמַרְתִּי הִנֵּנִי הִנֵּנִי אֶל־גּוֹי לֹא־קֹרָא[b] בִשְׁמִי׃ ו
2 פֵּרַשְׂתִּי יָדַי כָּל־הַיּוֹם אֶל־עַם סוֹרֵר[a] ג. כב
הַהֹלְכִים הַדֶּרֶךְ לֹא־טוֹב אַחַר מַחְשְׁבֹתֵיהֶם׃
3 הָעָם הַמַּכְעִיסִים אוֹתִי עַל־פָּנַי תָּמִיד ג ר״פ
[a]זֹבְחִים בַּגַּנּוֹת וּמְקַטְּרִים עַל־הַלְּבֵנִים[a]׃ ג
4 הַיֹּשְׁבִים בַּקְּבָרִים וּבַנְּצוּרִים[a] יָלִינוּ
הָאֹכְלִים בְּשַׂר הַחֲזִיר וּפְרַק[b] פִּגֻּלִים כְּלֵיהֶם[c]׃ ומרק ק
5 הָאֹמְרִים קְרַב אֵלֶיךָ אַל־תִּגַּשׁ־בִּי כִּי קְדַשְׁתִּיךָ[a] ל. ל
אֵלֶּה עָשָׁן בְּאַפִּי אֵשׁ יֹקֶדֶת כָּל־הַיּוֹם׃
6 הִנֵּה כְתוּבָה לְפָנָי
לֹא אֶחֱשֶׁה[a] כִּי אִם־שִׁלַּמְתִּי [b]וְשִׁלַּמְתִּי[c] עַל־חֵיקָם[c]׃ ב בליש
7 עֲוֺנֹתֵיכֶם[a] וַעֲוֺנֹת אֲבוֹתֵיכֶם[a] יַחְדָּו אָמַר יְהוָה ז מל ל בסיפ וכל יהושע שפטים מלכים ירמיה יחזק וכתיב דכות ב מ ח
אֲשֶׁר קִטְּרוּ עַל־הֶהָרִים וְעַל־הַגְּבָעוֹת חֵרְפוּנִי
וּמַדֹּתִי פְעֻלָּתָם רִאשֹׁנָה[b] עַל[c]־חֵיקָם׃ ס י. אל ק חד מן ג כת כן
8 כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה כַּאֲשֶׁר יִמָּצֵא הַתִּירוֹשׁ בָּאֶשְׁכּוֹל

[8] Mm 2441. [9] Mm 1142. [10] Mm 3721. Cp 65 [1] Mm 2442. [2] Mm 3434. [3] Mm 1104. [4] Mm 400. [5] Mm 3259. [6] Mm 1586.

10 [a] l c mlt Mss 𝔖𝔗𝔄𝔄 דֵּינוּ– ‖ **Cp 65,1** [a] l c 𝔔[a] pc Mss 𝔊𝔖𝔗 שְׁאֵלוּנִי ‖ [b] 𝔖(𝔙) *qr'* cf 𝔊𝔗, l קָרָא ‖ 2 [a] 𝔔[a] מורה (?סורה); 𝔊 + *καὶ ἀντιλέγοντα* = וּמוֹרֶה ‖ 3 [a–a] 𝔔[a] המה זובחים בגנות וינקו ידים על־האבנים ‖ 4 [a] prp ׳וּבֵין צ ‖ [b] 𝔔[a]𝔊𝔗𝔙 ut Q ‖ [c] l c 𝔔[a]𝔗𝔙 ׳בִּכְ, al ׳מִכְּ ‖ 5 [a] l ׳קְדַ cf 𝔖 ‖ 6 [a] sic L, l c mlt Mss Edd שֶׁה– ‖ [b] > 𝔊Syh𝔄, dl ‖ [c–c] dl cf 7 ‖ 7 [a] 𝔊𝔖 suff 3 pl, l יהֶם– ‖ [b] prp בְּרֹאשָׁם ‖ [c] l וְשִׁלַּמְתִּי עַל cf 6.

וְאָמַר אַל־תַּשְׁחִיתֵהוּ כִּי בְרָכָה בּוֹ
כֵּן אֶעֱשֶׂה לְמַעַן עֲבָדַי לְבִלְתִּי הַשְׁחִית הַכֹּל׃ ל
9 וְהוֹצֵאתִי מִיַּעֲקֹב זֶרַע וּמִיהוּדָה יוֹרֵשׁ הָרָי ג ר״פ . ב סכה
וִירֵשׁוּהָ[a] בְחִירַי וַעֲבָדַי יִשְׁכְּנוּ־שָׁמָּה׃ ד[7] . יח ס״פ
10 וְהָיָה הַשָּׁרוֹן לִנְוֵה־צֹאן וְעֵמֶק עָכוֹר לְרֵבֶץ בָּקָר ל
לְעַמִּי אֲשֶׁר דְּרָשׁוּנִי׃
11 וְאַתֶּם עֹזְבֵי יְהוָה הַשְּׁכֵחִים אֶת־הַר קָדְשִׁי ל
הַעֹרְכִים[a] לַגַּד שֻׁלְחָן וְהַמְמַלְאִים לַמְנִי מִמְסָךְ׃ ל[8] . ל[9] . ב
12 וּמָנִיתִי[a] אֶתְכֶם לַחֶרֶב וְכֻלְּכֶם לַטֶּבַח תִּכְרָעוּ
יַעַן קָרָאתִי וְלֹא עֲנִיתֶם דִּבַּרְתִּי וְלֹא שְׁמַעְתֶּם ד פסוק ולא ולא לא
וַתַּעֲשׂוּ הָרַע בְּעֵינַי וּבַאֲשֶׁר לֹא־חָפַצְתִּי בְּחַרְתֶּם׃ ד[10] פ
13 לָכֵן כֹּה־אָמַר ׀ אֲדֹנָי יְהוִה ג בטע בליש בסיפ . כט ב[11] מנה בסיפ
הִנֵּה עֲבָדַי ׀ יֹאכֵלוּ וְאַתֶּם תִּרְעָבוּ
הִנֵּה עֲבָדַי יִשְׁתּוּ וְאַתֶּם תִּצְמָאוּ
הִנֵּה עֲבָדַי יִשְׂמָחוּ וְאַתֶּם תֵּבֹשׁוּ׃
14 הִנֵּה עֲבָדַי יָרֹנּוּ מִטּוּב לֵב יט בליש[12] . ל
וְאַתֶּם תִּצְעֲקוּ מִכְּאֵב לֵב וּמִשֵּׁבֶר רוּחַ תְּיֵלִילוּ[a]׃ ג בליש[13] . ל
15 וְהִנַּחְתֶּם שִׁמְכֶם לִשְׁבוּעָה לִבְחִירַי וֶהֱמִיתְךָ אֲדֹנָי יְהוִה ב[14]
[a]וְלַעֲבָדָיו יִקְרָא[a] שֵׁם אַחֵר׃ ב[15]
16 אֲשֶׁר[a] הַמִּתְבָּרֵךְ בָּאָרֶץ יִתְבָּרֵךְ בֵּאלֹהֵי אָמֵן[b] ב ובפסוק
וְהַנִּשְׁבָּע בָּאָרֶץ יִשָּׁבַע בֵּאלֹהֵי אָמֵן[b] ב ובפסוק
כִּי נִשְׁכְּחוּ הַצָּרוֹת הָרִאשֹׁנוֹת וְכִי נִסְתְּרוּ מֵעֵינָי׃ לא פסוק כי וכי[16] . ו . ד[17]
17 כִּי־הִנְנִי בוֹרֵא שָׁמַיִם חֲדָשִׁים וָאָרֶץ חֲדָשָׁה ג קמ וכל שמים וארץ דכות[18]
וְלֹא תִזָּכַרְנָה הָרִאשֹׁנוֹת וְלֹא תַעֲלֶינָה עַל־לֵב׃ ב[19] . ו . ל מל
18 כִּי־אִם־שִׂישׂוּ וְגִילוּ עֲדֵי־עַד אֲשֶׁר[a] אֲנִי בוֹרֵא ד
כִּי הִנְנִי בוֹרֵא אֶת־יְרוּשָׁלַםִ גִּילָה וְעַמָּהּ מָשׂוֹשׂ׃ ד[20]

[7] Mm 2443. [8] Mm 491. [9] Mm 3126. [10] Mm 2444. [11] Mp sub loco. [12] Mm 335. [13] Mm 2445. [14] Mm 1260. [15] Mm 1567. [16] Mm 2059. [17] Mm 2446. [18] Mm 3640. [19] Mm 2447. [20] Mm 2448.

9 [a] frt l ־וּם ‖ **11** [a] 𝔗 הָעוֹ׳ ‖ **12** [a] potius l וּמִנֵּ׳ ‖ **14** [a] l תְּיֵלִילוּ ‖ **15** [a—a] 𝔊[Mss] *τοῖς δὲ δουλεύουσίν μοι κληθήσεται* = ־דַי יִקָּרֵא ‖ **16** [a] frt dl ‖ [b] l אֵמוּן vel אֹמֶן ‖ **18** [a] pr ־עַל.

19 וְגַלְתִּי בִירוּשָׁלַ͏ִם וְשַׂשְׂתִּי בְעַמִּי
וְלֹא־יִשָּׁמַע בָּהּ עוֹד קוֹל בְּכִי וְקוֹל זְעָקָה׃
20 לֹא־יִהְיֶה מִשָּׁם עוֹד עוּל יָמִים
וְזָקֵן אֲשֶׁר לֹא־יְמַלֵּא אֶת־יָמָיו [יְקֻלָּלª׃]
כִּי הַנַּעַר בֶּן־מֵאָה שָׁנָה יָמוּת וְהַחוֹטֶא בֶּן־מֵאָה שָׁנָה
21 וּבָנוּ בָתִּים וְיָשָׁבוּ וְנָטְעוּ כְרָמִים וְאָכְלוּ פִּרְיָם׃
22 לֹא יִבְנוּ וְאַחֵר יֵשֵׁב לֹא יִטְּעוּ וְאַחֵר יֹאכֵל
כִּי־כִימֵי הָעֵץ יְמֵי עַמִּי וּמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם יְבַלּוּ בְחִירָי׃
23 לֹא יִיגְעוּ לָרִיק וְלֹא יֵלְדוּª לַבֶּהָלָה
כִּי זֶרַע בְּרוּכֵי יְהוָה הֵמָּה וְצֶאֱצָאֵיהֶם אִתָּם׃
24 וְהָיָה טֶרֶם־יִקְרָאוּ וַאֲנִי אֶעֱנֶה עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וַאֲנִי אֶשְׁמָע׃
25 זְאֵב וְטָלֶה יִרְעוּ כְאֶחָד וְאַרְיֵה כַּבָּקָר יֹאכַל־תֶּבֶן
ªוְנָחָשׁ עָפָר לַחְמוֹª
לֹא־יָרֵעוּ וְלֹא־יַשְׁחִיתוּ בְּכָל־הַר קָדְשִׁי אָמַר יְהוָה׃ ס

66 1 כֹּה אָמַר יְהוָה
הַשָּׁמַיִם כִּסְאִי וְהָאָרֶץ הֲדֹם רַגְלָי
אֵי־זֶה בַיִת אֲשֶׁר תִּבְנוּ־לִי וְאֵי־זֶה מָקוֹם מְנוּחָתִי׃
2 וְאֶת־כָּל־אֵלֶּה יָדִי עָשָׂתָה וַיִּהְיוּª כָל־אֵלֶּה נְאֻם־יְהוָה
וְאֶל־זֶה אַבִּיט אֶל־עָנִי וּנְכֵהᵇ־רוּחַ וְחָרֵד עַל־דְּבָרִי׃
3 שׁוֹחֵט הַשּׁוֹר מַכֵּה־אִישׁ זוֹבֵחַ הַשֶּׂה עֹרֵף כֶּלֶב
מַעֲלֵה מִנְחָה דַּםª־חֲזִיר מַזְכִּיר לְבֹנָה מְבָרֵךְ אָוֶן
גַּם־הֵמָּה בָּחֲרוּ בְּדַרְכֵיהֶם וּבְשִׁקּוּצֵיהֶם נַפְשָׁם חָפֵצָה׃
4 גַּם־אֲנִי אֶבְחַר בְּתַעֲלֻלֵיהֶם וּמְגוּרֹתָם אָבִיא לָהֶם
יַעַן קָרָאתִי וְאֵין עוֹנֶה דִּבַּרְתִּי וְלֹא שָׁמֵעוּ
וַיַּעֲשׂוּ הָרַע בְּעֵינַי וּבַאֲשֶׁר לֹא־חָפַצְתִּי בָּחָרוּ׃ ס

Masora marginalis: ב | ב[21] . ב[22] | ל[23] | ל וכת כן וכל קהלת דכות ב מ א[24] | ל | ג[25] | ל[26] | לז | ז קמ[27] . ג | כ ס״פ[28] | ד בטע בסיפ | לא . לא . ד[1] | ה[2] | ל . ב . ג[3] | ל מל . ל מל | ג חס[4] | ב | ו[5] ר״פ וכל מ״פ דכות ב מ ה | ה . ג מל[6] | ד[7] . ג קמ[8]

[21] Mm 3111. [22] Mm 3112. [23] Mm 706. [24] Qoh 9,2. [25] Mm 784. [26] Mm 2441. [27] Mm 3888. [28] Mm 2481. Cp 66 [1] Mm 3525. [2] Mm 197. [3] Mm 902. [4] Mp sub loco. [5] Mm 2449. [6] Mm 2393. [7] Mm 2444. [8] Mm 45.

20 ª prp יְקֻלָּל ‖ **23** ª 𝔊(𝔖𝔙) τεκνοποιήσουσιν = יוֹלִדוּ ‖ **25** ª⁻ª frt gl ‖ **Cp 66,2** ª 𝔊(𝔏𝔖) *καὶ ἔστιν ἐμά*, l (יִהְיוּ) וְלִי הָיוּ cf 𝔔ª ‖ ᵇ pc Mss ונכא, 𝔔ª ונכאי; prp וְנִכְאֵה cf 𝔔ᵇ ‖ **3** ª prp חֹמֵד.

5 שִׁמְעוּ֙ דְּבַר־יְהוָ֔ה הַחֲרֵדִ֖ים אֶל־דְּבָר֑וֹ ל
אָמְרוּ֩ אֲחֵיכֶ֨ם שֹׂנְאֵיכֶ֜ם מְנַדֵּיכֶ֗ם לְמַ֤עַן שְׁמִי֙ ל
יִכְבַּ֣ד[a] יְהוָ֔ה וְנִרְאֶ֥ה בְשִׂמְחַתְכֶ֖ם ד[9]. ל[10]
וְהֵ֥ם יֵבֹֽשׁוּ׃
6 ק֤וֹל שָׁאוֹן֙ מֵעִ֔יר ק֖וֹל מֵֽהֵיכָ֑ל יב פסוק דמיין[11]
ק֣וֹל יְהוָ֔ה מְשַׁלֵּ֥ם גְּמ֖וּל לְאֹיְבָֽיו׃
7 בְּטֶ֥רֶם תָּחִ֖יל[a] יָלָ֑דָה[b]
בְּטֶ֨רֶם יָב֥וֹא חֵ֛בֶל לָ֖הּ וְהִמְלִ֥יטָה זָכָֽר׃ ל. ל
8 מִֽי־שָׁמַ֣ע כָּזֹ֗את מִ֤י רָאָה֙ כָּאֵ֔לֶּה
הֲי֤וּחַל אֶ֙רֶץ֙[a] בְּי֣וֹם אֶחָ֔ד אִם־יִוָּ֥לֵֽד גּ֖וֹי פַּ֣עַם אֶחָ֑ת ל
כִּֽי־חָ֛לָה גַּם־יָלְדָ֥ה צִיּ֖וֹן אֶת־בָּנֶֽיהָ׃ ג בטע. ל
9 הַאֲנִ֥י אַשְׁבִּ֛יר וְלֹ֥א אוֹלִ֖יד יֹאמַ֣ר יְהוָ֑ה ל. ו דמטע
אִם־אֲנִ֧י הַמּוֹלִ֛יד וְעָצַ֖רְתִּי אָמַ֥ר אֱלֹהָֽיִךְ׃ ס ל. ל[12]

10 שִׂמְח֥וּ אֶת־יְרוּשָׁלִַ֛ם וְגִ֥ילוּ בָ֖הּ כָּל־אֹהֲבֶ֑יהָ ד
שִׂ֤ישׂוּ אִתָּהּ֙ מָשׂ֔וֹשׂ כָּל־הַמִּֽתְאַבְּלִ֖ים עָלֶֽיהָ׃ ד[13]. ל
11 לְמַ֤עַן תִּֽינְקוּ֙ וּשְׂבַעְתֶּ֔ם מִשֹּׁ֖ד תַּנְחֻמֶ֑יהָ ו[14] פסוק למען למען ג מנה ר״פ. ל. ל
לְמַ֧עַן תָּמֹ֛צּוּ וְהִתְעַנַּגְתֶּ֖ם מִזִּ֥יז כְּבוֹדָֽהּ׃ ס ל. ל
12 כִּֽי־כֹ֣ה ׀ אָמַ֣ר יְהוָ֗ה כי מיחד[15]
הִנְנִ֣י נֹטֶֽה־אֵ֠לֶיהָ כְּנָהָ֨ר שָׁל֜וֹם
וּכְנַ֧חַל שׁוֹטֵ֛ף כְּב֥וֹד גּוֹיִ֖ם ו
וִינַקְתֶּ֑ם[a] עַל־צַד֙ תִּנָּשֵׂ֔אוּ[b] וְעַל־בִּרְכַּ֖יִם תְּשָׁעֳשָֽׁעוּ[c]׃ ל
13 כְּאִ֕ישׁ אֲשֶׁ֥ר אִמּ֖וֹ תְּנַחֲמֶ֑נּוּ כֵּ֤ן אָנֹכִי֙ אֲנַ֣חֶמְכֶ֔ם [a]וּבִירוּשָׁלִַ֖ם כ[16]. ל. ל. ל. כא
14 וּרְאִיתֶם֙ וְשָׂ֣שׂ לִבְּכֶ֔ם וְעַצְמוֹתֵיכֶ֖ם כַּדֶּ֣שֶׁא תִפְרַ֑חְנָה [תְּנֻחָֽמוּ[a]׃ ל. ג[17]
וְנוֹדְעָ֤ה יַד־יְהוָה֙ אֶת־עֲבָדָ֔יו וְזָעַ֖ם[a] אֶת־אֹיְבָֽיו׃ ב ומל[12]

15 כִּֽי־הִנֵּ֤ה יְהוָה֙ בָּאֵ֣שׁ[a] יָב֔וֹא וְכַסּוּפָ֖ה מַרְכְּבֹתָ֑יו

[9] Mm 276. [10] Mm 2936. [11] Mm 3896. [12] Mp sub loco. [13] Mm 2448. [14] Mm 2707. [15] Mm 2049. [16] Mm 1514. [17] Mm 2450.

5 [a] 𝔊𝔖𝔙 pass, l יִכָּבֵד ‖ **7** [a] frt ins יֹלֵדָה ‖ [b] frt l יָלְדָה בֵּן ‖ **8** [a] prp עַם־א׳ ‖ **12** [a] l וְיֹנַקְתָּהּ cf 𝔊 et tr ˄ ad גוים ‖ [b] l –א ‖ [c] l –ע ‖ **13** [a–a] frt add ‖ **14** [a] prp וְזַעְמוֹ ‖ **15** [a] 2 Mss 𝔊 כָּאֵשׁ.

לְהָשִׁ֤יב בְּחֵמָה֙ אַפּ֔וֹ וְגַעֲרָת֖וֹ בְּלַהֲבֵי־אֵֽשׁ׃ [יְהוָֽה׃
16 כִּ֤י בָאֵשׁ֙ יְהוָ֣ה נִשְׁפָּ֔ט[a] וּבְחַרְבּ֖וֹ[b] אֶת־כָּל־בָּשָׂ֑ר[c] וְרַבּ֖וּ[d] חַלְלֵ֥י   ה[18]
17 הַמִּתְקַדְּשִׁ֨ים וְהַמִּטַּהֲרִ֜ים אֶל־הַגַּנּ֗וֹת אַחַ֤ר אַחַד֙[a] בַּתָּ֔וֶךְ   ל. כו פסוק דאית בהון א״ב. אחת ק. חד מן יא[19] קר ת. ה[20]
אֹֽכְלֵי֙ בְּשַׂ֣ר הַחֲזִ֔יר וְהַשֶּׁ֖קֶץ[b] וְהָעַכְבָּ֑ר
יַחְדָּ֥ו יָסֻ֖פוּ נְאֻם־יְהוָֽה׃   ל וחס
18 וְאָנֹכִ֗י [a]מַעֲשֵׂיהֶם֙ וּמַחְשְׁבֹ֣תֵיהֶ֔ם[a] בָּאָ֕ה[b] לְקַבֵּ֥ץ אֶת־כָּל־הַגּוֹיִ֖ם   ט ר״פ וכל תרי עשר דכות[21]. יא[22] בטע וכל מלכים ויחזק דכות ב מ ב
וְהַלְּשֹׁנ֑וֹת וּבָ֖אוּ וְרָא֥וּ אֶת־כְּבוֹדִֽי׃ 19 וְשַׂמְתִּ֨י בָהֶ֜ם א֗וֹת וְשִׁלַּחְתִּ֣י מֵהֶ֣ם ׀
פְּלֵיטִ֡ים אֶֽל־הַגּוֹיִם֩ תַּרְשִׁ֨ישׁ פּ֥וּל[a] וְל֛וּד מֹ֥שְׁכֵי[b] קֶ֖שֶׁת[c] תֻּבַ֣ל וְיָוָ֑ן הָאִיִּ֣ים   ל. ת. ו פת[23]
הָרְחֹקִ֡ים אֲשֶׁ֣ר לֹא־שָׁמְע֣וּ אֶת־שִׁמְעִי֩ וְלֹא־רָא֨וּ אֶת־כְּבוֹדִ֔י וְהִגִּ֥ידוּ אֶת־   ב
כְּבוֹדִ֖י בַּגּוֹיִֽם׃ 20 וְהֵבִ֣יאוּ אֶת־כָּל־אֲחֵיכֶ֣ם מִכָּל־הַגּוֹיִ֣ם ׀ מִנְחָ֣ה ׀ לַֽיהוָ֡ה   ד[24]
בַּסּוּסִ֡ים וּ֠בָרֶכֶב וּבַצַּבִּ֨ים וּבַפְּרָדִ֜ים וּבַכִּרְכָּר֗וֹת עַ֣ל הַ֥ר קָדְשִׁ֛י יְרוּשָׁלִַ֖ם   ל. ל
אָמַ֣ר יְהוָ֑ה כַּאֲשֶׁ֣ר יָבִ֣יאוּ בְנֵ֧י יִשְׂרָאֵ֛ל אֶת־הַמִּנְחָ֖ה בִּכְלִ֣י טָה֑וֹר בֵּ֥ית   ט[25]. יח[26] וכל יוצר חפץ חמדה דכות ב מ א
יְהוָֽה׃ 21 וְגַם־מֵהֶ֥ם אֶקַּ֛ח לַכֹּהֲנִ֥ים לַלְוִיִּ֖ם[a] אָמַ֥ר יְהוָֽה׃   ג ר״פ בסיפ. ל[27]. כ ס״פ[28]
22 כִּ֣י כַאֲשֶׁ֣ר הַשָּׁמַ֣יִם הַחֳ֠דָשִׁים[a] וְהָאָ֨רֶץ הַחֲדָשָׁ֜ה אֲשֶׁ֨ר אֲנִ֥י עֹשֶׂ֛ה
עֹמְדִ֥ים לְפָנַ֖י נְאֻם־יְהוָ֑ה כֵּ֛ן יַעֲמֹ֥ד זַרְעֲכֶ֖ם וְשִׁמְכֶֽם׃   ל
23 וְהָיָ֗ה מִֽדֵּי־חֹ֙דֶשׁ֙ בְּחָדְשׁ֔וֹ וּמִדֵּ֥י שַׁבָּ֖ת בְּשַׁבַּתּ֑וֹ[a]   ל. ב[29]
יָב֧וֹא כָל־בָּשָׂ֛ר לְהִשְׁתַּחֲוֺ֥ת לְפָנַ֖י אָמַ֥ר יְהוָֽה׃   כ ס״פ[28]
24 וְיָצְא֣וּ וְרָא֔וּ בְּפִגְרֵי֙ הָאֲנָשִׁ֔ים הַפֹּשְׁעִ֖ים בִּ֑י   ז[30]
כִּ֣י תוֹלַעְתָּ֞ם לֹ֣א תָמ֗וּת וְאִשָּׁם֙ לֹ֣א תִכְבֶּ֔ה   ל. ו[31]
וְהָי֥וּ דֵרָא֖וֹן לְכָל־בָּשָֽׂר׃   ל. ז[32]

סכום הפסוקים של ספר
אלף ומאתים
ואחד ותשעים
והציו כי אם שם אדיר יי[33]
וסדרים כו

[18] Mm 2601. [19] Mm 3675. [20] Mm 97. [21] Mm 1472. [22] Mm 279. [23] Mm 3277. [24] Mm 749. [25] Mm 501. [26] Mm 2781. [27] Mm 1322 et Mm 2451. [28] Mm 2481. [29] Nu 28,10. [30] Mm 1281. [31] Mm 687. [32] Mm 927. [33] Jes 33,21, cf Mp sub loco.

16 [a] 𝔔[a] יבוא לשפוט cf 𝔗; 𝔊 + *πᾶσα ἡ γῆ* = (אֶת־)כָּל־הָאָרֶץ ‖ [b] prp וּבָחַר בָּהּ (aram בחר probavit) ‖ [c] ins כִּי מַעֲשֵׂיהֶם וּמַחְשְׁבֹתֵיהֶם cf 18 ‖ [d] pr יָדַע cf 𝔊^S 𝔖 𝔗 𝔄 ad 18 ‖ **17** [a] 𝔔[a] mlt Mss ut Q, l c K אֶחָד ‖ [b] 𝔖 (Syh) *wšrṣʾ* = והשֶּׁרֶץ, frt dl ‖ **18** [a–a] dl cf 16 ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔙) *ἔρχομαι* cf 𝔗, l בָּא ‖ **19** [a] 𝔊(𝔏) *(καὶ) Φουδ*, l פּוּט cf Jer 46,9 ‖ [b] 𝔊 *(καὶ) Μοσοχ*, l מֶשֶׁךְ ‖ [c] > Ms (prb ex Jer) ‖ **21** [a] mlt Mss Syh𝔖 וְלַ׳ cf 𝔊𝔗^Ms𝔙; prp (לְכֹה׳) לְוִים cf 𝔗; > 𝔊^Ms ‖ **22** [a] sic L, l c mlt Mss Edd הַחֲ׳ ‖ **23** [a] prp –תָּהּ cf 𝔔[a].

JEREMIA ירמיהו

ד[1] . ב[2] 1 [1] [a]דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּ[a] בֶּן־חִלְקִיָּהוּ מִן־הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר בַּעֲנָתוֹת [ס א]
כל חס ב מ יז מל בְּאֶרֶץ בִּנְיָמִן׃ [2] אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה אֵלָיו בִּימֵי יֹאשִׁיָּהוּ בֶן־אָמוֹן 2
ה[3] מֶלֶךְ יְהוּדָה בִּשְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְמָלְכוֹ׃ [3] וַיְהִי בִּימֵי יְהוֹיָקִים בֶּן־ 3
יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד־תֹּם[a] עַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְצִדְקִיָּהוּ בֶן־יֹאשִׁיָּהוּ
מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד־גְּלוֹת יְרוּשָׁלַםִ בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי׃ ס
[4] וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי[a] לֵאמֹר׃
אצרך ק . ג דגש[4] . ג [5] בְּטֶרֶם אֶצָּורְךָ[a] בַבֶּטֶן יְדַעְתִּיךָ וּבְטֶרֶם תֵּצֵא מֵרֶחֶם הִקְדַּשְׁתִּיךָ
ג[5] נָבִיא לַגּוֹיִם[b] נְתַתִּיךָ׃ [6] וָאֹמַר אֲהָהּ אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה לֹא־
ד בטע בסיפ יָדַעְתִּי דַּבֵּר כִּי־נַעַר אָנֹכִי׃ פ [7] וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי
אַל־תֹּאמַר[a] נַעַר אָנֹכִי
ל כִּי עַל־כָּל־אֲשֶׁר אֶשְׁלָחֲךָ תֵּלֵךְ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲצַוְּךָ תְּדַבֵּר׃
ב[6] . ג ול חס בליש [8] אַל־תִּירָא מִפְּנֵיהֶם כִּי־אִתְּךָ אֲנִי לְהַצִּלֶךָ
ב[7] נְאֻם־יְהוָה׃ [9] וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־יָדוֹ[a] וַיַּגַּע[b] עַל־פִּי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי
הִנֵּה נָתַתִּי דְבָרַי בְּפִיךָ׃ [10] רְאֵה הִפְקַדְתִּיךָ ׀ הַיּוֹם הַזֶּה
ה[8] . ג מל . ג מל בליש[9] עַל־הַגּוֹיִם וְעַל־הַמַּמְלָכוֹת לִנְתוֹשׁ וְלִנְתוֹץ [a]וּלְהַאֲבִיד וְלַהֲרוֹס[a]
ג לִבְנוֹת וְלִנְטוֹעַ׃ פ]
ב[10] . ב [11] וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר מָה־אַתָּה רֹאֶה יִרְמְיָהוּ וָאֹמַר מַקֵּל 11
ל[10] . ג שָׁקֵד אֲנִי רֹאֶה׃ [12] וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הֵיטַבְתָּ לִרְאוֹת כִּי־שֹׁקֵד אֲנִי 12
ב . יג[11] . ה וחס[12] עַל־דְּבָרִי לַעֲשֹׂתוֹ׃ פ
ב[13] . ב ול בסיפ [13] וַיְהִי דְבַר־יְהוָה ׀ אֵלַי שֵׁנִית לֵאמֹר מָה אַתָּה רֹאֶה[a] וָאֹמַר סִיר נָפוּחַ 13

Cp 1 [1]Mm 2762. [2]Mm 3987. [3]Mm 91. [4]Mm 3534. [5]Mm 1639. [6]Mm 1308. [7]Mm 2452. [8]Mm 2453. [9]Mm 2454. [10]Mp sub loco. [11]Mm 902. [12]Mm 305. [13]Mm 2455.

Cp 1,1 [a–a] 𝔊 *τὸ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ὃ ἐγένετο ἐπὶ Ιερεμίαν* ‖ **3** [a] > 𝔊* ‖ **4** [a] 𝔊* *πρὸς αὐτόν* ‖ **5** [a] K אצורך ‖ [b] 𝔊^(Cal) sg ‖ **7** [a] pc Mss 𝔊𝔖 + כִּי ‖ **9** [a] 𝔊 + *πρός με* ‖ [b] 𝔊𝔙 leg וַיִּגַּע ‖ **10** [a–a] frt add sec 18,7 24,6 al ‖ **13** [a] ℭ + ירמיהו.

אֲנִי רֹאֶה וּפָנָיו מִפְּנֵי צָפֽוֹנָה׃ 14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָי ‏ ג[14] . נג ה מנה בסיפ
מִצָּפוֹן תִּפָּתַח[a] הָרָעָה עַל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָֽרֶץ׃ ‏ ב[15]
15 כִּי׀ הִנְנִי קֹרֵא לְכָל־מִשְׁפְּחוֹת[a] מַמְלְכוֹת צָפוֹנָה נְאֻם־יְהוָה ‏ נג ה מנה בסיפ
וּבָאוּ וְנָתְנוּ אִישׁ כִּסְאוֹ פֶּתַח׀ שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלִַם
וְעַל כָּל־חוֹמֹתֶיהָ סָבִיב וְעַל כָּל־עָרֵי יְהוּדָֽה׃
16 וְדִבַּרְתִּי מִשְׁפָּטַי אוֹתָם[a] עַל כָּל־רָעָתָם אֲשֶׁר עֲזָבוּנִי ‏ ט רפי וכל יחזק דכות[16]
וַיְקַטְּרוּ לֵאלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְמַעֲשֵׂי[b] יְדֵיהֶֽם׃ ‏ יא כת י[17]
17 וְאַתָּה תֶּאְזֹר מָתְנֶיךָ וְקַמְתָּ וְדִבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם
אֵת כָּל־אֲשֶׁר אָנֹכִי אֲצַוֶּךָּ[a] אַל־תֵּחַת מִפְּנֵיהֶם פֶּן־אֲחִתְּךָ לִפְנֵיהֶֽם[b]׃ ‏ ל
18 וַאֲנִי הִנֵּה נְתַתִּיךָ הַיּוֹם לְעִיר מִבְצָר ‏ טז ר״פ . ד[18]
[a]וּלְעַמּוּד בַּרְזֶל[a] וּלְחֹמוֹת[b] נְחֹשֶׁת [c]עַל־כָּל־הָאָרֶץ ‏ ל . ז כת כן . ז וכל תלים דכות ב מ ב
לְמַלְכֵי[c] יְהוּדָה לְשָׂרֶיהָ[d] לְכֹהֲנֶיהָ[e] וּלְעַם הָאָֽרֶץ׃
19 וְנִלְחֲמוּ אֵלֶיךָ וְלֹא־יוּכְלוּ לָךְ כִּי־אִתְּךָ אֲנִי נְאֻם־יְהוָה לְהַצִּילֶֽךָ׃ פ ‏ יא[19] . ג
2 1 [a]וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 2 הָלֹךְ וְקָרָאתָ בְאָזְנֵי יְרוּשָׁלִַם ‏ לז
לֵאמֹר[a] כֹּה אָמַר יְהוָה
זָכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרַיִךְ אַהֲבַת כְּלוּלֹתָיִךְ ‏ ל
לֶכְתֵּךְ אַחֲרַי [b]בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה[b]׃ ‏ ל
3 קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לַיהוָה רֵאשִׁית תְּבוּאָתֹה[a] ‏ כח . תבואתו[1] ק חד מן ב כת ה בליש
כָּל־אֹכְלָיו יֶאְשָׁמוּ רָעָה תָּבֹא אֲלֵיהֶם נְאֻם־יְהוָה׃ פ ‏ לז חס ג[2] מנה בנביא וכל משלי דכות ב מ ד . ב
4 שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה בֵּית יַעֲקֹב וְכָל־מִשְׁפְּחוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵֽל׃ ‏ ל
5 כֹּה׀ אָמַר יְהוָה ‏ יח בטע בסיפ
מַה־מָּצְאוּ אֲבוֹתֵיכֶם בִּי עָוֶל כִּי רָחֲקוּ מֵעָלָי
וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי הַהֶבֶל וַיֶּהְבָּֽלוּ׃ ‏ ב
6 וְלֹא אָמְרוּ אַיֵּה יְהוָה הַמַּעֲלֶה אֹתָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם ‏ ד ר״פ ולא לא ולא . ד[3]

[14] Mm 2456. [15] Mm 2600. [16] Mm 136. [17] Mm 2706. [18] Mm 2457. [19] Mm 2545. Cp 2 [1] Q addidi, cf Mp sub loco. [2] Mm 1769. [3] Mm 1371.

14 [a] 𝔊 *ἐκκαυθήσεται*; prp תֻּפַּח vel תְּנֻפַּח vel תִּפָּנֶה ‖ **15** [a] > 𝔊, dl (ex 25,9) ‖ **16** [a] mlt Mss Edd אִתָּם = אתם ‖ [b] mlt Mss Edd 𝔖𝔗 ־שֵׂה ‖ **17** [a] nonn Mss מְצַוְּךָ ‖ [b] 𝔊 + 8b, cf 19b ‖ **18** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] mlt Mss Edd Vrs ־מַת ‖ [c–c] 𝔊 *πᾶσι τοῖς βασιλεῦσιν* ‖ [d] pc Mss 𝔊𝔖 ולְ׳ ‖ [e] nonn Mss θ′𝔖 ולְ׳; > 𝔊* ‖ **Cp 2,1/2** [a–a] 𝔊* *καὶ εἶπε* ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **3** [a] Q[Mss] ־תוֹ.

הַמּוֹלִיךְ אֹתָנוּ בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ עֲרָבָה וְשׁוּחָה [אָדָם שָׁם׃
בְּאֶרֶץ צִיָּה וְצַלְמָוֶת[a] בְּאֶרֶץ לֹא־עָבַר בָּהּ אִישׁ וְלֹא־יָשַׁב ל . הׄ[4]
7 וָאָבִיא אֶתְכֶם אֶל־אֶרֶץ הַכַּרְמֶל לֶאֱכֹל פִּרְיָהּ וְטוּבָהּ ל[5]
וַתָּבֹאוּ וַתְּטַמְּאוּ אֶת־אַרְצִי וְנַחֲלָתִי שַׂמְתֶּם לְתוֹעֵבָה׃ ג
8 הַכֹּהֲנִים לֹא אָמְרוּ אַיֵּה יְהוָה ג ר״פ . מׄז פסוק לא לא לא
וְתֹפְשֵׂי הַתּוֹרָה לֹא יְדָעוּנִי וְהָרֹעִים פָּשְׁעוּ בִי
וְהַנְּבִאִים נִבְּאוּ בַבַּעַל וְאַחֲרֵי לֹא־יוֹעִלוּ הָלָכוּ׃ ד מל בסיפ . ב חס י
9 לָכֵן עֹד אָרִיב אִתְּכֶם נְאֻם־יְהוָה וְאֶת־בְּנֵי[a] בְנֵיכֶם אָרִיב׃ הׄ בטע בסיפ[6] . יד חס[7] . ל[8]
10 כִּי עִבְרוּ אִיֵּי כִתִּיִּים וּרְאוּ וְקֵדָר שִׁלְחוּ וְהִתְבּוֹנְנוּ מְאֹד ב . ג[9]
וּרְאוּ [a]הֵן הָיְתָה[a] כָּזֹאת׃
11 הַהֵימִיר גּוֹי אֱלֹהִים וְהֵמָּה לֹא אֱלֹהִים
וְעַמִּי הֵמִיר כְּבוֹדוֹ[a] בְּלוֹא יוֹעִיל׃ יא . ו מל[10]
12 שֹׁמּוּ שָׁמַיִם עַל־זֹאת וְשַׂעֲרוּ חָרְבוּ[a] מְאֹד נְאֻם־יְהוָה׃
13 כִּי־שְׁתַּיִם רָעוֹת עָשָׂה עַמִּי אֹתִי עָזְבוּ
מְקוֹר ׀ מַיִם חַיִּים לַחְצֹב לָהֶם בֹּארוֹת מׄח[11] כת א לא קר ב[12] מנה בליש
בֹּארֹת נִשְׁבָּרִים אֲשֶׁר לֹא־יָכִלוּ[a] הַמָּיִם׃ מׄח[11] כת א לא קר ב[12] מנה בליש . ב וחס
14 הַעֶבֶד יִשְׂרָאֵל אִם־יְלִיד בַּיִת הוּא מַדּוּעַ הָיָה לָבַז׃
15 עָלָיו יִשְׁאֲגוּ[a] כְפִרִים נָתְנוּ קוֹלָם ד חס בליש
וַיָּשִׁיתוּ אַרְצוֹ לְשַׁמָּה עָרָיו נִצְּתָה[b] מִבְּלִי יֹשֵׁב׃ נצתו ק חד מן יד[13] כת ה וקר ו . ב . ה חס בסיפ
16 גַּם־בְּנֵי־נֹף וְתַחְפְּנֵס[a] יִרְעוּךְ[b] קָדְקֹד[c]׃ [מוֹלִיכֵךְ בַּדָּרֶךְ[c]׃ ותחפנחס ק וׄ[16] חס י ול בליש
17 הֲלוֹא־זֹאת תַּעֲשֶׂה[a]־לָּךְ עָזְבֵךְ אֶת־[b]יְהוָה אֱלֹהַיִךְ [c]בְּעֵת ב . ו[14] בנביא וכל ס״פ דכות ב מ א
18 וְעַתָּה מַה־לָּךְ לְדֶרֶךְ מִצְרַיִם לִשְׁתּוֹת מֵי שִׁחוֹר[a] ג . ל חס בסיפ
וּמַה־לָּךְ לְדֶרֶךְ אַשּׁוּר לִשְׁתּוֹת מֵי נָהָר׃ ג

[4]Mm 87. [5]וחד טובה Neh 9,36. [6]Mm 2617. [7]Mm 62. [8]Mm 271. [9]Mm 179. [10]Mm 2458. [11]Mm 898. [12]Mp sub loco. [13]Mm 782. [14]Mm 3133. [15]Mm 1871 contra textum.

6 [a] 𝔊 *καὶ ἀκάρπῳ* = וְגַלְמוּדָה ‖ **9** [a] > pc Mss 𝔙, frt dl ‖ **10** [a–a] prp הֲנִהְיְתָה ‖ **11** [a] Tiq soph pro ־דִי ‖ **12** [a] 𝔊 *ἐπὶ πλεῖον* = הַרְבֵּה; l חִרְדוּ cf 𝔖 ‖ **13** [a] l יָכִלוּ (a כלא)? cf 𝔊 *συνέχειν* ‖ **15** [a] l ׳שֽׁ? ‖ [b] K ־ָה, pc Mss נִתְּצָה, pc Mss נִתְּצוּ ‖ **16** [a] ℭ ut Q, l; K ־פְּנֵס ‖ [b] pc Mss 𝔊𝔙 יְדָעוּךְ, 𝔖 *nrʿwnkj* = יְרֹעוּךְ; l prb יְעָרוּךְ ‖ [c] 𝔊 *καὶ κατέπαιζόν σου* ‖ **17** [a] l עָשָׂה ‖ [b] 𝔊 *ἐμέ, λέγει* (it 19[a]) ‖ [c–c] > 𝔊*, dl (dttg) ‖ **18** [a] 𝔊* *Γηων* = גִּיחוֹן Gn 2,13.

19 תְּיַסְּרֵךְ רָעָתֵךְ וּמְשֻׁבוֹתַיִךְ תּוֹכִחֻךְ — ל חס[16]
וּדְעִי וּרְאִי כִּי־רַע וָמָר עָזְבֵךְ אֶת־[a]יְהוָה אֱלֹהָיִךְ — ט[17] וכל אמירה יצר לשון עשייה ועין דכות ב מ ז . ב . ו[18] בנביא וכל ס״פ דכות ב מ א
וְלֹא [b]פַחְדָּתִי אֵלַיִךְ[b] נְאֻם־[c]אֲדֹנָי יְהוִה צְבָאוֹת[c]׃ — כט . ד . ה׳
20 כִּי מֵעוֹלָם שָׁבַרְתִּי[a] עֻלֵּךְ נִתַּקְתִּי[a] מוֹסְרוֹתַיִךְ
וַתֹּאמְרִי לֹא אֶעֱבֹד[b] כִּי עַל־כָּל־גִּבְעָה גְּבֹהָה — אעבור ק חד מן ב כת ד וחד מן ג[19] מל בליש
וְתַחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן אַתְּ צֹעָה זֹנָה׃ — ג חס
21 וְאָנֹכִי נְטַעְתִּיךְ שֹׂרֵק כֻּלֹּה[a] זֶרַע אֱמֶת — ט ר״פ וכל תרי עשר דכות[20] . כת כן[21]
וְאֵיךְ נֶהְפַּכְתְּ [b]לִי סוּרֵי הַגֶּפֶן[b] נָכְרִיָּה׃
22 כִּי אִם־תְּכַבְּסִי בַּנֶּתֶר וְתַרְבִּי־לָךְ בֹּרִית — ל
נִכְתָּם עֲוֺנֵךְ לְפָנַי נְאֻם אֲדֹנָי[a] יְהוִה׃ — ז[22] וכל יחזק דכות ב מ ד
23 אֵיךְ תֹּאמְרִי לֹא נִטְמֵאתִי אַחֲרֵי[a] הַבְּעָלִים [b]לֹא הָלַכְתִּי[b]
רְאִי דַרְכֵּךְ בַּגַּיְא[c] דְּעִי מֶה עָשִׂית
בִּכְרָה קַלָּה מְשָׂרֶכֶת דְּרָכֶיהָ׃ 24 [a]פֶּרֶה[b] ׀ לִמֻּד מִדְבָּר[a] — ו ה כת א וחד כת ה[23] . ל[24]
בְּאַוַּת נַפְשָׁו[c] שָׁאֲפָה רוּחַ תַּאֲנָתָהּ מִי יְשִׁיבֶנָּה — נפשה ק חד מן ה[25] כת ו וקר ה
כָּל־מְבַקְשֶׁיהָ לֹא יִיעָפוּ בְּחָדְשָׁהּ[d] יִמְצָאוּנְהָ׃
25 מִנְעִי רַגְלֵךְ מִיָּחֵף וּגְורֹנֵךְ[a] מִצִּמְאָה — וגרונך ק
וַתֹּאמְרִי נוֹאָשׁ לוֹא כִּי־אָהַבְתִּי זָרִים וְאַחֲרֵיהֶם אֵלֵךְ׃ — ד[26] . לה מל
26 כְּבֹשֶׁת גַּנָּב כִּי יִמָּצֵא כֵּן הֹבִישׁוּ בֵּית[a] יִשְׂרָאֵל — ל
הֵמָּה מַלְכֵיהֶם שָׂרֵיהֶם[b] וְכֹהֲנֵיהֶם[c] וּנְבִיאֵיהֶם׃
27 אֹמְרִים לָעֵץ אָבִי אַתָּה וְלָאֶבֶן אַתְּ יְלִדְתָּנִי[a] — ילדתנו ק ג[27] . כו מלעיל
כִּי־פָנוּ אֵלַי עֹרֶף וְלֹא פָנִים
וּבְעֵת רָעָתָם יֹאמְרוּ קוּמָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ׃
28 וְאַיֵּה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לָּךְ יָקוּמוּ אִם־יוֹשִׁיעוּךָ בְּעֵת רָעָתֶךָ — ג ר״פ[28]

[16] Mm 3466. [17] Mm 824. [18] Mm 3133. [19] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [20] Mm 1472. [21] Cf Mp sub loco, Mm 2264 et 2480. [22] Mm 2459. [23] Mm 3560. [24] Mp sub loco. [25] Mm 3827. [26] Mm 2460. [27] Mm 3118. [28] Mm 3491.

19 [a] cf 17[b] ‖ [b–b] 𝔊 *εὐδόκησα ἐπὶ σοί*; l פָּחַדְתְּ אֵלַי cf 𝔖𝔏 et Hos 3,5 ‖ [c–c] 𝔊 *κύριος ὁ θεός σου* ‖ **20** [a] = תְּ– cf 𝔊 et 2,33[b] ‖ [b] ℭ𝔗 ut Q ‖ **21** [a] Q[Mss] כלו ‖ [b–b] crrp; prp לְסוֹרִיָּה* (al לְסוֹרֵחַ) גפן ‖ **22** [a] > 𝔊* ‖ **23** [a] mlt Mss 𝔊𝔖𝔗[Edd] וְא׳ ‖ [b–b] dl, cf 25b ‖ [c] 𝔊 *ἐν τῷ πολυανδρείῳ* ‖ **24** [a–a] l פֹּרְצָה לַמדבר ‖ [b] mlt Mss פרא ‖ [c] mlt Mss Vrs ut Q, l ‖ [d] 𝔊θ′ *ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτῆς* = בְּעָנְתָהּ ‖ **25** [a] ℭ ut Q, l ‖ **26** [a] 𝔊(𝔖) *υἱοί* = בְּנֵי ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔖 וְשׂ׳ ‖ [c] mlt Mss כ׳ ‖ **27** [a] mlt Mss Edd ut Q; l c K 𝔊𝔖 –תְּנִי.

כִּי מִסְפַּר עָרֶיךָ הָיוּ אֱלֹהֶיךָ יְהוּדָה׃[a] ס
29 לָמָּה תָרִיבוּ[a] אֵלָי [b]כֻּלְּכֶם פְּשַׁעְתֶּם[b] בִּי נְאֻם־יְהוָה׃
30 לַשָּׁוְא הִכֵּיתִי [a]אֶת־בְּנֵיכֶם[a] מוּסָר לֹא לָקָחוּ[b]
אָכְלָה חַרְבְּכֶם נְבִיאֵיכֶם כְּאַרְיֵה מַשְׁחִית׃[c] 31 [a]הַדּוֹר ל ר״פ
אַתֶּם רְאוּ דְבַר־יְהוָה[a]
הֲמִדְבָּר הָיִיתִי לְיִשְׂרָאֵל אִם אֶרֶץ מַאְפֵּלְיָה[b] י בטע[29]
מַדּוּעַ אָמְרוּ עַמִּי רַדְנוּ[c] לוֹא־נָבוֹא עוֹד אֵלֶיךָ׃ ו בטע . לה מל
32 הֲתִשְׁכַּח בְּתוּלָה עֶדְיָהּ כַּלָּה קִשֻּׁרֶיהָ
וְעַמִּי שְׁכֵחוּנִי יָמִים אֵין מִסְפָּר׃ יא
33 מַה־תֵּיטִבִי דַּרְכֵּךְ לְבַקֵּשׁ אַהֲבָה ה̊[30] חס ול בליש
לָכֵן גַּם [a]אֶת־הָרָעוֹת לִמַּדְתְּי[a][b] אֶת־דְּרָכָיִךְ׃ למדת ק
34 גַּם בִּכְנָפַיִךְ[a] נִמְצְאוּ דַּם נַפְשׁוֹת אֶבְיוֹנִים[b] נְקִיִּים ל מל
לֹא־בַמַּחְתֶּרֶת מְצָאתִים [c]כִּי עַל־כָּל־אֵלֶּה׃[c] ב[31] . ב
35 וַתֹּאמְרִי כִּי נִקֵּיתִי אַךְ שָׁב אַפּוֹ מִמֶּנִּי נז וכל תלים דכות ב מ יא
הִנְנִי נִשְׁפָּט אוֹתָךְ עַל־אָמְרֵךְ לֹא חָטָאתִי׃ ה̊[32] . יז מל בלשון נקיבה[33] . ב
36 מַה־תֵּזְלִי[a] מְאֹד לְשַׁנּוֹת אֶת־דַּרְכֵּךְ
גַּם מִמִּצְרַיִם תֵּבוֹשִׁי כַּאֲשֶׁר־בֹּשְׁתְּ מֵאַשּׁוּר׃
37 גַּם מֵאֵת זֶה תֵּצְאִי וְיָדַיִךְ עַל־רֹאשֵׁךְ ג[34]
כִּי־מָאַס יְהוָה בְּמִבְטַחַיִךְ וְלֹא תַצְלִיחִי לָהֶם׃[a]
3 1 לֵאמֹר[a] ט ר״פ[1]
הֵן יְשַׁלַּח אִישׁ אֶת־אִשְׁתּוֹ וְהָלְכָה מֵאִתּוֹ יב[2]

[29] Mm 3661. [30] Mm 1098. [31] Ex 22,1. [32] Mm 2601. [33] Mm 287. [34] Mm 2461. Cp 3 [1] Mm 3072. [2] Mm 440.

28 [a] 𝔊 + *καὶ κατ' ἀριθμὸν διόδων τῆς Ιερουσαλημ ἔθυον τῇ Βααλ*, ins וּמִסְפַּר חֻצוֹת יְרוּשָׁלַם קִטְּרוּ לַבָּעַל cf 11,13 ‖ **29** [a] 𝔊 *λαλεῖτε* = תְּדַבְּרוּ ‖ [b–b] 𝔊 versio duplex ‖ **30** [a–a] l אֲבוֹת וּבָנִים? cf 6,21 ‖ [b] 𝔊 2 pl ‖ [c] 𝔊 + *καὶ οὐκ ἐφοβήθητε* ‖ **31** [a–a] 𝔊 *ἀκούσατε λόγον κυρίου· Τάδε λέγει κύριος*; add lectoris, dl ‖ [b] l ־פֵּלְיָה ‖ [c] 𝔊 *οὐ κυριευθησόμεθα*, 𝔊[A]𝔄 *οὐ δουλευθησόμεθα*; 𝔖 *nḥtn* = ’יָר; prp נֵדַנוּ (4,1) vel נַדֹּנוּ (4,25) cf 𝔗; α′(𝔙) *ἀπέστημεν*, l ’מָר ‖ **33** [a–a] 𝔊 *σὺ ἐπονηρεύσω* (= אַתְּ הֲרֵעוֹת) *τοῦ μιᾶναι* ‖ [b] K ־תִּי = 2 sg f ut Q, it passim ‖ **34** [a] 𝔊(𝔖) *ἐν ταῖς χερσί σου* = בְּכַפַּיִךְ ‖ [b] dl (> 𝔊) aut l נְבִיאִים (cf 30) ‖ [c–c] crrp; l כִּי עָלַיִךְ לְאָלָה כָל־אֵלֶּה (hpgr)? ‖ **36** [a] l תָּזֻלִּי cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ **37** [a] Ms 𝔖 בָּהֶם ‖ **Cp 3,1** [a] > Ms 𝔊𝔖, sed prb init v exc.

וְהָיְתָה לְאִישׁ־אַחֵר [b]הֲיָשׁוּב אֵלֶיהָ[b] עוֹד — ל̇
הֲלוֹא חָנוֹף תֶּחֱנַף הָאָרֶץ[c] הַהִיא — ל̇. ל̇
וְאַתְּ זָנִית רֵעִים רַבִּים וְשׁוֹב אֵלַי נְאֻם־יְהוָה׃ — ה̇[3]. ב̇ מל בסיפ[4]
2 שְׂאִי־עֵינַיִךְ עַל־שְׁפָיִם וּרְאִי אֵיפֹה לֹא שֻׁגַּלְתְּ — ח̇. יא̇. י̇ כת ה[5]. שכבת ק̇
עַל־דְּרָכִים יָשַׁבְתְּ לָהֶם כַּעֲרָבִי[a] בַּמִּדְבָּר — ל̇
וַתַּחֲנִיפִי אֶרֶץ בִּזְנוּתַיִךְ[b] וּבְרָעָתֵךְ[c]׃
3 [a]וַיִּמָּנְעוּ רְבִבִים וּמַלְקוֹשׁ לוֹא הָיָה[a] — ל̇. ב̇ חס. לה מל
וּמֵצַח [b]אִשָּׁה זוֹנָה[b] הָיָה לָךְ מֵאַנְתְּ הִכָּלֵם׃ — ל̇[4]
ס̇[כ] 4 הֲלוֹא מֵעַתָּה[a] קָרָאתִי[b] לִי אָבִי[c] אַלּוּף נְעֻרַי אָתָּה׃ — קראת חד מן ב̇ בליש ובסיפ. ג̇ חס[6] ק̇
5 הֲיִנְטֹר לְעוֹלָם אִם־יִשְׁמֹר לָנֶצַח — ל̇
הִנֵּה[a] דִבַּרְתִּי[b] וַתַּעֲשִׂי הָרָעוֹת וַתּוּכָל׃ פ — דברת[7] יתיר י̇ וחד מן ב̇ בליש ובסיפ. ג̇ ק̇
6 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי בִּימֵי יֹאשִׁיָּהוּ הַמֶּלֶךְ הֲרָאִיתָ אֲשֶׁר עָשְׂתָה
מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל הֹלְכָה הִיא עַל־כָּל־הַר גָּבֹהַּ וְאֶל־תַּחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן — ו̇[8] חס ו̇ ל̇ בליש
7 וַתִּזְנִי[a]־שָׁם׃ 7 וָאֹמַר אַחֲרֵי עֲשׂוֹתָהּ אֶת־כָּל־אֵלֶּה אֵלַי תָּשׁוּב וְלֹא־ — ל̇
8 שָׁבָה וַתִּרְאֶה[a] בָּגוֹדָה אֲחוֹתָהּ יְהוּדָה׃ 8 וָאֵרֶא[a] כִּי עַל־כָּל־אֹדוֹת — ותרא ק̇
אֲשֶׁר נִאֲפָה מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל שִׁלַּחְתִּיהָ וָאֶתֵּן אֶת־סֵפֶר כְּרִיתֻתֶיהָ אֵלֶיהָ[b] — ב̇. ל̇
9 וְלֹא יָרְאָה בֹּגֵדָה יְהוּדָה אֲחוֹתָהּ וַתֵּלֶךְ וַתִּזֶן גַּם־הִיא׃ 9 וְהָיָה מִקֹּל[a] — ב̇. ב̇. ל̇ וחס בקליל
10 זְנוּתָהּ [b]וַתֶּחֱנַף[b] אֶת־הָאָרֶץ וַתִּנְאַף[c] אֶת־הָאֶבֶן וְאֶת־הָעֵץ׃ 10 וְגַם־ — ה̇ דקדמין לעצים[9]. ו̇ ר״פ בסיפ[10]
בְּכָל־זֹאת לֹא־שָׁבָה אֵלַי בָּגוֹדָה אֲחוֹתָהּ יְהוּדָה בְּכָל־לִבָּהּ כִּי אִם־
11 בְּשֶׁקֶר נְאֻם־יְהוָה׃ פ 11 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי צִדְּקָה נַפְשָׁהּ מְשֻׁבָה — ב̇ בסיפ[11]. ד̇ בטע בסיפ. ל̇
12 יִשְׂרָאֵל מִבֹּגֵדָה יְהוּדָה׃ 12 הָלֹךְ וְקָרָאתָ אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה — ל̇
צָפוֹנָה וְאָמַרְתָּ — ג̇ג̇ ה̇ מנה בסיפ

[3] Mm 2462. [4] Mp sub loco. [5] Mm 1750. [6] Mm 1585. [7] Q addidi, cf Mp sub loco. [8] Mm 1871. [9] Mm 4157. [10] Mm 2463. [11] Mm 2619.

1 [b–b] ex Dt 24,4; l הֲשׁוּב אֵלָיו cf 𝔊 ‖ [c] 𝔊(𝔙) *ἡ γυνή* (ex *ἡ γῆ*?); l 𝔐 cf 2b ‖ **2** [a] 𝔊 *ὡσεὶ κορώνη* = כְּעֹרֵב ‖ [b] pc Mss 𝔖𝔗 ־תֵךְ ‖ [c] pc Mss 𝔊𝔙 ־עוֹתַיִךְ ‖ **3** [a–a] 𝔊 *καὶ ἔσχες ποιμένας πολλοὺς εἰς πρόσκομμα σεαυτῇ* ‖ [b–b] prp נְחֻשָׁה cf Jes 48,4 ‖ **4** [a] 𝔊 *ὡς οἶκον* = מְעֹנָה; l 'גַּם־ע ? ‖ [b] cf 2,33[b]; mlt Mss ut Q ‖ [c] dl (ex 19)? ‖ **5** [a] prp הִנָּה ‖ [b] cf 2,33[b] ‖ **6** [a] l וַתִּזֶן ‖ **7** [a] K וַתִּרְאָה ‖ **8** [a] l c Ms $𝔊^{Q^c L a l}$𝔖 וַתֵּרֶא ‖ [b] $𝔊^{-V}$ + *εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς* cf Dt 24,1 ‖ **9** [a] 𝔊 *εἰς οὐθέν*; 𝔙 recte *facilitate* ‖ [b–b] > 𝔊*; l 'וַתַּחֲנִף אֶת־ה cf α'θ'𝔖𝔗𝔙 ‖ [c] prp ־אַץ.

שׁוּבָה מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל נְאֻם־יְהוָה לוֹא־אַפִּיל פָּנַי בָּכֶם — לה מל
כִּי־חָסִיד אֲנִי נְאֻם־יְהוָה לֹא אֶטּוֹר לְעוֹלָם׃ — ל
13 אַךְ דְּעִי עֲוֺנֵךְ כִּי בַּיהוָה אֱלֹהַיִךְ פָּשָׁעַתְּ — ו̇[12] בנביא וכל ס״פ דכות ב מ א
וַתְּפַזְּרִי אֶת־דְּרָכַיִךְ[a] לַזָּרִים [b]תַּחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן[b] וּבְקוֹלִי — ל
לֹא־שְׁמַעְתֶּם[c] נְאֻם־יְהוָה׃] — ג̇[13]
14 שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹבָבִים נְאֻם־יְהוָה כִּי אָנֹכִי בָּעַלְתִּי בָכֶם וְלָקַחְתִּי 14 — ב
אֶתְכֶם אֶחָד מֵעִיר וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם צִיּוֹן׃ 15 וְנָתַתִּי 15
לָכֶם רֹעִים כְּלִבִּי וְרָעוּ אֶתְכֶם דֵּעָה[a] וְהַשְׂכֵּיל׃ 16 וְהָיָה כִּי תִרְבּוּ 16 — ל. ו. ב מל[14]
וּפְרִיתֶם בָּאָרֶץ בַּיָּמִים הָהֵמָּה נְאֻם־יְהוָה לֹא־יֹאמְרוּ עוֹד אֲרוֹן[a] — ח̇[15]. יב[16]. ג פסוק לא ולא ולא ולא[17]. כו בליש וכל מלכים דכות
בְּרִית־יְהוָה וְלֹא יַעֲלֶה עַל־לֵב וְלֹא יִזְכְּרוּ־בוֹ[b] וְלֹא יִפְקֹדוּ וְלֹא — ג̇[18]. ל
יֵעָשֶׂה עוֹד׃ 17 בָּעֵת הַהִיא יִקְרְאוּ לִירוּשָׁלַםִ כִּסֵּא יְהוָה וְנִקְווּ[a] אֵלֶיהָ 17 — לו̇[19]. ל
כָל־[b]הַגּוֹיִם [c]לְשֵׁם יְהוָה לִירוּשָׁלָםִ[c] וְלֹא־יֵלְכוּ עוֹד אַחֲרֵי שְׁרִרוּת — ל
לִבָּם הָרָע׃ ס 18 בַּיָּמִים הָהֵמָּה יֵלְכוּ בֵית־יְהוּדָה עַל־בֵּית 18 — ח̇[15]. יב[16]
יִשְׂרָאֵל וְיָבֹאוּ יַחְדָּו מֵאֶרֶץ צָפוֹן עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִנְחַלְתִּי אֶת־ — ז רפי[20]
אֲבוֹתֵיכֶם[a]׃
19 וְאָנֹכִי אָמַרְתִּי אֵיךְ[a] אֲשִׁיתֵךְ[b] בַּבָּנִים — ט ר״פ וכל תרי עשר דכות[21]. ב
וְאֶתֶּן־לָךְ[b] אֶרֶץ חֶמְדָּה נַחֲלַת [c]צְבִי צִבְאוֹת[c] גּוֹיִם — ג[22]. ג
וָאֹמַר אָבִי תִּקְרְאוּ[d]־לִי וּמֵאַחֲרַי לֹא תָשׁוּבוּ[e]׃ [יְהוָה׃ — תקראי ק חד מן מח[23] כת ו וקר י. תשובי ק חד מן מח[23] כת ו וקר י
20 אָכֵן[a] בָּגְדָה[a] אִשָּׁה מֵרֵעָהּ כֵּן בְּגַדְתֶּם[b] בִּי בֵּית יִשְׂרָאֵל נְאֻם־ — יח̇[24]
21 קוֹל [a]עַל־שְׁפָיִים[a] נִשְׁמָע בְּכִי תַחֲנוּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל — ג מל[25]. ד. יח̇[26]
כִּי הֶעֱווּ[b] אֶת־דַּרְכָּם שָׁכְחוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃
22 שׁוּבוּ בָּנִים שׁוֹבָבִים אֶרְפָּה[a] מְשׁוּבֹתֵיכֶם — ל כת ה

[12] Mm 3133. [13] Mm 2464. [14] Mm 2465. [15] Mm 2738. [16] Mm 891. [17] Mm 2466. [18] Mm 1217. [19] Mm 210. [20] Mm 465. [21] Mm 1472. [22] Mm 454. [23] Mm 3811. [24] Mm 1941. [25] Mm 2365. [26] Mm 953.

13 [a] prp דּוֹדַיִךְ || [b–b] add (ex 6)? || [c] 𝔊𝔙 2 sg, l שָׁמַעַתְּ? || **15** [a] 𝔊 *ποιμαίνοντες* = רָעֹה || **16** [a] pr אֵי? || [b] pc Mss עוד, Ms + עוד || **17** [a] sic L, mlt Mss Edd ־וּ || [b] l מִכָּל־? || [c–c] > 𝔊* || **18** [a] Ms 𝔊𝔖𝔗[f Ms] ־יהם || **19** [a] 𝔊 *Γένοιτο, κύριε· ὅτι* = אָמֵן יהוה כִּי (ex א׳ י׳ ד׳?) || [b] prp לָךְ, ־ךְ || [c–c] 𝔊 *θεοῦ παντοκράτορος* = אֱלֹהֵי צב׳ || [d] l c K 𝔊𝔖 ־אִי; mlt Mss Edd 𝔗𝔙 ut Q || [e] l c K 𝔊𝔖𝔗[f Mss] ־בִי; mlt Mss Edd 𝔗𝔙 ut Q || **20** [a–a] l אַךְ כִּבְגֹד cf 𝔊𝔙 || [b] 𝔊 *ἠθέτησεν* (= בָּגַד), 𝔊[S] *-σαν* || **21** [a–a] 𝔊 *ἐκ χειλέων* cf 7,29[b–b] || [b] cf 17[a] || **22** [a] mlt Mss ארפא.

[b]הִנְנוּ אָתָנוּ לָךְ[b] כִּי אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ — ל[27]

23 אָכֵן לַשֶּׁקֶר [a]מִגְּבָעוֹת הָמוֹן[ab] הָרִים — יח[28]

אָכֵן בַּיהוָה אֱלֹהֵינוּ תְּשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל׃ — יח[28]

24 [a]וְהַבֹּשֶׁת אָכְלָה[a] אֶת־יְגִיעַ אֲבוֹתֵינוּ מִנְּעוּרֵינוּ — ל . ד פסוק דמיין את את ואת את ואת[29] . ח[30] מל וכל ישׁת דכות ב מ א . ג ומל[31]

[b]אֶת־צֹאנָם וְאֶת־בְּקָרָם אֶת[c]־בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנוֹתֵיהֶם[b]׃

25 נִשְׁכְּבָה בְּבָשְׁתֵּנוּ וּתְכַסֵּנוּ כְּלִמָּתֵנוּ כִּי לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ — ל . ל . ט

אֲנַחְנוּ וַאֲבוֹתֵינוּ מִנְּעוּרֵינוּ וְעַד־הַיּוֹם הַזֶּה [חָטָאנוּ — ח[30] מל וכל ישׁת דכות ב מ א . ג ומל[31]

וְלֹא שָׁמַעְנוּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ ס

4 1 אִם־תָּשׁוּב יִשְׂרָאֵל ׀ נְאֻם־יְהוָה אֵלַי תָּשׁוּב — ח ר״פ בסיפ[1]

וְאִם־תָּסִיר שִׁקּוּצֶיךָ מִפָּנַי[a] וְלֹא[b] תָנוּד׃ — ז . ל

2 וְנִשְׁבַּעְתָּ חַי־יְהוָה בֶּאֱמֶת בְּמִשְׁפָּט וּבִצְדָקָה

וְהִתְבָּרְכוּ בוֹ[a] גּוֹיִם וּבוֹ[a] יִתְהַלָּלוּ׃ ס — ל כת כן[2]

3 כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה לְאִישׁ יְהוּדָה [a]וְלִירוּשָׁלִַם[a] — ז בטע בסיפ[3] . כל מיחד[4] . ח[5]

נִירוּ לָכֶם נִיר וְאַל־תִּזְרְעוּ אֶל־קֹצִים׃ [יְרוּשָׁלִָם[c] — ח[6] . ד ב חס וב מל[7]

4 הִמֹּלוּ לַיהוָה[a] וְהָסִרוּ עָרְלוֹת[b] לְבַבְכֶם [c]אִישׁ יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי — ב חס[8]

פֶּן־תֵּצֵא כָאֵשׁ חֲמָתִי וּבָעֲרָה וְאֵין מְכַבֶּה מִפְּנֵי רֹעַ מַעַלְלֵיכֶם׃

5 הַגִּידוּ בִיהוּדָה וּבִירוּשָׁלִַם הַשְׁמִיעוּ וְאִמְרוּ[a] — כא . ו[9]

וְתִקְעוּ[b] שׁוֹפָר בָּאָרֶץ קִרְאוּ מַלְאוּ — תקעו . ל ק

וְאִמְרוּ[c] הֵאָסְפוּ וְנָבוֹאָה אֶל־עָרֵי הַמִּבְצָר׃ — ו[8] . ג חד חס וב מל[10]

6 שְׂאוּ־נֵס[a] צִיּוֹנָה הָעִיזוּ אַל־תַּעֲמֹדוּ — יא ר״פ . ל . ב חד מל וחד חס[11]

כִּי רָעָה אָנֹכִי מֵבִיא מִצָּפוֹן וְשֶׁבֶר גָּדוֹל׃ — ל[12]

7 עָלָה אַרְיֵה מִסֻּבְּכוֹ וּמַשְׁחִית גּוֹיִם נָסַע — ל . ל

יָצָא מִמְּקֹמוֹ לָשׂוּם אַרְצֵךְ לְשַׁמָּה — ו[13] חס וכל אורית ואיוב דכות ב מ ב

[27] Mm 1297. [28] Mm 1941. [29] Mp sub loco. [30] Mm 346. [31] Mm 2467. Cp 4 [1] Mm 2584. [2] Cf Mm 4149. [3] Mm 2547. [4] Mm 2049. [5] Mm 2159. [6] Mm 2469. [7] Mm 3402 contra textum. [8] Mm 255. [9] Mm 2470. [10] Mm 2079. [11] Mm 2479. [12] Mm 2471. [13] Mm 489.

22 [b–b] 𝔊 ἰδοὺ δοῦλοι (δοῦλοι dttg ortum, dl) ἡμεῖς ἐσόμεθά σοι, 𝔖 *h' ḥnn djlk* = הִנֵּה אֲנַחְנוּ לָךְ ‖ 23 [a–a] l הַגְּ׳ וְהֶמוֹן cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b] mlt Mss הַ׳ ‖ 24 [a–a] l וְהַבַּעַל אָכַל? ‖ [b–b] add ‖ [c] nonn Mss 𝔊𝔖𝔗[f Mss] וְאֶת ‖ Cp 4,1 [a] 𝔊 ־נֶיךָ ‖ [b] l c 𝔊𝔖𝔗[f Ms]𝔙 לֹא ‖ 2 [a] l בְּךָ, וּבְךָ? ‖ 3 [a] pc Mss 𝔊𝔖𝔗 וּלְיֹשְׁבֵי יר׳ cf 4a ‖ 4 [a] 𝔊 τῷ θεῷ ὑμῶν; prp לִי ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔖 ־לַת ‖ [c–c] add? cf 3a ‖ 5 [a] dl (ex 5b) ‖ [b] ℭ mlt Mss 𝔊𝔖𝔗 ut Q, l ‖ [c] prp מַהֲרוּ ‖ 6 [a] 𝔊 φεύγετε = נֻסוּ.

ᵃעָרַ֫יִךְ תִּצֶּ֫ינָה מֵאֵ֫ין יוֹשֵׁבᵃ׃ ל. מט מל בנביא
8 עַל־זֹ֛את חִגְר֥וּ שַׂקִּ֖ים סִפְד֣וּ וְהֵילִ֑ילוּ
כִּ֥י לֹא־שָׁ֛בᵃ חֲר֥וֹן אַף־יְהוָ֖ה מִמֶּֽנּוּ׃ פ
9 וְהָיָ֤ה בַיּוֹם־הַהוּא֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה
יֹאבַ֥ד לֵב־הַמֶּ֖לֶךְ וְלֵ֣ב הַשָּׂרִ֑ים ב
וְנָשַׁ֙מּוּ֙ הַכֹּ֣הֲנִ֔ים וְהַנְּבִאִ֖ים יִתְמָֽהוּ׃ ‏[וְלִירוּשָׁלַ֫םᵇ ד מל בסיפ ‏[ה15
10 וָאֹמַ֞רᵃ אֲהָ֣הּ׀ אֲדֹנָ֣י יְהוִ֗ה אָכֵן֩ הַשֵּׁ֨א הִשֵּׁ֜אתָ ᵇלָעָ֤ם הַזֶּה֙ יה14. ל
לֵאמֹ֔ר שָׁל֖וֹם יִהְיֶ֣ה לָכֶ֑ם וְנָגְעָ֥ה חֶ֖רֶב עַד־הַנָּֽפֶשׁ׃ ל
11 בָּעֵ֣ת הַהִ֗יא יֵֽאָמֵ֤ר לָֽעָם־הַזֶּה֙ וְלִיר֣וּשָׁלִַ֔ם ה15
ר֣וּחַ ᵃצַ֤ח שְׁפָיִים֙ᵃ בַּמִּדְבָּ֔רᵇ דֶּ֖רֶךְ בַּת־עַמִּ֑י
ל֥וֹא לִזְר֖וֹת וְל֥וֹא לְהָבַֽר׃ 12 ר֧וּחַ מָלֵ֛א מֵאֵ֖לֶּהᵃ יָ֣בוֹא לִ֑י לה מל. לה מל. ב ובטע16
עַתָּ֛ה גַּם־אֲנִ֛י אֲדַבֵּ֥ר מִשְׁפָּטִ֖ים אוֹתָֽם׃ ט רפי וכל יחזק דכות17
13 הִנֵּ֣ה׀ כַּעֲנָנִ֣ים יַעֲלֶ֗ה וְכַסּוּפָה֙ מַרְכְּבוֹתָ֔יו ב מל18
קַלּ֥וּ מִנְּשָׁרִ֖ים סוּסָ֑יו א֥וֹי לָ֖נוּ כִּ֥י שֻׁדָּֽדְנוּ׃ ה. ב
14 כַּבְּסִ֨י מֵרָעָ֤ה לִבֵּךְ֙ יְר֣וּשָׁלִַ֔ם לְמַ֖עַן תִּוָּשֵׁ֑עִי
עַד־מָתַ֛י תָּלִ֥ין בְּקִרְבֵּ֖ךְ מַחְשְׁב֥וֹת אוֹנֵֽךְ׃ ל
15 כִּ֛י ק֥וֹל מַגִּ֖יד מִדָּ֑ן וּמַשְׁמִ֥יעַ אָ֖וֶן מֵהַ֥ר אֶפְרָֽיִם׃
16 ᵃהַזְכִּ֣ירוּ לַגּוֹיִ֗ם הִנֵּה֙ᵃ הַשְׁמִ֣יעוּ עַל־יְרוּשָׁלִַ֔ם
נֹצְרִ֥יםᵇ בָּאִ֖ים מֵאֶ֣רֶץ הַמֶּרְחָ֑ק וַֽיִּתְּנ֛וּ עַל־עָרֵ֥י יְהוּדָ֖ה קוֹלָֽם׃ ב חס. ב19
17 כְּשֹׁמְרֵ֣י שָׂדַ֔י הָי֥וּ עָלֶ֖יהָ מִסָּבִ֑יב כִּי־אֹתִ֥י מָרָ֖תָה נְאֻם־יְהוָֽה׃ ב בתרי לישנ20
18 דַּרְכֵּ֣ךְᵃ וּמַעֲלָלַ֔יִךְ עָשׂ֥וֹᵇ אֵ֖לֶּה לָ֑ךְ ד כת ו. ב
זֹ֤את רָעָתֵךְ֙ כִּ֣י ᶜמָ֔ר כִּ֥יᶜ נָגַ֖עᵈ עַד־לִבֵּֽךְ׃ ס
19 מֵעַ֣י׀ מֵעַ֣י׀ אָחוּלָ֗הᵃ קִיר֥וֹת לִבִּ֛י אוחילה ק חד מן ג21 בליש

14Mm 1941. 15Mm 2159. 16Hi 3,25. 17Mm 136. 18Mm 2472. 19Mm 2473. 20Mm 479. 21Mm 3104.

7 a–a add (ex 2,15)? ‖ **8** a huc tr ממנו m cs ‖ **10** a ex 14,13; l וְאָמְרוּ cf 𝔊A𝔄 ‖ b–b ex 11; l frt לָנוּ ‖ **11** a–a 𝔊 *πλανήσεως* cf 𝔖 ‖ b l prb בָּא מִמּ׳ ‖ **12** a > 𝔊*, dl (dupl) ‖ **16** a–a prp הַזְהִירוּ לְבִנְיָמִין vel הַגִּידוּ בִיהוּדָה ‖ b 𝔊 *συστροφαί*, l צָרִים ‖ **18** a pc Mss Vrs דְּרָכַיִךְ ‖ b nonn Mss עָשָׂה, 𝔗 mlt Mss עשו ‖ c–c prp מֶרְיֵךְ cf 17b ‖ d mlt Mss עַל ‖ **19** a l c K mlt Mss 𝔊𝔙 אָחוּלָה, pc Mss EdNorzi QMss אָחִילָה, Q אוֹחִילָה; 𝔖(𝔗) *kjbjn lj* = יָחִילוּ.

הֹֽמֶה־לִּ֥י לִבִּ֖י[b] לֹ֣א אַחֲרִ֑ישׁ — ב̇ חס̇ . ז̇ חס̇ בליש[22]
כִּ֣י ק֤וֹל שׁוֹפָר֙ שָׁמַ֣עַתִּי[c] נַפְשִׁ֔י תְּרוּעַ֖ת מִלְחָמָֽה׃ — שמעת ק חד מן ד[23] בליש
20 שֶׁ֤בֶר עַל־שֶׁ֙בֶר֙ נִקְרָ֔א[a] כִּ֥י שֻׁדְּדָ֖ה כָּל־הָאָ֑רֶץ
פִּתְאֹם֙ שֻׁדְּד֣וּ אֹהָלַ֔י רֶ֖גַע[b] יְרִיעֹתָֽי׃ — ב̇ חד חס̇ וחד מל̇
21 עַד־מָתַ֖י אֶרְאֶה־נֵּ֑ס[a] אֶשְׁמְעָ֖ה ק֥וֹל שׁוֹפָֽר׃ ס — ב̇[24]
22 כִּ֣י ׀ אֱוִ֣יל[a] עַמִּ֗י אוֹתִי֙ לֹ֣א יָדָ֔עוּ — כ̇ל[25] מל̇ לג̇ מנה̇ בסיפ̇ וכל יהושע ושפטים דכות ב̇ מ̇ ב̇ . יז̇ מ״פ לא ולא לא[26]
בָּנִ֤ים סְכָלִים֙ הֵ֔מָּה וְלֹ֥א נְבוֹנִ֖ים הֵ֑מָּה — ל̇ מל̇
חֲכָמִ֥ים הֵ֙מָּה֙ לְהָרַ֔ע וּלְהֵיטִ֖יב לֹ֥א יָדָֽעוּ׃ — ז̇[27] . ל̇
23 רָאִ֙יתִי֙ אֶת־הָאָ֔רֶץ וְהִנֵּה־[a]תֹ֖הוּ וָבֹ֑הוּ[a] וְאֶל־הַשָּׁמַ֖יִם וְאֵ֥ין אוֹרָֽם׃ — ב̇[28] . ה̇[29] ול̇ בליש . ג̇[30]
24 רָאִ֙יתִי֙ הֶֽהָרִ֔ים וְהִנֵּ֖ה רֹעֲשִׁ֑ים וְכָל־הַגְּבָע֖וֹת הִתְקַלְקָֽלוּ׃ — ב̇[31] . ל̇
25 רָאִ֕יתִי וְהִנֵּ֖ה אֵ֣ין הָאָדָ֑ם וְכָל־ע֥וֹף הַשָּׁמַ֖יִם נָדָֽדוּ׃
26 רָאִ֕יתִי וְהִנֵּ֥ה הַכַּרְמֶ֖ל הַמִּדְבָּ֑ר וְכָל־עָרָ֗יו נִתְּצוּ֙[a] — ב̇
מִפְּנֵ֣י יְהוָ֔ה מִפְּנֵ֖י[b] חֲר֥וֹן אַפּֽוֹ׃[c] ס — ב̇ פסוק בסיפ̇ מפני מפני
27 כִּי־כֹה֙ אָמַ֣ר יְהוָ֔ה — ו̇ בטע̇ בסיפ̇ . כ̇ מיחד[32]
שְׁמָמָ֥ה תִהְיֶ֖ה כָּל־הָאָ֑רֶץ וְכָלָ֖ה לֹ֥א[a] אֶעֱשֶֽׂה׃
28 עַל־זֹאת֙ תֶּאֱבַ֣ל הָאָ֔רֶץ וְקָדְר֥וּ הַשָּׁמַ֖יִם מִמָּ֑עַל
עַ֤ל[a] כִּֽי־דִבַּ֙רְתִּי֙ זַמֹּ֔תִי[b] וְלֹ֥א נִחַ֖מְתִּי וְלֹא־אָשׁ֥וּב מִמֶּֽנָּה׃ — ב̇ . ד̇[33]
29 מִקּ֨וֹל פָּרָ֜שׁ וְרֹ֣מֵה[a] קֶ֗שֶׁת בֹּרַ֙חַת֙ כָּל־הָעִ֔יר[b] — ג̇ ב̇ קמ̇ וחד פת̇ . ב̇ בליש[34] . ב̇[35]
בָּ֚אוּ[c] בֶּעָבִ֔ים וּבַכֵּפִ֖ים עָל֑וּ
[d]כָּל־הָעִ֣יר[d] עֲזוּבָ֔ה וְאֵין־יוֹשֵׁ֥ב בָּהֵ֖ן אִֽישׁ׃ [זָהָב — מט̇ מל̇ בנביא . ה̇[36]
30 וְאַ֨תִּי[a] שָׁד֜וּד[b] מַֽה־תַּעֲשִׂ֗י כִּֽי־תִלְבְּשִׁ֨י שָׁנִ֜י כִּֽי־תַעְדִּ֣י עֲדִי־[c] — ואת ק חד מן ז[37] כת̇ כן בליש
כִּֽי־תִקְרְעִ֤י בַפּוּךְ֙ עֵינַ֔יִךְ לַשָּׁ֖וְא תִּתְיַפִּ֑י — ג̇ . יא̇ . ל̇

[22] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [23] Mm 1865. [24] Ps 85,9. [25] Mm 1238 א. [26] Mm 1613. [27] Mm 227. [28] Gn 1,2. [29] Mm 1923. [30] Mm 2253. [31] Mp sub loco. [32] Mm 2049. [33] Mm 1847. [34] Mm 2474. [35] Gn 16,8. [36] Mm 640. [37] Mm 2081.

19 [b] dl, tr huc נפשי ex v b (l הֹמָה) cf 𝔊 ‖ [c] l c K תְּ- (cf [b]); 𝔊(𝔖𝔗𝔙) ἤκουσεν = שָׁמְעָה ‖ 20 [a] sec 𝔊α′σ′𝔙 rectius a קרא, sec 𝔖𝔗 a קרה ‖ [b] 𝔊 διεσπάσθησαν cf 𝔖 ‖ 21 [a] 𝔊(𝔖𝔙) φεύγοντας = נָס ‖ 22 [a] 𝔊 οἱ ἡγούμενοι = אֵילֵי ‖ 23 [a–a] 𝔊* om תהו ו, dl? ‖ 26 [a] nonn Mss 𝔊 נִצְּתוּ ‖ [b] L* mlt Mss 𝔊𝔖𝔗[f Ms]𝔙 ומ׳ ‖ [c] 𝔊 + ἠφανίσθησαν ‖ 27 [a] l לָהּ cf 28b ‖ 28 [a] dttg? ‖ [b] tr post נחמתי cf 𝔊 ‖ 29 [a] nonn Mss ורמי ‖ [b] ex v b; 𝔊(𝔗[Ed]) χώρα, l הָאָרֶץ ‖ [c] 𝔊 + εἰς τὰ σπήλαια καὶ … ἐκρύβησαν, ins בַּמְּעָרוֹת וַיֵּחָבְאוּ (homtel) ‖ [d–d] 𝔊 recte πᾶσα πόλις = כל־עיר cf בהן ‖ 30 [a] K ואתי ‖ [b] > 𝔊*, dl ‖ [c] dttg?

מְאָסוּ־בָךְ עֹגְבִים נַפְשֵׁךְ יְבַקֵּשׁוּ׃ ל

31 כִּי קוֹל כְּחוֹלָה[a] שָׁמַעְתִּי צָרָה[b] כְּמַבְכִּירָה ל

קוֹל בַּת־צִיּוֹן תִּתְיַפֵּחַ תְּפָרֵשׂ כַּפֶּיהָ ל

אוֹי־נָא לִי כִּי־עָיְפָה נַפְשִׁי לְהֹרְגִים[c]׃ פ ל

סג[a] 5 1 שׁוֹטְטוּ בְּחוּצוֹת יְרוּשָׁלַםִ וּרְאוּ־נָא וּדְעוּ ל[1]

וּבַקְשׁוּ בִרְחוֹבוֹתֶיהָ אִם־תִּמְצְאוּ אִישׁ ל[2] . ל מל

אִם־יֵשׁ עֹשֶׂה מִשְׁפָּט מְבַקֵּשׁ אֱמוּנָה וְאֶסְלַח לָהּ[a]׃ ב

2 וְאִם[a] חַי־יְהוָה יֹאמֵרוּ לָכֵן[b] לַשֶּׁקֶר יִשָּׁבֵעוּ׃ ל . ג[3]

3 יְהוָה עֵינֶיךָ הֲלוֹא לֶאֱמוּנָה

הִכִּיתָה אֹתָם וְלֹא־חָלוּ כִּלִּיתָם[a] מֵאֲנוּ קַחַת מוּסָר ג מל[4] . יו חס בסיפ

חִזְּקוּ פְנֵיהֶם מִסֶּלַע מֵאֲנוּ לָשׁוּב׃ ד[5]

4 וַאֲנִי אָמַרְתִּי אַךְ־דַּלִּים[a] הֵם נוֹאֲלוּ טז ר״פ . ב[6]

כִּי לֹא יָדְעוּ דֶּרֶךְ יְהוָה מִשְׁפַּט אֱלֹהֵיהֶם׃

5 אֵלְכָה־לִּי אֶל־הַגְּדֹלִים וַאֲדַבְּרָה אוֹתָם ט רפי וכל יחזק דכות[7]

כִּי הֵמָּה יָדְעוּ דֶּרֶךְ יְהוָה מִשְׁפַּט אֱלֹהֵיהֶם

אַךְ הֵמָּה יַחְדָּו שָׁבְרוּ עֹל נִתְּקוּ מוֹסֵרוֹת׃

6 עַל־כֵּן הִכָּם אַרְיֵה מִיַּעַר זְאֵב עֲרָבוֹת[a] יְשָׁדְדֵם ל

נָמֵר שֹׁקֵד עַל־עָרֵיהֶם כָּל־הַיּוֹצֵא מֵהֵנָּה יִטָּרֵף ג[8] . ד מל בנביא וכל כתיב דכות[9] . ז[10]

כִּי רַבּוּ פִּשְׁעֵיהֶם עָצְמוּ מְשֻׁבוֹתֵיהֶם׃ ס[11]

7 אֵי לָזֹאת אֶסְלוֹחַ[a]־לָךְ בָּנַיִךְ עֲזָבוּנִי וַיִּשָּׁבְעוּ בְּלֹא אֱלֹהִים לא . ג[12] . אסלח[13] יתיר ו . יה ק

וָאַשְׂבִּעַ[b] אוֹתָם וַיִּנְאָפוּ וּבֵית זוֹנָה יִתְגֹּדָדוּ[c]׃ ל וחס

8 סוּסִים מְיֻזָּנִים[a] מַשְׁכִּים[b] הָיוּ אִישׁ אֶל־אֵשֶׁת רֵעֵהוּ יִצְהָלוּ׃ ל למדינ[14] . ל

9 הַעַל־אֵלֶּה לוֹא־אֶפְקֹד[a] נְאֻם־יְהוָה לה מל

Cp 5 [1] Mm 2026. [2] Mm 1690. [3] Mm 3439. [4] Mm 1605. [5] Mm 1452. [6] Mm 2274. [7] Mm 136. [8] Mp sub loco. [9] Mm 1475. [10] Mm 2967. [11] Q non reperitur in ullo alio Ms, hic ego erasi et transtuli in אסלח Jer 5,7, cf Mp sub loco. [12] Mm 418. [13] Q addidi, cf משבותיהם Jer 5,6 et Mp sub loco. [14] K^Or, cf Mp sub loco.

31 [a] = כְּחָלָה ‖ [b] 𝔊 τοῦ στεναγμοῦ σου; prp צְוָחָה vel *צְרַח ululatus ‖ [c] 𝔊𝔙 pt pass cf 𝔖 ‖ **Cp 5,1** [a] ins נְאֻם יהוה cf 2[a] ‖ **2** [a] 𝔊 λέγει κύριος (cj c 1) ‖ [b] l c mlt Mss 𝔖 אָכֵן ‖ **3** [a] prp כְּלָהֶם vel הִכְלַמְתָּם ‖ **4** [a] tr huc ˄ ‖ **6** [a] 𝔊 ἕως τῶν οἰκιῶν = עַד־בָּיִת? α′ (𝔖𝔗𝔙) ἑσπερινοί = עֶרֶב ut Hab 1,8 Zeph 3,3 ‖ **7** [a] K אסלוֹחַ ‖ [b] pc Mss ׳שׁ– ‖ [c] l c pc Mss יתגוררו cf 𝔊 κατέλυον ‖ **8** [a] K^Occ מוּז׳ ‖ [b] Ms מַיִם–, 𝔊 θηλυμανεῖς, α′θ′(𝔗?) ἕλκοντες = מֹשְׁכִים, 𝔏 *furentes circa feminas* pro מי׳ מ׳; l *מְאֻשְׁכִים testiculati ‖ **9** [a] nonn Mss + בָּם cf 29[a].

וְאִם בְּגוֹי אֲשֶׁר־כָּזֶה לֹא תִתְנַקֵּם נַפְשִׁי׃ ס — ל̇ וחד מן ד̇[15] זוגין . ה̇

10 עֲלוּ בְשָׁרוֹתֶיהָ וְשַׁחֵתוּ וְכָלָה אַל־[a]תַּעֲשׂוּ — ל̇ . ג̇

[b]הָסִירוּ נְטִישׁוֹתֶיהָ כִּי לוֹא לַיהוָה הֵמָּה׃[b] — ל̇ ומל . ל̇ה̇ מל

11 כִּי בָגוֹד בָּגְדוּ בִּי בֵּית יִשְׂרָאֵל וּבֵית יְהוּדָה נְאֻם־יְהוָה׃

12 כִּחֲשׁוּ בַּיהוָה וַיֹּאמְרוּ לֹא־הוּא — י̇ז̇[16] מ״פ לא ולא לא וחד מן ל̇ה̇[17] מל

וְלֹא־תָבוֹא עָלֵינוּ רָעָה וְחֶרֶב וְרָעָב לוֹא נִרְאֶה׃ — ג̇ . ל̇ה̇ מל . ה̇[18]

13 וְהַנְּבִיאִים יִהְיוּ לְרוּחַ וְהַדִּבֵּר[a] אֵין בָּהֶם [b]כֹּה יֵעָשֶׂה לָהֶם׃[b] ס — ד̇ מל בסיפ . ל̇ו̇[19]

14 לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת — ה̇י̇ בטע בסיפ[20] . י̇ב̇[21]

יַעַן דַּבֶּרְכֶם[a] אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה

הִנְנִי נֹתֵן דְּבָרַי בְּפִיךָ לְאֵשׁ — ג̇[22]

וְהָעָם הַזֶּה עֵצִים[b] וַאֲכָלָתַם׃ — ב̇

15 הִנְנִי מֵבִיא עֲלֵיכֶם גּוֹי מִמֶּרְחָק בֵּית יִשְׂרָאֵל נְאֻם־יְהוָה

[a]גּוֹי ׀ אֵיתָן הוּא גּוֹי מֵעוֹלָם הוּא[a]

גּוֹי [b]לֹא־תֵדַע לְשֹׁנוֹ וְלֹא תִשְׁמַע מַה־יְדַבֵּר׃[b] — ל̇[23]

16 [a]אַשְׁפָּתוֹ[b] כְּקֶבֶר פָּתוּחַ[a] [c]כֻּלָּם גִּבּוֹרִים׃[c] — ג̇[24] . ל̇ . ד̇[25]

17 וְאָכַל קְצִירְךָ וְלַחְמֶךָ יֹאכְלוּ[a] בָּנֶיךָ וּבְנוֹתֶיךָ — ג̇ מל[26]

יֹאכַל צֹאנְךָ וּבְקָרֶךָ יֹאכַל גַּפְנְךָ וּתְאֵנָתֶךָ

יְרֹשֵׁשׁ[b] עָרֵי מִבְצָרֶיךָ אֲשֶׁר אַתָּה בּוֹטֵחַ בָּהֵנָּה בֶּחָרֶב׃[c] — ל̇ . כ̇ז̇ בטע . ג̇[27] בנביא וכל כתיב דכות ב̇ מ̇ ה̇ . ג̇[28]

18 וְגַם בַּיָּמִים הָהֵמָּה נְאֻם־יְהוָה לֹא־אֶעֱשֶׂה אִתְּכֶם כָּלָה׃ 19 וְהָיָה — ו̇ ר״פ בסיפ[29] . ח̇[30] . י̇ב̇[31] . ב̇

כִּי תֹאמְרוּ[a] תַּחַת מֶה עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לָנוּ אֶת־כָּל־אֵלֶּה וְאָמַרְתָּ — ו̇ בטע בסיפ

אֲלֵיהֶם[b] כַּאֲשֶׁר עֲזַבְתֶּם אוֹתִי וַתַּעַבְדוּ אֱלֹהֵי נֵכָר בְּאַרְצְכֶם כֵּן — כ̇ו̇[32] מל י̇ג̇ מנה̇ בסיפ וכל יהושע ושפטים דכות ב̇ מ̇ ב̇ . ג̇[33]

תַּעַבְדוּ זָרִים בְּאֶרֶץ לֹא לָכֶם׃ ס

20 הַגִּידוּ זֹאת בְּבֵית יַעֲקֹב וְהַשְׁמִיעוּהָ בִיהוּדָה לֵאמֹר׃ — ב̇ . ל̇

[15] Mm 3561. [16] Mm 1613. [17] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [18] Mm 3682. [19] Mm 210. [20] Mm 2617. [21] Mm 2015. [22] Mm 2242. [23] Mm 2475. [24] Mm 3423. [25] Mm 946. [26] Mm 228. [27] Mm 2352. [28] Mm 909. [29] Mm 2463. [30] Mm 2738. [31] Mm 891. [32] Mm 1238 א. [33] Mm 1384.

10 [a] dl cf 4,27[a] ‖ [b–b] 𝔊𝔖 vertunt sensum in contrarium ‖ **13** [a] Ms וְהַדָּבָר, 𝔊 *καὶ λόγος κυρίου* ‖ [b–b] > 𝔊[A al]; prb post צבאות 14 tr ‖ **14** [a] l דַּבְּרָם ‖ [b] pc Mss לע׳ ‖ **15** [a–a] > 𝔊* ‖ [b–b] 𝔊* *οὗ οὐκ ἀκούσῃ [τῆς φωνῆς] τῆς γλώσσης αὐτοῦ* cf Dt 28,49 b ‖ **16** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] prp שְׂפָתוֹ vel אֲשֶׁר פִּיהוּ ‖ [c–c] prp כֻּלּוֹ מְגוֹבִים cf 17 ‖ **17** [a] Ms ־ל ‖ [b] prp יְרֹשׁ ‖ [c] add? ‖ **19** [a] l יֹא׳ ‖ [b] ins כֹּה אָמַר יהוה cf 𝔖 et אותי.

21 שִׁמְעוּ־נָ֣א זֹ֔את עַ֥ם סָכָ֖ל וְאֵ֣ין לֵ֑ב
עֵינַ֤יִם לָהֶם֙ וְלֹ֣א יִרְא֔וּ אָזְנַ֥יִם לָהֶ֖ם וְלֹ֥א יִשְׁמָֽעוּ׃ כ̇ח
22 הַאוֹתִ֨י לֹא־תִירָ֜אוּ נְאֻם־יְהוָ֗ה אִ֤ם מִפָּנַי֙ לֹ֣א תָחִ֔ילוּ כ̇ו̇[34] מל̇ יג̇ מנה̇ בסיפ̇ וכל יהושע ושפטים דכות ב̇ מ̇ ב̇ וחד מן ב̇ בליש חד מל̇ וחד חס̇ . ז̇
אֲשֶׁר־שַׂ֤מְתִּי חוֹל֙ גְּב֣וּל לַיָּ֔ם חָק־עוֹלָ֖ם וְלֹ֣א יַעַבְרֶ֑נְהוּ ה̇[35] . ל̇
וַיִּֽתְגָּעֲשׁוּ֙[a] וְלֹ֣א יוּכָ֔לוּ[a] וְהָמ֥וּ גַלָּ֖יו וְלֹ֥א יַעַבְרֻֽנְהוּ׃ ג̇[36]
23 וְלָעָ֤ם הַזֶּה֙ הָיָ֔ה לֵ֖ב סוֹרֵ֣ר וּמוֹרֶ֑ה סָ֖רוּ וַיֵּלֵֽכוּ[a]׃
24 וְלֹֽוא־אָמְר֣וּ בִלְבָבָ֗ם נִ֤ירָא נָא֙ אֶת־יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֔ינוּ [לָֽנוּ׃ לה̇ מל̇[37] . ד̇[38] . ט̇ . ב̇
הַנֹּתֵ֗ן גֶּ֛שֶׁם [a]וירה[b] וּמַלְק֖וֹשׁ[a] בְּעִתּ֑וֹ שְׁבֻעֹ֛ת[c] חֻקּ֥וֹת קָצִ֖יר יִשְׁמָר־ יורה[39] ק̇ . ד̇[40] . ט̇
25 עֲוֺנוֹתֵיכֶ֖ם הִטּוּ־אֵ֑לֶּה וְחַטֹּ֣אותֵיכֶ֔ם מָנְע֥וּ הַטּ֖וֹב מִכֶּֽם׃ ב̇ מל̇ . ד̇ מל̇[41]
26 כִּֽי־נִמְצְא֥וּ בְעַמִּ֖י רְשָׁעִ֑ים [a]יָשׁוּר֙ כְּשַׁ֣ךְ ל̇ . ל̇
יְקוּשִׁ֔ים[a] הִצִּ֥יבוּ מַשְׁחִ֖ית אֲנָשִׁ֥ים יִלְכֹּֽדוּ׃ ל̇ . ל̇
27 כִּכְלוּב֙ מָ֣לֵא ע֔וֹף כֵּ֥ן בָּתֵּיהֶ֖ם מְלֵאִ֣ים מִרְמָ֑ה ל̇ . כל כת̇ כן
עַל־כֵּ֥ן גָּדְל֖וּ וַֽיַּעֲשִֽׁירוּ׃ 28 [a]שָׁמְנ֣וּ עָשְׁת֗וּ[a] ל̇
גַּ֚ם [b]עָבְר֣וּ [c]דִבְרֵי־רָ֔ע[bc] דִּ֣ין לֹא־דָ֔נוּ
דִּ֥ין יָת֖וֹם וְיַצְלִ֑יחוּ[d] וּמִשְׁפַּ֥ט אֶבְיוֹנִ֖ים[e] לֹ֥א שָׁפָֽטוּ׃
29 הַעַל־אֵ֥לֶּה לֹא־אֶפְקֹ֖ד[a] נְאֻם־יְהוָ֑ה
אִ֚ם[b] בְּג֣וֹי אֲשֶׁר־כָּזֶ֔ה לֹ֥א תִתְנַקֵּ֖ם נַפְשִֽׁי׃ ס ד̇ זוגין[42] . ה̇
30 שַׁמָּה֙ וְשַׁ֣עֲרוּרָ֔ה נִהְיְתָ֖ה בָּאָֽרֶץ׃ ל̇
31 הַנְּבִאִ֞ים נִבְּא֣וּ בַשֶּׁ֗קֶר וְהַכֹּהֲנִים֙ יִרְדּ֣וּ[a] עַל־יְדֵיהֶ֔ם ח̇ מל̇ בסיפ̇ . ל̇
וְעַמִּ֖י אָ֣הֲבוּ כֵ֑ן וּמַֽה־תַּעֲשׂ֖וּ לְאַחֲרִיתָֽהּ׃ י̇א̇ . ב̇[43]
6 1 הָעִ֣זוּ׀ בְּנֵ֣י בִנְיָמִ֗ן[a] מִקֶּ֙רֶב֙ יְר֣וּשָׁלִַ֔ם ב̇ חד מל̇ וחד חס̇[1]
וּבִתְק֙וֹעַ֙ תִּקְע֣וּ שׁוֹפָ֔ר וְעַל־בֵּ֥ית הַכֶּ֖רֶם שְׂא֣וּ מַשְׂאֵ֑ת ל̇ . ה̇[2] ג̇ מנה̇ בליש
כִּ֥י רָעָ֛ה נִשְׁקְפָ֥ה מִצָּפ֖וֹן וְשֶׁ֥בֶר גָּדֽוֹל׃ ד̇

[34] Mm 1238 א. [35] Mm 2476. [36] Mm 1841. [37] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [38] Mm 1371. [39] Mp sub loco. [40] Mm 2477. [41] Mm 1383. [42] Mm 3561. [43] Mm 2478. Cp 6 [1] Mm 2479. [2] Mm 3750.

22 [a] 𝔊𝔖 sg, l עשׁ–, כל– (ו dttg) ‖ **23** [a] l וַיֵּכָלוּ? cf 22b 3,5 ‖ **24** [a–a] add ‖ [b] Vrs ut Q ‖ [c] dttg, dl; Vrs nil nisi 𝔐 legisse vid ‖ **26** [a–a] crrp; α′σ′θ′ *ὡς δίκτυον ἰξευτοῦ* (pro כ׳ י׳) cf 𝔙 *quasi aucupes*, l frt יִשְׂרְכוּ שְׂבָכָ(ה) כְּיוֹקְשִׁים nectunt rete quasi aucupes ‖ **28** [a–a] > 𝔊* ‖ [b–b] prp עִזְרוּ בְרִיבוֹ רָע ‖ [c–c] > 𝔊*; 𝔊^{OL}α′σ′θ′(𝔙) *τοὺς λόγους μου εἰς πονηρόν* = דְּבָרַי לְרָע ‖ [d] > 𝔊 ‖ [e] 𝔊 *χήρας* = אַלְמָנָה ‖ **29** [a] ℭ nonn Mss + בָּם cf 9[a] ‖ [b] pc Mss וְאִם ut 9 ‖ **31** [a] prp יֹרוּ vel הוֹרוּ ‖ **Cp 6,1** [a] sic L, mlt Mss Edd בְּנְ׳.

ס[1] 2 [a]הַנָּוָה֙ וְהַמְּעֻנָּגָ֔ה דָּמִ֖יתִי[a] בַּת־צִיּֽוֹן׃ ל. ב

3 אֵלֶ֛יהָ יָבֹ֥אוּ רֹעִ֖ים וְעֶדְרֵיהֶ֑ם

תָּקְע֨וּ עָלֶ֤יהָ אֹהָלִים֙ סָבִ֔יב רָע֖וּ אִ֥ישׁ אֶת־יָדֽוֹ׃ ל[3]

4 קַדְּשׁ֤וּ עָלֶ֙יהָ֙ מִלְחָמָ֔ה ק֖וּמוּ וְנַעֲלֶ֣ה בַֽצָּהֳרָ֑יִם ג. יב

א֥וֹי לָ֙נוּ֙ כִּי־פָנָ֣ה הַיּ֔וֹם כִּ֥י יִנָּט֖וּ צִלְלֵי־עָֽרֶב׃ ל[4]

5 ק֚וּמוּ וְנַעֲלֶ֣ה בַלָּ֔יְלָה וְנַשְׁחִ֖יתָה אַרְמְנוֹתֶֽיהָ׃ ס ג. ל זקף קמ

6 כִּ֣י כֹ֤ה אָמַר֙ יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת ב ובסיפ[4]

כִּרְת֣וּ עֵצָ֔ה[a] וְשִׁפְכ֥וּ עַל־יְרוּשָׁלִַ֖ם סֹלְלָ֑ה

[b]הִ֚יא הָעִ֣יר הָפְקַ֔ד[b] כֻּלָּ֖הּ[c] עֹ֥שֶׁק בְּקִרְבָּֽהּ׃ ב ביר

7 כְּהָקִ֥יר בַּוִר֙[a] מֵימֶ֔יהָ כֵּ֖ן הֵקֵ֣רָה רָעָתָ֑הּ ק חצי המקרא באותיות

חָמָ֣ס וָשֹׁד֩ יִשָּׁמַ֨ע בָּ֧הּ עַל־פָּנַ֛י תָּמִ֖יד [b]חֳלִ֥י וּמַכָּֽה[b]׃ ל[5]. ב

8 הִוָּסְרִי֙ יְר֣וּשָׁלִַ֔ם פֶּן־תֵּקַ֥ע נַפְשִׁ֖י מִמֵּ֑ךְ ל[6]

פֶּן־אֲשִׂימֵ֣ךְ שְׁמָמָ֔ה אֶ֖רֶץ ל֥וֹא נוֹשָֽׁבָה׃ פ לה מל

9 כֹּ֤ה אָמַר֙ יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת יי

עוֹלֵ֧ל יְעוֹלְל֛וּ[a] כַגֶּ֖פֶן שְׁאֵרִ֣ית יִשְׂרָאֵ֑ל

הָשֵׁב֙ יָֽדְךָ֔ כְּבוֹצֵ֖ר עַל־סַלְסִלּֽוֹת׃ ל

10 עַל־מִ֨י אֲדַבְּרָ֤ה וְאָעִ֙ידָה֙ וְיִשְׁמָ֔עוּ ה[7]

הִנֵּה֙ עֲרֵלָ֣ה אָזְנָ֔ם וְלֹ֥א יוּכְל֖וּ לְהַקְשִׁ֑יב ל. יא[8]

הִנֵּ֧ה דְבַר־יְהוָ֛ה הָיָ֥ה לָהֶ֛ם לְחֶרְפָּ֖ה לֹ֥א[a] יַחְפְּצוּ־בֽוֹ׃

11 וְאֵת֩[a] [b]חֲמַ֨ת יְהוָ֤ה[b] ׀ מָלֵ֙אתִי֙ נִלְאֵ֣יתִי הָכִ֔יל ג[9]. ג

שְׁפֹ֤ךְ[c] עַל־עוֹלָל֙ בַּח֔וּץ וְעַ֛ל ס֥וֹד בַּחוּרִ֖ים יַחְדָּ֑ו ג

כִּי־גַם־אִ֤ישׁ עִם־[d]אִשָּׁה֙ יִלָּכֵ֔דוּ זָקֵ֖ן עִם־[e]מְלֵ֥א יָמִֽים׃ ל

12 [a]וְנָסַ֤בּוּ בָֽתֵּיהֶם֙ לַאֲחֵרִ֔ים [b]שָׂד֥וֹת וְנָשִׁ֖ים יַחְדָּ֑ו[b] ט

[c]כִּֽי־אַטֶּ֧ה אֶת־יָדִ֛י עַל־יֹשְׁבֵ֥י הָאָ֖רֶץ נְאֻם־יְהוָֽה[c]׃ ח[10] ה מנה בליש

[3] Mm 1703. [4] Mp sub loco. [5] Mm 3112. [6] וחד הוסרו Ps 2,10. [7] Mm 1230. [8] Mm 2545. [9] Mm 3095. [10] Mm 3172.

2 [a–a] crrp; l frt הֲלִנְוֵה מַעֲנָג* דָּמְתָ(ה) num pascuo deliciarum similis est ‖ **6** [a] l c Q[Or] pc Mss Vrs עֵצָהּ ‖ [b–b] 𝔊 *ὦ πόλις ψευδής* = הוֹי עִיר הַשֶּׁקֶר ‖ [c] Q[Or] כלו ‖ **7** [a] Q = בְּאֵר, quod l; K בּוֹר ‖ [b–b] 𝔊𝔖 cj c 8 ‖ **9** [a] l עוֹלֵל cf 9b ‖ **10** [a] mlt Mss 𝔊[A min] 𝔖𝔗𝔙 וְלֹא ‖ **11** [a] prp וַאֲנִי cf Mi 3,8 ‖ [b–b] 𝔊 *τὸν θυμόν μου* = חֲמָתִי ‖ [c] 𝔊 *ἐκχεῶ*, prp שָׁפֹךְ ‖ [d] l גַּם ‖ [e] ins לֹא (hpgr) ‖ **12** [a] 12–15a = 8,10–12 ‖ [b–b] 8,10 שְׂדוֹתֵיהֶם לְיֹרְשִׁים ‖ [c–c] > 8,10.

13 כִּ֤י מִקְּטַנָּם֙ וְעַד־גְּדוֹלָ֔ם כֻּלּ֖וֹ בּוֹצֵ֣עַ בָּ֑צַע — יד֗ פסוק ועד ועד[11]. ל[12] כת ו ב מנה בפסוק וכל אורית וכתיב דכות. ב מל[13]

וּמִנָּבִיא֙ וְעַד־כֹּהֵ֔ן כֻּלּ֖וֹ עֹ֥שֶׂה שָּֽׁקֶר׃ — ל[12] כת ו ב מנה בפסוק וכל אורית וכתיב דכות

14 וַֽיְרַפְּא֞וּ אֶת־שֶׁ֤בֶר עַמִּי[a]֙ עַל־נְקַלָּ֔ה לֵאמֹ֖ר — ל מפק א[14]. ב[15]

שָׁל֣וֹם ׀ שָׁל֑וֹם וְאֵ֥ין[b] שָׁלֽוֹם׃ 15 הֹבִ֕ישׁוּ כִּ֥י תוֹעֵבָ֖ה עָשׂ֑וּ — ה. ה[16]

גַּם־בּ֣וֹשׁ לֹֽא־יֵב֗וֹשׁוּ גַּם־הַכְלִים[a]֙ לֹ֣א יָדָ֔עוּ — ל מל

לָכֵ֞ן יִפְּל֤וּ בַנֹּפְלִים֙ בְּעֵת־פְּקַדְתִּ֥ים[b] יִכָּשְׁל֖וּ אָמַ֥ר יְהוָֽה׃ ס — ב ס״פ[17]

16 כֹּ֣ה אָמַ֣ר יְהוָ֡ה

עִמְד֨וּ[a] עַל־[b]דְּרָכִ֜ים וּרְא֣וּ[b] ׀ וְֽשַׁאֲל֣וּ ׀ לִנְתִב֣וֹת עוֹלָ֗ם

אֵי־זֶ֨ה דֶ֤רֶךְ הַטּוֹב֙ וּלְכוּ־בָ֔הּ וּמִצְא֥וּ מַרְגּ֖וֹעַ לְנַפְשְׁכֶ֑ם — לא

וַיֹּאמְר֖וּ לֹ֥א נֵלֵֽךְ׃

17 וַהֲקִמֹתִ֤י עֲלֵיכֶם[a]֙ צֹפִ֔ים הַקְשִׁ֖יבוּ לְק֣וֹל שׁוֹפָ֑ר — ג חד מל וב חס[18]

וַיֹּאמְר֖וּ לֹ֥א נַקְשִֽׁיב׃

18 לָכֵ֖ן שִׁמְע֣וּ הַגּוֹיִ֑ם [a]וּדְעִ֥י עֵדָ֖ה[a]

אֶת־אֲשֶׁר־[b]בָּֽם׃ 19 שִׁמְעִ֣י הָאָ֗רֶץ — ח דמטע[19]

הִנֵּ֨ה אָנֹכִ֜י מֵבִ֥יא רָעָ֛ה אֶל־הָעָ֥ם הַזֶּ֖ה פְּרִ֣י מַחְשְׁבוֹתָ֑ם[a] — ד[20]. ה מל בליש ובנביא

כִּ֤י עַל־דְּבָרַי֙ לֹ֣א הִקְשִׁ֔יבוּ וְתוֹרָתִ֖י וַיִּמְאֲסוּ־בָֽהּ׃ — ל. ב

20 לָמָּה־זֶּ֨ה לִ֤י לְבוֹנָה֙ מִשְּׁבָ֣א תָב֔וֹא[a] וְקָנֶ֥ה הַטּ֖וֹב[b] מֵאֶ֣רֶץ מֶרְחָ֑ק

עֹלֽוֹתֵיכֶם֙ לֹ֣א לְרָצ֔וֹן וְזִבְחֵיכֶ֖ם לֹא־עָ֥רְבוּ לִֽי׃ ס — ב כת כן

21 לָכֵ֗ן כֹּ֚ה אָמַ֣ר יְהוָ֔ה — ה׳ בטע בסיפ[21]. ב[22]

הִנְנִ֥י נֹתֵ֛ן אֶל־הָעָ֥ם הַזֶּ֖ה מִכְשֹׁלִ֑ים וְכָ֣שְׁלוּ בָ֠ם

אָב֨וֹת וּבָנִ֥ים יַחְדָּ֛ו שָׁכֵ֥ן וְרֵע֖וֹ יֹאבֵֽדוּ[a]׃ פ — ואבדו ק

22 [a]כֹּ֚ה אָמַ֣ר יְהוָ֔ה

הִנֵּ֛ה עַ֥ם בָּ֖א מֵאֶ֣רֶץ צָפ֑וֹן וְג֣וֹי גָּד֔וֹל יֵע֖וֹר מִיַּרְכְּתֵי־אָֽרֶץ׃ — ל[23]

[11] Mm 1244. [12] Mm 2480 et Mm 2264. [13] Mm 3614. [14] Mm 331. [15] Mp sub loco. [16] Mm 2627. [17] Mm 2481. [18] Mm 1528. [19] Mm 1404. [20] Mm 2471. [21] Mm 2617. [22] Mm 2168. [23] Mm 503.

14 [a] mlt Mss 𝔊^O σ′𝔖𝔗𝔙 pr בַּת ut 8,11 ‖ [b] 𝔊 *καὶ ποῦ* = וְאַיֵּה ‖ **15** [a] l c 8,12 הִכָּלֵם ‖ [b] 𝔊^-BS46(𝔙) *ἐπισκοπῆς αὐτῶν* = פְּקֻדָּתָם ut 8,12 ‖ **16** [a] pr אָמַרְתִּי cf 16b.17a ‖ [b–b] l prb דַּרְכֵי מֵרֹאשׁ ‖ **17** [a] l c pc Mss –יהֶם ‖ **18** [a–a] l prb דְּעָה (c pc Mss α′) ודעו; 𝔊 pro v b *καὶ οἱ ποιμαίνοντες τὰ ποίμνια αὐτῶν* ‖ [b] ins prb אֶעֱשֶׂה cf 1 R 11,25 ‖ **19** [a] 𝔊 *ἀποστροφῆς αὐτῶν* = מְשׁוּבָתָם cf 𝔗 ‖ **20** [a] 𝔊*(𝔖𝔙) *φέρετε* = תָּבִיאוּ ‖ [b] dl ה (dttg) ‖ **21** [a] l c K יאבדו ‖ **22** [a] 22–24 = 50,41–43.

23 קֶ֣שֶׁת וְכִידוֹן֮ יַחֲזִ֒יקוּ֒ אַכְזָרִ֥י הוּאᵃ וְלֹ֣א יְרַחֵ֔מוּ ל . ז[24]
קוֹלָם֙ כַּיָּ֣ם יֶהֱמֶ֔ה וְעַל־סוּסִ֖ים יִרְכָּ֑בוּ ד[25]
עָר֗וּךְ כְּאִישׁᵇ לַמִּלְחָמָ֔הᶜ עָלַ֖יִךְ בַּת־צִיּֽוֹן׃ כ[26] . ד
24 שָׁמַ֥עְנוּ אֶת־שָׁמְע֖וֹ רָפ֣וּ יָדֵ֑ינוּ צָרָה֙ הֶחֱזִיקַ֔תְנוּ חִ֖יל כַּיּוֹלֵדָֽה׃ ד וכל נדרים דכות . ו מל . ו חס בליש[27]
25 אַל־תֵּֽצְאִיᵃ הַשָּׂדֶ֔ה וּבַדֶּ֖רֶךְ אַל־תֵּלֵ֑כִיᵃ כִּ֚י חֶ֣רֶב לְאֹיֵ֔ב מָג֖וֹר מִסָּבִֽיב׃ כו ר״פ אל אל[28] . תצאו ק . תלכו ק . ג חס
26 בַּת־עַמִּ֤י חִגְרִי־שָׂק֙ וְהִתְפַּלְּשִׁ֣י בָאֵ֔פֶר ד קמ וכל בשק אתנח וס״פ דכות[29]
אֵ֤בֶל יָחִיד֙ עֲשִׂ֣י לָ֔ךְ מִסְפַּ֖ד תַּמְרוּרִ֑ים ג
כִּ֣י פִתְאֹ֔ם יָבֹ֥א הַשֹּׁדֵ֖דᵃ עָלֵֽינוּ׃ ג חס בסיפ
27 בָּח֛וֹן נְתַתִּ֥יךָ בְעַמִּ֖י מִבְצָ֑רᵃ וְתֵדַ֕ע וּבָחַנְתָּ֖ אֶת־דַּרְכָּֽם׃ ב
28 כֻּלָּם֙ סָרֵ֣יᵃ סֽוֹרְרִ֔ים הֹלְכֵ֥י רָכִ֖יל ᵇנְחֹ֣שֶׁת וּבַרְזֶ֑לᵇ כֻּלָּ֥ם מַשְׁחִיתִ֖ים הֵֽמָּה׃ ל כת ס . ת[30]
29 נָחַ֣רᵃ מַפֻּ֔חַ מֵאִשְׁתַּ֖םᵇ עֹפָ֑רֶת ב חד פת וחד קמ . מאש תם ק חד מן ה[31] כת מילה חדה וקר תרי . ד חס
לַשָּׁוְא֙ צָרַ֣ף צָר֔וֹף וְרָעִ֖ים לֹ֥א נִתָּֽקוּ׃ ג[32] . ב
30 כֶּ֣סֶף נִמְאָ֔ס קָרְא֖וּ לָהֶ֑ם כִּֽי־מָאַ֥ס יְהוָ֖ה בָּהֶֽם׃ פ ב[33]
7 1 ᵃהַדָּבָר֙ אֲשֶׁ֣ר הָיָ֣ה אֶֽל־יִרְמְיָ֔הוּ מֵאֵ֥ת יְהוָ֖ה לֵאמֹֽר׃ 2 עֲמֹ֗ד
בְּשַׁ֙עַר֙ בֵּ֣ית יְהוָ֔ה וְקָרָ֣אתָ שָּׁ֔ם אֶת־הַדָּבָ֖ר הַזֶּ֑ה וְאָמַרְתָּ֞ᵃ שִׁמְע֣וּ דְבַר־
יְהוָ֗ה כָּל־יְהוּדָה֙ ᵇהַבָּאִים֙ בַּשְּׁעָרִ֣ים הָאֵ֔לֶּה לְהִֽשְׁתַּחֲוֺ֖ת לַיהוָֽהᵇ׃ ס ב[1]
3 כֹּֽה־אָמַ֞ר יְהוָ֤ה צְבָאוֹת֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל הֵיטִ֥יבוּ דַרְכֵיכֶ֖ם וּמַֽעַלְלֵיכֶ֑ם ט בטע בסיפ[2]
4 ᵃוַאֲשַׁכְּנָ֣ה אֶתְכֶ֔םᵃ בַּמָּק֖וֹם הַזֶּֽה׃ 4 ᵃאַל־תִּבְטְח֣וּ לָכֶ֔ם אֶל־דִּבְרֵ֥י הַשֶּׁ֖קֶרᵃ ל . י בטח אל
5 לֵאמֹ֑ר הֵיכַ֤ל יְהוָה֙ הֵיכַ֣ל יְהוָ֔ה הֵיכַ֥ל יְהוָ֖ה הֵֽמָּהᵇ׃ 5 כִּ֤י אִם־הֵיטֵיב֙ ב מל
תֵּיטִ֔יבוּ אֶת־דַּרְכֵיכֶ֖ם וְאֶת־מַעַלְלֵיכֶ֑ם אִם־עָשׂ֤וֹ תַעֲשׂוּ֙ מִשְׁפָּ֔ט בֵּ֥ין אִ֖ישׁ ד כת ו
6 וּבֵ֥ין רֵעֵֽהוּ׃ 6 גֵּ֣ר יָת֤וֹם וְאַלְמָנָה֙ לֹ֣אᵃ תַעֲשֹׁ֔קוּ ᵇוְדָ֣ם נָקִ֔י אַֽל־תִּשְׁפְּכ֖וּ ג ר״פ
7 בַּמָּק֣וֹם הַזֶּ֑הᵇ וְאַחֲרֵ֨י אֱלֹהִ֧ים אֲחֵרִ֛ים לֹ֥א תֵלְכ֖וּ לְרַ֥ע לָכֶֽם׃ 7 וְשִׁכַּנְתִּ֤יᵃ ג . ל

[24] Mm 2482. [25] Mm 2420. [26] Mm 1514. [27] Mm 2483 contra textum, cf Jer 8,21. [28] Mm 3261. [29] Mm 2484. [30] Mp sub loco. [31] Mm 214. [32] Mm 347. [33] Mm 3219. Cp 7 [1] Mm 4207. [2] Mm 2615.

23 ᵃ nonn Mss הֵמָּה ut 50,42 cf 𝔖𝔙 ‖ ᵇ 𝔊 α′ *ὡς πῦρ* = כְּאֵשׁ; l prb כָּל־אִישׁ; it 50,42ᶜ ‖ ᶜ pc Mss מל׳ ‖ **25** ᵃ Vrs ut Q, l; K ־ֵי ‖ **26** ᵃ 𝔊 *ταλαιπωρία* = הַשֹּׁד ‖ **27** ᵃ prb dl, gl ad בחון ‖ **28** ᵃ mlt Mss שָׂרֵי cf α′σ′𝔖𝔗𝔙; > 𝔊, dl ‖ ᵇ⁻ᵇ prb dl (ex 1,18? aut cf Ez 22,18.20?) ‖ **29** ᵃ a נחר, non a חרר ‖ ᵇ mlt Mss 𝔊 ut Q, K מֵאֶשָּׁתָם cf 𝔖; prp מֵאשׁ תַּתֹּם ‖ **Cp 7,1/2** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊* ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊* ‖ **3** ᵃ⁻ᵃ l וְאֶשְׁכְּנָה אִתְּכֶם cf α′𝔙 ‖ **4** ᵃ 𝔊 + *ὅτι τὸ παράπαν οὐκ ὠφελήσουσιν ὑμᾶς* cf 23,32 ‖ ᵇ > ℭ, 𝔖 *ʾntwn* = אַתֶּם; prp הַמ׳ ה׳ = הַמָּקוֹם הַזֶּה ‖ **6** ᵃ mlt Mss אַל ‖ ᵇ⁻ᵇ add ex 22,3 cf אל ‖ **7** ᵃ l c pc Mss 𝔙 וְשָׁכַ׳ cf 3ᵃ⁻ᵃ.

אֶתְכֶם[b] בַּמָּקוֹם הַזֶּה בָּאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לַאֲבוֹתֵיכֶם לְמִן־עוֹלָם וְעַד־
עוֹלָם׃ 8 הִנֵּה אַתֶּם בֹּטְחִים לָכֶם עַל־דִּבְרֵי הַשָּׁקֶר לְבִלְתִּי הוֹעִיל׃ 8
9 הֲגָנֹב ׀ רָצֹחַ וְנָאֹף וְהִשָּׁבֵעַ לַשֶּׁקֶר וְקַטֵּר לַבָּעַל וְהָלֹךְ אַחֲרֵי אֱלֹהִים 9
אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יְדַעְתֶּם׃ 10 וּבָאתֶם וַעֲמַדְתֶּם לְפָנַי בַּבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר 10
נִקְרָא־שְׁמִי עָלָיו וַאֲמַרְתֶּם נִצַּלְנוּ לְמַעַן עֲשׂוֹת[a] אֵת כָּל־הַתּוֹעֵבוֹת
הָאֵלֶּה׃ 11 הַמְעָרַת פָּרִצִים הָיָה [a]הַבַּיִת הַזֶּה[a] אֲשֶׁר־נִקְרָא־שְׁמִי עָלָיו 11
בְּעֵינֵיכֶם גַּם אָנֹכִי הִנֵּה רָאִיתִי נְאֻם־יְהוָה׃ ס 12 כִּי לְכוּ־נָא אֶל־ 12
מְקוֹמִי אֲשֶׁר בְּשִׁילוֹ אֲשֶׁר שִׁכַּנְתִּי שְׁמִי שָׁם בָּרִאשׁוֹנָה וּרְאוּ אֵת אֲשֶׁר־
עָשִׂיתִי לוֹ מִפְּנֵי רָעַת עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ 13 וְעַתָּה יַעַן עֲשׂוֹתְכֶם אֶת־כָּל־ 13
הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה [a]נְאֻם־יְהוָה[a] וָאֲדַבֵּר אֲלֵיכֶם [a]הַשְׁכֵּם וְדַבֵּר[a] וְלֹא
שְׁמַעְתֶּם וָאֶקְרָא אֶתְכֶם וְלֹא עֲנִיתֶם׃ 14 וְעָשִׂיתִי לַבַּיִת ׀ אֲשֶׁר נִקְרָא־ 14
שְׁמִי עָלָיו אֲשֶׁר אַתֶּם בֹּטְחִים בּוֹ וְלַמָּקוֹם אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָכֶם וְלַאֲבוֹתֵיכֶם
כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְשִׁלוֹ׃ 15 וְהִשְׁלַכְתִּי אֶתְכֶם מֵעַל פָּנָי כַּאֲשֶׁר הִשְׁלַכְתִּי 15
אֶת־כָּל־אֲחֵיכֶם אֵת כָּל־זֶרַע אֶפְרָיִם׃ ס
16 וְאַתָּה אַל־תִּתְפַּלֵּל ׀ בְּעַד־הָעָם הַזֶּה וְאַל־תִּשָּׂא בַעֲדָם רִנָּה 16
וּתְפִלָּה וְאַל־תִּפְגַּע־בִּי כִּי־אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ אֹתָךְ׃ 17 הַאֵינְךָ רֹאֶה מָה הֵמָּה 17
עֹשִׂים בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלִָם׃ 18 הַבָּנִים מְלַקְּטִים עֵצִים 18
וְהָאָבוֹת מְבַעֲרִים אֶת־הָאֵשׁ וְהַנָּשִׁים לָשׁוֹת בָּצֵק לַעֲשׂוֹת כַּוָּנִים
לִמְלֶכֶת[a] הַשָּׁמַיִם וְהַסֵּךְ נְסָכִים לֵאלֹהִים אֲחֵרִים לְמַעַן הַכְעִסֵנִי׃
19 הַאֹתִי הֵם מַכְעִסִים נְאֻם־יְהוָה הֲלוֹא אֹתָם לְמַעַן בֹּשֶׁת פְּנֵיהֶם׃ ס 19
20 לָכֵן כֹּה־אָמַר ׀ אֲדֹנָי[a] יְהוִה הִנֵּה אַפִּי וַחֲמָתִי נִתֶּכֶת אֶל־הַמָּקוֹם 20
הַזֶּה עַל־הָאָדָם וְעַל־הַבְּהֵמָה וְעַל־עֵץ הַשָּׂדֶה וְעַל־פְּרִי הָאֲדָמָה
וּבָעֲרָה [b]וְלֹא תִכְבֶּה[b]׃ ס 21 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי 21
יִשְׂרָאֵל עֹלוֹתֵיכֶם סְפוּ עַל־זִבְחֵיכֶם וְאִכְלוּ בָשָׂר׃ 22 כִּי לֹא־דִבַּרְתִּי 22

ב[3] . ב[4] . וב[5]
ו[6] וכל ד״ה דכות ב מ א
ל . ל מל וכל יחזק דכות
ב חד מל וחד חס[7]
יח
ג כת כן . כב[9] ח[10] מנה מל
ב חד חס וחד מל[11]
יא[12]
ח כת ו בליש[13]
ג
ל . ל . ה[14]
ב[15]
ב[16] . ב
ה[17] חס בליש וכל מכעסים דכות ב מ א
ב חד מל וחד חס[18] . יו חס בסיפ
כט
ד[19]
ו בטע בסיפ
ב כת כן . ב[20]

[3] Mm 2485. [4] Mm 2486. [5] Mm 2487. [6] Mm 1718. [7] Mm 2488. [8] Mm 2489. [9] Mm 1743. [10] Mm 1135. [11] Mm 2490. [12] Mm 2041. [13] Mm 1525. [14] Mm 628. [15] Mm 1390. [16] Mm 2530. [17] Mm 1401. [18] Mp sub loco. [19] Mm 15. [20] Mm 2311.

7 [b] l אִתְּכֶם cf 𝔙 et 3[a–a] ‖ **10** [a] l שְׁנוֹת? ‖ **11** [a–a] 𝔊 ὁ οἶκός μου = בֵּיתִי ‖ **13** [a–a] > 𝔊* ‖ **18** [a] α′σ′θ′(𝔙) τῇ βασιλίσσῃ cf 44,17 sq 𝔊, l לְמַלְכַּת; mlt Mss לִמְלֶאכֶת, 𝔊 τῇ στρατιᾷ cf 8,2 ‖ **20** [a] > 𝔊 ‖ [b–b] pc Mss ואין מכבה ut 4,4 21,12.

אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם וְלֹא צִוִּיתִים בְּיוֹם הוֹצִיאִ[a] אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם עַל־ הוציאי ק ל21 וכל ד״ה דכות ב מ א
סׄ[ה] דִּבְרֵי עוֹלָה וָזָבַח׃ 23 כִּי אִם־אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה צִוִּיתִי אוֹתָם לֵאמֹר ב22
שִׁמְעוּ בְקוֹלִי וְהָיִיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי לְעָם וַהֲלַכְתֶּם
24 בְּכָל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אֲצַוֶּה אֶתְכֶם לְמַעַן יִיטַב לָכֶם׃ 24 [a]וְלֹא שָׁמְעוּ וְלֹא־ ט פסוק ולא ולא ולא
הִטּוּ אֶת־אָזְנָם וַיֵּלְכוּ בְּמֹעֵצוֹת[a] בִּשְׁרִרוּת לִבָּם הָרָע וַיִּהְיוּ[b] לְאָחוֹר י. ב23
25 וְלֹא לְפָנִים׃ 25 לְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר יָצְאוּ אֲבוֹתֵיכֶם[a] מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד ח. ד בסיפ
הַיּוֹם הַזֶּה וָאֶשְׁלַח אֲלֵיכֶם[b] אֶת־כָּל־עֲבָדַי הַנְּבִיאִים יוֹם[c] הַשְׁכֵּם ח מל בסיפ23
26 וְשָׁלֹחַ׃ 26 וְלוֹא שָׁמְעוּ[a] אֵלַי וְלֹא הִטּוּ אֶת־אָזְנָם וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם לה מל. ל
27 הֵרֵעוּ מֵאֲבוֹתָם׃ 27 וְדִבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם [a]אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְלֹא כה. ד24
28 יִשְׁמְעוּ אֵלֶיךָ וְקָרָאתָ אֲלֵיהֶם וְלֹא יַעֲנוּכָה׃ 28 [b]וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם[b] זֶה כ25 מילין כת ה ס״ת ול בליש. ו בטע בסיפ
הַגּוֹי אֲשֶׁר לוֹא־שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהָיו וְלֹא לָקְחוּ מוּסָר[c] אָבְדָה לה מל
הָאֱמוּנָה וְנִכְרְתָה מִפִּיהֶם׃ ס
29 גָּזִּי נִזְרֵךְ[a] וְהַשְׁלִיכִי וּשְׂאִי [b]עַל־שְׁפָיִם[b] קִינָה ל
30 כִּי מָאַס יְהוָה וַיִּטֹּשׁ אֶת־דּוֹר עֶבְרָתוֹ[c]׃ 30 כִּי־עָשׂוּ בְנֵי־יְהוּדָה
הָרַע בְּעֵינַי נְאֻם[a]־יְהוָה שָׂמוּ שִׁקּוּצֵיהֶם בַּבַּיִת אֲשֶׁר־נִקְרָא־שְׁמִי עָלָיו
31 לְטַמְּאוֹ׃ 31 [a]וּבָנוּ[b] בָּמוֹת[c] הַתֹּפֶת[d] אֲשֶׁר בְּגֵיא בֶן־הִנֹּם לִשְׂרֹף אֶת־ ל
בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנֹתֵיהֶם בָּאֵשׁ אֲשֶׁר לֹא צִוִּיתִי[e] וְלֹא עָלְתָה עַל־לִבִּי׃ ס ה חס וכל עזרא דכות26
32 לָכֵן הִנֵּה־יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְלֹא־יֵאָמֵר עוֹד הַתֹּפֶת וְגֵיא בֶן־ ח. ב
33 הִנֹּם כִּי אִם־גֵּיא הַהֲרֵגָה[a] וְקָבְרוּ בְתֹפֶת מֵאֵין מָקוֹם׃ 33 וְהָיְתָה נִבְלַת ד
הָעָם הַזֶּה לְמַאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ וְאֵין מַחֲרִיד׃
34 וְהִשְׁבַּתִּי ׀ מֵעָרֵי יְהוּדָה וּמֵחֻצוֹת יְרוּשָׁלִַם קוֹל שָׂשׂוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה יג27
8 קוֹל חָתָן וְקוֹל כַּלָּה כִּי לְחָרְבָּה תִּהְיֶה הָאָרֶץ[a]׃ 8 1 בָּעֵת הַהִיא
נְאֻם־יְהוָה וְיֹצִיאוּ[a] אֶת־עַצְמוֹת מַלְכֵי־יְהוּדָה וְאֶת־עַצְמוֹת־שָׂרָיו יוציאו[1] ק חד מן ד[2] בליש.

[21] Mm 1718. [22] 2 R 5, 17. [23] Mp sub loco. [24] Mm 390. [25] Mm 964. [26] Mm 1132. [27] Mm 815. Cp 8 [1] Mp sub loco. [2] Mm 4154. [3] Mm 1836.

22 [a] l c mlt Mss ut Q; K יא- ‖ **24** [a] > 𝔊, dl (ex Ps 81,13?) ‖ [b] pc Mss וַיֵּלְכוּ ‖ **25** [a] 𝔊S𝔙 suff 3 pl ‖ [b] Ms 𝔊*S יהֶם- ‖ [c] Ms S + יוֹם; dl (dttg) ‖ **26** [a] ins עַמִּי? ‖ **27/28** [a—a] 𝔊 *τὸν λόγον τοῦτον* ‖ [b—b] > S ‖ [c] Or יכֶם- ‖ **29** [a] σ′ *τὴν κόμην τὴν ἁγίαν τῆς ναζιραιότητός σου* ‖ [b—b] 𝔊 *ἐπὶ χειλέων* cf 3,21[a—a] ‖ [c] 𝔊 *τὴν ποιοῦσαν (ποιήσασαν) ταῦτα* (aram [ה]עֲבַד דְּנָ? cf 33,6[b]) ‖ **30** [a] sic L, mlt Mss Edd נְאֻם ‖ **31** [a] 31—33 cf 19,5—7 ‖ [b] l וַיִּבְנוּ? ‖ [c] 𝔊𝔗 sg ‖ [d] 𝔊 *Ταφεθ* ‖ [e] pc Mss 𝔊S תִים- ‖ **32** [a] 𝔊 *(τῶν ἀνῃρημένων)* S𝔗 concretum pro abstracto ‖ **34** [a] pc Mss 𝔊S pr כָּל־ ‖ **Cp 8,1** [a] K וְיֹ׳.

וְאֶת־עַצְמוֹת הַכֹּהֲנִים וְאֵת ׀ עַצְמוֹת הַנְּבִיאִים וְאֵת עַצְמוֹת יוֹשְׁבֵי־ — ז̇ר . ז̇ר . ח̇ מל בסיפ . ו̇ר . לד̇ מל ז̇ מנה בסיפ
2 יְרוּשָׁלִָם מִקִּבְרֵיהֶם׃ 2 וּשְׁטָחוּם לַשֶּׁמֶשׁ וְלַיָּרֵחַ וּלְכֹל ׀ צְבָא הַשָּׁמַיִם — ח̇ר קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ א
אֲשֶׁר אֲהֵבוּם וַאֲשֶׁר עֲבָדוּם וַאֲשֶׁר הָלְכוּ אַחֲרֵיהֶם וַאֲשֶׁר דְּרָשׁוּם — ל̇
וַאֲשֶׁר הִשְׁתַּחֲווּ לָהֶם לֹא יֵאָסְפוּ וְלֹא יִקָּבֵרוּ לְדֹמֶן עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה
3 יִהְיוּ׃ 3 וְנִבְחַר מָוֶת מֵחַיִּים לְכֹל הַשְּׁאֵרִית הַנִּשְׁאָרִים מִן־הַמִּשְׁפָּחָה — ל̇
הָרָעָה הַזֹּאת בְּכָל־הַמְּקֹמוֹת הַנִּשְׁאָרִים[a] אֲשֶׁר הִדַּחְתִּים שָׁם [b]נְאֻם — כ̇ו
יְהוָה צְבָאוֹת׃ ס 4 וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם[b] כֹּה אָמַר יְהוָה — ו̇ בטע בסיפ . ד̇ בסיפ[6]

הֲיִפְּלוּ וְלֹא יָקוּמוּ אִם־יָשׁוּב[c] וְלֹא יָשׁוּב׃ — ב̇[7] . ב̇[8] . ו̇[9]
5 מַדּוּעַ שׁוֹבְבָה[a] הָעָם הַזֶּה יְרוּשָׁלִַם[b] מְשֻׁבָה נִצַּחַת — ל̇
הֶחֱזִיקוּ בַּתַּרְמִת מֵאֲנוּ לָשׁוּב׃ — ב̇ חס[10]
6 [a]הִקְשַׁבְתִּי וָאֶשְׁמָע[a] לוֹא־כֵן יְדַבֵּרוּ — לה̇ מל . יט̇[11]
אֵין אִישׁ נִחָם עַל־רָעָתוֹ לֵאמֹר מֶה עָשִׂיתִי
כֻּלֹּה[b] שָׁב בִּמְרֻצָּתָם[c] כְּסוּס שׁוֹטֵף בַּמִּלְחָמָה׃ — כת כן[12] . במרוצתם ק . ל̇
7 גַּם־חֲסִידָה בַשָּׁמַיִם יָדְעָה מוֹעֲדֶיהָ[a] — ג̇ . ב̇ בליש
וְתֹר וְסוּס[b] וְעָגוּר[c] שָׁמְרוּ אֶת־עֵת בֹּאָנָה — ג̇ . וסיס[13] ק
וְעַמִּי לֹא יָדְעוּ אֵת מִשְׁפַּט יְהוָה׃ — יא̇
8 אֵיכָה תֹאמְרוּ חֲכָמִים אֲנַחְנוּ וְתוֹרַת יְהוָה אִתָּנוּ — ט̇ו[14] . ב̇[15]
אָכֵן הִנֵּה לַשֶּׁקֶר עָשָׂה[a] עֵט שֶׁקֶר סֹפְרִים׃ — י̇ח[16]
9 הֹבִשׁוּ חֲכָמִים חַתּוּ וַיִּלָּכֵדוּ
הִנֵּה בִדְבַר־יְהוָה מָאָסוּ וְחָכְמַת[a]־מֶה לָהֶם׃ ס — ח̇[17] . כ̇ד[18]
10 לָכֵן אֶתֵּן אֶת־נְשֵׁיהֶם לַאֲחֵרִים שְׂדוֹתֵיהֶם לְיוֹרְשִׁים — ל̇ . ב̇ חד מל וחד חס
[a]כִּי [b]מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל[b] כֻּלֹּה[c] בֹּצֵעַ בָּצַע — יד̇ פסוק ועד ועד[19]
מִנָּבִיא[d] וְעַד־כֹּהֵן כֻּלֹּה[c] עֹשֶׂה שָּׁקֶר׃ — כת כן[12]

[4]Mm 1836. [5]Mm 2491. [6]Mm 2492. [7]Mm 2493. [8]Mm 2172. [9]Mm 2494. [10]Mp contra textum, cf Mp sub loco. [11]Mm 436. [12]Mp sub loco, Mm 2264 et 2480. [13]Mm 839. [14]Mm 1095. [15]Mm 2495. [16]Mm 1941. [17]Mm 1549. [18]Mm 592. [19]Mm 1244.

3/4 [a] > Ms 𝔊*𝔖, dl ‖ [b–b] 𝔊* sol ὅτι ‖ [c] Q[Or] –בו ‖ **5** [a] ה dttg, l שׁוֹבֵב ‖ [b] > Ms 𝔊*, dl? ‖ **6** [a–a] 𝔊 imp pl = הַקְשִׁיבוּ וְשִׁמְעוּ ‖ [b] Q[Mss] כלו ‖ [c] K צו׳– ‖ **7** [a] pc Mss Vrs –דָה ‖ [b] l Q; K וסוס ‖ [c] 𝔊 om cop ‖ **8** [a] l עָשָׂה ‖ **9** [a] l –מָתָם (מ hpgr) ‖ **10** [a] cf 6,12[a]; 10αγ–12 > 𝔊* ‖ [b–b] Ms θ′𝔖 ut 6,13 ‖ [c] cf 6[b] ‖ [d] nonn Mss 𝔄𝔖𝔗[f Ms] ut 6,13.

11 וַיְרַפּ֞וּ[a] אֶת־שֶׁ֤בֶר בַּת־עַמִּי֙ עַל־נְקַלָּ֔ה לֵאמֹ֖ר שָׁל֣וֹם ׀ — ל וחס[20] . ב[21] . ה

שָׁל֑וֹם וְאֵ֖ין שָׁלֽוֹם׃ 12 הֹבִ֕שׁוּ כִּ֥י תוֹעֵבָ֖ה עָשׂ֑וּ — ה[22]

גַּם־בּ֣וֹשׁ לֹא־יֵבֹ֗שׁוּ וְהִכָּלֵם֙ לֹ֣א יָדָ֔עוּ — ל

לָכֵ֞ן יִפְּל֣וּ בַנֹּפְלִ֗ים בְּעֵ֧ת פְּקֻדָּתָ֛ם יִכָּשְׁל֖וּ אָמַ֥ר יְהוָֽה׃ ס — כ ס״פ[23]

13 [a]אָסֹ֥ף אֲסִיפֵ֖ם[a] נְאֻם־יְהוָ֑ה אֵ֣ין עֲנָבִ֣ים בַּגֶּ֗פֶן — ג וחס[24] . ל[25] מ״פ אין ואין וכל ר״פ דכות ב מ ב

וְאֵ֨ין תְּאֵנִ֤ים בַּתְּאֵנָה֙ וְהֶֽעָלֶה֙ נָבֵ֔ל [b]וָאֶתֵּ֥ן לָהֶ֖ם יַעַבְרֽוּם[bc]׃ — ל

14 עַל־מָה֙ אֲנַ֣חְנוּ יֹשְׁבִ֔ים הֵאָֽסְפ֗וּ וְנָב֛וֹא אֶל־עָרֵ֥י הַמִּבְצָ֖ר — ב[26]

וְנִדְּמָה־שָּׁ֑ם כִּי֩ יְהוָ֨ה אֱלֹהֵ֤ינוּ הֲדִמָּ֙נוּ֙ — ל

וַיַּשְׁקֵ֣נוּ מֵי־רֹ֔אשׁ כִּ֥י חָטָ֖אנוּ לַיהוָֽה׃

15 [a]קַוֵּ֥ה לְשָׁל֖וֹם וְאֵ֣ין ט֑וֹב לְעֵ֥ת מַרְפֵּ֖ה[b] וְהִנֵּ֥ה בְעָתָֽה׃ — ב . ל כת ה . ב

16 מִדָּ֤ן נִשְׁמַע֙ נַחְרַ֣ת סוּסָ֔יו

מִקּוֹל֙ מִצְהֲל֣וֹת אַבִּירָ֔יו רָעֲשָׁ֖ה כָּל־הָאָ֑רֶץ

וַיָּב֗וֹאוּ וַיֹּֽאכְלוּ֙ אֶ֣רֶץ וּמְלוֹאָ֔הּ עִ֖יר וְיֹ֥שְׁבֵי בָֽהּ׃ ס — ג מל[27] . ג מל[28]

17 כִּ֠י הִנְנִ֨י מְשַׁלֵּ֜חַ בָּכֶ֗ם נְחָשִׁים֙ צִפְעֹנִ֔ים — ל

אֲשֶׁ֥ר אֵין־לָהֶ֖ם לָ֑חַשׁ וְנִשְּׁכ֥וּ אֶתְכֶ֖ם [a]נְאֻם־יְהוָֽה[a]׃ ס

18 מַבְלִ֥יגִיתִ֛י[a] עֲלֵ֥י[b] יָג֖וֹן עָלַ֥י[c] לִבִּ֥י דַוָּֽי׃ — ח[29] בטע ול בליש . ג[30]

19 הִנֵּה־ק֞וֹל שַֽׁוְעַ֣ת בַּת־עַמִּ֗י מֵאֶ֙רֶץ֙ מַרְחַקִּ֔ים[a] — ב[31]

הַֽיהוָה֙ אֵ֣ין בְּצִיּ֔וֹן אִם־מַלְכָּ֖הּ אֵ֣ין בָּ֑הּ — יו̇ מ״פ אין אין

[b]מַדּ֗וּעַ הִכְעִס֛וּנִי בִּפְסִלֵיהֶ֖ם בְּהַבְלֵ֥י נֵכָֽר[b]׃ — ה̇[32] חס בליש וכל מכעסים דכות ב מ א . ל̇ וכת כן[21] . ב[33]

20 עָבַ֥ר קָצִ֖יר כָּ֣לָה קָ֑יִץ וַאֲנַ֖חְנוּ ל֥וֹא נוֹשָֽׁעְנוּ׃ — לה מל

21 עַל־שֶׁ֥בֶר בַּת־עַמִּ֖י הָשְׁבָּ֑רְתִּי[a] קָדַ֕רְתִּי שַׁמָּ֖ה הֶחֱזִקָֽתְנִי[b]׃ — ו חס בליש[34]

22 הַצֳרִי֙ אֵ֣ין בְּגִלְעָ֔ד אִם־רֹפֵ֖א אֵ֣ין שָׁ֑ם — יו̇ מ״פ אין אין

כִּ֗י[a] מַדּ֙וּעַ֙ לֹ֣א עָֽלְתָ֔ה אֲרֻכַ֖ת בַּת־עַמִּֽי׃

[20] Mm 331. [21] Mp sub loco. [22] Mm 2627. [23] Mm 2481. [24] Mm 2496. [25] Mm 1269. [26] Mm 2497. [27] Mm 2498. [28] Mm 2499. [29] Mm 796. [30] Mm 2205. [31] Mm 2333. [32] Mm 1401. [33] Mm 2500. [34] Mm 2483.

11 [a] pc Mss ut 6,14 ‖ **13** [a–a] l ־ָם (= אֲאַסְפֵם) אֹסֵף cf 𝔊 ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] mlt Mss ־בדום, Ms ועבדום; prp מְבַעֲרִים וּבְעָרוּם (hpgr) ‖ **15** [a] = 14,19b, hic dl? ‖ [b] mlt Mss Edd ־פא ‖ **17** [a–a] > 𝔊*, dl ‖ **18** [a] ℭ nonn Mss מבלי ג׳; l מִבְּלִי גֵהֹת (cf 𝔊 *ἀνίατα* [θ′ *διὰ τὸ μὴ εἶναι ὕβριν* = מ׳ גֵּאוּת]) et cj c 17 ‖ [b] l עָלָה vel יַעֲלֶה ‖ [c] huc tr ‸ ‖ **19** [a] prp מֶרְחָבִים vel מֶרְוָחִים (cf 22,14[b]), l 𝔐 cf Jes 33,17 ‖ [b–b] add? cf 7,18 sq ‖ **21** [a] > 𝔊*𝔖 ‖ [b] 𝔊 + 6,24bβ ‖ **22** [a] > nonn Mss 𝔊𝔖.

23 מִֽי־יִתֵּ֤ן רֹאשִׁי֙ מַ֔יִם וְעֵינִ֖י[a] מְק֣וֹר דִּמְעָ֑ה — כו̇ . כט[35] ול בליש
וְאֶבְכֶּה֙ יוֹמָ֣ם וָלַ֔יְלָה אֵ֖ת[b] חַלְלֵ֥י בַת־עַמִּֽי׃ — ב̇[36]
9 1 מִֽי־יִתְּנֵ֣נִי בַמִּדְבָּ֗ר [a]מְלוֹן֙ אֹֽרְחִ֔ים[a] וְאֶעֶזְבָה֙ אֶת־עַמִּ֔י וְאֵלְכָ֖ה מֵאִתָּ֑ם — ב̇
2 כִּ֤י כֻלָּם֙ מְנָ֣אֲפִ֔ים עֲצֶ֖רֶת בֹּגְדִֽים׃ 2 וַֽיַּדְרְכ֤וּ[a] אֶת־לְשׁוֹנָם֙ קַשְׁתָּ֣ם — ל̇
שֶׁ֔קֶר וְלֹ֥א לֶאֱמוּנָ֖ה[b] גָּבְר֣וּ[c] בָאָ֑רֶץ
כִּי֩ מֵרָעָ֨ה אֶל־רָעָ֧ה ׀ יָצָ֛אוּ וְאֹתִ֥י[d] לֹא־יָדָ֖עוּ [e]נְאֻם־יְהוָֽה[e]׃ ס — ל̇ בליש[1] . ה̇ קמ̇[2]
3 אִ֤ישׁ מֵרֵעֵ֙הוּ֙ הִשָּׁמֵ֔רוּ וְעַל־כָּל־אָ֖ח אַל־תִּבְטָ֑חוּ — יג̇ פסוק̇ כל כל וכל
כִּ֤י כָל־אָח֙ עָק֣וֹב יַעְקֹ֔ב וְכָל־רֵ֖עַ רָכִ֥יל יַהֲלֹֽךְ[a]׃ — ב̇ חד חס̇ וחד מל̇ . ל̇
4 וְאִ֤ישׁ בְּרֵעֵ֙הוּ֙ יְהָתֵ֔לּוּ וֶאֱמֶ֖ת לֹ֣א יְדַבֵּ֑רוּ — ל̇
לִמְּד֧וּ לְשׁוֹנָ֛ם דַּבֶּר־שֶׁ֖קֶר [a]הַעֲוֵ֥ה נִלְאֽוּ׃ — ב̇ וכל נא דכות
5 שִׁבְתְּךָ֖[a] בְּת֣וֹךְ מִרְמָ֑ה בְּמִרְמָ֛ה מֵאֲנ֥וּ דַעַת־אוֹתִ֖י[b] [c]נְאֻם־יְהוָֽה[c]׃ ס — ל̇ ר״פ̇[3] . כי̇[4] מל̇ יג̇ מגה בסיפ̇ וכל יהושע ושפטים דכות̇ ב̇ מ̇ ב̇
6 [a]לָכֵ֗ן כֹּ֤ה אָמַר֙ יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת[a] — ה̇י בטע̇ בסיפ̇[5] . ד̇ מיחד̇
הִנְנִ֥י צוֹרְפָ֖ם וּבְחַנְתִּ֑ים כִּֽי־אֵ֣יךְ אֶעֱשֶׂ֔ה מִפְּנֵ֖י [b]בַּת־עַמִּֽי[b]׃ — ב̇[6]
7 [a]חֵ֥ץ שׁוֹחֵ֛ט[b] לְשׁוֹנָ֖ם[c] מִרְמָ֣ה [d]דִבֵּ֑ר בְּפִ֗יו[d] — שהוט ק̇ ל̇ וכל זהב שחוט דכות̇
שָׁל֤וֹם אֶת־רֵעֵ֙הוּ֙ יְדַבֵּ֔ר וּבְקִרְבּ֖וֹ יָשִׂ֥ים אָרְבּֽוֹ׃ — ג̇[7]
8 [a]הַעַל־אֵ֥לֶּה לֹא־אֶפְקָד־בָּ֖ם נְאֻם־יְהוָ֑ה
אִ֚ם בְּג֣וֹי אֲשֶׁר־כָּזֶ֔ה לֹ֥א תִתְנַקֵּ֖ם נַפְשִֽׁי׃ ס — ד̇ זוגין[8] . ה̇
9 עַל־הֶהָרִ֞ים אֶשָּׂ֧א[a] בְכִ֣י וָנֶ֗הִי[b] וְעַל־נְא֤וֹת מִדְבָּר֙ קִינָ֔ה — כג̇
כִּ֤י נִצְּתוּ֙ מִבְּלִי־אִ֣ישׁ עֹבֵ֔ר וְלֹ֥א שָׁמְע֖וּ ק֣וֹל מִקְנֶ֑ה — ל̇ בסיפ̇
מֵע֤וֹף הַשָּׁמַ֙יִם֙ וְעַד־בְּהֵמָ֔ה נָדְד֖וּ הָלָֽכוּ׃
10 [a]וְנָתַתִּ֧י אֶת־יְרוּשָׁלִַ֛ם לְגַלִּ֖ים מְע֣וֹן תַּנִּ֑ים — ג̇
וְאֶת־עָרֵ֧י יְהוּדָ֛ה אֶתֵּ֥ן שְׁמָמָ֖ה מִבְּלִ֥י[b] יוֹשֵֽׁב׃ ס — ז̇[9] . ב̇ . מט̇ מל̇ בנביא

[35] Mm 2501. [36] Mm 1765. Cp 9 [1] Mp sub loco. [2] Mm 1602. [3] Mm 978. [4] Mm 1238 א. [5] Mm 2617. [6] Mm 3178. [7] Mm 3646. [8] Mm 3561. [9] Mm 1936.

23 [a] pc Mss Vrs ־נַי ‖ [b] pc Mss 𝔖𝔗 עַל ‖ **Cp 9,1** [a–a] 𝔊 *σταθμὸν ἔσχατον* = מְלוֹן אַחֲרוֹן? ‖ **2** [a] l 'וַיְ ‖ [b] l c Ms 𝔊𝔙 'א ‖ [c] l גָּבְרָה ‖ [d] l וְאֶת־יְ(הוָה) ‖ [e–e] > 𝔊*, dl ‖ **3** [a] huc tr 7? ‖ **4/5** [a–a] l הֶעֱווּ נ' שֵׁב: תֹּךְ cf 𝔊 ‖ [b] l אֶת־יְהוָה cf 2[d] ‖ [c–c] > 𝔊*, dl ‖ **6** [a–a] add ‖ [b–b] l prb רָעָתָם cf 𝔊𝔗 ‖ **7** [a] cf 3[a] ‖ [b] l c K 𝔊𝔗[Ms]𝔙 שׁוֹחֵט; mlt Mss 𝔖𝔗 ut Q ‖ [c] l ־נוֹ cf 7b ‖ [d–d] l דִּבְרֵי פִיו cf 𝔊 ‖ **8** [a] = 5,9.29; hic dl? ‖ **9** [a] 𝔊(𝔖) *λάβετε*, l שְׂאוּ ‖ [b] > 𝔊* ‖ **10** [a] cf 51,37 ‖ [b] mlt Mss מֵאֵין.

11 מִי־הָאִישׁ הֶחָכָם וְיָבֵן אֶת־זֹאת וַאֲשֶׁר דִּבֶּר פִּי־יְהוָה אֵלָיו וְיַגִּדָהּ — ל̇ 10 . ג̇ 11 . ב̇ 12 . ד̇ 13 חס ול בליש
עַל־מָה אָבְדָה הָאָרֶץ נִצְּתָה כַמִּדְבָּר מִבְּלִי עֹבֵר׃ ס — ו̇ 14
12 וַיֹּאמֶר יְהוָה עַל־עָזְבָם אֶת־תּוֹרָתִי אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵיהֶם וְלֹא־שָׁמְעוּ
13 בְקוֹלִי וְלֹא־הָלְכוּ בָהּ׃ 13 וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי שְׁרִרוּת לִבָּםa וְאַחֲרֵי
14 הַבְּעָלִים אֲשֶׁר לִמְּדוּם אֲבוֹתָם׃ ס 14 לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה — ל̇ . ה̇ בטע בסיפ 15 . ג̇ בטע בסיפ
צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מַאֲכִילָם aאֶת־הָעָם הַזֶּהa לַעֲנָה וְהִשְׁקִיתִים — ב̇ חד חס וחד מל 16
15 מֵי־רֹאשׁ׃ 15 וַהֲפִצוֹתִים בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּa הֵמָּה וַאֲבוֹתָם וְשִׁלַּחְתִּי — ב̇ חד חס וחד מל 17
אַחֲרֵיהֶם אֶת־הַחֶרֶב עַד כַּלּוֹתִי אוֹתָם׃ פ

16 aכֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹתa — ל̇ ל̇
bהִתְבּוֹנְנוּ וְקִרְאוּb לַמְקוֹנְנוֹת וּתְבוֹאֶינָהc וְאֶל־הַחֲכָמוֹת שִׁלְחוּ — ל̇ . ב̇ 18 חד חס וחד מן ב̇ מל בליש
dוְתָבוֹאנָה׃ 17 וּתְמַהֵרְנָהd וְתִשֶּׂנָהe עָלֵינוּ נֶהִי — ב̇ 18 חד חס וחד מל בליש . ב̇ חס א 19
וְתֵרַדְנָה עֵינֵינוּ דִּמְעָה וְעַפְעַפֵּינוּ יִזְּלוּ־מָיִם׃
18 כִּי קוֹל נְהִי נִשְׁמַע מִצִּיּוֹןa
אֵיךְ שֻׁדָּדְנוּ בֹּשְׁנוּ מְאֹד — ב̇ 20
כִּי־עָזַבְנוּ אָרֶץ כִּיb הִשְׁלִיכוּc מִשְׁכְּנוֹתֵינוּ׃ ס — י̇ד̇ 21 קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ ד
19 כִּי־שְׁמַעְנָה נָשִׁים דְּבַר־יְהוָה וְתִקַּח אָזְנְכֶם דְּבַר־פִּיו — ל̇ . ה̇
וְלַמֵּדְנָהa בְנוֹתֵיכֶם נֶהִי וְאִשָּׁה רְעוּתָהּ קִינָה׃ — כ̇ב̇ . ה̇
20 כִּי־עָלָה מָוֶת בְּחַלּוֹנֵינוּ בָּא בְּאַרְמְנוֹתֵינוּa
לְהַכְרִית עוֹלָל מִחוּץ בַּחוּרִים מֵרְחֹבוֹת׃ — ג̇
21 aדַּבֵּרa bכֹּה נְאֻם־יְהוָהb
וְנָפְלָהc נִבְלַת הָאָדָם כְּדֹמֶןd עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶהe
וּכְעָמִירf מֵאַחֲרֵי הַקֹּצֵר וְאֵין מְאַסֵּף׃ ס 22 כֹּה׀ אָמַר יְהוָה — ד̇ . י̇ח̇ בטע בסיפ
אַל־יִתְהַלֵּל חָכָם בְּחָכְמָתוֹ וְאַל־יִתְהַלֵּל הַגִּבּוֹר בִּגְבוּרָתוֹ — ל̇

[10] Mm 880. [11] Mm 2502. [12] Gn 24,7. [13] Mm 1688. [14] Mm 2503. [15] Mm 2617. [16] Mm 2504. [17] Mm 2505. [18] Mm 1579 et cf Jes 47,9. [19] Mm 2506. [20] Mp sub loco. [21] Mm 1234.

13 [a] pc Mss 𝔊𝔖 + הָרָע ‖ **14** [a–a] > 𝔊*, dl ‖ **15** [a] pc Mss יְדָעוּם ‖ **16/17** [a–a] add ‖ [b–b] 𝔊*𝔖 om ‖ הָ׳ וְ ‖ [c] dl, ex 16b ‖ [d–d] 𝔊 *καὶ φθεγξάσθωσαν* ‖ [e] mlt Mss תִּ׳ ‖ **18** [a] pc Mss 𝔊 בְּצִ׳ ‖ [b] mlt Mss וְכִי ‖ [c] l הִשְׁלַכְנוּ (cf 𝔊) vel הָשְׁלַכְנוּ (מִמְּ׳) ‖ **19** [a] dl ?ו ‖ **20** [a] 𝔊 *εἰς τὴν γῆν ἡμῶν* (ex *ὑμῶν*) = בְּאַדְמָתֵנוּ ‖ **21** [a] > 𝔊*𝔖, dl; $𝔊^{OL}θ'$ *θανάτῳ* = דֶּבֶר ‖ [b–b] > 𝔊*, dl ‖ [c] 𝔊 *καὶ ἔσονται* (ex *πεσοῦνται*?) ‖ [d] ex 8,2, dl ‖ [e] nonn Mss K^{Or}𝔊 הָאֲדָמָה ‖ [f] l c Ms $𝔊^{B}$ כְּ׳.

אַל־[a]יִתְהַלֵּל עָשִׁיר בְּעָשְׁרוֹ׃ 23 כִּי אִם־בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל ל[22]
הַשְׂכֵּל וְיָדֹעַ אוֹתִי כִּי אֲנִי יְהוָה עֹשֶׂה חֶסֶד ל . כי[23] מל יג מנה בסיפ וכל יהושע ושפטים דכות ב מ ב
מִשְׁפָּט[a] וּצְדָקָה בָּאָרֶץ כִּי־בְאֵלֶּה חָפַצְתִּי נְאֻם־יְהוָה׃ ס
24 הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וּפָקַדְתִּי עַל־כָּל־מוּל בְּעָרְלָה׃ 25 עַל־
מִצְרַיִם וְעַל־יְהוּדָה וְעַל־אֱדוֹם וְעַל־בְּנֵי עַמּוֹן וְעַל־מוֹאָב וְעַל כָּל־ ב בליש[24] . יג פסוק כל כל וכל
קְצוּצֵי פֵאָה הַיֹּשְׁבִים בַּמִּדְבָּר כִּי כָל־הַגּוֹיִם עֲרֵלִים[a] וְכָל־בֵּית יב[25]
יִשְׂרָאֵל עַרְלֵי־לֵב׃ ס

10 1 שִׁמְעוּ אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה עֲלֵיכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ 2 כֹּה׀ ל[1] . יח בטע בסיפ
אָמַר יְהוָה
אֶל־[a]דֶּרֶךְ הַגּוֹיִם אַל־תִּלְמָדוּ וּמֵאֹתוֹת הַשָּׁמַיִם אַל־תֵּחָתּוּ
כִּי־יֵחַתּוּ הַגּוֹיִם מֵהֵמָּה׃ ב[2]
3 כִּי־חֻקּוֹת[a] הָעַמִּים הֶבֶל הוּא כִּי־עֵץ מִיַּעַר כְּרָתוֹ ט . ל
מַעֲשֵׂה יְדֵי־חָרָשׁ בַּמַּעֲצָד׃ 4 בְּכֶסֶף וּבְזָהָב יְיַפֵּהוּ[a] ל . הג[3] . ג[4]
בְּמַסְמְרוֹת וּבְמַקָּבוֹת יְחַזְּקוּם וְלוֹא יָפִיק[b]׃ ל[5] . לה מל . ג
5 [a]כְּתֹמֶר מִקְשָׁה הֵמָּה וְלֹא יְדַבֵּרוּ[b a] נָשׂוֹא יִנָּשׂוּא[c] כִּי לֹא יִצְעָדוּ י פסוק ולא לא לא[6] . ל מל
אַל־תִּירְאוּ מֵהֶם כִּי־לֹא יָרֵעוּ וְגַם־הֵיטֵיב אֵין אוֹתָם[d]׃ ס כג פסוק וגם ובתר תלת מילין[7] . ב מל
6 [a]מֵאֵין[b] כָּמוֹךָ יְהוָה גָּדוֹל אַתָּה כז בטע
וְגָדוֹל שִׁמְךָ בִּגְבוּרָה׃ 7 מִי לֹא יִרָאֲךָ ה[8] . ל
מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לְךָ יָאָתָה
כִּי בְכָל־חַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם[a] מֵאֵין[b] כָּמוֹךָ׃ ל
8 וּבְאַחַת יִבְעֲרוּ וְיִכְסָלוּ מוּסַר הֲבָלִים עֵץ[a] הוּא׃ ל . יב פת[9] . ל וכל קהלת דכות
9 [a]כֶּסֶף מְרֻקָּע מִתַּרְשִׁישׁ יוּבָא וְזָהָב מֵאוּפָז[b] ה[10]

[22] וחד ואם בזאת Lv 26,27. [23] Mm 1238 א. [24] Mp sub loco. [25] Mm 1447. Cp 10 [1] Mp sub loco. [2] Mm 2507. [3] Mm 158. [4] Mm 1365. [5] וחד ויחזקום 2 Ch 29,34. [6] Mm 1139. [7] Mm 1629. [8] Mm 1674. [9] Mm 2405. [10] Mm 691.

22 [a] mlt Mss Vrs וְאַל ‖ **23** [a] Q^{Or} 𝔊𝔖𝔗 ומ׳ ‖ **25** [a] 𝔊* + *σαρκί* cf 𝔄𝔖𝔗; l prb הָאֵלֶּה ‖ **Cp 10,2** [a] l את cf 12,16 ‖ **3** [a] prp חִתַּת cf Gn 35,5 ‖ **4** [a] 𝔗 *mḥpj ljh* = יְצַפֵּהוּ cf 𝔖; huc tr 9 ‖ [b] l ־קוּ ‖ **5** [a–a] 𝔊 *ἀργύριον* (= כֶּתֶם?) *τορευτόν ἐστιν, οὐ πορεύσονται* [$𝔊^{L}$ *-σεται*] (= יְדַבְּרוּ sensu syr?) ‖ [b] hic 𝔊 ins 9, sed cf 4[a] ‖ [c] l c nonn Mss יִנָּשְׂאוּ ‖ [d] = אִתָּם ‖ **6** [a] 6–8 > 𝔊* ‖ [b] l אין (מ dttg)? ‖ **7** [a] θ′ *τοῖς βασιλεῦσιν αὐτῶν* = מַלְכֵיהֶם ‖ [b] cf 6[b] ‖ **8** [a] prp מֵעֵצָה ‖ **9** [a] cf 4[a] 5[b] ‖ [b] 𝔖(𝔗) *mn ʾwpjr* = מֵאוֹפִיר cf Syh^{mg}, 𝔊 *Μωφας* vel sim.

[c]מַעֲשֵׂה חָרָשׁ וִידֵי צוֹרֵף תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן לְבוּשָׁם ד[11]
[d]מַעֲשֵׂה חֲכָמִים כֻּלָּם[d]׃
10 [a]וַיהוָה[a] אֱלֹהִים אֱמֶת הוּא־אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם ה֗ כת בנביא וחד מן ד[12] בליש . ד[13]
מִקִּצְפּוֹ תִּרְעַשׁ הָאָרֶץ וְלֹא־יָכִלוּ גוֹיִם זַעְמוֹ׃ ס ב וחס
11 כִּדְנָה תֵּאמְרוּן לְהוֹם אֱלָהַיָּא דִּי־שְׁמַיָּא וְאַרְקָא לָא עֲבַדוּ יֵאבַדוּ ל ומל . ל ומל
מֵאַרְעָא וּמִן־תְּחוֹת שְׁמַיָּא אֵלֶּה׃ ס [שָׁמָיִם׃ ח[14] קמ קטן ה מנה ר"פ וכל דברים מלכים תרי עשר תלים קהלת עזרא ד"ה דכות ב מ כב
12 [a]עֹשֵׂה[b] אֶרֶץ בְּכֹחוֹ מֵכִין תֵּבֵל בְּחָכְמָתוֹ וּבִתְבוּנָתוֹ נָטָה ג[15] . ג[16] . ד[17] חס בנ"ך וכל אורית דכות ב מ ד וחד מן ד מילין לשון ענן
13 [a]לְקוֹל תִּתּוֹ[a] הֲמוֹן מַיִם בַּשָּׁמַיִם וַיַּעֲלֶה נְשִׂאִים מִקְצֵה אָרֶץ[b] הארץ חד מן יג[18] חס ק ה ר"ח בליש
בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה וַיּוֹצֵא רוּחַ[c] מֵאֹצְרֹתָיו׃ יב מל[19]
14 נִבְעַר כָּל־אָדָם מִדַּעַת הֹבִישׁ כָּל־צוֹרֵף מִפָּסֶל
כִּי שֶׁקֶר נִסְכּוֹ[a] וְלֹא־רוּחַ בָּם׃ 15 הֶבֶל הֵמָּה מַעֲשֵׂה תַּעְתֻּעִים ב
בְּעֵת פְּקֻדָּתָם יֹאבֵדוּ׃
16 לֹא־כְאֵלֶּה חֵלֶק יַעֲקוֹב כִּי־יוֹצֵר הַכֹּל הוּא ט ר"פ בסיפ . ג[20]
[a]וְיִשְׂרָאֵל שֵׁבֶט[a] נַחֲלָתוֹ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ ס לג
17 [a]אִסְפִּי מֵאֶרֶץ[a] כִּנְעָתֵךְ[b] יֹשֶׁבֶתִי[c] בַּמָּצוֹר[d]׃ ס ישבת ק
18 כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה הִנְנִי קוֹלֵעַ ו בטע בסיפ . כי מיחד[21] ב חד מל וחד חס[22]
אֶת־יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ בַּפַּעַם[a] הַזֹּאת לד מל ו מנה בסיפ
[b]וַהֲצֵרוֹתִי לָהֶם[b] לְמַעַן יִמְצָאוּ[c]׃ ס ב חד חס וחד מל[23]
19 אוֹי לִי עַל־שִׁבְרִי נַחְלָה מַכָּתִי
וַאֲנִי אָמַרְתִּי אַךְ זֶה חֳלִי[a] וְאֶשָּׂאֶנּוּ׃ ל
20 אָהֳלִי[a] שֻׁדָּד וְכָל־מֵיתָרַי נִתָּקוּ בָּנַי יְצָאֻנִי[b] וְאֵינָם ל . ב
אֵין־נֹטֶה[c] עוֹד אָהֳלִי וּמֵקִים[d] יְרִיעוֹתָי׃ ל . ב חד חס וחד מל
21 כִּי נִבְעֲרוּ הָרֹעִים וְאֶת־יְהוָה לֹא דָרָשׁוּ ו[24]

[11]Mm 496. [12]Mm 2508. [13]Mm 1250. [14]Mm 475. [15]Mm 2753. [16]Mm 2008. [17]Mm 1367. [18]Mm 1856. [19]Mm 2194. [20]Mm 1617. [21]Mm 2049. [22]Mm 2509. [23]Mp sub loco. [24]Mm 2323.

9 [c–c] > 𝔊, dl et tr huc [d–d] ‖ [d–d] cf [c–c] ‖ **10** [a] > 𝔊* ‖ **12** [a] 12–16 = 51,15–19 ‖ [b] 𝔊 (𝔖) pr *κύριος* ‖ **13** [a–a] > 𝔊*; l לוֹ נִתַּךְ– vel לְתִתּוֹ קוֹל ‖ [b] Q הָאָרֶץ ‖ [c] 𝔊 *φῶς*, it 51,16[c] ‖ **14** [a] l נְסָכָו ‖ **16** [a–a] > 𝔊* ‖ **17** [a–a] 𝔊 *συνήγαγεν ἔξωθεν* = אָסַף מִחוּץ? ‖ [b] dub ‖ [c] K יֹשַׁבְתִּי ‖ [d] 𝔊 *ἐν ἐκλεκτοῖς* = בְּמִבְחָר cf 22,7 48,15 ‖ **18** [a] > 𝔊 ‖ [b–b] 𝔊 *ἐν θλίψει* = בַּצָּרָה ‖ [c] 𝔖 + suff 1 sg; prp יִמָּצֵאוּ (cf 𝔊𝔙) vel יֶאְשָׁמוּ (cf α′𝔊[L]) vel (pro ל׳ י׳) לְמָנְעָם מִצֵּאת ‖ **19** [a] Vrs + suff 1 sg ‖ **20** [a] pr וְ (hpgr) ‖ [b] 𝔊 *καὶ τὰ πρόβατά μου* = וְצֹאנִי ‖ [c] l מֵקִים? cf [d] ‖ [d] l וְנֹטֶה? cf [c].

עַל־כֵּן לֹא הִשְׂכִּילוּ וְכָל־מַרְעִיתָם נְפוֹצָה׃ ס — ל
22 קוֹל שְׁמוּעָה הִנֵּה בָאָה וְרַעַשׁ גָּדוֹל מֵאֶרֶץ צָפוֹן — יא[25] בטע וכל מלכים ויחזק דכות ב מ ב
לָשׂוּם אֶת־עָרֵי יְהוּדָה שְׁמָמָה מְעוֹן תַּנִּים׃ ס
23 יָדַעְתִּי[a] יְהוָה כִּי לֹא לָאָדָם דַּרְכּוֹ — ה[26] וכל קהלת דכות ב מ א
לֹא־[b]לְאִישׁ הֹלֵךְ וְהָכִין[c] אֶת־צַעֲדוֹ׃ — ב[27]
24 יַסְּרֵנִי[a] יְהוָה אַךְ־בְּמִשְׁפָּט אַל־בְּאַפְּךָ פֶּן־תַּמְעִטֵנִי[a]׃ — ל
25 [a]שְׁפֹךְ חֲמָתְךָ עַל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא־יְדָעוּךָ — ה[28]
וְעַל מִשְׁפָּחוֹת[b] אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרָאוּ — ל[29]
כִּי־אָכְלוּ אֶת־יַעֲקֹב וַאֲכָלֻהוּ[c] וַיְכַלֻּהוּ וְאֶת־נָוֵהוּ הֵשַׁמּוּ׃ פ — ג . ב

11 1 הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ 2 [a]שִׁמְעוּ 11
אֶת־דִּבְרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת וְדִבַּרְתָּם[b] אֶל־אִישׁ יְהוּדָה וְעַל־[c]יֹשְׁבֵי — ח[1] ג מנה בליש
יְרוּשָׁלִָם׃ 3 וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם[a] כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָרוּר 3 — ג בטע בסיפ[2]. כד
הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע אֶת־דִּבְרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת׃ 4 אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת־ 4
אֲבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הוֹצִיאִי־אוֹתָם מֵאֶרֶץ־מִצְרַיִם מִכּוּר הַבַּרְזֶל לֵאמֹר
שִׁמְעוּ בְקוֹלִי וַעֲשִׂיתֶם אוֹתָם[a] כְּכֹל אֲשֶׁר־אֲצַוֶּה אֶתְכֶם וִהְיִיתֶם לִי
לְעָם וְאָנֹכִי אֶהְיֶה לָכֶם לֵאלֹהִים׃ 5 לְמַעַן הָקִים אֶת־הַשְּׁבוּעָה אֲשֶׁר־ 5
נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבוֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ כַּיּוֹם הַזֶּה וָאַעַן
וָאֹמַר אָמֵן יְהוָה׃ ס 6 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי קְרָא אֶת־כָּל־[a] 6 — ל . ד בטע בסיפ . כה
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלִַם לֵאמֹר שִׁמְעוּ אֶת־
דִּבְרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת וַעֲשִׂיתֶם אוֹתָם׃ 7 [a]כִּי הָעֵד הַעִדֹתִי בַּאֲבוֹתֵיכֶם 7
בְּיוֹם הַעֲלוֹתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְעַד־[b]הַיּוֹם הַזֶּה הַשְׁכֵּם וְהָעֵד — ג ב חס וחד מל
לֵאמֹר שִׁמְעוּ בְּקוֹלִי׃ 8 וְלֹא שָׁמְעוּ וְלֹא־הִטּוּ אֶת־אָזְנָם וַיֵּלְכוּ אִישׁ 8 — ט פסוק ולא ולא ולא . ל
בִּשְׁרִירוּת לִבָּם הָרָע וָאָבִיא עֲלֵיהֶם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַבְּרִית־הַזֹּאת — ב מל[3]
אֲשֶׁר־צִוִּיתִי לַעֲשׂוֹת[a] וְלֹא עָשׂוּ׃ ס 9 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי נִמְצָא־ 9 — ה[4]

[25] Mm 279. [26] Mm 391. [27] Mm 2795. [28] Mm 2453. [29] Mm 2510. Cp 11 [1] Mm 3172. [2] Mp sub loco. [3] Mm 2511. [4] Mm 2512.

23 [a] l תָּ– (י dttg) ‖ [b] l c mlt Mss 𝔊𝔖𝔗[f Ms] וְלֹא ‖ [c] dl ו ‖ **24** [a] l נוּ– cf 𝔊 ‖ **25** [a] = Ps 79,6.7 ‖ [b] nonn Mss 𝔊[Qal]𝔏𝔗 מַמְלָכוֹת ut Ps 79 ‖ [c] > pc Mss 𝔊 Ps 79, dl (dttg) ‖ **Cp 11,2/3** [a–a] add ‖ [b] 𝔊 *καὶ λαλήσεις* cf 𝔖 *w'mr*; l תֶּם– ‖ [c] nonn Mss 𝔊𝔖𝔗[f] וְאֶל ‖ **4** [a] > 𝔊*𝔙, dl (ex 6) ‖ **6** [a] > pc Mss 𝔊* ‖ **7/8** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] mlt Mss עַד.

10 קֶ֫שֶׁר בְּאִ֣ישׁ יְהוּדָ֔ה וּבְיֹשְׁבֵ֖י יְרוּשָׁלִָֽם׃ 10 שָׁ֡בוּ עַל־עֲוֺנֹת֩ אֲבוֹתָ֨ם ג . ל ר״פ[5] . ד חס
הָרִאשֹׁנִ֗ים אֲשֶׁ֤ר מֵֽאֲנוּ֙ לִשְׁמ֣וֹעַ אֶת־דְּבָרַ֔י וְהֵ֣מָּה[a] הָלְכ֔וּ אַחֲרֵ֛י אֱלֹהִ֥ים כי . ד מל[6]
אֲחֵרִ֖ים לְעָבְדָ֑ם הֵפֵ֤רוּ בֵֽית־יִשְׂרָאֵל֙ וּבֵ֣ית יְהוּדָ֔ה אֶת־בְּרִיתִ֔י אֲשֶׁ֥ר
11 כָּרַ֖תִּי אֶת־אֲבוֹתָֽם׃ ס 11 לָכֵ֗ן כֹּ֚ה אָמַ֣ר יְהוָ֔ה הִנְנִ֨י מֵבִ֤יא אֲלֵיהֶם֙[a] חי בטע בסיפ[7] . כי[8] . ל
רָעָ֔ה אֲשֶׁ֥ר לֹא־יוּכְל֖וּ לָצֵ֣את מִמֶּ֑נָּה וְזָעֲק֣וּ אֵלַ֔י וְלֹ֥א[b] אֶשְׁמַ֖ע אֲלֵיהֶֽם׃ יא[9] . ג
12 וְהָֽלְכ֞וּ עָרֵ֣י יְהוּדָ֗ה וְיֹשְׁבֵי֙ יְר֣וּשָׁלִַ֔ם וְזָֽעֲקוּ֙ אֶל־הָ֣אֱלֹהִ֔ים אֲשֶׁ֛ר הֵ֖ם ח[10] . כ[11]
13 מְקַטְּרִ֣ים לָהֶ֑ם וְהוֹשֵׁ֛עַ לֹא־יוֹשִׁ֥יעוּ לָהֶ֖ם בְּעֵ֥ת רָעָתָֽם׃ 13 כִּ֚י[a] מִסְפַּ֣ר
עָרֶ֔יךָ הָי֥וּ אֱלֹהֶ֖יךָ יְהוּדָ֑ה וּמִסְפַּ֞ר חֻצ֣וֹת יְרוּשָׁלִַ֗ם שַׂמְתֶּ֤ם [b]מִזְבְּחוֹת֙ ה
14 לַבֹּ֔שֶׁת[b] מִזְבְּח֖וֹת לְקַטֵּ֣ר לַבָּֽעַל׃ ס 14 וְאַתָּ֗ה אַל־תִּתְפַּלֵּל֙ בְּעַד־ ב וחס[12] . ל
הָעָ֣ם הַזֶּ֔ה וְאַל־תִּשָּׂ֥א בַעֲדָ֖ם רִנָּ֣ה וּתְפִלָּ֑ה כִּ֣י אֵינֶ֣נִּי שֹׁמֵ֗עַ בְּעֵ֛ת קָרְאָ֥ם[a] ג
אֵלַ֖י בְּעַ֥ד[b] רָעָתָֽם׃ ס

15 מֶ֣ה לִֽידִידִ֞י[a] בְּבֵיתִ֗י עֲשׂוֹתָ֤הּ[b] הַֽמְזִמָּ֙תָה֙ כד[13] . ג
הָֽרַבִּ֔ים[c] וּבְשַׂר־קֹ֖דֶשׁ יַעַבְר֣וּ[d] [e]מֵעָלָ֑יִךְ כִּ֥י רָעָתֵ֖כִי[e] ד[11] . ד[14]
[f]אָ֥ז תַּעֲלֹֽזִי[f][g]׃ ל
16 זַ֤יִת רַעֲנָן֙ יְפֵ֣ה פְרִי־[a]תֹ֔אַר קָרָ֥א יְהוָ֖ה שְׁמֵ֑ךְ
[b]לְק֣וֹל ׀ הֲמוּלָּ֣ה גְדֹלָ֗ה[b] ב חד מל וחד חס[15] . ו חס[16]
הִצִּ֥ית אֵשׁ֙ עָלֶ֔יהָ[c] וְרָע֖וּ[d] דָּלִיּוֹתָֽיו׃ ו[11]

17 וַיהוָ֤ה צְבָאוֹת֙ הַנּוֹטֵ֣עַ אוֹתָ֔ךְ דִּבֶּ֥ר עָלַ֖יִךְ רָעָ֑ה בִּ֠גְלַל רָעַ֨ת בֵּֽית־ ל . יז מל בלשון נקיבה[17] . ל
יִשְׂרָאֵ֜ל וּבֵ֣ית יְהוּדָ֗ה אֲשֶׁ֨ר עָשׂ֥וּ לָהֶ֛ם[a] לְהַכְעִסֵ֖נִי לְקַטֵּ֥ר לַבָּֽעַל׃ ס
18 וַֽיהוָ֥ה[a] הוֹדִיעַ֖נִי[b] וָאֵדָ֑עָה[c] אָ֖ז הִרְאִיתַ֥נִי[d] מַעַלְלֵיהֶֽם[e]׃ 19 וַאֲנִ֕י כְּכֶ֥בֶשׂ ל . ב בליש[18] . סז ר״פ . ב
אַלּ֖וּף יוּבַ֣ל לִטְב֑וֹחַ וְלֹא־יָדַ֜עְתִּי כִּֽי־עָלַ֣י ׀ חָשְׁב֣וּ מַחֲשָׁב֗וֹת נַשְׁחִ֨יתָה[a] ד ומל . ה[19]

[5] Mm 978. [6] Mm 4164. [7] Mm 2617. [8] Mm 2168. [9] Mm 2545. [10] Mm 2513. [11] Mp sub loco. [12] Mm 2514. [13] Mm 592. [14] Mm 2832. [15] Mm 2515. [16] Mm 1193. [17] Mm 287. [18] Mm 2516. [19] Mm 1248.

10 [a] 𝔊 *καὶ ἰδοὺ αὐτοί* = וְהִנֵּה הֵמָּה ‖ **11** [a] nonn Mss עֲלֵ' ‖ [b] Or ואל ‖ **13** [a] add cf 2,28 ‖ [b–b] > 𝔊*, dl ‖ **14** [a] l קָרְאֲךָ cf 𝔗 et 7,16 ‖ [b] mlt Mss Vrs בְּעֵת ‖ **15** [a] 𝔊 *ἡ ἠγαπημένη* cf 𝔖; prp לִי דוֹדַיִךְ cf 24,1 ‖ [b] mlt Mss 𝔊 עשתה; l עָשִׂית ‖ [c] 𝔊 *μὴ εὐχαί*, l הַנְּדָרִים; 𝔗 *adipes* = (הַ)חֲלָבִים; prp הַבְּרִיִּים ‖ [d] l יַעֲבִרוּ cf Vrs ‖ [e–e] l מֵעָלַיִךְ רָעָה cf 𝔊𝔙 ‖ [f–f] crrp (Ms אז bis); prp (הַ)אֲזַכֶּה vel (הַתְזַכִּי) עַל־זֹאת ‖ [g] huc tr 16[b–b]? ‖ **16** [a] > 𝔊, dl vel l יְפֵיפִיָּה pro 'יפה פ cf 46,20 ‖ [b–b] cf 15[g] ‖ [c] l prb בְּעָלֶהָ ‖ [d] l בָּעֲרוּ cf 𝔙 ‖ **17** [a] ins אֱלֹהִים? ‖ **18** [a] 𝔊𝔖 om cop, dl ‖ [b] 𝔊 *γνώρισόν μοι* = ־ֵנִי cf 𝔖 ‖ [c] l ־עָה ‖ [d] 𝔊 *εἶδον* = רָאִיתִי; ins יהוה = ״ ‖ [e] huc tr 12,6 ‖ **19** [a] 𝔊(𝔗) *ἐμβάλωμεν* = נַשְׁלִיכָה vel נָשִׁיתָה, 𝔙 *mittamus* = נִשְׁלְחָה.

עֵץ[b] בְּלַחְמוֹ[c] וְנִכְרְתֶנּוּ מֵאֶרֶץ חַיִּים וּשְׁמוֹ לֹא־יִזָּכֵר עוֹד׃ ג̇[20]

20 [a]וַיהוָה צְבָאוֹת שֹׁפֵט צֶדֶק בֹּחֵן כְּלָיוֹת וָלֵב[b] ד̇

אֶרְאֶה נִקְמָתְךָ מֵהֶם כִּי אֵלֶיךָ גִּלִּיתִי[c] אֶת־רִיבִי׃ ס ב̇

21 לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה עַל־אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת הַמְבַקְשִׁים אֶת־נַפְשְׁךָ[a] לֵאמֹר 21 — הׄ בטע בסיפ[21] . ב̇[22] . ד̇[23]

לֹא תִנָּבֵא בְּשֵׁם יְהוָה וְלֹא[b] תָמוּת בְּיָדֵנוּ׃ ס 22 [a]לָכֵן כֹּה אָמַר 22 — ב̇[24] . הׄ בטע בסיפ[21] . ד̇ מיחד

יְהוָה צְבָאוֹת[a] הִנְנִי פֹקֵד עֲלֵיהֶם הַבַּחוּרִים[b] יָמֻתוּ בַחֶרֶב בְּנֵיהֶם

וּבְנוֹתֵיהֶם יָמֻתוּ בָּרָעָב׃ 23 וּשְׁאֵרִית לֹא תִהְיֶה לָהֶם כִּי־אָבִיא רָעָה 23

אֶל־אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת שְׁנַת פְּקֻדָּתָם׃ ס

12 1 צַדִּיק אַתָּה יְהוָה כִּי אָרִיב אֵלֶיךָ אַךְ מִשְׁפָּטִים אֲדַבֵּר אוֹתָךְ — ב̇ ר״פ . ט̇[1] רפי וכל יחזק דכות וחד מן ד̇[2] דמטע

מַדּוּעַ דֶּרֶךְ רְשָׁעִים צָלֵחָה שָׁלוּ כָּל־בֹּגְדֵי בָגֶד׃ — ו̇ ה כת ו וחד כת ה[3] . ב̇ וחס

2 נְטַעְתָּם גַּם־שֹׁרָשׁוּ יֵלְכוּ[a] גַּם־עָשׂוּ פֶרִי

קָרוֹב אַתָּה בְּפִיהֶם וְרָחוֹק מִכִּלְיוֹתֵיהֶם׃ ל̇

3 [a b]וְאַתָּה יְהוָה[b] יְדַעְתָּנִי תִּרְאֵנִי[c] וּבָחַנְתָּ לִבִּי אִתָּךְ — ב̇[4] . ב̇

[d]הַתִּקֵם כְּצֹאן לְטִבְחָה וְהַקְדִּשֵׁם[d] לְיוֹם הֲרֵגָה׃ ס — ל̇ . ז̇ . ו̇ חס בליש

4 [a]עַד־מָתַי תֶּאֱבַל הָאָרֶץ וְעֵשֶׂב כָּל־הַשָּׂדֶה יִיבָשׁ מֵרָעַת — ב̇[5]

יֹשְׁבֵי־בָהּ סָפְתָה בְהֵמוֹת[b] וָעוֹף[a] — ל̇ . ל̇

כִּי אָמְרוּ לֹא יִרְאֶה [c]אֶת־אַחֲרִיתֵנוּ[c]׃

5 כִּי אֶת־רַגְלִים ׀ רַצְתָּה וַיַּלְאוּךָ וְאֵיךְ תְּתַחֲרֶה אֶת־הַסּוּסִים — ל̇ . ל̇

וּבְאֶרֶץ שָׁלוֹם אַתָּה בוֹטֵחַ וְאֵיךְ תַּעֲשֶׂה בִּגְאוֹן הַיַּרְדֵּן׃ — ה̇[6] . ג̇[7] מל בנביא וכל כתיב דכות ב מ ה

6 [a]כִּי גַם־אַחֶיךָ וּבֵית־אָבִיךָ גַּם־הֵמָּה בָּגְדוּ בָךְ גַּם־הֵמָּה [b]קָרְאוּ — יב̇ פסוק גם גם גם ב̇[8] מנה בסיפ

אַחֲרֶיךָ מָלֵא[b c] אַל־תַּאֲמֵן בָּם כִּי־יְדַבְּרוּ אֵלֶיךָ טוֹבוֹת׃ ס — ב̇ מל[9]

7 עָזַבְתִּי אֶת־בֵּיתִי נָטַשְׁתִּי אֶת־נַחֲלָתִי

נָתַתִּי אֶת־יְדִדוּת נַפְשִׁי בְּכַף אֹיְבֶיהָ׃ — ב̇ וחס[10]

[20]Mm 786. [21]Mm 2617. [22]Mm 2168. [23]Mm 2199. [24]Mm 2517. **Cp 12** [1]Mm 136. [2]Lectio plena contra Mm 2565, cf Mp sub loco. [3]Mm 3905. [4]Mm 2518. [5]Mp sub loco. [6]Mm 3981. [7]Mm 2352. [8]Mm 2519. [9]Mm 2520. [10]Mm 2521.

19 [b] 𝔗 *sm' dmwt'* venenum mortis ‖ [c] l prb בְּלֵחוֹ ‖ **20** [a] cf 20,12[a] ‖ [b] huc tr 12,3 ‖ [c] l גַּלּוֹתִי ‖ **21** [a] 𝔊* suff 1 sg, l נַפְשִׁי ‖ [b] 𝔊 *εἰ δὲ μή* = וְאִם לֹא ‖ **22** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] dl (dttg) ‖ **Cp 12,2** [a] 𝔊 *ἐτεκνοποίησαν* = יָלְדוּ; σ′ recte *προκόπτοντες*; prp *יִלְחוּ ‖ **3** [a] cf 11,20[a] ‖ [b–b] l prb אתה cf 11,20 ‖ [c] > 𝔊* ‖ [d–d] > 𝔊* ‖ **4** [a–a] add ‖ [b] pc Mss 𝔖𝔗𝔙 בהֵמָה ‖ [c–c] 𝔊 *ὁ θεὸς ὁδοὺς ἡμῶν*, l אֱלֹהִים את־אָרְחוֹתֵנוּ ‖ **6** [a] cf 11,18[e] ‖ [b–b] prp קָשְׁרוּ א׳ כֻּלָּם ‖ [c] 𝔊 *ἐπισυνήχθησαν*.

8 הָיְתָה־לִּי נַחֲלָתִי כְּאַרְיֵה בַיָּעַר — ה ר״פ[11]
נָתְנָה עָלַי בְּקוֹלָהּ עַל־כֵּן שְׂנֵאתִיהָ׃
9 הַעַיִט[a] צָבוּעַ נַחֲלָתִי לִי[b] הַעַיִט[c] סָבִיב עָלֶיהָ — ד ב קמ וב פת . ד ב קמ וב פת
לְכוּ אִסְפוּ[d] כָּל־חַיַּת הַשָּׂדֶה הֵתָיוּ[e] לְאָכְלָה׃ — ו . ג ב מנה בליש וחד לשון ארמי
10 רֹעִים רַבִּים שִׁחֲתוּ כַרְמִי בֹּסְסוּ אֶת־חֶלְקָתִי[a] — ב חד מל וחד חס[12]
נָתְנוּ אֶת־חֶלְקַת חֶמְדָּתִי לְמִדְבַּר שְׁמָמָה׃
11 שָׂמָהּ[a] לִשְׁמָמָה אָבְלָה עָלַי שְׁמֵמָה — ג . ה . ל
נָשַׁמָּה כָּל־הָאָרֶץ [b]כִּי אֵין[b] אִישׁ שָׂם עַל־לֵב׃
12 עַל־כָּל־שְׁפָיִם בַּמִּדְבָּר בָּאוּ שֹׁדְדִים
[a]כִּי חֶרֶב לַיהוָה אֹכְלָה[a] מִקְצֵה־אֶרֶץ וְעַד־קְצֵה הָאָרֶץ אֵין שָׁלוֹם — ה[13] . ב[14] . ה[15]
לְכָל־בָּשָׂר׃ ס — [16]
13 זָרְעוּ[a] חִטִּים וְקֹצִים קָצָרוּ[a] נֶחְלוּ לֹא[b] יוֹעִלוּ — ל[17] . ב . ב חס
וּבֹשׁוּ [c]מִתְּבוּאֹתֵיכֶם[d] מֵחֲרוֹן אַף־יְהוָה׃[c] ס 14 כֹּה ׀ — ג[18] . יח בטע בסיפ
אָמַר יְהוָה עַל־[a]כָּל־שְׁכֵנַי[b] הָרָעִים הַנֹּגְעִים בַּנַּחֲלָה אֲשֶׁר־הִנְחַלְתִּי — ל
אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל הִנְנִי נֹתְשָׁם מֵעַל אַדְמָתָם וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה — ו . ג מיחד[19]
15 אֶתּוֹשׁ מִתּוֹכָם׃ 15 וְהָיָה אַחֲרֵי נָתְשִׁי אוֹתָם אָשׁוּב וְרִחַמְתִּים וַהֲשִׁבֹתִים — ג
16 אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ וְאִישׁ לְאַרְצוֹ׃ 16 וְהָיָה אִם־לָמֹד יִלְמְדוּ אֶת־דַּרְכֵי[a] עַמִּי — ב בתרי לישנ[20] . ל געיא
לְהִשָּׁבֵעַ בִּשְׁמִי חַי־יְהוָה כַּאֲשֶׁר לִמְּדוּ אֶת־עַמִּי לְהִשָּׁבֵעַ בַּבָּעַל — ב בסיפ . ב בסיפ
17 וְנִבְנוּ בְּתוֹךְ עַמִּי׃ 17 וְאִם לֹא יִשְׁמָעוּ[a] וְנָתַשְׁתִּי אֶת־הַגּוֹי הַהוּא נָתוֹשׁ
וְאַבֵּד נְאֻם־יְהוָה׃ ס
13 1 כֹּה־אָמַר יְהוָה אֵלַי הָלוֹךְ וְקָנִיתָ לְּךָ אֵזוֹר פִּשְׁתִּים וְשַׂמְתּוֹ — ג . ו מל בסיפ[1]
2 עַל־מָתְנֶיךָ וּבַמַּיִם לֹא תְבִאֵהוּ׃ 2 וָאֶקְנֶה אֶת־הָאֵזוֹר כִּדְבַר יְהוָה
3 4 וָאָשִׂם עַל־מָתְנָי׃ ס 3 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי שֵׁנִית[a] לֵאמֹר׃ 4 קַח — ט[2] ה[3] מנה חס . ב[4] . יב ר״פ

[11] Mm 2522. [12] Mm 2523. [13] Mm 1128. [14] Mm 2524. [15] Mm 2525. [16] Mm 927. [17] Mm 3402. [18] Mp sub loco. [19] Mm 2526. [20] Mm 2527. Cp 13 [1] Mm 1408. [2] Mm 1918. [3] Mm 2528. [4] Mm 2455.

9 [a] 𝔊 *μὴ σπήλαιον* ‖ [b] l כִּי? ‖ [c] 𝔊 *ἢ σπήλαιον*; l הַ׳ ‖ [d] l הֵאָ׳ cf 𝔙 ‖ [e] l c pc Mss 𝔙 אֶתָיו cf 𝔊 ‖ **10** [a] l c nonn Mss נַחֲלָתִי ‖ **11** [a] l שַׁמָּה cf 𝔖𝔗𝔙 ‖ [b–b] prp וְאֵין ‖ **12** [a–a] add? ‖ **13** [a] 𝔊* imp = ׳קִצְרוּ, ז ‖ [b] mlt Mss וְלֹא ‖ [c–c] 𝔊 *ἀπὸ καυχήσεως ὑμῶν, ἀπὸ ὀνειδισμοῦ ἔναντι κυρίου* ‖ [d] l ־יְהֶם ‖ **14** [a] dl? ‖ [b] 𝔊𝔗 om suff = הַשְּׁכֵנִים ‖ **16** [a] l דֶּרֶךְ cf 𝔊 et 10,2 ‖ **17** [a] 𝔊 *ἐπιστρέψωσι* = יָשׁוּבוּ; prp יְשַׁבְּעוּ cf 16 ‖ **Cp 13,3** [a] > Ms 𝔊*.

אֶת־הָאֵזוֹר אֲשֶׁר קָנִיתָ אֲשֶׁר עַל־מָתְנֶיךָ וְקוּם לֵךְ פְּרָתָה[a] וְטָמְנֵהוּ
5 שָׁם בִּנְקִיק הַסָּלַע׃ [5] וָאֵלֵךְ וָאֶטְמְנֵהוּ בִּפְרָת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אוֹתִי׃
6 [6] וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים רַבִּים וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי קוּם לֵךְ פְּרָתָה וְקַח מִשָּׁם
7 אֶת־הָאֵזוֹר אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לְטָמְנוֹ־שָׁם׃ [7] וָאֵלֵךְ פְּרָתָה וָאֶחְפֹּר וָאֶקַּח
אֶת־הָאֵזוֹר מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־טְמַנְתִּיו שָׁמָּה וְהִנֵּה נִשְׁחַת הָאֵזוֹר לֹא[a]
8 9 יִצְלַח לַכֹּל׃ פ [8] וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ [9] כֹּה אָמַר יְהוָה
10 כָּכָה אַשְׁחִית[a] אֶת־גְּאוֹן יְהוּדָה וְאֶת־גְּאוֹן יְרוּשָׁלִַם הָרָב׃ [10] הָעָם הַזֶּה
הָרָע הַמֵּאֲנִים ׀ לִשְׁמוֹעַ אֶת־דְּבָרַי [a]הַהֹלְכִים בִּשְׁרִרוּת לִבָּם[a] וַיֵּלְכוּ
אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעָבְדָם וּלְהִשְׁתַּחֲוֹת לָהֶם וִיהִי[b] כָּאֵזוֹר הַזֶּה
11 אֲשֶׁר לֹא־יִצְלַח לַכֹּל׃ [11] כִּי כַּאֲשֶׁר יִדְבַּק הָאֵזוֹר אֶל־מָתְנֵי־אִישׁ כֵּן
הִדְבַּקְתִּי אֵלַי [a]אֶת־כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־כָּל־בֵּית יְהוּדָה[a] נְאֻם־
יְהוָה לִהְיוֹת לִי לְעָם וּלְשֵׁם וְלִתְהִלָּה וּלְתִפְאָרֶת וְלֹא שָׁמֵעוּ׃
12 [12] וְאָמַרְתָּ [a]אֲלֵיהֶם אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה[a] ס כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל[a] כָּל־נֵבֶל יִמָּלֵא יָיִן וְאָמְרוּ[b] אֵלֶיךָ הֲיָדֹעַ לֹא נֵדַע כִּי כָל־נֵבֶל
13 יִמָּלֵא יָיִן׃ [13] וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה הִנְנִי מְמַלֵּא אֶת־כָּל־
יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הַזֹּאת וְאֶת־[a]הַמְּלָכִים הַיֹּשְׁבִים לְדָוִד עַל־כִּסְאוֹ וְאֶת־
14 הַכֹּהֲנִים וְאֶת־הַנְּבִיאִים וְאֵת[b] כָּל־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם שִׁכָּרוֹן׃ [14] וְנִפַּצְתִּים
אִישׁ אֶל־אָחִיו וְהָאָבוֹת וְהַבָּנִים יַחְדָּו נְאֻם־יְהוָה לֹא־אֶחְמוֹל וְלֹא־
אָחוּס וְלֹא אֲרַחֵם מֵהַשְׁחִיתָם׃ ס

[15] שִׁמְעוּ וְהַאֲזִינוּ אַל־תִּגְבָּהוּ כִּי יְהוָה דִּבֵּר׃
[16] תְּנוּ לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם כָּבוֹד בְּטֶרֶם יַחְשִׁךְ
וּבְטֶרֶם יִתְנַגְּפוּ רַגְלֵיכֶם עַל־הָרֵי נָשֶׁף
וְקִוִּיתֶם לְאוֹר [a]וְשָׂמָהּ לְצַלְמָוֶת[a] יָשִׁית[b] לַעֲרָפֶל׃

Masora parva: ד[5] . ב . ג[6] | כ״ו[7] מל יג מנה בסיפ וכל יהושע ושפטים דכות ב מ ב | יב . ג[8] . ג[6] . יג[9] | ג[6] | י״א | ג ר״פ | ד מל[10] | ל״ב | י״א | ט[5] | ד[11] | ג בטע ר״פ בסיפ . כ״ד | ח[12] . ג . ג[13] | ח[12] . ג בטע ר״פ בסיפ . ד בסיפ[14] . ב . ד[15] | ג[16] . יו בטע[17] | ח מל בסיפ . ל[5] . ח[18] קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ א | ב[19] . ג[20] . לד[21] פסוק לא ולא ולא ז מנה בסיפ . ה מל | ל | ג[22] | ב חד חס וחד מל[23] | ג | יג . ג . ישית ק

[5] Mp sub loco. [6] Mm 2529. [7] Mm 1238 א. [8] Mm 1992. [9] Mm 936. [10] Mm 4164. [11] Mm 72. [12] Mm 1854. [13] Mm 4206. [14] Mm 2492. [15] Mm 1296. [16] Mm 4205. [17] Mm 3998. [18] Mm 2491. [19] Mm 2530. [20] Mm 231. [21] Mm 771. [22] Mm 2531. [23] Mm 2532.

4 [a] α′ *εἰς Φαραν* ‖ **7** [a] mlt Mss 𝔊[534]𝔖 וְלֹא ‖ **9** [a] l נִשְׁחַת? cf 7b ‖ **10** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] l וַיְהִי? ‖ **11** [a–a] add ‖ **12** [a–a] 𝔊* *πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον*, l אֶל־הָעָם הזה ‖ [b] l וְאִם יֹאמְרוּ (hpgr) cf 𝔊 ‖ **13** [a] dl ו ‖ [b] 𝔊 *καὶ τὸν Ιουδα καί* ‖ **16** [a–a] 𝔊 *καὶ ἐκεῖ σκιὰ θανάτου* = וְשָׁם צ׳ ‖ [b] l Q; K יָשִׁית; > 𝔖𝔇.

17 וְאִם֙ לֹ֣א תִשְׁמָע֔וּהָ בְּמִסְתָּרִ֖ים[a] תִּבְכֶּה־נַפְשִׁ֣י[b] מִפְּנֵ֣י גֵוָ֑ה[c] [d]וְדָמֹ֨עַ
וְתִדַּ֤ע עֵינִי֙ דִּמְעָ֔ה כִּ֥י נִשְׁבָּ֖ה עֵ֥דֶר יְהוָֽה׃ ס [תִּדְמַע[d]]
18 אֱמֹ֥ר[a] לַמֶּ֖לֶךְ וְלַגְּבִירָ֑ה[b] הַשְׁפִּ֣ילוּ שֵׁ֔בוּ
כִּ֚י יָרַד֙ מַרְאֲשֽׁוֹתֵיכֶ֔ם[c] עֲטֶ֖רֶת תִּפְאַרְתְּכֶֽם׃
19 עָרֵ֥י הַנֶּ֛גֶב סֻגְּר֖וּ וְאֵ֣ין פֹּתֵ֑חַ
הָגְלָ֧ת יְהוּדָ֛ה כֻּלָּ֖הּ [a]הָגְלָ֥ת שְׁלוֹמִֽים[a]׃ ס
20 שְׂאִ֤י[a] עֵֽינֵיכֶם֙[b] וּרְאִ֔י[c] הַבָּאִ֖ים מִצָּפ֑וֹן
אַיֵּ֗ה הָעֵ֙דֶר֙ נִתַּן־לָ֔ךְ צֹ֖אן תִּפְאַרְתֵּֽךְ׃
21 מַה־תֹּֽאמְרִי֙ כִּֽי־יִפְקֹ֣ד[a] עָלַ֔יִךְ
וְאַ֨תְּ לִמַּ֧דְתְּ אֹתָ֛ם עָלַ֥יִךְ אַלֻּפִ֖ים לְרֹ֑אשׁ[b]
הֲל֤וֹא חֲבָלִים֙ יֹֽאחֱז֔וּךְ כְּמ֖וֹ אֵ֥שֶׁת לֵדָֽה׃
22 וְכִ֤י תֹֽאמְרִי֙ בִּלְבָבֵ֔ךְ מַדּ֖וּעַ קְרָאֻ֣נִי אֵ֑לֶּה
בְּרֹ֧ב עֲוֺנֵ֛ךְ נִגְל֥וּ שׁוּלַ֖יִךְ נֶחְמְס֥וּ עֲקֵבָֽיִךְ׃
23 הֲיַהֲפֹ֤ךְ כּוּשִׁי֙ עוֹר֔וֹ וְנָמֵ֖ר חֲבַרְבֻּרֹתָ֑יו
גַּם־אַתֶּם֙ תּוּכְל֣וּ לְהֵיטִ֔יב לִמֻּדֵ֖י הָרֵֽעַ׃
24 וַאֲפִיצֵ֖ם[a] כְּקַשׁ־עוֹבֵ֑ר לְר֖וּחַ מִדְבָּֽר׃
25 זֶ֣ה גוֹרָלֵ֞ךְ מְנָת־מִדַּ֛יִךְ[a] מֵאִתִּ֖י נְאֻם־יְהוָ֑ה
אֲשֶׁר֙ שָׁכַ֣חַתְּ אוֹתִ֔י וַֽתִּבְטְחִ֖י בַּשָּֽׁקֶר׃
26 וְגַם־אֲנִ֛י חָשַׂ֥פְתִּי שׁוּלַ֖יִךְ עַל־פָּנָ֑יִךְ וְנִרְאָ֖ה קְלוֹנֵֽךְ׃
27 נִאֻפַ֨יִךְ וּמִצְהֲלוֹתַ֜יִךְ זִמַּ֣ת זְנוּתֵ֗ךְ
עַל־גְּבָעוֹת֙ בַּשָּׂדֶ֔ה[a] רָאִ֖יתִי שִׁקּוּצָ֑יִךְ
א֥וֹי לָךְ֙ יְר֣וּשָׁלַ֔ם[b] לֹ֣א תִטְהֲרִ֔י אַחֲרֵ֖י[c] מָתַ֥י עֹֽד׃ פ

ג רפי[24]. ב[25]
כת[26]. ג[27]
ב[28]. ל[29]
ל
ל[30]
ב. ב
שאו חד מן יא ר״פ בליש. יג. וראו ק
ל. כא[31]
יו חס בסיפ. ה חס בליש. כד
ב[29]. ג וכל
ב חד חס וחד מל[32]. ה
ב. תי[33] מל וכל יהוק דכות ב מ א
כו[34] מל יג מנה בסיפ וכל יהושע ושפטים דכות ב מ ב
ו ר״פ בסיפ[35]. ג וכל. ח. ה[36]
ב. יד חס[37]

[24] Mm 3737. [25] Mm 2533. [26] Mm 2501. [27] Mm 93. [28] Mm 3763. [29] Mp sub loco. [30] Mm 3720. [31] Mm 2838. [32] Mm 2408. [33] Mm 2429. [34] Mm 1238 א. [35] Mm 2463. [36] Mm 732. [37] Mm 62.

17 [a] prp *במסרבים vel *במסררים || [b] 𝔊α′ suff 2 pl || [c] 𝔖 *‘qt’* = צָרָה; prp גֹּלָה cf 17b || [d–d] > 𝔊*, dl || **18** [a] 𝔊𝔖^AU pl || [b] 𝔊(𝔖) *καὶ τοῖς δυναστεύουσι* = וְלַגִּבּוֹרִים || [c] l מְרָאשֵׁיכֶם (vel ?מֵרָאשׁוּתֵיכֶם) cf 𝔊𝔖𝔙 || **19** [a–a] Vrs ut Am 1,6 גָּלוּת שְׁלֵמָה || **20** [a] l c K 𝔊 שְׂאִי et ins צִיּוֹן (hpgr; 𝔊 + *Ιερουσαλημ*); mlt Mss 𝔖𝔗𝔙 ut Q || [b] l עֵינַיִךְ cf 𝔊 || [c] l c K 𝔊 ־ִי || **21** [a] 𝔊 pl, l ־ְדוּ cf [b] || [b] l prb ירוש׳ = יְרוּשָׁלַם et tr post עליך 1°; al tr ל׳ et l ע׳ יִפְקְדוּ || **24** [a] l ?־צְכֶם || **25** [a] 𝔊 *τοῦ ἀπειθεῖν ὑμᾶς*, l מְרִיֵךְ || **27** [a] l ובַ׳ cf 𝔊 || [b] 𝔊α′(𝔖) + *ὅτι*, ins כִּי || [c] 𝔊α′𝔙 + suff 1 sg = ־ַרַי.

14 1 aאֲשֶׁר הָיָהa דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ עַל־דִּבְרֵי הַבַּצָּרוֹת׃

2 אָבְלָהa יְהוּדָה וּשְׁעָרֶיהָ אֻמְלְלוּ
קָדְרוּ לָאָרֶץ וְצִוְחַת יְרוּשָׁלַם עָלָתָה׃
3 וְאַדִּרֵיהֶם שָׁלְחוּ צְעוֹרֵיהֶםa לַמָּיִם בָּאוּ עַל־גֵּבִים
לֹאb־מָצְאוּ מַיִם שָׁבוּ כְלֵיהֶם רֵיקָם cבֹּשׁוּ וְהָכְלְמוּ וְחָפוּ רֹאשָׁםc׃
4 בַּעֲבוּר הָאֲדָמָה חַתָּהa כִּי לֹא־הָיָה גֶשֶׁם בָּאָרֶץb
בֹּשׁוּc אִכָּרִים חָפוּd רֹאשָׁם׃
5 כִּי גַם־אַיֶּלֶת בַּשָּׂדֶה יָלְדָה וְעָזוֹב כִּי לֹא־הָיָה דֶּשֶׁא׃
6 וּפְרָאִים עָמְדוּ עַל־שְׁפָיִם שָׁאֲפוּ רוּחַ כַּתַּנִּיםa
כָּלוּ עֵינֵיהֶם כִּי־אֵין עֵשֶׂב׃
7 אִם־עֲוֺנֵינוּ עָנוּ בָנוּ יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ
כִּי־רַבּוּ מְשׁוּבֹתֵינוּ לְךָ חָטָאנוּ׃
8 מִקְוֵה יִשְׂרָאֵלa מוֹשִׁיעוֹ בְּעֵת צָרָה
לָמָּה תִהְיֶה כְּגֵר בָּאָרֶץ וּכְאֹרֵחַb נָטָה לָלוּן׃
9 לָמָּה תִהְיֶה כְּאִישׁ נִדְהָםa כְּגִבּוֹרb לֹא־יוּכַל לְהוֹשִׁיעַ
וְאַתָּה בְקִרְבֵּנוּ יְהוָה וְשִׁמְךָ עָלֵינוּ נִקְרָא אַל־תַּנִּחֵנוּ׃ ס
10 10 כֹּה־אָמַר יְהוָה לָעָם הַזֶּה כֵּןa אָהֲבוּ לָנוּעַ רַגְלֵיהֶם לֹא חָשָׂכוּ וַיהוָה
11 לֹא רָצָם עַתָּה יִזְכֹּר עֲוֺנָם bוְיִפְקֹד חַטֹּאתָםb׃ ס 11 וַיֹּאמֶר יְהוָה
12 אֵלָי אַל־תִּתְפַּלֵּל בְּעַד־הָעָם הַזֶּה לְטוֹבָה׃ 12 כִּי יָצֻמוּ אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ
אֶל־רִנָּתָם וְכִי יַעֲלוּ עֹלָה וּמִנְחָה אֵינֶנִּי רֹצָם כִּי בַּחֶרֶב וּבָרָעָב וּבַדֶּבֶר
13 אָנֹכִי מְכַלֶּה אוֹתָם׃ ס 13 וָאֹמַר אֲהָהּ ׀ אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה הַנְּבִאִים
אֹמְרִים לָהֶם לֹא־תִרְאוּ חֶרֶב וְרָעָב לֹא־יִהְיֶה לָכֶם כִּיa־שְׁלוֹם אֱמֶתa
14 אֶתֵּן לָכֶם בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃ ס 14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי שֶׁקֶר הַנְּבִאִים

ל¹ וכל ד״ה דכות ב מ א . ל
ה
ב
ב חד חס וחד מל² . צעיריהם . ה³ ק
ד . ל . ג⁴
ג בטע דמטע
ג⁴ . ג
ג⁵ . ב מל בליש
ל . ג⁶
ח ר״פ בסיפ⁷ . ל מל
ג כת כן⁸
ב ור״פ
כ⁹
ל . ד
ב . ט בליש וכל בחטאתם ובחטאתם דכות¹⁰
ב פסוק כי וכי כי וחד מן ג¹¹ פסוק דמיין
ל חס בסיפ . ה
ל¹²

Cp 14 [1]Mm 1718. [2]Mm 2534. [3]Mm 494. [4]Mm 2535. [5]Mm 2536. [6]Mm 2918. [7]Mm 2584. [8]Mp sub loco. [9]Mm 1514. [10]Mm 759 et Mm 929. [11]Mm 3356 et Mm 3838. [12]Mm 300.

Cp 14,1 a–a 𝔊(𝔖) *καὶ ἐγένετο* = וַיְהִי ‖ **2** a pr עַל־הַבַּצֹּרֶת (hpgr)? ‖ **3** a K צעו׳ ‖ b mlt Mss Vrs וְלֹא ‖ c–c > 𝔊*, dl cf 4b ‖ **4** a prp *הֶחָרָה cf חררים 17,6 ‖ b > 𝔊*𝔖 ‖ c ins והכלמו cf 3 ‖ d mlt Mss 𝔖𝔗f וְחָ׳ ut 3 ‖ **6** a > 𝔊* ‖ **8** a nonn Mss 𝔊 + יהוה ‖ b 𝔊 *καὶ ὡς αὐτόχθων* = וּכְאֶזְרָח ‖ **9** a 𝔊 *ὑπνῶν* = נִרְדָּם ‖ b 𝔊 *ὡς ἀνήρ*, l כְּגֶבֶר? ‖ **10** a > 𝔊* (sed *οὕτως* post *τούτῳ* exc?) 𝔖 ‖ b–b > 𝔊* ‖ **13** a–a pc Mss שָׁ׳ וֶאֱ׳ cf 𝔊α′σ′𝔖 et 33,6.

נִבְּאִים בִּשְׁמִי לֹא שְׁלַחְתִּים וְלֹא צִוִּיתִים וְלֹא דִבַּרְתִּי אֲלֵיהֶם חֲזוֹן
שֶׁקֶר וְקֶסֶם וֶאֱלוּל[a] וְתַרְמוּת[b] לִבָּם הֵמָּה מִתְנַבְּאִים לָכֶם[c]׃ ס
15 לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה עַל־[a]הַנְּבִאִים הַנִּבְּאִים בִּשְׁמִי[b] וַאֲנִי לֹא־
שְׁלַחְתִּים וְהֵמָּה אֹמְרִים חֶרֶב וְרָעָב לֹא יִהְיֶה בָּאָרֶץ הַזֹּאת בַּחֶרֶב
16 וּבָרָעָב יִתַּמּוּ הַנְּבִאִים הָהֵמָּה׃ 16 וְהָעָם אֲשֶׁר־הֵמָּה נִבְּאִים לָהֶם יִהְיוּ
מֻשְׁלָכִים בְּחֻצוֹת יְרוּשָׁלִַם מִפְּנֵי ׀ הָרָעָב וְהַחֶרֶב וְאֵין מְקַבֵּר לָהֵמָּה
הֵמָּה נְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם וְשָׁפַכְתִּי עֲלֵיהֶם אֶת־רָעָתָם׃

17 וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה
תֵּרַדְנָה עֵינַי דִּמְעָה לַיְלָה וְיוֹמָם וְאַל־תִּדְמֶינָה
כִּי שֶׁבֶר גָּדוֹל[a] נִשְׁבְּרָה בְּתוּלַת[b] בַּת־עַמִּי מַכָּה נַחְלָה מְאֹד׃
18 אִם־יָצָאתִי הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה חַלְלֵי־חֶרֶב
וְאִם בָּאתִי הָעִיר וְהִנֵּה תַּחֲלוּאֵי רָעָב
כִּי־גַם־נָבִיא גַם־כֹּהֵן סָחֲרוּ[a] אֶל־אֶרֶץ וְלֹא[b] יָדָעוּ׃ ס
19 הֲמָאֹס מָאַסְתָּ אֶת־יְהוּדָה אִם־בְּצִיּוֹן גָּעֲלָה נַפְשֶׁךָ
מַדּוּעַ הִכִּיתָנוּ וְאֵין לָנוּ מַרְפֵּא קַוֵּה לְשָׁלוֹם וְאֵין טוֹב
וּלְעֵת[a] מַרְפֵּא וְהִנֵּה בְעָתָה׃
20 יָדַעְנוּ יְהוָה רִשְׁעֵנוּ עֲוֺן אֲבוֹתֵינוּ כִּי חָטָאנוּ לָךְ׃
21 [a]אַל־תִּנְאַץ[a] לְמַעַן שִׁמְךָ אַל[b]־תְּנַבֵּל[c] כִּסֵּא כְבוֹדֶךָ
זְכֹר אַל־תָּפֵר בְּרִיתְךָ אִתָּנוּ׃
22 הֲיֵשׁ בְּהַבְלֵי הַגּוֹיִם מַגְשִׁמִים וְאִם־הַשָּׁמַיִם יִתְּנוּ רְבִבִים סֿ ת[26]
הֲלֹא אַתָּה־הוּא [a]יְהוָה אֱלֹהֵינוּ[a] וּנְקַוֶּה[b]־לָּךְ
כִּי־אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת־כָּל־אֵלֶּה׃ פ

15 1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אִם־יַעֲמֹד מֹשֶׁה וּשְׁמוּאֵל[a] לְפָנַי אֵין נַפְשִׁי אֶל־
הָעָם הַזֶּה שַׁלַּח[b] מֵעַל־פָּנַי וְיֵצֵאוּ׃ 2 וְהָיָה כִּי־יֹאמְרוּ אֵלֶיךָ אָנָה נֵצֵא

ל̊ד[13] פסוק לא ולא ולא . ז̊ מנה בסיפ . יא̊ בטע לאחור . ב̊[14]
ואליל ק . ותרמית ק
ל[15]
יב̊[16] . ב̊[17]
ל
ג̊[18] . ה̊ חס וכל עזרא דכות[19]
ג̊ ב̊ מנה בנביא . ל
ח̊ ר״פ בסיפ[20]
ב̊[21] . ב̊[22]
יג̊ פסוק ואין ואין[23] . ב̊ . ב̊
ב̊
ח̊[24] מל וכל י״ש ת דכות ב̊ מ̊ א̊
ב̊ ר״פ אל אל אל[25]
ב̊[27] . ב̊ חס
ב̊ חס בסיפ
ד̊ בטע בסיפ
ל

[13] Mm 771. [14] Mm 2562. [15] Mm 2168. [16] Mm 891. [17] Mm 2537. [18] Mm 1696. [19] Mm 1132. [20] Mm 2584. [21] Mm 2538. [22] Mm 2539. [23] Mm 2004. [24] Mm 346. [25] Mm 2540. [26] Mp sub loco. [27] Mm 2500.

14 [a] K ואלול; l אליל ‖ [b] K ־מות ‖ [c] mlt Mss לָהֶם ‖ **15** [a] dl? cf 12,14[a] ‖ [b] 𝔊* + *ψευδῆ* cf 23,25 ‖ **17** [a] > 𝔊* ‖ [b] > 𝔊*, dl? ‖ **18** [a] prp נִסְחָבוּ cf 15,2 sq; l 𝔄 et אֶת pro אל ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔗[f Ms]𝔙 לא ‖ **19** [a] mlt Mss 𝔊𝔗 לְ׳ ‖ **21** [a–a] 𝔊 *κόπασον* ‖ [b] mlt Mss 𝔖𝔗[f] וְאַל ‖ [c] 𝔊 *ἀπολέσῃς* = תְּאַבֵּל ‖ **22** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊[51] Bo om cop, dl (dttg) ‖ **Cp 15,1** [a] 𝔊[A](𝔄) *καὶ Ααρων* ‖ [b] l שַׁלְּחֵם cf 𝔖𝔙 (ם hpgr).

ד בסיפ׳[1] וְאָמַרְתָּ֣ אֲלֵיהֶ֗ם כֹּֽה־אָמַ֣ר יְהוָ֔ה
אֲשֶׁ֨ר לַמָּ֜וֶת לַמָּ֗וֶת וַאֲשֶׁ֨ר לַחֶ֜רֶב לַחֶ֗רֶב
וַאֲשֶׁ֤ר לָֽרָעָב֙ לָֽרָעָ֔ב וַאֲשֶׁ֥ר לַשְּׁבִ֖י לַשֶּֽׁבִי׃
3 וּפָקַדְתִּ֨י עֲלֵיהֶ֜ם אַרְבַּ֤ע מִשְׁפָּחוֹת֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה אֶת־הַחֶ֣רֶב לַהֲרֹ֔ג
ל וְאֶת־הַכְּלָבִ֖ים לִסְחֹ֑ב וְאֶת־ע֧וֹף הַשָּׁמַ֛יִם וְאֶת־בֶּהֱמַ֥ת הָאָ֖רֶץ לֶאֱכֹ֥ל
לזועה ק וּלְהַשְׁחִֽית׃ 4 [a]וּנְתַתִּ֣ים לְזַֽעֲוָ֔ה[b] לְכֹ֖ל מַמְלְכ֣וֹת הָאָ֑רֶץ בִּ֠גְלַל מְנַשֶּׁ֤ה
ג̇[2] בנביא וכל ד״ה דכות ב מ ה בֶן־יְחִזְקִיָּ֙הוּ֙ מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֔ה עַ֥ל[c] אֲשֶׁר־עָשָׂ֖ה בִּירוּשָׁלִָֽם׃
5 כִּ֠י[a] מִֽי־יַחְמֹ֤ל עָלַ֙יִךְ֙ יְר֣וּשָׁלִַ֔ם וּמִ֖י יָנ֣וּד לָ֑ךְ
ו חס׳[3]. ה חס׳[4] וּמִ֣י יָס֔וּר לִשְׁאֹ֥ל[b] לְשָׁלֹ֖ם לָֽךְ׃
6 אַ֣תְּ נָטַ֥שְׁתְּ אֹתִ֛י נְאֻם־יְהוָ֖ה אָח֣וֹר תֵּלֵ֑כִי
ג וָאַ֨ט אֶת־יָדִ֤י עָלַ֙יִךְ֙ וָֽאַשְׁחִיתֵ֔ךְ [a]נִלְאֵ֖יתִי הִנָּחֵֽם[a]׃
7 וָאֶזְרֵ֥ם בְּמִזְרֶ֖ה בְּשַׁעֲרֵ֣י הָאָ֑רֶץ
לה מל שִׁכַּ֤לְתִּי אִבַּ֙דְתִּי֙ אֶת־עַמִּ֔י [a]מִדַּרְכֵיהֶ֖ם לוֹא־שָֽׁבוּ[a]׃
אלמנותיו[5] ק 8 [a]עָֽצְמוּ־לִ֤י אַלְמְנֹתָו֙[b] מֵח֣וֹל יַמִּ֔ים[a]
יב הֵבֵאתִי֩ לָהֶ֨ם[c] [de]עַל־אֵ֥ם בָּח֛וּר[d] שֹׁדֵ֖ד בַּֽצָּהֳרָ֑יִם
ה בלשון שנא הִפַּ֤לְתִּי עָלֶ֙יהָ֙[f] פִּתְאֹ֔ם עִ֖יר וּבֶהָלֽוֹת׃
ב וחס 9 אֻמְלְלָ֞ה יֹלֶ֣דֶת הַשִּׁבְעָ֗ה נָפְחָ֣ה נַפְשָׁ֔הּ
באה ק . יד[6] חס ב מנה בליש. ל בָּ֥אה[a] שִׁמְשָׁ֛הּ בְּעֹ֥ד יוֹמָ֖ם בּ֣וֹשָׁה וְחָפֵ֑רָה
וּשְׁאֵרִיתָ֗ם לַחֶ֛רֶב אֶתֵּ֛ן לִפְנֵ֥י אֹיְבֵיהֶ֖ם נְאֻם־יְהוָֽה׃ ס
ל 10 אֽוֹי־לִ֣י אִמִּ֔י כִּ֣י[a] יְלִדְתִּ֗נִי אִ֥ישׁ רִ֛יב [b]וְאִ֥ישׁ מָד֖וֹן[b] לְכָל־הָאָ֑רֶץ
ב̇[7]. כת כן[8] לֹֽא־נָשִׁ֥יתִי וְלֹא־נָֽשׁוּ־בִ֖י[c] כֻּלֹּ֥ה[d] מְקַלְלַֽונִי[e]׃ ס
ג ר״פ[9]. שריתך[10] ק לה מל 11 אָמַ֣ר[a] יְהוָ֔ה אִם־לֹ֥א שֵׁרִותִ֖ךָ[b] לְט֑וֹב אִם־ל֣וֹא׀ הִפְגַּ֣עְתִּי בְ֠ךָ

Cp 15 [1]Mm 2492. [2]Mm 2203. [3]Mm 1393. [4]Mm 1614. [5]Q addidi, cf Mp sub loco. [6]Mm 62. [7]Thr 3,17. [8]Cf Mp sub loco, Mm 2264 et 2480. [9]Mm 2541. [10]Mp sub loco.

4 [a] add ‖ [b] l c K לְזַֽעֲוָה, it 24,9[a] 29,18[b] 34,17[b] ‖ [c] pc Mss 𝔊𝔖𝔙 + כָּל־ ‖ 5 [a] > 𝔊𝔖, dl ‖ [b] > 𝔊* (homark) ‖ 6 [a–a] 𝔊 καὶ οὐκέτι ἀνήσω αὐτούς = נ׳ הַנִּחָם ‖ 7 [a–a] 𝔊 διὰ τὰς κακίας αὐτῶν ‖ 8 [a–a] tr ad fin v? ‖ [b] l ־תָם cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ [c] > 𝔊; 𝔖𝔗 *'ljhwn*, prp עֲלֵהֶם ‖ [d–d] prp לְאֵם מַחֲרִיב ‖ [e] 𝔖 *w'l 'ljm'* = וְעַל בַּחוּרִים cf 𝔊[BA min] ‖ [f] l c Ms 𝔖𝔗 עֲלֵיהֶם ‖ 9 [a] l Q; K בָּאָה ‖ 10 [a] 𝔊 ὡς τίνα = מִי ‖ [b–b] l c pc Mss σ′ ומדון cf 𝔊 ‖ [c] 𝔊 + ἡ ἰσχύς μου = כֹּחִי; ins כִּי (hpgr) ‖ [d] Q כלו; l כֻּלְּהֶם cf [e] ‖ [e] K ־לוני, Q pc Mss ־לָנִי, Q[Mss] ־לָנִי; l קִלְלוּנִי cf [d] ‖ 11 [a] 𝔊 γένοιτο, l אָמֵן ‖ [b] crrp, ipsi Mss dub: al שֵׁרוֹתִ(י)ךָ vel שָׁרוּתךָ, al שֵׁרִיתִ(י)ךָ, al שארות(י)ך, al שְׁאֵרִיתְךָ (id α′𝔗𝔙 cf σ′ ὑπελείφθης) vel שאריתיך (cf 𝔖); 𝔊 κατευθυνόντων αὐτῶν (a ישר vel אשר?); l שֵׁרַתִּיךָ.

בְּעֵת־רָעָה[c] וּבְעֵת צָרָה[c] [d]אֶת־הָאֹיֵב[de]׃ הׄ[11] וחד מן גׄ חס בליש

12 [a]הֲיָרֹעַ[b] בַּרְזֶל ׀ בַּרְזֶל[c] [d]מִצָּפוֹן[c] וּנְחֹשֶׁת[d]׃

13 [a]חֵילְךָ וְאוֹצְרוֹתֶיךָ לָבַז אֶתֵּן

לֹא[b] בִמְחִיר וּבְכָל[c]־חַטֹּאותֶיךָ וּבְכָל[d]־גְּבוּלֶיךָ[e]׃ חׄ[12] . הׄ פסוק ובכל ובכל[13] . גׄ מל . בׄ מל

14 וְהַעֲבַרְתִּי[a] אֶת־אֹיְבֶיךָ בְּאֶרֶץ[b] לֹא יָדָעְתָּ

כִּי־אֵשׁ קָדְחָה בְאַפִּי עֲלֵיכֶם[c] תּוּקָד׃ ס הׄ

15 [a]אַתָּה יָדַעְתָּ[a] יׄאׄ[14] ר״פ זׄ מנה בנביא

יְהוָה זָכְרֵנִי וּפָקְדֵנִי וְהִנָּקֶם לִי מֵרֹדְפַי

אַל־לְאֶרֶךְ[b] אַפְּךָ תִּקָּחֵנִי[c] דַּע שְׂאֵתִי עָלֶיךָ חֶרְפָּה׃ בׄ[15]

16 [a]נִמְצְאוּ דְבָרֶיךָ וָאֹכְלֵם וַיְהִי[a] דְבָרְיךָ[b] לִי לְשָׂשׂוֹן לׄ . דבריך חד מן חׄ[16] יתיר יׄ בליש קׄ

וּלְשִׂמְחַת לְבָבִי כִּי־נִקְרָא שִׁמְךָ עָלַי [וָאֶעֱלֹז[a]] לׄ

יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת׃ ס 17 לֹא־יָשַׁבְתִּי בְסוֹד־מְשַׂחֲקִים יׄבׄ[17] . טׄ ר״פ בסיפׄ

מִפְּנֵי יָדְךָ בָּדָד יָשַׁבְתִּי כִּי־זַעַם מִלֵּאתָנִי׃ ס הׄ[18] . לׄ

18 לָמָּה [a]הָיָה כְאֵבִי נֶצַח[a] וּמַכָּתִי אֲנוּשָׁה [b]מֵאֲנָה הֵרָפֵא[b] הׄ דגש דסמיכׄ[19] . לׄ

הָיוֹ[c] תִהְיֶה לִי כְּמוֹ אַכְזָב מַיִם לֹא נֶאֱמָנוּ׃ ס בׄ רׄל בליש

19 לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה כׄ[20]

אִם־תָּשׁוּב וַאֲשִׁיבְךָ לְפָנַי תַּעֲמֹד לׄ

וְאִם־תּוֹצִיא יָקָר מִזּוֹלֵל כְּפִי תִהְיֶה

יָשֻׁבוּ הֵמָּה אֵלֶיךָ וְאַתָּה לֹא־תָשׁוּב אֲלֵיהֶם׃ זׄ חס

20 וּנְתַתִּיךָ לָעָם הַזֶּה לְחוֹמַת נְחֹשֶׁת בְּצוּרָה גׄ בליש בסיפׄ[21]

וְנִלְחֲמוּ אֵלֶיךָ וְלֹא־יוּכְלוּ לָךְ יׄאׄ[22]

[11] Mm 2542. [12] Mm 1862. [13] Mm 2543. [14] Mp sub loco. [15] Mm 3351. [16] Mm 1921. [17] Mm 2015. [18] Mm 2544. [19] Mm 3274. [20] Mm 2168. [21] Mm 2893. [22] Mm 2545.

11 [c] l צָרְתוֹ ,רָעָתוֹ? cf 𝔊 ‖ [d–d] l אֶל־ה׳ (vel לָא׳? cf 𝔊[𝔙] *πρὸς*) et tr c 𝔖 post בך; 𝔖 + *mn grbj'* = מִצָּפוֹן, ex 12 ‖ [e] cf 15[a–a] ‖ **12** [a] crrp ‖ [b] pc Mss 𝔏 Syh θ'𝔄 הֲיֵדַע, 𝔊 *εἰ γνωσθήσεται* = הֲיִוָּדַע, σ' *μὴ κακώσει* = הֲיָרַע, α' *μὴ ἁρμόσει*, 𝔙 *numquid foederabitur* (a רעה) ‖ [c] > 𝔊𝔖 ‖ [d–d] 𝔊 *καὶ περιβόλαιον χαλκοῦν* = וּמִצְפּוֹן נ׳? ‖ [e] > 𝔖, cf 11[d–d] ‖ **13** [a] 13.14 add ex 17,3.4 ‖ [b] > 𝔊𝔖 cf 17,3, dl ‖ [c] l c 2 Mss Vrs בכל ut 17,3 ‖ [d] l c 𝔊[L]𝔗[f Ms] ut 17,3 בכל ‖ [e] mlt Mss ־לָךְ ‖ **14** [a] mlt Mss ־בדתי cf 𝔗; l c pc Mss 𝔊𝔖 ־בדתיך ut 17,4 ‖ [b] mlt Mss Vrs + אשר ut 17,4 ‖ [c] l c pc Mss עד־עולם ut 17,4 ‖ **15** [a–a] > 𝔊*; tr ad fin 11 ‖ [b] l לְאֹרֶךְ cf 𝔊 ‖ [c] > 𝔊* ‖ **16** [a–a] 𝔊 *ὑπὸ τῶν ἀθετούντων τοὺς λόγους σου· συντέλεσον αὐτοὺς καὶ ἔσται* = מְנַאֲצֵי ד׳: כַּלֵּם וִיהִי ‖ [b] mlt Mss Vrs ut Q, l ‖ **17** [a] 𝔊 *ἀλλὰ εὐλαβούμην* cf 𝔖 ‖ **18** [a–a] 𝔊 *οἱ λυποῦντές με κατισχύουσί μου* (נצח aram) ‖ [b–b] 𝔊 *πόθεν ἰαθήσομαι* = מֵאַיִן אֵרָפֵא? ‖ [c] l הוֹי.

ג כִּי־אִתְּךָ אֲנִי לְהוֹשִׁיעֲךָ וּלְהַצִּילֶךָ נְאֻם־יְהוָה׃
ב . ל חס 21 וְהִצַּלְתִּיךָ מִיַּד רָעִים וּפְדִתִיךָ מִכַּף עָרִצִים׃ פ
ט ר״פ בסיפ . ג וכל יחזק דכות ב מ א 16 1 וַיְהִי[a] דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 2 לֹא־תִקַּח לְךָ אִשָּׁה[a] וְלֹא־יִהְיוּ 16
ז בטע בסיפ[1]. כי מיחד[2]. ב לְךָ בָּנִים וּבָנוֹת בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃ 3 כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה עַל־הַבָּנִים וְעַל־ 3
ג ב חס וחד מל[3]. ב . ל הַבָּנוֹת הַיִּלּוֹדִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְעַל־אִמֹּתָם הַיֹּלְדוֹת אוֹתָם וְעַל־
ל . ב ומל[4] אֲבוֹתָם הַמּוֹלִדִים אוֹתָם בָּאָרֶץ הַזֹּאת׃ 4 מְמוֹתֵי תַחֲלֻאִים יָמֻתוּ לֹא 4
ב[5] יִסָּפְדוּ וְלֹא יִקָּבֵרוּ לְדֹמֶן עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה יִהְיוּ וּבַחֶרֶב וּבָרָעָב
יִכְלוּ וְהָיְתָה נִבְלָתָם לְמַאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ׃ ס
ז בטע בסיפ[1]. כי מיחד[2]. ל . ג מל 5 כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה אַל־תָּבוֹא בֵּית מַרְזֵחַ וְאַל־תֵּלֵךְ לִסְפּוֹד וְאַל־ 5
ג חס בליש[6] תָּנֹד לָהֶם כִּי־אָסַפְתִּי אֶת־שְׁלוֹמִי מֵאֵת הָעָם הַזֶּה [a]נְאֻם־יְהוָה אֶת־
ט פסוק לא ולא ולא ולא הַחֶסֶד וְאֶת־הָרַחֲמִים׃ 6 וּמֵתוּ גְדֹלִים וּקְטַנִּים בָּאָרֶץ הַזֹּאת לֹא 6
ל וחס יִקָּבֵרוּ[a] וְלֹא־יִסְפְּדוּ לָהֶם וְלֹא יִתְגֹּדַד[b] וְלֹא יִקָּרֵחַ[b] לָהֶם׃ 7 וְלֹא־ 7
ל כת ס . ב[7] . ג[8] יִפְרְסוּ לָהֶם[a] עַל־אֵבֶל[b] לְנַחֲמוֹ עַל־מֵת וְלֹא־יַשְׁקוּ אוֹתָם[c] כּוֹס
ב[9] תַּנְחוּמִים עַל־אָבִיו וְעַל־אִמּוֹ׃ 8 וּבֵית־מִשְׁתֶּה לֹא־תָבוֹא לָשֶׁבֶת 8
ד בטע בסיפ[8] אוֹתָם[a] לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת׃ ס 9 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי 9
ח יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מַשְׁבִּית מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה לְעֵינֵיכֶם וּבִימֵיכֶם קוֹל שָׂשׂוֹן
וְקוֹל שִׂמְחָה קוֹל חָתָן וְקוֹל כַּלָּה׃
כה 10 וְהָיָה כִּי תַגִּיד לָעָם הַזֶּה אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְאָמְרוּ אֵלֶיךָ 10
ג מיחד . כב[10] . ו עַל־מֶה דִבֶּר יְהוָה עָלֵינוּ אֵת כָּל־הָרָעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת וּמֶה עֲוֹנֵנוּ
ט . ו בטע בסיפ וּמֶה חַטָּאתֵנוּ אֲשֶׁר חָטָאנוּ לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ 11 וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם עַל 11
כב[11] מל וג מנה בסיפ וכל יהושע ושפטים דכות ב מ ב אֲשֶׁר־עָזְבוּ אֲבוֹתֵיכֶם אוֹתִי נְאֻם־יְהוָה וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים
ו קמ[12] וַיַּעַבְדוּם וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם וְאֹתִי עָזָבוּ וְאֶת־תּוֹרָתִי לֹא שָׁמָרוּ׃ 12 וְאַתֶּם 12
ב[13] . יא בטע לאחור הֲרֵעֹתֶם לַעֲשׂוֹת מֵאֲבוֹתֵיכֶם וְהִנְּכֶם הֹלְכִים אִישׁ אַחֲרֵי שְׁרִרוּת
יא[14] . ב לִבּוֹ־הָרָע לְבִלְתִּי שְׁמֹעַ אֵלָי׃ 13 וְהֵטַלְתִּי אֶתְכֶם מֵעַל הָאָרֶץ הַזֹּאת 13
ל[6] עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא יְדַעְתֶּם אַתֶּם וַאֲבוֹתֵיכֶם וַעֲבַדְתֶּם־שָׁם אֶת־

Cp 16 [1]Mm 2547. [2]Mm 2049. [3]Mm 1733. [4]Mm 2901. [5]Mm 2546. [6]Mp sub loco. [7]Mm 2548. [8]Mm 3370. [9]Mm 2549. [10]Mm 592. [11]Mm 1238 א. [12]Mm 3053. [13]Mm 1045. [14]Mm 2550.

Cp 16,1 [a] > 𝔊* ‖ **2** [a] 𝔊 + *λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ* ‖ **5/6** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] Vrs pl ‖ **7** [a] l c pc Mss 𝔊 לָחֶם cf 𝔙 ‖ [b] 𝔙 *lugenti*, l אָבֵל ‖ [c] 𝔊 *αὐτόν*, l ־תוֹ ‖ **8** [a] nonn Mss אִתָּם.

אֱלֹהִים אֲחֵרִים ᵃיוֹמָם וָלַיְלָהᵃ אֲשֶׁר לֹא־אֶתֵּןᵇ לָכֶם חֲנִינָה׃ ס ל
14 ᵃלָכֵן הִנֵּה־יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְלֹא־יֵאָמֵרᵇ עוֹד חַי־יְהוָה אֲשֶׁר ח . ב
15 הֶעֱלָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 15 כִּי אִם־חַי־יְהוָה אֲשֶׁר יח[15] . ב
הֶעֱלָה אֶת־בְּנֵיᵃ יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ צָפוֹן וּמִכֹּל הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר הִדִּיחָםᵇ יח[15] . ג[16]
16 שָׁמָּה וַהֲשִׁבֹתִים עַל־אַדְמָתָם אֲשֶׁר נָתַתִּי לַאֲבוֹתָם׃ ס 16 הִנְנִי
שֹׁלֵחַ לְדַוָּגִים רַבִּים נְאֻם־יְהוָה וְדִיגוּם וְאַחֲרֵי־כֵן אֶשְׁלַח לְרַבִּים לדיגים ק . ל מל . ב מ״פ בנביא[17] . ב[18]
צַיָּדִים וְצָדוּם מֵעַל כָּל־הַר וּמֵעַל כָּל־גִּבְעָה וּמִנְּקִיקֵי הַסְּלָעִים׃
17 כִּי עֵינַי עַל־כָּל־דַּרְכֵיהֶם ᵃלֹא נִסְתְּרוּ מִלְּפָנָיᵃ וְלֹא־נִצְפַּן עֲוֺנָם יב . ל
18 מִנֶּגֶד עֵינָי׃ 18 וְשִׁלַּמְתִּי רִאשׁוֹנָהᵃ מִשְׁנֵה עֲוֺנָם וְחַטָּאתָם עַל חַלְּלָם ו ג[19] מנה מל . ד[20]
אֶת־אַרְצִי בְּנִבְלַת שִׁקּוּצֵיהֶם וְתוֹעֲבוֹתֵיהֶם מָלְאוּ אֶת־נַחֲלָתִי׃ ס ג מל

19 יְהוָה עֻזִּי וּמָעֻזִּי וּמְנוּסִי בְּיוֹם צָרָה
אֵלֶיךָ גּוֹיִם יָבֹאוּ מֵאַפְסֵי־אָרֶץ וְיֹאמְרוּ וד[21] קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ ד . ט רפי[22]
אַךְ־שֶׁקֶר נָחֲלוּ אֲבוֹתֵינוּ הֶבֶל וְאֵין־בָּם מוֹעִיל׃ ד[23] . ח[24] מל וכל י ש ח דכות ב מ א
20 הֲיַעֲשֶׂה־לּוֹ אָדָם אֱלֹהִים וְהֵמָּה לֹא אֱלֹהִים׃ ל
21 לָכֵן הִנְנִי מוֹדִיעָם בַּפַּעַם הַזֹּאת אוֹדִיעֵם ל . ל
אֶת־יָדִי וְאֶת־גְּבוּרָתִי וְיָדְעוּ כִּי־שְׁמִי יְהוָה׃ ס ל[25]

17 1 ᵃחַטַּאת יְהוּדָה כְּתוּבָה בְּעֵט בַּרְזֶל ז[1] פת וכל תרי עשר דכות ב מ א
בְּצִפֹּרֶן שָׁמִיר חֲרוּשָׁה עַל־לוּחַᵇ לִבָּם ל
וּלְקַרְנוֹת מִזְבְּחוֹתֵיכֶםᶜ׃ 2 ᵃכִּזְכֹּר בְּנֵיהֶםᵃ
מִזְבְּחוֹתָם וַאֲשֵׁרֵיהֶם עַלᵇ־עֵץ רַעֲנָן עַלᶜ גְּבָעוֹת הַגְּבֹהוֹת׃ 3 הֲרָרִיᵃ [בַּשָּׂדֶה ל
חֵילְךָᵇ כָּלᶜ־אוֹצְרוֹתֶיךָ לָבַז אֶתֵּן ל
בָּמֹתֶיךָᵈ בְּחַטָּאתᵉ בְּכָלᶠ־גְּבוּלֶיךָᵍ׃ ג חד חס וב מל[2] . ב מל

[15] Mm 953. [16] Mm 1220. [17] Mp sub loco. [18] Mm 2551. [19] Mm 682. [20] Mm 1155. [21] Mm 1234. [22] Mm 1233. [23] Mm 1321. [24] Mm 346. [25] וחד שְׁמִי יי Thr 3,66. Cp 17 [1] Mm 676. [2] Mm 2552.

13 ᵃ⁻ᵃ > 𝔊* ‖ ᵇ 𝔊𝔙 3 pl = יִתְּנוּ ‖ 14 ᵃ 14.15 = 23,7.8 ‖ ᵇ 𝔊𝔗 ut 23,7 יֹאמְרוּ ‖ 15 ᵃ 𝔊(𝔖) *τὸν οἶκον* = בֵּית cf 23,8 ‖ ᵇ pc Mss 𝔖𝔗^Ed𝔙 הִדַּחְתִּים ut 23,8 ‖ 17 ᵃ⁻ᵃ > 𝔊* ‖ 18 ᵃ > 𝔊* ‖ Cp 17,1 ᵃ 1–4 > 𝔊* ‖ ᵇ θ′𝔊^OL(𝔏) *τοῦ στήθους* ‖ ᶜ l c mlt Mss Vrs ־יהֶם (־תָם) ‖ 2 ᵃ⁻ᵃ prp: לְזִכָּרוֹן בָּהֶם ‖ ᵇ nonn Mss כָּל, 𝔖(𝔗𝔄) *thjt kl* = תַּחַת כָּל ‖ ᶜ mlt Mss θ′𝔄𝔗^f וְעַל, 𝔖 *w'l kl* ‖ 3 ᵃ θ′ *ὄρεων* cf 𝔖𝔗𝔄, l הֲרָרֵי et cj ה׳ ב׳ c 2 (cf θ′𝔖𝔙𝔄) ‖ ᵇ cf 15,13ᵃ ‖ ᶜ l c mlt Mss θ′𝔖𝔗𝔙 וְכָל cf 15,13 ‖ ᵈ > 𝔖𝔗; l בִּמְחִיר ut 15,13 ‖ ᵉ l בְּכָל־חַטֹּאותֶיךָ cf σ′ et 15,13 ‖ ᶠ mlt Mss כל ‖ ᵍ mlt Mss ־לך.

4 וְשָׁמַטְתָּ֗ה וּבְךָ֙[a] מִנַּחֲלָתְךָ֙ אֲשֶׁ֣ר נָתַ֣תִּי לָ֔ךְ ל
וְהַעֲבַדְתִּ֙יךָ֙[b] אֶת־אֹ֣יְבֶ֔יךָ בָּאָ֖רֶץ אֲשֶׁ֣ר[c] לֹֽא־יָדָ֑עְתָּ
כִּֽי־אֵ֛שׁ קְדַחְתֶּ֥ם[d] בְּאַפִּ֖י עַד־עוֹלָ֥ם תּוּקָֽד[e]׃ ס ה̇[3]
5 [a]כֹּ֣ה ׀ אָמַ֣ר יְהוָ֗ה[a] יח בטע בסיפ
אָר֤וּר הַגֶּ֙בֶר֙ אֲשֶׁ֣ר יִבְטַ֣ח בָּֽאָדָ֔ם וְשָׂ֥ם בָּשָׂ֖ר זְרֹע֑וֹ ח[4]
וּמִן־יְהוָ֖ה יָס֥וּר לִבּֽוֹ׃ ב[5]
6 וְהָיָה֙ כְּעַרְעָ֣ר בָּעֲרָבָ֔ה וְלֹ֥א יִרְאֶ֖ה כִּי־יָב֣וֹא ט֑וֹב ל[6]
וְשָׁכַ֤ן חֲרֵרִים֙ בַּמִּדְבָּ֔ר אֶ֥רֶץ מְלֵחָ֖ה וְלֹ֥א תֵשֵֽׁב׃ ס ד[7]
7 בָּר֣וּךְ הַגֶּ֔בֶר אֲשֶׁ֥ר יִבְטַ֖ח בַּֽיהוָ֑ה וְהָיָ֥ה יְהוָ֖ה מִבְטַחֽוֹ[a]׃ סת[3] ר[8] . ד[9]
8 וְהָיָ֞ה כְּעֵ֣ץ ׀ שָׁת֣וּל עַל־מַ֗יִם וְעַל־יוּבַל֙ יְשַׁלַּ֣ח שָֽׁרָשָׁ֔יו ז[10] . ב[11]
וְלֹ֤א יִרְאֶ[a] כִּֽי־יָבֹ֣א חֹ֔ם וְהָיָ֥ה עָלֵ֖הוּ רַעֲנָ֑ן ר[6] . יראה ק . ג חס בסיפ[3]
וּבִשְׁנַ֤ת בַּצֹּ֙רֶת֙ לֹ֣א יִדְאָ֔ג וְלֹ֥א יָמִ֖ישׁ מֵעֲשׂ֥וֹת פֶּֽרִי׃ ר[12] ול[13] בעינ . ב[14] . ז[15]
9 עָקֹ֥ב[a] הַלֵּ֛ב מִכֹּ֖ל וְאָנֻ֣שׁ[b] ה֑וּא מִ֖י יֵדָעֶֽנּוּ׃ ב חד חס וחד מל . ל וחס
10 אֲנִ֧י יְהוָ֛ה חֹקֵ֥ר לֵ֖ב בֹּחֵ֣ן[a] כְּלָי֑וֹת
וְלָתֵ֤ת[b] לְאִישׁ֙ כִּדְרָכָ֔ו[c] כִּפְרִ֖י[d] מַעֲלָלָֽיו׃ ס ר[16] . כדרכיו ק חד מן ה̇[17] כת כן בליש
11 קֹרֵ֤א[a] דָגַר֙[b] וְלֹ֣א יָלָ֔ד עֹ֥שֶׂה עֹ֖שֶׁר וְלֹ֣א בְמִשְׁפָּ֑ט ל זקף קמ
בַּחֲצִ֤י יָמָו֙[c] יַעַזְבֶ֔נּוּ וּבְאַחֲרִית֖וֹ יִהְיֶ֥ה נָבָֽל׃ ימיו ק
12 כִּסֵּ֣א כָב֔וֹד מָר֖וֹם[a] [b]מֵרִאשׁ֑וֹן מְק֖וֹם[b] מִקְדָּשֵֽׁנוּ׃ ל . ל
13 מִקְוֵ֤ה יִשְׂרָאֵל֙ יְהוָ֔ה כָּל־עֹזְבֶ֖יךָ יֵבֹ֑שׁוּ ב ור״פ
יְסוּרַי֙[a] בָּאָ֣רֶץ יִכָּתֵ֔בוּ[b] כִּ֥י עָזְב֛וּ מְק֥וֹר מַֽיִם־חַיִּ֖ים [c]אֶת־יְהוָֽה[c]׃ ס וסורי ק . ד
14 רְפָאֵ֤נִי יְהוָה֙ וְאֵ֣רָפֵ֔א הוֹשִׁיעֵ֖נִי וְאִוָּשֵׁ֑עָה כִּ֥י תְהִלָּתִ֖י[a] אָֽתָּה׃ ל . ב

[3] Mp sub loco. [4] Mm 224. [5] Mm 2553. [6] Mm 2624. [7] Mm 2750. [8] Mm 2154. [9] Mm 2554. [10] Mm 739. [11] Mm 440. [12] Mm 3789. [13] Mm 2711 [14] Mm 2555. [15] Mm 3293. [16] Mm 601. [17] Mm 3210.

4 [a] 𝔊^L(𝔙) *μόνη* = לְבַדְּךָ; l יָדְךָ cf Dt 15,3 ‖ [b] pc Mss בְרִת׳— cf 15,14 ‖ [c] dl cf 15,14 ‖ [d] l c pc Mss 𝔊^{OL}𝔗 קָדְחָה ut 15,14; 𝔙 *succendisti* ‖ [e] K^{Or} תיקד ‖ **5** [a–a] > 𝔊* ‖ **7** [a] mlt Mss Edd ׳טָ— ‖ **8** [a] l c K 𝔊𝔖 יִרָא; ℭ𝔗 ut Q cf 6 ‖ **9** [a] 𝔊 *βαθεῖα* = עָמֹק? 𝔊^L(𝔏) *βαρεῖα*, 𝔖 *'šjn* durus ‖ [b] 𝔊 *καὶ ἄνθρωπος* = וֶאֱנוֹשׁ cf σ'𝔖 et 16[b] ‖ **10** [a] mlt Mss Vrs ׳וּבֹ ‖ [b] mlt Mss Vrs ׳לְ ut 32,19 ‖ [c] ℭ mlt Mss Vrs ut Q = 32,19; K כִּדְרָכוֹ ‖ [d] mlt Mss Vrs ׳וְכִ ut 32,19 ‖ **11** [a] 𝔊 pr *ἐφώνησε* = קָרָא, versio duplex ‖ [b] 𝔊(𝔗) *συνήγαγεν* (דגר aram) ‖ [c] ℭ ut Q, l; K ימו ‖ **12** [a] 𝔊 *ὑψωμένος (ὑψούμενος)* = מוּרָם? ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **13** [a] mlt Mss ut Q; K יְסוּרַי; prp וְסוּרֶיךָ ‖ [b] prp יכרתו (cf 𝔏𝔗) vel יִכָּלְמוּ; l 𝔐 ‖ [c–c] add ‖ **14** [a] prp תְּחִלָּתִי.

15 הִנֵּה־הֵמָּה אֹמְרִים אֵלָי אַיֵּה דְבַר־יְהוָה יָבוֹא נָא׃
16 וַאֲנִי לֹא־אַצְתִּי ׀ מֵרֹעֶה[a] אַחֲרֶיךָ וְיוֹם אָנוּשׁ[b] לֹא הִתְאַוֵּיתִי — טז ר״פ . ל . ב . ד בנביא[18] . ל[18]ב
אַתָּה יָדָעְתָּ מוֹצָא שְׂפָתַי[c] נֹכַח פָּנֶיךָ הָיָה׃
17 אַל־תִּהְיֵה־לִי לִמְחִתָּה מַחֲסִי־אַתָּה בְּיוֹם רָעָה׃ — ח[19] רפי ב מנה בליש וכל אחסה דכות ב מ א . כו מלעיל
18 יֵבֹשׁוּ רֹדְפַי וְאַל־אֵבֹשָׁה אָנִי יֵחַתּוּ הֵמָּה וְאַל־אֵחַתָּה אָנִי — ל חס
הָבִיא עֲלֵיהֶם יוֹם רָעָה וּמִשְׁנֶה שִׁבָּרוֹן שָׁבְרֵם׃ ס — ח קמ[20] . ב . ל . ל
19 כֹּה־אָמַר יְהוָה אֵלַי[a] הָלֹךְ וְעָמַדְתָּ בְּשַׁעַר בְּנֵי־עָם[b] אֲשֶׁר יָבֹאוּ בוֹ — ג . העם ק חד מן יג[21] חס ה ר״ת בליש
20 מַלְכֵי יְהוּדָה וַאֲשֶׁר יֵצְאוּ בוֹ וּבְכֹל שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלִָם׃ 20 וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם — יד[22]
שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה מַלְכֵי יְהוּדָה וְכָל־יְהוּדָה וְכֹל יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם — ז[23] וכל ר״פ דכות וחד מן ח פסוק וכל וכל . ח[24] . ח[25]
21 הַבָּאִים בַּשְּׁעָרִים הָאֵלֶּה׃ ס 21 כֹּה אָמַר יְהוָה הִשָּׁמְרוּ בְּנַפְשׁוֹתֵיכֶם — ב מל[26]
22 וְאַל־תִּשְׂאוּ מַשָּׂא בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וַהֲבֵאתֶם בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלִָם׃ 22 וְלֹא־ — מא . יז ר״פ ולא לא[27]
תוֹצִיאוּ מַשָּׂא מִבָּתֵּיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וְכָל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ וְקִדַּשְׁתֶּם — מא . ג[28]
23 אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם׃ 23 וְלֹא שָׁמְעוּ וְלֹא הִטּוּ
אֶת־אָזְנָם וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם[a] לְבִלְתִּי שׁוֹמֵעַ[b] וּלְבִלְתִּי קַחַת מוּסָר׃ — י . שמוע ק חד מן יא[29] בליש
24 וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּן אֵלַי נְאֻם־יְהוָה לְבִלְתִּי ׀ הָבִיא מַשָּׂא בְּשַׁעֲרֵי — ה חס[30] . ו[31] . ח קמ[20] . מא
הָעִיר הַזֹּאת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וּלְקַדֵּשׁ אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת־בֹּה[a] — בו ק
25 כָּל־מְלָאכָה׃ 25 וּבָאוּ בְשַׁעֲרֵי הָעִיר הַזֹּאת מְלָכִים ׀ וְשָׂרִים[a] יֹשְׁבִים
עַל־כִּסֵּא דָוִד רֹכְבִים ׀ בָּרֶכֶב וּבַסּוּסִים הֵמָּה וְשָׂרֵיהֶם אִישׁ יְהוּדָה
26 וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם וְיָשְׁבָה הָעִיר־הַזֹּאת לְעוֹלָם׃ 26 וּבָאוּ מֵעָרֵי־יְהוּדָה
וּמִסְּבִיבוֹת יְרוּשָׁלִַם וּמֵאֶרֶץ בִּנְיָמִן וּמִן־הַשְּׁפֵלָה וּמִן־הָהָר וּמִן־הַנֶּגֶב — ז[32] . ב פסוק ומן ומן ומן
27 מְבִאִים עוֹלָה וְזֶבַח וּמִנְחָה וּלְבוֹנָה וּמְבִאֵי תוֹדָה בֵּית יְהוָה׃ 27 וְאִם־ — ל וחס
לֹא תִשְׁמְעוּ אֵלַי לְקַדֵּשׁ אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת וּלְבִלְתִּי ׀ שְׂאֵת מַשָּׂא וּבֹא[a] — יד . מא . ב בלשון ביאה[33]
בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלִָם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וְהִצַּתִּי אֵשׁ בִּשְׁעָרֶיהָ וְאָכְלָה אַרְמְנוֹת — ו
יְרוּשָׁלִָם וְלֹא תִכְבֶּה׃ פ

[18] Mp sub loco. [19] Mm 3046. [20] Mm 1092. [21] Mm 1856. [22] Mm 98. [23] Mm 2607. [24] Mm 2513. [25] Mm 2556. [26] Mm 2557. [27] Mm 2708. [28] Mm 2558. [29] Mm 2550. [30] Mm 1115. [31] Mm 3155. [32] Mm 1698. [33] Mm 3764.

16 [a] 𝔊 *κατακολουθῶν* (= ?𝔐), α′σ′ *ἀπὸ κακίας* = מֵרָעָה cf 𝔖; l לְרָעָה cf 15,11 לטוב ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔙) *ἀνθρώπου* = אֱנוֹשׁ cf 9[b] ‖ [c] huc tr ‸ ‖ **19** [a] > 𝔊*𝔗[Ms] ‖ [b] 𝔔 הָעָם, 𝔊 *λαοῦ σου* = עַמְּךָ ‖ **23** [a] 𝔊 + *ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν* cf 7,26 ‖ [b] l Q; K שׁוֹמֵעַ? ‖ **24** [a] K בֹּה vel בָּהּ (cf 𝔗); > 𝔊* ‖ **25** [a] dttg, dl ‖ **27** [a] ins בּוֹ (hpgr)?

18 [1] הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ [2] קוּם 18 — ט ר״פ[1]
3 וְיָרַדְתָּ בֵּית הַיּוֹצֵר וְשָׁמָּה אַשְׁמִיעֲךָ אֶת־דְּבָרָי׃ [3] וָאֵרֵד בֵּית הַיּוֹצֵר — ה
4 וְהִנֵּהוּ עֹשֶׂה מְלָאכָה עַל־הָאָבְנָיִם׃ [4] וְנִשְׁחַת הַכְּלִי אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה — והנה הוא ק חד מן ה[2] כת מילה חדה וקר תרי וחד מן ה[3] בליש
בַּחֹמֶר[a] בְּיַד הַיּוֹצֵר וְשָׁב וַיַּעֲשֵׂהוּ כְּלִי אַחֵר כַּאֲשֶׁר יָשַׁר בְּעֵינֵי הַיּוֹצֵר — ב. יח[4] וכל יוצר חפץ חמדה דכות ב מ א. ג[5]
5 6 לַעֲשׂוֹת׃ פ [5] וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמוֹר׃ [6] הֲכַיּוֹצֵר הַזֶּה לֹא־ — ג מל[6]
אוּכַל לַעֲשׂוֹת לָכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל [a]נְאֻם־יְהוָה[a] הִנֵּה כַחֹמֶר בְּיַד הַיּוֹצֵר
7 כֵּן־אַתֶּם בְּיָדִי בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ ס [7] רֶגַע אֲדַבֵּר עַל־גּוֹי וְעַל־ — ב
8 מַמְלָכָה לִנְתוֹשׁ וְלִנְתוֹץ וּלְהַאֲבִיד׃ [8] וְשָׁב הַגּוֹי הַהוּא מֵרָעָתוֹ [a]אֲשֶׁר — ג מל
דִּבַּרְתִּי עָלָיו[a] וְנִחַמְתִּי עַל־הָרָעָה אֲשֶׁר חָשַׁבְתִּי לַעֲשׂוֹת לוֹ׃ ס — ל בסיפ
9 10 [9] וְרֶגַע אֲדַבֵּר עַל־גּוֹי וְעַל־מַמְלָכָה לִבְנֹת וְלִנְטֹעַ׃ [10] וְעָשָׂה הָרָעה[a] — ב. ג. הרע ק
בְּעֵינַי לְבִלְתִּי שְׁמֹעַ בְּקוֹלִי וְנִחַמְתִּי עַל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לְהֵיטִיב — יא[7]. ב
11 אוֹתוֹ׃ ס [11] וְעַתָּה אֱמָר־נָא אֶל־אִישׁ־יְהוּדָה וְעַל־יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם — כד מל ג[8] מנה בסיפ. ח[9] ג מנה בליש. לד מל ז מנה בסיפ
[a]לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה[a] הִנֵּה אָנֹכִי יוֹצֵר עֲלֵיכֶם רָעָה וְחֹשֵׁב עֲלֵיכֶם
מַחֲשָׁבָה שׁוּבוּ נָא אִישׁ מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה וְהֵיטִיבוּ דַרְכֵיכֶם וּמַעַלְלֵיכֶם׃
12 [12] וְאָמְרוּ[a] נוֹאָשׁ כִּי־אַחֲרֵי מַחְשְׁבוֹתֵינוּ נֵלֵךְ וְאִישׁ שְׁרִרוּת לִבּוֹ־הָרָע — ד[10]. ה מל בנביא ול בליש
נַעֲשֶׂה׃ ס

[13] לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה — ה׳ בטע בסיפ[11]. פ[12]
שַׁאֲלוּ־נָא בַּגּוֹיִם מִי שָׁמַע כָּאֵלֶּה
שַׁעֲרֻרִת עָשְׂתָה מְאֹד בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל׃ — ל וחס
[14] הֲיַעֲזֹב[a] מִצּוּר[b] שָׂדַי[c] שֶׁלֶג לְבָנוֹן
אִם־יִנָּתְשׁוּ[d] [e]מַיִם זָרִים קָרִים[e] נוֹזְלִים׃ — ב מל
[15] כִּי־שְׁכֵחֻנִי עַמִּי לַשָּׁוְא יְקַטֵּרוּ — ל חס
וַיַּכְשִׁלוּם[a] בְּדַרְכֵיהֶם שְׁבִילֵי[b] עוֹלָם — ל. ל כת כן[13]

Cp 18 [1]Mm 1995. [2]Mm 214. [3]Mm 315. [4]Mm 2781. [5]Mm 4071. [6]Mm 358. [7]Mm 2550. [8]Mm 2559. [9]Mm 3172. [10]Mm 2460. [11]Mm 2617. [12]Mm 2168. [13]Sine Q, cf Mp sub loco.

Cp 18,4 [a] sic L mlt Mss, l c nonn Mss 'כַּחֹ; > 𝔊* ‖ **6** [a–a] > 𝔊* ‖ **8** [a–a] > 𝔊*𝔖 ‖ **10** [a] K הָרָעָה ‖ **11** [a–a] > 𝔊* ‖ **12** [a] 𝔊(𝔖𝔗) *καὶ εἶπαν* = 'וַיֹּא cf 𝔙 ‖ **14** [a] prp הֲיַעֲבֹר ‖ [b] prp צוּר silex (retento 𝔐 in [a]) ‖ [c] 𝔊σ′(𝔖) *μαστοί* = שָׁדַיִם, α′ *ἱκανοῦ* = שַׁדַּי; prp שִׁרְיוֹן (et tum לָבָן pro לבנון) ‖ [d] l יִנָּשְׁתוּ ‖ [e–e] prp מִמְּצָרִים מְקֹרִים aut מֵימֵי קֶדֶם ק׳ aut מ׳ זָבִים מְקֹרִים ‖ **15** [a] 𝔊(𝔙) *καὶ ἀσθενήσουσιν*, l c Ms וַיִּכָּשְׁלוּ (vel וַאַכְשִׁלֵם) ‖ [b] mlt Mss שבולי.

לָלֶכֶת נְתִיבוֹת[c] דֶּרֶךְ לֹא סְלוּלָה׃ — בֿ חד חס וחד מל
16 לָשׂוּם אַרְצָם לְשַׁמָּה שְׁרוּקֹת[a] עוֹלָם — שריקת[14] ק̇ חד מן בֿ בליש
כֹּל עוֹבֵר עָלֶיהָ יִשֹּׁם וְיָנִיד בְּרֹאשׁוֹ׃ — ח̇[15] מל וכל יחזק דכות בֿ מֿ אֿ . יֿדֿ
17 כְּרוּחַ[a]־קָדִים אֲפִיצֵם לִפְנֵי אוֹיֵב — ל̇ . ל̇ . ל̇
עֹרֶף וְלֹא־פָנִים אֶרְאֵם[b] בְּיוֹם אֵידָם׃ ס
18 וַיֹּאמְרוּ לְכוּ וְנַחְשְׁבָה עַל־יִרְמְיָהוּ מַחֲשָׁבוֹת כִּי לֹא־תֹאבַד תּוֹרָה — ד̇[18]
מִכֹּהֵן וְעֵצָה מֵחָכָם וְדָבָר מִנָּבִיא לְכוּ וְנַכֵּהוּ בַלָּשׁוֹן[a] וְאַל־[b]נַקְשִׁיבָה — ל̇ בליש . ל̇
אֶל־כָּל־דְּבָרָיו׃
ס̇[18] 19 הַקְשִׁיבָה יְהוָה אֵלָי וּשְׁמַע לְקוֹל יְרִיבָי[a]׃ [עָמְדִי לְפָנֶיךָ — יֿזֿ שמיעה לקול[17] . בֿ חד קמֿ וחד פתֿ
20 הַיְשֻׁלַּם תַּחַת־טוֹבָה רָעָה [a]כִּי־כָרוּ שׁוּחָה לְנַפְשִׁי[a] זְכֹר ׀ — ל̇
לְדַבֵּר עֲלֵיהֶם טוֹבָה לְהָשִׁיב אֶת־חֲמָתְךָ מֵהֶם׃ — ד̇[18]
21 לָכֵן תֵּן אֶת־בְּנֵיהֶם לָרָעָב וְהַגִּרֵם עַל־יְדֵי־חֶרֶב — ל̇ וחס
וְתִהְיֶנָה נְשֵׁיהֶם שַׁכֻּלוֹת וְאַלְמָנוֹת — ב̇[18] חד מל וחד מן ב̇[19] חס בליש
וְאַנְשֵׁיהֶם יִהְיוּ הֲרֻגֵי מָוֶת בַּחוּרֵיהֶם מֻכֵּי־חֶרֶב בַּמִּלְחָמָה׃ — ד̇[20] . ל̇ חס[18] . ג̇ . ב̇ חד כתֿ ה וחד כתֿ י[21]
22 תִּשָּׁמַע זְעָקָה מִבָּתֵּיהֶם כִּי־תָבִיא עֲלֵיהֶם גְּדוּד פִּתְאֹם — יֿגֿ[22]
כִּי־כָרוּ שִׁיחָה[a] לְלָכְדֵנִי וּפַחִים טָמְנוּ לְרַגְלָי׃ — שוחה[23] ק̇ . ל̇ קמֿ
23 וְאַתָּה יְהוָה יָדַעְתָּ אֶת־כָּל־עֲצָתָם עָלַי לַמָּוֶת
אַל־תְּכַפֵּר עַל־עֲוֺנָם וְחַטָּאתָם מִלְּפָנֶיךָ אַל־תֶּמְחִי[a] — ב̇ . י̇ . ל̇
וְהָיוּ[b] מֻכְשָׁלִים[c] לְפָנֶיךָ בְּעֵת אַפְּךָ עֲשֵׂה בָהֶם׃ ס — ויהיו ק̇ חד מן יֿאֿ[24] רפי בליש
19 1 כֹּה[a] אָמַר יְהוָה[b] הָלוֹךְ וְקָנִיתָ בַקְבֻּק יוֹצֵר[c] חָרֶשׂ[d] וּמִזִּקְנֵי[e] — °[1] . ב̇ ובפסוק
2 הָעָם [f]וּמִזִּקְנֵי הַכֹּהֲנִים[f]׃ 2 וְיָצָאתָ [a]אֶל־גֵּיא [b]בֶן־הִנֹּם[b][a] אֲשֶׁר פֶּתַח — ב̇ ובפסוק

[14] Mm 839. [15] Mm 2429. [16] Mm 2594. [17] Mm 23. [18] Mp sub loco. [19] Mm 4041. [20] Mm 2200. [21] Mm 2404. [22] Mm 1228. [23] Mm 832. [24] Mm 417. Cp 19 [1] Lectio plena contra Mm 1408, cf Mp sub loco.

15 [c] ins תֹּהוּ (hpgr)? ‖ **16** [a] K שריקת ‖ **17** [a] mlt Mss Edd בְּר׳ ‖ [b] l c Or 𝔊𝔖𝔙 אַ׳ ‖ **18** [a] l בִּלְשׁוֹנוֹ cf 𝔖 ‖ [b] 𝔊 om ־אל, dl ‖ **19** [a] 𝔊(𝔖𝔗) *τοῦ δικαιώματός μου* = רִיבִי ‖ **20** [a–a] 𝔊 alit; add ex 22 ‖ **22** [a] mlt Mss ut Q cf 20; K שִׁיחה, 𝔊 *λόγον* = שִׂיחה ‖ **23** [a] l תֻּמַּח vel תִּמַּח ‖ [b] K וְהָיוּ; 𝔊 *γενέσθω*, l יְהִי cf [c] ‖ [c] Ms 𝔖 מֻשְׁלָכִים; 𝔊 *ἡ ἀσθένεια αὐτῶν*, l מִכְשֹׁלָם ‖ **Cp 19,1** [a] 𝔊 *τότε*, l אָז? ‖ [b] nonn Mss 𝔊𝔖𝔗[Ed] + אֵלַי; ins frt אֶל־יִרְמְיָהוּ cf 14 ‖ [c] 𝔊 *πεπλασμένον* = יָצוּר; dl (ex 18,2sqq)? ‖ [d] > 𝔖 ‖ [e] pc Mss מ׳; 𝔖(𝔗) *wdbr ʾmk mn sb*ʾ cf 𝔊, l וְלָקַחְתָּ אִתְּךָ מִז׳ cf 10 ‖ [f–f] 𝔊* *καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων*, l וּמֵהַכֹּ׳ ‖ **2** [a–a] pertinet ad 2b–9.11b–13; versibus 1.2a (sine [a–a] + אשר) continuantur 10.11a.14.15 ‖ [b–b] 𝔊 hic *υἱῶν τῶν τέκνων αὐτῶν* = בְּנֵי בְנֵיהֶם, sed in 6 ut 𝔐.

החרסית ק שַׁעַר הַחַרְסוּתᶜ וְקָרָאתָ שָּׁם אֶת־הַדְּבָרִים ᵈ אֲשֶׁר־אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ׃
ח̇[2] 3 וְאָמַרְתָּ שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה מַלְכֵי יְהוּדָה ᵃ וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלָםִ ᵃ כֹּה־אָמַר 3
ג̇[3] וכל ועל ישבי דכות ב̇ מ̇ א̇ יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מֵבִיא רָעָה עַל־הַמָּקוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר
ב̇[4]. ד̇[5]. ג̇ חס בליש כָּל־שֹׁמְעָהּ תִּצַּלְנָה אָזְנָיו׃ 4 יַעַן ׀ אֲשֶׁר עֲזָבֻנִי וַיְנַכְּרוּ אֶת־הַמָּקוֹם 4
ד̇ מל בנביא הַזֶּה וַיְקַטְּרוּ־בוֹ לֵאלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יְדָעוּם הֵמָּה וַאֲבוֹתֵיהֶם
ל̇. י̇ וּמַלְכֵי יְהוּדָה וּמָלְאוּ ᵃ אֶת־הַמָּקוֹם הַזֶּה דַּם נְקִיִּם׃ 5 ᵇ וּבָנוּ ᵇ אֶת־בָּמוֹת ᶜ 5
ל̇ד̇[6] פסוק לא ולא ולא ז̇ מנה בסיפ. ב̇[7] הַבַּעַל לִשְׂרֹף אֶת־בְּנֵיהֶם בָּאֵשׁ ᵈ עֹלוֹת לַבָּעַל ᵈ אֲשֶׁר לֹא־צִוִּיתִי ᵈ וְלֹא
ח̇ דִבַּרְתִּי ᵈ וְלֹא עָלְתָה עַל־לִבִּי׃ פ 6 לָכֵן הִנֵּה־יָמִים בָּאִים נְאֻם־ 6
ב̇[8]. כ̇א̇[9] יְהוָה וְלֹא־יִקָּרֵא לַמָּקוֹם הַזֶּה עוֹד הַתֹּפֶת וְגֵיא בֶן־הִנֹּם כִּי אִם־גֵּיא
ד̇ הַהֲרֵגָה ᵃ׃ 7 וּבַקֹּתִי אֶת־עֲצַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַםִ בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְהִפַּלְתִּים 7
בַּחֶרֶב לִפְנֵי אֹיְבֵיהֶם וּבְיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם וְנָתַתִּי אֶת־נִבְלָתָם לְמַאֲכָל
לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ׃ 8 ᵃ וְשַׂמְתִּי אֶת־הָעִיר הַזֹּאת לְשַׁמָּה 8
ל̇ כת̇ כן חס וְלִשְׁרֵקָה כֹּל עֹבֵר עָלֶיהָ יִשֹּׁם וְיִשְׁרֹק עַל־כָּל־מַכֹּתֶהָ ᵇ׃ 9 וְהַאֲכַלְתִּים 9
ב̇[10]. ה̇[11] חס וכל עזרא דכות אֶת־בְּשַׂר בְּנֵיהֶם וְאֵת בְּשַׂר בְּנֹתֵיהֶם וְאִישׁ בְּשַׂר־רֵעֵהוּ יֹאכֵלוּ בְּמָצוֹר
וּבְמָצוֹק אֲשֶׁר יָצִיקוּ לָהֶם אֹיְבֵיהֶם ᵃ וּמְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם ᵃ׃ 10 ᵃ וְשָׁבַרְתָּ 10
ט̇ מל בלשון זכר[12]. ג̇ בטע ר״פ בסיפ. ג̇[13]. י̇א̇[14] הַבַּקְבֻּק לְעֵינֵי הָאֲנָשִׁים הַהֹלְכִים אוֹתָךְ׃ 11 וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־ 11
ח̇[15] אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת כָּכָה אֶשְׁבֹּר אֶת־הָעָם הַזֶּה וְאֶת־הָעִיר הַזֹּאת
ל̇ כת̇ ח̇ כַּאֲשֶׁר יִשְׁבֹּר אֶת־כְּלִי הַיּוֹצֵר אֲשֶׁר לֹא־יוּכַל לְהֵרָפֵה ᵃ עוֹד ᵇ וּבְתֹפֶת
ל̇ מל יִקְבְּרוּ מֵאֵין מָקוֹם לִקְבּוֹר ᵇ׃ 12 כֵּן־אֶעֱשֶׂה לַמָּקוֹם הַזֶּה נְאֻם־יְהוָה 12
ב̇ מל. ח̇[16] וּלְיוֹשְׁבָיו ᵃ וְלָתֵת ᵇ אֶת־הָעִיר הַזֹּאת כְּתֹפֶת׃ 13 וְהָיוּ בָּתֵּי יְרוּשָׁלַםִ 13
י̇ פסוק לכל לכל וּבָתֵּי מַלְכֵי יְהוּדָה כִּמְקוֹם הַתֹּפֶת הַטְּמֵאִים ᵃ לְכֹל הַבָּתִּים אֲשֶׁר קִטְּרוּ
ב̇ חד חס וחד מל[17] עַל־גַּגֹּתֵיהֶם לְכֹל צְבָא הַשָּׁמַיִם וְהַסֵּךְ נְסָכִים לֵאלֹהִים אֲחֵרִים׃ פ
ל̇ 14 וַיָּבֹא יִרְמְיָהוּ מֵהַתֹּפֶת ᵃ אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ יְהוָה שָׁם לְהִנָּבֵא וַיַּעֲמֹד בַּחֲצַר 14

[2] Mm 2513. [3] Mm 2560. [4] Mm 2176. [5] Mm 2561. [6] Mm 771. [7] Mm 2562. [8] Mm 2563. [9] Mm 17. [10] Mm 2564. [11] Mm 1132. [12] Mm 2565. [13] Mm 2566. [14] Mp sub loco. [15] Mm 1392. [16] Mm 601. [17] Mm 2567.

2 ᶜ 𝔊𝔖 ut Q, l; K סות— vel הַחֲרָסוֹת ‖ ᵈ pc Mss + הָאֵלֶּה, 𝔊 *πάντας τοὺς λόγους* (𝔊^{B min} + *τούτους*) ‖ **3** ᵃ 𝔊 + nonn vb ‖ **4** ᵃ l מ׳ et tr ‸ ad ואב׳ cf 𝔊 ‖ **5** ᵃ cf 7,31ᵃ ‖ ᵇ cf 7,31ᵇ ‖ ᶜ l בָּמַת? cf 7,31ᶜ ‖ ᵈ⁻ᵈ > 𝔊* et 7,31 ‖ **6** ᵃ 𝔖𝔗 ut in 7,32ᵃ ‖ **8** ᵃ cf 49,17 ‖ ᵇ Ms 𝔊𝔙 מַכָּתָהּ ‖ **9** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊* ‖ **10** ᵃ cf 2ᵃ⁻ᵃ ‖ **11** ᵃ ℭ mlt Mss —פא ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊* ‖ **12** ᵃ add ‖ ᵇ 𝔊 om cop ‖ **13** ᵃ 𝔊 *(ἀπὸ) τῶν ἀκαθαρσιῶν (αὐτῶν)*; l טמאים vel מְטֻמָּאִים (cf 𝔖) ‖ **14** ᵃ l מִפֶּתַח הַשַּׁעַר vel מהפֶּתַח cf 2ᵃ⁻ᵃ.

15 בֵּית־יְהוָה וַיֹּאמֶר אֶל־כָּל־הָעָם׃ ס 15 כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת — ט בטע בסיפ[18]
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מֵבִי[a] אֶל־הָעִיר הַזֹּאת וְעַל־[b]כָּל־עָרֶיהָ[b] אֵת כָּל־ — מביא חד מן ט חס א ק בליש
הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עָלֶיהָ כִּי הִקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם לְבִלְתִּי שְׁמוֹעַ — יא[19] ד[20] מנה מל
אֶת־דְּבָרָי׃

20 1 וַיִּשְׁמַע פַּשְׁחוּר בֶּן־אִמֵּר[a] הַכֹּהֵן[b] וְהוּא־פָקִיד נָגִיד בְּבֵית — לט
2 יְהוָה אֶת־יִרְמְיָהוּ נִבָּא אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ 2 וַיַּכֶּה פַשְׁחוּר אֵת — ו[1]
יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא וַיִּתֵּן אֹתוֹ עַל־הַמַּהְפֶּכֶת אֲשֶׁר בְּשַׁעַר בִּנְיָמִן[a] הָעֶלְיוֹן — ל
3 אֲשֶׁר בְּבֵית יְהוָה׃ 3 [a]וַיְהִי מִמָּחֳרָת[a] וַיֹּצֵא פַשְׁחוּר אֶת־יִרְמְיָהוּ מִן־ — לט . יג חס[2]
הַמַּהְפָּכֶת וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִרְמְיָהוּ לֹא פַשְׁחוּר קָרָא יְהוָה שְׁמֶךָ כִּי אִם־
4 מָגוֹר[b] מִסָּבִיב[c]׃ פ 4 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֶנְךָ לְמָגוֹר לְךָ — כי מיחד[3]
וּלְכָל־אֹהֲבֶיךָ וְנָפְלוּ בְּחֶרֶב אֹיְבֵיהֶם וְעֵינֶיךָ רֹאוֹת וְאֶת־[a]כָּל־יְהוּדָה — ח[4] . ז
5 אֶתֵּן בְּיַד מֶלֶךְ־בָּבֶל וְהִגְלָם בָּבֶלָה וְהִכָּם בֶּחָרֶב׃ 5 וְנָתַתִּי אֶת־כָּל־ — כט . ל
חֹסֶן הָעִיר הַזֹּאת וְאֶת־כָּל־יְגִיעָהּ [a]וְאֶת־כָּל־יְקָרָהּ[a] וְאֵת כָּל־אוֹצְרוֹת — ב . ל . ב[5] . יא מל[6]
מַלְכֵי יְהוּדָה אֶתֵּן[b] בְּיַד אֹיְבֵיהֶם [a]וּבְזָזוּם וּלְקָחוּם[a] וֶהֱבִיאוּם בָּבֶלָה׃ — ל . ב ומל[7] . ג ב מל וחד חס[8] . כט
6 וְאַתָּה פַשְׁחוּר וְכֹל יֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ תֵּלְכוּ בַּשֶּׁבִי וּבָבֶל [a]תָּבוֹא וְשָׁם[a] — ו פסוק ואתה אתה[9] . ח[10] . ד[11]
תָּמוּת וְשָׁם תִּקָּבֵר אַתָּה וְכָל־אֹהֲבֶיךָ אֲשֶׁר־נִבֵּאתָ לָהֶם בַּשָּׁקֶר׃ ס

7 פִּתִּיתַנִי יְהוָה וָאֶפָּת חֲזַקְתַּנִי וַתּוּכָל — ל . ל . ג
הָיִיתִי לִשְׂחוֹק כָּל־הַיּוֹם כֻּלֹּה[a] לֹעֵג לִי׃ — ב מל בנביא . כה כן[12]
8 כִּי־[a]מִדֵּי אֲדַבֵּר אֶזְעָק[a] חָמָס וָשֹׁד אֶקְרָא — ל זקף קמ
כִּי־הָיָה דְבַר־יְהוָה לִי לְחֶרְפָּה וּלְקֶלֶס כָּל־הַיּוֹם׃
9 וְאָמַרְתִּי לֹא־אֶזְכְּרֶנּוּ וְלֹא־אֲדַבֵּר עוֹד בִּשְׁמוֹ — לד[13] פסוק לא ולא ולא ז מנה בסיפ . ב[14]
וְהָיָה בְלִבִּי[a] כְּאֵשׁ בֹּעֶרֶת עָצֻר[b] בְּעַצְמֹתָי — ל חס . ה חס בליש[15]
וְנִלְאֵיתִי כַּלְכֵל וְלֹא אוּכָל׃ — ג[16]

[18] Mm 2615. [19] Mm 2550. [20] Mm 2307. Cp 20 [1] Mm 1303. [2] Mm 1509. [3] Mm 2049. [4] Mm 2903. [5] Mm 2568. [6] Mm 1977. [7] Mm 2569. [8] Mm 763. [9] Okhl 297. [10] Mm 2556. [11] Mm 3345. [12] Cf Mp sub loco, Mm 2264 et 2480. [13] Mm 771. [14] Mm 3325. [15] Mm 3723. [16] Mm 3955.

15 [a] 𝔔 מֵבִיא, K hpgr ‖ [b–b] 𝔊* *τὰς κώμας αὐτῆς* ‖ **Cp 20,1** [a] 𝔖 *'mrj'* = אֲמַרְיָה ‖ [b] 𝔊[min] *ὁ ψευδοπροφήτης* cf 6 ‖ **2** [a] 𝔊 *οἴκου ἀποτεταγμένου* = בֵּית מֻנֵי? ‖ **3** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊θ′ *Μέτοικον* cf 𝔖; cf 10[a] ‖ [c] > 𝔊*, dl (ex 10)? cf 4 ‖ **4** [a] 𝔊 pr *καὶ σέ* ‖ **5** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] > 𝔊* ‖ **6** [a–a] > 𝔊* ‖ **7** [a] 𝔊 *διετέλεσα* ‖ **8** [a–a] 𝔊 *πικρῷ λόγῳ μου γελάσομαι* ‖ **9** [a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊 *φλέγον*, sim 𝔖.

10 כִּ֣י שָׁמַ֜עְתִּי דִּבַּ֣ת רַבִּ֗ים מָג֣וֹר[a] מִסָּבִ֔יב [b]הַגִּ֙ידוּ֙ וְנַגִּידֶ֔נּוּ
כֹּ֚ל אֱנ֣וֹשׁ שְׁלֹמִ֔י שֹׁמְרֵ֖י צַלְעִ֑י[b] ב חס[17]
אוּלַ֤י יְפֻתֶּה֙ וְנ֣וּכְלָה ל֔וֹ וְנִקְחָ֥ה נִקְמָתֵ֖נוּ מִמֶּֽנּוּ׃ ג . ה
11 וַיהוָ֤ה אוֹתִי֙ כְּגִבּ֣וֹר עָרִ֔יץ עַל־כֵּ֤ן [a]רֹדְפַי֙ יִכָּשְׁל֣וּ וְלֹ֣א יֻכָ֔לוּ[a] כו[18] מל יג מנה בסיפ וכל יהושע ושפטים דכות ב מ ב . י פסוק ולא לא לא[19] . ל חס
בֹּ֤שׁוּ מְאֹד֙ כִּי־לֹ֣א הִשְׂכִּ֔ילוּ כְּלִמַּ֥ת עוֹלָ֖ם לֹ֥א תִשָּׁכֵֽחַ׃
12 [a]וַיהוָ֣ה צְבָא֗וֹת בֹּחֵ֣ן צַדִּ֔יק[b] רֹאֶ֥ה כְלָי֖וֹת וָלֵ֑ב ד
אֶרְאֶ֤ה נִקְמָֽתְךָ֙ מֵהֶ֔ם כִּ֥י אֵלֶ֖יךָ גִּלִּ֥יתִי[c] אֶת־רִיבִֽי׃ ס ב
13 שִׁ֚ירוּ לַֽיהוָ֔ה הַֽלְל֖וּ אֶת־יְהוָ֑ה ס יא[20]
כִּ֥י הִצִּ֛יל אֶת־נֶ֥פֶשׁ אֶבְי֖וֹן מִיַּ֥ד מְרֵעִֽים׃ ס
14 אָר֣וּר הַיּ֔וֹם אֲשֶׁ֥ר יֻלַּ֖דְתִּי בּ֑וֹ ל
י֛וֹם אֲשֶׁר־יְלָדַ֥תְנִי אִמִּ֖י אַל־יְהִ֥י בָרֽוּךְ׃
15 אָר֣וּר הָאִ֗ישׁ אֲשֶׁ֨ר בִּשַּׂ֤ר אֶת־אָבִי֙ לֵאמֹ֔ר
יֻלַּד־לְךָ֖ בֵּ֣ן זָכָ֑ר שַׂמֵּ֖חַ שִׂמֳּחָֽהוּ[a]׃ ב[21] . ל
16 וְהָיָה֙[a] הָאִ֣ישׁ[b] הַה֔וּא כֶּעָרִ֛ים אֲשֶׁר־הָפַ֥ךְ יְהוָ֖ה[c] וְלֹ֣א נִחָ֑ם ב . ב
וְשָׁמַ֤ע[d] זְעָקָה֙ בַּבֹּ֔קֶר וּתְרוּעָ֖ה בְּעֵ֥ת צָהֳרָֽיִם׃
17 אֲשֶׁ֥ר לֹא־מוֹתְתַ֖נִי מֵרָ֑חֶם[a] וַתְּהִי־לִ֤י אִמִּי֙ קִבְרִ֔י
וְרַחְמָ֖ה הֲרַ֥ת עוֹלָֽם׃ 18 לָ֤מָּה זֶּה֙ מֵרֶ֣חֶם יָצָ֔אתִי ל . ל
לִרְא֖וֹת עָמָ֣ל וְיָג֑וֹן וַיִּכְל֥וּ בְּבֹ֖שֶׁת יָמָֽי׃ פ ג . ב
21 1 הַדָּבָר֙ אֲשֶׁר־הָיָ֣ה אֶֽל־יִרְמְיָ֔הוּ מֵאֵ֖ת יְהוָ֑ה בִּשְׁלֹ֨חַ אֵלָ֜יו 21 ה בטע בסיפ . ב
הַמֶּ֣לֶךְ צִדְקִיָּ֗הוּ אֶת־פַּשְׁחוּר֙ בֶּן־מַלְכִּיָּ֔ה וְאֶת־צְפַנְיָ֥ה בֶן־מַעֲשֵׂיָ֛ה
הַכֹּהֵ֖ן לֵאמֹֽר׃ 2 דְּרָשׁ־נָ֤א בַעֲדֵ֙נוּ֙ אֶת־יְהוָ֔ה כִּ֚י נְבוּכַדְרֶאצַּ֣ר[a] מֶֽלֶךְ־ 2 ל ר״פ
בָּבֶ֖ל נִלְחָ֣ם עָלֵ֑ינוּ אוּלַ֡י יַעֲשֶׂ֣ה יְהוָה֩ אוֹתָ֨נוּ[a] כְּכָל־נִפְלְאֹתָ֜יו וְיַעֲלֶ֥ה ג מל[1] . ג
מֵעָלֵֽינוּ׃ ס 3 וַיֹּ֥אמֶר יִרְמְיָ֖הוּ אֲלֵיהֶ֑ם כֹּ֥ה תֹאמְרֻ֖ן אֶל־צִדְקִיָּֽהוּ[a]׃ 3 ט[2] ול חס

[17] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [18] Mm 1238 א. [19] Mm 1139. [20] Mp sub loco. [21] Mm 3343. Cp 21 [1] Mm 1091. [2] Mm 235.

10 [a] 𝔊 *συναθροιζομένων* (a אגר ?); cf 3[b] ‖ [b–b] 𝔊𝔖 (partim θ′𝔙) alit ‖ **11** [a–a] 𝔊 *ἐδίωξαν καὶ νοῆσαι οὐκ ἠδύναντο* = רָדְפוּ וְהַשְׂכֵּל לֹא יָכְלוּ ‖ **12** [a] = 11,20, hic add ‖ [b] pc Mss Vrs צֶדֶק ut 11,20 ‖ [c] l גַּלּוֹתִי ‖ **15** [a] sic L ‖ **16** [a] 𝔊(𝔖𝔙) *ἔστω*, l יְהִי ‖ [b] prp הַיּוֹם ‖ [c] 𝔊 + *ἐν θυμῷ* = בְּאַף cf 𝔗 ‖ [d] l יִשְׁמַע ? cf Vrs ‖ **17** [a] l בְּר׳ cf 𝔊𝔖 ‖ **Cp 21,2** [a] > 𝔊* ‖ **3** [a] 𝔊* + *βασιλέα Ιουδα* cf 𝔖.

4 כֹּה־אָמַר יְהוָה [a]אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל[a] הִנְנִי מֵסֵב אֶת־כְּלֵי הַמִּלְחָמָה [a]אֲשֶׁר כד . ל
בְּיֶדְכֶם[a] אֲשֶׁר אַתֶּם נִלְחָמִים בָּם [a]אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל וְ[a]אֶת־הַכַּשְׂדִּים ג[3]
הַצָּרִים עֲלֵיכֶם מִחוּץ לַחוֹמָה [a]וְאָסַפְתִּי אוֹתָם[a] אֶל־תּוֹךְ הָעִיר הַזֹּאת׃
5 וְנִלְחַמְתִּי אֲנִי אִתְּכֶם בְּיָד נְטוּיָה וּבִזְרוֹעַ חֲזָקָה וּבְאַף וּבְחֵמָה וּבְקֶצֶף ל . ב
6 גָּדוֹל׃ 6 וְהִכֵּיתִי אֶת־יוֹשְׁבֵי הָעִיר הַזֹּאת וְאֶת־הָאָדָם וְאֶת־הַבְּהֵמָה לד מל ו מנה בסיפ
7 בְּדֶבֶר גָּדוֹל יָמֻתוּ[a]׃ 7 וְאַחֲרֵי־כֵן נְאֻם־יְהוָה אֶתֵּן אֶת־צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־ ב
יְהוּדָה וְאֶת־עֲבָדָיו ׀ וְאֶת־הָעָם וְאֶת־[a]הַנִּשְׁאָרִים בָּעִיר הַזֹּאת מִן־ ד[4] . יב[5] . ד פסוק מן מן ומן[6]
הַדֶּבֶר ׀ מִן־[b]הַחֶרֶב וּמִן־הָרָעָב [c]בְּיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וּ[c]בְיַד
אֹיְבֵיהֶם וּבְיַד[d] מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם וְהִכָּם[e] לְפִי־חֶרֶב לֹא־יָחוּס[f] עֲלֵיהֶם לד[7] פסוק לא ולא ולא ו מנה בסיפ . ל
8 [c]וְלֹא יַחְמֹל[c] וְלֹא יְרַחֵם[f]׃ 8 וְאֶל־הָעָם הַזֶּה תֹּאמַר כֹּה אָמַר יְהוָה ד[8] . ל
9 הִנְנִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם אֶת־דֶּרֶךְ הַחַיִּים וְאֶת־דֶּרֶךְ הַמָּוֶת׃ 9 [a]הַיֹּשֵׁב בָּעִיר
הַזֹּאת יָמוּת בַּחֶרֶב וּבָרָעָב[b] וּבַדָּבֶר[c] וְהַיּוֹצֵא וְנָפַל[d] עַל־הַכַּשְׂדִּים ה . ד מל בנביא וכל כתיב דכות[9] . ב[10]
10 הַצָּרִים עֲלֵיכֶם יְחָיָה[e] וְהָיְתָה־לּוֹ נַפְשׁוֹ לְשָׁלָל[f]׃ 10 כִּי שַׂמְתִּי פָנַי וחיה ק חד מן ו בליש
בָּעִיר הַזֹּאת לְרָעָה וְלֹא לְטוֹבָה נְאֻם־יְהוָה בְּיַד־מֶלֶךְ בָּבֶל תִּנָּתֵן
11 וּשְׂרָפָהּ בָּאֵשׁ׃ ס 11 וּלְבֵית[a] מֶלֶךְ יְהוּדָה ל[11]
שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה׃ 12 בֵּית דָּוִד כֹּה אָמַר יְהוָה
דִּינוּ לַבֹּקֶר[a] מִשְׁפָּט וְהַצִּילוּ גָזוּל מִיַּד עוֹשֵׁק[b] ב מל
פֶּן־תֵּצֵא כָאֵשׁ חֲמָתִי וּבָעֲרָה וְאֵין מְכַבֶּה
[c]מִפְּנֵי רֹעַ מַעַלְלֵיהֶם[cd]׃ מעלליכם ק
13 הִנְנִי אֵלַיִךְ יֹשֶׁבֶת הָעֵמֶק[a] צוּר[b] הַמִּישֹׁר[c] נְאֻם־יְהוָה כט . ח חס[12]
הָאֹמְרִים מִי־יֵחַת[d] עָלֵינוּ וּמִי יָבוֹא בִּמְעוֹנוֹתֵינוּ׃ ב מל בליש[13]

[3] Mm 2201. [4] Mm 1756. [5] Mm 1055. [6] Mm 422. [7] Mm 771. [8] Mm 3489. [9] Mm 1475. [10] Mm 2678. [11] Mm 1749. [12] Mm 2184. [13] Mm 2570.

4 a–a > 𝔊* ‖ **6** a 𝔊 καὶ ἀποθανοῦνται = וָמֵתוּ ‖ **7** a > pc Mss 𝔊𝔖𝔗, dl ‖ b mlt Mss Vrs וּמִן ‖ c–c > 𝔊* ‖ d > 𝔊* ‖ e 𝔊(𝔗f) καὶ κατακόψουσιν αὐτούς = וְהִכֻּם ‖ f 𝔊 1 sg cf 13,14 ‖ **9** a = 38,2 ‖ b mlt Mss 'בּ ut 38,2 ‖ c > 𝔊* ‖ d > 𝔖 cf 38,2 ‖ e K 𝔊𝔖𝔙 יִחְיֶה ‖ f pc Mss 𝔊 + וָחָי ut 38,2 ‖ **11** a 𝔊 ὁ οἶκος = בֵּית; dl ו cf 23,9 ‖ **12** a l לַבְּקָרִים (מ hpgr)? ‖ b l עֹשְׁקוֹ cf 𝔊𝔖𝔗 et 22,3a ‖ c–c > 𝔊*, dl (ex 4,4) ‖ d 𝔔 mlt Mss Vrs ut Q ‖ **13** a prp הָעֹפֶל (aut 'ע = robur? cf 𝔗) ‖ b 𝔊 Σορ α' Τύρος = צוֹר, θ' συνεχομένη; l צֻר ‖ c prp הַמִּשְׂגָּב ‖ d 𝔊(𝔙) πτοήσει = יָחֵת (a חתת), quod falsum propter עַל; 𝔖 n't' (a אתה?); l יֵחַת (a נחת).

14 ᵃוּפָקַדְתִּ֧י עֲלֵיכֶ֛ם כִּפְרִ֥י מַעַלְלֵיכֶ֖ם נְאֻם־יְהוָ֑הᵃ
ו̇ . ל̇ וְהִצַּ֤תִּי אֵשׁ֙ בְּיַעְרָ֔הּᵇ וְאָכְלָ֖ה כָּל־סְבִיבֶֽיהָᶜ׃ ס
22 1 כֹּ֚ה אָמַ֣ר יְהוָ֔ה רֵ֖ד בֵּית־מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֑ה וְדִבַּרְתָּ֣ שָּׁ֔ם אֶת־ 22
הַדָּבָ֖ר הַזֶּֽה׃ 2 וְאָמַרְתָּ֗ שְׁמַ֤ע דְּבַר־יְהוָה֙ מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֔ה הַיֹּשֵׁ֖ב עַל־כִּסֵּ֣א 2
כו̇ פסוק דאית בהון א״ב . ו̇ה בטע בסיפ דָוִ֑ד אַתָּ֤ה וַעֲבָדֶ֙יךָ֙ᵃ וְעַמְּךָ֔ הַבָּאִ֖ים בַּשְּׁעָרִ֥ים הָאֵֽלֶּה׃ ס 3 כֹּ֣ה ׀ 3
ל̇י[1] אָמַ֣ר יְהוָ֗ה עֲשׂ֤וּ מִשְׁפָּט֙ וּצְדָקָ֔ה וְהַצִּ֥ילוּ גָז֖וּל מִיַּ֣ד עָשׁ֑וֹקᵃ וְגֵ֣ר יָת֣וֹםᵇ
ל̇ חס וְאַלְמָנָ֞ה אַל־תֹּ֣נוּ אַלᶜ־תַּחְמֹ֔סוּ וְדָ֣ם נָקִ֔י אַל־תִּשְׁפְּכ֖וּ בַּמָּק֥וֹם הַזֶּֽה׃
ד̇ כת ו[2] 4 כִּ֤י אִם־עָשׂוֹ֙ תַּעֲשׂ֔וּ אֶת־הַדָּבָ֖ר הַזֶּ֑ה וּבָ֣אוּ בְשַׁעֲרֵ֣י הַבַּ֣יִת הַ֠זֶּה מְלָכִ֞ים 4
ועבדיו ק̇ חד מן ב̇[3] כת חס בליש יֹשְׁבִ֨ים לְדָוִ֜ד עַל־כִּסְא֗וֹ רֹֽכְבִים֙ בָּרֶ֣כֶב וּבַסּוּסִ֔יםᵃ ᵇה֥וּאᵇ וַעֲבָדָ֖וᶜ
ו̇י . ב̇[5] וְעַמּֽוֹᵃᵈ׃ 5 וְאִם֙ לֹ֣א תִשְׁמְע֔וּᵃ אֶת־הַדְּבָרִ֖ים הָאֵ֑לֶּה בִּ֤י נִשְׁבַּ֙עְתִּי֙ נְאֻם־ 5
ז̇ בטע בסיפ[6] . כ̇י מיחו[7] יְהוָ֔ה כִּֽי־לְחָרְבָּ֥ה יִהְיֶ֖ה הַבַּ֥יִת הַזֶּֽה׃ ס 6 כִּי־כֹ֣ה ׀ אָמַ֣ר יְהוָ֗ה 6
עַל־בֵּית֙ מֶ֣לֶךְᵃ יְהוּדָ֔ה

כ̇ו בטע גִּלְעָ֥ד אַתָּ֛ה לִ֖י רֹ֣אשׁ הַלְּבָנ֑וֹן
נושבו ק̇ חד מן יד̇[8] כת ה וקר ו בליש אִם־לֹ֤א אֲשִֽׁיתְךָ֙ מִדְבָּ֔ר עָרִ֖ים לֹ֥א נוֹשָֽׁבָהᵇ׃
ח̇[2] 7 וְקִדַּשְׁתִּ֤י עָלֶ֙יךָ֙ מַשְׁחִתִ֔ים אִ֣ישׁ וְכֵלָ֑יוᵃ
וְכָֽרְתוּ֙ מִבְחַ֣ר אֲרָזֶ֔יךָ וְהִפִּ֖ילוּ עַל־הָאֵֽשׁ׃

ז̇ פסוק על אל על . י̇ז[9] וכל וגנותי דכות ב̇ מ̇ א̇ 8 וְעָֽבְרוּ֙ גּוֹיִ֣ם רַבִּ֔ים עַ֖ל הָעִ֣יר הַזֹּ֑את וְאָֽמְרוּ֙ אִ֣ישׁ אֶל־רֵעֵ֔הוּ עַל־מֶ֗ה 8
עָשָׂ֤ה יְהוָה֙ כָּ֔כָה לָעִ֥יר הַגְּדוֹלָ֖ה הַזֹּֽאת׃ 9 וְאָ֣מְר֔וּ עַ֚ל אֲשֶׁ֣ר עָזְב֔וּ אֶת־ 9
ל̇ בְּרִ֖ית יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיהֶ֑ם וַיִּשְׁתַּחֲו֛וּ לֵאלֹהִ֥ים אֲחֵרִ֖ים וַיַּעַבְדֽוּם׃ ס

ב̇ . ג̇ חס ול בליש . ה̇ כת ו[10] 10 אַל־תִּבְכּ֣וּ לְמֵ֔תᵃ וְאַל־תָּנֻ֖דוּ ל֑וֹ בְּכ֤וּ בָכוֹ֙ לַהֹלֵ֔ךְ
כִּ֣י לֹ֤א יָשׁוּב֙ ע֔וֹד וְרָאָ֖ה אֶת־אֶ֥רֶץ מוֹלַדְתּֽוֹ׃ ס

כ̇י מיחו[7] . י̇א חס[2] . ב̇[11] 11 כִּ֣י כֹ֣ה אָֽמַר־יְהוָ֡ה אֶל־שַׁלֻּ֣םᵃ בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ֩ ᵇמֶ֨לֶךְ יְהוּדָ֜הᵇ הַמֹּלֵךְ֙ 11
תַּ֚חַת יֹאשִׁיָּ֣הוּ אָבִ֔יו אֲשֶׁ֥ר יָצָ֖א מִן־הַמָּק֣וֹם הַזֶּ֑ה לֹֽא־יָשׁ֥וּב שָׁ֖ם עֽוֹד׃

Cp 22 [1] Mm 3009. [2] Mp sub loco. [3] Mm 2571. [4] Mm 2572. [5] Mm 2573. [6] Mm 2547. [7] Mm 2049. [8] Mm 782. [9] Mm 1174. [10] Mm 2739. [11] Est 1,1.

14 ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*, dl cf 23,2b ‖ ᵇ prp בְּעָרָה; l 𝔐 cf 22,6sq ‖ ᶜ l prb סְבִבָהּ cf 46,14ᶜ ‖ **Cp 22,2** ᵃ 𝔊 *καὶ ὁ οἶκός σου* = וּבֵיתְךָ ‖ **3** ᵃ l עָשְׁקוֹ cf 𝔊𝔖𝔗 et 21,12ᵇ ‖ ᵇ nonn Mss 𝔊𝔖𝔗ᴹˢ וְי׳ ‖ ᶜ l c mlt Mss Vrs וְאַל ‖ **4** ᵃ⁻ᵃ add cf 2b ‖ ᵇ 𝔊(𝔙) *αὐτοί* = הֵמָּה ‖ ᶜ 𝔗 ut Q, K דָו—; 𝔊 suff 3 pl = וְעַבְדֵיהֶם ‖ ᵈ 𝔊(𝔙) suff 3 pl = —מָּם ‖ **5** ᵃ 𝔊 *ποιήσητε* = תַעֲשׂוּ ‖ **6** ᵃ > 𝔗 ‖ ᵇ K —בָה ‖ **7** ᵃ 𝔊(𝔖) *καὶ τὸν πέλεκυν αὐτοῦ* ‖ **10** ᵃ l לַמֵּת cf 𝔊𝔖𝔗ᴹˢ ‖ **11** ᵃ 𝔊ᴸ *Ιωαχαζ* ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊*𝔖.

12 כִּי ᵃ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר־הִגְלוּ ᵇ אֹתוֹ שָׁם יָמוּת וְאֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לֹא־ בׄ¹² . הׄ וכל את השמים ואת הארץ דכות¹³
יִרְאֶה עוֹד׃ ס

13 הוֹי בֹּנֶה בֵיתוֹ בְּלֹא־צֶדֶק וַעֲלִיּוֹתָיו בְּלֹא מִשְׁפָּט
בְּרֵעֵהוּ יַעֲבֹד חִנָּם וּפֹעֲלוֹ לֹא יִתֶּן־לוֹ׃ בׄ
14 ᵃהָאֹמֵר אֶבְנֶה־לִּיᵃ בֵּית מִדּוֹת וַעֲלִיּוֹת מְרֻוָּחִיםᵇ לׄ . לׄ
וְקָרַע לוֹ חַלּוֹנָיᶜ וְסָפוּןᵈ בָּאֶרֶז וּמָשׁוֹחַ בַּשָּׁשַׁר׃ בׄ . ל זקף קמ . בׄ
15 הֲתִמְלֹךְᵃ כִּי אַתָּה מְתַחֲרֶה בָאָרֶזᵇ
אָבִיךָ הֲלוֹא אָכַל וְשָׁתָה [ᵃאָז טוֹבᵃ
וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה ᶜאָז טוֹב לוֹᶜ׃ 16 דָּן דִּין־עָנִי וְאֶבְיוֹן גׄ¹⁴
הֲלוֹא־הִיאᵇ הַדַּעַת אֹתִי נְאֻם־יְהוָה׃ גׄ
17 כִּי אֵין עֵינֶיךָ וְלִבְּךָ כִּי אִם־עַל־בִּצְעֶךָ [לַעֲשׂוֹת׃ ס הׄ¹⁵
וְעַל דַּם־הַנָּקִיᵃ לִשְׁפּוֹךְ וְעַל־הָעֹשֶׁק וְעַל־הַמְּרוּצָהᵇ גׄ¹⁶ . ב מל בליש
18 לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֶל־יְהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָהᵃ בׄ¹⁷ . לׄ
לֹא־יִסְפְּדוּ לוֹ הוֹי אָחִיᵇ ᶜוְהוֹי אָחוֹתᶜᵈ ג רמל¹⁸
לֹא־יִסְפְּדוּᵉ לוֹ הוֹי אָדוֹן ᶜוְהוֹי הֹדֹהᶜᶠ׃ [יְרוּשָׁלִָם׃ ס הדי¹⁹ חד מן ה²⁰ ול כת ה בליש ק
19 קְבוּרַת חֲמוֹר יִקָּבֵר סָחוֹב וְהַשְׁלֵךְ מֵהָלְאָה לְשַׁעֲרֵי גׄ
20 עֲלִי הַלְּבָנוֹן וּצְעָקִי ᵃ וּבַבָּשָׁן תְּנִי קוֹלֵךְ לׄ²¹ . לׄ²²
וְצַעֲקִי מֵעֲבָרִיםᵇ כִּי נִשְׁבְּרוּ כָּל־מְאַהֲבָיִךְ׃ לׄ
21 דִּבַּרְתִּי אֵלַיִךְ בְּשַׁלְוֺתַיִךְᵃ אָמַרְתְּ לֹא אֶשְׁמָע ב ר״פ . כט . ו²³
זֶה דַרְכֵּךְ מִנְּעוּרַיִךְ כִּיᵇ לֹא־שָׁמַעַתְּ בְּקוֹלִי׃ דׄ²⁴
22 כָּל־רֹעַיִךְ תִּרְעֶה־רוּחַ וּמְאַהֲבַיִךְ בַּשְּׁבִי יֵלֵכוּ

¹²Cf 2 S 15,21 et Mp sub loco. ¹³Mm 2574. ¹⁴Mm 2575. ¹⁵Mm 1491. ¹⁶Mm 1166. ¹⁷Mm 2168. ¹⁸Mm 2576. ¹⁹Q addidi, cf Mp sub loco. ²⁰Mm 3121. ²¹Mm 2279. ²²Mp sub loco. ²³Mm 1742. ²⁴Mm 1865.

12 ᵃ 𝔗 nonn Mss Vrs + אִם ‖ ᵇ 𝔊𝔙 1 sg ‖ **14** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *ᾠκοδόμησας σεαυτῷ* = בָּנִיתָ לְּךָ ‖ ᵇ prp *מְרֻוָּחִים ‖ ᶜ l חלון ‖ ᵈ l ־וֹן ‖ **15** ᵃ prp הִתְתַּמְלֵּךְ ‖ ᵇ 𝔊 *ἐν Αχαζ*, 𝔊ᴬ *ἐν Αχααβ* cf 𝔗 ‖ ᶜ⁻ᶜ l prb וְטוֹב לוֹ et tr sec 𝔊 post וְשָׁתָה; 𝔊 15b.16a alit ‖ **16** ᵃ⁻ᵃ ex 15, dl ‖ ᵇ Kᴼʳ הוּא ‖ **17** ᵃ 𝔗 ג׳ ‖ ᵇ a רצץ cf 𝔊 *φόνον*; α′σ′ *δρόμον* a רוץ; 𝔗 a רצח ‖ **18** ᵃ 𝔊* + *οὐαὶ ἐπὶ τὸν ἄνδρα τοῦτον*, ins הוֹי עַל־הָאִישׁ הַזֶּה ‖ ᵇ 𝔊*ᴼ(𝔙) *ἄδελφε*, 𝔊ᴸ *κύριε* ‖ ᶜ⁻ᶜ > 𝔊* ‖ ᵈ 𝔊ᴼᴸ *ἄδελφε* 𝔖 *'hj*; prp אֲחוֹתוֹ ‖ ᵉ 𝔊 *κλαύσονται* cf 𝔖𝔙 ‖ ᶠ 𝔊ᴼᴸ *ἄδελφε*, 𝔖 *mr'* = אדון; prp *אָדֹת vel דוד ‖ **20** ᵃ sic L ‖ ᵇ 𝔖 *mn 'brj jm'* = מֵעֵבֶר יָם cf 𝔊, 𝔗 *'l mgzt'* = מַ׳, 𝔙 *ad transeuntes* = מֵעֹבְ׳? ‖ **21** ᵃ pc Mss α′σ′ 𝔖𝔙 ־וָתֵךְ; 𝔊 *ἐν τῇ παραπτώσει σου* = בְּשָׁלוּתֵךְ aram cf Da 6,5(4) θ′ ‖ ᵇ > 𝔊*.

כִּי אָז תֵּבֹשִׁי֙ וְנִכְלַ֔מְתְּ מִכֹּ֖ל רָעָתֵֽךְ׃[a] ג

23 יֹשַׁ֙בְתְּ֙[a] בַּלְּבָנ֔וֹן מְקֻנַּ֖נְתְּ[a] בָּאֲרָזִ֑ים ישבת. מקננת. ב ק ק

מַה־נֵּחַ֛נְתְּ[b] בְּבֹא־לָ֥ךְ חֲבָלִ֖ים חִ֥יל כַּיֹּלֵדָֽה׃ ל. [25]ל חס

24 חַי־אָ֙נִי֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה כִּ֠י אִם־יִהְיֶ֞ה כָּנְיָ֤הוּ בֶן־יְהוֹיָקִים֙ מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֔ה ג

25 חוֹתָ֖ם עַל־יַ֣ד יְמִינִ֑י כִּ֥י מִשָּׁ֖ם אֶתְּקֶֽנְךָּ׃[a] 25 וּנְתַתִּ֗יךָ בְּיַד֙ מְבַקְשֵׁ֣י נַפְשֶׁ֔ךָ ל. יח פסוק דמיין[26]

וּבְיַ֛ד[a] אֲשֶׁר־אַתָּ֥ה יָג֖וֹר מִפְּנֵיהֶ֑ם [b]וּבְיַ֛ד נְבוּכַדְרֶאצַּ֥ר מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֖ל[b] וּבְיַ֥ד

26 הַכַּשְׂדִּֽים׃ 26 וְהֵטַלְתִּ֣י אֹתְךָ֗ וְאֶֽת־אִמְּךָ֙ אֲשֶׁ֣ר יְלָדַ֔תְךָ עַ֚ל הָאָ֣רֶץ[a] ב. ל זקף קמ

27 אַחֶ֔רֶת[b] אֲשֶׁ֥ר לֹא־יֻלַּדְתֶּ֖ם שָׁ֑ם וְשָׁ֖ם תָּמֽוּתוּ׃ 27 וְעַל־הָאָ֗רֶץ אֲשֶׁר־הֵ֛ם ל מל

מְנַשְּׂאִ֥ים אֶת־נַפְשָׁ֖ם לָשׁ֣וּב [a]שָׁ֑ם שָׁ֖מָּה[a] לֹ֥א יָשֽׁוּבוּ׃ ס ג. ו פסוק שם שמה[27]

28 הַעֶ֨צֶב[a] נִבְזֶ֤ה נָפוּץ֙[b] [c]הָאִ֣ישׁ הַזֶּ֔ה[c] כָּנְיָ֔הוּ אִם־כְּלִ֖י אֵ֣ין חֵ֣פֶץ בּ֑וֹ ג. [28]ב

מַדּ֤וּעַ הֽוּטֲלוּ֙[d] [e]ה֣וּא וְזַרְע֔וֹ[e] וְהֻ֙שְׁלְכ֔וּ[d] עַל־הָאָ֖רֶץ אֲשֶׁ֥ר לֹא־יָדָֽעוּ׃[d] [29]ל

29 30 אֶ֥רֶץ אֶ֖רֶץ אָ֑רֶץ שִׁמְעִ֖י דְּבַר־יְהוָֽה׃ ס 30 [a]כֹּ֣ה ׀ אָמַ֣ר יְהוָ֗ה[a] יג ר"פ. ב. יח בטע בסיפ

כִּתְב֞וּ אֶת־הָאִ֤ישׁ הַזֶּה֙ עֲרִירִ֔י[b] [c]גֶּ֖בֶר לֹא־יִצְלַ֣ח בְּיָמָ֑יו[c] כִּי֩ לֹ֨א יִצְלַ֜ח [מִזַּרְע֗וֹ ב

אִ֚ישׁ יֹשֵׁב֙ עַל־כִּסֵּ֣א דָוִ֔ד וּמֹשֵׁ֥ל[d] ע֖וֹד בִּיהוּדָֽה׃ יא בטע לאחור. ה חס בסיפ

23 23 1 ה֣וֹי רֹעִ֗ים מְאַבְּדִ֧ים וּמְפִצִ֛ים אֶת־צֹ֥אן מַרְעִיתִ֖י[a] [b]נְאֻם־יְהוָֽה׃[b] ל

2 לָכֵ֞ן כֹּה־אָמַ֣ר יְהוָה֮ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵל֒ עַל־הָרֹעִים֮ הָרֹעִ֣ים אֶת־ ב בטע בסיפ[1]. ג[2]. כב

עַמִּי֒ אַתֶּ֞ם הֲפִצֹתֶ֤ם אֶת־צֹאנִי֙ וַתַּדִּח֔וּם וְלֹ֥א פְקַדְתֶּ֖ם אֹתָ֑ם הִנְנִ֨י פֹקֵ֧ד ב חד מל וחד חס[1]. ל. יו חס בסיפ

3 עֲלֵיכֶ֛ם אֶת־רֹ֥עַ מַעַלְלֵיכֶ֖ם [a]נְאֻם־יְהוָֽה׃[a] 3 וַאֲנִ֗י אֲקַבֵּץ֙ אֶת־שְׁאֵרִ֣ית טז ר"פ

צֹאנִ֔י מִכֹּל֙ הָאֲרָצ֔וֹת[b] אֲשֶׁר־הִדַּ֥חְתִּי אֹתָ֖ם שָׁ֑ם וַהֲשִׁבֹתִ֤י אֶתְהֶן֙ עַל־ יו חס בסיפ

4 נְוֵהֶ֔ן וּפָר֖וּ וְרָבֽוּ׃ 4 וַהֲקִמֹתִ֧י עֲלֵיהֶ֛ם רֹעִ֖ים וְרָע֑וּם וְלֹא־יִֽירְא֨וּ ע֧וֹד ל. ט פסוק ולא ולא ולא

וְלֹא־יֵחַ֛תּוּ [a]וְלֹ֥א יִפָּקֵ֖דוּ[a] נְאֻם־יְהוָֽה׃ ס ב

5 [a]הִנֵּ֨ה יָמִ֤ים בָּאִים֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה וַהֲקִמֹתִ֥י לְדָוִ֖ד צֶ֣מַח[b] צַדִּ֑יק[c]

[25]Sine Q, cf Mp sub loco. [26]Mm 3911. [27]Mm 2057. [28]Gn 11,4. [29]Mm 970. Cp 23 [1]Mp sub loco. [2]Mm 2647.

22 [a] 𝔊 τῶν φιλούντων σε = רֵעַיִךְ vel *רֵעָתֵךְ? ‖ **23** [a] K ־תִי ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd נֵחַנְתְּ; 𝔊(𝔖𝔙) καταστενάξεις, l נֶאֱנַחַתְּ = נֵחַנְתְּ ‖ **24** [a] l אתקנוּ cf 𝔙 ‖ **25** [a] > 𝔊* ‖ [b—b] > 𝔊* ‖ **26** [a] l אֶרֶץ cf 𝔊*, it 28[f] ‖ [b] > 𝔊* ‖ **27** [a—a] l שָׁמָּה? cf 𝔖𝔙 ‖ **28** [a] > 𝔊* ‖ [b] > 𝔊*; crrp ex אֵין חֵפֶץ? ‖ [c—c] > 𝔊*, dl (ex 30) ‖ [d] 𝔊 sg, l ־ַל, ־ַךְ, ־ָע cf 𝔖 ‖ [e—e] > 𝔊*, dl ‖ [f] cf 26[a] ‖ **30** [a—a] > 𝔊*, dl ‖ [b] 𝔊 ἐκκήρυκτον, 𝔏 *abdicatum* ‖ [c—c] > 𝔊*, dl cf etiam 𝔖 ‖ [d] 𝔊 om cop ‖ **Cp 23,1** [a] 𝔊* suff 3 pl = ־תָם ‖ [b—b] > 𝔊* ‖ **2** [a—a] > 𝔊* ‖ **3** [a] add ‖ [b] 𝔊 sg ‖ **4** [a—a] > 𝔊*; 𝔙 *et nullus quaeretur ex numero* ‖ **5** [a] 5.6 cf 33,15.16 ‖ [b] 𝔊 ἀνατολήν = 𝔐, 𝔖 = 𝔐 verbotenus, sed *ṣmḥ'* = radius, splendor; 𝔗 *mšjḥ* cf 33,15[b] ‖ [c] 𝔖(𝔗) *dzdjkwt'* = צֶדֶק cf 33,15.

וּמָלַךְ מֶלֶךְ וְהִשְׂכִּיל וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בָּאָרֶץ׃ בׄ[3] ול בטע . בׄ[4]

6 בְּיָמָיו תִּוָּשַׁע יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל[a] יִשְׁכֹּן לָבֶטַח לג ס̇ בׄ[15]

וְזֶה־שְּׁמוֹ אֲשֶׁר־יִקְרְאוֹ[b] יְהוָה ׀ צִדְקֵנוּ[c]׃ ס ל . ב

7 [a]לָכֵן הִנֵּה־יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְלֹא־יֹאמְרוּ עוֹד חַי־יְהוָה אֲשֶׁר ח . בׄ[5]

הֶעֱלָה אֶת־בְּנֵי[b] יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 8 כִּי אִם־חַי־יְהוָה אֲשֶׁר יח[6] . ב

[a]הֶעֱלָה וַאֲשֶׁר[a] הֵבִיא אֶת־[b]זֶרַע[c] בֵּית[d] יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ צָפוֹנָה וּמִכֹּל ב . גג ה מנה בסיפ

הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר הִדַּחְתִּים[e] שָׁם וְיָשְׁבוּ[f] עַל־אַדְמָתָם׃ ס

9 לַנְּבִאִים[a] נִשְׁבַּר לִבִּי בְקִרְבִּי רָחֲפוּ כָּל־עַצְמוֹתַי ל וחס . יא[7]

הָיִיתִי כְּאִישׁ שִׁכּוֹר[b] וּכְגֶבֶר עֲבָרוֹ יָיִן ל[8]

מִפְּנֵי יְהוָה וּמִפְּנֵי [c]דִּבְרֵי קָדְשׁוֹ[c]׃

10 [a]כִּי[b] מְנָאֲפִים מָלְאָה הָאָרֶץ[a]

[c]כִּי־מִפְּנֵי אָלָה[d] אָבְלָה הָאָרֶץ יָבְשׁוּ נְאוֹת מִדְבָּר[c] ל . ה

וַתְּהִי מְרוּצָתָם רָעָה וּגְבוּרָתָם לֹא־כֵן׃ ל . יט[9]

11 כִּי־גַם־נָבִיא גַם־כֹּהֵן חָנֵפוּ גַּם־בְּבֵיתִי מָצָאתִי רָעָתָם בׄ[10] . יב פסוק גם גם גם / בׄ[11] מנה בסיפ

12 לָכֵן יִהְיֶה דַרְכָּם לָהֶם כַּחֲלַקְלַקּוֹת [נְאֻם־יְהוָה׃

בָּאֲפֵלָה יִדַּחוּ[a] וְנָפְלוּ בָהּ ב[12]

כִּי־אָבִיא עֲלֵיהֶם רָעָה שְׁנַת פְּקֻדָּתָם נְאֻם־יְהוָה׃

13 וּבִנְבִיאֵי שֹׁמְרוֹן רָאִיתִי תִפְלָה ג[13]

הִנַּבְּאוּ בַבַּעַל וַיַּתְעוּ אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ ס כו פסוק את את ומילה חדה ביניה יט מנה בנביא . ו

14 וּבִנְבִאֵי יְרוּשָׁלַםִ רָאִיתִי שַׁעֲרוּרָה ג חס בליש[14]

נָאוֹף וְהָלֹךְ בַּשֶּׁקֶר וְחִזְּקוּ יְדֵי מְרֵעִים ל[15]

לְבִלְתִּי־שָׁבוּ[a] אִישׁ מֵרָעָתוֹ

[3] Mm 2577. [4] Mm 2578. [5] Mm 2579. [6] Mm 953. [7] Mm 2580. [8] Mm 1514. [9] Mm 436. [10] Mm 2538. [11] Mm 2519. [12] Mm 2581. [13] Mm 3510. [14] Mm 2582. [15] Mp sub loco.

6 [a] 𝔊[S] *καὶ Ιερουσαλημ* ut 33,16 ‖ [b] pc Mss Edd ־וּ, 𝔖(𝔗𝔙𝔄) *(d)nqrwnh* = ־אוּהוּ ‖ [c] 𝔊 *Ιωσεδεκ* (יהוה versio duplex), σ′ *δικαίωσον ἡμᾶς* = צַדְּ׳ cf 𝔗, 𝔙 *iustus noster* (it 33,16[c]) ‖ **7** [a] cf 16,14[a]; 7.8 in 𝔊* post 40 ‖ [b] 𝔊* *τὸν οἶκον* = בֵּית ‖ **8** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊 + *ἅπαν* = כָּל־ ‖ [c] > 𝔖𝔗[Ed] ‖ [d] > 𝔊; 𝔖[W](𝔗[Ed]) *lbnj* = בְּנֵי ‖ [e] 𝔊 ut 16,15 הִדִּיחָם ‖ [f] 𝔊 *καὶ ἀπεκατέστησεν αὐτούς* cf 16,15 ‖ **9** [a] 𝔊* *ἐν τοῖς προφήταις* (cj c 6, cf 7[a]) ‖ [b] 𝔊 *συντετριμμένος* = שָׁבוּר ‖ [c–c] 𝔊 *εὐπρεπείας δόξης αὐτοῦ* = הֲדַר כְּבוֹדוֹ ‖ **10** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] prb ins וּ מְרֵעִים ‖ [c–c] prb add ‖ [d] pc Mss 𝔊𝔖 אֵלֶּה ‖ **12** [a] a דחח, pc Mss Edd יִדָּחוּ a דחה ‖ **14** [a] l יָשֻׁבוּ vel שׁוּב (cf 𝔊).

הָיוּ־לִי כֻלָּם כִּסְדֹם וְיֹשְׁבֶיהָᵇ כַּעֲמֹרָה׃ ס   ¹⁶ל
15 לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עַל־הַנְּבִאִים   ד מיחד
הִנְנִי מַאֲכִיל אוֹתָם לַעֲנָה וְהִשְׁקִתִים מֵי־רֹאשׁ   ב חד מל וחד חס¹⁷
כִּי מֵאֵת נְבִיאֵי יְרוּשָׁלִַם יָצְאָה חֲנֻפָּה לְכָל־הָאָרֶץ׃ פ
16 כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת [הֵמָּה אֶתְכֶםᵇ   ט בטע בסיפ¹⁸ . יו
אַל־תִּשְׁמְעוּ עַל־דִּבְרֵי הַנְּבִאִים ᵃהַנִּבְּאִים לָכֶםᵃ מַהְבִּלִים   י¹⁹ וכל ד״ה דכות ב מ א
חֲזוֹן לִבָּם יְדַבֵּרוּ לֹא מִפִּי יְהוָה׃
17 אֹמְרִים אָמוֹרᵃ ᵇלִמְנַאֲצַי דִּבֶּרᵇ יְהוָה שָׁלוֹם יִהְיֶה לָכֶם   ג מל²⁰
ᶜוְכֹלᵈ הֹלֵךְ בִּשְׁרִרוּת לִבּוֹᵉ אָמְרוּᶜ לֹא־תָבוֹא עֲלֵיכֶם רָעָה׃
18 כִּי מִיᵃ עָמַד בְּסוֹד יְהוָה וְיֵרֶאᵇ וְיִשְׁמַעᶜ אֶת־דְּבָרוֹ מִי־הִקְשִׁיב   ג²¹ . ג²²
דְּבָרִיᵈ וַיִּשְׁמָעᵉ׃ ס   דברו ק . ב קמ
19 ᵃהִנֵּה׀ סַעֲרַת יְהוָה חֵמָהᵇ יָצְאָה וְסַעַרᶜ מִתְחוֹלֵל   ב כת ס . ב²³
עַל רֹאשׁ רְשָׁעִים יָחוּל׃ 20 לֹא יָשׁוּב אַף־יְהוָה   ט ר״פ בסיפ . יג²⁴ . ב שובה אף²⁵
עַד־עֲשֹׂתוֹ וְעַד־הֲקִימוֹ מְזִמּוֹת לִבּוֹ   יו פסוק עד ועד²⁶ . ב
בְּאַחֲרִית הַיָּמִים תִּתְבּוֹנְנוּ בָהּ בִּינָהᵃ׃
21 לֹא־שָׁלַחְתִּי אֶת־הַנְּבִאִים וְהֵם רָצוּ   ט ר״פ בסיפ
לֹא־דִבַּרְתִּי אֲלֵיהֶם וְהֵם נִבָּאוּ׃
22 וְאִם־עָמְדוּ בְּסוֹדִי וְיַשְׁמִעוּᵃ דְבָרַי אֶתᵇ־עַמִּי   ל וחס
וִישִׁבוּםᶜ ᵈמִדַּרְכָּם הָרָע וּמֵרֹעַ מַעַלְלֵיהֶםᵈ׃ ס
23 הַאֱלֹהֵיᵃ מִקָּרֹב אָנִי נְאֻם־יְהוָה וְלֹא אֱלֹהֵי מֵרָחֹק׃   ל . ב חס . ה חס וכל אורית דכות²⁷
24 אִם־יִסָּתֵר אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים וַאֲנִי לֹא־אֶרְאֶנּוּ ᵃנְאֻם־יְהוָהᵃ   ח ר״פ בסיפ²⁸ . ג
הֲלוֹא אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ אֲנִי מָלֵא נְאֻם־יְהוָה׃   יג²⁹

[16] Mm 2208. [17] Mm 2504. [18] Mm 2615. [19] Mm 1718. [20] Mm 873. [21] Mm 1668. [22] Mm 1450. [23] Mm 2583. [24] Mp sub loco. [25] Mm 4184. [26] Mm 912. [27] Mm 1681. [28] Mm 2584. [29] Mm 3139.

14 ᵇ prp (י)וְיַחְדָּו ‖ **16** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*, dl ‖ ᵇ > 𝔊* ‖ **17** ᵃ > Vrs, dl ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊 *τοῖς ἀπωθουμένοις τὸν λόγον*, l ־ֵי דְּבַר cf 𝔖 ‖ ᶜ⁻ᶜ 𝔊 versio duplex ‖ ᵈ l וּלְכֹל? cf 𝔊𝔙 ‖ ᵉ > 𝔊^Mss 𝔏𝔄, dl? ‖ **18** ᵃ ins מֵהֶם? cf 22 ‖ ᵇ 𝔊(𝔖𝔙) *καὶ εἶδε* = וַיַּרְא cf 𝔗; l וַיִּרְאֵהוּ? cf 𝔖 ‖ ᶜ > 𝔊*; 𝔖(𝔙) *wšm‘* = ׳וַיִּ cf 𝔗 ‖ ᵈ > 𝔊*; mlt Mss Edd ut Q, l; K ־ִי ‖ ᵉ l וַיַּשְׁמַע cf 22 ‖ **19** ᵃ 19.20 = 30,23.24 ‖ ᵇ add ‖ ᶜ l ׳ס ut 30,23 ‖ **20** ᵃ > 𝔊*𝔖 et 30,24 ‖ **22** ᵃ 𝔊 *καὶ εἰ ἤκουσαν* = וַיִּשְׁמְעוּ ‖ ᵇ 𝔊 pr cop ‖ ᶜ 𝔊 *ἂν ἀπέστρεφον αὐτούς* = ׳הֵשִׁ ‖ ᵈ⁻ᵈ 𝔊* om ׳מ׳ ה׳ ו ‖ **23** ᵃ 𝔊θ′𝔖 om הֲ ‖ **24** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*.

25 שָׁמַ֗עְתִּי אֵ֤ת אֲשֶׁר־אָֽמְרוּ֙ הַנְּבִאִ֔ים הַנִּבְּאִ֥ים בִּשְׁמִ֖י שֶׁ֣קֶר לֵאמֹ֑ר
26 חָלַ֖מְתִּי חָלָֽמְתִּי׃ 26 ᵃעַד־מָתַ֗יᵃ הֲיֵ֛שׁᵇ בְּלֵ֥ב הַנְּבִאִ֖ים נִבְּאֵ֣י הַשָּׁ֑קֶר ב
27 וּנְבִיאֵ֖יᶜ תַּרְמִ֥ת לִבָּֽם׃ 27 הַחֹשְׁבִ֗ים ᵃלְהַשְׁכִּ֤יחַ אֶת־עַמִּי֙ שְׁמִ֔יᵃ ב חס
בַּחֲלֽוֹמֹתָ֕ם אֲשֶׁ֥ר יְסַפְּר֖וּ אִ֣ישׁ לְרֵעֵ֑הוּ כַּאֲשֶׁ֨ר שָׁכְח֧וּ אֲבוֹתָ֛ם אֶת־שְׁמִ֖י
28 בַּבָּֽעַל׃ 28 הַנָּבִ֞יא אֲשֶׁר־אִתּ֤וֹ חֲלוֹם֙ יְסַפֵּ֣ר חֲל֔וֹםᵃ וַאֲשֶׁ֤ר דְּבָרִי֙ אִתּ֔וֹ ב ר״פ . יג[30]
יְדַבֵּ֥ר דְּבָרִ֖י אֱמֶ֑ת ג[30]
מַה־לַתֶּ֥בֶן אֶת־הַבָּ֖ר נְאֻם־יְהוָֽה׃ ב[31]
29 הֲל֨וֹא כֹ֧הᵃ דְבָרִ֛י כָּאֵ֖שׁ נְאֻם־יְהוָ֑ה וּכְפַטִּ֖ישׁ יְפֹ֥צֵֽץ סָֽלַע׃ ס ג[30]
30 לָכֵ֛ן הִנְנִ֥י עַל־הַנְּבִאִ֖ים נְאֻם־יְהוָ֑ה מְגַנְּבֵ֣י דְבָרַ֔י אִ֖ישׁ מֵאֵ֥ת רֵעֵֽהוּ׃
31 הִנְנִ֥י עַל־הַנְּבִיאִ֖ם נְאֻם־יְהוָ֑ה ᵃהַלֹּקְחִ֣ים לְשׁוֹנָ֔םᵃ ᵇוַיִּנְאֲמ֖וּ נְאֻֽםᵇ׃ ג כת כן בליש[32]
32 הִנְנִ֞י עַל־נִבְּאֵ֨יᵃ חֲלֹמ֥וֹת שֶׁ֙קֶר֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה וַֽיְסַפְּרוּם֙ וַיַּתְע֣וּ אֶת־עַמִּ֔י ב . ב ומל[33]
בְּשִׁקְרֵיהֶ֖ם וּבְפַחֲזוּתָ֑ם וְאָנֹכִ֨י לֹֽא־שְׁלַחְתִּ֜ים וְלֹ֣א צִוִּיתִ֗ים וְהוֹעֵ֛ילᵇ לֹֽא־ ל . יז מ״פ לא ולא לא[34] . ל ומל
יוֹעִ֥ילוּ לָֽעָם־הַזֶּ֖ה נְאֻם־יְהוָֽה׃
33 וְכִֽי־יִשְׁאָלְךָ֩ הָעָ֨ם הַזֶּ֜ה ᵃאֽוֹ־הַנָּבִ֤יא אֽוֹ־כֹהֵן֙ᵃ לֵאמֹ֔ר מַה־מַּשָּׂ֖א יְהוָ֑ה ל . מא ב מנה בפסוק
34 וְאָמַרְתָּ֧ אֲלֵיהֶ֛ם ᵇאֶת־מַה־מַּשָּׂ֖אᵇ וְנָטַשְׁתִּ֥י אֶתְכֶ֖ם נְאֻם־יְהוָֽה׃ 34 וְהַנָּבִ֤יא מא ב מנה בפסוק . ג ר״פ[35]
וְהַכֹּהֵן֙ וְהָעָ֔ם אֲשֶׁ֥ר יֹאמַ֖ר מַשָּׂ֣א יְהוָ֑ה וּפָקַדְתִּ֛י עַל־הָאִ֥ישׁ הַה֖וּא וְעַל־ מא . ג[36]
35 בֵּיתֽוֹ׃ 35 כֹּ֥ה תֹאמְר֛וּ אִ֥ישׁ עַלᵃ־רֵעֵ֖הוּ וְאִ֣ישׁ אֶל־אָחִ֑יו מֶֽה־עָנָ֣ה יְהוָ֔ה ו[37] . ה[38]
36 וּמַה־דִּבֶּ֖ר יְהוָֽה׃ 36 וּמַשָּׂ֥א יְהוָ֖ה לֹ֣א תִזְכְּרוּᵃ־ע֑וֹד כִּ֣י הַמַּשָּׂ֗אᵇ יִהְיֶה֙ מא . ל . ט
לְאִ֣ישׁ דְּבָר֔וֹ ᶜוַהֲפַכְתֶּ֗ם אֶת־דִּבְרֵי֙ אֱלֹהִ֣ים חַיִּ֔ים יְהוָ֥ה צְבָא֖וֹת אֱלֹהֵֽינוּ׃
37 כֹּ֥ה תֹאמַ֖ר אֶל־הַנָּבִ֑יא מֶֽה־עָנָ֣ךְ יְהוָ֔הᶜ וּמַה־דִּבֶּ֖ר יְהוָֽה׃ 38 ᵃוְאִם־ ב[39] . ל
מַשָּׂ֣א יְהוָה֮ תֹּאמֵרוּ֒ᵃ לָכֵ֞ן כֹּ֣ה אָמַ֣ר יְהוָ֗ה יַ֚עַן אֲמָרְכֶ֛ם אֶת־הַדָּבָ֥ר הַזֶּ֖ה מא ג מנה בפסוק . כ[40]

[30]Mm 902. [31]Mm 2585. [32]Mp sub loco. [33]Mm 2586. [34]Mm 1613. [35]Mm 1134. [36]Mm 2587. [37]Mm 369. [38]Mm 515. [39]Mm 2588. [40]Mm 2168.

26 a–a prp חלָמְתִּי׃ (c 25 cj, cf 7,4 22,29) ‖ b Vrs om ה; l הַשְּׁמִי ? cf Ex 23,21 ‖ c l prb וְנִבְּאֵי ‖ **27** a–a 𝔊* *τοῦ ἐπιλαθέσθαι τοῦ ὀνόματός μου* = לְשַׁכּוֹחַ שׁ׳; 𝔖 *lmṭ'jw bšmj l'mj* = לְהַתְעוֹת את־ע׳ בִּשְׁמִי cf 32 ‖ **28** a l מוֹ – cf 𝔊 ‖ **29** a > 𝔖𝔙 cf 𝔊 (versio duplex); 𝔗 *kl*; l כֹּוֶה ‖ **31** a–a 𝔊 *(τοὺς ἐκβάλλοντας [𝔊ᴸ ἐκλαμβάνοντας] προφητείας γλώσσης)* et 𝔖 *(dmhpkjn lšnjhwn)* nil nisi 𝔐 legisse vid ‖ b–b pc Mss נאם יהוה cf 𝔖𝔙, 𝔊 *καὶ νυστάζοντας νυσταγμὸν αὐτῶν* = וַיָּנוּמוּ נוּם ‖ **32** a mlt Mss נְבִיאֵי; 𝔊(𝔖𝔗ᴱᵈ𝔙) pr *τοὺς προφήτας* = הַנְּבִיאִים, ins ‖ b Qᴹˢˢ עַל– ‖ **33** a–a add ex 34 ‖ b–b l אַתֶּם הַמּ׳ cf 𝔊𝔙 ‖ **35** a mlt Mss Or אֶל ‖ **36** a 𝔊 *ὀνομάζετε*, prp תַּזְכִּרוּ ‖ b l הַמּ׳ ‖ **36/37** c–c > 𝔊* ‖ **38** a–a > 𝔊*.

מַשָּׂ֣א יְהוָ֑ה וָאֶשְׁלַ֤ח אֲלֵיכֶם֙ לֵאמֹ֔ר לֹ֥א תֹאמְר֖וּ מַשָּׂ֥א יְהוָֽה׃ 39 לָכֵ֕ן 39 מא ג מנה בפסוק . מא ג מנה בפסוק
הִנְנִ֛י וְנָשִׁ֥יתִי[a] [b]אֶתְכֶ֖ם נָשֹׁ֑א[b][c] וְנָטַשְׁתִּ֣י אֶתְכֶ֗ם וְאֶת־הָעִיר֙ אֲשֶׁ֣ר נָתַ֔תִּי ל . ל . ח[41]
לָכֶ֥ם וְלַאֲבוֹתֵיכֶ֖ם מֵעַ֥ל פָּנָֽי׃ 40 וְנָתַתִּ֥י עֲלֵיכֶ֖ם חֶרְפַּ֣ת עוֹלָ֑ם וּכְלִמּ֣וּת 40
עוֹלָ֔ם אֲשֶׁ֖ר לֹ֥א תִשָּׁכֵֽחַ[a]׃ ס

24 1 הִרְאַ֣נִי[a] יְהוָ֗ה וְהִנֵּה֙ שְׁנֵ֣י דּוּדָאֵ֣י תְאֵנִ֔ים מוּעָדִ֖ים[b] לִפְנֵ֣י הֵיכַ֣ל 24 ל ומל
יְהוָ֑ה אַחֲרֵ֣י הַגְל֣וֹת נְבוּכַדְרֶאצַּ֣ר מֶֽלֶךְ־בָּ֠בֶל אֶת־יְכָנְיָ֨הוּ בֶן־יְהוֹיָקִ֜ים
מֶֽלֶךְ־יְהוּדָ֗ה וְאֶת־שָׂרֵ֨י יְהוּדָ֜ה וְאֶת־הֶחָרָ֤שׁ וְאֶת־הַמַּסְגֵּר֙[c] מִיר֣וּשָׁלַ֔ם ג[1]
וַיְבִאֵ֖ם בָּבֶֽל׃ 2 הַדּ֣וּד אֶחָ֗ד תְּאֵנִים֙ טֹב֣וֹת מְאֹ֔ד כִּתְאֵנֵ֖י הַבַּכֻּר֑וֹת 2 ל חס
וְהַדּ֣וּד אֶחָ֗ד תְּאֵנִים֙ רָע֣וֹת מְאֹ֔ד אֲשֶׁ֥ר לֹא־תֵאָכַ֖לְנָה מֵרֹֽעַ׃ ס ד[2]
3 וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה אֵלַ֗י מָֽה־אַתָּ֤ה רֹאֶה֙ יִרְמְיָ֔הוּ וָאֹמַ֖ר תְּאֵנִ֑ים הַתְּאֵנִ֣ים 3 ב
הַטֹּב֞וֹת טֹב֣וֹת מְאֹ֗ד וְהָֽרָעוֹת֙ רָע֣וֹת מְאֹ֔ד אֲשֶׁ֥ר לֹא־תֵאָכַ֖לְנָה מֵרֹֽעַ׃ פ ג ב מל וחד חס[3] . ד[2]
4 וַיְהִ֥י דְבַר־יְהוָ֖ה אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ 5 [a]כֹּֽה־אָמַ֤ר יְהוָה֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל[a] 4 5 כד
כַּתְּאֵנִ֥ים הַטֹּב֖וֹת הָאֵ֑לֶּה כֵּן־אַכִּ֞יר אֶת־גָּל֣וּת יְהוּדָ֗ה אֲשֶׁ֨ר שִׁלַּ֜חְתִּי
מִן־הַמָּק֥וֹם הַזֶּ֛ה אֶ֥רֶץ כַּשְׂדִּ֖ים לְטוֹבָֽה׃ 6 וְשַׂמְתִּ֨י עֵינִ֤י[a] עֲלֵיהֶם֙ לְטוֹבָ֔ה 6 כט[4]
וַהֲשִׁבֹתִ֖ים עַל־הָאָ֣רֶץ הַזֹּ֑את וּבְנִיתִים֙ וְלֹ֣א אֶהֱרֹ֔ס וּנְטַעְתִּ֖ים וְלֹ֥א ב חד חס וחד מל . ג[5]
אֶתּֽוֹשׁ׃ 7 וְנָתַתִּ֨י לָהֶ֥ם לֵ֜ב לָדַ֣עַת אֹתִ֗י כִּ֚י אֲנִ֣י יְהוָ֔ה וְהָיוּ־לִ֣י לְעָ֔ם ס ל̇ג[6]
וְאָ֣נֹכִ֔י אֶהְיֶ֥ה לָהֶ֖ם לֵאלֹהִ֑ים כִּֽי־יָשֻׁ֥בוּ אֵלַ֖י בְּכָל־לִבָּֽם׃ ס ז חס[6] . ג[7]
8 וְכַתְּאֵנִים֙ הָֽרָע֔וֹת אֲשֶׁ֥ר לֹא־תֵאָכַ֖לְנָה מֵרֹ֑עַ [a]כִּי־כֹ֣ה ׀ אָמַ֣ר יְהוָ֗ה[a] כֵּ֣ן 8 ד[2] . כי מיחד[8]
אֶתֵּ֞ן אֶת־צִדְקִיָּ֧הוּ מֶֽלֶךְ־יְהוּדָ֣ה וְאֶת־שָׂרָ֗יו וְאֵ֣ת ׀ שְׁאֵרִ֣ית יְרוּשָׁלַ֔ם[b] ב
הַנִּשְׁאָרִים֙ בָּאָ֣רֶץ הַזֹּ֔את וְהַיֹּשְׁבִ֖ים בְּאֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃ 9 וּנְתַתִּים֙ לְזַֽוְעָ֔ה[a] 9 ג חד חס וב מל[9] . לזועה ק
לְרָעָ֔ה[b] לְכֹ֖ל מַמְלְכ֣וֹת הָאָ֑רֶץ לְחֶרְפָּ֤ה וּלְמָשָׁל֙ לִשְׁנִינָ֣ה[c] וְלִקְלָלָ֔ה
[d]בְּכָל־הַמְּקֹמ֖וֹת אֲשֶׁר־אַדִּיחֵ֥ם שָֽׁם[d]׃ 10 וְשִׁלַּ֣חְתִּי בָ֔ם אֶת־הַחֶ֖רֶב 10 יב פסוק את את ואת ומילה חדה ביניה[10] . ב[11]
אֶת[a]־הָרָעָ֣ב וְאֶת־הַדָּ֑בֶר עַד־תֻּמָּם֙ מֵעַ֣ל הָאֲדָמָ֔ה אֲשֶׁר־נָתַ֥תִּי לָהֶ֖ם
וְלַאֲבוֹתֵיהֶֽם[b]׃ פ ד מל בנביא

[41] Mm 1392. Cp 24 [1] Mm 2589. [2] Mm 2590. [3] Mm 303. [4] Mm 2501. [5] Mm 2650. [6] Mp sub loco. [7] Mm 2591. [8] Mm 2049. [9] Mm 2592. [10] Mm 44. [11] Mm 2593.

39 [a] l c pc Mss 𝔊α′σ′𝔖𝔙 ונשׂיתי (= ונשָׂאתי) ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] l c nonn Mss α′σ′𝔖𝔙 נשׂא ‖ **40** [a] cf 7[a] ‖ **Cp 24,1** [a] 𝔊[ALmin] pr *καί*; pr כֹּה (hpgr) cf Am 7,1 ‖ [b] l עֹמְדִים vel מָעֳמָדִים vel *מוּדָעִים ‖ [c] 𝔊 + *καὶ τοὺς πλουσίους* ‖ **5** [a–a] add ‖ **6** [a] pc Mss 𝔊𝔙 ־ַי ‖ **8** [a–a] add ‖ [b] ℭ (יהו(דה ‖ **9** [a] cf 15,4[b] ‖ [b] > 𝔊; 𝔖𝔗[Ed]𝔙 pr cop; aut dl (dttg) aut tr ad fin 8 (cf לטובה 5) ‖ [c] ℭ mlt Mss 𝔊𝔖𝔗[Ms] pr cop ‖ [d–d] add cf Dt 28,37 ‖ **10** [a] mlt Mss 𝔊𝔖𝔗[f Ms] וְאת ‖ [b] > 𝔊*.

25 1 הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה עַל־יִרְמְיָהוּ עַל־כָּל־עַם יְהוּדָה בַּשָּׁנָה
הָרְבִעִית לִיהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הִיא הַשָּׁנָה הָרִאשֹׁנִית
2 לִנְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל׃ 2 אֲשֶׁר דִּבֶּר יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא עַל־כָּל־
3 עַם יְהוּדָה וְאֶל כָּל־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם לֵאמֹר׃ 3 מִן־שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה
לְיֹאשִׁיָּהוּ בֶן־אָמוֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה וְעַד ׀ הַיּוֹם הַזֶּה זֶה שָׁלֹשׁ וְעֶשְׂרִים
שָׁנָה הָיָה דְבַר־יְהוָה אֵלָי וָאֲדַבֵּר אֲלֵיכֶם אַשְׁכֵּים וְדַבֵּר וְלֹא
4 שְׁמַעְתֶּם׃ 4 וְשָׁלַח יְהוָה אֲלֵיכֶם אֶת־כָּל־עֲבָדָיו הַנְּבִאִים הַשְׁכֵּם
5 וְשָׁלֹחַ וְלֹא שְׁמַעְתֶּם וְלֹא־הִטִּיתֶם אֶת־אָזְנְכֶם לִשְׁמֹעַ׃ 5 לֵאמֹר שׁוּבוּ־
נָא אִישׁ מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה וּמֵרֹעַ מַעַלְלֵיכֶם וּשְׁבוּ עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר
6 נָתַן יְהוָה לָכֶם וְלַאֲבוֹתֵיכֶם לְמִן־עוֹלָם וְעַד־עוֹלָם׃ 6 וְאַל־תֵּלְכוּ
אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעָבְדָם וּלְהִשְׁתַּחֲוֹת לָהֶם וְלֹא־תַכְעִיסוּ אוֹתִי
7 בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם וְלֹא אָרַע לָכֶם׃ 7 וְלֹא־שְׁמַעְתֶּם אֵלַי נְאֻם־יְהוָה
8 לְמַעַן הַכְעִסוּנִי בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם לְרַע לָכֶם׃ ס 8 לָכֵן כֹּה אָמַר
9 יְהוָה צְבָאוֹת יַעַן אֲשֶׁר לֹא־שְׁמַעְתֶּם אֶת־דְּבָרָי׃ 9 הִנְנִי שֹׁלֵחַ
וְלָקַחְתִּי אֶת־כָּל־מִשְׁפְּחוֹת צָפוֹן נְאֻם־יְהוָה וְאֶל־נְבוּכַדְרֶאצַּר
מֶלֶךְ־בָּבֶל עַבְדִּי וַהֲבִאֹתִים עַל־הָאָרֶץ הַזֹּאת וְעַל־יֹשְׁבֶיהָ וְעַל
כָּל־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה סָבִיב וְהַחֲרַמְתִּים וְשַׂמְתִּים לְשַׁמָּה וְלִשְׁרֵקָה
10 וּלְחָרְבוֹת עוֹלָם׃ 10 וְהַאֲבַדְתִּי מֵהֶם קוֹל שָׂשׂוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה קוֹל
11 חָתָן וְקוֹל כַּלָּה קוֹל רֵחַיִם וְאוֹר נֵר׃ 11 וְהָיְתָה כָּל־הָאָרֶץ הַזֹּאת
לְחָרְבָּה לְשַׁמָּה וְעָבְדוּ הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל שִׁבְעִים שָׁנָה׃
12 וְהָיָה כִמְלֹאות שִׁבְעִים שָׁנָה אֶפְקֹד עַל־מֶלֶךְ־בָּבֶל וְעַל־הַגּוֹי

Cp 25 [1]Mm 686. [2]Mm 2594. [3]Mm 411. [4]Mm 2595. [5]Mm 2041. [6]Mm 3072. [7]Mm 2486. [8]Mm 2487. [9]Mm 1238 א. [10]Mm 2596. [11]Mp sub loco. [12]Mm 1401. [13]Mm 2597. [14]Mm 2464. [15]Mm 3933. [16]Mm 2054. [17]Mm 2902.

Cp 25,1 [a] nonn Mss אֶל ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **2** [a–a] > 𝔊* ‖ **3** [a] 𝔊 *ἐν* ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] l c 𝔗 nonn Mss הַשְׁכֵּם ‖ [d–d] > 𝔊*, dl (ex 7,13) ‖ **4** [a] add ex 7,25.26 ‖ [b–b] 𝔊 *καὶ ἀπέστελλον* cf 7,25 ‖ [c–c] 𝔊 *τοὺς δούλους μου* cf 7,25 ‖ [d] > 𝔊* et 7,26 ‖ **5** [a–a] 𝔊(𝔗[Ms]) *ἔδωκα* = נָתַתִּי ‖ **6** [a] add ‖ [b] l ואל? ‖ [c–c] 𝔊 *τοῦ κακῶσαι* = לְהָרַע ‖ **7** [a–a] > 𝔊*, dl ‖ [b] l Q cf 𝔗 הכעיסוני; K הִכְעִסוּנִי ‖ **8** [a–a] 𝔊 *ἐπιστεύσατε τοῖς* ‖ **9** [a–a] 𝔊* *πατριὰν ἀπὸ βορρᾶ* = מִשְׁפָּחָה מִצ׳ ‖ [b–b] > 𝔊*, dl cf 27,6 ‖ [c–c] add propter 15sqq, dl ‖ [d] > 𝔊𝔙 ‖ [e] nonn Mss מִס׳ ‖ [f] 𝔊 *καὶ εἰς ὀνειδισμόν*, l וּלְחֶרְפַּת ‖ **10** [a–a] 𝔊* *ὀσμὴν μύρου*, l רֵיחַ מוֹר? ‖ **11** [a–a] > 𝔊*, dl ‖ [b] mlt Mss 𝔊[OL]α′σ′θ′𝔖𝔗[Ms]𝔙 ול׳ ‖ [c–c] 𝔊* sol *ἐν τοῖς ἔθνεσιν*; dl הג׳ הא׳ cf 9[c–c] ‖ **12** [a] add? cf 29,10 51,26.62 ‖ [b–b] > 𝔊*.

ט ול בליש וכל על ארץ מצרים דאוריה דכות[18] הַהוּא [c]נְאֻם־יְהוָה אֶת־עֲוֺנָם וְעַל־אֶרֶץ כַּשְׂדִּים[c] וְשַׂמְתִּי אֹתוֹ[d] לְשִׁמְמוֹת[e]
והבאתי[19] ק עוֹלָם׃ 13 וְהֵבֵאיתִי[a] עַל־הָאָרֶץ הַהִיא[b] אֶת־כָּל־דְּבָרַי אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי 13
י עָלֶיהָ אֵת כָּל־הַכָּתוּב בַּסֵּפֶר הַזֶּה [c]אֲשֶׁר־נִבָּא יִרְמְיָהוּ עַל־כָּל־
ו מל[20] הַגּוֹיִם׃[c] 14 [a]כִּי עָבְדוּ־[b]בָם גַּם־הֵמָּה גּוֹיִם רַבִּים וּמְלָכִים גְּדוֹלִים 14
ב[21] וְשִׁלַּמְתִּי לָהֶם כְּפָעֳלָם וּכְמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם׃[c] ס
ה 15 כִּי[a] כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֵלַי[b] קַח אֶת־כּוֹס [c]הַיַּיִן הַחֵמָה[c] 15
ל מל[22]. יז מל בליש[23] הַזֹּאת מִיָּדִי וְהִשְׁקִיתָה אֹתוֹ אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁלֵחַ אוֹתְךָ
אֲלֵיהֶם׃ 16 [a]וְשָׁתוּ וְהִתְגֹּעֲשׁוּ[a] וְהִתְהֹלָלוּ [b]מִפְּנֵי הַחֶרֶב אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁלֵחַ 16
בֵּינֹתָם׃[b] 17 וָאֶקַּח אֶת־הַכּוֹס מִיַּד יְהוָה וָאַשְׁקֶה אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־ 17
ד ר"פ בסיפ וחד מן יח פסוק את ואת ואת את. ז[24] שְׁלָחַנִי יְהוָה אֲלֵיהֶם׃ 18 [a]אֶת־יְרוּשָׁלִַם וְאֶת־עָרֵי יְהוּדָה וְאֶת־מְלָכֶיהָ 18
יז חס בסיפ אֶת־[b]שָׂרֶיהָ לָתֵת אֹתָם לְחָרְבָּה לְשַׁמָּה לִשְׁרֵקָה [c]וְלִקְלָלָה כַּיּוֹם
ד ר"פ בסיפ. ד[25] הַזֶּה׃[c] 19 אֶת־פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם וְאֶת־עֲבָדָיו וְאֶת־שָׂרָיו וְאֶת־כָּל־ 19
עַמּוֹ׃ 20 [a]וְאֵת כָּל־הָעֶרֶב[a] [b]וְאֵת כָּל־מַלְכֵי אֶרֶץ הָעוּץ[b] וְאֵת כָּל־ 20
ב מַלְכֵי אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וְאֶת־[c]אַשְׁקְלוֹן וְאֶת־עַזָּה וְאֶת־עֶקְרוֹן וְאֵת
ד ר"פ בסיפ וחד מן ז[26] ר"פ את ואת ואת. ל[27]. ב[28] שְׁאֵרִית אַשְׁדּוֹד׃ 21 אֶת־אֱדוֹם וְאֶת־מוֹאָב וְאֶת־בְּנֵי עַמּוֹן׃ 22 וְאֵת 21 22
ב כָּל־מַלְכֵי־צֹר וְאֵת כָּל־מַלְכֵי צִידוֹן וְאֵת [a]מַלְכֵי הָאִי[a] אֲשֶׁר בְּעֵבֶר
כו פסוק ואת ואת ואת ואת. ה הַיָּם׃ 23 וְאֶת־דְּדָן וְאֶת־תֵּימָא וְאֶת־[a]בּוּז[a] וְאֵת כָּל־קְצוּצֵי פֵאָה׃ 23
ג[19] 24 [a]וְאֵת כָּל־מַלְכֵי עֲרָב[a] [b]וְאֵת כָּל־מַלְכֵי הָעֶרֶב[b] הַשֹּׁכְנִים בַּמִּדְבָּר׃ 24
25 וְאֵת ׀ כָּל־מַלְכֵי זִמְרִי[a] וְאֵת כָּל־מַלְכֵי עֵילָם וְאֵת כָּל־מַלְכֵי 25
מָדָי׃ 26 וְאֵת ׀ כָּל־מַלְכֵי הַצָּפוֹן הַקְּרֹבִים וְהָרְחֹקִים אִישׁ אֶל־אָחִיו 26
ל. ב וְאֵת כָּל־הַמַּמְלְכוֹת הָאָרֶץ[a] אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה [b]וּמֶלֶךְ שֵׁשַׁךְ[c]
יִשְׁתֶּה אַחֲרֵיהֶם׃[b]

[18] Mm 2946. [19] Mp sub loco. [20] Mm 1421. [21] Mm 2598. [22] Mm 1713. [23] Mm 541. [24] Mm 1936. [25] Mm 1756. [26] Mm 2599. [27] Mm 271. [28] Mm 2890.

12 [c–c] > 𝔊* ‖ [d] l אֹתָהּ ‖ [e] 2 Mss ־וֹת ‖ **13** [a] K dub ‖ [b] l הַזֹּאת? ‖ [c–c] add propter 15sqq, dl cf 𝔊* ‖ **14** [a] > 𝔊*, add (cj c 12)? ‖ [b] l יַעַ׳ ‖ [c] in 𝔊 post 13 (cf [a]) asseritur 49,34–39 46,2–28 50 51 47 49,7–22. 1–6. 28–33. 23–27 48 ‖ **15** [a] > 𝔊* ‖ [b] > 𝔊*𝔖𝔗[Ms] ‖ [c–c] 𝔊 *τοῦ οἴνου τοῦ ἀκράτου* = יֵין הַחֶמֶר cf Ps 75,9; 𝔖(𝔙) *dḥmr' dḥmt'* = יֵין ה׳; sed החמה add ‖ **16** [a–a] 𝔊* *καὶ ἐξεμοῦνται* = וְקָאוּ ‖ [b–b] add ex 27b ‖ **18** [a] add ‖ [b] l c mlt Mss Vrs וְאֵת ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ **20** [a–a] cj c 19 cf 𝔊𝔖 ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] 𝔊* om cop ‖ **22** [a–a] 𝔊* *βασιλεῖς* ‖ **23** [a] 𝔊* *Ρως* ‖ **24** [a–a] > 𝔊* ‖ [b–b] dttg, dl ‖ **25** [a] prp זמכי = Atbaš [cf 26b] pro עֵילָם; dl aut ואת כ׳ מ׳ ז׳ (> 𝔊*) aut ואת כ׳ מ׳ ע׳ ‖ **26** [a] > 𝔊*𝔖, dl (l ־לְכוֹת) ‖ [b–b] > 𝔊*, add ‖ [c] 𝔗 *dbbl* = בָּבֶל.

27 וְאָמַרְתָּ֣ אֲלֵיהֶ֗ם כֹּֽה־אָמַ֞ר יְהוָ֤ה צְבָאוֹת֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל ב בטע בסיפ[29]. ג[30]
שְׁת֤וּ וְשִׁכְרוּ֙ וּקְי֔וּ[a] וְנִפְל֖וּ וְלֹ֣א תָק֑וּמוּ מִפְּנֵ֣י הַחֶ֔רֶב אֲשֶׁ֛ר אָנֹכִ֥י שֹׁלֵ֖חַ יא כת תרי ו[31]. ב חד חס וחד מל
28 בֵּינֵיכֶֽם׃ 28 וְהָיָ֗ה כִּ֧י יְמָאֲנ֛וּ לָֽקַחַת־הַכּ֥וֹס מִיָּדְךָ֖ לִשְׁתּ֑וֹת וְאָמַרְתָּ֣ ו בטע בסיפ[32]
29 אֲלֵיהֶ֗ם כֹּ֛ה אָמַ֛ר יְהוָ֥ה צְבָא֖וֹת שָׁת֥וֹ תִשְׁתּֽוּ׃ 29 כִּ֡י הִנֵּה֩ בָעִ֨יר אֲשֶׁ֤ר יו . ב פסוק דמטע בטע[33]
נִקְרָֽא־שְׁמִי֙ עָלֶ֔יהָ אָנֹכִי֙ מֵחֵ֣ל לְהָרַ֔ע וְאַתֶּ֖ם הִנָּקֵ֣ה תִנָּק֑וּ לֹ֣א תִנָּק֔וּ כִּ֣י ו[34]
30 חֶ֗רֶב אֲנִ֨י קֹרֵ֤א עַל־כָּל־יֹֽשְׁבֵי֙ הָאָ֔רֶץ [a]נְאֻ֖ם יְהוָ֥ה צְבָאֽוֹת[a]׃ 30 וְאַתָּה֙ ה חרב על[35]. ב[36]. כו
תִּנָּבֵ֣א אֲלֵיהֶ֔ם אֵ֥ת כָּל־הַדְּבָרִ֖ים הָאֵ֑לֶּה וְאָמַרְתָּ֣ אֲלֵיהֶ֗ם כה . ו בטע בסיפ

יְהוָ֞ה מִמָּר֤וֹם יִשְׁאָג֙ [a]וּמִמְּע֤וֹן קָדְשׁוֹ֙[a] יִתֵּ֣ן קוֹל֔וֹ ל
שָׁאֹ֤ג יִשְׁאַג֙ עַל־נָוֵ֔הוּ הֵידָד֙[b] כְּדֹרְכִ֣ים יַעֲנֶ֔ה ז
[c]אֶ֖ל כָּל־יֹשְׁבֵ֥י הָאָֽרֶץ[c]׃ 31 בָּ֤א שָׁאוֹן֙ עַד־קְצֵ֣ה הָאָ֔רֶץ ב[36]
כִּ֣י רִ֤יב לַֽיהוָה֙ בַּגּוֹיִ֔ם נִשְׁפָּ֥ט ה֖וּא לְכָל־בָּשָׂ֑ר ה[37]. ז[38]
הָרְשָׁעִ֛ים נְתָנָ֥ם[a] לַחֶ֖רֶב נְאֻם־יְהוָֽה׃ ס

32 כֹּ֤ה אָמַר֙ יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת יו
הִנֵּ֥ה רָעָ֛ה יֹצֵ֖את מִגּ֣וֹי אֶל־גּ֑וֹי
וְסַ֣עַר גָּד֔וֹל יֵע֖וֹר מִיַּרְכְּתֵי־אָֽרֶץ׃

33 וְהָי֞וּ חַלְלֵ֤י יְהוָה֙ [a]בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא[a] מִקְצֵ֥ה הָאָ֖רֶץ וְעַד־קְצֵ֣ה הָאָ֑רֶץ [b]לֹ֣א ה[39]. לד[40] פסוק לא ולא ולא ז מנה בסיפ
יִסָּפְד֗וּ וְלֹ֤א יֵאָֽסְפוּ֙[b] וְלֹ֣א יִקָּבֵ֔רוּ לְדֹ֛מֶן עַל־פְּנֵ֥י הָאֲדָמָ֖ה יִהְיֽוּ׃ ל

34 הֵילִ֨ילוּ הָרֹעִ֜ים וְזַעֲק֗וּ וְהִֽתְפַּלְּשׁוּ֙ אַדִּירֵ֣י הַצֹּ֔אן [חֶמְדָּֽה[b]׃ ג[41]
כִּֽי־מָלְא֥וּ יְמֵיכֶ֖ם לִטְב֑וֹחַ וּתְפוֹצ֣וֹתִיכֶ֔ם[a] [b]וּנְפַלְתֶּ֖ם [c]כִּכְלִ֥י[c] ד
35 וְאָבַ֥ד מָנ֖וֹס מִן־הָרֹעִ֑ים וּפְלֵיטָ֖ה מֵאַדִּירֵ֥י הַצֹּֽאן׃
36 ק֚וֹל צַעֲקַ֣ת הָרֹעִ֔ים וִֽילְלַ֖ת[a] אַדִּירֵ֣י הַצֹּ֑אן ל
כִּֽי־שֹׁדֵ֥ד יְהוָ֖ה אֶת־מַרְעִיתָֽם׃ 37 וְנָדַ֖מּוּ נְא֣וֹת הַשָּׁל֑וֹם ד[42]
מִפְּנֵ֖י חֲר֥וֹן אַף־יְהוָֽה׃

[29] Mm 2702. [30] Mm 2566. [31] Mm 648 contra textum sine Q. [32] Mp sub loco. [33] Mm 4170. [34] Mm 227. [35] Mm 2748. [36] Mm 2600. [37] Mm 2601. [38] Mm 927. [39] Mm 2525. [40] Mm 771. [41] Mm 1464. [42] Mm 2094.

27 [a] 𝔗 K[Mss] וקוו; l וְקִיּוּ (= וְקִיאוּ)? ‖ 29 [a–a] > 𝔊* ‖ 30 [a–a] 𝔊 *ἀπὸ τοῦ ἁγίου αὐτοῦ* = מְקֹ׳ ‖ [b] 𝔊 orig *και αιδεδ*, α′ *καὶ ηδαδ* ‖ [c–c] cj c 31 cf 𝔊 ‖ 31 [a] 𝔊 *ἐδόθησαν* = נִתְּנוּ 𝔙[Mss] *tradidi* = נְתַתִּי ‖ 33 [a–a] 𝔊 *ἐν ἡμέρᾳ κυρίου* = בְּ׳ יהוה ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ 34 [a] pc Mss פוּ—׳, dub; > 𝔊* ‖ [b–b] prp בִּבְלִי חֶמְלָה ‖ [c] 𝔊 *ὥσπερ οἱ κριοί*, l כְּאֵילֵי? ‖ 36 [a] sic L, mlt Mss Edd וְיִלְ׳.

38 עָזַב כַּכְּפִיר[a] סֻכּוֹ כִּי־[b]הָיְתָה אַרְצָם לְשַׁמָּה | ג[43]. ג[44]
מִפְּנֵי חֲרוֹן[c] הַיּוֹנָה[d] [e]וּמִפְּנֵי חֲרוֹן אַפּוֹ:[e] פ | ל

26 1 בְּרֵאשִׁית מַמְלְכוּת יְהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הָיָה ס[a] | ה ג[1] ר״פ וב[2] מ״פ. ד וכל יהושע דכות[3]
2 הַדָּבָר הַזֶּה[a] מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר: 2 כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה עֲמֹד בַּחֲצַר בֵּית־ | יח בטע בסיפ
יְהוָה וְדִבַּרְתָּ עַל־כָּל־עָרֵי יְהוּדָה הַבָּאִים לְהִשְׁתַּחֲוֺת בֵּית־יְהוָה אֵת | יג חס האלה[4]
3 כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לְדַבֵּר אֲלֵיהֶם אַל־תִּגְרַע דָּבָר: 3 אוּלַי
יִשְׁמְעוּ וְיָשֻׁבוּ אִישׁ מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה וְנִחַמְתִּי אֶל[a]־הָרָעָה אֲשֶׁר אָנֹכִי | ח[5]
4 חֹשֵׁב לַעֲשׂוֹת לָהֶם מִפְּנֵי רֹעַ מַעַלְלֵיהֶם: 4 וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה | ג בטע בסיפ. ד בסיפ[6]
אָמַר יְהוָה אִם־לֹא תִשְׁמְעוּ אֵלַי לָלֶכֶת בְּתוֹרָתִי אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵיכֶם: | ה
5 5 לִשְׁמֹעַ עַל־דִּבְרֵי עֲבָדַי הַנְּבִאִים אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁלֵחַ אֲלֵיכֶם וְהַשְׁכֵּם[a] | י[7] וכל ד״ה דכות ב מ א
6 וְשָׁלֹחַ וְלֹא שְׁמַעְתֶּם: 6 וְנָתַתִּי אֶת־הַבַּיִת הַזֶּה כְּשִׁלֹה וְאֶת־הָעִיר | ב חד כת ה וחד כת ו[8]. ח[9]
7 הַזֹּאתָה[a] אֶתֵּן לִקְלָלָה לְכֹל גּוֹיֵי הָאָרֶץ: ס 7 וַיִּשְׁמְעוּ הַכֹּהֲנִים | הזאת ק
וְהַנְּבִאִים וְכָל־הָעָם אֶת־יִרְמְיָהוּ מְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּבֵית | נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג. לט
8 יְהוָה: 8 וַיְהִי ׀ כְּכַלּוֹת יִרְמְיָהוּ לְדַבֵּר אֵת כָּל־אֲשֶׁר־צִוָּה[a] יְהוָה לְדַבֵּר | יג פסוק כל כל וכל[10]
אֶל[b]־כָּל־הָעָם וַיִּתְפְּשׂוּ אֹתוֹ הַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִאִים [c]וְכָל־הָעָם[c] לֵאמֹר | ד מל בסיפ[10]. נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג
9 מוֹת תָּמוּת: 9 מַדּוּעַ נִבֵּיתָ[a] בְשֵׁם־יְהוָה לֵאמֹר כְּשִׁלוֹ יִהְיֶה הַבַּיִת הַזֶּה | ד חס א[11]. ב[8] חד כת ה וחד מן ה[12] כת ו בליש
וְהָעִיר הַזֹּאת תֶּחֱרַב מֵאֵין יוֹשֵׁב וַיִּקָּהֵל כָּל־הָעָם אֶל[b]־יִרְמְיָהוּ בְּבֵית | ל. מט מל בנביא. ב[13]. לט
10 יְהוָה: 10 וַיִּשְׁמְעוּ ׀ שָׂרֵי יְהוּדָה אֵת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיַּעֲלוּ מִבֵּית־
11 הַמֶּלֶךְ בֵּית יְהוָה וַיֵּשְׁבוּ בְּפֶתַח שַׁעַר־[a]יְהוָה הֶחָדָשׁ: ס 11 וַיֹּאמְרוּ
הַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִאִים אֶל־הַשָּׂרִים וְאֶל־כָּל־הָעָם לֵאמֹר מִשְׁפַּט־מָוֶת
לָאִישׁ הַזֶּה כִּי נִבָּא אֶל־הָעִיר הַזֹּאת כַּאֲשֶׁר שְׁמַעְתֶּם בְּאָזְנֵיכֶם: | לב[14]. ד
12 12 וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֶל־כָּל־[a]הַשָּׂרִים וְאֶל־כָּל־הָעָם לֵאמֹר יְהוָה שְׁלָחַנִי
לְהִנָּבֵא אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה וְאֶל־הָעִיר הַזֹּאת אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר | יג חס האלה[4]

[43] Mm 3622. [44] Mm 2602. Cp 26 [1] Mm 1. [2] Mm 2. [3] Mm 1612. [4] Mm 707. [5] Mm 2668. [6] Mm 2492. [7] Mm 1718. [8] Mm 2603. [9] Mm 1392. [10] Mp sub loco. [11] Mm 1578. [12] Mm 1525. [13] Ex 32,1. [14] Mm 319.

38 [a] dl כַּ (dttg) ‖ [b] dl (dttg)? ‖ [c] nonn Mss 𝔊𝔗 חרב ut 46,16 50,16; l חַרְבּוֹ ‖ [d] 𝔊 *τῆς μεγάλης*, α′θ′(𝔙) *τῆς περιστερᾶς* = 𝔐, σ′ *τῆς οἰνωμένης* (cf 𝔗), 𝔖 *dmrj'* = יהוה; cf 46,16[e] ‖ [e—e] > 𝔊* ‖ **Cp 26,1** [a] 𝔖(𝔏) + *'l 'rmj'*, ins אֶל־יִרְמְיָהוּ? ‖ **3** [a] mlt Mss עַל ‖ **5** [a] l c 𝔗 mlt Mss Vrs ה׳ ‖ **6** [a] 𝔗 ut Q, l; K הַ־ָה; > 𝔊* ‖ **8** [a] l צוהו cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b] Or עַל ‖ [c—c] add ex 7a ‖ **9** [a] nonn Mss נבאת ‖ [b] l c nonn Mss Vrs עַל ‖ **10** [a] ins c mlt Mss 𝔊[Q min]𝔄𝔖𝔗𝔙 בית ut 36,10 ‖ **12** [a] > 𝔊*, dl.

13 שְׁמַעְתֶּֽם׃ 13 וְעַתָּ֗ה הֵיטִ֤יבוּ דַרְכֵיכֶם֙ וּמַ֣עַלְלֵיכֶ֔ם וְשִׁמְע֕וּ בְּק֖וֹל יְהוָ֣ה
14 אֱלֹהֵיכֶ֑ם וְיִנָּחֵ֣ם יְהוָ֔ה אֶל־הָרָעָ֕ה אֲשֶׁ֖ר דִּבֶּ֥ר עֲלֵיכֶֽם׃ 14 וַאֲנִ֖י הִנְנִ֣י — לׄ. טו ר״פ. ל[15]
15 בְיֶדְכֶ֑ם עֲשׂוּ־לִ֛י כַּטּ֥וֹב וְכַיָּשָׁ֖ר בְּעֵינֵיכֶֽם׃ 15 אַ֣ךְ ׀ יָדֹ֣עַ תֵּֽדְע֗וּ כִּ֠י אִֽם־ — ב. יח
מְמִתִ֣ים אַתֶּם֮ אֹתִי֒ כִּֽי־דָ֣ם נָקִ֗י אַתֶּם֙ נֹתְנִ֣ים עֲלֵיכֶ֔ם וְאֶל־הָעִ֥יר הַזֹּ֖את — ב חד מל וחד חס[16]
וְאֶל־יֹשְׁבֶ֑יהָ כִּ֣י בֶֽאֱמֶ֗ת שְׁלָחַ֤נִי יְהוָה֙ עֲלֵיכֶ֔ם לְדַבֵּ֣ר בְּאָזְנֵיכֶ֔ם אֵ֥ת — לׄ. ד[17]. ד. כה
16 כָּל־הַדְּבָרִ֖ים הָאֵֽלֶּה׃ ס 16 וַיֹּאמְר֤וּ הַשָּׂרִים֙ וְכָל־הָעָ֔ם אֶל־ — גא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג
הַכֹּהֲנִ֖ים וְאֶל־הַנְּבִיאִ֑ים אֵין־לָאִ֤ישׁ הַזֶּה֙ מִשְׁפַּט־מָ֔וֶת כִּ֗י בְּשֵׁ֛ם יְהוָ֥ה — ח מל בסיפ. לב[18]. ג[19]
17 אֱלֹהֵ֖ינוּ דִּבֶּ֥ר אֵלֵֽינוּ׃ 17 וַיָּקֻ֣מוּ אֲנָשִׁ֔ים מִזִּקְנֵ֖י הָאָ֑רֶץ וַיֹּאמְר֕וּ אֶֽל־כָּל־ — ב
18 קְהַ֥ל הָעָ֖ם לֵאמֹֽר׃ 18 [a]מִיכָ֣יה[b] הַמּ֣וֹרַשְׁתִּ֔י הָיָ֣ה נִבָּ֔א[c] בִּימֵ֖י חִזְקִיָּ֣הוּ — מיכה ק. ב חד מל וחד חס[20]
מֶֽלֶךְ־יְהוּדָ֑ה וַיֹּ֣אמֶר אֶל־כָּל־עַ֣ם יְהוּדָ֣ה לֵאמֹ֡ר כֹּֽה־אָמַ֣ר ׀ יְהוָ֣ה — יׄ
צְבָא֗וֹת
צִיּ֞וֹן שָׂדֶ֣ה תֵחָרֵ֗שׁ וִירֽוּשָׁלַ֙יִם֙ עִיִּ֣ים[d] תִּהְיֶ֔ה וְהַ֥ר הַבַּ֖יִת לְבָמ֥וֹת[e] יָֽעַר׃ — ד מל[21]
19 הֶהָמֵ֣ת הֱמִתֻ֡הוּ[a] חִזְקִיָּ֣הוּ מֶֽלֶךְ־יְהוּדָה֩ וְכָל־יְהוּדָ֨ה הֲלֹ֜א יָרֵ֣א[b] — ז וכל ר״פ דכות[22]. ב חס בסיפ
אֶת־יְהוָ֗ה וַיְחַל֙[b] אֶת־פְּנֵ֣י יְהוָ֔ה וַיִּנָּ֣חֶם יְהוָ֔ה אֶל־הָרָעָ֖ה אֲשֶׁר־דִּבֶּ֣ר — ד[23]. ד
עֲלֵיהֶ֑ם וַאֲנַ֗חְנוּ עֹשִׂ֛ים רָעָ֥ה גְדוֹלָ֖ה עַל־נַפְשׁוֹתֵֽינוּ׃ — ל מל
20 וְגַם־אִ֞ישׁ הָיָ֤ה מִתְנַבֵּא֙ בְּשֵׁ֣ם יְהוָ֔ה אֽוּרִיָּ֙הוּ֙ בֶּן־שְׁמַֽעְיָ֔הוּ מִקִּרְיַ֖ת — ו ר״פ בסיפ[24]. ב[25]. ג. ה[26] וכל ושמעיהו דכות ב מ א
הַיְּעָרִ֑ים וַיִּנָּבֵ֞א [a]עַל־הָעִ֤יר הַזֹּאת֙ וְעַל־הָאָ֣רֶץ[a] הַזֹּ֔את כְּכֹ֖ל דִּבְרֵ֥י — ז[27] וכל וגנותי דכות ב מ א. ד[28]
21 יִרְמְיָֽהוּ׃ 21 וַיִּשְׁמַ֣ע הַמֶּֽלֶךְ־יְ֠הוֹיָקִים [a]וְכָל־גִּבּוֹרָ֤יו[a] וְכָל־הַשָּׂרִים֙ אֶת־ — ח פסוק וכל וכל. ב חד מל וחד חס[29]. ג[30]
דְּבָרָ֔יו וַיְבַקֵּ֥שׁ[b] הַמֶּ֖לֶךְ[c] הֲמִית֑וֹ וַיִּשְׁמַ֤ע אֽוּרִיָּ֙הוּ֙ [a]וַיִּרָ֔א וַיִּבְרַ֖ח[a] וַיָּבֹ֥א — ג. ג. יב[31]
22 מִצְרָֽיִם׃ 22 וַיִּשְׁלַ֛ח הַמֶּ֥לֶךְ יְהוֹיָקִ֖ים [a]אֲנָשִׁ֣ים מִצְרָ֑יִם[a] [b]אֵ֣ת אֶלְנָתָ֧ן בֶּן־
23 עַכְבּ֛וֹר וַאֲנָשִׁ֥ים אִתּ֖וֹ אֶל־מִצְרָֽיִם[b]׃ 23 וַיּוֹצִ֨יאוּ אֶת־אֽוּרִיָּ֜הוּ מִמִּצְרַ֗יִם — ג[32]. ב. יב[33]. ג
וַיְבִאֻ֙הוּ֙ אֶל־הַמֶּ֣לֶךְ יְהוֹיָקִ֔ים וַיַּכֵּ֖הוּ בֶּחָ֑רֶב וַיַּשְׁלֵךְ֙ אֶת־נִבְלָת֔וֹ אֶל־ — ז[34]
24 קִבְרֵ֖י[a] בְּנֵ֥י הָעָֽם[b]׃ 24 אַ֗ךְ יַ֚ד אֲחִיקָ֣ם בֶּן־שָׁפָ֔ן הָיְתָ֖ה אֶֽת־יִרְמְיָ֑הוּ — ז בסיפ[35]
לְבִלְתִּ֛י תֵּת־אֹת֥וֹ בְיַד־הָעָ֖ם לַהֲמִיתֽוֹ׃ פ

[15] Mm 1403. [16] Mm 2604. [17] Mm 4238. [18] Mm 319. [19] Mm 2605. [20] Mm 2606. [21] Mm 3747. [22] Mm 2607. [23] Mm 596. [24] Mm 2463. [25] Mm 2608. [26] Mm 2621. [27] Mm 1174. [28] Mm 2762. [29] Mm 2609. [30] Mm 4150. [31] Mm 1590. [32] Mm 2882. [33] Mm 2610. [34] Mm 1391. [35] Mp sub loco.

13 [a] nonn Mss עַל ‖ **18** [a] cf Mi 3,12 ‖ [b] mlt Mss ut Q, K ־יָה ‖ [c] > 𝔊* ‖ [d] 𝔊BS46 *εἰς (ὡς) ἄβατον*, 𝔊rel *ὡς ὀπωροφυλάκιον* cf Mi 3,12 𝔊 ‖ [e] 𝔊 *εἰς ἄλσος* 𝔖 *lbjt* (cf Mi 3,12); prp לְבַהֲמוֹת cf Mi 5,7 ‖ **19** [a] 𝔊𝔖𝔙 sg ‖ [b] 𝔊𝔖𝔙 pl ‖ **20** [a–a] > 𝔊* ‖ **21** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊 pl ‖ [c] > 𝔊 ‖ **22** [a–a] 𝔖 *l'nš' mṣrj'* = אִישׁ מִצְרִי; add ‖ [b–b] > 𝔊*, sed cf [a–a] ‖ **23** [a] 𝔊 sg ‖ [b] 𝔊 *λαοῦ αὐτοῦ* = עַמּוֹ.

27 [ba] 1 בְּרֵאשִׁית מַמְלֶכֶת [b] יְהוֹיָקִם [c] בֶּן־יֹאושִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הָיָה 27
הַדָּבָר הַזֶּה אֶל־יִרְמְיָה מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ 2 כֹּה־אָמַר יְהוָה אֵלַי[a] 2
עֲשֵׂה לְךָ מוֹסֵרוֹת וּמֹטוֹת וּנְתַתָּם עַל־צַוָּארֶךָ׃ 3 וְשִׁלַּחְתָּם[a] אֶל־מֶלֶךְ 3
אֱדוֹם וְאֶל־מֶלֶךְ מוֹאָב וְאֶל־מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן וְאֶל־מֶלֶךְ צֹר וְאֶל־מֶלֶךְ
צִידוֹן בְּיַד מַלְאָכִים[b] הַבָּאִים[c] יְרוּשָׁלַם אֶל־צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה׃
4 וְצִוִּיתָ אֹתָם אֶל־אֲדֹנֵיהֶם לֵאמֹר כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי 4
יִשְׂרָאֵל כֹּה תֹאמְרוּ אֶל־אֲדֹנֵיכֶם׃ 5 אָנֹכִי עָשִׂיתִי אֶת־הָאָרֶץ [a]אֶת־ ס 5
הָאָדָם וְאֶת־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאָרֶץ[a] בְּכֹחִי הַגָּדוֹל וּבִזְרוֹעִי
הַנְּטוּיָה וּנְתַתִּיהָ לַאֲשֶׁר יָשַׁר בְּעֵינָי׃ 6 [a]וְעַתָּה אָנֹכִי[a] נָתַתִּי [b]אֶת־כָּל־ 6
הָאֲרָצוֹת הָאֵלֶּה[b] בְּיַד נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל עַבְדִּי[c] וְגַם אֶת־חַיַּת
הַשָּׂדֶה נָתַתִּי לוֹ לְעָבְדוֹ׃ 7 [a]וְעָבְדוּ אֹתוֹ כָּל־הַגּוֹיִם וְאֶת־בְּנוֹ וְאֶת־ 7
בֶּן־בְּנוֹ עַד בֹּא־עֵת אַרְצוֹ גַּם־הוּא וְעָבְדוּ בוֹ[b] גּוֹיִם רַבִּים וּמְלָכִים
גְּדֹלִים׃ 8 וְהָיָה הַגּוֹי וְהַמַּמְלָכָה אֲשֶׁר לֹא־[a]יַעַבְדוּ אֹתוֹ אֶת־ 8
נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל [b]וְאֵת אֲשֶׁר[b] לֹא־[a]יִתֵּן אֶת־צַוָּארוֹ בְּעֹל מֶלֶךְ
בָּבֶל בַּחֶרֶב וּבָרָעָב וּבַדֶּבֶר אֶפְקֹד עַל־הַגּוֹי הַהוּא נְאֻם־יְהוָה עַד־
תֻּמִּי[c] אֹתָם בְּיָדוֹ׃ 9 וְאַתֶּם אַל־תִּשְׁמְעוּ אֶל־נְבִיאֵיכֶם וְאֶל־קֹסְמֵיכֶם 9
וְאֶל חֲלֹמֹתֵיכֶם[a] וְאֶל־עֹנְנֵיכֶם וְאֶל־כַּשָּׁפֵיכֶם אֲשֶׁר־הֵם אֹמְרִים
אֲלֵיכֶם לֵאמֹר לֹא תַעַבְדוּ אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל׃ 10 כִּי שֶׁקֶר הֵם נִבְּאִים 10
לָכֶם לְמַעַן הַרְחִיק אֶתְכֶם מֵעַל אַדְמַתְכֶם [a]וְהִדַּחְתִּי[b] אֶתְכֶם
וַאֲבַדְתֶּם[a]׃ 11 וְהַגּוֹי אֲשֶׁר יָבִיא אֶת־צַוָּארוֹ בְּעֹל מֶלֶךְ־בָּבֶל וַעֲבָדוֹ 11
וְהִנַּחְתִּיו עַל־אַדְמָתוֹ נְאֻם־יְהוָה וַעֲבָדָהּ וְיָשַׁב בָּהּ׃ 12 וְאֶל־צִדְקִיָּה 12
מֶלֶךְ־יְהוּדָה דִּבַּרְתִּי כְּכָל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר הָבִיאוּ אֶת־
צַוְּארֵיכֶם [a]בְּעֹל מֶלֶךְ־בָּבֶל[a] וְעִבְדוּ אֹתוֹ[b] וְעַמּוֹ וִחְיוּ׃ 13 לָמָּה תָמוּתוּ 13

ה̇ג̇[1] ר״פ וב̇[2] מ״פ . ב חס̇[3] . ל מל[4]
ג̇
ז̇ . ל זקף קמ בנ״ך . ג̇[5] פסוק אל ואל ואל ואל[6]
ב חד חס וחד מן ד מל בליש . יו̇ חס בסיפ
ז̇[7] . ב̇ . יב פסוק את את ואת ומילה חדה ביניה[8]
ה . ב מל בליש
ג̇[10]
ל . ב
ל
ה̇[11]
ה . ל
יו̇ חס בסיפ . ג̇ פסוק אל ואל ואל ואל[9]
ו̇
ג̇[12] . ה̇[11]
ל . ל . ו̇[13]
ג̇[14]
ו̇[15] . ה . ז מל

Cp 27 [1]Mm 1. [2]Mm 2. [3]Mm 2763. [4]Mm 896. [5]Mm 2611. [6]Mm 2612. [7]Mm 369. [8]Mp sub loco. [9]Mm 44. [10]Mm 4071. [11]Mm 2613. [12]Mm 679. [13]Mm 2033. [14]Mm 313. [15]Mm 2572.

Cp 27,1 [a] > 𝔊* ‖ [b–b] l בשנה הרביעית cf 28,1 ‖ [c] l c pc Mss 𝔖𝔄 לצדקיהו cf 3.12 ‖ **2** [a] > 𝔊*𝔗[Ms] ‖ **3** [a] l וְשִׁלַּחְתָּ cf 𝔊[L] ‖ [b] l מַלְאֲכֵיהֶם cf 𝔊 ‖ [c] 𝔊 + *εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν (αὐτῷ)* = לִקְרָאתָם (–תוֹ) ‖ **5** [a–a] > 𝔊* (homtel) ‖ **6** [a–a] > 𝔊* ‖ [b–b] 𝔊* *τὴν γῆν* ‖ [c] 𝔊* *δουλεύειν αὐτῷ* = לְעָבְדוֹ; > Ms 𝔊[S] ‖ **7** [a] > 𝔊* ‖ [b] l בָּהּ ‖ **8** [a–a] > 𝔊* (homtel) ‖ [b–b] l וַאֲשֶׁר ‖ [c] l תֻּתִּי cf 𝔖𝔗 ‖ **9** [a] l חֹלְמֵיכֶם cf Vrs ‖ **10** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔙 3 sg cf 15[a] ‖ **12** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊* om sq usque ad תעבדו 14 (homtel).

אַתָּה וְעַמֶּךָ בַּחֶרֶב בָּרָעָב[a] וּבַדָּבֶר כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־הַגּוֹי אֲשֶׁר ה. ל
14 לֹא־יַעֲבֹד אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל׃ 14 וְאַל־תִּשְׁמְעוּ אֶל־דִּבְרֵי הַנְּבִאִים
הָאֹמְרִים אֲלֵיכֶם לֵאמֹר לֹא תַעַבְדוּ אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל כִּי שֶׁקֶר הֵם
15 נִבְּאִים לָכֶם׃ 15 כִּי לֹא שְׁלַחְתִּים נְאֻם־יְהוָה וְהֵם נִבְּאִים בִּשְׁמִי לַשָּׁקֶר
16 לְמַעַן הַדִּיחִי[a] אֶתְכֶם וַאֲבַדְתֶּם אַתֶּם וְהַנְּבִאִים הַנִּבְּאִים לָכֶם׃ 16 וְאֶל־
הַכֹּהֲנִים[a] וְאֶל־כָּל־הָעָם הַזֶּה דִּבַּרְתִּי לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה אַל־ ו בטע בסיפ[16]
תִּשְׁמְעוּ אֶל־דִּבְרֵי נְבִיאֵיכֶם הַנִּבְּאִים לָכֶם לֵאמֹר הִנֵּה כְלֵי בֵית־
יְהוָה מוּשָׁבִים מִבָּבֶלָה [b]עַתָּה מְהֵרָה[b] כִּי שֶׁקֶר הֵמָּה נִבְּאִים לָכֶם[c]׃ ל. כט. ב[17]
17 [a]אַל־תִּשְׁמְעוּ אֲלֵיהֶם עִבְדוּ אֶת־מֶלֶךְ־בָּבֶל וִחְיוּ לָמָּה תִהְיֶה הָעִיר ח
18 הַזֹּאת חָרְבָּה[b]׃ 18 וְאִם־נְבִאִים הֵם וְאִם־יֵשׁ דְּבַר־יְהוָה אִתָּם יִפְגְּעוּ־ ח פסוק ואם ואם[18]. ג[19]. לן
נָא [a]בַּיהוָה צְבָאוֹת[a] [b]לְבִלְתִּי־בֹאוּ[c] הַכֵּלִים ׀ הַנּוֹתָרִים בְּבֵית־יְהוָה ל. לט
19 וּבֵית מֶלֶךְ יְהוּדָה וּבִירוּשָׁלַםִ בָּבֶלָה[b]׃ פ 19 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה ג[20]. כא. כט. ב ובסיפ
[a]צְבָאוֹת אֶל[b]־הָעַמֻּדִים וְעַל־הַיָּם וְעַל־הַמְּכֹנוֹת[a] וְעַל[c] יֶתֶר הַכֵּלִים ח פסוק אל ועל ועל ועל[21]. יא חס[22]. ל
20 [d]הַנּוֹתָרִים בָּעִיר הַזֹּאת׃ 20 [d]אֲשֶׁר לֹא־לְקָחָם נְבוּכַדְנֶאצַּר[a] מֶלֶךְ
בָּבֶל בַּגְלוֹתוֹ אֶת־יְכוֹנְיָה[b] [c]בֶן־יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה[c] מִירוּשָׁלַםִ בָּבֶלָה ל מל[23]. כט
21 [d]וְאֵת כָּל־חֹרֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלָםִ׃ ס 21 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת ד. ו בטע בסיפ
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־הַכֵּלִים הַנּוֹתָרִים בֵּית[a] יְהוָה וּבֵית מֶלֶךְ־יְהוּדָה ל
22 וִירוּשָׁלָםִ׃ 22 בָּבֶלָה[a] יוּבָאוּ [b]וְשָׁמָּה יִהְיוּ עַד יוֹם פָּקְדִי אֹתָם[b] נְאֻם־ כט. ל. ח. יו חס בסיפ
[c]יְהוָה וְהַעֲלִיתִים וַהֲשִׁבֹתִים אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה[c]׃ פ
28 1 וַיְהִי ׀ בַּשָּׁנָה הַהִיא [a]בְּרֵאשִׁית מַמְלֶכֶת צִדְקִיָּה מֶלֶךְ־יְהוּדָה ה וב[1] מ״פ. ג[2]
בִּשְׁנַת[b] הָרְבִעִית[a] בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי אָמַר אֵלַי[c] חֲנַנְיָה בֶן־עַזּוּר הַנָּבִיא בשנה חד מן ב[3] כת כן ק וחד מן ז[4] יתיר ת. ב
2 אֲשֶׁר מִגִּבְעוֹן בְּבֵית יְהוָה לְעֵינֵי הַכֹּהֲנִים וְכָל־הָעָם לֵאמֹר׃ 2 כֹּה־ לט. נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג. ט בטע בסיפ[5]. ג
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר שָׁבַרְתִּי אֶת־עֹל מֶלֶךְ בָּבֶל׃

[16]Mm 2614. [17]Mm 2537. [18]Mm 4191. [19]Mm 1784. [20]Mm 3999. [21]Mp sub loco. [22]Mm 558. [23]Mm 896.
Cp 28 [1]Mm 2. [2]Mm 2033. [3]Jer 32,1, cf Mp sub loco. [4]Mm 2792. [5]Mm 2615.

13 [a] nonn Mss 𝔊^{OL}𝔖𝔗^{Edd}𝔙 וּבָ׳ ‖ **15** [a] 𝔊(𝔙) om suff ‖ **16** [a] 𝔊* pr *ὑμῖν* ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] 𝔊 + *οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς*, ex 15 ‖ **17** [a] > 𝔊*, add? ‖ [b] pc Mss חֲרֵבָה ‖ **18** [a–a] 𝔊* *μοι* = בִּי ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] l יָבֹאוּ vel c pc Mss בֹּא ‖ **19** [a–a] > 𝔊*, add cf 52,17 ‖ [b] l prb עַל ‖ [c] dl ו ‖ [d–d] > 𝔊* ‖ **20** [a] > 𝔊* ‖ [b] Q^{Mss} יְכָנְיָה ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ **20** [d] – **22** [a] > 𝔊* ‖ **21** [a] mlt Mss 𝔊^{OL}𝔖𝔗^{Ms}𝔙 בְּבֵית ‖ **22** [a] cf 20[c] ‖ [b–b] > 𝔊*, add ‖ [c–c] > 𝔊*, add cf Esr 1,7sqq ‖ **Cp 28,1** [a–a] l לְצִדְ׳ מְ׳ י׳ בשנה הר׳ cf 𝔊* ‖ [b] K בִּשְׁנַת ‖ [c] l אֶל־יי׳ = אֶל־יִרְמְיָה? cf 5sqq.

3 בְּעוֹד׀ שְׁנָתַיִם יָמִים אֲנִי מֵשִׁיב אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה אֶת־כָּל־ᵃכְּלֵי בֵּית
יְהוָה ᵇאֲשֶׁר לָקַח נְבוּכַדנֶאצַּרᶜ מֶלֶךְ־בָּבֶל מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיְבִיאֵם
4 בָּבֶלᵇ׃ וְאֶת־יְכָנְיָה ᵃבֶן־יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָהᵃ וְאֶת־כָּל־ᵇגָּלוּת
יְהוּדָה ᵃהַבָּאִים בָּבֶלָה אֲנִי מֵשִׁיב אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה נְאֻם־יְהוָהᵃ כִּי — כט
5 אֶשְׁבֹּר אֶת־עֹל מֶלֶךְ בָּבֶל׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָה הַנָּבִיא אֶל־חֲנַנְיָה הַנָּבִיא
6 לְעֵינֵי ᵃהַכֹּהֲנִים וּלְעֵינֵי כָל־הָעָםᵃ הָעֹמְדִים בְּבֵית יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר — ⁶ . ג̇א בתור ובנביא . לט
יִרְמְיָה הַנָּבִיא אָמֵן כֵּן יַעֲשֶׂה יְהוָה יָקֵם יְהוָה אֶת־דְּבָרֶיךָᵃ אֲשֶׁר נִבֵּאתָ — ג̇⁷
7 לְהָשִׁיב כְּלֵי בֵית־יְהוָה וְכָל־הַגּוֹלָה מִבָּבֶל אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ אַךְ־
שְׁמַע־נָא ᵃהַדָּבָר הַזֶּהᵃ אֲשֶׁר אָנֹכִי דֹּבֵר בְּאָזְנֶיךָ וּבְאָזְנֵי כָּל־הָעָם׃ — ב̇⁸ . ג̇
8 הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנַי וּלְפָנֶיךָ מִן־הָעוֹלָם וַיִּנָּבְאוּ אֶל־אֲרָצוֹת — ח̇ מל בסיפ . ב̇⁹
9 רַבּוֹת וְעַל־מַמְלָכוֹת גְּדֹלוֹת לְמִלְחָמָה ᵃוּלְרָעָהᵇ וּלְדָבֶרᵃ׃ הַנָּבִיא — ב̇ . ב̇ ר״פ
אֲשֶׁר יִנָּבֵא לְשָׁלוֹם בְּבֹא דְּבַר הַנָּבִיא יִוָּדַע הַנָּבִיא אֲשֶׁר־שְׁלָחוֹ יְהוָה
10 בֶּאֱמֶת׃ וַיִּקַּח חֲנַנְיָה הַנָּבִיא אֶת־הַמּוֹטָהᵃ מֵעַל צַוַּאר יִרְמְיָה הַנָּבִיא — ב̇
11 וַיִּשְׁבְּרֵהוּᵇ׃ וַיֹּאמֶר חֲנַנְיָה לְעֵינֵי כָל־הָעָם לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה — חצי הספר בפסוקים / ו̇ בטע בסיפ¹⁰
כָּכָה אֶשְׁבֹּר אֶת־עֹל׀ נְבֻכַדְנֶאצַּרᵃ מֶלֶךְ־בָּבֶל ᵇבְּעוֹד שְׁנָתַיִם יָמִיםᵇ — י̇ חס ו̇כל מלכים דכות ב מ א¹¹
12 מֵעַל־צַוַּאר כָּל־הַגּוֹיִם וַיֵּלֶךְ יִרְמְיָה הַנָּבִיא לְדַרְכּוֹ׃ פ וַיְהִי
דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָה אַחֲרֵי שְׁבוֹר חֲנַנְיָה הַנָּבִיא אֶת־הַמּוֹטָהᵃ מֵעַל — ג̇ מל בליש
13 צַוַּאר יִרְמְיָה הַנָּבִיא לֵאמֹר׃ הָלוֹךְ וְאָמַרְתָּ אֶל־חֲנַנְיָה לֵאמֹר כֹּה — ו̇ מל בסיפ¹²
14 אָמַר יְהוָה מוֹטֹת עֵץ שָׁבָרְתָּ וְעָשִׂיתָᵃ תַחְתֵּיהֶן מֹטוֹת בַּרְזֶל׃ כִּי — ל̇ וכת כן
כֹה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֹל בַּרְזֶל נָתַתִּי עַל־צַוַּאר׀ כָּל־
הַגּוֹיִם הָאֵלֶּהᵃ לַעֲבֹד אֶת־נְבֻכַדְנֶאצַּרᵃ מֶלֶךְ־בָּבֶל ᵇוַעֲבָדֻהוּ וְגַם אֶת־ — י̇¹³ חס ו̇כל מלכים דכות ב מ א¹¹
15 חַיַּת הַשָּׂדֶה נָתַתִּי לוֹᵇ׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָה הַנָּבִיא אֶל־חֲנַנְיָה הַנָּבִיא
שְׁמַע־נָא חֲנַנְיָה לֹא־שְׁלָחֲךָ יְהוָה וְאַתָּה הִבְטַחְתָּ אֶת־הָעָם הַזֶּה עַל־ — ל̇ . ל̇
16 שָׁקֶר׃ לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי מְשַׁלֵּחֲךָ מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה הַשָּׁנָה — ה̇ בטע בסיפ¹⁴ . כ̇ה¹⁵ . ל̇

6 Mm 977. 7 Mm 1535. 8 Mm 1672. 9 Mm 2616. 10 Mm 2614. 11 2 R 25,22. 12 Mm 1408. 13 Mp sub loco. 14 Mm 2617. 15 Mm 2168.

3 ᵃ > 𝔊* ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊* ‖ ᶜ sic L, mlt Mss Edd ־דְּנֶ ‖ **4** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊* ‖ ᵇ > 𝔊* ‖ **5** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 invers ‖ **6** ᵃ nonn Mss 𝔊𝔗 דברך ‖ **7** ᵃ⁻ᵃ 𝔊* *λόγον κυρίου* ‖ **8** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊* ‖ ᵇ mlt Mss רָעָב־ cf 𝔙 ‖ **10** ᵃ 𝔊𝔖 pl cf 13 ‖ ᵇ l רֶהָ־? ‖ **11** ᵃ > 𝔊* ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊* ‖ **12** ᵃ ut 10ᵃ ‖ **13** ᵃ 𝔊 1 sg ‖ **14** ᵃ > 𝔊* ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊*, dl (ex 27,6).

17 אַתָּה מֵת [a]כִּֽי־סָרָה דִבַּרְתָּ אֶל־יְהוָה[a]׃ 17 וַיָּמָת [a]חֲנַנְיָה הַנָּבִיא בַּשָּׁנָה
הַהִיא[a] בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי׃ פ

29 1 וְאֵלֶּה דִּבְרֵי הַסֵּפֶר אֲשֶׁר שָׁלַח יִרְמְיָה הַנָּבִיא מִירוּשָׁלִָם ל
אֶל־יֶתֶר[a] זִקְנֵי הַגּוֹלָה וְאֶל־הַכֹּהֲנִים וְאֶל־הַנְּבִיאִים וְאֶל־כָּל־הָעָם ב׳[1] . ח מל בסיפ
2 [b]אֲשֶׁר הֶגְלָה נְבוּכַדְנֶאצַּר מִירוּשָׁלִַם בָּבֶלָה[b]׃ 2 [a]אַחֲרֵי צֵאת יְכָנְיָה־ כט
הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה וְהַסָּרִיסִים [b]שָׂרֵי[c] יְהוּדָה וִירוּשָׁלִַם[b] וְהֶחָרָשׁ וְהַמַּסְגֵּר ג
3 מִירוּשָׁלִָם׃ 3 בְּיַד אֶלְעָשָׂה בֶן־שָׁפָן וּגְמַרְיָה בֶּן־חִלְקִיָּה אֲשֶׁר שָׁלַח ל . י וכל עזרא דכות[2]
צִדְקִיָּה מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֶל־[a]נְבוּכַדְנֶאצַּר[a] מֶלֶךְ בָּבֶל בָּבֶלָה לֵאמֹר׃ ס ו[3] . ב[4] . כט
4 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לְכָל־הַגּוֹלָה אֲשֶׁר־הִגְלֵיתִי[a] ו בטע בסיפ
5 מִירוּשָׁלִַם בָּבֶלָה׃ 5 בְּנוּ בָתִּים וְשֵׁבוּ וְנִטְעוּ גַנּוֹת וְאִכְלוּ אֶת־פִּרְיָן׃ כט . ל
6 קְחוּ נָשִׁים וְהוֹלִידוּ בָּנִים וּבָנוֹת וּקְחוּ לִבְנֵיכֶם נָשִׁים וְאֶת־בְּנוֹתֵיכֶם ה ר״פ[5] . ג בנביא
ס תְּנוּ לַאֲנָשִׁים [a]וְתֵלַדְנָה בָּנִים וּבָנוֹת[a] וּרְבוּ־שָׁם וְאַל־תִּמְעָטוּ׃ 7 וְדִרְשׁוּ ח[6]
אֶת־שְׁלוֹם הָעִיר[a] אֲשֶׁר הִגְלֵיתִי אֶתְכֶם שָׁמָּה וְהִתְפַּלְלוּ בַעֲדָהּ אֶל־ ל[7]
8 יְהוָה כִּי בִשְׁלוֹמָהּ יִהְיֶה לָכֶם שָׁלוֹם׃ פ 8 [a]כִּי כֹה אָמַר יְהוָה ד בטע בסיפ[8]
צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אַל־יַשִּׁיאוּ לָכֶם נְבִיאֵיכֶם אֲשֶׁר־בְּקִרְבְּכֶם
9 וְקֹסְמֵיכֶם וְאַל־תִּשְׁמְעוּ אֶל־חֲלֹמֹתֵיכֶם[b] אֲשֶׁר [c]אַתֶּם מַחְלְמִים[c]׃ 9 כִּי ל
בְּשֶׁקֶר[a] הֵם נִבְּאִים לָכֶם בִּשְׁמִי לֹא שְׁלַחְתִּים נְאֻם־יְהוָה׃ ס ב בסיפ[9]
10 כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה כִּי לְפִי מְלֹאת לְבָבֶל שִׁבְעִים שָׁנָה אֶפְקֹד ו בטע בסיפ . כי מיחד[10]
אֶתְכֶם וַהֲקִמֹתִי עֲלֵיכֶם אֶת־דְּבָרִי הַטּוֹב לְהָשִׁיב אֶתְכֶם אֶל־הַמָּקוֹם ג[11]
11 הַזֶּה׃ 11 כִּי אָנֹכִי [a]יָדַעְתִּי אֶת־הַמַּחֲשָׁבֹת אֲשֶׁר אָנֹכִי[a] חֹשֵׁב עֲלֵיכֶם ג[12] . ל וחס[8]
נְאֻם־יְהוָה מַחְשְׁבוֹת שָׁלוֹם וְלֹא לְרָעָה לָתֵת לָכֶם [b]אַחֲרִית וְתִקְוָה[b]׃
12 [a]וּקְרָאתֶם אֹתִי וַהֲלַכְתֶּם[a][b] וְהִתְפַּלַּלְתֶּם אֵלָי [c]וְשָׁמַעְתִּי אֲלֵיכֶם[c]׃ ל
13 וּבִקַּשְׁתֶּם אֹתִי [a]וּמְצָאתֶם כִּי תִדְרְשֻׁנִי[a] בְּכָל־לְבַבְכֶם׃ 14 וְנִמְצֵאתִי[a] ג[13] . ל וחס

Cp 29 [1]Mm 2618 et Mm 3211. [2]Mm 4033. [3]Mm 2033. [4]Mm 2686 et Mm 3824. [5]Mm 3588. [6]Mm 1551. [7]Mm 300. [8]Mp sub loco. [9]Mm 2619. [10]Mm 2049. [11]Mm 902. [12]Mm 131. [13]Mm 926.

16 [a–a] > 𝔊*, dl (ex Dt 13,6 cf Dt 18,20) ‖ **17** [a–a] > 𝔊* ‖ **Cp 29,1** [a] > 𝔊, sed cf Gn 49,3 ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **2** [a] add? cf 24,1 ‖ [b–b] 𝔊 *καὶ παντὸς ἐλευθέρου* ‖ [c] nonn Mss 𝔖𝔙 וְשָׂרֵי ‖ **3** [a] > 𝔊* ‖ **4** [a] l הָגְלְתָה? cf 𝔖 ‖ **6** [a–a] > 𝔊* ‖ **7** [a] 𝔊 *τῆς γῆς*, l הָאָרֶץ ‖ **8** [a] tr 8.9 post 15 cf 16[a] ‖ [b] l ־יהֶם cf 𝔊[26] ‖ [c–c] 𝔊[26] *ἐνυπνιάζονται*, l הֵם חֹלְמִים ‖ **9** [a] pc Mss 𝔊𝔖𝔗 שֶׁקֶר ‖ **11** [a–a] > 𝔊* (homtel) ‖ [b–b] 𝔊* *ταῦτα*, 𝔊[OL] *τὰ μετὰ ταῦτα* ‖ **12** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] > 𝔖, dl (dttg) ‖ [c–c] > 𝔖 ‖ **13** [a–a] > 𝔊[S]𝔄 cf 𝔖 ‖ **14** [a] 𝔊 *καὶ ἐπιφανοῦμαι*, l וְנִרְאֵתִי.

לָכֶם[b] [c]נְאֻם־יְהוָה וְשַׁבְתִּי אֶת־שְׁבִיתְכֶם[c][d] וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם מִכָּל־הַגּוֹיִם
וּמִכָּל־הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר הִדַּחְתִּי אֶתְכֶם שָׁם נְאֻם־יְהוָה וַהֲשִׁבֹתִי אֶתְכֶם
אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־הִגְלֵיתִי אֶתְכֶם מִשָּׁם[c]׃
15 16 15 כִּי אֲמַרְתֶּם הֵקִים לָנוּ יְהוָה נְבִאִים בָּבֶלָה׃ ס 16 [a]כִּי־כֹה ׀
אָמַר יְהוָה אֶל־הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב אֶל־כִּסֵּא דָוִד וְאֶל־כָּל־הָעָם הַיּוֹשֵׁב
17 בָּעִיר הַזֹּאת אֲחֵיכֶם אֲשֶׁר לֹא־יָצְאוּ אִתְּכֶם בַּגּוֹלָה׃ 17 כֹּה אָמַר
יְהוָה צְבָאוֹת הִנְנִי מְשַׁלֵּחַ בָּם אֶת־הַחֶרֶב אֶת[a]־הָרָעָב וְאֶת־הַדָּבֶר
18 וְנָתַתִּי אוֹתָם כַּתְּאֵנִים הַשֹּׁעָרִים אֲשֶׁר לֹא־תֵאָכַלְנָה מֵרֹעַ׃ 18 וְרָדַפְתִּי
אַחֲרֵיהֶם בַּחֶרֶב בָּרָעָב[a] וּבַדָּבֶר וּנְתַתִּים לִזְוָעָה[b] לְכֹל ׀ מַמְלְכוֹת
הָאָרֶץ לְאָלָה וּלְשַׁמָּה וְלִשְׁרֵקָה[c] וּלְחֶרְפָּה בְּכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־
19 הִדַּחְתִּים שָׁם׃ 19 תַּחַת אֲשֶׁר־לֹא־שָׁמְעוּ אֶל־דְּבָרַי נְאֻם־יְהוָה אֲשֶׁר
שָׁלַחְתִּי אֲלֵיהֶם[a] אֶת־עֲבָדַי הַנְּבִאִים הַשְׁכֵּם וְשָׁלֹחַ וְלֹא שְׁמַעְתֶּם[b]
20 נְאֻם־יְהוָה׃ 20 וְאַתֶּם שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה כָּל־הַגּוֹלָה אֲשֶׁר־שִׁלַּחְתִּי
21 מִירוּשָׁלַםִ בָּבֶלָה׃ ס 21 כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
אֶל־אַחְאָב [a]בֶּן־קוֹלָיָה[a] וְאֶל־צִדְקִיָּהוּ [a]בֶן־מַעֲשֵׂיָה הַנִּבְּאִים לָכֶם
בִּשְׁמִי שָׁקֶר[a] הִנְנִי ׀ נֹתֵן אֹתָם בְּיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר[b] מֶלֶךְ־בָּבֶל וְהִכָּם
22 לְעֵינֵיכֶם׃ 22 וְלֻקַּח מֵהֶם קְלָלָה לְכֹל גָּלוּת יְהוּדָה אֲשֶׁר בְּבָבֶל
לֵאמֹר יְשִׂמְךָ יְהוָה כְּצִדְקִיָּהוּ וּכְאֶחָב[a] אֲשֶׁר־קָלָם מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּאֵשׁ׃
23 23 יַעַן אֲשֶׁר עָשׂוּ נְבָלָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיְנַאֲפוּ אֶת־נְשֵׁי רֵעֵיהֶם וַיְדַבְּרוּ דָבָר
בִּשְׁמִי שֶׁקֶר[a] אֲשֶׁר לוֹא צִוִּיתִם וְאָנֹכִי הַיּוֹדֵעַ[b] וָעֵד נְאֻם־יְהוָה׃ ס
24 25 24 [a]וְאֶל־שְׁמַעְיָהוּ הַנֶּחֱלָמִי תֹּאמַר[a] לֵאמֹר[b]׃ 25 [a]כֹּה־אָמַר יְהוָה
צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר[a] [b]יַעַן אֲשֶׁר אַתָּה שָׁלַחְתָּ בְשִׁמְכָה[b]

שבותכם[14] ק
ב מל[15]
כט . ו בטע בסיפ[16] . כי מיחד[17]
ב[18] מל וכל יהושע שפטים וכתיב דכות ב מ א . ב[18] מל וכל יהושע שפטים וכתיב דכות ב מ א
ל[19]
ז[19] . יב פסוק את את ואת ומילה חדה ביניה[20] . ב[21]
ד[22]
ה . לזועה ק
ג
כט
ל[19]
יו חס בסיפ
ה . ל[23] . ה[24]
ב חס . ל
ב[25]
לה מל . ב[19] . היודע חד מן י מל וכל ק ת ד מ ק דכות ב מ ג חס
ה[26] וכל ושמעיהו דכות ב מ א . ט בטע בסיפ[27] . ג
כ[28] מילין כת ה ס״ת ול בליש

[14] Mm 832. [15] Mm 1562. [16] Mm 2547. [17] Mm 2049. [18] Mm 2620. [19] Mp sub loco. [20] Mm 44. [21] Mm 2593. [22] Mm 2590. [23] Mm 1496 et Mm 4202. [24] Mm 2202. [25] Mm 3244. [26] Mm 2621. [27] Mm 2615. [28] Mm 964.

14 [b] huc tr : ‖ [c–c] > 𝔊*, add ‖ [d] K שְׁבִי׳ ‖ **16** [a] 𝔊* om 16–20, add; cf 8[a] ‖ **17** [a] mlt Mss 𝔊[OL]𝔖𝔗[f Mss] ואת 𝔙 ‖ **18** [a] nonn Mss θ′𝔖𝔙 וּבָ׳ ‖ [b] cf 15,4[b] ‖ [c] pc Mss וְלִקְלָלָה ‖ **19** [a] nonn Mss יכם– ‖ [b] 𝔊[OL]𝔖 3 pl ‖ **21** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] > 𝔊* ‖ **22** [a] l c Q[Or] וכאחאב ‖ **23** [a] > 𝔊*, dl ‖ [b] l Q, K יֹדֵעַ הו(א); aut dl (> 𝔊*; dttg) et l עֵד(הָ) pro ועד? ‖ **24** [a–a] 𝔖 *wšm'j' nḥmlj' 'mr* = אֱמַר וּשׁ׳ הנחמלי; l prb אל־(=עַל־)שׁ׳ ה׳ = index (cf [b]), cui continuatur שלח בשמו cf ad 25 ‖ [b] > 𝔊𝔖𝔙, prb add cf [a–a] ‖ **25** [a–a] > 𝔊, prb add cf 24[a–a] ‖ [b–b] 𝔊 *οὐκ ἀπέστειλά σε τῷ ὀνόματί μου*, prb crrp ex *σὺ ἀπέστειλας ἐν τ. ὀ. σου*; 𝔖 *wšdr bšmh*, l prb שלח בִּשְׁמוֹ cf 24[a–a].

סְפָרִ֔ים[c] [d]אֶל־כָּל־הָעָם֙ אֲשֶׁ֣ר בִּירוּשָׁלִַ֔ם וְאֶל־[d] צְפַנְיָ֤ה בֶן־מַעֲשֵׂיָה֙ ל
26 הַכֹּהֵ֔ן [e]וְאֶ֛ל כָּל־הַכֹּהֲנִ֖ים[e] לֵאמֹֽר׃ 26 יְהוָ֞ה נְתָנְךָ֣ כֹהֵ֗ן תַּ֚חַת יְהוֹיָדָ֣ע ל
הַכֹּהֵ֔ן לִֽהְי֤וֹת פְּקִדִים֙[a] בֵּ֣ית[b] יְהוָ֔ה לְכָל־אִ֥ישׁ מְשֻׁגָּ֖ע וּמִתְנַבֵּ֑א וְנָתַתָּ֥ה ד ב מל וב חס[29] . ג וחס[30]
27 אֹת֛וֹ אֶל־הַמַּהְפֶּ֖כֶת וְאֶל־הַצִּינֹֽק׃ 27 וְעַתָּ֗ה לָ֚מָּה לֹ֣א גָעַ֔רְתָּ[a] בְּיִרְמְיָ֖הוּ
28 הָעֲנְּתֹתִ֑י[b] הַמִּתְנַבֵּ֖א לָכֶֽם׃ 28 כִּי [a]עַל־כֵּ֗ן[a] שָׁלַ֤ח אֵלֵ֙ינוּ֙ בָּבֶ֣ל לֵאמֹ֔ר
29 אֲרֻכָּ֖ה הִ֑יא בְּנ֤וּ בָתִּים֙ וְשֵׁ֔בוּ וְנִטְע֣וּ גַנּ֔וֹת וְאִכְל֖וּ אֶת־פְּרִיהֶֽן׃ 29 וַיִּקְרָ֛א ג[31]
30 צְפַנְיָ֥ה הַכֹּהֵ֖ן אֶת־הַסֵּ֣פֶר הַזֶּ֑ה בְּאָזְנֵ֖י יִרְמְיָ֥הוּ הַנָּבִֽיא׃ פ 30 וַֽיְהִי֙ לז
31 דְּבַר־יְהוָ֔ה אֶֽל־יִרְמְיָ֖הוּ לֵאמֹֽר׃ 31 שְׁלַ֤ח עַל־כָּל־[a]הַגּוֹלָה֙ לֵאמֹ֔ר ז פסוק על אל על
כֹּ֚ה אָמַ֣ר יְהוָ֔ה אֶל־שְׁמַעְיָ֖ה הַנֶּחֱלָמִ֑י יַ֡עַן אֲשֶׁר֩ נִבָּ֨א לָכֶ֜ם שְׁמַעְיָ֗ה וַאֲנִי֙
32 לֹ֣א שְׁלַחְתִּ֔יו וַיַּבְטַ֥ח אֶתְכֶ֖ם עַל־שָֽׁקֶר׃ 32 לָ֠כֵן כֹּֽה־אָמַ֨ר יְהוָ֜ה הִנְנִ֨י ל . כ[32]
פֹקֵ֜ד עַל־שְׁמַעְיָ֣ה הַנֶּחֱלָמִ֗י וְעַל־זַרְעוֹ֙ לֹֽא־יִהְיֶ֨ה ל֜וֹ אִ֣ישׁ ׀ יוֹשֵׁ֣ב ׀ בְּתוֹךְ־ ל . מט מל בנביא
הָעָ֣ם הַזֶּ֗ה [a]וְלֹֽא־יִרְאֶ֥ה[a] בַטּ֛וֹב אֲשֶׁר־אֲנִ֥י עֹשֶֽׂה־לְעַמִּ֖י[b] [c]נְאֻם־יְהוָ֑ה כִּֽי־ ו[33] . ט דגש[34]
סָרָ֥ה דִבֶּ֖ר עַל־יְהוָֽה׃[c] ס לא[35]

30 1 הַדָּבָר֙ אֲשֶׁ֣ר הָיָ֣ה אֶֽל־יִרְמְיָ֔הוּ מֵאֵ֥ת יְהוָ֖ה לֵאמֹֽר׃ 2 כֹּֽה־ כד[1]
אָמַ֛ר יְהוָ֥ה אֱלֹהֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל לֵאמֹ֑ר כְּתָב־לְךָ֗ אֵ֣ת כָּל־הַדְּבָרִ֛ים אֲשֶׁר־ יג חס האלה[2]
3 דִּבַּ֥רְתִּי אֵלֶ֖יךָ אֶל־סֵֽפֶר׃ 3 כִּ֠י הִנֵּ֨ה יָמִ֤ים בָּאִים֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה וְשַׁבְתִּ֗י ג[2]
אֶת־שְׁבוּת֙ עַמִּ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל וִֽיהוּדָ֖ה[a] אָמַ֣ר יְהוָ֑ה וַהֲשִׁבֹתִ֛ים אֶל־הָאָ֛רֶץ ב בסיפ[3]
4 אֲשֶׁר־נָתַ֥תִּי לַאֲבוֹתָ֖ם וִירֵשֽׁוּהָ׃ פ 4 וְאֵ֣לֶּה הַדְּבָרִ֔ים אֲשֶׁ֛ר דִּבֶּ֥ר ד[4] . ל
5 יְהוָ֖ה אֶל־יִשְׂרָאֵ֑ל [a]וְאֶל־יְהוּדָֽה׃[a] 5 [a]כִּי־כֹה֙ אָמַ֣ר יְהוָ֔ה[a] ז[5] וכל משחתיך למלך דכות ב מ א . ו[6] . ו בטע בסיפ . כל מיחר[7]
ק֚וֹל חֲרָדָ֣ה שָׁמָ֑עְנוּ[b] פַּ֖חַד וְאֵ֥ין שָׁלֽוֹם׃ ה[8]
6 שַׁאֲלוּ־נָ֣א וּרְא֔וּ אִם־יֹלֵ֖ד זָכָ֑ר ב חס[9]
[a]מַדּ֨וּעַ֩ רָאִ֜יתִי כָל־גֶּ֠בֶר יָדָ֤יו עַל־חֲלָצָיו֙[a] כַּיּ֣וֹלֵדָ֔ה[b]
וְנֶהֶפְכ֥וּ כָל־פָּנִ֖ים לְיֵרָקֽוֹן׃ 7 ה֕וֹי[a] ג . ל

[29] Mm 306. [30] Mm 2622. [31] Mm 2623. [32] Mm 2168. [33] Mm 2624. [34] Mm 2625. [35] Mm 486. Cp 30 [1] Mm 707. [2] Mm 3970. [3] Mm 2626. [4] Mm 2443. [5] Mm 1021. [6] Mm 285. [7] Mm 2049. [8] Mm 2627. [9] Mm 2628.

25 [c] > 𝔊* ‖ [d-d] > 𝔊*, add ‖ [e-e] > 𝔊*, add ‖ **26** [a] 𝔊(σ′𝔖𝔙) *ἐπιστάτην* cf 𝔗, l פָּקִיד ‖ [b] l c mlt Mss 𝔊𝔖𝔗[Mss]𝔙 בְּבֵית ‖ **27** [a] 𝔊 pl ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd ′הָעֲ ‖ **28** [a-a] 𝔊[VCal] *διὰ τοῦ μηνὸς τούτου* ‖ **31** [a] > pc Mss 𝔊* ‖ **32** [a-a] 𝔊 *τοῦ ἰδεῖν* = לִרְאוֹת ‖ [b] 𝔊 *ὑμῖν* = לָכֶם ‖ [c-c] > 𝔊*, add ex Dt 13,6 cf 28,16[a-a] ‖ **Cp 30,3** [a] add ‖ **4** [a-a] add ‖ **5** [a-a] add ‖ [b] 𝔊 2 pl; l שָׁמַעְתִּי cf ראיתי 6 ‖ **6** [a-a] 𝔊 versio duplex ‖ [b] > 𝔊*? frt dl ‖ **7** [a] 𝔊 *ἐγενήθη*, l הָיוּ (huc tr :).

כִּי גָדוֹל הַיּוֹם הַהוּא מֵאַיִן כָּמֹהוּ
וְעֵת־צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב וּמִמֶּנָּה יִוָּשֵׁעַ׃ ל
8 וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא נְאֻם ׀ יְהוָה צְבָאוֹת אֶשְׁבֹּר עֻלּוֹ מֵעַל צַוָּארֶךָ[a] כו
וּמוֹסְרוֹתֶיךָ[b] אֲנַתֵּק וְלֹא־יַעַבְדוּ־בוֹ[c] עוֹד זָרִים׃ 9 וְעָבְדוּ אֵת יְהוָה ס[10]
אֱלֹהֵיהֶם וְאֵת דָּוִד מַלְכָּם אֲשֶׁר אָקִים לָהֶם׃ ס [יִשְׂרָאֵל ב . ב[10] ול בסיפ
10 [a]וְאַתָּה אַל־תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב נְאֻם־יְהוָה וְאַל־תֵּחַת
כִּי הִנְנִי מוֹשִׁיעֲךָ מֵרָחוֹק וְאֶת־זַרְעֲךָ מֵאֶרֶץ שִׁבְיָם ב
וְשָׁב יַעֲקֹב וְשָׁקַט וְשַׁאֲנַן וְאֵין מַחֲרִיד׃ ג[11]
11 כִּי־[a]אִתְּךָ אֲנִי [b]נְאֻם־יְהוָה[b] לְהוֹשִׁיעֶךָ
כִּי אֶעֱשֶׂה כָלָה בְּכָל־הַגּוֹיִם ׀ אֲשֶׁר הֲפִצוֹתִיךָ שָּׁם ל וחס[10]
אַךְ אֹתְךָ לֹא־אֶעֱשֶׂה כָלָה וְיִסַּרְתִּיךָ לַמִּשְׁפָּט וְנַקֵּה לֹא הל[12]
12 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה פ [אֲנַקֶּךָּ׃ כ מיחד[13] . ו בטע בסיפ
[a]אָנוּשׁ לְשִׁבְרֵךְ[ab] נַחְלָה מַכָּתֵךְ׃ ד
13 אֵין־דָּן דִּינֵךְ[a] לְמָזוֹר[b] רְפֻאוֹת[c] תְּעָלָה אֵין לָךְ׃ ב ר״פ אין אין[14] . ג[15] . ג
14 כָּל־מְאַהֲבַיִךְ שְׁכֵחוּךְ אוֹתָךְ לֹא יִדְרֹשׁוּ ל . יו מל בלשון נקיבה[16]
כִּי מַכַּת אוֹיֵב הִכִּיתִיךְ מוּסַר[a] אַכְזָרִי יב פת[17] . ז
[b]עַל רֹב עֲוֺנֵךְ עָצְמוּ חַטֹּאתָיִךְ[b]׃ ה חס בליש
15 [a]מַה־תִּזְעַק עַל־שִׁבְרֵךְ[a] אָנוּשׁ[b] מַכְאֹבֵךְ ד . ל וחס
עַל ׀ רֹב עֲוֺנֵךְ עָצְמוּ חַטֹּאתַיִךְ עָשִׂיתִי[c] אֵלֶּה לָךְ׃ ה חס בליש
16 [a]לָכֵן כָּל־[a]אֹכְלַיִךְ יֵאָכֵלוּ וְכָל־צָרַיִךְ [b]כֻּלָּם[c] בַּשְּׁבִי יֵלֵכוּ[b] ט פסוק כל וכל וכל[18] . ב
וְהָיוּ שֹׁאסַיִךְ[d] לִמְשִׁסָּה וְכָל־בֹּזְזַיִךְ אֶתֵּן לָבַז׃ מה[19] כת א לא קר ול בליש
17 [a]כִּי אַעֲלֶה אֲרֻכָה לָךְ וּמִמַּכּוֹתַיִךְ[b] אֶרְפָּאֵךְ נְאֻם־יְהוָה ח פת[20] . ד . ל

[10] Mp sub loco. [11] Mm 3574. [12] Mm 1035. [13] Mm 2049. [14] Mm 1269. [15] Mm 2575. [16] Mm 287. [17] Mm 2405. [18] Mm 1981. [19] Mm 898. [20] Mm 389.

8 [a] 𝔊 suff 3 pl; l רוֹ— ‖ [b] 𝔊 suff 3 pl; l תָיו— ‖ [c] 𝔊 *αὐτοί* ‖ **10** [a] 10.11 = 46,27.28 (> 𝔊*) ‖ **11** [a] pr ?אתה אל־תירא עבדי יעקב cf 46,28 ‖ [b–b] 46,28 tr ante כי 1°, dl ‖ **12** [a–a] 𝔊 *ἀνέστησα σύντριμμα* ‖ [b] l ?שׁ׳ לָךְ ‖ **13** [a–a] prp רַכְּכִים cf Jes 1,6 ‖ [b] l לְמ׳ ‖ [c] gl ad ?תעלה ‖ **14** [a] l ?ר— ‖ [b–b] add ex 15 ‖ **15** [a] > 𝔊* ‖ [b] pr כִּי (hpgr) ‖ [c] $𝔊^{OL}$ 3 pl cf 4,18 ‖ **16** [a–a] l וְכָל (dttg cf לך 15) ‖ [b–b] 𝔊 *κρέας αὐτῶν πᾶν ἔδονται* = כֻּלָּה בְּשָׂרָם יֹאכֵלוּ ‖ [c] > Ms $𝔊^{198}$𝔖𝔙, dl ‖ [d] Q^{Mss} שֹׁסַיִךְ, K שֹׁאֲסַיִךְ = שֹׁסְסַיִךְ ‖ **17** [a] tr v a post b? ‖ [b] 𝔊 *ἀπὸ πληγῆς ὀδυνηρᾶς* cf 14,17.

כִּ֤י נִדָּחָה֙ קָ֣רְאוּ לָ֔ךְ צִיּ֣וֹן° הִ֔יא דֹּרֵ֖שׁ אֵ֥ין לָֽהּ׃ ס 18 כֹּ֣ה׀ — יח בטע בסיפ

[אָמַ֣ר יְהוָ֗ה הִנְנִי־שָׁב֙ שְׁב֣וּת אָהֳלֵ֣י[a] יַעֲק֔וֹב וּמִשְׁכְּנֹתָ֖יו[b] אֲרַחֵ֑ם — ה מל[21] . ב חד חס וחד מל

וְנִבְנְתָ֥ה עִיר֙ עַל־תִּלָּ֔הּ וְאַרְמ֖וֹן עַל־מִשְׁפָּט֥וֹ יֵשֵֽׁב׃ — לד זוגין[22] . ו[23]

19 וְיָצָ֥א מֵהֶ֛ם תּוֹדָ֖ה וְק֣וֹל מְשַׂחֲקִ֑ים

וְהִרְבִּתִים֙ וְלֹ֣א יִמְעָ֔טוּ [a]וְהִכְבַּדְתִּ֖ים וְלֹ֥א יִצְעָֽרוּ[a]׃

20 וְהָי֤וּ[a] בָנָיו֙ כְּקֶ֔דֶם וַעֲדָת֖וֹ לְפָנַ֣י תִּכּ֑וֹן — ב

וּפָ֣קַדְתִּ֔י עַ֖ל כָּל־לֹחֲצָֽיו׃ 21 [a]וְהָיָ֨ה אַדִּירוֹ֙ מִמֶּ֔נּוּ[a] — ל . ל

וּמֹֽשְׁלוֹ֙ מִקִּרְבּ֣וֹ יֵצֵ֔א [b]וְהִקְרַבְתִּ֖יו וְנִגַּ֣שׁ[b] אֵלָ֑י

כִּ֣י מִ֣י ה֣וּא־זֶ֗ה עָרַ֧ב אֶת־לִבּ֛וֹ לָגֶ֥שֶׁת אֵלַ֖י נְאֻם־יְהוָֽה׃ — ג[24] . ה . ב

22 [a]וִהְיִ֥יתֶם לִ֖י לְעָ֑ם וְאָ֣נֹכִ֔י אֶהְיֶ֥ה לָכֶ֖ם לֵאלֹהִֽים׃ ס

23 [a]הִנֵּ֣ה׀ סַעֲרַ֣ת יְהוָ֗ה חֵמָה֙[b] יָֽצְאָ֔ה סַ֖עַר מִתְגּוֹרֵ֑ר[c] — ב כת ס . ב כת ס[25] . ב ומל[26]

עַ֛ל רֹ֥אשׁ רְשָׁעִ֖ים יָחֽוּל׃ 24 לֹ֣א יָשׁ֗וּב חֲרוֹן[a] אַף־יְהוָ֔ה — ט ר״פ בסיפ

עַד־עֲשֹׂת֥וֹ וְעַד־הֲקִימ֖וֹ מְזִמּ֣וֹת לִבּ֑וֹ — יז פסוק עד ועד[27] . ב

בְּאַחֲרִ֥ית הַיָּמִ֖ים תִּתְבּ֥וֹנְנוּ בָֽהּ[b]׃

31 1 בָּעֵ֤ת הַהִיא֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה אֶהְיֶה֙ לֵֽאלֹהִ֔ים [a]לְכֹ֖ל מִשְׁפְּח֣וֹת[a] יִשְׂרָאֵ֑ל

וְהֵ֖מָּה יִֽהְיוּ־לִ֥י לְעָֽם׃ ס 2 כֹּ֚ה אָמַ֣ר יְהוָ֔ה

מָצָ֥א[a] חֵן֙[b] בַּמִּדְבָּ֔ר[c] עַ֖ם[d] שְׂרִ֣ידֵי חָ֑רֶב

הָל֥וֹךְ[e] לְהַרְגִּיע֖וֹ[f] יִשְׂרָאֵֽל׃ 3 מֵֽרָח֔וֹק יְהוָ֖ה נִרְאָ֣ה לִ֑י[a] — ו מל בסיפ[1] . ב[2]

וְאַהֲבַ֤ת[b] עוֹלָם֙ אֲהַבְתִּ֔יךְ עַל־כֵּ֖ן מְשַׁכְתִּ֥יךְ חָֽסֶד[c]׃ — ב . ב[3] . ל

4 ע֤וֹד אֶבְנֵךְ֙ וְנִבְנֵ֔ית בְּתוּלַ֖ת יִשְׂרָאֵ֑ל — ל

ע֚וֹד תַּעְדִּ֣י תֻפַּ֔יִךְ וְיָצָ֖את בִּמְח֥וֹל[a] מְשַׂחֲקִֽים׃ — ג מיחד רפי וקמ[4]

[21] Mm 822. [22] Mm 565. [23] Mm 1689. [24] Mm 2629. [25] Mp sub loco. [26] Mm 2000. [27] Mm 912. Cp 31 [1] Mm 1408. [2] Lv 14,35. [3] Mm 1490. [4] Mp sub loco.

17 [c] 𝔊 *θήρευμα ἡμῶν*, l צֵידֵנוּ ‖ **18** [a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊 *καὶ αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ* = וּשְׁבִיתוֹ ‖ **19** [a–a] > 𝔊* ‖ **20** [a] 𝔊 *καὶ εἰσελεύσονται* = וּבָאוּ? ‖ **21** [a–a] l ר׳אדיר מֵהֶם et cj c 20 ‖ [b–b] 𝔊 *καὶ συνάξω αὐτούς, καὶ ἀποστρέψουσιν* ‖ **22** [a] > 𝔊* ‖ **23** [a] cf 23,19[a] ‖ [b] add ‖ [c] Ms מתחולל ut 23,19, sic l? ‖ **24** [a] > 23,20, dl ‖ [b] σ′ + *συνέσει* cf 23,20 ‖ **Cp 31,1** [a–a] 𝔊 *τῷ γένει* = לְמִשְׁפַּחַת ‖ **2** [a] 𝔊σ′ l sg ‖ [b] 𝔊 *θερμόν* = חֹם (𝔏 *lupinum* = *θέρμον*) ‖ [c] l prb כַּמ׳ ‖ [d] 𝔊α′ *μετά* = עִם ‖ [e] l הוֹלֵךְ cf α′σ′ ‖ [f] l לְמַרְגּוֹעוֹ? cf 𝔗𝔙 et 6,16 ‖ **3** [a] 𝔊 *αὐτῷ*, l לוֹ ‖ [b] nonn Mss 𝔊 א׳ ‖ [c] 𝔊 pr *εἰς* cf 𝔖𝔗 ‖ **4** [a] 𝔊(𝔖𝔗) *μετὰ συναγωγῆς* = בְּקָהָל cf 13[a–a].

5 עוֹד תִּטְּעִי כְרָמִים בְּהָרֵי שֹׁמְרוֹן [a]נָטְעוּ נֹטְעִים וְחִלֵּלוּ[ab]׃
6 כִּי יֶשׁ־יוֹם [a]קָרְאוּ נֹצְרִים[a] בְּהַר אֶפְרָיִם
קוּמוּ וְנַעֲלֶה צִיּוֹן אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ פ
7 כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה
רָנּוּ לְיַעֲקֹב שִׂמְחָה[a] וְצַהֲלוּ בְּרֹאשׁ הַגּוֹיִם[b]
הַשְׁמִיעוּ הַלְלוּ וְאִמְרוּ הוֹשַׁע[c] יְהוָה אֶת־עַמְּךָ[d] [e]אֵת שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל[e]׃
8 הִנְנִי מֵבִיא אוֹתָם מֵאֶרֶץ צָפוֹן
וְקִבַּצְתִּים מִיַּרְכְּתֵי־אָרֶץ [a]בָּם עִוֵּר וּפִסֵּחַ[a]
הָרָה וְיֹלֶדֶת יַחְדָּו קָהָל גָּדוֹל יָשׁוּבוּ
הֵנָּה[b]׃ 9 בִּבְכִי יָבֹאוּ[a] וּבְתַחֲנוּנִים[b] אוֹבִילֵם
אוֹלִיכֵם אֶל־נַחֲלֵי מַיִם בְּדֶרֶךְ יָשָׁר לֹא יִכָּשְׁלוּ בָּהּ
כִּי־הָיִיתִי לְיִשְׂרָאֵל לְאָב וְאֶפְרַיִם בְּכֹרִי הוּא׃ ס
10 שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה גּוֹיִם וְהַגִּידוּ בָאִיִּים מִמֶּרְחָק וְאִמְרוּ[a]
מְזָרֵה יִשְׂרָאֵל יְקַבְּצֶנּוּ וּשְׁמָרוֹ כְּרֹעֶה עֶדְרוֹ׃
11 כִּי־פָדָה יְהוָה אֶת־יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ׃
12 וּבָאוּ וְרִנְּנוּ בִמְרוֹם[a]־צִיּוֹן וְנָהֲרוּ[b] אֶל־טוּב יְהוָה
[c]עַל־דָּגָן[c] וְעַל־תִּירֹשׁ וְעַל־יִצְהָר וְעַל־בְּנֵי־צֹאן וּבָקָר
וְהָיְתָה נַפְשָׁם [d]כְּגַן רָוֶה[d] וְלֹא־יוֹסִיפוּ לְדַאֲבָה עוֹד׃
13 אָז תִּשְׂמַח בְּתוּלָה [a]בְּמָחוֹל וּבַחֻרִים[a] וּזְקֵנִים יַחְדָּו[b]
וְהָפַכְתִּי אֶבְלָם לְשָׂשׂוֹן וְנִחַמְתִּים[c] וְשִׂמַּחְתִּים מִיגוֹנָם[d]׃
14 וְרִוֵּיתִי נֶפֶשׁ הַכֹּהֲנִים[a] דָּשֶׁן[b] וְעַמִּי אֶת־טוּבִי יִשְׂבָּעוּ

ב . ג מיחד דמטע[5] . ל
ב חס
ג
ז בטע בסיפ[6] . כי מיחד[7]
ג . לה[8]
ו[9] . ב[10] . כו פסוק את את ומילה חדה ביניה יט מנה בנביא
ב . יד[11] קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ ד
ו
ה וכל מנשה ואפרים דכות[12] . ב בטע
ו[9]
ל . ל . ב
ב . ג[13] . יט בליש[14]
ג חס[15]
ז . ט ג[16] מנה מל
ב[17] חד מל וחד מן ג חס בליש
ב[18]
יא . ב ומל[19]

[5] Mm 2945. [6] Mm 2547. [7] Mm 2049. [8] Mm 2840. [9] Mm 2470. [10] Mm 2630. [11] Mm 1234. [12] Mm 1396. [13] Mm 3096. [14] Mm 335. [15] Mm 2631. [16] Mm 2632. [17] Mm 2633. [18] Mm 2634. [19] Mm 2635.

5 [a–a] add? cf Dt 28,30b; l נֹטְעֵי נְטָעִים יְחַלְּלוּ ‖ [b] 𝔊 *καὶ αἰνέσατε* = וְהַלְּלוּ cf 𝔖 ‖ **6** [a–a] 𝔊 *κλήσεως ἀπολογουμένων (-νου)* ‖ **7** [a] > 𝔊* ‖ [b] prp הָרִים ‖ [c] 𝔊(ℭ) *ἔσωσε*, l הוֹשִׁעַ ‖ [d] 𝔊𝔗 suff 3 sg, l עַמּוֹ ‖ [e–e] add? ‖ **8** [a–a] 𝔊 *ἐν ἑορτῇ Φασεκ* = בְּמוֹעֵד פֶּסַח ‖ [b] l הִנֵּה et cj c 9 ‖ **9** [a] 𝔊 *ἐξῆλθον* = יָצְאוּ ‖ [b] 𝔊 *καὶ ἐν παρακλήσει*, l וּבְתַנְחוּמִים ‖ **10** [a] add? ‖ **12** [a] 𝔊 *ἐν τῷ ὄρει* cf 𝔗𝔙; l prb בְּהָרִים (et dl צִיּוֹן) ‖ [b] α′ *καὶ ἐκστήσονται* ‖ [c–c] 𝔊 *ἐπὶ γῆν σίτου (καὶ οἴνου ...)* ‖ [d–d] 𝔊 *ὥσπερ ξύλον ἔγκαρπον* cf Gn 1,11 Ps 148,9 ‖ **13** [a–a] 𝔊 *ἐν συναγωγῇ νεανίσκων* = בִּקְהַל בַּ׳ cf 4[a] ‖ [b] 𝔊 *χαρήσονται* (𝔖 = 𝔐 + 𝔊), l יֶחֱדוּ ‖ [c] > 𝔊* ‖ [d] 𝔊 *μεγαλυνῶ* frt = רִבֵּיתִי, quod versio duplex ad ורויתי 14 ‖ **14** [a] 𝔊 + *υἱῶν Λευι* = בְּנֵי לֵוִי ‖ [b] > 𝔊*.

נְאֻם־יְהוָֽה׃ ס 15 כֹּ֣ה ׀ אָמַ֣ר יְהוָ֗ה — יח בטע בסיפ

ק֣וֹל בְּרָמָ֣ה[a] נִשְׁמָ֗ע נְהִי֙ בְּכִ֣י תַמְרוּרִ֔ים — ד

רָחֵ֖ל מְבַכָּ֣ה עַל־בָּנֶ֑יהָ מֵאֲנָ֛ה לְהִנָּחֵ֥ם

עַל־בָּנֶ֖יהָ כִּ֥י אֵינֶֽנּוּ[b]׃ ס 16 כֹּ֣ה ׀ אָמַ֣ר יְהוָ֗ה — יח בטע בסיפ

מִנְעִ֤י קוֹלֵךְ֙ מִבֶּ֔כִי וְעֵינַ֖יִךְ מִדִּמְעָ֑ה

כִּי֩ יֵ֨שׁ שָׂכָ֤ר לִפְעֻלָּתֵךְ֙ [a]נְאֻם־יְהוָ֔ה[a] וְשָׁ֖בוּ מֵאֶ֥רֶץ אוֹיֵֽב׃ — ל

17 [a]וְיֵשׁ־תִּקְוָ֥ה לְאַחֲרִיתֵ֖ךְ [b]נְאֻם־יְהוָ֑ה[b] וְשָׁ֥בוּ בָנִ֖ים לִגְבוּלָֽם׃ ס — ל

18 שָׁמ֣וֹעַ שָׁמַ֗עְתִּי אֶפְרַיִם֮ מִתְנוֹדֵד֒ — ל

יִסַּרְתַּ֙נִי֙ וָֽאִוָּסֵ֔ר כְּעֵ֖גֶל לֹ֣א לֻמָּ֑ד

הֲשִׁבֵ֣נִי וְאָשׁ֔וּבָה כִּ֥י אַתָּ֖ה יְהוָ֥ה אֱלֹהָֽי׃ — ב[20]

19 כִּֽי־אַחֲרֵ֤י שׁוּבִי֙[a] נִחַ֔מְתִּי — ג בטע[21]

וְאַחֲרֵי֙ הִוָּ֣דְעִ֔י [b]סָפַ֖קְתִּי עַל־יָרֵ֑ךְ

בֹּ֚שְׁתִּי[b] וְגַם־נִכְלַ֔מְתִּי כִּ֥י נָשָׂ֖אתִי חֶרְפַּ֥ת נְעוּרָֽי׃ — ג וחס . יט

20 הֲבֵן֩[a] יַקִּ֨יר לִ֜י אֶפְרַ֗יִם [b]אִ֚ם[b] יֶ֣לֶד שַׁעֲשֻׁעִ֔ים — ג

כִּֽי־מִדֵּ֤י דַבְּרִי֙[c] בּ֔וֹ זָכֹ֥ר אֶזְכְּרֶ֖נּוּ ע֑וֹד — ג[22] . ב חס

עַל־כֵּ֗ן הָמ֤וּ מֵעַי֙ ל֔וֹ רַחֵ֥ם אֲרַחֲמֶ֖נּוּ נְאֻם־יְהוָֽה׃ ס — ד . ב

21 הַצִּ֣יבִי לָ֣ךְ צִיֻּנִ֗ים[a] שִׂ֤מִי לָךְ֙ תַּמְרוּרִ֔ים[b] — ב חס בליש[20]

שִׁ֣תִי לִבֵּ֔ךְ לַֽמְסִלָּ֖ה[c] דֶּ֣רֶךְ הָלָ֑כְתִּי[d] — ג[23] . הלכת ק

שׁ֚וּבִי בְּתוּלַ֣ת יִשְׂרָאֵ֔ל שֻׁ֖בִי אֶל־עָרַ֥יִךְ אֵֽלֶּה[e]׃ — ל חס

22 עַד־מָתַי֙ תִּתְחַמָּקִ֔ין הַבַּ֖ת הַשּׁוֹבֵבָ֑ה[a] — ל . ד פת

כִּֽי־בָרָ֨א יְהוָ֤ה חֲדָשָׁה֙ בָּאָ֔רֶץ [b]נְקֵבָ֖ה תְּס֥וֹבֵֽב גָּֽבֶר[b]׃ ס — ל[24]

23 כֹּֽה־אָמַ֞ר יְהוָ֤ה צְבָאוֹת֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל ע֗וֹד יֹאמְר֞וּ אֶת־הַדָּבָ֤ר

הַזֶּה֙ בְּאֶ֤רֶץ יְהוּדָה֙ וּבְעָרָ֔יו בְּשׁוּבִ֖י אֶת־שְׁבוּתָ֑ם [a]יְבָרֶכְךָ֧ יְהוָ֛ה נְוֵה־ — ל . ד מיחד וכל תלים דכות[25]

[20] Mp sub loco. [21] Mm 3397. [22] Mm 1417. [23] Mm 433. [24] Mm 765. [25] Mm 2636.

15 [a] l 'בָּ? cf Jos 18,25 al ‖ [b] l אֵינָם? cf Vrs ‖ **16** [a–a] > 𝔊*, dl ‖ **17** [a] 𝔊 brevius ‖ [b–b] add ‖ **19** [a] 𝔊 *αἰχμαλωσίας μου* = שְׁבְיִי; ins שַׁבְתִּי (post aversionem meam rursus me paenituit) ‖ [b–b] 𝔊 *ἐστέναξα ἐφ' ἡμέρας αἰσχύνης* = אָנַקְתִּי עַל־יְמֵי בֹשֶׁת? 𝔖 alit ‖ **20** [a] 𝔊*𝔖 om ה ‖ [b] > 𝔊*𝔖 ‖ [c] prp הַנָּכְרִי cf Sir 11,34 ‖ **21** [a] 𝔊^Mss *Σιων* ‖ [b] prp תִּימֹרִים, sed cf 𝔊 *τιμρωριμ* et α'𝔗𝔙 ‖ [c] 𝔊 *εἰς τοὺς ὤμους* (ex *οἴμους*?) ‖ [d] cf 2,33[b] ‖ [e] 𝔊 *πενθοῦσα* = אֲבֵלָה ‖ **22** [a] l —בָבָה ‖ [b–b] dub; prp נְקֻבָּה —בַב גְּבִרָ(ה) maledicta mutatur in dominam ‖ **23** [a–a] 𝔊 *εὐλογημένος κύριος* (= בָּרוּךְ י') *ἐπὶ δίκαιον ὄρος*.

צֶדֶק הַר־[a] הַקֹּדֶשׁ׃ 24 וְיָשְׁבוּ בָהּ יְהוּדָה וְכָל־עָרָיו יַחְדָּו אִכָּרִים 24
וְנָסְעוּ[a] בַּעֵדֶר[b]׃ 25 כִּי הִרְוֵיתִי נֶפֶשׁ עֲיֵפָה וְכָל־נֶפֶשׁ דָּאֲבָה[a] מִלֵּאתִי׃ 25 ‏ל . ג[26] . ב[27]
26 עַל־זֹאת הֱקִיצֹתִי וָאֶרְאֶה[a] וּשְׁנָתִי עָרְבָה לִּי׃ ס 27 הִנֵּה יָמִים 26 27 ‏ג
בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְזָרַעְתִּי אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה זֶרַע
אָדָם וְזֶרַע בְּהֵמָה׃ 28 וְהָיָה כַּאֲשֶׁר שָׁקַדְתִּי עֲלֵיהֶם [a]לִנְתוֹשׁ וְלִנְתוֹץ 28 ‏ג מל
וְלַהֲרֹס וּלְהַאֲבִיד[a] וּלְהָרֵעַ כֵּן אֶשְׁקֹד עֲלֵיהֶם לִבְנוֹת וְלִנְטוֹעַ נְאֻם־ ‏ג
יְהוָה׃ 29 בַּיָּמִים הָהֵם לֹא־יֹאמְרוּ עוֹד
אָבוֹת אָכְלוּ בֹסֶר וְשִׁנֵּי בָנִים תִּקְהֶינָה׃ ‏ל[28] . ג ומל[29]
30 כִּי אִם־אִישׁ בַּעֲוֺנוֹ יָמוּת כָּל־הָאָדָם הָאֹכֵל הַבֹּסֶר תִּקְהֶינָה 30 ‏ג ומל[29]
שִׁנָּיו׃ ס
31 הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְכָרַתִּי אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל [a]וְאֶת־בֵּית 31
יְהוּדָה[a] בְּרִית חֲדָשָׁה׃ 32 לֹא כַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת־אֲבוֹתָם בְּיוֹם 32 ‏ט ר״פ בסיפ
הֶחֱזִיקִי בְיָדָם לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם אֲשֶׁר־הֵמָּה הֵפֵרוּ אֶת־בְּרִיתִי
וְאָנֹכִי בָּעַלְתִּי[a] בָם נְאֻם־יְהוָה׃ 33 כִּי זֹאת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֶכְרֹת אֶת־ 33 ‏ב
בֵּית[a] יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַיָּמִים הָהֵם נְאֻם־יְהוָה נָתַתִּי[b] אֶת־תּוֹרָתִי בְּקִרְבָּם
וְעַל־לִבָּם אֶכְתֳּבֶנָּה וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים וְהֵמָּה יִהְיוּ־לִי לְעָם׃ ‏ל
34 וְלֹא יְלַמְּדוּ עוֹד אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת־אָחִיו לֵאמֹר דְּעוּ אֶת־ 34 ‏יז ר״פ ולא לא[31] . ב[32]
יְהוָה כִּי־כוּלָּם יֵדְעוּ אוֹתִי לְמִקְטַנָּם וְעַד־גְּדוֹלָם נְאֻם־יְהוָה כִּי אֶסְלַח ‏ל מל . יב[33] . כי[34] מל יג מנה בסיפ וכל יהושע ושפטים דכות ב מ ב
לַעֲוֺנָם וּלְחַטָּאתָם לֹא אֶזְכָּר־עוֹד׃ ס ‏ב[35]
35 [a]כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה נֹתֵן שֶׁמֶשׁ לְאוֹר יוֹמָם ‏יח בטע בסיפ . יג
חֻקֹּת[b] יָרֵחַ וְכוֹכָבִים לְאוֹר לָיְלָה ‏ט וחד מן ג[36] חס בליש וכל אוריה דכות ב מ א . ו . יג
רֹגַע[c] הַיָּם וַיֶּהֱמוּ גַלָּיו יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃
36 [a]אִם־יָמֻשׁוּ הַחֻקִּים הָאֵלֶּה מִלְּפָנַי נְאֻם־יְהוָה ‏ח ר״פ בסיפ[37] . ג . יב
גַּם זֶרַע יִשְׂרָאֵל יִשְׁבְּתוּ מִהְיוֹת גּוֹי לְפָנַי כָּל־הַיָּמִים׃ ס

[26] Mm 766. [27] Ps 88,10. [28] Mm 2637. [29] Mm 2638. [30] Mp sub loco. [31] Mm 2708. [32] Dt 20,18. [33] Mm 801. [34] Mm 1238 א. [35] Mm 2639. [36] Mm 2640. [37] Mm 2584.

24 [a] l וְנֹסְעֵי? cf α′σ′𝔗𝔙 ‖ [b] Mss ׳בְּ ‖ **25** [a] l דְּאֵבָה? ‖ **26** [a] prp וארְוֶה ‖ **28** [a–a] 𝔊* sol *καθαιρεῖν* ‖ **31** [a–a] add cf 33 ‖ **32** [a] 𝔊 *ἠμέλησα* et 𝔖 *bsjt* = גָּעַלְתִּי? vel = 𝔐? l 𝔐 cf α′ *ἐκυρίευσα*, 𝔙 *dominatus sum* ‖ **33** [a] pc Mss בְּנֵי ‖ [b] mlt Mss ׳וְנ ‖ **35** [a] 𝔊* tr 35.36 post 37 ‖ [b] > Ms 𝔊; prp חֹקֵק ‖ [c] 𝔊 *καὶ κραυγήν* ‖ **36** [a] cf 35[a].

יח בטע בסיפ — 37 [a]כֹּה | אָמַר יְהוָה[a]

ל — אִם־יִמַּדּוּ[b] שָׁמַיִם מִלְמַעְלָה וְיֵחָקְרוּ[c] מוֹסְדֵי־אֶרֶץ לְמָטָּה

גַּם־אֲנִי אֶמְאַס בְּכָל־[d]זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַל־כָּל־אֲשֶׁר עָשׂוּ נְאֻם־

יְהוָה׃ ס]

באים חד מן יח[38] קר ולא כת . יד זוגין[39] — 38 הִנֵּה יָמִים [a] נְאֻם־יְהוָה וְנִבְנְתָה הָעִיר לַיהוָה מִמִּגְדַּל חֲנַנְאֵל

קו . ג[40] ק — 39 שַׁעַר[b] הַפִּנָּה׃ 39 וְיָצָא עוֹד קָוֵה[a] הַמִּדָּה נֶגְדּוֹ[b] עַל[c] גִּבְעַת גָּרֵב וְנָסַב

י ר״פ וכל ומ״פ וכל . השדמות חד מן ד[41] כת ר וקר ד בליש ק — 40 גֹּעָתָה[d]׃ 40 [a]וְכָל־[b]הָעֵמֶק[c] הַפְּגָרִים | וְהַדֶּשֶׁן[a] וְכָל־הַשְּׁרֵמוֹת[d] עַד[e]־נַחַל

קִדְרוֹן עַד־פִּנַּת שַׁעַר הַסּוּסִים מִזְרָחָה קֹדֶשׁ לַיהוָה לֹא־יִנָּתֵשׁ וְלֹא־

יֵהָרֵס עוֹד לְעוֹלָם׃ ס

ד בטע . בשנה חד מן ב׳ כת כן וחד מן ז[2] יתירת בליש ק — 32 1 הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה בַּשְּׁנַת[a] הָעֲשִׂרִית

ד וחרי מילין ס״פ[3] — לְצִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הִיא הַשָּׁנָה שְׁמֹנֶה־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לִנְבוּכַדְרֶאצַּר׃

ד . ל מל — 2 וְאָז חֵיל מֶלֶךְ בָּבֶל צָרִים עַל־יְרוּשָׁלָםִ וְיִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא הָיָה כָלוּא

ל — 3 בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה אֲשֶׁר בֵּית־מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ 3 אֲשֶׁר כְּלָאוֹ צִדְקִיָּהוּ

מֶלֶךְ־יְהוּדָה לֵאמֹר מַדּוּעַ אַתָּה נִבָּא לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן

ב — 4 אֶת־הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד מֶלֶךְ־בָּבֶל וּלְכָדָהּ׃ 4 וְצִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה

יג[4] . ב — לֹא יִמָּלֵט מִיַּד הַכַּשְׂדִּים כִּי הִנָּתֹן יִנָּתֵן בְּיַד מֶלֶךְ־בָּבֶל וְדִבֶּר־פִּיו עִם־

יא[5] . עיניו חד מן ח[6] כת כן ק . בליש . ד[7] . ב[8] חד מל וחד מן ג[9] חס י בליש — 5 פִּיו וְעֵינָיו אֶת־עֵינָו[a] תִּרְאֶינָה׃ 5 וּבָבֶל יוֹלִךְ אֶת־צִדְקִיָּהוּ וְשָׁם יִהְיֶה[a]

[b]עַד־פָּקְדִי אֹתוֹ נְאֻם־יְהוָה כִּי תִלָּחֲמוּ אֶת־הַכַּשְׂדִּים לֹא תַצְלִיחוּ[b]׃ פ

6 [a]וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ הָיָה[a] דְּבַר־יְהוָה אֵלַי[b] לֵאמֹר׃ 7 הִנֵּה חֲנַמְאֵל בֶּן־

יא חס . ל — שַׁלֻּם דֹּדְךָ בָּא אֵלֶיךָ לֵאמֹר קְנֵה לְךָ אֶת־שָׂדִי אֲשֶׁר בַּעֲנָתוֹת כִּי לְךָ

ג חס בעינ[10] — 8 מִשְׁפַּט הַגְּאֻלָּה לִקְנוֹת׃ 8 וַיָּבֹא אֵלַי חֲנַמְאֵל בֶּן־דֹּדִי [a]כִּדְבַר יְהוָה[a]

[38] Mm 2745. [39] Mm 565. [40] Mm 4064. [41] Mm 3624. Cp 32 [1] Jer 28,1. [2] Mm 2792. [3] Mm 3788 contra textum. [4] Mm 3044. [5] Mp sub loco. [6] Mm 1543. [7] Mm 3345. [8] Mm 2641. [9] Mm 1871. [10] Mm 2643.

37 a–a add cf 𝔊 ‖ b 𝔊 *ὑψωθῇ* = יָרֻמּוּ ‖ c 𝔊 *ταπεινωθῇ* ‖ d 𝔊* om כל־, add? ‖ **38** a ins c Q mlt Mss Vrs בָּאִים (hpgr cf נאם) ‖ b 𝔊(𝔖ℭ𝔙) pr *ἕως*; l לְשַׁעַר (hpgr) ‖ **39** a K קָוֶה ‖ b 𝔊 suff 3 pl; prp נֶגְבָּה ‖ c nonn Mss 𝔊ℭ עד ‖ d 𝔊 *(κύκλῳ) ἐξ ἐκλεκτῶν λίθων* (dub), α′σ′ *Γαβαθα* cf 𝔖, ℭ *lbrjkt ʿgl'* cf געה mugire ‖ **40** a–a > 𝔊* ‖ b prp נֹכַח ‖ c frt ins וּמְקֹם (hpgr) ‖ d mlt Mss ut Q, 1; 𝔊 ut K; > 𝔖; ℭ *'djt'* = campi aquosi? 𝔙 *regionem mortis* = שְׂדֵה מָוֶת ‖ e l c Ms עַל? ‖ **Cp 32,1** a K ut 28,1 b ‖ **4** a K ־ָו vel ־וֹ ‖ **5** a 𝔊[ACmin] *ἀποθανεῖται* cf 22,12.26 ‖ b–b > 𝔊* ‖ **6** a–a 𝔊(𝔖) *καὶ … ἐγενήθη* = וַיְהִי ‖ b 𝔊(𝔖) *πρὸς Ιερεμιαν*, sed cf 8 ‖ **8** a–a > 𝔊*.

אֶל־חֲצַר הַמַּטָּרָה וַיֹּאמֶר אֵלַי קְנֵה נָא אֶת־שָׂדִי אֲשֶׁר־בַּעֲנָתוֹת [b]אֲשֶׁר ׀
בְּאֶרֶץ בִּנְיָמִין[b] כִּי־לְךָ מִשְׁפַּט הַיְרֻשָּׁה [c]וּלְךָ הַגְּאֻלָּה קְנֵה־לָךְ[c] וָאֵדַע
כִּי דְבַר־יְהוָה הוּא׃ 9 וָאֶקְנֶה אֶת־הַשָּׂדֶה מֵאֵת חֲנַמְאֵל בֶּן־דֹּדִי [a]אֲשֶׁר 9
בַּעֲנָתוֹת[a] וָאֶשְׁקֲלָה־לּוֹ [a]אֶת־הַכֶּסֶף[a] שִׁבְעָה שְׁקָלִים וַעֲשָׂרָה הַכָּסֶף׃
10 וָאֶכְתֹּב בַּסֵּפֶר וָאֶחְתֹּם וָאָעֵד עֵדִים וָאֶשְׁקֹל הַכֶּסֶף בְּמֹאזְנָיִם׃ 10
11 וָאֶקַּח אֶת־סֵפֶר הַמִּקְנָה אֶת־הֶחָתוּם [a]הַמִּצְוָה וְהַחֻקִּים[a] וְאֶת־ 11
הַגָּלוּי׃ 12 וָאֶתֵּן אֶת־הַסֵּפֶר[a] הַמִּקְנָה אֶל־בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּה בֶּן־מַחְסֵיָה 12
לְעֵינֵי חֲנַמְאֵל [b]דֹּדִי[b] וּלְעֵינֵי [c]הָעֵדִים[c] [d]הַכֹּתְבִים[d] בְּסֵפֶר הַמִּקְנָה לְעֵינֵי[e]
כָּל־הַיְּהוּדִים הַיֹּשְׁבִים בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה׃ 13 וָאֲצַוֶּה [a]אֶת בָּרוּךְ[a] 13
לְעֵינֵיהֶם לֵאמֹר׃ 14 [a]כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל[a] לָקוֹחַ 14
[b]אֶת־הַסְּפָרִים הָאֵלֶּה[b] אֵת סֵפֶר הַמִּקְנָה הַזֶּה [b]וְאֵת הֶחָתוּם[b] וְאֵת
סֵפֶר[c] הַגָּלוּי הַזֶּה[c] וּנְתַתָּם בִּכְלִי־חָרֶשׂ לְמַעַן יַעַמְדוּ יָמִים רַבִּים׃ ס
15 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד יִקָּנוּ בָתִּים וְשָׂדוֹת 15
וּכְרָמִים בָּאָרֶץ הַזֹּאת׃ פ
16 וָאֶתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה אַחֲרֵי תִתִּי אֶת־סֵפֶר הַמִּקְנָה אֶל־בָּרוּךְ בֶּן־ 16
נֵרִיָּה לֵאמֹר׃ 17 אֲהָהּ אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה ׀ אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת־ 17
הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ בְּכֹחֲךָ הַגָּדוֹל וּבִזְרֹעֲךָ הַנְּטוּיָה לֹא־יִפָּלֵא[a]
מִמְּךָ כָּל־דָּבָר׃ 18 עֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים וּמְשַׁלֵּם עֲוֹן אָבוֹת אֶל־חֵיק 18
בְּנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר יְהוָה [a]צְבָאוֹת שְׁמוֹ[a]׃ 19 גְּדֹל 19
הָעֵצָה וְרַב הָעֲלִילִיָּה אֲשֶׁר־עֵינֶיךָ פְקֻחוֹת עַל־כָּל־דַּרְכֵי בְּנֵי אָדָם
לָתֵת לְאִישׁ כִּדְרָכָיו [a]וְכִפְרִי מַעֲלָלָיו[a]׃ 20 אֲשֶׁר־שַׂמְתָּ אֹתוֹת וּמֹפְתִים 20
בְּאֶרֶץ־מִצְרַיִם עַד[a]־הַיּוֹם הַזֶּה וּבְיִשְׂרָאֵל וּבָאָדָם וַתַּעֲשֶׂה־לְּךָ שֵׁם
כַּיּוֹם הַזֶּה׃ 21 וַתֹּצֵא אֶת־עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֹתוֹת 21

יז מל[11]. ג[12]
ג חס בעינ[13]
ג ב חס וחד מל. ל
ל. ל. ל
יד זוגין[14]
יד זוגין[14]. ל. ב
ג חס בעינ[13]. ל[15]
ל[16]
יה פסוק את את ואת ואת. ל
ו[17]
ו בטע בסיפ. ל
ב. ל בסיפ
נג[18]
ה חס[19]. ב פסוק דמטע[20]
ג[21]
ל בסיפ[22]. ג חד חס וב מל[23]
ו וכל תלים ומשלי דכות ב מ ב[24]
ד בסיפ. ג. ל[25]
ג ב מל וחד חס[26]. כו פסוק את את ומילה חדה ביניה יט מנה בנביא. ב[27]

[11] Mm 262. [12] Mm 2642. [13] Mm 2643. [14] Mm 565. [15] Mm 977. [16] Mm 1229. [17] Mm 2611. [18] Mm 3139. [19] Mm 1927. [20] Mm 1152. [21] Mm 1093. [22] Mp sub loco. [23] Mm 2644. [24] Cf Ps 33,13; 145,12 et Mp sub loco. [25] Mm 1970. [26] Mm 2645. [27] Mm 2646.

8 [b—b] 𝔊 tr post שׂדי; add ‖ [c—c] 𝔊 *καὶ σὺ πρεσβύτερος* ‖ **9** [a—a] > 𝔊* ‖ **11** [a—a] > 𝔊*; pr עַל et tr ad fin 10 ‖ **12** [a] Q[Or] ספר ‖ [b] pr c nonn Mss 𝔊𝔖𝔗[Ms] בן־ ‖ [c] 𝔊 *τῶν ἑστηκότων* = הָעֹמְדִים ‖ [d] mlt Mss α′σ′𝔖𝔗𝔙 הַכְּתוּבִים ‖ [e] l c mlt Mss 𝔊𝔖𝔙 וּלְ׳ ‖ **13** [a—a] sic L, mlt Mss Edd אֶת־בָּ׳ ‖ **14** [a—a] add ‖ [b—b] > 𝔊* ‖ [c] dl ‖ **17** [a] 𝔊(𝔖𝔗) *ἀποκρυβῇ* cf 27[a] ‖ **18** [a—a] > 𝔊* (cj יהוה c 19) ‖ **19** [a—a] > 𝔊*, sed cf 17,10 ‖ **20** [a] l וְעַד cf 𝔊[L].

ס׳ט׳ וּבְמוֹפְתִים וּבְיָד חֲזָקָה וּבְאֶזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבְמוֹרָא[a] גָּדוֹל׃ 22 וַתִּתֵּן לָהֶם | ג . יז מפק א[28] . ב חד חס וחד מל
אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתָם לָתֵת לָהֶם אֶרֶץ זָבַת חָלָב
23 וּדְבָשׁ׃ 23 וַיָּבֹאוּ וַיִּרְשׁוּ אֹתָהּ וְלֹא־שָׁמְעוּ בְקוֹלֶךָ וּבְתֹרָותְךָ[a] לֹא־ | ד חס . ל פסוק ולא לא לא[29] . ובתורתך ק
הָלָכוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוִּיתָה לָהֶם לַעֲשׂוֹת לֹא עָשׂוּ וַתַּקְרֵא אֹתָם אֵת | ד מל . יז חס בסיפ
24 כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת׃ 24 הִנֵּה הַסֹּלְלוֹת[a] בָּאוּ הָעִיר לְלָכְדָהּ וְהָעִיר נִתְּנָה | ב
בְּיַד הַכַּשְׂדִּים הַנִּלְחָמִים עָלֶיהָ מִפְּנֵי הַחֶרֶב וְהָרָעָב וְהַדָּבֶר וַאֲשֶׁר | ה . ל
25 דִּבַּרְתָּ הָיָה [b]וְהִנְּךָ רֹאֶה[b]׃ 25 וְאַתָּה אָמַרְתָּ אֵלַי אֲדֹנָי יְהוִה קְנֵה־לְךָ
הַשָּׂדֶה בַּכֶּסֶף וְהָעֵד[a] עֵדִים וְהָעִיר נִתְּנָה בְּיַד הַכַּשְׂדִּים׃
26 וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה [a]אֶל־יִרְמְיָהוּ[a] לֵאמֹר׃ 27 הִנֵּה אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי כָּל־ | ז
28 בָּשָׂר הֲמִמֶּנִּי יִפָּלֵא[a] כָּל־דָּבָר׃ 28 לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה [a]הִנְנִי נֹתֵן אֶת־[a] | ל . ב בטע בסיפ . כ[30]
הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד [b]הַכַּשְׂדִּים וּבְיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר[b] מֶלֶךְ־בָּבֶל וּלְכָדָהּ׃
29 וּבָאוּ הַכַּשְׂדִּים הַנִּלְחָמִים עַל־הָעִיר הַזֹּאת וְהִצִּיתוּ אֶת־הָעִיר הַזֹּאת | כו פסוק דאית בהון א״ב . יז[31] וכל וגגותי דכות ב מ א
בָּאֵשׁ וּשְׂרָפוּהָ וְאֵת הַבָּתִּים אֲשֶׁר קִטְּרוּ עַל־גַּגּוֹתֵיהֶם לַבַּעַל וְהִסִּכוּ | ל . ב חד חס וחד מל[32]
30 נְסָכִים לֵאלֹהִים אֲחֵרִים לְמַעַן הַכְעִסֵנִי׃ 30 כִּי־הָיוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל | ל חס בנביא . יח[33]
וּבְנֵי יְהוּדָה אַךְ עֹשִׂים הָרַע בְּעֵינַי מִנְּעֻרֹתֵיהֶם [a]כִּי[b] בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אַךְ | יח[33] . ל
31 מַכְעִסִים אֹתִי בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם נְאֻם־יְהוָה[a]׃ 31 כִּי עַל־אַפִּי וְעַל־חֲמָתִי
הָיְתָה לִּי הָעִיר הַזֹּאת לְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר בָּנוּ אוֹתָהּ וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה | ח[34] . יב[35] מל וכל יהושע שפטים ויחזק דכות ב מ ג
32 לַהֲסִירָהּ מֵעַל פָּנָי׃ 32 עַל כָּל־רָעַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יְהוּדָה אֲשֶׁר | ל . יח[33]
עָשׂוּ לְהַכְעִסֵנִי הֵמָּה מַלְכֵיהֶם שָׂרֵיהֶם כֹּהֲנֵיהֶם וּנְבִיאֵיהֶם וְאִישׁ | ו[36]
33 יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם׃ 33 וַיִּפְנוּ אֵלַי עֹרֶף וְלֹא פָנִים וְלַמֵּד[a] אֹתָם | ב ובפסוק . יז חס בסיפ
34 הַשְׁכֵּם וְלַמֵּד וְאֵינָם שֹׁמְעִים לָקַחַת מוּסָר׃ 34 וַיָּשִׂימוּ[a] שִׁקּוּצֵיהֶם | ב ובפסוק . לה
35 בַּבַּיִת אֲשֶׁר־נִקְרָא־שְׁמִי עָלָיו לְטַמְּאוֹ׃ 35 וַיִּבְנוּ אֶת־בָּמוֹת הַבַּעַל[a] | יב פסוק את את ואת את
אֲשֶׁר ׀ בְּגֵיא בֶן־הִנֹּם לְהַעֲבִיר אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנוֹתֵיהֶם לַמֹּלֶךְ[b]

28 Mm 411. 29 Mm 1139. 30 Mm 2168. 31 Mm 1174. 32 Mm 2567. 33 Mm 953. 34 Mp sub loco. 35 Mm 1009. 36 Mm 2221.

21 a 𝔖(𝔗) *wbḥzw'* = וּבְמַרְאֶה cf 𝔊σ′ ‖ **23** a mlt Mss 𝔊^L α′𝔖𝔗 ut Q, K 𝔊 רוֹתְךָ– ‖ **24** a 𝔊 *ὄχλος*, ex *ὁ χοῦς*? ‖ b–b > 𝔊* ‖ **25** a 𝔊 *καὶ ἔγραψα βιβλίον καὶ ἐπεμαρτυράμην* cf 10a ‖ **26** a–a 𝔊* *πρός με*, l אֵלַי cf 6 ‖ **27** a 𝔊(𝔖𝔗) *κρυβήσεται* cf 17a ‖ **28** a–a 𝔊 *δοθεῖσα παραδοθήσεται* = הִנָּתֹן תִּנָּתֵן? cf 34,2a–a ‖ b–b > 𝔊* ‖ **30** a–a > 𝔊* ‖ b prb l כָּל־ ‖ **33** a inf abs = וָאֲלַמֵּד cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ **34** a K^Or וְשׂ׳ ‖ **35** a 𝔖 + *btpt* = בְּתֹפֶת ‖ b 𝔊* *τῷ βασιλεῖ*.

אֲשֶׁר לֹא־צִוִּיתִים וְלֹא עָלְתָה עַל־לִבִּי לַעֲשׂוֹת הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת לְמַעַן
36 הַחֲטִי[c] אֶת־יְהוּדָה׃ ס 36 וְעַתָּה לָכֵן[a] כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי — החטיא חד מן ב כת חס ק ל׳ א בליש[37]. ג[38]
יִשְׂרָאֵל אֶל־הָעִיר הַזֹּאת אֲשֶׁר | [b]אַתֶּם אֹמְרִים[b] נִתְּנָה בְּיַד מֶלֶךְ־בָּבֶל
37 בַּחֶרֶב וּבָרָעָב וּבַדָּבֶר׃[c] 37 הִנְנִי מְקַבְּצָם מִכָּל־הָאֲרָצוֹת[a] אֲשֶׁר — ה
הִדַּחְתִּים שָׁם בְּאַפִּי וּבַחֲמָתִי וּבְקֶצֶף גָּדוֹל וַהֲשִׁבֹתִים אֶל־הַמָּקוֹם
38 הַזֶּה וְהֹשַׁבְתִּים לָבֶטַח׃ 38 וְהָיוּ לִי לְעָם וַאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים׃ — ב חד מל וחד חס[39]. ל[40] בסיפ וכל יחזק דכות ב מ א
39 וְנָתַתִּי לָהֶם לֵב אֶחָד[a] וְדֶרֶךְ[b] אֶחָד[a] לְיִרְאָה אוֹתִי כָּל־הַיָּמִים לְטוֹב — כי[41] מל יג מנה בסיפ וכל יהושע ושפטים דכות ב מ ב
40 לָהֶם וְלִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם׃ 40 וְכָרַתִּי לָהֶם בְּרִית עוֹלָם אֲשֶׁר לֹא־
אָשׁוּב[a] מֵאַחֲרֵיהֶם [b]לְהֵיטִיבִי אוֹתָם[b] וְאֶת־יִרְאָתִי אֶתֵּן בִּלְבָבָם לְבִלְתִּי — ט
41 סוּר מֵעָלָי׃ 41 [a]וְשַׂשְׂתִּי עֲלֵיהֶם[a] לְהֵטִיב אוֹתָם וּנְטַעְתִּים בָּאָרֶץ — ב. ל כת כן. ג[42]
42 הַזֹּאת בֶּאֱמֶת בְּכָל־לִבִּי וּבְכָל־נַפְשִׁי׃ ס 42 כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה — ו בטע בסיפ. כי מיחד[43]
כַּאֲשֶׁר הֵבֵאתִי אֶל־הָעָם הַזֶּה אֵת כָּל־הָרָעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת כֵּן אָנֹכִי — ו. ד[44]
43 מֵבִיא עֲלֵיהֶם אֶת־כָּל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר אָנֹכִי דֹּבֵר עֲלֵיהֶם׃ 43 וְנִקְנָה — ד
הַשָּׂדֶה[a] בָּאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר | [b]אַתֶּם אֹמְרִים[b] שְׁמָמָה הִיא מֵאֵין אָדָם
44 וּבְהֵמָה נִתְּנָה בְּיַד הַכַּשְׂדִּים׃ 44 שָׂדוֹת בַּכֶּסֶף יִקְנוּ וְכָתוֹב בַּסֵּפֶר | — ה מל[45]
וְחָתוֹם וְהָעֵד עֵדִים בְּאֶרֶץ בִּנְיָמִן וּבִסְבִיבֵי יְרוּשָׁלִַם וּבְעָרֵי יְהוּדָה — ב
וּבְעָרֵי הָהָר וּבְעָרֵי הַשְּׁפֵלָה וּבְעָרֵי הַנֶּגֶב כִּי־אָשִׁיב אֶת־שְׁבוּתָם — ב פסוק דמטע
נְאֻם־יְהוָה׃ פ

33 33 1 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ שֵׁנִית וְהוּא עוֹדֶנּוּ עָצוּר — ח
2 בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה לֵאמֹר׃ 2 כֹּה־אָמַר יְהוָה [a]עֹשָׂהּ יְהוָה[ab] יוֹצֵר[c] אוֹתָהּ[d] — ל. יב׳ מל וכל יהושע שפטים ויחזק דכות ב מ ג
3 לַהֲכִינָהּ יְהוָה שְׁמוֹ׃ 3 קְרָא אֵלַי וְאֶעֱנֶךָּ וְאַגִּידָה לְךָ גְּדֹלוֹת וּבְצֻרוֹת[a] — ד
4 לֹא[b] יְדַעְתָּם׃ ס 4 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־בָּתֵּי — ה. ר[2]

[37] Mp sub loco. [38] Mm 2647. [39] Mm 2648. [40] Mm 2649. [41] Mm 1238 א. [42] Mm 2650. [43] Mm 2049. [44] Mm 2471. [45] Mm 2651. Cp 33 [1] Mm 1009. [2] Mm 1133.

35 [c] K hpgr ‖ **36** [a] > 𝔊𝔖 ‖ [b–b] 𝔊* sg, it 43[b–b] ‖ [c] 𝔊 *καὶ ἐν ἀποστολῇ* cf Baruch 2,25 ‖ **37** [a] 𝔊* sg ‖ **39** [a] 𝔊* *ἑτέραν* = אַחֵר, 𝔖 *ḥdt'* = (ה)חדש ‖ [b] 𝔖 *wrwḥ'* ‖ **40** [a] 𝔊 *ἀποστρέψω* = אָשִׁיב ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **41** [a–a] 𝔊* *καὶ ἐπισκέψομαι αὐτούς* ‖ **43** [a] dl ה? cf Vrs ‖ [b–b] cf 36[b–b] ‖ **Cp 33,2** [a–a] l עֹשֶׂה וְהָיָה ‖ [b] > nonn Mss 𝔊*𝔖𝔙 ‖ [c] 𝔊𝔖𝔙 pr cop ‖ [d] l אוֹתָהּ? cf Jes 41,23 44,7 ‖ **3** [a] pc Mss K[Or] 𝔗 וּנְצ׳ ‖ [b] mlt Mss וְלֹא; pc Mss pr אֲשֶׁר.

הָעִיר הַזֹּאת וְעַל־בָּתֵּי מַלְכֵי[a] יְהוּדָה הַנְּתֻצִים[b] אֶל־הַסֹּלְלוֹת[c] וְאֶל־ ל . ב
5 הֶחָרֶב׃[c] 5 בָּאִים[d] לְהִלָּחֵם אֶת[e]־הַכַּשְׂדִּים[b] וּלְמַלְאָם[f] אֶת־פִּגְרֵי הָאָדָם ל
אֲשֶׁר־הִכֵּיתִי בְאַפִּי וּבַחֲמָתִי וַאֲשֶׁר[g] הִסְתַּרְתִּי פָנַי[h] מֵהָעִיר הַזֹּאת[h] עַל ג[3]
6 כָּל־רָעָתָם׃ 6 הִנְנִי מַעֲלֶה־לָּהּ[a] אֲרֻכָה וּמַרְפֵּא וּרְפָאתִים וְגִלֵּיתִי ח[4] . ד . ג[5] . ב ומל[6]
7 לָהֶם עֲתֶרֶת[b] שָׁלוֹם וֶאֱמֶת׃ 7 וַהֲשִׁבֹתִי אֶת־שְׁבוּת יְהוּדָה וְאֵת שְׁבוּת
8 יִשְׂרָאֵל[a] וּבְנִתִים כְּבָרִאשֹׁנָה׃ 8 וְטִהַרְתִּים מִכָּל־עֲוֺנָם אֲשֶׁר חָטְאוּ־לִי ב חד חס וחד מל . ה[7] . ב
9 וְסָלַחְתִּי לְכוֹל[a]־עֲוֺנוֹתֵיהֶם אֲשֶׁר חָטְאוּ־לִי וַאֲשֶׁר פָּשְׁעוּ בִי׃ 9 וְהָיְתָה לכל ל כת מל וחד מן ז[8] ק פסוק מן הׄ מילין ז מכה וז מכה . ב מל[9]
[a]לִּי לְשֵׁם שָׂשׂוֹן[a] לִתְהִלָּה וּלְתִפְאֶרֶת לְכֹל גּוֹיֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּ ג מל וכל אוריׄת דכות[10]
אֶת־כָּל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר אָנֹכִי עֹשֶׂה אֹתָם[b] וּפָחֲדוּ וְרָגְזוּ עַל כָּל־הַטּוֹבָה ג
10 וְעַל כָּל־הַשָּׁלוֹם אֲשֶׁר אָנֹכִי עֹשֶׂה לָּהּ׃[c] ס 10 כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה ד[11] . ג . יׄח בטע בסיפ
עוֹד יִשָּׁמַע בַּמָּקוֹם־הַזֶּה אֲשֶׁר אַתֶּם אֹמְרִים חָרֵב הוּא מֵאֵין אָדָם ל[12]
וּמֵאֵין בְּהֵמָה בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלִַם הַנְשַׁמּוֹת מֵאֵין אָדָם ל
11 וּמֵאֵין יוֹשֵׁב וּמֵאֵין בְּהֵמָה׃ 11 קוֹל שָׂשׂוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה קוֹל חָתָן וְקוֹל מט מל בנביא
כַּלָּה קוֹל אֹמְרִים הוֹדוּ אֶת־יְהוָה צְבָאוֹת כִּי־טוֹב יְהוָה כִּי־לְעוֹלָם
חַסְדּוֹ מְבִאִים תּוֹדָה[a] בֵּית יְהוָה כִּי־אָשִׁיב אֶת־שְׁבוּת־הָאָרֶץ
12 כְּבָרִאשֹׁנָה אָמַר יְהוָה׃ ס 12 כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עוֹד יִהְיֶה ׀ ה[7] . ב ס״פ[13] . ו בטע בסיפ[14] . יו
בַּמָּקוֹם הַזֶּה הֶחָרֵב מֵאֵין־אָדָם וְעַד־בְּהֵמָה וּבְכָל־עָרָיו נְוֵה רֹעִים
13 מַרְבִּצִים צֹאן׃ 13 בְּעָרֵי הָהָר בְּעָרֵי הַשְּׁפֵלָה וּבְעָרֵי הַנֶּגֶב וּבְאֶרֶץ ב פסוק דמטע[15] . ה[16]
בִּנְיָמִן וּבִסְבִיבֵי יְרוּשָׁלִַם וּבְעָרֵי יְהוּדָה עֹד [a]תַּעֲבֹרְנָה הַצֹּאן עַל־יְדֵי ב . יד חס[17] . ב[18]
מוֹנֶה[a] אָמַר יְהוָה׃ ס ב ומל[19] . ב ס״פ[13]
14 [a]הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וַהֲקִמֹתִי אֶת־הַדָּבָר הַטּוֹב אֲשֶׁר
15 דִּבַּרְתִּי אֶל־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעַל־בֵּית יְהוּדָה׃ 15 [a]בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת יא[20] ד מנה בסיפ . ח[21]

[3] Mm 2652. [4] Mm 2726. [5] Mm 2653. [6] Mm 2654. [7] Mm 1962. [8] Mm 1594. [9] Mm 2655. [10] Mm 2656. [11] Mm 2094. [12] Mm 3112. [13] Mm 2481. [14] Mm 2614. [15] Mp sub loco. [16] Mm 3981. [17] Mm 62. [18] Mm 2657. [19] Mm 2658. [20] Mm 324. [21] Mm 1482.

4/5 [a] 𝔊𝔙 sg ‖ [b–b] add? ‖ [c–c] 𝔊 *καὶ προμαχῶνας* = וְאֶל־הַחֵל? prp אֶל־חִנָּם (cf Ez 6,10; ב dttg), quod c בָּאִים 5 cj ‖ [d] > 𝔊* ‖ [e] nonn Mss אֶל ‖ [f] l prb וְהַמְּלֵאִים ‖ [g] dl ו vel l בַּאֲשֶׁר ‖ [h–h] 𝔊 *ἀπ' αὐτῶν* = מֵהֶם ‖ **6** [a] l לָהֶם cf 𝔊[A]𝔗𝔙 ‖ [b] 𝔊* *καὶ ποιήσω* = (ו)עָבַדְתִּ aram? cf 7,29[c]; 𝔊[-B 106] *εἰσακούειν* = a עתר cf σ'𝔙; 𝔖 *šbjl'* = נְתִבַת? cf 𝔗; prb l עֵת רְוָחָה ‖ **7** [a] 𝔊[Mss] *Ιερουσαλημ*, recte? ‖ **8** [a] K לְכוֹל ‖ **9** [a–a] 𝔊* *εἰς εὐφροσύνην* = לְשָׂ'; prb l לְשָׂ' יְרוּשָׁלַםִ cf והיתה ‖ [b] > Ms 𝔊*, dl aut l אתה cf לה ‖ [c] Ms Vrs לָהֶם ‖ **11** [a] 𝔊θ' *δῶρα* ‖ **13** [a–a] 𝔗 *jtnhwn 'm' lptgmj mšjḥ'* populus se ad verba Messiae adjunget ‖ **14** [a] 𝔊* om 14–26 ‖ **15** [a] cf 23,5[a].

הַהִיא אַצְמִיחַ לְדָוִד צֶמַח[b] צְדָקָה[c] וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בָּאָרֶץ׃ ב[22]
16 בַּיָּמִים הָהֵם תִּוָּשַׁע יְהוּדָה וִירוּשָׁלַםִ תִּשְׁכּוֹן לָבֶטַח וְזֶה[a] אֲשֶׁר־ ס[34] ג מל
יִקְרָא־לָהּ[b] יְהוָה ׀ צִדְקֵנוּ[c]׃ ס 17 כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה לֹא־יִכָּרֵת 17 ב. כי מיחד[23]
לְדָוִד אִישׁ יֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא בֵית־יִשְׂרָאֵל׃ 18 וְלַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם[a] לֹא־ 18 ה חס בסיפ. ה[24]. ל[25]
יִכָּרֵת אִישׁ מִלְּפָנָי מַעֲלֶה עוֹלָה וּמַקְטִיר מִנְחָה וְעֹשֶׂה זֶּבַח כָּל־ יב. ה[26]. ג
הַיָּמִים׃ ס 19 וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ לֵאמוֹר׃ 20 כֹּה 19 20 ג מל[27]
אָמַר יְהוָה אִם־[a]תָּפֵרוּ אֶת־[a]בְּרִיתִי הַיּוֹם וְאֶת־בְּרִיתִי הַלָּיְלָה וּלְבִלְתִּי[b] ב
הֱיוֹת יוֹמָם[c]־וָלַיְלָה בְּעִתָּם׃ 21 גַּם־בְּרִיתִי תֻפַר אֶת־דָּוִד עַבְדִּי 21
מִהְיוֹת־לוֹ בֵן מֹלֵךְ עַל־כִּסְאוֹ וְאֶת־הַלְוִיִּם הַכֹּהֲנִים[a] מְשָׁרְתָי׃ 22 אֲשֶׁר 22 ד. ד[28]
לֹא־יִסָּפֵר צְבָא הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִמַּד חוֹל הַיָּם כֵּן אַרְבֶּה אֶת־זֶרַע דָּוִד ב
עַבְדִּי וְאֶת־הַלְוִיִּם [a]מְשָׁרְתֵי אֹתִי[a][b] ס 23 וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־ 23 ד. ל
יִרְמְיָהוּ לֵאמֹר׃ 24 הֲלוֹא רָאִיתָ מָה־הָעָם הַזֶּה דִּבְּרוּ לֵאמֹר שְׁתֵּי 24
הַמִּשְׁפָּחוֹת אֲשֶׁר בָּחַר יְהוָה בָּהֶם וַיִּמְאָסֵם וְאֶת־עַמִּי יִנְאָצוּן מִהְיוֹת ל. ד[29]
עוֹד גּוֹי לִפְנֵיהֶם[a]׃ ס 25 כֹּה אָמַר יְהוָה אִם־לֹא בְרִיתִי[a] יוֹמָם[b] 25
וָלָיְלָה חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא־שָׂמְתִּי׃ 26 גַּם־זֶרַע יַעֲקוֹב וְדָוִד עַבְדִּי 26 ט. ה מל[30]
אֶמְאַס מִקַּחַת מִזַּרְעוֹ מֹשְׁלִים[a] אֶל־זֶרַע אַבְרָהָם יִשְׂחָק וְיַעֲקֹב כִּי־ ד כינוי ליצחק[31]. ל[32]
אָשׁוּב[b] אֶת־שְׁבוּתָם וְרִחַמְתִּים׃ ס אשיב ק חד מן ג[33] כת כן בליש. ג
34 1 הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה וּנְבוּכַדְרֶאצַּר 34 ה בטע בסיפ. ב[1]
מֶלֶךְ־בָּבֶל ׀ וְכָל־חֵילוֹ [a]וְכָל־מַמְלְכוֹת אֶרֶץ מֶמְשֶׁלֶת יָדוֹ וְכָל־ ל. ל
הָעַמִּים[a] נִלְחָמִים עַל־יְרוּשָׁלַםִ וְעַל־כָּל־עָרֶיהָ[b] לֵאמֹר׃ 2 כֹּה־ 2 כד
אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הָלֹךְ וְאָמַרְתָּ אֶל־צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה
וְאָמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה [a]הִנְנִי נֹתֵן אֶת[a]־הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד מֶלֶךְ־

[22]Mm 2578. [23]Mm 2049. [24]Mm 2111. [25]Mm 2451. [26]Mm 2726. [27]Mm 358. [28]Mm 4203. [29]Mm 2979. [30]Mm 822. [31]Mm 2659. [32]Mm 247. [33]Mm 2736. [34]Mp sub loco. Cp 34 [1]Mp sub loco.

15 [b] $\mathfrak{G}^{OL}\theta'$ *ἀνατολήν* = 𝔐; 𝔖𝔗 ut 23,5[b] ‖ [c] pc Mss $\mathfrak{G}^{OL}\theta'$ צַדִּיק; mlt Mss + ומלך מלך והשכיל = 23,5 ‖ 16 [a] pc Mss 𝔖 + שְׁמוֹ; ins הַשֵּׁם (cf $\mathfrak{G}^{OL}\theta'$𝔙) vel שְׁמָהּ (cf 𝔗) ‖ [b–b] pc Mss 𝔖𝔙 אוהו– ‖ [c] 𝔙 ut 23,6[c] ‖ 18 [a] $\mathfrak{G}^{62}$(𝔖𝔙) pr *καί (τοῖς)* ‖ 20 [a–a] $\mathfrak{G}^{L}$(𝔗𝔙) *διασκεδασθήσεται* = ת(ו)פר ut 21 ‖ [b] θ'𝔖𝔙 om cop, dl ‖ [c] l יום, it 25[b] ‖ 21 [a] tr (cf 18) aut dl (cf 22) ‖ 22 [a–a] prp תַי אֹתוֹ– ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd : ‖ 24 [a] $\mathfrak{G}^{L}\theta'$𝔖 suff 1 sg ‖ 25 [a] prp בָרָאתִי ‖ [b] cf 20[c] ‖ 26 [a] $\mathfrak{G}^{OL}\theta'$𝔖 sg ‖ [b] mlt Mss ut Q, K אשוב ‖ Cp 34,1 [a–a] 𝔊* *καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἀρχῆς αὐτοῦ* ‖ [b] 𝔊 *τὰς πόλεις Ιουδα* ‖ 2 [a–a] 𝔊 *παραδόσει παραδοθήσεται* cf 32,28[a–a].

3 בָּבֶלᵇ וּשְׂרָפָהּ בָּאֵשׁ׃ 3 וְאַתָּה לֹא תִמָּלֵט מִיָּדוֹ כִּי תָּפֹשׂ תִּתָּפֵשׂ וּבְיָדוֹ ל. ב
תִּנָּתֵן וְעֵינֶיךָ אֶת־עֵינֵי מֶלֶךְ־בָּבֶל תִּרְאֶינָה ᵃוּפִיהוּ אֶת־פִּיךָ יְדַבֵּרᵃ ז. כב
4 ᵇוּבָבֶל תָּבוֹאᵇ׃ 4 אַךְ שְׁמַע דְּבַר־יְהוָה צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה ᵃכֹּה־ ד[2]
5 אָמַר יְהוָה עָלֶיךָᵃ ᵇלֹא תָמוּת בֶּחָרֶבᵇ׃ 5 בְּשָׁלוֹםᵃ תָּמוּת וּכְמִשְׂרְפוֹתᵇ
אֲבוֹתֶיךָ הַמְּלָכִים הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר־הָיוּ לְפָנֶיךָ כֵּן ᶜיִשְׂרְפוּᵈ־לָךְ וְהוֹי ג מל. כי
6 אָדוֹןᶜ יִסְפְּדוּ־לָךְ כִּי־דָבָר אֲנִי־דִבַּרְתִּי נְאֻם־יְהוָה׃ ס 6 וַיְדַבֵּר ל
יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל־צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כה
7 בִּירוּשָׁלִָםᵃ׃ 7 וְחֵיל מֶלֶךְ־בָּבֶל נִלְחָמִים עַל־יְרוּשָׁלִַם וְעַל כָּל־ᵃעָרֵי ב פסוק על ועל אל ואל[3]
יְהוּדָה הַנּוֹתָרוֹתᵇ אֶל־לָכִישׁ וְאֶל־עֲזֵקָה כִּי הֵנָּה נִשְׁאֲרוּ בְּעָרֵי יְהוּדָה ג ב חס וחד מל
עָרֵי מִבְצָר׃ פ
8 הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה אַחֲרֵי כְּרֹת הַמֶּלֶךְ ה בטע בסיפ
צִדְקִיָּהוּ בְּרִית אֶת־כָּל־ᵃהָעָם ᵇאֲשֶׁר בִּירוּשָׁלִַםᵇ לִקְרֹא לָהֶםᶜ דְּרוֹר׃
9 לְשַׁלַּח אִישׁ אֶת־עַבְדּוֹ וְאִישׁ אֶת־שִׁפְחָתוֹ הָעִבְרִי וְהָעִבְרִיָּה חָפְשִׁים ה
10 לְבִלְתִּי עֲבָד־בָּםᵃ בִּיהוּדִי אָחִיהוּ אִישׁ׃ 10 וַיִּשְׁמְעוּᵃ כָל־הַשָּׂרִים וְכָל־ ד[4]. נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג
הָעָם אֲשֶׁר־בָּאוּ בַבְּרִית לְשַׁלַּח אִישׁ אֶת־עַבְדּוֹ וְאִישׁ אֶת־שִׁפְחָתוֹ ה[5]
11 ᵇחָפְשִׁים לְבִלְתִּי עֲבָד־בָּם עוֹד וַיִּשְׁמְעוּ וַיְשַׁלֵּחוּᵇ׃ 11 ᵃוַיָּשׁוּבוּ אַחֲרֵי־ ה. ל. ו מל בנביא ול בסיפ
כֵן וַיָּשִׁבוּ אֶת־הָעֲבָדִים וְאֶת־הַשְּׁפָחוֹת אֲשֶׁר שִׁלְּחוּ חָפְשִׁיםᵃ וַיִּכְבִּישׁוּםᵇ ג[6]. ד. ה. ויכבשום ק
12 לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת׃ ס 12 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ ᵃמֵאֵת
13 יְהוָהᵃ לֵאמֹר׃ 13 כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָנֹכִי כָּרַתִּי בְרִית כד
אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הוֹצִאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים
14 לֵאמֹר׃ 14 ᵃמִקֵּץ שֶׁבַע ᵇשָׁנִים תְּשַׁלְּחוּ אִישׁ אֶת־אָחִיו הָעִבְרִי אֲשֶׁר־ ב ר״פ[7]. ב
יִמָּכֵר לְךָ וַעֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וְשִׁלַּחְתּוֹ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ וְלֹא־שָׁמְעוּ ב[8]. ל בסיפ

[2] Mm 3345. [3] Mp sub loco. [4] Mm 2660. [5] Mm 2027. [6] Mm 910. [7] Mm 2661. [8] Mm 2662.

2 ᵇ 𝔊 + *καὶ συλλήμψεται αὐτήν*, ins וּלְכָדָהּ (et dl וּשׂ׳ בָּאֵשׁ?) ‖ **3** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊* ‖ ᵇ⁻ᵇ add? ‖ **4** ᵃ⁻ᵃ prb dl (et l וְלֹא) ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊* ‖ **5** ᵃ huc tr בירושלם 6 ‖ ᵇ sic mlt Mss 𝔊α′𝔗𝔙; mlt Mss 𝔗ᴹˢ וּבְמ׳; 𝔊 *ὡς ἔκλαυσαν* prb versio libera, non crrp ex *ὡς ἔκαυσαν* cf ᵈ ‖ ᶜ⁻ᶜ > 𝔖 (homark) ‖ ᵈ 𝔊 *κλαύσονται* cf ᵇ ‖ **6** ᵃ cf 5ᵃ ‖ **7** ᵃ > 𝔊* ‖ ᵇ > 𝔊* ‖ **8** ᵃ > 𝔊* ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊* ‖ ᶜ > 𝔊*𝔖 ‖ **9** ᵃ dl (ex 10)? ‖ **10** ᵃ 𝔊* *καὶ ἐπεστράφησαν* = וַיָּשׁוּבוּ ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊* ‖ **11** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊* ‖ ᵇ K וַיִּכְבִּישׁוּם ‖ **12** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*𝔖𝔗ᴱᵈ ‖ **14** ᵃ cf Dt 15,1.12 ‖ ᵇ 𝔊 *ἕξ* = שֵׁשׁ.

אֲבוֹתֵיכֶם֙ אֵלַ֔י וְלֹ֥א הִטּ֖וּ אֶת־אָזְנָֽם׃ 15 וַתָּשֻׁ֨בוּ[a] אַתֶּ֜ם[b] הַיּ֗וֹם וַתַּעֲשׂ֤וּ 15
אֶת־הַיָּשָׁר֙ בְּעֵינַ֔י לִקְרֹ֥א דְר֖וֹר אִ֣ישׁ לְרֵעֵ֑הוּ וַתִּכְרְת֤וּ[a] בְרִית֙ לְפָנַ֔י
בַּבַּ֕יִת אֲשֶׁר־נִקְרָ֥א שְׁמִ֖י עָלָֽיו׃ 16 וַתָּשֻׁ֗בוּ וַתְּחַלְּל֣וּ אֶת־שְׁמִ֔י וַתָּשִׁ֗בוּ 16
אִ֤ישׁ אֶת־עַבְדּוֹ֙ וְאִ֣ישׁ אֶת־שִׁפְחָת֔וֹ אֲשֶׁר־שִׁלַּחְתֶּ֥ם חָפְשִׁ֖ים לְנַפְשָׁ֑ם
[a]וַתִּכְבְּשׁ֣וּ אֹתָ֔ם לִֽהְי֣וֹת[a] לָכֶ֔ם לַעֲבָדִ֖ים וְלִשְׁפָחֽוֹת׃ ס 17 לָכֵ֞ן 17
כֹּה־אָמַ֣ר יְהוָ֗ה אַתֶּם֙ לֹא־שְׁמַעְתֶּ֣ם אֵלַ֔י לִקְרֹ֣א דְר֔וֹר אִ֥ישׁ לְאָחִ֖יו
וְאִ֣ישׁ לְרֵעֵ֑הוּ הִנְנִ֣י קֹרֵא֩ לָכֶ֨ם דְּר֜וֹר נְאֻם־יְהוָ֗ה אֶל־הַחֶ֙רֶב֙ אֶל[a]־
הַדֶּ֣בֶר וְאֶל־הָרָעָ֔ב וְנָתַתִּ֤י אֶתְכֶם֙ לְזַוְעָ֔ה[b] לְכֹ֖ל מַמְלְכ֥וֹת הָאָֽרֶץ׃
18 וְנָתַתִּ֣י אֶת־הָאֲנָשִׁ֗ים הָעֹֽבְרִים֙ אֶת־בְּרִתִ֔י אֲשֶׁ֤ר לֹא־הֵקִ֙ימוּ֙ אֶת־ 18
דִּבְרֵ֣י הַבְּרִ֔ית אֲשֶׁ֥ר כָּרְת֖וּ לְפָנָ֑י הָעֵ֙גֶל֙[a] אֲשֶׁ֣ר [b]כָּרְת֣וּ לִשְׁנַ֔יִם וַיַּעַבְר֖וּ
בֵּ֥ין בְּתָרָֽיו[b]׃ 19 שָׂרֵ֨י יְהוּדָ֜ה [a]וְשָׂרֵ֣י יְרוּשָׁלִַ֗ם[a] הַסָּֽרִסִים֙ וְהַכֹּ֣הֲנִ֔ים [b]וְכֹ֖ל 19
עַ֣ם הָאָ֑רֶץ הָעֹ֣בְרִ֔ים בֵּ֖ין בִּתְרֵ֥י הָעֵֽגֶל[b]׃ 20 וְנָתַתִּ֤י אוֹתָם֙ בְּיַ֣ד אֹֽיְבֵיהֶ֔ם 20
[a]וּבְיַ֖ד מְבַקְשֵׁ֣י נַפְשָׁ֑ם[a] וְהָיְתָ֤ה נִבְלָתָם֙ לְמַֽאֲכָ֔ל לְע֥וֹף הַשָּׁמַ֖יִם וּלְבֶהֱמַ֥ת
הָאָֽרֶץ׃ 21 וְאֶת־צִדְקִיָּ֨הוּ מֶֽלֶךְ־יְהוּדָ֜ה וְאֶת־שָׂרָ֗יו אֶתֵּן֙ בְּיַ֣ד אֹֽיְבֵיהֶ֔ם 21
[a]וּבְיַ֖ד מְבַקְשֵׁ֣י נַפְשָׁ֑ם[a] [b]וּבְיַד֙ חֵ֣יל[b] מֶ֣לֶךְ בָּבֶ֔ל הָעֹלִ֖ים מֵעֲלֵיכֶֽם׃ 22 הִנְנִ֨י 22
מְצַוֶּ֜ה נְאֻם־יְהוָ֗ה וַהֲשִׁ֨בֹתִ֜ים אֶל־הָעִ֤יר הַזֹּאת֙ וְנִלְחֲמ֣וּ עָלֶ֔יהָ וּלְכָד֖וּהָ
וּשְׂרָפֻ֣הָ בָאֵ֑שׁ וְאֶת־עָרֵ֧י יְהוּדָ֛ה אֶתֵּ֥ן שְׁמָמָ֖ה מֵאֵ֥ין יֹשֵֽׁב׃ פ
35 1 הַדָּבָ֛ר אֲשֶׁר־הָיָ֥ה אֶֽל־יִרְמְיָ֖הוּ מֵאֵ֣ת יְהוָ֑ה בִּימֵ֨י יְהוֹיָקִ֧ים 35
בֶּן־יֹאשִׁיָּ֛הוּ מֶ֥לֶךְ יְהוּדָ֖ה לֵאמֹֽר׃ 2 הָל֗וֹךְ אֶל־בֵּ֣ית הָרֵֽכָבִים֮ וְדִבַּרְתָּ֣ 2
אוֹתָם֒ וַהֲבִֽאוֹתָם֙ בֵּ֣ית יְהוָ֔ה אֶל־אַחַ֖ת הַלְּשָׁכ֑וֹת וְהִשְׁקִיתָ֥ אוֹתָ֖ם יָֽיִן׃
3 וָאֶקַּ֞ח אֶת־יַאֲזַנְיָ֣ה בֶּן־יִרְמְיָ֗הוּ[a] בֶּן־חֲבַצִּנְיָ֔ה וְאֶת־אֶחָ֖יו וְאֶת־כָּל־ 3
בָּנָ֑יו וְאֵ֖ת כָּל־בֵּ֥ית הָרֵכָבִֽים׃ 4 וָאָבִ֤א אֹתָם֙ בֵּ֣ית יְהוָ֔ה אֶל־לִשְׁכַּ֕ת 4
בְּנֵ֛י[a] חָנָ֥ן בֶּן[b]־יִגְדַּלְיָ֖הוּ[c] אִ֣ישׁ הָאֱלֹהִ֑ים אֲשֶׁר־אֵ֙צֶל֙ לִשְׁכַּ֣ת הַשָּׂרִ֔ים
אֲשֶׁ֣ר מִמַּ֗עַל לְלִשְׁכַּ֛ת מַעֲשֵׂיָ֥הוּ בֶן־שַׁלֻּ֖ם שֹׁמֵ֥ר הַסַּֽף׃ 5 וָאֶתֵּ֞ן לִפְנֵ֣י 5

י . ב
ל
ה
יו חס בסיפ . כ[9]
ו בטע בסיפ[10] . ג[11]
לזועה ק
ה
ב חס בליש . ז[12]
ל
ב
ב חד חס וחד מל
ב חס . ז[13] . ה חס בסיפ
ה בטע בסיפ
ו מל בסיפ[1] . יא[2] ד מנה בסיפ
ט רפי וכל יחזק דכות[3] . ל קמ
ב . ל . ה[4]
ט . ב חס . יו חס בסיפ
ג מיחד[5]
ל . יא חס . ל

[9] Mm 2168. [10] Mm 2614 contra textum. [11] Mm 2464. [12] Mm 2108. [13] Mm 1936. Cp 35 [1] Mm 1408. [2] Mm 324. [3] Mm 136. [4] Mm 348. [5] Mm 2663.

15 [a] 𝔊* 3 pl ‖ [b] > 𝔊 ‖ **16** [a–a] > 𝔊* ‖ **17** [a] mlt Mss 𝔊𝔖𝔗[f] וְאֶל ‖ [b] cf 15,4[b] ‖ **18** [a] prp כָּעֵגֶל ‖ [b–b] 𝔊 *ἐποίησαν ἐργάζεσθαι αὐτῷ*, dub ‖ **19** [a–a] > 𝔊* ‖ [b–b] 𝔊* *καὶ τὸν λαόν* ‖ **20** [a–a] > 𝔊* ‖ **21** [a–a] > 𝔊* ‖ [b–b] 𝔊* *καὶ δύναμις* ‖ **Cp 35,3** [a] 𝔊* *Ιερεμιν* 𝔖 *'mrj'* ‖ **4** [a] Ms 𝔊[51c.449]𝔄𝔗[f] בֶּן־; > 𝔊[A]𝔎 ‖ [b] Ms יחנן cf 𝔊[B] ‖ [c] 𝔊(𝔖) *Γοδολιου* = גְּדַלְיָה.

בְּנֵ֤י בֵית־הָרֵֽכָבִים֙ ᵃגְּבִעִ֛ים מְלֵאִ֥יםᵃ יַ֖יִן וְכֹס֑וֹת וָאֹמַ֥ר אֲלֵיהֶ֖ם שְׁתוּ־ ל וחס
6 יָֽיִן׃ 6 וַיֹּאמְר֖וּ לֹ֣א נִשְׁתֶּה־יָּ֑יִן כִּ֡י יוֹנָדָ֣ב בֶּן־רֵ֠כָב אָבִ֜ינוּ צִוָּ֤ה עָלֵ֙ינוּ֙ ג[6] וכל שמואל דכות ב מ א
7 לֵאמֹ֔ר לֹ֧א תִשְׁתּוּ־יַ֛יִן אַתֶּ֥ם וּבְנֵיכֶ֖ם עַד־עוֹלָֽם׃ 7 וּבַ֣יִת לֹֽא־תִבְנ֗וּ
וְזֶ֤רַע לֹֽא־תִזְרָ֙עוּ֙ וְכֶ֣רֶם לֹֽא־תִטָּ֔עוּ וְלֹ֥א יִהְיֶ֖ה לָכֶ֑ם כִּ֣י בָּאֳהָלִ֗ים ב . ד[7]
תֵּשְׁבוּ֙ כָּל־יְמֵיכֶ֔ם לְמַ֙עַן֙ תִּחְי֞וּ יָמִ֤ים רַבִּים֙ עַל־פְּנֵ֣י הָֽאֲדָמָ֔ה אֲשֶׁ֥ר ג
8 אַתֶּ֖ם גָּרִ֥ים שָֽׁם׃ 8 וַנִּשְׁמַ֗ע בְּק֛וֹל יְהוֹנָדָ֥ב בֶּן־רֵכָ֛ב אָבִ֖ינוּ לְכֹ֣ל אֲשֶׁ֣ר ג[8] . ה[9]
9 צִוָּ֑נוּ לְבִלְתִּ֤י שְׁתֽוֹת־יַ֙יִן֙ כָּל־יָמֵ֔ינוּ אֲנַ֣חְנוּ נָשֵׁ֔ינוּ בָּנֵ֖ינוּ וּבְנֹתֵֽינוּ׃ 9 וּלְבִלְתִּ֥י ה . ל
ס בנות בָּתִּ֖ים לְשִׁבְתֵּ֑נוּ וְכֶ֧רֶם ᵃוְשָׂדֶ֛ה וָזֶ֖רַעᵃ לֹ֥א יִֽהְיֶה־לָּֽנוּ׃ 10 וַנֵּ֖שֶׁב ל[21] בא
11 בָּאֳהָלִ֑ים וַנִּשְׁמַ֣ע וַנַּ֔עַשׂ כְּכֹ֥ל אֲשֶׁר־צִוָּ֖נוּ יוֹנָדָ֥ב אָבִֽינוּ׃ 11 וַיְהִ֗י בַּעֲל֨וֹת ד[7] . ג[8] . ה . ג[6] וכל שמואל דכות ב מ א . ה[10]
נְבוּכַדְרֶאצַּ֣ר מֶֽלֶךְ־בָּבֶל֮ אֶלᵃ־הָאָרֶץ֒ וַנֹּ֗אמֶר בֹּ֚אוּ וְנָב֣וֹא יְרוּשָׁלִַ֔ם ב בסיפ[11] . ב[12]
מִפְּנֵי֙ חֵ֣יל הַכַּשְׂדִּ֔ים וּמִפְּנֵ֖י חֵ֣יל אֲרָ֑םᵇ וַנֵּ֖שֶׁב בִּירוּשָׁלִָֽם׃ פ
12 וַיְהִ֥י דְבַר־יְהוָ֖ה ᵃאֶֽל־יִרְמְיָ֥הוּᵃ לֵאמֹֽר׃ 13 כֹּֽה־אָמַ֞ר יְהוָ֤ה צְבָאוֹת֙ ט בטע בסיפ[13]
אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל הָלֹךְ֙ וְאָמַרְתָּ֤ לְאִ֣ישׁ יְהוּדָ֔ה וּלְיוֹשְׁבֵ֖י יְרוּשָׁלִָ֑ם הֲל֨וֹא ג בליש
14 תִקְח֥וּ מוּסָ֛ר לִשְׁמֹ֥עַ אֶל־דְּבָרַ֖י נְאֻם־יְהוָֽה׃ 14 ᵃהוּקַ֡ם אֶת־דִּבְרֵ֣יᵃ ג . ג[14]
יְהוֹנָדָ֣ב בֶּן־רֵ֠כָב אֲשֶׁר־צִוָּ֨ה אֶת־בָּנָ֜יו לְבִלְתִּ֣י שְׁתֽוֹת־יַ֗יִן וְלֹ֤א שָׁתוּ֙ ה[9]
ᵇעַד־הַיּ֣וֹם הַזֶּ֔ה כִּ֣י שָׁמְע֔וּ אֵ֖ת מִצְוַ֣ת אֲבִיהֶ֑םᵇ וְאָנֹכִ֞י דִּבַּ֤רְתִּי אֲלֵיכֶם֙ ד בסיפ
15 הַשְׁכֵּ֣ם וְדַבֵּ֔ר וְלֹ֥א שְׁמַעְתֶּ֖ם אֵלָֽי׃ 15 וָאֶשְׁלַ֣ח אֲלֵיכֶם֩ אֶת־כָּל־עֲבָדַ֨י יא[15]
הַנְּבִאִ֜ים ׀ הַשְׁכֵּ֣ים וְשָׁלֹ֣חַ ׀ לֵאמֹ֗ר שֻֽׁבוּ־נָ֡א אִישׁ֩ מִדַּרְכּ֨וֹ הָרָעָ֜ה וְהֵיטִ֣יבוּ ה חס
מַעַלְלֵיכֶ֗ם וְאַל־תֵּ֨לְכ֜וּ אַחֲרֵ֨י אֱלֹהִ֤ים אֲחֵרִים֙ לְעָבְדָ֔ם וּשְׁבוּ֙ אֶל־ ל[16]
הָ֣אֲדָמָ֔ה אֲשֶׁר־נָתַ֥תִּי לָכֶ֖ם וְלַאֲבֹתֵיכֶ֑ם וְלֹ֤א הִטִּיתֶם֙ אֶֽת־אָזְנְכֶ֔ם וְלֹ֥א ה[17] חס ב מנה בסיפ וכל עזרא דכות . ה
16 שְׁמַעְתֶּ֖ם אֵלָֽי׃ 16 כִּ֣י הֵקִ֗ימוּ בְּנֵי֙ יְהוֹנָדָ֣ב בֶּן־רֵכָ֔ב אֶת־מִצְוַ֥ת אֲבִיהֶ֖ם ה . ה[9]
17 אֲשֶׁ֣ר צִוָּ֑ם וְהָעָ֣ם הַזֶּ֔ה לֹ֥א שָׁמְע֖וּ אֵלָֽי׃ ס 17 לָכֵ֡ן כֹּה־אָמַ֣ר יְהוָה֩ ג[18] . ב בטע בסיפ . יב[19]
אֱלֹהֵ֨י צְבָא֜וֹת אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל הִנְנִ֨י מֵבִ֤יא אֶל־יְהוּדָה֙ וְאֶ֣ל כָּל־יוֹשְׁבֵ֣י ו[20] . לד מל ו מנה בסיפ
יְרֽוּשָׁלִַ֔ם אֵ֚ת כָּל־הָ֣רָעָ֔ה אֲשֶׁ֥ר דִּבַּ֖רְתִּי עֲלֵיהֶ֑ם ᵃיַ֣עַן דִּבַּ֤רְתִּי אֲלֵיהֶם֙ ד[21]

6 Mm 2667. 7 Mm 2664. 8 Mm 2665. 9 Mm 1768. 10 Mm 1943. 11 Mm 2626. 12 Mm 2497. 13 Mm 2615. 14 Mm 2666. 15 Mm 2041. 16 Mm 24. 17 Mm 1586. 18 Mm 367. 19 Mm 2015. 20 Mm 285. 21 Mp sub loco.

5 ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *κεράμιον* = גְּבִיעַ ‖ **9** ᵃ⁻ᵃ prp וְשָׂדֶה זֶ' cf Ez 17,5 ‖ **11** ᵃ nonn Mss Or עַל ‖ ᵇ 𝔊 *τῶν Ἀσσυρίων*, 𝔖 *d'dwm* = אֱדֹם ‖ **12** ᵃ⁻ᵃ 𝔊* *πρός με* cf 32,26ᵃ⁻ᵃ, it 36,1ᵃ⁻ᵃ ‖ **14** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *ἔστησαν ῥῆμα υἱοί* cf 16 ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊* ‖ **17** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*.

וְלֹא שָׁמֵעוּ וָאֶקְרָא לָהֶם וְלֹא עָנוּ׃ 18 ᵃוּלְבֵית הָרֵכָבִים אָמַר יִרְמְיָהוּ 18
כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵלᵃ יַעַן אֲשֶׁר ᵇשְׁמַעְתֶּם עַל־מִצְוַת
יְהוֹנָדָב אֲבִיכֶם וַתִּשְׁמְרוּ אֶת־כָּל־מִצְוֺתָיו וַתַּעֲשׂוּ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה
אֶתְכֶםᵇ׃ ס 19 ᵃלָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵלᵃ לֹא־ 19
יִכָּרֵת אִישׁ לְיוֹנָדָב בֶּן־רֵכָב עֹמֵד לְפָנַי כָּל־הַיָּמִיםᵇ׃ פ

36 1 וַיְהִי בַּשָּׁנָה הָרְבִיעִת לִיהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה 36
הָיָה הַדָּבָר הַזֶּה ᵃאֶל־יִרְמְיָהוּᵃ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ 2 קַח־לְךָ מְגִלַּת־ 2
סֵפֶר וְכָתַבְתָּ אֵלֶיהָ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי אֵלֶיךָ עַל־
יִשְׂרָאֵלᵃ וְעַל־יְהוּדָה וְעַל־כָּל־הַגּוֹיִם מִיּוֹם דִּבַּרְתִּי אֵלֶיךָ מִימֵי
יֹאשִׁיָּהוּ וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ 3 אוּלַי יִשְׁמְעוּ בֵּית יְהוּדָה אֵת כָּל־הָרָעָה 3
אֲשֶׁר אָנֹכִי חֹשֵׁב לַעֲשׂוֹת לָהֶם לְמַעַן יָשׁוּבוּ אִישׁ מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה
וְסָלַחְתִּי לַעֲוֺנָם וּלְחַטָּאתָם׃ ס 4 וַיִּקְרָא יִרְמְיָהוּ אֶת־ᵃבָּרוּךְ בֶּן־ 4
נֵרִיָּה וַיִּכְתֹּב בָּרוּךְ מִפִּי יִרְמְיָהוּ אֵת כָּל־דִּבְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵלָיו
עַל־מְגִלַּת־סֵפֶר׃ 5 וַיְצַוֶּה יִרְמְיָהוּ אֶת־בָּרוּךְ לֵאמֹר אֲנִי עָצוּר לֹא 5
אוּכַל לָבוֹא בֵּית יְהוָה׃ 6 ᵃוּבָאתָ אַתָּהᵃ וְקָרָאתָ בַמְּגִלָּה ᵇאֲשֶׁר־ 6
כָּתַבְתָּ־מִפִּי אֶת־דִּבְרֵי יְהוָהᵇ בְּאָזְנֵי הָעָם בֵּית יְהוָה בְּיוֹם צוֹם וְגַם
בְּאָזְנֵי כָל־יְהוּדָה הַבָּאִים מֵעָרֵיהֶם תִּקְרָאֵם׃ 7 אוּלַי תִּפֹּל תְּחִנָּתָם 7
לִפְנֵי יְהוָה וְיָשֻׁבוּ אִישׁ מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה כִּי־גָדוֹל הָאַף וְהַחֵמָה אֲשֶׁר־
דִּבֶּר יְהוָה אֶל־הָעָם הַזֶּה׃ 8 וַיַּעַשׂ בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּה כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּהוּ 8
יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא לִקְרֹא בַסֵּפֶר דִּבְרֵי יְהוָה בֵּית יְהוָה׃ ס 9 וַיְהִי 9
בַשָּׁנָה הַחֲמִשִׁיתᵃ לִיהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה בַּחֹדֶשׁ הַתְּשִׁעִי
קָרְאוּ צוֹם לִפְנֵי יְהוָה כָּל־הָעָם בִּירוּשָׁלִָם ᵇוְכָל־הָעָם הַבָּאִים מֵעָרֵי
יְהוּדָה בִּירוּשָׁלִָםᵇ׃ 10 וַיִּקְרָא בָרוּךְ בַּסֵּפֶר אֶת־דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּ בֵּית 10
יְהוָה בְּלִשְׁכַּת גְּמַרְיָהוּ בֶן־שָׁפָן הַסֹּפֵר בֶּחָצֵר הָעֶלְיוֹן פֶּתַח שַׁעַר

[22] Mm 1749. [23] Mm 1768. [24] Mm 2617. [25] Mm 2667. Cp 36 [1] Mm 707. [2] Mm 2639. [3] Mm 50. [4] Mm 2668. [5] Mm 2669. [6] Mm 1623. [7] Mm 1976. [8] Mm 2670. [9] Mm 2762.

18 a–a 𝔊 *διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος* cf 17 ‖ b–b 𝔊 alit ‖ **19** a–a > 𝔊* ‖ b 𝔊 + *τῆς γῆς* cf Gn 8,22 ‖ **Cp 36,1** a–a cf 35,12 a–a ‖ **2** a l prb יְרוּשָׁלַםִ cf 𝔊 ‖ **4** a pc Mss אל cf 18 ‖ **6** a–a > 𝔊* ‖ b–b 𝔊* *τούτῳ* = הַזֹּאת ‖ **9** a 𝔊* *τῷ ὀγδόῳ* = הַשְּׁמִינִית ‖ b–b 𝔊* *καὶ οἶκος Ιουδα.*

11 בֵּית־יְהוָה הֶחָדָשׁ בְּאָזְנֵי כָּל־הָעָם׃ 11 וַיִּשְׁמַע מִכָיְהוּ בֶן־גְּמַרְיָהוּ — לז . ג . ד בנביא וכל מלכים דכות[10] . ב
12 בֶן־שָׁפָן אֶת־כָּל־דִּבְרֵי יְהוָה מֵעַל הַסֵּפֶר׃ 12 וַיֵּרֶד בֵּית־הַמֶּלֶךְ עַל־
לִשְׁכַּת הַסֹּפֵר וְהִנֵּה־שָׁם כָּל־הַשָּׂרִים יוֹשְׁבִים אֱלִישָׁמָע הַסֹּפֵר וּדְלָיָהוּ — י מל
בֶן־שְׁמַעְיָהוּ[a] וְאֶלְנָתָן[b] בֶּן־עַכְבּוֹר וּגְמַרְיָהוּ בֶן־שָׁפָן וְצִדְקִיָּהוּ בֶן־ — ה[11] וכל ושמעיהו דכות ב מ א . ב
13 חֲנַנְיָהוּ וְכָל־הַשָּׂרִים׃ 13 וַיַּגֵּד לָהֶם מִכָיְהוּ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר — ג[12] . ד בנביא וכל מלכים דכות[10] . יג חס האלה[13]
שָׁמֵעַ בִּקְרֹא בָרוּךְ בַּסֵּפֶר בְּאָזְנֵי הָעָם׃ — ד[14] . לז
14 וַיִּשְׁלְחוּ כָל־הַשָּׂרִים אֶל־בָּרוּךְ אֶת־יְהוּדִי בֶּן־נְתַנְיָהוּ בֶן־[a] — ה
שֶׁלֶמְיָהוּ בֶן־כּוּשִׁי לֵאמֹר הַמְּגִלָּה אֲשֶׁר קָרָאתָ בָּהּ בְּאָזְנֵי הָעָם קָחֶנָּה — ד[15] . לז
בְיָדְךָ וָלֵךְ וַיִּקַּח בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּהוּ אֶת־הַמְּגִלָּה בְּיָדוֹ וַיָּבֹא[b] אֲלֵיהֶם׃ — ה[16] . ג
15 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו שֵׁב[a] נָא וּקְרָאֶנָּה בְּאָזְנֵינוּ וַיִּקְרָא בָרוּךְ בְּאָזְנֵיהֶם׃ — ל . ו . ה
16 וַיְהִי כְּשָׁמְעָם אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים פָּחֲדוּ[a] אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ וַיֹּאמְרוּ — יג חס האלה[13]
17 [b]אֶל־בָּרוּךְ[b] הַגֵּיד נַגִּיד לַמֶּלֶךְ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ 17 וְאֶת־ — ג מל בליש . כה . ב[17]
בָּרוּךְ שָׁאֲלוּ לֵאמֹר הַגֶּד־נָא לָנוּ אֵיךְ[a] כָּתַבְתָּ אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים — כה
18 הָאֵלֶּה מִפִּיו[b]׃ 18 וַיֹּאמֶר לָהֶם בָּרוּךְ מִפִּיו יִקְרָא אֵלַי[a] אֵת כָּל־ — כב[18] וכל ד״ה ועזרא דכות ב מ ה חס בליש . כה
19 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַאֲנִי כֹּתֵב עַל־הַסֵּפֶר בַּדְּיוֹ[b]׃ פ 19 וַיֹּאמְרוּ
הַשָּׂרִים אֶל־בָּרוּךְ לֵךְ הִסָּתֵר אַתָּה וְיִרְמְיָהוּ וְאִישׁ אַל־יֵדַע אֵיפֹה — יט[19] . י כת ה[20]
20 אַתֶּם׃ 20 וַיָּבֹאוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ חָצֵרָה וְאֶת־הַמְּגִלָּה הִפְקִדוּ בְּלִשְׁכַּת — ד חס בליש[21]
אֱלִישָׁמָע הַסֹּפֵר וַיַּגִּידוּ בְּאָזְנֵי הַמֶּלֶךְ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים[a]׃ — לז[22] . יג חס האלה[13]
21 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אֶת־יְהוּדִי לָקַחַת אֶת־הַמְּגִלָּה וַיִּקָּחֶהָ מִלִּשְׁכַּת
אֱלִישָׁמָע הַסֹּפֵר וַיִּקְרָאֶהָ יְהוּדִי בְּאָזְנֵי הַמֶּלֶךְ וּבְאָזְנֵי כָּל־הַשָּׂרִים — לז . ג
22 הָעֹמְדִים מֵעַל הַמֶּלֶךְ׃ 22 וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב בֵּית הַחֹרֶף [a]בַּחֹדֶשׁ הַתְּשִׁיעִי[a] — יא בתור ובנביא . מט מל בנביא
23 וְאֶת[b]־הָאָח לְפָנָיו מְבֹעָרֶת[c]׃ 23 וַיְהִי ׀ כִּקְרוֹא[a] יְהוּדִי שָׁלֹשׁ דְּלָתוֹת — ל . ל . ב חד חס וחד מל[23] . ג[24] וכל יחזק דכות ב מ ב
וְאַרְבָּעָה יִקְרָעֶהָ בְּתַעַר הַסֹּפֵר וְהַשְׁלֵךְ אֶל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר אֶל־הָאָח — ב . ה[25]
24 עַד־תֹּם כָּל־הַמְּגִלָּה עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל־הָאָח׃ 24 וְלֹא פָחֲדוּ וְלֹא

[10] Mm 1495. [11] Mm 2621. [12] Mm 4150. [13] Mm 707. [14] Mm 2671. [15] Mm 2679. [16] Mm 173. [17] Mm 2700. [18] Mm 11. [19] Mm 1369. [20] Mm 1750. [21] Mm 2672. [22] Mp sub loco. [23] Mm 2067. [24] Mm 2673. [25] Mm 651.

12 [a] 𝔊* *Σελεμίου*, 𝔊[S] *Σεδεκίου* ‖ [b] 𝔊* *καὶ Ιωναθαν*, 𝔊[A] *καὶ Ναθαν*, 𝔊[L] *καὶ Ελδαθαν* ‖ **14** [a] prp וְאֵת ‖ [b] 𝔊 *καὶ κατέβη* = וַיֵּרֶד ‖ **15** [a] 𝔊 *πάλιν* α′(𝔗[Edd]) *ἐπίστρεψον* = שׁוּב ‖ **16** [a] huc tr ויאמרו ‖ [b—b] > 𝔊*, dl ‖ **17** [a] 𝔊* *πόθεν* = מֵאַיִן 𝔊[B] *ποῦ* = אַיֵּה ‖ [b] > 𝔊*, dl (ex 18) ‖ **18** [a] ins יִרְמְיָהוּ cf 𝔊*𝔖 ‖ [b] > 𝔊* ‖ **20** [a] mlt Mss 𝔊[AOLC]𝔖𝔗[f] + הָאֵלֶּה ‖ **22** [a—a] > 𝔊* ‖ [b] l וְאֵשׁ cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ [c] > 𝔊 ‖ **23** [a] K[Or] בִּקְ׳.

ז[26] . כה קָרְעוּ אֶת־בִּגְדֵיהֶם [a]הַמֶּלֶךְ וְכָל־עֲבָדָיו[a] הַשֹּׁמְעִים אֵת כָּל־הַדְּבָרִים
ו ר״פ בסיפ[27] . ל וחס הָאֵלֶּה׃ 25 וְגַם אֶלְנָתָן וּדְלָיָהוּ [a]וּגְמַרְיָהוּ[a] הִפְגִּעוּ בַמֶּלֶךְ לְבִלְתִּי[b] שְׂרֹף 25
ה אֶת־הַמְּגִלָּה [c]וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם[c]׃ 26 וַיְצַוֶּה הַמֶּלֶךְ אֶת־יְרַחְמְאֵל בֶּן־ כב[37]
ג בליש . ד[28] הַמֶּלֶךְ וְאֶת־שְׂרָיָהוּ בֶן־עַזְרִיאֵל [a]וְאֶת־שֶׁלֶמְיָהוּ בֶּן־עַבְדְּאֵל[a] לָקַחַת
ב[29] . ו חס בליש[30] אֶת־בָּרוּךְ הַסֹּפֵר וְאֵת יִרְמְיָהוּ הַנָּבִא [b]וַיַּסְתִּרֵם יְהוָה[b]׃ ס
ג[31] 27 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ אַחֲרֵי ׀ שְׂרֹף הַמֶּלֶךְ אֶת־הַמְּגִלָּה וְאֶת־[a] 27
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר כָּתַב בָּרוּךְ מִפִּי יִרְמְיָהוּ לֵאמֹר׃ 28 שׁוּב קַח־לְךָ 28
יג חס האלה[32] . כי מְגִלָּה אַחֶרֶת וּכְתֹב עָלֶיהָ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר הָיוּ
ח . ל עַל־הַמְּגִלָּה הָרִאשֹׁנָה אֲשֶׁר שָׂרַף יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה׃ 29 [a]וְעַל־ 29
יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה[a] תֹּאמַר כֹּה אָמַר יְהוָה אַתָּה שָׂרַפְתָּ אֶת־
הַמְּגִלָּה הַזֹּאת לֵאמֹר מַדּוּעַ כָּתַבְתָּ עָלֶיהָ לֵאמֹר בֹּא־יָבוֹא מֶלֶךְ־בָּבֶל
וְהִשְׁחִית אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת וְהִשְׁבִּית מִמֶּנָּה אָדָם וּבְהֵמָה׃ ס
כ[33] . ל . מט מל בנביא 30 לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה עַל־יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ יְהוּדָה לֹא־יִהְיֶה־לּוֹ יוֹשֵׁב 30
ד . יז בליש עַל־כִּסֵּא דָוִד וְנִבְלָתוֹ תִּהְיֶה מֻשְׁלֶכֶת לַחֹרֶב בַּיּוֹם וְלַקֶּרַח בַּלָּיְלָה׃
ג[34] 31 וּפָקַדְתִּי עָלָיו וְעַל־זַרְעוֹ וְעַל־עֲבָדָיו [a]אֶת־עֲוֺנָם[a] וְהֵבֵאתִי עֲלֵיהֶם 31
ח[35] ג מנה בליש . ב[36] וְעַל־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם וְאֶל־אִישׁ יְהוּדָה אֵת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי
ב ר״פ אֲלֵיהֶם וְלֹא שָׁמֵעוּ׃ ס 32 [a]וְיִרְמְיָהוּ[a] לָקַח ׀ מְגִלָּה אַחֶרֶת [b]וַיִּתְּנָהּ 32
ג אֶל־בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּהוּ הַסֹּפֵר[b] וַיִּכְתֹּב עָלֶיהָ מִפִּי יִרְמְיָהוּ אֵת כָּל־דִּבְרֵי
כג הַסֵּפֶר אֲשֶׁר שָׂרַף יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה בָּאֵשׁ וְעוֹד נוֹסַף עֲלֵיהֶם
דְּבָרִים רַבִּים כָּהֵמָּה׃ ס

ב קמ . ל[1] . ג 37 1 [a]וַיִּמְלָךְ־מֶלֶךְ[a] צִדְקִיָּהוּ בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ תַּחַת [b]כָּנְיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָקִים[b] 37
אֲשֶׁר הִמְלִיךְ נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל בְּאֶרֶץ יְהוּדָה׃ 2 וְלֹא שָׁמַע 2
הוּא וַעֲבָדָיו וְעַם הָאָרֶץ אֶל־דִּבְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד יִרְמְיָהוּ
הַנָּבִיא׃

[26] Mm 449. [27] Mm 2463. [28] Mm 2679. [29] Mm 2699. [30] Mm 2105. [31] Mm 2674. [32] Mm 707. [33] Mm 2168. [34] Mm 2675. [35] Mm 3172. [36] Mm 1290. [37] Mp sub loco. Cp 37 [1] Mm 4007.

24 [a–a] 𝔊* *καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ* ‖ **25** [a] 𝔊* *καὶ Γοδολίας* ‖ [b] 𝔊[BS*al] *πρὸς τό* ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ **26** [a–a] > 𝔊* (homtel) ‖ [b–b] 𝔊* *καὶ κατεκρύβησαν*, l וַיִּסָּתְרוּ ? ‖ **27** [a] 𝔊 *πάντας* = אֶת־כָּל ‖ **29** [a–a] 𝔊* om עַל־י׳ מ׳ י׳ (homtel) ‖ **31** [a–a] > 𝔊* ‖ **32** [a] 𝔊* *καὶ Βαρουχ* ‖ [b–b] > 𝔊* cf [a] ‖ **Cp 37,1** [a] > 𝔊*, dl (dttg) ‖ [b–b] > 𝔊*.

3 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ אֶת־יְהוּכַל[a] בֶּן־שֶׁלֶמְיָה וְאֶת־צְפַנְיָהוּ — ל. ב בנביא. ב[2]
בֶן־מַעֲשֵׂיָה הַכֹּהֵן אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא לֵאמֹר הִתְפַּלֶּל־נָא בַעֲדֵנוּ אֶל־
4 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ 4 וְיִרְמְיָהוּ בָּא וְיֹצֵא[a] בְּתוֹךְ הָעָם[b] וְלֹא־נָתְנוּ אֹתוֹ בֵּית — ב ר״פ. ל
5 הַכְּלִיא[c]׃ 5 וְחֵיל פַּרְעֹה יָצָא מִמִּצְרָיִם וַיִּשְׁמְעוּ הַכַּשְׂדִּים [a]הַצָּרִים — הכלוא חד מן ה̇ זוגין ק̇ כת י וקר ו
6 עַל־יְרוּשָׁלַ͏ִם[a] אֶת־שִׁמְעָם וַיֵּעָלוּ מֵעַל יְרוּשָׁלָ͏ִם׃ פ 6 וַיְהִי דְּבַר־ — ב[4]. ב[5]
7 יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא לֵאמֹר׃ 7 כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל — כד
כֹּה תֹאמְרוּ[a] אֶל־מֶלֶךְ יְהוּדָה הַשֹּׁלֵחַ [b]אֶתְכֶם אֵלַי[b] לְדָרְשֵׁנִי הִנֵּה ׀ חֵיל — ז[6]. ל
8 פַּרְעֹה הַיֹּצֵא לָכֶם לְעֶזְרָה שָׁב לְאַרְצוֹ מִצְרָיִם׃ 8 וְשָׁבוּ הַכַּשְׂדִּים
9 וְנִלְחֲמוּ עַל־הָעִיר הַזֹּאת וּלְכָדֻהָ [a]וּשְׂרָפֻהָ בָאֵשׁ[a]׃ ס 9 כֹּה ׀ אָמַר — יג[7] וכל וגנותי דכות ב מ א. ב חד חס וחד מל. ב חס. יח בטע בסיפ
יְהוָה אַל־תַּשִּׁאוּ נַפְשֹׁתֵיכֶם לֵאמֹר הָלֹךְ יֵלְכוּ מֵעָלֵינוּ הַכַּשְׂדִּים כִּי־
10 לֹא יֵלֵכוּ׃ 10 [a]כִּי אִם־[a]הִכִּיתֶם כָּל־חֵיל כַּשְׂדִּים הַנִּלְחָמִים אִתְּכֶם
וְנִשְׁאֲרוּ בָם אֲנָשִׁים מְדֻקָּרִים אִישׁ בְּאָהֳלוֹ[b] יָקוּמוּ וְשָׂרְפוּ[c] אֶת־הָעִיר — ב[8]. ב וחס[9]
11 הַזֹּאת בָּאֵשׁ[d]׃ 11 וְהָיָה[a] בְּהֵעָלוֹת חֵיל הַכַּשְׂדִּים מֵעַל יְרוּשָׁלָ͏ִם מִפְּנֵי — ל
12 חֵיל פַּרְעֹה׃ ס 12 וַיֵּצֵא יִרְמְיָהוּ מִירוּשָׁלַ͏ִם לָלֶכֶת אֶרֶץ[a] בִּנְיָמִן
13 [b]לַחֲלִק מִשָּׁם[b] בְּתוֹךְ הָעָם׃ 13 וַיְהִי־הוּא בְּשַׁעַר בִּנְיָמִן וְשָׁם [a]בַּעַל — ל כת כן[10]
פְּקִדֻת וּשְׁמוֹ יִרְאִיָּיה[a][b] בֶּן־שֶׁלֶמְיָה בֶּן־חֲנַנְיָה וַיִּתְפֹּשׂ אֶת־יִרְמְיָהוּ — ד[11] חס ול בליש. ב. ב בנביא
14 הַנָּבִיא לֵאמֹר אֶל־הַכַּשְׂדִּים אַתָּה נֹפֵל׃ 14 וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ שֶׁקֶר — ה בסיפ
אֵינֶנִּי נֹפֵל עַל־הַכַּשְׂדִּים וְלֹא שָׁמַע אֵלָיו וַיִּתְפֹּשׂ יִרְאִיָּיה[a] בְּיִרְמְיָהוּ — ב[12]. ב
15 וַיְבִאֵהוּ אֶל־הַשָּׂרִים׃ 15 וַיִּקְצְפוּ הַשָּׂרִים עַל־יִרְמְיָהוּ וְהִכּוּ[a] אֹתוֹ — ב. ד[13]
וְנָתְנוּ[b] אוֹתוֹ [c]בֵּית הָאֵסוּר[c] בֵּית יְהוֹנָתָן הַסֹּפֵר כִּי־אֹתוֹ עָשׂוּ לְבֵית — כד מל ג[14] מנה בסיפ
16 הַכֶּלֶא׃ 16 [a]כִּי בָא[a] יִרְמְיָהוּ אֶל־בֵּית הַבּוֹר וְאֶל־הַחֲנֻיוֹת[b] וַיֵּשֶׁב־שָׁם — יא[15] ד מנה בסיפ. ה זוגין בבית בית[16]
יִרְמְיָהוּ יָמִים רַבִּים׃ פ

[2] Mm 2198. [3] Mm 2195. [4] Mm 2676. [5] Mm 930. [6] Mm 369. [7] Mm 1174. [8] Mm 1582. [9] Mm 2677. [10] Mm 839. [11] Mm 2672. [12] Mm 2678. [13] Mm 2594. [14] Mm 2559. [15] Mm 324. [16] Mm 3761.

3 [a] α'σ'(𝔖𝔙) *Ιουχαλ* cf 38,1 ‖ **4** [a] Occ וַיֵּצֵא cf 𝔊 ‖ [b] 𝔊* *τῆς πόλεως* = הָעִיר ‖ [c] K יא־ ‖ **5** [a–a] > 𝔊* ‖ **7** [a] 𝔊* sg ‖ [b–b] 𝔊* *πρὸς σέ* cf [a] ‖ **8** [a–a] add? cf 34,2[b] 38,3 ‖ **10** [a–a] 𝔊 *καὶ ἐάν*, 1 וְאִם? ‖ [b] 𝔊 *ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ* = בִּמְקוֹמוֹ ‖ [c] 1 וּלְכָדוּ? cf 8 ‖ [d] dl? cf [c] ‖ **11** [a] prp וַיְהִי, sed cf 3,9 38,28 40,3 ‖ **12** [a] 𝔗 לְאַ׳ pc Mss אֶל־אַ׳ ‖ [b–b] dub; 𝔊 *τοῦ ἀγοράσαι* ($𝔊^{26}$ *παροικεῖσαι*, $𝔊^{239}$ *ἀποδρᾶσαι*) *ἐκεῖθεν* ($𝔊^{L a1}$ + *ἄρτον*); α'θ' *τοῦ μερισθῆναι ἐκεῖ(θεν)*, σ' *μερίσασθαι ἐκεῖθεν*, 𝔙(𝔖𝔗) *et divideret ibi possessionem* ‖ **13** [a–a] 𝔊* *ἄνθρωπος, παρ' ᾧ κατέλυε, Σαρουια* (cf קפד Jes 38,12?) ‖ [b] 𝔖 *nrj'* = נֵרִיָּה ‖ **14** [a] 𝔊* ut in 13[a–a], 𝔖 *nrj'* = נֵרִיָּה ‖ **15** [a] Seb וַיַּכּוּ cf 𝔊 ‖ [b] Seb וַיִּתְּנוּ cf 𝔊 ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ **16** [a–a] 𝔊* *καὶ ἦλθεν* (σ' *εἰσῆλθεν*), 1 וַיָּבֹא cf 𝔖 ‖ [b] 𝔊* *χερεθ*, $𝔊^{O}$ *ανιωθ*.

17 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ [a]וַיִּקָּחֵהוּ[a] וַיִּשְׁאָלֵהוּ הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ 17
בַּסֵּתֶר וַיֹּאמֶר הֲיֵשׁ דָּבָר מֵאֵת יְהוָה וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ יֵשׁ וַיֹּאמֶר בְּיַד
מֶלֶךְ־בָּבֶל תִּנָּתֵן׃ ס 18 וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ מֶה 18
חָטָאתִי לְךָ וְלַעֲבָדֶיךָ וְלָעָם הַזֶּה כִּי־נְתַתֶּם[a] אוֹתִי אֶל־בֵּית הַכֶּלֶא׃
19 וְאַיֵּו[a] נְבִיאֵיכֶם אֲשֶׁר־נִבְּאוּ לָכֶם לֵאמֹר לֹא־יָבֹא מֶלֶךְ־בָּבֶל 19
עֲלֵיכֶם וְעַל הָאָרֶץ הַזֹּאת׃ 20 וְעַתָּה שְׁמַע־נָא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ תִּפָּל־נָא 20
תְחִנָּתִי לְפָנֶיךָ וְאַל־תְּשִׁבֵנִי בֵּית יְהוֹנָתָן הַסֹּפֵר וְלֹא אָמוּת שָׁם׃
21 וַיְצַוֶּה הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ וַיַּפְקִדוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה וְנָתֹן לוֹ 21
כִּכַּר־לֶחֶם לַיּוֹם מִחוּץ הָאֹפִים עַד־תֹּם כָּל־הַלֶּחֶם מִן־הָעִיר וַיֵּשֶׁב
יִרְמְיָהוּ בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה[a]׃ 38 1 וַיִּשְׁמַע שְׁפַטְיָה בֶּן־מַתָּן 38
וּגְדַלְיָהוּ בֶּן־פַּשְׁחוּר וְיוּכַל בֶּן־שֶׁלֶמְיָהוּ [a]וּפַשְׁחוּר בֶּן־מַלְכִּיָּה[a] אֶת־
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר יִרְמְיָהוּ מְדַבֵּר אֶל־כָּל־הָעָם לֵאמֹר׃ ס 2 [a]כֹּה 2
אָמַר יְהוָה הַיֹּשֵׁב בָּעִיר הַזֹּאת יָמוּת בַּחֶרֶב בָּרָעָב וּבַדָּבֶר וְהַיֹּצֵא
אֶל־הַכַּשְׂדִּים יְחְיֶה[b] וְהָיְתָה־לּוֹ נַפְשׁוֹ לְשָׁלָל וָחָי׃ ס 3 כֹּה אָמַר 3
יְהוָה הִנָּתֹן תִּנָּתֵן הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד חֵיל מֶלֶךְ־בָּבֶל וּלְכָדָהּ׃ 4 וַיֹּאמְרוּ 4
הַשָּׂרִים[a] אֶל־הַמֶּלֶךְ יוּמַת נָא אֶת־הָאִישׁ הַזֶּה כִּי־עַל־כֵּן הוּא־מְרַפֵּא[b]
אֶת־יְדֵי אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַנִּשְׁאָרִים ׀ בָּעִיר הַזֹּאת וְאֵת יְדֵי כָל־הָעָם
לְדַבֵּר אֲלֵיהֶם כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה כִּי ׀ הָאִישׁ הַזֶּה אֵינֶנּוּ דֹרֵשׁ לְשָׁלוֹם
לָעָם הַזֶּה כִּי אִם־לְרָעָה׃ 5 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ הִנֵּה־הוּא בְּיֶדְכֶם 5
כִּי־אֵין הַמֶּלֶךְ יוּכַל[a] [b]אֶתְכֶם דָּבָר[b]׃ 6 וַיִּקְחוּ [a]אֶת־יִרְמְיָהוּ[a] וַיַּשְׁלִכוּ 6
אֹתוֹ אֶל־הַבּוֹר[b] ׀ מַלְכִּיָּהוּ בֶן־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה וַיְשַׁלְּחוּ
אֶת־יִרְמְיָהוּ בַּחֲבָלִים[c] וּבַבּוֹר אֵין־מַיִם כִּי אִם־טִיט וַיִּטְבַּע[d] יִרְמְיָהוּ
בַּטִּיט׃ ס 7 וַיִּשְׁמַע עֶבֶד־מֶלֶךְ הַכּוּשִׁי [a]אִישׁ סָרִיס[a] וְהוּא בְּבֵית 7
הַמֶּלֶךְ כִּי־נָתְנוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ אֶל־הַבּוֹר וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר בִּנְיָמִן׃

ג
ג̇17. כ̇18 מל יג̇ מנה בסיפ וכל יהושע ושפטים דכות ב מ ב. יא̇19 ד מנה בסיפ
ואיה ק̇ חד מן ה̇20 כת ו וקרה וחד מן ג̇21 ר״פ. ג חס בסיפ
ל̇ חס
ה̇. ד̇22 חס ול בליש. ו̇23
כ̇24
ד̇1
ו בטע בסיפ2
ה
וחיה ק̇ חד מן ו בליש
ב̇. ב̇. ה̇3 פסוק מן מ מילין
ט בטע ול בליש. ל̇ כת א
ל̇
ל̇. ד̇4 וכל אורית דכות ב מ א
ב̇. ל̇5. ג̇
מט מל בנביא

[17] Mm 419. [18] Mm 1238 א. [19] Mm 324. [20] Mm 3827. [21] Mm 3491. [22] Mm 2672. [23] Mm 307. [24] Mm 875.
Cp 38 [1] Mm 2679. [2] Mm 2614. [3] Mp sub loco. [4] Mm 1702. [5] Mm 2680.

17 [a] 𝔊 *καὶ ἐκάλεσεν αὐτόν* cf 38,14[a–a] ‖ **18** [a] 𝔊*𝔙 sg ‖ **19** [a] K ־ו – K^Or ואיי ‖ **21** [a] huc tr 38,24–28a ‖ **Cp 38,1** [a–a] > 𝔊* ‖ **2** [a] = 21,9; hic add ‖ [b] cf 21,9[e]; add cf וחי ‖ **4** [a] ins הָאֵלֶּה (hpgr)? ‖ [b] nonn Mss מְרַפֶּה ‖ **5** [a] l יָכוֹל (pt) cf 𝔊 ‖ [b–b] 𝔊* *πρὸς αὐτούς* ‖ **6** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] dl ה? cf 𝔊^B ‖ [c] > 𝔊* ‖ [d] 𝔊 *καὶ ἦν* ‖ **7** [a–a] > 𝔊*.

ס [כג] 8 וַיֵּצֵא עֶבֶד־מֶלֶךְ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַיְדַבֵּר אֶל־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר׃ 9 [a]אֲדֹנִי
הַמֶּלֶךְ[a] [b]הֵרֵעוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשׂוּ לְיִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא ב[6]
אֵת אֲשֶׁר־הִשְׁלִיכוּ אֶל־הַבּוֹר [c]וַיָּמָת[c] תַּחְתָּיו[b] [d]מִפְּנֵי הָרָעָב כִּי אֵין ב[7]
10 הַלֶּחֶם עוֹד בָּעִיר[d]׃ 10 וַיְצַוֶּה הַמֶּלֶךְ אֵת עֶבֶד־מֶלֶךְ הַכּוּשִׁי לֵאמֹר ה
קַח בְּיָדְךָ מִזֶּה שְׁלֹשִׁים[a] אֲנָשִׁים וְהַעֲלִיתָ אֶת־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא מִן־הַבּוֹר ג[8]
11 בְּטֶרֶם יָמוּת׃ 11 וַיִּקַּח עֶבֶד־מֶלֶךְ אֶת־הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ[a] וַיָּבֹא בֵית־ ל[9]
הַמֶּלֶךְ [b]אֶל־תַּחַת[b] הָאוֹצָר וַיִּקַּח מִשָּׁם בְּלוֹיֵ הַסְּחָבוֹת[c] וּבְלוֹיֵ מְלָחִים סחבות[7] ק
12 וַיְשַׁלְּחֵם אֶל־יִרְמְיָהוּ אֶל־הַבּוֹר בַּחֲבָלִים[d]׃ 12 וַיֹּאמֶר [a]עֶבֶד־מֶלֶךְ ט[10] . ל[9]
הַכּוּשִׁי אֶל־יִרְמְיָהוּ שִׂים נָא בְּלוֹאֵי הַסְּחָבוֹת וְהַמְּלָחִים תַּחַת אַצִּלוֹת כד . יז[11] מפק א ול בליש
13 יָדֶיךָ[a] מִתַּחַת לַחֲבָלִים וַיַּעַשׂ יִרְמְיָהוּ כֵּן׃ 13 וַיִּמְשְׁכוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ יא[12] מל וכל תלים דכות ב מ ה . ב[13]
בַּחֲבָלִים וַיַּעֲלוּ אֹתוֹ מִן־הַבּוֹר וַיֵּשֶׁב יִרְמְיָהוּ בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה׃ ס
14 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ [a]וַיִּקַּח אֶת־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא[a] אֵלָיו אֶל־
מָבוֹא הַשְּׁלִישִׁי אֲשֶׁר בְּבֵית יְהוָה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־יִרְמְיָהוּ שֹׁאֵל אֲנִי ל ומל . לט
15 אֹתְךָ דָּבָר אַל־תְּכַחֵד מִמֶּנִּי דָּבָר׃ 15 וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֶל־צִדְקִיָּהוּ נז וכל תלים דכות ב מ יא
כִּי אַגִּיד לְךָ הֲלוֹא הָמֵת תְּמִיתֵנִי וְכִי אִיעָצְךָ לֹא תִשְׁמַע אֵלָי׃ לא[14] פסוק כי וכי ג מנה בסיפ . י זקף קמ בנ״ך . ג[15]
16 וַיִּשָּׁבַע הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ אֶל־יִרְמְיָהוּ בַּסֵּתֶר[a] לֵאמֹר חַי־יְהוָה אֶת[b] את חד מן ה[16] כת ולא קר
אֲשֶׁר עָשָׂה־לָנוּ אֶת־הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת[c] אִם־אֲמִיתֶךָ וְאִם־אֶתֶּנְךָ בְּיַד
17 הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה [d]אֲשֶׁר מְבַקְשִׁים אֶת־נַפְשֶׁךָ[d]׃ ס 17 וַיֹּאמֶר
יִרְמְיָהוּ אֶל־צִדְקִיָּהוּ כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי[a] צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יב[17]
אִם־יָצֹא תֵצֵא אֶל־שָׂרֵי מֶלֶךְ־בָּבֶל וְחָיְתָה נַפְשֶׁךָ וְהָעִיר הַזֹּאת לֹא ז ג מל וד חס[18]
18 תִשָּׂרֵף בָּאֵשׁ וְחָיִתָה אַתָּה וּבֵיתֶךָ׃ 18 וְאִם לֹא־תֵצֵא אֶל־שָׂרֵי[a] מֶלֶךְ ד[7] . ב חד חס וחד מל[19]
בָּבֶל וְנִתְּנָה הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד הַכַּשְׂדִּים וּשְׂרָפוּהָ בָּאֵשׁ וְאַתָּה לֹא־ ג[20]
19 תִמָּלֵט מִיָּדָם[b]׃ ס 19 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ אֶל־יִרְמְיָהוּ אֲנִי

[6] 1 Ch 10,11. [7] Mp sub loco. [8] Mm 1198. [9] Mm 2680. [10] Mm 2192. [11] Mm 411. [12] Mm 477. [13] Gn 37,28. [14] Mm 2059. [15] Mm 972. [16] Mm 2752. [17] Mm 2015. [18] Mm 1037. [19] Mp sub loco et Dt 30,16. [20] Mm 212.

9 [a–a] > 𝔊* ‖ [b–b] 𝔊 *ἐπονηρεύσω ἃ ἐποίησας τοῦ ἀποκτεῖναι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον* ‖ [c] l וַיָּמֻת? ‖ [d–d] add cf 37,21 ‖ **10** [a] l c Ms שְׁלֹשָׁה ‖ **11** [a] > 𝔊*, sed cf 10 ‖ [b–b] l מֶלְתַּחַת(אֶל־) cf 2 R 10,22 ‖ [c] L* הַסְּ׳; ה ex 12, dl c Q ‖ [d] > 𝔊* ‖ **12** [a–a] 𝔊 brevius ‖ **14** [a–a] 𝔊 *καὶ ἐκάλεσεν αὐτόν* cf 37,17[a] ‖ **16** [a] > 𝔊* ‖ [b] > Q mlt Mss Vrs, dl ‖ [c] K[Or] הַזֶּה ‖ [d–d] > 𝔊* ‖ **17** [a] > ℭ ‖ **18** [a] > ℭ ‖ [b] > 𝔊*.

דֹּאֵג אֶת־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר נָפְלוּ אֶל־הַכַּשְׂדִּים פֶּן־יִתְּנוּ אֹתִי בְּיָדָם ה בסיפ
20 וְהִתְעַלְּלוּ־בִי׃ פ 20 וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ לֹא יִתֵּנוּ שְׁמַע־נָא ׀ בְּקוֹל
21 יְהוָה לַאֲשֶׁר אֲנִי דֹּבֵר אֵלֶיךָ וְיִיטַב לְךָ וּתְחִי נַפְשֶׁךָ׃ 21 וְאִם־מָאֵן ב. ב. ג. ב
22 אַתָּה לָצֵאת זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר הִרְאַנִי יְהוָה׃ 22 וְהִנֵּה כָל־הַנָּשִׁים אֲשֶׁר ה[21]
נִשְׁאֲרוּ בְּבֵית מֶלֶךְ־יְהוּדָה מוּצָאוֹת אֶל־שָׂרֵי מֶלֶךְ בָּבֶל וְהֵנָּה אֹמְרוֹת ג[22]
[a]הִסִּיתוּךָ וְיָכְלוּ לְךָ אַנְשֵׁי שְׁלֹמֶךָ ג
הָטְבְּעוּ בַבֹּץ רַגְלֶךָ[b] נָסֹגוּ אָחוֹר׃ ל[23] חס וכל כתיב דכות ב מ א
23 וְאֶת־כָּל־[a]נָשֶׁיךָ וְאֶת־בָּנֶיךָ מוֹצִאִים אֶל־הַכַּשְׂדִּים וְאַתָּה לֹא־תִמָּלֵט 23 ד. ב חד חס וחד מל[24]
מִיָּדָם[a] כִּי בְיַד מֶלֶךְ־בָּבֶל תִּתָּפֵשׂ וְאֶת־הָעִיר הַזֹּאת תִּשְׂרֹף[b] בָּאֵשׁ׃ ב. ה[25]. ג[26]
24 פ 24 [a]וַיֹּאמֶר צִדְקִיָּהוּ אֶל־יִרְמְיָהוּ אִישׁ אַל־יֵדַע בַּדְּבָרִים־הָאֵלֶּה יט[27]
25 וְלֹא תָמוּת׃ 25 וְכִי־יִשְׁמְעוּ הַשָּׂרִים כִּי־דִבַּרְתִּי אִתָּךְ וּבָאוּ אֵלֶיךָ ב[28]
וְאָמְרוּ אֵלֶיךָ הַגִּידָה־נָּא לָנוּ [a]מַה־דִּבַּרְתָּ אֶל־הַמֶּלֶךְ[a] אַל־תְּכַחֵד יו בטע[29]
26 מִמֶּנּוּ וְלֹא נְמִיתֶךָ [b]וּמַה־דִּבֶּר אֵלֶיךָ הַמֶּלֶךְ[b]׃ 26 וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם ל. ג בטע בסיפ
מַפִּיל־אֲנִי תְחִנָּתִי לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ לְבִלְתִּי הֲשִׁיבֵנִי בֵּית יְהוֹנָתָן לָמוּת ב[30]
27 שָׁם׃ פ 27 וַיָּבֹאוּ כָל־הַשָּׂרִים אֶל־יִרְמְיָהוּ וַיִּשְׁאֲלוּ אֹתוֹ וַיַּגֵּד
לָהֶם כְּכָל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר צִוָּה[a] הַמֶּלֶךְ וַיַּחֲרִשׁוּ מִמֶּנּוּ כִּי לֹא־ ז חס בליש
28 נִשְׁמַע הַדָּבָר[b]׃ פ 28 וַיֵּשֶׁב יִרְמְיָהוּ בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה עַד־יוֹם
אֲשֶׁר־נִלְכְּדָה יְרוּשָׁלָםִ ס וְהָיָה[a] [b]כַּאֲשֶׁר נִלְכְּדָה יְרוּשָׁלָםִ[b]׃ פ
39 1 [a]בַּשָּׁנָה[b] הַתְּשִׁעִית לְצִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה [c]בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂרִי[c] בָּא 39 ד חס ב מנה בליש
נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וְכָל־חֵילוֹ אֶל־יְרוּשָׁלַםִ וַיָּצֻרוּ עָלֶיהָ׃ ס יג[1] וכל עזרא דכות ב מ א
2 בְּעַשְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְצִדְקִיָּהוּ בַּחֹדֶשׁ הָרְבִיעִי[a] בְּתִשְׁעָה[b] לַחֹדֶשׁ 2 ג[2]
3 הָבְקְעָה הָעִיר׃ 3 וַיָּבֹאוּ כֹּל שָׂרֵי מֶלֶךְ־בָּבֶל וַיֵּשְׁבוּ בְּשַׁעַר הַתָּוֶךְ ב
נֵרְגַל [a]שַׂר־אֶצֶר[a] [b]סַמְגַּר־נְבוּ שַׂר־סְכִים רַב־סָרִיס נֵרְגַל [a]שַׂר־אֶצֶר[a] כן למדינ[3]. כן למדינ

[21] Mm 1825. [22] Mm 1728. [23] Mm 1267. [24] Mm 2681. [25] Mm 1392. [26] Mm 572. [27] Mm 1369. [28] Mm 2517. [29] Mm 3998. [30] Mm 3862. Cp 39 [1] Mm 2682. [2] Mm 2683. [3] Mp sub loco.

22 [a] cf Ob 7 ‖ [b] 𝔗 mlt Mss רגליך ‖ **23** [a] > 𝔊* ‖ [b] l c pc Mss 𝔊 תִּשָּׂרֵף? ‖ **24** [a] cf 37,21[a] ‖ **25** [a–a] 𝔊 ut [b–b], sed tr c 𝔖 [b–b] post [a–a] ‖ **27** [a] nonn Mss 𝔊𝔖𝔗[Ed]𝔙 צוהו ‖ [b] 𝔊* *λόγος κυρίου* ‖ **28** [a] pc Mss וַיְהִי cf 𝔊𝔙, sed vide 37,11[a]; > pc Mss 𝔖 ‖ [b–b] > pc Mss 𝔊*𝔖 ‖ **Cp 39,1** [a] 1.2 add ex 52,4sqq ‖ [b] 𝔊[BS 106.410] *(ἐν) τῷ μηνί* ‖ [c–c] > 𝔊[BS 106.410] cf [b] ‖ **2** [a] pc Mss 𝔖 הַחֲמִישִׁי ‖ [b] 𝔙 *quinta* ‖ **3** [a–a] 𝔗 mlt Mss שׂראצר, nonn Mss שראצר ‖ [b–b] l prb רַב־מג וּנְבוּשַׁזְבָּן רב־סריס (princeps urbis Sin-magir) שַׂר סִמְגִּר cf 13.

4 רַב־מָגᵇ וְכָל־שְׁאֵרִיתᶜ שָׂרֵי מֶלֶךְ בָּבֶל׃ 4 [a]וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָם[b] צִדְקִיָּהוּ   ג̇[4]. ב̇[5]
מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְכֹל ׀ אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה וַיִּבְרְחוּ וַיֵּצְאוּ לַיְלָה מִן־הָעִיר
5 דֶּרֶךְ גַּן הַמֶּלֶךְ בְּשַׁעַר בֵּין הַחֹמֹתָיִם וַיֵּצֵא[c] דֶּרֶךְ הָעֲרָבָה׃ 5 וַיִּרְדְּפוּ
חֵיל־כַּשְׂדִּים אַחֲרֵיהֶם וַיַּשִּׂגוּ אֶת־צִדְקִיָּהוּ בְּעַרְבוֹת יְרֵחוֹ וַיִּקְחוּ אֹתוֹ   ה̇ חס. כד מל ג̇[6] מנה בסיפ
וַיַּעֲלֻהוּ אֶל־נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל רִבְלָתָה בְּאֶרֶץ חֲמָת וַיְדַבֵּר   ב̇ חד חס וחד מל[7]. ב̇[8]
6 אִתּוֹ מִשְׁפָּטִים׃ 6 וַיִּשְׁחַט מֶלֶךְ בָּבֶל אֶת־בְּנֵי צִדְקִיָּהוּ בְּרִבְלָה לְעֵינָיו   ה̇
7 וְאֵת כָּל־חֹרֵי יְהוּדָה שָׁחַט מֶלֶךְ בָּבֶל׃ 7 וְאֶת־עֵינֵי צִדְקִיָּהוּ עִוֵּר   ד̇
8 וַיַּאַסְרֵהוּ בַּנְחֻשְׁתַּיִם לָבִיא אֹתוֹ בָּבֶלָה[a]׃ 8 וְאֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֶת־   ב̇ וכל לשון אריה דכות. כט
9 בֵּית[a] הָעָם שָׂרְפוּ הַכַּשְׂדִּים בָּאֵשׁ וְאֶת־חֹמוֹת יְרוּשָׁלִַם נָתָצוּ׃ 9 וְאֵת   ז̇ כת כן[7]
יֶתֶר הָעָם הַנִּשְׁאָרִים בָּעִיר וְאֶת־הַנֹּפְלִים אֲשֶׁר נָפְלוּ עָלָיו וְאֵת יֶתֶר
10 הָעָם[a] הַנִּשְׁאָרִים[b] הֶגְלָה נְבוּזַר־אֲדָן רַב־טַבָּחִים בָּבֶל׃ 10 וּמִן־הָעָם   ה̇ ר״פ בנביא[9]
הַדַּלִּים אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם מְאוּמָה הִשְׁאִיר נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים בְּאֶרֶץ
11 יְהוּדָה וַיִּתֵּן לָהֶם כְּרָמִים וִיגֵבִים[a] בַּיּוֹם הַהוּא׃ 11 [a]וַיְצַו נְבוּכַדְרֶאצַּר   ל̇. ל̇ בסיפ
12 מֶלֶךְ־בָּבֶל עַל־יִרְמְיָהוּ בְּיַד[b] נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים לֵאמֹר׃ 12 קָחֶנּוּ   ד̇[10]
וְעֵינֶיךָ שִׂים עָלָיו וְאַל־תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה רָע[a] כִּי אִם[b] כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר   ז̇[7]. כד. ב̇[11] אם חד מן ח̇[12] כת ולא קר
13 אֵלֶיךָ כֵּן עֲשֵׂה עִמּוֹ׃ 13 [a]וַיִּשְׁלַח [b]נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים וּ[b]נְבוּשַׁזְבָּן   ג̇ נונין זעירין
14 רַב־סָרִיס וְנֵרְגַל [c]שַׂר־אֶצֶר[c] רַב־מָג וְכֹל רַבֵּי מֶלֶךְ־בָּבֶל׃ 14 וַיִּשְׁלְחוּ   כן למדינ[7]
וַיִּקְחוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ מֵחֲצַר הַמַּטָּרָה וַיִּתְּנוּ אֹתוֹ [a]אֶל־גְּדַלְיָהוּ בֶּן־   ל̇
אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן[a] [b]לְהוֹצִאֵהוּ אֶל־הַבָּיִת[b] וַיֵּשֶׁב בְּתוֹךְ הָעָם׃ ס   ז̇ בסיפ
15 וְאֶל־יִרְמְיָהוּ הָיָה דְבַר־יְהוָה [a]בִּהְיֹתוֹ עָצוּר[a] בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה   ל̇. ג̇ חס[13]. ח̇
16 לֵאמֹר׃ 16 הָלוֹךְ וְאָמַרְתָּ לְעֶבֶד־מֶלֶךְ הַכּוּשִׁי לֵאמֹר כֹּה־אָמַר   ו̇ מל בסיפ[14] ט̇ בטע בסיפ[15]

[4] Mm 2684. [5] Mm 2685. [6] Mm 2559 contra textum. [7] Mp sub loco. [8] Mm 2686 et Mm 3824. [9] Mm 2980. [10] Mm 2594. [11] Mm 2687. [12] Mm 2752. [13] Mm 2688. [14] Mm 1408. [15] Mm 2615.

3 c prb dl (dttg) cf 13 ∥ **4** a 𝔊* om 4–13 (homtel); 4–10 add ex 52,7–11.13–16 et 11.12 tr ante 40,1; cf 13a ∥ b prp ראה ∥ c 𝔊 nonn Mss θ′𝔖𝔙 –אוּ; l וילכו ut 52,7 ∥ **5** a pc Mss 𝔖 + וכל־חילו נפצו מעליו ut 52,8 2 R 25,5 ∥ **7** a θ′ + nonn vb cf 𝔊 in 52,11 ∥ **8** a 𝔖 pl, l בָּתֵּי cf 52,13 2 R 25,9; vel ins יהוה ואת־בתי? cf ibidem ∥ **9** a l c 52,15 הָאָמֹן (?הָאָמָּן) ∥ b > 52,15 2 R 25,11, dl ∥ **10** a dub; 𝔊^OL θ′(𝔙) *καὶ ὑδρεύματα* = וְגֵבִים, sed l 𝔐 (prb = et agros cf 𝔖𝔗) ∥ **11** a cf 4a 40,1a ∥ b > σ′𝔖𝔙 ∥ **12** a sic L ∥ b > Q mlt Mss ∥ **13** a add insertis v 4–12 cf 4a ∥ b–b add ex 11 (cf 3) ∥ c–c 𝔗 mlt Mss שׁראצר ∥ **14** a–a add ex 40,6 ∥ b–b l לְהוֹצִיאוֹ וְלַהֲבִיאוֹ cf 37,4 (𝔊* om 'אל־ה) ∥ **15** a–a > 𝔊*.

מביא חד מן ט חס א ק בליש יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מֵבִי[a] אֶת־דְּבָרַי אֶל־הָעִיר הַזֹּאת
לְרָעָה וְלֹא לְטוֹבָה [b]וְהָיוּ לְפָנֶיךָ בַּיּוֹם הַהוּא[b]׃ 17 וְהִצַּלְתִּיךָ בַיּוֹם־ 17
ב הַהוּא נְאֻם־יְהוָה וְלֹא תִנָּתֵן בְּיַד הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־אַתָּה יָגוֹר מִפְּנֵיהֶם׃
ב[16] 18 כִּי מַלֵּט אֲמַלֶּטְךָ וּבַחֶרֶב לֹא תִפֹּל וְהָיְתָה לְךָ נַפְשְׁךָ לְשָׁלָל כִּי־ ס[כג]
בָטַחְתָּ בִּי נְאֻם־יְהוָה׃ ס
ד בטע 40 1 [a]הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה אַחַר ׀ שַׁלַּח אֹתוֹ 40
ב׳. ל נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים מִן־הָרָמָה בְּקַחְתּוֹ אֹתוֹ [b]וְהוּא־אָסוּר[b] בָּאזִקִּים[c]
ג[2]. כט בְּתוֹךְ כָּל־גָּלוּת יְרוּשָׁלַםִ וִיהוּדָה הַמֻּגְלִים בָּבֶלָה׃ 2 וַיִּקַּח רַב־ 2
טַבָּחִים לְיִרְמְיָהוּ[a] וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה אֱלֹהֶיךָ דִּבֶּר אֶת־הָרָעָה הַזֹּאת
נא[3] וח מנה ר״פ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ 3 וַיָּבֵא[a] וַיַּעַשׂ יְהוָה [b]כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר[b] כִּי־חֲטָאתֶם 3
הדבר חד מן יג[4] חס ה ק ר״ת בליש לַיהוָה וְלֹא־שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלוֹ [c]וְהָיָה[c] לָכֶם [d]דָּבָר[d] הַזֶּה׃ 4 וְעַתָּה הִנֵּה 4
ל. סג מנה בפסוק פִתַּחְתִּיךָ הַיּוֹם מִן־הָאזִקִּים[a] אֲשֶׁר עַל־יָדֶךָ[b] אִם־טוֹב בְּעֵינֶיךָ לָבוֹא
ל. כט[5]. סג מנה בפסוק אִתִּי בָבֶל בֹּא וְאָשִׂים אֶת־עֵינִי עָלֶיךָ [c]וְאִם־רַע בְּעֵינֶיךָ לָבוֹא־אִתִּי
סג מנה בפסוק בָבֶל חֲדָל רְאֵה כָּל־הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ [d]אֶל־טוֹב[d] [e]וְאֶל־הַיָּשָׁר בְּעֵינֶיךָ
ג. ב חס. ה[6] לָלֶכֶת שָׁמָּה לֵךְ[c][e]׃ 5 [a]וְעוֹדֶנּוּ לֹא־יָשׁוּב וְשֻׁבָה[a] אֶל־גְּדַלְיָה בֶן־ 5
ז בסיפ אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן אֲשֶׁר הִפְקִיד מֶלֶךְ־בָּבֶל בְּעָרֵי[a] יְהוּדָה וְשֵׁב אִתּוֹ
סג בְּתוֹךְ הָעָם אוֹ אֶל־כָּל־הַיָּשָׁר בְּעֵינֶיךָ לָלֶכֶת לֵךְ וַיִּתֶּן־לוֹ רַב־טַבָּחִים
ל וחס. ה בליש[7]. ד. ה[8] [c]אֲרֻחָה וּמַשְׂאֵת[c] וַיְשַׁלְּחֵהוּ׃ 6 וַיָּבֹא יִרְמְיָהוּ אֶל־גְּדַלְיָה בֶן־אֲחִיקָם 6
ה הַמִּצְפָּתָה[a] וַיֵּשֶׁב אִתּוֹ בְּתוֹךְ הָעָם הַנִּשְׁאָרִים בָּאָרֶץ׃ ס
ג. ד[8]. לא[9] פסוק כי וכי ג מנה בסיפ 7 [a]וַיִּשְׁמְעוּ כָל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה הֵמָּה וְאַנְשֵׁיהֶם כִּי־ 7
ב הִפְקִיד מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־גְּדַלְיָהוּ בֶן־אֲחִיקָם בָּאָרֶץ וְכִי ׀ הִפְקִיד אִתּוֹ
ט. ב. ב. כט אֲנָשִׁים [b]וְנָשִׁים וָטָף וּמִדַּלַּת הָאָרֶץ מֵאֲשֶׁר לֹא־הָגְלוּ[b] בָּבֶלָה׃ 8 וַיָּבֹאוּ 8
ה[6]. ל[10]. ה. ה. ז[11] אֶל־גְּדַלְיָה הַמִּצְפָּתָה וְיִשְׁמָעֵאל[a] בֶּן־נְתַנְיָהוּ וְיוֹחָנָן וְיוֹנָתָן[b] בְּנֵי־[c]קָרֵחַ

[16] Mm 2689. Cp 40 [1] Gn 25,20. [2] Mp sub loco. [3] Mm 639. [4] Mm 1856. [5] Mm 2501. [6] Mm 2690. [7] Mm 3750. [8] Mm 2200. [9] Mm 2059. [10] Mm 2691. [11] Mm 4012.

16 [a] Q מֵבִיא ‖ [b–b] > 𝔊*, frt add (dttg ex 17?) ‖ **Cp 40,1** [a] ordo perturbatus, compone 39,11.12 40,2a.1b.2b; 1aβ prb tr post 6a, 1aα dl ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] K ׳בָּאְ ‖ **2** [a] ל recte? ‖ **3** [a] > 𝔊* ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] cf 37,11[a] ‖ [d] l Q ‖ **4** [a] cf 1[c] ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔖𝔙 ידיך ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ [d–d] prp ׳אִם ט, quod tr ante 5 (cf 5[a–a]) ‖ [e–e] add ex 5 ‖ **5** [a–a] crrp; prp בְּעֵינֶיךָ לָשֶׁבֶת שׁבה cf 4[d–d] ‖ [b] 𝔊 ἐν γῇ = בָּאָרֶץ ‖ [c–c] 𝔊* om ׳א׳ ו ‖ **6** [a] cf 1[a] ‖ **7** [a] 7–9 cf 2 R 25,22–24 ‖ [b–b] 𝔊 καὶ γυναῖκας αὐτῶν, οὓς οὐκ ἀπῴκισεν ‖ **8** [a] 𝔊𝔖 om cop ‖ [b] > pc Mss 𝔊*𝔗[f] et 2 R 25,23 (hpgr) ‖ [c] mlt Mss 𝔊𝔗[f Ms] et 2 R בֶּן cf [b].

וּשְׂרָיָ֣ה בֶן־תַּנְחֻ֡מֶת וּבְנֵ֣י ׀ עֵיפַ֣י[d] הַנְּטֹפָתִ֗י וִיזַנְיָ֙הוּ֙[e] בֶּן־הַמַּ֣עֲכָתִ֔י הֵ֖מָּה ב. עיפי ק. ג
9 וְאַנְשֵׁיהֶֽם׃ 9 וַיִּשָּׁבַ֨ע לָהֶ֜ם גְּדַלְיָ֨הוּ בֶן־אֲחִיקָ֤ם בֶּן־שָׁפָן֙ וּלְאַנְשֵׁיהֶ֣ם ד12. ז בסיפ. ב
לֵאמֹ֔ר אַל־תִּֽירְא֖וּ מֵעֲב֣וֹד[a] הַכַּשְׂדִּ֑ים שְׁב֣וּ בָאָ֗רֶץ וְעִבְד֛וּ אֶת־מֶ֥לֶךְ ג מל בליש13
10 בָּבֶ֖ל וְיִיטַ֥ב לָכֶֽם׃ 10 וַאֲנִ֗י הִנְנִ֤י יֹשֵׁב֙[a] בַּמִּצְפָּ֔ה לַעֲמֹד֙ לִפְנֵ֣י הַכַּשְׂדִּ֔ים טז ר״פ. ה חס בסיפ
אֲשֶׁ֥ר יָבֹ֖אוּ אֵלֵ֑ינוּ וְאַתֶּ֡ם אִסְפוּ֩ יַ֨יִן וְקַ֜יִץ וְשֶׁ֗מֶן וְשִׂ֙מוּ֙ בִּכְלֵיכֶ֔ם וּשְׁב֖וּ ו. ב חס ול בליש
11 בְּעָרֵיכֶ֥ם[b] אֲשֶׁר־תְּפַשְׂתֶּֽם׃ 11 וְגַ֣ם כָּל־הַיְּהוּדִ֡ים אֲשֶׁר־בְּמוֹאָ֣ב ׀ וּבִבְנֵֽי־ ו ר״פ בסיפ14. ד15
עַמּ֡וֹן וּבֶאֱד֜וֹם וַאֲשֶׁ֤ר בְּכָל־הָֽאֲרָצוֹת֙[a] שָֽׁמְע֔וּ כִּֽי־נָתַ֧ן מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֛ל ב
שְׁאֵרִ֖ית לִֽיהוּדָ֑ה וְכִי֙ הִפְקִ֣יד עֲלֵיהֶ֔ם אֶת־גְּדַלְיָ֖הוּ בֶּן־אֲחִיקָ֥ם בֶּן־שָׁפָֽן׃ ב. ז בסיפ
12 [a]וַיָּשֻׁ֣בוּ כָל־הַיְּהוּדִ֗ים מִכָּל־הַמְּקֹמוֹת֙ אֲשֶׁ֣ר נִדְּחוּ־שָׁ֔ם[a] וַיָּבֹ֧אוּ אֶֽרֶץ־
יְהוּדָ֛ה אֶל־גְּדַלְיָ֖הוּ הַמִּצְפָּ֑תָה וַיַּאַסְפ֛וּ יַ֥יִן וָקַ֖יִץ הַרְבֵּ֥ה מְאֹֽד׃ פ ה. ד16
13 וְיוֹחָנָן֙ בֶּן־קָרֵ֔חַ וְכָל־שָׂרֵ֥י הַחֲיָלִ֖ים אֲשֶׁ֣ר בַּשָּׂדֶ֑ה בָּ֥אוּ אֶל־גְּדַלְיָ֖הוּ ז17
14 הַמִּצְפָּֽתָה׃ 14 וַיֹּאמְר֣וּ אֵלָ֗יו הֲיָדֹ֤עַ תֵּדַע֙ כִּ֚י בַּעֲלִ֣יס ׀ מֶ֣לֶךְ בְּנֵֽי־עַמּ֗וֹן ה. ג. ל
שָׁלַח֙ אֶת־יִשְׁמָעֵ֣אל בֶּן־נְתַנְיָ֔ה לְהַכֹּתְךָ֖ נָ֑פֶשׁ וְלֹא־הֶאֱמִ֣ין לָהֶ֔ם גְּדַלְיָ֖הוּ
15 בֶּן־אֲחִיקָֽם׃ 15 וְיוֹחָנָ֣ן בֶּן־קָרֵ֡חַ אָמַ֣ר אֶל־גְּדַלְיָהוּ֩ בַסֵּ֨תֶר בַּמִּצְפָּ֜ה
לֵאמֹ֗ר אֵ֤לְכָה נָּא֙ וְאַכֶּה֙ אֶת־יִשְׁמָעֵ֣אל בֶּן־נְתַנְיָ֔ה וְאִ֖ישׁ לֹ֣א יֵדָ֑ע לָ֧מָּה ל. יט18
יַכֶּ֣כָּה נֶּ֗פֶשׁ וְנָפֹ֙צוּ֙ כָּל־יְהוּדָה֙ הַנִּקְבָּצִ֣ים אֵלֶ֔יךָ וְאָֽבְדָ֖ה שְׁאֵרִ֥ית יְהוּדָֽה׃ ג19. ג20
16 וַיֹּ֨אמֶר גְּדַלְיָ֤הוּ בֶן־אֲחִיקָם֙ אֶל־יוֹחָנָ֣ן בֶּן־קָרֵ֔חַ אַל־תַּעַשׂ[a] אֶת־ תעשה ק חד מן ד21 בליש
הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֑ה כִּֽי־שֶׁ֛קֶר אַתָּ֥ה דֹבֵ֖ר אֶל־יִשְׁמָעֵֽאל׃ ס ל
41 1 [a]וַיְהִ֣י ׀ בַּחֹ֣דֶשׁ הַשְּׁבִיעִ֗י בָּ֣א יִשְׁמָעֵ֣אל בֶּן־נְתַנְיָה֩ בֶן־אֱלִישָׁמָ֨ע[b]
מִזֶּ֜רַע הַמְּלוּכָ֗ה [c]וְרַבֵּ֤י הַמֶּ֙לֶךְ֙[c] וַעֲשָׂרָ֤ה אֲנָשִׁים֙ אִתּ֔וֹ אֶל־גְּדַלְיָ֥הוּ בֶן־ ד1. כ2
2 אֲחִיקָ֖ם הַמִּצְפָּ֑תָה וַיֹּ֨אכְלוּ שָׁ֥ם לֶ֛חֶם יַחְדָּ֖ו בַּמִּצְפָּֽה׃ 2 וַיָּ֡קָם יִשְׁמָעֵ֣אל ה
בֶּן־נְתַנְיָ֡ה וַעֲשֶׂ֣רֶת הָאֲנָשִׁ֣ים ׀ אֲשֶׁר־הָי֣וּ אִתּ֡וֹ וַ֠יַּכּוּ אֶת־גְּדַלְיָ֨הוּ[a] בֶן־ ל
אֲחִיקָ֧ם בֶּן־שָׁפָ֛ן בַּחֶ֖רֶב וַיָּ֣מֶת[b] אֹת֑וֹ[a] אֲשֶׁר־הִפְקִ֥יד מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֖ל בָּאָֽרֶץ׃ ז בסיפ. ה3
3 וְאֵ֣ת כָּל־הַיְּהוּדִ֗ים אֲשֶׁר־הָי֨וּ אִתּ֤וֹ [a]אֶת־גְּדַלְיָ֙הוּ֙[a] בַּמִּצְפָּ֔ה[b] וְאֶת־ ג ר״פ ואת את ואת את4. ג5

[12]Mm 2200. [13]Mp sub loco. [14]Mm 2463. [15]Mm 1603. [16]Mm 399. [17]Mm 965. [18]Mm 1369. [19]Mm 2244. [20]Mm 2944. [21]Mm 193. Cp 41 [1]Mm 3785. [2]Mm 1581. [3]Mm 283. [4]Mm 2692. [5]Mm 2201.

8 [d] 𝔖𝔗 ut Q, K 𝔊𝔙 עופי ‖ [e] pc Mss et 2 R וְיַאֲ' ‖ **9** [a] 2 R 25,24 מֵעַבְדֵי cf 𝔊 ‖ **10** [a] 𝔊* + ἐναντίον ὑμῶν ‖ [b] 𝔊 ἐν ταῖς πόλεσιν = בֶּעָרִים ‖ **11** [a] 𝔊 sg ‖ **12** [a–a] > 𝔊* ‖ **16** [a] K תעשׂ Q תעשׂה ‖ **Cp 41,1** [a] cf 2 R 25,25sq ‖ [b] 𝔊* Ελεασα = אֶלְעָשָׂה, 𝔖^AMU *ʾjšmʿjl* = יִשְׁמָעֵאל ‖ [c–c] > 𝔊* et 2 R, dl (dttg) cf 2 ‖ **2** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊^OL 𝔖𝔗^Ed 𝔙 pl ‖ **3** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] prp בְּמִשְׁתֶּה.

הַכַּשְׂדִּים אֲשֶׁר נִמְצְאוּ־שָׁם אֵת[c] אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הִכָּה יִשְׁמָעֵאל׃
4 וַיְהִי בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי לְהָמִית אֶת־גְּדַלְיָהוּ [a]וְאִישׁ לֹא יָדָע[a]׃ 5 וַיָּבֹאוּ 4 5 — כ̇ בטע ר״פ[6]
אֲנָשִׁים מִשְּׁכֶם מִשִּׁלוֹ[a] וּמִשֹּׁמְרוֹן שְׁמֹנִים אִישׁ מְגֻלְּחֵי זָקָן וּקְרֻעֵי בְגָדִים — ח̇ כת ו בליש[7]. ב̇[8]. ב̇ חס
וּמִתְגֹּדְדִים וּמִנְחָה וּלְבוֹנָה בְּיָדָם לְהָבִיא בֵּית יְהוָה׃ 6 וַיֵּצֵא יִשְׁמָעֵאל 6
בֶּן־נְתַנְיָה לִקְרָאתָם מִן־הַמִּצְפָּה [a]הֹלֵךְ הָלֹךְ וּבֹכֶה[ab] [c]וַיְהִי כִּפְגֹשׁ — ז̇[9] ב̇ מנה בליש
אֹתָם[c] וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם בֹּאוּ אֶל־גְּדַלְיָהוּ בֶן־אֲחִיקָם׃ ס 7 וַיְהִי 7 — יו̇ חס בסיפ
כְּבוֹאָם אֶל־תּוֹךְ הָעִיר וַיִּשְׁחָטֵם יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה[a] אֶל־תּוֹךְ[b] הַבּוֹר — ב̇ חד חס וחד מל. ג̇[10]. ה̇[11]
[c]הוּא וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־אִתּוֹ[c]׃ 8 וַעֲשָׂרָה אֲנָשִׁים נִמְצְאוּ־בָם[a] וַיֹּאמְרוּ 8
אֶל־יִשְׁמָעֵאל אַל־תְּמִתֵנוּ כִּי־יֶשׁ־לָנוּ מַטְמֹנִים בַּשָּׂדֶה חִטִּים וּשְׂעֹרִים — ה̇ חס בליש[12]. ג̇
וְשֶׁמֶן וּדְבָשׁ וַיֶּחְדַּל וְלֹא הֱמִיתָם בְּתוֹךְ אֲחֵיהֶם׃ 9 וְהַבּוֹר אֲשֶׁר הִשְׁלִיךְ 9 — ב̇[13]
שָׁם יִשְׁמָעֵאל אֵת ׀ כָּל־[a]פִּגְרֵי הָאֲנָשִׁים[a] אֲשֶׁר הִכָּה [b]בְּיַד־גְּדַלְיָהוּ[b]
הוּא אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּלֶךְ אָסָא מִפְּנֵי בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֹתוֹ מִלֵּא — ל̇ בסיפ
יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָהוּ חֲלָלִים׃ 10 וַיִּשְׁבְּ[a] ׀ יִשְׁמָעֵאל אֶת־כָּל־שְׁאֵרִית 10 — ה̇. ב̇. יב̇ פסוק את את ואת את
הָעָם אֲשֶׁר בַּמִּצְפָּה [b]אֶת־[c]בְּנוֹת הַמֶּלֶךְ [d]וְאֶת־כָּל־הָעָם הַנִּשְׁאָרִים — ג̇[14]
בַּמִּצְפָּה[db] אֲשֶׁר הִפְקִיד נְבוּזַרְאֲדָן[e] רַב־טַבָּחִים אֶת־גְּדַלְיָהוּ בֶּן־
אֲחִיקָם [f]וַיִּשְׁבֵּם[g] יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה[f] וַיֵּלֶךְ לַעֲבֹר אֶל־בְּנֵי עַמּוֹן׃ ס — ל̇. ל̇ בסיפ
11 וַיִּשְׁמַע יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וְכָל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר אִתּוֹ אֵת כָּל־הָרָעָה 11 — ז̇[15]
אֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה׃ 12 וַיִּקְחוּ אֶת־כָּל־הָאֲנָשִׁים[a] וַיֵּלְכוּ 12
לְהִלָּחֵם עִם־יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה וַיִּמְצְאוּ אֹתוֹ אֶל־מַיִם רַבִּים אֲשֶׁר — ג̇
בְּגִבְעוֹן[b]׃ 13 וַיְהִי כִּרְאוֹת כָּל־הָעָם אֲשֶׁר אֶת־יִשְׁמָעֵאל אֶת־יוֹחָנָן בֶּן־ 13
קָרֵחַ וְאֵת כָּל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיִּשְׂמָחוּ[a]׃ 14 [a]וַיָּסֹבּוּ כָּל־הָעָם 14 — ג̇
אֲשֶׁר־שָׁבָה יִשְׁמָעֵאל מִן־הַמִּצְפָּה[a] וַיָּשֻׁבוּ וַיֵּלְכוּ[b] אֶל־יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ׃

[6] Mm 1017. [7] Mm 1525. [8] Mm 2240. [9] Mm 1813. [10] Mm 2007. [11] Mm 2101. [12] Mm 1036. [13] Gn 37,24. [14] Mm 2693. [15] Mm 965.

3 [c] nonn Mss $\mathfrak{G}^{L}\mathfrak{S}\mathfrak{T}^{f\,Ms}\mathfrak{V}$ וְאֵת ‖ **4** [a–a] > $\mathfrak{S}$ ‖ **5** [a] $\mathfrak{G}^*$ *καὶ ἀπὸ Σαλημ* ($\mathfrak{G}^{A}$ α′σ′ *Σαλωμ*) ‖ **6** [a–a] $\mathfrak{G}^*$ *αὐτοὶ ἐπορεύοντο καὶ ἔκλαιον* ‖ [b] nonn Mss וּבָכֹה ‖ [c–c] > $\mathfrak{G}^*$ ‖ **7** [a] $\mathfrak{S}$ + *w'rmj 'nwn* = וַיַּשְׁלִיכֵם cf $\mathfrak{G}^{VL}$ et 9 ‖ [b] > $\mathfrak{G}$, dl (ex v a) ‖ [c–c] > $\mathfrak{G}^*$ ‖ **8** [a] $\mathfrak{G}$ *ἐκεῖ* = שָׁם ‖ **9** [a–a] > $\mathfrak{G}^*$ ‖ [b–b] $\mathfrak{G}^*$ *φρέαρ μέγα*, l בּוֹר גָּדוֹל cf 1 Macc 7,19 ‖ **10** [a] $\mathfrak{G}$ *καὶ ἀπέστρεψεν* = וַיָּשֶׁב ‖ [b–b] > $\mathfrak{S}$, cf [d–d] ‖ [c] l c mlt Mss $\mathfrak{G}\mathfrak{T}^{f\,Ms}$ וְאֵת ‖ [d–d] > $\mathfrak{G}^*$, dl ‖ [e] > $\mathfrak{G}^*$ ‖ [f–f] > $\mathfrak{G}^*$ ‖ [g] pc Mss $\mathfrak{G}^{OL}$ וַיַּשְׁכֵּם ‖ **12** [a] $\mathfrak{G}$ *τὸ στρατόπεδον αὐτῶν* ‖ [b] prp בְּגֶבַע ‖ **13** [a] > $\mathfrak{G}^*$ ‖ **14** [a–a] > $\mathfrak{G}^*$ ‖ [b] > $\mathfrak{G}^*$.

15 וְיִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה נִמְלַט בִּשְׁמֹנָה אֲנָשִׁים מִפְּנֵי יוֹחָנָן וַיֵּלֶךְ אֶל־
16 בְּנֵי עַמּוֹן׃ ס 16 וַיִּקַּח יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וְכָל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר־ †16
אִתּוֹ אֵת כָּל־שְׁאֵרִית הָעָם אֲשֶׁר ᵃהֵשִׁיב מֵאֵתᵃ יִשְׁמָעֵאל ᵇבֶּן־נְתַנְיָה
מִן־הַמִּצְפָּה אַחַר הִכָּה אֶת־גְּדַלְיָה בֶּן־אֲחִיקָםᵇ גְּבָרִיםᶜ ᵈאַנְשֵׁי ה17
17 הַמִּלְחָמָהᵈ וְנָשִׁים וְטַףᵉ וְסָרִסִים אֲשֶׁר הֵשִׁיב מִגִּבְעוֹןᶠ׃ 17 וַיֵּלְכוּ וַיֵּשְׁבוּ ט . ב חס בליש
18 בְּגֵרוּתᵃ כִּמְוֹהָםᵇ אֲשֶׁר־אֵצֶל בֵּית לָחֶם לָלֶכֶת לָבוֹא מִצְרָיִם׃ 18 מִפְּנֵי כמהם ק . ל ר״פ
הַכַּשְׂדִּים כִּי יָרְאוּ מִפְּנֵיהֶם כִּי־הִכָּה יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה אֶת־גְּדַלְיָהוּ
בֶּן־אֲחִיקָם אֲשֶׁר־הִפְקִיד מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּאָרֶץ׃ ס

42 1 וַיִּגְּשׁוּ כָּל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים וְיוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וִיזַנְיָהᵃ בֶּן־ᵇהוֹשַׁעְיָהᵇ ל . ג1
2 וְכָל־הָעָם מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל׃ 2 וַיֹּאמְרוּ אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא תִּפָּל־ נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג . ו בטע ר״פ2
נָא תְחִנָּתֵנוּ לְפָנֶיךָ וְהִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵנוּᵃ אֶל־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ ᵇבְּעַד כָּל־
הַשְּׁאֵרִית הַזֹּאתᵇ כִּי־נִשְׁאַרְנוּ מְעַט מֵהַרְבֵּה כַּאֲשֶׁר עֵינֶיךָ רֹאוֹת אֹתָנוּ׃
3 וְיַגֶּד־לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָᵃ אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר נֵלֶךְ־בָּהּ וְאֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר ד3 . ב
4 נַעֲשֶׂה׃ 4 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא שָׁמַעְתִּי הִנְנִי מִתְפַּלֵּל אֶל־
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶםᵃ כְּדִבְרֵיכֶם וְהָיָה כָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר־יַעֲנֶה יְהוָה אֶתְכֶםᵇ ג4
5 אַגִּיד לָכֶם לֹא־אֶמְנַע מִכֶּם דָּבָר׃ 5 וְהֵמָּה אָמְרוּ אֶל־יִרְמְיָהוּ יְהִי י ר״פ5
יְהוָה בָּנוּ לְעֵד אֱמֶת וְנֶאֱמָן אִם־לֹא כְּכָל־הַדָּבָר אֲשֶׁר יִשְׁלָחֲךָ יְהוָה ל6
6 אֱלֹהֶיךָ אֵלֵינוּ כֵּן נַעֲשֶׂה׃ 6 אִם־טוֹב וְאִם־רָע בְּקוֹל ׀ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ ח ר״פ בסיפ7 . ב8
אֲשֶׁר אֲנוּᵃ שֹׁלְחִים אֹתְךָ אֵלָיו נִשְׁמָע לְמַעַן אֲשֶׁר יִיטַב־לָנוּ כִּי נִשְׁמַע אנחנו ק
7 בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ ס 7 וַיְהִי מִקֵּץ עֲשֶׂרֶת יָמִים וַיְהִי דְבַר־ [illegible]
8 יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ׃ 8 וַיִּקְרָא אֶל־יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וְאֶל כָּל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים
9 אֲשֶׁר אִתּוֹ וּלְכָל־הָעָם לְמִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל׃ 9 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם כֹּה־ ג9 . ב
אָמַר יְהוָה ᵃאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵלᵃ אֲשֶׁר שְׁלַחְתֶּם אֹתִי אֵלָיו לְהַפִּיל תְּחִנַּתְכֶם כד

16 Mm 965. 17 Mm 2690. Cp 42 1 Mm 3996. 2 Mm 76. 3 Mm 1484. 4 Mm 2694. 5 Mm 1249. 6 חד וְנֶאֱמָן Prv 11,13. 7 Mm 2584. 8 Qoh 12,14. 9 Mp sub loco.

16 a–a l prb שָׁבָה אִתָּם ‖ b–b > 𝔊* ‖ c pc Mss גִּבּוֹרִים cf 𝔊𝔗𝔙 ‖ d–d add (ad גברים = גִּבּוֹרִים) ‖ e 𝔊 καὶ τὰ λοιπά, it 43,6b ‖ f cf 12b ‖ 17 a dub; prb = in diversorio cf σ'𝔗𝔙; 𝔊θ' ἐν Γαβηρωθ (nom proprium), α' ἐν (τοῖς) φραγμοῖς = בִּגְדֵרֹת, 𝔖 b'dr' = בְּגֵרֹת ‖ b mlt Mss ut Q, l (cf 2 S 19,38sq); K dub ‖ Cp 42,1 a l sec 𝔊 וַעֲזַרְיָה cf 40,8 43,2 ‖ b 𝔊 Μαασαίου (it 43,2a) = מַעֲשֵׂיָה, utrum l? ‖ 2 a > 𝔊* ‖ b–b > 𝔖 ‖ 3 a pc Mss 𝔖 ־ֵינוּ ‖ 4 a 𝔊 θεὸν ἡμῶν (ex ὑμῶν) ‖ b > 𝔊*; l אֱלֹהֵיכֶם? ‖ 6 a K Or אֲנוּ ‖ 9 a–a > 𝔊*.

10 לְפָנָֽיו׃ 10 אִם־שׁ֤וֹבa תֵּשְׁבוּ֙ בָּאָ֣רֶץ הַזֹּ֔את וּבָנִ֤יתִי אֶתְכֶם֙ וְלֹ֣א אֶהֱרֹ֔ס ח ר״פ בסיפ[10]
וְנָטַעְתִּ֥י אֶתְכֶ֖ם וְלֹ֣א אֶתּ֑וֹשׁ כִּ֤י נִחַ֙מְתִּי֙ אֶל־הָ֣רָעָ֔ה אֲשֶׁ֥ר עָשִׂ֖יתִי לָכֶֽם׃
11 אַל־תִּֽירְא֗וּ מִפְּנֵי֙ מֶ֣לֶךְ בָּבֶ֔ל אֲשֶׁר־אַתֶּ֥ם יְרֵאִ֖ים מִפָּנָ֑יו אַל־תִּֽירְא֤וּ כו ר״פ אל אל[11] . כג
מִמֶּ֙נּוּ֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה כִּֽי־אִתְּכֶ֣ם אָ֔נִי לְהוֹשִׁ֧יעַ אֶתְכֶ֛ם וּלְהַצִּ֥יל אֶתְכֶ֖ם מִיָּדֽוֹ׃ ל
12 וְאֶתֵּ֥ן לָכֶ֛ם רַחֲמִ֖ים וְרִחַ֣םa אֶתְכֶ֑ם וְהֵשִׁ֥יבb אֶתְכֶ֖ם אֶל־אַדְמַתְכֶֽם׃ ס ג . ב[12] . ל[13]
13 וְאִם־אֹמְרִ֣ים אַתֶּ֔ם לֹ֥א נֵשֵׁ֖ב בָּאָ֣רֶץ הַזֹּ֑את לְבִלְתִּ֣י שְׁמֹ֔עַ בְּק֖וֹל יְהוָ֥ה יא[14]
14 אֱלֹהֵיכֶֽם׃ 14 aלֵאמֹ֗ר לֹ֚אa כִּ֣י אֶ֤רֶץ מִצְרַ֙יִם֙ נָב֔וֹא אֲשֶׁ֨ר לֹֽא־נִרְאֶ֜ה ט ר״פ[15] . ח פסוק לא לא לא לא[16] . ה[17]
15 מִלְחָמָ֗ה וְק֥וֹל שׁוֹפָ֛ר לֹ֥א נִשְׁמָ֖ע וְלַלֶּ֣חֶם לֹֽא־נִרְעָ֑ב וְשָׁ֖ם נֵשֵֽׁב׃ 15 וְעַתָּ֕ה ג[18] . ל[19]
לָכֵ֛ן שִׁמְע֥וּ דְבַר־יְהוָ֖ה שְׁאֵרִ֣ית יְהוּדָ֑ה כֹּֽה־אָמַר֩ יְהוָ֨ה צְבָא֜וֹת אֱלֹהֵ֣י
יִשְׂרָאֵ֗ל אִם־אַ֠תֶּם שׂ֣וֹם תְּשִׂמ֤וּן פְּנֵיכֶם֙ לָבֹ֣א מִצְרַ֔יִם וּבָאתֶ֖ם לָג֥וּר שָֽׁם׃ ב[20] . ג[21] . ט חס[22]
16 וְהָיְתָ֣הa הַחֶ֗רֶב אֲשֶׁ֤ר אַתֶּם֙ יְרֵאִ֣ים מִמֶּ֔נָּה שָׁ֛ם תַּשִּׂ֥יג אֶתְכֶ֖ם בְּאֶ֣רֶץ
מִצְרָ֑יִם וְהָרָעָ֞ב אֲשֶׁר־אַתֶּ֣ם ׀ דֹּאֲגִ֣ים מִמֶּ֗נּוּ שָׁ֣ם יִדְבַּ֥ק אַחֲרֵיכֶ֛ם מִצְרַ֖יִםb ל
17 וְשָׁ֥ם תָּמֻֽתוּ׃ 17 וְיִהְי֣וּa כָל־הָאֲנָשִׁ֗יםb אֲשֶׁר־שָׂ֤מוּ אֶת־פְּנֵיהֶם֙ לָב֣וֹא יא רפ[23]
מִצְרַ֔יִם לָג֣וּר שָׁ֔ם יָמ֕וּתוּ בַּחֶ֖רֶב בָּרָעָ֣ב וּבַדָּ֑בֶר וְלֹא־יִהְיֶ֤ה לָהֶם֙ שָׂרִ֣יד ל מל בסיפ[24] . ח
18 וּפָלִ֔יט מִפְּנֵי֙ הָֽרָעָ֔ה אֲשֶׁ֥ר אֲנִ֖י מֵבִ֥יא עֲלֵיהֶֽם׃ ס 18 כִּי֩ כֹ֨ה אָמַ֜ר ד בטע בסיפ. ו בטע בסיפ[25]
יְהוָ֣ה צְבָא֣וֹת אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל כַּאֲשֶׁר֩ נִתַּ֨ךְ אַפִּ֜י וַחֲמָתִ֗י עַל־יֹשְׁבֵי֙ ג[26] . ה[27] ה מנה בליש
יְר֣וּשָׁלִַ֔ם כֵּ֣ן תִּתַּ֤ךְ חֲמָתִי֙ עֲלֵיכֶ֔ם בְּבֹאֲכֶ֖ם מִצְרָ֑יִם וִהְיִיתֶ֡ם לְאָלָ֣ה ג[28]
וּ֠לְשַׁמָּה וְלִקְלָלָ֤ה וּֽלְחֶרְפָּה֙ וְלֹֽא־תִרְא֣וּ ע֔וֹד אֶת־הַמָּק֖וֹם הַזֶּֽהa׃ ב[29]
19 דִּבֶּ֨רa יְהוָ֤ה עֲלֵיכֶם֙ שְׁאֵרִ֣ית יְהוּדָ֔ה אַל־תָּבֹ֖אוּ מִצְרָ֑יִם יָדֹ֤עַb תֵּֽדְעוּ֙ ב ר״פ[30]
20 cכִּֽי־הַעִידֹ֥תִי בָכֶ֖ם הַיּֽוֹםc׃ 20 כִּ֣י הִתְעֵתֶ֞יםa בְּנַפְשֽׁוֹתֵיכֶ֗ם כִּֽי־אַתֶּ֞ם ב מל . התעתם[31] חד מן ג[31] מילין יתיר י מ״ת . ב מל[32]
שְׁלַחְתֶּ֣ם אֹתִ֗י bאֶל־יְהוָ֤ה אֱלֹֽהֵיכֶםb֙ לֵאמֹ֔ר הִתְפַּלֵּ֣ל בַּעֲדֵ֔נוּ אֶל־יְהוָ֖ה
אֱלֹהֵ֑ינוּc וּכְכֹל֩ אֲשֶׁ֨ר יֹאמַ֜ר יְהוָ֧ה bאֱלֹהֵ֛ינוּ כֵּ֥ן הַגֶּד־לָ֖נוּb וְעָשִֽׂינוּ׃ ה
21 aוָאַגִּ֥ד לָכֶ֖ם הַיּ֑וֹםa וְלֹ֣א שְׁמַעְתֶּ֗ם בְּקוֹל֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֔םb וּלְכֹ֖לc ד[33] חס ב מנה בליש . ג[34]

[10]Mm 2584. [11]Mm 3261. [12]Mm 2695. [13]Mp sub loco. [14]Mm 2550. [15]Mm 3072. [16]Mm 3132. [17]Mm 3682. [18]Mm 2696. [19]Mm 3073. [20]Mm 1154. [21]Mm 2697. [22]Mm 355. [23]Mm 417. [24]Mm 1804. [25]Mm 2614 contra textum. [26]Mm 431. [27]Mm 3172. [28]Mm 920. [29]Mm 2050. [30]Mm 317. [31]Mm 4257. [32]Mm 2557. [33]Mm 1688. [34]Mm 2698.

10 a l יָשׁוֹב cf 𝔊𝔗𝔙 ‖ **12** a 𝔊𝔖𝔙 1 sg ‖ b 𝔊 1 sg; α′(𝔖𝔙) *καὶ καθίσω ὑμᾶς* a יָשַׁב; prp וְהֹשִׁיב ‖ **14** a–a > 𝔊* ‖ **16** a = וְהָיָה ‖ b l בְּמִ׳? ‖ **17** a = וְהָיָה ‖ b 𝔊* + *καὶ πάντες οἱ ἀλλογενεῖς* = וְכָל־הַזֵּדִים (ex הַזֵּדִים? cf 43,2) ‖ **18** a prb huc tr 43,1–3 cf 21; tum init 19 ins וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ ‖ **19** a prp זֶה דְּבַר, sed cf 18a ‖ b 𝔊 pr *καὶ νῦν* cf 22 ‖ c–c > 𝔊* ‖ **20** a l Q, K lapsus; 𝔊 *ἐπονηρεύσασθε* = 𝔐 aut = הֲרֵעֹתֶם ‖ b–b > 𝔊* ‖ c > 𝔊* ‖ **21** a–a > 𝔊* ‖ b > 𝔊* ‖ c > 𝔊*; l c Ms $𝔊^{L}𝔗^{Ms}𝔙$ לְכֹל.

22 אֲשֶׁר־שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם׃ 22 וְעַתָּה [a]יָדֹעַ תֵּדְעוּ כִּי[a] בַּחֶרֶב בָּרָעָב ח
וּבַדֶּבֶר תָּמוּתוּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר חֲפַצְתֶּם לָבוֹא לָגוּר שָׁם׃ ס ז מל
43 1 [a]וַיְהִי כְּכַלּוֹת יִרְמְיָהוּ לְדַבֵּר אֶל־כָּל־הָעָם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי יְהוָה
אֱלֹהֵיהֶם[b] אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם[c] אֲלֵיהֶם אֵת כָּל־הַדְּבָרִים כה
2 הָאֵלֶּה׃ ס 2 וַיֹּאמֶר עֲזַרְיָה בֶן־הוֹשַׁעְיָה[a] וְיוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וְכָל־ ג[1]
הָאֲנָשִׁים הַזֵּדִים[b] אֹמְרִים[c] אֶל־יִרְמְיָהוּ[d] שֶׁקֶר [e]אַתָּה מְדַבֵּר[e] לֹא שְׁלָחֲךָ ל
3 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ[f] לֵאמֹר לֹא־תָבֹאוּ מִצְרַיִם לָגוּר שָׁם׃ 3 כִּי בָּרוּךְ בֶּן־
נֵרִיָּה מַסִּית אֹתְךָ בָּנוּ לְמַעַן תֵּת אֹתָנוּ בְיַד־הַכַּשְׂדִּים לְהָמִית אֹתָנוּ
4 וּלְהַגְלוֹת אֹתָנוּ בָּבֶל׃ 4 וְלֹא־שָׁמַע יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וְכָל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים ל . ז[2]
5 וְכָל־הָעָם בְּקוֹל יְהוָה לָשֶׁבֶת בְּאֶרֶץ יְהוּדָה׃ 5 וַיִּקַּח יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג
וְכָל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֵת כָּל־שְׁאֵרִית יְהוּדָה אֲשֶׁר־שָׁבוּ [a]מִכָּל־הַגּוֹיִם ז[2]
6 אֲשֶׁר[a] נִדְּחוּ־שָׁם לָגוּר [b]בְּאֶרֶץ יְהוּדָה[b]׃ 6 אֶת־הַגְּבָרִים[a] וְאֶת־הַנָּשִׁים ד ר״פ בסיפ
וְאֶת־הַטַּף[b] וְאֶת־בְּנוֹת הַמֶּלֶךְ וְאֵת כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר הִנִּיחַ נְבוּזַרְאֲדָן
רַב־טַבָּחִים אֶת־גְּדַלְיָהוּ בֶּן־אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן וְאֵת יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא ז בסיפ . ב[3]
7 וְאֶת־בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּהוּ׃ 7 וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ מִצְרַיִם כִּי לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹל ב[4] . ג
יְהוָה וַיָּבֹאוּ עַד־תַּחְפַּנְחֵס׃ ס
8 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ בְּתַחְפַּנְחֵס לֵאמֹר׃ 9 קַח בְּיָדְךָ יב ר״פ
אֲבָנִים גְּדֹלוֹת וּטְמַנְתָּם [a]בַמֶּלֶט[b] בַּמַּלְבֵּן[c] אֲשֶׁר[a] בְּפֶתַח בֵּית־פַּרְעֹה ב[5]
10 בְּתַחְפַּנְחֵס לְעֵינֵי אֲנָשִׁים יְהוּדִים׃ 10 וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה ב בטע בסיפ[6]
צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי שֹׁלֵחַ וְלָקַחְתִּי אֶת־נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־
בָּבֶל עַבְדִּי[a] וְשַׂמְתִּי[b] כִסְאוֹ מִמַּעַל לָאֲבָנִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר טָמָנְתִּי[c]
11 וְנָטָה אֶת־שַׁפְרִירוֹ[d] עֲלֵיהֶם׃ 11 וּבָאָה[a] וְהִכָּה אֶת־אֶרֶץ מִצְרָיִם אֲשֶׁר שפרירו ק . ובא ק . חד מן יז ר״פ בליש
12 לַמָּוֶת לַמָּוֶת וַאֲשֶׁר לַשְּׁבִי לַשֶּׁבִי [b]וַאֲשֶׁר לַחֶרֶב לֶחָרֶב[b]׃ 12 וְהִצַּתִּי[a] ו
אֵשׁ בְּבָתֵּי אֱלֹהֵי מִצְרַיִם וּשְׂרָפָם וְשָׁבָם וְעָטָה[b] אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם ל . ל

Cp 43 [1] Mm 3996. [2] Mm 965. [3] Mm 2699. [4] Mm 2700. [5] Mm 2701. [6] Mm 2702.

22 [a–a] > 𝔊* ‖ **Cp 43,1** [a] cf 42,18[a] ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c] > 𝔊*, dl (dttg) ‖ **2** [a] cf 42,1[b] ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c] prp וְהַמֹּרִים ‖ [d] 𝔊* + *λέγοντες*, ins לֵאמֹר ‖ [e–e] > 𝔊* ‖ [f] 𝔊* *πρὸς ἡμᾶς* = אֵלֵינוּ ‖ **5** [a–a] > 𝔊* ‖ [b–b] 𝔊* *ἐν τῇ γῇ* ‖ **6** [a] 𝔊 *τοὺς δυνατούς* cf 41,16[c] ‖ [b] cf 41,16[e] ‖ **9** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] α′θ′(σ′𝔙) *ἐν τῷ κρυφίῳ* = בַּלָּט ‖ [c] prb add (dttg) ‖ **10** [a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊(𝔖) *καὶ θήσει τόν*, l וְשָׂם אֶת־ ‖ [c] 𝔊 2 sg ‖ [d] K ־ורו ‖ **11** [a] ℭ ut Q, l; K ־ָה ‖ [b–b] add? ‖ **12** [a] 𝔊𝔖𝔙 3 sg, l והצית ‖ [b] 𝔊 recte *καὶ φθειριεῖ* cf [c].

ד׳[7] כַּאֲשֶׁר־יַעְטֶה[c] הָרֹעֶה אֶת־בִּגְדוֹ וְיָצָא מִשָּׁם בְּשָׁלוֹם׃ 13 וְשִׁבַּר אֶת־ 13
ג׳[8] מַצְּבוֹת בֵּית שֶׁמֶשׁ [a]אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם[a] וְאֶת־בָּתֵּי אֱלֹהֵי־מִצְרַיִם
יִשְׂרֹף בָּאֵשׁ׃ ס

ג׳[1] **44** 1 הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ אֶל כָּל־הַיְּהוּדִים הַיֹּשְׁבִים **44**
ב חד מל וחד חס . ה׳[2] בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם הַיֹּשְׁבִים בְּמִגְדֹּל וּבְתַחְפַּנְחֵס וּבְנֹף[a] וּבְאֶרֶץ פַּתְרוֹס
ט בטע בסיפ[3] לֵאמֹר׃ ס 2 כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אַתֶּם רְאִיתֶם 2
אֵת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר הֵבֵאתִי עַל־יְרוּשָׁלִַם וְעַל כָּל־עָרֵי יְהוּדָה וְהִנָּם
ב . מט מל בנביא חָרְבָּה [a]הַיּוֹם הַזֶּה[a] וְאֵין בָּהֶם יוֹשֵׁב׃ 3 מִפְּנֵי רָעָתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ 3
ל לְהַכְעִסֵנִי לָלֶכֶת לְקַטֵּר לַעֲבֹד[a] לֵאלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא [b]יְדָעוּם
ח׳ חס ב מנה בסיפ וכל עזרא דכות . ה מל בסיפ[4] הֵמָּה אַתֶּם וַאֲבֹתֵיכֶם[b]׃ 4 וָאֶשְׁלַח אֲלֵיכֶם אֶת־כָּל־עֲבָדַי הַנְּבִיאִים 4
ג מל בליש[5] . ט חס בליש הַשְׁכֵּים וְשָׁלֹחַ לֵאמֹר אַל־נָא תַעֲשׂוּ אֵת דְּבַר־הַתֹּעֵבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר
י שָׂנֵאתִי׃ 5 וְלֹא שָׁמְעוּ וְלֹא־הִטּוּ אֶת־אָזְנָם לָשׁוּב מֵרָעָתָם לְבִלְתִּי 5
קַטֵּר לֵאלֹהִים אֲחֵרִים׃ 6 וַתִּתַּךְ חֲמָתִי וְאַפִּי וַתִּבְעַר בְּעָרֵי יְהוּדָה 6
ל וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלִָם וַתִּהְיֶינָה לְחָרְבָּה לִשְׁמָמָה[a] כַּיּוֹם הַזֶּה׃ ס
יב[6] 7 וְעַתָּה כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לָמָה אַתֶּם 7
ל חס[7] . כב עֹשִׂים רָעָה גְדוֹלָה אֶל־נַפְשֹׁתֵכֶם לְהַכְרִית לָכֶם אִישׁ־וְאִשָּׁה עוֹלֵל
יא כת י[8] וְיוֹנֵק מִתּוֹךְ יְהוּדָה לְבִלְתִּי הוֹתִיר לָכֶם שְׁאֵרִית׃ 8 לְהַכְעִסֵנִי בְּמַעֲשֵׂי[a] 8
יְדֵיכֶם לְקַטֵּר לֵאלֹהִים אֲחֵרִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר־אַתֶּם בָּאִים
כל מ״פ למען ולמען ב מ ו[9] לָגוּר שָׁם [b]לְמַעַן הַכְרִית לָכֶם[b] וּלְמַעַן הֱיוֹתְכֶם לִקְלָלָה וּלְחֶרְפָּה
ל בְּכֹל[c] גּוֹיֵי הָאָרֶץ׃ 9 הֲשְׁכַחְתֶּם אֶת־רָעוֹת אֲבוֹתֵיכֶם וְאֶת־רָעוֹת 9
ד חס ול בליש . ד חס ול בליש מַלְכֵי יְהוּדָה וְאֵת רָעוֹת נָשָׁיו[a] [b]וְאֵת רָעֹתֵכֶם[b] [c]וְאֵת רָעֹת נְשֵׁיכֶם[c] אֲשֶׁר
ט ר״פ בסיפ וחד מן ל[10] פסוק לא ולא ולא ז מנה בסיפ . ד בסיפ עָשׂוּ בְּאֶרֶץ יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלִָם׃ 10 לֹא דֻכְּאוּ[a] עַד הַיּוֹם הַזֶּה 10
ט[11] חס וכל אורית דכות ב מ א . ה [b]וְלֹא יָרְאוּ[b] וְלֹא־הָלְכוּ [c]בְתוֹרָתִי וּבְחֻקֹּתַי[c] אֲשֶׁר־נָתַתִּי [d]לִפְנֵיכֶם[d]

[7] Mm 2703. [8] Mm 2704. Cp 44 [1] Mm 2705. [2] Mm 3981. [3] Mm 2615. [4] Mm 1586. [5] Mm 2595. [6] Mm 2015. [7] Mm 2557. [8] Mm 2706. [9] Mm 2707. [10] Mm 771. [11] Mm 1902.

12 [c] sic L, mlt Mss Edd יַעְטֶה; 𝔊 recte *φθειρίζει* cf [b] ‖ **13** [a–a] 𝔊* *τοὺς ἐν Ων*; et 𝔐 et 𝔊 gl ‖ **Cp 44,1** [a] > 𝔊* ‖ **2** [a–a] > 𝔊* ‖ **3** [a] > 𝔊* ‖ [b–b] 𝔊* sol *ἔγνωτε* = יְדַעְתֶּם ‖ **6** [a] ℭ nonn Mss Vrs ׳וְלִ ‖ **8** [a] ℭ mlt Mss 𝔖 ־שֵׂה ‖ [b–b] add? cf 7 ‖ [c] pc Mss לְכֹל ‖ **9** [a] 𝔊 *τῶν ἀρχόντων ὑμῶν* = שָׂרֵיכֶם; l prb נְשֵׁיהֶם cf 𝔖 ‖ [b–b] > 𝔊𝔖 ‖ [c–c] > 𝔖 ‖ **10** [a] dub; 𝔊(ℭ) *ἐπαύσαντο* = נִכְלְאוּ? θ′ *ἐταπεινώθησαν* = 𝔐; α′σ′ *(ἐκαθαρίσθησαν)*, 𝔙 *(mundati sunt)*, 𝔖 *('tdkjw)* ab aram דכא ducunt; prp נִכְאוּ cf Da 11,30 ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c–c] 𝔊* *τῶν προσταγμάτων μου* = בחקתי ‖ [d–d] 𝔊* *κατὰ πρόσωπον.*

11 וְלִפְנֵ֥י[d] אֲבוֹתֵיכֶֽם[c]׃ ס 11 [a]לָ֠כֵן כֹּֽה־אָמַ֞ר יְהוָ֤ה צְבָאוֹת֙ אֱלֹהֵ֣י יוֹ וכל לפני ולפני דכות ה̇ בטע בסיפ[12] . ג בטע בסיפ
יִשְׂרָאֵ֔ל הִנְנִ֨י שָׂ֧ם פָּנַ֛י בָּכֶ֖ם לְרָעָ֑ה וּלְהַכְרִ֖ית אֶת־כָּל־יְהוּדָֽה׃ ב[13]
12 וְלָקַחְתִּ֞י אֶת־שְׁאֵרִ֣ית יְהוּדָ֗ה אֲשֶׁר־שָׂ֨מוּ פְנֵיהֶ֜ם לָב֣וֹא אֶֽרֶץ־מִצְרַיִם֮
לָג֣וּר שָׁם֒ וְתַ֨מּוּ כֹ֜ל בְּאֶ֧רֶץ מִצְרַ֣יִם יִפֹּ֗לוּ בַּחֶ֤רֶב בָּֽרָעָב֙[a] יִתַּ֔מּוּ מִקָּטֹן֙ ה
וְעַד־גָּד֔וֹל בַּחֶ֥רֶב וּבָרָעָ֖ב יָמֻ֑תוּ וְהָי֗וּ לְאָלָה֙ לְשַׁמָּ֔ה וְלִקְלָלָ֖ה וּלְחֶרְפָּֽה׃
13 וּפָקַדְתִּ֗י עַ֤ל הַיּֽוֹשְׁבִים֙ בְּאֶ֣רֶץ מִצְרַ֔יִם כַּאֲשֶׁ֥ר פָּקַ֖דְתִּי עַל־יְרֽוּשָׁלִָ֑ם י מל ב מנה בליש
14 בַּחֶ֥רֶב בָּרָעָ֖ב וּבַדָּֽבֶר׃ 14 וְלֹ֨א יִהְיֶ֜ה פָּלִ֣יט וְשָׂרִ֗יד לִשְׁאֵרִ֤ית יְהוּדָה֙ ח . יז ר״פ ולא לא[14] . ד ר״פ . ב
הַבָּאִ֥ים לָגֽוּר־שָׁ֖ם[a] בְּאֶ֣רֶץ מִצְרָ֑יִם וְלָשׁ֣וּב[b] ׀ אֶ֣רֶץ יְהוּדָ֗ה אֲשֶׁר־הֵ֜מָּה ג[15]
מְנַשְּׂאִ֤ים אֶת־נַפְשָׁם֙ לָשׁוּב֙ לָשֶׁ֣בֶת[c] שָׁ֔ם כִּ֛י לֹֽא־יָשׁ֖וּבוּ [d]כִּ֥י אִם־פְּלֵטִֽים[d]׃ ג
ס 15 וַיַּעֲנ֣וּ אֶֽת־יִרְמְיָ֗הוּ כָּל־הָאֲנָשִׁ֞ים הַיֹּֽדְעִ֗ים כִּֽי־מְקַטְּר֤וֹת נְשֵׁיהֶם֙ ט פסוק כל וכל וכל[16] . ל
לֵאלֹהִ֣ים אֲחֵרִ֔ים וְכָל־הַנָּשִׁ֥ים הָעֹמְד֖וֹת קָהָ֣ל[a] גָּד֑וֹל [b]וְכָל־הָעָ֛ם ג[17] . ב[18] . נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג
16 הַיֹּשְׁבִ֥ים בְּאֶֽרֶץ־מִצְרַ֖יִם בְּפַתְר֥וֹס[b-c] לֵאמֹֽר׃ 16 הַדָּבָ֛ר אֲשֶׁר־דִּבַּ֥רְתָּ ה בטע בסיפ
17 אֵלֵ֖ינוּ בְּשֵׁ֣ם יְהוָ֑ה אֵינֶ֥נּוּ שֹׁמְעִ֖ים אֵלֶֽיךָ׃ 17 כִּי֩ עָשֹׂ֨ה נַעֲשֶׂ֜ה אֶֽת־כָּל־ ח[10]
הַדָּבָ֣ר ׀ אֲשֶׁר־יָצָ֣א מִפִּ֗ינוּ לְקַטֵּר֩ לִמְלֶ֨כֶת[a] הַשָּׁמַ֜יִם וְהַסֵּֽיךְ[b]־לָ֣הּ נְסָכִ֗ים ל מל
כַּאֲשֶׁ֨ר עָשִׂ֜ינוּ אֲנַ֣חְנוּ וַאֲבֹתֵ֗ינוּ מְלָכֵ֤ינוּ וְשָׂרֵ֙ינוּ֙ בְּעָרֵ֣י יְהוּדָ֔ה וּבְחֻצ֖וֹת
18 יְרֽוּשָׁלִָ֑ם וַנִּֽשְׂבַּע־לֶ֙חֶם֙ וַנִּהְיֶ֣ה טוֹבִ֔ים וְרָעָ֖ה לֹ֥א רָאִֽינוּ׃ 18 וּמִן־אָ֨ז ל . ב . ט[20] . ה ר״פ בנביא[21]
חָדַ֜לְנוּ לְקַטֵּ֧ר לִמְלֶ֛כֶת[a] הַשָּׁמַ֖יִם [b]וְהַסֵּךְ־לָ֣הּ נְסָכִ֑ים[b] חָסַ֣רְנוּ כֹ֔ל
19 וּבַחֶ֥רֶב וּבָרָעָ֖ב תָּֽמְנוּ׃ 19 [a]וְכִֽי־[a]אֲנַ֤חְנוּ מְקַטְּרִים֙ לִמְלֶ֣כֶת[b] הַשָּׁמַ֔יִם ב[22]
וּלְהַסֵּ֥ךְ לָ֖הּ נְסָכִ֑ים הֲמִֽבַּלְעֲדֵ֣י אֲנָשֵׁ֗ינוּ עָשִׂ֨ינוּ לָ֤הּ כַּוָּנִים֙ לְהַעֲצִבָ֔הּ[c] ב[19] . ג . ב . ל
סׄ כו[19] וְהַסֵּ֥ךְ לָ֖הּ נְסָכִֽים׃ פ 20 וַיֹּ֣אמֶר יִרְמְיָ֔הוּ אֶל־כָּל־הָעָ֗ם עַל־
הַגְּבָרִ֤ים וְעַל־הַנָּשִׁים֙ וְעַל־כָּל־הָעָ֔ם הָעֹנִ֥ים אֹת֛וֹ דָּבָ֖ר לֵאמֹֽר׃ ב[23]
21 הֲל֣וֹא אֶת־הַקִּטֵּ֗ר אֲשֶׁ֨ר קִטַּרְתֶּ֜ם בְּעָרֵ֤י יְהוּדָה֙ וּבְחֻצ֣וֹת יְרוּשָׁלִַ֔ם ל
אַתֶּ֚ם וַאֲבֽוֹתֵיכֶם֙ מַלְכֵיכֶ֣ם וְשָׂרֵיכֶ֔ם וְעַ֖ם הָאָ֑רֶץ אֹתָ֞ם[a] זָכַ֤ר יְהוָה֙ יו חס בסיפ

[12] Mm 2617. [13] Mm 2239. [14] Mm 2708. [15] Mm 4239. [16] Mm 1981. [17] Mm 625. [18] Mm 1309. [19] Mp sub loco. [20] Mm 1144. [21] Mm 2980. [22] Mm 2546. [23] Jdc 16,30.

10 [e] 𝔊𝔖 suff 3 pl ‖ **11** [a] 11.12 𝔊 brevius cf 𝔖 ‖ **12** [a] l c mlt Mss Vrs 'וּבָ ‖ **14** [a] > 𝔊*, dl ‖ [b] 𝔊 om cop, l 'לְ ‖ [c] > 𝔊*𝔖 ‖ [d–d] add cf 14a ‖ **15** [a] prp קוֹל ‖ [b–b] prb add ‖ [c] l 'וּבְ cf 𝔖 ‖ **17** [a] mlt Mss למלאכת; l לְמַלְכַּת cf 𝔊𝔙 et 7,18[a] ‖ [b] Or 'וּלְהַ ‖ **18** [a] ut 17[a] ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **19** [a] $𝔊^{L}$ *καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον· ὅτε καί* (sim 𝔖), l וְהַנָּשִׁים אָמְרוּ כִּי ‖ [b] ut 17[a] ‖ [c] > 𝔊*𝔖 ‖ **21** [a] > 𝔊*; l אתה cf תעלה.

22 וַתַּעֲלֶה עַל־לִבּוֹ׃ 22 וְלֹא־יוּכַל יְהוָה עוֹד לָשֵׂאת מִפְּנֵי רֹעַ מַעַלְלֵיכֶם — ג[24] . ב בנ״ך . ד[25] . כד . ב פסוק מפני מפני בסיפ[26]
מִפְּנֵי הַתּוֹעֵבֹת אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם וַתְּהִי אַרְצְכֶם לְחָרְבָּה וּלְשַׁמָּה וְלִקְלָלָה
23 [a]מֵאֵין יוֹשֵׁב[a] כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃ 23 מִפְּנֵי אֲשֶׁר קִטַּרְתֶּם וַאֲשֶׁר חֲטָאתֶם — מט מל בנביא . ד וכל עזרא דכות[27]
לַיהוָה וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹל יְהוָה וּבְתֹרָתוֹ וּבְחֻקֹּתָיו וּבְעֵדְוֺתָיו לֹא — ג ב מל וחד חס . ה[28]
הֲלַכְתֶּם עַל־כֵּן קָרָאת אֶתְכֶם הָרָעָה הַזֹּאת [a]כַּיּוֹם הַזֶּה[a]׃ ס — ב ובסיפ
24 וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ [a]אֶל־כָּל־הָעָם וְ[a]אֶל כָּל־הַנָּשִׁים שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה
25 [b]כָּל־יְהוּדָה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם[b]׃ ס 25 כֹּה־אָמַר יְהוָה־צְבָאוֹת — ג
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר [a]אַתֶּם וּנְשֵׁיכֶם[a] וַתְּדַבֵּרְנָה בְּפִיכֶם וּבִידֵיכֶם — ג[29]
מִלֵּאתֶם ׀ לֵאמֹר עָשֹׂה נַעֲשֶׂה אֶת־נְדָרֵינוּ אֲשֶׁר נָדַרְנוּ לְקַטֵּר לִמְלֶכֶת[b] — ח[26]
הַשָּׁמַיִם וּלְהַסֵּךְ לָהּ נְסָכִים הָקֵים תָּקִימְנָה[c] אֶת־נִדְרֵיכֶם וְעָשֹׂה — ב . ג[30]
26 תַעֲשֶׂינָה אֶת־נִדְרֵיכֶם[d]׃ פ 26 לָכֵן שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה כָּל־יְהוּדָה
הַיֹּשְׁבִים בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם הִנְנִי נִשְׁבַּעְתִּי בִּשְׁמִי הַגָּדוֹל אָמַר יְהוָה אִם־
יִהְיֶה עוֹד שְׁמִי נִקְרָא ׀ בְּפִי ׀ כָּל־אִישׁ יְהוּדָה אֹמֵר חַי־אֲדֹנָי יְהוִה בְּכָל־ — ל
27 אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 27 הִנְנִי שֹׁקֵד עֲלֵיהֶם לְרָעָה וְלֹא לְטוֹבָה וְתַמּוּ כָל־ — ג
אִישׁ יְהוּדָה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ־מִצְרַיִם בַּחֶרֶב וּבָרָעָב עַד־כְּלוֹתָם׃ — ל
28 28 וּפְלִיטֵי חֶרֶב יְשֻׁבוּן מִן־אֶרֶץ מִצְרַיִם אֶרֶץ יְהוּדָה מְתֵי מִסְפָּר — ל[31] ג מנה חס . ינ מיחד מן[32] . ה
וְיָדְעוּ כָּל־שְׁאֵרִית יְהוּדָה [a]הַבָּאִים לְאֶרֶץ־מִצְרַיִם לָגוּר שָׁם[a] דְּבַר־
29 מִי יָקוּם [b]מִמֶּנִּי וּמֵהֶם[b]׃ 29 וְזֹאת־לָכֶם הָאוֹת נְאֻם־יְהוָה כִּי־פֹקֵד אֲנִי — נז וכל תלים דכות ב מ יא . ו[33] . כה ין[34] מנה ר״פ
עֲלֵיכֶם [a]בַּמָּקוֹם הַזֶּה לְמַעַן תֵּדְעוּ כִּי קוֹם יָקוּמוּ דְבָרַי עֲלֵיכֶם[a] — ל ומל
30 לְרָעָה׃ ס 30 כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן אֶת־פַּרְעֹה[a] חָפְרַע מֶלֶךְ־ — יח בטע בסיפ[26]
מִצְרַיִם בְּיַד אֹיְבָיו וּבְיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשׁוֹ כַּאֲשֶׁר נָתַתִּי אֶת־צִדְקִיָּהוּ
מֶלֶךְ־יְהוּדָה בְּיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל אֹיְבוֹ וּמְבַקֵּשׁ נַפְשׁוֹ׃ ס — ד
45 **45** 1 הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל־בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּה
בְּכָתְבוֹ אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה עַל־סֵפֶר מִפִּי יִרְמְיָהוּ בַּשָּׁנָה[a] הָרְבִעִית — כל סיפ דכות ב מ א[1]

[24] Mm 2709. [25] Mm 2268. [26] Mp sub loco. [27] Mm 288. [28] Mm 1875. [29] Mm 1888. [30] Mm 2710. [31] Mm 2398. [32] Okhl 196. [33] Mm 3952. [34] Mm 856. Cp 45 [1] Cf Mm 2711 et Mp sub loco.

22 $^{a-a}$ > 𝔊* ‖ **23** $^{a-a}$ > 𝔊* ‖ **24** $^{a-a}$ add (ex 20) ‖ $^{b-b}$ > 𝔊*, add ex 26 ‖ **25** $^{a-a}$ l אַתֵּנָה הַנָּשִׁים cf 𝔊* ‖ ^{b} ut 17^{a} ‖ ^{c} l תָּקֵמְנָה vel תְּקִימֶנָה ‖ ^{d} l c pc Mss נִסְכֵּיכֶם; prp דִּבְרֵיכֶם ‖ **28** $^{a-a}$ add cf 28 a ‖ $^{b-b}$ > 𝔊* ‖ **29** $^{a-a}$ > 𝔊* (homtel) ‖ **30** ^{a} > 𝔊* (hpgr?) ‖ **Cp 45,1** ^{a} K^{Or} בִּשְׁנַת.

2 לִיהוֹיָקִ֥ים בֶּן־יֹאשִׁיָּ֖הוּ מֶ֥לֶךְ יְהוּדָ֖ה לֵאמֹֽר׃ ס 2 כֹּֽה־אָמַ֥ר יְהוָ֖ה כ̇ר
3 אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל עָלֶ֖יךָ בָּרֽוּךְ׃ 3 אָמַ֙רְתָּ֙ᵃ אֽוֹי־נָ֣א לִ֔י כִּֽי־יָסַ֧ף יְהוָ֛ה יָג֖וֹן ג ר״פ²
4 עַל־מַכְאֹבִ֑י יָגַ֙עְתִּי֙ᵇ בְּאַנְחָתִ֔י וּמְנוּחָ֖ה לֹ֥א מָצָֽאתִי׃ ס 4 ᵃכֹּ֣ה ׀ ג חט³ . ב . ימ בטע בסיפ
תֹּאמַ֣ר אֵלָ֗יוᵃ כֹּ֚ה אָמַ֣ר יְהוָ֔ה הִנֵּ֞ה אֲשֶׁר־בָּנִ֙יתִי֙ אֲנִ֣י הֹרֵ֔ס וְאֵ֥ת אֲשֶׁר־
5 נָטַ֖עְתִּי אֲנִ֣י נֹתֵ֑שׁ ᵇוְאֶת־כָּל־הָאָ֖רֶץ הִֽיאᵇᶜ׃ 5 וְאַתָּ֛ה תְּבַקֶּשׁ־לְךָ֥ גְדֹל֖וֹת יד . כז בטע ה̇ מנה בליש
אַל־תְּבַקֵּ֑שׁ כִּי֩ הִנְנִ֨י מֵבִ֥יא רָעָ֛ה עַל־כָּל־בָּשָׂ֖ר נְאֻם־יְהוָ֑ה וְנָתַתִּ֨י לְךָ֤
אֶֽת־נַפְשְׁךָ֙ לְשָׁלָ֔ל עַ֥ל כָּל־הַמְּקֹמ֖וֹת אֲשֶׁ֥ר תֵּֽלֶךְ־שָֽׁם׃ ס ל

46 1 ᵃאֲשֶׁ֨ר הָיָ֧ה דְבַר־יְהוָ֛ה אֶל־יִרְמְיָ֥הוּ הַנָּבִ֖יא עַל־ᵇהַגּוֹיִֽםᶜ׃ ה̇¹
2 לְמִצְרַ֗יִם עַל־חֵ֞יל פַּרְעֹ֤ה נְכוֹᵃ מֶ֣לֶךְ מִצְרַ֔יִם אֲשֶׁר־הָיָ֥ה עַל־נְהַר־ ב כת כן
פְּרָ֖ת בְּכַרְכְּמִ֑שׁ אֲשֶׁ֣ר הִכָּ֗ה נְבוּכַדְרֶאצַּר֙ מֶ֣לֶךְ בָּבֶ֔ל בִּשְׁנַת֙ הָֽרְבִיעִ֔ית ב ול כת כן . ב . ד מל²
לִיהוֹיָקִ֥ים בֶּן־יֹאשִׁיָּ֖הוּ מֶ֥לֶךְ יְהוּדָֽה׃

3 עִרְכ֤וּ מָגֵן֙ וְצִנָּ֔ה וּגְשׁ֖וּ לַמִּלְחָמָֽה׃ ל
4 אִסְר֣וּ הַסּוּסִ֗ים וַעֲלוּᵃ הַפָּֽרָשִׁ֔ים ב
וְהִֽתְיַצְּב֖וּ בְּכ֣וֹבָעִ֑ים מִרְקוּᵇ הָֽרְמָחִ֔ים לִבְשׁ֖וּ הַסִּרְיֹנֹֽתᶜ׃
5 מַדּ֣וּעַ רָאִ֗יתִיᵃ הֵ֣מָּה חַתִּים֮ נְסֹגִ֣ים אָחוֹר֒ ב
וְגִבּוֹרֵיהֶ֣ם יֻכַּ֔תּוּ וּמָנ֥וֹס נָ֖סוּ וְלֹ֣א הִפְנ֑וּ מָג֥וֹר מִסָּבִ֖יב נְאֻם־יְהוָֽה׃ ג׳³ . ג׳⁴
6 אַל־יָנ֣וּס הַקַּ֔ל וְאַל־יִמָּלֵ֖ט הַגִּבּ֑וֹר יג׳⁵
צָפ֙וֹנָה֙ᵃ עַל־יַ֣ד נְהַר־ᵇפְּרָ֔ת כָּשְׁל֖וּ וְנָפָֽלוּ׃ נג ה̇ מנה בסיפ
7 מִי־זֶ֖ה כַּיְאֹ֣ר יַעֲלֶ֑ה כַּנְּהָר֕וֹת יִתְגָּעֲשׁ֖וּ מֵימָֽיו׃
8 ᵃמִצְרַ֙יִם֙ כַּיְאֹ֣ר יַעֲלֶ֔ה וְכַנְּהָר֖וֹת יִתְגֹּ֣עֲשׁוּ מָ֑יִםᵃ ג ר״פ
וַיֹּ֗אמֶר אַעֲלֶה֙ אֲכַסֶּה־אֶ֔רֶץ אֹבִ֥ידָה ᵇעִ֖יר וְיֹ֥שְׁבֵיᵇ בָֽהּ׃ ח פת⁶
9 עֲל֣וּ הַסּוּסִ֗ים וְהִתְהֹלְל֣וּ הָרֶ֔כֶב וְיֵצְא֖וּᵃ הַגִּבּוֹרִ֑ים ל⁷ . ז מל
כּ֤וּשׁ וּפוּט֙ תֹּפְשֵׂ֣י מָגֵ֔ן וְלוּדִ֕ים תֹּפְשֵׂ֖יᵇ דֹּ֥רְכֵי קָֽשֶׁת׃ ל

[2] Mm 2157. [3] Mm 2712. [4] Mm 4158. Cp 46 [1] Mm 2453. [2] Mm 919. [3] Mm 3087. [4] Mm 3477. [5] Mm 3044. [6] Mm 389. [7] Mm 98.

3 [a] pr כִּי cf 𝔊* ‖ [b] 𝔊 ἐκοιμήθην (ex ἐκοπώθην?) ‖ **4** [a–a] add ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] K^Or mlt Mss 𝔗 pr לִי; l prb אַכֶּה cf 𝔖 ‖ **Cp 46,1** [a] > 𝔊*; cf 25,13b ‖ [b] mlt Mss 𝔊^OL + כל־ ut 25,13b ‖ [c] ins eadem vb ut 2bγδ (בשנת ... יהודה) ‖ **2** [a] 𝔖𝔗 *hgjr'* = נָכֶה (interpretatio judaica) ‖ **4** [a] 𝔊 om cop; 𝔖 *'rkbw* = הַעלו ‖ [b] 𝔊 *προ(σ)βάλ(λ)ετε* = רְמוּ? prp הָרִקוּ cf Ps 35,3 ‖ [c] mlt Mss 'השר ‖ **5** [a] > 𝔊 ‖ **6** [a] 𝔖 *bgnbr'* = בַּגִּבּוֹרִים ‖ [b] > 𝔊, dl ‖ **8** [a–a] add (𝔊* om 8aβ) ‖ [b–b] 𝔊* om עִיר וְ ‖ **9** [a] 𝔊 *ἐξέλθατε*, l צאו ‖ [b] dl.

10 וְהַיּוֹם הַהוּא לַאדֹנָי יְהוִה צְבָאוֹת[a] יוֹם נְקָמָה לְהִנָּקֵם מִצָּרָיו [ה̇ׄ]
וְאָכְלָה חֶרֶב[b] וְשָׂבְעָה וְרָוְתָה מִדָּמָם
כִּי זֶבַח לַאדֹנָי יְהוִה צְבָאוֹת בְּאֶרֶץ צָפוֹן אֶל־נְהַר־פְּרָת׃ [ה̇ׄ. ג̇]
11 עֲלִי גִלְעָד וּקְחִי צֳרִי בְּתוּלַת בַּת־מִצְרָיִם [ד̇]
לַשָּׁוְא הִרְבֵּיתִי[a] רְפֻאוֹת תְּעָלָה אֵין לָךְ׃ [הרבית ק. ג̇]
12 שָׁמְעוּ גוֹיִם קְלוֹנֵךְ[a] וְצִוְחָתֵךְ מָלְאָה הָאָרֶץ [ג̇ ר״פ]
כִּי־גִבּוֹר בְּגִבּוֹר כָּשָׁלוּ יַחְדָּיו נָפְלוּ שְׁנֵיהֶם׃ פ [ל̇. ג̇ מל]
13 הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל[a]־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא לָבוֹא נְבוּכַדְרֶאצַּר
מֶלֶךְ בָּבֶל לְהַכּוֹת אֶת־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃
14 הַגִּידוּ [a]בְמִצְרַיִם וְהַשְׁמִיעוּ[a] בְמִגְדּוֹל וְהַשְׁמִיעוּ בְנֹף וּבְתַחְפַּנְחֵס[b] [ב̇ חד חס וחד מל]
אִמְרוּ הִתְיַצֵּב וְהָכֵן לָךְ כִּי־אָכְלָה חֶרֶב סְבִיבֶיךָ[c]׃ [ל̇. ל̇]
15 מַדּוּעַ נִסְחַף[a] אַבִּירֶיךָ[b] לֹא עָמַד כִּי יְהוָה הֲדָפוֹ׃ [ל̇. ל̇. ב̇]
16 הִרְבָּה[a] כּוֹשֵׁל[b] גַּם־נָפַל [ה̇ מל. ה̇ בסיפ]
[c]אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ וַיֹּאמְרוּ קוּמָה[d] ׀ וְנָשֻׁבָה אֶל־עַמֵּנוּ [ז̇ וכל חס]
וְאֶל־אֶרֶץ מוֹלַדְתֵּנוּ מִפְּנֵי חֶרֶב הַיּוֹנָה[e]׃
17 [a]קָרְאוּ שָׁם[a] פַּרְעֹה [b]מֶלֶךְ־מִצְרַיִם[b] שָׁאוֹן הֶעֱבִיר[c] הַמּוֹעֵד׃
18 חַי־אָנִי נְאֻם־הַמֶּלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ [ג̇]
כִּי[a] כְּתָבוֹר בֶּהָרִים וּכְכַרְמֶל בַּיָּם יָבוֹא[b]׃ [ל̇. ל̇]
19 כְּלֵי גוֹלָה עֲשִׂי לָךְ יוֹשֶׁבֶת בַּת־מִצְרָיִם
כִּי־נֹף לְשַׁמָּה תִהְיֶה וְנִצְּתָה מֵאֵין יוֹשֵׁב׃ ס [מט מל בנביא]
20 עֶגְלָה [a]יְפֵה־פִיָּה[a] מִצְרָיִם קֶרֶץ מִצָּפוֹן בָּא בָא[b]׃ [ל̇. ל̇. ב̇]
21 גַּם־שְׂכִרֶיהָ בְקִרְבָּהּ כְּעֶגְלֵי מַרְבֵּק [ד̇]

[8] Mp sub loco. [9] Mm 2713. [10] Mm 2279. [11] Mm 3725. [12] Nu 35,22. [13] Mm 2714. [14] Mm 2715.

10 [a] > 𝔊, dl ‖ [b] l חַרְבּוֹ (ו hpgr); 𝔊* + *(τοῦ) κυρίου* ‖ **11** [a] K ־תִי cf 2,33[b] ‖ **12** [a] 𝔊 *φωνήν σου* = קוֹלֵךְ ‖ **13** [a] 𝔊 *ἐν χειρί* = בְּיַד ‖ **14** [a–a] > 𝔊*, dl ‖ [b] > 𝔊*, dl (ex 44,1) ‖ [c] l ־יִךְ; 𝔊 *τὴν σμίλακά σου* = סֻבְּכֵךְ cf 21,14[c] ‖ **15** [a] 𝔊 *ἔφυγεν ὁ Ἆπις*, prp *נָס חַף, sed l 𝔐 ‖ [b] mlt Mss ־רך; l ־יִךְ ‖ **16** [a] 𝔊 *καὶ τὸ πλῆθός σου* = וַהֲמוֹנֵךְ; prp רַהַב הָרַב ‖ [b] l כָּשַׁל cf 𝔊 (tr ‸) ‖ [c] huc tr ויאמרו cf 𝔊 ‖ [d] Q[Or] קומו ‖ [e] 𝔊 *Ἑλληνικῆς* = הַיְּוָנִיָּה, α′θ′(𝔙) *τῆς περιστερᾶς*, σ′ *τῆς οἰνωμένης* cf 𝔗, 𝔖 *dmdwj'* afflictantis; it 50,16[c] cf 25,38[d] ‖ **17** [a–a] 𝔊(𝔙) *καλέσατε τὸ ὄνομα* cf 𝔖, l קְ׳ שֵׁם ‖ [b–b] add ‖ [c] 𝔊 *εσβ(ε)ι(ε)*, ex *εεβ(ε)ιρ*? ‖ **18** [a] ins גִּבּוֹר ‖ [b] ins אוֹיֵב ‖ **20** [a–a] l c mlt Mss יפיפיה ‖ [b] l c mlt Mss 𝔊𝔖 al בָּהּ.

כִּֽי־גַם־הֵ֛מָּה הִפְנ֛וּ נָ֥סוּ יַחְדָּ֖יו לֹ֣א עָמָ֑דוּ ג מל
כִּ֣י י֧וֹם אֵידָ֛ם בָּ֥א עֲלֵיהֶ֖ם עֵ֥ת פְּקֻדָּתָֽם׃
22 קוֹלָ֖הּ ᵃכַּנָּחָ֣שׁ יֵלֵ֑ךְᵃ כִּֽי־בְחַ֣יִלᵇ יֵלֵ֗כוּ ב
וּבְקַרְדֻּמּוֹת֙ בָּ֣אוּ לָ֔הּᶜ כְּחֹטְבֵ֖י עֵצִֽים׃
23 כָּרְת֤וּᵃ יַעְרָהּ֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה כִּ֖י לֹ֣א יֵחָקֵ֑רᵇ ל
כִּ֤י רַבּוּ֙ מֵֽאַרְבֶּ֔ה וְאֵ֥ין לָהֶ֖ם מִסְפָּֽר׃ ג[15]
24 הֹבִ֖ישָׁה בַּת־מִצְרָ֑יִם נִתְּנָ֖ה בְּיַ֥ד עַם־צָפֽוֹן׃
25 אָמַ֞ר יְהוָ֨ה צְבָא֜וֹת אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל הִנְנִ֤י פוֹקֵד֙ אֶל־אָמ֣וֹן מִנֹּ֔אᵃ ג ר"פ[16] . ד[17]
ᵇוְעַל־פַּרְעֹה֙ᶜ וְעַל־מִצְרַ֔יִם וְעַל־אֱלֹהֶ֖יהָ וְעַל־מְלָכֶ֑יהָ ᵈוְעַל־פַּרְעֹ֔הᵇᵈ ה ב מנה בליש[18] . ה ב מנה בליש[18]
וְעַ֖ל הַבֹּטְחִ֥ים בּֽוֹ׃ 26 ᵃוּנְתַתִּ֗ים בְּיַד֙ מְבַקְשֵׁ֣י נַפְשָׁ֔ם וּבְיַ֛ד נְבוּכַדְרֶאצַּ֥ר
מֶלֶךְ־בָּבֶ֖ל וּבְיַד־עֲבָדָ֑יו וְאַחֲרֵי־כֵ֛ן תִּשְׁכֹּ֥ן כִּֽימֵי־קֶ֖דֶם נְאֻם־יְהוָֽה׃ ס ב מ"פ בנביא[18]
סֿ[18] 27 ᵃוְ֠אַתָּה אַל־תִּירָ֞א עַבְדִּ֤י יַעֲקֹב֙ וְאַל־תֵּחַ֣ת יִשְׂרָאֵ֔ל
כִּ֠י הִנְנִ֤י מוֹשִֽׁעֲךָ֙ מֵרָח֔וֹק וְאֶֽת־זַרְעֲךָ֖ מֵאֶ֣רֶץ שִׁבְיָ֑ם ל חס . ב
וְשָׁ֤ב יַעֲקוֹב֙ וְשָׁקַ֣ט וְשַׁאֲנַ֔ן וְאֵ֖ין מַחֲרִֽיד׃ ס ה מל[19] . ג[20]
28 אַ֠תָּה אַל־תִּירָ֞א עַבְדִּ֤י יַעֲקֹב֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה כִּ֥י אִתְּךָ֖ אָ֑נִי יא ר"פ ו מנה בנביא
כִּ֣י אֶ֠עֱשֶׂה כָלָ֨ה בְּכָל־הַגּוֹיִ֥ם ׀ אֲשֶׁ֧ר הִדַּחְתִּ֣יךָ שָׁ֗מָּה ג[21]
וְאֹֽתְךָ֙ לֹא־אֶעֱשֶׂ֣ה כָלָ֔ה וְיִסַּרְתִּ֙יךָ֙ לַמִּשְׁפָּ֔ט וְנַקֵּ֖ה לֹ֥א אֲנַקֶּֽךָּ׃ ס ה[22]
47 1 ᵃאֲשֶׁ֨ר הָיָ֧ה דְבַר־יְהוָ֛ה אֶל־יִרְמְיָ֥הוּ הַנָּבִ֖יאᵃ אֶל־פְּלִשְׁתִּ֑ים ב[1]
ᵃבְּטֶ֛רֶם יַכֶּ֥ה פַרְעֹ֖ה אֶת־עַזָּֽהᵃ׃ ס 2 כֹּ֣ה ׀ אָמַ֣ר יְהוָ֗ה יח בטע בסיפ
הִנֵּה־מַ֜יִם עֹלִ֣ים מִצָּפ֗וֹן וְהָיוּ֙ לְנַ֣חַל שׁוֹטֵ֔ף ל
וְיִשְׁטְפוּ֙ אֶ֣רֶץ וּמְלוֹאָ֔הּ עִ֖יר וְיֹ֣שְׁבֵי בָ֑הּ ל . ג מל[2]
וְזָעֲקוּ֙ הָֽאָדָ֔ם וְהֵילִ֕ל כֹּ֖ל יוֹשֵׁ֥בᵃ הָאָֽרֶץ׃ ד חס[3] . מט מל בנביא
3 ᵃמִקּ֗וֹל שַֽׁעֲטַת֙ פַּרְס֣וֹת אַבִּירָ֔יו מֵרַ֣עַשׁ לְרִכְבּ֔וֹ הֲמ֖וֹן גַּלְגִּלָּ֑יו

[15] Mm 2716. [16] Mm 2541. [17] Mm 2717. [18] Mp sub loco. [19] Mm 822. [20] Mm 3574. [21] Mm 1220. [22] Mm 1035. **Cp 47** [1] Mm 1734. [2] Mm 2499. [3] Mp sub loco.

22 ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *ὡς ὄφεως συρίζοντος*, 𝔖(𝔗) *ʾjk ḥwjʾ dršp* quasi serpens repens, 𝔙 *quasi aeris* (= נְחֹשֶׁת) *sonabit*; prp כְּנַהַם יֹלֵדָה ‖ ᵇ 𝔊 *ἐν ἄμμῳ* = בחול ‖ ᶜ mlt Mss לך ‖ **23** ᵃ non imp pi (𝔊ᴸ𝔖), sed pf qal (𝔊𝔗𝔙) ‖ ᵇ l c Ms –רוּ ‖ **25** ᵃ 𝔊 *(τὸν) υἱὸν αὐτῆς* = בְּנָהּ ‖ ᵇ⁻ᵇ prp וְעַל־פָּרֹה; dl cf v b ‖ ᶜ 𝔊𝔗ᶠ ᴹˢ om cop ‖ ᵈ⁻ᵈ > 𝔊* (homtel) ‖ **26** ᵃ > 𝔊* ‖ **27** ᵃ cf 30,10ᵃ ‖ **Cp 47,1** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*, add ‖ **2** ᵃ mlt Mss Vrs –ֵי ‖ **3** ᵃ v a c 2, v b c 4 cj.

לֹֽא־הִפְנ֤וּ אָבוֹת֙ אֶל־בָּנִ֔ים מֵֽרִפְי֖וֹן יָדָֽיִם׃
4 עַל־הַיּ֞וֹם הַבָּא֙ לִשְׁד֣וֹד אֶת־כָּל־פְּלִשְׁתִּ֔ים — ל ומל
לְהַכְרִ֚ית ᵃלְצֹר֙ וּלְצִיד֔וֹן כֹּ֖ל שָׂרִ֣יד עֹזֵ֑רᵃ
כִּֽי־שֹׁדֵ֤ד יְהוָה֙ ᵇאֶת־פְּלִשְׁתִּ֔יםᵇ שְׁאֵרִ֖ית ᶜאִ֥י כַפְתּֽוֹרᶜ׃
5 בָּ֤אָה קׇרְחָה֙ אֶל־עַזָּ֔ה נִדְמְתָ֥הᵃ אַשְׁקְל֖וֹן
שְׁאֵרִ֣יתᵇ עִמְקָ֑םᶜ עַד־מָתַ֖י תִּתְגּוֹדָֽדִי׃ ס — ל. ל
6 ה֗וֹיᵃ חֶ֚רֶב לַיהוָ֔ה עַד־אָ֖נָה לֹ֣א תִשְׁקֹ֑טִי — ב
הֵאָֽסְפִי֙ אֶל־ᵇתַּעְרֵ֔ךְ הֵרָגְעִ֖י וָדֹֽמִּי׃
7 אֵ֣יךְ תִּשְׁקֹ֔טִיᵃ וַֽיהוָ֖ה צִוָּה־לָ֑הּ — ב
אֶל־אַשְׁקְל֞וֹן וְאֶל־ח֥וֹף הַיָּ֖ם שָׁ֥ם יְעָדָֽהּ׃ ס — ג[4]
48 1 לְמוֹאָ֡ב כֹּה־אָמַר֩ יְהוָ֨ה צְבָא֜וֹת אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל — ל בטע
ה֤וֹי אֶל־נְבוֹ֙ כִּ֣י שֻׁדָּ֔דָה הֹבִ֥ישָׁהᵃ נִלְכְּדָ֖ה קִרְיָתָ֑יִם — ל
הֹבִ֥ישָׁהᵇ הַמִּשְׂגָּ֖ב וָחָֽתָּהᶜ׃ 2 אֵ֣ין ע֞וֹד ᵃתְּהִלַּ֣ת מוֹאָ֗בᵃ — ד[1]
בְּחֶשְׁבּ֞וֹן חָשְׁב֤וּ עָלֶ֙יהָ֙ רָעָ֔ה לְכ֖וּ וְנַכְרִיתֶ֣נָּה מִגּ֑וֹי — ל[2]
גַּם־מַדְמֵ֣ןᵇ תִּדֹּ֔מִּי אַחֲרַ֖יִךְ תֵּ֥לֶךְ חָֽרֶב׃ — ל
3 ק֥וֹל צְעָקָ֖ה מֵחֹרוֹנָ֑יִםᵃ שֹׁ֖ד וָשֶׁ֥בֶר גָּדֽוֹל׃ — ד וכל אורית דכות. ד[3] ול כת כן. ג[4]
4 נִשְׁבְּרָ֖ה מוֹאָ֑ב הִשְׁמִ֥יעוּᵃ זְּעָקָ֖הᵇ צְעוֹרֶֽיהָᶜ׃ — ל דגש. צעיריה ק
5 כִּ֚י מַעֲלֵ֣ה הַלֻּחִ֔יתᵃ בִּבְכִ֖י יַעֲלֶה־בֶּ֑כִיᵇ — הלחית[2] ק חד מן ב בליש. ו
כִּ֚י בְּמוֹרַ֣ד חוֹרֹנַ֔יִם צָרֵ֥יᶜ צַעֲקַת־שֶׁ֖בֶר שָׁמֵֽעוּ׃ — ג ב פת וחד קמ[5]. ד[3]
6 נֻ֖סוּ מַלְּט֣וּ נַפְשְׁכֶ֑ם וְתִֽהְיֶ֕ינָהᵃ כַּעֲרוֹעֵ֖רᵇ בַּמִּדְבָּֽר׃ — ב חד חס וחד מל[2]
7 כִּ֡י יַ֣עַן בִּטְחֵךְ֩ ᵃבְּמַעֲשַׂ֨יִךְ֙ וּבְאוֹצְרוֹתַ֔יִךְᵃ גַּם־אַ֖תְּ תִּלָּכֵ֑דִי

[4]Mm 513. Cp 48 [1]Mm 2718. [2]Mp sub loco. [3]Mm 2719. [4]Mm 2430. [5]Mm 1299.

4 ᵃ⁻ᵃ 𝔊𝔖 alit ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊* ‖ ᶜ⁻ᶜ 𝔊* τῶν νήσων = הָאִיִּים ‖ 5 ᵃ 𝔊 ἀπερρίφη = נִרְמ׳ ‖ ᵇ prb pr אַשְׁדּוֹד cf Jos 11,22 ‖ ᶜ 𝔊 Ενακιμ, l עֲנָקִים cf Jos ‖ 6 ᵃ > 𝔊 ‖ ᵇ sic L, mlt Mss Edd אֶל ‖ 7 ᵃ l ־ט cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ Cp 48,1 ᵃ > 𝔊*, dl (ex 1b) ‖ ᵇ ה dttg, l ־שׁ ‖ ᶜ l וָחַת ‖ 2 ᵃ⁻ᵃ 𝔊^BSA min ἰατρεία (= תְּעָלַת) (ἐν) Μωαβ (ἀ)γαυρίαμα (= תְּהִלָּה) ‖ ᵇ 𝔊 (𝔖𝔙) παῦσιν (παύσεται) = דָּמוֹם ‖ 3 ᵃ prp מֵהַר עֲבָרִים (cf 22,20) propter 5b ‖ 4 ᵃ mlt Mss Vrs ׳הַ ‖ ᵇ > 𝔊* ‖ ᶜ K ׳צְעוֹ; l צֹעֲרָה cf 𝔊 et Jes 15,5 ‖ 5 ᵃ 𝔖𝔗𝔙 ut Q, sic l cf Jes 15,5 ‖ ᵇ l בּוֹ ut Jes ‖ ᶜ > 𝔊𝔗^f Mss et Jes, dl ‖ 6 ᵃ l frt וְתֵחָנוּ cf ᵇ ‖ ᵇ 𝔊 ὥσπερ ὄνος ἄγριος = כְּעָרוֹד α′(𝔖?𝔙) (ὡς) μυρίκη = כְּעַרְעָר (17,6); frt dl, gl (ex כיערערו crrp) ad שׁמעו 5, quod glossator c יעערו (= יְעַרְעֲרוּ) Jes 15,5 aequavit ‖ 7 ᵃ⁻ᵃ 𝔊 recte ἐν ὀχυρώμασίν σου (= בִּמְצָדוֹתַיִךְ? בְּמָעֻזַּיִךְ?).

וְיָצָא כְמִישׁ[b] בַּגּוֹלָה כֹּהֲנָיו וְשָׂרָיו יַחְדָּ[c]׃ — כמוש ק . יחדיו ק[6]

8 וְיָבֹא שֹׁדֵד אֶל־כָּל־עִיר וְעִיר[a] לֹא תִמָּלֵט — יא[7]

וְאָבַד הָעֵמֶק וְנִשְׁמַד הַמִּישֹׁר אֲשֶׁר[b] אָמַר יְהוָה׃ — כ ס״פ[8]

9 תְּנוּ־צִיץ[a] לְמוֹאָב כִּי [b]נָצֹא תֵּצֵא[b] — ל

וְעָרֶיהָ לְשַׁמָּה תִהְיֶינָה מֵאֵין יוֹשֵׁב בָּהֵן׃ — מט מל בנביא . הי[9]

10 אָרוּר עֹשֶׂה מְלֶאכֶת יְהוָה רְמִיָּה וְאָרוּר[a] מֹנֵעַ חַרְבּוֹ מִדָּם׃ — ח בטע[10] . ב . ב

11 שַׁאֲנַן מוֹאָב מִנְּעוּרָיו וְשֹׁקֵט הוּא אֶל־שְׁמָרָיו — ל[11] . ג ב חס וחד מל[12]

וְלֹא[a]־הוּרַק מִכְּלִי אֶל־כֶּלִי וּבַגּוֹלָה לֹא הָלָךְ — ו פסוק ולא לא לא[13] . יח[14] וכל יוצר חפץ חמדה דכות ב מ א . ב

עַל־כֵּן עָמַד טַעְמוֹ בּוֹ וְרֵיחוֹ לֹא נָמָר׃ ס — ד[15] . ל

12 לָכֵן הִנֵּה־יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְשִׁלַּחְתִּי־לוֹ צֹעִים וְצֵעֻהוּ וְכֵלָיו — ח . ל

יָרִיקוּ[a] וְנִבְלֵיהֶם[b] יְנַפֵּצוּ׃ 13 וּבֹשׁ מוֹאָב מִכְּמוֹשׁ כַּאֲשֶׁר־בֹּשׁוּ בֵּית — ג חס[16]

יִשְׂרָאֵל מִבֵּית אֵל מִבְטֶחָם׃ — ל

14 אֵיךְ תֹּאמְרוּ גִּבּוֹרִים אֲנָחְנוּ וְאַנְשֵׁי־חַיִל לַמִּלְחָמָה׃ — יח[17]

15 [a]שֻׁדַּד מוֹאָב וְעָרֶיהָ[a] עָלָה וּמִבְחַר בַּחוּרָיו יָרְדוּ לַטָּבַח — ב

[b]נְאֻם־הַמֶּלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ[b]׃ — ג

16 קָרוֹב אֵיד[a]־מוֹאָב לָבוֹא וְרָעָתוֹ מִהֲרָה מְאֹד׃

17 נֻדוּ לוֹ כָּל־סְבִיבָיו וְכֹל יֹדְעֵי שְׁמוֹ

אִמְרוּ אֵיכָה[a] נִשְׁבַּר מַטֵּה־עֹז מַקֵּל תִּפְאָרָה׃ — יו[18] . ב

18 רְדִי מִכָּבוֹד יִשְׁבִי[a] בַצָּמָא[b] יֹשֶׁבֶת בַּת־[c]דִּיבוֹן — ושבי ק . ח חס[19] . ג מל

כִּי־שֹׁדֵד מוֹאָב עָלָה בָךְ שִׁחֵת מִבְצָרָיִךְ׃

19 אֶל־דֶּרֶךְ עִמְדִי וְצַפִּי יוֹשֶׁבֶת עֲרוֹעֵר

שַׁאֲלִי־נָס וְנִמְלָטָה[a] אִמְרִי מַה־נִּהְיָתָה׃

20 הֹבִישׁ מוֹאָב כִּי־חַתָּה[a] [b]הֵילִילִי וּזְעָקִי[b] — הילילו . וזעקו ק

[6] Mm 832. [7] Mm 2300. [8] Mm 2481. [9] Mm 640. [10] Mm 1201. [11] Mm 3574. [12] Mm 2720. [13] Mm 1139. [14] Mm 2781. [15] Mm 2721. [16] Mm 2722. [17] Mm 2952. [18] Mm 1095. [19] Mm 2184.

7 [b] mlt Mss ut Q, sic l ‖ [c] mlt Mss ut Q; K יַחַד ‖ 8 [a] > 𝔊*𝔖 ‖ [b] dttg, dl ‖ 9 [a] 𝔊 *σημεῖα*, l צִיּוּן cf 2 R 23,17 ‖ [b–b] l נָצֹה תִצֶּה cf 𝔊𝔖 et 4,7 ‖ 10 [a] > 𝔊* ‖ 11 [a] 𝔊* om cop, dl? ‖ 12 [a] 𝔊 *λεπτυνοῦσι* = יָדֹקּוּ ‖ [b] 𝔊 α′ suff sg, l וּנְבָלָיו (*κεράσματα* [*κέρατα*] crrp ex *κεράμια*?) ‖ 15 [a–a] l שֹׁדֵד מ׳ עָלָיו cf 18 ‖ [b–b] > 𝔊*, dl (ex 46,18) ‖ 16 [a] 𝔊 *ἡμέρα* ‖ 17 [a] K[Or] אֵיךְ ‖ 18 [a] mlt Mss Vrs ut Q, sic l; K? ‖ [b] l prb בַּצֹּאָה cf 𝔖 ‖ [c] dttg? ‖ 19 [a] Vrs m = ט– ‖ 20 [a] ה dttg, l חַת ‖ [b–b] nonn Mss 𝔖𝔗𝔙 ut Q, K 𝔊 –לִי –קִי.

הַגִּ֣ידוּ בְאַרְנ֔וֹן כִּ֖י שֻׁדַּ֥ד מוֹאָֽב׃
21 וּמִשְׁפָּ֥ט בָּ֖א אֶל־אֶ֣רֶץ הַמִּישֹׁ֑ר אֶל־חֹל֥וֹן וְאֶל־יַ֖הְצָה וְעַל־מֵופָֽעַת[a]׃ מיפעת חד מן ב בליש ק
22 וְעַל־דִּיב֥וֹן וְעַל־נְב֖וֹ וְעַל־בֵּ֥ית דִּבְלָתָֽיִם׃ 23 וְעַ֚ל קִרְיָתַ֔יִם וְעַל־ ג מל
בֵּ֥ית גָּמ֖וּל וְעַל־בֵּ֥ית מְעֽוֹן׃ 24 וְעַל־קְרִיּ֖וֹת וְעַל־בָּצְרָ֑ה וְעַ֗ל כָּל־עָרֵי֙ ב
אֶ֣רֶץ מוֹאָ֔ב הָרְחֹק֖וֹת וְהַקְּרֹבֽוֹת׃ ל[20]
25 נִגְדְּעָה֙ קֶ֣רֶן מוֹאָ֔ב וּזְרֹע֖וֹ נִשְׁבָּ֑רָה [a]נְאֻ֖ם יְהוָֽה[a]׃
26 הַשְׁכִּירֻ֕הוּ כִּ֥י עַל־יְהוָ֖ה הִגְדִּ֑יל וְסָפַ֤ק מוֹאָב֙ בְּקִיא֔וֹ[a] וְהָיָ֥ה לִשְׂחֹ֖ק ל. לא[21]. ב
גַּם־הֽוּא׃ 27 וְאִ֣ם ׀ ל֣וֹא הַשְּׂחֹ֗ק הָיָ֤ה לְךָ֙ יִשְׂרָאֵ֔ל אִם־בְּגַנָּבִ֖ים נִמְצָ֑אָה[a] ג פסוק ואם אם[22]. לה מל. נמצא ק
כִּֽי־[b]מִדֵּ֧י דְבָרֶ֛יךָ[bc] בּ֖וֹ תִּתְנוֹדָֽד[d]׃
28 עִזְב֤וּ עָרִים֙ וְשִׁכְנ֣וּ בַּסֶּ֔לַע יֹשְׁבֵ֖י מוֹאָ֑ב
וִהְי֣וּ כְיוֹנָ֔ה תְּקַנֵּ֖ן בְּעֶבְרֵ֥י[a] פִי־פָֽחַת׃ ז[23]. ב[24]
29 [a]שָׁמַ֥עְנוּ גְאוֹן־מוֹאָ֖ב גֵּאֶ֣ה מְאֹ֑ד ד
[b]גָּבְה֧וֹ וּגְאוֹנ֛וֹ[b] וְגַאֲוָת֖וֹ וְרֻ֥ם לִבּֽוֹ׃ ל
30 אֲנִ֤י יָדַ֙עְתִּי֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה עֶבְרָת֖וֹ[a] וְלֹא־[b]כֵ֑ן בַּדָּ֖יו[b] לֹא־כֵ֥ן עָשֽׂוּ׃ יט[25] רל בליש. יט[25]
31 [a]עַל־כֵּן֙ עַל־מוֹאָ֣ב אֲיֵלִ֔יל וּלְמוֹאָ֥ב כֻּלֹּ֖ה אֶזְעָ֑ק אֶל־אַנְשֵׁ֥י[b] קִֽיר־ כא פסוק על על ומילה חדה ביניה[26]. ל. ל. כת כן[27]
חֶ֖רֶשׂ יֶהְגֶּֽה[c]׃
32 [a]מִבְּכִ֨י[b] יַעְזֵ֜ר אֶבְכֶּה־לָּךְ֙ הַגֶּ֣פֶן[c] שִׂבְמָ֔ה ב ר״פ
נְטִישֹׁתַ֙יִךְ֙ עָ֣בְרוּ יָ֔ם עַ֛ד יָ֥ם[d] יַעְזֵ֖ר נָגָ֑עוּ
עַל־קֵיצֵ֥ךְ וְעַל־בְּצִירֵ֖ךְ[e] שֹׁדֵ֥ד נָפָֽל׃ ל
33 [a]וְנֶאֶסְפָ֨ה שִׂמְחָ֥ה וָגִ֛יל [b]מִכַּרְמֶ֖ל וּמֵאֶ֣רֶץ[b] מוֹאָ֑ב ז[28]
וְיַ֙יִן֙ מִיקָבִ֣ים[c] הִשְׁבַּ֔תִּי[d] לֹֽא־יִדְרֹ֣ךְ הֵידָ֔ד[e] הֵידָ֖ד לֹ֥א הֵידָֽד[f]׃ ז. ז. ז

[20] Mp sub loco. [21] Mm 486. [22] Mm 2723. [23] Mm 1773. [24] Mm 2724. [25] Mm 436. [26] Mm 686. [27] Cf Mp sub loco, Mm 2264 et 2480. [28] Mm 1698.

21 [a] 𝔖𝔗𝔙 ut Q, K 𝔊 מוֹ׳ || **25** [a–a] > 𝔊*, dl || **26** [a] 𝔊 *ἐν χειρὶ αὐτοῦ*; ב dttg, dl || **27** [a] K ־ה || [b–b] > 𝔊𝔖 || [c] pc Mss דברךָ, l דְּבָרְךָ cf σ′ || [d] 𝔊*(𝔖) *ἐπολέμεις* = תתגודד? || **28** [a] 𝔊 *ἐν πέτραις* = בְּצוּרֵי? || **29** [a] 29sq cf Jes 16,6 || [b–b] 𝔊*𝔖 et Jes om ג׳ ו || **30** [a] 𝔊 *(ἔργα αὐτοῦ)* 𝔖 *(ʿbdjhwn)* 𝔗 *(ʿwbdj rbrbjhwn)* עֲבָדָתוֹ leg vid; huc tr cf Jes || [b–b] 𝔊 *τὸ ἱκανὸν αὐτοῦ* = דַּיּוֹ || **31** [a] cf Jes 16,7 || [b] Jes אֲשִׁישֵׁי || [c] l c Ms Q^Or אֶהְגֶּה; 𝔊 *αὐχμοῦ* || **32** [a] cf Jes 16,8.9 || [b] Jes בִּבְ׳ 𝔊 *ὡς κλαυθμόν* = כִּבְ׳; prp מִבְּכִי cf Hi 38,16 || [c] 𝔊 ut Jes ג׳ || [d] > 2 Mss et Jes, dl || [e] pc Mss Jes קְצִ׳ || [f] Jes הֵידָד || **33** [a] cf Jes 16,10 || [b–b] 𝔊* om מ׳ ו || [c] 𝔊^L ut Jes בַּיְ׳ cf 𝔊* *ἐπί* || [d] 𝔊 *πρωΐ* = הַשְׁכֵּם? l הָשְׁבַּת || [e] l c 𝔈𝔖𝔗𝔙 et Jes הַדֹּרֵךְ || [f] 𝔊 crrp; prp *יְהֻדַּד vel *יְהוֹדַד.

34 [a]מִזַּעֲקַת[b] חֶשְׁבּוֹן [c]עַד־אֶלְעָלֵה[c] עַד־יַהַץ נָתְנוּ קוֹלָם מִצֹּעַר עַד־ ג . ב
35 חֹרֹנַיִם עֶגְלַת[d] שְׁלִשִׁיָּה כִּי גַּם־מֵי נִמְרִים לִמְשַׁמּוֹת יִהְיוּ׃ 35 וְהִשְׁבַּתִּי ד[29] . ג ב חס וחד מל[30] . לג[31]
36 לְמוֹאָב נְאֻם־יְהוָה מַעֲלֶה[a] בָמָה[b] וּמַקְטִיר לֵאלֹהָיו׃ 36 [a]עַל־כֵּן לִבִּי ח[32] . ג . ז פסוק על אל על
לְמוֹאָב כַּחֲלִלִים יֶהֱמֶה וְלִבִּי אֶל־אַנְשֵׁי קִיר־חֶרֶשׂ כַּחֲלִילִים יֶהֱמֶה ב[33] . ב
37 עַל־כֵּן יִתְרַת[b] עָשָׂה אָבָדוּ׃ 37 [a]כִּי כָל־[b]רֹאשׁ קָרְחָה וְכָל־זָקָן גְּרֻעָה[c] ה פסוק כל וכל כל . ב חד חס וחד מל
38 עַל כָּל־יָדַיִם גְּדֻדֹת וְעַל־[d]מָתְנַיִם שָׂק׃ 38 [a]עַל כָּל־גַּגּוֹת מוֹאָב ד
וּבִרְחֹבֹתֶיהָ [b]כֻּלֹּה מִסְפֵּד[b] כִּי־שָׁבַרְתִּי אֶת־מוֹאָב כִּכְלִי אֵין־חֵפֶץ בּוֹ ב . כת כן[34]
39 נְאֻם־יְהוָה׃ 39 אֵיךְ חַתָּה[a] הֵילִילוּ[b] אֵיךְ הִפְנָה־עֹרֶף מוֹאָב בּוֹשׁ וְהָיָה
40 מוֹאָב לִשְׂחֹק וְלִמְחִתָּה לְכָל־סְבִיבָיו׃ ס 40 כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה ו בטע בסיפ . כי מיחד[35]
[a]הִנֵּה כַנֶּשֶׁר יִדְאֶה וּפָרַשׂ כְּנָפָיו אֶל־מוֹאָב[a]׃ ב
41 נִלְכְּדָה הַקְּרִיּוֹת וְהַמְּצָדוֹת נִתְפָּשָׂה[a] ח בליש[36] . ב
[b]וְהָיָה לֵב גִּבּוֹרֵי מוֹאָב בַּיּוֹם הַהוּא כְּלֵב אִשָּׁה מְצֵרָה[b]׃ ה . ב
42 וְנִשְׁמַד מוֹאָב מֵעָם כִּי עַל־יְהוָה הִגְדִּיל׃ לא[37]
43 [a]פַּחַד וָפַחַת וָפָח עָלֶיךָ יוֹשֵׁב מוֹאָב נְאֻם־יְהוָה׃ מט מל בנביא
44 [a]הַנִּיס[b] מִפְּנֵי[c] הַפַּחַד יִפֹּל אֶל־הַפַּחַת הנס ק חד מן ג[38] ב חס וחד מל . ה בסיפ
וְהָעֹלֶה מִן[d]־הַפַּחַת יִלָּכֵד בַּפָּח
כִּי־אָבִיא אֵלֶיהָ[e] אֶל־מוֹאָב שְׁנַת פְּקֻדָּתָם נְאֻם־יְהוָה׃ ל
45 [a][b]בְּצֵל[c] חֶשְׁבּוֹן עָמְדוּ מִכֹּחַ[d] נָסִים[b]
כִּי־אֵשׁ יָצָא[e] מֵחֶשְׁבּוֹן וְלֶהָבָה מִבֵּין[f] סִיחוֹן ג סביר יצאה[39] . ג
וַתֹּאכַל פְּאַת מוֹאָב וְקָדְקֹד[g] בְּנֵי שָׁאוֹן׃ ל
46 [a]אוֹי־לְךָ מוֹאָב אָבַד[b] עַם־כְּמוֹשׁ

[29] Mm 2719. [30] Mm 2725. [31] Mm 815. [32] Mm 2726. [33] Mp sub loco. [34] Mp sub loco, Mm 2264 et 2480. [35] Mm 2049. [36] Mm 1666. [37] Mm 486. [38] Mm 1286. [39] Mm 127.

34 [a] cf Jes 15,4–6 ‖ [b] dl מ (et dageš sq) ‖ [c–c] l c Jes וְא׳ ‖ [d] l וְע׳ cf 𝔊 ‖ **35** [a] 𝔗 + *qrbn*, ins עֹלָה ‖ [b] 𝔊(α′σ′𝔗) *ἐπὶ βωμόν*, l עַל־הַבָּמָה (hpgr) ‖ **36** [a] cf Jes 16,11 et 15,7 ‖ [b] Mss תָ—; 𝔖 *bjšt'* malum ‖ **37** [a] cf Jes 15,2.3 ‖ [b] pc Mss pr עַל־; Jes בְּכָל ‖ [c] nonn Mss גְּדֻעָה ‖ [d] ℭ mlt Mss 𝔊𝔗$^{f\ Ms}$𝔙 + כָּל־ ‖ **38** [a] cf Jes 15,3 ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **39** [a] ut 20[a] ‖ [b] > α′σ′, add ex 20 ‖ **40** [a–a] > 𝔊*, add ex 49,22 ‖ **41** [a] Q^{Or} שׁוּ— ‖ [b–b] > 𝔊*, add ex 49,22 ‖ **43** [a] cf Jes 24,17 ‖ **44** [a] cf Jes 24,18 ‖ [b] K^{Or} Vrs et Jes ut Q, sic l; K הַנִּיס? ‖ [c] 𝔖 ut Jes מִקּוֹל ‖ [d] nonn Mss 𝔖𝔗 et Jes מִתּוֹךְ ‖ [e] l אֵלֶּה cf 𝔊𝔖 ‖ **45** [a] cf Nu 21,28 24,17b; 𝔊* om 45–47 ‖ [b–b] > 𝔖 ‖ [c] prp אֵצֶל ‖ [d] θ′(𝔙) *ἀπὸ παγίδος* = מִפַּח ‖ [e] l c mlt Mss et Nu 21 יָצְאָה ‖ [f] l c pc Mss מִבֵּית; θ′𝔖 ut Nu מִקִּרְיַת ‖ [g] pc Mss et Nu 24 וְקַרְקַר, θ′ *καὶ ἐξηρεύνησεν* = וַתַּחְקֹר? ‖ **46** [a] cf Nu 21,29 ‖ [b] l c Ms θ′𝔖𝔙 et Nu 21, 29 אבַדְתָּ.

כִּֽי־לֻקְּח֤וּ בָנֶ֙יךָ֙ בַּשֶּׁ֔בִי וּבְנֹתֶ֖יךָ בַּשִּׁבְיָֽה׃
47 וְשַׁבְתִּ֧י שְׁבוּת־מוֹאָ֛ב בְּאַחֲרִ֥ית הַיָּמִ֖ים נְאֻם־יְהוָ֑ה
עַד־הֵ֖נָּה מִשְׁפַּ֥ט מוֹאָֽב׃ ס ל

49 1 לִבְנֵ֣י עַמּ֗וֹן כֹּ֚ה אָמַ֣ר יְהוָ֔ה
הֲבָנִ֥ים אֵ֙ין לְיִשְׂרָאֵ֔ל אִם־יוֹרֵ֖שׁ אֵ֣ין ל֑וֹ ל. יו מ״פ אין אין
מַדּ֗וּעַ יָרַ֤שׁ מַלְכָּם֙[a] אֶת־גָּ֔ד[b] וְעַמּ֖וֹ בְּעָרָ֥יו יָשָֽׁב׃ ל. ו[1]. ה קמ[2]
2 [a]לָכֵ֞ן הִנֵּ֨ה יָמִ֤ים בָּאִים֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה[a] ה
וְהִשְׁמַעְתִּ֞י אֶל־רַבַּ֤ת [b]בְּנֵֽי־עַמּוֹן֙[b] תְּרוּעַ֣ת מִלְחָמָ֔ה
וְהָֽיְתָה֙ לְתֵ֣ל שְׁמָמָ֔ה וּבְנֹתֶ֖יהָ[c] בָּאֵ֣שׁ תִּצַּ֑תְנָה ה חס בנביא
וְיָרַ֥שׁ יִשְׂרָאֵ֛ל אֶת־יֹרְשָׁ֖יו[d] [b]אָמַ֥ר יְהוָֽה[b]׃ כ ס״פ[4]
3 הֵילִ֤ילִי חֶשְׁבּוֹן֙ כִּ֣י [a]שֻׁדְּדָה־עַ֔י[a] צְעַקְנָה֮ בְּנ֣וֹת רַבָּה֒ ב. ל
חֲגֹ֣רְנָה שַׂקִּ֔ים סְפֹ֕דְנָה [b]וְהִתְשׁוֹטַ֖טְנָה בַּגְּדֵר֑וֹת[bc] ל. ל
כִּ֤י מַלְכָּם֙[d] בַּגּוֹלָ֣ה יֵלֵ֔ךְ כֹּהֲנָ֥יו וְשָׂרָ֖יו יַחְדָּֽיו׃ ג מל
4 מַה־תִּתְהַלְלִי֙ [a]בָּֽעֲמָקִ֔ים זָ֣ב עִמְקֵ֔ךְ[a] הַבַּ֖ת [b]הַשּׁוֹבֵבָ֑ה[b] ד פת[3]
הַבֹּֽטְחָה֙ בְּאֹצְרֹתֶ֔יהָ[c] מִ֖י יָב֥וֹא אֵלָֽי׃ ל[5]. ל[3]
5 הִנְנִי֩ מֵבִ֨יא עָלַ֜יִךְ פַּ֗חַד [a]נְאֻם־אֲדֹנָ֧י יְהוִ֛ה צְבָא֖וֹת[a] מִכָּל־סְבִיבָ֑יִךְ ד. הי
וְנִדַּחְתֶּם֙[b] אִ֣ישׁ לְפָנָ֔יו וְאֵ֥ין מְקַבֵּ֖ץ לַנֹּדֵֽד[c]׃ ל
6 [a]וְאַחֲרֵי־כֵ֕ן אָשִׁ֛יב אֶת־שְׁב֥וּת בְּנֵֽי־עַמּ֖וֹן נְאֻם־יְהוָֽה׃ ס
7 לֶאֱד֗וֹם כֹּ֤ה אָמַר֙ יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת הַאֵ֥ין[a] ע֛וֹד חָכְמָ֖ה בְּתֵימָ֑ן יו. ה[3]
אָבְדָ֤ה עֵצָה֙ מִבָּנִ֔ים[b] נִסְרְחָ֖ה חָכְמָתָֽם׃ ל[5]
8 נֻ֤סוּ הָפְנוּ֙[a] הֶעְמִ֣יקוּ[b] לָשֶׁ֔בֶת יֹשְׁבֵ֖י דְּדָ֑ן ל
כִּ֣י אֵ֥יד עֵשָׂ֛ו[c] הֵבֵ֥אתִי עָלָ֖יו עֵ֥ת פְּקַדְתִּֽיו׃ ל
9 [a]אִם־בֹּֽצְרִים֙ בָּ֣אוּ לָ֔ךְ לֹ֥א יַשְׁאִ֖רוּ עוֹלֵל֑וֹת ה[6] ר״פ בסיפ וחד מן יב[7] ר״פ אם אם. ל חס. ל מל

Cp 49 [1]Mm 2572. [2]Mm 87. [3]Mp sub loco. [4]Mm 2481. [5]Mm 1177. [6]Mm 2584. [7]Mm 519.

Cp 49,1 [a] l מִלְכֹּם cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b] 𝔊* *Γαλααδ* ‖ **2** [a–a] add ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] 𝔊 *καὶ βωμοὶ αὐτῆς* = וּבָמוֹתיה, sed cf 3 ‖ [d] 𝔊 *τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ* = יְרֻשָּׁתוֹ? cf 𝔗 יורשה ‖ **3** [a–a] l שֻׁדַּד עָלָה ut 48,18 ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] l בִּגְדֻדוֹת cf 48,37 ‖ [d] ut 1[a] ‖ **4** [a–a] l sol בעמקך ‖ [b] 𝔊 *(τῆς) ἰταμίας*, 𝔊[L239] *(τῆς) ἀτιμίας*, σ' *ἡ αἰχμαλωτιζομένη* = הַשְּׁבוּיָה, 𝔖 *ḥbjbt'* dilecta, 𝔙 *delicata*; l frt הַשַּׁאֲנַנָּה ‖ [c] ins c pc Mss Vrs הָאֹמְרָה ‖ **5** [a–a] add ‖ [b] pc Mss 𝔖 וְנִדַּחְתִּים ‖ [c] > 𝔊* ‖ **6** [a] > 𝔊* ‖ **7** [a] 𝔊 om ה ‖ [b] a בין cf 𝔊𝔖 ‖ **8** [a] prp הַ׳ ‖ [b] = הַעֲ׳ ‖ [c] 𝔊 *ἐποίησεν* = עָשָׂה ‖ **9** [a] cf Ob 5.

אִם־גַּנָּבִים בַּלַּיְלָה [b]הִשְׁחִיתוּ דַיָּם[b]׃ ג
10 [a]כִּי־אֲנִי חָשַׂפְתִּי[b] אֶת־עֵשָׂו גִּלֵּיתִי אֶת־מִסְתָּרָיו וְנֶחְבָּה[c] לֹא יוּכָל ל וכת ה[8]
שֻׁדַּד זַרְעוֹ וְאֶחָיו[d] וּשְׁכֵנָיו וְאֵינֶנּוּ[e]׃ יב
11 עָזְבָה יְתֹמֶיךָ אֲנִי אֲחַיֶּה וְאַלְמְנוֹתֶיךָ עָלַי תִּבְטָחוּ[a]׃ ס ב[9]. ל[10]. ל[11]
12 [a]כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה הִנֵּה אֲשֶׁר־אֵין מִשְׁפָּטָם לִשְׁתּוֹת הַכּוֹס שָׁתוֹ ז בטע בסיפ[12]. כי מיחד[13]
יִשְׁתּוּ וְאַתָּה הוּא נָקֹה תִּנָּקֶה לֹא תִנָּקֶה כִּי שָׁתֹה תִּשְׁתֶּה׃ 13 כִּי בִי ב. ג כת ה[14]
נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם־יְהוָה כִּי־לְשַׁמָּה לְחֶרְפָּה לְחֹרֶב[a] וְלִקְלָלָה תִּהְיֶה ל. יו בליש
בָצְרָה[b] וְכָל־עָרֶיהָ תִּהְיֶינָה לְחָרְבוֹת עוֹלָם׃
14 [a]שְׁמוּעָה שָׁמַעְתִּי מֵאֵת יְהוָה וְצִיר בַּגּוֹיִם שָׁלוּחַ[b] ל. ד[15]
הִתְקַבְּצוּ וּבֹאוּ עָלֶיהָ וְקוּמוּ לַמִּלְחָמָה׃
15 [a]כִּי־הִנֵּה קָטֹן נְתַתִּיךָ בַּגּוֹיִם בָּזוּי בָּאָדָם׃
16 [a]תִּפְלַצְתְּךָ [b]הִשִּׁיא אֹתָךְ[b] זְדוֹן לִבֶּךָ ד דמטע
שֹׁכְנִי בְּחַגְוֵי הַסֶּלַע תֹּפְשִׂי מְרוֹם גִּבְעָה ד[16]. ג[17]
כִּי־תַגְבִּיהַ[c] כַּנֶּשֶׁר קִנֶּךָ מִשָּׁם אוֹרִידְךָ נְאֻם־יְהוָה׃ ג[18]. ג[19]
17 [a]וְהָיְתָה אֱדוֹם לְשַׁמָּה כֹּל עֹבֵר עָלֶיהָ יִשֹּׁם וְיִשְׁרֹק עַל־כָּל־מַכּוֹתֶהָ׃ ל כת כן חס
18 [a]כְּמַהְפֵּכַת סְדֹם וַעֲמֹרָה וּשְׁכֵנֶיהָ אָמַר יְהוָה לֹא־יֵשֵׁב שָׁם אִישׁ
וְלֹא־יָגוּר בָּהּ בֶּן־אָדָם׃
19 [a]הִנֵּה כְּאַרְיֵה יַעֲלֶה מִגְּאוֹן[b] הַיַּרְדֵּן אֶל־נְוֵה אֵיתָן
כִּי[c]־[d]אַרְגִּיעָה אֲרִיצֶנּוּ מֵעָלֶיהָ[d] [e]וּמִי בָחוּר אֵלֶיהָ[e] אֶפְקֹד ג ב מל וחד חס[20]. ב
כִּי מִי כָמוֹנִי וּמִי יֹעִידֶנִּי[f] וּמִי־זֶה רֹעֶה אֲשֶׁר יַעֲמֹד לְפָנָי׃ ס ב[21]. ב
20 לָכֵן שִׁמְעוּ עֲצַת־יְהוָה אֲשֶׁר יָעַץ אֶל־אֱדוֹם
וּמַחְשְׁבוֹתָיו אֲשֶׁר חָשַׁב אֶל־יֹשְׁבֵי תֵימָן ה מל ב[22] מנה בליש. ג[23]
אִם־לֹא יִסְחָבוּם[a] צְעִירֵי הַצֹּאן אִם־לֹא יַשִּׁים[b] עֲלֵיהֶם נְוֵהֶם[c]׃ לה מל[24]. ב. ב

[8] Mm 2035. [9] Mm 2084. [10] Mp sub loco. [11] וחד ואחיה Dt 32,39. [12] Mm 2547. [13] Mm 2049. [14] Mm 1531. [15] Mm 1969. [16] Mm 2727. [17] Mm 3672. [18] Mm 3079. [19] Mm 2728. [20] Mm 2729. [21] Mm 2730. [22] Mm 2731. [23] Mm 2751. [24] Mp contra textum, cf Mp sub loco.

9 [b—b] 𝔊* *ἐπιθήσουσι χεῖρα αὐτῶν* = יָשִׁיתוּ יָדָם ‖ **10** [a] cf Ob 6 ‖ [b] 𝔖(𝔗) *bsjt* = חָפַשְׂתִּי cf Ob 6 ‖ [c] l וְנַחְבָּה cf 𝔊𝔙 ‖ [d] prp וְאֵינֶנּוּ ‖ [e] σ′ *οὐκ ἔστιν ὃς ἐρεῖ* cf 𝔊[L], prp ואין אֹמֵר ‖ **11** [a] = —תְּנָה ‖ **12** [a] 𝔊 brevius ‖ **13** [a] > 𝔊*, dttg? ‖ [b] 𝔊 *ἐν μέσῳ αὐτῆς* = בְּתוֹכָהּ? ‖ **14** [a] cf Ob 1 ‖ [b] 𝔊 *ἀπέστειλε* = שָׁלַח ‖ **15** [a] cf Ob 2 ‖ **16** [a] cf Ob 3.4 ‖ [b—b] l הִשִּׁיאַתְךָ ‖ [c] sic L, mlt Mss Edd —הַּ ‖ **17** [a] cf 19,8 ‖ **18** [a] cf 50,40 ‖ **19** [a] 19—21 cf 50,44—46 ‖ [b] 𝔊 *ἐκ μέσου* = מִגּוֹא (aram) ‖ [c] l כֵּן ‖ [d—d] prp אַרְגִּעָה אֶת־צֹ(א)ן מַרְעִיתוֹ ‖ [e—e] prp וּמִבְחַר אֵילֶיהָ ‖ [f] K[Or] —נוּ ‖ **20** [a] prp יִסָּחֲבוּ גַם ‖ [b] l יִשֹּׁם? cf 𝔊 ‖ [c] 𝔗 mlt Mss נויהם.

21 מִקּ֤וֹל נִפְלָם֙ רָעֲשָׁ֣ה הָאָ֔רֶץ צְעָקָ֕ה[a] בְּיַם־ס֖וּף נִשְׁמַ֥ע קוֹלָֽהּ[b]׃ — ד̇ וכל אורית דכות

22 [a]הִנֵּ֤ה כַנֶּ֙שֶׁר֙ [b]יַעֲלֶ֣ה וְיִדְאֶ֔ה[b] וְיִפְרֹ֥שׂ כְּנָפָ֖יו עַל־בָּצְרָ֑ה[c] וְֽהָיָה֩ לֵ֨ב

גִּבּוֹרֵ֤י אֱדוֹם֙ בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא כְּלֵ֖ב אִשָּׁ֥ה מְצֵרָֽה׃ ס — ה̇ . ב̇

23 [a]לְדַמֶּ֗שֶׂק בּ֤וֹשָׁה חֲמָת֙ וְאַרְפָּ֔ד כִּֽי־שְׁמֻעָ֥ה רָעָ֛ה שָׁמְע֖וּ — ג̇ ב̇ קמ̇ וחד פת̇[25] . ה̇ חס̇[26]

[b]נָמֹ֑גוּ בַּיָּ֣ם דְּאָגָ֔ה[b] הַשְׁקֵ֖ט לֹ֥א יוּכָֽל׃ — ד̇ וחס̇[27]

24 רָפְתָ֧ה דַמֶּ֛שֶׂק הִפְנְתָ֥ה לָנ֖וּס וְרֶ֣טֶט ׀ הֶחֱזִ֑יקָה[a] — ב̇[28]

[b]צָרָ֧ה וַחֲבָלִ֛ים אֲחָזַ֖תָּה כַּיּוֹלֵדָֽה[b]׃

25 אֵ֖יךְ לֹא[a]־עֻזְּבָ֑ה עִ֣יר תְּהִלָּ֔ה קִרְיַ֖ת מְשׂוֹשִֽׂי[b]׃ — תהלת ק̇ חד מן י̇א̇[29] קר̇ ת וחד מן ד̇[30] בליש

26 [a]לָכֵ֛ן יִפְּל֥וּ בַחוּרֶ֖יהָ בִּרְחֹבֹתֶ֑יהָ וְכָל־אַנְשֵׁ֨י הַמִּלְחָמָ֜ה יִדַּ֨מּוּ֙ [b]בַּיּ֣וֹם

הַה֔וּא[b] נְאֻ֖ם יְהוָ֥ה צְבָאֽוֹת׃ — כו

27 [a]וְהִצַּ֥תִּי אֵ֖שׁ בְּחוֹמַ֣ת דַּמָּ֑שֶׂק וְאָֽכְלָ֖ה אַרְמְנ֥וֹת בֶּן־הֲדָֽד׃ ס — ו̇ . ג̇ בליש בסיפ̇[31]

28 לְקֵדָ֣ר ׀ [a]וּלְמַמְלְכ֣וֹת חָצ֗וֹר[a] אֲשֶׁ֤ר הִכָּה֙ נְבוּכַדְרֶאצּ֣וֹר[b] מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֔ל — ל̇ . נבוכדראצר[32] ק̇ חד מן ב̇[33] יתיר ו̇ בליש

כֹּ֖ה אָמַ֣ר יְהוָ֑ה

ק֚וּמוּ עֲל֣וּ[c] אֶל־קֵדָ֔ר וְשָׁדְד֖וּ[d] אֶת־בְּנֵי־קֶֽדֶם׃ — ל̇ חטף[32]

29 אָהֳלֵיהֶ֤ם וְצֹאנָם֙ יִקָּ֔חוּ יְרִיעוֹתֵיהֶ֤ם וְכָל־כְּלֵיהֶם֙ — ל̇[32] . ל̇[34]

וּגְמַלֵּיהֶ֖ם יִשְׂא֣וּ לָהֶ֑ם וְקָרְא֧וּ עֲלֵיהֶ֛ם מָג֖וֹר מִסָּבִֽיב׃ — ב̇

30 נֻ֣סוּ נֻּ֤דוּ[a] מְאֹד֙ [b]הֶעְמִ֣יקוּ לָשֶׁ֔בֶת[b] יֹשְׁבֵ֥י חָצ֖וֹר[c] נְאֻם־יְהוָ֑ה — ל̇ דגש

כִּֽי־יָעַ֨ץ עֲלֵיכֶ֜ם נְבוּכַדְרֶאצַּ֤ר[a] מֶֽלֶךְ־בָּבֶל֙ עֵצָ֔ה וְחָשַׁ֥ב עֲלֵיהֶ֖ם[d] — עליכם ק̇

31 [a]ק֣וּמוּ עֲל֗וּ אֶל־גּ֥וֹי שְׁלֵ֛יו יוֹשֵׁ֥ב לָבֶ֖טַח [b]נְאֻם־יְהוָ֑ה[b] [מַחֲשָׁבָֽה׃ — ב̇ עיניג̇ דמיין ומל̇[32] . מט̇ מל̇ בנביא

לֹֽא־דְלָתַ֧יִם וְלֹֽא־בְרִ֛יחַ ל֖וֹ בָּדָ֥ד יִשְׁכֹּֽנוּ׃ — ח̇[35] . ב̇ חד מל וחד חס̇

32 וְהָי֨וּ גְמַלֵּיהֶ֜ם לָבַ֗ז וַהֲמ֤וֹן מִקְנֵיהֶם֙ לְשָׁלָ֔ל

וְזֵרִתִ֥ים לְכָל־ר֖וּחַ קְצוּצֵ֣י פֵאָ֑ה

וּמִכָּל־עֲבָרָ֖יו[a] אָבִ֥יא אֶת־אֵידָ֖ם נְאֻם־יְהוָֽה׃ — ב̇

[25] Mm 2732. [26] Mm 1540. [27] Mm 2733. [28] Mm 2734. [29] Mm 3675. [30] Mm 2718. [31] Mm 2893. [32] Mp sub loco. [33] Mm 3882. [34] Mm 1853. [35] Mm 2544.

21 [a] l צַעֲקָה ‖ [b] mlt Mss 𝔗[f] קולם; > 𝔊* et 50,46, dl ‖ **22** [a] cf 48,40sq ‖ [b—b] 𝔊* et 48,40 om ‖ [c] 𝔊 *ὀχυρώματα αὐτῆς* = מִבְצָרֶהָ ‖ **23** [a] cf Jes 57,20 ‖ [b—b] l נָמוֹג לִבָּם מִדְּ׳ ‖ **24** [a] = ־הּ ‖ [b—b] > 𝔊*, add ‖ **25** [a] > 𝔙, dl ‖ [b] l מָשׂוֹשׂ cf α′σ′θ′𝔖𝔗𝔙 ‖ **26** [a] cf 50,30 ‖ [b—b] > ℭ𝔊* ‖ **27** [a] cf Am 1,14 et Am 1,4 ‖ **28** [a—a] 𝔊 *τῇ βασιλίσσῃ τῆς αὐλῆς* = לְמַלְכַּת חָצֵר ‖ [b] K ־צּוֹר ‖ [c] ℭ𝔊𝔙 ועלו ‖ [d] 𝔊 *πλήξατε (πλήσατε)*, crrp ex *ἀπολέσατε*? cf 47,4 ‖ **30** [a] > 𝔊* ‖ [b—b] add ex 8? ‖ [c] 𝔊 *ἐν τῇ αὐλῇ* cf 28[a—a] ‖ [d] ℭ mlt Mss 𝔊𝔗𝔙 ut Q; > 𝔊[BA], prb dl ‖ **31** [a] cf Ez 38,11 ‖ [b—b] > 𝔊*, dl ‖ **32** [a] Vrs suff pl; l עֲבָרִים.

33 וְהָיְתָה חָצוֹר[a] לִמְעוֹן תַּנִּים שְׁמָמָה עַד־עוֹלָם
לֹא־יֵשֵׁב שָׁם אִישׁ וְלֹא־יָגוּר בָּהּ בֶּן־אָדָם׃ ס

34 [a]אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל־עֵילָם בְּרֵאשִׁית — ה וב[36] מ״פ
מַלְכוּת צִדְקִיָּה מֶלֶךְ־יְהוּדָה לֵאמֹר׃ 35 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת — ו[37]. יו
הִנְנִי שֹׁבֵר אֶת־קֶשֶׁת עֵילָם רֵאשִׁית גְּבוּרָתָם׃ — כה
36 וְהֵבֵאתִי אֶל־עֵילָם אַרְבַּע רוּחוֹת מֵאַרְבַּע קְצוֹת הַשָּׁמַיִם
וְזֵרִתִים לְכֹל הָרֻחוֹת הָאֵלֶּה וְלֹא־יִהְיֶה הַגּוֹי[a] אֲשֶׁר לֹא־יָבוֹא[b] שָׁם — ל כת כן. יב[38]
נִדְּחֵי עוֹלָם[c]׃ — עילם ק חד מן ב[39] כת כן בליש
37 וְהַחְתַּתִּי אֶת־עֵילָם לִפְנֵי אֹיְבֵיהֶם וְלִפְנֵי ׀ מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם — ל[40]
וְהֵבֵאתִי עֲלֵיהֶם ׀ רָעָה אֶת־חֲרוֹן אַפִּי נְאֻם־יְהוָה
וְשִׁלַּחְתִּי אַחֲרֵיהֶם אֶת־הַחֶרֶב עַד כַּלּוֹתִי אוֹתָם׃
38 וְשַׂמְתִּי כִסְאִי בְּעֵילָם וְהַאֲבַדְתִּי[a] מִשָּׁם מֶלֶךְ וְשָׂרִים נְאֻם־יְהוָה׃ — ב
39 וְהָיָה ׀ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים אָשׁוּב[a] אֶת־שְׁבִית[b] עֵילָם נְאֻם־יְהוָה׃ ס — אשיב ק חד מן ג[41] כת כן בליש. שבות ק
50 1 [a]הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה[a] אֶל־בָּבֶל [b]אֶל־[c]אֶרֶץ כַּשְׂדִּים — ו[1]
בְּיַד יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא[b]׃
2 הַגִּידוּ בַגּוֹיִם וְהַשְׁמִיעוּ [a]וּשְׂאוּ־נֵס הַשְׁמִיעוּ[a] אַל־תְּכַחֵדוּ אִמְרוּ
נִלְכְּדָה בָבֶל הֹבִישׁ [b]בֵּל חַת מְרֹדָךְ[b] [c]הֹבִישׁוּ עֲצַבֶּיהָ חַתּוּ — ג[1]. ל זקף קמ
גִּלּוּלֶיהָ[c]׃
3 כִּי עָלָה עָלֶיהָ גּוֹי מִצָּפוֹן הוּא־יָשִׁית אֶת־אַרְצָהּ לְשַׁמָּה — ז ומל[2]
וְלֹא־יִהְיֶה יוֹשֵׁב בָּהּ מֵאָדָם וְעַד־בְּהֵמָה [a]נָדוּ הָלָכוּ[a]׃ — מט מל בנביא
4 בַּיָּמִים הָהֵמָּה וּבָעֵת הַהִיא [a]נְאֻם־יְהוָה[a] יָבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל [b]הֵמָּה — ח[3]. יב[4]. ח[5]. יח[6]
וּבְנֵי־יְהוּדָה יַחְדָּו[b]
הָלוֹךְ וּבָכוֹ יֵלֵכוּ וְאֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם יְבַקֵּשׁוּ׃ — ו מל בסיפ[7]. ה כת ו[8]. ו[9]
5 צִיּוֹן יִשְׁאָלוּ דֶּרֶךְ הֵנָּה פְנֵיהֶם — ס̊ כט[10]

[36] Mm 2. [37] Mm 2033. [38] Mm 2938. [39] Mm 2735. [40] Mp sub loco. [41] Mm 2736. Cp 50 [1] Mm 2757. [2] Mm 2737. [3] Mm 2738. [4] Mm 891. [5] Mm 1482. [6] Mm 953. [7] Mm 1408. [8] Mm 2739. [9] Mm 2323. [10] Mp sub loco.

33 [a] 𝔊 *ἡ αὐλή* cf 30[c] ‖ 34 [a] 𝔊 hic sol *τὰ Αιλαμ* cf 25,14[c], reliquum v hab paulum mutatum post 39 ‖ 36 [a] 𝔊𝔗 om ה, dl (dttg) ‖ [b] l c nonn Mss σ′𝔗𝔙 יָבֹאוּ cf 𝔖 ‖ [c] mlt Mss Vrs ut Q, l; K עולם ‖ 38 [a] 𝔊 *καὶ ἐξαποστελῶ* (crrp ex *ἐξαπολέσω*?) ‖ 39 [a] l c K אָשִׁיב ‖ [b] 𝔗 ut Q, l; K שְׁבִית ‖ Cp 50,1 [a–a] 𝔊 *λόγος κυρίου, ὃν ἐλάλησεν* ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] mlt Mss 𝔖𝔗𝔙 וְאֶל ‖ 2 [a–a] > 𝔊*, dl cf 4,6 Jes 13,2 ‖ [b–b] 𝔊 versio duplex ‖ [c–c] > 𝔊*, add ‖ 3 [a–a] > 𝔊*, add? cf 9,9 ‖ 4 [a–a] > 𝔊*, dl ‖ [b–b] add.

בֹּ֣אוּ ᵃוְנִלְו֤וּᵇ אֶל־יְהוָ֔ה בְּרִ֥ית עוֹלָ֖ם לֹ֥א תִשָּׁכֵֽחַ׃ ס
6 צֹ֤אן אֹֽבְדוֹת֙ הָיָ֣הᵃ עַמִּ֔י רֹעֵיהֶ֣ם הִתְע֔וּם הָרִ֖יםᵇ שׁוֹבְבָ֑יםᶜ
מֵהַ֤ר אֶל־גִּבְעָה֙ הָלָ֔כוּ שָׁכְח֖וּ רִבְצָֽם׃
7 כָּל־מוֹצְאֵיהֶ֣ם אֲכָל֔וּם וְצָרֵיהֶ֥ם אָמְר֖וּ לֹ֣א נֶאְשָׁ֑םᵃ
תַּ֗חַת אֲשֶׁ֨ר חָטְא֤וּ לַֽיהוָה֙ נְוֵה־צֶ֔דֶק וּמִקְוֵ֥ה אֲבוֹתֵיהֶ֖ם יְהוָֽהᵇ׃ ס
8 נֻ֚דוּ מִתּ֣וֹךְ בָּבֶ֔ל וּמֵאֶ֥רֶץ כַּשְׂדִּ֖ים
ᵃיֵצֵ֑אוּᵃ וִהְי֕וּ כְּעַתּוּדִ֖יםᵇ לִפְנֵי־צֹֽאן׃
9 כִּ֣י הִנֵּ֣ה אָנֹכִ֡י מֵעִיר֩ וּמַעֲלֶ֨הᵃ עַלᵇ־בָּבֶ֜ל קְהַל־גּוֹיִ֤ם גְּדֹלִים֙ᵃ
מֵאֶ֣רֶץ צָפ֔וֹן וְעָ֣רְכוּᶜ לָ֔הּ מִשָּׁ֖ם תִּלָּכֵ֑ד
חִצָּיו֙ כְּגִבּ֣וֹר מַשְׁכִּ֔ילᵈ לֹ֥א יָשׁ֖וּב רֵיקָֽם׃
10 וְהָיְתָ֥ה כַשְׂדִּ֖ים לְשָׁלָ֑ל כָּל־שֹׁלְלֶ֥יהָ יִשְׂבָּ֖עוּ נְאֻם־יְהוָֽה׃
11 כִּ֤י תִשְׂמְחִ֙יᵃ כִּ֣יᵇ תַֽעַלְזִ֔יᶜ שֹׁסֵ֖י נַחֲלָתִ֑י
כִּ֤י תָפ֙וּשִׁי֙ᵃ ᵈכְּעֶגְלָ֣ה דָשָׁ֔הᵈ וְתִצְהֲלִ֖יᵃ כָּאַבִּרִֽיםᵉ׃
12 בּ֤וֹשָׁה אִמְּכֶם֙ מְאֹ֔ד ᵃחָפְרָ֖ה יֽוֹלַדְתְּכֶ֑םᵃ
הִנֵּה֙ᵇ אַחֲרִ֣ית גּוֹיִ֔ם מִדְבָּ֖ר ᶜצִיָּ֥ה וַעֲרָבָֽהᶜ׃
13 מִקֶּ֤צֶף יְהוָה֙ לֹ֣א תֵשֵׁ֔ב וְהָיְתָ֖ה שְׁמָמָ֣ה כֻּלָּ֑הּ
כֹּ֚ל עֹבֵ֣ר עַל־בָּבֶ֔ל יִשֹּׁ֥ם וְיִשְׁרֹ֖ק עַל־כָּל־מַכּוֹתֶֽיהָ׃
14 עִרְכ֨וּ עַל־בָּבֶ֤ל ׀ סָבִיב֙ כָּל־דֹּ֣רְכֵי קֶ֔שֶׁת [עָלֶ֥יהָ סָבִ֖יבᵃ
יְד֣וּᵃ אֵלֶ֔יהָ אַֽל־תַּחְמְל֖וּ אֶל־חֵ֑ץ ᵇכִּ֥י לַיהוָ֖ה חָטָֽאָהᵇ׃ 15 הָרִ֨יעוּ
ᵇנָתְנָ֣ה יָדָ֔הᵇ נָֽפְלוּ֙ אָשְׁוִיֹּתֶ֔יהָᶜ נֶהֶרְס֖וּ חוֹמוֹתֶ֑יהָ
כִּי֩ נִקְמַ֨ת יְהוָ֥ה הִיא֙ הִנָּ֣קְמוּ בָ֔הּ כַּאֲשֶׁ֥ר עָשְׂתָ֖ה עֲשׂוּ־לָֽהּ׃

ד[11] . ב[12]
היו ק חד מן ד[13] כת ה וקר ו . ול בליש . שובבום ק[14]
ל . ל
ד מל בנביא
יא ר״פ וס״פ ב[15] . ד[16]
צאו ק חד מן ב[17] כת י ר״ת וחד מן ג[18] בליש . ד[19]
ח[20] ול בליש
ב
תשמחו ק . תעלזו ק
תפושו ק . ותצהלו ק . ל וחס
ב מל
ב
אשויתיה ק . ל ומל

[11]Mm 3146. [12]Mm 2740. [13]Mp sub loco. [14]Mm 832. [15]Mm 729. [16]Mm 1698. [17]Mm 2741. [18]Mm 2389. [19]Mm 1773. [20]Mm 2726.

5 ᵃ 𝔊 *καὶ ἥξουσι* = וּבָאוּ, α′(𝔗𝔙) *ἥξουσι* = יָבֹאוּ; l 𝔐 cf ᵇ ‖ ᵇ l וְנִלְוָה l cf 𝔖 ‖ **6** ᵃ K 𝔖 הָיָה, 𝔗 ut Q ‖ ᵇ prp מְרִיהֶם (מ hpgr) ‖ ᶜ Or 𝔊𝔙 ut Q, l; K שׁוֹבְבִים ‖ **7** ᵃ 𝔊(𝔖) *ἀνῶμεν αὐτούς* = נַשָּׂאֵם, sed cf 2,3 ‖ ᵇ > 𝔊*; prp הוֹי (cj c 8 cf Sach 2,10sq) ‖ **8** ᵃ ℭ𝔖𝔗𝔙 ut Q, sic l (tr ‸) cf 𝔊; K יָצְאוּ vel יֵצְאוּ ‖ ᵇ 𝔊 *ὥσπερ δράκοντες* (crrp ex *ἄρχοντες*? cf Jes 14,9) cf α′σ′ ‖ **9** ᵃ > 𝔊* (dttg?) ‖ ᵇ Or אֶל ‖ ᶜ l יַעַ׳? ‖ ᵈ sic mlt Mss α′𝔗𝔙; l c nonn Mss Edd 𝔊σ′𝔖 מַשׁ׳ ‖ **11** ᵃ K ־ִי ‖ ᵇ mlt Mss 𝔖𝔗ᶠ וְכִי cf 𝔊 ‖ ᶜ sic L, mlt Mss Edd תַּעַל׳; K ־ִי ‖ ᵈ⁻ᵈ 𝔊(𝔙) *ὡς βοΐδια ἐν βοτάνῃ* cf α′, l ־לֵי בַדֶּשֶׁא ‖ ᵉ sic L mlt, Mss Edd כָּאַ׳ ‖ **12** ᵃ⁻ᵃ 𝔊* *μήτηρ ἐπ′ (εἰς) ἀγαθά* ‖ ᵇ > 𝔊*; ins הִיא? ‖ ᶜ⁻ᶜ > 𝔊* ‖ **14** ᵃ pc Mss ירו ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊*, dl ‖ **15** ᵃ > 𝔊* ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊 *παρελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτῆς* cf 43, 𝔗 *'tmsrt bjdhwn* = נִתְּנָה בְּיָדָם ‖ ᶜ K אַשְׁוִי׳ (אֲשׁוּי׳? אָשְׁיִ׳?).

16 כִּרְת֤וּ[a] זוֹרֵ֙עַ֙[b] מִבָּבֶ֔ל וְתֹפֵ֥שׂ מַגָּ֖ל בְּעֵ֣ת קָצִ֑יר — ב מל . ב
מִפְּנֵי֙ חֶ֣רֶב הַיּוֹנָ֔ה[c] אִ֤ישׁ אֶל־עַמּוֹ֙ יִפְנ֔וּ וְאִ֥ישׁ לְאַרְצ֖וֹ[d] יָנֻֽסוּ׃ ס
17 שֶׂ֧ה פְזוּרָ֛ה יִשְׂרָאֵ֖ל אֲרָי֣וֹת הִדִּ֑יחוּ[a] — ל
הָרִאשׁ֤וֹן אֲכָלוֹ֙ מֶ֣לֶךְ אַשּׁ֔וּר וְזֶ֤ה הָאַחֲרוֹן֙ עִצְּמ֔וֹ נְבוּכַדְרֶאצַּ֖ר[b] מֶ֥לֶךְ — סק[21] . ב[21] . ל בסיפ . ל
בָּבֶֽל׃ ס 18 לָכֵ֗ן כֹּֽה־אָמַ֞ר יְהוָ֤ה צְבָאוֹת֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל הִנְנִ֨י — יה בטע בסיפ[22] . ג בטע בסיפ
פֹקֵ֛ד אֶל־מֶ֥לֶךְ בָּבֶ֖ל וְאֶל־אַרְצ֑וֹ כַּאֲשֶׁ֥ר פָּקַ֖דְתִּי אֶל־מֶ֥לֶךְ אַשּֽׁוּר׃ — [23]ד . [23]ד
19 וְשֹׁבַבְתִּ֤י אֶת־יִשְׂרָאֵל֙ אֶל־נָוֵ֔הוּ וְרָעָ֥ה הַכַּרְמֶ֖ל וְהַבָּשָׁ֑ן[a] — ל . ט[24]
וּבְהַ֥ר אֶפְרַ֛יִם וְהַגִּלְעָ֖ד תִּשְׂבַּ֥ע נַפְשֽׁוֹ׃ [וְאֵינֶ֔נּוּ — ג[21] יב]
20 בַּיָּמִ֨ים הָהֵ֜ם וּבָעֵ֣ת הַהִ֗יא נְאֻם־יְהוָ֡ה[a-a] יְבֻקַּ֞שׁ אֶת־עֲוֺ֤ן יִשְׂרָאֵל֙ — ח[25]
וְאֵינֶ֔נּוּ וְאֶת־חַטֹּ֥את יְהוּדָ֖ה וְלֹ֣א תִמָּצֶ֑אינָה כִּ֥י אֶסְלַ֖ח לַאֲשֶׁ֥ר אַשְׁאִֽיר׃ — ו חס[26] . ל . ל
21 עַל־הָאָ֤רֶץ[a] מְרָתַ֙יִם֙ עֲלֵ֣ה עָלֶ֔יהָ
וְאֶל־יוֹשְׁבֵ֖י פְּק֑וֹד[b] — לד מל ז מנה בסיפ . ב מל[27]
חֲרֹ֨ב[c] וְהַחֲרֵ֤ם אַחֲרֵיהֶם֙[d] נְאֻם־יְהוָ֔ה וַעֲשֵׂ֕ה כְּכֹ֖ל אֲשֶׁ֥ר צִוִּיתִֽיךָ׃ ס — ד[28]
22 ק֥וֹל מִלְחָמָ֖ה בָּאָ֑רֶץ וְשֶׁ֖בֶר גָּדֽוֹל׃
23 אֵ֤יךְ[a] נִגְדַּע֙ וַיִּשָּׁבֵ֔ר פַּטִּ֖ישׁ כָּל־הָאָ֑רֶץ — ב
אֵ֣יךְ הָיְתָ֧ה לְשַׁמָּ֛ה בָּבֶ֖ל בַּגּוֹיִֽם׃
24 יָקֹ֨שְׁתִּי[a] לָ֤ךְ וְגַם־נִלְכַּדְתְּ֙ בָּבֶ֔ל וְאַ֖תְּ לֹ֣א יָדָ֑עַתְּ — ל
נִמְצֵאת֙ וְגַם־נִתְפַּ֔שְׂתְּ[b] כִּ֥י בַיהוָ֖ה הִתְגָּרִֽית׃
25 פָּתַ֤ח יְהוָה֙ אֶת־א֣וֹצָר֔וֹ וַיּוֹצֵ֖א אֶת־כְּלֵ֣י זַעְמ֑וֹ — יב מל[29]
כִּי־מְלָאכָ֣ה הִ֗יא לַאדֹנָ֧י יְהוִ֛ה צְבָא֖וֹת[a] בְּאֶ֥רֶץ כַּשְׂדִּֽים׃ — ה̇
26 בֹּֽאוּ־לָ֤הּ מִקֵּץ֙[a] פִּתְח֣וּ מַאֲבֻסֶ֔יהָ — ל
סָלּ֥וּהָ כְמוֹ־עֲרֵמִ֖ים[b] וְהַחֲרִימ֑וּהָ אַל־תְּהִי־לָ֖הּ שְׁאֵרִֽית׃ — ל . ל
27 חִרְבוּ֙ כָּל־פָּרֶ֔יהָ[a] יֵרְד֖וּ לַטָּ֑בַח — ל . ל . ה[30]

[21] Mp sub loco. [22] Mm 2617. [23] Mm 2717. [24] Mm 1144. [25] Mm 1482. [26] Mm 861. [27] Mm 2742. [28] Mm 1933. [29] Mm 2194. [30] Mm 2743.

16 [a] l הַכְּרִתוּ (hpgr)? ‖ [b] 𝔊 *σπέρμα* = זֶרַע ‖ [c] cf 46,16[c] ‖ [d] mlt Mss Edd 𝔊 אֶל־א׳ ‖ **17** [a] l הֵ֫־ vel והו־ cf 𝔊𝔙 ‖ [b] > 𝔊* ‖ **19** [a] > 𝔊* ‖ **20** [a–a] > 𝔊*, dl ‖ **21** [a–a] l עֲלֵה אֶרֶץ cf 𝔖 ‖ [b] ins רְדוֹף et adde hic אחריהם (cf [d])? ‖ [c] 𝔊(𝔖) *μάχαιρα* = חֶרֶב (cf σ′𝔗), sed cf 27 ‖ [d] > 𝔊*𝔖, sed cf [b]; 𝔗 *š'rhwn* = אחריתָם ‖ **23** [a] cf 51,41 ‖ **24** [a] cf 2,33[b] ‖ [b–b] > 𝔖 ‖ **25** [a] > 𝔊*, dl ‖ **26** [a] σ′ *σύμπαντες*, l מִקָּצֶה cf 51,31 ‖ [b–b] 𝔊 *ὡς σπήλαιον* = כְּ׳ מְעָרָה, α′ *ὥσπερ σωρεύοντες* = כַּמְעַמְּרִים, 𝔖 *'jk 'rljt'* = כְּ׳ עֲרֵמָה; l בְּמוֹ־ע׳ cf 𝔙 *in acervos* ‖ **27** [a] 𝔊 *τοὺς καρποὺς αὐτῆς* (sim α′) = פִּרְיָהּ.

הֹוי עֲלֵיהֶם כִּי־בָא יֹומָם עֵת פְּקֻדָּתָם׃ ס
28 קֹול נָסִים וּפְלֵטִים מֵאֶרֶץ בָּבֶל
לְהַגִּיד בְּצִיֹּון אֶת־נִקְמַת יְהוָה אֱלֹהֵינוּ [a]נִקְמַת הֵיכָלֹו[a]׃
29 הַשְׁמִיעוּ אֶל־בָּבֶל ׀ רַבִּים[a] כָּל־דֹּרְכֵי קֶשֶׁת ל
חֲנוּ עָלֶיהָ סָבִיב אַל־יְהִי־[b] פְּלֵטָה ב[31]. לה חד מן [32] קר ולא כת
שַׁלְּמוּ־לָהּ כְּפָעֳלָהּ כְּכֹל אֲשֶׁר עָשְׂתָה עֲשׂוּ־לָהּ
כִּי אֶל־יְהוָה זָדָה אֶל־קְדֹושׁ יִשְׂרָאֵל׃ ל
30 [a]לָכֵן יִפְּלוּ בַחוּרֶיהָ בִּרְחֹבֹתֶיהָ וְכָל־אַנְשֵׁי מִלְחַמְתָּהּ יִדַּמּוּ בַּיֹּום
הַהוּא נְאֻם־יְהוָה׃ ס
31 הִנְנִי אֵלֶיךָ זָדֹון נְאֻם־אֲדֹנָי יְהוִה צְבָאֹות[a] ד . הי
כִּי בָא יֹומְךָ עֵת פְּקַדְתִּיךָ[b]׃
32 וְכָשַׁל זָדֹון וְנָפַל וְאֵין לֹו מֵקִים ב[33]
וְהִצַּתִּי אֵשׁ בְּעָרָיו[a] וְאָכְלָה כָּל־סְבִיבֹתָיו[b]׃ ס ל
33 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאֹות יג
עֲשׁוּקִים בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי־יְהוּדָה יַחְדָּו יח[34]
וְכָל־שֹׁבֵיהֶם הֶחֱזִיקוּ בָם מֵאֲנוּ שַׁלְּחָם׃ ל . ל
34 גֹּאֲלָם[a] ׀ חָזָק יְהוָה צְבָאֹות שְׁמֹו [לְיֹשְׁבֵי בָבֶל׃ ג חס בליש[35]
רִיב יָרִיב אֶת־רִיבָם לְמַעַן הִרְגִּיעַ[b] אֶת־הָאָרֶץ וְהִרְגִּיז[b]
35 חֶרֶב עַל־כַּשְׂדִּים [a]נְאֻם־יְהוָה[a] וְאֶל־יֹשְׁבֵי בָבֶל ה חרב על[36]
וְאֶל־שָׂרֶיהָ וְאֶל־חֲכָמֶיהָ׃
36 [a]חֶרֶב אֶל־הַבַּדִּים[b] וְנֹאָלוּ[a] חֶרֶב אֶל־גִּבּוֹרֶיהָ וָחָתּוּ׃ [וְהָיוּ לְנָשִׁים ל ויד
37 חֶרֶב [a]אֶל־סוּסָיו וְאֶל־רִכְבֹּו וְ[a]אֶל־כָּל־הָעֶרֶב[b] אֲשֶׁר בְּתֹוכָהּ ב בליש[37]
חֶרֶב אֶל־אֹוצְרֹתֶיהָ וּבֻזָּזוּ׃ 38 חֹרֶב[a] אֶל־מֵימֶיהָ וְיָבֵשׁוּ יו בליש
כִּי אֶרֶץ פְּסִלִים הִיא וּבָאֵימִים[b] יִתְהֹלָלוּ[c]׃ ל כת כן[38]

[31]Mm 2744. [32]Mm 2745. [33]Mm 2746. [34]Mm 953. [35]Mm 2747. [36]Mm 2748. [37]Mm 2749. [38]Mp sub loco.

28 [a–a] > 𝔊*, dl (ex 51,11) ‖ **29** [a] = רֹבִים ‖ [b] Q לָהּ 𝔗 mlt Mss Vrs ut Q, sic l cf 26 ‖ **30** [a] cf 49,26 ‖ **31** [a] > 𝔊*, dl? ‖ [b] pc Mss Vrs פְּקֻדָּתֶךָ ‖ **32** [a] 𝔊 *ἐν τῷ δρυμῷ αὐτῆς* = בְּיַעְרוֹ cf 21,14 ‖ [b] nonn Mss סביבָיו cf 21,14 ‖ **34** [a] l וְג׳ cf 𝔊 ‖ [b] = (ו)הַ׳ ‖ **35** [a–a] > 𝔊*, dl ‖ **36** [a–a] > 𝔊* (homark) ‖ [b] θ′𝔖𝔗[f Mss]𝔙 c suff, l בַּדֶּיהָ? ‖ **37** [a–a] prb dl cf suff (ex 51,21) ‖ [b] nonn Edd הָעֶ׳ ‖ **38** [a] > 𝔊*; l חֶרֶב cf 𝔊[OL]𝔖 ‖ [b] 𝔙 recte *in portentis* cf α′𝔖𝔗 ‖ [c] 2 Mss Vrs הָל׳־.

39 לָכֵן יֵשְׁבוּ צִיִּים אֶת־אִיִּים וְיָשְׁבוּ[a] בָהּ בְּנוֹת יַעֲנָה — ה׳ בטע בסיפ[39]. ל[40]
וְלֹא־תֵשֵׁב עוֹד לָנֶצַח [b]וְלֹא תִשְׁכּוֹן עַד־דּוֹר וָדוֹר[b]׃ — ד[41]. ג מל
40 [a]כְּמַהְפֵּכַת אֱלֹהִים אֶת־סְדֹם וְאֶת־עֲמֹרָה וְאֶת־שְׁכֵנֶיהָ נְאֻם־[יְהוָה — ג[42]
לֹא־יֵשֵׁב שָׁם אִישׁ וְלֹא־יָגוּר בָּהּ בֶּן־אָדָם׃
41 [a]הִנֵּה עַם בָּא מִצָּפוֹן וְגוֹי גָּדוֹל — ד[43]
וּמְלָכִים רַבִּים יֵעֹרוּ מִיַּרְכְּתֵי־אָרֶץ׃ — ג ב חס וחד מל[44]
42 קֶשֶׁת וְכִידֹן יַחֲזִיקוּ אַכְזָרִי הֵמָּה[a] וְלֹא יְרַחֵמוּ[b] — ב חס. ז. ל[45]
קוֹלָם כַּיָּם יֶהֱמֶה וְעַל־סוּסִים יִרְכָּבוּ — ד[46]
עָרוּךְ כְּאִישׁ[c] לַמִּלְחָמָה עָלַיִךְ בַּת־בָּבֶל׃ — ד. ל[47]
43 שָׁמַע מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־שִׁמְעָם וְרָפוּ יָדָיו — ב[48]
צָרָה הֶחֱזִיקַתְהוּ חִיל כַּיּוֹלֵדָה׃
44 [a]הִנֵּה כְּאַרְיֵה יַעֲלֶה מִגְּאוֹן[b] הַיַּרְדֵּן אֶל־נְוֵה אֵיתָן
כִּי[c]־[d]אַרְגִּעָה אֲרוּצֵם[e] מֵעָלֶיהָ[d] [f]וּמִי בָחוּר אֵלֶיהָ[f] אֶפְקֹד — ג ב מל וחד חס[49]. אריצם ק. ב
כִּי מִי כָמוֹנִי וּמִי יוֹעִדֶנִּי וּמִי־זֶה רֹעֶה אֲשֶׁר יַעֲמֹד לְפָנָי׃ — ב[50]. ב
45 לָכֵן שִׁמְעוּ עֲצַת־יְהוָה אֲשֶׁר יָעַץ אֶל־בָּבֶל — ו
וּמַחְשְׁבוֹתָיו אֲשֶׁר חָשַׁב אֶל־אֶרֶץ[a] כַּשְׂדִּים — ה מל ב[51] מנה בליש. ג[52]
אִם־לֹא יִסְחָבוּם[b] צְעִירֵי[c] הַצֹּאן אִם־לֹא יַשִּׁים[d] עֲלֵיהֶם נָוֶה[e]׃ — ב
46 מִקּוֹל נִתְפְּשָׂה בָבֶל נִרְעֲשָׁה הָאָרֶץ וּזְעָקָה[a] בַּגּוֹיִם נִשְׁמָע׃ ס

51 1 כֹּה אָמַר יְהוָה
הִנְנִי מֵעִיר [a]עַל־בָּבֶל וְ[b]אֶל־יֹשְׁבֵי[a] [c]לֵב קָמָי[c] רוּחַ מַשְׁחִית׃ — ל
2 וְשִׁלַּחְתִּי לְבָבֶל ׀ זָרִים[a] וְזֵרוּהָ וִיבֹקְקוּ אֶת־אַרְצָהּ — ל
כִּי־הָיוּ[b] עָלֶיהָ מִסָּבִיב בְּיוֹם רָעָה׃

[39] Mm 2617. [40] Mm 534. [41] Mm 2750. [42] Mm 2257. [43] Mm 503. [44] Mm 3484. [45] Mm 2482. [46] Mm 2420. [47] Mm 1514. [48] Mm 2676. [49] Mm 2729. [50] Mm 2730. [51] Mm 2731. [52] Mm 2751.

39 [a] l וְיָשְׁבוּ? cf bβ ‖ [b–b] > 𝔊*, sed cf Jes 13,20 ‖ **40** [a] cf 49,18.33b Jes 13,19b ‖ **41** [a] cf 6,22[a] ‖ **42** [a] 𝔊 *ἐστι* = הוּא ut 6,23 ‖ [b] 𝔊 sg cf [a] ‖ [c] cf 6,23[b] ‖ **44** [a] cf 49,19[a] ‖ [b] 𝔊 *ἀπό* ‖ [c] l כֵּן ‖ [d–d] cf 49,19[d–d] ‖ [e] K ארוי׳ ‖ [f–f] cf 49,19[e–e] ‖ **45** [a] nonn Mss 𝔊 יוֹשְׁבֵי ‖ [b] cf 49,20[a] ‖ [c] 𝔊 *τὰ ἀρνία* = צְפִירֵי? שְׂעִירֵי? ‖ [d] cf 49,20[b] ‖ [e] 𝔖𝔗𝔙 ut 49,20 נְוֵהֶם, sic l (מ hpgr) ‖ **46** [a] l וְזַעֲקָה cf 49,21[a] ‖ **Cp 51,1** [a–a] dl ‖ [b] pc Mss 𝔊 ועל ‖ [c–c] 𝔊 *Χαλδαίους* cf 𝔗 ‖ **2** [a] l זֹ׳ cf α′σ′𝔙 ‖ [b] 𝔊 *οὐαί* = הוֹי; l יַחֲנוּ? cf 𝔖𝔙.

3 אֶל־ᵃ יִדְרֹךְ ᵇיִדְרֹךְ ᶜהַדֹּרֵךְ קַשְׁתּוֹ וְאֶל־ᵈ ᵉיִתְעַל בְּסִרְיֹנוֹᵉ ידרך חד מן ה̇¹ כת ולא קר
וְאַל־תַּחְמְלוּ אֶל־בַּחֻרֶיהָ הַחֲרִימוּ כָּל־צְבָאָהּ׃ ל̇ חס . ב̇
4 וְנָפְלוּ חֲלָלִים בְּאֶרֶץ כַּשְׂדִּים וּמְדֻקָּרִים בְּחוּצוֹתֶיהָ׃ ל̇²
5 ᵃכִּי לֹא־אַלְמָן יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה מֵאֱלֹהָיו מֵיְהוָה צְבָאוֹתᵃ
כִּי אַרְצָם מָלְאָה אָשָׁם מִקְּדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃
6 נֻסוּ ׀ מִתּוֹךְ בָּבֶל ᵃוּמַלְּטוּ אִישׁ נַפְשׁוֹᵃ אַל־תִּדַּמּוּ בַּעֲוֺנָהּ ב̇ . ל̇
כִּי עֵת נְקָמָה הִיא לַיהוָה גְּמוּל הוּא מְשַׁלֵּם לָהּ׃
7 כּוֹס־זָהָב בָּבֶל ᵃבְּיַד־יְהוָהᵃ מְשַׁכֶּרֶת כָּל־הָאָרֶץ ל̇
מִיֵּינָהּ שָׁתוּ גוֹיִם עַל־כֵּן יִתְהֹלְלוּ גוֹיִםᵇ׃ ל̇ . ב̇ חד חס וחד מל
8 פִּתְאֹם נָפְלָה בָבֶל וַתִּשָּׁבֵר הֵילִילוּ עָלֶיהָ
קְחוּ צֳרִי לְמַכְאוֹבָהּ אוּלַי תֵּרָפֵא׃ ל̇
9 רִפִּאנוּ אֶת־בָּבֶל וְלֹא נִרְפָּתָה עִזְבוּהָᵃ וְנֵלֵךְ אִישׁ לְאַרְצוֹ רפינו ק̇ חד מן מח̇³ כת א לא קר ול בליש
כִּי־נָגַע אֶל־הַשָּׁמַיִם מִשְׁפָּטָהּ וְנִשָּׂא עַד־שְׁחָקִים׃ ה̇⁴ . יב̇⁵
10 הוֹצִיא יְהוָה אֶת־צִדְקֹתֵינוּᵃ בֹּאוּ וּנְסַפְּרָה בְצִיּוֹן אֶת־מַעֲשֵׂה ס̇ כ̇⁶ ב̇ ר״פ⁷ . ג̇ וחס . ב̇
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃
11 הָבֵרוּ הַחִצִּים מִלְאוּ הַשְּׁלָטִיםᵃ
הֵעִיר יְהוָה אֶת־רוּחַ מַלְכֵיᵇ מָדַי כִּי־עַל־בָּבֶל מְזִמָּתוֹ לְהַשְׁחִיתָהּ ה̇⁸ . ד̇⁹
כִּי־נִקְמַת יְהוָה הִיא נִקְמַת הֵיכָלוֹ׃
12 אֶל־חוֹמֹת בָּבֶל שְׂאוּ־נֵס הַחֲזִיקוּ הַמִּשְׁמָר ד̇ כת כן
הָקִימוּ שֹׁמְרִים ᵃהָכִינוּ הָאֹרְבִיםᵃ ל̇
כִּי גַּם־זָמַם יְהוָה גַּם־עָשָׂה אֵת אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֶל־יֹשְׁבֵי בָבֶל׃ ה̇
13 שֹׁכַנְתְּיᵃ עַל־מַיִם רַבִּים רַבַּת אוֹצָרֹת שכנת ק̇ . ז̇¹⁰ . ל̇ חס
בָּא קִצֵּךְ אַמַּתᵇ בִּצְעֵךְᶜ׃

Cp 51 [1] Mm 2752. [2] Mm 2677. [3] Mm 898, Q non reperitur in ullo alio Ms, cf Mp sub loco. [4] Mm 1923. [5] Mm 545. [6] Mp sub loco. [7] Mm 2370. [8] Mm 2363. [9] Mm 2345. [10] Mm 739.

3 ᵃ > 𝔊*; 𝔊^{Lal}(𝔗^{Mss}) *ἐπ' αὐτῇ*; l c mlt Mss Or 𝔖𝔗𝔙 אַל ‖ ᵇ l יָרֵךְ? cf 𝔖 ‖ ᶜ > ℭ mlt Mss Vrs, dl ‖ ᵈ 𝔊* om אל; 𝔊^{Lal}(𝔗) *ἐπ' αὐτῇ*; l c nonn Mss Or Vrs וְאַל cf ᵃ ‖ ᵉ⁻ᵉ l ׳יִיגַע לְבֻשׁ ס? ‖ **5** ᵃ⁻ᵃ tr post v b? ‖ **6** ᵃ⁻ᵃ add (ex 45 [48,6])? ‖ **7** ᵃ⁻ᵃ add cf 25,15sq ‖ ᵇ > 𝔊*𝔖𝔙, dl ‖ **9** ᵃ 𝔊(𝔖𝔙) *ἐγκαταλίπωμεν αὐτήν* ‖ **10** ᵃ 𝔊 *τὸ κρίμα αὐτοῦ* (sim α′) = ־ָתוֹ, 𝔖(𝔗^{Ms}) *zkwtn* = ־ָתֵנוּ ‖ **11** ᵃ 𝔊(𝔙) *τὰς φαρέτρας* cf 12 𝔊 ‖ ᵇ 𝔊𝔖 sg ‖ **12** ᵃ⁻ᵃ 𝔖 *wṭbʿwh bmjʾ* et immergite eam aquis ‖ **13** ᵃ cf 2,33ᵇ ‖ ᵇ 𝔊 (α′) *ἀληθῶς* = אֱמֶת ‖ ᶜ 𝔊 *εἰς τὰ σπλάγχνα σου* = בְּמֵעָיִךְ, 𝔖 *mḥwtkj* = פִּצְעֵךְ.

14 נִשְׁבַּע יְהוָה צְבָאוֹת בְּנַפְשׁוֹ[a]
כִּי אִם־מִלֵּאתִיךְ אָדָם[b] כַּיֶּלֶק וְעָנוּ עָלַיִךְ הֵידָד׃ ס ‏ t
15 עֹשֵׂה[a] אֶרֶץ בְּכֹחוֹ מֵכִין תֵּבֵל בְּחָכְמָתוֹ וּבִתְבוּנָתוֹ נָטָה שָׁמָיִם׃ ‏ ה[11] קמ קטן ה מגה ר״פ וכל דברים מלכים תרי עשר תלים קהלת עזרא ד״ה דכות ב מ כב
16 [a]לְקוֹל תִּתּוֹ[a] הֲמוֹן מַיִם בַּשָּׁמַיִם וַיַּעַל נְשִׂאִים מִקְצֵה־אָרֶץ[b] ‏ ג[12] . ד[13] חס בנ״ך וכל אורית דכות ב מ ד וחד מן ד מילין לשון ענן . ב[14]
בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה וַיֹּצֵא רוּחַ[c] מֵאֹצְרֹתָיו׃ ‏ יב מל[15]
17 נִבְעַר כָּל־אָדָם מִדַּעַת הֹבִישׁ כָּל־צֹרֵף מִפָּסֶל ‏ ד חס[16]
כִּי שֶׁקֶר נִסְכּוֹ[a] וְלֹא־רוּחַ בָּם׃ 18 הֶבֶל הֵמָּה מַעֲשֵׂה תַּעְתֻּעִים ‏ ג
בְּעֵת פְּקֻדָּתָם יֹאבֵדוּ׃
19 לֹא־כְאֵלֶּה חֵלֶק יַעֲקוֹב כִּי־יוֹצֵר הַכֹּל הוּא ‏ ט ר״פ בסיפ . ג[17] . ה מל[18]
וְשֵׁבֶט[a] נַחֲלָתוֹ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ ס ‏ ה[19]
20 מַפֵּץ־אַתָּה לִי כְּלֵי[a] מִלְחָמָה ‏ ל
וְנִפַּצְתִּי בְךָ גּוֹיִם וְהִשְׁחַתִּי בְךָ מַמְלָכוֹת׃
21 וְנִפַּצְתִּי בְךָ סוּס וְרֹכְבוֹ וְנִפַּצְתִּי בְךָ רֶכֶב וְרֹכְבוֹ[a]׃
22 וְנִפַּצְתִּי בְךָ אִישׁ וְאִשָּׁה [a]וְנִפַּצְתִּי בְךָ זָקֵן וָנָעַר[a] ‏ כב
וְנִפַּצְתִּי בְךָ בָּחוּר וּבְתוּלָה׃
23 וְנִפַּצְתִּי בְךָ רֹעֶה וְעֶדְרוֹ וְנִפַּצְתִּי בְךָ אִכָּר וְצִמְדּוֹ ‏ ב . ל
[a]וְנִפַּצְתִּי בְךָ פַּחוֹת וּסְגָנִים[a]׃
24 וְשִׁלַּמְתִּי לְבָבֶל וּלְכֹל ׀ יוֹשְׁבֵי כַשְׂדִּים ‏ לד מל ז מנה בסיפ
אֵת כָּל־רָעָתָם אֲשֶׁר־עָשׂוּ בְצִיּוֹן לְעֵינֵיכֶם נְאֻם יְהוָה׃ ס ‏ ה
25 הִנְנִי אֵלֶיךָ הַר הַמַּשְׁחִית[a] נְאֻם־יְהוָה [b]הַמַּשְׁחִית אֶת־כָּל־הָאָרֶץ[b] ‏ יד
וְנָטִיתִי אֶת־יָדִי עָלֶיךָ וְגִלְגַּלְתִּיךָ [c]מִן־הַסְּלָעִים[c] וּנְתַתִּיךָ לְהַר[d] ‏ ל
26 וְלֹא־יִקְחוּ מִמְּךָ אֶבֶן לְפִנָּה וְאֶבֶן לְמוֹסָדוֹת [שְׂרֵפָה׃ ‏ ל
כִּי־שִׁמְמוֹת עוֹלָם תִּהְיֶה נְאֻם־יְהוָה׃
27 שְׂאוּ־נֵס בָּאָרֶץ תִּקְעוּ שׁוֹפָר בַּגּוֹיִם ‏ יא ר״פ

[11] Mm 475. [12] Mm 2753. [13] Mm 1367. [14] Mm 2524. [15] Mm 2194 contra textum. [16] Mm 2754. [17] Mm 1617. [18] Mm 822. [19] Mm 2755.

14 [a] 𝔊 *κατὰ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ* cf Jes 62,8; pr m cs אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל ‖ [b] prp אֹיְבִים ‖ **15** [a] cf 10,12[a] ‖ [b] 𝔊^{C}(𝔏𝔖) pr *κύριος* cf 10,12[b] ‖ **16** [a–a] 𝔊 *εἰς φωνὴν ἔθετο*; cf 10,13[a–a] ‖ [b] 𝔊 ut Q ad 10,13 הָארץ ‖ [c] cf 10,13[b] ‖ **17** [a] cf 10,14[a] ‖ **19** [a] l c mlt Mss 𝔊^{L}𝔗𝔙 וְיִשְׂרָאֵל שׁ׳ ut 10,16; > 𝔊* ‖ **20** [a] l כְּלִי ‖ **21** [a] prp וְרַכָּבוֹ ‖ **22** [a–a] > 𝔊*, dl ‖ **23** [a–a] add (ex 28)? ‖ **25** [a] 𝔊 *τὸ διεφθαρμένον* = הַמָּשְׁחָת ‖ [b–b] gl? ‖ [c–c] dl ‖ [d] l לְתַנֵּר?

קַדְּשׁוּ עָלֶיהָ גּוֹיִם הַשְׁמִיעוּ עָלֶיהָ מַמְלְכוֹת ᵃאֲרָרַט מִנִּי וְאַשְׁכְּנָזᵃ
פִּקְדוּ עָלֶיהָ טִפְסָר הַעֲלוּ־סוּס כְּיֶלֶק סָמָרᵇ׃
28 קַדְּשׁוּ עָלֶיהָ גוֹיִם אֶת־מַלְכֵיᵃ מָדַי אֶת־פַּחוֹתֶיהָ וְאֶת־כָּל־סְגָנֶיהָ
וְאֵת כָּל־אֶרֶץ מֶמְשַׁלְתּוֹᵇ׃
29 וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ וַתָּחֹל כִּי קָמָהᵃ עַל־בָּבֶל מַחְשְׁבוֹתᵇ יְהוָה
לָשׂוּם אֶת־אֶרֶץ בָּבֶל לְשַׁמָּה מֵאֵין יוֹשֵׁב׃
30 חָדְלוּ גִבּוֹרֵי בָבֶל לְהִלָּחֵם יָשְׁבוּ בַּמְּצָדוֹת
נָשְׁתָה גְבוּרָתָם הָיוּ לְנָשִׁים הִצִּיתוּ מִשְׁכְּנֹתֶיהָ נִשְׁבְּרוּ בְרִיחֶיהָ׃
31 רָץ לִקְרַאת־רָץ יָרוּץ וּמַגִּיד לִקְרַאת מַגִּיד
לְהַגִּיד לְמֶלֶךְ בָּבֶל כִּי־נִלְכְּדָה עִירוֹ מִקָּצֶה׃
32 וְהַמַּעְבָּרוֹת נִתְפָּשׂוּ וְאֶת־הָאֲגַמִּים שָׂרְפוּ בָאֵשׁ
וְאַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה נִבְהָלוּᵃ׃ ס
33 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל [לָהּ׃
בַּת־ᵃבָּבֶל כְּגֹרֶן עֵת הִדְרִיכָהּᵇ עוֹד מְעַט וּבָאָה עֵת־ᶜהַקָּצִיר
34 אֲכָלַנוּᵃ הֲמָמַנוּᵃᵇ נְבוּכַדְרֶאצַּרᶜ מֶלֶךְ בָּבֶל הִצִּיגַנוּᵃ כְּלִי רִיק
בְּלָעַנוּᵃ כַּתַּנִּין מִלָּא כְרֵשׂוֹ מֵעֲדָנָיᵈ הֱדִיחָנוּᵃᵉ׃
35 חֲמָסִי וּשְׁאֵרִיᵃ עַל־בָּבֶל תֹּאמַר יֹשֶׁבֶת צִיּוֹן
וְדָמִי אֶל־יֹשְׁבֵי כַשְׂדִּים תֹּאמַר יְרוּשָׁלִָם׃ ס
36 לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה
הִנְנִי־רָב אֶת־רִיבֵךְ וְנִקַּמְתִּי אֶת־נִקְמָתֵךְ
וְהַחֲרַבְתִּי אֶת־יַמָּהּ וְהֹבַשְׁתִּי אֶת־מְקוֹרָהּ׃
37 ᵃוְהָיְתָה בָבֶל ׀ לְגַלִּים ׀ מְעוֹן־תַּנִּים
שַׁמָּה וּשְׁרֵקָה מֵאֵין יוֹשֵׁב׃
38 יַחְדָּו כַּכְּפִרִים יִשְׁאָגוּᵃ נָעֲרוּᵇ כְּגוֹרֵיᶜ אֲרָיוֹת׃

ד ול פת
ל . ב חד פת וחד קמ
יה פסוק את את ואת ואת . ל
ה
ל
מט מל בנביא
ה בליש[20]
יד . ג חס בליש . ד ב מגה מל
ב
כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[21] . ב[22]
ל
יה[23]
ד בטע בסיפ
אכלני[24] ק . הממני[24] ק . הציגני[24] ק . יה[25] וכל יוצר חפץ חמדה דכות ב מ א
בלעני[24] ק . ה בליש[26] . הדיחני[24] ק
ב[27] . ה חס[28]
ל[29]
הׄ בטע בסיפ[30] . ב[31]
לג קמ[32] . יו פסוק את את את . ג[33]
ב חד מל וחד חס[34]
ג
מט מל בנביא
ד חס בליש

[20] Mm 1666. [21] Mm 958. [22] Gn 19,4. [23] Mm 2952. [24] כת ר וקר י חד מן מח (Mm 3811). [25] Mm 2781. [26] Mm 413. [27] Gn 16,5. [28] Mm 2184. [29] Mm 1683. [30] Mm 2617. [31] Mm 2168. [32] Mm 264. [33] Mm 1600. [34] Mm 779.

27 a–a add? (tum antea l 'ממל) ‖ b 𝔊 πλῆθος = מִסְפָּר ? 𝔖 om ‖ 28 a 𝔊𝔖 sg cf 11 ‖ b l תָּם— ‖ 29 a Q^Or קמו ‖ b nonn Mss 𝔊𝔖 מחשבת ‖ 32 a 𝔊 ἐξέρχονται = הָלְכוּ ? vel crrp ex ἐξίστανται? ‖ 33 a 𝔊* οἶκοι βασιλέως = בָּתֵּי מֶלֶךְ ‖ b = הָ' ‖ c > 𝔊𝔖𝔗, dl (et antea l וּבָא) ‖ 34 a pc Mss Vrs ut Q, l; K נוּ— ‖ b prp חֲמָסַנִי vel הִתְמַנִי vel הֲדִמַּנִי, l 𝔐 ‖ c add ‖ d prp מַעֲדַנָּי ‖ e l 'הֵד, quod frt add ‖ 35 a prp וְשִׁבְרִי vel וּשְׁאָתִי ‖ 37 a cf 9,10; 𝔊* brevius ‖ 38 a > 𝔊* ‖ b 𝔊* ἐξηγέρθησαν = נֵעֹרוּ ‖ c pc Mss 'כְּ—.

39 בְּחֻמָּם[a] אָשִׁית אֶת־מִשְׁתֵּיהֶם וְהִשְׁכַּרְתִּים לְמַעַן יַעֲלֹזוּ[b] — ל וחס[35] . ג[36] . ל
וְיָשְׁנוּ שְׁנַת־עוֹלָם וְלֹא יָקִיצוּ נְאֻם יְהוָה׃ — ה בשינה[37]
40 [a]אוֹרִידֵם כְּכָרִים לִטְבוֹחַ כְּאֵילִים עִם־עַתּוּדִים׃ — ד
41 [a]אֵיךְ נִלְכְּדָה שֵׁשַׁךְ[b] וַתִּתָּפֵשׂ תְּהִלַּת כָּל־הָאָרֶץ — ב . ד[38]
אֵיךְ הָיְתָה לְשַׁמָּה בָּבֶל בַּגּוֹיִם׃
42 עָלָה עַל־בָּבֶל הַיָּם בַּהֲמוֹן גַּלָּיו נִכְסָתָה׃ — ל
43 הָיוּ עָרֶיהָ לְשַׁמָּה אֶרֶץ צִיָּה וַעֲרָבָה — ג ר״פ
אֶרֶץ[a] לֹא־יֵשֵׁב בָּהֵן כָּל־[b]אִישׁ וְלֹא־יַעֲבֹר בָּהֵן בֶּן־אָדָם׃ — הׄי[39] . הׄי[39]
44 וּפָקַדְתִּי עַל־[a]בֵּל בְּבָבֶל[a] וְהֹצֵאתִי אֶת־בִּלְעוֹ מִפִּיו — ג[40] . ח[41] . ב חס
וְלֹא־יִנְהֲרוּ אֵלָיו עוֹד גּוֹיִם — ל
[b]גַּם־חוֹמַת בָּבֶל נָפָלָה׃ 45 צְאוּ מִתּוֹכָהּ עַמִּי — ג בליש בסיפ[42]
וּמַלְּטוּ אִישׁ אֶת־נַפְשׁוֹ מֵחֲרוֹן אַף־יְהוָה׃ — ב
46 וּפֶן־יֵרַךְ לְבַבְכֶם וְתִירְאוּ בַּשְּׁמוּעָה הַנִּשְׁמַעַת בָּאָרֶץ וּבָא[a] בַשָּׁנָה — ה . ג[43] . ל
הַשְּׁמוּעָה וְאַחֲרָיו בַּשָּׁנָה הַשְּׁמוּעָה וְחָמָס בָּאָרֶץ וּמֹשֵׁל[b] עַל־מֹשֵׁל׃
47 לָכֵן הִנֵּה יָמִים בָּאִים וּפָקַדְתִּי עַל־פְּסִילֵי בָבֶל — ח[44]
וְכָל־אַרְצָהּ תֵּבוֹשׁ וְכָל־חֲלָלֶיהָ יִפְּלוּ בְתוֹכָהּ׃ — ל
48 וְרִנְּנוּ עַל־בָּבֶל שָׁמַיִם וָאָרֶץ וְכֹל אֲשֶׁר בָּהֶם — ב
כִּי מִצָּפוֹן יָבוֹא[a]־לָהּ הַשּׁוֹדְדִים נְאֻם־יְהוָה׃ — ח סביר בלשון רבים . ל
49 גַּם־בָּבֶל לִנְפֹּל חַלְלֵי[a] יִשְׂרָאֵל — ד דגש[45]
גַּם־לְבָבֶל נָפְלוּ חַלְלֵי כָל־הָאָרֶץ׃
50 פְּלֵטִים [a]מֵחֶרֶב הִלְכוּ[a] אַל־תַּעֲמֹדוּ — ג ב דגש ול רפי
זִכְרוּ מֵרָחוֹק אֶת־יְהוָה וִירוּשָׁלַם תַּעֲלֶה עַל־לְבַבְכֶם׃
51 בֹּשְׁנוּ כִּי־שָׁמַעְנוּ חֶרְפָּה כִּסְּתָה כְלִמָּה פָּנֵינוּ — ד . ל
כִּי בָּאוּ זָרִים עַל־מִקְדְּשֵׁי[a] בֵּית יְהוָה׃ ס — ג[46]

[35] וחד בחמו ו׳ Hi 6,17. [36] Mm 3786. [37] Mm 2756. [38] Mm 2718. [39] Mm 640. [40] Mm 2757. [41] Mm 2202. [42] Mm 2893. [43] Mm 1171. [44] Mp sub loco. [45] Mm 2758. [46] Mm 2759.

39 [a] 𝔖 *bḥmt'* = בַּחֵמָה ‖ [b] l יִעָלְפוּ cf Vrs; huc tr 40 ‖ **40** [a] cf 39[b] ‖ **41** [a] cf 50,23 ‖ [b] > 𝔊*, dl; 𝔗 *bbl* ‖ **43** [a] > 𝔊*𝔖, dl cf בהן ‖ [b] > pc Mss, dl? ‖ **44** [a–a] 𝔊* om בל ב ‖ [b] 𝔊* om 44b—49a (homark) ‖ **46** [a] l וּבְבֹא? ‖ [b] Or מ׳ ‖ **48** [a] l c Seb pc Mss יָבֹאוּ cf Vrs et 53 ‖ **49** [a] l לְחַ׳ (hpgr) ‖ **50** [a–a] 𝔊 *ἐκ γῆς, πορεύεσθε* = מֵחָרָבָה לְכוּ; l מֵחַרְבָּה לְכוּ ‖ **51** [a] 𝔊 *(εἰς) τὰ ἅγια ἡμῶν* = ־ֵשֵׁינוּ; 𝔙 sg cf 𝔖𝔗.

52 לָכֵ֞ן הִנֵּֽה־יָמִ֤ים בָּאִים֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה — ה
וּפָקַדְתִּ֖י עַל־פְּסִילֶ֑יהָ וּבְכָל־אַרְצָ֖הּ יֶאֱנֹ֥ק[a] חָלָֽל׃ — ל
53 כִּֽי־תַעֲלֶ֤ה בָבֶל֙ הַשָּׁמַ֔יִם וְכִ֥י תְבַצֵּ֖ר מְר֣וֹם עֻזָּ֑הּ — לא[47] פסוק כי וכי ג מנה בסיפ . ל
מֵאִתִּ֗י יָבֹ֧אוּ שֹׁדְדִ֛ים לָ֖הּ נְאֻם־יְהוָֽה׃ ס
54 ק֥וֹל זְעָקָ֖ה מִבָּבֶ֑ל וְשֶׁ֥בֶר גָּד֖וֹל מֵאֶ֥רֶץ כַּשְׂדִּֽים׃
55 כִּֽי־שֹׁדֵ֤ד יְהוָה֙ אֶת־בָּבֶ֔ל וְאִבַּ֣ד מִמֶּ֔נָּה ק֖וֹל גָּד֑וֹל — ל[48]
וְהָמ֤וּ גַלֵּיהֶם֙[a] כְּמַ֣יִם רַבִּ֔ים נִתַּ֥ן[b] שְׁא֖וֹן קוֹלָֽם׃ — ג רפי[49] . כא[50]
56 [a]כִּי֩ בָ֨א עָלֶ֤יהָ עַל־בָּבֶל֙ שׁוֹדֵ֔ד[a] [יְשַׁלֵּֽם׃ — ז מל[51]
וְנִלְכְּדוּ֙ גִּבּוֹרֶ֔יהָ חִתְּתָ֖ה[b] קַשְּׁתוֹתָ֑ם[c] כִּ֣י אֵ֧ל גְּמֻל֛וֹת יְהוָ֖ה שַׁלֵּ֥ם
57 וְהִשְׁכַּרְתִּ֨י שָׂרֶ֜יהָ וַחֲכָמֶ֗יהָ פַּחוֹתֶ֤יהָ וּסְגָנֶ֙יהָ֙ וְגִבּוֹרֶ֔יהָ וְיָשְׁנ֖וּ שְׁנַת־ — ל . ה בשינה[52]
עוֹלָ֣ם וְלֹ֣א יָקִ֑יצוּ נְאֻ֨ם־הַמֶּ֔לֶךְ יְהוָ֥ה צְבָא֖וֹת שְׁמֽוֹ׃ ס 58 [a]כֹּֽה־ — ג . ט בטע בסיפ[53] . יו
אָמַ֞ר יְהוָ֣ה צְבָא֗וֹת
חֹמ֨וֹת[b] בָּבֶ֤ל הָֽרְחָבָה֙ עַרְעֵ֣ר תִּתְעַרְעָ֔ר — ז כת כן . ל . ל
וּשְׁעָרֶ֥יהָ הַגְּבֹהִ֖ים בָּאֵ֣שׁ יִצַּ֑תּוּ
וְיִגְע֨וּ[c] עַמִּ֤ים בְּדֵי־רִיק֙ וּלְאֻמִּ֥ים [d]בְּדֵי־אֵ֖שׁ[d] וְיָעֵֽפוּ[e]׃ ס — ל[51] . ב
59 הַדָּבָ֞ר אֲשֶׁר־צִוָּ֣ה[a] ׀ יִרְמְיָ֣הוּ הַנָּבִ֗יא אֶת־[b]שְׂרָיָ֣ה בֶן־נֵרִיָּה֮ בֶּן־מַחְסֵיָה֒ ס לא[51] — ד בטע . ב
בְּלֶכְתּ֞וֹ אֶת־[c]צִדְקִיָּ֤הוּ מֶֽלֶךְ־יְהוּדָה֙ בָּבֶ֔ל בִּשְׁנַ֥ת[d] הָרְבִעִ֖ית לְמָלְכ֑וֹ — ב[51]
וּשְׂרָיָ֖ה שַׂ֥ר מְנוּחָֽה[e]׃ 60 וַיִּכְתֹּ֣ב יִרְמְיָ֗הוּ אֵ֧ת כָּל־הָרָעָ֛ה אֲשֶׁר־תָּב֥וֹא 60 — ל
אֶל־בָּבֶ֖ל אֶל־סֵ֣פֶר אֶחָ֑ד אֵ֚ת כָּל־הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֔לֶּה הַכְּתֻבִ֖ים אֶל־ — ו . ג[54] . כה . ה חס וכל אוריה דכות[55] . ו
בָּבֶֽל׃ 61 וַיֹּ֥אמֶר יִרְמְיָ֖הוּ אֶל־שְׂרָיָ֑ה כְּבֹאֲךָ֣[a] בָבֶ֔ל וְרָאִ֕יתָ וְקָרָ֕אתָ אֵ֖ת 61 — ב וחס[56] . כה
כָּל־הַדְּבָרִ֥ים הָאֵֽלֶּה׃ 62 וְאָמַרְתָּ֗ יְהוָה֙ אַתָּ֤ה דִבַּ֙רְתָּ֙ אֶל־הַמָּק֤וֹם הַזֶּה֙ 62
לְהַכְרִית֔וֹ לְבִלְתִּ֤י הֱיֽוֹת־בּוֹ֙ יוֹשֵׁ֔ב לְמֵאָדָ֖ם וְעַד־בְּהֵמָ֑ה כִּֽי־שִׁמְמ֥וֹת[a] — ל . מט מל בנביא . ל
עוֹלָ֖ם תִּהְיֶֽה׃ 63 וְהָיָה֙ כְּכַלֹּ֣תְךָ֔ לִקְרֹ֖א אֶת־הַסֵּ֣פֶר הַזֶּ֑ה תִּקְשֹׁ֤ר עָלָיו֙ 63 — ב
אֶ֔בֶן וְהִשְׁלַכְתּ֖וֹ אֶל־תּ֥וֹךְ פְּרָֽת׃ 64 וְאָמַרְתָּ֗ כָּ֠כָה תִּשְׁקַ֨ע בָּבֶ֤ל וְלֹֽא־ 64 — ל . ל . ל

[47] Mm 2059. [48] Mm 2174. [49] Mm 2760. [50] Mm 2838. [51] Mp sub loco. [52] Mm 2756. [53] Mm 2615. [54] Mm 3970. [55] Mm 1950. [56] Mm 2761.

52 [a] 𝔊(𝔖𝔗) *πεσοῦνται* cf 4.49 ‖ **55** [a] l גַּלֶּיהָ cf 𝔊^O α′σ′ ‖ [b] l וְנ′? ‖ **56** [a–a] gl ad 55aα ‖ [b] l חַתָּה? ‖ [c] l קַשְּׁתָם? cf 𝔊*𝔗^f𝔙 ‖ **58** [a] cf Hab 2,13 ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔙 חוֹמַת ‖ [c] 𝔊* + οὐ post cop ‖ [d–d] 𝔊 *ἐν ἀρχῇ* = בְּרֹאשׁ ‖ [e] l c 𝔊θ′𝔖 ut Hab יִיעָפוּ ‖ **59** [a] 𝔊 + *κύριος* ‖ [b] 𝔊 *εἰπεῖν τῷ* cf [a] ‖ [c] 𝔊 *παρά* = מֵאֵת ‖ [d] Q^Or pc Mss בַּשָּׁנָה ‖ [e] 𝔊(𝔗) *δώρων* = מְנָחוֹת, 𝔖 *mšrjt’* = מַחֲנֶה, 𝔙 *prophetiae* = הַמַּשָּׂא? cf 1 Ch 15,27 𝔙 ‖ **61** [a] mlt Mss בְּבֹ′ ‖ **62** [a] Vrs sg.

תָקוּם מִפְּנֵי הָרָעָהᵃ אֲשֶׁר אָנֹכִי מֵבִיא עָלֶיהָ ᵇוְיָעֵפוּ עַד־הֵנָּה ל⁵⁷. ב
דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּᵇ׃ ס ל⁵⁸

52 ¹ בֶּן־עֶשְׂרִים וְאַחַת שָׁנָה צִדְקִיָּהוּ בְמָלְכוֹ וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה
2 מָלַךְ בִּירוּשָׁלָ͏ִם וְשֵׁם אִמּוֹ חֲמוּטַלᵃ בַּת־יִרְמְיָהוּ מִלִּבְנָה׃ ² ᵃוַיַּעַשׂ הָרַע חמוטל ק חד מן ה¹ זוגין כת י וקר ו וחד מן ב² בליש
3 בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוֹיָקִים׃ ³ כִּי ׀ עַל־אַף יְהוָה הָיְתָה ב חס³. ל⁴
בִּירוּשָׁלַ͏ִם וִיהוּדָהᵃ עַד־הִשְׁלִיכוֹᵇ אוֹתָם מֵעַל פָּנָיו וַיִּמְרֹד צִדְקִיָּהוּ
4 בְּמֶלֶךְ בָּבֶל׃ ⁴ וַיְהִי בַשָּׁנָה הַתְּשִׁעִית לְמָלְכוֹ בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִיᵃ בֶּעָשׂוֹר ל בעינ⁵
לַחֹדֶשׁ בָּא נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל הוּא וְכָל־חֵילוֹ עַל־יְרוּשָׁלַ͏ִם
5 וַיַּחֲנוּ עָלֶיהָ וַיִּבְנוּ עָלֶיהָ דָּיֵק סָבִיב׃ ⁵ וַתָּבֹא הָעִיר בַּמָּצוֹר עַד עַשְׁתֵּי
6 עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ׃ ⁶ ᵃבַּחֹדֶשׁ הָרְבִיעִיᵃ בְּתִשְׁעָה לַחֹדֶשׁ ז ר״פ⁶
7 וַיֶּחֱזַק הָרָעָב בָּעִיר וְלֹא־הָיָה לֶחֶם לְעַם הָאָרֶץ׃ ⁷ וַתִּבָּקַע הָעִירᵃ הל⁷. כה. ג בטע דמטע. ל⁸
וְכָל־אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה יִבְרְחוּᵇ וַיֵּצְאוּ מֵהָעִירᶜ לַיְלָה דֶּרֶךְ שַׁעַר בֵּין־ ג⁹
הַחֹמֹתַיִם אֲשֶׁר עַל־גַּן הַמֶּלֶךְ וְכַשְׂדִּים עַל־הָעִיר סָבִיב וַיֵּלְכוּ דֶּרֶךְ ג. יז¹⁰ וכל וגנותי דכות ב מ א. ג¹¹
8 הָעֲרָבָה׃ ⁸ וַיִּרְדְּפוּ חֵיל־כַּשְׂדִּים אַחֲרֵי הַמֶּלֶךְ וַיַּשִּׂיגוּ אֶת־צִדְקִיָּהוּ
9 בְּעַרְבֹתᵃ יְרֵחוֹ וְכָל־חֵילוֹᵇ נָפֹצוּ מֵעָלָיו׃ ⁹ וַיִּתְפְּשׂוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיַּעֲלוּ ל חס בנביא
אֹתוֹ אֶל־מֶלֶךְ בָּבֶל רִבְלָתָה ᵃבְּאֶרֶץ חֲמָתᵃ וַיְדַבֵּר אִתּוֹ מִשְׁפָּטִיםᵇ׃
10 ᵃוַיִּשְׁחַט מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־בְּנֵי צִדְקִיָּהוּ לְעֵינָיו וְגַם אֶת־כָּל־שָׂרֵיᵃ ה
11 יְהוּדָה שָׁחַט בְּרִבְלָתָה׃ ¹¹ וְאֶת־עֵינֵי צִדְקִיָּהוּ עִוֵּר וַיַּאַסְרֵהוּ בַנְחֻשְׁתַּיִם ל
וַיְבִאֵהוּ מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּבֶלָה וַיִּתְּנֵהוּ בְבֵית־הַפְּקֻדֹּתᵃ עַד־יוֹם מוֹתוֹ׃ כט. בית ק חד מן ד¹² יתיר ב בלא קר. ב חס
12 וּבַחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בֶּעָשׂוֹרᵃ לַחֹדֶשׁ ᵇהִיא שְׁנַת תְּשַׁע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ ח ר״פ
נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶלᵇ בָּא נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים ᶜעָמַדᵈ לִפְנֵיᶜ
13 מֶלֶךְ־בָּבֶל בִּירוּשָׁלָ͏ִםᵉ׃ ¹³ וַיִּשְׂרֹף אֶת־בֵּית־יְהוָה וְאֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ
14 וְאֵת כָּל־בָּתֵּי יְרוּשָׁלַ͏ִם ᵃוְאֶת־כָּל־בֵּית הַגָּדוֹלᵇ שָׂרַףᵃ בָּאֵשׁ׃ ¹⁴ וְאֶת־ ט. ל

[57] Mm 2471. [58] Mm 2762. Cp 52 [1] Mm 2195. [2] Mp sub loco. [3] Mm 2763. [4] Mm 2764. [5] Mm 2711. [6] Mm 791. [7] Mm 432. [8] Mm 932. [9] Mm 2652. [10] Mm 1174. [11] Mm 1730. [12] Mm 1754.

64 ᵃ 𝔊*𝔄 *τῶν Χαλδαίων* ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊*, gl ad fin 58 ‖ **Cp 52,1** ᵃ K 𝔊𝔙 ’יְ–, 𝔗 ut Q; cf 2 R 23,31 ‖ **2** ᵃ 2.3 > 𝔊*, sed cf 2 R 24,19sq ‖ **3** ᵃ mlt Mss וּבִי’ ut 2 R 24,20 ‖ ᵇ = הָ’ ‖ **4** ᵃ 𝔊ᴮˢ ᵃˡ *τῷ ἐνάτῳ*, 𝔊ᴬ *τῷ ἑβδόμῳ* ‖ **6** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊* et 2 R 25,3; 𝔖 *wbjrḥ' dḥmš'* = וּבַ’ הַחֲמִשִׁי ‖ **7** ᵃ ins וַיַּרְא הַמֶּלֶךְ sec 39,4 ‖ ᵇ > 𝔊*; 1 וַיִּ’ ‖ ᶜ > 𝔊* ‖ **8** ᵃ 𝔊 *ἐν τῷ πέραν* = בְּעֵבֶר ‖ ᵇ 𝔊 *οἱ παῖδες αὐτοῦ* = עֲבָדָיו? ‖ **9** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊* et 2 R 25,6 ‖ ᵇ 𝔊𝔖 ut 2 R ט– ‖ **10** ᵃ 𝔖 ut 39,6 חֹרֵי ‖ **11** ᵃ 𝔊 *μυλῶνος* ‖ **12** ᵃ 2 R 25,8 בְּשִׁבְעָה ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊* ‖ ᶜ⁻ᶜ 2 R עֶבֶד ‖ ᵈ 1 עֹמֵד cf 𝔊𝔙 ‖ ᵉ 2 R יְ’ ‖ **13** ᵃ⁻ᵃ add? ‖ ᵇ 2 R 25,9 גָּ’.

ז כת כן כָּל־[a]חוֹמֹ֥ת יְרוּשָׁלִַ֖ם סָבִ֑יב נָתְצ֕וּ כָּל־[b]חֵ֥יל כַּשְׂדִּ֖ים אֲשֶׁ֥ר אֶת־רַב־
ב טַבָּחִֽים׃ 15 [ba]וּמִדַּלּ֨וֹת הָעָ֜ם[b] וְאֶת־יֶ֣תֶר הָעָ֣ם ׀ הַנִּשְׁאָרִ֣ים בָּעִ֗יר וְאֶת־ 15
ה בסיפ הַנֹּֽפְלִים֙ אֲשֶׁ֤ר נָֽפְלוּ֙ אֶל־מֶ֣לֶךְ בָּבֶ֔ל וְאֵ֖ת יֶ֣תֶר הָאָמ֑וֹן[c] הֶגְלָ֕ה נְבוּזַרְאֲדָ֖ן
ב . ל13 רַב־טַבָּחִֽים[d]׃ 16 [a]וּמִדַּלּ֣וֹת[b] הָאָ֔רֶץ[a] הִשְׁאִ֕יר נְבוּזַרְאֲדָ֖ן רַב־טַבָּחִ֑ים 16
ב לְכֹרְמִ֖ים וּלְיֹגְבִֽים[a]׃ 17 וְאֶת־עַמּוּדֵ֨י הַנְּחֹ֜שֶׁת אֲשֶׁ֣ר לְבֵית־[a]יְהוָ֗ה וְאֶת־ 17
לט . מג הַמְּכֹנ֞וֹת וְאֶת־יָ֤ם הַנְּחֹ֙שֶׁת֙ אֲשֶׁ֣ר בְּבֵית־יְהוָ֔ה שִׁבְּר֖וּ כַשְׂדִּ֑ים וַיִּשְׂא֥וּ אֶת־
כט . ל14 . כל מל כָּל־[b]נְחֻשְׁתָּ֖ם בָּבֶֽלָה׃ 18 [a]וְאֶת־הַסִּר֣וֹת וְאֶת־הַיָּעִ֣ים וְאֶת־הַֽמְזַמְּר֡וֹת 18
ל15 וְאֶת־הַמִּזְרָקֹת֩ וְאֶת־הַכַּפּ֨וֹת וְאֵ֜ת כָּל־כְּלֵ֧י הַנְּחֹ֛שֶׁת אֲשֶׁר־יְשָׁרְת֥וּ בָהֶ֖ם
ל16 לָקָֽחוּ׃ 19 [a]וְאֶת־הַסִּפִּ֡ים[b] וְאֶת־הַמַּחְתּ֣וֹת וְאֶת־הַמִּזְרָק֣וֹת[c] וְאֶת־ 19
ל מל הַסִּיר֡וֹת וְאֶת־הַמְּנֹר֡וֹת וְאֶת־הַכַּפּוֹת֩ וְאֶת־הַמְּנַקִּיּ֨וֹת[d] אֲשֶׁ֤ר זָהָב֙ זָהָ֔ב
ב17 וַאֲשֶׁר־כֶּ֥סֶף כָּ֖סֶף לָקַ֣ח רַב־טַבָּחִֽים׃ 20 הָעַמּוּדִ֣ים ׀ שְׁנַ֗יִם הַיָּ֤ם אֶחָד[a] 20
ד [b]וְהַבָּקָ֞ר שְׁנֵים־עָשָׂ֤ר נְחֹ֙שֶׁת֙ אֲשֶׁר־תַּ֣חַת[bc] הַמְּכֹנ֔וֹת[d] אֲשֶׁ֥ר עָשָׂ֖ה הַמֶּ֣לֶךְ
ל . ג חס את18 שְׁלֹמֹ֑ה לְבֵ֣ית יְהוָ֔ה לֹא־הָיָ֣ה מִשְׁקָ֔ל לִנְחֻשְׁתָּ֖ם[e] [f]כָּל־הַכֵּלִ֥ים הָאֵֽלֶּה[f]׃
קומת חד מן יא19 קר ת ק בליש . ב חס בליש . ב 21 וְהָֽעַמּוּדִ֗ים[a] [b]שְׁמֹנֶ֨ה עֶשְׂרֵ֤ה[b] אַמָּה֙ קוֹמָה[c]֙ הָֽעַמֻּ֣ד הָאֶחָ֔ד [d]וְחוּט 21
ג20 . ב שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵ֥ה אַמָּ֖ה יְסֻבֶּ֑נּוּ וְעָבְי֛וֹ אַרְבַּ֥ע אֶצְבָּע֖וֹת[e] נָבֽוּב[df]׃ 22 וְכֹתֶ֨רֶת 22
עָלָ֜יו נְחֹ֗שֶׁת וְקוֹמַ֨ת הַכֹּתֶ֣רֶת הָאַחַת[a]֮ חָמֵ֣שׁ[b] אַמּוֹת֒ וּשְׂבָכָ֨ה וְרִמּוֹנִ֧ים
ל מל . ב עַל־הַכּוֹתֶ֛רֶת סָבִ֖יב הַכֹּ֣ל נְחֹ֑שֶׁת וְכָאֵ֛לֶּה לַֽעַמּ֥וּד הַשֵּׁנִ֖י וְרִמּוֹנִֽים[c]׃
ל חס וכל מלכים דכות21 23 [a]וַיִּֽהְיוּ֙ הָֽרִמֹּנִ֔ים תִּשְׁעִ֥ים וְשִׁשָּׁ֖ה ר֑וּחָה[b] כָּל־הָרִמּוֹנִ֥ים מֵאָ֛ה עַל־ 23
לג הַשְּׂבָכָ֖ה סָבִֽיב׃ 24 וַיִּקַּ֣ח רַב־טַבָּחִ֗ים אֶת־שְׂרָיָה֙[a] כֹּהֵ֣ן הָרֹ֔אשׁ 24
יא . ה ר״פ בנביא22 וְאֶת־צְפַנְיָ֖ה[b] כֹּהֵ֣ן הַמִּשְׁנֶ֑ה וְאֶת־שְׁלֹ֖שֶׁת שֹׁמְרֵ֥י הַסַּֽף[c]׃ 25 [a]וּמִן־הָעִ֡יר 25

[13] Mm 2765. [14] Mm 2196. [15] Mm 1272. [16] Mm 4217. [17] Mm 1914. [18] Mm 2197. [19] Mm 3675. [20] Mm 2766. [21] Mp sub loco. [22] Mm 2980.

14 [a] > 39,8 2 R 25,10 ‖ [b] > 𝔊*, dl ‖ **15** [a] > 𝔊* ‖ [b–b] > 39,9 2 R 25,11, dl (ex 16) ‖ [c] 𝔖 ut 39,9 הָעָם, 𝔗𝔙 ut 2 R הֶהָמוֹן; l הָאָמָּן? ‖ [d] 39,9 + בָּבֶל ‖ **16** [a–a] 𝔊 *καὶ τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ* cf 39,9 ‖ [b] 2 R 25,12 ־לַּת ‖ [c] > 𝔊* et 2 R ‖ [d] dub; 𝔊(𝔙) *καὶ εἰς γεωργούς*, sim 𝔖𝔗; cf 39,10 ‖ **17** [a] pc Mss Vrs בְּבֵית ‖ [b] > 𝔊* et 2 R 25,13 ‖ **18/19** [a] 𝔊* et 2 R 25,14.15 brevius ‖ [b] 𝔊 *τὰ σαφφωθ*, l הַסִּפּוֹת? ‖ [c] 𝔊* *τὰ μασμαρωθ* = המזמרות 18? vel crrp ex *μαζρακωθ*? ‖ [d] sic L, mlt Mss Edd הַמְּנַקִּיּוֹת ‖ **20** [a] 2 R 25,16 הָא׳ ‖ [b–b] > 2 R, dl propter 2 R 16,17 et 16,8 ‖ [c] ins הַיָּם cf 𝔊𝔖 (hpgr) ‖ [d] ins עָשָׂר (hpgr) ‖ [e] 2 R חֹשֶׁת– ‖ [f–f] > 𝔊* ‖ **21** [a] > 2 R 25,17 ‖ [b–b] 𝔊 *τριάκοντα πέντε* cf 2 Ch 3,15 ‖ [c] 2 R ut Q; K ־הָ ‖ [d–d] > 2 R ‖ [e] sic L, mlt Mss Edd אֶצְ׳ ‖ [f] 𝔊 *κύκλῳ* = סָבִיב ‖ **22** [a] > 2 R 25,17 ‖ [b] 2 R שָׁלֹשׁ ‖ [c] dub; 2 R עַל־הַשְּׂבָכָה 𝔊 amplius; nonn vb exc vid ‖ **23** [a] > 2 R ‖ [b] crrp; 𝔊𝔗𝔙 alit, 𝔖 om ‖ **24** [a] > 𝔊* ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c] 𝔊* *τὴν ὁδόν* ‖ **25** [a–a] 𝔊* om מִן־הָ׳ ל׳.

לָקַחᵃ סָרִיס אֶחָד אֲשֶׁר־הָיָהᵇ פָקִיד ׀ עַל־אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה וְשִׁבְעָהᶜ   ד[23]
אֲנָשִׁים מֵרֹאֵי פְנֵי־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר נִמְצְאוּᵈ בָעִיר וְאֵת סֹפֵרᵉ שַׂרᶠ הַצָּבָא   ל
הַמַּצְבִּא אֶת־עַם הָאָרֶץ וְשִׁשִּׁים אִישׁ מֵעַם הָאָרֶץ הַנִּמְצְאִים בְּתוֹךְ   ב
26 הָעִיר׃ 26 וַיִּקַּח אוֹתָם נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים וַיֹּלֶךְ אוֹתָם אֶל־מֶלֶךְ   ד ג חס וחד מל[24]
27 בָּבֶל רִבְלָתָה׃ 27 וַיַּכֶּהᵃ אוֹתָם מֶלֶךְ בָּבֶל וַיְמִתֵםᵇ בְּרִבְלָה בְּאֶרֶץ   ו[25] . ה חס בליש[26]
28 חֲמָת וַיִּגֶלᶜ יְהוּדָה מֵעַל אַדְמָתוֹᶜ׃ 28 זֶהᵃ הָעָם אֲשֶׁר הֶגְלָה   ד[27]
נְבוּכַדְרֶאצַּר בִּשְׁנַת־שֶׁבַעᵇ יְהוּדִים שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וְעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה׃
29 בִּשְׁנַת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לִנְבוּכַדְרֶאצַּרᵃ מִירוּשָׁלַם נֶפֶשׁ שְׁמֹנֶה מֵאוֹת   ג מל בנביא וכל ד״ה דכות[28]
30 שְׁלֹשִׁים וּשְׁנָיִם׃ 30 בִּשְׁנַת שָׁלֹשׁ וְעֶשְׂרִים לִנְבוּכַדְרֶאצַּר הֶגְלָה
נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים יְהוּדִים נֶפֶשׁ שְׁבַע מֵאוֹת אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה
31 כָּל־נֶפֶשׁ אַרְבַּעַת אֲלָפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃ פ 31 וַיְהִי בִשְׁלֹשִׁים
וָשֶׁבַע שָׁנָה לְגָלוּת יְהוֹיָכִןᵃ מֶלֶךְ־יְהוּדָה בִּשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ בְּעֶשְׂרִים   ל חס
וַחֲמִשָּׁהᵇ לַחֹדֶשׁ נָשָׂא אֱוִיל מְרֹדַךְ מֶלֶךְ בָּבֶל בִּשְׁנַת מַלְכֻתוֹᶜ אֶת־   ב . ד[29] . ג חס[30]
32 רֹאשׁ יְהוֹיָכִיןᵃ מֶלֶךְ־יְהוּדָהᵈ וַיֹּצֵא אוֹתוֹ מִבֵּית הַכְּלִיאᵉ׃ 32 וַיְדַבֵּר   יג חס[31] . הכלוא ק חד מן ה[32] זוגין כת י וקר ו
אִתּוֹ טֹבוֹת וַיִּתֵּן אֶת־כִּסְאוֹ מִמַּעַל לְכִסֵּא הַמְּלָכִיםᵃ אֲשֶׁר אִתּוֹ בְּבָבֶל׃   ו[33] . המלכים ק חד מן יג[34] חס ה ר״ת בליש . ה[35]
33 וְשִׁנָּה אֵת בִּגְדֵי כִלְאוֹ וְאָכַל לֶחֶם לְפָנָיו תָּמִיד כָּל־יְמֵי חַיָּוᵃ׃   ב חד כת א וחד כת ה . ד חס[36]
34 וַאֲרֻחָתוֹ אֲרֻחַת תָּמִיד נִתְּנָה־לּוֹ מֵאֵת ᵃמֶלֶךְ־בָּבֶלᵃ דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ   ב וחס
ᵇעַד־יוֹם מוֹתוֹᵇ ᶜכֹּל יְמֵי חַיָּיוᶜ׃

סכום הפסוקים של ספר
אלף ושלש מאות
וששים וארבעה
וחציו ויאמר חנניה לעיני[37]
וסדרים לא

[23] Mm 2199. [24] Mm 468. [25] Mm 1303. [26] Mm 1036. [27] Mm 2151. [28] Mm 34. [29] Mm 2767. [30] Mm 971. [31] Mm 1509. [32] Mm 2195. [33] Mm 2768. [34] Mm 1856. [35] Mm 2202. [36] Mm 1811. [37] Jer 28,11, cf Mp sub loco.

25 [b] 2 R 25,19 הוּא ‖ [c] 2 R וַחֲמִשָּׁה ‖ [d] 𝔖 *(d)'šthrw* = נִשְׁאֲרוּ ‖ [e] 𝔖𝔗(𝔙?) ut 2 R הַסֹּפֵר ‖ [f] > 𝔊*; 𝔖 pr cop ‖ **27** [a] 2 R 25,21 ויך ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ **28** [a] 𝔊* et 2 R om 28—30 ‖ [b] 𝔖 + *dmlkwth* = לְמַלְכוּתוֹ; ins עֶשְׂרֵה? ‖ **29** [a] nonn Mss Edd 𝔊^O𝔖𝔗^f + הֶגְלָה ‖ **31** [a] 𝔊 Ιωακιμ ‖ [b] 2 R 25,27 וְשִׁבְעָה, 𝔊 τετράδι ‖ [c] l c 𝔊 ut 2 R מָלְכוֹ ‖ [d] 𝔊^B + καὶ ἔκειρεν αὐτόν cf Gn 41,14 ‖ [e] cf 37,4[c] ‖ **32** [a] pc Mss 𝔊 et 2 R 25,28 ut Q, sic l ‖ **33** [a] Q^Mss חַיָּיו ‖ **34** [a–a] 2 R 25,30 הַמֶּלֶךְ ‖ [b–b] > pc Mss et 2 R ‖ [c–c] > 𝔊*.

EZECHIEL יחזקאל

1 ¹ וַיְהִ֣י ׀ בִּשְׁלֹשִׁ֣ים שָׁנָ֗ה בָּֽרְבִיעִי֙ בַּחֲמִשָּׁ֣ה לַחֹ֔דֶשׁ וַאֲנִ֥י בְתוֹךְ־ [ס₈] ל¹
הַגּוֹלָ֖ה עַל־נְהַר־כְּבָ֑ר נִפְתְּחוּ֙ᵃ הַשָּׁמַ֔יִם וָאֶרְאֶ֖ה מַרְא֥וֹתᵇ אֱלֹהִֽים׃ ל
2 ² בַּחֲמִשָּׁ֖ה לַחֹ֑דֶשׁ הִ֚יא הַשָּׁנָ֣ה הַחֲמִישִׁ֔ית לְגָל֖וּת הַמֶּ֥לֶךְ יוֹיָכִֽין׃ ³ ᵃהָיֹ֣ה 3 ה̇ ג מל וב חס². ל. ב כת ה
הָיָ֣הᵃ דְבַר־יְהוָ֡ה אֶל־יְחֶזְקֵ֨אל בֶּן־בּוּזִ֧י הַכֹּהֵ֛ן בְּאֶ֥רֶץ כַּשְׂדִּ֖ים עַל־ ג³
נְהַר־כְּבָ֑ר וַתְּהִ֥י עָלָ֛יוᵇ שָׁ֖םᶜ יַד־יְהוָֽה׃ ⁴ וָאֵ֡רֶא וְהִנֵּה֩ ר֨וּחַᵃ סְעָרָ֜ה בָּאָ֣ה 4 ל. ה בסיפ
מִן־הַצָּפ֗וֹן עָנָ֤ןᵇ גָּדוֹל֙ᶜ וְאֵ֣שׁ מִתְלַקַּ֔חַת ᵈוְנֹ֥גַהּ ל֖וֹ סָבִ֑יבᵈ ᵉוּמִ֨תּוֹכָ֔הּ כְּעֵ֥ין ג⁴
הַחַשְׁמַ֖ל מִתּ֥וֹךְ הָאֵֽשׁᵉᶠ׃ ⁵ וּמִ֨תּוֹכָ֔הּ דְּמ֖וּת אַרְבַּ֣ע חַיּ֑וֹת וְזֶה֙ מַרְאֵיהֶ֔ן 5 ל. ד⁵
דְּמ֥וּת אָדָ֖םᵃ לָהֵֽנָּה׃ ⁶ וְאַרְבָּעָ֥ה פָנִ֖ים לְאֶחָ֑ת וְאַרְבַּ֥ע כְּנָפַ֖יִם ᵃלְאַחַ֥ת 6 ה̇⁶. ל
לָהֶֽםᵃ׃ ⁷ וְרַגְלֵיהֶ֖ם ᵃרֶ֣גֶל יְשָׁרָ֑הᵃ וְכַ֣ף רַגְלֵיהֶ֗ם כְּכַף֙ רֶ֣גֶל עֵ֔גֶל ᵇוְנֹ֣צְצִ֔ים 7 ב. ב
כְּעֵ֖ין נְחֹ֥שֶׁת קָלָֽלᵇ׃ ⁸ וִידֵו֙ᵃ אָדָ֔ם מִתַּ֙חַת֙ כַּנְפֵיהֶ֔ם ᵇעַ֖ל אַרְבַּ֣עַת 8 ב. וידי חד מן ד⁷ בליש ק̇ וחד מן מח⁸ כת ו וקר י. ב בסיפ
רִבְעֵיהֶ֑םᵇ ᶜוּפְנֵיהֶ֥ם וְכַנְפֵיהֶ֖ם לְאַרְבַּעְתָּֽםᶜ׃ ⁹ ᵃחֹֽבְרֹ֛ת אִשָּׁ֥ה אֶל־ 9 ט
אֲחוֹתָ֖הּ כַּנְפֵיהֶ֑םᵃ ᵇלֹֽא־יִסַּ֣בּוּ בְלֶכְתָּ֔ן אִ֛ישׁ אֶל־עֵ֥בֶר פָּנָ֖יו יֵלֵֽכוּᵇ׃ ג
¹⁰ וּדְמ֣וּת פְּנֵיהֶם֮ פְּנֵ֣י אָדָם֒ וּפְנֵ֨י אַרְיֵ֤ה אֶל־הַיָּמִין֙ לְאַרְבַּעְתָּ֔ם וּפְנֵי־שׁ֥וֹר 10 יח פסוק דמיין⁹. יו. ב¹⁰. ב. יו
מֵהַשְּׂמֹ֖אול לְאַרְבַּעְתָּ֑ן וּפְנֵי־נֶ֖שֶׁר לְאַרְבַּעְתָּֽן׃ ¹¹ וּפְנֵיהֶ֕םᵃ וְכַנְפֵיהֶ֥ם 11 ב מל¹¹. ד¹². יו. ד¹². ט
פְּרֻד֖וֹת מִלְמָ֑עְלָהᵇ לְאִ֗ישׁ שְׁתַּ֙יִם֙ חֹבְר֣וֹת אִ֔ישᶜ וּשְׁתַּ֣יִם מְכַסּ֔וֹת אֵ֖ת ב וכת כן¹³
גְּוִיֹתֵיהֶֽנָהᵈ׃ ¹² וְאִ֛ישׁ אֶל־עֵ֥בֶר פָּנָ֖יו יֵלֵ֑כוּ אֶ֣ל אֲשֶׁר֩ יִהְיֶה־שָׁ֨מָּה הָר֤וּחַ 12 ל. ה¹⁴

Cp 1 ¹Mp sub loco. ²Mm 1976. ³Ez 24,24, וחד ליחזקאל 1 Ch 24,16. ⁴Ex 9,24. ⁵Mm 302. ⁶Mm 2769. ⁷Mm 496. ⁸Mm 3811. ⁹Mm 3911. ¹⁰Mm 4065. ¹¹Mm 4161. ¹²Mm 2771. ¹³Mm 2770. ¹⁴Mm 602.

Cp 1,1 ᵃ 𝔊(𝔖) *καὶ ἠνοίχθησαν* ‖ ᵇ $𝔊^{LC}$ οι λ′ 𝔖 sg ‖ **3** ᵃ⁻ᵃ prb l הָיָה (dttg cf Vrs) ‖ ᵇ prb l c nonn Mss 𝔊𝔖 עָלַי cf 8,1 ‖ ᶜ > 𝔊* cf 3,22 8,1 ‖ **4** ᵃ Syh + *κυρίου* ‖ ᵇ ℭ pc Mss 𝔊𝔙 וְעָנָן ‖ ᶜ 𝔊 + *ἐν αὐτῷ* ‖ ᵈ⁻ᵈ 𝔊 tr ante ואש; add? ‖ ᵉ⁻ᵉ add? cf 27 ‖ ᶠ 𝔊 + *καὶ φέγγος ἐν αὐτῷ* ‖ **5** ᵃ prp אַחַת cf 16 10,10 ‖ **6** ᵃ⁻ᵃ 𝔊(𝔙) *τῷ ἑνί*, l לְאַחַת? ‖ **7** ᵃ⁻ᵃ prp רַגְלֵי שֹׁר; l 𝔐 ‖ ᵇ⁻ᵇ prb add ‖ **8** ᵃ ℭ² mlt Mss ut Q ‖ ᵇ⁻ᵇ gl an l לְאַרְבַּעְתָּם? ‖ ᶜ⁻ᶜ prb cj c 9a et dl ופניהם (cf 11ᵃ) ‖ **9** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*, sed dl sol כנפיהם et cj c 8b; 9a una c 8b add (cf 11) ‖ ᵇ⁻ᵇ add cf 12 ‖ **11** ᵃ > 𝔊*, dl (cf 8ᶜ⁻ᶜ); al prp לִפְנִימָה et cj c 10b ‖ ᵇ 𝔊 + *τοῖς τέσσαρσιν* ‖ ᶜ prp אִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ cf 9.23 ‖ ᵈ sic L, mlt Mss Edd גוי׳.

13 לָלֶכֶת יֵלֵכוּ לֹא[a] יִסַּבּוּ בְּלֶכְתָּן[b]׃ 13 וּדְמוּת[a] הַחַיּוֹת מַרְאֵיהֶם[b] כְּגַחֲלֵי־ ג
אֵשׁ בֹּעֲרוֹת כְּמַרְאֵה הַלַּפִּדִים[c] [d]הִיא מִתְהַלֶּכֶת בֵּין הַחַיּוֹת[d] וְנֹגַהּ לָאֵשׁ ל
14 וּמִן־הָאֵשׁ יוֹצֵא בָרָק׃ 14 [a]וְהַחַיּוֹת רָצוֹא[b] וָשׁוֹב כְּמַרְאֵה הַבָּזָק[c]׃ ט[15] מל וכל תלים דכות ב מ א . יב[16] יתיר א ס״ת ול בליש . ג ומל[17]
15 וָאֵרֶא הַחַיּוֹת[a] וְהִנֵּה אוֹפַן אֶחָד בָּאָרֶץ אֵצֶל הַחַיּוֹת [b]לְאַרְבַּעַת ה בסיפ
16 פָּנָיו[b]׃ 16 מַרְאֵה[a] הָאוֹפַנִּים וּמַעֲשֵׂיהֶם[b] כְּעֵין תַּרְשִׁישׁ וּדְמוּת אֶחָד[c] ל ר״פ
לְאַרְבַּעְתָּן וּמַרְאֵיהֶם[d] וּמַעֲשֵׂיהֶם כַּאֲשֶׁר יִהְיֶה הָאוֹפַן בְּתוֹךְ הָאוֹפָן׃ ד[18] . ל בטע בסיפ[19]
17 עַל[a]־אַרְבַּעַת רִבְעֵיהֶן בְּלֶכְתָּם[b] יֵלֵכוּ לֹא יִסַּבּוּ בְּלֶכְתָּן׃ 18 [a]וְגַבֵּיהֶן ב בסיפ . ל . ג . ל
וְגֹבַהּ לָהֶם וְיִרְאָה לָהֶם[a] וְגַבֹּתָם מְלֵאֹת עֵינַיִם סָבִיב לְאַרְבַּעְתָּן׃ כח . ד[18]
19 וּבְלֶכֶת הַחַיּוֹת יֵלְכוּ הָאוֹפַנִּים אֶצְלָם וּבְהִנָּשֵׂא הַחַיּוֹת מֵעַל הָאָרֶץ ל
20 יִנָּשְׂאוּ הָאוֹפַנִּים׃ 20 עַל[a] אֲשֶׁר יִהְיֶה[b]־שָּׁם[c] הָרוּחַ לָלֶכֶת יֵלֵכוּ [d]שָׁמָּה ו פסוק שם שמה[20]
הָרוּחַ לָלֶכֶת[d] וְהָאוֹפַנִּים יִנָּשְׂאוּ לְעֻמָּתָם כִּי רוּחַ הַחַיָּה[e] בָּאוֹפַנִּים׃
21 [a]בְּלֶכְתָּם יֵלֵכוּ וּבְעָמְדָם יַעֲמֹדוּ וּבְהִנָּשְׂאָם מֵעַל הָאָרֶץ יִנָּשְׂאוּ ל
22 הָאוֹפַנִּים[b] לְעֻמָּתָם כִּי רוּחַ הַחַיָּה[c] בָּאוֹפַנִּים׃ 22 וּדְמוּת עַל־רָאשֵׁי[a] עה . ל
הַחַיָּה[b] רָקִיעַ[c] כְּעֵין הַקֶּרַח הַנּוֹרָא[d] נָטוּי [e]עַל־רָאשֵׁיהֶם[e] מִלְמָעְלָה׃ יג[21]
23 וְתַחַת הָרָקִיעַ כַּנְפֵיהֶם יְשָׁרוֹת[a] אִשָּׁה אֶל־אֲחוֹתָהּ [b]לְאִישׁ שְׁתַּיִם ב ר״פ
24 מְכַסּוֹת לָהֵנָּה[c] [d]וּלְאִישׁ שְׁתַּיִם מְכַסּוֹת לָהֵנָּה[d] אֵת גְּוִיֹּתֵיהֶם[b]׃ 24 וָאֶשְׁמַע ה[22] . ג[23] . ה[22]
אֶת־קוֹל כַּנְפֵיהֶם כְּקוֹל מַיִם רַבִּים [a]כְּקוֹל־שַׁדַּי[a] בְּלֶכְתָּם [a]קוֹל ל[24] . ל[24]
25 הֲמֻלָּה כְּקוֹל מַחֲנֶה[a] בְּעָמְדָם[b] תְּרַפֶּינָה כַנְפֵיהֶן׃ 25 [a]וַיְהִי[b]־קוֹל ב חד חס וחד מל[25] . ל[24] . ב . ב ומל
26 [c]מֵעַל לָרָקִיעַ אֲשֶׁר עַל־רֹאשָׁם [d]בְּעָמְדָם תְּרַפֶּינָה כַנְפֵיהֶן[a][d]׃ 26 [c]וּמִמַּעַל ב[26] . ב . ב . ב[27]
לָרָקִיעַ אֲשֶׁר עַל־רֹאשָׁם כְּמַרְאֵה אֶבֶן־סַפִּיר דְּמוּת כִּסֵּא[e] וְעַל

[15] Mm 1268. [16] Mm 907. [17] Mm 58. [18] Mm 2771. [19] Mp sub loco. [20] Mm 2057. [21] Mm 2897. [22] Mm 2769. [23] Mm 1710. [24] Mm 2772. [25] Mm 2515. [26] Mm 2773. [27] Mm 2774.

12 [a] pc Mss 𝔊𝔖𝔙 וְלֹא ‖ [b] > 𝔊*𝔖 ‖ **13** [a] 𝔊 *καὶ ἐν μέσῳ*, prb l וּבְתוֹךְ vel וּמִתּוֹךְ ‖ [b] 𝔊 *ὅρασις*, l מַרְאֵה ‖ [c] prb l לפדים (ה dttg cf 𝔊) ‖ [d–d] gl? ‖ **14** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] 𝔙 *ibant* = יצוא ‖ [c] 𝔗(σ′𝔙) *brq′* = הברק ‖ **15** [a] > 𝔊, add? ‖ [b–b] 𝔊 *τοῖς τέσσαρσι*, l לְאַרְבַּעְתָּן ‖ **16** [a] l c mlt Mss 𝔊𝔖𝔗[Mss]𝔙 וּמ׳ (cf fin 15) ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ [c] prp אַחַת, sed cf 10,10 ‖ [d] > 𝔊*, add ‖ **17** [a] = אֶל cf 9.12 ‖ [b] > 𝔊*, add? ‖ **18** [a–a] crrp; prp וָאֵרֶא וְהִנֵּה גַּבֹּת לָהֶם cf 𝔊 *καὶ εἶδον* ‖ **20** [a] cf 17[a] ‖ [b] 𝔊 + *ἡ νεφέλη* ‖ [c] l c ℭ nonn Mss שָׁמָּה cf aβ ‖ [d–d] 𝔊 *τὰ ζῷα*, > 𝔖; dl (dttg) ‖ [e] prp אַחַת ‖ **21** [a] 21 add? ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c] cf 20[e] ‖ **22** [a] 𝔊𝔖 sg cf 25.26 10,1 ‖ [b] l c pc Mss Vrs החיות ‖ [c] 𝔊(𝔖) *ὡσεὶ στερέωμα* ‖ [d] > 𝔊*, add ‖ [e–e] 𝔊 *ἐπὶ τῶν πτερύγων αὐτῶν* ‖ **23** [a] prb crrp; 𝔊 *ἐκτεταμέναι πτερυσσόμεναι* = פְּרֻדוֹת מַשִּׁיקוֹת (cf 11 et 3,13) ‖ [b–b] add? ‖ [c] > 𝔊, prb dl ‖ [d–d] > 𝔊*, dl (dttg) ‖ **24** [a–a] > 𝔊*, add ‖ [b] 𝔊𝔖𝔙 pr cop ‖ **25/26** [a–a] > ℭ pc Mss, add ‖ [b] 𝔊 *καὶ ἰδού* (= וְהִנֵּה) ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ [d–d] > pc Mss 𝔖[W] ‖ [e] 𝔊 + *ἐπ᾽ αὐτοῦ* cf [f].

27 דְּמוּת הַכִּסֵּא דְּמוּת כְּמַרְאֵה אָדָם עָלָיו[f] מִלְמָעְלָה׃ 27 וָאֵרֶא | כְּעֵין — ה בסיפ
חַשְׁמַל [a]כְּמַרְאֵה־אֵשׁ בֵּית־לָהּ סָבִיב[a] מִמַּרְאֵה מָתְנָיו וּלְמָעְלָה
28 וּמִמַּרְאֵה מָתְנָיו וּלְמַטָּה רָאִיתִי כְּמַרְאֵה־אֵשׁ וְנֹגַהּ לוֹ סָבִיב׃ 28 כְּמַרְאֵה — ב . ל
הַקֶּשֶׁת אֲשֶׁר יִהְיֶה בֶעָנָן בְּיוֹם הַגֶּשֶׁם כֵּן מַרְאֵה הַנֹּגַהּ סָבִיב הוּא מַרְאֵה
דְּמוּת כְּבוֹד־יְהוָה וָאֶרְאֶה וָאֶפֹּל עַל־פָּנַי וָאֶשְׁמַע קוֹל מְדַבֵּר׃ ס
2 1 וַיֹּאמֶר אֵלָי בֶּן־אָדָם עֲמֹד עַל־רַגְלֶיךָ וַאֲדַבֵּר אֹתָךְ׃ 2 וַתָּבֹא בִי 2 — ז בטע ר״פ בסיפ . ל
רוּחַ [a]כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלַי[a] וַתַּעֲמִדֵנִי עַל־רַגְלָי וָאֶשְׁמַע אֵת מִדַּבֵּר — יא זוגין בטע[1] . ח[2]
3 אֵלָי׃ פ 3 וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן־אָדָם שׁוֹלֵחַ אֲנִי אוֹתְךָ אֶל־בְּנֵי[a] יִשְׂרָאֵל — יא זוגין בטע[1] . ב מל . יז מל בליש[3] . יח[4] ט מנה בסיפ
[b]אֶל־גּוֹיִם[b] הַמּוֹרְדִים אֲשֶׁר מָרְדוּ־בִי הֵמָּה וַאֲבוֹתָם [c]פָּשְׁעוּ בִי[c] עַד־ — ב[5] . ב . ג[6]
4 עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה׃ 4 [a]וְהַבָּנִים קְשֵׁי פָנִים וְחִזְקֵי־לֵב אֲנִי שׁוֹלֵחַ אוֹתְךָ — ג[7] . ב[8] . ב מל . יז מל בליש[3]
5 אֲלֵיהֶם[a] וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[b] יְהוִה׃ 5 וְהֵמָּה[a] אִם־יִשְׁמְעוּ — י ר״פ[9]
וְאִם־יֶחְדָּלוּ[b] כִּי בֵּית מְרִי הֵמָּה וְיָדְעוּ כִּי נָבִיא הָיָה[c] בְתוֹכָם׃ פ
6 6 וְאַתָּה בֶן־אָדָם אַל־תִּירָא מֵהֶם [a]וּמִדִּבְרֵיהֶם אַל־תִּירָא[a] כִּי [b]סָרָבִים — ו פסוק ואתה אתה[10] . כג בסיפ[11] . ב . ל
וְסַלּוֹנִים[b] אוֹתָךְ וְאֶל[c]־עַקְרַבִּים אַתָּה יוֹשֵׁב מִדִּבְרֵיהֶם אַל־תִּירָא — ל . ט מל בלשון זכר[12] . מט מל בנביא
7 וּמִפְּנֵיהֶם אַל־תֵּחָת כִּי בֵּית מְרִי הֵמָּה׃ 7 וְדִבַּרְתָּ אֶת־דְּבָרַי אֲלֵיהֶם — ב זקף קמ[13]
8 אִם־יִשְׁמְעוּ וְאִם־יֶחְדָּלוּ[a] כִּי מְרִי[b] הֵמָּה׃ פ 8 וְאַתָּה בֶן־אָדָם — ל . כג בסיפ[11]
שְׁמַע אֵת אֲשֶׁר־אֲנִי מְדַבֵּר אֵלֶיךָ אַל־תְּהִי־מֶרִי כְּבֵית הַמֶּרִי פְּצֵה — ד[14]
9 פִיךָ וֶאֱכֹל אֵת אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן אֵלֶיךָ׃ 9 וָאֶרְאֶה וְהִנֵּה־יָד שְׁלוּחָה אֵלָי — ה בליש[15] . ב . ג ב מל וחד חס[16]
10 [a]וְהִנֵּה־בוֹ[a] מְגִלַּת־סֵפֶר׃ 10 וַיִּפְרֹשׂ אוֹתָהּ לְפָנַי וְהִיא כְתוּבָה פָּנִים
3 וְאָחוֹר וְכָתוּב אֵלֶיהָ[a] קִנִים[b] וָהֶגֶה וָהִי[c]׃ ס 3 1 וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן־ 3 — ל בליש[17] . ג בליש . ט בטע ר״פ בסיפ[1] . יא זוגין בטע[2]
אָדָם [a]אֵת אֲשֶׁר־תִּמְצָא אֱכוֹל[a] אֱכוֹל אֶת־הַמְּגִלָּה הַזֹּאת וְלֵךְ דַּבֵּר — ה מל בליש[3] . ה מל בליש[3] . יא[4] . ב
2 אֶל־בֵּית[b] יִשְׂרָאֵל׃ 2 וָאֶפְתַּח אֶת־פִּי וַיַּאֲכִלֵנִי אֵת הַמְּגִלָּה הַזֹּאת[a]׃ — ל . ז דמטע בטע[5]

Cp 2 [1] Mm 915. [2] Mm 615. [3] Mm 541. [4] Mm 953. [5] Mm 2261. [6] Mm 795. [7] Mm 231. [8] Mm 428. [9] Mm 1249. [10] Okhl 297. [11] Mp sub loco. [12] Mm 2565. [13] Mm 1280. [14] Mm 1611. [15] Mm 2775. [16] Mm 240. [17] וחד הקינים 1Ch 2,55, cf Gn 6,14 קִנִּים et Mp sub loco. Cp 3 [1] Mm 2943. [2] Mm 915. [3] Mm 1692. [4] Mm 1500. [5] Mm 2139.

26 [f] > 𝔊*𝔙 cf [e] ‖ **27** [a–a] > 𝔊*, add ‖ **Cp 2,2** [a–a] > 𝔊 (sed 𝔊 + nonn vb ex 3,14), add ‖ **3** [a] 𝔊 *τὸν οἶκον* = בֵּית it 35,5 37,21 43,7 44,9.15 ‖ [b–b] > 𝔊, prb add; 𝔖 sg, prp אל־גוי, sed l 𝔐 ‖ [c–c] > 𝔊*, add ‖ **4** [a–a] > 𝔊*, add ‖ [b] > Ms 𝔊*, add ‖ **5** [a] > 𝔊 ‖ [b] 𝔊(𝔖) *πτοηθῶσι* ‖ [c] 𝔊(𝔖) *εἶ σύ* = אַתָּה ‖ **6** [a–a] 𝔊 *μηδὲ ἐκστῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν* = וּמִפְּנֵיהֶם אַל־תֵּחָת v b, prb l ‖ [b–b] prp סלונים סֹבְבִים, frt l ‖ [c] = ועַל ‖ **7** [a] cf 5[b] ‖ [b] l c mlt Mss 𝔊𝔖𝔗 בֵּית מרי cf 5.6 ‖ **9** [a–a] 𝔊(𝔖𝔙) *καὶ ἐν αὐτῇ*, prb l וּבָהּ ‖ **10** [a] = עָלֶיהָ; > 𝔊* ‖ [b] 𝔊(𝔗) *θρῆνος* = קִינָה ‖ [c] 𝔊(𝔙) *καὶ οὐαί* = וְהוֹי; frt l וָנֶהִי ‖ **Cp 3,1** [a–a] > 𝔊*, add ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔖[W]𝔙 בְּנֵי, it 4,3[a] 12,24[c] 28,25[b] 37,16[h] ‖ **2** [a] > 𝔊*, add.

3 וַיֹּ֣אמֶר אֵלַ֗י בֶּן־אָדָם֙ בִּטְנְךָ֤ תַֽאֲכֵל֙ וּמֵעֶ֣יךָ תְמַלֵּ֔א אֵ֚ת הַמְּגִלָּ֣ה הַזֹּ֔את ל. ל
אֲשֶׁ֥ר אֲנִ֖י נֹתֵ֣ן אֵלֶ֑יךָ וָֽאֹכְלָ֔ה[a] וַתְּהִ֥י בְּפִ֖י כִּדְבַ֥שׁ לְמָתֽוֹק׃ פ ה בליש[6]. ל[7]
4 וַיֹּ֖אמֶר אֵלָ֑י בֶּן־אָדָ֗ם לֶךְ־בֹּא֙ אֶל־בֵּ֣ית יִשְׂרָאֵ֔ל וְדִבַּרְתָּ֥ בִדְבָרַ֖י[a] ז בטע ר״פ בסיפ
5 אֲלֵיהֶֽם׃ 5 כִּ֡י לֹא֩ אֶל־עַ֨ם עִמְקֵ֥י שָׂפָ֛ה[a] וְכִבְדֵ֥י לָשׁ֖וֹן[a] אַתָּ֣ה שָׁל֑וּחַ ג[8]. יז[9]. ל[10]
6 [b]אֶל־בֵּ֖ית יִשְׂרָאֵֽל[b]׃ 6 לֹ֣א[a] ׀ אֶל־עַמִּ֣ים רַבִּ֗ים [b]עִמְקֵ֤י שָׂפָה֙ וְכִבְדֵ֣י ה ר״פ בסיפ וחד מן מח פסוק לא לא ד״ מנה ר״פ. ג. ג[8]
לָשׁ֔וֹן[b] אֲשֶׁ֥ר לֹא־תִשְׁמַ֖ע דִּבְרֵיהֶ֑ם [c]אִם־לֹ֤א[c] אֲלֵיהֶם֙ שְׁלַחְתִּ֔יךָ הֵ֖מָּה יז[9]
7 יִשְׁמְע֥וּ אֵלֶֽיךָ׃ 7 וּבֵ֣ית יִשְׂרָאֵ֗ל לֹ֤א יֹאבוּ֙ לִשְׁמֹ֣עַ אֵלֶ֔יךָ כִּי־אֵינָ֥ם אֹבִ֖ים ב[12]. ל
8 לִשְׁמֹ֣עַ אֵלָ֑י כִּ֚י כָּל־בֵּ֣ית יִשְׂרָאֵ֔ל חִזְקֵי־מֵ֥צַח וּקְשֵׁי־לֵ֖ב הֵֽמָּה׃ 8 הִנֵּ֨ה[a] ב[13]. י ר״פ בסיפ[14]
נָתַ֧תִּי אֶת־פָּנֶ֛יךָ חֲזָקִ֖ים לְעֻמַּ֣ת פְּנֵיהֶ֑ם וְאֶת־מִצְחֲךָ֥ חָזָ֖ק לְעֻמַּ֥ת מִצְחָֽם׃ ג[15]. ל
9 כְּשָׁמִ֛יר[a] חָזָ֥ק מִצֹּ֖ר [b]נָתַ֣תִּי מִצְחֶ֑ךָ[b] לֹֽא־תִירָ֤א אוֹתָם֙ וְלֹא־תֵחַ֣ת י[16]
10 מִפְּנֵיהֶ֔ם כִּ֛י בֵּית־מְרִ֖י הֵֽמָּה׃ פ 10 וַיֹּ֖אמֶר אֵלָ֑י בֶּן־אָדָ֕ם אֶת־כָּל־ ז בטע ר״פ בסיפ
11 דְּבָרַי֙ אֲשֶׁ֣ר אֲדַבֵּ֣ר אֵלֶ֔יךָ קַ֥ח בִּֽלְבָבְךָ֖ וּבְאָזְנֶ֥יךָ שְׁמָֽע׃ 11 וְ֠לֵךְ בֹּ֤א אֶל־ ג[17]. ג. יא[18]
הַגּוֹלָה֙ אֶל־בְּנֵ֣י עַמֶּ֔ךָ וְדִבַּרְתָּ֤ אֲלֵיהֶם֙ וְאָמַרְתָּ֣ אֲלֵיהֶ֔ם כֹּ֥ה אָמַ֖ר אֲדֹנָ֣י[a] ל בסיפ
ס[19] יְהוִ֑ה אִם־יִשְׁמְע֖וּ וְאִם־יֶחְדָּֽלוּ׃ 12 וַתִּשָּׂאֵ֣נִי ר֔וּחַ וָאֶשְׁמַ֣ע אַחֲרַ֔י ק֖וֹל
13 רַ֖עַשׁ גָּד֑וֹל בָּר֥וּךְ[a] כְּבוֹד־יְהוָ֖ה מִמְּקוֹמֽוֹ׃ 13 וְק֣וֹל ׀ כַּנְפֵ֣י הַחַיּ֗וֹת
מַשִּׁיקוֹת֙ אִשָּׁ֣ה אֶל־אֲחוֹתָ֔הּ וְק֥וֹל הָאוֹפַנִּ֖ים לְעֻמָּתָ֑ם וְק֖וֹל[a] רַ֥עַשׁ גָּדֽוֹל[b]׃ ל
14 וְר֥וּחַ נְשָׂאַ֖תְנִי וַתִּקָּחֵ֑נִי וָאֵלֵ֥ךְ מַ֨ר[a] בַּחֲמַ֣ת רוּחִ֔י וְיַד־יְהוָ֖ה עָלַ֥י חָזָֽקָה׃ ב. הי. ג[20]
15 וָאָב֨וֹא אֶל־הַגּוֹלָ֜ה תֵּ֣ל אָ֠בִיב [a]הַיֹּשְׁבִ֤ים אֶֽל[b]־נְהַר־כְּבָר֙[a] וָאֵשֵׁ֔ר[c] ג. ג[21]. ואשב חד מן ה[22] ק בליש
16 הֵ֖מָּה יוֹשְׁבִ֣ים שָׁ֑ם וָאֵשֵׁ֥ב שָׁ֛ם שִׁבְעַ֥ת יָמִ֖ים [d]מַשְׁמִ֥ים[d] בְּתוֹכָֽם׃ 16 וַיְהִ֕י י מל. ה[22]. ה
מִקְצֵ֖ה שִׁבְעַ֣ת יָמִ֑ים פ
17 וַיְהִ֥י דְבַר־יְהוָ֖ה אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ 17 בֶּן־אָדָ֕ם צֹפֶ֥ה נְתַתִּ֖יךָ לְבֵ֣ית ה[23]
18 יִשְׂרָאֵ֑ל וְשָׁמַעְתָּ֤ מִפִּי֙ דָּבָ֔ר וְהִזְהַרְתָּ֥ אוֹתָ֖ם מִמֶּֽנִּי׃ 18 בְּאָמְרִ֤י לָֽרָשָׁע֙ ג ב חס וחד מל[24]. גו וכל תלים דכות ב מ יא
מ֣וֹת תָּמ֔וּת[a] [b]וְלֹ֤א הִזְהַרְתּוֹ֙[b] וְלֹ֣א דִבַּ֔רְתָּ לְהַזְהִ֛יר רָשָׁ֥ע מִדַּרְכּ֛וֹ הָרְשָׁעָ֖ה[c] ל. ב

[6] Mm 2775. [7] Mm 1128. [8] Mm 2334. [9] Mm 3615. [10] Mm 1969. [11] Mm 814. [12] Mm 2776. [13] ומצח וחד Jer 3,3. [14] Mm 2869. [15] Mm 2777. [16] Mm 3355. [17] Mm 1672. [18] Mm 1500. [19] Mp sub loco. [20] Mm 2010. [21] Mm 2713. [22] Mm 2778. [23] Mm 2923. [24] Mm 2779.

3 [a] l וְאֹכְלָה cf Vrs ‖ **4** [a] 𝔊(𝔖𝔙) *τοὺς λόγους μου* ‖ **5** [a–a] > 𝔊[B], add (ex Ex 4,10)? ‖ [b–b] prb add ‖ **6** [a] 𝔊(𝔖𝔙) *οὐδέ* = וְלֹא ‖ [b–b] > 𝔖, add ‖ [c–c] 𝔊(𝔙) *καὶ εἰ*, 𝔖𝔗 *(w)'lw*; l אִם ‖ **8** [a] 𝔊 *καὶ ἰδού* ‖ **9** [a] 𝔊 *καὶ ἔσται διὰ παντός* = וְתָמִיד? l 𝔐 ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **11** [a] > 𝔊*, add ‖ **12** [a] l בְּרוּם ‖ **13** [a] prp קוֹל ‖ [b] > 𝔊* ‖ **14** [a] > 𝔊*𝔖, add ‖ **15** [a–a] add ‖ [b] = עַל ‖ [c] l אֲשֶׁר cf 𝔊 ‖ [d] prp מַשְׁמִים cf Esr 9,3sq ‖ **18** [a] 𝔊 *θανατωθήσῃ*, l 𝔐 cf 33,8 ‖ [b–b] add cf 33,8 ‖ [c] > 𝔊𝔖, add cf 33,8.

ל לְהַחֲיֹתוֹ[d] הוּא רָשָׁע בַּעֲוֺנוֹ יָמוּת וְדָמוֹ מִיָּדְךָ אֲבַקֵּשׁ׃ 19 וְאַתָּה כִּי־ 19
ה[25]. ב הִזְהַרְתָּ רָשָׁע וְלֹא־שָׁב [a]מֵרִשְׁעוֹ [a]וּמִדַּרְכּוֹ [b]הָרְשָׁעָה[c] הוּא[b] בַּעֲוֺנוֹ יָמוּת
ב זוגין[26]. ד. ל וְאַתָּה אֶת־נַפְשְׁךָ הִצַּלְתָּ׃ ס 20 וּבְשׁוּב צַדִּיק מִצִּדְקוֹ[a] וְעָשָׂה 20
עָוֶל וְנָתַתִּי מִכְשׁוֹל לְפָנָיו הוּא יָמוּת כִּי לֹא הִזְהַרְתּוֹ בְּחַטָּאתוֹ יָמוּת
ל[27]. צדקתיו[27] ק חד מן ג חס בליש וְלֹא תִזָּכַרְןָ צִדְקֹתָו[b] [c]אֲשֶׁר עָשָׂה[c] וְדָמוֹ מִיָּדְךָ אֲבַקֵּשׁ׃ 21 וְאַתָּה כִּי 21
ד כת ו הִזְהַרְתּוֹ[a] צַדִּיק לְבִלְתִּי חֲטֹא צַדִּיק[b] וְהוּא לֹא־חָטָא חָיוֹ יִחְיֶה כִּי
ב זוגין[26] נִזְהָר וְאַתָּה אֶת־נַפְשְׁךָ הִצַּלְתָּ׃ ס
22 וַתְּהִי עָלַי שָׁם[a] יַד־יְהוָה וַיֹּאמֶר אֵלַי קוּם צֵא אֶל־הַבִּקְעָה 22
ט מל בלשון זכר[28]. ל. יח פסוק אל על על[29] וְשָׁם אֲדַבֵּר[b] אוֹתָךְ׃ 23 וָאָקוּם וָאֵצֵא אֶל־הַבִּקְעָה וְהִנֵּה־שָׁם כְּבוֹד־ 23
ל יְהוָה עֹמֵד[a] כַּכָּבוֹד אֲשֶׁר רָאִיתִי עַל־נְהַר־כְּבָר וָאֶפֹּל עַל־פָּנָי׃
יא זוגין בטע[30] 24 וַתָּבֹא־בִי רוּחַ וַתַּעֲמִדֵנִי עַל־רַגְלָי וַיְדַבֵּר אֹתִי וַיֹּאמֶר אֵלַי בֹּא 24
כג בסיפ. ג מל[31] הִסָּגֵר בְּתוֹךְ בֵּיתֶךָ׃ 25 וְאַתָּה בֶן־אָדָם הִנֵּה נָתְנוּ[a] עָלֶיךָ עֲבוֹתִים 25
ו[32] וַאֲסָרוּךָ[b] בָּהֶם וְלֹא תֵצֵא בְּתוֹכָם׃ 26 וּלְשׁוֹנְךָ אַדְבִּיק אֶל־חִכֶּךָ 26
ח[33] וְנֶאֱלַמְתָּ וְלֹא־תִהְיֶה לָהֶם לְאִישׁ מוֹכִיחַ כִּי בֵּית מְרִי הֵמָּה׃ 27 וּבְדַבְּרִי 27
יז מל בליש[34] אוֹתְךָ אֶפְתַּח אֶת־פִּיךָ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה הַשֹּׁמֵעַ ׀
ב קמ וכל אתנח וס״פ דכות. ל. ל. כג בסיפ יִשְׁמָע וְהֶחָדֵל ׀ יֶחְדָּל כִּי בֵּית מְרִי הֵמָּה׃ ס 4 1 וְאַתָּה בֶן־אָדָם 4
ל קַח־לְךָ לְבֵנָה וְנָתַתָּה אוֹתָהּ לְפָנֶיךָ וְחַקּוֹתָ עָלֶיהָ עִיר [a]אֶת־יְרוּשָׁלָ͏ִם[a]׃
2 וְנָתַתָּה עָלֶיהָ מָצוֹר וּבָנִיתָ עָלֶיהָ דָּיֵק וְשָׁפַכְתָּ עָלֶיהָ סֹלְלָה וְנָתַתָּה 2
ט. ג[1] עָלֶיהָ מַחֲנוֹת וְשִׂים[a]־עָלֶיהָ[b] כָּרִים סָבִיב׃ 3 וְאַתָּה קַח־לְךָ מַחֲבַת 3
ל מל בַּרְזֶל וְנָתַתָּה אוֹתָהּ קִיר בַּרְזֶל בֵּינְךָ וּבֵין הָעִיר וַהֲכִינֹתָה אֶת־פָּנֶיךָ
אֵלֶיהָ וְהָיְתָה בַמָּצוֹר וְצַרְתָּ עָלֶיהָ אוֹת הִיא לְבֵית[a] יִשְׂרָאֵל׃ ס
4 וְאַתָּה שְׁכַב עַל־צִדְּךָ הַשְּׂמָאלִי וְשַׂמְתָּ[a] אֶת־עֲוֺן בֵּית־יִשְׂרָאֵל עָלָיו[b] 4

[25] Mm 2093. [26] Okhl 232. [27] Mp sub loco. [28] Mm 2565. [29] Mm 658. [30] Mm 915. [31] Mm 2780. [32] Mm 2886. [33] Mm 777. [34] Mm 541. Cp 4 [1] Mm 693.

18 [d] add cf 33,8 ‖ **19** [a–a] add cf 33,9 ‖ [b–b] 𝔊 *ὁ ἄνομος ἐκεῖνος* = הוּא רָשָׁע cf pc Mss et 18 ‖ [c] > 33,9, add? sed cf [b–b] ‖ **20** [a] l מִצִּדְקָתוֹ cf 18,24 33,18 ‖ [b] l c Q ־תיו ‖ [c–c] > 𝔊[B] ‖ **21** [a] prb l הִזְהַרְתָּ cf 19 ‖ [b] 𝔊𝔖 tr ante חיו, add ‖ **22** [a] > 𝔊*𝔙 cf 1,3 ‖ [b] 𝔊 *λαληθήσεται* ‖ **23** [a] 𝔊 + *καθὼς ἡ ὅρασις καί* ‖ **25** [a] prp נָתַתִּי cf 4,8 et 26sq ‖ [b] prp וַאֲסַרְתִּיךָ cf [a] ‖ **27** [a] > 𝔊*, add ‖ **Cp 4,1** [a–a] add ‖ **2** [a] prb l וְשַׂמְתָּ cf 𝔊𝔙 ‖ [b] > 𝔊*𝔙, add cf 𝔖 *lh* ‖ **3** [a] 𝔊 *τοῖς υἱοῖς* = לִבְנֵי cf 3,1[b] ‖ **4** [a] prp וְשַׂמְתִּי, sed potius l וְנָשָׂאתָ cf [b] ‖ [b] prp עָלֶיךָ, sed potius dl cf [a].

5 מִסְפַּר הַיָּמִים[c] אֲשֶׁר תִּשְׁכַּב עָלָיו תִּשָּׂא אֶת־עֲוֺנָם׃ 5 וַאֲנִי נָתַתִּי לְךָ סז ר״פ . ב
אֶת־שְׁנֵי עֲוֺנָם לְמִסְפַּר יָמִים [a]שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת[a] וְתִשְׁעִים יוֹם וְנָשָׂאתָ עֲוֺן ל . ה . ה פסוק בסיפ[2]
6 בֵּית־יִשְׂרָאֵל׃ 6 וְכִלִּיתָ אֶת־אֵלֶּה וְשָׁכַבְתָּ עַל־צִדְּךָ הַיְמוֹנִי[a] שֵׁנִית[b] הימיני ק
וְנָשָׂאתָ אֶת־עֲוֺן בֵּית־יְהוּדָה אַרְבָּעִים יוֹם יוֹם לַשָּׁנָה יוֹם לַשָּׁנָה נְתַתִּיו ה . ה פסוק בסיפ[2] . ב[3]
7 לָךְ׃ 7 וְאֶל־מְצוֹר יְרוּשָׁלַ͏ִם תָּכִין פָּנֶיךָ וּזְרֹעֲךָ חֲשׂוּפָה וְנִבֵּאתָ עָלֶיהָ׃ ל . ה חס[4] . ג
8 וְהִנֵּה נָתַתִּי עָלֶיךָ עֲבוֹתִים וְלֹא־תֵהָפֵךְ מִצִּדְּךָ אֶל־צִדֶּךָ עַד־כַּלּוֹתְךָ ג מל[5] . ב[6]
9 יְמֵי מְצוּרֶךָ׃ 9 וְאַתָּה קַח־לְךָ חִטִּין[a] וּשְׂעֹרִים וּפוֹל וַעֲדָשִׁים וְדֹחַן ו פסוק ואתה אתה[7] . ל . ב
וְכֻסְּמִים וְנָתַתָּה אוֹתָם בִּכְלִי אֶחָד וְעָשִׂיתָ אוֹתָם לְךָ לְלָחֶם [b]מִסְפַּר יח[8] וכל יוצר חפץ חמדה דכות ב מ א
הַיָּמִים אֲשֶׁר־אַתָּה׀ שׁוֹכֵב עַל־צִדְּךָ [c]שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת[c] וְתִשְׁעִים יוֹם ל מל
10 תֹּאכְלֶנּוּ[b]׃ 10 וּמַאֲכָלְךָ אֲשֶׁר תֹּאכְלֶנּוּ בְּמִשְׁקוֹל עֶשְׂרִים שֶׁקֶל לַיּוֹם ו מל בליש . כ[9]
11 מֵעֵת עַד־עֵת תֹּאכְלֶנּוּ׃ 11 וּמַיִם בִּמְשׂוּרָה תִשְׁתֶּה שִׁשִּׁית הַהִין מֵעֵת ב[10] . יא זוגין דמטע בטע[11] . ב[10]
12 עַד־עֵת תִּשְׁתֶּה׃ 12 וְעֻגַת שְׂעֹרִים תֹּאכְלֶנָּה וְהִיא[a] בְּגֶלְלֵי צֵאַת הָאָדָם ב[12] . ל . ל
13 תְּעֻגֶנָּה[b] לְעֵינֵיהֶם׃ ס 13 [a][b]וַיֹּאמֶר יְהוָה[b] כָּכָה יֹאכְלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל ל . יח[13] ט מנה בסיפ
14 [c]אֶת־לַחְמָם[c] טָמֵא בַּגּוֹיִם [c]אֲשֶׁר אַדִּיחֵם שָׁם[c]׃ 14 וָאֹמַר אֲהָהּ [a]אֲדֹנָי
יְהוִה[a] הִנֵּה נַפְשִׁי לֹא מְטֻמָּאָה וּנְבֵלָה וּטְרֵפָה לֹא־אָכַלְתִּי מִנְּעוּרַי וְעַד־ ל
15 עַתָּה וְלֹא־בָא בְּפִי בְּשַׂר[b] פִּגּוּל׃ ס 15 וַיֹּאמֶר אֵלַי רְאֵה נָתַתִּי לְךָ ג[14] . ט בטע ר״פ בסיפ[15]
אֶת־צְפוּעֵי[a] הַבָּקָר תַּחַת גֶּלְלֵי הָאָדָם וְעָשִׂיתָ אֶת־לַחְמְךָ עֲלֵיהֶם׃ ס צפיעי ק
16 וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן־אָדָם הִנְנִי שֹׁבֵר מַטֵּה־לֶחֶם בִּירוּשָׁלַ͏ִם וְאָכְלוּ־לֶחֶם
17 בְּמִשְׁקָל וּבִדְאָגָה[a] וּמַיִם בִּמְשׂוּרָה וּבְשִׁמָּמוֹן[a] יִשְׁתּוּ׃ 17 לְמַעַן יַחְסְרוּ יא זוגין דמטע בטע[11] . ל
5 לֶחֶם וָמָיִם וְנָשַׁמּוּ אִישׁ וְאָחִיו וְנָמַקּוּ בַּעֲוֺנָם׃ פ 5 1 וְאַתָּה בֶן־ ל בסיפ . ב . כג בסיפ[1]
אָדָם קַח־לְךָ׀ חֶרֶב חַדָּה תַּעַר הַגַּלָּבִים תִּקָּחֶנָּה לָּךְ וְהַעֲבַרְתָּ עַל־ ה[2]
2 רֹאשְׁךָ וְעַל־זְקָנֶךָ וְלָקַחְתָּ לְךָ מֹאזְנֵי מִשְׁקָל וְחִלַּקְתָּם׃ 2 שְׁלִשִׁית[a] ל
בָּאוּר[b] תַּבְעִיר בְּתוֹךְ הָעִיר כִּמְלֹאת יְמֵי הַמָּצוֹר [c]וְלָקַחְתָּ אֶת־ ל . ג ב חס וחד מל[3]

[2] Mm 2855. [3] Nu 14,34. [4] Mm 1927. [5] Mm 2780. [6] Mm 2784. [7] Okhl 297 et Mp sub loco. [8] Mm 2781. [9] Mm 875. [10] Mm 2782. [11] Mm 794. [12] Mm 2783. [13] Mm 953. [14] Mm 2785. [15] Mm 2943. Cp 5 [1] Mp sub loco. [2] Mm 3295. [3] Mm 2054.

4 [c] 𝔊 + *πεντήκοντα καὶ ἑκατόν* ‖ 5 [a–a] 𝔊 *ἑκατόν*, prb l מֵאָה cf 9 [c–c] ‖ 6 [a] K הימיני? ‖ [b] > 𝔊*𝔖, add ‖ 9 [a] nonn Mss Edd חטים ‖ [b–b] prb add ‖ [c–c] 𝔊 *ἑκατόν* cf 5 [a–a] ‖ 12 [a] > 𝔊𝔖 ‖ [b] = תעגנה (𝔅 –גנה) ‖ 13 [a] 13 add ‖ [b–b] 𝔊 *καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ισραηλ* ‖ [c–c] > 𝔊*, add ‖ 14 [a–a] 𝔊 *κύριε θεὲ τοῦ Ισραηλ*, dl אדני ‖ [b] 𝔊(𝔙) *πᾶν κρέας* ‖ 15 [a] K צפועי, nonn Mss ut Q ‖ 16 [a] add? cf 12,19 (𝔖 om ובדאגה et tr ובשממון ante במשׂורה) ‖ Cp 5,2 [a] 𝔊 *τέταρτον*, it 12 ‖ [b] prp בָּעֹור, al בָּאֵשׁ ‖ [c–c] prb add.

הַשְּׁלִשִׁיתᵈ תַּכֶּה בַחֶרֶב סְבִיבוֹתֶיהָ וְהַשְּׁלִשִׁית תִּזְרֶה לָרוּחַ וְחֶרֶב ג

3 אָרִיק אַחֲרֵיהֶם׃ 3 וְלָקַחְתָּ מִשָּׁם מְעַט בְּמִסְפָּר וְצַרְתָּ אוֹתָם בִּכְנָפֶיךָᵃ׃ ד . ל ומל

4 4 וּמֵהֶם עוֹד תִּקָּח וְהִשְׁלַכְתָּ אוֹתָם אֶל־תּוֹךְ הָאֵשׁ וְשָׂרַפְתָּ אֹתָם בָּאֵשׁ ו[4] . ב זקף קמ . כה חס בסיפ

5 ᵃמִמֶּנּוּ תֵצֵא־אֵשׁᵃ ᵇאֶל־כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ פ 5 כֹּה אָמַר אֲדֹנָיᵃ

6 יְהוִה זֹאת יְרוּשָׁלִַם בְּתוֹךְ הַגּוֹיִם שַׂמְתִּיהָ וּסְבִיבוֹתֶיהָ אֲרָצוֹתᵇ׃ 6 וַתֶּמֶרᵃ ל

אֶת־מִשְׁפָּטַי לְרִשְׁעָה מִן־הַגּוֹיִם וְאֶת־חֻקּוֹתַי מִן־הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר ג[5] . ה[6]

סְבִיבוֹתֶיהָ כִּי בְמִשְׁפָּטַי מָאָסוּ וְחֻקּוֹתַי לֹא־הָלְכוּ בָהֶם׃ ס

7 7 לָכֵן כֹּה־אָמַר ׀ אֲדֹנָיᵃ יְהוִה יַעַן הֲמָנְכֶםᵇ מִן־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיכֶם יא בטע בסיפ[7] . כט

בְּחֻקּוֹתַי לֹא הֲלַכְתֶּם וְאֶת־מִשְׁפָּטַי לֹא עֲשִׂיתֶם וּכְמִשְׁפְּטֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר מז פסוק לא לא לא . ד זוגין[8] . ב

8 סְבִיבוֹתֵיכֶם לֹאᶜ עֲשִׂיתֶם׃ ס 8 לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָיᵃ יְהוִה הִנְנִי כג בטע בסיפ . כט . ג[9]

9 עָלַיִךְ ᵇגַּם־אָנִיᵇ וְעָשִׂיתִי בְתוֹכֵךְ מִשְׁפָּטִיםᶜ לְעֵינֵי הַגּוֹיִם׃ 9 וְעָשִׂיתִי בָךְ

אֵת אֲשֶׁר לֹא־עָשִׂיתִי וְאֵת אֲשֶׁר־לֹא־אֶעֱשֶׂה כָמֹהוּ עוֹד יַעַן כָּל־

10 תּוֹעֲבֹתָיִךְ׃ ס 10 לָכֵן אָבוֹת יֹאכְלוּ בָנִיםᵃ בְּתוֹכֵךְ וּבָנִים יֹאכְלוּ ה חס[10] . כג בטע בסיפ

אֲבוֹתָםᵇ וְעָשִׂיתִי בָךְ שְׁפָטִים וְזֵרִיתִי אֶת־כָּל־שְׁאֵרִיתֵךְ לְכָל־רוּחַ׃ פ

11 11 לָכֵן חַי־אָנִי נְאֻם אֲדֹנָיᵃ יְהוִה אִם־לֹא יַעַן אֶת־מִקְדָּשִׁי טִמֵּאת ᵇבְּכָל־ ג בטע בסיפ . יז[11] מ״פ לא ולא לא ג[12] מנה בסיפ

שִׁקּוּצַיִךְ וּבְכָל־תּוֹעֲבֹתָיִךְᵇ וְגַם־אֲנִי אֶגְרַעᶜ וְלֹא־תָחוֹס עֵינִי וְגַם־אֲנִי ה חס[10] . ה מ״פ[13] . ה[14] . כט[15] . כג פסוק וגם ובתר תלת מילין[16] . ה מ״פ[13]

12 לֹא אֶחְמוֹל׃ 12 שְׁלִשִׁתַיִךְᵃ בַּדֶּבֶר יָמוּתוּ וּבָרָעָב יִכְלוּ בְתוֹכֵךְ ה מל[10] . ב חס דחס[17]

ᵇוְהַשְּׁלִשִׁית בַּחֶרֶב יִפְּלוּ סְבִיבוֹתָיִךְᵇ וְהַשְּׁלִישִׁית לְכָל־רוּחַ אֱזָרֶהᶜ ט מל[17] . ג[18]

13 וְחֶרֶב אָרִיק אַחֲרֵיהֶם׃ 13 וְכָלָה אַפִּי ᵃוַהֲנִחוֹתִי חֲמָתִיᵃ בָּם וְהִנֶּחָמְתִּיᵇ ד . ל כת כן . ו פסוק בם בם

14 וְיָדְעוּᶜ כִּי־אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי בְּקִנְאָתִי בְּכַלּוֹתִי חֲמָתִי בָּם׃ 14 וְאֶתְּנֵךְ ה[10] . ל

לְחָרְבָּה וּלְחֶרְפָּהᵃ ᵇᶜבַּגּוֹיִם אֲשֶׁרᶜ סְבִיבוֹתַיִךְᵇ לְעֵינֵי כָּל־עוֹבֵר׃

15 15 וְהָיְתָהᵃ חֶרְפָּה וּגְדוּפָה ᵇמוּסָר וּמְשַׁמָּהᵇ לַגּוֹיִםᶜ אֲשֶׁר סְבִיבוֹתָיִךְ ל . ל

[4] Mm 3952. [5] Mm 818. [6] Mm 2786. [7] Mm 2912. [8] Mm 1940. [9] Mm 2787. [10] Mp sub loco. [11] Mm 1613. [12] Mm 2788. [13] Mm 2449. [14] Mm 2789. [15] Mm 2501. [16] Mm 1629. [17] Mm 1900. [18] Mm 2816.

2 ᵈ 𝔊 *καὶ κατακαύσεις αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῆς. καὶ τὸ τέταρτον* ‖ **3** ᵃ l בִּכְנָפֶךָ cf Vrs ‖ **4** ᵃ⁻ᵃ add ‖ ᵇ 𝔊 + *καὶ ἐρεῖς*, l וְאָמַרְתָּ ‖ **5** ᵃ > 𝔊*, add ‖ ᵇ prp הָאֲרָצוֹת, hpgr ‖ **6** ᵃ θ′(σ′ 𝔖𝔗) *καὶ ἠλλάξαντο* = וַתָּמֶר, l 𝔐 ‖ **7** ᵃ > 𝔊*, add ‖ ᵇ prb l הֱמָרֹתְכֶם ‖ ᶜ > mlt Mss Edd 𝔖; cf 11,12 ‖ **8** ᵃ > 𝔊*, add ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊*𝔖 ‖ ᶜ prp שְׁפָטִים cf 10.15 11,9 28,22.26 30,19 ‖ **10** ᵃ 𝔖𝔗 *bnjhwn* ‖ ᵇ 𝔊* *πατέρας*, frt l אָבוֹת ‖ **11** ᵃ > 𝔊*, add ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊* ‖ ᶜ crrp; frt l אגעל cf 𝔊𝔖 ‖ **12** ᵃ l c 𝔗 pc Mss ־תֵךְ; 𝔊 quattuor partes ut in 2 ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊* tr post bα ‖ ᶜ Or אֱזָרֶה, 𝔊 + *αὐτούς* ‖ **13** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *καὶ ἡ ὀργή μου* ‖ ᵇ > 𝔊*, prb dl (dttg?) ‖ ᶜ 𝔊 *καὶ ἐπιγνώσῃ* ‖ **14** ᵃ > 𝔊*, add ‖ ᵇ⁻ᵇ add ‖ ᶜ⁻ᶜ 𝔊 *καὶ τὰς θυγατέρας σου* ‖ **15** ᵃ l וְהָיִית cf Vrs ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊*, add ‖ ᶜ mlt Mss בַּגּ׳ cf 𝔊𝔙.

בַּעֲשׂוֹתִי בָךְ שְׁפָטִים [d]בְּאַף וּבְחֵמָה וּבְתֹכְחוֹת חֵמָה[d] אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי׃ ל וחס
16 בְּשַׁלְּחִי אֶת־חִצֵּי[a] הָרָעָב[b] הָרָעִים[c] בָּהֶם[d] אֲשֶׁר[e] הָיוּ לְמַשְׁחִית 16
[f]אֲשֶׁר־אֲשַׁלַּח אוֹתָם לְשַׁחֶתְכֶם וְרָעָב אֹסֵף[g] עֲלֵיכֶם[f] וְשָׁבַרְתִּי לָכֶם[h] ט[19]. ל. ג
17 מַטֵּה־לָחֶם׃ 17 וְשִׁלַּחְתִּי עֲלֵיכֶם[a] רָעָב וְחַיָּה רָעָה וְשִׁכְּלֻךְ[b] וְדֶבֶר ד[20]. ל. ל
וָדָם יַעֲבָר־בָּךְ וְחֶרֶב אָבִיא עָלַיִךְ[c] אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי׃ פ
ס̊ג[1] 6 1 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 2 בֶּן־אָדָם שִׂים פָּנֶיךָ אֶל[a]־ כד. ה[2]
3 הָרֵי יִשְׂרָאֵל וְהִנָּבֵא אֲלֵיהֶם[b]׃ 3 וְאָמַרְתָּ הָרֵי יִשְׂרָאֵל שִׁמְעוּ דְּבַר־ ל. ג
אֲדֹנָי[a] יְהוִה כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה לֶהָרִים וְלַגְּבָעוֹת לָאֲפִיקִים וְלַגֵּאָיֹת ולגאיות ק̊ חד מן ג[3] מל בליש
4 הִנְנִי[b] אֲנִי מֵבִיא עֲלֵיכֶם חֶרֶב וְאִבַּדְתִּי[c] בָּמוֹתֵיכֶם׃ 4 וְנָשַׁמּוּ מִזְבְּחוֹתֵיכֶם
5 וְנִשְׁבְּרוּ[a] חַמָּנֵיכֶם וְהִפַּלְתִּי חַלְלֵיכֶם לִפְנֵי גִּלּוּלֵיכֶם׃ 5 [a]וְנָתַתִּי אֶת־
פִּגְרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי גִּלּוּלֵיהֶם[a] וְזֵרִיתִי אֶת־עַצְמוֹתֵיכֶם סְבִיבוֹת יח[4] ט מנה בסיפ
6 מִזְבְּחוֹתֵיכֶם׃ 6 בְּכֹל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם הֶעָרִים תֶּחֱרַבְנָה וְהַבָּמוֹת תִּישָׁמְנָה[a] ל מל בליש. ל
לְמַעַן יֶחֶרְבוּ וְיֶאְשְׁמוּ[b] מִזְבְּחוֹתֵיכֶם וְנִשְׁבְּרוּ וְנִשְׁבְּתוּ[c] גִּלּוּלֵיכֶם וְנִגְדְּעוּ ל[5]. ל
7 חַמָּנֵיכֶם [d]וְנִמְחוּ מַעֲשֵׂיכֶם[d]׃ 7 וְנָפַל חָלָל בְּתוֹכְכֶם וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יא ס״פ בסיפ
8 יְהוָה׃ 8 וְהוֹתַרְתִּי[a] בִּהְיוֹת לָכֶם פְּלִיטֵי חֶרֶב בַּגּוֹיִם בְּהִזָּרוֹתֵיכֶם[b] ב ור״פ
9 בָּאֲרָצוֹת׃ 9 וְזָכְרוּ פְלִיטֵיכֶם אוֹתִי בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר נִשְׁבּוּ־שָׁם [a]אֲשֶׁר כל[6] מל ה[7] מנה בסיפ וכל יהושע ושפטים דכות ב מ ב. ה[8]
נִשְׁבַּרְתִּי[a] אֶת־לִבָּם הַזּוֹנֶה [b]אֲשֶׁר־סָר[b] מֵעָלַי וְאֵת עֵינֵיהֶם הַזֹּנוֹת אַחֲרֵי ל[9]
גִּלּוּלֵיהֶם וְנָקֹטּוּ בִּפְנֵיהֶם [c]אֶל[d]־הָרָעוֹת אֲשֶׁר עָשׂוּ[c] לְכֹל תּוֹעֲבֹתֵיהֶם׃ ל. ב. ג כת כן בליש
10 וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה [a]לֹא אֶל־חִנָּם[a] דִּבַּרְתִּי [b]לַעֲשׂוֹת לָהֶם הָרָעָה ד בטע ר״פ בסיפ
11 הַזֹּאת[b]׃ פ 11 כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה הַכֵּה בְכַפְּךָ וּרְקַע בְּרַגְלְךָ ה בטע בסיפ[10]
וֶאֱמָר־אָח[b] אֶל[c] כָּל־תּוֹעֲבוֹת רָעוֹת[a] בֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר[a] בַּחֶרֶב בָּרָעָב ב מל בליש[11]. ה

[19] Mm 425. [20] Mm 4238. Cp 6 [1] Mp sub loco. [2] Mm 2929. [3] Mm 2935. [4] Mm 953. [5] Mm 2892. [6] Mm 1238 א. [7] Mm 2790. [8] Mm 4167. [9] Mm 3006. [10] Mm 2911. [11] Mm 4251.

15 [d–d] 𝔊* *ἐν ἐκδικήσει θυμοῦ μου* = בְּתֹכַחַת חֲמָתִי? cf 𝔖; באף ובחמה add ‖ **16** [a] 𝔊 *τὰς βολίδας μου*, l חִצַּי ‖ [b] dl, gl ‖ [c] > 𝔊*, sed l 𝔐 ‖ [d] > 𝔗, frt dl; prp בכם ‖ [e] 𝔊 *καί* ‖ [f–f] > 𝔊*, add ‖ [g] prp אֹסִף ‖ [h] 𝔊 sg ‖ **17** [a] 𝔊 sg ‖ [b] 𝔊(𝔖) *καὶ τιμωρήσομαί σε* ‖ [c] 𝔊 + *κυκλόθεν* ‖ **Cp 6,2** [a] = עַל ‖ [b] = עליהם ‖ **3** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] 𝔗 nonn Mss הִנֵּה cf 37,21 ‖ [c] 𝔊 *καὶ ἐξολεθρευθήσεται* = וְאָבְדוּ ‖ **4** [a] > 𝔊* ‖ **5** [a–a] > 𝔊*, add cf Lv 26,30 ‖ **6** [a] nonn Mss תשמנה ‖ [b] = וְיֵשַׁמּוּ cf σ′𝔖𝔗𝔙; > 𝔊*, add ‖ [c] > 𝔊*, add ‖ [d–d] > 𝔊*, add ‖ **8** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] l ־תְכֶם ‖ **9** [a–a] 𝔊 *ὀμώμοκα* = נִשְׁבַּעְתִּי; prb l וְשָׁבַרְתִּי cf α′σ′θ′ ‖ [b–b] > 𝔊*, add ‖ [c–c] > 𝔊*, add ‖ [d] = עַל ‖ **10** [a–a] > 𝔊*, add ‖ [b–b] > 𝔊*, add ‖ **11** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] prp הֶאָח cf 25,3 26,2 36,2 ‖ [c] = עַל.

12 וּבַדֶּ֥בֶר יִפֹּֽלוּ׃ 12 [a]הָרָח֞וֹק בַּדֶּ֣בֶר יָמ֗וּת וְהַקָּרוֹב֙ בַּחֶ֣רֶב יִפּ֔וֹל[a] וְהַנִּשְׁאָר֙[b] 12 — ב חד מל וחד חס[12] . ו[3] מל וכל קהלת ומשלי דכות ב מ ג
13 וְהַנָּצוּר֙ בָּרָעָ֣ב יָמ֔וּת וְכִלֵּיתִ֥י חֲמָתִ֖י בָּֽם׃ 13 וִֽידַעְתֶּם֮ כִּֽי־אֲנִ֣י יְהוָה֒ 13
בִּֽהְי֣וֹת חַלְלֵיהֶ֗ם בְּתוֹךְ֙ גִּלּ֣וּלֵיהֶ֔ם סְבִיב֖וֹת מִזְבְּח֣וֹתֵיהֶ֑ם אֶ֣ל[a] כָּל־ — ג ב חס וחד מל . ל[13]
גִּבְעָ֣ה רָמָ֡ה [b]בְּכֹל֩ רָאשֵׁ֨י הֶהָרִ֜ים[b] וְתַ֣חַת כָּל־עֵ֣ץ רַעֲנָ֗ן [c]וְתַ֨חַת כָּל־ — ל . עה . ה
אֵלָ֤ה עֲבֻתָּה֙[c] מְק֕וֹם אֲשֶׁ֤ר נָֽתְנוּ־שָׁם֙ רֵ֣יחַ נִיחֹ֔חַ לְכֹ֖ל גִּלּוּלֵיהֶֽם׃ — ז . ה וכל אשה ריח ניחח דכות
14 וְנָטִ֤יתִי אֶת־יָדִי֙ עֲלֵיהֶ֔ם וְנָתַתִּ֨י אֶת־הָאָ֜רֶץ שְׁמָמָ֤ה וּמְשַׁמָּה֙ מִמִּדְבַּ֣ר[a] 14
דִּבְלָ֔תָה[b] בְּכֹ֖ל מוֹשְׁבֽוֹתֵיהֶ֑ם וְיָדְע֖וּ[c] כִּֽי־אֲנִ֥י יְהוָֽה׃ פ — ל . ל מל בליש
7 1 וַיְהִ֥י דְבַר־יְהוָ֖ה אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ 2 וְאַתָּ֣ה בֶן־אָדָ֔ם[a] כֹּֽה־אָמַ֞ר 7 — כג בסיפ[1]
אֲדֹנָ֧י[b] יְהוִ֛ה לְאַדְמַ֥ת יִשְׂרָאֵ֖ל
קֵ֑ץ בָּ֣א[c] הַקֵּ֔ץ עַל־אַרְבַּ֖עַת[d] כַּנְפ֥וֹת הָאָֽרֶץ׃ — ב בסיפ[2] . ארבע ק חד מן ז[3] יתיר ת בליש
3 [a]עַתָּה֙ הַקֵּ֣ץ עָלַ֔יִךְ וְשִׁלַּחְתִּ֤י אַפִּי֙ בָּ֔ךְ[b] — כה ר״פ[4]
וּשְׁפַטְתִּ֖יךְ כִּדְרָכָ֑יִךְ וְנָתַתִּ֣י עָלַ֔יִךְ אֵ֖ת כָּל־תּוֹעֲבֹתָֽיִךְ׃ — ה חס
4 וְלֹא־תָח֥וֹס עֵינִ֛י עָלַ֖יִךְ[a] וְלֹ֣א אֶחְמ֑וֹל — ה[5] . כט[6] . ה מל
[b]כִּ֣י דְרָכַ֜יִךְ[b] עָלַ֣יִךְ אֶתֵּ֗ן וְתוֹעֲבוֹתַ֙יִךְ֙ בְּתוֹכֵ֣ךְ תִּֽהְיֶ֔יןָ — ה כת כן בנביא
וִֽידַעְתֶּ֖ם[c] כִּֽי־אֲנִ֥י יְהוָֽה׃ פ — יא ס״פ בסיפ
5 כֹּ֥ה[a] אָמַ֖ר אֲדֹנָ֣י[b] יְהוִ֑ה [c]רָעָ֛ה אַחַ֥ת[d] רָעָ֖ה הִנֵּ֥ה בָאָֽה[c]׃ — ה בטע בסיפ
6 [a]קֵ֣ץ בָּ֔א[a] [יוֹשֵׁ֣ב הָאָ֑רֶץ — ב [מט מל בנביא
בָּ֣א הַקֵּ֔ץ [b]הֵקִ֥יץ אֵלָ֖יִךְ הִנֵּ֥ה בָּאָֽה׃ 7 בָּ֣אָה הַצְּפִירָ֥ה[b] אֵלֶ֛יךָ — כט . ב[7] בטע מלעיל ול בסיפ . ב חד חס וחד מל[8]
בָּ֣א הָעֵ֔ת קָר֥וֹב הַיּ֖וֹם
[c]מְהוּמָ֥ה וְלֹא־הֵ֖ד הָרִֽים[c]׃
8 עַתָּ֣ה מִקָּר֗וֹב אֶשְׁפּ֤וֹךְ חֲמָתִי֙ עָלַ֔יִךְ וְכִלֵּיתִ֤י אַפִּי֙ בָּ֔ךְ — כה ר״פ[4] . ד מל
וּשְׁפַטְתִּ֖יךְ כִּדְרָכָ֑יִךְ וְנָתַתִּ֣י עָלַ֔יִךְ אֵ֖ת כָּל־תּוֹעֲבוֹתָֽיִךְ׃

[12] Mm 2791. [13] Mp sub loco. Cp 7 [1] Mp sub loco. [2] Cf Ez 43,20 et Mp sub loco. [3] Mm 2792. [4] Mm 1057. [5] Mm 2789. [6] Mm 2501. [7] Mm 279. [8] Mm 2793.

12 [a–a] 𝔊* tr aα post aβ ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ **13** [a] = עַל ‖ [b–b] > 𝔊*, add ‖ [c–c] > 𝔊*, add ‖ **14** [a] prp מֵהַמִּדְבָּר ‖ [b] prb l c V[P] רבלתה ‖ [c] 𝔊* 2 pl ‖ **Cp 7,2** [a] 𝔊*(𝔖) + *εἶπον* cf 13,8 15,6 17,19.22 22,19 39,17, frt ins אֱמֹר ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ [c] ins c 2 Mss 𝔗(𝔙) בָּא ut in 6 cf 𝔊𝔖 ‖ [d] nonn Mss ut Q ‖ **3** [a] 𝔊* 3–5a post 9 ‖ [b] 𝔖 *'ljkj* ‖ **4** [a] > Ms 𝔊* cf 9 ‖ [b–b] nonn Mss כדרכיך = 9 ‖ [c] 𝔊𝔖𝔗[Mss] 2 f sg ‖ **5** [a] 𝔊* pr *διότι* ‖ [b] > Ms 𝔊*, add ‖ [c–c] > 𝔊*, add ‖ [d] mlt Mss Edd אַחַר cf 𝔗, 𝔖 *ḥlp* = תַּחַת ‖ **6/7** [a–a] > 𝔊*, sed cf 10[a] ‖ [b–b] > 𝔊*, add ‖ [c–c] crrp cf Vrs; prp לֹא מִתְמַהְמֵהַּ וְלֹא מְאַחֵר cf 11[b–b].

9 וְלֹא־תָחוֹס עֵינִי וְלֹא אֶחְמוֹל — ה[9]. כט[10]. ה מל

כִּדְרָכַיִךְ[a] עָלַיִךְ אֶתֵּן וְתוֹעֲבוֹתַיִךְ בְּתוֹכֵךְ תִּהְיֶינָ — ת֯ כת כן בנביא

וִידַעְתֶּם[b] כִּי אֲנִי יְהוָה מַכֶּה[c]׃ — ה[11]

10 [a]הִנֵּה הַיּוֹם[b] — ל ר״פ בסיפ[12]

הִנֵּה בָאָה [c]יָצְאָה הַצְּפִרָה[c] — ב חד חס וחד מל[13]

צָץ הַמַּטֶּה[d] פָּרַח הַזָּדוֹן׃] וְלֹא־נֹהַּ בָּהֶם[b]׃

11 [a]הֶחָמָס ׀ קָם לְמַטֵּה־רֶשַׁע[a] [b]לֹא־מֵהֶם וְלֹא מֵהֲמוֹנָם וְלֹא מֶהֱמֵהֶם[c] — יז[14]. ט פסוק לא ולא ולא ולא

12 בָּא הָעֵת הִגִּיעַ הַיּוֹם

הַקּוֹנֶה אַל־יִשְׂמָח וְהַמּוֹכֵר אַל־יִתְאַבָּל — ד מל בליש

[a]כִּי חָרוֹן אֶל־כָּל־הֲמוֹנָהּ[a]׃ — ג[15]

13 כִּי [a]הַמּוֹכֵר אֶל־הַמִּמְכָּר[a] לֹא יָשׁוּב — מז פסוק לא לא לא

[b]וְעוֹד בַּחַיִּים חַיָּתָם כִּי־חָזוֹן אֶל־כָּל־הֲמוֹנָהּ לֹא יָשׁוּב[b] — כג

וְאִישׁ בַּעֲוֺנוֹ[c] חַיָּתוֹ לֹא יִתְחַזָּקוּ[d]׃

14 תָּקְעוּ[a] בַתָּקוֹעַ[b] [c]וְהָכִין הַכֹּל וְאֵין הֹלֵךְ לַמִּלְחָמָה[c] — ו[16]. ב[17]

[d]כִּי חֲרוֹנִי אֶל־כָּל־הֲמוֹנָהּ[d]׃

15 הַחֶרֶב בַּחוּץ[a] [b]וְהַדֶּבֶר וְהָרָעָב[b] מִבָּיִת

אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה בַּחֶרֶב יָמוּת

וַאֲשֶׁר בָּעִיר [c]רָעָב וָדֶבֶר[c] יֹאכֲלֶנּוּ[d]׃

16 וּפָלְטוּ פְּלִיטֵיהֶם וְהָיוּ אֶל[a]־הֶהָרִים [b]כְּיוֹנֵי הַגֵּאָיוֹת[b] — ל. ל

כֻּלָּם הֹמוֹת[c] אִישׁ בַּעֲוֺנוֹ׃ — ל

[9]Mm 2789. [10]Mm 2501. [11]Mm 416. [12]Mm 2869. [13]Mm 2793. [14]Mm 1667. [15]Mm 2794. [16]Mm 1703. [17]Mm 2795.

9 [a] 𝔊(𝔙) *διότι τὰς ὁδούς σου*, l ׳כִּי דר = 4 ‖ [b] 𝔊𝔖 2 f sg cf 4[c] ‖ [c] 𝔊(𝔖) *ὁ τύπτων* = הַמַּכֶּה? ‖ 10 [a] 𝔊 pr *ἰδοὺ τὸ πέρας ἥκει* cf 6[a–a] ‖ [b] 𝔊 *ἡμέρα κυρίου* ‖ [c–c] > 𝔊*, add ‖ [d] prb l הַמֻּטֶּה cf 9,9 ‖ 11 [a–a] 𝔊 *καὶ συντρίψει στήριγμα ἀνόμου*, prb add ‖ [b–b] crrp, 𝔊 *καὶ οὐ μετὰ θορύβου οὐδὲ μετὰ σπουδῆς* cf 4 (𝔐 7[c–c]) *οὐ μετὰ θορύβων οὐδὲ μετὰ ὠδίνων*; prb add ‖ [c] sic L, mlt Mss Edd ׳מֵ ‖ 12 [a–a] > 𝔊*, add ‖ 13 [a–a] 𝔊 *ὁ κτώμενος πρὸς τὸν πωλοῦντα* = הַקּוֹנֶה אֶל־הַמּוֹכֵר cf 12 ‖ [b–b] > 𝔊*, add ‖ [c] frt add ‖ [d] 𝔊(𝔖) *κρατήσει*, prb l יַחֲזִיק ‖ 14 [a] prb l c 2 Mss 𝔊𝔖𝔙 תִּקְעוּ ‖ [b] prp תָּקוֹעַ ‖ [c–c] 𝔊 *καὶ κρίνατε τὰ σύμπαντα. ὁ πόλεμος*; prb l וְהָכִינוּ (vel וְהָכֵן) כְּלֵי מִלְחָמָה ‖ [d–d] > 𝔊*, add ‖ 15 [a] Ms 𝔊𝔗 מִחוּץ ‖ [b–b] Ms 𝔊 invers cf b; והרעב add? ‖ [c–c] 𝔙 invers; ו רעב add? an tot v b add? ‖ [d] 𝔊(𝔗) *συντελέσει* = יְכַלֶּנּוּ ‖ 16 [a] = עַל ‖ [b–b] > 𝔊*, add ‖ [c] 𝔊 *ἀποκτενῶ* = הֵמַתִּי vel אָמִית; 𝔖 *nmwtwn*, prb l יָמוּתוּ.

17 כָּל־הַיָּדַ֖יִם[a] תִּרְפֶּ֑ינָה וְכָל־בִּרְכַּ֖יִם תֵּלַ֥כְנָה מָּֽיִם׃
18 וְחָגְר֣וּ שַׂקִּ֔ים וְכִסְּתָ֥ה אוֹתָ֖ם פַּלָּצ֑וּת — ד̇
וְאֶ֤ל[a] כָּל־פָּנִים֙ בּוּשָׁ֔ה וּבְכָל־רָאשֵׁיהֶ֖ם קׇרְחָֽה׃ — ג̇ר̇[18]
19 כַּסְפָּ֞ם בַּחוּצ֣וֹת יַשְׁלִ֗יכוּ וּזְהָבָם֮ לְנִדָּ֣ה יִהְיֶה֒
[a]כַּסְפָּ֨ם וּזְהָבָ֜ם לֹא־יוּכַ֣ל לְהַצִּילָ֗ם בְּיוֹם֙ עֶבְרַ֣ת יְהֹוָ֔ה[a] — מ̇ז̇ פסוק לא לא לא
נַפְשָׁם֙ לֹ֣א יְשַׂבֵּ֔עוּ וּמֵעֵיהֶ֖ם לֹ֣א יְמַלֵּ֑אוּ — ל̇ . ל̇ . ל̇
[b]כִּֽי־מִכְשׁ֥וֹל עֲוֺנָ֖ם הָיָֽה[b]׃
20 וּצְבִ֤י עֶדְיוֹ֙[a] לְגָא֣וֹן שָׂמָ֔הוּ[b] וְצַלְמֵ֨י תוֹעֲבֹתָ֧ם [c]שִׁקּוּצֵיהֶ֛ם[c] עָ֣שׂוּ ב֑וֹ — ג̇ . ג̇[19] . ב̇ . ה̇ . ל̇
[d]עַל־כֵּ֛ן נְתַתִּ֥יו לָהֶ֖ם לְנִדָּֽה[d]׃
21 וּנְתַתִּ֤יו בְּיַד־הַזָּרִים֙ לָבַ֔ז וּלְרִשְׁעֵ֥י הָאָ֖רֶץ לְשָׁלָ֑ל וְחִלְּלֻֽהָ[a]׃ — וחללוהו ק̇
22 וַהֲסִבּוֹתִ֤י פָנַי֙ מֵהֶ֔ם וְחִלְּל֖וּ אֶת־צְפוּנִ֑י — ל̇ . ל̇
וּבָאוּ־בָ֥הּ[a] פָּרִיצִ֖ים וְחִלְּלֽוּהָ[b]׃ פ 23 [a]עֲשֵׂ֖ה[b] הָֽרַתּ֑וֹק[ac] — ב̇ חד חס וחד מל[20] . ל̇
כִּ֣י הָאָ֗רֶץ מָלְאָה֙ מִשְׁפַּ֣ט[d] דָּמִ֔ים וְהָעִ֖יר מָלְאָ֥ה חָמָֽס׃
24 [a]וְהֵבֵאתִי֙ רָעֵ֣י גוֹיִ֔ם וְיָרְשׁ֖וּ אֶת־בָּתֵּיהֶ֑ם[a]
וְהִשְׁבַּתִּי֙ גְּא֣וֹן עַזִּ֔ים[b] וְנִחֲל֖וּ מְקַֽדְשֵׁיהֶֽם[c]׃ — ג̇ר̇[21]
25 קְפָ֣דָה־בָ֑א[a] וּבִקְשׁ֥וּ שָׁל֖וֹם וָאָֽיִן׃ — ל̇ . י̇ בטע[22]
26 הֹוָ֤ה עַל־הֹוָה֙ תָּב֔וֹא וּשְׁמֻעָ֥ה אֶל[a]־שְׁמוּעָ֖ה תִּֽהְיֶ֑ה — ה̇ חס[23]
וּבִקְשׁ֤וּ[b] חָזוֹן֙ מִנָּבִ֔יא[c]
וְתוֹרָה֙ תֹּאבַ֣ד מִכֹּהֵ֔ן וְעֵצָ֖ה מִזְּקֵנִֽים׃ — ה̇[24]
27 [a]הַמֶּ֣לֶךְ יִתְאַבָּל֮ וְנָשִׂיא[b] יִלְבַּ֣שׁ שְׁמָמָה֒ וִידֵ֥י עַם־הָאָ֖רֶץ תִּבָּהַ֑לְנָה — ת̇י̇ ר״פ מיחד[25] . ה̇ בסיפ . ד̇[26]
מִדַּרְכָּ֞ם[c] אֶעֱשֶׂ֣ה אוֹתָ֗ם וּבְמִשְׁפְּטֵיהֶ֙ם[d] אֶשְׁפְּטֵ֔ם — כ̇ה̇ חס בסיפ[27] . ל̇ . ל̇
וְיָדְע֖וּ כִּֽי־אֲנִ֥י יְהוָֽה׃ פ

[18]Mm 2897. [19]Mm 2796. [20]Mm 2488. [21]Mm 815. [22]Mm 3661. [23]Mm 1540. [24]Mm 2797. [25]Mm 944. [26]Mm 496. [27]Mp contra textum, cf Mp sub loco.

17 [a] frt l ידים ‖ **18** [a] = ועל ‖ **19** [a–a] > 𝔊*, add cf Zeph 1,18 ‖ [b–b] gl? ‖ **20** [a] 𝔊 *κόσμου*; frt l עֲדָיָם cf σ′𝔖𝔙 ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔙) *ἔθεντο αὐτά*, l שָׂמֻהוּ ‖ [c] > 𝔊*, add ‖ [d–d] gl? ‖ **21** [a] nonn Mss ut Q; gl? ‖ **22** [a] prb l בּוֹ ‖ [b] prp וחללוהו, sed frt gl cf 23[a–a] ‖ **23** [a–a] cj c 22b, frt vb exc ‖ [b] 𝔊 *καὶ ποιήσουσι* cf 𝔖, prb l וְעָשׂוּ ‖ [c] prp (הַ)בַּתּוּק ‖ [d] > 𝔊* cf 9,9, add ‖ **24** [a–a] > 𝔊*, add ‖ [b] l c Ms 𝔊 עֻזָּם ‖ [c] 𝔊(𝔙) *τὰ ἅγια αὐτῶν*, l מִקְדְּשֵׁיהֶם (𝔖 sg) ‖ **25** [a] l c Ms בָּאָה vel תָּבֹא ‖ **26** [a] = עַל ‖ [b] 𝔊 *ζητηθήσεται* = יְבֻקַּשׁ, frt recte cf [c]; prp וְהוֹבִישׁ ‖ [c] num hemist exc (homtel)? frt ins וְלֹא יִמָּצֵא ‖ **27** [a–a] > 𝔊*, add ‖ [b] frt l c 2 Mss וְהַנָּשִׂיא ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔙) *κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν*, l כְּדַרְכָּם ‖ [d] frt l c nonn Mss וכמ׳ 𝔙.

ס׳ 8 1 וַיְהִי | בַּשָּׁנָה הַשִּׁשִּׁית בַּשִּׁשִּׁי[a] בַּחֲמִשָּׁה[b] לַחֹדֶשׁ אֲנִי יוֹשֵׁב בְּבֵיתִי ל. מט מל בנביא
2 וְזִקְנֵי יְהוּדָה יוֹשְׁבִים לְפָנָי וַתִּפֹּל[c] עָלַי שָׁם[d] יַד אֲדֹנָי[e] יְהוִה׃ 2 וָאֶרְאֶה י מל
וְהִנֵּה דְמוּת כְּמַרְאֵה־[a]אֵשׁ[b] [c]מִמַּרְאֵה מָתְנָיו[c] וּלְמַטָּה אֵשׁ וּמִמָּתְנָיו
3 וּלְמַעְלָה כְּמַרְאֵה־[d]זֹהַר כְּעֵין[d] הַחַשְׁמַלָה׃ 3 וַיִּשְׁלַח תַּבְנִית יָד וַיִּקָּחֵנִי ל
בְּצִיצִת רֹאשִׁי וַתִּשָּׂא אֹתִי רוּחַ | בֵּין־הָאָרֶץ וּבֵין הַשָּׁמַיִם וַתָּבֵא אֹתִי ד בליש[2]. כו
יְרוּשָׁלַמָה בְּמַרְאוֹת[a] אֱלֹהִים אֶל־פֶּתַח שַׁעַר[b] הַפְּנִימִית[c] הַפּוֹנֶה צָפוֹנָה ה[3] ד מנה חס. ד ב מל וב חס[4]. ד מל. גג
4 אֲשֶׁר־שָׁם [d]מוֹשַׁב סֵמֶל הַקִּנְאָה הַמַּקְנֶה[de]׃ 4 וְהִנֵּה־שָׁם כְּבוֹד[a] אֱלֹהֵי כח[5]
5 יִשְׂרָאֵל כַּמַּרְאֶה אֲשֶׁר רָאִיתִי בַּבִּקְעָה׃ 5 וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן־אָדָם שָׂא־ ה[6]. ט בטע ר״פ בסיפ[7]
נָא עֵינֶיךָ דֶּרֶךְ צָפוֹנָה וָאֶשָּׂא עֵינַי דֶּרֶךְ צָפוֹנָה וְהִנֵּה מִצָּפוֹן[a] לְשַׁעַר ב. גג. ב. גג
6 הַמִּזְבֵּחַ[a] [b]סֵמֶל הַקִּנְאָה הַזֶּה[c] בַּבִּאָה[b]׃ 6 וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן־אָדָם הֲרֹאֶה ל. ט בטע ר״פ בסיפ[7]. ב חד מל וחד חס[8]
אַתָּה מֵהֶם עֹשִׂים תּוֹעֵבוֹת גְּדֹלוֹת [a]אֲשֶׁר בֵּית־יִשְׂרָאֵל[a] | עֹשִׂים פֹּה מה הם ק חד מן הי[9] כת מילה חדה וקר תרי. ג
לְרָחֳקָה מֵעַל מִקְדָּשִׁי וְעוֹד תָּשׁוּב תִּרְאֶה תּוֹעֵבוֹת גְּדֹלוֹת׃ ס גג. ג
7 וַיָּבֵא אֹתִי אֶל־פֶּתַח הֶחָצֵר [a]וָאֶרְאֶה וְהִנֵּה חֹר־אֶחָד בַּקִּיר[a]׃ 8 וַיֹּאמֶר נא[10] זח מנה ר״פ. ב וחס[11]. ט בטע ר״פ בסיפ[7]
אֵלַי בֶּן־אָדָם חֲתָר־נָא בַקִּיר[a] וָאֶחְתֹּר בַּקִּיר[a] וְהִנֵּה פֶּתַח אֶחָד׃
9 וַיֹּאמֶר אֵלַי בֹּא וּרְאֵה אֶת־הַתּוֹעֵבוֹת הָרָעוֹת[a] אֲשֶׁר הֵם עֹשִׂים פֹּה׃ ז בטע ר״פ בסיפ
10 וָאָבוֹא וָאֶרְאֶה וְהִנֵּה כָל־[a]תַּבְנִית רֶמֶשׂ וּבְהֵמָה[a] שֶׁקֶץ וְכָל־גִּלּוּלֵי ה[12]
11 בֵּית יִשְׂרָאֵל מְחֻקֶּה [b]עַל־הַקִּיר[b] סָבִיב[c] | סָבִיב׃ 11 וְשִׁבְעִים אִישׁ ב[13]. ג
מִזִּקְנֵי בֵית־יִשְׂרָאֵל [a]וְיַאֲזַנְיָהוּ בֶן־שָׁפָן [b]עֹמֵד בְּתוֹכָם[a] עֹמְדִים[b] לִפְנֵיהֶם ב
12 וְאִישׁ מִקְטַרְתּוֹ בְּיָדוֹ וַעֲתַר עֲנַן־הַקְּטֹרֶת עֹלֶה׃ 12 וַיֹּאמֶר אֵלַי ד[14]. ב. ד
הֲרָאִיתָ בֶן־אָדָם אֲשֶׁר זִקְנֵי בֵית־יִשְׂרָאֵל עֹשִׂים בַּחֹשֶׁךְ[a] אִישׁ בְּחַדְרֵי[b]
מַשְׂכִּיתוֹ[c] כִּי אֹמְרִים אֵין יְהוָה רֹאֶה אֹתָנוּ[d] עָזַב יְהוָה אֶת־הָאָרֶץ׃ ב חד מל וחד חס[15]

Cp 8 [1]Mp sub loco. [2]Mm 923. [3]Mm 1939. [4]Mm 340. [5]Mm 2364. [6]Mm 883. [7]Mm 2943. [8]Mm 1789. [9]Mm 214. [10]Mm 639. [11]Mm 2113. [12]Mm 1825. [13]Mm 2798. [14]Mm 758. [15]Mm 2799.

Cp 8,1 [a] 𝔊 *ἐν τῷ πέμπτῳ μηνί* ‖ [b] V^P בְּאֶחָד ‖ [c] Ms 𝔊 וַתְּהִי ‖ [d] > 𝔊* ‖ [e] > 𝔊*, add ‖ **2** [a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊 *ἀνδρός*, l אִישׁ ‖ [c–c] Ms 𝔊 מִמָּתְנָיו ‖ [d–d] > 𝔊* ‖ **3** [a] pc Mss Vrs sg cf 1,1[b] ‖ [b] prb l הַשַּׁעַר cf [c] ‖ [c] > 𝔊, 𝔖 *dzwjt'* anguli; prb add ‖ [d–d] 𝔊 *ἡ στήλη τοῦ κτωμένου*, 𝔖 *qjm' qjmt' dṭnn'* ut 5bγ = סמל הקנאה; frt מושב המקנה (cf 𝔊) ac סמל הקנאה var lect aut primum gl ad secundum cf etiam α'σ'θ'𝔊^OL Hier ‖ [e] pc Mss Edd המקנא ‖ **4** [a] 2 Mss 𝔊 + יהוה, l 𝔐 ‖ **5** [a–a] 𝔊(𝔖) *ἐπὶ τὴν πύλην τὴν πρὸς ἀνατολάς* = לשׁ׳ המזרח; prb l לַשַּׁעַר מִזְבֵּחַ ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] frt l וְזֶה ‖ **6** [a–a] > 𝔊* ‖ **7** [a–a] > 𝔊* ‖ **8** [a] > 𝔊* ‖ **9** [a] > Ms 𝔊* ‖ **10** [a–a] > 𝔊*, add ‖ [b–b] 𝔊* *ἐπ' αὐτοῦ* ‖ [c] > 𝔊* ‖ **11** [a–a] prb add ‖ [b–b] 𝔊* *ἐν μέσῳ αὐτῶν εἱστήκει* ‖ [c] > 𝔊* ‖ **12** [a] > 𝔊* ‖ [b] Vrs sg ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔙) *τῷ κρυπτῷ αὐτῶν*, l 𝔐 ‖ [d] > 𝔊* cf 9,9.

13 וַיֹּאמֶר אֵלָי עוֹד תָּשׁוּב תִּרְאֶה תּוֹעֵבוֹת גְּדֹלוֹת אֲשֶׁר־הֵמָּה עֹשִׂים׃ 13
14 וַיָּבֵא אֹתִי אֶל־פֶּתַח שַׁעַר בֵּית־יְהוָה אֲשֶׁר אֶל־הַצָּפוֹנָה וְהִנֵּה־שָׁם 14
הַנָּשִׁים[a] יֹשְׁבוֹת מְבַכּוֹת אֶת־הַתַּמּוּז׃ ס 15 וַיֹּאמֶר אֵלַי הֲרָאִיתָ 15
בֶן־אָדָם עוֹד תָּשׁוּב תִּרְאֶה תּוֹעֵבוֹת גְּדֹלוֹת מֵאֵלֶּה׃ 16 וַיָּבֵא אֹתִי 16
אֶל־חֲצַר בֵּית־יְהוָה הַפְּנִימִית וְהִנֵּה־פֶתַח הֵיכַל יְהוָה בֵּין הָאוּלָם
וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ כְּעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה[a] אִישׁ אֲחֹרֵיהֶם אֶל־הֵיכַל יְהוָה וּפְנֵיהֶם
קֵדְמָה וְהֵמָּה מִשְׁתַּחֲוִיתֶם[b] [c]קֵדְמָה[c] לַשָּׁמֶשׁ׃ 17 וַיֹּאמֶר אֵלַי הֲרָאִיתָ בֶן־ 17
אָדָם הֲנָקֵל לְבֵית יְהוּדָה מֵעֲשׂוֹת אֶת־הַתּוֹעֵבוֹת אֲשֶׁר עָשׂוּ־פֹה [a]כִּי־
מָלְאוּ אֶת־הָאָרֶץ חָמָס[a] [b]וַיָּשֻׁבוּ לְהַכְעִיסֵנִי[b] וְהִנָּם [c]שֹׁלְחִים אֶת־
הַזְּמוֹרָה אֶל־אַפָּם[cd]׃ 18 וְגַם־אֲנִי אֶעֱשֶׂה[a] בְחֵמָה לֹא־תָחוֹס עֵינִי וְלֹא 18
אֶחְמֹל [b]וְקָרְאוּ בְאָזְנַי קוֹל גָּדוֹל וְלֹא אֶשְׁמַע אוֹתָם[b]׃

9 1 וַיִּקְרָא בְאָזְנַי קוֹל גָּדוֹל לֵאמֹר קָרְבוּ פְּקֻדּוֹת הָעִיר [a]וְאִישׁ 9
כְּלִי מַשְׁחֵתוֹ בְּיָדוֹ[a]׃ 2 וְהִנֵּה שִׁשָּׁה אֲנָשִׁים בָּאִים ׀ מִדֶּרֶךְ־שַׁעַר הָעֶלְיוֹן 2
אֲשֶׁר ׀ מָפְנֶה[a] צָפוֹנָה וְאִישׁ כְּלִי מַפָּצוֹ בְּיָדוֹ וְאִישׁ־אֶחָד בְּתוֹכָם לָבֻשׁ
בַּדִּים וְקֶסֶת הַסֹּפֵר בְּמָתְנָיו וַיָּבֹאוּ וַיַּעַמְדוּ אֵצֶל מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת׃
3 וּכְבוֹד ׀ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל נַעֲלָה מֵעַל הַכְּרוּב[a] אֲשֶׁר הָיָה עָלָיו[b] אֶל מִפְתַּן 3
הַבָּיִת וַיִּקְרָא אֶל־הָאִישׁ הַלָּבֻשׁ הַבַּדִּים אֲשֶׁר קֶסֶת הַסֹּפֵר[c] בְּמָתְנָיו׃ ס
4 וַיֹּאמֶר יְהוָה[a] אֵלָו[b] עֲבֹר [c]בְּתוֹךְ הָעִיר[c] [d]בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלִָם[d] וְהִתְוִיתָ תָּו 4
עַל־מִצְחוֹת הָאֲנָשִׁים הַנֶּאֱנָחִים וְהַנֶּאֱנָקִים עַל כָּל־הַתּוֹעֵבוֹת הַנַּעֲשׂוֹת
בְּתוֹכָהּ׃ 5 וּלְאֵלֶּה אָמַר בְּאָזְנַי עִבְרוּ בָעִיר אַחֲרָיו וְהַכּוּ עַל[a]־תָּחֹס 5
עֵינֵיכֶם[b] וְאַל־תַּחְמֹלוּ׃ 6 זָקֵן בָּחוּר[a] וּבְתוּלָה וְטַף וְנָשִׁים תַּהַרְגוּ 6
לְמַשְׁחִית וְעַל־כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־עָלָיו הַתָּו אַל־תִּגַּשׁוּ וּמִמִּקְדָּשִׁי תָּחֵלּוּ

Masora parva (margin): ל בטע ר״פ בסיפ. ג. ה[18] | נא[17] זת מנה ר״פ. ה[18]. נג ב מנה בליש | ד[19]. ד | ג. נא[17] זת מנה ר״פ | כ[20]. ג. ט | ל. ד | ב | ו כת כן | כ[21]. לד פסוק לא ולא ולא[22]. כט[23] | יב. ג | יב. יה׳ וכל יוצר חפץ חמדה דכות ב מ א | ל. ב בטע לגר[2] | ב חד פת וחד קמ. נג. יה׳ וכל יוצר חפץ חמדה דכות ב מ א. כ[3] | ב | ג[4]. כה[5]. ל | ל. ב | ו ר״פ[6]. אליו ק חד מן ג כת כן. ב פסוק בתוך בתוך[7]. ל | ל. ל. ל | ג ר״פ[8]. יב. אל ק חד מן ג כת כן. ב חס[9] | עינכם ק ל בליש[10]. ט[4] | ל. ל. ל

[16] Mm 628. [17] Mm 639. [18] Mm 651. [19] Mm 1686. [20] Mm 1597. [21] Mm 2800. [22] Mm 771. [23] Mm 2501. Cp 9 [1] Mm 2781. [2] Mm 2801. [3] Mm 2802. [4] Mp sub loco. [5] Mm 2364. [6] Mm 1931. [7] Mm 1477. [8] Mm 2803. [9] Mm 2804. [10] Mm 2926.

14 [a] 𝔊 *γυναῖκες* = נשׁים? ‖ **16** [a] > 2 Mss 𝔊, frt recte ‖ [b] l c nonn Mss Vrs משׁתחוים ‖ [c] > 𝔊*, add ‖ **17** [a–a] prb add ‖ [b–b] > 𝔊*, add ‖ [c–c] 𝔊 *ὡς μυκτηρίζοντες* ‖ [d] Tiq soph אַפִּי vel אַפָּי ‖ **18** [a] 𝔊 + *αὐτοῖς* ‖ [b–b] > 𝔊*, add ‖ **Cp 9,1** [a–a] prb add cf 2aβ ‖ **2** [a] prp פָּנָה vel פָּנָיו, al הַפֹּנֶה et dl אשׁר ‖ **3** [a] 𝔊* *τῶν χερουβιν*, sed cf 10,4 ‖ [b] 𝔊* *ἐπ᾽ αὐτῶν* ‖ [c] > 𝔊 cf 11 ‖ **4** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] nonn Mss ut Q ‖ [c–c] > Ms 𝔊*, l 𝔐 ‖ [d–d] add? ‖ **5** [a] mlt Mss Edd Vrs ut Q, 𝔊𝔖𝔗[Ms] pr cop ‖ [b] nonn Mss Edd 𝔗𝔙 ut Q ‖ **6** [a] 𝔊𝔖 pr cop, l 'וּב.

7 וַיָּחֵ֫לּוּ בָּאֲנָשִׁים֙ הַזְּקֵנִ֔יםᵇ אֲשֶׁ֖ר לִפְנֵ֥י הַבָּֽיִת׃ 7 וַיֹּ֣אמֶר אֲלֵיהֶ֗ם טַמְּא֤וּ ד . ג
אֶת־הַבַּ֙יִת֙ וּמַלְא֧וּ אֶת־הַחֲצֵר֛וֹתᵃ חֲלָלִ֖ים ᵇצֵ֑אוּ וְיָצְא֖וּ וְהִכּ֥וּᵇ בָעִֽירᶜ׃ ג[11] . ז[12]
8 וַיְהִי֙ כְּהַכּוֹתָ֔ם ᵃוְנֵֽאשְׁאַ֥רᵇ אֲנִ֖יᵃ וָאֶפְּלָ֣ה עַל־פָּנַ֗י וָאֶזְעַק֙ וָֽאֹמַר֙ אֲהָ֙הּ֙ ל . מח[13] כת א לא קר ול בליש . ג[14] . ד זוגין[15]
אֲדֹנָ֣יᶜ יְהֹוִ֔ה הֲמַשְׁחִ֣ית אַתָּ֗ה אֵ֚ת כָּלᵈ־שְׁאֵרִ֣ית יִשְׂרָאֵ֔ל בְּשָׁפְכְּךָ֥ אֶת־
9 חֲמָתְךָ֖ עַל־יְרוּשָׁלִָֽם׃ 9 וַיֹּ֣אמֶר אֵלַ֗י עֲוֺ֞ן בֵּֽית־יִשְׂרָאֵ֤ל וִֽיהוּדָה֙ᵃ גָּד֣וֹל
בִּמְאֹ֣ד מְאֹ֔ד וַתִּמָּלֵ֤אᵇ הָאָ֙רֶץ֙ דָּמִ֔ים וְהָעִ֖יר מָלְאָ֣ה מֻטֶּ֑הᶜ כִּ֣י אָמְר֗וּ עָזַ֤ב ו[16] . ל
10 יְהוָה֙ אֶת־הָאָ֔רֶץ וְאֵ֥ין יְהוָ֖ה רֹאֶֽה׃ 10 וְגַם־אֲנִ֕י לֹא־תָח֥וֹס עֵינִ֖י וְלֹ֣א ל
11 אֶחְמֹ֑ל דַּרְכָּ֖ם בְּרֹאשָׁ֥ם נָתָֽתִּי׃ 11 וְהִנֵּ֨ה הָאִ֜ישׁ ׀ לְבֻ֣שׁ הַבַּדִּ֗ים אֲשֶׁ֤ר ח[17] . ג ב מנה בליש
הַקֶּ֙סֶת֙ בְּמָתְנָ֔יו מֵשִׁ֥יב דָּבָ֖ר לֵאמֹ֑ר עָשִׂ֕יתִי כַּאֲשֶׁ֥רᵃ צִוִּיתָֽנִי׃ ס ככל אשר[18] ק

ס ה[1] **10** 1 וָאֶרְאֶ֗ה וְהִנֵּ֤ה אֶלᵃ־הָרָקִ֙יעַ֙ אֲשֶׁר֙ עַל־רֹ֣אשׁ הַכְּרֻבִ֔ים כְּאֶ֣בֶן יב חס וכל אורית דכות[2]
2 סַפִּ֔יר כְּמַרְאֵ֖הᵇ דְּמ֣וּת כִּסֵּ֑א נִרְאָ֖הᶜ עֲלֵיהֶֽם׃ 2 וַיֹּ֜אמֶר אֶל־הָאִ֣ישׁ ׀ ד[3]
לְבֻ֣שׁ הַבַּדִּ֗ים וַיֹּאמֶרᵃ בֹּא֩ אֶל־בֵּינ֨וֹת לַגַּלְגַּ֜ל אֶל־תַּ֣חַת לַכְּר֗וּבᵇ וּמַלֵּ֨א ל[4]
חָפְנֶ֜יךָ גַֽחֲלֵי־אֵ֙שׁ֙ מִבֵּנ֣וֹת לַכְּרֻבִ֔ים וּזְרֹ֖ק עַל־הָעִ֑יר וַיָּבֹ֖א לְעֵינָֽי׃ יב חס וכל אורית דכות[2] . יז[5] וכל וגנותי דכות ב מ א
3 וְהַכְּרֻבִ֛ים עֹמְדִ֖ים מִימִ֣ין לַבַּ֑יִת בְּבֹא֣וֹᵃ הָאִ֔ישׁ וְהֶעָנָ֥ן מָלֵ֖א אֶת־הֶחָצֵ֥ר יב חס וכל אורית דכות[2] . ל
4 הַפְּנִימִֽית׃ 4 וַיָּ֤רָם כְּבוֹד־יְהוָה֙ מֵעַ֣ל הַכְּר֔וּבᵃ עַ֖לᵇ מִפְתַּ֣ן הַבָּ֑יִת וַיִּמָּלֵ֤א ב . ו[6]
5 הַבַּ֙יִת֙ אֶת־הֶ֣עָנָ֔ן וְהֶחָצֵר֙ מָֽלְאָ֔ה אֶת־נֹ֖גַהּ כְּב֥וֹד יְהוָֽה׃ 5 וְקוֹל֙ כַּנְפֵ֣י
6 הַכְּרוּבִ֔ים נִשְׁמַ֕ע עַד־הֶחָצֵ֖ר הַחִיצֹנָ֑ה כְּק֥וֹל אֵל־שַׁדַּ֖י בְּדַבְּרֽוֹ׃ 6 וַיְהִ֗י ב כת כן[7] . ד[8]
בְּצַוֺּתוֹ֙ אֶת־הָאִ֤ישׁ לְבֻֽשׁ־הַבַּדִּים֙ לֵאמֹ֔ר קַ֥ח אֵשׁ֙ מִבֵּינ֣וֹת לַגַּלְגַּ֔ל מִבֵּינ֖וֹת ל[9]
7 לַכְּרוּבִ֑ים וַיָּבֹא֙ וַֽיַּעֲמֹ֔ד אֵ֖צֶל הָאוֹפָֽן׃ 7 וַיִּשְׁלַח֩ הַכְּר֨וּבᵃ אֶת־יָד֜וֹ
ᵇמִבֵּינ֣וֹת לַכְּרוּבִ֗יםᵇ ᶜאֶל־הָאֵשׁ֙ᶜ אֲשֶׁר֙ בֵּינ֣וֹת הַכְּרֻבִ֔ים ᵉוַיִּשָּׂ֕אᶠ וַיִּתֵּ֕ן אֶל־ ב . יב חס וכל אורית דכות[2]
8 חָפְנֵ֖י לְבֻ֣שׁ הַבַּדִּ֑יםᵉ וַיִּקַּ֖ח וַיֵּצֵֽא׃ 8 וַיֵּרָ֖אᵃ לַכְּרֻבִ֑ים תַּבְנִית֙ יַד־ᵇאָדָ֔ם כ[10] . יב חס וכל אורית דכות[2] . ל

[11] Mm 2389. [12] Mm 1281. [13] Mm 898. [14] Mm 2805. [15] Mm 2810. [16] Mm 109. [17] Mm 2876. [18] Cf Mm 214.
Cp 10 [1] Mp sub loco. [2] Mm 543. [3] Mm 405. [4] Mm 211. [5] Mm 1174. [6] Mm 1907. [7] Mm 2969. [8] Mm 2772. [9] וחד צותו Lv 7,38. [10] Mm 1227.

6 ᵇ > 𝔊*, add ‖ 7 ᵃ 𝔊 *τὰς ὁδούς* = הַחוּצוֹת ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊 *ἐκπορευόμενοι καὶ κόπτετε*, 𝔖 *pwqw qṭlw*; frt l צאו (ו)הַכּו ‖ ᶜ > 𝔊* ‖ 8 ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*, add ‖ ᵇ forma mixta; l c Q^Or mlt Mss וְנִשְׁאַר, non c pc Mss וָאֶשָּׁאֵר ‖ ᶜ > 𝔊*, add ‖ ᵈ > 𝔊 cf 11,13 ‖ 9 ᵃ add? ‖ ᵇ 𝔊 *ὅτι ἐπλήσθη* ‖ ᶜ 𝔊 + *καὶ ἀκαθαρσίας*, l 𝔐 ‖ 11 ᵃ mlt Mss Edd ut Q, l c K Vrs כְּאֲשֶׁר ‖ Cp 10,1 ᵃ = עַל ‖ ᵇ > 2 Mss 𝔊*, add ‖ ᶜ > 𝔊*𝔖, add ‖ 2 ᵃ > Ms 𝔊* ‖ ᵇ 𝔊(𝔖𝔗^Ms𝔙) *τῶν χερουβιν*, prb l לכרובים (hpgr) ‖ 3 ᵃ l בבוא ‖ 4 ᵃ 𝔊 *τῶν χερουβιν* cf 9,3 ‖ ᵇ = אֶל cf 9,3 ‖ 7 ᵃ > 𝔊*, add ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊*, add ‖ ᶜ⁻ᶜ 𝔊 *εἰς μέσον τοῦ πυρός* ‖ ᵈ mlt Mss Ed לַכְּ׳ ut 2.6.7aα ‖ ᵉ⁻ᵉ add? ‖ ᶠ 𝔊 *καὶ ἔλαβε* ut v b ‖ 8 ᵃ 𝔊(𝔖) *καὶ εἶδον* (𝔊^A *ἰδού*) ‖ ᵇ 𝔊 *χειρῶν* = יְדֵי cf 21.

9 תַּחַת כַּנְפֵיהֶם׃ 9 וָאֶרְאֶה וְהִנֵּה אַרְבָּעָה אוֹפַנִּים אֵצֶל הַכְּרוּבִים אוֹפַן
אֶחָד אֵצֶל הַכְּרוּב אֶחָד ᵃוְאוֹפַן אֶחָד אֵצֶל הַכְּרוּב אֶחָדᵃ וּמַרְאֵה ו̇ יו[11]
10 הָאוֹפַנִּים כְּעֵין אֶבֶן תַּרְשִׁישׁ׃ 10 וּמַרְאֵיהֶם דְּמוּת אֶחָדᵃ לְאַרְבַּעְתָּם
11 כַּאֲשֶׁר יִהְיֶה הָאוֹפַן בְּתוֹךְ הָאוֹפָן׃ 11 בְּלֶכְתָּם אֶל־אַרְבַּעַת רִבְעֵיהֶם ד̇
יֵלֵכוּ לֹאᵃ יִסַּבּוּ בְּלֶכְתָּם כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִפְנֶה הָרֹאשׁ אַחֲרָיוᵇ יֵלֵכוּ לז̇
12 לֹאᶜ יִסַּבּוּ בְּלֶכְתָּם׃ 12 ᵃוְכָל־בְּשָׂרָםᵃ וְגַבֵּהֶםᵇ ᶜוִידֵיהֶם וְכַנְפֵיהֶם ל̇ . ל̇ חס
13 וְהָאוֹפַנִּיםᶜ מְלֵאִיםᵈ עֵינַיִם סָבִיב לְאַרְבַּעְתָּם אוֹפַנֵּיהֶםᵉ׃ 13 לָאוֹפַנִּים כל כת כן . כח̇ . ל̇ . פלג[12]
14 לָהֶם קוֹרָא הַגַּלְגַּל בְּאָזְנָי׃ 14 ᵃוְאַרְבָּעָה פָנִים לְאֶחָד פְּנֵיᵇ הָאֶחָד פְּנֵי ו̇ . יב̇ ח̇ מנה קמ̇ . ל̇
הַכְּרוּבᶜ וּפְנֵיᵈ הַשֵּׁנִי פְּנֵי אָדָם וְהַשְּׁלִישִׁי פְּנֵי אַרְיֵה וְהָרְבִיעִי פְּנֵי־נָשֶׁר׃ יו̇
15 16 ᵃוַיֵּרֹמּוּ הַכְּרוּבִים הִיא הַחַיָּה אֲשֶׁר רָאִיתִי בִּנְהַר־כְּבָר׃ 16 וּבְלֶכֶת ב̇ . ב̇
הַכְּרוּבִים יֵלְכוּ הָאוֹפַנִּים אֶצְלָם וּבִשְׂאֵת הַכְּרוּבִים אֶת־כַּנְפֵיהֶם ב̇
17 לָרוּם מֵעַל הָאָרֶץ לֹא־יִסַּבּוּ הָאוֹפַנִּים גַּם־הֵם מֵאֶצְלָם׃ 17 בְּעָמְדָם ב̇[13] . ג̇ בנביא
18 יַעֲמֹדוּ וּבְרוֹמָם יֵרוֹמּוּ אוֹתָםᵃ כִּי רוּחַ הַחַיָּה בָּהֶם׃ 18 וַיֵּצֵא כְּבוֹד ל̇
19 יְהוָה ᵃמֵעַל מִפְתַּןᵃ הַבָּיִת וַיַּעֲמֹד עַל־הַכְּרוּבִים׃ 19 וַיִּשְׂאוּ הַכְּרוּבִים מג̇
אֶת־כַּנְפֵיהֶם וַיֵּרוֹמּוּ מִן־הָאָרֶץ לְעֵינַי ᵃבְּצֵאתָם וְהָאוֹפַנִּיםᵃ לְעֻמָּתָם ב̇
וַיַּעֲמֹדᵇ פֶּתַח שַׁעַר בֵּית־יְהוָה הַקַּדְמוֹנִי וּכְבוֹד אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל עֲלֵיהֶם ד̇ מל . ג̇ . כח̇[14]
20 מִלְמָעְלָה׃ 20 הִיא הַחַיָּה אֲשֶׁר רָאִיתִי תַּחַת אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל בִּנְהַר־ ג̇ ר״פ[15] . כח̇[14] . ב̇
21 כְּבָר וָאֵדַע כִּי כְרוּבִים הֵמָּה׃ 21 אַרְבָּעָה אַרְבָּעָהᵃ פָנִים לְאֶחָד ג̇[16] . ל̇
22 וְאַרְבַּעᵇ כְּנָפַיִם לְאֶחָד וּדְמוּת יְדֵי אָדָם תַּחַת כַּנְפֵיהֶם׃ 22 וּדְמוּת
פְּנֵיהֶם הֵמָּה הַפָּנִים אֲשֶׁר רָאִיתִיᵃ עַל־נְהַר־כְּבָר מַרְאֵיהֶםᵇ וְאוֹתָםᶜ י̇ . ג̇ ב̇ מל וחד חס[17]
אִישׁ אֶל־עֵבֶר פָּנָיו יֵלֵכוּ׃
11 11 1 וַתִּשָּׂא אֹתִי רוּחַ וַתָּבֵא אֹתִי אֶל־שַׁעַר בֵּית־יְהוָה הַקַּדְמוֹנִי ד̇ מל
הַפּוֹנֶה קָדִימָה וְהִנֵּה בְּפֶתַח הַשַּׁעַר עֶשְׂרִיםᵃ וַחֲמִשָּׁה אִישׁ וָאֶרְאֶה ד̇ מל . ז̇ חס פאת . ל̇

[11] Mm 539. [12] Cf Mp sub loco et Mm 3661. [13] Mm 2806. [14] Mm 2364. [15] Mm 2809. [16] Mm 2642. [17] Mm 2807.

9 ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*𝔖 ‖ **10** ᵃ cf 1,16 ‖ **11** ᵃ pc Mss Edd 𝔖𝔗^Mss𝔙 וְלֹא ‖ ᵇ 𝔊 *ἡ μία* = הָאֶחָד ‖ ᶜ pc Mss Edd 𝔊𝔖𝔗^Mss𝔙 וְלֹא ‖ **12** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*, add ‖ ᵇ l וְגַבֹּתָם cf 1,18 ‖ ᶜ⁻ᶜ add ‖ ᵈ l מְלֵאוֹת ‖ ᵉ add ‖ **14** ᵃ 14 > 𝔊*, add ‖ ᵇ prp פָּנָיו aut dl ‖ ᶜ prp שׁוֹר cf 1,10 ‖ ᵈ prp וּפָנָיו aut dl ‖ **15** ᵃ 15 add ‖ **17** ᵃ l אִתָּם; 𝔖 + nonn vb ‖ **18** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *ἀπό* = מִן; על מפת(ן) add ‖ **19** ᵃ⁻ᵃ 𝔖𝔙 tr cop (וב׳ הא׳), l 𝔐 ‖ ᵇ 𝔊𝔖 pl, frt recte ‖ **21** ᵃ > 𝔊*𝔙, dl (dttg) ‖ ᵇ 𝔊* *ὀκτώ* ‖ **22** ᵃ 𝔊 + *ὑποκάτω τῆς δόξης θεοῦ Ισραηλ* ‖ ᵇ > 𝔊*, add ‖ ᶜ 𝔊 *καὶ αὐτά* = (וְהֵמָּ(ה, an = 𝔐? 𝔙 *et impetus* = וְאַוָּתָם; prp וּבְצֵאתָם vel וּבְלֶכְתָּם ‖ **Cp 11,1** ᵃ 𝔊 *ὡς εἴκοσι* cf 8,16; l 𝔐.

בְּתוֹכָם אֶת־יַאֲזַנְיָה בֶן־עַזֻּר וְאֶת־פְּלַטְיָהוּ בֶן־בְּנָיָהוּ שָׂרֵי הָעָם׃ פ בׄ[1]. לׄ חסׄ. בׄ
2 וַיֹּאמֶר[a] אֵלָי בֶּן־אָדָם אֵלֶּה הָאֲנָשִׁים הַחֹשְׁבִים אָוֶן וְהַיֹּעֲצִים עֲצַת־ זׄ בטעׄ ר״פ בסיפׄ. לׄ. דׄ חסׄ בליש וכל יעצי דכות[2]
3 רָע בָּעִיר הַזֹּאת׃ 3 הָאֹמְרִים לֹא בְקָרוֹב בְּנוֹת בָּתִּים הִיא הַסִּיר לׄ
4 5 וַאֲנַחְנוּ הַבָּשָׂר׃ 4 לָכֵן הִנָּבֵא עֲלֵיהֶם הִנָּבֵא בֶּן־אָדָם׃ 5 וַתִּפֹּל עָלַי
רוּחַ יְהוָה[a] וַיֹּאמֶר אֵלַי אֱמֹר[b] כֹּה־אָמַר יְהוָה כֵּן אֲמַרְתֶּם בֵּית יִשְׂרָאֵל דׄ בסיפׄ
6 וּמַעֲלוֹת[c] רוּחֲכֶם אֲנִי יְדַעְתִּיהָ[d]׃ 6 הִרְבֵּיתֶם חַלְלֵיכֶם בָּעִיר הַזֹּאת
7 וּמִלֵּאתֶם חוּצֹתֶיהָ חָלָל׃ פ 7 לָכֵן כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה חַלְלֵיכֶם כגׄ בטעׄ בסיפׄ. כטׄ. יבׄ בטעׄ בסיפׄ
אֲשֶׁר שַׂמְתֶּם בְּתוֹכָהּ הֵמָּה הַבָּשָׂר וְהִיא הַסִּיר וְאֶתְכֶם הוֹצִיא[b] מִתּוֹכָהּ׃
8 חֶרֶב יְרֵאתֶם וְחֶרֶב אָבִיא עֲלֵיכֶם נְאֻם אֲדֹנָי[a] יְהוִה׃ 9 וְהוֹצֵאתִי גׄ. גׄ ר״פ
אֶתְכֶם מִתּוֹכָהּ וְנָתַתִּי אֶתְכֶם בְּיַד־זָרִים וְעָשִׂיתִי בָכֶם שְׁפָטִים׃
10 בַּחֶרֶב תִּפֹּלוּ עַל־גְּבוּל יִשְׂרָאֵל אֶשְׁפּוֹט אֶתְכֶם וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי הׄ חרב על[3]. הׄ[4]. בׄ מל[5]. לׄא ס״פ בסיפׄ
11 יְהוָה׃ 11 [a]הִיא לֹא־תִהְיֶה לָכֶם לְסִיר וְאַתֶּם תִּהְיוּ[b] בְתוֹכָהּ לְבָשָׂר גׄ ר״פ[6]
12 אֶל[c]־גְּבוּל יִשְׂרָאֵל אֶשְׁפֹּט אֶתְכֶם׃ 12 וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה[a] [d]אֲשֶׁר
בְּחֻקַּי לֹא הֲלַכְתֶּם וּמִשְׁפָּטַי לֹא עֲשִׂיתֶם וּכְמִשְׁפְּטֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר בׄ
13 סְבִיבוֹתֵיכֶם עֲשִׂיתֶם[d]׃ 13 וַיְהִי כְּהִנָּבְאִי[a] וּפְלַטְיָהוּ בֶן־בְּנָיָה מֵת וָאֶפֹּל דׄ זוגין[7]. בׄ. זׄ וכל עזרא דכות[8]. דׄ זוגין[9]
עַל־פָּנַי וָאֶזְעַק קוֹל־גָּדוֹל וָאֹמַר אֲהָהּ אֲדֹנָי[b] יְהוִה כָּלָה[c] אַתָּה עֹשֶׂה
אֵת שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל׃ פ
14 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 15 בֶּן־אָדָם אַחֶיךָ אַחֶיךָ[a] אַנְשֵׁי[b] לׄ
גְאֻלָּתֶךָ[c] [d]וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלֹּה[d] אֲשֶׁר אָמְרוּ לָהֶם יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם יבׄ[10]. כן כת[11]
16 רַחֲקוּ[e] מֵעַל יְהוָה לָנוּ הִיא[f] נִתְּנָה הָאָרֶץ לְמוֹרָשָׁה׃ ס 16 לָכֵן בׄ פת[1]. בׄ בטעׄ ר״פ
אֱמֹר[a] כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי[b] יְהוִה כִּי הִרְחַקְתִּים בַּגּוֹיִם וְכִי הֲפִיצוֹתִים יבׄ בטעׄ בסיפׄ. לׄא פסוק כי וכי[12]. בׄ חד חסׄ וחד מל[13]
בָּאֲרָצוֹת וָאֱהִי לָהֶם לְמִקְדָּשׁ מְעַט בָּאֲרָצוֹת אֲשֶׁר־בָּאוּ שָׁם׃ ס בׄ[14]. יבׄ[15]

Cp 11 [1] Mp sub loco. [2] Mm 2808. [3] Mm 2748. [4] Mm 1348. [5] Mm 2924. [6] Mm 2809. [7] Mm 1940. [8] Mm 1831. [9] Mm 2810. [10] Mm 1447. [11] Cf Mp sub loco, Mm 2264 et 2480. [12] Mm 2059. [13] Mm 2505. [14] Mm 2233. [15] Mm 2938.

2 [a] 𝔊(S) + *κύριος* ‖ 5 [a] > 𝔊* ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c] prp ומעלַת ‖ [d] prp יָדַעְתִּי ‖ 7 [a] > pc Mss 𝔊*, add ‖ [b] l c mlt Mss Edd Vrs אוציא ‖ 8 [a] > Ms 𝔊*, add ‖ 11/12 [a–a] > 𝔊[B min], prb add ‖ [b] 𝔊(S𝔙) pr *οὐ μή* ‖ [c] = עַל ‖ [d–d] > 𝔊*, add ‖ 13 [a] pc Mss Edd בְּהִ' cf 𝔗 ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ [c] prb l הֲכִ' (hpgr) cf 9,8 ‖ 15 [a] > pc Mss 𝔊*, dl (dttg) ‖ [b] 𝔊 pr *καί*; l 𝔐 ‖ [c] 𝔊(S) *τῆς αἰχμαλωσίας σου* = גָּלוּתְךָ, frt recte ‖ [d–d] add? ‖ [e] l רָחֲקוּ ‖ [f] > 𝔊* et 33,24, prb dl ‖ 16 [a] > pc Mss 𝔊[26]S𝔗[Mss]𝔙, add? cf 17 ‖ [b] > ℭ𝔊*, add.

ב בטע ר״פ. יב בטע בסיפ. ל — 17 לָכֵן אֱמֹר[a] כֹּה־אָמַר[b] אֲדֹנָי[c] יְהוִה וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם[d] מִן־הָעַמִּים 17
ג. ל — וְאָסַפְתִּי אֶתְכֶם[d] מִן־הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר נְפֹצוֹתֶם[e] בָּהֶם וְנָתַתִּי לָכֶם[f] אֶת־
ל[16] מילין ר״פ ובתר שמה וחד מן יז[17] בטע — אַדְמַת יִשְׂרָאֵל׃ 18 [a]וּבָאוּ־שָׁמָּה וְהֵסִירוּ אֶת־כָּל־שִׁקּוּצֶיהָ וְאֶת־כָּל־ 18
ג מל — תּוֹעֲבוֹתֶיהָ מִמֶּנָּה׃ 19 וְנָתַתִּי לָהֶם לֵב אֶחָד[a] וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֶתֵּן 19
ה פסוק בסיפ[18] — בְּקִרְבְּכֶם[b] וַהֲסִרֹתִי לֵב הָאֶבֶן מִבְּשָׂרָם וְנָתַתִּי לָהֶם לֵב בָּשָׂר׃ 20 לְמַעַן ס 20
ט[20] חס וכל אוריה דכות ב מ א. כה חס בסיפ — בְּחֻקֹּתַי יֵלֵכוּ וְאֶת־מִשְׁפָּטַי יִשְׁמְרוּ וְעָשׂוּ אֹתָם וְהָיוּ־לִי לְעָם וַאֲנִי אֶהְיֶה
ל. ג מל — לָהֶם לֵאלֹהִים׃ 21 [a][b]וְאֶל־לֵב[b] שִׁקּוּצֵיהֶם וְתוֹעֲבוֹתֵיהֶם לִבָּם הֹלֵךְ 21
ח[21]. מג — דַּרְכָּם בְּרֹאשָׁם נָתַתִּי נְאֻם אֲדֹנָי[c] יְהוִה׃ 22 וַיִּשְׂאוּ הַכְּרוּבִים אֶת־ 22
ג. כה[22] — כַּנְפֵיהֶם וְהָאוֹפַנִּים לְעֻמָּתָם וּכְבוֹד אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל עֲלֵיהֶם מִלְמָעְלָה׃
ד[23]. ל — 23 וַיַּעַל כְּבוֹד יְהוָה מֵעַל תּוֹךְ הָעִיר וַיַּעֲמֹד עַל־הָהָר אֲשֶׁר מִקֶּדֶם 23
ב. ב. ג. ח וכל שמואל דכות ב מ ה רוח יי — לָעִיר׃ 24 וְרוּחַ נְשָׂאַתְנִי וַתְּבִיאֵנִי כַשְׂדִּימָה אֶל־הַגּוֹלָה בַּמַּרְאֶה בְּרוּחַ 24
אֱלֹהִים [a]וַיַּעַל מֵעָלַי[a] הַמַּרְאֶה אֲשֶׁר רָאִיתִי׃ 25 וָאֲדַבֵּר אֶל־הַגּוֹלָה 25
ל — אֵת כָּל־דִּבְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר הֶרְאָנִי׃ פ

12 1 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 2 בֶּן־אָדָם בְּתוֹךְ בֵּית־הַמֶּרִי 12
ל חס בסיפ. כה. ב — אַתָּה יֹשֵׁב אֲשֶׁר עֵינַיִם לָהֶם לִרְאוֹת וְלֹא רָאוּ אָזְנַיִם[a] לָהֶם לִשְׁמֹעַ
ל. יב ס״פ[1]. כג בסיפ. ז — וְלֹא שָׁמֵעוּ כִּי בֵּית מְרִי הֵם׃ 3 וְאַתָּה בֶן־אָדָם עֲשֵׂה לְךָ כְּלֵי גוֹלָה 3
ב בפסוק[2]. ב בפסוק — וּגְלֵה[a] יוֹמָם לְעֵינֵיהֶם וְגָלִיתָ מִמְּקוֹמְךָ אֶל־מָקוֹם אַחֵר לְעֵינֵיהֶם
ל — אוּלַי יִרְאוּ כִּי בֵּית מְרִי הֵמָּה׃ 4 וְהוֹצֵאתָ כֵלֶיךָ כִּכְלֵי גוֹלָה יוֹמָם 4
ל — לְעֵינֵיהֶם וְאַתָּה תֵּצֵא בָעֶרֶב לְעֵינֵיהֶם[a] כְּמוֹצָאֵי גּוֹלָה׃ 5 לְעֵינֵיהֶם 5
ד[3]. ג — חֲתָר־לְךָ בַקִּיר וְהוֹצֵאתָ[a] בּוֹ׃ 6 לְעֵינֵיהֶם עַל־כָּתֵף תִּשָּׂא בָּעֲלָטָה[a] 6
ג. ל — תוֹצִיא[b] פָּנֶיךָ תְכַסֶּה וְלֹא תִרְאֶה אֶת־הָאָרֶץ כִּי־מוֹפֵת נְתַתִּיךָ לְבֵית
ה[a] — יִשְׂרָאֵל׃ 7 וָאַעַשׂ כֵּן [a]כַּאֲשֶׁר צֻוֵּיתִי כֵּלַי[a] הוֹצֵאתִי כִּכְלֵי גוֹלָה יוֹמָם 7

[16] Mm 1123. [17] Mm 3661. [18] Mm 2855. [19] Mp sub loco. [20] Mm 1902. [21] Mm 2876. [22] Mm 2364. [23] Mm 1342. Cp 12 [1] Mm 294. [2] Mp sub loco. [3] Mm 2811.

17 [a] 17 add ‖ [b] > pc Mss 𝔊[A 233]𝔖, add? cf 16 ‖ [c] > 𝔊*, add ‖ [d] 𝔊 *αὐτούς*, l 𝔐 cf [a] ‖ [e] 𝔊 *διέσπειρα αὐτούς*, l 𝔐 cf [a] ‖ [f] 𝔊 *αὐτοῖς*, l 𝔐 cf [a] ‖ **18** [a] 18 add ad 17 ‖ **19** [a] 𝔊 *ἑτέραν* = אַחֵר; prb l c pc Mss 𝔖𝔗 חָדָשׁ cf 18,31 36,26 ‖ [b] l c Or mlt Mss Edd 𝔊𝔖 𝔗[Mss]𝔙 בְּקִרְבָּם ‖ **21** [a] 21 add ‖ [b–b] crrp; prp וְאֵלֶּה אַחֲרֵי ‖ [c] > 𝔊*, add ‖ **24** [a–a] 𝔊 (𝔖) *καὶ ἀνέβην ἀπό*, l 𝔐 ‖ **Cp 12,2** [a] l c nonn Mss 𝔊𝔖𝔗[Mss]𝔙 וְא׳ ‖ **3** [a] > 𝔊*, dl (dttg) ‖ **4** [a] > 𝔊*𝔖 ‖ **5** [a] l וְיָצָאתָ cf Vrs et 6[b] 7[d] 12[b] ‖ **6** [a] 𝔊𝔖 pr cop cf 7[c] ‖ [b] l תֵּצֵא cf 𝔊 θ′𝔖𝔗 et 5[a] ‖ **7** [a–a] 𝔊 *κατὰ πάντα, ὅσα ἐνετείλατό μοι, καί* cf 𝔖𝔙.

וּבָעֶ֗רֶב חָתַֽרְתִּי־לִ֥י בַקִּ֖יר בְּיָ֑ד[b] בָּעֲלָטָ֥ה[c] הוֹצֵ֛אתִי[d] עַל־כָּתֵ֥ף נָשָׂ֖אתִי   ד[4] . ג . ד[5] . יט
8 9 לְעֵינֵיהֶֽם׃ פ 8 וַיְהִ֧י דְבַר־יְהוָ֛ה אֵלַ֖י בַּבֹּ֥קֶר לֵאמֹֽר׃ 9 בֶּן־אָדָ֕ם   ל
10 הֲלֹ֨א אָמְר֤וּ אֵלֶ֙יךָ֙ בֵּ֣ית יִשְׂרָאֵ֔ל בֵּ֖ית הַמֶּ֑רִי מָ֖ה אַתָּ֥ה עֹשֶֽׂה׃ 10 אֱמֹ֣ר   ח חס בסיפ . ד[6]
אֲלֵיהֶ֔ם כֹּ֥ה אָמַ֖ר אֲדֹנָ֣י[a] יְהוִ֑ה הַנָּשִׂ֤יא[b] הַמַּשָּׂא֙[c] הַזֶּ֔ה בִּירוּשָׁלִַ֕ם[d] וְכָל־   ט . יב[7]
11 בֵּ֥ית יִשְׂרָאֵ֖ל אֲשֶׁר־הֵ֥מָּה בְתוֹכָֽם[e]׃ 11 אֱמֹ֖ר אֲנִ֣י מוֹפֶתְכֶ֑ם כַּאֲשֶׁ֣ר עָשִׂ֗יתִי   ל
12 כֵּ֚ן יֵעָשֶׂ֣ה לָהֶ֔ם בַּגּוֹלָ֥ה בַשְּׁבִ֖י יֵלֵֽכוּ׃ 12 וְהַנָּשִׂ֨יא אֲשֶׁר־בְּתוֹכָ֜ם אֶל־[a]   לו[8] . ל . ל
כָּתֵ֤ף יִשָּׂא֙ בָּעֲלָטָ֣ה וְיֵצֵ֔א[b] בַּקִּ֥יר יַחְתְּר֖וּ[c] לְה֣וֹצִיא[d] ב֑וֹ פָּנָ֣יו יְכַסֶּ֔ה יַ֗עַן[e]   לז . ג . ג רפי[9]
13 אֲשֶׁ֛ר לֹא־יִרְאֶ֥ה[f] לַעַ֖יִן [g]ה֥וּא אֶת־הָאָֽרֶץ[g]׃ 13 וּפָרַשְׂתִּ֤י אֶת־רִשְׁתִּי֙ עָלָ֔יו   ב חד פת וחד קמ[10]
וְנִתְפַּ֖שׂ בִּמְצוּדָתִ֑י וְהֵבֵאתִ֨י אֹת֤וֹ בָבֶ֙לָה֙ אֶ֣רֶץ כַּשְׂדִּ֔ים וְאוֹתָ֖הּ לֹא־יִרְאֶ֑ה   כט
14 וְשָׁ֥ם יָמֽוּת׃ 14 וְכֹל֩ אֲשֶׁ֨ר סְבִיבֹתָ֥יו עֶזְרֹ֖ה[a] וְכָל־אֲגַפָּ֑יו אֱזָרֶ֣ה לְכָל־   י ר״פ וכל ומ״פ וכל . עזרו[5] קׄ ול בליש . ג[11]
15 ר֔וּחַ וְחֶ֖רֶב אָרִ֥יק אַחֲרֵיהֶֽם׃ 15 וְיָדְע֖וּ כִּֽי־אֲנִ֣י יְהוָ֑ה בַּהֲפִיצִ֤י אוֹתָם֙   ד . ד בטע ר״פ בסיפ
16 בַּגּוֹיִ֔ם וְזֵרִיתִ֥י אוֹתָ֖ם בָּאֲרָצֽוֹת׃ 16 וְהוֹתַרְתִּ֤י מֵהֶם֙ אַנְשֵׁ֣י מִסְפָּ֔ר מֵחֶ֖רֶב   ב ור״פ
מֵרָעָ֣ב[a] וּמִדָּ֑בֶר לְמַ֨עַן יְסַפְּר֜וּ אֶת־כָּל־תּוֹעֲבֽוֹתֵיהֶ֗ם בַּגּוֹיִם֙ אֲשֶׁר־בָּ֣אוּ   ג מל . יב[12]
שָׁ֔ם וְיָדְע֖וּ כִּֽי־אֲנִ֥י יְהוָֽה׃ פ
17 וַיְהִ֥י דְבַר־יְהוָ֖ה אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ 18 בֶּן־אָדָ֕ם לַחְמְךָ֖ בְּרַ֣עַשׁ
19 תֹּאכֵ֑ל וּמֵימֶ֕יךָ בְּרָגְזָ֥ה וּבִדְאָגָ֖ה[a] תִּשְׁתֶּֽה׃ 19 וְאָמַרְתָּ֣ אֶל־עַ֣ם הָאָ֗רֶץ   יז[13] . ל[14] . ל
כֹּֽה־אָמַר֩ אֲדֹנָ֨י[a] יְהוִ֜ה לְיוֹשְׁבֵ֣י יְרוּשָׁלִַ֗ם אֶל־[b]אַדְמַ֙ת יִשְׂרָאֵ֔ל לַחְמָם֙   ח
בִּדְאָגָ֣ה יֹאכֵ֔לוּ וּמֵימֵיהֶ֖ם בְּשִׁמָּמ֣וֹן יִשְׁתּ֑וּ לְמַ֜עַן תֵּשַׁ֤ם אַרְצָהּ֙[c] מִמְּלֹאָ֔הּ[d]   ל . ב חד קמ וחד פת[15] . ב[16]
20 מֵחֲמַ֖ס כָּל־הַיֹּשְׁבִ֥ים בָּֽהּ׃ 20 וְהֶעָרִ֤ים הַנּֽוֹשָׁבוֹת֙ תֶּֽחֱרַ֔בְנָה וְהָאָ֖רֶץ
שְׁמָמָ֣ה תִֽהְיֶ֑ה וִֽידַעְתֶּ֖ם כִּֽי־אֲנִ֥י יְהוָֽה׃ פ   יא ס״פ בסיפ
21 וַיְהִ֥י דְבַר־יְהוָ֖ה אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ 22 בֶּן־אָדָ֗ם מָֽה־הַמָּשָׁ֤ל הַזֶּה֙
לָכֶ֔ם עַל־אַדְמַ֥ת יִשְׂרָאֵ֖ל לֵאמֹ֑ר יַאַ֙רְכוּ֙ הַיָּמִ֔ים וְאָבַ֖ד כָּל־[a]חָזֽוֹן׃   ו בסיפ

[4] Mm 2812. [5] Mp sub loco. [6] Mm 2813. [7] Mm 1447. [8] Mm 210. [9] Mm 2814. [10] Mm 2815. [11] Mm 2816. [12] Mm 2938. [13] Mm 787. [14] Mm 532. [15] Mm 2817. [16] Mm 2818.

7 [b] > 𝔊*𝔖, add? ‖ [c] 𝔊𝔖𝔙 pr cop cf 6[a] ‖ [d] l יָצָ֫אתִי cf Vrs et 5[a] ‖ **10** [a] > Ms 𝔊*, add ‖ [b] pr σ′ *περί* 𝔗 ′*l* 𝔙 *super*, prb l עַל־ה′ ‖ [c] frt dl, dttg ‖ [d] sic L, mlt Mss Edd ―לַ‍ִם ‖ [e] l ―כָה ‖ **12** [a] = עַל ‖ [b] l c pc Mss 𝔊𝔖𝔗[Mss]𝔙 יצא ‖ [c] 𝔊𝔖 sg, l יַחְתֹּר ‖ [d] 𝔊(𝔖) *τοῦ ἐξελθεῖν αὐτόν*, l לָצֵאת cf 5[a] ‖ [e] 𝔊(𝔖) *ὅπως*, l לְמַעַן ‖ [f] 𝔊 pass, l יֵרָאֶה ‖ [g–g] add ‖ **14** [a] l עֹזְרָיו cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ **16** [a] nonn Mss Edd 𝔊𝔖𝔙 ′ומ ‖ **18** [a] add? ‖ **19** [a] > Ms 𝔊*, add ‖ [b] = עַל ‖ [c] pc Mss Ed ארצם, 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *ἡ γῆ* = הָאָרֶץ? ‖ [d] Ms 𝔊 ומלואה, frt l ‖ **22** [a] > Ms 𝔊*.

23 לָכֵן אֱמֹר אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה הִשְׁבַּתִּי[b] אֶת־הַמָּשָׁל הַזֶּה
וְלֹא־יִמְשְׁלוּ אֹתוֹ עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כִּי אִם־דַּבֵּר אֲלֵיהֶם קָרְבוּ הַיָּמִים
24 וּדְבַר[c] כָּל־חָזוֹן׃ 24 כִּי לֹא יִהְיֶה עוֹד כָּל־חֲזוֹן[a] שָׁוְא וּמִקְסַם[b] חָלָק
25 בְּתוֹךְ בֵּית[c] יִשְׂרָאֵל׃ 25 כִּי ׀ אֲנִי יְהוָה אֲדַבֵּר אֵת אֲשֶׁר אֲדַבֵּר[a] [b]דָּבָר
וְיֵעָשֶׂה[b] לֹא[c] תִמָּשֵׁךְ[d] עוֹד כִּי בִימֵיכֶם בֵּית הַמֶּרִי אֲדַבֵּר דָּבָר וַעֲשִׂיתִיו
26 27 נְאֻם אֲדֹנָי[e] יְהוִה׃ פ 26 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 27 בֶּן־אָדָם
הִנֵּה בֵית־יִשְׂרָאֵל אֹמְרִים הֶחָזוֹן אֲשֶׁר־הוּא חֹזֶה לְיָמִים רַבִּים וּלְעִתִּים
28 רְחוֹקוֹת הוּא נִבָּא׃ 28 לָכֵן אֱמֹר אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה
לֹא־תִמָּשֵׁךְ עוֹד כָּל־דְּבָרָי אֲשֶׁר אֲדַבֵּר [b]דָּבָר וְיֵעָשֶׂה[b] נְאֻם אֲדֹנָי[c]
יְהוִה׃ ס

13 1 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 2 בֶּן־אָדָם הִנָּבֵא אֶל[a]־נְבִיאֵי 13
3 יִשְׂרָאֵל הַנִּבָּאִים[b] וְאָמַרְתָּ [c]לִנְבִיאֵי מִלִּבָּם[c] שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה׃ 3 כֹּה
אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה הוֹי עַל־[b]הַנְּבִיאִים הַנְּבָלִים אֲשֶׁר הֹלְכִים אַחַר
4 רוּחָם[b] וּלְבִלְתִּי רָאוּ׃ 4 כְּשֻׁעָלִים בֶּחֳרָבוֹת נְבִיאֶיךָ יִשְׂרָאֵל הָיוּ[a]׃
5 5 לֹא עֲלִיתֶם בַּפְּרָצוֹת[a] וַתִּגְדְּרוּ גָדֵר עַל־בֵּית יִשְׂרָאֵל לַעֲמֹד בַּמִּלְחָמָה
6 בְּיוֹם יְהוָה׃ 6 חָזוּ[a] שָׁוְא וְקֶסֶם[b] כָּזָב הָאֹמְרִים נְאֻם־יְהוָה וַיהוָה לֹא
7 שְׁלָחָם וְיִחֲלוּ לְקַיֵּם דָּבָר׃ 7 הֲלוֹא מַחֲזֵה־שָׁוְא חֲזִיתֶם וּמִקְסַם כָּזָב
8 אֲמַרְתֶּם [a]וְאֹמְרִים נְאֻם־יְהוָה וַאֲנִי לֹא דִבַּרְתִּי[a]׃ ס 8 לָכֵן[a] כֹּה
אָמַר אֲדֹנָי[b] יְהוִה יַעַן דַּבֶּרְכֶם שָׁוְא וַחֲזִיתֶם כָּזָב לָכֵן הִנְנִי אֲלֵיכֶם[c]
9 נְאֻם אֲדֹנָי[d] יְהוִה׃ 9 וְהָיְתָה[a] יָדִי אֶל[b]־הַנְּבִיאִים הַחֹזִים שָׁוְא וְהַקֹּסְמִים
כָּזָב בְּסוֹד עַמִּי לֹא־יִהְיוּ וּבִכְתָב בֵּית־יִשְׂרָאֵל לֹא יִכָּתֵבוּ וְאֶל־אַדְמַת

יא בטע בסיפ[17]. ד[18]. יב בטע בסיפ
יח. ב. ג[19]
ל[20]
ב. ב. ל
ל
ל מל. יא בטע בסיפ[17]. ד[18]
ב. ב
ו[1] ה מנה בסיפ
ל
ג מל[2]. ב
ה ר"פ בסיפ. ל. ל. יג[3] וכל מלכים ישעיה וירמיה דכות ב מ יא
ד בסיפ[4]
ב[5]. ב
ב. ד בסיפ[4]. כג בטע בסיפ. כט
ל[6]. ל[6]. ב חד חס וחד מל
מז פסוק לא לא לא. ל בסיפ. ד. ח

[17] Mm 2912. [18] Mm 2813. [19] Mm 3648. [20] Mm 2819. Cp 13 [1] Mm 2860. [2] Mm 1440. [3] Mm 324. [4] Mm 2459. [5] Mm 3527. [6] Mp sub loco.

23 [a] > 𝔊*, add ‖ [b] l c pc Mss $𝔊^{BOL}$ וְה׳ ‖ [c] $𝔊^{L}$ σ′ καὶ (ὁ) καιρός, 𝔖 *wnhwʾ*; prp וּבָא, al וְגָבַר ‖ **24** [a] pc Mss חָזוֹ׳ ‖ [b] pc Mss וּמִקְסָם ‖ [c] mlt Mss Edd $𝔊𝔖𝔗^{Mss}𝔙$ בְּנֵי cf 3,1[b] ‖ **25** [a] huc tr ʾ cf 28 ‖ [b–b] 𝔊 *λαλήσω καὶ ποιήσω*, prp דַּבֵּר וְעָשָׂה; l 𝔐 cf 28 ‖ [c] Vrs pr cop ‖ [d] 𝔊(𝔖) *μηκύνω* ‖ [e] > 𝔊*, add ‖ **28** [a] > Ms 𝔊*, add ‖ [b–b] cf 25[b–b] ‖ [c] > 𝔊*, add ‖ **Cp 13,2** [a] = עַל ‖ [b] l הִנָּבֵא (cf 𝔊) aut huc tr ex v b מלבם (et dl לנביאי) ‖ [c–c] 𝔊 *πρὸς αὐτούς*, frt l אליהם cf [b] ‖ **3** [a] > 𝔊*, add ‖ [b–b] 𝔊 *τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ καρδίας αὐτῶν* (cf 2), frt recte ‖ **4** [a] > Ms 𝔊*, add? ‖ **5** [a] $𝔊𝔖𝔗^{Mss}𝔙$ sg, l בַּפֶּרֶץ ut 22,30 ‖ **6** [a] 𝔊(𝔗) *βλέποντες* = חֹזֵי? ‖ [b] 𝔊(𝔗) *μαντευόμενοι* = קֹסְמֵי? prb l קָסְמוּ ‖ **7** [a–a] > 𝔊*, add ‖ **8** [a] 𝔊 + *εἶπον* cf 7,2[a] ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ [c] = עָלֵ׳ ‖ [d] > Ms 𝔊*, add ‖ **9** [a] 𝔊 *καὶ ἐκτενῶ*, l וְנָטִיתִי ut 14,9.13 ‖ [b] = עַל.

10 יִשְׂרָאֵל לֹא יָבֹאוּ וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי אֲדֹנָי[d] יְהוִה׃ 10 יַעַן וּבְיַעַן הִטְעוּ | ג . ב
אֶת־עַמִּי לֵאמֹר שָׁלוֹם וְאֵין שָׁלוֹם וְהוּא בֹּנֶה חַיִץ וְהִנָּם[a] טָחִים אֹתוֹ | ה[7] . ל
11 תָּפֵל׃ 11 אֱמֹר אֶל־טָחֵי תָפֵל וְיִפֹּל[a] הָיָה[b] ׀ גֶּשֶׁם שׁוֹטֵף [c]וְאַתֵּנָה אַבְנֵי | ג[8] . ל . ג[9]
12 אֶלְגָּבִישׁ תִּפֹּלְנָה וְרוּחַ סְעָרוֹת תְּבַקֵּעַ[d]׃ 12 וְהִנֵּה נָפַל הַקִּיר הֲלוֹא | ב[10]
13 יֵאָמֵר אֲלֵיכֶם אַיֵּה הַטִּיחַ אֲשֶׁר טַחְתֶּם׃ ס 13 לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] | כג בטע בסיפ . כט
יְהוִה וּבִקַּעְתִּי רוּחַ־סְעָרוֹת בַּחֲמָתִי וְגֶשֶׁם שֹׁטֵף בְּאַפִּי יִהְיֶה וְאַבְנֵי | ה . י ול חס
14 אֶלְגָּבִישׁ בְּחֵמָה לְכָלָה[b]׃ 14 וְהָרַסְתִּי אֶת־הַקִּיר אֲשֶׁר־טַחְתֶּם תָּפֵל
וְהִגַּעְתִּיהוּ אֶל־הָאָרֶץ וְנִגְלָה יְסֹדוֹ [a]וְנָפְלָה וּכְלִיתֶם[a] בְּתוֹכָהּ וִידַעְתֶּם | ל . ל וחס . יא ס״פ בסיפ
15 כִּי־אֲנִי יְהוָה׃ 15 וְכִלֵּיתִי אֶת־חֲמָתִי בַּקִּיר וּבַטָּחִים אֹתוֹ תָּפֵל וְאֹמַר[a] | ל
16 לָכֶם אֵין[b] הַקִּיר וְאֵין[b] הַטָּחִים אֹתוֹ׃ 16 נְבִיאֵי יִשְׂרָאֵל הַנִּבְּאִים[a] אֶל[b]־ | ג[11] מ״פ אין ואין וכל ר״פ דכות ב מ ב . יג[12] וכל עזרא דכות ב מ א
יְרוּשָׁלִַם וְהַחֹזִים לָהּ חֲזוֹן[c] שָׁלֹם וְאֵין שָׁלֹם נְאֻם אֲדֹנָי[d] יְהוִה׃ פ | ח חס[13] . ה[7] . ח חס[13]
17 וְאַתָּה בֶן־אָדָם שִׂים פָּנֶיךָ אֶל[a]־בְּנוֹת עַמְּךָ הַמִּתְנַבְּאוֹת מִלִּבְּהֶן | כג בסיפ . כד . ג[14]
18 וְהִנָּבֵא עֲלֵיהֶן׃ 18 וְאָמַרְתָּ כֹּה־אָמַר ׀ אֲדֹנָי[a] יְהוִה הוֹי לִמְתַפְּרוֹת | ז וכל כלית דכות[15] . ל
כְּסָתוֹת עַל ׀ כָּל־אַצִּילֵי יָדַי[b] וְעֹשׂוֹת הַמִּסְפָּחוֹת עַל[c]־רֹאשׁ כָּל־קוֹמָה | ל . ב[10] . כב[16]
לְצוֹדֵד נְפָשׁוֹת הַנְּפָשׁוֹת[d] תְּצוֹדֵדְנָה לְעַמִּי וּנְפָשׁוֹת לָכֶנָה[e] תְחַיֶּינָה׃ | ל . ל . ל
19 וַתְּחַלֶּלְנָה אֹתִי אֶל[a]־עַמִּי בְּשַׁעֲלֵי שְׂעֹרִים וּבִפְתוֹתֵי לֶחֶם לְהָמִית | ל . ד[17] . ל . ל
נְפָשׁוֹת אֲשֶׁר לֹא־תְמוּתֶנָה וּלְחַיּוֹת נְפָשׁוֹת אֲשֶׁר לֹא־תִחְיֶינָה בְּכַזֶּבְכֶם | ל . ל . ל . ל
20 לְעַמִּי[b] שֹׁמְעֵי כָזָב׃ ס 20 לָכֵן כֹּה־אָמַר ׀ אֲדֹנָי[a] יְהוִה הִנְנִי אֶל[b]־ | יא בטע בסיפ[18] . כט
כִּסְּתוֹתֵיכֶנָה אֲשֶׁר אַתֵּנָה מְצֹדְדוֹת שָׁם[c] אֶת־הַנְּפָשׁוֹת לְפֹרְחוֹת[d] | ל . ל . ב . ב
וְקָרַעְתִּי אֹתָם מֵעַל זְרוֹעֹתֵיכֶם[e] וְשִׁלַּחְתִּי אֶת־הַנְּפָשׁוֹת אֲשֶׁר אַתֶּם | כה חס בסיפ
21 מְצֹדְדוֹת [f]אֶת־נְפָשִׁים[f] לְפֹרְחֹת[g]׃ 21 וְקָרַעְתִּי אֶת־מִסְפְּחֹתֵיכֶם[a] | ב . ב
וְהִצַּלְתִּי אֶת־עַמִּי מִיֶּדְכֶן וְלֹא־יִהְיוּ עוֹד בְּיֶדְכֶן לִמְצוּדָה וִידַעְתֶּן כִּי־ | ל . ב . ב ס״פ בסיפ

[7]Mm 2627. [8]Mm 2034. [9]Mm 2930. [10]Mp sub loco. [11]Mm 1269. [12]Mm 2682. [13]Mm 1614. [14]Mm 2820. [15]Mm 1197. [16]Mm 1104. [17]Mm 364. [18]Mm 2912.

9 [c] 𝔊 3 pl ‖ [d] > V^P pc Mss 𝔊*, add ‖ **10** [a] 𝔊(𝔖𝔙) καὶ αὐτοί, frt l וְהֵמָּה ‖ **11** [a] > 𝔊𝔖, dl (dttg) ‖ [b] prb l c pc Mss 𝔊 וְה׳ ‖ [c] 𝔊(𝔙) καὶ δώσω, sed prb dl אתנה et cj ו c vb sq ‖ [d] l תִּבָּקֵעַ cf 𝔊 ῥαγήσεται ‖ **13** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] prp תִּפֹּלְנָה cf 11 ‖ **14** [a–a] add? ‖ **15** [a] 𝔖𝔗 pass, l וְיֵאָמֵר cf 12 ‖ [b] l אַיֵּה, וְאַיֵּה cf 𝔖 et 12 ‖ **16** [a] sic L, mlt Mss Edd הַנִּ׳ ‖ [b] = עַל ‖ [c] > Ms 𝔊 ‖ [d] > 𝔊*, add ‖ **17** [a] = עַל ‖ **18** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] pc Mss 𝔖𝔗 יָדַיִם; 𝔊σ′(𝔙) χειρός, prb l יָד ‖ [c] V^P pc Mss 𝔊𝔖 + כָּל ‖ [d] prb l הַנְ׳ interrogativum cf 𝔗 ‖ [e] > 𝔊 ‖ **19** [a] = עַל ‖ [b] 𝔊(𝔖) λαῷ ‖ **20** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] = עַל ‖ [c] > 2 Mss Arm Hier, frt l בָּם cf 𝔖𝔗𝔙 ‖ [d] > 𝔊*𝔖, add ‖ [e] l –הֶם ‖ [f–f] l אֹתָן חָפְשִׁים ‖ [g] prb add ‖ **21** [a] l –כֶן.

22 אֲנִ֥י יְהוָֽה׃ 22 יַ֛עַן הַכְא֥וֹת[a] לֵב־צַדִּ֨יק שֶׁ֔קֶר[b] וַאֲנִ֖י לֹ֣א הִכְאַבְתִּ֑יו ל
23 וּלְחַזֵּק֙ יְדֵ֣י רָשָׁ֔ע לְבִלְתִּי־שׁ֛וּב מִדַּרְכּ֥וֹ הָרָ֖ע לְהַחֲיֹתֽוֹ׃ 23 לָכֵ֗ן שָׁ֚וְא לֹ֣א ג[19]. ל. כג בטע בסיפ
תֶחֱזֶ֔ינָה וְקֶ֖סֶם[a] לֹא־תִקְסַ֣מְנָה ע֑וֹד וְהִצַּלְתִּ֤י אֶת־עַמִּי֙ מִיֶּדְכֶ֔ן וִֽידַעְתֶּ֖ן ב. ב ס״פ בסיפ
כִּֽי־אֲנִ֥י יְהוָֽה׃
14 1 וַיָּב֤וֹא[a] אֵלַי֙ אֲנָשִׁ֔ים מִזִּקְנֵ֖י יִשְׂרָאֵ֑ל וַיֵּשְׁב֖וּ לְפָנָֽי׃ פ 2 וַיְהִ֥י ס ת סביר לשון רבים וחד מן ה[2] מל וכל מגלה דכות ב מ ב
3 דְבַר־יְהוָ֖ה אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ 3 בֶּן־אָדָ֗ם הָאֲנָשִׁ֤ים הָאֵ֙לֶּה֙ הֶעֱל֤וּ גִלּֽוּלֵיהֶם֙ ל
עַל־לִבָּ֔ם וּמִכְשׁ֣וֹל עֲוֺנָ֔ם נָתְנ֖וּ נֹ֣כַח פְּנֵיהֶ֑ם הַאִדָּרֹ֥שׁ[a] אִדָּרֵ֖שׁ[b] לָהֶֽם׃ ס ל[1]
4 לָכֵ֣ן דַּבֵּר־אוֹתָם֩ וְאָמַרְתָּ֨ אֲלֵיהֶ֜ם כֹּה־אָמַ֣ר ׀ אֲדֹנָ֣י[a] יְהוִ֗ה אִ֣ישׁ אִישׁ֩
מִבֵּ֨ית יִשְׂרָאֵ֜ל אֲשֶׁר֩ יַעֲלֶ֨ה אֶת־גִּלּוּלָ֜יו אֶל[b]־לִבּ֗וֹ וּמִכְשׁ֤וֹל עֲוֺנוֹ֙ יָשִׂים֙ ו[3]
נֹ֣כַח פָּנָ֔יו וּבָ֖א אֶל־הַנָּבִ֑יא אֲנִ֣י יְהוָ֗ה נַעֲנֵ֧יתִי ל֛וֹ בָ֖ה[c] בְּרֹ֥ב גִּלּוּלָֽיו׃ ב ומל[4]. יד בטע[5]. בא ק
5 לְמַ֛עַן תְּפֹ֥שׂ אֶת־בֵּֽית־יִשְׂרָאֵ֖ל בְּלִבָּ֑ם אֲשֶׁ֤ר נָזֹ֙רוּ֙ מֵעָלַ֔י בְּגִלּוּלֵיהֶ֖ם ט. ב וחס[6]
6 כֻּלָּֽם[a]׃ ס 6 לָכֵ֞ן אֱמֹ֣ר ׀ אֶל־בֵּ֣ית יִשְׂרָאֵ֗ל כֹּ֤ה אָמַר֙ אֲדֹנָ֣י[a] יְהוִ֔ה יא בטע בסיפ[7]
שׁ֣וּבוּ וְהָשִׁ֔יבוּ מֵעַ֖ל גִּלּוּלֵיכֶ֑ם וּמֵעַ֥ל כָּל־תּוֹעֲבֹתֵיכֶ֖ם הָשִׁ֥יבוּ פְנֵיכֶֽם׃ ב. ג כת כן ול בליש
7 כִּי֩ אִ֨ישׁ אִ֜ישׁ מִבֵּ֣ית יִשְׂרָאֵ֗ל וּמֵהַגֵּר֮ אֲשֶׁר־יָג֣וּר בְּיִשְׂרָאֵל֒ וְיִנָּזֵ֣ר[a] מֵאַחֲרַ֗י ו[3]. ל. ל
וְיַ֤עַל גִּלּוּלָיו֙ אֶל[b]־לִבּ֔וֹ וּמִכְשׁ֣וֹל עֲוֺנ֔וֹ יָשִׂ֖ים נֹ֣כַח פָּנָ֑יו וּבָ֤א אֶל־הַנָּבִיא֙ ז רפי[8]
8 לִדְרָשׁ־ל֣וֹ בִ֔י אֲנִ֣י יְהוָ֔ה נַעֲנֶה־לּ֖וֹ בִּֽי׃ 8 וְנָתַתִּ֨י פָנַ֜י בָּאִ֣ישׁ הַה֗וּא ב[9]. ד[10] וחד מן ה[11] פסוק בסיפ
וַהֲשִׂמֹתִ֙יהוּ֙[a] לְא֣וֹת וְלִמְשָׁלִ֔ים[b] וְהִכְרַתִּ֖יו מִתּ֣וֹךְ עַמִּ֑י וִֽידַעְתֶּ֖ם כִּֽי־אֲנִ֥י ל. יא ס״פ בסיפ
9 יְהוָֽה׃ ס 9 וְהַנָּבִ֤יא כִֽי־יְפֻתֶּה֙ וְדִבֶּ֣ר דָּבָ֔ר אֲנִ֤י יְהוָה֙ פִּתֵּ֔יתִי אֵ֖ת ג ר״פ[12]. ג. ל
הַנָּבִ֣יא הַה֑וּא וְנָטִ֤יתִי אֶת־יָדִי֙ עָלָ֔יו וְהִ֙שְׁמַדְתִּ֔יו מִתּ֖וֹךְ עַמִּ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ ל
10 11 10 וְנָשְׂא֖וּ עֲוֺנָ֑ם כַּעֲוֺן֙ הַדֹּרֵ֔שׁ כַּעֲוֺ֥ן הַנָּבִ֖יא יִהְיֶֽה׃ 11 לְמַ֡עַן לֹֽא־יִתְע֨וּ ו. ב. ב. ל
ע֤וֹד בֵּֽית־יִשְׂרָאֵל֙ מֵאַחֲרַ֔י וְלֹֽא־יִטַּמְּא֥וּ ע֖וֹד בְּכָל־פִּשְׁעֵיהֶ֑ם וְהָ֥יוּ לִ֖י ב
לְעָ֗ם וַאֲנִי֙ אֶהְיֶ֤ה לָהֶם֙ לֵֽאלֹהִ֔ים נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֥י[a] יְהוִֽה׃ פ
12 13 12 וַיְהִ֥י דְבַר־יְהוָ֖ה אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ 13 בֶּן־אָדָ֗ם אֶ֚רֶץ כִּ֣י תֶחֱטָא־לִי֙
לִמְעָל־מַ֔עַל וְנָטִ֤יתִי יָדִי֙ עָלֶ֔יהָ וְשָׁבַ֥רְתִּי לָ֖הּ מַטֵּה־לָ֑חֶם וְהִשְׁלַחְתִּי[a]־ ל בטע מלעיל. ג / ין חס את

[19] Mm 2821. Cp 14 [1] Mp sub loco. [2] Mm 1552. [3] Mm 764. [4] Mm 2822. [5] Mm 3948. [6] Mm 2823. [7] Mm 2912. [8] Mm 437. [9] Mm 2824. [10] Mm 2825. [11] Mm 2855. [12] Mm 1134.

22 [a] prb l הַכְאִיב cf aβ ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ **23** [a] prb l כָּזָב cf 6.7.9.19 ‖ **Cp 14,1** [a] l c pc Mss Vrs ויבאו ‖ **3** [a] prp הַהִדּ׳, al הָאִדָּרֵשׁ cf [b] ‖ [b] dl, dttg ‖ **4** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] = עַל ‖ [c] K בָּה; l בִּי cf 𝔗 et 7 ‖ **5** [a] > 𝔊 ‖ **6** [a] > 𝔗 2 Mss 𝔊*, add ‖ **7** [a] prp הַנִּזָּר cf 𝔊𝔖 ‖ [b] = עַל ‖ **8** [a] nonn Mss והשׁ׳, l וְשַׂמְתִּיהוּ cf Vrs ‖ [b] l וּלְמָשָׁל cf 𝔖𝔙 ‖ **11** [a] > Ms 𝔊*, add ‖ **13** [a] prp ושׁל׳ cf 19.21.

14 בָּהּ רָעָב וְהִכְרַתִּי מִמֶּנָּה אָדָם וּבְהֵמָה׃ 14 וְהָיוּ שְׁלֹשֶׁת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה
בְּתוֹכָהּ נֹחַ דָּנִאֵל וְאִיּוֹב הֵמָּה בְצִדְקָתָם ᵃיְנַצְּלוּ נַפְשָׁםᵃ נְאֻם אֲדֹנָיᵇ   דניאל חד מן ג חס ק בליש. ד13
15 יְהוִה׃ 15 לוּᵃ־חַיָּה רָעָה אַעֲבִיר בָּאָרֶץ וְשִׁכְּלָתָּהᵇ וְהָיְתָה שְׁמָמָה   כב14 ול15 מנה ר״פ. ג. ל
16 מִבְּלִי עוֹבֵר מִפְּנֵי הַחַיָּה׃ 16 שְׁלֹשֶׁתᵃ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה בְּתוֹכָהּ חַי־אָנִי
נְאֻם אֲדֹנָיᵇ יְהוִה אִם־בָּנִים וְאִם־בָּנוֹת יַצִּילוּ הֵמָּה לְבַדָּם יִנָּצֵלוּ וְהָאָרֶץ
17 תִּהְיֶה שְׁמָמָה׃ 17 אוֹ חֶרֶב אָבִיא עַל־הָאָרֶץ הַהִיא וְאָמַרְתִּי חֶרֶב   ה חרב על16. ל בעינ
18 תַּעֲבֹר בָּאָרֶץ וְהִכְרַתִּי מִמֶּנָּה אָדָם וּבְהֵמָה׃ 18 וּשְׁלֹשֶׁת הָאֲנָשִׁים
הָאֵלֶּה בְּתוֹכָהּ חַי־אָנִי נְאֻם אֲדֹנָיᵃ יְהוִה לֹא יַצִּילוּ בָּנִים וּבָנוֹת כִּי הֵם
19 לְבַדָּם יִנָּצֵלוּ׃ 19 אוֹ דֶּבֶר אֲשַׁלַּח אֶלᵃ־הָאָרֶץ הַהִיא וְשָׁפַכְתִּי חֲמָתִי   ט17
20 עָלֶיהָ בְּדָם לְהַכְרִית מִמֶּנָּה אָדָם וּבְהֵמָה׃ 20 וְנֹחַ דָּנִאֵל וְאִיּוֹב בְּתוֹכָהּ   ג ר״פ18. דניאל חד מן ג חס ק בליש. ד13
חַי־אָנִי נְאֻם אֲדֹנָיᵃ יְהוִה אִם־בֵּן אִם־בַּת יַצִּילוּ הֵמָּה בְצִדְקָתָם יַצִּילוּ   ל
21 נַפְשָׁם׃ פ 21 כִּיᵃ כֹה אָמַר אֲדֹנָיᵇ יְהוִה אַף כִּי־אַרְבַּעַת שְׁפָטַי ׀   יג19
הָרָעִים חֶרֶב וְרָעָב וְחַיָּה רָעָה וָדֶבֶר שִׁלַּחְתִּי אֶלᶜ־יְרוּשָׁלִָם לְהַכְרִית   יג20 וכל עזרא דכות ב מ א
22 מִמֶּנָּה אָדָם וּבְהֵמָה׃ 22 וְהִנֵּה נוֹתְרָה־בָּהּ פְּלֵטָה הַמּוּצָאִיםᵃ בָּנִים   ג חס21. ב22
וּבָנוֹת הִנָּם יוֹצְאִים אֲלֵיכֶם וּרְאִיתֶם אֶת־דַּרְכָּם וְאֶת־עֲלִילוֹתָם   ד מל
וְנִחַמְתֶּם עַל־הָרָעָה אֲשֶׁר הֵבֵאתִי עַל־יְרוּשָׁלִַם אֵתᵇ כָּלᶜ־אֲשֶׁר
23 הֵבֵאתִי עָלֶיהָ׃ 23 וְנִחֲמוּ אֶתְכֶם כִּי־תִרְאוּ אֶת־דַּרְכָּם וְאֶת־עֲלִילוֹתָם   ל
וִידַעְתֶּם כִּי לֹא חִנָּםᵃ עָשִׂיתִי אֵת כָּל־אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי בָהּ נְאֻם אֲדֹנָיᵇ   ל
יְהוִה׃ פ

15 1 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 2 ᵃבֶּן־אָדָם מַה־יִּהְיֶה עֵץ־הַגֶּפֶן
3 מִכָּל־עֵץ הַזְּמוֹרָהᵇ אֲשֶׁר הָיָה בַּעֲצֵי הַיָּעַר׃ 3 הֲיֻקַּחᵃ מִמֶּנּוּ עֵץ   ב1. ב
4 לַעֲשׂוֹת לִמְלָאכָה אִם־יִקְחוּ מִמֶּנּוּ יָתֵד לִתְלוֹת עָלָיו כָּל־כֶּלִי׃ 4 הִנֵּה   ה2. ב3. ל ר״פ בסיפ4
לָאֵשׁ נִתַּן לְאָכְלָה אֵת שְׁנֵי קְצוֹתָיו אָכְלָה הָאֵשׁ וְתוֹכוֹ נָחָר הֲיִצְלַח   כא5. ב חד פת וחד קמ. ל

13 Mm 2826. 14 Mm 1444. 15 Mm 1236. 16 Mm 2748. 17 Mm 425. 18 Mm 47. 19 Mm 2827. 20 Mm 2682. 21 Mm 434. 22 Mm 2828. **Cp 15** 1 Mm 2800. 2 Mp sub loco. 3 Mm 3766. 4 Mm 2869. 5 Mm 2838.

14 ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *σωθήσονται* = יִנָּצְלוּ cf 16.18; prp יַצִּילוּ נפשם cf 20 ‖ ᵇ > ℭ𝔊*, add ‖ **15** ᵃ prb l אוֹ cf 17.19 ‖ ᵇ 2 Mss 𝔊 וְשִׁכַּלְתִּיהָ ‖ **16** ᵃ l c mlt Mss 𝔊𝔖 וּשׁ׳ cf 18 ‖ ᵇ > ℭ𝔊*, add ‖ **18** ᵃ > 2 Mss 𝔊*, add ‖ **19** ᵃ = עַל ‖ **20** ᵃ > 𝔊*, add ‖ **21** ᵃ > 𝔊 ‖ ᵇ > 𝔊*, add ‖ ᶜ = עַל ‖ **22** ᵃ 𝔊(σ′𝔖𝔙) *οἳ ἐξάγουσιν*, l מוֹצִאִים ‖ ᵇ prb l אל = עַל ‖ ᶜ 𝔊 + *τὰ κακά* ‖ **23** ᵃ mlt Mss Edd pr אֶל־ ‖ ᵇ > 𝔊*, add ‖ **Cp 15,2** ᵃ 𝔊⁻ᴬ⁶² pr *καὶ σύ* = וְאַתָּה? ‖ ᵇ > 𝔊ᴮ ᵗᵉˣᵗCyr, frt dl; al huc tr ‸ ‖ **3** ᵃ 𝔊(𝔗) *εἰ λήμψονται* = הֲיִקְחוּ cf 𝔙.

ה . י ר״פ בסיפ[6] . ל[7] . ה — לִמְלָאכָה׃ 5 הִנֵּה בִּהְיוֹתוֹ תָמִים לֹא יֵעָשֶׂה לִמְלָאכָה אַף כִּי־אֵשׁ 5
ד . ל . ה . כג בטע בסיפ . כט — אֲכָלַתְהוּ וַיֵּחָר וְנַעֲשָׂה עוֹד לִמְלָאכָה׃ ס 6 לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[b] 6
יְהוִה כַּאֲשֶׁר עֵץ־הַגֶּפֶן בְּעֵץ[c] הַיַּעַר אֲשֶׁר־נְתַתִּיו לָאֵשׁ לְאָכְלָה כֵּן
ח פסוק בסיפ[8] . ל . ה[9] . ג — נָתַתִּי אֶת־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלָםִ׃ 7 וְנָתַתִּי אֶת־פָּנַי בָּהֶם מֵהָאֵשׁ יָצָאוּ וְהָאֵשׁ 7
ב — תֹּאכְלֵם וִידַעְתֶּם[a] כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּשׂוּמִי אֶת־פָּנַי בָּהֶם׃ 8 וְנָתַתִּי אֶת־ 8
הָאָרֶץ שְׁמָמָה יַעַן מָעֲלוּ מַעַל נְאֻם אֲדֹנָי[a] יְהוִה׃ פ

כו פסוק את את ומילה חדה ביניה יט מנה בנביא — 16 1 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 2 בֶּן־אָדָם הוֹדַע אֶת־יְרוּשָׁלַםִ 16
ג מל — אֶת־תּוֹעֲבֹתֶיהָ׃ 3 וְאָמַרְתָּ כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה לִירוּשָׁלַםִ מְכֹרֹתַיִךְ 3
ב . ל . ב — וּמֹלְדֹתַיִךְ מֵאֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי אָבִיךְ הָאֱמֹרִי[b] וְאִמֵּךְ חִתִּית׃ 4 וּמוֹלְדוֹתַיִךְ 4
ג ול מל . יג מל בלשון נקיבה[1] . ח פסוק לא לא[2] . ל ודגש . ל ודגש . ג[3] — בְּיוֹם הוּלֶּדֶת אֹתָךְ לֹא־[a]כָרַּת שָׁרֵּךְ[a] וּבְמַיִם לֹא־רֻחַצְתְּ לְמִשְׁעִי[b]
ל . ה ר״פ בסיפ . ל — וְהָמְלֵחַ לֹא הֻמְלַחַתְּ וְהָחְתֵּל לֹא חֻתָּלְתְּ[c]׃ 5 לֹא־חָסָה עָלַיִךְ עַיִן 5
ל . ל . ט[4] וכל צורת הבית דכות ב מ ד — לַעֲשׂוֹת לָךְ אַחַת מֵאֵלֶּה לְחֻמְלָה עָלָיִךְ וַתֻּשְׁלְכִי אֶל־[a]פְּנֵי הַשָּׂדֶה
ג . ב . ב — בְּגֹעַל נַפְשֵׁךְ בְּיוֹם הֻלֶּדֶת אֹתָךְ׃ 6 וָאֶעֱבֹר עָלַיִךְ וָאֶרְאֵךְ מִתְבּוֹסֶסֶת 6
ב . ב . ד — בְּדָמָיִךְ[a] וָאֹמַר לָךְ בְּדָמַיִךְ[a] חֲיִי [b]וָאֹמַר לָךְ בְּדָמַיִךְ חֲיִי[b]׃ 7 רְבָבָה[a] 7
ל . ל . ג[5] . ה — כְּצֶמַח הַשָּׂדֶה נְתַתִּיךְ[b] וַתִּרְבִּי וַתִּגְדְּלִי וַתָּבֹאִי [c]בַּעֲדִי עֲדָיִים[c] שָׁדַיִם[d]
ב חד מל וחד חס[6] . ל . ל חס . ב — נָכֹנוּ וּשְׂעָרֵךְ צִמֵּחַ וְאַתְּ עֵרֹם וְעֶרְיָה׃ 8 וָאֶעֱבֹר עָלַיִךְ וָאֶרְאֵךְ וְהִנֵּה 8
ג ב חס וחד מל[7] . ד ג חס וחד מל[8] — עִתֵּךְ עֵת דֹּדִים וָאֶפְרֹשׂ כְּנָפִי עָלַיִךְ וָאֲכַסֶּה עֶרְוָתֵךְ וָאֶשָּׁבַע לָךְ וָאָבוֹא
ג[9] . ד בליש[10] . ל . ל . ל — בִבְרִית אֹתָךְ[a] נְאֻם אֲדֹנָי[b] יְהוִה [c]וַתִּהְיִי לִי[c]׃ 9 וָאֶרְחָצֵךְ בַּמַּיִם וָאֶשְׁטֹף 9
ו[11] ול בסיפ . ל . ל — דָּמַיִךְ[a] מֵעָלָיִךְ וָאֲסֻכֵךְ בַּשָּׁמֶן׃ 10 וָאַלְבִּישֵׁךְ רִקְמָה וָאֶנְעֲלֵךְ תָּחַשׁ 10
ל . ב — וָאֶחְבְּשֵׁךְ בַּשֵּׁשׁ וַאֲכַסֵּךְ מֶשִׁי׃ 11 וָאֶעְדֵּךְ[a] עֶדִי וָאֶתְּנָה צְמִידִים עַל־ 11
ג . ל . ל . ל — יָדַיִךְ וְרָבִיד עַל־גְּרוֹנֵךְ׃ 12 וָאֶתֵּן נֶזֶם עַל־אַפֵּךְ וַעֲגִילִים עַל־אָזְנָיִךְ 12
שש ק — וַעֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת בְּרֹאשֵׁךְ׃ 13 וַתַּעְדִּי זָהָב וָכֶסֶף וּמַלְבּוּשֵׁךְ שֵׁשִׁי[a] וָמֶשִׁי 13
ו[12] . אכלת . ו[13] ק — וְרִקְמָה סֹלֶת וּדְבַשׁ וָשֶׁמֶן אָכָלְתִּי וַתִּיפִי בִּמְאֹד מְאֹד [b]וַתִּצְלְחִי

[6]Mm 2869. [7]Mm 210. [8]Mm 2855. [9]Mm 1602. Cp 16 [1]Mm 287 contra textum. [2]Mm 3132. [3]Mm 2287. [4]Mm 3937. [5]Mm 2829. [6]Mm 3627. [7]Mp sub loco. [8]Mm 2830. [9]Mm 1641. [10]Mm 2831. [11]Mm 2832. [12]Mm 3632. [13]Mm 109.

6 [a] 𝔊 + εἶπον cf 7,2[a] ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ [c] l c pc Mss Vrs בַּעֲצֵי ‖ 7 [a] 𝔊 3 pl ‖ 8 [a] > 𝔊*, add ‖ Cp 16,3 [a] > 𝔊*, add ‖ [b] prb dl ה cf 45 ‖ 4 [a–a] 𝔊* ἔδησαν τοὺς μαστούς σου ‖ [b] > 𝔊*𝔖 ‖ [c] frt l הָחְתֻּלְתְּ ‖ 5 [a] = עַל ‖ 6 [a] prp בדמֵךְ cf 22 ‖ [b–b] > pc Mss 𝔊*𝔖, dl (dttg) ‖ 7 [a] 𝔊(𝔖) πληθύνου, l וּרְבִי vel וְרָבִית ‖ [b] > 𝔖, frt dl ‖ [c–c] l בְּעֵת עִדִּים vel בַּעֲדִים ‖ [d] l c 2 Mss 𝔊𝔖𝔙 שָׁדַיִךְ ‖ 8 [a] l אִתָּךְ ‖ [b] > Ms 𝔊*, add ‖ [c–c] sic L, mlt Mss Edd וַתִּהְיִי־לִי ‖ 9 [a] prp דָּמֵךְ cf 22 ‖ 11 [a] prp וָאַ׳ ‖ 13 [a] ℭ[2] mlt Mss K[Or] ut Q ‖ [b–b] > 𝔊*, add.

ס ᵇ לִמְלוּכָה׃ᵇ 14 וַיֵּצֵא לָךְ שֵׁם בַּגּוֹיִם בְּיָפְיֵךְ כִּי ׀ כָּלִיל הוּא בַּהֲדָרִי אֲשֶׁר־ ל
15 שַׂמְתִּי עָלַיִךְ נְאֻם אֲדֹנָיᵃ יְהוִה׃ 15 וַתִּבְטְחִי בְיָפְיֵךְ וַתִּזְנִי עַל־ ה
16 שְׁמֵךְ וַתִּשְׁפְּכִי אֶת־תַּזְנוּתַיִךְᵃ עַל־כָּל־עוֹבֵר ᵇלוֹ־יֶהִי׃ᵇ 16 וַתִּקְחִי ל . ל
מִבְּגָדַיִךְ וַתַּעֲשִׂי־לָךְ בָּמוֹת טְלֻאוֹת וַתִּזְנִי עֲלֵיהֶם ᵃלֹא בָאוֹת וְלֹא ל . ה
17 יִהְיֶה׃ᵃ 17 וַתִּקְחִי כְּלֵי תִפְאַרְתֵּךְ מִזְּהָבִי וּמִכַּסְפִּי אֲשֶׁר נָתַתִּי לָךְ
18 וַתַּעֲשִׂי־לָךְ צַלְמֵי זָכָר וַתִּזְנִי־בָם׃ 18 וַתִּקְחִי אֶת־בִּגְדֵי רִקְמָתֵךְ ה
19 וַתְּכַסִּים וְשַׁמְנִי וּקְטָרְתִּי נָתַתִּי לִפְנֵיהֶם׃ 19 וְלַחְמִי אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָךְ ל . ב . נתת ק
סֹלֶת וָשֶׁמֶן וּדְבַשׁ הֶאֱכַלְתִּיךְ וּנְתַתִּיהוּ לִפְנֵיהֶם לְרֵיחַ נִיחֹחַ ᵃוַיֶּהִיᵃ נְאֻם ו[15] . ל . ב[16] . יו[17] . ב[18]
20 אֲדֹנָיᵇ יְהוִה׃ 20 וַתִּקְחִי אֶת־בָּנַיִךְ וְאֶת־בְּנוֹתַיִךְ אֲשֶׁר יָלַדְתְּ לִי וַתִּזְבָּחִים יח . ג[19] . ל
21 לָהֶם לֶאֱכוֹל הַמְעַט מִתַּזְנֻתָךְ׃ᵃ 21 וַתִּשְׁחֲטִי אֶת־בָּנַיᵃ וַתִּתְּנִים בְּהַעֲבִיר יג מל[20] . מתזנותיך[14] ק . ל . ל
22 אוֹתָם לָהֶם׃ 22 וְאֵתᵃ כָּל־ᵇתּוֹעֲבֹתַיִךְ וְᵇתַזְנֻתַיִךְᶜ לֹאᵈ זָכַרְתִּי אֶת־יְמֵי ה חס . זכרת ק
23 נְעוּרָיִךְ בִּהְיוֹתֵךְ עֵרֹם וְעֶרְיָה מִתְבּוֹסֶסֶת בְּדָמֵךְ הָיִית׃ᵉ 23 וַיְהִי אַחֲרֵי ב . ב[21]
24 כָּל־רָעָתֵךְ ᵃאוֹי ᵇאוֹי לָךְᵇ נְאֻם אֲדֹנָיᶜ יְהוִה׃ 24 וַתִּבְנִי־לָךְ גֶּבᵃ וַתַּעֲשִׂי־ ל קמ[22]
25 לָךְ רָמָה בְּכָל־רְחוֹב׃ 25 אֶלᵃ־כָּל־רֹאשׁ דֶּרֶךְ בָּנִית רָמָתֵךְ וַתְּתַעֲבִי ל . ל
אֶת־יָפְיֵךְ וַתְּפַשְּׂקִי אֶת־רַגְלַיִךְ לְכָל־עוֹבֵר וַתַּרְבִּי אֶת־תַּזְנֻתָךְ׃ᵇ ב[23] . תזנותיך[14] ק
26 וַתִּזְנִי אֶל־בְּנֵי־מִצְרַיִם שְׁכֵנַיִךְ גִּדְלֵי בָשָׂר וַתַּרְבִּי אֶת־תַּזְנֻתֵךְᵃ ה . ב חד מל וחד חס
27 לְהַכְעִיסֵנִי׃ 27 וְהִנֵּה נָטִיתִי יָדִי עָלַיִךְ וָאֶגְרַע חֻקֵּךְ וָאֶתְּנֵךְ בְּנֶפֶשׁ ו כת כן . יו חס את
28 שֹׂנְאוֹתַיִךְ בְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים הַנִּכְלָמוֹת מִדַּרְכֵּךְ זִמָּה׃ᵃ 28 וַתִּזְנִי אֶל־בְּנֵי ל . ה
29 אַשּׁוּר מִבִּלְתִּי שָׂבְעָתֵךְ וַתִּזְנִיםᵃ וְגַם לֹא שָׂבָעַתְּ׃ 29 וַתַּרְבִּי אֶת־ ב[24] . ל . ה[25] וחד מן יא[26] ס״פ . ב
30 תַּזְנוּתֵךְᵃ אֶל־אֶרֶץ כְּנַעַןᵇ כַּשְׂדִּימָהᶜ וְגַם־בְּזֹאת לֹא שָׂבָעַתְּ׃ 30 מָה ב חד חס וחד מל . ג . כג פסוק וגם ובתר תלת מילין[27] . ב
ᵃאֲמֻלָה לִבָּתֵךְᵃ נְאֻם אֲדֹנָיᵇ יְהוִה בַּעֲשׂוֹתֵךְ אֶת־כָּל־אֵלֶּה מַעֲשֵׂה

[14] Mp sub loco. [15] Mm 3632. [16] Mm 2833. [17] Mm 574. [18] Ps 33,9. [19] Mm 2834. [20] Mm 1640. [21] Mm 2835. [22] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [23] Mm 2836. [24] Nu 14,16. [25] Mm 2837. [26] Okhl 357. [27] Mm 1629.

14 ᵃ > 𝔊*, add ‖ **15** ᵃ prp תֵךְ– cf 26.29 sed etiam 22.33.34.36 et 20.25 ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊* 𝔖, add? 𝔗 *wl᾽ … 𝔙(𝔊ᴼ) ut eius fieres* ‖ **16** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃς οὐδὲ μὴ γένηται*, *σ′ ἃ οὐκ ἐγένετο οὐδὲ ἔσται* = 𝔙 *sicut non est factum neque futurum est*, cf 𝔖𝔗 ‖ **19** ᵃ > Ms 𝔖, frt dl (dttg) ‖ ᵇ > Ms 𝔊*, add ‖ **20** ᵃ K תֵךְ–, ℭ³ mlt Mss Edd ut Q ‖ **21** ᵃ pc Mss 𝔊 בָּנַיִךְ ‖ **22** ᵃ 𝔊 *τοῦτο παρά* = זאת על? l 𝔐 ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊*, add ‖ ᶜ ut 15ᵃ ‖ ᵈ 𝔊 pr *καί* ‖ ᵉ 𝔊 *ἔζησας* = חיית; > 𝔖𝔙, prb add ‖ **23** ᵃ frt l c Ms 𝔊𝔖 pl ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊*, add ‖ ᶜ > 𝔊*, add ‖ **24** ᵃ sic L, mlt Mss Edd גַּב ‖ **25** ᵃ = עַל ‖ ᵇ K תֵךְ–, ℭ² mlt Mss Edd ut Q ‖ **26** ᵃ ℭ² mlt Mss יִךְ– ‖ **27** ᵃ add? ‖ **28** ᵃ prb l ותזני cf 𝔊𝔙 et a ‖ **29** ᵃ ℭ mlt Mss יִךְ– ‖ ᵇ > 𝔊*, frt add ‖ ᶜ l כשדים ‖ **30** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *διαθῶ τὴν θυγατέρα σου* cf 𝔖, σ′𝔊ᴸ(𝔙) *καθαριῶ τὴν καρδίαν σου*, cf 𝔗 *tqjp hwh rš᾽ lbjk* ‖ ᵇ > ℭ𝔊*, add.

31 אֵשֶׁת־זוֹנָה שַׁלָּטֶת׃ 31 בִּבְנוֹתַיִךְ[a] גַּבֵּךְ בְּרֹאשׁ כָּל־דֶּרֶךְ וְרָמָתֵךְ עָשִׂיתִי — לה[28]. עשית ק
32 בְּכָל־רְחוֹב וְלֹא־הָיִיתִי כַּזּוֹנָה לְקַלֵּס[b] אֶתְנָן׃ 32 הָאִשָּׁה הַמְּנָאָפֶת — היית ק. כה[29]
33 תַּחַת אִישָׁהּ תִּקַּח [a]אֶת־זָרִים[a]׃ 33 לְכָל־זֹנוֹת יִתְּנוּ־נֵדֶה וְאַתְּ נָתַתְּ
אֶת־נְדָנַיִךְ לְכָל־מְאַהֲבַיִךְ וַתִּשְׁחֳדִי אוֹתָם לָבוֹא אֵלַיִךְ מִסָּבִיב — ל. כט
34 בְּתַזְנוּתָיִךְ[a]׃ 34 וַיְהִי־בָךְ הֵפֶךְ מִן־הַנָּשִׁים בְּתַזְנוּתַיִךְ[a] וְאַחֲרַיִךְ לֹא זוּנָּה
35 וּבְתִתֵּךְ אֶתְנָן וְאֶתְנַן לֹא נִתַּן־לָךְ וַתְּהִי לְהֶפֶךְ׃ 35 לָכֵן זוֹנָה שִׁמְעִי — ה פת. כא[30]. ב
36 דְּבַר־יְהוָה׃ פ 36 כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה יַעַן הִשָּׁפֵךְ[b] נְחֻשְׁתֵּךְ — ח בטע בסיפ[31]
וַתִּגָּלֶה[c] עֶרְוָתֵךְ בְּתַזְנוּתַיִךְ[d] עַל־[e]מְאַהֲבָיִךְ וְעַל[e] כָּל־גִּלּוּלֵי תוֹעֲבוֹתַיִךְ — ל[32]
37 וְכִדְמֵי[f] בָנַיִךְ אֲשֶׁר נָתַתְּ לָהֶם׃ 37 לָכֵן הִנְנִי[a] מְקַבֵּץ אֶת־כָּל־מְאַהֲבַיִךְ — יח
אֲשֶׁר עָרַבְתְּ[b] עֲלֵיהֶם וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר אָהַבְתְּ עַל כָּל־אֲשֶׁר שָׂנֵאת — ל. ב[33]. ב
וְקִבַּצְתִּי אֹתָם עָלַיִךְ מִסָּבִיב וְגִלֵּיתִי עֶרְוָתֵךְ[c] אֲלֵהֶם וְרָאוּ אֶת־כָּל־ — כה חס בסיפ. כט חס בנביא[34]
38 עֶרְוָתֵךְ׃ 38 וּשְׁפַטְתִּיךְ מִשְׁפְּטֵי[a] נֹאֲפוֹת [b]וְשֹׁפְכֹת דָּם[b] [c]וּנְתַתִּיךְ דַּם[c] — ג[35]. ל וחס
39 חֵמָה וְקִנְאָה׃ 39 וְנָתַתִּי אוֹתָךְ בְּיָדָם וְהָרְסוּ גַבֵּךְ[a] וְנִתְּצוּ רָמֹתַיִךְ[a] — יז מל בלשון נקיבה[36]
וְהִפְשִׁיטוּ אוֹתָךְ בְּגָדַיִךְ וְלָקְחוּ כְּלֵי תִפְאַרְתֵּךְ וְהִנִּיחוּךְ עֵירֹם וְעֶרְיָה׃ — יז מל בלשון נקיבה[36]
40 וְהֶעֱלוּ עָלַיִךְ קָהָל וְרָגְמוּ אוֹתָךְ בָּאָבֶן וּבִתְּקוּךְ בְּחַרְבוֹתָם׃ — יז מל בלשון נקיבה[36]. ל
41 וְשָׂרְפוּ בָתַּיִךְ בָּאֵשׁ וְעָשׂוּ־בָךְ שְׁפָטִים לְעֵינֵי נָשִׁים רַבּוֹת וְהִשְׁבַּתִּיךְ
42 מִזּוֹנָה וְגַם־אֶתְנַן לֹא תִתְּנִי־עוֹד׃ 42 וַהֲנִחֹתִי חֲמָתִי בָּךְ וְסָרָה קִנְאָתִי — ה פת. ב חס[37]. ג בטע
43 מִמֵּךְ וְשָׁקַטְתִּי וְלֹא אֶכְעַס עוֹד׃ 43 יַעַן אֲשֶׁר לֹא־זָכַרְתִּי אֶת־יְמֵי — זכרת ק
נְעוּרַיִךְ וַתִּרְגְּזִי[a]־לִי בְּכָל־אֵלֶּה וְגַם־אֲנִי הֵא[b] דַּרְכֵּךְ ׀ בְּרֹאשׁ[c] נָתַתִּי נְאֻם — ה מ״פ[38]. ג[39]. לה[28]
44 אֲדֹנָי[d] יְהוִה וְלֹא[e] עָשִׂיתִי אֶת־הַזִּמָּה עַל כָּל־תּוֹעֲבֹתָיִךְ׃ 44 הִנֵּה — עשית ק. ה חס. י ר״פ בסיפ[40]
45 כָּל־הַמֹּשֵׁל עָלַיִךְ יִמְשֹׁל לֵאמֹר כְּאִמָּה בִּתָּהּ׃ 45 בַּת־אִמֵּךְ אַתְּ גֹּעֶלֶת — ל. ל
אִישָׁהּ וּבָנֶיהָ וַאֲחוֹת אֲחוֹתֵךְ[a] אַתְּ אֲשֶׁר גָּעֲלוּ[b] אַנְשֵׁיהֶן וּבְנֵיהֶן אִמְּכֶן — כה[29]. ג בליש

[28] Mm 2840. [29] Mm 1506. [30] Mm 2838. [31] Mm 2911. [32] Mm 3647. [33] Mm 2414. [34] Mm 1954. [35] Mm 2839. [36] Mm 287. [37] Mm 606. [38] Mm 2449. [39] Mm 3805. [40] Mm 2869.

31 [a] l c 𝔗 pc Mss Vrs תֵךְ– ‖ [b] prp לְלַקֵּט cf Vrs ‖ **32** [a–a] 𝔊 *μισθώματα*, prb l אֶתְנַנִּים ‖ **33** [a] ut 15[a] ‖ **34** [a] ut 15[a] ‖ **36** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] l חָשְׂפֵּךְ cf 𝔗 ‖ [c] l וַתְּגַלִּי cf 𝔖 ‖ [d] ut 15[a] ‖ [e] = אֶל(ו) ‖ [f] mlt Mss Edd 𝔊𝔗[Mss]𝔙 ובד׳ ‖ **37** [a] 𝔊[-B] + *ἐπὶ σέ* = עָלַיִךְ? ‖ [b] prp עגבת cf 23,5 ‖ [c] 𝔊 *τὰς κακίας σου* cf 57 ‖ **38** [a] 𝔊* sg, it 23,45 ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c–c] 𝔊 *καὶ θήσω σε ἐν αἵματι* = ונתתיך בדם; frt l וְנָתַתִּי בָךְ (דָּם) cf 23,25 ‖ **39** [a] l aut c 2 Mss 𝔖 גַּבַּיִךְ aut c pc Mss 𝔊𝔙 רָמָתֵךְ ‖ **43** [a] l וַתַּרְגִּזִי cf Vrs ‖ [b] > 2 Mss 𝔗[Mss]𝔙 ‖ [c] l c pc Mss 𝔊𝔖𝔙 –שֵׁךְ ‖ [d] > Ms 𝔊*, add ‖ [e] prp הֲלֹא, sed cf 47.56 ‖ **45** [a] l c 2 Mss 𝔊𝔖𝔙 אֲחוֹתַיִךְ ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd געלו.

46 חִתִּית וַאֲבִיכֶן אֱמֹרִי׃ 46 וַאֲחוֹתֵךְ הַגְּדוֹלָה שֹׁמְרוֹן הִיא וּבְנוֹתֶיהָ ב[41]
הַיּוֹשֶׁבֶת עַל־שְׂמֹאולֵךְ וַאֲחוֹתֵךְ הַקְּטַנָּה מִמֵּךְ הַיּוֹשֶׁבֶת מִימִינֵךְ סְדֹם ל ומל
47 וּבְנוֹתֶיהָ׃ 47 וְלֹא בְדַרְכֵיהֶן הָלַכְתְּ וּבְתוֹעֲבוֹתֵיהֶן[a] עָשִׂיתי כִּמְעַט קָט[b] ג מילין מן יא אות[42]. עשית ק
48 וַתַּשְׁחִתִי מֵהֵן בְּכָל־דְּרָכָיִךְ׃ 48 חַי־אָנִי נְאֻם אֲדֹנָי[a] יְהוִה אִם־עָשְׂתָה ז חס[43]. ב
49 סְדֹם אֲחוֹתֵךְ הִיא וּבְנוֹתֶיהָ כַּאֲשֶׁר עָשִׂית אַתְּ וּבְנוֹתָיִךְ׃ 49 הִנֵּה־זֶה י ר״פ בסיפ[44]
הָיָה עֲוֺן סְדֹם אֲחוֹתֵךְ גָּאוֹן שִׂבְעַת־לֶחֶם וְשַׁלְוַת הַשְׁקֵט הָיָה לָהּ ג[45]
50 וְלִבְנוֹתֶיהָ וְיַד־עָנִי וְאֶבְיוֹן לֹא הֶחֱזִיקָה׃ 50 וַתִּגְבְּהֶינָה[a] וַתַּעֲשֶׂינָה ה
51 תוֹעֵבָה לְפָנָי וָאָסִיר אֶתְהֶן כַּאֲשֶׁר רָאִיתִי[b]׃ ס 51 וְשֹׁמְרוֹן כַּחֲצִי ל
חַטֹּאתַיִךְ לֹא חָטָאָה וַתַּרְבִּי אֶת־תּוֹעֲבוֹתַיִךְ מֵהֵנָּה[a] וַתְּצַדְּקִי אֶת־ ה חס בליש. ב. ז[46]
52 אֲחוֹתֵךְ[b] בְּכָל־תּוֹעֲבוֹתַיִךְ אֲשֶׁר עָשִׂיתי׃ 52 גַּם־אַתְּ ׀ שְׂאִי כְלִמָּתֵךְ אֲשֶׁר אחותיך ק חד מן ג בליש. עשית ק. ג ר״פ בסיפ[47]. ח
פִּלַּלְתְּ לַאֲחוֹתֵךְ[a] בְּחַטֹּאתַיִךְ אֲשֶׁר־הִתְעַבְתְּ מֵהֵן תִּצְדַּקְנָה מִמֵּךְ וְגַם־ ל. ה חס בליש. ב
53 אַתְּ בּוֹשִׁי וּשְׂאִי כְלִמָּתֵךְ בְּצַדֶּקְתֵּךְ[b] אַחְיוֹתֵךְ[c]׃ 53 וְשַׁבְתִּי אֶת־שְׁבִיתְהֶן ה בליש[48]
אֶת־שְׁבִית סְדֹם וּבְנוֹתֶיהָ וְאֶת־שְׁבִית שֹׁמְרוֹן וּבְנוֹתֶיהָ וּשְׁבִית[a] שְׁבִיתַיִךְ[b] שבות ק. שבות ק. ושבות ק
54 בְּתוֹכָהְנָה׃ 54 לְמַעַן תִּשְׂאִי כְלִמָּתֵךְ וְנִכְלַמְתְּ מִכֹּל אֲשֶׁר עָשִׂית ג
55 בְּנַחֲמֵךְ אֹתָן׃ 55 וַאֲחוֹתַיִךְ[a] סְדֹם וּבְנוֹתֶיהָ תָּשֹׁבְןָ לְקַדְמָתָן וְשֹׁמְרוֹן ל וחס. ג. ב
56 וּבְנוֹתֶיהָ תָּשֹׁבְןָ לְקַדְמָתָן וְאַתְּ וּבְנוֹתַיִךְ תְּשֻׁבֶינָה לְקַדְמַתְכֶן׃ 56 וְלוֹא[a] ב. ל. לה מל
57 הָיְתָה סְדֹם אֲחוֹתֵךְ לִשְׁמוּעָה בְּפִיךְ בְּיוֹם גְּאוֹנָיִךְ[b]׃ 57 בְּטֶרֶם תִּגָּלֶה ל. ג[49]
רָעָתֵךְ[a] [b]כְּמוֹ עֵת[b] חֶרְפַּת בְּנוֹת־אֲרָם[c] וְכָל־סְבִיבוֹתֶיהָ[d] [e]בְּנוֹת
58 פְּלִשְׁתִּים[e] הַשָּׁאטוֹת אוֹתָךְ מִסָּבִיב׃ 58 אֶת־זִמָּתֵךְ וְאֶת־תּוֹעֲבוֹתַיִךְ אַתְּ מה[50] כת א לא קר ול בליש. יז מל בלשון נקיבה[51]. ל
59 נְשָׂאתִים נְאֻם יְהוָה׃ ס 59 כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה וְעָשִׂיתי[b] אוֹתָךְ ל. ד בסיפ[52]. יג[53]. ועשיתי ק. יז מל בלשון נקיבה[51]
60 ס ט[54] כַּאֲשֶׁר עָשִׂית אֲשֶׁר־בָּזִית אָלָה לְהָפֵר בְּרִית[c]׃ 60 וְזָכַרְתִּי אֲנִי אֶת־ ד ור״פ
61 בְּרִיתִי אוֹתָךְ[a] בִּימֵי נְעוּרָיִךְ וַהֲקִמוֹתִי לָךְ בְּרִית עוֹלָם׃ 61 וְזָכַרְתְּ ד בליש[55]. יז מל בלשון נקיבה[51]. ג מל[56]

[41] Gn 31,7. [42] Mm 3779. [43] Mm 1757. [44] Mm 2869. [45] Mm 3617. [46] Mm 2967. [47] Mm 2856. [48] Mm 1251. [49] Mm 3647. [50] Mm 898. [51] Mm 287. [52] Mm 2459. [53] Mm 2827. [54] Mp sub loco. [55] Mm 2831. [56] Mm 2841 contra textum.

47 [a] sic L, 'וּכְ Cod Alep 𝔅ℭ𝔊 opt Mss ‖ [b] > 𝔊*𝔖 ‖ 48 [a] > 𝔊*, add ‖ 50 [a] $ℭ^{3}$ nonn Mss הנה– ‖ [b] prb l c 2 Mss $𝔊^{Mss}$ οι γ' 𝔙 רָאִית ‖ 51 [a] prb l c 2 Mss מִמֶּנָּה ‖ [b] frt l c K pc Mss –תֵךְ ‖ 52 [a] l c 2 Mss Vrs –תַיִךְ ‖ [b] prp c Ms בְּצַדֶּקְךְ ‖ [c] l c pc Mss –תָיִךְ ‖ 53 [a] l וְשַׁבְתִּי cf Vrs ‖ [b] l c ℭ nonn Mss Vrs –תֵךְ ‖ 55 [a] frt l c nonn Mss 𝔊𝔖𝔙 –תֵךְ ‖ 56 [a] prp הֲלֹא, sed cf 43 [e] ‖ [b] pc Mss –נֵךְ ‖ 57 [a] pc Mss עֶרְוָתֵךְ ‖ [b—b] prp כָּמוֹהָ עַתָּה הָיִית (homtel) cf 𝔊 (α' 𝔙) νῦν ‖ [c] l c mlt Mss Edd 𝔖 אֱדוֹם ‖ [d] $𝔊^{-V\,46.449}$(α'σ'𝔙) κύκλῳ σου = –תַיִךְ; $𝔊^{L}$ om 'כל־סב, 𝔖 om 'סב ‖ [e—e] dl, gl ‖ 59 [a] > 𝔊*, add ‖ [b] ℭ mlt Mss ut Q ‖ [c] prb l c $ℭ𝔊^{L\,967}$ בריתִי ‖ 60 [a] l אִתָּךְ.

ג.⁵⁷ אֶת־דְּרָכַיִךְ֙ᵃ וְנִכְלַ֔מְתְּ בְּקַחְתֵּ֗ךְᵇ אֶת־אֲחוֹתַ֙יִךְ֙ הַגְּדֹל֣וֹת מִמֵּ֔ךְ אֶל־ᶜ
ד̇ ב̇ מל וב̇ חס⁵⁸. ו̇ כת כן⁵⁹ הַקְּטַנּ֖וֹת מִמֵּ֑ךְ וְנָתַתִּ֨י אֶתְהֶ֥ן לָ֛ךְ לְבָנ֖וֹת וְלֹ֥א מִבְּרִיתֵֽךְ׃ 62 וַהֲקִימוֹתִ֥י 62
ל.ו̇⁶⁰ 63 אֲנִ֛י אֶת־בְּרִיתִ֖י אִתָּ֑ךְ וְיָדַ֖עַתְּ כִּֽי־אֲנִ֥י יְהוָֽה׃ 63 לְמַ֤עַן תִּֽזְכְּרִי֙ וָבֹ֔שְׁתְּ
ב וְלֹ֨א יִֽהְיֶה־לָּ֥ךְ עוֹד֙ פִּתְח֣וֹן פֶּ֔ה מִפְּנֵ֖י כְּלִמָּתֵ֑ךְ בְּכַפְּרִי־לָךְ֙ לְכָל־אֲשֶׁ֣ר
עָשִׂ֔ית נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֥יᵃ יְהוִֽה׃ ס
ל 17 1 וַיְהִ֥י דְבַר־יְהוָ֖ה אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ 2 בֶּן־אָדָ֕ם ח֥וּד חִיד֖ה וּמְשֹׁ֣ל 17
מָשָׁ֑ל אֶל־בֵּ֖ית יִשְׂרָאֵֽל׃ 3 וְאָמַרְתָּ֞ כֹּה־אָמַ֣ר ׀ אֲדֹנָ֣יᵃ יְהוִ֗ה
ג̇ חד חס וב̇ מל¹ הַנֶּ֤שֶׁר הַגָּדוֹל֙ גְּד֣וֹל הַכְּנָפַ֔יִם אֶ֣רֶךְ הָאֵ֔בֶר
מָלֵ֖אᵇ הַנּוֹצָ֑ה אֲשֶׁר־ל֖וֹ הָֽרִקְמָ֑ה בָּ֚א אֶל־הַלְּבָנ֔וֹן
ל.ל וַיִּקַּ֖ח אֶת־צַמֶּ֥רֶת הָאָֽרֶז׃ 4 אֵ֛ת רֹ֥אשׁ יְנִיקוֹתָ֖יו קָטָ֑ף
ה̇² מל וכל כתיב דכות ב̇ מ̇ א̇. ד̇³ וַיְבִיאֵ֙הוּ֙ אֶל־אֶ֣רֶץ כְּנַ֔עַן בְּעִ֥יר רֹכְלִ֖ים שָׂמֽוֹ׃
5 וַיִּקַּח֙ מִזֶּ֣רַע הָאָ֔רֶץ וַֽיִּתְּנֵ֖הוּ בִּשְׂדֵה־זָ֑רַע
ב̇ בתרי לישנ⁴. ז̇⁵. ל. ד̇ קָ֚חᵃ עַל־מַ֣יִם רַבִּ֔ים צַפְצָפָ֖ה שָׂמֽוֹ׃
ל⁶ 6 ᵃוַיִּצְמַח֩ וַיְהִ֨יᵃ לְגֶ֜פֶן סֹרַ֣חַת שִׁפְלַ֣ת קוֹמָ֗ה
לִפְנ֤וֹת דָּֽלִיוֹתָיו֙ אֵלָ֔יו וְשָׁרָשָׁ֖יו תַּחְתָּ֣יו יִהְי֑וּ
ל⁷ וַתְּהִ֣י לְגֶ֗פֶן וַתַּ֧עַשׂ בַּדִּ֛ים וַתְּשַׁלַּ֖ח פֹּארֽוֹת׃
ג̇ חד חס וב̇ מל¹ 7 וַיְהִ֤י נֶֽשֶׁר־אֶחָדᵃ֙ גָּד֔וֹל גְּד֥וֹל כְּנָפַ֖יִם וְרַב־נוֹצָ֑ה
וְ֠הִנֵּה הַגֶּ֨פֶן הַזֹּ֜את כָּפְנָ֣הᵇ שָׁרָשֶׁ֣יהָᶜ עָלָ֗יוᵈ
ו̇⁸ וְדָלִיּוֹתָ֞יוᵉ שִֽׁלְחָה־ל֗וֹ לְהַשְׁק֣וֹת אוֹתָ֔הּ מֵעֲרֻג֖וֹתᶠ מַטָּעָֽהּ׃
ג 8 אֶל־שָׂ֥דֶה טּ֛וֹב אֶל־מַ֥יִם רַבִּ֖ים הִ֣יא שְׁתוּלָ֑ה
ב.ל לַעֲשׂ֤וֹת עָנָף֙ וְלָשֵׂ֣את פֶּ֔רִי לִהְי֖וֹת לְגֶ֥פֶן אַדָּֽרֶת׃ ס
כו̇ פסוק דאית בהון א״ב 9 אֱמֹ֗רᵃ כֹּ֤ה אָמַר֙ אֲדֹנָ֣יᵇ יְהוִ֔ה תִּצְלָ֑חᶜ
ל.ל הֲלוֹא֩ אֶת־שָׁרָשֶׁ֨יהָ יְנַתֵּ֜ק וְאֶת־פִּרְיָ֣הּᵈ ׀ יְקוֹסֵ֣ס
ה̇⁹ ול בסיפ. ד̇¹⁰. ג̇ חס בנביא¹¹. לג קמ¹² וְיָבֵ֗שׁ כָּל־טַרְפֵּ֤י צִמְחָהּ֙ תִּיבָ֔שׁᵉ ᶠוְלֹֽא־בִזְרֹ֤עַ גְּדוֹלָה֙ וּבְעַם־רָ֔בᶠ

⁵⁷Mp sub loco. ⁵⁸Mm 222. ⁵⁹Mm 816. ⁶⁰Mm 2392. Cp 17 ¹Mm 2644. ²Mm 1618. ³Mm 2842. ⁴Mm 2843. ⁵Mm 739. ⁶חד וַיִּצְמַח Gn 2,9. ⁷Mm 473. ⁸Mm 2915. ⁹Mp sub loco. ¹⁰Mm 2844. ¹¹Mm 408. ¹²Mm 264.

61 ᵃ 𝔊* sg, pc Mss ־כךְ ‖ ᵇ 𝔊^L967(𝔖) *ἐν τῷ ἀναλαβεῖν με*, l בקחתי ‖ ᶜ = עַל ‖ **63** ᵃ > 𝔊*, add ‖ **Cp 17,3** ᵃ > 𝔊*, add ‖ ᵇ prp מְלֹא ‖ **5** ᵃ > 𝔊*𝔖 ‖ **6** ᵃ⁻ᵃ prb l וְיִצְמַח וִיהִי ‖ **7** ᵃ 𝔊(𝔖𝔙) *ἕτερος*, prb l אַחֵר ‖ ᵇ 𝔗² pc Mss Q^Or כנפה ‖ ᶜ sic L, mlt Mss Edd שָׁרָ׳ ‖ ᵈ = אֵלָ׳ ‖ ᵉ l c Ms 𝔊𝔖 ־תֶיהָ ‖ ᶠ 𝔗 2 Mss 𝔊𝔖 ־נַת cf 10ᶜ ‖ **8** ᵃ = עַל ‖ **9** ᵃ 𝔊 pr *διὰ τοῦτο* cf 19 et 𝔊 22 ‖ ᵇ > 𝔗𝔊*, add ‖ ᶜ prb l c pc Mss הֲתִצְ׳ cf 𝔊𝔖𝔙 et 10.15 ‖ ᵈ prp פֹּארֹתֶיהָ ‖ ᵉ > 𝔊*, add ‖ ᶠ⁻ᶠ prb dl.

לְמַשְׂא֥וֹת[g] אוֹתָ֖הּ מִשָּׁרָשֶֽׁיהָ׃

10 וְהִנֵּ֥ה[a] שְׁתוּלָ֖ה[b] הֲתִצְלָ֑ח

הֲלוֹא֩ כְגַ֨עַת בָּ֜הּ ר֣וּחַ הַקָּדִ֗ים תִּיבַ֣שׁ יָבֹ֔שׁ ה חס בסיפ[13] . ג[14]

עַל־עֲרֻגֹ֥ת[c] צִמְחָ֖הּ תִּיבָֽשׁ׃ פ ל וחס . ד[15]

11 וַיְהִ֥י דְבַר־יְהוָ֖ה אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ 12 אֱמָר־[a]נָא֙ לְבֵ֣ית הַמֶּ֔רִי הֲלֹ֥א ה חס בסיפ

יְדַעְתֶּ֖ם מָה־אֵ֑לֶּה אֱמֹ֡ר[b] הִנֵּה־בָא֩ מֶלֶךְ־בָּבֶ֨ל יְרוּשָׁלִַ֜ם וַיִּקַּ֤ח אֶת־

13 מַלְכָּהּ֙ וְאֶת־שָׂרֶ֔יהָ וַיָּבֵ֥א אוֹתָ֛ם אֵלָ֖יו[c] בָּבֶֽלָה׃ 13 וַיִּקַּח֙ מִזֶּ֣רַע הַמְּלוּכָ֔ה גא[16] . כט . ד[17] . כ[18]ל

14 וַיִּכְרֹ֥ת אִתּ֖וֹ בְּרִ֑ית וַיָּבֵ֤א אֹתוֹ֙ בְּאָלָ֔ה וְאֶת־אֵילֵ֥י הָאָ֖רֶץ לָקָֽח׃ 14 לִֽהְיוֹת֙ גא[16]

מַמְלָכָ֣ה שְׁפָלָ֔ה לְבִלְתִּ֖י הִתְנַשֵּׂ֑א לִשְׁמֹ֥ר אֶת־בְּרִית֖וֹ לְעָמְדָֽהּ[a]׃ ל

15 וַיִּמְרָד־בּ֗וֹ לִשְׁלֹ֤חַ מַלְאָכָיו֙ מִצְרַ֔יִם לָתֶת־ל֥וֹ סוּסִ֖ים וְעַם־רָ֑ב הֲיִצְלָ֞ח

16 הֲיִמָּלֵ֨ט הָעֹשֵׂ֥ה אֵ֛לֶּה וְהֵפֵ֥ר[a] בְּרִ֖ית וְנִמְלָֽט[b]׃ 16 חַי־אָ֙נִי֙ נְאֻ֔ם ל . ג בטע בסיפ

אֲדֹנָ֣י[a] יְהוִ֑ה אִם־לֹ֡א בִּמְק֞וֹם הַמֶּ֣לֶךְ הַמַּמְלִ֣יךְ אֹת֗וֹ אֲשֶׁ֤ר בָּזָה֙ אֶת־ ח[19]

17 אָ֣לָת֔וֹ[b] וַאֲשֶׁ֥ר הֵפֵ֖ר אֶת־בְּרִית֑וֹ[b] אִתּ֥וֹ[c] בְתוֹךְ־בָּבֶ֖ל יָמֽוּת׃ 17 וְלֹא֩ ל

בְחַ֨יִל גָּד֜וֹל וּבְקָהָ֣ל רָ֗ב יַעֲשֶׂ֨ה[a] אוֹת֤וֹ פַרְעֹה֙ בַּמִּלְחָמָ֔ה[b] בִּשְׁפֹּ֥ךְ סֹלְלָ֖ה ד . לג קמ[20] . כד מל ב מנה בסיפ

18 וּבִבְנ֣וֹת דָּיֵ֑ק לְהַכְרִ֖ית נְפָשׁ֥וֹת רַבּֽוֹת[c]׃ 18 וּבָזָ֥ה[a] אָלָ֖ה לְהָפֵ֣ר בְּרִ֑ית ל[19]

19 וְהִנֵּ֨ה נָתַ֥ן יָד֛וֹ וְכָל־אֵ֥לֶּה עָשָׂ֖ה לֹ֥א יִמָּלֵֽט׃ ס 19 לָכֵ֞ן[a] כֹּֽה־אָמַ֨ר ב . יג[21] . יא בטע בסיפ[22] . כט

אֲדֹנָ֤י[b] יְהוִה֙ חַי־אָ֔נִי אִם־לֹ֗א אָלָתִי֙ אֲשֶׁ֣ר בָּזָ֔ה וּבְרִיתִ֖י אֲשֶׁ֣ר הֵפִ֑יר[c] ח[19] . ב . ב

20 וּנְתַתִּ֖יו[d] בְּרֹאשֽׁוֹ׃ 20 וּפָרַשְׂתִּ֤י עָלָיו֙ רִשְׁתִּ֔י וְנִתְפַּ֖שׂ בִּמְצוּדָתִ֑י יד

[a]וַהֲבִיאוֹתִ֨יהוּ בָבֶ֜לָה וְנִשְׁפַּטְתִּ֤י אִתּוֹ֙ שָׁ֔ם מַעֲל֖וֹ[b] אֲשֶׁ֥ר מָֽעַל־בִּֽי[a]׃ ל . כט . ג

21 וְאֵ֨ת[a] כָּל־מִבְרָחָ֤ו[ab] בְּכָל־[c]אֲגַפָּיו֙ בַּחֶ֣רֶב יִפֹּ֔לוּ וְהַנִּשְׁאָרִ֕ים לְכָל־ מבריחיו ק

22 ר֖וּחַ יִפָּרֵ֑שׂוּ וִידַעְתֶּ֕ם כִּ֛י אֲנִ֥י יְהוָ֖ה דִּבַּֽרְתִּי׃ ס 22 כֹּ֣ה[a] אָמַר֮ אֲדֹנָ֣י[b] ל . ה

[13] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [14] Mm 2845. [15] Mm 2844. [16] Mm 639. [17] Mm 3785. [18] Mm 1581. [19] Mm 2353. [20] Mm 264. [21] Mm 3044. [22] Mm 2912.

9 [g] prp לְהַשְׂאוֹת ‖ **10** [a] Ms וְהִיא, prp וְהִנָּהּ ‖ [b] exc nonn vb an 10a add? ‖ [c] pc Mss 𝔊𝔖 נַת— cf 7[e] ‖ **12** [a] 𝔊(𝔖) pr *υἱὲ ἀνθρώπου* cf 18,2[a] 19,1[a] 37,4[a] ‖ [b] dl? ‖ [c] > 𝔖 ‖ **14** [a] 𝔗 לעבדוֹ = 𝔗 *lmplhjh* ‖ **15** [a] 𝔊(𝔗𝔙) *καὶ παραβαίνων* = וּמֵפֵר? ‖ [b] 𝔊(𝔗𝔙) *εἰ σωθήσεται* = הֲיִמָּלֵט? ‖ **16** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] 𝔊𝔖 suff 1 sg ‖ [c] > 𝔖; cj c a cf 𝔙 ‖ **17** [a] prp יֹשִׁיעַ ‖ [b] Ms מל׳ cf Vrs ‖ [c] > Ms 𝔊* ‖ **18** [a] prb dl ו ‖ **19** [a] 𝔊 + *εἶπον* cf 7,2[a] ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ [c] l c nonn Mss הֵפֵר ‖ [d] prp —תִּיהָ vel —תִּין ‖ **20** [a—a] > 𝔊*, add ‖ [b] pc Mss (𝔙) בְּמ׳, Ms (𝔖) עַל מ׳; prb l sol עַל־ (מ dttg) ‖ **21** [a—a] > 𝔊*, add ‖ [b] mlt Mss מבחריו = $𝔊^{L}$α′𝔖𝔗; l מבחרוֹ ‖ [c] nonn Mss וכל ‖ **22** [a] $𝔊^{-L}$ pr *διότι* vel *διὰ τοῦτο* cf 9[a], $𝔊^{A\,min}$ + *εἶπον* cf 7,2[a] ‖ [b] > 𝔊*, add.

יְהוִה וְלָקַחְתִּי אָנִי מִצַּמֶּרֶת הָאֶרֶז [c]הָרָמָה וְנָתָתִּי[c] מֵרֹאשׁ יֹנְקוֹתָיו רַךְ[d] ל. גול בליש. יד. ב וכת כן[23]
23 אֶקְטֹף וְשָׁתַלְתִּי אָנִי עַל הַר־גָּבֹהַּ[e] וְתָלוּל׃ 23 בְּהַר מְרוֹם יִשְׂרָאֵל ל
אֶשְׁתֳּלֶנּוּ וְנָשָׂא עָנָף וְעָשָׂה פֶרִי[a] וְהָיָה לְאֶרֶז אַדִּיר וְשָׁכְנוּ תַחְתָּיו כֹּל יז. ל. ל. ל פסוק כל כל ומילה חדה ביניה[24]. ב
24 צִפּוֹר[b] כָּל־כָּנָף בְּצֵל דָּלִיּוֹתָיו תִּשְׁכֹּנָּה׃ 24 וְיָדְעוּ כָּל־עֲצֵי הַשָּׂדֶה כִּי ל
אֲנִי יְהוָה הִשְׁפַּלְתִּי ׀ עֵץ גָּבֹהַ[a] הִגְבַּהְתִּי עֵץ שָׁפָל הוֹבַשְׁתִּי עֵץ לָח ג ב פת וחד קמ[25]
וְהִפְרַחְתִּי עֵץ יָבֵשׁ אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי׃ פ ג. ה. ד

18 18 1 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 2 מַה[a]־לָּכֶם [b]אַתֶּם מֹשְׁלִים
אֶת־[b]הַמָּשָׁל הַזֶּה [c]עַל־אַדְמַת[c] יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר ו בסיפ
אָבוֹת יֹאכְלוּ[d] בֹסֶר וְשִׁנֵּי הַבָּנִים[e] תִּקְהֶינָה׃ ל[1]. ג ומל[2]
3 3 חַי־אָנִי נְאֻם אֲדֹנָי[a] יְהוִה אִם־יִהְיֶה לָכֶם עוֹד מְשֹׁל[b] הַמָּשָׁל הַזֶּה
4 בְּיִשְׂרָאֵל׃ 4 הֵן כָּל־הַנְּפָשׁוֹת לִי הֵנָּה כְּנֶפֶשׁ הָאָב וּכְנֶפֶשׁ הַבֵּן לִי־ ב[3]. ל
5 הֵנָּה הַנֶּפֶשׁ הַחֹטֵאת הִיא תָמוּת׃ ס 5 וְאִישׁ כִּי־יִהְיֶה צַדִּיק וְעָשָׂה ב
6 מִשְׁפָּט וּצְדָקָה׃ 6 אֶל[a]־הֶהָרִים[b] לֹא אָכָל וְעֵינָיו לֹא נָשָׂא אֶל־גִּלּוּלֵי ח פסוק לא לא לא לא[4]. ב זקף קמ. יא
בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־אֵשֶׁת רֵעֵהוּ לֹא טִמֵּא וְאֶל־אִשָּׁה נִדָּה לֹא יִקְרָב׃ ב. ב[5]
7 7 וְאִישׁ לֹא יוֹנֶה [a]חֲבֹלָתוֹ חוֹב[a] יָשִׁיב גְּזֵלָה[b] לֹא יִגְזֹל לַחְמוֹ לְרָעֵב יִתֵּן ל. כד בליש[6]
8 וְעֵירֹם יְכַסֶּה־בָּגֶד׃ 8 בַּנֶּשֶׁךְ[a] לֹא־יִתֵּן וְתַרְבִּית לֹא יִקָּח מֵעָוֶל[b] יָשִׁיב ג קמ וכל אתנח וס״פ דכות[7]. כד בליש[6]
יָדוֹ מִשְׁפַּט אֱמֶת יַעֲשֶׂה בֵּין אִישׁ לְאִישׁ׃ 9 בְּחֻקּוֹתַי[a] יְהַלֵּךְ[b] וּמִשְׁפָּטַי ס[8] ג[9]
שָׁמַר לַעֲשׂוֹת אֱמֶת[c] צַדִּיק הוּא חָיֹה יִחְיֶה נְאֻם אֲדֹנָי[d] יְהוִה׃
10 11 10 וְהוֹלִיד בֵּן־פָּרִיץ שֹׁפֵךְ דָּם וְעָשָׂה [a][b]אָח מֵאַחַד[b] מֵאֵלֶּה[a]׃ 11 [a]וְהוּא ד מקף. ב. לג ר״פ
אֶת־כָּל־אֵלֶּה לֹא עָשָׂה[a] כִּי גַם אֶל[b]־הֶהָרִים[c] אָכַל וְאֶת־אֵשֶׁת רֵעֵהוּ ב
12 טִמֵּא׃ 12 עָנִי[a] וְאֶבְיוֹן הוֹנָה [a][b]גְּזֵלוֹת גָּזָל חֲבֹל[a] לֹא יָשִׁיב[c] וְאֶל־הַגִּלּוּלִים ב. ב זקף קמ. כד בליש[6]

[23] Mm 2846. [24] Mm 3316. [25] Mm 221. Cp 18 [1] Mm 2637. [2] Mm 2638. [3] Mm 2847. [4] Mm 3132. [5] Mm 2848. [6] Mm 1685. [7] Mm 1566. [8] Mp sub loco. [9] Mm 3342.

22 [c–c] > 𝔊*, Ms 𝔖 om ונתתי; prb dl ‖ [d] > 𝔊*𝔖, add? ‖ [e] sic L, mlt Mss Edd הּ– ‖ **23** [a] prp פֹּארָה ‖ [b] 𝔊^AC *θηρίον* = חַיָּה ‖ **24** [a] sic L, mlt Mss Edd הּ– ‖ **Cp 18,2** [a] 𝔊(𝔖) pr *υἱὲ ἀνθρώπου*, ex 12,22 ‖ [b–b] > 𝔊 ‖ [c–c] 𝔊 *ἐν τοῖς υἱοῖς* ‖ [d] 𝔊(𝔖𝔙) *ἔφαγον* = אָכְלוּ ut Jer 31,29 ‖ [e] 𝔗 pc Mss om ה ut Jer 31,29 ‖ **3** [a] > Ms 𝔊*, add ‖ [b] frt l מֹשֵׁל cf 𝔖𝔗^Mss, al dl ‖ **6** [a] = עַל ‖ [b] prp הַדָּם cf 33,25 Lv 19,26 ‖ **7** [a–a] prb l חֲבֹל הַחַיָּב cf Vrs ‖ [b] 𝔊 pr cop ‖ **8** [a] 𝔊 pr *καὶ τὸ ἀργύριον αὐτοῦ* ‖ [b] cf 7[b] ‖ **9** [a] cf 7[b] ‖ [b] l הָלַךְ (י dttg cf 17) ‖ [c] 𝔊 *αὐτά*, prb l אֹתָם cf 19 ‖ [d] > Ms 𝔊*, add ‖ **10** [a–a] 𝔊 *ἁμαρτήματα* ‖ [b–b] dl אח et frt l c mlt Mss מאחת cf 𝔖𝔙 et Lv 4,2 ‖ **11** [a–a] > 𝔖; 𝔊 *ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ δικαίου οὐκ ἐπορεύθη* ‖ [b] = עַל ‖ [c] cf 6[b] ‖ **12** [a] cf 7[b] ‖ [b] l c 2 Mss 𝔊𝔗 –לָה cf 7.16 ‖ [c] prp הֵשִׁיב cf 𝔊 *ἀπέδωκεν*.

13 נָשָׂ֣א עֵינָ֔יו תּוֹעֵבָ֖ה עָשָֽׂה׃ 13 בַּנֶּ֧שֶׁךְ נָתַ֛ן וְתַרְבִּ֥ית לָקַ֖ח וָחָ֑יa לֹ֣א יִֽחְיֶ֗ה אֵ֣ת ית וכל חיו יחיה דכות[10]
14 כָּל־הַתּוֹעֵב֤וֹת הָאֵ֙לֶּה֙ עָשָׂ֔ה מ֥וֹת יוּמָ֖תb דָּמָ֥יוc בּ֥וֹ יִהְיֶֽה׃ 14 וְהִנֵּה֙ ב בנביא[11] . ד קמ וכל אתנח וס״פ דכות[12]
הוֹלִ֣יד בֵּ֔ן וַ֝יַּ֕רְא אֶת־כָּל־חַטֹּ֥את אָבִ֖יו אֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֑ה וַיִּרְאֶ֕הa וְלֹ֥א יַעֲשֶׂ֖ה ו חס[13] . ה[14] . ה[15] . ב[16]
15 כָּהֵֽן׃ 15 עַל־הֶהָרִיםa֙ לֹ֣א אָכָ֔לb וְעֵינָיו֙ לֹ֣א נָשָׂ֔א אֶל־גִּלּוּלֵ֖י בֵּ֣ית יִשְׂרָאֵ֑ל ב[17] בסיפ וכל קריא דכות ב מ ב . מז פסוק לא לא לא . ב זקף קמ . יא
16 אֶתb־אֵ֥שֶׁת רֵעֵ֖הוּ לֹ֥א טִמֵּֽא׃ 16 וְאִישׁ֙ לֹ֣א הוֹנָ֔ה חֲבֹלa֙ לֹ֣א חָבָ֔ל וּגְזֵלָ֖ה מז פסוק לא לא לא . ב
17 לֹ֣א גָזָ֑ל לַחְמוֹ֙ לְרָעֵ֣ב נָתָ֔ן וְעֵר֖וֹם כִּסָּה־בָֽגֶד׃ 17 מֵעָנִ֞יab הֵשִׁ֣יב יָד֗וֹ נֶ֤שֶׁךְ ל זקף קמ וכל שם אנש דכות
וְתַרְבִּית֙ לֹ֣א לָקָ֔ח מִשְׁפָּטַ֣י עָשָׂ֔ה בְּחֻקּוֹתַ֖יa הָלָ֑ךְ ה֗וּא לֹ֥א יָמ֛וּת בַּעֲוֺ֥ן ב זקף קמ[18]
18 אָבִ֖יו חָיֹ֥ה יִחְיֶֽה׃ 18 אָבִ֞יו כִּֽי־עָ֣שַׁק עֹ֗שֶׁק גָּזַ֙לa bגֵּ֣זֶל אָ֔ח וַאֲשֶׁ֥ר לֹא־ט֛וֹב ל ובטע מלעיל . ה[19]
19 עָשָׂ֖ה בְּת֣וֹךְ עַמָּ֑יוc וְהִנֵּה־מֵ֖ת בַּעֲוֺנֽוֹ׃ 19 וַאֲמַרְתֶּ֕ם מַדֻּ֛עַ לֹא־נָשָׂ֥א הַבֵּ֖ן ל חס
בַּעֲוֺ֣ןa הָאָ֑ב וְהַבֵּ֞ן מִשְׁפָּ֧ט וּצְדָקָ֣ה עָשָׂ֗ה אֵ֣ת כָּל־חֻקּוֹתַ֥י שָׁמַ֛ר וַיַּעֲשֶׂ֥ה ד
20 אֹתָ֖ם חָיֹ֥ה יִחְיֶֽה׃ 20 הַנֶּ֥פֶשׁ הַחֹטֵ֖את הִ֣יא תָמ֑וּת בֵּ֞ן לֹא־יִשָּׂ֣א ׀ בַּעֲוֺ֣ןa כה חס בסיפ . הׄ ר״פ מיחד[20] . ב . לז
הָאָ֗ב וְאָב֙ לֹ֤א יִשָּׂא֙ בַּעֲוֺ֣ןa הַבֵּ֔ן צִדְקַ֤ת הַצַּדִּיקb֙ עָלָ֣יו תִּֽהְיֶ֔ה וְרִשְׁעַ֥ת לז . ה[21]
רָשָׁ֖עc עָלָ֥יו תִּֽהְיֶֽה׃ ס הרשע ק חד מן יג[22] חס ה ר״ת
21 וְהָֽרָשָׁ֗ע כִּ֤י יָשׁוּב֙ מִכָּל־חַטֹּאתָו֙a אֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֔ה וְשָׁמַר֙ אֶת־כָּל־ חטאתיו ק חד מן ג בליש . ה[14]
22 חֻקּוֹתַ֔י וְעָשָׂ֥ה מִשְׁפָּ֖ט וּצְדָקָ֑ה חָיֹ֥ה יִחְיֶ֖ה לֹ֥אb יָמֽוּת׃ 22 כָּל־פְּשָׁעָיו֙
23 אֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֔ה לֹ֥א יִזָּכְר֖וּ ל֑וֹa בְּצִדְקָת֥וֹ אֲשֶׁר־עָשָׂ֖ה יִחְיֶֽה׃ 23 הֶחָפֹ֤ץ אֶחְפֹּץ֙ ית וכל חיו יחיה דכות[23] . ל
מ֣וֹתa רָשָׁ֔ע נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֣יb יְהוִ֑ה הֲל֛וֹא בְּשׁוּב֥וֹ מִדְּרָכָ֖יוc וְחָיָֽה׃ ס ל . ו
24 וּבְשׁ֨וּב צַדִּ֤יק מִצִּדְקָתוֹ֙ וְעָ֣שָׂה עָ֔וֶל כְּכֹ֨לa הַתּוֹעֵב֜וֹת אֲשֶׁר־עָשָׂ֧ה ד
הָרָשָׁ֛ע bיַעֲשֶׂ֥ה וָחָ֖יb כָּל־צִדְקֹתָ֣וc אֲשֶׁר־עָשָׂה֙ לֹ֣א תִזָּכַ֔רְנָה בְּמַעֲל֧וֹ צדקתיו ק חד מן ג חס בליש
25 אֲשֶׁר־מָעַ֛ל וּבְחַטָּאת֥וֹd אֲשֶׁר־חָטָ֖א בָּ֥ם יָמֽוּת׃ 25 וַאֲמַרְתֶּ֕ם לֹ֥א aיִתָּכֵ֖ן מז פסוק לא לא לא
דֶּ֣רֶךְa אֲדֹנָ֑יb שִׁמְעוּ־נָא֙ בֵּ֣ית יִשְׂרָאֵ֔ל aהֲדַרְכִּי֙ לֹ֣א יִתָּכֵ֔ןa הֲלֹ֥א cדַרְכֵיכֶ֖ם ל . ה חס בסיפ

[10] Mm 107. [11] Mm 988. [12] Mm 590. [13] Mm 861. [14] Mm 2851. [15] Mm 2070. [16] Mm 2849. [17] Mm 2850. [18] Gn 27,36. [19] Mm 3985. [20] Mm 944. [21] Mm 1242. [22] Mm 1856. [23] Mm 107.

13 a 𝔊 *οὗτος ζωῇ*, l הוּא חָיוֹ vel sol חָיוֹ cf 28 ‖ b prp c ℭ 2 Mss 𝔊^A min 𝔖𝔗𝔙 יָמוּת cf 17.21.24.28 ‖ c ℭ דָּמוֹ ‖ **14** a > 𝔖; l c mlt Mss 𝔊𝔙 וַיַּרְא ‖ **15** a cf 6b ‖ b l c mlt Mss Edd 𝔊𝔖𝔗^Mss𝔙 וְאֵת ‖ **16** a cf 7b ‖ **17** a cf 7b ‖ b 𝔊 *καὶ ἀπὸ ἀδικίας*, l מֵעָוֶל cf 8 ‖ **18** a cf 7b ‖ b l גְּזֵלָה cf 𝔊𝔖𝔗 et 7.(12.)16 ‖ c 𝔊 *τοῦ λαοῦ μου*, 𝔙(𝔖𝔗) *populi sui* ‖ **19** a 𝔊 *τὴν ἀδικίαν* = עָוֺן? ‖ **20** a ut 19a ‖ b cf c ‖ c aut l c Q ℭ mlt Mss הר׳ aut dl ה in הצדיק ‖ **21** a ℭ nonn Mss ut Q ‖ b mlt Mss 𝔊^-B 147𝔖𝔙 וְלֹא cf 28c ‖ **22** a > 𝔊* cf 33,16b ‖ **23** a l c nonn Mss בְּמ׳ cf 32 et b ‖ b > 𝔊*, add ‖ c prb l c mlt Mss 𝔊𝔖𝔗 מִדַּרְכּוֹ; 𝔊(𝔖) + *τῆς πονηρᾶς* cf 33,11 ‖ **24** a ℭ 2 Mss בְּכֹל ‖ b–b > 𝔊*𝔖, add ‖ c ℭ mlt Mss ut Q ‖ d 𝔊𝔖𝔗^Mss pl ‖ **25** a–a 𝔖ℭ pl cf 29 ‖ b l c ℭ mlt Mss 𝔊ℭ יְהוָה, it 29 ‖ c–c 𝔊 sg.

26 לֹא יִתָּכְנוּ[c]׃ 26 בְּשׁוּב־צַדִּיק מִצִּדְקָתוֹ וְעָשָׂה עָוֶל וּמֵת עֲלֵיהֶם[a] בְּעַוְלוֹ ב ר״פ . ל
27 אֲשֶׁר־עָשָׂה[b] יָמוּת׃ ס 27 וּבְשׁוּב רָשָׁע מֵרִשְׁעָתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיַּעַשׂ ד
28 מִשְׁפָּט וּצְדָקָה הוּא אֶת־נַפְשׁוֹ יְחַיֶּה׃ 28 וַיִּרְאֶה[a] וַיָּשׁוֹב מִכָּל־פְּשָׁעָיו ל[24] . ה[25] . וישב ק
29 אֲשֶׁר עָשָׂה חָיוֹ[b] יִחְיֶה לֹא[c] יָמוּת׃ 29 וְאָמְרוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל לֹא [a]יִתָּכֵן ד כת ו . מז פסוק לא לא לא
דֶּרֶךְ[a] אֲדֹנָי[b] [c]הַדְּרָכַי[d] לֹא יִתָּכְנוּ[ce] בֵּית יִשְׂרָאֵל הֲלֹא דַרְכֵיכֶם[f] לֹא ל . ה חס בסיפ
30 יִתָּכֵן[g]׃ 30 לָכֵן[a] אִישׁ כִּדְרָכָיו[b] אֶשְׁפֹּט אֶתְכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל נְאֻם
אֲדֹנָי[c] יְהוִה שׁוּבוּ וְהָשִׁיבוּ מִכָּל־פִּשְׁעֵיכֶם וְלֹא־יִהְיֶה[d] לָכֶם לְמִכְשׁוֹל ב
31 עָוֺן׃ 31 הַשְׁלִיכוּ מֵעֲלֵיכֶם אֶת־כָּל־פִּשְׁעֵיכֶם אֲשֶׁר פְּשַׁעְתֶּם בָּם[a] וַעֲשׂוּ ג
32 לָכֶם לֵב חָדָשׁ וְרוּחַ חֲדָשָׁה וְלָמָּה תָמֻתוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ 32 כִּי לֹא
אֶחְפֹּץ בְּמוֹת הַמֵּת נְאֻם אֲדֹנָי[a] יְהוִה [b]וְהָשִׁיבוּ וִחְיוּ[b]׃ פ ה

19 1 וְאַתָּה[a] שָׂא קִינָה אֶל[b]־נְשִׂיאֵי[c] יִשְׂרָאֵל׃ 2 וְאָמַרְתָּ ג[1]

מָה אִמְּךָ לְבִיָּא בֵּין אֲרָיוֹת ל
רָבָצָה בְּתוֹךְ כְּפִרִים רִבְּתָה גוּרֶיהָ׃ ל . ד חס בליש . ל . ל
3 וַתְּעַל[a] אֶחָד מִגֻּרֶיהָ כְּפִיר הָיָה ב
וַיִּלְמַד לִטְרָף־טֶרֶף אָדָם אָכָל׃
4 וַיִּשְׁמְעוּ[a] אֵלָיו[b] גּוֹיִם בְּשַׁחְתָּם נִתְפָּשׂ
וַיְבִאֻהוּ בַחַחִים אֶל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ ל[2] . ב
5 וַתֵּרֶא כִּי נוֹחֲלָה[a] אָבְדָה תִּקְוָתָהּ ל
וַתִּקַּח אֶחָד[b] מִגֻּרֶיהָ כְּפִיר שָׂמָתְהוּ׃ ב . ב
6 וַיִּתְהַלֵּךְ בְּתוֹךְ־אֲרָיוֹת כְּפִיר הָיָה
וַיִּלְמַד לִטְרָף־טֶרֶף אָדָם אָכָל׃
7 וַיֵּדַע[a] אַלְמְנוֹתָיו[b] וְעָרֵיהֶם הֶחֱרִיב

[24] Mm 1687. [25] Mm 2070. Cp 19 [1] Mm 1725. [2] Mm 1391.

26 [a] > Ms 𝔊𝔖, dl ‖ [b] 𝔊 + *ἐν αὐτῷ* cf 𝔖 ‖ **28** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] ℭ mlt Mss חָיֹה ‖ [c] nonn Mss וְלֹא cf 𝔖𝔙 ‖ **29** [a–a] 𝔖𝔗 pl cf 29[c–c] ‖ [b] l c ℭ nonn Mss 𝔊𝔗 יְהוָה, it 25 ‖ [c–c] prb l c 𝔊 sg cf 25 ‖ [d] sic L, nonn Mss Edd הַדְ׳ ‖ [e] sic L, mlt Mss Edd נוּ– ‖ [f] pc Mss 𝔊 sg ‖ [g] prb l c mlt Mss Edd 𝔖𝔗𝔙 pl cf 25 ‖ **30** [a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊 sg ‖ [c] > 𝔊*, add ‖ [d] 𝔊 pl ‖ **31** [a] prb l c 2 Mss Ed 𝔊 בִּי cf Jer 33,8 ‖ **32** [a] > ℭ𝔊*, add ‖ [b–b] > 𝔊*, add ‖ **Cp 19,1** [a] $\mathfrak{G}^{AC\,min}$(𝔖) + *υἱὲ ἀνθρώπου* cf 17,12[a] ‖ [b] = עַל ‖ [c] 𝔊 sg, frt recte ‖ **3** [a] 𝔊(𝔖) *καὶ ἀπεπήδησεν* = ויעל? ‖ **4** [a] l וַיַּשְׁמִ(י)עוּ ‖ [b] = עָלָיו ‖ **5** [a] 𝔊 *ἀπῶσται*, 𝔖 *'tkrht*, 𝔗 *psq*, 𝔙 *infirmata est*, prp נואלה ‖ [b] 𝔊 *ἄλλον* = אַחֵר ‖ **7** [a] 𝔊 *καὶ ἐνέμετο*, α' *καὶ ἐκάκωσε*, 𝔗 *w'ṣdj*; frt l וַיָּרַע ‖ [b] 𝔊 *τῷ θράσει αὐτοῦ*, θ' *βαρεῖς αὐτοῦ*, 𝔗 *bjrnjtjh*; frt l אַרְמְנוֹתֵיהֶם.

וַתֵּ֤שַׁם אֶ֙רֶץ֙ וּמְלֹאָ֔הּ מִקּ֖וֹל שַׁאֲגָתֽוֹ׃ ל[3]

8 וַיִּתְּנ֨וּ עָלָ֥יו גּוֹיִ֛ם סָבִ֖יב מִמְּדִינ֑וֹת[a]

וַיִּפְרְשׂ֥וּ עָלָ֛יו רִשְׁתָּ֖ם בְּשַׁחְתָּ֥ם נִתְפָּֽשׂ׃ [בַּמְּצֹד֔וֹת[ab] ל

9 וַיִּתְּנֻ֤הוּ בַסּוּגַר֙ בַּֽחַחִ֔ים וַיְבִאֻ֖הוּ [a]אֶל־מֶ֣לֶךְ בָּבֶ֑ל יְבִאֻ֙הוּ֙ ד[4] ג חס וחד מל. ב. ז[5]. ל

לְמַ֙עַן֙ לֹא־יִשָּׁמַ֥ע קוֹל֛וֹ ע֖וֹד[c] אֶל־[d]הָרֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ פ ו[6]. ה[7]

10 אִמְּךָ֥ כַגֶּ֛פֶן בְּדָמְךָ֖[a] עַל־מַ֣יִם שְׁתוּלָ֑ה ז[8]

פֹּרִיָּה֙ וַעֲנֵפָ֣ה הָיְתָ֔ה מִמַּ֖יִם רַבִּֽים׃

11 [a]וַיִּֽהְיוּ־לָ֞הּ מַטּ֣וֹת[a] עֹ֗ז אֶל־שִׁבְטֵי֙[b] מֹשְׁלִ֔ים [דָּלִיֹּתָֽיו׃[c] ל]ל חס

[c]וַתִּגְבַּ֤הּ קֽוֹמָתוֹ֙ עַל־[d]בֵּ֣ין עֲבֹתִ֔ים[e] וַיֵּרָ֣א בְגָבְה֔וֹ בְּרֹ֖ב ל. ל[9]

12 וַתֻּתַּ֤שׁ[a] בְּחֵמָה֙ לָאָ֣רֶץ הֻשְׁלָ֔כָה ב[10]. ב מל וכל יהושע דכות[11]

וְר֥וּחַ הַקָּדִ֖ים הוֹבִ֣ישׁ פִּרְיָ֑הּ[b] הִתְפָּֽרְק֥וּ

[c]וְיָבֵ֛שׁוּ[d] מַטֵּ֥ה עֻזָּ֖הּ אֵ֥שׁ אֲכָלָֽתְהוּ׃[c] ד

13 וְעַתָּ֛ה שְׁתוּלָ֥ה[a] בַמִּדְבָּ֖ר בְּאֶ֥רֶץ צִיָּ֖ה וְצָמָֽא׃[b]

14 [a]וַתֵּצֵ֨א אֵ֜שׁ מִמַּטֵּ֤ה[b] בַדֶּ֙יהָ֙ פִּרְיָ֣הּ[c] אָכָ֔לָה[ad] ג

וְלֹא־הָ֥יָה בָ֛הּ מַטֵּה־עֹ֖ז שֵׁ֣בֶט לִמְשׁ֑וֹל כה[12]. ג[13] מל ול בליש

קִינָ֥ה הִ֖יא וַתְּהִ֥י לְקִינָֽה׃ פ

ס[א1] 20 1 וַיְהִ֣י ׀ בַּשָּׁנָ֣ה הַשְּׁבִיעִ֗ית בַּֽחֲמִשִׁי֙ בֶּעָשׂ֣וֹר לַחֹ֔דֶשׁ בָּ֣אוּ אֲנָשִׁ֗ים ג חס[2]. ל[3]

2 מִזִּקְנֵ֥י[a] יִשְׂרָאֵ֖ל לִדְרֹ֣שׁ אֶת־יְהוָ֑ה וַיֵּשְׁב֖וּ לְפָנָֽי׃ ס 2 וַיְהִ֥י דְבַר־

3 יְהוָ֖ה אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ 3 בֶּן־אָדָ֗ם דַּבֵּ֞ר אֶת־[a]זִקְנֵ֤י[b] יִשְׂרָאֵל֙ וְאָמַרְתָּ֣ אֲלֵהֶ֔ם כט חס בנביא[4]

כֹּ֥ה אָמַר֙ אֲדֹנָ֣י[c] יְהוִ֔ה הֲלִדְרֹ֥שׁ אֹתִ֖י אַתֶּ֣ם בָּאִ֑ים חַי־אָ֙נִי֙ אִם־אִדָּרֵ֣שׁ ל וחס

4 לָכֶ֔ם נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֥י[d] יְהוִֽה׃ 4 הֲתִשְׁפֹּ֣ט אֹתָ֔ם הֲתִשְׁפּ֖וֹט בֶּן־אָדָ֑ם אֶת־ כה חס בסיפ. ג[5] מל ב מנה בליש

5 תּוֹעֲבֹ֥ת אֲבוֹתָ֖ם הוֹדִיעֵֽם׃ 5 וְאָמַרְתָּ֣ אֲלֵיהֶ֗ם כֹּֽה־אָמַר֮ אֲדֹנָ֣י[a] יְהוִה֒ יב בטע בסיפ

[3]Mm 2817. [4]Mm 2182. [5]Mm 1391. [6]Mm 3112. [7]Mm 2929. [8]Mm 739. [9]Mm 1227. [10]Mm 438 et Mm 2845. [11]Mm 2852. [12]Mp sub loco. [13]Mm 272. Cp 20 [1]Mp sub loco. [2]Mm 2853. [3]וחד באו האנשים Nu 22,20. [4]Mm 1954. [5]Mm 2854.

8 [a] prp מְצוּדוֹת ‖ **9** [a–a] aut dl אל־מלך בבל יבאהו (gl) aut l sol בבל ‖ [b] frt l בַּמְּצֹרֶת cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ [c] > Ms 𝔊*𝔖, add ‖ [d] = עַל ‖ **10** [a] 2 Mss כרמך; 𝔊 ὡς ἄνθος ἐν ῥόᾳ, frt l בַּכֶּרֶם ‖ **11** [a–a] 𝔊 sg, prp וַיְהִי־לָהּ מַטֵּה cf 12.14 ‖ [b] 𝔊 sg, prp שֵׁבֶט ‖ [c–c] prb add ‖ [d] = אֶל ‖ [e] l עָבֹת cf 31,3 ‖ **12** [a] prp (m cs) וְהִיא הֻתְּשָׁה ‖ [b] 𝔊 τὰ ἐκλεκτὰ αὐτῆς, prb l בַּדֶּיהָ cf 14 ‖ [c–c] prb add ‖ [d] 𝔊 sg, l וְיָבֵשׁ vel וַיִּבַשׁ ‖ **13** [a] 𝔊 πεφύτευκαν αὐτήν, frt l שְׁתָלוּהָ ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ **14** [a–a] prb add cf 11[c–c].12[c–c] ‖ [b] prp מִמַּטָּהּ ‖ [c] > 𝔊, prp וּפֹרֹתֶיהָ ‖ [d] 𝔊 καὶ κατέφαγεν αὐτήν, l 𝔐 ‖ **Cp 20,1** [a] 𝔊 + οἴκου cf 3[b] et 8,11.12 ‖ **3** [a] mlt Mss אֶל ‖ [b] 𝔊 + οἴκου cf 1[a], 𝔖 + *dbnj* ‖ [c] > 2 Mss 𝔊*, add ‖ [d] > 𝔊*, add ‖ **5** [a] cf 3[d].

בְּיוֹם בָּחֳרִי בְיִשְׂרָאֵל[b] וָאֶשָּׂא יָדִי לְזֶרַע בֵּית יַעֲקֹב וָאִוָּדַע לָהֶם בְּאֶרֶץ — ו[6] ול בליש וכל אף דכות . ח חס את[7]
מִצְרָיִם וָאֶשָּׂא יָדִי לָהֶם לֵאמֹר אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ 6 בַּיּוֹם הַהוּא 6 — ח חס את[7] . כד ס״פ
נָשָׂאתִי יָדִי לָהֶם לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם אֶל־אֶרֶץ אֲשֶׁר־תַּרְתִּי[a] — יט . ח חס את[7] . ב
לָהֶם זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ צְבִי הִיא לְכָל־הָאֲרָצוֹת׃ 7 וָאֹמַר אֲלֵהֶם אִישׁ 7 — כט חס בנביא[8] . ה פסוק בסיפ[9]
שִׁקּוּצֵי עֵינָיו הַשְׁלִיכוּ וּבְגִלּוּלֵי מִצְרַיִם אַל־תִּטַּמָּאוּ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ — ג . כד ס״פ
8 וַיַּמְרוּ־בִי וְלֹא אָבוּ לִשְׁמֹעַ אֵלַי אִישׁ[a] אֶת־שִׁקּוּצֵי עֵינֵיהֶם לֹא הִשְׁלִיכוּ 8 — י פסוק ולא לא לא[10] . ה פסוק בסיפ[9]
וְאֶת־גִּלּוּלֵי מִצְרַיִם לֹא עָזָבוּ וָאֹמַר לִשְׁפֹּךְ חֲמָתִי עֲלֵיהֶם לְכַלּוֹת אַפִּי — ב
בָּהֶם בְּתוֹךְ אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 9 וָאַעַשׂ לְמַעַן שְׁמִי לְבִלְתִּי הֵחֵל לְעֵינֵי 9 — ב
הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־הֵמָּה בְתוֹכָם אֲשֶׁר נוֹדַעְתִּי אֲלֵיהֶם לְעֵינֵיהֶם לְהוֹצִיאָם — ל
מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 10 וָאוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם וָאֲבִאֵם אֶל־הַמִּדְבָּר׃ 10 — ל חס
11 וָאֶתֵּן לָהֶם אֶת־חֻקּוֹתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי הוֹדַעְתִּי אוֹתָם אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה 11
אוֹתָם הָאָדָם וָחַי בָּהֶם׃ 12 וְגַם אֶת־שַׁבְּתוֹתַי נָתַתִּי לָהֶם לִהְיוֹת לְאוֹת 12 — ב בסיפ
בֵּינִי וּבֵינֵיהֶם לָדַעַת כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשָׁם׃ 13 וַיַּמְרוּ־בִי בֵית־יִשְׂרָאֵל 13 — ד[11]
בַּמִּדְבָּר בְּחֻקּוֹתַי לֹא־הָלָכוּ וְאֶת־מִשְׁפָּטַי מָאָסוּ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם — כה חס בסיפ
הָאָדָם וָחַי בָּהֶם וְאֶת־שַׁבְּתֹתַי חִלְּלוּ מְאֹד וָאֹמַר לִשְׁפֹּךְ חֲמָתִי עֲלֵיהֶם — ב חס וכל אורית דכות
בַּמִּדְבָּר לְכַלּוֹתָם׃ 14 וָאֶעֱשֶׂה לְמַעַן שְׁמִי לְבִלְתִּי הֵחֵל לְעֵינֵי הַגּוֹיִם 14 — ב
אֲשֶׁר הוֹצֵאתִים לְעֵינֵיהֶם׃ 15 וְגַם־אֲנִי נָשָׂאתִי יָדִי לָהֶם בַּמִּדְבָּר 15 — יט . ה[9] פסוק בסיפ וחד מן ה[7] חס את
לְבִלְתִּי הָבִיא אוֹתָם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַתִּי[a] זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ צְבִי הִיא — ח קמ[12]
לְכָל־הָאֲרָצוֹת׃ 16 יַעַן בְּמִשְׁפָּטַי מָאָסוּ וְאֶת־חֻקּוֹתַי לֹא־הָלְכוּ בָהֶם 16 — ה[13]
וְאֶת־שַׁבְּתוֹתַי חִלֵּלוּ[a] כִּי אַחֲרֵי גִלּוּלֵיהֶם לִבָּם הֹלֵךְ׃ 17 וַתָּחָס עֵינִי 17 — ב . כט[14]
עֲלֵיהֶם מִשַּׁחֲתָם וְלֹא־עָשִׂיתִי אוֹתָם[a] כָּלָה בַּמִּדְבָּר׃ 18 וָאֹמַר 18 — ב[15]
אֶל־בְּנֵיהֶם בַּמִּדְבָּר בְּחוּקֵּי אֲבוֹתֵיכֶם אַל־תֵּלֵכוּ וְאֶת־מִשְׁפְּטֵיהֶם — ל . ל מל
אַל־תִּשְׁמֹרוּ וּבְגִלּוּלֵיהֶם אַל־תִּטַּמָּאוּ׃ 19 אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּחֻקּוֹתַי 19
לֵכוּ וְאֶת־מִשְׁפָּטַי שִׁמְרוּ וַעֲשׂוּ אוֹתָם׃ 20 וְאֶת־שַׁבְּתוֹתַי קַדֵּשׁוּ וְהָיוּ 20 — ג
לְאוֹת בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם לָדַעַת כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ 21 וַיַּמְרוּ־בִי 21 — י . כד ס״פ

6 Mm 1643. 7 Mm 1830. 8 Mm 1954. 9 Mm 2855. 10 Mm 1139. 11 Mm 785. 12 Mm 1092. 13 Mm 2786. 14 Mm 2501. 15 Mm 2219

5 [b] 𝔊 *τὸν οἶκον Ισραηλ* ‖ **6** [a] 𝔊 *ἡτοίμασα*, 𝔖(𝔗) *jhbt* = נתתי cf 15; l 𝔐 ‖ **8** [a] > 𝔊*𝔖, add ‖ **15** [a] prb ins c pc Mss 𝔊𝔖𝔙 לָהֶם cf 6 ‖ **16** [a] nonn Mss + מְאֹד cf 𝔖 et 13 sed etiam 21 ‖ **17** [a] mlt Mss אתם, prb l אִתָּם.

הַבָּנִים בְּחֻקּוֹתַי לֹא־הָלָכוּ וְאֶת־מִשְׁפָּטַי לֹא־שָׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת אוֹתָם
אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם הָאָדָם וָחַי בָּהֶם אֶת־ᵃשַׁבְּתוֹתַי חִלֵּלוּ וָאֹמַר לִשְׁפֹּךְ — ב בסיפ
22 חֲמָתִי עֲלֵיהֶם לְכַלּוֹת אַפִּי בָּם בַּמִּדְבָּר׃ 22 ᵃוַהֲשִׁבֹתִי אֶת־יָדִיᵃ וָאַעַשׂ — ב . ב בטע
לְמַעַן שְׁמִי לְבִלְתִּי הֵחֵל לְעֵינֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אוֹתָם לְעֵינֵיהֶם׃
23 גַּםᵃ־אֲנִי נָשָׂאתִי אֶת־יָדִי לָהֶם בַּמִּדְבָּר לְהָפִיץ אֹתָם בַּגּוֹיִם וּלְזָרוֹת — ג ר״פ בסיפ[16] . ו[17] ר״פ וכל מ״פ דכות ב מ ה . יט . ה פסוק בסיפ[18] . כה חס בסיפ
24 אוֹתָם בָּאֲרָצוֹת׃ 24 יַעַן מִשְׁפָּטַי לֹא־עָשׂוּ וְחֻקּוֹתַי מָאָסוּ וְאֶת־שַׁבְּתוֹתַי
25 חִלֵּלוּ וְאַחֲרֵי גִּלּוּלֵי אֲבוֹתָם הָיוּ עֵינֵיהֶם׃ 25 וְגַם־אֲנִי נָתַתִּי לָהֶם חֻקִּים
26 לֹא טוֹבִים וּמִשְׁפָּטִים לֹא יִחְיוּ בָּהֶם׃ 26 וָאֲטַמֵּא אוֹתָם בְּמַתְּנוֹתָם — ל[19] . ל[20]
בְּהַעֲבִיר כָּל־פֶּטֶר רָחַם לְמַעַן אֲשִׁמֵּם ᵃלְמַעַן אֲשֶׁר יֵדְעוּ אֲשֶׁר אֲנִי — ה[21] . ו פסוק למען למען[22] . ל . יב[23]
27 יְהוָהᵃ׃ ס 27 לָכֵן דַּבֵּר אֶל־בֵּית יִשְׂרָאֵל בֶּן־אָדָם וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם — יא בטע בסיפ[24] . ב
כֹּה אָמַר אֲדֹנָיᵃ יְהוִה עוֹד זֹאת גִּדְּפוּ אוֹתִי אֲבוֹתֵיכֶם בְּמַעֲלָם בִּי מָעַל׃ — ג[25] . כי[26] מל ה[27] מנה בסיפ וכל יהושע ושפטים דכות ב מ ב
28 וָאֲבִיאֵם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָשָׂאתִי אֶת־יָדִי לָתֵת אוֹתָהּ לָהֶם וַיִּרְאוּ — יט
כָל־גִּבְעָה רָמָה וְכָל־עֵץ עָבֹת וַיִּזְבְּחוּ־שָׁם אֶת־זִבְחֵיהֶם ᵃוַיִּתְּנוּ־שָׁם — ה[28] . ז
כַּעַס קָרְבָּנָםᵃ וַיָּשִׂימוּ שָׁם רֵיחַ נִיחוֹחֵיהֶם וַיַּסִּיכוּ שָׁם אֶת־נִסְכֵּיהֶם׃ — לה . ל
29 וָאֹמַר אֲלֵהֶם מָה הַבָּמָה אֲשֶׁר־אַתֶּם הַבָּאִיםᵃ שָׁם ᵇוַיִּקָּרֵא שְׁמָהּ — כט חס בנביא[29] . יב[30] ב[31] מנה בליש . ה[32]
30 בָּמָה עַד הַיּוֹם הַזֶּהᵇ׃ 30 לָכֵן אֱמֹר ׀ אֶל־בֵּית יִשְׂרָאֵל כֹּה אָמַר — יא בטע בסיפ[24]
אֲדֹנָיᵃ יְהוִה הַבְּדֶרֶךְ אֲבוֹתֵיכֶם אַתֶּם נִטְמְאִים וְאַחֲרֵי שִׁקּוּצֵיהֶם אַתֶּם — ל
31 זֹנִים׃ 31 ᵃוּבִשְׂאֵת מַתְּנֹתֵיכֶםᵃ ᵇבְּהַעֲבִיר בְּנֵיכֶם בָּאֵשׁᵇ אַתֶּם נִטְמְאִים — ב . ד . ל בטע
לְכָל־גִּלּוּלֵיכֶם עַד־הַיּוֹםᶜ וַאֲנִי אִדָּרֵשׁ לָכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל חַי־אָנִי נְאֻם — ט מיחד[20]
32 אֲדֹנָיᵈ יְהוִה אִם־אִדָּרֵשׁ לָכֶם׃ 32 וְהָעֹלָה עַל־רוּחֲכֶם הָיוֹ לֹא תִהְיֶה — ה חס בסיפ . ל
אֲשֶׁר ׀ אַתֶּם אֹמְרִים נִהְיֶה כַגּוֹיִם כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲרָצוֹת לְשָׁרֵת עֵץ וָאָבֶן׃ — ג[33] . יא[34] ול בליש וכל כל אלה בני דכות ב מ ב
33 ᵃחַי־אָנִי נְאֻם אֲדֹנָיᵇ יְהוִה אִם־לֹא בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבְחֵמָה
34 שְׁפוּכָה אֶמְלוֹךְ עֲלֵיכֶם׃ 34 וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִן־הָעַמִּים וְקִבַּצְתִּי — ג מל בליש[35] . ג ר״פ

[16] Mm 2856. [17] Mm 2449. [18] Mm 2855. [19] Mm 1294. [20] Mp sub loco. [21] Mm 1425. [22] Mm 2707. [23] Mm 801. [24] Mm 2912. [25] Mm 2351. [26] Mm 1238 א. [27] Mm 2790. [28] Mm 2857. [29] Mm 1954. [30] Mm 2938. [31] Mm 1536. [32] Mm 1806. [33] Mm 2144. [34] Mm 3361. [35] Mm 1670.

21 ᵃ l c Vᴾ mlt Mss Vrs וְאֵת cf 13 ‖ **22** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*𝔖, add cf 9.14 ‖ **23** ᵃ l c Vᴾ nonn Mss Edd וְגַם cf 15.25 ‖ **26** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*, add ‖ **27** ᵃ cf 3ᵈ ‖ **28** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*, add ‖ **29** ᵃ crrp? prp בָּאִים ‖ ᵇ⁻ᵇ add? frt tot v add ‖ **30** ᵃ cf 3ᵈ ‖ **31** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *καὶ ἐν ταῖς ἀπαρχαῖς τῶν δομάτων ὑμῶν ἐν τᾶς ἀφορισμοῖς* cf 40, 1 𝔐 ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊*, add ‖ ᶜ 𝔗 pc Mss + הַזֶּה cf 𝔊𝔗 ‖ ᵈ > Ms 𝔊*, add ‖ **33** ᵃ 𝔊 pr *διὰ τοῦτο* ‖ ᵇ cf 3ᵈ.

ג . ג[36] אֶתְכֶם מִן־הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר נְפוֹצֹתֶם בָּם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה
35 ג וּבְחֵמָה שְׁפוּכָה׃ 35 וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל־מִדְבַּר הָעַמִּים וְנִשְׁפַּטְתִּי
36 ה[37] אִתְּכֶם שָׁם פָּנִים אֶל־פָּנִים׃ 36 כַּאֲשֶׁר נִשְׁפַּטְתִּי אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם בְּמִדְבַּר
37 ל[38] אֶרֶץ מִצְרָיִם כֵּן אִשָּׁפֵט אִתְּכֶם נְאֻם אֲדֹנָי[a] יְהוִה׃ 37 וְהַעֲבַרְתִּי אֶתְכֶם
38 ל תַּחַת הַשָּׁבֶט וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם בְּמָסֹרֶת[a] הַבְּרִית׃[b] 38 וּבָרוֹתִי מִכֶּם
ב . ב מל . ד חד חס וג מל[39] . ה הַמֹּרְדִים וְהַפּוֹשְׁעִים בִּי מֵאֶרֶץ מְגוּרֵיהֶם אוֹצִיא אוֹתָם וְאֶל־אַדְמַת
39 ה סביר לשון רבים . יא ס״פ בסיפ יִשְׂרָאֵל לֹא יָבוֹא[a] וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה׃ 39 וְאַתֶּם בֵּית־
ל יִשְׂרָאֵל כֹּה־אָמַר ׀ אֲדֹנָי[a] יְהוִה אִישׁ גִּלּוּלָיו [b]לְכוּ [c][d]עֲבֹדוּ [d]וְאַחַר אִם־
ד . ד[40] אֵינְכֶם [e]שֹׁמְעִים אֵלָי[e] וְאֶת־שֵׁם קָדְשִׁי לֹא תְחַלְּלוּ־עוֹד בְּמַתְּנוֹתֵיכֶם
40 וּבְגִלּוּלֵיכֶם׃ 40 כִּי בְהַר־קָדְשִׁי בְּהַר ׀ מְרוֹם יִשְׂרָאֵל נְאֻם אֲדֹנָי[a] יְהוִה
ג . כן כת[41] . ג מל בליש שָׁם יַעַבְדֻנִי כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלֹּה בָּאָרֶץ[b] שָׁם אֶרְצֵם וְשָׁם אֶדְרוֹשׁ
ב . כה . ב[42] אֶת־תְּרוּמֹתֵיכֶם וְאֶת־רֵאשִׁית מַשְׂאוֹתֵיכֶם בְּכָל־קָדְשֵׁיכֶם׃ 41 בְּרֵיחַ ס ב[38]
ל ר״פ . ג נִיחֹחַ אֶרְצֶה אֶתְכֶם בְּהוֹצִיאִי אֶתְכֶם מִן־הָעַמִּים וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם מִן־
42 ג . ג[36] הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר נְפֹצֹתֶם בָּם וְנִקְדַּשְׁתִּי בָכֶם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם׃ 42 וִידַעְתֶּם
ה כִּי־אֲנִי יְהוָה בַּהֲבִיאִי אֶתְכֶם אֶל־אַדְמַת יִשְׂרָאֵל אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
43 יט נָשָׂאתִי אֶת־יָדִי לָתֵת אוֹתָהּ לַאֲבוֹתֵיכֶם׃ 43 וּזְכַרְתֶּם־שָׁם אֶת־
ג . ב . ד דַּרְכֵיכֶם וְאֵת כָּל־[a]עֲלִילוֹתֵיכֶם אֲשֶׁר נִטְמֵאתֶם בָּם וּנְקֹטֹתֶם בִּפְנֵיכֶם
44 בְּכָל־רָעוֹתֵיכֶם [b]אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם[b]׃ 44 וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה בַּעֲשׂוֹתִי
ג[43] מילין מן יא אות ול בליש . ל אִתְּכֶם לְמַעַן שְׁמִי לֹא כְדַרְכֵיכֶם הָרָעִים וְכַעֲלִילוֹתֵיכֶם הַנִּשְׁחָתוֹת
[a]בֵּית יִשְׂרָאֵל[a] נְאֻם אֲדֹנָי[b] יְהוִה׃ פ
21 כד **21** 1 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 2 בֶּן־אָדָם שִׂים פָּנֶיךָ דֶּרֶךְ
3 ו' ה מנה בסיפ תֵּימָנָה וְהַטֵּף[a] אֶל־[b]דָּרוֹם וְהִנָּבֵא אֶל־יַעַר [c]הַשָּׂדֶה נֶגֶב[c][d]׃ 3 וְאָמַרְתָּ
ל לְיַעַר הַנֶּגֶב שְׁמַע דְּבַר־יְהוָה כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה הִנְנִי מַצִּית־בְּךָ ׀

[36] Mm 2858. [37] Mm 243. [38] Mp sub loco. [39] Mm 2859. [40] Mm 309. [41] Cf Mp sub loco, Mm 2264 et 2480. [42] Lv 26,31. [43] Mm 3779. Cp 21 [1] Mm 2860.

36 [a] > Ms 𝔊*, add ‖ 37 [a] 𝔊 ἐν ἀριθμῷ, l בְּמִסְפָּר cf 1 Ch 9,28 ‖ [b] > 𝔊*, dl (dttg cf init 38) ‖ 38 [a] l c ℭ nonn Mss Seb Vrs יָבֹאוּ ‖ 39 [a] cf 3 [d] ‖ [b] prp הַשְׁלִיכוּ cf 7 ‖ [c–c] add? cf [b] ‖ [d–d] pc Mss עברו ו׳; 𝔊 ἐξάρατε· καὶ μετὰ ταῦτα, prp בַּעֲרוּ אַחֲרֵיכֶם cf 1 R 14,10 21,21 ‖ [e] prp יֶשְׁכֶם = אֶשְׁכֶם ‖ 40 [a] cf 3 [d] ‖ [b] > 𝔊*𝔖 ‖ 43 [a] > ℭ𝔊*, add ‖ [b–b] > 𝔊*, add ‖ 44 [a–a] > 𝔊* ‖ [b] > 2 Mss 𝔊* ‖ Cp 21,2 [a] 𝔊(𝔖) καὶ ἐπίβλεψον = וְהַבֵּט? ‖ [b] = עַל ‖ [c–c] Ms om השדה, Ms 𝔖 הנגב; prb l sol הנגב (שדה var lect ad יער) ‖ [d] Or pc Mss נֶגְבָּה ‖ 3 [a] > ℭ Ms 𝔊*, add.

אֵשׁ וְאָכְלָה בְךָ כָל־עֵץ־לַח וְכָל־עֵץ יָבֵשׁ לֹא־תִכְבֶּה לַהֶבֶת שַׁלְהֶבֶת
4 וְנִצְרְבוּ־בָהּ כָּל־פָּנִים מִנֶּגֶב צָפוֹנָה׃ 4 וְרָאוּ כָּל־בָּשָׂר כִּי אֲנִי יְהוָה
5 בִּעַרְתִּיהָ לֹא תִכְבֶּה׃ 5 וָאֹמַר אֲהָהּ אֲדֹנָי[a] יְהוִה הֵמָּה[b] אֹמְרִים לִי
6 הֲלֹא מְמַשֵּׁל מְשָׁלִים הוּא׃ פ 6 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃
7 [a]בֶּן־אָדָם שִׂים פָּנֶיךָ אֶל־יְרוּשָׁלִַם וְהַטֵּף[b] אֶל־[c]מִקְדָּשִׁים[d] וְהִנָּבֵא
8 אֶל־[c]אַדְמַת יִשְׂרָאֵל׃ 8 וְאָמַרְתָּ לְאַדְמַת יִשְׂרָאֵל [a]כֹּה אָמַר[b] יְהוָה[a]
הִנְנִי אֵלַיִךְ[c] וְהוֹצֵאתִי חַרְבִּי מִתַּעְרָהּ וְהִכְרַתִּי מִמֵּךְ צַדִּיק[d] וְרָשָׁע׃
9 יַעַן אֲשֶׁר־הִכְרַתִּי מִמֵּךְ צַדִּיק[a] וְרָשָׁע לָכֵן תֵּצֵא חַרְבִּי מִתַּעְרָהּ אֶל[b]־
10 כָּל־בָּשָׂר מִנֶּגֶב צָפוֹן[c]׃ 10 וְיָדְעוּ כָּל־בָּשָׂר כִּי אֲנִי יְהוָה הוֹצֵאתִי
11 חַרְבִּי מִתַּעְרָהּ לֹא תָשׁוּב עוֹד׃ ס 11 וְאַתָּה בֶן־אָדָם הֵאָנַח
12 בְּשִׁבְרוֹן מָתְנַיִם וּבִמְרִירוּת תֵּאָנַח לְעֵינֵיהֶם׃ 12 וְהָיָה כִּי־יֹאמְרוּ אֵלֶיךָ
עַל־מָה אַתָּה נֶאֱנָח וְאָמַרְתָּ אֶל־שְׁמוּעָה כִי־בָאָה וְנָמֵס כָּל־לֵב וְרָפוּ
כָל־יָדַיִם וְכִהֲתָה כָל־רוּחַ וְכָל־בִּרְכַּיִם תֵּלַכְנָה מַּיִם הִנֵּה בָאָה
וְנִהְיָתָה נְאֻם אֲדֹנָי[b] יְהוִה׃ פ
13 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 14 בֶּן־אָדָם הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ כֹּה
אָמַר אֲדֹנָי[a] אֱמֹר[b]

חֶרֶב חֶרֶב הוּחַדָּה וְגַם־מְרוּטָה[c]׃
15 לְמַעַן טְבֹחַ טֶבַח הוּחַדָּה
לְמַעַן־[a]הֱיֵה־לָהּ[a] בָּרָק מֹרָטָּה
[b]אוֹ נָשִׂישׂ שֵׁבֶט בְּנִי מֹאֶסֶת כָּל־עֵץ[b]׃
16 וַיִּתֵּן[a] אֹתָהּ לְמָרְטָה[b] לִתְפֹּשׂ בַּכָּף

ה פסוק כל וכל כל . ג ב פת וחד קמ[2] . ח[3] . ג . ח . ו[4] . ב
גג . ב
ו[4] . ג[5] ול בליש
ח חס בסיפ
כד . יג[6] וכל עזרא דכות ב מ א . ל . ו[7] ח מנה בסיפ
ח . ד בסיפ
כט . ד[7] . ה[8]
ה[8] . ד[7]
ד[7] . כג בסיפ . ל
ל . ל
ל . ב[9] . ל
ב פסוק כל כל כל וכל[10] . ב
ד בסיפ
ב . ג . ג פסוק דמיין
ו[11] פסוק למען למען ג מנה ר״פ . ג
ב
ב
ג[12] ול חס בסיפ

[2] Mm 221. [3] Mm 2857. [4] Mm 687. [5] Mm 2861. [6] Mm 2682. [7] Mm 2862. [8] Mm 3473. [9] Mm 1609. [10] Mm 2863. [11] Mm 2707. [12] Mm 1009.

5 [a] 𝔊* hic vertit *κύριε*, sed 𝔏[S]𝔄 Tyc om; dl ‖ [b] ℭ pr הִנֵּה cf 𝔖𝔗 ‖ **7** [a] 𝔊 pr *διὰ τοῦτο προφήτευσον* ‖ [b] cf 2[a] ‖ [c] = עַל ‖ [d] 2 Mss שֵׁי–, pc Mss 𝔖 שָׁם– 𝔊 *τὰ ἅγια αὐτῶν*; l מִקְדָּשָׁם vel שָׁהּ– vel שֶׁיהָ– ‖ **8** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] ℭ mlt Mss Edd 𝔊[L]𝔖𝔗[Ms]𝔙 + אדני ($𝔊^{B\,mg\,O\,62.407}$ θ′ + *κύριος*), l 𝔄̈ = 𝔗𝔏[S]𝔄 Tyc ‖ [c] = עָלַיִךְ ‖ [d] 𝔊 *ἄδικον* cf 𝔗 ‖ **9** [a] cf 8[d] ‖ [b] = עַל ‖ [c] l c Or pc Mss צָפוֹנָה cf 3 ‖ **12** [a] = עַל ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ **14** [a] mlt Mss Edd + יהוה cf 𝔖𝔗[f]𝔙; l יהוה cf 𝔊* ‖ [b] > 𝔊[L]𝔏[S] Bo 𝔖, prb dl ‖ [c] l מֹרָטָה ut 15 ‖ **15** [a–a] 𝔊 *γένῃ εἰς*, frt l הֱיִת לְ; al prp בְּרָק ‖ [b–b] crrp et prb add; prp אֵיךְ אֲשִׁיבֶנּוּ שֵׁבֶט לְבֹטַח vel לְמַרְצֵחַ; prp לִמְרֹטָה vel אֵין יָשׁ׳ מָאַסְתְּ וְכָל־עֵצָה ‖ **16** [a] 𝔙 *et dedi* ‖ [b] frt l לִמְרֹטָה; prp לְמַרְצֵחַ vel לְבֹטַח.

[c]הִיא־הוּחַדָּה חֶרֶב[d] וְהִיא מֹרָטָּה[c] — ג. ב
לָתֵת אוֹתָהּ בְּיַד־הוֹרֵג׃ — ל מל
17 זְעַק וְהֵילֵל בֶּן־אָדָם כִּי־הִיא הָיְתָה[a] בְעַמִּי
הִיא בְּכָל־נְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל
מְגוּרֵי[b] אֶל־חֶרֶב הָיוּ אֶת־עַמִּי — ב[13]. ל
לָכֵן סְפֹק אֶל[c]־יָרֵךְ׃ — ל
18 [a]כִּי בֹחַן וּמָה אִם־גַּם־שֵׁבֶט מֹאֶסֶת לֹא יִהְיֶה[a] נְאֻם אֲדֹנָי[b] יְהוִה׃ פ — ב[14]. ב
19 [a]וְאַתָּה בֶן־אָדָם הִנָּבֵא וְהַךְ כַּף אֶל[b]־כָּף — כג בסיפ. ב[15]
וְתִכָּפֵל חֶרֶב שְׁלִישִׁתָה[c] חֶרֶב חֲלָלִים הִיא — ד חס ול בליש
חֶרֶב [d]חָלָל הַגָּדוֹל הַחֹדֶרֶת[de] לָהֶם׃ — ל. ל
20 לְמַעַן׀ לָמוּג[a] לֵב[b] וְהַרְבֵּה הַמִּכְשֹׁלִים[c] — ל. ב. ל
עַל כָּל־שַׁעֲרֵיהֶם נָתַתִּי [d]אִבְחַת־חָרֶב[d] — ל. ל
אָח עֲשׂוּיָה לְבָרָק מְעֻטָּה[e] לְטָבַח׃ — ל
21 הִתְאַחֲדִי[a] הֵימִנִי הָשִׂימִי[b] הַשְׂמִילִי[c] אָנָה פָּנַיִךְ מֻעָדוֹת[d]׃ — ל. ל. ה. ל
22 וְגַם־אֲנִי אַכֶּה כַפִּי אֶל[a]־כַּפִּי וַהֲנִחֹתִי חֲמָתִי — ט[16]. ט[16]
23 24 אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי׃ פ 23 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 24 וְאַתָּה — כג בסיפ
בֶן־אָדָם שִׂים־לְךָ׀ שְׁנַיִם דְּרָכִים לָבוֹא חֶרֶב מֶלֶךְ־בָּבֶל מֵאֶרֶץ אֶחָד[a] — כד
25 יֵצְאוּ שְׁנֵיהֶם וְיָד בָּרֵא[b] בְּרֹאשׁ [c]דֶּרֶךְ־עִיר[c] בָּרֵא[d]׃ 25 דֶּרֶךְ תָּשִׂים — יד[17]. הי ג מנה קמ. ג[18]. לה[19]. ג[18]
לָבוֹא חֶרֶב אֵת[a] רַבַּת בְּנֵי־עַמּוֹן וְאֶת[b]־יְהוּדָה בִירוּשָׁלִַם[c] בְּצוּרָה[d]׃ — ג[20]
26 כִּי־עָמַד מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶל[a]־אֵם הַדֶּרֶךְ בְּרֹאשׁ שְׁנֵי הַדְּרָכִים לִקְסָם־ — ל. לה[19]
27 קָסֶם קִלְקַל בַּחִצִּים שָׁאַל בַּתְּרָפִים רָאָה בַּכָּבֵד׃ 27 בִּימִינוֹ׀ הָיָה — ב

[13] Gn 37,1. [14] Mp sub loco. [15] Ex 8,12. [16] Mm 609. [17] Mm 98. [18] Mm 2864. [19] Mm 2840. [20] Mm 345.

61 [c–c] frt l הוּא הֵחַד הַחֶרֶב והוא מְרֻטָּה ‖ [d] dl, gl? ‖ **17** [a] sic L, mlt Mss Edd ’הָיְ; add? ‖ [b] prb l מֻגָּרֵי ‖ [c] = עַל ‖ **18** [a–a] crrp ‖ [b] cf 12[b] ‖ **19** [a] Mss pr וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר ‖ [b] = עַל ‖ [c] 𝔙 *ac triplicetur*, l וְשֻׁלָּשָׁה cf 𝔖 ‖ [d–d] l חֲלָלִים גְּדוֹלָה חדרת ‖ [e] Ms Vrs החרדת, l 𝔐 ‖ **20** [a] 𝔗 נמוג, l הָמוֹג ‖ [b] 𝔊[L](𝔎𝔄 Arm 𝔖𝔗) + *αὐτῶν*, prb l לִבָּם ‖ [c] 𝔊(𝔖) *οἱ ἀσθενοῦντες*, 𝔗 *mtqljhwn*; prp הַמִּכְשָׁלִים, prb l מִכְשָׁלָם ‖ [d–d] prb l טבחת־חרב vel טֶבַח הֶחרב cf 𝔊 ‖ [e] l מְרֻטָּה vel (מְ)מֹרָטָה ‖ **21** [a] prb l c pc Mss התאחרי; prp הִתְחַדִּי cf 𝔊(𝔙) *ὀξύνου* ‖ [b] > Ms 𝔊𝔙, dl (dttg) ‖ [c] mlt Mss השמא(י)לי ‖ [d] prp —דִים ‖ **22** [a] = עַל ‖ **24** [a] l c 2 Mss אַחַת cf Vrs ‖ [b] > 𝔊*, dl (dttg) ‖ [c–c] l דרך יָד ‖ [d] 𝔊 *ἐπ’ ἀρχῆς*, l בְּרֹאשׁ et cj c 25 ‖ **25** [a] l אֶל = עַל ‖ [b] l וְאֶל = ועַל ‖ [c] frt l c pc Mss ’וִי cf 𝔊𝔖 ‖ [d] 𝔊 *ἐν μέσῳ αὐτῆς*, frt l בְּתוֹכָהּ ‖ **26** [a] = עַל.

הַקֶּסֶם יְרוּשָׁלִַם ᵃלָשׂוּם כָּרִיםᵃ לִפְתֹּחַ פֶּה בְּרֶצַחᵇ לְהָרִים קוֹל בׄ[21]
בִּתְרוּעָה לָשׂוּם כָּרִים עַל־שְׁעָרִים לִשְׁפֹּךְ סֹלְלָה לִבְנוֹתᶜ דָּיֵק׃
28 וְהָיָה לָהֶם כִּקְסוֹםᵃ־שָׁוְא בְּעֵינֵיהֶם ᵇשְׁבֻעֵי שְׁבֻעוֹת לָהֶםᵇ וְהוּא־ כקסם ק. ל. ד[22]
29 מַזְכִּיר עָוֺן לְהִתָּפֵשׂ׃ פ 29 לָכֵן כֹּה־אָמַר אֲדֹנָיᵃ יְהוִה יַעַן הַזְכַּרְכֶם ל. כג בטע בסיפ. כט. יב בטע בסיפ. ל
עֲוֺנְכֶם בְּהִגָּלוֹת פִּשְׁעֵיכֶם לְהֵרָאוֹת חַטֹּאותֵיכֶם בְּכֹל עֲלִילוֹתֵיכֶם ל. ד[23] ג מנה כת כן. ד מל[24]
30 יַעַן הִזָּכֶרְכֶם בַּכַּףᵇ תִּתָּפֵשׂוּ׃ פ 30 וְאַתָּה ᵃחָלָל רָשָׁעᵃ נְשִׂיא ל
31 יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־בָּא יוֹמוֹ בְּעֵת עֲוֺן קֵץ׃ ס 31 כֹּה אָמַר אֲדֹנָיᵃ יְהוִה
הָסִירᵇ הַמִּצְנֶפֶת וְהָרִיםᶜ הָעֲטָרָה זֹאת לֹא־זֹאת הַשָּׁפָלָהᵈ הַגְבֵּהᵉ ב חד חס וחד מל[25]. ל. ב
32 ᶠוְהַגָּבֹהַᵍ הַשְׁפִּילᶠ׃ 32 עַוָּה עַוָּה עַוָּהᵃ אֲשִׂימֶנָּה ᵇגַּם־זֹאת לֹא הָיָהᵇᵉ ל. ל. ל
33 עַד־בֹּא אֲשֶׁר־לוֹ הַמִּשְׁפָּט וּנְתַתִּיו׃ פ 33 וְאַתָּה בֶן־אָדָם הִנָּבֵא כג בסיפ[26]
וְאָמַרְתָּ כֹּה אָמַר אֲדֹנָיᵃ יְהוִה אֶלᵇ־בְּנֵי עַמּוֹן וְאֶלᶜ־חֶרְפָּתָם וְאָמַרְתָּ
34 חֶרֶב חֶרֶב פְּתוּחָה לְטֶבַח מְרוּטָה לְהָכִילᵈ לְמַעַן בָּרָקᵉ׃ 34 בַּחֲזוֹת ב. ג[27]. ל[26]
לָךְ שָׁוְא בִּקְסָם־לָךְ כָּזָב לָתֵת אוֹתָךְᵃ אֶלᵇ־צַוְּארֵי חַלְלֵי רְשָׁעִים ט מל בלשון זכר[28]. ל
35 אֲשֶׁר־בָּא יוֹמָם בְּעֵת עֲוֺן קֵץ׃ 35 הָשֵׁבᵃ ᵇאֶל־תַּעְרָהᵇ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר־ ב[29]
36 נִבְרֵאת בְּאֶרֶץ מְכֻרוֹתַיִךְ אֶשְׁפֹּט אֹתָךְ׃ 36 וְשָׁפַכְתִּי עָלַיִךְ זַעְמִי בְּאֵשׁ ל. ל
עֶבְרָתִי אָפִיחַ עָלָיִךְ וּנְתַתִּיךְ בְּיַד אֲנָשִׁים בֹּעֲרִים חָרָשֵׁי מַשְׁחִית׃ ל. ב[30]
37 לָאֵשׁ תִּהְיֶהᵃ לְאָכְלָה דָּמֵךְ יִהְיֶה בְּתוֹךְ הָאָרֶץ לֹא תִזָּכֵרִי כִּי אֲנִי ב. ה
יְהוָה דִּבַּרְתִּי׃ פ

22 1 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 2 וְאַתָּה בֶן־אָדָם הֲתִשְׁפֹּט כג בסיפ[1]
3 ᵃהֲתִשְׁפֹּטᵃ אֶת־עִיר הַדָּמִים וְהוֹדַעְתָּהּ אֵת כָּל־תּוֹעֲבוֹתֶיהָ׃ 3 וְאָמַרְתָּ ג מל
כֹּה אָמַר אֲדֹנָיᵃ יְהוִהᵇ עִיר שֹׁפֶכֶת דָּם בְּתוֹכָהּ לָבוֹא עִתָּהּ וְעָשְׂתָה ב[2]

[21] Mm 2865. [22] Mm 2477. [23] Mm 731. [24] Mm 1383. [25] Jes 27,9. [26] Mp sub loco. [27] Mm 3956. [28] Mm 2565. [29] Mm 2866. [30] Mm 2867. Cp 22 [1] Mp sub loco. [2] Mm 2259.

27 ᵃ⁻ᵃ dl cf v b ‖ ᵇ 𝔊 *ἐν βοῇ*, l בצרח ‖ ᶜ mlt Mss Edd 𝔊𝔖𝔗ᴹˢˢ וְלִ׳ ‖ 28 ᵃ prp כְּקֶסֶם cf 𝔖 ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊*𝔖, add ‖ 29 ᵃ cf 12ᵇ ‖ ᵇ 𝔊 *ἐν τούτοις* = בָּהֶם? ‖ 30 ᵃ⁻ᵃ prb l חֲלַל רֶשַׁע cf 34 ‖ 31 ᵃ cf 12ᵇ ‖ ᵇ l הָסֵר ‖ ᶜ l וְהָרֵם ‖ ᵈ l הַשְּׁ׳ ‖ ᵉ sic L, mlt Mss Edd הַ– ‖ ᶠ⁻ᶠ l וְהַגְבֹּהַ הַשְׁפֵּל ‖ ᵍ sic L, mlt Mss Edd הָ– ‖ 32 ᵃ > Ms 𝔊*𝔖 ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊 *οὐδ'* (𝔊ᴬ *οὐ* 𝔊ᴮ *οὐαὶ*) *αὕτη* (> 𝔊ᴬ) *τοιαύτη ἔσται*, prp אוֹי לָהּ כָּזֹאת תִּהְיֶה ‖ ᶜ l תִּהְיֶה aut תִּהְיֶה זֹאת vel sol זֹאת ‖ 33 ᵃ cf 12ᵇ ‖ ᵇ = עַל ‖ ᶜ = וְעַל ‖ ᵈ 𝔊(𝔗𝔙) *εἰς συντέλειαν*, prb l לְכָלָה ‖ ᵉ l בְּרֹק ‖ 34 ᵃ prp אוֹתָהּ ‖ ᵇ = עַל ‖ 35 ᵃ frt l שֻׁבִי ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊 *μὴ καταλύσῃς*, οἱ γ' (𝔖𝔙) *εἰς τὸν κολεόν σου* (cf 𝔊ᴸᶜ lect dupl); frt l –רֵךְ ‖ 37 ᵃ l תִּהְיִי ‖ Cp 22,2 ᵃ > pc Mss 𝔊*𝔖, dl (ex 20,4?) ‖ 3 ᵃ > 𝔊*, add? ‖ ᵇ 𝔊 + *ὦ*, frt ins אוֹי (cf 24,6) vel הוֹי vel הָ(עִיר).

ב̇³. ל̇ גִּלּוּלִים עָלֶיהָ לְטָמְאָה׃ 4 בְּדָמֵךְ אֲשֶׁר־שָׁפַכְתְּ אָשַׁמְתְּ וּבְגִלּוּלַיִךְ 4
ל̇. ל̇. ו̇ מל בנביא אֲשֶׁר־עָשִׂית טָמֵאת וַתַּקְרִיבִי[a] יָמַיִךְ[b] וַתָּבוֹא[c] עַד[d]־שְׁנוֹתַיִךְ עַל־כֵּן
ל̇ נְתַתִּיךְ חֶרְפָּה לַגּוֹיִם וְקַלָּסָה לְכָל־הָאֲרָצוֹת׃ 5 הַקְּרֹבוֹת וְהָרְחֹקוֹת 5
ב̇. ב̇⁴. ו̇ ר״פ בסיפ⁵ מִמֵּךְ יִתְקַלְּסוּ־בָךְ טְמֵאַת הַשֵּׁם רַבַּת הַמְּהוּמָה׃ 6 הִנֵּה נְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל 6
ב̇⁶ אִישׁ לִזְרֹעוֹ[a] הָיוּ בָךְ לְמַעַן שְׁפָךְ־דָּם׃ 7 אָב וָאֵם הֵקַלּוּ בָךְ לַגֵּר עָשׂוּ 7
ב̇⁷. ב̇ חס וכל אורית דכות בַעֹשֶׁק בְּתוֹכֵךְ יָתוֹם וְאַלְמָנָה הוֹנוּ בָךְ׃ 8 קָדָשַׁי בָּזִית וְאֶת־שַׁבְּתֹתַי 8
ל̇ חִלָּלְתְּ׃ 9 אַנְשֵׁי רָכִיל הָיוּ בָךְ לְמַעַן שְׁפָךְ־דָּם וְאֶל[a]־הֶהָרִים[b] אָכְלוּ 9
ב̇ בָךְ זִמָּה עָשׂוּ בְתוֹכֵךְ׃ 10 עֶרְוַת־אָב גִּלָּה[a]־בָךְ טְמֵאַת הַנִּדָּה עִנּוּ[b]־בָךְ׃ 10
11 וְאִישׁ ׀ אֶת־אֵשֶׁת רֵעֵהוּ עָשָׂה תּוֹעֵבָה וְאִישׁ אֶת־כַּלָּתוֹ טִמֵּא בְזִמָּה 11
וְאִישׁ אֶת־אֲחֹתוֹ בַת־אָבִיו עִנָּה־בָךְ׃ 12 שֹׁחַד לָקְחוּ־בָךְ לְמַעַן שְׁפָךְ־ 12
ל̇. ל̇. ב̇⁷ דָּם נֶשֶׁךְ וְתַרְבִּית לָקַחַתְּ וַתְּבַצְּעִי רֵעַיִךְ בַּעֹשֶׁק וְאֹתִי שָׁכַחַתְּ נְאֻם
ט̇⁸ אֲדֹנָי[a] יְהוִה׃ 13 וְהִנֵּה הִכֵּיתִי כַפִּי אֶל[a]־בִּצְעֵךְ אֲשֶׁר עָשִׂית 13
ג̇. ה̇. ל̇. ג̇ וְעַל־דָּמֵךְ[b] אֲשֶׁר הָיוּ[c] בְּתוֹכֵךְ׃ 14 הֲיַעֲמֹד לִבֵּךְ אִם־תֶּחֱזַקְנָה יָדַיִךְ 14
ה̇⁹. יז̇ מל בלשון נקיבה¹⁰. ד̇. ל̇ מל לַיָּמִים אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה אוֹתָךְ[a] אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי׃ 15 וַהֲפִיצוֹתִי 15
יז̇ מל בלשון נקיבה¹⁰ אוֹתָךְ בַּגּוֹיִם וְזֵרִיתִיךְ בָּאֲרָצוֹת וַהֲתִמֹּתִי טֻמְאָתֵךְ מִמֵּךְ׃ 16 [a]וְנִחַלְתְּ ס̇¹¹ 16
ב̇. ז̇¹² בָּךְ[a] לְעֵינֵי גוֹיִם[b] וְיָדַעַתְּ כִּי־אֲנִי יְהוָה׃ פ
17 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 18 בֶּן־אָדָם[a] הָיוּ־לִי בֵית־ 17 18
לסיג ק̇ יִשְׂרָאֵל לְסוּג[b] כֻּלָּם נְחֹשֶׁת וּבְדִיל וּבַרְזֶל וְעוֹפֶרֶת בְּתוֹךְ כּוּר סִגִים
כג בטע בסיפ. כט כֶּסֶף[c] הָיוּ׃ ס 19 לָכֵן[a] כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[b] יְהוִה יַעַן הֱיוֹת כֻּלְּכֶם 19
ל̇ לְסִגִים לָכֵן הִנְנִי קֹבֵץ אֶתְכֶם אֶל־תּוֹךְ יְרוּשָׁלִָם׃ 20 קְבֻצַת[a] כֶּסֶף 20
וּנְחֹשֶׁת וּבַרְזֶל וְעוֹפֶרֶת וּבְדִיל אֶל־תּוֹךְ כּוּר לָפַחַת־עָלָיו אֵשׁ
ל̇. ל̇. ג̇¹³ ב̇ מנה בסיפ לְהַנְתִּיךְ[b] כֵּן אֶקְבֹּץ בְּאַפִּי וּבַחֲמָתִי[c] וְהִנַּחְתִּי[d] וְהִתַּכְתִּי אֶתְכֶם׃

[3] Mm 2835. [4] Mm 2868. [5] Mm 2869. [6] Mm 2870. [7] Mm 2871. [8] Mm 609. [9] Mm 2872. [10] Mm 287. [11] Mp sub loco. [12] Mm 2392. [13] Mm 2873.

4 [a] 𝔖 *qrbw* 𝔗 *wqrjb* ‖ [b] 𝔗 sg ‖ [c] 𝔊 *καὶ ἤγαγες*, 𝔙 *et adduxisti*, frt l וַתָּבִאִי ‖ [d] l c 2 Mss Or Vrs עֵת ‖ **6** [a] 𝔊 *πρὸς τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ* = לְזַרְעוֹ ‖ **9** [a] = ועל ‖ [b] prp הַדָּם cf 18,6 ‖ **10** [a] Vrs pl ‖ [b] pc Mss sg ‖ **12** [a] > pc Mss 𝔊*, add ‖ **13** [a] = עַל ‖ [b] prb l c pc Mss 𝔊 דָּמַיִךְ ‖ [c] 2 Mss Seb הָיָה cf 𝔖𝔗𝔙 ‖ **14** [a] mlt Mss אתך, l אִתָּךְ ‖ **16** [a–a] l c Ms Vrs –תִּי בָךְ ‖ [b] l c mlt Mss 𝔊σ′𝔖𝔗 הַגּ׳ ‖ **18** [a] 𝔊 + *ἰδού* ‖ [b] ℭ² nonn Mss ut Q; prb l לְסִגִים ‖ [c] prb tr post כלם cf 20; an dl? ‖ **19** [a] 𝔊 + *εἶπον*, frt ins אֱמֹר cf 7,2[a] ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ **20** [a] l כְּקְ׳ cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ [b] prp לְהִנָּתֵךְ cf 𝔊𝔖 ‖ [c] > 𝔊* ‖ [d] > 𝔖; 𝔊 *καὶ συνάξω* = וְכִנַּסְתִּי? prp ונפחתי (cf 21) vel וְהִפַּחְתִּי.

21 [a]וְכִנַּסְתִּי אֶתְכֶם[a] וְנָפַחְתִּי עֲלֵיכֶם בְּאֵשׁ עֶבְרָתִי וְנִתַּכְתֶּם בְּתוֹכָהּ׃ ב בתרי לישנ[14] . ל
22 כְּהִתּוּךְ כֶּסֶף בְּתוֹךְ כּוּר כֵּן תֻּתְּכוּ בְּתוֹכָהּ וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה ל . ל
שָׁפַכְתִּי חֲמָתִי עֲלֵיכֶם׃ פ ב ובטע
23 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 24 בֶּן־אָדָם אֱמָר־לָהּ אַתְּ אֶרֶץ
25 לֹא מְטֹהָרָה[a] הִיא לֹא[b] גֻשְׁמָהּ[c] בְּיוֹם זָעַם׃ 25 [a]קֶשֶׁר נְבִיאֶיהָ[a] בְּתוֹכָהּ ל . ל
כַּאֲרִי שׁוֹאֵג טֹרֵף טָרֶף נֶפֶשׁ אָכָלוּ חֹסֶן וִיקָר יִקָּחוּ[b] אַלְמְנוֹתֶיהָ[c] הִרְבּוּ ד . ב[15] . ל[16]
26 בְּתוֹכָהּ׃ 26 כֹּהֲנֶיהָ חָמְסוּ תוֹרָתִי וַיְחַלְּלוּ קָדָשַׁי בֵּין־קֹדֶשׁ לְחֹל לֹא
הִבְדִּילוּ וּבֵין־הַטָּמֵא[a] לְטָהוֹר לֹא הוֹדִיעוּ וּמִשַּׁבְּתוֹתַי[b] הֶעְלִימוּ ל . ב
27 עֵינֵיהֶם וָאֵחַל בְּתוֹכָם׃ 27 שָׂרֶיהָ בְקִרְבָּהּ כִּזְאֵבִים טֹרְפֵי טָרֶף
28 לִשְׁפָּךְ־דָּם [a]לְאַבֵּד נְפָשׁוֹת[a] לְמַעַן בְּצֹעַ בָּצַע׃ 28 וּנְבִיאֶיהָ טָחוּ לָהֶם ל
תָּפֵל חֹזִים שָׁוְא וְקֹסְמִים לָהֶם כָּזָב אֹמְרִים כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה ל
29 וַיהוָה לֹא דִבֵּר׃ 29 עַם הָאָרֶץ עָשְׁקוּ עֹשֶׁק וְגָזְלוּ גָּזֵל וְעָנִי[a] וְאֶבְיוֹן ב
30 הוֹנוּ וְאֶת־הַגֵּר עָשְׁקוּ[b] בְּלֹא מִשְׁפָּט׃ 30 וָאֲבַקֵּשׁ מֵהֶם אִישׁ גֹּדֵר־ ל[17]
גָּדֵר וְעֹמֵד בַּפֶּרֶץ לְפָנַי בְּעַד הָאָרֶץ לְבִלְתִּי שַׁחֲתָהּ וְלֹא מָצָאתִי׃ ב[18] . ה[19]
31 וָאֶשְׁפֹּךְ עֲלֵיהֶם זַעְמִי בְּאֵשׁ עֶבְרָתִי כִּלִּיתִים דַּרְכָּם בְּרֹאשָׁם נָתַתִּי ח[20]
נְאֻם אֲדֹנָי[a] יְהוִה׃ פ
23 1 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 2 בֶּן־אָדָם שְׁתַּיִם נָשִׁים בְּנוֹת ל בטע . ג[1]
3 אֵם־אַחַת הָיוּ׃ 3 וַתִּזְנֶינָה בְמִצְרַיִם בִּנְעוּרֵיהֶן זָנוּ שָׁמָּה מֹעֲכוּ שְׁדֵיהֶן ל[2] . ל . ל . ל
4 וְשָׁם עִשּׂוּ דַּדֵּי בְּתוּלֵיהֶן׃ 4 וּשְׁמוֹתָן אָהֳלָה הַגְּדוֹלָה וְאָהֳלִיבָה אֲחוֹתָהּ ב . ב . ב
וַתִּהְיֶינָה לִי וַתֵּלַדְנָה בָּנִים וּבָנוֹת [a]וּשְׁמוֹתָן שֹׁמְרוֹן אָהֳלָה וִירוּשָׁלַםִ ב
5 אָהֳלִיבָה[a]׃ 5 וַתִּזֶן אָהֳלָה תַּחְתָּי וַתַּעְגַּב[a] עַל־מְאַהֲבֶיהָ [b]אֶל־אַשּׁוּר[b] ב
6 קְרוֹבִים[c]׃ 6 לְבֻשֵׁי תְכֵלֶת פַּחוֹת וּסְגָנִים בַּחוּרֵי חֶמֶד כֻּלָּם פָּרָשִׁים ה מל
7 רֹכְבֵי סוּסִים׃ 7 וַתִּתֵּן תַּזְנוּתֶיהָ עֲלֵיהֶם מִבְחַר בְּנֵי־אַשּׁוּר כֻּלָּם וּבְכֹל ג פסוק ובכל בכל . ה[3]

[14] Mm 3137. [15] Mm 3778. [16] Mm 1853. [17] Mp sub loco. [18] Mm 2874. [19] Mm 2875. [20] Mm 2876.
Cp 23 [1] Mm 1886. [2] Mp sub loco. [3] Mm 781.

21 [a–a] > 𝔊*𝔖, add ‖ **24** [a] 𝔊 *βρεχομένη*, l (מְ)מֻטָּרָה ‖ [b] nonn Mss 𝔊𝔖𝔗[Edd]𝔙 וְלֹא ‖ [c] l גֻּשְּׁמָה ‖ **25** [a–a] 𝔊 *ἧς οἱ ἀφηγούμενοι*, l אֲשֶׁר נְשִׂיאֶיהָ ‖ [b] 2 Mss לָקָחוּ, prb recte cf Vrs ‖ [c] nonn Mss 𝔊 וְא׳ ‖ **26** [a] l c ℭ pc Mss טמא cf 44,23 ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd ומש׳ ‖ **27** [a–a] > 𝔊*, add ‖ **28** [a] > 𝔊*𝔖, add ‖ **29** [a] pc Mss 𝔊𝔙 עני ‖ [b] l עָשׂוּ cf 𝔊 et 7 ‖ **31** [a] > 𝔊*, add ‖ **Cp 23,4** [a–a] prb add ‖ **5** [a] Or ותֶּעגב ‖ [b–b] prb add; עַל = אל ‖ [c] cj c 6.

אֲשֶׁר־עָגְבָה בְּכָל־גִּלּוּלֵיהֶם נִטְמָאָה׃ 8 וְאֶת־תַּזְנוּתֶיהָ מִמִּצְרַיִם לֹא 8
ב . ב עָזָבָה כִּי אוֹתָהּ[a] שָׁכְבוּ בִנְעוּרֶיהָ וְהֵמָּה עִשּׂוּ דַּדֵּי בְּתוּלֶיהָ וַיִּשְׁפְּכוּ
תַזְנוּתָם עָלֶיהָ׃ 9 לָכֵן נְתַתִּיהָ בְּיַד־מְאַהֲבֶיהָ בְּיַד בְּנֵי אַשּׁוּר אֲשֶׁר 9
יט ר״פ[4] עָגְבָה עֲלֵיהֶם׃ 10 הֵמָּה גִּלּוּ עֶרְוָתָהּ בָּנֶיהָ וּבְנוֹתֶיהָ לָקָחוּ וְאוֹתָהּ 10
ב דגש[5] . ל בַּחֶרֶב הָרָגוּ וַתְּהִי־שֵׁם[a] לַנָּשִׁים וּשְׁפוּטִים[b] עָשׂוּ בָהּ׃ ס 11 וַתֵּרֶא 11
אֲחוֹתָהּ אָהֳלִיבָה וַתַּשְׁחֵת עַגְבָתָהּ מִמֶּנָּה וְאֶת־תַּזְנוּתֶיהָ מִזְּנוּנֵי אֲחוֹתָהּ׃
12 אֶל[a]־בְּנֵי אַשּׁוּר עָגָבָה פַּחוֹת וּסְגָנִים קְרֹבִים לְבֻשֵׁי מִכְלוֹל[b] פָּרָשִׁים 12
ה בסיפ רֹכְבֵי סוּסִים בַּחוּרֵי חֶמֶד כֻּלָּם׃ 13 וָאֵרֶא כִּי נִטְמָאָה דֶּרֶךְ אֶחָד 13
ל . ג מל[6] . ב[7] . ג לִשְׁתֵּיהֶן׃ 14 וַתּוֹסֶף אֶל־תַּזְנוּתֶיהָ וַתֵּרֶא [a]אַנְשֵׁי מְחֻקֶּה[a] עַל־הַקִּיר 14
כשדים ק . ב צַלְמֵי כַשְׂדִּיים חֲקֻקִים בַּשָּׁשַׁר׃ 15 חֲגוֹרֵי אֵזוֹר בְּמָתְנֵיהֶם סְרוּחֵי 15
ל . ב[8] טְבוּלִים בְּרָאשֵׁיהֶם מַרְאֵה שָׁלִשִׁים כֻּלָּם דְּמוּת בְּנֵי־בָבֶל[a] כַּשְׂדִּים
ותעגבה ק . ב[9] אֶרֶץ מוֹלַדְתָּם׃ 16 וַתַּעְגְּבָ[a] עֲלֵיהֶם לְמַרְאֵה עֵינֶיהָ וַתִּשְׁלַח מַלְאָכִים 16
ג . ד ג חס וחד מל[10] אֲלֵיהֶם כַּשְׂדִּימָה׃ 17 וַיָּבֹאוּ אֵלֶיהָ בְנֵי־בָבֶל לְמִשְׁכַּב דֹּדִים וַיְטַמְּאוּ 17
ג[11] . ג אוֹתָהּ בְּתַזְנוּתָם וַתִּטְמָא־בָם וַתֵּקַע נַפְשָׁהּ מֵהֶם׃ 18 וַתְּגַל תַּזְנוּתֶיהָ 18
ג[11] וַתְּגַל אֶת־עֶרְוָתָהּ וַתֵּקַע נַפְשִׁי מֵעָלֶיהָ כַּאֲשֶׁר נָקְעָה נַפְשִׁי מֵעַל
אֲחוֹתָהּ׃ 19 וַתַּרְבֶּה[a] אֶת־תַּזְנוּתֶיהָ לִזְכֹּר אֶת־יְמֵי נְעוּרֶיהָ אֲשֶׁר זָנְתָה 19
ל וחס . ו מל[12] בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 20 וַתַּעְגְּבָה[a] עַל פִּלַגְשֵׁיהֶם אֲשֶׁר בְּשַׂר־חֲמוֹרִים 20
ל . ל . ל חטף בְּשָׂרָם וְזִרְמַת סוּסִים זִרְמָתָם׃ 21 [a]וַתִּפְקְדִי אֵת זִמַּת נְעוּרָיִךְ בַּעְשׂוֹת[b] 21
יב בטע בסיפ מִמִּצְרַיִם[c] דַּדַּיִךְ לְמַעַן[d] שְׁדֵי נְעוּרָיִךְ׃ ס 22 לָכֵן אָהֳלִיבָה כֹּה־ 22
אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה הִנְנִי מֵעִיר אֶת־מְאַהֲבַיִךְ עָלַיִךְ אֵת אֲשֶׁר־נָקְעָה
ג פסוק בסיפ וכל כל נַפְשֵׁךְ מֵהֶם וַהֲבֵאתִים עָלַיִךְ מִסָּבִיב׃ 23 בְּנֵי בָבֶל וְכָל־כַּשְׂדִּים 23
ב מל[13] . ב ומל[14] פְּקוֹד וְשׁוֹעַ וְקוֹעַ כָּל[a]־בְּנֵי אַשּׁוּר אוֹתָם[b] בַּחוּרֵי חֶמֶד פַּחוֹת וּסְגָנִים
ב מל[15] כֻּלָּם שָׁלִשִׁים וּקְרוּאִים[c] רֹכְבֵי סוּסִים כֻּלָּם׃ 24 וּבָאוּ עָלַיִךְ הֹצֶן[a] 24

[4]Mm 1497. [5]Mm 2877. [6]Mm 1633. [7]Mm 2798. [8]Mm 2024. [9]Mm 2878. [10]Mm 2830. [11]Mp sub loco. [12]Mm 1507. [13]Mm 2742. [14]Mm 2879. [15]Mm 1572.

8 [a] mlt Mss אתה, l אַתָּה || **10** [a] 𝔊 *λάλημα* (1 R 9,7 = שְׁנִינָה) || [b] pc Mss ושפטים cf 16,41 || **12** [a] = עַל || [b] 𝔖 *tklt'* = תְּכֵלֶת cf 6 || **14** [a–a] prp אֲנָשִׁים חֲקֻקִים cf Vrs || **15** [a] > 𝔊*, add || **16** [a] l c K וַתַּעְגַּב cf 5 || **19** [a] Or וַתֶּרֶב || **20** [a] cf 16[a] || **21** [a] 21 add? || [b] l בַּעֲשׂוֹת vel בְּעֲשׂוֹת cf 𝔖𝔙 et 3.8 || [c] l c 2 Mss מִמְּצ׳ vel c Ms 𝔊𝔖𝔙 בְּמִצ׳ || [d] l לְמַעֵךְ vel לְמַעֵךְ cf 𝔖𝔙 || **22** [a] > 𝔊*, add || **23** [a] 𝔊𝔖 pr cop; sed prb add כָּל־בְּנֵי אַשּׁוּר || [b] mlt Mss אתם, l אִתָּם || [c] prb l קְרוֹבִים cf 5.12 || **24** [a] nonn Mss Edd חצן, 𝔊 *ἀπὸ βορρᾶ* (= מִצָּפוֹן?); prp הָמוֹן.

רֶכֶב וְגַלְגַּל וּבִקְהַל עַמִּים צִנָּה וּמָגֵן וְקוֹבַע יָשִׂימוּ עָלַיִךְ סָבִיב וְנָתַתִּי
25 לִפְנֵיהֶם מִשְׁפָּט וּשְׁפָטוּךְ בְּמִשְׁפְּטֵיהֶם׃ 25 וְנָתַתִּי קִנְאָתִי בָּךְ וְעָשׂוּ
אוֹתָךְ[a] בְּחֵמָה אַפֵּךְ וְאָזְנַיִךְ יָסִירוּ וְאַחֲרִיתֵךְ בַּחֶרֶב תִּפּוֹל [b]הֵמָּה בָּנַיִךְ — יז מל בלשון נקיבה[16]. ב ומל[17]. ח מל בליש. יח
26 וּבְנוֹתַיִךְ יִקָּחוּ וְאַחֲרִיתֵךְ תֵּאָכֵל בָּאֵשׁ[b]׃ 26 וְהִפְשִׁיטוּךְ אֶת־בְּגָדָיִךְ — ל. ט[19]. יח[18]
ס[20] וְלָקְחוּ כְּלֵי תִפְאַרְתֵּךְ׃ 27 וְהִשְׁבַּתִּי זִמָּתֵךְ מִמֵּךְ [a]וְאֶת־זְנוּתֵךְ[a] מֵאֶרֶץ — יג[21]
מִצְרָיִם וְלֹא־תִשְׂאִי עֵינַיִךְ אֲלֵיהֶם וּמִצְרַיִם לֹא תִזְכְּרִי־עוֹד׃ ס — יא
28 כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה הִנְנִי נֹתְנָךְ בְּיַד אֲשֶׁר שָׂנֵאת בְּיַד אֲשֶׁר־ — יג[22]. ב. ב
29 נָקְעָה נַפְשֵׁךְ מֵהֶם׃ 29 וְעָשׂוּ אוֹתָךְ[a] בְּשִׂנְאָה וְלָקְחוּ כָּל־יְגִיעֵךְ וַעֲזָבוּךְ — יז מל בלשון נקיבה[16]. ל
30 עֵירֹם וְעֶרְיָה וְנִגְלָה[b] עֶרְוַת זְנוּנַיִךְ[c] וְזִמָּתֵךְ[d] וְתַזְנוּתָיִךְ׃ 30 עָשֹׂה[a] אֵלֶּה — ח. ב
31 לָךְ בִּזְנוֹתֵךְ אַחֲרֵי גוֹיִם [b]עַל אֲשֶׁר־נִטְמֵאת[b] בְּגִלּוּלֵיהֶם׃ 31 בְּדֶרֶךְ — ל. ב
32 אֲחוֹתֵךְ הָלָכְתְּ וְנָתַתִּי כוֹסָהּ בְּיָדֵךְ[a]׃ ס 32 כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה — ל

כּוֹס אֲחוֹתֵךְ תִּשְׁתִּי הָעֲמֻקָּה וְהָרְחָבָה — ל
[b]תִּהְיֶה לִצְחֹק וּלְלַעַג[b] מִרְבָּה[c] לְהָכִיל׃ — ל. ל
33 שִׁכָּרוֹן[a] וְיָגוֹן תִּמָּלֵאִי[b] — ל
כּוֹס [c]שַׁמָּה וּשְׁמָמָה[d] כּוֹס אֲחוֹתֵךְ שֹׁמְרוֹן[e]׃
34 וְשָׁתִית אוֹתָהּ וּמָצִית וְאֶת־[a]חֲרָשֶׂיהָ[b] תְּגָרֵמִי[a] — ב[20]. ל. ל
[c]וְשָׁדַיִךְ תְּנַתֵּקִי[c] כִּי אֲנִי דִבַּרְתִּי נְאֻם אֲדֹנָי[d] יְהוִה׃ ס — ל

35 לָכֵן[a] כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[b] יְהוִה[a] יַעַן שָׁכַחַתְּ אוֹתִי וַתַּשְׁלִיכִי אוֹתִי — כג בטע בסיפ. כט. כי[23] מל ה[24] מנה בסיפ וכל יהושע ושפטים דכות ב מ ב. כי[23] מל ה[24] מנה בסיפ וכל יהושע ושפטים דכות ב מ ב
36 אַחֲרֵי גַוֵּךְ וְגַם־אַתְּ שְׂאִי זִמָּתֵךְ וְאֶת־תַּזְנוּתָיִךְ׃ ס 36 וַיֹּאמֶר יְהוָה — ל. ח. ל
אֵלַי בֶּן־אָדָם הֲתִשְׁפּוֹט אֶת־אָהֳלָה וְאֶת־אָהֳלִיבָה וְהַגֵּד לָהֶן אֵת — ג[25] מל ב מנה בליש. יד[26]
37 תּוֹעֲבוֹתֵיהֶן׃ 37 כִּי נִאֵפוּ וְדָם בִּידֵיהֶן וְאֶת־גִּלּוּלֵיהֶן נִאֵפוּ וְגַם אֶת־ — ל. ב
38 בְּנֵיהֶן אֲשֶׁר יָלְדוּ־לִי הֶעֱבִירוּ לָהֶם[a] לְאָכְלָה׃ 38 עוֹד זֹאת עָשׂוּ לִי — ג בליש

16 Mm 287. 17 Mm 2880. 18 Mm 1853. 19 Mm 690. 20 Mp sub loco. 21 Mm 815. 22 Mm 2827. 23 Mm 1238 א. 24 Mm 2790. 25 Mm 2854. 26 Mm 190.

25 [a] mlt Mss אתך, l אֹתָךְ ‖ [b–b] add? ‖ **27** [a–a] l c pc Mss ותזנות(י)ך vel ואת־תזנות(י)ך cf 29.35 et 11.14.18.19.43 ‖ **28** [a] > Ms 𝔊*, add ‖ **29** [a] cf 25[a] ‖ [b] prb l ונגלְתָה ‖ [c] huc tr : cf 𝔙 ‖ [d] 𝔙 *scelus tuum*, dl ךְ ‖ **30** [a] pc Mss עשׂוּ, l עָשׂוּ ‖ [b–b] 𝔊(𝔖𝔗) *καὶ ἐμιαίνου* ‖ **31** [a] pc Mss 𝔊𝔖 pl ‖ **32** [a] > Ms 𝔊*, add ‖ [b–b] > 𝔊*, add ‖ [c] prb l מַרְבָּה cf 𝔊σ′ ‖ **33** [a] l c pc Mss שֶׁבֶ׳ ‖ [b] prp תמלא ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ [d] l c pc Mss וּמְשַׁמָּה ‖ [e] > 𝔊B*, prb add ‖ **34** [a–a] prp שְׁמָרֶיהָ תְּגַמֵּאִי al שׁ׳ תְּגֹמְרִי ‖ [b] pc Mss Edd חרשׂ׳ ‖ [c–c] > 𝔊*, add ‖ [d] > 𝔊*, add ‖ **35** [a–a] > 𝔖W, 𝔖A = 𝔐 ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ **37** [a] mlt Mss Edd להן.

39 טִמְּאוּ אֶת־מִקְדָּשִׁי ᵃבַּיּוֹם הַהוּאᵃ וְאֶת־שַׁבְּתוֹתַי חִלֵּלוּ׃ 39 וּבְשַׁחֲטָם — ל. ג[27]
אֶת־בְּנֵיהֶם לְגִלּוּלֵיהֶם וַיָּבֹאוּ אֶל־מִקְדָּשִׁי ᵃבַּיּוֹם הַהוּאᵃ לְחַלְּלוֹ וְהִנֵּה־ — ל
40 כֹה עָשׂוּ בְּתוֹךְ בֵּיתִי׃ 40 וְאַף כִּי תִשְׁלַחְנָהᵃ לַאֲנָשִׁים בָּאִים מִמֶּרְחָק — ט ר״פ. ה[28]
אֲשֶׁר מַלְאָךְ שָׁלוּחַ אֲלֵיהֶם וְהִנֵּה־בָאוּ ᵇלַאֲשֶׁר ᶜרָחַצְתְּ כָּחַלְתְּ עֵינַיִךְ — ל. ל. ל. [29]. יא
41 וְעָדִיתᶜᵈ עֶדִי׃ 41 וְיָשַׁבְתְּᵉ עַל־מִטָּה כְבוּדָּהᶠ וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ לְפָנֶיהָᵍ — ב. ג ומל[30]. ד
42 וּקְטָרְתִּי וְשַׁמְנִי שַׂמְתְּ עָלֶיהָᵇʰ׃ 42 וְקוֹל הָמוֹן ᵃשָׁלֵו בָהּᵃ ᵇוְאֶל־אֲנָשִׁים — ב
מֵרֹב אָדָםᵇ ᶜמוּבָאִים סוֹבָאִיםᶜ מִמִּדְבָּר וַיִּתְּנוּ צְמִידִים אֶל־יְדֵיהֶן — ג ומל[31]. סבאים ק
43 וַעֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת עַל־רָאשֵׁיהֶן׃ 43 וָאֹמַר ᵃלַבָּלָה נִאוּפִים עַתָּ יִזְנֶה — ל. ל ומל. עתה[32] חד מן כ בטע בליש. ק יזנו[32] חד מן יד[33] כת ה ק וקרו
44 תַזְנוּתֶהָ וָהִיאᵃ׃ 44 וַיָּבוֹאᵃ אֵלֶיהָᵇ כְּבוֹא אֶל־אִשָּׁה זוֹנָה כֵּן בָּאוּ אֶל־ — ל חס[32]. ה סביר לשון רבים וחד מן ה[34] מל וכל מגלה דכות ב מ ב
45 אָהֳלָה וְאֶל־אָהֳלִיבָה ᶜאִשֹּׁת הַזִּמָּהᶜ׃ 45 וַאֲנָשִׁים צַדִּיקִם הֵמָּה יִשְׁפְּטוּ — ל כת כן ובנביא. [35]
אוֹתְהֶםᵃ מִשְׁפַּט נֹאֲפוֹת וּמִשְׁפַּט שֹׁפְכוֹתᵇ דָּם כִּי נֹאֲפֹת הֵנָּה וְדָם — [36]. [36]
46 בִּידֵיהֶן׃ ס 46 כִּיᵃ כֹּה אָמַר אֲדֹנָיᵇ יְהוִה הַעֲלֵה עֲלֵיהֶםᶜ קָהָל — ב. [37]
47 וְנָתֹן אֶתְהֶן לְזַעֲוָהᵈ וְלָבַז׃ 47 וְרָגְמוּᵃ עֲלֵיהֶן אֶבֶן קָהָלᵇ וּבָרֵאᶜ אוֹתְהֶן — [38]. ג וכל כלית דכות[39]. [40]
48 בְּחַרְבוֹתָם בְּנֵיהֶםᵈ וּבְנוֹתֵיהֶםᵈ יַהֲרֹגוּ וּבָתֵּיהֶן בָּאֵשׁ יִשְׂרֹפוּ׃ 48 וְהִשְׁבַּתִּי — [41]. [32]
49 זִמָּה מִן־הָאָרֶץ וְנִוַּסְּרוּ כָּל־הַנָּשִׁים וְלֹא תַעֲשֶׂינָה כְּזִמַּתְכֶנָהᵃ׃ 49 וְנָתְנוּᵃ — [42]. ל
זִמַּתְכֶנָה עֲלֵיכֶן וַחֲטָאֵי גִלּוּלֵיכֶן תִּשֶּׂאינָה וִידַעְתֶּםᵇ כִּי אֲנִי אֲדֹנָיᶜ — ל. ל. ל. ל וכת כן. ג
יְהוִה׃ פ

24 1 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי בַּשָּׁנָה הַתְּשִׁיעִית בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי — ב מל[1]
2 בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ לֵאמֹר׃ 2 בֶּן־אָדָם כְּתָוב־לְךָ אֶת־שֵׁם הַיּוֹם ᵃאֶת־ — כתב חד מן ה[2] מל ק ול בליש
עֶצֶם הַיּוֹםᵃ הַזֶּה סָמַךְ מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶלᵇ־יְרוּשָׁלַם בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה׃ — יג[3] וכל עזרא דכות ב מ א

[27] Mm 2881. [28] Mm 1551. [29] Mm 1969. [30] Mm 1501. [31] Mm 323. [32] Mp sub loco. [33] Mm 782. [34] Mm 1552. [35] Mm 2882. [36] Mm 2839. [37] Mm 2827. [38] Mm 307. [39] Mm 1197. [40] Mm 2864. [41] Mm 815. [42] Mm 3465. **Cp 24** [1] Mm 2883. [2] Mm 2651. [3] Mm 2682.

38 a–a > 𝔊*, add ∥ **39** a–a > 𝔊*, add ∥ **40/41** a 𝔗Edd 2 f sg ∥ b–b add ∥ c–c 𝔖 3 f pl ∥ d sic L, mlt Mss Edd וְעָדִית ∥ e cf c–c ∥ f 𝔊(𝔖) ἐστρωμένης = רְבוּדָה ? ∥ g cf c–c; pc Mss 𝔙 ־נַיִךְ ∥ h cf c–c; 𝔊 ἐν αὐτοῖς ∥ **42** a–a prb crrp; 𝔊 ἀνεκρούοντο, 𝔖 *ʾzl hwʾ*, 𝔗Edd *djšln šljwʾ bhwn* ∥ b–b 𝔖 *wʾp dgbrʾ*, 𝔗 *wltqwp gbrjn msgjʾ ʾnšʾ*; frt l sol קוֹל אֲנָשִׁים ∥ c–c 𝔊 ἥκοντας, 𝔖 *dʾtw mn šbʾ*, 𝔗f Ms *ʾtn mshwr shwr*, 𝔙 *qui ... adducebantur et veniebant*; frt l sol בָּאִים cf 40 ∥ d = עַל ∥ **43** a–a crrp; prp הֲלֹא כָאֵלֶּה נִאֵפוּ וּמַעֲשֵׂי זֹנָה תַעֲשֶׂינָה cf 𝔊𝔖 ∥ **44** a l c 2 Mss Vrs ויבאו ∥ b 𝔖 pl ∥ c–c 𝔊 τοῦ ποιῆσαι ἀνομίαν, prb l לַעֲשׂוֹת זִמָּה ∥ **45** a pc Mss אותהן vel אתהן (cf 46) ∥ b > Ms 𝔊* ∥ **46** a > Ms 𝔊*, dl ∥ b > 𝔊*, add ∥ c mlt Mss Edd ־הֶן ∥ d VP 2 Mss KOr לזועה ∥ **47** a prp ורגום cf 𝔊 ∥ b add? ∥ c frt l וּבָרְאוּ cf 𝔖𝔗 ∥ d pc Mss ־הֶן ∥ **48** a 𝔊𝔙 suff 3 pl ∥ **49** a 2 Mss 𝔖 וְנָתַתִּי ∥ b pc Mss 𝔖𝔗 ־תֶן ∥ c > ℭ Ms 𝔊*, add ∥ **Cp 24,2** a–a > 𝔖𝔙, prb dl ∥ b = עַל.

3 וּמְשֹׁל אֶל־ᵃבֵּית־הַמֶּרִי מָשָׁל וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנָיᵇ יְהוִה
שְׁפֹת הַסִּיר ᶜשְׁפֹת וְגַם־יְצֹק בּוֹᵈ מָיִם׃ ד׳. ד׳[4]. כג פסוק וגם ובתר תלת מילין[5]
4 אֱסֹף נְתָחֶיהָᵃ אֵלֶיהָ כָּל־נֵתַח טוֹב
יָרֵךְ וְכָתֵף ᵇמִבְחַר עֲצָמִים מַלֵּאᵇ׃ ה[6]
5 ᵃמִבְחַרᵇ הַצֹּאן לָקוֹחַᵃ ד[7]
וְגַם דּוּר הָעֲצָמִיםᶜ תַּחְתֶּיהָᵈ רַתַּח רְתָחֶיהָᵉ ל. ל. ל
גַּם־בָּשְׁלוּ עֲצָמֶיהָ בְּתוֹכָהּ׃ ס
6 לָכֵן כֹּה־אָמַר׀ אֲדֹנָיᵃ יְהוִה אוֹי עִיר הַדָּמִים סִיר אֲשֶׁר חֶלְאָתָהᵇ בָהּ יא בטע בסיפ[8]. כט. ב[9]. ל
וְחֶלְאָתָהּ לֹא יָצְאָה מִמֶּנָּה ᶜלִנְתָחֶיהָᵈ לִנְתָחֶיהָ הוֹצִיאָהּ לֹא־נָפַל עָלֶיהָ ל
7 גּוֹרָלᶜ׃ 7 כִּי דָמָהּ בְּתוֹכָהּ הָיָה עַל־צְחִיחַ סֶלַע שָׂמָתְהוּ לֹא שְׁפָכַתְהוּ ב
8 עַל־הָאָרֶץ לְכַסּוֹת עָלָיו עָפָר׃ 8 ᵃלְהַעֲלוֹת חֵמָה לִנְקֹם נָקָם נָתַתִּי
9 אֶת־דָּמָהּ עַל־צְחִיחַ סָלַע לְבִלְתִּי הִכָּסוֹת׃ פ 9 לָכֵן כֹּה אָמַר ל. כג בטע בסיפ. כט
10 אֲדֹנָיᵃ יְהוִה ᵇאוֹי עִיר הַדָּמִיםᵇ גַּם־אֲנִי אַגְדִּיל הַמְּדוּרָה׃ 10 הַרְבֵּה ב[9]. ל
הָעֵצִים הַדְלֵק הָאֵשׁ הָתֵם הַבָּשָׂר ᵃוְהַרְקַח הַמֶּרְקָחָהᵃ ᵇוְהָעֲצָמוֹת ל[10]. ל. ל
11 יֵחָרוּᵇ׃ 11 וְהַעֲמִידֶהָᵃ עַל־גֶּחָלֶיהָᵇ רֵקָהᶜ לְמַעַן תֵּחַם וְחָרָה נְחֻשְׁתָּהּ ל. ל. ל. ב בטע[11]
12 וְנִתְּכָה בְתוֹכָהּ טֻמְאָתָהּ תִּתֹּם חֶלְאָתָהּ׃ 12 ᵃתְּאֻנִים הֶלְאָתᵃ וְלֹא־תֵצֵא ל. ל[12]
13 מִמֶּנָּה רַבַּתᵇ חֶלְאָתָהּ בְּאֵשׁᶜ חֶלְאָתָהּ׃ 13 ᵃבְּטֻמְאָתֵךְ זִמָּהᵃ ᵇיַעַן
טִהַרְתִּיךְ וְלֹא טָהַרְתְּ מִטֻּמְאָתֵךְᵇ לֹא תִטְהֲרִי־עוֹד עַד־הֲנִיחִי אֶת־ ב. ל. ל
14 חֲמָתִי בָּךְ׃ 14 אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי בָּאָהᵃ וְעָשִׂיתִי לֹא־אֶפְרַע וְלֹא־אָחוּס ב ר״פ[13]. לד פסוק לא ולא ולא[14]
ᵇוְלֹא אֶנָּחֵםᵇ כִּדְרָכַיִךְ וְכַעֲלִילוֹתַיִךְ שְׁפָטוּךְᶜ נְאֻם אֲדֹנָיᵈ יְהוִהᵉ׃ פ ג. ל
15 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 16 בֶּן־אָדָם הִנְנִי לֹקֵחַ מִמְּךָ ה[15]

[4]Mm 1803. [5]Mm 1629. [6]Mm 211. [7]Mm 1229. [8]Mm 2912. [9]Mm 2884. [10]Mp sub loco. [11]Mm 2885. [12]Mm 2886. [13]Mm 914. [14]Mm 771. [15]Mm 201.

3 ᵃ = עַל ‖ ᵇ > 𝔊*, add ‖ ᶜ > 𝔊*𝔖 ‖ ᵈ prp בָּהּ cf sqq ‖ 4 ᵃ l נְתָחִים cf 𝔊𝔖 ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊(𝔖) ἐκσεσαρκισμένα ἀπὸ τῶν ὀστῶν ‖ 5 ᵃ⁻ᵃ var lect ad 4b? ‖ ᵇ prp מִמְּב' cf 𝔊𝔖 ‖ ᶜ l הָעֵצִים cf 10 ‖ ᵈ prp מִתּ' ‖ ᵉ prp c Ms נתחיה; frt l רַתְּחָה ‖ 6 ᵃ > 𝔊*, add ‖ ᵇ prp חלאתה vel חלאה ‖ ᶜ⁻ᶜ prb add ‖ ᵈ > 𝔊 ‖ 8 ᵃ 8 prb add ‖ 9 ᵃ > 𝔊*, add ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊*, add ex 6 ‖ 10 ᵃ⁻ᵃ pc Mss הרחק המ' 𝔊 καὶ ἐλαττωθῇ ὁ ζωμός; prb l (וְ)הַרְחֵק הַמָּרָק, al וְהָרֵק המרק ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊*, add ‖ 11 ᵃ prb l והעמֵד, prp ואַעֲמִידה vel וְהֶעֱמַדְתִּיהָ ‖ ᵇ l (הַ)גחלים cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ ᶜ > 𝔊*, l 𝔐 ‖ 12 ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*, dl (dttg) ‖ ᵇ prb l רַבָּה ‖ ᶜ l c pc Mss בָּאֵשׁ ‖ 13 ᵃ⁻ᵃ 𝔊 ἀνθ' ὧν ἐμιαίνου σύ. καὶ τί = בטמא אתה ומה, frt l טְמֵאַת הַזִּמָּה ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊* ‖ 14 ᵃ 𝔊 καὶ ἥξει, 𝔖 wmjt' 'n', prb add ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊*, add? ‖ ᶜ l c pc Mss Vrs שְׁפַטְתִּיךְ ‖ ᵈ > 𝔊*, add ‖ ᵉ 𝔊 + nonn vb.

אֶת־מַחְמַ֥ד עֵינֶ֖יךָ בְּמַגֵּפָ֑ה וְלֹ֤א תִסְפֹּד֙ וְלֹ֣א תִבְכֶּ֔ה ᵃוְל֥וֹא תָב֖וֹא — ב̇ . ל̇ . ט̇ פסוק ולא ולא ולא . לה מל . ג̇
17 דִּמְעָתֶֽךָᵃ׃ 17 הֵאָנֵ֣ק ׀ דֹּ֗ם מֵתִים֙ אֵ֣בֶל לֹֽא־תַעֲשֶׂ֔ה פְּאֵֽרְךָ֙ᵃ חֲב֣וֹשׁ עָלֶ֔יךָ — ג̇[16] . יו̇[17] מ״פ לא ולא לא ג̇[18] מנה בסיפ . ג̇[19]
וּנְעָלֶ֖יךָ תָּשִׂ֣ים בְּרַגְלֶ֑יךָ וְלֹ֤א תַעְטֶה֙ עַל־שָׂפָ֔ם וְלֶ֥חֶם אֲנָשִׁ֖יםᵇ לֹ֥א
18 תֹאכֵֽל׃ 18 ᵃוָאֲדַבֵּ֤רᵇ אֶל־הָעָם֙ בַּבֹּ֔קֶרᵃ וַתָּ֥מָת אִשְׁתִּ֖י בָּעָ֑רֶב וָאַ֥עַשׂ — ו̇ו̇[20]
19 בַּבֹּ֖קֶר כַּאֲשֶׁ֥ר צֻוֵּֽיתִי׃ 19 וַיֹּאמְר֥וּ אֵלַ֖י הָעָ֑ם הֲלֹֽא־תַגִּ֤יד לָ֙נוּ֙ מָה־אֵ֣לֶּה — ה̇[21] . ח̇ חס בסיפ
20 לָּ֔נוּᵃ כִּ֥י אַתָּ֖ה עֹשֶֽׂה׃ 20 וָאֹמַ֖ר אֲלֵיהֶ֑ם דְּבַר־יְהוָ֔ה הָיָ֥ה אֵלַ֖י לֵאמֹֽר׃
21 21 אֱמֹ֣ר ׀ לְבֵ֣ית יִשְׂרָאֵ֗ל כֹּֽה־אָמַר֮ אֲדֹנָ֣יᵃ יְהוִה֒ הִנְנִ֨י מְחַלֵּ֤ל אֶת־מִקְדָּשִׁי֙ — ג̇[22] . יב̇ בטע בסיפ
גְּא֣וֹן עֻזְּכֶ֔ם מַחְמַ֥ד עֵינֵיכֶ֖ם וּמַחְמַ֣לᵇ נַפְשְׁכֶ֑ם וּבְנֵיכֶ֧ם וּבְנוֹתֵיכֶ֛ם אֲשֶׁ֥ר — יג̇ . ל̇ . ב̇
22 עֲזַבְתֶּ֖ם בַּחֶ֥רֶב יִפֹּֽלוּ׃ 22 וַעֲשִׂיתֶ֖ם כַּאֲשֶׁ֣ר עָשִׂ֑יתִי עַל־שָׂפָם֙ לֹ֣א תַעְט֔וּ
23 וְלֶ֥חֶם אֲנָשִׁ֖יםᵃ לֹ֥א תֹאכֵֽלוּ׃ 23 וּפְאֵרֵכֶ֣םᵃ עַל־רָאשֵׁיכֶ֗ם וְנַֽעֲלֵיכֶם֙ — ל̇ . ו̇[23]
בְּרַגְלֵיכֶ֔ם לֹ֥א תִסְפְּד֖וּ וְלֹ֣א תִבְכּ֑וּ וּנְמַקֹּתֶם֙ בַּעֲוֺנֹ֣תֵיכֶ֔ם וּנְהַמְתֶּ֖םᵇ אִ֥ישׁ — ל̇ . ל̇
אֶל־אָחִֽיו׃ 24 וְהָיָה֩ יְחֶזְקֵ֨אל לָכֶ֜ם לְמוֹפֵ֗ת כְּכֹ֥ל אֲשֶׁר־עָשָׂ֖ה ה̇[24] — ב̇[25]
25 תַּעֲשׂ֑וּ בְּבֹאָ֕הּ וִֽידַעְתֶּ֕ם כִּ֥י אֲנִ֖י אֲדֹנָ֥יᵃ יְהוִֽה׃ ס 25 וְאַתָּ֣ה בֶן־ — ג̇[24] . כג בסיפ
אָדָ֔ם הֲל֗וֹא בְּי֨וֹם קַחְתִּ֤י מֵהֶם֙ אֶת־מָ֣עוּזָּ֔ם מְשׂ֖וֹשׂ תִּפְאַרְתָּ֑ם אֶת־
26 מַחְמַ֤ד עֵֽינֵיהֶם֙ וְאֶת־מַשָּׂ֣א נַפְשָׁ֔ם ᵃבְּנֵיהֶ֖ם וּבְנוֹתֵיהֶֽםᵃ׃ 26 בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא — ל̇[26] . מא
27 יָב֥וֹא הַפָּלִ֖יט אֵלֶ֑יךָ ᵃלְהַשְׁמָע֖וּת אָזְנָֽיִםᵃ׃ 27 בַּיּ֨וֹם הַה֜וּא יִפָּ֣תַח פִּ֗יךָ — ל̇ . ל̇
ᵃאֶת־הַפָּלִ֔יטᵃ וּתְדַבֵּ֕ר וְלֹ֥א תֵאָלֵ֖ם ע֑וֹד וְהָיִ֤יתָ לָהֶם֙ לְמוֹפֵ֔ת וְיָדְע֖וּ — ג̇[27]
כִּֽי־אֲנִ֥י יְהוָֽה׃ ס

25 **25** 1 וַיְהִ֥י דְבַר־יְהוָ֖ה אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ 2 בֶּן־אָדָ֕ם שִׂ֥ים פָּנֶ֖יךָ אֶל־ — כ̇ד̇
3 בְּנֵ֣י עַמּ֑וֹן וְהִנָּבֵ֖א עֲלֵיהֶֽם׃ 3 וְאָמַרְתָּ֙ לִבְנֵ֣י עַמּ֔וֹן שִׁמְע֖וּ דְּבַר־אֲדֹנָ֣יᵃ — ג̇
יְהוִ֑ה כֹּֽה־אָמַ֞ר אֲדֹנָ֣יᵃ יְהוִ֗ה יַ֣עַן אָמְרֵ֤ךְᵇ הֶאָח֙ אֶל־ᶜמִקְדָּשִׁ֣י כִֽי־נִחָ֔ל — ב̇ . ב̇ חד קמ וחד פת׳
וְאֶל־ᵈאַדְמַ֤ת יִשְׂרָאֵל֙ כִּ֣י נָשַׁ֔מָּה וְאֶל־ᵈבֵּ֣ית יְהוּדָ֔ה כִּ֥י הָלְכ֖וּ בַּגּוֹלָֽה׃ — ה̇
4 4 לָ֠כֵן הִנְנִ֨י נֹתְנָ֜ךְᵃ לִבְנֵי־קֶ֤דֶם לְמֽוֹרָשָׁה֙ וְיִשְּׁב֣וּᵇ טִירֽוֹתֵיהֶם֙ בָּ֔ךְ וְנָתְנ֥וּ בָ֖ךְ — ב̇ . ל̇ . ג̇ מל בליש

[16] Mm 3263. [17] Mm 1613. [18] Mm 2788. [19] Mm 2887. [20] Mm 787. [21] Mm 2811. [22] Mm 2888. [23] Mm 1215. [24] Mp sub loco. [25] Ez 1,3, וחד ליחזקאל 1Ch 24,16 et Mp sub loco. [26] וחד את משא Nu 11,11. [27] Mm 1671. Cp 25 [1] Mm 2889.

16 ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*, add ‖ 17 ᵃ sic L, mlt Mss Edd ׳פּ ‖ ᵇ prb l אוֹנִים cf 𝔗𝔙 et Hos 9,4 ‖ 18 ᵃ⁻ᵃ prb add ‖ ᵇ prp וְדִבַּרְתָּ ‖ 19 ᵃ > 𝔊*𝔖𝔙, dl (dttg) ‖ 21 ᵃ > 𝔊*, add ‖ ᵇ pc Mss Edd ומחמד; prp וּמַשָּׂא cf 25, sed מחמל = משׂא ‖ 22 ᵃ cf 17ᵇ ‖ 23 ᵃ nonn Mss ־יכם ‖ ᵇ pc Mss 𝔊σ′𝔖 ׳וְנִחַ, l 𝔐 ‖ 24 ᵃ > 2 Mss 𝔊*, add ‖ 25 ᵃ⁻ᵃ add?, 𝔖 pr cop cf 𝔗 ‖ 26 ᵃ⁻ᵃ prp לְהַשְׁמִיעַ אֶת־אָזְנֶיךָ ‖ 27 ᵃ⁻ᵃ add? ‖ Cp 25,3 ᵃ > 𝔊*, add ‖ ᵇ 𝔊𝔖 pl, l 𝔐 ‖ ᶜ = עַל ‖ ᵈ = וְעַל ‖ 4 ᵃ 𝔊 pl (cf 3ᵇ), l 𝔐 ‖ ᵇ prp וְיָשְׁמוּ vel וְשָׂמוּ.

5 מִשְׁכְּנֵיהֶם הֵמָּה יֹאכְלוּ פִרְיֵךְ וְהֵמָּה יִשְׁתּוּ חֲלָבֵךְ׃ 5 וְנָתַתִּי אֶת־ ל. ל
רַבָּה[a] לִנְוֵה גְמַלִּים [b]וְאֶת־בְּנֵי[b] עַמּוֹן לְמִרְבַּץ־צֹאן וִידַעְתֶּם[c] כִּי־אֲנִי ל[2]. ב[3]. יא ס"פ בסיפ
6 יְהוָה׃ ס 6 כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה יַעַן מַחְאֲךָ יָד וְרַקְעֲךָ בְּרָגֶל יג[4]. ל. ל
7 וַתִּשְׂמַח [b]בְּכָל־שָׁאטְךָ[b] בְּנֶפֶשׁ אֶל[c]־אַדְמַת יִשְׂרָאֵל׃ 7 לָכֵן הִנְנִי[a] נָטִיתִי מח[5] כת א לא קר ול בליש. ח
אֶת־יָדִי עָלֶיךָ וּנְתַתִּיךָ[c] לְבַג[c] לַגּוֹיִם[d] וְהִכְרַתִּיךָ מִן־הָעַמִּים וְהַאֲבַדְתִּיךָ לבז ק
מִן־הָאֲרָצוֹת אַשְׁמִידְךָ[e] וְיָדַעְתָּ כִּי־אֲנִי יְהוָה׃ ס
8 כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה יַעַן אֲמֹר מוֹאָב וְשֵׂעִיר[a] הִנֵּה כְּכָל־ ה בטע בסיפ. ד[6]
9 הַגּוֹיִם בֵּית יְהוּדָה[b]׃ 9 לָכֵן הִנְנִי פֹתֵחַ אֶת־כֶּתֶף מוֹאָב [a]מֵהֶעָרִים ד[7]
מֵעָרָיו מִקָּצֵהוּ[a] צְבִי אֶרֶץ בֵּית הַיְשִׁימֹת בַּעַל מְעוֹן וְקִרְיָתָמָה[b]׃ ל. ב. ד[8]. וקריתימה ול בליש ק
10 לִבְנֵי־קֶדֶם [a]עַל־בְּנֵי עַמּוֹן[a] [b]וּנְתַתִּיהָ לְמוֹרָשָׁה[b] לְמַעַן לֹא־תִזָּכֵר
11 [c]בְּנֵי־עַמּוֹן בַּגּוֹיִם[c]׃ 11 וּבְמוֹאָב אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים וְיָדְעוּ[a] כִּי־אֲנִי ל
יְהוָה׃ ס
12 כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה יַעַן עֲשׂוֹת אֱדוֹם בִּנְקֹם[b] נָקָם לְבֵית
13 יְהוּדָה [c]וַיֶּאְשְׁמוּ אָשׁוֹם וְנִקְּמוּ בָהֶם[c]׃ 13 לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה ב[9]. ב חד חס וחד מל[10]. כג בטע בסיפ. כט
וְנָטִתִי יָדִי עַל־אֱדוֹם וְהִכְרַתִּי מִמֶּנָּה אָדָם וּבְהֵמָה וּנְתַתִּיהָ חָרְבָּה ל חס. יו חס את
14 מִתֵּימָן[b] וּדְדָנֶה בַּחֶרֶב יִפֹּלוּ׃ 14 וְנָתַתִּי אֶת־נִקְמָתִי בֶּאֱדוֹם בְּיַד עַמִּי ג. ל
יִשְׂרָאֵל וְעָשׂוּ בֶאֱדוֹם כְּאַפִּי וְכַחֲמָתִי וְיָדְעוּ אֶת־נִקְמָתִי נְאֻם אֲדֹנָי[a] ל. ל
יְהוִה׃ פ
15 כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה יַעַן עֲשׂוֹת פְּלִשְׁתִּים בִּנְקָמָה וַיִּנָּקְמוּ נָקָם
16 בִּשְׁאָט בְּנֶפֶשׁ לְמַשְׁחִית אֵיבַת[b] עוֹלָם׃ 16 לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה ב. ב[11]. כג בטע בסיפ. כט
הִנְנִי נוֹטֶה יָדִי עַל־פְּלִשְׁתִּים וְהִכְרַתִּי אֶת־כְּרֵתִים וְהַאֲבַדְתִּי אֶת־ ד מל. יו חס את. ב

[2]Mm 271. [3]Mm 2890. [4]Mm 2827. [5]Mm 898. [6]Mm 1565. [7]Mm 1517. [8]Mm 2891. [9]Mm 2892. [10]Mm 685. [11]Mm 2934.

5 [a] 𝔊 *τὴν πόλιν τοῦ Αμμων* ‖ [b—b] prp וְאֶת־עָרֵי vel ואת־עָרֵי בני ‖ [c] ℭ V[P] 2 Mss וְיָדְעוּ ‖ 6 [a] > 𝔊*, add ‖ [b—b] > 𝔊𝔖, l 𝔐 cf 15 ‖ [c] = עַל ‖ 7 [a] > 𝔊*; 𝔖 pr *hkn' 'mr mr' mrwt'* = כה אמר אדני יהוה ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd sine maqqef ‖ [c] ℭ nonn Mss ut Q cf 𝔊 *εἰς διαρπαγήν* ‖ [d] pc Mss 𝔊 בַּגּוֹיִם ‖ [e] pc Mss 𝔖𝔙 וְאַשְׁ׳; 𝔊 *ἀπωλείᾳ* ‖ 8 [a] > 𝔊*, add ‖ [b] Or Ms יִשְׂרָאֵל, 𝔊 *Ισραηλ καὶ Ιουδα* ‖ 9 [a—a] l aut מהערים מקצהו (cf 𝔊*) aut potius מֵעֲרוֹעֵר מקצהו ‖ [b] ℭ mlt Mss K[Or] ut Q cf Vrs ‖ 10 [a—a] gl? ‖ [b—b] tr ad init v? ‖ [c—c] 𝔊* om בגוים, prb l בָּעַמִּים ‖ 11 [a] 𝔖𝔄 2 pl ‖ 12 [a] > 𝔊*, add ‖ [b] > 𝔖, dl? sed cf 15 ‖ [c—c] 𝔊 *καὶ ἐμνησικάκησαν καὶ ἐξεδίκησαν δίκην* (= נָקָם cf 15), l 𝔐 et frt וַיִּנָּקְמוּ pro ונ׳ ‖ 13 [a] > 𝔊*, add ‖ [b] cj c sq ‖ 14 [a] > 𝔊*, add ‖ 15 [a] > 𝔊*, add ‖ [b] 𝔊 *ἕως*, 𝔖 *rḥmwt'* = אַהֲבַת? frt l בְּאֵיבַת cf 𝔗[f] *bdbbwt* ‖ 16 [a] > Ms 𝔊*, dl.

שְׁאֵרִ֖ית ח֥וֹף הַיָּֽם׃ 17 וְעָשִׂ֤יתִי בָם֙ נְקָמ֣וֹת גְּדֹל֔וֹת ᵃבְּתוֹכְח֖וֹת חֵמָ֑הᵃ 17
וְֽיָדְעוּ֙ כִּֽי־אֲנִ֣י יְהוָ֔ה בְּתִתִּ֥י אֶת־נִקְמָתִ֖י בָּֽם׃ ס
26 1 וַיְהִ֛י ᵃבְּעַשְׁתֵּֽי־עֶשְׂרֵ֥ה שָׁנָ֖הᵇ בְּאֶחָ֣ד לַחֹ֑דֶשׁᵃ הָיָ֥ה דְבַר־יְהוָ֖ה 26
אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ 2 בֶּן־אָדָ֗ם יַ֡עַן אֲשֶׁר־אָמְרָה֩ צֹּ֨ר עַל־יְרוּשָׁלַ֜͏ִם הֶאָ֗ח 2
נִשְׁבְּרָ֛ה דַּלְת֥וֹתᵃ הָעַמִּ֖יםᵇ נָסֵ֣בָּה אֵלָ֑י אִמָּלְאָ֖הᶜ הָחֳרָֽבָהᵈ׃ 3 לָכֵ֗ן כֹּ֤ה 3
אָמַר֙ אֲדֹנָ֣יᵃ יְהוִ֔ה הִנְנִ֥י עָלַ֖יִךְ צֹ֑ר וְהַעֲלֵיתִ֤י עָלַ֙יִךְ֙ גּוֹיִ֣ם רַבִּ֔ים כְּהַעֲל֥וֹתᵇ
הַיָּ֖ם לְגַלָּֽיו׃ 4 וְשִׁחֲת֞וּ חֹמ֣וֹת צֹ֗ר וְהָֽרְסוּ֙ מִגְדָּלֶ֔יהָᵃ וְסִחֵיתִ֥י עֲפָרָ֖הּ מִמֶּ֑נָּה 4
וְנָתַתִּ֥י אוֹתָ֖הּ לִצְחִ֥יחַ סָֽלַע׃ 5 מִשְׁטַ֤ח חֲרָמִים֙ תִּֽהְיֶה֙ בְּת֣וֹךְ הַיָּ֔ם כִּ֚י אֲנִ֣י 5
דִבַּ֔רְתִּי נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֣יᵃ יְהוִ֑ה ᵇוְהָיְתָ֥ה לְבַ֖ז לַגּוֹיִֽםᵇ׃ 6 וּבְנוֹתֶ֙יהָ֙ אֲשֶׁ֣רᵃ בַּשָּׂדֶ֔ה 6
בַּחֶ֖רֶב תֵּהָרַ֑גְנָה וְיָדְע֖וּ כִּֽי־אֲנִ֥י יְהוָֽה׃ פ 7 כִּ֣י כֹ֣ה אָמַר֮ אֲדֹנָ֣יᵃ 7
יְהוִה֒ הִנְנִ֧י מֵבִ֣יא אֶל־ᵇצֹ֗ר נְבוּכַדְרֶאצַּ֧ר מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֛ל מִצָּפ֖וֹן מֶ֣לֶךְ
מְלָכִ֑ים בְּס֛וּס וּבְרֶ֥כֶב וּבְפָרָשִׁ֖ים וְקָהָ֥לᶜ וְעַם־ᵈרָֽב׃ 8 בְּנוֹתַ֖יִךְ בַּשָּׂדֶ֑ה 8
בַּחֶ֣רֶב יַהֲרֹ֑ג וְנָתַ֨ןᵃ עָלַ֜יִךְ דָּיֵ֗ק וְשָׁפַ֤ךְ עָלַ֙יִךְ֙ סֹֽלְלָ֔ה וְהֵקִ֥ים עָלַ֖יִךְ צִנָּֽה׃
9 וּמְחִ֣י קָֽבָלּ֔וֹ יִתֵּ֖ן בְּחֹמוֹתָ֑יִךְ וּמִגְדְּלֹתַ֔יִךְ יִתֹּ֖ץ בְּחַרְבוֹתָֽיו׃ 10 מִשִּׁפְעַ֥ת 9 10
סוּסָ֖יו יְכַסֵּ֣ךְ אֲבָקָ֑ם מִקּוֹל֩ ᵃפָּרַ֨שׁ וְגַלְגַּ֜ל וָרֶ֗כֶבᵃ תִּרְעַ֙שְׁנָה֙ חוֹמוֹתַ֔יִךְ
בְּבֹאוֹ֙ בִּשְׁעָרַ֔יִךְ כִּמְבוֹאֵ֖יᵇ עִ֥יר מְבֻקָּעָֽה׃ 11 בְּפַרְס֣וֹת סוּסָ֔יו יִרְמֹ֖ס 11
אֶת־כָּל־חוּצוֹתָ֑יִךְ עַמֵּךְ֙ בַּחֶ֣רֶב יַהֲרֹ֔ג וּמַצְּב֥וֹת עֻזֵּ֖ךְ לָאָ֥רֶץ תֵּרֵֽדᵃ׃
12 וְשָׁלְל֣וּᵃ חֵילֵ֗ךְ וּבָֽזְזוּ֙ᵃ רְכֻלָּתֵ֔ךְ וְהָֽרְסוּ֙ᵃ חוֹמוֹתַ֔יִךְ וּבָתֵּ֥י חֶמְדָּתֵ֖ךְ יִתֹּ֑צוּᵃ 12
וַאֲבָנַ֤יִךְ וְעֵצַ֙יִךְ֙ וַעֲפָרֵ֔ךְ בְּת֥וֹךְ מַ֖יִםᵇ יָשִֽׂימוּ׃ 13 וְהִשְׁבַּתִּ֖יᵃ הֲמ֣וֹן שִׁירָ֑יִךְ 13
וְק֣וֹל כִּנּוֹרַ֔יִךְ לֹ֥א יִשָּׁמַ֖ע עֽוֹד׃ 14 וּנְתַתִּ֞יךְ לִצְחִ֣יחַ סֶ֗לַע מִשְׁטַ֤ח חֲרָמִים֙ 14
תִּֽהְיֶהᵃ לֹ֥א תִבָּנֶ֖הᵇ ע֑וֹד כִּ֣י אֲנִ֤יᶜ יְהוָה֙ᶜ דִּבַּ֔רְתִּי נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֥יᵈ יְהוִֽה׃ ס

ו֯ פסוק בם בם . ל ומל
חצי הספר בפסוקים
כ֯ בטע ר״פ[1] . ג[2]
ב בסיפ[3] . ל[4] . כג בטע בסיפ . כט
ג[5] . ל
ה[6] וכל ירמיה דכות ב מ ג וחד מן ז כת כן . ל[7]
ל . יג[8]
ל
ל . ל . ל כת כן . ל[9] . ל
ג ב קמ ול פת . ד מל[9]
ב מל[10] . ל . ל
ל ומל . ה[11] . ג[12]
ל . ד מל[9]
ה דקדמין לעצים[13] . ל . יג[14] . ל
יה[15] . ל
ה

Cp 26 [1]Mm 1017. [2]Mm 2683. [3]Mm 2673. [4]וחד ונסבה 1Ch 13,3. [5]Mm 2787. [6]Mm 2893. [7]Mp sub loco. [8]Mm 2827. [9]Mm 2894. [10]Mp contra textum, cf Mp sub loco. [11]Mm 868. [12]Mm 2704. [13]Mm 4157. [14]Mm 815. [15]Mm 3112.

17 ᵃ⁻ᵃ > 𝔊* ‖ **Cp 26,1** ᵃ⁻ᵃ 𝔊ᴬ *ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου* ‖ ᵇ prb ins בְּעַשְׁתֵּי עָשָׂר cf 2 et 33,21 ‖ **2** ᵃ frt l רֹכֶלֶת cf 𝔗 et 27,3 ‖ ᵇ huc tr ‸ ‖ ᶜ 𝔊 *ἡ πλήρης* 𝔗 *mlj'* = מלאה, frt l מְלֵאַת cf ᵈ ‖ ᵈ frt l הַחֲרֵבָה ‖ **3** ᵃ > 𝔊*, dl ‖ ᵇ prb l כַּעֲלוֹת cf Vrs ‖ **4** ᵃ 𝔊 suff 2 sg ‖ **5** ᵃ > 𝔊*, dl ‖ ᵇ⁻ᵇ add? ‖ **6** ᵃ > 𝔊*, dl cf 𝔖 et 8 ‖ **7** ᵃ > 𝔊*, dl ‖ ᵇ = עַל; 𝔊⁻Q⁵⁴⁴ *ἐπὶ σέ* ‖ ᶜ 2 Mss וּבְקהל cf 𝔊𝔖 ‖ ᵈ pc Mss 𝔊 עם ‖ **8** ᵃ 𝔗 *wjbnj* = וּבָנָה cf 4,2 17,17 21,27 ‖ **10** ᵃ⁻ᵃ 𝔊(𝔖) *τῶν ἱππέων αὐτοῦ καὶ τῶν τροχῶν τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ* = פָּרָשָׁיו וְגַלְגַּלֵּי רִכְבּוֹ, prb l ‖ ᵇ prp כִּמְבוֹא cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ **11** ᵃ prb l יוֹרִד cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ **12** ᵃ 𝔊 sg ‖ ᵇ 𝔊(𝔖𝔗ᴱᵈᵈ) *θαλάσσης*, l הַיָּם ‖ **13** ᵃ 𝔊⁻ⱽ⁹⁶⁷ 3 sg cf 12ᵃ ‖ **14** ᵃ l תהיי ‖ ᵇ l תבני ‖ ᶜ > Vᴾ mlt Mss 𝔊⁻ᴮ𝔖𝔗𝔙, dl ‖ ᵈ > 𝔊*, dl.

15 כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה לְצוֹר הֲלֹא ׀ מִקּוֹל מַפַּלְתֵּךְ בֶּאֱנֹק חָלָל [b]בְּהֵרָג ל מל[16]. ח חס בסיפ
16 הֶרֶג[b] בְּתוֹכֵךְ יִרְעֲשׁוּ הָאִיִּים׃ 16 וְיָרְדוּ מֵעַל כִּסְאוֹתָם כֹּל נְשִׂיאֵי הַיָּם ב. ו[17]
וְהֵסִירוּ אֶת־מְעִילֵיהֶם וְאֶת־בִּגְדֵי רִקְמָתָם יִפְשֹׁטוּ חֲרָדוֹת[a] ׀ יִלְבָּשׁוּ ו[18]
17 עַל־הָאָרֶץ יֵשֵׁבוּ וְחָרְדוּ לִרְגָעִים וְשָׁמְמוּ עָלָיִךְ׃ 17 וְנָשְׂאוּ עָלַיִךְ קִינָה ג. ד. ל
וְאָמְרוּ לָךְ

אֵיךְ אָבַדְתְּ[a] נוֹשֶׁבֶת[b] מִיַּמִּים[c] הָעִיר הַהֻלָּלָה ל. ל
[d]אֲשֶׁר הָיְתָה חֲזָקָה בַיָּם הִיא וְיֹשְׁבֶיהָ[d]
[e]אֲשֶׁר־[f]נָתְנוּ חִתִּיתָם[f] לְ[e]כָל־יוֹשְׁבֶיהָ׃ ב. ב מל[19]
18 עַתָּה יֶחֶרְדוּ הָאִיִּן[a] יוֹם[b] מַפַּלְתֵּךְ כה ר״פ[20]
[c]וְנִבְהֲלוּ הָאִיִּים אֲשֶׁר־בַּיָּם מִצֵּאתֵךְ[c]׃ ס ל

19 כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה בְּתִתִּי אֹתָךְ עִיר נֶחֱרֶבֶת כֶּעָרִים אֲשֶׁר לֹא־ יג[21]. ב
ס[23] נוֹשָׁבוּ בְּהַעֲלוֹת[b] עָלַיִךְ אֶת־תְּהוֹם וְכִסּוּךְ הַמַּיִם הָרַבִּים׃ 20 וְהוֹרַדְתִּיךְ ג[22]
אֶת[a]־יוֹרְדֵי בוֹר אֶל־עַם עוֹלָם וְהוֹשַׁבְתִּיךְ בְּאֶרֶץ תַּחְתִּיּוֹת כָּחֳרָבוֹת[b] ב[24]. ל. ז ומל[25]
מֵעוֹלָם אֶת־יוֹרְדֵי בוֹר לְמַעַן לֹא תֵשֵׁבִי[c] [d]וְנָתַתִּי צְבִי[d] בְּאֶרֶץ חַיִּים׃
21 בַּלָּהוֹת אֶתְּנֵךְ וְאֵינֵךְ [a]וּתְבֻקְשִׁי וְלֹא־תִמָּצְאִי[a] עוֹד לְעוֹלָם נְאֻם ב. ל. ל
אֲדֹנָי[b] יְהוִה׃ ס

27 1 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 2 וְאַתָּה בֶן־אָדָם שָׂא עַל־צֹר כג בסיפ[1]. ב[2]
3 קִינָה׃ 3 וְאָמַרְתָּ לְצוֹר הַיֹּשֶׁבֶתי[a] [b]עַל־מְבוֹאֹת יָם[b] רֹכֶלֶת הָעַמִּים אֶל־ ל מל[3]. הישבת ק. ל וחס[1]
אִיִּים רַבִּים כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[c] יְהוִה
צוֹר אַתְּ [d]אָמַרְתְּ אֲנִי[d] כְּלִילַת יֹפִי׃ ל מל[3]. ז[4]. כל מל
4 בְּלֵב יַמִּים [a]גְּבוּלָיִךְ בֹּנַיִךְ[a] כָּלְלוּ יָפְיֵךְ׃ ל

[16]Mm 1897. [17]Mm 3140. [18]Mm 2895. [19]Mm 2896. [20]Mm 1057. [21]Mm 2827. [22]Mm 581. [23]Mp sub loco. [24]Mm 2372. [25]Mm 1327. Cp 27 [1]Mp sub loco. [2]Mm 2290. [3]Mm 1897. [4]Mm 1742.

15 [a] > Ms 𝔊*, dl ‖ [b–b] 𝔊 *ἐν τῷ σπάσαι μάχαιραν* = בְּהָרִיק חֶרֶב? ‖ **16** [a] prp קְדֵרוּת vel חֲגֹרוֹת ‖ **17** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] 𝔊 *κατελύθης*, l נִשְׁבַּתְּ ‖ [c] 𝔊 sg ‖ [d–d] > 𝔊*, prb dl ‖ [e–e] 𝔗 *'jkdjn 'tmsrw ltbr* = אֵיךְ נִתְּנוּ לַחֲתַת(ם)? cf 𝔖[A] *w'ttbrw* ‖ [f–f] 𝔊 *(ἡ) δοῦσα τὸν φόβον αὐτῆς*, frt l נָתְנָה חִתִּיתָהּ ‖ **18** [a] nonn Mss האיים ‖ [b] 𝔊 *ἀφ' ἡμέρας* = מִיּוֹם, frt sic l aut c 2 Mss σ'𝔖𝔗𝔙 בְּיוֹם ‖ [c–c] > 𝔊*, add ‖ **19** [a] > 𝔊*, dl ‖ [b] 𝔊(𝔗) *ἐν τῷ ἀναγαγεῖν με* = בהעלותִי; 𝔖 *msq 'n'* 𝔙 *et adduxero* = וְהֶעֱלֵיתִי ‖ **20** [a] pc Mss 𝔊 *(πρός)* אֶל ‖ [b] frt l c mlt Mss 𝔅𝔖 בֶּחֳרבות ‖ [c] l תָשֻׁבִי et cj c sq ‖ [d–d] 𝔊 *ἀνασταθῇς*, l וְתִתְיַצְּבִי ‖ **21** [a–a] > 𝔊*, add ‖ [b] > 𝔊*, dl ‖ **Cp 27,3** [a] mlt Mss ut Q ‖ [b–b] 𝔊(𝔖𝔙) *(ἐπὶ) τῆς εἰσόδου τῆς θαλάσσης* = עַל־מְבוֹא הַיָּם? ‖ [c] > Ms 𝔊*, dl ‖ [d–d] prb l אֳנִיָּה ‖ **4** [a–a] l גְּבָלוּךְ et dl בניך (gl).

5 בְּרוֹשִׁים מִשְּׂנִיר בָּנוּ לָךְ אֵת כָּל־לֻחֹתָיִם[a]   ל
אֶרֶז מִלְּבָנוֹן לָקָחוּ לַעֲשׂוֹת[b] תֹּרֶן
עָלָיִךְ[c]׃ 6 אַלּוֹנִים מִבָּשָׁן עָשׂוּ מִשּׁוֹטָיִךְ   ל . ל
קַרְשֵׁךְ עָשׂוּ־שֵׁן[a] [b]בַּת־אֲשֻׁרִים[b] מֵאִיֵּי כִּתִּיִּם[c]׃   ל . כתיים[5] חד מן ב בליש ק
7 שֵׁשׁ־בְּרִקְמָה מִמִּצְרַיִם הָיָה מִפְרָשֵׂךְ
[a]לִהְיוֹת לָךְ לְנֵס[a]
תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן[b] מֵאִיֵּי אֱלִישָׁה הָיָה מְכַסֵּךְ[c]׃   ג[6]
8 יֹשְׁבֵי[a] צִידוֹן וְאַרְוַד הָיוּ שָׁטִים לָךְ   ב חס
[b]חֲכָמַיִךְ צוֹר[b] הָיוּ בָךְ הֵמָּה חֹבְלָיִךְ׃   י מל[7]
9 זִקְנֵי גְבַל וַחֲכָמֶיהָ[a] הָיוּ בָךְ מַחֲזִיקֵי בִּדְקֵךְ   ב[5] . ב חד קמ וחד פת
[b]כָּל־אֳנִיּוֹת הַיָּם וּמַלָּחֵיהֶם הָיוּ בָךְ לַעֲרֹב מַעֲרָבֵךְ[b]׃   ב
10 פָּרַס וְלוּד וּפוּט הָיוּ בְחֵילֵךְ [a]אַנְשֵׁי מִלְחַמְתֵּךְ[a]
מָגֵן וְכוֹבַע תִּלּוּ־בָךְ הֵמָּה נָתְנוּ[b] הֲדָרֵךְ׃   ב
11 בְּנֵי אַרְוַד וְחֵילֵךְ עַל־חוֹמוֹתַיִךְ סָבִיב[a] וְגַמָּדִים בְּמִגְדְּלוֹתַיִךְ הָיוּ 11   ל . ל . ד מל[8]
שִׁלְטֵיהֶם תִּלּוּ עַל־חוֹמוֹתַיִךְ סָבִיב הֵמָּה כָּלְלוּ יָפְיֵךְ׃ 12 תַּרְשִׁישׁ 12   ב . ד מל[8]
סֹחַרְתֵּךְ מֵרֹב כָּל־[a]הוֹן בְּכֶסֶף[a] בַּרְזֶל בְּדִיל וְעוֹפֶרֶת נָתְנוּ עִזְבוֹנָיִךְ[b]׃   ד . חי[9]
13 יָוָן תֻּבַל[a] וָמֶשֶׁךְ הֵמָּה רֹכְלָיִךְ בְּנֶפֶשׁ[b] אָדָם וּכְלֵי נְחֹשֶׁת נָתְנוּ מַעֲרָבֵךְ[c]׃ 13   ב . ו פת[10]
14 מִבֵּית תּוֹגַרְמָה סוּסִים וּפָרָשִׁים וּפְרָדִים[a] נָתְנוּ עִזְבוֹנָיִךְ[b]׃ 15 בְּנֵי 14 15   ד
דְדָן[a] רֹכְלַיִךְ אִיִּים רַבִּים סְחֹרַת יָדֵךְ קַרְנוֹת שֵׁן וְהָובְנִים הֵשִׁיבוּ   ל וחס[5] . והבנים ק
אֶשְׁכָּרֵךְ׃ 16 אֲרָם[a] סֹחַרְתֵּךְ מֵרֹב מַעֲשָׂיִךְ[b] בְּנֹפֶךְ[c] אַרְגָּמָן[d] וְרִקְמָה 16   ל
וּבוּץ וְרָאמֹת וְכַדְכֹּד נָתְנוּ בְּעִזְבוֹנָיִךְ[c]׃ 17 יְהוּדָה וְאֶרֶץ[a] יִשְׂרָאֵל הֵמָּה 17   ג כת כן . ל קמ[5] . ד ר״פ[11] . ג בסיפ

[5] Mp sub loco. [6] Mm 69. [7] Mm 1897. [8] Mm 2894. [9] Mm 158. [10] Mm 3277. [11] Mm 3997.

5 [a] 𝔗 *gšrk*, l לחתיךְ ‖ [b] frt ins לָךְ (an l תָּרְנֵךְ?) ‖ [c] prb l עֲלְיוֹנַי et cj c 6 ‖ **6** [a] > Ms, dl (dttg) ‖ [b—b] l בִּתְאַשֻּׁרִים vel potius תא׳ ‖ [c] K^Or mlt Mss ut Q ‖ **7** [a—a] dl, gl ‖ [b] dl cf 𝔊^B 24 ‖ [c] prp מִכְסֵךְ ‖ **8** [a] 𝔊 pr *καὶ οἱ ἄρχοντές σου* = וּנְשִׂיאַיִךְ, var lect ad ישבי et l נְשִׂאֵי (cf 21)? ‖ [b—b] prb l חַכְמֵי־צֶמֶר ‖ **9** [a] dl m cs (gl ex 8b) ‖ [b—b] add ‖ **10** [a—a] dl m cs (gl) ‖ [b] > 𝔖(𝔙), dl m cs ‖ **11** [a] > 𝔊*𝔖 ‖ **12** [a—a] 𝔊(𝔖) *ἰσχύος σου, ἀργύριον*, l הוֹנֵךְ כֶּסֶף ‖ [b] frt l c pc Mss בְּע׳ cf 𝔗 et 16.19, sed etiam 14.22 ‖ **13** [a] nonn Mss 𝔊*𝔖 וְת׳ ‖ [b] l נפשׁ cf 𝔙 ‖ [c] prp בְּמ׳ ‖ **14** [a] > 𝔊* ‖ [b] frt l בְּע׳ cf 𝔙 et 12[b] ‖ **15** [a] 𝔊 *Ῥοδίων* = רֹדָן ‖ **16** [a] l c mlt Mss α′𝔖 אֱדֹם cf 𝔊 *ἀνθρώπους* ‖ [b] 𝔊 *τοῦ συμμείκτου σου* = מַעֲרָבֵךְ ‖ [c] l נפך cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ [d] > 𝔊 ‖ [e] pc Mss 𝔊 עזבוניך cf 12.14 ‖ **17** [a] 𝔊 *καὶ οἱ υἱοί* = וּבְנֵי.

18 רֹכְלָיִךְ [b]בְּחִטֵּי מִנִּית[b] וּפַנַּג[c] וּדְבַשׁ וָשֶׁמֶן וָצֹרִי נָתְנוּ מַעֲרָבֵךְ[d]׃ 18 דַּמֶּשֶׂק ל . ב . ל . ו[12]
סֹחַרְתֵּךְ [a]בְּרֹב מַעֲשַׂיִךְ[a] מֵרֹב כָּל־[b]הוֹן בְּיֵין[b] חֶלְבּוֹן וְצֶמֶר צָחַר׃ י בליש . ל . ל
19 [a]וְדָן[b] וְיָוָן[c] מְאוּזָּל[d] בְּעִזְבוֹנַיִךְ[a] נָתָנּוּ בַּרְזֶל עָשׁוֹת[e] קִדָּה וְקָנֶה בְּמַעֲרָבֵךְ ב . ל . ג דגש[13] . ל . ל
20 21 הָיָה׃ 20 דְּדָן רֹכַלְתֵּךְ בְּבִגְדֵי[a]־חֹפֶשׁ לְרִכְבָּה׃ 21 עֲרַב וְכָל־נְשִׂיאֵי ג . ב
22 קֵדָר הֵמָּה סֹחֲרֵי יָדֵךְ בְּכָרִים וְאֵילִם וְעַתּוּדִים בָּם סֹחֲרָיִךְ׃ 22 רֹכְלֵי[a] ז בליש וחד מן ג[14] חס בליש . ה[15]
שְׁבָא וְרַעְמָה הֵמָּה רֹכְלָיִךְ בְּרֹאשׁ[b] כָּל־[c]בֹּשֶׂם [d]וּבְכָל־אֶבֶן יְקָרָה ג ב כת ה וחד כת א . לה[16]
23 וְזָהָב[d] נָתְנוּ עִזְבוֹנָיִךְ[e]׃ 23 חָרָן וְכַנֵּה וָעֶדֶן[a] רֹכְלֵי[b] שְׁבָא[c] אַשּׁוּר כִּלְמַד[d] ד . ל . ד[17] . ל
24 רֹכַלְתֵּךְ[e]׃ 24 הֵמָּה רֹכְלַיִךְ [a]בְמַכְלֻלִים בִּגְלוֹמֵי[a] תְּכֵלֶת וְרִקְמָה[b] וּבְגִנְזֵי יט ר״פ[18]
25 בְּרֹמִים בַּחֲבָלִים חֲבֻשִׁים וַאֲרֻזִים בְּמַרְכֻלְתֵּךְ[c]׃ 25 אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ ל . ל
שָׁרוֹתַיִךְ[a] מַעֲרָבֵךְ[b]
וַתִּמָּלְאִי וַתִּכְבְּדִי מְאֹד בְּלֵב יַמִּים׃ ל . ל
26 בְּמַיִם רַבִּים הֱבִאוּךְ הַשָּׁטִים אֹתָךְ ז רפי[19] . ב חס
רוּחַ הַקָּדִים שְׁבָרֵךְ בְּלֵב יַמִּים׃ ג[20]
27 הוֹנֵךְ וְעִזְבוֹנַיִךְ מַעֲרָבֵךְ מַלָּחַיִךְ וְחֹבְלָיִךְ מַחֲזִיקֵי בִדְקֵךְ[a] וְעֹרְבֵי ל . ל . ב[21]
מַעֲרָבֵךְ וְכָל־אַנְשֵׁי מִלְחַמְתֵּךְ אֲשֶׁר־בָּךְ וּבְכָל־[b]קְהָלֵךְ אֲשֶׁר בְּתוֹכֵךְ ל
יִפְּלוּ בְּלֵב יַמִּים בְּיוֹם מַפַּלְתֵּךְ׃
28 לְקוֹל זַעֲקַת חֹבְלָיִךְ יִרְעֲשׁוּ מִגְרֹשׁוֹת[a]׃ ג . ל
29 וְיָרְדוּ מֵאֳנִיּוֹתֵיהֶם[a] כֹּל תֹּפְשֵׂי מָשׁוֹט ז[22]
מַלָּחִים[b] כֹּל[c] חֹבְלֵי הַיָּם אֶל[d]־הָאָרֶץ יַעֲמֹדוּ׃
30 וְהִשְׁמִיעוּ עָלַיִךְ בְּקוֹלָם וְיִזְעֲקוּ מָרָה ל

[12] Mm 3632. [13] Mm 3739. [14] Mm 879. [15] Mm 2338. [16] Mm 2840. [17] Mm 3050. [18] Mm 1497. [19] Mm 753. [20] Mm 2845. [21] Mp sub loco. [22] Mm 3140.

17 [b–b] prp (בְּ)חִטִּים וּנְכֹאת ‖ [c] 2 Mss וּפַגּ ‖ [d] prp בְּמ׳ cf 𝔊𝔗𝔙 ‖ **18** [a–a] > 𝔊* ‖ [b–b] 𝔊 *δυνάμεώς σου· οἶνος*, l הוֹנֵךְ יַיִן cf 𝔖 ‖ **19** [a–a] cj c 18b ‖ [b] > 𝔊*, dl ‖ [c] 𝔊* *καὶ οἶνον* = וְיַיִן, prb dl ‖ [d] l c nonn Mss α′𝔖 מֵאוּזָל; 𝔊 *ἐξ Ασηλ* tr ante ברזל, prb recte ‖ [e] frt l עשׁוּת ‖ **20** [a] sic L, mlt Mss Edd ׳בּב ‖ **22** [a] crrp? dl? ‖ [b] l רֹאשׁ ‖ [c] > 𝔊𝔖 ‖ [d–d] 𝔊𝔖𝔙 om כל, l וְאֶבֶן ‖ [e] frt l c Ms ׳בְּע cf 𝔗𝔙 et 16.19 ‖ **23** [a] 𝔊 *οὗτοι* cf 24 ‖ [b] 𝔊(𝔙) *ἔμποροί σου* = רֹכְלָיִךְ, frt recte ‖ [c] > 𝔊 ‖ [d] > 𝔖; 𝔗 *wmdj*, prp וְכָל־מָדַי ‖ [e] frt dl cf 24 ‖ **24** [a–a] > 𝔊* cf 𝔖 ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c] > 𝔊*𝔖; frt l בָּם רְכֻלָּתֵךְ (cf 𝔗) vel בָּם רֹכְלָיִךְ ‖ **25** [a] 𝔊 *ἔμποροί σου*, l 𝔐 (a שׁוּר II) ‖ [b] l c Ms 𝔊𝔖𝔙 ׳בְּמ ‖ **27** [a] sic L, mlt Mss Edd ךְ— ‖ [b] l c mlt Mss Edd 𝔊𝔖𝔗[f Ms] וְכָל ‖ **28** [a] 𝔊 *φόβῳ* = מַרְעֶשֶׁת? α′ *οἱ ἄπωθεν*, θ′ *αἱ πατριαί*, 𝔖 *dḥdrjkj*, 𝔗 *prwrj'*, 𝔙 *classes*; prp הַקְּרָשִׁים cf 6 ‖ **29** [a] sic L, mlt Mss Edd ׳מֵאֳנ ‖ [b] add? ‖ [c] 𝔊 *καί* (om כל), 𝔖𝔙 pr cop ‖ [d] = עַל.

וְיַעֲל֤וּ עָפָר֙ עַל־רָ֣אשֵׁיהֶ֔ם בָּאֵ֖פֶר יִתְפַּלָּֽשׁוּ׃ — ג . יג[23]
31 ᵃוְהִקְרִ֤יחוּ אֵלַ֨יִךְ֙ᵇ קָרְחָ֔ה וְחָגְר֖וּ שַׂקִּ֑ים — כט
וּבָכ֨וּ אֵלַ֧יִךְᵇ בְּמַר־נֶ֛פֶשׁ מִסְפֵּ֥ד מָֽר׃ — ג[24] בליש וכל לשון בכיה על ב מ ג . כט
32 וְנָשְׂא֨וּ אֵלַ֜יִךְᵃ בְּנִיהֶ֤םᵇ קִינָה֙ ᶜוְקוֹנְנ֣וּ עָלָ֔יִךְ — י . כט . ל . ג[25]
מִ֣י כְצ֔וֹר ᵈכְּדֻמָ֖הᵈ בְּת֥וֹךְ הַיָּֽםᶜ׃ — י מל[26]
33 ᵃבְּצֵ֤את עִזְבוֹנַ֨יִךְ֙ מִיַּמִּ֔ים הִשְׂבַּ֖עַתְּ עַמִּ֣ים רַבִּ֑ים בְּרֹ֤ב הוֹנַ֨יִךְ֙ וּמַ֣עֲרָבַ֔יִךְ — ל . ל . ד
הֶעֱשַׁ֖רְתְּ מַלְכֵי־אָֽרֶץ׃ — ב[27] וכל תלים דכות ב מ א
34 עֵ֚תᵃ נִשְׁבֶּ֣רֶתᵇ מִיַּמִּ֔יםᶜ בְּמַעֲמַקֵּי־מָ֑יִם
ᵈמַעֲרָבֵ֥ךְ וְכָל־קְהָלֵ֖ךְ בְּתוֹכֵ֥ךְ נָפָֽלוּᵈᵉ׃
35 כֹּ֚לᵃ יֹשְׁבֵ֣י הָאִיִּ֔ים שָׁמְמ֖וּ עָלָ֑יִךְ
וּמַלְכֵיהֶם֙ שָׂ֣עֲרוּ שַׂ֔עַר רָעֲמ֖וּᵇ פָּנִֽיםᶜ׃ — ל
36 סֹחֲרִים֙ בָּֽעַמִּ֔ים שָׁרְק֖וּ עָלָ֑יִךְ
בַּלָּה֣וֹת הָיִ֔ית וְאֵינֵ֖ךְ עַד־עוֹלָֽם׃ ס

28 1 וַיְהִ֥י דְבַר־יְהוָ֖ה אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ 2 בֶּן־אָדָ֡םᵃ אֱמֹר֩ לִנְגִ֨יד צֹ֜ר 28 — ל
כֹּֽה־אָמַ֣ר ׀ אֲדֹנָ֣יᵇ יְהוִ֗ה יַ֣עַן גָּבַ֤הּ לִבְּךָ֙ וַתֹּ֨אמֶר֙ אֵ֣ל אָ֔נִי מוֹשַׁ֧ב אֱלֹהִ֛ים — ה[1]
יָשַׁ֖בְתִּי בְּלֵ֣ב יַמִּ֑ים וְאַתָּ֤ה אָדָם֙ וְלֹא־אֵ֔ל וַתִּתֵּ֥ן לִבְּךָ֖ כְּלֵ֥ב אֱלֹהִֽים׃ — ה
3 הִנֵּ֥ה חָכָ֛ם אַתָּ֖ה מִדָּנִאֵ֑ל ᵃכָּל־סָת֖וּםᵃ לֹ֥א עֲמָמֽוּךָᵇ׃ 4 בְּחָכְמָתְךָ֙ 3 4 — י ר״פ בסיפ[2] . מדניאל חד מן ג חס בליש ק
וּבִתְבוּנָ֣תְךָ֔ עָשִׂ֥יתָ לְּךָ֖ חָ֑יִל וַתַּ֤עַשׂ זָהָב֙ וָכֶ֔סֶף בְּאוֹצְרוֹתֶֽיךָ׃ 5 בְּרֹ֧ב 5
חָכְמָתְךָ֛ בִּרְכֻלָּתְךָ֖ הִרְבִּ֣יתָ חֵילֶ֑ךָ וַיִּגְבַּ֥הּ לְבָבְךָ֖ בְּחֵילֶֽךָ׃ ס — ל . ל
6 לָכֵ֕ן כֹּ֥ה אָמַ֖ר אֲדֹנָ֣יᵃ יְהוִ֑ה יַ֛עַן תִּתְּךָ֥ אֶת־לְבָבְךָ֖ כְּלֵ֥ב אֱלֹהִֽים׃ 7 לָכֵ֗ן 6 7 — ב בטע בסיפ . כט . ה . כג בטע בסיפ
הִנְנִ֨י מֵבִ֤יא עָלֶ֨יךָ֙ זָרִ֔ים עָרִיצֵ֖י גּוֹיִ֑ם וְהֵרִ֤יקוּ חַרְבוֹתָם֙ עַל־יְפִ֣י חָכְמָתֶ֔ךָ — ל
וְחִלְּל֖וּ יִפְעָתֶֽךָ׃ 8 לַשַּׁ֖חַת יוֹרִד֑וּךָ וָמַ֛תָּה מְמוֹתֵ֥י חָלָ֖ל בְּלֵ֥ב יַמִּֽים׃ 8 — ב . ל . ל . ב ומל[3]

[23] Mm 2897. [24] Mm 2898. [25] Mm 1725. [26] Mm 1897. [27] Mm 2899. Cp 28 [1] Mm 2900. [2] Mm 2869. [3] Mm 2901.

31 ᵃ 31 > 𝔊* ‖ ᵇ = עָלַיִךְ ‖ **32** ᵃ = עָלַיִךְ ‖ ᵇ nonn Mss Edd 𝔊𝔖 בְּנֵיהֶם, dl m cs (gl)? ‖ ᶜ⁻ᶜ 𝔊* *καὶ θρήνημα Σορ*; v b add? ‖ ᵈ 𝔊^{AOLC min} θ′(𝔙) *κατασιγηθεῖσα*, prb l נִדְמָה cf 𝔖𝔗 et Apc 18,18 ‖ **33** ᵃ 33 add ‖ **34** ᵃ 𝔊(𝔗𝔙) *νῦν*, l עַתָּ(ה) ‖ ᵇ frt l c pc Mss Vrs נִשְׁבַּרְתְּ, an l נִשְׁבָּרָה? ‖ ᶜ 𝔊 *ἐν θαλάσσῃ*, frt l בְּי׳ cf 𝔗 ‖ ᵈ⁻ᵈ add ‖ ᵉ 𝔊 + *πάντες οἱ κωπηλάται σου*, ex 29; 34b add ‖ **35** ᵃ prp (m cs) נִכְלְמוּ ‖ ᵇ 𝔊(𝔖) *καὶ ἐδάκρυσε* = וְדָמְעוּ ‖ ᶜ 𝔊(𝔖𝔗) *τὸ πρόσωπον* (𝔊^A *τῷ προσώπῳ*) *αὐτῶν* = פְּנֵיהֶם, prb recte ‖ **Cp 28,2** ᵃ 𝔊^{-A 407.967} pr *καὶ σύ* = וְאַתָּה ‖ ᵇ > 𝔊*, dl ‖ **3** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *ἢ σοφοὶ* = חֲכָמִים ‖ ᵇ prp עָמֹק מִמֶּךָּ cf 𝔖𝔗 ‖ **6** ᵃ > 𝔊*, dl.

9 הֶאָמֹר תֹּאמַר אֱלֹהִים אָנִי לִפְנֵי הֹרְגֶךָ[a] וְאַתָּה אָדָם וְלֹא־אֵל [b]בְּיַד ל
10 מְחַלְלֶיךָ[c]׃ 10 מוֹתֵי[b] עֲרֵלִים תָּמוּת בְּיַד־זָרִים כִּי אֲנִי דִבַּרְתִּי נְאֻם ל . ל
אֲדֹנָי[d] יְהוִה׃ ס

11 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 12 בֶּן־אָדָם שָׂא קִינָה עַל־מֶלֶךְ ט[4]
צוֹר וְאָמַרְתָּ לּוֹ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה אַתָּה חוֹתֵם[b] תָּכְנִית[c] [d]מָלֵא י מל[5] . ב . ל . ב[6]
ס̄[6] חָכְמָה[d] וּכְלִיל יֹפִי׃ 13 בְּעֵדֶן גַּן־אֱלֹהִים הָיִיתָ כָּל־אֶבֶן יְקָרָה מְסֻכָתֶךָ
[a]אֹדֶם פִּטְדָה וְיָהֲלֹם תַּרְשִׁישׁ שֹׁהַם וְיָשְׁפֵה סַפִּיר נֹפֶךְ וּבָרְקַת[a] וְזָהָב[b] ג[7] . ג
14 [c]מְלֶאכֶת תֻּפֶּיךָ וּנְקָבֶיךָ בָּךְ[d] בְּיוֹם הִבָּרַאֲךָ כּוֹנָנוּ[e]׃ 14 [a]אַתְּ־כְּרוּב[a] ל . ל . ל . ג בלשון זכר[8]
[b]מִמְשַׁח הַסּוֹכֵךְ[b] וּנְתַתִּיךָ[c] בְּהַר קֹדֶשׁ[d] אֱלֹהִים הָיִיתָ בְּתוֹךְ אַבְנֵי־אֵשׁ ג
15 הִתְהַלָּכְתָּ׃ 15 תָּמִים אַתָּה בִּדְרָכֶיךָ מִיּוֹם הִבָּרְאָךְ עַד־נִמְצָא עַוְלָתָה בָּךְ׃ ב . ל . ג[9]
16 בָּךְ׃ 16 [a]בְּרֹב רְכֻלָּתְךָ מָלוּ[b] תוֹכְךָ חָמָס וַתֶּחֱטָא[a] וָאֲחַלֶּלְךָ[c] מֵהַר ל . ל
17 אֱלֹהִים וָאַבֶּדְךָ[d] כְּרוּב הַסֹּכֵךְ[e] מִתּוֹךְ אַבְנֵי־אֵשׁ׃ 17 גָּבַהּ לִבְּךָ בְּיָפְיֶךָ ג . ח[10]
שִׁחַתָּ חָכְמָתְךָ עַל־יִפְעָתֶךָ עַל־אֶרֶץ הִשְׁלַכְתִּיךָ לִפְנֵי מְלָכִים נְתַתִּיךָ ב . כא פסוק על על ומילה חדה ביניה[11] . ב . ט וכל על ארץ מצרים דאורית דכות[12]
18 לְרַאֲוָה בָךְ׃ 18 מֵרֹב עֲוֺנֶיךָ[a] [b]בְּעֶוֶל רְכֻלָּתְךָ[b] חִלַּלְתָּ מִקְדָּשֶׁיךָ[c] ב מל[13]
וָאוֹצִא־אֵשׁ מִתּוֹכְךָ[d] הִיא אֲכָלַתְךָ וָאֶתֶּנְךָ לְאֵפֶר עַל־הָאָרֶץ לְעֵינֵי ג ב חס וחד מל
19 כָּל־רֹאֶיךָ׃ 19 כָּל־יוֹדְעֶיךָ בָּעַמִּים שָׁמְמוּ עָלֶיךָ בַּלָּהוֹת הָיִיתָ וְאֵינְךָ ל . ב
עַד־עוֹלָם׃ פ

20 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 21 בֶּן־אָדָם שִׂים פָּנֶיךָ אֶל־ כד
22 צִידוֹן וְהִנָּבֵא עָלֶיהָ׃ 22 וְאָמַרְתָּ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה הִנְנִי עָלַיִךְ ג[14]

[4]Mm 2902. [5]Mm 1897. [6]Mp sub loco. [7]Mm 650. [8]Mm 900. [9]Mm 3026. [10]Mm 2900. [11]Mm 686. [12]Mm 2946. [13]Mm 3312. [14]Mm 2787.

9/10 [a] l c mlt Mss Edd 𝔊𝔖𝔙 הרֹגֶךָ ‖ [b–b] 𝔊 *ἐν πλήθει* ‖ [c] Ms מחֹלליך ‖ [d] > 𝔊*, dl ‖ **12** [a] > 𝔊*, dl ‖ [b] l c pc Mss 𝔊α′𝔖𝔙 חוֹתַם ‖ [c] nonn Mss Vrs תַּבְנִית ‖ [d–d] > 𝔊*, add? ‖ **13** [a–a] prb add cf 𝔊 et Ex 28,17–20 ‖ [b] cj c sq ‖ [c–c] 𝔊 *ἐνέπλησας τοὺς θησαυρούς σου*, 𝔖 *mljt bjt gzjk*, unde prp (וזהב) מָלֵא בֵּית־נְכֹתֶיךָ; α′θ′ *ἔργον τοῦ κάλλους σου* = מלאכת יָפְיֵךְ cf 𝔗 *'bjdt tqwnk*, 𝔙 *opus decoris tui*; sed prb l 𝔐 ‖ [d] dl, dttg? ‖ [e] > 𝔊*𝔖, prb add ‖ **14** [a–a] 𝔊(𝔖) *μετὰ τοῦ χερουβ*, prb l אֶת־כ׳ ‖ [b–b] > 𝔊*, add? ‖ [c] 𝔊 *ἔθηκά σε*, l נתתיך et cj c v a ‖ [d] frt dl cf 16; an cj אלהים c היית? ‖ **16** [a–a] gl? cf 18[b–b] ‖ [b] pc Mss מָלְאוּ; 𝔊(𝔖) *ἔπλησας*, frt l מִלֵּאתָ ‖ [c] sic L, mlt Mss Edd וָאֲ׳; 𝔊 *καὶ ἐτραυματίσθης* = וַתְּחֻלַּל, frt recte ‖ [d] 𝔊 *καὶ ἤγαγέ σε*, frt l וַיְאבדך; al prp וְאִבַּדְךָ ‖ [e] > 𝔊* ‖ **18** [a] l c 𝔗[2] mlt Mss Edd עונך ‖ [b–b] gl? cf 16[a–a] ‖ [c] 𝔗 mlt Mss Edd 𝔖𝔗 מקדשך; prp מִקְדָּשִׁי, al קָדְשְׁךָ (cf $𝔊^L$σ′𝔙) ‖ [d] prp מתוכוֹ ‖ **22** [a] > 𝔊*, dl.

צִידֹ֔ון וְנִכְבַּדְתִּ֖י בְּתֹוכֵ֑ךְ וְיָֽדְע֞וּ[b] כִּֽי־אֲנִ֣י יְהוָ֗ה בַּעֲשֹׂ֥ותִי בָ֛הּ[c] שְׁפָטִ֖ים ו דמטע[15]
וְנִקְדַּ֥שְׁתִּי בָֽהּ[d]׃ 23 [a]וְשִׁלַּחְתִּי־בָ֞הּ[a] דֶּ֣בֶר וָדָם֮ בְּחֽוּצֹותֶיהָ֒[b] וְנִפְלַ֤ל[c] חָלָל֙ 23 ל . ו דמטע[15]
בְּתֹוכָ֔הּ[d] בְּחֶ֥רֶב[e] עָלֶ֖יהָ[f] מִסָּבִ֑יב וְיָדְע֖וּ כִּֽי־אֲנִ֥י יְהוָֽה׃ 24 וְלֹֽא־יִהְיֶ֨ה 24 הׄ[16] . ד ר״פ
ע֜וֹד לְבֵ֣ית יִשְׂרָאֵ֗ל סִלֹּ֤ון מַמְאִיר֙ וְקֹ֣וץ מַכְאִ֔ב מִכֹּל[a] סְבִ֣יבֹתָ֔ם הַשָּׁאטִ֖ים ל . ג מל[17] . ל . ג ב חס וחד מל[18] . מח[19] כת א לא קר רב בליש
אֹותָ֑ם וְיָ֣דְע֔וּ כִּ֥י אֲנִ֖י אֲדֹנָ֥י[a] יְהוִֽה׃ ס 25 כֹּֽה־אָמַ֞ר אֲדֹנָ֣י[a] יְהוִ֗ה 25 ב . ד בטע ר״פ בסיפ
בְּקַבְּצִ֣י׀ אֶת־בֵּ֣ית[b] יִשְׂרָאֵ֗ל מִן־הָֽעַמִּים֙ אֲשֶׁ֣ר נָפֹ֣צוּ בָ֔ם[c] וְנִקְדַּ֥שְׁתִּי בָ֖ם ל . ג[20] . ו פסוק בם בם
לְעֵינֵ֣י הַגֹּויִ֑ם וְיָֽשְׁבוּ֙ עַל־אַדְמָתָ֔ם אֲשֶׁ֥ר נָתַ֖תִּי לְעַבְדִּ֥י לְיַעֲקֹֽב׃ 26 וְיָשְׁב֣וּ 26 ה בסיפ
עָלֶיהָ֮ לָבֶטַח֒ וּבָנ֤וּ בָתִּים֙ וְנָטְע֣וּ כְרָמִ֔ים וְיָשְׁב֖וּ לָבֶ֑טַח בַּעֲשֹׂותִ֣י שְׁפָטִ֗ים ,
בְּכֹ֨ל הַשָּׁאטִ֤ים אֹתָם֙ מִסְּבִ֣יבֹותָ֔ם וְיָ֣דְע֔וּ כִּ֥י אֲנִ֥י יְהוָ֖ה אֱלֹהֵיהֶֽם׃ ס מח[18] כת א לא קר ובׄ בליש . כה חס בסיפ . ג ב חס וחד מל[18] . ה
29 1 בַּשָּׁנָה֙ הָעֲשִׂרִ֔ית בָּעֲשִׂרִ֕י [a]בִּשְׁנֵ֥ים עָשָׂ֖ר[a] לַחֹ֑דֶשׁ הָיָ֥ה דְבַר־יְהוָ֖ה 29 ד חס ב מנה בליש
אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ 2 בֶּן־אָדָ֕ם שִׂ֣ים פָּנֶ֔יךָ עַל[a]־פַּרְעֹ֖ה מֶ֣לֶךְ מִצְרָ֑יִם וְהִנָּבֵ֣א 2 ב . כד . ה ג מנה בליש
עָלָ֔יו וְעַל־מִצְרַ֖יִם כֻּלָּֽהּ׃ 3 דַּבֵּ֨ר[a] וְאָמַרְתָּ֜ כֹּה־אָמַ֣ר׀ אֲדֹנָ֣י[b] יְהוִ֗ה 3

הִנְנִ֤י עָלֶ֙יךָ֙ פַּרְעֹ֣ה [c]מֶֽלֶךְ־מִצְרַ֔יִם[c] ל בסיפ
הַתַּנִּים֙[d] הַגָּדֹ֔ול הָרֹבֵ֖ץ בְּתֹ֣וךְ יְאֹרָ֑יו[e]
אֲשֶׁ֥ר אָמַ֛ר לִ֥י יְאֹרִ֖י[f] וַאֲנִ֥י עֲשִׂיתִֽנִי[g]׃ ה[1] . ל[2] . ל
4 וְנָתַתִּ֤י חַחִיים֙[a] בִּלְחָיֶ֔יךָ וְהִדְבַּקְתִּ֥י דְגַת־יְאֹרֶ֖יךָ[b] בְּקַשְׂקְשֹׂתֶ֑יךָ 4 חחים ק . ב
וְהַעֲלִיתִ֙יךָ֙ מִתֹּ֣וךְ יְאֹרֶ֔יךָ[b] וְאֵת֙ כָּל־דְּגַ֣ת יְאֹרֶ֔יךָ [c]בְּקַשְׂקְשֹׂתֶ֖יךָ תִּדְבָּֽק[c]׃ ב
5 וּנְטַשְׁתִּ֨יךָ הַמִּדְבָּ֜רָה אֹותְךָ֙ וְאֵת֙ כָּל־דְּגַ֣ת יְאֹרֶ֔יךָ[a] ובׄ[3] . יו מל בליש[4]
עַל־פְּנֵ֤י הַשָּׂדֶה֙ תִּפֹּ֔ול לֹ֥א תֵאָסֵ֖ף וְלֹ֣א תִקָּבֵ֑ץ[b] ה מל בליש
לְחַיַּ֥ת הָאָ֛רֶץ וּלְעֹ֥וף הַשָּׁמַ֖יִם נְתַתִּ֥יךָ לְאָכְלָֽה׃ י בליש[5]
6 וְיָֽדְעוּ֙ כָּל־יֹשְׁבֵ֣י מִצְרַ֔יִם כִּ֖י אֲנִ֣י יְהוָ֑ה
יַ֧עַן הֱיֹותָ֛ם[a] מִשְׁעֶ֥נֶת קָנֶ֖ה לְבֵ֥ית יִשְׂרָאֵֽל׃

[15]Mm 1404. [16]Mm 2903. [17]Mm 4020. [18]Mm 2149. [19]Mm 898. [20]Mm 2858. Cp 29 [1]Mm 4139. [2]Mm 2904. [3]Mm 757. [4]Mm 541. [5]Mm 9.

22 [b] 𝔊 *καὶ γνώσῃ* ‖ [c] pc Mss 𝔊 בָךְ ‖ [d] 2 Mss 𝔊 בָךְ ‖ **23** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊 *ἐν ταῖς πλατείαις σου* ‖ [c] l c pc Mss 𝔊𝔖𝔗 וְנָפַל ‖ [d] > 𝔊* ‖ [e] prp וְחרב ‖ [f] 𝔊 *ἐν σοί* ‖ **24** [a] 𝔊* om כל ‖ [b] > ℭ pc Mss 𝔊*, dl ‖ **25** [a] > 𝔊*, dl ‖ [b] > Ms 𝔊*; pc Mss בְּנֵי cf 3,1[b] ‖ [c] mlt Mss Edd 𝔊𝔗[f Mss] שָׁם cf 29,13 ‖ **Cp 29,1** [a–a] 𝔊 *μιᾷ*, α′θ′ *τῇ δωδεκάτῃ*, 𝔙 *undecima die* ‖ **2** [a] = אֶל? ‖ **3** [a] > 𝔊* ‖ [b] > 𝔊*, dl ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ [d] l c mlt Mss התנין cf 𝔖𝔗 ‖ [e] 𝔖 *nhrwt'* = יְאֹרִים? ‖ [f] 𝔊 *οἱ ποταμοί* 𝔖 *nhr'* cf 𝔙 et 9, l יְאֹרִים ‖ [g] 𝔊 *ἐποίησα αὐτούς* 𝔖 *'bdth* (cf 9), l עֲשִׂיתִים ‖ **4** [a] ℭ mlt Mss ut Q ‖ [b] 𝔊𝔖 sg ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ **5** [a] 𝔊𝔖𝔙 sg cf 4[b] ‖ [b] l c nonn Mss ℭ תִקָּבֵר ‖ **6** [a] 𝔊(𝔖𝔙) *ἐγενήθης*, l הֱיוֹתְךָ.

7 בְּתָפְשָׂם בְּךָ בַכַּפְךָ[a] תֵּרוֹץ וּבָקַעְתָּ לָהֶם כָּל־כָּתֵף[b] — בכך ק . ב מל בליש[6]
וּבְהִשָּׁעֲנָם עָלֶיךָ תִּשָּׁבֵר וְהַעֲמַדְתָּ[c] לָהֶם כָּל־מָתְנָיִם׃ ס — ל
8 לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה הִנְנִי מֵבִיא עָלַיִךְ חָרֶב וְהִכְרַתִּי מִמֵּךְ אָדָם — כג בטע בסיפ . כט
9 וּבְהֵמָה׃ 9 וְהָיְתָה אֶרֶץ־מִצְרַיִם לִשְׁמָמָה וְחָרְבָּה וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה — ל
10 יַעַן אָמַר[a] יְאֹר[b] לִי וַאֲנִי עָשִׂיתִי[c]׃ 10 לָכֵן הִנְנִי[a] אֵלֶיךָ וְאֶל[a]־יְאֹרֶיךָ[b] — ל[2]
וְנָתַתִּי אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם לְחָרְבוֹת[c] חֹרֶב[d] שְׁמָמָה[e] מִמִּגְדֹּל סְוֵנֵה[f] וְעַד־ — ל . זן בליש . ב . ב . יב ד[7] מנה בליש
11 גְּבוּל כּוּשׁ׃ 11 לֹא תַעֲבָר־בָּהּ רֶגֶל אָדָם וְרֶגֶל בְּהֵמָה לֹא תַעֲבָר־בָּהּ — ה ר״פ בסיפ וחד מן ו[8] פסוק לא לא ולא
12 וְלֹא תֵשֵׁב אַרְבָּעִים שָׁנָה׃ 12 וְנָתַתִּי אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁמָמָה בְּתוֹךְ׀ — ד[9]
אֲרָצוֹת נְשַׁמּוֹת וְעָרֶיהָ בְּתוֹךְ עָרִים מָחֳרָבוֹת[a] תִּהְיֶיןָ שְׁמָמָה[b] אַרְבָּעִים — ל[10] . ל . ה כת כן בנביא
13 שָׁנָה וַהֲפִצֹתִי אֶת־מִצְרַיִם בַּגּוֹיִם וְזֵרִיתִים בָּאֲרָצוֹת׃ פ 13 כִּי[a] — ל חס . ל מל[11] . יג[12]
כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[b] יְהוִה מִקֵּץ אַרְבָּעִים שָׁנָה אֲקַבֵּץ אֶת־מִצְרַיִם מִן־
14 הָעַמִּים אֲשֶׁר־נָפֹצוּ שָׁמָּה׃ 14 וְשַׁבְתִּי אֶת־שְׁבוּת מִצְרַיִם וַהֲשִׁבֹתִי[a] — יח[13] ס״פ ד[14] מנה בסיפ
אֹתָם אֶרֶץ פַּתְרוֹס עַל[b]־אֶרֶץ מְכוּרָתָם[c] וְהָיוּ שָׁם[c] מַמְלָכָה שְׁפָלָה׃ — כה חס בסיפ . ט וכל על ארץ מצרים דאורית דכות[15]
15 [a]מִן־הַמַּמְלָכוֹת[a] [b]תִּהְיֶה שְׁפָלָה[b] וְלֹא[c]־תִתְנַשֵּׂא עוֹד עַל־הַגּוֹיִם — ל . ה[16]
16 וְהִמְעַטְתִּים לְבִלְתִּי רְדוֹת בַּגּוֹיִם׃ 16 וְלֹא יִהְיֶה[a]־עוֹד לְבֵית יִשְׂרָאֵל — ל . ד ר״פ
לְמִבְטָח מַזְכִּיר עָוֹן בִּפְנוֹתָם אַחֲרֵיהֶם וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי אֲדֹנָי[b] יְהוִה׃ פ — ב
17 וַיְהִי בְּעֶשְׂרִים וָשֶׁבַע שָׁנָה בָּרִאשׁוֹן בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הָיָה דְבַר־ — ח[17]
18 יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 18 בֶּן־אָדָם נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל הֶעֱבִיד אֶת־
חֵילוֹ עֲבֹדָה גְדֹלָה אֶל[a]־צֹר כָּל־רֹאשׁ מֻקְרָח וְכָל־כָּתֵף מְרוּטָה וְשָׂכָר — ל . ב ובחרי לישנ[18]
לֹא־הָיָה לוֹ וּלְחֵילוֹ מִצֹּר עַל־הָעֲבֹדָה אֲשֶׁר־עָבַד עָלֶיהָ׃ ס — ל
19 לָכֵן[a] כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[b] יְהוִה הִנְנִי נֹתֵן לִנְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל — כג בטע בסיפ . כט

[6] Mm 2905. [7] Mm 2906. [8] Mm 1245. [9] Mm 2750. [10] Mm 2907. [11] Mm 2913. [12] Mm 2827. [13] Mp sub loco. [14] Mm 2908. [15] Mm 2946. [16] Mm 2453. [17] Mm 2909. [18] Mm 4125.

7 [a] mlt Mss Edd ut Q; 𝔊(𝔖) *τῇ χειρὶ αὐτῶν* = בְּכַפָּם; prb dl ‖ [b] 𝔊(𝔖) *χείρ* = כָּף ‖ [c] 𝔊 *καὶ συνέκλασας* 𝔖 *w'r'lt*, l וְהִמְעַדְתָּ ‖ **8** [a] > 2 Mss 𝔊*, dl ‖ **9** [a] 𝔊(𝔖𝔙) *(ἀντὶ) τοῦ λέγειν σε* = אָמְרְךָ ‖ [b] 𝔊 pl ut 3[f], frt recte ‖ [c] 𝔊 + *αὐτούς* ut 3[g], frt recte ‖ **10** [a–a] = עָלֶיךָ וְעַל ‖ [b] 𝔖 sg; 𝔊 *πάντας τοὺς ποταμούς σου* ‖ [c] 𝔊𝔖𝔗 sg, frt l לְחָרְבָּה ‖ [d] 𝔊(𝔙) *καὶ ῥομφαίαν*; > 𝔖, frt dl (dttg) ‖ [e] 𝔊(𝔖𝔗) *καὶ ἀπώλειαν*, frt l 'וּשׁ ‖ [f] 𝔊 *καὶ Συήνης*, prb l 'וּס ‖ **12** [a] Ms נֶחֱרָבוֹת ut 30,7 ‖ [b] > 𝔊* cf 30,7, add? ‖ **13** [a] > 𝔊*𝔖, add? ‖ [b] > 2 Mss 𝔊*, add ‖ **14** [a] 𝔊(𝔖𝔙) *καὶ κατοικιῶ*, l 𝔐 ‖ [b] = אֶל ‖ [c–c] 𝔊 *καὶ ἔσται* cf 15[b–b] ‖ **15** [a–a] 𝔊(𝔖) *παρὰ πάσας τὰς ἀρχάς* et cj c 14b ‖ [b–b] > Ms 𝔊* cf 14[c–c] ‖ [c] 𝔊 om cop ‖ **16** [a] Vrs pl, l יִהְיוּ ‖ [b] > nonn Mss 𝔊*, add ‖ **18** [a] = עַל ‖ **19** [a] > 𝔊* ‖ [b] > 𝔊*, add.

אֶת־אֶרֶץ מִצְרָיִם [c]וְנָשָׂא הֲמֹנָהּ[c] וְשָׁלַל שְׁלָלָהּ וּבָזַז בִּזָּהּ וְהָיְתָה שָׂכָר יז . ל חס
20 לְחֵילוֹ׃ 20 פְּעֻלָּתוֹ אֲשֶׁר־עָבַד בָּהּ[a] נָתַתִּי לוֹ אֶת־אֶרֶץ מִצְרָיִם [b]אֲשֶׁר
עָשׂוּ לִי[b] נְאֻם אֲדֹנָי[c] יְהוִה׃ ס 21 בַּיּוֹם הַהוּא אַצְמִיחַ[a] קֶרֶן לְבֵית[b] ס״ח[19]
יִשְׂרָאֵל וּלְךָ אֶתֵּן פִּתְחוֹן־פֶּה בְּתוֹכָם וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה׃ פ ב
30 1 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 2 בֶּן־אָדָם הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ
כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה
הֵילִילוּ[b] הָהּ[c] לַיּוֹם׃ ל[1]
3 כִּי־קָרוֹב יוֹם [a]וְקָרוֹב יוֹם[a] לַיהוָה יוֹם עָנָן[b] עֵת גּוֹיִם יִהְיֶה׃ ל[2]
4 וּבָאָה חֶרֶב בְּמִצְרַיִם וְהָיְתָה חַלְחָלָה בְּכוּשׁ
בִּנְפֹל[a] חָלָל בְּמִצְרָיִם [b]וְלָקְחוּ הֲמוֹנָהּ[b] וְנֶהֶרְסוּ יְסוֹדֹתֶיהָ׃ ב חד מל וחד חס[3]
5 כּוּשׁ וּפוּט וְלוּד[a] וְכָל־הָעֶרֶב[b] וְכוּב[c] וּבְנֵי אֶרֶץ[d] הַבְּרִית[e] אִתָּם[f] ל . לז
6 בַּחֶרֶב יִפֹּלוּ׃ פ 6 [a]כֹּה אָמַר יְהוָה[a] ד בסיפ
וְנָפְלוּ סֹמְכֵי מִצְרַיִם וְיָרַד גְּאוֹן עֻזָּהּ ל
מִמִּגְדֹּל סְוֵנֵה[b] בַּחֶרֶב יִפְּלוּ־בָהּ נְאֻם אֲדֹנָי[c] יְהוִה׃ ב . ב
7 וְנָשַׁמּוּ[a] בְּתוֹךְ אֲרָצוֹת נְשַׁמּוֹת וְעָרָיו[b] בְּתוֹךְ־עָרִים נַחֲרָבוֹת תִּהְיֶינָה׃ ל . ל[4]
8 9 וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּתִתִּי־אֵשׁ בְּמִצְרַיִם וְנִשְׁבְּרוּ כָּל־עֹזְרֶיהָ׃ 9 בַּיּוֹם ד בטע ר״פ בסיפ[5]
הַהוּא יֵצְאוּ מַלְאָכִים מִלְּפָנַי[a] בַּצִּים[b] לְהַחֲרִיד אֶת־כּוּשׁ בֶּטַח[c] וְהָיְתָה ל . יב . ל[6]
10 חַלְחָלָה בָהֶם בְּיוֹם מִצְרַיִם כִּי הִנֵּה בָּאָה׃ ס 10 כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] ה בטע בסיפ
11 יְהוִה וְהִשְׁבַּתִּי אֶת־הֲמוֹן מִצְרַיִם בְּיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל׃ 11 הוּא יג[7]
וְעַמּוֹ אִתּוֹ[a] עָרִיצֵי גוֹיִם מוּבָאִים לְשַׁחֵת הָאָרֶץ וְהֵרִיקוּ[b] חַרְבוֹתָם עַל־ ו[8] . ג ומל[9] . ב
12 מִצְרַיִם [c]וּמָלְאוּ אֶת־[c]הָאָרֶץ חָלָל׃ 12 וְנָתַתִּי יְאֹרִים חָרָבָה [a]וּמָכַרְתִּי ל
אֶת־הָאָרֶץ בְּיַד־רָעִים[a] וַהֲשִׁמֹּתִי אֶרֶץ וּמְלֹאָהּ בְּיַד־זָרִים אֲנִי יְהוָה

[19] Mp sub loco. Cp 30 [1] Mm 875. [2] Mm 2258. [3] Mm 2910. [4] Mm 2907. [5] Mp sub loco. [6] Mm 98. [7] Mm 815. [8] Mm 2572. [9] Mm 323.

19 [c–c] > 𝔊*, add ‖ **20** [a] 𝔊(𝔖) *ἐπὶ Τύρον* ‖ [b–b] > 𝔊𝔖, add ‖ [c] > Ms 𝔊*, add ‖ **21** [a] 𝔊(𝔙) *ἀνατελεῖ* = תִּצְמַח ‖ [b] 𝔊 *παντὶ τῷ οἴκῳ* ‖ **Cp 30,2** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c] 𝔊* *ὢ ὢ* 𝔙 *vae vae* 𝔖(𝔗) *w'mrw 'wh* ‖ **3** [a–a] > 𝔊*, dl (dttg) ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ **4** [a] 𝔊 *καὶ πεσοῦνται* = וְנָפַל? ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **5** [a] 𝔖 *wlwbj'* = וְלוּב, 𝔊 + *καὶ Λίβυες* cf [c] ‖ [b] 𝔖(α'σ') *'rbj'* = עֲרָב ‖ [c] > 𝔊, sed prb l וְלוּב et cf [a] ‖ [d] > 𝔊*, dl ‖ [e] 𝔊[-967] *τῆς διαθήκης μου* = בְּרִיתִי; prp הַכְּרֵתִי ‖ [f] > 𝔊[-967] ‖ **6** [a–a] 𝔊* *ἐν αὐτῇ* = בָּהּ (cf v b) et cj c 5, frt recte ‖ [b] 𝔊 *ἕως Συήνης*, prb l סְוֵנָה aut c pc Mss סוּנָה ‖ [c] > Ms 𝔊*, add ‖ **7** [a] 𝔊[-967.544] sg = וְנָשַׁמָּה ‖ [b] l aut וְעָרֶיהָ (cf [a]) aut וְעָרֵיהֶם ‖ **9** [a] > 𝔊*, dl (dttg) ‖ [b] 𝔊*(σ'𝔖) *σπεύδοντες*, l אָצִים ‖ [c] > 𝔊*, add? ‖ **10** [a] > 𝔊*, add ‖ **11** [a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊 + *πάντες* ‖ [c–c] 𝔊 *καὶ πλησθήσεται* = וּמָלְאָה ‖ **12** [a–a] > 𝔊*𝔖[W], add?

13 דִּבַּ֫רְתִּי׃ ס 13 [a]כֹּֽה־אָמַ֞ר אֲדֹנָ֣י[b] יְהֹוִ֗ה [c]וְהַאֲבַדְתִּ֨י גִלּוּלִ֜ים[c] וְהִשְׁבַּתִּ֤י ה̇ בטע בסיפ[10]. ל̇ג[11]
אֱלִילִים֙[d] מִנֹּ֔ף וְנָשִׂ֥יא[e] מֵאֶֽרֶץ־מִצְרַ֖יִם [g]לֹ֣א יִֽהְיֶה־ע֑וֹד[g] [h]וְנָתַתִּ֥י יִרְאָ֖ה ה̇ בסיפ
14 בְּאֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃[h] 14 וַהֲשִׁמֹּתִי֙ אֶת־[a]פַּתְר֔וֹס וְנָתַ֥תִּי אֵ֖שׁ בְּצֹ֑עַן וְעָשִׂ֥יתִי
15 שְׁפָטִ֖ים בְּנֹֽא׃ 15 וְשָׁפַכְתִּ֣י חֲמָתִ֔י עַל־סִ֖ין מָע֣וֹז מִצְרָ֑יִם וְהִכְרַתִּ֖י אֶת־
16 הֲמ֥וֹן נֹֽא[a]׃ 16 וְנָתַ֤תִּי אֵשׁ֙ בְּמִצְרַ֔יִם [a]ח֤וּל תָּחִיל֙ סִ֔ין וְנֹ֖א תִּהְיֶ֣ה לְהִבָּקֵ֑עַ תחול[12] ק̇
17 [b]וְנֹ֖ף צָרֵ֥י יוֹמָֽם[b]׃ 17 בַּח֥וּרֵי אָ֖וֶן[a] וּפִי־בֶ֑סֶת בַּחֶ֣רֶב יִפֹּ֔לוּ וְהֵ֖נָּה בַּשְּׁבִ֥י ל̇. ג̇[13] ול בסיפ
18 תֵלַֽכְנָה׃ 18 וּבִֽתְחַפְנְחֵס֙ חָשַׂ֣ךְ[a] הַיּ֔וֹם בְּשִׁבְרִי־שָׁם֙ אֶת־מֹט֣וֹת[b] מִצְרַ֔יִם ל̇. ז̇[14]
וְנִשְׁבַּת־בָּ֖הּ גְּא֣וֹן עֻזָּ֑הּ הִ֚יא עָנָ֣ן יְכַסֶּ֔נָּה וּבְנוֹתֶ֖יהָ בַּשְּׁבִ֥י תֵלַֽכְנָה׃
19 וְעָשִׂ֥יתִי שְׁפָטִ֖ים בְּמִצְרָ֑יִם וְיָדְע֖וּ כִּֽי־אֲנִ֥י יְהוָֽה׃ פ
20 וַיְהִ֗י בְּאַחַ֤ת עֶשְׂרֵה֙ שָׁנָ֔ה בָּֽרִאשׁ֖וֹן בְּשִׁבְעָ֣ה לַחֹ֑דֶשׁ הָיָ֥ה דְבַר־ ח̇[15]
21 יְהוָ֖ה אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ 21 בֶּן־אָדָ֕ם אֶת־זְר֛וֹעַ[a] פַּרְעֹ֥ה מֶֽלֶךְ־מִצְרַ֖יִם שָׁבָ֑רְתִּי
וְהִנֵּ֣ה לֹא־חֻ֠בְּשָׁה לָתֵ֨ת רְפֻא֜וֹת לָשׂ֥וּם חִתּ֛וּל [b]לְחָבְשָׁ֥הּ לְחָזְקָ֖הּ[b] לִתְפֹּ֥שׂ ג̇. ל̇. ל̇
22 בֶּחָֽרֶב[a]׃ ס 22 לָכֵ֞ן כֹּֽה־אָמַ֣ר ׀ אֲדֹנָ֣י[a] יְהוִ֗ה הִנְנִי֙ אֶל[b]־פַּרְעֹ֣ה מֶֽלֶךְ־ לא בטע בסיפ[16]. כט
מִצְרַ֔יִם וְשָׁבַרְתִּי֙ אֶת־זְרֹ֣עֹתָ֔יו [c]אֶת־הַחֲזָקָ֖ה וְאֶת־הַנִּשְׁבָּ֑רֶת[c] וְהִפַּלְתִּ֥י יב פסוק את את ואת את. ל̇
23 אֶת־הַחֶ֖רֶב מִיָּדֽוֹ׃ 23 וַהֲפִצוֹתִ֥י אֶת־מִצְרַ֖יִם בַּגּוֹיִ֑ם וְזֵרִיתִ֖ם בָּאֲרָצֽוֹת׃ ל כת כן[17]
24 וְחִזַּקְתִּ֗י אֶת־זְרֹעוֹת֙ מֶ֣לֶךְ בָּבֶ֔ל וְנָתַתִּ֥י אֶת־חַרְבִּ֖י בְּיָד֑וֹ [a]וְשָׁבַרְתִּי֙ אֶת־ ב̇[18]
25 זְרֹע֣וֹת פַּרְעֹ֔ה וְנָאַ֛ק נַאֲק֥וֹת חָלָ֖ל לְפָנָֽיו[a]׃ 25 וְהַחֲזַקְתִּ֗י אֶת־זְרֹעוֹת֙ ל̇. ל̇
מֶ֣לֶךְ בָּבֶ֔ל וּזְרֹע֥וֹת פַּרְעֹ֖ה תִּפֹּ֑לְנָה וְיָדְע֞וּ כִּֽי־אֲנִ֣י יְהוָ֗ה בְּתִתִּ֤י חַרְבִּי֙ ב̇. ל̇
26 בְּיַ֣ד מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֔ל וְנָטָ֥ה אוֹתָ֖הּ אֶל[a]־אֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃ 26 וַהֲפִצוֹתִ֤י אֶת־
מִצְרַ֙יִם֙ בַּגּוֹיִ֔ם וְזֵרִיתִ֥י אוֹתָ֖ם בָּאֲרָצ֑וֹת וְיָדְע֖וּ[a] כִּֽי־אֲנִ֥י יְהוָֽה׃ ס
31 1 וַיְהִ֗י בְּאַחַ֤ת עֶשְׂרֵה֙ שָׁנָ֔ה בַּשְּׁלִישִׁ֖י בְּאֶחָ֣ד לַחֹ֑דֶשׁ הָיָ֥ה דְבַר־

[10] Mm 2911. [11] Mm 815. [12] Mm 832. [13] Mm 1728. [14] Mm 1676. [15] Mm 2909. [16] Mm 2912. [17] Mm 2913. [18] Mm 460.

13 [a] 2 Mss 𝔊* pr כִּי ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ [c–c] > 𝔊*; prp וְהֹ׳ גְּדוֹלִים ‖ [d] 𝔊 *μεγιστᾶνας* = אֵילִים? ‖ [e] 𝔊 pl cf [g–g] ‖ [f] 𝔖 *b'r''* = בְּארץ ‖ [g–g] 𝔊 *καὶ οὐκ ἔσονται* cf [e] ‖ [h–h] > 𝔊*𝔖, add ‖ **14** [a] Ms 𝔊𝔖𝔙 אֶרֶץ ‖ **15** [a] 𝔊 *Μέμφεως* = נֹף ‖ **16** [a–a] 𝔊 *καὶ ταραχῇ ταραχθήσεται Συήνη*, l וְחוּל תָּחִיל סְוֵן ‖ [b–b] 𝔊 *καὶ διαχυθήσεται ὕδατα* = וְנָפוֹצוּ מַיִם? prp וְנִפְרְצוּ חוֹמֹתֶיהָ ‖ **17** [a] l אוֹן cf 𝔊 *(Ἡλιουπόλεως)* 𝔙 ‖ **18** [a] l c mlt Mss Edd Vrs חשך ‖ [b] 𝔊(𝔙; 𝔖 sg) *τὰ σκῆπτρα*, l מַטּוֹת ‖ **21** [a] 𝔊 pl ‖ [b–b] 𝔊* *τοῦ δοθῆναι ἰσχύν* = לָשׂוּם חָזְקָה an sol לְחָזְקָהּ? 𝔖 *wl' nt'ṣb wl' ntḥlm* ‖ **22** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] = עַל ‖ [c–c] prb add cf Vrs ‖ **24** [a–a] 𝔊 *καὶ ἐπάξει αὐτὴν ἐπ' Αἴγυπτον καὶ προνομεύσει τὴν προνομὴν αὐτῆς καὶ σκυλεύσει τὰ σκῦλα αὐτῆς* = וְהֵבִיא אֹתָהּ עַל־מִצְרַיִם וּבָזַז בִּזָּהּ וְשָׁלַל שְׁלָלָהּ, ex 29,19 ‖ **25** [a] = עַל ‖ **26** [a] 𝔊^{L} = 𝔐; 𝔊$^{BV\,967.449}$ + *πάντες*, 𝔊^{ACrel} + *πάντες οἱ Αἰγύπτιοι* (ex 29,6).

יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 2 בֶּן־אָדָם אֱמֹר אֶל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם
וְאֶל־הֲמוֹנוֹ ג מל

אֶל־מִי דָּמִיתָ בְגָדְלֶךָ׃ ג . ב[1]
3 הִנֵּה אַשּׁוּר[a] אֶרֶז בַּלְּבָנוֹן י ר״פ בסיפ[2]
יְפֵה עָנָף [b]וְחֹרֶשׁ מֵצַל[b] וּגְבַהּ קוֹמָה
וּבֵין עֲבֹתִים[c] הָיְתָה צַמַּרְתּוֹ׃
4 מַיִם גִּדְּלוּהוּ תְּהוֹם רֹמְמָתְהוּ ל . ל
אֶת־[a]נַהֲרֹתֶיהָ הֹלֵךְ[b] סְבִיבוֹת מַטָּעָהּ[c] ד חס ול בליש
וְאֶת־[a]תְּעָלֹתֶיהָ שִׁלְחָה [d]אֶל כָּל־עֲצֵי הַשָּׂדֶה[d]׃ ל[3]
5 [a]עַל־כֵּן[a] גָּבְהָא[b] קֹמָתוֹ מִכֹּל עֲצֵי הַשָּׂדֶה ל וכת א . ב חס בליש[4]
וַתִּרְבֶּינָה סַרְעַפֹּתָיו[c] [d]וַתֶּאֱרַכְנָה פֹארֹתָו[d] ל . פארתיו ק
מִמַּיִם רַבִּים בְּשַׁלְּחוֹ[e]׃
6 בִּסְעַפֹּתָיו קִנְנוּ כָּל־עוֹף הַשָּׁמַיִם ל . ל
[a]וְתַחַת פֹּארֹתָיו יָלְדוּ כֹּל חַיַּת הַשָּׂדֶה[a]
וּבְצִלּוֹ יֵשְׁבוּ[b] כֹּל[c] גּוֹיִם רַבִּים׃ כ[5]
7 [a]וַיְּיִף בְּגָדְלוֹ בְּאֹרֶךְ[b] דָּלִיּוֹתָיו ל . ג בליש . ג[6]
כִּי־הָיָה שָׁרְשׁוֹ אֶל[c]־מַיִם רַבִּים׃ ג
8 אֲרָזִים לֹא־עֲמָמֻהוּ בְּגַן־אֱלֹהִים ח פסוק לא לא לא לא[7]
בְּרוֹשִׁים לֹא דָמוּ אֶל־סְעַפֹּתָיו ל
וְעַרְמֹנִים לֹא־הָיוּ כְּפֹארֹתָיו ל
כָּל־עֵץ [a]בְּגַן־אֱלֹהִים לֹא־דָמָה אֵלָיו בְּיָפְיוֹ[a]׃ ב
9 [a]יָפֶה עֲשִׂיתִיו[a] בְּרֹב דָּלִיּוֹתָיו ה[8]
וַיְקַנְאֻהוּ כָּל־[b]עֲצֵי־עֵדֶן [c]אֲשֶׁר בְּ[c]גַן הָאֱלֹהִים[d]׃ ס ל

Cp 31 [1]Mm 2914. [2]Mm 2869. [3]Mm 2915. [4]Mp sub loco. [5]Mm 534. [6]Mm 3642. [7]Mm 3132. [8]Mm 1781.

Cp 31,3 [a] prb l תְּאַשּׁוּר ‖ [b–b] > 𝔊*, add ‖ [c] 𝔊 *νεφελῶν*, l עָבוֹת cf 10[c] 14[a] ‖ **4** [a] add? ‖ [b] 𝔊 *ἤγαγε*, l הֹלִיכָה ‖ [c] 𝔊(𝔖) *τῶν φυτῶν αὐτοῦ*, l מַטָּעָהּ ‖ [d–d] prp אֶל כָּל־שָׂדֵהוּ, al אֵלָיו ‖ **5** [a–a] add? cf mtr ‖ [b] l c nonn Mss גבהה ‖ [c] prb l סְעַפֹּתָיו cf 6.8 ‖ [d–d] > 𝔊*, prb add cf 6[a–a] ‖ [e] > 𝔊*, add ‖ **6** [a–a] dl m cs? cf 5[d–d] ‖ [b] l c mlt Mss Vrs יָשְׁבוּ ‖ [c] > 𝔖, dl ‖ **7** [a] 7 add? cf 5 ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗) *διὰ τὸ πλῆθος* = בְּרֹב cf 9 ‖ [c] = עַל ‖ **8** [a–a] prb add cf 9a ‖ **9** [a–a] > 𝔊*, add ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ [c–c] > 𝔊𝔖; dl c Ms 𝔊𝔖 אשר ‖ [d] 𝔗 pc Mss אלהים cf 8a.b, l 𝔐.

10 לָכֵ֗ן כֹּ֤ה אָמַר֙ אֲדֹנָ֣י[a] יְהוִ֔ה יַ֕עַן אֲשֶׁ֥ר [b]גָּבַ֖הְתָּ בְּקוֹמָ֑ה[b] וַיִּתֵּ֤ן צַמַּרְתּוֹ֙ כג בטע בסיפ . כט . ג בטע[9]
11 אֶל־בֵּ֣ין עֲבוֹתִ֔ים[c] וְרָ֥ם לְבָב֖וֹ בְּגָבְהֽוֹ׃ 11 וְאֶ֨תְּנֵ֔הוּ[a] בְּיַ֖ד אֵ֣יל גּוֹיִ֑ם [b]עָשׂ֤וֹ ג מל[10] . ב . ד כת ו[11]
12 יַעֲשֶׂה֙ ל֔וֹ כְּרִשְׁע֖וֹ גֵּרַשְׁתִּֽהוּ[b]׃ 12 וַיִּכְרְתֻ֧הוּ זָרִ֛ים עָרִיצֵ֥י גוֹיִ֖ם וַֽיִּטְּשֻׁ֑הוּ ב
אֶל[a]־הֶ֠הָרִים[b] וּבְכָל[c]־גֵּ֜אָי֗וֹת נָפְל֤וּ דָלִיּוֹתָיו֙ וַתִּשָּׁבַ֣רְנָה פֹארֹתָ֔יו בְּכֹ֖ל ג פסוק ובכל בכל . ד
אֲפִיקֵ֣י הָאָ֑רֶץ וַיֵּרְד֧וּ[d] מִצִּלּ֛וֹ כָּל־עַמֵּ֥י הָאָ֖רֶץ וַיִּטְּשֻֽׁהוּ[e]׃ ב
13 עַל־מַפַּלְתּ֥וֹ יִשְׁכְּנ֖וּ[a] כָּל־ע֣וֹף הַשָּׁמָ֑יִם
וְאֶל[b]־פֹּרֹאתָ֣יו[c] הָי֔וּ כֹּ֖ל חַיַּ֥ת הַשָּׂדֶֽה׃ ל
14 לְמַ֡עַן אֲשֶׁר֩ לֹא־יִגְבְּה֨וּ בְקוֹמָתָ֜ם כָּל־עֲצֵי־מַ֗יִם וְלֹא־יִתְּנ֤וּ אֶת־ לד פסוק לא ולא ולא[12] . ל . ל
צַמַּרְתָּם֙ אֶל־בֵּ֣ין עֲבֹתִ֔ים[a] וְלֹא־יַעַמְד֧וּ אֵלֵיהֶ֛ם[b] בְּגָבְהָ֖ם כָּל־שֹׁ֣תֵי מָ֑יִם ל . ל
כִּֽי־כֻלָּ֨ם נִתְּנ֜וּ לַמָּ֗וֶת אֶל־אֶ֨רֶץ תַּחְתִּ֤ית בְּתוֹךְ֙ בְּנֵ֣י אָדָ֔ם אֶל־י֖וֹרְדֵי ו דגש[13] . ו וכל תלים ומשלי דכות ב מ ב[14]
15 בֽוֹר׃ ס 15 כֹּֽה־אָמַר֮ אֲדֹנָ֣י[a] יְהוִה֒ בְּי֨וֹם רִדְתּ֤וֹ שְׁאוֹלָה֙ הֶאֱבַ֔לְתִּי ה בטע בסיפ[15] . ל . ל
כִּסֵּ֨תִי עָלָ֜יו אֶת־תְּה֗וֹם וָֽאֶמְנַע֙ נַהֲרוֹתֶ֔יהָ וַיִּכָּלְא֖וּ מַ֣יִם רַבִּ֑ים וָאַקְדִּ֤ר ל . ל . ל
16 עָלָיו֙ לְבָנ֔וֹן וְכָל־עֲצֵ֥י הַשָּׂדֶ֖ה עָלָ֥יו עֻלְפֶּֽה[b]׃ 16 מִקּ֤וֹל מַפַּלְתּוֹ֙ הִרְעַ֣שְׁתִּי
גוֹיִ֔ם בְּהוֹרִדִ֥י אֹת֛וֹ שְׁא֖וֹלָה אֶת־י֣וֹרְדֵי ב֑וֹר וַיִּנָּ֨חֲמ֜וּ בְּאֶ֤רֶץ תַּחְתִּית֙[a] ל . ב
17 כָּל־עֲצֵי־עֵ֔דֶן [b]מִבְחַ֥ר וְטוֹב[b]־לְבָנ֖וֹן כָּל־שֹׁ֥תֵי מָֽיִם׃ 17 גַּם־הֵ֗ם אִתּ֛וֹ יז[16] . ג ר״פ בסיפ[17] . ג בנביא
יָרְד֥וּ שְׁא֖וֹלָה אֶל־חַלְלֵי־חָ֑רֶב וּזְרֹע֛וֹ[a] יָשְׁב֥וּ[b] בְצִלּ֖וֹ [c]בְּת֥וֹךְ גּוֹיִֽם[c]׃ ל
18 אֶל־מִ֨י דָמִ֥יתָ [a]כָּ֛כָה[b] בְּכָב֥וֹד וּבְגֹ֖דֶל בַּעֲצֵי־עֵ֑דֶן[a] וְהוּרַדְתָּ֨ אֶת־עֲצֵי־ ג . ב . ל
עֵ֜דֶן אֶל־אֶ֣רֶץ תַּחְתִּ֗ית בְּת֨וֹךְ עֲרֵלִ֤ים תִּשְׁכַּב֙ אֶת־חַלְלֵי־חֶ֔רֶב ה֤וּא ג[18]
פַרְעֹה֙ וְכָל־הֲמוֹנֹ֔ה נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֥י[c] יְהוִֽה׃ ס המונו ק חד מן ד[19] כת כן בליש
ס̇ט̇ו 32 1 וַיְהִי֙ בִּשְׁתֵּ֣י[a] עֶשְׂרֵ֣ה שָׁנָ֔ה בִּשְׁנֵי־עָשָׂ֥ר חֹ֖דֶשׁ בְּאֶחָ֣ד לַחֹ֑דֶשׁ ו בליש[2]
2 הָיָ֥ה דְבַר־יְהוָ֖ה אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ 2 בֶּן־אָדָ֗ם שָׂ֤א קִינָה֙ עַל־פַּרְעֹ֣ה מֶֽלֶךְ־ ה̇[1] ג מנה בליש

[9]Mm 2597. [10]Mm 2780. [11]Mp sub loco. [12]Mm 771. [13]Mm 716. [14]Ps 33,13; 145,12 et cf Mp sub loco. [15]Mm 2911. [16]Mm 1088. [17]Mm 2856. [18]Mm 2916. [19]Mm 2917, Q addidi, cf Mp sub loco. **Cp 32** [1]Mp sub loco. [2]Mm 874.

10 [a] > 𝔊*, add ‖ [b–b] 𝔖 *'ttrjm bqwmth* = גָּבַהּ בקומתו, prb recte (cf 𝔙 et 14) ‖ [c] l עָבוֹת cf 3[c] 14[a] ‖ **11** [a] prb l 'וָאֶת cf 𝔊𝔙 ‖ [b–b] 𝔊* *καὶ ἐποίησε τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ*, frt l וַיַּעַשׂ et dl גרשתהו (dttg) ‖ **12** [a] = עַל ‖ [b] huc tr ‸ cf [c] ‖ [c] 𝔊* om cop ‖ [d] prp וַיִּדְּדוּ ‖ [e] dl? ‖ **13** [a] 𝔊(𝔗) *ἀνεπαύσαντο*, l 𝔐 ‖ [b] = ועַל ‖ [c] > Ms, dl; an tot v b add? ‖ **14** [a] l עָבוֹת cf 3[c] 10[c] ‖ [b] l c mlt Mss Edd 𝔊𝔗 אֲלֵיהֶם = 'עֲלֵ ‖ **15** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *ἐξελύθησαν*, l עֻלְּפוּ ‖ **16** [a] > 𝔊*, add? ‖ [b–b] 𝔊* *καὶ τὰ ἐκλεκτά*, frt dl וטוב ‖ **17** [a] 𝔊(𝔖) *καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ* = וְזַרְעוֹ; prp וְעֹזְרָיו aut וְגָוְעוּ ‖ [b] 𝔊 *οἱ κατοικοῦντες* = יֹשְׁבֵי, 𝔖 *jtb* = יָשַׁב, 𝔗 *'tbrw* = נִשְׁבְּרוּ ‖ [c–c] 𝔊 *ἐν μέσῳ τῆς ζωῆς αὐτῶν ἀπώλοντο* = בתוך חַיֵּיהֶם גָּוְעוּ? ‖ **18** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊[O]θ' *ἐν ἰσχύι*, 𝔊[L] *ἐν δυνάμει* = בְּכֹחַ; > Ms 𝔖𝔙, prb dl (dttg) ‖ [c] > 𝔊*, add ‖ **Cp 32,1** [a] prb l c nonn Mss 𝔊[Amin]𝔖 בְּעַשְׁתֵּי.

ב חד חס וחד מל[3] מִצְרַ֫יִם וְאָמַרְתָּ֣ אֵלָ֔יו כְּפִ֥יר גּוֹיִ֖ם נִדְמֵ֑יתָ

ג[4]. ה[5] וְאַתָּה֙ כַּתַּנִּ֣ים[a] בַּיַּמִּ֔ים וַתָּ֣גַח בְּנַהֲרוֹתֶ֗יךָ[b]

ל. ל וַתִּדְלַח־מַ֙יִם֙ בְּרַגְלֶ֔יךָ וַתִּרְפֹּ֖ס נַהֲרוֹתָֽם[c]׃

3 כֹּ֤ה אָמַר֙ אֲדֹנָ֣י[a] יְהֹוִ֔ה

וּפָרַשְׂתִּ֤י עָלֶ֙יךָ֙ אֶת־[b]רִשְׁתִּ֔י בִּקְהַ֖ל[c] [d]עַמִּ֣ים רַבִּ֑ים[d] וְהֶעֱל֖וּךָ[e] בְּחֶרְמִֽי׃

ל 4 וּנְטַשְׁתִּ֣יךָ בָאָ֔רֶץ [a]עַל־פְּנֵ֥י הַשָּׂדֶ֖ה אֲטִילֶ֑ךָ[a]

ל. י בליש[6] וְהִשְׁכַּנְתִּ֤י עָלֶ֙יךָ֙ כָּל־ע֣וֹף הַשָּׁמַ֔יִם וְהִשְׂבַּעְתִּ֥י מִמְּךָ֖ [b]חַיַּ֥ת כָּל־[b]הָאָֽרֶץ׃

ב[7] בסיפ וכל קריא דכות ב מ ב. ד[8] 5 וְנָתַתִּ֥י אֶת־[a]בְּשָׂרְךָ֖ עַל־הֶהָרִ֑ים וּמִלֵּאתִ֥י [b]הַגֵּאָי֖וֹת רָמוּתֶֽךָ[b]׃

ל. ל. ב חס בליש 6 וְהִשְׁקֵיתִ֨י אֶ֧רֶץ צָפָתְךָ֛ מִדָּמְךָ֖[a] [b]אֶל־הֶהָרִ֑ים[b] וַאֲפִקִ֖ים יִמָּלְא֥וּן מִמֶּֽךָּ[c]׃

ל. ב חס ול בליש 7 וְכִסֵּיתִ֤י בְכַבּֽוֹתְךָ֙[a] שָׁמַ֔יִם וְהִקְדַּרְתִּ֖י אֶת־כֹּכְבֵיהֶ֑ם

ט שֶׁ֚מֶשׁ בֶּעָנָ֣ן אֲכַסֶּ֔נּוּ וְיָרֵ֖חַ לֹא־יָאִ֥יר אוֹרֽוֹ׃

ל 8 כָּל־מְא֤וֹרֵי אוֹר֙ בַּשָּׁמַ֔יִם אַקְדִּירֵ֖ם עָלֶ֑יךָ

וְנָתַ֤תִּי חֹ֙שֶׁךְ֙ עַל־אַרְצְךָ֔ נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֥י[a] יְהֹוִֽה׃

ל. ל 9 וְהִ֨כְעַסְתִּ֔י לֵ֖ב עַמִּ֣ים רַבִּ֑ים בַּהֲבִיאִ֤י שִׁבְרְךָ֙[a] בַּגּוֹיִ֔ם עַל־[b]אֲרָצ֖וֹת

ד[9]. ב מל. ב חד כת ש וחד כת ס[10] אֲשֶׁ֥ר לֹא־יְדַעְתָּֽם׃ 10 וַהֲשִׁמּוֹתִ֨י עָלֶ֜יךָ עַמִּ֣ים רַבִּ֗ים וּמַלְכֵיהֶם֙ יִשְׂעֲר֤וּ

ד עָלֶ֙יךָ֙[a] שַׂ֔עַר בְּעוֹפְפִ֥י[b] חַרְבִּ֖י עַל־פְּנֵיהֶ֑ם וְחָרְד֤וּ לִרְגָעִים֙ אִ֣ישׁ לְנַפְשׁ֔וֹ

ג[11] בְּי֖וֹם מַפַּלְתֶּֽךָ׃ ס 11 כִּ֣י[a] כֹּ֔ה אָמַ֖ר אֲדֹנָ֣י[b] יְהֹוִ֑ה חֶ֥רֶב מֶֽלֶךְ־

ל בָּבֶ֖ל תְּבוֹאֶֽךָ׃

ל 12 בְּחַרְב֤וֹת[a] גִּבּוֹרִים֙ אַפִּ֣יל הֲמוֹנֶ֔ךָ עָרִיצֵ֥י גוֹיִ֖ם כֻּלָּ֑ם

וְשָֽׁדְדוּ֙ אֶת־גְּא֣וֹן מִצְרַ֔יִם וְנִשְׁמַ֖ד כָּל־הֲמוֹנָֽהּ׃

13 וְהַאֲבַדְתִּי֙ אֶת־כָּל־בְּהֶמְתָּ֔הּ מֵעַ֖ל מַ֣יִם רַבִּ֑ים

ב. ל. ב וְלֹ֨א תִדְלָחֵ֤ם רֶֽגֶל־אָדָם֙ ע֔וֹד וּפַרְס֥וֹת[a] בְּהֵמָ֖ה לֹ֥א תִדְלָחֵֽם׃

[3] Mp sub loco. [4] Mm 2918. [5] Mm 720. [6] Mm 9. [7] Mm 2850. [8] Mm 1867. [9] Mm 1133. [10] Mm 2919. [11] Mm 2827.

2 [a] l c 2 Mss כתנין cf 𝔖𝔗 ‖ [b] l בְּנַחֲרָתְךָ vel בִּנְחִירֶיךָ ‖ [c] 𝔊 suff 2 m sg ‖ **3** [a] > Ms 𝔊*, add ‖ [b] > pc Mss, frt dl ‖ [c] > 𝔊*, add ‖ [d–d] add ‖ [e] 𝔊$^{-967}$(𝔙) *καὶ ἀνάξω σε*, l וְהַעֲלִיתִיךָ ‖ **4** [a–a] 𝔊 *πεδία πλησθήσεταί σου* ‖ [b–b] l c pc Mss 𝔊*𝔖 כָּל־חַיַּת ‖ **5** [a] > 2 Mss ‖ [b–b] 𝔊* *ἀπὸ τοῦ αἵματός σου* (= מִדָּמֶךָ) *πᾶσαν τὴν γῆν*, l 𝔐 ‖ **6** [a] tr ad fin v (recta lect pro ממך) ‖ [b–b] dl, dttg ex 5a ‖ [c] cf [a] ‖ **7** [a] 𝔊(𝔙) *ἐν τῷ σβεσθῆναί σε*, 𝔖 *bd'kk*, frt l בִּכְבוֹתְךָ ‖ **8** [a] > 𝔊*, add ‖ **9** [a] 𝔊 *αἰχμαλωσίαν σου*, prb l שִׁבְיְךָ ‖ [b] = אֶל ‖ **10** [a] > 𝔊*𝔖 ‖ [b] prp בְּנוֹפְפִי ‖ **11** [a] > 2 Mss 𝔖 ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ **12** [a] 𝔖𝔗 sg ‖ **13** [a] 𝔊𝔙 sg, l וּפַרְסַת.

14 אָז אַשְׁקִיעַ[a] מֵימֵיהֶם וְנַהֲרוֹתָם כַּשֶּׁמֶן אוֹלִיךְ ל.ב.ב
נְאֻם אֲדֹנָי[b] יְהוִה׃
15 בְּתִתִּי[a] אֶת־אֶרֶץ[a] מִצְרַיִם שְׁמָמָה וּנְשַׁמָּה[b] אֶרֶץ מִמְּלֹאָהּ ל.ב[12]
בְּהַכּוֹתִי[c] אֶת־כָּל־יוֹשְׁבֵי בָהּ וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה׃ ב חד מל וחד חס[13]. לד מל
16 קִינָה הִיא וְקוֹנְנוּהָ[a] בְּנוֹת[b] הַגּוֹיִם תְּקוֹנֵנָּה אוֹתָהּ עַל־מִצְרַיִם וְעַל־ ל.ב
כָּל־הֲמוֹנָהּ תְּקוֹנֵנָּה אוֹתָהּ נְאֻם אֲדֹנָי[c] יְהוִה׃ פ ב
17 וַיְהִי בִּשְׁתֵּי[a] עֶשְׂרֵה שָׁנָה[b] בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הָיָה דְבַר־
יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 18 בֶּן־אָדָם נְהֵה עַל־הֲמוֹן מִצְרַיִם וְהוֹרִדֵהוּ[a] ל.ל
אוֹתָהּ[b] וּבְנוֹת גּוֹיִם
אַדִּרִם[c] אֶל־אֶרֶץ תַּחְתִּיּוֹת אֶת־יוֹרְדֵי בוֹר׃ ל חס[14]. ו ומל[15]
19 [a]מִמִּי נָעָמְתָּ רְדָה וְהָשְׁכְּבָה אֶת־עֲרֵלִים׃ [הֲמוֹנֶיהָ[c]׃ ב. ב[16]. ל. ול
20 בְּתוֹךְ חַלְלֵי־חֶרֶב יִפֹּלוּ חֶרֶב[a] נִתָּנָה[b] [c]מָשְׁכוּ אוֹתָהּ וְכָל־ ב. ל חטף
21 יְדַבְּרוּ־לוֹ[a] אֵלֵי[b] גִבּוֹרִים [c]מִתּוֹךְ שְׁאוֹל[c d e] אֶת־עֹזְרָיו[e] ל חס
[f]יָרְדוּ שָׁכְבוּ הָעֲרֵלִים[f] [g]חַלְלֵי־חָרֶב[g]׃ ל
22 שָׁם אַשּׁוּר וְכָל־קְהָלָהּ [a]סְבִיבוֹתָיו קִבְרֹתָיו[a] ד מל[17]
כֻּלָּם חֲלָלִים [b]הַנֹּפְלִים בֶּחָרֶב[b]׃
23 אֲשֶׁר[a] נִתְּנוּ קִבְרֹתֶיהָ בְּיַרְכְּתֵי־בוֹר ו דגש[18]. ג
וַיְהִי קְהָלָהּ סְבִיבוֹת קְבֻרָתָהּ ג וחס בליש[19]
כֻּלָּם חֲלָלִים נֹפְלִים בַּחֶרֶב ל
אֲשֶׁר־נָתְנוּ חִתִּית[b] בְּאֶרֶץ חַיִּים׃ ב בעינ
24 שָׁם עֵילָם וְכָל־הֲמוֹנָהּ סְבִיבוֹת קְבֻרָתָהּ ג וחס בליש[19]

[12] Mm 2818. [13] Mm 446. [14] Mm 2534. [15] Mm 1327. [16] Gn 45,9. [17] Mm 2920. [18] Mm 716. [19] Mm 2921.

14 [a] 𝔊 *ἡσυχάσει*, 𝔗 *'šqjt*, frt l אַשְׁקִיט ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ **15** [a–a] > 𝔊, add ‖ [b] prb l וְנָשַׁמָּה cf Vrs ‖ [c] 𝔊 *ὅταν διασπείρω* = בְּזָרוֹתִי ? ‖ **16** [a] 𝔊* *καὶ θρηνήσεις αὐτόν*, l וְקוֹנַנְתָּהּ ‖ [b] 𝔊𝔖 pr cop, l וּב׳ ‖ [c] > 𝔊*, add ‖ **17** [a] pc Mss 𝔖 בְּעַשְׁתֵּי ‖ [b] 𝔊* + *τοῦ πρώτου μηνός* ‖ **18** [a] prp הַהֲדָרָה ‖ [b] prb l אַתָּה ‖ [c] prp אֹרְדֵם, sed init threni exc ‖ **19** [a] 𝔊* hab 19 post שאול in 21 ‖ **20** [a] > 𝔊𝔖, prb add ‖ [b] > 𝔖, 𝔊 *μετ' αὐτοῦ* = אתו, prb add ‖ [c–c] 𝔊 *καὶ κοιμηθήσεται πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ*, frt l וְהָשְׁכַּב כָּל־הֲמוֹנָם ‖ **21** [a] 𝔊 *σοι* ‖ [b] mlt Mss Edd אֵילֵי; > 𝔊 ‖ [c–c] 𝔊 *ἐν βάθει βόθρου* = בְּיַרְכְּתֵי־בוֹר cf 23 ‖ [d] huc prb ins 19 cf 19[a] ‖ [e–e] > 𝔊𝔖, add? cf [f–f] ‖ [f–f] > 𝔊, prb dl cf 19b ‖ [g–g] 𝔊 pr *ἐν μέσῳ*, nonn vb exc? ‖ **22** [a–a] > 𝔊, prb add; an l סְבִיבוֹת קְבֻרָתָהּ ut in 23 (cf 𝔖)? ‖ [b–b] > 𝔊, prb add; an l נפלים ב׳ ut in 23? ‖ **23** [a] 𝔊 *ἐκεῖ* ‖ [b] prb l c pc Mss 𝔊 חִתִּיתָם.

כֻּלָּ֣ם חֲלָלִ֗ים הַנֹּפְלִ֣ים[a] בַּחֶ֡רֶב
אֲשֶׁר־יָרְד֣וּ עֲרֵלִ֣ים׀ אֶל־אֶ֣רֶץ תַּחְתִּיּ֡וֹת ז ומל[20]
אֲשֶׁ֨ר נָתְנ֤וּ חִתִּיתָם֙ בְּאֶ֣רֶץ חַיִּ֔ים
וַיִּשְׂא֥וּ כְלִמָּתָ֖ם אֶת־י֥וֹרְדֵי בֽוֹר׃ מג
25 [a]בְּת֣וֹךְ חֲ֠לָלִים נָתְנ֨וּ מִשְׁכָּ֥ב לָהּ֮ ב[21]
בְּכָל־[b]הֲמוֹנָהּ֒ [c]סְבִיבוֹתָ֣יו קִבְרֹתֶ֔הָ[c] ד מל[22]. ג
כֻּלָּ֨ם עֲרֵלִ֜ים חַֽלְלֵי־חֶ֗רֶב
כִּֽי־נִתַּ֨ן חִתִּיתָ֜ם בְּאֶ֣רֶץ חַיִּ֗ים כא[23]
וַיִּשְׂא֤וּ כְלִמָּתָם֙ אֶת־י֣וֹרְדֵי ב֔וֹר[a] מג
בְּת֥וֹךְ חֲלָלִ֖ים נִתָּֽן[d]׃ ב[21]. כא[23] ד[24] מנה קמ
26 שָׁ֣ם מֶ֤שֶׁךְ תֻּבַל֙[a] וְכָל־הֲמוֹנָ֔הּ[b] [c]סְבִיבוֹתָ֖יו קִבְרוֹתֶ֑יהָ[c] ו פת[25]. ד מל[22]. ג
כֻּלָּ֤ם עֲרֵלִים֙ מְחֻ֣לְלֵי[d] חֶ֔רֶב ל
[e]כִּֽי־נָתְנ֥וּ[e] חִתִּיתָ֖ם בְּאֶ֥רֶץ חַיִּֽים׃
27 [a]וְלֹ֤א יִשְׁכְּבוּ֙[a] אֶת־גִּבּוֹרִ֔ים נֹפְלִ֖ים[b] מֵעֲרֵלִ֑ים[c] ל
אֲשֶׁ֣ר יָרְדֽוּ־שְׁא֣וֹל בִּֽכְלֵי־מִ֠לְחַמְתָּם
וַיִּתְּנ֨וּ אֶת־חַרְבוֹתָ֜ם תַּ֣חַת רָֽאשֵׁיהֶ֗ם גג[26]
וַתְּהִ֤י עֲוֹנֹתָם֙[d] עַל־עַצְמוֹתָ֔ם
כִּֽי־חִתִּ֥ית[e] גִּבּוֹרִ֖ים בְּאֶ֥רֶץ חַיִּֽים׃ ב בעינ
28 וְאַתָּ֗ה בְּת֧וֹךְ עֲרֵלִ֛ים [a]תִּשָּׁבַ֥ר וְתִשְׁכַּ֖ב[a] אֶת־חַלְלֵי־חָֽרֶב׃ ג[21]. ל. ל
29 שָׁ֣מָּה [a]אֱד֗וֹם מְלָכֶ֙יהָ֙ וְכָל־נְשִׂיאֶ֔יהָ[a] אֲשֶׁר־נִתְּנ֥וּ בִגְבוּרָתָ֖ם[b] אֶת־ 29 ה ר"פ[27]. ל. ו דגש[28]
חַלְלֵי־חָ֑רֶב הֵ֛מָּה אֶת־עֲרֵלִ֥ים יִשְׁכָּ֖בוּ וְאֶת־[c]יֹ֥רְדֵי בֽוֹר׃ 30 שָׁ֣מָּה נְסִיכֵ֥י 30 ג[29]. ג חס. ה ר"פ[27]
צָפ֛וֹן [a]כֻּלָּ֖ם וְכָל־צִדֹנִ֑י[a] אֲשֶׁר־[b]יָרְד֣וּ אֶת־חֲלָלִ֗ים[b] בְּחִתִּיתָם֙ מִגְּב֣וּרָתָ֣ם[c] ל חס

[20] Mm 1327. [21] Mm 2916. [22] Mm 2920. [23] Mm 2838. [24] Mm 403. [25] Mm 3277. [26] Mm 2897. [27] Mm 2922. [28] Mm 716. [29] Mm 3503.

24 [a] prb l נפלים || **25** [a–a] > 𝔊*, dl cf 24 || [b] l c Ms וְכל || [c–c] l סְבִיבוֹת קְבֻרָתָהּ || [d] Vrs pl (sed 𝔊 post *ἐκεῖ* 26), frt add || **26** [a] pc Mss 𝔊𝔖𝔙 וְתֻ׳ || [b] 𝔊* *ἡ ἰσχὺς αὐτῶν* || [c–c] 𝔊(𝔖) *περικύκλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ*, l סְבִיבוֹת קְבֻרָתָהּ || [d] prb l חַלְלֵי (מ dttg) || [e–e] 𝔊 *οἱ* (= אֲשֶׁר? ut 23.24) *δεδωκότες* || **27** [a–a] 𝔊* *καὶ ἐκοιμήθησαν*, 𝔖 om ולא; l 𝔐 || [b] prp נְפִלִים || [c] 𝔊 *ἀπ' αἰῶνος*, l מֵעוֹלָם || [d] l צִנּוֹתָם vel צִנּוֹתָם || [e] 𝔊 *ἐξεφόβησαν*, 𝔖 *'bdw … tbr'*, prb l חִתִּתוּ || **28** [a–a] > 𝔊*, dl || **29** [a–a] 𝔊* *ἐδόθησαν οἱ ἄρχοντες Ασσουρ*, l 𝔐 || [b] prp בְּקִבְרָתָם, sed cf 30bβ || [c] l c mlt Mss 𝔊𝔗 אֶת || **30** [a–a] 𝔊 *πάντες στρατηγοὶ Ασσουρ*, l 𝔐 || [b] > 𝔊* || [c] 𝔊* *καὶ τῇ ἰσχύι αὐτῶν* = וּגבורתם.

בּוֹשִׁ֑יםd וַיִּשְׁכְּב֤וּ עֲרֵלִים֙ אֶת־חַלְלֵי־חֶ֔רֶב וַיִּשְׂא֥וּ כְלִמָּתָ֖ם אֶת־י֥וֹרְדֵי   מג
31 בֽוֹר׃ 31 אוֹתָם֙ יִרְאֶ֣ה פַרְעֹ֔ה וְנִחַ֖ם עַל־כָּל־הֲמוֹנֹ֑ה aחַלְלֵי־חֶ֙רֶב֙   ו̇ פת וכל ישעיה דכות[30] , המונו̇ חד מן ד[31] כת כן ק בליש
32 פַּרְעֹה֙ וְכָל־חֵיל֔וֹa נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֥יb יְהוִֽה׃ 32 כִּֽי־נָתַ֥תִּיa אֶת־חִתִּיתִ֖וb בְּאֶ֣רֶץ   חתיתי̇ חד מן מח[32] כת ו וקר י
חַיִּ֑ים וְהֻשְׁכַּב֩ בְּת֨וֹךְ עֲרֵלִ֜ים אֶת־חַלְלֵי־חֶ֗רֶב פַּרְעֹה֙ וְכָל־הֲמוֹנֹ֔ה נְאֻ֖ם   ג̇ב̇ . המונו̇ חד מן ד[31] ק כת כן בליש
אֲדֹנָ֥יc יְהוִֽה׃ פ

33 1 וַיְהִ֥י דְבַר־יְהוָ֖ה אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ 2 בֶּן־אָדָ֗ם דַּבֵּ֤ר אֶל־בְּנֵֽי־עַמְּךָ֙
וְאָמַרְתָּ֣ אֲלֵיהֶ֔ם אֶ֕רֶץ כִּֽי־אָבִ֥יא עָלֶ֖יהָ חָ֑רֶב וְלָקְח֨וּ עַם־הָאָ֜רֶץ
3 אִ֤ישׁ אֶחָד֙ מִקְצֵיהֶ֔ם וְנָתְנ֥וּ אֹת֛וֹ לָהֶ֖ם לְצֹפֶֽה׃ 3 וְרָאָ֥ה אֶת־הַחֶ֖רֶב בָּאָ֣ה   ל
4 עַל־הָאָ֑רֶץ וְתָקַ֥ע בַּשּׁוֹפָ֖ר וְהִזְהִ֥יר אֶת־הָעָֽם׃ 4 וְשָׁמַ֨ע הַשֹּׁמֵ֜עַ אֶת־ק֤וֹל
5 הַשּׁוֹפָר֙ וְלֹ֣א נִזְהָ֔ר וַתָּ֥בוֹא חֶ֖רֶבa וַתִּקָּחֵ֑הוּ דָּמ֖וֹ בְרֹאשׁ֥וֹ יִהְיֶֽה׃ 5 אֵת֩   ל . י מל בנביא . יד
ק֨וֹל הַשּׁוֹפָ֤ר שָׁמַע֙ וְלֹ֣א נִזְהָ֔ר דָּמ֖וֹ בּ֣וֹ יִהְיֶ֑ה וְה֥וּא נִזְהָ֖רa נַפְשׁ֥וֹ מִלֵּֽט׃   ל . לׄ
6 וְהַצֹּפֶ֡ה כִּֽי־יִרְאֶ֣ה אֶת־הַחֶרֶב֩ בָּאָ֨ה וְלֹֽא־תָקַ֤ע בַּשּׁוֹפָר֙ וְהָעָ֣ם לֹֽא־   ל
נִזְהָ֔ר וַתָּב֣וֹא חֶ֔רֶבa וַתִּקַּ֥ח מֵהֶ֖ם נָ֑פֶשׁ ה֚וּא בַּעֲוֺנ֣וֹ נִלְקָ֔ח וְדָמ֖וֹ מִיַּֽד־   י מל בנביא
7 הַצֹּפֶ֥ה אֶדְרֹֽשׁ׃ ס 7 aוְאַתָּ֣ה בֶן־אָדָ֔ם צֹפֶ֥ה נְתַתִּ֖יךָ לְבֵ֣ית יִשְׂרָאֵ֑ל   כג בסיפ . ה[2]
8 וְשָׁמַעְתָּ֤ מִפִּי֙ דָּבָ֔ר וְהִזְהַרְתָּ֥ אֹתָ֖ם מִמֶּֽנִּי׃ 8 בְּאָמְרִ֣י לָרָשָׁ֗ע רָשָׁ֙עa֙ מ֣וֹת   ג ב חס וחד מל[3] . כה חס בסיפ . נז וכל תלים דכות ב מ לא . ל
תָּמ֔וּת וְלֹ֣א דִבַּ֔רְתָּ לְהַזְהִ֥יר רָשָׁ֖ע מִדַּרְכּ֑וֹ ה֤וּא רָשָׁע֙ בַּעֲוֺנ֣וֹ יָמ֔וּת וְדָמ֖וֹ
9 מִיָּדְךָ֥ אֲבַקֵּֽשׁ׃ 9 וְאַתָּ֡ה כִּֽי־הִזְהַ֨רְתָּ רָשָׁ֤ע מִדַּרְכּוֹ֙ לָשׁ֣וּב מִמֶּ֔נָּה וְלֹא־   ה[4]
10 שָׁ֖ב מִדַּרְכּ֑וֹ ה֚וּא בַּעֲוֺנ֣וֹ יָמ֔וּת וְאַתָּ֖ה נַפְשְׁךָ֥ הִצַּֽלְתָּ׃ ס 10 וְאַתָּ֣ה   ב זוגין[5] . כג בסיפ[6]
בֶן־אָדָ֗ם אֱמֹר֙ אֶל־בֵּ֣ית יִשְׂרָאֵ֔ל כֵּ֤ן אֲמַרְתֶּם֙ לֵאמֹ֔רa כִּֽי־פְשָׁעֵ֥ינוּb
11 וְחַטֹּאתֵ֖ינוּ עָלֵ֑ינוּ וּבָ֛ם אֲנַ֥חְנוּ נְמַקִּ֖ים וְאֵ֥יךְ נִחְיֶֽה׃ 11 אֱמֹ֣ר אֲלֵיהֶ֗ם חַי־   ל
אָ֜נִי ׀ נְאֻ֣ם ׀ אֲדֹנָ֣יa יְהוִ֗ה אִם־אֶחְפֹּץ֙ בְּמ֣וֹת הָרָשָׁ֔ע כִּ֣י אִם־בְּשׁ֥וּב רָשָׁ֛ע
מִדַּרְכּ֖וֹ וְחָיָ֑ה שׁ֣וּבוּ שׁ֜וּבוּ מִדַּרְכֵיכֶ֤ם הָֽרָעִיםb֙ וְלָ֥מָּה תָמ֖וּתוּ בֵּ֥ית   ו . ז מל
12 יִשְׂרָאֵֽל׃ פ 12 aוְאַתָּ֣ה בֶן־אָדָ֗םa אֱמֹ֤ר אֶל־בְּנֵֽי־עַמְּךָ֙ צִדְקַ֣ת   כג בסיפ[6] . ה[7]
הַצַּדִּ֗יק לֹ֤א תַצִּילֶ֙נּוּ֙ בְּי֣וֹם פִּשְׁע֔וֹ וְרִשְׁעַ֤ת הָרָשָׁע֙ לֹֽא־יִכָּ֣שֶׁל בָּ֔הּ בְּי֖וֹם   מז פסוק לא לא לא . ב

[30] Mm 1775. [31] Mm 2917, Q addidi sicut Ez 32,31, cf Mp sub loco. [32] Mm 3811. [33] Mm 2916. Cp 33 [1] Mm 2689. [2] Mm 2923. [3] Mm 2779. [4] Mm 2093. [5] Okhl 232. [6] Mp sub loco. [7] Mm 1242.

30 [d] > 𝔊*, dl ‖ **31** [a–a] > 𝔊*, add ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ **32** [a] $\mathfrak{G}^{L}$ *ἔδωκε(ν)* cf 𝔗, l נָתַן ‖ [b] l c K 𝔊𝔖 חתיתו cf 𝔗 ‖ [c] > 𝔊*, add ‖ **Cp 33,4** [a] 𝔊 *ἡ ῥομφαία*, frt l הַח׳ sed cf 6 ‖ **5** [a] prp הִזְהִיר ‖ **6** [a] cf 4[a] ‖ **7** [a] 7—9 cf 3,17—19 ‖ **8** [a] > Ms 𝔊*𝔖 et 3,18, dl ‖ **10** [a] > 𝔖, frt dl ‖ [b] > 𝔊* ‖ **11** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ **12** [a–a] > 𝔊*.

ל. ל. ל.[8] שׁוּבוֹ מֵרִשְׁעוֹ וְצַדִּיק לֹא יוּכַל לִחְיוֹת [b]בָהּ בְּיוֹם חֲטֹאתוֹ[b]׃ 13 בְּאָמְרִי 13
צדקתיו ק חד מן ג חס בליש לַצַּדִּיק חָיֹה יִחְיֶה[a] וְהוּא־בָטַח עַל־צִדְקָתוֹ וְעָשָׂה עָוֶל כָּל־צִדְקֹתָו[b]
ל לֹא תִזָּכַרְנָה וּבְעַוְלוֹ[c] אֲשֶׁר־עָשָׂה בּוֹ יָמוּת׃ 14 וּבְאָמְרִי לָרָשָׁע מוֹת 14
כת בליש[9] תָּמוּת וְשָׁב מֵחַטָּאתוֹ וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה׃ 15 חֲבֹל יָשִׁיב רָשָׁע[a] גְּזֵלָה 15
ד כת ו יְשַׁלֵּם בְּחֻקּוֹת הַחַיִּים הָלַךְ לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת עָוֶל חָיוֹ יִחְיֶה לֹא[b] יָמוּת׃
חטאתיו ק חד מן ג חס בליש. ב[11]. ד כת ו 16 כָּל־חַטֹּאתָו[a] אֲשֶׁר חָטָא לֹא תִזָּכַרְנָה לוֹ[b] מִשְׁפָּט וּצְדָקָה עָשָׂה חָיוֹ ס[10]
יִחְיֶה׃ 17 וְאָמְרוּ בְּנֵי עַמְּךָ לֹא יִתָּכֵן דֶּרֶךְ אֲדֹנָי[a] וְהֵמָּה דַּרְכָּם לֹא־ 17
ב ר״פ. ל. ד יִתָּכֵן׃ 18 בְּשׁוּב־צַדִּיק מִצִּדְקָתוֹ וְעָשָׂה עָוֶל וּמֵת בָּהֶם׃ 19 וּבְשׁוּב 18 19
יח וכל חיו יחיה דכות[12] רָשָׁע מֵרִשְׁעָתוֹ וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה עֲלֵיהֶם הוּא יִחְיֶה׃ 20 וַאֲמַרְתֶּם 20
ב מל[13] לֹא יִתָּכֵן דֶּרֶךְ אֲדֹנָי[a] אִישׁ כִּדְרָכָיו אֶשְׁפּוֹט אֶתְכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ פ
ד חס ב מנה בליש. ב 21 וַיְהִי בִּשְׁתֵּי[a] עֶשְׂרֵה שָׁנָה בָּעֲשִׂרִי בַּחֲמִשָּׁה לַחֹדֶשׁ לְגָלוּתֵנוּ בָּא־ 21
ב וחס[14]. הי. ג[15] אֵלַי הַפָּלִיט מִירוּשָׁלַםִ לֵאמֹר הֻכְּתָה הָעִיר׃ 22 וְיַד־יְהוָה הָיְתָה 22
ודג[16] מל וכל שמואל וכתיב דכות ב מ ה. ודג[16] מל וכל שמואל וכתיב דכות ב מ ה אֵלַי[a] בָּעֶרֶב לִפְנֵי בּוֹא הַפָּלִיט וַיִּפְתַּח אֶת־פִּי עַד־בּוֹא אֵלַי בַּבֹּקֶר
ל קמ וַיִּפָּתַח פִּי וְלֹא נֶאֱלַמְתִּי עוֹד׃ פ 23 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 23
ו בסיפ 24 בֶּן־אָדָם יֹשְׁבֵי הֶחֳרָבוֹת הָאֵלֶּה[a] עַל־אַדְמַת יִשְׂרָאֵל אֹמְרִים לֵאמֹר 24
אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם וַיִּירַשׁ אֶת־הָאָרֶץ וַאֲנַחְנוּ רַבִּים לָנוּ נִתְּנָה הָאָרֶץ
ד[17]. כט חס בנביא[18] לְמוֹרָשָׁה׃ ס 25 לָכֵן אֱמֹר אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר ׀ אֲדֹנָי[a] יְהוִה[b] [c]עַל־ 25
ב חד חס וחד מל[19] הַדָּם[c] ׀ תֹּאכֵלוּ וְעֵינְכֶם[d] תִּשְׂאוּ אֶל־גִּלּוּלֵיכֶם וְדָם תִּשְׁפֹּכוּ וְהָאָרֶץ
ב תִּירָשׁוּ׃ 26 [a]עֲמַדְתֶּם עַל־חַרְבְּכֶם עֲשִׂיתֶן[b] תּוֹעֵבָה וְאִישׁ אֶת־אֵשֶׁת 26
כט חס בנביא[18] רֵעֵהוּ טִמֵּאתֶם וְהָאָרֶץ תִּירָשׁוּ׃ ס 27 כֹּה־תֹאמַר אֲלֵהֶם[a] כֹּה־ 27
ב אָמַר אֲדֹנָי[b] יְהוִה[c] חַי־אָנִי אִם־לֹא אֲשֶׁר בֶּחֳרָבוֹת בַּחֶרֶב יִפֹּלוּ וַאֲשֶׁר
ב. ה בליש[20]. ל עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה לַחַיָּה נְתַתִּיו לְאָכְלוֹ[d] וַאֲשֶׁר בַּמְּצָדוֹת וּבַמְּעָרוֹת בַּדֶּבֶר
ל יָמוּתוּ׃ 28 וְנָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ שְׁמָמָה וּמְשַׁמָּה[a] וְנִשְׁבַּת גְּאוֹן עֻזָּהּ וְשָׁמְמוּ 28

[8] Mm 528. [9] Mm 1685. [10] Mp sub loco. [11] Mm 2447. [12] Mm 107. [13] Mm 2924. [14] Mm 2925. [15] Mm 2010. [16] Mm 169. [17] Mm 2813. [18] Mm 1954 contra textum. [19] Mm 2926. [20] Mm 1666.

12 b–b > 𝔊* ‖ **13** a l תחיה cf 𝔊[AOCL] ζήσῃ et 14 ‖ b pc Mss 𝔊𝔗𝔙 ut Q ‖ c 𝔊 om cop ‖ **15** a > 2 Mss 𝔊*𝔖, add ‖ b nonn Mss 𝔊𝔖𝔗[f]𝔙 וְלֹא ‖ **16** a nonn Mss ut Q ‖ b > Ms 𝔊* ‖ **17** a l c mlt Mss יהוה ‖ **20** a l c nonn Mss יהוה ‖ **21** a pc Mss 𝔊[L]𝔖 בְּעַשְׁתֵּי, l 𝔐 ‖ **22** a = עָלַי ‖ **24** a > 𝔊* ‖ **25** a > ℭ𝔊*, add ‖ b 𝔊* om sqq usque ad יהוה 27 ‖ c–c prp עַל־הֶהָרִים cf 18,6 ‖ d l c mlt Mss Edd ועיניכם ‖ **26** a cf 25 b ‖ b l c nonn Mss תֶּם– ‖ **27** a mlt Mss Edd אליהם ‖ b add ‖ c cf 25 b ‖ d l c pc Mss 𝔊𝔖𝔙 לֶאֱכָלָה ‖ **28** a > 𝔊*.

29 הָרֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵין עוֹבֵר׃ 29 וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּתִתִּי אֶת־הָאָרֶץ
30 שְׁמָמָה וּמְשַׁמָּה עַל כָּל־תּוֹעֲבֹתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ׃ ס 30 וְאַתָּה בֶן־
אָדָם בְּנֵי עַמְּךָ הַנִּדְבָּרִים בְּךָ אֵצֶל הַקִּירוֹת וּבְפִתְחֵי הַבָּתִּים וְדִבֶּר־[a]
[b]חַד אֶת־אַחַד[b] אִישׁ אֶת־אָחִיו לֵאמֹר בֹּאוּ־נָא וְשִׁמְעוּ מָה הַדָּבָר
31 הַיּוֹצֵא מֵאֵת יְהוָה׃ 31 וְיָבוֹאוּ אֵלֶיךָ כִּמְבוֹא־עָם וְיֵשְׁבוּ לְפָנֶיךָ עַמִּי[a]
וְשָׁמְעוּ אֶת־דְּבָרֶיךָ וְאוֹתָם לֹא יַעֲשׂוּ כִּי־עֲגָבִים[b] בְּפִיהֶם [c]הֵמָּה עֹשִׂים[c]
32 [d]אַחֲרֵי[d] בִצְעָם[e] לִבָּם הֹלֵךְ׃[f] 32 וְהִנְּךָ לָהֶם כְּשִׁיר[a] עֲגָבִים יְפֵה קוֹל
33 וּמֵטִב נַגֵּן וְשָׁמְעוּ אֶת־דְּבָרֶיךָ וְעֹשִׂים אֵינָם אוֹתָם׃ 33 וּבְבֹאָהּ[a] הִנֵּה
בָאָה וְיָדְעוּ כִּי נָבִיא הָיָה בְתוֹכָם׃ ס

34 1 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 2 בֶּן־אָדָם הִנָּבֵא עַל־רוֹעֵי
יִשְׂרָאֵל הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם[a] לָרֹעִים[b] כֹּה אָמַר ׀ אֲדֹנָי[c] יְהוִה הוֹי
רֹעֵי־יִשְׂרָאֵל [d]אֲשֶׁר הָיוּ רֹעִים[d] אוֹתָם הֲלוֹא הַצֹּאן יִרְעוּ הָרֹעִים׃
3 [a]אֶת־הַחֵלֶב[a] תֹּאכֵלוּ וְאֶת־הַצֶּמֶר תִּלְבָּשׁוּ הַבְּרִיאָה[b] תִּזְבָּחוּ הַצֹּאן
4 לֹא תִרְעוּ׃ 4 אֶת־הַנַּחְלוֹת[a] לֹא חִזַּקְתֶּם וְאֶת־הַחוֹלָה לֹא־רִפֵּאתֶם
וְלַנִּשְׁבֶּרֶת לֹא חֲבַשְׁתֶּם וְאֶת־הַנִּדַּחַת לֹא הֲשֵׁבֹתֶם וְאֶת־הָאֹבֶדֶת לֹא
5 בִקַּשְׁתֶּם וּבְחָזְקָה[b] רְדִיתֶם [c]אֹתָם וּבְפָרֶךְ׃[c] 5 וַתְּפוּצֶינָה[a] מִבְּלִי רֹעֶה
6 וַתִּהְיֶינָה לְאָכְלָה לְכָל־חַיַּת הַשָּׂדֶה וַתְּפוּצֶינָה׃[b] 6 יִשְׁגּוּ[a] צֹאנִי בְּכָל־
הֶהָרִים וְעַל כָּל־גִּבְעָה רָמָה וְעַל [b]כָּל־פְּנֵי[b] הָאָרֶץ נָפֹצוּ צֹאנִי[c] וְאֵין
7 8 דּוֹרֵשׁ וְאֵין מְבַקֵּשׁ׃ 7 לָכֵן רֹעִים[a] שִׁמְעוּ אֶת־[b]דְּבַר יְהוָה׃ 8 חַי־
אָנִי נְאֻם ׀ אֲדֹנָי[a] יְהוִה אִם־לֹא יַעַן הֱיוֹת־צֹאנִי ׀ לָבַז וַתִּהְיֶינָה צֹאנִי
לְאָכְלָה לְכָל־חַיַּת הַשָּׂדֶה מֵאֵין רֹעֶה וְלֹא־דָרְשׁוּ רֹעַי[b] אֶת־צֹאנִי

ד בטע ר״פ בסיפ
ה . כג בסיפ[21]
ל[22]
כה[23]
ד מל בנביא וכל כתיב דכות[24] . ז[25] רפי ול מל . יז וכל זקף אתנח וס״פ דכות[26] . ד[27]
ג ב מל וחד חס[28] . ה[29]
ל
ח[30] חס וחד מן ב בליש חד חס וחד מל . ב ור״פ
ב[1]
יח פסוק דמיין[2] . ב
ל
ל[3] . ל[4] . כה חס בסיפ . ב
ב . ב[5]
ד[6] . יג פסוק ואין ואין[7]
ד מל[8] . יד זוגין[9]
יז[10] מ״פ לא ולא לא ג[11] מנה בסיפ
ב[12]

[21] Mp sub loco. [22] Mm 2971. [23] Mm 187. [24] Mm 1475. [25] Mm 465. [26] Mm 2120. [27] Mm 253. [28] Mm 2807. [29] Mm 628. [30] Mm 1098. Cp 34 [1] Mm 2927. [2] Mm 3911. [3] Mm 926. [4] Mm 1439. [5] Lv 4,13. [6] Mm 2928. [7] Mm 2004. [8] Mm 4142. [9] Mm 565. [10] Mm 1613. [11] Mm 2788. [12] Gn 13,8.

30 [a] prp וְדִבְּרוּ ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **31** [a] > 𝔊*𝔖, var lect ad עָם? ‖ [b] 𝔊(𝔖) *ψεῦδος*, frt l כְּזָבִים ‖ [c–c] > 𝔊*𝔖, add? ‖ [d] 𝔊(𝔖𝔙) *καὶ ὀπίσω*, frt l וְא׳ ‖ [e] 𝔊 *τῶν μιασμάτων* = עֲצַבִּים? ‖ [f] > 𝔊* ‖ **32** [a] frt l כְּשָׁר ‖ **33** [a] 𝔊 + *ἐροῦσιν* ‖ **Cp 34,2** [a] > 𝔊*𝔙, dl ‖ [b] 𝔖 *rʿwtʾ* = הָרֹעִים? ‖ [c] > 𝔊*, add ‖ [d–d] 𝔊 *μὴ βόσκουσιν οἱ ποιμένες* = הֲיִרְעוּ הָר׳? l 𝔐 ‖ **3** [a–a] 𝔊 *ἰδοὺ τὸ γάλα*, 𝔙 *lac*; l 𝔐 ‖ [b] pc Mss 𝔊𝔖𝔙 וְהַ׳, l 𝔐 ‖ **4** [a] 𝔊θ′𝔖𝔙 sg, l הַנַּחְלָה ‖ [b] 𝔊 *καὶ τὸ ἰσχυρόν*, frt l וּבַחֲזָקָה ‖ [c–c] > 𝔊*, frt recte cf [b] ‖ **5** [a] 𝔊(𝔖𝔙) + *τὰ πρόβατά μου* cf 6 ‖ [b] > 𝔖; 𝔊 cj c 6, prb recte ‖ **6** [a] > 𝔊*, add cf 5[b] ‖ [b–b] pc Mss 𝔊* פְּנֵי כָל־ ‖ [c] > 𝔊* ‖ **7** [a] prp הָר׳ cf 9 ‖ [b] > mlt Mss ‖ **8** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗[Edd]) *οἱ ποιμένες*.

9 וַיִּרְעוּ הָרֹעִים אוֹתָם וְאֶת־צֹאנִי לֹא רָעוּ׃ ס [9] לָכֵן הָרֹעִים [a]שִׁמְעוּ — ל. ל וחד מן יד[13] זוגין
10 דְּבַר־יְהוָה[a]׃ [10] כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה הִנְנִי אֶל[b]־הָרֹעִים וְדָרַשְׁתִּי — ה̇ בטע בסיפ[14]
אֶת־צֹאנִי מִיָּדָם וְהִשְׁבַּתִּים מֵרְעוֹת צֹאן[c] וְלֹא־יִרְעוּ עוֹד הָרֹעִים אוֹתָם — ל
11 וְהִצַּלְתִּי צֹאנִי מִפִּיהֶם וְלֹא־תִהְיֶיןָ לָהֶם לְאָכְלָה׃ ס [11] כִּי כֹּה — ל. ה̇ כת כן בנביא. יג[15]
12 אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה הִנְנִי־אָנִי וְדָרַשְׁתִּי אֶת־צֹאנִי וּבִקַּרְתִּים׃ [12] [a]כְּבַקָּרַת — ב. ל. ל
רֹעֶה[a] עֶדְרוֹ בְּיוֹם־הֱיוֹתוֹ[b] בְתוֹךְ־צֹאנוֹ נִפְרָשׁוֹת[c] כֵּן אֲבַקֵּר אֶת־צֹאנִי — ל
וְהִצַּלְתִּי אֶתְהֶם מִכָּל־הַמְּקוֹמֹת אֲשֶׁר נָפֹצוּ שָׁם בְּיוֹם עָנָן וַעֲרָפֶל׃ — ה[16]. ג̇ כת כן
13 [13] וְהוֹצֵאתִים מִן־הָעַמִּים וְקִבַּצְתִּים מִן־הָאֲרָצוֹת וַהֲבִיאֹתִים אֶל־ — ב. ד[17]. ב
אַדְמָתָם וּרְעִיתִים אֶל[a]־הָרֵי יִשְׂרָאֵל בָּאֲפִיקִים וּבְכֹל מוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ — ה[18]. ל. ל
14 [14] בְּמִרְעֶה־טּוֹב אֶרְעֶה אֹתָם וּבְהָרֵי[a] מְרוֹם־יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה נְוֵהֶם שָׁם — כה הס בסיפ. ל. ב
15 תִּרְבַּצְנָה בְּנָוֶה טוֹב וּמִרְעֶה[b] שָׁמֵן תִּרְעֶינָה אֶל[c]־הָרֵי יִשְׂרָאֵל׃ [15] אֲנִי — ב. ד[19]. כ[20]. ה[18]
16 אֶרְעֶה צֹאנִי וַאֲנִי אַרְבִּיצֵם[a] נְאֻם אֲדֹנָי[b] יְהוִה׃ [16] אֶת־הָאֹבֶדֶת אֲבַקֵּשׁ — ל. ל
וְאֶת־הַנִּדַּחַת אָשִׁיב וְלַנִּשְׁבֶּרֶת אֲחַבֵּשׁ וְאֶת־הַחוֹלָה אֲחַזֵּק [a]וְאֶת־ — ל
הַשְּׁמֵנָה[a] וְאֶת־הַחֲזָקָה אַשְׁמִיד[b] אֶרְעֶנָּה[c] בְמִשְׁפָּט׃ — ג. ל. ל
17 [17] [a]וְאַתֵּנָה צֹאנִי[a] כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[b] יְהוִה הִנְנִי שֹׁפֵט בֵּין־שֶׂה לָשֶׂה — ג[21]
18 לָאֵילִים וְלָעַתּוּדִים׃ [18] הַמְעַט מִכֶּם[a] הַמִּרְעֶה הַטּוֹב תִּרְעוּ וְיֶתֶר — ל. ל
מִרְעֵיכֶם תִּרְמְסוּ בְּרַגְלֵיכֶם וּמִשְׁקַע־מַיִם תִּשְׁתּוּ וְאֵת הַנּוֹתָרִים — ל. ל[22]
19 בְּרַגְלֵיכֶם תִּרְפֹּשׂוּן׃ [19] וְצֹאנִי מִרְמַס רַגְלֵיכֶם תִּרְעֶינָה וּמִרְפַּשׂ — ל. ג[20]
20 רַגְלֵיכֶם תִּשְׁתֶּינָה׃ ס [20] לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה אֲלֵיהֶם[b] — כג בטע בסיפ. כט. ל
21 הִנְנִי־אָנִי וְשָׁפַטְתִּי בֵּין־שֶׂה בִרְיָה[c] וּבֵין שֶׂה רָזָה׃ [21] יַעַן בְּצַד וּבְכָתֵף — ב
תֶּהְדֹּפוּ וּבְקַרְנֵיכֶם תְּנַגְּחוּ [a]כָּל־הַנַּחְלוֹת עַד אֲשֶׁר הֲפִיצוֹתֶם אוֹתָנָה — ב. ב חד מל וחד חס. ב חד מל וחד חס[23]
22 אֶל־הַחוּצָה[a]׃ [22] וְהוֹשַׁעְתִּי לְצֹאנִי וְלֹא־תִהְיֶינָה עוֹד לָבַז וְשָׁפַטְתִּי — ל[24]

[13] Mm 565. [14] Mm 2911. [15] Mm 2827. [16] Mm 234. [17] Mm 3933. [18] Mm 2929. [19] Mm 1407. [20] Mm 2248. [21] Mm 2930. [22] Mm 2931. [23] Mm 626. [24] Mm 290.

9 [a–a] > 𝔊* ‖ **10** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] = עַל ‖ [c] 𝔊(𝔖) *τὰ πρόβατά μου* ‖ **11** [a] > Ms 𝔊*, add ‖ **12** [a–a] prp כְּבַקֵּר הָרֹעֶה ‖ [b] frt l c Ms היות cf 𝔊 ‖ [c] prp נפרשות ‖ **13** [a] = עַל ‖ **14** [a] 2 Mss sg cf 𝔊𝔗 ‖ [b] pc Mss 'וּבְמ cf 𝔊𝔙 ‖ [c] = עַל ‖ **15** [a] 𝔊[-967] + *καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος* ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ **16** [a–a] > 𝔊*, add ‖ [b] > Ms; 2 Mss אשמיר 𝔊(𝔖𝔙) *φυλάξω*, l אֶשְׁמֹר ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔙) *καὶ βοσκήσω αὐτά*, l וְארעֶן ‖ **17** [a–a] 𝔊* *καὶ ὑμεῖς πρόβατα* = ואתן הַצֹּאן ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ **18** [a] 𝔊(𝔗) + *ὅτι* (= כִּי ?), 𝔖 + *r'wt'* ‖ **20** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] > 2 Mss 𝔊*𝔖; 𝔙 *ad vos* ‖ [c] nonn Mss בְּרִיאָה vel בְּרִיָּה ‖ **21** [a–a] 𝔊* *καὶ πᾶν τὸ ἐκλεῖπον ἐξεθλίβετε.*

23 בֵּין שֶׂה לָשֶׂה[a]׃ 23 וַהֲקִמֹתִי עֲלֵיהֶם[a] רֹעֶה אֶחָד[b] וְרָעָה אֶתְהֶן אֵת עַבְדִּי ט[25] . ה
24 דָּוִיד [c]הוּא יִרְעֶה אֹתָם[cd] וְהוּא־יִהְיֶה לָהֶן[e] לְרֹעֶה׃ 24 וַאֲנִי יְהוָה[a] ה מל . כה חס בסיפ . יד[26] . טז ר״פ . ב
אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים [b]וְעַבְדִּי דָוִד[b] נָשִׂיא בְתוֹכָם [c]אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי[c]׃ ה . ה בסיפ . ז פסוק[27]
25 וְכָרַתִּי לָהֶם[a] בְּרִית שָׁלוֹם וְהִשְׁבַּתִּי חַיָּה־רָעָה מִן־הָאָרֶץ וְיָשְׁבוּ יג[28]
ס כא[29] בַמִּדְבָּר לָבֶטַח[b] וְיָשְׁנוּ בַּיְּעָרִים׃ 26 וְנָתַתִּי [a]אוֹתָם וּסְבִיבוֹת[b] גִּבְעָתִי[a] ב
27 בְּרָכָה[c] וְהוֹרַדְתִּי הַגֶּשֶׁם בְּעִתּוֹ גִּשְׁמֵי[d] בְרָכָה יִהְיוּ[e]׃ 27 וְנָתַן עֵץ הַשָּׂדֶה
אֶת־פִּרְיוֹ וְהָאָרֶץ תִּתֵּן יְבוּלָהּ וְהָיוּ עַל־אַדְמָתָם לָבֶטַח וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי ד חס את בליש[30] . ה בסיפ
28 יְהוָה בְּשִׁבְרִי אֶת־מֹטוֹת[a] עֻלָּם וְהִצַּלְתִּים מִיַּד הָעֹבְדִים בָּהֶם׃ 28 וְלֹא־ ל . ג בליש[31] . יז ר״פ ולא לא[32]
יִהְיוּ עוֹד בַּז לַגּוֹיִם וְחַיַּת הָאָרֶץ לֹא תֹאכְלֵם וְיָשְׁבוּ לָבֶטַח וְאֵין י בליש[33]
29 מַחֲרִיד׃ 29 וַהֲקִמֹתִי לָהֶם [a]מַטָּע לְשֵׁם[a] וְלֹא־יִהְיוּ עוֹד אֲסֻפֵי רָעָב ל . ב חד פת וחד קמ[34]
30 בָּאָרֶץ וְלֹא־יִשְׂאוּ עוֹד כְּלִמַּת הַגּוֹיִם׃ 30 וְיָדְעוּ[a] כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם ר . כ . ה
31 אִתָּם[b] וְהֵמָּה עַמִּי בֵּית יִשְׂרָאֵל נְאֻם אֲדֹנָי[c] יְהוִה׃ 31 וְאַתֵּן[a] צֹאנִי צֹאן[b] לז . ל
מַרְעִיתִי אָדָם[c] אַתֶּם[c] אֲנִי[d] אֱלֹהֵיכֶם[e] נְאֻם אֲדֹנָי[f] יְהוִה׃ פ ל
35 1 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 2 בֶּן־אָדָם שִׂים פָּנֶיךָ עַל[a]־הַר ב . כד
3 שֵׂעִיר וְהִנָּבֵא עָלָיו׃ 3 וְאָמַרְתָּ לּוֹ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה ב
הִנְנִי אֵלֶיךָ[b] הַר־שֵׂעִיר וְנָטִיתִי יָדִי עָלֶיךָ יו חס את[1]
4 וּנְתַתִּיךָ שְׁמָמָה וּמְשַׁמָּה[c]׃ 4 עָרֶיךָ[a] חָרְבָּה אָשִׂים
וְאַתָּה שְׁמָמָה תִהְיֶה וְיָדַעְתָּ כִּי־אֲנִי יְהוָה׃
5 יַעַן הֱיוֹת לְךָ אֵיבַת עוֹלָם וַתַּגֵּר אֶת־בְּנֵי[a]־יִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי־חָרֶב ב[2] . יח[3] ט מנה בסיפ
6 בְּעֵת אֵידָם בְּעֵת עֲוֹן קֵץ׃ 6 לָכֵן חַי־אָנִי נְאֻם אֲדֹנָי[a] יְהוִה [b]כִּי־לְדָם
אֶעֶשְׂךָ וְדָם יִרְדֲּפֶךָ[b] [c]אִם־לֹא [d]דָם שָׂנֵאתָ[d] וְדָם יִרְדֲּפֶךָ[c]׃

[25] Mm 1144. [26] Mm 190. [27] Mm 855. [28] Mm 815. [29] Mp sub loco. [30] Mm 2932. [31] Mm 2933. [32] Mm 2708. [33] Mm 9. [34] Mm 2432. Cp 35 [1] Mp sub loco. [2] Mm 2934. [3] Mm 953.

22 [a] 𝔖 + *wbjt dkr' ldkr'* = לָאֵלִים וְלָעַתּוּדִים cf 17 ‖ **23** [a] > ℭ; Ms 𝔖𝔙 עליהן ‖ [b] 𝔊* *ἕτερον* ‖ [c–c] > 𝔊* ‖ [d] 𝔖(𝔙) *'njn* = אתן ‖ [e] ℭ[2] mlt Mss להם ‖ **24** [a] > ℭ ‖ [b–b] 𝔊* *καὶ Δαυιδ* ‖ [c–c] > 𝔖 ‖ **25** [a] 𝔊 *τῷ Δαυιδ* ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ **26** [a–a] crrp; prp אֶת־הָרְבִיבִים בְּעִתָּם ‖ [b] Vrs om cop ‖ [c] > 𝔊* ‖ [d] 𝔊*𝔖 sg ‖ [e] > 𝔊* ‖ **27** [a] > 𝔊*𝔖 ‖ **29** [a–a] 𝔊(𝔖) *φυτὸν εἰρήνης* 𝔗 *nṣb' lqjjm'*, prb l מַטַּע שָׁלֹם ‖ **30** [a] pc Mss Edd + הַגּוֹיִם ‖ [b] > pc Mss 𝔊*𝔖, add ‖ [c] > 𝔊*, add ‖ **31** [a] > 𝔊*; 2 Mss ואתֶּם ‖ [b] 𝔊[-967] pr cop ‖ [c] > 𝔊*, dl ‖ [d] 𝔊𝔖𝔙 pr cop, frt recte ‖ [e] nonn Mss 𝔊𝔖𝔙 pr יהוה ‖ [f] > 𝔊*, add ‖ **Cp 35,2** [a] ℭ pc Mss אֶל cf 𝔖 ‖ **3** [a] > Ms 𝔊*, add ‖ [b] pc Mss עָלֶיךָ cf 𝔖𝔗 ‖ [c] 𝔊 *καὶ σὺ ἔρημος ἔσῃ* ‖ **4** [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ **5** [a] Ms 𝔊 בֵּית cf 2,3[a] ‖ **6** [a] > 𝔊* ‖ [b–b] > 𝔊, dl cf b ‖ [c–c] > pc Mss ‖ [d–d] 𝔊* *εἰς αἷμα ἥμαρτες*, prb l לְדָם אָשַׁמְתָּ vel בְּדם א׳.

7 וְנָתַתִּי אֶת־הַר שֵׂעִיר לְשִׁמְמָה[a] וּשְׁמָמָה[b] וְהִכְרַתִּי מִמֶּנּוּ עֹבֵר וָשָׁב׃ 7 — ל . ל חס בסיפ[4] . ג[5]
8 וּמִלֵּאתִי [a]אֶת־הָרָיו[a] חֲלָלָיו[b] [c]גִּבְעוֹתֶיךָ וְגֵאוֹתֶיךָ וְכָל־אֲפִיקֶיךָ[c] 8 — ד[6] . ג מל בליש[7]
חַלְלֵי־חֶרֶב יִפְּלוּ בָהֶם[d]׃
9 שִׁמְמוֹת[a] עוֹלָם אֶתֶּנְךָ וְעָרַיִךְ לֹא תִישֹׁבְנָה[b] 9 — תשבנה ק
וִידַעְתֶּם[c] כִּי־אֲנִי יְהוָה׃ — יא ס״פ בסיפ
10 יַעַן אֲמָרְךָ אֶת־שְׁנֵי הַגּוֹיִם וְאֶת־שְׁתֵּי הָאֲרָצוֹת לִי תִהְיֶינָה 10 — ו וכל ואת שתי הכלית דכות[8]
וִירַשְׁנוּהָ[a] וַיהוָה שָׁם הָיָה׃ 11 לָכֵן חַי־אָנִי נְאֻם אֲדֹנָי[a] יְהוִה וְעָשִׂיתִי[b] 11 — ל . ג בטע בסיפ
[c]כְּאַפְּךָ וּכְקִנְאָתְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָה מִשִּׂנְאָתֶיךָ[d] בָּם[c] וְנוֹדַעְתִּי בָם[e] כַּאֲשֶׁר — ח מל . ל . ו פסוק בם בם
אֶשְׁפְּטֶךָ׃ 12 וְיָדַעְתָּ כִּי־אֲנִי יְהוָה שָׁמַעְתִּי ׀ אֶת־כָּל־[a]נָאָצוֹתֶיךָ אֲשֶׁר 12 — ל . ל
אָמַרְתָּ עַל־[b]הָרֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר[b] ׀ שָׁמֵמָה[c] לָנוּ נִתְּנוּ לְאָכְלָה׃ 13 וַתַּגְדִּילוּ[a] 13 — שממו ק . חד מן יד[9] כת ה וקר ו . ו דגש[10]
עָלַי בְּפִיכֶם[a] [b]וְהַעְתַּרְתֶּם[c] עָלַי דִּבְרֵיכֶם[b] אֲנִי שָׁמָעְתִּי׃ ס — ל
14 כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה [b]כִּשְׂמֹחַ כָּל־הָאָרֶץ שְׁמָמָה[b] אֶעֱשֶׂה־לָּךְ׃ 14 — ה בטע בסיפ . ל
15 [a]כְּשִׂמְחָתְךָ לְנַחֲלַת בֵּית־יִשְׂרָאֵל עַל אֲשֶׁר־שָׁמֵמָה כֵּן אֶעֱשֶׂה־לָּךְ[a] 15 — ל[11]
שְׁמָמָה תִהְיֶה הַר־שֵׂעִיר וְכָל־[b]אֱדוֹם כֻּלָּהּ וְיָדְעוּ[c] כִּי־אֲנִי יְהוָה[d]׃ פ
36 1 וְאַתָּה בֶן־אָדָם הִנָּבֵא אֶל[a]־הָרֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ הָרֵי[b] 36 — כג בסיפ[1] . ו[2] ה מנה בסיפ . ה[3]
יִשְׂרָאֵל שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה׃ 2 כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה יַעַן אָמַר הָאוֹיֵב 2 — ל . ה[4] וחד מן ג חס בליש
עֲלֵיכֶם הֶאָח וּבָמוֹת[b] עוֹלָם לְמוֹרָשָׁה הָיְתָה לָּנוּ׃ 3 לָכֵן הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ 3
כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה יַעַן בְּיַעַן[b] [c]שַׁמּוֹת וְשָׁאֹף[c] אֶתְכֶם מִסָּבִיב לִהְיוֹתְכֶם
מוֹרָשָׁה לִשְׁאֵרִית הַגּוֹיִם וַתֵּעֲלוּ עַל־שְׂפַת לָשׁוֹן וְדִבַּת־עָם׃ — ל וכן בטע[5] . יז[6]
4 לָכֵן הָרֵי יִשְׂרָאֵל שִׁמְעוּ דְּבַר־אֲדֹנָי[a] יְהוִה כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי[b] יְהוִה 4 — ג
לֶהָרִים וְלַגְּבָעוֹת לָאֲפִיקִים וְלַגֵּאָיוֹת וְלֶחֳרָבוֹת[c] הַשֹּׁמְמוֹת וְלֶעָרִים

[4]Mm 2429. [5]Mm 1622. [6]Mm 1867. [7]Mm 2935. [8]Mm 124. [9]Mm 782. [10]Mm 716. [11]Mm 2936.
Cp 36 [1]Mp sub loco. [2]Mm 2860. [3]Mm 2929. [4]Mm 2542. [5]Mm 4243. [6]Mm 3615.

7 [a] ℭ pc Mss Ed לְשָׁמָּה ‖ [b] l c nonn Mss וּמְשַׁמָּה cf 3 ‖ **8** [a–a] > 𝔊*, dl ‖ [b] 𝔊 suff 2 m sg; prb l חללִים cf 𝔊^{B*} ‖ [c–c] 𝔗 suff 3 m sg ‖ [d] 𝔊 *ἐν σοί* ‖ **9** [a] 𝔊𝔖𝔗 sg ‖ [b] ℭ mlt Mss תשבנה, l תֵּשַׁבְנָה aut c ℭ pc Mss תוּשַׁבְנָה cf Vrs ‖ [c] 𝔊𝔖 sg ‖ **10** [a] l וִירִשְׁתִּין cf Vrs ‖ **11** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] 𝔊(𝔖) + *σοι* ‖ [c–c] 𝔊* *κατὰ τὴν ἔχθραν σου* ‖ [d] mlt Mss משׂנאתך ‖ [e] 𝔊 *σοι*, l בְּךָ ‖ **12** [a] 𝔊 *τῆς φωνῆς* = קוֹל ‖ [b–b] > 𝔊 ‖ [c] ℭ pc Mss שׁממוּ ut Q cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ **13** [a] 𝔊 sg ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] prp והעתקתם ‖ **14** [a] > 𝔊*, add ‖ [b–b] crrp; prp כְּשִׂמְחָתְךָ לְאַרְצִי עַל־אֲשֶׁר שָׁמֵמָה כֵּן cf 15a ‖ **15** [a–a] > 𝔊*; var lect ad 14b ‖ [b] prb l וְכָלָה cf 𝔊 (hic et 36,10) ‖ [c] 𝔊* 2 sg ‖ [d] 𝔊 + *ὁ θεὸς αὐτῶν* ‖ **Cp 36,1** [a] = עַל ‖ [b] 𝔊(𝔖) *τοῖς ὄρεσι* cf 6 ‖ **2** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] 𝔊 *ἔρημα*, prp שִׁמְמַת ‖ **3** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] l c pc Mss 'וּב ‖ [c–c] prp שָׁמוֹהַ וְשָׁאֹט ‖ **4** [a] > 2 Mss 𝔊*, add ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ [c] nonn Mss Edd 'לח.

הַנֶּעֱזָבוֹת אֲשֶׁר הָיוּ לְבַז וּלְלַעַג לִשְׁאֵרִית הַגּוֹיִם אֲשֶׁר מִסָּבִיב׃ ס ל
5 לָכֵן כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה אִם־לֹא בְּאֵשׁ קִנְאָתִי דִבַּרְתִּי עַל־שְׁאֵרִית כג בטע בסיפ . כט . יב בטע בסיפ
הַגּוֹיִם וְעַל־אֱדוֹם כֻּלָּא אֲשֶׁר נָתְנוּ־אֶת־אַרְצִי׀ לָהֶם לְמוֹרָשָׁה בְּשִׂמְחַת ל כת א
6 כָּל־לֵבָב בִּשְׁאָט נֶפֶשׁ לְמַעַן מִגְרָשָׁהּ לָבַז׃ 6 לָכֵן הִנָּבֵא עַל־אַדְמַת ב[7] . ל . ג בטע בסיפ . ו בסיפ
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ לֶהָרִים וְלַגְּבָעוֹת לָאֲפִיקִים וְלַגֵּאָיוֹת כֹּה־אָמַר׀ אֲדֹנָי
7 יְהוִה הִנְנִי בְקִנְאָתִי וּבַחֲמָתִי דִּבַּרְתִּי יַעַן כְּלִמַּת גּוֹיִם נְשָׂאתֶם׃ 7 לָכֵן ל . כג בטע בסיפ[7] . כט
כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה אֲנִי נָשָׂאתִי אֶת־יָדִי אִם־לֹא הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לָכֶם יט
8 מִסָּבִיב הֵמָּה כְּלִמָּתָם יִשָּׂאוּ׃ 8 וְאַתֶּם הָרֵי יִשְׂרָאֵל עַנְפְּכֶם תִּתֵּנוּ ו . ד בטע[8] . ג
9 וּפֶרְיְכֶם תִּשְׂאוּ לְעַמִּי יִשְׂרָאֵל כִּי קֵרְבוּ לָבוֹא׃ 9 כִּי הִנְנִי אֲלֵיכֶם ל . ב[9]
10 וּפָנִיתִי אֲלֵיכֶם וְנֶעֱבַדְתֶּם וְנִזְרַעְתֶּם׃ 10 וְהִרְבֵּיתִי עֲלֵיכֶם אָדָם כָּל־ ל
11 בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלֹּה וְנֹשְׁבוּ הֶעָרִים וְהֶחֳרָבוֹת תִּבָּנֶינָה׃ 11 וְהִרְבֵּיתִי כן כת[10] . ל וחס . ב
עֲלֵיכֶם אָדָם וּבְהֵמָה וְרָבוּ וּפָרוּ וְהוֹשַׁבְתִּי אֶתְכֶם כְּקַדְמוֹתֵיכֶם ל . ל
12 וְהֵטִבֹתִי מֵרִאשֹׁתֵיכֶם וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה׃ 12 וְהוֹלַכְתִּי עֲלֵיכֶם ח חס בליש[11] . יא ס״פ בסיפ . ב
אָדָם אֶת־עַמִּי יִשְׂרָאֵל וִירֵשׁוּךָ וְהָיִיתָ לָהֶם לְנַחֲלָה וְלֹא־תוֹסִף עוֹד ה[12] . ד[13] . יג ג[14] מנה חס י
13 לְשַׁכְּלָם׃ ס 13 כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה יַעַן אֹמְרִים לָכֶם אֹכֶלֶת את חד מן ז[15] כת כן בליש . ק
14 אָדָם אָתְּי וּמְשַׁכֶּלֶת גּוֹיַךְ הָיִית׃ 14 לָכֵן אָדָם לֹא־תֹאכְלִי עוֹד גוייך ק . כג בטע בסיפ
15 וְגוֹיַךְ לֹא תְכַשְּׁלִי־עוֹד נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה׃ 15 וְלֹא־אַשְׁמִיעַ אֵלַיִךְ וגוייך ק . תשכלי ק . י פסוק ולא לא לא[16] . כט
עוֹד כְּלִמַּת הַגּוֹיִם וְחֶרְפַּת עַמִּים לֹא תִשְׂאִי־עוֹד וְגוֹיַךְ לֹא־תַכְשִׁלִי וגוייך ק . ל וחס
עוֹד נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה׃ ס
16 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 17 בֶּן־אָדָם בֵּית יִשְׂרָאֵל יֹשְׁבִים
עַל־אַדְמָתָם וַיְטַמְּאוּ אוֹתָהּ בְּדַרְכָּם וּבַעֲלִילוֹתָם כְּטֻמְאַת הַנִּדָּה ה בסיפ . ל . ל . ב[17]
18 הָיְתָה דַרְכָּם לְפָנָי׃ 18 וָאֶשְׁפֹּךְ חֲמָתִי עֲלֵיהֶם עַל־הַדָּם אֲשֶׁר־שָׁפְכוּ
19 עַל־הָאָרֶץ וּבְגִלּוּלֵיהֶם טִמְּאוּהָ׃ 19 וָאָפִיץ אֹתָם בַּגּוֹיִם וַיִּזָּרוּ כה חס בסיפ . ל

[7] Mp sub loco. [8] Mm 1451. [9] Mm 2937. [10] Cf Mp sub loco, Mm 2264 et 2480. [11] Mm 1098. [12] Mm 943. [13] Mm 2296. [14] Mm 3625. [15] Mm 2081. [16] Mm 1139. [17] Lv 15,26.

4 ᵈ frt l לָבֹז cf 𝔗ᴱᵈᵈ *lḥwk* ‖ **5** ᵃ > 𝔊*, add ‖ ᵇ mlt Mss Qᴼʳ Edd כלה ‖ ᶜ⁻ᶜ crrp, frt dttg ‖ **6** ᵃ > 𝔊*, add ‖ **7** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*, add ‖ **8** ᵃ 𝔊 τὴν σταφυλήν … ὑμῶν = עִנְּבְכֶם ‖ ᵇ > 𝔊* ‖ **11** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*, add ‖ **12** ᵃ 𝔊 καὶ γεννήσω = והולדתי, l 𝔐 ‖ ᵇ 𝔊𝔖 pl, l 𝔐 ‖ **13** ᵃ > Ms 𝔊*, add ‖ ᵇ prb l אָמְרָם ‖ ᶜ l c 𝔊𝔖ᵂ𝔗 sg ‖ ᵈ mlt Mss Edd ut Q ‖ ᵉ l c K Vrs גּוֹיֵךְ ‖ **14** ᵃ l c K Vrs וְגוֹיֵךְ ‖ ᵇ mlt Mss Vrs ut Q ‖ ᶜ > 𝔊𝔊*, add ‖ **15** ᵃ = עָלַיִךְ? ‖ ᵇ⁻ᵇ > Ms 𝔊*𝔖, add ‖ ᶜ l ut 14ᵃ ‖ ᵈ nonn Mss 𝔗 תְּשַׁכְּלִי ‖ ᵉ > 𝔊*, add ‖ **18** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*, add.

בָּאֲרָצוֹת כְּדַרְכָּם וְכַעֲלִילוֹתָם שְׁפַטְתִּים׃ 20 וַיָּבוֹא[a] אֶל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־ 20
בָּאוּ שָׁם וַיְחַלְּלוּ אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי בֶּאֱמֹר לָהֶם עַם־יְהוָה אֵלֶּה וּמֵאַרְצוֹ
יָצָאוּ׃ 21 וָאֶחְמֹל עַל־שֵׁם קָדְשִׁי אֲשֶׁר חִלְּלֻהוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּגּוֹיִם 21
אֲשֶׁר־בָּאוּ שָׁמָּה׃ ס 22 לָכֵן אֱמֹר לְבֵית־יִשְׂרָאֵל כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] 22
יְהוִה לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי עֹשֶׂה בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי אִם־לְשֵׁם־קָדְשִׁי אֲשֶׁר
חִלַּלְתֶּם בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר־בָּאתֶם שָׁם׃ 23 וְקִדַּשְׁתִּי אֶת־שְׁמִי הַגָּדוֹל הַמְחֻלָּל 23
בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר חִלַּלְתֶּם בְּתוֹכָם וְיָדְעוּ הַגּוֹיִם כִּי־אֲנִי יְהוָה [a]נְאֻם אֲדֹנָי
יְהוִה[a] בְּהִקָּדְשִׁי בָכֶם[b] לְעֵינֵיהֶם[c]׃ 24 וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם מִן־הַגּוֹיִם 24
וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם מִכָּל־[a]הָאֲרָצוֹת וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל־אַדְמַתְכֶם׃
25 וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־ ס[26] 25
גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם׃ 26 וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב חָדָשׁ וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֶתֵּן 26
בְּקִרְבְּכֶם וַהֲסִרֹתִי אֶת־לֵב הָאֶבֶן מִבְּשַׂרְכֶם וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב בָּשָׂר׃
27 וְאֶת־רוּחִי אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם וְעָשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר־בְּחֻקַּי תֵּלֵכוּ וּמִשְׁפָּטַי 27
תִּשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם׃ 28 וִישַׁבְתֶּם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לַאֲבֹתֵיכֶם וִהְיִיתֶם 28
לִי לְעָם וְאָנֹכִי[a] אֶהְיֶה לָכֶם לֵאלֹהִים׃ 29 וְהוֹשַׁעְתִּי אֶתְכֶם מִכֹּל 29
טֻמְאוֹתֵיכֶם וְקָרָאתִי אֶל־הַדָּגָן וְהִרְבֵּיתִי אֹתוֹ וְלֹא־אֶתֵּן עֲלֵיכֶם רָעָב׃
30 וְהִרְבֵּיתִי אֶת־פְּרִי הָעֵץ וּתְנוּבַת הַשָּׂדֶה לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא תִקְחוּ עוֹד 30
חֶרְפַּת רָעָב בַּגּוֹיִם׃ 31 וּזְכַרְתֶּם אֶת־דַּרְכֵיכֶם הָרָעִים וּמַעַלְלֵיכֶם 31
אֲשֶׁר לֹא־טוֹבִים וּנְקֹטֹתֶם בִּפְנֵיכֶם עַל עֲוֺנֹתֵיכֶם וְעַל תּוֹעֲבוֹתֵיכֶם׃
32 לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי־עֹשֶׂה נְאֻם אֲדֹנָי[a] יְהוִה יִוָּדַע לָכֶם בּוֹשׁוּ וְהִכָּלְמוּ 32
מִדַּרְכֵיכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ ס 33 כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה בְּיוֹם טַהֲרִי 33
אֶתְכֶם מִכֹּל עֲוֺנוֹתֵיכֶם וְהוֹשַׁבְתִּי אֶת־הֶעָרִים וְנִבְנוּ הֶחֳרָבוֹת׃
34 וְהָאָרֶץ הַנְּשַׁמָּה תֵּעָבֵד תַּחַת אֲשֶׁר הָיְתָה שְׁמָמָה לְעֵינֵי כָּל־עוֹבֵר׃ 34
35 וְאָמְרוּ הָאָרֶץ הַלֵּזוּ הַנְּשַׁמָּה הָיְתָה כְּגַן־עֵדֶן וְהֶעָרִים הֶחֳרֵבוֹת 35
וְהַנְשַׁמּוֹת וְהַנֶּהֱרָסוֹת בְּצוּרוֹת יָשָׁבוּ׃ 36 וְיָדְעוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר יִשָּׁאֲרוּ 36

ל . ח סביר לשון רבים וחד מן הל[18] מל וכל מגלה דכות ב מ ב . ה
יב[19] ב מנה בליש . ג[20] . ל
ח[21]
יח ס״פ ד[22] מנה בסיפ . לא בטע בסיפ[23] . ג[24]
יב[19] ב מנה בליש . ל
ב[25] . ו
ג[27] . ב[28] . ב
ח בטע[29]
ה פסוק בסיפ[30]
ל
ב[31] . ח[32] חס ב מנה בסיפ וכל עזרא דכות
ל[33] בסיפ וכל ירמיה דכות ב מ א
ב . ב
ל
ב . ד
ה ר״פ בסיפ . ג מל[34]
ב מל
ח ר״פ[35]
ל . ז . ב[36]
ב מל

[18] Mm 1552. [19] Mm 2938. [20] Mm 1068. [21] Mm 1602. [22] Mm 2908. [23] Mm 2912. [24] Mm 2888. [25] Mm 2695. [26] Mp sub loco. [27] Mm 2939. [28] Mm 1014. [29] Mm 796. [30] Mm 2855. [31] Mm 2485. [32] Mm 1586. [33] Mm 2649. [34] Mm 2380. [35] Mm 4. [36] Mm 2940.

20 [a] l c 𝔆 pc Mss Seb Vrs וַיָּבֹאוּ ‖ **22** [a] > Ms 𝔊*, add ‖ **23** [a–a] > 2 Mss 𝔊*, add ‖ [b] nonn Mss Edd בָּהֶם ‖ [c] nonn Mss Edd ־כֶם ‖ **24** [a] 𝔆 nonn Mss 𝔖 מִן ‖ **28** [a] 𝔆 pc Mss וַאֲנִי ‖ **32** [a] > 𝔊*, add ‖ **33** [a] > 𝔊*, add.

סְבִיבוֹתֵיכֶם כִּי ׀ אֲנִי יְהוָה בָּנִיתִי הַנֶּהֱרָסוֹת נָטַעְתִּי[a] הַנְּשַׁמָּה אֲנִי יְהוָה ל
37 דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי׃ ס 37 כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה עוֹד זֹאת אִדָּרֵשׁ ד
38 לְבֵית־יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהֶם אַרְבֶּה אֹתָם כַּצֹּאן אָדָם׃ 38 כְּצֹאן כה חס בסיפ . ז
קָדָשִׁים כְּצֹאן יְרוּשָׁלַ͏ִם בְּמוֹעֲדֶיהָ כֵּן תִּהְיֶינָה הֶעָרִים הֶחֳרֵבוֹת ז . ב בליש . ב[37]
מְלֵאוֹת צֹאן אָדָם וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה׃ ס ל

37 1 הָיְתָה[a] עָלַי יַד־יְהוָה וַיּוֹצִאֵנִי בְרוּחַ יְהוָה וַיְנִיחֵנִי בְּתוֹךְ ה ר״פ[1] . ג חס[2] . ב ומל[3]
2 הַבִּקְעָה וְהִיא מְלֵאָה עֲצָמוֹת[b]׃ 2 וְהֶעֱבִירַנִי עֲלֵיהֶם סָבִיב ׀ סָבִיב
3 וְהִנֵּה רַבּוֹת מְאֹד עַל־פְּנֵי הַבִּקְעָה וְהִנֵּה יְבֵשׁוֹת מְאֹד׃ 3 וַיֹּאמֶר אֵלַי ט בטע ר״פ בסיפ[4]
בֶּן־אָדָם הֲתִחְיֶינָה הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וָאֹמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה אַתָּה יָדָעְתָּ׃ ל
4 וַיֹּאמֶר אֵלַי[a] הִנָּבֵא עַל־הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם הָעֲצָמוֹת ט בטע ר״פ בסיפ[4]
5 הַיְבֵשׁוֹת שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה׃ 5 כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה לָעֲצָמוֹת ל . ל[5]
6 הָאֵלֶּה הִנֵּה אֲנִי מֵבִיא בָכֶם רוּחַ וִחְיִיתֶם[b]׃ 6 וְנָתַתִּי עֲלֵיכֶם גִּדִים ז . ג ומל[6]
וְהַעֲלֵתִי עֲלֵיכֶם בָּשָׂר וְקָרַמְתִּי עֲלֵיכֶם עוֹר וְנָתַתִּי בָכֶם רוּחַ[a] וִחְיִיתֶם ל חס . ג ומל[6]
7 וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה׃ 7 וְנִבֵּאתִי כַּאֲשֶׁר צֻוֵּיתִי[a] וַיְהִי־קוֹל[b] כְּהִנָּבְאִי[c] יא ס״פ בסיפ . ה[7]
8 וְהִנֵּה־רַעַשׁ וַתִּקְרְבוּ[d] עֲצָמוֹת[e] עֶצֶם אֶל־עַצְמוֹ׃ 8 וְרָאִיתִי וְהִנֵּה־ ב[8] . נב[9]
עֲלֵיהֶם גִּדִים וּבָשָׂר עָלָה וַיִּקְרַם[a] עֲלֵיהֶם עוֹר מִלְמָעְלָה וְרוּחַ אֵין ח[10]
9 בָּהֶם׃ 9 וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא אֶל־הָרוּחַ הִנָּבֵא בֶן־אָדָם וְאָמַרְתָּ אֶל־ ט בטע ר״פ בסיפ[4] . ו[11] ה מנה בסיפ
הָרוּחַ כֹּה־אָמַר ׀ אֲדֹנָי[a] יְהוִה מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בֹּאִי הָרוּחַ[b] וּפְחִי ל
10 בַּהֲרוּגִים הָאֵלֶּה וְיִחְיוּ[c]׃ 10 וְהִנַּבֵּאתִי[a] כַּאֲשֶׁר צִוָּנִי וַתָּבוֹא בָהֶם הָרוּחַ ל . ל . ל מל בנביא
11 וַיִּחְיוּ וַיַּעַמְדוּ עַל־רַגְלֵיהֶם חַיִל גָּדוֹל מְאֹד־מְאֹד׃ ס 11 וַיֹּאמֶר ו . יב בטע ר״פ
אֵלַי בֶּן־אָדָם הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה הִנֵּה[a] אֹמְרִים ל
12 יָבְשׁוּ עַצְמוֹתֵינוּ וְאָבְדָה[b] תִקְוָתֵנוּ [c]נִגְזַרְנוּ לָנוּ[c]׃ 12 לָכֵן הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ ג[12] . ל

[37] Mm 2940. Cp 37 [1] Mm 2522. [2] Mp sub loco. [3] Mm 2941. [4] Mm 2943. [5] Mp sub loco. [6] Mm 2942. [7] Mm 2811. [8] Mm 3454. [9] Mm 445. [10] Mm 527. [11] Mm 2860. [12] Mm 2944.

36 [a] 2 Mss 𝔊𝔖𝔙 'וְנ ‖ 37 [a] > Ms 𝔊*, add ‖ Cp 37,1 [a] 𝔊(𝔖) *καὶ ἐγένετο* ‖ [b] 𝔊[-967] (𝔗) + *ἀνθρωπίνων* ‖ 3 [a] > 𝔊*, add ‖ 4 [a] pc Mss 𝔊[OL]𝔏 + בֶּן־אָדָם cf 17,12[a] ‖ 5 [a] > Ms 𝔊*, add ‖ [b] 𝔊 *ζωῆς*, l 𝔐 ‖ 6 [a] 𝔊 + *μου*, l 𝔐 ‖ 7 [a] pc Mss 𝔊𝔖𝔙 צִוָּנִי cf 10 ‖ [b] > Ms 𝔊*, frt dl ‖ [c] frt l c mlt Mss 𝔊𝔗[f Ms] 'בְּהִ ‖ [d] 𝔊 *καὶ προσήγαγε*, frt l c Seb ויקרבו ‖ [e] > 2 Mss, frt l c 2 Mss 𝔊 'הָעֲ ‖ 8 [a] prb l וַיִּקְרַם cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ 9 [a] > 𝔊*, add ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c] mlt Mss וְחָיוּ ‖ 10 [a] pc Mss 'והִתְנַבּ, prp 'וְנִבּ ‖ 11 [a] pc Mss 'וְה, 𝔊* *καὶ αὐτοί*, 𝔗 *h'nwn*, 𝔙 *ipsi*; prb l וְהֵנָּם ‖ [b] l c mlt Mss 𝔊𝔗 אבדה ‖ [c–c] prp נִגְזַר נִוְלֵנוּ.

יב בטע בסיפ . ז | אֲלֵיהֶם[a] כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי[b] יְהוִה הִנֵּה אֲנִי פֹתֵחַ אֶת־קִבְרוֹתֵיכֶם וְהַעֲלֵיתִי
ה | אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עַמִּי[c] וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל־אַדְמַת יִשְׂרָאֵל׃ ס
13 וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּפִתְחִי אֶת־קִבְרוֹתֵיכֶם וּבְהַעֲלוֹתִי אֶתְכֶם 13
ג ומל[13] . ג[14] ב מנה בסיפ | מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עַמִּי[a]׃ 14 וְנָתַתִּי רוּחִי בָכֶם וִחְיִיתֶם וְהִנַּחְתִּי אֶתְכֶם עַל־ 14
ו . ה . ד . ר בסיפ[15] | אַדְמַתְכֶם וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי נְאֻם־יְהוָה׃ פ
כג בסיפ | 15 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 16 וְאַתָּה[a] בֶן־אָדָם קַח־לְךָ עֵץ 15 16
ל בסיפ[16] . חבריו ק חד מן ד[17] בליש . ל[18] | אֶחָד[b] וּכְתֹב עָלָיו לִיהוּדָה וְלִבְנֵי יִשְׂרָאֵל חֲבֵרָו[c] וּלְקַח[d] עֵץ אֶחָד[e]
ה מל[19] . ח . יב[20] . חבריו ק חד מן ד[17] בליש | וּכְתוֹב עָלָיו לְיוֹסֵף [f]עֵץ אֶפְרַיִם[f] וְכָל־[g]בֵּית[h] יִשְׂרָאֵל חֲבֵרָו׃ 17 וְקָרַב 17
כה חס בסיפ . ל[21] . ב ר״פ[22] | אֹתָם אֶחָד אֶל־אֶחָד לְךָ לְעֵץ אֶחָד וְהָיוּ לַאֲחָדִים[a] בְּיָדֶךָ׃ 18 וְכַאֲשֶׁר[a] 18
יֹאמְרוּ אֵלֶיךָ בְּנֵי עַמְּךָ לֵאמֹר[b] הֲלוֹא־תַגִּיד לָנוּ מָה־אֵלֶּה לָּךְ׃ 19 דַּבֵּר[a] 19
כט חס בנביא[23] . יב בטע בסיפ . ז . ח[24] | אֲלֵהֶם כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי[b] יְהוִה הִנֵּה אֲנִי לֹקֵחַ אֶת־עֵץ[c] יוֹסֵף [d]אֲשֶׁר
חבריו ק חד מן ד[17] בליש | בְּיַד־אֶפְרַיִם[d] וְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל חֲבֵרָו[e] וְנָתַתִּי אוֹתָם[f] [g]עָלָיו אֶת[g]־עֵץ[c]
ל וחס[25] | יְהוּדָה [h]וַעֲשִׂיתִם לְעֵץ אֶחָד[i] וְהָיוּ אֶחָד בְּיָדִי[hk]׃ 20 וְהָיוּ הָעֵצִים אֲשֶׁר־ 20
יא[26] . ב[27] . יב בטע בסיפ | תִּכְתֹּב עֲלֵיהֶם בְּיָדְךָ לְעֵינֵיהֶם׃ 21 וְדַבֵּר אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי[a] 21
ז . ח[24] . יח[28] ט מנה בסיפ | יְהוִה הִנֵּה אֲנִי לֹקֵחַ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֵּין הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הָלְכוּ־שָׁם
כה חס בסיפ . ב . כה חס בסיפ | וְקִבַּצְתִּי אֹתָם מִסָּבִיב וְהֵבֵאתִי אוֹתָם אֶל־אַדְמָתָם׃ 22 וְעָשִׂיתִי אֹתָם 22
ג מיחד דמטע[29] . כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[30] | לְגוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ[a] בְּהָרֵי יִשְׂרָאֵל וּמֶלֶךְ[b] אֶחָד יִהְיֶה לְכֻלָּם לְמֶלֶךְ[c]
יהיו ק חד מן ז בליש כת ה וחד מן יד[31] כת ה וקר ו | וְלֹא יִהְיֶה[d]־עוֹד לִשְׁנֵי גוֹיִם וְלֹא יֵחָצוּ עוֹד לִשְׁתֵּי מַמְלָכוֹת עוֹד[e]׃
ב . ב | 23 וְלֹא יִטַּמְּאוּ[a] עוֹד בְּגִלּוּלֵיהֶם [b]וּבְשִׁקּוּצֵיהֶם וּבְכֹל פִּשְׁעֵיהֶם[b] וְהוֹשַׁעְתִּי 23
כה חס בסיפ | אֹתָם מִכֹּל מוֹשְׁבֹתֵיהֶם[c] אֲשֶׁר חָטְאוּ בָהֶם וְטִהַרְתִּי אוֹתָם וְהָיוּ־לִי
ה . ל מל | לְעָם וַאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים׃ 24 וְעַבְדִּי דָוִד מֶלֶךְ[a] עֲלֵיהֶם וְרוֹעֶה 24

[13] Mm 2942. [14] Mm 2873. [15] Mm 2459. [16] Mm 2435. [17] Mm 2374. [18] Mm 4202. [19] Mm 2651. [20] Mm 1447. [21] Mm 208. [22] Mm 374. [23] Mm 1954. [24] Mm 201. [25] Mm 46. [26] Mm 2041. [27] Mm 2042. [28] Mm 953. [29] Mm 2945. [30] Mm 958. [31] Mm 782.

12 [a] > Ms 𝔊* ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ [c] > 𝔊*𝔖, add ‖ **13** [a] > 𝔖 ‖ **16** [a] > Ms 𝔊* ‖ [b] > 𝔊* cf [e] ‖ [c] mlt Mss ריו— ut Q cf Vrs ‖ [d] prb l וְקַח־לְךָ cf 𝔊 ‖ [e] prp אַחֵר cf 𝔊𝔖𝔙, l 𝔐 ‖ [f–f] add? ‖ [g] l c Ms וּלְכֹל ‖ [h] Ms 𝔊𝔖 בְּנֵי cf 3,1[b] ‖ **17** [a] prp לְאֶחָד cf 19 ‖ **18** [a] 𝔊 *καὶ ἔσται ὅταν* = וְהָיָה כאשר cf 19[a] ‖ [b] > 𝔊*𝔖 ‖ **19** [a] 𝔊(𝔙) *καὶ ἐρεῖς* = וְדִבַּרְתָּ cf 18[a] ‖ [b] > Ms 𝔊*, add ‖ [c] 𝔊(𝔗) *τὴν φυλήν* ‖ [d–d] dl, gl ‖ [e] ut 16[c] ‖ [f] dl ‖ [g–g] 𝔊(𝔖) *ἐπί* = עַל ‖ [h–h] 𝔊* *καὶ ἔσονται εἰς ῥάβδον μίαν ἐν τῇ χειρὶ Ιουδα* ‖ [i] nonn Mss לְא׳, pc Mss לַאֲחָדִים cf 17 ‖ [k] Ms 𝔙 בידוֹ cf [h–h] ‖ **21** [a] > 𝔊*, add ‖ **22** [a] 𝔊 *ἐν τῇ γῇ μου καί*, frt l בְּאַרְצִי cf 25aβ ‖ [b] 𝔊 *καὶ ἄρχων* cf 24[a] ‖ [c] > 𝔊*𝔖 ‖ [d] mlt Mss יהיו ut Q cf Vrs ‖ [e] > 𝔊𝔖𝔙, dl ‖ **23** [a] sic L, mlt Mss Edd יט׳ ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] mlt Mss משב(ו)תיהם Ms משבתם; l מְשׁוּבֹתֵיהֶם ‖ **24** [a] 𝔊 *ἄρχων* cf 25.

אֶחָד יִהְיֶה לְכֻלָּם וּבְמִשְׁפָּטַי יֵלֵכוּ וְחֻקֹּתַי יִשְׁמְרוּ וְעָשׂוּ אוֹתָם׃
25 וְיָשְׁבוּ עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְעַבְדִּי לְיַעֲקֹב אֲשֶׁר יָשְׁבוּ־בָהּ
אֲבוֹתֵיכֶם[a] וְיָשְׁבוּ עָלֶיהָ הֵמָּה [b]וּבְנֵיהֶם וּבְנֵי בְנֵיהֶם עַד־עוֹלָם[b] וְדָוִד ל
26 עַבְדִּי נָשִׂיא לָהֶם לְעוֹלָם׃ 26 וְכָרַתִּי לָהֶם בְּרִית שָׁלוֹם בְּרִית עוֹלָם ה בסיפ[32] . ד בליש[33]
יִהְיֶה אוֹתָם[a] [b]וּנְתַתִּים וְהִרְבֵּיתִי אוֹתָם[b] וְנָתַתִּי אֶת־מִקְדָּשִׁי בְּתוֹכָם ל
27 לְעוֹלָם׃ 27 וְהָיָה מִשְׁכָּנִי עֲלֵיהֶם וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים וְהֵמָּה יִהְיוּ־ ג[34]
לִי לְעָם׃ 28 וְיָדְעוּ הַגּוֹיִם כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדֵּשׁ אֶת־יִשְׂרָאֵל בִּהְיוֹת כג[32] ס
מִקְדָּשִׁי בְּתוֹכָם לְעוֹלָם׃ ס
38 1 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 2 בֶּן־אָדָם שִׂים פָּנֶיךָ אֶל־גּוֹג כד . ל
3 [a]אֶרֶץ הַמָּגוֹג[a] נְשִׂיא רֹאשׁ מֶשֶׁךְ וְתֻבָל וְהִנָּבֵא עָלָיו׃ 3 וְאָמַרְתָּ כֹּה אָמַר ל
4 אֲדֹנָי[a] יְהוִה הִנְנִי אֵלֶיךָ[b] גּוֹג נְשִׂיא רֹאשׁ מֶשֶׁךְ וְתֻבָל׃ 4 [a]וְשׁוֹבַבְתִּיךָ ב
וְנָתַתִּי חַחִים בִּלְחָיֶיךָ[a] וְהוֹצֵאתִי אוֹתְךָ וְאֶת־כָּל־חֵילֶךָ סוּסִים וּפָרָשִׁים יז מל בליש[1]
5 לְבֻשֵׁי מִכְלוֹל כֻּלָּם קָהָל רָב [b]צִנָּה וּמָגֵן תֹּפְשֵׂי חֲרָבוֹת[b] כֻּלָּם[c]׃ 5 פָּרַס לג קמ[2]
6 כּוּשׁ וּפוּט אִתָּם[a] כֻּלָּם מָגֵן וְכוֹבָע׃ 6 גֹּמֶר וְכָל־אֲגַפֶּיהָ בֵּית תּוֹגַרְמָה לז . ג פסוק בסיפ וכל כל[3]
7 יַרְכְּתֵי[a] צָפוֹן [b]וְאֶת־כָּל[b]־אֲגַפָּיו עַמִּים רַבִּים אִתָּךְ׃ 7 הִכֹּן וְהָכֵן לְךָ ל . ל[4] . ב חד חס וחד מל י זקף קמ בנ״ך[3]
8 אַתָּה וְכָל־קְהָלֶךָ הַנִּקְהָלִים עָלֶיךָ[a] וְהָיִיתָ לָהֶם[b] לְמִשְׁמָר׃ 8 מִיָּמִים ב
רַבִּים תִּפָּקֵד בְּאַחֲרִית הַשָּׁנִים תָּבוֹא[a] אֶל־אֶרֶץ ׀ מְשׁוֹבֶבֶת מֵחֶרֶב ב . ל
מְקֻבֶּצֶת מֵעַמִּים רַבִּים [b]עַל הָרֵי[c] יִשְׂרָאֵל[b] [d]אֲשֶׁר־הָיוּ לְחָרְבָּה תָּמִיד ל
9 וְהִיא מֵעַמִּים הוּצָאָה[d] וְיָשְׁבוּ לָבֶטַח כֻּלָּם׃ 9 וְעָלִיתָ כַּשֹּׁאָה תָבוֹא ל . ל
כֶּעָנָן לְכַסּוֹת הָאָרֶץ תִּהְיֶה[a] אַתָּה וְכָל־אֲגַפֶּיךָ וְעַמִּים רַבִּים אוֹתָךְ[b]׃ ס ב . ב[4] . ט מל בלשון זכר[5]
10 כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה וְהָיָה ׀ בַּיּוֹם הַהוּא יַעֲלוּ דְבָרִים עַל־לְבָבֶךָ ה בטע בסיפ . ב[6]
11 וְחָשַׁבְתָּ מַחֲשֶׁבֶת רָעָה׃ 11 וְאָמַרְתָּ אֶעֱלֶה עַל־אֶרֶץ פְּרָזוֹת אָבוֹא[a] ט וכל על ארץ מצרים דאורית דכות[7] . ג[8]

[32] Mp sub loco. [33] Mm 2831. [34] Mm 756. Cp 38 [1] Mm 541. [2] Mm 264. [3] Mp sub loco. [4] Mm 2373. [5] Mm 2565. [6] Mm 1219. [7] Mm 2946. [8] Mm 2947.

25 [a] l הֵם— cf 𝔊𝔖 ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ **26** [a] mlt Mss אתם, prb l אִתָּם ‖ [b–b] > 𝔊*, prb dl ‖ **Cp 38,2** [a–a] 𝔊(𝔖) *καὶ τὴν γῆν τοῦ Μαγωγ*; > 𝔊[62], prb dl (gl) ‖ **3** [a] > 𝔊*, add ‖ [b] = עָלֶיךָ ‖ **4** [a–a] > 𝔊*, add ‖ [b–b] 𝔊* *πέλται καὶ περικεφαλαῖαι καὶ μάχαιραι* ‖ [c] > 𝔊*𝔙 ‖ **5** [a] > 𝔊* cf אתך 6 ‖ **6** [a] 𝔊 *ἀπ' ἐσχάτου* 𝔖 *wšpwlj* ‖ [b–b] prb l c pc Mss 𝔊* וכל ‖ **7** [a] = אֵלֶיךָ ‖ [b] 𝔊 *μοι*, prb l לִי ‖ **8** [a] 𝔖 huc tr [b–b] et add cop ‖ [b–b] cf [a], frt add ‖ [c] 𝔊 *γῆν* ‖ [d–d] > 𝔖, frt add ‖ **9** [a] dl? cf 𝔖𝔙 ‖ [b] l c nonn Mss Vrs אִתָּךְ ‖ **10** [a] > 𝔊*, add ‖ **11** [a] prb ins עַל.

ל. ל הַשֹּׁ֣קְטִ֔ים יֹשְׁבֵ֖י לָבֶ֑טַח כֻּלָּ֗ם יֹֽשְׁבִים֙ בְּאֵ֣ין חוֹמָ֔ה וּבְרִ֥יחַ וּדְלָתַ֖יִם אֵ֥ין
כו פסוק דאית בהון א״ב. ז פסוק על אל על. ל לָהֶֽם׃ 12 לִשְׁלֹ֥ל שָׁלָ֖ל וְלָבֹ֣ז בַּ֑ז לְהָשִׁ֨יב יָדְךָ֜[a] עַל־חֳרָב֤וֹת נֽוֹשָׁבֹת֙ וְאֶל[b]־ 12
ל. ב ומל[9] עַם֙ מְאֻסָּ֣ף מִגּוֹיִ֔ם עֹשֶׂה֙[c] מִקְנֶ֣ה וְקִנְיָ֔ן[d] יֹשְׁבֵ֖י עַל־טַבּ֥וּר הָאָֽרֶץ׃ 13 שְׁבָ֡א 13
י זקף קמ בב״ך. ל וּ֠דְדָן וְסֹחֲרֵ֨י[a] תַרְשִׁ֤ישׁ וְכָל־כְּפִירֶ֙יהָ֙[b] יֹאמְר֣וּ לְךָ֔ הֲלִשְׁלֹ֤ל שָׁלָל֙ אַתָּ֣ה
ל. ב. כד בָ֔א הֲלָבֹ֥ז בַּ֖ז הִקְהַ֣לְתָּ קְהָלֶ֑ךָ לָשֵׂ֣את ׀ כֶּ֣סֶף וְזָהָ֗ב לָקַ֙חַת֙ מִקְנֶ֣ה וְקִנְיָ֔ן[c]
לִשְׁלֹ֖ל שָׁלָ֥ל גָּדֽוֹל[d]׃ ס 14 לָכֵ֣ן הִנָּבֵ֣א בֶן־אָדָ֔ם וְאָמַרְתָּ֣ לְג֔וֹג כֹּ֥ה 14
ב[10] אָמַ֖ר אֲדֹנָ֣י[a] יְהוִ֑ה הֲל֣וֹא ׀ בַּיּ֣וֹם הַה֗וּא בְּשֶׁ֛בֶת עַמִּ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל לָבֶ֥טַח תֵּדָֽע[b]׃
ב[11] 15 וּבָאתָ֤ מִמְּקוֹמְךָ֙ מִיַּרְכְּתֵ֣י צָפ֔וֹן אַתָּ֖ה וְעַמִּ֣ים רַבִּ֣ים אִתָּ֑ךְ רֹכְבֵ֤י 15
ב סוּסִים֙ כֻּלָּ֔ם קָהָ֥ל גָּד֖וֹל וְחַ֥יִל רָֽב׃ 16 וְעָלִ֙יתָ֙ עַל־עַמִּ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל כֶּעָנָ֖ן 16
ב חד חס וחד מל[12]. ב[13] לְכַסּ֣וֹת הָאָ֑רֶץ בְּאַחֲרִ֨ית הַיָּמִ֤ים תִּֽהְיֶה֙ וַהֲבִֽאוֹתִ֣יךָ עַל־אַרְצִ֔י לְמַ֩עַן֩
ח בטע בסיפ[14] דַּ֨עַת הַגּוֹיִ֜ם[a] אֹתִ֗י בְּהִקָּדְשִׁ֥י בְךָ֛ לְעֵינֵיהֶ֖ם גּֽוֹג[b]׃ ס 17 כֹּֽה־אָמַ֞ר 17
ל ומל[15] אֲדֹנָ֣י[a] יְהֹוִ֗ה[b] הַאַתָּה[c]־ה֞וּא אֲשֶׁר־דִּבַּ֜רְתִּי בְּיָמִ֣ים קַדְמוֹנִ֗ים בְּיַד֙ עֲבָדַ֔י
נְבִיאֵ֖י יִשְׂרָאֵ֑ל הַנִּבְּאִ֛ים[d] בַּיָּמִ֥ים הָהֵ֖ם[e] שָׁנִ֑ים[e] לְהָבִ֥יא אֹתְךָ֖ עֲלֵיהֶֽם׃ ס
יד[16] מל וכל שמואל וכתיב דכות ב מ ה. ו בסיפ 18 וְהָיָ֣ה ׀ בַּיּ֣וֹם הַה֗וּא בְּי֨וֹם בּ֥וֹא גוֹג֙ עַל־אַדְמַ֣ת יִשְׂרָאֵ֔ל נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֣י[a] יְהוִ֑ה 18
תַּעֲלֶ֥ה חֲמָתִ֖י בְּאַפִּֽי[b]׃ 19 וּבְקִנְאָתִ֥י[a] בְאֵשׁ־עֶבְרָתִ֖י דִּבַּ֑רְתִּי אִם־לֹ֣א ׀ 19
ו בסיפ. ז בַּיּ֣וֹם הַה֗וּא יִֽהְיֶה֙ רַ֣עַשׁ גָּד֔וֹל עַ֖ל אַדְמַ֥ת יִשְׂרָאֵֽל׃ 20 וְרָעֲשׁ֣וּ מִ֠פָּנַי דְּגֵ֨י 20
ה פסוק וכל וכל וכל[17]. ב הַיָּ֜ם וְע֣וֹף הַשָּׁמַ֗יִם וְחַיַּ֤ת הַשָּׂדֶה֙ וְכָל־הָרֶ֙מֶשׂ֙ הָרֹמֵ֣שׂ עַל־הָאֲדָמָ֔ה וְכֹל֙
ל הָֽאָדָ֔ם אֲשֶׁ֖ר עַל־פְּנֵ֣י הָאֲדָמָ֑ה וְנֶהֶרְס֣וּ הֶהָרִ֗ים וְנָֽפְלוּ֙ הַמַּדְרֵג֔וֹת[a] וְכָל־
ח מל בליש. ל חוֹמָ֖ה לָאָ֥רֶץ תִּפּֽוֹל׃ 21 וְקָרָ֨אתִי עָלָ֤יו לְכָל־[a]הָרַי֙ חֶ֔רֶב[a] נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֣י[b] 21
ג. ב. ה יְהוִ֑ה חֶ֥רֶב אִ֖ישׁ בְּאָחִ֥יו תִּהְיֶֽה׃ 22 וְנִשְׁפַּטְתִּ֥י אִתּ֖וֹ בְּדֶ֣בֶר וּבְדָ֑ם וְגֶ֨שֶׁם 22
י. ב. ל שׁוֹטֵ֜ף וְאַבְנֵ֣י אֶלְגָּבִ֗ישׁ אֵ֚שׁ וְגָפְרִ֔ית אַמְטִ֥יר עָלָ֖יו וְעַל־אֲגַפָּ֔יו וְעַל־עַמִּ֥ים
ל. ל. ב רַבִּ֖ים אֲשֶׁ֥ר אִתּֽוֹ׃ 23 וְהִתְגַּדִּלְתִּי֙ וְהִתְקַדִּשְׁתִּ֔י וְנ֣וֹדַעְתִּ֔י לְעֵינֵ֖י גּוֹיִ֣ם רַבִּ֑ים 23
כג בסיפ. ל וְיָדְע֖וּ כִּֽי־אֲנִ֥י יְהוָֽה׃ ס 39 1 וְאַתָּ֤ה בֶן־אָדָם֙ הִנָּבֵ֣א עַל־גּ֔וֹג 39

[9] Mm 2948. [10] Mm 1471. [11] Mm 2373. [12] Mm 2949. [13] Mm 2950. [14] Mm 2911. [15] Mp sub loco. [16] Mm 169. [17] Mm 2951.

12 a 𝔊 *χεῖρά μου* ‖ b Ms Seb וְעַל ‖ c 𝔊[-L]𝔖𝔗 pl = עֹשֵׂי ‖ d > 𝔊* cf 13c ‖ **13** a prp וּסֹחֲרֶיהָ ‖ b 𝔊 θ′ (𝔖) *καὶ πᾶσαι αἱ κῶμαι αὐτῶν* = וכל־כפריה; prp וְכָל־רֹכְלֶיהָ ‖ c > 𝔊* cf 12d ‖ d > 𝔊* ‖ **14** a > 𝔊*, add ‖ b 𝔊 *ἐγερθήσῃ*, prb l תֵּעֹר ‖ **16** a pc Mss 𝔊 כָּל־הַגּ׳ ‖ b > 𝔊*𝔖 cf 17b ‖ **17** a > 𝔊*, add ‖ b 𝔊* + *τῷ Γωγ* ‖ c prb l אתה cf 𝔊𝔙 ‖ d > 𝔊* ‖ e–e prp הָרִאשֹׁנִים vel dl שנים ‖ **18** a > 𝔊*, add ‖ b > 𝔊*; 𝔗 *wḥmtj* cf 𝔊[L] *καὶ ἡ ὀργή μου* ‖ **19** a 𝔊 *καὶ ὁ ζῆλός μου* = וְקִנְאָתִי et cj c 18 ‖ **20** a 𝔖(𝔗) *mgdl'*, frt l הַמִּגְדָּלוֹת ‖ **21** a–a 𝔊* *φόβον*, prp חֲרָדָה ‖ b > 𝔊*, add.

וְאָמַרְתָּ֗ כֹּ֤ה אָמַר֙ אֲדֹנָ֣י[a] יְהוִ֔ה הִנְנִ֤י אֵלֶ֙יךָ֙[b] גּ֔וֹג נְשִׂ֕יא רֹ֖אשׁ מֶ֥שֶׁךְ וְתֻבָֽל׃
2 וְשֹׁבַבְתִּ֙יךָ֙ וְשִׁשֵּׁאתִ֔יךָ[a] וְהַעֲלִיתִ֖יךָ מִיַּרְכְּתֵ֣י צָפ֑וֹן וַהֲבִאוֹתִ֖ךָ עַל־הָרֵ֥י — ב̇ . מה׳ כת א לא קר ול[1] בליש . ב̇ חד חס וחד מל[2]
3 יִשְׂרָאֵֽל׃ 3 וְהִכֵּיתִ֥י קַשְׁתְּךָ֖ מִיַּ֣ד שְׂמֹאולֶ֑ךָ וְחִצֶּ֕יךָ מִיַּ֥ד יְמִינְךָ֖ אַפִּֽיל׃ — ב̇ חד חס וחד מל[3]
4 עַל־הָרֵ֨י יִשְׂרָאֵ֜ל תִּפּ֗וֹל אַתָּה֙ וְכָל־אֲגַפֶּ֔יךָ וְעַמִּ֖ים[a] אֲשֶׁ֣ר אִתָּ֑ךְ לְעֵ֨יט — ח̇ מל בליש . ג̇ פסוק בסיפ וכל כל
5 צִפּ֧וֹר כָּל־כָּנָ֛ף וְחַיַּ֥ת[b] הַשָּׂדֶ֖ה נְתַתִּ֥יךָ לְאָכְלָֽה׃ 5 עַל־פְּנֵ֥י הַשָּׂדֶ֖ה
6 תִּפּ֑וֹל כִּ֚י אֲנִ֣י דִבַּ֔רְתִּי נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֥י[a] יְהוִֽה׃ 6 וְשִׁלַּחְתִּי־אֵ֣שׁ בְּמָג֔וֹג[a] וּבְיֹשְׁבֵ֥י — ח̇ מל בליש . ג̇
7 הָאִיִּ֖ים לָבֶ֑טַח וְיָדְע֖וּ כִּֽי־אֲנִ֥י יְהוָֽה׃ 7 וְאֶת־שֵׁ֨ם קָדְשִׁ֜י אוֹדִ֗יעַ בְּתוֹךְ֙ — ל̇[4]
עַמִּ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל וְלֹֽא־אַחֵ֥ל אֶת־שֵׁם־קָדְשִׁ֖י ע֑וֹד וְיָדְע֤וּ הַגּוֹיִם֙ כִּֽי־אֲנִ֣י יְהוָ֔ה — ג̇[5]
8 [a]קָד֖וֹשׁ בְּיִשְׂרָאֵֽל׃[a] 8 הִנֵּ֤ה בָאָה֙ וְנִֽהְיָ֔תָה נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֣י[a] יְהוִ֑ה ה֥וּא הַיּ֖וֹם — י ר״פ בסיפ[6] . ב̇
9 אֲשֶׁ֥ר דִּבַּֽרְתִּי׃ 9 וְיָצְא֞וּ יֹשְׁבֵ֣י ׀ עָרֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל וּבִעֲר֡וּ וְהִשִּׂיקוּ[a] בְּנֶ֜שֶׁק — ו̇[7] . ב̇ . ל̇
וּמָגֵ֣ן[b] וְצִנָּ֗ה[c] בְּקֶ֨שֶׁת֙ וּבְחִצִּ֔ים וּבְמַקֵּ֥ל יָ֖ד וּבְרֹ֑מַח וּבִעֲר֥וּ בָהֶ֛ם אֵ֖שׁ שֶׁ֥בַע — ב̇ . ל̇ . ל̇ . ב̇
10 שָׁנִֽים׃ 10 וְלֹֽא־יִשְׂא֨וּ עֵצִ֜ים מִן־הַשָּׂדֶ֗ה וְלֹ֤א יַחְטְבוּ֙ מִן־הַיְּעָרִ֔ים כִּ֥י — ו̇ . כ̇ . ל̇
בַנֶּ֖שֶׁק יְבַֽעֲרוּ־אֵ֑שׁ וְשָׁלְל֣וּ אֶת־שֹׁלְלֵיהֶ֗ם וּבָֽזְזוּ֙ אֶת־בֹּ֣זְזֵיהֶ֔ם נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֥י[a] — ל̇
11 יְהוִֽה׃ ס 11 וְהָיָ֣ה בַיּ֣וֹם הַה֡וּא אֶתֵּ֣ן לְגוֹג֩ ׀ מְקֽוֹם־שָׁ֨ם[a] קֶ֜בֶר בְּיִשְׂרָאֵ֗ל — ח̇ בטע[8]
גֵּ֤י הָעֹֽבְרִים֙[b] קִדְמַ֣ת הַיָּ֔ם [c]וְחֹסֶ֥מֶת הִ֖יא אֶת־הָעֹֽבְרִ֑ים[c] וְקָ֣בְרוּ שָׁ֗ם אֶת־ — ט̇ כת י[9] . ל̇
12 גּוֹג֙ וְאֶת־כָּל־הֲמוֹנֹ֔ה וְקָ֣רְא֔וּ גֵּ֖יא הֲמ֥וֹן גּֽוֹג׃ 12 וּקְבָרוּם֙ בֵּ֣ית יִשְׂרָאֵ֔ל — המונו ק̇ חד מן ד̇[10] כת כן בליש . ל̇
13 לְמַ֖עַן טַהֵ֣ר אֶת־הָאָ֑רֶץ שִׁבְעָ֖ה חֳדָשִֽׁים׃ 13 וְקָֽבְרוּ[a] כָּל־עַ֣ם הָאָ֔רֶץ — ל̇
14 וְהָיָ֥ה לָהֶ֖ם לְשֵׁ֑ם י֚וֹם הִכָּ֣בְדִ֔י נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֥י[b] יְהוִֽה׃ 14 וְאַנְשֵׁ֨י תָמִ֤יד יַבְדִּ֙ילוּ֙ — ל̇ . ימ̇[11] ד̇[12] מנה ר״פ
עֹבְרִ֣ים בָּאָ֔רֶץ מְקַבְּרִ֣ים [a]אֶת־הָעֹבְרִ֗ים[a] אֶת־הַנּוֹתָרִ֛ים עַל־פְּנֵ֥י הָאָ֖רֶץ — ב̇[13] כו פסוק את את ומילה חדה ביניה . יט מנה בנביא . ל̇[14] . ה̇
15 לְטַֽהֲרָ֑הּ מִקְצֵ֥ה שִׁבְעָֽה־חֳדָשִׁ֖ים יַחְקֹֽרוּ׃ 15 וְעָבְר֤וּ הָעֹֽבְרִים֙ בָּאָ֔רֶץ — ל̇[15] . ל̇
וְרָאָה֙ עֶ֣צֶם אָדָ֔ם וּבָנָ֥ה אֶצְל֖וֹ צִיּ֑וּן עַ֣ד קָבְר֤וּ אֹתוֹ֙ הַֽמְקַבְּרִ֔ים אֶל־גֵּ֖יא — ל̇ . ל̇[15]
16 17 הֲמ֥וֹן גּֽוֹג׃ 16 [a]וְגַ֥ם שֶׁם־עִ֛יר הֲמוֹנָ֖ה[a] וְטִהֲר֥וּ[b] הָאָֽרֶץ׃ ס 17 וְאַתָּ֣ה — ו̇[16] . ל̇ . כג בסיפ

Cp 39 [1] Mm 898. [2] Mm 2949. [3] Mm 1712. [4] Mm 309. [5] Mm 1059. [6] Mm 2869. [7] Mm 1281. [8] Mm 4137. [9] Mm 3989. [10] Mm 2917, Q addidi, cf 32,31 et 32,32 et Mp sub loco. [11] Mm 2952. [12] Mm 88. [13] Mm 2953. [14] Mm 2931. [15] Mp sub loco. [16] Mm 1989.

Cp 39,1 [a] > 𝔊*, add ‖ [b] = עָלֶיךָ ‖ **2** [a] 𝔗 *w'tʿjnk* = וְהִשֵּׁאתִיךָ? ‖ **4** [a] mlt Mss 𝔖𝔗 + רַבִּים ‖ [b] 2 Mss 𝔊 וְכָל־ח׳, Ms לחית, 𝔗^Edd *wlḥjt*, l וּלְחַיַּת ‖ **5** [a] > 𝔊*, add ‖ **6** [a] 𝔊* *Γωγ* ‖ **7** [a-a] pc Mss 𝔊*𝔖𝔙 קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל, l 𝔐 ‖ **8** [a] > 2 Mss 𝔊*, add ‖ **9** [a] > 𝔊* ‖ [b] Ms ובמגן, 𝔗 *bʿgjljn*, prb l בְּמָגֵן ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔙) *καὶ κοντοῖς*, prp וּבַחֲנִית ‖ **10** [a] > 2 Mss 𝔊*, add ‖ **11** [a] 𝔗𝔊𝔙 שֵׁם ‖ [b] prp הָעֲבָרִים cf 𝔎 ‖ [c-c] 𝔊(𝔖) *καὶ περιοικοδομήσουσι τὸ περιστόμιον τῆς φάραγγος*, frt l וְחָסְמוּ אֶת־הַגַּיְא ‖ **13** [a] 𝔊(𝔖) + *αὐτούς* = וּקְבָרוּם ut 12 ‖ [b] > Ms 𝔊*𝔖^W, add ‖ **14** [a-a] > 𝔊*𝔖, dl ‖ **16** [a-a] gl? ‖ [b] 𝔊 *καὶ καθαρισθήσεται* = וְטָהֲרָה?

בֶן־אָדָ֜םᵃ ᵇכֹּה־אָמַ֣ר ׀ אֲדֹנָ֣יᶜ יְהוִ֗הᵇ אֱמֹר֙ לְצִפּ֣וֹר כָּל־כָּנָ֜ף וּלְכֹ֣ל ׀ חַיַּ֣ת

הַשָּׂדֶ֗ה הִקָּבְצ֤וּ וָבֹ֙אוּ֙ הֵאָסְפ֣וּ מִסָּבִ֔יב עַל־זִבְחִ֗י אֲשֶׁ֨ר אֲנִ֜י זֹבֵ֤חַ לָכֶם֙ ד[17] . ג[18]

18 זֶ֣בַח גָּד֔וֹל עַ֖ל הָרֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וַאֲכַלְתֶּ֥ם בָּשָׂ֖ר וּשְׁתִ֥יתֶם דָּֽם׃ 18 בְּשַׂ֤ר

גִּבּוֹרִים֙ תֹּאכֵ֔לוּ וְדַם־נְשִׂיאֵ֥י הָאָ֖רֶץ תִּשְׁתּ֑וּ אֵילִ֨ים כָּרִ֤ים וְעַתּוּדִים֙ ה[19]

19 פָּרִ֔ים ᵃמְרִיאֵ֥י בָשָׁ֖ןᵃ כֻּלָּֽם׃ 19 וַאֲכַלְתֶּם־חֵ֣לֶב לְשָׂבְעָ֔ה וּשְׁתִ֥יתֶם דָּ֖ם ל . ד

20 לְשִׁכָּר֑וֹן מִזִּבְחִ֖י אֲשֶׁר־זָבַ֥חְתִּי לָכֶֽם׃ 20 וּשְׂבַעְתֶּ֤ם עַל־שֻׁלְחָנִי֙ ס֣וּס ל

21 וָרֶ֔כֶבᵃ גִּבּ֖וֹר וְכָל־אִ֣ישׁ מִלְחָמָ֑ה נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֥יᵇ יְהוִֽה׃ 21 וְנָתַתִּ֥י אֶת־כְּבוֹדִ֖י ו . יו[20]

בַּגּוֹיִ֑ם וְרָא֣וּ כָל־הַגּוֹיִ֗ם אֶת־מִשְׁפָּטִי֙ אֲשֶׁ֣ר עָשִׂ֔יתִי וְאֶת־יָדִ֖י אֲשֶׁר־שַׂ֥מְתִּי ל . יו[21] . ל

בָהֶֽם׃ 22 וְיָֽדְעוּ֙ בֵּ֣ית יִשְׂרָאֵ֔ל כִּ֛י אֲנִ֥י יְהוָ֖ה אֱלֹהֵיהֶ֑ם מִן־הַיּ֥וֹם הַה֖וּא ס כד[24] ה

23 וָהָֽלְאָה׃ 23 וְיָדְע֣וּ הַגּוֹיִ֡םᵃ כִּ֣י בַעֲוֺנָם֩ גָּל֨וּ בֵית־יִשְׂרָאֵ֜ל עַ֣ל אֲשֶׁ֣ר מָֽעֲלוּ־

בִ֗י וָאַסְתִּ֥ר פָּנַ֖י מֵהֶ֑ם וָאֶתְּנֵם֙ בְּיַ֣ד צָרֵיהֶ֔ם וַיִּפְּל֥וּ בַחֶ֖רֶב כֻּלָּֽם׃ ו[22] חס ב מנה בליש . ב[23]

24 כְּטֻמְאָתָ֥ם וּכְפִשְׁעֵיהֶ֖ם עָשִׂ֣יתִי אֹתָ֑םᵃ וָאַסְתִּ֥ר פָּנַ֖י מֵהֶֽם׃ ס 24 ל . ל . כה חס בסיפ . ו[22] חס ב מנה בליש

25 לָכֵ֗ן כֹּ֤ה אָמַר֙ אֲדֹנָ֣יᵃ יְהוִ֔ה עַתָּ֗ה אָשִׁיב֙ אֶת־שְׁבִ֣יתᵇ יַעֲקֹ֔ב וְרִחַמְתִּ֖י 25 כג בטע בסיפ . כט . שבות ק

26 כָּלᶜ־בֵּ֣ית יִשְׂרָאֵ֑ל וְקִנֵּאתִ֖י לְשֵׁ֥ם קָדְשִֽׁי׃ 26 וְנָשׂוּ֙ᵃ אֶת־כְּלִמָּתָ֔ם וְאֶֽת־ ב חד חס וחד מל

כָּל־ᵇמַעֲלָ֖ם אֲשֶׁ֣ר מָֽעֲלוּ־בִ֑י בְּשִׁבְתָּ֧ם עַל־אַדְמָתָ֛ם לָבֶ֖טַח וְאֵ֥ין מַחֲרִֽיד׃ ה בסיפ

27 בְּשׁוֹבְבִ֤י אוֹתָם֙ מִן־הָ֣עַמִּ֔ים וְקִבַּצְתִּ֣י אֹתָ֔ם מֵאַרְצ֖וֹת אֹיְבֵיהֶ֑ם 27 כה חס בסיפ

28 וְנִקְדַּ֣שְׁתִּי בָ֔ם לְעֵינֵ֖י ᵃהַגּוֹיִ֥ם רַבִּֽיםᵃ׃ 28 וְיָֽדְע֗וּ כִּ֣י אֲנִ֤י יְהוָה֙ אֱלֹ֣הֵיהֶ֔ם ל . ה

בְּהַגְלוֹתִ֤יᵃ אֹתָם֙ אֶל־הַגּוֹיִ֔ם ᵇוְכִנַּסְתִּ֖ים עַל־אַדְמָתָ֑ם וְלֹא־אוֹתִ֥יר ע֛וֹד כה חס בסיפ . ה . ל . ה בסיפ[24]

29 מֵהֶ֖ם שָֽׁםᵇ׃ 29 וְלֹֽא־אַסְתִּ֥יר ע֛וֹד פָּנַ֖י מֵהֶ֑ם אֲשֶׁ֨ר שָׁפַ֤כְתִּי אֶת־רוּחִי֙ עַל־ ב ובטע . יג[25] וכל מלכים ישעיה וירמיה דכות ב מ יא

בֵּ֣ית יִשְׂרָאֵ֔ל נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֥יᵃ יְהוִֽה׃ פ

40 40 1 בְּעֶשְׂרִ֨ים וְחָמֵ֜שׁ שָׁנָ֣ה לְגָלוּתֵ֗נוּ בְּרֹ֨אשׁ הַשָּׁנָ֜ה בֶּעָשׂ֤וֹר לַחֹ֙דֶשׁ֙ ב[1] . לה[2]

בְּאַרְבַּ֤ע עֶשְׂרֵה֙ שָׁנָ֔ה אַחַ֕ר אֲשֶׁ֖ר הֻכְּתָ֣ה הָעִ֑יר בְּעֶ֣צֶם ׀ הַיּ֣וֹם הַזֶּ֗ה הָיְתָ֤ה ה . ב וחס[3]

2 עָלַי֙ יַד־יְהוָ֔ה וַיָּבֵ֥א אֹתִ֖י שָֽׁמָּהᵃ׃ 2 בְּמַרְא֣וֹת אֱלֹהִ֔ים הֱבִיאַ֖נִיᵃ אֶל־ נא[4] . יח ס״פ ד[5] מנה בסיפ . ד ב מל וב חס[6] . ד[7]

[17] Mm 2381. [18] Mm 2954. [19] Mm 2338. [20] Mm 1520. [21] Mm 2362. [22] Mm 2105. [23] Mm 2955. [24] Mp sub loco. [25] Mm 324. Cp 40 [1] Mp sub loco. [2] Mm 2840. [3] Mm 2925. [4] Mm 639. [5] Mm 2908. [6] Mm 340. [7] Mm 1099.

17 ᵃ 𝔊* + *εἶπον* cf 7,2ᵃ ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔖 tr post השדה ‖ ᶜ > 𝔊*, add ‖ **18** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *ἐστεατωμένοι* = מְרִיאִים, 𝔙 *et altilium et pinguium* ‖ **20** ᵃ 𝔊(𝔖𝔙) *καὶ ἀναβάτην* = וְרֹכֵב? ‖ ᵇ > 𝔊*, add ‖ **23** ᵃ 𝔊 *πάντα τὰ ἔθνη* ‖ **24** ᵃ prb l אִתָּם ‖ **25** ᵃ > 𝔊*, add ‖ ᵇ 𝔆 mlt Mss ut Q ‖ ᶜ 2 Mss עַל cf 𝔊 *τὸν οἶκον* ‖ **26** ᵃ pc Mss Vrs וְנָשְׂאוּ, l וְנָשׁוּ ‖ ᵇ > pc Mss 𝔊*; 𝔖 tr ante כלמתם ‖ **27** ᵃ⁻ᵃ l aut c pc Mss גוים רבים (cf 𝔖𝔗𝔙) aut c 𝔊* sol הגוים ‖ **28** ᵃ 𝔊 *ἐν τῷ ἐπιφανῆναί με* = בְּהִגָּלוֹתִי ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊* ‖ **29** ᵃ > Ms 𝔊*, add ‖ **Cp 40,1** ᵃ > 𝔊*𝔖ᵂ ‖ **2** ᵃ > 𝔊*𝔖ᵂ.

אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וַיְנִיחֵנִי אֶל־bהַר גָּבֹהַּ מְאֹד וְעָלָיו כְּמִבְנֵה־עִיר מִנֶּגֶבc׃ ג בסיפ . ב ומל[8] . יו וכל אל הר הכרמל דכות[9] . ז
3 וַיָּבֵיא אוֹתִי שָׁמָּה וְהִנֵּה־אִישׁ מַרְאֵהוּa כְּמַרְאֵה נְחֹשֶׁת וּפְתִיל־פִּשְׁתִּים נא[10] יח מנה ר״פ ול מל בליש . כ[11] מל ה[12] מנה בסיפ וכל יהושע ושפטים דכות ב מ ב
4 בְּיָדוֹ וּקְנֵה הַמִּדָּה וְהוּא עֹמֵד בַּשָּׁעַר׃ 4 וַיְדַבֵּר אֵלַי הָאִישׁ בֶּן־אָדָם ל בטע[13] . ג
רְאֵה בְעֵינֶיךָ וּבְאָזְנֶיךָ שְּׁמָע וְשִׂים לִבְּךָ לְכֹל אֲשֶׁר־אֲנִי מַרְאֶה אוֹתָךְ טז . ג[14] . ג . ט . ט מל בלשון זכר[15]
כִּי לְמַעַן הַרְאוֹתְכָה הֻבָאתָהa הֵנָּה הַגֵּד אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־אַתָּה רֹאֶה ב[16] חד חס וחד מן כ[17] מילין כת ה ס״ת . ל
5 לְבֵית יִשְׂרָאֵל׃ 5 וְהִנֵּה חוֹמָה מִחוּץ לַבַּיִת סָבִיב ׀ סָבִיב וּבְיַד
הָאִישׁ קְנֵה הַמִּדָּה שֵׁשׁ־אַמּוֹת בָּאַמָּה וָטֹפַח וַיָּמָד אֶת־רֹחַב הַבִּנְיָן
6 קָנֶה אֶחָד וְקוֹמָה קָנֶה אֶחָד׃ 6 וַיָּבוֹאa אֶל־שַׁעַרb אֲשֶׁר פָּנָיו הי[18] מל וכל מגלה דכות ב מ ב
דֶּרֶךְ הַקָּדִימָה cוַיַּעַל בְּמַעֲלוֹתָוc וַיָּמָדd ׀ אֶת־סַף הַשַּׁעַר קָנֶה אֶחָד במעלותיו[13] ק
7 רֹחַב eוְאֵת סַף אֶחָד קָנֶה אֶחָד רֹחַבe׃ 7 וְהַתָּא קָנֶה אֶחָד אֹרֶךְ וְקָנֶה ל
אֶחָד רֹחַב וּבֵיןa הַתָּאִים חָמֵשׁ אַמּוֹתb וְסַף הַשַּׁעַר מֵאֵצֶל אוּלָם ה מל בצורת הבית[19]
8 הַשַּׁעַר cמֵהַבַּיִת קָנֶה אֶחָד׃ 8 וַיָּמָד אֶת־אֻלָם הַשַּׁעַר dמֵהַבַּיִת קָנֶה
9 אֶחָד׃ 9 וַיָּמָד אֶת־אֻלָם הַשַּׁעַרcd שְׁמֹנֶה אַמּוֹת וְאֵילָוe שְׁתַּיִם אַמּוֹת ואיליו[13] ק
10 וְאֻלָם הַשַּׁעַר מֵהַבָּיִת׃ 10 וְתָאֵי הַשַּׁעַר דֶּרֶךְ הַקָּדִים שְׁלֹשָׁה מִפֹּה יא כת ה
וּשְׁלֹשָׁה מִפֹּה מִדָּה אַחַת לִשְׁלָשְׁתָּם וּמִדָּה אַחַת לָאֵילִם מִפֹּה וּמִפּוֹ׃ יא כת ה . ג חס בליש[20] . יא כת ה
11 וַיָּמָד אֶת־רֹחַב פֶּתַח־הַשַּׁעַר עֶשֶׂר אַמּוֹת אֹרֶךְa הַשַּׁעַר שְׁלוֹשׁ ל מל
12 עֶשְׂרֵה אַמּוֹת׃ 12 וּגְבוּל לִפְנֵי הַתָּאוֹתa אַמָּה אֶחָת וְאַמָּה־אַחַת גְּבוּל
13 מִפֹּהb וְהַתָּא שֵׁשׁ־אַמּוֹת מִפּוֹ וְשֵׁשׁ אַמּוֹת מִפּוֹ׃ 13 וַיָּמָד אֶת־הַשַּׁעַר יא כת ה
14 aמִגַּג הַתָּא לְגַגּוֹa רֹחַב עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ אַמּוֹת פֶּתַח נֶגֶד פָּתַח׃ 14 aוַיַּעַשׂb ד[21] ול בליש . ל
אֶת־אֵילִיםb שִׁשִּׁיםc אַמָּה וְאֶל־dאֵיל הֶחָצֵר הַשַּׁעַרd סָבִיב ׀ סָבִיב׃
15 aוְעַל פְּנֵיa הַשַּׁעַר הָיאתוֹןb עַלc־לִפְנֵי אֻלָם הַשַּׁעַר הַפְּנִימִיd חֲמִשִּׁים ד בצורת הבית[22] . האיתון ק

[8] Mm 2941. [9] Mm 385. [10] Mm 639. [11] Mm 1238 א. [12] Mm 2790. [13] Mp sub loco. [14] Mm 1672. [15] Mm 2565. [16] Mm 2956. [17] Mm 964. [18] Mm 1552. [19] Mm 2957. [20] Mm 879. [21] Mm 641. [22] Mm 2958 et Mm 3937.

2 [b] = עַל ‖ [c] 𝔊 *ἀπέναντι*, prp נֶגְדִּי; prb dl, gl ‖ 3 [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ 4 [a] 𝔖 *'tjt*, frt l בָּאתִי (ה dttg) ‖ 6 [a] prp וַיְבִיאֵנִי ‖ [b] l c Ms 𝔊𝔖𝔗 הַשַּׁעַר ‖ [c–c] 𝔊 *ἐν ἑπτὰ ἀναβαθμοῖς* ‖ [d] 𝔊^-B + *τὸ θεε ἐξ ἔνθεν καὶ ἐξ ἔνθεν καί* ‖ [e–e] > 𝔊*, dl (dttg) ‖ 7/8/9 [a] 𝔊 *καὶ τὸ αιλαμ ἀνὰ μέσον* ‖ [b] 𝔊 add descriptionem alterius et tertii תא ‖ [c–c] > 𝔊^-A ‖ [d–d] > mlt Mss 𝔖𝔙, dl (dttg); cf etiam [c–c] ‖ [e] frt l וְאֵילוֹ cf 𝔖𝔙 ‖ 11 [a] frt l וְאֹרֶךְ cf 𝔊𝔙 ‖ 12 [a] 𝔊* *τῶν θεϊμ*, l הַתָּאִים ‖ [b] 𝔊(𝔖) + *καὶ ἔνθεν*, ins וּמִפֹּה (hpgr) ‖ 13 [a–a] frt l מִגַּו הַתָּא לְגַוּוֹ cf 𝔊* *τοῖχος* ‖ 14 [a] 14 prb dl, ex 15aγδb + 16aα ortus esse vid ‖ [b–b] crrp; 𝔊 *καὶ τὸ αἴθριον τοῦ αιλαμ τῆς πύλης*, prb l וְעַל־פְּנֵי אֻלָם הַשַּׁעַר cf 𝔊 15aα ‖ [c] crrp cf [a]; prb l חֲמִשִּׁים ‖ [d–d] crrp cf [a] ‖ 15 [a–a] prb l וּמִלִּפְנֵי cf 19 ‖ [b] ℭ mlt Mss ut Q, 𝔊 *ἔξωθεν* ‖ [c] l c 2 Mss 𝔙 עַד ‖ [d] dl (cf 14[a]) an l לִפְנִימָה?

16 אַמָּה׃ 16 וְחַלֹּנוֹת אֲטֻמוֹת אֶל־הַתָּאִים [a]וְאֶל אֵלֵיהֵמָה[a] לִפְנִימָה לַשַּׁעַר — ל
סָבִיב ׀ סָבִיב וְכֵן [b]לָאֵלַמּוֹת וְחַלּוֹנוֹת[b] סָבִיב ׀ סָבִיב לִפְנִימָה [c]וְאֶל־
17 אַיִל[c] תִּמֹרִים׃ 17 וַיְבִיאֵנִי אֶל־הֶחָצֵר הַחִיצוֹנָה וְהִנֵּה לְשָׁכוֹת — ל ושאר ויציאני אל החצר החיצונה[23]
וְרִצְפָה עָשׂוּי[a] לֶחָצֵר סָבִיב ׀ סָבִיב שְׁלֹשִׁים לְשָׁכוֹת אֶל־[b]הָרִצְפָה׃
18 וְהָרִצְפָה אֶל־[a]כֶּתֶף הַשְּׁעָרִים לְעֻמַּת אֹרֶךְ הַשְּׁעָרִים הָרִצְפָה — ז פסוק[24]
19 הַתַּחְתּוֹנָה׃ 19 וַיָּמָד רֹחַב מִלִּפְנֵי הַשַּׁעַר [a]הַתַּחְתּוֹנָה לִפְנֵי[a] הֶחָצֵר[b] — ל. ל. ל בטע
20 הַפְּנִימִי מִחוּץ מֵאָה אַמָּה [c]הַקָּדִים וְהַצָּפוֹן[c]׃ 20 וְהַשַּׁעַר[a] — ל
21 אֲשֶׁר פָּנָיו דֶּרֶךְ הַצָּפוֹן לֶחָצֵר הַחִיצוֹנָה מָדַד[b] אָרְכּוֹ וְרָחְבּוֹ׃ 21 וְתָאָו — ו. ותאיו ק
שְׁלוֹשָׁה מִפּוֹ וּשְׁלֹשָׁה מִפּוֹ וְאֵילָו וְאֵלַמָּו[a] הָיָה[b] כְּמִדַּת הַשַּׁעַר הָרִאשׁוֹן — יו מל וכל מגלה דכות[25]. ואיליו[26] ק. ואלמיו[26] ק. סד
22 חֲמִשִּׁים אַמָּה אָרְכּוֹ[c] וְרֹחַב חָמֵשׁ וְעֶשְׂרִים בָּאַמָּה׃ 22 [a]וְחַלּוֹנָו וְאֵלַמָּו[a] — ד[27]. וחלוניו ק. ואלמיו[26] ק
וְתִמֹרָו כְּמִדַּת הַשַּׁעַר אֲשֶׁר פָּנָיו דֶּרֶךְ הַקָּדִים וּבְמַעֲלוֹת שֶׁבַע יַעֲלוּ־ — ל. ותמריו[26] ק
23 בוֹ וְאֵילַמָּו[b] לִפְנֵיהֶם[c]׃ 23 וְשַׁעַר לֶחָצֵר הַפְּנִימִי נֶגֶד הַשַּׁעַר לַצָּפוֹן — ל. ואלמיו[26] ק
24 וְלַקָּדִים[a] וַיָּמָד מִשַּׁעַר אֶל־שַׁעַר מֵאָה אַמָּה׃ 24 וַיּוֹלִכֵנִי דֶּרֶךְ הַדָּרוֹם — יד זוגין[28]. ג. ז[29]
וְהִנֵּה־שַׁעַר דֶּרֶךְ הַדָּרוֹם וּמָדַד אֵילָו וְאֵילַמָּו[a] כַּמִּדּוֹת הָאֵלֶּה׃ — ז[29]. איליו[26] ק. ואילמיו[26] ק
25 וְחַלּוֹנִים לוֹ וּלְאֵילַמָּו[a] סָבִיב ׀ סָבִיב כְּהַחֲלֹּנוֹת[b] הָאֵלֶּה חֲמִשִּׁים אַמָּה — חד מן ג מל בליש. ג חס[30]. ולאילמיו[26] ק
26 אֹרֶךְ וְרֹחַב חָמֵשׁ וְעֶשְׂרִים אַמָּה׃ 26 וּמַעֲלוֹת[a] שִׁבְעָה[b] עֹלוֹתָו[c] וְאֵלַמָּו[d] — עלותיו[26] ק. ואלמיו[26] ק
27 לִפְנֵיהֶם[e] וְתִמֹּרִים לוֹ אֶחָד מִפּוֹ וְאֶחָד מִפּוֹ אֶל־[f]אֵילָו׃ 27 וְשַׁעַר — איליו[26] ק
לֶחָצֵר הַפְּנִימִי דֶּרֶךְ הַדָּרוֹם וַיָּמָד מִשַּׁעַר אֶל־הַשַּׁעַר[a] דֶּרֶךְ הַדָּרוֹם — ז[29]. יד זוגין[28]. ז[29]
28 מֵאָה אַמּוֹת׃ 28 וַיְבִיאֵנִי אֶל־חָצֵר[a] הַפְּנִימִי בְּשַׁעַר הַדָּרוֹם — ל. ב
29 וַיָּמָד אֶת־הַשַּׁעַר הַדָּרוֹם[b] כַּמִּדּוֹת הָאֵלֶּה׃ 29 וְתָאָו וְאֵילָו וְאֵלַמָּו[a] — ל. ותאיו[26] ק. ואיליו[26] ק. ואלמיו[26] ק
כַּמִּדּוֹת הָאֵלֶּה וְחַלּוֹנוֹת לוֹ וּלְאֵלַמָּו[a] סָבִיב ׀ סָבִיב חֲמִשִּׁים אַמָּה אֹרֶךְ — חד מן ג מל בליש. ולאלמיו[26] ק

[23] Cf Cp 42 et 46. [24] Mm 855. [25] Mm 2959. [26] Mp sub loco. [27] Mm 2960. [28] Mm 565. [29] Mm 2961. [30] Mm 3671.

16 [a–a] dl ‖ [b–b] 𝔊* *τοῖς αιλαμ θυρίδες*, l לְאֵלַמּוֹ חלונות; 𝔐 in 16–36 אֵילָם, alibi semper אוּלָם vel אֻלָם; 𝔊* ubique *αιλαμ* = אֵילָם ‖ [c–c] l וְעַל־הָאֵילִים cf 𝔊𝔙 ‖ **17** [a] > 𝔊*𝔖 𝔙; prp עֲשׂוּיָה, sed 𝔗 = 𝔐 et cf 41,18sq ‖ [b] = עַל ‖ **18** [a] = עַל ‖ **19** [a–a] l התחתון הת׳ עַד־לִפְנֵי vel אֶל־פְּנֵי cf 𝔊 ‖ [b] 𝔊 *τῆς πύλης*, l הַשַּׁעַר ‖ [c–c] dl, gl ‖ **20** [a] prb l וַיּוֹלִכֵנִי דֶּרֶךְ הַצָּפוֹן וְהִנֵּה שַׁעַר cf 𝔊 et 24 ‖ [b] l וַיָּמָד (28 cf 𝔊) vel ומדד (24) ‖ **21** [a] 𝔊*(𝔙) *καὶ τὰ αιλαμμω*, l וְאלמו; id in v sqq ‖ [b] prp הָיוּ ‖ [c] prb l אֹרֶךְ cf 25.29.33 ‖ **22** [a–a] l וחלונים לוֹ וּלְאלמו (–וֹת) cf 25.29.33 ‖ [b] cf 21[a] ‖ [c] 𝔊* *ἔσωθεν*, l לִפְנִימָה ‖ **23** [a] prb dl, gl ‖ **24** [a] cf 21[a] ‖ **25** [a] cf 21[a] ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd כְּהַחַ׳ ‖ **26** [a] cf [c] ‖ [b] l שֶׁבַע cf 22 ‖ [c] l מַעֲלוֹ (cf 𝔗 et 31.34.37) vel יַעֲלוּ־בוֹ (ut 22) ac antea וּבְמַעֲלוֹת (cf 𝔖𝔙) ‖ [d] cf 21[a] ‖ [e] cf 22[c] ‖ [f] = עַל ‖ **27** [a] l c mlt Mss 𝔊𝔗 שַׁעַר cf 23 ‖ **28** [a] l c 𝔗 nonn Mss הֶחָצֵר ‖ [b] > 𝔊*𝔙, dl cf 32 ‖ **29** [a] cf 21[a].

30 וְרֹחַב עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ אַמּוֹת׃ 30 [a]וְאֵלַמּוֹת סָבִיב ׀ סָבִיב אֹרֶךְ חָמֵשׁ ל
31 וְעֶשְׂרִים אַמָּה וְרֹחַב חָמֵשׁ אַמּוֹת׃ 31 וְאֻלַמָּו[a] אֶל־חָצֵר[b] הַחִצֹנָה ואלמיו[31] ק . ב . ג כת כן[32]
32 וְתִמֹרִים אֶל[c]־אֵלָו וּמַעֲלוֹת שְׁמוֹנֶה מַעֲלָו[d]׃ 32 וַיְבִיאֵנִי אֶל[a]־הֶחָצֵר אילו ק . ג מל בנביא וכל ד״ה דכות[33] . מעליו ק
33 הַפְּנִימִי[a] דֶּרֶךְ הַקָּדִים וַיָּמָד אֶת־הַשַּׁעַר כַּמִּדּוֹת הָאֵלֶּה׃ 33 וְתָאָו וְאֵלָו ותאיו ק . ואליו[34] ק
וְאֵלַמָּו[a] כַּמִּדּוֹת הָאֵלֶּה וְחַלּוֹנוֹת לוֹ וּלְאֵלַמָּו[a] סָבִיב ׀ סָבִיב אֹרֶךְ ואלמיו[34] ק . ולאלמיו[34] ק חד מן ג מל בליש
34 חֲמִשִּׁים אַמָּה וְרֹחַב חָמֵשׁ וְעֶשְׂרִים אַמָּה׃ 34 וְאֵלַמָּו[a] לֶחָצֵר[b] הַחִיצוֹנָה ואלמיו[34] ק
35 וְתִמֹרִים אֶל[c]־אֵלָו מִפּוֹ וּמִפּוֹ וּשְׁמֹנֶה מַעֲלוֹת מַעֲלָו[d]׃ 35 וַיְבִיאֵנִי אֶל־ אליו[34] ק . מעליו ק
36 שַׁעַר הַצָּפוֹן וּמָדַד כַּמִּדּוֹת הָאֵלֶּה׃ 36 תָּאָו אֵלָו וְאֵלַמָּו[a] וְחַלּוֹנוֹת לוֹ תאיו[34] ק ול ר״פ . אליו[34] ק . ואלמיו[34] ק
37 סָבִיב ׀ סָבִיב אֹרֶךְ חֲמִשִּׁים אַמָּה וְרֹחַב חָמֵשׁ וְעֶשְׂרִים אַמָּה׃ 37 וְאֵילָו[a] ואיליו[34] ק
לֶחָצֵר[b] הַחִיצוֹנָה וְתִמֹרִים אֶל[c]־אֵילָו מִפּוֹ וּמִפּוֹ וּשְׁמֹנֶה מַעֲלוֹת איליו[34] ק
38 מַעֲלָו[d]׃ 38 וְלִשְׁכָּה וּפִתְחָהּ [a]בְּאֵילִים הַשְּׁעָרִים[a] שָׁם יָדִיחוּ [b]אֶת־ מעליו ק . ב
39 הָעֹלָה׃ 39 וּבְאֻלָם הַשַּׁעַר שְׁנַיִם שֻׁלְחָנוֹת מִפּוֹ וּשְׁנַיִם שֻׁלְחָנוֹת מִפֹּה[b] ה חס בסיפ . יא כת ה
40 לִשְׁחוֹט אֲלֵיהֶם[c] [d]הָעוֹלָה וְ[d]הַחַטָּאת וְהָאָשָׁם׃ 40 וְאֶל[a]־הַכָּתֵף מִחוּצָה ב חד מל וחד חס[35] . ה[36]
לָעוֹלֶה[b] לְפֶתַח הַשַּׁעַר הַצָּפוֹנָה שְׁנַיִם שֻׁלְחָנוֹת וְאֶל[a]־הַכָּתֵף הָאַחֶרֶת ה מל[37] . גג ב[34] מנה בליש
41 אֲשֶׁר לְאֻלָם הַשַּׁעַר שְׁנַיִם שֻׁלְחָנוֹת׃ 41 אַרְבָּעָה שֻׁלְחָנוֹת מִפֹּה וְאַרְבָּעָה יא כת ה
שֻׁלְחָנוֹת מִפֹּה לְכֶתֶף הַשָּׁעַר שְׁמוֹנָה שֻׁלְחָנוֹת אֲלֵיהֶם[a] יִשְׁחָטוּ׃ יא כת ה . ג מל וכל ד״ה דכות . ה[36] ול בליש
42 וְאַרְבָּעָה שֻׁלְחָנוֹת[a] לָעוֹלָה אַבְנֵי גָזִית אֹרֶךְ אַמָּה אַחַת וָחֵצִי וְרֹחַב ה[38]
אַמָּה אַחַת וָחֵצִי וְגֹבַהּ אַמָּה אֶחָת [b]אֲלֵיהֶם[c] וְיַנִּיחוּ[d] אֶת־הַכֵּלִים אֲשֶׁר ל
43 יִשְׁחֲטוּ אֶת־הָעוֹלָה בָּם וְהַזָּבַח[b][c]׃ 43 וְהַשְׁפַתַּיִם[a] טֹפַח אֶחָד מוּכָנִים כל עלוותא חס קודש[39] . ל . ל . ל
44 בַּבַּיִת סָבִיב ׀ סָבִיב[b] [c]וְאֶל[d]־הַשֻּׁלְחָנוֹת בְּשַׂר הַקָּרְבָּן[c]׃ 44 וּמִחוּצָה ל . ל
לְשַׁעַר[a] הַפְּנִימִי [b]לִשְׁכוֹת שָׁרִים[b] בְּחָצֵר הַפְּנִימִי אֲשֶׁר[c] אֶל[d]־כֶּתֶף שַׁעַר ח בליש[40] . ח[41]

[31] Q addidi, cf Mp sub loco. [32] Mm 2969. [33] Mm 34. [34] Mp sub loco. [35] Mm 147. [36] Mm 2101. [37] Mm 1624. [38] Mm 698. [39] Mm 2962. [40] Mm 1824. [41] Mm 651.

30 [a] 30 > pc Mss 𝔊*, dl (dttg = 29) ‖ **31** [a] cf 21[a] ‖ [b] cf 28[a] ‖ [c] = עַל ‖ [d] l מעלו ‖ **32** [a–a] prb l הַשַּׁעַר אֲשֶׁר פָּנָיו cf 𝔊* ‖ **33** [a] cf 21[a] ‖ **34** [a] cf 21[a] ‖ [b] frt l אֶל־הֶח׳ cf 𝔊* et 31, sed etiam 37 ‖ [c] = עַל ‖ [d] cf 31[d] ‖ **36** [a] cf 21[a] ‖ **37** [a] 𝔊(𝔙) *καὶ τὰ αιλαμμω*, l וְאֵלַמּוֹ cf 31.34 ‖ [b] cf 34[b] ‖ [c] = עַל ‖ [d] cf 31[d] ‖ **38/39** [a–a] l בְּאוּלָם הַשַּׁעַר cf 𝔊𝔖 ‖ [b–b] > 𝔊*, l 𝔐 ‖ [c] = עַל׳ ‖ [d–d] > 𝔊*, l 𝔐 ‖ **40** [a] = וְעַל ‖ [b] l לְאוּלָם cf v b ‖ **41** [a] cf 39[c] ‖ **42** [a] frt l הַשּׁ׳ (hpgr?) ‖ [b–b] tr post 43a ‖ [c] cf 39[c] ‖ [d] l יַנּ׳ cf Vrs ‖ [e] add? ‖ **43** [a] l וְהַשְּׁפָתִים ‖ [b] cf 42[b–b] ‖ [c–c] gl? 𝔊 *καὶ ἐπὶ τὰς τραπέζας ἐπάνωθεν στέγας τοῦ καλύπτεσθαι ἀπὸ τοῦ ὑετοῦ καὶ ἀπὸ τῆς ξηρασίας* ‖ [d] = וְעַל ‖ **44** [a] prb l לֶחָצֵר cf 𝔊 ‖ [b–b] 𝔊 *δύο ἐξέδραι*, l לְשָׁכוֹת שְׁתַּיִם ‖ [c] 𝔊 *μία*, l אַחַת ‖ [d] = עַל.

הַצָּפוֹן וּפְנֵיהֶם[e] דֶּרֶךְ הַדָּרוֹם אֶחָד אֶל־כֶּתֶף שַׁעַר הַקָּדִים[g] פְּנֵי[f] ⁴²ט.ו
דֶּרֶךְ הַצָּפֹן׃ 45 וַיְדַבֵּר אֵלָי זֹה הַלִּשְׁכָּה אֲשֶׁר פָּנֶיהָ דֶּרֶךְ הַדָּרוֹם ס ⁴²ו.ל חס.ג.⁴⁴ו
לַכֹּהֲנִים שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת הַבָּיִת׃ 46 וְהַלִּשְׁכָּה אֲשֶׁר פָּנֶיהָ דֶּרֶךְ הַצָּפוֹן 46 ו
לַכֹּהֲנִים שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת הַמִּזְבֵּחַ הֵמָּה בְנֵי־צָדוֹק הַקְּרֵבִים מִבְּנֵי־לֵוִי ⁴⁵ג
אֶל־יְהוָה לְשָׁרְתוֹ׃ 47 וַיָּמָד אֶת־הֶחָצֵר אֹרֶךְ ׀ מֵאָה אַמָּה וְרֹחַב מֵאָה 47
אַמָּה מְרֻבָּעַת וְהַמִּזְבֵּחַ לִפְנֵי הַבָּיִת׃ 48 וַיְבִאֵנִי אֶל־אֻלָם הַבַּיִת 48 ל.⁴⁶ב.ב חס
וַיָּמָד [a]אֵל אֻלָם[a] חָמֵשׁ אַמּוֹת מִפֹּה וְחָמֵשׁ אַמּוֹת מִפֹּה וְרֹחַב הַשַּׁעַר[b] ל חס באלמין⁴³. יא כת ה. יא כת ה
שָׁלֹשׁ אַמּוֹת מִפּוֹ וְשָׁלֹשׁ אַמּוֹת מִפּוֹ׃ 49 אֹרֶךְ[a] הָאֻלָם עֶשְׂרִים אַמָּה 49
וְרֹחַב [b]עַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה[b] אַמָּה [c]וּבַמַּעֲלוֹת אֲשֶׁר[c] יַעֲלוּ אֵלָיו וְעַמֻּדִים ל.יא חס⁴⁷
אֶל־הָאֵילִים[d] אֶחָד מִפֹּה וְאֶחָד מִפֹּה׃ 41 1 וַיְבִיאֵנִי אֶל־הַהֵיכָל **41** יא כת ה. יא כת ה
וַיָּמָד אֶת־הָאֵילִים שֵׁשׁ־אַמּוֹת רֹחַב־מִפּוֹ וְשֵׁשׁ־אַמּוֹת־רֹחַב מִפּוֹ
[a]רֹחַב הָאֹהֶל[a]׃ 2 וְרֹחַב הַפֶּתַח עֶשֶׂר אַמּוֹת וְכִתְפוֹת הַפֶּתַח חָמֵשׁ 2 ל
אַמּוֹת מִפּוֹ וְחָמֵשׁ אַמּוֹת מִפּוֹ וַיָּמָד אָרְכּוֹ אַרְבָּעִים אַמָּה וְרֹחַב עֶשְׂרִים
אַמָּה׃ 3 וּבָא[a] לִפְנִימָה וַיָּמָד אֵיל־הַפֶּתַח שְׁתַּיִם אַמּוֹת וְהַפֶּתַח שֵׁשׁ 3 יז ר״פ.ל
אַמּוֹת וְרֹחַב[b] הַפֶּתַח שֶׁבַע אַמּוֹת[c]׃ 4 וַיָּמָד אֶת־אָרְכּוֹ עֶשְׂרִים אַמָּה 4
וְרֹחַב עֶשְׂרִים אַמָּה אֶל[a]־פְּנֵי הַהֵיכָל וַיֹּאמֶר אֵלַי זֶה קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים׃ ל
5 וַיָּמָד קִיר־הַבַּיִת שֵׁשׁ אַמּוֹת וְרֹחַב הַצֵּלָע אַרְבַּע אַמּוֹת סָבִיב ׀ סָבִיב 5
לַבַּיִת סָבִיב׃ 6 וְהַצְּלָעוֹת צֵלָע אֶל[a]־צֵלָע שָׁלוֹשׁ וּשְׁלֹשִׁים[b] פְּעָמִים 6 ל.ה מל וכל כתיב דכות
וּבָאוֹת[c] בַּקִּיר אֲשֶׁר־לַבַּיִת לַצְּלָעוֹת סָבִיב ׀ סָבִיב לִהְיוֹת אֲחוּזִים ב
וְלֹא־יִהְיוּ אֲחוּזִים בְּקִיר הַבָּיִת׃ 7 וְרָחֲבָה[a] וְנָסְבָה[b] לְמַעְלָה לְמַעְלָה 7 ב.ל.ל
לַצְּלָעוֹת כִּי מוּסַב[c]־הַבַּיִת לְמַעְלָה לְמַעְלָה סָבִיב ׀ סָבִיב לַבַּיִת עַל־ ל
כֵּן רֹחַב־לַבַּיִת לְמָעְלָה וְכֵן[d] הַתַּחְתּוֹנָה יַעֲלֶה עַל־הָעֶלְיוֹנָה לַתִּיכוֹנָה׃ ב מל

[42]Mm 2961. [43]Mp sub loco. [44]Mm 2963. [45]Mm 2964. [46]Mm 1960. [47]Mm 558.

44 [e] l וּפָנֶיהָ ‖ [f] = עַל ‖ [g] 𝔊 *πρὸς νότον*, l הַדָּרוֹם ‖ 48 [a–a] 𝔊* *τὸ αιλ τοῦ αιλαμ*, l אֵיל־הָאֻלָם ‖ [b] 𝔊 + *πηχῶν δέκα τεσσάρων, καὶ ἐπωμίδες τῆς θύρας*, ins אַרְבַּע עֶשְׂרֵה אַמָּה וְכִתְפוֹת הַשַּׁעַר (homtel) ‖ 49 [a] 𝔊𝔖 pr cop, prb l 'וְא ‖ [b–b] 𝔊* *δώδεκα*, l 'שְׁתֵּי ע ‖ [c–c] 𝔊 *καὶ ἐπὶ δέκα ἀναβαθμῶν*, l וּבְמַ' עֶשֶׂר ‖ [d] = עַל ‖ **Cp 41,1** [a–a] dl, gl; cf 𝔊* *τὸ εὖρος τοῦ αιλαμ* = ?ר' הָאֵילִים ‖ 3 [a] prp וַיָּבֵא ‖ [b] 𝔊 *καὶ τὰς ἐπωμίδας*, l וְכִתְפוֹת ‖ [c] 𝔊 + *ἔνθεν καὶ πηχῶν ἑπτὰ ἔνθεν*, ins מִפֹּה וְשֶׁבַע אַמּוֹת מִפֹּה ‖ 4 [a] = עַל ‖ 6 [a] = עַל ‖ [b] prb dl ‖ [c] terminus technicus an crrp? cf 1 R 6,6 מִגְרָעוֹת ‖ 7 [a] 𝔊(σ'𝔗𝔙) *καὶ τὸ εὖρος*, prb l וְרֹחַב; cf αγ ‖ [b] 𝔗 *msjbt'*, prb l הַמְּסִבָּה ‖ [c] l מוּסָב ‖ [d] l c ℭ𝔊𝔖 וּמִן vel potius ins מִן (hpgr) cf σ'𝔗𝔙.

8 [a]וְרָאִיתִי לַבַּיִת[a] גֹּבַהּ[b] סָבִיב׀סָבִיב מיסדות[c] הַצְּלָעוֹת מְלוֹ[d] הַקָּנֶה — יב̇ . מוסדות[2] ק [1]
9 שֵׁשׁ אַמּוֹת אַצִּילָה׃ 9 רֹחַב[a] הַקִּיר אֲשֶׁר־לַצֵּלָע אֶל־הַחוּץ חָמֵשׁ אַמּוֹת — ל̇
10 [b]וַאֲשֶׁר מֻנָּח[b] [c]בֵּית צְלָעוֹת[c] אֲשֶׁר לַבָּיִת׃[d] 10 [a]וּבֵין הַלְּשָׁכוֹת רֹחַב — ל̇
11 עֶשְׂרִים אַמָּה סָבִיב לַבַּיִת סָבִיב׀סָבִיב׃ 11 וּפֶתַח[a] הַצֵּלָע לַמֻּנָּח פֶּתַח — ה̇[3] וחד מן ה̇[4] פסוק דמיין . ל̇
אֶחָד דֶּרֶךְ הַצָּפוֹן וּפֶתַח אֶחָד לַדָּרוֹם וְרֹחַב מְקוֹם הַמֻּנָּח[b] חָמֵשׁ אַמּוֹת — ו̇ . ה̇[3] . ל̇
12 סָבִיב׀סָבִיב׃ 12 וְהַבִּנְיָן אֲשֶׁר אֶל[a]־פְּנֵי הַגִּזְרָה פְּאַת דֶּרֶךְ־הַיָּם רֹחַב — ח̇[5] . ב̇[6]
שִׁבְעִים אַמָּה וְקִיר הַבִּנְיָן חָמֵשׁ־אַמּוֹת רֹחַב סָבִיב׀סָבִיב וְאָרְכּוֹ
13 תִּשְׁעִים אַמָּה׃ 13 וּמָדַד אֶת־הַבַּיִת אֹרֶךְ מֵאָה אַמָּה וְהַגִּזְרָה וְהַבִּנְיָה — ל̇
14 וְקִירוֹתֶיהָ אֹרֶךְ מֵאָה אַמָּה׃ 14 וְרֹחַב פְּנֵי הַבַּיִת וְהַגִּזְרָה לַקָּדִים מֵאָה — ל̇
15 אַמָּה׃ 15 וּמָדַד אֹרֶךְ־הַבִּנְיָן אֶל־פְּנֵי הַגִּזְרָה אֲשֶׁר עַל־אַחֲרֶיהָ[b] — ג̇ בליש[7]
[c]ואתוקֶיהָא מִפּוֹ וּמִפּוֹ מֵאָה אַמָּה[c] וְהַהֵיכָל הַפְּנִימִי [d]וְאֻלַמֵּי — ואתיקיהא ק חד מן יב̇[8] יתיר א ס״ת בליש . ב̇
16 הֶחָצֵר׃[d] 16 הַסִּפִּים[a] וְהַחַלּוֹנִים הָאֲטֻמוֹת וְהָאַתִּיקִים סָבִיב לִשְׁלָשְׁתָּם — ו̇[9]
[b]נֶגֶד הַסַּף[b] שְׂחִיף עֵץ סָבִיב׀סָבִיב וְהָאָרֶץ[c] עַד־הַחַלֹּנוֹת וְהַחַלֹּנוֹת[d] — יא̇ . י̇[10] כת ש ול בליש . ג̇ חס[11]
17 מְכֻסּוֹת׃[e] 17 [a]עַל[b]־מֵעַל הַפֶּתַח[a] וְעַד[c]־הַבַּיִת הַפְּנִימִי וְלַחוּץ וְאֶל[d]־ — ל̇ . ד̇ זוגין חד עד וחד על[12]
18 כָּל־הַקִּיר סָבִיב׀סָבִיב בַּפְּנִימִי וּבַחִיצוֹן מִדּוֹת׃[e] [f] 18 וְעָשׂוּי[a] כְּרוּבִים — ד̇ בליש[13]
19 וְתִמֹרִים וְתִמֹרָה בֵּין־כְּרוּב לִכְרוּב וּשְׁנַיִם פָּנִים לַכְּרוּב׃ 19 וּפְנֵי אָדָם — ל̇ . יו̇
אֶל־הַתִּמֹרָה מִפּוֹ וּפְנֵי־כְפִיר אֶל־הַתִּמֹרָה מִפּוֹ עָשׂוּי[a] אֶל[b]־כָּל־הַבַּיִת — יו̇
20 סָבִיב׀סָבִיב׃ 20 מֵהָאָרֶץ עַד־מֵעַל הַפֶּתַח הַכְּרוּבִים וְהַתִּמֹרִים — ה̇ . ד̇ זוגין חד עד וחד על[12]
21 עֲשׂוּיִם[a] וְקִיר[b] הַהֵיכָל׃[c] 21 הַהֵיכָל[a] מְזוּזַת[b] רְבֻעָה[c] וּפְנֵי[d] הַקֹּדֶשׁ — ת̇י נקוד . ל̇ . יו̇
22 הַמַּרְאֶה [e]כַּמַּרְאֶה׃ 22 הַמִּזְבֵּחַ[e] עֵץ שָׁלוֹשׁ אַמּוֹת גָּבֹהַּ[f] וְאָרְכּוֹ שְׁתַּיִם־ — ה̇[14] . ל̇ ר״פ . ה̇ מל וכל כתיב דכות

Cp 41 [1]Mm 445. [2]Mm 832. [3]Mm 2965. [4]Mm 3838. [5]Mm 651. [6]Mm 2966. [7]Cf Mp sub loco et Ex 26,12. [8]Mm 907. [9]Mm 4217. [10]Mm 1411. [11]Mm 3671. [12]Mm 1318. [13]Mm 1903. [14]Mm 883.

8 [a–a] 𝔊 *καὶ τὸ θραελ τοῦ οἴκου* = וְהַתְּרָאֵל לַבּ׳ vel וְתראל הבית (terminus technicus) ‖ [b] l גָּבָה ‖ [c] nonn Mss ut Q ‖ [d] ℭ mlt Mss Edd מל(ו)א ‖ **9** [a] l c Ms 𝔊𝔖𝔙 וְרֹ׳ ‖ [b–b] 𝔊 *καὶ τὰ ἀπόλοιπα*, prb l וּמֻנָּח (terminus technicus cf 11) ‖ [c–c] 𝔊 *ἀνὰ μέσον τῶν πλευρῶν*, l בֵּין הַצְּ׳ ‖ [d] dl: et cj 10 c 9 ‖ **10** [a] cf 9[d] ‖ **11** [a] 𝔊 pl, l וּפִתְחֵי ‖ [b] 𝔊 *τοῦ φωτός* = גדר(ת) 42,7.10.12, prb l גֶּדֶר vel גֶּדֶרֶת ‖ **12** [a] = עַל ‖ **15** [a] = עַל ‖ [b] frt l c ℭ Ms אַחֲ(וֹ)ריה ‖ [c–c] gl? ℭ sol ואתיקהא ‖ [d–d] 𝔊 *καὶ τὸ αιλαμ τὸ ἐξώτερον*, prb l וְהָאֻלָם הַחִצוֹן vel וְאֻלַמּוֹ ‖ **16** [a] 𝔊 *πεφατνωμένα*, l סְפֻנִים et cj c 15b ‖ [b–b] > 𝔖, dl (gl)? ‖ [c] l וּמֵהָארץ הח׳ cf 𝔊 ‖ [d] dl? (dttg) ‖ [e] dl: ‖ **17** [a–a] > 𝔊, prb dl (gl ex 20) ‖ [b] l c Ms ℭ עַד cf 20 ‖ [c] prb l c Ms וְעַל ‖ [d] = וְעַל ‖ [e] > 𝔊*, dl ‖ [f] dl: ‖ **18** [a] prp (וַ)עֲשׂוּיִם, sed cf 40,17; 𝔖ℭ = 𝔐 ‖ **19** [a] cf 18[a] ‖ [b] = עַל; > 𝔊 ‖ **20** [a] huc tr: ‖ [b] prp לְקִיר cf 25, sed frt l 𝔐 ‖ [c] nonn Mss om aut hoc vb aut sq cf 21[a] ‖ **21/22** [a] > 𝔖𝔙, dl (dttg) cf punct extr 20[c] ‖ [b] prb l –וֹת ‖ [c] huc tr: ‖ [d] prp (וְ)לִפְנֵי, sed frt l 𝔐 ‖ [e–e] 𝔊 *ὡς ὄψις θυσιαστηρίου*, l כְּמַרְאֵה המזבח ‖ [f] 𝔊(𝔖ℭ) *τὸ ὕψος αὐτοῦ*, l גָּבְהוֹ (ו hpgr).

אַמּ֗וֹת g וּמִקְצֽוֹעוֹתָיו֙ ל֔וֹ וְאָרְכּ֥וֹ h וְקִֽירֹתָ֖יו עֵ֑ץ וַיְדַבֵּ֣ר אֵלַ֔י זֶ֚ה הַשֻּׁלְחָ֔ן — ל . ד[15] . ג
אֲשֶׁ֖ר לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃ 23 וּשְׁתַּ֧יִם דְּלָת֛וֹת לַֽהֵיכָ֖ל וְלַקֹּֽדֶשׁ׃ 24 וּשְׁתַּ֥יִם a b 23 24 — ל
דְּלָת֖וֹת a לַדְּלָת֑וֹת שְׁ֚תַּיִם מ֣וּסַבּ֣וֹת דְּלָת֔וֹת c שְׁתַּ֙יִם֙ לְדֶ֣לֶת אֶחָ֔ת וּשְׁתֵּ֥י — ל . ל מל
דְלָת֖וֹת לָאַחֶֽרֶת׃ 25 וַעֲשׂוּיָ֨ה a אֲלֵיהֶ֜ן b c אֶל־ d דַּלְת֤וֹת הַֽהֵיכָל֙ c כְּרוּבִ֣ים 25 — ה ד מל וחד חס[16] . ל . ב בסיפ[17]
וְתִֽמֹרִ֔ים כַּאֲשֶׁ֥ר עֲשׂוּיִ֖ם לַקִּיר֑וֹת וְעָ֣ב e עֵ֔ץ אֶל־ d פְּנֵ֥י הָאוּלָ֖ם מֵהַחֽוּץ׃ — ה מל בצורת הבית[18]
26 וְחַלּוֹנִ֨ים אֲטֻמ֤וֹת וְתִֽמֹרִים֙ מִפּ֣וֹ וּמִפּ֔וֹ אֶל־ a כִּתְפ֖וֹת הָאוּלָ֑ם וְצַלְע֥וֹת 26 — ה מל בצורת הבית[18]
הַבַּ֖יִת וְהָעֻבִּֽים׃ b 42 1 וַיּוֹצִאֵ֗נִי אֶל־הֶֽחָצֵר֙ הַחִ֣יצוֹנָ֔ה הַדֶּ֖רֶךְ a 42 — ג חס
דֶּ֣רֶךְ הַצָּפ֑וֹן וַיְבִאֵ֣נִי אֶל־הַלִּשְׁכָּ֗ה אֲשֶׁ֨ר נֶ֧גֶד הַגִּזְרָ֛ה וַאֲשֶׁר־נֶ֥גֶד הַבִּנְיָ֖ן — ו . ב חס
אֶל־הַצָּפֽוֹן׃ 2 a אֶל־פְּנֵי־ a b אֹ֕רֶךְ אַמּ֖וֹת הַמֵּאָ֑ה b פֶּ֣תַח c הַצָּפ֔וֹן וְהָרֹ֖חַב 2 — ל
חֲמִשִּׁ֥ים אַמּֽוֹת׃ 3 נֶ֣גֶד הָֽעֶשְׂרִ֗ים אֲשֶׁר֙ לֶחָצֵ֣ר הַפְּנִימִ֔י וְנֶ֣גֶד רִֽצְפָ֔ה 3 — ל . ג[1] . ח
אֲשֶׁ֖ר לֶחָצֵ֣ר הַחִֽיצוֹנָ֑ה אַתִּ֥יק a אֶל־ b פְּנֵי־אַתִּ֖יק בַּשְּׁלִשִֽׁים׃ c 4 וְלִפְנֵ֨י 4 — ל . יו וכל לפני ולפני דכות
הַלְּשָׁכ֜וֹת מַהֲלַ֣ךְ עֶ֤שֶׂר אַמּוֹת֙ רֹ֔חַב a אֶל־הַפְּנִימִ֔ית a c דֶּ֖רֶךְ b אַמָּ֣ה אֶחָ֑ת b — ל בעינ
וּפִתְחֵיהֶ֖ם d לַצָּפֽוֹן׃ 5 וְהַלְּשָׁכ֥וֹת הָעֶלְיוֹנֹ֖ת קְצֻר֑וֹת כִּֽי־יוֹכְל֨וּ a אַתִּיקִ֜ים 5 — ל . ל . ל כת כן
מֵהֵ֗נָה b מֵהַֽתַּחְתֹּנ֛וֹת וּמֵהַתִּֽכֹנ֖וֹת c בִּנְיָֽן׃ 6 כִּ֤י מְשֻׁלָּשׁוֹת֙ הֵ֔נָּה וְאֵ֥ין לָהֶ֛ן 6 — ז[2] . ב חס בליש[3] . ב[4] . ל . יו[5]
עַמּוּדִ֖ים כְּעַמּוּדֵ֣י הַחֲצֵר֑וֹת עַל־כֵּ֣ן נֶאֱצַ֗ל a מֵהַתַּחְתּוֹנ֛וֹת וּמֵהַתִּֽיכֹנ֖וֹת — ב
מֵהָאָֽרֶץ׃ 7 וְגָדֵ֤ר אֲשֶׁר־לַחוּץ֙ לְעֻמַּ֣ת הַלְּשָׁכ֔וֹת דֶּ֛רֶךְ הֶחָצֵ֥ר הַחִצֹנָ֖ה 7 — ה . ג כת כן[6]
אֶל־ a פְּנֵ֣י הַלְּשָׁכ֑וֹת אָרְכּ֖וֹ חֲמִשִּׁ֥ים אַמָּֽה׃ 8 כִּי־אֹ֣רֶךְ הַלְּשָׁכ֗וֹת אֲשֶׁ֛ר 8
לֶחָצֵ֥ר הַחִצֹנָ֖ה חֲמִשִּׁ֣ים אַמָּ֑ה וְהִנֵּ֛ה עַל־פְּנֵ֥י הַהֵיכָ֖ל a מֵאָ֥ה אַמָּֽה׃ — ג כת כן[6] . ד בצורת הבית[7]
9 a וּמִתַּ֨חַת֙ה לְּשָׁכ֣וֹת a הָאֵ֔לֶּה הַמֵּבִיא֙ b מֵהַקָּדִ֔ים בְּבֹא֣וֹ לָהֵ֔נָּה מֵהֶחָצֵ֖ר 9 — ג[8] . ומתחת הלשכות המביא . ה[9] . ל ק
הַחִצֹנָֽה׃ 10 a בְּרֹ֣חַב b | גֶּ֣דֶר הֶחָצֵ֗ר a דֶּ֛רֶךְ הַקָּדִ֖ים c אֶל־ d פְּנֵ֧י הַגִּזְרָ֛ה 10 — ל כת כן[6]
וְאֶל־ e פְּנֵ֥י הַבִּנְיָ֖ן לְשָׁכֽוֹת׃ 11 וְדֶ֨רֶךְ֙ לִפְנֵיהֶ֔ם כְּמַרְאֵ֣ה הַלְּשָׁכ֗וֹת אֲשֶׁ֛ר 11 — ג בעינ[10]

[15] Mm 642. [16] Mm 1048. [17] Mm 2673. [18] Mm 2957. Cp 42 [1] Mm 117. [2] Mm 2967. [3] Mm 2968. [4] Mp sub loco. [5] Mm 190. [6] Mm 2969. [7] Mm 2958 et Mm 3937. [8] Mm 1912. [9] Mm 2769. [10] Mm 3936.

22 g 𝔊* + *καὶ τὸ εὖρος πηχῶν δύο*, ins וְרָחְבּוֹ שְׁתַּיִם אַמּוֹת ‖ h 𝔊 *καὶ ἡ βάσις αὐτοῦ*, l וְאַדְנָיו vel וְאַדְנוֹ ‖ **24** a–a cj c 23 ‖ b dl cop cf 𝔊 ‖ c cj c sq (𝔊 *δύο θυρώματα*) ‖ **25** a prp ועשׂוּים; 𝔖(𝔗) *wʿbjd* = וְעָשׂוּי? cf 18.19 ‖ b = עַל׳ ‖ c–c gl, dl ‖ d = עַל ‖ e ?; 𝔊 *σπουδαῖα*, 𝔗 *wsqwpt'*, 𝔙 *grossiora (ligna)* ‖ **26** a = עַל ‖ b crrp? sed cf עב 25 ‖ **Cp 42,1** a > 𝔖, dl (dttg) ‖ **2** a–a > 𝔊*, dl (dttg) ‖ b–b l אָרְכָּה מאה אמות ‖ c l פְּאַת cf 𝔊 ‖ **3** a prb pr אַתִּיקִים ‖ b = עַל ‖ c l מְשֻׁלָּשִׁים cf 𝔖𝔗𝔙 ‖ **4** a–a > 𝔊*𝔖 ‖ b–b 𝔊 (𝔖) *ἐπὶ πήχεις ἑκατὸν τὸ μῆκος*, l 𝔐 ‖ c prb l וְגָדֵר ‖ d nonn Mss Edd ־הן ‖ **5** a Q^nonn Mss יאכ׳, nonn Mss יוכ׳, Ms Ed יכ׳; prb l יָכְלוּ ‖ b sic L, mlt Mss Edd ־נה ‖ c exc nonn vb ‖ **6** a prp נאצר ‖ **7** a = עַל ‖ **8** a 𝔊 *τὸ πᾶν*, l הַכֹּ(ו)ל ‖ **9** a–a l c 𝔗 nonn Mss ut Q ‖ b l c K הַמָּבוֹא cf 𝔗𝔙 ‖ **10** a–a cj c 9 ‖ b prb l בְּרֹאשׁ cf 𝔊 ‖ c l הַדָּרוֹם cf 𝔊 ‖ d = עַל ‖ e = וְעַל.

דֶּ֣רֶךְ הַצָּפ֔וֹן כְּאָרְכָּ֖ן [a]כֵּ֣ן רָחְבָּ֑ן[a] [b]וְכֹל֙ מוֹצָ֣אֵיהֶ֔ן[b] וּכְמִשְׁפְּטֵיהֶ֖ן ו. ל. ל. ל. ל. ל[11]

12 וּכְפִתְחֵיהֶֽן׃ 12 וּכְפִתְחֵ֣י[a] הַלְּשָׁכ֗וֹת אֲשֶׁר֙ דֶּ֣רֶךְ הַדָּר֔וֹם פֶּ֖תַח בְּרֹ֣אשׁ ל[11]. ל[12]. לה[13]

ס[15] כו דָּ֑רֶךְ[b] דֶּ֗רֶךְ בִּפְנֵי֙ [c]הַגְּדֶ֣רֶת הֲגִינָ֔ה[c] דֶּ֥רֶךְ הַקָּדִ֖ים בְּבוֹאָֽן[d]׃ 13 וַיֹּ֣אמֶר ל. ל. ב חד מל וחד חס[14]

אֵלַ֗י לִשְׁכ֨וֹת הַצָּפ֜וֹן לִשְׁכ֣וֹת[a] הַדָּר֗וֹם אֲשֶׁ֣ר אֶל[b]־פְּנֵ֣י הַגִּזְרָה֮ הֵ֣נָּה ׀ ה[16]

לִשְׁכ֣וֹת הַקֹּ֗דֶשׁ אֲשֶׁ֧ר יֹאכְלוּ־שָׁ֛ם הַכֹּהֲנִ֛ים[c] אֲשֶׁר־קְרוֹבִ֥ים[d] לַיהוָ֖ה קָדְשֵׁ֣י ה מל

הַקֳּדָשִׁ֑ים [e]שָׁ֞ם יַנִּ֣יחוּ ׀ קָדְשֵׁ֣י הַקֳּדָשִׁ֗ים[e] וְהַמִּנְחָה֙ וְהַחַטָּ֣את וְהָאָשָׁ֔ם כִּ֥י ל

14 הַמָּק֖וֹם קָדֹֽשׁ׃ 14 [a]בְּבֹאָ֣ם הַכֹּהֲנִ֗ים[a] וְלֹֽא־יֵצְא֨וּ מֵהַקֹּ֜דֶשׁ אֶל־הֶחָצֵ֣ר יג חס[17]. ג חס[18]. יד[19]

הַחִיצוֹנָ֗ה וְשָׁ֞ם יַנִּ֤יחוּ בִגְדֵיהֶם֙ אֲשֶׁר־יְשָׁרְת֣וּ בָהֶ֔ן כִּי־קֹ֖דֶשׁ הֵ֑נָּה יִלְבְּשׁוּ֙[b] ל. ג[20]. ולבשו חד מן ג ק ב מנה בליש

15 בְּגָדִ֣ים אֲחֵרִ֔ים וְקָרְב֖וּ אֶל־אֲשֶׁ֥ר לָעָֽם׃ 15 וְכִלָּ֗ה אֶת־מִדּוֹת֙ ה[21]. ו[22]

הַבַּ֣יִת הַפְּנִימִ֔י וְהוֹצִיאַ֙נִי֙ דֶּ֣רֶךְ הַשַּׁ֔עַר אֲשֶׁ֥ר פָּנָ֖יו דֶּ֣רֶךְ הַקָּדִ֑ים וּמְדָד֖וֹ ל. ל

16 סָבִ֥יב ׀ סָבִֽיב׃ 16 מָדַ֛ד ר֥וּחַ הַקָּדִ֖ים [a]בִּקְנֵ֣ה הַמִּדָּ֑ה[a] חֲמֵשׁ־אֵמ֥וֹת[b] קָנִ֛ים[c] ג[23]. מאות ק

17 בִּקְנֵ֥ה הַמִּדָּ֖ה סָבִֽיב[d]׃ 17 מָדַ֛ד[a] ר֥וּחַ הַצָּפ֖וֹן חֲמֵשׁ־מֵא֣וֹת קָנִ֑ים[b] בִּקְנֵ֥ה

18 הַמִּדָּ֖ה סָבִֽיב[c]׃ 18 [a]אֵ֚ת[b] ר֣וּחַ הַדָּר֔וֹם מָדָ֕ד חֲמֵשׁ־מֵא֥וֹת קָנִ֖ים[c] בִּקְנֵ֥ה

19 הַמִּדָּֽה׃ 19 סָבַ֖ב אֶל־ר֣וּחַ הַיָּ֑ם מָדַ֛ד חֲמֵשׁ־מֵא֥וֹת קָנִ֖ים[a] בִּקְנֵ֥ה הַמִּדָּֽה׃ ל[24]

20 לְאַרְבַּ֨ע רוּח֜וֹת מְדָד֗וֹ ח֤וֹמָה לוֹ֙ סָבִ֣יב ׀ סָבִ֔יב אֹ֚רֶךְ חֲמֵ֣שׁ מֵא֔וֹת ל בטע

וְרֹ֖חַב חֲמֵ֣שׁ מֵא֑וֹת לְהַבְדִּ֕יל בֵּ֥ין הַקֹּ֖דֶשׁ לְחֹֽל׃

43 1 וַיּוֹלִכֵ֖נִי אֶל־הַשָּׁ֑עַר שַׁ֕עַר[a] אֲשֶׁ֥ר פֹּנֶ֖ה[b] דֶּ֥רֶךְ הַקָּדִֽים׃ 2 וְהִנֵּ֗ה ג. ג וחס[1]

כְּבוֹד֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל בָּ֖א מִדֶּ֣רֶךְ הַקָּדִ֑ים וְקוֹל֗וֹ כְּקוֹל֙ מַ֣יִם רַבִּ֔ים כח[2]. ל[3]

3 וְהָאָ֖רֶץ הֵאִ֥ירָה מִכְּבֹדֽוֹ׃ 3 [a]וּכְמַרְאֵ֨ה הַמַּרְאֶ֜ה[a] אֲשֶׁ֣ר רָאִ֗יתִי כַּמַּרְאֶ֤ה ל. ג חס. ה[4]

אֲשֶׁר־רָאִ֙יתִי֙ בְּבֹאִ֣י[b] לְשַׁחֵ֣ת אֶת־הָעִ֔יר [c]וּמַרְא֕וֹת כַּמַּרְאֶ֕ה[c] אֲשֶׁ֥ר ל. ה[4]

4 רָאִ֖יתִי אֶל[d]־נְהַר־כְּבָ֑ר וָאֶפֹּ֖ל אֶל[d]־פָּנָֽי׃ 4 וּכְב֥וֹד יְהוָ֖ה בָּ֣א אֶל־ ג[5]. ב[6]

[11]Mm 2971. [12]Mm 2961. [13]Mm 2840. [14]Mm 223. [15]Mp sub loco. [16]Mm 651. [17]Mm 783. [18]Mm 2970. [19]Mm 98. [20]Mm 1701. [21]Mm 602. [22]Mm 1385. [23]Mm 2845. [24]Mm 1561. Cp 43 [1]Mm 1326. [2]Mm 2364. [3]Mm 2772. [4]Mm 883. [5]Mm 2713. [6]Mm 2976.

11 [a–a] 𝔊 *καὶ κατὰ τὸ εὖρος αὐτῶν*, l וּכְרָחְבָּן ‖ [b–b] prb l וּכְמוֹצָאֵיהֶן cf 𝔊 ‖ **12** [a] prb l וּמִתַּחַת cf 9 ‖ [b] dl (dttg) cf 𝔊 ‖ [c–c] prb l גדרת הגינה ‖ [d] l בבואו cf 9 ‖ **13** [a] 𝔊𝔖𝔙 pr cop, l 'וְל ‖ [b] = עַל ‖ [c] 𝔊 + *οἱ υἱοὶ Σαδδουκ* cf 40,46 44,15 ‖ [d] 40,46 קְרֵבִים ‖ [e–e] > pc Mss ‖ **14** [a–a] exc nonn vb? prp 'שָׁמָּה יָבֹאוּ הכ al 'בְּצֵאתָם הכ ‖ [b] 𝔊 mlt Mss ut Q cf Vrs et 44,19 ‖ **16** [a–a] > 𝔊 et 17.18.19, dl ‖ [b] mlt Mss Vrs ut Q cf 17.18.19 ‖ [c] > 𝔊 (it 17.18.19), dl ‖ [d] 𝔊 *καὶ ἐπέστρεψε*, l סָבַב (cf 19) et cj c sq ‖ **17** [a] prp וּמָדַד, sed frt ins אֶל et tr מדד ante חמש cf 18.19 ‖ [b] cf 16[c] ‖ [c] cf 16[d] ‖ **18** [a] Ms 𝔊 tr v post 19, sed l 𝔐 ‖ [b] 𝔊 *πρός*, l אֶל cf 19 ‖ [c] cf 16[c] ‖ **19** [a] cf 16[c] ‖ **Cp 43,1** [a] > 𝔊𝔖𝔙, dl (dttg) ‖ [b] prp פָּנָיו cf 4 ‖ **3** [a–a] 𝔊 *καὶ ἡ ὅρασις*, l וְהַמַּרְאֶה ‖ [b] l c pc Mss θ'𝔙 בְּבֹאוֹ ‖ [c–c] prp וְכַמַּרְאֶה cf 𝔖 ‖ [d] = עַל.

בׄ[7] הַבַּ֫יִת דֶּ֣רֶךְ שַׁ֔עַר[a] אֲשֶׁ֥ר פָּנָ֖יו דֶּ֥רֶךְ הַקָּדִֽים׃ 5 וַתִּשָּׂאֵ֣נִי ר֔וּחַ וַתְּבִאֵ֖נִי 5
הׄ[8] אֶל־הֶחָצֵ֣ר הַפְּנִימִ֑י וְהִנֵּ֛ה מָלֵ֥א כְבוֹד־יְהוָ֖ה הַבָּֽיִת׃ 6 וָאֶשְׁמַ֛ע מִדַּבֵּ֥ר[a] 6
לׄ אֵלַ֖י מֵהַבָּ֑יִת וְאִ֕ישׁ[b] הָיָ֥ה עֹמֵ֖ד אֶצְלִֽי׃ 7 וַיֹּ֣אמֶר אֵלַ֗י בֶּן־אָדָם֙ אֶת־[a] 7
לׄ . יחׄ[9] ט מנה בסיפ מְק֣וֹם כִּסְאִ֗י וְאֶת־מְקוֹם֙ כַּפּ֣וֹת רַגְלַ֔י אֲשֶׁ֧ר[b] אֶשְׁכָּן־שָׁ֛ם[b] בְּת֥וֹךְ בְּנֵֽי־[c]
בׄ יִשְׂרָאֵ֖ל לְעוֹלָ֑ם וְלֹ֣א יְטַמְּא֣וּ ע֣וֹד בֵּֽית־יִ֠שְׂרָאֵל שֵׁ֨ם קָדְשִׁ֜י הֵ֧מָּה
לׄ . לׄ . לׄ וּמַלְכֵיהֶם֙ בִּזְנוּתָ֔ם וּבְפִגְרֵ֥י מַלְכֵיהֶ֖ם בָּמוֹתָֽם[d]׃ 8 בְּתִתָּ֨ם סִפָּ֜ם אֶת־סִפִּ֗י 8
לׄ[10] וּמְזוּזָתָם֙ אֵ֣צֶל מְזוּזָתִ֔י וְהַקִּ֖יר בֵּינִ֣י וּבֵינֵיהֶ֑ם וְטִמְּא֣וּ ׀ אֶת־שֵׁ֣ם קָדְשִׁ֗י
הׄ בׄ מנה בׄל . כהׄ חס בסיפ . כהׄ ר״פ[11] בְּתוֹעֲבוֹתָם֙ אֲשֶׁ֣ר עָשׂ֔וּ וָאֲכַ֥ל אֹתָ֖ם בְּאַפִּֽי׃ 9 עַתָּ֞ה[a] יְרַחֲק֧וּ אֶת־זְנוּתָ֛ם 9
גׄז וכל תלים דכות בׄ מׄ יׄא וּפִגְרֵ֥י מַלְכֵיהֶ֖ם מִמֶּ֑נִּי וְשָׁכַנְתִּ֥י בְתוֹכָ֖ם לְעוֹלָֽם׃ ס
יאׄ ר״פ דׄ מנה בנביא . לׄ בסיפ[7] 10 אַתָּ֣ה[a] בֶן־אָדָ֗ם הַגֵּ֤ד אֶת־בֵּית־יִשְׂרָאֵל֙ אֶת־הַבַּ֔יִת וְיִכָּלְמ֖וּ 10
בׄ מל[12] . בׄ[13] . בׄ . לׄ מֵעֲוֺנֽוֹתֵיהֶ֑ם וּמָדְד֖וּ אֶת־תָּכְנִֽית[b]׃ 11 [a]וְאִם־נִכְלְמ֞וּ[a] מִכֹּ֣ל אֲשֶׁר־עָשׂ֗וּ 11
בׄ בליש[7] . לׄ . צורתיו[14] קׄ צוּרַ֣ת הַבַּ֡יִת וּתְכוּנָתוֹ֩ וּמוֹצָאָ֨יו וּמוֹבָאָ֜יו[b] וְכָל־צוּרֹתָ֣ו[c] וְאֵ֣ת כָּל־חֻקֹּתָ֗יו
צורתיו[7] . תורתיו קׄ חד מן גׄ[15] בליש . לׄ [d]וְכָל־צוּרֹתָ֤ו וְכָל־תּֽוֹרֹתָו֙[d] הוֹדַ֣ע אוֹתָ֔ם וּכְתֹ֖ב לְעֵינֵיהֶ֑ם וְיִשְׁמְר֞וּ אֶת־
הׄ[16] כָּל־צוּרָת֛וֹ[e] וְאֶת־כָּל־חֻקֹּתָ֖יו[f] וְעָשׂ֥וּ אוֹתָֽם׃ 12 זֹ֖את תּוֹרַ֣ת הַבָּ֑יִת עַל־ 12
הׄ חס . הׄ בנ״ך רֹ֨אשׁ הָהָ֜ר כָּל־גְּבֻל֞וֹ סָבִ֤יב ׀ סָבִיב֙ קֹ֣דֶשׁ קָֽדָשִׁ֔ים [a]הִנֵּה־זֹ֖את תּוֹרַ֥ת
הַבָּֽיִת[a]׃ 13 וְאֵ֨לֶּה מִדּ֤וֹת הַמִּזְבֵּ֙חַ֙ בָּֽאַמּ֔וֹת אַמָּ֥ה אַמָּ֖ה וָטֹ֑פַח [a]וְחֵ֨יק 13
דׄ בליש[17] . לׄ הָאַמָּ֜ה[a] וְאַמָּה־רֹ֗חַב וּגְבוּלָ֨הּ[b] [c]אֶל־שְׂפָתָ֤הּ[c] סָבִיב֙ זֶ֣רֶת הָאֶחָ֔ד[d] וְזֶ֖ה גַּ֥ב[e]
לׄ . בׄ הַמִּזְבֵּֽחַ׃ 14 וּמֵחֵ֨יק[a] הָאָ֜רֶץ עַד־הָעֲזָרָ֤ה הַתַּחְתּוֹנָה֙ שְׁתַּ֣יִם אַמּ֔וֹת וְרֹ֖חַב 14
לׄ . בׄ אַמָּ֣ה אֶחָ֑ת וּמֵהָעֲזָרָ֨ה[b] הַקְּטַנָּ֜ה עַד־הָעֲזָרָ֤ה הַגְּדוֹלָה֙ אַרְבַּ֣ע אַמּ֔וֹת
לׄ . ומהאריאל[18] קׄ לׄ כתׄ כן בליש וְרֹ֖חַב הָאַמָּֽה[c]׃ 15 וְהַהַרְאֵ֖ל[a] אַרְבַּ֣ע אַמּ֑וֹת וּמֵהָאֲרִאֵ֣יל[b] וּלְמַ֔עְלָה 15

[7] Mp sub loco. [8] Mm 615. [9] Mm 953. [10] Mm 2881. [11] Mm 1057. [12] Mm 2655. [13] Dt 21,2. [14] Q addidi, cf Mp sub loco. [15] Mm 499. [16] Mm 1680. [17] Mm 2972. [18] Q addidi, cf Mp sub loco et 43,16.

4 [a] l c pc Mss Vrs הַשַּׁעַר ‖ **6** [a] l מְדַבֵּר cf Vrs et 2,2 ‖ [b] l וְהָאִישׁ cf Vrs ‖ **7** [a] num exc vb regens? 𝔊* pr (𝔊[L] εἰ) ἑόρακας, prb ins הֲרָאִיתָ; al l זֶה ac postea וְזֶה cf 𝔗 ‖ [b–b] 𝔊 ἐν οἷς κατασκηνώσει τὸ ὄνομά μου, prp אֲשַׁכֵּן שְׁמִי שָׁם, sed cf 9 ‖ [c] 𝔊 οἴκου = בֵּית cf 2,3[a] ‖ [d] l c nonn Mss θ′𝔗[Ed] בְּמ׳ ‖ **9** [a] frt l c pc Mss 𝔊𝔙 וְעַ׳ ‖ **10** [a] prb l c 𝔗 mlt Mss 𝔊𝔖𝔙 וְאַ׳ ‖ [b] 𝔙 fabricam 𝔗 tqwsjh hic et 11, prb l תְּכֻנָתוֹ ‖ **11** [a–a] 𝔊(𝔙) καὶ αὐτοὶ λήμψονται τὴν κόλασιν αὐτῶν, prb l וְהֵם יִכָּלְמוּ ‖ [b] l c pc Mss וּמְבוֹאָיו ‖ [c] prb l תּוֹרֹתָו cf [d–d] ‖ [d–d] dl cf 𝔊*; dl corrigens וכל־צורתו 1° ‖ [e] 𝔊 τὰ δικαιώματά μου, l תּוֹרֹתַי ‖ [f] 𝔊 τὰ προστάγματά μου, l חֻקֹּתַי ‖ **12** [a–a] > 𝔊*𝔖, dl ‖ **13** [a] l אמה et frt וְחֵיקָהּ (cf 𝔙) vel potius וְהַחֵיק (cf 17b) ‖ [b] l וּגְבוּלָהּ; 𝔊 sol γεῖσος cf 𝔖 ‖ [c–c] l עַל־שְׂפָתָהּ ‖ [d] > 𝔊*𝔖; l אַחַת ‖ [e] 𝔊* τὸ ὕψος, prb l גֹּבַהּ et cj bγ c 14 ‖ **14** [a] 𝔊 om cop, l מֵחֵיק ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd וּמֵהָ׳ ‖ [c] prb l c Ms 𝔊𝔖 אמה ‖ **15** [a] l וְהָאֲרִאֵל cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b] 𝔗 mlt Mss ־ריאל.

16 [c]הַקְּרָנ֖וֹת אַרְבַּֽע[c]׃ 16 וְהָאֲרִאֵ֗יל[a] שְׁתֵּ֤ים עֶשְׂרֵה֙ אֹ֔רֶךְ בִּשְׁתֵּ֥ים עֶשְׂרֵ֖ה והאריאל ק
17 רֹ֑חַב רָב֕וּעַ אֶ֖ל[b] אַרְבַּ֥עַת רְבָעָֽיו׃ 17 וְהָעֲזָרָ֗ה[a] אַרְבַּ֤ע עֶשְׂרֵה֙ אֹ֔רֶךְ ד . ל
בְּאַרְבַּ֤ע עֶשְׂרֵה֙ רֹ֔חַב אֶ֖ל[b] אַרְבַּ֣עַת רְבָעֶ֑יהָ[c] וְהַגְּב֡וּל[d] [e]סָבִ֨יב אוֹתָ֜הּ[e] ה . ד . ל
חֲצִ֣י הָאַמָּ֗ה וְהַחֵיק־לָ֤הּ[f] אַמָּה֙ סָבִ֔יב וּמַעֲלֹתֵ֖הוּ פְּנ֥וֹת[g] קָדִֽים׃ ל . ב
18 וַיֹּ֣אמֶר אֵלַ֗י בֶּן־אָדָם֙ כֹּ֤ה אָמַר֙ אֲדֹנָ֣י[a] יְהוִ֔ה[b] אֵ֚לֶּה חֻקּ֣וֹת הַמִּזְבֵּ֔חַ ט
19 בְּי֖וֹם הֵעָֽשׂוֹת֑וֹ לְהַעֲל֤וֹת עָלָיו֙ עוֹלָ֔ה וְלִזְרֹ֥ק עָלָ֖יו דָּֽם׃ 19 וְנָתַתָּ֣ה אֶל־ ל מל[19] . ל
הַכֹּהֲנִ֣ים הַלְוִיִּ֡ם אֲשֶׁ֣ר הֵם֩ מִזֶּ֨רַע צָד֜וֹק הַקְּרֹבִ֣ים[a] אֵלַ֗י נְאֻ֛ם אֲדֹנָ֥י[b] יְהוִ֖ה ג[20]
20 לְשָׁרְתֵ֑נִי פַּ֥ר בֶּן־בָּקָ֖ר לְחַטָּֽאת׃ 20 וְלָקַחְתָּ֣[a] מִדָּמ֗וֹ וְנָתַתָּ֞ה[a] עַל־ יד פסוק על אל אל[21] . ב בסיפ[22]
אַרְבַּ֣ע קַרְנֹתָ֗יו וְאֶל[b]־אַרְבַּע֙ פִּנּ֣וֹת הָעֲזָרָ֔ה וְאֶל־הַגְּב֖וּל סָבִ֑יב וְחִטֵּאתָ֥[a] ג[23]
21 אוֹת֖וֹ וְכִפַּרְתָּֽהוּ[a]׃ 21 וְלָקַחְתָּ֕[a] אֵ֖ת הַפָּ֣ר[b] הַֽחַטָּ֑את וּשְׂרָפוֹ֙[c] בְּמִפְקַ֣ד כד מל ב מנה בסיפ
22 הַבַּ֔יִת מִח֖וּץ לַמִּקְדָּֽשׁ׃ 22 וּבַיּוֹם֙ הַשֵּׁנִ֔י תַּקְרִ֛יב[a] שְׂעִיר־עִזִּ֥ים תָּמִ֖ים ג דגש[24]
23 לְחַטָּ֑את וְחִטְּאוּ֙ אֶת־הַמִּזְבֵּ֔חַ כַּאֲשֶׁ֥ר חִטְּא֖וּ בַּפָּֽר׃ 23 בְּכַלּוֹתְךָ֖ מֵֽחַטֵּ֑א ל . ל . ל
24 תַּקְרִיב֩ פַּ֨ר בֶּן־בָּקָ֜ר תָּמִ֗ים וְאַ֛יִל מִן־הַצֹּ֖אן תָּמִֽים׃ 24 וְהִקְרַבְתָּ֖ם ל
לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה וְהִשְׁלִ֨יכוּ הַכֹּהֲנִ֤ים עֲלֵיהֶם֙ מֶ֔לַח וְהֶעֱל֥וּ אוֹתָ֛ם עֹלָ֖ה לַיהוָֽה׃ ה חס בסיפ
25 שִׁבְעַ֣ת יָמִ֔ים תַּעֲשֶׂ֥ה שְׂעִיר־חַטָּ֖את לַיּ֑וֹם וּפַ֧ר בֶּן־בָּקָ֛ר וְאַ֥יִל מִן־ כ[25] . ב[26]
26 הַצֹּ֖אן תְּמִימִ֥ים יַעֲשֽׂוּ׃ 26 [a]שִׁבְעַ֣ת יָמִ֗ים[a] יְכַפְּרוּ֙[b] אֶת־הַמִּזְבֵּ֔חַ וְטִהֲר֖וּ
ס̊כז אֹת֑וֹ וּמִלְא֖וּ יָדֽוֹ[c]׃ 27 [a]וִיכַלּ֖וּ אֶת־הַיָּמִ֑ים[a] ס וְהָיָה֩ בַיּ֨וֹם הַשְּׁמִינִ֜י ד . ידיו ק . חד מן ה כת חס בליש . ל[27]
וָהָ֗לְאָה יַעֲשׂ֣וּ הַכֹּהֲנִ֣ים עַל־הַמִּזְבֵּ֗חַ אֶת־עוֹלֽוֹתֵיכֶם֙ וְאֶת־שַׁלְמֵיכֶ֔ם ל מל
וְרָצֵ֣אתִי אֶתְכֶ֔ם נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֥י[b] יְהוִֽה׃ ס מה[28] כת א לא קר ול בליש
44 1 וַיָּ֣שֶׁב אֹתִ֗י דֶּ֣רֶךְ שַׁ֤עַר הַמִּקְדָּשׁ֙ הַֽחִיצ֔וֹן הַפֹּנֶ֖ה קָדִ֑ים וְה֖וּא כה . ד בליש[1]
2 סָגֽוּר׃ 2 וַיֹּ֨אמֶר אֵלַ֜י יְהוָ֗ה[a] הַשַּׁ֣עַר הַזֶּה֩ סָג֨וּר יִֽהְיֶ֜ה לֹ֣א יִפָּתֵ֗חַ וְאִ֞ישׁ ה וכל זהב סגור דכות[2] . ד[3] . ה וכל זהב סגור דכות[2] . ה[4]

[19] Mp sub loco. [20] Mm 1188. [21] Mm 4093. [22] Ez 7,2. [23] Mm 2973. [24] Mm 4143. [25] Mm 875. [26] Mm 2974; [27] Mm 1359. [28] Mm 898. Cp 44 [1] Mm 1903. [2] Mm 3563. [3] Mm 2280. [4] Mm 2975.

15 [c–c] l vel הַקְ׳ אַמָּה cf 𝔊 vel קַרְנוֹת אַרְ׳ ‖ **16** [a] Q ut 15[b], ℭ ראל– cf 15[a] ‖ [b] = עַל ‖ **17** [a] prb ins הַגְּדוֹלָה cf [c] et 14 ‖ [b] = עַל ‖ [c] prb ins (הַתַּחְתּוֹנָה vel) וְהָעֲזָרָה הַקְּטַנָּה שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אֹרֶךְ בְּשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה רֹחַב אֶל (= עַל) אַרְבַּעַת רְבָעֶיהָ ‖ [d] sic L, mlt Mss Edd –בול[q] ‖ [e–e] prb l סְבִיבוֹתָיו ‖ [f] prb l לָהּ ‖ [g] l c Ms Vrs פִּנּוֹת ‖ **18** [a] > 2 Mss 𝔊*, add ‖ [b] 𝔊* + ὁ θεὸς Ισραηλ ‖ **19** [a] cf 42,13[d] ‖ [b] > Ms 𝔊*, add ‖ **20** [a] 𝔊 3 pl (it 21.22), sed l 𝔐 cf 𝔊 19.23.24.25 ‖ [b] = וְעַל ‖ **21** [a] cf 20[a] ‖ [b] frt l c pc Mss פַּר; an add החטאת (> Ms)? ‖ [c] frt l וּשְׂרָפוּהוּ ‖ **22** [a] cf 20[a] ‖ **26** [a–a] cj c 25 ‖ [b] l c ℭ K[Or] mlt Mss 𝔊𝔖 וְכִפְּרוּ ‖ [c] ℭ mlt Mss ut Q, l c K 𝔙 ידו cf 𝔗 ‖ **27** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] > 𝔊*, add ‖ **Cp 44,2** [a] > 𝔊[239], dl (gl).

לֹא־יָבֹא בוֹ כִּי יְהוָה אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל בָּא בוֹ וְהָיָה סָגוּר׃ 3 [a]אֶת־הַנָּשִׂיא 3
נָשִׂיא[b] הוּא יֵשֶׁב־בּוֹ לֶאֱכוֹל־לֶחֶם לִפְנֵי יְהוָה מִדֶּרֶךְ אֻלָם הַשַּׁעַר
יָבוֹא וּמִדַּרְכּוֹ יֵצֵא׃
4 וַיְבִיאֵנִי דֶּרֶךְ־שַׁעַר הַצָּפוֹן אֶל־[a]פְּנֵי הַבַּיִת וָאֵרֶא וְהִנֵּה מָלֵא 4
כְבוֹד־יְהוָה אֶת־בֵּית יְהוָה וָאֶפֹּל אֶל־[a]פָּנָי׃ 5 וַיֹּאמֶר אֵלַי יְהוָה בֶּן־ 5
אָדָם שִׂים לִבְּךָ וּרְאֵה בְעֵינֶיךָ וּבְאָזְנֶיךָ שְּׁמָע אֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲנִי מְדַבֵּר
אֹתָךְ לְכָל־חֻקּוֹת בֵּית־יְהוָה וּלְכָל־תּוֹרֹתָו וְשַׂמְתָּ לִבְּךָ [b]לִמְבוֹא הַבַּיִת
בְּכֹל מוֹצָאֵי[b] הַמִּקְדָּשׁ׃ 6 וְאָמַרְתָּ אֶל־מֶרִי[a] אֶל־בֵּית יִשְׂרָאֵל כֹּה אָמַר 6
אֲדֹנָי[b] יְהוִה רַב־לָכֶם מִכָּל־תּוֹעֲבוֹתֵיכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ 7 בַּהֲבִיאֲכֶם 7
בְּנֵי־נֵכָר עַרְלֵי־לֵב וְעַרְלֵי בָשָׂר לִהְיוֹת בְּמִקְדָּשִׁי לְחַלְּלוֹ [a]אֶת־בֵּיתִי[a]
בְּהַקְרִיבְכֶם אֶת־לַחְמִי חֵלֶב וָדָם וַיָּפֵרוּ[b] אֶת־בְּרִיתִי [c]אֶל כָּל־[c]
תּוֹעֲבוֹתֵיכֶם׃ 8 [a]וְלֹא שְׁמַרְתֶּם מִשְׁמֶרֶת קָדָשָׁי[a] וַתְּשִׂימוּן[b] לְשֹׁמְרֵי 8
מִשְׁמַרְתִּי בְּמִקְדָּשִׁי לָכֶם[c]׃ 9 כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה כָּל־בֶּן־נֵכָר עֶרֶל 9
לֵב וְעֶרֶל בָּשָׂר לֹא יָבוֹא אֶל־מִקְדָּשִׁי לְכָל־בֶּן־נֵכָר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ בְּנֵי[b]
יִשְׂרָאֵל׃ 10 כִּי אִם־הַלְוִיִּם אֲשֶׁר רָחֲקוּ מֵעָלַי בִּתְעוֹת יִשְׂרָאֵל [a]אֲשֶׁר 10
תָּעוּ[a] מֵעָלַי אַחֲרֵי גִּלּוּלֵיהֶם וְנָשְׂאוּ עֲוֺנָם׃ 11 וְהָיוּ בְמִקְדָּשִׁי מְשָׁרְתִים 11
פְּקֻדּוֹת אֶל־[a]שַׁעֲרֵי הַבַּיִת וּמְשָׁרְתִים אֶת־הַבָּיִת הֵמָּה יִשְׁחֲטוּ אֶת־
הָעֹלָה וְאֶת־הַזֶּבַח לָעָם וְהֵמָּה יַעַמְדוּ לִפְנֵיהֶם לְשָׁרְתָם׃ 12 יַעַן אֲשֶׁר 12
יְשָׁרְתוּ[a] אוֹתָם לִפְנֵי גִלּוּלֵיהֶם וְהָיוּ[b] לְבֵית־יִשְׂרָאֵל לְמִכְשׁוֹל עָוֺן עַל־
כֵּן נָשָׂאתִי יָדִי עֲלֵיהֶם נְאֻם אֲדֹנָי[c] יְהוִה [d]וְנָשְׂאוּ עֲוֺנָם[d]׃ 13 וְלֹא־יִגְּשׁוּ 13
אֵלַי לְכַהֵן לִי וְלָגֶשֶׁת עַל־[a]כָּל־קָדָשַׁי אֶל־[b]קָדְשֵׁי הַקֳּדָשִׁים וְנָשְׂאוּ
כְּלִמָּתָם וְתוֹעֲבוֹתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ׃ 14 וְנָתַתִּי אוֹתָם שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת הַבַּיִת 14

ל חס בסיפ . ד ג מנה בנביא . ה וכל זהב סגור דכות[5]
ה בסיפ . לאכל ק חד מן יג[6] מל ול בליש
ה בסיפ
ב[7] . ד[8]
כד . טו . ג[9] . ג
ט . תורתיו ק חד מן ג[10] בליש
ד[11]
ח בטע[12]
ב ומל[13]
ל[14]
ד בטע ר״פ בסיפ . ל
ל . יח[15] ט מנה בסיפ
ל
י
ל[16]
יט . ה חס את[17] . ל . י
ל . י
ה ב מנה בליש

[5] Mm 3563. [6] Mm 1640, Q addidi, cf Mp sub loco. [7] Mm 2976. [8] Mm 2280. [9] Mm 1672. [10] Mm 499. [11] Mm 1611. [12] Mm 796. [13] Mm 2977. [14] Mm 2697. [15] Mm 953. [16] Mm 2717. [17] Mm 1830.

3 [a] frt l אַךְ ‖ [b] > 𝔊*𝔖, dl ‖ 4 [a] = עַל ‖ 5 [a] dl, gl ‖ [b–b] prb l למבואי הבית ולמוצאי cf 𝔖𝔗 ‖ 6 [a] 𝔊 πρὸς τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα, l אל בֵּית הַמֶּרִי ‖ [b] > Ms 𝔊*, add ‖ 7 [a–a] > 𝔊*, dl (gl) ‖ [b] 𝔊𝔖𝔙 2 pl, prb l וַתָּפֵרוּ ‖ [c–c] 𝔊(𝔖𝔙) ἐν πάσαις = בְּכָל, frt l עַל כָּל ‖ 8 [a–a] > 𝔊*, add ‖ [b] l ־מוּם ‖ [c] 𝔊 διὰ τοῦτο, l לָכֵן et cj c 9 ‖ 9 [a] > 𝔊*, add ‖ [b] 𝔊 οἴκου = בֵּית cf 2,3[a] ‖ 10 [a–a] > 𝔊*𝔖, prb dl ‖ 11 [a] = עַל ‖ 12 [a] l שֵׁרְתוּ cf 𝔊𝔖 ‖ [b] 𝔊[-L] καὶ ἐγένετο = וַיְהִי; l וַיִּהְיוּ? an aγ add? ‖ [c] > 𝔊*, add ‖ [d–d] > 𝔊*, add? ‖ 13 [a] = אֶל? cf pc Mss 𝔊 ‖ [b] 𝔊 pr οὐδέ, l וְאֶל; an aγ add?

15 לְכָל֙ עֲבֹ֣דָת֔וֹ וּלְכֹ֕ל אֲשֶׁ֥ר יֵעָשֶׂ֖ה בּֽוֹ׃ פ 15 וְהַכֹּהֲנִ֨ים הַלְוִיִּ֜ם בְּנֵ֣י ג̇18. ל̇ב̇19. ג̇20
צָד֡וֹק אֲשֶׁ֨ר שָׁמְר֜וּ אֶת־מִשְׁמֶ֣רֶת מִקְדָּשִׁי֮ בִּתְע֣וֹת בְּנֵֽיᵃ־יִשְׂרָאֵל֮ מֵעָלַי֒ יח̇21 ט מנה בסיפ
הֵ֛מָּה יִקְרְב֥וּ אֵלַ֖י לְשָֽׁרְתֵ֑נִי וְעָמְד֣וּ לְפָנַ֗י לְהַקְרִ֨יב לִ֜י חֵ֤לֶב וָדָם֙ נְאֻ֖ם
16 אֲדֹנָ֥יᵇ יְהוִֽה׃ 16 הֵ֜מָּה יָבֹ֣אוּ אֶל־מִקְדָּשִׁ֗י וְהֵ֛מָּה יִקְרְב֥וּ אֶל־שֻׁלְחָנִ֖י יט ר״פ22
17 לְשָֽׁרְתֵ֑נִי וְשָׁמְר֖וּ אֶת־מִשְׁמַרְתִּֽי׃ 17 וְהָיָ֗ה בְּבוֹאָם֙ אֶל־שַׁעֲרֵי֙ הֶחָצֵ֣ר
הַפְּנִימִ֔ית בִּגְדֵ֥י פִשְׁתִּ֖ים יִלְבָּ֑שׁוּ וְלֹא־ᵃיַעֲלֶ֤ה עֲלֵיהֶם֙ צֶ֔מֶר בְּשָׁרְתָ֗ם ג̇23
18 בְּשַׁעֲרֵ֛י הֶחָצֵ֥ר הַפְּנִימִ֖ית וָבָֽיְתָהᵃ׃ 18 פַּאֲרֵ֤י פִשְׁתִּים֙ יִהְי֣וּ עַל־רֹאשָׁ֔ם ב̇24. ב̇25
19 וּמִכְנְסֵ֣י פִשְׁתִּ֔ים יִהְי֖וּ עַל־מָתְנֵיהֶ֑ם לֹ֥אᵃ יַחְגְּר֖וּ בַּיָּֽזַע׃ 19 וּ֠בְצֵאתָם אֶל־ ל̇
הֶחָצֵ֨ר הַחִיצוֹנָ֜ה ᵃאֶל־הֶחָצֵ֣ר הַחִיצוֹנָה֮ᵃ אֶל־הָעָם֒ יִפְשְׁט֣וּ אֶת־בִּגְדֵיהֶ֗ם
אֲשֶׁר־הֵ֜מָּה מְשָׁרְתִ֣ם בָּ֗ם וְהִנִּ֤יחוּ אוֹתָם֙ בְּלִשְׁכֹ֣ת הַקֹּ֔דֶשׁ וְלָֽבְשׁוּ֙ בְּגָדִ֣ים ל̇ חס26. ג̇. ד̇27 ב̇28 מנה בליש. ג̇ חס בליש29. ג̇ ב מנה בליש
20 אֲחֵרִ֔ים וְלֹֽא־יְקַדְּשׁ֥וּ אֶת־הָעָ֖ם בְּבִגְדֵיהֶֽם׃ 20 וְרֹאשָׁם֙ לֹ֣א יְגַלֵּ֔חוּ וּפֶ֖רַע ל̇
21 לֹ֣א יְשַׁלֵּ֑חוּ כָּס֥וֹם יִכְסְמ֖וּ אֶת־רָאשֵׁיהֶֽם׃ 21 וְיַ֥יִן לֹֽא־יִשְׁתּ֖וּ כָּל־כֹּהֵ֑ן ל̇. ל̇. ג̇30
22 בְּבוֹאָ֖ם אֶל־הֶחָצֵ֥ר הַפְּנִימִֽית׃ 22 וְאַלְמָנָה֙ וּגְרוּשָׁ֔ה לֹֽא־יִקְח֥וּ לָהֶ֖ם ל̇31
לְנָשִׁ֑ים כִּ֣י אִם־בְּתוּלֹ֗ת מִזֶּ֙רַע֙ בֵּ֣יתᵃ יִשְׂרָאֵ֔ל וְהָֽאַלְמָנָה֙ אֲשֶׁ֣ר תִּֽהְיֶ֣ה יד̇. ב̇. ל בסיפ
23 אַלְמָנָ֔ה מִכֹּהֵ֖ן יִקָּֽחוּ׃ 23 וְאֶת־עַמִּ֣י י֔וֹרוּ בֵּ֥ין קֹ֖דֶשׁ לְחֹ֑ל וּבֵין־טָמֵ֥א ל̇. ד̇32
24 לְטָה֖וֹר יוֹדִעֻֽם׃ 24 וְעַל־רִ֗יבᵃ הֵ֚מָּה יַעַמְד֣וּ לִשְׁפֹּ֔טᵇ בְּמִשְׁפָּטַ֖י וּשְׁפָטֻ֑הוּᶜ ב̇. ל̇ וחס. למשפט חד מן ק. ז̇33 חס מ בליש. וּשְׁפטהו26 ק
וְאֶת־תּוֹרֹתַ֤י וְאֶת־חֻקֹּתַי֙ בְּכָל־מוֹעֲדַ֣י יִשְׁמֹ֔רוּ וְאֶת־שַׁבְּתוֹתַ֖י יְקַדֵּֽשׁוּ׃ ה̇34. ט̇35 חס וכל אוריה דכות ב מ א
25 וְאֶל־מֵ֣ת אָדָ֔ם לֹ֥א יָב֖וֹאᵃ לְטָמְאָ֑ה כִּ֣י אִם־לְאָב֩ וּלְאֵ֨ם וּלְבֵ֜ן וּלְבַ֗ת ל̇
26 לְאָחᵇ וּלְאָח֛וֹת אֲשֶׁר־לֹא־הָיְתָ֥ה לְאִ֖ישׁ יִטַּמָּֽאוּᶜ׃ 26 וְאַחֲרֵ֖י טָהֳרָת֑וֹ ל̇. ל̇36. ב̇
27 שִׁבְעַ֥ת יָמִ֖ים יִסְפְּרוּᵃ־לֽוֹ׃ 27 וּבְי֨וֹם בֹּא֜וֹ ᵃאֶל־הַקֹּ֗דֶשׁᵃ אֶל־הֶחָצֵ֤ר ל̇
הַפְּנִימִית֙ לְשָׁרֵ֣ת בַּקֹּ֔דֶשׁ יַקְרִ֖יב חַטָּאת֑וֹ נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֥יᵇ יְהוִֽה׃
28 ᵃוְהָיְתָ֤ה לָהֶם֙ לְֽנַחֲלָ֔הᵃ אֲנִ֖י נַחֲלָתָ֑ם וַאֲחֻזָּ֗ה לֹֽא־תִתְּנ֤וּ לָהֶם֙ בְּיִשְׂרָאֵ֔ל ה̇37
29 אֲנִ֖י אֲחֻזָּתָֽם׃ 29 הַמִּנְחָה֙ וְהַחַטָּ֣את וְהָאָשָׁ֔ם הֵ֖מָּה יֹֽאכְל֑וּם וְכָל־חֵ֥רֶם ל̇. ל̇

[18] Mm 2698. [19] Mm 210. [20] Mm 1199. [21] Mm 953. [22] Mm 1497. [23] Mm 1217. [24] Mm 1731. [25] Ex 39,28. [26] Mp sub loco. [27] Mm 1559. [28] Mm 2978. [29] Mm 4053. [30] Mm 2897. [31] Mm 1853. [32] Mm 2979. [33] Mm 1646. [34] Mm 2786. [35] Mm 1902. [36] Mm 2576. [37] Mm 943.

15 ᵃ 𝔊 *οἶκον* = בֵּית cf 2,3ᵃ ‖ ᵇ > 𝔊*, add ‖ **17** ᵃ > 𝔊* ‖ **18** ᵃ mlt Mss וְלֹא cf 𝔊𝔗𝔙 ‖ **19** ᵃ⁻ᵃ > nonn Mss 𝔊𝔖𝔙, dl (dttg) ‖ **22** ᵃ > 2 Mss 𝔊𝔖 ‖ **24** ᵃ 𝔊 + *αἵματος* ‖ ᵇ l c K 𝔊 לִשְׁפֹּט ‖ ᶜ l c mlt Mss 𝔊𝔖𝔗 ut Q ‖ **25** ᵃ 𝔊𝔖𝔙 pl ‖ ᵇ mlt Mss 𝔊𝔖𝔙 ול׳ ‖ ᶜ 𝔊 sg ‖ **26** ᵃ Ms 𝔊𝔖 sg cf Lv 15,13.28 ‖ **27** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊* ‖ ᵇ > 𝔊*, add ‖ **28** ᵃ⁻ᵃ crrp? 𝔙 *non erit autem eis hereditas* = וְלֹא תִהְיֶה לָהֶם נַחֲלָה?

בְּיִשְׂרָאֵל לָהֶם יִהְיֶה׃ 30 וְרֵאשִׁית [a]כָּל־בִּכּוּרֵי[a] כֹל וְכָל־תְּרוּמַת כֹּל 30
מִכֹּל תְּרוּמֹתֵיכֶם לַכֹּהֲנִים יִהְיֶה וְרֵאשִׁית עֲרִסוֹתֵיכֶם תִּתְּנוּ לַכֹּהֵן
לְהָנִיחַ בְּרָכָה אֶל[b]־בֵּיתֶךָ[c]׃ 31 כָּל־נְבֵלָה וּטְרֵפָה מִן־הָעוֹף וּמִן־ 31
הַבְּהֵמָה לֹא יֹאכְלוּ הַכֹּהֲנִים׃ פ
45 1 וּבְהַפִּילְכֶם אֶת־הָאָרֶץ בְּנַחֲלָה תָּרִימוּ תְרוּמָה לַיהוָה 45
קֹדֶשׁ מִן־הָאָרֶץ אֹרֶךְ[a] חֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אֹרֶךְ[a] וְרֹחַב עֲשָׂרָה[b] אָלֶף
קֹדֶשׁ־הוּא בְכָל־גְּבוּלָהּ סָבִיב׃ 2 יִהְיֶה[a] מִזֶּה אֶל־הַקֹּדֶשׁ חֲמֵשׁ מֵאוֹת 2
בַּחֲמֵשׁ מֵאוֹת מְרֻבָּע סָבִיב וַחֲמִשִּׁים אַמָּה מִגְרָשׁ לוֹ סָבִיב׃ 3 וּמִן־ 3
הַמִּדָּה הַזֹּאת תָּמוֹד[a] אֹרֶךְ חֲמִשָּׁ[b] וְעֶשְׂרִים אֶלֶף וְרֹחַב עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים
וּבוֹ־יִהְיֶה הַמִּקְדָּשׁ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים׃ 4 [a]קֹדֶשׁ מִן־הָאָרֶץ[a] הוּא לַכֹּהֲנִים 4
מְשָׁרְתֵי הַמִּקְדָּשׁ יִהְיֶה הַקְּרֵבִים לְשָׁרֵת אֶת־יְהוָה וְהָיָה לָהֶם מָקוֹם
לְבָתִּים וּמִקְדָּשׁ[b] לַמִּקְדָּשׁ[c]׃ 5 וַחֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אֹרֶךְ וַעֲשֶׂרֶת 5
אֲלָפִים רֹחַב יִהְיֶה[a] לַלְוִיִּם מְשָׁרְתֵי הַבַּיִת לָהֶם לַאֲחֻזָּה [b]עֶשְׂרִים
לְשָׁכֹת[b]׃ 6 וַאֲחֻזַּת הָעִיר תִּתְּנוּ חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים רֹחַב וְאֹרֶךְ חֲמִשָּׁה 6
וְעֶשְׂרִים אֶלֶף לְעֻמַּת תְּרוּמַת הַקֹּדֶשׁ לְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה׃
7 וְלַנָּשִׂיא מִזֶּה וּמִזֶּה לִתְרוּמַת הַקֹּדֶשׁ וְלַאֲחֻזַּת הָעִיר אֶל[a]־פְּנֵי תְרוּמַת־ 7
הַקֹּדֶשׁ וְאֶל[b]־פְּנֵי אֲחֻזַּת הָעִיר מִפְּאַת־יָם יָמָּה וּמִפְּאַת־קֵדְמָה[c] קָדִימָה
וְאֹרֶךְ לְעֻמּוֹת[d] אַחַד הַחֲלָקִים מִגְּבוּל יָם[e] אֶל־גְּבוּל קָדִימָה׃ 8 לָאָרֶץ[a] 8
יִהְיֶה[b]־לּוֹ לַאֲחֻזָּה בְּיִשְׂרָאֵל וְלֹא־יוֹנוּ עוֹד נְשִׂיאַי[c] אֶת־עַמִּי וְהָאָרֶץ
יִתְּנוּ לְבֵית־יִשְׂרָאֵל לְשִׁבְטֵיהֶם׃ ס 9 כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה רַב־ 9
לָכֶם נְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל חָמָס וָשֹׁד הָסִירוּ וּמִשְׁפָּט וּצְדָקָה עֲשׂוּ הָרִימוּ
גְרֻשֹׁתֵיכֶם מֵעַל עַמִּי נְאֻם אֲדֹנָי[a] יְהוִה׃ 10 מֹאזְנֵי־צֶדֶק וְאֵיפַת־צֶדֶק 10

[38] Mm 1157. [39] Mm 2102. Cp 45 [1] Mm 2980. [2] Mm 2964. [3] Mm 4143. [4] Mm 1594. [5] Mm 4053. [6] Mp sub loco. [7] Mm 3936. [8] Mm 187. [9] Mm 2911.

30 a–a 𝔊 *πάντων καὶ τὰ πρωτότοκα*, frt l כֹּל וּבְכ׳ ‖ b = עַל ‖ c 𝔊(𝔖) *(ἐπὶ) τοὺς οἴκους ὑμῶν*, prb l בָּתֵּיכֶם ‖ **Cp 45,1** a dl vel 1° vel 2° cf 𝔊*𝔖𝔙 ‖ b 𝔊* *εἴκοσι*, l עֶשְׂרִים ‖ **2** a prp וְהָיָה cf 𝔊𝔖𝔗f𝔙 ‖ **3** a prb l תָּמֹדּוּ ‖ b 𝔆 mlt Mss ut Q ‖ **4** a–a dl קֹדֶשׁ (cf 𝔊*) et cj c 3 ‖ b prb l וּמִגְרָשׁ cf 𝔊𝔗 ‖ c prb l לְמִקְנֶה cf Jos 14,4 21,2 ‖ **5** a l c K יִהְיֶה ‖ b–b 𝔊 *πόλεις τοῦ κατοικεῖν* = עָרִים לָשָׁבֶת? ‖ **7** a = עַל ‖ b = וְעַל ‖ c prb l קָדִים ‖ d l c nonn Mss Edd מַּת– ‖ e 𝔊 *πρὸς θάλασσαν*, l יָמָּה ‖ **8** a cj c 7 cf 𝔊 ‖ b 𝔊 *καὶ ἔσται*, l וְהָיָה ‖ c l c Ms 𝔊 נְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל ‖ **9** a > 𝔊*, add.

11 וּבַת־צֶ֥דֶק יְהִֽי־לָכֶֽם׃ 11 הָאֵיפָ֣ה וְהַבַּ֗ת תֹּ֤כֶן אֶחָד֙ יִהְיֶ֔ה לָשֵׂ֕את מַעְשַׂ֥ר ל . ל . כד
הַחֹ֖מֶר הַבָּ֑ת וַעֲשִׂירִ֤ת הַחֹ֙מֶר֙ הָֽאֵיפָ֔ה אֶֽל־aהַחֹ֖מֶר יִהְיֶ֥ה מַתְכֻּנְתּֽוֹ׃ ל קמ . ב[10]
12 וְהַשֶּׁ֖קֶל עֶשְׂרִ֣ים גֵּרָ֑ה עֶשְׂרִ֨יםa שְׁקָלִ֜ים חֲמִשָּׁ֧ה וְעֶשְׂרִ֣יםb שְׁקָלִ֗ים
13 עֲשָׂרָ֧ה וַחֲמִשָּׁ֛הc שֶׁ֖קֶל הַמָּנֶ֥ה יִהְיֶ֥ה לָכֶֽם׃ 13 זֹ֥את הַתְּרוּמָ֖ה אֲשֶׁ֣ר ל
תָּרִ֑ימוּ שִׁשִּׁ֤ית הָֽאֵיפָה֙ מֵחֹ֣מֶר הַחִטִּ֔ים וְשִׁשִּׁיתֶם֙a הָֽאֵיפָ֔ה מֵחֹ֖מֶר ל
14 הַשְּׂעֹרִֽים׃ 14 וְחֹ֨ק הַשֶּׁ֜מֶן aהַבַּ֣ת הַשֶּׁ֗מֶןa מַעְשַׂ֤ר הַבַּת֙ bמִן־הַכֹּ֔רb cעֲשֶׂ֥רֶת
ס בח[11] הַבַּתִּ֖ים חֹ֑מֶרc כִּֽי־עֲשֶׂ֥רֶת הַבַּתִּ֖ים חֹֽמֶרd׃ 15 וְשֶׂה־אַחַ֨ת מִן־הַצֹּ֜אן מִן־ ל
הַמָּאתַ֗יִם מִמַּשְׁקֵ֤הa יִשְׂרָאֵל֙ לְמִנְחָ֔ה וּלְעוֹלָ֖ה וְלִשְׁלָמִ֑ים לְכַפֵּ֣ר ב[12] . ל[13] . ב
16 עֲלֵיהֶ֔םb נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֥י יְהוִֽה׃ 16 כֹּ֚ל הָעָ֣ם הָאָ֔רֶץa bיִהְי֖וּ אֶל־bהַתְּרוּמָ֣ה ג ר״פ
17 הַזֹּ֑את לַנָּשִׂ֖יא בְּיִשְׂרָאֵֽל׃ 17 וְעַֽל־הַנָּשִׂ֣יא יִהְיֶ֗ה הָעוֹל֣וֹתa וְהַמִּנְחָה֮ ג מל[14]
וְהַנֶּסֶךְ֒ בַּחַגִּ֤ים וּבֶחֳדָשִׁים֙ וּבַשַּׁבָּת֔וֹת בְּכָל־bמוֹעֲדֵ֖י בֵּ֣ית יִשְׂרָאֵ֑ל הֽוּא־ ל
יַעֲשֶׂ֞ה אֶת־הַחַטָּ֣את וְאֶת־הַמִּנְחָ֗ה וְאֶת־הָֽעוֹלָה֙ וְאֶת־הַשְּׁלָמִ֔ים לְכַפֵּ֖ר ח[15] . ג[16] . ל
בְּעַ֥ד בֵּֽית־יִשְׂרָאֵֽל׃ ס
18 כֹּה־אָמַר֮ אֲדֹנָ֣יa יְהוִה֒ בָּרִאשׁוֹן֙ בְּאֶחָ֣ד לַחֹ֔דֶשׁ תִּקַּ֥ח פַּר־בֶּן־ ד בטע ר״פ בסיפ . ח[17]
19 בָּקָ֖ר תָּמִ֑ים וְחִטֵּאתָ֖ אֶת־הַמִּקְדָּֽשׁ׃ 19 וְלָקַ֨ח הַכֹּהֵ֜ן מִדַּ֣ם הַחַטָּ֗את וְנָתַן֙ ג[18]
אֶל־aמְזוּזַ֣תb הַבַּ֔יִת וְאֶל־cאַרְבַּ֛ע פִּנּ֥וֹת הָעֲזָרָ֖ה לַמִּזְבֵּ֑חַ וְעַל־מְזוּזַ֕תb ל
20 שַׁ֖עַרd הֶחָצֵ֥ר הַפְּנִימִֽית׃ 20 וְכֵ֤ן תַּעֲשֶׂה֙ בְּשִׁבְעָ֣ה בַחֹ֔דֶשׁa מֵאִ֥ישׁ שֹׁגֶ֖ה ה[19] . ל[11]
21 וּמִפֶּ֑תִי וְכִפַּרְתֶּ֖ם אֶת־הַבָּֽיִת׃ 21 בָּרִאשׁ֗וֹן בְּאַרְבָּעָ֨ה עָשָׂ֥ר י֙וֹם֙ ח[17]
22 לַחֹ֔דֶשׁ יִהְיֶ֥ה לָכֶ֖ם הַפָּ֑סַח חָ֕גa שְׁבֻע֥וֹתb יָמִ֖ים מַצּ֥וֹת יֵאָכֵֽל׃ 22 וְעָשָׂ֤ה ד[20] . ל . ג[21]
23 הַנָּשִׂיא֙ בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא בַּעֲד֕וֹ וּבְעַ֖ד כָּל־עַ֣ם הָאָ֑רֶץ פַּ֖ר חַטָּֽאת׃ 23 וְשִׁבְעַ֨ת ל
יְמֵֽי־הֶחָ֜ג יַעֲשֶׂ֧ה עוֹלָ֣ה לַֽיהוָ֗ה שִׁבְעַ֣ת פָּ֠רִים וְשִׁבְעַ֨ת אֵילִ֤ים תְּמִימִם֙
24 לַיּ֔וֹם שִׁבְעַ֖ת הַיָּמִ֑ים וְחַטָּ֕את שְׂעִ֥יר עִזִּ֖ים לַיּֽוֹם׃ 24 וּמִנְחָ֗ה אֵיפָ֥ה לַפָּ֛ר ב[22] . ח[23] . ל[11]

[10] Mm 2981. [11] Mp sub loco. [12] Mm 2982. [13] Mm 3117. [14] Mm 297. [15] Mm 1930. [16] Mm 2983. [17] Mm 2909. [18] Mm 2973. [19] Mm 550. [20] Mm 2477. [21] Mm 994. [22] Mm 875. [23] Mm 4051.

11 [a] = עַל ‖ **12** [a] 𝔊* *πέντε*, l חֲמִשָּׁה ‖ [b] 𝔊* *δέκα*, l וַעֲשָׂרָה ‖ [c] 𝔊* *καὶ πεντήκοντα*, l ־שִׁים ‖ **13** [a] l ־ית cf Vrs ‖ **14** [a–a] > 𝔖𝔗, dl ‖ [b–b] > 𝔊 ‖ [c–c] > 𝔊*, dl (dttg) cf 𝔖 ‖ [d] 𝔙 *corum*, frt l הַכֹּר ‖ **15** [a] prb l מִמִּקְנֵה ‖ [b] 𝔊 suff 2 pl ‖ [c] > 𝔊*, add ‖ **16** [a] > 𝔊*, add ‖ [b–b] prb l (= עָלָיו) יִהְיֶה אֵלָיו ‖ **17** [a] l c nonn Mss העולה ‖ [b] l c mlt Mss Edd 𝔊𝔖𝔗[Mss]𝔙 וּבְ׳ ‖ **18** [a] > 2 Mss 𝔊*, add ‖ **19** [a] = עַל ‖ [b] 𝔊𝔖𝔙 pl ‖ [c] = ועל ‖ [d] frt l שַׁעֲרֵי ‖ **20** [a] l c pc Mss לחדש; 𝔊* *ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνός* = בַּשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ ‖ **21** [a] vel dl vel tr חג ante הפסח ‖ [b] l c 2 Mss Vrs שִׁבְעַת.

וְאֵיפָה לָאַיִל יַעֲשֶׂה וְשֶׁמֶן הִין לָאֵיפָה׃ 25 בַּשְּׁבִיעִי[a] בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר 25
יוֹם לַחֹדֶשׁ בֶּחָג יַעֲשֶׂה כָאֵלֶּה שִׁבְעַת הַיָּמִים כַּחַטָּאת כָּעֹלָה[b] וְכַמִּנְחָה ח[24]. ה חס בסיפ
וְכַשָּׁמֶן׃ ס

46 1 כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה שַׁעַר הֶחָצֵר הַפְּנִימִית הַפֹּנֶה קָדִים 46 ד בטע ר״פ בסיפ
יִהְיֶה סָגוּר שֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת יִפָּתֵחַ וּבְיוֹם הַחֹדֶשׁ יִפָּתֵחַ׃ ה וכל זהב סגור דכות[1]. ב. ה[2]. ה
2 וּבָא הַנָּשִׂיא דֶּרֶךְ אוּלָם הַשַּׁעַר מִחוּץ וְעָמַד עַל־מְזוּזַת[a] הַשַּׁעַר וְעָשׂוּ 2 יז ר״פ. ה מל בצורת הבית[3]
הַכֹּהֲנִים אֶת־עוֹלָתוֹ וְאֶת־שְׁלָמָיו וְהִשְׁתַּחֲוָה עַל־מִפְתַּן הַשַּׁעַר וְיָצָא ל מל. ל
וְהַשַּׁעַר לֹא־יִסָּגֵר עַד־הָעָרֶב׃ 3 וְהִשְׁתַּחֲווּ עַם־הָאָרֶץ פֶּתַח הַשַּׁעַר 3 ד[4]
הַהוּא בַּשַּׁבָּתוֹת וּבֶחֳדָשִׁים לִפְנֵי יְהוָה׃ 4 וְהָעֹלָה אֲשֶׁר־יַקְרִב הַנָּשִׂיא 4 ה חס בסיפ. ל[5] חס ול בליש
לַיהוָה בְּיוֹם הַשַּׁבָּת שִׁשָּׁה כְבָשִׂים תְּמִימִם וְאַיִל תָּמִים׃ 5 וּמִנְחָה אֵיפָה 5
לָאַיִל וְלַכְּבָשִׂים מִנְחָה מַתַּת יָדוֹ וְשֶׁמֶן הִין לָאֵיפָה׃ 6 וּבְיוֹם הַחֹדֶשׁ 6
פַּר בֶּן־בָּקָר תְּמִימִם[a] וְשֵׁשֶׁת כְּבָשִׂם וָאַיִל תְּמִימִם יִהְיוּ׃ 7 וְאֵיפָה לַפָּר 7
וְאֵיפָה לָאַיִל יַעֲשֶׂה מִנְחָה וְלַכְּבָשִׂים כַּאֲשֶׁר תַּשִּׂיג יָדוֹ וְשֶׁמֶן הִין
לָאֵיפָה׃ 8 וּבְבוֹא הַנָּשִׂיא דֶּרֶךְ אוּלָם הַשַּׁעַר יָבוֹא וּבְדַרְכּוֹ יֵצֵא׃ 8 ט[6] מל וחד מן ד[7] בליש ב מל וב חס. ה מל בצורת הבית[3]
9 וּבְבוֹא עַם־הָאָרֶץ לִפְנֵי יְהוָה בַּמּוֹעֲדִים הַבָּא דֶּרֶךְ־שַׁעַר צָפוֹן 9 ט[6] מל וחד מן ד[7] בליש ב מל וב חס
לְהִשְׁתַּחֲוֹת יֵצֵא דֶּרֶךְ־שַׁעַר נֶגֶב וְהַבָּא דֶּרֶךְ־שַׁעַר נֶגֶב יֵצֵא דֶּרֶךְ־שַׁעַר ב[8]
צָפוֹנָה לֹא יָשׁוּב דֶּרֶךְ הַשַּׁעַר אֲשֶׁר־בָּא בוֹ כִּי נִכְחוֹ יֵצֵאוּ[a]׃ 10 וְהַנָּשִׂיא 10 גג. ב[9]. יצא ק
בְּתוֹכָם בְּבוֹאָם יָבוֹא וּבְצֵאתָם יֵצֵאוּ[a]׃ 11 וּבַחַגִּים וּבַמּוֹעֲדִים תִּהְיֶה 11 ד[10]
הַמִּנְחָה אֵיפָה לַפָּר וְאֵיפָה לָאַיִל וְלַכְּבָשִׂים מַתַּת יָדוֹ וְשֶׁמֶן הִין ל
לָאֵיפָה׃ ס 12 וְכִי־יַעֲשֶׂה הַנָּשִׂיא נְדָבָה עוֹלָה אוֹ־שְׁלָמִים נְדָבָה 12 ל
לַיהוָה וּפָתַח לוֹ אֶת[a] הַשַּׁעַר הַפֹּנֶה קָדִים וְעָשָׂה אֶת־עֹלָתוֹ וְאֶת־שְׁלָמָיו יב פסוק את את ואת את
כַּאֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וְיָצָא וְסָגַר אֶת־הַשַּׁעַר אַחֲרֵי צֵאתוֹ׃
13 וְכֶבֶשׂ בֶּן־שְׁנָתוֹ תָּמִים תַּעֲשֶׂה[a] עוֹלָה לַיּוֹם לַיהוָה בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר 13 גג[11]. ב[12]
תַּעֲשֶׂה[a] אֹתוֹ׃ 14 וּמִנְחָה תַעֲשֶׂה[a] עָלָיו בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר שִׁשִּׁית הָאֵיפָה 14 גג[12]

[24] Mm 4051. Cp 46 [1] Mm 3563. [2] Mm 2975. [3] Mm 2957. [4] Mm 441. [5] Mm 667. [6] Mm 2069. [7] Mm 616. [8] Mm 2984. [9] Ex 14,2. [10] Mm 105. [11] Mm 875. [12] Mm 688.

25 [a] 𝔊𝔖 pr cop, frt l 'וּב ‖ [b] l c 2 Mss 𝔊𝔖 'וְכ ‖ **Cp 46,1** [a] > 𝔊*, add ‖ **2** [a] 𝔊 pl ‖ **6** [a] l c ℭ mlt Mss Q^Or Vrs תָּמִים ‖ **9** [a] l c mlt Mss Q Vrs יֵצֵא ‖ **10** [a] l c mlt Mss 𝔊𝔖 𝔗^f Ms𝔙 יֵצֵא ‖ **12** [a] sic L, mlt Mss Edd אֶת־ ‖ **13** [a] pc Mss 𝔊𝔙 3 sg cf 𝔖 et 14[a] ‖ **14** [a] 2 Mss 𝔊𝔖𝔙 3 sg cf 13[a].

וְשֶׁמֶן שְׁלִישִׁית הַהִין לָרֹס אֶת־הַסֹּלֶת מִנְחָה לַיהוָה חֻקּוֹתb °cעוֹלָם — ט מל13. ל. ט. ל

15 תָּמִיד׃c 15 וְעָשׂוּa אֶת־הַכֶּבֶשׂ וְאֶת־הַמִּנְחָה וְאֶת־הַשֶּׁמֶן בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר — יעשו ק. ה14. גג15

16 עוֹלַת תָּמִיד׃ פ 16 כֹּה־אָמַר אֲדֹנָיa יְהוִה כִּי־יִתֵּן הַנָּשִׂיא מַתָּנָה — ג מל16. ד17. ח בטע בסיפ18

17 לְאִישׁ מִבָּנָיו נַחֲלָתוֹb הִיא לְבָנָיו תִּהְיֶה אֲחֻזָּתָם הִיא בְּנַחֲלָה׃ 17 וְכִי־ — ל

יִתֵּן מַתָּנָה מִנַּחֲלָתוֹ לְאַחַד מֵעֲבָדָיו וְהָיְתָה לּוֹ עַד־שְׁנַת הַדְּרוֹר וְשָׁבַתa — ז19. ל

18 לַנָּשִׂיא אַךְ נַחֲלָתוֹb בָּנָיו לָהֶם תִּהְיֶה׃ 18 וְלֹא־יִקַּח הַנָּשִׂיא מִנַּחֲלַת הָעָם — יז ר״פ ולא לא20. ג21

לְהוֹנֹתָם מֵאֲחֻזָּתָםa מֵאֲחֻזָּתוֹ יַנְחִל אֶת־בָּנָיו לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא־יָפֻצוּ עַמִּי — ל. ל חס

אִישׁ מֵאֲחֻזָּתוֹ׃

19 וַיְבִיאֵנִי בַמָּבוֹא אֲשֶׁר עַל־כֶּתֶף הַשַּׁעַר אֶל־הַלְּשָׁכוֹתa הַקֹּדֶשׁ — יד פסוק על אל אל22. ה23. ב

bאֶל־הַכֹּהֲנִיםb הַפֹּנוֹת צָפוֹנָה וְהִנֵּה־שָׁם מָקוֹם בַּיַּרְכָתָם יָמָּה׃c ס — גג. בירכתים ק

20 וַיֹּאמֶר אֵלַי זֶה הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יְבַשְּׁלוּ־שָׁם הַכֹּהֲנִים אֶת־הָאָשָׁם וְאֶת־ — ט בטע ר״פ בסיפ24

הַחַטָּאת אֲשֶׁרa יֹאפוּ אֶת־הַמִּנְחָה לְבִלְתִּי הוֹצִיא אֶל־הֶחָצֵר הַחִיצוֹנָה — ל

21 לְקַדֵּשׁ אֶת־הָעָם׃ 21 וַיּוֹצִיאֵנִי אֶל־הֶחָצֵר הַחִיצֹנָה וַיַּעֲבִירֵנִי אֶל־ — ג מל. ד

אַרְבַּעַת מִקְצוֹעֵיa הֶחָצֵר וְהִנֵּה חָצֵר בְּמִקְצֹעַ הֶחָצֵר חָצֵר בְּמִקְצֹעַ — ג חס. ג חס

22 הֶחָצֵר׃ 22 בְּאַרְבַּעַת מִקְצֹעוֹת הֶחָצֵר חֲצֵרוֹת קְטֻרוֹתa אַרְבָּעִים

23 אֹרֶךְ וּשְׁלֹשִׁים רֹחַב מִדָּה אַחַת לְאַרְבַּעְתָּם מְהֻקְצָעוֹת׃a 23 וְטוּר — הי נקוד

סָבִיב בָּהֶםa סָבִיב לְאַרְבַּעְתָּם וּמְבַשְּׁלוֹת bעָשׂוּי מִתַּחַתb הַטִּירוֹת — ג מל ול בליש

24 סָבִיב׃ 24 וַיֹּאמֶר אֵלָי אֵלֶּה בֵּיתa הַמְבַשְּׁלִים אֲשֶׁר יְבַשְּׁלוּ־שָׁם מְשָׁרְתֵי — ז בטע ר״פ בסיפ25

הַבַּיִת אֶת־זֶבַח הָעָם׃

47 1 וַיְשִׁבֵנִי אֶל־פֶּתַח הַבַּיִת וְהִנֵּה־מַיִם יֹצְאִים מִתַּחַת מִפְתַּן — ב וחס בסיפ1

הַבַּיִת קָדִימָה כִּי־פְנֵי הַבַּיִת קָדִים וְהַמַּיִם יֹרְדִים מִתַּחַתa °bמִכֶּתֶף — ז חס פאת. ל

2 הַבַּיִתb הַיְמָנִית מִנֶּגֶב לַמִּזְבֵּחַ׃ 2 וַיּוֹצִאֵנִי דֶּרֶךְ־שַׁעַר °צָפוֹנָהa וַיְסִבֵּנִי — ג חס. ב2. גג. ל

[13] Mm 1900. [14] Mm 1930. [15] Mm 688. [16] Mm 995. [17] Mm 578. [18] Mm 2911. [19] Mm 1207. [20] Mm 2708. [21] Mm 1110. [22] Mm 4093. [23] Mm 1033. [24] Mm 2943. [25] Mp sub loco. Cp 47 [1] Mm 2985. [2] Mm 2984.

14 [b] l c 𝔗 nonn Mss Vrs חקת ‖ [c–c] prp עֹלַת תָּ׳ cf 15, sed תמיד frt add ‖ 15 [a] K וְעָשׂוּ cf 𝔖𝔗[f], 𝔗 mlt Mss 𝔗 ut Q; 𝔊 ποιήσετε, 𝔙 faciet ‖ 16 [a] > Ms 𝔊*, add ‖ [b] 𝔊 pr ἐκ, l מִנַּ׳ et cj c aβ (cf 17) ‖ 17 [a] prp וְשָׁבָה ‖ [b] l נחלת cf 𝔊𝔖 ‖ 18 [a] > 𝔊*, dttg? ‖ 19 [a] l לִשְׁ׳ ‖ [b–b] l אֲשֶׁר לַכֹּ׳ cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ [c] > 𝔊*, dl; prb ex Q (בירכת)ים ‖ 20 [a] 𝔊(𝔖) καὶ ἐκεῖ, prb l וְשָׁם ‖ 21 [a] frt l ־עוֹת cf 22 ‖ 22 [a] crrp? 𝔊 μικρά, 𝔊[L] μικραί = קְטַנּוֹת? prp קְצָרוֹת cf 42,5 ‖ [b] > 𝔊𝔖𝔙, dl ‖ 23 [a] frt l c 2 Mss לָהֶם ‖ [b–b] prb l עֲשׂוּיוֹת תחת ‖ 24 [a] prp בָּתֵּי ‖ Cp 47,1 [a] > 𝔊*𝔖𝔙, prb dl ‖ [b–b] 𝔊* ἀπὸ τοῦ κλίτους, frt dl הבית (cf [a]) et l מִן־הַכָּתֵף (cf 2) ‖ 2 [a] l הַצָּפוֹן cf 𝔗[b] הצ׳ et Vrs.

דֶּרֶךְ ח֗וּץ אֶל־שַׁ֣עַר ᵇהַח֔וּץ דֶּ֖רֶךְᵇ הַפּוֹנֶ֣ה קָדִ֑ים וְהִנֵּה־מַ֥יִםᶜ מְפַכִּ֖ים ל . ד מל
3 מִן־הַכָּתֵ֥ף הַיְמָנִֽית׃ 3 בְּצֵאת־ᵃהָאִ֥ישׁ קָדִ֖ים וְקָ֣ו בְּיָד֑וֹ וַיָּ֤מָד אֶ֙לֶף֙ ב . ל
4 בָּֽאַמָּ֔ה וַיַּעֲבִרֵ֥נִיᵇ בַמַּ֖יִם מֵ֥י אָפְסָֽיִם׃ 4 וַיָּ֣מָד אֶ֗לֶף וַיַּעֲבִרֵ֥נִיᵃ בַמַּ֖יִם ל
5 מַ֣יִםᵇ בִּרְכָּ֑יִם וַיָּ֣מָד אֶ֔לֶף וַיַּעֲבִרֵ֖נִיᶜ מֵ֥י מָתְנָֽיִם׃ 5 וַיָּ֣מָד אֶ֔לֶף נַ֕חַל אֲשֶׁ֥ר
לֹא־אוּכַ֖לᵃ לַעֲבֹ֑ר כִּֽי־גָא֤וּ הַמַּ֙יִם֙ מֵ֣י שָׂ֔חוּ נַ֖חַל אֲשֶׁ֥ר לֹא־יֵעָבֵֽר׃ ל . ל . ל
6 7 6 וַיֹּ֣אמֶר אֵלַ֔י הֲרָאִ֖יתָ בֶן־אָדָ֑ם וַיּֽוֹלִכֵ֥נִי וַיְשִׁבֵ֖נִיᵃ שְׂפַ֥תᵇ הַנָּֽחַל׃ 7 בְּשׁוּבֵ֕נִיᵃ ד . ג . ב וחס בסיפ[3] . ל
8 וְהִנֵּה֙ אֶלᵇ־שְׂפַ֣ת הַנַּ֔חַל עֵ֖ץ רַ֣ב מְאֹ֑ד מִזֶּ֖ה וּמִזֶּֽה׃ 8 וַיֹּ֣אמֶר אֵלַ֗י הַמַּ֤יִם ד בליש[4]
הָאֵ֙לֶּה֙ יוֹצְאִ֔ים אֶל־הַגְּלִילָה֙ הַקַּדְמוֹנָ֔ה וְיָרְד֖וּ עַל־הָעֲרָבָ֑ה וּבָ֣אוּ ד מל[5] . ז פסוק אל על אל . ל[6]
9 הַיָּ֔מָּה ᵃאֶל־הַיָּ֖מָּהᵃ הַמּֽוּצָאִ֑יםᵇ וְנִרְפּ֖אוּᶜ הַמָּֽיִם׃ 9 וְהָיָ֣ה כָל־נֶ֣פֶשׁ חַיָּ֣ה ׀ ב[7] . ונרפו ק חד מן מח[8] כת א לא קר ול בליש . ב פסוק כל כל בל[9]
אֲשֶׁר־יִשְׁרֹ֡ץ אֶ֣ל כָּל־אֲשֶׁר֩ יָב֨וֹא שָׁ֤ם נַחֲלַ֙יִם֙ᵃ יִֽחְיֶ֔ה וְהָיָ֥ה הַדָּגָ֖ה רַבָּ֣ה יב[10] . ל . יח וכל חיו יהיה דכות[11] . ה[12]
מְאֹ֑ד כִּי֩ בָ֨אוּ שָׁ֜מָּה הַמַּ֣יִם הָאֵ֗לֶּה וְיֵרָֽפְאוּ֙ וָחָ֔י כֹּ֛ל אֲשֶׁר־יָב֥וֹא שָׁ֖מָּה ו פסוק שם שמה[13] . ל . ל זקף קמ
10 הַנָּֽחַל׃ 10 וְהָיָה֩ יעמדוᵃ עָלָ֨יו דַּוָּגִ֜ים מֵעֵ֣ין גֶּ֗דִי וְעַד־עֵ֣ין עֶגְלַ֔יִם מִשְׁט֥וֹחַ עמדו ק יתיר י חד מן ב[14] כת י ר״ת . ל
לַחֲרָמִ֖ים יִהְי֑וּᵇ לְמִינָה֙ᶜ תִּהְיֶ֣ה דְגָתָ֔םᵈ כִּדְגַ֛ת הַיָּ֥ם הַגָּד֖וֹל רַבָּ֥ה מְאֹֽד׃ ל . ה[12]
11 בִּצֹּאתָ֧ו וּגְבָאָ֛יו וְלֹ֥א יֵרָפְא֖וּ לְמֶ֣לַח נִתָּֽנוּ׃ 12 וְעַל־הַנַּ֣חַל יַעֲלֶ֣ה עַל־ ס כט[5] בצאתיו ק . ב[15]
שְׂפָת֣וֹ מִזֶּ֣ה ׀ וּמִזֶּ֣ה ׀ כָּל־עֵֽץ־מַ֠אֲכָל לֹא־יִבּ֨וֹל עָלֵ֜הוּ וְלֹא־יִתֹּ֣ם פִּרְי֗וֹ ד ב מנה בנביא[5] . ל
לָחֳדָשָׁיו֙ יְבַכֵּ֔ר כִּ֣י מֵימָ֔יו מִן־הַמִּקְדָּ֖שׁ הֵ֣מָּה יוֹצְאִ֑ים וְהָי֤וּᵃ פִרְיוֹ֙ לְמַֽאֲכָ֔ל ל . ל . ד מל . והיה ק חד מן ח[16] כת ו וקר ה
וְעָלֵ֖הוּ לִתְרוּפָֽה׃ ס ב[17] . ל
13 13 כֹּ֣ה אָמַר֮ אֲדֹנָ֣יᵃ יְהוִה֒ ᵇגֵּ֤ה גְבוּלᵇ אֲשֶׁ֣ר תִּֽתְנַחֲלוּ֙ אֶת־הָאָ֔רֶץ ל כת ה[18]
14 לִשְׁנֵ֥י עָשָׂ֖ר שִׁבְטֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל יוֹסֵ֖ף חֲבָלִֽיםᶜ׃ 14 וּנְחַלְתֶּ֤ם אוֹתָהּ֙ אִ֣ישׁ ו בליש[19] . ב
כְּאָחִ֔יו אֲשֶׁ֤ר נָשָׂ֙אתִי֙ אֶת־יָדִ֔י לְתִתָּ֖הּ לַאֲבֹתֵיכֶ֑ם וְנָ֨פְלָ֜ה הָאָ֧רֶץ הַזֹּ֛את יט . ב[20] . ח[21] חס ב מנה בסיפ וכל עזרא דכות
15 לָכֶ֖ם בְּנַחֲלָֽה׃ 15 וְזֶ֖ה גְּב֣וּל הָאָ֑רֶץ לִפְאַ֤ת צָפ֙וֹנָה֙ מִן־הַיָּ֧ם הַגָּד֛וֹל כג ר״פ . יד . ג[22] . נג

[3] Mm 2985. [4] Mm 2972. [5] Mp sub loco. [6] Mm 3140. [7] Mm 2828. [8] Mm 898, cf Jer 51,9. [9] Mm 2986. [10] Mm 2938. [11] Mm 107. [12] Mm 2987. [13] Mm 2057. [14] Mm 2741. [15] Gn 9,2. [16] Mm 3827. [17] Mm 3195. [18] Mm 3989. [19] Mm 874. [20] Ex 22,16. [21] Mm 1586. [22] Mm 2988.

2 ᵇ⁻ᵇ 𝔊(𝔖) *τῆς αὐλῆς* = הֶחָצֵר, sed potius tr דרך post הפונה ‖ ᶜ 𝔊* *τὸ ὕδωρ*, l הַמַּיִם (hpgr) ‖ **3** ᵃ prb l וַיּוֹצִאֵנִי ‖ ᵇ 𝔊 *καὶ διῆλθεν* ‖ **4** ᵃ cf 3ᵇ ‖ ᵇ l c 𝔗 mlt Mss 𝔗 מֵי ‖ ᶜ cf 3ᵃ; frt ins c 𝔗 nonn Mss בַּמַּיִם cf 𝔖𝔗ᶠ𝔙 (= 3.4a) ‖ **5** ᵃ pc Mss 𝔊𝔖 3 sg, l יוּכַל ‖ **6** ᵃ > 𝔊*, dl (var lect vel gl)? ‖ ᵇ 𝔗 mlt Mss 𝔙 pr עַל, l ועל ‖ **7** ᵃ prp בְּשׁוּבִי, al om ‖ ᵇ = עַל ‖ **8** ᵃ⁻ᵃ 𝔊(𝔖) *ἐπὶ τὸ ὕδωρ*, l אל־הַמַּיִם ‖ ᵇ crrp, frt l הַחֲמוּצִים ‖ ᶜ l c K וְנִרְפְּאוּ ‖ **9** ᵃ 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *ὁ ποταμός*, l הַנַּחַל cf bγ ‖ **10** ᵃ K יַעַמְדוּ, pc Mss Edd 𝔊𝔖𝔙 וְעָמְדוּ ‖ ᵇ 𝔊(𝔖𝔙) *ἔσται*, l יִהְיֶה ‖ ᶜ l לְמִינָהּ cf 𝔗 ‖ ᵈ 𝔊(𝔙) *οἱ ἰχθύες αὐτῆς*, l דגתו ‖ **12** ᵃ l c mlt Mss ut Q ‖ **13** ᵃ > 𝔊*, add ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊(𝔗𝔙) *ταῦτα τὰ ὅρια*, l זֶה הַגְּבוּל ‖ ᶜ 𝔗(𝔙) *trjn ḥwlqjn*, l חֲבָלִים.

16 הַדֶּ֫רֶךְ[a] חֶתְלֹ֖ן לְב֥וֹא[b] צְדָֽדָה׃ 16 חֲמָ֣ת[a] ׀ בֵּר֗וֹתָה סִבְרַ֕יִם אֲשֶׁר֙ בֵּין־ ב . ב . ל . ל
גְּב֣וּל דַּמֶּ֔שֶׂק וּבֵ֖ין גְּב֣וּל חֲמָ֑ת [b]חָצֵר֙ הַתִּיכ֔וֹן[b] אֲשֶׁ֖ר אֶל־[c]גְּב֥וּל חַוְרָֽן׃ ל מל . ח[23]
17 וְהָיָ֨ה גְב֜וּל[a] מִן־הַיָּ֗ם חֲצַ֤ר עֵינוֹן֙[b] גְּב֣וּל דַּמֶּ֔שֶׂק [c]וְצָפ֥וֹן[d] ׀ צָפ֖וֹנָה וּגְב֣וּל ב . נג
18 חֲמָ֑ת[c] וְאֵ֖ת[e] פְּאַ֥ת צָפֽוֹן׃ 18 וּפְאַ֣ת קָדִ֡ים מִבֵּ֣ין[ab] חַוְרָ֣ן וּמִבֵּין־[b]דַּמֶּ֡שֶׂק ח . ית פסוק דמיין[24]
וּמִבֵּ֨ין[b] הַגִּלְעָ֜ד וּמִבֵּ֨ין[b] אֶ֣רֶץ יִשְׂרָאֵל֮ הַיַּרְדֵּן֒ מִגְּב֛וּל[c] עַל־[d]הַיָּ֥ם הַקַּדְמוֹנִ֖י ג בסיפ . ב בסיפ . ד מל
19 תָּמֹ֑דּוּ[e] וְאֵ֖ת[f] פְּאַ֥ת קָדִֽימָה׃ 19 וּפְאַת֙ נֶ֣גֶב תֵּימָ֔נָה מִתָּמָ֗ר עַד־מֵי֙ ח
מְרִיב֣וֹת[a] קָדֵ֔שׁ נַחֲלָ֖ה אֶל־הַיָּ֣ם הַגָּד֑וֹל וְאֵ֥ת[b] פְּאַת־תֵּימָ֖נָה נֶֽגְבָּה׃ ל ומל . כז ד[25] מנה בסיפ
20 וּפְאַת־יָם֙ הַיָּ֣ם הַגָּד֔וֹל מִגְּב֕וּל[a] עַד־נֹ֖כַח לְב֣וֹא חֲמָ֑ת זֹ֖את פְּאַת־יָֽם׃ ח . ב
21 וְחִלַּקְתֶּ֞ם אֶת־הָאָ֧רֶץ הַזֹּ֛את לָכֶ֖ם לְשִׁבְטֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 22 וְהָיָ֗ה תַּפִּ֣לוּ ו חס בליש[26]
אוֹתָהּ֮ בְּנַחֲלָה֒ לָכֶ֗ם וּלְהַגֵּרִים֙ הַגָּרִ֣ים בְּתוֹכְכֶ֔ם אֲשֶׁר־הוֹלִ֥דוּ בָנִ֖ים ד קמ[27] . ב חד חס וחד מל[28]
בְּתוֹכְכֶ֑ם וְהָי֣וּ לָכֶ֗ם כְּאֶזְרָח֙ בִּבְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אִתְּכֶם֙ יִפְּל֣וּ[a] בְנַחֲלָ֔ה בְּת֖וֹךְ ד ג קמ וחד פת[29]
23 שִׁבְטֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 23 וְהָיָ֣ה בַשֵּׁ֔בֶט אֲשֶׁר־גָּ֥ר הַגֵּ֖ר אִתּ֑וֹ שָׁ֚ם תִּתְּנ֣וּ נַחֲלָת֔וֹ ל[30] . ז
48 נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֥י[a] יְהוִֽה׃ ס 48 1 וְאֵ֖לֶּה שְׁמ֣וֹת הַשְּׁבָטִ֑ים מִקְצֵ֣ה צָפ֡וֹנָה ד ר״פ בנ״ך . נג
[a]אֶל־[b]יַ֣ד[a] דֶּֽרֶךְ־חֶתְלֹ֣ן ׀ לְבוֹא־חֲמָ֡ת חֲצַ֣ר עֵינָן֩ גְּב֨וּל דַּמֶּ֜שֶׂק צָפ֗וֹנָה ה̇[1] וכל מגלה דכות ב מ א . ב . ח . נג
2 אֶל־[b]יַ֣ד חֲמָ֔ת [c]וְהָיוּ־ל֥וֹ [d]פְאַת־קָדִ֛ים הַיָּ֖ם[d] דָּ֥ן אֶחָֽד׃ 2 וְעַ֣ל ׀ גְּב֣וּל דָּ֔ן ה̇[1] וכל מגלה דכות ב מ א
3 מִפְּאַ֥ת [a]קָדִ֛ים עַד־[a]פְּאַת־יָ֖מָּה אָשֵׁ֥ר אֶחָֽד׃ 3 וְעַ֣ל ׀ גְּב֣וּל אָשֵׁ֔ר מִפְּאַ֥ת
4 קָדִ֛ימָה וְעַד־פְּאַת־יָ֖מָּה נַפְתָּלִ֥י אֶחָֽד׃ 4 וְעַ֣ל ׀ גְּב֣וּל נַפְתָּלִ֔י מִפְּאַ֥ת ב
5 [a]קָדִ֛מָה עַד־[a]פְּאַת־יָ֖מָּה מְנַשֶּׁ֥ה אֶחָֽד׃ 5 וְעַ֣ל ׀ גְּב֣וּל מְנַשֶּׁ֔ה מִפְּאַ֥ת ג חס[2]
6 [a]קָדִ֛מָה עַד־[a]פְּאַת־יָ֖מָּה אֶפְרַ֥יִם אֶחָֽד׃ 6 וְעַ֣ל ׀ גְּב֣וּל אֶפְרַ֔יִם מִפְּאַ֥ת ג חס[2]
7 [a]קָדִ֛ים וְעַד־[a]פְּאַת־יָ֖מָּה רְאוּבֵ֥ן אֶחָֽד׃ 7 וְעַ֣ל ׀ גְּב֣וּל רְאוּבֵ֔ן מִפְּאַ֥ת [a]קָדִ֛ים ב

[23] Mm 651. [24] Mm 3911. [25] Mm 2996. [26] Mm 1317. [27] Mm 807. [28] Mm 2989. [29] Mm 455. [30] Mp sub loco. **Cp 48** [1] Mm 2990. [2] Mm 2994.

15 [a] l c 𝔗 pc Mss דרך cf 48,1 ‖ [b] 𝔊 + *Ημαθ*, ins חמת ex 16; cf 48,1 ‖ **16** [a] tr c 𝔊 post לבוא 15b cf 15[b] ‖ [b–b] 𝔊 *αὐλὴ τοῦ Σαυναν*; l חֲצַרָה עֵינ(ו)ן cf 17 48,1 Nu 34,9 ‖ [c] = על ‖ **17** [a] l c nonn Mss 𝔊 הַגְּ׳ ‖ [b] 𝔊 *Αιναν* cf 16[b–b] 48,1 ‖ [c–c] > 𝔊*, gl ex 48,1? ‖ [d] dl cf 48,1 ‖ [e] l c pc Mss 𝔖 זֹאת cf 20b ‖ **18** [a] prp מֵחֲצַר עֵינ(ו)ן אֲשֶׁר בֵּין ‖ [b] 𝔊 *(καὶ) ἀνὰ μέσον* = (ו)בֵין? ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔙) *διορίζει*, prb l מַגְבִּיל ‖ [d] frt l c Ms עַד ‖ [e] l תָּמָרָה cf 𝔊𝔖 et 19 48,28 ‖ [f] l c pc Mss 𝔊𝔖 זֹאת cf 17[e] ‖ **19** [a] l c 𝔗 pc Mss 𝔖𝔗𝔙 בַת– cf 48,28 ‖ [b] l c pc Mss 𝔊𝔙 זֹאת cf 18[f] ‖ **20** [a] 𝔊(𝔖) *διορίζει*, prb l מַגְבִּיל cf 18[c] ‖ **22** [a] 𝔖(𝔗𝔙) *nplgwn*, l יַפִּלוּ ‖ **23** [a] > 𝔊*, add ‖ **Cp 48,1** [a–a] prp מִן־הַיָּם cf 47,17 ‖ [b] = עַל ‖ [c] 𝔊 *καὶ ἔσται* = וְהָיָה? ‖ [d–d] l מִפְּאַת קָדִימ(ה) (וְ)עַד פְּאַת יָמָּה cf 𝔊 et 2 sqq ‖ **2–7** [a–a] frt l קדימָה וְעד cf 23–27[a]; sed num aequalitas ut in nonn Mss intenta?

עַד־[a]פְּאַת־יָמָּה יְהוּדָה אֶחָד׃ 8 וְעַל גְּבוּל יְהוּדָה מִפְּאַת 8
[a]קָדִים עַד־[a]פְּאַת־יָמָּה תִּהְיֶה הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר־תָּרִימוּ חֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים
ב̇[3]. יב̇[4] אֶלֶף רֹחַב וְאֹרֶךְ כְּאַחַד הַחֲלָקִים מִפְּאַת [a]קָדִימָה עַד־[a]פְּאַת־יָמָּה
וְהָיָה הַמִּקְדָּשׁ בְּתוֹכוֹ׃ 9 הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תָּרִימוּ לַיהוָה אֹרֶךְ חֲמִשָּׁה 9
ג̇[5] ר״פ וחד מן ה̇[6] בתרי טעמ וְעֶשְׂרִים אֶלֶף וְרֹחַב [a]עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים[a]׃ 10 וּלְאֵלֶּה תִּהְיֶה תְרוּמַת־ 10
נג̇[3] הַקֹּדֶשׁ לַכֹּהֲנִים צָפוֹנָה חֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף וְיָמָּה רֹחַב[a] עֲשֶׂרֶת
כז̇[3] ד̇[7] מנה בסיפ אֲלָפִים וְקָדִימָה רֹחַב[a] עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים וָנֶגְבָּה אֹרֶךְ[a] חֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים
ה̇. ל̇ אָלֶף [b]וְהָיָה מִקְדַּשׁ־יְהוָה בְּתוֹכוֹ[b]׃ 11 לַכֹּהֲנִים [a]הַמְקֻדָּשׁ מִבְּנֵי[a] צָדוֹק 11
יח̇[8] ט̇ מנה בסיפ אֲשֶׁר שָׁמְרוּ מִשְׁמַרְתִּי אֲשֶׁר לֹא־תָעוּ בִּתְעוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר תָּעוּ
ל̇. ה̇ בנ״ך הַלְוִיִּם׃ ס 12 וְהָיְתָה לָהֶם תְּרוּמִיָּה[a] מִתְּרוּמַת הָאָרֶץ קֹדֶשׁ 12
קָדָשִׁים אֶל[b]־גְּבוּל הַלְוִיִּם׃ 13 וְהַלְוִיִּם[a] לְעֻמַּת גְּבוּל הַכֹּהֲנִים חֲמִשָּׁה 13
וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אֹרֶךְ וְרֹחַב עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים כָּל־[b]אֹרֶךְ חֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים
ט̇ פסוק ולא ולא ולא. ל̇ אֶלֶף וְרֹחַב [c]עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים[c]׃ 14 וְלֹא־יִמְכְּרוּ[a] מִמֶּנּוּ וְלֹא יָמֵר[b] וְלֹא 14
יעביר[9] ק̇. כת יַעֲבוּר[c] רֵאשִׁית הָאָרֶץ כִּי־קֹדֶשׁ לַיהוָה׃ 15 וַחֲמֵשֶׁת אֲלָפִים הַנּוֹתָר 15
ל̇ חס. ד̇ בצורת הבית[10]. ב̇[11] בָּרֹחַב עַל־פְּנֵי חֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף חֹל־הוּא לָעִיר לְמוֹשָׁב וּלְמִגְרָשׁ
בתוכו ק̇ חד מן ב̇ כת ה בליש. ל̇. ה̇ פסוק מן ד̇ מילין רמיין ותלת משני וְהָיְתָה הָעִיר בְּתוֹכֹה׃ 16 וְאֵלֶּה מִדּוֹתֶיהָ פְּאַת צָפוֹן חֲמֵשׁ מֵאוֹת 16
ה̇. חמש חד מן ה̇[12] כת ולא קר וְאַרְבַּעַת אֲלָפִים וּפְאַת־נֶגֶב חֲמֵשׁ חמשׁ[a] מֵאוֹת וְאַרְבַּעַת אֲלָפִים
ב̇. ה̇ וּמִפְּאַת[b] קָדִים חֲמֵשׁ מֵאוֹת וְאַרְבַּעַת אֲלָפִים וּפְאַת־יָמָּה חֲמֵשׁ מֵאוֹת
נג̇. כז̇[3] ד̇[7] מנה בסיפ וְאַרְבַּעַת אֲלָפִים׃ 17 וְהָיָה מִגְרָשׁ לָעִיר צָפוֹנָה חֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם וְנֶגְבָּה 17
חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם וְקָדִימָה חֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם וְיָמָּה חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם׃
ז̇ חס פאת 18 וְהַנּוֹתָר בָּאֹרֶךְ לְעֻמַּת ׀ תְּרוּמַת הַקֹּדֶשׁ עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים קָדִימָה 18
תבואתו ק̇ חד מן ב̇ כת ה בליש וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים יָמָּה [a]וְהָיָה לְעֻמַּת תְּרוּמַת הַקֹּדֶשׁ[a] וְהָיְתָה תְבוּאָתֹה

[3] Mp sub loco. [4] Mm 361. [5] Mm 2803. [6] Mm 2991. [7] Mm 2996. [8] Mm 953. [9] Mm 839. [10] Mm 2958 et Mm 3937. [11] Mm 2992. [12] Mm 2752.

7/8 a–a cf 2–7 a–a ‖ **9** a–a l עֶשְׂרִים אֶלֶף cf 45,1 b ‖ **10** a > 𝔊^BS, gl? ‖ b–b 𝔊* *καὶ τὸ ὄρος τῶν ἁγίων ἔσται ἐν μέσῳ αὐτοῦ* ‖ **11** a–a 𝔊 *τοῖς ἡγιασμένοις υἱοῖς*, l ׳דָּשִׁים בְּנֵי— cf 𝔖𝔗 ‖ **12** a l c pc Mss תְּרוּמָה cf Vrs ‖ b = עַל ‖ **13** a 𝔊(𝔙) *τοῖς δὲ Λευίταις*, l ׳וְלַל cf 10.11 ‖ b l הַכֹּל cf 𝔖 ‖ c–c 𝔊* *εἴκοσι χιλιάδες*, l עֶשְׂרִים אֶלֶף cf 9 a–a ‖ **14** a 𝔊 *πραθήσεται* = יִמָּכֵר ‖ b 𝔊 *καταμετρηθήσεται* = ימד, frt l יָמַּד; prp יָמִרוּ cf 𝔖𝔙 ‖ c prp יַעֲבִירוּ cf Q 𝔖 ‖ **16** a > ℭ mlt Mss Vrs, dl (dttg) ‖ b l c pc Mss 𝔊𝔖𝔗^f Mss𝔙 וּפְאַת ‖ **18** a–a frt dl (dttg).

19 לַלֶּחֶם לְעֹבְדֵי הָעִיר׃ 19 וְהָעֹבֵד[a] הָעִיר יַעַבְדוּהוּ[b] מִכֹּל שִׁבְטֵי ל. ג מל בליש[13]
20 יִשְׂרָאֵל׃ 20 כָּל־הַתְּרוּמָה חֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף בַּחֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים ל
אֶלֶף רְבִיעִית[a] תָּרִימוּ אֶת־תְּרוּמַת הַקֹּדֶשׁ אֶל[b]־אֲחֻזַּת הָעִיר׃ ד מל[14]
21 וְהַנּוֹתָר לַנָּשִׂיא מִזֶּה ׀ וּמִזֶּה ׀ לִתְרוּמַת־הַקֹּדֶשׁ וְלַאֲחֻזַּת הָעִיר אֶל[a]־פְּנֵי יו בטע[15]
חֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף ׀ תְּרוּמָה[b] עַד־גְּבוּל קָדִימָה וְיָמָּה עַל־פְּנֵי חֲמִשָּׁה יב. ז חס פאת. ד בצורת הבית[16]
וְעֶשְׂרִים אֶלֶף עַל[c]־גְּבוּל יָמָּה לְעֻמַּת חֲלָקִים[d] לַנָּשִׂיא וְהָיְתָה תְּרוּמַת ה[17]. ד[18]
22 הַקֹּדֶשׁ וּמִקְדַּשׁ הַבַּיִת בְּתוֹכֹה׃ 22 וּמֵאֲחֻזַּת[a] הַלְוִיִּם וּמֵאֲחֻזַּת[a] הָעִיר בתוכו ק חד מן ב כת ה בליש
בְּתוֹךְ אֲשֶׁר לַנָּשִׂיא יִהְיֶה בֵּין ׀ גְּבוּל יְהוּדָה וּבֵין גְּבוּל בִּנְיָמִן [b]לַנָּשִׂיא
23 יִהְיֶה[b]׃ 23 וְיֶתֶר הַשְּׁבָטִים מִפְּאַת קָדִימָה עַד[a]־פְּאַת־יָמָּה בִּנְיָמִן
24 אֶחָד׃ 24 וְעַל ׀ גְּבוּל בִּנְיָמִן מִפְּאַת קָדִימָה עַד[a]־פְּאַת־יָמָּה שִׁמְעוֹן
25 אֶחָד׃ 25 וְעַל ׀ גְּבוּל שִׁמְעוֹן מִפְּאַת קָדִימָה עַד[a]־פְּאַת־יָמָּה יִשָּׂשכָר[b]
26 אֶחָד׃ 26 וְעַל ׀ גְּבוּל יִשָּׂשכָר[b] מִפְּאַת קָדִימָה עַד[a]־פְּאַת־יָמָּה זְבוּלֻן
27 אֶחָד׃ 27 וְעַל ׀ גְּבוּל זְבוּלֻן מִפְּאַת קָדִמָה עַד[a]־פְּאַת־יָמָּה גָּד אֶחָד׃ ג חס[19]
28 וְעַל גְּבוּל גָּד אֶל־פְּאַת נֶגֶב תֵּימָנָה וְהָיָה גְבוּל[a] מִתָּמָר מֵי[b] מְרִיבַת
29 קָדֵשׁ נַחֲלָה עַל[c]־הַיָּם הַגָּדוֹל׃ 29 זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר־תַּפִּילוּ מִנַּחֲלָה[a] ב בסיפ
לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵלֶּה מַחְלְקוֹתָם נְאֻם אֲדֹנָי[b] יְהוִה׃ פ
30 וְאֵלֶּה תּוֹצְאֹת הָעִיר מִפְּאַת צָפוֹן חֲמֵשׁ מֵאוֹת וְאַרְבַּעַת אֲלָפִים ב כת כן . ל[20]
31 מִדָּה׃ 31 וְשַׁעֲרֵי הָעִיר עַל־שְׁמוֹת שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁעָרִים שְׁלוֹשָׁה יו מל וכל מגלה דכות[21]
32 צָפוֹנָה שַׁעַר רְאוּבֵן אֶחָד שַׁעַר יְהוּדָה אֶחָד שַׁעַר לֵוִי אֶחָד׃ 32 וְאֶל[a]־ נג
פְּאַת קָדִימָה חֲמֵשׁ מֵאוֹת וְאַרְבַּעַת אֲלָפִים[b] וּשְׁעָרִים שְׁלֹשָׁה וְשַׁעַר[c]
33 יוֹסֵף אֶחָד שַׁעַר בִּנְיָמִן אֶחָד שַׁעַר דָּן אֶחָד׃ 33 וּפְאַת־נֶגְבָּה חֲמֵשׁ ח. כז[22] ד[23] מנה בסיפ
מֵאוֹת וְאַרְבַּעַת אֲלָפִים מִדָּה וּשְׁעָרִים שְׁלֹשָׁה שַׁעַר שִׁמְעוֹן אֶחָד

13 Mm 1462. 14 Mm 919. 15 Mm 3998. 16 Mm 2958 et Mm 3937. 17 Mm 1348. 18 Mm 2993. 19 Mm 2994. 20 Mm 2995. 21 Mm 2959. 22 Mp sub loco. 23 Mm 2996.

19 [a] 𝔊 *οἱ δὲ ἐργαζόμενοι* = וְעֹבְדֵי? ∥ [b] 𝔊 *ἐργῶνται αὐτήν* = –וּהָ? ∥ **20** [a] frt l רְבוּעָה (43,16) vel מְרֻבַּעַת (40,47 45,2) ∥ [b] = עַל ∥ **21** [a] = עַל ∥ [b] > 𝔊𝔖; prb l קָדִימָה ∥ [c] l c nonn Mss 𝔊𝔗𝔙 עַד ∥ [d] 𝔊 *τῶν μερίδων*, l הַחֵ׳ ∥ **22** [a] l וַאֲחֻזַּת ∥ [b–b] > 𝔖 ∥ **23–27** [a] frt l וְעַד cf 2–8 [a–a] ∥ [b] sic L, mlt Mss Edd ישׂ׳ ∥ **28** [a] l c nonn Mss הַגְּ׳ ∥ [b] 2 Mss 𝔖𝔙 pr עַד־ (cf 47,19), 𝔊 pr cop ∥ [c] pc Mss 𝔗 אֶל cf 47,19; 2 Mss 𝔊 עד ∥ **29** [a] l c pc Mss 𝔊𝔖𝔙 בְּנֵי cf 45,1 47,22 ∥ [b] > 𝔊*, add ∥ **32** [a] = וְעַל ∥ [b] $𝔊^{L}$(𝔖) + *μέτρῳ* = מִדָּה cf 30.33.34 ∥ [c] l c nonn Mss $𝔊𝔖𝔗^{Mss}𝔙$ שער cf 31.33.34.

ל ר״פ[24] שַׁעַר יִשָּׂשכָר אֶחָד שַׁעַר זְבוּלֻן אֶחָד׃ 34 פְּאַת־[a]יָמָּה חֲמֵשׁ מֵאוֹת 34
וְאַרְבַּעַת אֲלָפִים[b] שַׁעֲרֵיהֶם[c] שְׁלֹשָׁה שַׁעַר גָּד אֶחָד שַׁעַר אָשֵׁר אֶחָד
ג ר״פ[25] שַׁעַר נַפְתָּלִי אֶחָד׃ 35 סָבִיב שְׁמֹנָה עָשָׂר אָלֶף וְשֵׁם־הָעִיר מִיּוֹם 35
יח ס״פ ד[26] מנה בסיפ יְהוָה ׀ שָׁמָּה׃

סכום הפסוקים של ספר
אלף ומאתים
ושבעים ושלשה
וחציו ויהי בעשתי[27]
וסדרים כֹטֹ

[24] Mm 978. [25] Mm 3215. [26] Mm 2908. [27] Ez 26, 1.

34 [a] prb l c pc Mss 𝔊𝔖𝔗[Edd]𝔙 וּפְ׳ cf 32.33 ‖ [b] 𝔊(𝔖) + *μέτρῳ* = מִדָּה cf 32[b] ‖ [c] prb l c Ms 𝔊*𝔖 וּשְׁעָרִים; 𝔙 pr cop.

HOSEA הושע

סא **1** [1] דְּבַר־יְהוָה׀ אֲשֶׁר הָיָה אֶל־הוֹשֵׁעַ בֶּן־בְּאֵרִי בִּימֵי עֻזִּיָּה יוֹתָם ב[1]
אָחָז יְחִזְקִיָּה מַלְכֵי יְהוּדָה וּבִימֵי יָרָבְעָם בֶּן־יוֹאָשׁ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃ ב[2]
[2] תְּחִלַּת דִּבֶּר־[a]יְהוָה בְּהוֹשֵׁעַ פ ג ור״פ[3]. ב[4]
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הוֹשֵׁעַ
לֵךְ קַח־לְךָ אֵשֶׁת זְנוּנִים וְיַלְדֵי זְנוּנִים ל
כִּי־זָנֹה תִזְנֶה הָאָרֶץ מֵאַחֲרֵי יְהוָה׃ ל וכת ה
[3] וַיֵּלֶךְ וַיִּקַּח אֶת־גֹּמֶר בַּת־דִּבְלָיִם וַתַּהַר וַתֵּלֶד־לוֹ בֵּן׃ [4] וַיֹּאמֶר ל. ב. ו ר״פ[5]
יְהוָה אֵלָיו
קְרָא שְׁמוֹ יִזְרְעֶאל כִּי־עוֹד מְעַט
וּפָקַדְתִּי אֶת־דְּמֵי יִזְרְעֶאל עַל־בֵּית יֵהוּא יב
וְהִשְׁבַּתִּי מַמְלְכוּת בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ יג[6]. ד וכל יהושע דכות[7]. ד בסיפ[8]
[5] וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא
וְשָׁבַרְתִּי אֶת־קֶשֶׁת יִשְׂרָאֵל בְּעֵמֶק יִזְרְעֶאל׃
[6] וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בַּת וַיֹּאמֶר לוֹ
קְרָא שְׁמָהּ לֹא רֻחָמָה כִּי לֹא אוֹסִיף עוֹד ד וחס. יט
אֲרַחֵם אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי־[a]נָשֹׂא אֶשָּׂא[a] לָהֶם׃ ד בסיפ[8]. כג
[7] [a]וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה אֲרַחֵם וְהוֹשַׁעְתִּים בַּיהוָה אֱלֹהֵיהֶם וְלֹא ג מיחד[9]. ל
אוֹשִׁיעֵם בְּקֶשֶׁת וּבְחֶרֶב וּבְמִלְחָמָה בְּסוּסִים וּבְפָרָשִׁים[a]׃ ב. ל[10]. ג[11]
[8] וַתִּגְמֹל אֶת־לֹא רֻחָמָה וַתַּהַר וַתֵּלֶד בֵּן׃ [9] וַיֹּאמֶר ד וחס
קְרָא שְׁמוֹ לֹא עַמִּי כִּי אַתֶּם לֹא עַמִּי מז פסוק לא לא לא
וְאָנֹכִי לֹא־[a]אֶהְיֶה לָכֶם[a]׃ ס

Cp 1 [1] Gn 26,34. [2] Mm 2997. [3] Mm 2998. [4] Mm 2999. [5] Mm 1931. [6] Mm 815. [7] Mm 1612. [8] Mm 953. [9] Mm 2526. [10] Mm 2903. [11] Mm 3000.

Cp 1,2 [a] 𝔊 *λόγου* cf 𝔖 ‖ **6** [a–a] 𝔊 *ἀντιτασσόμενος ἀντιτάξομαι*, prp שָׂנֹא אֶשְׂנָא; frt l לֹא אֶשָּׂא ‖ **7** [a–a] add ‖ **9** [a–a] prb l אֱלֹהֵיכֶם.

2 1 וְהָיָה מִסְפַּר בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל כְּחוֹל הַיָּם | ג בטע ר״פ בסיפ[1]
אֲשֶׁר לֹא־יִמַּד וְלֹא יִסָּפֵר | יו מ״פ לא ולא לא[2] . ל
וְהָיָה בִּמְקוֹם אֲשֶׁר־יֵאָמֵר לָהֶם לֹא־עַמִּי אַתֶּם
יֵאָמֵר לָהֶם בְּנֵי אֵל־חָי׃
2 וְנִקְבְּצוּ בְּנֵי־יְהוּדָה וּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל יַחְדָּו | הׄ וכל ר״פ דכות[3]
וְשָׂמוּ לָהֶם רֹאשׁ אֶחָד וְעָלוּ מִן־הָאָרֶץ
כִּי גָדוֹל יוֹם יִזְרְעֶאל׃
3 אִמְרוּ לַאֲחֵיכֶם עַמִּי וְלַאֲחוֹתֵיכֶם רֻחָמָה׃ | ל . ד וחס

4 רִיבוּ בְאִמְּכֶם רִיבוּ כִּי־הִיא לֹא אִשְׁתִּי [a]וְאָנֹכִי לֹא אִישָׁהּ[a] | כה[4]
וְתָסֵר זְנוּנֶיהָ מִפָּנֶיהָ[b] וְנַאֲפוּפֶיהָ מִבֵּין שָׁדֶיהָ׃ | ל . ל
5 פֶּן־אַפְשִׁיטֶנָּה עֲרֻמָּה וְהִצַּגְתִּיהָ כְּיוֹם הִוָּלְדָהּ | ל . ל . יא[5]
וְשַׂמְתִּיהָ כַמִּדְבָּר וְשַׁתִּהָ כְּאֶרֶץ צִיָּה [a]וַהֲמִתִּיהָ בַּצָּמָא[a]׃ | ג[6] . ל . ה[7]
6 וְאֶת־בָּנֶיהָ לֹא אֲרַחֵם כִּי־בְנֵי זְנוּנִים הֵמָּה׃
7 כִּי זָנְתָה אִמָּם הֹבִישָׁה הוֹרָתָם | ל
כִּי אָמְרָה אֵלְכָה אַחֲרֵי מְאַהֲבַי
נֹתְנֵי לַחְמִי וּמֵימַי צַמְרִי וּפִשְׁתִּי שַׁמְנִי וְשִׁקּוּיָי׃ | ב . ב . ל
8 לָכֵן[a] הִנְנִי־שָׂךְ אֶת־[b]דַּרְכֵּךְ[b] בַּסִּירִים | ל
וְגָדַרְתִּי אֶת־גְּדֵרָהּ וּנְתִיבוֹתֶיהָ לֹא תִמְצָא׃ | ל
9 וְרִדְּפָה אֶת־מְאַהֲבֶיהָ וְלֹא־תַשִּׂיג אֹתָם | ל
וּבִקְשָׁתַם וְלֹא תִמְצָא[a] וְאָמְרָה אֵלְכָה | ל . ח[8]
וְאָשׁוּבָה אֶל־אִישִׁי הָרִאשׁוֹן כִּי טוֹב לִי אָז מֵעָתָּה׃ | ח[9] . סד
10 וְהִיא לֹא יָדְעָה כִּי אָנֹכִי נָתַתִּי לָהּ הַדָּגָן וְהַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר | ג[10]
[a]וְכֶסֶף הִרְבֵּיתִי לָהּ וְזָהָב עָשׂוּ לַבָּעַל[a]׃
11 לָכֵן אָשׁוּב וְלָקַחְתִּי דְגָנִי בְּעִתּוֹ וְתִירוֹשִׁי בְּמוֹעֲדוֹ | ל[11] . ג מל
וְהִצַּלְתִּי צַמְרִי וּפִשְׁתִּי[a] לְכַסּוֹת אֶת־עֶרְוָתָהּ׃ | ב . ב

Cp 2 [1]Mp sub loco. [2]Mm 1613. [3]Mm 470. [4]Mm 1506. [5]Mm 1630. [6]Mm 2503. [7]Mm 1114. [8]Mm 3001. [9]Mm 1776. [10]Mm 3002. [11]Mm 3003.

Cp 2,4 a–a nonn add hab, sed l 𝔐 ‖ b sic L, mlt Mss Edd ־ניהָ ‖ **5** a–a cf 4a–a ‖ **8** a add? ‖ b l דרכָּהּ cf 𝔊𝔖 ‖ **9** a 𝔊(𝔖) + αὐτούς ‖ **10** a–a add? ‖ **11** a frt hemist exc.

12 וְעַתָּה אֲגַלֶּה אֶת־נַבְלֻתָהּ לְעֵינֵי מְאַהֲבֶיהָ וְאִישׁ לֹא־יַצִּילֶנָּה כ בטע . ב . ל

13 וְהִשְׁבַּתִּי֙ כָּל־מְשׂוֹשָׂהּ חַגָּהּ חָדְשָׁהּ וְשַׁבַּתָּהּ וְכֹל מוֹעֲדָהּ׃ [מִיָּדִי׃ וג¹² . ל . ל . ל . ל

14 וַהֲשִׁמֹּתִי֙ גַּפְנָהּ֙ וּתְאֵנָתָהּ אֲשֶׁר אָמְרָה

אֶתְנָה[a] הֵמָּה֙ לִי אֲשֶׁר נָתְנוּ־לִי מְאַהֲבָי ל

וְשַׂמְתִּים לְיַעַר וַאֲכָלָתַם חַיַּת הַשָּׂדֶה׃ ב

15 וּפָקַדְתִּי עָלֶיהָ אֶת־יְמֵי הַבְּעָלִים֙ אֲשֶׁר תַּקְטִיר[a] לָהֶם

וַתַּעַד נִזְמָהּ֙ וְחֶלְיָתָהּ וַתֵּלֶךְ אַחֲרֵי מְאַהֲבֶיהָ ל . ל . ל

וְאֹתִי שָׁכְחָה נְאֻם־יְהוָה׃ פ

16 לָכֵן הִנֵּה אָנֹכִי֙ מְפַתֶּיהָ וְהֹלַכְתִּיהָ הַמִּדְבָּר וְדִבַּרְתִּי עַל־לִבָּהּ׃ ל . ו¹³ חס ו ול בליש

17 וְנָתַתִּי לָהּ אֶת־כְּרָמֶיהָ֙ מִשָּׁם וְאֶת־עֵמֶק עָכוֹר לְפֶתַח תִּקְוָה ל . ל

וְעָנְתָה שָּׁמָּה֙ כִּימֵי נְעוּרֶיהָ וּכְיוֹם[a] עֲלֹתָהּ מֵאֶרֶץ־מִצְרָיִם׃ ס ד . יא¹⁴ ול בליש . ג ב מל וחד חס¹⁵

18 וְהָיָה בַיּוֹם־הַהוּא֙ נְאֻם־יְהוָה

תִּקְרְאִי[a] אִישִׁי וְלֹא־תִקְרְאִי[b]־לִי עוֹד בַּעְלִי׃ ח¹⁶

19 [a]וַהֲסִרֹתִי אֶת־שְׁמוֹת הַבְּעָלִים מִפִּיהָ וְלֹא־יִזָּכְרוּ עוֹד בִּשְׁמָם׃

20 וְכָרַתִּי לָהֶם בְּרִית֙ בַּיּוֹם הַהוּא

עִם־חַיַּת הַשָּׂדֶה֙ וְעִם־עוֹף הַשָּׁמַיִם וְרֶמֶשׂ הָאֲדָמָה

וְקֶשֶׁת וְחֶרֶב וּמִלְחָמָה֙ אֶשְׁבּוֹר מִן־הָאָרֶץ ג מל בליש

וְהִשְׁכַּבְתִּים לָבֶטַח׃

21 [a]וְאֵרַשְׂתִּיךְ לִי לְעוֹלָם ג

וְאֵרַשְׂתִּיךְ לִי֙ בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים׃ ג . ב

22 וְאֵרַשְׂתִּיךְ לִי בֶּאֱמוּנָה וְיָדַעַתְּ אֶת־[a]יְהוָה׃ ס ג . ז¹⁷

23 וְהָיָה׀ בַּיּוֹם הַהוּא אֶעֱנֶה[a] נְאֻם־יְהוָה ו בטע בסיפ

אֶעֱנֶה אֶת־הַשָּׁמָיִם וְהֵם יַעֲנוּ אֶת־הָאָרֶץ׃

24 וְהָאָרֶץ תַּעֲנֶה אֶת־הַדָּגָן וְאֶת־הַתִּירוֹשׁ וְאֶת־הַיִּצְהָר ח ר״פ¹⁸ . יח פסוק את ואת ואת את

וְהֵם יַעֲנוּ אֶת־יִזְרְעֶאל׃

[12] Mm 815. [13] Mm 1871. [14] Mm 1630. [15] Mm 1530 contra textum. [16] Mm 1776. [17] Mm 2392. [18] Mm 4.

14 [a] prp אֶתְנַן ‖ **15** [a] prp תְּקַטֵּר cf 4,13 11,2 ‖ **17** [a] sic L = וכ׳ + כ׳, mlt Mss Edd וכ׳ ‖ **18** [a] prp תִּקְרָא לִי cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b] prp תִקְרָא cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ **19** [a] excipit 17? ‖ **21** [a] excipit 18? ‖ **22** [a] mlt Mss 𝔙 כִּי אֲנִי ‖ **23** [a] > 𝔊𝔖.

25 וּזְרַעְתִּ֤יהָ[a] לִּי֙ בָּאָ֔רֶץ וְרִֽחַמְתִּ֖י אֶת־לֹ֣א רֻחָ֑מָה ד וחס
וְאָמַרְתִּ֤י לְלֹֽא־עַמִּי֙ עַמִּי־אַ֔תָּה וְה֖וּא יֹאמַ֥ר אֱלֹהָֽי׃ פ יא[19] . ב . כו מלעיל

3 1 וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה אֵלַ֗י ע֚וֹד לֵ֣ךְ אֱהַב־אִ֔שָּׁה אֲהֻ֥בַת[a] רֵ֖עַ וּמְנָאָ֑פֶת [b]כְּאַהֲבַ֤ת ל . ל[1] . ל
יְהוָה֙[b] אֶת־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל וְהֵ֗ם פֹּנִים֙ אֶל־אֱלֹהִ֣ים אֲחֵרִ֔ים וְאֹהֲבֵ֖י אֲשִׁישֵׁ֥י ל . ד[2]
2 עֲנָבִֽים׃ 2 וָאֶכְּרֶ֣הָ לִּ֔י בַּחֲמִשָּׁ֥ה עָשָׂ֖ר כָּ֑סֶף וְחֹ֥מֶר שְׂעֹרִ֖ים [a]וְלֵ֥תֶךְ ל
3 שְׂעֹרִֽים[a]׃ 3 וָאֹמַ֣ר אֵלֶ֗יהָ יָמִ֤ים רַבִּים֙ תֵּ֣שְׁבִי לִ֔י לֹ֣א תִזְנִ֔י וְלֹ֥א תִֽהְיִ֖י
4 לְאִ֑ישׁ וְגַם־אֲנִ֖י[a] אֵלָֽיִךְ׃ 4 כִּ֣י ׀ יָמִ֣ים רַבִּ֗ים יֵֽשְׁבוּ֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אֵ֥ין מֶ֙לֶךְ֙ ה[3] . יא ס"פ[4] . כט . כ[5]
5 וְאֵ֣ין שָׂ֔ר וְאֵ֥ין זֶ֖בַח וְאֵ֣ין מַצֵּבָ֑ה וְאֵ֥ין אֵפ֖וֹד וּתְרָפִֽים׃ 5 אַחַ֗ר יָשֻׁ֙בוּ֙ בְּנֵ֣י ל[6] . ב זקף קמ . ז חס
יִשְׂרָאֵ֔ל וּבִקְשׁוּ֙ אֶת־יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיהֶ֔ם [a]וְאֵ֖ת דָּוִ֣ד מַלְכָּ֑ם[a] וּפָחֲד֧וּ אֶל־יְהוָ֛ה ב
וְאֶל־טוּב֖וֹ [a]בְּאַחֲרִ֥ית הַיָּמִֽים[a]׃ פ ג רמל[7]

4 1 שִׁמְע֥וּ דְבַר־יְהוָ֖ה בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל
כִּ֣י רִ֤יב לַֽיהוָה֙ עִם־יוֹשְׁבֵ֣י הָאָ֔רֶץ לד מל
כִּ֠י אֵין־אֱמֶ֧ת וְאֵין־חֶ֛סֶד וְאֵֽין־דַּ֥עַת אֱלֹהִ֖ים בָּאָֽרֶץ׃ ג
2 אָלֹ֣ה וְכַחֵ֔שׁ וְרָצֹ֥חַ וְגָנֹ֖ב וְנָאֹ֑ף ל
פָּרָ֕צוּ[a] וְדָמִ֥ים בְּדָמִ֖ים נָגָֽעוּ׃ ב[1]
3 עַל־כֵּ֣ן ׀ תֶּאֱבַ֣ל הָאָ֗רֶץ וְאֻמְלַל֙[a] כָּל־יוֹשֵׁ֣ב בָּ֔הּ מט מל בנביא
בְּחַיַּ֥ת הַשָּׂדֶ֖ה[b] וּבְע֣וֹף הַשָּׁמָ֑יִם וְגַם־דְּגֵ֥י הַיָּ֖ם יֵאָסֵֽפוּ׃ ג . כג פסוק וגם ובתר תלת מילין[2] . ב

4 אַ֥ךְ אִ֛ישׁ אַל־יָרֵ֖ב וְאַל־יוֹכַ֣ח אִ֑ישׁ ל
[a]וְעַמְּךָ֖ כִּמְרִיבֵ֥י כֹהֵֽן[a]׃
5 וְכָשַׁלְתָּ֣ הַיּ֔וֹם[a] [b]וְכָשַׁ֧ל גַּם־נָבִ֛יא עִמְּךָ֖ לָ֑יְלָה[b]
[c]וְדָמִ֖יתִי[d] אִמֶּֽךָ[c]׃ 6 נִדְמ֥וּ[a] עַמִּ֖י מִבְּלִ֣י הַדָּ֑עַת ל . ל

[19] Mm 2442. Cp 3 [1] וחד מנאפת Prv 30,20. [2] Mm 3093. [3] Mm 2449. [4] Okhl 357. [5] Mm 534. [6] וחד אין שר Gn 39,23. [7] Mm 3499. Cp 4 [1] Mm 4140. [2] Mm 1629.

25 [a] prp הו— ‖ **Cp 3,1** [a] prb l אֹהֶבֶת cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b—b] prp כאהבָתִי, sed cf 1,2 ‖ **2** [a—a] 𝔊 *καὶ νεβελ οἴνου* ‖ **3** [a] prb ins לֹא אָבוֹא ‖ **5** [a—a] nonn add hab, sed l ℳ ‖ **Cp 4,2** [a] 𝔊 *κέχυται ἐπὶ τῆς γῆς* = פָּרְצוּ בָאָרֶץ? prp וּפָרֶץ, frt l פֶּרֶץ פָּרְצוּ (hpgr) ‖ **3** [a] > 𝔊* *(σὺν πᾶσι)*, frt l בְּ(כָל) vel עִם־(כָּל) ‖ [b] 𝔊* + *καὶ σὺν τοῖς ἑρπετοῖς τῆς γῆς* = וּבְרֶמֶשׂ הָאֲדָמָה cf 2,20, frt ins m cs; al dl aγb ‖ **4** [a—a] crrp; frt l וְעִמְּךָ רִיבִי (הַ)כֹּהֵן vel וְעִמְּךָ אֲנִי רָב (הַ)כֹּהֵן ‖ **5** [a] 𝔊 *ἡμέρας*, prp ביום vel יוֹמָם ‖ [b—b] dl gl? al aβ add hab ‖ [c—c] prp ודמית אֶת־עַמֶּךָ ‖ [d] frt l וְדָמִיתָ cf 𝔙 ‖ **6** [a] prp נִדְמָה.

כִּֽי־אַתָּ֞ה הַדַּ֣עַת מָאַ֗סְתָּ וְאֶמְאָֽסְאךָ֙ᵇ מִכַּהֵ֣ן לִ֔י
וַתִּשְׁכַּח֙ תּוֹרַ֣ת אֱלֹהֶ֔יךָ אֶשְׁכַּ֥ח בָּנֶ֖יךָ גַּם־אָֽנִי׃
7 כְּרֻבָּ֖ם כֵּ֣ן חָֽטְאוּ־לִ֑י כְּבוֹדָ֖םᵃ בְּקָל֥וֹן אָמִֽירᵇ׃
8 חַטַּ֥את עַמִּ֖י יֹאכֵ֑לוּ וְאֶל־עֲוֺנָ֖ם יִשְׂא֥וּ נַפְשֽׁוֹᵃ׃
9 ᵃוְהָיָ֥ה כָעָ֖ם כַּכֹּהֵ֑ן
וּפָקַדְתִּ֤י עָלָיו֙ דְּרָכָ֔יו וּמַעֲלָלָ֖יו אָשִׁ֥יב לֽוֹ׃
10 וְאָֽכְלוּ֙ וְלֹ֣א יִשְׂבָּ֔עוּ הִזְנ֖וּᵃ וְלֹ֣א יִפְרֹ֑צוּ
ᵇכִּי־ᶜאֶת־יְהוָ֥הᶜ עָזְב֖וּ לִשְׁמֹֽרᵇ׃ 11 ᵃזְנ֛וּת וְיַ֥יִןᵃ
וְתִיר֖וֹשׁ יִֽקַּֽח־לֵֽב׃ 12 עַמִּיᵃ
בְּעֵצ֣וֹ יִשְׁאָ֔ל וּמַקְל֖וֹ יַגִּ֣יד ל֑וֹ
כִּ֣י ר֤וּחַ זְנוּנִים֙ הִתְעָ֔הᵇ וַיִּזְנ֖וּ מִתַּ֥חַת אֱלֹהֵיהֶֽם׃
13 עַל־רָאשֵׁ֨י הֶהָרִ֜ים יְזַבֵּ֗חוּ וְעַל־הַגְּבָעוֹת֙ יְקַטֵּ֔רוּ
תַּ֣חַת אַלּ֧וֹן וְלִבְנֶ֛ה וְאֵלָ֖ה כִּ֣י ט֣וֹב צִלָּ֑הּ
עַל־כֵּ֗ן תִּזְנֶ֙ינָה֙ בְּנ֣וֹתֵיכֶ֔םᵃ וְכַלּוֹתֵיכֶ֖םᵃ תְּנָאַֽפְנָה׃ [תְּנָאַ֑פְנָהᵃ
14 ᵃלֹֽא־אֶפְק֨וֹד עַל־בְּנוֹתֵיכֶ֜םᵇ כִּ֣י תִזְנֶ֗ינָה וְעַל־כַּלּֽוֹתֵיכֶם֙ᵇ כִּ֣י
כִּי־הֵם֙ עִם־הַזֹּנ֣וֹת יְפָרֵ֔דוּᶜ וְעִם־הַקְּדֵשׁ֖וֹת יְזַבֵּ֑חוּ
וְעָ֥ם לֹֽא־יָבִ֖ין יִלָּבֵֽט׃
15 ᵃאִם־זֹנֶ֤ה אַתָּה֙ יִשְׂרָאֵ֔ל אַל־יֶאְשַׁ֖ם יְהוּדָ֑ה [יְהוָֽה׃
וְאַלᵇ־תָּבֹ֣אוּ הַגִּלְגָּ֗ל וְאַֽל־תַּעֲלוּ֙ בֵּ֣ית אָ֔וֶן וְאַל־תִּשָּׁבְע֖וּ חַי־
16 כִּ֚י כְּפָרָ֣ה סֹֽרֵרָ֔ה סָרַ֖ר יִשְׂרָאֵ֑ל
עַתָּה֙ יִרְעֵ֣ם יְהוָ֔ה כְּכֶ֖בֶשׂ בַּמֶּרְחָֽב׃
17 חֲב֧וּר עֲצַבִּ֛ים אֶפְרָ֖יִם ᵃהַֽנַּֽח־לֽוֹᵃ׃ 18 ᵃסָ֖רᵇ סָבְאָ֑םᵃ

מח³ כת א לא קר ול בליש . ב
ל
ל . ב
ל . ג דמטע
ב⁴
ב⁵
ל
ל זקף קמ . ל
עה . ה
ג . ל⁶ . ב
ב ומל
ב מל . ב ומל
ל . ל
ג⁷ . ג
ב חד חס וחד מל⁸ . יה פסוק דמיין⁹
ל
ל וחד מן ד¹⁰ בחד לשון . ל . ל⁶
ג¹¹ . ב . ג
ד קמ וכל אתנח וס״פ דכות¹² . ל

³Mm 898. ⁴Mm 3004. ⁵Prv 3,10. ⁶Mp sub loco. ⁷Mm 3005. ⁸Mm 3006. ⁹Mm 3911. ¹⁰Mm 1347. ¹¹Mm 3007. ¹²Mm 906.

6 ᵇ mlt Mss ואמאסך; crrp ex וְאֶמְאָסְךָ אֲנִי (𝔊 *κἀγὼ ἀπώσομαί σε*)? ‖ **7** ᵃ Tiq soph כבודי ‖ ᵇ 𝔗𝔖 3 pl, prp הֵמִירוּ (Tiq soph) ‖ **8** ᵃ nonn Mss Vrs נַפְשָׁם, prb l ‖ **9** ᵃ tot v add? ‖ **10** ᵃ prp c 2 Mss וְהִזְנוּ, al יִזְנוּ ‖ ᵇ⁻ᵇ prb add ‖ ᶜ⁻ᶜ frt l אֹתִי ‖ **11** ᵃ⁻ᵃ prb l זְנוּנִים et cj c 10 cf 𝔊𝔖 ‖ **12** ᵃ cj c 11 cf 𝔊 ‖ ᵇ prb l c pc Mss עָם– cf 𝔗𝔖𝔙 ‖ **13** ᵃ prp –יהם ‖ **14** ᵃ⁻ᵃ add? ‖ ᵇ cf 13ᵃ ‖ ᶜ l יִפְרְדוּ ‖ **15** ᵃ tot v prb add cf Am 5,5 8,14 ‖ ᵇ nonn Mss 𝔗^Mss אֶל; 𝔊 *(καὶ Ιουδα) μή* ‖ **17** ᵃ⁻ᵃ frt l וַיָּנַח בְּ et cj c 18 ‖ **18** ᵃ⁻ᵃ cj c 17 ‖ ᵇ prb l סֹד.

[c]הַזְנֵה הִזְנוּ[c] [d]אָהֲבוּ הֵבוּ[d] קָלוֹן מָגִנֶּיהָ[e]׃ — ל . ל
19 צָרַר רוּחַ אוֹתָהּ[a] בִּכְנָפֶיהָ וְיֵבֹשׁוּ מִזִּבְחוֹתָם[b]׃ ס — יב[13] מל וכל יהושע שפטים ויחזק דכות ב מ ג . ל

5 1 שִׁמְעוּ־זֹאת הַכֹּהֲנִים וְהַקְשִׁיבוּ ׀ בֵּית[a] יִשְׂרָאֵל וּבֵית הַמֶּלֶךְ הַאֲזִינוּ — ד . ד בסיפ[1] . ג[2] . ח
כִּי לָכֶם הַמִּשְׁפָּט
כִּי־פַח הֱיִיתֶם לְמִצְפָּה וְרֶשֶׁת פְּרוּשָׂה עַל־תָּבוֹר׃ 2 [a]וְשַׁחֲטָה — ל . ל
[c]וַאֲנִי מוּסָר לְכֻלָּם[c]׃]שֵׂטִים[a] הֶעְמִיקוּ[b] — ב[3]

3 אֲנִי יָדַעְתִּי אֶפְרַיִם וְיִשְׂרָאֵל לֹא־נִכְחַד מִמֶּנִּי — לג . נו וכל תלים דכות ב מ א
כִּי עַתָּה הִזְנֵיתָ[a] אֶפְרַיִם נִטְמָא יִשְׂרָאֵל׃ — יב[4] יא מנה בנביא . ל
4 לֹא יִתְּנוּ[a] מַעַלְלֵיהֶם לָשׁוּב אֶל־אֱלֹהֵיהֶם
כִּי רוּחַ זְנוּנִים בְּקִרְבָּם וְאֶת־יְהוָה לֹא יָדָעוּ׃ — ו[5]
5 וְעָנָה[a] גְאוֹן־יִשְׂרָאֵל בְּפָנָיו וְיִשְׂרָאֵל[b] וְאֶפְרַיִם [c]יִכָּשְׁלוּ בַּעֲוֺנָם[c] — ה[6] . לג . ה וכל מנשה ואפרים דכות[7]
[d]כָּשַׁל גַּם־יְהוּדָה עִמָּם[d]׃
6 בְּצֹאנָם וּבִבְקָרָם יֵלְכוּ לְבַקֵּשׁ אֶת־יְהוָה
וְלֹא יִמְצָאוּ חָלַץ מֵהֶם׃ — ל
7 בַּיהוָה בָּגָדוּ כִּי־בָנִים זָרִים יָלָדוּ
עַתָּה [a]יֹאכְלֵם חֹדֶשׁ[b] אֶת[a]־חֶלְקֵיהֶם׃ ס — כ בטע . ל

8 תִּקְעוּ שׁוֹפָר בַּגִּבְעָה חֲצֹצְרָה בָּרָמָה — ד בטע ר״פ
הָרִיעוּ בֵּית אָוֶן אַחֲרֶיךָ[a] בִּנְיָמִין׃ — יז מל[8]
9 אֶפְרַיִם לְשַׁמָּה תִהְיֶה בְּיוֹם תּוֹכֵחָה
בְּשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל הוֹדַעְתִּי נֶאֱמָנָה׃
10 הָיוּ שָׂרֵי יְהוּדָה כְּמַסִּיגֵי גְּבוּל — ג ר״פ
עֲלֵיהֶם אֶשְׁפּוֹךְ כַּמַּיִם עֶבְרָתִי׃ — ד מל

[13]Mm 1009. Cp 5 [1]Mm 953. [2]Mm 2118. [3]Mm 3364. [4]Mm 230. [5]Mm 2323. [6]Mm 3008. [7]Mm 1396. [8]Mm 262.

18 [c–c] exc vb? ‖ [d–d] dl הבו, dttg (cf 𝔊) vel potius l אָהֹב אָהֲבוּ (cf σ') ‖ [e] 𝔊 *ἐκ φρυάγματος αὐτῆς* (vel *αὐτῶν*), prp מִגְּאוֹנָם; frt l גֵּוֶיהֶם (קְלוֹן) ‖ **19** [a] prb l אותם cf v b ‖ [b] prb l מִמִּזְבְּחוֹתָם cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ **Cp 5,1** [a] prp שָׂרֵי ‖ **2** [a–a] crrp; prp וְשַׁחַת הַשִּׁטִּים, prb l וְשַׁחַת בַּשִּׁטִּים ‖ [b] prp תַּעֲמִיקוּ, sed l 𝔐 ‖ [c–c] 𝔊(𝔙) *παιδευτὴς ὑμῶν*, prb l מְיַסֵּר לָכֶם; prp מוּסָר לכ(ל)ם ‖ **3** [a] l הִזְנָה cf Vrs ‖ **4** [a] prp יתנום (מ hpgr) ‖ **5** [a] prp ענה (ו dttg) ‖ [b] dl, var lect ad ואפרים ‖ [c–c] prb l יכשל בעונו ‖ [d–d] dl m cs, gl ‖ **7** [a–a] prp יֹאכַל מַשְׁחִית vel יֹאכְלוּ מְחַרְשִׁית ‖ [b] 𝔊 *ἡ ἐρυσίβη καί* ‖ **8** [a] 𝔊 *ἐξέστη*; prp יֶחֱרַד vel הַחֲרִדוּ, l 𝔐.

11 ᵃעָשׁוּק אֶפְרַיִם רְצוּץ מִשְׁפָּטᵃ — ד̇ ג̇ מל וחד חס⁹
כִּי הוֹאִיל הָלַךְ אַחֲרֵי־צָוᵇ׃ — ג̇ ומל¹⁰ . ל̇
12 וַאֲנִיᵃ כָעָשׁ לְאֶפְרָיִם וְכָרָקָב לְבֵית יְהוּדָה׃ — ט̇ו̇ ר״פ . ג̇ . ל̇
13 וַיַּרְא אֶפְרַיִם אֶת־חָלְיוֹ וִיהוּדָהᵃ אֶת־מְזֹרוֹ — ל̇
וַיֵּלֶךְ אֶפְרַיִם אֶל־אַשּׁוּר וַיִּשְׁלַחᵇ אֶל־ᶜמֶלֶךְ יָרֵבᶜ
וְהוּא לֹא יוּכַל לִרְפֹּא לָכֶםᵈ וְלֹא־יִגְהֶהᵉ מִכֶּםᵈ מָזוֹר׃ — ב̇ חד חס וחד מל¹¹
14 כִּי אָנֹכִי כַשַּׁחַל לְאֶפְרַיִם וְכַכְּפִיר לְבֵית יְהוּדָה — ל̇¹²
אֲנִי אֲנִי אֶטְרֹף וְאֵלֵךְ אֶשָּׂא וְאֵין מַצִּיל׃ — ג̇ . כ̇ג̇
15 ᵃאֵלֵךְ אָשׁוּבָה אֶל־מְקוֹמִי — ל̇
עַד אֲשֶׁר־יֶאְשְׁמוּ וּבִקְשׁוּ פָנָי
ᵇבַּצַּר לָהֶם יְשַׁחֲרֻנְנִי׃ — ב̇

6 1 לְכוּ וְנָשׁוּבָה אֶל־יְהוָה — ז̇¹
כִּי הוּא טָרָף וְיִרְפָּאֵנוּ יַךְᵃ וְיַחְבְּשֵׁנוּ׃ — ב̇ קמ² . ל̇
2 יְחַיֵּנוּ מִיֹּמָיִם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יְקִמֵנוּ — ז̇ פסוק מן ז̇ מילין כל מילה אית בהון י̇ . ת̇ ג̇ מל וב̇ חס³ . ל̇ — ס̇[ב]
וְנִחְיֶה לְפָנָיו׃ 3 וְנֵדְעָהᵃ — ז̇
נִרְדְּפָה לָדַעַת אֶת־יְהוָה ᵇכְּשַׁחַר נָכוֹן מֹצָאוֹᵇ — ב̇ . ב̇ חד מל וחד חס⁴
וְיָבוֹא כַגֶּשֶׁם לָנוּ כְּמַלְקוֹשׁ יוֹרֶהᶜ אָרֶץ׃ — ל̇א̇⁵
4 מָה אֶעֱשֶׂה־לְּךָ אֶפְרַיִם מָה אֶעֱשֶׂה־לְּךָ יְהוּדָה
וְחַסְדְּכֶם כַּעֲנַן־בֹּקֶר וְכַטַּל מַשְׁכִּים הֹלֵךְ׃
5 עַל־כֵּן חָצַבְתִּיᵃ בַּנְּבִיאִיםᵇ הֲרַגְתִּיםᶜ בְּאִמְרֵי־פִי — ת̇⁶
ᵉᵈוּמִשְׁפָּטֶיךָ אוֹרᵉ יֵצֵא׃
6 כִּי חֶסֶד חָפַצְתִּי וְלֹא־זָבַח וְדַעַת אֱלֹהִים מֵעֹלוֹת׃ — ל̇⁷ . ג̇

⁹Mm 3009. ¹⁰Mm 1044. ¹¹Mm 3695. ¹²Mm 3622. Cp 6 ¹Mm 2714. ²Mm 3010. ³Mm 517. ⁴Mm 3011 contra textum. ⁵Mm 2300. ⁶Mm 3012. ⁷Mp sub loco.

11 ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *κατεδυνάστευσεν Εφραιμ τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ, κατεπάτησε κρίμα*; l 𝔐 cf 𝔖𝔗𝔙 ‖ ᵇ prb l צָרוֹ (= צו + ו init 12?); prp שָׁוְא cf 𝔊𝔖(𝔗) ‖ **12** ᵃ frt l אני cf 11ᵇ ‖ **13** ᵃ prp וּבֵית יְהוּדה m cs ‖ ᵇ prb ins יְהוּדָה (בֵּית) cf aβ et 14aβ ‖ ᶜ⁻ᶜ prb l מַלְכִּי רָב vel מלך רָב cf 10,6ᵇ⁻ᵇ ‖ ᵈ aut dl aut l להם et מֵהם ‖ ᵉ prb l יַגְהה ‖ **15** ᵃ tot v add? ‖ ᵇ 𝔊𝔙 hinc incip cp 6 ‖ **Cp 6,1** ᵃ frt l וַיַּךְ vel וְהוּא נָכָה ‖ **3** ᵃ prb exc nonn vb; al dl ‖ ᵇ⁻ᵇ prp כְּשַׁחֲרֵנוּ כֵּן נִמְצָאֵנוּ, l 𝔐 ‖ ᶜ l יַרְוֶה cf 𝔖𝔗 ‖ **5** ᵃ prp חָצַבתיך ‖ ᵇ frt l בָּאֲבָנִים cf Ex 31,18 ‖ ᶜ prp הרגתיך; frt l הוֹדַעְתִּי ‖ ᵈ exc hemist? al vix recte cj 5b c 3aγ ‖ ᵉ⁻ᵉ 𝔊*(𝔖𝔗) *καὶ τὸ κρίμα μου ὡς φῶς*, l וּמשפטִי כָאוֹר.

7 וְהֵמָּה[a] כְּאָדָם[b] עָבְרוּ בְרִית שָׁם בָּגְדוּ בִי׃ ו ר״פ[8]. ג[9]
8 גִּלְעָד קִרְיַת פֹּעֲלֵי אָוֶן [a]עֲקֻבָּה מִדָּם[a]׃ ל
9 וּכְחַכֵּי[a] אִישׁ גְּדוּדִים חֶבֶר[b] כֹּהֲנִים ל
דֶּרֶךְ יְרַצְּחוּ־שֶׁכְמָה כִּי זִמָּה עָשׂוּ׃ ל
10 [a]בְּבֵית יִשְׂרָאֵל[a] רָאִיתִי שַׁעֲרִירִיָּה[b] ל. שערוריה ק[10]
[c]שָׁם זְנוּת לְאֶפְרַיִם נִטְמָא יִשְׂרָאֵל[c]׃
11 [a]גַּם־יְהוּדָה שָׁת קָצִיר לָךְ[b] ד קמ[11]

7 בְּשׁוּבִי[c] שְׁבוּת עַמִּי׃ פ 7 1 כְּרָפְאִי לְיִשְׂרָאֵל ל[1]
וְנִגְלָה עֲוֹן אֶפְרַיִם וְרָעוֹת[a] שֹׁמְרוֹן ג
כִּי פָעֲלוּ שָׁקֶר[b] ב
וְגַנָּב יָבוֹא[c] פָּשַׁט[d] גְּדוּד בַּחוּץ׃
2 וּבַל־יֹאמְרוּ לִלְבָבָם כָּל־[a]רָעָתָם זָכָרְתִּי ל[2]
עַתָּה סְבָבוּם מַעַלְלֵיהֶם נֶגֶד פָּנַי הָיוּ׃

3 בְּרָעָתָם יְשַׂמְּחוּ[a]־מֶלֶךְ וּבְכַחֲשֵׁיהֶם שָׂרִים׃ ב. ל
4 כֻּלָּם מְנָאֲפִים[a] כְּמוֹ תַנּוּר [b]בֹּעֵרָה
מֵ[c][b]אֹפֶה יִשְׁבּוֹת מֵעִיר מִלּוּשׁ בָּצֵק עַד־חֻמְצָתוֹ[c]׃ ל. ל. ל
5 [a]יוֹם מַלְכֵּנוּ[a] הֶחֱלוּ[b] שָׂרִים [c]חֲמַת מִיָּיִן[c][d]
[e]מָשַׁךְ יָדוֹ[e] אֶת־לֹצְצִים׃ ל
6 כִּי־קֵרְבוּ כַתַּנּוּר[a] לִבָּם בְּאָרְבָּם ב[2]. ג. ל
כָּל־הַלַּיְלָה יָשֵׁן אֹפֵהֶם[b] ל
בֹּקֶר הוּא בֹעֵר כְּאֵשׁ לֶהָבָה׃
7 כֻּלָּם יֵחַמּוּ כַּתַּנּוּר וְאָכְלוּ אֶת־שֹׁפְטֵיהֶם ג

[8]Mm 1249. [9]Mm 3013. [10]Mm 832. [11]Mm 3014. Cp 7 [1]Mp sub loco. [2]Mm 2937.

7 [a] prb add ‖ [b] prb l באדם ‖ 8 [a–a] prp עִקְּבֵיהֶם דָּם ‖ 9 [a] frt l כְּחֻבָּא vel כְּחֶבֶר ‖ [b] 𝔊 ἔκρυψαν, frt l חִבְּאוּ cf Hi 24,4 ‖ 10 [a–a] prp בְּבֵית־אֵל ‖ [b] mlt Mss ut Q ‖ [c–c] prb add cf 5,3b ‖ 11 [a] al tot v al sol v a vel aα add hab ‖ [b] prp c pc Mss 𝔊[L] לֹה ‖ [c] frt l כְּשׁוּבִי et cj c 7,1 ‖ Cp 7,1 [a] prp וְרַעַת cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b] exc hemist? ‖ [c] frt ins הַבַּיְתָה (יִפְשֹׁט) ‖ [d] prp פֹּשֵׁט cf 𝔊 (ἐκδιδύσκων) 𝔖 ‖ 2 [a] prp כִּי־ ‖ 3 [a] prb l יְמַשְּׁחוּ ‖ 4 [a] prp אֹנְפִים; frt ins כַּתַּנּוּר ex 6 cf 6[a] ‖ [b–b] prp בֹּעֵר הֵם ‖ [c–c] gl ad 6? ‖ 5 [a–a] frt l בְּיוֹם מַלְכְּכֶם cf 𝔗 ‖ [b] pc Mss 𝔊𝔖𝔙 הֶחֱלוּ ‖ [c–c] frt l חֲמָתָם י׳ ‖ [d] var lect ad (ו)ידו? cf [e–e] ‖ [e–e] frt l מֹשֵׁךְ (= מסך) יֵינוֹ ‖ 6 [a] frt tr post (מנאפים) אנפים 4a ‖ [b] 𝔖(𝔗) *rwgzhwn*, l אַפְּהֶם.

כָּל־מַלְכֵיהֶ֣ם נָפָ֔לוּ אֵין־קֹרֵ֥א בָהֶ֖ם אֵלָֽי׃

8 אֶפְרַ֕יִם בָּעַמִּ֖ים ה֣וּא יִתְבּוֹלָ֑ל

אֶפְרַ֛יִם הָיָ֥ה עֻגָ֖ה בְּלִ֥י הֲפוּכָֽה׃

9 אָכְל֤וּ זָרִים֙ כֹּח֔וֹ וְה֖וּא לֹ֣א יָדָ֑ע

גַּם־שֵׂיבָה֙ זָ֣רְקָה בּ֔וֹ וְה֖וּא לֹ֥א יָדָֽע׃

10 [a]וְעָנָ֥ה גְאוֹן־יִשְׂרָאֵ֖ל בְּפָנָ֑יו

וְלֹֽא־שָׁ֙בוּ֙ אֶל־יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיהֶ֔ם וְלֹ֥א בִקְשֻׁ֖הוּ בְּכָל־זֹֽאת׃

11 וַיְהִ֣י אֶפְרַ֔יִם כְּיוֹנָ֥ה פוֹתָ֖ה אֵ֣ין לֵ֑ב

מִצְרַ֥יִם קָרָ֖אוּ אַשּׁ֥וּר הָלָֽכוּ׃

12 כַּאֲשֶׁ֣ר יֵלֵ֗כוּ אֶפְר֤וֹשׂ עֲלֵיהֶם֙ רִשְׁתִּ֔י

כְּע֥וֹף הַשָּׁמַ֖יִם אוֹרִידֵ֑ם אַיְסִרֵ֕ם[a] [b]כְּשֵׁ֖מַע[c] לַעֲדָתָֽם[b]׃ ס

13 א֤וֹי לָהֶם֙ כִּֽי־נָדְד֣וּ מִמֶּ֔נִּי שֹׁ֥ד לָהֶ֖ם כִּֽי־פָ֣שְׁעוּ בִ֑י

וְאָנֹכִ֣י אֶפְדֵּ֔ם וְהֵ֕מָּה דִּבְּר֥וּ עָלַ֖י כְּזָבִֽים׃

14 וְלֹֽא־זָעֲק֥וּ אֵלַי֙ בְּלִבָּ֔ם כִּ֥י יְיֵלִ֖ילוּ[a] עַל־מִשְׁכְּבוֹתָ֑ם[b]

עַל־דָּגָ֧ן וְתִיר֛וֹשׁ יִתְגּוֹרָ֖רוּ[c] יָס֥וּרוּ[d] בִֽי׃

15 וַאֲנִ֣י יִסַּ֔רְתִּי[a] חִזַּ֖קְתִּי זְרוֹעֹתָ֑ם וְאֵלַ֖י יְחַשְּׁבוּ־רָֽע׃

16 יָשׁ֣וּבוּ ׀ [a]לֹ֣א עָ֗ל[a] הָיוּ֙ כְּקֶ֣שֶׁת רְמִיָּ֔ה

יִפְּל֥וּ בַחֶ֛רֶב שָׂרֵיהֶ֖ם מִזַּ֣עַם לְשׁוֹנָ֑ם

[b]ז֥וֹ לַעְגָּ֖ם[b] בְּאֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃

8 1 אֶל־חִכְּךָ֣ שֹׁפָ֔ר[a] כַּנֶּ֖שֶׁר[b] עַל־בֵּ֣ית יְהוָ֑ה

יַ֚עַן עָבְר֣וּ בְרִיתִ֔י וְעַל־תּוֹרָתִ֖י פָּשָֽׁעוּ׃

2 לִ֖י[a] יִזְעָ֑קוּ [b]אֱלֹהַ֥י יְדַעֲנ֖וּךָ יִשְׂרָאֵֽל[b]׃

3 זָנַ֥ח יִשְׂרָאֵ֖ל ט֑וֹב אוֹיֵ֖ב יִרְדְּפֽוֹ[a]׃

ל · ל · ז פסוק והוא והוא[3] · כל ליש כת כן . ל · ה[4] · ג[5] . ב וחס · ב[6] . ל · ל מל · ב[7] · נו וכל תלים דכות ב מ יא · ב · ג ר״פ . ט . בא פסוק על על ומילה חדה ביניה[8] . ד ומל[9] · ב מל[10] · טו ר״פ . ג[11] . ב[12] · ב קמ[13] · ו[14] ב[15] מנה כת כן . ל · ב[1] חס וכל אורית דכות ב מ ב

[3]Mm 2017. [4]Mm 3008. [5]Mm 3982. [6]Mm 2724. [7]Mm 206. [8]Mm 686. [9]Mm 3446. [10]Mm 3015. [11]Mm 3016. [12]Mm 3017. [13]Mm 3018. [14]Mm 2963. [15]Mm 3426. **Cp 8** [1]Mp sub loco.

10 [a] aut v a (cf 5,5) aut tot v add ‖ **12** [a] = אאס׳ id est אֶאֱסָרֵם ‖ [b–b] crrp? prp מִשָּׁם עַל־רָעָתָם ‖ [c] frt l כְּשָׁמְעָם ‖ **14** [a] l יְלִילוּ ‖ [b] prp (עַל־)מִזְבְּחוֹתָם ‖ [c] l c nonn Mss 𝔊 *(κατετέμνοντο)* יתגודדו ut 1R 18,28 ‖ [d] 𝔗(𝔖) *mrdw* cf 𝔊, prb l יָסֹרוּ ‖ **15** [a] > 𝔊, dl ‖ **16** [a–a] 𝔊(𝔖) *εἰς οὐθέν*, prp לַבְּלִיַּעַל; frt l לַבַּעַל ‖ [b–b] crrp? prp לַעֲגָם (et desiit) וְזָל cf 8,13 b ‖ **Cp 8,1** [a] prb exc stich ‖ [b] prp כַּנֹּצֵר vel כַּשֹּׁמֵר ‖ **2** [a] prp אֵלַי; exc vb? ‖ [b–b] frt l ידענוך אֱלֹהֵי ישראל; al dl ישראל (cf 𝔊𝔖) et l אֱלֹהִים ‖ **3** [a] sic L, mlt Mss Edd יִרְדְּפוֹ.

4 [a]הֵ֣ם הִמְלִ֙יכוּ֙[b] וְלֹ֣א מִמֶּ֔נִּי הֵשִׂ֖ירוּ וְלֹ֣א יָדָ֑עְתִּי[a]
כַּסְפָּ֣ם וּזְהָבָ֗ם עָשׂ֤וּ לָהֶם֙ עֲצַבִּ֔ים [c]לְמַ֖עַן יִכָּרֵֽת׃[c]
5 זָנַח֙[a] עֶגְלֵ֣ךְ שֹׁמְר֔וֹן חָרָ֥ה אַפִּ֖י בָּ֑ם
עַד־מָתַ֕י לֹ֥א יוּכְל֖וּ נִקָּיֹֽן׃ 6 [a]כִּ֤י מִיִּשְׂרָאֵל֙[a]
[b]וְה֔וּא חָרָ֣שׁ עָשָׂ֔הוּ וְלֹ֥א אֱלֹהִ֖ים ה֑וּא[b]
כִּֽי־שְׁבָבִ֣ים יִהְיֶ֔ה עֵ֖גֶל שֹׁמְרֽוֹן׃
7 כִּ֛י ר֥וּחַ יִזְרָ֖עוּ וְסוּפָ֣תָה יִקְצֹ֑רוּ
קָמָ֣ה אֵֽין־ל֗וֹ[a] צֶ֚מַח בְּלִ֣י יַעֲשֶׂה־[b]קֶּ֔מַח
אוּלַ֣י יַעֲשֶׂ֔ה[c] זָרִ֖ים יִבְלָעֻֽהוּ׃
8 נִבְלַ֖ע יִשְׂרָאֵ֑ל[a]
עַתָּה֙ הָי֣וּ בַגּוֹיִ֔ם כִּכְלִ֖י אֵֽין־חֵ֥פֶץ בּֽוֹ׃
9 כִּֽי־הֵ֙מָּה֙ עָל֣וּ אַשּׁ֔וּר [a]פֶּ֖רֶא בּוֹדֵ֣ד ל֑וֹ אֶפְרַ֖יִם[a] הִתְנ֥וּ[b] אֲהָבִֽים׃
10 גַּ֛ם כִּֽי־יִתְנ֥וּ[a] בַגּוֹיִ֖ם עַתָּ֣ה אֲקַבְּצֵ֑ם[b]
[c]וַיָּחֵ֣לּוּ מְּעָ֔ט מִמַּשָּׂ֖א[c] מֶ֥לֶךְ שָׂרִֽים׃[d]
11 כִּֽי־הִרְבָּ֥ה אֶפְרַ֛יִם מִזְבְּחֹ֖ת [a]לַחֲטֹ֑א הָיוּ־ל֥וֹ[a] [b]מִזְבְּח֖וֹת לַחֲטֹֽא׃[b]
12 אֶכְתּוֹב־ל֔וֹ [a]רֻבֵּ֖ו[b] תּוֹרָתִ֑י[a] כְּמוֹ־זָ֖ר נֶחְשָֽׁבוּ׃
13 [a]זִבְחֵ֣י הַבְהָבַ֗י יִזְבְּח֤וּ[a] בָשָׂר֙ וַיֹּאכֵ֔לוּ [b]יְהוָ֖ה לֹ֣א רָצָ֑ם[b]
עַתָּ֞ה יִזְכֹּ֤ר[c] עֲוֺנָם֙ וְיִפְקֹ֣ד[d] חַטֹּאותָ֔ם [e]הֵ֖מָּה מִצְרַ֥יִם יָשֽׁוּבוּ׃[e]
14 [a]וַיִּשְׁכַּ֨ח יִשְׂרָאֵ֜ל אֶת־עֹשֵׂ֗הוּ וַיִּ֙בֶן֙ הֵֽיכָל֔וֹת
[b]וִיהוּדָ֕ה הִרְבָּ֖ה עָרִ֣ים בְּצֻר֑וֹת[b]
וְשִׁלַּחְתִּי־אֵ֣שׁ בְּעָרָ֔יו וְאָכְלָ֖ה אַרְמְנֹתֶֽיהָ׃[c] ס

נ̇ז̇ וכל חלים דכות ב מ״א. [2] כת ש ול בליש. ה̇[3]
יא̇[4]. ג̇ בליש[5]
ח̇ פסוק והוא הוא. ל̇
ל̇. ג̇[6]
ל̇
ו̇ ה̇ מנה כת א וחד כת ה̇[7]. ג̇. ל̇. ב̇[8]
ד̇. ז̇ קמ̇ וכל אתנח וס״פ דכות[9]. ל̇
אכתב ק̇ חד מן ה̇[10] מל בליש. רבו ק̇ חד מן מח̇[11] כת ו וקר י
ל̇
ב̇. ט̇ בליש וכל בחטאתם ובחטאתם דכות[12]
ל̇
ד̇ חס[13]

[2]Mm 1411. [3]Mm 1248. [4]Mm 2545. [5]Mm 3320. [6]Mm 3422. [7]Mm 3560. [8]Mm 3019. [9]Mm 1208. [10]Mm 2651. [11]Mm 3811. [12]Mm 759 et Mm 929. [13]Mm 2340.

4 [a–a] nonn tr ante 8 ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd הִמְלִ֫יכוּ ‖ [c–c] prb add, gl ‖ **5** [a] l זָנַחְתִּי; prp זָנַח cf 𝔊 α′θ′ ‖ **6** [a–a] frt l בְּנֵי ישראל et cj c 5b ‖ [b–b] gl ad 6b? ‖ **7** [a] prp לָהּ ‖ [b] prp תעשׂה ‖ [c] prp תַּעֲשֶׂהוּ ‖ **8** [a] cf 9[a–a] ‖ **9** [a–a] frt tr post 8a ‖ [b] prp נָתְנוּ ‖ **10** [a] prp c nonn Mss יתנו ‖ [b] crrp? prp אֲפִיצֵם ‖ [c–c] prb l וְיֶחְדְּלוּ מְעַט מִמְּשֹׁחַ cf 𝔊 ‖ [d] l c mlt Mss 𝔊𝔖𝔗[Mss]𝔙 וְשָׂרִים ‖ **11** [a–a] cj לְחֵטְא היו־לו cf 𝔊 ‖ [b–b] > 𝔊[L], dl (dttg) ‖ **12** [a–a] prb l רֹב תּוֹרֹתַי cf 𝔊𝔖 ‖ [b] K רִבּוֹ ‖ **13** [a–a] l זֶבַח אָהֵבוּ וַיִּזְבָּחוּ ‖ [b–b] dl, gl ‖ [c] l אֶזְכֹּר cf 12 ‖ [d] l וְאֶפְקֹד ‖ [e–e] frt add; cf 𝔊* + *καὶ ἐν Ἀσσυρίοις ἀκάθαρτα φάγονται* ex 9,3 ‖ **14** [a] tot v add? ‖ [b–b] al aγ vel sol ויהודה add hab ‖ [c] prp אַרְמְנֹתָיו, sed cf Am 1,7.10.14.

9 1 אַל־תִּשְׂמַח יִשְׂרָאֵל ׀ [a]אֶל־גִּיל[a] כָּעַמִּים — ג[1] . ל
[b]כִּי זָנִיתָ מֵעַל אֱלֹהֶיךָ[b]
אָהַבְתָּ אֶתְנָן עַל כָּל־גָּרְנוֹת דָּגָן׃
2 גֹּרֶן וָיֶקֶב לֹא יִרְעֵם[a] וְתִירוֹשׁ יְכַחֶשׁ בָּהּ[b]׃ — ג[2] . ו דמטע[3]
3 [a]לֹא יֵשְׁבוּ בְּאֶרֶץ יְהוָה[a] — ל[4]
וְשָׁב אֶפְרַיִם מִצְרַיִם וּבְאַשּׁוּר טָמֵא יֹאכֵלוּ׃ — ל
4 לֹא־יִסְּכוּ לַיהוָה ׀ יַיִן וְלֹא יֶעֶרְבוּ[a]־לוֹ זִבְחֵיהֶם — ג ר״פ לא ולא לא[5]
כְּלֶחֶם אוֹנִים לָהֶם[b] כָּל־אֹכְלָיו יִטַּמָּאוּ[c] — ב
כִּי־לַחְמָם לְנַפְשָׁם לֹא יָבוֹא בֵּית יְהוָה׃
5 מַה־תַּעֲשׂוּ לְיוֹם מוֹעֵד וּלְיוֹם חַג־יְהוָה׃ — ל . ד[6]
6 כִּי־הִנֵּה [a]הָלְכוּ מִשֹּׁד[a] מִצְרַיִם תְּקַבְּצֵם מֹף תְּקַבְּרֵם — ל
[b]מַחְמַד לְכַסְפָּם[b] קִמּוֹשׂ יִירָשֵׁם חוֹחַ בְּאָהֳלֵיהֶם׃
7 בָּאוּ ׀ יְמֵי הַפְּקֻדָּה בָּאוּ יְמֵי הַשִּׁלֻּם[a] [b]יֵדְעוּ[c] יִשְׂרָאֵל[b] — ב ר״פ[7] . ג חס בליש . יב[8]
אֱוִיל הַנָּבִיא מְשֻׁגָּע אִישׁ הָרוּחַ — ג חס[9]
[d]עַל רֹב עֲוֺנְךָ[e] [f]וְרַבָּה מַשְׂטֵמָה[f]׃ — ד[10]
8 צֹפֶה אֶפְרַיִם [a]עִם־אֱלֹהָי נָבִיא[a] — ה[11]
פַּח יָקוֹשׁ עַל־כָּל־דְּרָכָיו — ל
מַשְׂטֵמָה[b] בְּבֵית אֱלֹהָיו׃ — ב[12]
9 הֶעְמִיקוּ־שִׁחֵתוּ[a] כִּימֵי הַגִּבְעָה
[b]יִזְכּוֹר עֲוֺנָם יִפְקוֹד חַטֹּאותָם[b]׃ ס — ל מל . ט בליש וכל בחטאתם ובחטאתם דכות[13]
10 כַּעֲנָבִים בַּמִּדְבָּר מָצָאתִי יִשְׂרָאֵל — ל[14] . ל . ז[15] מל ג מנה בסיפ וכל יהושע שפטים מלכים ירמיה יחזק וכתיב דכות ב מ ח
כְּבִכּוּרָה בִתְאֵנָה [a]בְּרֵאשִׁיתָהּ[a] רָאִיתִי אֲבוֹתֵיכֶם[b]

Cp 9 [1]Mm 3020. [2]Mm 3007. [3]Mm 1404. [4]Mm 534. [5]Mm 3021. [6]Mm 435. [7]Mm 3022. [8]Mm 801. [9]Mm 2622. [10]Mm 533. [11]Mm 2923. [12]Mm 3023. [13]Mm 759 et Mm 929. [14] וחד כְּבִכּוּרָה Jes 28,4. [15]Mm 1586.

Cp 9,1 [a–a] l (וְ)אַל־תָּגֵל cf Vrs ‖ [b–b] add? ‖ **2** [a] prb l יְדָעֵם cf 𝔊 ‖ [b] l c mlt Mss Vrs בָּם ‖ **3** [a–a] add (gl ad 2)? ‖ **4** [a] prp c 2 Mss יַעַרְכוּ ‖ [b] prb l לַחְמָם ‖ [c] sic L, mlt Mss Edd 'יט ‖ **6** [a–a] prb l יֵלְכוּ אַשּׁוּר ‖ [b–b] frt l מַחְמַדֵּי כספם ‖ **7** [a] sic L, mlt Mss Edd 'הש ‖ [b–b] tr ante bγ? cf [d] ‖ [c] 𝔊 *καὶ κακωθήσεται*, prb l וְיָרֵעוּ vel (ישׂראל) וַיָּרַע לְ; prp יָרֵעוּ ‖ [d] prb huc tr [b–b] ‖ [e] prb l עֲוֺנָם ‖ [f–f] cf 8[b] ‖ **8** [a–a] tr ‸ et prb l עִם־אֹהֶל נָבִיא ‖ [b] prb dl et huc tr 7[f–f] ‖ **9** [a] prb l שַׁחַתוֹ ‖ [b–b] add ex 8,13 ‖ **10** [a] prb dl cf 𝔖 ‖ [b] prp ־יהם cf 𝔊.

הֵמָּה בָּאוּ בַעַל־פְּעוֹר וַיִּנָּזְרוּ לַבֹּשֶׁת | ל. ב וחס[10]
וַיִּהְיוּ שִׁקּוּצִים כְּאָהֳבָם׃ | ל
11 אֶפְרַיִם כָּעוֹף יִתְעוֹפֵף כְּבוֹדָם | ל. ל
מִלֵּדָה וּמִבֶּטֶן וּמֵהֵרָיוֹן׃ | ב. ל
12 כִּי אִם־יְגַדְּלוּ אֶת־בְּנֵיהֶם וְשִׁכַּלְתִּים מֵאָדָם | ל
כִּי־גַם־אוֹי לָהֶם בְּשׂוּרִי[a] מֵהֶם׃ | ו[17] כת ש ול בליש
13 אֶפְרַיִם [a]כַּאֲשֶׁר־רָאִיתִי[a] [b]לְצוֹר שְׁתוּלָה בְנָוֶה[b] | י מל[18]
וְאֶפְרַיִם[c] לְהוֹצִיא אֶל־הֹרֵג בָּנָיו׃ | ה וכל מנשה ואפרים דכות[19]
14 [a]תֵּן־לָהֶם יְהוָה מַה־תִּתֵּן
תֵּן־לָהֶם רֶחֶם מַשְׁכִּיל וְשָׁדַיִם צֹמְקִים׃ | ב. ל

15 כָּל־רָעָתָם בַּגִּלְגָּל כִּי־שָׁם שְׂנֵאתִים
עַל רֹעַ מַעַלְלֵיהֶם מִבֵּיתִי אֲגָרְשֵׁם
לֹא אוֹסֵף אַהֲבָתָם כָּל־שָׂרֵיהֶם סֹרְרִים׃ | ג
16 [a]הֻכָּה אֶפְרַיִם | ג ב חס וחד מל[20]
שָׁרְשָׁם יָבֵשׁ פְּרִי בְּלִי[b]־יַעֲשׂוּן | בל. ה[21] ק
גַּם כִּי יֵלֵדוּן וְהֵמַתִּי מַחֲמַדֵּי בִטְנָם׃ ס | ב. ב[22]
17 יִמְאָסֵם אֱלֹהַי[a] כִּי לֹא שָׁמְעוּ לוֹ
וְיִהְיוּ נֹדְדִים בַּגּוֹיִם׃ ס | יא רפי[23]

10 1 גֶּפֶן בּוֹקֵק יִשְׂרָאֵל פְּרִי יְשַׁוֶּה[a]־לּוֹ | ב
כְּרֹב לְפִרְיוֹ[b] הִרְבָּה לַמִּזְבְּחוֹת[c] | ח[1]
כְּטוֹב לְאַרְצוֹ[d] הֵיטִיבוּ[e] מַצֵּבוֹת׃ | ד[2]
2 חָלַק[a] לִבָּם[b] עַתָּה יֶאְשָׁמוּ
הוּא יַעֲרֹף מִזְבְּחוֹתָם יְשֹׁדֵד מַצֵּבוֹתָם׃ | ב. ג

[16]Mm 2514. [17]Mm 1411. [18]Mm 1897. [19]Mm 1396. [20]Mm 979. [21]Mm 500. [22]Thr 2,4. [23]Mm 417.
Cp 10 [1]Mp sub loco. [2]Mm 1772.

12 [a] = בסורי ? prp בשורי in ulciscendo meo cf 𝔖 ‖ **13** [a–a] prb l אַיֶּלֶת vel al bestia; cf 11 ‖ [b–b] 𝔊 εἰς θήραν παρέστησαν (𝔊^{OL} παρέστη) τὰ τέκνα αὐτῶν (𝔊^{L} αὐτοῦ), prp לַצַּיִד שָׁתְלָה (הִשְׁפִּילָה) בָּנֶיהָ; frt l לְצַיִד שָׁתוּ לָהֶם (שָׁת לה) בָּנֶיהָ vel sim ‖ [c] prb exc vb; prp וְכֵן ‖ **14** [a] tot v add? ‖ **16** [a] exc hemist? ‖ [b] K בְּלִי ‖ **17** [a] 𝔊 ὁ θεός, prp אֱלֹהֵיהֶם ‖ **Cp 10,1** [a] prp יִשְׂגֶּה ‖ [b] prp לוֹ פריו ‖ [c] frt l מזבחות ‖ [d] prp לוֹ ארצו ‖ [e] frt l היטיב ‖ **2** [a] prp חֵלֶק (cf α′σ′𝔖𝔗𝔙) vel לָקַח ‖ [b] prb ins מֵיְהוָה.

3 כִּי עַתָּה יֹאמְרוּ אֵין מֶלֶךְ לָנוּ   יב̇[3] יא מנה בנביא
[a]כִּי לֹא יָרֵאנוּ אֶת־יְהוָה[a] וְהַמֶּלֶךְ מַה־יַּעֲשֶׂה־לָּנוּ׃
4 דִּבְּרוּ[a] דְבָרִים אָלוֹת שָׁוְא כָּרֹת בְּרִית   ל̇[4]
וּפָרַח כָּרֹאשׁ מִשְׁפָּט עַל תַּלְמֵי שָׂדָי׃
5 לְעֶגְלוֹת[a] בֵּית אָוֶן יָגוּרוּ שְׁכַן[b] שֹׁמְרוֹן   ל̇
כִּי־אָבַל[c] עָלָיו עַמּוֹ וּכְמָרָיו עָלָיו[d]   ג̇
יָגִילוּ[e] עַל־כְּבוֹדוֹ כִּי־גָלָה מִמֶּנּוּ׃
6 גַּם־אוֹתוֹ לְאַשּׁוּר יוּבָל[a] מִנְחָה [b]לְמֶלֶךְ יָרֵב[b]   כ̇ד̇ מל ד̇[5] מנה בתרי עשר . ב̇ זקף קמ̇ . כ̇ט̇ וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות̇[6]
בָּשְׁנָה אֶפְרַיִם יִקָּח וְיֵבוֹשׁ יִשְׂרָאֵל מֵעֲצָתוֹ[c]׃   ל̇ . ג̇ קמ̇ וכל אתנח̇ וס״פ דכות̇[7] . ב̇ מל
7 [a]נִדְמֶה שֹׁמְרוֹן מַלְכָּהּ[a] כְּקֶצֶף עַל־פְּנֵי־מָיִם׃   ה̇
8 וְנִשְׁמְדוּ בָּמוֹת[a] אָוֶן חַטַּאת יִשְׂרָאֵל   ל̇ ר״פ חד מן כ̇ו̇ פסוק דאית בהון א״ב
קוֹץ וְדַרְדַּר יַעֲלֶה עַל־מִזְבְּחוֹתָם   ב̇[8] . ל̇ . ב̇[9]
וְאָמְרוּ לֶהָרִים כַּסּוּנוּ וְלַגְּבָעוֹת נִפְלוּ עָלֵינוּ׃ ס   ל̇ . ל̇

9 מִימֵי הַגִּבְעָה חָטָאתָ[a] יִשְׂרָאֵל שָׁם עָמָדוּ[b]
לֹא־[c]תַשִּׂיגֵם בַּגִּבְעָה מִלְחָמָה עַל־בְּנֵי עַלְוָה[d]׃   ג̇[10]
10 בְּאַוָּתִי[a] וְאֶסֳּרֵם[b] וְאֻסְּפוּ עֲלֵיהֶם עַמִּים   ב̇
בְּאָסְרָם[c] לִשְׁתֵּי עֹינֹתָם[d]׃   ל̇ . עונתם[11] ק̇
11 וְאֶפְרַיִם עֶגְלָה מְלֻמָּדָה אֹהַבְתִּי לָדוּשׁ   ה̇ וכל מנשה ואפרים דכות̇[12] . ב̇[13] . ל̇ . ב̇ חד חס̇ וחד מל̇[14]
וַאֲנִי עָבַרְתִּי[a] עַל־טוּב צַוָּארָהּ   ל̇ . י̇ט̇ בליש̇[15]
אַרְכִּיב אֶפְרַיִם יַחֲרוֹשׁ יְהוּדָה[b] יְשַׂדֶּד־לוֹ יַעֲקֹב׃   ב̇ מל̇[16] . ג̇ בליש̇[17]
12 זִרְעוּ לָכֶם לִצְדָקָה קִצְרוּ [a]לְפִי־חֶסֶד[a]   ס̊[ג]

[3] Mm 230. [4] וחד וכרות Neh 9,8. [5] Mp sub loco. [6] Mm 958. [7] Mm 1566. [8] Mm 2330. [9] Gn 3,18. [10] Mm 3024. [11] Mm 832. [12] Mm 1396. [13] Jes 29,13. [14] Mm 3025. [15] Mm 335. [16] Mm 3069. [17] Mm 2310.

3 [a–a] tr ad fin 2 (homark c 3a) et l יָרְאוּ pro יראנו? ‖ **4** [a] l דַּבֵּר ‖ **5** [a] l לְעֵגֶל cf 𝔊θ′𝔖 (cf עליו bα) ‖ [b] prb l שֹׁכְנֵי cf 𝔊𝔖 ‖ [c] frt l יֶאֱבַל cf σ′ *πενθήσει* ‖ [d] huc tr ׃ ‖ [e] prb l יֵילִילוּ ‖ **6** [a] prb l יוֹבִלוּ cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ [b–b] l לְמַלְכִּי רָב cf 5,13[c–c] ‖ [c] prp מֵעֲצַבּוֹ vel מֵעָצְבּוֹ ‖ **7** [a–a] l נדמה שֹׁמְרוֹן מלכה ‖ **8** [a] prb ins c Ms בֵּית־ ‖ **9** [a] 𝔊(𝔙) *ἥμαρτεν* = חָטָא; frt l c pc Mss חַטַּאת ‖ [b] prp מָרְדוּ ‖ [c] frt l הֲלֹא ‖ [d] mlt Mss עַוְלָה ‖ **10** [a] 𝔊* *ἦλθον* = בָּאתִי, frt l וּבָאתִי ‖ [b] 𝔊 *παιδεῦσαι αὐτούς*, prp (וְ)אֲיַסְּרֵם ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔙) *ἐν τῷ παιδεύεσθαι αὐτούς* = בְּהִוָּסְרָם vel בְּיָסְּרָם, prp לְיַסְּרֵם ‖ [d] mlt Mss 𝔊𝔖𝔙 ut Q, K עֵינתם ‖ **11** [a] l הֶעֱבַרְתִּי עֹל ‖ [b] dl ‖ **12** [a–a] 𝔊 *εἰς καρπὸν ζωῆς*.

נִירוּ לָכֶם נִיר וְעֵת[b] לִדְרוֹשׁ אֶת־יְהוָה — ח׳[18]. ב מל בנביא[19]
עַד־יָבוֹא וְיֹרֶה צֶדֶק לָכֶם׃
13 חֲרַשְׁתֶּם־[a]רֶשַׁע עַוְלָתָה קְצַרְתֶּם — ב. יז[20]. ג[21]
אֲכַלְתֶּם[b] פְּרִי־כָחַשׁ
כִּי־בָטַחְתָּ בְדַרְכְּךָ[c] בְּרֹב גִּבּוֹרֶיךָ׃
14 וְקָאם שָׁאוֹן בְּעַמֶּךָ[a] וְכָל־מִבְצָרֶיךָ יוּשַּׁד[b] — מח[22] כת א לא קר ול בליש. ל
כְּשֹׁד שַׁלְמַן בֵּית אַרְבֵאל בְּיוֹם מִלְחָמָה — ל. מח[22] כת א לא קר ול בליש
[c]אֵם עַל־בָּנִים רֻטָּשָׁה[c]׃ — ב
15 כָּכָה עָשָׂה[a] לָכֶם [b]בֵּית־אֵל[b] [c]מִפְּנֵי רָעַת רָעַתְכֶם[c]
בַּשַּׁחַר[d] נִדְמֹה נִדְמָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃ — ל. ד

11 1 כִּי נַעַר יִשְׂרָאֵל וָאֹהֲבֵהוּ וּמִמִּצְרַיִם קָרָאתִי לִבְנִי[a]׃ — ל. ב
2 קָרְאוּ[a] לָהֶם כֵּן הָלְכוּ מִפְּנֵיהֶם[b]
לַבְּעָלִים יְזַבֵּחוּ וְלַפְּסִלִים יְקַטֵּרוּן׃ — ל
3 וְאָנֹכִי תִרְגַּלְתִּי לְאֶפְרַיִם קָחָם[a] עַל־זְרוֹעֹתָיו[b] — ל. ל. ל כת כן
וְלֹא יָדְעוּ כִּי רְפָאתִים׃ — ג[1]. ב ומל[2]
4 בְּחַבְלֵי אָדָם[a] אֶמְשְׁכֵם בַּעֲבֹתוֹת אַהֲבָה
וָאֶהְיֶה לָהֶם [b]כִּמְרִימֵי עֹל[b] עַל לְחֵיהֶם[c] — ל
[d]וְאַט אֵלָיו אוֹכִיל׃ 5 לֹא[d] — ל[3]
יָשׁוּב אֶל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאַשּׁוּר הוּא מַלְכּוֹ
[e]כִּי מֵאֲנוּ לָשׁוּב[e]׃
6 וְחָלָה חֶרֶב בְּעָרָיו וְכִלְּתָה בַדָּיו[a]

[18] Mm 2469. [19] Mm 4226. [20] Mm 1667. [21] Mm 3026. [22] Mm 898. Cp 11 [1] Mm 3027. [2] Mm 2654. [3] Mp sub loco.

12 [b] prp כִּי עֵת cf 𝔊^{L} *(ὡς ἔτι καιρός)* 𝔖 Hier *(quoniam est tempus)*, al לָדַעַת (cf 𝔊 *γνώσεως*) ‖ **13** [a] 𝔊 + *ἵνα τί*, frt ins לָמָּה (hpgr) ‖ [b] frt l וַא׳ ‖ [c] l בְּרִכְבְּךָ cf 𝔊 ‖ **14** [a] prp בְּעָרֶיךָ ‖ [b] prb l יוּשַּׁדּוּ ‖ [c–c] add? ‖ **15** [a] 𝔊 *ποιήσω*; prb l c Ms יֵעָשֶׂה ‖ [b–b] prb l בית־יִשְׂרָאֵל cf 𝔊 ‖ [c–c] add? ‖ [d] prb l בַּשַּׂעַר = בסער ‖ **Cp 11,1** [a] 𝔊 *τὰ τέκνα αὐτοῦ* cf 𝔗; prp לוֹ cf 2[a] ‖ **2** [a] 𝔊 *καθὼς μετεκάλεσα*, l כְּקָרְאִי cf 𝔖; prp כְּדֵי קָרְאִי ‖ [b] 𝔊(𝔖) *ἐκ προσώπου μου αὐτοί*, l מִפָּנַי הֵם et cj הם c sq ‖ **3** [a] 𝔊 *ἀνέλαβον αὐτόν* = לְקַחְתִּיו?; 𝔖(𝔗) *wqblt ʾnwn*, frt l וָאֶקָּחֵם ‖ [b] l c pc Mss (𝔊)𝔖𝔙 זרועתָי ‖ **4/5** [a] crrp? prp אֱמֶת vel חֶסֶד ‖ [b–b] prb l כִּמְרִים עוּל ‖ [c] prb l לְחָיָיו cf 𝔊* ‖ [d–d] prb l וָאֵט אליו וָאוכיל לוֹ׃ cf 𝔊 *δυνήσομαι αὐτῷ* ‖ [e–e] add? ‖ **6** [a] prp בָּנָיו et huc tr ‸.

[b]וְאָכָ֖לָה מִֽמֹּעֲצ֥וֹתֵיהֶֽם[b]׃ ב[4] כת כן וחד מן ד[5] בטע ס״פ
7 וְעַמִּ֥י [a]תְלוּאִ֖ים לִמְשׁוּבָתִ֑י[a] יא . ב חד מל וחד חס[6]
[b]וְאֶל־עַל֙ יִקְרָאֻ֔[c]הוּ[b] יַ֖חַד לֹ֥א יְרוֹמֵֽם[c]׃ ב וחס . ל
8 אֵ֞יךְ אֶתֶּנְךָ֣ אֶפְרַ֗יִם אֲמַגֶּנְךָ֙ יִשְׂרָאֵ֔ל ל
אֵ֚יךְ אֶתֶּנְךָ֣ כְאַדְמָ֔ה אֲשִֽׂימְךָ֖ כִּצְבֹאיִ֑ם ל . ל כת א[7]
נֶהְפַּ֤ךְ עָלַי֙ לִבִּ֔י יַ֖חַד נִכְמְר֥וּ נִחוּמָֽי[a]׃ ג[8] . ל
9 לֹ֤א אֶֽעֱשֶׂה֙ חֲר֣וֹן אַפִּ֔י לֹ֥א אָשׁ֖וּב לְשַׁחֵ֣ת אֶפְרָ֑יִם
כִּ֣י אֵ֤ל אָֽנֹכִי֙ וְלֹא־אִ֔ישׁ ב
בְּקִרְבְּךָ֣ קָד֔וֹשׁ וְלֹ֥א [a]אָב֖וֹא בְּעִֽיר[a]׃
10 [a]אַחֲרֵ֧י יְהוָ֛ה יֵלְכ֖וּ כְּאַרְיֵ֣ה יִשְׁאָ֑ג
[b]כִּי־ה֣וּא יִשְׁאַ֔ג[b] וְיֶחֶרְד֥וּ בָנִ֖ים מִיָּֽם׃
11 יֶחֶרְד֤וּ כְצִפּוֹר֙ מִמִּצְרַ֔יִם וּכְיוֹנָ֖ה מֵאֶ֣רֶץ אַשּׁ֑וּר ל
וְהוֹשַׁבְתִּ֥ים[c] עַל־בָּתֵּיהֶ֖ם נְאֻם־יְהוָֽה[a]׃ ס ב חד מל וחד חס[9]

12 1 סְבָבֻ֤נִי בְכַ֙חַשׁ֙ אֶפְרַ֔יִם וּבְמִרְמָ֖ה בֵּ֣ית יִשְׂרָאֵ֑ל ל חס . ד בסיפ[1]
וִֽיהוּדָ֗ה[a] עֹ֥ד רָד֙ עִם־אֵ֔ל[b] וְעִם־קְדוֹשִׁ֖ים[c] נֶאֱמָֽן׃ יד חס[2] . ל . ג מל בליש[3]
2 אֶפְרַ֜יִם רֹעֶ֥ה ר֙וּחַ֙ וְרֹדֵ֣ף קָדִ֔ים כָּל־הַיּ֕וֹם ג
[a]כָּזָ֥ב וָשֹׁ֖ד יַרְבֶּ֑ה[a]
וּבְרִית֙ עִם־אַשּׁ֣וּר יִכְרֹ֔תוּ וְשֶׁ֖מֶן לְמִצְרַ֥יִם יוּבָֽל[b]׃ ב
3 וְרִ֥יב[a] לַֽיהוָ֖ה עִם־יְהוּדָ֑ה[b] ד
וְלִפְקֹ֤ד[c] עַל־יַעֲקֹב֙ כִּדְרָכָ֔יו כְּמַעֲלָלָ֖יו יָשִׁ֥יב לֽוֹ׃ ל . ל . כד בליש[4]
4 בַּבֶּ֖טֶן עָקַ֣ב אֶת־אָחִ֑יו וּבְאוֹנ֖וֹ שָׂרָ֥ה אֶת־אֱלֹהִֽים׃ ג דגש[5] . ל וכל שם ברנש דכות
5 וַיָּ֤שַׂר אֶל־[a]מַלְאָךְ֙ וַיֻּכָ֔ל בָּכָ֖ה וַיִּתְחַנֶּן־ל֑וֹ ג כת ש . ל וחס

[4]Mm 3028. [5]Mm 4015. [6]Mm 3029. [7]Mp sub loco. [8]Mm 1889. [9]Mm 2648. Cp 12 [1]Mm 953. [2]Mm 62. [3]Mm 3030. [4]Mm 1685. [5]Mm 3534.

6 [b–b] var lect ad aβ? prp וְאָכְלָה בְּמִצּוּדוֹתָיו, al וַאֲכָלָתַם מִמ׳ ‖ **7** [a–a] crrp? prp נִלְאָה מִמְּשׁוּבָתוֹ (cf 𝔊), al חוֹלְאִים לִמְשׁוּבֹתָם, al תלואים לַעֲצַבִּים ‖ [b–b] prb l ואל־בַּעַל יִקְרָא (וְהוּא) ‖ [c–c] prp הֶאֱחַדֵּל אֲרַחֵם ‖ **8** [a] prb l רַחֲמָי cf 𝔖𝔗 ‖ **9** [a–a] prb l אֲבָעֵר, prp אוֹבֶה בָעֵר ‖ **10/11** [a–a] add? ‖ [b–b] > pc Mss ‖ [c] 𝔊 *καὶ ἀποκαταστήσω αὐτούς*, prb l וַהֲשִׁבֹתִים ‖ **Cp 12,1** [a] add ‖ [b] prb l אֵלִים cf bβ, prp בַּעַל ‖ [c] prp קְדֵשִׁים, l 𝔐 ‖ **2** [a–a] add (gl)? ‖ [b] l יוֹבִלוּ cf 3[a] ‖ **3** [a] l רִיב cf 2[b] ‖ [b] prb l יִשְׂרָאֵל; exc hemist? ‖ [c] l aut לפקד (cf 𝔊) aut יִפְקֹד ‖ **5** [a] prp אֶת־ cf 4b; al l אֵל et dl מלאך (gl).

בֵּֽית־אֵל֙ יִמְצָאֶ֔נּוּ וְשָׁ֖ם יְדַבֵּ֥ר עִמָּֽנוּ[b]׃

6 [a]וַיהוָ֖ה אֱלֹהֵ֣י הַצְּבָא֑וֹת יְהוָ֖ה זִכְרֽוֹ׃ ה

7 וְאַתָּ֖ה בֵּאלֹהֶ֣יךָ[a] תָשׁ֑וּב

חֶ֤סֶד וּמִשְׁפָּט֙ שְׁמֹ֔ר וְקַוֵּ֥ה אֶל־אֱלֹהֶ֖יךָ תָּמִֽיד׃ ב⁶

8 כְּנַ֗עַן בְּיָד֛וֹ מֹאזְנֵ֥י מִרְמָ֖ה לַעֲשֹׁ֥ק[a] אָהֵֽב׃ ט⁷

9 וַיֹּ֣אמֶר אֶפְרַ֔יִם אַ֣ךְ עָשַׁ֔רְתִּי מָצָ֥אתִי א֖וֹן לִ֑י יב סביר . ג מל

כָּל־יְגִיעַ֕י[a] לֹ֥א יִמְצְאוּ־[b]לִ֖י עָוֺ֥ן[b] אֲשֶׁר־חֵֽטְא[c]׃

10 וְאָנֹכִ֛י יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ מֵאֶ֣רֶץ מִצְרָ֑יִם יב . ד⁸

עֹ֛ד אוֹשִֽׁיבְךָ֥ בָאֳהָלִ֖ים כִּימֵ֥י מוֹעֵֽד׃ יד חס⁹ . ד¹⁰

11 וְדִבַּ֙רְתִּי֙ עַל[a]־הַנְּבִיאִ֔ים וְאָנֹכִ֖י חָז֣וֹן הִרְבֵּ֑יתִי

וּבְיַ֥ד הַנְּבִיאִ֖ים אֲדַמֶּֽה[b]׃ ב

12 אִם־[a]גִּלְעָ֥ד אָ֙וֶן֙ [b]אַךְ־שָׁ֣וְא הָי֔וּ[b] בַּגִּלְגָּ֖ל שְׁוָרִ֣ים[c] זִבֵּ֑חוּ ל

גַּ֤ם מִזְבְּחוֹתָם֙ כְּגַלִּ֔ים עַ֖ל תַּלְמֵ֥י שָׂדָֽי׃

13 וַיִּבְרַ֥ח יַעֲקֹ֖ב שְׂדֵ֣ה אֲרָ֑ם וַיַּעֲבֹ֤ד יִשְׂרָאֵל֙ בְּאִשָּׁ֔ה וּבְאִשָּׁ֖ה שָׁמָֽר׃ ב . ל

14 וּבְנָבִ֕יא הֶעֱלָ֧ה יְהוָ֛ה אֶת־יִשְׂרָאֵ֖ל מִמִּצְרָ֑יִם וּבְנָבִ֖יא נִשְׁמָֽר׃ ג . ב

15 הִכְעִ֥יס אֶפְרַ֖יִם תַּמְרוּרִ֑ים[a]

וְדָמָיו֙ עָלָ֣יו יִטּ֔וֹשׁ וְחֶ֨רְפָּת֔וֹ יָשִׁ֥יב ל֖וֹ אֲדֹנָֽיו׃ ל . כת בליש¹¹

13 1 כְּדַבֵּ֤ר אֶפְרַ֙יִם֙ רְתֵ֔ת[a] נָשָׂ֥א[b] ה֖וּא בְּיִשְׂרָאֵ֑ל ל

וַיֶּאְשַׁ֥ם בַּבַּ֖עַל וַיָּמֹֽת׃

2 וְעַתָּ֣ה׀ יוֹסִ֣פוּ לַחֲטֹ֗א וַיַּעֲשׂ֣וּ לָהֶם֩ מַסֵּכָ֨ה כל פסוק דאית בהון א״ב . ט ד¹ מנה כת כן

מִכַּסְפָּ֤ם כִּתְבוּנָם֙[a] עֲצַבִּ֔ים מַעֲשֵׂ֥ה חָרָשִׁ֖ים כֻּלֹּ֑ה ל . כת כן²

לָהֶם֙[b] הֵ֣ם אֹמְרִ֔ים זֹבְחֵ֣י[c] אָדָ֔ם עֲגָלִ֖ים יִשָּׁקֽוּן׃ ב³ . ל

3 [a]לָכֵ֗ן יִֽהְיוּ֙ כַּעֲנַן־בֹּ֔קֶר וְכַטַּ֖ל מַשְׁכִּ֣ים הֹלֵ֑ךְ[a]

[6]Ps 27,14. [7]Mm 3212. [8]Mm 2399. [9]Mm 62. [10]Mm 2664. [11]Mm 1685. Cp 13 [1]Mm 3031. [2]Cf Mp sub loco, Mm 2264 et 2480. [3]Dt 18,3.

5 [b] l עִמּוֹ cf 𝔊[L Mss]𝔖 ‖ 6 [a] tot v add ‖ 7 [a] frt l בְּאֹהָלֶיךָ ‖ 8 [a] prp לְעַקֵּשׁ, al לַעֲקֹב ‖ 9 [a] 𝔊 *οἱ πόνοι αὐτοῦ*, prb l יְגִיעָיו ‖ [b–b] prb l לוֹ לְעָוֹן cf 𝔊 ‖ [c] 𝔊 *ἥμαρτεν*, prb l חָטָא ‖ 11 [a] 𝔊 *πρός* ‖ [b] exc nonn vb? ‖ 12 [a] crrp; prp עִם־ vel בְּ׳ ‖ [b–b] crrp ‖ [c] prb l לַשֵּׁדִים ‖ 15 [a] 𝔊(𝔖) *καὶ παρώργισε*; exc nonn vb? ‖ Cp 13,1 [a] 𝔊 *δικαιώματα*, prp תּוֹרוֹת vel תּוֹרָתִי ‖ [b] prb l נָשִׂיא vel נָשָׂא cf 𝔖𝔗 ‖ 2 [a] 𝔊(𝔙) *κατ' εἰκόνα*, prb l כְּתַבְנִית ‖ [b] frt l אֱלֹהִים ‖ [c] prb l זִבְחִים vel זִבְחוּ; al l זִבְחוּ et cj c bα ‖ 3 [a–a] cf 6,4.

כְּמֹץ יְסֹעֵר[b] מִגֹּרֶן וּכְעָשָׁן מֵאֲרֻבָּה׃ — ל

4 וְאָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ[a] מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם — יב. ד[4]

וֵאלֹהִים זוּלָתִי לֹא תֵדָע וּמוֹשִׁיעַ אַיִן בִּלְתִּי׃ — ה[5]. ב

5 אֲנִי יְדַעְתִּיךָ[a] בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ תַּלְאֻבוֹת׃ — ל[6]

6 כְּמַרְעִיתָם[a] וַיִּשְׂבָּעוּ שָׂבְעוּ[b] וַיָּרָם לִבָּם — ל. ב

עַל־כֵּן שְׁכֵחוּנִי׃

7 וָאֱהִי[a] לָהֶם כְּמוֹ־שָׁחַל כְּנָמֵר עַל־דֶּרֶךְ אָשׁוּר[b]׃ — ה וכל על הדרך דכות[7]. ל

8 אֶפְגְּשֵׁם כְּדֹב שַׁכּוּל וְאֶקְרַע סְגוֹר לִבָּם — ג[8]. ג מל[9]

וְאֹכְלֵם[a] שָׁם כְּלָבִיא[b] [c]חַיַּת הַשָּׂדֶה תְּבַקְּעֵם[c]׃ — ל

9 שִׁחֶתְךָ[a] יִשְׂרָאֵל [b]כִּי־בִי[b] בְעֶזְרֶךָ׃ — ל. ב[10]

10 אֱהִי[a] מַלְכְּךָ אֵפוֹא וְיוֹשִׁיעֲךָ [b]בְּכָל־עָרֶיךָ[c] — ל ומל

[d]וְשֹׁפְטֶיךָ[b] אֲשֶׁר אָמַרְתָּ תְּנָה־לִּי מֶלֶךְ וְשָׂרִים[d]׃ — ב[11]. ב

11 אֶתֶּן־לְךָ מֶלֶךְ בְּאַפִּי וְאֶקַּח בְּעֶבְרָתִי׃ ס — ט. ל

12 צָרוּר עֲוֹן אֶפְרָיִם צְפוּנָה חַטָּאתוֹ׃ — ד קמ וכל אתנח וס״פ דכות[12]. ל

13 חֶבְלֵי יוֹלֵדָה יָבֹאוּ לוֹ הוּא[a]־בֵן לֹא חָכָם — ל

[b]כִּי־עֵת[b] לֹא־יַעֲמֹד בְּמִשְׁבַּר בָּנִים׃

14 מִיַּד שְׁאוֹל אֶפְדֵּם מִמָּוֶת אֶגְאָלֵם — ב

אֱהִי[a] דְבָרֶיךָ[b] מָוֶת אֱהִי[a] קָטָבְךָ שְׁאוֹל — ל

נֹחַם יִסָּתֵר מֵעֵינָי׃ — ל. ד[13]

15 כִּי הוּא [a][b]בֵּן אַחִים[b] יַפְרִיא[a] יָבוֹא קָדִים — ל. ל[6]

רוּחַ יְהוָה מִמִּדְבָּר עֹלֶה

וְיֵבוֹשׁ[c] מְקוֹרוֹ וְיֶחֱרַב[d] מַעְיָנוֹ — ב מל

[4] Mm 2399. [5] Mm 371. [6] Mp sub loco. [7] Mm 3032. [8] Mm 3033. [9] Mm 3034. [10] Mm 3035. [11] Dt 21,2. [12] Mm 906. [13] Mm 2446.

3 [b] l יסעַר ‖ **4** [a] 𝔊 + *στερεῶν οὐρανὸν καὶ κτίζων γῆν, οὗ αἱ χεῖρες ἔκτισαν πᾶσαν τὴν στρατιὰν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐ παρέδειξά σοι αὐτὰ τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω αὐτῶν* ‖ **5** [a] 𝔊(𝔖) *ἐποίμαινόν σε*, frt l רְעִיתִיךָ ‖ **6** [a] prp כְּמוֹ רְעִיתִים ‖ [b] add (dttg)? ‖ **7** [a] 𝔊 *καὶ ἔσομαι*, l וְאֶהְיֶה ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔙) *Ἀσσυρίων* = אַשּׁוּר; prp אֶשְׁקֹד ‖ **8** [a] 𝔊 *καὶ καταφάγονται αὐτούς* = וַאֲכָלוּם ‖ [b] prp כלבים ‖ [c–c] prp כְּחַיַּת השדה אֲבַקְּעֵם ‖ **9** [a] l aut שִׁחַתִּיךָ (cf 𝔖) aut אֲשַׁחֶתְךָ ‖ [b–b] 𝔊(𝔖) *τίς*, l מִי ‖ **10** [a] l אַיֵּה cf Vrs et 14[a] ‖ [b–b] prp וְכָל־שָׂרֶיךָ וְיִשְׁפְּטוּךָ ‖ [c] frt l צָרֶיךָ ‖ [d–d] add? ‖ **13** [a] prp c pc Mss וְהוּא ‖ [b–b] prb l כְּעִתּוֹ ‖ **14** [a] 𝔊(𝔖) *ποῦ*, l אַיֵּה cf 10[a] ‖ [b] mlt Mss דברך (= דְּבָרְךָ?); 𝔊(𝔖) *ἡ δίκη σου* ‖ **15** [a–a] 𝔊(𝔖𝔙) *ἀνὰ μέσον ἀδελφῶν διαστελεῖ* = בין אחים יפריד ‖ [b–b] frt l כְּאָחוּ ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔙) *καὶ ἀναξηρανεῖ*, prb l וְיוֹבִישׁ ‖ [d] 𝔊(𝔖𝔙) *ἐξερημώσει* ($𝔊^{L}$ pr *καί*), prb l וְיַחֲרִיב.

הוּא [e]יִשְׁסֶה אוֹצַר[e] כָּל־כְּלִי חֶמְדָּה׃

14 1 תֶּאְשַׁם שֹׁמְרוֹן כִּי מָרְתָה בֵּאלֹהֶיהָ

בַּחֶרֶב יִפְּלוּ עֹלְלֵיהֶם יְרֻטָּשׁוּ [a]וְהָרִיּוֹתָיו יְבֻקָּעוּ[a]׃ פ — ג . ל . ל

2 שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד [a]יְהוָה אֱלֹהֶיךָ[a] כִּי כָשַׁלְתָּ בַּעֲוֺנֶךָ׃ — ה[1]

3 קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל־יְהוָה [a]אִמְרוּ אֵלָיו[a] — ה ר״פ[2]

כָּל־[b]תִּשָּׂא עָוֺן

וְקַח[c]־טוֹב וּנְשַׁלְּמָה פָרִים[d] שְׂפָתֵינוּ׃ — יג[3]

4 אַשּׁוּר ׀ לֹא יוֹשִׁיעֵנוּ עַל־סוּס לֹא נִרְכָּב — ב זקף קמ

וְלֹא־נֹאמַר עוֹד אֱלֹהֵינוּ לְמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ [a]אֲשֶׁר־בְּךָ יְרֻחַם יָתוֹם[a]׃ — ו מל

5 אֶרְפָּא מְשׁוּבָתָם אֹהֲבֵם נְדָבָה — ל

[a]כִּי שָׁב אַפִּי מִמֶּנּוּ[a]׃

6 אֶהְיֶה כַטַּל לְיִשְׂרָאֵל יִפְרַח כַּשּׁוֹשַׁנָּה ס[5] — ב . ד ב קמ וב פת[4]

וְיַךְ[a] שָׁרָשָׁיו כַּלְּבָנוֹן[b]׃ 7 יֵלְכוּ יֹנְקוֹתָיו — ל . ד . ב וכת כן[6]

וִיהִי כַזַּיִת הוֹדוֹ וְרִיחַ[a] לוֹ כַּלְּבָנוֹן[b]׃ — לב . ה[7] ג מנה בסיפ . ה[8] . ד

8 יָשֻׁבוּ [a]יֹשְׁבֵי בְצִלּוֹ[b] יְחַיּוּ דָגָן — ז חס . ב[9]

[c]וְיִפְרְחוּ כַגֶּפֶן[c] זִכְרוֹ כְּיֵין לְבָנוֹן׃ ס — י בליש

9 אֶפְרַיִם מַה־לִּי[a] עוֹד לָעֲצַבִּים [b]אֲנִי עָנִיתִי וַאֲשׁוּרֶנּוּ[b] — ב . ל

אֲנִי כִּבְרוֹשׁ רַעֲנָן מִמֶּנִּי פֶּרְיְךָ[c] נִמְצָא׃ — ו כת כן[10] . נז וכל תלים דכות ב מ״א

10 מִי חָכָם וְיָבֵן אֵלֶּה נָבוֹן וְיֵדָעֵם — ג[11]

כִּי־יְשָׁרִים דַּרְכֵי יְהוָה וְצַדִּקִים יֵלְכוּ בָם — ג[12] חס בנביא וחד מן ד בליש . ח[13] דמטע ב מנה בפסוק וחד מן ו פסוק בם בם

וּפֹשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם׃ — ח[13] דמטע ב מנה בפסוק

סכום הפסוקים
מאה ותשעים
ושבעה

Cp 14 [1]Mm 1076. [2]Mm 3588. [3]Mm 936. [4]Mm 937. [5]Mp sub loco. [6]Mm 2846. [7]Mm 3121. [8]Mm 3817. [9]Gn 12,12. [10]Mm 1237. [11]Mm 2502. [12]Mm 2097. [13]Mm 1404.

15 [e–e] 𝔊 *καταξηρανεῖ τὴν γῆν αὐτοῦ καί*, frt l (וְ(כל יַשְׁאֶה אַרְצוֹ ‖ **Cp 14,1** [a–a] add? ‖ **2** [a–a] alterum vb add? ‖ **3** [a–a] add? cf 𝔖 4.9 𝔗 9 ‖ [b] crrp (cf 𝔊𝔖𝔗)? frt nonn vb exc ‖ [c] l וּנְקַח cf 𝔗 ‖ [d] 𝔊(𝔖) *καρπόν*, l פְּרִי ‖ **4** [a–a] add ‖ **5** [a–a] add? ‖ **6** [a] prp ויט vel וירׄ ‖ [b] l כַּלְּבֹנָה? ‖ **7** [a] sic L, mlt Mss Edd וְרֵיחַ ‖ [b] prp כלבֹנָה ‖ **8** [a] prb l (וְ)יֵשְׁבוּ cf 𝔊𝔖 ‖ [b] frt l בצלִּי ‖ [c–c] frt l וְיַפְרִחוּ גֶפֶן ‖ **9** [a] 𝔊 *αὐτῷ*, frt l לוֹ, sed cf 𝔖 *wn'mr 'prjm* = וְיֹאמַר אפרים ‖ [b–b] 𝔊 *ἐταπείνωσα αὐτόν, καὶ ἐγὼ κατισχύσω αὐτόν*, prp (וְאשִׁיבֵנוּ vel) עֲנִיתִיו וְאַאַשְּׁרֶנּוּ ‖ [c] frt l פִּרְיוֹ.

JOEL יואל

1 1 דְּבַר־יְהוָה אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יוֹאֵל בֶּן־פְּתוּאֵל׃ ל
2 שִׁמְעוּ־זֹאת הַזְּקֵנִים וְהַאֲזִינוּ כֹּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ ג׳[1]. לד מל
הֲהָיְתָה זֹּאת בִּימֵיכֶם וְאִם בִּימֵי אֲבֹתֵיכֶם׃ ל
3 עָלֶיהָ לִבְנֵיכֶם סַפֵּרוּ וּבְנֵיכֶם [a]לִבְנֵיהֶם ל
וּבְנֵיהֶם[a] לְדוֹר אַחֵר׃
4 יֶתֶר הַגָּזָם אָכַל הָאַרְבֶּה וְיֶתֶר הָאַרְבֶּה אָכַל הַיָּלֶק ל ר״פ[2]
וְיֶתֶר הַיֶּלֶק אָכַל הֶחָסִיל׃
5 הָקִיצוּ שִׁכּוֹרִים וּבְכוּ וְהֵילִלוּ כָּל־שֹׁתֵי יָיִן ב[3]
עַל־עָסִיס כִּי נִכְרַת מִפִּיכֶם׃
6 כִּי־גוֹי עָלָה עַל־אַרְצִי עָצוּם וְאֵין מִסְפָּר ב׳[4]. ד[5]
שִׁנָּיו שִׁנֵּי אַרְיֵה וּמְתַלְּעוֹת לָבִיא לוֹ׃ ל
7 שָׂם גַּפְנִי לְשַׁמָּה וּתְאֵנָתִי לִקְצָפָה ל
[a]חָשֹׂף חֲשָׂפָהּ וְהִשְׁלִיךְ[a] הִלְבִּינוּ שָׂרִיגֶיהָ׃ ל. ל
8 אֱלִי כִּבְתוּלָה חֲגֻרַת־שַׂק עַל־בַּעַל נְעוּרֶיהָ׃ ל
9 הָכְרַת מִנְחָה וָנֶסֶךְ מִבֵּית יְהוָה ג
אָבְלוּ הַכֹּהֲנִים מְשָׁרְתֵי יְהוָה׃
10 שֻׁדַּד שָׂדֶה אָבְלָה אֲדָמָה ה. יא[6]
כִּי שֻׁדַּד דָּגָן הוֹבִישׁ תִּירוֹשׁ אֻמְלַל יִצְהָר׃ ב מל וכל יהושע דכות[7]
11 הֹבִישׁוּ אִכָּרִים הֵילִילוּ כֹּרְמִים
עַל־חִטָּה וְעַל־שְׂעֹרָה כִּי אָבַד קְצִיר שָׂדֶה׃
12 הַגֶּפֶן הוֹבִישָׁה וְהַתְּאֵנָה אֻמְלָלָה ל ומל. ב. ב
רִמּוֹן גַּם־תָּמָר וְתַפּוּחַ כָּל־עֲצֵי הַשָּׂדֶה יָבֵשׁוּ ג ב מל וחד חס[8]
כִּי־הֹבִישׁ שָׂשׂוֹן מִן־בְּנֵי אָדָם׃ ס ד[9] וכל לשון ארמית וכל ד״ה דכות ב מ ז. ו וכל תלים ומשלי דכות ב מ ב[10]
13 חִגְרוּ וְסִפְדוּ הַכֹּהֲנִים הֵילִילוּ מְשָׁרְתֵי מִזְבֵּחַ

Cp 1 [1]Mm 2531. [2]Mm 978. [3]Mm 3036. [4]Mm 2950. [5]Mm 3037. [6]Mm 512. [7]Mm 2852. [8]Mm 4013. [9]Mm 665. [10]Cf Mp sub loco, Ps 33, 13 et 145, 13.

Cp 1,3 [a–a] prp add ‖ **7** [a–a] prp חֲשָׂפָה חָשֹׂף וְהַשְׁלֵךְ.

בֹּאוּ לִינוּ בַשַּׂקִּים מְשָׁרְתֵי אֱלֹהָי[a] ל
כִּי נִמְנַע מִבֵּית אֱלֹהֵיכֶם מִנְחָה וָנָסֶךְ׃ ג ול בליש
14 קַדְּשׁוּ־צוֹם קִרְאוּ עֲצָרָה
אִסְפוּ זְקֵנִים כֹּל יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ ו
בֵּית יְהוָה[a] אֱלֹהֵיכֶם וְזַעֲקוּ אֶל־יְהוָה׃ ג פת[11]
15 אֲהָהּ[a] לַיּוֹם ב[12]
כִּי קָרוֹב יוֹם יְהוָה וּכְשֹׁד מִשַּׁדַּי[b] יָבוֹא׃
16 הֲלוֹא נֶגֶד עֵינֵינוּ אֹכֶל נִכְרָת
מִבֵּית אֱלֹהֵינוּ שִׂמְחָה וָגִיל׃
17 עָבְשׁוּ פְרֻדוֹת [a]תַּחַת מֶגְרְפֹתֵיהֶם[a] ב וכת כן[13]. ל
נָשַׁמּוּ אֹצָרוֹת נֶהֶרְסוּ מַמְּגֻרוֹת[b] כִּי הֹבִישׁ דָּגָן׃ ל
18 מַה־נֶּאֶנְחָה בְהֵמָה נָבֹכוּ עֶדְרֵי בָקָר ב. ל[14]
כִּי אֵין מִרְעֶה לָהֶם גַּם־עֶדְרֵי הַצֹּאן נֶאְשָׁמוּ[a]׃
19 אֵלֶיךָ יְהוָה אֶקְרָא
כִּי אֵשׁ אָכְלָה נְאוֹת מִדְבָּר
וְלֶהָבָה לִהֲטָה כָּל־עֲצֵי הַשָּׂדֶה׃ ג
20 גַּם־בַּהֲמוֹת[a] שָׂדֶה תַּעֲרוֹג[b] אֵלֶיךָ ג ב חס וחד מל[15]
כִּי יָבְשׁוּ אֲפִיקֵי מָיִם ב[16] זקף קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ ג
וְאֵשׁ אָכְלָה נְאוֹת הַמִּדְבָּר׃ פ

2 1 תִּקְעוּ שׁוֹפָר בְּצִיּוֹן וְהָרִיעוּ בְּהַר קָדְשִׁי ד בטע ר״פ. ל
יִרְגְּזוּ כֹּל יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ כִּי־בָא יוֹם־יְהוָה [a]כִּי קָרוֹב[a]׃
2 יוֹם חֹשֶׁךְ וַאֲפֵלָה יוֹם עָנָן וַעֲרָפֶל
כְּשַׁחַר[a] פָּרֻשׂ עַל־הֶהָרִים עַם רַב וְעָצוּם ב. ל
כָּמֹהוּ לֹא נִהְיָה מִן־הָעוֹלָם ח[1]
וְאַחֲרָיו לֹא יוֹסֵף עַד־שְׁנֵי דּוֹר וָדוֹר׃ ג[2] מל וכל שם ברנש דכות וחד מן ד[3] בליש וכל אורית דכות ב מ ב

[11] Mm 1464. [12] Mm 875. [13] Mm 2770. [14] Mp sub loco. [15] Mm 3272. [16] Mm 1097. Cp 2 [1] Mm 3609. [2] Mm 3038 א. [3] Mm 3038 ב.

13 [a] 𝔊 θεῷ ‖ **14** [a] > 𝔊* ‖ **15** [a] 𝔊*𝔙 ter 𝔖 bis ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd 'מש ‖ **17** [a–a] prb l חָתּוּ גְּרָנֹתֵיהֶם ‖ [b] prb l מְגֻרוֹת (מ dttg) ‖ **18** [a] = נָשַׁמּוּ cf Vrs ‖ **20** [a] prp בְּהֶמַת, sed cf 2,22 ‖ [b] frt l תֶּעֱרֹגְנָה ‖ **Cp 2,1** [a–a] 𝔖 cj c 2 ‖ **2** [a] prp כְּשַׁחֹר.

3 לְפָנָיו אָכְלָה אֵשׁ וְאַחֲרָיו תְּלַהֵט לֶהָבָה ד דקדים אחריו
כְּגַן־עֵדֶן הָאָרֶץ לְפָנָיו וְאַחֲרָיו מִדְבַּר שְׁמָמָה ז
ᵃוְגַם־פְּלֵיטָה לֹא־הָיְתָה לּוֹ׃ᵃ
4 כְּמַרְאֵה סוּסִים מַרְאֵהוּ וּכְפָרָשִׁים כֵּן יְרוּצוּן׃ ל מל
5 כְּקוֹל מַרְכָּבוֹתᵃ עַל־רָאשֵׁי הֶהָרִים יְרַקֵּדוּן [4]ל. עה. ה. ב[5]
כְּקוֹל לַהַב אֵשׁ אֹכְלָה קָשׁ [4]ל. ה[6]
כְּעַם עָצוּם עֱרוּךְ מִלְחָמָה׃ ל
6 מִפָּנָיו יָחִילוּ עַמִּים כָּל־פָּנִים קִבְּצוּ פָארוּר׃ כג. ב וחד מן מה[7] כת א לא קר
7 כְּגִבּוֹרִים יְרֻצוּן כְּאַנְשֵׁי מִלְחָמָה יַעֲלוּ חוֹמָהᵃ ל[8]
וְאִישׁ בִּדְרָכָיו יֵלֵכוּן וְלֹא יְעַבְּטוּן אֹרְחוֹתָם׃ ג. ל
8 וְאִישׁ אָחִיו לֹא יִדְחָקוּן גֶּבֶר בִּמְסִלָּתוֹ יֵלֵכוּן ל. ג
וּבְעַד הַשֶּׁלַח יִפֹּלוּ ᵃלֹא יִבְצָעוּ׃ᵃ ל
9 בָּעִירᵃ יָשֹׁקּוּ בַּחוֹמָה יְרֻצוּן בַּבָּתִּים יַעֲלוּ
בְּעַד הַחַלּוֹנִים יָבֹאוּ כַּגַּנָּב׃ ג
10 לְפָנָיו רָגְזָה אֶרֶץ רָעֲשׁוּ שָׁמָיִם
שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ קָדָרוּ וְכוֹכָבִים אָסְפוּ נָגְהָם׃ ט. ז
11 וַיהוָה נָתַן קוֹלוֹ לִפְנֵי חֵילוֹᵃ ו[9] בטע ר״פ וחד מן ה בליש ר״פ בסיפ
כִּי רַב מְאֹד מַחֲנֵהוּ כִּי עָצוּם עֹשֵׂה דְבָרוֹ ב
כִּי־גָדוֹל יוֹם־יְהוָה וְנוֹרָא מְאֹד וּמִי יְכִילֶנּוּ׃ ז[10]
12 וְגַם־עַתָּה נְאֻם־יְהוָה ה ר״פ בסיפ וכל וגם אני וגם אנכי בסיפ דכות[11]
שֻׁבוּ עָדַי בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְצוֹם וּבִבְכִיᵃ וּבְמִסְפֵּד׃ ה חס. ל
13 וְקִרְעוּ לְבַבְכֶם וְאַל־בִּגְדֵיכֶם
וְשׁוּבוּ אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כִּי־חַנּוּן וְרַחוּם הוּא
אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וְנִחָם עַל־הָרָעָה׃
14 מִי יוֹדֵעַ יָשׁוּב וְנִחָם וְהִשְׁאִיר אַחֲרָיו בְּרָכָה

[4]Mm 2772. [5]Mm 3502. [6]Mm 1128. [7]Mm 898. [8]Mm 3039. [9]Mm 3567. [10]Mm 3040. [11]Mm 3167.

3 a–a add? || **5** a prb ins קוֹלָם || **7** a tr post יִרְצוּן? || **8** a–a crrp? prp יִבְקָעוּ et cj c **בעיר** 9 (cf 9a); tr **לא** ante יפלו? || **9** a tr ad fin 8 (cf 8a–a)? tunc scandendum **,ישקו בחומה** **ירצון בבתים. יעלו בעד החלונים, יבאו כגנב.** || **11** a exc vb? || **12** a sic L, mlt Mss Edd **וּבִבְ׳.**

[a]מִנְחָה וָנֶסֶךְ לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ פ ג קמ[12]
15 תִּקְעוּ שׁוֹפָר בְּצִיּוֹן ד בטע ר״פ[12]
קַדְּשׁוּ־צוֹם קִרְאוּ עֲצָרָה׃
16 [a]אִסְפוּ־עָם[a] [b]קַדְּשׁוּ קָהָל[b] קַבְּצוּ זְקֵנִים ו. ין וכל זקף אתנח וס״פ דכות[13]. ב[14]
אִסְפוּ עוֹלָלִים וְיֹנְקֵי שָׁדָיִם ו
יֵצֵא חָתָן מֵחֶדְרוֹ וְכַלָּה מֵחֻפָּתָהּ׃
17 בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ יִבְכּוּ הַכֹּהֲנִים ב[15]
[a]מְשָׁרְתֵי יְהוָה[a] וְיֹאמְרוּ חוּסָה יְהוָה עַל־עַמֶּךָ ט רפ[16]. ל[17]
וְאַל־תִּתֵּן נַחֲלָתְךָ לְחֶרְפָּה לִמְשָׁל־בָּם גּוֹיִם ג[12]
לָמָּה יֹאמְרוּ בָעַמִּים אַיֵּה אֱלֹהֵיהֶם׃

18 וַיְקַנֵּא יְהוָה לְאַרְצוֹ וַיַּחְמֹל עַל־עַמּוֹ׃ ה[18]
19 וַיַּעַן יְהוָה וַיֹּאמֶר לְעַמּוֹ הִנְנִי שֹׁלֵחַ לָכֶם
אֶת־הַדָּגָן וְהַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר וּשְׂבַעְתֶּם אֹתוֹ ג[19]
וְלֹא־אֶתֵּן אֶתְכֶם עוֹד חֶרְפָּה בַּגּוֹיִם׃ ב
20 [a]וְאֶת־הַצְּפוֹנִי[a] אַרְחִיק מֵעֲלֵיכֶם ב בתרי לישנ[20]
וְהִדַּחְתִּיו אֶל־אֶרֶץ צִיָּה וּשְׁמָמָה[b]
אֶת־פָּנָיו אֶל־הַיָּם הַקַּדְמֹנִי וְסֹפוֹ אֶל־הַיָּם הָאַחֲרוֹן ג חס[21]. ל וחס
וְעָלָה בָאְשׁוֹ וְתַעַל[c] צַחֲנָתוֹ ל. ל. ל
כִּי הִגְדִּיל[d] לַעֲשׂוֹת׃
21 אַל־תִּירְאִי אֲדָמָה גִּילִי וּשְׂמָחִי כִּי־הִגְדִּיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת׃ יא[22]. ל
22 אַל־תִּירְאוּ בַּהֲמוֹת שָׂדַי כִּי דָשְׁאוּ נְאוֹת מִדְבָּר ל
כִּי־עֵץ נָשָׂא פִרְיוֹ תְּאֵנָה וָגֶפֶן נָתְנוּ חֵילָם׃ ל
23 וּבְנֵי צִיּוֹן גִּילוּ וְשִׂמְחוּ בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם ל
כִּי־נָתַן לָכֶם [a]אֶת־הַמּוֹרֶה[b] לִצְדָקָה וַיּוֹרֶד לָכֶם גֶּשֶׁם[a] ג[23]

[12] Mp sub loco. [13] Mm 2120. [14] Mm 3041. [15] Ex 40,33. [16] Mm 1233. [17] וחד וחוסה Neh 13,22. [18] Mm 1593. [19] Mm 3002. [20] Mm 980. [21] Mm 100. [22] Mm 512. [23] Mm 3042.

14 [a] exc vb? ‖ **16** [a–a] et [b–b] var lect? ‖ **17** [a–a] tr post ויאמרו? ‖ **20** [a–a] prp ואת־הַצַּפְצְפֹנִי ‖ [b] 𝔊 *καὶ ἀφανιῶ* ‖ [c] prp וְעָלְתָה ‖ [d] prb ins יְהוָה ‖ **23** [a–a] l אֶת־הַגֶּשֶׁם? ‖ [b] 𝔊(𝔖) *τὰ* (> 𝔊[L]) *βρώματα*.

מוֹרֶ֫הᶜ וּמַלְק֖וֹשׁ בָּרִאשֽׁוֹןᵈ׃ ח[24]

24 וּמָלְא֥וּ הַגֳּרָנ֖וֹת בָּ֑ר וְהֵשִׁ֥יקוּ הַיְקָבִ֖ים תִּיר֥וֹשׁ וְיִצְהָֽר׃ ב. ל

25 וְשִׁלַּמְתִּ֤י לָכֶם֙ ᵃאֶת־הַשָּׁנִ֔יםᵃ אֲשֶׁר֙ אָכַ֣ל הָֽאַרְבֶּ֔ה

הַיֶּ֖לֶק וְהֶחָסִ֣יל וְהַגָּזָ֑ם חֵילִי֙ הַגָּד֔וֹל אֲשֶׁ֥ר שִׁלַּ֖חְתִּי בָּכֶֽם׃ ג

26 וַאֲכַלְתֶּ֤ם אָכוֹל֙ וְשָׂב֔וֹעַ וְהִלַּלְתֶּ֗ם אֶת־שֵׁם֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֔ם י מל . ב ומל

אֲשֶׁר־עָשָׂ֥ה עִמָּכֶ֖ם לְהַפְלִ֑יא ᵃוְלֹא־יֵבֹ֥שׁוּ עַמִּ֖י לְעוֹלָֽםᵃ׃ ב

27 וִידַעְתֶּ֗ם כִּ֣י בְקֶ֤רֶב יִשְׂרָאֵל֙ אָ֔נִי ס̈ה[25]

וַאֲנִ֛י יְהוָ֥ה אֱלֹהֵיכֶ֖ם וְאֵ֣ין ע֑וֹד וְלֹא־יֵבֹ֥שׁוּ עַמִּ֖י לְעוֹלָֽם׃ ס ב. ב. ב

3 1 וְהָיָ֣ה אַחֲרֵי־כֵ֗ן

אֶשְׁפּ֤וֹךְ אֶת־רוּחִי֙ עַל־כָּל־בָּשָׂ֔ר וְנִבְּא֖וּ בְּנֵיכֶ֣ם וּבְנוֹתֵיכֶ֑ם ד מל

זִקְנֵיכֶם֙ חֲלֹמ֣וֹת יַחֲלֹמ֔וּן בַּח֣וּרֵיכֶ֔ם חֶזְיֹנ֖וֹת יִרְאֽוּ׃ [רוּחִֽי׃

2 וְגַ֥ם עַל־הָעֲבָדִ֖ים וְעַל־הַשְּׁפָח֑וֹת בַּיָּמִ֣ים הָהֵ֔מָּה אֶשְׁפּ֖וֹךְ אֶת־ ה ר״פ בסיפ וכל וגם אני וגם אנכי בסיפ דכות[1]. ח[2]. יב[3]. ד מל

3 וְנָתַתִּי֙ מֽוֹפְתִ֔ים בַּשָּׁמַ֖יִם וּבָאָ֑רֶץ דָּ֣ם וָאֵ֔שׁ וְתִֽימֲר֖וֹת עָשָֽׁן׃ ב קמ[4]. ב מל[5]

4 הַשֶּׁ֙מֶשׁ֙ יֵהָפֵ֣ךְ לְחֹ֔שֶׁךְ וְהַיָּרֵ֖חַ לְדָ֑ם ב

לִפְנֵ֗י בּ֚וֹא י֣וֹם יְהוָ֔ה הַגָּד֖וֹל וְהַנּוֹרָֽא׃ יו[6] מל וכל שמואל וכתיב דכות ב מ ה

5 וְהָיָ֗ה כֹּ֧ל אֲשֶׁר־יִקְרָ֛א בְּשֵׁ֥ם יְהוָ֖ה יִמָּלֵ֑ט יג[7]

כִּ֠י בְּהַר־צִיּ֨וֹן וּבִירוּשָׁלִַ֜םᵃ תִּהְיֶ֣ה פְלֵיטָ֗ה כַּאֲשֶׁר֙ אָמַ֣ר יְהוָ֔ה כא

וּבַ֨שְּׂרִידִ֔יםᵇ אֲשֶׁ֥ר יְהוָ֖ה קֹרֵֽא׃ ב בליש

4 1 כִּ֗י הִנֵּ֛ה בַּיָּמִ֥ים הָהֵ֖מָּה וּבָעֵ֣ת הַהִ֑יא אֲשֶׁרᵃ אָשׁ֥וּב אֶת־שְׁב֖וּת ח[1]. יב[2]. ח[3]. אשיב חד מן ג[4] כת כן ק

2 וְקִבַּצְתִּי֙ אֶת־כָּל־הַגּוֹיִ֔ם [יְהוּדָ֖ה וִירוּשָׁלִָֽם׃

וְהֽוֹרַדְתִּ֔ים אֶל־עֵ֖מֶק יְהוֹשָׁפָ֑ט וְנִשְׁפַּטְתִּ֨י עִמָּ֜ם שָׁ֗ם

עַל־עַמִּ֨י וְנַחֲלָתִ֤י יִשְׂרָאֵל֙ אֲשֶׁ֣ר פִּזְּר֣וּ בַגּוֹיִ֔ם ג. ל

וְאֶת־אַרְצִ֖י חִלֵּֽקוּ׃ 3 וְאֶל־עַמִּ֖י יַדּ֣וּ גוֹרָ֑ל ל. ל. ל[5]. ג

וַיִּתְּנ֤וּ הַיֶּ֙לֶד֙ בַּזּוֹנָ֔ה וְהַיַּלְדָּ֥ה מָכְר֖וּ בַיַּ֥יִן וַיִּשְׁתּֽוּᵃ׃ ל

[24] Mm 2909. [25] Mp sub loco. **Cp 3** [1] Mm 3167. [2] Mm 2738. [3] Mm 891. [4] Mm 3043. [5] Mp sub loco. [6] Mm 169. [7] Mm 3044. **Cp 4** [1] Mm 2738. [2] Mm 891. [3] Mm 1482. [4] Mm 2736. [5] Mm 364.

23 ᶜ mlt Mss יורה ‖ ᵈ prb l c Ms 𝔊𝔖𝔙 כָּרִאשׁוֹן ‖ **25** ᵃ⁻ᵃ prp אֶת־ שְׁנַיִם ‖ **26** ᵃ⁻ᵃ dl? cf 27b ‖ **Cp 3,5** ᵃ tr ad bγ? cf ᵇ ‖ ᵇ prp ובירושלם שְׂרִידִים cf ᵃ ‖ **Cp 4,1** ᵃ > pc Mss, dl? ‖ **3** ᵃ add?

4 וְגַ֨ם — ה ר״פ בסיפ וכל וגם אני וגם אנכי בסיפ דכות[6]
מָה־אַתֶּ֥ם לִי֙ צֹ֣ר וְצִיד֔וֹן וְכֹ֖ל גְּלִיל֣וֹת פְּלָ֑שֶׁת — ל
הַגְּמ֗וּל אַתֶּם֙ מְשַׁלְּמִ֣ים עָלָ֔י וְאִם־גֹּמְלִ֤ים אַתֶּם֙ עָלַ֔י — ל זקף קמ . ב וחס[7]
קַ֣ל מְהֵרָ֔ה אָשִׁ֥יב גְּמֻלְכֶ֖ם בְּרֹאשְׁכֶֽם׃ — ב וחס [ל[8]
5 אֲשֶׁר־כַּסְפִּ֥י וּזְהָבִ֖י לְקַחְתֶּ֑ם וּמַחֲמַדַּי֙ הַטֹּבִ֔ים הֲבֵאתֶ֖ם לְהֵיכְלֵיכֶֽם׃ — ה חס . ג[8]
6 וּבְנֵ֤י יְהוּדָה֙ וּבְנֵ֣י יְרוּשָׁלַ֔͏ִם מְכַרְתֶּ֖ם לִבְנֵ֣י הַיְּוָנִ֑ים — ל
לְמַ֥עַן הַרְחִיקָ֖ם מֵעַ֥ל גְּבוּלָֽם׃
7 הִנְנִ֣י מְעִירָ֔ם מִן־הַ֨מָּק֔וֹם אֲשֶׁר־מְכַרְתֶּ֥ם אֹתָ֖ם שָׁ֑מָּה
וַהֲשִׁבֹתִ֥י גְמֻלְכֶ֖ם בְּרֹאשְׁכֶֽם׃ — ב וחס
8 וּמָכַרְתִּ֞י אֶת־בְּנֵיכֶ֣ם וְאֶת־בְּנוֹתֵיכֶ֗ם בְּיַד֙ בְּנֵ֣י יְהוּדָ֔ה — ג בנביא
וּמְכָר֥וּם לִשְׁבָאיִ֖ם אֶל־גּ֣וֹי רָח֑וֹק — ל
כִּ֥י יְהוָ֖ה דִּבֵּֽר׃ ס

9 קִרְאוּ־זֹאת֙ בַּגּוֹיִ֔ם קַדְּשׁ֖וּ מִלְחָמָ֑ה
הָעִ֙ירוּ֙ הַגִּבּוֹרִ֔ים [a]יִגְּשׁ֣וּ יַֽעֲל֔וּ[a] כֹּ֖ל אַנְשֵׁ֥י הַמִּלְחָמָֽה׃ — ז מל
10 כֹּ֤תּוּ אִתֵּיכֶם֙ לַחֲרָב֔וֹת וּמַזְמְרֹתֵיכֶ֖ם לִרְמָחִ֑ים — ל
הַֽחַלָּ֖שׁ יֹאמַ֥ר גִּבּ֥וֹר אָֽנִי׃ — ל
11 ע֨וּשׁוּ[a] וָבֹ֧אוּ כָֽל־הַגּוֹיִ֛ם מִסָּבִ֖יב [b]וְנִקְבָּ֑צוּ שָׁ֚מָּה[b] — ג[10]
[c]הַנְחַ֥ת יְהוָ֖ה גִּבּוֹרֶֽיךָ׃[c] — ב חד פת וחד קמ
12 יֵע֙וֹרוּ֙ וְיַעֲל֣וּ הַגּוֹיִ֔ם אֶל־עֵ֖מֶק יְהוֹשָׁפָ֑ט — ג ב חס וחד מל[11] . ג
כִּ֣י שָׁ֗ם אֵשֵׁב֙ לִשְׁפֹּ֣ט אֶת־כָּל־הַגּוֹיִ֖ם מִסָּבִֽיב׃
13 שִׁלְח֣וּ מַגָּ֔ל כִּ֥י בָשַׁ֖ל קָצִ֑יר — ב
בֹּ֤אוּ רְדוּ֙ כִּֽי־מָ֣לְאָה גַּ֔ת
הֵשִׁ֙יקוּ֙ הַיְקָבִ֔ים כִּ֥י רַבָּ֖ה רָעָתָֽם׃ — ל
14 הֲמוֹנִ֣ים הֲמוֹנִ֔ים בְּעֵ֖מֶק הֶחָר֑וּץ — ב . ב . ב
כִּ֤י קָרוֹב֙ י֣וֹם יְהוָ֔ה בְּעֵ֖מֶק הֶחָרֽוּץ׃ — ב

[6]Mm 3167. [7]Mm 3045. [8]Mm 1650. [9]Mp sub loco. [10]Mm 2954. [11]Mm 3484.

9 [a—a] prp גֹּשׁוּ וַעֲלוּ cf 𝔊 ‖ 11 [a] crrp? prp עורו vel חושו ‖ [b—b] prb l הִקָּבְצוּ שָׁמָּה ‖ [c—c] crrp? nonn add hab, sed cf 𝔊 *ὁ πραῢς ἔστω μαχητής*; frt l יִהְיֶה גבור (mansuetus) וְהַנּוֹחַ et tr post 10b.

15 שֶׁ֤מֶשׁ וְיָרֵ֙חַ֙ קָדָ֔רוּ וְכוֹכָבִ֖ים אָסְפ֥וּ נָגְהָֽם׃ ט . ו
16 וַיהוָ֞ה מִצִיּ֣וֹן יִשְׁאָ֗ג וּמִירוּשָׁלַ֙͏ִם֙ יִתֵּ֣ן קוֹל֔וֹ ה ר״פ בסיפ
וְרָעֲשׁ֖וּ שָׁמַ֣יִם וָאָ֑רֶץ
וַֽיהוָה֙ מַחֲסֶ֣ה לְעַמּ֔וֹ וּמָע֖וֹז לִבְנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ ח[12] רפי ג[13] מנה בליש וכל אחסה דכות ב מ א . ב[14]
17 וִֽידַעְתֶּ֗ם כִּ֣י אֲנִ֤י יְהוָה֙ אֱלֹ֣הֵיכֶ֔ם שֹׁכֵ֖ן בְּצִיּ֣וֹן הַר־קָדְשִׁ֑י ל
וְהָיְתָ֤ה יְרוּשָׁלַ֙͏ִם֙ קֹ֔דֶשׁ וְזָרִ֛ים לֹא־יַעַבְרוּ־בָ֖הּ עֽוֹד׃ ס
18 וְהָיָה֩ בַיּ֨וֹם הַה֜וּא
יִטְּפ֧וּ הֶהָרִ֣ים עָסִ֗יס וְהַגְּבָעוֹת֙ תֵּלַ֣כְנָה חָלָ֔ב ל
וְכָל־אֲפִ֥יקֵי יְהוּדָ֖ה יֵ֣לְכוּ מָ֑יִם[a]
וּמַעְיָ֗ן מִבֵּ֤ית יְהוָה֙ יֵצֵ֔א וְהִשְׁקָ֖ה אֶת־נַ֥חַל הַשִּׁטִּֽים׃ ל . ג[15]
19 מִצְרַ֙יִם֙ לִשְׁמָמָ֣ה תִֽהְיֶ֔ה וֶאֱד֕וֹם לְמִדְבַּ֥ר שְׁמָמָ֖ה תִּֽהְיֶ֑ה[a] ג ר״פ
מֵחֲמַס֙ בְּנֵ֣י יְהוּדָ֔ה אֲשֶׁר־[b]שָׁפְכ֥וּ דָם־נָקִ֖יא בְּאַרְצָֽם׃ וב[16] יתיר א ט״ת ב מנה בליש
20 וִיהוּדָ֖ה לְעוֹלָ֣ם תֵּשֵׁ֑ב וִירוּשָׁלַ֖͏ִם לְד֥וֹר וָדֽוֹר׃ ב ר״פ[17]
21 [a]וְנִקֵּ֖יתִי[b] דָּמָ֣ם [c]לֹֽא־נִקֵּ֑יתִי[c] וַיהוָ֖ה שֹׁכֵ֥ן בְּצִיּֽוֹן׃[a]

סכום הפסוקים
שבעים ושלשה

AMOS עמוס

1 1 דִּבְרֵ֣י עָמ֔וֹס אֲשֶׁר־הָיָ֥ה בַנֹּקְדִ֖ים מִתְּק֑וֹעַ אֲשֶׁר֩ חָזָ֨ה עַל־יִשְׂרָאֵ֜ל ל . ל
בִּימֵ֣י ׀ עֻזִּיָּ֣ה מֶֽלֶךְ־יְהוּדָ֗ה וּבִימֵ֞י יָרָבְעָ֤ם בֶּן־יוֹאָשׁ֙ מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֔ל שְׁנָתַ֖יִם
לִפְנֵ֥י הָרָֽעַשׁ׃ 2 וַיֹּאמַ֓ר ׀ צא יט מנה ר״פ וחד מן ז[1] בטע מרעימין בליש
יְהוָה֙ מִצִיּ֣וֹן יִשְׁאָ֔ג וּמִירוּשָׁלַ֖͏ִם יִתֵּ֣ן קוֹל֑וֹ
וְאָֽבְלוּ֙ נְא֣וֹת הָרֹעִ֔ים וְיָבֵ֖שׁ רֹ֥אשׁ הַכַּרְמֶֽל׃ פ ה

[12] Mm 3046. [13] Mm 3278. [14] Mm 3047. [15] Mm 3048. [16] Mm 907. [17] Mm 3049.
Cp 1 [1] Mm 705.

18 [a] nonn add חַיִּים ‖ **19** [a] dl m cs? cf 𝔖; al dl שממה ‖ [b] add? ‖ **21** [a–a] add? ‖ [b] 𝔊(𝔖) *καὶ ἐκδικήσω* (vel *ἐκζητήσω*), prb l וְנִקַּמְתִּי ‖ [c–c] 𝔊(𝔖) *καὶ οὐ μὴ ἀθῳώσω*, frt l וְלֹא־אֲנַקֶּה.

3 כֹּה אָמַר יְהוָה
עַל־שְׁלֹשָׁה פִּשְׁעֵי דַמֶּשֶׂק וְעַל־אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ
עַל־דּוּשָׁם בַּחֲרֻצוֹת הַבַּרְזֶל אֶת־הַגִּלְעָד׃ ל
4 וְשִׁלַּחְתִּי אֵשׁ בְּבֵית חֲזָאֵל וְאָכְלָה אַרְמְנוֹת בֶּן־הֲדָד׃
5 [a]וְשָׁבַרְתִּי בְּרִיחַ דַּמֶּשֶׂק[a] וְהִכְרַתִּי יוֹשֵׁב מִבִּקְעַת־אָוֶן מט מל בנביא
וְתוֹמֵךְ שֵׁבֶט מִבֵּית עֶדֶן[b] וְגָלוּ עַם־אֲרָם קִירָה ב מל . ד[2] . ב
אָמַר יְהוָה׃ פ 6 כֹּה אָמַר יְהוָה כ ס״פ[3]
עַל־שְׁלֹשָׁה פִּשְׁעֵי עַזָּה וְעַל־אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ
עַל־הַגְלוֹתָם גָּלוּת שְׁלֵמָה לְהַסְגִּיר לֶאֱדוֹם׃
7 וְשִׁלַּחְתִּי אֵשׁ בְּחוֹמַת עַזָּה וְאָכְלָה אַרְמְנֹתֶיהָ׃ ד חס[4]
8 וְהִכְרַתִּי יוֹשֵׁב מֵאַשְׁדּוֹד וְתוֹמֵךְ שֵׁבֶט מֵאַשְׁקְלוֹן מט מל בנביא . ב מל
וַהֲשִׁיבוֹתִי יָדִי עַל־עֶקְרוֹן וְאָבְדוּ שְׁאֵרִית פְּלִשְׁתִּים ב בטע
אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה׃ פ 9 כֹּה אָמַר יְהוָה
עַל־שְׁלֹשָׁה פִּשְׁעֵי־צֹר וְעַל־אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ
עַל־הַסְגִּירָם גָּלוּת שְׁלֵמָה לֶאֱדוֹם[a] וְלֹא זָכְרוּ בְּרִית אַחִים[b]׃ ל . ג[5]
10 וְשִׁלַּחְתִּי אֵשׁ בְּחוֹמַת צֹר וְאָכְלָה אַרְמְנֹתֶיהָ׃ פ
11 כֹּה אָמַר יְהוָה
עַל־שְׁלֹשָׁה פִּשְׁעֵי אֱדוֹם וְעַל־אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ
עַל־רָדְפוֹ בַחֶרֶב אָחִיו וְשִׁחֵת רַחֲמָיו ל
וַיִּטְרֹף[a] לָעַד אַפּוֹ וְעֶבְרָתוֹ [b]שְׁמָרָה נֶצַח[b]׃ ל
12 וְשִׁלַּחְתִּי אֵשׁ בְּתֵימָן וְאָכְלָה אַרְמְנוֹת בָּצְרָה׃ פ
13 כֹּה אָמַר יְהוָה
עַל־שְׁלֹשָׁה פִּשְׁעֵי בְנֵי־עַמּוֹן וְעַל־אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ
עַל־בִּקְעָם הָרוֹת הַגִּלְעָד לְמַעַן הַרְחִיב אֶת־גְּבוּלָם׃ ל . ל
14 וְהִצַּתִּי אֵשׁ בְּחוֹמַת רַבָּה וְאָכְלָה אַרְמְנוֹתֶיהָ ו ול[6] בעינ
בִּתְרוּעָה בְּיוֹם מִלְחָמָה בְּסַעַר בְּיוֹם סוּפָה׃

[2] Mm 3050. [3] Mm 2481. [4] Mm 2340. [5] Mm 1446. [6] Mm 3051.

Cp 1,5 [a–a] frt tr post מבית עדן ‖ [b] cf [a–a] ‖ **8** [a] > 𝔊*, frt dl ‖ **9** [a] frt l לַאֲרָם ‖ [b] exc hemist? cf 11 bβγ ‖ **11** [a] 𝔖(𝔙) *wntr*, l וַיִּטֹּר ‖ [b–b] 𝔊(σ′θ′𝔖𝔙) ἐφύλαξεν εἰς νῖκος, l שָׁמַר לָנֶצַח.

15 וְהָלַךְ מַלְכָּם בַּגּוֹלָה הוּא וְשָׂרָיו יַחְדָּו

2 אָמַר יְהוָה׃ פ 2 1 כֹּה אָמַר יְהוָה כ ס״פ[7]

עַל־שְׁלֹשָׁה פִּשְׁעֵי מוֹאָב וְעַל־אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ

עַל־שָׂרְפוֹ עַצְמוֹת[a] מֶלֶךְ־אֱדוֹם לַשִּׂיד׃ ל . ל

2 וְשִׁלַּחְתִּי־אֵשׁ בְּמוֹאָב[a] וְאָכְלָה [b]אַרְמְנוֹת הַקְּרִיּוֹת[b]

וּמֵת בְּשָׁאוֹן מוֹאָב בִּתְרוּעָה בְּקוֹל[c] שׁוֹפָר׃

3 [a]וְהִכְרַתִּי שׁוֹפֵט מִקִּרְבָּהּ[b] וְכָל־שָׂרֶיהָ[c] אֶהֱרוֹג עִמּוֹ[a] ו מל . ב חד מל וחד חס[1]

אָמַר יְהוָה׃ פ 4 [a]כֹּה אָמַר יְהוָה כ ס״פ[2]

עַל־שְׁלֹשָׁה פִּשְׁעֵי יְהוּדָה וְעַל־אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ

עַל־מָאֳסָם אֶת־תּוֹרַת יְהוָה וְחֻקָּיו לֹא שָׁמָרוּ ל . ו קמ[3]

וַיַּתְעוּם כִּזְבֵיהֶם אֲשֶׁר־הָלְכוּ אֲבוֹתָם אַחֲרֵיהֶם׃ ל

5 וְשִׁלַּחְתִּי אֵשׁ בִּיהוּדָה וְאָכְלָה אַרְמְנוֹת יְרוּשָׁלִָם׃[a] פ

6 כֹּה אָמַר יְהוָה

עַל־שְׁלֹשָׁה פִּשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל־אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ

עַל־מִכְרָם בַּכֶּסֶף צַדִּיק וְאֶבְיוֹן בַּעֲבוּר נַעֲלָיִם׃ ג[4] . ב

7 הַשֹּׁאֲפִים[a] [b]עַל־עֲפַר־אֶרֶץ[b] בְּרֹאשׁ דַּלִּים וְדֶרֶךְ עֲנָוִים יַטּוּ ב . ג[5] . לה[6] . ב דסמיכ לשון דל[7]

[c]וְאִישׁ וְאָבִיו יֵלְכוּ אֶל־הַנַּעֲרָה לְמַעַן חַלֵּל אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי׃[c] ט[8]

8 וְעַל־[a]בְּגָדִים חֲבֻלִים יַטּוּ [b]אֵצֶל כָּל־מִזְבֵּחַ[b] ל

וְיֵין עֲנוּשִׁים יִשְׁתּוּ [b]בֵּית אֱלֹהֵיהֶם[b]׃ ו בליש . ל

9 וְאָנֹכִי הִשְׁמַדְתִּי אֶת־הָאֱמֹרִי מִפְּנֵיהֶם[a]

אֲשֶׁר כְּגֹבַהּ אֲרָזִים גָּבְהוֹ וְחָסֹן הוּא כָּאַלּוֹנִים ב וחס[9] . ל

וָאַשְׁמִיד פִּרְיוֹ מִמַּעַל וְשָׁרָשָׁיו מִתָּחַת׃

10 וְאָנֹכִי הֶעֱלֵיתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם ס̄[ו]

וָאוֹלֵךְ אֶתְכֶם בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה ד[10]

[7] Mm 2481. Cp 2 [1] Mm 3052. [2] Mm 2481. [3] Mm 3053. [4] Mm 3054. [5] Mm 3055. [6] Mm 2840. [7] Mm 3549. [8] Mm 3056. [9] Mm 3057. [10] Mm 817.

Cp 2,1 [a] exc nomen regis? ‖ **2** [a] prp בְּקִיר מוֹאב cf [b–b] ‖ [b–b] prp אַרְמנוֹתֶיהָ cf [a] ‖ [c] l c pc Mss 𝔊𝔖 וּבקול aut וְקוֹל ‖ **3** [a–a] nonn tr post 2a cf 2[a.b–b] ‖ [b] frt l מקרבוֹ vel מקרבּה cf 𝔊[L] ‖ [c] frt l שָׂרָיו cf 𝔊[L] ‖ **4/5** [a–a] add ‖ **7** [a] prp הַשָּׁ(א)פים cf 𝔊 *τὰ πατοῦντα* ‖ [b–b] prb add; al עַל־עפר־ארץ vel sol ארץ add hab ‖ [c–c] add? ‖ **8** [a] frt dl עַל־ et l וּבְג׳ cf 𝔊 ‖ [b–b] add? ‖ **9** [a] frt l c mlt Mss ־יכם.

לָרֶ֖שֶׁת אֶת־אֶ֥רֶץ הָאֱמֹרִֽי׃

11 וָאָקִ֤ים מִבְּנֵיכֶם֙ לִנְבִיאִ֔ים וּמִבַּחוּרֵיכֶ֖ם לִנְזִרִ֑ים ל.ל.ל

הַאַ֥ף אֵֽין־זֹ֛את בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל נְאֻם־יְהוָֽה׃

12 וַתַּשְׁק֥וּ אֶת־הַנְּזִרִ֖ים יָ֑יִן

וְעַל־הַנְּבִיאִים֙ צִוִּיתֶ֣ם לֵאמֹ֔ר לֹ֖א תִּנָּבְאֽוּ׃ ל

13 הִנֵּ֛ה אָנֹכִ֥י מֵעִ֖יק תַּחְתֵּיכֶ֑ם

כַּאֲשֶׁ֤ר תָּעִיק֙ הָעֲגָלָ֔ה הַמְלֵאָ֥ה לָ֖הּ עָמִֽיר׃ ל.ב

14 וְאָבַ֤ד מָנוֹס֙ מִקָּ֔ל וְחָזָ֖ק לֹא־יְאַמֵּ֣ץ כֹּח֑וֹ ב.ל

ᵃוְגִבּ֖וֹר לֹא־יְמַלֵּ֥ט נַפְשֽׁוֹ׃ᵃ 15 וְתֹפֵ֤שׂ הַקֶּ֙שֶׁת֙ לֹ֣א יַעֲמֹ֔ד ג[11]. ח[12] מז פסוק לא לא לא

ᵃוְקַ֥ל בְּרַגְלָ֖יו לֹ֣א יְמַלֵּ֑טᵃᵇ וְרֹכֵ֣ב הַסּ֔וּס לֹ֥א יְמַלֵּ֖ט נַפְשֽׁוֹ׃ ח[12]. ח[12]

16 וְאַמִּ֥יץ לִבּ֖וֹ בַּגִּבּוֹרִ֑ים עָר֛וֹם יָנ֥וּס ᵃבַּיּוֹם־הַה֖וּאᵃ ד

נְאֻם־יְהוָֽה׃ פ

3 1 שִׁמְע֞וּ אֶת־הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֗ה אֲשֶׁ֨ר דִּבֶּ֧ר יְהוָ֛ה עֲלֵיכֶ֖ם בְּנֵ֣יᵃ יִשְׂרָאֵ֑ל עַ֚ל

כָּל־הַמִּשְׁפָּחָ֔ה אֲשֶׁ֧ר הֶעֱלֵ֛יתִי מֵאֶ֥רֶץ מִצְרַ֖יִם לֵאמֹֽר׃

2 רַ֚ק אֶתְכֶ֣ם יָדַ֔עְתִּי מִכֹּ֖ל מִשְׁפְּח֣וֹת הָאֲדָמָ֑ה ג[1]

עַל־כֵּן֙ אֶפְקֹ֣ד עֲלֵיכֶ֔ם אֵ֖ת כָּל־עֲוֺנֹתֵיכֶֽם׃

3 הֲיֵלְכ֥וּ שְׁנַ֖יִם יַחְדָּ֑ו בִּלְתִּ֖י אִם־נוֹעָֽדוּ׃ ל

4 הֲיִשְׁאַ֤ג אַרְיֵה֙ בַּיַּ֔עַר וְטֶ֖רֶף אֵ֣ין ל֑וֹ ל

הֲיִתֵּ֨ן כְּפִ֤יר קוֹלוֹ֙ מִמְּעֹ֣נָת֔וֹᵃ בִּלְתִּ֖י אִם־לָכָֽד׃ ל

5 הֲתִפֹּ֤ל צִפּוֹר֙ עַל־פַּ֣חᵃ הָאָ֔רֶץ וּמוֹקֵ֖שׁ אֵ֣ין לָ֑הּ ל.ל

הֲיַֽעֲלֶה־פַּח֙ מִן־הָ֣אֲדָמָ֔ה וְלָכ֖וֹד לֹ֥א יִלְכּֽוֹד׃ ל. ל וחד מן ב מל בליש. ל וחד מן ב מל בליש

6 אִם־יִתָּקַ֤ע שׁוֹפָר֙ בְּעִ֔יר וְעָ֖ם לֹ֣א יֶחֱרָ֑דוּ יב ר״פ אם אם[2]. ג[3]. ב

אִם־תִּהְיֶ֤ה רָעָה֙ בְּעִ֔יר וַיהוָ֖ה לֹ֥א עָשָֽׂה׃ [הַנְּבִיאִֽים׃

7 ᵃכִּ֣י לֹ֧א יַעֲשֶׂ֛ה אֲדֹנָ֥י יְהוִ֖ה דָּבָ֑ר כִּ֚י אִם־גָּלָ֣ה סוֹד֔וֹ אֶל־עֲבָדָ֖יו

8 אַרְיֵ֥ה שָׁאָ֖ג מִ֣י לֹ֣א יִירָ֑א ל. ג מל בליש

אֲדֹנָ֤יᵃ יְהוִה֙ דִּבֶּ֔ר מִ֖י לֹ֥א יִנָּבֵֽא׃

[11] Mm 3236. [12] Mm 3058. Cp 3 [1] Mm 81. [2] Mm 519. [3] Mm 3005.

14 ᵃ⁻ᵃ nonn add hab ‖ **15** ᵃ⁻ᵃ nonn add hab ‖ ᵇ 𝔊 *διασωθῇ*, prb l יְמָּלֵט cf 𝔖𝔗𝔙 ‖ **16** ᵃ⁻ᵃ add? ‖ **Cp 3,1** ᵃ 𝔊 *οἶκος* = בֵּית ‖ **4** ᵃ prb add ‖ **5** ᵃ > 𝔊, dl ‖ **7** ᵃ tot v add ‖ **8** ᵃ add?

9 הַשְׁמִיעוּ עַל־אַרְמְנוֹת בְּאַשְׁדּוֹד[a] וְעַל־אַרְמְנוֹת בְּאֶרֶץ[b] מִצְרָיִם
וְאִמְרוּ[c] הֵאָסְפוּ עַל־הָרֵי[d] שֹׁמְרוֹן וּרְאוּ מְהוּמֹת רַבּוֹת[e] בְּתוֹכָהּ — ג̇[4]. ג בליש[5]. ב
[f]וַעֲשׁוּקִים בְּקִרְבָּהּ[f]: [בְּאַרְמְנוֹתֵיהֶם[b]: פ
10 וְלֹא־יָדְעוּ עֲשׂוֹת־נְכֹחָה [a]נְאֻם־יְהוָה[a] הָאוֹצְרִים חָמָס וָשֹׁד — ג ר״פ. ג[6]. ל. ל
11 לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה צַר וּסְבִיב[b] הָאָרֶץ — כט. ל
וְהוֹרִד[c] מִמֵּךְ עֻזֵּךְ וְנָבֹזּוּ אַרְמְנוֹתָיִךְ: — ל

12 כֹּה אָמַר יְהוָה — ה בטע בסיפ[7]
כַּאֲשֶׁר יַצִּיל הָרֹעֶה מִפִּי הָאֲרִי — ל
שְׁתֵּי כְרָעַיִם אוֹ בְדַל־אֹזֶן — ל. כה
כֵּן יִנָּצְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל — ד בסיפ[8]

הַיֹּשְׁבִים בְּשֹׁמְרוֹן בִּפְאַת מִטָּה [a]וּבִדְמֶשֶׁק עָרֶשׂ[a]: — ל
13 שִׁמְעוּ וְהָעִידוּ בְּבֵית יַעֲקֹב [a]נְאֻם־אֲדֹנָי יְהוִה אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת[a]: — ב. ד[9] וכל יחזק דכות במ ד. ה
14 כִּי בְּיוֹם פָּקְדִי פִשְׁעֵי־יִשְׂרָאֵל עָלָיו[a]
[b]וּפָקַדְתִּי עַל־מִזְבְּחוֹת[c] בֵּית־אֵל[b]
וְנִגְדְּעוּ קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ וְנָפְלוּ לָאָרֶץ:
15 וְהִכֵּיתִי בֵית־הַחֹרֶף עַל־בֵּית הַקָּיִץ
וְאָבְדוּ בָּתֵּי הַשֵּׁן וְסָפוּ [a]בָּתִּים רַבִּים[a] — ל
נְאֻם־יְהוָה: ס
4 1 שִׁמְעוּ הַדָּבָר הַזֶּה פָּרוֹת הַבָּשָׁן אֲשֶׁר[a] בְּהַר שֹׁמְרוֹן — ל
הָעֹשְׁקוֹת דַּלִּים הָרֹצְצוֹת אֶבְיוֹנִים — ל. ל
הָאֹמְרֹת לַאֲדֹנֵיהֶם[b] הָבִיאָה וְנִשְׁתֶּה: — ל̇[1]. ט פת ב̇ מנה בליש. ג̇[2]
2 נִשְׁבַּע אֲדֹנָי[a] יְהוִה בְּקָדְשׁוֹ כִּי הִנֵּה יָמִים בָּאִים עֲלֵיכֶם[b]
וְנִשָּׂא אֶתְכֶם[c] בְּצִנּוֹת וְאַחֲרִיתְכֶן בְּסִירוֹת דּוּגָה: — יב[3]. ל. ל. ל. ל. ל

[4]Mm 2470. [5]Mm 2186. [6]Mm 3027. [7]Mm 3166. [8]Mm 953. [9]Mm 2459. Cp 4 [1]Mm 3059. [2]Mm 3060. [3]Mm 545.

9 [a] 𝔊 ἐν Ἀσσυρίοις, prp בְּאַשּׁוּר ‖ [b] > 𝔊* cf 11; prb l (בְּ(מצרים ‖ [c] add (an exc nonn vb)? ‖ [d] 𝔊(𝔖) τὸ ὄρος, prb l הַר ‖ [e] add? ‖ [f—f] frt add ‖ **10** [a—a] add ‖ [b] frt add ‖ **11** [a] > 𝔖 ‖ [b] 𝔖 *nḥdrjh*, prb l יְסוֹבֵב ‖ [c] l c pc Mss 𝔖𝔗 וְהוּרַד; mlt Mss והרד ‖ **12** [a—a] frt l וּבְעֶרֶשׂ דַּמֶּשֶׂק cf 𝔙; add? ‖ **13** [a—a] add; al l sol נאם יהוה ‖ **14** [a] add? ‖ [b—b] add an exc hemist? ‖ [c] prp מִזְבַּח ‖ **15** [a—a] prp בָּתֵּי הָבְנִים ‖ **Cp 4,1** [a] prb add ‖ [b] prp ־יהן ‖ **2** [a] > 𝔊*, add? ‖ [b] prp ־יכן ‖ [c] prp אַפְּכֶן.

3 [a]וּפְרָצִ֥ים תֵּצֶ֖אנָה[a] אִשָּׁ֣ה נֶגְדָּ֑הּ וְהִשְׁלַכְתֶּ֥נָה[b] הַהַרְמ֖וֹנָה[c] ל. ל. ל[4]
[נְאֻם־יְהוָֽה׃
4 בֹּ֤אוּ בֵֽית־אֵל֙ וּפִשְׁע֔וּ הַגִּלְגָּ֖ל הַרְבּ֣וּ[a] לִפְשֹׁ֑עַ ב[5]. ב חס
וְהָבִ֤יאוּ לַבֹּ֙קֶר֙ זִבְחֵיכֶ֔ם לִשְׁלֹ֥שֶׁת יָמִ֖ים מַעְשְׂרֹתֵיכֶֽם׃ ו[6]
5 וְקַטֵּ֤ר[a] מֵֽחָמֵץ֙ תּוֹדָ֔ה וְקִרְא֥וּ נְדָב֖וֹת הַשְׁמִ֑יעוּ
כִּ֣י כֵ֤ן אֲהַבְתֶּם֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֥י יְהוִֽה׃ ד בסיפ[7]. ז[8] וכל יחזק דכות ב מ ד

6 וְגַם־אֲנִ֨י נָתַ֜תִּי לָכֶ֗ם
נִקְי֤וֹן שִׁנַּ֙יִם֙ בְּכָל־עָ֣רֵיכֶ֔ם
וְחֹ֣סֶר לֶ֔חֶם בְּכֹ֖ל מְקוֹמֹֽתֵיכֶ֑ם ל
וְלֹֽא־שַׁבְתֶּ֥ם עָדַ֖י נְאֻם־יְהוָֽה׃
7 וְגַ֨ם אָנֹכִ֜י מָנַ֧עְתִּי מִכֶּ֣ם אֶת־הַגֶּ֗שֶׁם ה[9]
בְּעוֹד֩ שְׁלֹשָׁ֨ה חֳדָשִׁ֜ים לַקָּצִ֗יר [a]וְהִמְטַרְתִּי֙ עַל־עִ֣יר אֶחָ֔ת ד[10]
וְעַל־עִ֥יר אַחַ֖ת לֹ֣א אַמְטִ֑יר חֶלְקָ֤ה אַחַת֙ תִּמָּטֵ֔ר וְחֶלְקָ֛ה ד[10]. ל
אֲשֶׁר־לֹֽא־תַמְטִ֥יר[b] עָלֶ֖יהָ תִּיבָֽשׁ׃ 8 וְנָע֡וּ שְׁתַּיִם֩ שָׁלֹ֨שׁ ג
עָרִ֜ים אֶל־עִ֥יר אַחַ֛ת לִשְׁתּ֥וֹת מַ֖יִם וְלֹ֣א יִשְׂבָּ֑עוּ[a]
וְלֹֽא־שַׁבְתֶּ֥ם עָדַ֖י נְאֻם־יְהוָֽה׃
9 הִכֵּ֣יתִי אֶתְכֶם֮ בַּשִּׁדָּפ֣וֹן וּבַיֵּרָקוֹן֒
הַרְבּ֨וֹת[a] גַּנּוֹתֵיכֶ֧ם וְכַרְמֵיכֶ֛ם
[b]וּתְאֵנֵיכֶ֥ם וְזֵיתֵיכֶ֖ם יֹאכַ֣ל הַגָּזָ֑ם[b]
וְלֹֽא־שַׁבְתֶּ֥ם עָדַ֖י נְאֻם־יְהוָֽה׃ ס
10 שִׁלַּ֨חְתִּי בָכֶ֥ם דֶּ֙בֶר֙ בְּדֶ֣רֶךְ[a] מִצְרַ֔יִם ל ר״פ[11]. ג
הָרַ֤גְתִּי בַחֶ֙רֶב֙ בַּחוּרֵיכֶ֔ם עִ֖ם שְׁבִ֣י[b] סוּסֵיכֶ֑ם
[c]וָאַעֲלֶ֞ה בְּאֹ֤שׁ[d] מַֽחֲנֵיכֶם֙ וּבְאַפְּכֶ֔ם[ec] ג[12]. יז[13] מפק א ול בליש. ל

[4] Mm 1735. [5] Mm 3061. [6] Mm 593. [7] Mm 953. [8] Mm 2459. [9] Mm 143. [10] Mm 1740. [11] Mm 978. [12] Mm 3995. [13] Mm 411.

3 [a–a] 𝔊 *καὶ ἐξενεχθήσεσθε γυμναί* = וַעֲרֻמּוֹת תּוֹצֶאנָה?; frt l תּוֹצֶאנָה פְּרוּצוֹת (vel פְּצוּרוֹת) ‖ [b] 𝔊 (σ′𝔙) *καὶ ἀπορριφήσεσθε*, l וְהָשְׁ׳ ‖ [c] 𝔊* *εἰς τὸ ὄρος τὸ Ρεμμαν*, α′ 𝔊^OC *ὄρος ερμωνα*, σ′(𝔖𝔗) *εἰς Ἀρμενίαν*; prp חֶרְמֹנָה, al הַמַּדְמֵנָה ‖ **4** [a] frt l וְהָ׳ cf aα ‖ **5** [a] l וקַטְּרוּ ‖ **7/8** [a–a] prb add ‖ [b] prb l c pc Mss 𝔊𝔙 אמטיר, cf 7aδ ‖ **9** [a] prb l הֶחֱרַבְתִּי ‖ [b–b] add? ‖ **10** [a] prp כְּדֶבֶר; al dl ‖ [b] prp צְבִי, al dl עם שבי סוסיכם ‖ [c–c] add? al aβ add hab ‖ [d] pc Mss 𝔊 בָּאֵשׁ, frt recte ‖ [e] prp בְּאַ׳ cf 𝔊; al dl (cf [d]) et ins ובאפי in init 11.

וְלֹא־שַׁבְתֶּם עָדַי נְאֻם־יְהוָה׃
11 ᵃהָפַכְתִּי בָכֶםᵇ
כְּמַהְפֵּכַת אֱלֹהִים אֶת־סְדֹם וְאֶת־עֲמֹרָה
וַתִּהְיוּ כְּאוּד מֻצָּל מִשְּׂרֵפָה
וְלֹא־שַׁבְתֶּם עָדַי נְאֻם־יְהוָה׃ ס
12 לָכֵן כֹּה אֶעֱשֶׂה־לְּךָ יִשְׂרָאֵל ᵃעֵקֶב כִּי־זֹאת אֶעֱשֶׂה־לָּךְ
הִכּוֹן לִקְרַאת־אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵלᵃ׃ 13 כִּי הִנֵּה
יוֹצֵר הָרִיםᵃ וּבֹרֵא רוּחַ וּמַגִּיד לְאָדָם מַה־שֵּׂחוֹ
עֹשֵׂה שַׁחַר עֵיפָהᵇ וְדֹרֵךְ עַל־בָּמֳתֵי אָרֶץ
יְהוָה ᶜאֱלֹהֵי־צְבָאוֹתᶜ שְׁמוֹ׃ ס

5 1 שִׁמְעוּ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹשֵׂא עֲלֵיכֶם קִינָה בֵּית
יִשְׂרָאֵל׃
2 נָפְלָה לֹא־תוֹסִיף קוּם בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל
נִטְּשָׁה עַל־אַדְמָתָהּ אֵין מְקִימָהּ׃
3 כִּי כֹה אָמַר ᵃאֲדֹנָיᵃ יְהוִהᵇ
הָעִיר הַיֹּצֵאת אֶלֶף תַּשְׁאִיר מֵאָה
וְהַיּוֹצֵאתᶜ מֵאָה תַּשְׁאִיר עֲשָׂרָה ᵈלְבֵית יִשְׂרָאֵלᵈ׃ ס
4 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה לְבֵית יִשְׂרָאֵל
דִּרְשׁוּנִי וִחְיוּ׃ 5 וְאַל־תִּדְרְשׁוּ בֵּית־אֵל
וְהַגִּלְגָּל לֹא תָבֹאוּ וּבְאֵר שֶׁבַע לֹא תַעֲבֹרוּ
כִּי הַגִּלְגָּל גָּלֹה יִגְלֶה וּבֵית־אֵל יִהְיֶה לְאָוֶן׃
6 דִּרְשׁוּ אֶת־יְהוָה וִחְיוּ פֶּן־ᵃיִצְלַח כָּאֵשׁᵃ בֵּית יוֹסֵף
וְאָכְלָה וְאֵין־מְכַבֶּה ᵇלְבֵית־אֵלᵇ׃
7 הַהֹפְכִיםᵃ לְלַעֲנָהᵇ מִשְׁפָּט וּצְדָקָה לָאָרֶץ הִנִּיחוּ׃

Masora marginalis: ג[14] | ב[15] | יד פסוק לך לך[16] | ב חד מל וחד חס | ל חס . ב | וב[17] | לה | ל . ל | וג[1] | ב[2] חד חס וחד מן ה מל בליש . ד[3] וכל יחזק דכות ב מ א | כי מיחד[4] . ג[5] . ד[5] וכל יחזק דכות ב מ א | ה | ב . ד[6] | ה | ל[7] . ב . ד[8] ב מנה בליש

[14]Mm 2257. [15]Mm 3149. [16]Mm 1860. [17]Mm 2015. Cp 5 [1]Mm 2827. [2]Mm 4131. [3]Mm 2435. [4]Mm 2049. [5]Mm 2888. [6]Mm 3062. [7]Mp sub loco. [8]Mm 1559.

11 ᵃ cf 10ᵉ ‖ ᵇ prp בָּתֵּיכֶם ‖ **12** ᵃ⁻ᵃ prb add ‖ **13** ᵃ 𝔊 *βροντήν* = רַעַם ‖ ᵇ l c nonn Mss 𝔊 וְעָ׳ ‖ ᶜ⁻ᶜ prb dl cf 5,8 9,6 ‖ **Cp 5,3** ᵃ > 𝔊*, add ‖ ᵇ huc tr לבית ישראל ex 3b, cf 4a ‖ ᶜ frt l וְהָעִיר הַיֹּ׳ ‖ ᵈ⁻ᵈ cf ᵇ ‖ **6** ᵃ⁻ᵃ prp יְשַׁלַּח באשׁ aut יצלח באשׁ בְּ aut יצלח לַהַב אשׁ בְּ ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊 *τῷ οἴκῳ Ισραηλ* cf Hos 10,15, frt l לְבֵית־יִשְׂרָאֵל; al add hab ‖ **7** ᵃ frt l הוֹי (הַ)הֹ׳ cf 5,18 6,1 ‖ ᵇ 𝔊 *εἰς ὕψος* = לְמַעְלָה?

8 עֹשֵׂה[a] כִימָה וּכְסִיל ה ר״פ
וְהֹפֵךְ לַבֹּקֶר צַלְמָוֶת וְיוֹם לַיְלָה הֶחְשִׁיךְ
הַקּוֹרֵא לְמֵי־הַיָּם וַיִּשְׁפְּכֵם עַל־פְּנֵי הָאָרֶץ ׳ מל בליש . ה
יְהוָה[b] שְׁמוֹ׃ ס ד
9 הַמַּבְלִיג[a] שֹׁד[b] עַל־עָז[bd] וְשֹׁד[c] עַל־מִבְצָר[e] יָבוֹא׃[f] ל . ז קמ למערב[9]

10 שָׂנְאוּ בַשַּׁעַר מוֹכִיחַ וְדֹבֵר תָּמִים יְתָעֵבוּ׃ ה . ד קמ בליש
11 לָכֵן יַעַן בּוֹשַׁסְכֶם[a] עַל־דָּל וּמַשְׂאַת[b]־בַּר תִּקְחוּ מִמֶּנּוּ ב בטע בסיפ . ל . ל[10]
בָּתֵּי גָזִית בְּנִיתֶם וְלֹא־תֵשְׁבוּ בָם ל
כַּרְמֵי־חֶמֶד נְטַעְתֶּם וְלֹא תִשְׁתּוּ אֶת־יֵינָם׃
12 כִּי יָדַעְתִּי רַבִּים פִּשְׁעֵיכֶם וַעֲצֻמִים חַטֹּאתֵיכֶם[a] ג[11] חס וכל אורית דכות ב מ א
צֹרְרֵי צַדִּיק לֹקְחֵי כֹפֶר וְאֶבְיוֹנִים בַּשַּׁעַר הִטּוּ׃ ג חס[12] . ג חס[13]
13 לָכֵן הַמַּשְׂכִּיל בָּעֵת הַהִיא יִדֹּם כִּי עֵת רָעָה הִיא׃ ב וחס[14]

14 דִּרְשׁוּ־טוֹב וְאַל־רָע לְמַעַן תִּחְיוּ ג ס[15]
וִיהִי־כֵן יְהוָה [a]אֱלֹהֵי־צְבָאוֹת[a] אִתְּכֶם כַּאֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם׃ לב . יב[16]
15 שִׂנְאוּ־רָע וְאֶהֱבוּ טוֹב וְהַצִּיגוּ בַשַּׁעַר מִשְׁפָּט ל
אוּלַי יֶחֱנַן יְהוָה [a]אֱלֹהֵי־צְבָאוֹת[a] שְׁאֵרִית יוֹסֵף׃ ס יב[16]

16 לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת אֲדֹנָי[a] ב בטע בסיפ . יב[16]
בְּכָל־רְחֹבוֹת מִסְפֵּד וּבְכָל־חוּצוֹת יֹאמְרוּ הוֹ־הוֹ ב ובפסוק[15]
וְקָרְאוּ אִכָּר אֶל־אֵבֶל [b]וּמִסְפֵּד אֶל[b]־יוֹדְעֵי נֶהִי׃ ב . ג בליש[17] . ד מל[18]
17 [a]וּבְכָל־כְּרָמִים[b] מִסְפֵּד[a] כִּי־אֶעֱבֹר בְּקִרְבְּךָ אָמַר יְהוָה׃ ס כ ס״פ[19]

18 הוֹי הַמִּתְאַוִּים אֶת־יוֹם יְהוָה ב[20]
לָמָּה־זֶּה לָכֶם יוֹם יְהוָה הוּא[a]־חֹשֶׁךְ וְלֹא־אוֹר׃
19 כַּאֲשֶׁר יָנוּס אִישׁ מִפְּנֵי הָאֲרִי וּפְגָעוֹ הַדֹּב ג דמטע[21] . ל

[9] Mm 3655. [10] Mm 326. [11] Mm 3063. [12] Mm 2249. [13] Mm 1729. [14] Mm 3247. [15] Mp sub loco. [16] Mm 2015. [17] Mm 3064. [18] Mm 4068. [19] Mm 2481. [20] Nu 11,34. [21] Mm 1025.

8 [a] exc init ‖ [b] pc Mss + צְבָאוֹת, 𝔊* + *ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ* ‖ **9** [a] 𝔊 *ὁ διαιρῶν*, prp הַמַּפְלִיג, al הַמַּפִּיל ‖ [b–b] 𝔊 *συντριμμὸν ἐπ᾽ ἰσχύν*, prp שֶׁבֶר עַל־עֹז ‖ [c] prp שֹׁר taurus ‖ [d] prp עֵז capella ‖ [e] prp מְבַצֵּר vindemiator ‖ [f] prb l יָבִיא cf Vrs ‖ **11** [a] prp בּוֹסְכֶם ‖ [b] 𝔊 *καὶ δῶρα*, frt l וּמַשְׂאֹת ‖ **12** [a] frt l חֲטָאֵיכֶם ‖ **14** [a–a] prb add ‖ **15** [a–a] prb add ‖ **16** [a] > 𝔊𝔖 ‖ [b–b] prb l וְאַל־מִסְפֵּד cf 𝔖 ‖ **17** [a–a] nonn add hab ‖ [b] 𝔊 *ὁδοῖς* ‖ **18** [a] 𝔊 *καὶ αὐτή*, frt l וְהוּא.

וּבָא הַבַּיִת וְסָמַךְ יָדוֹ עַל־הַקִּיר וּנְשָׁכוֹ הַנָּחָשׁ׃ ד̇[22]
20 הֲלֹא־חֹשֶׁךְ יוֹם יְהוָה וְלֹא־אוֹר וְאָפֵל וְלֹא־נֹגַהּ לוֹ׃ ל חס בסיפ

21 שָׂנֵאתִי מָאַסְתִּי חַגֵּיכֶם וְלֹא אָרִיחַ בְּעַצְּרֹתֵיכֶם׃ ב̇[23] . ל
22 [a]כִּי אִם־תַּעֲלוּ־לִי עֹלוֹת[ba]
וּמִנְחֹתֵיכֶם לֹא אֶרְצֶה וְשֶׁלֶם[c] מְרִיאֵיכֶם לֹא אַבִּיט׃ ל
23 הָסֵר[a] מֵעָלַי הֲמוֹן שִׁרֶיךָ[b] וְזִמְרַת נְבָלֶיךָ[b] לֹא אֶשְׁמָע׃ ל . ב
24 וְיִגַּל כַּמַּיִם מִשְׁפָּט וּצְדָקָה כְּנַחַל אֵיתָן׃ [יִשְׂרָאֵל׃ ל
25 [a]הַזְּבָחִים וּמִנְחָה[b] הִגַּשְׁתֶּם־לִי בַמִּדְבָּר[c] אַרְבָּעִים שָׁנָה בֵּית
26 וּנְשָׂאתֶם[a] אֵת סִכּוּת[b] מַלְכְּכֶם וְאֵת כִּיּוּן[c] צַלְמֵיכֶם [d]כּוֹכַב ב̇[24] . ל . ל . ב חד פת וחד קמ̇[25]
[אֱלֹהֵיכֶם[d] אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם לָכֶם׃
27 וְהִגְלֵיתִי אֶתְכֶם מֵהָלְאָה לְדַמָּשֶׂק אָמַר יְהוָה ג ב קמ וחד פת[26] . יב̇[27]
[a]אֱלֹהֵי־צְבָאוֹת שְׁמוֹ[a]׃ פ

6 1 הוֹי הַשַּׁאֲנַנִּים בְּצִיּוֹן[a] וְהַבֹּטְחִים בְּהַר שֹׁמְרוֹן ג . ל
נְקֻבֵי רֵאשִׁית הַגּוֹיִם [b]וּבָאוּ לָהֶם בֵּית[b] יִשְׂרָאֵל׃ [פְּלִשְׁתִּים[b] כת . ל
2 עִבְרוּ כַלְנֵה וּרְאוּ וּלְכוּ מִשָּׁם[a] חֲמַת רַבָּה וּרְדוּ גַת־ ל̇[1] . ל וכל חמת אף דכות
הַטֹּבִים[c] מִן־הַמַּמְלָכוֹת הָאֵלֶּה אִם־רַב [d]גְּבוּלָם מִגְּבֻלְכֶם[d]׃ ג ב חס וחד מל
3 הַמְנַדִּים לְיוֹם רָע וַתַּגִּישׁוּן שֶׁבֶת[a] חָמָס׃ ל . ל
4 הַשֹּׁכְבִים עַל־מִטּוֹת שֵׁן וּסְרֻחִים עַל־עַרְשׂוֹתָם ב . ל[2]
וְאֹכְלִים כָּרִים מִצֹּאן וַעֲגָלִים מִתּוֹךְ מַרְבֵּק׃ ד̇[3]
5 הַפֹּרְטִים עַל־פִּי הַנָּבֶל כְּדָוִיד[a] חָשְׁבוּ לָהֶם כְּלֵי[b]־שִׁיר׃ ג מיחד וכל עשייה דכות[4] . ב̇[5] ול בסיפ
6 הַשֹּׁתִים בְּמִזְרְקֵי יַיִן וְרֵאשִׁית שְׁמָנִים יִמְשָׁחוּ ו̇[6]
[a]וְלֹא נֶחְלוּ עַל־שֵׁבֶר יוֹסֵף[ba]׃ ב . ג בליש[7]
7 לָכֵן עַתָּה יִגְלוּ בְּרֹאשׁ גֹּלִים וְסָר מִרְזַח סְרוּחִים׃ פ לה̇[8] . ל

[22] Mm 3065. [23] Mm 3066. [24] Gn 45,19. [25] Mm 974. [26] Mm 2732. [27] Mm 2015. Cp 6 [1] וחד וכלנה Gn 10,10. [2] Mp sub loco. [3] Mm 2715. [4] Mm 1654. [5] Mm 2781. [6] Mm 1157. [7] Mm 2445. [8] Mm 2840.

22 [a–a] nonn add hab ‖ [b] exc fin stich ‖ [c] prp וְשַׁלְמֵי ‖ **23** [a] prp הָסִירוּ ‖ [b] prb l שִׁירֵיכֶם et נִבְלֵיכֶם ‖ **25** [a] tot v add? ‖ [b] > Ms, add? ‖ [c] > 𝔊* ‖ **26** [a] prp וְנִשָּׂאתם ‖ [b] 𝔊 σ′(𝔖𝔙) τὴν σκηνήν, frt l סֻכַּת; prp סַכּוּת aut מַסֵּכוֹת ‖ [c] frt add; prp כֵּיוָן aut כִּיּוֹן ‖ [d–d] add, gl ‖ **27** [a–a] add? ‖ **Cp 6,1** [a] prp בִּגְאוֹנָם ‖ [b–b] prb l וְכֵאלֹהִים בְּבֵית ‖ **2** [a] add? al tr post וּרדו ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd –תִּים ‖ [c] prb l הֲיְטַבְתֶּם, al ins אַתֶּם ‖ [d–d] l גְּבוּלְכֶם מִגְּבוּלָם vel גבולכם מִגבולם ‖ **3** [a] prb l שְׁנַת; prp שֶׁבֶר ׀ vel שֹׁד ׀ ‖ **5** [a] add (gl)? prp הֵידָד ‖ [b] prp כְּ, al כָּל־ ‖ **6** [a–a] nonn cj c 13a ‖ [b] exc fin v?

8 נִשְׁבַּע אֲדֹנָי[a] יְהוִה בְּנַפְשׁוֹ [b]נְאֻם־יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת[b]
מְתָאֵב[c] אָנֹכִי אֶת־גְּאוֹן יַעֲקֹב וְאַרְמְנֹתָיו שָׂנֵאתִי
וְהִסְגַּרְתִּי עִיר וּמְלֹאָהּ׃
9 וְהָיָה אִם־יִוָּתְרוּ עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים בְּבַיִת אֶחָד וָמֵתוּ׃ 10 [a]וּנְשָׂאוֹ
דּוֹדוֹ וּמְסָרְפוֹ[a] לְהוֹצִיא עֲצָמִים מִן־הַבַּיִת וְאָמַר לַאֲשֶׁר
בְּיַרְכְּתֵי הַבַּיִת הַעוֹד עִמָּךְ וְאָמַר אָפֶס וְאָמַר הָס כִּי לֹא
לְהַזְכִּיר בְּשֵׁם יְהוָה׃
11 כִּי־הִנֵּה יְהוָה מְצַוֶּה[a]
וְהִכָּה הַבַּיִת הַגָּדוֹל רְסִיסִים וְהַבַּיִת הַקָּטֹן בְּקִעִים׃
12 הַיְרֻצוּן בַּסֶּלַע סוּסִים אִם־יַחֲרוֹשׁ[a] בַּבְּקָרִים[b]
כִּי־הֲפַכְתֶּם לְרֹאשׁ מִשְׁפָּט וּפְרִי צְדָקָה לְלַעֲנָה׃
13 [a]הַשְּׂמֵחִים לְלֹא דָבָר[b]
הָאֹמְרִים הֲלוֹא בְחָזְקֵנוּ לָקַחְנוּ לָנוּ קַרְנָיִם׃ [הַצְּבָאוֹת[a] גּוֹי
14 כִּי הִנְנִי מֵקִים עֲלֵיכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל [a]נְאֻם־יְהוָה אֱלֹהֵי
וְלָחֲצוּ אֶתְכֶם מִלְּבוֹא חֲמָת עַד־נַחַל הָעֲרָבָה׃ ס

7 1 כֹּה הִרְאַנִי אֲדֹנָי[a] יְהוִה וְהִנֵּה יוֹצֵר[b] גֹּבַי בִּתְחִלַּת עֲלוֹת הַלָּקֶשׁ
[c]וְהִנֵּה־לֶקֶשׁ[d] אַחַר גִּזֵּי הַמֶּלֶךְ[c]׃ 2 [a]וְהָיָה אִם־כִּלָּה[a] לֶאֱכוֹל אֶת־עֵשֶׂב
הָאָרֶץ וָאֹמַר אֲדֹנָי יְהוִה סְלַח־נָא מִי יָקוּם יַעֲקֹב כִּי קָטֹן הוּא׃ 3 נִחַם
יְהוָה עַל־זֹאת לֹא תִהְיֶה אָמַר[a] יְהוָה׃
4 כֹּה הִרְאַנִי אֲדֹנָי[a] יְהוִה וְהִנֵּה קֹרֵא [b]לָרִב בָּאֵשׁ[b] [c]אֲדֹנָי[a] יְהוִה[c]
וַתֹּאכַל אֶת־תְּהוֹם רַבָּה וְאָכְלָה אֶת־הַחֵלֶק׃ 5 וָאֹמַר אֲדֹנָי יְהוִה
חֲדַל־נָא מִי יָקוּם יַעֲקֹב כִּי קָטֹן הוּא׃ 6 נִחַם יְהוָה עַל־זֹאת גַּם־
הִיא לֹא תִהְיֶה אָמַר אֲדֹנָי[a] יְהוִה׃ ס

[9] Mm 2015. [10] Mm 2340. [11] Mm 3067. [12] Mm 3068. [13] Mm 1460. [14] Mm 1406. [15] Mm 3069. [16] Mm 3070. [17] Mm 2442. Cp 7 [1] Mm 1834. [2] Mp sub loco. [3] Mm 1640. [4] Mm 1775. [5] Mm 2481. [6] Mm 3480. [7] Mm 1526.

8 [a] > Ms 𝔊 ‖ [b–b] > Ms 𝔊*, add ‖ [c] = מתעב cf Vrs ‖ **10** [a–a] 𝔊 *καὶ λήμψονται οἱ οἰκεῖοι αὐτῶν καὶ παραβιῶνται*, prp וְנִשְׁאֲרוּ מְתֵי מִסְפָּר ‖ **11** [a] exc nonn vb? ‖ **12** [a] prp יֵחָרֵשׁ ‖ [b] l בַּבָּקָר יָם ‖ **13** [a] frt ins הוֹי ‖ [b] exc hemist? ‖ **14** [a–a] > 𝔊*, add; al tr ad fin v ‖ **Cp 7,1** [a] > pc Mss 𝔊* cf 4[a].6[a].7[b] 8,1[a] ‖ [b] prp יֵצֶר (cf 𝔊) aut יֹצֵא ‖ [c–c] nonn add hab (gl) ‖ [d] 𝔊 *βροῦχος* = יֶלֶק? ‖ **2** [a–a] prb l וַיְהִי הִיא מְכַלָּה ‖ **3** [a] pc Mss + אֲדֹנָי ‖ **4** [a] > 𝔊* ‖ [b–b] prb l לַהֶבֶת אֵשׁ ‖ [c–c] dl, gl ‖ **6** [a] > Ms 𝔊*.

⁷ כֹּ֣ה הִרְאַ֔נִי וְהִנֵּ֧ה ᵃאֲדֹנָ֛יᵇ נִצָּ֖ב עַל־ᶜחוֹמַ֣ת אֲנָ֑ךְᶜ וּבְיָד֖וֹ אֲנָֽךְᵃ׃ ד . ל . ד⁸
⁸ וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה אֵלַ֗י מָֽה־אַתָּ֤ה רֹאֶה֙ עָמ֔וֹס וָאֹמַ֖ר אֲנָ֑ךְ וַיֹּ֣אמֶר אֲדֹנָ֗יᵃ ד
הִנְנִ֨י שָׂ֤ם אֲנָךְ֙ בְּקֶ֙רֶב֙ עַמִּ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל לֹֽא־אוֹסִ֥יף ע֖וֹד עֲב֥וֹר לֽוֹ׃ ד . יט . ד מל⁹

⁹ וְנָשַׁ֙מּוּ֙ בָּמ֣וֹת יִשְׂחָ֔ק וּמִקְדְּשֵׁ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל יֶחֱרָ֑בוּ ד כינוי ליצחק¹⁰
וְקַמְתִּ֛י עַל־בֵּ֥ית יָרָבְעָ֖ם בֶּחָֽרֶב׃ פ

¹⁰ וַיִּשְׁלַ֗ח אֲמַצְיָה֙ כֹּהֵ֣ן בֵּֽית־אֵ֔ל אֶל־יָרָבְעָ֥ם מֶֽלֶךְ־יִשְׂרָאֵ֖ל לֵאמֹ֑ר ט¹¹
קָשַׁ֨ר עָלֶ֜יךָ עָמ֗וֹס בְּקֶ֙רֶב֙ בֵּ֣ית יִשְׂרָאֵ֔ל לֹא־תוּכַ֣ל הָאָ֔רֶץ לְהָכִ֖יל
אֶֽת־כָּל־דְּבָרָֽיו׃ ¹¹ כִּי־כֹה֙ אָמַ֣ר עָמ֔וֹס ב

בַּחֶ֖רֶב יָמ֣וּת יָרָבְעָ֑ם וְיִשְׂרָאֵ֕ל גָּלֹ֥ה יִגְלֶ֖ה מֵעַ֥ל אַדְמָתֽוֹ׃ ס לג
¹² וַיֹּ֤אמֶר אֲמַצְיָה֙ אֶל־עָמ֔וֹס חֹזֶ֕ה לֵ֥ךְ בְּרַח־לְךָ֖ אֶל־אֶ֣רֶץ יְהוּדָ֑ה ט¹
וֶאֱכָל־שָׁ֣ם לֶ֔חֶם וְשָׁ֖ם תִּנָּבֵֽא׃ ¹³ וּבֵֽית־אֵ֔ל לֹֽא־תוֹסִ֥יף ע֖וֹד לְהִנָּבֵ֑א יג
כִּ֤י מִקְדַּשׁ־מֶ֙לֶךְ֙ ה֔וּא וּבֵ֥ית מַמְלָכָ֖ה הֽוּא׃ ס ¹⁴ וַיַּ֤עַן עָמוֹס֙ ב פסוק דמטע הוא הוא¹²
וַיֹּ֣אמֶר אֶל־אֲמַצְיָ֔ה לֹא־נָבִ֣יא אָנֹ֔כִי וְלֹ֥א בֶן־נָבִ֖יא אָנֹ֑כִי כִּֽי־בוֹקֵ֥רᵃ ט¹¹ . ל
אָנֹ֖כִי וּבוֹלֵ֥ס שִׁקְמִֽים׃ ¹⁵ וַיִּקָּחֵ֣נִי יְהוָ֔ה מֵאַחֲרֵ֖י הַצֹּ֑אן וַיֹּ֤אמֶר אֵלַי֙ סה ח¹³ בטע וכל זקף אתנח וס״פ דכות ב מ א . ד¹⁴
יְהוָ֔ה לֵ֥ךְ הִנָּבֵ֖א אֶל־עַמִּ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ ¹⁶ וְעַתָּ֖ה שְׁמַ֣ע דְּבַר־יְהוָ֑ה אַתָּ֣ה ד¹⁵ . ד¹⁶
אֹמֵ֗ר לֹ֤א תִנָּבֵא֙ עַל־יִשְׂרָאֵ֔ל וְלֹ֥א תַטִּ֖יף עַל־בֵּ֥ית יִשְׂחָֽק׃ ¹⁷ לָכֵ֞ן ד כינוי ליצחק¹⁰ . ג בטע בסיפ . כ¹⁷
כֹּֽה־אָמַ֣ר יְהוָ֗ה

אִשְׁתְּךָ֞ בָּעִ֤יר תִּזְנֶה֙ וּבָנֶ֤יךָ וּבְנֹתֶ֙יךָ֙ בַּחֶ֣רֶב יִפֹּ֔לוּ ל . ג¹⁸
וְאַדְמָתְךָ֖ בַּחֶ֣בֶל תְּחֻלָּ֑ק וְאַתָּ֗ה עַל־אֲדָמָ֤ה טְמֵאָה֙ תָּמ֔וּת ל . יא¹⁹
וְיִשְׂרָאֵ֕ל גָּלֹ֥ה יִגְלֶ֖ה מֵעַ֥ל אַדְמָתֽוֹ׃ ס לג

8 ¹ כֹּ֤ה הִרְאַ֙נִי֙ אֲדֹנָ֣יᵃ יְהוִ֔ה וְהִנֵּ֖ה כְּל֥וּב קָֽיִץ׃ ² וַיֹּ֗אמֶר מָֽה־אַתָּ֤ה רֹאֶה֙
עָמ֔וֹס וָאֹמַ֖ר כְּל֣וּב קָ֑יִץ וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה אֵלַ֗י
בָּ֤א הַקֵּץ֙ אֶל־עַמִּ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל לֹֽא־אוֹסִ֥יף ע֖וֹד עֲב֥וֹר לֽוֹ׃ ד¹ . יט . ד מל²
³ וְהֵילִ֜ילוּ שִׁיר֤וֹתᵃ הֵיכָל֙ ᵇבַּיּ֣וֹם הַה֔וּא נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֣יᶜ יְהוִ֑הᵇ ז³ וכל יחזק דכות ב מ ד

⁸Mm 2013. ⁹Mp sub loco. ¹⁰Mm 2659. ¹¹Mm 3071. ¹²Okhl 342. ¹³Mm 1571. ¹⁴Mm 2280. ¹⁵Mm 2860. ¹⁶Mm 364. ¹⁷Mm 2168. ¹⁸Mm 122. ¹⁹Mm 512. Cp 8 ¹Mm 364. ²Mp sub loco. ³Mm 2459.

7 ᵃ⁻ᵃ prp אנך נצב על־חוֹמָה ‖ ᵇ l c mlt Mss 𝔊* יהוה et tr c 𝔊 post הראני cf 𝔙 ‖ ᶜ⁻ᶜ l חוֹמָה ‖ **8** ᵃ l c mlt Mss יהוה ‖ **14** ᵃ 𝔊 *αἰπόλος*, frt l נֹוקֵד ‖ **Cp 8,1** ᵃ > 2 Mss 𝔊* ‖ **3** ᵃ prb l שָׁרוֹת ‖ ᵇ⁻ᵇ nonn add hab ‖ ᶜ > 𝔊*, frt recte.

רָב הַפֶּגֶר בְּכָל־מָקוֹם [d]הִשְׁלִיךְ הָס׃[d] פ | ד

4 שִׁמְעוּ־זֹאת הַשֹּׁאֲפִים[a] אֶבְיוֹן וְלַשְׁבִּית[b] עֲנִוֵּי[c]־אָרֶץ׃ | ב . ל . עניי ק

5 לֵאמֹר[a] מָתַי יַעֲבֹר הַחֹדֶשׁ וְנַשְׁבִּירָה שֶּׁבֶר[b] וְהַשַּׁבָּת וְנִפְתְּחָה־בָּר | ט ר״פ[4] . ל . ל

לְהַקְטִין אֵיפָה וּלְהַגְדִּיל שֶׁקֶל וּלְעַוֵּת מֹאזְנֵי מִרְמָה׃ | ל

6 [a]לִקְנוֹת בַּכֶּסֶף דַּלִּים וְאֶבְיוֹן בַּעֲבוּר נַעֲלָיִם[a] [b]וּמַפַּל בַּר נַשְׁבִּיר׃[b] | ב . ל

7 נִשְׁבַּע יְהוָה בִּגְאוֹן יַעֲקֹב אִם־אֶשְׁכַּח לָנֶצַח כָּל־מַעֲשֵׂיהֶם׃

8 הַעַל זֹאת לֹא־תִרְגַּז הָאָרֶץ וְאָבַל כָּל־יוֹשֵׁב בָּהּ | ל . מט מל בנביא

וְעָלְתָה כָאֹר[a] כֻּלָּהּ וְנִגְרְשָׁה[b] וְנִשְׁקְהָ[c] כִּיאוֹר מִצְרָיִם׃ ס | ונשקעה ק . ו מל

9 וְהָיָה ׀ בַּיּוֹם הַהוּא נְאֻם [a]אֲדֹנָי יְהוִה[a] | ו בטע בסיפ . ז[5] וכל יחזק דכות ב מ ד

וְהֵבֵאתִי הַשֶּׁמֶשׁ בַּצָּהֳרָיִם וְהַחֲשַׁכְתִּי לָאָרֶץ בְּיוֹם אוֹר׃ | יב . ל

10 וְהָפַכְתִּי חַגֵּיכֶם לְאֵבֶל וְכָל־שִׁירֵיכֶם לְקִינָה | ג פסוק וכל כל כל

וְהַעֲלֵיתִי עַל־כָּל־מָתְנַיִם שָׂק וְעַל־כָּל־רֹאשׁ קָרְחָה | ד קמ וכל בשק אתנח וס״פ דכות[6]

וְשַׂמְתִּיהָ כְּאֵבֶל יָחִיד וְאַחֲרִיתָהּ כְּיוֹם מָר׃ | יא[7]

11 הִנֵּה ׀ יָמִים בָּאִים [a]נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה[a] | ז[5] וכל יחזק דכות ב מ ד

וְהִשְׁלַחְתִּי רָעָב בָּאָרֶץ | ג

לֹא־רָעָב לַלֶּחֶם [b]וְלֹא־צָמָא לַמַּיִם[b] | ד[8] . ה[9]

כִּי אִם־לִשְׁמֹעַ אֵת דִּבְרֵי[c] יְהוָה׃ | ה

12 וְנָעוּ מִיָּם עַד[a]־יָם וּמִצָּפוֹן וְעַד־מִזְרָח יְשׁוֹטְטוּ | ג[10] . ג[11] . יז פסוק עד ועד[12] . ב חד מל וחד חס[13]

לְבַקֵּשׁ [b]אֶת־דְּבַר־יְהוָה[b] וְלֹא יִמְצָאוּ׃

13 [a]בַּיּוֹם הַהוּא[a] תִּתְעַלַּפְנָה הַבְּתוּלֹת הַיָּפוֹת וְהַבַּחוּרִים [בַּצָּמָא׃[b]

14 [a]הַנִּשְׁבָּעִים בְּאַשְׁמַת[b] שֹׁמְרוֹן | ל

[4]Mm 3072. [5]Mm 2459. [6]Mm 2484. [7]Mm 1630. [8]Mm 3073. [9]Mm 494. [10]Mp sub loco. [11]Mm 3169. [12]Mm 912. [13]Mm 3074.

3 [d–d] crrp; 𝔊 *ἐπιρρίψω σιωπήν*, prp אַשְׁלִיכֶם vel הִשְׁלַכְתָּם; exc nonn vb? ‖ 4 [a] prp הַשָּׁאפִים cf 2,7 ‖ [b] frt dl ו et l לְהַשְׁבִית; prp לשחית ‖ [c] K עֲנִיֵּי ‖ 5 [a] add ‖ [b] > 𝔊, dl ‖ 6 [a–a] > Ms, prb dl cf 2,6 ‖ [b–b] prb dl, gl; al cj c 5a ‖ 8 [a] l c nonn Mss 𝔊𝔖𝔗 כַּיְאֹר cf 9,5 ‖ [b] > Ms 𝔊, dl ‖ [c] mlt Mss ut Q cf Vrs et 9,5 ‖ 9 [a–a] 𝔊*(𝔖) *κύριος* ‖ 11 [a–a] 𝔊*(𝔖𝔙) *λέγει κύριος*; nonn add hab ‖ [b–b] nonn add hab ‖ [c] l c pc Mss 𝔊𝔖𝔙 דְּבַר cf 12; al dl יהוה et l דְּבָרִי ‖ 12 [a] frt l c pc Mss עד ‖ [b–b] prp דְּבָרִי ‖ 13 [a–a] nonn add hab ‖ [b] prb add; prp הָאַמִּצִים ‖ 14 [a] prb huc tr v b ‖ [b] prp בַּאֲשֵׁרַת.

וְאָמְרוּ חֵי אֱלֹהֶיךָ דָּן וְחֵי דֶּרֶךְ[c] בְּאֵר־שָׁבַע
[d]וְנָפְלוּ וְלֹא־יָקוּמוּ עוֹד׃[d] ס — ב֯[14]

9 1 רָאִיתִי אֶת־אֲדֹנָי נִצָּב עַל־הַמִּזְבֵּחַ וַיֹּאמֶר[a] הַךְ[b] הַכַּפְתּוֹר וְיִרְעֲשׁוּ[c] — ט ר״פ[1]. ל
הַסִּפִּים — ז[2]
[d]וּבְצַעַם[e] בְּרֹאשׁ[f] כֻּלָּם[d] וְאַחֲרִיתָם בַּחֶרֶב אֶהֱרֹג — ל. לה[3]. ב חד מל וחד חס[4]
לֹא־יָנוּס לָהֶם נָס וְלֹא־יִמָּלֵט לָהֶם פָּלִיט׃ — יג[5]
2 אִם־יַחְתְּרוּ בִשְׁאוֹל מִשָּׁם יָדִי תִקָּחֵם
וְאִם־יַעֲלוּ הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם אוֹרִידֵם׃
3 וְאִם־יֵחָבְאוּ בְּרֹאשׁ הַכַּרְמֶל מִשָּׁם אֲחַפֵּשׂ וּלְקַחְתִּים [וּנְשָׁכָם׃ — ג[6] ר״פ בסיפ וחד מן ח[7] פסוק ואם ואם. לה[3]. ל
וְאִם־יִסָּתְרוּ [a]מִנֶּגֶד עֵינַי[a] בְּקַרְקַע הַיָּם מִשָּׁם[b] אֲצַוֶּה אֶת־הַנָּחָשׁ — ב[8]
4 וְאִם־יֵלְכוּ בַשְּׁבִי[a] לִפְנֵי אֹיְבֵיהֶם[b] מִשָּׁם[c] אֲצַוֶּה אֶת־הַחֶרֶב — ג ר״פ בסיפ[6]
וְשַׂמְתִּי עֵינִי עֲלֵיהֶם לְרָעָה וְלֹא לְטוֹבָה׃ [וַהֲרָגָתַם — כט[9] ול בסיפ]ל

5 [a]וַאדֹנָי יְהוִה הַצְּבָאוֹת[a] — ד[10]. ה
הַנּוֹגֵעַ בָּאָרֶץ וַתָּמוֹג [b]וְאָבְלוּ כָּל־יוֹשְׁבֵי בָהּ[b] — ג מל[11]. לד מל
וְעָלְתָה כַיְאֹר כֻּלָּהּ וְשָׁקְעָה כִּיאֹר מִצְרָיִם׃ — ל
6 הַבּוֹנֶה בַשָּׁמַיִם מַעֲלוֹתָו[a] וַאֲגֻדָּתוֹ עַל־אֶרֶץ יְסָדָהּ — ה מל בליש. מעלותיו ק. ט וכל על ארץ מצרים דאורית דכות[12]. ד[13]
הַקֹּרֵא לְמֵי־הַיָּם וַיִּשְׁפְּכֵם עַל־פְּנֵי הָאָרֶץ — ה
יְהוָה[b] שְׁמוֹ׃ — ד

7 הֲלוֹא כִבְנֵי כֻשִׁיִּים אַתֶּם לִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל [a]נְאֻם־יְהוָה[a] — ג[14]. ל. ד בסיפ[15]
הֲלוֹא אֶת־יִשְׂרָאֵל הֶעֱלֵיתִי מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
וּפְלִשְׁתִּיִּים מִכַּפְתּוֹר וַאֲרָם מִקִּיר׃ — ל

8 הִנֵּה [a]עֵינֵי ׀ אֲדֹנָי יְהוִה[a] בַּמַּמְלָכָה הַחַטָּאָה — ל
וְהִשְׁמַדְתִּי אֹתָהּ מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה

[14] Mm 2493. Cp 9 [1] Mp sub loco. [2] Mm 4217. [3] Mm 2840. [4] Mm 3052. [5] Mm 3044. [6] Mm 3075. [7] Mm 4191. [8] Nu 5,17. [9] Mm 2501. [10] Mm 2508. [11] Mm 755. [12] Mm 2946. [13] Mm 2292. [14] Mm 3076. [15] Mm 953.

14 [c] 𝔊 *ὁ θεός (= θεῖος) σου*; prb l דֹּדְךָ ‖ [d–d] prb tr ante v a ‖ **Cp 9,1** [a] prb tr post הספים ‖ [b] prb l הַךְ aut (וּ)מַכֵּה ‖ [c] l וַיִּרְעֲשׁוּ ‖ [d–d] prp אֶבְצַע רֹאשׁ ‖ [e] prb l אֶבְצָעֵם ‖ [f] prp בְּרַעַשׁ ‖ **3** [a–a] add ‖ [b] prb dl; prp שָׁם ‖ **4** [a] frt gl ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd 'אֹיְב ‖ [c] cf 3[b] ‖ **5** [a–a] add? cf 6b ‖ [b–b] Mur ואבל כל יושב בה ‖ **6** [a] l עֲלִיָּתוֹ ‖ [b] 𝔊 + *ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ* 𝔖 + *hjltn'* = צְבָאוֹת ‖ **7** [a–a] add? al tr ad fin ‖ **8** [a–a] prp עֵינַי.

[b]אֶפֶס כִּי לֹא הַשְׁמֵיד אַשְׁמִיד אֶת־בֵּית יַעֲקֹב[b] נְאֻם־יְהוָה׃ ל מל
9 כִּי־הִנֵּה אָנֹכִי מְצַוֶּה וַהֲנִעוֹתִי [a]בְכָל־הַגּוֹיִם[a] אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל ג[16] חס ול בליש
כַּאֲשֶׁר יִנּוֹעַ בַּכְּבָרָה וְלֹא־יִפּוֹל צְרוֹר אָרֶץ׃ ל . ל . ו מל וכל קהלת ומשלי דכות ב מ ג . ה דמטע
10 בַּחֶרֶב יָמוּתוּ כֹּל חַטָּאֵי עַמִּי
הָאֹמְרִים [a]לֹא־תַגִּישׁ וְתַקְדִּים בַּעֲדֵינוּ[a] הָרָעָה׃ ל . ל מל
11 בַּיּוֹם הַהוּא אָקִים אֶת־סֻכַּת דָּוִיד הַנֹּפֶלֶת [עוֹלָם׃
וְגָדַרְתִּי [a]אֶת־פִּרְצֵיהֶן[a] וַהֲרִסֹתָיו[b] אָקִים וּבְנִיתִיהָ כִּימֵי ל . ל . ל
12 לְמַעַן יִירְשׁוּ אֶת־שְׁאֵרִית אֱדוֹם וְכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמִי ב[17]
עֲלֵיהֶם נְאֻם־יְהוָה עֹשֶׂה זֹּאת׃ פ כב[18]
13 הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה כו פסוק דאית בהון א״ב
וְנִגַּשׁ חוֹרֵשׁ[a] בַּקֹּצֵר וְדֹרֵךְ עֲנָבִים [b]בְּמֹשֵׁךְ הַזָּרַע[b] ל מל
וְהִטִּיפוּ הֶהָרִים עָסִיס וְכָל־הַגְּבָעוֹת תִּתְמוֹגַגְנָה׃ ב . ל
14 וְשַׁבְתִּי אֶת־שְׁבוּת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וּבָנוּ עָרִים נְשַׁמּוֹת וְיָשָׁבוּ י . ב וכל אתנח וס״פ דכות
וְנָטְעוּ כְרָמִים וְשָׁתוּ אֶת־יֵינָם וְעָשׂוּ גַנּוֹת וְאָכְלוּ אֶת־פְּרִיהֶם׃
15 וּנְטַעְתִּים עַל־אַדְמָתָם וְלֹא יִנָּתְשׁוּ עוֹד מֵעַל אַדְמָתָם אֲשֶׁר ג[19]
נָתַתִּי לָהֶם אָמַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ ל ס״פ בנביא[20]

סכום הפסוקים
מאה וארבעים
וששה

OBADIA עבדיה

1 חֲזוֹן עֹבַדְיָה ל בנביא[1]
כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה לֶאֱדוֹם
שְׁמוּעָה שָׁמַעְנוּ[a] מֵאֵת יְהוָה וְצִיר בַּגּוֹיִם שֻׁלָּח[b] ג[2]
[c]קוּמוּ וְנָקוּמָה עָלֶיהָ[d] לַמִּלְחָמָה[c]׃ ג[3]

[16]Mm 3730. [17]Mm 1375. [18]Mm 475. [19]Mm 2650. [20]Mm 3133.
[1]Mm 4135. [2]Mm 3077. [3]Mm 3078.

8 b–b prb add ‖ **9** a–a add ‖ **10** a–a prb l לֹא־תַגֵּשׁ וּתְקַדֵּם עָדֵינוּ cf Vrs ‖ **11** a–a l פִּרְצֶיהָ cf 𝔊*𝔙 ‖ b l –תֶיהָ cf 𝔊 ‖ **13** a prp הַח׳ ‖ b–b 𝔊 ἐν τῷ σπόρῳ, prp sol בְּמֶשֶׁךְ aut בַּזֶּרַע.
1 a Jer 49,14 𝔊 שָׁמַעְתִּי ‖ b Jer 49,14 שָׁלוּחַ ‖ c–c Jer 49,14 הִתְקַבְּצוּ וּבֹאוּ עליה וְקוּמוּ למלחמה ‖ d 𝔊^{III}(𝔙) ἐπ᾽ αὐτόν = עָלָיו; sic nonn prp (cf 2), al נַעֲלֶה.

2 הִנֵּ֥ה קָטֹ֛ן נְתַתִּ֖יךָ בַּגּוֹיִ֑ם בָּז֥וּי [a]אַתָּ֖ה מְאֹֽד[a]׃
3 [a]זְד֤וֹן לִבְּךָ֙ הִשִּׁיאֶ֔ךָ[a]
שֹׁכְנִ֥י בְחַגְוֵי־סֶ֖לַע [b]מְר֣וֹם[c] שִׁבְתּ֑וֹ[b] ל̇[4]. ג̇[5]
אֹמֵ֣ר בְּלִבּ֔וֹ מִ֥י יוֹרִדֵ֖נִי אָֽרֶץ׃ ל̇[6]
4 אִם־[a]תַּגְבִּ֣יהַּ כַּנֶּ֔שֶׁר [b]וְאִם־בֵּ֥ין כּֽוֹכָבִ֖ים שִׂ֣ים[bc] קִנֶּ֑ךָ ג̇[7]
מִשָּׁ֥ם אוֹרִֽידְךָ֖ נְאֻם־יְהוָֽה׃ ג̇[8]
5 [a]אִם־גַּנָּבִ֤ים בָּאֽוּ־לְךָ֙ [b]אִם־שׁ֣וֹדְדֵי לַ֔יְלָה ב̇ ר״פ אם אם אם[9]. יד̇ פסוק לך לך[10]. ל̇ ומל
אֵ֣יךְ נִדְמֵ֔יתָה[b] הֲל֥וֹא[c] יִגְנְב֖וּ דַּיָּ֑ם[a] ב̇ חד חס וחד מל. ג̇
אִם־בֹּֽצְרִים֙ בָּ֣אוּ לָ֔ךְ הֲל֖וֹא[d] יַשְׁאִ֥ירוּ עֹלֵלֽוֹת׃
6 אֵ֚יךְ נֶחְפְּשׂ֣וּ[a] עֵשָׂ֔ו נִבְע֖וּ מַצְפֻּנָֽיו׃ ל̇. ל̇
7 עַֽד־הַגְּב֣וּל שִׁלְּח֗וּךָ כֹּ֚ל אַנְשֵׁ֣י בְרִיתֶ֔ךָ
הִשִּׁיא֛וּךָ יָכְל֥וּ לְךָ֖ אַנְשֵׁ֣י שְׁלֹמֶ֑ךָ ב̇ חס לא. ג̇
לַחְמְךָ֗[a] יָשִׂ֤ימוּ[b] מָזוֹר֙[c] תַּחְתֶּ֔יךָ
[d]אֵ֥ין תְּבוּנָ֖ה בּֽוֹ[d]׃ ל̇
8 הֲל֛וֹא בַּיּ֥וֹם הַה֖וּא נְאֻם־יְהוָ֑ה
וְהַאֲבַדְתִּ֤י חֲכָמִים֙ מֵֽאֱד֔וֹם וּתְבוּנָ֖ה מֵהַ֥ר עֵשָֽׂו׃
9 וְחַתּ֥וּ גִבּוֹרֶ֖יךָ[a] תֵּימָ֑ן לְמַ֧עַן יִכָּֽרֶת־אִ֛ישׁ מֵהַ֥ר עֵשָׂ֖ו
מִקָּֽטֶל[b]׃ 10 מֵחֲמַ֛ס[a] אָחִ֥יךָ יַעֲקֹ֖ב תְּכַסְּךָ֣ בוּשָׁ֑ה וְנִכְרַ֖תָּ לְעוֹלָֽם׃ ל̇. ל̇
11 [a]בְּיוֹם֙ עֲמָֽדְךָ֣[a] מִנֶּ֔גֶד בְּי֛וֹם שְׁב֥וֹת זָרִ֖ים חֵיל֑וֹ ל̇
וְנָכְרִ֞ים בָּ֣אוּ שְׁעָרָ֗ו[b] וְעַל־יְרוּשָׁלִַ֙ם֙ יַדּ֣וּ גוֹרָ֔ל שעריו ק. ב̇[11]. ג̇[12]
גַּם־אַתָּ֖ה כְּאַחַ֥ד מֵהֶֽם׃ ו̇ב̇[13]
12 וְאַל־תֵּ֤רֶא [a]בְיוֹם־אָחִ֙יךָ֙[a] בְּי֣וֹם נָכְר֔וֹ ל̇
וְאַל־תִּשְׂמַ֥ח לִבְנֵֽי־יְהוּדָ֖ה בְּי֣וֹם אָבְדָ֑ם

[4] Mm 2727. [5] Mm 3672. [6] וחד אֹמֵר בלבו Ps 10,13. [7] Mm 3079. [8] Mm 2728. [9] Mm 3554. [10] Mm 1860. [11] Mm 3080. [12] Mp sub loco. [13] Mm 361.

2 a–a Jer 49,15 בָּאָדָם ‖ **3** a–a Jer 49,16 תִּפְלַצְתְּךָ הִשִּׁיא אֹתָךְ זדון לבך ‖ b–b Jer 49,16 תֹּפְשִׂי מרום גִּבְעָה ‖ c 𝔊 ὑψῶν = מֵרִים? cf 𝔙 ‖ **4** a Jer 49,16 כִּי ‖ b–b > Jer 49,16 ‖ c aut l תָּשִׂים (cf Vrs) aut dl ‖ **5** a–a Jer 49,9b אם גנבים באו לך הִשְׁחִיתוּ דים ‖ b–b tr ad fin v a an dl (gl ex Jer 49,9)? ‖ c prp הֲ(יגנבו) cf d ‖ d Jer 49,9a לא; prp הֲ(ישאירו) ‖ **6** a prb l נחפַּשׂ ‖ **7** a prp לֹחֲמֶיךָ cf 𝔊[L] σ' 𝔗𝔙; 𝔊[W](𝔎𝔄) ἐπολέμησάν σε; sed frt exc vb ‖ b frt l שָׂמוּ cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ c prp מָצוֹד cf Vrs ‖ d–d gl ad 8b? ‖ **9** a prp גִּבּוֹרֵי ‖ b 𝔊𝔖𝔙 cj c 10, frt recte (cf 10a); al gl vel var lect ad מחמס 10 hab ‖ **10** a 𝔊𝔖𝔙 pr cop, frt l וּמ׳; sed cf 9[b] ‖ **11** a–a prp מֵעָמְדְךָ ‖ b K שְׁעָרוֹ ‖ **12** a–a prp בְּאָחִיךָ.

וְאַל־תַּגְדֵּ֥ל פִּ֖יךָ בְּי֥וֹם צָרָֽה׃ ל
13 אַל־תָּב֤וֹא בְשַֽׁעַר־עַמִּי֙ בְּי֣וֹם אֵידָ֔ם[a]
אַל־תֵּ֧רֶא גַם־אַתָּ֛ה בְּרָעָת֖וֹ בְּי֣וֹם אֵיד֑וֹ כן בטע
[b]וְאַל־תִּשְׁלַ֥חְנָה[b] בְחֵיל֖וֹ בְּי֥וֹם אֵידֽוֹ[c]׃
14 וְאַל־תַּעֲמֹד֙ עַל־הַפֶּ֔רֶק לְהַכְרִ֖ית אֶת־פְּלִיטָ֑יו ב[14] . ל
וְאַל־תַּסְגֵּ֥ר שְׂרִידָ֖יו בְּי֥וֹם צָרָֽה׃ ב
15 כִּֽי־קָר֥וֹב יוֹם־יְהוָ֖ה עַל־כָּל־הַגּוֹיִ֑ם י
כַּאֲשֶׁ֤ר עָשִׂ֙יתָ֙[a] יֵעָ֣שֶׂה לָּ֔ךְ גְּמֻלְךָ֖ יָשׁ֥וּב בְּרֹאשֶֽׁךָ׃ לו[15] . ל וחס[16] . ג

16 כִּ֗י כַּֽאֲשֶׁ֤ר שְׁתִיתֶם֙ עַל־הַ֣ר קָדְשִׁ֔י יִשְׁתּ֥וּ כָֽל־הַגּוֹיִ֖ם תָּמִ֑יד[a]
וְשָׁת֣וּ וְלָע֔וּ[b] וְהָי֖וּ כְּל֥וֹא הָיֽוּ׃ ל . ל
17 וּבְהַ֥ר צִיּ֛וֹן תִּהְיֶ֥ה פְלֵיטָ֖ה [a]וְהָ֣יָה קֹ֑דֶשׁ[a]
וְיָֽרְשׁוּ֙ בֵּ֣ית יַעֲקֹ֔ב אֵ֖ת מוֹרָשֵׁיהֶֽם[b]׃ ל
18 וְהָיָה֩ בֵית־יַעֲקֹ֨ב אֵ֜שׁ וּבֵ֧ית יוֹסֵ֣ף לֶהָבָ֗ה ב[17]
וּבֵ֤ית עֵשָׂו֙ לְקַ֔שׁ וְדָלְק֥וּ בָהֶ֖ם וַאֲכָל֑וּם ב . ל[16]
וְלֹֽא־יִהְיֶ֤ה שָׂרִיד֙ לְבֵ֣ית עֵשָׂ֔ו
כִּ֥י יְהוָ֖ה דִּבֵּֽר׃

19 וְיָרְשׁ֨וּ הַנֶּ֜גֶב [a]אֶת־הַ֣ר עֵשָׂ֗ו[a] וְהַשְּׁפֵלָה֙ [a]אֶת־פְּלִשְׁתִּ֔ים[a] וְיָרְשׁוּ֙
[b]אֶת־שְׂדֵ֣ה[b] אֶפְרַ֔יִם [a]וְאֵ֖ת שְׂדֵ֣ה שֹׁמְר֑וֹן[a] [c]וּבִנְיָמִ֖ן אֶת־[c]הַגִּלְעָֽד׃ ב . ט וכל יהודה ויוסף דכות[18]
20 וְגָלֻ֣ת [a]הַֽחֵל־הַ֠זֶּה לִ[a]בְנֵ֨י יִשְׂרָאֵ֤ל אֲשֶׁר־[b]כְּנַעֲנִים֙ עַד־צָ֣רְפַ֔ת ה חס ול[19] פת . ג
וְגָלֻ֥ת יְרוּשָׁלַ֖͏ִם [c]אֲשֶׁ֣ר בִּסְפָרַ֑ד[c] יִֽרְשׁ֕וּ אֵ֖ת עָרֵ֥י הַנֶּֽגֶב׃
21 וְעָל֤וּ מֽוֹשִׁעִים֙[a] בְּהַ֣ר[b] צִיּ֔וֹן לִשְׁפֹּ֖ט אֶת־הַ֣ר עֵשָׂ֑ו ב חד חס וחד מל[20] ס ט[16]
וְהָיְתָ֥ה לַֽיהוָ֖ה הַמְּלוּכָֽה׃ כ[21]

סכום הפסוקים
עשרים ואחד

[14] Mm 3081. [15] Mm 210. [16] Mp sub loco. [17] Mm 3082. [18] Mm 334. [19] Mm 1546. [20] Mm 3978. [21] Mm 1581.

13 [a] 𝔊 *πόνων* (vel *πόνου*) *αὐτῶν*, prp אוֹנוֹ ‖ [b–b] l ואל־תשלח יָד ‖ [c] 𝔊 *ἀπωλείας αὐτῶν*, prp אָבְדוֹ ‖ **15** [a] L עשׂית֗ ‖ **16** [a] mlt Mss סָבִיב ‖ [b] prp וְנָעוּ ‖ **17** [a–a] add? ‖ [b] l מוֹרְשֵׁיהֶם cf Mur מורישׁ' et Vrs ‖ **19** [a–a] prb gl ‖ [b–b] 𝔊 *τὸ ὄρος*, frt l הַר ‖ [c–c] prb l אֶת־בְּנֵי עַמּוֹן (gl ad וְהגלעד) ‖ **20** [a–a] crrp; prp חֲלַח זה (gl); frt l (dominabuntur) בְּחֲלַח יִזְבְּלוּ et tr post אשׁר ‖ [b] prp יִרְשׁוּ, sed cf [a] ‖ [c–c] gl? ‖ **21** [a] 𝔊 (α′θ′𝔖) *ἄνδρες σεσωσμένοι*, prb l נוֹשָׁעִים vel מוּשָׁעִים ‖ [b] 𝔊 *ἐξ ὄρους*, frt l מֵהַר.

JONA יונה

1 1 וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־יוֹנָה בֶן־אֲמִתַּי לֵאמֹר׃ 2 קוּם לֵךְ אֶל־ — ט ר״פ[1]
3 נִינְוֵה הָעִיר הַגְּדוֹלָה וּקְרָא עָלֶיהָ כִּי־עָלְתָה רָעָתָם לְפָנָי׃ 3 וַיָּקָם — ד[2]
יוֹנָה לִבְרֹחַ תַּרְשִׁישָׁה מִלִּפְנֵי יְהוָה וַיֵּרֶד יָפוֹ וַיִּמְצָא אֳנִיָּה[a] ׀ בָּאָה — ד[3] . ח[4] וכל אורית דכות ב מ ב . יא[5] בטע וכל מלכים ויחזק דכות ב מ ב
תַרְשִׁישׁ וַיִּתֵּן שְׂכָרָהּ וַיֵּרֶד בָּהּ לָבוֹא עִמָּהֶם תַּרְשִׁישָׁה מִלִּפְנֵי יְהוָה׃ — ד[3] . ח[4] וכל אורית דכות ב מ ב
4 וַיהוָה הֵטִיל רוּחַ־גְּדוֹלָה אֶל־הַיָּם וַיְהִי סַעַר־גָּדוֹל בַּיָּם — ו[6] בטע ר״פ וחד מן ה ר״פ בסיפ . ב
5 וְהָאֳנִיָּה חִשְּׁבָה לְהִשָּׁבֵר׃ 5 וַיִּירְאוּ הַמַּלָּחִים וַיִּזְעֲקוּ אִישׁ אֶל־אֱלֹהָיו
וַיָּטִלוּ אֶת־הַכֵּלִים אֲשֶׁר בָּאֳנִיָּה אֶל־הַיָּם לְהָקֵל מֵעֲלֵיהֶם וְיוֹנָה יָרַד — ל
6 אֶל־יַרְכְּתֵי הַסְּפִינָה וַיִּשְׁכַּב וַיֵּרָדַם׃ 6 וַיִּקְרַב אֵלָיו רַב הַחֹבֵל וַיֹּאמֶר — ל . ה . ה פת[7]
לוֹ מַה־לְּךָ נִרְדָּם קוּם קְרָא אֶל־אֱלֹהֶיךָ אוּלַי יִתְעַשֵּׁת הָאֱלֹהִים לָנוּ — ה . ל
7 וְלֹא נֹאבֵד׃ 7 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ לְכוּ וְנַפִּילָה גוֹרָלוֹת — ו בטע ר״פ[8]
וְנֵדְעָה בְּשֶׁלְּמִי הָרָעָה הַזֹּאת לָנוּ וַיַּפִּלוּ גּוֹרָלוֹת וַיִּפֹּל הַגּוֹרָל עַל־יוֹנָה׃ — ו . ו[9] חס בליש וחד מן ד בליש . ל
8 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הַגִּידָה־נָּא לָנוּ [a]בַּאֲשֶׁר לְמִי־הָרָעָה הַזֹּאת לָנוּ[a] מַה־ — הל[10]
9 מְּלַאכְתְּךָ וּמֵאַיִן תָּבוֹא מָה אַרְצֶךָ וְאֵי־מִזֶּה עַם אָתָּה׃ 9 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם — ה[11] . לא
עִבְרִי אָנֹכִי וְאֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲנִי יָרֵא אֲשֶׁר־עָשָׂה אֶת־הַיָּם — ל[12] . ו[13]
10 וְאֶת־הַיַּבָּשָׁה׃ 10 וַיִּירְאוּ הָאֲנָשִׁים יִרְאָה גְדוֹלָה וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו מַה־
זֹּאת עָשִׂיתָ כִּי־יָדְעוּ הָאֲנָשִׁים כִּי־מִלִּפְנֵי יְהוָה הוּא בֹרֵחַ [a]כִּי הִגִּיד — ח[4] וכל אורית דכות ב מ ב
11 לָהֶם׃[a] 11 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו מַה־נַּעֲשֶׂה לָּךְ וְיִשְׁתֹּק הַיָּם מֵעָלֵינוּ כִּי הַיָּם — ב[14]
12 הוֹלֵךְ וְסֹעֵר׃ 12 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שָׂאוּנִי וַהֲטִילֻנִי אֶל־הַיָּם וְיִשְׁתֹּק הַיָּם — כז[15] מל ב מנה בעינ וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה. ב . ב ומל[16] . ב
13 מֵעֲלֵיכֶם כִּי יוֹדֵעַ אָנִי כִּי בְשֶׁלִּי הַסַּעַר הַגָּדוֹל הַזֶּה עֲלֵיכֶם׃ 13 וַיַּחְתְּרוּ — ל . ל
הָאֲנָשִׁים לְהָשִׁיב אֶל־הַיַּבָּשָׁה וְלֹא יָכֹלוּ כִּי הַיָּם הוֹלֵךְ וְסֹעֵר עֲלֵיהֶם׃ — ג[17] . כז[15] מל ב מנה בעינ וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה . ב
14 וַיִּקְרְאוּ אֶל־יְהוָה וַיֹּאמְרוּ אָנָּה יְהוָה אַל־נָא נֹאבְדָה בְּנֶפֶשׁ הָאִישׁ — ו כת ה וכל ר״פ וכל לשון ארמית דכות[18]
הַזֶּה וְאַל־תִּתֵּן עָלֵינוּ דָּם נָקִיא כִּי־אַתָּה יְהוָה כַּאֲשֶׁר חָפַצְתָּ עָשִׂיתָ׃ — ג . יב[19] יתיר א ס״ת ב מנה בליש
15 וַיִּשְׂאוּ אֶת־יוֹנָה וַיְטִלֻהוּ אֶל־הַיָּם וַיַּעֲמֹד הַיָּם מִזַּעְפּוֹ׃ 16 וַיִּירְאוּ — מג . ל . ל
הָאֲנָשִׁים יִרְאָה גְדוֹלָה [a]אֶת־יְהוָה[a] וַיִּזְבְּחוּ־זֶבַח לַיהוָה וַיִּדְּרוּ נְדָרִים׃

Cp 1 [1]Mm 1995. [2]Mm 3086. [3]Mm 2288. [4]Mm 3083. [5]Mm 279. [6]Mm 3567. [7]Mm 710. [8]Mm 76. [9]Mm 1317. [10]Mm 2386. [11]Mm 1292. [12]Mm 2323. [13]Mm 3880. [14]Mp sub loco. [15]Mm 1788. [16]Mm 3500. [17]Mm 423. [18]Mm 2169. [19]Mm 907.

Cp 1,3 [a] sic L, mlt Mss Edd אֳנִיָּה cf 4.5 ‖ **8/10** [a–a] nonn add hab ‖ **16** [a–a] add?

2 [1] וַיְמַ֤ן יְהוָה֙ דָּ֣ג גָּד֔וֹל לִבְלֹ֖עַ אֶת־יוֹנָ֑ה וַיְהִ֤י יוֹנָה֙ בִּמְעֵ֣י הַדָּ֔ג
שְׁלֹשָׁ֥ה יָמִ֖ים וּשְׁלֹשָׁ֥ה לֵילֽוֹת׃ [2] וַיִּתְפַּלֵּ֣ל יוֹנָ֔ה אֶל־יְהוָ֖ה אֱלֹהָ֑יו מִמְּעֵ֖י ד[1]
הַדָּגָֽה׃ 3 וַיֹּ֗אמֶר
קָ֠רָאתִי מִצָּ֥רָה לִ֛י אֶל־יְהוָ֖ה וַֽיַּעֲנֵ֑נִי ל בטע
מִבֶּ֧טֶן שְׁא֛וֹל שִׁוַּ֖עְתִּי שָׁמַ֥עְתָּ קוֹלִֽי׃
4 וַתַּשְׁלִיכֵ֤נִי [a]מְצוּלָה֙ בִּלְבַ֣ב יַמִּ֔ים[a] וְנָהָ֖ר יְסֹבְבֵ֑נִי ב[2] . ד[3] . ב וחס
כָּל־מִשְׁבָּרֶ֥יךָ וְגַלֶּ֖יךָ עָלַ֥י עָבָֽרוּ׃
5 וַאֲנִ֣י אָמַ֔רְתִּי נִגְרַ֖שְׁתִּי מִנֶּ֣גֶד עֵינֶ֑יךָ סז ר״פ . ל
אַ֚ךְ[a] אוֹסִ֣יף לְהַבִּ֔יט אֶל־הֵיכַ֖ל קָדְשֶֽׁךָ׃ יט
6 אֲפָפ֤וּנִי מַ֙יִם֙ עַד־נֶ֔פֶשׁ תְּה֖וֹם יְסֹבְבֵ֑נִי ד ג מל וחד חס[4] . ב וחס
ס֖וּף חָב֥וּשׁ לְרֹאשִֽׁי׃ 7 לְקִצְבֵ֤י[a] הָרִים֙ ד[5]
יָרַ֔דְתִּי הָאָ֛רֶץ בְּרִחֶ֥יהָ בַעֲדִ֖י לְעוֹלָ֑ם ד ול כת כן
וַתַּ֧עַל מִשַּׁ֛חַת חַיַּ֖י יְהוָ֥ה אֱלֹהָֽי׃
8 בְּהִתְעַטֵּ֤ף עָלַי֙ נַפְשִׁ֔י אֶת־יְהוָ֖ה זָכָ֑רְתִּי ב
וַתָּב֤וֹא אֵלֶ֙יךָ֙ תְּפִלָּתִ֔י אֶל־הֵיכַ֖ל קָדְשֶֽׁךָ׃ י מל בנביא
9 מְשַׁמְּרִ֖ים[a] הַבְלֵי־שָׁ֑וְא חַסְדָּ֖ם יַעֲזֹֽבוּ׃ ב[6]
10 וַאֲנִ֗י בְּק֤וֹל תּוֹדָה֙ אֶזְבְּחָה־לָּ֔ךְ סז ר״פ
אֲשֶׁ֥ר נָדַ֖רְתִּי אֲשַׁלֵּ֑מָה יְשׁוּעָ֖תָה לַיהוָֽה׃ ס ב . ב[7]
11 וַיֹּ֥אמֶר יְהוָ֖ה לַדָּ֑ג וַיָּקֵ֥א אֶת־יוֹנָ֖ה אֶל־הַיַּבָּשָֽׁה׃ פ ל[8]
3 **3** [1] וַיְהִ֧י דְבַר־יְהוָ֛ה אֶל־יוֹנָ֖ה שֵׁנִ֥ית לֵאמֹֽר׃ [2] ק֛וּם לֵ֥ךְ אֶל־נִֽינְוֵ֖ה ט ר״פ[1]
הָעִ֣יר הַגְּדוֹלָ֑ה וּקְרָ֤א[a] אֵלֶ֙יהָ֙ אֶת־הַקְּרִיאָ֔ה אֲשֶׁ֥ר אָנֹכִ֖י דֹּבֵ֥ר אֵלֶֽיךָ׃ ב[2] . ל
3 [3] וַיָּ֣קָם יוֹנָ֗ה וַיֵּ֛לֶךְ אֶל־נִֽינְוֶ֖ה[a] כִּדְבַ֣ר יְהוָ֑ה וְנִֽינְוֵ֗ה הָיְתָ֤ה עִיר־גְּדוֹלָה֙
4 לֵֽאלֹהִ֔ים מַהֲלַ֖ךְ שְׁלֹ֥שֶׁת יָמִֽים׃ [4] וַיָּ֤חֶל יוֹנָה֙ לָב֣וֹא בָעִ֔יר מַהֲלַ֖ךְ י֣וֹם ט[3] . ד[4]
5 אֶחָ֑ד וַיִּקְרָא֙ וַיֹּאמַ֔ר ע֚וֹד אַרְבָּעִ֣ים י֔וֹם וְנִֽינְוֵ֖ה נֶהְפָּֽכֶת׃[a] [5] וַיַּאֲמִ֛ינוּ ל[4] . צא . ל . ג . ל[5]
אַנְשֵׁ֥י נִֽינְוֵ֖ה בֵּאלֹהִ֑ים וַיִּקְרְאוּ־צוֹם֙ וַיִּלְבְּשׁ֣וּ שַׂקִּ֔ים מִגְּדוֹלָ֖ם וְעַד־

Cp 2 [1]Mm 1952. [2]Mm 3084. [3]Mm 2273. [4]Mm 1838. [5]Mm 3085. [6]Mm 3248. [7]Mp sub loco. [8]וחד יקה Prv 30,1. Cp 3 [1]Mm 1995. [2]Mm 3086. [3]Mm 4056. [4]Mp sub loco. [5]Mm 3376.

Cp 2,4 [a–a] dl aut מצולה aut בלבב ימים, gl ‖ **5** [a] prp אֵיךְ cf θ′ πῶς; frt ins לֹא ‖ **7** [a] prb l לְקָצְוֵי et tr post הרים ‖ **9** [a] prp מִשַּׁמְרֵי, al הַשֹּׁמְרִים ‖ **Cp 3,2** [a] sic L = וק׳ + ק׳), mlt Mss Edd וק׳ ‖ **3** [a] sic L, mlt Mss Edd –וֵה ‖ **4** [a] nonn huc tr 4,5.

6 קְטַנָּם׃ 6 וַיִּגַּע הַדָּבָר אֶל־מֶלֶךְ[a] נִינְוֵה וַיָּקָם מִכִּסְאוֹ וַיַּעֲבֵר אַדַּרְתּוֹ ט[6]
7 מֵעָלָיו וַיְכַס שַׂק וַיֵּשֶׁב עַל־הָאֵפֶר׃ 7 וַיַּזְעֵק וַיֹּאמֶר בְּנִינְוֵה מִטַּעַם ד
הַמֶּלֶךְ וּגְדֹלָיו לֵאמֹר הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה הַבָּקָר וְהַצֹּאן אַל־יִטְעֲמוּ ל
8 מְאוּמָה אַל־יִרְעוּ וּמַיִם אַל־יִשְׁתּוּ׃ 8 וְיִתְכַּסּוּ שַׂקִּים הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה ל
וְיִקְרְאוּ אֶל־אֱלֹהִים בְּחָזְקָה וְיָשֻׁבוּ אִישׁ מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה וּמִן־הֶחָמָס ד[7]. ח[8]
9 אֲשֶׁר בְּכַפֵּיהֶם׃ 9 מִי־יוֹדֵעַ יָשׁוּב וְנִחַם הָאֱלֹהִים וְשָׁב מֵחֲרוֹן אַפּוֹ וְלֹא ו פת וכל ישעיה דכות[9]
10 נֹאבֵד׃ 10 וַיַּרְא הָאֱלֹהִים אֶת־מַעֲשֵׂיהֶם כִּי־שָׁבוּ מִדַּרְכָּם הָרָעָה
וַיִּנָּחֶם הָאֱלֹהִים עַל־הָרָעָה אֲשֶׁר־דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת־לָהֶם וְלֹא עָשָׂה׃ ל. ה[10]
4 1 וַיֵּרַע אֶל־יוֹנָה רָעָה גְדוֹלָה וַיִּחַר לוֹ׃ 2 וַיִּתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה
וַיֹּאמַר אָנָּה יְהוָה הֲלוֹא־זֶה דְבָרִי עַד־הֱיוֹתִי עַל־אַדְמָתִי עַל־כֵּן צא. ו כת ה וכל ר״פ וכל לשון ארמית דכות[1]. יג[2]. ג
קִדַּמְתִּי לִבְרֹחַ תַּרְשִׁישָׁה כִּי יָדַעְתִּי כִּי אַתָּה אֵל־חַנּוּן וְרַחוּם אֶרֶךְ ב. ד[3]
3 אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וְנִחָם עַל־הָרָעָה׃ 3 וְעַתָּה יְהוָה קַח־נָא אֶת־נַפְשִׁי
4 מִמֶּנִּי כִּי טוֹב מוֹתִי מֵחַיָּי׃ ס 4 וַיֹּאמֶר יְהוָה הַהֵיטֵב חָרָה לָךְ׃ נג וכל תלים דכות במ יא. ב. ב
5 וַיֵּצֵא[a] יוֹנָה מִן־הָעִיר וַיֵּשֶׁב מִקֶּדֶם לָעִיר וַיַּעַשׂ לוֹ שָׁם סֻכָּה וַיֵּשֶׁב
6 תַּחְתֶּיהָ בַּצֵּל עַד אֲשֶׁר יִרְאֶה מַה־יִּהְיֶה בָּעִיר׃ 6 וַיְמַן יְהוָה־אֱלֹהִים ה כת בנביא
קִיקָיוֹן וַיַּעַל ׀ מֵעַל לְיוֹנָה לִהְיוֹת צֵל עַל־רֹאשׁוֹ לְהַצִּיל[a] לוֹ מֵרָעָתוֹ לב בנביא
7 וַיִּשְׂמַח יוֹנָה עַל־הַקִּיקָיוֹן שִׂמְחָה גְדוֹלָה׃ 7 וַיְמַן הָאֱלֹהִים תּוֹלַעַת ל
8 בַּעֲלוֹת הַשַּׁחַר לַמָּחֳרָת וַתַּךְ אֶת־הַקִּיקָיוֹן וַיִּיבָשׁ׃ 8 וַיְהִי ׀ כִּזְרֹחַ הַשֶּׁמֶשׁ ה[4]. ל. ג ב מל וחד חס[5]. ב חס[6]
וַיְמַן אֱלֹהִים רוּחַ קָדִים חֲרִישִׁית[a] וַתַּךְ הַשֶּׁמֶשׁ עַל־רֹאשׁ יוֹנָה וַיִּתְעַלָּף ל. ל
9 וַיִּשְׁאַל אֶת־נַפְשׁוֹ לָמוּת וַיֹּאמֶר טוֹב מוֹתִי מֵחַיָּי׃ 9 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים כה[7]
אֶל־יוֹנָה הַהֵיטֵב חָרָה־לְךָ עַל־הַקִּיקָיוֹן וַיֹּאמֶר הֵיטֵב חָרָה־לִי עַד־ ב. ב
10 מָוֶת׃ 10 וַיֹּאמֶר יְהוָה אַתָּה חַסְתָּ עַל־הַקִּיקָיוֹן אֲשֶׁר לֹא־עָמַלְתָּ בּוֹ
11 וְלֹא גִדַּלְתּוֹ שֶׁבִּן־לַיְלָה הָיָה וּבִן־לַיְלָה אָבָד׃ 11 וַאֲנִי לֹא אָחוּס עַל־ ל. ל. ל. טז ר״פ. ל
נִינְוֵה הָעִיר הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר יֶשׁ־בָּהּ הַרְבֵּה מִשְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה רִבּוֹ אָדָם ד חס א[8]
אֲשֶׁר לֹא־יָדַע בֵּין־יְמִינוֹ לִשְׂמֹאלוֹ וּבְהֵמָה רַבָּה׃ ה

סכום הפסוקים
ארבעים ושמונה

[6]Mm 57. [7]Mm 1439. [8]Mm 2668. [9]Mm 1775. [10]Mm 1821. **Cp 4** [1]Mm 2169. [2]Mm 902. [3]Mm 2288. [4]Mm 1943. [5]Mm 1993. [6]Mm 1456. [7]Mm 5. [8]Mm 3847.

6 [a] sic L, mlt Mss Edd ךָ– ‖ **Cp 4,5** [a] cf 3,4[a] ‖ **6** [a] 𝔊 *τοῦ σκιάζειν* ‖ **8** [a] prp חריפית.

MICHA מיכה

1 [1] [a]דְּבַר־יְהוָה[a] ׀ אֲשֶׁר הָיָה אֶל־מִיכָה הַמֹּרַשְׁתִּי בִּימֵי יוֹתָם אָחָז ס(ו) — ב חד מל וחד חס[1]
יְחִזְקִיָּה מַלְכֵי יְהוּדָה אֲשֶׁר־חָזָה עַל־שֹׁמְרוֹן וִירוּשָׁלִָם׃ — ב[2]
2 שִׁמְעוּ עַמִּים כֻּלָּם הַקְשִׁיבִי אֶרֶץ וּמְלֹאָהּ — ג. ב[3]
[a]וִיהִי [b]אֲדֹנָי יְהוִה[ab] בָּכֶם לְעֵד אֲדֹנָי מֵהֵיכַל קָדְשׁוֹ׃ — לב
3 כִּי־[a]הִנֵּה יְהוָה[a] יֹצֵא מִמְּקוֹמוֹ [b]וְיָרַד וְדָרַךְ[b] עַל־בָּמֳותֵי — במתי חד מן ג[4] ק יתיר ו בליש
4 וְנָמַסּוּ הֶהָרִים תַּחְתָּיו וְהָעֲמָקִים יִתְבַּקָּעוּ [אָרֶץ[c]׃ — ל
כַּדּוֹנַג מִפְּנֵי הָאֵשׁ כְּמַיִם מֻגָּרִים בְּמוֹרָד׃ — ג רפי[5]. ג ב פת וחד קמ[6]
5 בְּפֶשַׁע יַעֲקֹב כָּל־זֹאת וּבְחַטֹּאות[a] [b]בֵּית יִשְׂרָאֵל[b]
מִי־פֶשַׁע יַעֲקֹב הֲלוֹא שֹׁמְרוֹן
[d]וּמִי[e] בָּמוֹת[f] יְהוּדָה הֲלוֹא יְרוּשָׁלִָם[d]׃
6 וְשַׂמְתִּי שֹׁמְרוֹן לְעִי[a] הַשָּׂדֶה לְמַטָּעֵי כָרֶם — ל. ל
וְהִגַּרְתִּי לַגַּי אֲבָנֶיהָ וִיסֹדֶיהָ אֲגַלֶּה׃ [עֲצַבֶּיהָ אָשִׂים שְׁמָמָה — ל. ג חס. ב
7 וְכָל־פְּסִילֶיהָ יֻכַּתּוּ [a]וְכָל־אֶתְנַנֶּיהָ יִשָּׂרְפוּ בָאֵשׁ[a] וְכָל־ — ה פסוק וכל וכל וכל[7]. ג[8]. ב[9]
כִּי מֵאֶתְנַן זוֹנָה קִבָּצָה[b] וְעַד־אֶתְנַן זוֹנָה יָשׁוּבוּ׃ — ה פת. ל. ה פת
8 עַל־זֹאת אֶסְפְּדָה וְאֵילִילָה אֵילְכָה[a] שֵׁילָל[b] וְעָרוֹם — ל מל. שולל[10] ק חד מן ג[11] בליש
אֶעֱשֶׂה מִסְפֵּד כַּתַּנִּים וְאֵבֶל כִּבְנוֹת יַעֲנָה׃ — ג[12]. ב
9 כִּי אֲנוּשָׁה מַכּוֹתֶיהָ[a] כִּי־בָאָה עַד־יְהוּדָה — ב מל
נָגַע עַד־שַׁעַר עַמִּי עַד־יְרוּשָׁלִָם׃
10 [ab]בְּגַת אַל־תַּגִּידוּ[b] [c]בָּכוֹ אַל־תִּבְכּוּ[c] — ה כת ו[13]

Cp 1 [1]Mm 2606. [2]Mm 2997. [3]Mm 2246. [4]Mp sub loco. [5]Mm 2760. [6]Mm 1299. [7]Mm 2951. [8]Mm 3087. [9]Mm 3088. [10]Mm 832. [11]Mm 3089. [12]Mm 2918. [13]Mm 2739.

Cp 1,1 [a–a] 𝔊* *καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου* ‖ **2** [a–a] 𝔔 יהוה אדני יהיה ‖ [b–b] 𝔊* *κύριος* ut bβ; 2 Mss om אדני, dl ‖ **3** [a–a] prp הִנֵּהוּ m cs ‖ [b–b] var lect? alterum dl m cs (cf 𝔔)? ‖ [c] 𝔔 הארץ ‖ **5** [a] 𝔊(𝔗^{Mss}) *καὶ διὰ ἁμαρτίαν*, prb l וּבְחַטַּאת ‖ [b–b] prp יהודה cf v b ‖ [c] cf [e] ‖ [d–d] add? ‖ [e] 𝔔 ומה, sic et bα? ‖ [f] 𝔊(𝔖𝔗) *ἡ ἁμαρτία*; 𝔊 + *οἴκου* ‖ **6** [a] 𝔊 *εἰς ὀπωροφυλάκιον* (cf 3,12) 𝔖 *bjt dbr'* ‖ **7** [a–a] prb add ‖ [b] 𝔖𝔗(𝔙) *'tknšw*, l קֻבָּצוּ ‖ **8** [a] mlt Mss אלכה ‖ [b] mlt Mss ut Q ‖ **9** [a] l מַכָּתָהּ (cf Vrs) vel potius מַכַּת (יהוה) ‖ **10** [a] init 10–15 (16a) omnia mutilata sunt ‖ [b–b] crrp (cf 2S 1,20); 𝔊 *μὴ μεγαλύνεσθε* 𝔖 *l' tḥdwn*, prb l אַל־תָּגִילוּ et antea frt בְּגַנַּת גִּלֹה ‖ [c–c] prb l בְּכוּ אָף; al prp nom loci (כַּבּוֹן ?).

בְּבֵית לְעַפְרָה[d] עָפָר הִתְפַּלָּשְׁתִּי[e]׃ — התפלשי ק חד מן ז[14] יתיר ת

11 עִבְרִי[a] לָכֶם[b] יוֹשֶׁבֶת שָׁפִיר

עֶרְיָה[c]־בֹשֶׁת[d] לֹא יָצְאָה יוֹשֶׁבֶת צַאֲנָן

[e]מִסְפַּד בֵּית הָאֵצֶל — ג. ל

[f g]יִקַּח מִכֶּם עֶמְדָּתוֹ[g]׃ — ל

12 [a]כִּי־חָלָה[a] לְטוֹב יוֹשֶׁבֶת מָרוֹת — ג בטע. ל

כִּי־יָרַד רָע מֵאֵת יְהוָה לְשַׁעַר[b] יְרוּשָׁלִָם׃ — ל

13 רְתֹם[a] הַמֶּרְכָּבָה לָרֶכֶשׁ יוֹשֶׁבֶת לָכִישׁ [יִשְׂרָאֵל[b]׃ 14 לָכֵן[a] — ל

[b]רֵאשִׁית חַטָּאת הִיא לְבַת־צִיּוֹן כִּי־בָךְ נִמְצְאוּ פִּשְׁעֵי — כה. ל בסיפ[15]

תִּתְּנִי[b] שִׁלּוּחִים עַל[c] מוֹרֶשֶׁת גַּת — ב חד מל וחד חס

בָּתֵּי[d] אַכְזִיב לְאַכְזָב לְמַלְכֵי[e] יִשְׂרָאֵל׃ — ב ול בליש. ל וכל הלוא הגם דכות

15 [a]עֹד הַיֹּרֵשׁ[a] אָבִי[b] לָךְ יוֹשֶׁבֶת מָרֵשָׁה — יד חס[16]. ב. ט חס א ב מנה בליש

[c d]עַד־עֲדֻלָּם[d] יָבוֹא[e] כְּבוֹד[f] יִשְׂרָאֵל׃

16 קָרְחִי וָגֹזִּי[a] עַל־בְּנֵי תַּעֲנוּגָיִךְ — ל

הַרְחִבִי קָרְחָתֵךְ כַּנֶּשֶׁר כִּי גָלוּ מִמֵּךְ׃ ס — ב חד חס וחד מל

2 1 הוֹי חֹשְׁבֵי־אָוֶן [a]וּפֹעֲלֵי רָע[a] עַל־מִשְׁכְּבוֹתָם — ד ומל[1]

בְּאוֹר הַבֹּקֶר יַעֲשׂוּהָ כִּי יֶשׁ־לְאֵל יָדָם׃

2 וְחָמְדוּ שָׂדוֹת וְגָזָלוּ וּבָתִּים וְנָשָׂאוּ — ד[2]. ל קמ בליש[3]

וְעָשְׁקוּ גֶּבֶר וּבֵיתוֹ וְאִישׁ[a] וְנַחֲלָתוֹ׃ פ — ו[4]

3 לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה — כ[5]

הִנְנִי חֹשֵׁב [a]עַל־הַמִּשְׁפָּחָה הַזֹּאת[a] רָעָה

[14] Mm 2792. [15] Mm 676. [16] Mm 62. Cp 2 [1] Mm 3446. [2] Mm 1090. [3] Mp sub loco. [4] Mm 3090. [5] Mm 2168.

10 [d–d] crrp? 𝔖𝔗 om ל; prp בְּכַרְמֵי בית עפרה ‖ [e] 𝔊(𝔖) *καταπάσασθε*, l הִתְפַּלָּשׁוּ cf Q et Mur שי— vel שו— ‖ **11** [a] exc init stich; prp שׁוֹפָר יַעֲבִ(י)רוּ ‖ [b] l לָךְ? ‖ [c] prb l מֵעִירָהּ; prp עִירָהּ ‖ [d] > 𝔊, prb dl (gl); prp תֵּשֵׁב ‖ [e] prb exc hemist ‖ [f] prb exc hemist ‖ [g–g] inc; prp יֻקַּח מִמְּכוֹן עמדתו, al יִקְחוּ מכם עמדה ‖ **12** [a–a] 𝔊 *τίς ἤρξατο*, prb l מִי יִחֲלָה; prp אֵיךְ יִחֲלָה ‖ [b] 𝔊𝔖𝔗 pl, frt l לְשַׁעֲרֵי ‖ **13** [a] prb crrp; prp רָתֹם, sed vix recte ‖ [b–b] prb add ‖ **14** [a] prb dl c 13b; al prp לָךְ נִ(תְּנוּ) cf [b] et [c] ‖ [b] 𝔊[BQ min](𝔏[C]𝔙) *δώσει*; l prb יִתְּנוּ, al prp נִתְּנוּ cf [a] ‖ [c] l prb עָלַיִךְ = אֵלַיִךְ, al dl (cf [a]) ‖ [d] l prb יוֹשֶׁבֶת; prp בַּת ‖ [e] l לְמֶלֶךְ, dttg ‖ **15** [a–a] prb l הַעֹד יֹרֵשׁ vel הַעֹד הַיֹּרֵשׁ ‖ [b] nonn Mss אביא, sed prb l יבוא ‖ [c] exc vb? prp אָכֵן vel אֵיךְ ‖ [d–d] prb l עַד־עוֹלָם cf 𝔖 ‖ [e] prb l אָבַד, prp יֹאבַד ‖ [f] prp מֵאַבֵּד ‖ **16** [a] prb exc vb, prp (בַּת) צִיּוֹן ‖ **Cp 2,1** [a–a] add? prp (וּפֹעֵל vel) וּפֹעֲלֵי רע ‖ **2** [a] sic L, mlt Mss Edd 𝔊[-BO] 𝔗[Ms]𝔙 אִישׁ ‖ **3** [a–a] add an crrp? cf 2 pl in v b.

אֲשֶׁר לֹא־תָמִישׁוּ מִשָּׁם צַוְּארֹתֵיכֶם

וְלֹא תֵלְכוּ רוֹמָה[b] כִּי עֵת רָעָה הִיא׃ ב̇[6] . ל̇

4 בַּיּוֹם הַהוּא יִשָּׂא עֲלֵיכֶם מָשָׁל וְנָהָה נְהִי נִהְיָה[a] אָמַר[b] לז . ח̇[7]

[c]שָׁדוֹד נְשַׁדֻּנוּ[c] חֵלֶק עַמִּי יָמִיר[d] ל̇

[e]אֵיךְ יָמִישׁ לִי[e] לְשׁוֹבֵב[f] שָׂדֵינוּ יְחַלֵּק[g]׃ ל̇[8]

5 לָכֵן לֹא־יִהְיֶה לְךָ[a] מַשְׁלִיךְ חֶבֶל בְּגוֹרָל בִּקְהַל יְהוָה׃ ל̇ זקף קמ̇ בנ״ך . ג̇ מל̇ בליש

6 אַל־תַּטִּפוּ יַטִּיפוּן לֹא־יַטִּפוּ לָאֵלֶּה[a] ל̇ . ל̇ . ל̇ . ה̇[9]

לֹא יִסַּג[b] כְּלִמּוֹת׃ 7 הֶאָמוּר[a] בֵּית־יַעֲקֹב ל̇ . ל̇

הֲקָצַר רוּחַ יְהוָה אִם־אֵלֶּה מַעֲלָלָיו ל̇

הֲלוֹא [b]דְבָרַי יֵיטִיבוּ[b] [c]עִם הַיָּשָׁר הוֹלֵךְ[c]׃ כז[10] מל̇ וכל̇ משלי וקהלת דכות ב̇ מ̇ ה̇

8 [a]וְאֶתְמוּל עַמִּי[a] לְאוֹיֵב יְקוֹמֵם[b] ל̇

[c]מִמּוּל שַׂלְמָה אֶדֶר[c] תַּפְשִׁטוּן ב̇ . ב̇

[d]מֵעֹבְרִים בֶּטַח שׁוּבֵי[d][e] מִלְחָמָה׃ ל̇

9 נְשֵׁי עַמִּי תְּגָרְשׁוּן מִבֵּית תַּעֲנֻגֶיהָ[a] ל̇ . ב̇ חס̇ ו̇ ול̇ בליש[11]

מֵעַל עֹלָלֶיהָ[b] תִּקְחוּ הֲדָרִי[c] לְעוֹלָם׃ ל̇

10 קוּמוּ וּלְכוּ כִּי לֹא־זֹאת הַמְּנוּחָה

בַּעֲבוּר טָמְאָה[a] [b]תְּחַבֵּל[c] וְחֶבֶל[b] נִמְרָץ׃ ב̇[12]

11 לוּ־אִישׁ הֹלֵךְ[a] רוּחַ וָשֶׁקֶר כִּזֵּב כב̇[13] ו̇[14] מנה ר״פ

אַטִּף לְךָ[b] לַיַּיִן וְלַשֵּׁכָר ל̇ וחס̇ . ל̇ זקף קמ̇ בנ״ך

וְהָיָה מַטִּיף הָעָם[c] הַזֶּה׃

12 אָסֹף אֶאֱסֹף יַעֲקֹב כֻּלָּךְ[a] קַבֵּץ אֲקַבֵּץ שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל ג̇ חס̇[15] . ל̇

[6] Mm 3091. [7] Mm 3609. [8] Mm 3293. [9] Mm 232. [10] Mm 1788. [11] Mm 3689. [12] Jos 17,14, cf Mp sub loco. [13] Mm 1444. [14] Mm 1236. [15] Mm 2496.

3 [b] 𝔊* + *ἐξαίφνης* ‖ **4** [a] prb dl, dttg ‖ [b] l c nonn Mss 𝔖 וְאָמַר ‖ [c–c] tr in fin v, cf [g] ‖ [d] 𝔊(𝔖) *κατεμετρήθη ἐν σχοινίῳ*, prb l (? בַּחֶבֶל) יִמַּד ‖ [e–e] 𝔊 *καὶ οὐκ ἦν ὁ κωλύσων αὐτόν* (cf 𝔖), prb l וְאֵין מֵשִׁיב et cj c aγ ‖ [f] prb l לְשׁוֹבֵינוּ ‖ [g] l יְחֻלַּק cf 𝔊*; huc tr [c–c] ‖ **5** [a] prb l לָכֶם, hpgr ‖ **6** [a] prp כָּאֵלֶּה ‖ [b] prb l יַסִּגֵנוּ = יִשּׂ׳ ‖ **7** [a] l הארור ‖ [b–b] prb l דְּבָרָיו ייטיב cf 𝔊 ‖ [c–c] crrp; prp עִם עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל ‖ **8** [a–a] prb l (עַל־עַמִּי) וְאַתֶּם לְעַמִּי ‖ [b] prb l תָּקוּמוּ cf aδ; prp קָמִים ‖ [c–c] crrp; frt l מֵעַל שְׁלֵמִים אַדֶּרֶת, al prp תִּשְׁלוּ שׁ׳ א׳ ‖ [d–d] prp מַעֲבִרִים לְבֶטַח שֶׁבֶר ‖ [e] frt l שְׁבִי; 𝔊 *συντριμμόν* = שֶׁבֶר? cf [d–d] ‖ **9** [a] prp תַּעֲנֻגֵיהֶן; frt l תענגם ‖ [b] prp עֹלְלֵיהֶן; frt l עֹלָלָם cf [c] ‖ [c] frt l הֶדְרוֹ ‖ **10** [a] prb l מְאוּמָה, prp מְעַט מְאוּמָה ‖ [b–b] prp חֲבָל תַּחְבְּלוּ, sed m cs prb l sol תַּחְבְּלוּ (חבל dttg) ‖ [c] prp תְּחֻבַּל ‖ **11** [a] l הָלַךְ ‖ [b] prp לָכֶם ‖ [c] prp לעם ‖ **12** [a] 𝔊 *σὺν πᾶσιν*, l כֻּלּוֹ.

יַחַד אֲשִׂימֶנּוּ כְּצֹאן בָּצְרָה[b] כְּעֵדֶר בְּתוֹךְ הַדָּבְרוֹ[c] תְּהִימֶנָה[d] ו̇ . ל̇ . ל̇

13 עָלָה[a] הַפֹּרֵץ לִפְנֵיהֶם פָּרְצוּ[b] וַיַּעֲבֹרוּ[c] שַׁעַר וַיֵּצְאוּ[d] בוֹ [מֵאָדָם[e]׃ ג̇16 . ב̇17

וַיַּעֲבֹר[e] מַלְכָּם לִפְנֵיהֶם וַיהוָה בְּרֹאשָׁם׃ פ ה̇18

3 1 וָאֹמַר[a]

שִׁמְעוּ־נָא רָאשֵׁי יַעֲקֹב וּקְצִינֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל עה

הֲלוֹא לָכֶם לָדַעַת אֶת־הַמִּשְׁפָּט׃

2 שֹׂנְאֵי טוֹב וְאֹהֲבֵי רָעָה ד̇1 . רע ק̇

[a]גֹּזְלֵי עוֹרָם מֵעֲלֵיהֶם וּשְׁאֵרָם מֵעַל עַצְמוֹתָם׃

3 וַאֲשֶׁר[a] אָכְלוּ שְׁאֵר עַמִּי [b]וְעוֹרָם מֵעֲלֵיהֶם הִפְשִׁיטוּ[b] וְאֶת־ יב ר״פ

[עַצְמֹתֵיהֶם פִּצֵּחוּ ל̇

וּפָרְשׂוּ כַּאֲשֶׁר[c] בַּסִּיר וּכְבָשָׂר בְּתוֹךְ קַלָּחַת׃ ל̇ . ל̇

4 אָז יִזְעֲקוּ אֶל־יְהוָה וְלֹא יַעֲנֶה אוֹתָם ה̇

וְיַסְתֵּר פָּנָיו מֵהֶם [a]בָּעֵת הַהִיא[a] כַּאֲשֶׁר הֵרֵעוּ מַעַלְלֵיהֶם׃ פ ב̇

5 כֹּה אָמַר יְהוָה עַל־הַנְּבִיאִים הַמַּתְעִים [a]אֶת־עַמִּי[a]

הַנֹּשְׁכִים בְּשִׁנֵּיהֶם וְקָרְאוּ שָׁלוֹם[b]

וַאֲשֶׁר לֹא־יִתֵּן עַל־פִּיהֶם וְקִדְּשׁוּ עָלָיו מִלְחָמָה׃ ה̇2

6 לָכֵן לַיְלָה לָכֶם מֵחָזוֹן וְחָשְׁכָה[a] לָכֶם מִקְּסֹם ג̇ בטע בסיפ

וּבָאָה הַשֶּׁמֶשׁ עַל־הַנְּבִיאִים וְקָדַר עֲלֵיהֶם הַיּוֹם׃

7 וּבֹשׁוּ הַחֹזִים וְחָפְרוּ הַקֹּסְמִים ג̇

וְעָטוּ עַל־שָׂפָם כֻּלָּם כִּי אֵין מַעֲנֵה אֱלֹהִים׃ ג̇3

8 וְאוּלָם אָנֹכִי מָלֵאתִי כֹחַ [a]אֶת־רוּחַ יְהוָה[a] וּמִשְׁפָּט וּגְבוּרָה ה̇ ר״פ וכל איוב דכות ב מ ג̇4 . ג̇5 . ל̇

לְהַגִּיד לְיַעֲקֹב פִּשְׁעוֹ וּלְיִשְׂרָאֵל חַטָּאתוֹ׃ ס ב̇ . 6

[16]Mm 3092. [17]Mm 1262. [18]Mm 2876. Cp 3 [1]Mm 3093. [2]Mm 3985. [3]Mm 3094. [4]Hi 2,5; 5,8; 13,3. [5]Mm 3095. [6]Mm 967.

12 [b] prb l בַּצִּרָה cf 𝔗𝔙 ‖ [c] l הַדֹּבֶר cf σ′θ′𝔗 𝔙 ‖ [d] prb l תְּהֻמֶה ‖ [e] dl (gl)? an exc vb? ‖ **13** [a] 𝔊 *διά* = עַל, sed potius l יַעֲלֶה cf σ′𝔙 *(ascendet)* et impf 12 ‖ [b] cj c α (cf 𝔊) et prb l וּפָרַץ cf 𝔖𝔙 ‖ [c] prb l יַעַבְרוּ ‖ [d] prb l וְיָצְאוּ ‖ [e] prb l וְיעבר ‖ **Cp 3,1** [a] 𝔊 *καὶ ἐρεῖ* cf 𝔖 ‖ **2** [a] exc stich an v b tr? frt l יִגְזְלוּ et tr v b post 3 ‖ **3** [a] prb dl ‖ [b–b] add? cf 2b ‖ [c] 𝔊 *ὡς σάρκας*, l כִּשְׁאֵר ‖ **4** [a–a] add? ‖ **5** [a–a] prp אֶת־עַם י(הוה) ‖ [b] 𝔊(𝔗) + *ἐπ᾽ αὐτόν* ‖ **6** [a] 𝔊(𝔙) *καὶ σκοτία*, l וַחֲשֵׁכָה ‖ **8** [a–a] dl cf σ′ et cet Vrs.

9 שִׁמְעוּ־נָ֣א זֹ֗את רָאשֵׁי֙ בֵּ֣ית יַעֲקֹ֔ב וּקְצִינֵ֖י בֵּ֣ית יִשְׂרָאֵ֑ל עה
הַֽמְתַעֲבִ֣ים מִשְׁפָּ֔ט וְאֵ֥ת כָּל־הַיְשָׁרָ֖ה יְעַקֵּֽשׁוּ׃ ל
10 בֹּנֶ֥הa צִיּ֖וֹן בְּדָמִ֑ים וִירוּשָׁלִַ֖ם בְּעַוְלָֽה׃
11 רָאשֶׁ֣יהָ ׀ בְּשֹׁ֣חַד יִשְׁפֹּ֗טוּ וְכֹהֲנֶ֙יהָ֙ בִּמְחִ֣יר יוֹר֔וּ ג . ב . ח[7]
וּנְבִיאֶ֖יהָ בְּכֶ֣סֶף יִקְסֹ֑מוּ וְעַל־יְהוָה֙ יִשָּׁעֵ֣נוּ לֵאמֹ֔ר חי[8] . ב[9] . ב
הֲל֤וֹא יְהוָה֙ בְּקִרְבֵּ֔נוּ לֹֽא־תָב֥וֹא עָלֵ֖ינוּ רָעָֽה׃
12 לָכֵן֙ בִּגְלַלְכֶ֔ם צִיּ֖וֹן שָׂדֶ֣ה תֵחָרֵ֑שׁ חצי הספר בפסוקים
וִירוּשָׁלִַ֙ם֙ עִיִּ֣יןa תִּהְיֶ֔ה וְהַ֥ר הַבַּ֖יִת לְבָמ֥וֹתb יָֽעַר׃ פ

4 1 וְהָיָ֣ה ׀ בְּאַחֲרִ֣ית הַיָּמִ֗יםa יִֽהְיֶה֩ הַ֨ר בֵּית־bיְהוָ֤ה ו בטע בסיפ
נָכוֹן֙ בְּרֹ֣אשׁ הֶֽהָרִ֔ים וְנִשָּׂ֥א ה֖וּאc מִגְּבָע֑וֹת לה[1] . יב[2]
וְנָהֲר֥וּ dעָלָ֖יו עַמִּֽיםd׃ ג[3]
2 וְֽהָלְכ֞וּ גּוֹיִ֣םa רַבִּ֗ים וְאָמְרוּ֮b
לְכ֣וּ ׀ וְנַעֲלֶ֣ה אֶל־הַר־יְהוָ֗ה וְאֶל־בֵּית֙ אֱלֹהֵ֣י יַעֲקֹ֔ב יו וכל אל הר הכרמל דכות[4] . יא[5]
וְיוֹרֵ֙נוּ֙ מִדְּרָכָ֔יו וְנֵלְכָ֖ה בְּאֹרְחֹתָ֑יו ג ב מל וחד חס[6]
כִּ֤י מִצִּיּוֹן֙ תֵּצֵ֣א תוֹרָ֔ה וּדְבַר־יְהוָ֖ה מִירוּשָׁלִָֽם׃ יח . ז
3 וְשָׁפַ֗ט בֵּ֚ין aעַמִּ֣ים רַבִּ֔יםa וְהוֹכִ֛יחַ bלְגוֹיִ֥ם עֲצֻמִ֖יםb cעַד־רָח֑וֹקc ל . ג[7] חס וכל אורית דכות ב מ א
וְכִתְּת֨וּ חַרְבֹתֵיהֶ֜ם לְאִתִּ֗ים וַחֲנִיתֹֽתֵיהֶם֙ לְמַזְמֵר֔וֹת ג[8] . ב וחס[9] . ב . ב
לֹֽא־יִשְׂא֞וּd גּ֤וֹי אֶל־גּוֹי֙ חֶ֔רֶב וְלֹֽא־יִלְמְד֥וּן ע֖וֹד מִלְחָמָֽה׃ ל . כ . ב[10]
4 וְיָשְׁב֗וּ אִ֣ישׁ תַּ֧חַת גַּפְנ֛וֹ וְתַ֥חַת תְּאֵנָת֖וֹ וְאֵ֣ין מַחֲרִ֑יד ב[11] . ג בסיפ
כִּי־פִ֛י יְהוָ֥ה צְבָא֖וֹת דִּבֵּֽר׃
5 כִּ֚י כָּל־הָ֣עַמִּ֔ים יֵלְכ֕וּ אִ֖ישׁ aבְּשֵׁ֣ם אֱלֹהָ֑יוa סׄ יא[12]
וַאֲנַ֗חְנוּ נֵלֵ֛ךְ בְּשֵׁם־יְהוָ֥ה אֱלֹהֵ֖ינוּ לְעוֹלָ֥ם וָעֶֽד׃ פ ג[13] . ט[14]

6 בַּיּ֨וֹם הַה֜וּא נְאֻם־יְהוָ֗ה
אֹֽסְפָה֙ הַצֹּ֣לֵעָ֔ה וְהַנִּדָּחָ֖ה אֲקַבֵּ֑צָה וַאֲשֶׁ֖ר הֲרֵעֹֽתִי׃ ל . ג . ל
7 וְשַׂמְתִּ֤י אֶת־הַצֹּֽלֵעָה֙ לִשְׁאֵרִ֔ית וְהַנַּהֲלָאָ֖הa לְג֣וֹי עָצ֑וּם ג . ל . ג[15]

[7] Mm 1862. [8] Mm 158. [9] Mm 3621. Cp 4 [1] Mm 2840. [2] Mm 545. [3] Mm 3096. [4] Mm 385. [5] Mm 324. [6] Mm 1481. [7] Mm 3063. [8] Mm 3173. [9] Mm 3097. [10] Mm 3098. [11] Mm 1896. [12] Mp sub loco. [13] Mm 2605. [14] Mm 478. [15] Mm 1102.

10 [a] l בְּנֵי cf Vrs ‖ **12** [a] pc Mss עיים cf Jer 26,18 ‖ [b] Vrs sg, prp לְבָמַת; sed cf עיין (pl) ‖ **Cp 4,1** [a] Jes 2,2 huc tr נכון ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c] > Jes 2,2 ‖ [d–d] Jes 2,2 אֵלָיו כָּל־הַגּוֹיִם cf 𝔖 ‖ **2** [a] Jes 2,3 עַמִּים ‖ [b] add? ‖ **3** [a–a] Jes 2,4 הַגּוֹיִם ‖ [b–b] Jes 2,4 לְעַמִּים רַבִּים ‖ [c–c] > Jes 2,4, add ‖ [d] Jes 2,4 יִשָּׂא ‖ **5** [a–a] 𝔊 *τὴν ὁδὸν αὐτοῦ* ‖ **7** [a] 𝔊 *καὶ τὴν ἀπωσμένην* 𝔖 *wrḥjq'* 𝔗 *wmbdrj'*, prp וְהַנִּחְלָה aut וְהַנִּלְאָה.

[b]וּמָלַ֨ךְ יְהוָ֤ה[b] עֲלֵיהֶם֙ בְּהַ֣ר צִיּ֔וֹן מֵעַתָּ֖ה וְעַד־עוֹלָֽם׃ פ — ב16. ל. יב17

8 וְאַתָּ֣ה מִֽגְדַּל־עֵ֗דֶר עֹ֛פֶל בַּת־צִיּ֖וֹן
עָדֶ֣יךָ [a]תֵּאתֶ֑ה[b] וּבָאָה֩[a] הַמֶּמְשָׁלָ֨ה הָרִֽאשֹׁנָ֜ה — ג18. ל. וא19 בטע וכל מלכים ויחזק דכות ב מ ב. ח
[c]מַמְלֶ֖כֶת[d] לְבַ֥ת־יְרוּשָׁלָֽ͏ִם[c]׃
9 עַתָּ֕ה[a] לָ֖מָּה תָרִ֣יעִי רֵ֑עַ — כה ר״פ20
הֲמֶ֣לֶךְ אֵֽין־בָּ֗ךְ אִם־יוֹעֲצֵךְ֙ אָבָ֔ד — ב חד חס וחד מל. ב זקף קמ21
כִּֽי־הֶחֱזִיקֵ֥ךְ חִ֖יל כַּיּוֹלֵדָֽה׃
10 ח֧וּלִי וָגֹ֛חִי[a] בַּת־צִיּ֖וֹן כַּיּֽוֹלֵדָ֑ה
כִּֽי־עַתָּ֡ה תֵצְאִ֣י מִ֠קִּרְיָה וְשָׁכַ֨נְתְּ בַּשָּׂדֶ֜ה — יב22 וא מנה בנביא. ג23
[b]וּבָ֤את עַד־בָּבֶל֙ שָׁ֣ם תִּנָּצֵ֔לִי[b] — ה24. ל
שָׁ֚ם יִגְאָלֵ֣ךְ יְהוָ֔ה מִכַּ֖ף אֹיְבָֽיִךְ׃
11 וְעַתָּ֛ה נֶאֶסְפ֥וּ עָלַ֖יִךְ גּוֹיִ֣ם רַבִּ֑ים — כ בטע. ה
הָאֹמְרִ֣ים[a] תֶּחֱנָ֔ף[b] וְתַ֥חַז בְּצִיּ֖וֹן עֵינֵֽינוּ[c]׃ — ל
12 וְהֵ֗מָּה לֹ֤א יָֽדְעוּ֙ מַחְשְׁב֣וֹת יְהוָ֔ה — ל ר״פ25
וְלֹ֥א הֵבִ֖ינוּ עֲצָת֑וֹ כִּ֥י קִבְּצָ֖ם כֶּעָמִ֥יר גֹּֽרְנָה׃ — ב26. ל
13 ק֧וּמִי וָד֣וֹשִׁי בַת־צִיּ֗וֹן כִּֽי־קַרְנֵ֞ךְ אָשִׂ֤ים בַּרְזֶל֙ — ד ר״פ27. ל
וּפַרְסֹתַ֨יִךְ֙ אָשִׂ֣ים נְחוּשָׁ֔ה וַהֲדִקּ֖וֹת עַמִּ֣ים רַבִּ֑ים — ל
וְהַחֲרַמְתִּ֤י[a] לַֽיהוָה֙ בִּצְעָ֔ם וְחֵילָ֖ם לַאֲד֥וֹן כָּל־הָאָֽרֶץ׃ — ל
14 עַתָּה֙ תִּתְגֹּ֣דְדִ֣י [a]בַת־גְּד֔וּד[a] מָצ֖וֹר שָׂ֣ם עָלֵ֑ינוּ — כה ר״פ20
בַּשֵּׁ֙בֶט֙ יַכּ֣וּ עַל־הַלְּחִ֔י אֵ֖ת שֹׁפֵ֥ט יִשְׂרָאֵֽל׃ ס

5 1 וְאַתָּ֞ה בֵּֽית־לֶ֣חֶם [a]אֶפְרָ֗תָה צָעִיר֙[a] לִֽהְיוֹת֙[b] בְּאַלְפֵ֣י יְהוּדָ֔ה
מִמְּךָ֙ לִ֣י[c] יֵצֵ֔א לִֽהְי֥וֹת מוֹשֵׁ֖ל בְּיִשְׂרָאֵ֑ל — ל בסיפ. יד מל
וּמוֹצָאֹתָ֥יו מִקֶּ֖דֶם מִימֵ֥י עוֹלָֽם׃ — ל

[16] Mm 2577. [17] Mm 2487. [18] Mm 3306. [19] Mm 279. [20] Mm 1057. [21] Mm 3099. [22] Mm 230. [23] Mm 2461.
[24] Mm 2052. [25] Mm 1249. [26] Mm 3100. [27] Mm 3732.

7 [b–b] prb l וּמָלַכְתִּי ‖ **8** [a–a] var lect (orig תָּבֹא)? cf [d] ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd sine dageš ‖ [c–c] nonn add hab ‖ [d] 𝔊·C + *ἐκ Βαβυλῶνος*; frt exc vb (ובאה ex bα?) et l מַמְלֶכֶת ‖ **9** [a] pc Mss 𝔊𝔗[Mss] pr cop ‖ **10** [a] prp ונוחי vel וֶהֱגִי ‖ [b–b] add? ‖ **11** [a] add? cf 2[b] ‖ [b] 𝔊 *ἐπιχαρούμεθα*, prp תֶּחֱשַׂף ‖ [c] 𝔖𝔗𝔙 sg, l עינינו ‖ **13** [a] 2 f sg = וְהַחֲרַמְתְּ cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ **14** [a–a] frt l הִתְגּוֹדֵד ‖ **Cp 5,1** [a–a] prb l אֶפְרָת הַצָּעִיר ‖ [b] prb dl, ex aδ ‖ [c] frt l יֶלֶד cf 2aβ; an exc vb post יצא?

2 לָכֵן יִתְּנֵם עַד־עֵת יוֹלֵדָה יָלָדָה
וְיֶתֶר אֶחָיו יְשׁוּבוּן עַל[a]־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ — ו'[1]. ד'[2]. ד בסיפ[3]
3 וְעָמַד וְרָעָה בְּעֹז יְהוָה בִּגְאוֹן שֵׁם יְהוָה אֱלֹהָיו — ט'[4]. ב חד חס וחד מל
וְיָשָׁבוּ כִּי־עַתָּה יִגְדַּל עַד־אַפְסֵי־אָרֶץ׃ — ב וכל אתנה וס״פ דכות. יב'[5] יא מנה בנביא
4 וְהָיָה זֶה שָׁלוֹם[a]
[b]אַשּׁוּר ׀ כִּי־יָבוֹא בְאַרְצֵנוּ וְכִי יִדְרֹךְ בְּאַרְמְנֹתֵינוּ[bc] — לא פסוק כי וכי[6]
וַהֲקֵמֹנוּ[d] עָלָיו שִׁבְעָה רֹעִים וּשְׁמֹנָה נְסִיכֵי אָדָם׃ — ל
5 וְרָעוּ אֶת־אֶרֶץ[a] אַשּׁוּר בַּחֶרֶב וְאֶת־אֶרֶץ נִמְרֹד בִּפְתָחֶיהָ[b] — ו. ל
וְהִצִּיל[c] מֵאַשּׁוּר כִּי־יָבוֹא בְאַרְצֵנוּ וְכִי יִדְרֹךְ בִּגְבוּלֵנוּ׃ ס — ג'[7]. לא פסוק כי וכי[6]

6 וְהָיָה ׀ שְׁאֵרִית יַעֲקֹב[a] בְּקֶרֶב עַמִּים רַבִּים — ו בטע בסיפ
כְּטַל מֵאֵת יְהוָה כִּרְבִיבִים עֲלֵי־עֵשֶׂב — ב
אֲשֶׁר לֹא־יְקַוֶּה לְאִישׁ וְלֹא יְיַחֵל לִבְנֵי אָדָם׃ — ל
7 וְהָיָה שְׁאֵרִית יַעֲקֹב בַּגּוֹיִם[a] בְּקֶרֶב עַמִּים רַבִּים
כְּאַרְיֵה בְּבַהֲמוֹת יַעַר כִּכְפִיר בְּעֶדְרֵי־צֹאן
אֲשֶׁר אִם[b] עָבַר וְרָמַס וְטָרַף וְאֵין מַצִּיל׃ — ב'[8]
8 תָּרֹם[a] יָדְךָ עַל־צָרֶיךָ וְכָל־אֹיְבֶיךָ יִכָּרֵתוּ׃ פ — ל

9 וְהָיָה בַיּוֹם־הַהוּא נְאֻם־יְהוָה
וְהִכְרַתִּי סוּסֶיךָ מִקִּרְבֶּךָ וְהַאֲבַדְתִּי מַרְכְּבֹתֶיךָ׃ — ב וחס
10 וְהִכְרַתִּי עָרֵי אַרְצֶךָ וְהָרַסְתִּי כָּל־מִבְצָרֶיךָ׃ — ח לשון שנאה
11 וְהִכְרַתִּי כְשָׁפִים מִיָּדֶךָ וּמְעוֹנְנִים לֹא יִהְיוּ־לָךְ׃ — ל. ג ב מל וחד חס[9]
12 וְהִכְרַתִּי פְסִילֶיךָ וּמַצֵּבוֹתֶיךָ מִקִּרְבֶּךָ
וְלֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה עוֹד לְמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ׃ — ב'[10]. ב. יא'[11] מל וכל תלים דכות ב מ ה
13 וְנָתַשְׁתִּי אֲשֵׁירֶיךָ מִקִּרְבֶּךָ וְהִשְׁמַדְתִּי עָרֶיךָ[a]׃ — ג מל בליש[12]. ח לשון שנאה
14 וְעָשִׂיתִי בְּאַף וּבְחֵמָה נָקָם אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא שָׁמֵעוּ׃ ס — ב

Cp 5 [1]Mm 2398. [2]Mm 762. [3]Mm 953. [4]Mm 1144. [5]Mm 230. [6]Mm 2059. [7]Mm 3101. [8]Dt 33,20. [9]Mm 1457. [10]Mm 3337. [11]Mm 477. [12]Mp sub loco.

2 [a] = אֶל ‖ 4 [a] huc tr 5b? cf [b—b] ‖ [b—b] dl? textus mutilatus = textus originalis 5b ‖ [c] 𝔊* ἐπὶ τὴν χώραν ἡμῶν = בְּאַדְמָתֵנוּ, 𝔖 bšhrtn ‖ [d] prp וְהֵקִים ‖ 5 [a] > 𝔊 ‖ [b] l בַּפְּתִיחָה [b] cf ε' ἐν παραξιφίσιν αὐτῶν ‖ [c] prp והצִּילָנוּ ‖ 6 [a] 𝔊*(𝔖) + ἐν τοῖς ἔθνεσιν cf 7[a] ‖ 7 [a] dl m cs? cf 6[a] ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd אִם־ ‖ 8 [a] mlt Mss Vrs תרום ‖ 13 [a] l עֲצַבֶּיךָ vel צִירַיִךְ.

6 1 שִׁמְעוּ־נָ֕א ᵃאֵ֥ת ᵇאֲשֶׁר־יְהוָ֖ה אֹמֵ֑רᵃ
קוּם רִ֣יב אֶת־הֶהָרִ֔ים וְתִשְׁמַ֥עְנָה הַגְּבָע֖וֹת קוֹלֶֽךָ׃ ל
2 שִׁמְע֤וּ הָרִים֙ אֶת־רִ֣יב יְהוָ֔ה וְהָאֵתָנִ֖יםᵃ מֹ֣סְדֵי אָ֑רֶץ ל
כִּ֣י רִ֤יב לַֽיהוָה֙ עִם־עַמּ֔וֹ וְעִם־יִשְׂרָאֵ֖ל יִתְוַכָּֽח׃ ל
3 עַמִּ֛י מֶה־עָשִׂ֥יתִי לְךָ֖ᵃ וּמָ֣ה הֶלְאֵתִ֑יךָ עֲנֵ֥ה בִֽי׃
4 כִּ֤י הֶעֱלִתִ֙יךָ֙ מֵאֶ֣רֶץ מִצְרַ֔יִם וּמִבֵּ֥ית עֲבָדִ֖ים פְּדִיתִ֑יךָ לחס . ל . ב
וָאֶשְׁלַ֣ח לְפָנֶ֔יךָ אֶת־מֹשֶׁ֖ה אַהֲרֹ֥ן וּמִרְיָֽם׃ 5 עַמִּ֗יᵃ [ᵇזְכָר־נָא֙ ᶜבֶּן־בְּעוֹרᶜ ל . ג[2]
זְכָר־נָא֙ מַה־יָּעַ֗ץ בָּלָק֙ ᵇמֶ֣לֶךְ מוֹאָ֔בᵇ וּמֶה־עָנָ֥ה אֹת֖וֹ בִּלְעָ֣ם
מִן־הַשִּׁטִּים֙ עַד־הַגִּלְגָּ֔ל לְמַ֕עַן דַּ֖עַת ᵈצִדְק֥וֹת יְהוָֽהᵈ׃ ד
6 בַּמָּה֙ אֲקַדֵּ֣ם יְהוָ֔ה אִכַּ֖ף לֵאלֹהֵ֣י מָר֑וֹם ח קמ[3] . ל
הַאֲקַדְּמֶ֣נּוּ בְעוֹל֔וֹת בַּעֲגָלִ֖ים בְּנֵ֥י שָׁנָֽה׃ ל . ג מל[4]
7 הֲיִרְצֶ֤ה יְהוָה֙ בְּאַלְפֵ֣י אֵילִ֔ים בְּרִבְב֖וֹת נַֽחֲלֵי־שָׁ֑מֶן ג געיא
הַאֶתֵּ֤ן בְּכוֹרִי֙ פִּשְׁעִ֔י פְּרִ֥י בִטְנִ֖י חַטַּ֥את נַפְשִֽׁי׃ ל מל
8 הִגִּ֥ידᵃ לְךָ֛ אָדָ֖ם מַה־טּ֑וֹב וּמָֽה־יְהוָ֞ה דּוֹרֵ֣שׁ מִמְּךָ֗ [אֱלֹהֶֽיךָ׃ פ ג[1] . ל . ד מל[5]
כִּ֣י אִם־עֲשׂ֤וֹת מִשְׁפָּט֙ וְאַ֣הֲבַת חֶ֔סֶד וְהַצְנֵ֥עַ לֶ֖כֶת עִם־ ב
ᶜוּמִ֖י יְעָדָֽהּ׃ᶜ] 10 ע֗וֹדᶜ ג[6]
9 ᵃק֤וֹל יְהוָה֙ לָעִ֣יר יִקְרָ֔א ᵇוְתוּשִׁיָּ֖ה יִרְאֶ֣ה שְׁמֶ֑ךָᵇ שִׁמְע֥וּ מַטֶּ֖ה ז מל
הַאִשׁ֙ᵈ ᵉבֵּ֣ית רָשָׁ֔עᵉ אֹצְר֖וֹת רֶ֑שַׁע וְאֵיפַ֥ת רָז֖וֹן זְעוּמָֽה׃ ב[7] חד מל וחד מן ב חס בליש וחד מן ג[8] סביר יש . ה זוגין בבית בית[9] . יז[10] . ל
11 הַאֶזְכֶּ֖הᵃ בְּמֹ֣אזְנֵי רֶ֑שַׁע וּבְכִ֖יס אַבְנֵ֥י מִרְמָֽה׃ ל . יז[10]
12 ᵃאֲשֶׁ֤רᵇ עֲשִׁירֶ֙יהָ֙ מָלְא֣וּ חָמָ֔ס וְיֹשְׁבֶ֖יהָ דִּבְּרוּ־שָׁ֑קֶר
ᶜוּלְשׁוֹנָ֖ם רְמִיָּ֥ה בְּפִיהֶֽםᶜ׃ ד[11] . ל

Cp 6 [1] Mp sub loco. [2] Mm 904. [3] Mm 96. [4] Mm 297. [5] Mm 4142. [6] Mm 513. [7] Neh 6,11, cf Mp sub loco. [8] Mm 3620. [9] Mm 3761. [10] Mm 1667. [11] Mm 3102.

Cp 6,1 [a–a] 𝔊* *λόγον κυρίου· κύριος εἶπεν* ‖ [b] frt ins c Ms 𝔊[Mss] הַדָּבָר; an tot stich add? ‖ **2** [a] l וְהַאֲזִינוּ ‖ **3** [a] 𝔊 + *ἢ τί ἐλύπησά σε* ‖ **5** [a] prb l עַמּוֹ et cj c 4b ‖ [b–b] add? ‖ [c–c] add? al prp (בְּ)עָבְרְךָ vel וַתַּעֲבֹר et cj c v b ‖ [d–d] prp צדקותָי ‖ **7** [a] dl m cs? ‖ **8** [a] 𝔊 *εἰ* (> 𝔊[LC]) *ἀνηγγέλη*, θ′ *ἐρρέθη* = הֻגַּד; 𝔙(𝔖) *indicabo* ‖ **9/10** [a] 9–16 textus mixtus esse vid: 9. 12. 14aβb. 16 (3f) et 10. 11. 13. 14aα. 15 (2m) ‖ [b–b] add; 𝔊 *καὶ σώσει φοβουμένους τὸ ὄνομα αὐτοῦ* = וְהוֹשִׁיעַ יִרְאֵי שְׁמוֹ? ‖ [c–c] 𝔊 *καὶ τίς κοσμήσει πόλιν* = וּמִי יַעֲדֶה עִיר; l וּמוֹעֵד הָעִיר et tr : ‖ [d] l הַאֶשָּׁה vel הַאֶשָּׂא ‖ [e–e] prb dl, var lect ad אצרות רשע vel gl; al ins אוֹצַר cf 𝔊 ‖ **11** [a] 𝔙 *iustificabo*, l הַאֲזַכֶּה ‖ **12** [a] nonn tr 12 post 9, sed cf 9[a] ‖ [b] nonn add hab ‖ [c–c] cf [b].

13 וְגַם־אֲנִי הֶחֱלֵיתִי[a] הַכּוֹתֶךָ הַשְׁמֵם עַל־חַטֹּאתֶךָ׃ ל . ל . ל חס
14 [a]אַתָּה תֹאכַל וְלֹא תִשְׂבָּע[a] יא ר״פ ז מנה בנביא
[b]וְיֶשְׁחֲךָ[c] בְּקִרְבֶּךָ וְתַסֵּג[b]
וְלֹא תַפְלִיט[d] וַאֲשֶׁר תְּפַלֵּט לַחֶרֶב אֶתֵּן׃
15 [a]אַתָּה תִזְרַע וְלֹא תִקְצוֹר יא ר״פ ז מנה בנביא . ט פסוק ולא ולא ולא . ב מל[12]
אַתָּה תִדְרֹךְ־זַיִת וְלֹא־תָסוּךְ שֶׁמֶן וְתִירוֹשׁ וְלֹא תִשְׁתֶּה־יָּיִן׃ ה וחס[13] . ב
16 וְיִשְׁתַּמֵּר[a] חֻקּוֹת עָמְרִי וְכֹל מַעֲשֵׂה בֵית־אַחְאָב [b]וַתֵּלְכוּ[c] [בְּמֹעֲצוֹתָם[b] ל . ט . ג[14]
לְמַעַן תִּתִּי אֹתְךָ[d] לְשַׁמָּה וְיֹשְׁבֶיהָ לִשְׁרֵקָה
[e]וְחֶרְפַּת עַמִּי[f] תִּשָּׂאוּ[eg]׃ פ

7 1 אַלְלַי לִי ל בטע[1]
כִּי הָיִיתִי כְּאָסְפֵּי[a]־קַיִץ כְּעֹלְלֹת[b] בָּצִיר ל חס
אֵין־אֶשְׁכּוֹל לֶאֱכוֹל בִּכּוּרָה אִוְּתָה נַפְשִׁי׃ יג מל[2] . ג
2 אָבַד חָסִיד מִן־הָאָרֶץ וְיָשָׁר בָּאָדָם אָיִן
כֻּלָּם לְדָמִים יֶאֱרֹבוּ אִישׁ אֶת־אָחִיהוּ יָצוּדוּ חֵרֶם׃ ל . ד[3] . ב ס״פ
3 [a]עַל־הָרַע כַּפַּיִם לְהֵיטִיב[a] הַשַּׂר שֹׁאֵל[b] ב[4] . ד פת[5]
וְהַשֹּׁפֵט[c] בַּשִּׁלּוּם וְהַגָּדוֹל[d] דֹּבֵר הַוַּת נַפְשׁוֹ הוּא ל[6] . ב
וַיְעַבְּתוּהָ[e]׃ 4 טוֹבָם כְּחֵדֶק [a]יָשָׁר מִמְּסוּכָה[a] ל . ל . ל
יוֹם[b] מְצַפֶּיךָ[c] פְּקֻדָּתְךָ[d] בָאָה[e] עַתָּה תִהְיֶה מְבוּכָתָם׃ ל
5 אַל־תַּאֲמִינוּ בְרֵעַ אַל[a]־תִּבְטְחוּ בְּאַלּוּף כו ר״פ אל אל[7] . ל . ל
מִשֹּׁכֶבֶת חֵיקֶךָ שְׁמֹר פִּתְחֵי־פִיךָ׃

[12] Mm 805. [13] Mm 1118. [14] Mm 1012. Cp 7 [1] Cf Mm 3160 et אַלְלַי וחד Hi 10, 15. [2] Mm 1640. [3] Mm 2660. [4] Mm 3290. [5] Mm 3103. [6] Mp sub loco. [7] Mm 3261.

13 [a] l הַחִלּוֹתִי cf 𝔊α′θ′𝔖𝔙 ‖ **14** [a–a] nonn tr 14 a ante 15, sed cf 9[a] ‖ [b–b] prp וַאֲשֶׁר בְּקִרְבֵּךְ תַּסִּג, al וְיֶשׁ־כֹּחַ בקרבך תְּסַגֵּר cf Gn 20, 18; prb l וְיֶשׁ־כֹּחַ בקרבָּהּ וְתִסָּגֵר et cf 9[a] ‖ [c] 𝔊*θ′ *καὶ σκοτάσει* = וְיֶחֱשַׁךְ, 𝔖 *w'brt'* (dysenteria) *thw'*, 𝔗 *wjhj lk lmr'* (infirmitas), 𝔙 *humiliatio* ‖ [d] prb l תְּפַלֵּט cf bβ ‖ **15** [a] nonn huc tr 14 aα, sed cf 9[a] ‖ **16** [a] θ′(𝔊[Mss]𝔖𝔙) *καὶ ἐφύλαξας*, l וַתִּשְׁמֹר, sed 3 f (cf וישביה bβ); cf 9[a] ‖ [b–b] nonn add hab (2 pl), sed cf [c] ‖ [c] frt l ותלֶךְ et cf 9[a] ‖ [d] prb l אֹתָהּ cf וישביה et 9[a] ‖ [e–e] prb add (2 pl), sed cf [g] ‖ [f] 𝔊 *λαῶν*, l עַמִּים? cf 𝔊 Ob 13 ‖ [g] prb l תִּשָּׂא et cf 9[a] ‖ **Cp 7,1** [a] frt l כַּאֲסִיף; 𝔊 *ὡς συνάγων* = (י)כְּאֹסְפִ? ‖ [b] prp כעֹלֵל cf [a] ‖ **3** [a–a] l לְהָרַע כַּפֵּיהֶם הֵיטִיבוּ cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b] exc vb cf 𝔖 et [d] ‖ [c] exc vb; prp שֹׁפֵט ‖ [d] > 𝔊[-W]; l גְּדוֹלוֹת et tr post שׁאל? ‖ [e] frt l ... יעבתו הַ (al יְעַוְּתוּ vel יְתַעֲבוּ cf 𝔖 et 3,9) et ins מִשְׁפָּט ex 4b (cf 4[c]) ‖ **4** [a–a] frt l יְשָׁרָם כִּמְסוּכָה cf σ′𝔙 ‖ [b] prp הוֹי cf 𝔊 ‖ [c] frt l מִשְׁפָּט et tr ad fin 3; cf 3[e] ‖ [d] prb l פקדתָם ‖ [e] frt l בָּא cf יום ‖ **5** [a] Mur mlt Mss ואל.

6 כִּֽי־בֵן֙ מְנַבֵּ֣ל אָ֔ב בַּ֚ת קָמָ֣ה בְאִמָּ֔הּ
כַּלָּ֖ה בַּחֲמֹתָ֑הּ אֹיְבֵ֥י אִ֖ישׁ אַנְשֵׁ֥י בֵיתֽוֹ׃ ל
7 וַאֲנִי֙ בַּיהוָ֣ה אֲצַפֶּ֔ה אוֹחִ֖ילָה לֵאלֹהֵ֣י יִשְׁעִ֑י טז ר״פ . ג[8]
יִשְׁמָעֵ֖נִי אֱלֹהָֽי׃

8 אַל־תִּשְׂמְחִ֤י אֹיַ֙בְתִּי֙ לִ֔י כִּ֥י נָפַ֖לְתִּי קָ֑מְתִּי ב . ל
כִּֽי־אֵשֵׁ֣ב בַּחֹ֔שֶׁךְ יְהוָ֖ה א֥וֹר לִֽי׃ ס
9 זַ֤עַף יְהוָה֙ אֶשָּׂ֔א כִּ֥י חָטָ֖אתִי ל֑וֹ כג
עַד֩ אֲשֶׁ֨ר יָרִ֤יב רִיבִי֙ וְעָשָׂ֣ה מִשְׁפָּטִ֔י ו[9]
יוֹצִיאֵ֣נִי לָא֔וֹר אֶרְאֶ֖ה בְּצִדְקָתֽוֹ׃ ג מל . ז[10]
10 וְתֵרֶ֤א אֹיַ֙בְתִּי֙ וּתְכַסֶּ֣הָ בוּשָׁ֔ה ל . ב
הָאֹמְרָ֣ה אֵלַ֔י אַיּ֖וֹ[a] יְהוָ֣ה אֱלֹהָ֑יִךְ ה[11] . ו[12] בנביא וכל ס״פ דכות ב מ א
עֵינַי֙ תִּרְאֶ֣ינָּה בָּ֔הּ ל רגש
עַתָּ֛ה תִּהְיֶ֥ה לְמִרְמָ֖ס כְּטִ֥יט חוּצֽוֹת׃ כ בטע
11 י֖וֹם[a] לִבְנ֣וֹת גְּדֵרָ֑יִךְ י֥וֹם הַה֖וּא[b] יִרְחַק־חֹֽק[c]׃ ל
12 י֥וֹם הוּא֙ וְעָדֶ֣יךָ[a] יָב֔וֹא[b] לְמִנִּ֥י אַשּׁ֖וּר וְעָרֵ֣י[c] מָצ֑וֹר ל[13] . ל
וּלְמִנִּ֤י מָצוֹר֙ וְעַד־נָהָ֔ר וְיָ֥ם[d] מִיָּ֖ם וְהַ֥ר הָהָֽר[de]׃ ג[14] . ל
13 וְהָיְתָ֥ה הָאָ֛רֶץ לִשְׁמָמָ֖ה עַל־יֹשְׁבֶ֑יהָ מִפְּרִ֖י מַעַלְלֵיהֶֽם׃ ס
14 רְעֵ֧ה עַמְּךָ֣ בְשִׁבְטֶ֗ךָ צֹ֚אן נַחֲלָתֶ֔ךָ ב[15]
שֹׁכְנִ֣י[a] לְבָדָ֔ד יַ֖עַר בְּת֣וֹךְ כַּרְמֶ֑ל ד[16] . ג[17]
יִרְע֥וּ בָשָׁ֛ן וְגִלְעָ֖ד כִּימֵ֥י עוֹלָֽם׃ ב
15 כִּימֵ֥י צֵאתְךָ֖ [a]מֵאֶ֣רֶץ מִצְרָ֑יִם[a] אַרְאֶ֖נּוּ[b] נִפְלָאֽוֹת׃ ב
16 יִרְא֤וּ גוֹיִם֙ וְיֵבֹ֔שׁוּ מִכֹּ֖ל גְּבוּרָתָ֑ם
יָשִׂ֤ימוּ יָד֙ עַל־פֶּ֔ה אָזְנֵיהֶ֖ם תֶּחֱרַֽשְׁנָה׃ ב
17 יְלַחֲכ֤וּ עָפָר֙ כַּנָּחָ֔שׁ כְּזֹחֲלֵ֖י אֶ֑רֶץ ב . ב
יִרְגְּז֖וּ מִמִּסְגְּרֹתֵיהֶ֑ם [a]אֶל־יְהוָ֤ה אֱלֹהֵ֙ינוּ֙[a] יִפְחָ֔דוּ וְיִרְא֖וּ מִמֶּֽךָּ׃ ב חד חס וחד מל[18] . ה ל מגה חס[19]

[8] Mm 3104. [9] Mm 2362. [10] Mm 3105. [11] Mm 3106. [12] Mm 3133. [13] Mm 3306. [14] Mm 3107. [15] Mm 3108. [16] Mm 2727. [17] Mm 3199. [18] Mm 3109. [19] Mm 1056.

10 [a] l אַיֵּה ? ‖ **11** [a] prp יוֹם הוּא aut הִנֵּה יוֹם ‖ [b] l הוּא וְ cf 12aα ‖ [c] prb l חֻקָּךְ cf 𝔊$^{L\,Mss}$ 𝔄 Arm ‖ **12** [a] l וְעָדַיִךְ ‖ [b] prp יבואו cf 𝔊 ‖ [c] l וְעַד ‖ [d–d] prp מִיָּם עַד יָם וּמֵהַר עַד הָר ‖ [e] 𝔙(𝔊$^{-WQ86}$θ′) *de monte*, l מֵהָר ‖ **14** [a] l שֹׁכְנֵי cf Vrs ‖ **15** [a–a] l c Ms 𝔊* מִמִּצְרַיִם ‖ [b] l הַרְאֵנוּ ‖ **17** [a–a] add, frt etiam יפחדו dl m cs.

18 מִי־אֵל כָּמוֹךָ נֹשֵׂא עָוֺן לֹת
וְעֹבֵר עַל־פֶּשַׁע [a]לִשְׁאֵרִית נַחֲלָתוֹ[a]
לֹא־הֶחֱזִיק לָעַד אַפּוֹ כִּי־חָפֵץ חֶסֶד הוּא׃
19 יָשׁוּב יְרַחֲמֵנוּ יִכְבֹּשׁ עֲוֺנֹתֵינוּ
וְתַשְׁלִיךְ[a] בִּמְצֻלוֹת יָם כָּל־חַטֹּאותָם[b]׃ ט בליש וכל בחטאתם[20] . ובחטאתם דכות[21]
ס̄ בׄ[20] 20 תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם
אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבֹתֵינוּ מִימֵי קֶדֶם׃

סכום הפסוקים
מאה וחמשה

NAHUM נחום

1 1 מַשָּׂא נִינְוֵה סֵפֶר חֲזוֹן נַחוּם הָאֶלְקֹשִׁי׃ מא . ל
(א) 2 אֵל קַנּוֹא וְנֹקֵם[a] יְהוָה [b]נֹקֵם יְהוָה[b] וּבַעַל חֵמָה ד ב מל וב חס[1]
[c]נֹקֵם יְהוָה לְצָרָיו וְנוֹטֵר הוּא לְאֹיְבָיו[c]׃
3 [a]יְהוָה אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדוֹל־כֹּחַ[b] וְנַקֵּה לֹא יְנַקֶּה יְהוָה[a c] וגדל ק ב חד כת מל וחד חס[2]
(ב) בְּסוּפָה וּבִשְׂעָרָה דַּרְכּוֹ וְעָנָן אֲבַק רַגְלָיו׃ ב כת ש
(ג) 4 גּוֹעֵר בַּיָּם וַיַּבְּשֵׁהוּ[a] וְכָל־הַנְּהָרוֹת הֶחֱרִיב ב חד מל וחד חס
(ד) אֻמְלַל[b] בָּשָׁן וְכַרְמֶל וּפֶרַח לְבָנוֹן אֻמְלָל׃
(ה) 5 הָרִים[a] רָעֲשׁוּ מִמֶּנּוּ וְהַגְּבָעוֹת הִתְמֹגָגוּ ל וחד מן ג[3] חס בליש
(ו) וַתִּשָּׂא[b] הָאָרֶץ מִפָּנָיו [c]וְתֵבֵל וְכָל־[c]יֹשְׁבֵי בָהּ׃ כג . ב . ה[4] . לד מל[5]
(ז) 6 לִפְנֵי[a] זַעְמוֹ מִי יַעֲמוֹד [a]וּמִי יָקוּם בַּחֲרוֹן אַפּוֹ ג מל[6] . ב
(ח) חֲמָתוֹ נִתְּכָה כָאֵשׁ וְהַצֻּרִים נִתְּצוּ[b] מִמֶּנּוּ׃ ב

[20] Mp sub loco. [21] Mm 759 et Mm 929.
Cp 1 [1] Mm 1382. [2] Mm 3440. [3] Mm 3532. [4] Mm 2556. [5] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [6] Mm 3482.

18 [a–a] nonn add hab, sed l גוי ‖ 19 [a] l וְהִשְׁלִיךְ cf Vrs ‖ [b] l c pc Mss 𝔊𝔖𝔙 חַטֹּאתֵנוּ.
Cp 1,2 [a] tr post יהוה? ‖ [b–b] > 𝔊[Mss] ‖ [c–c] add ‖ 3 [a–a] add ‖ [b] prp חֶסֶד ‖ [c] huc tr ‸ cf 𝔊 ‖ 4 [a] frt l וַיֹּבִשֵׁהוּ ‖ [b] ד-stropha, prp דָּלְלוּ (cf parallelismum et Vrs) ‖ 5 [a] l c Mur הֶהָרִים cf 𝔊𝔗 ‖ [b] l ותשא cf 𝔖(om cop)𝔙 ‖ [c–c] prp וְאָבְלוּ כל vel וַיֶּאֶבְלוּ כל ‖ 6 [a] l לְפָנָיו et tr post יעמוד (ו-stropha) ‖ [b] prp c Ms נִצְּתוּ.

(ט) 7 ט֣וֹב יְהוָ֔ה לְמָע֖וֹז[a] בְּי֣וֹם צָרָ֑ה
(י) וְיֹדֵ֖עַ[b] חֹ֥סֵי בֽוֹ׃ 8 וּבְשֶׁ֣טֶף עֹבֵ֔ר[a] — ג̇[7]. ל̇
(כ) כָּלָ֖ה יַעֲשֶׂ֣ה מְקוֹמָ֑הּ[b] וְאֹיְבָ֖יו יְרַדֶּף[c]־חֹֽשֶׁךְ׃ — ג̇
9 מַה־תְּחַשְּׁבוּן֙ אֶל־יְהוָ֔ה — ל̇. ג̇[8]
כָּלָ֖ה ה֣וּא עֹשֶׂ֑ה לֹֽא־תָק֥וּם[a] פַּעֲמַ֖יִם צָרָֽה[b]׃ — כ̇ב̇[9]
10 [a][b]כִּ֚י עַד־[b]סִירִ֣ים סְבֻכִ֔ים [c]וּכְסָבְאָ֖ם סְבוּאִ֑ים[c] — ל̇. ל̇
אֻ֨כְּל֔וּ כְּקַ֥שׁ יָבֵ֖שׁ מָלֵֽא[d]׃ 11 [e]מִמֵּ֣ךְ יָצָ֔א — ג̇[10]. ה̇
חֹשֵׁ֥ב עַל־יְהוָ֖ה רָעָ֑ה יֹעֵ֖ץ בְּלִיָּֽעַל׃ ס — לא[11]. ד חס בליש וכל יעצי דכות[12]

12 כֹּ֣ה ׀ אָמַ֣ר יְהוָ֗ה
[a]אִם־שְׁלֵמִים֙[b] וְכֵ֣ן[c] רַבִּ֔ים[a] וְכֵ֥ן נָגֹ֖זּוּ[d] וְעָבָ֑ר[e] — ב̇
וְעִנִּתִ֕ךְ[d] לֹ֥א אֲעַנֵּ֖ךְ עֽוֹד׃ — ל̇ וחס
13 וְעַתָּ֕ה אֶשְׁבֹּ֥ר מֹטֵ֖הוּ[a] מֵעָלָ֑יִךְ וּמוֹסְרֹתַ֖יִךְ אֲנַתֵּֽק׃ — ל̇. ד̇[13]. ל̇
14 וְצִוָּ֤ה עָלֶ֙יךָ֙ יְהוָ֔ה
[a]לֹֽא־יִזָּרַ֥ע מִשִּׁמְךָ֖ ע֑וֹד[a][b]
מִבֵּ֨ית אֱלֹהֶ֜יךָ אַכְרִ֨ית פֶּ֧סֶל וּמַסֵּכָ֛ה
אָשִׂ֥ים קִבְרֶ֖ךָ [c]כִּ֥י קַלּֽוֹתָ[c]׃ פ — ל̇

2 1 הִנֵּ֣ה עַל־הֶ֠הָרִים רַגְלֵ֨י מְבַשֵּׂ֜ר מַשְׁמִ֣יעַ שָׁל֗וֹם[a]
חָגִּ֧י יְהוּדָ֛ה חַגַּ֖יִךְ שַׁלְּמִ֣י נְדָרָ֑יִךְ — ל̇. ל̇
כִּ֠י לֹ֣א יוֹסִ֥יף ע֛וֹד לַעֲבָור־בָּ֥ךְ[b] בְּלִיַּ֖עַל — לעבר ק̇ חד מן ד[1] מל בליש
כֻּלֹּ֥ה[c] נִכְרָֽת׃ — כ̇ת כן[2]

[7] Mm 973. [8] Mm 2751. [9] Mm 475. [10] Mm 3110. [11] Mm 486. [12] Mm 2808. [13] Mm 2832. Cp 2 [1] Mm 1259. [2] Cf Mp sub loco, Mm 2264 et 2480.

7 [a] exc vb; l exempli cs לִמְחַכֵּי־לוֹ מָעוֹז ‖ [b] י-stropha, l יְהוָה ידע ‖ **8** [a] exc vb; prb יַעֲבִירֵם ‖ [b] 𝔊 τοὺς ἐπεγειρομένους α′ ἀπὸ ἀνισταμένων θ′ sec Hier *consurgentibus ei* ε′ sec Hier *a consurgentibus illi*, l בְּקָמָיו ‖ [c] prp יֶהְדֹּף ‖ **9** [a] 𝔊 ἐκδικήσει = יָקוּם; prp יקומו ‖ [b] prp צָרָיו cf [a] ‖ **10/11** [a] cj c 2,2.4sqq? ‖ [b–b] frt l הוֹי עִיר cf 3,1, al יִבָּעֲרוּ כְּ ‖ [c–c] aut secundum aut utrumque vb dttg; al prp ...וּ לְבִיאִים et cj c מלא (cf [d]), al dl ‖ [d] al tr ante [c–c] (מָלֵא(וּ לביאים, al l הֲלֹא et cj c 11 ‖ [e] unum vb (כִּי ?) aut plur exc? ‖ **12** [a–a] 𝔊 κατάρχων ὑδάτων πολλῶν = מֹשֵׁל מַיִם רבים, 𝔖 *ʾl ryšj mjʾ sgjʾʾ* = אֶל מֹשְׁלֵי מַיִם רבים; prp רבים (inundationes, imbres) אם שְׁלָמִים ‖ [b] frt l מֹשְׁלִים cf 𝔊𝔖 ‖ [c] frt l הֵם, al l וְאִם ‖ [d–d] l ועברו עניתך ‖ [e] > 𝔊 ‖ **13** [a] prp מַטֵּהוּ cf 𝔊𝔙, al מַטֵּה ‖ **14** [a–a] frt l לֹא יִזָּכֵר עוֹד שִׁמְךָ cf 𝔗 ‖ [b] exc hemist? ‖ [c–c] prp קִיקְלוֹת sterculinium vel (קִי)קָלוֹן ‖
Cp 2,1 [a] hic ins 3? ‖ [b] prp בָּךְ־ ‖ [c] 𝔊 συντετέλεσται, frt l כָּלָה.

2 [a]עָלָ֥ה מֵפִ֛יץ[b] עַל־פָּנַ֖יִךְ ב.ח
נָצ֣וֹר מְצֻרָ֑ה[c] צַפֵּה־דֶ֙רֶךְ֙
חַזֵּ֣ק מָתְנַ֔יִם אַמֵּ֥ץ כֹּ֖חַ מְאֹֽד׃ ג[3]
3 [a]כִּ֣י שָׁ֤ב יְהוָה֙ אֶת־גְּא֣וֹן[b] יַעֲקֹ֔ב כִּגְא֖וֹן[c] יִשְׂרָאֵ֑ל
כִּ֤י בְקָקוּם֙ בֹּֽקְקִ֔ים וּזְמֹרֵיהֶ֖ם שִׁחֵֽתוּ׃ ל.ל
4 מָגֵ֨ן גִּבֹּרֵ֜יהוּ מְאָדָּ֗ם אַנְשֵׁי־חַ֙יִל֙ מְתֻלָּעִ֔ים ל.ל.ל
[a]בְּאֵשׁ־פְּלָד֥וֹת[a] הָרֶ֖כֶב [b]בְּי֣וֹם הֲכִינ֑וֹ[b] וְהַבְּרֹשִׁ֖ים[c] הָרְעָֽלוּ[d]׃ ל.ל
5 בַּֽחוּצוֹת֙ יִתְהוֹלְל֣וּ הָרֶ֔כֶב[a] יִֽשְׁתַּקְשְׁק֖וּן בָּרְחֹב֑וֹת ב חד מל וחד חס.ל
מַרְאֵיהֶן֙[b] כַּלַּפִּידִ֔ם כַּבְּרָקִ֖ים יְרוֹצֵֽצוּ׃ ד[4].ג מל בליש[5]
6 יִזְכֹּר[a]֙ אַדִּירָ֔יו יִכָּשְׁל֖וּ[b] בַּהֲלִֽכוֹתָ֑ם בהליכתם ק חד מן ו[6] חס י ול בליש
יְמַֽהֲרוּ֙ חֽוֹמָתָ֔הּ[c] וְהֻכַ֖ן הַסֹּכֵֽךְ׃ ג ב מל וחד חס[7].ג
7 שַׁעֲרֵ֥י הַנְּהָר֖וֹת נִפְתָּ֑חוּ וְהַֽהֵיכָ֖ל נָמֽוֹג׃ ג[8].ב
8 [a]וְהֻצַּ֖ב גֻּלְּתָ֣ה הֹעֲלָ֑תָה[a] וְאַמְהֹתֶ֗יהָ מְנַהֲגוֹת[b]֙
כְּק֣וֹל[c] יוֹנִ֔ים מְתֹפְפֹ֖ת עַל־לִבְבֵהֶֽן׃ ל.ל.ל[9]
9 וְנִֽינְוֵ֥ה כִבְרֵֽכַת־מַ֖יִם [a]מִימֵ֣י הִ֑יא[a] וְהֵ֣מָּה[b] נָסִ֔ים
עִמְד֥וּ עֲמֹ֖דוּ וְאֵ֥ין מַפְנֶֽה׃ ב חד קמ ול פת
10 בֹּ֣זּוּ כֶ֔סֶף בֹּ֖זּוּ זָהָ֑ב וְאֵ֥ין קֵ֙צֶה֙ לַתְּכוּנָ֔ה ה[10]
כָּבֹ֕ד[a] מִכֹּ֖ל כְּלִ֥י חֶמְדָּֽה׃ ב חס
11 בּוּקָ֥ה וּמְבוּקָ֖ה וּמְבֻלָּקָ֑ה וְלֵ֨ב נָמֵ֜ס וּפִ֣ק בִּרְכַּ֗יִם ל.ל
וְחַלְחָלָה֙ בְּכָל־מָתְנַ֔יִם וּפְנֵ֥י כֻלָּ֖ם קִבְּצ֥וּ פָארֽוּר׃ יו. מח[11] כת א לא קר ב מנה בליש
12 אַיֵּה֙ מְע֣וֹן אֲרָי֔וֹת וּמִרְעֶ֥ה[a] ה֖וּא לַכְּפִרִ֑ים ב. ד חס בליש
אֲשֶׁר[b]֩ הָלַ֨ךְ אַרְיֵ֜ה לָבִ֗יא[c] שָׁ֛ם גּ֥וּר אַרְיֵ֖ה וְאֵ֥ין מַחֲרִֽיד׃ ג בסיפ[12]

[3]Mm 2112. [4]Mm 302. [5]Mp contra textum, cf Mp sub loco. [6]Mm 1871. [7]Mm 2266. [8]Mm 54. [9]Mm 2772. [10]Mm 2213. [11]Mm 898. [12]Mp sub loco.

2 [a] tr 2 ante 4 ‖ [b] prp מַפֵּץ ‖ [c] prp מַצָּרָה custodia ‖ 3 [a] tr post 1aα? cf 1[a] ‖ [b] prp גֶּפֶן ‖ [c] prp כְּגֶפֶן (cf וזמריהם) ‖ 4 [a—a] prp l כְּאֵשׁ לַפִּדוֹת cf σ′𝔖 *(blmpjd' dnwr')*, pc Mss 'כְּא; sed cf ug *pld* tegimen, frt l כְּאֵשׁ פְּלָדוֹת ‖ [b—b] prb dl, gl? ‖ [c] 𝔊(𝔖) *καὶ οἱ ἱππεῖς*, l וְהַפָּרָשִׁים ‖ [d] frt l הִרְעִלוּ ‖ 5 [a] prb dl ‖ [b] l יהם— ‖ 6 [a] 𝔊(𝔙) *καὶ μνησθήσονται*, prb l יִזָּכְרוּ ‖ [b] frt l לֹא יִכָּשְׁלוּ ‖ [c] l c pc Mss 𝔖𝔗 חוֹמָתָהּ ‖ 8 [a—a] prb crrp; prp הוּצְאָה בְּגָלוּת הַבַּעֲלָה, al וְהֻצְאָה גָּלְתָה בַעֲלָתָהּ ‖ [b] l מְנֹהֲגוֹת cf 𝔊𝔗𝔙 ‖ [c] pr הֹגוֹת cf 𝔗𝔙 ‖ 9 [a—a] 𝔊(𝔙) *τὰ ὕδατα αὐτῆς*, l מֵימֶיהָ ‖ [b] prb dl ‖ 10 [a] 𝔊(𝔖) *βεβάρυνται*, prb l כָּבֵד ‖ 12 [a] prp וּמְעָרָה ‖ [b] add? ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔙) *τοῦ εἰσελθεῖν*; l לָבוֹא? sed frt var lect ad אריה.

13 אַרְיֵה טֹרֵף בְּדֵי גֹרוֹתָיו וּמְחַנֵּק לְלִבְאֹתָיו — ד . ל
וַיְמַלֵּא־טֶרֶף חֹרָיו וּמְעֹנֹתָיו טְרֵפָה׃ — ט . ל חס[13]
14 הִנְנִי אֵלַיִךְ נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת — כט . כו
וְהִבְעַרְתִּי בֶעָשָׁן רִכְבָּהּ[a] וּכְפִירַיִךְ תֹּאכַל חָרֶב — ל
וְהִכְרַתִּי מֵאֶרֶץ טַרְפֵּךְ וְלֹא־יִשָּׁמַע עוֹד קוֹל מַלְאָכֵכֵה[b]׃ ס — ב[14] . [15] . ל

3 1 הוֹי עִיר דָּמִים כֻּלָּהּ כַּחַשׁ — ל
פֶּרֶק מְלֵאָה לֹא יָמִישׁ טָרֶף׃ — ז[1]
2 קוֹל שׁוֹט וְקוֹל רַעַשׁ אוֹפָן
וְסוּס דֹּהֵר וּמֶרְכָּבָה מְרַקֵּדָה׃
3 פָּרָשׁ מַעֲלֶה[a] — ג ב קמ וחד פת . ה[2]
וְלַהַב חֶרֶב וּבְרַק חֲנִית
וְרֹב חָלָל וְכֹבֶד פָּגֶר
וְאֵין קֵצֶה לַגְּוִיָּה יִכְשְׁלוּ[b] בִּגְוִיָּתָם[c]׃ — ה[3] . וכשלו ק
4 מֵרֹב זְנוּנֵי זוֹנָה טוֹבַת חֵן בַּעֲלַת כְּשָׁפִים
הַמֹּכֶרֶת[a] גּוֹיִם בִּזְנוּנֶיהָ וּמִשְׁפָּחוֹת בִּכְשָׁפֶיהָ׃
5 הִנְנִי אֵלַיִךְ נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת[a] וְגִלֵּיתִי שׁוּלַיִךְ עַל־פָּנָיִךְ — כט . כו . ג ומל . ה
וְהַרְאֵתִי גוֹיִם מַעְרֵךְ וּמַמְלָכוֹת קְלוֹנֵךְ׃
6 וְהִשְׁלַכְתִּי עָלַיִךְ שִׁקֻּצִים וְנִבַּלְתִּיךְ וְשַׂמְתִּיךְ כְּרֹאִי׃ — ג חס[4] . ל
7 וְהָיָה כָל־רֹאַיִךְ יִדּוֹד מִמֵּךְ וְאָמַר[a] — ז בסיפ
שָׁדְּדָה נִינְוֵה מִי יָנוּד לָהּ
מֵאַיִן אֲבַקֵּשׁ מְנַחֲמִים לָךְ[b]׃

8 הֲתֵיטְבִי מִנֹּא אָמוֹן הַיֹּשְׁבָה בַּיְאֹרִים [a]מַיִם סָבִיב לָהּ[a] — ל . ל
אֲשֶׁר־חֵיל[b] יָם[c] מִיָּם[d] חוֹמָתָהּ׃
9 כּוּשׁ עָצְמָה[a] וּמִצְרַיִם וְאֵין קֵצֶה — ב . ה[3]

[13] Mm 2570. [14] Mm 3111. [15] Mm 3112. Cp 3 [1] Mm 3293. [2] Mm 2726. [3] Mm 2213. [4] Mm 2190.

14 [a] 𝔊(𝔖) πλῆθός σου = רֻבֵּךְ? prp רִכְבֵּךְ (cf 𝔗𝔙) vel רִבְצֵךְ, sed frt l סֻבְּכֵךְ cf 1,10 ‖ [b] 𝔊 τὰ ἔργα σου, prp מלאכֵךְ cf 𝔗𝔙, sed frt l לְבִיאָיִךְ ‖ **Cp 3,3** [a] exc hemist ‖ [b] K וְכָשְׁלוּ; 𝔈[2] pc Mss ut Q ‖ [c] l בַּגְּוִיֹּת ‖ **4** [a] frt l הַכֹּמֶרֶת (cf מִכְמֶרֶת) ‖ **5** [a] frt dl m cs ‖ **7** [a] add? ‖ [b] 𝔊 αὐτῇ, l לָהּ ‖ **8** [a—a] prb gl ad v b sq ‖ [b] l חֵילָהּ cf Vrs ‖ [c] > Mur ‖ [d] 𝔙(𝔊𝔖 pr cop) *aquae*, l מַיִם ‖ **9** [a] 𝔊(𝔖𝔗[Mss]𝔙) ἡ ἰσχὺς αὐτῆς, l עָצְמָהּ.

פּוּט וְלוּבִ֔ים הָי֖וּ בְּעֶזְרָתֵֽךְ[b]׃
10 גַּם־הִ֗יא לַגֹּלָה֙ הָלְכָ֣ה בַשֶּׁ֔בִי — ד̇ וחס בליש
גַּ֧ם עֹלָלֶ֛יהָ יְרֻטְּשׁ֖וּ[a] בְּרֹ֣אשׁ כָּל־חוּצ֑וֹת — ל̇ה[5]
וְעַל־[b]נִכְבַּדֶּ֙יהָ֙ יַדּ֣וּ גוֹרָ֔ל — ג̇
וְכָל־גְּדוֹלֶ֖יהָ רֻתְּק֥וּ בַזִּקִּֽים׃
11 גַּם־אַ֣תְּ תִּשְׁכְּרִ֔י[a] תְּהִ֖י נַעֲלָמָ֑ה[b] — ב̇
גַּם־אַ֛תְּ תְּבַקְשִׁ֥י מָע֖וֹז מֵאוֹיֵֽב׃
12 כָּל־מִבְצָרַ֔יִךְ תְּאֵנִ֖ים עִם[a]־בִּכּוּרִ֑ים
אִם־יִנּ֕וֹעוּ וְנָפְל֖וּ עַל־פִּ֥י אוֹכֵֽל׃ — ד̇ מל[6]
13 הִנֵּ֨ה עַמֵּ֤ךְ נָשִׁים֙[a] [b]בְּקִרְבֵּ֔ךְ לְאֹ֣יְבַ֔יִךְ[b] — ה̇[7]
פָּת֥וֹחַ נִפְתְּח֖וּ שַׁעֲרֵ֣י אַרְצֵ֑ךְ — ג̇ ב̇ חס וחד מל
[c]אָכְלָ֥ה אֵ֖שׁ בְּרִיחָֽיִךְ[cd]׃
14 מֵ֤י מָצוֹר֙ שַֽׁאֲבִי־לָ֔ךְ חַזְּקִ֖י מִבְצָרָ֑יִךְ
בֹּ֧אִי[a] בַטִּ֛יט וְרִמְסִ֥י בַחֹ֖מֶר — ב̇. ב̇
הַחֲזִ֥יקִי מַלְבֵּֽן[b]׃ — ל̇
15 שָׁ֚ם[a] תֹּאכְלֵ֣ךְ אֵ֔שׁ תַּכְרִיתֵ֣ךְ חֶ֔רֶב [b]תֹּאכְלֵ֖ךְ כַּיָּ֑לֶק[b]
הִתְכַּבֵּ֣ד[c] כַּיֶּ֔לֶק הִֽתְכַּבְּדִ֖י כָּאַרְבֶּֽה׃ — ל̇. ה̇
16 הִרְבֵּית֙[a] רֹֽכְלַ֔יִךְ מִכּוֹכְבֵ֖י הַשָּׁמָ֑יִם [b]יֶ֖לֶק פָּשַׁ֥ט וַיָּעֹֽף[b]׃ — ג̇ וחס[8]
17 מִנְּזָרַ֙יִךְ֙ כָּֽאַרְבֶּ֔ה וְטַפְסְרַ֖יִךְ [a]כְּג֣וֹב גֹּבָ֑י[a] — ל̇. ה̇. ב̇
הַחוֹנִ֤ים בַּגְּדֵרוֹת֙ בְּי֣וֹם קָרָ֔ה — ל̇[9]
שֶׁ֤מֶשׁ זָֽרְחָה֙ [b]וְנוֹדַ֔ד וְלֹֽא[b]־נוֹדַ֥ע מְקוֹמ֖וֹ[c] — ל̇[10]
אַיָּֽם[d]׃ 18 נָמ֤וּ רֹעֶ֙יךָ֙[a] [b]מֶ֣לֶךְ אַשּׁ֔וּר[b] יִשְׁכְּנ֖וּ[c] אַדִּירֶ֑יךָ[a] — ב̇. ל̇

[5] Mm 2840. [6] Mm 3271. [7] Mm 868. [8] Mm 1843. [9] Mm 841. [10] Mm 520.

9 [b] 𝔊(𝔖) *βοηθοὶ αὐτῆς*, l ־תָהּ ‖ **10** [a] l רֻטְּשׁוּ cf 𝔖𝔙 ‖ [b] 𝔊 + *πάντα*, ins כָּל־ ‖ **11** [a] prp תִּשָּׁבְרִי ‖ [b] prp נֶעֱלָפָה; 𝔗 *msl'm'*, frt l נִלְעָמָה pessum data ‖ **12** [a] prb l עָרַיִךְ vel עַמֵּךְ ‖ **13** [a] frt l נָשִׁים (= נָסִים) vel כְּנָשִׁים cf 𝔊(𝔖𝔗) *ὡς γυναῖκες* ‖ [b—b] l בְּקֶרֶב (כֹּל) איביך ‖ [c—c] gl? an exc hemist? ‖ [d] sic L, mlt Mss Edd ־יִךְ ‖ **14** [a] prp בּוֹסִי ‖ [b] exc hemist; שָׁם 15 superesse vid ‖ **15** [a] cf 14[b] ‖ [b—b] prb dl ‖ [c] l הִתְכַּבְּדִי ‖ **16** [a] l הִרְבִּי vel וְהִרבית ‖ [b—b] add ‖ **17** [a—a] dttg; l כְּגוֹבָי ‖ [b—b] l ונוֹדְדוּ לֹא, sed frt (cf metrum) ונודד(ו) add ‖ [c] l מְקוֹמָם׃ ‖ [d] prb l אֵיכָה et cj c 18, al prp אוֹי מַה נָּמוּ ‖ **18** [a] prp ־יִךְ cf 𝔖 ‖ [b—b] add? ‖ [c] prb l יָשְׁנוּ.

נָפֹ֧שׁוּ[d] עַמְּךָ֛[e] עַל־הֶהָרִ֖ים וְאֵ֥ין מְקַבֵּֽץ׃
19 אֵין־כֵּהָ֣ה[a] לְשִׁבְרֶ֔ךָ[b] נַחְלָ֖ה מַכָּתֶ֑ךָ[b]
ו[11] כֹּ֣ל ׀ שֹׁמְעֵ֣י שִׁמְעֲךָ֗[b] תָּ֤קְעוּ כַף֙ עָלֶ֔יךָ[c]
כִּ֛י עַל־מִ֛י לֹֽא־עָבְרָ֥ה רָעָתְךָ֖[b] תָּמִֽיד׃

סכום הפסוקים
ארבעים ושבעה

HABAKUK חבקוק

ט 1 ¹ הַמַּשָּׂא֙ אֲשֶׁ֣ר חָזָ֔ה חֲבַקּ֖וּק הַנָּבִֽיא׃ ס̄ ג[1]
ד[2] 2 עַד־אָ֧נָה יְהוָ֛ה שִׁוַּ֖עְתִּי וְלֹ֣א תִשְׁמָ֑ע
אֶזְעַ֥ק אֵלֶ֛יךָ חָמָ֖ס וְלֹ֥א תוֹשִֽׁיעַ׃
ה[3] 3 לָ֣מָּה תַרְאֵ֤נִי אָ֙וֶן֙ וְעָמָ֣ל תַּבִּ֔יט[a]
יד בטע[4]. ל[1]. לז וְשֹׁ֥ד וְחָמָ֖ס לְנֶגְדִּ֑י [b]וַיְהִ֥י רִ֖יב[b] [c]וּמָד֥וֹן יִשָּֽׂא[c]׃
ב. ב[5] 4 עַל־כֵּן֙ תָּפ֣וּג תּוֹרָ֔ה וְלֹֽא־יֵצֵ֥א לָנֶ֖צַח מִשְׁפָּ֑ט[a]
ל כִּ֤י רָשָׁע֙ מַכְתִּ֣יר אֶת־הַצַּדִּ֔יק עַל־כֵּ֛ן יֵצֵ֥א מִשְׁפָּ֖ט מְעֻקָּֽל׃

ל 5 רְא֤וּ בַגּוֹיִם֙[a] וְֽהַבִּ֔יטוּ וְהִֽתַּמְּה֖וּ תְּמָ֑הוּ[b]
ב כִּי־פֹ֙עַל֙ פֹּעֵ֣ל[c] בִּימֵיכֶ֔ם לֹ֥א תַאֲמִ֖ינוּ כִּ֥י יְסֻפָּֽר׃
ל 6 כִּֽי־הִנְנִ֤י מֵקִים֙ [a]אֶת־הַכַּשְׂדִּ֔ים[a] הַגּ֖וֹי הַמַּ֣ר וְהַנִּמְהָ֑ר
כז[6] מל ול בעינ וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה. ו דגש[7]. ה[8] הַהוֹלֵךְ֙ לְמֶרְחֲבֵי־אֶ֔רֶץ לָרֶ֖שֶׁת מִשְׁכָּנ֥וֹת לֹּא־לֽוֹ׃
ז[9]. יא זוגין דמטע בטע[10]. ו[11]. ל 7 אָיֹ֥ם וְנוֹרָ֖א ה֑וּא מִמֶּ֕נּוּ מִשְׁפָּט֥וֹ וּשְׂאֵת֖וֹ[a] יֵצֵֽא׃
ל 8 וְקַלּ֨וּ[a] מִנְּמֵרִ֜ים סוּסָ֗יו וְחַדּוּ֙ מִזְּאֵ֣בֵי עֶ֔רֶב[b]

[11] Mm 1703.
Cp I [1] Mp sub loco. [2] Mm 2475. [3] Mm 125. [4] Mm 3948. [5] Mm 3113. [6] Mm 1788. [7] Mm 3644. [8] Mm 282. [9] Mm 3040. [10] Mm 794. [11] Mm 1689.

18 [d] l נָפֹצוּ ‖ [e] prp ־ֵךְ cf 𝔖 ‖ **19** [a] 𝔊 *ἴασις* = גֵּהָה? ‖ [b] cf 18[e] ‖ [c] cf 18[a].
Cp 1,3 [a] frt l אביט cf 𝔖𝔗 ‖ [b–b] var lect an gl ad sq? ‖ [c–c] frt l אֶשָּׂא an exc nonn vb? ‖ **4** [a] 𝔔 המ׳ ‖ **5** [a] 𝔊 *οἱ καταφρονηταί* = בֹּגְדִים cf 𝔖, 1 𝔐 ‖ [b] 𝔊* + *ἀφανίσθητε* = וְשֹׁמּוּ? ‖ [c] 𝔊 + *ἐγώ* cf 𝔖, frt ins אֲנִי vel potius l אֶפְעַל m cs ‖ **6** [a–a] gl, dl; 𝔊 + *τοὺς μαχητάς*, l sol (הַ)גִּבֹּרִים m cs ‖ **7** [a] prb dl, var lect ad ומשפטו ‖ **8** [a] 𝔔 וקול ‖ [b] 𝔊 *τῆς Ἀραβίας*, prb l עֲרָבָה.

[c]וּפָשׁוּ פָּרָשָׁיו[c][d]

וּפָרָשָׁיו[e][f] מֵרָחוֹק יָבֹאוּ[g] יָעֻפוּ כְּנֶשֶׁר חָשׁ לֶאֱכוֹל׃ — ג[12] . יג מל[13]

9 כֻּלֹּה לְחָמָס יָבוֹא — כת כן[14]

[a]מְגַמַּת פְּנֵיהֶם קָדִימָה[a][b] וַיֶּאֱסֹף[c] כַּחוֹל שֶׁבִי׃ — ז חס פאת . כ[15] ב מנה בסיפ

10 וְהוּא בַּמְּלָכִים יִתְקַלָּס[a] וְרֹזְנִים מִשְׂחָק לוֹ — לג ר״פ וחד מן ח פסוק והוא הוא

הוּא[b] לְכָל־מִבְצָר יִשְׂחָק וַיִּצְבֹּר[c] עָפָר וַיִּלְכְּדָהּ[d]׃

11 אָז חָלַף[a] רוּחַ[b] וַיַּעֲבֹר[c] וְאָשֵׁם[d] זוּ כֹחוֹ לֵאלֹהוֹ[e]׃ — ל

12 הֲלוֹא אַתָּה מִקֶּדֶם יְהוָה [a]אֱלֹהַי קְדֹשִׁי[a] [b]לֹא נָמוּת[b] — ל וחס

יְהוָה לְמִשְׁפָּט שַׂמְתּוֹ וְצוּר[c] לְהוֹכִיחַ[d] יְסַדְתּוֹ׃ — ל . ל

13 טְהוֹר עֵינַיִם מֵרְאוֹת רָע[a] וְהַבִּיט אֶל־עָמָל לֹא תוּכָל — כת . ל

לָמָּה תַבִּיט[b] בּוֹגְדִים תַּחֲרִישׁ[c] בְּבַלַּע רָשָׁע צַדִּיק מִמֶּנּוּ[d]׃ — ה[16] . ה מל[17]

14 וַתַּעֲשֶׂה[a] אָדָם כִּדְגֵי הַיָּם כְּרֶמֶשׂ [b]לֹא־מֹשֵׁל[b] בּוֹ׃ — ג[18]

15 כֻּלֹּה בְּחַכָּה הֵעֲלָה[a] יְגֹרֵהוּ[b] בְחֶרְמוֹ — כת כן[14] . ב[19] . ל[20]

וַיַאַסְפֵהוּ בְּמִכְמַרְתּוֹ עַל־כֵּן יִשְׂמַח וְיָגִיל׃ — ל

16 עַל־כֵּן יְזַבֵּחַ לְחֶרְמוֹ וִיקַטֵּר לְמִכְמַרְתּוֹ — ל

כִּי בָהֵמָּה שָׁמֵן חֶלְקוֹ וּמַאֲכָלוֹ בְּרִאָה[a]׃ — ג[21] . ד[22] . ל . ב חד מל וחד חס

17 הַעַל[a] כֵּן יָרִיק חֶרְמוֹ[b] וְתָמִיד[c] לַהֲרֹג גּוֹיִם לֹא[d] יַחְמוֹל׃ ס — ב . ד מל

2 1 עַל־מִשְׁמַרְתִּי אֶעֱמֹדָה וְאֶתְיַצְּבָה עַל־מָצוֹר[a] וַאֲצַפֶּה[b] — ב ר״פ על על[1] . ב[2]

לִרְאוֹת מַה־יְדַבֶּר־בִּי וּמָה אָשִׁיב[c] עַל־תּוֹכַחְתִּי׃

[12] Mm 3635. [13] Mm 1640. [14] Cf Mp sub loco, Mm 2264 et 2480. [15] Mm 4234. [16] Mm 125. [17] Mm 3638. [18] Mm 1970. [19] Hi 40,25. [20] Mm 1430. [21] Mm 579. [22] Mm 1407. Cp 2 [1] Mm 2328. [2] Mm 3114.

8 c–c 𝔔 פשו ופרשו פרשו ‖ d exc vb? ‖ e cf 9 a–a ‖ f > pc Mss 𝔊𝔖ᵂ, dttg? ‖ g > 𝔔𝔖, frt dl ‖ **9** a–a frt tr post 8a cf 8e; 𝔊 ἀνθεστηκότας προσώποις αὐτῶν ἐξ ἐναντίας, prp מְגֹרָה (מְגֹרַת) פניהם קָדִמָה ‖ b 𝔔 קדים, σ′(𝔙) ἄνεμος καύσων, 𝔖 ʿšjn, 𝔗 krwḥ qdwmʾ; prp קָדְמָה ‖ c 𝔊(𝔙) καὶ συνάξει, l וְיֶאֱסֹף cf 𝔖 ‖ **10** a 𝔔 יקלס ‖ b 𝔔 pc Mss 𝔊(𝔖) והוא ‖ c 𝔊(𝔙) καὶ βαλεῖ, l וְיִ′ ‖ d 𝔔 וילכדהו, 𝔊 καὶ κρατήσει αὐτοῦ; l וְיִלְכְּדֵהוּ cf 𝔙 ‖ **11** a prp יַחֲלִף cf 𝔊𝔙 ‖ b prb l כְּרוּחַ ‖ c prp וְיַעֲבֹר cf 𝔊𝔙 ‖ d 𝔔 וישם, l וְיָשֶׂם et cj c v b ‖ e prb l ־הָ(י)וּ ‖ **12** a–a 𝔊* ὁ θεὸς ὁ ἅγιός μου, prb l אֱלֹהַי קְדֹשִׁי ‖ b–b l c Tiq soph לא תמות ‖ c prp צוּרִי ‖ d 𝔔 למוכיחו ‖ **13** a 𝔔 ברע ‖ b 𝔔 תביטו ‖ c 𝔔 ותחריש cf 𝔖𝔗 ‖ d > 𝔊*𝔖, frt dl ‖ **14** a 𝔔 ותעש; frt l תעשה (ו dttg) ‖ b–b 𝔔 למשל ‖ **15** a prb l c 𝔔 יַעֲלֶה ‖ b prb l c 𝔔 וִיגרהו cf 𝔊𝔖; exc vb? ‖ **16** a 𝔔 ברי, l בָּרָא (ה dttg) ‖ **17** a 𝔔 Ms 𝔊𝔖(𝔙) על ‖ b frt l c 𝔔 חַרְבּוֹ ‖ c l c 𝔔 תמיד (ו dttg) et cj c v a cf 𝔖 ‖ d 𝔔 pc Mss ולוא cf 𝔖𝔗ᴹˢˢ ‖ **Cp 2,1** a 𝔔 מצורי, prp מְצוֹרִי ‖ b add? ‖ c l ישיב cf 𝔖.

2 וַיַּעֲנֵ֤נִי יְהוָה֙ וַיֹּ֔אמֶר
כְּתֹ֣ב חָז֔וֹן וּבָאֵ֖ר עַל־הַלֻּח֑וֹת לְמַ֥עַן יָר֖וּץ קוֹרֵ֥א[a] בֽוֹ׃ ל. י מל בליש
3 כִּ֣י ע֤וֹד חָזוֹן֙ לַמּוֹעֵ֔ד וְיָפֵ֥חַ[a] לַקֵּ֖ץ וְלֹ֣א[b] יְכַזֵּ֑ב ב
אִם־יִתְמַהְמַהּ֙ חַכֵּה־ל֔וֹ כִּֽי־בֹ֥א יָבֹ֖א לֹ֥א[b] יְאַחֵֽר׃ ל חס בסיפ
4 הִנֵּ֣ה עֻפְּלָ֔ה[a] לֹא־יָשְׁרָ֥ה[b] נַפְשׁ֖וֹ[c] בּ֑וֹ וְצַדִּ֖יק בֶּאֱמוּנָת֥וֹ[d] יִחְיֶֽה׃ ב. 3 יה וכל חיו יחיה דכות 4

5 וְאַף֙[a] כִּֽי־[b][a]הַיַּ֣יִן[c] בּוֹגֵ֔ד[b] גֶּ֥בֶר יָהִ֖יר וְלֹ֣א[d] יִנְוֶ֑ה[e] ט ר״פ. ב חס 5. ב
אֲשֶׁר֩ הִרְחִ֨יב כִּשְׁא֜וֹל נַפְשׁ֗וֹ וְה֤וּא כַמָּ֙וֶת֙ וְלֹ֣א[f] יִשְׂבָּ֔ע ג 7. ג 8. ב זקף קמ
וַיֶּאֱסֹ֤ף[g] אֵלָיו֙ כָּל־הַגּוֹיִ֔ם וַיִּקְבֹּ֥ץ[h] אֵלָ֖יו כָּל־הָעַמִּֽים׃ [וְיֹאמַ֗ר[f]] כ 8 ב מנה בסיפ [ו רפי 10
6 [a]הֲלוֹא־אֵ֣לֶּה[b] כֻלָּ֗ם [c]עָלָיו֙ מָשָׁ֣ל[c] יִשָּׂ֔אוּ וּמְלִיצָ֖ה[d] חִיד֣וֹת[e] ל֑וֹ ו. ב 9
ה֗וֹי הַמַּרְבֶּ֣ה לֹּא־[g]ל֔וֹ [h]עַד־מָתַ֕י[h] וּמַכְבִּ֥יד[i] עָלָ֖יו עַבְטִֽיט׃ ו דגש 11. ה 12. ל
7 הֲל֣וֹא [a]פֶ֗תַע יָק֙וּמוּ֙[a] נֹשְׁכֶ֔יךָ[b] וְיִקְצ֖וּ[c] מְזַעְזְעֶ֑יךָ ל וחטף 13
וְהָיִ֥יתָ לִמְשִׁסּ֖וֹת לָֽמוֹ׃ 8 כִּ֤י אַתָּה[a]
שַׁלּ֙וֹתָ֙ גּוֹיִ֣ם רַבִּ֔ים יְשָׁלּ֖וּךָ[b] כָּל־יֶ֣תֶר עַמִּ֑ים ל. ל
[c]מִדְּמֵ֤י אָדָם֙ וַחֲמַס־אֶ֔רֶץ קִרְיָ֖ה וְכָל־יֹ֥שְׁבֵי בָֽהּ׃[c] פ ח 14
9 ה֗וֹי בֹּצֵ֛עַ[a] בֶּ֥צַע[b] רָ֖ע לְבֵית֑וֹ
לָשׂ֤וּם בַּמָּרוֹם֙ קִנּ֔וֹ לְהִנָּצֵ֖ל מִכַּף־רָֽע׃ [נַפְשֶֽׁךָ׃ ג. ב
10 יָעַ֥צְתָּ בֹּ֖שֶׁת לְבֵיתֶ֑ךָ קְצוֹת[a]־[b]עַמִּ֥ים רַבִּ֖ים[b] וְחוֹטֵ֥א[c] ג 13
11 כִּי־אֶ֖בֶן מִקִּ֣יר תִּזְעָ֑ק וְכָפִ֥יס מֵעֵ֖ץ יַעֲנֶֽנָּה׃ פ ב
12 ה֛וֹי בֹּנֶ֥ה עִ֖יר בְּדָמִ֑ים וְכוֹנֵ֥ן[a] קִרְיָ֖ה בְּעַוְלָֽה׃

[3] Mm 528. [4] Mm 107. [5] Prv 22,12, Mp contra textum, cf Mp sub loco. [6] Mm 3115. [7] Mm 3116. [8] Mm 4234. [9] Prv 1,6. [10] Mm 2423. [11] Mm 3644. [12] Mm 282. [13] Mp sub loco. [14] Mm 2556.

2 [a] 𝔔 הקורא ‖ **3** [a] 𝔔 יפיח, prb l וִיפִיחַ; prp (וְ)יִפְרַח, al וּפֵתַח et apertio cf 𝔊 ‖ [b] l c 𝔔 mlt Mss 𝔊𝔖𝔗𝔙 וְלֹא ‖ **4** [a] l עֻפָּל vel עַפֵּל ‖ [b] 𝔊(𝔖) εὐδοκεῖ, prb l רָצְתָה; 𝔔 יושרה ‖ [c] l c Ms 𝔊α' נַפְשִׁי ‖ [d] 𝔊* ἐκ πίστεώς μου ‖ **5** [a–a] > 𝔊𝔖, prb add ‖ [b–b] 𝔔 הון יבגוד ‖ [c] prb l הוֹי cf 6. 9. 12. 15. 19 et 𝔔 הון; prp יָהִין ‖ [d] prp לא, sed cf bβ ‖ [e] frt l ירוה cf 𝔖; prp יִבְנֶה ‖ [f] 𝔔 לוא ‖ [g] 𝔔 ויאספו ‖ [h] 𝔔 ויקבצו ‖ **6** [a–a] add an ex textu crrp ortum? ‖ [b] > 𝔔 ‖ [c–c] 𝔔 invers ‖ [d] 𝔔 ומליצי ‖ [e] prp וְיָחוּדוּ ‖ [f] l c 𝔔𝔊 ויאמרו ‖ [g] 𝔔 ולוא ‖ [h–h] dl? prp עַד־תֻּמּוֹ ‖ [i] 𝔔 יכביד cf 𝔖𝔗 ‖ **7** [a–a] 𝔔 פת.אום ויקומו ‖ [b] prp נֹשֶׁיךָ cf 𝔔 ‖ [c] l c 𝔔 וְיָקִיצוּ ‖ **8** [a] exc nonn vb; frt ins שׁוֹסֶה אֹתָם cf stich sq ‖ [b] frt l c 𝔔 וישלוכה ‖ [c–c] add cf 17 ‖ **9** [a] 𝔔 הבוצע ‖ [b] exc vb; prb ins m cs וְזֶרַע (homtel) ‖ **10** [a] prb l קַצּוֹתָ vel קַצּוֹת ‖ [b–b] prb add ‖ [c] 𝔔 וחוטי; prp בְּחֵטְא, al וְחַטֹּאתְ vel וַחֲטֹא cf Prv 20,2 ‖ **12** [a] frt l c 𝔔 ויכונן; prp וּמְכוֹנֵן cf 𝔊𝔖𝔗.

13 [a]הֲלוֹא הִנֵּה[b] מֵאֵת[c] יְהוָה צְבָאוֹת[a]
וְיִיגְעוּ[d] עַמִּים בְּדֵי־אֵשׁ וּלְאֻמִּים בְּדֵי־רִיק יִעָפוּ׃ ל מל
14 [a]כִּי תִּמָּלֵא הָאָרֶץ לָדַעַת אֶת־כְּבוֹד יְהוָה כַּמַּיִם יְכַסּוּ
עַל־יָם[b]׃ ס ד
15 הוֹי מַשְׁקֵה רֵעֵהוּ [a]מְסַפֵּחַ חֲמָתְךָ[ab] וְאַף[c] שַׁכֵּר ל.ל.15ד
[d]לְמַעַן הַבִּיט עַל־מְעוֹרֵיהֶם[de]׃ ל
16 שָׂבַעְתָּ קָלוֹן מִכָּבוֹד שְׁתֵה גַם־אַתָּה וְהֵעָרֵל[a] ל
תִּסּוֹב עָלֶיךָ כּוֹס יְמִין יְהוָה וְקִיקָלוֹן עַל־כְּבוֹדֶךָ׃ ב16 מל ול בסיפ . ל
17 [a]כִּי־חֲמַס לְבָנוֹן יְכַסֶּךָּ וְשֹׁד בְּהֵמוֹת יְחִיתַן[ab] ל
מִדְּמֵי אָדָם וַחֲמַס־אֶרֶץ קִרְיָה וְכָל־יֹשְׁבֵי בָהּ׃ ס 17ח
18 מָה־הוֹעִיל פֶּסֶל כִּי פְסָלוֹ[a] יֹצְרוֹ מַסֵּכָה וּמוֹרֶה[b] שָּׁקֶר ל
כִּי בָטַח [c]יֹצֵר יִצְרוֹ[cd] עָלָיו לַעֲשׂוֹת אֱלִילִים אִלְּמִים׃ ס ד חס . ב18
19 הוֹי אֹמֵר[a] לָעֵץ הָקִיצָה עוּרִי לְאֶבֶן דּוּמָם [b]הוּא יוֹרֶה[b] ג19 . ג20 . ב21
הִנֵּה־הוּא תָּפוּשׂ זָהָב וָכֶסֶף וְכָל־רוּחַ אֵין בְּקִרְבּוֹ׃ ל.ל
20 וַיהוָה בְּהֵיכַל קָדְשׁוֹ הַס מִפָּנָיו[a] כָּל־הָאָרֶץ׃ פ ה ר״פ בסיפ . כג

3 1 תְּפִלָּה לַחֲבַקּוּק הַנָּבִיא עַל שִׁגְיֹנוֹת׃ ל.ל
2 [a]יְהוָה שָׁמַעְתִּי שִׁמְעֲךָ יָרֵאתִי[b] יְהוָה פָּעָלְךָ ל
בְּקֶרֶב[c] שָׁנִים חַיֵּיהוּ[d] בְּקֶרֶב[c] שָׁנִים תּוֹדִיעַ[e] ל ומל1
[f]בְּרֹגֶז רַחֵם תִּזְכּוֹר[f]׃ ב.ב מל
3 אֱלוֹהַ[a] מִתֵּימָן יָבוֹא וְקָדוֹשׁ מֵהַר־פָּארָן סֶלָה ג.ג2
כִּסָּה שָׁמַיִם הוֹדוֹ וּתְהִלָּתוֹ מָלְאָה הָאָרֶץ׃ ה3 ג מנה בסיפ
4 וְנֹגַהּ כָּאוֹר תִּהְיֶה[a] קַרְנַיִם מִיָּדוֹ לוֹ

[15] Mm 3117. [16] Mp sub loco. [17] Mm 2556. [18] Dt 31,21. [19] Mm 3118. [20] Mm 3119. [21] Mm 3120. Cp 3 [1] Mp sub loco. [2] Mm 2417. [3] Mm 3121.

13 [a–a] add ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔙) ταῦτά ἐστι, prb l הֵנָּה ‖ [c] 𝔔 מעם ‖ [d] 𝔔 יגער ‖ **14** [a] add cf Jes 11,9 ‖ [b] 𝔔 הים cf 𝔊* αὐτούς = עליהם ‖ **15** [a–a] prb l מִסַּף חֲמָתוֹ, ח dttg et cf [b] ‖ [b] 𝔔 חמתו cf σ′𝔙 ‖ [c] 𝔔 אף ‖ [d–d] prb dl, gl; an exc hemist? ‖ [e] 𝔔 מועדיהם ‖ **16** [a] l c 𝔔𝔊 (α′𝔖𝔙) וְהֵרָעֵל ‖ **17** [a–a] prb tr post 13 (14); al tr tot v ‖ [b] 𝔔 יחתה (crrp ex יחתכה?); 𝔊(𝔖𝔗) πτοήσει σε cf 𝔙, l יְחִתֶּךָ ‖ **18** [a] 𝔔 פסל ‖ [b] 𝔔 ומרי ‖ [c–c] l יצרו, dttg ‖ [d] 𝔔 יצריו ‖ **19** [a] 𝔔 ה[אמר] ‖ [b–b] gl, dl ‖ **20** [a] 𝔔 מלפניו ‖ **Cp 3,2** [a] 𝔊 textus auctus (transl dupl) ‖ [b] l (וְ)רָאִיתִי cf 𝔊 ‖ [c] prp בְּקָרֵב cf α′ ‖ [d] prp חַוֵּהוּ ‖ [e] 𝔊(𝔖) ἐπιγνωσθήσῃ, frt l תִּוָּדֵעַ ‖ [f–f] prb add ‖ **3** [a] sic L, mlt Mss Edd ה– ‖ **4** [a] l תַּחְתָּיו.

[b]וְשָׁ֖ם חֶבְי֥וֹן עֻזֹּֽה[b]׃ — ל. עזה[4] ול כת ה ק

5 לְפָנָ֖יו יֵ֣לֶךְ דָּ֑בֶר וְיֵצֵ֥א רֶ֖שֶׁף לְרַגְלָֽיו׃ — ג רפי[5]. ג. ד[6]

6 עָמַ֣ד ׀ וַיְמֹ֣דֶד[a] אֶ֗רֶץ רָאָה֙ וַיַּתֵּ֣ר גּוֹיִ֔ם — ל. ב[7]

וַיִּתְפֹּֽצְצוּ֙ הַרְרֵי־עַ֔ד שַׁח֖וּ גִּבְע֣וֹת עוֹלָ֑ם — ב[8]. ג

[b]הֲלִיכ֥וֹת עוֹלָ֖ם ל֑וֹ[b]׃ ס [מִדְיָֽן[c]׃ — ד

7 [a]תַּ֣חַת אָ֔וֶן[a] [b]רָאִ֖יתִי[b] אָהֳלֵ֣י כוּשָׁ֑ן יִרְגְּז֕וּן [c]יְרִיע֖וֹת אֶ֥רֶץ[c][d] — ל. ה מל[9]

8 הֲבִנְהָרִים֙ חָרָ֣ה יְהוָ֔ה[a] [b]אִ֤ם בַּנְּהָרִים֙[b] אַפֶּ֔ךָ אִם־בַּיָּ֖ם — ל

כִּ֤י תִרְכַּב֙ עַל־סוּסֶ֔יךָ [c]מַרְכְּבֹתֶ֖יךָ יְשׁוּעָֽה[c]׃ [עֶבְרָתֶ֑ךָ — ב וחס

9 [a]עֶרְיָ֤ה תֵעוֹר֙[a] קַשְׁתֶּ֔ךָ [b]שְׁבֻע֥וֹת[b] מַטּ֖וֹת [c]אֹ֣מֶר[c] סֶ֑לָה — ד[10]. ו חס[11]

נְהָר֖וֹת תְּבַקַּע־[d]אָֽרֶץ׃ 10 רָא֤וּךָ יָחִ֙ילוּ֙ הָרִ֔ים — ג[12]

[a]זֶ֥רֶם מַ֖יִם עָבָ֑ר[a] נָתַ֤ן תְּהוֹם֙ קוֹל֔וֹ

[b]ר֖וֹם יָדֵ֥יהוּ[b] נָשָֽׂא[c]׃ 11 [a]שֶׁ֥מֶשׁ[a] יָרֵ֖חַ עָ֣מַד [b]זְבֻ֑לָה[b] — ל. ל. ל. ל

לְא֤וֹר חִצֶּ֙יךָ֙ יְהַלֵּ֔כוּ לְנֹ֖גַהּ בְּרַ֥ק חֲנִיתֶֽךָ׃ — יג

12 בְּזַ֖עַם תִּצְעַד־אָ֑רֶץ בְּאַ֖ף תָּד֥וּשׁ גּוֹיִֽם׃ — ב

13 יָצָ֙אתָ֙ לְיֵ֣שַׁע עַמֶּ֔ךָ [a]לְיֵ֖שַׁע אֶת־[a]מְשִׁיחֶ֑ךָ[b] [סֶֽלָה׃ פ — ב. ב

מָחַ֤צְתָּ [c]רֹּאשׁ֙ מִבֵּ֣ית[c] רָשָׁ֔ע [d]עָר֛וֹת[d] יְס֥וֹד עַד־צַוָּ֖אר[e] — ג

14 נָקַ֤בְתָּ בְמַטָּיו֙[a] רֹ֣אשׁ[b] פְּרָזָ֔ו[c] יִסְעֲר֖וּ[d][e] — ל. פרזיו. ב חד כת ש וחד כת ס[13] ק

לַהֲפִיצֵ֑נִי[f] עֲלִ֣יצֻתָ֔ם כְּמוֹ־[g]לֶאֱכֹ֥ל עָנִ֖י בַּמִּסְתָּֽר׃

[4] Q addidi, cf Mp sub loco. [5] Mm 2814. [6] Mm 396. [7] Mm 1846. [8] Mm 3610. [9] Mm 632. [10] Mm 2477. [11] Mm 3122. [12] Mm 3326. [13] Mm 2919.

4 [b—b] prb add, gl ‖ **6** [a] prp וַיְּעֹמֵד ‖ [b—b] prb dl (var lect ad aδ + לו cf 7[a—a]), al tr ad fin 4 ‖ **7** [a—a] prb l תְּחָתֶאנָה, prp תְּחִתֶּין; 𝔊[Barb] *αὐτοῦ ἕνεκα σεισθήσεται ἡ οἰκουμένη* = לוֹ תֵּחַת אֶרֶץ ‖ [b] dl; huc tr a fin v b יריעות מדין ‖ [c—c] cf [b] ‖ [d] var lect ad און v a (cf [a—a]), dl ‖ **8** [a] dl aut potius tr ad fin v a ‖ [b—b] dl, var lect ad הבנהרים ‖ [c—c] crrp; prp מֶרְכַּבְתְּךָ רֶכֶב ישועה cf 𝔊(𝔖𝔗) *ἡ ἱππασία σου*, 𝔊[Barb] + *ὃ προέβης* ‖ **9** [a—a] 𝔊 *ἐντείνων ἐντενεῖς*, l עָרֹה תְעָרֶה cf 𝔖𝔗𝔙 ‖ [b] frt l שִׂבַּעְתָּ cf 𝔊[Barb] *ἐχόρτασας* 𝔖 *wnsbʿwn* ‖ [c] 𝔊[Barb] *τῆς φαρέτρας αὐτῆς*, frt l (יִתְרוֹ) יִתְרָה vel מֵיתָרֶךָ; prp תְּאַמֵּר (ת hpgr) ‖ [d] 𝔊(𝔖) *ῥαγήσεται*, prb l תִּבָּקַע ‖ **10** [a—a] l c Mur זֹרְמוּ מַיִם עָבוֹת cf Ps 77,18 ‖ [b—b] crrp; frt l מִזְרָחֹה, prp רוֹמְמוּת aut אוֹר מוֹעֲדוֹ ‖ [c] l נשא = נשׂה ‖ **11** [a] cj c 10bβ, huc tr : ‖ [b] 𝔊 *ἐν τῇ τάξει αὐτῆς*, l (בִּ)זְבֻלָּה ‖ **13** [a—a] frt l לישע עַם vel potius לְ(הֹ)וֹשִׁיעַ אֶת־עַם ‖ [b] pc Mss 𝔊[-BS] pl ‖ [c—c] prb l sol בֵּית, ראשׁ var lect? cf 𝔊 et 14 ‖ [d] l עֵרִיתָ vel עֹרַרְתָּ ‖ [e] l צוּר ‖ **14** [a] prb l בְּמַטֶּיךָ vel בְּמַטּוֹתֶיךָ cf 𝔊[Barb] *μετὰ δυνάμεώς σου*; prp בְּמַטֶּה ‖ [b] l רֹאשׁוֹ cf 𝔊(𝔖) *κεφαλάς* [Barb] *ἀρχηγούς* = רָאשֵׁי ‖ [c] 𝔊(𝔖) *δυναστῶν* 𝔗 *wgjbrj (rjšj)* 𝔙 *bellatorum eius* ‖ [d] l יְסֹעֲרוּ ‖ [e] prb ins כַּמֹּץ cf [g] ‖ [f] prb l לְהָפִיץ עָנִי ‖ [g] l כַּמֹּץ et tr post יסערו cf [e]; prp פִּימוֹ et antea לְהָפִיץ עֲלִיצוּת.

15 דָּרַכְתָּ בַיָּם [a]סוּסֶיךָ חֹמֶר[a] מַיִם רַבִּים׃

16 שָׁמַעְתִּי ׀ וַתִּרְגַּז בִּטְנִי לְקוֹל צָלֲלוּ שְׂפָתַי — יז שמיעה לקול[14] . ג

יָבוֹא רָקָב בַּעֲצָמַי וְתַחְתַּי [a]אֶרְגַּז אֲשֶׁר[a]

אָנוּחַ[b] לְיוֹם צָרָה לַעֲלוֹת לְעַם יְגוּדֶנּוּ׃ — יד[15] וכל אורית ויהושע דכות ב מ ג . ב[16]

17 [a]כִּי־תְאֵנָה לֹא־תִפְרָח[b] וְאֵין יְבוּל בַּגְּפָנִים — ל . יג פסוק ואין ואין[17] . ג

כִּחֵשׁ מַעֲשֵׂה[c]־זַיִת וּשְׁדֵמוֹת לֹא־עָשָׂה אֹכֶל — ב

גָּזַר[d] מִמִּכְלָה צֹאן וְאֵין בָּקָר בָּרְפָתִים׃ — ל . ל

18 וַאֲנִי בַּיהוָה אֶעְלוֹזָה אָגִילָה בֵּאלֹהֵי יִשְׁעִי׃ — סז ר״פ . ג ב חס וחד מל[18]

19 יְהוִה אֲדֹנָי חֵילִי[a] — ה[19] . ג

וַיָּשֶׂם רַגְלַי כָּאַיָּלוֹת וְעַל בָּמוֹתַי[b] יַדְרִכֵנִי — פד . ג ב מל וחד חס[20]

לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹתָי[c]׃ — ל

סכום הפסוקים
חמשים וששה

ZEPHANIA צפניה

1 1 דְּבַר־יְהוָה ׀ אֲשֶׁר הָיָה אֶל־צְפַנְיָה בֶּן־כּוּשִׁי בֶן־גְּדַלְיָה בֶּן־ — ה[1] ; ס[2]

אֲמַרְיָה בֶּן־חִזְקִיָּה[a] בִּימֵי יֹאשִׁיָּהוּ בֶן־אָמוֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ — ג לפי מג וחד מן יב[3] לפי מק

2 [a]אָסֹף אָסֵף[a] כֹּל מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה נְאֻם־יְהוָה׃ — ג חס[4]

3 [a]אָסֵף[a] אָדָם וּבְהֵמָה אָסֵף[a] עוֹף־הַשָּׁמַיִם וּדְגֵי הַיָּם

[b]וְהַמַּכְשֵׁלוֹת[c] אֶת־הָרְשָׁעִים[b] — ל

וְהִכְרַתִּי אֶת־הָאָדָם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה נְאֻם־יְהוָה׃

[14] Mm 23. [15] Mm 1523. [16] Gn 49,19. [17] Mm 2004. [18] Mm 3123. [19] Mm 3311. [20] Mm 3124.
Cp 1 [1] Mm 2690. [2] Mp sub loco. [3] Mm 3125 et Mm 3983. [4] Mm 2496.

15 [a–a] l סוּסָו בְּחֹמֶר ‖ **16** [a–a] prb l יִרְגְּזוּ אֲשֻׁרָי cf 𝔊 ‖ [b] prb l אֲחַכֶּה ‖ **17** [a] tot v prb add ‖ [b] 𝔊 *καρποφορήσει*, l תְּפָרֶה ‖ [c] l מַעֲשֵׂה vel potius מַעֲשֵׂהוּ ‖ [d] l נִגְזַר ‖ **19** [a] frt exc hemist ‖ [b] 𝔊 *τὰ ὑψηλά*, frt l (הַ)בָּמוֹת (י dttg) ‖ [c] frt l בנגינות cf Ps 4,1 etc.
Cp 1,1 [a] pc Mss 𝔖 חלקיה ‖ **2/3** [a] prp אָסֹף ‖ [b–b] > 𝔊*; frt add tot 3 (et 2?) ‖ [c] prb l וְהִכְשַׁלְתִּי.

4 וְנָטִ֤יתִי יָדִי֙ עַל־יְהוּדָ֔ה וְעַ֖ל כָּל־יוֹשְׁבֵ֣י יְרוּשָׁלִָ֑ם יו וחס את . לד מל
וְהִכְרַתִּ֞י [a]מִן־הַמָּק֤וֹם הַזֶּה֙[a] אֶת־שְׁאָ֣ר הַבַּ֔עַל אֶת[b]־שֵׁ֥ם הַכְּמָרִ֖ים ב
5 וְאֶת־הַמִּשְׁתַּחֲוִ֥ים עַל־הַגַּגּ֖וֹת לִצְבָ֣א הַשָּׁמָ֑יִם][c]עִם־הַכֹּהֲנִֽים[c]׃
וְאֶת־הַמִּשְׁתַּחֲוִים֙[a] הַנִּשְׁבָּעִ֣ים[b] לַֽיהוָ֔ה[c] וְהַנִּשְׁבָּעִ֖ים בְּמַלְכָּֽם[d]׃ ל . ג[5]
6 וְאֶת־הַנְּסוֹגִ֖ים מֵאַחֲרֵ֣י יְהוָ֑ה וַאֲשֶׁ֛ר לֹֽא־בִקְשׁ֥וּ אֶת־יְהוָ֖ה וְלֹ֥א ח[6]
7 הַ֕ס מִפְּנֵ֖י אֲדֹנָ֣י יְהוִ֑ה כִּ֤י קָרוֹב֙ י֣וֹם יְהוָ֔ה]דְרָשֻֽׁהוּ׃ ג ל]
כִּֽי־הֵכִ֧ין יְהוָ֛ה זֶ֖בַח[a] הִקְדִּ֥ישׁ קְרֻאָֽיו׃ ל
8 [a]וְהָיָ֗ה בְּיוֹם֙ זֶ֣בַח יְהוָ֔ה[a] ה
וּפָקַדְתִּ֥י עַל־הַשָּׂרִ֖ים וְעַל־בְּנֵ֣י[b] הַמֶּ֑לֶךְ ב
וְעַ֥ל כָּל־הַלֹּבְשִׁ֖ים מַלְבּ֥וּשׁ נָכְרִֽי׃ ב[7]
9 וּפָקַדְתִּ֗י עַ֛ל כָּל־הַדּוֹלֵ֥ג עַל־הַמִּפְתָּ֖ן [a]בַּיּ֣וֹם הַה֑וּא[a] ל . ל
הַֽמְמַלְאִ֛ים בֵּ֥ית אֲדֹנֵיהֶ֖ם חָמָ֥ס וּמִרְמָֽה׃ ס ב[8] . ה[9]
10 [a]וְהָיָה֩ בַיּ֨וֹם הַה֜וּא נְאֻם־יְהוָ֗ה[a]
ק֤וֹל צְעָקָה֙ מִשַּׁ֣עַר הַדָּגִ֔ים וִילָלָ֖ה מִן־הַמִּשְׁנֶ֑ה ד וכל אורית דכות
וְשֶׁ֥בֶר גָּד֖וֹל מֵהַגְּבָעֽוֹת׃ 11 הֵילִ֖ילוּ יֹשְׁבֵ֣י הַמַּכְתֵּ֑שׁ ב
כִּ֤י נִדְמָה֙ כָּל־עַ֣ם כְּנַ֔עַן נִכְרְת֖וּ כָּל־נְטִ֥ילֵי כָֽסֶף׃ ד . ל
12 [a]וְהָיָה֙ בָּעֵ֣ת הַהִ֔יא[a]
אֲחַפֵּ֥שׂ אֶת־יְרוּשָׁלִַ֖ם בַּנֵּר֑וֹת[b] וּפָקַדְתִּ֣י עַל־הָאֲנָשִׁ֗ים[c] ל . ה[10]
הַקֹּֽפְאִים֙ עַל־שִׁמְרֵיהֶ֔ם הָאֹֽמְרִים֙ בִּלְבָבָ֔ם ל . ל . ט
לֹֽא־יֵיטִ֥יב יְהוָ֖ה וְלֹ֥א יָרֵֽעַ׃
13 וְהָיָ֤ה חֵילָם֙ לִמְשִׁסָּ֔ה וּבָתֵּיהֶ֖ם לִשְׁמָמָ֑ה
[a]וּבָנ֤וּ בָתִּים֙ וְלֹ֣א יֵשֵׁ֔בוּ וְנָטְע֣וּ כְרָמִ֔ים וְלֹ֥א יִשְׁתּ֖וּ אֶת־יֵינָֽם[a]׃ י . ג
14 קָר֤וֹב יוֹם־יְהוָה֙ הַגָּד֔וֹל קָר֖וֹב וּמַהֵ֣ר[a] מְאֹ֑ד ל
[b]ק֚וֹל י֣וֹם יְהוָ֔ה מַ֥ר צֹרֵ֖חַ שָׁ֥ם גִּבּֽוֹר[b]׃

[5]Mm 3445. [6]Mm 3985. [7]Hi 27,16. [8]Mm 3126. [9]Mm 3127. [10]Mm 2347.

4 [a–a] dl m cs ‖ [b] l c mlt Mss 𝔊𝔖𝔗[Edd]𝔙 וְאֵת ‖ [c–c] > 𝔊*, dl ‖ **5** [a] > 𝔊* ‖ [b] dl ‖ [c] prp לְיָרֵחַ cf Dt 17,3 Jer 8,2 ‖ [d] 𝔊[L](𝔖𝔙) *κατὰ τοῦ Μελχομ* = בְּמִלְכֹּם ‖ **7** [a] 𝔊 + *αὐτοῦ* ‖ **8** [a–a] add ‖ [b] 𝔊 *τὸν οἶκον* ‖ **9** [a–a] add ‖ **10** [a–a] add ‖ **12** [a–a] add ‖ [b] 𝔊𝔖𝔗 sg ‖ [c] prp הַשַּׁאֲנַנִּים ‖ **13** [a–a] prb dl cf Am 5,11 ‖ **14** [a] l וּמְמַהֵר? ‖ [b–b] prp קַל יום יהוה מֵרָץ וְחָשׁ מִגִּבּוֹר.

15 יוֹם עֶבְרָה הַיּוֹם הַהוּא יוֹם צָרָה וּמְצוּקָה
יוֹם שֹׁאָה וּמְשׁוֹאָה יוֹם חֹשֶׁךְ וַאֲפֵלָה — ב̇ מל בנביא
יוֹם עָנָן וַעֲרָפֶל׃ 16 יוֹם שׁוֹפָר וּתְרוּעָה
עַל הֶעָרִים הַבְּצֻרוֹת וְעַל הַפִּנּוֹת הַגְּבֹהוֹת׃ — ב̇
17 וַהֲצֵרֹתִי לָאָדָם וְהָלְכוּ כַּעִוְרִים — ב̇ חד חס וחד מל . ה̇[11] וכל קהלת דכות ב̇ מ̇ א̇ . ב̇
[a]כִּי לַיהוָה חָטָאוּ[a] — ג̇[12]
וְשֻׁפַּךְ דָּמָם כֶּעָפָר וּלְחֻמָם[b] כַּגְּלָלִים׃ — ל̇ . ל̇
18 גַּם־כַּסְפָּם גַּם־זְהָבָם לֹא־יוּכַל לְהַצִּילָם
[a]בְּיוֹם עֶבְרַת יְהוָה וּבְאֵשׁ קִנְאָתוֹ תֵּאָכֵל כָּל־הָאָרֶץ — ט̇[13]
כִּי־כָלָה אַךְ־נִבְהָלָה יַעֲשֶׂה אֵת כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃[a] ס — ל̇[14]

2 1 הִתְקוֹשְׁשׁוּ וָקוֹשּׁוּ הַגּוֹי לֹא נִכְסָף׃ — ל̇ . ל̇
2 בְּטֶרֶם [a]לֶדֶת חֹק[a] כְּמֹץ [b]עָבַר יוֹם[b] — יב̇ פסוק דמיין[1]
[c]בְּטֶרֶם׀ לֹא־יָבוֹא עֲלֵיכֶם חֲרוֹן אַף־יְהוָה[c]
בְּטֶרֶם לֹא־יָבוֹא עֲלֵיכֶם יוֹם אַף־יְהוָה׃
3 בַּקְּשׁוּ אֶת־יְהוָה כָּל־עַנְוֵי הָאָרֶץ[a] אֲשֶׁר מִשְׁפָּטוֹ פָּעָלוּ — ז̇[2] דגש וחד מן יב̇[1] פסוק דמיין . ל̇[3]
בַּקְּשׁוּ־צֶדֶק בַּקְּשׁוּ עֲנָוָה — ז̇ דגש[2] . ז̇ דגש[2]
אוּלַי תִּסָּתְרוּ בְּיוֹם אַף־יְהוָה׃

4 כִּי עַזָּה עֲזוּבָה תִהְיֶה וְאַשְׁקְלוֹן לִשְׁמָמָה
אַשְׁדּוֹד בַּצָּהֳרַיִם יְגָרְשׁוּהָ וְעֶקְרוֹן תֵּעָקֵר׃ ס — יב̇ . ל̇
5 הוֹי יֹשְׁבֵי חֶבֶל הַיָּם גּוֹי כְּרֵתִים [a]דְּבַר־יְהוָה עֲלֵיכֶם[a] — ב̇
כְּנַעַן[b] [c]אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים[c] וְהַאֲבַדְתִּיךְ מֵאֵין יוֹשֵׁב׃ — ל̇ . מ̇ט̇ מל בנביא
6 וְהָיְתָה[a] [b]חֶבֶל הַיָּם[b] נְוֹת כְּרֹת[c] רֹעִים וְגִדְרוֹת צֹאן׃ — ג̇ בטע בנביא[4]
7 וְהָיָה[a] חֶבֶל[b] לִשְׁאֵרִית בֵּית יְהוּדָה — כת כן[5]

[11] Mm 391. [12] Mm 1974. [13] Mm 690. [14] Mm 1296. **Cp 2** [1] Mm 3896. [2] Mm 1690. [3] Mm 1689. [4] Mm 3128. [5] Mp sub loco.

17 [a–a] add; sed frt add tot v ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔙) *καὶ τὰς σάρκας αὐτῶν*, prp וְלֶחָם vel וְרַחְמֵהֶם ‖ **18** [a–a] add; sed frt add tot v ‖ **Cp 2,2** [a–a] crrp; l לֹא תִדְּחֲקוּ? ‖ [b–b] 𝔊* *παραπορευόμενον*, l עֹבֵר ‖ [c–c] > nonn Mss, homark? ‖ **3** [a] Mur pc Mss ארץ ‖ **5** [a–a] add ‖ [b] dl, gl? ‖ [c–c] tr post יושב? ‖ **6** [a] l וְהָיִת ‖ [b–b] > 𝔊, dl ‖ [c] > 𝔙, dl ‖ **7** [a] 7 prb add ‖ [b] 𝔊(𝔖) + *τῆς θαλάσσης*, ins הַיָּם cf 6.

עֲלֵיהֶם[c] יִרְעוּן בְּבָתֵּי אַשְׁקְלוֹן בָּעֶרֶב יִרְבָּצוּן — ל̇ . ב̇[6]
כִּי יִפְקְדֵם יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וְשָׁב שְׁבוּתָם׃ — שביתם[7] ק̇

8 שָׁמַעְתִּי חֶרְפַּת מוֹאָב וְגִדּוּפֵי בְּנֵי עַמּוֹן
אֲשֶׁר חֵרְפוּ אֶת־עַמִּי וַיַּגְדִּילוּ עַל־גְּבוּלָם[a]׃ — ב̇ . ב̇[8]
9 לָכֵן חַי־אָנִי נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת[a] אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל — כו̇
כִּי־מוֹאָב כִּסְדֹם תִּהְיֶה וּבְנֵי עַמּוֹן כַּעֲמֹרָה — ד̇[9]
מִמְשַׁק[b] חָרוּל וּמִכְרֵה־מֶלַח וּשְׁמָמָה עַד־עוֹלָם — ל̇ . ב̇[10]
שְׁאֵרִית עַמִּי יְבָזּוּם וְיֶתֶר גּוֹיִ יִנְחָלוּם׃ — ל̇ . ל̇ . גויי[11] ק̇ . ל̇
10 [a]זֹאת לָהֶם תַּחַת גְּאוֹנָם כִּי חֵרְפוּ וַיַּגְדִּלוּ עַל־עַם יְהוָה צְבָאוֹת׃ — ב̇ וחד מן ג̇ חס בליש
11 [a]נוֹרָא[b] יְהוָה עֲלֵיהֶם כִּי רָזָה[c] אֵת כָּל־אֱלֹהֵי הָאָרֶץ וְיִשְׁתַּחֲווּ־לוֹ — ז̇
אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ כֹּל אִיֵּי הַגּוֹיִם׃
12 גַּם־אַתֶּם כּוּשִׁים חַלְלֵי [a]חַרְבִּי הֵמָּה[a]׃
13 וְיֵט יָדוֹ עַל־צָפוֹן וִיאַבֵּד אֶת־אַשּׁוּר — יו̇ חס את . ב̇
וְיָשֵׂם אֶת־נִינְוֵה לִשְׁמָמָה צִיָּה כַּמִּדְבָּר׃ — ו̇ רפי[12] . ו̇[13]
14 וְרָבְצוּ בְתוֹכָהּ עֲדָרִים כָּל־חַיְתוֹ־גוֹי[a]
גַּם־קָאַת גַּם־קִפֹּד בְּכַפְתֹּרֶיהָ יָלִינוּ — ג̇ . ל̇ חס בנביא וכל אורית דכות חס
קוֹל[b] יְשׁוֹרֵר בַּחַלּוֹן חֹרֶב[c] בַּסַּף [d]כִּי אַרְזָה עֵרָה[d]׃ — ל̇ . יו̇ בליש . ל̇ . ב̇
15 זֹאת הָעִיר הָעַלִּיזָה הַיּוֹשֶׁבֶת לָבֶטַח — ה̇ בתרי טעמ̇[14]
הָאֹמְרָה בִּלְבָבָהּ אֲנִי וְאַפְסִי עוֹד
אֵיךְ ׀ הָיְתָה לְשַׁמָּה מַרְבֵּץ לַחַיָּה — ל̇
כֹּל עוֹבֵר עָלֶיהָ יִשְׁרֹק יָנִיעַ יָדוֹ׃ ס — ח̇[15] מל וכל יחזק דכות ב̇ מ̇ א̇

3 1 הוֹי מֹרְאָה וְנִגְאָלָה[a] הָעִיר הַיּוֹנָה׃ — ל̇ . ל̇
2 לֹא שָׁמְעָה בְּקוֹל לֹא לָקְחָה מוּסָר — ח̇ פסוק לא לא לא לא[1]
בַּיהוָה לֹא בָטָחָה אֶל־אֱלֹהֶיהָ לֹא קָרֵבָה׃

[6]Mm 3129. [7]Mm 839. [8]Mm 3130. [9]Mm 2208. [10]Mm 3529. [11]Mp sub loco. [12]Mm 3131. [13]Mm 2503. [14]Mm 2991 contra textum, acc invers. [15]Mm 2429. Cp 3 [1]Mm 3132.

7 [c] l עַל־הַיָּם? ‖ **8** [a] 𝔊* *τὰ ὅριά μου*; 𝔊[W] = 𝔐 ‖ **9** [a] > 𝔊*, dl ‖ [b] prp מוֹרַשׁ ‖ **10/11** [a] 10sq add ‖ [b] 𝔊*(𝔖) *ἐπιφανήσεται*, l נִרְאָה ‖ [c] prp יְרַזֶּה ‖ **12** [a–a] prp חֶרֶב יְהוָה; prb exc nonn vb post כּוּשִׁים ‖ **14** [a] 𝔊 *τῆς γῆς* = גַּיְ(א)? ins הַשָּׂדֶה (cf 𝔊) et גוי crrp ex גַּם vel al vb? ‖ [b] prp כּוֹס ‖ [c] 𝔊(𝔙) *κόρακες*, l עֹרֵב ‖ [d–d] crrp, ex 15aα (זאת העיר העליזה) orta; dl ‖ **Cp 3,1** [a] prp וּמֹאָלָה = ומעלה.

3 שָׂרֶ֣יהָ בְקִרְבָּ֔הּ אֲרָי֖וֹת שֹׁאֲגִ֑ים
שֹׁפְטֶ֙יהָ֙ ᵃזְאֵ֣בֵי עֶ֔רֶבᵇ לֹ֥א גָרְמ֖וּᵃ לַבֹּֽקֶרᶜ׃ ל
4 נְבִיאֶ֙יהָ֙ פֹּחֲזִ֔ים אַנְשֵׁ֖י בֹּגְד֑וֹת
כֹּהֲנֶ֙יהָ֙ חִלְּלוּ־קֹ֔דֶשׁ חָמְס֖וּ תּוֹרָֽה׃
5 ᵃיְהוָ֤ה צַדִּיק֙ בְּקִרְבָּ֔הּ לֹ֥א יַעֲשֶׂ֖ה עַוְלָ֑ה [עָ֖וֶל בֹּֽשֶׁתᵈ׃
בַּבֹּ֨קֶר בַּבֹּ֜קֶר מִשְׁפָּט֨וֹ ᵇיִתֵּ֤ן לָאוֹרᶜ֙ לֹ֣א נֶעְדָּ֔רᵇ ᵈוְלֹֽא־יוֹדֵ֥עַ יג² . ו³ . ד⁴ . ב זקף קמ⁵

6 הִכְרַ֣תִּי גוֹיִ֗ם נָשַׁ֙מּוּ֙ פִּנּוֹתָ֔ם
הֶחֱרַ֥בְתִּי חֽוּצוֹתָ֖ם מִבְּלִ֣י עוֹבֵ֑ר ח⁶ מל וכל יחזק דכות ב מ א
נִצְדּ֧וּ עָרֵיהֶ֛ם ᵃמִבְּלִי־אִ֖ישׁᵃ מֵאֵ֥ין יוֹשֵֽׁב׃ ל . מט מל בנביא
7 אָמַ֜רְתִּי אַךְ־תִּירְאִ֤יᵃ אוֹתִי֙ תִּקְחִ֣יᵃ מוּסָ֔ר כו⁷ מל וכל יהושע ושפטים דכות ב מ ב
וְלֹא־יִכָּרֵ֣ת מְעוֹנָ֔הּᵇ כֹּ֥ל אֲשֶׁר־פָּקַ֖דְתִּי עָלֶ֑יהָ ד⁸
אָכֵן֙ הִשְׁכִּ֣ימוּ הִשְׁחִ֔יתוּ כֹּ֖ל עֲלִילוֹתָֽם׃ יח⁹
8 לָכֵ֤ן חַכּוּᵃ־לִי֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה לְי֖וֹם קוּמִ֣י לְעַ֑דᵇ כו פסוק דאית בהון א״ב . ל . ב מלרע . ל⁵
כִּ֣י מִשְׁפָּטִי֩ לֶאֱסֹ֨ף גּוֹיִ֜ם לְקָבְצִ֣יᶜ מַמְלָכ֗וֹת יו¹⁰
לִשְׁפֹּ֨ךְ עֲלֵיהֶ֤םᵈ זַעְמִי֙ כֹּ֚ל חֲר֣וֹן אַפִּ֔י
ᵉכִּ֚י בְּאֵ֣שׁ קִנְאָתִ֔י תֵּאָכֵ֖ל כָּל־הָאָֽרֶץᵉ׃ ט¹¹

9 כִּי־אָ֛ז אֶהְפֹּ֥ךְ ᵃאֶל־עַמִּ֖יםᵃ שָׂפָ֣ה בְרוּרָ֑ה ג
ᵇלִקְרֹ֤א כֻלָּם֙ בְּשֵׁ֣ם יְהוָ֔ה לְעָבְד֖וֹ שְׁכֶ֥ם אֶחָֽדᵇ׃ [הַהִ֑ואᵃ ל בסיפ
10 ᵃמֵעֵ֖בֶר לְנַֽהֲרֵי־כ֑וּשׁ ᵇעֲתָרַי֙ בַּת־פּוּצַ֔יᵇ יוֹבִ֖לוּן מִנְחָתִֽי׃ 11 ᵃבַּיּ֣וֹם ל . ל . ל⁵
לֹ֣א תֵב֗וֹשִׁי מִכֹּל֙ עֲלִ֣ילֹתַ֔יִךְ אֲשֶׁ֥ר פָּשַׁ֖עַתְּ בִּ֑י ב מל . ל חס
כִּי־אָ֣ז ׀ אָסִ֣יר מִקִּרְבֵּ֗ךְ עַלִּיזֵי֙ גַּאֲוָתֵ֔ךְ
וְלֹֽא־תוֹסִ֧פִי לְגָבְהָ֛ה ע֖וֹד בְּהַ֥ר קָדְשִֽׁי׃ ל חס

[2]Mm 688. [3]Mm 1689. [4]Mm 3105. [5]Mp sub loco. [6]Mm 2429. [7]Mm 1238 א. [8]Mm 65. [9]Mm 1941. [10]Mm 2362. [11]Mm 690.

3 $^{a-a}$ frt l זְאֵבִים לֹא עָזְבוּ גֶּרֶם || ^{b} 𝔊 *τῆς Ἀραβίας*, prp עֲרָב vel עֲרָבָה || ^{c} dl m cs? || **5** ^{a} 5 add? || $^{b-b}$ > 𝔊* || ^{c} frt l כָּאוֹר cf 𝔖𝔗 || $^{d-d}$ var lect ad 5aβ? 𝔊* *καὶ οὐκ εἰς νῖκος ἀδικίαν.* ^{6}*ἐν διαφθορᾷ* || **6** $^{a-a}$ dl m cs, var lect? || **7** ^{a} l 3fsg תִּירָא et תִּקַּח cf aβγ (𝔊𝔖𝔗 2pl) || ^{b} 𝔊(𝔖) *ἐξ ὀφθαλμῶν αὐτῆς*, l מֵעֵינֶיהָ || **8** ^{a} 𝔊𝔙 sg || ^{b} 𝔊(𝔖) *εἰς μαρτύριον*, l לְעֵד || ^{c} l c ℭ לְקַבֵּץ cf 𝔊𝔖𝔗 || ^{d} prb l ־כֶם || $^{e-e}$ add || **9** $^{a-a}$ Mur על העמים; prp אֶל־עַמִּי || $^{b-b}$ add, sed frt tot v add || **10** ^{a} 10 add || $^{b-b}$ > 𝔊*𝔖; prp עַד־יַרְכְּתֵי צָפוֹן || **11** $^{a-a}$ dl m cs.

12 וְהִשְׁאַרְתִּי בְקִרְבֵּךְ עַם עָנִי וָדָל   לׄ
וְחָסוּ בְּשֵׁם יְהוָה׃ 13 [a]שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל[a]   לׄ ר״פ
לֹא־יַעֲשׂוּ עַוְלָה וְלֹא־יְדַבְּרוּ כָזָב   לד פסוק לא ולא ולא[12]
וְלֹא־יִמָּצֵא בְּפִיהֶם לְשׁוֹן תַּרְמִית   ד[13]
כִּי־הֵמָּה יִרְעוּ וְרָבְצוּ וְאֵין מַחֲרִיד׃ ס   ג בסיפ

14 [a]רָנִּי בַּת־צִיּוֹן הָרִיעוּ יִשְׂרָאֵל
שִׂמְחִי וְעָלְזִי בְּכָל־לֵב בַּת יְרוּשָׁלָםִ׃   לׄ
15 [a]הֵסִיר יְהוָה מִשְׁפָּטַיִךְ[b] פִּנָּה אֹיְבֵךְ[c]   הׄ ר״פ מיחד[14]
[d]מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל[d] ׀ יְהוָה בְּקִרְבֵּךְ לֹא־תִירְאִי[e] רָע עוֹד׃

16 [a]בַּיּוֹם הַהוּא יֵאָמֵר לִירוּשָׁלַםִ
אַל־תִּירָאִי צִיּוֹן אַל־יִרְפּוּ יָדָיִךְ׃   ג
17 [a]יְהוָה אֱלֹהַיִךְ בְּקִרְבֵּךְ[b] גִּבּוֹר יוֹשִׁיעַ   ו[15] בנביא וכל ס״פ דכות ב מ א
יָשִׂישׂ עָלַיִךְ בְּשִׂמְחָה [c]יַחֲרִישׁ בְּאַהֲבָתוֹ[c]   ד
יָגִיל עָלַיִךְ בְּרִנָּה׃ 18 [a]נוּגֵי מִמּוֹעֵד[a]   לׄ

[b]אָסַפְתִּי מִמֵּךְ[c] [d]הָיוּ מַשְׂאֵת עָלֶיהָ[d] חֶרְפָּה׃   ה[16] ג מנה בליש
19 [a]הִנְנִי עֹשֶׂה[b] אֶת־כָּל־מְעַנַּיִךְ [c]בָּעֵת הַהִיא[c]   כב[17] . ב[18]
וְהוֹשַׁעְתִּי אֶת־הַצֹּלֵעָה וְהַנִּדָּחָה אֲקַבֵּץ   ג
וְשַׂמְתִּים לִתְהִלָּה וּלְשֵׁם בְּכָל־הָאָרֶץ בָּשְׁתָּם[d]׃   ד[19] . ד
20 [a]בָּעֵת הַהִיא אָבִיא אֶתְכֶם [b]וּבָעֵת קַבְּצִי[b] אֶתְכֶם   סׄ ה׳[20]
כִּי־אֶתֵּן אֶתְכֶם לְשֵׁם וְלִתְהִלָּה בְּכֹל עַמֵּי הָאָרֶץ
בְּשׁוּבִי אֶת־שְׁבוּתֵיכֶם[c] לְעֵינֵיכֶם אָמַר יְהוָה׃   ל . ה . כ ס״פ[21]

סכום הפסוקים
חמשים ושלשה

[12] Mm 771. [13] Mm 2318. [14] Mm 944. [15] Mm 3133. [16] Mm 3750. [17] Mm 475. [18] Mm 3134. [19] Mm 72. [20] Mp sub loco. [21] Mm 2481.

13 [a–a] cj c 12b ut 𝔊 et m cs ‖ **14/15** [a] 14 sq add? ‖ [b] l מְשֹׁפְטַיִךְ cf 𝔗 ‖ [c] l c mlt Mss 𝔊𝔖𝔗 אֹיְבָיִךְ ‖ [d–d] 𝔊[L Mss] *βασιλεύσει* cf Mi 4,7, l יִמְלֹךְ ‖ [e] prb l c 2 Mss 𝔊 *(ὄψῃ)* 𝔖 תִּרְאִי ‖ **16/17** [a] 16 sq add? ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd ךְ– ‖ [c–c] prb l יְחַדֵּשׁ אה׳ cf 𝔊 *(καινιεῖ σε ἐν)* 𝔖 ‖ **18** [a–a] 𝔊(𝔏) *ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς*, l כְּיוֹם מוֹעֵד et cj c 17 ‖ [b] 18aβ–20 add ‖ [c] 𝔊* *τοὺς συντετριμμένους* = מֻכִּם? ‖ [d–d] crrp; 𝔊 *οὐαί, τίς ἔλαβεν ἐπ' αὐτήν* = הוֹי מִי נָשָׂא עליה? 𝔖 *'jljn dmmlljn hww 'ljkj* = הָיוּ נֹשְׂאִם עָלַיִךְ? prp הַיּוֹם שְׂאֵת עָלָיו ‖ **19** [a] cf 18[b] ‖ [b] prb ins כָּלָה cf 𝔗 ‖ [c–c] add? ‖ [d] prp בְּשׁוּבִי אֶת־שְׁבוּתָם cf 20b ‖ **20** [a] cf 18[b] ‖ [b–b] l וּבָעֵת הַהִיא אֲקַבֵּץ ‖ [c] l c nonn Mss 𝔊𝔖𝔙 תְכֶם–.

HAGGAI חגי

1 ¹ בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְדָרְיָוֶשׁ הַמֶּלֶךְ בַּחֹדֶשׁ הַשִּׁשִּׁי בְּיוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ ג[1]
הָיָה דְבַר־יְהוָה בְּיַד־חַגַּי הַנָּבִיא[a] אֶל־זְרֻבָּבֶל בֶּן־שְׁאַלְתִּיאֵל פַּחַת ג וכל עזרא דכות[2]
יְהוּדָה וְאֶל־יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־יְהוֹצָדָק הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל לֵאמֹר׃ ² כֹּה אָמַר
יְהוָה צְבָאוֹת לֵאמֹר הָעָם הַזֶּה אָמְרוּ לֹא [a]עֶת־בֹּא[a] עֶת־בֵּית יְהוָה
לְהִבָּנוֹת׃ פ ³ וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה בְּיַד־חַגַּי הַנָּבִיא לֵאמֹר׃ ב

⁴ הַעֵת לָכֶם אַתֶּם לָשֶׁבֶת בְּבָתֵּיכֶם[a] סְפוּנִים ב פת[3] . ל
וְהַבַּיִת הַזֶּה חָרֵב׃
⁵ וְעַתָּה כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
שִׂימוּ לְבַבְכֶם עַל־דַּרְכֵיכֶם׃ יג
⁶ זְרַעְתֶּם הַרְבֵּה וְהָבֵא מְעָט אָכוֹל וְאֵין־לְשָׂבְעָה ל ר״פ . ז קמ וכל אתנח וס״פ דכות[4] . ל מל . ג פסוק ואין ואין ואין . ד
שָׁתוֹ וְאֵין־לְשָׁכְרָה לָבוֹשׁ וְאֵין־לְחֹם לוֹ ל . ל
וְהַמִּשְׂתַּכֵּר מִשְׂתַּכֵּר[a] אֶל־צְרוֹר נָקוּב׃ פ ל . ל
⁷ כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
[a]שִׂימוּ לְבַבְכֶם עַל־דַּרְכֵיכֶם[a]׃ יג
⁸ עֲלוּ הָהָר וַהֲבֵאתֶם עֵץ וּבְנוּ הַבָּיִת
וְאֶרְצֶה־בּוֹ וְאֶכָּבְדָ אָמַר יְהוָה׃ ואכבדה ק . כ ס״פ[5]
⁹ פָּנֹה אֶל־הַרְבֵּה וְהִנֵּה[a] לִמְעָט וַהֲבֵאתֶם הַבַּיִת וְנָפַחְתִּי בוֹ ד[6] קמ ב מנה זקף וכל אתנח וס״פ דכות . ב בתרי לישנ[6]
יַעַן מֶה נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת כד[7] . כו
יַעַן בֵּיתִי אֲשֶׁר־הוּא חָרֵב וְאַתֶּם רָצִים אִישׁ לְבֵיתוֹ׃
¹⁰ עַל־כֵּן עֲלֵיכֶם[a] כָּלְאוּ שָׁמַיִם[b] מִטָּל[c] וְהָאָרֶץ כָּלְאָה יְבוּלָהּ׃ ג . ל
¹¹ וָאֶקְרָא חֹרֶב עַל־הָאָרֶץ וְעַל־הֶהָרִים וְעַל־הַדָּגָן יו בליש
וְעַל־הַתִּירוֹשׁ [a]וְעַל־הַיִּצְהָר[a] וְעַל[b] אֲשֶׁר תּוֹצִיא הָאֲדָמָה ד[8]
וְעַל־הָאָדָם וְעַל־הַבְּהֵמָה וְעַל כָּל־יְגִיעַ כַּפָּיִם׃ ס ד[9]

Cp 1 [1]Mm 3135. [2]Mm 3136. [3]Mm 2073. [4]Mm 1208. [5]Mm 2481. [6]Mm 3137. [7]Mm 592. [8]Mm 3138. [9]Mm 15.

Cp 1,1 [a] 𝔊 + *λέγων Εἶπον* (Mss + *δή*) cf 2,1.2 ‖ **2** [a–a] 𝔊(𝔖) *ἥκει*, prb l עַתָּ בָא ‖ **4** [a] prp בבתים cf 𝔊^Mss𝔗𝔙 ‖ **6** [a] prp c 2 Mss ישתכר ‖ **7** [a–a] add? cf 5 ‖ **9** [a] 𝔊(𝔖𝔗) *καὶ ἐγένετο*, prb l וְהָיָה vel וְהָיֹה ‖ **10** [a] > 𝔊*, dl (dttg) ‖ [b] prb l c Ms הַשָּׁ׳ cf b ‖ [c] l טַלָּם cf b; prp מָטָר ‖ **11** [a–a] add? ‖ [b] ins c mlt Mss Vrs ־כָּל־.

12 וַיִּשְׁמַ֣ע זְרֻבָּבֶ֣ל ׀ בֶּן־שַׁלְתִּיאֵ֡ל וִיהוֹשֻׁ֣עַ בֶּן־יְהוֹצָדָק֩ הַכֹּהֵ֨ן הַגָּד֜וֹל
וְכֹ֣ל ׀ שְׁאֵרִ֣ית הָעָ֗ם בְּקוֹל֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיהֶ֔ם וְעַל־דִּבְרֵי֙ חַגַּ֣י הַנָּבִ֔יא כַּאֲשֶׁ֥ר ג[10] . י[11] וכל ד״ה דכות ב מ א
שְׁלָח֖וֹ יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיהֶ֑ם[a] וַיִּֽירְא֥וּ הָעָ֖ם מִפְּנֵ֥י יְהוָֽה׃ 13 וַ֠יֹּאמֶר חַגַּ֞י [a]מַלְאַ֧ךְ
יְהוָ֛ה בְּמַלְאֲכ֥וּת יְהוָ֖ה[a] לָעָ֣ם לֵאמֹ֑ר אֲנִ֥י אִתְּכֶ֖ם נְאֻם־יְהוָֽה׃ 14 וַיָּ֣עַר יז מפק א[12] . ג[13]
יְהוָ֡ה אֶת־ר֩וּחַ֩ זְרֻבָּבֶ֨ל בֶּן־שַׁלְתִּיאֵ֜ל פַּחַ֣ת יְהוּדָ֗ה וְאֶת־ר֙וּחַ֙ יְהוֹשֻׁ֤עַ בֶּן־ ד
יְהוֹצָדָק֙ הַכֹּהֵ֣ן הַגָּד֔וֹל וְאֶ֨ת־ר֔וּחַ כֹּ֖ל שְׁאֵרִ֣ית הָעָ֑ם וַיָּבֹ֙אוּ֙ וַיַּעֲשׂ֣וּ מְלָאכָ֔ה ד
בְּבֵית־יְהוָ֥ה צְבָא֖וֹת אֱלֹהֵיהֶֽם׃ פ לט

15 בְּי֨וֹם עֶשְׂרִ֧ים וְאַרְבָּעָ֛ה לַחֹ֖דֶשׁ בַּשִּׁשִּׁ֑י[a]

2 בִּשְׁנַ֥ת שְׁתַּ֖יִם לְדָרְיָ֥וֶשׁ הַמֶּֽלֶךְ׃ 2 1 בַּשְּׁבִיעִ֕י בְּעֶשְׂרִ֥ים וְאֶחָ֖ד
לַחֹ֑דֶשׁ הָיָה֙ דְּבַר־יְהוָ֔ה בְּיַד־[a]חַגַּ֥י הַנָּבִ֖יא לֵאמֹֽר׃ 2 אֱמָר־נָ֗א אֶל־ יא זוגין בטע[1]
זְרֻבָּבֶ֤ל בֶּן־שַׁלְתִּיאֵל֙ פַּחַ֣ת יְהוּדָ֔ה וְאֶל־יְהוֹשֻׁ֥עַ בֶּן־יְהוֹצָדָ֖ק הַכֹּהֵ֣ן
הַגָּד֑וֹל וְאֶל־[a]שְׁאֵרִ֥ית הָעָ֖ם לֵאמֹֽר׃

3 מִ֤י בָכֶם֙ הַנִּשְׁאָ֔ר
אֲשֶׁ֤ר רָאָה֙ אֶת־הַבַּ֣יִת הַזֶּ֔ה בִּכְבוֹד֖וֹ הָרִאשׁ֑וֹן סד
וּמָ֨ה אַתֶּ֜ם רֹאִ֤ים אֹתוֹ֙ עַ֔תָּה ל
הֲל֥וֹא כָמֹ֛הוּ כְּאַ֖יִן בְּעֵינֵיכֶֽם׃ יח
4 וְעַתָּ֣ה חֲזַ֣ק זְרֻבָּבֶ֣ל ׀ [a]נְאֻם־יְהוָ֡ה[a]
וַחֲזַ֣ק יְהוֹשֻׁ֣עַ [b]בֶּן־יְהוֹצָדָק֩ הַכֹּהֵ֨ן הַגָּד֜וֹל
וַחֲזַ֨ק כָּל־עַ֥ם הָאָ֛רֶץ נְאֻם־יְהוָ֖ה[b]
וַעֲשׂ֑וּ כִּֽי־אֲנִ֣י אִתְּכֶ֔ם נְאֻ֖ם יְהוָ֥ה צְבָאֽוֹת[c]׃ כו
5 [ab]אֶֽת־הַדָּבָ֞ר[b] אֲשֶׁר־כָּרַ֤תִּי אִתְּכֶם֙ בְּצֵאתְכֶ֣ם מִמִּצְרַ֔יִם[a]
וְרוּחִ֖י עֹמֶ֣דֶת בְּתוֹכְכֶ֑ם אַל־תִּירָֽאוּ׃ ס
6 כִּ֣י כֹ֤ה אָמַר֙ יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת [a]ע֥וֹד אַחַ֖ת מְעַ֣ט הִ֑יא[a]

[10]Mm 2684. [11]Mm 1718. [12]Mm 411. [13]Mm 4031. Cp 2 [1]Mm 915.

12 [a] 𝔊* *πρὸς αὐτούς* = אֲלֵיהֶם, pc Mss 𝔊-WV𝔖𝔗fƲ + אֲלֵיהֶם ‖ **13** [a–a] var lect ad vb sqq? 𝔊* *ἄγγελος κυρίου* ‖ **15** [a] huc ins 2,15—19 ‖ **Cp 2,1** [a] Mur אל ‖ **2** [a] 𝔊(𝔖) + *πάντας* ‖ **4** [a–a] add? ‖ [b–b] add? ‖ [c] add? ‖ **5** [a–a] > 𝔊*, add ‖ [b–b] prb l זֹאת הַבְּרִית, al dl את = (צב)אות ‖ **6** [a–a] 𝔊 *ἔτι ἅπαξ*, 𝔖 *twb ḥd' zbn*, l 𝔐.

וַאֲנִי מַרְעִישׁ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־[b]הַיָּם וְאֶת־ ל. יג[2]. ה[3]
הֶחָרָבָה׃

7 וְהִרְעַשְׁתִּי אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם וּבָאוּ חֶמְדַּת[a] כָּל־הַגּוֹיִם ל
וּמִלֵּאתִי אֶת־הַבַּיִת הַזֶּה כָּבוֹד אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ ד[4]. ז[5] וכל מלאכי דכות ב מ ג
8 לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת׃ [יְהוָה צְבָאוֹת ב ר״פ לי ולי[6]. ח[7]. כו
9 גָּדוֹל יִהְיֶה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאַחֲרוֹן מִן־הָרִאשׁוֹן אָמַר טז. ז[5] וכל מלאכי דכות ב מ ג
וּבַמָּקוֹם הַזֶּה אֶתֵּן שָׁלוֹם נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת[a]׃ פ ל. כו

10 בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה לַתְּשִׁיעִי בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְדָרְיָוֶשׁ הָיָה דְּבַר־
יְהוָה אֶל־חַגַּי הַנָּבִיא לֵאמֹר׃ 11 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת שְׁאַל־נָא ה
אֶת־הַכֹּהֲנִים תּוֹרָה לֵאמֹר׃ 12 הֵן ׀ יִשָּׂא־אִישׁ בְּשַׂר־קֹדֶשׁ בִּכְנַף בִּגְדוֹ לז
וְנָגַע בִּכְנָפוֹ אֶל־הַלֶּחֶם וְאֶל־הַנָּזִיד וְאֶל־הַיַּיִן וְאֶל־שֶׁמֶן וְאֶל־כָּל־ ג פסוק אל ואל ואל ואל[8]. ב בסיפ[9]
מַאֲכָל הֲיִקְדָּשׁ וַיַּעֲנוּ הַכֹּהֲנִים וַיֹּאמְרוּ לֹא׃ 13 וַיֹּאמֶר חַגַּי אִם־יִגַּע ל
טְמֵא־נֶפֶשׁ בְּכָל־אֵלֶּה הֲיִטְמָא וַיַּעֲנוּ הַכֹּהֲנִים וַיֹּאמְרוּ יִטְמָא׃ 14 וַיַּעַן ד. ל
חַגַּי וַיֹּאמֶר

כֵּן הָעָם־הַזֶּה וְכֵן־הַגּוֹי הַזֶּה לְפָנַי נְאֻם־יְהוָה
וְכֵן כָּל־מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם וַאֲשֶׁר יַקְרִיבוּ שָׁם טָמֵא הוּא[a]׃ ל

15 וְעַתָּה[a]
שִׂימוּ־נָא לְבַבְכֶם מִן־הַיּוֹם הַזֶּה וָמָעְלָה יו
מִטֶּרֶם שׂוּם־אֶבֶן אֶל־אֶבֶן בְּהֵיכַל יְהוָה׃ 16 מִהְיוֹתָם[a] ל. ל. ל
בָּא[b] אֶל־עֲרֵמַת עֶשְׂרִים וְהָיְתָה עֲשָׂרָה
בָּא[b] אֶל־הַיֶּקֶב לַחְשֹׂף[c] חֲמִשִּׁים פּוּרָה[d] וְהָיְתָה עֶשְׂרִים׃ ג וחד כת א
17 [a]הִכֵּיתִי אֶתְכֶם בַּשִּׁדָּפוֹן וּבַיֵּרָקוֹן וּבַבָּרָד אֵת כָּל־מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם
[b]וְאֵין־אֶתְכֶם[b] אֵלַי נְאֻם־יְהוָה׃ ל

[2]Mm 3139. [3]Mm 1913. [4]Mm 1867. [5]Mm 2379. [6]Mm 3299. [7]Mm 1485. [8]Mm 2612. [9]Sach 7,5.

6 [b] 𝔗[2] pc Mss את ‖ 7 [a] l חֲמֻדֹת cf 𝔊 ‖ 9 [a] 𝔊 + *καὶ εἰρήνην ψυχῆς εἰς περιποίησιν παντὶ τῷ κτίζοντι τοῦ ἀναστῆσαι τὸν ναὸν τοῦτον* ‖ 14 [a] 𝔊 + *ἕνεκεν τῶν λημμάτων αὐτῶν τῶν ὀρθρινῶν, ὀδυνηθήσονται ἀπὸ προσώπου πόνων αὐτῶν· καὶ ἐμισεῖτε ἐν πύλαις ἐλέγχοντας* cf Am 5,10 ‖ 15 [a] tr 15–19 post 1,15a ‖ 16 [a] 𝔊 *τίνες ἦτε*, l מַה־הֱיִיתֶם et cj c 15 ‖ [b] prb l בָּא cf 1,6.9 ‖ [c] add? cf a ‖ [d] var lect ad היקב ‖ 17 [a] 17 add cf Am 4,9 ‖ [b–b] 𝔊(𝔖) *καὶ οὐκ ἐπεστρέψατε*, prb l וְלֹא שַׁבְתֶּם cf 𝔗𝔙.

18 שִׂימוּ־נָ֥א לְבַבְכֶ֖ם מִן־הַיּ֣וֹם הַזֶּ֑ה וָמָ֑עְלָה [שִׂימוּ לְבַבְכֶםᵇ׃ יו ל״ו

ᵃמִיּ֡וֹם עֶשְׂרִים֩ וְאַרְבָּעָ֨ה לַתְּשִׁיעִ֜יᵃ ᵇלְמִן־הַיּ֛וֹם אֲשֶׁר־יֻסַּ֥ד הֵֽיכַל־יְהוָ֖ה ח¹⁰ . ד¹¹

19 הַע֤וֹד הַזֶּ֙רַעᵃ֙ בַּמְּגוּרָ֔ה ᵇוְעַד־הַגֶּ֨פֶן וְהַתְּאֵנָ֧ה וְהָרִמּ֛וֹןᵇ וְעֵ֥ץ הַזַּ֖יִת ב

[לֹ֣א נָשָׂ֑א מִן־הַיּ֥וֹם הַזֶּ֖ה אֲבָרֵֽךְ׃ ס

20 וַיְהִ֨י דְבַר־יְהוָ֤ה ׀ שֵׁנִית֙ אֶל־חַגַּ֔י בְּעֶשְׂרִ֧ים וְאַרְבָּעָ֛ה לַחֹ֖דֶשׁ

לֵאמֹֽר׃ 21 אֱמֹ֕ר אֶל־זְרֻבָּבֶ֥ל פַּֽחַת־יְהוּדָ֖ה לֵאמֹ֑ר יא זוגין בטע¹²

אֲנִ֣י מַרְעִ֔ישׁ אֶת־הַשָּׁמַ֖יִם וְאֶת־הָאָֽרֶץᵃ׃ ל . יג¹³

22 וְהָֽפַכְתִּי֙ כִּסֵּ֣א מַמְלָכ֔וֹת וְהִ֨שְׁמַדְתִּ֔י חֹ֖זֶק מַמְלְכ֣וֹתᵃ הַגּוֹיִ֑ם

וְהָפַכְתִּ֤י מֶרְכָּבָה֙ וְרֹ֣כְבֶ֔יהָ וְיָרְד֤וּ סוּסִים֙ וְרֹ֣כְבֵיהֶ֔ם ᵇאִ֖ישׁ ז¹⁴

[בְּחֶ֥רֶב אָחִֽיוᵇ׃ ח¹⁵

ס¹⁰ ג 23 בַּיּ֣וֹם הַה֣וּא ᵃנְאֻם־יְהוָ֣ה צְבָא֡וֹתᵃ אֶקָּחֲךָ֩ זְרֻבָּבֶ֨ל ᵃבֶּן־ כו

[שְׁאַלְתִּיאֵ֜לᵃ עַבְדִּ֗י ᵃנְאֻם־יְהוָ֔הᵃ ג וכל עזרא דכות¹⁶

וְשַׂמְתִּ֖יךָ כַּֽחוֹתָ֑ם כִּֽי־בְךָ֣ בָחַ֔רְתִּי ג¹⁷

נְאֻ֖ם יְהוָ֥ה צְבָאֽוֹת׃ כו

סכום הפסוקים
שלשים ושמונה

SACHARIA זכריה

1 1 ᵃבַּחֹ֙דֶשׁ֙ הַשְּׁמִינִ֔יᵃ בִּשְׁנַ֥ת שְׁתַּ֖יִם לְדָרְיָ֑וֶשׁ הָיָ֣ה דְבַר־יְהוָ֗ה אֶל־ ו ר״פ¹

2 זְכַרְיָה֙ ᵇבֶּן־בֶּ֣רֶכְיָ֔הᵇ בֶּן־עִדּ֥וֹ הַנָּבִ֖יא לֵאמֹֽר׃ 2 קָצַ֧ף יְהוָ֛ה עַל־ ז² מל ג מנה בסיפ וכל יהושע שפטים מלכים ירמיה יחזק וכתיב דכות ב מ ה . ג³ . כט חס בנביא⁴ . ז⁵ וכל מלאכי דכות ב מ ג

3 אֲבוֹתֵיכֶ֖ם קָֽצֶףᵃ׃ 3 וְאָמַרְתָּ֣ אֲלֵהֶ֗ם כֹּ֤ה אָמַר֙ יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת כו

שׁ֣וּבוּ אֵלַ֔י ᵃנְאֻ֖ם יְהוָ֣ה צְבָא֑וֹתᵃ ל

וְאָשׁ֣וּב אֲלֵיכֶ֔ם אָמַ֖ר יְהוָ֥ה צְבָאֽוֹתᵇ׃

¹⁰ Mp sub loco. ¹¹ Mm 1905. ¹² Mm 915. ¹³ Mm 3139. ¹⁴ Mm 3140. ¹⁵ Mm 2903. ¹⁶ Mm 3136. ¹⁷ Mm 3141.
Cp 1 ¹ Mm 791. ² Mm 1586. ³ Mm 2566. ⁴ Mm 1954. ⁵ Mm 2379.

18 ᵃ⁻ᵃ add, gl ‖ ᵇ⁻ᵇ add ‖ **19** ᵃ prb l מְגֹרָע deminutio, al ins נִגְרַע ‖ ᵇ⁻ᵇ add? ‖ **21** ᵃ 𝔊^-V + *καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν* cf 6 ‖ **22** ᵃ prb dl, var lect ‖ ᵇ⁻ᵇ frt gl ‖ **23** ᵃ⁻ᵃ add?

Cp 1,1 ᵃ exc dies mensis? cf 𝔖 ‖ ᵇ⁻ᵇ add? cf Esr 5,1 6,14 et 𝔊 *Ζαχαρίαν τὸν τοῦ Βαραχίου υἱὸν Αδδω* ‖ **2** ᵃ 𝔊(𝔖^W) + *μεγάλην*; exc nonn vb ‖ **3** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊* ‖ ᵇ > 𝔊*.

4 אַל־תִּהְיוּ כַאֲבֹתֵיכֶם אֲשֶׁר קָרְאוּ־אֲלֵיהֶם הַנְּבִיאִים הָרִאשֹׁנִים לֵאמֹר 4
כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת שׁוּבוּ נָא מִדַּרְכֵיכֶם הָרָעִים וּמַעַלְלֵיכֶם[a]
הָרָעִים וְלֹא שָׁמְעוּ וְלֹא־הִקְשִׁיבוּ אֵלַי נְאֻם־יְהוָה׃
5 אֲבוֹתֵיכֶם אַיֵּה־הֵם וְהַנְּבִאִים הַלְעוֹלָם יִחְיוּ׃
6 אַךְ ׀ דְּבָרַי וְחֻקַּי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת־עֲבָדַי הַנְּבִיאִים
הֲלוֹא הִשִּׂיגוּ אֲבֹתֵיכֶם[a]
וַיָּשׁוּבוּ וַיֹּאמְרוּ כַּאֲשֶׁר זָמַם יְהוָה צְבָאוֹת לַעֲשׂוֹת לָנוּ כִּדְרָכֵינוּ
וּכְמַעֲלָלֵינוּ כֵּן עָשָׂה אִתָּנוּ׃ ס

7 בְּיוֹם עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה לְעַשְׁתֵּי־עָשָׂר חֹדֶשׁ [a]הוּא־חֹדֶשׁ שְׁבָט[a] 7
בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְדָרְיָוֶשׁ הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־זְכַרְיָה [b]בֶּן־בֶּרֶכְיָהוּ[b] בֶּן־
עִדּוֹא הַנָּבִיא לֵאמֹר׃ 8 רָאִיתִי ׀ הַלַּיְלָה וְהִנֵּה־אִישׁ רֹכֵב עַל־סוּס 8
אָדֹם וְהוּא עֹמֵד בֵּין הַהֲדַסִּים[a] [b]אֲשֶׁר בַּמְּצֻלָה[b] וְאַחֲרָיו סוּסִים אֲדֻמִּים[c]
שְׂרֻקִּים[d] וּלְבָנִים׃ 9 וָאֹמַר מָה־אֵלֶּה אֲדֹנִי [a]וַיֹּאמֶר אֵלַי הַמַּלְאָךְ 9
הַדֹּבֵר בִּי אֲנִי אַרְאֶךָּ מָה־הֵמָּה אֵלֶּה[a]׃ 10 וַיַּעַן [a]הָאִישׁ הָעֹמֵד בֵּין־ 10
הַהֲדַסִּים[a] וַיֹּאמַר אֵלֶּה אֲשֶׁר שָׁלַח יְהוָה לְהִתְהַלֵּךְ בָּאָרֶץ׃ 11 וַיַּעֲנוּ[a] 11
[b]אֶת־מַלְאַךְ יְהוָה הָעֹמֵד בֵּין הַהֲדַסִּים[b] וַיֹּאמְרוּ[a] הִתְהַלַּכְנוּ בָאָרֶץ
וְהִנֵּה כָל־הָאָרֶץ יֹשֶׁבֶת וְשֹׁקָטֶת׃ 12 וַיַּעַן [a]מַלְאַךְ־יְהוָה[a] וַיֹּאמַר יְהוָה 12
צְבָאוֹת עַד־מָתַי אַתָּה לֹא־תְרַחֵם אֶת־יְרוּשָׁלַם וְאֵת עָרֵי יְהוּדָה אֲשֶׁר
זָעַמְתָּה זֶה שִׁבְעִים שָׁנָה׃ 13 וַיַּעַן יְהוָה אֶת־הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי דְּבָרִים 13
טוֹבִים דְּבָרִים נִחֻמִים׃ 14 וַיֹּאמֶר אֵלַי הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי קְרָא לֵאמֹר 14
כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
קִנֵּאתִי לִירוּשָׁלַם וּלְצִיּוֹן[a] קִנְאָה גְדוֹלָה׃
15 וְקֶצֶף גָּדוֹל אֲנִי קֹצֵף עַל־הַגּוֹיִם הַשַּׁאֲנַנִּים
אֲשֶׁר אֲנִי קָצַפְתִּי מְּעָט וְהֵמָּה עָזְרוּ לְרָעָה׃

כׄ · ומעלליכם ק · ז[6] מל ג מנה בסיפ וכל יהושע שפטים מלכים ירמיה יחזק וכתיב דכות ב מ ח. ל חס בסיפ. ז[7] · ב[8] · ו מל בנביא · ל · ד · ל מל בסיפ וכל עזרא דכות[9] · ר. ל וחס · ב[10] · צא · ה[11]. ח חס[12]. צא · ז[13] · ל מל[14] · ב וחס ו[15] · ב[16] · ה[17]. ג · ז קמ וכל אתנח וס״פ דכות[18]

[6] Mm 1586. [7] Mm 1294. [8] Mm 3142. [9] Mm 3143. [10] Mm 80. [11] Mm 1825. [12] Mm 2184. [13] Mm 1936. [14] Mm 1713. [15] Mm 2419. [16] Mm 3346. [17] Mm 2453. [18] Mm 1208.

4 [a] frt l c mlt Mss וּמִמַּעַלְלֵיכֶם (hpgr cf 𝔊𝔖𝔗[f Edd]𝔙) ‖ **6** [a] l אֶתְכֶם ‖ **7** [a–a] frt add ‖ [b–b] cf 1[b–b] ‖ **8** [a] 𝔊 τῶν ὀρέων = הֶהָרִים id 10.11, 1 𝔐𝔰 ‖ [b–b] 𝔊(𝔖) τῶν κατασκίων = אֲשֶׁר בַּמְּצִלָּה, 1 𝔐𝔰 ‖ [c] 𝔊* + καὶ ψαροί = וַאֲמֻצִּים (cf 6,3.7) an ortum ex πυρροί? ‖ [d] prb ins שְׁחֹרִים ‖ **9** [a–a] cf 10[a–a] ‖ **10** [a–a] frt add (gl), al 9b add hab ‖ **11** [a] prp sg ‖ [b–b] prb add, gl; prp הָאִישׁ cf [a] ‖ **12** [a–a] prb add, gl ‖ **14** [a] prb dl m cs, var lect.

16 לָכֵ֞ן כֹּֽה־אָמַ֣ר יְהוָ֗ה[a] ג̇ בטע בסיפ . כ̇[19]
שַׁ֤בְתִּי לִירוּשָׁלַ֙͏ִם֙ בְּֽרַחֲמִ֔ים בֵּיתִי֙ יִבָּ֣נֶה בָּ֔הּ ה̇ שובה לירושלם[20]
[b]נְאֻ֖ם יְהוָ֣ה צְבָא֑וֹת[b] וְקָוֶ֥ה יִנָּטֶ֖ה עַל־יְרוּשָׁלִָֽם׃ כ̇ו̇ . וקו ק
17 ע֣וֹד ׀ קְרָ֣א לֵאמֹ֗ר
כֹּ֤ה אָמַר֙ יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת ע֛וֹד תְּפוּצֶ֥ינָה עָרַ֖י מִטּ֑וֹב ל̇ כת כן
וְנִחַ֨ם[a] יְהוָ֥ה עוֹד֙ אֶת־צִיּ֔וֹן וּבָחַ֥ר ע֖וֹד בִּירוּשָׁלִָֽם׃ ס ו̇ פת וכל ישעיה דכות[21]

2 1 וָאֶשָּׂ֥א אֶת־עֵינַ֖י וָאֵ֑רֶא וְהִנֵּ֖ה אַרְבַּ֥ע קְרָנֽוֹת׃ 2 וָאֹמַ֗ר אֶל־ ב̇
הַמַּלְאָ֛ךְ הַדֹּבֵ֥ר בִּ֖י מָה־אֵ֑לֶּה[a] וַיֹּ֣אמֶר אֵלַ֗י אֵ֤לֶּה הַקְּרָנוֹת֙ אֲשֶׁ֣ר זֵר֣וּ ב̇
3 אֶת־יְהוּדָ֔ה [b][c]אֶת־יִשְׂרָאֵ֖ל[c] וִירוּשָׁלָֽ͏ִם׃[b][d] ס 3 וַיַּרְאֵ֖נִי יְהוָ֑ה אַרְבָּעָ֖ה כ̇ו̇ פסוק את את ומילה חדה ביניה̇ יט̇ מנה בנביא
4 חָרָשִֽׁים׃ 4 וָאֹמַ֕ר מָ֛ה אֵ֥לֶּה בָאִ֖ים לַעֲשׂ֑וֹת וַיֹּ֣אמֶר לֵאמֹ֗ר אֵ֣לֶּה [a]הַקְּרָנ֞וֹת
אֲשֶׁר־זֵר֣וּ אֶת־יְהוּדָ֗ה כְּפִי־אִישׁ֙ לֹא־נָשָׂ֣א רֹאשׁ֔וֹ[a] [b]וַיָּבֹ֣אוּ[b] אֵ֗לֶּה ב̇ . ל̇ב̇ בנביא
[c]לְהַחֲרִ֣יד אֹתָ֔ם[c] לְיַדּ֞וֹת אֶת־קַרְנ֣וֹת הַגּוֹיִ֗ם הַנֹּשְׂאִ֥ים קֶ֛רֶן אֶל־אֶ֥רֶץ ל̇
יְהוּדָ֖ה לְזָרוֹתָֽהּ׃ ס ל̇
5 וָאֶשָּׂ֥א עֵינַ֛י וָאֵ֖רֶא וְהִנֵּה־אִ֑ישׁ וּבְיָד֖וֹ חֶ֥בֶל מִדָּֽה׃ 6 וָאֹמַ֕ר[a] אָ֖נָה
אַתָּ֣ה[b] הֹלֵ֑ךְ וַיֹּ֣אמֶר אֵלַ֗י לָמֹד֙ אֶת־יְר֣וּשָׁלַ֔͏ִם לִרְא֥וֹת כַּמָּֽה־רָחְבָּ֖הּ ב̇ בתרי לישנ̇[1]
7 וְכַמָּ֥ה אָרְכָּֽהּ׃ 7 וְהִנֵּ֛ה הַמַּלְאָ֥ךְ הַדֹּבֵ֖ר בִּ֣י יֹצֵ֑א[a] וּמַלְאָ֣ךְ אַחֵ֔ר יֹצֵ֖א ב̇ ר"פ בסיפ
8 לִקְרָאתֽוֹ׃ 8 וַיֹּ֣אמֶר אֵלָ֔ו רֻ֣ץ דַּבֵּ֞ר אֶל־הַנַּ֤עַר הַלָּז֙ לֵאמֹ֔ר אליו[2] ק חד מן ג̇ כת כן בליש . ב̇ חס̇[3]
פְּרָזוֹת֙ תֵּשֵׁ֣ב יְרוּשָׁלַ֔͏ִם מֵרֹ֥ב אָדָ֛ם וּבְהֵמָ֖ה בְּתוֹכָֽהּ׃ ג̇[4]
9 וַאֲנִ֤י אֶהְיֶה־לָּהּ֙ [a]נְאֻם־יְהוָ֔ה[a] ח֥וֹמַת אֵ֖שׁ סָבִ֑יב ט̇ז̇ ר"פ
וּלְכָב֖וֹד אֶהְיֶ֥ה בְתוֹכָֽהּ׃ פ ל̇ בסיפ
10 ה֣וֹי ה֗וֹי וְנֻ֛סוּ מֵאֶ֥רֶץ צָפ֖וֹן נְאֻם־יְהוָ֑ה
[a]כִּ֗י כְּאַרְבַּ֞ע רוּח֧וֹת הַשָּׁמַ֛יִם פֵּרַ֥שְׂתִּי[b] אֶתְכֶ֖ם נְאֻם־יְהוָֽה׃[a] ד̇[5] . ג̇[6]
11 ה֥וֹי צִיּ֖וֹן [a]הִמָּלְטִ֑י[a] יוֹשֶׁ֖בֶת בַּת־בָּבֶֽל׃ ס

[19] Mm 2168. [20] Mm 3963. [21] Mm 1775. Cp 2 [1] Mm 2527. [2] Q addidi, cf Mp sub loco. [3] Mm 1645. [4] Mm 2947. [5] Mm 3144. [6] Mm 3434.

16 [a] Ms 𝔖 + צבאות ‖ [b–b] > 2 Mss, dl vel potius tr ad fin ‖ **17** [a] 𝔊 *καὶ ἐλεήσει* = וְרִחַם? ‖ **Cp 2,2** [a] 𝔊(𝔖) + *κύριε* cf 1,9 ‖ [b–b] var lect an tot dl? cf fin 4 ‖ [c–c] > Ms 𝔊*, dl? ‖ [d] sic L, mlt Mss Edd לָ͏ִם—; > Ms ‖ **4** [a–a] crrp, ortum ex 2b cf 𝔊, dl (dttg) ‖ [b–b] prb l בָּאוּ ‖ [c–c] var lect vel gl ad vb sqq ‖ **6** [a] 𝔊(𝔖) + *πρὸς αὐτόν* ‖ [b] frt l זֶה vel הוּא ‖ **7** [a] 𝔊 *εἱστήκει*, frt l עֹמֵד ‖ **9** [a–a] dl m cs? ‖ **10** [a–a] add ‖ [b] 𝔊 *συνάξω* = כִּנַּסְתִּי? ‖ **11** [a–a] frt l המלטו יֹשְׁבֵי אֶת (בַּת) cf 𝔊.

12 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אַחַר כָּבוֹד שְׁלָחַנִי אֶל־ — ה בטע בסיפ7. ה
הַגּוֹיִם הַשֹּׁלְלִים אֶתְכֶם — ל
כִּי הַנֹּגֵעַ בָּכֶם נֹגֵעַ בְּבָבַת עֵינוֹ׃ — ל. ט8
13 כִּי הִנְנִי מֵנִיף אֶת־יָדִי עֲלֵיהֶם וְהָיוּ שָׁלָל לְעַבְדֵיהֶם — ל
וִידַעְתֶּם כִּי־יְהוָה צְבָאוֹת שְׁלָחָנִי׃ ס
14 רָנִּי וְשִׂמְחִי בַּת־צִיּוֹן
כִּי הִנְנִי־בָא וְשָׁכַנְתִּי בְתוֹכֵךְ נְאֻם־יְהוָה׃
15 וְנִלְווּ גוֹיִם רַבִּים אֶל־יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וְהָיוּ לִי לְעָם — ד9. ב10
וְשָׁכַנְתִּי בְתוֹכֵךְ וְיָדַעַתְּ כִּי־יְהוָה צְבָאוֹת שְׁלָחַנִי אֵלָיִךְ׃ — ז11. כט
16 וְנָחַל יְהוָה אֶת־יְהוּדָה חֶלְקוֹ עַל אַדְמַת הַקֹּדֶשׁ וּבָחַר — ל12
עוֹד בִּירוּשָׁלָםִ׃
17 הַס כָּל־בָּשָׂר מִפְּנֵי יְהוָה כִּי נֵעוֹר מִמְּעוֹן קָדְשׁוֹ׃ ס — ל
3 3 1 וַיַּרְאֵנִי אֶת־יְהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל עֹמֵד לִפְנֵי מַלְאַךְ יְהוָה
2 וְהַשָּׂטָן עֹמֵד עַל־יְמִינוֹ לְשִׂטְנוֹ׃ 2 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׂטָן יִגְעַר יְהוָה — ל. ל. ל1
בְּךָ הַשָּׂטָן וְיִגְעַר יְהוָה בְּךָ הַבֹּחֵר בִּירוּשָׁלָםִ הֲלוֹא זֶה אוּד מֻצָּל מֵאֵשׁ׃ — ל. ל. יד בטע2. ב3
3 4 3 וִיהוֹשֻׁעַ הָיָה לָבֻשׁ בְּגָדִים צוֹאִים וְעֹמֵד לִפְנֵי הַמַּלְאָךְ׃ 4 וַיַּעַן — ל
וַיֹּאמֶר אֶל־הָעֹמְדִים לְפָנָיו לֵאמֹר הָסִירוּ הַבְּגָדִים הַצֹּאִים מֵעָלָיו — יא בתור ובנביא. ל בסיפ
וַיֹּאמֶר אֵלָיו רְאֵה הֶעֱבַרְתִּי מֵעָלֶיךָ עֲוֺנֶךָ וְהַלְבֵּשׁ אֹתְךָ מַחֲלָצוֹת׃ — ל
5 5 וָאֹמַר יָשִׂימוּ צָנִיף טָהוֹר עַל־רֹאשׁוֹ וַיָּשִׂימוּ הַצָּנִיף הַטָּהוֹר עַל־ — ל. לב בנביא. לה. ל
6 רֹאשׁוֹ וַיַּלְבִּשֻׁהוּ בְּגָדִים וּמַלְאַךְ יְהוָה עֹמֵד׃ 6 וַיָּעַד מַלְאַךְ יְהוָה — לב בנביא. ד4 חס ול בליש. ב5
7 בִּיהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר׃ 7 כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת — ל. ב בטע בסיפ6
אִם־בִּדְרָכַי תֵּלֵךְ וְאִם אֶת־מִשְׁמַרְתִּי תִשְׁמֹר

[7]Mm 3166. [8]Mm 3145. [9]Mm 3146. [10]Mm 2740. [11]Mm 2392. [12]Mm 3147. Cp 3 [1]Mm 3148. [2]Mm 3948. [3]Mm 3149. [4]Mm 3833. [5]Mm 2146. [6]Mm 3150.

12 a–a crrp; add? prp א׳ כ׳ שְׁלָחַנִי אֲנִי ‖ b–b prp אֲשֶׁר כְּבֹדוֹ ‖ c = עַל ‖ d–d add? ‖ e Tiq soph pro עֵינִי cf 𝔊W Tert 𝔙 ‖ **13** a–a prb add ‖ **15** a 𝔊(𝔖) αὐτῷ, l לוֹ ‖ b 𝔊(𝔖 3sg) καὶ κατασκηνώσουσιν, prb l וְשָׁכְנוּ; al ושׁ׳ בת׳ add hab (> Ms) ‖ c–c prb add ‖ **Cp 3,2** a 𝔖 *ml'kh dmrj'*, l מַלְאַךְ יהוה ‖ **3** a–a frt dl ‖ **4** a–a nonn tr post 5 ‖ b–b 𝔊 *καὶ ἐνδύσατε αὐτόν*, l aut וְהַלְבִּשׁוּ אתו aut potius וַיַּלְבִּישׁוּ אתו ‖ **5** a–a 𝔙 *Et dixit: Ponite*, prb l וַיֹּאמֶר שִׂימוּ cf 𝔖𝔗; al dl ואמר et l וְשִׂימוּ cf 𝔊 *καὶ ἐπίθετε* ‖ b–b prb dl cf 4 b–b ‖ c–c add?

וְגַם־אַתָּה תָּדִין אֶת־בֵּיתִי וְגַם תִּשְׁמֹר אֶת־חֲצֵרָי   ג̇ז[7]. ב
וְנָתַתִּי לְךָ מַהְלְכִים[a] בֵּין הָעֹמְדִים הָאֵלֶּה׃ [לְפָנֶיךָ   ל. יא בתור ובנביא
8 שְׁמַע־נָא יְהוֹשֻׁעַ ׀ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל אַתָּה וְרֵעֶיךָ הַיֹּשְׁבִים   ב מל בנביא[8]
כִּי־אַנְשֵׁי מוֹפֵת הֵמָּה[a] כִּי־הִנְנִי מֵבִיא אֶת־עַבְדִּי צֶמַח׃
9 כִּי ׀ הִנֵּה הָאֶבֶן אֲשֶׁר נָתַתִּי [a]לִפְנֵי יְהוֹשֻׁעַ[a] עַל־אֶבֶן אַחַת
הִנְנִי מְפַתֵּחַ פִּתֻּחָהּ נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת [שִׁבְעָה עֵינָיִם   ל. כו.]כח
וּמַשְׁתִּי אֶת־עֲוֺן הָאָרֶץ־הַהִיא בְּיוֹם אֶחָד׃   ל
10 [a]בַּיּוֹם הַהוּא נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת תִּקְרְאוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ אֶל־   כו. ל בסיפ
תַּחַת גֶּפֶן וְאֶל־תַּחַת תְּאֵנָה׃

4 1 וַיָּשָׁב הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי וַיְעִירֵנִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר־יֵעוֹר מִשְּׁנָתוֹ׃   ל. כ[1]
ס 2 וַיֹּאמֶר אֵלַי מָה אַתָּה רֹאֶה וָאֹמַר[a] רָאִיתִי ׀ וְהִנֵּה מְנוֹרַת זָהָב כֻּלָּהּ   ויאמר חד מן ד[2] כת כן וקר ק ב מל
וְגֻלָּהּ[b] עַל־רֹאשָׁהּ וְשִׁבְעָה נֵרֹתֶיהָ[c] עָלֶיהָ שִׁבְעָה[d] וְשִׁבְעָה מוּצָקוֹת   ל. ז. ח פסוק דמיין[3]. ל
3 לַנֵּרוֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשָׁהּ׃ 3 וּשְׁנַיִם זֵיתִים עָלֶיהָ אֶחָד [a]מִימִין הַגֻּלָּה[a]   ז. ל
4 וְאֶחָד עַל־שְׂמֹאלָהּ׃ 4 וָאַעַן וָאֹמַר אֶל־הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי לֵאמֹר   ג ב מל וחד חס[5]
5 מָה־אֵלֶּה אֲדֹנִי׃ 5 וַיַּעַן הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי וַיֹּאמֶר אֵלַי הֲלוֹא יָדַעְתָּ
6 מָה־הֵמָּה אֵלֶּה וָאֹמַר לֹא אֲדֹנִי׃ 6 וַיַּעַן וַיֹּאמֶר אֵלַי לֵאמֹר[a]
זֶה דְּבַר־יְהוָה אֶל־זְרֻבָּבֶל לֵאמֹר
לֹא בְחַיִל וְלֹא בְכֹחַ כִּי אִם־בְּרוּחִי   ל. ל
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃   ז[6] וכל מלאכי דכות ב מ ג
7 מִי־[a]אַתָּה הַר־הַגָּדוֹל[a] לִפְנֵי זְרֻבָּבֶל לְמִישֹׁר
[b]וְהוֹצִיא אֶת־הָאֶבֶן[b] הָרֹאשָׁה תְּשֻׁאוֹת חֵן חֵן לָהּ׃ פ   ל. ד כת כן[7]
8 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃
9 יְדֵי זְרֻבָּבֶל יִסְּדוּ הַבַּיִת הַזֶּה וְיָדָיו תְּבַצַּעְנָה   ל. ד. ל
[a]וְיָדַעְתָּ[b] כִּי־יְהוָה צְבָאוֹת שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם[a]׃

[7]Mm 142. [8]Mm 1762. Cp 4 [1]Mm 1514. [2]Mm 3960. [3]Mp sub loco. [4]Mm 3838. [5]Mm 3576. [6]Mm 2379. [7]Mm 2282.

7 [a] l מַהֲלָכִים || **8** [a] 𝔖 2 pl || **9** [a–a] frt l לְפָנֶיךָ, prp לְפָנָיו || **10** [a] 10 prb add || **Cp 4,2** [a] ℭ mlt Mss Vrs ut Q || [b] l c mlt Mss 𝔊𝔖𝔗 וְגֻלָּה || [c] 𝔊(𝔖) *λύχνοι*, prb l נֵרוֹת || [d] > 𝔊, dl || **3** [a–a] prb l מִימִינָהּ cf 11 || **6** [a] cf 10[b] || **7** [a–a] l אַתָּ הָהָר || [b–b] 𝔊* *καὶ ἐξοίσω τὸν λίθον (τῆς κληρονομίας)*, prp וְהוֹצֵאתִי אבן || **9** [a–a] prb add || [b] l c ℭ pc Mss 𝔖𝔗𝔙 וִידַעְתֶּם (cf אליכם).

ל בסיפ . ל — 10 כִּי מִי בַז לְיוֹם קְטַנּוֹת וְשָׂמְחוּ וְרָאוּ אֶת־הָאֶבֶן הַבְּדִיל[a]
בְּיַד זְרֻבָּבֶל שִׁבְעָה־[b]
ל — אֵלֶּה עֵינֵי יְהוָה הֵמָּה מְשׁוֹטְטִים בְּכָל־הָאָרֶץ׃ 11 וָאַעַן וָאֹמַר אֵלָיו 11
ל . ג ב מל וחד חס[8] — מַה־שְּׁנֵי הַזֵּיתִים הָאֵלֶּה[a] עַל־יְמִין הַמְּנוֹרָה וְעַל־שְׂמֹאולָהּ׃ [a]12 וָאַעַן 12
ל . ל — שֵׁנִית וָאֹמַר אֵלָיו מַה־שְׁתֵּי שִׁבֲּלֵי הַזֵּיתִים [b]אֲשֶׁר בְּיַד שְׁנֵי צַנְתְּרוֹת
ל — הַזָּהָב הַמְרִיקִים מֵעֲלֵיהֶם הַזָּהָב[b]׃ 13 וַיֹּאמֶר אֵלַי לֵאמֹר הֲלוֹא יָדַעְתָּ 13
יא בתור ובנביא — מָה־אֵלֶּה וָאֹמַר לֹא אֲדֹנִי׃ 14 וַיֹּאמֶר אֵלֶּה שְׁנֵי בְנֵי־הַיִּצְהָר הָעֹמְדִים 14
עַל־אֲדוֹן כָּל־הָאָרֶץ׃

ג[1] — 5 1 וָאָשׁוּב וָאֶשָּׂא עֵינַי וָאֶרְאֶה וְהִנֵּה מְגִלָּה עָפָה׃ 2 וַיֹּאמֶר אֵלַי 5
ד[2] — מָה אַתָּה רֹאֶה וָאֹמַר אֲנִי רֹאֶה מְגִלָּה עָפָה אָרְכָּהּ עֶשְׂרִים בָּאַמָּה
ה מל — וְרָחְבָּהּ עֶשֶׂר בָּאַמָּה׃ 3 וַיֹּאמֶר אֵלַי זֹאת הָאָלָה הַיּוֹצֵאת עַל־פְּנֵי 3
יג פסוק כל כל וכל . ג[3] . ד[3] — כָל־הָאָרֶץ כִּי כָל־הַגֹּנֵב מִזֶּה[a] כָּמוֹהָ נִקָּה וְכָל־הַנִּשְׁבָּע[b] מִזֶּה[a] כָּמוֹהָ
נִקָּה׃
ל . כו — 4 הוֹצֵאתִיהָ נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת
יא[4] ג מנה בסיפ . יא[4] ג מנה בסיפ — וּבָאָה אֶל־בֵּית הַגַּנָּב וְאֶל־בֵּית הַנִּשְׁבָּע בִּשְׁמִי לַשָּׁקֶר
ל . ל . ב . ל — וְלָנֶה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וְכִלַּתּוּ וְאֶת־עֵצָיו וְאֶת־אֲבָנָיו׃
5 וַיֵּצֵא הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי וַיֹּאמֶר אֵלַי שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה [a]מָה 5
ה מל . ד[5] — הַיּוֹצֵאת[a] הַזֹּאת׃ 6 וָאֹמַר מַה־הִיא וַיֹּאמֶר זֹאת [a]הָאֵיפָה הַיּוֹצֵאת[a] 6
ב[6] . ב ר״פ בסיפ . ד חס . ג[7] . כה — [b]וַיֹּאמֶר זֹאת[b] עֵינָם[c] בְּכָל־הָאָרֶץ׃ 7 וְהִנֵּה כִּכַּר עֹפֶרֶת נִשֵּׂאת וְזֹאת[a] 7
ו[8] זקף פת וכל חקה מדה שנה תורה וא ס פ דכות ב מ א — אִשָּׁה אַחַת יוֹשֶׁבֶת בְּתוֹךְ הָאֵיפָה׃ 8 וַיֹּאמֶר זֹאת הָרִשְׁעָה וַיַּשְׁלֵךְ אֹתָהּ 8
ל . ס[9] — אֶל־תּוֹךְ הָאֵיפָה וַיַּשְׁלֵךְ אֶת־אֶבֶן הָעֹפֶרֶת אֶל־פִּיהָ׃ ס 9 וָאֶשָּׂא 9
ג[10] . ב מל[11] . ה[12] — עֵינַי וָאֵרֶא וְהִנֵּה שְׁתַּיִם נָשִׁים יוֹצְאוֹת וְרוּחַ בְּכַנְפֵיהֶם וְלָהֵנָּה כְנָפַיִם
ל . ב — כְּכַנְפֵי הַחֲסִידָה וַתִּשֶּׂאנָה אֶת־הָאֵיפָה בֵּין הָאָרֶץ וּבֵין הַשָּׁמָיִם׃

[8] Mm 3576. Cp 5 [1] Mm 3151. [2] Mm 2960. [3] Mm 588. [4] Mm 324. [5] Mm 908. [6] Mm 2256. [7] Mm 3152. [8] Mm 492. [9] L lectio def contra Mp Sach 5,7, cf Mp sub loco. [10] Mm 1886. [11] Mm 3153. [12] Mm 2769.

10 [a] crrp? sed cf הָרֹאשָׁה 7 ‖ [b] abhinc usque ad fin 14 cj c 6aα (cf 6[a]); tr ‸ ad זרבבל ‖ **11** [a] sic L, mlt Mss Edd –לֶּה ‖ **12** [a] 12 add ‖ [b–b] crrp; prp al אשר ביד שְׁנֵי צנתרות הזהב המריקים מעליהם הַיִּצְהָר (pro הזהב[a]), al ביד מְרִיקִים מעליהם אֶת־הַיִּצְהָר לְנֵרוֹת הזהב שני צנתרות הזהב ‖ **Cp 5,3** [a] prp מִי זֶה ‖ [b] ins (בִּשְׁמִי) לַשָּׁקֶר cf 4 ‖ **5** [a–a] prb l הָאֵיפָה היוצאת cf 6[a–a] ‖ **6** [a–a] dl (textus emendatus pro 5[a–a]) ‖ [b–b] add ‖ [c] l c Ms 𝔊𝔖 עֲוֹנָם ‖ **7** [a] 𝔊 *καὶ ἰδού.*

10 וָאֹמַ֕ר אֶל־הַמַּלְאָ֖ךְ הַדֹּבֵ֣ר בִּ֑י אָ֛נָה הֵ֥מָּה מֽוֹלִכ֖וֹת אֶת־הָאֵיפָֽה׃ ו[13] חס י ול בליש
11 וַיֹּ֣אמֶר אֵלַ֔י לִבְנֽוֹת־לָ֥ה בַ֖יִת בְּאֶ֣רֶץ שִׁנְעָ֑ר וְהוּכַ֛ן[a] וְהֻנִּ֥יחָה[b] שָּׁ֖ם עַל־ ג לא מפק ה[14] . ג ב מל וחד חס[15] . ל
מְכֻנָתָֽהּ׃ ס

6 1 וָאָשֻׁ֗ב וָאֶשָּׂ֤א עֵינַי֙ וָאֶרְאֶ֔ה וְהִנֵּ֨ה אַרְבַּ֤ע מַרְכָּבוֹת֙ יֹֽצְא֔וֹת מִבֵּ֖ין ג[1]
2 שְׁנֵ֣י הֶהָרִ֑ים וְהֶהָרִ֖ים הָרֵ֥י נְחֹֽשֶׁת׃ 2 בַּמֶּרְכָּבָ֥ה הָרִאשֹׁנָ֖ה סוּסִ֣ים אֲדֻמִּ֑ים ל . ה
3 וּבַמֶּרְכָּבָ֥ה הַשֵּׁנִ֖ית סוּסִ֥ים שְׁחֹרִֽים׃ 3 וּבַמֶּרְכָּבָ֥ה הַשְּׁלִשִׁ֖ית סוּסִ֣ים
4 לְבָנִ֑ים וּבַמֶּרְכָּבָה֙ הָרְבִעִ֔ית סוּסִ֥ים בְּרֻדִּ֖ים אֲמֻצִּֽים[a]׃ 4 וָאַ֙עַן֙ וָֽאֹמַ֔ר ל . ל
5 אֶל־הַמַּלְאָ֖ךְ הַדֹּבֵ֣ר בִּ֑י מָה־אֵ֖לֶּה אֲדֹנִֽי׃ 5 וַיַּ֥עַן הַמַּלְאָ֖ךְ וַיֹּ֣אמֶר אֵלָ֑י
אֵ֗לֶּה אַרְבַּע֙ רֻח֣וֹת הַשָּׁמַ֔יִם יוֹצְא֕וֹת מֵהִתְיַצֵּ֖ב עַל־אֲד֥וֹן כָּל־הָאָֽרֶץ׃ ב מל[2] . ב
6 [a]אֲשֶׁר־בָּ֞הּ הַסּוּסִ֣ים הַשְּׁחֹרִ֗ים[a] יֹֽצְאִים֙ אֶל־אֶ֣רֶץ צָפ֔וֹן וְהַ֨לְּבָנִ֔ים יָצְא֖וּ
7 [b]אֶל־אַחֲרֵיהֶ֑ם[b] וְהַ֨בְּרֻדִּ֔ים יָצְא֖וּ אֶל־אֶ֥רֶץ הַתֵּימָֽן׃ 7 [a]וְהָאֲמֻצִּ֣ים ג בליש . ל
יָצְא֗וּ[a] וַיְבַקְשׁוּ֙ לָלֶ֙כֶת֙ לְהִתְהַלֵּ֣ךְ[b] בָּאָ֔רֶץ וַיֹּ֕אמֶר לְכ֖וּ הִתְהַלְּכ֣וּ בָאָ֑רֶץ יב סביר . ל
8 וַתִּתְהַלַּ֖כְנָה בָּאָֽרֶץ׃ 8 וַיַּזְעֵ֣ק אֹתִ֔י וַיְדַבֵּ֥ר אֵלַ֖י לֵאמֹ֑ר רְאֵ֗ה הַיּֽוֹצְאִים֙ ל . ד . ד מל
אֶל־אֶ֣רֶץ צָפ֔וֹן הֵנִ֥יחוּ אֶת־רוּחִ֖י[a] בְּאֶ֥רֶץ צָפֽוֹן׃ ס

9 וַיְהִ֥י דְבַר־יְהוָ֖ה אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ 10 לָק֙וֹחַ֙ מֵאֵ֣ת[a] הַגּוֹלָ֔ה מֵֽחֶלְדַּ֕י ד[3] . ל
וּמֵאֵ֥ת טֽוֹבִיָּ֖ה וּמֵאֵ֣ת יְדַֽעְיָ֑ה [b]וּבָאתָ֤ אַתָּה֙ בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא[b] [c]וּבָ֗אתָ בֵּ֛ית[c] ז בטע[4] . ג בטע[5]
11 יֹאשִׁיָּ֥ה בֶן־צְפַנְיָ֖ה אֲשֶׁר־בָּ֥אוּ מִבָּבֶֽל׃ 11 וְלָקַחְתָּ֥ כֶסֶף־וְזָהָ֖ב וְעָשִׂ֣יתָ כו פסוק דאית בהון א״ב
12 עֲטָר֑וֹת[a] וְשַׂמְתָּ֗ בְּרֹאשׁ֙ [b]יְהוֹשֻׁ֣עַ בֶּן־יְהוֹצָדָ֔ק הַכֹּהֵ֖ן הַגָּדֽוֹל[b]׃ 12 וְאָמַרְתָּ֤ לה[6]
אֵלָיו֙ לֵאמֹ֔ר כֹּ֥ה אָמַ֛ר יְהוָ֥ה צְבָא֖וֹת לֵאמֹ֑ר[a]
הִנֵּה־אִ֞ישׁ[b] צֶ֤מַח שְׁמוֹ֙ וּמִתַּחְתָּ֣יו יִצְמָ֔ח ב[7] . ל . ל זקף קמ
[c]וּבָנָ֖ה אֶת־הֵיכַ֥ל יְהוָֽה[c]׃ [עַל־כִּסְא֑וֹ
13 וְ֠הוּא יִבְנֶ֞ה אֶת־הֵיכַ֣ל יְהוָ֗ה וְהֽוּא־יִשָּׂ֥א ה֛וֹד [a]וְיָשַׁ֥ב וּמָשַׁ֖ל[a] לג ר״פ וחד מן ז[8] פסוק והוא והוא . לז . ג[9]

[13] Mm 1871. [14] Mm 3154. [15] Mm 2266. Cp 6 [1] Mm 3151. [2] Mm 3153. [3] Mm 1229. [4] Mm 50. [5] Mm 2016. [6] Mm 2840. [7] Mm 1812. [8] Mm 2017. [9] Mm 3871.

11 [a] var lect ad vb sq? prp וְהֵכִינוּ מְכֻנָה ‖ [b] 𝔊(𝔖W) καὶ θήσουσιν αὐτό, l וְהִנִּיחֻהָ ‖ **Cp 6,3** [a] dl, var lect aut gl cf 𝔖 ‖ **6** [a–a] prb add (cf parallelismum) in lacuna (exc equi rufi); l exempli cs (הסוסים) הָאֲדֻמִּים יֹצְאִים אֶל־אֶרֶץ (הַ)קֶּדֶם ן ‖ [b–b] prb l אֶל־אֶרֶץ הַיָּם ‖ **7** [a–a] var lect ad והברדים יצאו 6b (cf 3[a]), al ins אֶל־אֶרֶץ הַמַּעֲרָב aut הַקֶּדֶם aut הַתֵּימָן ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd ךְ– ‖ **8** [a] l ׳רוּחַ י = רוּחַ יְהוָה ‖ **10** [a] prb l מַשְּׂאַת vel מַתְּנַת ‖ [b–b] prb dl ‖ [c–c] prb l (בית) וּמֵאֵת ‖ **11** [a] l c pc Mss 𝔊LC𝔖𝔗 עֲטֶרֶת cf 14 ‖ [b–b] prb l זְרֻבָּבֶל בֶּן־שְׁאַלְתִּיאֵל ‖ **12** [a] > pc Mss 𝔊𝔖, dl ‖ [b] prb l הָאִישׁ (hpgr) ‖ [c–c] var lect ad 13aα? cf 𝔊𝔖 ‖ **13** [a–a] prb var lect.

[b]וְהָיָה כֹהֵן עַל־כִּסְאוֹ[b] וַעֲצַת שָׁלוֹם תִּהְיֶה בֵּין שְׁנֵיהֶם׃

14 [a]וְהָעֲטָרֹת[b] תִּהְיֶה לְחֵלֶם[c] וּלְטוֹבִיָּה וְלִידַעְיָה [d]וּלְחֵן בֶּן־צְפַנְיָה[d] ס[ת״ו]

[10]ל. מל ב מנה בליש. ל לְזִכָּרוֹן בְּהֵיכַל יְהוָה׃ 15 [a]וּרְחוֹקִים ׀ יָבֹאוּ וּבָנוּ בְּהֵיכַל יְהוָה [b]וִידַעְתֶּם 15

[11]ו כִּי־יְהוָה צְבָאוֹת שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם[b] וְהָיָה אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמְעוּן בְּקוֹל יְהוָה

אֱלֹהֵיכֶם׃ ס

7 1 וַיְהִי בִּשְׁנַת אַרְבַּע לְדָרְיָוֶשׁ הַמֶּלֶךְ [a]הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־ 7

[1]ג חס. ב חס[2]. כן למדינ[2] זְכַרְיָה[a] בְּאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ הַתְּשִׁעִי בְּכִסְלֵו[b]׃ 2 וַיִּשְׁלַח [a]בֵּית־אֵל שַׂר־ 2

[3]כה. ט ר״פ אֶצֶר[a] [b]וְרֶגֶם מֶלֶךְ[b] וַאֲנָשָׁיו לְחַלּוֹת אֶת־פְּנֵי יְהוָה׃ 3 לֵאמֹר אֶל־ 3

ל הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר לְבֵית־יְהוָה צְבָאוֹת וְאֶל־הַנְּבִיאִים לֵאמֹר הַאֶבְכֶּה

[4]ג חס. ג[5] בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִשִׁי הִנָּזֵר כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי זֶה כַּמֶּה שָׁנִים[a]׃ פ

[6]כ בטע ר״פ 4 וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה צְבָאוֹת[a] אֵלַי לֵאמֹר׃

[7]ב בסיפ 5 אֱמֹר אֶל־כָּל־עַם הָאָרֶץ וְאֶל־הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר

ג מל כִּי־צַמְתֶּם וְסָפוֹד בַּחֲמִישִׁי וּבַשְּׁבִיעִי

ל. ל וְזֶה שִׁבְעִים שָׁנָה הֲצוֹם צַמְתֻּנִי אָנִי׃

[8]ב ר״פ בסיפ וכי וכי 6 וְכִי תֹאכְלוּ וְכִי תִשְׁתּוּ הֲלוֹא אַתֶּם הָאֹכְלִים וְאַתֶּם הַשֹּׁתִים׃

כי 7 [a]הֲלוֹא אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר קָרָא יְהוָה בְּיַד הַנְּבִיאִים הָרִאשֹׁנִים

[9]ח חס בִּהְיוֹת יְרוּשָׁלִַם יֹשֶׁבֶת וּשְׁלֵוָה וְעָרֶיהָ סְבִיבֹתֶיהָ וְהַנֶּגֶב וְהַשְּׁפֵלָה

ב חס בסיפ יֹשֵׁב׃ פ

8 [a]וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־זְכַרְיָה לֵאמֹר׃

9 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת לֵאמֹר[ab] מִשְׁפַּט אֱמֶת שְׁפֹטוּ

ל וְחֶסֶד וְרַחֲמִים עֲשׂוּ אִישׁ אֶת־אָחִיו׃

[10]ה 10 וְאַלְמָנָה וְיָתוֹם גֵּר וְעָנִי אַל־תַּעֲשֹׁקוּ

וְרָעַת אִישׁ אָחִיו אַל־תַּחְשְׁבוּ בִּלְבַבְכֶם׃

[10] Mm 3780. [11] Mm 3155. Cp 7 [1] Mm 2670. [2] Mp sub loco. [3] Mm 3072. [4] Mm 2853. [5] Mm 3156. [6] Mm 1017. [7] Hag 2,12. [8] Mm 3157. [9] Mm 2184. [10] Mm 524.

13 [b–b] prb l וְהָיָה יְהוֹשֻׁעַ כֹּהֵן עַל־יְמִינוֹ cf 𝔊 *καὶ ἔσται ὁ ἱερεὺς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ* ‖ **14** [a] 14 add ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗) *ὁ δὲ στέφανος*, l וְהָעֲטֶרֶת ‖ [c] l חֶלְדַּי cf 𝔖 et 10 ‖ [d–d] l aut וּלְיֹאשִׁיָּה ב׳צ׳ (cf 𝔖 et 10) aut וּלְבֶן צפניה לְחֵן ו, al add hab ‖ **15** [a] 15 add? ‖ [b–b] prb add ‖ **Cp 7,1** [a–a] add ‖ [b] dl, gl ‖ **2** [a–a] prp בית־אל־שׂר־אצר (unum nomen) ‖ [b–b] 𝔖Syh (𝔄) *wrbmg*, frt l וְרַב־מַג et הַמֶּלֶךְ cf 𝔊* *(καὶ Αρβεσεερ ὁ βασιλεύς)* 𝔖Syh𝔄; al prp וְרֶגֶם־מֶלֶךְ (unum nomen) ‖ **3** [a] 8,18 sq prb excipit 1–3 ‖ **4** [a] > pc Mss 𝔊*𝔖𝔗 ‖ **7** [a] 7 fragmentum, exc fin v; al l אֵלֶּה pro את־ (cf 𝔊𝔖) et dl 8.9a ‖ **8/9** [a–a] dl? cf 7[a] ‖ [b] > 2 Mss, dl.

11 וַיְמָאֲנוּ לְהַקְשִׁיב וַיִּתְּנוּ כָתֵף סֹרָרֶת וְאָזְנֵיהֶם הִכְבִּידוּ מִשְּׁמוֹעַ׃ ג̇[11] . ג̇ ב חס וחד מל[12] . ה̇ מל[13]
12 וְלִבָּם שָׂמוּ שָׁמִיר מִשְּׁמוֹעַ אֶת־הַתּוֹרָה וְאֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁלַח ה מל[13] . ג̇[14]
יְהוָה צְבָאוֹת בְּרוּחוֹ בְּיַד הַנְּבִיאִים הָרִאשֹׁנִים וַיְהִי קֶצֶף גָּדוֹל מֵאֵת כ̇ו
13 יְהוָה צְבָאוֹת׃ 13 וַיְהִי כַאֲשֶׁר־קָרָא[a] וְלֹא שָׁמֵעוּ כֵּן יִקְרְאוּ וְלֹא אֶשְׁמָע ג̇ . ל̇ זקף קמ̇
14 אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ 14 וְאֵסָעֲרֵם[a] עַל כָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא־יְדָעוּם ז̇[15] וכל מלאכי דכות ב מ ג̇ . ה̇ בטע[16]
וְהָאָרֶץ נָשַׁמָּה אַחֲרֵיהֶם מֵעֹבֵר וּמִשָּׁב וַיָּשִׂימוּ אֶרֶץ־חֶמְדָּה לְשַׁמָּה׃ פ ל̇ה

8 1 וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה צְבָאוֹת לֵאמֹר׃ 2 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת כ̇ בטע ר״פ[1] . ל̇
קִנֵּאתִי לְצִיּוֹן קִנְאָה גְדוֹלָה וְחֵמָה גְדוֹלָה קִנֵּאתִי לָהּ׃
3 כֹּה אָמַר יְהוָה[a]
שַׁבְתִּי אֶל־צִיּוֹן וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלִָם [הַקֹּדֶשׁ׃ ס ל̇[2]
וְנִקְרְאָה יְרוּשָׁלִַם עִיר־הָאֱמֶת וְהַר־יְהוָה צְבָאוֹת הַר ב̇[3] . ל̇
4 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
עֹד יֵשְׁבוּ זְקֵנִים וּזְקֵנוֹת בִּרְחֹבוֹת יְרוּשָׁלִָם יד חס[4] . כ̇[5]
וְאִישׁ מִשְׁעַנְתּוֹ בְּיָדוֹ מֵרֹב יָמִים׃
5 וּרְחֹבוֹת הָעִיר יִמָּלְאוּ יְלָדִים וִילָדוֹת
מְשַׂחֲקִים בִּרְחֹבֹתֶיהָ׃ ס
6 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
כִּי יִפָּלֵא בְּעֵינֵי שְׁאֵרִית הָעָם הַזֶּה [a]בַּיָּמִים הָהֵם[a]
גַּם־[b]בְּעֵינַי יִפָּלֵא נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת׃ פ כ̇ו
7 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
הִנְנִי מוֹשִׁיעַ אֶת־עַמִּי מֵאֶרֶץ מִזְרָח וּמֵאֶרֶץ מְבוֹא הַשָּׁמֶשׁ׃ ז̇[6]
8 וְהֵבֵאתִי אֹתָם וְשָׁכְנוּ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלִָם
וְהָיוּ־לִי לְעָם
וַאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים בֶּאֱמֶת וּבִצְדָקָה׃ ס

[11]Mm 1568. [12]Mm 3158. [13]Mm 3159. [14]Mm 2674. [15]Mm 2379. [16]Mm 3160. Cp 8 [1]Mm 1017. [2]וחד על ציון Ps 2,6. [3]Mm 3161. [4]Mm 62. [5]Mm 534. [6]Mm 1698.

13 [a] prp קְרָאתִי cf 𝔖, l 2Mss || **14** [a] prp וָאֲסַעֲרֵם, l 2Mss || **Cp 8,3** [a] ins c nonn Mss 𝔊[Mss] Syh𝔙 צְבָאוֹת cf 2.4.6.7.9.14 || **6** [a–a] add || [b] prb l הֲגַם, hpgr.

9 כֹּֽה־אָמַר֮ יְהוָ֣ה צְבָאוֹת֒ ה בטע בסיפ[7]
תֶּחֱזַ֣קְנָה יְדֵיכֶ֔ם הַשֹּׁמְעִים֙ בַּיָּמִ֣ים הָאֵ֔לֶּה ה. ה[8]
אֵ֚ת הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֔לֶּה מִפִּי֙ הַנְּבִיאִ֔ים ז דמטע בטע[9]
[a]אֲשֶׁ֗ר בְּיוֹם֙ יֻסַּ֣ד בֵּית־יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת הַהֵיכָ֖ל לְהִבָּנֽוֹת[a]׃ ד[10]. ב
10 כִּ֗י לִפְנֵי֙ הַיָּמִ֣ים הָהֵ֔ם[a]
שְׂכַ֤ר הָאָדָם֙ לֹ֣א נִֽהְיָ֔ה וּשְׂכַ֥ר הַבְּהֵמָ֖ה אֵינֶ֑נָּה ה[11]. ב
וְלַיּוֹצֵ֨א וְלַבָּ֜א אֵין־שָׁל֙וֹם֙ מִן־הַצָּ֔ר ג ב קמ וחד פת[12]
וַאֲשַׁלַּ֥ח[b] [c]אֶת־כָּל־[c]הָאָדָ֖ם אִ֥ישׁ בְּרֵעֵֽהוּ׃ ל[13]
11 וְעַתָּ֗ה לֹ֤א כַיָּמִים֙ הָרִ֣אשֹׁנִ֔ים אֲנִ֖י לִשְׁאֵרִ֣ית הָעָ֣ם הַזֶּ֑ה ד[14]. כי
נְאֻ֖ם יְהוָ֥ה צְבָאֽוֹת׃ כו
12 כִּי־[a]זֶ֣רַע הַשָּׁל֗וֹם[a] הַגֶּ֜פֶן תִּתֵּ֣ן פִּרְיָ֗הּ ד[15]
וְהָאָ֙רֶץ֙ תִּתֵּ֣ן אֶת־יְבוּלָ֔הּ וְהַשָּׁמַ֖יִם יִתְּנ֣וּ טַלָּ֑ם ב
וְהִנְחַלְתִּ֗י אֶת־שְׁאֵרִ֛ית הָעָ֥ם הַזֶּ֖ה אֶת־כָּל־אֵֽלֶּה׃
13 וְהָיָ֡ה כַּאֲשֶׁר֩ הֱיִיתֶ֨ם קְלָלָ֜ה בַּגּוֹיִ֗ם
[a]בֵּ֤ית יְהוּדָה֙ וּבֵ֣ית יִשְׂרָאֵ֔ל[a] ב[16]
כֵּ֚ן אוֹשִׁ֣יעַ אֶתְכֶ֔ם וִהְיִיתֶ֖ם בְּרָכָ֑ה
אַל־תִּירָ֖אוּ תֶּחֱזַ֥קְנָה יְדֵיכֶֽם׃ ס ה
14 כִּ֣י כֹ֣ה אָמַר֮ יְהוָ֣ה צְבָאוֹת֒ ה בטע בסיפ[7]
כַּאֲשֶׁ֨ר זָמַ֜מְתִּי[a] לְהָרַ֣ע לָכֶ֗ם בְּהַקְצִ֨יף אֲבֹתֵיכֶ֥ם אֹתִ֛י אָמַ֛ר ו[17]. ל. ז[18] וכל מלאכי דכות ב מ ג
יְהוָ֥ה צְבָא֖וֹת וְלֹ֥א נִחָֽמְתִּי׃ 15 כֵּ֤ן שַׁ֙בְתִּי֙ זָמַ֔מְתִּי בַּיָּמִ֣ים הָאֵ֔לֶּה ה[8]
לְהֵיטִ֥יב אֶת־יְרוּשָׁלִַ֖ם וְאֶת־בֵּ֣ית יְהוּדָ֑ה אַל־תִּירָֽאוּ׃ ג מיחד[19]
16 אֵ֥לֶּה הַדְּבָרִ֖ים אֲשֶׁ֣ר תַּעֲשׂ֑וּ [בְּשַׁעֲרֵיכֶֽם׃ ז ר״פ בנביא[20]. ה[21]
דַּבְּר֤וּ אֱמֶת֙ אִ֣ישׁ אֶת־רֵעֵ֔הוּ אֱמֶת֙[a] וּמִשְׁפַּ֣ט שָׁל֔וֹם שִׁפְט֖וּ
17 וְאִ֣ישׁ ׀ אֶת־רָעַ֣ת רֵעֵ֗הוּ אַֽל־תַּחְשְׁבוּ֙ בִּלְבַבְכֶ֔ם
וּשְׁבֻ֥עַת שֶׁ֖קֶר אַל־תֶּאֱהָ֑בוּ כִּ֣י אֶת־כָּל־אֵ֗לֶּה אֲשֶׁ֛ר[a] שָׂנֵ֖אתִי ל[22]
[נְאֻם־יְהוָֽה׃ ס

[7]Mm 3166. [8]Mm 3163. [9]Mm 2139. [10]Mm 1905. [11]Mm 3609. [12]Mm 893. [13]Mm 425. [14]Mm 3162. [15]Mm 2094. [16]Mm 2776. [17]Mm 227. [18]Mm 2379. [19]Mm 2526. [20]Mm 3164. [21]Mm 617. [22]Mm 1833.

9 [a–a] add (gl; ביום contra בימים האלה) ‖ **10** [a] prb l הָאֵלֶּה cf 𝔗[f] hic = 9 ‖ [b] 𝔙 *et dimisi*, l וָאֲשַׁלַּח ‖ [c–c] frt dl m cs ‖ **12** [a–a] crrp; prb l אֶזְרְעָה שלום (cf 𝔊 *δείξω εἰρήνην*), prp הַזֶּרַע שָׁלוֹם, al זַרְעָה שׁ׳ cf 𝔖𝔗 ‖ **13** [a–a] prb add ‖ **14** [a] sic L, mlt Mss Edd זִמּמתי ‖ **16** [a] > 𝔊*, dl (dttg) ‖ **17** [a] > pc Mss 𝔊𝔖, dl.

18 [a]וַיְהִ֛י דְּבַר־יְהוָ֥ה צְבָא֖וֹת אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ 19 [a]כֹּֽה־אָמַ֞ר יְהוָ֣ה צְבָא֗וֹת כ בטע ר״פ[23] . ב בטע בסיפ[24]
צ֣וֹם הָרְבִיעִ֡י וְצ֣וֹם הַחֲמִישִׁ֡י וְצ֣וֹם הַשְּׁבִיעִ֡י וְצ֣וֹם הָעֲשִׂירִ֡י יח פסוק דמיין[25]
יִהְיֶ֤ה לְבֵית־יְהוּדָה֙ לְשָׂשׂ֣וֹן וּלְשִׂמְחָ֔ה וּֽלְמֹעֲדִ֖ים טוֹבִ֑ים ג[26] . ב חד מל וחד מן ג חס בליש
[b]וְהָאֱמֶ֥ת וְהַשָּׁל֖וֹם אֱהָֽבוּ[b]׃ פ ג[27] . ב

20 כֹּ֥ה אָמַ֖ר יְהוָ֣ה צְבָא֑וֹת
עֹ֚ד אֲשֶׁ֣ר[a] יָבֹ֣אוּ עַמִּ֔ים[b] וְיֹשְׁבֵ֖י עָרִ֥ים רַבּֽוֹת׃ יד חס[28]
21 וְהָלְכ֨וּ יֹשְׁבֵ֜י אַחַ֗ת אֶל־אַחַת֙ לֵאמֹ֔ר לו מל[29] . ב[30]
נֵלְכָ֤ה הָלוֹךְ֙ לְחַלּוֹת֙ אֶת־פְּנֵ֣י יְהוָ֔ה
וּלְבַקֵּ֖שׁ אֶת־יְהוָ֣ה צְבָא֑וֹת אֵלְכָ֖ה גַּם־אָֽנִי׃ ל[31]
22 וּבָ֨אוּ עַמִּ֤ים רַבִּים֙ וְגוֹיִ֣ם עֲצוּמִ֔ים [יְהוָֽה׃ ס
לְבַקֵּ֛שׁ אֶת־יְהוָ֥ה צְבָא֖וֹת בִּירוּשָׁלִָ֑ם[a] וּלְחַלּ֖וֹת אֶת־פְּנֵ֥י ל
23 [a]כֹּ֥ה אָמַר֮ יְהוָ֣ה צְבָאוֹת֒ בַּיָּמִ֣ים הָהֵ֔מָּה אֲשֶׁ֣ר יַחֲזִ֗יקוּ עֲשָׂרָ֣ה ה בטע בסיפ[33] . ה[34] . יב[35] ס ט[32]
אֲנָשִׁ֔ים מִכֹּ֖ל לְשֹׁנ֣וֹת הַגּוֹיִ֑ם וְֽהֶחֱזִ֡יקוּ בִּכְנַף֩ אִ֨ישׁ יְהוּדִ֜י לֵאמֹ֗ר ג
נֵֽלְכָה֙ עִמָּכֶ֔ם כִּ֥י שָׁמַ֖עְנוּ אֱלֹהִ֥ים עִמָּכֶֽם׃ ס ב[36]

9 1 מַשָּׂ֥א מא
דְּבַר־יְהוָה֙ בְּאֶ֣רֶץ[a] חַדְרָ֔ךְ וְדַמֶּ֖שֶׂק מְנֻחָת֑וֹ כִּ֤י לַֽיהוָה֙ [b]עֵ֣ין אָדָ֔ם[b] ל . ד חס בליש[1]
[c]וְכֹ֖ל שִׁבְטֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל[c]׃ 2 וְגַם־חֲמָ֖ת תִּגְבָּל־בָּ֑הּ צֹ֣ר[a] וְצִיד֔וֹן כִּ֥י ל . ה ר״פ בסיפ וכל וגם אני וגם אנכי בסיפ דכות[2]
חָכְמָ֖ה מְאֹֽד׃] ל
3 וַתִּ֥בֶן צֹ֛ר מָצ֖וֹר לָ֑הּ וַתִּצְבָּר־כֶּ֙סֶף֙ כֶּֽעָפָ֔ר וְחָר֖וּץ כְּטִ֥יט חוּצֽוֹת׃ ב[3] . ב
4 הִנֵּ֤ה אֲדֹנָי[a]֙ יֽוֹרִשֶׁ֔נָּה וְהִכָּ֥ה בַיָּ֖ם חֵילָ֑הּ וְהִ֖יא בָּאֵ֥שׁ תֵּאָכֵֽל׃ ב . ל . ט[4]
5 תֵּרֶ֨א אַשְׁקְל֜וֹן וְתִירָ֗א וְעַזָּה֙ וְתָחִ֣יל מְאֹ֔ד וְעֶקְר֖וֹן כִּֽי־הֹבִ֣ישׁ מֶבָּטָ֑הּ[a] ל ר״פ . ל
וְאָ֤בַד מֶ֙לֶךְ֙ מֵֽעַזָּ֔ה וְאַשְׁקְל֖וֹן לֹ֥א תֵשֵֽׁב׃ 6 וְיָשַׁ֥ב מַמְזֵ֖ר בְּאַשְׁדּ֑וֹד ב[5]

[23] Mm 1017. [24] Mm 3150. [25] Mm 3911. [26] Mm 1494. [27] Mm 4245. [28] Mm 62. [29] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [30] Mm 631. [31] Mm 3165. [32] Mp sub loco. [33] Mm 3166. [34] Mm 2738. [35] Mm 891. [36] Mm 359.
Cp 9 [1] Mm 360. [2] Mm 3167. [3] 1 Ch 7,24. [4] Mm 690. [5] Dt 23,3.

18/19 [a] prb cj c 7,1–3 ‖ [b–b] add? ‖ **20** [a] add? cf 𝔊 hic et 23 ‖ [b] 2 Mss 𝔊 + רַבִּים ‖ **22** [a] > Ms, add? ‖ **23** [a] add? frt 20–23 add ‖ **Cp 9,1** [a] prp בָּא צַר vel בָּא ארץ ‖ [b–b] prp עָרֵי אֲרָם ‖ [c–c] crrp; frt 1 נִבְהֲלוּ שֹׁפְטֵי צָמֶר vel וְרָאוּ כֹל ש׳ צ׳ cf 2[a]; prp וכל ישראל (contemptores) שָׁאטֵי ‖ **2** [a] 1 צֶמֶר et tr ad fin 1 cf 1[c–c]; al dl aut צר aut וצידון cf חכמה ‖ **4** [a] mlt Mss יְהוָה ‖ **5** [a] prp מִבְטָחָהּ cf 𝔊[Mss] *ἀπὸ τῆς ἐλπίδος αὐτῆς*.

וְהִכְרַתִּ֖י גְּא֥וֹן פְּלִשְׁתִּֽים[a]׃ 7 וַהֲסִרֹתִ֨י דָמָ֜יו מִפִּ֗יו וְשִׁקֻּצָיו֙ מִבֵּ֣ין שִׁנָּ֔יו ג חס⁶
וְנִשְׁאַ֥ר גַּם־ה֖וּא לֵאלֹהֵ֑ינוּ וְהָיָה֙ כְּאַלֻּ֣ף[a] בִּֽיהוּדָ֔ה וְעֶקְר֖וֹן כִּיבוּסִֽי׃ ה חס בליש. ל
8 וְחָנִ֨יתִי לְבֵיתִ֜י מִצָּבָה֙[a] [b]מֵעֹבֵ֣ר וּמִשָּׁ֔ב[b] וְלֹא־יַעֲבֹ֧ר עֲלֵיהֶ֛ם[c] ע֖וֹד נֹגֵ֑שׂ ב⁷
[כִּ֥י עַתָּ֖ה רָאִ֥יתִי בְעֵינָֽי[d]׃ ס יב⁸ יא מנה בנביא

9 גִּילִ֨י מְאֹ֜ד בַּת־צִיּ֗וֹן הָרִ֙יעִי֙ בַּ֣ת יְרוּשָׁלַ֔͏ִם
הִנֵּ֤ה מַלְכֵּךְ֙ יָ֣בוֹא לָ֔ךְ צַדִּ֥יק וְנוֹשָׁ֖ע[a] ה֑וּא ל
עָנִי֙ וְרֹכֵ֣ב עַל־חֲמ֔וֹר וְעַל־עַ֖יִר בֶּן־אֲתֹנֽוֹת׃ ב⁹
10 וְהִכְרַתִּי[a]־רֶ֨כֶב מֵאֶפְרַ֜יִם וְס֣וּס מִירֽוּשָׁלַ֗͏ִם
וְנִכְרְתָה֙ קֶ֣שֶׁת מִלְחָמָ֔ה וְדִבֶּ֥ר שָׁל֖וֹם לַגּוֹיִ֑ם ל
וּמָשְׁלוֹ֙ מִיָּ֣ם עַד־יָ֔ם וּמִנָּהָ֖ר עַד־אַפְסֵי־אָֽרֶץ׃ ל¹⁰. ג¹¹. ב

11 גַּם־אַ֣תְּ בְּדַם־בְּרִיתֵ֗ךְ שִׁלַּ֤חְתִּי אֲסִירַ֙יִךְ֙ מִבּ֔וֹר [a]אֵ֥ין מַ֖יִם בּֽוֹ[a]׃ ל
12 [a]שׁ֚וּבוּ לְבִצָּר֔וֹן[ab] אֲסִירֵ֖י הַתִּקְוָ֑ה
[c]גַּם־הַיּ֕וֹם מַגִּ֖יד[c] מִשְׁנֶ֥ה[d] אָשִׁ֖יב לָֽךְ׃
13 כִּֽי־דָרַ֨כְתִּי לִ֜י יְהוּדָ֗ה קֶ֚שֶׁת מִלֵּ֣אתִי אֶפְרַ֔יִם
וְעוֹרַרְתִּ֤י בָנַ֙יִךְ֙ צִיּ֔וֹן [a]עַל־בָּנַ֖יִךְ יָוָ֑ן[a] וְשַׂמְתִּ֖יךְ כְּחֶ֥רֶב גִּבּֽוֹר׃ יח. יח. ג
14 וַיהוָה֙ עֲלֵיהֶ֣ם יֵֽרָאֶ֔ה וְיָצָ֥א כַבָּרָ֖ק חִצּ֑וֹ ה ר״פ בסיפ¹². ד¹³. ג¹⁴
וַאדֹנָ֤י[a] יְהוִה֙ בַּשּׁוֹפָ֣ר יִתְקָ֔ע וְהָלַ֖ךְ בְּסַעֲר֥וֹת תֵּימָֽן׃ ד¹⁵. ל זקף קמ
15 יְהוָ֣ה צְבָאוֹת֮[a] יָגֵ֣ן עֲלֵיהֶם֒ וְאָכְל֗וּ[b] וְכָבְשׁוּ֙[c] [d]אַבְנֵי־קֶ֔לַע[d]
וְשָׁת֥וּ הָמ֖וּ[e] כְּמוֹ־יָ֑יִן וּמָֽלְאוּ֙ [f]כַּמִּזְרָ֔ק כְּזָוִיּ֖וֹת[f] מִזְבֵּֽחַ׃ ד. ב
16 וְֽהוֹשִׁיעָ֞ם יְהוָ֧ה אֱלֹהֵיהֶ֛ם[a] [b]בַּיּ֥וֹם הַה֖וּא[b] [c]כְּצֹ֣אן עַמּ֑וֹ[c] [d]כִּ֚י אַבְנֵי־ ב ומל¹⁶. ז
[נֵ֔זֶר מִתְנוֹסְס֖וֹת[d] עַל־אַדְמָתֽוֹ׃ ל
17 כִּ֥י מַה־טּוּב֖וֹ וּמַה־יָפְי֑וֹ דָּגָן֙ בַּֽחוּרִ֔ים[a] וְתִיר֖וֹשׁ יְנוֹבֵ֥ב בְּתֻלֽוֹת[a]׃ ג ומל¹⁷. ל. ב חס

[6]Mm 2190. [7]Mm 2313. [8]Mm 230. [9]Mm 3168. [10]וחד משלי Hi 41,25. [11]Mm 3169. [12]Mp sub loco. [13]Mm 405. [14]Mm 150. [15]Mm 2508. [16]Mm 1402. [17]Mm 3499.

6 [a] l c Ms פלשׁתי cf suff 7 ‖ **7** [a] l כְּאֶלֶף ‖ **8** [a] prb l מַצֵּבָה cf 𝔊 *ἀνάστημα* 𝔖 *qjwmʾ* ‖ [b–b] dl, gl ‖ [c] dl m cs? et cf [d] ‖ [d] l בְּעָנְיָם vel potius (cf [c]) בְּעָנְיוֹ ‖ **9** [a] 𝔊 *σῴζων* = 𝔖 *(w)prwqʾ* = 𝔗 *(w)prjq* = 𝔙 *salvator* ‖ **10** [a] 𝔊(𝔖) *καὶ ἐξολεθρεύσει*, l והכרית cf sq ‖ **11** [a–a] add ‖ **12** [a–a] prp וְשָׁבוּ לָךְ בַּת־צִיּוֹן ‖ [b] crrp; frt exc nonn vb ‖ [c–c] prp גְּמוּל יוֹם מְגֻרַיִךְ cf 𝔊 ‖ [d] frt exc nonn vb, inter alia אֲנִי (cf 2 Mss אֲגִיד) ‖ **13** [a–a] gl, dl; al dl sol בניך et ציון ‖ **14** [a] prb dl אדני m cs cf Ms ‖ **15** [a] prb dl m cs ‖ [b] prp וְיָכְלוּ cf 𝔊 ‖ [c] frt l בָּשָׂר ‖ [d–d] prp בְּנֵי קֶבַע vel בְּנֵי קלע ‖ [e] 𝔊$^{-BWS}$ *τὸ αἷμα αὐτῶν*, frt l דָּם vel דָּמָם ‖ [f–f] dl aut כמזרק aut כזוית; var lect cf 𝔊 sol *ὡς φιάλας* α'σ'θ' sol *ὡς γωνίας* ‖ **16** [a] > 𝔊* ‖ [b–b] add ‖ [c–c] prb l כַּצֹּאן יִרְעֵם ‖ [d–d] l כְּאַבְנֵי־נ׳ מ׳ et dl, gl ‖ **17** [a] add.

10 1 שַׁאֲל֤וּ מֵיְהוָה֙ מָטָר֙ בְּעֵ֣ת מַלְק֔וֹשׁ
יְהוָ֖ה עֹשֶׂ֣ה חֲזִיזִ֑ים וּמְטַר־[a]גֶּ֙שֶׁם֙ יִתֵּ֣ן לָהֶ֔ם[b] לְאִ֖ישׁ[c] עֵ֥שֶׂב בַּשָּׂדֶֽה׃ כב[1]. ל[2]
2 כִּ֧י הַתְּרָפִ֣ים דִּבְּרוּ־אָ֗וֶן וְהַקּֽוֹסְמִים֙ חָ֣זוּ שֶׁ֔קֶר ב חד מל וחד חס
וַחֲלֹמוֹת֙ הַשָּׁוא[a] יְדַבֵּ֔רוּ הֶ֖בֶל יְנַחֵמ֑וּן[b] ל
עַל־כֵּן֙ נָסְע֣וּ[c] כְמוֹ־צֹ֔אן יַעֲנ֖וּ[d] כִּי־אֵ֥ין רֹעֶֽה׃ פ

3 [a]עַל־הָרֹעִים֙ חָרָ֣ה אַפִּ֔י וְעַל־הָעַתּוּדִ֖ים אֶפְק֑וֹד[a] ב מל
כִּֽי־פָקַד֩ יְהוָ֨ה צְבָא֜וֹת[b] אֶת־עֶדְרוֹ֙ [c]אֶת־בֵּ֣ית יְהוּדָ֔ה[c] וְשָׂ֤ם אוֹתָם֙ כסוס הודו במלחמה[d]׃ כו פסוק את את ומילה חדה ביניה יט מנה בנביא . ח[3] ח[4] ג[5] מנה בסיפ
4 מִמֶּ֤נּוּ פִנָּה֙ [a]מִמֶּ֣נּוּ יָתֵ֔ד[a] מִמֶּ֖נּוּ קֶ֣שֶׁת מִלְחָמָ֑ה יא זוגין דמטע בטע[6]
[b]מִמֶּ֛נּוּ יֵצֵ֥א כָל־נוֹגֵ֖שׂ[b] ב מל
[c]יַחְדָּֽו׃ 5 וְהָי֨וּ[c] כְגִבֹּרִ֜ים בּוֹסִ֨ים בְּטִ֤יט[d] חוּצוֹת֙ בַּמִּלְחָמָ֔ה[e] ז חס[7]. ל[8]
וְנִ֨לְחֲמ֔וּ כִּ֥י יְהוָ֖ה עִמָּ֑ם וְהֹבִ֖ישׁוּ רֹכְבֵ֥י סוּסִֽים׃
6 וְגִבַּרְתִּ֣י ׀ אֶת־בֵּ֣ית יְהוּדָ֗ה וְאֶת־בֵּ֣ית יוֹסֵף֮ אוֹשִׁ֒יעַ֒
וְהוֹשְׁבוֹתִים[a] כִּ֣י רִֽחַמְתִּ֔ים וְהָי֖וּ כַּאֲשֶׁ֣ר לֹֽא־זְנַחְתִּ֑ים ל ומל . ג ול בליש . ל
[b]כִּ֗י אֲנִ֛י יְהוָ֥ה אֱלֹהֵיהֶ֖ם וְאֶעֱנֵֽם[b]׃ ח
7 וְהָי֤וּ כְגִבּוֹר֙ אֶפְרַ֔יִם וְשָׂמַ֥ח לִבָּ֖ם כְּמוֹ־יָ֑יִן ב[9]
וּבְנֵיהֶם֙ יִרְא֣וּ וְשָׂמֵ֔חוּ יָגֵ֥ל לִבָּ֖ם בַּיהוָֽה׃
8 אֶשְׁרְקָ֥ה לָהֶ֛ם וַאֲקַבְּצֵ֖ם [a]כִּ֣י פְדִיתִ֑ים[a] וְרָב֖וּ כְּמ֥וֹ רָבֽוּ׃ ל . ל
9 וְאֶזְרָעֵם֙[a] [b]בָּֽעַמִּ֔ים וּבַמֶּרְחַקִּ֖ים[b] יִזְכְּר֑וּנִי וְחָי֥וּ[c] אֶת־בְּנֵיהֶ֖ם וָשָֽׁבוּ׃ ל . ב[5] . ל
10 וַהֲשֵֽׁיבוֹתִים֙ מֵאֶ֣רֶץ מִצְרַ֔יִם וּמֵאַשּׁ֖וּר אֲקַבְּצֵ֑ם
וְאֶל־אֶ֨רֶץ גִּלְעָ֤ד וּלְבָנוֹן֙[a] אֲבִיאֵ֔ם וְלֹ֥א[b] יִמָּצֵ֖א לָהֶֽם[c]׃ ב וכל בארץ דכות ב מ ב[10] . ב . ד[11]

Cp 10 [1]Mm 475. [2]Mm 2321. [3]Mm 224. [4]Mm 3121. [5]Mp sub loco. [6]Mm 794. [7]Mm 3633. [8]Mm 3966. [9]Mm 3375. [10]Jdc 10,4 et 1 Ch 2,22. [11]Mm 2318.

Cp 10,1 [a] prb l וּמַמְטִיר cf 𝔗 ‖ [b] l לֶחֶם ‖ [c] l לָאִישׁ ‖ **2** [a] sic L, mlt Mss Edd וְא— ‖ [b] Ms יְנַאמוּן ‖ [c] prb l נִתְּעוּ, prp נָסוּ vel נָעוּ ‖ [d] frt l יָנֻעוּ ‖ **3** [a–a] prb add ‖ [b] > Ms, add ‖ [c–c] prb dl m cs, gl ‖ [d] prb dl m cs, gl; al ins דֹּהֵר ‖ **4/5** [a–a] frt l וְיִתֵּד m cs ‖ [b–b] prb dl, gl ‖ [c–c] cj et l יַחְדָּו יִהְיוּ ‖ [d] frt l c pc Mss כְּ׳ cf 𝔗 ‖ [e] prb dl m cs, gl ‖ **6** [a] l וַהֲשִׁיבוֹתִים cf 𝔖𝔗𝔙; mlt Mss 𝔊 *(καὶ κατοικιῶ αὐτούς)* וְהוֹשַׁבְתִּים, sed cf 10 ‖ [b–b] prb add ‖ **8** [a–a] prb dl m cs, gl ‖ **9** [a] frt l וְאַזְעִקֵם, prp וַאֲזָרֵם ‖ [b–b] dl aut ו בעמים aut ובמרחקים, var lect ‖ [c] prb l וְחִוּוּ, prp וְחִיּוּ ‖ **10** [a] frt tr ante לא (ולבנון לא), al add hab ‖ [b] frt l לֹא cf [a] ‖ [c] 𝔊 + *οὐδὲ εἷς*.

11 וְעָבַ֨ר[a] [b]בַּיָּם צָרָה[b] [c]וְהִכָּה בַיָּם גַּלִּים[c] וְהֹבִישׁוּ כֹּל מְצוּלוֹת יְאֹר
וְהוּרַד גְּאוֹן אַשּׁוּר וְשֵׁבֶט מִצְרַיִם יָסוּר׃
12 וְגִבַּרְתִּים[a] בַּיהוָה וּבִשְׁמוֹ יִתְהַלָּכוּ[b] [c]נְאֻם יְהוָה[c]׃ ס

11 1 פְּתַח לְבָנוֹן דְּלָתֶיךָ וְתֹאכַל אֵשׁ בַּאֲרָזֶיךָ׃
2 הֵילֵל בְּרוֹשׁ כִּי־נָפַל אֶרֶז אֲשֶׁר[a] אַדִּרִים שֻׁדָּדוּ
הֵילִילוּ אַלּוֹנֵי בָשָׁן כִּי יָרַד יַעַר הַבָּצוּר׃
3 קוֹל יִלְלַת הָרֹעִים כִּי שֻׁדְּדָה אַדַּרְתָּם
קוֹל שַׁאֲגַת כְּפִירִים כִּי שֻׁדַּד גְּאוֹן הַיַּרְדֵּן׃ ס

4 כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהָי[a] רְעֵה אֶת־צֹאן הַהֲרֵגָה׃ 5 אֲשֶׁר קֹנֵיהֶן 4 5
יֵהָרְגֻן וְלֹא יֶאְשָׁמוּ וּמֹכְרֵיהֶן יֹאמַר[a] בָּרוּךְ יְהוָה וַאעְשִׁר[b] וְרֹעֵיהֶם[c] לֹא
יַחְמוֹל[d] עֲלֵיהֶן׃ 6 [a]כִּי לֹא אֶחְמוֹל עוֹד עַל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ נְאֻם־יְהוָה 6
וְהִנֵּה אָנֹכִי מַמְצִיא אֶת־הָאָדָם אִישׁ בְּיַד־רֵעֵהוּ[b] וּבְיַד מַלְכּוֹ וְכִתְּתוּ
אֶת־הָאָרֶץ וְלֹא אַצִּיל מִיָּדָם׃ 7 וָאֶרְעֶה אֶת־צֹאן הַהֲרֵגָה [a]לָכֵן עֲנִיֵּי[a] 7
הַצֹּאן וָאֶקַּח־לִי שְׁנֵי מַקְלוֹת לְאַחַד קָרָאתִי נֹעַם וּלְאַחַד קָרָאתִי
חֹבְלִים[b] וָאֶרְעֶה אֶת־הַצֹּאן׃ 8 וָאַכְחִד אֶת־שְׁלֹשֶׁת הָרֹעִים בְּיֶרַח 8
אֶחָד[a] וַתִּקְצַר נַפְשִׁי בָּהֶם וְגַם־נַפְשָׁם בָּחֲלָה[b] בִי׃ 9 וָאֹמַר לֹא אֶרְעֶה 9
אֶתְכֶם הַמֵּתָה תָמוּת וְהַנִּכְחֶדֶת תִּכָּחֵד וְהַנִּשְׁאָרוֹת תֹּאכַלְנָה אִשָּׁה אֶת־
בְּשַׂר רְעוּתָהּ׃ 10 וָאֶקַּח אֶת־מַקְלִי אֶת־נֹעַם וָאֶגְדַּע אֹתוֹ לְהָפֵיר אֶת־ 10
בְּרִיתִי[a] אֲשֶׁר כָּרַתִּי[b] אֶת־כָּל־הָעַמִּים[c]׃ 11 וַתֻּפַר בַּיּוֹם הַהוּא וַיֵּדְעוּ 11
[a]כֵן עֲנִיֵּי[a] הַצֹּאן הַשֹּׁמְרִים אֹתִי כִּי דְבַר־יְהוָה הוּא׃ 12 וָאֹמַר אֲלֵיהֶם 12
אִם־טוֹב בְּעֵינֵיכֶם הָבוּ שְׂכָרִי וְאִם־לֹא ׀ חֲדָלוּ וַיִּשְׁקְלוּ אֶת־שְׂכָרִי

ל מל ; ב . ה[12] ; ג[13] ; ד[1] . ו רפי[2] ; ב . ו כת כן[3] . ל כת כן[4] ; הבציר ק ; ב . ד . ב[5] ; ל . מח[6] כת א לא קר ול בליש ; ד מל . ו וכל כלית דכות[7] . ה מל . ח[8] ה מנה בליש ; ה[9] . ל . ג[10] ; ד ; ז[11] . ו[11] וחד מן ב בליש חד פת וחד קמ ; ל . ד ; ד[12] . כג פסוק וגם וגם ובתר תלת מילין[13] . ל ; ל . ל . ל ; ה . יו פסוק את את את את . ל מל ; ו[14] ; יח . יו מ״פ

[12]Mm 2755. [13]Mm 3170. Cp 11 [1]Mm 2121. [2]Mm 3171. [3]Mm 1237. [4]Mm 2534. [5]Mm 3108. [6]Mm 898. [7]Mm 1197. [8]Mm 3172. [9]Mm 1377. [10]Mm 3173. [11]Mm 1207. [12]Mm 1492. [13]Mm 1629. [14]Mm 3174.

11 [a] l וְעָבְרוּ || [b–b] l בְּיַם מִצְרַיִם || [c–c] add (l חִילָה pro גלים? cf 9,4) || **12** [a] l וּגְבֻרָתָם || [b] l c Ms 𝔊(𝔖) —לְּלוּ || [c–c] add, an v a add? || **Cp 11,2** [a] prb add cf 𝔖 || **4** [a] prb l אֵלַי || **5** [a] l יֹאמְרוּ cf 𝔊 *ἔλεγον* || [b] l וַאֲעָשֵׁר || [c] prb l c nonn Mss 𝔖 (𝔗 omnia suff m) —הֶן || [d] l יחמלו cf 𝔊 *ἔπασχον* || **6** [a] 6 add cf 15[a] || [b] prp רֹעֵהוּ || **7** [a–a] l לִכְנַעֲנֵיי cf 𝔊 *(εἰς τὴν Χαναανῖτιν)* et 11 || [b] prp חֲבָלִים || **8** [a–a] add || [b] prp גָּעֲלָה || **10** [a] l ברית י[הוה] cf 𝔖𝔗 (om suff) || [b] l כָּרַת vel כָּרַת י[הוה] || [c] prb l הָעָם || **11** [a–a] 𝔊 *οἱ Χαναναῖοι*, l כְּנַעֲנֵיי cf 7[a–a].

13 שְׁלֹשִׁ֖ים כָּֽסֶף׃ 13 וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה אֵלַ֗י הַשְׁלִיכֵ֙הוּ֙ אֶל־הַיּוֹצֵ֔ר[a] אֶ֣דֶר ב מל . ב
הַיְקָ֔ר אֲשֶׁ֥ר יָקַ֖רְתִּי[b] מֵעֲלֵיהֶ֑ם וָֽאֶקְחָה֙ שְׁלֹשִׁ֣ים הַכֶּ֔סֶף וָאַשְׁלִ֥יךְ אֹת֛וֹ ל . ב חד מל וחד חס[15]
14 בֵּ֥ית יְהוָ֖ה אֶל־הַיּוֹצֵֽר[a]׃ 14 וָֽאֶגְדַּע֙ אֶת־מַקְלִ֣י הַשֵּׁנִ֔י אֵ֖ת הַחֹבְלִ֑ים[a]
15 לְהָפֵר֙ אֶת־הָ֣אַחֲוָ֔ה בֵּ֥ין יְהוּדָ֖ה וּבֵ֥ין יִשְׂרָאֵֽל׃[b] ס 15 [a]וַיֹּ֥אמֶר יְהוָ֖ה ל
16 אֵלָ֑י ע֚וֹד קַח־לְךָ֔ כְּלִ֖י רֹעֶ֥ה אֱוִלִֽי׃ 16 [a]כִּ֣י הִנֵּֽה־אָ֠נֹכִי מֵקִ֨ים רֹעֶ֜ה ל זקף קמ בנ״ך . ה חס[16]
בָּאָ֗רֶץ הַנִּכְחָד֤וֹת[b] לֹֽא־יִפְקֹד֙ הַנַּ֣עַר[c] לֹא־יְבַקֵּ֔שׁ וְהַנִּשְׁבֶּ֖רֶת לֹ֣א יְרַפֵּ֑א ל[17] . ה פסוק לא לא לא לא[18]
הַנִּצָּבָ֙ה[d] לֹ֣א יְכַלְכֵּ֔ל וּבְשַׂ֤ר הַבְּרִיאָה֙ יֹאכַ֔ל וּפַרְסֵיהֶ֖ן[e] יְפָרֵֽק׃ ס ד . ב[19] . ל

17 ה֣וֹי רֹעִ֤י הָֽאֱלִיל[a]֙ עֹזְבִ֣י הַצֹּ֔אן ה[20] . ל
חֶ֥רֶב עַל־זְרוֹע֖וֹ וְעַל־עֵ֣ין יְמִינ֑וֹ ב מל[21]
זְרֹעוֹ֙ יָב֣וֹשׁ תִּיבָ֔שׁ [b]וְעֵ֥ין יְמִינ֖וֹ[b] כָּהֹ֥ה תִכְהֶֽה׃[c] ס ל מל . ח[22] . ל

סׄ[1] **12** 1 מַשָּׂ֥א דְבַר־יְהוָ֖ה עַל־יִשְׂרָאֵ֑ל נְאֻם־יְהוָ֗ה מא
נֹטֶ֤ה שָׁמַ֙יִם֙ וְיֹסֵ֣ד אָ֔רֶץ וְיֹצֵ֥ר רֽוּחַ־אָדָ֖ם בְּקִרְבּֽוֹ׃ פ יד[2] קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ ד . ל חס[1]
2 הִנֵּ֣ה אָ֠נֹכִי שָׂ֣ם אֶת־יְרוּשָׁלִַ֧ם סַף־רַ֛עַל לְכָל־הָעַמִּ֖ים סָבִ֑יב [a][b]וְגַ֥ם ל
3 עַל־יְהוּדָ֛ה יִהְיֶ֥ה בַמָּצ֖וֹר[b] [c]עַל־יְרוּשָׁלִָֽם[c][a]׃ 3 וְהָיָ֣ה בַיּוֹם־הַ֠הוּא אָשִׂ֨ים
אֶת־יְרוּשָׁלִַ֜ם אֶ֤בֶן מַֽעֲמָסָה֙ לְכָל־הָ֣עַמִּ֔ים כָּל־עֹמְסֶ֖יהָ שָׂר֣וֹט יִשָּׂרֵ֑טוּ ל
4 [a]וְנֶאֶסְפ֣וּ עָלֶ֔יהָ כֹּ֖ל גּוֹיֵ֥י הָאָֽרֶץ[a]׃ 4 בַּיּ֨וֹם הַה֜וּא נְאֻם־יְהוָ֗ה אַכֶּ֤ה כָל־ ד . ג מל וכל אורית דכות[3]
ס֙וּס֙ בַּתִּמָּה֔וֹן וְרֹכְב֖וֹ בַּשִּׁגָּע֑וֹן [a]וְעַל־בֵּ֤ית יְהוּדָה֙ אֶפְקַ֣ח אֶת־עֵינַ֔י[a] וְכֹל֙ ל . ל
5 ס֣וּס[b] הָֽעַמִּ֔ים אַכֶּ֖ה בַּעִוָּרֽוֹן׃ 5 וְאָמְר֛וּ אַלֻּפֵ֥י[a] יְהוּדָ֖ה בְּלִבָּ֑ם אַמְצָ֥ה ל . ט . ה חס בליש . ל
6 [b]לִי֙ יֹשְׁבֵ֣י[b] יְרוּשָׁלִַ֔ם בַּיהוָ֥ה צְבָא֖וֹת אֱלֹהֵיהֶֽם׃ 6 [a]בַּיּ֣וֹם[a] הַה֡וּא אָשִׂים֩
אֶת־אַלֻּפֵ֨י[b] יְהוּדָ֜ה כְּכִיּ֧וֹר אֵ֣שׁ בְּעֵצִ֗ים וּכְלַפִּ֥יד אֵשׁ֙ בְּעָמִ֔יר וְאָ֨כְל֜וּ ה חס בליש . ל
עַל־יָמִ֧ין וְעַל־שְׂמֹ֛אול אֶת־כָּל־הָעַמִּ֖ים סָבִ֑יב[a] וְיָשְׁבָ֨ה יְרוּשָׁלִַ֥ם ע֛וֹד
תַּחְתֶּ֖יהָ בִּירוּשָׁלִָֽם[c]׃ פ

[15] Mm 1105. [16] Mm 3383. [17] Mp sub loco. [18] Mm 3132. [19] Mm 2927. [20] Mm 3232. [21] Mm 3175. [22] Mm 3900. Cp 12 [1] Mp sub loco. [2] Mm 1234. [3] Mm 2656.

13 [a] prp הָאוֹצָר cf 𝔖, 1 𝔐 ‖ [b] prp יקרתָּ ‖ **14** [a] prp חֲבָלִים ‖ [b] cf 13,7[a] ‖ **15/16** [a] 15sq add una c 6 ‖ [b] l הַנִּכְחֶדֶת ‖ [c] l הַנֶּעְדֶּרֶת ‖ [d] crrp? prp הַנַּחֲלָה vel הָרְעֵבָה ‖ [e] prb l וּפַרְצֵיהֶן ‖ **17** [a] prp האֱוִלִי cf 𝔖𝔗 ‖ [b–b] frt l m cs ועינוֹ ‖ [c] cf 13,7[a] ‖ **Cp 12,2** [a–a] 2b. 3b. 4bα. 6a prb add ‖ [b–b] textus mixtus ex וגם על־יהודה יהיה מצור (cf 𝔊𝔖) et וגם יהודה יהיה במצור (cf 𝔗𝔙) ‖ [c–c] gl vel var lect ‖ **3** [a–a] cf 2[a] ‖ **4** [a–a] cf 2[a] ‖ [b] add ‖ **5** [a] prb l אַלְפֵי ‖ [b–b] l c Ms 𝔗 לְיֹשְׁבֵי ‖ **6** [a–a] cf 2[a] ‖ [b] cf 5[a] ‖ [c] > Ms 𝔊*, dl; prp בְּשָׁלוֹם.

7 וְהוֹשִׁיעַ[a] יְהוָה אֶת־אָהֳלֵי יְהוּדָה בָּרִאשֹׁנָה לְמַעַן לֹא־תִגְדַּל
8 תִּפְאֶרֶת בֵּית־דָּוִיד וְתִפְאֶרֶת יֹשֵׁב[b] יְרוּשָׁלִָם עַל־יְהוּדָה׃ 8 [a]בַּיּוֹם
הַהוּא יָגֵן יְהוָה בְּעַד יוֹשֵׁב[b] יְרוּשָׁלִַם וְהָיָה הַנִּכְשָׁל בָּהֶם [c]בַּיּוֹם הַהוּא[c]
כְּדָוִיד וּבֵית דָּוִיד כֵּאלֹהִים [d]כְּמַלְאַךְ יְהוָה[d] לִפְנֵיהֶם׃
9 וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא אֲבַקֵּשׁ לְהַשְׁמִיד אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם הַבָּאִים עַל־
10 יְרוּשָׁלִָם׃ 10 וְשָׁפַכְתִּי עַל־בֵּית דָּוִיד וְעַל יוֹשֵׁב[a] יְרוּשָׁלִַם רוּחַ חֵן
וְתַחֲנוּנִים וְהִבִּיטוּ [b]אֵלַי אֵת[b] אֲשֶׁר־דָּקָרוּ וְסָפְדוּ עָלָיו כְּמִסְפֵּד עַל־
11 הַיָּחִיד וְהָמֵר[c] עָלָיו כְּהָמֵר עַל־הַבְּכוֹר׃ 11 בַּיּוֹם הַהוּא יִגְדַּל הַמִּסְפֵּד
12 בִּירוּשָׁלִַם כְּמִסְפַּד הֲדַד־רִמּוֹן בְּבִקְעַת מְגִדּוֹן׃ 12 וְסָפְדָה הָאָרֶץ
מִשְׁפָּחוֹת מִשְׁפָּחוֹת לְבָד מִשְׁפַּחַת בֵּית־דָּוִיד לְבָד וּנְשֵׁיהֶם לְבָד
13 מִשְׁפַּחַת בֵּית־נָתָן לְבָד וּנְשֵׁיהֶם לְבָד׃ 13 מִשְׁפַּחַת בֵּית־לֵוִי לְבָד
14 וּנְשֵׁיהֶם לְבָד מִשְׁפַּחַת הַשִּׁמְעִי[a] לְבָד וּנְשֵׁיהֶם לְבָד׃ 14 כֹּל הַמִּשְׁפָּחוֹת
13 הַנִּשְׁאָרוֹת מִשְׁפָּחֹת מִשְׁפָּחֹת לְבָד וּנְשֵׁיהֶם לְבָד׃ ס **13** 1 בַּיּוֹם
הַהוּא יִהְיֶה מָקוֹר נִפְתָּח לְבֵית דָּוִיד [a]וּלְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם לְחַטֹּאת[b]
וּלְנִדָּה[a]׃
2 וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת אַכְרִית אֶת־שְׁמוֹת
הָעֲצַבִּים מִן־הָאָרֶץ וְלֹא יִזָּכְרוּ עוֹד וְגַם אֶת־הַנְּבִיאִים וְאֶת־רוּחַ
3 הַטֻּמְאָה אַעֲבִיר מִן־הָאָרֶץ׃ 3 וְהָיָה כִּי־יִנָּבֵא אִישׁ עוֹד וְאָמְרוּ אֵלָיו
אָבִיו וְאִמּוֹ יֹלְדָיו לֹא תִחְיֶה כִּי שֶׁקֶר דִּבַּרְתָּ בְּשֵׁם יְהוָה וּדְקָרֻהוּ
4 אָבִיהוּ וְאִמּוֹ יֹלְדָיו בְּהִנָּבְאוֹ׃ 4 וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יֵבֹשׁוּ הַנְּבִיאִים
5 אִישׁ מֵחֶזְיֹנוֹ בְּהִנַּבְאֹתוֹ[a] וְלֹא יִלְבְּשׁוּ אַדֶּרֶת שֵׂעָר לְמַעַן כַּחֵשׁ׃ 5 וְאָמַר
לֹא נָבִיא אָנֹכִי אִישׁ־עֹבֵד אֲדָמָה אָנֹכִי כִּי [a]אָדָם הִקְנַנִי[a] מִנְּעוּרָי׃
6 וְאָמַר אֵלָיו מָה הַמַּכּוֹת הָאֵלֶּה בֵּין יָדֶיךָ וְאָמַר אֲשֶׁר הֻכֵּיתִי בֵּית
מְאַהֲבָי׃ ס

ב חד חס וחד מל[4] . כב[5]
ב חס בסיפ . ז
מט מל בנביא . ז
ג מיחד וכל עשייה דכות[6] . ב[7] . ג[8]
מט מל בנביא . ל . ז
ב[9]
ל . ל
ג . ל
ט
ט
ט . ט
ב חס . ב חס . ט
ל . ל . ג בליש וחד מן ג[1] חס בליש . ו
כו
ו
ב . ג
ב
ז מל[2] . ב . ו בטע בסיפ
ל . ל . ז בסיפ
ב . יא[3] . ל
ז בסיפ . ל . יא[4] מל וכל תלים דכות ב מ ה חס . ז בסיפ . ל

[4] Mm 3176 contra textum. [5] Mm 1743. [6] Mm 1654. [7] Mm 4092. [8] Mm 21. [9] Mm 3177. Cp 13 [1] Mm 2747. [2] Mm 1483. [3] Mm 512. [4] Mm 477.

7/8 [a] 7sq prb add ‖ [b] prb l c nonn Mss Vrs יֹשְׁבֵי ‖ [c–c] add? ‖ [d–d] frt gl ‖ **10** [a] prb l c mlt Mss Vrs יֹשְׁבֵי ‖ [b–b] var lect; l אֶל־ vel אֵלֵי־ ‖ [c] l והמרו ‖ **13** [a] frt l c 2 Mss 𝔖𝔗 בֵּית־שִׁמְעִי ‖ **Cp 13,1** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] prp לְחַטָּאת ‖ **4** [a] l בהנבאו ‖ **5** [a–a] l אֲדָמָה קִנְיָנִי.

7 ᵃחֶרֶב עוּרִי עַל־רֹעִי וְעַל־גֶּבֶר עֲמִיתִי נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת ה חרב על[5] . ה[6] . כו
הַךְᵇ אֶת־הָרֹעֶה וּתְפוּצֶיןָ הַצֹּאן וַהֲשִׁבֹתִי יָדִי עַל־הַצֹּעֲרִיםᶜ׃ ל . ל[7]
8 ᵃוְהָיָה בְכָל־הָאָרֶץ נְאֻם־יְהוָה פִּי־שְׁנַיִם בָּהּᵇ יִכָּרְתוּ יִגְוָעוּᶜ ג
[וְהַשְּׁלִשִׁית יִוָּתֶר בָּהּ׃
9 ᵃוְהֵבֵאתִי אֶת־הַשְּׁלִשִׁית בָּאֵשׁ וּצְרַפְתִּים כִּצְרֹף אֶת־הַכֶּסֶף ל . ב
הוּא ׀ יִקְרָא בִשְׁמִי וַאֲנִי אֶעֱנֶה אֹתוֹ [וּבְחַנְתִּים כִּבְחֹן אֶת־הַזָּהָב ב[8] . ו[9]
אָמַרְתִּיᵇ עַמִּי הוּא וְהוּא יֹאמַר יְהוָהᶜ אֱלֹהָי׃ ס ל

14 1 הִנֵּה יוֹם־בָּא לַיהוָהᵃ וְחֻלַּק שְׁלָלֵךְ בְּקִרְבֵּךְ׃ ל[1]
2 וְאָסַפְתִּיᵃ אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם ׀ אֶל־יְרוּשָׁלִַם לַמִּלְחָמָה יג[2] וכל עזרא דכות ב מ א
וְנִלְכְּדָה הָעִיר וְנָשַׁסּוּ הַבָּתִּים וְהַנָּשִׁים תִּשָּׁגַלְנָה ל . תשכבנה ק
וְיָצָא חֲצִי הָעִיר בַּגּוֹלָה וְיֶתֶר הָעָם לֹא יִכָּרֵת מִן־הָעִיר׃
3 וְיָצָא יְהוָה וְנִלְחַם ᵃבַּגּוֹיִם הָהֵםᵃ כְּיוֹם הִלָּחֲמוֹ בְּיוֹם קְרָב׃ ה[3] . יא[4]
4 וְעָמְדוּ רַגְלָיו ᵃבַּיּוֹם־הַהוּאᵃ עַל־הַר הַזֵּתִים [מֵחֶצְיוֹ
ᵇאֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יְרוּשָׁלִַם מִקֶּדֶםᵇ וְנִבְקַע הַר הַזֵּיתִים
ᶜמִזְרָחָה וָיָמָּה גֵּיא גְּדוֹלָה מְאֹד וּמָשׁ חֲצִי הָהָר צָפוֹנָה וְחֶצְיוֹ־נֶגְבָּה׃ ג[5] . ל . גג . כו
5 וְנַסְתֶּםᵈ ᵉגֵּיא־הָרַיᵉ כִּי־יַגִּיעַ ᵉגֵּי־הָרִיםᵉ ᶠאֶל־אָצַלᶜᶠ ᵍוְנַסְתֶּם כַּאֲשֶׁר ג[6] . ט כת י[7] . ג[8] . ג[9]
נַסְתֶּם מִפְּנֵי הָרַעַשׁ בִּימֵי עֻזִּיָּה מֶלֶךְ־יְהוּדָהᵍ
וּבָא יְהוָה אֱלֹהַיʰ כָּלᶦ־קְדֹשִׁים עִמָּךְᵏ׃ ל
6 וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא לֹא־יִהְיֶה אוֹרᵃ ᵇיְקָרוֹת יְקִפָּאוֹןᵇ׃ וקפאון ק
7 וְהָיָה יוֹם־אֶחָד ᵃהוּא יִוָּדַע לַיהוָהᵃ לֹא־יוֹם וְלֹא־לָיְלָה י
וְהָיָה לְעֵת־עֶרֶב יִהְיֶה־אוֹר׃
8 וְהָיָה ׀ בַּיּוֹם הַהוּא יֵצְאוּ מַיִם־חַיִּים מִירוּשָׁלִַם ו בטע בסיפ . יד[9]

[5]Mm 2748. [6]Mm 3232. [7]Mp sub loco. [8]Mm 3178. [9]Mm 1904. Cp 14 [1]Mm 3816. [2]Mm 2682. [3]Mm 373. [4]Mm 1630. [5]Mm 89. [6]Mm 819. [7]Mm 3989. [8]Mm 4055. [9]Mm 98.

7 ᵃ 7–9 tr al post 11,14 al post 11,17 ‖ ᵇ prb l m cs הַכֵּה אַכֶּה cf 𝔊ᴹˢˢ *(πατάξω)* 𝔄 Arm Mt 26,31 ‖ ᶜ prp הַצְּעִרִים ‖ **8** ᵃ cf 7ᵃ ‖ ᵇ > 𝔊* ‖ ᶜ frt l c mlt Mss וְיִגוָעוּ (hpgr) cf 𝔊𝔖𝔗𝔙 ‖ **9** ᵃ cf 7ᵃ ‖ ᵇ 𝔊𝔖 pr cop, l וְא׳ ‖ ᶜ > pc Mss, frt dl ‖ **Cp 14,1** ᵃ frt l לִי cf 2 ואספתי, sed etiam 2ᵃ ‖ **2** ᵃ prp וְאָסַף י[הוה], frt l וְאָסְפוּ ‖ **3** ᵃ⁻ᵃ prb add ‖ **4/5** ᵃ⁻ᵃ prb add ‖ ᵇ⁻ᵇ prb add ‖ ᶜ⁻ᶜ prb add ‖ ᵈ l c pc Mss 𝔊σ′𝔗 וְנִסְתַּם ‖ ᵉ⁻ᵉ prb l גֵּי(א)־הִנֹּם ‖ ᶠ⁻ᶠ prb l אֶל־אֶצְלוֹ ‖ ᵍ⁻ᵍ add ‖ ʰ pc Mss אלהִים, frt l אלהַיִךְ (hpgr cf 1) vel c Ms אלהֵי י[שראל] ‖ ⁱ l c mlt Mss 𝔊𝔖𝔗ᴹˢˢ𝔙 וְכָל ‖ ᵏ l c mlt Mss Vrs עִמּוֹ ‖ **6** ᵃ l קוֹר cf Gn 8,22 ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊 *καὶ ψύχη καὶ πάγος*, l וְקָרוּת וְקִפָּאוֹן cf σ′𝔖𝔗𝔙 ‖ **7** ᵃ⁻ᵃ add.

חֲצִיָם אֶל־הַיָּם הַקַּדְמוֹנִי וְחֶצְיָם אֶל־הַיָּם הָאַחֲרוֹן
בַּקַּיִץ וּבָחֹרֶף יִהְיֶה[a]׃
9 וְהָיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ
בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהוָה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד׃
10 יִסּוֹב[a] כָּל־הָאָרֶץ כָּעֲרָבָה מִגֶּבַע לְרִמּוֹן נֶגֶב [b]יְרוּשָׁלִָם וְרָאֲמָה[b]
וְיָשְׁבָה תַחְתֶּיהָ לְמִשַּׁעַר בִּנְיָמִן [c]עַד־מְקוֹם שַׁעַר הָרִאשׁוֹן[c] עַד־שַׁעַר
הַפִּנִּים וּמִגְדַּל[d] חֲנַנְאֵל עַד יִקְבֵי הַמֶּלֶךְ׃ 11 [a]וְיָשְׁבוּ[b] בָהּ[a]
וְחֵרֶם לֹא יִהְיֶה־עוֹד וְיָשְׁבָה יְרוּשָׁלִַם לָבֶטַח׃
12 וְזֹאת ׀ תִּהְיֶה הַמַּגֵּפָה אֲשֶׁר יִגֹּף יְהוָה אֶת־כָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר
צָבְאוּ עַל־יְרוּשָׁלִָם הָמֵק[a] ׀ בְּשָׂרוֹ וְהוּא עֹמֵד עַל־רַגְלָיו וְעֵינָיו
תִּמַּקְנָה בְחֹרֵיהֶן וּלְשׁוֹנוֹ תִּמַּק בְּפִיהֶם[b]׃
13 וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא תִּהְיֶה מְהוּמַת־יְהוָה רַבָּה בָּהֶם
וְהֶחֱזִיקוּ אִישׁ יַד[a] רֵעֵהוּ וְעָלְתָה יָדוֹ עַל־יַד רֵעֵהוּ׃
14 [a]וְגַם־יְהוּדָה תִּלָּחֵם בִּירוּשָׁלִָם[a]
וְאֻסַּף חֵיל כָּל־הַגּוֹיִם סָבִיב זָהָב וָכֶסֶף וּבְגָדִים לָרֹב מְאֹד׃
15 וְכֵן תִּהְיֶה מַגֵּפַת הַסּוּס הַפֶּרֶד הַגָּמָל וְהַחֲמוֹר וְכָל־הַבְּהֵמָה
אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּמַּחֲנוֹת הָהֵמָּה כַּמַּגֵּפָה הַזֹּאת׃
16 וְהָיָה כָּל־הַנּוֹתָר מִכָּל־הַגּוֹיִם הַבָּאִים עַל־יְרוּשָׁלִָם
וְעָלוּ מִדֵּי שָׁנָה בְשָׁנָה לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְמֶלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת
וְלָחֹג אֶת־חַג הַסֻּכּוֹת׃
17 וְהָיָה אֲשֶׁר לֹא־יַעֲלֶה מֵאֵת מִשְׁפְּחוֹת הָאָרֶץ אֶל־יְרוּשָׁלִַם
לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְמֶלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת וְלֹא עֲלֵיהֶם יִהְיֶה הַגָּשֶׁם׃
18 וְאִם־מִשְׁפַּחַת מִצְרַיִם לֹא־תַעֲלֶה וְלֹא בָאָה [a]וְלֹא עֲלֵיהֶם[a] תִּהְיֶה
הַמַּגֵּפָה אֲשֶׁר יִגֹּף יְהוָה אֶת־הַגּוֹיִם [b]אֲשֶׁר לֹא יַעֲלוּ לָחֹג אֶת־חַג

ד מל
ל
ו[10]. כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[11]. ז וכל חלים דכות ב מ ב
ב. ל
ל. ל. סד
ל. ז[12]. ל
כה ינ[13] מנה ר״פ
ל. ד. יא
ל. ל. ז מל בליש
ג
ה ר״פ בסיפ וכל וגם אני וגם אנכי בסיפ דכות[14]
ב וחס[15]. ה[16]
ל. יב[17]
כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[11]
ל
ג בטע ר״פ בסיפ. ל. יא[18] וכל כל אלה בני דכות ב מ ב. יג[19] וכל עזרא דכות ב מ א
כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[11]
ג ר״פ בסיפ[20]. ב פסוק לא ולא ולא לא. יא[21] בטע וכל מלכים ויחזק דכות ב מ ב

[10] Mm 2154. [11] Mm 958. [12] Mm 1330. [13] Mm 856. [14] Mm 3167. [15] Mm 2332. [16] Mm 3179. [17] Mm 891. [18] Mm 3361. [19] Mm 2682. [20] Mm 3075. [21] Mm 279.

8 [a] prp יהיו vel יָחְיוּ ‖ **10** [a] frt l וְתִסּוֹב vel תִּסּוֹב ‖ [b–b] l וִירוּשָׁלַם רָאמָה vel וראמה ירושלם; tr ‸ ad תחתיה ‖ [c–c] gl ad vb sqq, prb dl ‖ [d] l c 𝕮 mlt Mss 𝕾𝔙 וּמִמִּגְדַּל ‖ **11** [a–a] cj c 10 ‖ [b] 𝕲* *κατοικήσουσιν*, l יֵשְׁבוּ ‖ **12** [a] frt l הֻמַּק, prp הַמֵּק יִמַּק ‖ [b] l בפיהו cf 𝔙 ‖ **13** [a] frt l c mlt Mss בְּיַד cf 𝕮 ‖ **14** [a–a] prb add ‖ **18** [a–a] l c pc Mss 𝕲𝕾 (ו)עליהם cf 𝕮 ‖ [b–b] dl, homark ex 19.

הַסֻּכּֽוֹת[b]׃ 19 זֹ֤את תִּֽהְיֶה֙ חַטַּ֣את מִצְרָ֔יִם וְחַטַּאת֙ כָּל־הַגּוֹיִ֔ם אֲשֶׁר֙ ל
לֹ֣א יַעֲל֔וּ לָחֹ֖ג אֶת־חַ֥ג הַסֻּכּֽוֹת׃
20 בַּיּ֣וֹם הַה֗וּא יִֽהְיֶה֙ עַל[a]־מְצִלּ֣וֹת הַסּ֔וּס קֹ֖דֶשׁ לַֽיהוָ֑ה וְהָיָ֤ה ל
הַסִּירוֹת֙ בְּבֵ֣ית יְהוָ֔ה כַּמִּזְרָקִ֖ים לִפְנֵ֥י הַמִּזְבֵּֽחַ׃ 21 וְהָיָה֩ כָּל־ לט . ל . ג בטע ר״פ בסיפ ס כא[22]
סִ֨יר בִּירוּשָׁלִַ֜ם וּבִֽיהוּדָ֗ה קֹ֚דֶשׁ לַיהוָ֣ה צְבָא֔וֹת וּבָ֨אוּ֙ כָּל־ ה[23]
הַזֹּ֣בְחִ֔ים וְלָקְח֥וּ מֵהֶ֖ם וּבִשְּׁל֣וּ בָהֶ֑ם וְלֹא־יִֽהְיֶ֨ה כְנַעֲנִ֥י ע֛וֹד ב[24]
בְּבֵית־יְהוָ֥ה צְבָא֖וֹת בַּיּ֥וֹם הַהֽוּא׃ לט

סכום הפסוקים
מאתים
ואחד עשר

MALEACHI מלאכי

1 1 מַשָּׂ֥א דְבַר־יְהוָ֖ה אֶל־יִשְׂרָאֵ֑ל בְּיַ֖ד מַלְאָכִֽי[a]׃ מא . ז[1] וכל משחתיך למלך דכות ב מ א . ב[2]
2 אָהַ֤בְתִּי אֶתְכֶם֙ אָמַ֣ר יְהוָ֔ה וַאֲמַרְתֶּ֖ם בַּמָּ֣ה אֲהַבְתָּ֑נוּ [עֵשָׂ֖ו שָׂנֵ֑אתִי ח קמ[3]
הֲלוֹא־אָ֨ח עֵשָׂ֤ו לְיַעֲקֹב֙ [a]נְאֻם־יְהוָ֔ה[a] וָאֹהַ֖ב אֶֽת־יַעֲקֹֽב׃ 3 וְאֶת־ ל . ב[4]
וָאָשִׂ֤ים אֶת־הָרָיו֙ שְׁמָמָ֔ה וְאֶת־נַחֲלָת֖וֹ לְתַנּ֥וֹת[a] מִדְבָּֽר׃ ט[5] . ב
4 כִּֽי־תֹאמַ֨ר אֱד֜וֹם רֻשַּׁ֗שְׁנוּ וְנָשׁוּב֙ וְנִבְנֶ֣ה חֳרָב֔וֹת ל . ל
כֹּ֤ה אָמַר֙ יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת הֵ֥מָּה יִבְנ֖וּ וַאֲנִ֣י אֶהֱר֑וֹס ג מל בליש[6]
וְקָרְא֤וּ לָהֶם֙ גְּב֣וּל רִשְׁעָ֔ה וְהָעָ֥ם אֲשֶׁר־זָעַ֛ם יְהוָ֖ה עַד־עוֹלָֽם׃
5 וְעֵינֵיכֶ֖ם תִּרְאֶ֑ינָה וְאַתֶּ֤ם תֹּֽאמְרוּ֙ יִגְדַּ֣ל יְהוָ֔ה מֵעַ֖ל לִגְב֥וּל[a] ב חד חס וחד מל[7] . ל
יִשְׂרָאֵֽל׃]
6 בֵּ֛ן יְכַבֵּ֥ד אָ֖ב וְעֶ֣בֶד אֲדֹנָ֑יו
וְאִם־אָ֣ב אָ֔נִי אַיֵּ֨ה כְבוֹדִ֜י ח פסוק ואם ואם[8]
וְאִם־אֲדוֹנִ֨ים אָ֜נִי אַיֵּ֣ה מֽוֹרָאִ֗י ו מל בליש[9] . ל
אָמַ֣ר ׀ יְהוָ֣ה צְבָא֗וֹת לָכֶם֙ הַכֹּֽהֲנִים֙ בּוֹזֵ֣י שְׁמִ֔י ב[10]

[22] Mp sub loco. [23] Mm 2147. [24] Mm 3180.
Cp 1 [1] Mm 1021. [2] Mm 3181. [3] Mm 96. [4] Mm 1378. [5] Mm 1918. [6] Mm 2454. [7] Mm 2926. [8] Mm 4191. [9] Mm 3182. [10] Mm 3183.

20 [a] prp c pc Mss כָּל־.
Cp 1,1 [a] 𝔊 *ἀγγέλου αὐτοῦ*, + *θέσθε δὴ ἐπὶ τὰς καρδίας ὑμῶν* ex Hag 2,15.18 ‖ **2** [a–a] dl m cs ‖ **3** [a] frt l נְתַתִּי, prp נְוֹת cf 𝔖 ‖ **5** [a] frt l c pc Mss גבול, dttg.

וַאֲמַרְתֶּ֕ם בַּמֶּ֖ה בָזִ֥ינוּ אֶת־שְׁמֶֽךָ׃
7 מַגִּישִׁ֤ים עַֽל־מִזְבְּחִי֙ לֶ֣חֶם מְגֹאָ֔ל (ג[11] ב חס וחד מל . ח[12])
וַאֲמַרְתֶּ֖ם בַּמֶּ֣ה גֵֽאַלְנ֑וּךָ[a] (ל)
בֶּאֱמָרְכֶ֕ם שֻׁלְחַ֥ן יְהוָ֖ה נִבְזֶ֥ה הֽוּא׃
8 וְכִֽי־תַגִּשׁ֨וּן עִוֵּ֤ר לִזְבֹּ֙חַ֙ אֵ֣ין רָ֔ע (ב ר״פ בסיפ וכי וכי[13] . יו מ״פ אין אין)
וְכִ֧י תַגִּ֛ישׁוּ פִּסֵּ֥חַ וְחֹלֶ֖ה אֵ֣ין רָ֑ע (ל)
הַקְרִיבֵ֨הוּ נָ֜א לְפֶחָתֶ֗ךָ הֲיִרְצְךָ֙[a] א֚וֹ הֲיִשָּׂ֣א פָנֶ֔יךָ [b]אָמַ֖ר יְהוָ֥ה [צְבָאֽוֹת[b]׃ (ל . ב)
9 וְעַתָּ֛ה חַלּוּ־נָ֥א פְנֵי־אֵ֖ל וִֽיחָנֵ֑נוּ[a] (כ בטע . ל)
מִיֶּדְכֶם֙ הָ֣יְתָה זֹּ֔את הֲיִשָּׂ֤א מִכֶּם֙ פָּנִ֔ים [b]אָמַ֖ר יְהוָ֥ה צְבָאֽוֹת[b]׃ (ב)
10 מִ֤י גַם־בָּכֶם֙ וְיִסְגֹּ֣ר דְּלָתַ֔יִם וְלֹֽא־תָאִ֥ירוּ מִזְבְּחִ֖י חִנָּ֑ם (ל . ח[12])
אֵֽין־לִ֨י חֵ֜פֶץ בָּכֶ֗ם [a]אָמַר֙ יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת[a] וּמִנְחָ֖ה לֹֽא־אֶרְצֶ֥ה [מִיֶּדְכֶֽם׃
11 [a]כִּ֣י מִמִּזְרַח־שֶׁ֜מֶשׁ וְעַד־מְבוֹא֗וֹ גָּד֤וֹל שְׁמִי֙ בַּגּוֹיִ֔ם (ל . ד ג מל וחד חס[14])
וּבְכָל־מָק֗וֹם מֻקְטָ֥ר מֻגָּ֛שׁ לִשְׁמִ֖י וּמִנְחָ֣ה[b] טְהוֹרָ֑ה כִּֽי־גָד֤וֹל שְׁמִי֙ (ל . ל . ה[15])
בַּגּוֹיִ֔ם אָמַ֖ר יְהוָ֥ה צְבָאֽוֹת׃ 12 [a]וְאַתֶּ֖ם מְחַלְּלִ֣ים אוֹת֑וֹ בֶּאֱמָרְכֶ֗ם (ב[16] . כד מל ד מנה בתרי עשר)
שֻׁלְחַ֤ן אֲדֹנָי֙ מְגֹאָ֣ל ה֔וּא [b]וְנִיב֖וֹ נִבְזֶ֥ה[b] אָכְלֽוֹ[c]׃ 13 [a]וַאֲמַרְתֶּם֩ הִנֵּ֨ה (ל)
מַתְּלָאָ֜ה וְהִפַּחְתֶּ֣ם אוֹת֗וֹ[b] אָמַר֙ יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת וַהֲבֵאתֶ֣ם גָּז֗וּל[c] (ל . ל . כד מל ד מנה בתרי עשר)
וְאֶת־[d]הַפִּסֵּ֙חַ֙ וְאֶת־הַ֣חוֹלֶ֔ה וַהֲבֵאתֶ֖ם אֶת־הַמִּנְחָ֑ה הַאֶרְצֶ֥ה אוֹתָ֛הּ (ב מל[17] . ל . יב[18] מל וכל יהושע שפטים ויחזק דכות ב מ ג)
מִיֶּדְכֶ֖ם אָמַ֥ר יְהוָֽה[e]׃ ס (כ[19] ס״פ ג[20] מנה בליש ובסיפ)
14 [a]וְאָר֣וּר נוֹכֵ֗ל וְיֵ֤שׁ בְּעֶדְרוֹ֙ זָכָ֔ר[b] וְנֹדֵ֛ר וְזֹבֵ֥חַ מָשְׁחָ֖ת לַֽאדֹנָ֑י[c] כִּי֩ (ג[21] . ב . ז כת א[22])
מֶ֨לֶךְ גָּד֜וֹל אָ֗נִי אָמַר֙ יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת וּשְׁמִ֖י נוֹרָ֥א בַגּוֹיִֽם׃
2 1 וְעַתָּ֕ה אֲלֵיכֶ֛ם הַמִּצְוָ֥ה הַזֹּ֖את הַכֹּהֲנִֽים׃
2 [a]אִם־לֹ֣א תִשְׁמְע֡וּ וְאִם־לֹ֩א תָשִׂ֨ימוּ עַל־לֵ֜ב לָתֵ֧ת כָּב֣וֹד לִשְׁמִ֗י (ח[1] ר״פ וכל איוב דכות ב מ ב . יו מ״פ)
אָמַר֙ יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת וְשִׁלַּחְתִּ֤י בָכֶם֙ אֶת־הַמְּאֵרָ֔ה וְאָרוֹתִ֖י אֶת־ (ב . ל)

[11] Mm 2053. [12] Mm 2410. [13] Mm 3157. [14] Mm 3372. [15] Mm 1140. [16] Mm 1872. [17] Mm 3934. [18] Mm 1009. [19] Mm 2481. [20] Mm 2379. [21] Mm 3184. [22] Mm 2305. Cp 2 [1] Mm 3185.

7 [a] 𝔊 *ἠλισγήσαμεν αὐτούς*, l גאלנוהו ‖ **8** [a] 𝔊[Mss](𝔙) *εἰ προσδέξεται αὐτό*, frt l הֲיִרְצֵהוּ ‖ [b–b] dl m cs ‖ **9** [a] sic L, mlt Mss Edd –נוּ ‖ [b–b] dl ‖ **10** [a–a] add ‖ **11** [a] 11–13 prb add ‖ [b] prp מנחה ‖ **12** [a] cf 11[a] ‖ [b–b] prb l וְנִבְזֶה (ניבו ortum ex dttg נב) cf 𝔖𝔗 ‖ [c] prp כֻּלּוֹ ‖ **13** [a] cf 11[a] ‖ [b] l אותי (Tiq soph) ‖ [c] add; prp אֶת־הַגָּזוּל (sed cf [d]), al add hab (והבאתם את־הַ) ואת־הפסח ואת־החולה ‖ [d] l c mlt Mss Edd את cf 𝔖 ‖ [e] frt ins c pc Mss 𝔊𝔖[W] צְבָאוֹת ‖ **14** [a] 14 add ‖ [b] prp זָכָה ‖ [c] prp c mlt Mss לַיהוָה vel לִי ‖ **Cp 2,2** [a] 2 add.

בִּרְכוֹתֵיכֶם[b] וְגַם֙ אָר֣וֹתִיהָ כִּ֥י אֵינְכֶ֖ם שָׂמִ֥ים עַל־לֵֽב׃ ל

3 הִנְנִ֨י גֹעֵ֤ר[a] לָכֶם֙ אֶת־הַזֶּ֔רַע[b] וְזֵרִ֥יתִי פֶ֙רֶשׁ֙ עַל־פְּנֵיכֶ֔ם ב חד מל וחד חס . ג[2]

[c]פֶּ֖רֶשׁ חַגֵּיכֶ֑ם[c] [d]וְנָשָׂ֥א אֶתְכֶ֖ם אֵלָֽיו[d]׃ ג[2] . יז

4 וִֽידַעְתֶּ֕ם כִּ֚י[a] שִׁלַּ֣חְתִּי אֲלֵיכֶ֔ם אֵ֖ת הַמִּצְוָ֣ה הַזֹּ֑את

לִהְי֣וֹת[b] בְּרִיתִי֙ אֶת־לֵוִ֔י אָמַ֖ר יְהוָ֥ה צְבָאֽוֹת׃ ל

5 בְּרִיתִ֣י ׀ הָיְתָ֣ה אִתּ֗וֹ הַֽחַיִּים֙ וְהַשָּׁל֔וֹם וָאֶתְּנֵֽם־ל֥וֹ ב

מוֹרָ֖א[a] וַיִּֽירָאֵ֑נִי וּמִפְּנֵ֥י שְׁמִ֖י נִחַ֥ת[b] הֽוּא׃

6 תּוֹרַ֤ת אֱמֶת֙ הָיְתָ֣ה בְּפִ֔יהוּ וְעַוְלָ֖ה לֹא־נִמְצָ֣א בִשְׂפָתָ֑יו כב ול בליש בסיפ . ב

בְּשָׁל֤וֹם וּבְמִישׁוֹר֙ הָלַ֣ךְ אִתִּ֔י וְרַבִּ֖ים הֵשִׁ֥יב מֵעָוֺֽן׃ ג[3] מל ול בסיפ . ו[4]

7 [a]כִּֽי־שִׂפְתֵ֤י כֹהֵן֙ יִשְׁמְרוּ־דַ֔עַת וְתוֹרָ֖ה יְבַקְשׁ֣וּ מִפִּ֑יהוּ ה[5] . כב ול בליש

כִּ֛י מַלְאַ֥ךְ יְהוָֽה־צְבָא֖וֹת הֽוּא׃

8 וְאַתֶּם֙ סַרְתֶּ֣ם מִן־הַדֶּ֔רֶךְ הִכְשַׁלְתֶּ֥ם רַבִּ֖ים בַּתּוֹרָ֑ה

שִֽׁחַתֶּם֙ בְּרִ֣ית הַלֵּוִ֔י אָמַ֖ר יְהוָ֥ה צְבָאֽוֹת׃ ל

9 וְגַם־אֲנִ֞י נָתַ֧תִּי אֶתְכֶ֛ם נִבְזִ֥ים וּשְׁפָלִ֖ים לְכָל־הָעָ֑ם[a] ל . ל

כְּפִ֗י אֲשֶׁ֤ר[b] אֵֽינְכֶם֙ שֹׁמְרִ֣ים אֶת־דְּרָכַ֔י וְנֹשְׂאִ֥ים פָּנִ֖ים בַּתּוֹרָֽה׃ פ ל

10 הֲל֨וֹא אָ֤ב אֶחָד֙ לְכֻלָּ֔נוּ הֲל֛וֹא אֵ֥ל אֶחָ֖ד בְּרָאָ֑נוּ ב . ל

מַדּ֗וּעַ נִבְגַּד֙[a] אִ֣ישׁ בְּאָחִ֔יו לְחַלֵּ֖ל בְּרִ֥ית אֲבֹתֵֽינוּ׃

11 בָּגְדָ֣ה[a] יְהוּדָ֔ה וְתוֹעֵבָ֛ה נֶעֶשְׂתָ֥ה [b]בְיִשְׂרָאֵ֖ל וּבִירוּשָׁלָ֑ם[b] כא

[c]כִּ֣י ׀ חִלֵּ֣ל יְהוּדָ֗ה קֹ֤דֶשׁ יְהוָה֙ אֲשֶׁ֣ר אָהֵ֔ב[d] וּבָעַ֖ל בַּת־אֵ֥ל נֵכָֽר׃ ט[6] . ל

12 יַכְרֵ֨ת יְהוָ֜ה לָאִ֨ישׁ אֲשֶׁ֤ר יַעֲשֶׂ֙נָּה֙ עֵ֣ר[e] וְעֹנֶ֔ה מֵאָהֳלֵ֖י יַעֲקֹ֑ב ב . לב[7] . ב

וּמַגִּ֣ישׁ[f] מִנְחָ֔ה לַיהוָ֖ה צְבָאֽוֹת[c]׃ פ 13 [a]וְזֹאת֮ שֵׁנִ֣ית תַּעֲשׂוּ֒[a] ל . כה יו[8] מנה ר״פ

כַּסּ֤וֹת[b] דִּמְעָה֙ אֶת־מִזְבַּ֣ח יְהוָ֔ה בְּכִ֖י וַאֲנָקָ֑ה ל

מֵאֵ֣ין[c] ע֗וֹד פְּנוֹת֙ אֶל־הַמִּנְחָ֔ה וְלָקַ֥חַת רָצ֖וֹן מִיֶּדְכֶֽם׃ ב . ד רפי[9]

[2]Mm 3186. [3]Mm 2021. [4]Mm 4248. [5]Mm 2797. [6]Mm 3212. [7]Mm 319. [8]Mm 856. [9]Mm 216.

2 [b] 𝔊 sg, l ברכֵּתְכם cf אָרוּתִיהָ ‖ **3** [a] prb l גֹּדֵעַ cf 𝔊 *ἀφορίζω* = גרע ‖ [b] 𝔊 (α′𝔙) *τὸν ὦμον*, prb l הַזְּרֹעַ ‖ [c—c] gl, dl ‖ [d—d] add; prp ונשׂאתי אתכם מֵעָלָי cf 𝔊𝔖 ‖ **4** [a] 𝔊 + *ἐγώ* ‖ [b] prp לְחַיּוֹת aut לְהָחֵת vel מִהְיוֹת ‖ **5** [a] frt l וְהַמּורא; exc vb? ‖ [b] prp נֶחָת ‖ **7** [a] 7 prb add ‖ **9** [a] mlt Mss 𝔊𝔙 pl ‖ [b] dl m cs? ‖ **10** [a] prp נבגּד, 𝔊 *ἐγκατελίπετε* ‖ **11/12** [a] prp בָּגַד ‖ [b—b] prb dl, var lect ‖ [c—c] prb add ‖ [d] prp אֲהֵבוֹ (ו hpgr), al dl אשר ‖ [e] prp עֵד cf Ms 𝔊 (*ἕως* = עַד) ‖ [f] prp וּמִמַּגִּישֵׁי cf 𝔊 ‖ **13** [a—a] prb add cf 11/12 [c—c], al dl sol שֵׁנִית ‖ [b] prp תְּכַסּוּ cf 𝔊 *ἐκαλύπτετε* ‖ [c] prb l מֵאֵן et frt ins יְהוָה vel l pro עוד.

14 וַאֲמַרְתֶּם עַל־מָה עַל כִּי־יְהוָה הֵעִיד בֵּינְךָ וּבֵין ׀ אֵשֶׁת נְעוּרֶיךָ
אֲשֶׁר אַתָּה בָּגַדְתָּה בָּהּ וְהִיא חֲבֶרְתְּךָ וְאֵשֶׁת בְּרִיתֶךָ׃
15 [a]וְלֹא־אֶחָד[b] עָשָׂה וּשְׁאָר רוּחַ לוֹ וּמָה הָאֶחָד[b] מְבַקֵּשׁ זֶרַע
אֱלֹהִים וְנִשְׁמַרְתֶּם בְּרוּחֲכֶם[a]
[c]וּבְאֵשֶׁת נְעוּרֶיךָ אַל־יִבְגֹּד[d]׃
16 כִּי־שָׂנֵא[a] שַׁלַּח [b]אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל[b]
וְכִסָּה[c] חָמָס עַל־לְבוּשׁוֹ אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
[d]וְנִשְׁמַרְתֶּם בְּרוּחֲכֶם וְלֹא תִבְגֹּדוּ[d]׃ ס
17 הוֹגַעְתֶּם יְהוָה בְּדִבְרֵיכֶם וַאֲמַרְתֶּם בַּמָּה הוֹגָעְנוּ[a]
בֶּאֱמָרְכֶם כָּל־עֹשֵׂה רָע טוֹב ׀ בְּעֵינֵי יְהוָה
וּבָהֶם הוּא חָפֵץ אוֹ אַיֵּה אֱלֹהֵי הַמִּשְׁפָּט׃
3 1 הִנְנִי שֹׁלֵחַ מַלְאָכִי וּפִנָּה־דֶרֶךְ לְפָנָי
וּפִתְאֹם יָבוֹא אֶל־הֵיכָלוֹ הָאָדוֹן ׀ אֲשֶׁר־אַתֶּם מְבַקְשִׁים
[a]וּמַלְאַךְ הַבְּרִית אֲשֶׁר־אַתֶּם חֲפֵצִים הִנֵּה־בָא אָמַר יְהוָה
2 וּמִי מְכַלְכֵּל אֶת־יוֹם בּוֹאוֹ וּמִי הָעֹמֵד בְּהֵרָאוֹתוֹ [צְבָאוֹת[a]׃
כִּי־הוּא[a] כְּאֵשׁ מְצָרֵף וּכְבֹרִית מְכַבְּסִים׃
3 [a]וְיָשַׁב מְצָרֵף וּמְטַהֵר כֶּסֶף וְטִהַר אֶת־בְּנֵי־לֵוִי וְזִקַּק אֹתָם
כַּזָּהָב וְכַכָּסֶף וְהָיוּ לַיהוָה מַגִּישֵׁי מִנְחָה בִּצְדָקָה׃ 4 [a]וְעָרְבָה
לַיהוָה מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת׃
5 וְקָרַבְתִּי אֲלֵיכֶם לַמִּשְׁפָּט וְהָיִיתִי ׀ עֵד מְמַהֵר
בַּמְכַשְּׁפִים וּבַמְנָאֲפִים וּבַנִּשְׁבָּעִים[a] לַשָּׁקֶר
וּבְעֹשְׁקֵי שְׂכַר־[b]שָׂכִיר אַלְמָנָה וְיָתוֹם [c]וּמַטֵּי־[d]גֵר[c]
וְלֹא יְרֵאוּנִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃

כא פסוק על על ומילה חדה ביניה[10] . ה קמ דסמיכ[11] . ו
ל מל[12] . ו
ג ר״פ . ב[13]
ה[14]
ב
ב . ה[15] . ג[16] ול בליש ובסיפ
ה[14]
ל . ח קמ[17] . ל
כל עשייה רע פת ב מ ו[18] קמ
ל
ב[1]
ל
ב פת וכל דסמיכ לאדכרא דכות[2]
ד פסוק ומי ומי . ל ומל[3]
ל
ל
ג[4] . ל . ב[5]
ל . ל
ה[6]
ל
ה[7] . ו כת י ס״ת וקר ה[8]

[10] Mm 686. [11] Mm 592. [12] Mm 1713. [13] Mm 3431. [14] Mm 1070. [15] Mm 1150. [16] Mm 2379. [17] Mm 96. [18] Mm 824. Cp 3 [1] Mm 3181. [2] Mm 3187. [3] וחד בְּהֵרָאֹתוֹ Est 1,4. [4] Mm 3188. [5] Mm 3189. [6] Mm 1035. [7] Mm 524. [8] Mm 1344.

15 [a–a] prb add ‖ [b] 𝔊 *ἄλλο(ς)* ‖ [c] exc hemist praecedens (vel compl)? ‖ [d] frt l c nonn Mss 𝔊𝔗𝔙 תִּבְגֹּד ‖ **16** [a] prb l שָׂנֵאתִי ‖ [b–b] add? ‖ [c] frt l כְּכַסֵּה, prp וְכַסֵּה ‖ [d–d] prb add cf 15bα ‖ **17** [a] prp הוֹגַעֲנֻהוּ cf 𝔊[Mss]𝔖𝔗𝔙 ‖ **Cp 3,1** [a–a] prb add ‖ **2** [a] 𝔊 + *εἰσπορεύεται* = בָּא ‖ **3/4** [a] prb add ‖ **5** [a] mlt Mss 𝔊 + בִּשְׁמִי ‖ [b] dl, dttg? ‖ [c–c] prb tr ante אלמנה et frt l בְּמַטֵּי־גֵר(וּ), al dl אלמנה ויתום ‖ [d] 𝔊 + *κρίσιν* = מִשְׁפָּט?

6 כִּי אֲנִי יְהוָה לֹא שָׁנִיתִי וְאַתֶּם בְּנֵי־יַעֲקֹב לֹא כְלִיתֶם׃
7 לְמִימֵי אֲבֹתֵיכֶם סַרְתֶּם מֵחֻקַּי וְלֹא שְׁמַרְתֶּם[a] ב
שׁוּבוּ אֵלַי וְאָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
[b]וַאֲמַרְתֶּם בַּמֶּה נָשׁוּב[b]׃
8 הֲיִקְבַּע[a] אָדָם אֱלֹהִים כִּי אַתֶּם קֹבְעִים[b] אֹתִי ל . ב
וַאֲמַרְתֶּם בַּמֶּה קְבַעֲנוּךָ[c] [d]הַמַּעֲשֵׂר וְהַתְּרוּמָה[d][e]׃ ל . ל
9 בַּמְּאֵרָה אַתֶּם נֵאָרִים וְאֹתִי אַתֶּם קֹבְעִים[a] [b]הַגּוֹי כֻּלּוֹ[b]׃ ב . ו כת ו ול בסיפ וכל אורית וכתיב דכות[9]
10 הָבִיאוּ אֶת־כָּל־הַמַּעֲשֵׂר אֶל־בֵּית הָאוֹצָר וִיהִי טֶרֶף בְּבֵיתִי ג[10] . יא[11] . לב
וּבְחָנוּנִי נָא בָּזֹאת אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת [בְּרָכָה עַד־בְּלִי־דָי׃ ל . ג[12]
אִם־לֹא אֶפְתַּח לָכֶם אֵת אֲרֻבּוֹת הַשָּׁמַיִם וַהֲרִיקֹתִי לָכֶם ב[13]
11 וְגָעַרְתִּי לָכֶם בָּאֹכֵל וְלֹא־יַשְׁחִת לָכֶם אֶת־פְּרִי הָאֲדָמָה ל . ז[14] חס ב מנה בליש
וְלֹא־תְשַׁכֵּל לָכֶם הַגֶּפֶן בַּשָּׂדֶה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ ג[15]
12 וְאִשְּׁרוּ אֶתְכֶם כָּל־הַגּוֹיִם כִּי־תִהְיוּ אַתֶּם אֶרֶץ חֵפֶץ ל
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ ס

13 חָזְקוּ עָלַי דִּבְרֵיכֶם אָמַר יְהוָה[a] ג[16] . ג[17] ב בליש ובסיפ
וַאֲמַרְתֶּם מַה־נִּדְבַּרְנוּ עָלֶיךָ׃ ל
14 אֲמַרְתֶּם שָׁוְא עֲבֹד אֱלֹהִים וּמַה־בֶּצַע כִּי שָׁמַרְנוּ מִשְׁמַרְתּוֹ ל ר״פ[18] . ל . לא פסוק כי וכי[19] . ג
וְכִי הָלַכְנוּ קְדֹרַנִּית מִפְּנֵי יְהוָה צְבָאוֹת׃
15 וְעַתָּה אֲנַחְנוּ מְאַשְּׁרִים זֵדִים ל . ד
גַּם־נִבְנוּ עֹשֵׂי רִשְׁעָה גַּם בָּחֲנוּ אֱלֹהִים וַיִּמָּלֵטוּ׃ ין כת י[20]
16 אָז[a] נִדְבְּרוּ יִרְאֵי יְהוָה אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וַיַּקְשֵׁב יְהוָה וַיִּשְׁמָע ב קמ
וַיִּכָּתֵב סֵפֶר זִכָּרוֹן לְפָנָיו [b]לְיִרְאֵי יְהוָה וּלְחֹשְׁבֵי שְׁמוֹ[b]׃ ל
17 וְהָיוּ לִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת לַיּוֹם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה סְגֻלָּה כ[21] . כב[22]
וְחָמַלְתִּי עֲלֵיהֶם כַּאֲשֶׁר יַחְמֹל אִישׁ עַל־בְּנוֹ הָעֹבֵד אֹתוֹ׃

[9] Mm 2480 et Mm 2264. [10] Mm 313. [11] Mm 324. [12] Mm 3190. [13] Lv 26,33. [14] Mm 1757. [15] Mm 3191. [16] Mm 1336. [17] Mm 2379. [18] Mm 978. [19] Mm 2059. [20] Mm 627. [21] Mm 875. [22] Mm 475.

7 [a] frt ins מִשְׁמַרְתִּי cf 14 ‖ [b–b] add? ‖ **8** [a] prb l הֲיַעֲקֹב cf 𝔊 *εἰ πτερνιεῖ* ‖ [b] 𝔊 *πτερνίζετε*, prb l עֹקְבִים ‖ [c] 𝔊 *ἐπτερνίκαμέν σε*, prb l עֲקַבְנוּךָ ‖ [d–d] frt l בַּמעשׂר וּבַתרומה cf 𝔖𝔗𝔙, sed cf 9[b–b] ‖ [e] 𝔊 + *μεθ' ὑμῶν εἰσι* ‖ **9** [a] 𝔊 *πτερνίζετε*, l עֹקְבִים ‖ [b–b] add? prb l הֲגַם כלו et tr ad fin 8 ‖ **13** [a] prb ins צְבָאוֹת cf 𝔊[L] ‖ **16** [a] 𝔊(𝔖) *ταῦτα*, frt l זֹה vel זאת ‖ [b–b] prp לְיִרְאָיו ול׳ שׁ׳ aut לי׳ י׳ וְלַחֹסֵי בשׁמו.

18 וְשַׁבְתֶּם וּרְאִיתֶם בֵּין צַדִּיק לְרָשָׁע בֵּין עֹבֵד אֱלֹהִים לַאֲשֶׁר — ג פסוק בין בין . ה[23]
[לֹא עֲבָדוֹ׃ ס

19 כִּי־הִנֵּה הַיּוֹם בָּא בֹּעֵר כַּתַּנּוּר[a] וְהָיוּ כָל־זֵדִים וְכָל־עֹשֵׂה[b] — ג . ד
רִשְׁעָה קַשׁ] וְלִהַט אֹתָם הַיּוֹם הַבָּא אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת — ל
אֲשֶׁר לֹא־יַעֲזֹב[c] לָהֶם שֹׁרֶשׁ וְעָנָף׃ — ל
20 וְזָרְחָה לָכֶם יִרְאֵי שְׁמִי שֶׁמֶשׁ צְדָקָה וּמַרְפֵּא בִּכְנָפֶיהָ — ל[24] . ג[25]
וִיצָאתֶם וּפִשְׁתֶּם כְּעֶגְלֵי מַרְבֵּק׃ — ב[26] . ד[27]
21 וְעַסּוֹתֶם רְשָׁעִים כִּי־יִהְיוּ אֵפֶר תַּחַת כַּפּוֹת רַגְלֵיכֶם — ל
בַּיּוֹם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ פ — כב[22]

22 [a]זִכְרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדִּי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אוֹתוֹ — ל . כד מל ד מנה בתרי עשר
בְחֹרֵב עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים׃ — כ[28]
23 [a]הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֵת אֵלִיָּה הַנָּבִיא — ה[29] וכל כתיב דכות ב מ א
לִפְנֵי בּוֹא יוֹם יְהוָה הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא׃ — יד[30] מל וכל שמואל וכתיב דכות ב מ ה
24 [a]וְהֵשִׁיב לֵב־אָבוֹת עַל־בָּנִים וְלֵב בָּנִים עַל־אֲבוֹתָם
פֶּן־אָבוֹא וְהִכֵּיתִי אֶת־הָאָרֶץ חֵרֶם׃ — ב ס״פ

סכום הפסוקים
חמשים
וחמשה

סכום הפסוקים של שנים עשר
אלף וחמשים
וחציו לכן בגללכם ציון שדה[31]
וסדרים כֹאֹ
סכום הפסוקים של נביאים
תשעת אלפים ומאתים
ושמונים וחמשה :
טֹרֹפֹהֹ
כל סדרי הנביאים
מאתים וארבעה :
קֹקֹדֹ
חצי המקרא כהקיר
בור מימיה כן[32]

[23] Mm 3594. [24] Mm 520. [25] Mm 2653. [26] Mm 1527. [27] Mm 2715. [28] Mp sub loco. [29] Mm 3192. [30] Mm 169. [31] Mi 3,12, cf Mp sub loco. [32] Jer 6,7, cf Mp sub loco.

19 [a] 𝔊* + *καὶ φλέξει αὐτούς* ‖ [b] prp c mlt Mss Edd Vrs עֹשֵׂי ‖ [c] 𝔊 *ὑπολειφθῇ* = יֵעָזֵב ‖
22 [a] 22 add; 𝔊* tr 22 post 24 ‖ **23/24** [a] 23sq add.

PSALMI תהלים

ס א 1 (א) 1 אַשְֽׁרֵי־הָאִ֗ישׁ אֲשֶׁ֤ר׀ לֹ֥א הָלַךְ֮ בַּעֲצַ֪ת[a] רְשָׁ֫עִ֥ים
וּבְדֶ֣רֶךְ[b] חַ֭טָּאִים לֹ֥א עָמָ֑ד וּבְמוֹשַׁ֥ב לֵ֝צִ֗ים לֹ֣א יָשָֽׁב׃
2 כִּ֤י אִ֥ם בְּתוֹרַ֥ת יְהוָ֗ה חֶ֫פְצ֥וֹ וּֽבְתוֹרָת֥וֹ יֶהְגֶּ֗ה יוֹמָ֥ם וָלָֽיְלָה׃
3 וְֽהָיָ֗ה כְּעֵץ֮ שָׁת֪וּל עַֽל־פַּלְגֵ֫י מָ֥יִם
אֲשֶׁ֤ר[a] פִּרְי֨וֹ׀ יִתֵּ֬ן בְּעִתּ֗וֹ וְעָלֵ֥הוּ לֹֽא־יִבּ֑וֹל
[b]וְכֹ֖ל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂ֣ה יַצְלִֽיחַ[b]׃
4 לֹא־כֵ֥ן הָרְשָׁעִ֑ים[a]
כִּ֥י אִם־כַּ֝מֹּ֗ץ אֲֽשֶׁר־תִּדְּפֶ֥נּוּ רֽוּחַ[b]׃
5 עַל־כֵּ֤ן׀ לֹא־יָקֻ֣מוּ רְ֭שָׁעִים בַּמִּשְׁפָּ֑ט וְ֝חַטָּאִ֗ים בַּעֲדַ֥ת[a] צַדִּיקִֽים׃
6 כִּֽי־יוֹדֵ֣עַ יְ֭הוָה דֶּ֣רֶךְ צַדִּיקִ֑ים וְדֶ֖רֶךְ רְשָׁעִ֣ים תֹּאבֵֽד׃

ב 2 1 לָ֭מָּה רָגְשׁ֣וּ גוֹיִ֑ם וּ֝לְאֻמִּ֗ים יֶהְגּוּ־רִֽיק׃
2 יִתְיַצְּב֤וּ׀ מַלְכֵי־אֶ֗רֶץ וְרוֹזְנִ֥ים נֽוֹסְדוּ־יָ֑חַד
[a]עַל־יְ֝הוָ֗ה[b] וְעַל־מְשִׁיחֽוֹ[a c]׃
3 נְֽ֭נַתְּקָה אֶת־מֽוֹסְרוֹתֵ֑ימוֹ וְנַשְׁלִ֖יכָה מִמֶּ֣נּוּ עֲבֹתֵֽימוֹ׃
4 יוֹשֵׁ֣ב בַּשָּׁמַ֣יִם יִשְׂחָ֑ק אֲ֝דֹנָ֗י[a] יִלְעַג־לָֽמוֹ׃
5 אָ֤ז יְדַבֵּ֣ר אֵלֵ֣ימוֹ בְאַפּ֑וֹ וּֽבַחֲרוֹנ֥וֹ[a] יְבַהֲלֵֽמוֹ׃
6 וַ֭אֲנִי נָסַ֣כְתִּי[a] מַלְכִּ֑י[b] עַל־צִ֝יּ֗וֹן הַר־קָדְשִֽׁי[b]׃
7 אֲסַפְּרָ֗ה אֶֽ֫ל[a] חֹ֥ק[b] יְהוָ֗ה
אָמַ֘ר אֵלַ֥י בְּנִ֥י אַ֑תָּה אֲ֝נִ֗י הַיּ֥וֹם יְלִדְתִּֽיךָ׃

ד בטע[1] . ל[2] . מז פסוק דאית בהון לא לא . ב
ד[3] . ב . ב . ה קמ[4]
נה בטע ר״פ בסיפ . ה[5] . ג ב מל וחד חס
ב[6] . ד
יט[7]
ב[8]
ז חס[9] . ת[10] דגש וכל איוב דכות ב מ א . ד[11]
י מל וכל ת ד מ ק דכות ב מ ג חס
ל . ל
ה בטע ר״פ בשלש ספרים[1] . ג מל בליש[2]
לא[3] . ל
ל . ל ומל . ל
ב מל בסיפ[4]
ב . ל . ל . ל
סז ר״פ לג[5] מנה בכתיב . ל . ל[6]
כז מלעיל . ל

Ps 1 [1] Mm 3193. [2] וחד אשרי איש Ps 112,1. [3] Mm 3194. [4] Mm 87. [5] Mp sub loco. [6] Mm 3195. [7] Mm 436. [8] Mm 3196. [9] Mm 1709. [10] Mm 772. [11] Mm 2210. Ps 2 [1] Mm 3654. [2] Mm 3656. [3] Mm 486. [4] Mm 3231. [5] Mp sub loco. [6] וחד אל ציון Sach 8,3.

Ps 1 [a] numerus > L ‖ **1,1** [a.b] 𝔖 invers ‖ **3** [a] > 𝔆 ‖ [b—b] gl, cf Jos 1,8 ‖ **4** [a] ins לא כן cf 𝔊 ‖ [b] 𝔊 + *ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς* ‖ **5** [a] 𝔊 *ἐν βουλῇ* cf 1 ‖ **Ps 2,2** [a—a] frt gl ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd ֵ ׳ ‖ [c] 𝔊 + *διάψαλμα* = סֶלָה ‖ **4** [a] 𝔆 mlt Mss יהוה; 𝔊𝔖 pr cop ‖ **5** [a] 2 Mss ובחמתו ‖ **6** [a] 𝔊 pass ‖ [b] 𝔊 suff 3 sg ‖ **7** [a] sic L ‖ [b] 𝔖 + suff 1 sg.

8 שְׁאַ֤ל מִמֶּ֗נִּי וְאֶתְּנָ֣ה[a] ג֭וֹיִם נַחֲלָתֶ֑ךָ[b] וַ֝אֲחֻזָּתְךָ֗[c] אַפְסֵי־אָֽרֶץ׃ ל בכתיב[7]
9 תְּ֭רֹעֵם[a] בְּשֵׁ֣בֶט בַּרְזֶ֑ל כִּכְלִ֖י[b] יוֹצֵ֣ר תְּנַפְּצֵֽם׃ ל . ו[8]
10 וְ֭עַתָּה מְלָכִ֣ים הַשְׂכִּ֑ילוּ הִ֝וָּסְר֗וּ[a] שֹׁ֣פְטֵי אָֽרֶץ׃ ל . ל[9]
11 עִבְד֣וּ אֶת־יְהוָ֣ה בְּיִרְאָ֑ה[a] וְ֝גִ֗ילוּ[b] בִּרְעָדָֽה׃ 12 נַשְּׁקוּ־בַ֡ר[b] ד[10] . ל . ל . ג דמטע
פֶּן־יֶאֱנַ֤ף ׀ וְתֹ֬אבְדוּ דֶ֗רֶךְ[c] כִּֽי־יִבְעַ֣ר כִּמְעַ֣ט אַפּ֑וֹ ל
אַ֝שְׁרֵ֗י כָּל־ח֥וֹסֵי[d] בֽוֹ׃ כל מל ב מ א[11] חס

3 1 מִזְמ֥וֹר לְדָוִ֑ד בְּ֝בָרְח֗וֹ מִפְּנֵ֤י ׀ אַבְשָׁל֬וֹם בְּנֽוֹ׃ ח ר״פ . ג
2 יְהוָ֗ה מָה־רַבּ֥וּ צָרָ֑י רַ֝בִּ֗ים קָמִ֥ים עָלָֽי׃
3 רַבִּים֮ אֹמְרִ֪ים לְנַ֫פְשִׁ֥י אֵ֤ין יְֽשׁוּעָ֓תָה לּ֬וֹ[a] בֵֽאלֹהִ֬ים[b] סֶֽלָה׃ ב
4 וְאַתָּ֣ה יְ֭הוָה [a]מָגֵ֣ן בַּעֲדִ֑י[a] כְּ֝בוֹדִ֗י וּמֵרִ֥ים רֹאשִֽׁי׃ ל[1] . כו
5 ק֭וֹלִי אֶל־יְהוָ֣ה אֶקְרָ֑א וַיַּעֲנֵ֨נִי[a] מֵהַ֖ר קָדְשׁ֣וֹ סֶֽלָה׃
6 אֲנִ֥י שָׁכַ֗בְתִּי וָֽאִ֫ישָׁ֥נָה הֱקִיצ֑וֹתִי כִּ֖י יְהוָ֣ה יִסְמְכֵֽנִי׃ ל . ג
7 לֹֽא־אִ֭ירָא מֵרִבְב֣וֹת[a] עָ֑ם אֲשֶׁ֥ר סָ֝בִ֗יב שָׁ֣תוּ עָלָֽי׃ ב[2] . ד
8 ק֤וּמָ֨ה יְהוָ֡ה ׀ הוֹשִׁ֘יעֵ֤נִי אֱלֹהַ֗י ב בטע
כִּֽי־הִכִּ֣יתָ אֶת[a]־כָּל־אֹיְבַ֣י לֶ֑חִי[b] שִׁנֵּ֖י[c] רְשָׁעִ֣ים שִׁבַּֽרְתָּ׃
9 לַיהוָ֥ה הַיְשׁוּעָ֑ה עַֽל[a]־עַמְּךָ֖ בִרְכָתֶ֣ךָ סֶּֽלָה[b]׃ ג[3] . ב[4]

4 1 לַמְנַצֵּ֥חַ בִּנְגִינ֗וֹת מִזְמ֥וֹר לְדָוִֽד׃ ג מילין בליש
2 בְּקָרְאִ֡י עֲנֵ֤נִי[a] ׀ אֱלֹ֘הֵ֤י[b] צִדְקִ֗י
בַּ֭צָּר הִרְחַ֣בְתָּ[c] לִּ֑י חָ֝נֵּ֗נִי וּשְׁמַ֥ע תְּפִלָּתִֽי׃ [סֶֽלָה׃ ל . ל
3 בְּנֵ֤י אִ֡ישׁ עַד־מֶ֬ה [a]כְבוֹדִ֣י[b] לִ֭כְלִמָּה[a] תֶּאֱהָב֣וּן[c] רִ֑יק תְּבַקְשׁ֖וּ[d] כָזָ֣ב ל . כד[1] . ל
4 וּדְע֗וּ כִּֽי־הִפְלָ֣ה[a] יְ֭הוָה [b]חָסִ֣יד ל֑וֹ[b] יְהוָ֥ה יִ֝שְׁמַ֗ע[c] בְּקָרְאִ֥י אֵלָֽיו׃ ל כת ה

[7] Mm 886. [8] Mm 1420. [9] וחד הוסרי Jer 6,8. [10] Mp sub loco. [11] Na 1,7. Ps 3 [1] Mm 623. [2] Dt 33,2. [3] Mm 2250. [4] Gn 27,35. Ps 4 [1] Mm 592.

8 [a] 𝔊(𝔖) *καὶ δώσω σοι* = תֶּנְךָ—? ‖ [b] ℭ pc Mss תיך— ‖ [c] Ms + עַד־ ‖ **9** [a] 𝔊(𝔖) *ποιμανεῖς* = תִּרְעֵם ‖ [b] $𝔊^{ALS}$ pl ‖ **10** [a] ℭ pc Mss הוסדו; Ms 𝔊 + כָּל־ ut 148,11 ‖ **11/12** [a] Ms בְּשִׂמְחָה ‖ [b–b] l: (בְּרַגְלָיו) ב׳ נ׳ לְרַגְלָיו, al: וְגַדְּלוּ שְׁמוֹ ברעדה et dl נ׳ בר (dttg) ‖ [c] 𝔊 *ἐξ ὁδοῦ δικαίας*, 𝔖 *mn ʾwrḥh* a via eius ‖ [d] 2 Mss ־ים ‖ **Ps 3,3** [a] 𝔖 *lkj* tibi ‖ [b] 𝔊 + suff 3 m sg, 𝔖 + suff 2 f sg ‖ **4** [a–a] 𝔊 *ἀντιλήμπτωρ μου* ‖ **5** [a] frt l וַיַּ׳ ‖ **7** [a] 𝔗 *mmṣwtʾ* = מְרִיבוֹת ‖ **8** [a] > pc Mss ‖ [b] 𝔊 *ματαίως* = חִנָּם; 𝔖𝔗 + suff 3 pl ‖ [c] pc Mss 𝔖 וְשִׁנֵּי ‖ **9** [a] pc Mss 𝔊𝔖 וְעַל ‖ [b] > 𝔊 ‖ **Ps 4,2** [a] 𝔊 *εἰσήκουσέν μου* = עָנָנִי ‖ [b] 𝔖 *ʾlhj wprwqʾ* deus meus et vindex ‖ [c] prp הַרְחִיבָה vel הִרְחִיב ‖ **3** [a–a] 𝔊 *βαρυκάρδιοι* = כִּבְדֵי לֵב ‖ [b] α′ (Hier) *ἔνδοξοί μου* = נִכְבָּדַי ‖ [c] 𝔊 pr *ἵνα τί* ‖ [d] 𝔊𝔖 pr cop ‖ **4** [a] ℭ mlt Mss הפלא cf 𝔊 Hier ‖ [b–b] prb l חַסְדּוֹ לִי cf 31,22 ‖ [c] 𝔊 + suff 1 sg.

5 רִגְז֗וּ[a] וְֽאַל־תֶּ֫חֱטָ֥אוּ [b]אִמְר֣וּ בִ֭לְבַבְכֶם[b] עַל־[c]מִשְׁכַּבְכֶ֗ם וְד֣וֹמּוּ[d] ב֗[2]
6 זִבְח֥וּ זִבְחֵי־צֶ֑דֶק וּ֝בִטְח֗וּ אֶל־יְהוָֽה׃ [סֶֽלָה׃ ל בטח אל
7 רַבִּ֥ים אֹמְרִים֮ מִֽי־יַרְאֵ֪נ֫וּ[a] ט֥וֹב נְֽסָה[b]־עָ֭לֵינוּ א֨וֹר פָּנֶ֬יךָ[c] יְהוָֽה׃ ב חד כת סה וחד כת שא[3]. ל בטע[4]
8 נָתַ֣תָּה שִׂמְחָ֣ה[a] בְלִבִּ֑י מֵעֵ֨ת דְּגָנָ֖ם וְתִירוֹשָׁ֣ם[b] רָֽבּוּ׃ [תּוֹשִׁיבֵֽנִי׃ ג[5]
9 בְּשָׁל֣וֹם יַחְדָּו֮ אֶשְׁכְּבָ֪ה וְאִ֫ישָׁ֥ן כִּֽי־אַתָּ֣ה יְהוָ֣ה[a] לְבָדָ֑ד[b] לָ֝בֶ֗טַח ג[6]

5 ה 1 לַמְנַצֵּ֥חַ אֶֽל־[a]הַנְּחִיל֗וֹת[b] מִזְמ֥וֹר לְדָוִֽד׃ ג בליש[1]
2 אֲמָרַ֣י הַאֲזִ֣ינָה ׀ יְהוָ֗ה בִּ֣ינָה הֲגִֽיגִי׃ יו. ב בטע מלעיל בכתיב[2]. ל[3]
3 הַקְשִׁ֤יבָה ׀ לְק֬וֹל שַׁוְעִ֗י מַלְכִּ֥י וֵאלֹהָ֑י ל. ב
כִּֽי־אֵ֝לֶ֗יךָ אֶתְפַּלָּֽל[a]׃ 4 יְֽהוָ֗ה[a] בֹּ֭קֶר תִּשְׁמַ֣ע קוֹלִ֑י
בֹּ֥קֶר אֶֽעֱרָךְ־לְ֝ךָ֗ וַאֲצַפֶּֽה[b]׃ ב[4]
5 כִּ֤י ׀ לֹ֤א אֵֽל־[a]חָפֵ֘ץ רֶ֥שַׁע ׀ אָ֑תָּה לֹ֖א[b] יְגֻרְךָ֣ רָֽע׃ יא בטע ר״פ בשלש ספרים. יז[5]. ל וחס
6 לֹֽא־יִתְיַצְּב֣וּ ה֭וֹלְלִים לְנֶ֣גֶד עֵינֶ֑יךָ ג בליש ומל
שָׂ֝נֵ֗אתָ כָּל־פֹּ֥עֲלֵי אָֽוֶן׃ 7 תְּאַבֵּד֮[a] דֹּבְרֵ֪י כָ֫זָ֥ב[b] ד ג חס וחד מל
אִישׁ־דָּמִ֥ים וּמִרְמָ֗ה יְתָ֬עֵ֙ב[c] ׀ יְהוָֽה׃ ה[6]. ד קמ בליש
8 וַאֲנִ֗י בְּרֹ֣ב חַ֭סְדְּךָ אָב֣וֹא בֵיתֶ֑ךָ טז ר״פ לג מנה בכתיב וחד מן ד[7] בטע בסיפ
אֶשְׁתַּחֲוֶ֥ה אֶל־הֵֽיכַל־קָ֝דְשְׁךָ֗ בְּיִרְאָתֶֽךָ[a]׃
9 יְהוָ֤ה ׀ נְחֵ֬נִי בְצִדְקָתֶ֗ךָ לְמַ֥עַן שׁוֹרְרָ֑י ח בטע ר״פ בסיפ[8]
הַוְשַׁ֖ר[a] לְפָנַ֣י[b] דַּרְכֶּֽךָ[c]׃ הישר ק
10 כִּ֤י אֵ֪ין בְּפִ֡יהוּ[a] נְכוֹנָה֮ קִרְבָּ֪ם[b] הַ֫וּ֥וֹת נה בטע ר״פ בסיפ. כב ול בליש בסיפ
קֶֽבֶר־פָּת֥וּחַ גְּרוֹנָ֑ם לְ֝שׁוֹנָ֗ם יַחֲלִֽיקוּן[c]׃ ל[9]. ל
11 הַאֲשִׁימֵ֤ם ׀ אֱֽלֹהִ֗ים יִ֭פְּלוּ מִֽמֹּעֲצ֣וֹתֵיהֶ֑ם ה בטע ר״פ בשלש ספרים[10]. ב כת כן[11]

[2]Mm 3197. [3]Mm 3198. [4]Mm 3389. [5]Mm 3238. [6]Mm 3199. Ps 5 [1]Mm 1124. [2]Mm 3200. [3]וחד בהגיגי Ps 39,4. [4]Mm 3114. [5]Mm 1667. [6]Mm 3127. [7]Mm 3221. [8]Mm 3443. [9]Mm 946. [10]Mm 3654. [11]Mm 3028.

5 [a] frt tr ante על ‖ [b–b] prb tr ante ואל ‖ [c] ℭ Ms 𝔊𝔖 וְעַל ‖ [d] 𝔊𝔖 om cop ‖ **7** [a] pc Mss ־נִי ‖ [b] Ms נשׂא, 𝔊 ἐσημειώθη; prp נָסְעָה vel נְטֵה ‖ [c] 𝔖 suff 3 m sg; huc tr : ‖ **8** [a] 𝔖 + suff 2 sg ‖ [b] 𝔔 Ms ׳ת׳, 𝔔𝔊𝔖 + וְיִצְהָרָם ‖ **9** [a] dl m cs ‖ [b] pc Mss לְבַדְּךָ ‖ **Ps 5,1** [a] pc Mss על ‖ [b] 2 Mss הנחלות, 𝔊 τῆς κληρονομούσης, α′ (σ′ Hier) κληροδοσιῶν = נַחֲלֹת ‖ **3** [a] l ־לְ et tr : post בקר 4a ‖ **4** [a] dl m cs ‖ [b] frt ins לְךָ vel אֵלֶיךָ vel בְּךָ ‖ **5** [a] > 2 Mss ‖ [b] pc Mss 𝔖 וְלֹא ‖ **7** [a] Ms 𝔊 + כָּל־ ‖ [b] huc tr : ‖ [c] prp ׳תְּת ‖ **8** [a] 𝔖 cj c 9 ‖ **9** [a] ℭ mlt Mss ut Q, K ׳הו ‖ [b] 2 Mss 𝔊^{BAL}𝔙 ־ֶיךָ ‖ [c] 𝔙 suff 1 sg ‖ **10** [a] l בְּפִימוֹ cf 𝔊𝔖𝔗 Hier (Ms בפיהם) ‖ [b] 2 Mss 𝔖𝔄 ׳בְּק ‖ [c] sic L, mlt Mss Edd יחליקון.

בְּרֹ֣בᵃ פִּ֭שְׁעֵיהֶם הַדִּיחֵ֑מוֹ כִּי־מָ֥רוּ בָֽךְᵇ׃ ל

12 וְיִשְׂמְח֬וּ כָל־ח֪וֹסֵי בָ֡ךְ לְעוֹלָ֣ם יְ֭רַנֵּנוּ ה

ᵃוְתָסֵ֣ךְ עָלֵ֑ימוֹᵃ וְֽיַעְלְצ֥וּ בְ֝ךָ֗ᵇ אֹהֲבֵ֥י שְׁמֶֽךָ׃ ל . ל

13 כִּֽי־אַתָּה֮ תְּבָרֵ֪ךְ צַ֫דִּ֥יק יְהוָ֑ה

כַּ֝צִּנָּ֗ה רָצ֥וֹן תַּעְטְרֶֽנּוּᵃ׃ ל

6 1 לַמְנַצֵּ֣חַ בִּ֭נְגִינוֹת עַֽל־הַשְּׁמִינִ֗ית מִזְמ֥וֹר לְדָוִֽד׃ ג מל בליש

2 יְֽהוָ֗ה אַל־בְּאַפְּךָ֥ תוֹכִיחֵ֑נִי וְאַל־בַּחֲמָתְךָ֥ תְיַסְּרֵֽנִי׃

3 חָנֵּ֥נִי יְהוָהᵃ֮ כִּ֤י אֻמְלַ֫ל אָ֥נִי רְפָאֵ֥נִי יְהוָ֑הᵇ כִּ֖י נִבְהֲל֣וּᶜ עֲצָמָֽי׃ י קמ בסיפ ו מנה בטע[1]

4 וְ֭נַפְשִׁי נִבְהֲלָ֣הᵃ מְאֹ֑ד וְאַ֥תְּ יְ֝הוָ֗ה עַד־מָתָֽי׃ ה . ואתה ק

5 שׁוּבָ֣ה יְ֭הוָה חַלְּצָ֣הᵃ נַפְשִׁ֑י ה֝וֹשִׁיעֵ֗נִיᵇ לְמַ֣עַן חַסְדֶּֽךָ׃ ה בטע

6 כִּ֤י אֵ֣ין בַּמָּ֣וֶת זִכְרֶ֑ךָᵃ בִּ֝שְׁא֗וֹל מִ֣י יֽוֹדֶה־לָּֽךְ׃ נה בטע ר״פ בסיפ . ב[2]

7 יָגַ֤עְתִּי ׀ בְּֽאַנְחָתִ֗יᵃ ב

אַשְׂחֶ֣ה בְכָל־לַ֭יְלָה מִטָּתִ֑י בְּ֝דִמְעָתִ֗י עַרְשִׂ֥י אַמְסֶֽה׃

8 עָֽשְׁשָׁ֣ה מִכַּ֣עַס עֵינִ֑י עָֽ֝תְקָ֗הᵃ בְּכָלᵇ־צוֹרְרָֽיᶜ׃ ב . כט[3]

9 ס֣וּרוּ מִ֭מֶּנִּי כָּל־פֹּ֣עֲלֵי אָ֑וֶן כִּֽי־שָׁמַ֥ע יְ֝הוָ֗ה ק֣וֹל בִּכְיִֽי׃ ל

10 שָׁמַ֣ע יְ֭הוָה תְּחִנָּתִ֑י יְ֝הוָ֗ה תְּֽפִלָּתִ֥י יִקָּֽח׃

11 ᵃיֵבֹ֤שׁוּ ׀ וְיִבָּהֲל֣וּᵃ מְ֭אֹד כָּל־אֹיְבָ֑י יָ֝שֻׁ֗בוּ יֵבֹ֥שׁוּᵇ רָֽגַעᶜ׃ סת f

7 1 שִׁגָּי֗וֹן לְדָ֫וִ֥ד אֲשֶׁר־שָׁ֥ר לַיהוָ֑ה עַל־דִּבְרֵי־כ֝֗וּשׁᵃ בֶּן־יְמִינִֽי׃ ל . ל[1] . ג[2] וכל ד״ה דכות ב מ א

2 יְהוָ֣ה אֱ֭לֹהַי בְּךָ֣ חָסִ֑יתִי הוֹשִׁיעֵ֥נִי ᵃמִכָּל־רֹ֝דְפַ֗יᵃ וְהַצִּילֵֽנִי׃

3 פֶּן־יִטְרֹ֣ף כְּאַרְיֵ֣ה נַפְשִׁ֑י פֹּ֝רֵ֗קᵃ וְאֵ֣ין מַצִּֽיל׃ ב וחס[3]

4 יְהוָ֣ה אֱ֭לֹהַי אִם־עָשִׂ֣יתִי זֹ֑את אִֽם־יֶשׁ־עָ֥וֶל בְּכַפָּֽי׃

5 אִם־גָּ֭מַלְתִּי שֽׁוֹלְמִ֥יᵃ רָ֑ע וָאֲחַלְּצָ֖הᵇ צוֹרְרִ֣יᵃ רֵיקָֽם׃ ל ומל . ל . ל ומל

Ps 6 [1]Mp sub loco. [2]Mm 3201. [3]Mm 2501. Ps 7 [1] יחד ושר Prv 25,20. [2]Mm 1718. [3]Mm 3202.

11 ᵃ 𝔔 וכרב cf 𝔊 ∥ ᵇ 𝔊 + *κύριε* ∥ **12** ᵃ⁻ᵃ prp עָלָיו ות׳ et tr ante 13b ∥ ᵇ frt ins m cs יְהוָה vel תָּמִיד; 𝔊(𝔖) + *πάντες* ∥ **13** ᵃ pc Mss תְּעַטְּ׳; 𝔊 suff 1 pl, 𝔖 suff 1 sg ∥ **Ps 6,3** ᵃ > Ms ∥ ᵇ > pc Mss 𝔊ᴮ ∥ ᶜ prp נָבְלוּ vel בָּלוּ ∥ **4** ᵃ 2 Mss + עַד ∥ **5** ᵃ 𝔖𝔙 pr cop ∥ ᵇ Ms 𝔖 וה׳ ∥ **6** ᵃ 𝔊 *ὁ μνημονεύων σου* = זֹכְרֶךָ ∥ **7** ᵃ prb nonn vb exc ∥ **8** ᵃ 𝔊 α′σ′ Hier 1 sg ∥ ᵇ Ms 𝔖 מִכָּל ∥ ᶜ prp צָרָתִי ∥ **11** ᵃ⁻ᵃ dl יבשו ו ∥ ᵇ ℭ𝔊𝔖 וְי׳ ∥ ᶜ 𝔊 *σφόδρα διὰ τάχους* ∥ **Ps 7,1** ᵃ 𝔊 α′σ′θ′ (Hier) *Χουσι* cf 2S 18,21 sqq ∥ **2** ᵃ⁻ᵃ prp מֵרֹדְפַי ∥ **3** ᵃ 𝔊 *μὴ ὄντος λυτρουμένου* = אֵין פ׳ cf 𝔖 ∥ **5** ᵃ 𝔊 pl ∥ ᵇ 𝔊(𝔖𝔗) *ἀποπέσοιν ... ἀπό* = וְאֶלְחֲצָה.

6 יִרַדֹּ֥ף[a] אוֹיֵ֡ב ׀ נַפְשִׁ֡י וְיַשֵּׂ֗ג[b] וְיִרְמֹ֣ס לָאָ֣רֶץ חַיָּ֑י ל . ל
וּכְבוֹדִ֓י ׀ לֶעָפָ֖ר יַשְׁכֵּ֣ן סֶֽלָה[c]׃ [[e]מִשְׁפָּ֥ט צִוִּֽיתָ[ef]׃] ל[4]
7 ק֤וּמָ֨ה יְהוָ֨ה ׀ בְּאַפֶּ֗ךָ הִ֭נָּשֵׂא[a] בְּעַבְר֣וֹת[b] צוֹרְרָ֑י וְע֥וּרָה[c] אֵ֝לַ֗י[d] ב בטע . ל בסיפ[5]
8 וַעֲדַ֣ת לְ֭אֻמִּים תְּסוֹבְבֶ֑ךָּ וְ֝עָלֶ֗יהָ לַמָּר֥וֹם שֽׁוּבָה[a]׃ ל . ל . ג[6]
9 [a]יְהוָה֮ יָדִ֪ין עַ֫מִּ֥ים[a]
שָׁפְטֵ֥נִי יְהוָ֑ה כְּצִדְקִ֖י וּכְתֻמִּ֣י עָלָֽי׃
10 יִגְמָר־[a]נָ֬א רַ֨ע ׀[b] רְשָׁעִים֮ וּתְכוֹנֵ֪ן צַ֫דִּ֥יק[c] ט[7] וכל אמירה יצר לשון עשייה ועין דכות ב מ ז . ל ומל
וּבֹחֵ֣ן[d] לִ֭בּוֹת וּכְלָי֗וֹת אֱלֹהִ֥ים צַדִּֽיק[e]׃
11 מָֽגִנִּ֥י עַל־[a]אֱלֹהִ֑ים מ֝וֹשִׁ֗יעַ יִשְׁרֵי־לֵֽב׃ ב[8]
12 אֱ֭לֹהִים שׁוֹפֵ֣ט צַדִּ֑יק[a] [b]וְ֝אֵ֗ל זֹעֵ֥ם[b] בְּכָל־יֽוֹם׃ ז בטע ר״פ בסיפ[9] . ג . ו מל . ג
13 [a]אִם־לֹ֣א יָ֭שׁוּב[ab] חַרְבּ֣וֹ יִלְט֑וֹשׁ קַשְׁתּ֥וֹ דָ֝רַ֗ךְ וַֽיְכוֹנְנֶֽהָ׃ ח[10] ר״פ וכל איוב דכות ב מ ב . ב מל ול בליש . ד
14 וְ֭לוֹ הֵכִ֣ין כְּלֵי־מָ֑וֶת[a] חִ֝צָּ֗יו לְדֹלְקִ֥ים[b] יִפְעָֽל׃ ד ר״פ[11] . ב[12] ול בסיפ . ל[13]
15 הִנֵּ֥ה יְחַבֶּל־אָ֑וֶן וְהָרָ֥ה[a] עָ֝מָ֗ל וְיָ֣לַד שָֽׁקֶר׃ ל . ב חד כת א וחד כת ה
16 בּ֣וֹר כָּ֭רָה וַֽיַּחְפְּרֵ֑הוּ וַ֝יִּפֹּ֗ל בְּשַׁ֣חַת יִפְעָֽל׃ ב ול בטע[14]
17 יָשׁ֣וּב עֲמָל֣וֹ בְרֹאשׁ֑וֹ וְעַ֥ל קָ֝דְקֳד֗וֹ חֲמָס֥וֹ יֵרֵֽד׃ יד . ג ול בסיפ[15]
18 אוֹדֶ֣ה יְהוָ֣ה כְּצִדְק֑וֹ[a] וַ֝אֲזַמְּרָ֗ה שֵֽׁם־יְהוָ֥ה[b] עֶלְיֽוֹן׃

8 1 לַמְנַצֵּ֥חַ עַֽל־הַגִּתִּ֗ית[a] מִזְמ֥וֹר לְדָוִֽד׃
2 יְהוָ֤ה אֲדֹנֵ֗ינוּ מָֽה־אַדִּ֣יר שִׁ֭מְךָ בְּכָל־הָאָ֑רֶץ ג
[a]אֲשֶׁ֥ר תְּנָ֥ה[a] ה֝וֹדְךָ֗ עַל־הַשָּׁמָֽיִם׃
3 מִפִּ֤י עֽוֹלְלִ֨ים ׀ וְֽיֹנְקִים֮ יִסַּ֪דְתָּ֫ עֹ֥ז[a] ל
לְמַ֥עַן צוֹרְרֶ֑יךָ[b] לְהַשְׁבִּ֥ית א֝וֹיֵ֗ב וּמִתְנַקֵּֽם׃ ל ומל . ב

[4] וב וישכן Gn 3,24 et Ps 78,55. [5] וחד עברות Hi 40,11. [6] Mm 3203. [7] Mm 824. [8] Mm 3204. [9] Mm 3288. [10] Mm 3185. [11] Mm 1529. [12] Mm 2781. [13] וחד דלקים Prv 26,23. [14] Mm 3205. [15] Mp sub loco.

6 [a] l ׳יִרְ vel יִרְדֹּף ‖ [b] 𝔖 + suff 3 f sg ‖ [c] > 𝔖 ‖ **7** [a] pc Mss 𝔖𝔙 ׳וְה ‖ [b] 𝔖 *ʿl kdlʾ* = בְּעֶרְפּוֹת ‖ [c] 𝔊𝔖 om cop ‖ [d] 𝔊 *κύριε ὁ θεός μου* ‖ [e—e] 𝔊(𝔖) *ἐν προστάγματι, ᾧ ἐνετείλω* ‖ [f] prp צִוֵּה et tr huc 9[a—a] ‖ **8** [a] l prb שֵׁבָה ‖ **9** [a—a] cf 7[f] ‖ **10** [a] melius ־ר ‖ [b] melius רֹעַ; 𝔖 + *ʿl* ‖ [c] 𝔖𝔗 pl ‖ [d] 𝔊θ′𝔖 Hier om cop ‖ [e] 𝔊 cj c 11 ‖ **11** [a] > 𝔖; prp עָלַי ‖ **12** [a] 𝔖 *dqwštʾ* veritatis ‖ [b—b] 𝔊(𝔖) *μὴ ὀργὴν ἐπάγων* ‖ **13** [a—a] 𝔖 cj c 12 ‖ [b] 𝔊 2 pl ‖ **14** [a] 𝔖 *drwgzʾ* irae ‖ [b] 𝔊(𝔖) *τοῖς καιομένοις* ‖ **15** [a] pc Mss 𝔊 הרה ‖ **18** [a] pc Mss ׳בְּצ, 𝔖 suff 1 sg ‖ [b] pc Mss 𝔗 אֱלֹהִים ‖ **Ps 8,1** [a] 𝔊 σ′ Hier pl, it 81,1[a] 84,1[a] ‖ **2** [a—a] crrp; 𝔊 *ὅτι ἐπήρθη*, 𝔖(𝔗) *djhbt* qui dedisti, σ′ (Hier) *ὃς ἔταξας*; l ׳נָתַתָּה א, prp ׳נִתַּן א vel ׳נִתְּנָה א ‖ **3** [a] 𝔖 *tšbwḥtk* gloriam tuam ‖ [b] Hier suff 1 sg.

4 כִּֽי־אֶרְאֶ֣ה[a] שָׁ֭מֶיךָ[b] מַעֲשֵׂ֣י[c] אֶצְבְּעֹתֶ֑יךָ יָרֵ֥חַ וְ֝כוֹכָבִ֗ים אֲשֶׁ֣ר ג ומל[1] . כן למדינ[2] . ו

5 מָֽה־אֱנ֥וֹשׁ כִּֽי־תִזְכְּרֶ֑נּוּ וּבֶן־אָ֝דָ֗ם כִּ֣י תִפְקְדֶֽנּוּ׃ [כּוֹנָֽנְתָּה׃ ה[4]]ל מל[3]

6 וַתְּחַסְּרֵ֣הוּ מְּ֭עַט מֵאֱלֹהִ֑ים וְכָב֖וֹד[a] וְהָדָ֣ר תְּעַטְּרֵֽהוּ׃ ל . ל

7 תַּ֭מְשִׁילֵהוּ[a] בְּמַעֲשֵׂ֣י[b] יָדֶ֑יךָ כֹּ֝ל[c] שַׁ֣תָּה תַֽחַת־רַגְלָֽיו׃ יא כת י[5] . ב חד מלרע וחד מלעיל

8 צֹנֶ֣ה[a] וַאֲלָפִ֣ים כֻּלָּ֑ם וְ֝גַ֗ם בַּהֲמ֥וֹת שָׂדָֽי׃ יא ס״פ[6]

9 צִפּ֣וֹר שָׁ֭מַיִם וּדְגֵ֣י הַיָּ֑ם עֹ֝בֵ֗ר אָרְח֥וֹת יַמִּֽים׃

10 יְהוָ֥ה אֲדֹנֵ֑ינוּ מָֽה־אַדִּ֥יר שִׁ֝מְךָ֗ בְּכָל־הָאָֽרֶץ׃ ג

9 ט 1 לַמְנַצֵּ֥חַ עַלְמ֥וּת[a] לַבֵּ֗ן[b] מִזְמ֥וֹר לְדָוִֽד׃ ב כת תרי מילין[1] . ב[2]

(א) 2 אוֹדֶ֣ה יְ֭הוָה בְּכָל־לִבִּ֑י אֲ֝סַפְּרָ֗ה כָּל־נִפְלְאוֹתֶֽיךָ׃

3 אֶשְׂמְחָ֣ה וְאֶעֶלְצָ֣ה בָ֑ךְ אֲזַמְּרָ֖ה שִׁמְךָ֣ עֶלְיֽוֹן׃ ל

(ב) 4 בְּשׁוּב־אוֹיְבַ֥י אָח֑וֹר יִכָּשְׁל֥וּ וְ֝יֹאבְד֗וּ מִפָּנֶֽיךָ׃ יא מל[3] . ב[4]

5 כִּֽי־עָ֭שִׂיתָ מִשְׁפָּטִ֣י וְדִינִ֑י יָשַׁ֥בְתָּ לְ֝כִסֵּ֗א שׁוֹפֵ֥ט צֶֽדֶק[a]׃ ין[5] . ל . ו[6] . ו מל

(ג) 6 גָּעַ֣רְתָּ ג֭וֹיִם אִבַּ֣דְתָּ[a] רָשָׁ֑ע שְׁמָ֥ם מָ֝חִ֗יתָ לְעוֹלָ֥ם וָעֶֽד׃ ט[7]

7 [a] הָֽאוֹיֵ֨ב[b] ׀ תַּ֤מּוּ חֳרָב֗וֹת[c] לָ֫נֶ֥צַח וְעָרִ֥ים נָתַ֑שְׁתָּ[d] אָבַ֖ד[e] זִכְרָ֣ם ה[8] . ה לשון שנאה

(ה) הֵֽמָּה[f]׃ 8 וַֽ֭יהוָה[a] לְעוֹלָ֣ם יֵשֵׁ֑ב[b] כּוֹנֵ֖ן לַמִּשְׁפָּ֣ט כִּסְאֽוֹ׃ הי[9]

9 וְה֗וּא יִשְׁפֹּֽט־תֵּבֵ֥ל בְּצֶ֑דֶק יָדִ֥ין[a] לְ֝אֻמִּ֗ים[b] בְּמֵישָׁרִֽים׃ לג ר״פ

(ו) 10 וִ֘יהִ֤י[a] יְהוָ֣ה מִשְׂגָּ֣ב לַדָּ֑ךְ מִ֝שְׂגָּ֗ב[b] לְעִתּ֥וֹת בַּצָּרָֽה[c]׃ לב . ב . ל . ב . ב ומל

11 וְיִבְטְח֣וּ בְ֭ךָ יוֹדְעֵ֣י שְׁמֶ֑ךָ כִּ֤י לֹֽא־עָזַ֖בְתָּ דֹרְשֶׁ֣יךָ יְהוָֽה׃ ב . ד מל[10]

(ז) 12 זַמְּר֗וּ לַ֭יהוָה יֹשֵׁ֣ב[a] צִיּ֑וֹן הַגִּ֥ידוּ בָ֝עַמִּ֗ים עֲלִילוֹתָֽיו׃

13 כִּֽי־דֹרֵ֣שׁ דָּ֭מִים אוֹתָ֣ם זָכָ֑ר לֹֽא[a]־שָׁ֝כַ֗ח צַעֲקַ֥ת עֲנִיִּֽים[b]׃ ה מל בכתיב . ל קמ וכל זכר ונקיבה דכות . ענוים ק חד מן ה[11] כת יי וקר וי

(ח) 14 חָֽנְנֵ֬נִי[a] יְהוָ֗ה רְאֵ֣ה[b] עָ֭נְיִי מִשֹּׂנְאָ֑י[c] מְ֝רוֹמְמִ֗י מִשַּׁ֥עֲרֵי[d] מָֽוֶת׃ ל . ל ומל

Ps 8 [1]Mm 1204. [2]Mm 3206. [3]Mm 1713. [4]Mm 3207. [5]Mm 2706. [6]Okhl 357. Ps 9 [1]Mp contra textum, cf Mp sub loco. [2]Hic solum duae ad unum verbum notulae non congruentes duabus e traditionibus ortae, cf Ps 48,15. [3]Mm 3365. [4]Mm 933. [5]Mm 2362. [6]Mm 2768. [7]Mm 478. [8]Mm 2542. [9]Mm 1035. [10]Mm 4068. [11]Mm 3549.

4 [a] 𝔖 3 pl ‖ [b] 𝔊 om suff ‖ [c] ℭ mlt Mss 𝔖 מַעֲשֵׂה ‖ **6** [a] 𝔊𝔖 Hier om cop ‖ **7** [a] l תַּ' cf 𝔊𝔖 ‖ [b] ℭ mlt Mss 𝔖 שֶׂה– ‖ [c] cf 2,2[b] ‖ **8** [a] nonn Mss צאנה ‖ **Ps 9,1** [a] ℭ mlt Mss עַל־מוּת, ο εβρ′ *αλμωθ*, 𝔊 *ὑπὲρ τῶν κρυφίων* = עַל־עֲלָמוֹת, α′ *νεανιότητος*, θ′ε′ *ὑπὲρ ἀκμῆς* ‖ [b] ο εβρ′ *βεν* ‖ **5** [a] 𝔖(𝔗) *zdjq'* צַדִּיק; pc Mss + סֶלָה ‖ **6** [a] 𝔊 *καὶ ἀπώλετο* = וְאָבַד cf 7[e] ‖ **7** [a] ד-stropha inc ‖ [b] 𝔖 *b'ldbbj* hostes mei ‖ [c] 𝔊(𝔖) *ῥομφαῖαι* = חֲ' ‖ [d] nonn Mss נטשת ‖ [e] 𝔖(𝔗) *w'wbdt* וְאִבַּדְתָּ cf 6[a] ‖ [f] l הֵמָּה (cf 𝔊) et cj c 8; > 𝔖 ‖ **8** [a] dl וַ ‖ [b] l frt יָשַׁב ‖ **9** [a] > 𝔖 ‖ [b] 2 Mss 𝔖 ול' ‖ **10** [a] l prb וַיְהִי ‖ [b] pc Mss –ב ‖ [c] prp הַצִּ' ‖ **12** [a] Hier pl ‖ **13** [a] nonn Mss 𝔖 וְלֹא ‖ [b] ℭ mlt Mss ut Q, K עֲנִיִּים ‖ **14** [a] ℭ mlt Mss חָנֵּנִי; α′ (Hier) *ἐδωρήσατό μοι*, l חֲנָנַנִי ‖ [b] α′ (Hier) *εἶδε*, l רָאָה ‖ [c] Ms מְנַשְּׂאִי; frt dl m cs ‖ [d] ℭ Ms –ר.

15 לְמַ֗עַן אֲסַפְּרָה֮ כָּל־תְּהִלָּתֶ֫יךָ^a בְּשַׁעֲרֵ֥י בַת־צִיּ֑וֹן אָ֝גִ֗ילָה בִּישׁוּעָתֶֽךָ׃] ל מל

(ט) 16 טָבְע֣וּ ג֭וֹיִם בְּשַׁ֣חַת עָשׂ֑וּ בְּרֶֽשֶׁת־ז֥וּ טָ֝מָ֗נוּ נִלְכְּדָ֥ה רַגְלָֽם׃ ב ר״פ[12]

17 נ֤וֹדַ֨ע ׀ יְהוָה֮ מִשְׁפָּ֪ט עָ֫שָׂ֥ה בְּפֹ֣עַל^a כַּ֭פָּיו נוֹקֵ֣שׁ^b רָשָׁ֑ע ^cהִגָּי֥וֹן ה ד בטע בשלש ספרים[13]. ב

(י) 18 יָ֣שׁ֣וּבוּ רְשָׁעִ֣ים לִשְׁא֑וֹלָה כָּל־ג֝וֹיִ֗ם שְׁכֵחֵ֥י אֱלֹהִֽים׃] סֶֽלָה^c׃ י ול בליש ומל

(כ) 19 כִּ֤י לֹ֣א לָ֭נֶצַח יִשָּׁכַ֣ח אֶבְי֑וֹן תִּקְוַ֥ת^a עֲ֝נִיִּ֗ים^b תֹּאבַ֥ד לָעַֽד׃ נה בטע ר״פ בסיפ . עניים ק

20 קוּמָ֣ה יְ֭הוָה אַל־יָעֹ֣ז אֱנ֑וֹשׁ יִשָּׁפְט֥וּ ג֝וֹיִ֗ם עַל־פָּנֶֽיךָ׃ ג ב חס וחד מל

21 שִׁ֘יתָ֤ה יְהוָ֨ה ׀ מוֹרָ֗ה^a לָ֫הֶ֥ם יֵדְע֥וּ גוֹיִ֑ם אֱנ֖וֹשׁ הֵ֣מָּה סֶּֽלָה׃ ל כת ה וכל דגבי נזיר דכות . יב[14]

(ל) 10 1 ^aלָמָ֣ה יְ֭הוָה תַּעֲמֹ֣ד בְּרָח֑וֹק^b תַּ֝עְלִ֗ים^c לְעִתּ֥וֹת בַּצָּרָֽה^d׃ ג ר״פ[1] . ל ושאר עמידה מרחוק דכות . ב ומל[2]

2 בְּגַאֲוַ֣ת^a רָ֭שָׁע יִדְלַ֣ק עָנִ֑י יִתָּפְשׂ֓וּ ׀ בִּמְזִמּ֖וֹת זוּ֣ חָשָֽׁבוּ׃

3 ^aכִּֽי־הִלֵּ֣ל^a רָ֭שָׁע^b עַל־^cתַּאֲוַ֣ת נַפְשׁ֑וֹ וּבֹצֵ֥עַ^d בֵּ֝רֵ֗ךְ^e נִ֘אֵ֤ץ ׀ יְהוָֽה׃ ל וכל שם ברנש דכות . ד זוגין חד עד וחד על[3] . ל

4 ^aרָשָׁ֗ע כְּגֹ֣בַהּ^b אַ֭פּוֹ בַּל־יִדְרֹ֑שׁ אֵ֥ין אֱ֝לֹהִ֗ים ב וחס[4]

^cכָּל־מְזִמּוֹתָֽיו^c׃ 5 יָ֘חִ֤ילוּ דְרָכָ֨יו^a ׀ בְּכָל־עֵ֗ת דרכיו חד מן ה[5] כת כן ק

מָר֣וֹם^b מִ֭שְׁפָּטֶיךָ מִנֶּגְדּ֑וֹ כָּל־צ֝וֹרְרָ֗יו יָפִ֥יחַ בָּהֶֽם׃ ל מל

6 אָמַ֣ר בְּ֭לִבּוֹ בַּל־אֶמּ֑וֹט לְדֹ֥ר וָ֝דֹ֗ר ^aאֲשֶׁ֣ר^b לֹֽא־בְרָֽע^a׃ 7 אָלָ֤ה^b ה

(פ) פִּ֣יהוּ מָ֭לֵא וּמִרְמ֣וֹת^c וָתֹ֑ךְ תַּ֥חַת לְ֝שׁוֹנ֗וֹ עָמָ֥ל וָאָֽוֶן׃ כב ול בליש בסיפ . ב . ל . ז מל בליש

8 יֵשֵׁ֤ב ׀ בְּמַאְרַ֬ב חֲצֵרִ֗ים^a בַּֽ֭מִּסְתָּרִים יַהֲרֹ֣ג^b נָקִ֑י ל[2] . ג

(ע) עֵ֝ינָ֗יו לְֽחֵלְכָ֥ה^c יִצְפֹּֽנוּ^d׃ 9 יֶאֱרֹ֬ב בַּֽמִּסְתָּ֨ר ׀ כְּאַרְיֵ֬ה בְסֻכֹּ֗ה^a כ[6] מילין כת ה ס״ת ול בליש . ב ומל[2]

יֶ֭אֱרֹב לַחֲט֣וֹף עָנִ֑י יַחְטֹ֥ף עָ֝נִ֗י בְּמָשְׁכ֥וֹ בְרִשְׁתּֽוֹ׃ ל ומל . ל

10 ^aוְדָכֶ֥ה^b יָשֹׁ֑חַ וְנָפַ֥ל בַּ֝עֲצוּמָ֗יו^c חֵלְכָּאִֽים^d׃ ידכה . חיל כאים ק ק חד מן תי[7] כת מילה חדה וקר תרי

[12] Mm 3208. [13] Mp sub loco. [14] Mm 801. Ps 10 [1] Mm 3209. [2] Mp sub loco. [3] Mm 1318. [4] Mm 3057. [5] Mm 3210. [6] Mm 964. [7] Mm 214.

15 [a] Vrs pl ‖ **17** [a] pc Mss כְּפֹ׳ ‖ [b] l נֹקַשׁ cf 𝔊α′𝔖𝔗 ‖ [c–c] > 𝔖 ‖ **19** [a] 2 Mss 𝔖 וְתִ׳ ‖ [b] sic L, 𝔗 mlt Mss ut Q עֲנִיִּים, K עֲנָוִים; Ms 𝔊𝔖𝔗 + לֹא ‖ **21** [a] nonn Mss α′θ′ Hier 𝔗 מורא cf Sir 36,2 1 Makk 4,32; 𝔊(𝔖) *νομοθέτην* = מוֹרֶה ‖ **Ps 10,1** [a] pc Mss 𝔊 cj Ps 10 c 9, recte ‖ [b] Ms 𝔊 מֵר׳ ‖ [c] l frt תַּעֲלֵם ‖ [d] cf 9,10[c] ‖ **2** [a] prp בְּגֵאוּת ‖ **3** [a–a] מ-stropha deest, vel l מְהַלֵּל? 𝔊(𝔖𝔗) *ὅτι ἐπαινεῖται* = כִּי־הֻלַּל ‖ [b] l רֶשַׁע ‖ [c] > pc Mss Hier, dl; 𝔊(𝔖) *ἐν* ‖ [d] l וּבֶצַע ‖ [e] 𝔊𝔖 pass ‖ **4** [a] נ-stropha deest ‖ [b] mlt Mss 𝔖𝔗 בְּגֹ׳ ‖ [c–c] prb cj c 5 et ins לְפָנָיו post מ׳ (cf 𝔊) ‖ **5** [a] 𝔗 ut Q; K דַּרְכּוֹ ‖ [b] prp סָרוּ (ס-stropha) cf 𝔊𝔖 ‖ **6/7** [a–a] 𝔊 *ἄνευ κακοῦ*, 𝔖 *rn' bbjšt'* meditatur malum, σ′ *οὐ γὰρ ἔσομαι ἐν κακώσει* ‖ [b–b] prp אֲשֶׁר לֹא כְרֵעַ אָלֵךְ ‖ [c] l c 𝔗 nonn Mss 𝔗 מִ׳ ‖ **8** [a] 𝔊 *μετὰ πλουσίων* = עֲשִׁירִים ‖ [b] 𝔊 (Hier) *ἀποκτεῖναι* = לַהֲרֹג ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔗) *τὸν πένητα*, recte ‖ [d] 𝔊(𝔖) *ἀποβλέπουσιν*, l יִצְפָּיוּ ‖ **9** [a] pc Mss –כּוֹ; prb l בְּסֻבְּכוֹ cf Jer 4,7 ‖ **10** [a] ins צַדִּיק (צ-stropha) ‖ [b] 𝔗 mlt Mss ut Q; l יִדְכֶּה ‖ [c] 𝔊 *ἐν τῷ αὐτὸν κατακυριεῦσαι* = בְּעָצְמוֹ, 𝔖 *wbgrmwhj* = וּבְעַצְמוֹתָיו; prp בִּמְוֹעֲצֹתָיו ‖ [d] 𝔗 pc Mss ut Q.

11 אָמַ֣ר בְּ֭לִבּוֹ שָׁ֣כַח אֵ֑ל הִסְתִּ֥יר פָּ֝נָ֗יו בַּל־רָאָ֥ה לָנֶֽצַח׃ — ל

12 (ק) ק֤וּמָה יְהוָ֗ה אֵ֭לᵃ נְשָׂ֣א יָדֶ֑ךָ אַל־תִּשְׁכַּ֥ח עֲנִיִּֽיםᵇ׃ — ב חד כת סה וחד כת שא[8] . ה חס בסיפ[9] . ענוים חד מן ה[10] כת יי וקר וי ק

13 עַל־מֶ֤ה ׀ נִאֵ֖ץ רָשָׁ֥ע ׀ אֱלֹהִ֑ים אָמַ֥ר בְּ֝לִבּ֗וֹ לֹ֣א תִּדְרֹֽשׁᵃ׃ — ג מיחד . כד[11] . ל[12]

14 (ר) רָאִ֡תָה ᵃכִּֽי־אַתָּ֨הᵃ ׀ עָ֘מָ֤ל וָכַ֨עַס ׀ תַּבִּיט֮ ᵇלָתֵ֪ת בְּיָ֫דֶ֥ךָᵇ — ל חס . ה[13]

עָ֭לֶיךָ יַעֲזֹ֣ב חֵלֶ֑כָהᶜ יָ֝ת֗וֹםᵈ אַתָּ֤ה ׀ הָיִ֬יתָ עוֹזֵֽר׃ — כ[14] מילין כת ה ס״ת ול בליש . ה מל

15 (ש) שְׁ֭בֹר זְר֣וֹעַ רָשָׁ֑ע וָ֝רָ֗עᵃ תִּֽדְרוֹשׁᵇ־רִשְׁע֥וֹ בַלᶜ־תִּמְצָֽאᵈ׃ — ל וכל טוב ורע דכות . ג מל ב מנה בליש

16 יְהוָ֣ה מֶ֭לֶךְᵃ עוֹלָ֣םᵇ וָעֶ֑ד אָֽבְד֥וּᶜ ג֝וֹיִ֗ם מֵֽאַרְצֽוֹ׃ — ו

17 (ת) תַּאֲוַ֬ת עֲנָוִ֣יםᵃ שָׁמַ֣עְתָּᵇ יְהוָ֑ה תָּכִ֥יןᶜ לִ֝בָּ֗ם תַּקְשִׁ֥יב אָזְנֶֽךָ׃

18 לִשְׁפֹּ֥ט יָת֗וֹם וָ֫דָ֥ךְ בַּל־יוֹסִ֥יף ע֑וֹדᵃ לַעֲרֹ֥ץ אֱ֝נ֗וֹשׁ מִן־הָאָֽרֶץ׃ — ל חס בסיפ

11 יא 1 לַמְנַצֵּ֗חַᵃ לְדָ֫וִ֥ד — ג

בַּיהוָ֨ה ׀ חָסִ֗יתִי אֵ֭יךְ תֹּאמְר֣וּ לְנַפְשִׁ֑י נ֝֗ודִוּᵇ הַרְכֶ֥םᶜ צִפּֽוֹר׃ — נודי חד מן מח[1] כת ו וקר י . ל

2 כִּ֤י הִנֵּ֪ה הָרְשָׁעִ֡ים יִדְרְכ֬וּן קֶ֗שֶׁת כּוֹנְנ֣וּ חִצָּ֣םᵃ עַל־יֶ֑תֶר — נה בטע ר״פ בסיפ . ב[2]

לִיר֥וֹת בְּמוֹᵇ־אֹ֝֗פֶלᶜ לְיִשְׁרֵי־לֵֽב׃ — ב חד מל וחד חס[3] . ט

3 כִּ֣י ᵃהַ֭שָּׁתוֹת יֵהָרֵס֑וּןᵃ צַ֝דִּ֗יק מַה־פָּעָֽלᵇ׃ — ל . ל

4 יְהוָ֤ה ׀ בְּֽהֵ֘יכַ֤ל קָדְשׁ֗וֹ יְהוָה֮ בַּשָּׁמַ֪יִםᵃ כִּ֫סְא֥וֹ — ה בטע ר״פ בסיפ[4]

עֵינָ֥יו יֶחֱז֑וּᵇ עַפְעַפָּ֥יו יִ֝בְחֲנ֗וּ בְּנֵ֣י אָדָֽם׃

5 יְהוָה֮ ᵃצַדִּ֪יק יִ֫בְחָ֥ןᵃ וְ֭רָשָׁע וְאֹהֵ֣ב חָמָ֑ס שָֽׂנְאָ֥הᵇ נַפְשֽׁוֹ׃ — ל . ה[5] . ב[6]

6 יַמְטֵ֥ר עַל־רְשָׁעִ֗ים פַּ֫חִ֥יםᵃ אֵ֣שׁ וְ֭גָפְרִית וְר֥וּחַ זִלְעָפ֗וֹת מְנָ֣ת — ב . ל[7]

7 כִּֽי־צַדִּ֣יק יְ֭הוָה צְדָק֣וֹתᵃ אָהֵ֑ב יָ֝שָׁ֗רᵇ יֶחֱז֥וּ פָנֵֽימוֹᶜ׃ [כּוֹסָֽם׃ ס ג — ר ומל[8] . ט[9] . ל . ל

[8] Mm 3198. [9] Mm 477. [10] Mm 3549. [11] Mm 592. [12] וחד אָמַר בלבו Ob 1,3. [13] Mm 125. [14] Mm 964. Ps 11 [1] Mm 3811. [2] Mm 3211. [3] Mm 3304. [4] Mm 3443. [5] Mm 3473. [6] Dt 10,18. [7] וחד וְלַעֲפוֹת Thr 5,10. [8] Mm 3367. [9] Mm 3212.

12 ᵃ 𝔊^ARL 𝔖 + suff 1 sg; > 𝔗, prb dl ‖ ᵇ 𝔗 mlt Mss ut Q ‖ **13** ᵃ 𝔊𝔖 3 sg ‖ **14** ᵃ⁻ᵃ dl (dttg) ‖ ᵇ⁻ᵇ prp לְיָתוֹם וָדָךְ cf 18 ‖ ᶜ cf 8ᶜ ‖ ᵈ l לִי׳ ‖ **15** ᵃ huc tr ‸ cf 𝔊𝔖 ‖ ᵇ 𝔊 (α′ σ′ 𝔖) *ζητηθήσεται* = יִדָּרֵשׁ ‖ ᶜ pc Mss כל; 𝔊𝔖 pr cop ‖ ᵈ 𝔊(𝔖) *εὑρεθῇ* = יִמָּצֵא cf α′σ′; 𝔊* + *δι' αὐτήν* ‖ **16** ᵃ 𝔊 *βασιλεύσει* ‖ ᵇ nonn Mss 𝔊𝔖𝔗 לְעֹ׳ ‖ ᶜ 𝔊 *ἀπολεῖσθε* = אֹ׳ ‖ **17** ᵃ nonn Mss 𝔊𝔖 עֲנִיִּים ‖ ᵇ 𝔊 3 sg ‖ ᶜ 𝔊(𝔖) *τὴν ἑτοιμασίαν*, Ms תבין; prp הֶגְיוֹן ‖ **18** ᵃ frt dl m cs ‖ **Ps 11,1** ᵃ 2 Mss 𝔊 + מִזְמוֹר ‖ ᵇ 𝔗 mlt Mss 𝔊α′𝔖𝔗 ut Q, K נודו; 𝔖 + *wšknj* et habita ‖ ᶜ 𝔊(𝔖𝔗) *ἐπὶ τὰ ὄρη ὡς* = הַר כְּמוֹ vel הָרִים כְּ ‖ **2** ᵃ 𝔊 *βέλη* = חִצִּים cf 64,4ᵃ ‖ ᵇ pc Mss כְּמוֹ, prb l ‖ ᶜ prp עוּף ‖ **3** ᵃ⁻ᵃ 𝔊(𝔖) *ἃ κατηρτίσω καθεῖλον* = הַשַּׁתּוֹתָ יֶהֶרְ׳ ‖ ᵇ prp יִפְעָל ‖ **4** ᵃ pc Mss + הֵכִין ‖ ᵇ 𝔊 + *εἰς τὸν πένητα*, 𝔊^U Syh + *εἰς τὴν οἰκουμένην* = לַחֶלֶד ‖ **5** ᵃ⁻ᵃ 𝔊𝔖 invers ‖ ᵇ 𝔊 3 m sg ‖ **6** ᵃ σ′ *ἄνθρακας*, l פַּחֲמֵי ‖ **7** ᵃ 𝔊𝔖 pr cop ‖ ᵇ 𝔊(𝔖) *εὐθύτητα* = יֹשֶׁר ‖ ᶜ l פָּנָיו cf Vrs.

12 יב 1 לַמְנַצֵּ֥חַ עַֽל־הַשְּׁמִינִ֗ית מִזְמ֥וֹר לְדָוִֽד׃

2 הוֹשִׁ֣יעָה^a יְ֭הוָה כִּי־גָמַ֣ר חָסִ֑יד כִּי־פַ֥סּוּ^b אֱ֝מוּנִ֗ים^c ^dמִבְּנֵ֥י אָדָֽם^d׃ ל

3 שָׁ֤וְא ׀ יְדַבְּרוּ֮ אִ֤ישׁ אֶת^a־רֵ֫עֵ֥הוּ שְׂפַ֥ת חֲלָק֑וֹת בְּלֵ֖ב וָלֵ֣ב יְדַבֵּֽרוּ׃ ג[1]. ד

4 יַכְרֵ֣ת יְ֭הוָה כָּל־שִׂפְתֵ֣י חֲלָק֑וֹת לָ֝שׁ֗וֹן^a מְדַבֶּ֥רֶת גְּדֹלֽוֹת׃ ב. ג[1]. יז[2]

5 אֲשֶׁ֤ר אָֽמְר֨וּ ׀ לִלְשֹׁנֵ֣נוּ^a נַ֭גְבִּיר שְׂפָתֵ֣ינוּ אִתָּ֑נוּ מִ֖י אָד֣וֹן לָֽנוּ׃ ל וחס

6 מִשֹּׁ֥ד עֲנִיִּים^a֮ מֵאַנְקַ֪ת^b אֶבְי֫וֹנִ֥ים עַתָּ֣ה אָ֭קוּם יֹאמַ֣ר^c יְהוָ֑ה ל. ב. ו דמטע

אָשִׁ֥ית בְּ֝יֵ֗שַׁע ^dיָפִ֥יחַֽ לֽוֹ^d׃ 7 אִֽמֲר֣וֹת יְהוָה֮ אֲמָר֪וֹת טְהֹ֫ר֥וֹת

כֶּ֣סֶף צָ֭רוּף ^aבַּעֲלִ֣יל^b לָאָ֑רֶץ^a מְ֝זֻקָּ֗ק שִׁבְעָתָֽיִם׃ ו[3]

8 אַתָּֽה־יְהוָ֥ה תִּשְׁמְרֵ֑ם^a תִּצְּרֶ֓נּוּ^b ׀ מִן־הַדּ֖וֹר ז֣וּ לְעוֹלָֽם׃ יו ר״פ בסיפ. ג ר״פ[4]

9 סָ֭בִיב רְשָׁעִ֣ים יִתְהַלָּכ֑וּן ^aכְּרֻ֥ם^b זֻ֝לּ֗וּת^{ac} לִבְנֵ֥י אָדָֽם׃ ג ר״פ[5]. ל. ל

13 יג 1 לַמְנַצֵּ֗חַ מִזְמ֥וֹר לְדָוִֽד׃ י ר״פ

2 עַד־אָ֣נָה יְ֭הוָה תִּשְׁכָּחֵ֣נִי נֶ֑צַח עַד־אָ֓נָה ׀ תַּסְתִּ֖יר אֶת־פָּנֶ֣יךָ מִמֶּֽנִּי׃

3 עַד־אָ֨נָה אָשִׁ֪ית עֵצ֡וֹת^a בְּנַפְשִׁ֗י יָג֣וֹן בִּלְבָבִ֣י יוֹמָ֑ם^b ג[1]

עַד־אָ֓נָה ׀ יָר֖וּם אֹיְבִ֣י עָלָֽי׃ ו

4 הַבִּ֣יטָה עֲ֭נֵנִי^a יְהוָ֣ה אֱלֹהָ֑י הָאִ֥ירָה עֵ֝ינַ֗י פֶּן־אִישַׁ֥ן הַמָּֽוֶת׃ ב[2]. ל

5 פֶּן־יֹאמַ֣ר אֹיְבִ֣י יְכָלְתִּ֑יו^a צָ֝רַ֗י יָ֭גִילוּ כִּ֣י אֶמּֽוֹט׃ ל. ו

6 וַאֲנִ֤י ׀ בְּחַסְדְּךָ֣ בָטַחְתִּי֮ יָ֤גֵ֥ל לִבִּ֗י בִּֽישׁוּעָ֫תֶ֥ךָ טז ר״פ לג מנה בכתיב. ב[3]

אָשִׁ֥ירָה לַיהוָ֑ה כִּ֖י גָמַ֣ל עָלָֽי^a׃

14 יד 1 לַמְנַצֵּ֗חַ^a לְדָ֫וִ֥ד ג

אָ֘מַ֤ר נָבָ֣ל בְּ֭לִבּוֹ אֵ֣ין אֱלֹהִ֑ים אמירה פלוני בלבו ו. יו מ״פ אין אין

Ps 12 [1]Mm 3213. [2]Mm 3615. [3]Mm 31. [4]Mm 3214. [5]Mm 3215. Ps 13 [1]Mm 3216. [2]Mm 3217. [3]Mm 3218.

Ps 12,2 [a] 𝔊 + suff 1 sg ‖ [b] pc Mss פָּצוּ; 𝔊(𝔖) *ὠλιγώθησαν*, 𝔗 *spw* = סָפוּ ‖ [c] 𝔖 + *mn 'r"* = מִן הָאָרֶץ ‖ [d–d] 𝔖 (v 3) *bnjnš'* = בְּנֵי א׳ ‖ 3 [a] mlt Mss 𝔊 אל ‖ 4 [a] Ms 𝔊𝔖 וְל׳ ‖ 5 [a] 𝔊(𝔖) *τὴν γλῶσσαν ἡμῶν* = לְשׁ׳; 𝔗 *bljšnn'* = בְּל׳ ‖ 6 [a] pc Mss עֲנָוִים ‖ [b] 𝔊𝔖 pr cop ‖ [c] Seb אָמַר ‖ [d–d] 𝔊 *παρρησιάσομαι ἐν αὐτῷ*, σ' *ἐμφανές*, 𝔖 *glj'jt* aperte; prp עִפְּי־חַיִל vel אוֹפִיעַ לוֹ ‖ 7 [a–a] Hier *separatum a terra*; prp מַעֲלָלָיו חָרֵץ ‖ [b] 𝔊(𝔖) *δοκίμιον*, α' *χωροῦν* ‖ 8 [a] pc Mss 𝔊 Hier ־רֵנוּ ‖ [b] nonn Mss 𝔊 ־רֵנוּ; 𝔖 *šwzbjnj wpṣnj* libera me et redime me ‖ 9 [a–a] prp כְּרָמָה זַלּוֹת cf [c] ‖ [b] pc Mss בְּרֹם, 𝔊 + suff 2 sg ‖ [c] Sexta *ἐξουθένησας* = זַלּוֹתָ cf [a–a] ‖ Ps 13,3 [a] prp עַצֶּבֶת vel עַצָּבוֹת ‖ [b] $𝔊^{AL}$ + *καὶ νυκτός* ‖ 4 [a] $𝔊^{R}$𝔖𝔗𝔙 pr cop ‖ 5 [a] 𝔊 *ἴσχυσα πρὸς αὐτόν* = יָכֹלְתִּי לוֹ? ‖ 6 [a] 𝔊 + *καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου*, ex 7,18b ‖ Ps 14,1 [a] pc Mss 𝔊 + מִזְמוֹר.

הִֽשְׁחִ֗יתוּ הִֽתְעִ֥יבוּ[b] עֲלִ֗ילָה[c] אֵ֣ין עֹֽשֵׂה־טֽוֹב׃[d]
2 יְֽהוָ֗ה[a] מִשָּׁמַיִם֮ הִשְׁקִ֪יף֮ עַֽל־בְּנֵי־אָ֫דָ֥ם
לִ֭רְאוֹת הֲיֵ֣שׁ מַשְׂכִּ֑יל דֹּ֝רֵ֗שׁ[b] אֶת־אֱלֹהִֽים׃ ב
3 הַכֹּ֥ל סָר֮[a] יַחְדָּ֪ו נֶ֫אֱלָ֥חוּ[b] ל . ב
אֵ֣ין[b] עֹֽשֵׂה־ט֑וֹב אֵ֝֗ין גַּם־אֶחָֽד׃[c] יו מ״פ אין אין
4 הֲלֹ֥א יָדְעוּ֮[a] כָּל־[b]פֹּ֪עֲלֵ֫י אָ֥וֶן אֹכְלֵ֣י[c] עַ֭מִּי אָ֥כְלוּ[d] לֶ֑חֶם יְ֝הוָ֗ה[e] לֹ֣א קָרָֽאוּ׃
5 שָׁ֤ם׀ פָּ֥חֲדוּ פָ֑חַד[a] כִּֽי־אֱ֝לֹהִ֗ים בְּד֣וֹר צַדִּֽיק׃
6 עֲצַת־עָנִ֥י תָבִ֑ישׁוּ[a] כִּ֖י יְהוָ֣ה מַחְסֵֽהוּ׃ ל
7 מִ֥י יִתֵּ֣ן מִצִּיּוֹן֮ יְשׁ֤וּעַ֪ת[a] יִשְׂרָ֫אֵ֥ל ה[1]
בְּשׁ֣וּב יְ֭הוָה שְׁב֣וּת עַמּ֑וֹ יָגֵ֥ל יַ֝עֲקֹ֗ב יִשְׂמַ֥ח[b] יִשְׂרָאֵֽל׃

ח ר״פ **15** הׄל 1 מִזְמ֗וֹר לְדָ֫וִ֥ד
יְֽהוָ֗ה מִי־יָג֥וּר בְּאָהֳלֶ֑ךָ[a] מִֽי־[b]יִ֝שְׁכֹּ֗ן בְּהַ֣ר קָדְשֶֽׁךָ׃
2 הוֹלֵ֣ךְ תָּ֭מִים וּפֹעֵ֣ל צֶ֑דֶק כו[1] מל וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה
וְדֹבֵ֥ר אֱ֝מֶ֗ת בִּלְבָבֽוֹ׃ 3 לֹֽא־רָגַ֨ל[a]׀ עַל־לְשֹׁנ֗וֹ ה . ה[2] . מז פסוק לא לא לא ד[3] מנה ר״פ
לֹא־[b]עָשָׂ֣ה לְרֵעֵ֣הוּ רָעָ֑ה וְ֝חֶרְפָּ֗ה[c] לֹא־נָשָׂ֥א עַל־קְרֹבֽוֹ׃ ג חס[4]
4 נִבְזֶ֤ה[a]׀ בְּֽעֵ֘ינָ֤יו נִמְאָ֗ס[b] וְאֶת־יִרְאֵ֣י יְהוָ֣ה יְכַבֵּ֑ד נא . ב[5]
נִשְׁבַּ֥ע לְ֝הָרַ֗ע[c] וְלֹ֣א יָמִֽר׃[d] ל[6] . ל חס
5 כַּסְפּ֤וֹ׀ לֹא־נָתַ֬ן בְּנֶ֗שֶׁךְ וְשֹׁ֥חַד עַל־נָקִ֗י לֹ֥א לָ֫קָ֥ח מז פסוק לא לא לא
עֹֽשֵׂה־אֵ֑לֶּה[a] לֹ֖א יִמּ֣וֹט לְעוֹלָֽם׃

ב[1] **16** יו 1 מִכְתָּ֥ם לְדָוִ֑ד
שָֽׁמְרֵ֥נִי אֵ֝֗ל כִּֽי־חָסִ֥יתִי בָֽךְ׃ 2 אָמַ֣רְתְּ[a] לַֽ֭יהוָה אֲדֹנָ֣י אָ֑תָּה ל געיא . ז[2] ול לשון זכר

Ps 14 [1]Mm 463. **Ps 15** [1]Mm 1788. [2]Mm 2238. [3]Mm 814. [4]Mm 600. [5]Mm 3219. [6]Mm 227.
Ps 16 [1]Mm 3220. [2]Mm 1742.

1 [b] 𝔊𝔖 ut 53,2 'וְה || [c] Ms 𝔗 עָוֶל ut 53,2 || [d] 𝔊 + *οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός* cf 3b || **2** [a] 53,3 אֱלֹהִים || [b] cf 2,2[b]; 𝔊 pr *ἤ*, 𝔖 pr cop || **3** [a] 2 Mss סָג ut 53,4 || [b–b] Ms וְאֵין–ח cf 𝔖 || [c] 2 Ms 𝔊 + קֶבֶר פָּתוּחַ גְּרוֹנָם לְשׁוֹנָם יַחֲלִיקוּן חֲמַת עַכְשׁוּב תַּחַת לְשׁוֹנָם אֲשֶׁר פִּיהֶם אָלָה וּמִרְמָה מָלֵא קַלּוּ רַגְלֵיהֶם לִשְׁפּוֹךְ דָּם׃ מָזֶל רַע וּפֶגַע רַע בְּדַרְכֵיהֶם וְדֶרֶךְ שָׁלוֹם לֹא יָדְעוּ׃ אֵין פַּחַד אֱלֹהִים לְנֶגֶד עֵינֵיהֶם׃ = Rm 3,13–18 || **4** [a] pc Mss 𝔊σ'𝔗 'כָּ || [b] > 2 Mss et 53,5 || [c] pc Mss אָכְלוּ || [d] 𝔊(𝔖) *βρώσει* = אֹכֶל || [e] 2 Mss אֱלֹהִים ut 53,5 || **5** [a] Ms 𝔊 + לֹא הָיָה פַחַד ut 53,6 || **6** [a] Ms 'הֵב || **7** [a] pc Mss עוֹת– ut 53,7 || [b] Ms 𝔊𝔖 'וְי || **Ps 15,1** [a] 𝔗 mlt Mss בְּאָהֳלֶיךָ || [b] 𝔗 mlt Mss 𝔊𝔖 Hier וּמִי || **3** [a] 𝔖 *nkwltn* mendax || [b] pc Mss 𝔊𝔖 וְלֹא || [c] 𝔖 *wšwḥd'* et munus cf 5 || **4** [a] crrp || [b] 2 Mss 'וְנ, 𝔊 *πονηρευόμενος*, 𝔖 *mrgzn'* irritator || [c] 𝔊(𝔖) *τῷ πλησίον αὐτοῦ*, σ' *ἑταῖρος εἶναι* || [d] frt ins בְּרֵעַ || **5** [a] 𝔖 + *k'jn hw* rectus est || **Ps 16,2/3** [a] mlt Mss 𝔊𝔖 Hier תִּי–.

טוֹבָתִ֗י ᶜᵇבַּל־עָלֶֽיךָ׃ᵇ

3 לִ֭קְדוֹשִׁים ᶜאֲשֶׁר־בָּאָ֣רֶץ ᵈהֵ֑מָּהᵉ וְ֝אַדִּירֵ֗יᶠ כָּל־חֶפְצִיᵍ־בָֽם׃ ג מל בליש׳[3] . ל

4 יִרְבּ֣וּᵃ עַצְּבוֹתָם֮ᵇ ᶜאַחֵ֪ר מָ֫הָ֥רוּᶜ ל

בַּל־אַסִּ֣יךְ נִסְכֵּיהֶ֣ם מִדָּ֑ם וּֽבַל־אֶשָּׂ֥א אֶת־שְׁ֝מוֹתָ֗ם עַל־שְׂפָתָֽי׃ ל . כג

5 יְֽהוָ֗ה מְנָת־חֶלְקִ֥י וְכוֹסִ֑י אַ֝תָּ֗ה תּוֹמִ֥יךְᵃ גּוֹרָלִֽיᵇ׃ ל[4]

6 חֲבָלִ֣ים נָֽפְלוּ־לִ֭י בַּנְּעִמִ֑ים אַף־נַ֝חֲלָ֗תᵃ שָֽׁפְרָ֥ה עָלָֽי׃ ל . ל

7 אֲבָרֵ֗ךְ אֶת־יְ֭הוָה אֲשֶׁ֣ר יְעָצָ֑נִי אַף־לֵ֝יל֗וֹת יִסְּר֥וּנִיᵃ כִלְיוֹתָֽי׃

8 שִׁוִּ֬יתִי יְהוָ֣ה לְנֶגְדִּ֣י תָמִ֑יד כִּ֥י מִֽ֝ימִינִ֗יᵃ בַּל־אֶמּֽוֹט׃

9 לָכֵ֤ן ׀ שָׂמַ֣חᵃ לִ֭בִּי וַיָּ֣גֶל כְּבוֹדִ֑יᵇ אַף־בְּ֝שָׂרִ֗י יִשְׁכֹּ֥ן לָבֶֽטַח׃ ג[5] . ב ובתרי לישנ

10 כִּ֤י ׀ לֹא־תַעֲזֹ֣ב נַפְשִׁ֣י לִשְׁא֑וֹל לֹֽא־תִתֵּ֥ן חֲ֝סִידְךָ֗ לִרְא֥וֹת שָֽׁחַת׃ יא בטע ר״פ בשלש ספרים . ל[6]

11 תּֽוֹדִיעֵנִי֮ אֹ֤רַח חַ֫יִּ֥ים

שֹׂ֣בַעᵃ שְׂ֭מָחוֹת אֶת־פָּנֶ֑יךָ נְעִמ֖וֹת בִּימִינְךָ֣ נֶֽצַח׃ ל ומל[7]

17 1 תְּפִלָּ֗ה לְדָ֫וִ֥ד ב[1]

שִׁמְעָ֤ה יְהוָ֨ה ׀ צֶ֡דֶקᵃ הַקְשִׁ֬יבָה רִנָּתִ֗יᵇ

הַאֲזִ֥ינָה תְפִלָּתִ֑י בְּ֝לֹ֗א שִׂפְתֵ֥י מִרְמָֽה׃ יו

2 מִֽ֭לְּפָנֶיךָ מִשְׁפָּטִ֣י יֵצֵ֑א עֵ֝ינֶ֗יךָᵃ תֶּחֱזֶ֥ינָה מֵישָׁרִֽים׃ ו . יו[2]

3 בָּ֘חַ֤נְתָּ לִבִּ֨י ׀ פָּ֘קַ֤דְתָּ לַּ֗יְלָה צְרַפְתַּ֥נִי בַל־תִּמְצָ֑א זַ֝מֹּתִ֗יᵃ ב ול בטע

בַּל־יַעֲבָר־פִּֽי׃ 4 לִפְעֻלּ֣וֹת אָ֭דָם בִּדְבַ֣ר שְׂפָתֶ֑יךָ אֲנִ֥י שָׁ֝מַ֗רְתִּיᵃ ל

אָרְח֥וֹת פָּרִֽיץᵇ׃ 5 תָּמֹ֣ךְᵃ אֲ֭שֻׁרַיᵇ בְּמַעְגְּלוֹתֶ֑יךָ בַּל־נָמ֥וֹטּוּ פְעָמָֽי׃ ב . ל

6 אֲֽנִי־קְרָאתִ֣יךָ כִֽי־תַעֲנֵ֣נִי אֵ֑ל הַֽט־אָזְנְךָ֥ לִ֝֗י שְׁמַ֣עᵃ אִמְרָתִֽי׃ יג

[3] Mm 3030. [4] וחד כוסי Ps 23,5. [5] Mm 3375. [6] Mp sub loco. [7] וחד בשמחת Ps 45,16. Ps 17 [1] Ps 86,1. [2] Mm 2362.

2/3 ᵇ⁻ᵇ 𝔊 *οὐ χρείαν ἔχεις*, 𝔖 *mn lwtk hj* a te est, σ′ (Hier 𝔗) *οὐκ ἔστιν ἄνευ σου*; prp בל־בִּלְעָדֶיךָ (vel כָּלָה ע׳) ‖ ᶜ⁻ᶜ prp בְּלִיַּעַל כָּל־ק׳ (et : tr post טובתי) ‖ ᵈ 𝔊 + suff 3 m sg ‖ ᵉ prp חָמַד ‖ ᶠ 𝔊 *ἐθαυμάστωσεν*, 𝔖 *wmšbḥ*; prp יַאְדִּיר vel הָאַדִּיר vel נַאֲרוּרִים ‖ ᵍ 𝔊 suff 3 m sg, prp חפצו vel חֲפֵצֵי ‖ 4 ᵃ exc hemist ante 4a ‖ ᵇ 𝔗 *msgn* = יַ׳ ‖ ᶜ⁻ᶜ prp אֲחֵרִים יִירָאוּ vel אָרְחָם הֵרֵעוּ, al א׳ הֵמִירוּ cf Jer 2,11 ‖ 5 ᵃ l c mlt Mss תּוֹמֵךְ cf 𝔊 ‖ ᵇ 𝔊 + *ἐμοί* cf 𝔖 ‖ 6 ᵃ l תִי– cf 𝔊𝔖 ‖ 7 ᵃ 2 Mss יסרני = יְסָּרְנִי? ‖ 8 ᵃ ins הוא ‖ 9 ᵃ 2 Mss יִשְׂ׳ ‖ ᵇ pc Mss כבדי = כְּבֵדִי? 𝔊 *ἡ γλῶσσά μου* ‖ 11 ᵃ 𝔖 *w'sb' mn* et satiabor a, 𝔊 *πληρώσεις με*, θ′ *ἑπτά* ‖ Ps 17,1 ᵃ 𝔊 + suff 1 sg, α′ (𝔖 Hier) *δίκαιον* = צַדִּיק; prp אֵל צ׳ vel אֵל צִדְקִי, al צָרָתִי vel צַעֲקָתִי ‖ ᵇ huc tr ‸ ‖ 2 ᵃ 𝔊 suff 1 sg ‖ 3 ᵃ 𝔊(𝔖 Hier) *ἀδικία*, l זִמָּתִי vel זַמֹּתַי (cf α′σ′); huc tr : ‖ 4 ᵃ huc tr : ‖ ᵇ pc Mss פרץ cf akk *parṣu* mandatum ‖ 5 ᵃ prb l תָּמְכוּ ‖ ᵇ huc tr ‸ ‖ 6 ᵃ pc Mss 𝔊𝔖 וּשׁ׳.

7 הַפְלֵה[a] חֲסָדֶיךָ [b]מוֹשִׁיעַ חוֹסִים[bc] מִמִּתְקוֹמְמִים בִּימִינֶךָ׃
8 שָׁמְרֵנִי כְּאִישׁוֹן בַּת[a]־עָיִן בְּצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנִי׃
9 מִפְּנֵי רְשָׁעִים זוּ שַׁדּוּנִי אֹיְבַי בְּנֶפֶשׁ יַקִּיפוּ עָלָי׃
10 חֶלְבָּמוֹ[a] סָּגְרוּ פִּימוֹ דִּבְּרוּ בְגֵאוּת׃
11 אַשֻּׁרֵינוּ[a] עַתָּה סְבָבוּנִי[b] עֵינֵיהֶם יָשִׁיתוּ לִנְטוֹת בָּאָרֶץ׃
12 דִּמְיֹנוֹ[a] כְּאַרְיֵה יִכְסוֹף לִטְרוֹף וְכִכְפִיר יֹשֵׁב בְּמִסְתָּרִים׃
13 קוּמָה יְהוָה קַדְּמָה פָנָיו הַכְרִיעֵהוּ פַּלְּטָה נַפְשִׁי מֵרָשָׁע חַרְבֶּךָ[a]׃
14 [a]מִמְתִים[b] יָדְךָ ׀ יְהוָה [c]מִמְתִים[d] מֵחֶלֶד[ce] חֶלְקָם[f] בַּחַיִּים[a]
וּצְפִינְךָ[g] תְּמַלֵּא[h] בִטְנָם יִשְׂבְּעוּ בָנִים וְהִנִּיחוּ יִתְרָם לְעוֹלְלֵיהֶם׃
15 אֲנִי בְּצֶדֶק אֶחֱזֶה פָנֶיךָ אֶשְׂבְּעָה [a]בְהָקִיץ תְּמוּנָתֶךָ[ab]׃

18 יח 1 לַמְנַצֵּחַ ׀ לְעֶבֶד יְהוָה לְדָוִד אֲשֶׁר דִּבֶּר ׀ לַיהוָה אֶת־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה
הַזֹּאת בְּיוֹם הִצִּיל־יְהוָה אוֹתוֹ מִכַּף כָּל־אֹיְבָיו וּמִיַּד[a] שָׁאוּל׃ 2 וַיֹּאמַר
[a]אֶרְחָמְךָ[b] יְהוָה חִזְקִי[a]׃
3 יְהוָה ׀ סַלְעִי וּמְצוּדָתִי וּמְפַלְטִי[a] אֵלִי[b] צוּרִי אֶחֱסֶה־בּוֹ
מָגִנִּי וְקֶרֶן־יִשְׁעִי מִשְׂגַּבִּי[c]׃
4 מְהֻלָּל[a] אֶקְרָא יְהוָה וּמִן־אֹיְבַי אִוָּשֵׁעַ׃
5 אֲפָפוּנִי[a] חֶבְלֵי[b]־מָוֶת וְנַחֲלֵי[c] בְלִיַּעַל יְבַעֲתוּנִי׃
6 חֶבְלֵי שְׁאוֹל סְבָבוּנִי[a] קִדְּמוּנִי מוֹקְשֵׁי מָוֶת׃
7 בַּצַּר־לִי ׀ אֶקְרָא יְהוָה וְאֶל־אֱלֹהַי אֲשַׁוֵּעַ[a]

ב חד כת ה וחד כת א[3]. ל מל
ג. ג
ל. ב
סבבונו ק
ל. ל מל. ל. ג רפי[4]
ל. ל
ב. ב
וצפונך ק[5] חד מן ז[6] פסוק מן ה מילין ז מכה וז מכה. ד[7] ב[8] מנה בליש
סז ר"פ לג מנה בכתיב וחד מן ד[9] בטע בסיפ. ד
ב. ג חד באור וחד בנביא וחד בכתיב[1]
כד מל ה מנה בכתיב. ב. צא יט מנה ר"פ
ל. ל
ח בטע ר"פ בסיפ[2]. ל
ג וחס[3]. ל
ד ג מל וחד חס[4]. ב חד מל וחד חס
ד ב חס וב מל[5]

[3] Mm 2316. [4] Mm 3737. [5] Mm 832. [6] Mm 1594. [7] Mm 1559. [8] Mm 2978. [9] Mm 3221. **Ps 18** [1] Mm 4256. [2] Mm 3443. [3] Mm 1837. [4] Mm 1838. [5] Mm 1839.

7 [a] ℭ mlt Mss הפלא ‖ [b–b] prp הו׳ חוֹסֶה־בָּךְ ‖ [c] 𝔊 *τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ* ‖ **8** [a] frt gl ‖ **10** [a] > 𝔖; prp חֵלֶב לִבָּמוֹ ‖ **11** [a] Ms אשרוני, 𝔊 *ἐκβάλλοντές με* (aram אשדוני), σ′ (𝔖) *μακαρίζοντές με*; prp ־ימוֹ vel יְשֻׁרוּנִי ‖ [b] ℭ mlt Mss 𝔗 ut Q, K 𝔊𝔖 Hier ־נִי ‖ **12** [a] 𝔊 *ὑπέλαβόν με* = דִּמּוּנִי ‖ **13** [a] 𝔊 cj c 14; 𝔖 *wmn ḥrb*ʾ et a gladio ‖ **14** [a–a] crrp ‖ [b] 𝔊 *ἀπὸ ἐχθρῶν*, α′ *ἀπὸ τεθνηκότων* cf 𝔖; prp הֲמִיתֵם vel הַתְמֵּם vel מְמֹתִים (et postea מִידְךָ) vel מַמְרִים (cf [c–c]) ‖ [c–c] prp מְמָתִים מַחֲלָה ‖ [d] 𝔊[BU] *ἀπολ(λ)ύων*, 𝔊[−BU] *ἀπὸ ὀλίγων*, α′𝔖 ut [b], Hier *qui mortui sunt* ‖ [e] α′ *ἐκ καταδύσεως*, 𝔖 *dḥpr*ʾ foveae, Hier *in profundo* ‖ [f] 𝔊 *διαμέρισον αὐτούς* cf 𝔖 (ℭ om ח׳ בחיים) ‖ [g] ℭ mlt Mss ut Q, K וצפי׳ ‖ [h] 𝔊(𝔖𝔗) *ἐπλήσθη* = תִּמָּלֵא ‖ **15** [a–a] 𝔊 *ἐν τῷ ὀφθῆναι τὴν δόξαν σου* ‖ [b] 𝔖 *hjmnwtk* fides tua ‖ **Ps 18,1** [a] mlt Mss et 2S 22,1 וּמִכַּף ‖ **2** [a–a] > 2S 22,2 ‖ [b] prp אֲרֹמִמְךָ ‖ **3** [a] dl m cs; ℭ nonn Mss et 2S 22,3 + לִי ‖ [b] ℭ pc Mss et 2S 22,3 אֱלֹהֵי ‖ [c] dl m cs ‖ **4** [a] 𝔊 *αἰνῶν* = מְהַלֵּל; 𝔖 cj c 3; prp מִמְּהֹלְלַי vel מְחֹלָל cf Jes 53,5 ‖ **5** [a] nonn Mss 𝔖𝔄 et 2S 22,5 pr כִּי ‖ [b] l prb c 2S 22,5 מִשְׁבְּרֵי ‖ [c] 2 Mss et 2S 22,5 נ׳ ‖ **6** [a] nonn Mss סבוני, 2S 22,6 סַבֻּנִי ‖ **7** [a] ℭ pc Mss אושע, 2S 22,7 אֶקְרָא.

יִשְׁמַע[b] מֵהֵיכָלוֹ[c] קוֹלִי וְשַׁוְעָתִי לְפָנָיו[d] ׀ תָּבוֹא בְאָזְנָיו׃ [חָרָה לוֹ[d]׃ ג[6]
8 וַתִּגְעַשׁ[a] וַתִּרְעַשׁ ׀ הָאָרֶץ וּמוֹסְדֵי[b] הָרִים[c] יִרְגָּזוּ [d]וַיִּתְגָּעֲשׁוּ כִּי־ ג[7]
9 עָלָה עָשָׁן ׀ בְּאַפּוֹ וְאֵשׁ־מִפִּיו[a] תֹּאכֵל [b]גֶּחָלִים בָּעֲרוּ מִמֶּנּוּ[b]׃ יו[8]
10 וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרַד וַעֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו׃ ג[9]
11 וַיִּרְכַּב עַל־כְּרוּב וַיָּעֹף וַיֵּדֶא[a] עַל־כַּנְפֵי־רוּחַ[b]׃ ג וחס[10]. ל
12 יָשֶׁת[a] חֹשֶׁךְ ׀ סִתְרוֹ[b] סְבִיבוֹתָיו[c] סֻכָּתוֹ חֶשְׁכַת־[d]מַיִם [e]עָבֵי שְׁחָקִים[e]׃ ד מל[11]
13 מִנֹּגַהּ נֶגְדּוֹ עָבָיו[a] עָבְרוּ[b] בָּרָד וְגַחֲלֵי־אֵשׁ׃
14 [a]וַיַּרְעֵם[b] בַּשָּׁמַיִם[c] ׀ יְהוָה וְעֶלְיוֹן יִתֵּן קֹלוֹ [d]בָּרָד וְגַחֲלֵי־אֵשׁ[d]׃ ב. ב[12]. ה[13] חס ד מנה בכתיב וכל אורית דכות ב מ א
15 וַיִּשְׁלַח חִצָּיו[a] וַיְפִיצֵם וּבְרָקִים רָב[b] וַיְהֻמֵּם[c]׃ ב[14]. לג קמ[15]. ג[16]
16 וַיֵּרָאוּ ׀ אֲפִיקֵי מַיִם[a] וַיִּגָּלוּ[b] מוֹסְדוֹת תֵּבֵל ד[17]. ב
מִגַּעֲרָתְךָ[c] יְהוָה מִנִּשְׁמַת[d] רוּחַ אַפֶּךָ[e]׃
17 יִשְׁלַח מִמָּרוֹם יִקָּחֵנִי יַמְשֵׁנִי מִמַּיִם רַבִּים׃ ב
18 יַצִּילֵנִי [a]מֵאֹיְבִי עָז[a] וּמִשֹּׂנְאַי[b] כִּי־אָמְצוּ מִמֶּנִּי׃ ב[12]. ז קמ למערב[18]
19 יְקַדְּמוּנִי בְיוֹם־אֵידִי[a] וַיְהִי־יְהוָה לְמִשְׁעָן[b] לִי׃ ב חד מל וחד חס. ז בנ״ך
20 [a]וַיּוֹצִיאֵנִי לַמֶּרְחָב[a] יְחַלְּצֵנִי כִּי חָפֵץ בִּי׃ ג מל
21 יִגְמְלֵנִי[a] יְהוָה כְּצִדְקִי[b] כְּבֹר[c] יָדַי יָשִׁיב לִי׃ כב[19]. כד בליש[20]
22 כִּי־שָׁמַרְתִּי דַּרְכֵי יְהוָה וְלֹא־רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהָי׃
23 כִּי כָל־מִשְׁפָּטָיו לְנֶגְדִּי וְחֻקֹּתָיו לֹא־אָסִיר[a] מֶנִּי[b]׃
24 וָאֱהִי[a] תָמִים עִמּוֹ וָאֶשְׁתַּמֵּר[b] מֵעֲוֺנִי׃ ל

[6]Mm 1840. [7]Mm 1841. [8]Mm 787. [9]Mm 1842. [10]Mm 1843. [11]Mm 2920. [12]Mp sub loco. [13]Mm 1669. [14]Ex 19,16. [15]Mm 264. [16]Mm 3222. [17]Mm 3223. [18]Mm 3655. [19]Mm 1104. [20]Mm 1685.

7 [b] 2 Mss 𝔊𝔖𝔗 et 2S 22,7 נַיְ׳ ‖ [c] 𝔊 *ἐκ ναοῦ ἁγίου αὐτοῦ* ‖ [d] > 2S 22,7, dl m cs ‖ **8** [a] 2 Mss וַתִּתְגָּ׳ ‖ [b] nonn Mss מ׳, 2S 22,8 ־דוֹת ‖ [c] 2S 22,8 הַשָּׁמַיִם ‖ [d–d] prb gl ‖ **9** [a] 𝔊(𝔖) *ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ* ‖ [b–b] prb gl ‖ **11** [a] ℭ nonn Mss et 2S 22,11 וַיֵּרָא ‖ [b] ℭ הָרוּח ‖ **12** [a] 2 Mss 𝔊𝔗 et 2S 22,12 נַיְ׳ ‖ [b] > 2S 22,12; huc tr ‸ ‖ [c] frt gl, dl m cs ‖ [d] Ms et 2S 22,12 חַשְׁרַת ‖ [e–e] 𝔊(𝔖) *ἐν νεφέλαις ἀέρων*; prb gl ‖ **13** [a] 𝔊 (Hier) *αἱ νεφέλαι*; dl ‖ [b] l c 2S 22,13 בָּעֲרוּ ‖ **14** [a] > ℭ nonn Mss ‖ [b] 2 Mss et 2S 22,14 יְ׳ ‖ [c] pc Mss 𝔊𝔗 Hier מִשׁ׳, 2S 22,14 מִן־שׁ׳ ‖ [d–d] > nonn Mss 𝔊 et 2S 22,14, dl cf 13b ‖ **15** [a] ℭ pc Mss 𝔊 et 2S 22,15 חִצִּים ‖ [b] cf 2,2[b]; 𝔊 *ἐπλήθυνεν*, l frt בָּרָק ‖ [c] ℭ et 2S 22,15 (Q) וַיָּהֹם ‖ **16** [a] pc Mss et 2S 22,16 יָם ‖ [b] ℭ et 2S 22,16 יְ׳ ‖ [c] 2S 22,16 בְּגַעֲרַת ‖ [d] Ms 𝔖 וּמ׳ ‖ [e] ℭ pc Mss אפיך, ℭ Ms et 2S 22,16 אַפּוֹ ‖ **18** [a–a] 𝔊𝔖 pl cf 𝔗 ‖ [b] 2 Mss וּמִמִּתְקוֹמְמַי, 2S 22,18 מִשּׂ׳ ‖ **19** [a] 𝔗 *tjltwlj* = נוֹדִי? ‖ [b] 𝔖𝔗 ut 2S 22,19 מ׳ ‖ **20** [a–a] 2S 22,20 וַיֹּצֵא ל׳ אֹתִי ‖ **21** [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ [b] ℭ pc Mss et 2S 22,21 ־קָתִי, 2 Mss בְּצ׳ cf 25[a] ‖ [c] ℭ Ms כבד, pc Mss כְּבוֹד cf 2S 22,21 $𝔊^L$ *δόξαν*; 𝔊𝔖 pr cop ‖ **23** [a] ℭ mlt Mss et 2S 22,23 אָסוּר ‖ [b] 2S 22,23 מִמֶּנָּה ‖ **24** [a] 2S 22,24 וָאֶהְיֶה ‖ [b] ℭ ואשמר; 2S 22,24 melius ־מְּרָה.

25 וַיָּשֶׁב־יְהוָה לִי כְצִדְקִי[a] [b]כְּבֹר יָדַי[b] לְנֶגֶד עֵינָיו[c]׃ כה. כב[21]
26 עִם־[a]חָסִיד תִּתְחַסָּד עִם־[b]גְּבַר[c] תָּמִים תִּתַּמָּם׃ ב. ג. ב
27 עִם־[a]נָבָר תִּתְבָּרָר[b] וְעִם־עִקֵּשׁ תִּתְפַּתָּל[c]׃ ל. ה. ל
28 [a]כִּי־אַתָּה[a] עַם־עָנִי[b] תוֹשִׁיעַ [c]וְעֵינַיִם רָמוֹת[c] תַּשְׁפִּיל׃ ו כת כן[22]
29 כִּי־אַתָּה תָּאִיר[a] נֵרִי יְהוָה[b] אֱלֹהַי[c] יַגִּיהַּ[d] חָשְׁכִּי׃ ל[23]
30 כִּי־בְךָ אָרֻץ[a] גְּדוּד[b] וּבֵאלֹהַי[c] אֲדַלֶּג־שׁוּר׃ ד ג מל וחד חס[24]. ל
31 הָאֵל תָּמִים דַּרְכּוֹ [a]אִמְרַת־יְהוָה צְרוּפָה[a]
מָגֵן הוּא לְכֹל ׀ הַחֹסִים בּוֹ׃
32 כִּי מִי אֱלוֹהַּ[a] מִבַּלְעֲדֵי יְהוָה וּמִי צוּר [b]זוּלָתִי[c] אֱלֹהֵינוּ[b]׃ נה בטע ר״פ בסיפ. ל
33 הָאֵל הַמְאַזְּרֵנִי[a] חָיִל וַיִּתֵּן[b] תָּמִים דַּרְכִּי[c]׃
34 מְשַׁוֶּה רַגְלַי[a] כָּאַיָּלוֹת וְעַל בָּמֹתַי[b] יַעֲמִידֵנִי׃ ג ב מל וחד חס[25]. ל מל
35 מְלַמֵּד יָדַי לַמִּלְחָמָה וְנִחֲתָה[a] קֶשֶׁת־נְחוּשָׁה[b] זְרוֹעֹתָי׃ כב[21]. ב חד חס וחד מל
36 וַתִּתֶּן־לִי מָגֵן יִשְׁעֶךָ[a] [b]וִימִינְךָ תִסְעָדֵנִי[b] וְעַנְוַתְךָ[c] תַרְבֵּנִי[d]׃
37 תַּרְחִיב צַעֲדִי[a] תַחְתָּי[b] וְלֹא מָעֲדוּ קַרְסֻלָּי׃ ב וחס
38 אֶרְדּוֹף[a] אוֹיְבַי וְאַשִּׂיגֵם[b] וְלֹא־אָשׁוּב[c] עַד־כַּלּוֹתָם׃ ג ב חס ול מל. יא מל[26]. ד[27]
39 אֶמְחָצֵם[a] וְלֹא־[b]יֻכְלוּ קוּם[b] יִפְּלוּ[c] תַּחַת רַגְלָי׃ יא[28] ב[29] מנה חס
40 וַתְּאַזְּרֵנִי[a] חַיִל לַמִּלְחָמָה תַּכְרִיעַ[b] קָמַי תַּחְתָּי[c]׃ ל מפק א[30]

[21] Mm 1104. [22] Mm 1700. [23] Mm 3224. [24] Mm 1845. [25] Mm 3124. [26] Mm 3365. [27] Mm 1847. [28] Mm 2545. [29] Mm 1276. [30] Mm 331.

25 [a] 𝔗 et 2S 22,25 קָתִי—, pc Mss בְּצִ׳ cf 21 [b] ‖ [b—b] 2S 22,25 כְּבֹרִי; Ms כְּבוֹד י׳, Ms כְּבוֹדִי cf 21 [c] ‖ [c] pc Mss נֵי— ‖ **26** [a] prb ins אִישׁ ‖ [b] nonn Mss o εβρ′ 𝔊𝔖 וְעִם ‖ [c] pc Mss et 2S 22,26 גִּבּוֹר ‖ **27** [a] o εβρ′ 𝔊𝔖 pr cop ‖ [b] 𝔗 pc Mss et 2S 22,27 תִּתָּבַר, 𝔗 תתברר ‖ [c] 𝔗 pc Mss et 2S 22,27 תִּתַּפָּל ‖ **28** [a—a] 2S 22,28 וְאֶת־ ‖ [b] l frt עָנָו ‖ [c—c] 𝔊 *καὶ ὀφθαλμοὺς ὑπερηφάνων* = נֵי רָמִים—, 2S 22,28 נֶיךָ עַל־רָמִים— ‖ **29** [a] > 2S 22,29, prb dl ‖ [b] prb huc tr ‸ cf 2S 22,29 ‖ [c] 2S 22,29 וַיהוָה ‖ [d] 𝔊 2 sg ‖ **30** [a] 𝔊 *ῥυσθήσομαι* ‖ [b] 𝔊 *ἀπὸ πειρατηρίου*; l prb גָּדֵר cf 2S 22,30 𝔊[L] *πεφραγμένος* = גָּדוּר ‖ [c] 2S 22,30 בּ׳ ‖ **31** [a—a] prb gl, dl m cs ‖ **32** [a] 2 Mss et 2S 22,32 אֵל ‖ [b—b] Ms 𝔖𝔄 כֵּא׳ ‖ [c] 2S 22,32 מִבַּלְעֲדֵי ‖ **33** [a] 2S 22,33 מָעוּזִּי ‖ [b] 2S 22,33 וַיַּתֵּר ‖ [c] 𝔗 pc Mss et 2S 22,33 (K) דרכּוֹ ‖ **34** [a] 2S 22,34 (K) יו— ‖ [b] 𝔊𝔖[W] Hier et 2S 22,34 (𝔊𝔙) om suff ‖ **35** [a] Ms et 2S 22,35 וְנִחַת cf 𝔖𝔗σ′ Hier, prp וְנַחַת; 𝔊 *καὶ ἔθου* = וְנָתַתָּה? ‖ [b] > 2S 22,35 𝔊[L], prb dl m cs ‖ **36** [a] 𝔊* suff 1 sg; 𝔖𝔗 om suff ‖ [b—b] > 2S 22,36, dl ‖ [c] l c 2S 22,36 וַעֲנֹתְךָ cf 𝔊θ′ (𝔖) *καὶ ἡ παιδεία σου*, σ′ *καὶ τὸ ὑπακούειν σοι*; prp וְעֶזְרָתְךָ ‖ [d] 𝔊 + *εἰς τέλος* = לָנֶצַח ‖ **37** [a] 𝔊𝔖 pl cf o εβρ′ *σααδαι* ‖ [b] Ms et 2S 22,37 תַּחְתֵּנִי ‖ **38** [a] 2S 22,38 אֶרְדְּפָה ‖ [b] 𝔗 ut 2S 22,38 וָאַשְׁמִידֵם ‖ [c] cf 2,2[b] ‖ **39** [a] 2S 22,39 וָאֲכַלֵּם וָאֶ׳ ‖ [b—b] 2S 22,39 יְקוּמוּן ‖ [c] 𝔖𝔗 ut 2S 22,39 וַיִּ׳, sic l ‖ **40** [a] 2 Mss et 2S 22,40 (K) ותזרני ‖ [b] 𝔊 + *πάντας* ‖ [c] 2S 22,40 תֵּנִי—.

41 וְאֹיְבַי נָתַתָּה לִּי עֹרֶף וּמְשַׂנְאַי אַצְמִיתֵם׃ — ג[31]. לא[32]

42 יְשַׁוְּעוּ וְאֵין־מוֹשִׁיעַ עַל־יְהוָה וְלֹא עָנָם׃

43 וְאֶשְׁחָקֵם כְּעָפָר עַל־פְּנֵי־רוּחַ כְּטִיט חוּצוֹת אֲרִיקֵם׃ — ל[33]

44 תְּפַלְּטֵנִי מֵרִיבֵי עָם תְּשִׂימֵנִי לְרֹאשׁ גּוֹיִם — יז וכל זקף אתנח וס״פ דכות[34]. כד

עַם לֹא־יָדַעְתִּי יַעַבְדוּנִי׃ 45 לְשֵׁמַע אֹזֶן יִשָּׁמְעוּ לִי — ג. ב. כה

בְּנֵי־נֵכָר יְכַחֲשׁוּ־לִי׃

46 בְּנֵי־נֵכָר יִבֹּלוּ וְיַחְרְגוּ מִמִּסְגְּרוֹתֵיהֶם׃ — ל. ה[35] מל ב[36] מנה בליש חד חס וחד מל

47 חַי־יְהוָה וּבָרוּךְ צוּרִי וְיָרוּם אֱלוֹהֵי יִשְׁעִי׃ — ז[37]. ג מל בליש[38]

48 הָאֵל הַנּוֹתֵן נְקָמוֹת לִי וַיַּדְבֵּר עַמִּים תַּחְתָּי׃ — ד מל[39]. ל[40]

49 מְפַלְּטִי מֵאֹיְבָי אַף מִן־קָמַי תְּרוֹמְמֵנִי מֵאִישׁ חָמָס תַּצִּילֵנִי׃ — ל

50 עַל־כֵּן ׀ אוֹדְךָ בַגּוֹיִם ׀ יְהוָה וּלְשִׁמְךָ אֲזַמֵּרָה׃ — ל. כב

51 מַגְדִּל יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ וְעֹשֶׂה חֶסֶד ׀ לִמְשִׁיחוֹ — מגדיל[41] ק חד מן ג חס בליש. ז מל[42]. כב[43] ז מנה בסיפ ול בליש. ד

לְדָוִד וּלְזַרְעוֹ עַד־עוֹלָם׃

19 יט 1 לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד׃ — י ר״פ

2 הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד־אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מַגִּיד הָרָקִיעַ׃ — ל[1]

3 יוֹם לְיוֹם יַבִּיעַ אֹמֶר וְלַיְלָה לְּלַיְלָה יְחַוֶּה־דָּעַת׃ — ל. ו חס[2]. ל[3]. ל

4 אֵין אֹמֶר וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמָע קוֹלָם׃ — ו חס[2]. ד

[31] Mm 3225. [32] Mm 486. [33] Mm 1849. [34] Mm 2120. [35] Mm 1911. [36] Mm 3109. [37] Mm 1850. [38] Mm 3226. [39] Mm 3436. [40] וחד ידבר Ps 47,4. [41] Mm 839. [42] Mm 1852. [43] Mm 475. Ps 19 [1] Mm 2441. [2] Mm 3122. [3] Mm 3230.

41 a–a 𝔖(𝔗) *ttbr qdmj* franges coram me ‖ b pc Mss et 2S 22,41 תַּתָּה ‖ c–c pc Mss et 2S 22,41 'מ' וָא ‖ d 𝔊 et 2S 22,41 (𝔊) 2 sg ‖ **42** a 2S 22,42 יִשְׁעוּ ‖ b–b l c 2S 22,42 'אֶל־י; 𝔖(𝔗) *nb'wn mn mrj'* petent a Domino ‖ **43** a–a Ms et 2S 22,43 כַּעֲפַר־אֶרֶץ, id 𝔗 pro 'כע; prp כַּעֲפַר רְחֹב vel כַּעֲפַר אֹרַח ‖ b l c mlt Mss 𝔊𝔖𝔗 et 2S 22,43 אֲדִקֵּם; 2 Mss et 2S 22,43 + אֶרְקָעֵם (var) ‖ **44** a 2S 22,44 'וַתְּ ‖ b prp מֵרִבְבוֹת vel מֵרִבּוֹ vel מְרִיבֵי ‖ c 2S 22,44 עַמִּי ‖ d Ms 𝔗 et 2S 22,44 תִּשְׁמְרֵנִי ‖ e Ms et 2S 22,44 𝔊ᴸ לאור cf Jes 42,6 49,6 ‖ f 𝔗 יעבוד ‖ **45** a 2S 22,45 a et b invers ‖ b 𝔗 et 2S 22,45 לִשְׁמוֹעַ ‖ c–c prb dl ‖ d l c 2S 22,45 'יִתְכַּ vel 'יְכַ ‖ **46** a Ms 𝔖𝔗 יִכְלוּ; 𝔊 ἐπαλαιώθησαν = יִבְלוּ ‖ b 𝔗 mlt Mss et 2S 22,46 וְיַחְגְּרוּ, 𝔊(𝔖) καὶ ἐχώλαναν, recte ‖ c 2S 22,46 תָם—, 𝔊(𝔖) ἀπὸ τῶν τρίβων αὐτῶν = מִמְּסִלּוֹתֵיהֶם vel מִמַּעְגְּלֹתֵיהֶם ‖ **47** a–a 𝔖 *'lhj wprwqj* = 'הַי וְ— ‖ b 2S 22,47 + צוּר ‖ **48** a 2S 22,48 וּמוֹרִיד, Ps 144,2 הָרוֹדֵד, 𝔊 καὶ ὑποτάξας ‖ b 2S 22,48 תַּחְתֵּנִי ‖ **49** a 2S 22,49 וּמוֹצִיאִי ‖ b > pc Mss et 2S 22,49 ‖ c–c 𝔗 Ms et 2S 22,49 מִקָּמַי ‖ d nonn Mss et 2S 22,49 חֲמָסִים ‖ **50** a–a pc Mss et 2S 22,50 invers, frt recte et postea l לשמך ‖ b pc Mss et 2S 22,50 ־ר— ‖ **51** a 2S 22,51 (Q) מִגְדּוֹל ‖ **Ps 19,2** a 𝔗 pc Mss 'מ, 𝔗 σ'𝔗𝔙 —שׂי ‖ **3** a 2 Mss 𝔖ᴬ 'לָ.

5 בְּכָל־הָאָ֨רֶץ ׀ יָ֘צָ֤א קַוָּ֗ם[a] וּבִקְצֵ֣ה[b] תֵ֭בֵל מִלֵּיהֶ֑ם — ל . ל
לַ֝שֶּׁ֗מֶשׁ[c] שָֽׂם־אֹ֥הֶל[d] בָּהֶֽם[e]׃
6 וְה֗וּא כְּחָתָ֗ן יֹצֵ֥א מֵחֻפָּת֑וֹ יָשִׂ֥ישׂ כְּ֝גִבּ֗וֹר לָר֥וּץ אֹֽרַח[a]׃ — לג ר״פ . ל[4] . ב[5] דמטע ול[6] חס בכתיב . ל . ל . ג[7]
7 מִקְצֵ֤ה הַשָּׁמַ֨יִם ׀ מֽוֹצָא֗וֹ וּתְקוּפָת֥וֹ עַל[a]־קְצוֹתָ֑ם[b] — ב חד מל וחד חס[8] . ל
וְאֵ֥ין נִ֝סְתָּ֗ר מֵֽחַמָּתֽוֹ׃ — ל

8 תּ֘וֹרַ֤ת יְהוָ֣ה תְּ֭מִימָה מְשִׁ֣יבַת נָ֑פֶשׁ — ל
עֵד֥וּת יְהוָ֥ה נֶ֝אֱמָנָ֗ה מַחְכִּ֥ימַת פֶּֽתִי׃ — ל
9 פִּקּ֘וּדֵ֤י יְהוָ֣ה יְ֭שָׁרִים מְשַׂמְּחֵי־לֵ֑ב
מִצְוַ֥ת יְהוָ֥ה בָּ֝רָ֗ה מְאִירַ֥ת עֵינָֽיִם׃ — ג[9] . ה כת כן וכל לשון אכילה דכות[10] . ל . כת
10 יִרְאַ֤ת[a] יְהוָ֨ה ׀ טְהוֹרָה֮ עוֹמֶ֪דֶת לָ֫עַ֥ד — ה[11]
מִשְׁפְּטֵֽי־יְהוָ֥ה אֱמֶ֑ת צָֽדְק֥וּ יַחְדָּֽו׃
11 הַֽנֶּחֱמָדִ֗ים מִ֭זָּהָב וּמִפַּ֣ז רָ֑ב — ל
וּמְתוּקִ֥ים מִ֝דְּבַ֗שׁ וְנֹ֣פֶת צוּפִֽים׃ — ל . ל
12 גַּֽם[a]־עַ֭בְדְּךָ נִזְהָ֣ר בָּהֶ֑ם בְּ֝שָׁמְרָ֗ם עֵ֣קֶב רָֽב׃ — כב פסוק דלית בהון לא ו ולא י[12] . ל וכל יחזק דכות
13 שְׁגִיא֥וֹת מִֽי־יָבִ֑ין מִֽנִּסְתָּר֥וֹת[a] נַקֵּֽנִי׃ — ל
14 גַּ֤ם מִזֵּדִ֨ים[a] ׀ חֲשֹׂ֬ךְ עַבְדֶּ֗ךָ אַֽל[b]־יִמְשְׁלוּ־בִ֣י[c] — ז[13] וכל אתנח וס״פ דכות ב מ א
אָ֣ז אֵיתָ֑ם[d] וְ֝נִקֵּ֗יתִי מִפֶּ֥שַֽׁע רָֽב׃ — ל מל [ל וחס
15 יִהְי֤וּ[a] לְרָצ֨וֹן ׀ אִמְרֵי־פִ֡י וְהֶגְי֣וֹן לִבִּ֣י לְפָנֶ֑יךָ[b] יְ֝הוָ֗ה צוּרִ֥י [וְגֹאֲלִֽי׃ — ל ומל

20 1 לַמְנַצֵּ֗חַ מִזְמ֥וֹר לְדָוִֽד׃ — י ר״פ
2 יַֽעַנְךָ֣ יְ֭הוָה בְּי֣וֹם צָרָ֑ה יְ֝שַׂגֶּבְךָ֗ שֵׁ֤ם ׀ אֱלֹהֵ֬י יַעֲקֹֽב׃
3 יִשְׁלַֽח־עֶזְרְךָ֥ מִקֹּ֑דֶשׁ[a] וּ֝מִצִּיּ֗וֹן יִסְעָדֶֽךָּ׃ — ל . ל
4 יִזְכֹּ֥ר כָּל־מִנְחֹתֶ֑ךָ[a] וְעוֹלָֽתְךָ֖[b] יְדַשְּׁנֶ֣ה[c] סֶֽלָה[d]׃ — ל . ל מל . ל
5 יִֽתֶּן־לְךָ֥[a] כִלְבָבֶ֑ךָ וְֽכָל־עֲצָתְךָ֥ יְמַלֵּֽא׃ — ב[1] . ז[2]

[4] חד קָטָן Jes 61,10. [5] Mm 3227. [6] Mm 1268. [7] Mm 3582. [8] Mm 3011. [9] Mm 1364. [10] Mm 3680. [11] Mm 1140. [12] Mm 878. [13] Mm 1660. Ps 20 [1] Mm 1595. [2] Mm 706.

5 [a] 𝔊 (σ′𝔖) *φθόγγος* ‖ [b] α′ *καὶ εἰς τέλος* = וְלַקֵ׳ ‖ [c] ℭ nonn Mss וְלַ׳ cf 𝔖, 𝔊 *ἐν τῷ ἡλίῳ* ‖ [d] 𝔊(𝔖) *τὸ σκήνωμα αὐτοῦ* ‖ [e] > 𝔊 ‖ **6** [a] 𝔊𝔖 + suff 3 sg ‖ **7** [a] nonn Mss 𝔊 עַד ‖ [b] ℭ ־תיו, 𝔊(𝔖) *ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ* = ־ת הַשָּׁמַיִם ‖ **10** [a] frt l אִמְרַת cf 119,38 ‖ **12** [a] 𝔊𝔖[A] pr cop ‖ **13** [a] nonn Mss 𝔖𝔗 ומ׳ ‖ **14** [a] 𝔊 *ἀπὸ ἀλλοτρίων* = מִזָּרִים ‖ [b] ℭ pc Mss וְאַל ‖ [c] huc tr ‸ ‖ [d] l c pc Mss אֶתָּם ‖ **15** [a] 2 Mss 𝔊 וִי׳ ‖ [b] 𝔊 + *διὰ παντός* = תָּמִיד ‖ **Ps 20,3** [a] 𝔖𝔗 + suff 3 sg ‖ **4** [a] ℭ nonn Mss ־תֶיךָ cf 𝔖𝔗𝔄, 𝔊 Hier sg = ־חָתְךָ ‖ [b] pc Mss 𝔖𝔗𝔄 ־לֹתֶיךָ ‖ [c] l frt ־הָ; prp יְדַרְשֶׁנָּה ‖ [d] > 𝔖 ‖ **5** [a] pc Mss 𝔊[-BS]𝔖𝔄 + יהוה.

6 נְרַנְּנָה ׀ בִּֽישׁוּעָתֶךָ וּבְשֵׁם־אֱלֹהֵינוּ נִדְגֹּל[a]
יְמַלֵּא יְהוָה כָּל־מִשְׁאֲלוֹתֶֽיךָ׃
7 עַתָּה[a] יָדַעְתִּי כִּי הוֹשִׁיעַ ׀ יְהוָה מְשִׁיחוֹ
יַעֲנֵהוּ מִשְּׁמֵי קָדְשׁוֹ בִּגְבֻרוֹת[b] יֵשַׁע יְמִינֽוֹ׃
8 אֵלֶּה בָרֶכֶב וְאֵלֶּה בַסּוּסִים וַאֲנַחְנוּ ׀ בְּשֵׁם־יְהוָה[a] אֱלֹהֵינוּ נַזְכִּֽיר[b]׃
9 הֵמָּה כָּרְעוּ וְנָפָלוּ וַאֲנַחְנוּ קַּמְנוּ[a] וַנִּתְעוֹדָֽד[b]׃
10 יְהוָה הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ[a] יַעֲנֵנוּ[b] בְיוֹם־קָרְאֵֽנוּ׃ סג

21 1 לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִֽד׃
2 יְהוָה בְּעָזְּךָ יִשְׂמַח־מֶלֶךְ וּבִישׁוּעָתְךָ מַה־[a]יָּגֶיל[b] מְאֹֽד׃
3 תַּאֲוַת לִבּוֹ נָתַתָּה לּוֹ וַאֲרֶשֶׁת שְׂפָתָיו בַּל־מָנַעְתָּ סֶּֽלָה[a]׃
4 כִּֽי־תְקַדְּמֶנּוּ בִּרְכוֹת טוֹב תָּשִׁית לְרֹאשׁוֹ עֲטֶרֶת פָּֽז׃
5 חַיִּים ׀ שָׁאַל מִמְּךָ נָתַתָּה[a] לּוֹ אֹרֶךְ יָמִים עוֹלָם וָעֶֽד׃
6 גָּדוֹל כְּבוֹדוֹ בִּישׁוּעָתֶךָ הוֹד וְהָדָר[a] תְּשַׁוֶּה עָלָֽיו׃
7 כִּֽי־תְשִׁיתֵהוּ בְרָכוֹת לָעַד[a] תְּחַדֵּהוּ בְשִׂמְחָה אֶת־[b]פָּנֶֽיךָ׃
8 כִּֽי־הַמֶּלֶךְ בֹּטֵחַ בַּיהוָה וּבְחֶסֶד עֶלְיוֹן בַּל־יִמּֽוֹט׃
9 תִּמְצָא יָדְךָ לְכָל־אֹיְבֶיךָ יְמִינְךָ[a] תִּמְצָא[b] שֹׂנְאֶֽיךָ׃
10 תְּשִׁיתֵמוֹ ׀ כְּתַנּוּר אֵשׁ[a] לְעֵת פָּנֶיךָ יְהוָה
[b]בְּאַפּוֹ יְבַלְּעֵם וְתֹאכְלֵם אֵֽשׁ[b]׃
11 פִּרְיָמוֹ מֵאֶרֶץ תְּאַבֵּד וְזַרְעָם מִבְּנֵי אָדָֽם׃
12 כִּֽי־נָטוּ עָלֶיךָ רָעָה חָשְׁבוּ מְזִמָּה[a] בַּל־יוּכָֽלוּ׃
13 כִּי תְּשִׁיתֵמוֹ שֶׁכֶם בְּמֵיתָרֶיךָ[a] תְּכוֹנֵן עַל־פְּנֵיהֶֽם׃
14 רוּמָה יְהוָה בְעֻזֶּךָ נָשִׁירָה וּנְזַמְּרָה גְּבוּרָתֶֽךָ[a]׃

ל
ז[3]. ל ומל
כה ר״פ[4]. ב[5]
ג[6]
יט ר״פ[7]
ב[8]
י ר״פ[1]
ג. ל יתיר י[2]
ל
ג געיא[3]. ו רפי ול מל[3]. ה[4]
ב ר״פ[5]. ו
ל
ד[6]. ל
ד חס בסיפ
ג
ב
ל
ל
חד מן אתנח פת בסיפ. ל. ל ומל

[3] Mm 706. [4] Mm 1057. [5] Mm 1720. [6] Mm 2605. [7] Mm 1497. [8] Dt 4,7. Ps 21 [1] Mp sub loco. [2] Mm 3239. [3] Mm 363 et Mm 3839. [4] Mm 3228. [5] Mm 3229. [6] Mm 3595.

6 [a] 𝔊 *μεγαλυνθησόμεθα* = נִגְדַּל vel נְגַדֵּל? prp נָגִיל ‖ **7** [a] frt ins יָדוּעַ m cs ‖ [b] ℭ mlt Mss α′σ′ Hier 𝔖 בגבורת cf 21,14 ‖ **8** [a] > ℭ pc Mss 𝔊[A] cf 6 ‖ [b] 𝔊 *μεγαλυνθησόμεθα*, 𝔖 *nʿšn* fortes erimus, l נַגְבִּיר ‖ **9** [a] sic L, mlt Mss Edd קָ׳ ‖ [b] σ′ *καὶ ὑπομένομεν* ‖ **10** [a] huc tr ‸ ‖ [b] l וְעַ׳ cf 𝔊𝔗 ‖ **Ps 21,2** > 𝔊𝔖 ‖ [b] K יָגֶיל, Q ℭ mlt Mss יָגֶל ‖ **3** [a] > 𝔖 ‖ **5** [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ **6** [a] cf 2,2[b] ‖ **7** [a] 𝔊(𝔖) *εἰς αἰῶνα αἰῶνος* ‖ [b] 𝔗 *dj mn* = מֵאֵת ‖ **9** [a] cf 2,2[b] ‖ [b] ins frt c 2 Mss 𝔊𝔗 לְכָל־ ‖ **10** [a] huc tr ‸ ‖ [b–b] gl ‖ **12** [a] pc Mss 𝔊[AL]σ′𝔗𝔙 מזמות ‖ **13** [a] ℭ במתרך ‖ **14** [a] ℭ nonn Mss 𝔊 ־רָתֶיךָ.

22 כב 1 לַמְנַצֵּחַ עַל־אַיֶּלֶת[a] הַשַּׁחַר מִזְמוֹר לְדָוִד׃ — ג[1] . ט פשטין פת ס״פ בסיפ[2]
2 אֵלִי אֵלִי[a] לָמָה עֲזַבְתָּנִי [b]רָחוֹק מִישׁוּעָתִי[bc] דִּבְרֵי שַׁאֲגָתִי[d]׃ — ל
3 אֱלֹהַי אֶקְרָא יוֹמָם וְלֹא תַעֲנֶה וְלַיְלָה וְלֹא[a]־דֻומִיָּה לִי׃ — ג פסוק[3] . ו[4] . ד
4 וְאַתָּה קָדוֹשׁ[a] יוֹשֵׁב[b] תְּהִלּוֹת[c] יִשְׂרָאֵל׃ — ב מל בסיפ[5] . ד[6]
5 בְּךָ בָּטְחוּ אֲבֹתֵינוּ בָּטְחוּ וַתְּפַלְּטֵמוֹ׃
6 אֵלֶיךָ זָעֲקוּ וְנִמְלָטוּ בְּךָ בָטְחוּ וְלֹא־בוֹשׁוּ׃ — ג מל[7]
7 וְאָנֹכִי תוֹלַעַת וְלֹא־אִישׁ חֶרְפַּת אָדָם וּבְזוּי עָם׃ — ט ר״פ וכל תרי עשר דכות[8] . ב . ל
8 כָּל־רֹאַי יַלְעִגוּ לִי יַפְטִירוּ בְשָׂפָה יָנִיעוּ[a] רֹאשׁ׃ — ל וחס[9]
9 גֹּל[a] אֶל־יְהוָה יְפַלְּטֵהוּ יַצִּילֵהוּ כִּי חָפֵץ בּוֹ׃
10 כִּי־אַתָּה גֹחִי מִבָּטֶן מַבְטִיחִי[a] [b]עַל־שְׁדֵי[b] אִמִּי׃ — ל . ל ומל
11 עָלֶיךָ הָשְׁלַכְתִּי מֵרָחֶם מִבֶּטֶן אִמִּי אֵלִי אָתָּה׃ — ל
12 אַל־תִּרְחַק מִמֶּנִּי כִּי־צָרָה קְרוֹבָה כִּי־אֵין עוֹזֵר׃ — ה מל
13 סְבָבוּנִי פָּרִים רַבִּים אַבִּירֵי בָשָׁן כִּתְּרוּנִי׃ — ל
14 פָּצוּ עָלַי פִּיהֶם אַרְיֵה[a] טֹרֵף וְשֹׁאֵג׃ — ד . ל
15 כַּמַּיִם נִשְׁפַּכְתִּי וְהִתְפָּרְדוּ כָּל־עַצְמוֹתָי
הָיָה לִבִּי כַּדּוֹנָג נָמֵס בְּתוֹךְ מֵעָי׃
16 יָבֵשׁ כַּחֶרֶשׂ ׀ כֹּחִי[a] וּלְשׁוֹנִי מֻדְבָּק מַלְקוֹחָי — ג[10] . ל . ל ומל
וְלַעֲפַר־מָוֶת תִּשְׁפְּתֵנִי[b]׃ — ל
17 כִּי סְבָבוּנִי כְּלָבִים[a] עֲדַת מְרֵעִים הִקִּיפוּנִי — ל ומל
כָּאֲרִי[b] יָדַי וְרַגְלָי׃ — ב קמ . כב[11]
18 אֲסַפֵּר כָּל־עַצְמוֹתָי הֵמָּה יַבִּיטוּ יִרְאוּ־בִי׃
19 יְחַלְּקוּ בְגָדַי לָהֶם וְעַל־לְבוּשִׁי יַפִּילוּ גוֹרָל׃

Ps 22 [1]Mm 2536. [2]Textus contra Mp, cf Mp sub loco. [3]Mp sub loco. [4]Mm 3230. [5]Mm 3231. [6]Mm 474. [7]Mm 2380. [8]Mm 1472. [9]וחד וילעגו Neh 2,19. [10]Mm 3518. [11]Mm 1104.

Ps 22,1 [a] 𝔊(σʹ𝔗) *τῆς ἀντιλήμψεως* = אֱיָלֻת? cf 20 ‖ **2** [a] 𝔊 + *πρόσχες μοι* ‖ [b–b] 𝔖[W] *w'rḥqt mnj pwrqnj* et removeris a me salutem meam ‖ [c] prp מִשַּׁוְעָתִי ‖ [d] 𝔊(𝔖) *τῶν παραπτωμάτων μου* = שְׁגָאֹתַי ‖ **3** [a] l c pc Mss 𝔗 לא ‖ **4** [a] 𝔊* *ἐν ἁγίοις*, 𝔊[L](𝔙) *-ίῳ* ‖ [b] huc tr ‸ ‖ [c] 𝔊 sg cf pc Mss תהלת, 𝔖 *(b)šwbḥk* (in) gloria tua ‖ **8** [a] 𝔖𝔙 pr cop ‖ **9** [a] 𝔊(𝔖) *ἤλπισεν* cf Mt 27,43, l גַּל; 𝔗 *jšbḥ* praedicabit, 𝔗[W] *šbḥ* ‖ **10** [a] ℭ pc Mss 𝔊𝔖 Hier מִבְטַחִי ‖ [b–b] Ms 𝔊𝔖[W] Hier מִשְּׁדֵי ‖ **14** [a] Ms Vrs כְּאַ׳ ‖ **16** [a] l חִכִּי ‖ [b] 𝔏[G] *deduxerunt*, l prb שְׁפָתָנִי ‖ **17** [a] αʹσʹ (Hier) *θηραταί*, 𝔊(𝔗) + *πολλοί* ‖ [b] pc Mss Edd כארו, 2 Mss Edd כָּרוּ cf 𝔊(𝔖) *ὤρυξαν*, αʹ *ἐπέδησαν*, σʹ *ὡς ζητοῦντες δῆσαι*.

20 וְאַתָּ֣ה יְ֭הוָה אַל־תִּרְחָ֑ק אֱ֝יָלוּתִ֗י לְעֶזְרָ֥תִי חֽוּשָׁה׃ — ל
21 הַצִּ֣ילָה מֵחֶ֣רֶב נַפְשִׁ֑י מִיַּד־כֶּ֝֗לֶב יְחִידָתִֽי׃ — ב̇[12]
22 ה֭וֹשִׁיעֵנִי[a] מִפִּ֣י אַרְיֵ֑ה וּמִקַּרְנֵ֖י רֵמִ֣ים[b] עֲנִיתָֽנִי[c]׃ — ל . ב̇ ובסיפ[13]
23 אֲסַפְּרָ֣ה שִׁמְךָ֣ לְאֶחָ֑י בְּת֖וֹךְ קָהָ֣ל אֲהַלְלֶֽךָּ׃
24 יִרְאֵ֤י יְהוָ֨ה ׀ הַֽלְל֗וּהוּ כָּל־זֶ֣רַע יַעֲקֹ֣ב כַּבְּד֑וּהוּ — ל . ל
וְג֥וּרוּ[a] מִ֝מֶּ֗נּוּ כָּל־זֶ֥רַע יִשְׂרָאֵֽל׃ — ל
25 כִּ֤י לֹֽא־בָזָ֨ה וְלֹ֪א שִׁקַּ֡ץ עֱנ֬וּת[a] עָנִ֗י — ג̇ה̇ בטע ר״פ בסיפ . לד̇ פסוק לא ולא ולא[14] . ח̇[15]
וְלֹא־הִסְתִּ֣יר פָּנָ֣יו[b] [c]מִמֶּ֑נּוּ וּֽבְשַׁוְּע֖וֹ אֵלָ֣יו[c] שָׁמֵֽעַ׃ — ד̇[16]
26 מֵאִתְּךָ֗ תְּֽהִלָּ֫תִ֥י בְּקָהָ֥ל רָ֑ב נְדָרַ֥י אֲ֝שַׁלֵּ֗ם נֶ֣גֶד יְרֵאָֽיו׃
27 יֹאכְל֬וּ עֲנָוִ֨ים ׀ וְיִשְׂבָּ֗עוּ יְהַֽלְל֣וּ יְ֭הוָה דֹּ֣רְשָׁ֑יו — ב̇[17]
יְחִ֖י לְבַבְכֶ֣ם[a] לָעַֽד׃ — ב̇[18] וחד מן ד̇[19] בטע
28 יִזְכְּר֤וּ ׀ וְיָשֻׁ֣בוּ אֶל־יְ֭הוָה כָּל־אַפְסֵי־אָ֑רֶץ — ח̇[20]
וְיִֽשְׁתַּחֲו֥וּ לְ֝פָנֶ֗יךָ[a] כָּֽל־מִשְׁפְּח֥וֹת גּוֹיִֽם׃ — ז̇
29 כִּ֣י לַ֭יהוָה הַמְּלוּכָ֑ה וּ֝מֹשֵׁ֗ל[a] בַּגּוֹיִֽם׃ — ל[21]
30 [a]אָֽכְל֬וּ וַיִּֽשְׁתַּחֲוּ֨וּ[ab] ׀ כָּל־דִּשְׁנֵי[c]־אֶ֗רֶץ לְפָנָ֣יו יִ֭כְרְעוּ כָּל־יוֹרְדֵ֣י עָפָ֑ר
[d]וְ֝נַפְשׁ֗וֹ[e] לֹ֣א[f] חִיָּֽה[g]׃ 31 זֶ֥רַע[h] יַֽעַבְדֶ֑נּוּ[di] — ח . ל
יְסֻפַּ֖ר לַאדֹנָ֣י לַדּֽוֹר׃[k] 32 יָ֭בֹאוּ[a] וְיַגִּ֣ידוּ צִדְקָת֑וֹ לְעַ֥ם נ֝וֹלָ֗ד כִּ֣י עָשָֽׂה[b]׃ — ב̇ . ז̇ כת א[22] . ד רפי[23] . ג̇ קמ̇[24]

23 כג 1 מִזְמ֥וֹר לְדָוִ֑ד — ח̇ ר״פ
יְהוָ֥ה רֹ֝עִ֗י לֹ֣א אֶחְסָֽר׃ 2 בִּנְא֣וֹת דֶּ֭שֶׁא יַרְבִּיצֵ֑נִי[a] — ה̇[1] . ל
עַל־מֵ֖י מְנֻח֣וֹת יְנַהֲלֵֽנִי׃ 3 נַפְשִׁ֥י יְשׁוֹבֵ֑ב — ל וכת כן[2]
יַֽנְחֵ֥נִי בְמַעְגְּלֵי־צֶ֝֗דֶק לְמַ֣עַן שְׁמֽוֹ׃ — ב̇[3]
4 גַּ֤ם כִּֽי־אֵלֵ֨ךְ בְּגֵ֪יא צַלְמָ֡וֶת לֹא־אִ֘ירָ֤א רָ֗ע

[12]Ps 35,17. [13]Ps 118,21. [14]Mm 771. [15]Mm 2353. [16]Mm 2671. [17]ומחלפ דֹּרְשָׁיו בשביל שלא יהיה ב̇ מלין לכך סת אתו Mp sub loco. [18]Mm 1239. [19]Mp sub loco. [20]Mm 2668. [21]Mm 1581. [22]Mm 2305. [23]Mm 2366. [24]Mm 1958. Ps 23 [1]Mm 3232. [2]Mp sub loco. [3]Mm 3233.

22 [a] 𝔊 עה– ‖ [b] mlt Mss רְאֵמִים ‖ [c] 𝔊(𝔖) *τὴν ταπείνωσίν μου*, σ' *τὴν κάκωσίν μου* ‖ **24** [a] ℭ pc Mss 𝔊 יָג' ‖ **25** [a] 𝔊 *τῇ δεήσει*; 𝔖(ℭ𝔙) *g'th d*, prp צַעֲקַת ‖ [b] ℭ פנים ‖ [c–c] 𝔊 suff 1 sg ‖ **27** [a] 2 Mss 𝔊𝔖 לְבָבָם ‖ **28** [a] Ms 𝔖 Hier 𝔙𝔄 לְפָנָיו ‖ **29** [a] l prb וְהוּא מ' cf 𝔊𝔖 ‖ **30/31** [a–a] l אַךְ לוֹ י' vel אֵיךְ לוֹ י' ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd –וּ ‖ [c] prp יְשֵׁנֵי ‖ [d–d] dl gl ‖ [e] 𝔊𝔖 suff 1 sg ‖ [f] 𝔊(𝔖 Hier) *αὐτῷ* = לוֹ ‖ [g] prp חָיָה cf Vrs ‖ [h] Ms זַרְעִי cf 𝔊 ‖ [i] huc tr : ‖ [k] 𝔊(𝔖) *γενεά* = דּוֹר ‖ **32** [a] 𝔊 cj c 31 ‖ [b] 𝔊(𝔖) + *ὁ κύριος* ‖ **Ps 23,2** [a] huc tr :.

כִּֽי־אַתָּ֥ה עִמָּדִ֑י שִׁבְטְךָ֥ וּ֝מִשְׁעַנְתֶּ֗ךָ הֵ֣מָּה יְנַֽחֲמֻֽנִיᵃ׃ ל
5 תַּעֲרֹ֬ךְ לְפָנַ֨י ׀ שֻׁלְחָ֗ןᵃ נֶ֥גֶד צֹרְרָ֑י ב חס
דִּשַּׁ֖נְתָּ בַשֶּׁ֥מֶן רֹ֝אשִׁ֗י כּוֹסִ֥יᵇ רְוָיָֽה׃ כו . ל⁴
6 אַ֤ךְᵃ ׀ ט֤וֹבᵃ וָחֶ֣סֶדᵇ יִ֭רְדְּפוּנִי כָּל־יְמֵ֣י חַיָּ֑י ה⁵
וְשַׁבְתִּ֥יᶜ בְּבֵית־יְ֝הוָ֗ה לְאֹ֣רֶךְ יָמִֽים׃ ב מלרע⁶ . לט . ג

24 כד 1 לְדָוִ֗ד מִ֫זְמ֥וֹר ג רבטע
לַֽ֭יהוָה הָאָ֣רֶץ וּמְלוֹאָ֑הּ תֵּ֝בֵ֗ל וְיֹ֣שְׁבֵיᵃ בָֽהּ׃ ג מל¹
2 כִּי־ה֭וּאᵃ עַל־יַמִּ֣ים יְסָדָ֑הּ וְעַל־נְ֝הָר֗וֹת יְכוֹנְנֶֽהָᵇ׃ ד . ד²
3 מִֽי־יַעֲלֶ֥ה בְהַר־יְהוָ֑ה וּמִי־יָ֝קוּםᵃ בִּמְק֥וֹם קָדְשֽׁוֹ׃ ג ר"פ מי וג מילין רביע ומי וכל פסוק דאית בהון ח מילין³ . ג⁴ . ב
4 נְקִ֣י כַפַּ֗יִם וּֽבַר־לֵ֫בָ֥ב אֲשֶׁ֤ר ׀ לֹא־נָשָׂ֣א לַשָּׁ֣וְא נַפְשִׁ֑יᵃ כ⁵ . כן כת⁶
וְלֹ֖א נִשְׁבַּ֣ע לְמִרְמָֽהᵇ׃
5 יִשָּׂ֣א בְ֭רָכָה מֵאֵ֣ת יְהוָ֑ה וּ֝צְדָקָ֗ה מֵאֱלֹהֵ֥י יִשְׁעֽוֹ׃ לז ד⁶ מנה ר"פ
6 זֶ֭ה דּ֣וֹר דֹּרְשָׁ֑וᵃ מְבַקְשֵׁ֨י פָנֶ֖יךָᵇ יַעֲקֹ֣ב סֶֽלָהᶜ׃ דרשיו ק חד מן ב בליש
7 שְׂא֤וּ שְׁעָרִ֨ים ׀ רָֽאשֵׁיכֶ֗ם וְֽ֭הִנָּשְׂאוּ פִּתְחֵ֣י עוֹלָ֑ם וְ֝יָב֗וֹא מֶ֣לֶךְ הַכָּבֽוֹד׃ יא ר"פ . ו⁷ . יא⁸
8 מִ֥י זֶה֮ מֶ֤לֶךְ הַכָּ֫ב֥וֹד יְ֭הוָה עִזּ֣וּז וְגִבּ֑וֹר יְ֝הוָ֗ה גִּבּ֥וֹר מִלְחָמָֽה׃ ג⁹
9 שְׂא֤וּ שְׁעָרִ֨ים ׀ רָֽאשֵׁיכֶ֗ם וּ֭שְׂאוּᵃ פִּתְחֵ֣י עוֹלָ֑ם וְ֝יָבֹ֗אᵇ מֶ֣לֶךְ הַכָּבֽוֹד׃ יא ר"פ . ו⁷ . יא⁸
10 מִ֤י ה֣וּא זֶה֮ מֶ֤לֶךְ הַכָּ֫ב֥וֹד יְהוָ֥ה צְבָא֑וֹת ה֤וּא מֶ֖לֶךְ הַכָּב֣וֹד סֶֽלָהᵃ׃ ג¹⁰

25 כה 1 לְדָוִ֡דᵃ ב בטע¹
(א) אֵלֶ֥יךָᵇ יְ֝הוָ֗ה נַפְשִׁ֥י אֶשָּֽׂאᶜ׃ 2 אֱֽלֹהַ֗יᵃ כג
(ב) בְּךָ֣ בָ֭טַחְתִּי אַל־אֵב֑וֹשָׁה אַל־יַֽעַלְצ֖וּ אֹיְבַ֣י לִֽי׃ יא מל²
(ג) 3 גַּ֣ם כָּל־קֹ֭וֶיךָ לֹ֣א יֵבֹ֑שׁוּ יֵ֝בֹ֗שׁוּᵃ הַבּוֹגְדִ֥ים רֵיקָֽם׃ ה מל ול בליש³

⁴ וחד וכוסי Ps 16,5. ⁵ Mm 3234. ⁶ Mp sub loco. Ps 24 ¹ Mm 2499. ² Mm 2292. ³ Mm 3552. ⁴ Mm 149. ⁵ Mm 3235. ⁶ Mp sub loco. ⁷ Mm 1215. ⁸ Mm 2300. ⁹ Mm 3236. ¹⁰ Mm 2629. Ps 25 ¹ Mm 3243. ² Mm 3365 contra textum. ³ Mm 3638.

4 ᵃ prp יַנְחֻנִי ‖ **5** ᵃ prp שֶׁלַח (נ dttg) ‖ ᵇ 𝔊* *καὶ τὸ ποτήριόν σου* = וְכוֹסְךָ ‖ **6** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 cj c 5 ‖ ᵇ 𝔊𝔖 + suff 2 sg ‖ ᶜ 𝔊(σ′) *καὶ τὸ κατοικεῖν με* = וְשִׁ׳ cf 27,4, 𝔖 *d*ʼ*mr* = וְיָשׁ׳? ‖ **Ps 24,1** ᵃ 𝔊(𝔖) *καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες* ‖ **2** ᵃ > 𝔊σ′θ′ ‖ ᵇ l frt כּוֹנְנָהּ ‖ **3** ᵃ cf 2,2ᵇ ‖ **4** ᵃ l c 𝔈 mlt Mss Vrs נפשו ‖ ᵇ 𝔊 + *τῷ πλησίον αὐτοῦ* = לְרֵעֵהוּ ‖ **6** ᵃ 𝔈 mlt Mss ut Q, sic l; 𝔊ᵁᴿᴸ *ζητούντων τὸν κύριον* ‖ ᵇ 𝔊 om suff, 2 Mss 𝔊𝔖 + אֱלֹהֵי, 𝔗 suff 3 sg ‖ ᶜ > 𝔖 ‖ **9** ᵃ pc Mss Vrs והנשאו ut 7 ‖ ᵇ cf 2,2ᵇ ‖ **10** ᵃ > 𝔊 ‖ **Ps 25,1** ᵃ 𝔊 pr *ψαλμός* = מִזְמוֹר ‖ ᵇ ins קִוִּיתִי ‖ ᶜ ins אֵל־ (hpgr) ‖ **2** ᵃ huc tr : ‖ **3** ᵃ frt dttg; l prb יָשֻׁבוּ.

(ד) 4 דְּרָכֶיךָ יְהוָה הוֹדִיעֵנִי אֹרְחוֹתֶיךָ[a] לַמְּדֵנִי׃ ל̇ כת כן
(ה) 5 הַדְרִיכֵנִי בַאֲמִתֶּךָ ׀ וְלַמְּדֵנִי כִּי־אַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׁעִי ב̇
(ו) אוֹתְךָ[a] קִוִּיתִי כָּל־הַיּוֹם[b]׃ יז̇ מל בליש[4]
(ז) 6 זְכֹר־רַחֲמֶיךָ יְהוָה[a] וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה׃ ל̇
(ח) 7 חַטֹּאות נְעוּרַי ׀ וּפְשָׁעַי[a] אַל־תִּזְכֹּר [b]כְּחַסְדְּךָ זְכָר־לִי־אַתָּה[b] ב̇ וכל דסמיכ ל א ז ן דכות . כ̇ז מלעיל
[c]לְמַעַן טוּבְךָ יְהוָה[c]׃
(ט) 8 טוֹב־וְיָשָׁר יְהוָה [a]עַל־כֵּן[a] יוֹרֶה חַטָּאִים בַּדָּרֶךְ׃
(י) 9 יַדְרֵךְ עֲנָוִים בַּמִּשְׁפָּט וִילַמֵּד עֲנָוִים דַּרְכּוֹ׃ ח̇[5] דגש וכל איוב דכות ב מ א . ל̇
(כ) 10 כָּל־[a]אָרְחוֹת יְהוָה[a] חֶסֶד וֶאֱמֶת לְנֹצְרֵי בְרִיתוֹ וְעֵדֹתָיו׃ ה̇
(ל) 11 לְמַעַן־שִׁמְךָ יְהוָה וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנִי כִּי רַב־הוּא׃
(מ) 12 מִי־זֶה הָאִישׁ יְרֵא יְהוָה יוֹרֶנּוּ בְּדֶרֶךְ יִבְחָר׃
(נ) 13 נַפְשׁוֹ בְּטוֹב תָּלִין וְזַרְעוֹ יִירַשׁ אָרֶץ׃ ד̇ רפי[6] . ז̇[7]
(ס) 14 סוֹד יְהוָה לִירֵאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעָם׃
(ע) 15 עֵינַי תָּמִיד אֶל־יְהוָה כִּי הוּא־יוֹצִיא מֵרֶשֶׁת רַגְלָי׃
(פ) 16 פְּנֵה־אֵלַי וְחָנֵּנִי כִּי־יָחִיד וְעָנִי אָנִי׃ י̇ קמ̇ בסיפ̇
(צ) 17 צָרוֹת לְבָבִי הִרְחִיבוּ[a] מִמְּצוּקוֹתַי[b] הוֹצִיאֵנִי׃ ל̇ מל
(.) 18 רְאֵה[a] עָנְיִי וַעֲמָלִי וְשָׂא לְכָל־חַטֹּאותָי׃ ג̇[8] . ל̇ ומל
(ר) 19 רְאֵה־אוֹיְבַי כִּי־רָבּוּ וְשִׂנְאַת חָמָס שְׂנֵאוּנִי׃ ג̇[9]
(ש) 20 שָׁמְרָה נַפְשִׁי וְהַצִּילֵנִי [a]אַל־אֵבוֹשׁ[a] כִּי־חָסִיתִי בָךְ׃
(ת) 21 תֹּם־וָיֹשֶׁר יִצְּרוּנִי כִּי קִוִּיתִיךָ[a]׃ ב̇ בליש
22 פְּדֵה אֱלֹהִים אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכֹּל צָרוֹתָיו׃ ל̇[10]

26 כו 1 לְדָוִד ׀ ז̇ בטע[1]
שָׁפְטֵנִי יְהוָה כִּי־אֲנִי בְּתֻמִּי הָלַכְתִּי
[a]וּבַיהוָה בָּטַחְתִּי לֹא אֶמְעָד[a]׃ ב̇ . ל̇

[4] Mm 541. [5] Mm 772. [6] Mm 825. [7] Mm 970. [8] Mm 3237. [9] Mm 3238. [10] וחד פרה Gn 35,11. Ps 26 [1] Mm 3429.

4 [a] nonn Mss 𝔊𝔖 'וְא || 5 [a] pc Mss 𝔊𝔖 'וְא || [b] prb huc tr 7 [b–b] vel [c–c] || 6 [a] > ℭ𝔊^B𝔏^G; frt huc tr ‸ || 7 [a] > 𝔖, prb dl || [b–b] cf 5[b] || [c–c] cf 5[b] || 8 [a–a] prb dl m cs || 10 [a–a] l frt אָרְחוֹתָיו m cs || 17 [a] l הַרְחֵב || [b] l c pc Mss 'וּמִ || 18 [a] l prb קְשֹׁב vel קְחֵה || 20 [a–a] > 𝔖 || 21 [a] ins יְהוָה cf 𝔊 et metrum || Ps 26,1 [a–a] metrum crrp, stich deest.

2 בְּחָנֵ֣נִי יְהוָ֣ה וְנַסֵּ֑נִי צָרְופָ֥ה[a] כִלְיוֹתַ֥י וְלִבִּֽי׃
3 כִּֽי־חַ֭סְדְּךָ לְנֶ֣גֶד עֵינָ֑י וְ֝הִתְהַלַּ֗כְתִּי בַּאֲמִתֶּֽךָ׃
4 לֹא־יָ֭שַׁבְתִּי עִם־מְתֵי־שָׁ֑וְא וְעִ֥ם נַ֝עֲלָמִ֗ים לֹ֣א אָבֽוֹא׃
5 שָׂ֭נֵאתִי קְהַ֣ל מְרֵעִ֑ים וְעִם־רְ֝שָׁעִ֗ים לֹ֣א אֵשֵֽׁב׃
6 אֶרְחַ֣ץ בְּנִקָּי֣וֹן כַּפָּ֑י וַאֲסֹבְבָ֖ה אֶת־מִזְבַּחֲךָ֣ יְהוָֽה[a]׃
7 לַ֭שְׁמִעַ[a] בְּק֣וֹל תּוֹדָ֑ה וּ֝לְסַפֵּ֗ר כָּל־נִפְלְאוֹתֶֽיךָ׃
8 יְֽהוָ֗ה[a] אָ֭הַבְתִּי מְע֣וֹן[b] בֵּיתֶ֑ךָ וּ֝מְק֗וֹם מִשְׁכַּ֥ן כְּבוֹדֶֽךָ׃
9 אַל־תֶּאֱסֹ֣ף עִם־חַטָּאִ֣ים נַפְשִׁ֑י וְעִם־אַנְשֵׁ֖י דָמִ֣ים חַיָּֽי׃
10 אֲשֶׁר־בִּידֵיהֶ֥ם זִמָּ֑ה וִֽ֝ימִינָ֗ם מָ֣לְאָה שֹּֽׁחַד׃
11 וַ֭אֲנִי בְּתֻמִּ֥י אֵלֵ֗ךְ פְּדֵ֣נִי[a] וְחָנֵּֽנִי׃
12 רַ֭גְלִי עָמְדָ֣ה בְמִישׁ֑וֹר בְּ֝מַקְהֵלִ֗ים אֲבָרֵ֥ךְ[a] יְהוָֽה׃

27 כז 1 לְדָוִ֨ד ׀
יְהוָ֤ה ׀ אוֹרִ֣י וְ֭יִשְׁעִי מִמִּ֣י אִירָ֑א
יְהוָ֥ה מָֽעוֹז־חַ֝יַּ֗י מִמִּ֥י אֶפְחָֽד׃
2 בִּקְרֹ֤ב עָלַ֨י ׀ מְרֵעִים֮ לֶאֱכֹ֪ל אֶת־בְּשָׂ֫רִ֥י
צָרַ֣י וְאֹיְבַ֣י לִ֑י[a] הֵ֖מָּה[b] כָשְׁל֣וּ וְנָפָֽלוּ׃
3 אִם־תַּחֲנֶ֬ה עָלַ֨י ׀ מַחֲנֶה֮ לֹֽא־יִירָ֪א[a] לִ֫בִּ֥י
אִם־תָּק֣וּם עָ֭לַי מִלְחָמָ֑ה בְּ֝זֹ֗את אֲנִ֣י בוֹטֵֽחַ׃
4 אַחַ֤ת ׀ שָׁאַ֣לְתִּי מֵֽאֵת־יְהוָה֮ אוֹתָ֪הּ אֲבַ֫קֵּ֥שׁ
[a]שִׁבְתִּ֣י בְּבֵית־יְ֭הוָה כָּל־יְמֵ֣י חַיַּ֑י[a]
לַחֲז֥וֹת בְּנֹֽעַם־יְ֝הוָ֗ה וּלְבַקֵּ֥ר בְּהֵיכָלֽוֹ׃
5 כִּ֤י יִצְפְּנֵ֨נִי ׀ בְּסֻכֹּה֮[a] בְּי֪וֹם רָ֫עָ֥ה[b]
יַ֭סְתִּרֵנִי בְּסֵ֣תֶר אָהֳל֑וֹ בְּ֝צ֗וּר יְרוֹמְמֵֽנִי׃
6 וְעַתָּ֨ה יָר֪וּם[a] רֹאשִׁ֡י עַ֤ל אֹיְבַ֬י סְֽבִיבוֹתַ֗י[b]

צרפה ק
ג געיא[2]
ג בליש[3] . ב חד חס וחד מל למערב[4]
ל כת כן[5] . ל
ג[6]
ב[7]
טז ר״פ לג מנה בכתיב
ח בליש וכל מנין איש רגלי דכות[8] . ד[9] . ל מל[10]
ז בטע[1]
ל וחס
יב ר״פ אם אם[2] . ל
ב בכתיב חד[3] חס וחד מן יב[4] מל וכל יהושע שפטים יחזק דכות ב מ ג
לט
ל . ל[5]
נה בטע ר״פ בסיפ . ב ומל[3]
ו חס בליש[6] . ח
כו

[2]Mm 3239. [3]Mm 3320. [4]Mm 3240. [5]Mm 839. [6]Mm 3241. [7]Dt 28,38. [8]Mm 3533. [9]Mm 3690. [10]Mm 2021. **Ps 27** [1]Mm 3429. [2]Mm 519. [3]Mp sub loco. [4]Mm 1009. [5]Mm 3630. [6]Mm 2105.

2 [a] 𝔗 ut Q, K צְרוֹפָה ‖ **6** [a] > 𝔊^{B}𝔏^{G} ‖ **7** [a] = לְהַשְׁמִיעַ; 2 Mss 𝔊 לִשְׁמוֹעַ ‖ **8** [a] frt dl m cs ‖ [b] 𝔊 *εὐπρέπειαν*, 𝔖 *tšmšth d* ministerium ‖ **11** [a] 𝔊^{AL} + *κύριε*, ins frt יְהוָה m cs ‖ **12** [a] 𝔊 + suff 2 sg ‖ **Ps 27,2** [a] > 𝔊𝔖 ‖ [b] huc tr ‸ ‖ **3** [a] nonn Mss אִירָא ‖ **4** [a–a] frt add cf 23,6 ‖ **5** [a] K 𝔊 σ′ ־ָה; l c Q^{Mss} בסכו ‖ [b] 𝔊 + suff 1 sg ‖ **6** [a] 𝔊 *ὕψωσεν*, σ′ *ἐπῆραν*, Hier *exaltabit* = יָרִים ‖ [b] 𝔊 *ἐκύκλωσα* = אֲסֹבְבָה (cj c sq); l סָבִיב אֲסֹבְבָה (hpgr).

וְאֶזְבְּחָ֣ה בְ֭אָהֳלוֹ זִבְחֵ֣י תְרוּעָ֑ה
אָשִׁ֥ירָה וַ֝אֲזַמְּרָ֗ה לַיהוָֽה׃
7 שְׁמַע־יְהוָ֖ה קוֹלִ֥י אֶקְרָ֗א וְחָנֵּ֥נִי[a] וַעֲנֵֽנִי׃ ל
8 לְךָ֤׀ אָמַ֣ר לִ֭בִּי [a]בַּקְּשׁ֣וּ[b] פָנָ֑י[a] ז דגש[7]
אֶת־פָּנֶ֖יךָ יְהוָ֣ה אֲבַקֵּֽשׁ[c]׃ 9 אַל־[a]תַּסְתֵּ֬ר פָּנֶ֨יךָ׀ מִמֶּנִּי֮[a]
אַֽל־תַּט־בְּאַ֗ף עַ֫בְדֶּ֥ךָ עֶזְרָתִ֥י הָיִ֑יתָ ב
אַל־תִּטְּשֵׁ֥נִי וְאַל־תַּ֝עַזְבֵ֗נִי אֱלֹהֵ֥י יִשְׁעִֽי׃
10 כִּֽי־אָבִ֣י וְאִמִּ֣י עֲזָב֑וּנִי[a] וַיהוָ֣ה יַאַסְפֵֽנִי׃
11 ה֤וֹרֵ֥נִי יְהוָ֗ה דַּ֫רְכֶּ֥ךָ[a]
וּ֭נְחֵנִי בְּאֹ֣רַח מִישׁ֑וֹר [b]לְ֝מַ֗עַן שׁוֹרְרָֽי[bc]׃ י מל[8]
12 אַֽל־תִּ֭תְּנֵנִי[a] בְּנֶ֣פֶשׁ צָרָ֑י
כִּ֥י קָֽמוּ־בִ֥י עֵֽדֵי־שֶׁ֝֗קֶר וִיפֵ֥חַ[b] חָמָֽס[c]׃
13 לׅׄ֗וּׅׄלֵׅׄ֗אׅׄ[a] הֶ֭אֱמַנְתִּי לִרְא֥וֹת בְּֽטוּב־יְהוָ֗ה בְּאֶ֣רֶץ חַיִּֽים[b]׃ ד[9] כת א ול[10] נקוד מלעיל ומלרע ב מ אות ו וחד מן הי נקוד . יט[11] ד[12] מנה בליש
14 קַוֵּ֗ה[a] אֶל־יְה֫וָ֥ה חֲ֭זַק[b] וְיַאֲמֵ֣ץ לִבֶּ֑ךָ[c] וְ֝קַוֵּ֗ה[a] אֶל־יְהוָֽה׃ ב[13]

28 כח 1 לְדָוִ֡ד ב בטע[1]
אֵלֶ֤יךָ יְהוָ֨ה׀ אֶקְרָ֗א צוּרִי֮ אַֽל־תֶּחֱרַ֪שׁ מִ֫מֶּ֥נִּי
[a]פֶּן־תֶּחֱשֶׁ֥ה מִמֶּ֑נִּי[a] וְ֝נִמְשַׁ֗לְתִּי עִם־י֥וֹרְדֵי בֽוֹר׃
2 שְׁמַ֤ע[a] ק֣וֹל תַּ֭חֲנוּנַי בְּשַׁוְּעִ֣י אֵלֶ֑יךָ
בְּנָשְׂאִ֥י יָ֝דַ֗י אֶל־דְּבִ֥יר קָדְשֶֽׁךָ׃ ל . כב[2]
3 אַל־תִּמְשְׁכֵ֣נִי[a] עִם־רְשָׁעִים֮ וְעִם־פֹּ֪עֲלֵ֫י אָ֥וֶן[b]
דֹּבְרֵ֣י שָׁ֭לוֹם עִם־רֵעֵיהֶ֑ם וְ֝רָעָ֗ה בִּלְבָבָֽם׃ ד ג חס וחד מל[3] . ב[4] . ט[5] . ט

[7]Mm 1690. [8]Mm 2021. [9]Mm 1714. [10]Mp sub loco. [11]Mm 335. [12]Mm 3242. [13]Hos 12,7. Ps 28 [1]Mm 3243. [2]Mm 1104. [3]Mp sub loco. [4]Mm 3244. [5]Mm 1144.

7 [a] mlt Mss 𝔊𝔖 ח׳ ‖ **8** [a–a] 𝔖 cj c sq; prp בַּקֵּשׁ פָּנָיו ‖ [b] 𝔊(α′σ′𝔖) *ἐζήτησεν* = בִּ׳ ‖ [c] > 𝔖 (et cj יהוה c 9) ‖ **9** [a–a] l ת׳ פ׳ vel מ׳ תַּסְתֵּר ‖ **10** [a] 𝔗 impf ‖ **11** [a] > ℭ ‖ [b–b] > 𝔖 ‖ [c] 𝔗 *twšbḥ(t)j* = שִׁירוֹתַי ‖ **12** [a] Hier + *Domine*, ins prb יְהוָה m cs ‖ [b] 𝔊 *καὶ ἐψεύσατο*, 𝔖 *wmllw*; l frt וְיָפִיחוּ ‖ [c] 𝔊 + *ἑαυτῇ* = לוֹ cf 13[a] ‖ **13** [a] > pc Mss 𝔊 (sed cf 12[c]) α′σ′, 𝔖 *ʾnʾ djn* = Hier *ego autem* ‖ [b] ℭ mlt Mss הַח׳ ‖ **14** [a] 𝔖 pl ‖ [b] > 𝔖 ‖ [c] 𝔖 suff pl ‖ **Ps 28,1** [a–a] > pc Mss 𝔏 ‖ **2** [a] $𝔊^{L}$(𝔄𝔚 Hier) + *κύριε* ut 27,7 (sed יְהוָה frt ins post ידי) ‖ **3** [a] $𝔊^{BAR}$ *συνελκύσῃς … τὴν ψυχήν μου* = תִּמְשֹׁךְ נַפְשִׁי ‖ [b] 𝔊 + *μὴ συναπολέσῃς με* = אַל־תְּאַבְּדֵנִי.

4 תֶּן־לָהֶם כְּפָעֳלָם וּכְרֹעַ מַעַלְלֵיהֶם
[a]כְּמַעֲשֵׂה[b] יְדֵיהֶם [c]תֵּן לָהֶם[c] הָשֵׁב גְּמוּלָם לָהֶם[a]׃
5 כִּי לֹא יָבִינוּ אֶל־פְּעֻלֹּת[a] יְהוָה וְאֶל־מַעֲשֵׂה[b] יָדָיו — נה בטע ר״פ בסיפ. ל
יֶהֶרְסֵם[c] וְלֹא יִבְנֵם[d]׃ — ל
6 בָּרוּךְ יְהוָה כִּי־שָׁמַע[a] קוֹל תַּחֲנוּנָי׃
7 יְהוָה ׀ עֻזִּי וּמָגִנִּי בּוֹ בָטַח לִבִּי — ח בטע ר״פ בסיפ[6]
וְנֶעֱזָרְתִּי[a] וַיַּעֲלֹז[b] לִבִּי[c] וּמִשִּׁירִי[d] אֲהוֹדֶנּוּ׃ — ל. ל
8 יְהוָה עֹז־לָמוֹ[a] וּמָעוֹז[b] יְשׁוּעוֹת מְשִׁיחוֹ הוּא׃ — ב׳[7]. ז מל[8]
9 הוֹשִׁיעָה ׀ אֶת־עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת־נַחֲלָתֶךָ — ג[9]
וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם עַד־הָעוֹלָם׃ — ל. ד

29 (כט) 1 מִזְמוֹר לְדָוִד[a] — ח ר״פ
הָבוּ לַיהוָה בְּנֵי אֵלִים[b] הָבוּ לַיהוָה כָּבוֹד וָעֹז׃ — ו חס בכתיב למערב[1]
2 הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ הִשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה בְּהַדְרַת[a]־קֹדֶשׁ[b]׃
3 קוֹל יְהוָה עַל־הַמָּיִם [a]אֵל־הַכָּבוֹד הִרְעִים[a] יְהוָה עַל־מַיִם [רַבִּים׃ — ל. ז[2]
4 קוֹל־יְהוָה בַּכֹּחַ קוֹל יְהוָה בֶּהָדָר׃ — ד דגש[3]
5 קוֹל יְהוָה שֹׁבֵר אֲרָזִים וַיְשַׁבֵּר יְהוָה אֶת־אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן׃
6 וַיַּרְקִידֵם כְּמוֹ־עֵגֶל לְבָנוֹן וְשִׂרְיֹן כְּמוֹ בֶן־רְאֵמִים׃ — ל. ב[4]
7 [a]קוֹל־יְהוָה חֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ׃
8 קוֹל יְהוָה יָחִיל מִדְבָּר יָחִיל[a] יְהוָה מִדְבַּר קָדֵשׁ׃
9 קוֹל יְהוָה ׀ יְחוֹלֵל אַיָּלוֹת[a] וַיֶּחֱשֹׂף יְעָרוֹת[b] — ל
וּבְהֵיכָלוֹ כֻּלּוֹ אֹמֵר כָּבוֹד׃
10 יְהוָה לַמַּבּוּל יָשָׁב וַיֵּשֶׁב יְהוָה מֶלֶךְ לְעוֹלָם׃ — ל[5]. ה קמ[6]
11 יְהוָה עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה ׀ יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם׃ — ב[7] — סד

[6] Mm 3443. [7] Mm 3047. [8] Mm 1852. [9] Mm 3245. Ps 29 [1] Mm 879. [2] Mm 739. [3] Mm 3246. [4] Mm 2339. [5] וחד לְמַבּוּל Gn 9,15. [6] Mm 87. [7] Hi 15,21.

4 [a–a] > 𝔖 ‖ [b] 2 Mss 𝔊 α′ 𝔗 שֵׂי– ‖ [c–c] frt dl ‖ **5** [a] pc Mss α′ ת–ַ ‖ [b] 2 Mss 𝔊 σ′ ε′ 𝔗 שֵׂי– ‖ [c] 𝔊 2 sg; frt pr עַל־כֵּן יְהוָה ‖ [d] 𝔊 2 sg ‖ **6** [a] cf 2,2[b] ‖ **7** [a] > 𝔖 ‖ [b] 𝔊 θ′ (𝔖) *καὶ ἀνέθαλεν*, ε′ *καὶ ἐκρατύνθη* ‖ [c] 𝔊(𝔖) *ἡ σάρξ μου* ‖ [d] 𝔊 *καὶ ἐκ θελήματός μου* = וּמִלִּבִּי ‖ **8** [a] l c pc Mss 𝔊𝔖 לְעַמּוֹ ‖ [b] > ℭ ‖ **Ps 29,1** [a] 𝔊 + *ἐξοδίου σκηνῆς* ‖ [b] pc Mss אילים, 𝔊 + *ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὺς κριῶν* (dupl) ‖ **2** [a] 𝔊(𝔖) *ἐν αὐλῇ* = בְּחַצְרַת ‖ [b] l קָדְשׁוֹ cf 𝔊𝔖 et 96,9 (𝔊𝔖) ‖ **3** [a–a] frt cj c 7 ‖ **7** [a] cf 3 [a–a] ‖ **8** [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ **9** [a] prp אֵילוֹת = אֵילִים ‖ [b] prp = יְעָרִים vel l יְעָלוֹת; prb vb exc.

30 1 מִזְמ֡וֹר[a] שִׁיר־חֲנֻכַּ֖ת הַבַּ֣יִת לְדָוִֽד׃ ב בטע[1]

2 אֲרוֹמִמְךָ֣ יְ֭הוָה כִּ֣י דִלִּיתָ֑נִי וְלֹֽא־שִׂמַּ֖חְתָּ אֹיְבַ֣י לִֽי׃ ג[2]

3 יְהוָ֥ה אֱלֹהָ֑י שִׁוַּ֥עְתִּי אֵ֝לֶ֗יךָ וַתִּרְפָּאֵֽנִי׃

4 יְֽהוָ֗ה הֶֽעֱלִ֣יתָ [a]מִן־שְׁא֣וֹל[a] נַפְשִׁ֑י חִ֝יִּיתַ֗נִי מִיָּֽרְדִי[b]־בֽוֹר׃ ג[3]. יו מיחד מן[4]. ב חד פת וחד קמ[5]. מירדי ק

5 זַמְּר֣וּ לַיהוָ֣ה חֲסִידָ֑יו וְ֝הוֹד֗וּ לְזֵ֣כֶר קָדְשֽׁוֹ׃

6 כִּ֤י רֶ֨גַע[a] ׀ בְּאַפּוֹ֮ חַיִּ֪ים[b] בִּרְצ֫וֹנ֥וֹ בָּ֭עֶרֶב יָלִ֥ין[c] בֶּ֗כִי וְלַבֹּ֥קֶר רִנָּֽה׃ נה בטע ר״פ בסיפ. ב

7 וַאֲנִ֣י אָמַ֣רְתִּי בְשַׁלְוִ֑י בַּל־אֶמּ֥וֹט לְעוֹלָֽם׃ סז ר״פ לג מנה בכתיב

8 יְֽהוָ֗ה בִּרְצוֹנְךָ֮ הֶעֱמַ֪דְתָּה לְהַרְרִ֫י[a] עֹ֥ז הִסְתַּ֥רְתָּ פָנֶ֗יךָ הָיִ֥יתִי נִבְהָֽל׃ ל מל[6]. ל

9 אֵלֶ֣יךָ יְהוָ֣ה אֶקְרָ֑א וְאֶל[a]־אֲ֝דֹנָ֗י[b] אֶתְחַנָּֽן׃

10 מַה־בֶּ֥צַע בְּדָמִי֮ בְּרִדְתִּ֪י אֶֽל־שָׁ֫חַת הֲיוֹדְךָ֥ עָפָ֑ר הֲיַגִּ֥יד אֲמִתֶּֽךָ׃ ל. ל

11 שְׁמַע[a]־יְהוָ֥ה וְחָנֵּ֑נִי[b] יְ֝הוָ֗ה[c] הֱֽיֵה[d]־עֹזֵ֥ר לִֽי׃

12 הָפַ֣כְתָּ מִסְפְּדִי֮ לְמָח֪וֹל לִ֥י פִּתַּ֥חְתָּ שַׂקִּ֑י וַתְּאַזְּרֵ֥נִי שִׂמְחָֽה׃ ל. ב[7]. ל

13 לְמַ֤עַן ׀ יְזַמֶּרְךָ֣[a] כָ֭בוֹד[b] וְלֹ֣א יִדֹּ֑ם[c] יְהוָ֥ה אֱ֝לֹהַ֗י לְעוֹלָ֥ם אוֹדֶֽךָּ׃ ב וחס[8]

31 1 לַמְנַצֵּ֗חַ מִזְמ֥וֹר לְדָוִֽד[a]׃ י ר״פ

2 בְּךָ֣ יְהוָ֣ה חָ֭סִיתִי אַל־אֵב֣וֹשָׁה לְעוֹלָ֑ם בְּצִדְקָתְךָ֥ פַלְּטֵֽנִי[a]׃

3 הַטֵּ֤ה אֵלַ֨י ׀ אָזְנְךָ֮ מְהֵרָ֪ה הַצִּ֫ילֵ֥נִי[a] יג

הֱיֵ֤ה לִ֨י ׀ לְצוּר־מָ֭עוֹז[b] לְבֵ֥ית[c] מְצוּד֗וֹת לְהוֹשִׁיעֵֽנִי׃ ל

4 כִּֽי־סַלְעִ֣י וּמְצוּדָתִ֣י אָ֑תָּה וּֽלְמַ֥עַן שִׁ֝מְךָ֗[a] [b]תַּנְחֵ֥נִי וּֽתְנַהֲלֵֽנִי[b]׃ ט מיחד. ל. ל

5 תּֽוֹצִיאֵנִי מֵרֶ֣שֶׁת ז֭וּ טָ֣מְנוּ לִ֑י כִּֽי־אַ֝תָּ֗ה[a] מָֽעוּזִּֽי׃

6 בְּיָדְךָ֮ אַפְקִ֪יד ר֫וּחִ֥י פָּדִ֖יתָה אוֹתִ֥י יְהוָ֗ה אֵ֣ל אֱמֶֽת׃ כי[1] מל ה מנה בכתיב וכל יהושע ושפטים דכות ב מ ב

7 שָׂ֭נֵאתִי[a] הַשֹּׁמְרִ֥ים הַבְלֵי־שָׁ֑וְא וַ֝אֲנִ֗י אֶל־יְהוָ֥ה בָּטָֽחְתִּי׃ ב[2]. י בטח אל

Ps 30 [1]Mm 3362. [2]Mm 2297. [3]Mm 603. [4]Okhl 196. [5]Mm 3410. [6]Mm 1713. [7]Mm 3398. [8]Mm 3247.
Ps 31 [1]Mm 1238 א. [2]Mm 3248.

Ps 30,1 [a] 𝔊 pr εἰς τὸ τέλος = לַמְנַצֵּחַ ‖ 4 [a–a] pc Mss o εβρ' מִשְּׁ' ‖ [b] mlt Mss α'σ' 𝔗 Hier ut Q, K 𝔊θ' o εβρ' 𝔖 מִיּוֹרְדֵי ‖ 6 [a] 𝔊 ὀργή, 𝔖 *k'ṭ'* increpatio; l prb רֹגֶז ‖ [b] 𝔊 𝔖 pr cop ‖ [c] frt dl m cs ‖ 8 [a] 𝔊 τῷ κάλλει μου = לַהֲדָרִי ‖ 9 [a] 𝔖𝔗 + suff 2 sg ‖ [b] 𝔗 mlt Mss יהוה, 𝔊(𝔗) τὸν θεόν μου = אֱלֹהַי ‖ 11 [a] 𝔊 ἤκουσεν = שָׁמַע ‖ [b] 𝔊 ἠλέησέν με = וְחָנַּנִי ‖ [c] cf 2,2[b] ‖ [d] 𝔊 ἐγενήθη = הָיָה ‖ 13 [a] 𝔖 1 sg ‖ [b] 𝔊 + suff 1 sg; prp כְּבֵדִי ‖ [c] 𝔊 κατανυγῶ = אֶדָּקֵר? 𝔖 1 sg ‖ Ps 31,1 [a] 𝔊 + ἐκστάσεως cf 23 (𝔊) ‖ 2 [a] 𝔊 + καὶ ἐξελοῦ με cf 71,2 (𝔊) ‖ 3 [a] 𝔖 *'njnj* = עֲנֵנִי cf 69,18 102,3; Ms + יהוה ‖ [b] ε' κατοικητήριον ἰσχυρόν cf 71,3 מָעוֹן ‖ [c] 𝔊𝔖 Hier pr cop ‖ 4 [a] Ms 𝔖 + יהוה ‖ [b–b] 𝔖 *bj'jnj* = נַחֲמֵנִי ‖ 5 [a] cf 2,2[b] ‖ 7 [a] Ms 𝔊𝔖 Hier תָּ–.

8 אָגִילָה וְאֶשְׂמְחָה בְּחַסְדֶּךָ — ב̇ ובסיפ

אֲשֶׁר רָאִיתָ אֶת־עָנְיִי [a]יָדַעְתָּ בְּצָרוֹת[a] נַפְשִׁי׃ — ה חס בכתיב

9 וְלֹא הִסְגַּרְתַּנִי בְּיַד־אוֹיֵב הֶעֱמַדְתָּ בַמֶּרְחָב רַגְלָי׃ — יד[3] ר״פ בכתיב ה מנה בתלים וכל ד״ה דכות ב מ ב . ג

10 חָנֵּנִי יְהוָה כִּי צַר־לִי עָשְׁשָׁה בְכַעַס[a] עֵינִי [b]נַפְשִׁי וּבִטְנִי[b]׃ — ב . כט[4]

11 כִּי כָלוּ בְיָגוֹן חַיַּי וּשְׁנוֹתַי בַּאֲנָחָה — גה בטע ר״פ בסיפ . ל ומל

כָּשַׁל בַּעֲוֺנִי[a] כֹחִי וַעֲצָמַי עָשֵׁשׁוּ׃ — ל . ל

12 מִכָּל־צֹרְרַי הָיִיתִי חֶרְפָּה וְלִשְׁכֵנַי ׀ מְאֹד[a] — ב חס וכן[5] לבן אשר . כן לבן אשר[5]

וּפַחַד לִמְיֻדָּעָי רֹאַי בַּחוּץ נָדְדוּ מִמֶּנִּי׃ — ב[6] . ל

13 נִשְׁכַּחְתִּי כְּמֵת מִלֵּב הָיִיתִי כִּכְלִי אֹבֵד׃

14 כִּי שָׁמַעְתִּי ׀ דִּבַּת רַבִּים [a]מָגוֹר[b] מִסָּבִיב[a] — גה בטע ר״פ בסיפ

בְּהִוָּסְדָם[c] יַחַד עָלַי לָקַחַת נַפְשִׁי זָמָמוּ׃ — ל . ל

15 וַאֲנִי ׀ עָלֶיךָ בָטַחְתִּי יְהוָה אָמַרְתִּי אֱלֹהַי אָתָּה׃ — טז ר״פ לג מנה בכתיב

16 בְּיָדְךָ עִתֹּתָי הַצִּילֵנִי מִיַּד־אוֹיְבַי וּמֵרֹדְפָי׃ — יא מל[7]

17 הָאִירָה פָנֶיךָ עַל־עַבְדֶּךָ הוֹשִׁיעֵנִי בְחַסְדֶּךָ׃ — ב[8] . ב[9] . ב פסוק דמטע בסיפ[10] . ב ובסיפ

18 יְהוָה אַל־אֵבוֹשָׁה כִּי קְרָאתִיךָ יֵבֹשׁוּ רְשָׁעִים יִדְּמוּ[a] לִשְׁאוֹל׃

19 תֵּאָלַמְנָה[a] שִׂפְתֵי שָׁקֶר הַדֹּבְרוֹת עַל־צַדִּיק עָתָק בְּגַאֲוָה[b] וָבוּז[c]׃ — ל . ל[11] . ל . ד

20 מָה רַב־טוּבְךָ[a] אֲשֶׁר־צָפַנְתָּ לִּירֵאֶיךָ

פָּעַלְתָּ[b] לַחֹסִים בָּךְ נֶגֶד בְּנֵי אָדָם׃

21 תַּסְתִּירֵם ׀ בְּסֵתֶר פָּנֶיךָ[a] מֵרֻכְסֵי[b] אִישׁ — ח . ל

תִּצְפְּנֵם בְּסֻכָּה[c] מֵרִיב לְשֹׁנוֹת[d]׃ — ל

22 בָּרוּךְ יְהוָה כִּי[a] הִפְלִיא חַסְדּוֹ[b] לִי[c] [d]בְּעִיר מָצוֹר[d]׃ — ב מל

23 וַאֲנִי ׀ אָמַרְתִּי בְחָפְזִי נִגְרַזְתִּי[a] מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ — טז ר״פ לג מנה בכתיב . ל

[3] Mm 3249. [4] Mm 2501. [5] Mm 3250. [6] Gn 31,42. [7] Mm 3365. [8] Mm 3217. [9] Mm 3252. [10] Mm 3251 et Mm 3313. [11] Mm 1898.

8 [a–a] 𝔊 *ἔσωσας ἐκ τῶν ἀναγκῶν* = הוֹשַׁעְתָּ מִצּ׳ ‖ **10** [a] pc Mss 𝔊^{RL}𝔗 מִכּ׳ ‖ [b–b] > Ms, frt dl ‖ **11** [a] 𝔊(𝔖) *ἐν πτωχείᾳ* = בְּעָנְיִ, σ′ *διὰ τὴν κάκωσίν μου* = בְּעָנְיִי ‖ **12** [a] > 𝔖; prp מָנוֹד vel מָגוֹר vel מֹרָא vel מָדוֹן ‖ **14** [a–a] > 𝔖 ‖ [b] 𝔊 *παροικούντων* ‖ [c] prp בְּהִסּוֹדָם ‖ **18** [a] 𝔊 *καὶ καταχθείησαν* = וְיוּרְדוּ? 𝔖 *wnḥtwn* (𝔗 + *wjḥtwn*) et descendant ‖ **19** [a] gaʿya eras? ‖ [b] 𝔖 *wšṭjwt'* et delirium ‖ [c] > 𝔖, frt dl ‖ **20** [a] ins c pc Mss 𝔊* יהוה ‖ [b] > 𝔖 ‖ **21** [a] prp כְּנָפֶיךָ ut 61,5 ‖ [b] prp מֵרְכִלֵי ‖ [c] l frt בסכָּתְךָ cf 𝔏𝔐; 𝔖 *bṭllk* in umbra tua ‖ [d] > 𝔖 ‖ **22** [a] pc Mss Hier אֲשֶׁר ‖ [b] 𝔖 *gbj'* electos, ε′ *ὅσιον αὐτοῦ* = חֲסִידוֹ? ‖ [c] > 𝔊*; 𝔖 *lh* = לוֹ ‖ [d–d] frt l בְּעֵת מָצוֹר vel בְּעֵת מָצוֹק ‖ **23** [a] nonn Mss נִגְזַרְתִּי ut Thr 3,54; 2 Mss נִגְרַשְׁתִּי ut Jon 2,5.

אָכֵן שָׁמַעְתָּ קוֹל תַּחֲנוּנַי בְּשַׁוְּעִי אֵלֶיךָ׃ — יח̇[12] . ט̇ פשטין פת̇ ס״פ בסיפ̇[13]

24 אֶֽהֱבוּ אֶת־יְהוָה כָּל־[a]חֲסִידָיו אֱמוּנִים נֹצֵר יְהוָה

וּמְשַׁלֵּם עַל־יֶתֶר עֹשֵׂה גַאֲוָה׃ — ג̇[14] . ב̇[15]

25 חִזְקוּ וְיַאֲמֵץ לְבַבְכֶם כָּל־הַמְיַחֲלִים לַיהוָה׃

32 (לב) 1 לְדָוִד מַשְׂכִּיל — ג̇ בטע̇[1]

אַשְׁרֵי נְשֽׂוּי[a]־פֶּשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה׃

2 אַשְׁרֵי אָדָם לֹא יַחְשֹׁב יְהוָה לוֹ עָוֺן — ד̇ בטע̇[2]

[a]וְאֵין בְּרוּחוֹ[b] רְמִיָּה׃[a]

3 כִּי־הֶחֱרַשְׁתִּי בָּלוּ[a] עֲצָמָי בְּשַׁאֲגָתִי כָּל־הַיּוֹם׃ — ב̇ . ד̇

4 כִּי ׀ יוֹמָם וָלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדֶךָ — יא̇ בטע̇ ר״פ בשלש ספרים . ב̇ פת̇ . ה̇ חס̇ בסיפ̇[3]

נֶהְפַּךְ[a] לְשַׁדִּי[b] בְּחַרְבֹנֵי[c] קַיִץ[d] סֶלָה׃[e] — ל̇ וחס̇

5 חַטָּאתִי אוֹדִיעֲךָ וַעֲוֺנִי לֹא־כִסִּיתִי

אָמַרְתִּי אוֹדֶה עֲלֵי[a] פְשָׁעַי[b] לַיהוָה

וְאַתָּה נָשָׂאתָ עֲוֺן חַטָּאתִי סֶלָה׃[c] — ג̇ בטע̇[1] . ד̇

6 עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל־חָסִיד ׀ אֵלֶיךָ לְעֵת [a]מְצֹא רַק[ab]

לְשֵׁטֶף מַיִם רַבִּים אֵלָיו לֹא יַגִּיעוּ׃ — ל̇

7 אַתָּה ׀ סֵתֶר לִי מִצַּר תִּצְּרֵנִי רָנֵּי[a] פַלֵּט[b] תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה׃[c] — יו̇ ר״פ בסיפ̇ . ל̇

8 אַשְׂכִּילְךָ[a] ׀ וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ־זוּ תֵלֵךְ אִֽיעֲצָה[b] עָלֶיךָ עֵינִי׃ — ל̇[4] . ל̇ . כט̇[5]

9 אַל־תִּהְיוּ[a] ׀ כְּסוּס כְּפֶרֶד[b] אֵין הָבִין בְּמֶתֶג־וָרֶסֶן[c] עֶדְיוֹ[d] — ל̇ . ה̇[6] . ג̇[7]

[e]בַּל[f] קְרֹב אֵלֶיךָ׃[e] [לִבְלוֹם — ל̇ וחס̇

10 רַבִּים מַכְאוֹבִים לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ׃

11 שִׂמְחוּ בַיהוָה וְגִילוּ צַדִּיקִים וְהַרְנִינוּ כָּל־יִשְׁרֵי־לֵב׃ — ד̇ . ל̇ ומל̇

[12] Mm 1941. [13] Textus contra Mp, cf Mp sub loco. [14] Mm 1093. [15] Mm 3211. Ps 32 [1] Mp sub loco. [2] Mm 3193. [3] Mm 477. [4] Mm 1849. [5] Mm 2501. [6] Mm 2412. [7] Mm 2796.

24 [a] > nonn Mss 𝔖 ‖ **Ps 32,1** [a] Sexta *ἐπελήσθη* = נְשׁוּי ‖ **2** [a–a] frt add ‖ [b] 𝔊σ′ *ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ* = בְּפִיו, 𝔖 *blbh* = בְּלִבּוֹ? ‖ **3** [a] nonn Mss כלו ‖ **4** [a] 𝔊 Hier 1 sg, Ms + לְבִּי ‖ [b] 𝔊 (α′σ′θ′ε′ Hier) *εἰς ταλαιπωρίαν* = לְשֹׁדִּי a שׁד; 𝔖 *bḥdjj* = בְּשָׁדַי; prp לְשָׁדַי vel לְשֹׁנִי ‖ [c] Ms σ′ 𝔗 כְּחֹ′, 𝔊 *ἐν τῷ ἐμπαγῆναι*, θ′ *ἐν ἐρημίᾳ μου* = ־ִי ‖ [d] 𝔊 *ἄκανθαν* = קוֹץ ‖ [e] > 𝔖 ‖ **5** [a] 2 Mss 𝔊α′ עָלַי ‖ [b] pc Mss 𝔊α′ Hier פִּשְׁעִי ‖ [c] > 𝔖 ‖ **6** [a–a] 𝔊(𝔖) *εὐθέτῳ*; l מָצוֹר vel מָצוֹק cf 31,22[d–d] ‖ [b] prb huc tr 9[e–e] ‖ **7** [a] Vrs alit; dl (dttg), prp מָגִנִּי ‖ [b] l frt פָּל(י)ט ‖ [c] > 𝔖 ‖ **8** [a] 𝔖 cj c 7 ‖ [b] 𝔊 *ἐπιστηριῶ* = אֶעֱצֶה cf Prv 16,30 (𝔊) ‖ **9** [a] frt l c 2 Mss תְּהִי ‖ [b] Vrs pr cop ‖ [c] > 𝔖 ‖ [d] 𝔊 *τὰς σιαγόνας αὐτῶν* = לְעֵיהֶם vel לְחָיֵהֶם? 𝔖 *mn ṭljwthwn* = מֵעֲדָיו ‖ [e–e] crrp, prb dl; cf 6[b] ‖ [f] pc Mss כל.

33 לג 1 רַנְּנ֣וּ[a] צַ֭דִּיקִים בַּיהוָ֑ה לַ֝יְשָׁרִ֗ים[b] נָאוָ֥ה תְהִלָּֽה׃ ג[1] . ד
2 הוֹד֣וּ לַיהוָ֣ה בְּכִנּ֑וֹר בְּנֵ֥בֶל עָ֝שׂ֗וֹר זַמְּרוּ־לֽוֹ׃
3 שִֽׁירוּ־ל֭וֹ[a] שִׁ֣יר חָדָ֑שׁ הֵיטִ֥יבוּ נַ֝גֵּ֗ן בִּתְרוּעָֽה׃ ז[2]
4 כִּֽי־יָשָׁ֥ר דְּבַר־יְהוָ֑ה וְכָל־מַ֝עֲשֵׂ֗הוּ בֶּאֱמוּנָֽה׃
5 אֹ֭הֵב צְדָקָ֣ה וּמִשְׁפָּ֑ט חֶ֥סֶד יְ֝הוָ֗ה מָלְאָ֥ה הָאָֽרֶץ׃ ג
6 בִּדְבַ֣ר יְ֭הוָה שָׁמַ֣יִם נַעֲשׂ֑וּ וּבְר֥וּחַ פִּ֝֗יו כָּל־צְבָאָֽם׃ ה[3] . ד . ז
7 כֹּנֵ֣ס כַּ֭נֵּד[a] מֵ֣י הַיָּ֑ם נֹתֵ֖ן בְּאֹצָר֣וֹת תְּהוֹמֽוֹת׃ ל . ד מל[4] . ד מל[5]
8 יִֽירְא֣וּ מֵ֭יְהוָה כָּל־הָאָ֑רֶץ מִמֶּ֥נּוּ יָ֝ג֗וּרוּ כָּל־יֹשְׁבֵ֥י תֵבֵֽל׃
9 כִּ֤י ה֣וּא אָמַ֣ר וַיֶּ֑הִי[a] הֽוּא־צִ֝וָּ֗ה וַֽיַּעֲמֹֽד[b]׃ נה בטע ר״פ בסיפ . ב[6]
10 יְֽהוָ֗ה הֵפִ֥יר עֲצַת־גּוֹיִ֑ם הֵ֝נִ֗יא מַחְשְׁב֥וֹת עַמִּֽים[a]׃ ב
11 עֲצַ֣ת יְ֭הוָה לְעוֹלָ֣ם תַּעֲמֹ֑ד מַחְשְׁב֥וֹת לִ֝בּ֗וֹ לְדֹ֣ר וָדֹֽר׃
12 אַ֥שְֽׁרֵ֣י הַ֭גּוֹי [a]אֲשֶׁר־יְהוָ֣ה[a] אֱלֹהָ֑יו הָעָ֓ם ׀ בָּחַ֖ר לְנַחֲלָ֣ה לֽוֹ׃ הׄ[7]
13 מִ֭שָּׁמַיִם הִבִּ֣יט יְהוָ֑ה רָ֝אָ֗ה[a] אֶֽת[b]־כָּל־בְּנֵ֥י הָאָדָֽם[c]׃ ו וכל קהלת דכות
14 מִמְּכוֹן־שִׁבְתּ֥וֹ[a] הִשְׁגִּ֑יחַ אֶ֥ל כָּל־יֹשְׁבֵ֥י הָאָֽרֶץ׃ ג . ל[8] . יא בכתיב . ב[9]
15 הַיֹּצֵ֣ר יַ֣חַד[a] לִבָּ֑ם הַ֝מֵּבִ֗ין אֶל־כָּל־מַעֲשֵׂיהֶֽם׃ ב חס . יא בכתיב
16 אֵֽין־הַ֭מֶּלֶךְ נוֹשָׁ֣ע בְּרָב־חָ֑יִל[a] גִּ֝בּ֗וֹר[b] לֹֽא־יִנָּצֵ֥ל בְּרָב־כֹּֽחַ[c]׃ ל
17 שֶׁ֣קֶר הַ֭סּוּס לִתְשׁוּעָ֑ה וּבְרֹ֥ב חֵ֝יל֗וֹ לֹ֣א יְמַלֵּֽט[a]׃ ו . ב[10] . ב בספר אמ״ת[11] . ח[12]
18 הִנֵּ֤ה עֵ֣ין[a] יְ֭הוָה אֶל־יְרֵאָ֑יו לַֽמְיַחֲלִ֥ים לְחַסְדּֽוֹ׃
19 לְהַצִּ֣יל מִמָּ֣וֶת נַפְשָׁ֑ם וּ֝לְחַיּוֹתָ֗ם בָּרָעָֽב׃ ל[13]
20 נַ֭פְשֵׁנוּ חִכְּתָ֣ה לַיהוָ֑ה עֶזְרֵ֖נוּ[a] וּמָגִנֵּ֣נוּ הֽוּא׃ ב[14]
21 כִּי־ב֭וֹ יִשְׂמַ֣ח לִבֵּ֑נוּ [a]כִּ֤י בְשֵׁ֖ם[a] קָדְשׁ֣וֹ בָטָֽחְנוּ׃
22 יְהִֽי־חַסְדְּךָ֣ יְהוָ֣ה עָלֵ֑ינוּ כַּ֝אֲשֶׁ֗ר יִחַ֥לְנוּ לָֽךְ׃

Ps 33 [1] Mm 3253. [2] Mm 3360. [3] Mm 1549. [4] Mm 3254 contra textum. [5] Mp sub loco. [6] Ez 16,19. [7] Mm 943. [8] וחד משגיח Cant 2,9. [9] Mm 2600. [10] Mm 3255. [11] Mm 3256. [12] Mm 3058. [13] וחד לחיותם Jos 9,15. [14] Ps 124,8.

Ps 33,1 [a] 𝔊 ε′ pr *τῷ Δαυιδ*; pc Mss cj Ps 33 c Ps 32 ‖ [b] pc Mss 𝔖 וְלי׳ ‖ **3** [a] pc Mss 𝔗 ליהוה ‖ **7** [a] 𝔊(𝔗) *ὡς ἀσκόν* = כְּנֹ(א)ד, 𝔖 *'jk dbzq'* quasi in utribus cf σ′𝔏 ‖ **9** [a] 𝔊𝔖 pl ‖ [b] 𝔊 pl; 𝔖 *w'qjm* = וַיַּעֲמֵד ‖ **10** [a] 𝔊 + *καὶ ἀθετεῖ βουλὰς ἀρχόντων* (dupl ad 10a) ‖ **12** [a—a] pc Mss שֶׁיהוה ‖ **13** [a] nonn Mss 𝔖 וְר׳ ‖ [b] > pc Mss ‖ [c] pc Mss ארם ‖ **14** [a] Ms 𝔄 קָדְשׁוֹ ‖ **15** [a] 𝔊 σ′ *κατὰ μόνας* = יָחִד ‖ **16** [a] 𝔗𝔏 + suff 3 sg ‖ [b] nonn Mss 𝔊 α′𝔖 וְג׳ ‖ [c] 𝔊 σ′𝔖𝔗 + suff 3 sg ‖ **17** [a] 𝔊(𝔗) *σωθήσεται* = יִמָּלֵט; 𝔖 + *lrkbh* equitem suum ‖ **18** [a] Ms 𝔊𝔖 עֵינֵי ‖ **20** [a] 𝔊(𝔖) pr *ὅτι* = כִּי ‖ **21** [a—a] l וּב׳ cf 𝔊.

34 לד 1 לְדָוִד בְּשַׁנּוֹתוֹ אֶת־טַעְמוֹ לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ[a] וַיְגָרְשֵׁהוּ וַיֵּלַךְ׃ ל ומל . ד[1] . ז[2]

(א) 2 אֲבָרְכָה אֶת־יְהוָה בְּכָל־עֵת תָּמִיד תְּהִלָּתוֹ בְּפִי׃ ל

(ב) 3 בַּיהוָה תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וְיִשְׂמָחוּ׃

(ג) 4 גַּדְּלוּ לַיהוָה אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו׃ ל . ל

(ד) 5 דָּרַשְׁתִּי אֶת־יְהוָה וְעָנָנִי וּמִכָּל־מְגוּרוֹתַי הִצִּילָנִי׃ ל . ל ומל . ג ב מל וחד חס

(ה) 6 הִבִּיטוּ[a] אֵלָיו וְנָהָרוּ[b] וּפְנֵיהֶם[c] אַל־יֶחְפָּרוּ׃ ב[3] . ט

(ו) 7 זֶה[a] עָנִי קָרָא וַיהוָה שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָיו הוֹשִׁיעוֹ׃ ד[4]

(ח) 8 חֹנֶה מַלְאַךְ־יְהוָה סָבִיב לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם׃ ב[5]

(ט) 9 טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי־טוֹב יְהוָה אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר יֶחֱסֶה־בּוֹ׃ ל . ד[6]

(י) 10 יְראוּ[a] אֶת־יְהוָה קְדֹשָׁיו כִּי־אֵין מַחְסוֹר לִירֵאָיו׃ ג יתיר א . ב[7]

(כ) 11 כְּפִירִים[a] רָשׁוּ וְרָעֵבוּ וְדֹרְשֵׁי יְהוָה לֹא־יַחְסְרוּ כָל־טוֹב׃

(ל) 12 לְכוּ־בָנִים שִׁמְעוּ־לִי יִרְאַת יְהוָה אֲלַמֶּדְכֶם׃ ל

(מ) 13 מִי־הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים אֹהֵב יָמִים לִרְאוֹת טוֹב׃ ג[8]

(נ) 14 נְצֹר לְשׁוֹנְךָ מֵרָע וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה׃ ה[9]

(ס) 15 סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה־טוֹב בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ׃ ל . ג

(ע) 16 עֵינֵי[a] יְהוָה אֶל־צַדִּיקִים וְאָזְנָיו אֶל־שַׁוְעָתָם׃ ב

(פ) 17 פְּנֵי[a] יְהוָה בְּעֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם׃ ג וכת י

(צ) 18 צָעֲקוּ[a] וַיהוָה שָׁמֵעַ [b]וּמִכָּל־צָרוֹתָם[b] הִצִּילָם׃ ב . ד[4]

(ק) 19 קָרוֹב יְהוָה לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב וְאֶת־דַּכְּאֵי־רוּחַ יוֹשִׁיעַ׃ ל

(ר) 20 רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ יְהוָה[a]׃ ל . ל

(ש) 21 שֹׁמֵר[a] כָּל־עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה׃ ו[10]

(ת) 22 תְּמוֹתֵת[a] רָשָׁע רָעָה וְשֹׂנְאֵי צַדִּיק יֶאְשָׁמוּ׃ ל

23 פּוֹדֶה יְהוָה נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל־הַחֹסִים בּוֹ׃ ל[11]

Ps 34 [1]Mm 2721. [2]Mm 175. [3]Mm 3177. [4]Mm 2671. [5]Ex 18,5. [6]Mm 3257. [7]Dt 33,3, cf Mp sub loco. [8]Mm 1967. [9]Mm 615. [10]Mm 2967. [11]וחד פרה Dt 29,17, cf Mp sub loco.

Ps 34,1 [a] 𝔊[U] *Αχιμελεχ*, 𝔏[G] *amelech* ‖ **6** [a] l c nonn Mss α′𝔖 Hier הַ׳; 𝔊 *προσέλθατε* = גְּשׁוּ ‖ [b] l וּנְ׳ cf 𝔊α′; 𝔖 *wsbrw bh* et sperate in eo ‖ [c] l יכֶם— cf 𝔊𝔖 ‖ **7** [a] ו-stropha deest ‖ **10** [a] > 𝔖 ‖ **11** [a] 𝔊(𝔖) *πλούσιοι* = כְּבֵדִים vel כַּבִּירִים ‖ **16** [a] inverte 16 et 17 cf Thr 2,16.17 3,46.49 4,16.17 ‖ **17** [a] cf 16[a] ‖ **18** [a] 𝔊(𝔖𝔗) + *οἱ δίκαιοι* ‖ [b—b] > 𝔖 ‖ **20** [a] 𝔊 cj c 21 ‖ **21** [a] 2 Mss 𝔊 + יהוה ‖ **22** [a] 𝔊 *θάνατος*, 𝔗 *mtwt'* = תְּמוּתַת.

35 (לה)[a] 1 לְדָוִ֨ד[a] ׀ | ז בטע[1]
רִיבָ֣ה יְ֭הוָה אֶת־יְרִיבַ֑י[b] לְ֝חַ֗ם אֶת־לֹחֲמָֽי׃ | ב חד פת וחד קמ . ל . ל
2 הַחֲזֵ֣ק מָגֵ֣ן וְצִנָּ֑ה וְ֝ק֗וּמָה בְּעֶזְרָתִֽי[a]׃ | ל בטע בסיפ[2]
3 וְהָ֘רֵ֤ק חֲנִ֣ית וּ֭סְגֹר[a] לִקְרַ֣את רֹדְפָ֑י
אֱמֹ֥ר לְ֝נַפְשִׁ֗י יְשֻׁעָתֵ֥ךְ אָֽנִי׃ | ו חס בליש . י קמ בסיפ
4 יֵבֹ֣שׁוּ וְיִכָּלְמוּ֮ מְבַקְשֵׁ֪י נַ֫פְשִׁ֥י
יִסֹּ֣גוּ אָח֣וֹר וְיַחְפְּר֑וּ חֹ֝שְׁבֵ֗י רָעָתִֽי׃
5 יִ֭הְיוּ כְּמֹ֣ץ לִפְנֵי־ר֑וּחַ וּמַלְאַ֖ךְ יְהוָ֣ה דּוֹחֶֽה[a]׃
6 יְהִי־דַרְכָּ֗ם חֹ֥שֶׁךְ וַחֲלַקְלַקּ֑וֹת וּמַלְאַ֥ךְ יְ֝הוָ֗ה רֹדְפָֽם׃ | ל וחס
7 כִּֽי־חִנָּ֣ם[a] טָֽמְנוּ־לִ֭י [b]שַׁ֣חַת רִשְׁתָּ֑ם[b] חִ֝נָּ֗ם[c] חָפְר֥וּ[d] לְנַפְשִֽׁי׃
8 תְּבוֹאֵ֣הוּ שׁוֹאָה֮ לֹֽא־יֵ֫דָ֥ע וְרִשְׁתּ֣וֹ אֲשֶׁר־טָמַ֣ן תִּלְכְּד֑וֹ בְּ֝שׁוֹאָ֗ה[a] [יִפָּל־בָּֽהּ׃ | ל . ג מל וכל שאה דכות . יט[3] . ל
9 וְ֭נַפְשִׁי תָּגִ֣יל בַּיהוָ֑ה תָּ֝שִׂ֗ישׂ[a] בִּישׁוּעָתֽוֹ׃ | ה . ב
10 כָּ֥ל עַצְמוֹתַ֨י ׀ תֹּאמַרְנָה֮ יְהוָ֗ה מִ֥י כָ֫מ֥וֹךָ | ב בטע
מַצִּ֣יל עָ֭נִי מֵחָזָ֣ק מִמֶּ֑נּוּ וְעָנִ֥י וְ֝אֶבְי֗וֹן מִגֹּזְלֽוֹ׃ | ב . ל
11 יְ֭קוּמוּן עֵדֵ֣י חָמָ֑ס אֲשֶׁ֥ר לֹא־יָ֝דַ֗עְתִּי יִשְׁאָלֽוּנִי׃ | ל[4] . ב[5]
12 יְשַׁלְּמ֣וּנִי רָ֭עָה תַּ֣חַת טוֹבָ֑ה שְׁכ֣וֹל[a] לְנַפְשִֽׁי׃
13 וַאֲנִ֤י ׀ בַּחֲלוֹתָ֡ם לְב֬וּשִׁי שָׂ֗ק עִנֵּ֣יתִי[a] בַצּ֣וֹם נַפְשִׁ֑י | טז ר״פ לג מנה בכתיב . ל ומל . ד קמ וכל בשק אתנח וס״פ דכות[6]
וּ֝תְפִלָּתִ֗י עַל־חֵיקִ֥י תָשֽׁוּב׃ 14 כְּרֵֽעַ[a]־כְּאָ֣ח לִ֭י[b] | ג . ב בליש[7] . ב
הִתְהַלָּ֑כְתִּי [c]כַּאֲבֶל־אֵ֝֗ם[cd] קֹדֵ֥ר שַׁחֽוֹתִי׃
15 וּבְצַלְעִ֣י שָׂמְח֣וּ וְנֶאֱסָ֑פוּ נֶאֶסְפ֬וּ עָלַ֣י | ל . ל[8] . הו
נֵ֭כִים[a] וְלֹ֣א יָדַ֑עְתִּי [b]קָֽרְע֥וּ[c] וְלֹא־דָֽמּוּ[b]׃ | ה[9]

Ps 35 [1]Mm 3429. [2]Mm 4168. [3]Mm 1369. [4]Mm 2302. [5]Mm 3258. [6]Mm 2484. [7]Mm 3259. [8]וחד נאספו Ps 47,10. [9]Mm 1248.

Ps 35 [a] numerus > L ‖ **1** [a] 𝔊$^{AL\mathfrak{L}G}$ pr *ψαλμός* = מִזְמוֹר ‖ [b] pc Mss 𝔖 רִיבִי ‖ **2** [a] mlt Mss לְעֶ' cf 𝔊 ‖ **3** [a] l וְסָגָר (cf akk *šikru*) vel וְסֶגֶר (cf סגר 1QM 5,7.9 pars hastae?); 𝔖 *w'brḳ* et fulge ‖ **5** [a] l דֹּחָם cf 𝔊 ‖ **7** [a] > 𝔖 ‖ [b–b] 𝔖 *pḥ' wmṣjdt'* laqueos et rete; l ר' וְשׁ' ‖ [c] > 𝔖, dl ‖ [d] 2 Mss 𝔊 חֵרְפוּ ‖ **8** [a] 𝔖 *wgwmṣ' dḥprw* = וְשׁוּחָה אֲשֶׁר חָפְרוּ; prb ins תְּבִיאֵהוּ ‖ **9** [a] cf 2,2[b] ‖ **12** [a] 𝔊 *καὶ ἀτεκνίαν*, 𝔖 *w'wbdw* et perdiderunt; prp שָׁכוּ vel שָׂרוּ, l frt שְׁכוֹל ‖ **13** [a] 𝔊 𝔖 pr cop ‖ **14** [a] prp כְּרֵעַ ‖ [b] 𝔊 *ἡμέτερον* = לָנוּ? huc tr : ‖ [c–c] 𝔊 *ὡς πενθῶν καί* = כְּאָבֵל אִם ‖ [d] > 𝔖; huc tr ‸ ‖ **15** [a] 𝔊 *μάστιγες* (a נָכָה), 𝔖 *nwgr'* diu; prp כְּנָכְרִים ‖ [b–b] > 𝔖 ‖ [c] 𝔊 pass; l frt קָרְאוּ vel קָרְצוּ (cf 19).

16 בְּחַנְפֵי[a] [b]לַעֲגֵי מָעוֹג[b] חָרֹק[c] עָלַי שִׁנֵּימוֹ׃ ב̇[10]. ל וחס
17 אֲדֹנָי כַּמָּה תִּרְאֶה הָשִׁיבָה נַפְשִׁי מִשֹּׁאֵיהֶם[a] מִכְּפִירִים יְחִידָתִי׃ ג[11]. ב[12]
18 אוֹדְךָ בְּקָהָל רָב בְּעַם עָצוּם אֲהַלְלֶךָּ׃ ב[13]
19 אַל־יִשְׂמְחוּ־לִי אֹיְבַי שֶׁקֶר שֹׂנְאַי חִנָּם יִקְרְצוּ־עָיִן׃
20 כִּי לֹא שָׁלוֹם יְדַבֵּרוּ וְעַל רִגְעֵי־אֶרֶץ דִּבְרֵי מִרְמוֹת[a] יַחֲשֹׁבוּן׃ נה בטע ר״פ בסיפ. ד באתנח[14]. ל
21 וַיַּרְחִיבוּ עָלַי פִּיהֶם אָמְרוּ הֶאָח ׀ הֶאָח רָאֲתָה עֵינֵינוּ׃ ב חס
22 רָאִיתָה יְהוָה אַל־תֶּחֱרַשׁ אֲדֹנָי אַל[a]־תִּרְחַק מִמֶּנִּי׃
23 הָעִירָה וְהָקִיצָה לְמִשְׁפָּטִי אֱלֹהַי וַאדֹנָי לְרִיבִי׃ ט[15]. ל. ו[16]. ל. ג כת א[17]
24 שָׁפְטֵנִי כְצִדְקְךָ[a] יְהוָה אֱלֹהָי[b] וְאַל[c]־יִשְׂמְחוּ־לִי[d]׃ ח[18] קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ ב
25 אַל־יֹאמְרוּ בְלִבָּם הֶאָח[a] נַפְשֵׁנוּ אַל־יֹאמְרוּ בִּלַּעֲנוּהוּ׃ כו ר״פ אל אל[19]. ב. ט. ב. ל
26 יֵבֹשׁוּ וְיַחְפְּרוּ ׀ יַחְדָּו שְׂמֵחֵי רָעָתִי
יִלְבְּשׁוּ־בֹשֶׁת וּכְלִמָּה הַמַּגְדִּילִים עָלָי׃
27 יָרֹנּוּ וְיִשְׂמְחוּ חֲפֵצֵי צִדְקִי וְיֹאמְרוּ תָמִיד ה. ל. ט רפ[20] ב מנה בסיפ
יִגְדַּל יְהוָה הֶחָפֵץ שְׁלוֹם עַבְדּוֹ׃ ג[21]. ג[22]
28 וּלְשׁוֹנִי תֶּהְגֶּה צִדְקֶךָ כָּל־הַיּוֹם[a] תְּהִלָּתֶךָ׃ ג[23] סֿ

36 לו
1 לַמְנַצֵּחַ ׀ לְעֶבֶד־יְהוָה לְדָוִד׃ ה בטע. ב
2 נְאֻם[a]־[b]פֶּשַׁע לָרָשָׁע[b] בְּקֶרֶב לִבִּי[c]
אֵין־פַּחַד אֱלֹהִים לְנֶגֶד עֵינָיו׃ ב[1]
3 כִּי־הֶחֱלִיק אֵלָיו בְּעֵינָיו לִמְצֹא עֲוֺנוֹ לִשְׂנֹא[a]׃ נא[2]
4 דִּבְרֵי־פִיו אָוֶן וּמִרְמָה חָדַל לְהַשְׂכִּיל לְהֵיטִיב׃ ה[3]
5 אָוֶן ׀ יַחְשֹׁב עַל־מִשְׁכָּבוֹ יִתְיַצֵּב [a]עַל־דֶּרֶךְ[a] לֹא־טוֹב רָע לֹא [יִמְאָס׃ ה וכל על הדרך דכות[4]

[10] 1 R 17,12. [11] Mm 1468. [12] Ps 22,21. [13] Mm 3260. [14] Mm 1234. [15] Mm 1972. [16] Mm 2362. [17] Mm 2390. [18] Mm 960. [19] Mm 3261. [20] Mm 1233. [21] Mm 1967. [22] Mm 300. [23] Mm 3518. Ps 36 [1] 2 Ch 20,29. [2] Mp sub loco. [3] Mm 3127. [4] Mm 3032.

16 [a] 𝔊 *ἐπείρασάν με* = בְּחָנֻנִי; prp בְּחַנְפִי (arab *ḥanafa*) vel בהנפלי (hit) ‖ [b–b] 𝔊 *ἐξεμυκτήρισάν με μυκτηρισμόν* = לָעֲגוּ לַעַג; prp ל׳ מְעֻגָּ vel עָגוּ מ׳ ‖ [c] l frt חָרְקוּ cf 𝔊 ‖ **17** [a] 𝔊 *ἀπὸ τῆς κακουργίας αὐτῶν* (a שׁוֹא cf שָׁוְא); prp מִשֹּׁאֲגִים ‖ **20** [a] cf 2,2[b] ‖ **22** [a] sic L, mlt Mss Edd אַל־ ‖ **24** [a] nonn Mss קְתְךָ— ‖ [b] > 𝔖; cj c sq ‖ [c] dl ו ‖ [d] Ms בִּי ‖ **25** [a] ins האח (hpgr) cf 𝔊 ‖ **28** [a] cf 2,2[b] ‖ **Ps 36,2** [a] prp נָעִים vel נָאֻץ ‖ [b–b] 𝔊 *ὁ παράνομος τοῦ ἁμαρτάνειν* = פֹּשֵׁעַ לְרַשֵּׁעַ; 𝔖 *ʿwlʾ rwšʿʾ* iniquus flagitium ‖ [c] l c pc Mss o εβρ′ 𝔖 לִבּוֹ cf 𝔊 ‖ **3** [a] 𝔊𝔖 pr cop; l frt שָׂנֵא ‖ **5** [a–a] 𝔊 *πάσῃ ὁδῷ* = עַל־כָּל־ד׳?.

6 יְהוָה בְּהַשָּׁמַיִם[a] חַסְדֶּךָ אֱמוּנָתְךָ[b] עַד־שְׁחָקִים׃ ל
7 צִדְקָתְךָ׀ כְּהַרְרֵי־אֵל מִשְׁפָּטֶךָ[a] תְּהוֹם[b] רַבָּה ל . ד
אָדָם־וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ יְהוָה[c]׃ 8 מַה־יָּקָר חַסְדְּךָ
[a]אֱלֹהִים[b] וּבְנֵי[a] אָדָם בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יֶחֱסָיוּן׃ ל . ל
9 יִרְוְיֻן מִדֶּשֶׁן בֵּיתֶךָ וְנַחַל עֲדָנֶיךָ תַשְׁקֵם׃ ל וחס
10 כִּי־עִמְּךָ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר׃ ל[5]
11 מְשֹׁךְ חַסְדְּךָ לְיֹדְעֶיךָ וְצִדְקָתְךָ לְיִשְׁרֵי־לֵב׃ ל וחס
12 אַל־תְּבוֹאֵנִי רֶגֶל גַּאֲוָה וְיַד־רְשָׁעִים אַל־תְּנִדֵנִי׃ כו ר״פ אל אל[6] . הׄ
13 שָׁם[a] נָפְלוּ פֹּעֲלֵי אָוֶן דֹּחוּ וְלֹא־יָכְלוּ קוּם׃

37 לז 1 לְדָוִד׀ ז בטע[1]
(א) אַל־תִּתְחַר בַּמְּרֵעִים אַל[a]־תְּקַנֵּא בְּעֹשֵׂי עַוְלָה׃ ג וכת י
2 כִּי כֶחָצִיר מְהֵרָה יִמָּלוּ וּכְיֶרֶק דֶּשֶׁא יִבּוֹלוּן׃ ב . ל . ל
(ב) 3 בְּטַח בַּיהוָה וַעֲשֵׂה־טוֹב שְׁכָן־אֶרֶץ וּרְעֵה אֱמוּנָה[a]׃ ל[2]
4 וְהִתְעַנַּג עַל־יְהוָה וְיִתֶּן־לְךָ מִשְׁאֲלֹת לִבֶּךָ׃ לא[3] . יג[4] . ל חס
(ג) 5 גּוֹל[a] עַל־[b]יְהוָה דַּרְכֶּךָ[c] וּבְטַח עָלָיו וְהוּא יַעֲשֶׂה׃ לא[5]
6 וְהוֹצִיא כָאוֹר צִדְקֶךָ וּמִשְׁפָּטֶךָ[a] כַּצָּהֳרָיִם׃ ה חס[5] . ב[6]
(ד) 7 דּוֹם׀ לַיהוָה וְהִתְחוֹלֵל[a] לוֹ ג[7] וחד מן ה בטע בשלש ספרים
אַל־תִּתְחַר בְּמַצְלִיחַ דַּרְכּוֹ בְּאִישׁ עֹשֶׂה מְזִמּוֹת׃ כב[8] ו בסיפ ה מנה בליש
(ה) 8 הֶרֶף מֵאַף וַעֲזֹב חֵמָה אַל־תִּתְחַר אַךְ־לְהָרֵעַ׃ ו . ב[9]
9 כִּי־מְרֵעִים יִכָּרֵתוּן וְקֹוֵי יְהוָה הֵמָּה[a] יִירְשׁוּ־אָרֶץ׃ ב . ל[10]
(ו) 10 וְעוֹד מְעַט וְאֵין רָשָׁע וְהִתְבּוֹנַנְתָּ עַל־מְקוֹמוֹ וְאֵינֶנּוּ׃ כג ת[11] מנה ר״פ . ב[12] . יב
11 וַעֲנָוִים יִירְשׁוּ־אָרֶץ וְהִתְעַנְּגוּ עַל־רֹב שָׁלוֹם׃
(ז) 12 זֹמֵם רָשָׁע לַצַּדִּיק וְחֹרֵק עָלָיו שִׁנָּיו׃
13 אֲדֹנָי יִשְׂחַק־לוֹ כִּי־רָאָה כִּי־יָבֹא[a] יוֹמוֹ׃

[5] Mm 3682. [6] Mm 3261. Ps 37 [1] Mm 3429. [2] Mm 3108. [3] Mm 486. [4] Mm 157 [5] Mm 2028. [6] Mm 3262. [7] Mm 3263. [8] Mm 475. [9] Mm 3264. [10] וחד וקוי יי Jes 40,31. [11] Mm 2227. [12] Mm 502.

6 [a] pc Mss 'בַּשּׁ' ‖ [b] nonn Mss 𝔊𝔖 'וֶאֱ' ‖ **7** [a] 𝔗 mlt Mss 𝔊 ־טיך, nonn Mss 'ומ' ‖ [b] l prb 'כְּתְ' (hpgr) cf 𝔖𝔗 ‖ [c] frt cj c 8 ‖ **8** [a–a] prp אֱלֶיךָ יָבֹ(א)וּ בְּנֵי ‖ [b] frt cj c 8aα et huc tr ‖ **13** [a] prp שָׁמְמוּ ‖ **Ps 37,1** [a] nonn Mss Vrs וְאַל ‖ **3** [a] 𝔊 *ἐπὶ τῷ πλούτῳ αὐτῆς* = הֲמוֹנָהּ? ‖ **5** [a] 𝔊(𝔗) *ἀποκάλυψον* = גַּל ‖ [b] 𝔗 nonn Mss אֶל ‖ [c] 𝔗 pc Mss דְּרָכֶיךָ ‖ **6** [a] 𝔗 mlt Mss ־טיך ‖ **7** [a] 𝔊(𝔖) *καὶ ἱκέτευσον*; α′ (𝔗) *καὶ ἀποκαραδόκει*, l frt וְהוֹחֵל ‖ **9** [a] frt dl m cs ‖ **13** [a] pc Mss בָּא.

(ח) 14 חֶ֤רֶב ׀ פָּֽתְח֣וּ רְשָׁעִים֮ וְדָרְכ֪וּ קַ֫שְׁתָּ֥ם
ᵃלְ֭הַפִּיל עָנִ֣י וְאֶבְי֑וֹן לִ֝טְב֗וֹחַ יִשְׁרֵי־דָֽרֶךְ׃ᵃᵇ ד ומל
15 חַ֭רְבָּם תָּב֣וֹא בְלִבָּ֑ם וְ֝קַשְּׁתוֹתָ֗ם תִּשָּׁבַֽרְנָה׃ ט. ל. ד
(ט) 16 טוֹב־מְ֭עַט לַצַּדִּ֑יק מֵ֝הֲמ֗וֹן רְשָׁעִ֥ים רַבִּֽים׃ᵃ
17 כִּ֤י זְרוֹע֣וֹת רְ֭שָׁעִים תִּשָּׁבַ֑רְנָה וְסוֹמֵ֖ךְ צַדִּיקִ֣ים יְהוָֽה׃ נה בטע ר״פ בסיפ. ל מל. ד
(י) 18 יוֹדֵ֣עַ יְ֭הוָה יְמֵ֣יᵃ תְמִימִ֑ם וְ֝נַחֲלָתָ֗ם לְעוֹלָ֥ם תִּהְיֶֽה׃ י מל וכל תדמק דכות במגחס. ל חס בסיפ
19 לֹֽא־יֵ֭בֹשׁוּ בְּעֵ֣ת רָעָ֑ה וּבִימֵ֖י רְעָב֣וֹן יִשְׂבָּֽעוּ׃ ל
(כ) 20 כִּ֤י רְשָׁעִ֨ים ׀ יֹאבֵ֗דוּ וְֽאֹיְבֵ֣י יְ֭הוָה נה בטע ר״פ בסיפ. ל
ᵃכִּיקַ֣ר כָּרִ֑יםᵃᵇ כָּל֖וּ בֶעָשָׁ֣ןᶜ כָּֽלוּ׃ ל
(ל) 21 לֹוֶ֣ה רָ֭שָׁע וְלֹ֣א יְשַׁלֵּ֑ם וְ֝צַדִּ֗יק חוֹנֵ֥ן וְנוֹתֵֽן׃ ב[13]. ל[14]. ו מל
22 כִּ֣י מְ֭בֹרָכָיוᵃ יִ֣ירְשׁוּ אָ֑רֶץ וּ֝מְקֻלָּלָ֗יוᵇ יִכָּרֵֽתוּ׃ ל. ל
(מ) 23 מֵ֭יְהוָה מִֽצְעֲדֵי־גֶ֥בֶר כּוֹנָ֗נוּ וְדַרְכּ֥וֹ יֶחְפָּֽץ׃ ב
24 כִּֽי־יִפֹּ֥ל לֹֽא־יוּטָ֑ל כִּֽי־יְ֝הוָ֗ה סוֹמֵ֥ךְ יָדֽוֹ׃ [מְבַקֶּשׁ־לָֽחֶם׃ ג
(נ) 25 נַ֤עַר ׀ הָיִ֗יתִי גַּם־ᵃזָ֫קַ֥נְתִּי וְֽלֹא־רָ֭אִיתִי צַדִּ֣יק נֶעֱזָ֑ב וְ֝זַרְע֗וֹ ל. ז[15]
26 כָּל־הַ֭יּוֹם חוֹנֵ֣ן וּמַלְוֶ֑ה וְ֝זַרְע֗וֹ לִבְרָכָֽה׃ ז[15]
(ס) 27 ס֣וּר מֵ֭רָע וַעֲשֵׂה־ט֗וֹב וּשְׁכֹ֥ן לְעוֹלָֽם׃ᵃ
28 כִּ֤י יְהוָ֨ה ׀ אֹ֘הֵ֤ב מִשְׁפָּ֗ט וְלֹא־יַעֲזֹ֣ב אֶת־חֲ֭סִידָיו נה בטע ר״פ בסיפ. ל
(ע) ᵃלְעוֹלָ֣ם נִשְׁמָ֑רוּᵃ וְזֶ֖רַע רְשָׁעִ֣ים נִכְרָֽת׃
29 צַדִּיקִ֥ים יִירְשׁוּ־אָ֑רֶץ וְיִשְׁכְּנ֖וּ לָעַ֣ד עָלֶֽיהָ׃ ל ר״פ
(פ) 30 פִּֽי־צַ֭דִּיק יֶהְגֶּ֣ה חָכְמָ֑ה וּ֝לְשׁוֹנ֗וֹ תְּדַבֵּ֥ר מִשְׁפָּֽט׃ ז מל בליש
31 תּוֹרַ֣ת אֱלֹהָ֣יו בְּלִבּ֑וֹ לֹ֖אᵃ תִמְעַ֣ד אֲשֻׁרָֽיו׃ ל. ל
(צ) 32 צוֹפֶ֣ה רָ֭שָׁע לַצַּדִּ֑יק וּ֝מְבַקֵּ֗שׁ לַהֲמִיתֽוֹ׃ ה[16] ב מנה מל
33 יְֽהוָה לֹא־יַעַזְבֶ֣נּוּ בְיָד֑וֹ וְלֹ֥א יַ֝רְשִׁיעֶ֗נּוּ בְּהִשָּׁפְטֽוֹ׃ ב חד ר״פ וחד ס״פ[17]

[13] Mm 521. [14] Mm 528. [15] Mm 970. [16] Mm 2923. [17] Mm 3265.

14 ᵃ⁻ᵃ frt gl ‖ ᵇ nonn Mss 𝔊 לֵב ‖ **16** ᵃ 𝔊𝔖 Hier sg = רָב ‖ **18** ᵃ 𝔊 *τὰς ὁδούς* = דַּרְכֵי ‖ **20** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *ἅμα τῷ δοξασθῆναι αὐτοὺς καὶ ὑψωθῆναι* = ?כִּ׳ וּכְרוּם 𝔖 *mpṭm' gmrjn* saginati absumuntur ‖ ᵇ σ′ (Hier) *ὡς μονοκέρωτες* = כְּרֵמִים (vel ?כָּרִים) ‖ ᶜ l c mlt Mss כְּע׳ ‖ **22** ᵃ 𝔊 *οἱ εὐλογοῦντες αὐτόν* = מְבָרְכָיו cf 𝔖 ‖ ᵇ 𝔊 (𝔖) *οἱ δὲ καταρώμενοι αὐτόν* = וּמְקַלְלָיו ‖ **25** ᵃ nonn Mss וְגַם cf 𝔊 ‖ **27** ᵃ 𝔊 *εἰς αἰῶνα αἰῶνος* = לְ׳ וָעֶד ‖ **28** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 + *ἄνομοι δὲ ἐκδιωχθήσονται* = dupl, l frt עַוָּלִים לְ׳ נִשְׁמָדוּ (ע-stropha) ‖ **31** ᵃ l c Ms 𝔊𝔖 וְלֹא.

(ק) 34 קַוֵּ֤ה אֶל־יְהוָ֨ה ׀ וּשְׁמֹ֬ר דַּרְכּ֗וֹ
וִֽ֭ירוֹמִמְךָ לָרֶ֣שֶׁת אָ֑רֶץ בְּהִכָּרֵ֖ת רְשָׁעִ֣ים תִּרְאֶֽה׃
(ר) 35 רָ֭אִיתִי רָשָׁ֣ע עָרִ֑יץ[a] [b]וּ֝מִתְעָרֶ֗ה כְּאֶזְרָ֥ח רַעֲנָֽן[b]׃ — ד ג קמ וחד פת[18]
36 וַֽ֭יַּעֲבֹר[a] וְהִנֵּ֣ה אֵינֶ֑נּוּ וָ֝אֲבַקְשֵׁ֗הוּ וְלֹ֣א נִמְצָֽא׃ — ג[19]
(ש) 37 שְׁמָר־תָּ֭ם[a] וּרְאֵ֣ה[b] יָשָׁ֑ר[c] כִּֽי־אַחֲרִ֖ית לְאִ֣ישׁ שָׁלֽוֹם׃
38 וּֽ֭פֹשְׁעִים נִשְׁמְד֣וּ יַחְדָּ֑ו אַחֲרִ֖ית[a] רְשָׁעִ֣ים נִכְרָֽתָה׃ — ל
(ת) 39 וּתְשׁוּעַ֣ת[a] צַ֭דִּיקִים מֵיְהוָ֑ה מָ֝עוּזָּ֗ם בְּעֵ֣ת צָרָֽה׃ [חָ֥סוּ בֽוֹ׃
40 וַֽיַּעְזְרֵ֥ם יְהוָ֗ה וַֽיְפַ֫לְּטֵ֥ם יְפַלְּטֵ֣ם[a] מֵ֭רְשָׁעִים וְיוֹשִׁיעֵ֑ם כִּֽי־ — ל . ל . ב[20]

38 (לח)[a] 1 מִזְמ֖וֹר לְדָוִ֣ד לְהַזְכִּֽיר[a]׃ — ה ר״פ . ג בטע בליש[1]
2 יְֽהוָ֗ה אַל־בְּקֶצְפְּךָ֥ תוֹכִיחֵ֑נִי וּֽבַחֲמָתְךָ֥[a] תְיַסְּרֵֽנִי׃ — ל
3 כִּֽי־חִ֭צֶּיךָ נִ֣חֲתוּ בִ֑י וַתִּנְחַ֖ת[a] עָלַ֣י יָדֶֽךָ׃ [חַטָּאתִֽי[b]׃ — ל . ל . ה חס בסיפ[2]
4 אֵין־מְתֹ֣ם בִּ֭בְשָׂרִי מִפְּנֵ֣י זַעְמֶ֑ךָ אֵין־[a]שָׁל֥וֹם בַּ֝עֲצָמַ֗י מִפְּנֵ֥י — ב ר״פ אין אין[3] . ד
5 כִּ֣י עֲ֭וֺנֹתַי עָבְר֣וּ רֹאשִׁ֑י כְּמַשָּׂ֥א[a] כָ֝בֵ֗ד יִכְבְּד֥וּ מִמֶּֽנִּי׃ — כו
6 הִבְאִ֣ישׁוּ[a] נָ֭מַקּוּ חַבּוּרֹתָ֑י [b]מִ֝פְּנֵ֗י אִוַּלְתִּֽי[b]׃ — ל . ל
7 נַעֲוֵ֣יתִי שַׁחֹ֣תִי[a] עַד־מְאֹ֑ד כָּל־הַ֝יּ֗וֹם קֹדֵ֥ר הִלָּֽכְתִּי׃ — ג[4] חד קמ וב פת
8 כִּֽי־כְ֭סָלַי מָלְא֣וּ נִקְלֶ֑ה וְאֵ֥ין מְ֝תֹ֗ם בִּבְשָׂרִֽי׃ — ל . ד
9 נְפוּג֣וֹתִי וְנִדְכֵּ֣יתִי[a] עַד־מְאֹ֑ד שָׁ֝אַ֗גְתִּי מִֽנַּהֲמַ֥ת לִבִּֽי׃ — ל וכת כן
10 אֲֽדֹנָ֗י[a] נֶגְדְּךָ֥ כָל־תַּאֲוָתִ֑י וְ֝אַנְחָתִ֗י מִמְּךָ֥ לֹא־נִסְתָּֽרָה׃ — ג
11 לִבִּ֣י סְ֭חַרְחַר עֲזָבַ֣נִי כֹחִ֑י וְֽאוֹר־עֵינַ֥י [a]גַּם־הֵ֝֗ם[a] אֵ֣ין אִתִּֽי׃ — ל
12 אֹהֲבַ֨י ׀ וְרֵעַ֗י [a]מִנֶּ֣גֶד נִגְעִ֣י יַעֲמֹ֑דוּ[a] וּ֝קְרוֹבַ֗י מֵרָחֹ֥ק עָמָֽדוּ׃ — ל . ב מל ול בליש . ה[5] חס וכל אורית דכות וחד מן ד חס בליש בכתיב
13 וַיְנַקְשׁ֤וּ[a] ׀ [b]מְבַקְשֵׁ֬י נַפְשִׁ֗י וְדֹרְשֵׁ֣י רָ֭עָתִי[b] דִּבְּר֣וּ[c] הַוּ֑וֹת וּ֝מִרְמ֗וֹת — ב
[כָּל־הַיּ֥וֹם יֶהְגּֽוּ׃

[18] Mm 455. [19] Mm 226. [20] Mm 2130. Ps 38 [1] Mp sub loco. [2] Mm 477. [3] Mm 1269. [4] Mm 3266. [5] Mm 1681.

35 [a] 𝔊 *ὑπερυψούμενον*, prp עַלִּיז = עֲלִיץ ‖ [b–b] 𝔊 *καὶ ἐπαιρόμενον ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου*, l prb וּמִתְעַלֶּה כְּאַרְזֵי הַלְּבָנוֹן cf 𝔖 ‖ **36** [a] 𝔊𝔖 Hier 1 sg ‖ **37** [a] l תֹּם cf Vrs ‖ [b] 𝔖 *wgbj* et elige; l frt וּרְעֵה ‖ [c] l יֹשֶׁר cf Vrs ‖ **38** [a] pc Mss 𝔗[R]𝔖 Hier 'וְא ‖ **39** [a] l c pc Mss Hier 'ת cf 𝔖 ‖ **40** [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ **Ps 38** [a] numerus > L ‖ **1** [a] 𝔊 + *περὶ σαββάτου* = לַשַּׁבָּת ‖ **2** [a] l c nonn Mss Vrs 'וְאַל ב ‖ **3** [a] 𝔊 *καὶ ἐπεστήρισας* = וַתַּנְחֵת; 𝔖(𝔗) *w'ttnjḥt*, l וַתָּנַח ‖ **4** [a] pc Mss 𝔖 וְאֵין ‖ [b] 𝔊 σ' 𝔖 pl ‖ **5** [a] 𝔖𝔙 pr cop ‖ **6** [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ [b–b] 𝔖 pr cop et cj c 7a ‖ **7** [a] 𝔊 Hier pr cop; > 𝔖 ‖ **9** [a] pc Mss כָּאתִי– ‖ **10** [a] sic L, mlt Mss Edd נָי– ‖ **11** [a–a] 𝔊[2013 LA] *καὶ αὐτό*; > 𝔊[BR]𝔖, frt dl ‖ **12** [a–a] 𝔊 *ἐξ ἐναντίας μου ἤγγισαν καὶ ἔστησαν* = 'מִנֶּגְדִּי נָגְשׁוּ וַיַּ; l frt מִנֶּגְדִּי עָבְרוּ ‖ **13** [a] l frt c pc Mss וַיְבַקְשׁוּ ‖ [b–b] prb dl ‖ [c] l דִּבְרֵי cf σ'.

14 וַאֲנִי כְחֵרֵשׁ לֹא אֶשְׁמָע[a] וּכְאִלֵּם לֹא יִפְתַּח[b]־פִּיו[c]׃ — סז ר״פ לג מנה בכתיב
15 [a]וָאֱהִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־שֹׁמֵעַ וְאֵין בְּפִיו תּוֹכָחוֹת׃ — ל[6]
16 כִּי־לְךָ יְהוָה הוֹחָלְתִּי [a]אַתָּה תַעֲנֶה[a] אֲדֹנָי[b] אֱלֹהָי׃ — קלד[7]
17 כִּי־אָמַרְתִּי פֶּן־יִשְׂמְחוּ־לִי[a] בְּמוֹט רַגְלִי עָלַי הִגְדִּילוּ׃ — ח בליש וכל מגין איש רגלי דכות[8]
18 כִּי־אֲנִי לְצֶלַע נָכוֹן וּמַכְאוֹבִי נֶגְדִּי תָמִיד׃
19 כִּי־עֲוֺנִי אַגִּיד אֶדְאַג מֵחַטָּאתִי׃
20 וְאֹיְבַי חַיִּים[a] עָצֵמוּ וְרַבּוּ שֹׂנְאַי שָׁקֶר׃
21 וּמְשַׁלְּמֵי רָעָה תַּחַת טוֹבָה יִשְׂטְנוּנִי תַּחַת רָדְופִי[a]־טוֹב׃ — ל. ב. רדפי ק
22 אַל־תַּעַזְבֵנִי יְהוָה אֱלֹהַי אַל־תִּרְחַק מִמֶּנִּי׃ — כו ר״פ אל אל[9]
23 חוּשָׁה לְעֶזְרָתִי אֲדֹנָי תְּשׁוּעָתִי׃ — ב[10]

39 [a](לט) 1 לַמְנַצֵּחַ לִידִיתוּן[a] מִזְמוֹר לְדָוִד׃ — לידותון חד מן ג כת כן[1] ק
2 אָמַרְתִּי אֶשְׁמְרָה דְרָכַי מֵחֲטוֹא בִלְשׁוֹנִי — ג חד כת טא וחד כת טו וחד כת טוא[2]
אֶשְׁמְרָה[a] לְפִי מַחְסוֹם[b] בְּעֹד[c] רָשָׁע לְנֶגְדִּי׃ — ל. יד[3] חס ב מנה בליש
3 נֶאֱלַמְתִּי דוּמִיָּה[a] הֶחֱשֵׁיתִי מִטּוֹב — ד
וּכְאֵבִי נֶעְכָּר׃ 4 חַם־לִבִּי׀ בְּקִרְבִּי[a] — ל. ל. ל. יא[4]
בַּהֲגִיגִי תִבְעַר־אֵשׁ דִּבַּרְתִּי בִּלְשׁוֹנִי׃ — ל[5]
5 הוֹדִיעֵנִי יְהוָה׀ קִצִּי וּמִדַּת יָמַי מַה־הִיא — ל. ד[6]
אֵדְעָה[a] מֶה־חָדֵל אָנִי׃ — ב. י קמ בסיפ
6 הִנֵּה טְפָחוֹת׀ נָתַתָּה יָמַי וְחֶלְדִּי כְאַיִן נֶגְדֶּךָ — ל ומל. ל
אַךְ כָּל[a]־הֶבֶל כָּל־אָדָם נִצָּב[b] סֶלָה[c]׃ — י פסוק כל כל ומילה חדה ביניה[7]. ל
7 אַךְ־בְּצֶלֶם׀ יִתְהַלֶּךְ־אִישׁ — ג[8]
אַךְ־הֶבֶל יֶהֱמָיוּן[a] יִצְבֹּר וְלֹא־יֵדַע מִי־אֹסְפָם׃ — ג. ג. יט[9]. ל

[6]Mm 1514. [7]Cf Okhl II,151 et Mp sub loco. [8]Mm 3533. [9]Mm 3261. [10]Ps 51,16, וחד ותשועתי Jes 46,13. Ps 39 [1]Mm 3267. [2]Mm 132. [3]Mm 62. [4]Mm 2580. [5]וחד הגיגי Ps 5,2. [6]Mm 908. [7]Mm 3316. [8]Mm 10. [9]Mm 1369.

14 [a] pc Mss יִשְׁמַע, frt sic l ‖ [b] 𝔖 1 sg ‖ [c] 𝔖 (suff) 1 sg ‖ **15** [a] tot v frt add ‖ **16** [a–a] nonn Mss ת׳ וְא׳; 𝔖 *wʻnjtnj* et exaudivisti me ‖ [b] mlt Mss יהוה ‖ **17** [a] 𝔊 + *οἱ ἐχθροί μου* ‖ **20** [a] prp חִנָּם ut 35,19 69,5 ‖ **21** [a] mlt Mss ut Q ‖ **Ps 39** [a] numerus > L ‖ **1** [a] mlt Mss 𝔗 ut Q, K 𝔊 לידי׳ ‖ **2** [a] 𝔊 *ἐθέμην*, l frt אָשִׂימָה ‖ [b] 𝔖 *mn ʻwlʼ* = מֵחָמָס ‖ [c] 𝔊 *ἐν τῷ συστῆναι*, l בַּעֲמֹד ‖ **3** [a] 𝔊(𝔖) *καὶ ἐταπεινώθην*, 𝔗 *štqjt* tacui ‖ **4** [a] huc tr : ‖ **5** [a] nonn Mss וְא׳ cf 𝔊𝔖 Hier ‖ **6** [a] > mlt Mss 𝔖, dl (dttg) ‖ [b] > v 12, frt cj c סלה ‖ [c] > 𝔖 ‖ **7** [a] l frt הָמוֹן (cf 37,16) vel הוֹנִים (cf Ez 27,33 29,19).

8 וְעַתָּה מַה־קִּוִּיתִי[a] אֲדֹנָי[b] תּוֹחַלְתִּי[c] לְךָ הִיא׃
9 מִכָּל־פְּשָׁעַי[a] הַצִּילֵנִי חֶרְפַּת נָבָל אַל[b]־תְּשִׂימֵנִי׃
10 נֶאֱלַמְתִּי לֹא[a] אֶפְתַּח־פִּי כִּי אַתָּה עָשִׂיתָ[b]׃
11 הָסֵר מֵעָלַי נִגְעֶךָ מִתִּגְרַת[a] יָדְךָ[b] אֲנִי כָלִיתִי׃ ל . ל . ב בסיפ חד כת י וחד כת א
12 בְּתוֹכָחוֹת עַל־עָוֺן ׀ יִסַּרְתָּ אִישׁ וַתֶּמֶס כָּעָשׁ חֲמוּדוֹ[a] ל . ל[10] . ג . ל
אַךְ הֶבֶל כָּל־אָדָם סֶלָה[b]׃
13 שִׁמְעָה־תְפִלָּתִי ׀ יְהוָה וְשַׁוְעָתִי ׀ הַאֲזִינָה ל בטע[11] . יו
אֶל[a]־דִּמְעָתִי אַל־תֶּחֱרַשׁ
כִּי גֵר אָנֹכִי עִמָּךְ תּוֹשָׁב[b] כְּכָל־אֲבוֹתָי׃ ג . ז מל
14 הָשַׁע[a] מִמֶּנִּי וְאַבְלִיגָה בְּטֶרֶם אֵלֵךְ וְאֵינֶנִּי׃ ב . ג . ג

40 מ 1 לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד מִזְמוֹר׃ ב בטע . ד
2 קַוֺּה קִוִּיתִי[a] יְהוָה וַיֵּט אֵלַי וַיִּשְׁמַע שַׁוְעָתִי׃
3 וַיַּעֲלֵנִי ׀ מִבּוֹר שָׁאוֹן מִטִּיט[a] הַיָּוֵן
וַיָּקֶם עַל־סֶלַע רַגְלַי כּוֹנֵן[b] אֲשֻׁרָי׃ כׄ[1] . ט פשטין פת ס״פ בסיפ[2]
4 וַיִּתֵּן בְּפִי ׀ שִׁיר חָדָשׁ תְּהִלָּה לֵאלֹהֵינוּ ל[3]
יִרְאוּ רַבִּים וְיִירָאוּ וְיִבְטְחוּ בַּיהוָה׃ ו[4] ג מנה מל וב בליש ובסיפ . ב
5 אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר אֲשֶׁר־שָׂם[a] יְהוָה מִבְטַחוֹ ד בטע[5] . ל[6] . ל[7]
וְלֹא־פָנָה אֶל־רְהָבִים וְשָׂטֵי כָזָב׃
6 רַבּוֹת עָשִׂיתָ ׀ אַתָּה ׀ יְהוָה אֱלֹהַי[a] נִפְלְאֹתֶיךָ ג חס
וּמַחְשְׁבֹתֶיךָ אֵלֵינוּ[b] אֵין ׀ עֲרֹךְ אֵלֶיךָ ג חס . ל חס
אַגִּידָה וַאֲדַבֵּרָה עָצְמוּ מִסַּפֵּר׃ ל[8]
7 זֶבַח וּמִנְחָה ׀ לֹא־חָפַצְתָּ אָזְנַיִם כָּרִיתָ לִּי עוֹלָה וַחֲטָאָה[a] לֹא [שָׁאָלְתָּ׃

[10] וחד חמס Ps 58,9. [11] Mm 3297. Ps 40 [1] Mm 1991. [2] Mp sub loco. [3] Mm 3360. [4] Mm 1180. [5] Mm 3193. [6] Mm 3257. [7] Mm 2554. [8] Mm 1232.

8 [a] 𝔊(𝔖) *ἡ ὑπομονή μου*, l תִּקְוָתִי ‖ [b] mlt Mss יהוה cf 𝔊 ‖ [c] 2 Mss 𝔊 וְת׳ ‖ **9** [a] l פְּשָׁעַי ‖ [b] > 𝔊 (hpgr?) ‖ **10** [a] 2 Mss Vrs וְלֹא ‖ [b] 𝔊 *ὁ ποιήσας με* = עֹשֵׂנִי? ‖ **11** [a] 𝔊 *ἀπὸ τῆς ἰσχύος*, l frt מִגְּבוּרַת; 𝔖 *wmn mḥwt'* et a plaga ‖ [b] 2 Mss 𝔖 יָדֶיךָ ‖ **12** [a] pc Mss חמדו, prp חֶמְדּוֹ ‖ [b] > 𝔖 ‖ **13** [a] nonn Mss וְאֶל ‖ [b] Ms 𝔊𝔖 וְת׳ ‖ **14** [a] 𝔊 *ἄνες* (cf syr *š'* Af'el), 𝔖 *prwqjnj* pro ה׳ מ׳ (a ישע); prp שְׁעֵה ut Hi 14,6 ‖ **Ps 40,2** [a] nonn Mss + אֶל־ ‖ **3** [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ [b] 𝔊α'σ'𝔖 pr cop ‖ **5** [a] 𝔊(𝔖) *τὸ ὄνομα* = שֵׁם ‖ **6** [a] Ms 𝔖 ־ֵינוּ; frt dl m cs ‖ [b] > 𝔊 ‖ **7** [a] 2 Mss וְחַטָּאת.

8 אָז אָמַרְתִּי הִנֵּה־בָאתִי
בִּמְגִלַּת־סֵפֶר כָּתוּב עָלָי׃
9 לַעֲשׂוֹת[a]־רְצוֹנְךָ אֱלֹהַי חָפָצְתִּי וְתוֹרָתְךָ בְּתוֹךְ מֵעָי׃ — ב̇ וכל א״ב דכות
10 בִּשַּׂרְתִּי צֶדֶק׀ בְּקָהָל רָב — ל̇ג קמ[9]
הִנֵּה שְׂפָתַי לֹא אֶכְלָא יְהוָה[a] אַתָּה יָדָעְתָּ׃
11 צִדְקָתְךָ לֹא־כִסִּיתִי׀ בְּתוֹךְ לִבִּי [לְקָהָל[a] רָב׃ — ד̇
אֱמוּנָתְךָ וּתְשׁוּעָתְךָ אָמָרְתִּי לֹא־כִחַדְתִּי חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ — ל̇ קמ
12 אַתָּה יְהוָה לֹא־תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי — ל̇ז ר״פ בסיפ . ג ר״פ[10] ג̇[11] ב כת ה וחד כת א
חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ תָּמִיד יִצְּרוּנִי׃
13 כִּי אָפְפוּ־עָלַי׀ רָעוֹת עַד־אֵין מִסְפָּר — נ̇ה בטע ר״פ בסיפ
הִשִּׂיגוּנִי עֲוֺנֹתַי וְלֹא־יָכֹלְתִּי לִרְאוֹת — ג̇[12]
עָצְמוּ מִשַּׂעֲרוֹת רֹאשִׁי וְלִבִּי עֲזָבָנִי׃ — כ̇ו
14 רְצֵה יְהוָה לְהַצִּילֵנִי יְהוָה[a] לְעֶזְרָתִי חוּשָׁה׃
15 יֵבֹשׁוּ וְיַחְפְּרוּ׀ יַחַד[a] מְבַקְשֵׁי נַפְשִׁי לִסְפּוֹתָהּ[b] — ל̇ ומל
יִסֹּגוּ אָחוֹר וְיִכָּלְמוּ חֲפֵצֵי רָעָתִי׃
16 יָשֹׁמּוּ[a] [b]עַל־עֵקֶב[b] בָּשְׁתָּם הָאֹמְרִים לִי[c] הֶאָח׀ הֶאָח[d]׃ — ב̇ וחס . ג̇ . ג̇[13]
17 [a]יָשִׂישׂוּ וְיִשְׂמְחוּ[a]׀ בְּךָ כָּל־מְבַקְשֶׁיךָ[b] — ה̇
יֹאמְרוּ[c] תָמִיד[d] יִגְדַּל יְהוָה אֹהֲבֵי תְּשׁוּעָתֶךָ׃ — ל̇
18 וַאֲנִי׀ עָנִי וְאֶבְיוֹן אֲדֹנָי[a] [b]יַחֲשָׁב לִי[b] — ס̇ז ר״פ ל̇ג מנה בכתיב . ג̇ זוגין[14] . קלד[15]
עֶזְרָתִי[c] וּמְפַלְטִי אַתָּה אֱלֹהַי[d] אַל־תְּאַחַר׃ — כ̇ז מלעיל . ג̇[16]

41 מא 1 לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד׃ — ל̇ ר״פ
2 אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל־דָּל[a] בְּיוֹם רָעָה יְמַלְּטֵהוּ יְהוָה׃ — ל̇

[9] Mm 264. [10] Mm 3214. [11] Mm 3412. [12] Mm 213. [13] Mm 2861. [14] Mm 3268. [15] Cf Okhl II,151 et Mp sub loco. [16] Mm 3269.

9 [a] frt cj c 8 m cs ‖ **10** [a] 𝔗 + *'lhj*; tr post צדק ‖ **11** [a] mlt Mss 𝔗 בְּק׳, 𝔊(𝔖) *ἀπὸ συναγωγῆς* ‖ **14** [a] frt dl m cs ‖ **15** [a] pc Mss יַחְדָּו; > 2 Mss 𝔖 et 35,4 70,3 ‖ [b] > 70,3 ‖ **16** [a] Ms ישבו, 𝔊 *κομισάσθωσαν* = יָשֻׁבוּ? 70,4 יָשׁוּבוּ ‖ [b—b] 𝔊 *παραχρῆμα* ‖ [c] > 𝔗 et 70,4, prb dl ‖ [d] > Ms, prb dl m cs ‖ **17** [a—a] 𝔖 *nḥdwn* = יִשְׂמְחוּ ‖ [b] 𝔊 + *κύριε* ‖ [c] 𝔗 mlt Mss 𝔊𝔖𝔗 וְי׳ ‖ [d] > Ms, prb dl m cs ‖ **18** [a] 𝔗 mlt Mss יהוה, 70,6 אֱלֹהִים ‖ [b—b] 70,6 melius חוּשָׁה־לִּי ‖ [c] 70,6 עֶזְרִי ‖ [d] 𝔊[RL] ut 70,6 יהוה ‖ **Ps 41,2** [a] 𝔊 + *καὶ πένητα* cf 𝔗, prb ins וְאֶבְיוֹן m cs.

3 יְהוָ֤ה[a] ׀ יִשְׁמְרֵ֣הוּ וִ֭יחַיֵּהוּ וְאֻשַּׁ֣ר[b] בָּאָ֑רֶץ וְאַֽל־[c]תִּ֝תְּנֵ֗הוּ[c] בְּנֶ֣פֶשׁ[d] אֹיְבָֽיו׃ ה֗ בטע ר״פ בסיפ[1] . ל . ואשר ק

4 יְֽהוָ֗ה יִ֭סְעָדֶנּוּ עַל־עֶ֣רֶשׂ דְּוָ֑י כָּל־מִ֝שְׁכָּב֗וֹ[a] הָפַ֥כְתָּ[b] בְחָלְיֽוֹ[c]׃ ל . ל

5 אֲֽנִי־אָ֭מַרְתִּי יְהוָ֣ה חָנֵּ֑נִי רְפָאָ֥ה נַ֝פְשִׁ֗י כִּי־חָטָ֥אתִי לָֽךְ׃ ל

6 א֭וֹיְבַי[a] יֹאמְר֣וּ רַ֣ע לִ֑י[b] מָתַ֥י יָ֝מ֗וּת וְאָבַ֥ד שְׁמֽוֹ׃ [יְדַבֵּֽר׃ יא[2] מל ול ר״פ . ס[3]

7 וְאִם־בָּ֤א[a] לִרְא֨וֹת ׀ שָׁ֤וְא יְדַבֵּ֗ר לִ֭בּוֹ[b] יִקְבָּץ־אָ֣וֶן ל֑וֹ יֵצֵ֖א[c] לַח֣וּץ ל

8 יַ֗חַד עָלַ֗י יִ֭תְלַחֲשׁוּ כָּל־שֹׂנְאָ֑י עָלַ֓י[a] ׀ יַחְשְׁב֖וּ רָעָ֣ה לִֽי׃ ל . ב[4]

9 דְּֽבַר־בְּ֭לִיַּעַל יָצ֣וּק בּ֑וֹ[a] וַאֲשֶׁ֥ר[b] שָׁ֝כַ֗ב לֹא־יוֹסִ֥יף לָקֽוּם׃ ל

10 גַּם־אִ֤ישׁ שְׁלוֹמִ֨י ׀ אֲשֶׁר־בָּטַ֣חְתִּי ב֭וֹ אוֹכֵ֣ל לַחְמִ֑י הִגְדִּ֖יל [a]עָלַ֣י ד מל[5]

11 וְאַתָּ֤ה יְהוָ֗ה חָ֭נֵּנִי וַהֲקִימֵ֑נִי וַאֲשַׁלְּמָ֥ה לָהֶֽם׃ [עָקֵֽב[ab]׃ ל ובסיפ . ל [ג ס״פ

12 בְּזֹ֣את יָ֭דַעְתִּי כִּֽי־חָפַ֣צְתָּ בִּ֑י כִּ֤י לֹֽא־יָרִ֖יעַ אֹיְבִ֣י עָלָֽי׃ ז

13 וַאֲנִ֗י בְּ֭תֻמִּי תָּמַ֣כְתָּ בִּ֑י וַתַּצִּיבֵ֖נִי לְפָנֶ֣יךָ לְעוֹלָֽם׃ טז ר״פ לג מנה בכתיב וחד מן ד[6] בטע בסיפ . ל

14 בָּ֘ר֤וּךְ יְהוָ֨ה ׀ אֱלֹ֘הֵ֤י יִשְׂרָאֵ֗ל מֵֽ֭הָעוֹלָם וְעַ֥ד הָעוֹלָ֗ם ס,
אָ֘מֵ֥ן ׀ וְאָמֵֽן׃

42 מב 1 לַמְנַצֵּ֗חַ מַשְׂכִּ֥יל לִבְנֵי־קֹֽרַח׃

2 כְּאַיָּ֗ל[a] תַּעֲרֹ֥ג עַל־אֲפִֽיקֵי־מָ֑יִם ל . ג ב חס וחד מל[1]
כֵּ֤ן נַפְשִׁ֨י תַעֲרֹ֖ג אֵלֶ֣יךָ אֱלֹהִֽים[b]׃ ג ב חס וחד מל[1]

3 צָמְאָ֬ה נַפְשִׁ֨י ׀ לֵאלֹהִים֮ לְאֵ֪ל[a] חָ֥י ב . ל
מָתַ֥י אָב֑וֹא וְ֝אֵרָאֶ֗ה[b] פְּנֵ֣י[c] אֱלֹהִֽים׃ ל . ב

4 הָֽיְתָה־לִּ֣י דִמְעָתִ֣י לֶ֭חֶם יוֹמָ֣ם וָלָ֑יְלָה ה ר״פ[2]
בֶּאֱמֹ֥ר[a] אֵלַ֥י כָּל־הַ֝יּ֗וֹם אַיֵּ֥ה אֱלֹהֶֽיךָ׃ ג[3]

5 אֵ֤לֶּה אֶזְכְּרָ֨ה ׀ וְאֶשְׁפְּכָ֬ה עָלַ֨י ׀ נַפְשִׁ֗י ל
כִּ֥י אֶֽעֱבֹר ׀ [a]בַּסָּךְ֮ אֶדַּדֵּ֗ם[a] עַד־בֵּ֥ית אֱלֹ֫הִ֥ים ל . ל . ה

Ps 41 [1]Mm 3443. [2]Mm 3365. [3]Cf Mm 824. [4]Mm 3270. [5]Mm 3271. [6]Mm 3221. Ps 42 [1]Mm 3272. [2]Mm 2522. [3]Mm 1068.

3 [a] frt dttg; dl m cs ‖ [b] mlt Mss ut Q, 𝔊(𝔖𝔗) *καὶ μακαρίσαι αὐτόν* = וִיאַשְּׁרֵהוּ ‖ [c–c] l וְלֹא יִתְּ׳ cf 𝔊𝔖 Hier ‖ [d] 𝔊 *εἰς χεῖρας* ‖ **4** [a] prp ־בִי ‖ [b] 𝔊[194](𝔖) *ἔστρεψεν*, l prb יַהֲפֹךְ ‖ [c] prp ־יו, al בַּחֲלוֹתִי ‖ **6** [a] 𝔗 pc Mss ׳וְא ‖ [b] l עָלַי cf 𝔖𝔗 (hpgr) ‖ **7** [a] > 𝔗 ‖ [b] cf 2,2[b] ‖ [c] > Ms, prb dl m cs ‖ **8** [a] > 2 Mss ‖ **9** [a] l בִּי cf 𝔊 ‖ [b] prp וְאָמְרוּ ‖ **10** [a–a] crrp; 𝔖 *'tnkl 'lj* = עלי עקב, l frt וְעָקֵב (עלי dttg) ‖ [b] prp עָקֵב vel עִקְּבָם et tr post 11 ‖ **Ps 42,2** [a] l כְּאַיֶּלֶת (ת hpgr) ‖ [b] 2 Mss 𝔖𝔗 יהוה ‖ **3** [a] > Ms cf 𝔊*𝔖 ‖ [b] pc Mss 𝔖𝔗 וְאֶרְאֶה ‖ [c] 𝔖 + suff 2 sg ‖ **4** [a] pc Mss 𝔖 בְּאָמְרָם ut 11, prb l ‖ **5** [a–a] pc Mss בַּ׳ אַדִּרִים, 𝔊 *ἐν τόπῳ σκηνῆς θαυμαστῆς*, 𝔖 *bstrk 'šjn* in protectione tua forti; l בְּסֹךְ אַדִּיר.

בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה [b]הָמוֹן חוֹגֵג[b]׃ ל

6 מַה־תִּשְׁתּוֹחֲחִי ׀ נַפְשִׁי וַתֶּהֱמִי[a] עָלָי ל

הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעוֹת[b] [c]פָּנָיו׃ 7 אֱלֹהַי[c] ג . ז מל[4]

עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתּוֹחָח עַל־כֵּן אֶזְכָּרְךָ[d] ל

מֵאֶרֶץ יַרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים[e] מֵהַר[f] מִצְעָר[g]׃ ל . ד[5]

8 תְּהוֹם־אֶל־תְּהוֹם קוֹרֵא לְקוֹל צִנּוֹרֶיךָ י מל בליש

כָּל־מִשְׁבָּרֶיךָ וְגַלֶּיךָ עָלַי עָבָרוּ׃

9 יוֹמָם ׀ יְצַוֶּה יְהוָה ׀ חַסְדּוֹ

וּבַלַּיְלָה שִׁירֹה עִמִּי תְּפִלָּה[a] לְאֵל חַיָּי[b]׃ ה[6] . שירו חד מן ב[7] בליש . ל

10 אוֹמְרָה ׀ לְאֵל סַלְעִי[a] לָמָה שְׁכַחְתָּנִי[b] ל ומל[8] . ב רפי[9] . ג זוגין[10]

לָמָּה[c]־קֹדֵר אֵלֵךְ[d] בְּלַחַץ אוֹיֵב[e]׃

11 בְּרֶצַח[a] ׀ בְּעַצְמוֹתַי חֵרְפוּנִי צוֹרְרָי ב[11]

בְּאָמְרָם[b] אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אַיֵּה אֱלֹהֶיךָ׃

12 מַה־תִּשְׁתּוֹחֲחִי ׀ נַפְשִׁי וּמַה־תֶּהֱמִי עָלָי

הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעֹת[a] [b]פָּנַי וֵאלֹהָי[b]׃ ג

43 מג 1 [a]שָׁפְטֵנִי אֱלֹהִים ׀ וְרִיבָה רִיבִי מִגּוֹי לֹא־חָסִיד ל

מֵאִישׁ[b]־[c]מִרְמָה וְעַוְלָה[c] תְפַלְּטֵנִי׃

2 כִּי־אַתָּה ׀ [a]אֱלֹהֵי מָעוּזִּי[a] לָמָה זְנַחְתָּנִי ב רפי[1] . ג זוגין[2]

לָמָּה[b]־קֹדֵר אֶתְהַלֵּךְ בְּלַחַץ אוֹיֵב[c]׃

3 שְׁלַח־אוֹרְךָ וַאֲמִתְּךָ הֵמָּה יַנְחוּנִי[a] ל

יְבִיאוּנִי[b] אֶל־הַר־קָדְשְׁךָ וְאֶל־מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ׃ יו וכל אל הר הכרמל דכות[3] . ג בליש[4]

[4]Mm 1852. [5]Mm 126. [6]Mm 2309. [7]Mm 3273. [8]וחד ואמרה Gn 46,31. [9]Mm 3274. [10]Mm 509. [11]Mm 2865. Ps 43 [1]Mm 3274. [2]Mm 509. [3]Mm 385. [4]Mm 938.

5 [b–b] 𝔊[BS] *ἤχου ἑορταζόντων* = הֲ׳ חוֹגְגִים ‖ 6/7 [a] l c pc Mss 𝔊𝔖 וּמַה־תּ׳ ut 12 43,5 ‖ [b] Vrs sg cf 12 43,5, l ־עַת ‖ [c–c] l c pc Mss 𝔊𝔖 פָּנַי וֵאלֹהָי׃ cf 12 43,5 ‖ [d] Ms 𝔊[MSR]𝔎 + יהוה, Ms + אֱלֹהַי ‖ [e] Ms ־וֹן, 𝔖 *wmn ḥrmwn* ‖ [f] prp הַר (מ dttg) ‖ [g] 2 Mss מוֹעֵר ‖ 9 [a] pc Mss תְּהִלָּה ‖ [b] mlt Mss 𝔖 חַי ut 3 ‖ 10 [a] > 𝔖 ‖ [b] 2 Mss זנחתני ut 43,2 ‖ [c] 𝔊[AL] 𝔖𝔙 pr cop cf 43,2[b] ‖ [d] pc Mss אתהלך ut 43,2 ‖ [e] 𝔊*(𝔖 pl) + suff 1 sg ‖ 11 [a] pc Mss σ′ כְּר׳; prp כְּרָקָב ‖ [b] vel בְּאָמְרָם? ‖ 12 [a] Ms 𝔊θ′𝔖𝔗 ־עַת ‖ [b–b] pc Mss 𝔗 פָּנָיו אֱ׳, 2 Mss פָּנָיו וא׳, 𝔊[BS]𝔎 om cop ‖ Ps 43,1 [a] mlt Mss cj Ps 43 c Ps 42, recte; pc Mss pr לְדָוִד, 𝔊θ′ pr *ψαλμὸς τῷ Δαυιδ* ‖ [b] pc Mss 𝔖 וּמ׳ ‖ [c–c] 𝔊𝔖 invers ‖ 2 [a–a] l prb אלהים עֻזִּי cf 𝔊𝔗 Hier ‖ [b] 𝔊𝔖 pr cop cf 42,10[c] ‖ [c] ut 42,10[e] ‖ 3 [a] pc Mss 𝔖 יְנַחֲמוּנִי cf 23,4 ‖ [b] pc Mss K[Or] יבואוני; 𝔊𝔖 pr cop.

4 וְאָב֤וֹאָה ׀ אֶל־מִזְבַּ֬חa אֱלֹהִ֗ים אֶל־אֵל֮ שִׂמְחַ֪תb ד[5] . ב[6]
גִּ֫ילִ֥יc וְאוֹדְךָ֥ בְכִנּ֑וֹר אֱלֹהִ֣ים אֱלֹהָֽי׃ ל[7]
5 מַה־תִּשְׁתּ֬וֹחֲחִ֨י ׀ נַפְשִׁי֮ וּמַה־תֶּהֱמִ֪י עָ֫לָ֥י
הוֹחִ֣ילִי לֵ֭אלֹהִים כִּי־ע֣וֹד אוֹדֶ֑נּוּ יְשׁוּעֹ֥תa bפָּ֝נַ֗יb וֵאלֹהָֽי׃ ג

44 1 לַמְנַצֵּ֬חַ לִבְנֵי־קֹ֬רַח מַשְׂכִּֽילa׃ ח בטע
a(מד)
2 אֱלֹהִ֤ים ׀ בְּאָזְנֵ֬ינוּ שָׁמַ֗עְנוּ אֲבוֹתֵ֥ינוּ סִפְּרוּ־לָ֑נוּ ו
פֹּ֥עַל פָּעַ֥לְתָּ בִ֝ימֵיהֶ֗ם בִּ֣ימֵיa קֶֽדֶם׃ 3 aאַתָּ֤הb ׀ יָדְךָ֡a יו ר״פ בסיפ
גּוֹיִ֣ם ה֭וֹרַשְׁתָּc וַתִּטָּעֵ֑ם תָּרַ֥עd לְ֝אֻמִּ֗ים וַֽתְּשַׁלְּחֵֽם׃ ל . ל
4 כִּ֤י לֹ֪א בְחַרְבָּ֡ם יָ֥רְשׁוּ אָ֗רֶץ וּזְרוֹעָם֮ לֹא־הוֹשִׁ֪יעָה לָּ֥מוֹ נה בטע ר״פ בסיפ . ידׄ קמ וכל אתנח וס״פ דכות במׄ ב
כִּֽי־יְמִינְךָ֣ וּ֭זְרוֹעֲךָ וְא֣וֹר פָּנֶ֑יךָ כִּ֣י רְצִיתָֽם׃ ל[2]
5 אַתָּה־ה֣וּא מַלְכִּ֣י אֱלֹהִ֑יםa צַ֝וֵּ֗הb יְשׁוּע֥וֹת יַעֲקֹֽב׃ יו ר״פ בסיפ . ג . ז מל[3]
6 בְּ֭ךָ צָרֵ֣ינוּ נְנַגֵּ֑חַ בְּ֝שִׁמְךָ֗a נָב֥וּס קָמֵֽינוּ׃
7 כִּ֤י לֹ֣א בְקַשְׁתִּ֣י אֶבְטָ֑ח וְ֝חַרְבִּ֗י לֹ֣א תוֹשִׁיעֵֽנִי׃ נה בטע ר״פ בסיפ . ל[4]
8 כִּ֣י ה֭וֹשַׁעְתָּנוּ מִצָּרֵ֑ינוּ וּמְשַׂנְאֵ֥ינוּ הֱבִישֽׁוֹתָ׃ ב . ב[5]
9 בֵּֽאלֹהִים הִלַּ֣לְנוּa כָל־הַיּ֑וֹם וְשִׁמְךָ֓ ׀b לְעוֹלָ֖ם נוֹדֶ֣ה סֶֽלָהc׃
10 אַף־aזָ֭נַחְתָּa וַתַּכְלִימֵ֑נוּ וְלֹֽא־תֵ֝צֵ֗אc בְּצִבְאוֹתֵֽינוּ׃ ו[6] . ג
11 תְּשִׁיבֵ֣נוּ אָ֭חוֹר aמִנִּי־צָ֑רa וּ֝מְשַׂנְאֵ֗ינוּ שָׁ֣סוּ לָֽמוֹb׃
12 תִּ֭תְּנֵנוּ כְּצֹ֣אן מַאֲכָ֑ל וּ֝בַגּוֹיִ֗ם זֵרִיתָֽנוּ׃ ז . ד[7]
13 תִּמְכֹּר־עַמְּךָ֥ בְלֹא־ה֑וֹן וְלֹֽא־רִ֝בִּ֗יתָ בִּמְחִירֵיהֶֽםa׃
14 תְּשִׂימֵ֣נוּ חֶ֭רְפָּה לִשְׁכֵנֵ֑ינוּ לַ֥עַג וָ֝קֶ֗לֶס לִסְבִיבוֹתֵֽינוּ׃ ב מל
15 תְּשִׂימֵ֣נוּ מָ֭שָׁל בַּגּוֹיִ֑ם מְנֽוֹד־רֹ֝֗אשׁ בַּל־אֻמִּֽיםa׃

[5]Mm 209. [6]Mm 2188. [7]Mm 1849. Ps 44 [1]Mm 1234. [2]Mm 49, וחד ורציתם 2 Ch 10,7. [3]Mm 1852. [4]וחד ובקשתי Gn 48,22. [5]Mp sub loco. [6]Mm 2886. [7]Mm 4000.

4 [a] l frt c pc Mss Hier חַךְ– ‖ [b] l frt c Ms תָתִי– ‖ [c] l אָגִילָה; 𝔊(𝔖) τὸν εὐφραίνοντα τὴν νεότητά μου pro ש׳ ג׳ ‖ 5 [a] 𝔊𝔖𝔗 sg ‖ [b–b] 2 Mss 𝔗 פָּנָיו אֱ׳ cf 42,6/7.12[b–b] ‖ **Ps 44** [a] numerus > L ‖ 1 [a] 𝔊* + ψαλμός = מִזְמוֹר ‖ 2 [a] nonn Mss כִּימֵי ‖ 3 [a–a] l בְּיָדְךָ et cj c 2 ‖ [b] > 𝔊𝔖 ‖ [c] 𝔊 (𝔖) ἐξωλέθρευσεν ‖ [d] prp תָּרֹעַ (a רעע = רצץ) ‖ 5 [a] 𝔊 καὶ ὁ θεός μου, α′ θεέ μου ‖ [b] l מְצַוֵּה cf 𝔊𝔖 ‖ 6 [a] pc Mss 𝔊𝔖 וּבְ׳ ‖ 9 [a] sic L (accentus); 𝔊 pass, l הֻלַּלְנוּ vel frt הִתְהַ׳ ‖ [b] Ms 𝔊 וּבְשִׁ׳ ‖ [c] > 𝔖 ‖ 10 [a] Ms אַךְ ‖ [b] nonn Mss 𝔖 זְנַחְתָּנוּ ‖ [c] pc Mss 𝔊[ARL] + אלהים, ex 60,12 ‖ 11 [a–a] 𝔊 παρὰ τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν; > 𝔖 ‖ [b] pc Mss 𝔖𝔗 לָנוּ ‖ 13 [a] 𝔖 Hier sg ‖ 15 [a] sic L, mlt Mss Edd בְּלֹא׳, it 57,10[c] 108,4[c] 149,7[b].

16 כָּל־הַיּוֹם כְּלִמָּתִי נֶגְדִּי וּבֹשֶׁת פָּנַי כִּסָּתְנִי׃
17 מִקּוֹל מְחָרֵף וּמְגַדֵּף מִפְּנֵי אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם׃
18 כָּל־זֹאת בָּאַתְנוּ וְלֹא שְׁכַחֲנוּךָ וְלֹא־שִׁקַּרְנוּ בִּבְרִיתֶךָ׃
19 לֹא[a]־נָסוֹג אָחוֹר לִבֵּנוּ וַתֵּט[b] אֲשֻׁרֵינוּ[c] מִנִּי אָרְחֶךָ׃
20 כִּי דִכִּיתָנוּ בִּמְקוֹם תַּנִּים[a] וַתְּכַס עָלֵינוּ בְצַלְמָוֶת[b]׃
21 אִם־שָׁכַחְנוּ שֵׁם אֱלֹהֵינוּ וַנִּפְרֹשׂ כַּפֵּינוּ לְאֵל זָר׃
22 הֲלֹא אֱלֹהִים יַחֲקָר־זֹאת כִּי־הוּא יֹדֵעַ תַּעֲלֻמוֹת לֵב׃
23 כִּי־עָלֶיךָ הֹרַגְנוּ כָל־הַיּוֹם נֶחְשַׁבְנוּ כְּצֹאן טִבְחָה[a]׃
24 עוּרָה ׀ לָמָּה תִישַׁן ׀ אֲדֹנָי[a] הָקִיצָה אַל[b]־תִּזְנַח[c] לָנֶצַח[d]׃
25 לָמָּה־פָנֶיךָ תַסְתִּיר תִּשְׁכַּח עָנְיֵנוּ וְלַחֲצֵנוּ׃
26 כִּי שָׁחָה לֶעָפָר נַפְשֵׁנוּ דָּבְקָה לָאָרֶץ בִּטְנֵנוּ׃
27 קוּמָה[a] עֶזְרָתָה לָּנוּ וּפְדֵנוּ לְמַעַן חַסְדֶּךָ[b]׃

45 1 לַמְנַצֵּחַ עַל־שֹׁשַׁנִּים[a] לִבְנֵי־קֹרַח מַשְׂכִּיל שִׁיר יְדִידֹת[b]׃
מה
2 רָחַשׁ לִבִּי ׀ דָּבָר טוֹב אֹמֵר אָנִי מַעֲשַׂי[a] לְמֶלֶךְ
לְשׁוֹנִי ׀ עֵט ׀ סוֹפֵר מָהִיר׃
3 יָפְיָפִיתָ[a] מִבְּנֵי אָדָם הוּצַק חֵן בְּשְׂפְתוֹתֶיךָ[b]
עַל־כֵּן בֵּרַכְךָ אֱלֹהִים[c] לְעוֹלָם׃
4 חֲגוֹר־חַרְבְּךָ עַל־יָרֵךְ[a] גִּבּוֹר [b]הוֹדְךָ וַהֲדָרֶךָ׃ 5 וַהֲדָרְךָ ׀ צְלַח[bc]
רְכַב עַל־דְּבַר־אֱמֶת [d]וְעַנְוָה־צֶדֶק[d]
וְתוֹרְךָ נוֹרָאוֹת[e] יְמִינֶךָ׃ 6 [a]חִצֶּיךָ שְׁנוּנִים[b] [c]עַמִּים תַּחְתֶּיךָ יִפְּלוּ[c]
בְּלֵב אוֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ׃

ל̇8.ב̇ · ל̇.ל̇.ל̇ · ג̇ · ל̇ · ב̇9 · ל̇8.ג̇.ז̇.ל̇ · ג̇10 · גה̇ בטע ר״פ בסיפ . ב̇ · ג̇11 · ב̇ חס̇ . ב̇ · ל̇1 קמ̇ בסיפ̇ ו̇ מנה̇ בטע . כט̇ וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות2 · ג̇ · ל̇ · ה̇ ג̇ מל̇ וב̇ חס3 · כן לבן אשר4 · ג̇5 · ב̇ מל̇

8 Mp sub loco. 9 Hi 11,6. 10 Mm 3119. 11 Mm 3303. Ps 45 1 Mp sub loco. 2 Mm 958. 3 Mm 3275. 4 Mm 3276. 5 Mm 2225.

19 a pc Mss 𝔊𝔖 וְלֹא ‖ b 𝔊(𝔗) *καὶ ἐξέκλινας* = וַתַּט; 𝔊ᴸ(𝔖) *καὶ οὐκ ἐξέκλινας* ‖ c mlt Mss אשרנו ‖ **20** a l c pc Mss תנין cf 𝔖; 𝔊 *κακώσεως* ‖ b pc Mss 𝔊 צ׳ ‖ **23** a 2 Mss 𝔖𝔗 לט׳ ‖ **24** a mlt Mss יהוה ‖ b pc Mss 𝔊σ′𝔖 ואל ‖ c Ms תִּשְׁכַּח ‖ d > 𝔖 ‖ **27** a 𝔊 + *κύριε* ‖ b Ms חֲסָדֶיךָ, 𝔊 *τοῦ ὀνόματός σου* ‖ **Ps 45,1** a 𝔊 *τῶν ἀλλοιωθησομένων* = שֹׁשַׁנִּים ‖ b 𝔊σ′ sg, l c pc Mss דוּת—vel דָּת— cf α′ *προσφιλίας* ‖ **2** a prp —יּ ‖ **3** a l יָפוֹ יָפִיתָ vel יָפִי יָפִיתָ cf Vrs ‖ b sic L, mlt Mss Edd בְּשָׂפְ׳ ‖ c l יהוה ‖ **4/5** a 𝔊σ′𝔖𝔗 + suff 2 sg ‖ b–b crrp, l הָדֵר חֲלָצֶיךָ ‖ c huc tr ׃ ‖ d–d Ms צ׳—נַת cf α′𝔖, 𝔊(𝔗 Hier) *καὶ πραΰτητος καὶ δικαιοσύνης*; l frt sol וְצֶדֶק, prp וְיַעַן הַצֶּדֶק ‖ e 𝔊 *θαυμαστῶς* ‖ **6** a huc tr c–c ‖ b 𝔊 + *δυνατέ*, ins הַגִּבּוֹר ‖ c–c cf 6a.

7 כִּסְאֲךָ אֱלֹהִים עוֹלָם[a] וָעֶד שֵׁבֶט מִישֹׁר שֵׁבֶט מַלְכוּתֶךָ׃ ו . ד
8 אָהַבְתָּ צֶּדֶק וַתִּשְׂנָא רֶשַׁע ו״[6]
עַל־כֵּן ׀ מְשָׁחֲךָ אֱלֹהִים[a] אֱלֹהֶיךָ שֶׁמֶן שָׂשׂוֹן מֵחֲבֵרֶךָ[b]׃ ב״[7]
9 מֹר־וַאֲהָלוֹת קְצִיעוֹת[a] כָּל[b]־בִּגְדֹתֶיךָ ב
מִן־הֵיכְלֵי שֵׁן מִנִּי[c] שִׂמְּחוּךָ׃ 10 [a]בְּנוֹת מְלָכִים[a] בְּיִקְּרוֹתֶיךָ[b] נִצְּבָה[c] ל וכן[8] לבן אשר
שֵׁגַל לִימִינְךָ בְּכֶתֶם אוֹפִיר[d]׃
11 שִׁמְעִי־בַת וּרְאִי וְהַטִּי אָזְנֵךְ וְשִׁכְחִי[a] עַמֵּךְ וּבֵית אָבִיךְ׃ ל . ה[9]
12 וְיִתְאָו הַמֶּלֶךְ[a] יָפְיֵךְ כִּי־הוּא אֲדֹנַיִךְ ל . ב[10]
[b]וְהִשְׁתַּחֲוִי[c]־לוֹ[b]׃ 13 וּבַת[a]־צֹר ׀ בְּמִנְחָה פָּנַיִךְ יְחַלּוּ עֲשִׁירֵי עָם[b]׃ ח[11] . ב
14 כָּל־כְּבוּדָּה [a]בַת־מֶלֶךְ[a] פְּנִימָה[b] מִמִּשְׁבְּצוֹת[c] זָהָב ג ומל[12] . ה[13] . ג מל
לְבוּשָׁהּ׃ 15 [a]לִרְקָמוֹת[b] תּוּבַל לַמֶּלֶךְ בְּתוּלוֹת אַחֲרֶיהָ [c]רֵעוֹתֶיהָ ג . ו פת[14] . ג מל וכל מגלה דכות
16 תּוּבַלְנָה[a] בִּשְׂמָחֹת וָגִיל תְּבֹאֶינָה[b] בְּהֵיכַל [מוּבָאוֹת[c] לָךְ[d]׃ ל[15] . ב כת כן[16]
מֶלֶךְ[c]׃
17 תַּחַת אֲבֹתֶיךָ יִהְיוּ בָנֶיךָ תְּשִׁיתֵמוֹ לְשָׂרִים בְּכָל־הָאָרֶץ׃
18 אַזְכִּירָה[a] שִׁמְךָ בְּכָל־דֹּר וָדֹר [b]עַל־כֵּן[b] עַמִּים יְהוֹדֻךָ לְעֹלָם וָעֶד[c]׃ יה[17] חס ח מנה בב״ך . ט[18]

46 1 לַמְנַצֵּחַ לִבְנֵי־קֹרַח עַל־עֲלָמוֹת[a] שִׁיר׃ ד מו
2 אֱלֹהִים לָנוּ מַחֲסֶה וָעֹז עֶזְרָה בְצָרוֹת נִמְצָא מְאֹד׃ ח[1] רפי ג[2] מנה בליש וכל אחסה דכות ב מ א
3 עַל־כֵּן לֹא־נִירָא בְּהָמִיר[a] אָרֶץ[b] וּבְמוֹט הָרִים בְּלֵב יַמִּים׃ ב . ל
4 יֶהֱמוּ יֶחְמְרוּ[a] מֵימָיו יִרְעֲשׁוּ־הָרִים בְּגַאֲוָתוֹ[b] סֶלָה׃ ל

[6] Mm 1667. [7] Ps 50,7. [8] Mm 3276. [9] Mm 868. [10] Mm 2401. [11] Mp sub loco. [12] Mm 1501. [13] Mm 717. [14] Mm 3277. [15] וחד שמחות Ps 16,11. [16] Mm 1579. [17] Mm 25. [18] Mm 478. Ps 46 [1] Mm 3046. [2] Mm 3278.

7 [a] pc Mss et var sec Odonem 'לָע cf 𝔊α'θ' ‖ **8** [a] Ms 𝔗 יהוה ‖ [b] mlt Mss ־רֶךָ ‖ **9** [a] pc Mss Vrs 'וק ‖ [b] > Ms; 𝔊 *ἀπό*, σ' *εἰς* ‖ [c] = מִנִּים cf Sir 39,15 ‖ **10** [a–a] 𝔖 *brt mlk'*, l בַּת הַמֶּלֶךְ ‖ [b] 𝔊 *ἐν τῇ τιμῇ σου*, 𝔖 *bšwbḥ'* in splendore; prp לִקְרָאתְךָ ‖ [c] huc tr ‸ ‖ [d] 𝔊 + *περιβεβλημένη πεποικιλμένη* ‖ **11** [a] pc Mss 'שׁ ‖ **12** [a] prb dl ‖ [b–b] l frt ־וָה לָךְ et cj c 13 ‖ [c] 𝔊 3 pl ‖ **13** [a] l c Ms בַּת; 𝔊* *θυγατέρες* ‖ [b] 𝔗 pl; 𝔊[B 55] 𝔎 + *τῆς γῆς* ‖ **14** [a–a] prb dl m cs ‖ [b] prp פְּנִינִים ‖ [c] 𝔊 *ἐν κροσσωτοῖς* = 'בְּמִשׁ, 𝔖 *wmṣbt* = (וּ)מִשְׁבֶּצֶת? ‖ **15** [a] 15.16 crrp, metrum inc ‖ [b] 𝔊 cj c 14; 𝔖 *bqwrbn'* = בְּקָרְבָּנִים vel בְּקָרְבָּנוֹת ‖ [c–c] prb dl ‖ [d] 2 Mss לָהּ, > 𝔊[min] 𝔖; prp הֹלְכֹת (hpgr) ‖ **16** [a] prp תּוּבַלְנָה ‖ [b] prp תְּבִיאֶנָּה ‖ [c] prb dl ‖ **18** [a] 𝔊* *μνησθήσονται* = יַזְכִּירוּ, 𝔖𝔗 1 pl ‖ [b–b.c] prb dl alterutrum m cs ‖ **Ps 46,1** [a] pc Mss עֲלָמוֹת, ο εβρ' *ἀλμωθ*, 𝔊 *κρυφίων*, σ' *αἰωνίων* = 'עֹ, cf 9,1[a] ‖ **3** [a] 𝔊(𝔖) *ἐν τῷ ταράσσεσθαι*, l frt בְּהָמוֹר vel בְּהִמּוֹג ‖ [b] ο εβρ' (𝔊) *ααρσ* = 'הָא ‖ **4** [a] 𝔊σ'𝔖 pr cop ‖ [b] ins יהוה צבאות עמנו משגב־לנו אלהי יעקב sec 8.12.

5 נָהָר פְּלָגָיו יְשַׂמְּחוּ עִיר־אֱלֹהִים קְדֹשׁ[a] מִשְׁכְּנֵי[b] עֶלְיוֹן׃ יא ר״פ וס״פ ב[3]. ב. ג חס
6 אֱלֹהִים בְּקִרְבָּהּ בַּל־תִּמּוֹט יַעְזְרֶהָ[a] אֱלֹהִים לִפְנוֹת בֹּקֶר׃ ב
7 הָמוּ גוֹיִם מָטוּ מַמְלָכוֹת נָתַן בְּקוֹלוֹ[a] תָּמוּג אָרֶץ[b]׃ ד
8 יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב־לָנוּ[a] אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה[b]׃
9 לְכוּ־חֲזוּ מִפְעֲלוֹת יְהוָה[a] אֲשֶׁר־שָׂם שַׁמּוֹת בָּאָרֶץ׃ כן בטע לבן אשר[4]
10 מַשְׁבִּית מִלְחָמוֹת עַד־קְצֵה הָאָרֶץ
קֶשֶׁת יְשַׁבֵּר וְקִצֵּץ חֲנִית עֲגָלוֹת[a] יִשְׂרֹף בָּאֵשׁ׃ ב
11 הַרְפּוּ וּדְעוּ כִּי־אָנֹכִי אֱלֹהִים אָרוּם בַּגּוֹיִם אָרוּם בָּאָרֶץ׃ ל. ל. ב. ב
12 יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב־לָנוּ[a] אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה[b]׃

47 מז

1 לַמְנַצֵּחַ ׀ לִבְנֵי־קֹרַח מִזְמוֹר׃ ה בטע
2 כָּל־הָעַמִּים תִּקְעוּ־כָף הָרִיעוּ לֵאלֹהִים[a] בְּקוֹל רִנָּה׃ ב
3 כִּי־יְהוָה עֶלְיוֹן נוֹרָא[a] מֶלֶךְ גָּדוֹל[b] עַל־כָּל־הָאָרֶץ[c]׃
4 יַדְבֵּר עַמִּים תַּחְתֵּינוּ וּלְאֻמִּים תַּחַת רַגְלֵינוּ׃ ל[1]. ג ב מל וחד חס
5 יִבְחַר־לָנוּ אֶת־נַחֲלָתֵנוּ[a] אֶת גְּאוֹן יַעֲקֹב אֲשֶׁר־אָהֵב סֶלָה[b]׃ כו פסוק את את ומילה חדה ביניה. ג פת קטן בטע. ט[2]
6 עָלָה אֱלֹהִים בִּתְרוּעָה יְהוָה בְּקוֹל שׁוֹפָר׃
7 זַמְּרוּ אֱלֹהִים[a] זַמֵּרוּ[b] זַמְּרוּ לְמַלְכֵּנוּ זַמֵּרוּ[c]׃ ב. ב
8 כִּי מֶלֶךְ[a] כָּל־הָאָרֶץ אֱלֹהִים זַמְּרוּ מַשְׂכִּיל׃ נה בטע ר״פ בסיפ
9 מָלַךְ אֱלֹהִים עַל־[a]גּוֹיִם אֱלֹהִים[b] יָשַׁב ׀ עַל־כִּסֵּא קָדְשׁוֹ׃ ל. ב[3]. הי[4]
10 נְדִיבֵי עַמִּים ׀ נֶאֱסָפוּ [a]עַם[b] אֱלֹהֵי[a] אַבְרָהָם הי ול[5] בליש
כִּי לֵאלֹהִים מָגִנֵּי־[c]אֶרֶץ מְאֹד נַעֲלָה[d]׃ ג[6]. ט פשטין פת ס״פ בסיפ[7]

48 מח

1 שִׁיר מִזְמוֹר[a] לִבְנֵי־קֹרַח׃ ה
2 גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ[a]

[3]Mm 729. [4]Mm 3411. Ps 47 [1]וחד וידבר Ps 18,48. [2]Mm 3212. [3]Mm 2261. [4]Mm 87. [5]וחד ונאספו Ps 35,15. [6]Mm 3279. [7]Textus contra Mp, cf Mp sub loco.

5 [a] ο εβρ′ *κοδς* = קֹדֶשׁ cf σ′ *τὸ ἅγιον*; 𝔊 *ἡγίασεν* = קִדֵּשׁ, 𝔖 *qdjšhw* = קִדְּשׁ ‖ [b] 𝔊 *τὸ σκήνωμα αὐτοῦ* = ־ָנוֹ, 𝔖 *bjt mšrjh d* domus habitaculi ‖ **6** [a] ο εβρ′ *ουεζρα* = וְעֶזְרָה ‖ **7** [a] 2 Mss ק׳ ‖ [b] mlt Mss 𝔊 הָא׳ ‖ **8** [a] cf 2,2[b] ‖ [b] > 𝔖 ‖ **9** [a] mlt Mss 𝔊[AL]𝔖 אֱלֹהִים ut 66,5 ‖ **10** [a] 𝔊 *καὶ θυρεούς* = וַעֲגִלוֹת cf 𝔗 ‖ **12** [a] cf 2,2[b] ‖ [b] > 𝔊𝔖 ‖ **Ps 47,2** [a] > pc Mss ‖ **3** [a] pc Mss 𝔖 וְנ׳ ‖ [b] cf 2,2[b] ‖ [c] pc Mss אֱלֹהִים ‖ **5** [a] 𝔊𝔖 suff 3 sg ‖ [b] > 𝔖 ‖ **7** [a] pc Mss לֵא׳, Ms 𝔊 לֵאלֹהֵנוּ ‖ [b] 𝔖 *bšwbḥ'* in splendore ‖ [c] > 2 Mss 𝔖 ‖ **8** [a] mlt Mss + עַל־ ‖ **9** [a] 2 Mss 𝔊[RA al] + כָּל־ ‖ [b] > Ms, frt dl ‖ **10** [a–a] prp עִם אָהֳלֵי ‖ [b] 𝔊(𝔖) *μετά* = עִם; l prb עִם עַם (hpgr) ‖ [c] 𝔊 *οἱ κραταιοί*, 𝔖 *'wḥdnjh d* imperia; prp סְגָנֵי ‖ [d] 𝔊 *ἐπήρθησαν* ‖ **Ps 48,1** [a] cf 2,2[b] ‖ **2** [a] huc tr ׃.

הַר־קָדְשׁוֹ׃ 3 יְפֵה נוֹף מְשׂוֹשׂ כָּל־הָאָרֶץ ל מל
הַר־צִיּוֹן יַרְכְּתֵי צָפוֹן קִרְיַת מֶלֶךְ רָב׃ ל
4 אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נוֹדַע לְמִשְׂגָּב׃
5 כִּי־הִנֵּה הַמְּלָכִים[a] נוֹעֲדוּ עָבְרוּ יַחְדָּו׃
6 הֵמָּה רָאוּ כֵּן תָּמָהוּ נִבְהֲלוּ נֶחְפָּזוּ[a]׃ יט ר״פ[1]. ל
7 רְעָדָה אֲחָזָתַם שָׁם[a] חִיל כַּיּוֹלֵדָה׃ ל
8 בְּרוּחַ[a] קָדִים[b] תְּשַׁבֵּר[c] אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ׃ ב[2]
9 כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ ׀ כֵּן רָאִינוּ [a]בְּעִיר־יְהוָה צְבָאוֹת[a] בְּעִיר [אֱלֹהֵינוּ
אֱלֹהִים יְכוֹנְנֶהָ עַד־עוֹלָם סֶלָה׃ ד
10 דִּמִּינוּ אֱלֹהִים חַסְדֶּךָ בְּקֶרֶב הֵיכָלֶךָ׃ ל
11 כְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים כֵּן תְּהִלָּתְךָ עַל[a]־קַצְוֵי־אֶרֶץ ל. ג. ד באתנח[3]
צֶדֶק מָלְאָה יְמִינֶךָ׃
12 יִשְׂמַח ׀ הַר־צִיּוֹן תָּגֵלְנָה[a] בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ[b]׃
13 סֹבּוּ צִיּוֹן וְהַקִּיפוּהָ סִפְרוּ מִגְדָּלֶיהָ׃ ל. ב
14 שִׁיתוּ לִבְּכֶם ׀ לְחֵילָה[a] פַּסְּגוּ[b] אַרְמְנוֹתֶיהָ ג[4]. ל
לְמַעַן תְּסַפְּרוּ לְדוֹר אַחֲרוֹן׃ 15 כִּי זֶה ׀ אֱלֹהִים נה בטע ר״פ בסיפ
אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם[a] וָעֶד הוּא[b] יְנַהֲגֵנוּ ו
[c]עַל־מוּת[c]׃ ב כת תרי מילין[5]. ב[6]

49 מט 1 לַמְנַצֵּחַ ׀ לִבְנֵי־קֹרַח מִזְמוֹר׃ ח בטע
2 שִׁמְעוּ־זֹאת כָּל־הָעַמִּים הַאֲזִינוּ כָּל־יֹשְׁבֵי חָלֶד[a]׃ ח
3 גַּם־בְּנֵי אָדָם גַּם־בְּנֵי־אִישׁ יַחַד עָשִׁיר וְאֶבְיוֹן׃
4 פִּי יְדַבֵּר חָכְמוֹת[a] וְהָגוּת[b] לִבִּי תְבוּנוֹת׃ ד. ל
5 אַטֶּה לְמָשָׁל אָזְנִי אֶפְתַּח בְּכִנּוֹר חִידָתִי׃ ח

Ps 48 [1] Mm 1497. [2] Ex 14,21. [3] Mm 1234. [4] Mm 2450. [5] Cf Ps 9,1 notulam 2. [6] Mp contra textum, cf Mp sub loco.

5 [a] 𝔊^{RLA} + *τῆς γῆς* ‖ **6** [a] 2 Mss 𝔗 'וְנ, pc Mss נִפְחָזוּ(וְ); > 𝔖 ‖ **7** [a] > σ'𝔖 ‖ **8** [a] l c pc Mss כְּרוּחַ ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗) *βιαίῳ* ‖ [c] huc tr ‸ ‖ **9** [a–a] prb dl ‖ **11** [a] l c pc Mss 𝔖 Hier 𝔄 עַד ‖ **12** [a] pc Mss 𝔖 'וְתָ ‖ [b] Ms 𝔊𝔖 + יְהוָה ‖ **14** [a] l c nonn Mss Vrs ה– ‖ [b] 𝔊𝔖 pr cop; prp פִּקְדוּ ‖ **15** [a] Ms 𝔊 'לְע ‖ [b] pc Mss וְהוּא ‖ [c–c] mlt Mss עלמות, 𝔊 *εἰς τοὺς αἰῶνας* = עֹלָמוֹת? 𝔖 *l'l mn mwt'* = עַל־מָוֶת cf Hier *in mortem*; l frt עַל־עֲלָמוֹת ut 46,1 et cj c 49,1 ‖ **Ps 49,2** [a] Ms חדל ‖ **4** [a] ο εβρ' *αχαμωθ* = 'חֲכָ? ‖ [b] ο εβρ' *ουαγιθ*.

ה דגש דסמיכ[1] . ל ומל — 6 לָמָּה אִירָא בִּימֵי רָע עֲוֺן עֲקֵבַי יְסוּבֵּנִי׃
7 הַבֹּטְחִים עַל־חֵילָם וּבְרֹב עָשְׁרָם יִתְהַלָּלוּ׃
ב̇ . ל̇[2] — 8 אָח לֹא־פָדֹה יִפְדֶּה אִישׁ לֹא־יִתֵּן לֵאלֹהִים כָּפְרוֹ׃
ב̇ . ב̇ חד מל וחד חס[3] . ב̇[4] — 9 וְיֵקַר פִּדְיוֹן נַפְשָׁם וְחָדַל לְעוֹלָם׃
ג̇ ובסיפ[5] — 10 וִיחִי־עוֹד לָנֶצַח לֹא יִרְאֶה הַשָּׁחַת׃
נה בטע ר״פ בסיפ — 11 כִּי יִרְאֶה ׀ חֲכָמִים יָמוּתוּ יַחַד כְּסִיל וָבַעַר יֹאבֵדוּ
וְעָזְבוּ לַאֲחֵרִים חֵילָם׃
ל̇ . ג̇ חס ול בליש — 12 קִרְבָּם בָּתֵּימוֹ ׀ לְעוֹלָם מִשְׁכְּנֹתָם לְדֹר וָדֹר
ל̇ — קָרְאוּ בִשְׁמוֹתָם עֲלֵי אֲדָמוֹת׃
ט̇ ול ר״פ — 13 וְאָדָם בִּיקָר בַּל־יָלִין נִמְשַׁל כַּבְּהֵמוֹת נִדְמוּ׃
ל̇ בסיפ . ד̇[6] — 14 זֶה דַרְכָּם כֵּסֶל לָמוֹ וְאַחֲרֵיהֶם ׀ בְּפִיהֶם יִרְצוּ סֶלָה׃
ב̇ . ג̇[7] . ב̇[8] — 15 כַּצֹּאן ׀ לִשְׁאוֹל שַׁתּוּ מָוֶת יִרְעֵם וַיִּרְדּוּ בָם יְשָׁרִים ׀ לַבֹּקֶר
וצורם[9] ק̇ . ל̇ . ב̇ — וְצִירָם לְבַלּוֹת שְׁאוֹל מִזְּבֻל לוֹ׃
ב̇[10] — 16 אַךְ־אֱלֹהִים יִפְדֶּה נַפְשִׁי מִיַּד־שְׁאוֹל כִּי יִקָּחֵנִי סֶלָה׃
ל̇ חס — 17 אַל־תִּירָא כִּי־יַעֲשִׁר אִישׁ כִּי־יִרְבֶּה כְּבוֹד בֵּיתוֹ׃
נה בטע ר״פ בסיפ — 18 כִּי לֹא בְמוֹתוֹ יִקַּח הַכֹּל לֹא־יֵרֵד אַחֲרָיו כְּבוֹדוֹ׃
19 כִּי־נַפְשׁוֹ בְּחַיָּיו יְבָרֵךְ וְיוֹדֻךָ כִּי־תֵיטִיב לָךְ׃ ס̇
ג̇ מל[11] . ד̇[12] כת כן ב̇ מנה בליש — 20 תָּבוֹא עַד־דּוֹר אֲבוֹתָיו עַד־נֵצַח לֹא יִרְאוּ־אוֹר׃
ג̇[13] — 21 אָדָם בִּיקָר וְלֹא יָבִין נִמְשַׁל כַּבְּהֵמוֹת נִדְמוּ׃

Ps 49 [1] Mm 3274. [2] Nu 18,15. [3] Mm 3280. [4] Nu 9,13 [5] Mm 3281. [6] Mm 3282. [7] Mm 3007. [8] Neh 9,28. [9] Mm 832. [10] Mm 3283. [11] Mm 4240. [12] Mm 3284. [13] Mm 3487.

6 [a] ο εβρ′ *ακοββαι* = עֲקֵבַי; prp עֹקְבַי ‖ [b] ο εβρ′ *ισοββουνι* = ־ֻנִי ‖ **8** [a] l c pc Mss אַךְ ‖ [b] l frt יִפְדֶּה ‖ [c] mlt Mss וְלֹא ‖ **9** [a–a] prb gl ‖ [b] 𝔊 *καὶ τὴν τιμήν* = וִיקַר cf ο εβρ′; 𝔖 *jkjr hw* = (וְ)יָקָר ‖ [c] l נַפְשׁוֹ cf 𝔊 ‖ [d] ο εβρ′ *ιεδαλ* = יֶחְדַּל ‖ **10** [a] mlt Mss וְלֹא ‖ **11** [a–a] prb cj c 12 ‖ **12** [a] l קִבְרָם (cf 𝔊𝔖𝔗) vel קְבָרִים ‖ [b] l שמותם cf Vrs ‖ [c] Ms 𝔊θ′ אַדְמוֹתָם ‖ **13** [a] 𝔊(𝔖) *συνῆκεν* cf 21 ‖ [b] pc Mss נִדְמָה, 𝔊(𝔖 Hier) *καὶ ὡμοιώθη αὐτοῖς* ‖ **14** [a] 𝔊(𝔖) *σκάνδαλον* ‖ [b] 𝔗 *wbswphwn* = וְאַחֲרִיתָם? frt l וְאָרְחוֹתָם cf Hi 8,13 ‖ [c] 2 Mss Hier כְּפִי; prp בְּכֹחָם ‖ [d] α′ (Hier) *δραμοῦνται* = יָרֻצוּ cf ο εβρ′ *ιαροσου* (?) ‖ **15** [a] crrp ‖ [b–b] l frt שָׁחוּ ל׳ vel שָׁבוּ ל׳ et tr post ירעם ‖ [c] cf [b–b] ‖ [d] prp וְיִרְדֶּה vel וְיֵרְדוּ ‖ [e–e] prp בַּמֵּישָׁרִים vel בְּשָׂרָם ‖ [f] prp לַקֶּבֶר vel לִרְקֹב ‖ [g] mlt Mss ut Q, K וצי׳, 𝔊 *καὶ ἡ βοήθεια αὐτῶν*, 𝔖 *wṣwrthwn* = וְצוּרָתָם; prp וְצִרָם vel יְצוּרָם ‖ [h] pc Mss לכלות; prp לְבַלּוֹת ‖ [i–i] 𝔊(𝔖) *ἐκ τῆς δόξης αὐτῶν*, $𝔊^{AL}$(𝔖) + *ἐξώσθησαν*; prp זְבוּל לָמוֹ ‖ [k] mlt Mss ז sine dagesch ‖ **16** [a] huc tr ‸ ‖ **17** [a] cf 2,2[b] ‖ **18** [a] nonn Mss 𝔊 וְלֹא ‖ **19** [a] 2 Mss יְבוֹרַךְ, 𝔊 *εὐλογηθήσεται* = תְּבֹרַךְ ‖ [b] l c Ms ־ךָ cf 𝔊𝔖 ‖ [c] l c pc Mss 𝔊𝔖 לוֹ ‖ **20** [a] 𝔖 *wtmtjwhj* et perduces eum; prb l יָבוֹא ‖ [b] l c 2 Mss 𝔊𝔖 יראה ‖ **21** [a] pc Mss $𝔊^{SRL}$ וְאָ׳ ‖ [b] 2 Mss Vrs לא, pc Mss בַּל ‖ [c] pc Mss ילין ut 13 ‖ [d] cf 13[b].

50 ¹ מִזְמ֗וֹר לְאָ֫סָ֥ף [מְבֹאֽוֹ׃ ר״ג מל וחד חס[2]
אֵ֤ל׀ אֱלֹהִ֗ים יְֽהוָ֗ה דִּבֶּ֥ר וַיִּקְרָא־אָ֑רֶץ מִמִּזְרַח־שֶׁ֝֗מֶשׁ עַד־ᵃ ג[1]
² מִצִּיּ֥וֹן מִכְלַל־יֹ֑פִי אֱלֹהִ֥ים הוֹפִֽיעַ׃ ³ יָ֘בֹ֤א אֱלֹהֵ֗ינוּᵃ וְֽאַל־יֶ֫חֱרַ֥שׁ ל. ג[3]. ל
אֵשׁ־לְפָנָ֥יו תֹּאכֵ֑ל וּ֝סְבִיבָ֗יו נִשְׂעֲרָ֥הᵇ מְאֹֽד׃ יו[4]
⁴ יִקְרָ֣א אֶל־הַשָּׁמַ֣יִם מֵעָ֑לᵃ וְאֶל־הָ֝אָ֗רֶץ לָדִ֥ין עַמּֽוֹ׃ ה[5]. ג[6]. ג[7]
⁵ אִסְפוּ־לִ֥יᵃ חֲסִידָ֑יᵇ כֹּרְתֵ֖י בְרִיתִ֣יᵃ עֲלֵי־זָֽבַח׃ ל
⁶ וַיַּגִּ֣ידוּᵃ שָׁמַ֣יִם צִדְק֑וֹ כִּֽי־ᵇאֱלֹהִ֓ים׀ שֹׁפֵ֖טᵇ ה֣וּא סֶֽלָה׃ יד זוגין[8]. ג
⁷ שִׁמְעָ֤ה עַמִּ֨י׀ וַאֲדַבֵּ֗רָה יִ֭שְׂרָאֵל וְאָעִ֣ידָה בָּ֑ךְ אֱלֹהִ֖ים אֱלֹהֶ֣יךָ ד[9]. ה[10]. ב[11]
⁸ לֹ֣א עַל־זְ֭בָחֶיךָ אוֹכִיחֶ֑ךָ וְעוֹלֹתֶ֖יךָ לְנֶגְדִּ֣י תָמִֽיד׃ [אָנֹֽכִי׃ ג וכל משנה תורה דכות[12]
⁹ לֹא־אֶקַּ֣ח מִבֵּיתְךָ֣ פָ֑ר מִ֝מִּכְלְאֹתֶ֗יךָ עַתּוּדִֽים׃ ל וחס[13]
¹⁰ כִּי־לִ֥י כָל־חַיְתוֹ־יָ֑עַר בְּ֝הֵמ֗וֹת ᵃבְּהַרְרֵי־אָֽלֶףᵃ׃
¹¹ יָ֭דַעְתִּי כָּל־ע֣וֹף הָרִ֑יםᵃ וְזִ֥יזᵇ שָׂ֝דַ֗י עִמָּדִֽי׃
¹² אִם־אֶ֭רְעַב לֹא־אֹ֣מַר לָ֑ךְ כִּי־לִ֥י תֵ֝בֵ֗ל וּמְלֹאָֽהּ׃ ל מל למערב[14]
¹³ הַ֭אוֹכַל בְּשַׂ֣ר אַבִּירִ֑ים וְדַ֖ם עַתּוּדִ֣ים אֶשְׁתֶּֽה׃
¹⁴ זְבַ֣ח לֵאלֹהִ֣ים תּוֹדָ֑ה וְשַׁלֵּ֖ם לְעֶלְי֣וֹן נְדָרֶֽיךָ׃
¹⁵ וּקְרָאֵ֣נִי בְּי֣וֹם צָרָ֑ה אֲ֝חַלֶּצְךָ֗ᵃ וּֽתְכַבְּדֵֽנִיᵇ׃
¹⁶ ᵃוְלָרָשָׁ֨ע׀ אָ֘מַ֤ר אֱלֹהִ֗יםᵃ ב[15]. ל[16]
מַה־לְּ֭ךָ לְסַפֵּ֣רᵇ חֻקָּ֑י וַתִּשָּׂ֖א בְרִיתִ֣י עֲלֵי־פִֽיךָ׃
¹⁷ וְ֭אַתָּה שָׂנֵ֣אתָ מוּסָ֑ר וַתַּשְׁלֵ֖ךְ דְּבָרַ֣י אַחֲרֶֽיךָ׃ ג[17]
¹⁸ אִם־רָאִ֣יתָ גַ֭נָּב וַתִּ֣רֶץᵃ עִמּ֑וֹ וְעִ֖ם מְנָאֲפִ֣יםᵇ חֶלְקֶֽךָ׃ ה חס בכתיב. ל
¹⁹ פִּ֭יךָ שָׁלַ֣חְתָּ בְרָעָ֑ה וּ֝לְשׁוֹנְךָ֗ תַּצְמִ֥יד מִרְמָֽה׃ ל
²⁰ תֵּ֭שֵׁבᵃ בְּאָחִ֣יךָ תְדַבֵּ֑ר בְּבֶן־ᵇאִ֝מְּךָ֗ תִּתֶּן־דֹּֽפִי׃

Ps 50 [1]Mm 1368. [2]Mm 3372. [3]Mm 3357. [4]Mm 787. [5]Mm 1923. [6]Mm 362. [7]Mm 2215. [8]Mm 565. [9]Mm 1232. [10]Mm 1230. [11]Ps 45,8. [12]Mm 3285. [13]וחד ממכלאת Ps 78,70. [14]Mp contra textum, cf Mp sub loco. [15]Mm 3713. [16]Mm 19. [17]Mm 139.

Ps 50,1 ᵃ nonn Mss 𝔊𝔖ᴬ וְעַד ‖ **3** ᵃ pc Mss 𝔖 ־ים ‖ ᵇ mlt Mss נסע׳ ‖ **4** ᵃ id Gn 27,39 49,25; l c Ms מִמָּעַל ‖ **5** ᵃ 𝔊𝔖 suff 3 sg ‖ ᵇ ℭ𝔊𝔖 ־דָיו ‖ **6** ᵃ 𝔊(𝔖) *καὶ ἀναγγελοῦσιν* = וְיַ׳ ‖ ᵇ⁻ᵇ l אלהֵי מִשְׁפָּט ut Sir 35,15 cf Ms אלהי ‖ **10** ᵃ⁻ᵃ 𝔊(𝔖) *ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ βόες*; prp בְּהַרְרֵי א׳ vel ב׳ אֵל ‖ **11** ᵃ 𝔊(𝔖𝔗) *τοῦ οὐρανοῦ*, l שָׁמַיִם vel מָרוֹם ‖ ᵇ pc Mss וזיו cf 80,14ᵇ; 𝔊 *καὶ ὡραιότης*, 𝔖 *whjwt'* et animalia ‖ **15** ᵃ 𝔊 pr cop ‖ ᵇ 𝔊 (Hier) + *διάψαλμα* = סֶלָה ‖ **16** ᵃ⁻ᵃ frt gl ‖ ᵇ 𝔖 *wlktb'* = וּלְסֵפֶר ‖ **18** ᵃ 𝔊(𝔖𝔗) *συνέτρεχες* = וַתָּרָץ ‖ ᵇ 𝔊(𝔖𝔗) + *ἐτίθεις* = שַׂמְתָּ ‖ **20** ᵃ prp בֹּשֶׁת ‖ ᵇ Ms 𝔊𝔖 וּבְבֶן.

21 אֵ֤לֶּה עָשִׂ֨יתָ׀ וְֽהֶחֱרַ֗שְׁתִּי דִּ֭מִּיתָ הֱֽיוֹת[a]־אֶהְיֶ֣ה כָמ֑וֹךָ — ל.ל
אוֹכִיחֲךָ֖ וְאֶעֶרְכָ֣ה[b] לְעֵינֶֽיךָ[c]׃
22 בִּינוּ־נָ֣א זֹ֭את[a] שֹׁכְחֵ֣י אֱל֑וֹהַּ פֶּן־אֶ֝טְרֹ֗ף[b] וְאֵ֣ין מַצִּֽיל׃ — ל
23 זֹבֵ֥חַ תּוֹדָ֗ה יְֽכַ֫בְּדָ֥נְנִי [a]וְשָׂ֥ם דֶּ֑רֶךְ[a] אַ֝רְאֶ֗נּוּ בְּיֵ֣שַׁע[b] אֱלֹהִֽים׃ — ח[18]. ב. ל

51 נא 1 לַמְנַצֵּ֗חַ מִזְמ֥וֹר לְדָוִֽד׃ 2 בְּֽבוֹא־אֵ֭לָיו נָתָ֣ן הַנָּבִ֑יא כַּֽאֲשֶׁר־בָּ֝֗א — י ר״פ. ט מל[1]. כן בטע לבן אשר[2]
אֶל־בַּת־שָֽׁבַע׃
3 חָנֵּ֣נִי אֱלֹהִ֣ים כְּחַסְדֶּ֑ךָ[a] כְּרֹ֥ב[b] רַ֝חֲמֶ֗יךָ מְחֵ֣ה פְשָׁעָֽי[c]׃ — ב. ח
4 הֶרֶב[a] כַּבְּסֵ֣נִי מֵעֲוֺנִ֑י וּֽמֵחַטָּאתִ֥י טַהֲרֵֽנִי׃ — הרב ק חד מן ב[3] בליש. ל
5 כִּֽי־פְ֭שָׁעַי[a] אֲנִ֣י אֵדָ֑ע וְחַטָּאתִ֖י נֶגְדִּ֣י[b] תָמִֽיד׃
6 לְךָ֤ לְבַדְּךָ֨׀ חָטָאתִי֮ וְהָרַ֥ע בְּעֵינֶ֗יךָ עָ֫שִׂ֥יתִי — טו
לְמַ֣עַן תִּצְדַּ֣ק בְּדָבְרֶ֑ךָ[a] תִּזְכֶּ֥ה[b] בְשָׁפְטֶֽךָ[c]׃ — ד. ל. ל
7 הֵן־בְּעָו֥וֹן חוֹלָ֑לְתִּי וּ֝בְחֵ֗טְא יֶֽחֱמַ֥תְנִי אִמִּֽי׃ — ד[4] מל בליש וחד מן יא[5] כתיב חד׳ ר. ג מל[6]
8 הֵן־אֱ֭מֶת חָפַ֣צְתָּ בַטֻּח֑וֹת[a] וּ֝בְסָתֻ֗ם חָכְמָ֥ה[b] תוֹדִיעֵֽנִי׃
9 תְּחַטְּאֵ֣נִי בְאֵז֣וֹב וְאֶטְהָ֑ר תְּ֝כַבְּסֵ֗נִי וּמִשֶּׁ֥לֶג אַלְבִּֽין׃ — ל. ל
10 תַּ֭שְׁמִיעֵנִי[a] שָׂשׂ֣וֹן וְשִׂמְחָ֑ה תָּ֝גֵ֗לְנָה עֲצָמ֥וֹת דִּכִּֽיתָ׃ — ל. ב חד כת י וחד כת א
11 הַסְתֵּ֣ר פָּ֭נֶיךָ מֵחֲטָאָ֑י וְֽכָל־עֲוֺנֹתַ֥י מְחֵֽה׃ — ל[7]
12 לֵ֣ב טָ֭הוֹר בְּרָא־לִ֣י אֱלֹהִ֑ים וְר֥וּחַ נָ֝כ֗וֹן חַדֵּ֥שׁ בְּקִרְבִּֽי׃ — ל. יא[8]. יא[9]
13 אַל־תַּשְׁלִיכֵ֥נִי מִלְּפָנֶ֑יךָ וְר֥וּחַ קָ֝דְשְׁךָ֗ אַל־תִּקַּ֥ח מִמֶּֽנִּי׃ — כו ר״פ אל אל[10]. ל
14 הָשִׁ֣יבָה לִּ֭י שְׂשׂ֣וֹן יִשְׁעֶ֑ךָ וְר֖וּחַ נְדִיבָ֣ה תִסְמְכֵֽנִי׃ — ג[11]
15 אֲלַמְּדָ֣ה פֹשְׁעִ֣ים דְּרָכֶ֑יךָ[a] וְ֝חַטָּאִ֗ים אֵלֶ֥יךָ יָשֽׁוּבוּ׃ — ד[12]
16 הַצִּ֘ילֵ֤נִי מִדָּמִ֨ים[a]׀ אֱֽלֹהִ֗ים [b]אֱלֹהֵ֥י תְּשׁוּעָתִ֑י[b] תְּרַנֵּ֥ן[c] לְ֝שׁוֹנִ֗י צִדְקָתֶֽךָ׃ — ב[13]

[18] Mm 224. Ps 51 [1] Mm 2069. [2] Mm 3411. [3] Mm 1522. [4] Mm 4100. [5] Mm 648. [6] Mm 3591. [7] Mp sub loco. [8] Mm 3286. [9] Mm 2580. [10] Mm 3261. [11] Mm 1468. [12] Mm 2210. [13] Ps 38,23, וחד ותשועתי Jes 46,13.

21 [a] 𝔊 θ′(𝔖) *ἀνομίαν* = הַוֺּת; l frt הָיוֹ ‖ [b] 𝔖 *w'sdwr 'njn* = ־ֶהָ, frt l ‖ [c] 2 Mss 𝔊 לְפָנֶיךָ ‖ **22** [a] > pc Mss ‖ [b] Ms 𝔊𝔖 יִטְרֹף ut 7,3 ‖ **23** [a–a] pc Mss 𝔊𝔖 ושם ד׳; prp וְתָם ד׳ (cf Prv 10,29 13,6) vel שֹׁמֵר דְּרָכַי ‖ [b–b] 𝔖[W] *dpwrqnh* = יִשְׁעוֹ (cj c דרך); prp יִשְׁעִי vel בְּיִשְׁעִי ‖ **Ps 51,3** [a] 2 Mss בְּח׳, pc Mss כַּחֲסָדֶיךָ, 𝔊 *κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου* ‖ [b] 𝔊𝔖 pr cop ‖ [c] 𝔊 sg, it 5[a] ‖ **4** [a] mlt Mss ut Q; l c K הַרְבֵּה cf Vrs ‖ **5** [a] cf 3[c] ‖ [b] pc Mss לְנ׳ ‖ **6** [a] mlt Mss 𝔊σ′ בִּדְבָרֶיךָ ‖ [b] 𝔊𝔖 Hier pr cop ‖ [c] 𝔊 pass = (בְהִשָּׁ׳) בִּשָּׁ׳ ‖ **8** [a] 𝔊 cj c sq; > 𝔖 ‖ [b] 𝔊𝔖 (+ suff 2 sg) cj c ובסתם ‖ **10** [a] 𝔖 *'sb'jnj* = תַּשְׂבִּיעֵנִי ‖ **15** [a] nonn Mss 𝔖 דַּרְכְּךָ ‖ **16** [a] Ms 𝔖 מִדָּם ‖ [b–b] prb dl m cs ‖ [c] 𝔖𝔙 pr cop.

17 אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ׃
18 כִּי ׀ לֹא־[a]תַחְפֹּץ זֶבַח[b] וְאֶתֵּנָה[c] עוֹלָה לֹא תִרְצֶה׃ [תִבְזֶה[d]׃]
19 זִבְחֵי[a] אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה לֵב־נִשְׁבָּר[b] וְנִדְכֶּה[c] אֱלֹהִים לֹא
20 הֵיטִיבָה בִרְצוֹנְךָ אֶת־צִיּוֹן תִּבְנֶה[a] חוֹמוֹת יְרוּשָׁלִָם׃
21 אָז תַּחְפֹּץ זִבְחֵי־צֶדֶק [a]עוֹלָה וְכָלִיל[a] אָז יַעֲלוּ עַל־מִזְבַּחֲךָ פָרִים׃

52 1 לַמְנַצֵּחַ מַשְׂכִּיל לְדָוִד׃ 2 בְּבוֹא ׀ דּוֹאֵג הָאֲדֹמִי וַיַּגֵּד לְשָׁאוּל
וַיֹּאמֶר לוֹ בָּא דָוִד אֶל־בֵּית אֲחִימֶלֶךְ[a]׃
3 מַה־תִּתְהַלֵּל בְּרָעָה הַגִּבּוֹר [a]חֶסֶד אֵל[a] כָּל־הַיּוֹם׃
4 הַוּוֹת תַּחְשֹׁב לְשׁוֹנֶךָ כְּתַעַר מְלֻטָּשׁ [a]עֹשֵׂה רְמִיָּה[a]׃
5 אָהַבְתָּ רָּע מִטּוֹב שֶׁקֶר ׀ מִדַּבֵּר[a] צֶדֶק סֶלָה׃
6 אָהַבְתָּ כָל־דִּבְרֵי[a]־בָלַע לְשׁוֹן מִרְמָה[b]׃
7 גַּם־אֵל יִתָּצְךָ לָנֶצַח יַחְתְּךָ[a] וְיִסָּחֲךָ מֵאֹהֶל
וְשֵׁרֶשְׁךָ[b] מֵאֶרֶץ חַיִּים סֶלָה׃
8 וְיִרְאוּ צַדִּיקִים וְיִירָאוּ[a] [b]וְעָלָיו יִשְׂחָקוּ[b]׃
9 הִנֵּה הַגֶּבֶר לֹא יָשִׂים אֱלֹהִים מָעוּזּוֹ
וַיִּבְטַח [a]בְּרֹב עָשְׁרוֹ[a] יָעֹז[b] בְּהַוָּתוֹ[c]׃
10 וַאֲנִי ׀ כְּזַיִת רַעֲנָן בְּבֵית אֱלֹהִים
בָּטַחְתִּי בְחֶסֶד־אֱלֹהִים עוֹלָם וָעֶד׃
11 אוֹדְךָ[a] לְעוֹלָם כִּי עָשִׂיתָ
וַאֲקַוֶּה שִׁמְךָ [b]כִי־טוֹב[b] נֶגֶד חֲסִידֶיךָ[c]׃

53 1 לַמְנַצֵּחַ עַל־מָחֲלַת[a] מַשְׂכִּיל לְדָוִד׃
2 אָמַר נָבָל בְּלִבּוֹ אֵין אֱלֹהִים

יא בטע ר״פ בשלש ספרים . ב[14]
ח[15] וכל ירמיה דכות ב מ ג וחד מן ג[16] מל
ב[17]
ט מל[1]
ל
ל
ח[2]
ל בטע
ד[3]
ג . ג . ו[4] ג מנה מל וב בליש ובסיפ . ז
ב
ג ב חס וחד מל
טז ר״פ לג מנה בכתיב . ב[5]
ל . ו
ל[6]
ד[1]
אמירה פלוני בלבו ו . יו מ״פ אין אין

[14] Gn 30,28. [15] Mm 2893. [16] Mm 2299. [17] Dt 33,10. Ps 52 [1] Mm 2069. [2] Mm 615. [3] Mm 660. [4] Mm 1180. [5] Mm 3287. [6] וחד וַאֲקַוֶּה Ps 69,21. Ps 53 [1] Mm 203.

18 [a] 𝔊 εἰ = לֹא || [b] huc tr ‸ || [c] l וְאֶתְּנָה || 19 [a] l prb זִבְחִי || [b] > 𝔖, prb dl || [c] 𝔖 om cop, prb l נָ׳ || [d] 𝔊𝔖 3 sg || 20 [a] l c 2 Mss 𝔖 וְתִ׳ cf 𝔊 || 21 [a–a] frt gl || Ps 52,2 [a] 2 Mss 𝔊 אֲבִי׳ || 3 [a–a] 𝔊 ἀνομίαν = חָמָס; l אֶל־חָסִ(י)ד cf 𝔖 || 4 [a–a] prb dl m cs || 5 [a] l frt מְדַבֵּר || 6 [a] 𝔖 *dmmlljn* = ד׳ || [b] pc Mss רְמִיָּה ut 120,2.3 || 7 [a] α′ (Hier) *πτοήσει σε* cf 𝔗; l frt יְחִתְּךָ || [b] 𝔊 *καὶ τὸ ῥίζωμά σου* = וְשָׁרְ׳ || 8 [a] pc Mss 𝔖 וְיִשְׂמָחוּ, frt l || [b–b] 𝔖 *wnsbrwn bmrj'* et sperabunt in Domino || 9 [a–a] 𝔗 *b'wtrjh* = בְּעָשְׁרוֹ || [b] 𝔊𝔖 pr cop || [c] 𝔖(𝔗) *bqnjnh* = בְּהוֹנוֹ || 11 [a] ins יהוה cf 𝔏 || [b–b] 𝔖 *ldrdrjn* = לְדוֹר דּוֹרִים || [c] mlt Mss ־דְךָ || Ps 53,1 [a] α′ (σ′θ′ Hier) *χορείᾳ* = מְחֹלַת.

הִשְׁחִיתוּ וְהִתְעִיבוּ[a] עָוֶל[b] אֵין[c] עֹשֵׂה־טוֹב׃ ל

3 אֱלֹהִים מִשָּׁמַיִם הִשְׁקִיף עַל־בְּנֵי אָדָם

לִרְאוֹת הֲיֵשׁ מַשְׂכִּיל דֹּרֵשׁ אֶת־אֱלֹהִים׃ ב[2]

4 כֻּלּוֹ[a] סָג[b] יַחְדָּו נֶאֱלָחוּ ל . ב

אֵין[c] עֹשֵׂה־טוֹב אֵין גַּם־אֶחָד׃ יו מ״פ אין אין[2]

5 הֲלֹא יָדְעוּ[a] פֹּעֲלֵי אָוֶן אֹכְלֵי עַמִּי אָכְלוּ[b] לֶחֶם אֱלֹהִים[c] לֹא [קָרָאוּ׃

6 שָׁם ׀ פָּחֲדוּ־פַחַד [a]לֹא־הָיָה פָחַד[a]

כִּי־אֱלֹהִים[b] פִּזַּר עַצְמוֹת חֹנָךְ[c] ב[3] . ל

הֱבִשֹׁתָה[d] כִּי־אֱלֹהִים מְאָסָם[e]׃ ל כת כן

7 מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשֻׁעוֹת[a] יִשְׂרָאֵל ו חס בליש[2]

בְּשׁוּב אֱלֹהִים[b] שְׁבוּת עַמּוֹ יָגֵל יַעֲקֹב יִשְׂמַח[c] יִשְׂרָאֵל׃ ל

54 נד 1 לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינֹת מַשְׂכִּיל לְדָוִד׃ 2 בְּבוֹא הַזִּיפִים וַיֹּאמְרוּ לְשָׁאוּל ל מל

הֲלֹא דָוִד מִסְתַּתֵּר עִמָּנוּ׃ ל[1]

3 אֱלֹהִים בְּשִׁמְךָ הוֹשִׁיעֵנִי וּבִגְבוּרָתְךָ תְדִינֵנִי׃ ז בטע ר״פ בסיפ[2]

4 אֱלֹהִים שְׁמַע תְּפִלָּתִי הַאֲזִינָה לְאִמְרֵי־פִי׃ [לְנֶגְדָּם סֶלָה׃ ז בטע ר״פ בסיפ[2] . יה

5 כִּי זָרִים[a] ׀ קָמוּ עָלַי וְעָרִיצִים בִּקְשׁוּ נַפְשִׁי לֹא שָׂמוּ אֱלֹהִים נה בטע ר״פ בסיפ

6 הִנֵּה אֱלֹהִים עֹזֵר לִי אֲדֹנָי[a] בְּסֹמְכֵי נַפְשִׁי׃ ל

7 יָשׁוֹב[a] הָרַע לְשֹׁרְרָי בַּאֲמִתְּךָ הַצְמִיתֵם[b]׃ ישיב ק חד מן ג[3] כת כן וחד מן כד[4] בליש . ב[5] . ג חס בליש[6]

8 בִּנְדָבָה אֶזְבְּחָה־לָּךְ אוֹדֶה שִּׁמְךָ יְהוָה[a] כִּי־טוֹב׃

9 כִּי מִכָּל־צָרָה הִצִּילָנִי וּבְאֹיְבַי רָאֲתָה עֵינִי׃ ג ב מל וחד חס . כט[7]

55 נה 1 לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינֹת מַשְׂכִּיל לְדָוִד׃

2 הַאֲזִינָה אֱלֹהִים תְּפִלָּתִי וְאַל־תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתִי׃ יו . ל . ב

[2]Mp sub loco. [3]Ps 112,9, וחד בזר Ps 68,31. Ps 54 [1]Mm 1678. [2]Mm 3288. [3]Mm 3289. [4]Mm 1685. [5]Mm 3290. [6]Mm 3291. [7]Mm 2501.

2 [a] mlt Mss 𝔗 et 14,1 ה׳ ‖ [b] pc Mss et 14,1 עֲלִילָה, Ms עָוֹן ‖ [c] 2 Mss 𝔖𝔄 וְאֵין ‖ **4** [a] 𝔊 ut 14,3 הַכֹּל ‖ [b] Ms 𝔗 et 14,3 סָר ‖ [c] Ms 𝔖 וְאֵין ‖ **5** [a] Ms 𝔊 ׳כֻּ; mlt Mss 𝔊𝔖𝔗 et 14,4 + כָּל־ ‖ [b] 𝔊(𝔖) *βρώσει* = אֹכֶל ‖ [c] nonn Mss יהוה ‖ **6** [a–a] > pc Mss ‖ [b] 2 Mss יהוה ‖ [c] 𝔊(𝔖) *ἀνθρωπαρέσκων*; l prb חָנֵף ‖ [d] 𝔊(𝔖) *κατῃσχύνθησαν* ‖ [e] nonn Mss add eadem vb ut 14,6 ‖ **7** [a] mlt Mss 𝔊𝔖 Hier et 14,7 יְשׁוּעַת ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔖𝔗 et 14,7 יהוה ‖ [c] 𝔊𝔖 pr cop ‖ **Ps 54,5** [a] l c mlt Mss 𝔗 זֵדִים ut 86,14 ‖ **6** [a] nonn Mss יהוה ‖ **7** [a] l יָשֵׁב cf 𝔗; mlt Mss 𝔊 ut Q, 𝔖 *'jt'* = הָשִׁיבָה ‖ [b] prb m cs huc tr יהוה ex 8 ‖ **8** [a] > pc Mss 𝔊^{B} cf 7[b].

3 הַקְשִׁיבָה לִּי וַעֲנֵנִי אָרִיד[a] בְּשִׂיחִי — לׄ
וְאָהִימָה[b]׃ 4 מִקּוֹל אוֹיֵב מִפְּנֵי[a] עָקַת רָשָׁע — ל . ל
כִּי־יָמִיטוּ[b] עָלַי אָוֶן וּבְאַף יִשְׂטְמוּנִי׃ — ל כת כן[2] . ב . ל
5 [a]לִבִּי יָחִיל בְּקִרְבִּי וְאֵימוֹת[b] מָוֶת נָפְלוּ[b] עָלָי׃ — יא[3] . ל ומל
6 יִרְאָה וָרַעַד יָבֹא בִי וַתְּכַסֵּנִי פַּלָּצוּת׃ — ד
7 וָאֹמַר מִי־יִתֶּן־לִּי אֵבֶר כַּיּוֹנָה אָעוּפָה וְאֶשְׁכֹּנָה׃ — ב . ב[4] . ל . ל
8 הִנֵּה אַרְחִיק נְדֹד אָלִין בַּמִּדְבָּר סֶלָה׃ — ל וחס
9 [a]אָחִישָׁה מִפְלָט[a] לִי [b]מֵרוּחַ סֹעָה מִסָּעַר[b]׃ — ל . ל וחס
10 [a]בַּלַּע אֲדֹנָי[ab] פַּלַּג[c] לְשׁוֹנָם — ל . ל
כִּי־רָאִיתִי חָמָס וְרִיב בָּעִיר׃ — ד
11 יוֹמָם וָלַיְלָה יְסוֹבְבֻהָ[a] עַל־חוֹמֹתֶיהָ — ל וכת כן
וְאָוֶן וְעָמָל בְּקִרְבָּהּ׃ 12 הַוּוֹת בְּקִרְבָּהּ[a]
וְלֹא־יָמִישׁ מֵרְחֹבָהּ תֹּךְ וּמִרְמָה׃ — ב[5] . ז[6] . ב חס בליש . ה[7]
13 כִּי לֹא[a]־[b]אוֹיֵב יְחָרְפֵנִי[b] וְאֶשָּׂא[c] — נה בטע ר״פ בסיפ . ב
לֹא[d]־מְשַׂנְאִי עָלַי הִגְדִּיל וְאֶסָּתֵר מִמֶּנּוּ׃ — ב . ל . ל
14 וְאַתָּה אֱנוֹשׁ כְּעֶרְכִּי אַלּוּפִי וּמְיֻדָּעִי׃ — ל . ל . ל
15 אֲשֶׁר יַחְדָּו נַמְתִּיק סוֹד בְּבֵית אֱלֹהִים — ב[8]
[a]נְהַלֵּךְ בְּרָגֶשׁ[a]׃ 16 [a]יַשִּׁימָוֶת[b] | עָלֵימוֹ[a] — ישי מות חד מן ה[9] כת מילה חדה וקר תרי וחד מן ה ישיא ב מל וג חס בליש ק
יֵרְדוּ שְׁאוֹל חַיִּים כִּי־רָעוֹת בִּמְגוּרָם[c] בְּקִרְבָּם[d]׃ — ה[10]
17 אֲנִי אֶל־אֱלֹהִים אֶקְרָא וַיהוָה יוֹשִׁיעֵנִי[a]׃

Ps 55 [1] Mp sub loco. [2] Mm 839. [3] Mm 2580. [4] Mm 3292. [5] Mm 2555. [6] Mm 3293. [7] Mm 3127. [8] Mm 3287. [9] Mm 214 contra textum, ישי pro ישיא plen. [10] Mm 2743.

Ps 55,3 [a] 𝔊 *ἐλυπήθην*, σ′ *κατηνέχθην*, Hier *humiliatus sum*; l frt אוּרַד (a רדד) vel אֹבֵד ‖ [b] 𝔊(σ′ Hier) *ἐταράχθην*; l frt וְאֶהֱמֶה vel וְאֵהוֹמָה (a הום) et cj c 4 ‖ **4** [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ [b] σ′ *ἐπέρριψαν*; prp יָטוּ (cf 𝔊 *ἐξέκλιναν*, 𝔖 *ṣlw*) vel יָעִיטוּ vel יַמְטִירוּ ‖ **5** [a] 𝔖 *wnplt bj dḥlt' wksjwnj ṭllj mwt'* et cecidit in me pavor et operuerunt me umbrae mortis ‖ [b] 𝔊 sg ‖ **9** [a–a] 𝔊 *προσεδεχόμην τὸν σῴζοντα* (it 𝔖, sed pr cop) = ?(וְ)אֹחִילָה מְפַלֵּט ‖ [b–b] 𝔊 *ἀπὸ ὀλιγοψυχίας καὶ καταιγίδος* = מ׳ צָרָה וְסָעַר; l מ׳ סְעָרָה (סעה dttg) cf 𝔖 ‖ **10** [a–a] prp בַּלַּע גְּרוֹנָם ‖ [b] mlt Mss יהוה; 𝔗 + *'ṣthwn*, ins עֲצָתָם ‖ [c] 𝔖 *hwpk'* conversationem, prp פֶּלֶג ‖ **11** [a] 𝔊 sg ‖ **12** [a] > 𝔊𝔖; l frt בְּתוֹכָהּ vel בְּשׁוּקֶיהָ; huc tr : ‖ **13** [a] 𝔊 *εἰ* cf 51,18[a] ‖ [b–b] l prb אוֹיְבַי חֵרְפַנִי cf 𝔖𝔙 ‖ [c] prb exc vb ‖ [d] 𝔊 *καὶ εἰ* cf [a] ‖ **15** [a–a] 𝔊(𝔖) *ἐπορεύθημεν ἐν ὁμονοίᾳ*; prp יַהֲלֹךְ vel יְהַלְּכוּ et בְּרֶגַע vel בְּרַעַשׁ; al trp 21–23 post 15 ‖ **16** [a–a] prb cj c 15bβ ‖ [b] mlt Mss Vrs ut Q (ישׁי = ישׁיא), sic l ‖ [c] > 𝔖 ‖ [d] prb dl ‖ **17** [a] 𝔊 *εἰσήκουσέν μου* = יִשְׁמָעֵנִי.

18 עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרַיִם אָשִׂיחָה וְאֶהֱמֶה ל
וַיִּשְׁמַע[a] קוֹלִי׃ 19 פָּדָה[a] בְשָׁלוֹם נַפְשִׁי
מִקֲּרָב[b]־לִי כִּי־בְרַבִּים[c] הָיוּ עִמָּדִי׃ ל
20 [a]יִשְׁמַע׀ אֵל׀ [b]וְיַעֲנֵם וְיֹשֵׁב[ab] קֶדֶם סֶלָה[c] ל . ב חד חס וחד מל[11]
אֲשֶׁר אֵין חֲלִיפוֹת לָמוֹ וְלֹא יָרְאוּ אֱלֹהִים׃
21 [a]שָׁלַח[b] יָדָיו[c] בִּשְׁלֹמָיו[d] חִלֵּל[e] בְּרִיתוֹ׃
22 חָלְקוּ[a]׀ מַחְמָאֹת[b] פִּיו[c] וּקֲרָב־לִבּוֹ[d] ב . ג קמ וכל אתנח וס״פ דכות[12]
רַכּוּ דְבָרָיו מִשֶּׁמֶן וְהֵמָּה פְתִחוֹת׃ ט פשטין פת ס״פ בסיפ[13] . ל כת כן[14]
23 הַשְׁלֵךְ עַל־יְהוָה׀ יְהָבְךָ[a] וְהוּא יְכַלְכְּלֶךָ לא[15] . ל
לֹא־יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לַצַּדִּיק׃
24 וְאַתָּה אֱלֹהִים׀ תּוֹרִדֵם׀ לִבְאֵר[a] שַׁחַת ה ול בליש . ל משנין בטע
אַנְשֵׁי דָמִים וּמִרְמָה לֹא־יֶחֱצוּ יְמֵיהֶם ה[16]
וַאֲנִי אֶבְטַח־בָּךְ[b]׃

56 1 לַמְנַצֵּחַ׀ [a]עַל־יוֹנַת אֵלֶם[b] רְחֹקִים[a] לְדָוִד מִכְתָּם בֶּאֱחֹז אֹתוֹ ל בטע . ב . ד . כד[1] מל ה מנה בכתיב
פְלִשְׁתִּים בְּגַת׃ נו
2 חָנֵּנִי אֱלֹהִים [a]כִּי־שְׁאָפַנִי אֱנוֹשׁ[a] כָּל־הַיּוֹם לֹחֵם יִלְחָצֵנִי׃ ג
3 [a]שָׁאֲפוּ[b] שׁוֹרְרַי כָּל־הַיּוֹם[a] כִּי־רַבִּים לֹחֲמִים [c]לִי מָרוֹם[cd]׃
4 [a]יוֹם[b] אִירָא[a] אֲנִי אֵלֶיךָ אֶבְטָח׃ 5 בֵּאלֹהִים אֲהַלֵּל דְּבָרוֹ[a] ב
בֵּאלֹהִים בָּטַחְתִּי לֹא אִירָא מַה־יַּעֲשֶׂה בָשָׂר לִי׃

[11] Mm 3294. [12] Mm 3851. [13] Textus contra Mp, cf Mp sub loco. [14] Mm 839. [15] Mm 486. [16] Mm 3127.
Ps 56 [1] Mp contra textum, cf Mp sub loco.

18 [a] Ms S וְאַשְׁמִעַ ‖ **19** [a] G λυτρώσεται = יִפְדֶּה, S *pṣh* = פְּדֵה ‖ [b] G ἀπὸ τῶν ἐγγιζόντων, l frt מִקְּרֵבִים ‖ [c] S *bhrjn'* in contentione; l frt בְּרָבִים ‖ **20** [a–a] prp יִשְׁמָעֵאל ‖ [b–b] G(S) καὶ ταπεινώσει αὐτούς, ὁ ὑπάρχων = וַיַעֲנֵמוֹ יֹשֵׁב ? ‖ וְיַעְלָם יֹשֵׁב cf Gn 36,5 ‖ [c] prp כָּלָה ‖ **21** [a] cf 15[a–a] ‖ [b] S pl ‖ [c] nonn Mss G ידו ‖ [d] G ἐν τῷ ἀποδιδόναι = בְּשַׁלֵּם? S *'l qrjbh*; l בִּשְׁלֹמוֹ ‖ [e] G σ' S pl ‖ **22** [a] l חלק ‖ [b] 2 Mss מַחֲמָאוֹת; σ' βουτύρου cf Hier T, l מֶחֶמְאָה ‖ [c] G(S) τοῦ προσώπου αὐτοῦ = פָּנָיו ‖ [d] l frt בְּלִבּוֹ (ב hpgr) ‖ **23** [a] α'σ'ε' ἀγαπήσει σε = יְחָבְךָ? Hier *caritatem tuam*, T *sjbrk* spem tuam ‖ **24** [a] S *lgwb'*, l לְבוֹר (לבאר) ‖ [b] G + κύριε ‖ **Ps 56,1** [a–a] G ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τοῦ ἀπὸ τῶν ἁγίων μεμακρυμμένου ‖ [b] l frt אֵלִים cf G (Hier *muta* = אִלֵּם) ‖ **2** [a–a] et **3** [a–a] dupl? prp pro 2.3 ח׳ א׳ כי־שאפוני שוררי כל־ה׳ הַצִּילֵנִי כי־ר׳ ל׳ לי מְמָ׳ ‖ [b] G κατεπάτησάν με ‖ [c–c] S *'ttrjmw 'lj* exaltati sunt super me ‖ [d] G ἀπὸ ὕψους = מִמָּ׳; prb dl m cs ‖ **4** [a–a] gl? prb dl ‖ [b] prp בְּיוֹם cf 10 ‖ **5** [a] G τοὺς λόγους μου = דְּבָרַי; > S.

6 כָּל־הַיּוֹם דְּבָרַי[a] יְעַצֵּבוּ[b] עָלַי כָּל־מַחְשְׁבֹתָם [נַפְשִׁי[c]׃ ל
לָרָע[c]׃ 7 יָגוּרוּ[a]׀ יִצְפּוֹנוּ[b] הֵמָּה עֲקֵבַי יִשְׁמֹרוּ כַּאֲשֶׁר קִוּוּ ג. יצפונו² ק
8 עַל־אָוֶן[a] פַּלֶּט־לָמוֹ בְּאַף עַמִּים׀ הוֹרֵד אֱלֹהִים׃ ל. ג³
9 נֹדִי סָפַרְתָּה אָתָּה שִׂימָה דִמְעָתִי בְנֹאדֶךָ[a] [b]הֲלֹא בְּסִפְרָתֶךָ[b]׃ ל. ל. ג⁴ כת א ול בליש. ל
10 אָז[a] יָשׁוּבוּ אוֹיְבַי אָחוֹר [b]בְּיוֹם אֶקְרָא[bc] יא מל⁵
זֶה־יָדַעְתִּי כִּי־אֱלֹהִים לִי׃ ל
11 בֵּאלֹהִים אֲהַלֵּל דָּבָר[a] [b]בַּיהוָה אֲהַלֵּל דָּבָר[ba]׃ ב
12 בֵּאלֹהִים בָּטַחְתִּי לֹא אִירָא מַה־יַּעֲשֶׂה אָדָם לִי׃
13 עָלַי אֱלֹהִים נְדָרֶיךָ אֲשַׁלֵּם תּוֹדֹת לָךְ׃ ל
14 כִּי הִצַּלְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת [a]הֲלֹא רַגְלַי מִדֶּחִי[a] נה בטע ר״פ בסיפ
לְהִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי אֱלֹהִים בְּאוֹר[b] הַחַיִּים׃ ט פשטין פת ס״פ בסיפ

57 נז 1 לַמְנַצֵּחַ אַל־תַּשְׁחֵת לְדָוִד מִכְתָּם בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי[a]־שָׁאוּל בַּמְּעָרָה׃ ד. ג¹
2 חָנֵּנִי אֱלֹהִים׀ חָנֵּנִי כִּי בְךָ חָסָיָה נַפְשִׁי ג. ל
וּבְצֵל־כְּנָפֶיךָ אֶחְסֶה [a]עַד יַעֲבֹר[a] הַוּוֹת׃ ג². ל³
3 אֶקְרָא לֵאלֹהִים עֶלְיוֹן לָאֵל גֹּמֵר עָלָי׃ ל. יא
4 יִשְׁלַח מִשָּׁמַיִם׀ וְיוֹשִׁיעֵנִי חֵרֵף שֹׁאֲפִי[a] סֶלָה ל
יִשְׁלַח אֱלֹהִים חַסְדּוֹ וַאֲמִתּוֹ׃ 5 נַפְשִׁי[a]׀ ל
בְּתוֹךְ[b] לְבָאִם[c] אֶשְׁכְּבָה לֹהֲטִים[d] בְּנֵי־אָדָם ל וחס
שִׁנֵּיהֶם חֲנִית וְחִצִּים וּלְשׁוֹנָם חֶרֶב חַדָּה׃ ב⁴. ד⁵. ה⁶
6 רוּמָה עַל־הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים עַל[a] כָּל־הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ׃ ב פסוק דמטע⁷
7 רֶשֶׁת׀ הֵכִינוּ לִפְעָמַי [a]כָּפַף[b] נַפְשִׁי[a] ב⁸ וכל ד״ה דכות ב מ ב. ל
כָּרוּ לְפָנַי שִׁיחָה נָפְלוּ[c] בְתוֹכָהּ סֶלָה׃ ל כת כן⁹

[2]Mm 832. [3]Mm 604. [4]Mm 1619. [5]Mm 3365. Ps 57 [1]Mp sub loco. [2]Mm 2400. [3]Mm 3046. [4]Nu 11, 33. [5]Mm 3102. [6]Mm 3295. [7]Mm 3384. [8]Mm 483. [9]Mm 839.

6 [a] > S; l דָּבָר (י dttg) ‖ [b] G *ἐβδελύσσοντο* = יְתָעֲבוּ, S *mtmlkjn hww* (= יִוָּעֲצוּ) *'lj* ‖ [c] cj c 7 ‖ **7** [a] Hier (T) *congregabuntur* = יָגֹדּוּ ‖ [b] mlt Mss ut Q, K יִצְפִּינוּ; prp יִצְפָּיוּן ‖ [c] mlt Mss לִבִּ׳ cf T ‖ **8** [a] G *τοῦ μηθενός* = אַיִן cf S Hier; ins אַיִן ‖ **9** [a] G(S) *ἐνώπιόν σου* = בְנֶגְדְּךָ ‖ [b–b] prb tr post אתה ‖ **10** [a] > G* ‖ [b–b] > S ‖ [c] G + suff 2 sg ‖ **11** [a] prp דְּבָרוֹ ut 5 ‖ [b–b] > S ‖ **14** [a–a] frt gl cf 116,8 ‖ [b] G^min(S) *ἐν χώρᾳ* cf 27,13 116,9 ‖ **Ps 57,1** [a] Q מלפני ‖ **2** [a–a] l frt עֲדֵי עֲבֹר ‖ **4** [a] GS pl + suff 1 sg ‖ **5** [a] G(S) pr *καὶ ἐρρύσατο*; l : וְיוֹשַׁע נפשי ‖ [b] G *ἐκ μέσου* = מִתּוֹךְ cf S ‖ [c] S *klb'* = כְּלָבִים ‖ [d] G(S) *τεταραγμένος* ‖ **6** [a] pc Mss GS וְעַל ‖ **7** [a–a] > S ‖ [b] G 3 pl ‖ [c] GS pr cop.

8 נָכ֬וֹן לִבִּ֣י אֱ֭לֹהִים [a]נָכ֣וֹן לִבִּ֑י[a] ב פסוק דמטע[10]
אָ֝שִׁ֗ירָה וַאֲזַמֵּֽרָה׃ 9 ע֤וּרָה[a] כְבוֹדִ֗י[b] ב פסוק דמטע[10]
ע֭וּרָֽה הַנֵּ֥בֶל וְכִנּ֗וֹר אָעִ֥ירָה שָּֽׁחַר׃ ו בכתיב
10 אוֹדְךָ֖ בָעַמִּ֥ים ׀ אֲדֹנָ֑י[a] אֲ֝זַמֶּרְךָ֗[b] בַּל־אֻמִּֽים[c]׃ ב פסוק דמטע[10]
11 כִּֽי־גָדֹ֣ל עַד[a]־שָׁמַ֣יִם חַסְדֶּ֑ךָ וְֽעַד־שְׁחָקִ֥ים אֲמִתֶּֽךָ׃ ג חס[11] . יו פסוק עד ועד[12]
12 ר֣וּמָה עַל־שָׁמַ֣יִם אֱלֹהִ֑ים עַ֖ל[a] כָּל־הָאָ֣רֶץ כְּבוֹדֶֽךָ׃ ס ה

58 גח 1 לַמְנַצֵּ֣חַ אַל־תַּ֭שְׁחֵת לְדָוִ֣ד מִכְתָּֽם׃ ד
2 הַאֻמְנָ֗ם אֵ֣לֶם[a] צֶ֣דֶק תְּדַבֵּר֑וּן מֵישָׁרִ֥ים תִּ֝שְׁפְּט֗וּ בְּנֵ֣י אָדָֽם׃ ד . ב . ל . ג בכתיב
3 אַף־בְּלֵב֮[a] עוֹלֹ֪ת[b] תִּפְעָ֫ל֥וּן בָּאָ֑רֶץ חֲמַ֥ס[c] יְ֝דֵיכֶ֗ם תְּפַלֵּֽסוּן[d]׃ ג כת כן בתור ובתלים[1] . ו בטע[2]
4 זֹ֣רוּ[a] רְ֭שָׁעִים מֵרָ֑חֶם תָּע֥וּ[b] מִ֝בֶּ֗טֶן דֹּבְרֵ֥י[c] כָזָֽב׃ ד ג חס וחד מל
5 חֲמַת־לָ֗מוֹ כִּדְמ֥וּת חֲמַת[a]־נָחָ֑שׁ כְּמוֹ־פֶ֥תֶן חֵ֝רֵ֗שׁ יַאְטֵ֥ם אָזְנֽוֹ׃ ל . ז[3]
6 אֲשֶׁ֣ר לֹֽא־יִ֭שְׁמַע לְק֣וֹל מְלַחֲשִׁ֑ים חוֹבֵ֖ר חֲבָרִ֣ים מְחֻכָּֽם׃ יז שמיעה לקול[4] . ל מל . ל
7 אֱֽלֹהִ֗ים הֲרָס[a]־שִׁנֵּ֥ימוֹ בְּפִ֑ימוֹ[b] מַלְתְּע֥וֹת[c] כְּ֝פִירִ֗ים נְתֹ֣ץ[d] ׀ יְהוָֽה׃ ל וכן לבן אשר[5] . ל . ל וכן לבן אשר[5]
8 יִמָּאֲס֣וּ כְמוֹ־מַ֭יִם יִתְהַלְּכוּ־לָ֑מוֹ יִֽדְרֹ֥ךְ חִ֝צָּ֗ו[a] [b]כְּמ֣וֹ יִתְמֹלָֽלוּ[b]׃ חציו ק
9 כְּמ֣וֹ שַׁ֭בְּלוּל תֶּ֣מֶס יַהֲלֹ֑ךְ נֵ֥פֶל[a] אֵ֝֗שֶׁת[b] בַּל־חָ֥זוּ[c] שָֽׁמֶשׁ׃ ל[6]
10 [a]בְּטֶ֤רֶם יָבִ֣ינוּ[b] סִּירֹתֵיכֶ֣ם[c] אָטָ֑ד כְּמוֹ־חַ֥י כְּמוֹ־חָ֝ר֗וֹן[d] יִשְׂעָרֶֽנּוּ[e]׃ ל . ג[7]
11 יִשְׂמַ֣ח צַ֭דִּיק כִּֽי־חָזָ֣ה נָקָ֑ם[a] פְּעָמָ֥יו[b] יִ֝רְחַ֗ץ בְּדַ֣ם הָרָשָֽׁע׃ ב . ה ד פת וחד קמ[8]
12 וְיֹאמַ֣ר אָ֭דָם אַךְ־פְּרִ֣י לַצַּדִּ֑יק אַ֥ךְ יֵשׁ־אֱ֝לֹהִ֗ים שֹׁפְטִ֥ים[a] בָּאָֽרֶץ׃ ו רפי[9] . ב[10] . ל

59 נט 1 לַמְנַצֵּ֣חַ אַל־תַּשְׁחֵת֮ לְדָוִ֪ד מִ֫כְתָּ֥ם בִּשְׁלֹ֥חַ שָׁא֑וּל וַֽיִּשְׁמְר֥וּ[a] אֶת־הַ֝בַּ֗יִת לַהֲמִיתֽוֹ׃ ד . ב
2 הַצִּילֵ֣נִי מֵאֹיְבַ֣י ׀ אֱלֹהָ֑י[a] מִּ֝מִּתְקוֹמְמַ֗י[b] תְּשַׂגְּבֵֽנִי׃ ב

[10] Mm 3384. [11] Mm 1195. [12] Mm 912. Ps 58 [1] Mm 297. [2] Mp sub loco. [3] Mm 3650. [4] Mm 23. [5] Mm 3296. [6] וחד ותמס Ps 39,12. [7] Mm 2794. [8] Mm 662. [9] Mm 2423. [10] Mm 1626.

8 [a–a] > 108,2 ‖ **9** [a] 108,2 אַף ‖ [b] Ms 𝔖 כִּנּוֹרִי ‖ **10** [a] mlt Mss et 108,4 יהוה ‖ [b] mlt Mss 𝔙 et 108,4 וַא׳ cf 𝔖 ‖ [c] cf 44,15[a] ‖ **11** [a] 108,5 מֵעַל ‖ **12** [a] 2 Mss 𝔊𝔖 et 108,6 וְעַל ‖ **Ps 58,2** [a] 𝔊 ἄρα, 𝔖 *'jn*, Hier *utique* = אֻלָּם, α' ἀλαλίᾳ = אִלֵּם; l frt אֵ(י)לִים ‖ **3** [a] 𝔖 *klkwn*, l frt כֻּלְּכֶם ‖ [b] 𝔖(𝔗) *'wl'*, l עָוֶל ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) ἀδικίαν = חָמָס; l לְחָמָס ‖ [d] Vrs 3 f pl ‖ **4** [a] l frt נָזֹרוּ (נ hpgr) ‖ [b] frt huc tr ‸ ‖ [c] l דִּבְּרוּ cf 𝔊 ‖ **5** [a] > 𝔊𝔖, prb dl (dttg) ‖ **7** [a] 𝔊(𝔖) συνέτριψεν = הָרַס ‖ [b] Hier *ex ore eorum* = מִפִּ׳ ‖ [c] pc Mss מְתַלְּעוֹת ‖ [d] 𝔊(𝔖) συνέθλασεν = נָתַץ ‖ **8** [a] mlt Mss 𝔖𝔗 ut Q, K 𝔊 חִצּוֹ ‖ [b–b] l frt בָּם וְי׳ ‖ **9** [a] θ' (Hier 𝔗) pr ὡς, l כְּנ׳ ‖ [b] 𝔊(𝔖) πῦρ, 𝔗 *w'šwt'* et talpa; prb = אִשָּׁה ‖ [c] prp חָזָה ‖ **10** [a] crrp ‖ [b] l frt יָנוּבוּ ‖ [c] Ms 𝔖 ־יהֶם ‖ [d] prp חָרוּר ‖ [e] prp ־ֵרֶם ‖ **11** [a] 𝔊* + ἀσεβῶν ‖ [b] 𝔊 τὰς χεῖρας αὐτοῦ = כַּפָּיו cf 𝔖 ‖ **12** [a] 𝔊(𝔖) κρίνων αὐτούς = שֹׁפְטָם ‖ **Ps 59,1** [a] 𝔊 sg ‖ **2** [a] Ms 𝔊*𝔖 ־ִים, nonn Mss יהוה, pc Mss pr יהוה ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd מִמִּ׳, pc Mss 𝔊𝔖 וּמִ׳.

3 הַצִּילֵנִי מִפֹּעֲלֵי אָוֶן וּֽמֵאַנְשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵֽנִי׃ — ל
4 כִּי הִנֵּה אָֽרְבוּ לְנַפְשִׁי יָגוּרוּ[a] עָלַי עֻזִּים[b] — נה בטע ר״פ בסיפ
לֹא־פִשְׁעִי וְלֹא־חַטָּאתִי יְהוָֽה[c]׃ 5 בְּֽלִי־עָוֺן[a] יְרוּצוּן וְיִכּוֹנָנוּ — ל
[b]עוּרָה לִקְרָאתִי וּרְאֵה[b]׃ 6 וְאַתָּה יְהוָֽה־אֱלֹהִים[a] ׀ צְבָאוֹת [b]אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל[b] — ל בטע[1]
הָקִיצָה לִפְקֹד כָּל־הַגּוֹיִם אַל־תָּחֹן כָּל־בֹּגְדֵי[c] אָוֶן סֶֽלָה׃ — ג[2] . ב וחס
7 יָשׁוּבוּ לָעֶרֶב יֶהֱמוּ[a] כַכָּלֶב וִיסוֹבְבוּ עִֽיר׃ — ב . ב
8 הִנֵּה ׀ יַבִּיעוּן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת בְּשִׂפְתוֹתֵיהֶם
[a]כִּי־מִי שֹׁמֵֽעַ[a]׃
9 וְאַתָּה יְהוָה תִּֽשְׂחַק־לָמוֹ תִּלְעַג לְכָל־גּוֹיִֽם׃
10 עֻזּוֹ[a] אֵלֶיךָ אֶשְׁמֹרָה[b] כִּֽי־אֱלֹהִים[c] מִשְׂגַּבִּֽי׃ — ג[3] זוגין וחד מן ב[4] פסוק דמטע בסיפ
11 אֱלֹהֵי[a] חַסְדִּו[b] יְקַדְּמֵנִי אֱלֹהִים יַרְאֵנִי בְשֹׁרְרָֽי׃ — חסדי ק חד מן מח[5] כת ו וקר י . ג חס בליש[6]
12 אַל־תַּהַרְגֵם ׀ פֶּן־יִשְׁכְּחוּ עַמִּי הֲנִיעֵמוֹ[a] בְחֵילְךָ וְהוֹרִידֵמוֹ[b]
מָגִנֵּנוּ[c] אֲדֹנָֽי׃ 13 חַטַּאת־פִּימוֹ דְּֽבַר־שְׂפָתֵימוֹ וְיִלָּכְדוּ בִגְאוֹנָם — ז[7] פת וכל תרי עשר דכות ב מ א . ב
וּמֵאָלָה וּמִכַּחַשׁ יְסַפֵּֽרוּ׃ 14 כַּלֵּה בְחֵמָה כַּלֵּה[a] וְאֵינֵמוֹ — ט כת ה[8] . ט כת ה
וְֽיֵדְעוּ כִּֽי־אֱלֹהִים מֹשֵׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֶֽלָה׃ — יא[9]
15 וְיָשֻׁבוּ[a] לָעֶרֶב יֶהֱמוּ[b] כַכָּלֶב וִיסוֹבְבוּ עִֽיר׃ — ח[10] . ב . ב
16 הֵמָּה ינועון[a] לֶאֱכֹל אִם־לֹא יִשְׂבְּעוּ וַיָּלִֽינוּ[b]׃ — יט ר״פ[11] . יניעון ק
17 וַאֲנִי ׀ אָשִׁיר עֻזֶּךָ וַאֲרַנֵּן לַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ — טז ר״פ לג מנה בכתיב
כִּֽי־הָיִיתָ מִשְׂגָּב לִי וּמָנוֹס בְּיוֹם צַר־לִֽי׃ — ג[12]
18 [a]עֻזִּי[b] אֵלֶיךָ אֲזַמֵּרָה כִּֽי־אֱלֹהִים[c] מִשְׂגַּבִּי — ג[3] זוגין וחד מן ב[4] פסוק דמטע בסיפ
אֱלֹהֵי חַסְדִּֽי׃

Ps 59 [1]Mm 3297. [2]Mm 3119. [3]Mm 509. [4]Mm 3313. [5]Mm 3811. [6]Mm 3291. [7]Mm 676. [8]Mm 2122. [9]Mm 1625. [10]Mm 2668. [11]Mm 1497. [12]Mm 3477.

4 [a] Ms Hier 𝔗 יָגוֹדוּ ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd עזים ‖ [c] pc Mss אֱלֹהַי, Ms 𝔖 אֲדֹנָי; prb dl m cs ‖ **5** [a] l frt עֱוֹנִי (ʼ hpgr) ‖ [b—b] prb tr post 6a ‖ **6** [a] prb add ‖ [b—b] prb add ‖ [c] 𝔊 (Hier) *τοὺς ἐργαζομένους* = פֹּעֲלֵי ‖ **7** [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ **8** [a—a] frt gl ‖ **10** [a] l c nonn Mss 𝔊𝔗 עֻזִּי ut 18; 𝔖 *ʼlh* ‖ [b] 𝔖 *ʼšbḥ* = אָשִׁירָה? ‖ [c] 𝔖 *ʼnt*; Hier pr *tu*, l אַתָּה א׳ ‖ **11** [a] 2 Mss 𝔊 אֱלֹהַי, pc Mss 𝔖𝔗 אלהים ‖ [b] mlt Mss Hier 𝔗 ut Q, sic l; K 𝔊 חסדו, 𝔖 suff 2 sg ‖ **12** [a] Ms הַכֵּנ׳ ‖ [b] huc tr : ‖ [c] 𝔊𝔖 suff 1 sg; prp מְנָעֵמוֹ ‖ **14** [a] l frt כַּלֵּם ‖ **15** [a] 𝔊σ′θ′𝔖 om cop, dl cf 7 ‖ [b] 𝔊𝔖 pr cop cf 7[a] ‖ **16** [a] K ׳ינו ‖ [b] 𝔊 (α′ Hier) *καὶ γογγύσουσιν* = וַיָּלִינוּ; 𝔖 *wlʼ nbwtwn* ‖ **18** [a] cf 10.11, frt dl ‖ [b] 𝔖 *ʼlh* cf 10[a] ‖ [c] cf 10[c].

60 1 לַמְנַצֵּחַ [a]עַל־שׁוּשַׁן עֵדוּת[a] מִכְתָּם לְדָוִד לְלַמֵּד׃ 2 בְּהַצּוֹתוֹ[a] ׀ אֶת
אֲרַם נַהֲרַיִם וְאֶת־אֲרַם צוֹבָה וַיָּשָׁב יוֹאָב וַיַּךְ אֶת־[b]אֱדוֹם בְּגֵיא[b]־מֶלַח
שְׁנֵים עָשָׂר אָלֶף׃

3 אֱלֹהִים זְנַחְתָּנוּ פְרַצְתָּנוּ[a] אָנַפְתָּ תְּשׁוֹבֵב[b] לָנוּ׃
4 הִרְעַשְׁתָּה אֶרֶץ פְּצַמְתָּהּ[a] רְפָה[b] שְׁבָרֶיהָ כִי־מָטָה׃
5 הִרְאִיתָה[a] עַמְּךָ קָשָׁה הִשְׁקִיתָנוּ יַיִן תַּרְעֵלָה׃
6 נָתַתָּה[a] לִּירֵאֶיךָ נֵּס[b] לְהִתְנוֹסֵס[c] מִפְּנֵי קֹשֶׁט[d] סֶלָה׃
7 לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנוּ[a]׃ [אֲמַדֵּד׃
8 אֱלֹהִים ׀ דִּבֶּר בְּקָדְשׁוֹ אֶעְלֹזָה[a] אֲחַלְּקָה שְׁכֶם וְעֵמֶק סֻכּוֹת
9 לִי גִלְעָד ׀ וְלִי[a] מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם מָעוֹז רֹאשִׁי יְהוּדָה מְחֹקְקִי׃
10 מוֹאָב ׀ סִיר רַחְצִי עַל־אֱדוֹם אַשְׁלִיךְ נַעֲלִי עָלַי[a] פְּלֶשֶׁת
11 מִי יֹבִלֵנִי עִיר מָצוֹר[a] מִי נָחַנִי[b] עַד־אֱדוֹם׃ [הִתְרֹעָעִי[b]׃
12 הֲלֹא־אַתָּה[a] אֱלֹהִים זְנַחְתָּנוּ וְלֹא־תֵצֵא אֱלֹהִים[b] בְּצִבְאוֹתֵינוּ׃
13 הָבָה־לָּנוּ עֶזְרָת[a] מִצָּר וְשָׁוְא תְּשׁוּעַת אָדָם׃
14 [a]בֵּאלֹהִים נַעֲשֶׂה־חָיִל וְהוּא יָבוּס צָרֵינוּ[b]׃

61 1 לַמְנַצֵּחַ ׀ עַל־נְגִינַת[a] לְדָוִד׃
2 שִׁמְעָה אֱלֹהִים[a] רִנָּתִי הַקְשִׁיבָה תְּפִלָּתִי׃
3 מִקְצֵה הָאָרֶץ ׀ אֵלֶיךָ אֶקְרָא בַּעֲטֹף לִבִּי
בְּצוּר־[a]יָרוּם מִמֶּנִּי[a] תַנְחֵנִי[b]׃
4 כִּי־הָיִיתָ מַחְסֶה לִי מִגְדַּל־עֹז מִפְּנֵי אוֹיֵב׃
5 אָגוּרָה בְאָהָלְךָ עוֹלָמִים אֶחֱסֶה בְסֵתֶר כְּנָפֶיךָ סֶּלָה׃

Masora parva (margin):
60,1: ב ומל וכל שושן הבירה דכות[1]. ב[2]. ג פת קטן בטע[3]
3: ז בטע ר״פ בסיפ[4]. ל
4: ב[5] חד כת א וחד[6] כת ה. ג ס״פ ב מנה דגש וחד רפי
5: ה חס בכתיב ול בליש[7]
6: ל ומל
7: ב. ועננ׳ ק׳ חד מן מח[8] כת ו וקרי י]ב
8: ג ב חס וחד מל[9]
9: ב ר״פ לי ולי[10]. ה[11]. ב פסוק דמטע[12]. כו
10: ב פסוק דמטע[12]
11: ב וחס. ב פסוק דמטע[12]]ב פסוק דמטע[12]
12: ב פסוק דמטע[12]. ה. ד[13]. ג
61,1: ח בטע. ל
4: ב
5: ל. ה

Ps 60 [1]Mm 1910. [2]Mm 3220. [3]Mp sub loco. [4]Mm 3288. [5]Mm 3298. [6]Mm 4045. [7]Mp contra textum, cf Mp sub loco. [8]Mm 3811. [9]Mm 3123. [10]Mm 3299. [11]Mm 1485. [12]Mm 3384. [13]Mm 2886.

Ps 60,1 [a–a] 𝔊 *τοῖς ἀλλοιωθησομένοις ἔτι*; cf 45,1[a] ‖ **2** [a] 𝔊 (σ′) *ὁπότε ἐνεπύρισεν* = בְּהַצִּיתוֹ ‖ [b–b] 𝔊 *φάραγγα* = גֵּיא ‖ **3** [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ [b] Ms 𝔊 וַתְּ׳, > 𝔖 ‖ **4** [a] nonn Mss פְּצַמְתָּהּ, mlt Mss ה sine mappiq ‖ [b] = רפא, sic pc Mss ‖ **5** [a] l prb הִרְוִיתָ ‖ **6** [a] prp תְּנָה ‖ [b] huc tr ‸ ‖ [c] 𝔖 *dl' n'rqwn* ne fugiant ‖ [d] = קֶשֶׁת cf 𝔊𝔖 ‖ **7** [a] mlt Mss Vrs ut Q, it 108,7; K ־נוּ ‖ **8** [a] prp אעל־זֶה cf Nu 13,17 ‖ **9** [a] pc Mss et 108,9 לִי ‖ **10** [a] 𝔖 *w'l* cf 𝔗, l עֲלֵי ut 108,10 ‖ [b] l c Ms 𝔖 et Ps 108,10 אֶתְרוֹעָע ‖ **11** [a] 108,11 מִבְצָר ‖ [b] l יַנְחֵנִי cf Vrs (ᵃ hpgr) ‖ **12** [a] > 2 Mss et 108,12 ‖ [b] > 2 Mss σ′𝔖 ‖ **13** [a] pc Mss עזרה ‖ **14** [a] > 𝔖 ‖ [b] nonn Mss קָמֵינוּ ‖ **Ps 61,1** [a] mlt Mss 𝔊σ′𝔗 Hier ־נֹת ‖ **2** [a] > 𝔊[B] ‖ **3** [a–a] 𝔊(𝔖) *ὕψωσάς με* = תְּרוֹמְמֵנִי cf 27,5 ‖ [b] 𝔖 *wbj'tnj* = וַתְּנַחֲמֵנִי; prp תַּנְ׳.

6 כִּֽי־אַתָּה אֱלֹהִים שָׁמַעְתָּ לִנְדָרָי נָתַתָּ יְרֻשַּׁת[a] יִרְאֵי שְׁמֶךָ׃ — כט חס׳[1] . ב וחס

7 יָמִים עַל־יְמֵי־מֶלֶךְ תּוֹסִיף שְׁנוֹתָיו כְּמוֹ[a]־דֹר וָדֹר׃ — ג ר״פ[2] . יג

8 יֵשֵׁב עוֹלָם לִפְנֵי אֱלֹהִים חֶסֶד וֶאֱמֶת מַן[a] יִנְצְרֻהוּ׃ — ל . ל לשון קדש

9 כֵּן אֲזַמְּרָה שִׁמְךָ לָעַד לְשַׁלְּמִי נְדָרַי יוֹם ׀ יוֹם׃ — ל . ג[3]

62 סב 1 לַמְנַצֵּחַ [a]עַל־יְדוּתוּן[a][b] מִזְמוֹר לְדָוִד׃

2 אַךְ אֶל־אֱלֹהִים דּוּמִיָּה[a] נַפְשִׁי מִמֶּנּוּ[b] יְשׁוּעָתִי׃ — ד . יא בסיפ

3 אַךְ־הוּא צוּרִי וִישׁוּעָתִי מִשְׂגַּבִּי לֹא־אֶמּוֹט רַבָּה[a]׃

4 עַד־אָנָה ׀ תְּהוֹתְתוּ עַל־אִישׁ תְּרָצְּחוּ[a] כֻלְּכֶם — ל . ח׳[1] . כן לבן אשר[2]
כְּקִיר נָטוּי [b]גָּדֵר הַדְּחוּיָה[b]׃ — ל . ל

5 אַךְ מִשְּׂאֵתוֹ[a] ׀ יָעֲצוּ לְהַדִּיחַ יִרְצוּ[b] כָזָב[c] — ל[3] . ל[4]
בְּפִיו[d] יְבָרֵכוּ וּבְקִרְבָּם יְקַלְלוּ־סֶלָה׃

6 אַךְ לֵאלֹהִים דּוֹמִּי[a] נַפְשִׁי כִּי־מִמֶּנּוּ תִּקְוָתִי׃

7 אַךְ־הוּא צוּרִי וִישׁוּעָתִי מִשְׂגַּבִּי לֹא אֶמּוֹט׃

8 עַל־אֱלֹהִים יִשְׁעִי וּכְבוֹדִי צוּר[a]־עֻזִּי[b] מַחְסִי[c] בֵּאלֹהִים׃ — ב[5]

9 בִּטְחוּ בוֹ [a]בְכָל־עֵת[a] ׀ עָם שִׁפְכוּ־לְפָנָיו לְבַבְכֶם אֱלֹהִים — יז וכל זקף אתנח וס״פ דכות[6]

10 אַךְ ׀ הֶבֶל בְּנֵי־אָדָם כָּזָב בְּנֵי אִישׁ[a] [מַחֲסֶה־לָּנוּ סֶלָה[b]׃ — ח׳[7] רפי ג[8] מנה בליש וכל אחסה דכות ב מ א

בְּמֹאזְנַיִם לַעֲלוֹת[b] הֵמָּה מֵהֶבֶל יָחַד׃ — יד[9] וכל אוריה ויהושע דכות ב מ ג

11 אַל־תִּבְטְחוּ בְעֹשֶׁק וּבְגָזֵל אַל־תֶּהְבָּלוּ[a] — ב ר״פ אל אל אל[10] . ל[11]
חַיִל ׀ כִּי־יָנוּב[b] אַל־תָּשִׁיתוּ לֵב׃

12 אַחַת ׀ דִּבֶּר אֱלֹהִים שְׁתַּיִם־זוּ שָׁמָעְתִּי[a]

Ps 61 [1]Mm 657. [2]Mm 3300. [3]Mm 484. Ps 62 [1]Mm 3301. [2]Mm 3302. [3]Mp sub loco. [4]Mm 3282. [5]Mm 3204. [6]Mm 2120. [7]Mm 3046. [8]Mm 3278. [9]Mm 1523. [10]Mm 2540. [11]וחד בגזול Lv 5,21.

6 [a] prp אֲרֶשֶׁת cf 21,3 ‖ 7 [a] l כִּימֵי cf 𝔊 ‖ 8 [a] > 2 Mss α′σ′ Hier; frt dttg ‖ Ps 62,1 [a–a] pc Mss לִיד׳ ‖ [b] 𝔊(α′σ′ Hier) *Ιδιθουν* ‖ 2 [a] prp דֹּו׳ a דמה ‖ [b] pc Mss 𝔊𝔖 pr כִּי ut 6 ‖ 3 [a] > Ms et 7, frt dl ‖ 4 [a] nonn Mss Edd תְּרַצְּ׳; prp תָּרוּצוּ, l frt תְּרוּצוּהוּ ‖ [b–b] l גְּדֵרָה דְ׳; 𝔊𝔖 pr cop ‖ 5 [a] 𝔊(𝔖) *τὴν τιμήν μου* = מַשְׂאֵתִי, Hier *partem eius* = מַשְׂ׳; prp מַשְׂאוֹת vel מְשַׂנְאַי ‖ [b] 𝔊(𝔖) *ἔδραμον* = יָרֻצוּ ‖ [c] l בְּכ׳ et cj c ירצו cf 𝔊α′σ′ε′𝔖 ‖ [d] 2 Mss בפיהם cf 𝔊𝔖𝔗; l בפימו ‖ 6 [a] pc Mss דומיה ut 2 ‖ 8 [a] Ms צוּרִי, 𝔖 *twqpj* robur meum ‖ [b] 𝔊 *τῆς βοηθείας μου* = עֶזְרִי, 𝔖 *w'dwrj* et auxiliator meus ‖ [c] pc Mss 𝔊𝔖 'וּמ ‖ 9 [a–a] 𝔊 *πᾶσα συναγωγή*, l prb כָּל־עֲדַת ‖ [b] Ga Hier *in aeternum* ‖ 10 [a] huc tr ‸ ‖ [b] 𝔊 *τοῦ ἀδικῆσαι* ‖ 11 [a] pc Mss תבהלו, 𝔊 *ἐπιποθεῖτε*, 𝔖 *trḥmwn* = תֶּאֱהָבוּ? ‖ [b] 𝔊 *ῥέῃ* = יָזוּב? 𝔖 *(d)sg'* = יָרוּב? ‖ 12 [a] mlt Mss שָׁמָעְנוּ.

כִּי עֹז לֵאלֹהִים׃ 13 וּלְךָ־אֲדֹנָי חָסֶד — ב. ב ור״פ ול בליש
כִּי־אַתָּה תְשַׁלֵּם לְאִישׁ כְּמַעֲשֵׂהוּ׃ — ג בטע

63 סג 1 מִזְמוֹר לְדָוִד בִּהְיוֹתוֹ בְּמִדְבַּר יְהוּדָה׃ — ח ר״פ
2 אֱלֹהִים ׀ אֵלִי אַתָּה אֲשַׁחֲרֶךָּ צָמְאָה לְךָ ׀ נַפְשִׁי — ב[1]. ב
כָּמַהּ לְךָ בְשָׂרִי בְּאֶרֶץ־[a]צִיָּה וְעָיֵף[b] [c]בְּלִי־מָיִם[c]׃ — ל. ח[2]
3 כֵּן בַּקֹּדֶשׁ חֲזִיתִךָ לִרְאוֹת עֻזְּךָ וּכְבוֹדֶךָ׃
4 כִּי־טוֹב חַסְדְּךָ מֵחַיִּים שְׂפָתַי יְשַׁבְּחוּנְךָ׃ — ל
5 כֵּן אֲבָרֶכְךָ בְחַיָּי בְּשִׁמְךָ[a] אֶשָּׂא כַפָּי׃ — כג
6 כְּמוֹ חֵלֶב וָדֶשֶׁן תִּשְׂבַּע נַפְשִׁי וְשִׂפְתֵי רְנָנוֹת יְהַלֶּל־פִּי׃ — ל
7 אִם־זְכַרְתִּיךָ עַל־יְצוּעָי בְּאַשְׁמֻרוֹת אֶהְגֶּה־בָּךְ׃ — ל
8 כִּי־הָיִיתָ עֶזְרָתָה לִּי וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ אֲרַנֵּן׃ — ג[3]. ג[4]
9 דָּבְקָה נַפְשִׁי אַחֲרֶיךָ בִּי תָּמְכָה יְמִינֶךָ׃
10 וְהֵמָּה לְשׁוֹאָה[a] יְבַקְשׁוּ נַפְשִׁי יָבֹאוּ בְּתַחְתִּיּוֹת הָאָרֶץ[b]׃ — י ר״פ[5]. ב מל בליש. ל[6]
11 יַגִּירֻהוּ[a] עַל־יְדֵי־חָרֶב מְנָת שֻׁעָלִים יִהְיוּ׃ — ל
12 וְהַמֶּלֶךְ יִשְׂמַח בֵּאלֹהִים יִתְהַלֵּל כָּל־הַנִּשְׁבָּע בּוֹ — ל. ל
כִּי יִסָּכֵר פִּי דוֹבְרֵי־שָׁקֶר׃ — ל. ד ג חס ול מל

64 סד 1 לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד׃ — י ר״פ
2 שְׁמַע־אֱלֹהִים קוֹלִי בְשִׂיחִי מִפַּחַד אוֹיֵב [a]תִּצֹּר חַיָּי[a][b]׃ — ל
3 תַּסְתִּירֵנִי מִסּוֹד מְרֵעִים מֵרִגְשַׁת פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ — ג. ל
4 אֲשֶׁר שָׁנְנוּ כַחֶרֶב לְשׁוֹנָם דָּרְכוּ חִצָּם[a] דָּבָר מָר׃
5 לִירוֹת בַּמִּסְתָּרִים תָּם פִּתְאֹם יֹרֻהוּ וְלֹא יִירָאוּ[a]׃ — ב חד חס וחד מל[1]. ג. ז[2] חס ול בליש. ג מל בליש ובסיפ[3]
6 יְחַזְּקוּ־לָמוֹ ׀ דָּבָר רָע יְסַפְּרוּ[a] לִטְמוֹן מוֹקְשִׁים אָמְרוּ מִי
7 יַחְפְּשׂוּ[a]־עוֹלֹת תַּמְנוּ[b] חֵפֶשׂ מְחֻפָּשׂ [יִרְאֶה־לָּמוֹ[b]׃ — ג כת כן בתור ובתלים[4]. ל

Ps 63 [1]Jes 26,9. [2]Mm 184. [3]Mm 3303. [4]Mm 2400. [5]Mm 1249. [6]וחד בתחתיות ארץ Ps 139,15. **Ps 64** [1]Mm 3304 contra textum. [2]Mm 1759. [3]Mp sub loco. [4]Mm 297.

Ps 63,2 [a] pc Mss 𝔖 'כְּאֶ, σ' *ὡς ἐν γῇ* ‖ [b] pc Mss וַעֲיֵפָה ‖ [c–c] frt dl m cs ‖ **5** [a] cf 2,2[b] ‖ **10** [a] l c Ms 𝔊 לַשָּׁוְא ‖ [b] nonn Mss 'א ‖ **11** [a] l frt יָגֹרוּ (cf 𝔊𝔖) vel יַגִּירוּם vel יַגִּירֵימוֹ ‖ **Ps 64,2** [a–a] 𝔖 *nṭrjnj* = תִּצְּרֵנִי ‖ [b] 𝔊 α' *τὴν ψυχήν μου* ‖ **4** [a] l frt c 2 Mss חִצִּים cf 11,2[a]; 𝔖 *'jk g'r'* ut sagittam ‖ **5** [a] 𝔖 *nthzwn* = יֵרָאוּ ‖ **6** [a] 𝔖 *w'tḥšbw* et cogitaverunt; prp יַחְפְּרוּ ‖ [b] l לָנוּ cf 𝔖 Hier ‖ **7** [a] 2 Mss 𝔊𝔖 Hier 'חָפְ ‖ [b] mlt Mss טָמְנוּ.

וְקֶ֥רֶב אִ֝֗ישׁ[c] וְלֵ֣ב עָמֹֽק׃ כל חס ב מ ב[5] מל

8 וַיֹּרֵ֗ם אֱלֹ֫הִ֥ים חֵ֥ץ[a] פִּתְא֑וֹם הָ֝י֗וּ מַכּוֹתָֽם׃ ז חס ול בליש[6]

9 [a]וַיַּכְשִׁיל֣וּהוּ עָלֵ֣ימוֹ[a] לְשׁוֹנָ֑ם יִ֝תְנֹדְד֗וּ[b] כָּל־רֹ֥אֵה[c] בָֽם׃ ל ומל . ל . ב[7] חד כת ה וחד כת י

10 וַיִּֽירְא֗וּ[a] כָּל־אָ֫דָ֥ם וַ֭יַּגִּידוּ פֹּ֣עַל אֱלֹהִ֑ים וּֽמַעֲשֵׂ֥הוּ[b] הִשְׂכִּֽילוּ׃ ג

11 יִשְׂמַ֬ח צַדִּ֣יק בַּ֭יהוָה וְחָ֣סָה ב֑וֹ וְ֝יִתְהַֽלְל֗וּ כָּל־יִשְׁרֵי־לֵֽב׃ ב

65 סה 1 לַמְנַצֵּ֗חַ מִזְמ֥וֹר לְדָוִ֗ד שִֽׁיר׃ י ר״פ

2 לְךָ֤ דֻמִיָּ֬ה[a] תְהִלָּ֓ה אֱלֹהִ֣ים בְּצִיּ֑וֹן ד

וּ֝לְךָ֗ יְשֻׁלַּם־נֶֽדֶר[b]׃ 3 שֹׁמֵ֥עַ[a] תְּפִלָּ֑ה[b] ג ול בליש

עָ֝דֶ֗יךָ[c] כָּל־בָּשָׂ֥ר יָבֹֽאוּ[d]׃ 4 דִּבְרֵ֣י עֲ֭וֺנֹת[a] ג[1] . ד חס

גָּ֣בְרוּ מֶ֑נִּי[b] פְּ֝שָׁעֵ֗ינוּ[c] אַתָּ֥ה תְכַפְּרֵֽם׃ ל

5 אַשְׁרֵ֤י ׀ תִּֽבְחַ֣ר וּתְקָרֵב֮ יִשְׁכֹּ֢ן[a] חֲצֵ֫רֶ֥יךָ[b] ב[2]

נִ֭שְׂבְּעָה בְּט֣וּב בֵּיתֶ֑ךָ קְ֝דֹ֗שׁ[c] הֵיכָלֶֽךָ׃ יט[3] ד[4] מנה בליש . ג חס

6 נ֤וֹרָא֨וֹת[a] ׀ בְּצֶ֣דֶק תַּ֭עֲנֵנוּ אֱלֹהֵ֣י יִשְׁעֵ֑נוּ

מִבְטָ֥ח כָּל־קַצְוֵי־אֶ֝֗רֶץ וְיָ֣ם[b] רְחֹקִֽים׃ ג ב קמ וחד פת[5] . ג . ג[6]

7 מֵכִ֣ין הָרִ֣ים בְּכֹח֑וֹ[a] נֶ֝אְזָ֗ר בִּגְבוּרָֽה׃ ל

8 מַשְׁבִּ֤יחַ ׀ שְׁא֣וֹן יַ֭מִּים שְׁא֣וֹן גַּלֵּיהֶ֑ם[a] וַהֲמ֥וֹן[b] לְאֻמִּֽים[a]׃

9 וַיִּֽירְא֤וּ ׀ יֹשְׁבֵ֣י קְ֭צָוֺת מֵאוֹתֹתֶ֑יךָ ל

מ֤וֹצָֽאֵי־בֹ֖קֶר וָעֶ֣רֶב תַּרְנִֽין[a]׃ ל

10 פָּ֘קַ֤דְתָּ הָאָ֨רֶץ ׀ וַתְּשֹׁ֪קְקֶ֡הָ[a] רַבַּ֬ת תַּעְשְׁרֶ֗נָּה ל חס . ל

פֶּ֣לֶג אֱ֭לֹהִים מָ֣לֵא מָ֑יִם תָּכִ֥ין דְּ֝גָנָ֗ם[b] כִּי־כֵ֥ן תְּכִינֶֽהָ׃ ל . ל

11 תְּלָמֶ֣יהָ רַ֭וֵּה נַחֵ֣ת גְּדוּדֶ֑יהָ בִּרְבִיבִ֥ים[a] תְּ֝מֹגְגֶ֗נָּה צִמְחָ֥הּ תְּבָרֵֽךְ׃ ב[7] . ל . ל . ל וחד מן ג[8] חס בליש . ד[9]

[5] Cf Mm 3990. [6] Mm 1759. [7] Mm 3305. Ps 65 [1] Mm 3306. [2] Mm 3910. [3] Mm 335. [4] Mm 3242. [5] Mm 3307. [6] Mm 3107. [7] Mm 3537. [8] Mm 3532. [9] Mm 2844.

7 [c] prp אֱנוֹשׁ vel בְּאִישׁ (ב hpgr) ‖ **8** [a] huc tr ‸ ‖ **9** [a–a] prp לָמוֹ עָלַי— ‖ [b] 2 Mss יתנוֹדד ‖ [c] mlt Mss 𝔊𝔖 Hier רֹאֵי ‖ **10** [a] mlt Mss σ′ וַיִּרְאוּ ‖ [b] 𝔖 *wb῾bd ᾽jdwhj* = שֵׂה יָדָיו— ‖ **Ps 65,2** [a] 𝔊(𝔖) *πρέπει*, l דֹּ׳ ‖ [b] 𝔊 + *ἐν Ιερουσαλημ* ‖ **3** [a] 𝔊(𝔖 Hier) *εἰσάκουσον* = שְׁמַע ‖ [b] 𝔊𝔖 + suff 1 sg ‖ [c] α′ε′ *ἕως* = עֲדֵי ‖ [d] α′ε′ *ἥξει* = יבא ‖ **4** [a] huc tr : ‖ [b] prb l c pc Mss מֶנּוּ cf 𝔊 ‖ [c] 𝔗 pc Mss פשענו, 𝔖 suff 1 sg; 𝔊𝔖 pr cop ‖ **5** [a] 𝔗 2 Mss לִשְׁכּוֹן ‖ [b] pc Mss 𝔖 חצרך ‖ [c] l קְ׳ (cf 𝔊) vel קָדֹשׁ (cf 𝔖𝔗) ‖ **6** [a] 𝔊 sg et cj c 5, cf 𝔖 ‖ [b] 𝔖 *wd῾mm᾽* = וְעַמִּים, 𝔗 *wngwwt jm᾽* = וְאִיֵּי יָם; l frt וְאִיִּים ‖ **7** [a] 𝔊^{B}𝔏^{G}Ga𝔙 suff 2 sg ‖ **8** [a–a] frt dl ‖ [b] 𝔊(𝔖) *ταραχθήσονται* = יֶהֱמוּ ‖ **9** [a] frt dl (dttg) et huc tr 14[b–b] ‖ **10** [a] 𝔊 *καὶ ἐμέθυσας αὐτήν* = וַתַּשְׁקֶהָ cf 𝔖 ‖ [b] σ′ (Syh) *τὴν πανσπερμίαν αὐτῆς* = דגנה ‖ **11** [a] mlt Mss כּר׳.

12 עִטַּרְתָּ שְׁנַת טוֹבָתֶךָ וּמַעְגָּלֶיךָ יִרְעֲפוּן דָּשֶׁן׃ ל . ל
13 יִרְעֲפוּ[a] נְאוֹת מִדְבָּר וְגִיל גְּבָעוֹת תַּחְגֹּרְנָה׃ ג . ל[10]
14 לָבְשׁוּ כָרִים[a] ׀ הַצֹּאן וַעֲמָקִים יַעַטְפוּ־בָר ג ול[11] בליש
[b]יִתְרוֹעֲעוּ אַף־יָשִׁירוּ[b]׃ ל ומל[12]

66 סו 1 לַמְנַצֵּחַ שִׁיר מִזְמוֹר [תְּהִלָּתוֹ׃ ה
הָרִיעוּ לֵאלֹהִים[a] כָּל־הָאָרֶץ׃ 2 זַמְּרוּ כְבוֹד־שְׁמוֹ שִׂימוּ[a] כָבוֹד[b] ב . יו
3 אִמְרוּ לֵאלֹהִים מַה־נּוֹרָא מַעֲשֶׂיךָ בְּרֹב עֻזְּךָ יְכַחֲשׁוּ[a] לְךָ אֹיְבֶיךָ׃
4 כָּל־הָאָרֶץ ׀ יִשְׁתַּחֲווּ לְךָ[a] וִיזַמְּרוּ־לָךְ[b] יְזַמְּרוּ שִׁמְךָ סֶלָה׃ ב[1] . יד פסוק לך לך[2]
5 לְכוּ וּרְאוּ מִפְעֲלוֹת אֱלֹהִים נוֹרָא עֲלִילָה[a] עַל־בְּנֵי אָדָם׃
6 הָפַךְ[a] יָם ׀ לְיַבָּשָׁה בַּנָּהָר יַעַבְרוּ בְרָגֶל שָׁם נִשְׂמְחָה־בּוֹ׃ ל[3] . ל
7 מֹשֵׁל בִּגְבוּרָתוֹ ׀ עוֹלָם עֵינָיו בַּגּוֹיִם תִּצְפֶּינָה
הַסּוֹרְרִים ׀ אַל־יָרִימוּ[a] לָמוֹ[b] סֶלָה׃ ירומו[4] ק
8 בָּרְכוּ עַמִּים ׀ אֱלֹהֵינוּ[a] וְהַשְׁמִיעוּ קוֹל תְּהִלָּתוֹ׃
9 הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ[a] בַּחַיִּים וְלֹא־נָתַן לַמּוֹט[b] רַגְלֵנוּ[c]׃ ד . ד[5] . ג ב מל וחד חס
10 כִּי־בְחַנְתָּנוּ אֱלֹהִים צְרַפְתָּנוּ כִּצְרָף־כָּסֶף׃ ל . ב
11 הֲבֵאתָנוּ בַמְּצוּדָה[a] שַׂמְתָּ מוּעָקָה[b] בְמָתְנֵינוּ׃ ל . ל
12 הִרְכַּבְתָּ אֱנוֹשׁ לְרֹאשֵׁנוּ[a] בָּאנוּ־בָאֵשׁ וּבַמַּיִם וַתּוֹצִיאֵנוּ לָרְוָיָה[b]׃ ג פת[6]
13 אָבוֹא בֵיתְךָ בְעוֹלוֹת אֲשַׁלֵּם לְךָ נְדָרָי׃ ג מל[7] ול בתלים
14 אֲשֶׁר־פָּצוּ שְׂפָתָי וְדִבֶּר־פִּי בַּצַּר־לִי׃
15 עֹלוֹת מֵחִים אַעֲלֶה־לָּךְ עִם־קְטֹרֶת אֵילִים ב[8] . ח פת[9]
אֶעֱשֶׂה[a] בָקָר עִם־עַתּוּדִים סֶלָה׃

[10] Mm 3020. [11] Mp sub loco. [12] Mp contra textum, cf Mp sub loco. Ps 66 [1] Gn 49,8. [2] Mm 1860. [3] וחד לַיַּבָּשָׁה Gn 1,10. [4] Mm 832. [5] Mm 1212. [6] Mm 1097. [7] Mm 297. [8] Mm 2224. [9] Mm 389.

13 [a] l prb יֵעָרְפוּ; prp יָרִיעוּ ‖ **14** [a] 𝔊(𝔖) *οἱ κριοί* = כָּרֵי ‖ [b–b] cf 9[a] ‖ **Ps 66,1** [a] cf 2,2[b] ‖ **2** [a] 𝔖 *zmrw* = זַמְּרוּ; ins לוֹ ‖ [b] l כְּ׳ cf 𝔖𝔗 ‖ **3** [a] l יְכַ׳ cf 𝔊𝔖 ‖ **4** [a] l לָךְ ‖ [b] l לְךָ cf [a] ‖ **5** [a] 2 Mss עלילות cf 𝔊θ′ (*ἐν βουλαῖς*) σ′𝔖 Hier ‖ **6** [a] 𝔊 *ὁ μεταστρέφων* = הֹפֵךְ ‖ **7** [a] mlt Mss ut Q, K ירימו ‖ [b] > nonn Mss 𝔖 ‖ **8** [a] mlt Mss 𝔖𝔗 אלהים ‖ **9** [a] mlt Mss נפשינו, 𝔊 suff 1 sg ‖ [b] l לָמוּט cf 121,3[a] ‖ [c] mlt Mss רגלינו, 𝔊 suff 1 sg ‖ **11** [a] σ′ *ἐντὸς πολιορκίας*, Hier *in obsidionem* = בַּמָּצוֹר? ‖ [b] 𝔊 *θλίψεις*, 𝔗 *šwšlt'* catenam, Hier *stridorem*; prp מְצוּקָה vel מוּצָקָה ‖ **12** [a] mlt Mss 𝔊 לְרָאשֵׁינוּ ‖ [b] l לָרְוָחָה cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ **15** [a] ins c pc Mss 𝔊 לָךְ.

16 לְכוּ־שִׁמְעוּ וַאֲסַפְּרָה כָּל־יִרְאֵי אֱלֹהִים ב̇[10]
אֲשֶׁר עָשָׂה לְנַפְשִׁי׃
17 אֵלָיו פִּי־קָרָאתִי וְרוֹמַם[a] תַּחַת[b] לְשׁוֹנִי׃
18 אָוֶן אִם־רָאִיתִי[a] בְלִבִּי לֹא יִשְׁמַע[b]׀ אֲדֹנָי׃
19 אָכֵן שָׁמַע אֱלֹהִים הִקְשִׁיב בְּקוֹל תְּפִלָּתִי׃ יח̇[11] . ג̇[12]
20 בָּרוּךְ אֱלֹהִים אֲשֶׁר[a] לֹא־הֵסִיר תְּפִלָּתִי וְחַסְדּוֹ מֵאִתִּי׃ ב̇ חד ר״פ וחד ס״פ

67 1 לַמְנַצֵּחַ[a] בִּנְגִינֹת מִזְמוֹר[b] שִׁיר[c]׃
סז
2 אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה׃ ב̇[1]
3 לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ[a] בְּכָל־גּוֹיִם יְשׁוּעָתֶךָ[b]׃
4 יוֹדוּךָ עַמִּים׀ אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם׃
5 יִשְׂמְחוּ וִירַנְּנוּ לְאֻמִּים כִּי־תִשְׁפֹּט[a]
עַמִּים מִישֹׁר[b] וּלְאֻמִּים׀ בָּאָרֶץ תַּנְחֵם סֶלָה׃
6 יוֹדוּךָ עַמִּים׀ אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם׃
7 אֶרֶץ נָתְנָה יְבוּלָהּ יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ׃ יג̇ ר״פ . ד̇ חס את בליש[2]
8 יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים וְיִירְאוּ אֹתוֹ כָּל־אַפְסֵי־אָרֶץ׃ ה̇ ומל[3] . כד̇[4] מל ה̇ מנה בכתיב
ס̇

68 1 לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד מִזְמוֹר שִׁיר׃ ד̇ . ל̇
סח
2 יָקוּם אֱלֹהִים יָפוּצוּ[a] אוֹיְבָיו וְיָנוּסוּ מְשַׂנְאָיו מִפָּנָיו׃ ל̇ . ב̇ מל̇ . ה̇ מל̇ . ב̇ . כג̇
3 כְּהִנְדֹּף[a] עָשָׁן תִּנְדֹּף[b] כְּהִמֵּס דּוֹנַג מִפְּנֵי־אֵשׁ ל̇ . ל̇ . ל̇
יֹאבְדוּ[c] רְשָׁעִים מִפְּנֵי אֱלֹהִים׃
4 וְצַדִּיקִים יִשְׂמְחוּ יַעַלְצוּ[a] לִפְנֵי אֱלֹהִים וְיָשִׂישׂוּ[b] בְשִׂמְחָה׃ ד̇ . ל̇ בטע
5 שִׁירוּ לֵאלֹהִים זַמְּרוּ שְׁמוֹ[a] סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת[b] ב̇ . ב̇
בְּיָהּ[c] שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו׃ ב̇[1]

[10] Ex 18,21. [11] Mm 1941. [12] Mm 3308. Ps 67 [1] Mm 3309. [2] Mm 2932. [3] Mm 1056. [4] Mp contra textum, cf Mp sub loco. Ps 68 [1] Jes 26,4.

17 [a] 𝔊 (Hier) *καὶ ὕψωσα* cf 𝔖 ‖ [b] Hier (𝔖) *in* ‖ **18** [a] 𝔖 2 sg ‖ [b] 𝔖 *tprwqjnj* = תּוֹשִׁיעֵנִי ‖ **20** [a] frt dl ‖ **Ps 67,1** [a] sic L, mlt Mss Edd צַּחַ— ‖ [b] pc Mss 𝔊[B min] + לְדָוִד ‖ [c] > 𝔊[B min], 𝔊[al min](𝔙) + *τῷ Δαυιδ* ‖ **3** [a] nonn Mss דְּרָכֶיךָ, 2 Mss דרכו, 𝔖 *ʾwrḥth* = דְּרָכָיו ‖ [b] 𝔖 suff 3 sg ‖ **5** [a] 𝔊[S] pr *κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ*, l תשפט תֵּבֵל בְּצֶדֶק׃ תשפט ‖ [b] pc Mss 𝔊ℭ בְּמ׳ ut Jes 11,4 ‖ **Ps 68,2** [a] mlt Mss 𝔊𝔖 Hier וְי׳ ‖ **3** [a] l כהִנָּדֵף ‖ [b] l יִנָּדְפוּ cf Vrs ‖ [c] pc Mss 𝔊 pr כֵּן ‖ **4** [a] mlt Mss 𝔊[S]𝔖𝔗𝔙 וְי׳ ‖ [b] pc Mss 𝔊 יָ׳ ‖ **5** [a] pc Mss 𝔊𝔖 לְשׁ׳ ‖ [b] prp בֶּעָבוֹת vel בַּעֲרָפוֹת (cf ug *rkb ʿrpt*) ‖ [c] 𝔊𝔖 om בְּ; l frt כִּי יָהּ (י hpgr).

6 אֲבִי יְתוֹמִים וְדַיַּן אַלְמָנוֹת אֱלֹהִים בִּמְעוֹן[a] קָדְשׁוֹ׃
7 אֱלֹהִים ׀ מוֹשִׁיב יְחִידִים ׀ בַּיְתָה מוֹצִיא אֲסִירִים בַּכּוֹשָׁרוֹת[a] ב ומל². ל
אַךְ[b] סוֹרְרִים שָׁכְנוּ צְחִיחָה[c]׃ ל
8 אֱלֹהִים בְּצֵאתְךָ לִפְנֵי עַמֶּךָ בְּצַעְדְּךָ בִישִׁימוֹן סֶלָה׃ ל. ב
9 אֶרֶץ רָעָשָׁה ׀ אַף־שָׁמַיִם נָטְפוּ [a]מִפְּנֵי אֱלֹהִים[a] יג ר״פ. ג
[b]זֶה סִינַי[b] מִפְּנֵי אֱלֹהִים[c] אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃
10 גֶּשֶׁם נְדָבוֹת תָּנִיף אֱלֹהִים
נַחֲלָתְךָ וְנִלְאָה[a] אַתָּה כוֹנַנְתָּהּ[b]׃ ל. ל
11 חַיָּתְךָ יָשְׁבוּ[a]־בָהּ תָּכִין בְּטוֹבָתְךָ[b] לֶעָנִי אֱלֹהִים׃
12 אֲדֹנָי יִתֶּן־[a]אֹמֶר הַמְבַשְּׂרוֹת[a] צָבָא רָב׃ ו חס³
13 מַלְכֵי[a] צְבָאוֹת [b]יִדֹּדוּן יִדֹּדוּן[b][c] ל
וּנְוַת[d] בַּיִת תְּחַלֵּק[e] שָׁלָל׃ ל
14 [a]אִם־תִּשְׁכְּבוּן בֵּין שְׁפַתָּיִם[a] ל
כַּנְפֵי יוֹנָה נֶחְפָּה[b] בַכֶּסֶף וְאֶבְרוֹתֶיהָ בִּירַקְרַק חָרוּץ[c]׃ ל
15 בְּפָרֵשׂ שַׁדַּי מְלָכִים [a]בָּהּ תַּשְׁלֵג[a] בְּצַלְמוֹן׃ ל. ל
16 הַר־אֱלֹהִים הַר־בָּשָׁן
הַר גַּבְנֻנִּים הַר־בָּשָׁן׃ ב
17 לָמָּה ׀ תְּרַצְּדוּן הָרִים גַּבְנֻנִּים ב
הָהָר חָמַד אֱלֹהִים לְשִׁבְתּוֹ אַף־יְהוָה יִשְׁכֹּן לָנֶצַח׃ ל
18 רֶכֶב אֱלֹהִים רִבֹּתַיִם אַלְפֵי שִׁנְאָן[a]
אֲדֹנָי [b]בָם סִינַי[b] בַּקֹּדֶשׁ׃ ל
19 עָלִיתָ לַמָּרוֹם ׀ שָׁבִיתָ שֶּׁבִי לָקַחְתָּ מַתָּנוֹת בָּאָדָם

[2] Mm 3310. [3] Mm 3122.

6 [a] pc Mss 'מִמְּ || 7 [a] 𝔊 ἐν ἀνδρείᾳ || [b] pc Mss אַף, 𝔊 ὁμοίως, 𝔖 cop, Hier *autem* || [c] 𝔊 (𝔖) ἐν τάφοις = צְרִיחִם? || 9 [a—a] > 2 Mss, dl || [b—b] > pc Mss, frt gl || [c] > 𝔊, dl || 10 [a] frt dl cop || [b] pc Mss תָּ— || 11 [a] Ms 'יֵ cf 𝔊, pc Mss יָשׁוּבוּ || [b] Ms 'ט || 12 [a—a] 𝔊 ῥῆμα τοῖς εὐαγγελιζομένοις (= 'לַמְ?) || 13 [a] mlt Mss מַלְאֲכֵי, 𝔊 ὁ βασιλεύς || [b—b] 𝔊 bis τοῦ ἀγαπητοῦ = יְדִיד, 𝔖 semel *ntknšwn* = יֵחָדוּן? || [c] > pc Mss || [d] prp וּבְנוֹת || [e] l frt יְחַלֵּק || 14 [a—a] frt gl cf Jdc 5,16 || [b] l frt נֶחְפַּת || [c] 𝔊(𝔖[W]) + διάψαλμα = סֶלָה || 15 [a—a] prp כְּהַתְּשׁ שֶׁלֶג || 18 [a] Ms שַׁאֲנָן, 𝔊 εὐθηνούντων, 𝔖 *dhjl'* exercitus || [b—b] prp 'בָּא מִסּ cf Dt 33,2.

וְאַף[a] סוֹרְרִים [b]לִשְׁכֹּן ׀ יָהּ אֱלֹהִים[b]׃ ל
20 בָּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם ׀ יוֹם יַעֲמָס[a]־לָנוּ הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ סֶלָה׃ ד[4]
21 הָאֵל ׀ לָנוּ אֵל לְמוֹשָׁעוֹת ל
וְלֵיהוִה אֲדֹנָי לַמָּוֶת תּוֹצָאוֹת׃ ה[5]
22 אַךְ־אֱלֹהִים יִמְחַץ רֹאשׁ אֹיְבָיו ב[6]
קָדְקֹד שֵׂעָר מִתְהַלֵּךְ בַּאֲשָׁמָיו׃ ל
23 אָמַר אֲדֹנָי מִבָּשָׁן אָשִׁיב אָשִׁיב מִמְּצֻלוֹת[a] יָם׃ ג ר״פ[7]
24 לְמַעַן ׀ תִּמְחַץ[a] רַגְלְךָ בְּדָם
לְשׁוֹן כְּלָבֶיךָ מֵאֹיְבִים[b] מִנֵּהוּ[c]׃ ל . ד ב חס וב מל[8] . ל[9]
25 רָאוּ[a] הֲלִיכוֹתֶיךָ אֱלֹהִים הֲלִיכוֹת אֵלִי מַלְכִּי[b] בַקֹּדֶשׁ׃ ל . ד
26 קִדְּמוּ שָׁרִים[a] אַחַר נֹגְנִים בְּתוֹךְ עֲלָמוֹת תּוֹפֵפוֹת׃ ה . ח̇ בליש[10] . ל וחס . ד . ל
27 בְּמַקְהֵלוֹת בָּרְכוּ[a] אֱלֹהִים יְהוָה[b] מִמְּקוֹר[c] יִשְׂרָאֵל׃ ב[11] חד מל וחד חס ובתרי לישנ . ל[12] . ב חד מל וחד חס
28 שָׁם בִּנְיָמִן ׀ צָעִיר רֹדֵם[a] שָׂרֵי יְהוּדָה רִגְמָתָם[b] ל
שָׂרֵי זְבֻלוּן שָׂרֵי[c] נַפְתָּלִי׃
29 צִוָּה[a] אֱלֹהֶיךָ[b] [c]עֻזֶּךָ עוּזָּה אֱלֹהִים[c] זוּ פָּעַלְתָּ לָּנוּ׃ ל ר״פ[13] . ב כת ה בכתיב[14]
30 מֵהֵיכָלֶךָ עַל־יְרוּשָׁלָ͏ִם לְךָ יוֹבִילוּ מְלָכִים שָׁי׃
31 גְּעַר חַיַּת קָנֶה עֲדַת אַבִּירִים ׀ בְּעֶגְלֵי[a] עַמִּים
מִתְרַפֵּס[b] בְּרַצֵּי[c]־כָסֶף בִּזַּר[d] עַמִּים קְרָבוֹת יֶחְפָּצוּ׃ ל[15] . ל
32 יֶאֱתָיוּ[a] חַשְׁמַנִּים[b] מִנִּי מִצְרָיִם כּוּשׁ [c]תָּרִיץ יָדָיו[c] לֵאלֹהִים׃ ל . ל

[4] Mm 484. [5] Mm 3311. [6] Mm 3283. [7] Mm 2541. [8] Mm 3424. [9] וחד מִנֵּהוּ Hi 4,12. [10] Mm 1824. [11] Mm 1027. [12] Mp sub loco. [13] Mm 978. [14] Mm 1738. [15] וב̇ פזר Ps 53,6 et Ps 112,9.

19 [a] nonn Mss S[AM] אף, Ms אַךְ ‖ [b–b] crrp; S *l' n'mrwn qdm'lh'* = לֹא יִשְׁכְּנוּ לִפְנֵי א׳ ‖ **20** [a] 𝔊 *κατευοδώσει* ‖ **23** [a] pc Mss 𝔊 בְּמְ׳ ‖ **24** [a] 𝔊(S) *βαφῇ* cf 𝔗; l תִּרְחַץ cf 58,11, prp תְּמָחֵץ vel תמצח (cf ug *mṣḥ*) ‖ [b] S + suff 2 sg ‖ [c] > S ‖ **25** [a] 𝔊 pass = נִרְאוּ ‖ [b] 𝔊σ′ om suff ‖ **26** [a] nonn Mss 𝔊S שׁ׳ ‖ **27** [a] l בֵּ׳ ‖ [b] mlt Mss Edd אֲדֹנָי ‖ [c] 𝔊 pl; l frt מִמִּקְרָאֵי ‖ **28** [a] S *bšlj'* = בְּדֹּם cf 𝔊 *ἐν ἐκστάσει* ‖ [b] 𝔊(S) *ἡγεμόνες αὐτῶν* = רֹזְנֵיהֶם? Ms בְּרִקְמָתם cf Hier *in purpura sua* ‖ [c] pc Mss S וְשׂ׳ ‖ **29** [a] l צַוֵּה cf Vrs ‖ [b] nonn Mss Vrs אלהים ‖ [c–c] prp עֻזְּךָ הָאֱ׳ עֻז כְּעוֹז; l frt עֻזְּךָ עֹז הָאֱ׳ ‖ **31** [a] pc Mss כְּעֶ׳; prp בַּעֲלֵי ‖ [b] pc Mss —פֵּם, 𝔊[BS al] *τοῦ μὴ ἀποκλεισθῆναι*, S *qrjmjn* obductos; l frt הִתְ׳ ‖ [c] pc Mss בְּרָצֵי (a רוץ) cf Hier *contra rotas*, 𝔊 *τοὺς δεδοκιμασμένους* (a צרף), > S; σ′ *τοὺς εὐδοκήτους*, l frt בִּרֹצֵי ‖ [d] l prb בַּזֵּר cf 𝔊S Hier ‖ **32** [a] α′ (Hier) *οἴσουσιν*, l frt יַאֲתִיוּ ‖ [b] 𝔊(S) *πρέσβεις*, α′ (Hier) *ἐσπευσμένως* = חָשִׁים ‖ [c–c] prp תָּרֵץ יָדֶיהָ (cf akk *tiriṣ qāti* manum extendere) vel תָּרִים יָדֶיהָ.

33 מַמְלְכ֣וֹת הָ֭אָרֶץ שִׁ֣ירוּ לֵאלֹהִ֑ים זַמְּר֖וּ אֲדֹנָ֣יa סֶֽלָה׃ ב
34 לָ֭רֹכֵב בִּשְׁמֵ֣יa שְׁמֵי־קֶ֑דֶם הֵ֥ן יִתֵּ֥ן בְּ֝קוֹל֗וֹb ק֣וֹל עֹֽז׃ ב
35 תְּנ֣וּ עֹ֡ז לֵאלֹהִ֑ים עַֽל־יִשְׂרָאֵ֥ל גַּאֲוָת֑וֹ וְ֝עֻזּ֗וֹ בַּשְּׁחָקִֽים׃ ב . ד
36 נ֣וֹרָא אֱ֭לֹהִים מִמִּקְדָּשֶׁ֗יךָa אֵ֤ל יִשְׂרָאֵ֗ל ה֤וּא נֹתֵ֨ן׀ עֹ֖ז וְתַעֲצֻמ֥וֹת ב מל[16] . ל
בָּר֥וּךְ אֱלֹהִֽים׃ [לָעָ֗םb ב חד ר״פ וחד ס״פ

69 1 לַמְנַצֵּ֬חַ עַל־שׁוֹשַׁנִּ֬יםa לְדָוִֽד׃ ח בטע
סט
2 הוֹשִׁיעֵ֥נִי אֱלֹהִ֑ים כִּ֤י בָ֖אוּ מַ֣יִם עַד־נָֽפֶשׁa׃
3 טָבַ֤עְתִּי׀ בִּ֮יוֵ֤ן מְצוּלָ֗ה וְאֵ֥ין מָעֳמָ֑ד ל . ל . ב
בָּ֥אתִי בְמַעֲמַקֵּי־מַ֝֗יִם וְשִׁבֹּ֥לֶת שְׁטָפָֽתְנִי׃
4 יָגַ֣עְתִּי בְקָרְאִי֮ נִחַ֪ר גְּר֫וֹנִ֥י ל
כָּל֥וּ עֵינַ֑י מְ֝יַחֵ֗לa לֵאלֹהָֽי׃ ל
5 רַבּ֤וּ׀ מִשַּֽׂעֲר֣וֹת רֹאשִׁי֮ שֹׂנְאַ֪י חִ֫נָּ֥ם כו
עָצְמ֣וּ מַ֭צְמִיתַיa אֹיְבַ֣י שֶׁ֑קֶר ל
אֲשֶׁ֥ר לֹא־גָ֝זַ֗לְתִּי אָ֣ז אָשִֽׁיב׃
6 אֱֽלֹהִ֗ים אַ֭תָּה יָדַ֣עְתָּ לְאִוַּלְתִּ֑י וְ֝אַשְׁמוֹתַ֗י מִמְּךָ֥ לֹא־נִכְחָֽדוּ׃ ל
7 אַל־יֵ֘בֹ֤שׁוּ בִ֨י׀ קֹוֶיךָ֮ aאֲדֹנָ֥יb יְהוִ֗ה צְבָ֫א֥וֹתa כו̇ ר״פ אל אל[1] . ח̇[2] ד מנה בכתיב . הל
אַל־יִכָּ֣לְמוּc בִ֣י מְבַקְשֶׁ֑יךָ אֱ֝לֹהֵ֗י יִשְׂרָאֵֽל׃ כח̇[3]
8 כִּֽי־עָ֭לֶיךָ נָשָׂ֣אתִי חֶרְפָּ֑ה כִּסְּתָ֖ה כְלִמָּ֣ה פָנָֽי׃ יט . ד
9 מ֣וּזָר הָיִ֣יתִי לְאֶחָ֑י וְ֝נָכְרִ֗י לִבְנֵ֥י אִמִּֽי׃ ל . ב פסוק דמטע[4]
10 כִּֽי־קִנְאַ֣ת בֵּיתְךָ֣ אֲכָלָ֑תְנִי וְחֶרְפּ֥וֹת ח֝וֹרְפֶ֗יךָ נָפְל֥וּ עָלָֽי׃
11 וָאֶבְכֶּ֣הa בַצּ֣וֹם נַפְשִׁ֑י וַתְּהִ֖יb לַחֲרָפ֣וֹת לִֽיc׃ ג[5] . ב
12 וָאֶתְּנָ֣ה לְבוּשִׁ֣י שָׂ֑ק וָאֱהִ֥י לָ֝הֶ֗ם לְמָשָֽׁל׃
13 יָשִׂ֣יחוּ בִ֭י יֹ֣שְׁבֵי שָׁ֑עַר וּ֝נְגִינ֗וֹתa שׁוֹתֵ֥י שֵׁכָֽר׃ ג מל בליש . ל מל

[16] Mm 3312. Ps 69 [1] Mm 3261. [2] Mm 95. [3] Mm 2364. [4] Mm 3313. [5] Mm 1765.

33 [a] 2 Mss 𝔊𝔖 Hier 'לא' ‖ **34** [a] prp בַּשָּׁמַיִם ‖ [b] cf 2,2[b] ‖ **36** [a] mlt Mss σ' 𝔖𝔗 ־שֶׁךָ, 𝔊 ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ = בְּקָדְשָׁיו; Hier *de sanctuario suo*, l ־שׁוֹ ‖ [b] 𝔊$^{-S}$ 𝔖𝔗 :‥ suff 3 sg ‖ **Ps 69,1** [a] cf 45,1[a] 60,1[a–a] ‖ **2** [a] 𝔊σ' + suff 1 sg ‖ **4** [a] l frt c cod Erfurtensi 3 Edd 𝔊𝔗 מִיּ' ‖ **5** [a] 𝔖 *mn grmj* = מֵעַצְמוֹתַי, prb sic l (hpgr) ‖ **7** [a–a] > 𝔗 ‖ [b] > 𝔊^{B} ‖ [c] nonn Mss 𝔖𝔗 ואל ‖ **11** [a] 𝔊*(𝔖) καὶ συνέκαμψα = וָאַדְכֶּה vel וָאֲעַנֶּה? ‖ [b] 𝔖 1 sg ‖ [c] 𝔖 suff 3 pl ‖ **13** [a] l frt וְנָגְנוּ בִי cf 𝔊σ'𝔖.

14 וַאֲנִי תְפִלָּתִֽי־לְךָ ׀ יְהוָה עֵת רָצוֹן | טז ר״פ לג מנה בכתיב
אֱלֹהִים בְּרָב־חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ׃
15 הַצִּילֵנִי מִטִּיט וְאַל־אֶטְבָּעָה אִנָּצְלָה מִשֹּׂנְאַי[a] וּמִמַּעֲמַקֵּי־מָיִם׃ | ל. ל
16 אַל־תִּשְׁטְפֵנִי ׀ שִׁבֹּלֶת מַיִם וְאַל־תִּבְלָעֵנִי מְצוּלָה | ל
וְאַל־תֶּאְטַר־עָלַי בְּאֵר פִּיהָ׃ | ל
17 עֲנֵנִי יְהוָה [a]כִּי־טוֹב[a] חַסְדֶּךָ כְּרֹב רַחֲמֶיךָ פְּנֵה אֵלָי׃ | ה
18 וְאַל[a]־תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מֵעַבְדֶּךָ כִּי־צַר־לִי מַהֵר עֲנֵנִי׃
19 קָרְבָה אֶל־נַפְשִׁי גְאָלָהּ לְמַעַן אֹיְבַי פְּדֵנִי׃ | ל חטף. ל
20 אַתָּה יָדַעְתָּ חֶרְפָּתִי [a]וּבָשְׁתִּי [b]וּכְלִמָּתִי[a] נֶגְדְּךָ[b] כָּל־צוֹרְרָי׃ | יו ר״פ בסיפ
21 חֶרְפָּה[a] ׀ שָׁבְרָה[b] לִבִּי וָאָנוּשָׁה[c] | ל
וָאֲקַוֶּה לָנוּד[d] וָאַיִן וְלַמְנַחֲמִים וְלֹא מָצָאתִי׃ | ל[6]. ה[7]
22 וַיִּתְּנוּ בְּבָרוּתִי רֹאשׁ וְלִצְמָאִי יַשְׁקוּנִי חֹמֶץ׃ | ל. ל. ל
23 יְהִי־שֻׁלְחָנָם לִפְנֵיהֶם לְפָח וְלִשְׁלוֹמִים[a] לְמוֹקֵשׁ׃ | ל
24 תֶּחְשַׁכְנָה עֵינֵיהֶם מֵרְאוֹת וּמָתְנֵיהֶם תָּמִיד הַמְעַד׃ | ל
25 שְׁפָךְ־עֲלֵיהֶם זַעְמֶךָ וַחֲרוֹן אַפְּךָ יַשִּׂיגֵם׃
26 תְּהִי־טִירָתָם נְשַׁמָּה[a] בְּאָהֳלֵיהֶם[b] אַל־יְהִי יֹשֵׁב׃ | ל
27 כִּי־[a]אַתָּה אֲשֶׁר־הִכִּיתָ[a] רָדָפוּ וְאֶל־מַכְאוֹב חֲלָלֶיךָ[b] יְסַפֵּרוּ[c]׃ | ג[8]. ל
28 תְּנָה־עָוֺן עַל־עֲוֺנָם וְאַל־יָבֹאוּ בְּצִדְקָתֶךָ׃
29 יִמָּחוּ מִסֵּפֶר חַיִּים וְעִם צַדִּיקִים אַל־יִכָּתֵבוּ׃ | ד. ל
30 וַאֲנִי עָנִי וְכוֹאֵב יְשׁוּעָתְךָ[a] אֱלֹהִים[b] תְּשַׂגְּבֵנִי׃ | טז ר״פ לג מנה בכתיב. ל ומל. ל. ב[8]
31 אֲהַלְלָה שֵׁם־אֱלֹהִים[a] בְּשִׁיר וַאֲגַדְּלֶנּוּ בְתוֹדָה׃ | ל
32 וְתִיטַב לַיהוָה מִשּׁוֹר פָּר[a] מַקְרִן מַפְרִיס[b]׃ | ל. ל וחס

[6] וחד וְאֲקַוֶּה Ps 52,11. [7] Mm 2875. [8] Mp sub loco.

15 [a] l prb מְשׁוֹאָה ‖ **17** [a–a] l prb כְּטוּב ‖ **18** [a] pc Mss 𝔊𝔖[A] אל ‖ **20** [a–a] tr post 21[c] ‖ [b–b] 𝔖 *lwqbl* = נֶגֶד ‖ **21** [a] 𝔖 *'s'* = רַפֵּה ‖ [b] 𝔊 *προσεδόκησεν* = שִׂבְּרָה; 𝔖 *tbrh d* = שֶׁבֶר ‖ [c] cf 20[a–a] ‖ [d] l לְנֹד cf Vrs ‖ **23** [a] 𝔊 (α′σ′θ′ Hier) *καὶ εἰς ἀνταπόδοσιν* = וּלְשִׁלּוּמִים, 𝔖 *wpwrʿnhwn* = וְשִׁלּוּמָם; 𝔗 *wnksthwn*, l prb וְשַׁלְמֵיהֶם ‖ **26** [a] pc Mss לְשׁ׳ ‖ [b] 𝔊𝔖 pr cop ‖ **27** [a–a] 𝔊(𝔖 Hier) *ὃν σὺ ἐπάταξας* = אֶת אֲ׳ ה׳ ‖ [b] Ms חֲלָלְךָ, 𝔖 *dqtjl'* = הֶחָלָל? ‖ [c] 𝔊(𝔖) *προσέθηκαν*, l יֹסִפוּ ‖ **30** [a] 𝔊* *καὶ ἡ σωτηρία τοῦ προσώπου σου* ‖ [b] > 𝔊[B] ‖ **31** [a] 𝔊[L]𝔗 + suff 1 sg ‖ **32** [a] cj c sq ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔖 Hier ומ׳.

33 רָא֣וּ[a] עֲנָוִ֣ים יִשְׂמָ֑חוּ[b] דֹּ[c]רְשֵׁ֥י[d] אֱ֝לֹהִ֗ים וִיחִ֥י[c] לְבַבְכֶֽם׃ ל . ג ובסיפ[9]
34 כִּֽי־שֹׁמֵ֣עַ[a] אֶל־אֶבְיוֹנִ֣ים יְהוָ֑ה וְאֶת[b]־אֲ֝סִירָ֗יו[c] לֹ֣א בָזָֽה׃ ח[10]
35 יְֽ֭הַלְלוּהוּ שָׁמַ֣יִם וָאָ֑רֶץ יַ֝מִּ֗ים וְכָל־רֹמֵ֥שׂ בָּֽם׃ ב חד ר״פ וחד ס״פ[11] . ל
36 כִּ֤י אֱלֹהִ֨ים ׀ י֘וֹשִׁ֤יעַ צִיּ֗וֹן וְ֭יִבְנֶה עָרֵ֣י יְהוּדָ֑ה]בָֽהּ׃ נה בטע ר״פ בסיפ . ל[12]
וְיָ֥שְׁבוּ שָׁ֝֗ם וִירֵשֽׁוּהָ׃ 37 וְזֶ֣רַע עֲ֭בָדָיו יִנְחָל֑וּהָ וְאֹהֲבֵ֥י שְׁ֝מ֗וֹ יִשְׁכְּנוּ־ ד[13] . ל[14]

70 לע[a]
1 לַמְנַצֵּ֥חַ לְדָוִ֗ד לְהַזְכִּֽיר׃ ב בטע . ג
2 אֱלֹהִ֥ים[a] לְהַצִּילֵ֑נִי יְ֝הוָ֗ה[b] לְעֶזְרָ֥תִי חֽוּשָׁה׃ ל
3 יֵ֭בֹשׁוּ וְיַחְפְּר֮וּ[a] מְבַקְשֵׁ֪י נַ֫פְשִׁ֥י
יִסֹּ֣גוּ אָ֭חוֹר וְיִכָּלְמ֑וּ חֲ֝פֵצֵ֗י רָעָתִֽי׃
4 יָ֭שׁוּבוּ[a] עַל־עֵ֣קֶב בָּשְׁתָּ֑ם הָ֝אֹמְרִ֗ים[b] הֶ֣אָח ׀ הֶאָֽח[c]׃ ד
5 [a]יָ֘שִׂ֤ישׂוּ וְיִשְׂמְח֨וּ[a] ׀ בְּךָ֮ כָּֽל־מְבַקְשֶׁ֫יךָ ה
וְיֹאמְר֣וּ תָ֭מִיד[b] יִגְדַּ֣ל אֱלֹהִ֑ים[c] אֹ֝הֲבֵ֗י יְשׁוּעָתֶֽךָ[d]׃ ט רפי[1] ב מנה בסיפ . ל . ל
6 וַאֲנִ֤י ׀ עָנִ֣י וְאֶבְי֮וֹן אֱלֹהִ֪ים ח֫וּשָׁה־לִּ֥י סז ר״פ לג מנה בכתיב . ג זוגין[2]
עֶזְרִ֣י[a] וּמְפַלְטִ֣י אַ֑תָּה יְ֝הוָ֗ה[b] אַל־תְּאַחַֽר׃ כז מלעיל . ג[3]

71 (עא)[a]
1 [a]בְּךָֽ־יְהוָ֥ה חָסִ֑יתִי אַל־אֵב֥וֹשָׁה לְעוֹלָֽם׃
2 בְּצִדְקָתְךָ֗ תַּצִּילֵ֥נִי וּֽתְפַלְּטֵ֑נִי[a] הַטֵּֽה־אֵלַ֥י אָ֝זְנְךָ֗ וְהוֹשִׁיעֵֽנִי[b]׃ יג . ב חד חס וחד מל
3 הֱ‍ֽיֵה לִ֨י ׀ לְצ֥וּר מָע֡וֹן[a] [b]לָב֬וֹא תָּמִ֗יד צִ֭וִּיתָ[b] לְהוֹשִׁיעֵ֑נִי כִּֽי־סַלְעִ֖י ד וכל שם קריה ואנש דכות
4 אֱֽלֹהַ֗י[a] פַּ֭לְּטֵנִי מִיַּ֣ד רָשָׁ֑ע מִכַּ֖ף[b] מְעַוֵּ֣ל וְחוֹמֵֽץ׃]וּמְצוּדָתִ֣י אָֽתָּה׃ ל . ל
5 כִּֽי־אַתָּ֥ה תִקְוָתִ֑י אֲדֹנָ֥י[a] ° יֱ֝הוִ֗ה מִבְטַחִ֥י מִנְּעוּרָֽי׃ ח[1] ד מנה בכתיב
6 עָלֶ֤יךָ ׀ נִסְמַ֬כְתִּי מִבֶּ֗טֶן מִמְּעֵ֣י אִ֭מִּי אַתָּ֣ה גוֹזִ֑י[a] בְּךָ֖ תְהִלָּתִ֣י[b] תָמִֽיד׃ ל ומל
7 כְּ֭מוֹפֵת הָיִ֣יתִי לְרַבִּ֑ים וְ֝אַתָּ֗ה מַחֲסִי־עֹֽז[a]׃ ל . ב[2] . ח[3] רפי ב מנה בליש וכל אחסה דכות ב מ א

[9] Mm 3281. [10] Mm 2353. [11] Ps 107,32. [12] Mp sub loco. [13] Mm 2443. [14] Mm 3093. Ps 70 [1] Mm 1233. [2] Mm 3268. [3] Mm 3269. Ps 71 [1] Mm 95. [2] Mm 2551. [3] Mm 3046.

33 [a] nonn Mss 𝔊 יִרְאוּ; l frt רָאוּ ‖ [b] mlt Mss וְיִ׳ cf Vrs; l frt וּשְׂ׳ cf 𝔖 ‖ [c—c] prp דֹּרְשָׁיו יְחִי; 𝔖 om ד׳ א׳ ‖ [d] 𝔊 ἐκζητήσατε = דִּרְשׁוּ ‖ **34** [a] l frt שָׁמַע cf 𝔊 Hier ‖ [b] nonn Mss ואל ‖ [c] prp חֲסִידָיו ‖ **Ps 70** [a] sic L pro ע׳ ‖ **2** [a] pr רְצֵה ut 40,14 ‖ [b] frt dl m cs ‖ **3** [a] 40,15 + יַחַד ‖ **4** [a] pc Mss 𝔖 et 40,16 יָשֹׁמּוּ, Ms יֵבוֹשׁוּ ‖ [b] mlt Mss Vrs et 40,16 + לִי ‖ [c] frt dl m cs ‖ **5** [a—a] cf 40,17[a—a] ‖ [b] prb dl m cs ‖ [c] mlt Mss et 40,17 יהוה ‖ [d] mlt Mss et 40,17 תְּשׁ׳ ‖ **6** [a] nonn Mss et 40,18 עֶזְרָתִי ‖ [b] nonn Mss et 40,18 אֱלֹהַי ‖ **Ps 71** [a] numerus > L ‖ **1** [a] mlt Mss cj Ps 71 c Ps 70; 𝔊 pr *Τῷ Δαυιδ· υἱῶν Ιωναδαβ καὶ τῶν πρώτων αἰχμαλωτισθέντων* ‖ **2** [a] > 𝔖 ‖ [b] 31,3 מְהֵרָה הַצִּילֵנִי ‖ **3** [a] mlt Mss 𝔊σ′𝔗 et 31,3 מעוז ‖ [b—b] 𝔊 ut 31,3 לְבֵית מְצוּדוֹת ‖ **4** [a] pc Mss 𝔊[B]𝔄𝔖𝔗 אלהים ‖ [b] pc Mss 𝔊[R]𝔏𝔖 ומ׳ ‖ **5** [a] huc tr ‸ ‖ **6** [a] l frt עוּזִּי cf 𝔊 Hier ‖ [b] σ′ ἡ ἀναμονή μου = תּוֹחַלְתִּי ‖ **7** [a] 𝔗 w'wšn' djlj = וְעֻזִּי.

8 יִמָּלֵא פִי תְּהִלָּתֶךָ כָּל־הַיּוֹם תִּפְאַרְתֶּךָ׃ ח[4]
9 אַל־תַּשְׁלִיכֵנִי לְעֵת זִקְנָה כִּכְלוֹת כֹּחִי אַל־תַּעַזְבֵנִי׃ כו ר״פ אל אל[5] . ל
10 כִּי־אָמְרוּ אוֹיְבַי לִי וְשֹׁמְרֵי נַפְשִׁי נוֹעֲצוּ יַחְדָּו׃ יא מל[6] . ב
11 לֵאמֹר[a] אֱלֹהִים עֲזָבוֹ רִדְפוּ וְתִפְשׂוּהוּ כִּי־אֵין מַצִּיל׃ ט ר״פ[7] . ב . ל ומל
12 אֱלֹהִים אַל־תִּרְחַק מִמֶּנִּי אֱלֹהַי לְעֶזְרָתִי חִישָׁה[a]׃ ז בטע ר״פ בסיפ[8] . חושה[9] ק
13 יֵבֹשׁוּ יִכְלוּ[a] שֹׂטְנֵי נַפְשִׁי ל
יַעֲטוּ חֶרְפָּה וּכְלִמָּה[b] מְבַקְשֵׁי רָעָתִי׃
14 וַאֲנִי תָּמִיד אֲיַחֵל וְהוֹסַפְתִּי עַל־כָּל[a]־תְּהִלָּתֶךָ[b]׃ טז ר״פ לג מנה בכתיב . ד . ל
15 פִּי ׀ יְסַפֵּר צִדְקָתֶךָ כָּל־הַיּוֹם תְּשׁוּעָתֶךָ כִּי לֹא יָדַעְתִּי סְפֹרוֹת[a]׃ ל
16 אָבוֹא בִּגְבֻרוֹת[a] אֲדֹנָי[b] יְהוִה[c] אַזְכִּיר צִדְקָתְךָ[d] לְבַדֶּךָ׃ ח[10] ד מנה בכתיב . ד
17 אֱלֹהִים לִמַּדְתַּנִי מִנְּעוּרָי וְעַד־הֵנָּה אַגִּיד נִפְלְאוֹתֶיךָ׃ ד[11]
18 וְגַם עַד־זִקְנָה ׀ וְשֵׂיבָה אֱלֹהִים אַל־תַּעַזְבֵנִי [אֱלֹהִים עַד־מָרוֹם כ ר״פ בכתיב[12] . ל . כל ליש כת כן
עַד־אַגִּיד זְרוֹעֲךָ [a]לְדוֹר לְכָל[a]־יָבוֹא גְּבוּרָתֶךָ׃ 19 וְצִדְקָתְךָ ל . ל מל בסיפ . ל
אֲשֶׁר־עָשִׂיתָ גְדֹלוֹת אֱלֹהִים מִי כָמוֹךָ׃
20 אֲשֶׁר[a] הִרְאִיתַנוּ[b] ׀ צָרוֹת רַבּוֹת וְרָעוֹת תָּשׁוּב תְּחַיֵּינוּ[c] הראיתני ק חד מן ב[13] בליש וחד מן מח[14] כת ו וקר י . ג . תחיינו ק חד מן מח[14] כת ו וקר י
וּמִתְּהֹמוֹת הָאָרֶץ תָּשׁוּב תַּעֲלֵנִי[d]׃ כת כן[15]
21 תֶּרֶב ׀ גְּדֻלָּתִי וְתִסֹּב תְּנַחֲמֵנִי׃ ל . ל . ל
22 גַּם־אֲנִי ׀ אוֹדְךָ בִכְלִי־נֶבֶל אֲמִתְּךָ אֱלֹהָי[a] ו[16] ר״פ וכל מ״פ דכות ב מ ה . ב בליש[17]
אֲזַמְּרָה לְךָ בְכִנּוֹר קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃
23 תְּרַנֵּנָּה שְׂפָתַי [a]כִּי אֲזַמְּרָה־לָּךְ[a] וְנַפְשִׁי אֲשֶׁר פָּדִיתָ׃ ל . ה
24 גַּם־לְשׁוֹנִי כָּל־הַיּוֹם תֶּהְגֶּה צִדְקָתֶךָ
כִּי־בֹשׁוּ כִי־חָפְרוּ מְבַקְשֵׁי רָעָתִי׃

4 Mm 1854. 5 Mm 3261. 6 Mm 3365. 7 Mm 3072. 8 Mm 3288. 9 Mm 832. 10 Mm 95. 11 Mm 913. 12 Mm 4070. 13 Mm 2516. 14 Mm 3811. 15 Cf Ps 102,25 et Mp sub loco. 16 Mm 2449. 17 Mm 3314.

11 [a] frt dl ‖ **12** [a] K' חִי' ‖ **13** [a] nonn Mss 𝔊 'וְי, nonn Mss יִכָּלְמוּ; 𝔖 *wnhprwn*, l וְיִכָּלְמוּ ‖ [b] > 𝔖 ‖ **14** [a] > σ' 𝔎𝔖 ‖ [b] α'σ' Hier 𝔖 pl ‖ **15** [a] 𝔊*(𝔖 Hier) *γραμματείας*; σ' (Syh) *ἐξαριθμῆσαι* cf 𝔗, l prb לְסַפֵּר ‖ **16** [a] l c nonn Mss Vrs –רַת ‖ [b] prb dl (var) ‖ [c] cf [b] ‖ [d] α'σ' pl ‖ **18** [a–a] 𝔊 *πάσῃ τῇ γενεᾷ* = לכל־דור cf 22,31.32, 𝔖 *ldr'* = לדור ‖ **20** [a] prb dl ‖ [b] mlt Mss 𝔊σ'θ'𝔖𝔗 ut Q; l prb c K α' –תָנוּ ‖ [c] mlt Mss 𝔊𝔖 ut Q; l prb c K 𝔗 Hier –יֵינוּ ‖ [d] mlt Mss 𝔗 Hier –נוּ ‖ **22** [a] pc Mss 𝔊σ'𝔖 אלהים ‖ **23** [a–a] frt dl (ex 22).

72 עֹב
1 לִשְׁלֹמֹה[a] |[b]
אֱלֹהִים מִשְׁפָּטֶיךָ[c] לְמֶלֶךְ תֵּן וְצִדְקָתְךָ לְבֶן־מֶלֶךְ׃ — כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[1] . ל
2 יָדִין[a] עַמְּךָ בְצֶדֶק וַעֲנִיֶּיךָ בְמִשְׁפָּט׃ — ג חד חס וב מל[2]
3 יִשְׂאוּ הָרִים[a] שָׁלוֹם לָעָם וּגְבָעוֹת[b] בִּצְדָקָה[c]׃ — כ
4 יִשְׁפֹּט | עֲנִיֵּי־עָם יוֹשִׁיעַ לִבְנֵי אֶבְיוֹן וִידַכֵּא עוֹשֵׁק׃ — יז וכל זקף אתנח וס״פ דכות[3] . ב מל
5 יִירָאוּךָ[a] עִם־שָׁמֶשׁ וְלִפְנֵי יָרֵחַ דּוֹר דּוֹרִים׃ — ד[4] . יו וכל לפני ולפני דכות . ג[5]
6 יֵרֵד כְּמָטָר עַל־גֵּז כִּרְבִיבִים[a] זַרְזִיף[b] אָרֶץ׃ — ב[6] . ל
7 יִפְרַח־בְּיָמָיו צַדִּיק[a] וְרֹב שָׁלוֹם עַד־בְּלִי יָרֵחַ׃ — ד ב קמ וב פת[7]
8 וְיֵרְדְּ מִיָּם עַד־יָם וּמִנָּהָר עַד־אַפְסֵי־אָרֶץ׃ — ב[8] . ג[9] . ב
9 לְפָנָיו יִכְרְעוּ צִיִּים[a] וְאֹיְבָיו עָפָר יְלַחֵכוּ׃ — ב
10 מַלְכֵי תַרְשִׁישׁ וְאִיִּים מִנְחָה יָשִׁיבוּ
מַלְכֵי שְׁבָא וּסְבָא אֶשְׁכָּר יַקְרִיבוּ׃ — ל
11 וְיִשְׁתַּחֲווּ־לוֹ כָל־מְלָכִים כָּל־גּוֹיִם יַעַבְדוּהוּ׃ — ז . י פסוק כל כל ומילה חדה ביניה[10] . ב[11] . ג מל בליש[12]
12 כִּי־יַצִּיל אֶבְיוֹן מְשַׁוֵּעַ[a] וְעָנִי וְאֵין־עֹזֵר לוֹ׃ — ו[13]
13 יָחֹס עַל־דַּל וְאֶבְיוֹן וְנַפְשׁוֹת אֶבְיוֹנִים יוֹשִׁיעַ׃ — ל
14 מִתּוֹךְ וּמֵחָמָס יִגְאַל נַפְשָׁם וְיֵיקַר דָּמָם[a] בְּעֵינָיו׃ — ב ובסיפ . נא
15 וִיחִי וְיִתֶּן[a]־לוֹ מִזְּהַב שְׁבָא — ג ובסיפ[14] . יג[15]
וְיִתְפַּלֵּל בַּעֲדוֹ תָמִיד כָּל־הַיּוֹם יְבָרֲכֶנְהוּ׃ — ג[16] . ל
16 יְהִי פִסַּת[a]־בַּר | בָּאָרֶץ בְּרֹאשׁ הָרִים יִרְעַשׁ — ל . לה[17]
כַּלְּבָנוֹן פִּרְיוֹ [b]וְיָצִיצוּ מֵעִיר[b] כְּעֵשֶׂב הָאָרֶץ׃ — ד . ל רפי[18] . ה
17 יְהִי שְׁמוֹ[a] לְעוֹלָם לִפְנֵי־שֶׁמֶשׁ יִנּוֹן[b] שְׁמוֹ — ינון[19] ק
וְיִתְבָּרְכוּ בוֹ[c] כָּל־גּוֹיִם יְאַשְּׁרוּהוּ׃ — ל[20]

Ps 72 [1]Mm 958. [2]Mm 3315. [3]Mm 2120. [4]Mm 1924. [5]Mm 2397. [6]Dt 18,4. [7]Mm 937. [8]Nu 24,19. [9]Mm 3169. [10]Mm 3316. [11]Mm 1313. [12]Mm 1462. [13]Mm 2129. [14]Mm 3281. [15]Mm 157. [16]Mm 3317. [17]Mm 2840. [18]וחד וְיָצִיצוּ Ps 92,8. [19]Mm 832. [20]Mm 4149.

Ps 72,1 [a] pc Mss cj 72 c 71 ‖ [b] > pc Mss ‖ [c] 𝔊𝔖 sg ‖ **2** [a] 𝔊* *κρίνειν* = לָדִין ‖ **3** [a] frt huc tr וגבעות ‖ [b] cf [a] ‖ [c] 𝔊$^{L\,1219\,55}$𝔖𝔙 Hier om ב ‖ **5** [a] 𝔊 *καὶ συμπαραμενεῖ* = וְיַאֲרִיךְ ‖ **6** [a] nonn Mss 𝔊𝔖 וְכ׳ ‖ [b] l prb יַזְרִיפוּ ‖ **7** [a] l c pc Mss 𝔊𝔖 צֶדֶק ‖ **9** [a] 𝔊 *Αἰθίοπες*, 𝔖 *gzrt'* = אִיִּים; prp צָרִים vel צָרָיו ‖ **12** [a] 𝔊 *ἐκ χειρὸς δυνάστου*, 𝔖 (Hier) *mn d'šjn mnh* = מְשׁוֹעַ ‖ **14** [a] 𝔊 θ′ *τὸ ὄνομα αὐτῶν* = שְׁמָם ‖ **15** [a] 𝔊𝔖 pass = וְיֻתַּן ‖ **16** [a] cf aram *pjs'* abundantia ‖ [b—b] prp יָצִיץ וַעֲמִירוֹ ‖ **17** [a] 𝔊 + *εὐλογημένον* cf 113,2 ‖ [b] mlt Mss ut Q (= ni), K יָנִין, Ms יִכּוֹן, 𝔊 *διαμενεῖ* ‖ [c] 𝔊 + *πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς*, ex Gn 12,3 28,14.

18 בָּר֤וּךְ׀ יְהוָ֣ה אֱ֭לֹהִיםᵃ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל עֹשֵׂ֖ה נִפְלָא֣וֹתᵇ לְבַדּֽוֹ׃

19 וּבָר֤וּךְ׀ שֵׁ֥ם כְּבוֹדוֹ֮ לְעוֹלָ֥ם וְיִמָּלֵ֣אᵃ כְ֭בוֹדוֹ אֶת־כֹּ֥ל הָאָ֗רֶץ אָ֘מֵ֥ן׀ וְאָמֵֽן׃ ז[21] ג[22] מנה ר״פ . ב[23] . יד

ס 20 ᵃכָּלּ֥וּᵇ תְפִלּ֑וֹתᶜ דָּ֝וִ֗ד בֶּן־יִשָֽׁי׃ ל קמ . ל

73

עג

1 מִזְמ֗וֹר לְאָ֫סָ֥ף ל[1]

אַ֤ךְ ט֣וֹב לְיִשְׂרָאֵ֣לᵃ אֱ֭לֹהִים לְבָרֵ֥י לֵבָֽב׃ סז ר״פ לג מנה בכתיב וחד מן ד[2] בטע בסיפ .

2 וַאֲנִ֗י כִּ֭מְעַט נָטָ֣ויᵃ רַגְלָ֑י כְּ֝אַ֗יִן שֻׁפְּכָ֥הᵇ אֲשֻׁרָֽי׃ ג פסוק דמיין[3] . בטיו . שפכו ק חד מן יד[4] כת ה וקר ו

3 כִּֽי־קִ֭נֵּאתִי בַּֽהוֹלְלִ֑ים שְׁל֖וֹם רְשָׁעִ֣ים אֶרְאֶֽה׃ ג בליש ומל . יד[5]

4 כִּ֤י אֵ֖ין חַרְצֻבּ֥וֹת לְמוֹתָ֗םᵃ וּבָרִ֥יא אוּלָֽם׃ גה בטע ר״פ בסיפ . ב[6] . ב מל . ל ומל[7]

5 בַּעֲמַ֣ל אֱנ֣וֹשׁ אֵינֵ֑מוֹ וְעִם־אָ֝דָ֗ם לֹ֣א יְנֻגָּֽעוּ׃ ב[8] . ל[9] . ל

6 לָ֭כֵן עֲנָקַ֣תְמוֹ גַאֲוָ֑ה ᵃיַעֲטָף־שִׁ֝֗ית חָמָ֥סᵃ לָֽמוֹ׃ ל

7 יָ֭צָא מֵחֵ֣לֶב עֵינֵ֑מוֹᵃ עָ֝בְר֗וּᵇ מַשְׂכִּיּ֥וֹתᶜ לֵבָֽב׃ ל

8 יָמִ֤יקוּᵃ׀ וִידַבְּר֣וּ בְרָ֣עᵇ עֹ֑שֶׁקᶜ מִמָּר֥וֹם יְדַבֵּֽרוּ׃ ל . ה

9 שַׁתּ֣וּ בַשָּׁמַ֣יִם פִּיהֶ֑ם וּ֝לְשׁוֹנָ֗ם תִּֽהֲלַ֥ךְᵃ בָּאָֽרֶץ׃ ב[9] . ד[10] . ל[11]

10 לָכֵ֤ן׀ יָשִׁ֣יבᵃ ᵇעַמּ֣וֹᶜ הֲלֹ֑םᵇ ᵈוּמֵ֥יᵉ מָ֝לֵ֗א יִמָּ֥צוּᵈ לָֽמוֹ׃ ישוב ק חד מן ה[12] זוגין כת י וקר ו . לא

11 וְֽאָמְר֗וּ אֵיכָ֥ה יָדַֽע־אֵ֑ל וְיֵ֖שׁ דֵּעָ֣ה בְעֶלְיֽוֹן׃ ז[13]

12 הִנֵּה־אֵ֥לֶּה רְשָׁעִ֑ים ᵃוְשַׁלְוֵ֥י ע֝וֹלָ֗םᵃ הִשְׂגּוּ־חָֽיִל׃

13 אַךְ־רִ֭יק זִכִּ֣יתִי לְבָבִ֑י וָאֶרְחַ֖ץ בְּנִקָּי֣וֹן כַּפָּֽי׃ ג בליש[14]

14 וָאֱהִ֣י נָ֭גוּעַ כָּל־הַיּ֑וֹם וְ֝תוֹכַחְתִּ֗יᵃ לַבְּקָרִֽים׃ ב ומל[15] . ד[16]

15 אִם־אָ֭מַרְתִּי אֲסַפְּרָ֣ה כְמ֑וֹᵃ הִנֵּ֤ה ד֖וֹר בָּנֶ֣יךָ בָגָֽדְתִּיᵇ׃

[21] Mm 1850. [22] Mm 3318. [23] Mm 3319. Ps 73 [1] Mm 2864. [2] Mm 3221. [3] Mm 3618. [4] Mm 782. [5] Mm 300. [6] Mm 2422. [7] וחד בריא Jdc 3,17. [8] Mm 1465. [9] Mp sub loco. [10] Mm 3102. [11] וחד והלך Ex 9,23. [12] Mm 2195. [13] Mm 1095. [14] Mm 3320. [15] Mm 2403. [16] Mm 2331.

18 ᵃ > pc Mss 𝔊𝔖 ‖ ᵇ pc Mss 𝔖𝔗 + גְּדוֹלוֹת ‖ **19** ᵃ frt l וִימַלֵּא ‖ **20** ᵃ > pc Mss 𝔖 ‖ ᵇ l כָּלוּ ‖ ᶜ 𝔊 *οἱ ὕμνοι* = תְּהִלּוֹת ‖ **Ps 73,1** ᵃ prp לַיָּשָׁר אֵל ‖ **2** ᵃ l c Q mlt Mss Vrs נָטָיוּ; K נָטוּי ‖ ᵇ l Q; K ־ָה ‖ **4** ᵃ l לָמוֹ תָּם ‖ **6** ᵃ⁻ᵃ Vrs alit; l frt עָטַף pro ׳י et cj שִׁית c ׳ח ‖ **7** ᵃ l frt עֲוֹנָמוֹ cf 𝔊𝔖 ‖ ᵇ 𝔖 *wʿbdw et operati sunt* ‖ ᶜ 𝔊 *εἰς διάθεσιν* = בְּשְׂכִיַּת cf 𝔖 ‖ **8** ᵃ 𝔊(𝔖) *διενοήθησαν*, Hier *irriserunt* ‖ ᵇ huc tr ‸ cf 𝔊α′𝔖 ‖ ᶜ l frt עִקֵּשׁ vel עָתָק ‖ **9** ᵃ l frt תְּהַלֵּךְ ‖ **10** ᵃ mlt Mss Vrs ut Q, sic l; K יָשִׁיב ‖ ᵇ⁻ᵇ prp עִם אֲלֵיהֶם ‖ ᶜ l frt עַמִּי cf 𝔊𝔖 ‖ ᵈ⁻ᵈ prp וּמִלֵּיהֶם יָמֹצּוּ ‖ ᵉ 𝔊 *καὶ ἡμέραι* = וִימֵי; > 𝔖 ‖ **12** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *καὶ εὐθηνοῦνται εἰς τὸν αἰῶνα* = ׳וְשָׁלוּ לְע ‖ **14** ᵃ l frt וְהוֹכַחְתִּי ‖ **15** ᵃ l frt כָּהֶם cf 𝔖 ‖ ᵇ 𝔊ᴹˢˢ 2 sg.

16 וָֽאֲחַשְּׁבָה[a] לָדַעַת זֹאת עָמָל הִיא[b] בְעֵינָֽי׃ — הוא חד מן ה̇[17] כתיב היא ק̇
17 עַד־אָבוֹא אֶל־מִקְדְּשֵׁי[a]־אֵל אָבִינָה[b] לְאַחֲרִיתָֽם׃ — ל̇
18 אַךְ בַּחֲלָקוֹת תָּשִׁית לָמוֹ הִפַּלְתָּם לְמַשּׁוּאֽוֹת׃ — ח̇[18]. ב̇ חד חס וחד מל[19]
19 אֵיךְ הָיוּ לְשַׁמָּה כְרָגַע סָפוּ תַמּוּ [a]מִן־בַּלָּהֽוֹת[a]׃
20 כַּחֲלוֹם מֵהָקִיץ[a] אֲדֹנָי[b] בָּעִיר[c] ׀ צַלְמָם[d] תִּבְזֶֽה[e]׃ — ג̇[20]. ל̇. ל̇
21 כִּי יִתְחַמֵּץ לְבָבִי וְכִלְיוֹתַי אֶשְׁתּוֹנָֽן׃ — ל̇. ל̇
22 וַאֲנִי־בַעַר וְלֹא אֵדָע בְּהֵמוֹת[a] הָיִיתִי עִמָּֽךְ׃ — סז ר״פ לג מנה בכתיב. ג̇[21]
23 וַאֲנִי תָמִיד עִמָּךְ אָחַזְתָּ בְּיַד־יְמִינִֽי׃ — סז ר״פ לג מנה בכתיב
24 בַּעֲצָתְךָ תַנְחֵנִי[a] וְאַחַר כָּבוֹד[b] תִּקָּחֵֽנִי׃
25 מִי־לִי בַשָּׁמָיִם[a] וְעִמְּךָ לֹא[b]־חָפַצְתִּי בָאָֽרֶץ׃
26 כָּלָה שְׁאֵרִי וּלְבָבִי צוּר־לְבָבִי וְחֶלְקִי אֱלֹהִים לְעוֹלָֽם[a]׃ — ל̇
27 כִּֽי־הִנֵּה רְחֵקֶיךָ יֹאבֵדוּ הִצְמַתָּה כָּל־זוֹנֶה מִמֶּֽךָּ[a]׃ — ל[19]. ב̇ חד חס וחד מל[22]
28 וַאֲנִי ׀ קִרֲבַת[a] אֱלֹהִים[b] לִי־טוֹב שַׁתִּי ׀ בַּאדֹנָי[c] יְהוִה[d] מַחְסִי — סז ר״פ לג מנה בכתיב. ב̇. ל[23]. ח[24] ד מנה בכתיב
לְסַפֵּר כָּל־מַלְאֲכוֹתֶֽיךָ[e]׃

74 1 מַשְׂכִּיל לְאָסָף
לָמָה אֱלֹהִים זָנַחְתָּ לָנֶצַח יֶעְשַׁן אַפְּךָ בְּצֹאן מַרְעִיתֶֽךָ׃ — ל̇. ב̇. ב̇
2 זְכֹר עֲדָתְךָ ׀ קָנִיתָ קֶּדֶם גָּאַלְתָּ שֵׁבֶט נַחֲלָתֶךָ הַר־צִיּוֹן זֶה ׀
[שָׁכַנְתָּ בּֽוֹ׃
3 הָרִימָה פְעָמֶיךָ[a] לְמַשֻּׁאוֹת נֶצַח כָּל־הֵרַע אוֹיֵב בַּקֹּֽדֶשׁ׃ — ב̇ חד חס וחד מל. ד̇[1]
4 שָׁאֲגוּ צֹרְרֶיךָ בְּקֶרֶב מוֹעֲדֶךָ[a] שָׂמוּ אוֹתֹתָם אֹתֽוֹת׃ — ל̇ וחס[2]. ל[3]
5 יִוָּדַע[a] כְּמֵבִיא לְמָעְלָה[b] בִּֽסֲבָךְ־עֵץ קַרְדֻּמּֽוֹת[c]׃

[17]Mm 3702. [18]Mm 3228. [19]Mp sub loco. [20]Mm 2315. [21]Mm 2385. [22]Mm 3006. [23]וחד ושתי Ex 23,31. [24]Mm 95. Ps 74 [1]Mm 407. [2]Mm 2335. [3]וחד ואחתם Hi 21,29.

16 [a] mlt Mss Edd ׳וָ ‖ [b] mlt Mss ut Q, l; K הִיא ‖ **17** [a] 𝔊𝔖 sg ‖ [b] 𝔊𝔖 pr cop ‖ **19** [a–a] 𝔊 *διὰ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν* ‖ **20** [a] 𝔊 (σ′ Hier 𝔗) *ἐξεγειρομένου* cf 𝔖 ‖ [b] cf 2,2[b]; prp אֵינֶנּוּ ‖ [c] = בְּהָעִיר? vel frt l בְּעוּרְךָ cf 𝔊 ‖ [d] prp צַלְמוֹ ‖ [e] prp נִבְזֶה ‖ **22** [a] l c Ms כַּבְּהֵמָה vel בהמָה cf 𝔊σ′ ‖ **24** [a] 𝔖 *bj'jnj* = תְּנַחֲמֵנִי ‖ [b] l frt ׳בְּכ cf 𝔊 ‖ **25** [a] frt ins זוּלָתְךָ ‖ [b] 𝔊 (𝔖) *τί* ‖ **26** [a] frt dl m cs ‖ **27** [a] 𝔖 + *l'lm* ‖ **28** [a] 𝔊 *τὸ προσκολλᾶσθαι* (a דבק?); l קִרְבָתְךָ ‖ [b] prb dl ‖ [c] > pc Mss 𝔊𝔖, prb dl ‖ [d] l prb ׳בי cf 𝔊 ‖ [e] 𝔊 *τὰς αἰνέσεις σου* cf 9,15, 𝔖 *tdmrtk* = נִפְלְאוֹתֶיךָ ‖ Ps 74,3 [a] 𝔊 *τὰς χεῖράς σου* = כַּפֶּיךָ, 𝔖 *'bdjk* = פְּעָלֶיךָ cf 77,13 ‖ 4 [a] mlt Mss דיך— cf 8 ‖ 5 [a] prp יִגְדְּעוּ ‖ [b] prp לוֹ עָלֶה ‖ [c] prp קַרְדֻּמּוֹ.

6 וְעַתָּ[a] פִּתּוּחֶיהָ[b] יָּחַד בְּכַשִּׁיל וְכֵילַפֹּת[c] יַהֲלֹמוּן׃ — ועתה . ל . ל ק
7 שִׁלְחוּ בָאֵשׁ מִקְדָּשֶׁךָ[a] לָאָרֶץ חִלְּלוּ מִשְׁכַּן־שְׁמֶךָ[b]׃
8 אָמְרוּ בְלִבָּם נִינָם[a] יָחַד שָׂרְפוּ[b] כָל־מוֹעֲדֵי־אֵל בָּאָרֶץ׃ — ב ר״פ . ט
9 אוֹתֹתֵינוּ לֹא רָאִינוּ אֵין־עוֹד נָבִיא וְלֹא־אִתָּנוּ יֹדֵעַ עַד־מָה׃ — ד[4]
10 עַד־מָתַי אֱלֹהִים יְחָרֶף צָר יְנָאֵץ אוֹיֵב שִׁמְךָ לָנֶצַח׃
11 לָמָּה תָשִׁיב יָדְךָ[a] וִימִינֶךָ מִקֶּרֶב חוקְךָ[b] כַלֵּה[c]׃ — ה[5] . חיקך ק . ט כת ה[6]
12 וֵאלֹהִים[a] מַלְכִּי[b] מִקֶּדֶם פֹּעֵל יְשׁוּעוֹת בְּקֶרֶב הָאָרֶץ׃ — ה[7] וחד מן ז[8] בטע ר״פ בסיפ . ו מל[9]
13 אַתָּה פוֹרַרְתָּ בְעָזְּךָ יָם שִׁבַּרְתָּ רָאשֵׁי תַנִּינִים עַל־הַמָּיִם׃ — יו ר״פ בסיפ . ג . עה
14 אַתָּה רִצַּצְתָּ רָאשֵׁי לִוְיָתָן תִּתְּנֶנּוּ מַאֲכָל[a] לְעָם[b] לְצִיִּים[a c]׃ — יו ר״פ בסיפ . ל . עה . ל
15 אַתָּה בָקַעְתָּ מַעְיָן וָנָחַל אַתָּה הוֹבַשְׁתָּ נַהֲרוֹת אֵיתָן׃ — ב חד חס וחד מל[10] . ג[11]
16 לְךָ יוֹם אַף־לְךָ לָיְלָה אַתָּה הֲכִינוֹתָ מָאוֹר וָשָׁמֶשׁ׃
17 אַתָּה הִצַּבְתָּ כָּל־גְּבוּלוֹת אָרֶץ קַיִץ וָחֹרֶף אַתָּה יְצַרְתָּם׃ — יו ר״פ בסיפ . ב[12] . ל וכת מל[13]
18 זְכָר־זֹאת אוֹיֵב חֵרֵף ׀ יְהוָה וְעַם נָבָל נִאֲצוּ שְׁמֶךָ׃
19 אַל־תִּתֵּן לְחַיַּת[a] נֶפֶשׁ תּוֹרֶךָ[b] חַיַּת[c] עֲנִיֶּיךָ אַל־תִּשְׁכַּח לָנֶצַח׃ — כו ר״פ אל אל[14] . ג חד חס וב מל[15]
20 הַבֵּט לַבְּרִית[a] כִּי מָלְאוּ מַחֲשַׁכֵּי־אֶרֶץ[b] נְאוֹת חָמָס[b]׃
21 אַל־יָשֹׁב[a] דַּךְ נִכְלָם[b] עָנִי וְאֶבְיוֹן יְהַלְלוּ שְׁמֶךָ׃ — ה וחס[16]
22 קוּמָה אֱלֹהִים רִיבָה רִיבֶךָ זְכֹר חֶרְפָּתְךָ מִנִּי־נָבָל[a] כָּל־הַיּוֹם[a]׃ — ב
23 אַל־תִּשְׁכַּח קוֹל צֹרְרֶיךָ שְׁאוֹן קָמֶיךָ עֹלֶה תָמִיד׃ — ב[17]

75 עה 1 לַמְנַצֵּחַ אַל־תַּשְׁחֵת מִזְמוֹר לְאָסָף שִׁיר׃
2 הוֹדִינוּ לְּךָ ׀ אֱלֹהִים הוֹדִינוּ[a] וְקָרוֹב שְׁמֶךָ סִפְּרוּ[a] נִפְלְאוֹתֶיךָ׃ — ב . ב . ל[1]
3 כִּי אֶקַּח מוֹעֵד אֲנִי מֵישָׁרִים אֶשְׁפֹּט׃

[4]Mm 975. [5]Mm 161. [6]Mm 2122. [7]Mm 371. [8]Mm 3288. [9]Mm 1852. [10]Mm 1815. [11]Mm 3321. [12]Gn 21,29. [13]Mm 2241. [14]Mm 3261. [15]Mm 3315. [16]Mm 1433. [17]Ex 15,7. Ps 75 [1]Mm 2258.

6 [a] K וְעֵת; 𝔊(𝔖) ἐξέκοψαν, prp כִּתְּתוּ; al prp וְאֵת vel עִוְּתוּ ‖ [b] 𝔊 τὰς θύρας αὐτῆς = פְּתָחֶיהָ cf 𝔖; prp חַיִּם– vel חֵיק– ‖ [c] 2 Mss וּבְכֵלַפּוֹת ‖ **7** [a] mlt Mss –שֶׁיךָ ‖ [b] pc Mss כְּבוֹדֶךָ ‖ **8** [a] frt a ינה cf 𝔖 ‖ [b] l frt וְנִשְׂרֹף cf 𝔊𝔖 ‖ **11** [a] huc tr ‸ ‖ [b] mlt Mss Vrs ut Q; K חו׳ ‖ [c] l frt כְּלָאָה ‖ **12** [a] 𝔖 + suff 1 pl; l frt וְאַתָּה א׳ cf sq ‖ [b] 𝔊 suff 1 pl; 𝔖𝔗 om suff ‖ **14** [a–a] prp לְעַמְלְצֵי יָם ‖ [b] > Ms, 𝔊 pl ‖ [c] 𝔊 τοῖς Αἰθίοψιν cf 72,9[a]; 𝔖 *'šjn'* = עֲצוּם ‖ **19** [a] 𝔊 (𝔗 Hier) τοῖς θηρίοις = לְחַיַּת, 𝔖 *ltbr'* = לְהַוּוֹת; prp לַמָּוֶת ‖ [b] Ms 𝔊𝔖 תודך ‖ [c] nonn Mss וְחַיַּת ‖ **20** [a] 𝔊𝔖 + suff 2 sg ‖ [b–b] 𝔊 οἴκων ἀνομιῶν; prp אֲנָחָה וְח׳ ‖ **21** [a] 𝔖 *ntb* = יֵשֵׁב ‖ [b] 2 Mss 𝔊[B]𝔏[G] וְנִ׳ ‖ **22** [a–a] prb dl m cs ‖ **Ps 75,2** [a–a] 𝔊(𝔖) καὶ ἐπικαλεσόμεθα τὸ ὄνομά σου. διηγήσομαι = וְקָרֵא בְשִׁמְךָ סַפֵּר ?; prp וְקֹרְאֵי בְשׁ׳ ס׳; 𝔊(𝔖) + πάντα.

4 נְמֹגִים אֶרֶץ וְכָל־יֹשְׁבֶיהָ אָנֹכִי[a] תִכַּנְתִּי[b] עַמּוּדֶיהָ סֶּלָה׃ ל וחס. ד
5 אָמַרְתִּי[a] לַֽהוֹלְלִים אַל־תָּהֹלּוּ וְלָרְשָׁעִים אַל־תָּרִימוּ קָרֶן׃ ג בליש ומל. ל
6 אַל־תָּרִימוּ לַמָּרוֹם קַרְנְכֶם תְּדַבְּרוּ בְצַוָּאר[a] עָתָק׃ ד[2]
7 כִּי לֹא[a] מִמּוֹצָא וּמִמַּעֲרָב וְלֹא[b] מִמִּדְבַּר[c] הָרִים[d]׃ נה בטע ר״פ בסיפ. ג[3]. ל
8 כִּי־אֱלֹהִים שֹׁפֵט זֶה יַשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים׃ ג
9 כִּי כוֹס בְּיַד־יְהוָה וְיַיִן חָמַר ׀ מָלֵא מֶסֶךְ נה בטע ר״פ בסיפ. ל
וַיַּגֵּר מִזֶּה[a] אַךְ־שְׁמָרֶיהָ יִמְצוּ יִשְׁתּוּ כֹּל רִשְׁעֵי־אָרֶץ׃ ל. ל
10 וַאֲנִי אַגִּיד[a] לְעֹלָם אֲזַמְּרָה לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃ סז ר״פ לג מנה בכתיב. ל. יח[4] חס ח מנה בנ״ך
11 וְכָל־קַרְנֵי רְשָׁעִים אֲגַדֵּעַ[a] תְּרוֹמַמְנָה[b] קַרְנוֹת צַדִּיק׃ ל. ב[5]

76 עו
1 לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינֹת מִזְמוֹר לְאָסָף שִׁיר[a]׃
2 נוֹדָע בִּיהוּדָה אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל גָּדוֹל שְׁמוֹ׃ ב[1]
3 וַיְהִי בְשָׁלֵם סֻכּוֹ וּמְעוֹנָתוֹ בְצִיּוֹן׃ ג[2]
4 שָׁמָּה שִׁבַּר רִשְׁפֵי־קָשֶׁת מָגֵן וְחֶרֶב וּמִלְחָמָה סֶלָה׃ ה ר״פ[3]. ל רפי. ל
5 נָאוֹר[a] אַתָּה אַדִּיר מֵהַרְרֵי־טָרֶף[b]׃ ג[4]
6 אֶשְׁתּוֹלְלוּ ׀ אַבִּירֵי[a] לֵב נָמוּ שְׁנָתָם ל
וְלֹא־מָצְאוּ כָל־אַנְשֵׁי־חַיִל יְדֵיהֶם׃
7 מִגַּעֲרָתְךָ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב [a]נִרְדָּם וְרֶכֶב וָסוּס[a]׃ ה[5] ול בסיפ. ל
8 אַתָּה[a] ׀ נוֹרָא אַתָּה וּמִי־יַעֲמֹד לְפָנֶיךָ מֵאָז[b] אַפֶּךָ׃ יו ר״פ בסיפ. כו מלעיל. ב[6]
9 מִשָּׁמַיִם הִשְׁמַעְתָּ דִּין אֶרֶץ יָרְאָה וְשָׁקָטָה׃ ב
10 בְּקוּם־לַמִּשְׁפָּט אֱלֹהִים לְהוֹשִׁיעַ כָּל־עַנְוֵי־אֶרֶץ[a] סֶלָה׃ הו[7]
11 כִּי־[a]חֲמַת אָדָם[a] תּוֹדֶךָּ[b] שְׁאֵרִית[c] חֵמֹת[d] תַּחְגֹּר[e]׃ ב[8]. ב חד חס וחד מל[5]

[2] Mp sub loco. [3] Mm 3381. [4] Mm 25. [5] Mm 3322. Ps 76 [1] Prv 31,23. [2] Mm 2602. [3] Mm 2922. [4] Mm 966. [5] Mp sub loco. [6] Mm 3323. [7] Mm 1035. [8] Mm 3324.

4 [a] 𝔖 *'nt* = אַתָּה ‖ [b] 𝔖 2 m sg ‖ 5 [a] 𝔖 2 m sg, cf 4[a.b] ‖ 6 [a] 𝔊 *κατὰ τοῦ θεοῦ* = בַּצּוּר ‖ 7 [a] prp לֵא ‖ [b] prp וְלֵא ‖ [c] mlt Mss בָּר– ‖ [d] = inf cstr hi a רום (Vrs alit); > 𝔊[B] ‖ 9 [a] 𝔊(𝔖) + *εἰς τοῦτο* = אֶל־זֶה ‖ 10 [a] 𝔊 *ἀγαλλιάσομαι* = אָגִיל; l prb אֲגַדֵּל cf 69,31 (ל hpgr) ‖ 11 [a] prp יְג׳ ‖ [b] 𝔊𝔖 pr cop ‖ Ps 76,1 [a] 𝔊 + *πρὸς τὸν Ἀσσύριον* ‖ 5 [a] 𝔊 *φωτίζεις* = תָּאִיר, θ′ *φοβερός* cf 8.13, σ′ *ἐπιφανής*, 𝔗 *nhjr dḥjl* ‖ [b] 𝔊 *αἰωνίων*, 𝔖 *'šjn'* (= עַז?); l עַד cf Gn 49,26 Dt 33,15 ‖ 6 [a] 𝔊(𝔖) *πάντες οἱ ἀσύνετοι* = כָּל־בַּעֲרֵי ‖ 7 [a–a] 𝔊(𝔖) *ἐνύσταξαν οἱ ἐπιβεβηκότες τοὺς ἵππους*, l frt סוּס רֹכְבֵי –ְמוּ (vel נ׳ רַכָּב וָסוּס) ‖ 8 [a] > 𝔊, frt dl ‖ [b] l frt מֵעֹז cf 90,11 ‖ 10 [a] 𝔊[BS] *τῇ καρδίᾳ* ‖ 11 [a–a] prp חֲמַת אֲדָמָה vel ח׳ אֱדֹם ‖ [b] prp תּוֹרֵד ‖ [c] 𝔊𝔖𝔗 pr cop ‖ [d] prp חֵמֹתָה vel חֲמַת vel נְחָמֹת ‖ [e] 𝔊 *ἑορτάσει σοι* = תְּחָגֶּךָ.

12 נִֽדְר֣וּ וְשַׁלְּמוּ֮ לַיהוָ֪ה אֱֽלֹהֵ֫יכֶ֥ם כָּֽל־סְבִיבָ֑יו יוֹבִ֥ילוּ שַׁ֝֗י לַמּוֹרָֽא[a]׃
13 יִ֭בְצֹר ר֣וּחַ נְגִידִ֑ים נ֝וֹרָ֗א לְמַלְכֵי־אָֽרֶץ׃

77 1 לַמְנַצֵּ֥חַ עַֽל־יְדִית֗וּן[a] לְאָסָ֥ף מִזְמֽוֹר׃ — ידותון חד מן ג׳ כת כן ק[1]
2 קוֹלִ֣י אֶל־אֱלֹהִ֣ים וְאֶצְעָ֑קָה[a] ק֥וֹלִי אֶל־אֱ֝לֹהִ֗ים וְהַאֲזִ֥ין אֵלָֽי׃ — ב. ל. ב. ל
3 בְּי֥וֹם צָרָתִי֮ אֲדֹנָ֪י דָּ֫רָ֥שְׁתִּי יָדִ֤י[a]׀ לַ֣יְלָה[b] נִ֭גְּרָה[c] וְלֹ֣א תָפ֑וּג
מֵאֲנָ֖ה הִנָּחֵ֣ם נַפְשִֽׁי׃ — ב. ב
4 אֶזְכְּרָ֣ה אֱלֹהִ֣ים וְאֶהֱמָיָ֑ה אָשִׂ֓יחָה׀ וְתִתְעַטֵּ֖ף רוּחִ֣י סֶֽלָה׃ — ל. ל
5 אָ֭חַזְתָּ[a] שְׁמֻר֣וֹת עֵינָ֑י[b] נִ֝פְעַ֗מְתִּי וְלֹ֣א אֲדַבֵּֽר׃ — ל. ל. ב[2]
6 חִשַּׁ֣בְתִּי יָמִ֣ים מִקֶּ֑דֶם שְׁ֝נ֗וֹת עוֹלָמִֽים[a]׃ — ב
7 אֶ֥זְכְּרָ֥ה[a] נְגִינָתִ֗י[b] בַּ֫לָּ֥יְלָה[c] עִם־לְבָבִ֥י[c] אָשִׂ֑יחָה וַיְחַפֵּ֥שׂ[d] רוּחִֽי׃ — ג
8 הַ֭לְעוֹלָמִים יִזְנַ֥ח׀ אֲדֹנָ֑י וְלֹֽא־יֹסִ֖יף לִרְצ֣וֹת עֽוֹד׃ — ל. ג[3]. יד כת כן
9 הֶאָפֵ֣ס לָנֶ֣צַח חַסְדּ֑וֹ[a] גָּ֥מַר אֹ֝֗מֶר[a] לְדֹ֣ר וָדֹֽר׃ — ו חס[4]
10 הֲשָׁכַ֣ח חַנּ֣וֹת אֵ֑ל אִם־קָפַ֥ץ בְּ֝אַ֗ף רַחֲמָ֥יו סֶֽלָה׃ — ל. ל. ל
11 וָ֭אֹמַר חַלּ֣וֹתִי[a] הִ֑יא שְׁ֝נ֗וֹת יְמִ֣ין עֶלְיֽוֹן׃ — ל
12 אֶזְכּ֥וֹר[a] מַֽעַלְלֵי־יָ֑הּ כִּֽי־אֶזְכְּרָ֖ה מִקֶּ֣דֶם פִּלְאֶֽךָ[b]׃ — אזכור[5] ק
13 וְהָגִ֥יתִי בְכָל־פָּעֳלֶ֑ךָ[a] וּֽבַעֲלִילוֹתֶ֥יךָ אָשִֽׂיחָה׃ — ל
14 אֱ֭לֹהִים בַּקֹּ֣דֶשׁ דַּרְכֶּ֑ךָ מִי־אֵ֥ל גָּ֝ד֗וֹל כֵּאלֹהִֽים[a]׃ — ז בטע ר״פ בסיפ[6]. ל. ג[7]
15 אַתָּ֣ה הָ֭אֵל עֹ֣שֵׂה פֶ֑לֶא הוֹדַ֖עְתָּ בָעַמִּ֣ים עֻזֶּֽךָ׃ — יו ר״פ בסיפ. ב
16 גָּאַ֣לְתָּ בִּזְר֣וֹעַ[a] עַמֶּ֑ךָ בְּנֵי־יַעֲקֹ֖ב וְיוֹסֵ֣ף סֶֽלָה׃ — ב פסוק בזה הטעמ בשלש ספרים. ב פסוק בטע בשלש ספרים. ל. ג[8]
17 רָ֘א֤וּךָ מַּ֨יִם׀ אֱלֹהִ֗ים רָא֣וּךָ מַּ֣יִם יָחִ֑ילוּ[a] אַ֝֗ף יִרְגְּז֥וּ תְהֹמֽוֹת׃ — ג[9]. ג[9]
18 זֹ֤רְמוּ[a] מַ֨יִם׀ עָב֗וֹת[a] ק֭וֹל נָתְנ֣וּ שְׁחָקִ֑ים אַף־חֲ֝צָצֶ֗יךָ יִתְהַלָּֽכוּ׃ — ל וחס. כל חס ב מ ב מל[10]

Ps 77 [1]Mm 3267. [2]Mm 3325. [3]Mm 1777. [4]Mm 3122. [5]Mm 832. [6]Mm 3288. [7]Mm 21. [8]Mm 1858. [9]Mm 3326. [10]Mm 800.

12 [a] 𝔊(𝔖) *τῷ φοβερῷ* cf 5.8.13 (𝔊 cj c 13), l לַנּוֹרָא; σ′ *τῷ νομοδότῃ* = לַמּוֹרֶה ‖ **Ps 77,1** [a] mlt Mss 𝔗 ut Q, K𝔊 יְדִי׳ ‖ **2** [a] Ms 𝔊𝔖 א׳ ‖ **3** [a] 𝔊 pl, 𝔖 *w'jdh* = וְיָדוֹ ‖ [b] prb dl m cs ‖ [c] 𝔊 *ἐναντίον αὐτοῦ* = נֶגְדּוֹ (𝔖 *ngdtnj*) ‖ **5** [a] 𝔊𝔖 3 pl; σ′Hier 1 sg, l prb ־תִּי ‖ [b] 𝔊[B] *οἱ ἐχθροί μου* ‖ **6** [a] tr huc 7[c—c] m cs ‖ **7** [a] 𝔊σ′𝔖 cj c 6 ‖ [b] 𝔊(𝔖) *καὶ ἐμελέτησα* = וְהָגִיתִי, 𝔊 cj c 6 ‖ [c—c] cf 6[a] ‖ [d] σ′θ′𝔖 Hier 1 sg ‖ **9** [a—a] > 𝔊; 𝔖 pr *'w* = אוֹ ‖ **11** [a] α′(𝔖 Hier) *ἀρρωστία μου* = חֲלוֹתִי; l 𝔐 cf σ′ *τρῶσίς μου* ‖ **12** [a] mlt Mss Vrs ut Q, sic l; K אַזְכִּיר ‖ [b] mlt Mss Vrs פְּלָאֶיךָ ‖ **13** [a] mlt Mss 𝔊𝔖 פְּעָלֶיךָ ‖ **14** [a] 𝔊𝔖 + suff 1 pl ‖ **16** [a] 𝔊𝔖𝔗 + suff 2 sg ‖ **17** [a] 𝔊α′ε′𝔖 pr cop ‖ **18** [a—a] 𝔊 *πλῆθος ἤχους ὑδάτων* (cj c 17).

19 קוֹל רַעַמְךָ׀ בַּגַּלְגַּל הֵאִירוּ בְרָקִיםᵃ תֵּבֵל רָגְזָהᵇ וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ׃ ל

20 בַּיָּם דַּרְכֶּךָ וּשְׁבִילְיךָᵃ בְּמַיִם רַבִּים וְעִקְּבוֹתֶיךָ לֹא נֹדָעוּ׃ ושבילך ק . ז רפי[11]

21 נָחִיתָ כַצֹּאן עַמֶּךָ בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן׃ בׄ[12] ר״פ וחד מן יאׄ[13] ר״פ וס״פ ב . בׄ וס״פ

78 1 מַשְׂכִּיל לְאָסָף עח

הַאֲזִינָה עַמִּי תּוֹרָתִי הַטּוּ אָזְנְכֶםᵃ לְאִמְרֵי־פִי׃ יׄ . גׄ . ה

2 אֶפְתְּחָה בְמָשָׁל פִּי אַבִּיעָה חִידוֹת מִנִּי־קֶדֶם׃ ל . בׄ[2]

3 אֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ וַנֵּדָעֵם וַאֲבוֹתֵינוּ סִפְּרוּ־לָנוּ׃

4 לֹא נְכַחֵדᵃ׀ מִבְּנֵיהֶם לְדוֹר אַחֲרוֹן מְסַפְּרִים

תְּהִלּוֹת יְהוָה וֶעֱזוּזוֹᵇ וְנִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה׃ דׄ[3] . ל . ל חס[4]

5 וַיָּקֶם עֵדוּת׀ בְּיַעֲקֹב וְתוֹרָה שָׂם בְּיִשְׂרָאֵל כׄ[5] . ה[6]

אֲשֶׁר צִוָּה אֶת־אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדִיעָם לִבְנֵיהֶם׃

6 לְמַעַן יֵדְעוּ׀ דּוֹר אַחֲרוֹן בָּנִים יִוָּלֵדוּ יבׄ[7]

יָקֻמוּᵃ וִיסַפְּרוּᵇ לִבְנֵיהֶם׃ 7 וְיָשִׂימוּ בֵאלֹהִים כִּסְלָם ז חס[8] . ג . גׄ[9]

וְלֹא יִשְׁכְּחוּ מַעַלְלֵי־אֵל וּמִצְוֹתָיו יִנְצֹרוּ׃

8 וְלֹא יִהְיוּ׀ כַּאֲבוֹתָם דּוֹר סוֹרֵר וּמֹרֶה יגׄ[10] ר״פ בכתיב ה מנה בתלים וכל ד״ה דכות ב מ ב וחד מן ד ר״פ ולא לא ולא . ג וכל יחזק דכות ב מ א . ה חס[11]

דּוֹר לֹא־הֵכִיןᵃ לִבּוֹ וְלֹא־נֶאֶמְנָה אֶתᵇ־אֵל רוּחוֹ׃

9 ᵃבְּנֵי־אֶפְרַיִם נוֹשְׁקֵיᵇ רוֹמֵי־קָשֶׁת הָפְכוּ בְּיוֹם קְרָב׃ ב בליש[12] . ג קמ[13]

10 לֹא שָׁמְרוּ בְּרִית אֱלֹהִים וּבְתוֹרָתוֹ מֵאֲנוּ לָלֶכֶת׃ ג ב מל וחד חס

11 וַיִּשְׁכְּחוּ עֲלִילוֹתָיו וְנִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר הֶרְאָם׃

12 נֶגֶד אֲבוֹתָם עָשָׂה פֶלֶא בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שְׂדֵה־צֹעַן׃ לא ר״פ וס״פ ב[14]

13 בָּקַע יָם וַיַּעֲבִירֵם וַיַּצֶּב־מַיִם כְּמוֹ־נֵדᵃ׃ ב חד חס וחד מל[15]

14 וַיַּנְחֵם בֶּעָנָן יוֹמָם וְכָלᵃ־הַלַּיְלָה בְּאוֹר אֵשׁ׃ ז[16]

15 יְבַקַּע צֻרִים בַּמִּדְבָּר וַיַּשְׁקְᵃ כִּתְהֹמוֹתᵇ רַבָּה׃

[11] Mm 753. [12] Mm 3327. [13] Mm 729. **Ps 78** [1] Mm 3328. [2] Mm 3572. [3] Mm 474. [4] Textus contra Mp, cf Ps 78,11 et Mp sub loco. [5] Mm 1991. [6] Mm 2797. [7] Mm 801. [8] Mm 1709. [9] Mm 3329. [10] Mm 3249. [11] Mm 1121. [12] Mm 2474. [13] Mm 3851. [14] Mm 729. [15] Gn 32,24. [16] Mm 1653.

19 ᵃ 𝔊𝔖 Hier + suff 2 sg cf 97,4 ‖ ᵇ pc Mss רָאֲתָה ut 97,4 ‖ **20** ᵃ mlt Mss ut Q, sic l; K 𝔊𝔖 Hier ־ֶיךָ ‖ **Ps 78,1** ᵃ pc Mss 𝔖𝔗 אזניכם ‖ **4** ᵃ 𝔊 (Hier) ἐκρύβη = נִכְחַד ‖ ᵇ pc Mss ועז(ו)זו = וְעֻזּוֹ; huc tr ‸ ‖ **6** ᵃ 𝔊𝔖 pr cop, l frt וְיָ׳ (hpgr) ‖ ᵇ 𝔊 + suff 3 m pl ‖ **8** ᵃ pc Mss הבין ‖ ᵇ mlt Mss אל ‖ **9** ᵃ gl? ‖ ᵇ pc Mss נוקשי ‖ **13** ᵃ 𝔊(𝔖𝔗) ἀσκόν = נֹד cf 33,7ᵃ ‖ **14** ᵃ > pc Mss 𝔗 ‖ **15** ᵃ 𝔊𝔖 + suff 3 pl ‖ ᵇ mlt Mss בִּתְ׳.

16 וַיּוֹצִ֣א נוֹזְלִ֣ים מִסָּ֑לַע וַיּ֖וֹרֶד כַּנְּהָר֣וֹת מָֽיִם׃
17 וַיּוֹסִ֣יפוּ ע֭וֹד לַחֲטֹא־ל֑וֹ לַֽמְר֥וֹת עֶ֝לְי֗וֹן בַּצִּיָּֽה׃
18 וַיְנַסּוּ־אֵ֥ל בִּלְבָבָ֑ם לִֽשְׁאׇל־אֹ֥כֶל לְנַפְשָֽׁם׃
19 [a]וַֽיְדַבְּר֗וּ בֵּֽאלֹ֫הִ֥ים[a] אָ֭מְרוּ הֲי֣וּכַל אֵ֑ל לַעֲרֹ֥ךְ שֻׁ֝לְחָ֗ן בַּמִּדְבָּֽר׃
20 הֵ֤ן הִכָּה־צ֨וּר ׀ וַיָּז֣וּבוּ מַיִם֮ וּנְחָלִ֪ים יִשְׁ֫טֹ֥פוּ
הֲגַם־לֶ֭חֶם י֣וּכַל תֵּ֑ת אִם־יָכִ֖ין שְׁאֵ֣ר לְעַמּֽוֹ׃ [בְּיִשְׂרָאֵֽל[b]׃
21 לָכֵ֤ן[a] ׀ שָׁמַ֥ע יְהֹוָ֗ה וַֽיִּתְעַבָּ֥ר וְ֭אֵשׁ נִשְּׂקָ֣ה בְיַעֲקֹ֑ב [b]וְגַם־אַ֝֗ף עָלָ֥ה
22 כִּ֤י לֹ֣א הֶ֭אֱמִינוּ בֵּאלֹהִ֑ים וְלֹ֥א בָ֝טְח֗וּ בִּישׁוּעָתֽוֹ׃
23 וַיְצַ֣ו שְׁחָקִ֣ים מִמָּ֑עַל וְדַלְתֵ֖י שָׁמַ֣יִם פָּתָֽח׃
24 וַיַּמְטֵ֬ר עֲלֵיהֶ֣ם מָ֣ן לֶאֱכֹ֑ל[a] וּדְגַן־שָׁ֝מַ֗יִם נָ֣תַן לָֽמוֹ׃
25 לֶ֣חֶם אַ֭בִּירִים אָ֣כַל אִ֑ישׁ צֵידָ֬ה שָׁלַ֖ח לָהֶ֣ם[a] לָשֹֽׂבַע׃
26 יַסַּ֣ע קָ֭דִים בַּשָּׁמָ֑יִם[a] וַיְנַהֵ֖ג בְּעֻזּ֣וֹ תֵימָֽן׃
27 וַיַּמְטֵ֬ר עֲלֵיהֶ֣ם[a] כֶּעָפָ֣ר שְׁאֵ֑ר וּֽכְח֥וֹל יַ֝מִּ֗ים ע֣וֹף כָּנָֽף׃
28 וַ֭יַּפֵּל[a] בְּקֶ֣רֶב מַחֲנֵ֑הוּ[b] סָ֝בִ֗יב לְמִשְׁכְּנֹתָֽיו[c]׃
29 וַיֹּאכְל֣וּ וַיִּשְׂבְּע֣וּ מְאֹ֑ד וְ֝תַאֲוָתָ֗ם יָבִ֥א לָהֶֽם׃
30 לֹא־זָר֥וּ מִתַּאֲוָתָ֑ם ע֝֗וֹד אָכְלָ֥ם בְּפִיהֶֽם׃ [יִשְׂרָאֵ֣ל הִכְרִֽיעַ׃
31 וְאַ֤ף אֱלֹהִ֨ים ׀ עָלָ֬ה בָהֶ֗ם וַֽ֭יַּהֲרֹג בְּמִשְׁמַנֵּיהֶ֑ם וּבַחוּרֵ֖י
32 בְּכׇל־זֹ֥את חָֽטְאוּ־ע֑וֹד וְלֹֽא־הֶ֝אֱמִ֗ינוּ בְּנִפְלְאוֹתָֽיו׃
33 וַיְכַל־בַּהֶ֥בֶל יְמֵיהֶ֑ם וּ֝שְׁנוֹתָ֗ם בַּבֶּהָלָֽה׃
34 אִם־הֲרָגָ֥ם וּדְרָשׁ֑וּהוּ וְ֝שָׁ֗בוּ וְשִֽׁחֲרוּ־אֵֽל[a]׃
35 וַֽ֭יִּזְכְּרוּ כִּֽי־אֱלֹהִ֣ים צוּרָ֑ם וְאֵ֥ל עֶ֝לְי֗וֹן[a] גֹּאֲלָֽם׃
36 וַיְפַתּ֥וּהוּ בְּפִיהֶ֑ם וּ֝בִלְשׁוֹנָ֗ם יְכַזְּבוּ־לֽוֹ׃
37 וְ֭לִבָּם לֹא־נָכ֣וֹן עִמּ֑וֹ וְלֹ֥א נֶ֝אֶמְנ֗וּ בִּבְרִיתֽוֹ׃
38 וְה֤וּא רַח֨וּם ׀ יְכַפֵּ֥ר עָוֺן֮ וְֽלֹא־יַ֫שְׁחִ֥ית ס יא
וְ֭הִרְבָּה לְהָשִׁ֣יב אַפּ֑וֹ וְלֹֽא־יָ֝עִ֗יר[a] כׇּל־חֲמָתֽוֹ׃

16 ד[17] . ב מל . ו[18]
17 ל[19] . ל גריש[20]
18 ט . ו חס[21]
19 ל
20 ד ב מל וב חס
21 ל . כג פסוק וגם ובתר תלת מילין[22]
22 נה בטע ר״פ בסיפ
25 ל[23]
26 ל[24]
28 ג[25] . ב חד חס וחד מל
29 יג[26] ה[27] מנה חס
31 ט ר״פ
34 ל . ל
36 חצי הספר
38 לג ר״פ
ב . ח

[17] Mm 1074. [18] Mm 3042. [19] Mp sub loco. [20] וחד לַמְרוֹת עֵנֵי Jes 3,8. [21] Mm 1393. [22] Mm 1629. [23] Mm 482. [24] Mm 3493. [25] Mm 16. [26] Mm 679. [27] Mm 871.

19 [a–a] prb dl m cs ‖ **21** [a] prb dl cf 59 ‖ [b–b] frt add ‖ **24** [a] > Ms, frt dl ‖ **25** [a] frt dl m cs ‖ **26** [a] 𝔊 σ′ (Hier) *ἐξ οὐρανοῦ* ‖ **27** [a] prb dl m cs ‖ **28** [a] 𝔊(𝔖 Hier) *καὶ ἐπέπεσον* = וַיִּפְּלוּ ‖ [b] 𝔊 σ′𝔖 suff 3 pl ‖ [c] 𝔊𝔖 suff 3 pl ‖ **34** [a] 𝔖 *lwth* = אֵלָיו ‖ **35** [a] cf 2,2[b] ‖ **38** [a] cf 2,2[b]; 𝔊 *ἐκκαύσει* = יַבְעִיר?

39 וַיִּזְכֹּר כִּי־בָשָׂר הֵמָּה רוּחַ הוֹלֵךְ וְלֹא יָשׁוּב׃ — כז[28] מל וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה . ל[29]
40 כַּמָּה[a] יַמְרוּהוּ בַמִּדְבָּר יַעֲצִיבוּהוּ בִּישִׁימוֹן׃ — ל ומל
41 וַיָּשׁוּבוּ וַיְנַסּוּ אֵל וּקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל הִתְווּ׃ — ב . ל
42 לֹא־זָכְרוּ אֶת־יָדוֹ יוֹם אֲשֶׁר־פָּדָם מִנִּי[a]־צָר׃
43 אֲשֶׁר־שָׂם בְּמִצְרַיִם אֹתוֹתָיו וּמוֹפְתָיו בִּשְׂדֵה־צֹעַן׃ — ג . ג ב חס וחד מל[30]
44 וַיַּהֲפֹךְ לְדָם יְאֹרֵיהֶם וְנֹזְלֵיהֶם בַּל־יִשְׁתָּיוּן׃
45 יְשַׁלַּח בָּהֶם[a] עָרֹב וַיֹּאכְלֵם וּצְפַרְדֵּעַ וַתַּשְׁחִיתֵם׃ — יב[31]
46 וַיִּתֵּן לֶחָסִיל יְבוּלָם וִיגִיעָם לָאַרְבֶּה׃ — ב
47 יַהֲרֹג בַּבָּרָד גַּפְנָם וְשִׁקְמוֹתָם בַּחֲנָמַל׃
48 וַיַּסְגֵּר לַבָּרָד[a] בְּעִירָם וּמִקְנֵיהֶם לָרְשָׁפִים׃ — ב
49 יְשַׁלַּח־בָּם ׀ חֲרוֹן אַפּוֹ עֶבְרָה וָזַעַם וְצָרָה מִשְׁלַחַת מַלְאֲכֵי[a] [רָעִים׃ — יב[31] . ב
50 יְפַלֵּס נָתִיב לְאַפּוֹ[a] לֹא[b]־חָשַׂךְ מִמָּוֶת נַפְשָׁם וְחַיָּתָם — ז[32]
[לַדֶּבֶר הִסְגִּיר׃
51 וַיַּךְ כָּל־בְּכוֹר בְּמִצְרָיִם[a] רֵאשִׁית אוֹנִים[b] בְּאָהֳלֵי־חָם׃ — כה
52 וַיַּסַּע כַּצֹּאן עַמּוֹ וַיְנַהֲגֵם כַּעֵדֶר[a] בַּמִּדְבָּר׃ — ג[33]
53 וַיַּנְחֵם לָבֶטַח וְלֹא פָחָדוּ וְאֶת־אוֹיְבֵיהֶם כִּסָּה הַיָּם׃ — ז[34] . ו מל
54 וַיְבִיאֵם אֶל־גְּבוּל קָדְשׁוֹ הַר־זֶה קָנְתָה יְמִינוֹ׃
55 וַיְגָרֶשׁ מִפְּנֵיהֶם ׀ גּוֹיִם וַיַּפִּילֵם בְּחֶבֶל נַחֲלָה וַיַּשְׁכֵּן — ב[35]
[בְּאָהֳלֵיהֶם שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃
56 וַיְנַסּוּ וַיַּמְרוּ אֶת־אֱלֹהִים עֶלְיוֹן וְעֵדוֹתָיו לֹא שָׁמָרוּ׃ — ה . ו קמ[36]
57 וַיִּסֹּגוּ וַיִּבְגְּדוּ כַּאֲבוֹתָם נֶהְפְּכוּ כְּקֶשֶׁת[a] רְמִיָּה׃ — ב
58 וַיַּכְעִיסוּהוּ בְּבָמוֹתָם וּבִפְסִילֵיהֶם יַקְנִיאוּהוּ׃ — ב חד ר״פ וחד ס״פ
59 שָׁמַע אֱלֹהִים וַיִּתְעַבָּר וַיִּמְאַס מְאֹד בְּיִשְׂרָאֵל׃ — ג[37]
60 וַיִּטֹּשׁ מִשְׁכַּן שִׁלוֹ[a] אֹהֶל שִׁכֵּן[b] בָּאָדָם׃ — ח כת ו בליש[38]

[28] Mm 1788. [29] Mm 2494. [30] Mm 3330. [31] Mm 440. [32] Mm 1676. [33] Mm 3493. [34] Mm 1653. [35] Gn 3,24, וחד ישכן Ps 7,6. [36] Mm 3053. [37] Mm 3308. [38] Mm 1525.

40 [a] *S* *hnwn* = הֵמָּה ‖ **42** [a] *𝔊*(*S*[W]) *ἐκ χειρός* cf 61 ‖ **45** [a] pc Mss בָּם ‖ **48** [a] 2 Mss בַּבָּ׳ (ex 47), Ms σ′ לַדֶּבֶר (ut 50) ‖ **49** [a] l c Ms Vrs אָכִים— ‖ **50** [a] pc Mss בְּאַ׳ ‖ [b] pc Mss *S𝔗* וְלֹא ‖ **51** [a] 2 Mss *S𝔗* מִצְ׳ ‖ [b] pc Mss Vrs אֹנָם ‖ **52** [a] mlt Mss Edd כְּ׳ ‖ **57** [a] 2 Mss בְּקֶ׳ cf *𝔊** ‖ **60** [a] mlt Mss שִׁ(י)לֹה ‖ [b] *𝔊*(θ′*S𝔗*) *κατεσκήνωσεν* = שָׁכַן.

61 וַיִּתֵּן לַשְּׁבִי עֻזּוֹ[a] וְתִפְאַרְתּוֹ[b] בְיַד־צָר׃
62 וַיַּסְגֵּר לַחֶרֶב עַמּוֹ וּבְנַחֲלָתוֹ הִתְעַבָּר׃ ב . ל
63 בַּחוּרָיו אָכְלָה־אֵשׁ וּבְתוּלֹתָיו לֹא הוּלָּלוּ[a]׃ ל . ל ומל
64 כֹּהֲנָיו בַּחֶרֶב נָפָלוּ וְאַלְמְנֹתָיו לֹא תִבְכֶּינָה[a]׃
65 וַיִּקַץ כְּיָשֵׁן ׀ אֲדֹנָי כְּגִבּוֹר מִתְרוֹנֵן מִיָּיִן׃ ג חס[39] . קלד[40] . ל
66 וַיַּךְ־צָרָיו אָחוֹר חֶרְפַּת עוֹלָם נָתַן לָמוֹ׃
67 וַיִּמְאַס בְּאֹהֶל יוֹסֵף וּבְשֵׁבֶט אֶפְרַיִם לֹא בָחָר׃ ל[41]
68 וַיִּבְחַר אֶת־שֵׁבֶט יְהוּדָה אֶת־הַר צִיּוֹן אֲשֶׁר אָהֵב׃ ט[42]
69 וַיִּבֶן [a]כְּמוֹ[b]־רָמִים[a][c] מִקְדָּשׁוֹ כְּאֶרֶץ[d] יְסָדָהּ לְעוֹלָם׃ ה[43] . ד[44]
70 וַיִּבְחַר בְּדָוִד עַבְדּוֹ וַיִּקָּחֵהוּ מִמִּכְלְאֹת צֹאן׃ ל וחס[45]
71 מֵאַחַר עָלוֹת הֱבִיאוֹ לִרְעוֹת בְּיַעֲקֹב עַמּוֹ[a] וּבְיִשְׂרָאֵל נַחֲלָתוֹ׃ ה[46] . ב[47] . ג
72 וַיִּרְעֵם כְּתֹם[a] לְבָבוֹ וּבִתְבוּנוֹת[b] כַּפָּיו יַנְחֵם׃ ל[48] . ל

79 עט

1 מִזְמוֹר לְאָסָף
אֱלֹהִים בָּאוּ גוֹיִם ׀ בְּנַחֲלָתֶךָ טִמְּאוּ אֶת־הֵיכַל קָדְשֶׁךָ ג[1]
שָׂמוּ אֶת־יְרוּשָׁלַםִ לְעִיִּים׃
2 נָתְנוּ אֶת־נִבְלַת עֲבָדֶיךָ מַאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמָיִם ב ר״פ[2]
בְּשַׂר חֲסִידֶיךָ לְחַיְתוֹ־אָרֶץ׃
3 שָׁפְכוּ דָמָם ׀ כַּמַּיִם סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלָםִ וְאֵין קוֹבֵר׃ ח[3] קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ א . ב חד מל וחד חס
4 הָיִינוּ חֶרְפָּה לִשְׁכֵנֵינוּ לַעַג וָקֶלֶס לִסְבִיבוֹתֵינוּ׃ ב מל
5 עַד־מָה יְהוָה תֶּאֱנַף לָנֶצַח תִּבְעַר כְּמוֹ־אֵשׁ קִנְאָתֶךָ׃ ד[4]
6 שְׁפֹךְ חֲמָתְךָ אֶל־[a]הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא־יְדָעוּךָ ה
וְעַל מַמְלָכוֹת[b] אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרָאוּ׃ ל[5]
7 כִּי אָכַל[a] אֶת־יַעֲקֹב וְאֶת־נָוֵהוּ הֵשַׁמּוּ׃ ב

[39] Mm 3331. [40] Cf Okhl II, 151 et Mp sub loco. [41] וחד ולשבט Jos 13,33. [42] Mm 3212. [43] Mm 1114. [44] Mm 2292. [45] וחד ממכלאתיך Ps 50,9 cf Mp sub loco. [46] Mm 245. [47] Mm 3332. [48] Mm 3007. Ps 79 [1] Mm 2881. [2] Mp sub loco. [3] Mm 2491. [4] Mm 975. [5] Mm 2510.

61 [a] 𝔊 α′ suff 3 pl, 𝔖 *ʿmh* = עַמּוֹ ‖ [b] 𝔊 α′ suff 3 pl ‖ **63** [a] 𝔊[L] *ἐπενθήθησαν*, 𝔊[BS] *ἐπένθησαν* ‖ **64** [a] 𝔊(𝔖 Hier) *κλαυσθήσονται* = תִּבָּכֶינָה ‖ **69** [a—a] l prb כִּמְרֹמִים cf 148,1 ‖ [b] 𝔖 *ʾl* = בְּמוֹ? ‖ [c] 𝔊(θ′ Hier 𝔗) *μονοκερώτων* = רֵ' ‖ [d] mlt Mss 𝔊𝔖 בָּאָרֶץ ‖ **71** [a] pc Mss 𝔊 עַבְדּוֹ cf 70 ‖ **72** [a] mlt Mss Vrs בְּתֹם ‖ [b] mlt Mss 𝔖 Hier —נַת ‖ **Ps 79,6** [a] l c nonn Mss 𝔊𝔖𝔗 עַל ‖ [b] Jer 10,25 מִשְׁפָּחוֹת ‖ **7** [a] l c mlt Mss Vrs et Jer 10,25 אָכְלוּ.

8 אַל־תִּזְכָּר־לָנוּ עֲוֺנֹת רִאשֹׁנִים מַהֵר יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ כִּי דַלּוֹנוּ ד חס . ה[6] . ל מל . ל
9 עָזְרֵנוּ׀ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׁמֶךָ[a] [מְאֹד׃ ב[7]
וְהַצִּילֵנוּ[b] וְכַפֵּר עַל־חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ׃ ל בסיפ . ד[8]
10 לָמָּה׀ יֹאמְרוּ[a] הַגּוֹיִם[b] אַיֵּה אֱלֹהֵיהֶם
יִוָּדַע בַּגֹּיִים[c] לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דַּם־עֲבָדֶיךָ הַשָּׁפוּךְ׃ בגוים[9] חד מן ה[10] זוגין כת י וקר ו וחד מן ב[11] כת כן . ל
11 תָּבוֹא לְפָנֶיךָ אֶנְקַת אָסִיר כְּגֹדֶל זְרוֹעֲךָ הוֹתֵר[a] בְּנֵי תְמוּתָה׃ ב[12] . ב
12 וְהָשֵׁב לִשְׁכֵנֵינוּ שִׁבְעָתַיִם אֶל־חֵיקָם חֶרְפָּתָם אֲשֶׁר חֵרְפוּךָ אֲדֹנָי׃ ד . ו[13] . קלד[14]
13 וַאֲנַחְנוּ עַמְּךָ׀ וְצֹאן מַרְעִיתֶךָ נוֹדֶה לְּךָ לְעוֹלָם לְדֹר וָדֹר
[נְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ׃

80 1 לַמְנַצֵּחַ אֶל־[a]שֹׁשַׁנִּים[b] עֵדוּת לְאָסָף מִזְמוֹר[c]׃ ל וכל על שושן דכות . ב חס
פ
2 רֹעֵה יִשְׂרָאֵל׀ הַאֲזִינָה נֹהֵג כַּצֹּאן יוֹסֵף ד כת ה . יו
יֹשֵׁב הַכְּרוּבִים הוֹפִיעָה׃ 3 לִפְנֵי[a] אֶפְרַיִם׀ וּבִנְיָמִן[b] וּמְנַשֶּׁה[c] ל . ב דמטע[1] . ט וכל יהודה ויוסף דכות[2]
עוֹרְרָה אֶת־גְּבוּרָתֶךָ וּלְכָה לִישֻׁעָתָה לָּנוּ׃ ד[3] מל וכל לשון הליכה דכות ב מ ג . ו חס בליש
4 אֱלֹהִים[a] הֲשִׁיבֵנוּ וְהָאֵר פָּנֶיךָ וְנִוָּשֵׁעָה׃ ל[4] . ג[5]
5 יְהוָה אֱלֹהִים[a] צְבָאוֹת עַד־מָתַי עָשַׁנְתָּ[b] בִּתְפִלַּת עַמֶּךָ[c]׃
6 הֶאֱכַלְתָּם[a] לֶחֶם דִּמְעָה וַתַּשְׁקֵמוֹ[a] בִּדְמָעוֹת שָׁלִישׁ[b]׃ ל . ל . ל
7 תְּשִׂימֵנוּ מָדוֹן לִשְׁכֵנֵינוּ וְאֹיְבֵינוּ יִלְעֲגוּ־לָמוֹ[a]׃
8 אֱלֹהִים[a] צְבָאוֹת הֲשִׁיבֵנוּ וְהָאֵר פָּנֶיךָ וְנִוָּשֵׁעָה[b]׃ ל[4] . ג
9 גֶּפֶן מִמִּצְרַיִם תַּסִּיעַ תְּגָרֵשׁ גּוֹיִם וַתִּטָּעֶהָ׃ ל
10 פִּנִּיתָ לְפָנֶיהָ וַתַּשְׁרֵשׁ שָׁרָשֶׁיהָ וַתְּמַלֵּא[a]־אָרֶץ[b]׃ ל
11 כָּסּוּ[a] הָרִים צִלָּהּ וַעֲנָפֶיהָ אַרְזֵי־אֵל׃ ב[6] . ב
12 [a]תְּשַׁלַּח קְצִירֶהָ עַד־יָם וְאֶל־נָהָר יוֹנְקוֹתֶיהָ׃ ה[7] . ל[5] . ל ומל
13 לָמָּה פָּרַצְתָּ גְדֵרֶיהָ וְאָרוּהָ כָּל־עֹבְרֵי דָרֶךְ׃ ל . ל[5]

[6] Mm 823. [7] Mm 4189. [8] Mm 709. [9] Mm 832. [10] Mm 2195. [11] Mm 181. [12] Nu 14,19. [13] Mm 31. [14] Cf Okhl II, 151 et Mp sub loco. Ps 80 [1] Prv 4,3. [2] Mm 334. [3] Mm 2214. [4] Mm 3333. [5] Mp sub loco. [6] Mm 3334. [7] Mm 473.

9 [a] 𝔊 + *κύριε* ‖ [b] 𝔊𝔖 om cop ‖ **10** [a] Ms יֹאמַר ‖ [b] pc Mss 𝔊^{BS}𝔎 בַּגּ׳ ‖ [c] mlt Mss ut Q ‖ **11** [a] 𝔖(𝔗) *šrj* = הַתֵּר cf 105,20 ‖ **Ps 80,1** [a] nonn Mss עַל ‖ [b] cf 45,1[a] ‖ [c] 𝔊 + *ὑπὲρ τοῦ Ἀσσυρίου* ‖ **3** [a] nonn Mss לבני ‖ [b] > Ms ‖ [c] > 2 Mss ‖ **4** [a] 𝔖𝔏 ut 8.20 א׳ צבאות ‖ **5** [a] > 2 Mss, prb dl ‖ [b] frt verb aram ‖ [c] Ms עֲבָדֶיךָ, 𝔊(𝔖) *τοῦ δούλου σου* ‖ **6** [a] 𝔊 σ′ suff 1 pl ‖ [b] > 𝔖 ‖ **7** [a] 2 Mss 𝔊σ′𝔖 לָנוּ ‖ **8** [a] 𝔊 pr *κύριε*; l frt יהוה pro א׳ ‖ [b] 𝔊 + *διάψαλμα* = סֶלָה ‖ **10** [a] 2 Mss 𝔊*𝔖 וַתְּמַלֵּא ‖ [b] pc Mss הָא׳ cf 𝔊 ‖ **11** [a] 𝔊 sg ‖ **12** [a] frt v exc cf 4.8.

14 יְכַרְסְמֶנָּה חֲזִיר מִיָּ֑עַר[a] וְזִיז[b] שָׂדַי יִרְעֶנָּה׃ ד אות תלויות[8]
15 אֱלֹהִים צְבָאוֹת שׁוּב־נָא הַבֵּט מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה
וּפְקֹד גֶּפֶן זֹאת׃ 16 וְכַנָּה[a] אֲשֶׁר־נָטְעָה יְמִינֶךָ
[b]וְעַל־בֵּן [c]אִמַּצְתָּה לָּךְ׃[b] ל . ב חד חס וחד מל
17 שְׂרֻפָה[a] בָאֵשׁ כְּסוּחָה[b] מִגַּעֲרַת פָּנֶיךָ יֹאבֵדוּ׃ ב חד חס וחד מל[9]
18 תְּהִי־יָדְךָ עַל־אִישׁ יְמִינֶךָ עַל[a]־בֶּן־אָדָם אִמַּצְתָּ לָּךְ׃ ה[10] . ב . ב חד חס וחד מל
19 וְלֹא[a]־נָסוֹג מִמֶּךָּ תְּחַיֵּנוּ וּבְשִׁמְךָ נִקְרָא׃ יד[11] ר״פ בכתיב ה מנה בתלים וכל ר״ה דכות ב מ ב . ב
20 יְהוָה אֱלֹהִים[a] צְבָאוֹת הֲשִׁיבֵנוּ הָאֵר[b] פָּנֶיךָ וְנִוָּשֵׁעָה׃ ל[12] . ל . ג

81 (פא)[a] 1 לַמְנַצֵּחַ ׀ עַל־הַגִּתִּית[a] לְאָסָף[b]׃ ה בטע
2 הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים עוּזֵּנוּ הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃ ב ר״פ[1] . ל מל
3 שְׂאוּ־זִמְרָה וּתְנוּ־תֹף כִּנּוֹר נָעִים עִם־נָבֶל׃ יא ר״פ
4 תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר בַּכֵּסֶה[a] לְיוֹם חַגֵּנוּ[b]׃ ד בטע ר״פ
5 כִּי חֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט[a] לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃ נה בטע ר״פ בסיפ
6 עֵדוּת ׀ בִּיהוֹסֵף שָׂמוֹ בְּצֵאתוֹ [a]עַל־אֶרֶץ[a] מִצְרָיִם ד[2] . ט וכל על ארץ[3] מצרים דאורית דכות
שְׂפַת לֹא־יָדַעְתִּי[b] אֶשְׁמָע[b]׃
7 הֲסִירוֹתִי[a] מִסֵּבֶל שִׁכְמוֹ כַּפָּיו[b] מִדּוּד[c] תַּעֲבֹרְנָה[d]׃ ב מל[4] . ל[5] . ב[6]
8 בַּצָּרָה קָרָאתָ וָאֲחַלְּצֶךָּ אֶעֶנְךָ[a] בְּסֵתֶר רַעַם ל . ה
אֶבְחָנְךָ[b] עַל־מֵי מְרִיבָה סֶלָה׃ ל
9 שְׁמַע עַמִּי[a] וְאָעִידָה בָּךְ יִשְׂרָאֵל אִם־תִּשְׁמַע־לִי׃ ה[7]
10 לֹא־יִהְיֶה בְךָ אֵל זָר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֵכָר׃ ב[8] . ל
11 אָנֹכִי ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמַּעַלְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם יב . ד[9] . ב[10]
[a]הַרְחֶב־פִּיךָ וַאֲמַלְאֵהוּ[a]׃ ל

[8] Mm 3557. [9] Mm 1695. [10] Mm 3301. [11] Mm 3249. [12] Mm 3333. Ps 81 [1] Mm 3335. [2] Mm 2842. [3] Mm 2946. [4] Mm 3336. [5] וחד מדור Ps 84,11. [6] Mm 2657. [7] Mm 1230. [8] Mm 3337. [9] Mm 2399. [10] Mm 1170.

14 [a] ע suspensum ‖ [b] pc Mss וְזִיו cf 50,11[b] ‖ **16** [a] 𝔊 *καὶ κατάρτισαι αὐτήν* = וְכוֹנְנָהּ? 𝔖 *wlst'* et propaginem; prp וְכַנָּהּ vel וְגַנָּה ‖ [b–b] ex 18, dl ‖ [c] 𝔊(𝔖) + *ἀνθρώπου* cf 18 ‖ **17** [a] prp שְׂרָפֶהָ ‖ [b] prp כְּסָחוּהָ ‖ **18** [a] nonn Mss 𝔊𝔖 Hier וְעַל ‖ **19** [a] 2 Mss 𝔗 לא ‖ **20** [a] dl ‖ [b] pc Mss 𝔊𝔖 'וְה ut 4.8 ‖ **Ps 81** [a] numerus > L ‖ **1** [a] cf 8,1[a] ‖ [b] pc Mss 𝔊 + מִזְמוֹר ‖ **4** [a] mlt Mss 'בַּכֶּ, nonn Mss בַּכֶּסֶא ‖ [b] mlt Mss 𝔖𝔗 חגינו ‖ **5** [a] nonn Mss 𝔊𝔖 'ומ ‖ **6** [a–a] 𝔊(𝔖[W] Hier) *ἐκ γῆς* = 'מֵא ut Ex 20,2 ‖ [b] 𝔊𝔖 3 sg; tr 11[a–a] post 6 ‖ **7** [a] 𝔊 3 sg ‖ [b] nonn Mss 𝔖 'וְכ ‖ [c] nonn Mss מדור, 𝔊 *ἐν τῷ κοφίνῳ* = בַּדּוּד ‖ [d] 𝔊 *ἐδούλευσαν* = תעבדנה ‖ **8** [a] Ms 𝔖𝔗 'וְא ‖ [b] prp תִּבְחָנֵנִי ‖ **9** [a] 𝔊*(𝔖) + *καὶ λαλήσω σοι* ‖ **11** [a–a] cf 6[b].

12 וְלֹא־שָׁמַע עַמִּי לְקוֹלִי וְיִשְׂרָאֵל לֹא־אָבָה לִי׃ — יד[11] ר״פ בכתיב ה מנה בתלים וכל ד״ה דכות ב מ ב וחד מן יז[12] ר״פ ולא לא . יז[13] שמיעה לקול . לג ט מנה בכתיב . ג[14]
13 וָאֲשַׁלְּחֵהוּ[a] בִּשְׁרִירוּת לִבָּם יֵלְכוּ בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם׃ — ב מל[15] . ל מל[16]
14 לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ[a] לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ׃ — כב[17] ו[18] מנה ר״פ
15 כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי׃ — ו מל
16 [a]מְשַׂנְאֵי יְהוָה[a] יְכַחֲשׁוּ־לוֹ וִיהִי עִתָּם[b] לְעוֹלָם׃ — לב
17 וַיַּאֲכִילֵהוּ[a] מֵחֵלֶב חִטָּה וּמִצּוּר דְּבַשׁ אַשְׂבִּיעֶךָ[b]׃ — ל מל בכתיב . ל

82 פב 1 מִזְמוֹר לְאָסָף
אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת־אֵל בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט׃
2 עַד־מָתַי תִּשְׁפְּטוּ־עָוֶל וּפְנֵי רְשָׁעִים תִּשְׂאוּ־סֶלָה׃ — ג בכתיב . יו
3 שִׁפְטוּ־דַל[a] וְיָתוֹם עָנִי וָרָשׁ הַצְדִּיקוּ׃ — ה[1]
4 פַּלְּטוּ־דַל וְאֶבְיוֹן מִיַּד רְשָׁעִים הַצִּילוּ׃
5 לֹא יָדְעוּ[a] ׀ וְלֹא יָבִינוּ בַּחֲשֵׁכָה יִתְהַלָּכוּ יִמּוֹטוּ כָּל־מוֹסְדֵי [אָרֶץ׃ — ג . ל
6 אֲנִי־אָמַרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי עֶלְיוֹן כֻּלְּכֶם׃ — כ . ל
7 אָכֵן כְּאָדָם תְּמוּתוּן וּכְאַחַד הַשָּׂרִים תִּפֹּלוּ׃ — יח[2] . ג[3] . ד ג חס וחד מל[4] . ל[5]
8 קוּמָה אֱלֹהִים שָׁפְטָה הָאָרֶץ כִּי־אַתָּה תִנְחַל[a] בְּכָל־הַגּוֹיִם׃ — ב . ב

83[a] (פג) 1 שִׁיר מִזְמוֹר לְאָסָף׃ — ה . ג בטע בליש
2 אֱלֹהִים אַל־דֳּמִי־לָךְ אַל־תֶּחֱרַשׁ וְאַל־תִּשְׁקֹט אֵל׃ — ג[1]
3 כִּי־הִנֵּה אוֹיְבֶיךָ יֶהֱמָיוּן וּמְשַׂנְאֶיךָ נָשְׂאוּ רֹאשׁ׃ — ז מל[2] . ג . י
4 עַל־עַמְּךָ יַעֲרִימוּ סוֹד וְיִתְיָעֲצוּ עַל־צְפוּנֶיךָ[a]׃ — ל . ל
5 אָמְרוּ[a] לְכוּ וְנַכְחִידֵם מִגּוֹי וְלֹא־יִזָּכֵר שֵׁם־יִשְׂרָאֵל עוֹד[a]׃ — ב ר״פ
6 כִּי נוֹעֲצוּ לֵב יַחְדָּו[a] עָלֶיךָ[b] בְּרִית יִכְרֹתוּ׃ — נה בטע ר״פ בסיפ . ב[3] . ב
7 אָהֳלֵי אֱדוֹם [a]וְיִשְׁמְעֵאלִים מוֹאָב[a] וְהַגְרִים׃
8 [a]גְּבָל וְעַמּוֹן[a] וַעֲמָלֵק פְּלֶשֶׁת[b] עִם־יֹשְׁבֵי צוֹר׃ — ב חד קמ וחד פת[3] . י מל[4]

[11] Mm 3249. [12] Mm 2708. [13] Mm 23. [14] Mm 1107. [15] Mm 2511. [16] Mm 3028. [17] Mm 1444. [18] Mm 1236. Ps 82 [1] Mm 524. [2] Mm 1941. [3] Mm 3013. [4] Mm 20. [5] Mm 361. Ps 83 [1] Mm 3338. [2] Mm 3348. [3] Mp sub loco. [4] Mm 1897.

13 [a] Ms 𝔊σ′ חֵם— ‖ **14** [a] 𝔊 *ἤκουσεν* = שָׁמַע; l יִשְׁמַע (׳ hpgr) ‖ **16** [a–a] prp אֹיְהֶם— vel אָיָו— ‖ [b] 𝔖 *zw'hwn*, l frt בַּעֲתָתָם vel בִּעֻתָם; 𝔗 *twqphwn* furor eorum ‖ **17** [a] l וָאֲאַכִ׳ ‖ [b] l c Ms עֵהוּ— cf 𝔊𝔖 ‖ **Ps 82,3** [a] ex 4; l prb דָּךְ ‖ **5** [a] l frt יֵ׳ ‖ **8** [a] Ms תַּנְחִיל ‖ **Ps 83** [a] numerus > L ‖ **4** [a] pc Mss α′σ′ Hier —נֶךָ ‖ **5** [a] prb dl m cs ‖ **6** [a] l prb יַחַד ‖ [b] l prb וְעַ׳ cf 𝔖𝔗 ‖ **7** [a–a] l frt וּמוֹאָב יִשׁ׳ ‖ **8** [a–a] 𝔖 *thwm' d'mwn* = גְּבֻל עַ׳ ‖ [b] 𝔊𝔖 pr cop.

9 גַּם־אַשּׁוּר נִלְוָה עִמָּם הָיוּ זְרוֹעַ לִבְנֵי־לוֹט סֶלָה׃
10 עֲשֵׂה־לָהֶם כְּמִדְיָן[a] כְּסִיסְרָא כְיָבִין בְּנַחַל קִישׁוֹן׃ ל̇.ל̇
11 נִשְׁמְדוּ[a] בְעֵין־דֹּאר[b] הָיוּ דֹּמֶן לָאֲדָמָה׃ ב̇. ד̇ כת א
12 שִׁיתֵמוֹ[a] נְדִיבֵמוֹ כְּעֹרֵב[b] וְכִזְאֵב [c]וּכְזֶבַח וּכְצַלְמֻנָּע[c] כָּל־נְסִיכֵמוֹ׃ ב̇. ל̇.[5]ל̇.ל̇
13 אֲשֶׁר אָמְרוּ נִירְשָׁה לָּנוּ אֵת נְאוֹת[a] אֱלֹהִים׃ ל̇
14 אֱלֹהַי שִׁיתֵמוֹ כַגַּלְגַּל כְּקַשׁ[a] לִפְנֵי־רוּחַ׃ ב̇. ל̇
15 כְּאֵשׁ תִּבְעַר־יָעַר וּכְלֶהָבָה תְּלַהֵט הָרִים׃
16 כֵּן תִּרְדְּפֵם בְּסַעֲרֶךָ וּבְסוּפָתְךָ תְבַהֲלֵם׃ ל̇
17 מַלֵּא פְנֵיהֶם קָלוֹן וִיבַקְשׁוּ שִׁמְךָ יְהוָה׃ ה̇[6]. ג̇[7]
18 יֵבֹשׁוּ וְיִבָּהֲלוּ עֲדֵי־עַד וְיַחְפְּרוּ וְיֹאבֵדוּ׃ 19 וְיֵדְעוּ[a] ל̇. ו̇א[8]
כִּי־אַתָּה שִׁמְךָ יְהוָה[b] לְבַדֶּךָ עֶלְיוֹן עַל־כָּל־הָאָרֶץ׃

84 פד 1 לַמְנַצֵּחַ עַל־הַגִּתִּית[a] לִבְנֵי־קֹרַח מִזְמוֹר׃
2 מַה־יְּדִידוֹת מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ יְהוָה צְבָאוֹת׃ ב̇
3 נִכְסְפָה [a]וְגַם־כָּלְתָה[a] נַפְשִׁי לְחַצְרוֹת יְהוָה ל̇
לִבִּי וּבְשָׂרִי יְרַנְּנוּ אֶל אֵל־חָי׃
4 גַּם־צִפּוֹר מָצְאָה בַיִת וּדְרוֹר קֵן לָהּ ל̇ בסיפ
אֲשֶׁר־שָׁתָה אֶפְרֹחֶיהָ אֶת[a]־מִזְבְּחוֹתֶיךָ ב̇ חד חס וחד מל למערב̇. ג̇
[b]יְהוָה צְבָאוֹת מַלְכִּי וֵאלֹהָי[b]׃ ב̇
5 אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד[a] יְהַלְלוּךָ סֶּלָה׃ ל̇ד מל
6 אַשְׁרֵי אָדָם[a] עוֹז־לוֹ בָךְ[b] מְסִלּוֹת[c] בִּלְבָבָם[d]׃ ט̇
7 עֹבְרֵי[a] בְּעֵמֶק הַבָּכָא[b] מַעְיָן[c] יְשִׁיתוּהוּ[d]

[5] וחד כְּעֹרֵב Cant 5,11. [6] Mm 211. [7] Mm 3339. [8] Mm 1625. Ps 84 [1] Mm 3340.

10 [a] frt dl cf 11[a] ‖ **11** [a] l frt כמדין ante נשמדו cf 10[a] ‖ [b] prp חֲרֹד cf Jdc 7,1 ‖ **12** [a] 𝔊 *θοῦ* = שִׁיתָ(ה) ‖ [b] prb huc tr ‸ ‖ [c–c] prb dl cf Jdc 8,5 ‖ **13** [a] Vrs sg, l frt נְוֵה vel נְוַת ‖ **14** [a] Ms 𝔖𝔗𝔙 וּכְ׳ ‖ **19** [a] huc tr : ‖ [b] huc tr ‸ ‖ **Ps 84,1** [a] cf 8,1[a] ‖ **3** [a–a] Ms 𝔊𝔖 Hier וְכָ׳ ‖ **4** [a] Ms אל ‖ [b–b] frt add ‖ **5** [a] 𝔊 *εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων* = לַעֲדֵי עַד ‖ **6** [a] 2 Mss הָעָם ‖ [b] 𝔊 + *κύριε* ‖ [c] 𝔖 + suff 2 sg, σ′ *τῆς τρίβου σου*, 𝔊 *ἀναβάσεις* = מַעֲלוֹת, 𝔗 *rwḥṣnwt'* fiducia; prp כְּסָלוֹת ‖ [d] 𝔊𝔖 Hier suff sg ‖ **7** [a] Ms —רִים, 𝔖 *'brw*, 𝔊 *διέθετο* = עָרַךְ (cj c 6) ‖ [b] pc Mss הבכה cf Vrs, sed 𝔐 prb nom vallis ‖ [c] 𝔊 *εἰς τόπον* et 𝔖 *bjt m'mr'* = מָעוֹן ‖ [d] mlt Mss 𝔊 —תֵהוּ, pc Mss יְשָׁתֵהוּ, pc Mss יְשִׁתוּהוּ; prp יְשִׁתוּ.

גַּם־בְּ֝רָכ֗וֹת יַעְטֶ֥ה מוֹרֶֽה׃ ד̇ . ²ל̇

8 יֵ֭לְכוּ מֵחַ֣יִל אֶל־חָ֑יִל יֵרָאֶ֖ה אֶל־אֱלֹהִ֣ים בְּצִיּֽוֹן׃ [סֶ֥לָה׃ יג̇

9 יְהוָ֤ה אֱלֹהִ֣ים צְ֭בָאוֹת שִׁמְעָ֣ה תְפִלָּתִ֑י הַאֲזִ֨ינָה אֱלֹהֵ֖י יַעֲקֹ֣ב יו̇

10 מָ֭גִנֵּנוּ רְאֵ֣ה אֱלֹהִ֑ים וְ֝הַבֵּ֗ט פְּנֵ֣י מְשִׁיחֶֽךָ׃ ⁵ב̇

11 כִּ֤י טֽוֹב־י֥וֹם בַּחֲצֵרֶ֗יךָ מֵ֫אָ֥לֶף בָּחַ֗רְתִּי גה̇ בטע ר״פ בסיפ

הִ֭סְתּוֹפֵף בְּבֵ֣ית אֱלֹהַ֑י מִ֝דּ֗וּר בְּאָהֳלֵי־רֶֽשַׁע׃ ב̇ פת̇ באתנח̇⁶ . ל̇⁷ . יז̇⁸

12 כִּ֤י שֶׁ֨מֶשׁ ׀ וּמָגֵן֮ יְהוָ֪ה אֱלֹ֫הִ֥ים חֵ֣ן וְ֭כָבוֹד גה̇ בטע ר״פ בסיפ

יִתֵּ֣ן יְהוָ֑ה לֹ֥א יִמְנַע־ט֝֗וֹב לַהֹלְכִ֥ים בְּתָמִֽים׃

13 יְהוָ֥ה צְבָא֑וֹת אַֽשְׁרֵ֥י אָ֝דָ֗ם בֹּטֵ֥חַ בָּֽךְ׃ ד̇ חס̇ בסיפ — ס̄ ׳ב

85 1 לַמְנַצֵּ֬חַ ׀ לִבְנֵי־קֹ֬רַח מִזְמֽוֹר׃ ח̇ בטע (פה)

2 רָצִ֣יתָ יְהוָ֣ה אַרְצֶ֑ךָ שַׁ֝֗בְתָּ שְׁבֹ֣ות יַעֲקֹֽב׃ שבית¹ ק̇

3 נָ֭שָׂאתָ עֲוֺ֣ן עַמֶּ֑ךָ כִּסִּ֖יתָ כָל־חַטָּאתָ֣ם סֶֽלָה׃ ד̇

4 אָסַ֥פְתָּ כָל־עֶבְרָתֶ֑ךָ הֱ֝שִׁיב֗וֹתָ מֵחֲר֥וֹן אַפֶּֽךָ׃ ל̇ וכת̇ כן

5 שׁ֭וּבֵנוּ אֱלֹהֵ֣י יִשְׁעֵ֑נוּ וְהָפֵ֖ר כַּעַסְךָ֣ עִמָּֽנוּ׃ ל̇ . ב̇ חד כת̇ סך וחד שך

6 הַלְעוֹלָ֥ם תֶּאֱנַף־בָּ֑נוּ תִּמְשֹׁ֥ךְ אַ֝פְּךָ֗ לְדֹ֣ר וָדֹֽר׃

7 הֲלֹא־אַ֭תָּה תָּשׁ֣וּב תְּחַיֵּ֑נוּ וְ֝עַמְּךָ֗ יִשְׂמְחוּ־בָֽךְ׃

8 הַרְאֵ֣נוּ יְהוָ֣ה חַסְדֶּ֑ךָ וְ֝יֶשְׁעֲךָ֗ תִּתֶּן־לָֽנוּ׃ ב̇² . ל̇

9 אֶשְׁמְעָ֗ה מַה־יְדַבֵּר֮ הָאֵ֪ל ׀ יְה֫וָ֥ה כִּ֤י ׀ יְדַבֵּ֬ר שָׁל֗וֹם ב̇³ . ב̇ פסוק̇⁴

אֶל־עַמּ֥וֹ וְאֶל־חֲסִידָ֑יו וְאַל־יָשׁ֥וּבוּ לְכִסְלָֽה׃ ל̇

10 אַ֤ךְ ׀ קָר֣וֹב לִירֵאָ֣יו יִשְׁע֑וֹ לִשְׁכֹּ֖ן כָּב֣וֹד בְּאַרְצֵֽנוּ׃

11 חֶסֶד־וֶאֱמֶ֥ת נִפְגָּ֑שׁוּ צֶ֖דֶק וְשָׁל֣וֹם נָשָֽׁקוּ׃ ג̇ . ה̇⁵ . ל̇

[2] Mm 3595. [3] Mm 2703. [4] Mm 150. [5] Gn 31,50. [6] Mm 960. [7] וחד מדוד Ps 81,7. [8] Mm 1667. **Ps 85** [1] Mm 839. [2] Mm 3341. [3] Jer 4,21. [4] Jes 42,5. [5] Mm 4066.

7 c—c crrp ‖ f prp בְּרֵ׳ ‖ g 2 Mss יַעֲשֶׂה, 𝔊 *δώσει*; prp טְעִים ‖ h prp יַרְוֶה יהוה ‖ **8** a l prb יֵרָאוּ ‖ b—b frt l אֵל (cf 𝔊α′𝔖) et dl אֱ׳ aut dl אל־, m cs ‖ **9** a dl m cs ‖ **11** a prp בְּחֲדָרַי ‖ b 2 Mss 𝔊*𝔖𝔗 אלהים ‖ **12** a—a 𝔊𝔖 alit ‖ b frt dl m cs ‖ c dl m cs? ‖ **Ps 85,3** a 𝔊𝔗 pl ‖ b 𝔊𝔖𝔗 Hier pl ‖ **4** a 2 Mss הֲשִׁבֹתָ; 𝔊 *ἀπέστρεψας*, prp שַׁבְתָּ; l frt ־תָם (מ hpgr) ‖ **5** a l frt שׁוּב נָא ‖ b 𝔊 *καὶ ἀπόστρεψον*, prp והסר vel וְהָרֵף ‖ **7** a 𝔊 *ὁ θεός* = הָאֵל vel אֱלֹהַּ? ‖ b frt dl m cs ‖ **9** a 𝔊 + *ἐν ἐμοί* ‖ b—b prp הֲלֹא י׳ ‖ c—c 𝔊 *καὶ ἐπὶ τοὺς ἐπιστρέφοντας πρὸς αὐτὸν καρδίαν*; prp אַל יָשֻׁבוּ בְּלִי כ׳ ‖ **10** a l frt כְּבוֹדוֹ cf 𝔖.

12 אֱמֶת מֵאֶרֶץ תִּצְמָח וְצֶדֶק מִשָּׁמַיִם נִשְׁקָף׃
13 גַּם־יְהוָה יִתֵּן הַטּוֹב וְאַרְצֵנוּ[a] תִּתֵּן יְבוּלָהּ׃ — ד חס את בליש[6]
14 צֶדֶק[a] לְפָנָיו יְהַלֵּךְ וְיָשֵׂם[b] לְדֶרֶךְ פְּעָמָיו׃ — ג[7]. ו רפי[8]. ג

86 1 תְּפִלָּה לְדָוִד — ב[1]
פו
הַטֵּה־יְהוָה אָזְנְךָ עֲנֵנִי[a] כִּי־עָנִי וְאֶבְיוֹן אָנִי׃ [אֵלֶיךָ׃ — יג. י קמ בסיפ
2 שָׁמְרָה נַפְשִׁי כִּי־[a]חָסִיד אָנִי[a] הוֹשַׁע עַבְדְּךָ [b]אַתָּה[c] אֱלֹהַי[b] הַבּוֹטֵחַ — ב בסיפ[2]. י קמ בסיפ ו מנה בטע. ב[3]. ב פת באתנח[4]
3 חָנֵּנִי אֲדֹנָי[a] כִּי אֵלֶיךָ אֶקְרָא כָּל־הַיּוֹם׃
4 שַׂמֵּחַ נֶפֶשׁ עַבְדֶּךָ כִּי אֵלֶיךָ אֲדֹנָי[a] נַפְשִׁי אֶשָּׂא׃ — ב[5]. כג
5 כִּי־אַתָּה אֲדֹנָי[a] טוֹב וְסַלָּח[b] וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קֹרְאֶיךָ׃ — ל. ל
6 הַאֲזִינָה יְהוָה תְּפִלָּתִי וְהַקְשִׁיבָה בְּקוֹל[a] תַּחֲנוּנוֹתָי׃ — יו. ל ומל
7 בְּיוֹם צָרָתִי אֶקְרָאֶךָּ כִּי תַעֲנֵנִי[a]׃ — ב דגש
8 אֵין־כָּמוֹךָ [a]בָאֱלֹהִים ׀ אֲדֹנָי[a] וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ[b]׃ [לִשְׁמֶךָ׃ — ל
9 כָּל־גּוֹיִם ׀ [a]אֲשֶׁר עָשִׂיתָ[a] יָבוֹאוּ ׀ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ[b] אֲדֹנָי וִיכַבְּדוּ — ג מל[6]. ו רפי
10 כִּי־גָדוֹל אַתָּה וְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים לְבַדֶּךָ[a]׃ [שְׁמֶךָ׃ — ה
11 הוֹרֵנִי יְהוָה[a] ׀ דַּרְכֶּךָ[b] אֲהַלֵּךְ בַּאֲמִתֶּךָ יַחֵד[c] לְבָבִי לְיִרְאָה[d] — ל
12 אוֹדְךָ ׀ אֲדֹנָי[a] אֱלֹהַי בְּכָל־לְבָבִי וַאֲכַבְּדָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם׃
13 כִּי־חַסְדְּךָ גָּדוֹל עָלָי וְהִצַּלְתָּ נַפְשִׁי מִשְּׁאוֹל תַּחְתִּיָּה׃ — ג געיא[7]. ל
14 [a]אֱלֹהִים ׀ זֵדִים קָמוּ־עָלַי וַעֲדַת עָרִיצִים בִּקְשׁוּ נַפְשִׁי — ד
[b]וְלֹא שָׂמוּךָ לְנֶגְדָּם[b]׃ — ל
15 וְאַתָּה אֲדֹנָי[a] אֵל־רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וֶאֱמֶת׃ — ג. ב
16 [a]פְּנֵה אֵלַי וְחָנֵּנִי[a]
תְּנָה־עֻזְּךָ לְעַבְדֶּךָ וְהוֹשִׁיעָה לְבֶן־אֲמָתֶךָ׃ — ב

[6]Mm 2932. [7]Mm 3342. [8]Mm 3131. Ps 86 [1]Ps 17,1. [2]Ps 119,167. [3]Mm 2630. [4]Mm 960. [5]Mm 3343. [6]Mm 3344. [7]Mm 3239.

13 [a] Ms 𝔖 וְהָאָרֶץ ut Ez 34,27 ‖ **14** [a] 𝔖 *wzdjq'* = וְצַדִּיק ‖ [b] l frt וְשָׁלוֹם (cf 11) vel וְיֹשֶׁר ‖ **Ps 86,1** [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ **2** [a–a] 𝔖 *tb 'nt* cf 5 ‖ [b–b] tr vel ante vel post 3a ‖ [c] > 𝔊 ‖ **3** [a] mlt Mss יהוה ‖ **4** [a] > 𝔊[S*L] Hier ‖ **5** [a] mlt Mss יהוה ‖ [b] > 𝔖 ‖ **6** [a] mlt Mss 𝔊 לְקוֹל ‖ **7** [a] prb exc vb ‖ **8** [a–a] mlt Mss יהוה, 𝔖 *mrj' 'lhn ('lh')* = יהוה אֱלֹהֵינוּ (אלהים) ‖ [b] frt huc tr 9[a–a] ‖ **9** [a–a] cf 8[b] ‖ [b] prb huc tr ‸ ‖ [c] ℭ mlt Mss יהוה ‖ **10** [a] 𝔊* + ὁ μέγας ‖ **11** [a] prb dl m cs ‖ [b] pc Mss דְּרָכֶיךָ ‖ [c] 𝔊(𝔖) εὐφρανθήτω = יַחַד a חדה ‖ [d] mlt Mss + אֶת־ ‖ **12** [a] mlt Mss יהוה; frt dl m cs ‖ **14** [a] cf 54,5 ‖ [b–b] dl? cf 54,5 ‖ **15** [a] mlt Mss יהוה ‖ **16** [a–a] tr ante 17.

17 עֲשֵׂה־עִמִּי[a] אוֹת לְטוֹבָה
וְיִרְאוּ[b] שֹׂנְאַי וְיֵבֹשׁוּ כִּי־אַתָּה יְהוָה[c] עֲזַרְתַּנִי וְנִחַמְתָּנִי׃ ג . ל[8]

87 (פו)[a] 1 לִבְנֵי־קֹרַח מִזְמוֹר שִׁיר
[a]יְסוּדָתוֹ[b] [c]בְּהַרְרֵי־קֹדֶשׁ[ac]׃ ב פסוק דמטע בסיפ[1]

2 אֹהֵב יְהוָה שַׁעֲרֵי צִיּוֹן מִכֹּל מִשְׁכְּנוֹת יַעֲקֹב׃
3 נִכְבָּדוֹת מְדֻבָּר[a] בָּךְ עִיר הָאֱלֹהִים סֶלָה[b]׃ [יֻלַּד־שָׁם׃ ל . ל . ל
4 אַזְכִּיר ׀ רַהַב וּבָבֶל לְיֹדְעָי[a] הִנֵּה פְלֶשֶׁת וְצוֹר עִם[b]־כּוּשׁ זֶה ד[2]
5 וּלְצִיּוֹן ׀ יֵאָמַר אִישׁ וְאִישׁ יֻלַּד־בָּהּ [a]וְהוּא יְכוֹנְנֶהָ עֶלְיוֹן[a]׃ ב[3] וחד מן ה[4] בטע ר״פ בשלש ספרים . ל . ג[5] . ג[6] . ד
6 [a]יְהוָה יִסְפֹּר[b] בִּכְתוֹב[c] עַמִּים זֶה יֻלַּד־שָׁם סֶלָה׃ ה ומל[7]
7 וְשָׁרִים[a] כְּחֹלְלִים[b] [c]כָּל־מַעְיָנַי[cd] בָּךְ׃ ח בליש[8] . ל . ל

88 (פח) 1 שִׁיר מִזְמוֹר לִבְנֵי קֹרַח לַמְנַצֵּחַ עַל־מָחֲלַת[a] לְעַנּוֹת מַשְׂכִּיל לְהֵימָן
הָאֶזְרָחִי[b]׃ ה . ד[1] . ב חד חס וחד מל[2]

2 יְהוָה [a]אֱלֹהֵי יְשׁוּעָתִי יוֹם[b]־צָעַקְתִּי[a] בַלַּיְלָה[c] נֶגְדֶּךָ׃
3 תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתִי הַטֵּה־אָזְנְךָ לְרִנָּתִי[a]׃ ג[ל]
4 כִּי־שָׂבְעָה בְרָעוֹת נַפְשִׁי וְחַיַּי לִשְׁאוֹל הִגִּיעוּ׃ ל
5 נֶחְשַׁבְתִּי עִם־יוֹרְדֵי בוֹר הָיִיתִי כְּגֶבֶר אֵין־אֱיָל׃ ל
6 בַּמֵּתִים[a] חָפְשִׁי[b] כְּמוֹ חֲלָלִים[c] ׀ שֹׁכְבֵי קֶבֶר ל
אֲשֶׁר לֹא זְכַרְתָּם עוֹד וְהֵמָּה מִיָּדְךָ נִגְזָרוּ׃ ל
7 שַׁתַּנִי בְּבוֹר תַּחְתִּיּוֹת בְּמַחֲשַׁכִּים בִּמְצֹלוֹת[a]׃ ז ומל[3] . ג[4] . ג
8 עָלַי סָמְכָה חֲמָתֶךָ וְכָל־מִשְׁבָּרֶיךָ עִנִּיתָ[a] סֶּלָה׃ ל
9 הִרְחַקְתָּ מְיֻדָּעַי מִמֶּנִּי שַׁתַּנִי תוֹעֵבוֹת[a] לָמוֹ ב[5]

[8] וחד ונחמתני Ru 2,13. Ps 87 [1] Mm 1849 et Mm 3313. [2] Mm 3345. [3] Mm 3346. [4] Mm 3654. [5] Mm 956. [6] Mm 1753. [7] Mm 2651. [8] Mm 1824. Ps 88 [1] Mm 203. [2] Nu 30,14. [3] Mm 1327. [4] Mm 3733. [5] Mp sub loco.

17 [a] cf 16[a–a] ‖ [b] pc Mss 'י ‖ [c] > pc Mss ‖ **Ps 87** [a] numerus > L ‖ **87,1** [a–a] crrp ‖ [b] 𝔊𝔖 pl ‖ [c–c] 𝔖 *btwrh qdjš'* = בְּהַר קָדְשׁוֹ; cf 5[a–a] ‖ **3** [a] prp מְדַבֵּר ‖ [b] cf 6[a] ‖ **4** [a] 𝔗 י־ ‖ [b] 𝔊(𝔖) *καὶ λαός* = וְעַם ‖ **5** [a–a] prb tr post 1 ‖ **6** [a] prb tr post 3 ‖ [b] 𝔊 *διηγήσεται* = יְסַפֵּר ‖ [c] 𝔊θ' *ἐν γραφῇ*, ε' *ἐν ἀπογραφῇ* = בִּכְתָב cf 𝔗 mlt Mss (בכתב) 𝔖𝔗 ‖ **7** [a] nonn Mss 𝔊𝔖 'וְשָׁ ‖ [b] Ms 'בְּחֹ ‖ [c–c] prp כֻּלָּם עֹ(ו)נַי ‖ [d] pc Mss מעיני cf σ', 𝔊 *ἡ κατοικία* cf 84,7[c], 𝔖 *d'tmkkw* = מְעֹנַי ‖ **Ps 88,1** [a] cf 53,1[a] ‖ [b] 𝔊 α' *τῷ Ἰσραηλίτῃ* ‖ **2** [a–a] prp אלהי שִׁוַּעְתִּי יוֹמָם צָעַקְתִּי ‖ [b] 𝔗 *jjmm* = יוֹמָם ‖ [c] 𝔊𝔖 pr cop ‖ **3** [a] 𝔊 + *κύριε* ‖ **6** [a] pc Mss 𝔗 'כְּמֵ ‖ [b] prp נַפְשִׁי vel הֻשְׁבַּתִּי vel חֻפַּשְׂתִּי, sed cf Ez 27,20 ‖ [c] 𝔊* + *ἐρριμμένοι* ‖ **7** [a] 𝔊(𝔖) *καὶ ἐν σκιᾷ θανάτου* = וּבְצַלְמָוֶת ‖ **8** [a] 𝔊(𝔖) *ἐπ' ἐμὲ ἐπήγαγες*, l frt אִנִּיתָ לִי ‖ **9** [a] pc Mss 𝔊𝔖 בָה–.

כָּלֻא[b] וְלֹא אֵצֵא׃ 10 עֵינִי דָאֲבָה מִנִּי עֹנִי ל חס . ב[6] . כט[7] . ב[8]

קְרָאתִיךָ יְהוָה בְּכָל־יוֹם שִׁטַּחְתִּי אֵלֶיךָ כַפָּי׃ ג

11 הֲלַמֵּתִים תַּעֲשֶׂה־פֶּלֶא אִם־רְפָאִים יָקוּמוּ׀ יוֹדוּךָ סֶּלָה[a]׃ ל

12 הַיְסֻפַּר בַּקֶּבֶר חַסְדֶּךָ אֱמוּנָתְךָ[a] בָּאֲבַדּוֹן׃ ב[9] . ג[10]

13 הֲיִוָּדַע בַּחֹשֶׁךְ פִּלְאֶךָ[a] וְצִדְקָתְךָ בְּאֶרֶץ נְשִׁיָּה׃ ל

14 וַאֲנִי׀ אֵלֶיךָ יְהוָה שִׁוַּעְתִּי וּבַבֹּקֶר תְּפִלָּתִי תְקַדְּמֶךָּ׃ סז ר״פ לג מנה בכתיב . ו . ל

15 לָמָה יְהוָה תִּזְנַח נַפְשִׁי תַּסְתִּיר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי׃ ג ר״פ[11]

16 עָנִי אֲנִי וְגֹוֵעַ[a] מִנֹּעַר נָשָׂאתִי[b] אֵמֶיךָ[c] אָפוּנָה[d]׃ ל . ג[12] . יט . ד חס בליש . ל

17 עָלַי עָבְרוּ חֲרוֹנֶיךָ בִּעוּתֶיךָ צִמְּתוּתֻנִי[a]׃ ל . ל

18 סַבּוּנִי כַמַּיִם כָּל־הַיּוֹם הִקִּיפוּ עָלַי יָחַד׃

19 הִרְחַקְתָּ מִמֶּנִּי אֹהֵב וָרֵעַ מְיֻדָּעַי[a] מַחְשָׁךְ[b]׃ ל . ב . ב

89 פט 1 מַשְׂכִּיל לְאֵיתָן הָאֶזְרָחִי׃

2 חַסְדֵי[a] יְהוָה עוֹלָם[b] אָשִׁירָה לְדֹר וָדֹר׀ אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ[c] בְּפִי׃ ל

3 [a]כִּי־אָמַרְתִּי[a] עוֹלָם חֶסֶד[b] יִבָּנֶה שָׁמַיִם[c]׀ תָּכִן[d] אֱמוּנָתְךָ[e] בָהֶם[f]׃ ל חס

4 [a]כָּרַתִּי בְרִית לִבְחִירִי[b] נִשְׁבַּעְתִּי לְדָוִד עַבְדִּי׃

5 עַד־עוֹלָם אָכִין זַרְעֶךָ וּבָנִיתִי לְדֹר־וָדוֹר כִּסְאֲךָ סֶלָה׃ ל כת כן

6 וְיוֹדוּ[a] שָׁמַיִם פִּלְאֲךָ[b] יְהוָה אַף־אֱמוּנָתְךָ בִּקְהַל[c] קְדֹשִׁים׃

7 כִּי מִי בַשַּׁחַק יַעֲרֹךְ לַיהוָה יִדְמֶה לַיהוָה בִּבְנֵי אֵלִים[a]׃ נה בטע ר״פ בסיפ . ב . ו חס בכתיב למערב[1]

8 אֵל נַעֲרָץ בְּסוֹד־קְדֹשִׁים[a] רַבָּה[b] וְנוֹרָא[c] עַל־כָּל־סְבִיבָיו׃ ל . ז[2]

[6]Thr 3,7. [7]Mm 2501. [8]Jer 31,25. [9]Hi 37,20. [10]Mm 1966. [11]Mm 3209. [12]Mm 3347. Ps 89 [1]Mm 879. [2]Mm 3040.

9 [b] pc Mss כלו, 𝔊 *παρεδόθην*, 𝔖 *'tkljt* detentus sum, prp כ׳ אֲנִי vel נִכְלֵאתִי ‖ **11** [a] > 𝔊𝔖 ‖ **12** [a] pc Mss 𝔊𝔖 וֶא׳ ‖ **13** [a] pc Mss 𝔊𝔗 פְּלָאֶיךָ ‖ **16** [a] 𝔊(𝔖 Hier) *καὶ ἐν κόποις* = וְיָגֵעַ ‖ [b] 𝔊(𝔖) *ὑψωθείς* = נִשֵּׂ׳ ‖ [c] 𝔊(𝔖) *ἐταπεινώθην* = אָמַךְ ‖ [d] prp אפוּגָה cf 77,3, sed 𝔊 *καὶ ἐξηπορήθην* ‖ **17** [a] l c pc Mss צמתוּנִי ‖ **19** [a] pc Mss 𝔊𝔖𝔗 וּמ׳ ‖ [b] nonn Mss מחשָׁךְ, 𝔊 *ἀπὸ ταλαιπωρίας*, 𝔖 *'prqt mnj*, Hier *abstulisti* = מְחַשֵּׂךְ vel חָשַׂכְתָּ? prp שְׁכֵחֻנִי ‖ **Ps 89,2** [a] 𝔊 θ′ + suff 2 sg, l prb חֲסָדֶיךָ ‖ [b] mlt Mss 𝔊σ′𝔖𝔗 Hier לְע׳ ‖ [c] 𝔖 suff 3 m sg ‖ **3** [a–a] prp כְּאַדְמַת vel tr [a–a] ante 4; 𝔊 2 sg ‖ [b] prp חֲסָדַי vel חַסְדְּךָ ‖ [c] 𝔊σ′ *ἐν τοῖς οὐρανοῖς* = בַּשׁ׳, prp כַּשׁ׳ ‖ [d] l prb תִּכּוֹן cf 𝔊σ′ ‖ [e] prp ־תִי ‖ [f] 2 Mss כָּהֶם; > 𝔊σ′𝔖 ‖ **4** [a] cf 3[a–a] ‖ [b] 𝔊 pl ‖ **6** [a] 2 Mss 𝔊𝔖 י׳ ‖ [b] 2 Mss 𝔊𝔖𝔗 Hier פְּלָאֶיךָ ‖ [c] prp vel קְהַל vel בַּשָּׁמַיִם ‖ **7** [a] pc Mss אֵילִים, 𝔖(𝔗) *ml'k'* angelorum ‖ **8** [a] huc tr ‸ ‖ [b] l רַב (vel רַב הוּא) cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ [c] pc Mss + הוּא.

Masora parva	Text
ח̇ בטע ר״פ בסיפ̇[3] . יב̇[4]	9 יְהוָ֤ה׀ אֱלֹהֵ֥י[a] צְבָא֗וֹת מִֽי־כָמ֥וֹךָ[b] חֲסִ֥ין׀ יָ֑הּ[c][d] וֶ֝אֱמֽוּנָתְךָ֗
ב̇	[סְבִיבוֹתֶֽיךָ׃
יו̇ ר״פ בסיפ̇ . יד̇ מל̇	10 אַתָּ֣ה מ֭וֹשֵׁל בְּגֵא֣וּת הַיָּ֑ם בְּשׂ֥וֹא[a] גַ֝לָּ֗יו אַתָּ֥ה תְשַׁבְּחֵֽם׃
יו̇ ר״פ בסיפ̇ . ב̇ חד כת̇ י וחד מן מח̇[5] כת̇ א לא קר̇ . ז̇ מל̇[6]	11 אַתָּ֤ה דִכִּ֣אתָ[a] כֶחָלָ֣ל רָ֑הַב בִּזְר֥וֹעַ עֻ֝זְּךָ֗ פִּזַּ֥רְתָּ אוֹיְבֶֽיךָ׃
ב̇[7]	12 לְךָ֣ שָׁ֭מַיִם אַף־לְךָ֣ אָ֑רֶץ תֵּבֵ֥ל וּ֝מְלֹאָ֗הּ אַתָּ֥ה יְסַדְתָּֽם׃
ל̇ . ל̇	13 צָפ֣וֹן וְ֭יָמִין[a] אַתָּ֣ה בְרָאתָ֑ם תָּב֥וֹר וְ֝חֶרְמ֗וֹן בְּשִׁמְךָ֥[b] יְרַנֵּֽנוּ׃
	14 לְךָ֣ זְ֭רוֹעַ עִם־[a]גְּבוּרָ֑ה תָּעֹ֥ז יָ֝דְךָ֗ תָּר֥וּם יְמִינֶֽךָ׃
	15 צֶ֣דֶק וּ֭מִשְׁפָּט מְכ֣וֹן כִּסְאֶ֑ךָ חֶ֥סֶד וֶ֝אֱמֶ֗ת יְֽקַדְּמ֥וּ פָנֶֽיךָ׃
ג̇	16 אַ֭שְׁרֵי הָעָ֣ם יוֹדְעֵ֣י תְרוּעָ֑ה יְ֝הוָ֗ה בְּֽאוֹר־פָּנֶ֥יךָ יְהַלֵּכֽוּן׃
ל̇	17 בְּ֭שִׁמְךָ יְגִיל֣וּן כָּל־הַיּ֑וֹם וּבְצִדְקָתְךָ֥ יָרֽוּמוּ׃[a]
ל̇ . תרים[8] ק̇	18 כִּֽי־תִפְאֶ֣רֶת עֻזָּ֣מוֹ[a] אָ֑תָּה וּ֝בִרְצֹנְךָ֗ תָּר֥ים[b] קַרְנֵֽנוּ׃[c]
ג̇[9]	19 כִּ֣י לַ֭יהוָה[a] מָגִנֵּ֑נוּ וְלִקְד֖וֹשׁ[b] יִשְׂרָאֵ֣ל מַלְכֵּֽנוּ׃
	20 אָ֤ז דִּבַּ֥רְתָּ־בְחָז֡וֹן לַחֲסִידֶ֗יךָ[a] וַתֹּ֗אמֶר
ג̇ ול̇ מל̇	שִׁוִּ֣יתִי עֵ֭זֶר[b] עַל־גִּבּ֑וֹר הֲ֝רִימ֗וֹתִי בָח֥וּר מֵעָֽם׃
ו̇ רפי̇[10]	21 מָ֭צָאתִי דָּוִ֣ד עַבְדִּ֑י בְּשֶׁ֖מֶן קָדְשִׁ֣י מְשַׁחְתִּֽיו׃
ב̇ מל̇ בליש	22 אֲשֶׁ֣ר יָ֭דִי תִּכּ֣וֹן עִמּ֑וֹ אַף־זְרוֹעִ֥י תְאַמְּצֶֽנּוּ׃
ה̇ ב̇ מל̇ וג̇ חס̇	23 לֹא־יַשִּׁ֣א א֭וֹיֵב בּ֑וֹ וּבֶן־עַ֝וְלָ֗ה לֹ֣א יְעַנֶּֽנּוּ׃[a]
ל̇ . כג̇ . ל̇ ומל̇	24 וְכַתּוֹתִ֣י מִפָּנָ֣יו צָרָ֑יו וּמְשַׂנְאָ֥יו אֶגּֽוֹף׃
	25 וֶאֱמוּנָתִ֣י[a] וְחַסְדִּ֣י עִמּ֑וֹ וּ֝בִשְׁמִ֗י תָּר֥וּם קַרְנֽוֹ׃
ב̇[11]	26 וְשַׂמְתִּ֣י בַיָּ֣ם יָד֑וֹ וּֽבַנְּהָר֥וֹת יְמִינֽוֹ׃
	27 ה֣וּא יִ֭קְרָאֵנִי אָ֣בִי אָ֑תָּה אֵ֝לִ֗י וְצ֣וּר יְשׁוּעָתִֽי׃
י̇ קמ̇ בסיפ̇ ו̇ מנה בטע	28 אַף־אָ֭נִי בְּכ֣וֹר אֶתְּנֵ֑הוּ עֶ֝לְי֗וֹן לְמַלְכֵי־אָֽרֶץ׃

[3] Mm 3443. [4] Mm 2015. [5] Mm 898. [6] Mm 3348. [7] Ps 119,152. [8] Mm 832. [9] Mm 3349. [10] Mm 577. [11] Mm 2369.

9 [a] frt dl m cs ‖ [b] prb huc tr ‸ cf 𝔊 ‖ [c–c] prp חָסְנְךָ vel (’אֱ) יֶחֱסַן ‖ [d] > 𝔖 ‖ **10** [a] 𝔊 *τὸν δὲ σάλον*, prp וּבְשְׁאוֹן ‖ **11** [a] mlt Mss דכית ‖ **13** [a] 𝔊* *καὶ θαλάσσας*, 𝔊^{AL}𝔏^{G} *καὶ τὴν θάλασσαν* ‖ [b] 2 Mss 𝔖 ’לְשׁ ‖ **14** [a] 𝔖 *wdjlk hj* = וּלְךָ ‖ **17** [a] prp יְרַנֵּנוּ vel יָרִימוּ קוֹלָם ‖ **18** [a] 𝔖 suff 1 pl ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔖𝔗 ut Q, sic l; K Hier תרים ‖ [c] ℭ קרנינו ‖ **19** [a] 𝔖 *mrj’* = ’בְּ cf 𝔎 ‖ [b] 𝔖 *wqdjš’* = ’וְקְ cf 𝔎 ‖ **20** [a] mlt Mss ־דְךָ ‖ [b] prp נֵזֶר cf 40 ‖ **23** [a] 𝔊 *προσθήσει τοῦ κακῶσαι αὐτόν* = יוֹסִיף לְעַנּוֹתוֹ cf 2 S 7,10 ‖ **25** [a] sic L, mlt Mss Edd ’וֶאֱ.

29 לְעוֹלָם אֶשְׁמָור[a]־לוֹ חַסְדִּי וּבְרִיתִי נֶאֱמֶנֶת לוֹ׃ אשמר ק̇ ב̇
30 וְשַׂמְתִּי לָעַד זַרְעוֹ וְכִסְאוֹ כִּימֵי שָׁמָיִם׃ ל̇[12]
31 אִם־יַעַזְבוּ בָנָיו תּוֹרָתִי וּבְמִשְׁפָּטַי[a] לֹא יֵלֵכוּן[b]׃ ג̇
32 [a]אִם־חֻקֹּתַי יְחַלֵּלוּ וּמִצְוֺתַי לֹא יִשְׁמֹרוּ׃ ט̇[13] חס וכל אורית דכות ב מ א
33 וּפָקַדְתִּי[a] בְשֵׁבֶט פִּשְׁעָם וּבִנְגָעִים עֲוֺנָם׃ ו̇[14] . ל̇
34 וְחַסְדִּי לֹא־אָפִיר[a] מֵעִמּוֹ וְלֹא־אֲשַׁקֵּר בֶּאֱמוּנָתִי׃ ל̇ . ל̇
35 לֹא[a]־אֲחַלֵּל בְּרִיתִי וּמוֹצָא שְׂפָתַי לֹא אֲשַׁנֶּה׃
36 אַחַת נִשְׁבַּעְתִּי בְקָדְשִׁי אִם־לְדָוִד אֲכַזֵּב׃
37 זַרְעוֹ לְעוֹלָם יִהְיֶה וְכִסְאוֹ כַשֶּׁמֶשׁ נֶגְדִּי[a]׃
38 כְּיָרֵחַ יִכּוֹן עוֹלָם[a] [b]וְעֵד בַּשַּׁחַק[b] נֶאֱמָן סֶלָה׃ ל̇[15] . ב̇
39 וְאַתָּה זָנַחְתָּ וַתִּמְאָס[a] הִתְעַבַּרְתָּ עִם־מְשִׁיחֶךָ׃ ל̇
40 נֵאַרְתָּה בְּרִית עַבְדֶּךָ חִלַּלְתָּ לָאָרֶץ נִזְרוֹ׃ ל̇
41 פָּרַצְתָּ כָל־גְּדֵרֹתָיו שַׂמְתָּ מִבְצָרָיו מְחִתָּה׃ ל̇
42 שַׁסֻּהוּ כָּל־עֹבְרֵי דָרֶךְ הָיָה חֶרְפָּה לִשְׁכֵנָיו׃
43 הֲרִימוֹתָ יְמִין צָרָיו הִשְׂמַחְתָּ כָּל־אוֹיְבָיו׃ ג̇ ב חס וחד מל[16] . ה מל
44 אַף־תָּשִׁיב צוּר[a] חַרְבּוֹ וְלֹא הֲקֵימֹתוֹ בַּמִּלְחָמָה׃ ו̇[17] . ל̇
45 [a]הִשְׁבַּתָּ מִטְּהָרוֹ[b a] וְכִסְאוֹ לָאָרֶץ מִגַּרְתָּה׃ ב̇ . ל̇
46 הִקְצַרְתָּ יְמֵי עֲלוּמָיו הֶעֱטִיתָ עָלָיו בּוּשָׁה סֶלָה׃ ל̇ . ל̇
47 עַד־מָה יְהוָה תִּסָּתֵר[a] לָנֶצַח תִּבְעַר כְּמוֹ־אֵשׁ חֲמָתֶךָ׃ ד̇[18]
48 זְכָר־[b a]אֲנִי[c] מֶה־חָלֶד[b] [d]עַל־מַה־שָּׁוְא[d] בָּרָאתָ כָל־[e]בְּנֵי־אָדָם׃ ל̇
49 מִי גֶבֶר יִחְיֶה וְלֹא יִרְאֶה־מָּוֶת יְמַלֵּט נַפְשׁוֹ מִיַּד־שְׁאוֹל סֶלָה׃ יה̇ וכל חיו יחיה דכות[19] . ו̇[20] . ה̇[21]
50 אַיֵּה ׀ חֲסָדֶיךָ הָרִאשֹׁנִים ׀ אֲדֹנָי[a] נִשְׁבַּעְתָּ לְדָוִד בֶּאֱמוּנָתֶךָ׃ כ̇ו̇

[12] וחד כימי השמים Dt 11,21. [13] Mm 1902. [14] Mm 1420. [15] Mp sub loco. [16] Mm 3350. [17] Mm 161. [18] Mm 975. [19] Mm 107. [20] Mm 2624. [21] Mm 3058.

29 [a] K אֶשְׁמוֹר || **31** [a] o εβρ' sg || [b] o εβρ' *ιαλληχουν* = יְהַלֵּ' || **32** [a] > S || **33** [a] GS om cop || **34** [a] nonn Mss S Hier אָסִיר cf 2S 7,15 || **35** [a] Ms GS וְלֹא || **37** [a] T נגדו || **38** [a] nonn Mss o εβρ' GST לְעֹ' || [b–b] prp לָעַד כַּשַּׁ' vel בְּעֹד הַשַּׁ' || **39** [a] o εβρ' *ουαθ θεμας* = וְאַתָּה תִ'; S + suff 1 sg || **44** [a] T *l'ḥwr'* = אָחוֹר; prp צַר vel מִצַּר || **45** [a–a] prp שִׁבַּרְתָּ מַטֵּה הודו vel שָׁבַרְתָּ חֹטְרוֹ || [b] T mlt Mss מִטְ', nonn Mss o εβρ' α'σ'S Hier מַטֵּ' || **47** [a] S *rgz 'nt* = תִּקְצֹף || **48** [a] Ms + נָא || [b–b] l prb מֶה־חָדֵל אני (2 Mss חדל) || [c] prp אֲדֹנָי || [d–d] prp עוֹלָם הַשָּׁוְא || [e] > pc Mss Hier || **50** [a] mlt Mss o εβρ' יהוה, S tr ante הר'; pc Mss GST Hier + אֲשֶׁר, L + *sicut*.

51 זְכֹ֣ר אֲ֭דֹנָי^a חֶרְפַּ֣ת עֲבָדֶ֑יךָ^b שְׂאֵתִ֥י בְ֝חֵיקִ֗י כָּל־רַבִּ֥ים^c עַמִּֽים׃ ב^22. ל וכל קריא חלוף עמים רבים
52 אֲשֶׁ֤ר חֵרְפ֖וּ אוֹיְבֶ֥יךָ ׀ יְהוָ֑ה אֲשֶׁ֥ר חֵ֝רְפ֗וּ עִקְּב֥וֹת מְשִׁיחֶֽךָ׃ ז מל^23
53 ^a בָּר֖וּךְ יְהוָ֥ה לְ֝עוֹלָ֗ם אָ֘מֵ֥ן ׀ וְאָמֵֽן׃

90 1 תְּפִלָּה֮ לְמֹשֶׁ֪ה אִֽישׁ־הָאֱלֹ֫הִ֥ים יז . ו ול בסיפ^1
אֲֽדֹנָ֗י מָע֣וֹן^a אַ֭תָּה הָיִ֥יתָ לָּ֗נוּ בְּדֹ֣ר^b וָדֹֽר׃ [אַתָּה אֵל^d׃ ד וכל שם קריה ואנש דכות
2 בְּטֶ֤רֶם ׀ הָ֘רִ֤ים יֻלָּ֗דוּ וַתְּח֣וֹלֵֽל^a אֶ֣רֶץ וְתֵבֵ֑ל וּֽמֵעוֹלָ֥ם^b עַד^c־ע֝וֹלָ֗ם ל . ל . ב . ג ב מל וחד חס^2
3 תָּשֵׁ֣ב אֱ֭נוֹשׁ עַד־דַּכָּ֑א וַ֝תֹּ֗אמֶר^a שׁ֣וּבוּ בְנֵי־אָדָֽם׃ [בַּלָּֽיְלָה^c׃ ד^3 . ג^4
4 ^a כִּ֤י אֶ֪לֶף שָׁנִ֡ים בְּֽעֵינֶ֗יךָ כְּי֣וֹם אֶ֭תְמוֹל כִּ֣י יַעֲבֹ֑ר^b ^cוְאַשְׁמוּרָ֥ה^d גה בטע ר״פ בסיפ . סו . יא^5 . ג . ל
5 זְ֭רַמְתָּם^a שֵׁנָ֣ה^b יִהְי֑וּ בַּ֝בֹּ֗קֶר^c כֶּחָצִ֥יר יַחֲלֹֽף׃ ל . ד וחס^6
6 בַּ֭בֹּקֶר יָצִ֣יץ וְחָלָ֑ף לָ֝עֶ֗רֶב^a יְמוֹלֵ֥ל וְיָבֵֽשׁ׃ ל ומל . ה
7 כִּֽי־כָלִ֥ינוּ בְאַפֶּ֑ךָ וּבַחֲמָתְךָ֥ נִבְהָֽלְנוּ׃
8 שַׁתָּ֣ עֲוֺנֹתֵ֣ינוּ לְנֶגְדֶּ֑ךָ עֲ֝לֻמֵ֗נוּ^a לִמְא֥וֹר פָּנֶֽיךָ׃ שתה ק . ב^7 . ל^8
9 כִּ֣י כָל^a־יָ֭מֵינוּ פָּנ֣וּ בְעֶבְרָתֶ֑ךָ כִּלִּ֖ינוּ^b שָׁנֵ֣ינוּ ^cכְמוֹ־הֶֽגֶה^cd׃ ג בליש^9
10 ^aיְמֵֽי־שְׁנוֹתֵ֨ינוּ^a בָהֶ֡ם^b שִׁבְעִ֬ים שָׁנָ֗ה וְאִ֤ם בִּגְבוּרֹ֨ת ׀ שְׁמ֘וֹנִ֤ים שָׁנָ֗ה ו^10 מל וכל ד״ה דכות במ א
וְ֭רָהְבָּם^c עָמָ֣ל וָאָ֑וֶן כִּי־גָ֥ז^d חִ֝֗ישׁ וַנָּעֻֽפָה׃
11 מִֽי־י֭וֹדֵעַ עֹ֣ז אַפֶּ֑ךָ וּ֝כְיִרְאָתְךָ֗^a עֶבְרָתֶֽךָ׃ י מל וכל תדמק דכות במ ג חס . ל
12 לִמְנ֣וֹת יָ֭מֵינוּ כֵּ֣ן הוֹדַ֑ע ^aוְ֝נָבִ֗א לְבַ֣ב^a חָכְמָֽה׃ ה^11 . ג^12 חס וחד מן ז בלשון נביאיה . ל
13 שׁוּבָ֣ה יְ֭הוָה עַד־מָתָ֑י וְ֝הִנָּחֵ֗ם עַל־עֲבָדֶֽיךָ^a׃ ה בטע . ב^13
14 שַׂבְּעֵ֣נוּ^a בַבֹּ֣קֶר חַסְדֶּ֑ךָ וּֽנְרַנְּנָ֥ה וְ֝נִשְׂמְחָ֗ה בְּכָל־יָמֵֽינוּ׃ ד
15 שַׂ֭מְּחֵנוּ^a כִּימ֣וֹת עִנִּיתָ֑נוּ שְׁ֝נ֗וֹת רָאִ֥ינוּ רָעָֽה׃ ל ומל^14

[22] Mm 3351. [23] Mm 3348. Ps 90 [1] Mm 3890. [2] Mm 3352. [3] Mm 163. [4] Mm 1185. [5] Mm 1630. [6] Mm 3476. [7] Mm 3353. [8] וחד למאד 2 Ch 16,14. [9] Mp sub loco. [10] Mm 43. [11] Mm 90. [12] Mm 2582. [13] Mm 3354. [14] ל מל וחד ימות Dt 32,7, cf Mp sub loco.

51 ^a mlt Mss יהוה ‖ ^b mlt Mss 𝔊^min 𝔖 עַבְדֶּךָ ‖ ^c > 𝔊; α′ (Hier) ἀδικίας, 𝔖 *rnjhwn d* = רִבֵי? prp דִּבַּת (vel כְּלִמַּת pro 'כל־ר) ‖ **53** ^a > 2 Mss ‖ **Ps 90,1** ^a pc Mss 𝔊 מעוז ‖ ^b mlt Mss 𝔖 לְדֹר ‖ **2** ^a 𝔊(α′σ′ Hier 𝔗) –לַל ‖ ^b mlt Mss 𝔏𝔙 מ' ‖ ^c mlt Mss 𝔖𝔙 וְעַד ‖ ^d 𝔊 *μή* = אַל et cj c 3; cf 4^a ‖ **3** ^a l וְתֹאמַר cf α′ Hier ‖ **4** ^a prb tr post 2 ‖ ^b l prb עָבַר cf 𝔊𝔖 ‖ ^c–c frt dl ‖ ^d σ′(𝔖𝔗) *καὶ ὡς φυλακή*; l 'כְּא ‖ **5** ^a 𝔖 *šrbthwn* aeva eorum; l frt זְרַעְתָּם ‖ ^b 𝔊 *ἔτη*, 𝔖 *šnt'* annus; l frt שָׁנָה שָׁנָה ‖ ^c prb dl (ex 6) et cj יהיו c b ‖ **6** ^a nonn Mss 𝔖 'וְלָ, 𝔊 + *ἀποπέσοι* = יִבּוֹל ‖ **8** ^a mlt Mss α′σ′ Hier עלמינו ‖ **9** ^a frt dl ‖ ^b 𝔊 *ἐξελίπομεν* = כָּלִינוּ; l כָּלוּ cf 𝔖 *wgmrw* ‖ ^c–c 𝔊 *ὡς ἀράχνη(ν) ἐμελέτων*; prp בְּתוּגָה ‖ ^d 𝔖 *gwgj* aranea ‖ **10** ^a–a frt dl m cs ‖ ^b frt l גָּבְהָם cf ^a–a vel dl ‖ ^c l frt וְרֻבָּם cf Vrs ‖ ^d 𝔗 *'dw* = גָּזוּ ‖ **11** ^a 𝔊 *καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου σου* = 'וּמִי; prp וּמִי רֹאֶה תֹּךְ ‖ **12** ^a–a l frt וְנָבִא בְלֵב cf α′σ′ε′ Hier 𝔖 ‖ **13** ^a pc Mss עַבְדֶּךָ ‖ **14** ^a 𝔊 *ἐνεπλήσθημεν* = שָׂבַעְנוּ ‖ **15** ^a 𝔊 *εὐφράνθημεν* = שָׂמַחְנוּ.

16 יֵרָאֶ֣ה[a] אֶל־עֲבָדֶ֣יךָ פָעֳלֶ֑ךָ[b] וַ֝הֲדָרְךָ֗[c] עַל־[d]בְּנֵיהֶֽם׃ ג̇[15]

17 וִיהִ֤י ׀ נֹ֤עַם אֲדֹנָ֥י אֱלֹהֵ֗ינוּ[a] עָ֫לֵ֥ינוּ וּמַעֲשֵׂ֣ה יָ֭דֵינוּ כּוֹנְנָ֣ה עָלֵ֑ינוּ[b] ס̇ג לב . ו[16] . ו מל

[c]וּֽמַעֲשֵׂ֥ה יָ֝דֵ֗ינוּ כּוֹנְנֵֽהוּ[c]׃ ו[16] . ו מל

91 1 [a]יֹ֭שֵׁב בְּסֵ֣תֶר עֶלְי֑וֹן בְּצֵ֥ל שַׁ֝דַּ֗י יִתְלוֹנָֽן[b]׃ ח . ל[1]

2 אֹמַ֗ר[a] לַֽ֭יהוָה מַחְסִ֣י וּמְצוּדָתִ֑י אֱ֝לֹהַ֗י אֶבְטַח־בּֽוֹ׃ ל

3 כִּ֤י ה֣וּא יַ֭צִּילְךָ מִפַּ֥ח יָק֗וּשׁ[a] מִדֶּ֥בֶר[b] הַוּֽוֹת׃ ג̇ה בטע ר״פ בסיפ . ב

4 בְּאֶבְרָת֨וֹ[a] ׀ יָ֤סֶךְ לָ֗ךְ וְתַֽחַת־כְּנָפָ֥יו תֶּחְסֶ֑ה ל[2]

[b]צִנָּ֖ה וְֽסֹחֵרָ֣ה[c] אֲמִתּֽוֹ[b]׃ ל

5 לֹא־תִ֭ירָא מִפַּ֣חַד לָ֑יְלָה מֵ֝חֵ֗ץ[a] יָע֥וּף יוֹמָֽם׃ ו[3] ול בסיפ

6 מִ֭דֶּבֶר[a] בָּאֹ֣פֶל יַהֲלֹ֑ךְ מִ֝קֶּ֗טֶב[b] יָשׁ֥וּד[c] צָהֳרָֽיִם׃ ל . ל

7 יִפֹּ֤ל מִצִּדְּךָ֨ ׀ אֶ֗לֶף וּרְבָבָ֥ה מִימִינֶ֑ךָ ל

אֵ֝לֶ֗יךָ לֹ֣א יִגָּֽשׁ[a]׃

8 רַ֭ק בְּעֵינֶ֣יךָ תַבִּ֑יט וְשִׁלֻּמַ֖ת רְשָׁעִ֣ים תִּרְאֶֽה׃ סו . ה[4] . ג חס בליש

9 כִּֽי־אַתָּ֣ה יְהוָ֣ה מַחְסִ֑י[a] עֶ֝לְי֗וֹן שַׂ֣מְתָּ מְעוֹנֶֽךָ[b]׃

10 לֹא־תְאֻנֶּ֣ה אֵלֶ֣יךָ רָעָ֑ה וְ֝נֶ֗גַע לֹא־יִקְרַ֥ב בְּאָהֳלֶֽךָ[a]׃ ל . ל

11 כִּ֣י מַ֭לְאָכָיו יְצַוֶּה־לָּ֑ךְ לִ֝שְׁמָרְךָ֗ בְּכָל־דְּרָכֶֽיךָ׃

12 עַל־כַּפַּ֥יִם יִשָּׂא֑וּנְךָ פֶּן־תִּגֹּ֖ף בָּאֶ֣בֶן רַגְלֶֽךָ׃ ג[5] . ל

13 עַל־שַׁ֣חַל[a] וָפֶ֣תֶן תִּדְרֹ֑ךְ תִּרְמֹ֖ס כְּפִ֣יר וְתַנִּֽין׃ . ה וחס[6] . ח בליש[7]

14 כִּ֤י בִ֣י חָ֭שַׁק וַאֲפַלְּטֵ֑הוּ אֲ֝שַׂגְּבֵ֗הוּ כִּֽי־יָדַ֥ע שְׁמִֽי׃ ג̇ה בטע ר״פ בסיפ . ל . ל

15 יִקְרָאֵ֨נִי ׀ וְֽאֶעֱנֵ֗הוּ עִמּֽוֹ־אָנֹכִ֥י בְצָרָ֑ה אֲ֝חַלְּצֵ֗הוּ וַאֲכַבְּדֵֽהוּ׃

16 אֹ֣רֶךְ יָ֭מִים אַשְׂבִּיעֵ֑הוּ וְ֝אַרְאֵ֗הוּ[a] בִּישׁוּעָתִֽי׃ ל . ל

[15] Mm 150. [16] Mm 2441. Ps 91 [1] וחד ויתלנן Hi 39,28. [2] וחד אברתו Dt 32,11. [3] Mm 3355. [4] Mm 125. [5] Mm 2391. [6] Mm 1118. [7] Mm 413.

16 [a] 𝔊 *καὶ ἰδέ* = וּרְאֵה; 𝔖 pl ‖ [b] mlt Mss 𝔖 פְּעָלֶיךָ, 𝔊 *καὶ τὰ ἔργα σου* ‖ [c] 𝔊 *καὶ ὁδήγησον* = וְהַדְרֵךְ ‖ [d] > 𝔊 ‖ **17** [a] > 2 Mss 𝔗, frt dl ‖ [b] prb dl (ex a) ‖ [c–c] > pc Mss 𝔊 ‖ **Ps 91,1** [a] 𝔊 pr *αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυιδ* = שִׁיר מִזְמוֹר לְדָוִד ‖ [b] 𝔖 *mštbḥ* = יִתְרוֹנָן? ‖ **2** [a] l יֹאמַר cf 𝔊 ‖ **3** [a] cf Hos 9,8 ‖ [b] nonn Mss 𝔊𝔖 'וּמִ; frt l מִדְּבַר cf 𝔊σ'𝔖 et 6[a] ‖ **4** [a] l ־רֹתָיו cf 𝔊𝔖 ‖ [b–b] prb add; tr post 7 ‖ [c] 𝔊(𝔖) *κυκλώσει σε* = תְּסֹחֲרֶךָ? ‖ **5** [a] pc Mss 𝔊[S]𝔖 'וּמִ ‖ **6** [a] 𝔊 (α'𝔖) *ἀπὸ πράγματος* = מִדָּבָר ‖ [b] 𝔖 *wmn rwḥ'* ‖ [c] 𝔊 *καὶ δαιμονίου* = וְשֵׁד cf α'σ' ‖ **7** [a] cf 4[b–b] ‖ **9** [a] prp מַחְסֶךָ ‖ [b] 𝔊 ε' *καταφυγήν σου* = מָעוּזֶּךָ ‖ **10** [a] mlt Mss 𝔗 ־לִיךְ ‖ **13** [a] 𝔊(𝔖) *ἀσπίδα* = זֹחֵל? ‖ **16** [a] prp וְאַרְוֵהוּ, sed cf 50,23.

92 צב 1 מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת׃ ל
2 טוֹב לְהֹדוֹת לַיהוָה וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֶלְיוֹן׃ ג בטע ר״פ בסיפ[1] . ל
3 לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת׃ ל[2]
4 עֲלֵי־עָשׂוֹר וַעֲלֵי־[a]נָבֶל עֲלֵי הִגָּיוֹן בְּכִנּוֹר׃ ג פסוק דמיין[3] . ב
5 כִּי שִׂמַּחְתַּנִי יְהוָה[a] בְּפָעֳלֶךָ[b] בְּמַעֲשֵׂי[c] יָדֶיךָ אֲרַנֵּן׃ נה בטע ר״פ בסיפ . יא כת ל[4]
6 מַה־גָּדְלוּ מַעֲשֶׂיךָ יְהוָה מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ׃ ג חס
7 אִישׁ־בַּעַר לֹא[a] יֵדָע וּכְסִיל לֹא־יָבִין אֶת־זֹאת׃ יט[5]
8 בִּפְרֹחַ רְשָׁעִים׀ כְּמוֹ עֵשֶׂב וַיָּצִיצוּ כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן ל[6]
לְהִשָּׁמְדָם עֲדֵי־עַד׃ 9 וְאַתָּה מָרוֹם[a] לְעֹלָם יְהוָה[b]׃ יח[7] חס ה מנה בנ״ך
10 [a]כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ׀ יְהוָה[a] כִּי־הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יֹאבֵדוּ יִתְפָּרְדוּ[b] כָּל־ נה בטע ר״פ בסיפ
11 וַתָּרֶם[a] כִּרְאֵים קַרְנִי בַּלֹּתִי[b] בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן׃ [פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ ל ומל . ל דגש . ו רפי[8]
12 וַתַּבֵּט עֵינִי בְּשׁוּרָי[a] [b]בַּקָּמִים עָלַי מְרֵעִים[b] תִּשְׁמַעְנָה[c] אָזְנָי׃ כט[9]
13 צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה׃ ל . ד ב קמ וב פת[10] . ג
14 שְׁתוּלִים בְּבֵית יְהוָה בְּחַצְרוֹת[a] אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ[b]׃ ל . לט
15 עוֹד יְנוּבוּן[a] בְּשֵׂיבָה[b] דְּשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ[c]׃ ל . כל ליש כת כן
16 לְהַגִּיד כִּי־יָשָׁר יְהוָה צוּרִי וְלֹא־עַלְָתָה[a] בּוֹ׃ עולתה ק חד מן ג[11] בליש

93 צג 1 [a]יְהוָה מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְהוָה עֹז הִתְאַזָּר[b] ב . ל . ב
אַף־תִּכּוֹן[c] תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט׃ 2 נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה[a]׃
3 נָשְׂאוּ נְהָרוֹת׀ יְהוָה נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם [a]יִשְׂאוּ[b] נְהָרוֹת דָּכְיָם[a]׃ י ול[1] ר״פ . י . כ . ל
4 מִקֹּלוֹת׀ מַיִם רַבִּים [a]אַדִּירִים[b] מִשְׁבְּרֵי[a]־יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְהוָה׃ ו כת כן
5 עֵדֹתֶיךָ׀ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ[a] נַאֲוָה[b]־קֹדֶשׁ יְהוָה לְאֹרֶךְ יָמִים׃ יז מפק א[2] . ג

Ps 92 [1]Mm 3400. [2]Mm 3674. [3]Mm 3356 et Mm 3838. [4]Mm 2706. [5]Mm 1369. [6]וחד וְיָצִיצוּ Ps 72,16. [7]Mm 25. [8]Mm 577. [9]Mm 2501. [10]Mm 937. [11]Mm 3026. Ps 93 [1]Mm 978. [2]Mm 411.

Ps 92,4 [a] > 𝔊𝔖 ‖ **5** [a] dl m cs? ‖ [b] ℭ mlt Mss 𝔖 ־ליך ‖ [c] 4QPs[b] ℭ mlt Mss 𝔖 ־שֵׂה; 𝔊𝔖 pr cop ‖ **7** [a] 4QPs[b] ולא cf 73,22 ‖ **9** [a] 𝔊 *ὕψιστος*; frt l מְרֹמָם ‖ [b] frt dl m cs ‖ **10** [a–a] > pc Mss 𝔊[B]𝔏 ‖ [b] pc Mss Vrs וְי׳ ‖ **11** [a] 𝔊 (Hier) *καὶ ὑψωθήσεται* = ־ָם ‖ [b] 𝔊 (Hier) *καὶ τὸ γῆράς μου, σ′ ἡ παλαίωσίς μου* = (וּ)בְּלֹתִי? 𝔖 *wṣb'tnj* (cf 𝔗) = (וּ)בַּלֹּתַנִי ‖ **12** [a] l בְּשׁוֹרְרָי cf Vrs ‖ [b–b] frt dl ‖ [c] 𝔔 שמעה, 𝔊 *ἀκούσεται* = תִּשְׁמַע ‖ **14** [a] pc Mss 𝔊[R]𝔏𝔗 + בֵּית ‖ [b] 4QPs[b] יפרחו ‖ **15** [a] 4QPs[b] ינבון ‖ [b] 4QPs[b] + טובה cf Gn 15,15 ‖ [c] 4QPs[b] והיו ‖ **16** [a] mlt Mss Vrs ut Q, sic l; K עְ׳ ‖ **Ps 93,1** [a] 𝔊 pr *εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ προσαββάτου, ὅτε κατῴκισται ἡ γῆ· αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυιδ* ‖ [b] Vrs pr cop ‖ [c] l תִּכֵּן cf Vrs et 75,4; 96,10[d] ‖ **2** [a] 𝔗 + *'lh'*, prb ins אֵל m cs ‖ **3** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] prp נָשְׂאוּ ‖ **4** [a–a] prp אדיר מִמִּ׳ ‖ [b] 𝔗 *mmšbḥjj'* = מֵאַ׳ ‖ **5** [a] nonn Mss 𝔖 ולי׳ ‖ [b] 4QPs[b] נוה.

94 צד

1 אֵל־נְקָמ֥וֹת יְהוָ֑ה אֵ֖ל נְקָמ֣וֹת הוֹפִֽיַעa׃ ג[1]
2 הִ֭נָּשֵׂא שֹׁפֵ֣ט הָאָ֑רֶץ הָשֵׁ֥ב גְּ֝מ֗וּל עַל־גֵּאִֽים׃
3 עַד־מָתַ֖י רְשָׁעִ֥ים ׀ יְהוָ֑ה עַד־מָ֝תַ֗י רְשָׁעִ֥ים יַעֲלֹֽזוּ׃
4 יַבִּ֣יעוּ יְדַבְּר֣וּa עָתָ֑ק יִ֝תְאַמְּר֗וּb כָּל־פֹּ֥עֲלֵי אָֽוֶן׃ ו. ל
5 עַמְּךָ֣ יְהוָ֣ה יְדַכְּא֑וּ וְֽנַחֲלָתְךָ֥ יְעַנּֽוּ׃
6 אַלְמָנָ֣ה וְגֵ֣ר יַהֲרֹ֑גוּ וִ֖יתוֹמִ֣ים יְרַצֵּֽחוּ׃
7 וַ֭יֹּאמְרוּ לֹ֣א יִרְאֶה־יָּ֑הּ וְלֹֽא־יָ֝בִ֗ין אֱלֹהֵ֥י יַעֲקֹֽב׃ ד דגש. ג[2]
8 בִּ֭ינוּ בֹּעֲרִ֣ים בָּעָ֑ם וּ֝כְסִילִ֗ים מָתַ֥י תַּשְׂכִּֽילוּ׃ ב[3]
9 הֲנֹ֣טַֽע אֹ֭זֶן הֲלֹ֣א יִשְׁמָ֑ע אִם־יֹ֥צֵֽר עַ֝֗יִן הֲלֹ֣א יַבִּֽיט׃ ל. כה. ד חס
10 הֲיֹסֵ֣רa גּ֭וֹיִם הֲלֹ֣א יוֹכִ֑יחַ הַֽמְלַמֵּ֖ד אָדָ֣םb דָּֽעַתc׃ ל. ב
11 יְֽהוָ֗ה יֹ֭דֵעַ מַחְשְׁב֣וֹת אָדָ֑ם כִּי־הֵ֥מָּה הָֽבֶל׃
12 אַשְׁרֵ֤י ׀ הַגֶּ֣בֶר אֲשֶׁרa־תְּיַסְּרֶ֣נּוּ יָּ֑הּ וּֽמִתּוֹרָתְךָ֥ תְלַמְּדֶֽנּוּ׃ ד[4]. ו דגש
13 לְהַשְׁקִ֣יט ל֭וֹ מִ֣ימֵי רָ֑ע עַ֤ד יִכָּרֶ֖ה לָרָשָׁ֣ע שָֽׁחַת׃ ל
14 כִּ֤י ׀ לֹא־יִטֹּ֣שׁ יְהוָ֣ה עַמּ֑וֹa וְ֝נַחֲלָת֗וֹ לֹ֣א יַעֲזֹֽב׃ יא בטע ר״פ בשלש ספרים
15 כִּֽי־עַד־צֶ֭דֶקa יָשׁ֣וּב מִשְׁפָּ֑ט וְ֝אַחֲרָ֗יו כָּל־יִשְׁרֵי־לֵֽבb׃
16 מִֽי־יָק֣וּם לִ֭י עִם־מְרֵעִ֑ים מִֽיa־יִתְיַצֵּ֥ב לִ֝֗יb עִםc־פֹּ֥עֲלֵי אָֽוֶן׃
17 לוּלֵ֣י יְ֭הוָה עֶזְרָ֣תָה לִּ֑י כִּמְעַ֓ט ׀ שָׁכְנָ֖ה דוּמָ֣הa נַפְשִֽׁי׃ ג[5]
18 אִם־אָ֭מַרְתִּי מָ֣טָה רַגְלִ֑י חַסְדְּךָ֥ יְ֝הוָ֗ה יִסְעָדֵֽנִי׃ ח[6] בליש וכל מנין איש רגלי דכות. ל
19 בְּרֹ֣ב שַׂרְעַפַּ֣יa בְּקִרְבִּ֑י תַּ֝נְחוּמֶ֗יךָ יְשַׁעַשְׁע֥וּ נַפְשִֽׁי׃ ב חד פת וחד קמ[7]. יא[8]. ל
20 הַֽ֭יְחָבְרְךָ כִּסֵּ֣א הַוּ֑וֹת יֹצֵ֖ר עָמָ֣ל עֲלֵי־חֹֽקa׃ ל. ד חס
21 יָ֭גוֹדּוּa עַל־נֶ֣פֶשׁ צַדִּ֑יק וְדָ֖ם נָקִ֣י יַרְשִֽׁיעוּ׃ ל ומל. ד
22 וַיְהִ֬י יְהוָ֣ה לִ֣י לְמִשְׂגָּ֑ב וֵ֝אלֹהַ֗י לְצ֣וּר מַחְסִֽי׃ ו בנ״ך
23 וַיָּ֤שֶׁבa עֲלֵיהֶ֨ם ׀ אֶת־אוֹנָ֗ם וּבְרָעָתָ֥ם יַצְמִיתֵ֑םb יַ֝צְמִיתֵ֗ם יְהוָ֥ה [אֱלֹהֵֽינוּ׃ כה. ל

Ps 94 [1]Mm 3357. [2]Mm 3487. [3]Mm 2867. [4]Mm 3257. [5]Mm 3303. [6]Mm 3533. [7]Mm 3358. [8]Mm 2580.

Ps 94,1 a α′σ′θ′ε′ Hier 𝔖 imp, l הוֹפִיעָה (ה hpgr) ‖ **4** a 𝔊𝔖𝔗 pr cop ‖ b 𝔊 *λαλήσουσιν* = יֹאמְרוּ cf 𝔖 ‖ **10** a 𝔊 *ὁ παιδεύων* = הַי׳ ‖ b nonn Mss לֹא׳ ‖ c prp מֵד׳ (מ hpgr) vel הֲלֹא יֵדַע vel הֲלֹא מֵד׳ ‖ **12** a > 2 Mss ‖ **14** a 4QPs[b] pr את ‖ **15** a prb l c 2 Mss σ′𝔖 צַדִּיק ‖ b 𝔊 + *διάψαλμα* = סֶלָה ‖ **16** a 2 Mss 𝔊𝔖 ומי ‖ b cf 2,2[b] ‖ c > ℭ ‖ **17** a 𝔊 *τῷ ᾅδῃ*, 𝔏 *in inferno* ‖ **19** a mlt Mss סר׳ ‖ **20** a 𝔖 + suff 2 sg ‖ **21** a mlt Mss יָגֻדּוּ; prp יָגוּרוּ cf 56,7 59,4 ‖ **23** a 𝔊 (Hier) *καὶ ἀποδώσει* = וְיָשֵׁב ‖ b > pc Mss 𝔊.

95 צה 1 לְכוּ נְרַנְּנָה לַיהוָה נָרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ[a]׃

2 נְקַדְּמָה פָנָיו בְּתוֹדָה בִּזְמִרוֹת[a] נָרִיעַ[b] לוֹ׃ ל̇ו̇

3 כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה וּמֶלֶךְ[a] גָּדוֹל[b] עַל־כָּל־אֱלֹהִים׃ נה בטע ר״פ בסיפ. ג̇ בסיפ

4 אֲשֶׁר[a] בְּיָדוֹ מֶחְקְרֵי[b]־אָרֶץ וְתוֹעֲפוֹת הָרִים לוֹ׃ ל̇. ל̇

5 אֲשֶׁר[a]־לוֹ הַיָּם וְהוּא עָשָׂהוּ וְיַבֶּשֶׁת יָדָיו יָצָרוּ׃

6 בֹּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרָעָה[a] נִבְרְכָה[b] לִפְנֵי־יְהוָה עֹשֵׂנוּ׃ ל̇

7 כִּי הוּא אֱלֹהֵינוּ וַאֲנַחְנוּ עַם[a] מַרְעִיתוֹ וְצֹאן[b]
יָדוֹ[ac] הַיּוֹם אִם־בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ׃ ה̇[2] חס ד̇ מנה בכתיב וכל אורית דכות ב̇ מ̇ א̇

8 אַל־תַּקְשׁוּ לְבַבְכֶם כִּמְרִיבָה כְּיוֹם מַסָּה בַּמִּדְבָּר׃ ג̇[3]. יא̇[4]

9 אֲשֶׁר נִסּוּנִי אֲבוֹתֵיכֶם בְּחָנוּנִי גַּם־רָאוּ פָעֳלִי[a]׃

10 אַרְבָּעִים שָׁנָה ׀ אָקוּט בְּדוֹר[a] וָאֹמַר עַם[b] תֹּעֵי לֵבָב הֵם
וְהֵם לֹא־יָדְעוּ דְרָכָי׃ ב̇ ר״פ[5]. ב̇

11 אֲשֶׁר[a]־נִשְׁבַּעְתִּי בְאַפִּי אִם־יְבֹאוּן אֶל־מְנוּחָתִי׃ ל̇

96 צו 1 [ba]שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חָדָשׁ[b] שִׁירוּ לַיהוָה כָּל־הָאָרֶץ׃ ז̇[1]

2 [a]שִׁירוּ לַיהוָה בָּרְכוּ שְׁמוֹ[a] [b]בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם־[c]לְיוֹם יְשׁוּעָתוֹ׃

3 [a]סַפְּרוּ בַגּוֹיִם[b] כְּבוֹדוֹ[a] בְּכָל־הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו׃ ג̇[2]

4 כִּי גָדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד נוֹרָא[a] הוּא עַל־כָּל־אֱלֹהִים׃ ד̇ בטע ר״פ דסמיכ[3]. ג̇ בסיפ

5 כִּי ׀ כָּל־אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים וַיהוָה שָׁמַיִם עָשָׂה׃ יא̇ בטע ר״פ בשלש ספרים

6 הוֹד־וְהָדָר לְפָנָיו עֹז [a]וְתִפְאֶרֶת בְּמִקְדָּשׁוֹ[a]׃

7 הָבוּ לַיהוָה מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים הָבוּ לַיהוָה כָּבוֹד וָעֹז׃ יא̇[4] וכל כל אלה בני דכות ב̇ מ̇ ב̇

8 הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ־מִנְחָה וּבֹאוּ לְחַצְרוֹתָיו[a]׃

Ps 95 [1]Mm 2295. [2]Mm 1669. [3]Mm 1109. [4]Mm 1630. [5]Mm 3359. Ps 96 [1]Mm 3360. [2]Mm 293. [3]Mp sub loco. [4]Mm 3361.

Ps 95,1 [a] 𝔗 mlt Mss ישעינו ‖ **2** [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ [b] pc Mss נָרִיעָה ‖ **3** [a] pc Mss 𝔖 מ׳ ‖ [b] dl m cs ‖ **4** [a] > Ms, prb dl m cs ‖ [b] Ms 𝔊 מֶרְחַקֵּי ‖ **5** [a] prb dl m cs ‖ **6** [a] 𝔊(𝔖) + αὐτῷ = ־ֶע לוֹ ‖ [b] > 2 Mss; nonn Mss 𝔖 ונ׳, 𝔊 καὶ κλαύσωμεν = וְנִבְכֶּה? ‖ **7** [a–a] Ms 𝔖 מ׳ וצ׳ עַמּוֹ cf 𝔗 et 79,13 100,3 ‖ [b] frt huc tr ‸ ‖ [c] pr frt דְּעוּ (hpgr?) ‖ **9** [a] Vrs pl ‖ **10** [a] 𝔊(𝔖) τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ = בַּדּוֹר הַהוּא ‖ [b] Ms עַד cf 𝔊 ἀεί ‖ **11** [a] 𝔊(𝔖) ὡς = כַּא׳ ‖ **Ps 96,1** [a] 𝔊 pr ὅτε ὁ οἶκος ᾠκοδομεῖτο μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν· ᾠδὴ τῷ Δαυιδ ‖ [b–b] > 1 Ch 16,23 ‖ **2** [a–a] > 1 Ch 16,23 ‖ [b] 𝔖𝔙 pr cop ‖ [c] mlt Mss et 1 Ch 16,23 אֶל־יוֹם ‖ **3** [a–a] > 𝔊[AR] ‖ [b] mlt Mss et 1 Ch 16,24 + אֶת־ ‖ **4** [a] nonn Mss 𝔖𝔗 et 1 Ch 16,25 ונ׳ ‖ **6** [a–a] pc Mss et 1 Ch 16,27 וְחֶדְוָה בִּמְקֹמוֹ ‖ **8** [a] pc Mss et 1 Ch 16,29 לְפָנָיו; pc Mss 𝔗 pr לְפָנָיו.

9 הִשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה בְּהַדְרַת־[a]קֹדֶשׁ[b] חִילוּ[c] מִפָּנָיו[d] כָּל־הָאָרֶץ׃ כג
10 [a]אִמְרוּ[b] בַגּוֹיִם׀ יְהוָה מָלָךְ[a] [c]אַף־תִּכּוֹן[d] תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט[c]
[e]יָדִין עַמִּים בְּמֵישָׁרִים׃[e]
11 יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוֹ׃
12 יַעֲלֹז[a] שָׂדַי[b] וְכָל־אֲשֶׁר־בּוֹ אָז יְרַנְּנוּ כָּל[c]־עֲצֵי־יָעַר[d]׃
13 לִפְנֵי[a] יְהוָה׀ כִּי בָא [b]כִּי בָא[b] לִשְׁפֹּט[c] הָאָרֶץ ל
[d]יִשְׁפֹּט־תֵּבֵל בְּצֶדֶק וְעַמִּים בֶּאֱמוּנָתוֹ[d]׃

97 צז 1 יְהוָה מָלָךְ תָּגֵל הָאָרֶץ יִשְׂמְחוּ אִיִּים רַבִּים׃
2 עָנָן וַעֲרָפֶל סְבִיבָיו צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כִּסְאוֹ׃
3 אֵשׁ לְפָנָיו תֵּלֵךְ וּתְלַהֵט סָבִיב[a] צָרָיו׃ ל[1]
4 הֵאִירוּ בְרָקָיו תֵּבֵל רָאֲתָה וַתָּחֵל[a] הָאָרֶץ׃ ל
5 הָרִים כַּדּוֹנַג נָמַסּוּ [a]מִלִּפְנֵי יְהוָה[a] מִלִּפְנֵי[b] אֲדוֹן כָּל־הָאָרֶץ׃ ח[2] וכל אורית דכות ב מ ב
6 הִגִּידוּ הַשָּׁמַיִם צִדְקוֹ וְרָאוּ כָל־הָעַמִּים כְּבוֹדוֹ׃ [אֱלֹהִים[c]׃ יד זוגין[3]
7 יֵבֹשׁוּ׀ כָּל־עֹבְדֵי פֶסֶל הַמִּתְהַלְלִים בָּאֱלִילִים הִשְׁתַּחֲווּ[a]־לוֹ[b] כָּל־
8 שָׁמְעָה וַתִּשְׂמַח׀ צִיּוֹן וַתָּגֵלְנָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ יְהוָה׃ ל
9 כִּי־אַתָּה יְהוָה[a] עֶלְיוֹן עַל־כָּל־הָאָרֶץ מְאֹד נַעֲלֵיתָ עַל־כָּל־אֱלֹהִים׃ ל. ג בסיפ[4]
10 אֹהֲבֵי[a] יְהוָה שִׂנְאוּ[b] רָע שֹׁמֵר[c] נַפְשׁוֹת חֲסִידָיו מִיַּד רְשָׁעִים יַצִּילֵם׃
11 אוֹר זָרֻעַ[a] לַצַּדִּיק וּלְיִשְׁרֵי־לֵב שִׂמְחָה׃ ל וחס. ל
12 שִׂמְחוּ צַדִּיקִים בַּיהוָה וְהוֹדוּ לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ׃

98 צח 1 מִזְמוֹר[a] ב בטע[1]
שִׁירוּ לַיהוָה׀ שִׁיר חָדָשׁ כִּי־נִפְלָאוֹת עָשָׂה[b] [2]

Ps 97 [1] ותדוּתְלַהֵט Dt 32,22. [2] Mm 3083. [3] Mm 565. [4] Mp sub loco. Ps 98 [1] Mm 3362. [2] Mm 3360.

9 [a] 𝔊(𝔖) ἐν αὐλῇ = בְּחַצְרַת ‖ [b] l קָדְשׁוֹ cf 𝔊𝔖 et 29,2 ‖ [c] 𝔊(𝔖) σαλευθήτω = חִילִי ‖ [d] mlt Mss et 1 Ch 16,30 מִלְּפָנָיו ‖ 10 [a–a] > pc Mss; 1 Ch 16,31 tr post 11a ‖ [b] 1 Ch 16,31 וְיֹאֹ׳ ‖ [c–c] prb dl (ex 93,1) ‖ [d] 𝔊(σ′𝔖𝔗 Hier) κατώρθωσεν = תִּכֵּן cf 93,1[c] ‖ [e–e] > 1 Ch 16,31 ‖ 12 [a] 1 Ch 16,32 יַעֲלֹץ ‖ [b] pc Mss et 1 Ch 16,32 הַשָּׂדֶה ‖ [c] > pc Mss et 1 Ch 16,33 ‖ [d] nonn Mss et 1 Ch 16,33 הַיּ׳, Ms 𝔙 הַיְּעָרִים ‖ 13 [a] 1 Ch 16,33 מִלִּ׳ ‖ [b–b] > mlt Mss 𝔖 et 1 Ch 16,33, cf 98,9 ‖ [c] nonn Mss et 1 Ch 16,33 + אֶת־ ‖ [d–d] > 1 Ch 16,33 ‖ Ps 97,3 [a] pc Mss סְבִיבָיו ‖ 4 [a] pc Mss ־ֵל, prb l ‖ 5 [a–a] prb dl ‖ [b] > 𝔖 ‖ 7 [a] 𝔊𝔖 imp ‖ [b] cf 2,2[b] ‖ [c] 𝔊(𝔖) οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ‖ 9 [a] > Ms, dl m cs ‖ 10 [a] l אֹהֵב (י dttg) ‖ [b] l c pc Mss 𝔖 שֹׂנְאֵי ‖ [c] 𝔊(𝔗) + κύριος ‖ 11 [a] l c Ms Vrs זָרַח ut 112,4 ‖ Ps 98,1 [a] 𝔊 + τῷ Δαυιδ ‖ [b] 𝔊 + κύριος.

הוֹשִׁיעָה־לּוֹ יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ׃

2 הוֹדִיעַ יְהוָה יְשׁוּעָתוֹ [a]לְעֵינֵי הַגּוֹיִם[a] גִּלָּה צִדְקָתוֹ׃

3 זָכַר חַסְדּוֹ[a] ׀ וֶאֱמוּנָתוֹ לְבֵית יִשְׂרָאֵל — ד[3] וכל יחזק דכות ב מ א

רָאוּ[b] כָל־אַפְסֵי־אָרֶץ אֵת יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ׃ — ה[4]. ב

4 הָרִיעוּ לַיהוָה כָּל־הָאָרֶץ פִּצְחוּ וְרַנְּנוּ וְזַמֵּרוּ׃

5 זַמְּרוּ לַיהוָה בְּכִנּוֹר בְּכִנּוֹר[a] וְקוֹל זִמְרָה׃

6 בַּחֲצֹצְרוֹת[a] וְקוֹל שׁוֹפָר הָרִיעוּ לִפְנֵי ׀ הַמֶּלֶךְ יְהוָה[b]׃ — ג[5]. ב[6]

7 יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוֹ תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי[a] בָהּ׃

8 נְהָרוֹת יִמְחֲאוּ־כָף יַחַד הָרִים יְרַנֵּנוּ׃ — ל[7]

9 לִפְנֵי־יְהוָה כִּי בָא לִשְׁפֹּט הָאָרֶץ

יִשְׁפֹּט־תֵּבֵל בְּצֶדֶק וְעַמִּים[a] בְּמֵישָׁרִים׃

99 1 יְהוָה מָלָךְ יִרְגְּזוּ עַמִּים יֹשֵׁב כְּרוּבִים תָּנוּט[a] הָאָרֶץ׃ — ל

צט

2 יְהוָה בְּצִיּוֹן גָּדוֹל וְרָם הוּא עַל־כָּל־הָעַמִּים[a]׃ — ב וכל מגלה דכות

3 יוֹדוּ שִׁמְךָ גָּדוֹל וְנוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא׃ — ל[1]

4 וְעֹז מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אָהֵב אַתָּה כּוֹנַנְתָּ מֵישָׁרִים — ט[2]

מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בְּיַעֲקֹב ׀ אַתָּה עָשִׂיתָ׃

5 רוֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו [a]קָדוֹשׁ הוּא[a]׃ — ל[3]

6 מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן ׀ בְּכֹהֲנָיו וּשְׁמוּאֵל בְּקֹרְאֵי שְׁמוֹ — ג ר״פ[4]

קֹרְאִים אֶל־יְהוָה וְהוּא יַעֲנֵם׃ — ל[5] בליש וחד מן יא[6] מילין דלא מפק א

7 בְּעַמּוּד עָנָן יְדַבֵּר אֲלֵיהֶם שָׁמְרוּ[a] עֵדֹתָיו וְחֹק נָתַן־לָמוֹ׃ — ה

8 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אַתָּה עֲנִיתָם — ל[7]

אֵל נֹשֵׂא הָיִיתָ לָהֶם וְנֹקֵם עַל־עֲלִילוֹתָם׃ [אֱלֹהֵינוּ׃

9 רוֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי־קָדוֹשׁ יְהוָה — ל[3]

[3] Mm 2435. [4] Mm 463. [5] Mm 2696. [6] Mm 2226. [7] Jes 55,12. Ps 99 [1] Mm 3040. [2] Mm 3212. [3] Mm 441. [4] Mm 3363. [5] Cf Mm 898. [6] Mm 4069. [7] וחד ועניתם 1 R 12,7.

2 [a–a] frt add cf Jes 52,10 ‖ 3 [a] 𝔊 + *τῷ Ιακωβ* ‖ [b] mlt Mss 𝔖𝔗 וְרָאוּ ut Jes 52,10 ‖ 5 [a] > pc Mss $𝔊^{min}𝔖𝔏^{G}$ ‖ 6 [a] > 𝔖 ‖ [b] dl m cs ‖ 7 [a] $𝔊^{RLA}$($𝔖^{W}$𝔗) *καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες* ‖ 9 [a] prp וְדָיִן ע' ‖ Ps 99,1 [a] 𝔊 *σαλευθήτω*, frt aram ‖ 2 [a] pc Mss $𝔊^{B*min}$ אֱלֹהִים cf 95,3 96,4 97,9 ‖ 5 [a–a] pc Mss 𝔊 Hier pr כִּי; $𝔖^{A}$ cj c 6 ‖ 7 [a] pc Mss וְשׁ'; prp שָׁמְעוּ.

100 קִ 1 מִזְמוֹר לְתוֹדָה [לְפָנָיו בִּרְנָנָה׃ ל ולי
הָרִיעוּ לַיהוָה כָּל־הָאָרֶץ׃ 2 עִבְדוּ אֶת־יְהוָה בְּשִׂמְחָה בֹּאוּ
3 דְּעוּ כִּי־יְהוָה הוּא אֱלֹהִים הוּא־עָשָׂנוּ וְלֹא[a] אֲנַחְנוּ ד[2]. ולו חד מן יז[3] כת כן בליש. ק
עַמּוֹ וְצֹאן מַרְעִיתוֹ׃
4 בֹּאוּ שְׁעָרָיו׀ בְּתוֹדָה חֲצֵרֹתָיו בִּתְהִלָּה הוֹדוּ־לוֹ בָּרֲכוּ שְׁמוֹ׃
5 כִּי־טוֹב יְהוָה לְעוֹלָם חַסְדּוֹ וְעַד־דֹּר וָדֹר אֱמוּנָתוֹ׃ ס

101 קא 1 לְדָוִד מִזְמוֹר ג ובטע
חֶסֶד־וּמִשְׁפָּט אָשִׁירָה לְךָ יְהוָה אֲזַמֵּרָה׃
2 אַשְׂכִּילָה[a]׀ בְּדֶרֶךְ תָּמִים מָתַי תָּבוֹא אֵלָי[b]
אֶתְהַלֵּךְ בְּתָם־לְבָבִי בְּקֶרֶב בֵּיתִי׃
3 לֹא־אָשִׁית׀ לְנֶגֶד עֵינַי דְּבַר־בְּלִיָּעַל
עֲשֹׂה[a]־סֵטִים[b] שָׂנֵאתִי לֹא יִדְבַּק בִּי׃ ד[1]. ב[2]. ל[3]
4 לֵבָב[a] עִקֵּשׁ יָסוּר מִמֶּנִּי רָע לֹא אֵדָע׃ ה[4]
5 מְלָושְׁנִי[a] בַסֵּתֶר׀ רֵעֵהוּ אוֹתוֹ אַצְמִית מלשני ק ול בליש. כד מל ה מנה בכתיב
גְּבַהּ־עֵינַיִם וּרְחַב לֵבָב [b]אֹתוֹ לֹא אוּכָל[b]׃ ב[5]. כה
6 עֵינַי׀ בְּנֶאֶמְנֵי־אֶרֶץ לָשֶׁבֶת עִמָּדִי ל
הֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ תָּמִים הוּא יְשָׁרְתֵנִי׃
7 לֹא־יֵשֵׁב׀ בְּקֶרֶב בֵּיתִי עֹשֵׂה רְמִיָּה
דֹּבֵר שְׁקָרִים לֹא־יִכּוֹן לְנֶגֶד עֵינָי׃
8 לַבְּקָרִים[a] אַצְמִית כָּל־רִשְׁעֵי־אָרֶץ ד[6]
לְהַכְרִית מֵעִיר־יְהוָה כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן׃

102 קב 1 תְּפִלָּה לְעָנִי כִי־יַעֲטֹף וְלִפְנֵי יְהוָה יִשְׁפֹּךְ שִׂיחוֹ׃ ל. יו וכל לפני ולפני דכות. ל. ב[1]
2 יְהוָה שִׁמְעָה תְפִלָּתִי וְשַׁוְעָתִי אֵלֶיךָ תָבוֹא׃
3 אַל־תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ׀ מִמֶּנִּי בְּיוֹם צַר לִי
הַטֵּה־אֵלַי אָזְנֶךָ בְּיוֹם אֶקְרָא מַהֵר עֲנֵנִי׃

Ps 100 [1]Mp sub loco. [2]Mm 1250. [3]Mm 1795. **Ps 101** [1]Mm 3631. [2]Mm 3364. [3]Mm 1136. [4]Mp sub loco. [5]Prv 16,5. [6]Mm 2331. **Ps 102** [1]2 R 9,11.

Ps 100,3 [a] l c mlt Mss α′𝔗 Hier ut Q ‖ **Ps 101,2** [a] pc Mss 𝔗 לְךָ— ‖ [b] 𝔔 לי, prb l ‖ 3 [a] 𝔊 *ποιοῦντας* = עֹשֵׂי ‖ [b] mlt Mss שֵׂטִים, 𝔊 *παραβάσεις* ‖ 4 [a] l frt c 2 Mss לֵב ‖ 5 [a] 𝔆 mlt Mss ut Q; K מְלוֹ׳ ‖ [b—b] 𝔊(𝔖) *τούτῳ οὐ συνήσθιον* = אִתּוֹ לֹא אֹכֵל ‖ 8 [a] 𝔖 sg.

4 כִּֽי־כָל֣וּ בְעָשָׁ֣ן[a] יָמָ֑י וְ֝עַצְמוֹתַ֗י [b]כְּמוֹ־קֵ֥ד[b] נִחָֽרוּ׃ — ל . ל

5 הוּכָּה־כָ֭עֵשֶׂב וַיִּבַ֣שׁ[a] לִבִּ֑י כִּֽי־שָׁ֝כַ֗חְתִּי מֵאֲכֹ֥ל[b] לַחְמִֽי׃ — ג ב חס וחד מל[2] . ג[3] ב מל וחד מן ד חס בליש . ל

6 [a]מִקּ֥וֹל אַנְחָתִ֑י דָּבְקָ֥ה עַ֝צְמִ֗י לִבְשָׂרִֽי׃

7 דָּ֭מִיתִי לִקְאַ֣ת מִדְבָּ֑ר הָ֝יִ֗יתִי כְּכ֣וֹס[a] חֳרָבֽוֹת׃ — ב . ל

8 שָׁקַ֥דְתִּי וָאֶהְיֶ֑ה כְּ֝צִפּ֗וֹר בּוֹדֵ֥ד[a] עַל־גָּֽג׃ — ג

9 כָּל־הַ֭יּוֹם חֵרְפ֣וּנִי אוֹיְבָ֑י מְ֝הוֹלָלַ֗י[a] בִּ֣י נִשְׁבָּֽעוּ׃ — יא מל[4] . ב

10 כִּי־אֵ֭פֶר כַּלֶּ֣חֶם[a] אָכָ֑לְתִּי וְ֝שִׁקֻּוַ֗י[b] בִּבְכִ֥י מָסָֽכְתִּי׃ — ל . ו[5] ול בסיפ

11 מִפְּנֵֽי־זַעַמְךָ֥ וְקִצְפֶּ֑ךָ כִּ֥י נְ֝שָׂאתַ֗נִי וַתַּשְׁלִיכֵֽנִי׃ — ל[6] . ב חד ר״פ וחד ס״פ[7]

12 יָ֭מַי כְּצֵ֣ל נָט֑וּי[a] וַ֝אֲנִ֗י כָּעֵ֥שֶׂב אִיבָֽשׁ׃ — ד[8]

13 וְאַתָּ֣ה יְ֭הוָה לְעוֹלָ֣ם תֵּשֵׁ֑ב וְ֝זִכְרְךָ֗[a] לְדֹ֣ר וָדֹֽר׃

14 אַתָּ֣ה תָ֭קוּם תְּרַחֵ֣ם צִיּ֑וֹן כִּי־[a]עֵ֥ת לְ֝חֶנְנָ֗הּ [b]כִּי־בָ֥א מוֹעֵֽד[b]׃ — יו ר״פ בסיפ

15 כִּֽי־רָצ֣וּ עֲ֭בָדֶיךָ אֶת־אֲבָנֶ֑יהָ וְאֶת־עֲפָרָ֥הּ יְחֹנֵֽנוּ׃ — ל

16 וְיִֽירְא֣וּ[a] ג֭וֹיִם אֶת־שֵׁ֣ם[b] יְהוָ֑ה וְֽכָל־מַלְכֵ֥י הָ֝אָ֗רֶץ אֶת־כְּבוֹדֶֽךָ[c]׃ — ה ומל[9] . ו[10] . ל בסיפ[11]

17 כִּֽי־בָנָ֣ה יְהוָ֣ה צִיּ֑וֹן נִ֝רְאָ֗ה[a] בִּכְבוֹדֽוֹ[b]׃

18 פָּ֭נָה אֶל־תְּפִלַּ֣ת[a] הָעַרְעָ֑ר וְלֹֽא־בָ֝זָ֗ה אֶת־תְּפִלָּתָֽם[b]׃ — ל . ח[12]

19 תִּכָּ֣תֶב זֹ֭את לְד֣וֹר אַחֲר֑וֹן וְעַ֥ם נִ֝בְרָ֗א יְהַלֶּל־יָֽהּ׃ — ל

20 כִּֽי־הִ֭שְׁקִיף מִמְּר֣וֹם[a] קָדְשׁ֑וֹ יְהוָ֥ה[b] מִשָּׁ֝מַ֗יִם ׀ [c]אֶל־אֶ֥רֶץ[c] הִבִּֽיט׃

21 לִ֭שְׁמֹעַ אֶנְקַ֣ת אָסִ֑יר לְ֝פַתֵּ֗חַ בְּנֵ֣י תְמוּתָֽה׃ — ב

22 לְסַפֵּ֣ר בְּ֭צִיּוֹן שֵׁ֣ם יְהוָ֑ה וּ֝תְהִלָּת֗וֹ בִּירוּשָׁלִָֽם׃

23 בְּהִקָּבֵ֣ץ עַמִּ֣ים יַחְדָּ֑ו וּ֝מַמְלָכ֗וֹת לַעֲבֹ֥ד אֶת־יְהוָֽה׃ — ל

24 עִנָּ֣ה[a] בַדֶּ֣רֶךְ כֹּחִ֑ו[b] קִצַּ֥ר[c] יָמָֽי׃ — כחי חד מן מח[13] כת ו ק וקר י . ל

[2]Mm 979. [3]Mm 1993. [4]Mm 3365. [5]Mp sub loco. [6]וחד ונשאתני Gn 47,30. [7]Mm 3084. [8]Mm 2324. [9]Mm 1056. [10]Mm 1264. [11]Mm 2899. [12]Mm 2353. [13]Mm 3811.

Ps 102,4 [a] mlt Mss 𝔊𝔗 Hier 'כְּעָ ‖ [b–b] sic L, mlt Mss Edd כמוקד ‖ **5** [a] frt dl ‖ [b] 𝔖 *m'kwlth* = מֵאֲכֹל ‖ **6** [a] prb vb exc (prp יָגַעְתִּי vel חָלַשְׁתִּי) ‖ **7** [a] pc Mss כְּבוֹס ‖ **8** [a] pc Mss 𝔖𝔗 נוֹדֵד ‖ **9** [a] 𝔊(𝔖) καὶ οἱ ἐπαινοῦντές με = מְהַלְלַי; l frt –לְלַי ‖ **10** [a] nonn Mss 'בַּל ‖ [b] 𝔗 –וּיֵי ‖ **12** [a] 𝔊(𝔖 Hier) ἐκλίθησαν = נָטָיו ‖ **13** [a] Ms וְכִסְאֲךָ, pc Mss כִּסְאֲךָ, ex Thr 5,19 ‖ **14** [a] 𝔖 + *mṭ'* = בָּא, prb l ‖ [b–b] gl dl ‖ **16** [a] 4QPs[b] om cop, mlt Mss וְיִרְאוּ cf Jes 59,19[a] ‖ [b] 𝔖 + suff 2 sg ‖ [c] 4QPs[b] –דו cf Jes 59,19 ‖ **17** [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ [b] 4QPs[b] –ד ‖ **18** [a] 𝔔 תולעת ‖ [b] prp תְּחִנָּתָם cf 𝔊 ‖ **20** [a] 4QPs[b] ממעון cf Dt 26,15 ‖ [b] huc tr ‸ ‖ [c–c] 4QPs[b] 'לא ‖ **24** [a] 𝔔 pr כי; 𝔊 ἀπεκρίθη = עָנָה, prp עֻנָּה ‖ [b] 4QPs[b] mlt Mss σ'𝔖𝔗 Hier ut Q, sic l; K 𝔊 כחו ‖ [c] 𝔊 τὴν ὀλιγότητα = קִצְרוֹ; l קֹצֶר.

25 אֹמַ֗ר[a] אֵלִ֗י[a] אַל־תַּ֭עֲלֵנִי בַּחֲצִ֣י יָמָ֑י בְּד֖וֹר דּוֹרִ֣ים שְׁנוֹתֶֽיךָ׃ 14ג
26 לְ֭פָנִים[a] הָאָ֣רֶץ יָסַ֑דְתָּ[b] וּֽמַעֲשֵׂ֖ה[c] יָדֶ֣יךָ שָׁמָֽיִם׃ 15ל
27 הֵ֤מָּה ׀ יֹאבֵ֗דוּ וְאַתָּ֪ה תַ֫עֲמֹ֥ד וְ֭כֻלָּם כַּבֶּ֣גֶד יִבְל֑וּ [יִתָּֽמּוּ[a]׃ יט ר"פ16. ג
כַּלְּב֖וּשׁ[a] תַּחֲלִיפֵ֣ם וְֽיַחֲלֹֽפוּ׃ 28 וְאַתָּה־ה֑וּא וּ֝שְׁנוֹתֶ֗יךָ לֹ֣א ב
29 בְּֽנֵי־עֲבָדֶ֥יךָ יִשְׁכּ֑וֹנוּ וְ֝זַרְעָ֗ם לְפָנֶ֥יךָ[a] יִכּֽוֹן׃ ב חד מל וחד חס

103 1 לְדָוִ֨ד ׀ ז בטע1
בָּרְכִ֣י נַ֭פְשִׁי אֶת־יְהוָ֑ה וְכָל־קְ֝רָבַ֗י[a] אֶת־שֵׁ֥ם קָדְשֽׁוֹ׃
2 בָּרְכִ֣י נַ֭פְשִׁי אֶת־יְהוָ֑ה וְאַל־תִּ֝שְׁכְּחִ֗י כָּל־גְּמוּלָֽיו[a]׃ ל ומל
3 הַסֹּלֵ֥חַ לְכָל־עֲוֺנֵ֑כִי[a] הָ֝רֹפֵ֗א[b] לְכָל־תַּחֲלֻאָֽיְכִי[c]׃ י פסוק לכל לכל. ל. ל מל
4 הַגּוֹאֵ֣ל[a] מִשַּׁ֣חַת חַיָּ֑יְכִי[b] הַ֝מְעַטְּרֵ֗כִי[c] חֶ֣סֶד וְרַחֲמִֽים׃ ב2 מל ול בליש. ל. ל
5 הַמַּשְׂבִּ֣יעַ בַּטּ֣וֹב עֶדְיֵ֑ךְ[a] תִּתְחַדֵּ֖שׁ כַּנֶּ֣שֶׁר נְעוּרָֽיְכִי[b]׃ ל. ט דגש3. ל. ל
6 עֹשֵׂ֣ה[a] צְדָק֣וֹת יְהוָ֑ה וּ֝מִשְׁפָּטִ֗ים[b] לְכָל־עֲשׁוּקִֽים׃ ה ר"פ. ד ומל4
7 יוֹדִ֣יעַ דְּרָכָ֣יו לְמֹשֶׁ֑ה לִבְנֵ֥י[a] יִ֝שְׂרָאֵ֗ל עֲלִילֽוֹתָיו׃ ב. יו
8 רַח֣וּם וְחַנּ֣וּן יְהוָ֑ה אֶ֖רֶךְ אַפַּ֣יִם וְרַב־חָֽסֶד׃ ג
9 לֹֽא־[a]לָנֶ֥צַח יָרִ֑יב וְלֹ֖א לְעוֹלָ֣ם יִטּֽוֹר[b]׃ ל
10 לֹ֣א כַ֭חֲטָאֵינוּ עָ֣שָׂה לָ֑נוּ וְלֹ֥א כַ֝עֲוֺנֹתֵ֗ינוּ גָּמַ֥ל עָלֵֽינוּ׃ ל
11 כִּ֤י כִגְבֹ֣הַּ שָׁ֭מַיִם עַל־[a]הָאָ֑רֶץ גָּבַ֥ר[b] חַ֝סְדּ֗וֹ עַל־יְרֵאָֽיו׃ נה בטע ר"פ בסיפ. ל. ב בסיפ5
12 כִּרְחֹ֣ק מִ֭זְרָח מִֽמַּעֲרָ֑ב הִֽרְחִ֥יק מִ֝מֶּ֗נּוּ אֶת־פְּשָׁעֵֽינוּ[a]׃ ד חס בליש בכתיב
13 כְּרַחֵ֣ם אָ֭ב עַל־בָּנִ֑ים רִחַ֥ם יְ֝הוָ֗ה עַל־יְרֵאָֽיו׃ ל
14 כִּי־ה֖וּא יָדַ֣ע יִצְרֵ֑נוּ[a] זָ֝כ֗וּר[b] כִּי־עָפָ֥ר אֲנָֽחְנוּ׃
15 אֱ֭נוֹשׁ כֶּחָצִ֣יר יָמָ֑יו כְּצִ֥יץ הַ֝שָּׂדֶ֗ה כֵּ֣ן יָצִֽיץ׃ ג

[14]Mm 2397. [15]Mm 2441. [16]Mm 1497. Ps 103 [1]Mm 3429. [2]Mm 3366. [3]Mm 2625. [4]Mm 3367. [5]Mm 3368.

25 [a–a] 𝔊 *ἀνάγγειλόν μοι* = אֱמֹר אֵלַי et cj c 24 ‖ 26 [a] 𝔊 + *σὺ κύριε* ‖ [b] 𝔔 נוסדה ‖ [c] 4QPs[b] Ms 𝔊𝔗 ־שי ‖ 27 [a] 𝔊σ′𝔖 pr cop, frt l וְכֻ׳ ‖ 28 [a] 2 Mss Edd יִתָּמוּ ‖ 29 [a] 𝔊 *εἰς τὸν αἰῶνα* = לָעַד vel לְעוֹלָם cf 𝔔 לדור ‖ Ps 103,1 [a] prp קְרָבַי ‖ 2 [a] ℭ ־לוֹ ‖ 3 [a] 4QPs[b] עונך, mlt Mss 𝔊 עֲוֺנָיְכִי ‖ [b] 4QPs[b] ור׳ ‖ [c] 4QPs[b] ־ך ‖ 4 [a] 4QPs[b] הגאל ‖ [b] 4QPs[b] ־ך ‖ [c] 4QPs[b] 𝔔 ־רך ‖ 5 [a] prp עָרְגֵךְ (cf 𝔊 *τὴν ἐπιθυμίαν σου*) vel עֲדֵכִי vel עַד־דַּיֵּכִי ‖ [b] 4QPs[b] ־ך, ℭ נעורכי ‖ 6 [a] nonn Mss עֹשֶׂה ‖ [b] pc Mss וּכְמִ׳ ‖ 7 [a] pc Mss 𝔖 וְלִ׳ ‖ 9 [a] 𝔖 pr *mtl d* = כִּי cf Jes 57,16 ‖ [b] Jes 57,16 אֶקְצוֹף ‖ 11 [a] l prb מֵעַל (מ hpgr) cf 𝔊𝔖 ‖ [b] 𝔊 *ἐκραταίωσεν* (= גִּבַּר) *κύριος*; l גָּבַהּ ‖ 12 [a] pc Mss 𝔖 פְּשָׁעֵנוּ ‖ 14 [a] ℭ nonn Mss יצרינו ‖ [b] 𝔊 *μνήσθητι* = זְכוֹר.

16 כִּ֤י ר֣וּחַ עָֽבְרָה־בּ֣וֹ וְאֵינֶ֑נּוּ וְלֹא־יַכִּירֶ֖נּוּ ע֣וֹד מְקוֹמֽוֹ׃ [בָנִֽים׃ — נה בטע ר״פ בסיפ . יב
17 וְחֶ֤סֶד יְהוָ֨ה ׀ [a]מֵעוֹלָ֣ם וְֽעַד[a]־ע֭וֹלָם [b]עַל־יְרֵאָ֑יו[b] וְ֝צִדְקָת֗וֹ לִבְנֵ֥י — יב[6] . ג
18 [a]לְשֹׁמְרֵ֥י בְרִית֑וֹ וּלְזֹכְרֵ֥י פִ֝קֻּדָ֗יו לַעֲשׂוֹתָֽם׃ — ב[7] . ו ב מל וב חס
19 יְֽהוָ֗ה בַּ֭שָּׁמַיִם הֵכִ֣ין כִּסְא֑וֹ וּ֝מַלְכוּת֗וֹ בַּכֹּ֥ל מָשָֽׁלָה׃ — ל . ז דגש[8]
20 בָּרְכ֥וּ יְהוָ֗ה[a] מַלְאָ֫כָ֥יו גִּבֹּ֣רֵי כֹ֭חַ עֹשֵׂ֣י [b]דְבָר֑וֹ[b] [c]לִ֝שְׁמֹ֗עַ בְּק֣וֹל — ה[9] . ה חס[10] . יו כת י[11] . ב
21 בָּרְכ֣וּ יְ֭הוָה כָּל־צְבָאָ֑יו מְ֝שָׁרְתָ֗יו עֹשֵׂ֥י רְצוֹנֽוֹ׃ [דְּבָרֽוֹ[cd]׃ — ה[9] . יו כת י[11]
22 בָּרְכ֤וּ יְהוָ֨ה ׀ כָּל־מַעֲשָׂ֗יו בְּכָל־מְקֹמ֥וֹת[a] מֶמְשַׁלְתּ֑וֹ — ה[9] . ה
בָּרְכִ֥י נַ֝פְשִׁ֗י אֶת־יְהוָֽה׃

104 קד 1 [a]בָּרְכִ֥י נַפְשִׁ֗י אֶת־יְה֫וָ֥ה יְהוָ֣ה[b] אֱ֭לֹהַי[c] גָּדַ֣לְתָּ מְּאֹ֑ד
ה֖וֹד וְהָדָ֣ר לָבָֽשְׁתָּ׃ 2 עֹֽטֶה[a]־א֭וֹר כַּשַּׂלְמָ֑ה — ל
נוֹטֶ֥ה[b] שָׁ֝מַ֗יִם כַּיְרִיעָֽה׃ 3 הַמְקָ֘רֶ֤ה בַמַּ֗יִם עֲֽלִיּ֫וֹתָ֥יו — ד מל[1] . ל . ל
הַשָּׂם־עָבִ֥ים רְכוּב֑וֹ הַ֝מְהַלֵּ֗ךְ עַל־כַּנְפֵי־רֽוּחַ׃ — ד
4 עֹשֶׂ֣ה מַלְאָכָ֣יו רוּח֑וֹת מְ֝שָׁרְתָ֗יו[a] אֵ֣שׁ לֹהֵֽט[b]׃ — כב[2] ו בסיפ ה מנה בליש
5 יָֽסַד[a]־אֶ֭רֶץ עַל־מְכוֹנֶ֑יהָ בַּל־תִּ֝מּ֗וֹט עוֹלָ֥ם[b] וָעֶֽד׃ — ל . ו
6 תְּ֭הוֹם כַּלְּב֣וּשׁ כִּסִּית֑וֹ[a] עַל־הָ֝רִ֗ים יַֽעַמְדוּ־מָֽיִם׃
7 מִן־גַּעֲרָ֣תְךָ֣ יְנוּס֑וּן מִן־ק֥וֹל רַ֝עַמְךָ֗ יֵחָפֵזֽוּן׃ — יו מיחד מן[3] . יו מיחד מן[3]
8 יַעֲל֣וּ הָ֭רִים יֵרְד֣וּ בְקָע֑וֹת אֶל[a]־מְ֝ק֗וֹם זֶ֤ה[b] ׀ יָסַ֬דְתָּ לָהֶֽם׃ — ה[4]
9 גְּבוּל־שַׂ֭מְתָּ בַּל־יַעֲבֹר֑וּן בַּל־יְ֝שׁוּב֗וּן לְכַסּ֥וֹת הָאָֽרֶץ׃ — ל ר״פ[5] . ל . י[6] ג[7] מנה חס
10 הַֽמְשַׁלֵּ֣חַ מַ֭עְיָנִים בַּנְּחָלִ֑ים בֵּ֥ין הָ֝רִ֗ים יְהַלֵּכֽוּן[a]׃
11 יַ֭שְׁקוּ כָּל־חַיְת֣וֹ שָׂדָ֑י יִשְׁבְּר֖וּ[a] פְרָאִ֣ים צְמָאָֽם[b]׃ — ג[8]
12 עֲ֭לֵיהֶם עוֹף־הַשָּׁמַ֣יִם יִשְׁכּ֑וֹן מִבֵּ֥ין עֳ֝פָאיִ֗ם[a] יִתְּנוּ־קֽוֹל[b]׃ — ב מל[9]

[6] Mm 2487. [7] Mm 3369. [8] Mm 104. [9] Mm 1414. [10] Mm 4052. [11] Mm 627. Ps 104 [1] Mp sub loco. [2] Mm 475. [3] Okhl 196. [4] Mm 2743. [5] Mm 978. [6] Mm 2398. [7] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [8] Mm 3370. [9] Mm 1422.

17 [a–a] l עַד ‖ [b–b] l לְי׳ et tr ante 18 ‖ **18** [a] frt vb exc ‖ **20** [a] pc Mss 𝔊 + כָּל־ ut 148,2 ‖ [b] 4QPs[b] דבריו ‖ [c–c] > 𝔖, gl? ‖ [d] 4QPs[b] דבריו, 𝔊 τῶν λόγων αὐτοῦ ‖ **22** [a] 𝔊𝔖𝔗 sg ‖ **Ps 104,1** [a] 𝔔𝔊 pr לְדָוִד ‖ [b] > pc Mss ‖ [c] 𝔔 אלוהינו ‖ **2** [a] prp תַּעְטֶה (ת hpgr) ‖ [b] l הַנֹּ׳ (ה hpgr) ‖ **4** [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ [b] 𝔔 לוהטת, 𝔊 πῦρ φλέγον, prb l; prp וְלָהַט ‖ **5** [a] 𝔊[AL](𝔏[P]𝔗 Hier) ὁ θεμελιῶν = יֹסֵד ‖ [b] pc Mss Vrs לְעֹ׳ ‖ **6** [a] 𝔊 τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ = כְּסוּתוֹ; α′θ′ Hier 𝔗 suff f, prp כִּסִּתָהּ cf 9 ‖ **8** [a] 𝔔 [ולכול] ‖ [b] > pc Mss ‖ **10** [a] 𝔊 + ὕδατα = מַיִם ‖ **11** [a] 𝔖 wsb'jn = וְיִשְׂבְּעוּ ‖ [b] Ms 𝔖 צְמֵאִים ‖ **12** [a] Q[Mss] עֲפָיִם, K[Mss] עֳפָאִים vel עֲפָאִים, 𝔊(𝔖) τῶν πετρῶν ‖ [b] Ms 𝔊[R]𝔏[RG] קוֹלָם, prb l.

13 מַשְׁקֶה הָרִים מֵעֲלִיּוֹתָיו [a]מִפְּרִי מַעֲשֶׂיךָ[a] תִּשְׂבַּע הָאָרֶץ׃
14 מַצְמִיחַ חָצִיר ׀ לַבְּהֵמָה וְעֵשֶׂב לַעֲבֹדַת הָאָדָם[a] ב[10] . ב
לְהוֹצִיא לֶחֶם[b] מִן־הָאָרֶץ׃ 15 וְיַיִן ׀ יְשַׂמַּח לְבַב־אֱנוֹשׁ ג . ל
לְהַצְהִיל פָּנִים מִשָּׁמֶן[a] וְלֶחֶם [b]לְבַב־אֱנוֹשׁ[b] יִסְעָד׃ ל . ג
16 יִשְׂבְּעוּ עֲצֵי יְהוָה[a] אַרְזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטָע׃ ב[11]
17 אֲשֶׁר[a]־שָׁם צִפֳּרִים יְקַנֵּנוּ חֲסִידָה בְּרוֹשִׁים[b] בֵּיתָהּ׃ ג
18 הָרִים[a] הַגְּבֹהִים לַיְּעֵלִים סְלָעִים מַחְסֶה לַשְׁפַנִּים׃ ל[12] . ל . ל
19 עָשָׂה[a] יָרֵחַ לְמוֹעֲדִים שֶׁמֶשׁ יָדַע[b] מְבוֹאוֹ׃ ב ר״פ[13] . ל . ד ג מל וחד חס[14]
20 תָּשֶׁת[a]־חֹשֶׁךְ וִיהִי[b] לָיְלָה בּוֹ־תִרְמֹשׂ כָּל־חַיְתוֹ־יָעַר׃ לב
21 הַכְּפִירִים שֹׁאֲגִים לַטָּרֶף וּלְבַקֵּשׁ מֵאֵל אָכְלָם׃ ד[15]
22 תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ יֵאָסֵפוּן[a] וְאֶל־מְעוֹנֹתָם[b] יִרְבָּצוּן׃ ל . ל[16] . ב[17]
23 יֵצֵא אָדָם לְפָעֳלוֹ וְלַעֲבֹדָתוֹ עֲדֵי־עָרֶב׃ [הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ[b]׃ ל
24 מָה־רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ ׀ יְהוָה כֻּלָּם[a] בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ מָלְאָה
25 זֶה[a] ׀ הַיָּם גָּדוֹל וּרְחַב יָדָיִם שָׁם־רֶמֶשׂ[b] וְאֵין מִסְפָּר[c] חַיּוֹת ל . ד[18]
קְטַנּוֹת עִם־גְּדֹלוֹת׃]
26 שָׁם אֳנִיּוֹת יְהַלֵּכוּן לִוְיָתָן זֶה־יָצַרְתָּ לְשַׂחֶק־בּוֹ׃
27 כֻּלָּם אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּן לָתֵת[a] אָכְלָם בְּעִתּוֹ׃ ל
28 תִּתֵּן לָהֶם יִלְקֹטוּן[a] תִּפְתַּח יָדְךָ יִשְׂבְּעוּן טוֹב[b]׃ [יְשׁוּבוּן׃ ל . ל [21]ל
29 [a]תַּסְתִּיר פָּנֶיךָ[a] יִבָּהֵלוּן תֹּסֵף רוּחָם[b] יִגְוָעוּן וְאֶל־עֲפָרָם ג[19] . ג מל[20] . ל
30 תְּשַׁלַּח רוּחֲךָ יִבָּרֵאוּן[a] וּתְחַדֵּשׁ פְּנֵי אֲדָמָה׃ ה[22] . ל . ל . יא[23]
31 יְהִי[a] כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְהוָה בְּמַעֲשָׂיו׃

[10] Mm 3371. [11] Mm 2260. [12] וחד ההרים הגבהים Gn 7,19. [13] Mm 3731. [14] Mm 3372. [15] Mm 3165. [16] Mm 2570. [17] Mm 3129. [18] Mm 3037. [19] Mm 30. [20] Mm 1440. [21] Mm 2398. [22] Mm 473. [23] Mm 512.

13 [a–a] l frt מִמַּעֲ׳ cf 𝔗; prp מִפְּרִשׁ עָבֶיךָ vel מֵרִי אֲסָמֶיךָ ‖ **14** [a] huc tr : ‖ [b] prp לֵחַ cf Dt 34,7 (𝔐 dttg) ‖ **15** [a] 𝔊(𝔖) *ἐν ἐλαίῳ* = בְּשׁ׳ ‖ [b–b] prp לְבָבוֹ ‖ **16** [a] 𝔊$^{-S}$ *τοῦ πεδίου* = שָׂדָי ut 8,8, ex שַׂדַי? ‖ **17** [a] > 𝔊α′𝔖 Hier ‖ [b] 𝔊 *ἡγεῖται αὐτῶν* = בְּרֹאשָׁם; 𝔖 *bšrwjn’* = בְּבִ׳ ‖ **18** [a] prb l הֶהָ׳ (ה hpgr) ‖ **19** [a] prp עֹשֶׂה ‖ [b] α′σ′ *ἐγνώρισε* = יִדַּע? ‖ **20** [a] 𝔖 𝔏^{G} 3 sg ‖ [b] 𝔊(𝔖 Hier) *καὶ ἐγένετο* = וַיְהִי ‖ **22** [a] 𝔔𝔊 pr cop ‖ [b] 𝔔 מעוונותיהם cf Jer 21,13 Hi 38,8 ‖ **24** [a] Ms 𝔊 כֹּל ‖ [b] 𝔆 mlt Mss ־ניך ‖ **25** [a] > 𝔔 ‖ [b] 𝔔 + הרבה ‖ [c] 𝔔 למ׳ ‖ **27** [a] 𝔔 + להם ‖ **28** [a] 𝔔 pr cop ‖ [b] > 𝔖 ‖ **29** [a–a] > 𝔔, pc Mss תסתר פ׳ י׳ ‖ [b] 𝔔 רוחכה ‖ **30** [a] 𝔔𝔊𝔖 pr cop ‖ **31** [a] 𝔔 pr cop.

32 הַמַּבִּ֣יט לָ֭אָרֶץ[a] וַתִּרְעָ֑ד יִגַּ֖ע בֶּהָרִ֣ים וְיֶעֱשָֽׁנוּ׃ ב
33 אָשִׁ֣ירָה לַיהוָ֣ה בְּחַיָּ֑י אֲזַמְּרָ֖ה לֵאלֹהַ֣י בְּעוֹדִֽי׃
34 יֶעֱרַ֣ב עָלָ֣יו שִׂיחִ֑י אָ֝נֹכִ֗י אֶשְׂמַ֥ח בַּיהוָֽה׃
35 יִתַּ֤מּוּ[a] חַטָּאִ֨ים[b] ׀ מִן־הָאָ֡רֶץ[c] וּרְשָׁעִ֤ים ׀ ע֤וֹד אֵינָ֗ם ז בטע פזר . ז
בָּרְכִ֣י נַ֭פְשִׁי אֶת־יְהוָ֗ה
[d]הַֽלְלוּ־יָֽהּ[d]׃ יג ס״פ

105 קה
1 הוֹד֣וּ[a] לַ֭יהוָה קִרְא֣וּ[b] בִּשְׁמ֑וֹ הוֹדִ֥יעוּ בָ֝עַמִּ֗ים עֲלִילוֹתָֽיו׃
2 שִֽׁירוּ־ל֭וֹ זַמְּרוּ[a]־ל֑וֹ שִׂ֝֗יחוּ בְּכָל־נִפְלְאוֹתָֽיו׃
3 הִֽתְהַלְלוּ בְּשֵׁ֣ם קָדְשׁ֑וֹ יִ֝שְׂמַ֗ח לֵ֤ב ׀ [a]מְבַקְשֵׁ֬י יְהוָֽה[a]׃
4 דִּרְשׁ֣וּ יְהוָ֣ה וְעֻזּ֑וֹ[a] בַּקְּשׁ֖וּ פָנָ֣יו תָּמִֽיד׃ ג ר״פ[1] . ד . ז דגש[2]
5 זִכְר֗וּ נִפְלְאוֹתָ֥יו אֲשֶׁר־עָשָׂ֑ה מֹ֝פְתָ֗יו וּמִשְׁפְּטֵי־פִֽיו[a]׃ ג ב חס וחד מל[3]
6 זֶ֭רַע אַבְרָהָ֣ם[a] עַבְדּ֑וֹ[b] בְּנֵ֖י יַעֲקֹ֣ב בְּחִירָֽיו[c]׃
7 ה֭וּא[a] יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֑ינוּ בְּכָל־הָ֝אָ֗רֶץ מִשְׁפָּטָֽיו׃
8 זָכַ֣ר[a] לְעוֹלָ֣ם בְּרִית֑וֹ דָּבָ֥ר צִ֝וָּ֗ה לְאֶ֣לֶף דּֽוֹר׃ ג
9 אֲשֶׁ֣ר כָּ֭רַת אֶת־[a]אַבְרָהָ֑ם וּשְׁבוּעָת֥וֹ[b] לְיִשְׂחָֽק[c]׃ ד כינוי ליצחק[4]
10 וַיַּעֲמִידֶ֣הָ לְיַעֲקֹ֣ב לְחֹ֑ק לְ֝יִשְׂרָאֵ֗ל[a] בְּרִ֣ית עוֹלָֽם׃ ב
11 לֵאמֹ֗ר[a] ט ר״פ[5] . כב פסוק דלית בהון לא ו ולא[6]
לְךָ֗[b] אֶתֵּ֥ן אֶת־[c]אֶֽרֶץ־כְּנָ֑עַן חֶ֝֗בֶל נַחֲלַתְכֶֽם[d]׃
12 בִּֽהְיוֹתָם[a] מְתֵ֣י מִסְפָּ֑ר כִּ֝מְעַ֗ט וְגָרִ֥ים בָּֽהּ׃ ה
13 וַיִּֽתְהַלְּכוּ מִגּ֣וֹי אֶל־גּ֑וֹי מִ֝מַּמְלָכָ֗ה[a] אֶל־עַ֥ם אַחֵֽר׃ ל[7]
14 לֹא־הִנִּ֣יחַ אָדָ֣ם[a] לְעָשְׁקָ֑ם וַיּ֖וֹכַח עֲלֵיהֶ֣ם מְלָכִֽים׃ ב

Ps 105 [1]Mm 3373. [2]Mm 1690. [3]Mm 3330. [4]Mm 2659. [5]Mm 3072. [6]Mm 878. [7]וחד וממלכה 1 Ch 16,20.

32 [a] 𝔔 אל הארץ ‖ 35 [a] 𝔔 pr כאשר ‖ [b] 𝔔 חוטאים ‖ [c] 𝔔 מארץ ‖ [d–d] > Ms 𝔖, mlt Mss Edd ‏–ויה; 𝔊 cj c 105 ‖ Ps 105,1 [a] 𝔔 pr pc vb cf Ps 118 vel 136 ‖ [b] 𝔊𝔖 pr cop ‖ 2 [a] 𝔊𝔖 Hier pr cop ‖ 3 [a–a] 𝔔 מבקש רצונו cf 1 Ch 16,10 (𝔊) ‖ 4 [a] 𝔊(𝔖) καὶ κραταιώθητε = ‏–ו ‖ 5 [a] mlt Mss et 1 Ch 16,12 פִּיהוּ ‖ 6 [a] nonn Mss et 1 Ch 16,13 יִשְׂרָאֵל ‖ [b] 𝔔𝔊[–R] עבדיו ‖ [c] 𝔔 2 Mss ‏–רוֹ ‖ 7 [a] 𝔔 pr כי ‖ 8 [a] pc Mss et 1 Ch 16,15 זִכְרוּ ‖ 9 [a] 𝔔 עם ‖ [b] 𝔔 ש׳ ‖ [c] ℭ nonn Mss et 1 Ch 16,16 ליצחק ‖ 10 [a] nonn Mss 𝔊 ול׳ ‖ 11 [a] > Ms ‖ [b] 𝔔 לכם ‖ [c] > pc Mss 1 Ch 16,18 ‖ [d] 𝔖[A] suff 3 pl ‖ 12 [a] ℭ mlt Mss 𝔖𝔗 et 1 Ch 16,19 ‏–תְכֶם ‖ 13 [a] pc Mss 𝔊[Mss]𝔖𝔙 et 1 Ch 16,20 וּמִ׳ ‖ 14 [a] nonn Mss אִישׁ, pc Mss et 1 Ch 16,21 לְאִישׁ.

15 אַל־תִּגְּעוּ בִמְשִׁיחָי וְלִנְבִיאַי[a] אַל־תָּרֵעוּ׃ כו ר״פ אל אל[8]. ב. ל. ג
16 וַיִּקְרָא רָעָב עַל־הָאָרֶץ כָּל[a]־מַטֵּה־לֶחֶם שָׁבָר׃ ב בסיפ[9]
17 שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ לְעֶבֶד נִמְכַּר יוֹסֵף׃
18 עִנּוּ בַכֶּבֶל רַגְלָיו[a] בַּרְזֶל[b] בָּאָה נַפְשׁוֹ[c]׃ רגלו ק
19 עַד־עֵת בֹּא־דְבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה צְרָפָתְהוּ׃ ה חס בשמואל ובכתיב[10]. ל
20 שָׁלַח מֶלֶךְ וַיַּתִּירֵהוּ [a]מֹשֵׁל עַמִּים וַיְפַתְּחֵהוּ[a]׃ ל. ל
21 שָׂמוֹ אָדוֹן לְבֵיתוֹ וּמֹשֵׁל בְּכָל־קִנְיָנוֹ׃ ד[11]
22 לֶאְסֹר[a] שָׂרָיו בְּנַפְשׁוֹ[b] וּזְקֵנָיו יְחַכֵּם׃ ב[12]. ל
23 וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרָיִם וְיַעֲקֹב גָּר בְּאֶרֶץ־חָם׃ יד
24 וַיֶּפֶר אֶת־עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצִמֵהוּ[a] מִצָּרָיו׃ ל. ל
25 הָפַךְ לִבָּם לִשְׂנֹא עַמּוֹ לְהִתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו׃ ל
26 שָׁלַח מֹשֶׁה עַבְדּוֹ אַהֲרֹן[a] אֲשֶׁר בָּחַר־בּוֹ[b]׃
27 שָׂמוּ[a]־[b]בָם דִּבְרֵי[b][c] אֹתוֹתָיו וּמֹפְתִים[d] בְּאֶרֶץ חָם׃ ג
28 שָׁלַח חֹשֶׁךְ וַיַּחְשִׁךְ וְלֹא[a]־מָרוּ[b] אֶת־דְּבָרוֹו[c]׃ ל וחס. דברו ק
29 הָפַךְ אֶת־מֵימֵיהֶם לְדָם וַיָּמֶת אֶת־דְּגָתָם׃ ה[13]
30 שָׁרַץ[a] אַרְצָם צְפַרְדְּעִים בְּחַדְרֵי מַלְכֵיהֶם[b]׃ ב
31 אָמַר וַיָּבֹא[a] עָרֹב כִּנִּים[b] בְּכָל־גְּבוּלָם׃
32 נָתַן גִּשְׁמֵיהֶם בָּרָד אֵשׁ לֶהָבוֹת בְּאַרְצָם׃
33 וַיַּךְ גַּפְנָם וּתְאֵנָתָם וַיְשַׁבֵּר[a] עֵץ גְּבוּלָם׃
34 אָמַר וַיָּבֹא[a] אַרְבֶּה וְיֶלֶק וְאֵין[b] מִסְפָּר׃ ל. ד[14]
35 וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאַרְצָם וַיֹּאכַל[a] פְּרִי אַדְמָתָם׃
36 וַיַּךְ כָּל־בְּכוֹר בְּאַרְצָם[a] רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם׃ כח

[8] Mm 3261. [9] Mm 3368. [10] Mm 169. [11] Mm 2848. [12] Mm 3374. [13] Mm 283. [14] Mm 3037.

15 [a] cf 2,2[b]; 𝕮 mlt Mss 𝕲𝕿 et 1 Ch 16,22 'וּבִנְ ‖ **16** [a] pc Mss 𝕾𝕷[p] וְכָל ‖ **18** [a] 𝕮 mlt Mss ut Q, K Vrs ־ָיו ‖ [b] frt l 'בַּבּ cf σ' 𝕾 ‖ [c] Ms 𝕿 'בְּנ ‖ **20** [a–a] 𝕾 *w'bdh šljṭ' 'l 'mh* et fecit eum principem super populum suum cf 𝕲[55] ‖ **22** [a] 𝕲(𝕾 Hier) *τοῦ παιδεῦσαι* = לְיַסֵּר ‖ [b] 2 Mss Vrs 'כְּנ ‖ **24** [a] cf 2,2[b] ‖ **26** [a] pc Mss 𝕷[p]𝕾 'וְא ‖ [b] 𝕲[ARL] (Hier) *ἑαυτῷ* = לוֹ ‖ **27** [a] 𝕲𝕾 sg, l שָׂם ‖ [b–b] prp בְּמִצְרַיִם ‖ [c] > 𝕾 ‖ [d] Ms 𝕲[AL]𝕾𝕿 ־תָיו ‖ **28** [a] 𝕲𝕾 om לא ‖ [b] l frt שָׁמְרוּ ‖ [c] sic L, 𝕮 mlt Mss 𝕾𝕿 ut Q, K[Mss]𝕲 ־ָיו ‖ **30** [a] 𝕼 [ש]רצה ‖ [b] prp מֶלֶךְ יָהֶמוּ ‖ **31** [a] 𝕾[A]𝕿 *w'jtj* = בֵּא־ ut 40 cf 34[a] ‖ [b] 𝕲𝕾 pr cop ‖ **33** [a] 𝕲 + *πᾶν* ‖ **34** [a] ut 31[a] ‖ [b] pc Mss 𝕿 אין ‖ **35** [a] prp וַיְכַל; 𝕲[AL] + *πάντα* cf σ' ‖ **36** [a] 𝕮 mlt Mss 𝕿 בְּמִצְרָיִם, pc Mss 𝕾 מִצְרָיִם.

37 וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב[a] וְאֵין בִּשְׁבָטָיו כּוֹשֵׁל׃ הׄ׳ . ל . ה מל[15]
38 שָׂמַח מִצְרַיִם בְּצֵאתָם כִּי־נָפַל פַּחְדָּם עֲלֵיהֶם׃ ג[16]
39 פָּרַשׂ עָנָן לְמָסָךְ וְאֵשׁ לְהָאִיר לָיְלָה׃ ל[17]
40 שָׁאַל[a] וַיָּבֵא[b] שְׂלָו[c] וְלֶחֶם שָׁמַיִם[d] יַשְׂבִּיעֵם׃ נׄא[18]
41 פָּתַח צוּר וַיָּזוּבוּ מָיִם הָלְכוּ בַּצִּיּוֹת נָהָר׃ ד ב מל וב חס . ל
42 כִּי־זָכַר אֶת־דְּבַר קָדְשׁוֹ אֶת־אַבְרָהָם עַבְדּוֹ׃
43 וַיּוֹצִא עַמּוֹ בְשָׂשׂוֹן בְּרִנָּה[a] אֶת־בְּחִירָיו[b]׃ ד[19]
44 וַיִּתֵּן לָהֶם אַרְצוֹת גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ׃ ל
45 בַּעֲבוּר ׀ יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו[a] יִנְצֹרוּ ל[20] ס
[b]הַלְלוּ־יָהּ[b]׃ יג ס״פ

106 קו

1 הַלְלוּיָהּ[a] ׀ יא ר״פ[1]
הוֹדוּ לַיהוָה כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
2 מִי יְמַלֵּל גְּבוּרוֹת יְהוָה יַשְׁמִיעַ כָּל־תְּהִלָּתוֹ[a]׃ ב ומל
3 אַשְׁרֵי שֹׁמְרֵי מִשְׁפָּט[a] עֹשֵׂה[b] צְדָקָה בְכָל־עֵת׃
4 זָכְרֵנִי[a] יְהוָה בִּרְצוֹן עַמֶּךָ פָּקְדֵנִי[b] בִּישׁוּעָתֶךָ׃ [עִם־נַחֲלָתֶךָ׃
5 לִרְאוֹת ׀ בְּטוֹבַת בְּחִירֶיךָ לִשְׂמֹחַ בְּשִׂמְחַת[a] גּוֹיֶךָ[b] לְהִתְהַלֵּל ל . ל
6 חָטָאנוּ עִם־אֲבוֹתֵינוּ הֶעֱוִינוּ[a] הִרְשָׁעְנוּ׃ ל
7 אֲבוֹתֵינוּ בְמִצְרַיִם ׀ לֹא־הִשְׂכִּילוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ
לֹא[a] זָכְרוּ אֶת־רֹב חֲסָדֶיךָ[b] וַיַּמְרוּ[c] עַל־יָם[c] בְּיַם־סוּף[d]׃ ד[1]
8 וַיּוֹשִׁיעֵם לְמַעַן שְׁמוֹ לְהוֹדִיעַ אֶת־גְּבוּרָתוֹ׃ ד[2]
9 וַיִּגְעַר בְּיַם־סוּף וַיֶּחֱרָב וַיּוֹלִיכֵם בַּתְּהֹמוֹת כַּמִּדְבָּר[a]׃ ב . ו[3]
10 וַיּוֹשִׁיעֵם מִיַּד שׂוֹנֵא וַיִּגְאָלֵם מִיַּד אוֹיֵב׃ ד[2]

[15] Mm 158. [16] Mm 3375. [17] וחד לְמָסָךְ Ex 26,37. [18] Mm 639. [19] Mm 1074. [20] Mm 499. Ps 106 [1] Mp sub loco. [2] Mm 2130. [3] Mm 2503.

37 [a] pc Mss 𝔖𝔗 וּבְז׳ ‖ 40 [a] Vrs pl, l שָׁאֲלוּ (ו hpgr) ‖ [b] pc Mss 𝔊 א– ‖ [c] 𝔔 mlt Mss שְׂלִיו; l prb שְׂלוִי ‖ [d] 2 Mss מִשׁ׳ ‖ 43 [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ [b] 𝔖 *lgdwdwhj* = בַּחוּרָיו ‖ 45 [a] 𝔊 sg ‖ [b—b] nonn Mss –ויה; > 𝔊𝔖 ‖ **Ps 106,1** [a] > pc Mss 𝔖 ‖ 2 [a] Vrs pl ‖ 3 [a] 𝔖 pl + suff 3 sg ‖ [b] nonn Mss Vrs עֹשֵׂי; 𝔊𝔖 pr cop ‖ 4 [a] 2 Mss 𝔊α′σ′θ′ε′𝔖[W] –נוּ ‖ [b] 2 Mss 𝔊𝔖[W] –נוּ ‖ 5 [a] 𝔖 + suff 2 sg ‖ [b] > 𝔖 ‖ 6 [a] mlt Mss 𝔖 וְה׳ ‖ 7 [a] nonn Mss 𝔊[BR] 𝔖 וְלֹא ‖ [b] pc Mss 𝔊α′ חַסְדְּךָ ‖ [c—c] 𝔊 *ἀναβαίνοντες* = עֹלִים; prp עֶלְיוֹן; al prp בְּךָ pro [c—c. d] עַל־יַם־סוּף ‖ [d] > 2 Mss cf α′σ′ ‖ 9 [a] nonn Mss בַּמִּ׳.

11 וַיְכַסּוּ־מַיִם צָרֵיהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר׃ ב
12 וַיַּאֲמִינוּ בִדְבָרָיו יָשִׁירוּ[a] תְּהִלָּתוֹ׃ ג[4]
13 מִהֲרוּ שָׁכְחוּ מַעֲשָׂיו[a] לֹא[b]־חִכּוּ לַעֲצָתוֹ׃ ג[5]
14 וַיִּתְאַוּוּ תַאֲוָה בַּמִּדְבָּר וַיְנַסּוּ־אֵל בִּישִׁימוֹן׃
15 וַיִּתֵּן לָהֶם שֶׁאֱלָתָם וַיְשַׁלַּח רָזוֹן[a] בְּנַפְשָׁם׃ ל . כב[6]
16 וַיְקַנְאוּ[a] לְמֹשֶׁה בַּמַּחֲנֶה לְאַהֲרֹן[b] קְדוֹשׁ יְהוָה׃ יז
17 תִּפְתַּח[a]־אֶרֶץ וַתִּבְלַע דָּתָן וַתְּכַס עַל־עֲדַת אֲבִירָם׃ ב[7]
18 וַתִּבְעַר־אֵשׁ בַּעֲדָתָם לֶהָבָה תְּלַהֵט רְשָׁעִים׃
19 יַעֲשׂוּ[a]־עֵגֶל בְּחֹרֵב וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְמַסֵּכָה׃ ב[8]
20 וַיָּמִירוּ אֶת־כְּבוֹדָם[a] בְּתַבְנִית שׁוֹר אֹכֵל עֵשֶׂב׃ ל
21 שָׁכְחוּ אֵל מוֹשִׁיעָם עֹשֶׂה גְדֹלוֹת בְּמִצְרָיִם׃ כב[9] ו בסיפ ה מנה בליש
22 נִפְלָאוֹת בְּאֶרֶץ חָם נוֹרָאוֹת עַל־יַם־סוּף׃
23 וַיֹּאמֶר לְהַשְׁמִידָם לוּלֵי מֹשֶׁה בְחִירוֹ ל
עָמַד בַּפֶּרֶץ לְפָנָיו לְהָשִׁיב חֲמָתוֹ מֵהַשְׁחִית׃ ב[10]
24 וַיִּמְאֲסוּ בְּאֶרֶץ חֶמְדָּה לֹא[a]־הֶאֱמִינוּ לִדְבָרוֹ׃
25 וַיֵּרָגְנוּ בְאָהֳלֵיהֶם לֹא[a] שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה׃
26 וַיִּשָּׂא יָדוֹ לָהֶם לְהַפִּיל אוֹתָם בַּמִּדְבָּר׃ ח חס את[11] . ה מל בכתיב
27 וּלְהַפִּיל[a] זַרְעָם בַּגּוֹיִם וּלְזָרוֹתָם בָּאֲרָצוֹת׃ ל . ל
28 וַיִּצָּמְדוּ לְבַעַל פְּעוֹר וַיֹּאכְלוּ זִבְחֵי מֵתִים׃ ל
29 וַיַּכְעִיסוּ[a] בְּמַעַלְלֵיהֶם וַתִּפְרָץ־בָּם מַגֵּפָה׃
30 וַיַּעֲמֹד פִּינְחָס וַיְפַלֵּל וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה׃ ל
31 וַתֵּחָשֶׁב לוֹ לִצְדָקָה לְדֹר וָדֹר עַד־עוֹלָם׃
32 וַיַּקְצִיפוּ[a] עַל־מֵי מְרִיבָה וַיֵּרַע[b] לְמֹשֶׁה בַּעֲבוּרָם׃ ל . יז

[4]Mm 3376. [5]Mm 3377. [6]Mm 59. [7]Mm 2377. [8]Mm 3378. [9]Mm 475. [10]Mm 2874. [11]Mm 1830.

12 [a] pc Mss 𝔊𝔖 Hier וַיָּ׳ ‖ **13** [a] 𝔖 *l'lh'* = אֵל cf 21 ‖ [b] pc Mss 𝔖𝔙 וְלֹא ‖ **15** [a] 𝔊(𝔖) πλησμονήν; prp מָזוֹן ‖ **16** [a] 𝔊 καὶ παρώργισαν = וַיַּקְנִיאוּ ‖ [b] pc Mss 𝔊𝔖 Hier ול׳ ‖ **17** [a] 𝔊(𝔖𝔗 Hier) ἠνοίχθη = תִּפָּתַח ‖ **19** [a] Ms 𝔊 וַיַּ׳ ‖ **20** [a] Tiq soph pro דוֹ— vel דִי— ‖ **24** [a] pc Mss 𝔊[B]𝔏𝔖 Hier וְלֹא ‖ **25** [a] nonn Mss Edd 𝔏𝔖 וְלֹא ‖ **27** [a] 𝔖 *wnbdr* = וּלְהָפִיץ? cf Ez 20,23 ‖ **29** [a] pc Mss Vrs והו— ‖ **32** [a] 𝔊𝔖 + suff 3 sg ‖ [b] 𝔖 *w'b'š* = וַיָּ׳.

33 כִּֽי־הִמְר֥וּ[a] אֶת־רוּח֑וֹ וַ֝יְבַטֵּ֗א בִּשְׂפָתָֽיו׃ ל[12]
34 לֹֽא־הִ֭שְׁמִידוּ אֶת־הָֽעַמִּ֑ים אֲשֶׁ֤ר אָמַ֖ר יְהוָ֣ה לָהֶֽם׃ ג[13]
35 וַיִּתְעָֽרְב֥וּ בַגּוֹיִ֑ם וַֽ֝יִּלְמְד֗וּ מַעֲשֵׂיהֶֽם׃ ל . ל
36 וַיַּעַבְד֥וּ אֶת־עֲצַבֵּיהֶ֑ם וַיִּהְי֖וּ[a] לָהֶ֣ם לְמוֹקֵֽשׁ׃
37 וַיִּזְבְּח֣וּ אֶת־בְּ֭נֵיהֶם וְאֶת־בְּנֽוֹתֵיהֶ֗ם לַשֵּׁדִֽים׃ ב
38 וַיִּשְׁפְּכ֤וּ דָ֨ם נָקִ֗י [a]דַּם־בְּנֵיהֶ֣ם וּבְנוֹתֵיהֶ֗ם אֲשֶׁ֣ר זִ֭בְּחוּ לַעֲצַבֵּ֣י ל[14]
כְנָ֑עַן[a] וַתֶּחֱנַ֥ף הָ֝אָ֗רֶץ בַּדָּמִֽים׃ ל . ל
39 וַיִּטְמְא֥וּ בְמַעֲשֵׂיהֶ֑ם וַ֝יִּזְנ֗וּ בְּמַעַלְלֵיהֶֽם׃ ל[14]
40 וַיִּֽחַר־אַ֣ף יְהוָ֣ה בְּעַמּ֑וֹ וַ֝יְתָעֵ֗ב אֶת־נַחֲלָתֽוֹ׃ ד קמ בליש
41 וַיִּתְּנֵ֥ם בְּיַד־גּוֹיִ֑ם וַֽיִּמְשְׁל֥וּ בָ֝הֶ֗ם שֹׂנְאֵיהֶֽם׃
42 וַיִּלְחָצ֥וּם אוֹיְבֵיהֶ֑ם וַ֝יִּכָּנְע֗וּ תַּ֣חַת יָדָֽם׃ ל . ו מל
43 פְּעָמִ֥ים רַבּ֗וֹת יַצִּ֫ילֵ֥ם וְ֭הֵמָּה יַמְר֣וּ[a] בַעֲצָתָ֑ם[b] [c]וַ֝יָּמֹ֗כּוּ[d] בַּעֲוֺנָֽם[c]׃ ל
44 וַ֭יַּרְא[a] בַּצַּ֣ר לָהֶ֑ם בְּ֝שָׁמְע֗וֹ אֶת־רִנָּתָֽם׃ ג[15]
45 וַיִּזְכֹּ֣ר לָהֶ֣ם בְּרִית֑וֹ וַ֝יִּנָּחֵ֗ם[a] כְּרֹ֣ב חֲסָדָֽו[b]׃ ב וחד מן ה[16] בטע . ה . ג[17] . חסדיו ק
46 וַיִּתֵּ֣ן אוֹתָ֣ם לְרַחֲמִ֑ים לִ֝פְנֵ֗י כָּל־שׁוֹבֵיהֶֽם׃ ה מל בכתיב . ג מל[18]
47 הוֹשִׁיעֵ֨נוּ ׀ [a]יְהוָ֤ה אֱלֹהֵ֗ינוּ[a] וְקַבְּצֵנוּ֮[b] מִֽן־הַגּ֫וֹיִ֥ם ב
לְ֭הֹדוֹת לְשֵׁ֣ם קָדְשֶׁ֑ךָ לְ֝הִשְׁתַּבֵּ֗חַ[c] בִּתְהִלָּתֶֽךָ[d]׃ ב
48 בָּרֽוּךְ־יְהוָ֤ה אֱלֹהֵ֪י יִשְׂרָאֵ֡ל מִֽן־הָעוֹלָ֨ם ׀ וְעַ֬ד הָעוֹלָ֗ם
וְאָמַ֣ר כָּל־הָעָ֣ם אָ֭מֵן[a]
[b]הַֽלְלוּ־יָֽהּ[b]׃ יג ס״פ

107 קז 1 הֹד֣וּ לַיהוָ֣ה כִּי־ט֑וֹב כִּ֖י לְעוֹלָ֣ם חַסְדּֽוֹ׃ ל חס
2 יֹ֭אמְרוּ גְּאוּלֵ֣י יְהוָ֑ה אֲשֶׁ֥ר גְּ֝אָלָ֗ם מִיַּד־צָֽר׃

[12] וחד יבטא Lv 5,4. [13] Mm 2145. [14] Mm 3379. [15] Mm 485. [16] Mp sub loco. [17] Mm 2436. [18] Mm 3380.

33 [a] frt l c 2 Mss 𝔊𝔖 Hier הֵמֵירוּ ‖ 36 [a] mlt Mss 𝔊𝔗 וַיְהִי ‖ 38 [a–a] gl, dl ‖ 43 [a] 𝔊𝔖𝔗 + suff 3 sg ‖ [b] Ms + אֶת עֲצָתוֹ; l frt ־תוֹ cf 13 ‖ [c–c] prb gl, dl ‖ [d] prb l c Ms וַיִּמַּקּוּ cf Lv 26,39 ‖ 44 [a] Ms $\mathfrak{G}^{AL}$ + יהוה ‖ 45 [a] 𝔖 *wdbr ʾnwn* = וַיְנַ' ‖ [b] ℭ mlt Mss 𝔖𝔗 ut Q, K 𝔊 Hier חַסְדּוֹ ‖ 47 [a–a] 1 Ch 16,35 אלהֵי יִשְׁעֵנוּ ‖ [b] pc Mss et 1 Ch 16,35 + וְהַצִּילֵנוּ ‖ [c] nonn Mss 𝔖𝔙 ולִ' ‖ [d] ℭ𝔖 עם נחלתך ‖ 48 [a] 𝔊 bis cf 𝔖 ‖ [b–b] 𝔊 cj c 107; > 𝔖.

3 וּֽמֵאֲרָצ֗וֹת[a] קִ֫בְּצָ֥ם מִמִּזְרָ֥ח וּמִֽמַּעֲרָ֑ב מִצָּפ֥וֹן[b] וּמִיָּֽם[c]׃ ב׳ . ג׳[2] . ב[1]

4 תָּע֣וּ[a] בַ֭מִּדְבָּר בִּישִׁימ֣וֹן[b] דָּ֑רֶךְ עִ֥יר מ֝וֹשָׁ֗ב לֹ֣א מָצָֽאוּ׃

5 רְעֵבִ֥ים גַּם־צְמֵאִ֑ים נַ֝פְשָׁ֗ם בָּהֶ֥ם תִּתְעַטָּֽף׃ ל

6 וַיִּצְעֲק֣וּ אֶל־יְ֭הוָה בַּצַּ֣ר לָהֶ֑ם מִ֝מְּצ֥וּקוֹתֵיהֶ֗ם[a] יַצִּילֵֽם׃ ז[3] . ג ול מל

7 וַ֭יַּדְרִיכֵם בְּדֶ֣רֶךְ יְשָׁרָ֑ה לָ֝לֶ֗כֶת אֶל־עִ֥יר מוֹשָֽׁב׃ ל

8 יוֹד֣וּ לַיהוָ֣ה חַסְדּ֑וֹ[a] וְ֝נִפְלְאוֹתָ֗יו לִבְנֵ֥י אָדָֽם׃

9 כִּֽי־הִ֭שְׂבִּיעַ נֶ֣פֶשׁ שֹׁקֵקָ֑ה וְנֶ֥פֶשׁ רְ֝עֵבָ֗ה[a] מִלֵּא־טֽוֹב[b]׃ ב חד חס וחד מל

10 יֹ֭שְׁבֵי חֹ֣שֶׁךְ וְצַלְמָ֑וֶת אֲסִירֵ֖י עֳנִ֣י וּבַרְזֶֽל׃ ב בכתיב

11 כִּֽי־הִמְר֥וּ אִמְרֵי־אֵ֑ל וַעֲצַ֖ת עֶלְי֣וֹן נָאָֽצוּ׃

12 וַיַּכְנַ֣ע[a] בֶּעָמָ֣ל לִבָּ֑ם כָּ֝שְׁל֗וּ וְאֵ֣ין עֹזֵֽר׃ כ׳[4] . ל[5]

13 וַיִּזְעֲק֣וּ אֶל־יְ֭הוָה בַּצַּ֣ר לָהֶ֑ם מִ֝מְּצֻ֥קוֹתֵיהֶ֗ם[a] יוֹשִׁיעֵֽם׃ ג

14 י֭וֹצִיאֵם מֵחֹ֣שֶׁךְ וְצַלְמָ֑וֶת וּמוֹסְר֖וֹתֵיהֶ֣ם יְנַתֵּֽק׃ ל

15 יוֹד֣וּ לַיהוָ֣ה חַסְדּ֑וֹ[a] וְ֝נִפְלְאוֹתָ֗יו לִבְנֵ֥י אָדָֽם׃

16 כִּֽי־שִׁ֭בַּר דַּלְת֣וֹת נְחֹ֑שֶׁת וּבְרִיחֵ֖י בַרְזֶ֣ל גִּדֵּֽעַ׃ ב

17 אֱ֭וִלִים[a] מִדֶּ֣רֶךְ פִּשְׁעָ֑ם וּ֝מֵעֲוֺנֹתֵיהֶ֗ם יִתְעַנּֽוּ׃ ה חס[6]

18 כָּל־אֹ֭כֶל תְּתַעֵ֣ב נַפְשָׁ֑ם וַ֝יַּגִּ֗יעוּ עַד־שַׁ֥עֲרֵי מָֽוֶת׃ ל

19 וַיִּזְעֲק֣וּ אֶל־יְ֭הוָה בַּצַּ֣ר לָהֶ֑ם מִ֝מְּצֻ֥קוֹתֵיהֶ֗ם[a] יוֹשִׁיעֵֽם׃ ג

20 יִשְׁלַ֣ח דְּ֭בָרוֹ וְיִרְפָּאֵ֑ם וִֽ֝ימַלֵּ֗ט[a] מִשְּׁחִיתוֹתָֽם[b]׃ ל . ל[7]

׆ 21 יוֹד֣וּ לַיהוָ֣ה חַסְדּ֑וֹ[a] וְ֝נִפְלְאוֹתָ֗יו לִבְנֵ֥י אָדָֽם׃

׆ 22 וְ֭יִזְבְּחוּ זִבְחֵ֣י תוֹדָ֑ה וִיסַפְּר֖וּ מַעֲשָׂ֣יו בְּרִנָּֽה׃ ב . ג

׆ 23 יוֹרְדֵ֣י הַ֭יָּם בָּאֳנִיּ֑וֹת עֹשֵׂ֥י[a] מְ֝לָאכָ֗ה בְּמַ֣יִם רַבִּֽים׃ ד[8] . יו כת י[9] . ד[10] . ז רפי[11]

׆ 24 הֵ֣מָּה רָ֭אוּ מַעֲשֵׂ֣י[a] יְהוָ֑ה וְ֝נִפְלְאוֹתָ֗יו בִּמְצוּלָֽה׃ יט ר״פ[12] . יא כת י[13]

׆ 25 וַיֹּ֗אמֶר[a] וַֽ֭יַּעֲמֵד[b] ר֣וּחַ סְעָרָ֑ה וַתְּרוֹמֵ֥ם[c] גַּלָּֽיו[d]׃ ד[14] וכל ד״ה דכות ב מ ז

Ps 107 [1]Mm 3100. [2]Mm 3381. [3]Mm 402. [4]Mm 3382. [5]Mm 2129. [6]Mm 3383. [7]Mm 3058. [8]Mm 1211. [9]Mm 627. [10]Mm 1946 [11]Mm 753. [12]Mm 1497. [13]Mm 2706. [14]Mm 903.

Ps 107,3 [a] 𝔊 om cop; 𝔖 *wmn klhjn 'r't'* = וּמִכָּל־א׳ ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔖 ׳וּמ ut 28 ‖ [c] 𝔗 + (*str*) *drwm'* austri; prp וּמִיָּמִין ‖ **4** [a] l תֹּעֵי cf 10.23 ‖ [b] huc tr ‸ cf 𝔊𝔖 ‖ **6** [a] pc Mss 𝔊𝔖 ׳וּמ ‖ **8** [a] 𝔊 Hier pl, 𝔖 *zdjqwhj* = חֲסָדָיו ‖ **9** [a] cf 2,2[b] ‖ [b] > 𝔖 ‖ **12** [a] 𝔊 *καὶ ἐταπεινώθη* = וַיִּכָּנַע ‖ **13** [a] ut 6[a] ‖ **15** [a] ut 8[a] ‖ **17** [a] 𝔊(𝔖) *ἀντελάβετο αὐτῶν* = עֲזָרָם; prp אֻמְלָלִים vel חוֹלִים ‖ **19** [a] ut 6[a] ‖ **20** [a] 𝔊𝔖 + suff 3 pl ‖ [b] 𝔗 ׳בִּשְׁ; l prb מִשַּׁחַת חַיָּתָם cf 103,4 ‖ **21** [a] ut 8[a] ‖ **23** [a] 𝔗 pc Mss עֹ(ו)שֵׂה ‖ **24** [a] 𝔗 mlt Mss מעשה ‖ **25** [a] > 𝔖 ‖ [b] 𝔊 *καὶ ἔστη* = —מֹד ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔗) *καὶ ὑψώθη* = וַיָּרֹמוּ vel וַיְרוֹמֵם ‖ [d] 𝔖 *gllwhj djm'*, l prb גַּלֵּי הַיָּם.

ה[15]. ד מל — ׆ 26 יַעֲל֣וּ שָׁ֭מַיִם יֵרְד֣וּ[a] תְהוֹמ֑וֹת נַ֝פְשָׁ֗ם בְּרָעָ֥ה תִתְמוֹגָֽג׃

27 יָח֣וֹגּוּ וְ֭יָנוּעוּ כַּשִּׁכּ֑וֹר וְכָל־חָ֝כְמָתָ֗ם תִּתְבַּלָּֽע׃

ז[16] — 28 וַיִּצְעֲק֣וּ אֶל־יְ֭הוָה בַּצַּ֣ר לָהֶ֑ם וּ֝מִמְּצֽוּקֹתֵיהֶ֗ם יוֹצִיאֵֽם׃

ג[17]. ל — 29 יָקֵ֣ם סְ֭עָרָה לִדְמָמָ֑ה וַ֝יֶּחֱשׁ֗וּ גַּלֵּיהֶֽם[a]׃

ז[18] — 30 וַיִּשְׂמְח֥וּ כִֽי־יִשְׁתֹּ֑קוּ וַ֝יַּנְחֵ֗ם אֶל־מְח֥וֹז חֶפְצָֽם׃

31 יוֹד֣וּ לַיהוָ֣ה חַסְדּ֑וֹ[a] וְ֝נִפְלְאוֹתָ֗יו לִבְנֵ֥י אָדָֽם׃

ל ומל. ב. ב חד ר״פ וחד ס״פ[19] — 32 וִֽ֭ירֹמְמוּהוּ בִּקְהַל־עָ֑ם וּבְמוֹשַׁ֖ב זְקֵנִ֣ים יְהַלְלֽוּהוּ׃

33 יָשֵׂ֣ם נְהָר֣וֹת לְמִדְבָּ֑ר וּמֹצָ֥אֵי מַ֝֗יִם לְצִמָּאֽוֹן׃

יג ר״פ. לד מל[20] — 34 אֶ֣רֶץ פְּ֭רִי לִמְלֵחָ֑ה מֵ֝רָעַ֗ת י֣שְׁבֵי בָֽהּ׃

ג. ג פת[21] — 35 יָשֵׂ֣ם מִ֭דְבָּר לַאֲגַם־מַ֑יִם וְאֶ֥רֶץ צִ֝יָּ֗ה לְמֹצָ֥אֵי מָֽיִם׃

ד[22] — 36 וַיּ֣וֹשֶׁב שָׁ֣ם רְעֵבִ֑ים וַ֝יְכוֹנְנ֗וּ עִ֣יר מוֹשָֽׁב׃

37 וַיִּזְרְע֣וּ שָׂ֭דוֹת וַיִּטְּע֣וּ כְרָמִ֑ים וַ֝יַּעֲשׂ֗וּ פְּרִ֣י תְבֽוּאָה׃

ל — 38 וַיְבָרְכֵ֣ם וַיִּרְבּ֣וּ מְאֹ֑ד וּ֝בְהֶמְתָּ֗ם לֹ֣א יַמְעִֽיט׃

39 [a]וַיִּמְעֲט֥וּ וַיָּשֹׁ֑חוּ מֵעֹ֖צֶר רָעָ֣ה וְיָגֽוֹן׃

׆[23] 40 [a]שֹׁפֵ֣ךְ בּ֭וּז עַל־נְדִיבִ֑ים וַ֝יַּתְעֵ֗ם בְּתֹ֣הוּ לֹא־דָֽרֶךְ׃

ב. ל ומל. פד — 41 וַיְשַׂגֵּ֣ב אֶבְי֣וֹן מֵע֑וֹנִי[a] וַיָּ֥שֶׂם כַּ֝צֹּ֗אן מִשְׁפָּחֽוֹת׃

42 יִרְא֣וּ יְשָׁרִ֣ים וְיִשְׂמָ֑חוּ וְכָל־עַ֝וְלָ֗ה קָ֣פְצָה פִּֽיהָ׃

ל ומל — 43 מִי־חָכָ֥ם וְיִשְׁמָר־אֵ֑לֶּה וְ֝יִתְבּֽוֹנְנ֗וּ[a] חַֽסְדֵ֥י יְהוָֽה׃

ה. ג בטע בליש — **108** קח 1 שִׁ֖יר מִזְמ֣וֹר לְדָוִֽד[a]׃

ב פסוק דמטע[1] — 2 נָכ֣וֹן לִבִּ֣י אֱלֹהִ֑ים[a]
אָשִׁ֥ירָה וַ֝אֲזַמְּרָ֗ה אַף־[b]כְּבוֹדִֽי[c]׃

ב פסוק דמטע[1]. ו בכתיב — 3 ע֭וּרָֽה הַנֵּ֥בֶל וְכִנּ֗וֹר אָעִ֥ירָה שָּֽׁחַר׃

ב פסוק דמטע[1] — 4 אוֹדְךָ֖ בָעַמִּ֥ים ׀ יְהוָ֑ה[a] וַ֝אֲזַמֶּרְךָ֗[b] בַּל־אֻמִּֽים[c]׃

ל — 5 כִּֽי־גָד֣וֹל מֵֽעַל[a]־שָׁמַ֣יִם חַסְדֶּ֑ךָ וְעַד־שְׁ֖חָקִ֣ים אֲמִתֶּֽךָ׃

[15] Mm 2743. [16] Mm 402. [17] Mm 1535. [18] Mm 1653. [19] Ps 69,35. [20] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [21] Mm 1097. [22] Mm 2152. [23] Mp sub loco. **Ps 108** [1] Mm 3384.

26 [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ **29** [a] ut 25[d] ‖ **31** [a] ut 8[a] ‖ **39** [a] tr post 40 ‖ **40** [a] cf Hi 12,21.24 ‖ **41** [a] > 𝔖 ‖ **43** [a] 𝔖𝔗[p] sg ‖ **Ps 108,1** [a] pc Mss לְאָסָף ‖ **2** [a] frt ins c pc Mss 𝔊𝔖 et 57,8 נכון לבי ‖ [b] 𝔊(𝔖) ἐν, 57,9 עוּרָה ‖ [c] prp כְּבֵדִי ‖ **4** [a] 57,10 אֲדֹנָי ‖ [b] l c pc Mss et 57,10 'א; 𝔖 *wlšmk 'zmr* = 'וְשִׁמְךָ א ‖ [c] cf 44,15[a] ‖ **5** [a] pc Mss 𝔖 et 57,11 עַד.

13 יְהִֽי־אַחֲרִית֥וֹ לְהַכְרִ֑ית בְּד֥וֹר אַ֝חֵ֗ר[a] יִמַּ֥ח שְׁמָֽם[b]׃

14 יִזָּכֵ֤ר ׀ עֲוֺ֣ן אֲ֭בֹתָיו [a]אֶל־יְהוָ֑ה[a] וְחַטַּ֥את אִ֝מּ֗וֹ אַל־תִּמָּֽח׃ ל

15 יִהְי֣וּ נֶגֶד־יְהוָ֣ה תָּמִ֑יד וְיַכְרֵ֖ת[a] מֵאֶ֣רֶץ זִכְרָֽם[b]׃ ל[10]

16 יַ֗עַן אֲשֶׁ֤ר ׀ לֹ֥א זָכַר֮ עֲשׂ֪וֹת חָ֥סֶד וַיִּרְדֹּ֡ף אִישׁ[a]־עָנִ֣י וְ֭אֶבְיוֹן

[וְנִכְאֵ֥ה[b] לֵ֝בָ֗ב לְמוֹתֵֽת[c]׃ ל. כן בטע[11]. ל

17 וַיֶּאֱהַ֣ב קְ֭לָלָה וַתְּבוֹאֵ֑הוּ[a] וְלֹא־חָפֵ֥ץ בִּ֝בְרָכָ֗ה וַתִּרְחַ֥ק[b] ל וכת כן

18 וַיִּלְבַּ֣שׁ קְ֭לָלָה כְּמַדּ֑וֹ וַתָּבֹ֣א[a] כַמַּ֣יִם בְּקִרְבּ֑וֹ [מִמֶּֽנּוּ׃ ב חס בכתיב

וְ֝כַשֶּׁ֗מֶן בְּעַצְמוֹתָֽיו׃

19 תְּהִי־ל֭וֹ כְּבֶ֣גֶד יַעְטֶ֑ה[a] וּ֝לְמֵ֗זַח תָּמִ֥יד יַחְגְּרֶֽהָ׃ ד[12]. ל. ל

20 זֹ֤את פְּעֻלַּ֣ת שֹׂ֭טְנַי [a]מֵאֵ֣ת יְהוָ֑ה[a] וְהַדֹּבְרִ֥ים רָ֝֗ע עַל־נַפְשִֽׁי׃ ל

21 וְאַתָּ֤ה ׀ יְהֹוִ֣ה אֲדֹנָי֮ עֲֽשֵׂה־אִ֭תִּי[a] לְמַ֣עַן שְׁמֶ֑ךָ ה[13]

[b]כִּי־ט֥וֹב[b] חַ֝סְדְּךָ֗ הַצִּילֵֽנִי[c]׃ 22 כִּי־עָנִ֣י וְאֶבְי֣וֹן אָנֹ֑כִי וְ֝לִבִּ֗י

23 כְּצֵל־כִּנְטוֹת֥וֹ[a] נֶהֱלָ֑כְתִּי נִ֝נְעַ֗רְתִּי כָּאַרְבֶּֽה׃ [חָלַ֥ל[a] בְּקִרְבִּֽי׃ ד[15]. ל. ל. ל / ה ול בסיפ [ל. יא[14]

24 בִּ֭רְכַּי כָּשְׁל֣וּ מִצּ֑וֹם וּ֝בְשָׂרִ֗י כָּחַ֥שׁ מִשָּֽׁמֶן׃ ל

25 וַאֲנִ֤י ׀ הָיִ֣יתִי חֶרְפָּ֣ה לָהֶ֑ם יִ֝רְא֗וּנִי יְנִיע֥וּן רֹאשָֽׁם׃ טז ר״פ לג מנה בכתיב

26 עָ֭זְרֵנִי יְהוָ֣ה אֱלֹהָ֑י ה֝וֹשִׁיעֵ֗נִי כְחַסְדֶּֽךָ[a]׃ ב פסוק דמטע בסיפ[16]

27 וְֽיֵדְע֗וּ כִּי־יָ֣דְךָ זֹּ֑את אַתָּ֖ה[a] יְהוָ֣ה עֲשִׂיתָֽהּ[b]׃ יא[17]. ל

28 יְקַלְלוּ[a]־הֵמָּה֮ וְאַתָּ֪ה תְבָ֫רֵ֥ךְ [b]קָ֤מוּ ׀ וַיֵּבֹ֗שׁוּ[b] וְֽעַבְדְּךָ֥ יִשְׂמָֽח׃ ב[18]

29 יִלְבְּשׁ֣וּ שׂוֹטְנַ֣י כְּלִמָּ֑ה וְיַעֲט֖וּ כַמְעִ֣יל בָּשְׁתָּֽם׃ ל מל. ל. ב[19]. ד

30 א֘וֹדֶ֤ה יְהוָ֣ה מְאֹ֣ד בְּפִ֑י וּבְת֖וֹךְ רַבִּ֣ים[a] אֲהַֽלְלֶֽנּוּ׃

31 כִּֽי־יַ֭עֲמֹד[a] לִימִ֣ין אֶבְי֑וֹן לְ֝הוֹשִׁ֗יעַ [b]מִשֹּׁפְטֵ֥י[b] נַפְשֽׁוֹ[c]׃ ל וחס. ג דמטע

[10] Mp sub loco. [11] Mm 3389. [12] Mm 2703. [13] Mm 3311. [14] Mm 2580. [15] Mm 2324. [16] Mm 3251 et Mm 3313. [17] Mm 1625. [18] Mm 3390. [19] Mm 3391.

13 [a] 𝔊 *μιᾷ* = אֶחָד ‖ [b] ℭ mlt Mss 𝔊$^{-R}$ שְׁמוֹ ‖ **14** [a–a] > 𝔖, frt dl ‖ **15** [a] 2 Mss 𝔊 Hier וְיִכָּרֵת ‖ [b] 𝔊$^{RA\,al}$ suff sg ‖ **16** [a] > pc Mss 𝔊^{S}𝔖 ‖ [b] prb l c ℭ ־ָה; 𝔊 (α′σ′ Hier) *καὶ κατανενυγμένον* = (הַל׳) וּנְכֵא ‖ [c] 𝔖 *lmwt'*, l prb לַמָּוֶת ‖ **17** [a] l ותְ׳ cf 𝔊 ‖ [b] l וְתִ׳ cf 𝔊 ‖ **18** [a] l וְתָ׳ ‖ **19** [a] l frt ־ֵהוּ (hpgr) ‖ **20** [a–a] frt dl ‖ **21** [a] 𝔊 + *ἔλεος* ‖ [b–b] l prb כְּטוּב cf 𝔗; hoc et sq cj c 22 ‖ [c] 𝔊 cj c 22 ‖ **22** [a] l prb חֹלָל (a חיל) cf 𝔊𝔖𝔗 et 55,5 ‖ **23** [a] nonn Mss 𝔊 בְּנ׳ ‖ **26** [a] pc Mss בְּח׳, 𝔊^{S} + *μέγα* (ex 51,3) ‖ **27** [a] 2 Mss 𝔊𝔖 וְא׳ ‖ [b] mlt Mss ־ָתָ ‖ **28** [a] 𝔖 pass ‖ [b–b] 𝔊 *οἱ ἐπανιστανόμενοί μοι αἰσχυνθήτωσαν*, l prb ק׳ יֵ׳; > 𝔖 ‖ **30** [a] 𝔗 *ḥkjmj'* = חֲכָמִים ‖ **31** [a] 𝔔𝔊𝔖 עמד ‖ [b] 𝔊 *ἐκ τῶν καταδιωκόντων* = מֵרֹדְפִים ‖ [c] pc Mss 𝔊 נַפְשִׁי.

6 רֽוּמָה עַל־שָׁמַיִם אֱלֹהִים וְעַלᵃ כָּל־הָאָרֶץ כְּבוֹדֶֽךָ׃ ב̇ פסוק דמטע²
7 לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִֽינְךָ וַעֲנֵֽנִי׃ [אֲמַדֵּֽד׃ ב̇ . ועננו כן כת³ [ב̇
8 אֱלֹהִים ׀ דִּבֶּר בְּקָדְשׁוֹ אֶעְלֹזָהᵃ אֲחַלְּקָה שְׁכֶם וְעֵמֶק סֻכּוֹת ג̇ ב̇ חס וחד מל⁴
9 לִי גִלְעָד ׀ לִיᵃ מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם מָעוֹז רֹאשִׁי יְהוּדָה מְחֹקְקִי׃ ב̇ פסוק דמטע² . כו̇
10 מוֹאָב ׀ סִיר רַחְצִי עַל־אֱדוֹם אַשְׁלִיךְ נַעֲלִי ᵃעֲלֵי־פְלֶשֶׁת ב̇ פסוק דמטע²
11 מִי יֹבִלֵנִי עִיר מִבְצָרᵃ מִי נָחַנִיᵇ עַד־אֱדוֹם׃ [אֶתְרוֹעָעᵃ׃ ב̇ וחס . ב̇ פסוק דמטע² . [ב̇² פסוק דמטע ול̇ כת מל
12 הֲלֹאᵃ־אֱלֹהִים זְנַחְתָּנוּ וְלֹא־תֵצֵא אֱלֹהִיםᵇ בְּצִבְאֹתֵינוּ׃ ב̇ פסוק דמטע² . ו̇⁵ . ג̇
13 הָבָה־לָּנוּ עֶזְרָתᵃ מִצָּר וְשָׁוְא תְּשׁוּעַת אָדָם׃
14 בֵּאלֹהִים נַעֲשֶׂה־חָיִל וְהוּא יָבוּס צָרֵינוּᵃ׃

109 קט 1 לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד מִזְמוֹר [עָלַי פָּתָחוּᶜ ד̇
אֱלֹהֵיᵃ תְהִלָּתִי אַל־תֶּחֱרַשׁ׃ 2 כִּי פִי רָשָׁעᵃ ᵇוּפִי־מִרְמָהᵇ ל̇ . נח בטע ר"פ בסיפ
דִּבְּרוּᵈ אִתִּי לְשׁוֹן שָׁקֶר׃ 3 וְדִבְרֵיᵃ שִׂנְאָה סְבָבוּנִי וַיִּלָּחֲמוּנִי ה̇¹ ג̇² מנה ר"פ
4 ᵃתַּחַת־אַהֲבָתִי יִשְׂטְנוּנִיᵃ וַאֲנִי תְפִלָּהᵇ׃ [חִנָּם׃ ב̇ וכן למערב³
5 ᵃוַיָּשִׂימוּ עָלַיᵃ רָעָה תַּחַת טוֹבָה וְשִׂנְאָה תַּחַת אַהֲבָתִיᵇ׃ לה̇⁴ ה̇⁵ מנה בכתיב
6 הַפְקֵד עָלָיו רָשָׁע וְשָׂטָן יַעֲמֹד עַל־יְמִינוֹ׃ ב̇⁶ . ל̇⁷
7 בְּהִשָּׁפְטוֹ יֵצֵא רָשָׁע וּתְפִלָּתוֹ תִּהְיֶה לַחֲטָאָה׃ ב̇ חד ר"פ וחד ס"פ⁸
8 יִהְיוּ־יָמָיו מְעַטִּים פְּקֻדָּתוֹᵃ יִקַּח אַחֵר׃ ב̇⁹
9 יִהְיוּ־בָנָיו יְתוֹמִים וְאִשְׁתּוֹᵃ אַלְמָנָה׃
10 וְנוֹעַ יָנוּעוּ בָנָיו וְשִׁאֵלוּ וְדָרְשׁוּᵃ מֵחָרְבוֹתֵיהֶם׃ ל̇ . ל̇ . ל̇ חטף . ל̇
11 יְנַקֵּשׁᵃ נוֹשֶׁה לְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וְיָבֹזּוּ זָרִים יְגִיעוֹ׃ ל̇ . ל̇
12 אַל־יְהִי־לוֹ מֹשֵׁךְ חָסֶד וְאַל־יְהִי חוֹנֵן לִיתוֹמָיו׃ ב̇ חד חס וחד מל בליש

[2] Mm 3384. [3] Cf Mm 3811. [4] Mm 3123. [5] Mm 2886. Ps 109 [1] Mm 3438. [2] Mm 3385. [3] Mm 3386. [4] Mp sub loco. [5] Mm 4219. [6] Mm 3387. [7] Mm 3148. [8] Mm 3265. [9] Mm 3388.

6 ᵃ l c nonn Mss et 57,12 עַל ‖ **8** ᵃ Ms ואעלה, 𝔊 *ὑψωθήσομαι*, prp אַעַל־זֶה cf Nu 13,17 ‖ **9** ᵃ mlt Mss 𝔊𝔖 et 60,9 וְלִי ‖ **10** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν* = עֲלֵי פ׳ הִתְרוֹעָעִי ut 60,10 ‖ **11** ᵃ mlt Mss et 60,11 מָצוֹר ‖ ᵇ cf 60,11ᵇ ‖ **12** ᵃ pc Mss 𝔊𝔖 et 60,12 + אַתָּה ‖ ᵇ > pc Mss 𝔖 cf 60,12ᵇ ‖ **13** ᵃ 2 Mss עזרה ‖ **14** ᵃ pc Mss קָמֵינוּ ‖ **Ps 109,1** ᵃ pc Mss 𝔊𝔗 אלהים ‖ **2** ᵃ prp רֶשַׁע ‖ ᵇ⁻ᵇ Ms Sa 𝔏ᵖ וּמִ׳; prb dl ‖ ᶜ 𝔊(𝔖 Hier) *ἠνοίχθη* = פָּתוּחַ vel נִפְתָּח(וּ) ‖ ᵈ Ms דָּבַר ‖ **3** ᵃ 𝔗 *wmmllj* = וּדְ׳, l זוּ ‖ **4** ᵃ⁻ᵃ dl cf 5 ‖ ᵇ 𝔊(𝔖𝔗) *προσευχόμην*, 𝔖 + *'ljhwn*, l frt תפלתי לָהֶם ‖ **5** ᵃ⁻ᵃ 𝔖 *pr'wnj* = וַיָּשִׁיבוּ עלי ‖ ᵇ 𝔖 om suff, l frt אהבה ‖ **8** ᵃ pc Mss 𝔊𝔖 וּפ׳ ‖ **9** ᵃ cf 2,2ᵇ ‖ **10** ᵃ 𝔊 *ἐκβληθήτωσαν*, l prb יְגֹרְשׁוּ ‖ **11** ᵃ 𝔊 *ἐξερευνησάτω*, prp יְחַפֵּשׂ vel יְבַקֵּשׁ.

ג ובטע **110** קי 1 לְדָוִ֗ד מִ֫זְמ֥וֹר

נְאֻ֤ם יְהוָ֨ה׀ לַֽאדֹנִ֗י שֵׁ֥ב לִֽימִינִ֑י

ל מל בכתיב[1] עַד־אָשִׁ֥ית אֹ֝יְבֶ֗יךָ הֲדֹ֣ם לְרַגְלֶֽיךָ[a]׃

ב ר״פ[2] 2 מַטֵּֽה־עֻזְּךָ֗ יִשְׁלַ֣ח[a] יְ֭הוָה מִצִּיּ֑וֹן רְ֝דֵ֗ה[b] בְּקֶ֣רֶב אֹיְבֶֽיךָ׃

ל חס 3 [a]עַמְּךָ֣ נְדָבֹת֮[a] בְּי֪וֹם חֵ֫ילֶ֥ךָ[b]

ב פסוק דמטע בסיפ[3]. ל. ל וכת כן בְּהַדְרֵי[c]־קֹ֭דֶשׁ מֵרֶ֣חֶם מִשְׁחָ֑ר[d] [e]לְ֝ךָ֗ טַ֣ל[e] יַלְדֻתֶֽיךָ[f]׃

ד[4] 4 נִשְׁבַּ֤ע יְהוָ֨ה׀ וְלֹ֥א יִנָּחֵ֗ם

אַתָּֽה־כֹהֵ֥ן לְעוֹלָ֑ם עַל־דִּ֝בְרָתִ֗י[a] מַלְכִּי־צֶֽדֶק׃

5 אֲדֹנָ֥י[a] עַל־יְמִינְךָ֑[b] מָ֘חַ֤ץ בְּיוֹם־אַפּ֣וֹ מְלָכִֽים׃

ב חד מל וחד חס . ט וכל על ארץ מצרים דאורית דכות[5] 6 יָדִ֣ין בַּ֭גּוֹיִם מָלֵ֣א גְוִיּ֑וֹת[a] מָ֥חַץ רֹ֝֗אשׁ[b] עַל־אֶ֥רֶץ רַבָּֽה׃

ג[6] 7 מִ֭נַּחַל בַּדֶּ֣רֶךְ יִשְׁתֶּ֑ה עַל־כֵּ֝֗ן יָרִ֥ים[a] רֹֽאשׁ[b]׃

יא ר״פ **111** קיא 1 הַ֥לְלוּ יָ֨הּ׀

ל (א) אוֹדֶ֣ה יְ֭הוָה בְּכָל־לֵבָ֑ב

(ב) בְּס֖וֹד יְשָׁרִ֣ים וְעֵדָֽה׃

יא כת י[1] (ג) 2 גְּ֭דֹלִים מַעֲשֵׂ֣י[a] יְהוָ֑ה

ל . ל (ד) דְּ֝רוּשִׁ֗ים לְכָל[b]־חֶפְצֵיהֶֽם[c]׃

(ה) 3 הוֹד־וְהָדָ֥ר פָּעֳל֑וֹ

ג (ו) וְ֝צִדְקָת֗וֹ עֹמֶ֥דֶת לָעַֽד׃

(ז) 4 זֵ֣כֶר עָ֭שָׂה לְנִפְלְאֹתָ֑יו

(ח) חַנּ֖וּן וְרַח֣וּם יְהוָֽה׃

(ט) 5 טֶ֭רֶף נָתַ֣ן לִירֵאָ֑יו

(י) יִזְכֹּ֖ר לְעוֹלָ֣ם בְּרִיתֽוֹ׃

Ps 110 [1]Mm 1267. [2]Mm 840. [3]Mm 1849 et Mm 3313. [4]Mm 1403. [5]Mm 2946. [6]Mm 2193.
Ps 111 [1]Mm 2706.

Ps 110,1 [a] pc Mss ר׳, nonn Mss —לך ‖ **2** [a] prp שְׁלַח cf רְדֵה ‖ [b] Ms 𝔊𝔗 ור׳, 𝔖 *wnštlṭ* = יִשְׁלַח cf וְיִרְדֶּה ‖ **3** [a–a] 𝔊 *μετὰ σοῦ ἡ ἀρχή* = עִמְּךָ נְדִבֹת? ‖ [b] prp חוֹלֶלְךָ ‖ [c] prb l בהררי c 𝔗 mlt Mss σ′ Hier ‖ [d] 𝔊 (ο εβρ′ θ′𝔖) *πρὸ ἑωσφόρου* = מִשַּׁחַר; l prb שַׁחַר (מ dttg) ‖ [e–e] > 𝔊; prp כְּטַל ‖ [f] prb l c mlt Mss ο εβρ′ 𝔊𝔖 יְלִדְתִּיךָ ‖ **4** [a] nonn Mss —תוֹ, 2 Mss —תַ ‖ **5** [a] 𝔗 mlt Mss יהוה ‖ [b] 𝔗 —ניך ‖ **6** [a] α′σ′ *ὡς φάραγγες* et Hier *valles* = גֵּאָיוֹת; prp בְּגֵוִיּוֹת מְלֵא גֵאָיוֹת pro מ׳ ג׳ ‖ [b] Ms ראשי ‖ **7** [a] pc Mss 𝔖 יָרוּם ‖ [b] 𝔗 ראשי, 2 Mss 𝔖 ראשׁוֹ, 3 Mss + הללויה (2 Mss om in 111,1) ‖ **Ps 111,2** [a] 𝔗 nonn Mss מעשה ‖ [b] Ms בְּכל ‖ [c] 𝔊 suff sg; 𝔖(𝔗) *dṣbjn bhwn* = חֲפֵ׳?

(כ) 6 כֹּחַ מַעֲשָׂיו הִגִּיד לְעַמּוֹ
(ל) לָתֵת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם׃
(מ) 7 מַעֲשֵׂי[a] יָדָיו [b]אֱמֶת וּמִשְׁפָּט[b] — יא כת י[2]
(נ) נֶאֱמָנִים כָּל־[c]פִּקּוּדָיו׃ — ב ול מל[3]
(ס) 8 סְמוּכִים לָעַד לְעוֹלָם — ל. ב
(ע) עֲשׂוּיִם בֶּאֱמֶת וְיָשָׁר[a]׃
(פ) 9 פְּדוּת׀ שָׁלַח לְעַמּוֹ — ג ב מל וחד חס[4]
(צ) צִוָּה־לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ
(ק) קָדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ׃ — ז[5]
(ר) 10 רֵאשִׁית חָכְמָה׀ יִרְאַת יְהוָה — כה — ס̈
(ש) שֵׂכֶל טוֹב לְכָל־עֹשֵׂיהֶם[a] — ל בטע. ל
(ת) תְּהִלָּתוֹ עֹמֶדֶת לָעַד׃

112 קיב 1 הַלְלוּ יָהּ׀ — יא ר״פ
(א) אַשְׁרֵי־אִישׁ[a] יָרֵא אֶת־[b]יְהוָה — ל[1]
(ב) בְּמִצְוֺתָיו חָפֵץ מְאֹד׃
(ג) 2 גִּבּוֹר[a] בָּאָרֶץ יִהְיֶה זַרְעוֹ
(ד) דּוֹר[b] יְשָׁרִים יְבֹרָךְ׃ — ד ב פת וב קמ[2]
(ה) 3 הוֹן־וָעֹשֶׁר בְּבֵיתוֹ
(ו) וְצִדְקָתוֹ עֹמֶדֶת לָעַד׃ — ג
(ז) 4 זָרַח בַּחֹשֶׁךְ אוֹר לַיְשָׁרִים — ג[3]
(ח) חַנּוּן וְרַחוּם וְצַדִּיק[a]׃ — ל[4]
(ט) 5 טוֹב־אִישׁ חוֹנֵן וּמַלְוֶה
(י) יְכַלְכֵּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט׃
(כ) 6 כִּי־לְעוֹלָם לֹא־יִמּוֹט
(ל) לְזֵכֶר עוֹלָם יִהְיֶה צַדִּיק׃

[2] Mm 2706. [3] Mm 3369. [4] Mm 424. [5] Mm 3040. **Ps 112** [1] וחד אשרי האיש Ps 1,1. [2] Mm 1744. [3] Mm 3253. [4] Mm 528.

7 [a] 𝔗 mlt Mss 𝔖 Hier שֵׂה– ‖ [b–b] l vel 'א vel 'מ? ‖ [c] 𝔗 pc Mss לְכֹל ‖ **8** [a] prb l c pc Mss Vrs וְיוֹשֶׁר ‖ **10** [a] 𝔊𝔖 Hier suff 3 f sg ‖ **Ps 112,1** [a] ο εβρ' αεις = 'הָא cf 1,1 ‖ [b] > 𝔗 pc Mss ‖ **2** [a] prp גְּבִיר ‖ [b] 𝔖(𝔗) *bdr'* = בְּדוֹר ‖ **4** [a] pc Mss 'צ, Ms 𝔄 יהוה, $𝔊^R$ + *ὁ κύριος*, $𝔊^A$($𝔄𝔏^P$) + *κύριος ὁ θεός*; 𝔖 *'l zdjq'*.

(מ) 7 מִשְּׁמוּעָ֣ה רָ֭עָה לֹ֣א יִירָ֑א
(נ) נָכ֥וֹן לִ֝בּ֗וֹ בָּטֻ֥חַ בַּיהוָֽה׃ ב̇[5]
(ס) 8 סָמ֣וּךְ לִ֭בּוֹ לֹ֣א יִירָ֑א ב̇[6]
(ע) עַ֖ד אֲשֶׁר־יִרְאֶ֣ה בְצָרָֽיו׃ ל̇
(פ) 9 פִּזַּ֤ר ׀ נָ֥תַֽן לָאֶבְיוֹנִ֗ים ב̇[7]
(צ) צִ֭דְקָתוֹ עֹמֶ֣דֶת לָעַ֑ד
(ק) קַ֝רְנ֗וֹ תָּר֥וּם בְּכָבֽוֹד׃
(ר) 10 רָשָׁ֤ע יִרְאֶ֨ה ׀ וְכָעָ֗ס ב̇ חד קמ̇ וחד פת̇
(ש) שִׁנָּ֣יו יַחֲרֹ֣ק וְנָמָ֑ס ב̇
(ת) תַּאֲוַ֖ת רְשָׁעִ֣ים תֹּאבֵֽד׃

113 קי̇ג 1 הַ֥לְלוּ יָ֨הּ ׀ יא̇ ר״פ
הַ֭לְלוּ עַבְדֵ֣י יְהוָ֑ה הַ֝לְלוּ אֶת־שֵׁ֥ם יְהוָֽה׃
2 יְהִ֤י שֵׁ֣ם יְהוָ֣ה מְבֹרָ֑ךְ מֵ֝עַתָּ֗ה וְעַד־עוֹלָֽם׃ ג̇[1]. יב̇[2]
3 מִמִּזְרַח־שֶׁ֥מֶשׁ עַד־מְבוֹא֑וֹ מְ֝הֻלָּ֗ל שֵׁ֣ם יְהוָֽה׃ ד̇ ג̇ מל וחד חס[3]. ג̇ וחס[4]
4 רָ֖ם עַל־כָּל־גּוֹיִ֥ם ׀ יְהוָ֑ה עַ֖ל הַשָּׁמַ֣יִם כְּבוֹדֽוֹ׃
5 מִ֭י כַּיהוָ֣ה אֱלֹהֵ֑ינוּ הַֽ֝מַּגְבִּיהִ֥י לָשָֽׁבֶת׃ ל̇. ד̇[5]
6 הַֽמַּשְׁפִּילִ֥י לִרְא֑וֹת בַּשָּׁמַ֥יִם וּבָאָֽרֶץ׃ ל̇
7 מְקִימִ֣י מֵעָפָ֣ר דָּ֑ל מֵ֝אַשְׁפֹּ֗ת יָרִ֥ים אֶבְיֽוֹן׃ ל̇ ובטע. ב̇ חס
8 לְהוֹשִׁ֥יבִי עִם־נְדִיבִ֑ים עִ֝֗ם נְדִיבֵ֥י עַמּֽוֹ׃
9 מֽוֹשִׁיבִ֨י ׀ עֲקֶ֬רֶת הַבַּ֗יִת אֵֽם־הַבָּנִ֥ים שְׂמֵחָ֗ה ל̇. ל̇
הַֽלְלוּ־יָֽהּ׃ יג̇ ס״פ

114 קי̇ד 1 בְּצֵ֣את יִ֭שְׂרָאֵל מִמִּצְרָ֑יִם בֵּ֥ית יַ֝עֲקֹ֗ב מֵעַ֥ם לֹעֵֽז׃
2 הָיְתָ֣ה יְהוּדָ֣ה לְקָדְשׁ֑וֹ יִ֝שְׂרָאֵ֗ל מַמְשְׁלוֹתָֽיו׃ ה̇ ר״פ[1]. ל̇ ומל
3 הַיָּ֣ם רָ֭אָה וַיָּנֹ֑ס הַ֝יַּרְדֵּ֗ן יִסֹּ֥ב לְאָחֽוֹר׃

[5]Mm 2301. [6]Mp sub loco. [7]Ps 53,6, וחד בזר Ps 68,31. **Ps 113** [1]Mm 3392. [2]Mm 2487. [3]Mm 3372. [4]Mm 1837. [5]Mm 421. **Ps 114** [1]Mm 2522.

Ps 113,1 [a] 𝔊 α′σ′θ′ Hier vocativus = עֲבָדִים? cf 135,1[b] ‖ [b] cf 2,2[b] ‖ **2** [a] 𝔖 *mn ʿlm* ‖ **3** [a] mlt Mss 𝔊[AR min] α′σ′ וְעַד ‖ **6** [a–a] prb tr post 5a ‖ **7** [a–a] > 𝔖 ‖ [b] 1 S 2,8 ם— ‖ [c] pc Mss 𝔊 Hier וּמֵ′ ‖ **8** [a] 𝔊𝔖 Hier suff 3 sg ‖ [b–b] > Ms 𝔖 ‖ [c] Ms —בִים ‖ [d] 𝔖 om suff ‖ **9** [a–a] 𝔊 cj c sq ‖ **Ps 114,2** [a] Ms לְמֶ′, 𝔊(𝔖 Hier) ἐξουσία αὐτοῦ = לְמֶמְשַׁלְתּוֹ.

4 הֶ֭הָרִים רָקְד֣וּ כְאֵילִ֑ים גְּ֝בָע֗וֹתª כִּבְנֵי־צֹֽאן׃ ג[2]
5 מַה־לְּךָ֣ הַ֭יָּם כִּ֣י תָנ֑וּס הַ֝יַּרְדֵּ֗ןª תִּסֹּ֥ב לְאָחֽוֹר׃
6 הֶהָרִיםª֮ תִּרְקְד֪וּ כְאֵילִ֥ים גְּ֝בָע֗וֹתᵇ כִּבְנֵי־צֹֽאן׃ ג[2]
7 מִלִּפְנֵ֣י אָ֭דוֹן ªח֣וּלִיᵇ אָ֑רֶץª מִ֝לִּפְנֵ֗י אֱל֣וֹהַּᶜ יַעֲקֹֽב׃ ל.ל
8 הַהֹפְכִ֣י הַצּ֣וּר אֲגַם־מָ֑יִם חַ֝לָּמִ֗ישׁª לְמַעְיְנוֹ־מָֽיִם׃ ל.ל

115 1 ªלֹ֤א לָ֥נוּ יְהוָ֗ה לֹ֫א לָ֥נוּ כִּֽי־לְ֭שִׁמְךָ תֵּ֣ן כָּב֑וֹדᵇ
ᶜעַל־חַ֝סְדְּךָ֗ עַלᵈ־אֲמִתֶּֽךָᶜ׃ כא פסוק על על ומילה חדה ביניה[1] . ל
2 לָ֭מָּה יֹאמְר֣וּ הַגּוֹיִ֑ם אַיֵּה־נָ֝֗אª אֱלֹהֵיהֶֽם׃
3 וֵֽאלֹהֵ֥ינוּ בַשָּׁמָ֑יִם כֹּ֭ל אֲשֶׁר־חָפֵ֣ץ עָשָֽׂה׃
4 עֲ֭צַבֵּיהֶםª כֶּ֣סֶף וְזָהָ֑ב מַ֝עֲשֵׂ֗הᵇ יְדֵ֣י אָדָֽם׃
5 פֶּֽה־לָ֭הֶם וְלֹ֣א יְדַבֵּ֑רוּ עֵינַ֥יִם לָ֝הֶ֗ם וְלֹ֣א יִרְאֽוּ׃ ב בסיפ . כח[2]
6 אָזְנַ֣יִם לָ֭הֶם וְלֹ֣א יִשְׁמָ֑עוּ אַ֥ף לָ֝הֶ֗ם וְלֹ֣א יְרִיחֽוּן׃ [בִּגְרוֹנָֽם׃ ב חד מל וחד חס[3]
7 יְדֵיהֶ֤םª ׀ וְלֹ֬אᵇ יְמִישׁ֗וּן רַ֭גְלֵיהֶםᶜ וְלֹ֣אᵈ יְהַלֵּ֑כוּ לֹֽאᵉ־יֶ֝הְגּ֗וּ ד פסוק ולא ולא לא . ל ומל . ל
8 כְּ֭מוֹהֶם יִהְי֣וּ עֹשֵׂיהֶ֑ם כֹּ֖לª אֲשֶׁר־בֹּטֵ֣חַ בָּהֶֽם׃ ג ומל[4] . ד חס בסיפ
9 יִשְׂרָאֵ֗לª בְּטַ֣חᵇ בַּיהוָ֑ה עֶזְרָ֖ם וּמָגִנָּ֣ם הֽוּא׃
10 בֵּ֣ית אַ֭הֲרֹן בִּטְח֣וּª בַיהוָ֑ה עֶזְרָ֖ם וּמָגִנָּ֣ם הֽוּא׃
11 יִרְאֵ֣י יְ֭הוָה בִּטְח֣וּª בַיהוָ֑ה עֶזְרָ֖ם וּמָגִנָּ֣םᵇ הֽוּא׃
12 ªיְהוָה֮ זְכָרָ֪נוּ יְבָ֫רֵ֥ךְᵇ ל[5]
יְ֭בָרֵךְ אֶת־בֵּ֣ית יִשְׂרָאֵ֑ל יְ֝בָרֵ֗ךְ אֶת־בֵּ֥ית אַהֲרֹֽן׃ כ[6] וכל ירמיה ויחזק דכות ב מ ה
13 יְ֭בָרֵךְ ªיִרְאֵ֣יᵇ יְהוָ֑הª הַ֝קְּטַנִּ֗ים עִם־הַגְּדֹלִֽים׃
14 יֹסֵ֣ף יְהוָ֣ה עֲלֵיכֶ֑ם עֲ֝לֵיכֶ֗ם וְעַל־בְּנֵיכֶֽם׃ ד וכל אורית דכות במ ב[7] . ל

[2]Mm 3076. **Ps 115** [1]Mm 686. [2]Mp sub loco. [3]Mm 3393. [4]Mm 3427. [5]Mm 3394. [6]Mm 953. [7]Mm 3038 ב.

4 ª 𝔊𝔖 pr cop ‖ **5** ª 𝔊 *καὶ σοί, Ιορδάνη, ὅτι* ‖ **6** ª 𝔊 + *ὅτι* ‖ ᵇ ut 4ª ‖ **7** ª⁻ª prp כָּל־הָאָ׳ (Ms הָאָ׳) ‖ ᵇ 𝔊(𝔖 Hier) *ἐσαλεύθη* ‖ ᶜ l frt c pc Mss אֱלֹהֵי (י hpgr) ‖ **8** ª ut 4ª ‖ **Ps 115,1** ª L mlt Mss 𝔊θ′𝔖 Hier cj Ps 115 c 114 ‖ ᵇ hemist exc? cf ᶜ⁻ᶜ ‖ ᶜ⁻ᶜ dl? cf ᵇ ‖ ᵈ mlt Mss Vrs וְעַל־ ‖ **2** ª > 4QPsᵇ ‖ **4** ª 𝔊(𝔖 Hier) *τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν* cf 135,15 ‖ ᵇ 𝔈 pc Mss 𝔊 מַעֲשֵׂי ‖ **7** ª 𝔊 Hier ut 5.6 יָדַיִם לָהֶם; 𝔖 *b'jdjhwn* = בִּידֵ׳ ‖ ᵇ 2 Mss 𝔖 לֹא ‖ ᶜ cf ª ‖ ᵈ pc Mss 𝔖 לֹא ‖ ᵉ 𝔈 mlt Mss 𝔖 וְלֹא ‖ **8** ª nonn Mss 𝔊𝔖 וְכֹל ‖ **9** ª mlt Mss 𝔊𝔖 pr בֵּית cf 12 et 135,19 ‖ ᵇ 𝔊(𝔖 Hier) *ἤλπισεν* = בָּטַח cf 10ª ‖ **10** ª 𝔊(𝔖 Hier) *ἤλπισεν* = בָּטַח cf 9ᵇ ‖ **11** ª 𝔊(𝔖 Hier) *ἤλπισαν* = בָּטְחוּ cf 9ᵇ ‖ ᵇ > 𝔈 ‖ **12** ª mlt Mss novum Ps incip ‖ ᵇ 𝔊(𝔖) *καὶ εὐλόγησεν ἡμᾶς* = וַיְבָרְכֵנוּ ‖ **13** ª⁻ª 𝔖 *ldḥlwhj* = יְרֵאָיו ‖ ᵇ > 𝔈.

15 בְּרוּכִים אַתֶּם לַיהוָה עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃ — ג חד חס וב מל[8]

16 [a]הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם[a] לַיהוָה וְהָאָרֶץ נָתַן לִבְנֵי־אָדָם[b]׃

17 לֹא הַמֵּתִים יְהַלְלוּ[a]־יָהּ וְלֹא כָּל־יֹרְדֵי דוּמָה׃ — ל. ג חס

18 וַאֲנַחְנוּ[a] ׀ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם — ל[9]. יב[10]
[b]הַלְלוּ־יָהּ[b]׃ — יג ס״פ

116 קיח

1 אָהַבְתִּי[a] כִּי־יִשְׁמַע[b] ׀ יְהוָה[c] אֶת־קוֹלִי[d] תַּחֲנוּנָי׃

2 כִּי־הִטָּה אָזְנוֹ לִי וּבְיָמַי[a] אֶקְרָא׃ — ב[1]. ז[2]

3 אֲפָפוּנִי ׀ חֶבְלֵי־מָוֶת וּמְצָרֵי[a] שְׁאוֹל מְצָאוּנִי צָרָה וְיָגוֹן אֶמְצָא׃ — ד ג מל וחד חס[3]. ל

4 וּבְשֵׁם־יְהוָה אֶקְרָא אָנָּה יְהוָה מַלְּטָה נַפְשִׁי׃ — ג[4]. ו כת ה וכל ר״פ וכל לשון ארמית דכות[5]

5 חַנּוּן יְהוָה וְצַדִּיק וֵאלֹהֵינוּ מְרַחֵם׃ — ל[6]

6 שֹׁמֵר פְּתָאִים[a] יְהוָה דַּלּוֹתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ׃ — ח[7]. ב ומל[8]

7 שׁוּבִי נַפְשִׁי לִמְנוּחָיְכִי כִּי־יְהוָה גָּמַל עָלָיְכִי׃ — ג בטע[9]. ל. ל

8 כִּי חִלַּצְתָּ[a] נַפְשִׁי מִמָּוֶת [b]אֶת־[c]עֵינִי[d] [e]מִן־דִּמְעָה[b][e] אֶת[f]־רַגְלִי[g] [מִדֶּחִי׃ — נה בטע ר״פ בסיפ. ל בסיפ. כט[10]. ל. ח בליש וכל מנין איש רגלי דכות[11]

9 אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְהוָה בְּאַרְצוֹת[a] הַחַיִּים׃ — ל

10 [a]הֶאֱמַנְתִּי[b] כִּי[c] אֲדַבֵּר אֲנִי עָנִיתִי[d] מְאֹד׃ — ב

11 אֲנִי אָמַרְתִּי בְחָפְזִי כָּל־הָאָדָם כֹּזֵב[a]׃

12 מָה־אָשִׁיב לַיהוָה כָּל־תַּגְמוּלוֹהִי עָלָי׃

13 כּוֹס־יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא וּבְשֵׁם יְהוָה אֶקְרָא׃ — ז מל[12]. כג. ג[4]

14 [a]נְדָרַי לַיהוָה אֲשַׁלֵּם [b]נֶגְדָה־נָּא לְכָל[b]־עַמּוֹ׃ — ב

15 [a]יָקָר בְּעֵינֵי יְהוָה הַמָּוְתָה[b] לַחֲסִידָיו׃ — ל[13]

16 [a]אָנָּה יְהוָה כִּי[b]־אֲנִי עַבְדֶּךָ — ו כת ה וכל ר״פ וכל לשון ארמית דכות[5]

[8]Mm 3395. [9]Mm 3396. [10]Mm 2487. Ps 116 [1]Mm 3912. [2]Mm 3650. [3]Mm 1838. [4]Mm 3399. [5]Mm 2169. [6]Mm 528. [7]Mm 1485. [8]Mm 1627. [9]Mm 3397. [10]Mm 2501. [11]Mm 3533. [12]Mm 1852. [13]Mm 476.

16 [a–a] 𝔊(𝔖𝔗) *ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ* = שְׁמֵי הַשׁ׳ ‖ [b] pc Mss הָא׳ ‖ **17** [a] 𝔊 + suff 2 sg ‖ **18** [a] 𝔊 + *οἱ ζῶντες* ‖ [b–b] 𝔊 cj c sq, > 𝔖 ‖ **Ps 116,1** [a] huc tr יהוה ‖ [b] l prb שָׁמַע (י dttg) ‖ [c] cf [a] ‖ [d] prb cj c ת׳ vel l c Ms קוֹל cf 𝔊𝔖 Hier ‖ **2** [a] 𝔖 sg et om suff ‖ **3** [a] mlt Mss 𝔊 מ׳ ‖ **6** [a] sic L, mlt Mss Edd ־אִים ‖ **8** [a] 𝔊𝔖[U] Hier 3 sg ‖ [b–b] > pc Mss 𝔖 ‖ [c] pc Mss וְאֵת ‖ [d] 𝔊 Hier pl ‖ [e–e] 𝔗 nonn Mss מִד׳ ‖ [f] nonn Mss 𝔊𝔖 וְאֵת ‖ [g] 𝔊𝔖 Hier pl ‖ **9** [a] 𝔊𝔖𝔗 sg ut 27,13 52,7 ‖ **10** [a] 𝔊 Hier novum Ps incip cf Mss ‖ [b] 𝔊 pr *Αλληλουια* ‖ [c] 𝔊 *διό*, prp לָכֵן ‖ [d] 𝔊 (σ′𝔖) *ἐταπεινώθην* = עֻנֵּיתִי ‖ **11** [a] α′(Hier) *διάψευσμα* = כָּזָב ‖ **14** [a] > 2 Mss 𝔊* cf 18[a] ‖ [b–b] prp לְנֶגֶד עֵינֵי כל cf 18[b–b] ‖ **15** [a] > 𝔗 pc Mss ‖ [b] l frt תְּמוּתָה ‖ **16** [a] > 𝔗 pc Mss ‖ [b] > 𝔊𝔖.

ב׳[14] . ל ומל אֲֽנִי־עַבְדְּךָ בֶּן־אֲמָתֶךָ פִּתַּחְתָּ לְמוֹסֵרָי׃

כן בטע לבן אשר[15] . ג׳[16] 17 [a]לְֽךָ־אֶזְבַּח זֶבַח תּוֹדָה [b]וּבְשֵׁם יְהוָה אֶקְרָא׃[b]

ב 18 [a]נְדָרַי לַיהוָה אֲשַׁלֵּם [b]נֶגְדָה־נָּא[c] לְכָל־[b]עַמּוֹ׃

ח׳[17] קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ א 19 [a]בְּחַצְרוֹת ׀ בֵּית יְהוָה בְּתוֹכֵכִי יְרוּשָׁלִָם

יג ס״פ הַֽלְלוּ־יָהּ׃[a]

117 קיז 1 [a]הַֽלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שַׁבְּחוּהוּ כָּל־הָאֻמִּים׃[b]

ד בטע ר״פ דסמיכ 2 כִּי גָבַר עָלֵינוּ ׀ חַסְדּוֹ וֶֽאֱמֶת־יְהוָה לְעוֹלָם

יג ס״פ [a]הַֽלְלוּ־יָהּ׃[a]

118 קיח 1 [a]הוֹדוּ לַיהוָה כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

2 יֹֽאמַר־נָא[a] יִשְׂרָאֵל[b] כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

3 יֹֽאמְרוּ־נָא בֵית־אַהֲרֹן[a] כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

4 יֹֽאמְרוּ־נָא[a] יִרְאֵי יְהוָה[b] כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

ל . ד דגש . ג 5 [a]מִֽן־הַמֵּצַר קָרָאתִי יָּהּ עָנָנִי[b] [c]בַמֶּרְחָב יָהּ׃[cd]

6 יְהוָה לִי[a] לֹא[b] אִירָא מַה־יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם׃

7 יְהוָה לִי בְּעֹזְרָי[a] וַאֲנִי[b] אֶרְאֶה בְשֹׂנְאָי׃

ג בטע ר״פ בסיפ[1] . ח׳[2] רפי ג מנה בליש וכל אחסה דכות ב מ א 8 טוֹב לַחֲסוֹת[a] בַּיהוָה מִבְּטֹחַ בָּאָדָם׃

ג בטע ר״פ בסיפ[1] . ח׳[2] רפי ג מנה בליש וכל אחסה דכות ב מ א 9 טוֹב לַחֲסוֹת בַּיהוָה מִבְּטֹחַ בִּנְדִיבִים׃

ג 10 [a]כָּל־גּוֹיִם[a] סְבָבוּנִי בְּשֵׁם[b] יְהוָה כִּי אֲמִילַם׃[c]

ג 11 [a]סַבּוּנִי[b] גַם־סְבָבוּנִי בְּשֵׁם[c] יְהוָה כִּי אֲמִילַם׃[d]

ג בליש ב מל וחד חס[3] . ד ב חס וב מל[4] . ג 12 [a]סַבּוּנִי[b] כִדְבוֹרִים[a] דֹּעֲכוּ[c] כְּאֵשׁ קוֹצִים[d] בְּשֵׁם[e] יְהוָה כִּי אֲמִילַם׃[f]

[14]Mm 3398. [15]Mm 3411. [16]Mm 3399. [17]Mm 2491. Ps 118 [1]Mm 3400. [2]Mm 3046. [3]Mm 3401. [4]Mm 3402.

17 [a] > 𝕮 pc Mss ‖ [b—b] > 𝔊 ‖ **18** [a] > 𝕮 Ms cf 14[a] ‖ [b—b] cf 14[b—b] ‖ [c] > pc Mss ‖ **19** [a—a] 𝔊 cj c sq, > 𝔖 ‖ **Ps 117,1** [a] mlt Mss cj c 116 ‖ [b] Ms הָעַמִּים; prp לְאֻמִּים ‖ **2** [a—a] ut 116,19[a—a] ‖ **Ps 118,1** [a] mlt Mss cj c 117 ‖ **2** [a] 𝔊 + *οἶκος* cf 115,9[a] 135,19 ‖ [b] 𝔊 + *ὅτι ἀγαθός* ‖ **3** [a] cf 2[b] ‖ **4** [a] 𝔊 + *πάντες* ‖ [b] cf 2[b] ‖ **5** [a] mlt Mss novum Ps incip ‖ [b] 𝔊σ′𝔖 pr cop ‖ [c—c] pc Mss Edd —הַבְיָה ‖ [d] > 𝔊σ′ ‖ **6** [a] 𝔊𝔖 ut 7 (בעזרי) ‖ [b] 𝕮𝔊[AL] וְלֹא ‖ **7** [a] l —רַי cf 𝔊𝔖 ‖ [b] 4QPs[b] א׳ ‖ **8** [a] 4QPs[b] לבטח cf 𝔊𝔖 ‖ **10** [a—a] prp כִּכְלָבִים ‖ [b] 𝔊𝔖 pr cop ‖ [c] pc Mss אמלם, prp אֲמִלָּם (al אַפִּילֵם vel אִמָּלֵט) ‖ **11** [a] v 11 > 4QPs[b] 𝕮, prb dl (homark), sed cf 12 [a—a] ‖ [b] dupl ‖ [c] ut 10[b] ‖ [d] ut 10[c] ‖ **12** [a—a] frt tr ante 11 b et dl 11 a ‖ [b] 𝕮 סבבוני ‖ [c] 𝔊 *κηρίον καὶ ἐξεκαύθησαν*, l frt דוֹנַג בָּעֲרוּ et tr 12aα (סבוני כדבורים דונג) ante 11 b (pro 11 a) ‖ [d] l frt בְּק׳ cf 𝔊 ‖ [e] ut 10[b] ‖ [f] ut 10[c].

13 דַּחֹ֣ה דְחִיתַ֣נִי[a] לִנְפֹּ֑ל וַֽיהוָ֥ה עֲזָרָֽנִי׃ ל . ל . ד דגש[5]
14 עָזִּ֣י וְזִמְרָ֣ת[a] יָ֑הּ וַֽיְהִי־לִ֝֗י לִֽישׁוּעָֽה׃ ג קמ
15 ק֤וֹל ׀ רִנָּ֬ה וִישׁוּעָ֗ה בְּאָהֳלֵ֥י צַדִּיקִ֑ים [a] [חָֽיִל׃[b]
יְמִ֥ין יְ֝הוָ֗ה[a] עֹ֣שָׂה חָֽיִל׃ 16 יְמִ֣ין יְ֭הוָה רוֹמֵמָ֑ה[a] [b]יְמִ֥ין יְ֝הוָ֗ה[c] עֹ֣שָׂה ו[6] . ל ומל . ו[6]
17 לֹ֣א אָמ֣וּת כִּֽי־אֶחְיֶ֑ה וַ֝אֲסַפֵּ֗ר מַעֲשֵׂ֥י[a] יָֽהּ׃ ד מאריך[7] . יא כת כ[8]
18 יַסֹּ֣ר יִסְּרַ֣נִּי יָּ֑הּ וְ֝לַמָּ֗וֶת לֹ֣א נְתָנָֽנִי׃ ל . ל . ד דגש . ל
19 פִּתְחוּ־לִ֥י שַׁעֲרֵי־צֶ֑דֶק אָֽבֹא־[a]בָ֝֗ם[b] אוֹדֶ֥ה[c] יָֽהּ׃ ה חס
20 זֶה־הַשַּׁ֥עַר לַיהוָ֑ה צַ֝דִּיקִ֗ים יָבֹ֥אוּ בֽוֹ׃
21 א֭וֹדְךָ כִּ֣י עֲנִיתָ֑נִי[a] וַתְּהִי־לִ֝֗י לִישׁוּעָֽה׃ ב בסיפ[9]
22 אֶ֭בֶן מָאֲס֣וּ הַבּוֹנִ֑ים הָ֝יְתָ֗ה לְרֹ֣אשׁ פִּנָּֽה׃ ה[10] . כד
23 מֵאֵ֣ת יְ֭הוָה הָ֣יְתָה זֹּ֑את הִ֖יא[a] נִפְלָ֣את[b] בְּעֵינֵֽינוּ׃ ל
24 זֶה־הַ֭יּוֹם עָשָׂ֣ה יְהוָ֑ה נָגִ֖ילָה וְנִשְׂמְחָ֣ה בֽוֹ׃ ד
25 [a]אָנָּ֣א יְ֭הוָה הוֹשִׁ֘יעָ֥ה נָּ֑א אָֽנָּ֥א יְ֝הוָ֗ה הַצְלִ֘יחָ֥ה נָּֽא׃ ב . ל[11]
26 בָּר֣וּךְ הַ֭בָּא בְּשֵׁ֣ם יְהוָ֑ה בֵּ֝רַ֥כְנוּכֶ֗ם[a] מִבֵּ֥ית יְהוָֽה׃ ל
27 אֵ֤ל ׀ יְהוָה֮ וַיָּ֢אֶר[a] לָ֥נוּ ה בטע בשלש ספרים . ב בתרי לישנ[12]
אִסְרוּ־[b]חַ֥ג בַּעֲבֹתִ֑ים עַד־[c]קַ֝רְנ֗וֹת הַמִּזְבֵּֽחַ׃ ב . ל
28 אֵלִ֣י אַתָּ֣ה וְאוֹדֶ֑ךָּ אֱ֝לֹהַ֗י אֲרוֹמְמֶֽךָּ׃ ל[13]
29 הוֹד֣וּ לַיהוָ֣ה כִּי־ט֑וֹב כִּ֖י לְעוֹלָ֣ם חַסְדּֽוֹ׃

119 (א) קיח 1 אַשְׁרֵ֥י תְמִֽימֵי־דָ֑רֶךְ הַ֝הֹלְכִ֗ים בְּתוֹרַ֥ת יְהוָֽה׃
2 אַ֭שְׁרֵי נֹצְרֵ֣י עֵדֹתָ֑יו בְּכָל־לֵ֥ב יִדְרְשֽׁוּהוּ׃ ה . ל ומל
3 אַ֭ף לֹא־פָעֲל֣וּ[a] עַוְלָ֑ה בִּדְרָכָ֥יו הָלָֽכוּ׃ ב
4 אַ֭תָּה צִוִּ֣יתָה פִקֻּדֶ֑יךָ לִשְׁמֹ֥ר מְאֹֽד׃ יז ר״פ בסיפ . ד מל . נ חס[1]
5 אַ֭חֲלַי יִכֹּ֣נוּ דְרָכָ֑י לִשְׁמֹ֥ר חֻקֶּֽיךָ׃ ל[2] . ל וכל אחנה וס״פ דכות

[5]Mm 2758. [6]Mm 1175. [7]Mm 2039. [8]Mm 2706. [9]Ps 22,22. [10]Mm 3947. [11]ותד והצליחה נא Neh 1,11. [12]Mm 466. [13]Mm 471 א. Ps 119 [1]Mm 3407. [2]וב אַחְלַי 1 Ch 2,31 et 11,41.

13 [a] 𝔊𝔖 Hier 1 sg pass = נִדְחֵיתִי ‖ **14** [a] l c Ms Vrs תִי– (י hpgr) cf Ex 15,2 Jes 12,2 ‖ **15** [a] cf 2,2[b] ‖ **16** [a] 𝔊𝔖 + suff 1 sg ‖ [b–b] > Ms 𝔊[S], prb dl ‖ [c] cf 2,2[b] ‖ **17** [a] ℭ mlt Mss מעשה ‖ **19** [a] pc Mss 𝔖𝔗 וְא׳; 4QPs[b] אבואם; 1 𝔐 ‖ [b] cf 2,2[b] ‖ [c] ℭ𝔖 וְא׳ ‖ **21** [a] prp עָנְי׳ ‖ **23** [a] Ms 𝔊𝔖 וְהיא ‖ [b] l frt נִפְלָאת– cf Vrs ‖ **25** [a] nonn Mss hinc, pc a 26 novum Ps incip ‖ **26** [a] 4QPs[b] ברכנו אתכם ‖ **27** [a] Ms 𝔖ℭ𝔗 om cop, l frt יָאֵר ‖ [b] 𝔔 אסורו vel אסורי ‖ [c] ℭ pc Mss על ‖ **Ps 119,3** [a] 𝔊 *οἱ ἐργαζόμενοι* = פֹּעֲלֵי.

6 אָ֥ז לֹא־אֵב֑וֹשׁ בְּ֝הַבִּיטִ֗י אֶל־כָּל־מִצְוֺתֶֽיךָ׃ — ל . יא בכתיב
7 א֭וֹדְךָ בְּיֹ֣שֶׁר לֵבָ֑ב בְּ֝לָמְדִ֗י מִשְׁפְּטֵ֥י צִדְקֶֽךָ׃
8 אֶת־חֻקֶּ֥יךָ אֶשְׁמֹ֑ר אַל־תַּעַזְבֵ֥נִי עַד־מְאֹֽד׃

(ב) 9 בַּמֶּ֣ה יְזַכֶּה־נַּ֭עַר אֶת־אָרְח֑וֹ לִ֝שְׁמֹ֗ר[a] כִּדְבָרֶֽךָ[b]׃ — ל . יג חס בליש
10 בְּכָל־לִבִּ֥י[a] דְרַשְׁתִּ֑יךָ אַל־תַּ֝שְׁגֵּ֗נִי מִמִּצְוֺתֶֽיךָ׃
11 בְּ֭לִבִּי צָפַ֣נְתִּי אִמְרָתֶ֑ךָ[a] לְ֝מַ֗עַן לֹ֣א אֶֽחֱטָא־לָֽךְ׃ — יב וחס
12 בָּר֥וּךְ אַתָּ֥ה יְהוָ֗ה לַמְּדֵ֥נִי[a] חֻקֶּֽיךָ׃ — ב[3]
13 בִּשְׂפָתַ֥י סִפַּ֑רְתִּי כֹּ֝֗ל מִשְׁפְּטֵי־פִֽיךָ[a]׃ — ב
14 בְּדֶ֖רֶךְ עֵדְוֺתֶ֥יךָ שַׂ֗שְׂתִּי כְּעַ֣ל[a] כָּל־הֽוֹן׃ — י מל . ל וחד מן ט[4] פשטין פת ס״פ בסיפ . ל
15 בְּפִקֻּדֶ֥יךָ אָשִׂ֑יחָה וְ֝אַבִּ֗יטָה אֹרְחֹתֶֽיךָ׃ — ד פסוק מן ד מילין בא״ב[5]
16 בְּחֻקֹּתֶ֥יךָ[a] אֶשְׁתַּֽעֲשָׁ֑ע לֹ֖א אֶשְׁכַּ֣ח דְּבָרֶֽךָ[b]׃ — ל . יג חס בליש

(ג) 17 גְּמֹ֖ל עַל־עַבְדְּךָ֥ אֶֽחְיֶ֗ה[a] וְאֶשְׁמְרָ֥ה דְבָרֶֽךָ[b]׃ — ד מאריך[6] . יג חס בליש
18 גַּל־עֵינַ֥י וְאַבִּ֑יטָה נִ֝פְלָא֗וֹת מִתּוֹרָתֶֽךָ׃ — ט בא״ב
19 גֵּ֣ר אָנֹכִ֣י בָאָ֑רֶץ[a] אַל־תַּסְתֵּ֥ר מִ֝מֶּ֗נִּי מִצְוֺתֶֽיךָ׃ — ג ר״פ
20 גָּרְסָ֣ה נַפְשִׁ֣י לְתַאֲבָ֑ה אֶל־מִשְׁפָּטֶ֣יךָ בְכָל־עֵֽת׃ — ל . ל וכת ה
21 גָּ֭עַרְתָּ זֵדִ֣ים[a] אֲרוּרִ֑ים הַ֝שֹּׁגִ֗ים[b] מִמִּצְוֺתֶֽיךָ׃ — ג ומל[7]
22 גַּ֣ל[a] מֵ֭עָלַי חֶרְפָּ֣ה וָב֑וּז[b] כִּ֖י עֵדֹתֶ֣יךָ נָצָֽרְתִּי׃
23 גַּ֤ם יָֽשְׁב֣וּ שָׂ֭רִים[a] בִּ֣י[b] נִדְבָּ֑רוּ עַ֝בְדְּךָ֗ יָשִׂ֥יחַ בְּחֻקֶּֽיךָ׃
24 גַּֽם־עֵ֭דֹתֶיךָ שַׁעֲשֻׁעָ֑י אַנְשֵׁ֥י עֲצָתִֽי[a]׃ — ו חס[8]

(ד) 25 דָּבְקָ֣ה לֶעָפָ֣ר נַפְשִׁ֑י חַ֝יֵּ֗נִי כִּדְבָרֶֽךָ[a]׃ — יג חס בליש
26 דְּרָכַ֣י[a] סִ֭פַּרְתִּי וַֽתַּעֲנֵ֗נִי לַמְּדֵ֥נִי חֻקֶּֽיךָ׃ — ב
27 דֶּֽרֶךְ־פִּקּוּדֶ֥יךָ הֲבִינֵ֑נִי וְ֝אָשִׂ֗יחָה בְּנִפְלְאוֹתֶֽיךָ׃

[3] 1 Ch 29,10. [4] Textus contra Mp, cf Mp sub loco. [5] Mm 3403. [6] Mm 2039. [7] Mm 1682. [8] Mm 3409.

9 [a] 𝔊 ἐν τῷ φυλάσσεσθαι = בְּשׁ ‖ [b] mlt Mss 𝔗 ־ריך—, Ms בְּד׳, Ms בדבריך; 𝔊(𝔖) τοὺς λόγους σου = דְּבָרֶיךָ ‖ **10** [a] pc Mss 𝔊[S] לֵב ‖ **11** [a] nonn Mss 𝔊𝔖 אמרתיך ‖ **12** [a] prp תְּל׳ vel הַמְל׳ ‖ **13** [a] pc Mss 𝔊[mins] 𝔖 צִדְקֶךָ ‖ **14** [a] 𝔖 *tb mn* = מֵעַל cf 72.127 ‖ **16** [a] l prb בְּחֻקֶּיךָ cf 12 ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔖 Hier דבריך ‖ **17** [a] pc Mss וְא׳ ‖ [b] mlt Mss Vrs דבריך ‖ **19** [a] 𝔖 ut 39,13 עִמָּךְ ‖ **21** [a] pc Mss זָרִים, Ms גּוֹיִם cf 𝔖 et 9,6; huc tr ‸ cf 𝔊𝔖 Hier ‖ [b] cf 2,2[b] ‖ **22** [a] l prb גֹּל cf 𝔊𝔖 ‖ [b] > 𝔖 ‖ **23** [a] 𝔖 *ʿwl'* = nefarii ‖ [b] 𝔊𝔖 pr cop ‖ **24** [a] 𝔊 + τὰ δικαιώματά σου cf 23b ‖ **25** [a] mlt Mss 𝔗 ־ריך—, pc Mss בְּד׳ ‖ **26** [a] 𝔊[SAR] suff 2 sg.

28 דָּלְפָה נַפְשִׁי[a] מִתּוּגָה קַיְּמֵנִי כִּדְבָרֶךָ[b]׃ ב . ל ומל . יג חס בליש
29 דֶּרֶךְ־שֶׁקֶר הָסֵר מִמֶּנִּי וְתוֹרָתְךָ חָנֵּנִי[a]׃ ג בסיפ[9]
30 דֶּרֶךְ־אֱמוּנָה בָחָרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ[a] שִׁוִּיתִי[b]׃
31 דָּבַקְתִּי בְעֵדְוֺתֶיךָ יְהוָה אַל־תְּבִישֵׁנִי׃ ב חד חס וחד מן י מל בליש
32 דֶּרֶךְ־מִצְוֺתֶיךָ אָרוּץ כִּי תַרְחִיב לִבִּי׃ ד ג מל וחד חס[10]

(ה) 33 הוֹרֵנִי יְהוָה דֶּרֶךְ חֻקֶּיךָ וְאֶצְּרֶנָּה עֵקֶב׃
34 הֲבִינֵנִי וְאֶצְּרָה תוֹרָתֶךָ וְאֶשְׁמְרֶנָּה בְכָל־לֵב׃ ל . ט בא״ב . ל
35 הַדְרִיכֵנִי בִּנְתִיב מִצְוֺתֶיךָ כִּי־בוֹ חָפָצְתִּי׃
36 הַט־לִבִּי אֶל־עֵדְוֺתֶיךָ וְאַל אֶל־בָּצַע׃ י מל . ל
37 הַעֲבֵר עֵינַי מֵרְאוֹת שָׁוְא בִּדְרָכֶךָ[a] חַיֵּנִי׃ ג חס[11]
38 הָקֵם לְעַבְדְּךָ אִמְרָתֶךָ אֲשֶׁר לְיִרְאָתֶךָ׃ יב וחס . ל[12]
39 הַעֲבֵר חֶרְפָּתִי [a]אֲשֶׁר יָגֹרְתִּי[a] כִּי מִשְׁפָּטֶיךָ טוֹבִים׃ ד וחס[13]
40 הִנֵּה תָּאַבְתִּי לְפִקֻּדֶיךָ בְּצִדְקָתְךָ חַיֵּנִי׃ ב[14] . ו חס[15]

(ו) 41 [a]וִיבֹאֻנִי חֲסָדֶךָ[a] יְהוָה תְּשׁוּעָתְךָ כְּאִמְרָתֶךָ׃ ל וחס . ל חס . יב וחס
42 וְאֶעֱנֶה חֹרְפִי[a] דָבָר כִּי־בָטַחְתִּי[b] בִּדְבָרֶךָ[c]׃ ב . ב חד מל וחד מן יג[16] חס בליש
43 וְאַל־תַּצֵּל[a] מִפִּי דְבַר־אֱמֶת [b]עַד־מְאֹד[b] כִּי לְמִשְׁפָּטֶךָ[c] [יִחָלְתִּי׃ ה ב פסוק מן י מילין בא״ב . ה חס[17]
44 וְאֶשְׁמְרָה תוֹרָתְךָ תָמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃ ט[18]
45 וְאֶתְהַלְּכָה בָרְחָבָה כִּי פִקֻּדֶיךָ דָרָשְׁתִּי׃ ו חס[15]
46 וַאֲדַבְּרָה בְעֵדֹתֶיךָ[a] נֶגֶד מְלָכִים וְלֹא אֵבוֹשׁ׃ ב חד מל וחד חס . ל
47 וְאֶשְׁתַּעֲשַׁע בְּמִצְוֺתֶיךָ אֲשֶׁר אָהָבְתִּי[a]׃ ד פסוק מן ד מילין בא״ב[19] . ה
48 וְאֶשָּׂא־כַפַּי אֶל־[a][b]מִצְוֺתֶיךָ אֲשֶׁר אָהָבְתִּי[b] וְאָשִׂיחָה [בְחֻקֶּיךָ׃ ב . ה

(ז) 49 זְכָר־דָּבָר[a] לְעַבְדֶּךָ[b] עַל אֲשֶׁר יִחַלְתָּנִי[c]׃

[9] Mm 3415. [10] Mm 1845. [11] Mm 605. [12] Mp sub loco. [13] Mm 3404. [14] Mm 3405. [15] Mm 3407. [16] Mm 3406. [17] Mm 2028. [18] Mm 478. [19] Mm 3403.

28 [a] pc Mss עֵינִי ‖ [b] mlt Mss ־ריך, pc Mss 𝔊 בִּדברידּ ‖ **29** [a] 𝔖 *'lpjnj* doce me ‖ **30** [a] nonn Mss 𝔖 ומ׳ ‖ [b] 𝔊 *οὐκ ἐπελαθόμην*, 𝔖 *ṣbjt* = אִוִּיתִי? ‖ **37** [a] 𝔗 mlt Mss ־כיך, 2 Mss 𝔗 בִּדְבָרֶךָ cf 25 ‖ **39** [a–a] > 𝔖 ‖ **41** [a–a] 𝔊 sg, prb l ‖ **42** [a] 𝔊𝔖 pl ‖ [b] cf 2,2[b] ‖ [c] mlt Mss 𝔊𝔖𝔗 ־ריך ‖ **43** [a] prp תָּאצַל ‖ [b–b] > 𝔖 cf 51[b–b], dl ‖ [c] mlt Mss 𝔊𝔖𝔗 ־טיך ‖ **46** [a] 𝔖 *bzdjqwt'* = בִּצְדָקָה ‖ **47** [a] 𝔊 + *σφόδρα* = מְאֹד ‖ **48** [a] prp אֵלֶיךָ ‖ [b–b] dl ‖ **49** [a] 𝔊*𝔖 + suff 2 sg, l prb דְּבָרְךָ; $𝔊^{L}$θ′ pl c suff 2 sg, σ′ pl c suff 1 sg ‖ [b] Ms $𝔊^{S}$α′ לַעֲבָדֶיךָ ‖ [c] prp יִחָלְתִּי.

	50 זֹ֣את נֶחָמָתִ֣יa בְעָנְיִ֑י כִּ֖י אִמְרָתְךָ֣ חִיָּֽתְנִי׃	ב[20]
	51 זֵ֭דִים הֱלִיצֻ֣נִיa עַד־מְאֹ֑דb מִ֝תּֽוֹרָתְךָ֗c לֹ֣א נָטִֽיתִי׃	ל וחס
	52 זָ֘כַ֤רְתִּי מִשְׁפָּטֶ֖יךָ מֵעוֹלָ֥ם ׀ יְהוָ֗ה וָאֶתְנֶחָֽם׃	ח קמ בא״ב
	53 זַלְעָפָ֣ה אֲ֭חָזַתְנִי מֵרְשָׁעִ֑ים עֹ֝זְבֵ֗י תּוֹרָתֶֽךָ׃	ל . ל . ט בא״ב
	54 זְ֭מִרוֹת הָֽיוּ־לִ֥י חֻקֶּ֗יךָ בְּבֵ֣ית מְגוּרָֽי׃	ד[21]
	55 זָכַ֣רְתִּי בַלַּ֣יְלָה שִׁמְךָ֣ יְהוָ֑ה וָ֝אֶשְׁמְרָ֗ה תּוֹרָתֶֽךָ׃	ח קמ בא״ב . ט בא״ב
	56 זֹ֥את הָֽיְתָה־לִּ֑יa כִּ֖י פִקֻּדֶ֣יךָ נָצָֽרְתִּי׃	ו חס[22]
(ח)	57 חֶלְקִ֖י יְהוָ֥ה אָמַ֗רְתִּי לִשְׁמֹ֥ר דְּבָרֶֽיךָa׃	ג מל בא״ב[23]
	58 חִלִּ֣יתִי פָנֶ֣יךָ בְכָל־לֵ֑ב חָ֝נֵּ֗נִיa כְּאִמְרָתֶֽךָ׃	ב[24] . ג בסיפ[25] . יב וחס
	59 חִשַּׁ֥בְתִּי דְרָכָ֑יa וָאָשִׁ֥יבָה רַ֝גְלַ֗י אֶל־עֵדֹתֶֽיךָ׃	ב . ב בליש וחד מן ח קמ בא״ב . ט פשטין פת ס״פ בסיפ
	60 חַ֭שְׁתִּי וְלֹ֣א הִתְמַהְמָ֑הְתִּי לִ֝שְׁמֹ֗ר מִצְוֺתֶֽיךָ׃	ל
	61 חֶבְלֵ֣י רְשָׁעִ֣ים עִוְּדֻ֑נִיa תּ֝וֹרָתְךָ֗ לֹ֣א שָׁכָֽחְתִּי׃	ל וחס
	62 חֲצֽוֹת־לַ֗יְלָה אָ֭קוּם לְהוֹד֣וֹת לָ֑ךְ עַ֝֗ל מִשְׁפְּטֵ֥י צִדְקֶֽךָ׃	ד מל[26]
	63 חָבֵ֣ר אָ֭נִי לְכָל־אֲשֶׁ֣ר יְרֵא֑וּךָ וּ֝לְשֹׁמְרֵ֗י פִּקּוּדֶֽיךָ׃	ל . י קמ בסיפ ו מנה בטע . ו
	64 חַסְדְּךָ֣ יְ֭הוָה מָלְאָ֣ה הָאָ֑רֶץ חֻקֶּ֥יךָ לַמְּדֵֽנִי׃	
(ט)	65 ט֭וֹב עָשִׂ֣יתָ עִֽם־עַבְדְּךָ֑ יְ֝הוָ֗ה כִּדְבָרֶֽךָa׃	ל אתנח[27] . יג חס בליש
	66 ט֤וּבa טַ֣עַם וָדַ֣עַת לַמְּדֵ֑נִי כִּ֖י בְמִצְוֺתֶ֣יךָ הֶאֱמָֽנְתִּי׃	יט בליש[28] . ד
	67 טֶ֣רֶם אֶ֭עֱנֶהa אֲנִ֣י שֹׁגֵ֑ג וְ֝עַתָּ֗ה אִמְרָתְךָ֥ שָׁמָֽרְתִּי׃	
	68 טוֹב־אַתָּ֥הa וּמֵטִ֗יב לַמְּדֵ֥נִי חֻקֶּֽיךָ׃	ב חד חס וחד מל
	69 טָֽפְל֬וּ עָלַ֣י שֶׁ֣קֶר זֵדִ֑ים אֲ֝נִ֗י בְּכָל־לֵ֤ב ׀ אֱצֹּ֬רa פִּקּוּדֶֽיךָ׃	
	70 טָפַ֣שׁ כַּחֵ֣לֶבa לִבָּ֑ם אֲ֝נִ֗י תּוֹרָתְךָ֥ שִׁעֲשָֽׁעְתִּי׃	ל . ל . ל
	71 טֽוֹב־לִ֥י כִֽי־עֻנֵּ֑יתִיa לְ֝מַ֗עַן אֶלְמַ֥ד חֻקֶּֽיךָ׃	
ס	72 טֽוֹב־לִ֥י תֽוֹרַת־פִּ֑יךָ מֵ֝אַלְפֵ֗י זָהָ֥ב וָכָֽסֶף׃	ל

[20] Mm 3468. [21] Mm 2295. [22] Mm 3407. [23] Mm 3408. [24] Mm 1591. [25] Mm 3415. [26] Mm 3432. [27] Mm 1660. [28] Mm 335.

50 [a] 𝔊 *με παρεκάλεσεν* = נִֽחֲמַתְנִי; 𝔖 *'tbj't* = נֻחַמְתִּי ‖ **51** [a] 𝔊 *παρηνόμουν*, 𝔖 *'lṣwnj* = אִלְּצֻנִי ‖ [b—b] > 𝔖 cf 43 [b—b] ‖ [c] Ms 𝔊𝔖 ומ׳ ‖ **56** [a] 𝔗 + *lzkwt'* ad meritum ‖ **57** [a] mlt Mss Hier דברך, 𝔊 *τὸν νόμον σου* (ex 55) ‖ **58** [a] 𝔖 *'ḥnj* = חַיֵּנִי ‖ **59** [a] 𝔊 suff 2 sg; prp דְּרָכֶיךָ ‖ **61** [a] pc Mss עִוְּתֻנִי, 2 Mss עִוְּרוּנִי, 2 Mss עִוְּרֻנִי ‖ **65** [a] nonn Mss ־ריך ‖ **66** [a] ex 65, dl ‖ **67** [a] 𝔊(𝔖) *τοῦ με ταπεινωθῆναι* = עֲנֹתִי ‖ **68** [a] 𝔊(𝔖) + *κύριε* ‖ **69** [a] sic L, mlt Mss Edd אֶ׳ ‖ **70** [a] Ms 𝔊𝔖 כֶּחָלָב; prp בַּח׳ ‖ **71** [a] 𝔊 *ἐταπείνωσάς με* = עִנִּיתָנִי.

(י) 73 יָדֶיךָ עָשׂוּנִי וַיְכוֹנְנוּנִי הֲבִינֵנִי[a] וְאֶלְמְדָה מִצְוֹתֶיךָ׃ ל ומל
74 יְרֵאֶיךָ יִרְאוּנִי וְיִשְׂמָחוּ כִּי לִדְבָרְךָ[a] יִחָלְתִּי׃ ח בעינ . ה
75 יָדַעְתִּי יְהוָה כִּי־צֶדֶק מִשְׁפָּטֶיךָ[a] וֶאֱמוּנָה עִנִּיתָנִי׃ ל
76 יְהִי־נָא חַסְדְּךָ לְנַחֲמֵנִי כְּאִמְרָתְךָ לְעַבְדֶּךָ׃
77 יְבֹאוּנִי רַחֲמֶיךָ וְאֶחְיֶה כִּי־תוֹרָתְךָ שַׁעֲשֻׁעָי׃ ל . ו חס[29]
78 יֵבֹשׁוּ זֵדִים כִּי־שֶׁקֶר עִוְּתוּנִי אֲנִי אָשִׂיחַ בְּפִקּוּדֶיךָ׃
79 יָשׁוּבוּ לִי יְרֵאֶיךָ וְיֹדְעֵי[a] עֵדֹתֶיךָ׃ ידעי חד מן מח[30] כת ו וקר י וחד מן ב בליש ק
80 יְהִי־לִבִּי תָמִים בְּחֻקֶּיךָ לְמַעַן לֹא אֵבוֹשׁ׃

(כ) 81 כָּלְתָה לִתְשׁוּעָתְךָ[a] נַפְשִׁי לִדְבָרְךָ[b] יִחָלְתִּי׃ ל . ח בעינ . ה
82 כָּלוּ עֵינַי לְאִמְרָתֶךָ לֵאמֹר[a] מָתַי תְּנַחֲמֵנִי׃ יב וחס
83 כִּי־הָיִיתִי כְּנֹאד בְּקִיטוֹר חֻקֶּיךָ לֹא שָׁכָחְתִּי׃ ג[31] כת א ול בליש . ל[32]
84 כַּמָּה יְמֵי־עַבְדֶּךָ מָתַי תַּעֲשֶׂה בְרֹדְפַי מִשְׁפָּט׃
85 כָּרוּ־לִי זֵדִים שִׁיחוֹת אֲשֶׁר לֹא כְתוֹרָתֶךָ[a]׃ ל . ט בא״ב
86 כָּל־מִצְוֹתֶיךָ אֱמוּנָה שֶׁקֶר רְדָפוּנִי עָזְרֵנִי׃
87 כִּמְעַט כִּלּוּנִי בָאָרֶץ[a] וַאֲנִי לֹא־עָזַבְתִּי פִקֻּדֶיךָ׃ ו חס[33]
88 כְּחַסְדְּךָ חַיֵּנִי וְאֶשְׁמְרָה עֵדוּת פִּיךָ׃

(ל) 89 לְעוֹלָם[a] יְהוָה דְּבָרְךָ נִצָּב בַּשָּׁמָיִם[b]׃ ח בעינ[34]
90 לְדֹר וָדֹר אֱמוּנָתֶךָ כּוֹנַנְתָּ אֶרֶץ וַתַּעֲמֹד[a]׃
91 [a]לְמִשְׁפָּטֶיךָ[b] עָמְדוּ[c] הַיּוֹם[d] כִּי הַכֹּל עֲבָדֶיךָ[e]׃
92 לוּלֵי תוֹרָתְךָ שַׁעֲשֻׁעָי אָז אָבַדְתִּי בְעָנְיִי׃ ו חס[29]
93 לְעוֹלָם לֹא־אֶשְׁכַּח פִּקּוּדֶיךָ כִּי בָם חִיִּיתָנִי[a]׃ ב חד קמ וחד פת[35]
94 לְךָ־אֲנִי הוֹשִׁיעֵנִי כִּי פִקּוּדֶיךָ דָרָשְׁתִּי׃ ב וכן בטע לבן אשר[36]
95 לִי קִוּוּ רְשָׁעִים לְאַבְּדֵנִי עֵדֹתֶיךָ[a] אֶתְבּוֹנָן׃ ל

[29] Mm 3409. [30] Mm 3811. [31] Mm 1619. [32] וחד כקיטר Gn 19,28. [33] Mm 3407. [34] Mp sub loco. [35] Mm 3410. [36] Mm 3411.

73 [a] 𝔗 הביאני ‖ **74** [a] nonn Mss 𝔊 ־רֶיךָ ‖ **75** [a] Hier sg ‖ **79** [a] mlt Mss 𝔊𝔖 Hier ut Q; K וְיֵדְעוּ ‖ **81** [a] pc Mss לִישׁ׳ ‖ [b] pc Mss 𝔊[min] ־רֶיךָ; 𝔊𝔖 pr cop ‖ **82** [a] > 𝔖 Sa, prb dl (dttg) ‖ **85** [a] nonn Mss 𝔗 בְּת׳, 𝔊 + *κύριε* ‖ **87** [a] prp מֵא׳ ‖ **89** [a] 𝔖 + *'nt* = tu ‖ [b] prp כַּשׁ׳ ‖ **90** [a] 𝔖 *w'qjmth* = ־מְדָהּ ‖ **91** [a] > 𝔖 ‖ [b] 𝔊 Hier sg ‖ [c] 𝔊 sg ‖ [d] Hier *usque hodie* = עַד־ה׳? ‖ [e] Hier *serviunt tibi* = עֲבָדוּךָ ‖ **93** [a] 𝔖 *ḥjj* = חַיַּי, 𝔊 + *κύριε* ‖ **95** [a] 𝔖 Hier sg.

96 לְֽכׇל תִּכְלָה רָאִיתִי קֵ֑ץ רְחָבָ֖ה מִצְוָתְךָ֣ מְאֹֽד׃ ג̇ ב̇ כת̇ ה וחד כת̇ א[37]. ב̇[38]

(מ) 97 מָֽה־אָהַ֥בְתִּי תוֹרָתֶ֑ךָ[a] כׇּל־הַ֝יּ֗וֹם הִ֣יא שִׂיחָתִֽי׃ ט̇ בא״ב. ל̇

98 מֵ֭אֹ֣יְבַ֗י תְּחַכְּמֵ֣נִי מִצְוֺתֶ֑ךָ[a] כִּ֖י לְעוֹלָ֣ם הִיא־לִֽי׃ ב̇ חס̇

99 מִכׇּל־מְלַמְּדַ֥י הִשְׂכַּ֑לְתִּי כִּ֥י עֵ֝דְוֺתֶ֗יךָ[a] שִׂ֣יחָה לִֽי׃ ב̇ חד כת̇ ש וחד כת̇ ס. י̇ מל̇

100 מִזְּקֵנִ֥ים אֶתְבּוֹנָ֑ן כִּ֖י פִקּוּדֶ֣יךָ נָצָֽרְתִּי׃

101 מִכׇּל־אֹ֣רַח רָ֭ע כָּלִ֣אתִי רַגְלָ֑י לְ֝מַ֗עַן אֶשְׁמֹ֥ר דְּבָרֶֽךָ[a]׃ ב̇ בסיפ̇ וחד כת̇ י וחד מן יא̇[39] מילין דלא מפק̇ א. יג̇ חס̇ בליש̇

102 מִמִּשְׁפָּטֶ֥יךָ לֹא־סָ֑רְתִּי כִּֽי־אַ֝תָּ֗ה הוֹרֵתָֽנִי׃ ל̇

103 מַה־נִּמְלְצ֣וּ לְ֭חִכִּי אִמְרָתֶ֑ךָ[a] מִדְּבַ֥שׁ[b] לְפִֽי׃ ל̇. יב̇ וחס̇

104 מִפִּקּוּדֶ֥יךָ[a] אֶתְבּוֹנָ֑ן עַל־כֵּ֝֗ן שָׂנֵ֤אתִי ׀ כׇּל־אֹ֬רַח שָֽׁקֶר׃

(נ) 105 נֵר־לְרַגְלִ֥י[a] דְבָרֶ֑ךָ[b] וְ֝א֗וֹר לִנְתִיבָתִֽי[c]׃ ח̇[40] ב̇[41] מנה̇ בליש̇ וכל מנין איש רגלי דכות̇. יג̇ חס̇ בליש̇

106 נִשְׁבַּ֥עְתִּי וָאֲקַיֵּ֑מָה לִ֝שְׁמֹ֗ר מִשְׁפְּטֵ֥י צִדְקֶֽךָ׃ ל̇ וחד מן ח̇ קמ̇ בא״ב

107 נַעֲנֵ֥יתִי עַד־מְאֹ֑ד יְ֝הֹוָ֗ה חַיֵּ֥נִי כִדְבָרֶֽךָ׃ ב̇ ומל̇[42]. יג̇ חס̇ בליש̇

108 נִֽדְב֣וֹת פִּ֭י רְצֵה־נָ֣א יְהֹוָ֑ה וּֽמִשְׁפָּטֶ֥יךָ לַמְּדֵֽנִי׃ ב̇[43]

109 נַפְשִׁ֣י בְכַפִּ֣י[a] תָמִ֑יד וְ֝ת֥וֹרָתְךָ֗ לֹ֣א שָׁכָֽחְתִּי׃ ט̇[44] ד̇ מנה̇ בליש̇

110 נָתְנ֬וּ רְשָׁעִ֣ים פַּ֣ח לִ֑י וּ֝מִפִּקּוּדֶ֗יךָ לֹ֣א תָעִֽיתִי׃ ב̇ ר״פ. ל̇

111 נָחַ֣לְתִּי[a] עֵדְוֺתֶ֣יךָ לְעוֹלָ֑ם כִּֽי־שְׂשׂ֖וֹן לִבִּ֣י הֵֽמָּה׃ י̇ מל̇

112 נָטִ֣יתִי לִ֭בִּי לַעֲשׂ֥וֹת חֻקֶּ֗יךָ לְעוֹלָ֥ם עֵֽקֶב׃

(ס) 113 סֵעֲפִ֥ים שָׂנֵ֑אתִי וְֽתוֹרָתְךָ֥ אָהָֽבְתִּי׃ ל̇. ד̇ פסוק̇ מן ד̇ מילין בא״ב[45]. ה̇

114 סִתְרִ֣י וּמָגִנִּ֣י אָ֑תָּה לִדְבָרְךָ֥ יִחָֽלְתִּי׃ ל̇. ח̇ בעינ̇. ה̇

115 סֽוּרוּ־מִמֶּ֥נִּי מְרֵעִ֑ים וְ֝אֶצְּרָ֗ה מִצְוֺ֥ת אֱלֹהָֽי׃ ב̇ פסוק̇ בעינ̇ דלית̇ בהון כ̇[46]. ג̇ וכל דסמיכ̇ לאדכרה דכות̇

116 סׇמְכֵ֣נִי כְאִמְרָתְךָ֣[a] וְאֶחְיֶ֑ה וְאַל־תְּ֝בִישֵׁ֗נִי מִשִּׂבְרִֽי׃ ל̇

117 סְעָדֵ֥נִי וְאִוָּשֵׁ֑עָה וְאֶשְׁעָ֖ה[a] בְחֻקֶּ֣יךָ תָמִֽיד׃ ב̇

118 סָ֭לִיתָ כׇּל־שׁוֹגִ֣ים מֵחֻקֶּ֑יךָ כִּי־שֶׁ֝֗קֶר תַּרְמִיתָֽם[a]׃ ל̇. ל̇

[37] Mm 3412. [38] Dt 26,13. [39] Mm 4069. [40] Mm 3533. [41] Gn 30,30. [42] Mm 2822. [43] 2 Ch 31,14. [44] Mm 609. [45] Mm 3403. [46] Mm 3413.

97 [a] 𝔊 + *κύριε* ‖ **98** [a] prb l c Ms 𝔊 מִצְוָ׳ ‖ **99** [a] 𝔖 sg ‖ **101** [a] mlt Mss Vrs ־ריך ‖ **103** [a] pc Mss 𝔊𝔖𝔗 אמרתיך ‖ [b] 𝔊 + *καὶ κηρίον*, ex 19,11 ‖ **104** [a] 𝔖 *bpwqdnjk* = בְּפִ׳ ‖ **105** [a] Ms 𝔊𝔖 ־לַי ‖ [b] mlt Mss דבריך ‖ [c] 𝔊𝔖 pl ‖ **109** [a] 𝔊$^{RL\,1219}$𝔖𝔗 suff 2 sg ‖ **111** [a] l prb נִחַלְתִּי cf Hier ‖ **116** [a] mlt Mss α′𝔖𝔗 בְּאִ׳ ‖ **117** [a] 𝔊 (𝔖𝔗 Hier) *καὶ μελετήσω* = וְאֶשְׁתַּעֲשַׁע cf 16.47 ‖ **118** [a] 𝔊 θ′ε′(𝔖 Hier) *τὸ ἐνθύμημα αὐτῶν* = תַּרְעִיתָם?.

119 סִגִים[a] הִשְׁבַּתָּ[b] כָל־רִשְׁעֵי־אָרֶץ לָכֵן אָהַבְתִּי[c] עֵדֹתֶיךָ[d]׃ ב̇

120 סָמַר מִפַּחְדְּךָ בְשָׂרִי וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ יָרֵאתִי׃ ב̇ חד פת̇ וחד קמ̇ . ב̇

(ע) 121 עָשִׂיתִי[a] מִשְׁפָּט וָצֶדֶק בַּל־תַּנִּיחֵנִי לְעֹשְׁקָי׃ ג̇ ר״פ . ב̇ פסוק̇ בעינ̇ דלית בהון כ̇[47] . ד̇ וחד מן ח̇ קמ̇ בא״ב . ל̇

122 עֲרֹב עַבְדְּךָ[a] לְטוֹב אַל[b]־יַעַשְׁקֻנִי זֵדִים׃ ל̇ . ל̇[48] . ל̇

123 עֵינַי כָּלוּ לִישׁוּעָתֶךָ וּלְאִמְרַת צִדְקֶךָ׃ ל̇

124 עֲשֵׂה עִם־עַבְדְּךָ כְחַסְדֶּךָ וְחֻקֶּיךָ לַמְּדֵנִי׃

125 עַבְדְּךָ־אָנִי הֲבִינֵנִי וְאֵדְעָה עֵדֹתֶיךָ׃ י̇ קמ̇ בסיפ̇ ו̇ מנה̇ בטע̇ . ו̇[49]

126 עֵת לַעֲשׂוֹת לַיהוָה[a] הֵפֵרוּ תּוֹרָתֶךָ׃ ט̇ בא״ב

127 עַל־כֵּן[a] אָהַבְתִּי מִצְוֺתֶיךָ מִזָּהָב וּמִפָּז׃

128 עַל־כֵּן ׀ [a]כָּל־פִּקּוּדֵי כֹל[a] יִשָּׁרְתִּי כָּל־אֹרַח שֶׁקֶר שָׂנֵאתִי׃ ב̇ פסוק̇ מן י̇ מילין בא״ב

(פ) 129 פְּלָאוֹת עֵדְוֺתֶיךָ עַל־כֵּן נְצָרָתַם נַפְשִׁי׃ י̇ מל̇ . ל̇

130 פֵּתַח[a] דְּבָרֶיךָ[b] יָאִיר[c] מֵבִין[de] פְּתָיִים׃ ל̇ . ג̇ מל̇ בא״ב[50] . ב̇ כת̇ תרי̇ י̇

131 פִּי־פָעַרְתִּי וָאֶשְׁאָפָה כִּי לְמִצְוֺתֶיךָ יָאָבְתִּי׃ ח̇ קמ̇ בא״ב . ב̇

132 פְּנֵה־אֵלַי וְחָנֵּנִי כְּמִשְׁפָּט לְאֹהֲבֵי שְׁמֶךָ׃ ג̇ בסיפ̇[51] . ב̇ קמ̇

133 פְּעָמַי הָכֵן בְּאִמְרָתֶךָ[a] וְאַל־תַּשְׁלֶט[b]־בִּי כָל־אָוֶן׃ יב̇ וחס̇ . ל̇

134 פְּדֵנִי מֵעֹשֶׁק אָדָם וְאֶשְׁמְרָה פִּקּוּדֶיךָ׃

135 פָּנֶיךָ הָאֵר בְּעַבְדֶּךָ וְלַמְּדֵנִי אֶת־חֻקֶּיךָ׃ ב̇

136 פַּלְגֵי־מַיִם יָרְדוּ עֵינָי עַל לֹא־שָׁמְרוּ תוֹרָתֶךָ׃ ג̇ . ט̇ בא״ב

(צ) 137 צַדִּיק אַתָּה יְהוָה וְיָשָׁר מִשְׁפָּטֶיךָ[a]׃ ב̇ ר״פ

138 צִוִּיתָ צֶדֶק עֵדֹתֶיךָ וֶאֱמוּנָה מְאֹד׃

139 צִמְּתַתְנִי קִנְאָתִי[a] כִּי־שָׁכְחוּ דְבָרֶיךָ[b] צָרָי[c]׃ ל̇ . ג̇ מל̇ בא״ב[50]

140 צְרוּפָה אִמְרָתְךָ מְאֹד וְעַבְדְּךָ אֲהֵבָהּ׃ ב̇[52]

[47] Mm 3413. [48] Mm 3414. [49] Mm 961. [50] Mm 3408. [51] Mm 3415. [52] Mm 3416.

119 [a] 𝔊 *παραβαίνοντας* = 'סָ || [b] pc Mss α'σ' Hier חָשַׁבְתָּ cf 𝔊 || [c] ℭ תְ– || [d] 𝔊 + *διὰ παντός* = תָּמִיד, prb dttg || **121** [a] pc Mss 𝔖 Sa תָ– || **122** [a] prp דְּבָרְךָ || [b] pc Mss 𝔖 וְאַל || **126** [a] prb l c Ms Hier 'י || **127** [a] l frt כֹּל || **128** [a–a] l prb לְכָל־פִּקּוּדֶיךָ cf 𝔊 Hier || **130** [a] 𝔊 *ἡ δήλωσις*, 𝔖 *pth* = פְּתַח, 𝔗 *gljp* inscriptio (a פתח II), σ' (Hier) *ἡ πύλη*; l prb 'פֶּ || [b] mlt Mss 𝔖 דברְךָ || [c] 𝔖 imp || [d] 𝔊𝔖 pr cop || **133** [a] nonn Mss 𝔊 𝔙 'כְּא, 𝔖 *bšbjljk* = בִּדְרָכֶיךָ || [b] 𝔊(𝔖) *κατακυριευσάτω* = יַשְׁלֵט || **137** [a] pc Mss 𝔊 Hier –טְךָ || **139** [a] 𝔊* *ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου* cf 69,10; $𝔊^{AL}$ suff 2 sg || [b] mlt Mss 𝔖 דברְךָ || [c] 𝔖 suff 2 sg.

141 צָעִ֣יר אָנֹכִ֣י וְנִבְזֶ֑ה פִּ֝קֻּדֶ֗יךָ לֹ֣א שָׁכָֽחְתִּי׃ — ו֮ חס[53]

142 צִדְקָתְךָ֣ צֶ֣דֶק לְעוֹלָ֑ם וְֽתוֹרָתְךָ֥ אֱמֶֽת׃ — ד֮[54]

143 צַר־וּמָצ֥וֹק מְצָא֑וּנִי מִ֝צְוֺתֶ֗יךָ שַׁעֲשֻׁעָֽי׃ — ו֮ וחס[55]

144 צֶ֖דֶק עֵדְוֺתֶ֣יךָ[a] לְעוֹלָ֑ם הֲבִינֵ֥נִי וְאֶחְיֶֽה׃ — י֮ מל֮

(ק) 145 קָרָ֣אתִי בְכָל־לֵ֭ב עֲנֵ֥נִי יְהוָ֗ה חֻקֶּ֥יךָ אֶצֹּֽרָה׃

146 קְרָאתִ֥יךָ הוֹשִׁיעֵ֑נִי וְ֝אֶשְׁמְרָ֗ה עֵדֹתֶֽיךָ[a]׃ — ד֮ פסוק מן ד֮ מילין בא״ב[56]

147 קִדַּ֣מְתִּי בַ֭נֶּשֶׁף וָאֲשַׁוֵּ֑עָה לִדְבָרְיךָ֥[a] יִחָֽלְתִּי׃ — ב֮ . ח֮ קמ֮ בא״ב . חד מן ח֮[57] יתיר י֮ וחד מן ח֮ בעינ֮ . ה֮ — לדברך ק֮

148 קִדְּמ֣וּ עֵ֭ינַי אַשְׁמֻר֑וֹת לָ֝שִׂ֗יחַ בְּאִמְרָתֶֽךָ[a]׃ — ה֮ . יב֮ וחס

149 ק֭וֹלִי שִׁמְעָ֣ה [a]כְחַסְדֶּ֑ךָ[b] יְ֝הוָ֗ה[a] כְּֽמִשְׁפָּטֶ֥ךָ[c] חַיֵּֽנִי׃ — ה֮ חס[58]

150 קָ֭רְבוּ רֹדְפֵ֣י[a] זִמָּ֑ה מִתּוֹרָתְךָ֥ רָחָֽקוּ׃

151 קָר֣וֹב אַתָּ֣ה יְהוָ֑ה וְֽכָל־מִצְוֺתֶ֥יךָ אֱמֶֽת׃ — ל֮

152 קֶ֣דֶם יָ֭דַעְתִּי מֵעֵדֹתֶ֑יךָ[a] כִּ֖י לְעוֹלָ֣ם יְסַדְתָּֽם׃ — ב֮[59]

(ר) 153 רְאֵה־עָנְיִ֥י וְחַלְּצֵ֑נִי כִּֽי־תֽ֝וֹרָתְךָ֗ לֹ֣א שָׁכָֽחְתִּי׃

154 רִיבָ֣ה רִ֭יבִי וּגְאָלֵ֑נִי לְאִמְרָתְךָ֥ חַיֵּֽנִי׃ — ל֮

155 רָח֣וֹק מֵרְשָׁעִ֣ים יְשׁוּעָ֑ה כִּֽי־חֻ֝קֶּ֗יךָ[a] לֹ֣א דָרָֽשׁוּ׃

156 רַחֲמֶ֣יךָ רַבִּ֣ים ׀ יְהוָ֑ה כְּֽמִשְׁפָּטֶ֥יךָ[a] חַיֵּֽנִי׃ — פסיק[54]

157 רַ֭בִּים רֹדְפַ֣י וְצָרָ֑י מֵ֝עֵדְוֺתֶ֗יךָ[a] לֹ֣א נָטִֽיתִי׃ — י֮ מל֮

158 רָאִ֣יתִי בֹ֭גְדִים וָאֶתְקוֹטָ֑טָה אֲשֶׁ֥ר אִ֝מְרָתְךָ֗[a] לֹ֣א שָׁמָֽרוּ׃ — ל֮ . ו֮ קמ֮[60]

159 רְ֭אֵה כִּֽי־פִקּוּדֶ֣יךָ אָהָ֑בְתִּי יְ֝הוָ֗ה כְּֽחַסְדְּךָ֥[a] חַיֵּֽנִי׃ — ה֮[54]

160 רֹאשׁ־דְּבָרְךָ֥[a] אֱמֶ֑ת וּ֝לְעוֹלָ֗ם כָּל־מִשְׁפַּ֥ט[b] צִדְקֶֽךָ׃ — ג֮ ר״פ . ח֮ בעינ֮ . ל֮

(ש) 161 שָׂ֭רִים רְדָפ֣וּנִי חִנָּ֑ם וּמִדְּבָרְיךָ֗[a] פָּחַ֥ד לִבִּֽי׃ — ומדברך[54] ק֮ חד מן ח֮[57] יתיר י֮ וחד מן ח֮ בעינ֮

162 שָׂ֣שׂ אָ֭נֹכִי עַל־אִמְרָתֶ֑ךָ[a] כְּ֝מוֹצֵ֗א שָׁלָ֥ל רָֽב׃ — ד֮[61] . יב֮ וחס . ל֮

[53] Mm 3407. [54] Mp sub loco. [55] Mm 3409. [56] Mm 3403. [57] Mm 1921. [58] Mm 2028. [59] Ps 89,12. [60] Mm 3053. [61] Mm 1210.

144 [a] 𝔖 sg ‖ **146** [a] 𝔖 sg ‖ **147** [a] ℭ mlt Mss 𝔖𝔗 Hier ut Q, K 𝔊 ־ֶיךָ ‖ **148** [a] pc Mss 𝔊 Hier באמרתֶיךָ ‖ **149** [a–a] 𝔊𝔖 invers ‖ [b] pc Mss בְּח׳ ‖ [c] nonn Mss בְּמשפטיך cf 𝔖, l בְּמִשְׁפָּטְךָ ‖ **150** [a] nonn Mss 𝔊 σ′ Hier ־פַּי ‖ **152** [a] 𝔖 *shdwtk* = עֵדוּתְךָ, Ms מעדותך ‖ **155** [a] cf 2,2[b] ‖ **156** [a] pc Mss 𝔊 ־טְךָ; 𝔖 *wbdjnjk* = (וּ)בְמ׳ ‖ **157** [a] pc Mss 𝔖 מֵעֵדוּתְךָ ‖ **158** [a] 𝔊 pl ‖ **159** [a] 𝔊(𝔖) ἐν τῷ ἐλέει σου = בְּחַ׳ ‖ **160** [a] Ms 𝔊 Hier דבריך ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔖𝔗 מִשְׁפְּטֵי ut 7.62.106.164 ‖ **161** [a] mlt Mss 𝔖𝔗 ut Q, K 𝔊 Hier ־רֶיךָ ‖ **162** [a] pc Mss 𝔊 אמרתֶיךָ.

163 שֶׁקֶר שָׂנֵאתִי וַאֲתַעֵבָה[a] תּוֹרָתְךָ[b] אָהָבְתִּי׃ ל. ה
164 שֶׁבַע בַּיּוֹם הִלַּלְתִּיךָ עַל מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ׃ ל
165 שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ וְאֵין־לָמוֹ מִכְשׁוֹל׃ לג קמ[62]. ט בא״ב
166 שִׂבַּרְתִּי לִישׁוּעָתְךָ יְהוָה וּמִצְוֺתֶיךָ עָשִׂיתִי[a]׃
167 שָׁמְרָה נַפְשִׁי עֵדֹתֶיךָ[a] וָאֹהֲבֵם מְאֹד׃ ב בסיפ[63]. ח קמ בא״ב
168 שָׁמַרְתִּי פִקּוּדֶיךָ וְעֵדֹתֶיךָ כִּי כָל־דְּרָכַי נֶגְדֶּךָ׃

(ת) 169 תִּקְרַב רִנָּתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה כִּדְבָרְךָ[a] הֲבִינֵנִי[b]׃ ח בעינ
170 תָּבוֹא תְּחִנָּתִי לְפָנֶיךָ כְּאִמְרָתְךָ[a] הַצִּילֵנִי׃
171 [a]תַּבַּעְנָה שְׂפָתַי תְּהִלָּה כִּי תְלַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ׃ ל
172 [a]תַּעַן לְשׁוֹנִי אִמְרָתֶךָ[b] כִּי כָל־מִצְוֺתֶיךָ צֶּדֶק׃ ב. יב וחס
173 תְּהִי־יָדְךָ לְעָזְרֵנִי כִּי פִקּוּדֶיךָ בָחָרְתִּי׃
174 תָּאַבְתִּי לִישׁוּעָתְךָ יְהוָה וְתוֹרָתְךָ שַׁעֲשֻׁעָי׃ ב[64]. ו חס[65]
175 תְּחִי־נַפְשִׁי וּתְהַלְלֶךָּ וּמִשְׁפָּטֶךָ[a] יַעְזְרֻנִי[b]׃ ב[66]. ה חס[67]. ג חס בליש
176 תָּעִיתִי כְּשֶׂה אֹבֵד בַּקֵּשׁ עַבְדֶּךָ כִּי מִצְוֺתֶיךָ לֹא שָׁכָחְתִּי׃ ג

120 קיט 1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת
אֶל־יְהוָה בַּצָּרָתָה לִּי קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי׃ ל[1]
2 יְהוָה הַצִּילָה נַפְשִׁי מִשְּׂפַת־שֶׁקֶר מִלָּשׁוֹן[a] רְמִיָּה׃ ל בליש
3 מַה־יִּתֵּן[a] לְךָ וּמַה־יֹּסִיף[b] לָךְ [c]לָשׁוֹן רְמִיָּה[c]׃ יד פסוק לך לך[2]. יד כת כן. יו[3]
4 חִצֵּי גִבּוֹר שְׁנוּנִים עִם גַּחֲלֵי רְתָמִים׃ ג[4]. ב
5 אוֹיָה־לִי כִּי־גַרְתִּי מֶשֶׁךְ שָׁכַנְתִּי עִם־אָהֳלֵי קֵדָר׃ ל. ב[5]
6 רַבַּת שָׁכְנָה־לָּהּ נַפְשִׁי עִם שׂוֹנֵא[a] שָׁלוֹם׃
7 אֲנִי־שָׁלוֹם[a] וְכִי[b] אֲדַבֵּר הֵמָּה[c] לַמִּלְחָמָה׃ ל

[62] Mm 264. [63] Ps 86,2. [64] Mm 3405. [65] Mm 3409. [66] Mm 2025. [67] Mm 2028. **Ps 120** [1] Mm 476. [2] Mm 1860. [3] Mm 3615. [4] Mm 2225. [5] Gn 32,5.

163 [a] mlt Mss Edd וָאֲ׳ ‖ [b] pc Mss 𝔊𝔖 וְתוֹ׳ ‖ **166** [a] Ms חָפָצְתִּי cf 𝔊 ‖ **167** [a] Ms 𝔖 עֵדוּתֶךָ ‖ **169** [a] pc Mss 𝔖 בְּדִ׳ ‖ [b] ut 58[a] cf 107 ‖ **170** [a] pc Mss 𝔖 בְּאִ׳ ‖ **171** [a] 𝔖 post 172 tr ‖ **172** [a] cf 171[a] ‖ [b] pc Mss 𝔊[RL]𝔏 ־רָתְיךָ ‖ **175** [a] ℭ mlt Mss 𝔊ℭ Hier ־טֶיךָ; pc Mss מִ׳ ‖ [b] 𝔖 *n'drnj* = יַעְזְרֵנִי ‖ **Ps 120,2** [a] pc Mss 𝔊𝔖 וּמִ׳ ‖ **3** [a] 𝔊 (Hier) *δοθείη* = יֻתַּן ‖ [b] Ms 𝔊 Hier יוּסַף ‖ [c—c] 𝔊 pr *πρός* = לְ; לְ׳; α′ *γλῶσσα κατεπιθέσεως* = לְ׳ ר׳ ‖ **6** [a] pc Mss 𝔊 σ′𝔖 Hier שׂוֹנְאֵי, prb l ‖ **7** [a] 2 Mss לְשָׁ׳ ‖ [b] > Ms 𝔖 Hier, 2 Mss 𝔊 α′σ′θ′ ℭ כִּי; prp וְכֵן cf Ex 10,29 ‖ [c] nonn Mss 𝔖 Hier וְהֵ׳, 𝔊 *δωρεάν* = חִנָּם.

ל **121** קכ 1 שִׁ֗יר לַֽמַּ֫עֲל֥וֹת[a]

כג . בׄ[1] וכל יחזק דכות בׄ מׄ בׄ אֶשָּׂ֣א עֵ֭ינַי אֶל־הֶהָרִ֑ים מֵ֝אַ֗יִן יָבֹ֥א עֶזְרִֽי[b]׃

ט ומן ראש דמלכים עד וירא כל ישראל דכותׄ[2] 2 עֶ֭זְרִי מֵעִ֣ם יְהוָ֑ה עֹ֝שֵׂ֗ה שָׁמַ֥יִם וָאָֽרֶץ׃

כוׄ ר״פ אל אל[3] 3 אַל־יִתֵּ֣ן לַמּ֣וֹט[a] רַגְלֶ֑ךָ[b] אַל[c]־יָ֝נ֗וּם שֹֽׁמְרֶֽךָ׃

גׄ[4] . יׄ מל[5] 4 הִנֵּ֣ה לֹֽא־יָ֭נוּם וְלֹ֣א יִישָׁ֑ן שׁ֝וֹמֵ֗ר יִשְׂרָאֵֽל׃

5 יְהוָ֥ה[a] שֹׁמְרֶ֑ךָ[b] יְהוָ֥ה[c] צִ֝לְּךָ֗ עַל־יַ֥ד יְמִינֶֽךָ׃

גׄ[6] . ט 6 יוֹמָ֗ם הַשֶּׁ֥מֶשׁ לֹֽא־יַכֶּ֗כָּה וְיָרֵ֥חַ בַּלָּֽיְלָה׃

7 יְֽהוָ֗ה יִשְׁמָרְךָ֥ מִכָּל־רָ֑ע יִ֝שְׁמֹ֗ר אֶת־נַפְשֶֽׁךָ׃

דׄ מל . יבׄ[7] 8 יְֽהוָ֗ה[a] יִשְׁמָר[b]־צֵאתְךָ֥ וּבוֹאֶ֑ךָ מֵ֝עַתָּ֗ה וְעַד־עוֹלָֽם׃

ד **122** קכא 1 שִׁ֥יר הַֽמַּעֲל֗וֹת לְדָ֫וִ֥ד[a]

גׄ[1] שָׂ֭מַחְתִּי בְּאֹמְרִ֣ים לִ֑י בֵּ֖ית יְהוָ֣ה נֵלֵֽךְ׃

גׄ בׄ מל וחד חס 2 עֹ֭מְדוֹת הָי֣וּ רַגְלֵ֑ינוּ[a] בִּ֝שְׁעָרַ֗יִךְ[b] יְרוּשָׁלִָֽם׃

לׄ . בׄ . לׄ 3 יְרוּשָׁלִַ֥ם הַבְּנוּיָ֑ה כְּ֝עִ֗יר [a]שֶׁחֻבְּרָה[b]־לָּ֥הּ[a] יַחְדָּֽו[c]׃

כן בטע לבן אשר[2] 4 שֶׁשָּׁ֨ם[a] עָל֪וּ שְׁבָטִ֡ים שִׁבְטֵי־יָ֭הּ

[b]עֵד֣וּת לְיִשְׂרָאֵ֑ל[b] לְ֝הֹד֗וֹת[c] לְשֵׁ֣ם יְהוָֽה׃

נׄה בטע ר״פ בסיפׄ . יׄ מילין ר״פ ובחר שמה[3] . בׄ . בׄ 5 כִּ֤י שָׁ֨מָּה ׀ יָשְׁב֣וּ כִסְא֣וֹת[a] לְמִשְׁפָּ֑ט כִּ֝סְא֗וֹת לְבֵ֣ית דָּוִֽד׃

יׄ[4] . בׄ 6 שַׁ֭אֲלוּ שְׁל֣וֹם יְרוּשָׁלִָ֑ם [a]יִ֝שְׁלָ֗יוּ אֹהֲבָֽיִךְ[a][b]׃

7 יְהִי־שָׁל֥וֹם בְּחֵילֵ֑ךְ שַׁ֝לְוָ֗ה[a] בְּאַרְמְנוֹתָֽיִךְ׃

8 לְמַ֣עַן אַחַ֣י וְרֵעָ֑י אֲדַבְּרָה־נָּ֖א שָׁל֣וֹם בָּֽךְ׃

9 לְ֭מַעַן בֵּית־יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֑ינוּ אֲבַקְשָׁ֖ה ט֣וֹב לָֽךְ׃

123 קכב 1 שִׁ֗יר הַֽמַּ֫עֲל֥וֹת

יטׄ . לׄ וחס אֵ֭לֶיךָ נָשָׂ֣אתִי אֶת־עֵינַ֑י הַ֝יֹּשְׁבִ֗י בַּשָּׁמָֽיִם׃

Ps 121 [1]Mm 2850. [2]Mm 3417. [3]Mm 3261. [4]Mm 1639. [5]Mm 3634. [6]Mm 2244. [7]Mm 2487.
Ps 122 [1]Mm 2861. [2]Mm 3418. [3]Mm 1123. [4]Mm 300.

Ps 121,1 [a] 𝔔 nonn Mss הַמ׳ ut 122,1 etc ‖ [b] 𝔖 *mʿdrnj* = ע׳ ‖ **3** [a] l לָמוֹט cf 66,9 ‖ [b] mlt Mss רגליך ‖ [c] 𝔔 mlt Mss 𝔊𝔖 Hier וְאַל ‖ **5** [a] 𝔔 pr בלילה ‖ [b] 𝔊𝔗 Hier ut 7 ישמרך ‖ [c] > 𝔔 ‖ **8** [a] > 𝔔, prb dl ‖ [b] ℭ ־רך ut 7 ‖ **Ps 122,1** [a] > 2 Mss 𝔊*𝔗 ‖ **2** [a] 𝔔𝔖 רגלי ‖ [b] 𝔊 *ἐν ταῖς αὐλαῖς σου* = בַּחֲצֵרַיִךְ? ‖ **3** [a–a] 𝔊 σʹ (Hier) *ἧς ἡ μετοχὴ αὐτῆς* = שֶׁחֶבְרָה vel שֶׁחֶבְרָה לָּהּ; 𝔔 לו pro לה יחדו ‖ [b] Ms שחיברה ‖ [c] 𝔖 *šwrʾ* murus ‖ **4** [a] 𝔔𝔖 שמה ‖ [b–b] 𝔔 עדת יש׳ cf σʹ *ἐκκλησία* ‖ [c] huc tr ‸ ‖ **5** [a] 𝔔 כסא ‖ **6** [a–a] 𝔊 *καὶ εὐθηνία τοῖς ἀγαπῶσίν σε* = וְשַׁלְוָה לְא׳ cf 7 ‖ [b] prb l c Ms אֹהֲלָיִךְ ‖ **7** [a] nonn Mss 𝔊𝔖 וְשׁ׳.

2 הִנֵּ֨ה כְעֵינֵ֪י עֲבָדִ֡ים אֶל־יַ֤ד אֲֽדוֹנֵיהֶ֗ם — כן בטע לבן אשר[1]. ה[2] וכל מגלה דכות ב מ א. ו מל בליש[3]
כְּעֵינֵ֣י שִׁפְחָה֮ אֶל־יַ֪ד גְּבִ֫רְתָּ֥הּ — ה[2] וכל מגלה דכות ב מ א. ל[4]
כֵּ֣ן עֵ֭ינֵינוּ אֶל־יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֑ינוּ עַ֝֗ד שֶׁיְּחָנֵּֽנוּ׃
3 חָנֵּ֣נוּ יְהוָ֣ה חָנֵּ֑נוּ כִּֽי־רַ֝֗ב[a] שָׂבַ֥עְנוּ[b] בֽוּז׃ — ג. ג
4 רַבַּת֮ שָֽׂבְעָה־לָּ֪הּ נַ֫פְשֵׁ֥נוּ הַלַּ֥עַג[a] הַשַּׁאֲנַנִּ֑ים[b] [c]הַ֝בּ֗וּז לִגְאֵ֥יוֹנִֽים[c]׃ — ג. לגאי יונים[5] חד מן ה[6] ק כת מילה חדה וקר תרי

124 קכג 1 שִׁ֥יר הַֽמַּעֲל֗וֹת לְדָ֫וִ֥ד[a] — ד
לוּלֵ֣י יְ֭הוָה שֶׁהָ֣יָה לָ֑נוּ יֹֽאמַר־נָ֝א יִשְׂרָאֵֽל׃ — כן בטע לבן אשר[1]
2 לוּלֵ֣י יְ֭הוָה שֶׁהָ֣יָה לָ֑נוּ בְּק֖וּם עָלֵ֣ינוּ אָדָֽם׃ — כן בטע לבן אשר[1]
3 אֲ֭זַי חַיִּ֣ים בְּלָע֑וּנוּ בַּחֲר֖וֹת אַפָּ֣ם בָּֽנוּ׃ — ג[2]. ל ומל
4 אֲ֭זַי הַמַּ֣יִם שְׁטָפ֑וּנוּ נַ֝֗חְלָה עָבַ֥ר עַל־נַפְשֵֽׁנוּ׃ — ג[2]. ב מילין ג בטע וחד מן ב[3] בתרי ליש
5 אֲ֭זַי עָבַ֣ר עַל־נַפְשֵׁ֑נוּ הַ֝מַּ֗יִם הַזֵּידוֹנִֽים׃ — ג[2]. ל ומל
6 בָּר֥וּךְ יְהוָ֑ה שֶׁלֹּ֥א נְתָנָ֥נוּ טֶ֝֗רֶף לְשִׁנֵּיהֶֽם׃ — ד[2]. ל
7 נַ֗פְשֵׁנוּ כְּצִפּ֥וֹר נִמְלְטָה֮ מִפַּ֪ח י֫וֹקְשִׁ֥ים — ל ומל
הַפַּ֥ח נִשְׁבָּ֗ר וַאֲנַ֥חְנוּ נִמְלָֽטְנוּ׃
8 עֶ֭זְרֵנוּ בְּשֵׁ֣ם יְהוָ֑ה עֹ֝שֵׂ֗ה שָׁמַ֥יִם וָאָֽרֶץ׃ — ב[4]

125 קכד 1 שִׁ֗יר הַֽמַּ֫עֲל֥וֹת
הַבֹּטְחִ֥ים בַּיהוָ֑ה כְּֽהַר[a]־צִיּ֥וֹן לֹֽא־יִ֝מּ֗וֹט לְעוֹלָ֥ם יֵשֵֽׁב[b]׃ — ב[1]
2 יְֽרוּשָׁלִַ֗ם הָרִ֬ים סָבִ֬יב לָ֗הּ וַֽיהוָה֮ סָבִ֪יב לְעַ֫מּ֥וֹ [a]מֵ֝עַתָּ֗ה וְעַד־ — יב[2]
3 כִּ֤י לֹ֪א[a] יָנ֡וּחַ[b] שֵׁ֤בֶט הָרֶ֗שַׁע[c] עַל֮ גּוֹרַ֪ל הַצַּדִּ֫יקִ֥ים [עוֹלָֽם[a]׃ — נה בטע ר"פ בסיפ. ד[3] ב מנה בליש. ל[4]
לְ֠מַעַן לֹא־יִשְׁלְח֖וּ הַצַּדִּיקִ֓ים ׀ בְּעַוְלָ֬תָה יְדֵיהֶֽם׃ — ל[4]
4 הֵיטִ֣יבָה יְ֭הוָה לַטּוֹבִ֑ים וְ֝לִישָׁרִ֗ים בְּלִבּוֹתָֽם׃ — ל. ל
5 וְהַמַּטִּ֤ים עֲקַלְקַלּוֹתָ֗ם יוֹלִיכֵ֣ם יְ֭הוָה אֶת־פֹּעֲלֵ֣י הָאָ֑וֶן — ל. ל. ל
[a]שָׁ֝ל֗וֹם עַל־יִשְׂרָאֵֽל[a]׃

Ps 123 [1] Mm 3418. [2] Mm 2990. [3] Mm 3182. [4] Mm 2065. [5] Q addidi, cf Mp sub loco. [6] Mm 214. Ps 124 [1] Mm 3419. [2] Mp sub loco. [3] Mm 1032. [4] Ps 33,20. Ps 125 [1] Jes 28,21. [2] Mm 2487. [3] Mm 3420. [4] Mm 3421.

Ps 123,3 [a] prb dl m cs ‖ [b] 𝔖 *šm'n* = שׂמענו ‖ **4** [a] prp הַלְעַ(י)ג ‖ [b] Ms 𝔊 לַשׁ׳ ‖ [c–c] frt dupl (nonn Mss 𝔊𝔖 וְה׳, Q לִגְאֵי יוֹנִים; l c K Vrs לְגַאֲ׳) ‖ **Ps 124,1** [a] > pc Mss 𝔊* ‖ **Ps 125,1** [a] mlt Mss 𝔖 בְּהַר ‖ [b] 𝔊 *ὁ κατοικῶν* (= י׳) *Ιερουσαλημ* ‖ **2** [a–a] dl m cs ‖ **3** [a] > 2 Mss ‖ [b] 𝔊 *ἀφήσει* = יָנִיחַ ‖ [c] pc Mss σ′ הָרָשָׁע cf 𝔊𝔖 ‖ **5** [a–a] frt add.

126 קכה 1 שִׁ֗יר הַֽמַּ֫עֲל֥וֹת

בְּשׁ֣וּב יְ֭הוָה אֶת־שִׁיבַ֣ת[a] צִיּ֑וֹן הָ֝יִ֗ינוּ כְּחֹלְמִֽים[b]׃ ל

2 אָ֤ז יִמָּלֵ֪א שְׂח֡וֹק פִּינוּ֮ וּלְשׁוֹנֵ֢נוּ רִ֫נָּ֥ה ה[1]

אָ֭ז יֹאמְר֣וּ בַגּוֹיִ֑ם הִגְדִּ֥יל יְ֝הוָ֗ה לַעֲשׂ֥וֹת עִם־אֵֽלֶּה׃

3 הִגְדִּ֣יל יְ֭הוָה לַעֲשׂ֥וֹת עִמָּ֗נוּ הָיִ֥ינוּ שְׂמֵחִֽים׃ ד

4 שׁוּבָ֣ה יְ֭הוָה אֶת־שְׁבוֹתֵ֑נוּ[a] כַּאֲפִיקִ֥ים בַּנֶּֽגֶב׃ ה בטע . שביתנו ק

5 הַזֹּרְעִ֥ים בְּדִמְעָ֗ה בְּרִנָּ֥ה יִקְצֹֽרוּ׃ ג[2]

6 הָ֘ל֤וֹךְ יֵלֵ֨ךְ ׀ וּבָכֹה֮ נֹשֵׂ֢א[a] מֶשֶׁךְ[b]־הַ֫זָּ֥רַע לה

בֹּֽא־יָבֹ֥א בְרִנָּ֑ה נֹ֝שֵׂ֗א[c] אֲלֻמֹּתָֽיו׃ ה חס בשמואל ובכתיב[3] . לה[4]

127 קכו 1 שִׁ֥יר הַֽמַּעֲל֗וֹת לִשְׁלֹ֫מֹ֥ה[a] ל

אִם־יְהוָ֤ה ׀ לֹא־יִבְנֶ֬ה בַ֗יִת שָׁ֤וְא ׀ עָמְל֣וּ בוֹנָ֣יו בּ֑וֹ ל ומל

אִם־יְהוָ֥ה לֹֽא־יִשְׁמָר־עִ֝֗יר שָׁ֤וְא ׀ שָׁקַ֬ד שׁוֹמֵֽר׃ י מל[1]

2 שָׁ֤וְא לָכֶ֨ם ׀ מַשְׁכִּ֪ימֵי[a] ק֡וּם מְאַֽחֲרֵי[b]־שֶׁ֗בֶת ב . ב

אֹ֭כְלֵי לֶ֣חֶם הָעֲצָבִ֑ים כֵּ֤ן[c] יִתֵּ֖ן לִֽידִיד֣וֹ[d] שֵׁנָֽא[e]׃ ל . ל כת א[2]

3 הִנֵּ֤ה נַחֲלַ֣ת יְהוָ֣ה בָּנִ֑ים שָׂ֝כָ֗ר פְּרִ֣י הַבָּֽטֶן׃ ל

4 כְּחִצִּ֥ים בְּיַד־גִּבּ֑וֹר כֵּ֝֗ן בְּנֵ֣י הַנְּעוּרִֽים׃ ל

5 אַשְׁרֵ֤י הַגֶּ֗בֶר[a] אֲשֶׁ֤ר מִלֵּ֥א אֶת־אַשְׁפָּת֗וֹ[b] מֵ֫הֶ֥ם ד[3] . ג[4]

לֹא־יֵבֹ֑שׁוּ כִּֽי־יְדַבְּר֖וּ אֶת־אוֹיְבִ֣ים בַּשָּֽׁעַר׃ ד ב חס וב מל[5]

128 קכז 1 שִׁ֗יר הַֽמַּ֫עֲל֥וֹת

אַ֭שְׁרֵי כָּל־יְרֵ֣א יְהוָ֑ה הַ֝הֹלֵ֗ךְ בִּדְרָכָֽיו׃ ל

2 יְגִ֣יעַ כַּ֭פֶּיךָ כִּ֣י[a] תֹאכֵ֑ל אַ֝שְׁרֶ֗יךָ וְט֣וֹב לָֽךְ׃ יז[1] . ב ומל[2] . יז[3]

3 אֶשְׁתְּךָ֤ ׀ כְּגֶ֥פֶן פֹּרִיָּה֮[a] בְּיַרְכְּתֵ֪י בֵ֫יתֶ֥ךָ ל

בָּ֭נֶיךָ כִּשְׁתִלֵ֣י זֵיתִ֑ים סָ֝בִ֗יב לְשֻׁלְחָנֶֽךָ׃ ל וחס

Ps 126 [1]Mm 1854. [2]Mm 3422. [3]Mm 169. [4]Mp sub loco. Ps 127 [1]Mm 3634. [2]Mm 3709. [3]Mm 3257. [4]Mm 3423. [5]Mm 3424. Ps 128 [1]Mm 787. [2]Mm 3425. [3]Mm 1088.

Ps 126,1 [a] l c pc Mss 𝔊 שְׁבוּת; Ms שְׁבִית ‖ [b] 𝔊 *ὡς παρακεκλημένοι* cf Jes 38,16, 𝔖 *'jk hnwn dḥdjn* ut ii qui laetantur, 𝔗 *hjk mr'j'* = כְּחֹלִים ‖ **4** [a] ℭ mlt Mss ut Q, K nonn Mss שְׁבוּ' ‖ **6** [a] 𝔊 pl; prb dl (ex 6b) ‖ [b] prp מֹשֵׁךְ cf [a] ‖ [c] 𝔔𝔊 נושאי ‖ **Ps 127,1** [a] > $𝔊^{SAL}$ ‖ **2** [a] 𝔊 inf = הַשְׁכֵּם? ‖ [b] 𝔊(Hier) *μετά* = אחרי ‖ [c] 2 Mss 𝔊 כִּי ‖ [d] 2 Mss 𝔊𝔖 Hier דָיו– ‖ [e] nonn Mss שֵׁ(י)נָה ‖ **5** [a] > $𝔊^{SL}$ ‖ [b] 𝔊 *τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ* ‖ **Ps 128,2** [a] > 𝔊 (hpgr?) ‖ **3** [a] 𝔔 הפ'.

4 הִנֵּה כִי־ᵃכֵן יְבֹרַךְ גָּבֶר יְרֵא יְהוָה׃ ד ב פת וב קמ[4]

5 יְבָרֶכְךָ יְהוָה מִצִּיּוֹןᵃ

וּרְאֵה בְּטוּב יְרוּשָׁלָ͏ִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ׃ יט[5] ד[6] מנה בליש

6 וּרְאֵה־בָנִים לְבָנֶיךָ שָׁלוֹם עַל־יִשְׂרָאֵל׃ ג ר״פ[7] ס̄יח

129 קכח 1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת

רַבַּת צְרָרוּנִי מִנְּעוּרָי יֹאמַר־נָאᵃ יִשְׂרָאֵל׃ ב

2 רַבַּת צְרָרוּנִי מִנְּעוּרָי גַּםᵃ לֹא־יָכְלוּ לִי׃ ב

3 עַל־גַּבִּי חָרְשׁוּ חֹרְשִׁיםᵃ הֶאֱרִיכוּ לְמַעֲנוֹתָםᵇ׃ למעניתם ק

4 יְהוָה צַדִּיק קִצֵּץ עֲבוֹת רְשָׁעִים׃ ל. ל מל

5 יֵבֹשׁוּ וְיִסֹּגוּ אָחוֹר כֹּל שֹׂנְאֵי צִיּוֹן׃

6 יִהְיוּ כַּחֲצִיר גַּגּוֹתᵃ ᵇשֶׁקַּדְמַת שָׁלַףᵇ יָבֵשׁᶜ׃ ד[1] ול בסיפ. ל

7 שֶׁלֹּא מִלֵּא כַפּוֹ קוֹצֵר וְחִצְנוֹ מְעַמֵּר׃ ל. ל. ל

8 וְלֹא אָמְרוּ ׀ הָעֹבְרִים בִּרְכַּת־יְהוָה אֲלֵיכֶםᵃ יד[2] ר״פ בכתיב ה מנה בתלים וכל ד״ה דכות ב מ ב. ד[3]

בֵּרַכְנוּ אֶתְכֶם בְּשֵׁם יְהוָה׃

130 קטכᵃ 1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת ל בטע

מִמַּעֲמַקִּים קְרָאתִיךָ יְהוָה׃ 2 אֲדֹנָיᵃ שִׁמְעָה בְקוֹלִי

תִּהְיֶינָה אָזְנֶיךָ קַשֻּׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָי׃ ג מל בליש וחד מן ב בכתיב חצי הכתובים

3 אִם־עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר־יָהּᵃ אֲדֹנָיᵇ מִי יַעֲמֹד׃ ו מל[1]

4 כִּי־עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵאᵃ׃ ל. ל

5 קִוִּיתִי יְהוָה קִוְּתָה נַפְשִׁי וְלִדְבָרוֹᵃ הוֹחָלְתִּיᵇ׃ ל

6 נַפְשִׁי לַאדֹנָיᵃ ᵇמִשֹּׁמְרִים לַבֹּקֶרᵇ ᶜשֹׁמְרִים לַבֹּקֶרᶜ׃ ז כת א[2]. ל

7 יַחֵלᵃ יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה כִּי־עִם־יְהוָה הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת׃ ה[3]. ב. ג ב מל וחד חס[4]

[4]Mm 1744. [5]Mm 335. [6]Mm 3242. [7]Mm 548. **Ps 129** [1]Mp sub loco. [2]Mm 3249. [3]Mm 1371. **Ps 130** [1]Mm 3973. [2]Mm 2305. [3]Mm 1008. [4]Mm 424.

4 ᵃ > pc Mss 𝔊𝔖 Hier ‖ **5** ᵃ frt vb exc ‖ **Ps 129,1** ᵃ cf 2,2ᵇ ‖ **2** ᵃ cf 2,2ᵇ ‖ **3** ᵃ 𝔊 *οἱ ἁμαρτωλοί* = הָרְשָׁעִים ‖ ᵇ ℭ mlt Mss ut Q, l c K לְמַעֲנוֹ׳; 𝔊 *τὴν ἀνομίαν αὐτῶν* = לַעֲוֹנוֹתָם? 𝔖 *mwkkhwn* = לְעַנֹּתָם ‖ **6** ᵃ mlt Mss גנות ‖ ᵇ⁻ᵇ prp שֶׁקָּדִם תִּשָּׁדֵף ‖ ᶜ frt dl ‖ **8** ᵃ mlt Mss עֲלֵיכם ‖ **Ps 130** ᵃ sic L pro קכט ‖ **2** ᵃ mlt Mss יהוה, > 𝔖 ‖ **3** ᵃ > Ms 𝔖𝔏𝔄 ‖ ᵇ ℭ mlt Mss יהוה; > Sa ‖ **4** ᵃ 𝔊θ′ *τοῦ νόμου σου* = תּוֹרָתְךָ cf σ′ ‖ **5** ᵃ Ms ־רָיו, 2 Mss (𝔊) ־רְךָ; 𝔊𝔖 om cop ‖ ᵇ 𝔊 3 f sg (cj c 6) ‖ **6** ᵃ ℭ mlt Mss ליהוה ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊(𝔖 Hier) *ἀπὸ φυλακῆς πρωίας* = מֵאַשְׁמֹרֶת הַבּ׳; 𝔊 + *μέχρι νυκτός* ‖ ᶜ⁻ᶜ 𝔊 *ἀπὸ φυλακῆς πρωίας*, 𝔖 *wʿdmʾ lmṭrtʾ dṣprʾ* = Hier *usque ad vigiliam matutinam*; dl (dttg)? ‖ **7** ᵃ 𝔊 *ἐλπισάτω* = יְיַ׳?

8 וְה֗וּא יִפְדֶּ֥ה אֶת־יִשְׂרָאֵ֑ל מִ֝כֹּ֗ל עֲוֺנֹתָֽיו׃ לג ר״פ

131 קל 1 שִׁ֥יר הַֽמַּעֲל֗וֹת לְדָ֫וִ֥ד[a] ד

יְהוָ֤ה׀ לֹא־גָבַ֣הּ לִ֭בִּי וְלֹא־רָמ֣וּ עֵינַ֑י לד פסוק לא ולא ולא[1]. ה[2]

וְלֹֽא־הִלַּ֓כְתִּי׀ בִּגְדֹל֖וֹת וּבְנִפְלָא֣וֹת מִמֶּֽנִּי׃ ג חד קמ וב פת[3]

2 אִם־לֹ֤א שִׁוִּ֨יתִי׀ וְדוֹמַ֗מְתִּי[a] נַ֫פְשִׁ֥י ח[4] ר״פ וכל איוב דכות ב מ ב . ל ומל

כְּ֭גָמֻל עֲלֵ֣י אִמּ֑וֹ [b]כַּגָּמֻ֖ל עָלַ֣י[b] נַפְשִֽׁי׃ ל

3 יַחֵ֣ל יִ֭שְׂרָאֵל אֶל־יְהוָ֑ה מֵ֝עַתָּ֗ה וְעַד־עוֹלָֽם׃ ה[5]. יב[6]

132 קלא 1 שִׁ֗יר הַֽמַּ֫עֲל֥וֹת

זְכוֹר־יְהוָ֥ה לְדָוִ֑ד אֵ֝ת[a] כָּל־עֻנּוֹתֽוֹ[b]׃ ל מל . ל וכת כן

2 אֲשֶׁ֣ר נִ֭שְׁבַּע לַיהוָ֑ה נָ֝דַ֗ר לַאֲבִ֥יר יַעֲקֹֽב׃

3 אִם־אָ֭בֹא בְּאֹ֣הֶל בֵּיתִ֑י אִם־אֶ֝עֱלֶ֗ה עַל־עֶ֥רֶשׂ יְצוּעָֽי׃ יב ר״פ אם אם[1]. ה חס

4 אִם־אֶתֵּ֣ן שְׁנָ֣ת[a] לְעֵינָ֑י לְֽעַפְעַפַּ֥י תְּנוּמָֽה׃ ה בשינה[2]

5 עַד־אֶמְצָ֣א מָ֭קוֹם לַיהוָ֑ה מִ֝שְׁכָּנ֗וֹת לַאֲבִ֥יר יַעֲקֹֽב׃

6 הִנֵּֽה־שְׁמַעֲנ֥וּהָ[a] בְאֶפְרָ֑תָה מְ֝צָאנ֗וּהָ[a] בִּשְׂדֵי[b]־יָֽעַר[c]׃ ל . ל . ו[3] כת י וכל רות דכות ב מ ב

7 נָב֥וֹאָה לְמִשְׁכְּנוֹתָ֑יו נִ֝שְׁתַּחֲוֶ֗ה לַהֲדֹ֥ם רַגְלָֽיו׃ ג ב מל וחד חס[4]. ב חד כיל וחד חס

8 קוּמָ֣ה יְ֭הוָה לִמְנוּחָתֶ֑ךָ[a] אַ֝תָּ֗ה וַאֲר֥וֹן עֻזֶּֽךָ׃

9 כֹּהֲנֶ֥יךָ יִלְבְּשׁוּ־צֶ֑דֶק[a] וַחֲסִידֶ֥יךָ[b] יְרַנֵּֽנוּ[c]׃

10 בַּ֭עֲבוּר דָּוִ֣ד עַבְדֶּ֑ךָ אַל־[a]תָּ֝שֵׁ֗ב פְּנֵ֣י מְשִׁיחֶֽךָ׃ ד[5]

11 נִֽשְׁבַּע־יְהוָ֨ה׀ לְדָוִ֡ד אֱמֶת֮ לֹא־יָשׁ֪וּב מִ֫מֶּ֥נָּה

מִפְּרִ֥י[a] בִטְנְךָ֑ אָ֝שִׁ֗ית לְכִסֵּא־לָֽךְ׃ ו[6]

12 אִֽם־יִשְׁמְר֬וּ בָנֶ֨יךָ׀ בְּרִיתִ֗י וְעֵדֹתִ֥י ז֗וֹ[a] אֲלַ֫מְּדֵ֥ם ל[7] ב[8] מנה כת כן

גַּם־בְּנֵיהֶ֥ם עֲדֵי־עַ֑ד יֵ֝שְׁב֗וּ לְכִסֵּא־לָֽךְ׃ כ[9]. ו[6]

Ps 131 [1]Mm 771. [2]Mm 2900. [3]Mm 3266. [4]Mm 3185. [5]Mm 1008. [6]Mm 2487. Ps 132 [1]Mm 519. [2]Mm 2756. [3]Mm 2329. [4]Mm 2079. [5]Mm 163. [6]Mm 2768. [7]Mm 2963. [8]Mm 3426. [9]Mm 534.

Ps 131,1 [a] > $\mathfrak{G}^L$ ‖ **2** [a] nonn Mss $\mathfrak{G}$ ורו' ‖ [b—b] prp תִּגְמֹל עָלַי vel תִּגָּמֵל עָלַי ‖ **Ps 132,1** [a] cf 2,2[b] ‖ [b] $\mathfrak{G}$($\mathfrak{S}$) *τῆς πραΰτητος αὐτοῦ* = עַנְוָתוֹ ‖ **4** [a] mlt Mss שְׁנַת, l frt שֵׁנָה = שְׁנָת cf Vrs ‖ **6** [a] Hier suff m ‖ [b] $\mathfrak{C}$ mlt Mss α′σ′ε′ Hier בשדה ‖ [c] > $\mathfrak{S}$ ‖ **8** [a] 2 Ch 6,41 לְנוּחֶךָ ‖ **9** [a] 2 Ch 6,41 תְשׁוּעָה cf 16 ‖ [b] pc Mss + רַנֵּן ut 16 ‖ [c] 2 Ch 6,41 יִשְׂמְחוּ בַטּוֹב ‖ **10** [a] 2 Ch 6,42 pr יהוה אֱלֹהִים ‖ **11** [a] frt vb exc, prp מֶלֶךְ מפרי (cf $\mathfrak{T}$) vel מְלָכִים מ' vel בָּנִים מ' (cf 12) ‖ **12** [a] $\mathfrak{C}$ Ms זֶה.

13 כִּֽי־בָחַ֣ר יְהוָ֣ה בְּצִיּ֑וֹן אִ֝וָּ֗הּ לְמוֹשָׁ֥ב לֽוֹ׃ ל . ב[10]
14 זֹאת־מְנוּחָתִ֥י עֲדֵי־עַ֑ד פֹּ֥ה אֵ֝שֵׁ֗ב כִּ֣י אִוִּתִֽיהָ׃ ל וחס
15 צֵ֭ידָהּ בָּרֵ֣ךְ אֲבָרֵ֑ךְ אֶ֝בְיוֹנֶ֗יהָ[a] אַשְׂבִּ֥יעַֽ לָֽחֶם׃ ל
16 וְ֭כֹהֲנֶיהָ[a] אַלְבִּ֣ישׁ יֶ֑שַׁע וַ֝חֲסִידֶ֗יהָ רַנֵּ֥ן יְרַנֵּֽנוּ׃ ב . ה[11] . ל
17 שָׁ֤ם אַצְמִ֣יחַ קֶ֣רֶן לְדָוִ֑ד עָרַ֥כְתִּי נֵ֝֗ר לִמְשִׁיחִֽי׃ ג . ל
18 א֭וֹיְבָיו אַלְבִּ֣ישׁ בֹּ֑שֶׁת וְ֝עָלָ֗יו יָצִ֥יץ נִזְרֽוֹ[a]׃ ה מל . ז

133 קלג 1 שִׁ֥יר הַֽמַּעֲל֗וֹת לְדָ֫וִ֥ד[a] ד
הִנֵּ֣ה מַה־טּ֭וֹב וּמַה־נָּעִ֑ים שֶׁ֖בֶת אַחִ֣ים גַּם־יָֽחַד׃
2 כַּשֶּׁ֤מֶן הַטּ֙וֹב ׀ עַל־הָרֹ֗אשׁ יֹרֵ֗ד[a] עַֽל־הַזָּקָ֥ן ב . לז . ג[1]
זְקַֽן־אַהֲרֹ֑ן[b] שֶׁ֝יֹּרֵ֗ד עַל־פִּ֥י מִדּוֹתָֽיו[b]׃ ב[2] . ב וחס
3 כְּטַל־חֶרְמ֗וֹן שֶׁיֹּרֵד֮ עַל־הַרְרֵ֪י צִ֫יּ֥וֹן[a] ב . ב וחס
כִּ֤י שָׁ֨ם ׀ צִוָּ֣ה יְ֭הוָה אֶת־הַבְּרָכָ֑ה חַ֝יִּ֗ים[b] עַד־הָעוֹלָֽם׃ ב בטע . ד

134 קלג 1 שִׁ֗יר הַֽמַּ֫עֲל֥וֹת
הִנֵּ֤ה ׀ בָּרְכ֣וּ אֶת־יְ֭הוָה כָּל־עַבְדֵ֣י יְהוָ֑ה
הָעֹמְדִ֥ים בְּבֵית־יְ֝הוָ֗ה[a] בַּלֵּילֽוֹת[b]׃ לט . ד[1]
2 שְׂאֽוּ־יְדֵכֶ֥ם קֹ֑דֶשׁ וּ֝בָרְכוּ[a] אֶת־יְהוָֽה׃ יא ר״פ[2] . ל חס . ב[3]
3 יְבָרֶכְךָ֣ יְ֭הוָה מִצִּיּ֑וֹן עֹ֝שֵׂ֗ה שָׁמַ֥יִם וָאָֽרֶץ׃

135 קלד 1 הַ֥לְלוּ יָ֨הּ ׀ יא ר״פ
הַ֭לְלוּ אֶת־שֵׁ֣ם יְהוָ֑ה הַ֝לְל֗וּ[a] עַבְדֵ֥י[b] יְהוָֽה׃
2 שֶׁ֣עֹמְדִים בְּבֵ֣ית יְהוָ֑ה בְּ֝חַצְר֗וֹת בֵּ֣ית אֱלֹהֵֽינוּ׃ ל . לט
3 הַֽלְלוּ־יָ֭הּ כִּי־ט֣וֹב יְהוָ֑ה[a] זַמְּר֥וּ לִ֝שְׁמ֗וֹ כִּ֣י נָעִֽים׃ יא ר״פ ול בטע[1]
4 כִּֽי־יַ֭עֲקֹב בָּחַ֣ר ל֣וֹ יָ֑הּ יִ֝שְׂרָאֵ֗ל לִסְגֻלָּתֽוֹ׃
5 כִּ֤י אֲנִ֣י יָ֭דַעְתִּי כִּֽי־גָד֣וֹל יְהוָ֑ה וַ֝אֲדֹנֵ֗ינוּ מִכָּל[a]־אֱלֹהִֽים׃ גה בטע ר״פ בסיפ . ט פת ב[2] מנה בליש

[10]Mm 2992. [11]Mm 2378. **Ps 133** [1]Mm 733. [2]Gn 24,2. **Ps 134** [1]Mm 3674. [2]Mp sub loco. [3]Mm 1832. **Ps 135** [1]Mp sub loco. [2]Mm 1866.

15 [a] nonn Mss 𝔖𝔗 וְאֶ׳ ‖ **16** [a] pc Mss 𝔊𝔖 כֹּ׳ ‖ **18** [a] 𝔊𝔖 suff 1 sg ‖ **Ps 133,1** [a] > 2 Mss 𝔊[L]ℜ𝔗 ‖ **2** [a] Ms הַיֹּ׳; l prb שֶׁיֹּ׳ ut 2b.3 (שׁ hpgr) ‖ [b–b] frt dl ‖ **3** [a] prp עִיּוֹן vel צִיָּה vel צַלְמוֹן ‖ [b] Ms 𝔊𝔖 וְחַ׳ ‖ **Ps 134,1** [a] 𝔊 + ἐν αὐλαῖς οἴκου θεοῦ ἡμῶν, ex 135,2 ‖ [b] 𝔊 cj c 2 ‖ **2** [a] cf 2,2[b] ‖ **Ps 135,1** [a] cf 2,2[b] ‖ [b] 𝔊 vocativus cf 113,1[a] ‖ **3** [a] > 𝔏[G]𝔖 ‖ **5** [a] 𝔗 *'l kl.*

6 כֹּל אֲשֶׁר־חָפֵץ יְהוָה עָשָׂה בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ
בַּיַּמִּים וְכָל[a]־תְּהוֹמוֹת׃ ‏[רוּחַ[b] מֵאוֹצְרוֹתָיו׃ ה[3]. ד מל ‏[ל ומל
7 מַעֲלֶה נְשִׂאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה מֽוֹצֵא[a]־ ח[4]. ד[5] חס בנ״ך וכל אורית דכות ב מ ד וחד מן ד מילין לשון ענן
8 שֶׁהִכָּה בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם מֵאָדָם עַד[a]־בְּהֵמָה׃ ‏[עֲבָדָיו׃ ג[6]
9 שָׁלַח ׀ אוֹתֹת וּמֹפְתִים [a]בְּתוֹכֵכִי מִצְרָיִם[a] בְּפַרְעֹה וּבְכָל־ ב כת כן[7]
10 שֶׁהִכָּה גּוֹיִם רַבִּים וְהָרַג מְלָכִים עֲצוּמִים׃ ‏[כְּנָעַן׃
11 לְסִיחוֹן ׀ מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן וּלְכֹל מַמְלְכוֹת ל
12 וְנָתַן אַרְצָם נַחֲלָה נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ׃
13 יְהוָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְהוָה זִכְרְךָ לְדֹר־וָדֹר׃
14 כִּי־יָדִין יְהוָה עַמּוֹ וְעַל־עֲבָדָיו יִתְנֶחָם׃ ג[8]
15 עֲצַבֵּי הַגּוֹיִם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה[a] יְדֵי אָדָם׃
16 פֶּה־לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ׃ ב בסיפ[7]. כה
17 אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יַאֲזִינוּ[a] אַף אֵין־יֶשׁ[b]־רוּחַ בְּפִיהֶם׃
18 כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל[a] אֲשֶׁר־בֹּטֵחַ בָּהֶם׃ ג ומל[9]. ד חס בסיפ
19 בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה בֵּית אַהֲרֹן בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה׃ כ[10] וכל ירמיה ויחזק דכות ב מ ח
20 בֵּית הַלֵּוִי בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה יִרְאֵי יְהוָה בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה׃
21 בָּרוּךְ יְהוָה ׀ מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָםִ ח[11] קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ א
[a]הַלְלוּ־יָהּ[a]׃ יג ס״פ

136 קלה 1 הוֹדוּ לַיהוָה כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ אילן כו פסוק כנגד
2 הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
3 הוֹדוּ לַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים כִּי לְעֹלָם חַסְדּוֹ׃ ט פת ב מנה בליש . ט פת בליש
4 לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת[a] לְבַדּוֹ[b] כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
5 לְעֹשֵׂה הַשָּׁמַיִם בִּתְבוּנָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
6 לְרֹקַע הָאָרֶץ עַל־הַמָּיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ל וחס

[3] Mm 720. [4] Mm 2726. [5] Mm 1367. [6] Mm 849. [7] Mp sub loco. [8] Mm 2675. [9] Mm 3427. [10] Mm 953. [11] Mm 2491.

6 [a] mlt Mss 𝔊𝔖 וּבְכָל ‖ 7 [a] pro מוֹצִיא; 2 Mss וּמ׳, Jer 10,13 51,16 וַיּוֹצֵא ‖ [b] cf 2,2[b] ‖ 8 [a] mlt Mss 𝔖 וְעַד ‖ 9 [a–a] prb dl ‖ 15 [a] pc Mss 𝔊 מעשׂי ‖ 17 [a] Ms et 115,6 יִשְׁמָעוּ ‖ [b] prb dl ‖ 18 [a] nonn Mss 𝔊θ′𝔖 וְכֹל ‖ 21 [a–a] 𝔊 cj c sq ‖ Ps 136,4 [a] > 𝔊[2017] Sa𝔏[p] ‖ [b] > Ms.

7 לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
8 אֶת־הַשֶּׁמֶשׁ לְמֶמְשֶׁלֶת בַּיּוֹם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ג̇[1]
9 אֶת־הַיָּרֵחַ וְכוֹכָבִים[a] לְמֶמְשְׁלוֹת[b] בַּלָּיְלָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ל̇[2]. ל̇. ל̇ ומל
10 לְמַכֵּה מִצְרַיִם בִּבְכוֹרֵיהֶם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ל̇ ומל
11 וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ יב̇ מל[3]
12 בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
13 לְגֹזֵר יַם־סוּף לִגְזָרִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ל̇ וחס
14 וְהֶעֱבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
15 וְנִעֵר פַּרְעֹה וְחֵילוֹ[a] [b]בְיַם־סוּף[b] כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ל̇[4]
16 לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
17 לְמַכֵּה מְלָכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
18 וַיַּהֲרֹג מְלָכִים אַדִּירִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ל̇
19 לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
20 וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
21 וְנָתַן אַרְצָם לְנַחֲלָה[a] כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ל̇. ה̇[5]
22 נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ל̇
23 שֶׁבְּשִׁפְלֵנוּ[a] זָכַר לָנוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ל̇
24 וַיִּפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ל̇
25 נֹתֵן לֶחֶם לְכָל־בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ו̇[6]
26 הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמָיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ל̇

137 קלז 1 עַל[a] נַהֲרוֹת ׀ בָּבֶל שָׁם יָשַׁבְנוּ גַּם־בָּכִינוּ בְּזָכְרֵנוּ אֶת־צִיּוֹן׃ ג̇[1]. ל̇
2 עַל־עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ תָּלִינוּ כִּנֹּרוֹתֵינוּ׃ ל̇
3 כִּי שָׁם שְׁאֵלוּנוּ שׁוֹבֵינוּ דִּבְרֵי־שִׁיר וְתוֹלָלֵינוּ[a] שִׂמְחָה נ̇ה בטע ר״פ בסיפ̇. ל̇ וכת̇ כן. ל̇. ל̇
שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר[b] צִיּוֹן׃
4 אֵיךְ נָשִׁיר אֶת־שִׁיר־יְהוָה עַל אַדְמַת נֵכָר׃

Ps 136 [1]Mm 3428. [2]Mm 1072. [3]Mm 2194. [4]ותר וינער Ex 14,27. [5]Mm 943. [6]Mm 927. **Ps 137** [1]Mm 3321.

9 [a] prb dl ‖ [b] nonn Mss Vrs שֶׁלֶת– ‖ **15** [a] frt dl m cs cf [b–b] ‖ [b–b] frt dl m cs cf [a] ‖ **21** [a] nonn Mss 'נ ut 135,12 ‖ **23** [a] 𝔗 om שׁ ‖ **Ps 137,1** [a] 𝔊 pr *τῷ Δαυιδ* ‖ **3** [a] 𝔊(𝔖) *καὶ οἱ ἀπαγαγόντες ἡμᾶς* = וּמוֹלִיכֵינוּ? σ' *καὶ οἱ καταλαζονευόμενοι ἡμῶν*, Hier *et qui adfligebant nos*, 𝔗 *wbzwzn'* = וְשֹׁלְלֵינוּ; l prb 𝔐 (a ילל) ‖ [b] Vrs pl.

5 אִם־אֶשְׁכָּחֵ֥ךְ יְרוּשָׁלִָ֗ם תִּשְׁכַּ֥ח[a] יְמִינִֽי׃ — ב . ח[2] קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ א
6 תִּדְבַּ֥ק־לְשׁוֹנִ֨י ׀ לְחִכִּי֮ אִם־לֹ֪א אֶ֫זְכְּרֵ֥כִי — ל
אִם־לֹ֣א אַ֭עֲלֶה אֶת־יְרוּשָׁלִַ֑ם עַ֝֗ל רֹ֣אשׁ שִׂמְחָתִֽי׃ — ח פת[3] . ל פת[2] . קנ[4]
7 זְכֹ֤ר יְהוָ֨ה ׀ לִבְנֵ֬י אֱד֗וֹם אֵת֮ י֤וֹם יְֽרוּשָׁ֫לִָ֥ם — ח[2] קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ א
הָ֭אֹ֣מְרִים עָ֤רוּ ׀ עָ֑רוּ עַ֝֗ד הַיְס֥וֹד בָּֽהּ׃ [שֶׁגָּמַ֥לְתְּ לָֽנוּ[b]׃ — ל . ב
8 בַּת־בָּבֶ֗ל הַשְּׁד֫וּדָ֥ה[a] אַשְׁרֵ֥י שֶׁיְשַׁלֶּם־לָ֑ךְ [b]אֶת־גְּ֝מוּלֵ֗ךְ — ל . ל
9 אַשְׁרֵ֤י ׀ שֶׁיֹּאחֵ֓ז וְנִפֵּ֬ץ אֶֽת־עֹ֝לָלַ֗יִךְ אֶל־הַסָּֽלַע׃ — ב חד מל וחד חס מן ט פשטין פת ס״פ בסיפ

138 קלו 1 לְדָוִ֨ד[a] ׀ — ז בטע[1]
אוֹדְךָ֥[b] בְכָל־לִבִּ֑י[c] נֶ֖גֶד[d] אֱלֹהִ֣ים אֲזַמְּרֶֽךָּ׃ — ל
2 אֶשְׁתַּחֲוֶ֨ה אֶל־הֵיכַ֪ל קָדְשְׁךָ֮ [[a]כָּל־שִׁ֝מְךָ֗ אִמְרָתֶֽךָ[a]׃ — יב וחס
וְא֥וֹדֶה אֶת־שְׁמֶ֗ךָ עַל־חַסְדְּךָ֥ וְעַל־אֲמִתֶּ֑ךָ כִּֽי־הִגְדַּ֥לְתָּ עַל־
3 בְּי֣וֹם קָ֭רָאתִי וַֽתַּעֲנֵ֑נִי תַּרְהִבֵ֖נִי[a] בְנַפְשִׁ֣י עֹֽז׃ — ל
4 יוֹד֣וּךָ יְ֭הוָה כָּל־מַלְכֵי־אָ֑רֶץ כִּ֥י שָׁ֝מְע֗וּ אִמְרֵי־פִֽיךָ׃
5 וְ֭יָשִׁירוּ בְּדַרְכֵ֣י יְהוָ֑ה כִּ֥י גָ֝ד֗וֹל כְּב֣וֹד יְהוָֽה׃ — ל
6 כִּי־רָ֣ם יְ֭הוָה וְשָׁפָ֣ל יִרְאֶ֑ה וְ֝גָבֹ֗הַּ מִמֶּרְחָ֥ק יְיֵדָֽע[a]׃ — ל . ל
7 אִם־אֵלֵ֤ךְ ׀ בְּקֶ֬רֶב צָרָ֗ה תְּחַ֫יֵּ֥נִי[a] עַ֤ל אַ֣ף[ab] אֹ֭יְבַי
תִּשְׁלַ֣ח יָדֶ֑ךָ[c] וְ֝תוֹשִׁיעֵ֗נִי יְמִינֶֽךָ׃ [תֶּֽרֶף׃ — ה חס בסיפ[2]
8 יְהוָה֮ יִגְמֹ֪ר בַּ֫עֲדִ֥י יְ֭הוָה חַסְדְּךָ֣ לְעוֹלָ֑ם מַעֲשֵׂ֖י[a] יָדֶ֣יךָ אַל־ — יא כת ל[3] . ג[4]

139 קלז 1 לַמְנַצֵּ֗חַ לְדָוִ֥ד מִזְמ֑וֹר [לְ֝רֵעִ֗י[a] מֵרָחֽוֹק׃ — ד
יְהוָ֣ה חֲ֝קַרְתַּ֗נִי וַתֵּדָֽע׃ 2 אַתָּ֣ה יָ֭דַעְתָּ שִׁבְתִּ֣י וְקוּמִ֑י בַּ֥נְתָּה — ל . ל . יג ר״פ בסיפ . ב מלרע[1]
3 אָרְחִ֣י וְרִבְעִ֣י זֵרִ֑יתָ וְֽכָל־דְּרָכַ֥י הִסְכַּֽנְתָּה׃ — ל . ל ומל
4 כִּ֤י אֵ֣ין מִ֭לָּה בִּלְשׁוֹנִ֑י הֵ֥ן יְ֝הוָ֗ה יָדַ֥עְתָּ כֻלָּֽהּ׃ — נה בטע ר״פ בסיפ
5 [a]אָח֣וֹר וָקֶ֣דֶם[a] צַרְתָּ֑נִי וַתָּ֖שֶׁת עָלַ֣י כַּפֶּֽכָה׃ — ב[2] מילין כת ה ס״ת ול בליש

[2]Mm 2491. [3]Mm 389. [4]Mp sub loco. **Ps 138** [1]Mm 3429. [2]Mm 477. [3]Mm 2706. [4]Mm 3578. **Ps 139** [1]Mp sub loco. [2]Mm 964.

5 [a] 𝔊 *ἐπιλησθείη* = תִּשָּׁכַח; 𝔖 + suff 1 sg, 𝔗 1 sg; prp תִּכְחַשׁ vel תְּכַחֵשׁ ‖ **8** [a] σ′(𝔖𝔗) *ἡ λῃστρίς*, l frt הַשּׁוֹדְדָה ‖ [b–b] gl, dl ‖ **Ps 138,1** [a] > pc Mss α′ Sexta ‖ [b] nonn Mss Vrs + יהוה ‖ [c] 𝔊 + *ὅτι ἤκουσας τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου* = כִּי שָׁמַעְתָּ אִמְרֵי פִי ‖ [d] 𝔊𝔖 pr cop ‖ **2** [a–a] l prb כל א׳ (שׁמך ex 2aβ); prp כָּל־שָׁמֶיךָ שִׁמְךָ וְא׳ ‖ **3** [a] 𝔊 *πολυωρήσεις με*, 𝔗 *multiplicabis me* (> 𝔗[P]) cf 𝔖, l frt תַּרְבֵּנִי; α′ (Hier) *πλατυνεῖς* = תרחבני? ‖ **6** [a] pro יֵדָע ‖ **7** [a–a] nonn Mss invers ‖ [b] > 2 Mss ‖ [c] mlt Mss ידיך ‖ **8** [a] prb l c mlt Mss 𝔖 מעשׂה; pc Mss 𝔖 pr cop ‖ **Ps 139,2** [a] nonn Mss לְדֵעִי cf 𝔊𝔖 ‖ **5** [a–a] 𝔊α′σ′𝔖 cj c 4.

6 פְּלִאָיהᵃ דַעַתᵇ מִמֶּנִּי נִשְׂגְּבָה לֹא־אוּכַל לָהּ׃ — פליאה ק
7 אָנָה אֵלֵךְ מֵרוּחֶךָ וְאָנָה מִפָּנֶיךָ אֶבְרָח׃ — ב בטע מלרע[3]
8 אִם־אֶסַּק שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה וְאַצִּיעָה שְּׁאוֹל הִנֶּךָּ׃ — ל . ל
9 אֶשָּׂא כַנְפֵי־ᵃשָׁחַרᵇ אֶשְׁכְּנָהᶜ בְּאַחֲרִית יָם׃ — כג . ו בכתיב
10 גַּם־שָׁם יָדְךָ תַנְחֵנִיᵃ וְתֹאחֲזֵנִי יְמִינֶךָ׃ — ל
11 וָאֹמַרᵃ אַךְ־חֹשֶׁךְ יְשׁוּפֵנִיᵇ וְלַיְלָה אוֹרᶜ בַּעֲדֵנִי׃ [כָּאוֹרָהᵃ׃ — ב . ו[4]
12 גַּם־חֹשֶׁךְ לֹא־יַחְשִׁיךְ מִמֶּךָּ וְלַיְלָה כַּיּוֹם יָאִיר ᵃכַּחֲשֵׁיכָה — ב חד חס וחד מל[5] . ו[4] . ל ומל
13 כִּי־אַתָּה קָנִיתָ כִלְיֹתָי תְּסֻכֵּנִי בְּבֶטֶןᵃ אִמִּי׃ [יֹדַעַת מְאֹד׃ — ג חס . ב[6] ג[7]]
14 אוֹדְךָ עַל כִּי נוֹרָאוֹת נִפְלֵיתִיᵃ ᵇנִפְלָאִים מַעֲשֶׂיךָᵇ וְנַפְשִׁי — ל . ל . ה
15 לֹא־נִכְחַד עָצְמִי מִמֶּךָּ אֲשֶׁר־ᵃעֻשֵּׂיתִיᵇ בַסֵּתֶר רֻקַּמְתִּיᶜ — ל . ל . ל
[בְּתַחְתִּיּוֹת אָרֶץ׃ — ל[8]
16 ᵃגָּלְמִיᵇ ׀ רָאוּ עֵינֶיךָᵃ וְעַל־סִפְרְךָ כֻּלָּםᶜ יִכָּתֵבוּᵈ — ד . ל
יָמִיםᵉ יֻצָּרוּ וְלֹאᶠ אֶחָד בָּהֶםᵍ׃ — ל . ולו חד מן יז[9] כת כן ק בליש . ב[10]
17 וְלִי מַה־יָּקְרוּ רֵעֶיךָ אֵל מֶהᵃ עָצְמוּᵇ רָאשֵׁיהֶם׃ — ח[11] . ג[12]
18 אֶסְפְּרֵם מֵחוֹל יִרְבּוּן הֱקִיצֹתִיᵃ וְעוֹדִי עִמָּךְ׃ — ג
19 אִם־תִּקְטֹל אֱלוֹהַּ ׀ רָשָׁע וְאַנְשֵׁיᵃ דָמִים סוּרוּᵇ מֶנִּיᶜ׃ — ל . יח[13] . ל
20 אֲשֶׁר יֹאמְרֻךָᵃ לִמְזִמָּה נָשֻׂאᵇ לַשָּׁוְא עָרֶיךָᶜ׃ — ג[14] חס א ול בליש . ב חד חס וחד מל[5] . ח לשון שנאה
21 הֲלוֹא־מְשַׂנְאֶיךָ יְהוָהᵃ ׀ אֶשְׂנָא וּבִתְקוֹמְמֶיךָᵇ אֶתְקוֹטָט׃ — ט מל בכתיב[15] . ב . ל . ל
22 תַּכְלִית שִׂנְאָה שְׂנֵאתִים לְאוֹיְבִים הָיוּ לִי׃ — ד ב חס וב מל[16]
23 חָקְרֵנִי אֵל וְדַע לְבָבִי בְּחָנֵנִי וְדַע שַׂרְעַפָּי׃ — ל[6] . ג . ב חד פת וחד קמ[17]

[3] Mm 1050. [4] Mm 3230. [5] Mm 2532. [6] Mp sub loco. [7] Mm 3430. [8] וחד בתחתיות הארץ Ps 63,10. [9] Mm 1795. [10] Mm 3431. [11] Mm 1485. [12] Mm 2897. [13] Mm 2952. [14] Mm 3901 contra textum. [15] Mm 3664. [16] Mm 3424. [17] Mm 3358.

6 ᵃ mlt Mss ut Q,K פְּלִאָיָה ‖ ᵇ 𝔊 + suff 2 sg; l prb הַדַּ׳ ‖ **9** ᵃ 𝔊(𝔖) τὰς πτέρυγάς μου = כְּנָפַי ‖ ᵇ 𝔖 *'jk dnšr'* = כַּנֶּשֶׁר ‖ ᶜ pc Mss 𝔊𝔖 וְאֶ׳ ‖ **10** ᵃ prp תִּקָּחֵנִי ‖ **11** ᵃ prp וְאֹמַר ‖ ᵇ σ´(Hier) ἐπισκεπάσει με, l prb יְשׂוּכֵּנִי (a שׂכך = סכך) ‖ ᶜ 𝔗 *qbjl* = חֹשֶׁךְ ‖ **12** ᵃ⁻ᵃ gl ‖ **13** ᵃ 𝔊(𝔖) ἐκ γαστρός = מִבֶּ׳ ‖ **14** ᵃ 𝔊*𝔖 Hier 2 sg, l frt תָּ– ‖ ᵇ⁻ᵇ gl? ‖ **15** ᵃ prp כְּאֲ׳ (כ hpgr) ‖ ᵇ 𝔊(𝔖) ἐποίησας = עָשִׂיתָ ‖ ᶜ 𝔊 καὶ ἡ ὑπόστασίς μου = וְקָמָתִי? ‖ **16** ᵃ⁻ᵃ frt dl et huc tr יָמַי יֻצָּרוּ sec 16aγ ‖ ᵇ prp גְּמֻלַי cf 𝔖 ‖ ᶜ prp כָּל־יוֹם ‖ ᵈ prp –ב ‖ ᵉ prp כָּל־יָמַי ‖ ᶠ pc Mss ut Q ‖ ᵍ pc Mss מֵהֶם ‖ **17** ᵃ pc Mss וּמָה ‖ ᵇ cf 2,2ᵇ ‖ **18** ᵃ l prb הֲקִצּוֹתִי (a קצץ) cf pc Mss ‖ **19** ᵃ 𝔊σ´Hier om cop ‖ ᵇ pc Mss סָרוּ; l frt יָסֻ׳ cf 𝔖𝔗 ‖ ᶜ pc Mss מִמֶּנִּי; frt dl ‖ **20** ᵃ ε´ παρεπίκρανάν σε, l יַמְרֻךָ ‖ ᵇ l frt וְנָשְׂאוּ cf Vrs ‖ ᶜ prb l c mlt Mss עדיך; prp עָלֶיךָ ‖ **21** ᵃ > pc Mss ‖ ᵇ pc Mss וּבְמִתְק׳ (2 Mss וּמִתְק׳), prp וּבְמִתְקוֹטְטֶיךָ.

24 וּרְאֵה אִם־דֶּרֶךְ־עֹצֶב[a] בִּי וּנְחֵנִי בְּדֶרֶךְ עוֹלָם׃ ג ר״פ[18]

140 קלט 1 לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד׃ י ר״פ
2 חַלְּצֵנִי יְהוָה מֵאָדָם רָע מֵאִישׁ[a] חֲמָסִים תִּנְצְרֵנִי׃ ד[1]
3 אֲשֶׁר חָשְׁבוּ רָעוֹת בְּלֵב כָּל־יוֹם[a] יָגוּרוּ[b] מִלְחָמוֹת׃ ל
4 שָׁנְנוּ לְשׁוֹנָם כְּמוֹ־נָחָשׁ חֲמַת עַכְשׁוּב תַּחַת שְׂפָתֵימוֹ סֶלָה׃ ל
5 שָׁמְרֵנִי יְהוָה ׀ מִידֵי רָשָׁע מֵאִישׁ חֲמָסִים תִּנְצְרֵנִי ד[1]
אֲשֶׁר חָשְׁבוּ לִדְחוֹת פְּעָמָי׃
6 טָמְנוּ־גֵאִים ׀ פַּח לִי וַחֲבָלִים[a] פָּרְשׂוּ רֶשֶׁת[b]
לְיַד־מַעְגָּל מֹקְשִׁים שָׁתוּ־לִי סֶלָה׃ ג חס בליש . ד
7 אָמַרְתִּי לַיהוָה אֵלִי אָתָּה הַאֲזִינָה יְהוָה[a] קוֹל תַּחֲנוּנָי׃ יו
8 יְהוִה אֲדֹנָי עֹז יְשׁוּעָתִי סַכֹּתָה לְרֹאשִׁי בְּיוֹם נָשֶׁק׃ ה[2] . ג חד חס וב מל[3] . ד[4]
9 אַל־תִּתֵּן יְהוָה מַאֲוַיֵּי[a] רָשָׁע זְמָמוֹ[b] אַל־תָּפֵק כו ר״פ אל אל[5] . ל
יָרוּמוּ[c] סֶלָה[d]׃ 10 רֹאשׁ[a] מְסִבָּי עֲמַל שְׂפָתֵימוֹ יְכַסּוּמוֹ[b]׃ ג ר״פ . יכסימו[6] ק
11 יִמּוֹטוּ[a] עֲלֵיהֶם [b]גֶּחָלִים בָּאֵשׁ[b] יַפִּלֵם[c] בְּמַהֲמֹרוֹת[d] בַּל־יָקוּמוּ׃ ימוטו[7] ק . ו חס בליש[8]
12 אִישׁ לָשׁוֹן בַּל־יִכּוֹן בָּאָרֶץ אִישׁ־חָמָס[a] רָע יְצוּדֶנּוּ לְמַדְחֵפֹת[b]׃ יז[9] . ל וחס
13 יָדַעְתָּ[a] כִּי־יַעֲשֶׂה יְהוָה דִּין עָנִי מִשְׁפַּט[b] אֶבְיֹנִים׃ ידעתי ק חד מן ב[10] כת כן . ג חס בליש
14 אַךְ צַדִּיקִים יוֹדוּ לִשְׁמֶךָ יֵשְׁבוּ[a] יְשָׁרִים אֶת־פָּנֶיךָ׃ כ[11] ס יט

141 קמ 1 מִזְמוֹר לְדָוִד ח ר״פ
יְהוָה קְרָאתִיךָ [a]חוּשָׁה לִּי[a] הַאֲזִינָה קוֹלִי[b] בְּקָרְאִי־לָךְ׃ יו
2 תִּכּוֹן תְּפִלָּתִי קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ מַשְׂאַת כַּפַּי מִנְחַת־עָרֶב׃ ו[1] ול בטע

[18] Mm 548. Ps 140 [1] Mm 1851. [2] Mm 3311. [3] Mm 3738. [4] Mm 3085. [5] Mm 3261. [6] Mp sub loco. [7] Mm 832. [8] Mm 1317. [9] Mm 3615. [10] Mm 3564. [11] Mm 534. Ps 141 [1] Mm 326.

24 [a] 𝔊 *ἀνομίας*, 𝔖 *dšwqr'* mendacii, 𝔗 *dṭ'jn* erroris, Hier *doli*; l 𝔐 cf Jes 48,5 ‖ **Ps 140,2** [a] pc Mss 𝔖 'וּמֵ ‖ **3** [a] pc Mss 𝔊 'הַיּ ‖ [b] 𝔊 *παρετάσσοντο*; 𝔖 *grgw* excitaverunt, 𝔗 *mgrgjn* excitantes, l יְגָרוּ (a גרה) ‖ **6** [a] prp 'וְחֹב vel 'וּמְחַבְּ; al huc tr : ‖ [b] huc tr ‸ ‖ **7** [a] > 𝔖 ‖ **9** [a] 𝔊 *ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας μου* = מֵאַוָּתִי? ‖ [b] 𝔊 *διελογίσαντο κατ' ἐμοῦ* = זָמְמוּ עָלַי ‖ [c] pr אַל־ (cf 𝔊) et l c 2 Mss יָרִימוּ ‖ [d] > 𝔖 Syh; prp עָלַי vel סֹלָי ‖ **10** [a] l prb רֹאשָׁם (מ hpgr) ‖ [b] nonn Mss ut Q, K יכסומו ‖ **11** [a] K יָמִיטוּ, nonn Mss ימטו, 𝔖[W] *nḥtwn* descendant; l frt יַמְטֵר vel יִמָּטְרוּ ‖ [b–b] l frt גַּחֲלֵי אֵשׁ cf 𝔊[BS] et 18,13.14 ‖ [c] 𝔊 2 sg; 𝔖 *nplwn*, l prb נָפְלוּ ‖ [d] Ms במהורות ‖ **12** [a] huc tr ‸ ‖ [b] frt dl (dupl ad במהמרות 11), al prp לְמוֹ פַּחַת ‖ **13** [a] mlt Mss Vrs ut Q, K תָּ– ‖ [b] pc Mss 𝔊𝔖 'וּמִ ‖ **14** [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ **Ps 141,1** [a–a] 𝔊 *εἰσάκουσόν μου* = שְׁמָעֵנִי? ‖ [b] 𝔊 *τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου* = קוֹל תַּחֲנוּנַי cf 140,7.

3 שִׁיתָה יְהוָה שָׁמְרָה[a] לְפִי [b]נִצְּרָה עַל־דַּל[b] שְׂפָתָי׃ — ל . יב וכל דל ואביון דכות

4 אַל־תַּט־לִבִּי לְדָבָר[a] ׀ רָע[b] לְהִתְעוֹלֵל עֲלִלוֹת ׀ בְּרֶשַׁע — ב . ב רפי² . ל³ . ל

אֶת־אִישִׁים פֹּעֲלֵי־אָוֶן וּבַל־אֶלְחַם בְּמַנְעַמֵּיהֶם׃ — ג . ל

5 יֶהֶלְמֵנִי־צַדִּיק ׀ [a]חֶסֶד[b] וְיוֹכִיחֵנִי[a] שֶׁמֶן רֹאשׁ[c] אַל־יָנִי[d] רֹאשִׁי — ל . ל . ל חס . כו

כִּי־[e]עוֹד וּתְפִלָּתִי[e] בְּרָעוֹתֵיהֶם׃ — ג . ל

6 [a]נִשְׁמְטוּ בִידֵי־סֶלַע[b] שֹׁפְטֵיהֶם וְשָׁמְעוּ אֲמָרַי כִּי נָעֵמוּ׃

7 [a]כְּמוֹ [b]פֹלֵחַ וּבֹקֵעַ[c] בָּאָרֶץ[b] נִפְזְרוּ עֲצָמֵינוּ[d] לְפִי שְׁאוֹל׃ — ל וחס . ל

8 כִּי[a] אֵלֶיךָ ׀ יְהוִה[b] אֲדֹנָי[c] עֵינָי בְּכָה חָסִיתִי אַל־תְּעַר נַפְשִׁי׃ — נה בטע ר״פ בסיפ . ה⁴ . כ⁵ מילין כת ה ס״ת ג מנה בליש . ל³

9 שָׁמְרֵנִי מִידֵי פַח[a] יָקְשׁוּ לִי וּמֹקְשׁוֹת[b] פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ — ג חס בליש

10 יִפְּלוּ בְמַכְמֹרָיו[a] רְשָׁעִים יַחַד[b] אָנֹכִי עַד־אֶעֱבוֹר׃ — ג מל

142 קמב 1 מַשְׂכִּיל לְדָוִד בִּהְיוֹתוֹ בַמְּעָרָה תְפִלָּה׃

2 קוֹלִי אֶל־יְהוָה אֶזְעָק קוֹלִי אֶל־יְהוָה אֶתְחַנָּן׃

3 אֶשְׁפֹּךְ לְפָנָיו שִׂיחִי צָרָתִי[a] לְפָנָיו אַגִּיד׃

4 בְּהִתְעַטֵּף עָלַי[a] ׀ רוּחִי וְאַתָּה יָדַעְתָּ נְתִיבָתִי[b] — ב

בְּאֹרַח־זוּ אֲהַלֵּךְ טָמְנוּ פַח לִי׃ — ל

5 הַבֵּיט יָמִין ׀ וּרְאֵה[a] וְאֵין־לִי מַכִּיר — ל מל . ו פסוק ואין אין

אָבַד מָנוֹס מִמֶּנִּי אֵין[b] דּוֹרֵשׁ לְנַפְשִׁי׃ — ד מל¹

6 זָעַקְתִּי אֵלֶיךָ יְהוָה אָמַרְתִּי אַתָּה מַחְסִי חֶלְקִי בְּאֶרֶץ [הַחַיִּים׃ — ג²

7 הַקְשִׁיבָה ׀ אֶל־רִנָּתִי כִּי־דַלּוֹתִי מְאֹד

הַצִּילֵנִי מֵרֹדְפַי כִּי אָמְצוּ מִמֶּנִּי׃

8 הוֹצִיאָה מִמַּסְגֵּר ׀ נַפְשִׁי לְהוֹדוֹת אֶת־שְׁמֶךָ[a] — ל . ב . ד מל³

²Mm 3607. ³Mp sub loco. ⁴Mm 3311. ⁵Mm 964. Ps 142 ¹Mm 4142. ²Mm 2357. ³Mm 3432.

3 [a] 𝔊(𝔗) *φυλακήν*, 𝔖 *nṭwr'* custodem ‖ [b–b] 𝔊 *καὶ θύραν περιοχῆς περί*, σ' *καὶ φραγμὸν ταπεινώσεως ἐπί* = ־וּנְצֶרֶת דל על? l prb וּנְצָרָה pro נ' ‖ **4** [a] 𝔊σ' pl ‖ [b] σ' pl ‖ **5** [a–a] prp וְחָסִיד יו' ‖ [b] > 𝔖 ‖ [c] 𝔊(𝔖) *ἁμαρτωλοῦ* = רָשָׁע ‖ [d] mlt Mss יניא; l frt יְנָא a נאה ‖ [e–e] l frt עַד ת' cf 10; prp עֵדוּת פְּלַלְתִּי ‖ **6** [a] crrp ‖ [b] dl cf 7[c] ‖ **7** [a] crrp ‖ [b–b] σ' *γεωργὸς* (= פלח aram) *ὅταν ῥήσσῃ τὴν γῆν* ‖ [c] huc tr סלע ex 6 ‖ [d] l prb עַצְמֵיהֶם cf 𝔊[RLal] 𝔖 ‖ **8** [a] 𝔖 *w'n'*, l prb וְאָנֹכִי ‖ [b] pc Mss אֱלֹהִים ‖ [c] > 𝔊[S] Sa 𝔏[G] 𝔖, prb dl ‖ **9** [a] 𝔖 *dšbhrn'* = פֹּחֲזִים? ‖ [b] prb l c Ms 𝔊 וּמִמֹּ' ‖ **10** [a] l ־רֵיהֶם cf 𝔊[L] ‖ [b] σ'𝔖 cj c a ‖ **Ps 142,3** [a] pc Mss 𝔖𝔙[p] וְצ' ‖ **4** [a] > 77,4 ‖ [b] 𝔊α'𝔖 pl ‖ **5** [a] l prb וּרְאֵה ‖ [b] nonn Mss 𝔊𝔖𝔗 וְאֵין ‖ **8** [a] 𝔊* + *κύριε*.

בִּיb יַכְתִּרוּc צַדִּיקִיםd כִּיe תִגְמֹל עָלָי׃ ב

143 קמב 1 מִזְמוֹר לְדָוִד [בְּצִדְקָתֶךָ׃] ח ר״פ
יְהוָה׀ שְׁמַע תְּפִלָּתִי הַאֲזִינָה אֶל־תַּחֲנוּנַי בֶּאֱמֻנָתְךָa עֲנֵנִי יו . ה חס בליש[1] ול בסיפ
2 וְאַל־תָּבוֹאa בְמִשְׁפָּט אֶת־עַבְדֶּךָ כִּי לֹא־יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָל־חָי׃ ל . ב ס״פ[2]
3 כִּי רָדַף אוֹיֵב׀ נַפְשִׁי דִּכָּא לָאָרֶץ חַיָּתִי הוֹשִׁיבַנִי בְמַחֲשַׁכִּים ד בטע ר״פ דסמיכ . ג[3]
aכְּמֵתֵי עוֹלָם׃a
4 וַתִּתְעַטֵּף עָלַי רוּחִיa בְּתוֹכִי יִשְׁתּוֹמֵם לִבִּי׃ [אֲשׂוֹחֵחַ׃] ל . ל ול
5 aזָכַרְתִּי יָמִים׀a מִקֶּדֶם הָגִיתִיb בְכָל־פָּעֳלֶךָc בְּמַעֲשֵׂהd יָדֶיךָ
6 פֵּרַשְׂתִּי יָדַי אֵלֶיךָ נַפְשִׁי׀ כְּאֶרֶץ־aעֲיֵפָה לְךָ סֶלָה׃ ג[4] . כב[5] . ה[6]
7 מַהֵר עֲנֵנִי׀ יְהוָה כָּלְתָהa רוּחִי
אַל־תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי וְנִמְשַׁלְתִּי עִם־יֹרְדֵי בוֹר׃ ג חס
8 הַשְׁמִיעֵנִי בַבֹּקֶר׀ חַסְדֶּךָ כִּי־בְךָ בָטָחְתִּי
הוֹדִיעֵנִיa דֶּרֶךְ־זוּ אֵלֵךְ כִּי־אֵלֶיךָb נָשָׂאתִי נַפְשִׁי׃ יט
9 הַצִּילֵנִי מֵאֹיְבַי׀ יְהוָה aאֵלֶיךָ כִסִּתִי׃ab ל חס
10 לַמְּדֵנִי׀ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ כִּי־אַתָּה אֱלוֹהָי ג מל בליש[7]
רוּחֲךָ טוֹבָהa תַּנְחֵנִי בְּאֶרֶץb מִישׁוֹר׃c ל מל[8]
11 לְמַעַן־שִׁמְךָ יְהוָהa תְּחַיֵּנִיb בְּצִדְקָתְךָ׀ תוֹצִיא מִצָּרָה נַפְשִׁי׃
12 וּבְחַסְדְּךָ תַּצְמִית אֹיְבָי וְהַאֲבַדְתָּ כָּל־צֹרֲרֵי נַפְשִׁי ל . ג חס[9]
כִּי אֲנִי עַבְדֶּךָ׃

144 קמג 1 לְדָוִד׀ [לַמִּלְחָמָה׃] ז בטע[1]
בָּרוּךְ יְהוָה׀ צוּרִיa הַמְלַמֵּד יָדַי לַקְרָב אֶצְבְּעוֹתַיb ב . כב[2] . ל[3]
2 חַסְדִּיa וּמְצוּדָתִיb מִשְׂגַּבִּי וּמְפַלְטִי לִיc ב

Ps 143 [1]Mm 2116. [2]Mm 3433. [3]Mm 3733. [4]Mm 3434. [5]Mm 1104. [6]Mm 1114. [7]Mm 3226. [8]Mm 2021. [9]Mm 2249. Ps 144 [1]Mm 3429. [2]Mm 1104. [3]וחד ואצבעתי Cant 5,5.

8 [b] pc Mss כי ‖ [c] 𝔊 *ὑπομενοῦσιν*, l frt יְכַתְּרוּ ‖ [d] 𝔖 + suff 2 sg ‖ [e] 𝔊α′ *ἕως οὗ* = עַד ‖ **Ps 143,1** [a] 𝔖 *bm'mrk* = בְּאִמְרָתְךָ ‖ **2** [a] 𝔖 *t'ljwhj*, l frt תָּבֵא cf Hi 14,3 ‖ **3** [a–a] frt ex Thr 3,6 ‖ **4** [a] ℭα′ נַפְשִׁי ‖ **5** [a–a] 𝔖 *w'tdkrtk mrj'* = (ו)זְכַרְתִּיךָ יהוה ‖ [b] nonn Mss 𝔊α′𝔖 וְהֹ′ ‖ [c] mlt Mss 𝔊α′𝔖𝔗 פְּעָלֶיךָ ‖ [d] nonn Mss 𝔊σ′𝔗 שֵׁי– ‖ **6** [a] mlt Mss בְּאָ′ ‖ **7** [a] 2 Mss 𝔖 pr כִּי ‖ **8** [a] 𝔊 + *κύριε* cf 𝔖 ‖ [b] cf 2,2[b] ‖ **9** [a–a] > 𝔖; pc Mss 𝔊 pr כִּי ‖ [b] Ms 𝔊 נַסְתִּי, Ms חָסִיתִי; Hier *protectus sum* = כֻּסֵּתִי; prp כְסוּתִי cf Gn 20,16 ‖ **10** [a] Ms הַטּ′, Ms בַּט′ ‖ [b] nonn Mss בְּאוֹרַח ut 27,11, pc Mss בְּדֶרֶךְ, 𝔖 *b'wrḥ'* ‖ [c] 𝔖 *dḥj'* vitae ‖ **11** [a] > 2 Mss ‖ [b] 𝔖 *bj'jnj* = תְּנַחֲמֵנִי ‖ **Ps 144,1** [a] > pc Mss 𝔖 ‖ [b] nonn Mss 𝔖𝔏[p] וְאֶ′ ‖ **2** [a] prp חָסְנִי ‖ [b] huc tr ‸ ‖ [c] > pc Mss 𝔊 cf 18,3.

מָגִנִּי וּבוֹ חָסִיתִי הָרוֹדֵד[d] עַמִּי[e] תַחְתָּי[f]׃ ל . ג סביר עמים וקר עמי[4]
3 יְהוָה מָה־אָדָם וַתֵּדָעֵהוּ בֶּן־[a]אֱנוֹשׁ וַתְּחַשְּׁבֵהוּ׃ ל . ל
4 אָדָם לַהֶבֶל דָּמָה יָמָיו כְּצֵל עוֹבֵר[a]׃ ב . ד[5] . ח[6] מל וכל יחזק דכות ב מ א
5 יְהוָה הַט־שָׁמֶיךָ[a] וְתֵרֵד גַּע בֶּהָרִים וְיֶעֱשָׁנוּ׃ ג ומל[7] . ב
6 בְּרוֹק בָּרָק וּתְפִיצֵם שְׁלַח חִצֶּיךָ וּתְהֻמֵּם׃ ל . ל . ל
7 שְׁלַח יָדֶיךָ[a] מִמָּרוֹם [b]פְּצֵנִי וְהַצִּילֵנִי[b] ב
מִמַּיִם רַבִּים מִיַּד בְּנֵי נֵכָר׃
8 אֲשֶׁר פִּיהֶם דִּבֶּר־שָׁוְא וִימִינָם יְמִין שָׁקֶר׃
9 אֱלֹהִים שִׁיר חָדָשׁ אָשִׁירָה לָּךְ בְּנֵבֶל עָשׂוֹר אֲזַמְּרָה־לָּךְ׃ ז[8]
10 הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לַמְּלָכִים הַפּוֹצֶה אֶת־דָּוִד עַבְדּוֹ[a] ד מל[9]
מֵחֶרֶב רָעָה׃ 11 [a]פְּצֵנִי וְהַצִּילֵנִי מִיַּד בְּנֵי־נֵכָר ב
אֲשֶׁר פִּיהֶם דִּבֶּר־שָׁוְא וִימִינָם יְמִין שָׁקֶר׃
12 אֲשֶׁר[a] בָּנֵינוּ[b] ׀ כִּנְטִעִים מְגֻדָּלִים בִּנְעוּרֵיהֶם[c]
בְּנוֹתֵינוּ[d] כְזָוִיֹּת מְחֻטָּבוֹת תַּבְנִית הֵיכָל׃ ד מל[10] . ב
13 מְזָוֵינוּ[a] מְלֵאִים מְפִיקִים [b]מִזַּן אֶל־זַן[b] כן בטע לרבי פינחס[11] . כל כת כן . ל . ל . ל
צֹאונֵנוּ[c] מַאֲלִיפוֹת מְרֻבָּבוֹת בְּחוּצוֹתֵינוּ[a]׃ ל . ל . ל ומל ג]
14 אַלּוּפֵינוּ[a] מְסֻבָּלִים אֵין־פֶּרֶץ וְאֵין יוֹצֵאת וְאֵין צְוָחָה [בִּרְחֹבֹתֵינוּ[a]׃ ה מל ול בכתיב . ב
15 אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְהוָה אֱלֹהָיו׃ ג . ג

145 1 תְּהִלָּה לְדָוִד
קמה
(א) אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד׃ ג[1] . ג מל בליש[2] . ב מל . ט[3]
2 (ב) בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד׃ ג . ט[3]
3 (ג) גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר׃ ל
4 (ד) דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ[a] יַגִּידוּ׃ ל . ג[4]

[4]Mm 3435. [5]Mm 2324. [6]Mm 2429. [7]Mm 1204. [8]Mm 3360. [9]Mm 3436. [10]Mm 3437. [11]Mm 3539.
Ps 145 [1]Mm 2297. [2]Mm 3226. [3]Mm 478. [4]Mm 2439.

2 [d] Ms הרודה ‖ [e] mlt Mss Seb α′ 𝔖𝔗 Hier עמים cf 18,48 ‖ [f] pc Mss ־תָּיו et ־תו ‖ 3 [a] mlt Mss 𝔖 וּבֶן ‖ 4 [a] 𝔊𝔖 pl ‖ 5 [a] 2 Mss 𝔊[RL]𝔖𝔗 שָׁמַיִם cf 18,10 ‖ 7 [a] mlt Mss Vrs יָדְךָ ‖ [b–b] prp הַמְשֵׁנִי cf 18,17 ‖ 10 [a] Ms 𝔖[W]𝔈 עבדך ‖ 11 [a] var cf 7sq ‖ 12 [a] prp אַשְׁרֵי vel melius אֲשֶׁר ‖ [b] 𝔊𝔖[W] suff 3 pl ‖ [c] 𝔖(𝔗) *mn tljwthwn* = מִנְ׳; prp בַּעֲרוּגֹתָם ‖ [d] pc Mss 𝔊𝔖[W] ־יהֶם ‖ 13 [a] 𝔊𝔖[W] suff 3 pl, it [c] ‖ [b–b] 𝔊 α′ (𝔖 Hier) ἐκ τούτου εἰς τοῦτο = מִזֶּה אֶל־זֶה ‖ [c] 𝔗 mlt Mss צאננו, 𝔗 mlt Mss צאנינו; cf [a] ‖ 14 [a] ut 13 [a] ‖ Ps 145,4 [a] 𝔊𝔖𝔗 sg.

ה̇⁵ . ג חס (ה) 5 [a]הֲדַר כְּבוֹד[a] הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי[b] נִפְלְאוֹתֶיךָ אָשִׂיחָה[c]׃

ב̇⁶ . ג̇⁷ . וגדולתך ק (ו) 6 וֶעֱזוּז נוֹרְאֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדוּלָּתְךָ[a] אֲסַפְּרֶנָּה[b]׃

(ז) 7 זֵכֶר רַב[a]־טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ[b] יְרַנֵּנוּ׃

ב̇ חד מל וחד חס⁸ (ח) 8 חַנּוּן וְרַחוּם יְהוָה אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל־חָסֶד׃

י̇א (ט) 9 טוֹב־יְהוָה לַכֹּל[a] וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו׃

כ̇⁹ מילין כת ה ס״ת ול בליש (י) 10 יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה[a]׃

ג̇⁷ (כ) 11 כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ[a] יְדַבֵּרוּ׃

ו̇ וכל קהלת דכות . ג̇¹⁰ (ל) 12 לְהוֹדִיעַ ׀ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו[a] וּכְבוֹד הֲדַר[b] מַלְכוּתוֹ[c]׃

ג חס . ב̇¹¹ (מ) 13 מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל־עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר[a]׃

י̇ פסוק לכל לכל . ל̇ וכל (ס) 14 סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל־הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים׃

ל̇ . ו̇ מל (ע) 15 עֵינֵי־כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן־לָהֶם[a] אֶת־אָכְלָם בְּעִתּוֹ׃

ל̇ מל . ה̇ חס בסיפ¹² . ל̇ . ב̇ חד פת וחד קמ (פ) 16 פּוֹתֵחַ אֶת[a]־יָדֶךָ[b] וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן׃

(צ) 17 צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל[a]־מַעֲשָׂיו׃

י̇ פסוק לכל לכל . ב̇ וחס (ק) 18 קָרוֹב יְהוָה לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת׃

ג̇¹³ . ב̇¹⁴ (ר) 19 רְצוֹן־יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם׃

י̇ מל¹⁵ (ש) 20 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד׃

ד̇¹⁶ . ב̇¹⁷ (ת) 21 תְּהִלַּת יְהוָה יְדַבֶּר־פִּי וִיבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ

ט̇¹⁸ [a]לְעוֹלָם וָעֶד[a]׃

146 קמו

י̇א ר״פ ול בטע 1 [a]הַלְלוּ־יָהּ[a] הַלְלִי נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה׃ 2 אֲהַלְלָה יְהוָה בְּחַיָּי אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי׃

ל̇ 3 אַל־תִּבְטְחוּ בִנְדִיבִים[a] בְּבֶן־אָדָם ׀ שֶׁאֵין לוֹ תְשׁוּעָה׃

ב̇ חס 4 תֵּצֵא רוּחוֹ יָשֻׁב לְאַדְמָתוֹ בַּיּוֹם הַהוּא אָבְדוּ[a] עֶשְׁתֹּנֹתָיו׃

⁵Mm 3438. ⁶Mm 2368. ⁷Mm 3439. ⁸Mm 3440. ⁹Mm 964. ¹⁰Mm 3441. ¹¹Mm 2284. ¹²Mm 477. ¹³Mm 3612. ¹⁴Mm 2130. ¹⁵Mm 3634. ¹⁶Mm 2718. ¹⁷Mm 3442. ¹⁸Mm 478.

5 [a–a] frt dl vel 'ה vel 'כ cf 𝔖 ‖ [b] 𝔊(𝔖) *λαλήσουσιν*, l prb c 𝔔 יְדַבֵּרוּ ‖ [c] 𝔊(𝔖) *διηγήσονται*, l prb יָשִׂיחוּ ‖ **6** [a] mlt Mss 𝔊θ'𝔖𝔗 ut Q, K Hier וּגְדוּלֹּתֶיךָ vel וּגְדֻלֹּתֶיךָ ‖ [b] 𝔊𝔗 3 pl, l prb יְסַפֵּרוּ ‖ **7** [a] l prb רֹב (רַב־) cf 𝔊 ‖ [b] σ' Hier pl ‖ **9** [a] > 𝔖 ‖ **10** [a] ℭ pc Mss ךָ– ‖ **11** [a] Hier pl ‖ **12** [a] 𝔊𝔖 sg ‖ [b] > ℭ𝔖 ‖ [c] 𝔊𝔖 suff 2 sg ‖ **13** [a] ins c Ms 𝔊𝔖 נֶאֱמָן יהוה בְּכָל־דְּבָרָיו וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו (נ-stropha) cf 17 ‖ **15** [a] > 𝔊, prb dl cf 104,27 ‖ **16** [a] l אַתָּ cf 𝔊𝔖 ‖ [b] ℭ mlt Mss 𝔊^BSA Hier יָדֶיךָ ‖ **17** [a] ℭ לְכָל ‖ **21** [a–a] add; mlt Mss + eadem vb ut 115,18 ‖ **Ps 146,1** [a–a] > pc Mss ‖ **3** [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ **4** [a] 𝔊(𝔖) + *πάντες*.

5 אַשְׁרֵי שֶׁאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ[a] שִׂבְרוֹ עַל־יְהוָה אֱלֹהָיו׃ ‏ ל וחס . ל . לא׳

6 עֹשֶׂה ׀ שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם[a] ‏ כב² ו בסיפ ה מנה בליש

הַשֹּׁמֵר[b] אֱמֶת לְעוֹלָם׃ 7 עֹשֶׂה מִשְׁפָּט ׀ לָעֲשׁוּקִים ‏ ל דגש . כב² ו בסיפ ה מנה בליש

נֹתֵן לֶחֶם לָרְעֵבִים יְהוָה מַתִּיר אֲסוּרִים׃

8 יְהוָה ׀ פֹּקֵחַ עִוְרִים יְהוָה זֹקֵף כְּפוּפִים ‏ ה בטע ר״פ בסיפ[3]

[a]יְהוָה אֹהֵב צַדִּיקִים׃[a] 9 יְהוָה ׀ שֹׁמֵר אֶת־גֵּרִים ‏ ה בטע ר״פ בסיפ[3]

יָתוֹם וְאַלְמָנָה יְעוֹדֵד וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים יְעַוֵּת׃

10 יִמְלֹךְ יְהוָה ׀ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר

[a]הַלְלוּ־יָהּ׃[a] ‏ יג ס״פ

147 1 הַלְלוּ יָהּ[a] ׀ ‏ יא ר״פ

קמו

כִּי־טוֹב זַמְּרָה[b] אֱלֹהֵינוּ[c] כִּי־נָעִים[d] נָאוָה תְהִלָּה׃ ‏ ד

2 בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַםִ יְהוָה נִדְחֵי[a] יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס׃ ‏ ג ול[1] בליש

3 הָרֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב וּמְחַבֵּשׁ לְעַצְּבוֹתָם׃ ‏ ל . ל . ל[2]

4 מוֹנֶה מִסְפָּר לַכּוֹכָבִים לְכֻלָּם[a] שֵׁמוֹת יִקְרָא׃ ‏ ב ומל[3]

5 גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב־כֹּחַ לִתְבוּנָתוֹ[a] אֵין מִסְפָּר׃ ‏ ו מל בליש[4]

6 מְעוֹדֵד עֲנָוִים יְהוָה מַשְׁפִּיל רְשָׁעִים עֲדֵי־אָרֶץ׃ ‏ ל . ג ב מל וחד חס[5] . ל

7 עֱנוּ לַיהוָה בְּתוֹדָה זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ בְכִנּוֹר׃ ‏ ב[6]

8 הַמְכַסֶּה שָׁמַיִם ׀ בְּעָבִים הַמֵּכִין לָאָרֶץ מָטָר ‏ ב וכל קהלת דכות

הַמַּצְמִיחַ הָרִים חָצִיר[a]׃

9 נוֹתֵן לִבְהֵמָה לַחְמָהּ לִבְנֵי[a] עֹרֵב אֲשֶׁר יִקְרָאוּ[b]׃ ‏ ו מל

10 לֹא בִגְבוּרַת הַסּוּס יֶחְפָּץ לֹא־בְשׁוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה׃ ‏ ו . ב . ל ומל

11 רוֹצֶה יְהוָה אֶת־יְרֵאָיו אֶת־[a]הַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ׃ ‏ ב ומל . כו פסוק את את ומילה חדה ביניה

12 שַׁבְּחִי[a] יְרוּשָׁלַםִ אֶת־יְהוָה הַלְלִי אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן׃ ‏ ל

Ps 146 [1] Mm 486. [2] Mm 475. [3] Mm 3443. **Ps 147** [1] Mm 1899. [2] Mp sub loco. [3] Mm 2658. [4] Mm 3182. [5] Mm 3444. [6] Nu 21,17.

5 [a] dl prb ב (dttg) cf 𝔊 ‖ **6** [a] huc tr : ‖ [b] dl frt ה ‖ **8** [a–a] tr post 9a cf 1,6 ‖ **10** [a–a] > 𝔊𝔖 ‖ **Ps 147,1** [a] 𝔊 + *αἰνεῖτε τὸν κύριον* ‖ [b] Ms זַמְּרוּ ‖ [c] Ms לְא׳ ‖ [d] cf 2,2[b] ‖ **2** [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ **4** [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ **5** [a] nonn Mss 𝔊𝔖 וְל׳ ‖ **8** [a] 𝔊* + *καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων* cf 104,14; prb haec vel sim vb exc ‖ **9** [a] Ms 𝔊𝔖 וְל׳ ‖ [b] 𝔊 + *αὐτόν* ‖ **10** [a] mlt Mss 𝔊𝔖 וְלֹא ‖ **11** [a] 𝔊[BSA] + *πᾶσιν* ‖ **12** [a] 𝔊 pr *Αλληλουια* et novum Ps incip.

13 כִּי־חִזַּק בְּרִיחֵי שְׁעָרָיִךְ בֵּרַךְ בָּנַיִךְ בְּקִרְבֵּךְ׃ — יב . יח
14 הַשָּׂם־גְּבוּלֵךְ שָׁלוֹם חֵלֶב חִטִּים יַשְׂבִּיעֵךְ׃ — ד . ב[7] . ל
15 הַשֹּׁלֵחַ אִמְרָתוֹ אָרֶץ עַד[a]־מְהֵרָה יָרוּץ דְּבָרוֹ׃
16 הַנֹּתֵן שֶׁלֶג כַּצָּמֶר כְּפוֹר כָּאֵפֶר יְפַזֵּר׃ — ל . ל
17 מַשְׁלִיךְ קַרְחוֹ כְפִתִּים לִפְנֵי קָרָתוֹ [a]מִי יַעֲמֹד[a]׃ — ג מל בליש . ל
18 יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וְיַמְסֵם יַשֵּׁב רוּחוֹ יִזְּלוּ־מָיִם׃ — ל . ל
19 מַגִּיד דְּבָרָו[a] לְיַעֲקֹב חֻקָּיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל׃ — דבריו ק
20 לֹא עָשָׂה כֵן׀ לְכָל־גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים[a] בַּל־יְדָעוּם[b]
הַלְלוּ־יָהּ׃ — יג ס״פ

148 (קמז) 1 הַלְלוּ יָהּ׀ — יא ר״פ
הַלְלוּ אֶת[a]־יְהוָה [b]מִן־הַשָּׁמַיִם[b] הַלְלוּהוּ בַּמְּרוֹמִים׃ — ג מל
2 הַלְלוּהוּ כָל־מַלְאָכָיו הַלְלוּהוּ כָּל־צְבָאָו[a]׃ — צבאיו ק
3 הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ הַלְלוּהוּ כָּל־[a]כּוֹכְבֵי אוֹר[a]׃ — ט
4 הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמָיִם וְהַמַּיִם אֲשֶׁר[a]׀ מֵעַל הַשָּׁמָיִם[b]׃ — ל
5 יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה כִּי[a] הוּא צִוָּה וְנִבְרָאוּ׃
6 וַיַּעֲמִידֵם לָעַד לְעוֹלָם חָק־נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר[a]׃ — כ . ז[1] מל ג מנה בכתיב
7 הַלְלוּ אֶת־יְהוָה מִן־הָאָרֶץ תַּנִּינִים וְכָל־תְּהֹמוֹת׃
8 אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֶג וְקִיטוֹר רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה[a] דְבָרוֹ׃ — ו[2]
9 הֶהָרִים וְכָל־גְּבָעוֹת עֵץ פְּרִי וְכָל־אֲרָזִים׃ — ב
10 הַחַיָּה וְכָל־בְּהֵמָה רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף׃ — ג[3]
11 מַלְכֵי־אֶרֶץ וְכָל־לְאֻמִּים שָׂרִים וְכָל־שֹׁפְטֵי אָרֶץ׃ — ל
12 בַּחוּרִים וְגַם־בְּתוּלוֹת זְקֵנִים עִם־נְעָרִים׃ — ג מל וכל מגלה דכות
13 יְהַלְלוּ׀ אֶת־שֵׁם יְהוָה כִּי־נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ — ד קמ[4]
הוֹדוֹ עַל־אֶרֶץ וְשָׁמָיִם׃ 14 וַיָּרֶם[a] קֶרֶן׀ לְעַמּוֹ — ה[5] . ט וכל על ארץ מצרים דאורית דכות[6] . ד[7] . ח דגש[8]

[7] Mm 2407. Ps 148 [1] Mp sub loco. [2] Mm 1175. [3] Mm 1138. [4] Mm 2252. [5] Mm 3121. [6] Mm 2946. [7] Mm 2360. [8] Mm 1573.

15 [a] prp על ‖ **17** [a–a] prp מַיִם יַעֲמֹדוּ ‖ **19** [a] 𝔊 mlt Mss 𝔗 ut Q, K 𝔊α′σ′𝔖 ־ו ut 18 ‖ **20** [a] 𝔔 om cop, 𝔊𝔖 Hier + suff 3 sg ‖ [b] 𝔔 הודיעם, 𝔊(𝔖𝔗) *ἐδήλωσεν αὐτοῖς* = יִדְעֵם ‖ **Ps 148,1** [a] > 𝔔 ‖ [b–b] 𝔔 מש׳ ‖ **2** [a] 𝔊 mlt Mss Vrs ut Q, K ־ו ‖ **3** [a–a] 𝔊(𝔖) *τὰ ἄστρα καὶ τὸ φῶς* ‖ **4** [a] frt dl m cs ‖ [b] 𝔔 לש׳ ‖ **5** [a] 𝔊(𝔖) + *αὐτὸς εἶπεν, καὶ ἐγενήθησαν*, ex 33,9 ‖ **6** [a] l prb יַעֲבֹרוּ ‖ **8** [a] 𝔔 עושה, 𝔖 *'bd' d* = מַעֲשֵׂה ‖ **14** [a] 𝔊(𝔖) *καὶ ὑψώσει* = וְיָרֵם.

תְּהִלָּה לְכָל־חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם־קְרֹבוֹ[b] ג חס[9]
[c]הַֽלְלוּ־יָהּ׃[c] יג ס״פ

149 קמח 1 הַֽלְלוּ יָהּ׀ יא ר״פ
שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חָדָשׁ תְּהִלָּתוֹ בִּקְהַל חֲסִידִים[a]׃ ז׳
2 יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֹשָׂיו[a] בְּנֵי[b]־צִיּוֹן יָגִילוּ בְמַלְכָּם׃ ל . ג[2]
3 יְהַלְלוּ שְׁמוֹ בְמָחוֹל בְּתֹף וְכִנּוֹר יְזַמְּרוּ־לוֹ׃
4 כִּי־רוֹצֶה יְהוָה[a] בְּעַמּוֹ יְפָאֵר[b] עֲנָוִים בִּישׁוּעָה׃ ב ומל
5 יַעְלְזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יְרַנְּנוּ[a] עַל־מִשְׁכְּבוֹתָם[b]׃ ד ומל[3]
6 רוֹמְמוֹת אֵל בִּגְרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם׃ ב
7 לַעֲשׂוֹת נְקָמָה בַּגּוֹיִם תּוֹכֵחֹת[a] בַּל־אֻמִּים[b]׃ ל
8 לֶאְסֹר מַלְכֵיהֶם בְּזִקִּים וְנִכְבְּדֵיהֶם בְּכַבְלֵי בַרְזֶל׃ ל
9 לַעֲשׂוֹת בָּהֶם׀ מִשְׁפָּט כָּתוּב הָדָר הוּא לְכָל־חֲסִידָיו
[a]הַֽלְלוּ־יָהּ׃[a] יג ס״פ

150 קנ 1 [a]הַֽלְלוּ יָהּ׀[a] יא ר״פ
הַֽלְלוּ־אֵל[b] בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ׃ ל
2 הַלְלוּהוּ בִגְבוּרֹתָיו[a] הַלְלוּהוּ כְּרֹב[b] גֻּדְלוֹ׃ ג[1] . ח
3 הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר׃ ל
4 הַלְלוּהוּ בְתֹף וּמָחוֹל[a] הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעוּגָב׃ ל . ב[2] חד מל וחד חס
5 הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי־שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה׃ ב . ב
6 כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ ב[3]
[a]הַֽלְלוּ־יָהּ׃[a] יג ס״פ

סכום הפסוקים של ספר
אלפים ותמש מאות
ועשרים ושבעה
וסדרים יט

[9]Mm 600. Ps 149 [1]Mm 3360. [2]Mm 3445. [3]Mm 3446. Ps 150 [1]Mm 3441. [2]Mm 3447 contra textum. [3]Jos 10,40.

14 [b] l prb קְרֹבָיו ‖ [c–c] > 𝔊𝔖 ‖ **Ps 149,1** [a] Ms קְדוֹשִׁים ‖ **2** [a] 𝔊𝔖 sg ‖ [b] 𝔊𝔖 pr cop ‖ **4** [a] > 𝔆 ‖ [b] 𝔊𝔖 pr cop ‖ **5** [a] 𝔊α′𝔖 pr cop ‖ [b] prp מִשְׁפְּחוֹתָם ‖ **7** [a] pc Mss 𝔖[W] וְתוֹ׳ ‖ [b] cf 44,15[a] ‖ **9** [a–a] > 𝔊𝔖 Hier ‖ **Ps 150,1** [a–a] > pc Mss 𝔖 ‖ [b] 𝔖 (Hier) *lmrj'* = יָהּ ‖ **2** [a] 𝔖 sg ‖ [b] pc Mss 𝔖 בְּרֹב ‖ **4** [a] pc Mss וּבְמ׳ ‖ **6** [a–a] > 𝔊[ARL]𝔏𝔖 Hier.

IOB איוב

ס[a] **1** ¹ אִישׁ הָיָה בְאֶרֶץ־עוּץ אִיּוֹב שְׁמוֹ וְהָיָה הָאִישׁ הַהוּא תָּם וְיָשָׁר ל. ב
² וִירֵא אֱלֹהִים וְסָר מֵרָע׃ ² וַיִּוָּלְדוּ לוֹ שִׁבְעָה בָנִים וְשָׁלוֹשׁ בָּנוֹת׃ ב[1]. ל[2] וחד מן ד[3] זוגין. ה[4]. ה[5]. כל כתיב מל
³ וַיְהִי מִקְנֵהוּ שִׁבְעַת אַלְפֵי־צֹאן וּשְׁלֹשֶׁת אַלְפֵי גְמַלִּים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת ל
צֶמֶד־בָּקָר וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת אֲתוֹנוֹת וַעֲבֻדָּה רַבָּה מְאֹד וַיְהִי הָאִישׁ הַהוּא ב מל[6]. ב. ה[7]
⁴ גָּדוֹל מִכָּל־בְּנֵי־קֶדֶם׃ ⁴ וְהָלְכוּ בָנָיו וְעָשׂוּ מִשְׁתֶּה בֵּית אִישׁ יוֹמוֹ
⁵ וְשָׁלְחוּ וְקָרְאוּ לִשְׁלֹשֶׁת[a] אַחְיֹתֵיהֶם לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת עִמָּהֶם׃ ⁵ וַיְהִי אחיותיהם[8] ק חד מן ה[9] בליש
כִּי הִקִּיפוּ יְמֵי הַמִּשְׁתֶּה וַיִּשְׁלַח אִיּוֹב וַיְקַדְּשֵׁם וְהִשְׁכִּים בַּבֹּקֶר וְהֶעֱלָה ב[10]. ב
עֹלוֹת מִסְפַּר כֻּלָּם כִּי אָמַר אִיּוֹב אוּלַי חָטְאוּ בָנַי וּבֵרֲכוּ[a] אֱלֹהִים ל[11]
⁶ בִּלְבָבָם כָּכָה יַעֲשֶׂה אִיּוֹב כָּל־הַיָּמִים׃ פ ⁶ וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ ט. ב[12]
⁷ בְּנֵי הָאֱלֹהִים לְהִתְיַצֵּב עַל־יְהוָה וַיָּבוֹא גַם־הַשָּׂטָן בְּתוֹכָם׃ ⁷ וַיֹּאמֶר ד[13]. לא[14]. ה[15] מל וכל מגלה דכות ב מ ב. ז פסוק ויאמר ויאמר[16]
יְהוָה אֶל־הַשָּׂטָן מֵאַיִן תָּבֹא וַיַּעַן הַשָּׂטָן אֶת־יְהוָה וַיֹּאמַר מִשּׁוּט בָּאָרֶץ יז חס ד מנה בסיפ וכל משלי דכות ב מ ד. ב חד חס וחד מל
⁸ וּמֵהִתְהַלֵּךְ בָּהּ׃ ⁸ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׂטָן הֲשַׂמְתָּ לִבְּךָ עַל[a]־עַבְדִּי ב. ב
אִיּוֹב כִּי אֵין כָּמֹהוּ בָּאָרֶץ אִישׁ תָּם וְיָשָׁר יְרֵא אֱלֹהִים וְסָר מֵרָע׃ ד[2] וחד מן ד[3] זוגין. ה[4]
⁹ וַיַּעַן הַשָּׂטָן אֶת־יְהוָה וַיֹּאמַר הַחִנָּם יָרֵא אִיּוֹב אֱלֹהִים׃ ¹⁰ הֲלֹא־אַתְּ ל. אתה ק
שַׂכְתָּ[a] בַעֲדוֹ וּבְעַד־בֵּיתוֹ וּבְעַד כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ מִסָּבִיב מַעֲשֵׂה יָדָיו
¹¹ בֵּרַכְתָּ וּמִקְנֵהוּ פָּרַץ בָּאָרֶץ׃ ¹¹ וְאוּלָם שְׁלַח־נָא יָדְךָ וְגַע בְּכָל־ ל
¹² אֲשֶׁר־לוֹ אִם־לֹא עַל־פָּנֶיךָ יְבָרְכֶךָּ[a]׃ ¹² וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׂטָן
הִנֵּה כָל־אֲשֶׁר־לוֹ בְּיָדֶךָ רַק אֵלָיו אַל־תִּשְׁלַח יָדֶךָ וַיֵּצֵא הַשָּׂטָן ל[17]
¹³ מֵעִם פְּנֵי יְהוָה׃ ¹³ וַיְהִי הַיּוֹם וּבָנָיו וּבְנֹתָיו אֹכְלִים וְשֹׁתִים ל[18]
¹⁴ יַיִן בְּבֵית אֲחִיהֶם הַבְּכוֹר׃ ¹⁴ וּמַלְאָךְ בָּא אֶל־אִיּוֹב וַיֹּאמַר הַבָּקָר ד. ב ר״פ[19]. צא

Cp 1 [1]Prv 13,13. [2]Mm 3450. [3]Mm 3561. [4]Mm 2427. [5]Mm 1717. [6]Mm 3448. [7]Mm 2987. [8]Mp sub loco. [9]Mm 1251. [10]Jdc 14,12. [11]וחד ברכו 2Ch 20,26. [12]Jos 10,25. [13]Mm 3449. [14]Mm 486. [15]Mm 1552. [16]Mm 3452. [17]Q addidi, cf Mp sub loco. [18]Mm 1697. [19]Mm 1665.

1/5 fere huius libri deest in 𝔊 ‖ **Cp 1,4** [a] Ms לשלש ‖ **5** [a] correctio vel euphemismus pro וְקִלְּלוּ vel sim ‖ **8** [a] mlt Mss אֶל cf 2,3 ‖ **10** [a] pc Mss סכת ‖ **11** [a] cf 5[a].

ל הָי֣וּ חֹֽרְשׁ֔וֹת וְהָאֲתֹנ֖וֹת רֹע֥וֹת עַל־יְדֵיהֶֽם[a]׃ 15 וַתִּפֹּ֤ל שְׁבָא֙ וַתִּקָּחֵ֔ם

ג[20] . ד וְאֶת־הַנְּעָרִ֖ים הִכּ֣וּ לְפִי־חָ֑רֶב וָאִמָּ֨לְטָ֧ה רַק־אֲנִ֛י לְבַדִּ֖י לְהַגִּ֥יד לָֽךְ׃

צא 16 ע֣וֹד׀ זֶ֣ה מְדַבֵּ֗ר וְזֶה֮ בָּ֣א וַיֹּאמַר֒

ב אֵ֣שׁ אֱלֹהִ֗ים[a] נָֽפְלָה֙ מִן־הַשָּׁמַ֔יִם וַתִּבְעַ֥ר בַּצֹּ֛אן וּבַנְּעָרִ֖ים וַתֹּאכְלֵ֑ם

ד וָאִמָּ֨לְטָ֧ה רַק־אֲנִ֛י לְבַדִּ֖י לְהַגִּ֥יד לָֽךְ׃

צא 17 ע֣וֹד׀ זֶ֣ה מְדַבֵּ֗ר וְזֶה֮ בָּ֣א וַיֹּאמַר֒

ל . ב ומל[21] כַּשְׂדִּ֞ים שָׂ֣מוּ׀ שְׁלֹשָׁ֣ה רָאשִׁ֗ים וַֽיִּפְשְׁט֤וּ עַל־הַגְּמַלִּים֙ וַיִּקָּח֔וּם

ג[20] וְאֶת־הַנְּעָרִ֖ים הִכּ֣וּ לְפִי־חָ֑רֶב

ד וָאִמָּ֨לְטָ֧ה רַק־אֲנִ֛י לְבַדִּ֖י לְהַגִּ֥יד לָֽךְ׃

צא 18 עַ֚ד[a] זֶ֣ה מְדַבֵּ֔ר וְזֶ֖ה בָּ֣א וַיֹּאמַ֑ר

ג מל[22] . ג[23] . ד בָּנֶ֨יךָ וּבְנוֹתֶ֤יךָ אֹֽכְלִים֙ וְשֹׁתִ֣ים יַ֔יִן בְּבֵ֖ית אֲחִיהֶ֥ם הַבְּכֽוֹר׃

19 וְהִנֵּה֩ ר֨וּחַ גְּדוֹלָ֜ה בָּ֣אָה׀ מֵעֵ֣בֶר הַמִּדְבָּ֗ר

ב מל[24] וַיִּגַּע֙ בְּאַרְבַּע֙ פִּנּ֣וֹת הַבַּ֔יִת וַיִּפֹּ֥ל עַל־הַנְּעָרִ֖ים וַיָּמ֑וּתוּ

ד וָאִמָּ֨לְטָ֧ה רַק־אֲנִ֛י לְבַדִּ֖י לְהַגִּ֥יד לָֽךְ׃

ב חס . ב[25] 20 וַיָּ֤קָם אִיּוֹב֙ וַיִּקְרַ֣ע אֶת־מְעִל֔וֹ וַיָּ֖גָז אֶת־רֹאשׁ֑וֹ וַיִּפֹּ֥ל אַ֖רְצָה וַיִּשְׁתָּֽחוּ׃

21 וַיֹּאמֶר֩

ד חס[26] . יצאתי[27] ק . ד חס[26] עָרֹ֨ם יָצָ֜תִי[a] מִבֶּ֣טֶן אִמִּ֗י וְעָרֹם֙ אָשׁ֣וּב שָׁ֔מָּה[b]

ג[28] יְהוָ֣ה נָתַ֔ן וַיהוָ֖ה לָקָ֑ח יְהִ֛י שֵׁ֥ם יְהוָ֖ה מְבֹרָֽךְ׃

ד[29] . ג[30] 22 בְּכָל־זֹ֖את לֹא־חָטָ֣א אִיּ֑וֹב וְלֹא־נָתַ֥ן תִּפְלָ֖ה לֵאלֹהִֽים׃ פ

ד[1] . לא[2] . הי[3] מל וכל מגלה דכות ב מ ב **2** 1 וַיְהִ֣י הַיּ֔וֹם וַיָּבֹ֙אוּ֙ בְּנֵ֣י הָאֱלֹהִ֔ים לְהִתְיַצֵּ֖ב עַל־יְהוָ֑ה וַיָּב֤וֹא גַם־ **2**

ל חס . לא[2] . ז פסוק ויאמר ויאמר[4] . לא[2] . ב[5] הַשָּׂטָן֙ בְּתֹכָ֔ם לְהִתְיַצֵּ֖ב עַל־יְהוָֽה׃ 2 וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶל־הַשָּׂטָ֔ן אֵ֥י 2

יז חס ד מנה בסיפ וכל משלי דכות ב מ ד . ב חד חס וחד מל . ב מִזֶּ֖ה תָּבֹ֑א וַיַּ֨עַן הַשָּׂטָ֤ן אֶת־יְהוָה֙ וַיֹּאמַ֔ר מִשֻּׁ֣ט בָּאָ֔רֶץ וּמֵהִתְהַלֵּ֖ךְ בָּֽהּ׃

ב 3 וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה אֶל־הַשָּׂטָ֗ן הֲשַׂ֣מְתָּ לִבְּךָ֮ אֶל־עַבְדִּ֣י אִיּוֹב֒ כִּ֣י אֵ֤ין כָּמֹ֙הוּ֙ 3

ד[6] וחד מן ד[7] זוגין . ה[8] . ב חס[9] בָּאָ֔רֶץ אִ֣ישׁ תָּ֧ם וְיָשָׁ֛ר יְרֵ֥א אֱלֹהִ֖ים וְסָ֣ר מֵרָ֑ע וְעֹדֶ֙נּוּ֙ מַחֲזִ֣יק בְּתֻמָּת֔וֹ

ל . ל . ל וַתְּסִיתֵ֥נִי ב֖וֹ לְבַלְּע֥וֹ חִנָּֽם׃ 4 וַיַּ֨עַן הַשָּׂטָ֧ן אֶת־יְהוָ֛ה וַיֹּאמַ֑ר ע֣וֹר בְּעַד־ 4

לב[10] . ג ר״פ בסיפ . ב[11] ע֗וֹר וְכֹל֙ אֲשֶׁ֣ר לָאִ֔ישׁ יִתֵּ֖ן בְּעַ֥ד נַפְשֽׁוֹ׃ 5 אוּלָ֗ם שְֽׁלַֽח־נָ֤א יָֽדְךָ֙ וְגַ֣ע אֶל־ 5

[20]Mm 1647. [21]Mm 1279. [22]Mm 228. [23]Mm 1697. [24]Mm 3451. [25]Nu 11,31. [26]Mm 1638. [27]Mp sub loco. [28]Mm 3392. [29]Mm 1212. [30]Mm 3510. Cp 2 [1]Mm 3449. [2]Mm 486. [3]Mm 1552. [4]Mm 3452. [5]Mm 1706. [6]Mm 3450. [7]Mm 3561. [8]Mm 2427. [9]Mm 3453. [10]Mm 319. [11]Mm 3454.

14 [a] pc Mss הן— ‖ **16** [a] > 𝔊 ‖ **18** [a] l c mlt Mss עוֹד cf 16.17 ‖ **21** [a] nonn Mss ut Q יצאתי ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd שָׁמָּה.

6 עַצְמ֖וֹ וְאֶל־בְּשָׂר֑וֹ אִם־לֹ֥א אֶל[a]־פָּנֶ֖יךָ יְבָרֲכֶֽךָּ׃[b] 6 וַיֹּ֧אמֶר יְהוָ֛ה אֶל־
7 הַשָּׂטָ֖ן הִנּ֣וֹ בְיָדֶ֑ךָ אַ֖ךְ אֶת־נַפְשׁ֥וֹ שְׁמֹֽר׃ 7 וַיֵּצֵא֙ הַשָּׂטָ֔ן מֵאֵ֖ת פְּנֵ֣י יְהוָ֑ה — ג . ה[12]
8 וַיַּ֤ךְ אֶת־אִיּוֹב֙ בִּשְׁחִ֣ין רָ֔ע מִכַּ֥ף רַגְל֖וֹ וְעַ֥ד[a] קָדְקֳדֽוֹ׃ 8 וַיִּקַּֽח־ל֣וֹ חֶ֔רֶשׂ — ג[13] . ועד חד מן יא[14] ק בטע וחד מן יב חס ו ר״ת[15] . ג
9 לְהִתְגָּרֵ֖ד בּ֑וֹ וְה֖וּא יֹשֵׁ֥ב בְּתוֹךְ־הָאֵֽפֶר׃ 9 וַתֹּ֤אמֶר לוֹ֙ אִשְׁתּ֔וֹ עֹדְךָ֖ — ל חס בסיפ . ל חס
10 מַחֲזִ֣יק בְּתֻמָּתֶ֑ךָ בָּרֵ֥ךְ[a] אֱלֹהִ֖ים וָמֻֽת׃ 10 וַיֹּ֣אמֶר אֵלֶ֗יהָ כְּדַבֵּ֞ר אַחַ֤ת — ל וחס . ל בסיפ
הַנְּבָלוֹת֙ תְּדַבֵּ֔רִי גַּ֣ם אֶת־הַטּ֗וֹב נְקַבֵּל֙ מֵאֵ֣ת הָאֱלֹהִ֔ים וְאֶת־הָרָ֖ע לֹ֣א — ל ומל . ב[16] . ב . ב[17]
11 נְקַבֵּ֑ל בְּכָל־זֹ֛את לֹא־חָטָ֥א אִיּ֖וֹב בִּשְׂפָתָֽיו׃ פ 11 וַֽיִּשְׁמְע֞וּ שְׁלֹ֣שֶׁת ׀ — ב
רֵעֵ֣י אִיּ֗וֹב אֵ֣ת כָּל־הָרָעָ֣ה הַזֹּאת֮ הַבָּ֣אָה עָלָיו֒ וַיָּבֹ֙אוּ֙ אִ֣ישׁ מִמְּקֹמ֔וֹ — ג בטע[18]
אֱלִיפַ֣ז הַתֵּימָנִ֗י וּבִלְדַּ֤ד הַשּׁוּחִי֙ וְצוֹפַ֣ר הַנַּֽעֲמָתִ֔י וַיִּוָּעֲד֣וּ יַחְדָּ֔ו לָב֛וֹא — ל . ב[19]
12 לָנֽוּד־ל֖וֹ וּֽלְנַחֲמֽוֹ׃ 12 וַיִּשְׂא֨וּ אֶת־עֵינֵיהֶ֤ם מֵֽרָחוֹק֙ וְלֹ֣א הִכִּיר֔וּהוּ וַֽיִּשְׂא֥וּ — מג . ל[20] . ב חד חס וחד מל . מג . ג[21]
קוֹלָ֖ם וַיִּבְכּ֑וּ וַֽיִּקְרְעוּ֙ אִ֣ישׁ מְעִל֔וֹ וַיִּזְרְק֥וּ עָפָ֛ר עַל־רָאשֵׁיהֶ֖ם הַשָּׁמָֽיְמָה׃ — ב חס . יג[22] . יא[23]
13 וַיֵּשְׁב֤וּ אִתּוֹ֙ לָאָ֔רֶץ שִׁבְעַ֥ת יָמִ֖ים וְשִׁבְעַ֣ת לֵיל֑וֹת וְאֵין־דֹּבֵ֤ר אֵלָיו֙ — ג[24]
דָּבָ֔ר כִּ֥י רָא֖וּ כִּֽי־גָדַ֥ל הַכְּאֵ֖ב מְאֹֽד׃ — ג

3 1 אַחֲרֵי־כֵ֗ן פָּתַ֤ח אִיּוֹב֙ אֶת־פִּ֔יהוּ וַיְקַלֵּ֖ל אֶת־יוֹמֽוֹ׃ פ — ל ר״פ בכתיב . כב . ד
2 וַיַּ֥עַן אִיּ֗וֹב וַיֹּאמַֽר׃
3 יֹ֣אבַד י֭וֹם אִוָּ֣לֶד בּ֑וֹ וְהַלַּ֥יְלָה אָ֝מַ֗ר הֹ֣רָה גָֽבֶר׃ — ב . ל
4 הַיּ֥וֹם הַה֗וּא יְֽהִ֫י חֹ֥שֶׁךְ אַֽל־יִדְרְשֵׁ֣הוּ אֱל֣וֹהַּ מִמָּ֑עַל וְאַל־תּוֹפַ֖ע עָלָ֣יו נְהָרָֽה׃ — ל
5 יִגְאָלֻ֣הוּ חֹ֣שֶׁךְ וְ֭צַלְמָוֶת תִּשְׁכָּן־עָלָ֣יו עֲנָנָ֑ה יְ֝בַעֲתֻ֗הוּ כִּֽמְרִ֥ירֵי[a] יֽוֹם׃ — ל וחס . כן לבן אשר[1] . ב
6 הַלַּ֥יְלָה הַה֗וּא יִקָּחֵ֫הוּ אֹ֥פֶל אַל־יִ֭חַדְּ[a] בִּימֵ֣י שָׁנָ֑ה בְּמִסְפַּ֥ר יְ֝רָחִ֗ים אַל־יָבֹֽא׃ — ל[2] . ד[3]
7 הִנֵּ֣ה הַלַּ֣יְלָה הַ֭הוּא יְהִ֣י גַלְמ֑וּד אַל־תָּבֹ֖א רְנָנָ֣ה בֽוֹ׃ — ג
8 יִקְּבֻ֥הוּ אֹֽרְרֵי־י֑וֹם[a] הָ֝עֲתִידִ֗ים עֹרֵ֥ר לִוְיָתָֽן׃ — ל . ל[4] . ד חס בליש
9 יֶחְשְׁכוּ֮ כּוֹכְבֵ֪י נִ֫שְׁפּ֥וֹ יְקַו־לְא֥וֹר וָאַ֑יִן וְאַל־יִ֝רְאֶ֗ה בְּעַפְעַפֵּי־שָֽׁחַר׃ — ל . ל . יג . ל . ו בכתיב
10 כִּ֤י לֹ֣א סָ֭גַר דַּלְתֵ֣י בִטְנִ֑י וַיַּסְתֵּ֥ר עָ֝מָ֗ל מֵעֵינָֽי׃ — כד בטע ר״פ בסיפ . ב[5] . ד[6]
11 לָ֤מָּה לֹּ֣א מֵרֶ֣חֶם אָמ֑וּת מִבֶּ֖טֶן יָצָ֣אתִי וְאֶגְוָֽע׃ — ב[7]
12 מַ֭דּוּעַ קִדְּמ֣וּנִי בִרְכָּ֑יִם וּמַה־שָּׁ֝דַ֗יִם כִּ֣י אִינָֽק׃ — ד ב חס וב מל[8]

[12]Mm 713. [13]Mm 3455. [14]Mm 284. [15]Mm 3804. [16]Jes 29,4. [17]Dt 30,15. [18]Mm 344. [19]Jos 11,5. [20]וחד הכרהו Gn 42,8. [21]Mm 1774. [22]Mm 2897. [23]Mm 1071. [24]Mm 2382. Cp 3 [1]Mm 3302. [2]וחד ויחד Ex 18,9. [3]Mm 378. [4]Mp sub loco. [5]Ex 3,6. [6]Mm 2446. [7]Mm 3456. [8]Mm 1839.

Cp 2,5 [a] mlt Mss Edd עַל cf 1,11 ‖ [b] cf 1,5[a] ‖ **7** [a] Q וְעַד, K עַד ‖ **9** [a] cf 1,5[a] ‖
Cp 3,5 [a] prp כְּ׳ a *כמריר = niger, sed cf 𝔔 במ׳ ‖ **6** [a] 𝔊 εἴη, 𝔙 *computetur*; prp יֵחַד ‖
8 [a] orig frt יָם.

13 כִּֽי־עַתָּה שָׁכַבְתִּי וְאֶשְׁקוֹט יָשַׁנְתִּי אָז ׀ יָנוּחַֽ לִֽי׃ ג מל בליש[9]

14 עִם־מְלָכִים וְיֹעֲצֵי אָרֶץ הַבֹּנִים חֳרָבוֹת לָֽמוֹ׃ ה[10] וחד מן ה[11] חס בליש

15 אוֹ עִם־שָׂרִים זָהָב לָהֶם הַֽמְמַלְאִים בָּתֵּיהֶם כָּֽסֶף׃ ב[12]

16 אוֹ כְנֵפֶל טָמוּן לֹא אֶהְיֶה כְּעֹלְלִים לֹא־רָאוּ אֽוֹר׃

17 שָׁם רְשָׁעִים חָדְלוּ רֹגֶז וְשָׁם יָנוּחוּ יְגִיעֵי כֹֽחַ׃

18 יַחַד אֲסִירִים שַׁאֲנָנוּ לֹא שָׁמְעוּ קוֹל נֹגֵֽשׂ׃ ב ומל[13]. ל

19 קָטֹן וְגָדוֹל שָׁם הוּא וְעֶבֶד חָפְשִׁי מֵאֲדֹנָֽיו׃ ח[14]

20 לָמָּה יִתֵּן לְעָמֵל אוֹר וְחַיִּים לְמָרֵי נָֽפֶשׁ׃ ח[15]

21 הַֽמְחַכִּים לַמָּוֶת וְאֵינֶנּוּ וַֽיַּחְפְּרֻהוּ מִמַּטְמוֹנִֽים׃ יב. ל. ג

22 הַשְּׂמֵחִים אֱלֵי־גִיל[a] יָשִׂישׂוּ כִּי יִמְצְאוּ־קָֽבֶר׃ ג ר״פ[16]. ד. ל. ג[17]

23 לְגֶבֶר אֲשֶׁר־דַּרְכּוֹ נִסְתָּרָה וַיָּסֶךְ אֱלוֹהַּ בַּעֲדֽוֹ׃ ב ובסיפ. ג. ד[18]

24 כִּֽי־לִפְנֵי לַחְמִי אַנְחָתִי תָבֹא וַֽיִּתְּכוּ כַמַּיִם שַׁאֲגֹתָֽי׃ יז חס ד מנה בסיפ וכל משלי דכות ב מ ד

25 כִּי פַחַד פָּחַדְתִּי וַיֶּאֱתָיֵנִי וַאֲשֶׁר יָגֹרְתִּי יָבֹא לִֽי׃ כד בטע ר״פ בסיפ. ל. ד וחס[19]. ב ובטע[20]

26 לֹא שָׁלַוְתִּי ׀ וְלֹא שָׁקַטְתִּי וְלֹא־נָחְתִּי וַיָּבֹא רֹֽגֶז׃ פ לד פסוק לא ולא ולא[21]. ל. ל

4 1 וַיַּעַן אֱלִיפַז הַֽתֵּמָנִי וַיֹּאמַֽר׃

2 הֲנִסָּה דָבָר אֵלֶיךָ תִּלְאֶה וַעְצֹר בְּמִלִּין מִי יוּכָֽל׃ ב[1]. ל. ל

3 הִנֵּה יִסַּרְתָּ רַבִּים וְיָדַיִם רָפוֹת תְּחַזֵּֽק׃ ב

4 כּוֹשֵׁל יְקִימוּן מִלֶּיךָ וּבִרְכַּיִם כֹּרְעוֹת תְּאַמֵּֽץ׃ ה מל. ל כת כן[2]. ל

5 כִּי עַתָּה ׀ תָּבוֹא אֵלֶיךָ וַתֵּלֶא תִּגַּע עָדֶיךָ וַתִּבָּהֵֽל׃ כד בטע ר״פ בסיפ[3]. ג[4]

6 הֲלֹא יִרְאָתְךָ כִּסְלָתֶךָ תִּקְוָתְךָ[a] וְתֹם[b] דְּרָכֶֽיךָ׃ ל

7 זְכָר־נָא מִי הוּא נָקִי אָבָד וְאֵיפֹה יְשָׁרִים נִכְחָֽדוּ׃ י[5] כת ה ב מנה בסיפ

8 כַּאֲשֶׁר רָאִיתִי חֹרְשֵׁי אָוֶן וְזֹרְעֵי עָמָל יִקְצְרֻֽהוּ׃ ל

9 מִנִּשְׁמַת אֱלוֹהַּ[a] יֹאבֵדוּ וּמֵרוּחַ אַפּוֹ יִכְלֽוּ׃ ב ר״פ[6]

10 שַׁאֲגַת אַרְיֵה וְקוֹל שָׁחַל וְשִׁנֵּי כְפִירִים נִתָּֽעוּ׃ ל

11 לַיִשׁ אֹבֵד מִבְּלִי־טָרֶף וּבְנֵי לָבִיא יִתְפָּרָֽדוּ׃ ב[7]

[9] Mm 2270. [10] Mm 3947. [11] Mm 2115. [12] Mm 3126. [13] Mm 3310. [14] Mm 1674. [15] Mm 3457. [16] Mm 3070. [17] Mm 3020. [18] Mm 1764. [19] Mm 3404. [20] Jer 4,12. [21] Mm 771. **Cp 4** [1] Mm 3458. [2] Mm 839. [3] Mp sub loco. [4] Mm 3306. [5] Mm 1750. [6] Mm 3459. [7] Hi 41,9.

22 [a] prp גַּל ‖ **Cp 4,6** [a] l c pc Mss 𝔊𝔖 וְתִ׳ ‖ [b] dl ו ‖ **9** [a] sic L, mlt Mss Edd הַ—.

12 וְאֵלַי דָּבָר יְגֻנָּב וַתִּקַּח אָזְנִי שֵׁמֶץ מֶנְהוּ׃ ג[8] . ל . ח . ב . ל[9]
13 בִּשְׂעִפִּים מֵחֶזְיֹנוֹת לָיְלָה בִּנְפֹל תַּרְדֵּמָה עַל־אֲנָשִׁים׃
14 פַּחַד קְרָאַנִי וּרְעָדָה וְרֹב[a] עַצְמוֹתַי הִפְחִיד׃ ל[10] . ל
15 וְרוּחַ עַל־פָּנַי יַחֲלֹף תְּסַמֵּר שַׂעֲרַת בְּשָׂרִי׃ ד וחס[11] . ל
16 יַעֲמֹד ׀ וְלֹא־אַכִּיר מַרְאֵהוּ
תְּמוּנָה לְנֶגֶד עֵינָי דְּמָמָה וָקוֹל אֶשְׁמָע׃ ב[12]
17 הַאֱנוֹשׁ מֵאֱלוֹהַּ[a] יִצְדָּק אִם מֵעֹשֵׂהוּ יִטְהַר־גָּבֶר׃ ל . ל
18 הֵן בַּעֲבָדָיו לֹא יַאֲמִין וּבְמַלְאָכָיו יָשִׂים תָּהֳלָה[a]׃ ל . ל
19 אַף ׀ שֹׁכְנֵי בָתֵּי־חֹמֶר אֲשֶׁר־בֶּעָפָר יְסוֹדָם
יְדַכְּאוּם לִפְנֵי[a]־עָשׁ׃ ל . ח ג מנה בסיפ[13]
20 מִבֹּקֶר לָעֶרֶב יֻכַּתּוּ מִבְּלִי מֵשִׂים[a] לָנֶצַח יֹאבֵדוּ׃ ג[14]
21 הֲלֹא־נִסַּע יִתְרָם בָּם[a] יָמוּתוּ וְלֹא בְחָכְמָה׃
5 1 קְרָא־נָא הֲיֵשׁ עוֹנֶךָּ וְאֶל־מִי מִקְּדֹשִׁים תִּפְנֶה׃ ד[1]
2 כִּי־לֶאֱוִיל יַהֲרָג־כָּעַשׂ[a] וּפֹתֶה תָּמִית קִנְאָה׃ ד כת ש[2] . ל[3] . ב
3 אֲנִי־רָאִיתִי אֱוִיל מַשְׁרִישׁ וָאֶקּוֹב[a] נָוֵהוּ פִתְאֹם׃ ל
4 יִרְחֲקוּ בָנָיו מִיֶּשַׁע וְיִדַּכְּאוּ בַשַּׁעַר וְאֵין מַצִּיל׃ ה[4] . ל
5 אֲשֶׁר קְצִירוֹ[a] ׀ רָעֵב יֹאכֵל [b]וְאֶל־מִצִּנִּים יִקָּחֵהוּ[b] וְשָׁאַף[c] צַמִּים[d] [חֵילָם[e]׃ יג[5] . ל . ל[6] וכן למערב[7] . ב[8]
6 כִּי ׀ לֹא־יֵצֵא מֵעָפָר אָוֶן וּמֵאֲדָמָה לֹא־יִצְמַח עָמָל׃ יא בטע ר״פ בשלש ספרים
7 כִּי־אָדָם לְעָמָל יוּלָּד[a] וּבְנֵי־רֶשֶׁף יַגְבִּיהוּ עוּף׃ ב[9] מל ול קמ . ג . ל
8 אוּלָם אֲנִי אֶדְרֹשׁ אֶל־אֵל וְאֶל־אֱלֹהִים אָשִׂים דִּבְרָתִי׃ ג ר״פ בסיפ . ל
9 עֹשֶׂה גְדֹלוֹת וְאֵין חֵקֶר נִפְלָאוֹת עַד־אֵין מִסְפָּר׃ ל[10] . ו פסוק ואין אין
10 הַנֹּתֵן מָטָר עַל־פְּנֵי־אָרֶץ וְשֹׁלֵחַ מַיִם[a] עַל־פְּנֵי חוּצוֹת׃

[8]Mm 3016. [9] וחד מֻנֵּהוּ Ps 68,24. [10] וחד קָרָאַנִי Jes 49,1. [11]Mm 3476. [12]Mm 3460. [13]Mp sub loco. [14]Mm 3087. Cp 5 [1]Mm 1560. [2]Mm 3461. [3] וחד ולפתה Prv 20,19. [4]Mm 2378. [5]Mm 784. [6]Mp sub loco. [7]Mm 3462. [8]Mm 3463. [9]Mm 1504. [10]Mm 3464.

14 [a] prp וְר(י)ב cf akk *ribu* = fremitus ‖ **17** [a] cf 9[a] ‖ **18** [a] prp תִּפְלָה, *הַתָּלָה = error (a תלל) ‖ **19** [a] = celerius quam cf 8,12 ‖ **20** [a] prp שֵׁם, sed מ׳ frt = animadversio (cf מֵרוֹץ = cursus) ‖ **21** [a] prp בַּיּוֹם ‖ **Cp 5,2** [a] mlt Mss כעס ‖ **3** [a] frt inf aram pro וְהִקּוֹב, cf arab *qabba* = exarescere; prp וַיֵּעָקֵר ‖ **5** [a] l frt קָצְרוּ ‖ [b—b] prp וֶאֱלָמִים צְנֻמִים יִקַּח הוּא, sed frt dl (dupl) cf [d] ‖ [c] prp אָפוּ— ‖ [d] l צְמִים = צְמֵאִים cf α′σ′SD ‖ [e] Ms חלקם ‖ **7** [a] prp יוֹלֵד vel יָיַלֵּד ‖ **10** [a] sic L, mlt Mss Edd ˗׳.

11 לָשׂוּם שְׁפָלִים לְמָרוֹם וְקֹדְרִים שָׂגְבוּ יֶשַׁע׃ ה[11]
12 מֵפֵר מַחְשְׁבוֹת עֲרוּמִים וְלֹא־תַעֲשֶׂינָה יְדֵיהֶם תּוּשִׁיָּה׃ ד מל ב דגש וב רפי[12]. ב[13]
13 לֹכֵד חֲכָמִים בְּעָרְמָם וַעֲצַת נִפְתָּלִים נִמְהָרָה׃ ל. ל
14 יוֹמָם יְפַגְּשׁוּ־חֹשֶׁךְ וְכַלַּיְלָה יְמַשְׁשׁוּ בַצָּהֳרָיִם׃ ל. ל[14]. ב[15]. יב
15 וַיֹּשַׁע מֵחֶרֶב מִפִּיהֶם[a] וּמִיַּד חָזָק אֶבְיוֹן׃ ג[16] חס ול בכתיב
16 וַתְּהִי לַדַּל תִּקְוָה וְעֹלָתָה קָפְצָה פִּיהָ׃ יב וכל דל ואביון דכות ול בליש
17 הִנֵּה אַשְׁרֵי אֱנוֹשׁ יוֹכִחֶנּוּ אֱלוֹהַּ וּמוּסַר שַׁדַּי אַל־תִּמְאָס׃ ב. ל וכת כן[17]. ה[18] כד בטע ר״פ בסיפ.
18 כִּי הוּא יַכְאִיב וְיֶחְבָּשׁ יִמְחַץ וְיָדָו[a] תִּרְפֶּינָה׃ ל ומל. ל. וידיו ק חד מן ה כת חס וחד מן ד בליש
19 בְּשֵׁשׁ צָרוֹת יַצִּילֶךָּ וּבְשֶׁבַע׀ לֹא־יִגַּע בְּךָ רָע׃ ג. ל
20 בְּרָעָב פָּדְךָ מִמָּוֶת וּבְמִלְחָמָה מִידֵי חָרֶב׃ ד[19]. ג[20]
21 בְּשׁוֹט[a] לָשׁוֹן תֵּחָבֵא וְלֹא־תִירָא מִשֹּׁד כִּי יָבוֹא׃ יז[21]. ל. ב. ד מל בסיפ
22 לְשֹׁד וּלְכָפָן תִּשְׂחָק וּמֵחַיַּת הָאָרֶץ אַל־תִּירָא׃ ל. י בליש[22]
23 כִּי עִם־אַבְנֵי הַשָּׂדֶה בְרִיתֶךָ וְחַיַּת הַשָּׂדֶה הָשְׁלְמָה־לָךְ׃ כד בטע ר״פ בסיפ. ל
24 וְיָדַעְתָּ כִּי־שָׁלוֹם אָהֳלֶךָ וּפָקַדְתָּ נָוְךָ[a] וְלֹא תֶחֱטָא׃
25 וְיָדַעְתָּ כִּי־רַב זַרְעֶךָ וְצֶאֱצָאֶיךָ כְּעֵשֶׂב הָאָרֶץ׃ ה[23]
26 תָּבוֹא בְכֶלַח אֱלֵי־קָבֶר כַּעֲלוֹת גָּדִישׁ בְּעִתּוֹ׃ ל. ד. ל. ג
27 הִנֵּה־זֹאת חֲקַרְנוּהָ כֶּן־הִיא שְׁמָעֶנָּה וְאַתָּה דַע־לָךְ׃ פ ב פסוק בזה הטעמ בשלש ספרים[23]. ל סד

6 1 וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃
2 לוּ שָׁקוֹל יִשָּׁקֵל כַּעְשִׂי וְהַיָּתִי[a] בְּמֹאזְנַיִם יִשְׂאוּ־יָחַד׃ כב[1] ו[2] מנה ר״פ. ו מל בליש. ד כת ש[3]. והותי[4] ק. כ
3 כִּי־עַתָּה מֵחוֹל יַמִּים יִכְבָּד עַל־כֵּן דְּבָרַי לָעוּ׃ [יַעַרְכוּנִי[a]׃ ב קמ[5]
4 כִּי חִצֵּי שַׁדַּי עִמָּדִי אֲשֶׁר חֲמָתָם שֹׁתָה רוּחִי בִּעוּתֵי אֱלוֹהַּ כד בטע ר״פ בסיפ. ל וחס
5 הֲיִנְהַק־פֶּרֶא עֲלֵי־דֶשֶׁא אִם יִגְעֶה־שּׁוֹר עַל־בְּלִילוֹ׃ ל. ו ה מנה כת א וחד כת ה[6]. אם האם ואם כן בטע[7]
6 הֲיֵאָכֵל תָּפֵל מִבְּלִי־מֶלַח אִם־יֶשׁ־טַעַם בְּרִיר חַלָּמוּת׃ ל. ל
7 מֵאֲנָה לִנְגּוֹעַ נַפְשִׁי [a]הֵמָּה כִּדְוֵי[a] לַחְמִי׃ ג[8]. ל
8 מִי־יִתֵּן תָּבוֹא שֶׁאֱלָתִי וְתִקְוָתִי יִתֵּן אֱלוֹהַּ׃

[11]Mm 2378. [12]Mm 18. [13]Mm 3465. [14]Mm 2309. [15]Hi 12,25. [16]Mm 1658. [17]Mm 3466. [18]Mm 3637. [19]Mm 1206. [20]Mm 3000. [21]Mm 3615. [22]Mm 9. [23]Mp sub loco. **Cp 6** [1]Mm 1444. [2]Mm 1236. [3]Mm 3461. [4]Mm 832. [5]Mm 3467. [6]Mm 3560. [7]Mm 3887. [8]Mm 133.

15 [a] prp מְפָּח ‖ **18** [a] l c Vrs Q וְיָדָיו, K וְיָדוֹ ‖ **21** [a] Ms 𝔊𝔖𝔗 מְשׁוֹט; l frt בְּשׁוּט (inf) ‖ **24** [a] cf 10[a] ‖ **Cp 6,2** [a] Q וְהַוָּתִי ‖ **4** [a] frt = vexant me cf arab *'araka* ‖ **7** [a–a] prp וְהֵמָּה כְּדֵי (כְּדֵי = בְּדֵי 39,25).

9 וְיֹאֵל אֱלוֹהַּ וִֽידַכְּאֵנִי יַתֵּר יָדוֹ וִֽיבַצְּעֵֽנִי׃ ל כת כן[9] . ל . ל[10]

10 וּתְהִי עוֹד[a] ׀ נֶחָמָתִי וַאֲסַלְּדָה בְחִילָה לֹא יַחְמוֹל כִּי־לֹא כִחַדְתִּי אִמְרֵי קָדֽוֹשׁ׃ יד רפי[11] . ב[12] . ל . ל . ד מל

11 מַה־כֹּחִי כִֽי־אֲיַחֵל וּמַה־קִּצִּי כִּֽי־אַאֲרִיךְ נַפְשִֽׁי׃ ב

12 אִם־כֹּחַ אֲבָנִים כֹּחִי אִֽם־בְּשָׂרִי נָחֽוּשׁ׃ יב ר״פ אם אם[13] . ל

13 הַאִם[a] אֵין עֶזְרָתִי בִי וְתֻשִׁיָּה נִדְּחָה מִמֶּֽנִּי׃ ב[14] . נז וכל תלים דכות ב מ״א

14 [a]לַמָּס[b] מֵרֵעֵהוּ[a] חָסֶד וְיִרְאַת שַׁדַּי יַעֲזֽוֹב׃ ב מל בליש[15]

15 אַחַי בָּגְדוּ כְמוֹ־נָחַל כַּאֲפִיק נְחָלִים יַעֲבֹֽרוּ׃ ל

16 הַקֹּדְרִים מִנִּי־קָרַח עָלֵימוֹ יִתְעַלֶּם־שָֽׁלֶג׃ ל

17 בְּעֵת יְזֹרְבוּ נִצְמָתוּ בְּחֻמּוֹ[a] נִדְעֲכוּ מִמְּקוֹמָֽם׃ ל וחס . ל וחס[16] . ל

18 יִלָּפְתוּ אָרְחוֹת דַּרְכָּם יַעֲלוּ בַתֹּהוּ וְיֹאבֵֽדוּ׃ ל . ב

19 הִבִּיטוּ אָרְחוֹת[a] תֵּמָא הֲלִיכֹת שְׁבָא קִוּוּ־לָֽמוֹ׃ ב[17] . ה ול חס . ד

20 בֹּשׁוּ כִּֽי־בָטָח[a] בָּאוּ עָדֶיהָ וַיֶּחְפָּֽרוּ׃ ל

21 כִּֽי־עַתָּה הֱיִיתֶם לֹא[a] תִּרְאוּ חֲתַת וַתִּירָֽאוּ׃ לו[15] ק . ב[18] . ל

22 הֲכִי־אָמַרְתִּי הָבוּ לִי וּמִכֹּחֲכֶם שִׁחֲדוּ בַעֲדִֽי׃ ה[19] . ל

23 וּמַלְּטוּנִי מִיַּד־צָר וּמִיַּד עָרִיצִים תִּפְדּֽוּנִי׃ ל . ל ומל

24 הוֹרוּנִי וַאֲנִי אַחֲרִישׁ וּמַה־שָּׁגִיתִי הָבִינוּ לִֽי׃

25 מַה־נִּמְרְצוּ[a] אִמְרֵי־יֹשֶׁר וּמַה־יּוֹכִיחַ הוֹכֵחַ מִכֶּֽם׃ ה

26 הַלְהוֹכַח מִלִּים תַּחְשֹׁבוּ וּלְרוּחַ אִמְרֵי נֹאָֽשׁ׃ ל . ל בסיפ ו[20] מנה בליש . ל . ב . ד[21]

27 אַף־עַל־יָתוֹם תַּפִּילוּ וְתִכְרוּ עַל־רֵֽיעֲכֶֽם׃ ל ומל

28 וְעַתָּה הוֹאִילוּ פְנוּ־בִי וְעַל־פְּנֵיכֶם אִם־אֲכַזֵּֽב׃

29 שֻׁבוּ־נָא אַל־תְּהִי עַוְלָה וְשֻׁבִי[a] עוֹד[b] צִדְקִי־בָֽהּ׃ ה חס . ושבו[22] ק

30 הֲיֵשׁ־בִּלְשׁוֹנִי עַוְלָה אִם־חִכִּי לֹא־יָבִין הַוּֽוֹת׃

7 1 הֲלֹא־צָבָא לֶאֱנוֹשׁ עֲלֵי[a]־אָרֶץ וְכִימֵי שָׂכִיר יָמָֽיו׃ עלי ק . ל

2 כְּעֶבֶד יִשְׁאַף־צֵל וּכְשָׂכִיר יְקַוֶּה פָעֳלֽוֹ׃ ל[1]

[9] Mm 1599. [10] Mm 1846. [11] Mm 174. [12] Mm 3468. [13] Mm 519. [14] Mm 3469. [15] Mp sub loco. [16] וחד בחמם Jer 51,39. [17] Mm 3177. [18] 1 Ch 4,13. [19] Mm 207. [20] Cf Mm 3542. [21] Mm 2460. [22] K et Q Or, cf Mm 1795 et Mp sub loco. Cp 7 [1] Mm 812.

10 [a–a] sic L, mlt Mss Edd ותהי־עוד ‖ **13** [a] = vere cf Nu 17,28 ‖ **14** [a–a] prp לֹא מָאַס ‖ [b] mlt Mss למאס ‖ מֵרֵעַ ‖ **17** [a] Ms כְּחֹמֶר ‖ **19** [a] = הליכת cf א׳ ‖ **20** [a] l בָּטְחוּ ‖ **21** [a] prp לְאֵל ‖ **25** [a] Ms נמלצו ‖ **29** [a] l c Q וְשׁוּבוּ, K וְשֻׁבִי ‖ [b] cf 5,10[a] ‖ **Cp 7,1** [a] Q עֲלֵי, K עַל.

3 כֵּן הָנְחַלְתִּי לִי יַרְחֵי־שָׁוְא וְלֵילוֹת עָמָל מִנּוּ־לִי׃ [עֲדֵי־נָשֶׁף׃ — ל. ל
4 אִם־שָׁכַבְתִּי וְאָמַרְתִּי מָתַי אָקוּם[a] וּמִדַּד־[b]עָרֶב וְשָׂבַעְתִּי נְדֻדִים — ל
5 לָבַשׁ בְּשָׂרִי רִמָּה וְגִישׁ[a] עָפָר[b] עוֹרִי רָגַע וַיִּמָּאֵס׃ — וגוש[2] ק
6 יָמַי קַלּוּ מִנִּי־אָרֶג וַיִּכְלוּ בְּאֶפֶס תִּקְוָה׃ — ה ד מנה בטע. ג
7 זְכֹר כִּי־רוּחַ חַיָּי לֹא־תָשׁוּב עֵינִי לִרְאוֹת טוֹב׃ — כט[3]
8 לֹא־תְשׁוּרֵנִי עֵין רֹאִי עֵינֶיךָ בִּי וְאֵינֶנִּי׃ — ו ב[4] מנה בטע. ג
9 כָּלָה עָנָן[a] וַיֵּלַךְ כֵּן יוֹרֵד שְׁאוֹל לֹא יַעֲלֶה׃ — ז[5]. ב מל[6]
10 לֹא־יָשׁוּב עוֹד לְבֵיתוֹ וְלֹא־יַכִּירֶנּוּ עוֹד מְקֹמוֹ׃
11 גַּם־אֲנִי לֹא אֶחֱשָׂךְ פִּי אֲדַבְּרָה בְּצַר רוּחִי אָשִׂיחָה בְּמַר נַפְשִׁי׃ — ו[7] ר״פ וכל מ״פ דכות ב מ ה
12 הֲיָם־אָנִי אִם־תַּנִּין כִּי־תָשִׂים עָלַי מִשְׁמָר׃ — ח בליש[8]
13 כִּי־אָמַרְתִּי תְּנַחֲמֵנִי עַרְשִׂי יִשָּׂא בְשִׂיחִי מִשְׁכָּבִי׃ — ל. לז
14 וְחִתַּתַּנִי בַחֲלֹמוֹת וּמֵחֶזְיֹנוֹת תְּבַעֲתַנִּי׃ — ל
15 וַתִּבְחַר מַחֲנָק נַפְשִׁי מָוֶת מֵעַצְמוֹתָי[a]׃
16 מָאַסְתִּי לֹא־לְעֹלָם אֶחְיֶה חֲדַל מִמֶּנִּי כִּי־הֶבֶל יָמָי׃ — יח חס ח מנה בנ״ך[9]. ד מאריך[10]. נז וכל תלים דכות ב מ״א
17 מָה־אֱנוֹשׁ כִּי תְגַדְּלֶנּוּ וְכִי־תָשִׁית אֵלָיו לִבֶּךָ׃ — לא פסוק כי וכי[11]. ה[12]
18 וַתִּפְקְדֶנּוּ לִבְקָרִים לִרְגָעִים תִּבְחָנֶנּוּ׃ — ל[13]. ד
19 כַּמָּה לֹא־תִשְׁעֶה מִמֶּנִּי לֹא־תַרְפֵּנִי עַד־בִּלְעִי רֻקִּי׃ — נז וכל תלים דכות ב מ״א
20 חָטָאתִי מָה אֶפְעַל ׀ לָךְ נֹצֵר הָאָדָם לָמָה שַׂמְתַּנִי לְמִפְגָּע לָךְ — ל בטע רפי[14]
21 וּמֶה ׀ לֹא־תִשָּׂא פִשְׁעִי וְתַעֲבִיר אֶת־עֲוֺנִי [וָאֶהְיֶה עָלַי[a] לְמַשָּׂא׃ — כד[15]. ל. ג[16]
כִּי־עַתָּה לֶעָפָר אֶשְׁכָּב וְשִׁחֲרְתַּנִי[a] וְאֵינֶנִּי׃ פ — ל. ג

8 1 וַיַּעַן בִּלְדַּד הַשּׁוּחִי וַיֹּאמַר[a]׃
2 עַד־אָן תְּמַלֶּל־אֵלֶּה וְרוּחַ כַּבִּיר[a] אִמְרֵי־פִיךָ׃ — ב[1]
3 הַאֵל יְעַוֵּת מִשְׁפָּט וְאִם־שַׁדַּי יְעַוֵּת־צֶדֶק׃ — ל[2]
4 אִם־בָּנֶיךָ חָטְאוּ־לוֹ וַיְשַׁלְּחֵם בְּיַד־פִּשְׁעָם׃ — ט[3]
5 אִם־אַתָּה תְּשַׁחֵר אֶל־אֵל וְאֶל־שַׁדַּי תִּתְחַנָּן׃

[2] Mm 832. [3] Mm 2501. [4] 1S 16,12. [5] Mm 175. [6] Mm 3470. [7] Mm 2449. [8] Mm 413. [9] Mm 25. [10] Mm 2039. [11] Mm 2059. [12] Mm 3228. [13] Mm 2331. [14] Mm 3274. [15] Mm 1791. [16] Mm 592. Cp 8 [1] 1S 10,14. [2] Mm 2346. [3] Mm 2192.

4 [a] l frt יֵאֹר וְאָקוּם || [b] prp וּמִדֵּי = et quoties || **5** [a] l c Q וְגוּשׁ, K וְגִישׁ || [b] prb dl || **9** [a] Ms 𝔗 עָשָׁן || **15** [a] l מֵעַצְּבוֹתָי cf 9,28 || **20** [a] Tiq soph 𝔊 עָלֶיךָ || **21** [a] sic L, mlt Mss Edd 'וְשִׁחַר || **Cp 8,1** [a] sic L, mlt Mss Edd 'וי || **2** [a] cf 5,10[a].

6 אִם־זַךְ וְיָשָׁר אָתָּה ᵃכִּי־עַתָּה יָעִיר עָלֶיךָᵃ וְשִׁלַּם נְוַת צִדְקֶךָ׃ ח̇ . ג

7 וְהָיָה רֵאשִׁיתְךָ מִצְעָר וְאַחֲרִיתְךָ יִשְׂגֶּה מְאֹד׃ ד̇[4] . ג

8 כִּי־שְׁאַל־נָא לְדֹר רִישׁוֹן וְכוֹנֵן לְחֵקֶר אֲבוֹתָם׃ ח̇ . ב̇ חס מיחד . ח̇ ול כת כן

9 כִּי־תְמוֹל אֲנַחְנוּ וְלֹא נֵדָע כִּי צֵל יָמֵינוּ עֲלֵי־אָרֶץ׃

10 הֲלֹא־הֵם יוֹרוּךָ יֹאמְרוּ לָךְ וּמִלִּבָּם יוֹצִאוּ מִלִּים׃ ד̇[5] ול כת כן . י̇ בסיפ ו̇[6] מנה בליש

11 הֲיִגְאֶה־גֹּמֶא בְּלֹא בִצָּהᵃ יִשְׂגֶּה־אָחוּ בְלִי־מָיִם׃ ג̇[7] . ג

12 עֹדֶנּוּ בְאִבּוֹ לֹא יִקָּטֵף וְלִפְנֵי כָל־חָצִיר יִיבָשׁ׃ ב̇ חס[8] . ל̇ . ל̇ . י̇ו̇ וכל לפני ולפני דכות

13 כֵּן אָרְחוֹתᵃ כָּל־שֹׁכְחֵי אֵל וְתִקְוַת חָנֵף תֹּאבֵד׃

14 ᵃאֲשֶׁר־יָקוֹטᵃᵇ כִּסְלוֹ וּבֵית עַכָּבִישׁ מִבְטַחוֹ׃ ל̇ . ג̇[9]

15 יִשָּׁעֵן ᵃעַל־בֵּיתוֹᵃ וְלֹא יַעֲמֹד יַחֲזִיק בּוֹ וְלֹא יָקוּם׃ ח̇[10] . ד̇ . ד̇[11]

16 רָטֹב הוּא לִפְנֵי־שָׁמֶשׁ וְעַל גַּנָּתוֹ יֹנַקְתּוֹ תֵצֵא׃ ג̇ ול בליש

17 עַל־גַּל שָׁרָשָׁיו יְסֻבָּכוּ בֵּיתᵃ אֲבָנִים יֶחֱזֶה׃ ל̇

18 אִם־יְבַלְּעֶנּוּ מִמְּקֹמוֹ וְכִחֶשׁ בּוֹ לֹא רְאִיתִיךָ׃ ג̇[12]

19 הֶן־הוּא מְשׂוֹשׂ דַּרְכּוֹ וּמֵעָפָר אַחֵר יִצְמָחוּ׃ ה̇ וכל כל אל אלה דכות . ג̇[13]

20 הֶן־אֵל לֹא יִמְאַס־תָּם וְלֹא־יַחֲזִיק בְּיַד־מְרֵעִים׃

21 עַדᵃ־יְמַלֵּהᵇ שְׂחוֹק פִּיךָ וּשְׂפָתֶיךָ תְרוּעָה׃ ל̇ כת ה̇[14]

22 שֹׂנְאֶיךָ יִלְבְּשׁוּ־בֹשֶׁת וְאֹהֶל רְשָׁעִים אֵינֶנּוּ׃ פ

9 1 וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃

2 אָמְנָם יָדַעְתִּי כִי־כֵן וּמַה־יִּצְדַּק אֱנוֹשׁ עִם־אֵל׃

3 אִם־יַחְפֹּץ לָרִיב עִמּוֹ לֹא־יַעֲנֶנּוּ אַחַת מִנִּי־אָלֶף׃ ה̇[1]

4 חֲכַם לֵבָב וְאַמִּיץ כֹּחַ מִי־הִקְשָׁה אֵלָיו וַיִּשְׁלָם׃

5 הַמַּעְתִּיק הָרִים וְלֹא יָדָעוּ אֲשֶׁר הֲפָכָם בְּאַפּוֹ׃ ב̇[2]

6 הַמַּרְגִּיז אֶרֶץ מִמְּקוֹמָהּ וְעַמּוּדֶיהָ יִתְפַלָּצוּןᵃ׃ ד̇

7 הָאֹמֵר לַחֶרֶס וְלֹא יִזְרָח וּבְעַד כּוֹכָבִים יַחְתֹּם׃

8 נֹטֶה שָׁמַיִם לְבַדּוֹ וְדוֹרֵךְ עַל־בָּמֳתֵי יָםᵃ׃ ל̇ מל

[4] Mm 126. [5] Mm 4154. [6] Cf Mm 3542. [7] Mm 379. [8] Mm 3453. [9] Mm 2554. [10] Mm 321. [11] Mm 2232. [12] Mm 3471. [13] Mm 2314. [14] Mm 706. Cp 9 [1] Mm 1526. [2] Mm 2539.

6 ᵃ⁻ᵃ > Ms ‖ **11** ᵃ 𝔆² בֵּצָה ‖ **13** ᵃ 𝔊 *τὰ ἔσχατα* = אַחֲרִית ‖ **14** ᵃ⁻ᵃ prp קְרֵי קַיִט vel קִשְׁרֵי קַיִט ‖ ᵇ frt a *קטט = brevis est cf arab *qatta* ‖ **15** ᵃ⁻ᵃ frt dl ‖ **17** ᵃ Ed בֵּין ‖ **21** ᵃ l עֹד ‖ ᵇ mlt Mss Edd ימלא ‖ **Cp 9,6** ᵃ > L*, nunc in margine ‖ **8** ᵃ 2 Mss Edd עָב.

9 עֹֽשֶׂה־עָ֭שׁ[a] כְּסִ֥יל וְכִימָ֗ה וְחַדְרֵ֥י תֵמָֽן׃ ה ר״פ . ה ג מנה בסיפ
10 עֹשֶׂ֣ה גְ֭דֹלוֹת עַד־אֵ֣ין חֵ֑קֶר וְנִפְלָא֗וֹת עַד־אֵ֥ין מִסְפָּֽר׃ ל[3] . יו מ״פ אין אין
11 הֵ֤ן יַעֲבֹ֣ר עָ֭לַי וְלֹ֣א אֶרְאֶ֑ה וְ֝יַחֲלֹ֗ף[a] וְֽלֹא־אָבִ֥ין לֽוֹ׃ ג פסוק[4] . ב[5] . ד[6]
12 הֵ֣ן יַ֭חְתֹּף[a] מִ֣י יְשִׁיבֶ֑נּוּ מִֽי־יֹאמַ֥ר אֵ֝לָ֗יו מַה־תַּֽעֲשֶֽׂה׃
13 אֱ֭לוֹהַּ לֹא־יָשִׁ֣יב אַפּ֑וֹ תַּחְתָּ֥ו שָׁ֝חֲח֗וּ עֹ֣זְרֵי רָֽהַב׃ כד בליש[7] . תחתיו ק חד מן ד[8] כת כן למערב
14 אַ֭ף כִּֽי־אָנֹכִ֣י אֶֽעֱנֶ֑נּוּ אֶבְחֲרָ֖ה דְבָרַ֣י עִמּֽוֹ׃ ב
15 אֲשֶׁ֣ר אִם־צָ֭דַקְתִּי לֹ֣א אֶעֱנֶ֑ה לִ֝מְשֹׁפְטִ֗י אֶתְחַנָּֽן׃ ל
16 אִם־קָרָ֥אתִי וַֽיַּעֲנֵ֑נִי[a] לֹֽא־אַ֝אֲמִ֗ין כִּֽי־יַאֲזִ֥ין קוֹלִֽי׃ ל . ל בסיפ
17 אֲשֶׁר־בִּשְׂעָרָ֥ה[a] יְשׁוּפֵ֑נִי וְהִרְבָּ֖ה פְצָעַ֣י חִנָּֽם׃ ב כת ש . ב[4] . ב
18 לֹֽא־יִ֭תְּנֵנִי הָשֵׁ֣ב רוּחִ֑י כִּ֥י יַ֝שְׂבִּעַ֗נִי מַמְּרֹרִֽים׃ ל . ל
19 אִם־לְכֹ֣חַ אַמִּ֣יץ הִנֵּ֑ה וְאִם־לְ֝מִשְׁפָּ֗ט מִ֣י יוֹעִידֵֽנִי׃ ל בליש[9]
20 אִם־אֶ֭צְדָּק פִּ֣י יַרְשִׁיעֵ֑נִי תָּֽם־אָ֝֗נִי וַֽיַּעְקְשֵֽׁנִי׃ ב . ל
21 תָּֽם־אָ֭נִי לֹא־אֵדַ֥ע נַפְשִׁ֗י אֶמְאַ֥ס חַיָּֽי׃
22 אַחַ֗ת הִ֥יא עַל־כֵּ֥ן אָמַ֑רְתִּי תָּ֥ם וְ֝רָשָׁ֗ע ה֣וּא מְכַלֶּֽה׃ ה[10]
23 אִם־שׁ֭וֹט יָמִ֣ית פִּתְאֹ֑ם לְמַסַּ֖ת נְקִיִּ֣ם יִלְעָֽג׃ ח[11] . ל
24 אֶ֤רֶץ ׀ נִתְּנָ֬ה בְֽיַד־רָשָׁ֗ע פְּנֵֽי־שֹׁפְטֶ֥יהָ יְכַסֶּ֑ה אִם־לֹ֖א אֵפ֣וֹא [מִי־הֽוּא׃ יג ר״פ
25 וְיָמַ֣י[a] קַ֭לּוּ מִנִּי־רָ֑ץ בָּ֝רְח֗וּ לֹא־רָא֥וּ טוֹבָֽה׃ ה ד מנה בטע
26 חָ֭לְפוּ עִם־אֳנִיּ֣וֹת אֵבֶ֑ה כְּ֝נֶ֗שֶׁר יָט֥וּשׂ עֲלֵי־אֹֽכֶל׃ ל . ד[12]
27 אִם־אָ֭מְרִי[a] אֶשְׁכְּחָ֣ה שִׂיחִ֑י אֶעֶזְבָ֖ה פָנַ֣י וְאַבְלִֽיגָה׃ ב[13] . ג
28 יָגֹ֥רְתִּי כָל־עַצְּבֹתָ֑י יָ֝דַ֗עְתִּי כִּי־לֹ֥א תְנַקֵּֽנִי׃ ד וחס[14]
29 אָנֹכִ֥י[a] אֶרְשָׁ֑ע לָמָּה־זֶּ֝֗ה הֶ֣בֶל אִיגָֽע׃
30 אִם־הִתְרָחַ֥צְתִּי בְמֵו־[a]שָׁ֑לֶג וַ֝הֲזִכּ֗וֹתִי בְּבֹ֣ר כַּפָּֽי׃ במי ק חד מן מח[15] כת ו וקר י וחד מן ה[16] בליש . ל ומל
31 אָ֭ז בַּשַּׁ֣חַת[a] תִּטְבְּלֵ֑נִי וְ֝תִֽעֲב֗וּנִי שַׂלְמוֹתָֽי׃ ל . ל
32 כִּי־לֹא־אִ֣ישׁ כָּמֹ֣נִי אֶֽעֱנֶ֑נּוּ נָב֥וֹא יַ֝חְדָּ֗ו בַּמִּשְׁפָּֽט׃
33 לֹ֣א[a] יֵשׁ־בֵּינֵ֣ינוּ מוֹכִ֑יחַ יָשֵׁ֖ת יָד֣וֹ עַל־שְׁנֵֽינוּ׃ ג ומל[17]

[3] Mm 3464. [4] Mp sub loco. [5] Mm 3509. [6] Mm 3879. [7] Mm 1685. [8] Mm 3472. [9] Mm 2730. [10] Mm 3473. [11] Mm 1873. [12] Mm 3635. [13] Mm 3474. [14] Mm 3404. [15] Mm 3811. [16] Mm 1013. [17] Mm 229.

9 [a] l עַ֫יִשׁ וּבָנֶ֫יהָ cf 38,32 ‖ **11** [a] 2 Mss ־ ‖ **12** [a] pc Mss יַחְטֹף cf Jdc 21,21 Ps 10,9 ‖ **16** [a] 𝔊[B] *καὶ μὴ ὑπακούσῃ* ‖ **17** [a] pc Mss 'בסע ‖ **25** [a] 2 Mss 'ימי ‖ **27** [a] Ms אָמַרְתִּי ‖ **29** [a] Ms + לֹא ‖ **30** [a] 𝔖𝔗 ut Q בְּמֵי, K 𝔊 בְּמוֹ ‖ **31** [a] 𝔊 *ἐν ῥύπῳ*, l prb בַּשְּׁחֹת ‖ **33** [a] nonn Mss 𝔊𝔖 לוּ cf 16,4.

34 יָסֵר מֵעָלַי שִׁבְטוֹ וְאֵמָתוֹ אַל־תְּבַעֲתַנִּי׃ ד חס בליש
35 אֲדַבְּרָה[a] וְלֹא אִירָאֶנּוּ כִּי לֹא־כֵן אָנֹכִי עִמָּדִי׃ יט[18]
10 1 נָקְטָה[a] נַפְשִׁי בְּחַיָּי אֶעֶזְבָה עָלַי שִׂיחִי אֲדַבְּרָה[b] בְּמַר נַפְשִׁי׃ ל
2 אֹמַר אֶל־אֱלוֹהַּ אַל־תַּרְשִׁיעֵנִי הוֹדִיעֵנִי עַל מַה־תְּרִיבֵנִי׃
3 הֲטוֹב לְךָ ׀ כִּי־תַעֲשֹׁק כִּי־תִמְאַס יְגִיעַ כַּפֶּיךָ וְעַל־עֲצַת רְשָׁעִים ד[1]
4 הַעֵינֵי בָשָׂר לָךְ אִם־כִּרְאוֹת אֱנוֹשׁ תִּרְאֶה׃ [הוֹפָעְתָּ׃ ב
5 הֲכִימֵי אֱנוֹשׁ יָמֶיךָ אִם־שְׁנוֹתֶיךָ כִּימֵי גָבֶר׃
6 כִּי־תְבַקֵּשׁ לַעֲוֺנִי וּלְחַטָּאתִי תִדְרוֹשׁ׃ ג מל ב מנה בליש
7 עַל־דַּעְתְּךָ כִּי־לֹא אֶרְשָׁע וְאֵין מִיָּדְךָ מַצִּיל׃
8 יָדֶיךָ עִצְּבוּנִי וַיַּעֲשׂוּנִי [a]יַחַד סָבִיב[a] וַתְּבַלְּעֵנִי׃ יא[2] מל ב[3] מנה בסיפ וכל תלים דכות ב מ ה
9 זְכָר־נָא כִּי־כַחֹמֶר עֲשִׂיתָנִי וְאֶל־עָפָר תְּשִׁיבֵנִי׃ ב
10 הֲלֹא כֶחָלָב תַּתִּיכֵנִי וְכַגְּבִנָּה תַּקְפִּיאֵנִי׃ ל . ל
11 עוֹר וּבָשָׂר תַּלְבִּישֵׁנִי וּבַעֲצָמוֹת וְגִידִים תְּסֹכְכֵנִי׃ ח[4] . ל
12 חַיִּים וָחֶסֶד עָשִׂיתָ עִמָּדִי וּפְקֻדָּתְךָ שָׁמְרָה רוּחִי׃ ב ר״פ[5] . ה[6]
13 וְאֵלֶּה צָפַנְתָּ בִלְבָבֶךָ יָדַעְתִּי כִּי־זֹאת עִמָּךְ׃
14 אִם־חָטָאתִי וּשְׁמַרְתָּנִי וּמֵעֲוֺנִי לֹא תְנַקֵּנִי׃ [וּרְאֵה[a] עָנְיִי׃ ל
15 אִם־רָשַׁעְתִּי אַלְלַי לִי וְצָדַקְתִּי לֹא־אֶשָּׂא רֹאשִׁי שְׂבַע קָלוֹן ל בטע[7] . כג . כו
16 וְיִגְאֶה כַּשַּׁחַל תְּצוּדֵנִי וְתָשֹׁב תִּתְפַּלָּא־בִי׃ ל . ל . ב[8]
17 תְּחַדֵּשׁ עֵדֶיךָ ׀ נֶגְדִּי וְתֶרֶב כַּעַשְׂךָ עִמָּדִי חֲלִיפוֹת וְצָבָא עִמִּי׃ ב חד כת ס וחד מן ד[9] כת ש . ד[10] וכן למערב[11]
18 וְלָמָּה מֵרֶחֶם הֹצֵאתָנִי אֶגְוַע וְעַיִן לֹא־תִרְאֵנִי׃ ה ר״פ[12] . ד[13] . ב[14]
19 כַּאֲשֶׁר לֹא־הָיִיתִי אֶהְיֶה מִבֶּטֶן לַקֶּבֶר אוּבָל׃
20 הֲלֹא־מְעַט [a]יָמַי יַחְדָּל[ab] יְשִׁית[c] מִמֶּנִּי וְאַבְלִיגָה מְּעָט׃ וחדל . ושית . ק ק . נו וכל תלים דכות ב מ יא . ג
21 בְּטֶרֶם אֵלֵךְ וְלֹא אָשׁוּב אֶל־אֶרֶץ חֹשֶׁךְ וְצַלְמָוֶת׃ ל[15]

[18] Mm 436. Cp 10 [1] Mm 1470. [2] Mm 477. [3] Mm 3485. [4] Mm 527. [5] Mm 3229. [6] Mm 3234. [7] וחד אַלְלַי Mi 7,1. [8] Mm 1961. [9] Mm 3461. [10] Mm 3868. [11] Mm 3475. [12] Mm 1020. [13] Mm 3629. [14] Mm 2518. [15] Mm 1847.

35 [a] sic L, mlt Mss Edd 'אֲ ‖ **Cp 10,1** [a] = נָקוֹטָה ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd רָה—; pc Mss אָשִׂיחָה ‖ **8** [a–a] = omni parte perfectus? 𝔊 *μετὰ ταῦτα μεταβαλών* = אַחַר סַבּוֹתָ, l frt אַחַר סָבוֹב ‖ **15** [a] a *רָאֶה = videns, vel l וּרְוֵה = et satiatus ‖ **20** [a–a] prp יְמֵי חֶלְדִּי cf 𝔊𝔖 ‖ [b] Q וַחֲדָל, K יֶחְדָּל ‖ [c] Q וְשִׁית, K יָשִׁית; l frt שִׁית.

22 [a]אֶרֶץ עֵיפָתָה׀ כְּמוֹ אֹפֶל צַלְמָוֶת[a] [b]וְלֹא סְדָרִים[b] וַתֹּפַע כְּמוֹ־ יג ר״פ
אֹפֶל׃ פ

11 1 וַיַּעַן צֹפַר הַנַּעֲמָתִי וַיֹּאמַר׃ [1]
2 הֲרֹב דְּבָרִים לֹא יֵעָנֶה וְאִם־אִישׁ שְׂפָתַיִם יִצְדָּק׃ ג ב חס וחד מל . ב[1] . ג[2]
3 בַּדֶּיךָ[a] מְתִים יַחֲרִישׁוּ[b] וַתִּלְעַג[c] וְאֵין מַכְלִם׃ ב חד מל וחד חס
4 וַתֹּאמֶר זַךְ לִקְחִי וּבַר הָיִיתִי בְעֵינֶיךָ׃ ג[3] . ב[4] . סו
5 וְאוּלָם מִי־יִתֵּן אֱלוֹהַּ דַּבֵּר וְיִפְתַּח שְׂפָתָיו עִמָּךְ׃ ג ב קמ וחד פת[5]
6 וְיַגֶּד־לְךָ׀ תַּעֲלֻמוֹת חָכְמָה כִּי־כִפְלַיִם[a] לְתוּשִׁיָּה ר[6] . ב[7] . ב . ז מל
וְדַע כִּי־יַשֶּׁה לְךָ אֱלוֹהַּ[b] מֵעֲוֺנֶךָ׃ ג . ב[8]
7 הַחֵקֶר אֱלוֹהַּ[a] תִּמְצָא אִם עַד־תַּכְלִית שַׁדַּי[b] תִּמְצָא׃
8 [a]גָּבְהֵי שָׁמַיִם[a] מַה־תִּפְעָל עֲמֻקָּה מִשְּׁאוֹל מַה־תֵּדָע׃ ל . ב
9 אֲרֻכָּה מֵאֶרֶץ מִדָּה[a] וּרְחָבָה מִנִּי־יָם׃ ג[9]
10 אִם־יַחֲלֹף וְיַסְגִּיר וְיַקְהִיל וּמִי יְשִׁיבֶנּוּ׃ ד וחס[10] . ל . ל[11]
11 כִּי־הוּא יָדַע מְתֵי־שָׁוְא וַיַּרְא־אָוֶן וְלֹא[a] יִתְבּוֹנָן׃
12 וְאִישׁ נָבוּב יִלָּבֵב וְעַיִר [a]פֶּרֶא אָדָם[a] יִוָּלֵד׃ ב . ו ה מנה כת א וחד כת ה[12] . ב בכתיב[13]
13 אִם־אַתָּה הֲכִינוֹתָ לִבֶּךָ וּפָרַשְׂתָּ אֵלָיו כַּפֶּךָ׃
14 אִם־אָוֶן בְּיָדְךָ הַרְחִיקֵהוּ וְאַל־תַּשְׁכֵּן בְּאֹהָלֶיךָ עַוְלָה׃ ל
15 כִּי־אָז׀ תִּשָּׂא פָנֶיךָ מִמּוּם וְהָיִיתָ מֻצָק וְלֹא תִירָא׃ ב חס . ב
16 כִּי־אַתָּה עָמָל תִּשְׁכָּח כְּמַיִם עָבְרוּ תִזְכֹּר׃ ט[14] ב מנה בסיפ וכל קריא דכות ב מ ב . ג רפי[15]
17 וּמִצָּהֳרַיִם יָקוּם חָלֶד תָּעֻפָה[a] כַּבֹּקֶר תִּהְיֶה׃ ל
18 וּבָטַחְתָּ כִּי־יֵשׁ תִּקְוָה וְחָפַרְתָּ[a] לָבֶטַח תִּשְׁכָּב׃ ב חד מל וחד חס[16]
ס ג 19 וְרָבַצְתָּ וְאֵין מַחֲרִיד וְחִלּוּ פָנֶיךָ רַבִּים׃
20 וְעֵינֵי רְשָׁעִים תִּכְלֶינָה י ג מנה ר״פ
וּמָנוֹס אָבַד מִנְהֶם וְתִקְוָתָם מַפַּח־נָפֶשׁ׃ פ ל[17]

Cp 11 [1]Prv 21,13. [2]Mm 1190. [3]Mm 1997. [4]Mm 3235. [5]Mm 1331. [6]Mm 1484. [7]Ps 44,22. [8]Dt 15,2 [9]Mm 2623. [10]Mm 3476. [11]וחד ובהקהיל Nu 10,7. [12]Mm 3560. [13]Mp sub loco. [14]Mm 230. [15]Mm 2760 [16]Mm 1187. [17]Mm 3477.

22 [a–a] > Ms (homtel) ‖ [b–b] = nullo ordine, confusus ‖ **Cp 11,3** [a] l frt בְּדֶיךָ (בְּדֵי = coram? cf 41,4) ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd ־ךָ ‖ [c] prp וְתִ׳ ‖ **6** [a] prp פְּלָאִים = פְּלָיִם ‖ [b] cf 4,9[a] ‖ **7** [a] cf 4,9[a] ‖ [b] Ms שָׁמַיִם ‖ **8** [a–a] prp גְּבֹהָה מִשׁ׳ cf 𝔙 Hier, sed cf 22,12 ‖ **9** [a] l frt ־ָה ‖ **11** [a] = לֹא emphaticum ‖ **12** [a–a] prp פֶּרֶד ‖ **17** [a] l prb תְּ׳ ‖ **18** [a] 2 Mss וחרפת; prp וְחָפַרְתָּ.

12 1 וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃

2 אָמְנָם כִּי אַתֶּם־עָם וְעִמָּכֶם תָּמוּת חָכְמָה׃

3 גַּם־לִי לֵבָב כְּמוֹכֶם [a]לֹא־נֹפֵל אָנֹכִי מִכֶּם[a] וְאֶת־מִי־אֵין כְּמוֹ־[אֵלֶּה׃ — ל[1]

4 שְׂחֹק לְרֵעֵהוּ אֶהְיֶה קֹרֵא לֶאֱלוֹהַּ וַיַּעֲנֵהוּ שְׂחוֹק צַדִּיק תָּמִים׃ — ד חס בליש . ב[2]

5 [a]לַפִּיד בּוּז לְעַשְׁתּוּת שַׁאֲנָן נָכוֹן לְמוֹעֲדֵי רָגֶל׃

6 יִשְׁלָיוּ אֹהָלִים לְשֹׁדְדִים וּבַטֻּחוֹת לְמַרְגִּיזֵי אֵל — ב . ל . ל
לַאֲשֶׁר הֵבִיא אֱלוֹהַּ בְּיָדוֹ׃ — ל

7 וְאוּלָם שְׁאַל־נָא בְהֵמוֹת וְתֹרֶךָּ וְעוֹף הַשָּׁמַיִם וְיַגֶּד־לָךְ׃ — ה . ב[3] . ד[4]

8 אוֹ [a]שִׂיחַ לָאָרֶץ[a] וְתֹרֶךָּ וִיסַפְּרוּ לְךָ דְּגֵי הַיָּם׃ — ה . ב[3] . ג

9 מִי לֹא־יָדַע בְּכָל־אֵלֶּה כִּי יַד־יְהוָה[a] עָשְׂתָה זֹּאת׃

10 אֲשֶׁר בְּיָדוֹ נֶפֶשׁ כָּל־חָי וְרוּחַ כָּל־בְּשַׂר־אִישׁ׃ — ל

11 הֲלֹא־אֹזֶן מִלִּין תִּבְחָן וְחֵךְ אֹכֶל יִטְעַם־לוֹ׃ — כה . ב

12 בִּישִׁישִׁים[a] חָכְמָה וְאֹרֶךְ יָמִים תְּבוּנָה׃ — ל

13 עִמּוֹ חָכְמָה וּגְבוּרָה לוֹ עֵצָה וּתְבוּנָה׃ — ד ר״פ[5]

14 הֵן יַהֲרוֹס וְלֹא יִבָּנֶה יִסְגֹּר עַל־אִישׁ וְלֹא יִפָּתֵחַ׃ — ג מל בליש[6] . ה[7] . ה[8]

15 הֵן יַעְצֹר בַּמַּיִם וְיִבָשׁוּ וִישַׁלְּחֵם וְיַהַפְכוּ אָרֶץ׃ — ג וחס[9] . ד חס בליש . ל

16 עִמּוֹ עֹז וְתוּשִׁיָּה לוֹ שֹׁגֵג[a] וּמַשְׁגֶּה׃ — ד ר״פ[5] . ז מל . ל[10]

17 מוֹלִיךְ יוֹעֲצִים שׁוֹלָל וְשֹׁפְטִים יְהוֹלֵל׃ — ג . ג[11] . ג

18 מוּסַר[a] מְלָכִים פִּתֵּחַ וַיֶּאְסֹר אֵזוֹר בְּמָתְנֵיהֶם׃ — יב פת[12] . ג

19 מוֹלִיךְ כֹּהֲנִים שׁוֹלָל וְאֵתָנִים יְסַלֵּף׃ — ג . ג[11]

20 מֵסִיר שָׂפָה לְנֶאֱמָנִים וְטַעַם זְקֵנִים יִקָּח׃

21 שׁוֹפֵךְ בּוּז עַל־נְדִיבִים וּמְזִיחַ אֲפִיקִים רִפָּה׃ — ל מל . ל . ל כת ה[13]

22 מְגַלֶּה עֲמֻקוֹת מִנִּי־חֹשֶׁךְ וַיֹּצֵא לָאוֹר צַלְמָוֶת׃ — יג חס[14] . ז[15]

23 מַשְׂגִּיא[a] לַגּוֹיִם וַיְאַבְּדֵם שֹׁטֵחַ לַגּוֹיִם[b] וַיַּנְחֵם[c]׃ — ז[16]

Cp 12 [1] Mm 2306. [2] Mm 3478. [3] Mm 3324. [4] Mm 1484. [5] Mm 3479. [6] Mm 2454. [7] Mm 3301. [8] Mm 2975. [9] Mm 4190. [10] Mm 1200. [11] Mm 3089. [12] Mm 2405. [13] Mm 4045. [14] Mm 1509. [15] Mm 3105. [16] Mm 1653.

Cp 12,3 [a–a] = 13,2b ‖ **5** [a] v 5 inc ‖ **8** [a–a] prp 'חַיַּת הָא ‖ **9** [a] cf 5,10[a]; pc Mss אֱלוֹהַּ ‖ **12** [a] Ms משישים ‖ **16** [a] 2 Mss שׁוּגֶה ‖ **18** [a] = vestis regalis (a אסר)? cf אזור = vestis humilis ‖ **23** [a] nonn Mss 'מש = מַשְׁגֶּה cf $\mathfrak{G}^{O}\mathfrak{S}$ et 16 ‖ [b] pc Mss לְאֻמִּים ‖ [c] prp 'נְ—.

24 מֵסִיר לֵב רָאשֵׁי עַם־הָאָ֑רֶץ[a] וַ֝יַּתְעֵ֗ם בְּתֹ֣הוּ לֹא־דָֽרֶךְ׃ — עה . ב בסיפ

25 יְמַֽשְׁשׁוּ־חֹ֥שֶׁךְ וְלֹא־א֑וֹר וַ֝יַּתְעֵ֗ם כַּשִּׁכּֽוֹר׃ — ב[17] . ב בסיפ

13 1 הֶן־כֹּל[a] רָאֲתָ֣ה עֵינִ֑י שָׁמְעָ֥ה אָ֝זְנִ֗י וַתָּ֥בֶן לָֽהּ׃ — כט[1] . ה . ל

2 כְּֽדַעְתְּכֶם יָדַ֣עְתִּי גַם־אָ֑נִי לֹא־נֹפֵ֖ל אָנֹכִ֣י מִכֶּֽם׃

3 אוּלָ֗ם אֲ֭נִי אֶל־שַׁדַּ֣י אֲדַבֵּ֑ר וְהוֹכֵ֖חַ אֶל־אֵ֣ל אֶחְפָּֽץ׃ — ג ר"פ בסיפ . ל

4 וְֽאוּלָ֗ם אַתֶּ֥ם טֹֽפְלֵי־שָׁ֑קֶר רֹפְאֵ֖י אֱלִ֣ל כֻּלְּכֶֽם׃ — ל . ל כת כן

5 מִֽי־יִ֭תֵּן הַחֲרֵ֣שׁ תַּחֲרִישׁ֑וּן וּתְהִ֖י לָכֶ֣ם לְחָכְמָֽה׃ — ב חד מל וחד חס[2] . יד רפי[3]

6 שִׁמְעוּ־נָ֥א תוֹכַחְתִּ֑י[a] וְרִבּ֖וֹת שְׂפָתַ֣י הַקְשִֽׁיבוּ׃ — ה חס בליש[4]

7 הַ֭לְאֵל תְּדַבְּר֣וּ עַוְלָ֑ה וְ֝ל֗וֹ תְּֽדַבְּר֥וּ רְמִיָּֽה׃

8 הֲ‍ֽפָנָ֥יו תִּשָּׂא֑וּן אִם־לָאֵ֥ל תְּרִיבֽוּן׃ — ב בסיפ . יא . ג ומל[5]

9 הֲ֭טוֹב כִּֽי־יַחְקֹ֣ר אֶתְכֶ֑ם אִם־כְּהָתֵ֥ל בֶּ֝אֱנ֗וֹשׁ תְּהָתֵ֥לּוּ בֽוֹ׃ — ד[6]

10 הוֹכֵ֣חַ יוֹכִ֣יחַ אֶתְכֶ֑ם אִם־בַּ֝סֵּ֗תֶר פָּנִ֥ים תִּשָּׂאֽוּן׃ — ה . ב בסיפ

11 הֲלֹ֣א שְׂ֭אֵתוֹ תְּבַעֵ֣ת אֶתְכֶ֑ם וּ֝פַחְדּ֗וֹ יִפֹּ֥ל עֲלֵיכֶֽם׃ — ב[7]

12 זִֽכְרֹנֵיכֶ֥ם מִשְׁלֵי־אֵ֑פֶר לְגַבֵּי־חֹ֝֗מֶר גַּבֵּיכֶֽם׃ — ל . ד . ל

13 הַחֲרִ֣ישׁוּ מִ֭מֶּנִּי וַאֲדַבְּרָה־אָ֑נִי וְיַעֲבֹ֖ר עָלַ֣י מָֽה׃ — גז וכל תלים דכות במ"א . ג[8]

14 [a]עַל־מָ֤ה[a] ׀ אֶשָּׂ֣א בְשָׂרִ֣י בְשִׁנָּ֑י וְ֝נַפְשִׁ֗י אָשִׂ֥ים בְּכַפִּֽי׃ — כג . ה . ט[9] ד מנה בליש

15 הֵ֣ן יִ֭קְטְלֵנִי לֹ֣א[a] אֲיַחֵ֑ל אַךְ־דְּ֝רָכַ֗י אֶל־פָּנָ֥יו אוֹכִֽיחַ׃ — לו ק חד מן יז[10] כת כן . ל[11]

16 גַּם־הוּא־לִ֥י לִישׁוּעָ֑ה כִּי־לֹ֥א לְ֝פָנָ֗יו חָנֵ֥ף יָבֽוֹא׃ — ד מל בסיפ

17 שִׁמְע֣וּ שָׁ֭מוֹעַ מִלָּתִ֑י וְ֝אַחֲוָתִ֗י בְּאָזְנֵיכֶֽם׃ — ד . ל

18 הִנֵּה־נָ֭א עָרַ֣כְתִּי מִשְׁפָּ֑ט יָ֝דַ֗עְתִּי כִּי־אֲנִ֥י אֶצְדָּֽק׃ — ג

19 מִי־ה֭וּא יָרִ֣יב עִמָּדִ֑י כִּֽי־עַתָּ֖ה אַחֲרִ֣ישׁ וְאֶגְוָֽע׃ — ב[12]

20 אַךְ־שְׁ֭תַּיִם אַל־תַּ֣עַשׂ עִמָּדִ֑י אָ֝ז מִפָּנֶ֗יךָ לֹ֣א אֶסָּתֵֽר׃ — ב

21 כַּ֭פְּךָ מֵעָלַ֣י הַרְחַ֑ק וְ֝אֵמָתְךָ֗ אַל־תְּבַעֲתַֽנִּי׃ — ד חס ול בליש

22 וּ֭קְרָא וְאָנֹכִ֣י אֶֽעֱנֶ֑ה אֽוֹ־אֲ֝דַבֵּ֗ר וַהֲשִׁיבֵֽנִי׃ — ד[13] . ב חד מל וחד חס[14]

23 כַּמָּ֤ה לִ֣י עֲוֺנ֣וֹת וְחַטָּא֑וֹת פִּ֝שְׁעִ֗י וְ֝חַטָּאתִ֥י הֹדִיעֵֽנִי׃ — ו מל[15] . ג מל[16] . ל כת כן

[17] Hi 5,14. Cp 13 [1] Mm 2501. [2] Mm 464. [3] Mm 174. [4] Mm 3480. [5] Mm 493. [6] Mm 1470. [7] Dt 14,24. [8] Mm 1576. [9] Mm 609. [10] Mm 1795. [11] Mm 1094. [12] Mm 3456. [13] Mm 3086. [14] Mm 273. [15] Mm 3973. [16] Mm 2117.

24 [a] prb dl ‖ **Cp 13,1** [a] nonn Mss כָּל־אֵלֶּה ‖ **6** [a] 𝔊 *ἔλεγχον στόματός μου* = חַת פִּי־ ‖ **14** [a–a] > 𝔊, dl (dttg) ‖ **15** [a] mlt Mss Vrs ut Q לוֹ; K לֹא.

24 לָ֭מָּה־פָנֶ֣יךָ תַסְתִּ֑יר וְתַחְשְׁבֵ֖נִי לְאוֹיֵ֣ב לָֽךְ׃
25 הֶעָלֶ֣ה נִדָּ֣ף תַּעֲר֑וֹץ וְֽאֶת־קַ֖שׁ יָבֵ֣שׁ תִּרְדֹּֽף׃ ב בכתיב . ד[17] מל ול בליש . ה
26 כִּֽי־תִכְתֹּ֣ב עָלַ֣י מְרֹר֑וֹת וְ֝תוֹרִישֵׁ֗נִי עֲוֺנ֥וֹת נְעוּרָֽי׃ [תִּתְחַקֶּֽה׃ ב . ו מל[18]
27 [a]וְתָ֘שֵׂ֤ם בַּסַּ֨ד ׀ רַגְלַ֗י וְתִשְׁמ֥וֹר כָּל־אָרְחֹתָ֑י[a] עַל־שָׁרְשֵׁ֥י רַ֝גְלַ֗י ד מל
28 וְ֭הוּא כְּרָקָ֣ב[a] יִבְלֶ֑ה כְּ֝בֶ֗גֶד אֲכָ֣לוֹ עָֽשׁ׃ לג ר״פ . ב . ה ג מנה בסיפ

14 1 אָדָ֗ם יְל֣וּד אִשָּׁ֑ה קְצַ֥ר יָ֝מִ֗ים וּֽשְׂבַֽע־רֹֽגֶז׃ ג[1]
2 כְּצִ֣יץ יָ֭צָא וַיִּמָּ֑ל וַיִּבְרַ֥ח כַּ֝צֵּ֗ל וְלֹ֣א יַעֲמֽוֹד׃ ג . ל . ה דגש[2] . ד . ג מל[3]
3 אַף־עַל־זֶ֭ה פָּקַ֣חְתָּ עֵינֶ֑ךָ וְאֹתִ֓י[a] תָבִ֖יא בְמִשְׁפָּ֣ט עִמָּֽךְ׃ טו ו[4] מנה חס . יג[5] . ל בסיפ רפי ושאר דגש[6]
4 [a]מִֽי־יִתֵּ֣ן טָ֭הוֹר מִטָּמֵ֗א לֹ֣א אֶחָֽד׃ [יַעֲבֹֽור׃ ל[7]
5 אִ֥ם חֲרוּצִ֨ים ׀ יָמָ֗יו מִֽסְפַּר־חֳדָשָׁ֥יו אִתָּ֑ךְ חֻקָּ֥ו[a] עָ֝שִׂ֗יתָ וְלֹ֣א אם האם ואם כן בטע[8] . חקיו ק
6 שְׁעֵ֣ה מֵעָלָ֣יו וְיֶחְדָּ֑ל[a] עַד־יִ֝רְצֶ֗ה כְּשָׂכִ֥יר יוֹמֽוֹ׃ ב[9]
7 כִּ֤י יֵ֥שׁ לָעֵ֗ץ תִּ֫קְוָ֥ה אִֽם־יִ֭כָּרֵת וְע֣וֹד[a] יַחֲלִ֑יף וְ֝יֹנַקְתּ֗וֹ לֹ֣א תֶחְדָּֽל׃ כה בטע ר״פ בסיפ . ג[10] . כג
8 אִם־יַזְקִ֣ין בָּאָ֣רֶץ שָׁרְשׁ֑וֹ וּ֝בֶעָפָ֗ר יָמ֥וּת גִּזְעֽוֹ׃
9 מֵרֵ֣יחַ מַ֣יִם יַפְרִ֑חַ וְעָשָׂ֖ה קָצִ֣יר כְּמוֹ־נָֽטַע׃ ב חד חס וחד מל[11]
10 וְגֶ֣בֶר יָ֭מוּת וַֽיֶּחֱלָ֑שׁ[a] וַיִּגְוַ֖ע אָדָ֣ם וְאַיּֽוֹ[b]׃ ל[12] . ה[13]
11 אָֽזְלוּ־מַ֭יִם מִנִּי־יָ֑ם וְ֝נָהָ֗ר יֶחֱרַ֥ב וְיָבֵֽשׁ׃ [יֵ֝עֹ֗רוּ מִשְּׁנָתָֽם׃ ל . ד[14] . ה [ג ב חס וחד מל[16]
12 וְאִ֥ישׁ שָׁכַ֗ב וְֽלֹא־יָ֫ק֥וּם עַד־בִּלְתִּ֣י שָׁ֭מַיִם לֹ֣א יָקִ֑יצוּ וְלֹֽא־ ד[15]
13 מִ֤י יִתֵּ֨ן ׀ בִּשְׁא֬וֹל תַּצְפִּנֵ֗נִי תַּ֭סְתִּירֵנִי עַד־שׁ֣וּב אַפֶּ֑ךָ ג[17]
תָּשִׁ֖ית לִ֣י חֹ֣ק וְתִזְכְּרֵֽנִי׃ ה[18]
14 אִם־יָמ֥וּת גֶּ֗בֶר הֲיִ֫חְיֶ֥ה כָּל־יְמֵ֣י צְבָאִ֣י אֲיַחֵ֑ל עַד־בּ֝֗וֹא חֲלִיפָתִֽי׃
15 תִּ֭קְרָא וְאָנֹכִ֣י אֶֽעֱנֶ֑ךָּ לְֽמַעֲשֵׂ֖ה יָדֶ֣יךָ תִכְסֹֽף׃ ב . יא[19] מל ב[20] מנה בסיפ וכל תלים דכות ב מ ה
16 כִּֽי־עַ֭תָּה צְעָדַ֣י תִּסְפּ֑וֹר לֹֽא־תִ֝שְׁמ֗וֹר עַל־חַטָּאתִֽי׃ ל מל
17 חָתֻ֣ם בִּצְר֣וֹר פִּשְׁעִ֑י וַ֝תִּטְפֹּ֗ל עַל־עֲוֺנִֽי׃ ל חס . ב[21] . ל וחס
18 וְֽאוּלָ֣ם הַֽר־[a]נוֹפֵ֣ל יִבּ֑וֹל[a] וְ֝צ֗וּר יֶעְתַּ֥ק מִמְּקֹמֽוֹ׃ ד

[17]Mm 2387. [18]Mm 3973. Cp 14 [1]Mm 3481. [2]Mm 3707. [3]Mm 3482. [4]Mm 1145. [5]Mm 1228. [6]Mm 772. [7]Mm 3431. [8]Mm 3887. [9]Mm 812. [10]Mm 3118. [11]Mm 3483. [12]וחד וַיַּחֲלֹשׁ Ex 17,13. [13]Mm 3106. [14]Mm 2273. [15]Mm 2232. [16]Mm 3484. [17]Mp sub loco. [18]Mm 3228. [19]Mm 477. [20]Mm 3485. [21]Mm 3486.

27 [a–a] cf 33,11 ‖ **28** [a] l frt כְּרֶקֶב cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ **Cp 14,3** [a] 𝔊𝔖𝔙 suff 3 sg ‖ **4** [a] v 4 > Ms ‖ **5** [a] Q חֻקָּיו, K חֻקּוֹ ‖ **6** [a] Ms וחדל ‖ **7** [a] Ms עוד ‖ **10** [a] l frt וְיֵ׳ ‖ [b] Ms 𝔊 וְאָיִן cf 𝔖 ‖ **18** [a–a] prp נָפוֹל יִפּוֹל.

19 אֲבָנִים ׀ שָׁחֲקוּ מַיִם תִּשְׁטֹף־סְפִיחֶיהָ[a] עֲפַר־אָרֶץ ל̇ . ב̇ ומל̇[22] . ג̇[23]
וְתִקְוַת אֱנוֹשׁ הֶאֱבַדְתָּ׃
20 תִּתְקְפֵהוּ לָנֶצַח וַיַּהֲלֹךְ מְשַׁנֶּה פָנָיו וַתְּשַׁלְּחֵהוּ׃ ב̇ . ל̇
21 יִכְבְּדוּ בָנָיו וְלֹא יֵדָע וְיִצְעֲרוּ וְלֹא־יָבִין לָמוֹ׃ ג̇ . יט̇[24] . ג̇[25]
22 אַךְ־בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכְאָב וְנַפְשׁוֹ עָלָיו תֶּאֱבָל׃ פ ל̇ . ה̇

15 1 וַיַּעַן אֱלִיפַז הַתֵּימָנִי וַיֹּאמַר׃
2 הֶחָכָם יַעֲנֶה דַעַת־רוּחַ וִימַלֵּא קָדִים בִּטְנוֹ׃ ל̇
3 הוֹכֵחַ בְּדָבָר לֹא יִסְכּוֹן וּמִלִּים לֹא־יוֹעִיל בָּם׃ ה̇ . י̇ בסיפ̇
4 אַף־אַתָּה תָּפֵר יִרְאָה וְתִגְרַע שִׂיחָה לִפְנֵי־אֵל׃ ב̇ . ב̇
5 כִּי יְאַלֵּף עֲוֺנְךָ פִיךָ וְתִבְחַר לְשׁוֹן עֲרוּמִים׃ כ̇ד̇ בטע ר״פ בסיפ̇[1] . ד̇ מל̇ ב̇ דגש וב̇ רפי̇[2]
6 יַרְשִׁיעֲךָ פִיךָ וְלֹא־אָנִי וּשְׂפָתֶיךָ יַעֲנוּ־בָךְ׃
7 הֲרִאישׁוֹן אָדָם תִּוָּלֵד וְלִפְנֵי גְבָעוֹת חוֹלָלְתָּ׃ ס̇ד̇ ול̇ בליש . י̇ו̇ וכל לפני ולפני דכות
8 הַבְסוֹד אֱלוֹהַ[a] תִּשְׁמָע וְתִגְרַע אֵלֶיךָ חָכְמָה׃ ל̇ . ב̇
9 מַה־יָּדַעְתָּ וְלֹא נֵדָע תָּבִין וְלֹא־עִמָּנוּ הוּא׃
10 גַּם־שָׂב גַּם־יָשִׁישׁ בָּנוּ כַּבִּיר מֵאָבִיךָ יָמִים׃ ל̇
11 הַמְעַט מִמְּךָ תַּנְחֻמוֹת אֵל וְדָבָר לָאַט עִמָּךְ׃ ל̇ . ב̇[3]
12 מַה־יִּקָּחֲךָ לִבֶּךָ וּמַה־יִּרְזְמוּן[a] עֵינֶיךָ׃
13 כִּי־תָשִׁיב אֶל־אֵל[a] רוּחֶךָ וְהֹצֵאתָ מִפִּיךָ מִלִּין׃ י̇[4] . ל̇ חס̇
14 מָה־אֱנוֹשׁ כִּי־יִזְכֶּה וְכִי־יִצְדַּק יְלוּד אִשָּׁה׃ ל̇א̇ פסוק כי וכי̇[5]
15 הֵן בִּקְדֹשָׁו לֹא יַאֲמִין וְשָׁמַיִם לֹא־זַכּוּ בְעֵינָיו׃ בקדשיו ק̇ . ד̇[6] . ג̇ . נ̇א̇
16 אַף כִּי־נִתְעָב וְנֶאֱלָח אִישׁ־שֹׁתֶה כַמַּיִם עַוְלָה׃ ג̇ ב̇ קמ̇ וחד פת̇[7] . ל̇
17 אֲחַוְךָ שְׁמַע־לִי וְזֶה־חָזִיתִי וַאֲסַפֵּרָה׃ ל̇
18 אֲשֶׁר־חֲכָמִים יַגִּידוּ וְלֹא כִחֲדוּ מֵאֲבוֹתָם׃
19 לָהֶם לְבַדָּם נִתְּנָה הָאָרֶץ וְלֹא־עָבַר זָר בְּתוֹכָם׃
20 כָּל־יְמֵי רָשָׁע הוּא מִתְחוֹלֵל וּמִסְפַּר שָׁנִים נִצְפְּנוּ לֶעָרִיץ׃ ב̇[8] . ה̇
21 קוֹל־פְּחָדִים בְּאָזְנָיו בַּשָּׁלוֹם שׁוֹדֵד יְבוֹאֶנּוּ׃ נ̇[9] . ב̇[10] . ז̇ מל̇ . ב̇ חד חס̇ וחד מל̇[11]

[22] Lv 25,11. [23] Mm 3055. [24] Mm 1369. [25] Mm 3487. Cp 15 [1] Mp sub loco. [2] Mm 18. [3] Mm 1814 et Mm 2230. [4] Mm 161. [5] Mm 2059. [6] Mm 2360. [7] Mm 3488. [8] Mm 2583. [9] Mm 1840. [10] Ps 29,11. [11] Mp sub loco.

19 [a] prp חָה– ‖ **Cp 15,8** [a] sic L ‖ **12** [a] pc Mss יִרְמְזוּן 𝔊 ἐπήνεγκαν = יָרְמוּן ‖ **13** [a] = עַל.

22 לֹא־יַאֲמִין שׁוּב מִנִּי־חֹשֶׁךְ וְצָפֻוּ[a] הוּא אֱלֵי־חָרֶב׃ — וצפוי ק . ד
23 נֹדֵד הוּא לַלֶּחֶם אַיֵּה יָדַע ׀ כִּי־נָכוֹן בְּיָדוֹ יוֹם־חֹשֶׁךְ׃ — ד[12]
24 יְבַעֲתֻהוּ צַר וּמְצוּקָה תִּתְקְפֵהוּ כְּמֶלֶךְ ׀ עָתִיד לַכִּידוֹר׃ — כ[11] . ב . ב . ל
25 כִּי־נָטָה אֶל־[a]אֵל יָדוֹ וְאֶל־שַׁדַּי יִתְגַּבָּר׃ — יו חס את . ב
26 יָרוּץ אֵלָיו[a] בְּצַוָּאר בַּעֲבִי גַּבֵּי מָגִנָּיו׃ — ב
27 כִּי־כִסָּה פָנָיו בְחֶלְבּוֹ וַיַּעַשׂ פִּימָה עֲלֵי־כָסֶל׃ — ל
28 וַיִּשְׁכּוֹן ׀ עָרִים נִכְחָדוֹת בָּתִּים לֹא־יֵשְׁבוּ לָמוֹ — ה ד חס וחד מל[13] . כ[14]
אֲשֶׁר הִתְעַתְּדוּ לְגַלִּים׃ — ל . ג
29 לֹא־יֶעְשַׁר וְלֹא־יָקוּם חֵילוֹ וְלֹא־יִטֶּה לָאָרֶץ מִנְלָם[a]׃ — לך פסוק לא ולא ולא[15] . ד[16] . ל
30 לֹא־יָסוּר ׀ מִנִּי־חֹשֶׁךְ יֹנַקְתּוֹ תְּיַבֵּשׁ שַׁלְהָבֶת וְיָסוּר בְּרוּחַ פִּיו׃ — ב
31 אַל־יַאֲמֵן בַּשָּׁו[a] נִתְעָה[b] כִּי־שָׁוְא תִּהְיֶה תְמוּרָתוֹ׃ — כשיו[11] ק
32 בְּלֹא־יוֹמוֹ תִּמָּלֵא[a] וְכִפָּתוֹ לֹא רַעֲנָנָה׃
33 יַחְמֹס כַּגֶּפֶן בִּסְרוֹ וְיַשְׁלֵךְ[a] כַּזַּיִת נִצָּתוֹ׃ — ל . ל . כ[17] . ל
34 כִּי־עֲדַת חָנֵף גַּלְמוּד וְאֵשׁ אָכְלָה אָהֳלֵי־שֹׁחַד׃ — ג
35 הָרֹה עָמָל וְיָלֹד אָוֶן וּבִטְנָם תָּכִין מִרְמָה׃ ס — ל . ל

16 1 וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃
2 שָׁמַעְתִּי כְאֵלֶּה רַבּוֹת מְנַחֲמֵי עָמָל כֻּלְּכֶם׃ — ג[1]
3 הֲקֵץ לְדִבְרֵי־רוּחַ [a]אוֹ מַה־[a]יַּמְרִיצְךָ כִּי תַעֲנֶה׃ — ל . ל
4 גַּם ׀ אָנֹכִי כָּכֶם אֲדַבֵּרָה לוּ־יֵשׁ נַפְשְׁכֶם תַּחַת נַפְשִׁי — ד בטע בשלש ספרים . ל[2] . כב[3]
אַחְבִּירָה עֲלֵיכֶם בְּמִלִּים וְאָנִיעָה עֲלֵיכֶם בְּמוֹ רֹאשִׁי׃ — ל . י בסיפ . ט . כו
5 אֲאַמִּצְכֶם בְּמוֹ־פִי וְנִיד שְׂפָתַי יַחְשֹׂךְ׃ — ל . ט . ג[4]
6 אִם־אֲדַבְּרָה לֹא־יֵחָשֵׂךְ כְּאֵבִי וְאַחְדְּלָה מַה־מִנִּי[a] יַהֲלֹךְ׃ — ב . ל
7 אַךְ־עַתָּה הֶלְאָנִי הֲשִׁמּוֹתָ כָּל־עֲדָתִי׃ — ל . ל
8 וַתִּקְמְטֵנִי לְעֵד הָיָה וַיָּקָם בִּי כַחֲשִׁי בְּפָנַי יַעֲנֶה׃

[12] Mm 3073. [13] Mm 537. [14] Mm 534. [15] Mm 771. [16] Mm 2232. [17] Mm 3522. Cp 16 [1] Mm 1617. [2] C Mm 1232. [3] Mm 1444. [4] Mp sub loco.

22 [a] mlt Mss ut Q וְצָפוּי destinatus, K וְצָפוּ ‖ **25** [a] = (ו)עַל ‖ **26** [a] = עָלָיו ‖ **29** [a] prp מְנֻלָּם (a *מָנוֹל = arab *manal*) = possessio eorum ‖ **31** [a] mlt Mss בשוא ‖ [b] prp ־עֶה ‖ **32** [a] prp תִּמַּל a מלל ‖ **33** [a] l ־לִיךְ? ‖ **Cp 16,3** [a–a] Ms אוֹ מִי, Ed ומה ‖ **6** [a] sic L, mlt Mss Edd מִ׳.

9 אַפּוֹ טָרַף׀ וַיִּשְׂטְמֵנִי חָרַק עָלַי בְּשִׁנָּיו
צָרִי׀ יִלְטוֹשׁ עֵינָיו לִי׃
10 פָּעֲרוּ עָלַי׀ בְּפִיהֶם בְּחֶרְפָּה הִכּוּ לְחָיָי יַחַד עָלַי יִתְמַלָּאוּן׃ ב. ל
11 יַסְגִּירֵנִי אֵל אֶל עֲוִיל[a] וְעַל־יְדֵי רְשָׁעִים יִרְטֵנִי׃ ל. ל. ל
12 שָׁלֵו הָיִיתִי׀ וַיְפַרְפְּרֵנִי וְאָחַז בְּעָרְפִּי וַיְפַצְפְּצֵנִי ל. ל
וַיְקִימֵנִי לוֹ לְמַטָּרָה׃ [מְרֵרָתִי׃ ב
13 יָסֹבּוּ עָלַי׀ רַבָּיו יְפַלַּח כִּלְיוֹתַי וְלֹא יַחְמוֹל יִשְׁפֹּךְ לָאָרֶץ ב. ד[5]
14 יִפְרְצֵנִי פֶרֶץ עַל־פְּנֵי־פָרֶץ יָרֻץ עָלַי כְּגִבּוֹר׃ ל חס
15 שַׂק תָּפַרְתִּי עֲלֵי גִלְדִּי וְעֹלַלְתִּי בֶעָפָר קַרְנִי׃ ל. ל
16 פָּנַי חֳמַרְמְרָה מִנִּי־בֶכִי וְעַל עַפְעַפַּי צַלְמָוֶת׃ המרמרו ק חד מן יד[6] כת ה וקר ו
17 עַל לֹא־חָמָס בְּכַפָּי וּתְפִלָּתִי זַכָּה׃ ג. ג. ג[7]
18 אֶרֶץ אַל־תְּכַסִּי דָמִי וְאַל־יְהִי מָקוֹם לְזַעֲקָתִי[a]׃ יג ר״פ. ב[8]
19 גַּם־עַתָּה הִנֵּה־בַשָּׁמַיִם עֵדִי וְשָׂהֲדִי בַּמְּרוֹמִים׃ ל
20 [a]מְלִיצַי רֵעָי[a] אֶל־אֱלוֹהַּ[b] דָּלְפָה עֵינִי׃ ל. ב. כט[9]
21 וְיוֹכַח לְגֶבֶר עִם־אֱלוֹהַּ וּבֶן[a]־אָדָם לְרֵעֵהוּ׃ ב[10]. ב וכסיפ. ה[11]
22 כִּי־שְׁנוֹת מִסְפָּר יֶאֱתָיוּ וְאֹרַח לֹא־אָשׁוּב אֶהֱלֹךְ׃ ב בטע

17 1 רוּחִי חֻבָּלָה יָמַי נִזְעָכוּ[a] קְבָרִים לִי׃ ל. ל
2 אִם־לֹא הֲתֻלִים עִמָּדִי וּבְהַמְּרוֹתָם תָּלַן עֵינִי׃ ל. ל. ב. כט[1]
3 שִׂימָה־נָּא עָרְבֵנִי[a] עִמָּךְ [b]מִי הוּא[b] לְיָדִי יִתָּקֵעַ׃ ב
4 כִּי־לִבָּם צָפַנְתָּ מִּשָּׂכֶל עַל־כֵּן לֹא תְרֹמֵם[a]׃ ב חד חס וחד מל[2]
5 לְחֵלֶק יַגִּיד רֵעִים וְעֵינֵי בָנָיו תִּכְלֶנָה׃ ה[3]. ל. ל חס
6 וְהִצִּגַנִי לִמְשֹׁל[a] עַמִּים וְתֹפֶת[b] לְפָנִים אֶהְיֶה׃ ל
7 וַתֵּכַהּ מִכַּעַשׂ עֵינִי וִיצֻרַי כַּצֵּל כֻּלָּם[a]׃ ל. ד כת ש[4]. כט[1]. ה דגש[5]
8 יָשֹׁמּוּ יְשָׁרִים עַל־זֹאת וְנָקִי עַל־חָנֵף יִתְעֹרָר׃ ב ומל[6]. ג. ד חס בליש

[5] Mm 3489. [6] Mm 782. [7] Mm 586. [8] Mm 1683. [9] Mm 2501. [10] 1 Ch 12,18. [11] Mm 3207. Cp 17 [1] Mm 2501. [2] Mm 3490. [3] Mm 2462. [4] Mm 3461. [5] Mm 3707. [6] Mp sub loco.

11 [a] Ms עול, S *(l)ml'k' 'wl* ‖ **18** [a] –תוֹ cf Gn 4,10 ‖ **20** [a–a] l frt –צִי רֵעִי = mediator meus alter = idem quocum contendo ‖ [b] cf 4,9[a] ‖ **21** [a] l c pc Mss וּבֵין ‖ **Cp 17,1** [a] nonn Mss נדעכו ‖ 3 [a] prp עֶרְבֹנִי ‖ [b–b] sic L, mlt Mss Edd מִי־הוּא ‖ 4 [a] = תרמְמֵם ‖ 6 [a] cstr a מָשָׁל = obiectum dicteriorum ‖ [b] = obiectum aversionis? cf arab *tuffan*, aeth *taf'a* ‖ 7 [a] prp כֻּלּוֹ ,כֻּלָּם.

ס̇ה 9 וְיֹאחֵז צַדִּיק דַּרְכּוֹ וּֽטֳהָר־יָדַיִם יֹסִיף אֹֽמֶץ׃ ב . ג . יד כת כן
10 וְאוּלָם כֻּלָּם[a] תָּשֻׁבוּ וּבֹאוּ נָא וְלֹֽא־אֶמְצָא בָכֶם חָכָֽם׃
11 יָמַי עָבְרוּ זִמֹּתַי[a] נִתְּקוּ מוֹרָשֵׁי לְבָבִֽי׃
12 לַיְלָה לְיוֹם יָשִׂימוּ אוֹר קָרוֹב מִפְּנֵי־חֹֽשֶׁךְ׃
13 אִם־אֲקַוֶּה שְׁאוֹל בֵּיתִי בַּחֹשֶׁךְ רִפַּדְתִּי יְצוּעָֽי׃ ל
14 לַשַּׁחַת קָרָאתִי אָבִי אָתָּה אִמִּי וַאֲחֹתִי לָֽרִמָּֽה׃ ל
15 וְאַיֵּה אֵפוֹ תִקְוָתִי וְתִקְוָתִי[a] מִי יְשׁוּרֶֽנָּה׃ ג ר״פ[7] . ד כת כן[8]
16 בַּדֵּי[a] שְׁאֹל תֵּרַדְנָה אִם־יַחַד עַל־עָפָר נָֽחַת׃ ס ב חס

18 1 וַיַּעַן בִּלְדַּד הַשֻּׁחִי וַיֹּאמַֽר׃ ב חס
2 עַד־אָנָה ׀ תְּשִׂימוּן קִנְצֵי לְמִלִּין תָּבִינוּ וְאַחַר נְדַבֵּֽר׃ ג[1] . ל
3 מַדּוּעַ נֶחְשַׁבְנוּ כַבְּהֵמָה נִטְמִינוּ[a] בְּעֵינֵיכֶֽם׃ ג . ב[2] . ית
4 טֹרֵף נַפְשׁוֹ בְּאַפּוֹ הַלְמַעַנְךָ תֵּעָזַב אָרֶץ [a]וְיֶעְתַּק־צוּר מִמְּקֹמֽוֹ[a]׃ ד
5 גַּם אוֹר רְשָׁעִים יִדְעָךְ וְלֹֽא־יִגַּהּ שְׁבִיב אִשּֽׁוֹ׃ ב[3]
6 אוֹר חָשַׁךְ בְּאָהֳלוֹ וְנֵרוֹ עָלָיו יִדְעָֽךְ׃ ד[4]
7 יֵצְרוּ צַעֲדֵי אוֹנוֹ וְתַשְׁלִיכֵהוּ[a] עֲצָתֽוֹ׃ ל . ל
8 כִּֽי־שֻׁלַּח בְּרֶשֶׁת בְּרַגְלָיו[a] וְעַל־שְׂבָכָה יִתְהַלָּֽךְ׃ ג[5]
9 יֹאחֵז בְּעָקֵב פָּח יַחֲזֵק[a] עָלָיו צַמִּֽים׃ ב[6]
10 טָמוּן בָּאָרֶץ חַבְלוֹ וּמַלְכֻּדְתּוֹ עֲלֵי נָתִֽיב׃
11 סָבִיב בִּעֲתֻהוּ בַלָּהוֹת וֶהֱפִיצֻהוּ לְרַגְלָֽיו׃ ג ר״פ[7] . ד[8]
12 יְהִי־רָעֵב אֹנוֹ[a] וְאֵיד נָכוֹן לְצַלְעֽוֹ׃ ג חס[9] . ב חד חס וחד מל
13 [a]יֹאכַל בַּדֵּי[a] עוֹרוֹ יֹאכַל בַּדָּיו בְּכוֹר מָֽוֶת׃ כן למערב[10]
14 יִנָּתֵק מֵאָהֳלוֹ מִבְטַחוֹ וְתַצְעִדֵהוּ לְמֶלֶךְ בַּלָּהֽוֹת׃ ג . ד[11] . ל . כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[12]
15 תִּשְׁכּוֹן בְּאָהֳלוֹ [a]מִבְּלִי־לוֹ[a] יְזֹרֶה עַל־נָוֵהוּ גָפְרִֽית׃ ג מל
16 מִתַּחַת שָׁרָשָׁיו יִבָשׁוּ וּמִמַּעַל יִמַּל קְצִירֽוֹ׃ ד חס בליש . ב[13]

[7] Mm 3491. [8] Mp sub loco. Cp 18 [1] Mm 2697. [2] Mm 2438. [3] Dt 4,36. [4] Mm 1676. [5] Mm 3077. [6] Mm 3463. [7] Mm 3215. [8] Mm 396. [9] Mm 1178. [10] Mm 3492. [11] Mm 2554. [12] Mm 958. [13] Mm 2774.

10 [a] pc Mss כֻּלְּכֶם ‖ **11** [a] l frt זַמֹּתַי ‖ **15** [a] 𝔊 *τὰ ἀγαθά μου*, l frt וְטוֹבָתִי vel sim ‖ **16** [a] l frt בְּיָדִי ‖ **Cp 18,3** [a] a טמא, vel l נִטְמֵנוּ a *טמם (neohb) = obturare ‖ **4** [a–a] cf 14,18 ‖ **7** [a] 𝔊 *σφάλαι δέ* = וְתַכְשִׁילֵהוּ ‖ **8** [a] = statim cf Nu 20,19 Dt 2,28 Jdc 5,15 ‖ **9** [a] pc Mss יחזיק ‖ **12** [a] l frt בְּאֹנוֹ ‖ **13** [a–a] prp יֵאָכֵל בִּדְוֵי ‖ **15** [a–a] l frt *מַבֵּל cf akk *nablu*, ug *nblt* = ignis.

17 זִכְרוֹ־אָבַד מִנִּי־אָרֶץ וְלֹא־שֵׁם לוֹ עַל־פְּנֵי־חוּץ׃
18 יֶהְדְּפֻהוּ מֵאוֹר אֶל־חֹשֶׁךְ וּמִתֵּבֵל יְנִדֻּהוּ׃ ל . ל . ל
19 לֹא נִין לוֹ וְלֹא־נֶכֶד בְּעַמּוֹ וְאֵין שָׂרִיד בִּמְגוּרָיו׃ ל . ל
20 עַל־יוֹמוֹ נָשַׁמּוּ אַחֲרֹנִים וְקַדְמֹנִים אָחֲזוּ שָׂעַר׃ ל וחס
21 אַךְ־אֵלֶּה מִשְׁכְּנוֹת עַוָּל וְזֶה מְקוֹם לֹא־יָדַע־אֵל׃ ס

19 1 וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃
2 עַד־אָנָה תּוֹגְיוּן נַפְשִׁי וּתְדַכְּאוּנַנִי בְמִלִּים׃ ל . מה כת א לא קר׳ . י בסיפ
3 זֶה עֶשֶׂר פְּעָמִים תַּכְלִימוּנִי לֹא־תֵבֹשׁוּ תַּהְכְּרוּ[a]־לִי[b]׃ ל . ל
4 וְאַף־אָמְנָם שָׁגִיתִי אִתִּי תָּלִין מְשׁוּגָתִי׃ ט ר״פ[2]
5 אִם־אָמְנָם עָלַי תַּגְדִּילוּ וְתוֹכִיחוּ עָלַי חֶרְפָּתִי[a]׃ ל . ל
6 דְּעוּ־אֵפוֹ כִּי־אֱלוֹהַּ עִוְּתָנִי וּמְצוּדוֹ עָלַי הִקִּיף׃ ר כת כן . ל . ל
7 הֵן אֶצְעַק חָמָס וְלֹא אֵעָנֶה אֲשַׁוַּע וְאֵין מִשְׁפָּט׃ ל
8 אָרְחִי גָדַר וְלֹא אֶעֱבוֹר וְעַל נְתִיבוֹתַי חֹשֶׁךְ יָשִׂים׃ ג[3] . ג מל . ב חד מל וחד חס[4]
9 כְּבוֹדִי מֵעָלַי הִפְשִׁיט וַיָּסַר עֲטֶרֶת רֹאשִׁי׃ כו
10 יִתְּצֵנִי סָבִיב וָאֵלַךְ וַיַּסַּע כָּעֵץ תִּקְוָתִי׃ ל . ג[5] . ג[6]
11 וַיַּחַר[a] עָלַי אַפּוֹ וַיַּחְשְׁבֵנִי לוֹ כְצָרָיו׃ ל . ל
12 יַחַד ׀ יָבֹאוּ גְדוּדָיו [a]וַיָּסֹלּוּ עָלַי דַּרְכָּם[a] וַיַּחֲנוּ סָבִיב לְאָהֳלִי׃ ב
13 אַחַי מֵעָלַי הִרְחִיק[a] וְיֹדְעַי אַךְ־זָרוּ מִמֶּנִּי׃ נז וכל תלים דכות ב מ יא
14 חָדְלוּ [a]קְרוֹבָי וּמְיֻדָּעַי[a] שְׁכֵחוּנִי׃ 15 גָּרֵי בֵיתִי[a] כ מל בליש . ל
וְאַמְהֹתַי לְזָר תַּחְשְׁבֻנִי נָכְרִי הָיִיתִי בְעֵינֵיהֶם׃ י
16 לְעַבְדִּי קָרָאתִי וְלֹא יַעֲנֶה בְּמוֹ־פִי אֶתְחַנֶּן־לוֹ׃ ה . ט
17 רוּחִי זָרָה לְאִשְׁתִּי וְחַנֹּתִי לִבְנֵי בִטְנִי׃ ל בטע מלעיל . ב[7]
18 גַּם־עֲוִילִים מָאֲסוּ בִי אָקוּמָה וַיְדַבְּרוּ־בִי׃ ג[8]
19 תִּעֲבוּנִי כָּל־מְתֵי סוֹדִי וְזֶה־אָהַבְתִּי נֶהְפְּכוּ־בִי׃ ב
20 [a]בְּעוֹרִי וּבִבְשָׂרִי[a] דָּבְקָה עַצְמִי וָאֶתְמַלְּטָה[b] בְּעוֹר שִׁנָּי׃ ל

Cp 19 [1] Mm 898. [2] Mp sub loco. [3] Mm 3734. [4] Mm 3736. [5] Mm 3493. [6] Mm 3494. [7] Mm 3495. [8] Mm 1721.

Cp 19,3 [a] 2 Mss תחברו; prb l c pc Mss תחכ׳ ‖ [b] pc Mss בִּי ‖ **5** [a] sic L, mlt Mss Edd ־תִי ‖ **11** [a] prp וַיִּ׳ ‖ **12** [a–a] cf 30,12 ‖ **13** [a] prb l c Ms 𝔊𝔖 ־קוּ ‖ **14** [a–a] l ־בַי ־עָי ‖ **15** [a] huc tr : ‖ **20** [a–a] l בעור־בְּשָׂרִי ‖ [b] = ־מרטה? a *מרט = laceravi, momordi cf akk *marāṭu*, arab *maraṭa*, syr *mrṭ*, aeth *malata*.

21 חָנֻּנִי חָנֻּנִי אַתֶּם רֵעָי כִּי יַד־אֱלוֹהַּ נָגְעָה בִּי׃ ל

22 לָמָּה תִּרְדְּפֻנִי כְמוֹ־אֵל וּמִבְּשָׂרִי לֹא תִשְׂבָּעוּ׃ ל וחס

23 מִי־יִתֵּן אֵפוֹ וְיִכָּתְבוּן מִלָּי מִי־יִתֵּן בַּסֵּפֶר וְיֻחָקוּ[a]׃ ד כת כן . ל . ל

24 בְּעֵט־בַּרְזֶל וְעֹפָרֶת[a] לָעַד בַּצּוּר יֵחָצְבוּן׃ ד חס . ג . ל

25 וַאֲנִי יָדַעְתִּי גֹּאֲלִי חָי וְאַחֲרוֹן עַל־עָפָר יָקוּם׃ טז ר״פ לג מנה בכתיב . ל

26 וְאַחַר עוֹרִי נִקְּפוּ־זֹאת וּמִבְּשָׂרִי אֶחֱזֶה אֱלוֹהַּ׃ ל . ד

27 [a]אֲשֶׁר אֲנִי[a] ׀ אֶחֱזֶה־לִּי וְעֵינַי רָאוּ וְלֹא־זָר ל . ב . ו

כָּלוּ כִלְיֹתַי בְּחֵקִי׃ ג חס . ד חס

28 כִּי תֹאמְרוּ מַה־נִּרְדָּף־לוֹ וְשֹׁרֶשׁ דָּבָר נִמְצָא־בִי[a]׃ ב[9]

29 גּוּרוּ לָכֶם ׀ מִפְּנֵי־חֶרֶב כִּי־חֵמָה עֲוֹנוֹת חָרֶב ו מל[10]

לְמַעַן תֵּדְעוּן שַׁדִּין[a]׃ ס ד[11] . שדון ק[12]

20 1 וַיַּעַן צֹפַר הַנַּעֲמָתִי וַיֹּאמַר׃

2 לָכֵן שְׂעִפַּי יְשִׁיבוּנִי וּבַעֲבוּר[a] חוּשִׁי בִי׃ ל . ב[1]

3 מוּסַר כְּלִמָּתִי אֶשְׁמָע וְרוּחַ מִבִּינָתִי[a] יַעֲנֵנִי׃ יב פת[2]

4 הֲזֹאת[a] יָדַעְתָּ מִנִּי־עַד מִנִּי שִׂים אָדָם עֲלֵי־אָרֶץ׃ ה[3] . ב

5 כִּי רִנְנַת רְשָׁעִים מִקָּרוֹב וְשִׂמְחַת חָנֵף עֲדֵי־רָגַע׃ כד בטע ר״פ בסיפ . ל

6 אִם־יַעֲלֶה לַשָּׁמַיִם שִׂיאוֹ וְרֹאשׁוֹ לָעָב יַגִּיעַ׃ ד[4]

7 כְּגֶלְלוֹ לָנֶצַח יֹאבֵד רֹאָיו יֹאמְרוּ אַיּוֹ׃ ל . ה[5]

8 כַּחֲלוֹם יָעוּף וְלֹא יִמְצָאוּהוּ וְיֻדַּד כְּחֶזְיוֹן לָיְלָה׃ ג[6] . ל[7]

9 עַיִן שְׁזָפַתּוּ וְלֹא תוֹסִיף וְלֹא־עוֹד תְּשׁוּרֶנּוּ מְקוֹמוֹ׃ ב . ד[8] . יג . ל ומל[9] . ב מל בליש בסיפ[10]

10 בָּנָיו יְרַצּוּ דַלִּים וְיָדָיו תָּשֵׁבְנָה אוֹנוֹ׃ ל . ד

11 עַצְמוֹתָיו מָלְאוּ עֲלוּמָו וְעִמּוֹ עַל־עָפָר תִּשְׁכָּב׃ עלומיו ק

12 אִם־תַּמְתִּיק בְּפִיו רָעָה יַכְחִידֶנָּה תַּחַת לְשׁוֹנוֹ׃ ל . ל

13 יַחְמֹל עָלֶיהָ וְלֹא יַעַזְבֶנָּה וְיִמְנָעֶנָּה בְּתוֹךְ חִכּוֹ׃

14 לַחְמוֹ בְּמֵעָיו נֶהְפָּךְ מְרוֹרַת פְּתָנִים בְּקִרְבּוֹ׃ ל[11]

[9]Mm 3496. [10]Mm 3973. [11]Mm 1255. [12]Mm 832. Cp 20 [1]Mm 3497. [2]Mm 2045. [3]Mm 2289. [4]Mm 3498. [5]Mm 3106. [6]Mm 2315. [7]Mp sub loco. [8]Mm 2296. [9]Mp Or contra TM et Mm 3548, cf Hi 35,14 et Mp sub loco. [10]Cf Mm 489. [11]וחד ונהפך Prv 17,20.

23 [a] ק sine dageš ‖ **24** [a] prp וְצִפֹּרֶן ‖ **27** [a–a] > Ms ‖ **28** [a] mlt Mss Vrs בּוֹ ‖ **29** [a] Q שַׁדּוּן = (ut sciatis) esse iudicium, K שַׁדִּין ‖ **Cp 20,2** [a] = וב׳ זאת ‖ **3** [a] l frt מְבִי׳ ‖ **4** [a] Ms 𝔊 הֲלֹא.

15 חַיִל בָּלַע וַיְקִאֶנּוּ מִבִּטְנוֹ יֹרִשֶׁנּוּ אֵל׃ ל

16 רֹאשׁ־פְּתָנִים יִינָק תַּהַרְגֵהוּ לְשׁוֹן אֶפְעֶה׃ ג ר״פ . ד[12]

17 אַל־יֵרֶא בִפְלַגּוֹת נַהֲרֵי[a] נַחֲלֵי דְּבַשׁ וְחֶמְאָה׃ ה[13] . ב

18 מֵשִׁיב יָגָע[a] וְלֹא יִבְלָע כְּחֵיל[b] תְּמוּרָתוֹ וְלֹא[c] יַעֲלֹס׃ ל . ל

19 כִּי־רִצַּץ עָזַב דַּלִּים בַּיִת גָּזַל וְלֹא יִבֶנֵהוּ׃

20 כִּי ׀ לֹא־יָדַע [a]שָׁלֵו בְּבִטְנוֹ[a] בַּחֲמוּדוֹ[b] לֹא יְמַלֵּט׃ יא בטע ר״פ בשלש ספרים . ל . ב בספר אמ״ת[14] . ח[15]

21 אֵין־שָׂרִיד לְאָכְלוֹ עַל־כֵּן לֹא־יָחִיל טוּבוֹ׃ ב . ג ומל[16]

22 בִּמְלֹאות שִׂפְקוֹ יֵצֶר לוֹ כָּל־יַד עָמֵל[a] תְּבֹאֶנּוּ׃ ל . ח[17] . ג ב מל וחד חס[18]

23 יְהִי ׀ לְמַלֵּא בִטְנוֹ יְשַׁלַּח־בּוֹ חֲרוֹן אַפּוֹ וְיַמְטֵר [a]עָלֵימוֹ בִּלְחוּמוֹ[a]׃ יב[19]

24 יִבְרַח מִנֵּשֶׁק בַּרְזֶל תַּחְלְפֵהוּ קֶשֶׁת נְחוּשָׁה׃ ג מנוקדין כן בליש[20]

25 שָׁלַף וַיֵּצֵא מִגֵּוָה וּבָרָק מִמְּרֹרָתוֹ יַהֲלֹךְ[a] עָלָיו אֵמִים׃ ג . ל

26 כָּל־חֹשֶׁךְ טָמוּן לִצְפּוּנָיו תְּאָכְלֵהוּ[a] אֵשׁ לֹא־נֻפָּח[b] יֵרַע[c] שָׂרִיד [בְּאָהֳלוֹ׃ ל . ל

27 יְגַלּוּ שָׁמַיִם עֲוֺנוֹ וְאֶרֶץ מִתְקוֹמָמָה לוֹ׃ ל ומל

28 יִגֶל[a] יְבוּל[b] בֵּיתוֹ נִגָּרוֹת בְּיוֹם אַפּוֹ׃ ג . ל ומל

29 [a]זֶה ׀ חֵלֶק־אָדָם[a] רָשָׁע מֵאֱלֹהִים וְנַחֲלַת אִמְרוֹ מֵאֵל׃ פ

21 1 וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃

2 שִׁמְעוּ שָׁמוֹעַ מִלָּתִי וּתְהִי־זֹאת תַּנְחוּמֹתֵיכֶם׃ יד רפי[1] . ל

3 שָׂאוּנִי וְאָנֹכִי אֲדַבֵּר וְאַחַר דַּבְּרִי תַלְעִיג׃ ב ומל[2] . ג[3] . ל ומל בליש

4 הֶאָנֹכִי לְאָדָם שִׂיחִי וְאִם־מַדּוּעַ לֹא־תִקְצַר רוּחִי׃ ב[4] . ל פת

5 פְּנוּ־אֵלַי וְהָשַׁמּוּ[a] וְשִׂימוּ יָד עַל־פֶּה׃ ל . ב

6 וְאִם־זָכַרְתִּי וְנִבְהָלְתִּי וְאָחַז בְּשָׂרִי פַּלָּצוּת׃ ו ר״פ בסיפ . ד

7 מַדּוּעַ רְשָׁעִים יִחְיוּ עָתְקוּ גַּם־גָּבְרוּ חָיִל׃ ז[5]

8 זַרְעָם נָכוֹן [a]לִפְנֵיהֶם עִמָּם[a] וְצֶאֱצָאֵיהֶם לְעֵינֵיהֶם׃ ל בכתיב

[12] Mm 2425. [13] Mm 404. [14] Mm 3256. [15] Mm 3058. [16] Mm 3499. [17] Mm 3457. [18] Mm 3597. [19] Mm 440. [20] Mm 4174. **Cp 21** [1] Mm 174. [2] Mm 3500. [3] Mm 1417. [4] Mm 3501. [5] Mm 1294.

17 [a] prb dl ‖ **18** [a] prp יָגְעוֹ ‖ [b] l prb c mlt Mss בְּחֵיל ‖ [c] l prb לא ‖ **20** [a–a] l frt שַׁלְוּ בֶּן־בִּטְנוֹ = prosperitatis fratris sui (non curat) ‖ [b] l frt בֶּן־ח׳ ‖ **22** [a] l c pc Mss 𝔊𝔙 עָמָל ‖ **23** [a–a] l frt עָלָיו מַבֵּל חֲמוֹ cf 18,15[a–a] ‖ **25** [a] cf 5,10[a] ‖ **26** [a] = תֹּא׳ ‖ [b] prp נֻפָּחָה ‖ [c] prp יֵרֹעַ ‖ **28** [a] 𝔊 ἑλκύσαι, prp יָגֹל a גלל ‖ [b] prp יָבָל = fluvius ‖ **29** [a–a] cf 27,13 ‖ **Cp 21,5** [a] prp וְהִשַּׁמּוּ (ni) ‖ **8** [a–a] prb dl ל׳ vel l לִפְנֵיהֶם; al prp עַמְּמוּ צא׳ a עמם cf arab *'amma* = se extendere.

9 בָּתֵּיהֶ֣ם שָׁל֣וֹם מִפָּ֑חַד וְלֹ֤א שֵׁ֖בֶט אֱל֣וֹהַּ עֲלֵיהֶֽם׃ ל

10 שׁוֹר֣וֹ עִ֭בַּר וְלֹ֣א יַגְעִ֑ל תְּפַלֵּ֥ט פָּ֝רָת֗וֹ וְלֹ֣א תְשַׁכֵּֽל׃ ל וחס . ל . ג[6]

11 יְשַׁלְּח֣וּ כַ֭צֹּאן עֲוִילֵיהֶ֑ם וְ֝יַלְדֵיהֶ֗ם יְרַקֵּדֽוּן׃ ל . ב[7]

12 יִ֭שְׂאוּ כְּתֹ֣ף[a] וְכִנּ֑וֹר וְ֝יִשְׂמְח֗וּ לְק֣וֹל עוּגָֽב׃ כ . ל . ה

13 יְבַלּ֣וּ[a] בַטּ֣וֹב יְמֵיהֶ֑ם וּ֝בְרֶ֗גַע שְׁא֣וֹל יֵחָֽתּוּ[b]׃ יכלו ק . ט דגש[8]

14 וַיֹּאמְר֣וּ לָ֭אֵל ס֣וּר מִמֶּ֑נּוּ וְדַ֥עַת דְּ֝רָכֶ֗יךָ לֹ֣א חָפָֽצְנוּ׃ יא

15 מַה־שַׁדַּ֥י[a] כִּֽי־נַעַבְדֶ֑נּוּ וּמַה־נּ֝וֹעִ֗יל כִּ֣י נִפְגַּע־בּֽוֹ׃

16 הֵ֤ן לֹ֣א בְיָדָ֣ם טוּבָ֑ם עֲצַ֥ת רְ֝שָׁעִ֗ים רָ֣חֲקָה מֶֽנִּי[a]׃ ל

17 כַּמָּ֤ה ׀ נֵר־רְשָׁעִ֣ים יִדְעָךְ֮ וְיָבֹ֣א עָלֵ֣ימוֹ אֵידָ֑ם
חֲ֝בָלִ֗ים יְחַלֵּ֥ק בְּאַפּֽוֹ׃ יא[9] ול בכתיב

18 יִ֭הְיוּ כְּתֶ֣בֶן לִפְנֵי־ר֑וּחַ וּ֝כְמֹ֗ץ גְּנָבַ֥תּוּ סוּפָֽה׃ ל וכל ליש דכות פת קטן

19 אֱ֭לוֹהַּ[a] יִצְפֹּן־לְבָנָ֣יו אוֹנ֑וֹ יְשַׁלֵּ֖ם אֵלָ֣יו וְיֵדָֽע׃ ב . ג ול קמ

20 יִרְא֣וּ עֵינָ֣ו כִּיד֑וֹ וּמֵחֲמַ֖ת שַׁדַּ֣י יִשְׁתֶּֽה׃ עיניו ק חד מן ה[10] כת כן בליש . ל

21 כִּ֤י מַה־חֶפְצ֣וֹ בְּבֵית֣וֹ אַחֲרָ֑יו וּמִסְפַּ֖ר חֳדָשָׁ֣יו חֻצָּֽצוּ׃ כד בטע ר״פ בסיפ . ה . ה . ל

22 הַֽלְאֵ֥ל יְלַמֶּד־דָּ֑עַת וְ֝ה֗וּא רָמִ֥ים יִשְׁפּֽוֹט׃ ג מל

23 זֶ֗ה יָ֭מוּת בְּעֶ֣צֶם תֻּמּ֑וֹ כֻּ֝לּ֗וֹ שַׁלְאֲנַ֥ן[a] וְשָׁלֵֽיו[b]׃ ב עינינ דמיין ומל[11]

24 עֲ֭טִינָיו[a] מָלְא֣וּ חָלָ֑ב וּמֹ֖חַ עַצְמוֹתָ֣יו יְשֻׁקֶּֽה׃ ל . ל . ל

25 וְזֶ֗ה יָ֭מוּת בְּנֶ֣פֶשׁ מָרָ֑ה וְלֹֽא־אָ֝כַ֗ל בַּטּוֹבָֽה׃ כג ר״פ . ד[12]

26 יַ֭חַד עַל־עָפָ֣ר יִשְׁכָּ֑בוּ וְ֝רִמָּ֗ה תְּכַסֶּ֥ה עֲלֵיהֶֽם׃ ג קמ[13] . ב[14]

27 הֵ֣ן יָ֭דַעְתִּי מַחְשְׁבוֹתֵיכֶ֑ם וּ֝מְזִמּ֗וֹת עָלַ֥י תַּחְמֹֽסוּ[a]׃ ב[15] מל ול בכתיב

28 כִּ֣י תֹ֭אמְרוּ אַיֵּ֣ה בֵית־נָדִ֑יב וְ֝אַיֵּ֗ה אֹ֤הֶל[a] ׀ מִשְׁכְּנ֬וֹת רְשָׁעִֽים׃ כד בטע ר״פ בסיפ

29 הֲלֹ֣א שְׁ֭אֶלְתֶּם ע֣וֹבְרֵי דֶ֑רֶךְ וְ֝אֹתֹתָ֗ם לֹ֣א תְנַכֵּֽרוּ׃ ב[16] . ל מל . ל[17]

30 כִּ֤י לְי֣וֹם אֵ֭יד יֵחָ֣שֶׂךְ רָ֑ע לְי֖וֹם עֲבָר֣וֹת יוּבָֽלוּ׃ כד בטע ר״פ בסיפ . ב

31 מִֽי־יַגִּ֣יד עַל־פָּנָ֣יו דַּרְכּ֑וֹ וְֽהוּא־עָ֝שָׂ֗ה מִ֣י יְשַׁלֶּם־לֽוֹ׃

[6]Mm 3191. [7]Mm 3502. [8]Mm 2625. [9]Mm 2300. [10]Mm 1543. [11]Mp sub loco. [12]Mm 1644. [13]Mm 3503. [14]Ex 16,24. [15]Mm 3504. [16]Mm 1588. [17]וחד אותתם Ps 74,4.

12 [a] l c mlt Mss Edd Vrs בְּתֹף ‖ **13** [a] Vrs ut Q יְכַלּוּ, K יְבַלּוּ ‖ [b] = יֵחָתּוּ a נחת ‖ **15** [a] sic L, mlt Mss Edd 'שַׁ ‖ **16** [a] prp מֶנּוּ = מֶנְהוּ ‖ **19** [a] prp אַל ‖ **23** [a] prb l c Ms שַׁאֲנָן ‖ [b] mlt Mss Edd ושלו ‖ **24** [a] hpleg, frt = vasa cf arab *ʿaṭana* ‖ **27** [a] prp *תְּהַמְּסוּ cf syr *hms* = cogitare ‖ **28** [a] > Ms, prb dl.

32 וְהוּא לִקְבָרוֹת יוּבָל וְעַל־גָּדִישׁ יִשְׁקוֹד׃ לג ר״פ . ל ומל . ג . ל ומל
33 מָֽתְקוּ־לוֹ רִגְבֵי נָחַל וְאַחֲרָיו כָּל־אָדָם יִמְשׁוֹךְ וּלְפָנָיו אֵין [מִסְפָּר׃ ל . ב מל[18] . ב
34 וְאֵיךְ תְּנַחֲמוּנִי הָבֶל וּתְשׁוּבֹתֵיכֶם נִשְׁאַר־מָעַל׃ ס ג ר״פ[19] . ל

22 1 וַיַּעַן אֱלִיפַז הַתֵּימָנִי וַיֹּאמַר׃ ל חס
2 הַלְאֵל יִסְכָּן־גָּבֶר[a] כִּי־יִסְכֹּן עָלֵימוֹ[b] מַשְׂכִּיל׃
3 הַחֵפֶץ לְשַׁדַּי כִּי תִצְדָּק וְאִם־בֶּצַע כִּי־תַתֵּם דְּרָכֶיךָ׃ ג[1] . ד . ל
4 הֲמִיִּרְאָתְךָ יֹכִיחֶךָ יָבוֹא עִמְּךָ בַּמִּשְׁפָּט׃ ל . ד מל בסיפ
5 הֲלֹא רָעָתְךָ רַבָּה וְאֵין־קֵץ לַעֲוֺנֹתֶיךָ׃
6 כִּי־תַחְבֹּל אַחֶיךָ חִנָּם וּבִגְדֵי עֲרוּמִּים תַּפְשִׁיט׃ ד מל ב דגש וב רפי[2]
7 לֹא־מַיִם עָיֵף תַּשְׁקֶה וּמֵרָעֵב תִּמְנַע־לָחֶם׃ ח[3]
8 וְאִישׁ זְרוֹעַ לוֹ הָאָרֶץ וּנְשׂוּא פָנִים יֵשֶׁב בָּהּ׃ ד
9 אַלְמָנוֹת שִׁלַּחְתָּ רֵיקָם וּזְרֹעוֹת יְתֹמִים יְדֻכָּא[a]׃ ב חס
10 עַל־כֵּן סְבִיבוֹתֶיךָ פַחִים וִיבַהֶלְךָ[a] פַּחַד פִּתְאֹם׃ ב . ל
11 [a]אוֹ־חֹשֶׁךְ[a] לֹא־תִרְאֶה וְשִׁפְעַת־מַיִם תְּכַסֶּךָּ׃ ב
12 הֲלֹא־אֱלוֹהַּ גֹּבַהּ שָׁמָיִם וּרְאֵה רֹאשׁ כּוֹכָבִים כִּי־רָמּוּ׃ ל בסיפ
13 וְאָמַרְתָּ מַה־יָּדַע אֵל הַבְעַד עֲרָפֶל יִשְׁפּוֹט׃ ל . ג מל
14 עָבִים סֵתֶר־לוֹ וְלֹא יִרְאֶה וְחוּג שָׁמַיִם יִתְהַלָּךְ׃ ו[4] . ל[5]
15 הַאֹרַח עוֹלָם תִּשְׁמֹר אֲשֶׁר דָּרְכוּ מְתֵי־אָוֶן׃ ל . ד מל
16 אֲשֶׁר־קֻמְּטוּ וְלֹא[a]־עֵת נָהָר יוּצַק יְסוֹדָם׃ חצי הספר בפסוקים ל . ב מל[6]
17 הָאֹמְרִים לָאֵל סוּר מִמֶּנּוּ וּמַה־יִּפְעַל שַׁדַּי לָמוֹ[a]׃ א
18 וְהוּא מִלֵּא בָתֵּיהֶם טוֹב וַעֲצַת רְשָׁעִים רָחֲקָה מֶנִּי׃ לג ר״פ
19 יִרְאוּ צַדִּיקִים וְיִשְׂמָחוּ וְנָקִי יִלְעַג־לָמוֹ׃ ג
20 אִם־לֹא נִכְחַד קִימָנוּ וְיִתְרָם אָכְלָה אֵשׁ׃ ב[7]
21 הַסְכֶּן־נָא עִמּוֹ וּשְׁלֹם[a] בָּהֶם תְּבוֹאַתְךָ[b] טוֹבָה׃ ל . ל
22 קַח־נָא מִפִּיו תּוֹרָה וְשִׂים אֲמָרָיו בִּלְבָבֶךָ׃ יב ר״פ . ט

[18] Qoh 2,3. [19] Mm 2160. Cp 22 [1] Mm 3505. [2] Mm 18. [3] Mm 184. [4] Mm 2624. [5] Mm 2361. [6] Lv 21,10. [7] Ex 23,11.

Cp 22,2 [a] Ms דעת ‖ [b] = עליו cf 20,23 27,23 ‖ **9** [a] prp תְּדַכֵּא cf Vrs ‖ **10** [a] cf 5,10[a] ‖ **11** [a–a] l frt אוֹר חָשַׁךְ cf 𝔊 ‖ **16** [a] mlt Mss Edd 𝔗 בְּלֹא ‖ **17** [a] prp לָנוּ cf 𝔊𝔖 ‖ **21** [a] sic L, mlt Mss Edd וּשְׁלָם ‖ [b] ־ךְ pro ־ךָ; num = veniet tibi?

23 אִם־תָּשׁ֣וּב עַד־שַׁ֭דַּי תִּבָּנֶ֑ה תַּרְחִ֥יק עַ֝וְלָ֗ה מֵאָהֳלֶֽךָ׃
24 וְשִׁית־[a]עַל־עָפָ֥ר בָּ֑צֶר וּבְצ֖וּר[b] נְחָלִ֣ים אוֹפִֽיר׃ ל
25 וְהָיָ֣ה שַׁדַּ֣י בְּצָרֶ֑יךָ וְכֶ֖סֶף תּוֹעָפ֣וֹת לָֽךְ׃ ל
26 כִּֽי־אָ֭ז עַל־שַׁדַּ֣י תִּתְעַנָּ֑ג וְתִשָּׂ֖א אֶל־אֱל֣וֹהַ פָּנֶֽיךָ׃ ב. ל
27 תַּעְתִּ֣יר אֵ֭לָיו וְיִשְׁמָעֶ֑ךָּ וּנְדָרֶ֥יךָ תְשַׁלֵּֽם׃ ב[8]
28 וְתִגְזַר־א֣וֹמֶר וְיָ֣קָם לָ֑ךְ וְעַל־דְּ֝רָכֶ֗יךָ נָ֣גַהּ אֽוֹר׃ ל. ו חס[9]. ל
29 כִּֽי־[a]הִ֭שְׁפִּילוּ וַתֹּ֣אמֶר[a] גֵּוָ֑ה וְשַׁ֖ח עֵינַ֣יִם יוֹשִֽׁעַ׃ ב[10]. כח. ב חס[11]
30 יְמַלֵּ֥ט אִֽי[a]־נָקִ֑י וְ֝נִמְלַ֗ט בְּבֹ֣ר כַּפֶּֽיךָ׃ פ ח[12] ס

23 1 וַיַּ֥עַן אִיּ֗וֹב וַיֹּאמַֽר׃
2 גַּם־הַ֭יּוֹם מְרִ֣י שִׂחִ֑י יָ֝דִ֗י כָּבְדָ֥ה עַל־אַנְחָתִֽי׃ ל חס
3 מִֽי־יִתֵּ֣ן יָ֭דַעְתִּי וְאֶמְצָאֵ֑הוּ אָ֝ב֗וֹא עַד־תְּכוּנָתֽוֹ׃ ל. ב ול בליש ומל וכף דכות
4 אֶעֶרְכָ֣ה לְפָנָ֣יו מִשְׁפָּ֑ט וּ֝פִ֗י אֲמַלֵּ֥א תוֹכָחֽוֹת׃ ל. ג[1]
5 אֵ֭דְעָה מִלִּ֣ים יַעֲנֵ֑נִי וְ֝אָבִ֗ינָה מַה־יֹּ֥אמַר לִֽי׃ ב. י בסיפ ו[2] מנה בליש
6 הַבְּרָב־כֹּ֭חַ יָרִ֣יב עִמָּדִ֑י לֹ֥א[a] אַ֝ךְ־ה֗וּא יָשִׂ֥ם בִּֽי׃ ל. ל[3]
7 שָׁ֗ם[a] יָ֭שָׁר נוֹכָ֣ח עִמּ֑וֹ וַאֲפַלְּטָ֥ה לָ֝נֶ֗צַח מִשֹּׁפְטִֽי[b]׃ ל. ל
8 הֵ֣ן קֶ֣דֶם אֶהֱלֹ֣ךְ וְאֵינֶ֑נּוּ וְ֝אָח֗וֹר וְֽלֹא־אָבִ֥ין לֽוֹ׃ יב. ד[4]
9 שְׂמֹ֣אול בַּעֲשֹׂת֣וֹ[a] וְלֹא־אָ֑חַז[b] יַעְטֹ֥ף יָ֝מִ֗ין וְלֹ֣א אֶרְאֶֽה׃ ג[5]. ב[6]
10 כִּֽי־יָ֭דַע דֶּ֣רֶךְ עִמָּדִ֑י בְּ֝חָנַ֗נִי כַּזָּהָ֥ב אֵצֵֽא׃ ל. ג[7]
11 בַּ֭אֲשֻׁרוֹ אָחֲזָ֣ה רַגְלִ֑י דַּרְכּ֖וֹ שָׁמַ֣רְתִּי וְלֹא־אָֽט׃ ל וחס. ח וכל מנין איש רגלי דכות[8]. ל
12 מִצְוַ֣ת שְׂ֭פָתָיו וְלֹ֣א[a] אָמִ֑ישׁ מֵ֝חֻקִּ֗י[b] צָפַ֥נְתִּי אִמְרֵי־פִֽיו׃
13 וְה֣וּא בְ֭אֶחָד וּמִ֣י[a] יְשִׁיבֶ֑נּוּ וְנַפְשׁ֖וֹ אִוְּתָ֣ה וַיָּֽעַשׂ׃ לג ר״פ. ח. ג. ל
14 כִּ֭י יַשְׁלִ֣ים חֻקִּ֑י וְכָהֵ֖נָּה רַבּ֣וֹת עִמּֽוֹ׃ ד ב חס וב מל. ג. ל[9]
15 עַל־כֵּ֭ן מִפָּנָ֣יו אֶבָּהֵ֑ל אֶ֝תְבּוֹנֵ֗ן וְאֶפְחַ֥ד מִמֶּֽנּוּ׃ כג. ל. ל
16 וְ֭אֵל הֵרַ֣ךְ לִבִּ֑י וְ֝שַׁדַּ֗י הִבְהִילָֽנִי׃ ל. ל
17 כִּי־לֹ֣א נִ֭צְמַתִּי מִפְּנֵי־חֹ֑שֶׁךְ וּ֝מִפָּנַ֗י[a] כִּסָּה־אֹֽפֶל׃ ל. ב[9]

[8] Mm 3506. [9] Mm 3122 contra textum. [10] Mm 2533. [11] Mm 3507. [12] Mm 3058. Cp 23 [1] Mm 3590. [2] Cf Mm 3542. [3] Mp sub loco. [4] Mm 3879. [5] Mm 3508. [6] Mm 3509. [7] Mm 3188. [8] Mm 3533. [9] Hi 30,10.

24 [a] prp וְשַׁתָּ ‖ [b] mlt Mss וּבְצוּר ‖ **29** [a–a] l frt אֶת־אֹמֶר ל— ‖ **30** [a] l prb אֱלֹהִים ‖ **Cp 23,6** [a] l frt לוֹ = לֹא ‖ **7** [a] prb = si cf akk *šumma* ‖ [b] l frt מִשְׁפָּטִי cf Vrs ‖ **9** [a] frt = in tegmento eius cf arab *ġašā* = tegere ‖ [b] = אֲחָזֶה ‖ **12** [a] l c nonn Mss $\mathfrak{G}^{A}\mathfrak{V}$ לא ‖ [b] l frt בְּחֵקִי cf $\mathfrak{G}\mathfrak{V}$ ‖ **13** [a] prb l c pc Mss מִי ‖ **17** [a] prp וּמִפְּנֵי = אֲשֶׁר וּמִפְּנֵי.

24 1 מַדּוּעַ מִשַּׁדַּי לֹא־נִצְפְּנוּ עִתִּים וְיֹדְעָו[a] לֹא־חָזוּ יָמָיו׃ — וידעיו ק
2 גְּבֻלוֹת יַשִּׂיגוּ עֵדֶר גָּזְלוּ וַיִּרְעוּ׃ — ל כת כן
3 חֲמוֹר יְתוֹמִים יִנְהָגוּ יַחְבְּלוּ שׁוֹר אַלְמָנָה׃
4 יַטּוּ אֶבְיֹנִים מִדָּרֶךְ יַחַד חֻבְּאוּ עֲנִיֵּי־אָרֶץ׃ — ג חס[1]. ל[2]
5 הֵן פְּרָאִים ׀ בַּמִּדְבָּר יָצְאוּ[a] בְּפָעֳלָם[b]
מְשַׁחֲרֵי לַטָּרֶף עֲרָבָה לוֹ לֶחֶם לַנְּעָרִים׃
6 בַּשָּׂדֶה בְּלִילוֹ[a] יִקְצִירוּ[b] וְכֶרֶם רָשָׁע יְלַקֵּשׁוּ׃ — יקצורו[3] ק חד מן ג[4] בליש. ל
7 עָרוֹם יָלִינוּ מִבְּלִי לְבוּשׁ וְאֵין כְּסוּת בַּקָּרָה׃ — ל
8 מִזֶּרֶם הָרִים יִרְטָבוּ וּמִבְּלִי מַחְסֶה חִבְּקוּ־צוּר׃ — ל. ל. ב
9 יִגְזְלוּ מִשֹּׁד יָתוֹם וְעַל[a]־עָנִי יַחְבֹּלוּ׃
10 [a]עָרוֹם הִלְּכוּ בְּלִי לְבוּשׁ[a] וּרְעֵבִים נָשְׂאוּ עֹמֶר׃ — ג ב דגש וחד רפי[5]. ו[6]
11 בֵּין־שׁוּרֹתָם יַצְהִירוּ יְקָבִים דָּרְכוּ וַיִּצְמָאוּ׃
12 מֵעִיר מְתִים[a] ׀ יִנְאָקוּ וְנֶפֶשׁ־חֲלָלִים תְּשַׁוֵּעַ — ל. ל
וֶאֱלוֹהַּ לֹא־יָשִׂים תִּפְלָה[b]׃ — ג[6]
13 הֵמָּה ׀ הָיוּ בְּמֹרְדֵי־אוֹר לֹא־הִכִּירוּ דְרָכָיו — יט ר״פ[7]. ל וחס
וְלֹא יָשְׁבוּ[a] בִּנְתִיבֹתָיו׃
14 לָאוֹר יָקוּם רוֹצֵחַ יִקְטָל־עָנִי וְאֶבְיוֹן — ו[8]. ד מל
וּבַלַּיְלָה יְהִי כַגַּנָּב׃ — ה[9]. ג
15 וְעֵין נֹאֵף ׀ שָׁמְרָה נֶשֶׁף לֵאמֹר לֹא־תְשׁוּרֵנִי עָיִן — ה[10]. ל
וְסֵתֶר פָּנִים יָשִׂים׃
16 חָתַר בַּחֹשֶׁךְ בָּתִּים יוֹמָם חִתְּמוּ־לָמוֹ לֹא־יָדְעוּ אוֹר׃ — ל. ל
17 כִּי יַחְדָּו ׀ בֹּקֶר לָמוֹ צַלְמָוֶת כִּי־יַכִּיר בַּלְהוֹת צַלְמָוֶת׃ — כד בטע ר״פ בסיפ[5]
18 [a]קַל־הוּא[a] ׀ עַל־פְּנֵי־מַיִם — ה
תְּקֻלַּל חֶלְקָתָם בָּאָרֶץ לֹא־יִפְנֶה[b] דֶּרֶךְ כְּרָמִים׃ — ל

Cp 24 [1]Mp contra textum, cf Mp sub loco. [2]Mm 471ב. [3]Mm 832. [4]Mm 3422. [5]Mp sub loco. [6]Mm 3510. [7]Mm 1497. [8]Mm 3105. [9]Mm 2309. [10]Mm 3900.

Cp 24,1 [a] Q וְיֹדְעָיו, K וְיָדְעוּ vel וְיֹדְעוֹ ‖ **5** [a] contra acc cj c בַּמִּ׳ ‖ [b] cj c sq ‖ **6** [a] Ms בלילא, 𝔊 *πρὸ ὥρας οὐκ αὐτῶν ὄντα* = בְּלִילוֹ בְּלִי לוֹ (dupl) ‖ [b] Q יִקְצוֹרוּ, K יַקְצִירוּ ‖ **9** [a] prp וְעָל ‖ **10** [a–a] cf 7 ‖ **12** [a] Ms 𝔖 מֵ׳; 𝔊 *καὶ οἴκων ἰδίων* = וּבָתֵּיהֶם ‖ [b] frt l c 2 Mss 𝔖 תְּפִלָּה ‖ **13** [a] pc Mss יָשׁוּבוּ cf 𝔙 *reversi sunt* ‖ **18** [a–a] prp קַלּוּ ‖ [b] cf 5,10[a].

19 צִיָּה גַם־חֹם יִגְזְלוּ מֵימֵי־שֶׁלֶג שְׁאוֹל חָטָאוּ׃ ג[11]
20 יִשְׁכָּחֵהוּ רֶחֶם ׀ מְתָקוֹ רִמָּה עוֹד לֹא־יִזָּכֵר
וַתִּשָּׁבֵר כָּעֵץ עַוְלָה׃ ג[12]
21 רֹעֶה עֲקָרָה לֹא תֵלֵד וְאַלְמָנָה לֹא יְיֵטִיב׃
22 וּמָשַׁךְ אַבִּירִים בְּכֹחוֹ יָקוּם וְלֹא־יַאֲמִין בַּחַיִּין[a]׃ ל
23 יִתֶּן־לוֹ לָבֶטַח[a] וְיִשָּׁעֵן וְעֵינֵיהוּ עַל־דַּרְכֵיהֶם׃ ב . ל
24 רוֹמּוּ מְּעַט ׀ וְאֵינֶנּוּ[a] וְהֻמְּכוּ כַּכֹּל[b] יִקָּפְצוּן[c] ל . יב . ל . ל . ל
וּכְרֹאשׁ שִׁבֹּלֶת יִמָּלוּ׃ ל . ל בסיפ . ב
25 וְאִם־לֹא אֵפוֹ מִי יַכְזִיבֵנִי וְיָשֵׂם לְאַל מִלָּתִי׃ ס ו ר״פ בסיפ . ב ר״פ בסיפ[13] . ד כת כן . ו רפי[14]

25 1 וַיַּעַן [a]בִּלְדַּד הַשֻּׁחִי[a] וַיֹּאמַר׃ ב חס
2 הַמְשֵׁל וָפַחַד עִמּוֹ עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו׃ כ[1] . ב[2]
3 הֲיֵשׁ מִסְפָּר לִגְדוּדָיו וְעַל־מִי לֹא־יָקוּם אוֹרֵהוּ[a]׃ ל . ד[3] . ל וכת כן
4 וּמַה־יִּצְדַּק אֱנוֹשׁ עִם־אֵל וּמַה־יִּזְכֶּה יְלוּד אִשָּׁה׃
5 הֵן עַד־יָרֵחַ וְלֹא יַאֲהִיל[a] וְכוֹכָבִים לֹא־זַכּוּ בְעֵינָיו׃ ג פסוק ולא לא . ל . ו . ג . נא
6 אַף כִּי־אֱנוֹשׁ רִמָּה וּבֶן־אָדָם תּוֹלֵעָה׃ פ ה[4]

26 1 וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃
2 מֶה־עָזַרְתָּ לְלֹא־כֹחַ הוֹשַׁעְתָּ זְרוֹעַ לֹא־עֹז׃ יא[1]
3 מַה־יָּעַצְתָּ לְלֹא חָכְמָה וְתוּשִׁיָּה לָרֹב הוֹדָעְתָּ׃ יא[1]
4 אֶת־מִי הִגַּדְתָּ מִלִּין וְנִשְׁמַת־מִי[a] יָצְאָה מִמֶּךָּ׃
5 הָרְפָאִים יְחוֹלָלוּ מִתַּחַת מַיִם וְשֹׁכְנֵיהֶם׃ ל ור״ס . ל
6 עָרוֹם שְׁאוֹל נֶגְדּוֹ וְאֵין כְּסוּת לָאֲבַדּוֹן[a]׃
7 נֹטֶה צָפוֹן עַל־תֹּהוּ תֹּלֶה אֶרֶץ עַל־בְּלִי־מָה׃ ב[2] . ל . ב[3]
8 צֹרֵר־מַיִם בְּעָבָיו וְלֹא־נִבְקַע עָנָן תַּחְתָּם׃ ל וחס
9 מְאַחֵז פְּנֵי־כִסֵּה[a] פַּרְשֵׁז עָלָיו עֲנָנוֹ׃ ל[4] . ג כת ה . ל . ב[5]
10 חֹק־חָג עַל־פְּנֵי־מָיִם עַד־תַּכְלִית אוֹר עִם־חֹשֶׁךְ׃ ה

[11] Mm 1974. [12] Mm 3494. [13] Mm 3185. [14] Mm 3131. Cp 25 [1] Mm 3511. [2] Mm 3512. [3] Mm 2165. [4] Mm 3207. Cp 26 [1] Mm 2442. [2] Mm 3513. [3] Mm 3514. [4] Mm 3515. [5] Mm 5516.

22 [a] pc Mss בְּחַיָּיו ‖ 23 [a] prp לְבֶטַח ‖ 24 [a] prp וְאֵינָם ‖ [b] 𝔊 *ὥσπερ μολόχη* = כְּמַלּוּחַ cf 30,4 ‖ [c] prp יִקְטְפוּן cf 30,4 ‖ Cp 25,1 [a–a] Ms אִיּוֹב ‖ 3 [a] 𝔊 *ἔνεδρα παρ' αὐτοῦ*, prp אֹרְבוֹ, al prp אִמְרֵהוּ cf Sir 43,10; l 𝔐 ‖ 5 [a] = יָהֵל cf Ms ‖ Cp 26,4 [a] cf 5,10[a] ‖ 6 [a] sic L, mlt Mss Edd לָ׳ ‖ 9 [a] prp כֶּסֶה.

11 עַמּוּדֵ֣י שָׁמַ֣יִם יְרוֹפָ֑פוּ וְ֝יִתְמְה֗וּ מִגַּעֲרָתֽוֹ׃ ל
12 בְּ֭כֹחוֹ רָגַ֣ע הַיָּ֑ם וּ֝בִתוּבָנָת֗וֹ[a] מָ֣חַץ רָֽהַב׃ ובתבונתו ק
13 בְּ֭רוּחוֹ שָׁמַ֣יִם שִׁפְרָ֑ה חֹֽלֲלָ֥ה יָ֝ד֗וֹ נָחָ֥שׁ בָּרִֽיחַ׃ ב בתרי לישנ[6]. ב[7] חד מל וחד מן ג[8] חס בליש
14 הֶן־אֵ֜לֶּה ׀ קְצ֬וֹת דְּרָכָ֗ו[a] וּמַה־שֵּׁ֣מֶץ דָּ֭בָר נִשְׁמַע־בּ֑וֹ דרכיו ק חד מן ה[9] חס בליש. ב
וְרַ֥עַם גְּ֝בוּרֹתָ֗ו[b] מִ֣י יִתְבּוֹנָֽן׃ ס גבורתיו[10] ק חד מן ג[11] בליש

27 1 וַיֹּ֣סֶף אִ֭יּוֹב שְׂאֵ֥ת מְשָׁל֗וֹ וַיֹּאמַֽר׃ כי. יד. ב
2 חַי־אֵ֭ל הֵסִ֣יר מִשְׁפָּטִ֑י וְ֝שַׁדַּ֗י הֵמַ֥ר נַפְשִֽׁי׃ ל. יז[1]
3 כִּֽי־כָל־ע֣וֹד נִשְׁמָתִ֣י בִ֑י וְר֖וּחַ אֱל֣וֹהַּ בְּאַפִּֽי׃
4 אִם־תְּדַבֵּ֣רְנָה שְׂפָתַ֣י עַוְלָ֑ה וּ֝לְשׁוֹנִ֗י אִם־יֶהְגֶּ֥ה[a] רְמִיָּֽה׃ יב ר״פ אם אם[2]. ג[3]
5 חָלִ֤ילָה לִּ֨י ׀ אִם־אַצְדִּ֬יק אֶתְכֶ֗ם עַד־אֶגְוָ֝֗ע לֹא־אָסִ֖יר תֻּמָּתִ֣י מִמֶּֽנִּי׃ כ. נג וכל תלים דכות ב מ א
6 בְּצִדְקָתִ֣י הֶ֭חֱזַקְתִּי וְלֹ֣א אַרְפֶּ֑הָ לֹא־יֶחֱרַ֥ף לְ֝בָבִ֗י מִיָּמָֽי׃ ב[4]. ב[5]. ל
7 יְהִ֣י כְ֭רָשָׁע אֹיְבִ֑י וּמִתְקוֹמְמִ֥י כְעַוָּֽל׃ ל. ז. ל ומל
8 כִּ֤י מַה־תִּקְוַ֣ת חָ֭נֵף כִּ֣י יִבְצָ֑ע[a] כִּ֤י יֵ֖שֶׁל[b] אֱל֣וֹהַּ נַפְשֽׁוֹ׃ כד בטע ר״פ בסיפ. ל
9 הֲֽ֭צַעֲקָתוֹ יִשְׁמַ֥ע ׀ אֵ֑ל כִּֽי־תָב֖וֹא עָלָ֣יו צָרָֽה׃ ל
10 אִם־עַל־שַׁדַּ֥י יִתְעַנָּ֑ג יִקְרָ֖א אֱל֣וֹהַּ[a] בְּכָל־עֵֽת׃ ב
11 אוֹרֶ֣ה אֶתְכֶ֣ם בְּיַד־אֵ֑ל אֲשֶׁ֥ר עִם־שַׁ֝דַּ֗י לֹ֣א אֲכַחֵֽד׃ ב[6]
12 הֵן־אַתֶּ֣ם כֻּלְּכֶ֣ם חֲזִיתֶ֑ם וְלָמָּה־זֶּ֝֗ה הֶ֣בֶל תֶּהְבָּֽלוּ׃ ג[7]
13 זֶ֤ה ׀ חֵֽלֶק־אָדָ֥ם רָשָׁ֗ע ׀ [a]עִם־אֵ֫ל[a] וְנַחֲלַ֥ת עָ֝רִיצִ֗ים מִשַּׁדַּ֥י יִקָּֽחוּ׃ ל[8]
14 אִם־יִרְבּ֣וּ בָנָ֣יו לְמוֹ־חָ֑רֶב וְ֝צֶאֱצָאָ֗יו לֹ֣א יִשְׂבְּעוּ־לָֽחֶם׃
15 שְׂ֭רִידָו[a] בַּמָּ֣וֶת יִקָּבֵ֑רוּ וְ֝אַלְמְנֹתָ֗יו לֹ֣א תִבְכֶּֽינָה׃ שרידיו ק חד מן ב בליש. ב[9]
16 אִם־יִצְבֹּ֣ר כֶּעָפָ֣ר כָּ֑סֶף וְ֝כַחֹ֗מֶר יָכִ֥ין מַלְבּֽוּשׁ׃ ל[10]
17 יָ֭כִין וְצַדִּ֣יק יִלְבָּ֑שׁ וְ֝כֶ֗סֶף נָקִ֥י יַחֲלֹֽק׃ ל[11]. ב[12]
18 בָּנָ֣ה כָעָ֣שׁ[a] בֵּית֑וֹ וּ֝כְסֻכָּ֗ה עָשָׂ֥ה נֹצֵֽר׃ ג
19 עָשִׁ֣יר יִ֭שְׁכַּב וְלֹ֣א יֵאָסֵ֑ף[a] עֵינָ֖יו פָּקַ֣ח וְאֵינֶֽנּוּ׃ ב[13]. יב

[6] Mm 375. [7] Mm 3517. [8] Mm 554 contra textum et contra Mm 3517. [9] Mm 3210. [10] Mp sub loco. [11] Mm 3441. Cp 27 [1] Mm 2362. [2] Mm 519. [3] Mm 3518. [4] Mm 3519. [5] Mm 3520. [6] 1 S 20,20. [7] Mm 185. [8] Mm 1853. [9] Mm 3201. [10] Zeph 1,8. [11] Mm 528. [12] Mm 3521. [13] Mm 429.

12 [a] Q וּבִתְבוּנָתוֹ; K error scriptoris ‖ **14** [a] Q דְּרָכָיו, K דַּרְכּוֹ ‖ [b] Q –רֹתָיו, K –רָתוֹ ‖ **Cp 27,4** [a] pc Mss Edd תֶּהְ׳ ‖ **8** [a] = finire (vitam) ‖ [b] prp יָשֶׁל ‖ **10** [a] nonn Mss 𝔖 pr אֶל־ ‖ **13** [a–a] prp מֵאֵל (ע dttg) ‖ **15** [a] Q –דָיו, K –דוֹ ‖ **18** [a] prp כָּעַכָּבִישׁ cf 𝔊𝔖 et 8,14 ‖ **19** [a] 𝔊(𝔖) *προσθήσει*, prp יוֹסִיף.

20 תַּשִּׂיגֵהוּ כַמַּיִם[a] בַּלָּהוֹת לַיְלָה גְּנָבַתּוּ סוּפָה׃

21 יִשָּׂאֵהוּ קָדִים וְיֵלַךְ וִישָׂעֲרֵהוּ מִמְּקֹמוֹ׃ — ב . ל[14] . ל

22 וְיַשְׁלֵךְ[a] עָלָיו וְלֹא יַחְמֹל מִיָּדוֹ בָּרוֹחַ יִבְרָח׃ — ב[15] . ד[16] . ל

23 יִשְׂפֹּק עָלֵימוֹ[a] כַפֵּימוֹ[b] וְיִשְׁרֹק עָלָיו מִמְּקֹמוֹ[c]׃ — ג ב חס וחד מל[17]

28 1 כִּי יֵשׁ לַכֶּסֶף מוֹצָא וּמָקוֹם לַזָּהָב יָזֹקּוּ׃ — כד בטע ר״פ בסיפ . ב[1] . ב

2 בַּרְזֶל מֵעָפָר יֻקָּח וְאֶבֶן יָצוּק[a] נְחוּשָׁה׃ — ג ב קמ וחד פת[2]

3 קֵץ ׀ שָׂם לַחֹשֶׁךְ וּלְכָל־תַּכְלִית הוּא חוֹקֵר אֶבֶן אֹפֶל וְצַלְמָוֶת׃ — ל[3]

4 פָּרַץ [a]נַחַל ׀ מֵעִם[a]־גָּר הַנִּשְׁכָּחִים מִנִּי־רָגֶל דַּלּוּ מֵאֱנוֹשׁ נָעוּ׃ — ל . יב וכל דל ואביון דכות וחד מן ב[4] בליש ול בטע

5 אֶרֶץ מִמֶּנָּה יֵצֵא־לָחֶם וְתַחְתֶּיהָ נֶהְפַּךְ כְּמוֹ־אֵשׁ׃ — יג ר״פ

6 מְקוֹם־סַפִּיר אֲבָנֶיהָ וְעַפְרֹת זָהָב לוֹ׃ — ל וחס

7 נָתִיב לֹא־יְדָעוֹ עָיִט וְלֹא שְׁזָפַתּוּ עֵין אַיָּה׃ — ב . ב

8 לֹא־הִדְרִיכֻהוּ בְנֵי־שָׁחַץ לֹא־עָדָה עָלָיו שָׁחַל׃ — ב חד מל וחד חס[5]

9 בַּחַלָּמִישׁ שָׁלַח יָדוֹ הָפַךְ מִשֹּׁרֶשׁ הָרִים׃ — ל[6]

10 בַּצּוּרוֹת יְאֹרִים בִּקֵּעַ וְכָל־יְקָר רָאֲתָה עֵינוֹ׃ — ב מל . ט[7]

11 [a]מִבְּכִי נְהָרוֹת[a] חִבֵּשׁ וְתַעֲלֻמָהּ[b] יֹצִא אוֹר׃ פ — ב ר״פ . ל חס

12 וְהַחָכְמָה מֵאַיִן תִּמָּצֵא וְאֵי זֶה[a] מְקוֹם בִּינָה׃ — לא . ד[8]

13 לֹא־יָדַע אֱנוֹשׁ עֶרְכָּהּ[a] וְלֹא תִמָּצֵא בְּאֶרֶץ הַחַיִּים׃ — ל . ג[9]

14 תְּהוֹם אָמַר לֹא בִי־הִיא וְיָם אָמַר אֵין עִמָּדִי׃ — ג[10]

15 לֹא־יֻתַּן סְגוֹר[a] תַּחְתֶּיהָ וְלֹא יִשָּׁקֵל כֶּסֶף מְחִירָהּ׃ — ז[11] . ג מל[12] . ל

16 לֹא־תְסֻלֶּה בְּכֶתֶם אוֹפִיר בְּשֹׁהַם יָקָר וְסַפִּיר׃ — ב . ל

17 לֹא־יַעַרְכֶנָּה זָהָב וּזְכוֹכִית וּתְמוּרָתָהּ כְּלִי־פָז׃ — ב בסיפ . ל . ל . יח[13] וכל יוצר חפץ חמדה דכות ב מ א

18 רָאמוֹת וְגָבִישׁ לֹא יִזָּכֵר וּמֶשֶׁךְ חָכְמָה מִפְּנִינִים׃ — ד מל

19 לֹא־יַעַרְכֶנָּה פִּטְדַת־כּוּשׁ בְּכֶתֶם טָהוֹר לֹא תְסֻלֶּה׃ פ — ב בסיפ . ל . ב

20 וְהַחָכְמָה מֵאַיִן תָּבוֹא וְאֵי זֶה מְקוֹם בִּינָה׃ — לא . ד[8]

[14] Mm 175. [15] Mm 3522. [16] Mm 3489. [17] Mm 2018. Cp 28 [1] Mm 3523. [2] Mm 110. [3] וחד ולחשך Gn 1,5. [4] Mm 3524. [5] Mm 1524 contra textum. [6] וחד החלמיש Dt 8,15, cf Mp sub loco. [7] Mm 3145. [8] Mm 3525. [9] Mm 2357. [10] Mm 3107. [11] Mm 723. [12] Mm 3034. [13] Mm 2781.

20 [a] prp בַּיּוֹם vel יוֹמָם ‖ **22** [a] Ms וישליך ‖ **23** [a] = עָלָיו cf 20,23 22,2 ‖ [b] l prb כַּפָּיִם ‖ [c] Ms מקמו ‖ **Cp 28,2** [a] prp יוּצַק ‖ **4** [a–a] prp נְחָלִים עַם ‖ **11** [a–a] cf ug *mbk nhrm* = fontes fluviorum ‖ [b] l הָ־ ‖ **12** [a] cf 5,10[a] ‖ **13** [a] 𝔊 ὁδὸν αὐτῆς, prp דַּרְכָּהּ ‖ **15** [a] = זָהָב סָגוּר.

21 וְֽנֶעֶלְמָה מֵעֵינֵי כָל־חָי וּמֵעֹוף הַשָּׁמַיִם נִסְתָּרָה׃ ל . ד[14] . ב . ג
22 אֲבַדֹּון וָמָוֶת אָמְרוּ בְּאָזְנֵינוּ שָׁמַעְנוּ שִׁמְעָהּ׃ ב . ו וחד מן ה בטע . ל
23 אֱלֹהִים הֵבִין[a] דַּרְכָּהּ וְהוּא יָדַע אֶת־מְקֹומָהּ׃ ג[15] . ג פסוק דמיין[16] . ג
24 כִּי־הוּא לִקְצֹות־הָאָרֶץ יַבִּיט [a]תַּחַת כָּל־[a]הַשָּׁמַיִם יִרְאֶה׃
25 לַעֲשֹׂות לָרוּחַ מִשְׁקָל וּמַיִם תִּכֵּן בְּמִדָּה׃ ג . ג
26 בַּעֲשֹׂתֹו לַמָּטָר חֹק וְדֶרֶךְ לַחֲזִיז קֹלֹות׃ ו כת כן
27 אָז רָאָהּ וַיְסַפְּרָהּ הֱכִינָהּ וְגַם־חֲקָרָהּ׃ ל . ל . ל . ג פסוק דמיין . ל
28 וַיֹּאמֶר ׀ לָאָדָם[a] ה[17] וכל קהלת דכות ב מ א
הֵן[b] יִרְאַת אֲדֹנָי[c] הִיא חָכְמָה וְסוּר מֵרָע בִּינָה׃ ס ב

29 1 וַיֹּסֶף אִיֹּוב שְׂאֵת מְשָׁלֹו וַיֹּאמַר׃ כי . יד . ב
2 מִֽי־יִתְּנֵנִי כְיַרְחֵי־קֶדֶם כִּימֵי אֱלֹוהַּ יִשְׁמְרֵנִי׃
3 בְּהִלֹּו[a] נֵרֹו עֲלֵי רֹאשִׁי לְאֹורֹו[b] אֵלֶךְ חֹשֶׁךְ׃ ל . כו
4 כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי בִּימֵי חָרְפִּי בְּסֹוד[a] אֱלֹוהַּ עֲלֵי אָהֳלִי׃ ל
5 בְּעֹוד שַׁדַּי עִמָּדִי סְבִיבֹותַי נְעָרָי׃ ל
6 בִּרְחֹץ הֲלִיכַי בְּחֵמָה[a] וְצוּר יָצוּק עִמָּדִי פַּלְגֵי־שָׁמֶן׃ ל . ל
7 בְּצֵאתִי שַׁעַר עֲלֵי־קָרֶת בָּרְחֹוב אָכִין מֹושָׁבִי׃ ל בטע . ג בטע[1] . ד[2]
8 רָאוּנִי נְעָרִים וְנֶחְבָּאוּ וִישִׁישִׁים קָמוּ עָמָדוּ׃ ל
9 שָׂרִים עָצְרוּ בְמִלִּים וְכַף יָשִׂימוּ לְפִיהֶם׃ י בסיפ . ב
10 קֹול־נְגִידִים נֶחְבָּאוּ וּלְשֹׁונָם לְחִכָּם דָּבֵקָה׃ ל . ד[3] . ל
11 כִּי אֹזֶן שָׁמְעָה וַתְּאַשְּׁרֵנִי וְעַיִן[a] רָאֲתָה וַתְּעִידֵנִי׃ כד בטע ר"פ בסיפ . כת . ד[4] . ל
12 כִּי־אֲמַלֵּט עָנִי מְשַׁוֵּעַ וְיָתֹום וְלֹא־[a]עֹזֵר לֹו׃ ה[5]
13 בִּרְכַּת אֹבֵד עָלַי תָּבֹא וְלֵב אַלְמָנָה אַרְנִן׃ יז חס ד מנה בסיפ וכל משלי דכות ב מ ד
14 צֶדֶק לָבַשְׁתִּי וַיִּלְבָּשֵׁנִי כִּמְעִיל וְצָנִיף מִשְׁפָּטִי׃ ל . ל . ל . יו[6] סו
15 עֵינַיִם הָיִיתִי לַעִוֵּר וְרַגְלַיִם לַפִּסֵּחַ אָנִי׃ כת . ל
16 אָב אָנֹכִי לָאֶבְיֹונִים וְרִב לֹא־יָדַעְתִּי אֶחְקְרֵהוּ׃ ה[7] חס ול בליש

[14] Mm 866. [15] Mm 3787. [16] Mp sub loco. [17] Mm 391. **Cp 29** [1] Mp sub loco. [2] Mm 2426. [3] Mm 3102. [4] Mm 3629. [5] Mm 524. [6] Mm 2362. [7] Mm 3480.

23 [a] pc Mss הכין ‖ **24** [a–a] prp כל ת׳ ‖ **28** [a] > Ms ‖ [b] > Ms 𝔖 ‖ [c] mlt Mss יהוה; pc Mss pr יהוה; > 2 Mss ‖ **Cp 29,3** [a] pro בְּ׳ = בַּהֲהִלּוֹ ‖ [b] cf 5,10[a] ‖ **4** [a] prp בְּסוֹךְ cf 𝔊 σ′𝔖 ‖ **6** [a] = בְּחֶמְאָה, sic pc Mss ‖ **11** [a] sic L, mlt Mss Edd ־ן ‖ **12** [a] pc Ms לא.

17 וָֽ֭אֲשַׁבְּרָה מְתַלְּע֣וֹת עַוָּ֑ל וּ֝מִשִּׁנָּ֗יו אַשְׁלִ֥יךְ[a] טָֽרֶף׃ ל . ל . ל

18 וָ֭אֹמַר עִם־קִנִּ֣י אֶגְוָ֑ע וְ֝כַח֗וֹל אַרְבֶּ֥ה יָמִֽים׃ ב וכתרי לישנ[8]

19 שָׁרְשִׁ֣י פָת֣וּחַ אֱלֵי־מָ֑יִם וְ֝טַ֗ל יָלִ֥ין בִּקְצִירִֽי׃ ד[9] . ד

20 כְּ֭בוֹדִי חָדָ֣שׁ עִמָּדִ֑י וְ֝קַשְׁתִּ֗י בְּיָדִ֥י תַחֲלִֽיף׃ ל[10]

21 לִֽי־שָׁמְע֥וּ וְיִחֵ֑לּוּ וְ֝יִדְּמ֗וּ [a]לְמ֣וֹ עֲצָתִֽי[a]׃ ל . ל

22 אַחֲרֵ֣י דְ֭בָרִי לֹ֣א יִשְׁנ֑וּ וְ֝עָלֵ֗ימוֹ תִּטֹּ֥ף מִלָּתִֽי׃ ג[11]

23 וְיִחֲל֣וּ כַמָּטָ֣ר לִ֑י וּ֝פִיהֶ֗ם פָּעֲר֥וּ לְמַלְקֽוֹשׁ׃ ב[12] . ב

24 אֶשְׂחַ֣ק אֲ֭לֵהֶם לֹ֣א[a] יַאֲמִ֑ינוּ וְא֥וֹר פָּ֝נַ֗י לֹ֣א יַפִּילֽוּן׃ ל . יו חס בכתיב ול בסיפ . ל

25 אֶֽבֲחַ֣ר דַּ֭רְכָּם וְאֵשֵׁ֣ב רֹ֑אשׁ וְֽאֶשְׁכּ֗וֹן כְּמֶ֥לֶךְ בַּגְּד֑וּד ב[13] . ב מל[14] . ב

כַּאֲשֶׁ֖ר אֲבֵלִ֣ים יְנַחֵֽם׃ ב סביר אנחם[15]

30 1 וְעַתָּ֤ה׀ שָׂחֲק֬וּ עָלַ֗י צְעִירִ֥ים מִמֶּ֗נִּי לְיָ֫מִ֥ים נג וכל תלים דכות ב מ״א

אֲשֶׁר־מָאַ֥סְתִּי אֲבוֹתָ֑ם לָ֝שִׁ֗ית עִם־כַּלְבֵ֥י צֹאנִֽי׃ ל . ב וכל יחזק דכות

2 גַּם־כֹּ֣חַ יְ֭דֵיהֶם לָ֣מָּה לִּ֑י עָ֝לֵ֗ימוֹ אָ֣בַד כָּֽלַח׃

3 בְּחֶ֥סֶר וּבְכָפָ֗ן גַּ֫לְמ֥וּד הַעֹרְקִ֥ים צִיָּ֑ה אֶ֝֗מֶשׁ[a] שׁוֹאָ֥ה וּמְשֹׁאָֽה׃ ל . ל . ג . ל . ג מל וכל שאה דכות

4 הַקֹּטְפִ֣ים מַלּ֣וּחַ עֲלֵי־שִׂ֑יחַ וְשֹׁ֖רֶשׁ רְתָמִ֣ים לַחְמָֽם[a]׃ ל . ל . ה . ב

5 מִן־גֵּ֥ו יְגֹרָ֑שׁוּ יָרִ֖יעוּ עָלֵ֣ימוֹ כַּגַּנָּֽב׃ ג

6 בַּעֲר֣וּץ נְחָלִ֣ים לִשְׁכֹּ֑ן חֹרֵ֖י עָפָ֣ר וְכֵפִֽים׃ ד[1] מל ול בליש

7 בֵּין־שִׂיחִ֥ים יִנְהָ֑קוּ תַּ֖חַת חָר֣וּל יְסֻפָּֽחוּ׃ ל . ל . ב[2] . ל

8 בְּֽנֵי־נָ֭בָל גַּם־בְּנֵ֣י בְלִי־שֵׁ֑ם נִ֝כְּא֗וּ מִן־הָאָֽרֶץ׃ ל[3]

9 וְ֭עַתָּה נְגִינָתָ֣ם הָיִ֑יתִי וָאֱהִ֖י לָהֶ֣ם לְמִלָּֽה׃

10 תִּֽ֭עֲבוּנִי רָ֣חֲקוּ מֶ֑נִּי וּ֝מִפָּנַ֗י לֹא־חָ֥שְׂכוּ רֹֽק׃ ב . ב[4] . ל וחס

11 כִּֽי־יִתְר֣וֹ[a] פִ֭תַּח וַיְעַנֵּ֑נִי וְ֝רֶ֗סֶן מִפָּנַ֥י שִׁלֵּֽחוּ׃ יתרי חד מן מח[5] כת י ק וקר י . ב[6] . ב[7] . ז[8]

12 עַל־יָ֭מִין פִּרְחַ֣ח[a] יָ֫קֻ֥מוּ רַגְלַ֥י שִׁלֵּ֑חוּ וַיָּסֹ֥לּוּ עָ֝לַ֗י אָרְח֥וֹת אֵידָֽם׃ ל . ג[8] . ב

13 נָֽתְס֗וּ נְֽתִיבָ֫תִ֥י לְהַוָּתִ֥י יֹעִ֑ילוּ לֹ֖א עֹזֵ֣ר[a] לָֽמוֹ׃ ל . ל חס ו

14 כְּפֶ֣רֶץ רָחָ֣ב יֶאֱתָ֑יוּ תַּ֥חַת שֹׁ֝אָ֗ה הִתְגַּלְגָּֽלוּ׃ ד . ל וכל שם ברנש דכות

[8] Mm 3526. [9] Mm 946. [10] וחד קשתי Gn 9,13. [11] Mm 902. [12] Mm 3527. [13] Mm 3528. [14] Mm 2418. [15] Prb Jes 51,19, Mp sol ל, cf Mp sub loco. Cp 30 [1] Mm 2387. [2] Mm 3529. [3] Mm 471 ב. [4] Hi 23,17. [5] Mm 3811. [6] Mm 3530. [7] Mm 2322. [8] Mm 1394.

17 [a] prp אֶשְׁלֹף ‖ **21** [a–a] mlt Mss לְמוֹע׳ ‖ **24** [a] mlt Mss וְלֹא ‖ **Cp 30,3** [a] Ms אֱנוֹשׁ ‖ **4** [a] frt = לְחָמְּם inf qal a חמם cf Jes 47,14 ‖ **11** [a] 𝔖𝔗 ut Q ־רִי, K 𝔊 ־וֹ ‖ **12** [a] mlt Mss פרחה ‖ **13** [a] prp עֹצֵר.

15 הָהְפַּךְ[a] עָלַי בַּלָּהוֹת תִּרְדֹּף[b] כָּרוּחַ נְדִבָתִי[c] וּכְעָב עָבְרָה יְשֻׁעָתִי׃ | ל . ב
16 וְעַתָּה עָלַי תִּשְׁתַּפֵּךְ נַפְשִׁי יֹאחֲזוּנִי יְמֵי־עֹנִי׃ | ו חס בליש[9]
17 לַיְלָה עֲצָמַי נִקַּר מֵעָלָי וְעֹרְקַי לֹא יִשְׁכָּבוּן׃ | ל . ל . ב[10]
18 בְּרָב־כֹּחַ יִתְחַפֵּשׂ לְבוּשִׁי כְּפִי כֻתָּנְתִּי יַאַזְרֵנִי׃ | ב[11] . ל
19 הֹרָנִי לַחֹמֶר וָאֶתְמַשֵּׁל כֶּעָפָר וָאֵפֶר׃ | ב[12]
20 אֲשַׁוַּע אֵלֶיךָ וְלֹא תַעֲנֵנִי עָמַדְתִּי וַתִּתְבֹּנֶן[a] בִּי׃ | ג חס בליש
21 תֵּהָפֵךְ לְאַכְזָר לִי בְּעֹצֶם יָדְךָ תִשְׂטְמֵנִי׃ | ב[13] . ל וחס
22 תִּשָּׂאֵנִי אֶל־רוּחַ תַּרְכִּיבֵנִי וּתְמֹגְגֵנִי תְּשֻׁוָּה[a]׃ | ג[14] חס ול בליש . תושיה ק
23 כִּי־יָדַעְתִּי מָוֶת תְּשִׁיבֵנִי וּבֵית מוֹעֵד לְכָל־חָי׃ | ב חד פת וחד קמ
24 אַךְ לֹא־בְעִי[a] יִשְׁלַח־יָד אִם־בְּפִידוֹ[b] לָהֶן שׁוּעַ[b]׃ | ל . יד[15] . ל וכל שם ברנש דכות
25 אִם־לֹא בָכִיתִי לִקְשֵׁה־יוֹם עָגְמָה נַפְשִׁי לָאֶבְיוֹן׃ | ל
26 כִּי טוֹב קִוִּיתִי וַיָּבֹא רָע וַאֲיַחֲלָה לְאוֹר וַיָּבֹא אֹפֶל׃ | כד בטע ר״פ בסיפ . ל . יג
27 מֵעַי רֻתְּחוּ וְלֹא־דָמּוּ קִדְּמֻנִי יְמֵי־עֹנִי׃ | ד ב חס וב מל[16]
28 קֹדֵר הִלַּכְתִּי בְּלֹא חַמָּה[a] קַמְתִּי בַקָּהָל אֲשַׁוֵּעַ׃ | ג[17] . ד דגש[18]
29 אָח הָיִיתִי לְתַנִּים וְרֵעַ לִבְנוֹת יַעֲנָה׃
30 עוֹרִי שָׁחַר מֵעָלָי וְעַצְמִי־חָרָה מִנִּי־חֹרֶב׃ | ב בטע[19] . יו בליש
31 וַיְהִי לְאֵבֶל כִּנֹּרִי וְעֻגָבִי לְקוֹל בֹּכִים׃ | ל . ל וחס[20]

31 1 בְּרִית כָּרַתִּי לְעֵינָי וּמָה[a] אֶתְבּוֹנֵן[a] עַל־בְּתוּלָה׃
2 וּמֶה ׀ חֵלֶק אֱלוֹהַּ מִמָּעַל וְנַחֲלַת שַׁדַּי מִמְּרֹמִים׃
3 הֲלֹא־אֵיד לְעַוָּל וְנֵכֶר לְפֹעֲלֵי אָוֶן׃ | ל
4 הֲלֹא־הוּא יִרְאֶה דְרָכָי וְכָל־צְעָדַי יִסְפּוֹר׃ | ל מל
5 אִם־הָלַכְתִּי עִם־[a]שָׁוְא וַתַּחַשׁ עַל־מִרְמָה רַגְלִי׃ | ח וכל מנין איש רגלי דכות[1]
6 יִשְׁקְלֵנִי בְמֹאזְנֵי־צֶדֶק וְיֵדַע אֱלוֹהַּ תֻּמָּתִי׃ | ג . ב [מח[2] כת א לא קר ב מנה בליש
7 אִם תִּטֶּה אַשֻּׁרִי מִנִּי הַדָּרֶךְ וְאַחַר עֵינַי הָלַךְ לִבִּי וּבְכַפַּי דָּבַק מְאוּם[a]׃ פ

[9] Mp sub loco. [10] Jos 2,8. [11] Mm 3677. [12] Mm 3531. [13] Mm 2784. [14] Mm 3532. [15] Mm 190. [16] Mm 1839. [17] Mm 3266. [18] Mm 3722. [19] Mm 2885. [20] Mm 3447. Cp 31 [1] Mm 3533. [2] Mm 898.

15 [a] Ms תֵּהָפֵךְ ‖ [b] prp תֵּרָדֵף ‖ [c] pc Mss S נתיבתי ‖ **20** [a] Ms וְלֹא תְ׳ ט, Ms ותתכנן ‖ **22** [a] Q תֻּשִׁיָּה, l c K תְּשֻׁוָּה ‖ **24** [a] prp בְּטֶבַע ‖ [b–b] prp לֹה (= לֹא) יְשַׁוֵּעַ, al לֹא נוֹשָׁע ‖ **28** [a] prp נֶחָמָה cf 6,10 ‖ **Cp 31,1** [a–a] prp מֵהִתְ׳ ‖ **5** [a] 2 Mss 𝔊S + מְתֵי ‖ **7** [a] sic L, mlt Mss Edd מְאוּם.

8 אֶזְרְעָה וְאַחֵ֣ר יֹאכֵ֑ל וְ֝צֶאֱצָאַ֗י יְשֹׁרָֽשׁוּ׃ — יג[3]
9 אִם־נִפְתָּ֣ה לִ֭בִּי עַל־אִשָּׁ֑ה וְעַל־פֶּ֖תַח רֵעִ֣י אָרָֽבְתִּי׃ — ב . ל נסיב ו
10 תִּטְחַ֣ן לְאַחֵ֣ר אִשְׁתִּ֑י וְ֝עָלֶ֗יהָ יִכְרְע֥וּן אֲחֵרִֽין׃ — ג[4]
11 כִּי־הִ֥וא[a] זִמָּ֑ה וְ֝הִ֗יא[b] [c]עָוֺ֥ן פְּלִילִֽים[c]׃ — היא ק . והוא ק חד מן ה[5] כתיב היא
12 כִּ֤י אֵ֣שׁ הִ֭יא עַד־אֲבַדּ֣וֹן תֹּאכֵ֑ל וּבְכָל־תְּבוּאָתִ֥י תְשָׁרֵֽשׁ׃ — כד בטע ר״פ בסיפ . יז[6] . ל . ל
13 אִם־אֶמְאַ֗ס מִשְׁפַּ֣ט עַ֭בְדִּי וַאֲמָתִ֑י בְּ֝רִבָ֗ם עִמָּדִֽי׃ — ה[7] חס ול בליש
14 וּמָ֣ה אֶ֭עֱשֶׂה כִּֽי־יָק֣וּם אֵ֑ל וְכִ֥י־יִ֝פְקֹ֗ד מָ֣ה אֲשִׁיבֶֽנּוּ׃ — ל . לא פסוק כי וכי[8]
15 הֲֽלֹא־בַ֭בֶּטֶן עֹשֵׂ֣נִי עָשָׂ֑הוּ וַ֝יְכֻנֶ֗נּוּ[a] בָּרֶ֥חֶם אֶחָֽד׃ — ג דגש[9] . ב . ל . ל
16 אִם־אֶמְנַ֣ע מֵחֵ֣פֶץ דַּלִּ֑ים וְעֵינֵ֖י אַלְמָנָ֣ה אֲכַלֶּֽה׃ — י
17 וְאֹכַ֣ל פִּתִּ֣י לְבַדִּ֑י וְלֹא־אָכַ֖ל יָת֣וֹם מִמֶּֽנָּה׃ — ד[10]
18 כִּ֣י מִ֭נְּעוּרַי גְּדֵלַ֣נִי[a] כְאָ֑ב וּמִבֶּ֖טֶן אִמִּ֣י אַנְחֶֽנָּה[b]׃ — ל . ב
19 אִם־אֶרְאֶ֣ה א֭וֹבֵד מִבְּלִ֣י לְב֑וּשׁ וְאֵ֥ין כְּ֝ס֗וּת לָאֶבְיֽוֹן׃ — ב מל בליש
20 אִם־לֹ֣א בֵרְכ֣וּנִי חֲלָצָ֑ו וּמִגֵּ֥ז כְּ֝בָשַׂ֗י יִתְחַמָּֽם׃ — ל . חלציו ק . ל
21 אִם־הֲנִיפ֣וֹתִי [a]עַל־יָת֣וֹם[a] יָדִ֑י כִּֽי־אֶרְאֶ֥ה בַ֝שַּׁ֗עַר עֶזְרָתִֽי׃
22 כְּ֭תֵפִי מִשִּׁכְמָ֣ה[a] תִפּ֑וֹל וְ֝אֶזְרֹעִ֗י מִקָּנָ֥ה[a] תִשָּׁבֵֽר׃ — ל . ח מל בליש . ג מנה בכתיב . יז[11] מפק א ול בליש
23 כִּ֤י פַ֣חַד אֵ֭לַי אֵ֣יד אֵ֑ל וּ֝מִשְּׂאֵת֗וֹ לֹ֣א אוּכָֽל׃ — כד בטע ר״פ בסיפ . ל
24 אִם־שַׂ֣מְתִּי זָהָ֣ב כִּסְלִ֑י וְ֝לַכֶּ֗תֶם אָמַ֥רְתִּי מִבְטַחִֽי׃ — ל
25 אִם־אֶשְׂמַ֗ח כִּֽי־רַ֣ב חֵילִ֑י וְכִֽי־כַ֝בִּ֗יר מָצְאָ֥ה יָדִֽי׃ — לא פסוק כי וכי[8] . ג
26 אִם־אֶרְאֶ֣ה א֭וֹר כִּ֣י יָהֵ֑ל וְ֝יָרֵ֗חַ יָקָ֥ר הֹלֵֽךְ׃ — ט
27 וַיִּ֣פְתְּ בַּסֵּ֣תֶר לִבִּ֑י וַתִּשַּׁ֖ק יָדִ֣י לְפִֽי׃ — ל
28 גַּם־ה֭וּא עָוֺ֣ן פְּלִילִ֑י כִּֽי־כִחַ֖שְׁתִּי לָאֵ֣ל מִמָּֽעַל׃ — ל . יא
29 אִם־אֶ֭שְׂמַח בְּפִ֣יד מְשַׂנְאִ֑י וְ֝הִתְעֹרַ֗רְתִּי[a] כִּֽי־מְצָ֥אוֹ רָֽע׃ — ל . ב . ד חס ול בליש
30 וְלֹא־נָתַ֣תִּי לַחֲטֹ֣א חִכִּ֑י לִשְׁאֹ֖ל בְּאָלָ֣ה נַפְשֽׁוֹ׃ — יב[12] ר״פ בכתיב וכל ד״ה דכות ב מ ב . ב[13] . ו חס[14] . ג דמטע

[3] Mm 784. [4] Mm 3203. [5] Mm 3702. [6] Mm 787. [7] Mm 3480. [8] Mm 2059. [9] Mm 3534. [10] Mm 1644. [11] Mm 411. [12] Mm 3249. [13] Mm 3535. [14] Mm 1393.

11 [a] Q הִיא cf זמה, K הוא = neutrum ‖ [b] Q וְהוּא cf עון, K וְהִיא cf זמה ‖ [c–c] constructio mixta ex עָוֺן פלילי (sic l c nonn Mss cf 28) et עֲוֺן פ׳ ‖ **15** [a] pro וַיְכוֹנְנֵנוּ ‖ **18** [a] prp גִּדְּלַנִי (regens Deus), al אֲגַדְּלֶנּוּ ‖ [b] prp נְחָנִי, al אַנְחֶנּוּ cf [a] ‖ **21** [a–a] prp עֲלֵי־תָם ‖ **22** [a] pro ־הּ ‖ **29** [a] l frt עֹדַדְתִּי a *עדד cf ug *ǵdd* = exsultare; prp וְהִתְרֹעַעְתִּי a רוע cf Ps 60,10 65,14.

31 אִם־לֹ֣א אָ֭מְרוּ מְתֵ֣י אָהֳלִ֑י מִֽי־יִתֵּ֥ן מִ֝בְּשָׂר֗וֹ לֹ֣א נִשְׂבָּֽע׃
32 בַּ֭חוּץ לֹא־יָלִ֣ין גֵּ֑ר דְּ֝לָתַ֗י לָאֹ֥רַח[a] אֶפְתָּֽח׃ ב ר״פ[15]
33 אִם־כִּסִּ֣יתִי כְ֭אָדָם פְּשָׁעָ֑י לִטְמ֖וֹן בְּחֻבִּ֣י עֲוֺנִֽי׃ [פָּֽתַח׃ ג[16]. ל
34 כִּ֤י אֶֽעֱר֨וֹץ׀ הָ֘מ֤וֹן רַבָּ֗ה וּֽבוּז־מִשְׁפָּח֥וֹת יְחִתֵּ֑נִי וָ֝אֶדֹּ֗ם לֹא־אֵ֥צֵא כל בטע ר״פ בסיפ, ד[17] מל ול בליש. ל
35 מִ֤י יִתֶּן־לִ֨י[a]׀ שֹׁ֤מֵ֘עַ לִ֥י הֶן־תָּ֭וִי שַׁדַּ֣י יַעֲנֵ֑נִי ה וכל כל אל אלה דכות. ל
וְסֵ֥פֶר כָּ֝תַ֗ב אִ֣ישׁ רִיבִֽי׃
36 אִם־לֹ֣א עַל־שִׁ֭כְמִי אֶשָּׂאֶ֑נּוּ אֶ֝עֶנְדֶ֗נּוּ עֲטָר֥וֹת[a] לִֽי׃ ל. ל
37 מִסְפַּ֣ר צְ֭עָדַי אַגִּידֶ֑נּוּ כְּמוֹ־נָ֝גִ֗יד אֲקָרְבֶֽנּוּ׃ ל
38 אִם־עָ֭לַי אַדְמָתִ֣י תִזְעָ֑ק וְ֝יַ֗חַד תְּלָמֶ֥יהָ יִבְכָּיֽוּן׃ ג ול בסיפ. ב[18]. ב
39 אִם־כֹּ֭חָהּ אָכַ֣לְתִּי בְלִי־כָ֑סֶף וְנֶ֖פֶשׁ בְּעָלֶ֣יהָ הִפָּֽחְתִּי׃ ב[19]. ל
40 תַּ֤חַת חִטָּ֨ה׀ יֵ֤צֵֽא ח֗וֹחַ וְתַֽחַת־שְׂעֹרָ֥ה בָאְשָׁ֑ה ל
תַּ֝֗מּוּ דִּבְרֵ֥י אִיּֽוֹב׃ פ

32 1 וַֽיִּשְׁבְּת֡וּ שְׁלֹ֤שֶׁת הָאֲנָשִׁ֣ים הָ֭אֵלֶּה[a] מֵעֲנ֣וֹת אֶת־אִיּ֑וֹב כִּ֤י ה֖וּא 32
צַדִּ֣יק בְּעֵינָֽיו[b]׃ פ 2 וַיִּ֤חַר אַ֨ף׀ אֱלִיה֣וּא בֶן־בַּרַכְאֵ֣ל הַבּוּזִי֮ מִמִּשְׁפַּ֪חַ֫ת 2 גא
רָ֥ם בְּ֭אִיּוֹב חָרָ֣ה אַפּ֑וֹ עַֽל־צַדְּק֥וֹ נַ֝פְשׁ֗וֹ מֵאֱלֹהִֽים׃ 3 וּבִשְׁלֹ֣שֶׁת רֵעָיו֮ 3 ל. ל. ל. כן בטע לרבי פינחס[2]
חָרָ֪ה אַ֫פּ֥וֹ עַ֤ל אֲשֶׁ֤ר לֹא־מָ֣צְאוּ מַעֲנֶ֑ה וַ֝יַּרְשִׁ֗יעוּ אֶת־אִיּֽוֹב[a]׃ 4 וֶֽאֱלִיה֗וּ 4 ד. ד חס א
חִכָּ֣ה אֶת־אִיּ֣וֹב בִּדְבָרִ֑ים כִּ֖י זְקֵנִים־הֵ֖מָּה מִמֶּ֣נּוּ לְיָמִֽים׃ 5 וַיַּ֤רְא 5 ב[3]. ל
אֱלִיה֗וּא כִּ֤י אֵ֪ין מַעֲנֶ֗ה בְּפִי֙ שְׁלֹ֣שֶׁת הָאֲנָשִׁ֑ים וַיִּ֥חַר אַפּֽוֹ׃ פ
6 וַיַּ֤עַן׀ אֱלִיה֣וּא בֶן־בַּרַכְאֵ֣ל הַבּוּזִ֣י וַיֹּאמַ֑ר
צָעִ֣יר אֲנִ֣י לְ֭יָמִים וְאַתֶּ֣ם יְשִׁישִׁ֑ים
עַל־כֵּ֤ן זָחַ֣לְתִּי וָאִירָ֓א׀ מֵחַוֺּ֖ת דֵּעִ֣י אֶתְכֶֽם׃ ל. ג[4]. ל וחס. ד
7 אָ֭מַרְתִּי יָמִ֣ים יְדַבֵּ֑רוּ וְרֹ֥ב שָׁ֝נִ֗ים יֹדִ֥יעוּ חָכְמָֽה׃
8 אָ֭כֵן רֽוּחַ־הִ֣יא בֶאֱנ֑וֹשׁ וְנִשְׁמַ֖ת שַׁדַּ֣י תְּבִינֵֽם׃ יח[5]
9 לֹא־רַבִּ֥ים[a] יֶחְכָּ֑מוּ וּ֝זְקֵנִ֗ים יָבִ֥ינוּ מִשְׁפָּֽט׃
10 לָכֵ֣ן אָ֭מַרְתִּי שִׁמְעָה[a]־לִּ֑י [b]אֲחַוֶּ֖ה דֵעִ֣י אַף־אָֽנִי[b]׃ ד

[15]Mm 3536. [16]Mm 3013. [17]Mm 2387. [18]Mm 3537. [19]Mm 3538. Cp 32 [1]וחד כאיוב Hi 34,7. [2]Mm 3539. [3]Mm 3540. [4]Mm 3541. [5]Mm 1941.

32 [a] prp רַח־ cf Vrs || 35 [a] > pc Mss || 36 [a] 2 Mss עֲטֶרֶת || Cp 32,1 [a] > Ms || [b] Ms 𝔊σ′𝔖 ־נֵיהֶם || 3 [a] Tiq soph pro הָאֱלֹהִים || 9 [a] l frt רַבֵּי יָמִים || 10 [a] 2 Mss Vrs שמעו || [b–b] = 17b.

11 הֵ֤ן ה֘וֹחַ֤לְתִּי לְדִבְרֵיכֶ֗ם אָזִ֣ין[a] עַד־תְּבוּנֹתֵיכֶ֑ם[b] — ל̇ . ל̇ וכת כן
עַד־תַּ֝חְקְר֗וּן מִלִּֽין׃ — כן למערב[6]
12 וְעָדֵיכֶ֪ם אֶתְבּ֫וֹנָ֥ן וְהִנֵּ֬ה אֵ֣ין לְאִיּ֣וֹב מוֹכִ֑יחַ עוֹנֶ֖ה אֲמָרָ֣יו מִכֶּֽם׃ — ג מל[7]
13 פֶּן־תֹּ֭אמְרוּ מָצָ֣אנוּ חָכְמָ֑ה אֵ֖ל יִדְּפֶ֣נּוּ[a] לֹא־אִֽישׁ׃ — ל̇
14 וְלֹא־עָרַ֣ךְ אֵלַ֣י מִלִּ֑ין וּ֝בְאִמְרֵיכֶ֗ם לֹ֣א אֲשִׁיבֶֽנּוּ׃ — יד[8] ר״פ בכתיב וכל ד״ה דכות ב̇ מ̇ ב̇ וחד מן יז[9] ר״פ ולא לא
15 חַ֭תּוּ לֹא־עָ֣נוּ ע֑וֹד הֶעְתִּ֖יקוּ מֵהֶ֣ם מִלִּֽים׃ — ב̇ . י̇ בסיפ ו[10] מנה בליש
16 וְ֭הוֹחַלְתִּי כִּֽי־לֹ֣א יְדַבֵּ֑רוּ כִּ֥י עָ֝מְד֗וּ לֹא־עָ֥נוּ עֽוֹד׃ — ב̇
17 אַעֲנֶ֣ה[a] אַף־אֲנִ֣י חֶלְקִ֑י אֲחַוֶּ֖ה דֵעִ֣י אַף־אָֽנִי׃ — ל̇ . ד̇
18 כִּ֭י מָלֵ֣תִי[a] מִלִּ֑ים הֱ֝צִיקַ֗תְנִי ר֣וּחַ בִּטְנִֽי׃ — ג[11] ול̇ חס א̇ . י̇ בסיפ ו[10] מנה בליש . ל̇
19 הִֽנֵּֽה־בִ֭טְנִי כְּיַ֣יִן לֹא־יִפָּתֵ֑חַ כְּאֹב֥וֹת חֲ֝דָשִׁ֗ים יִבָּקֵֽעַ׃ — ה[12] . ל̇
20 אֲדַבְּרָ֥ה וְיִֽרֲוַֽח־לִ֑י אֶפְתַּ֖ח שְׂפָתַ֣י וְאֶֽעֱנֶֽה׃ — ל̇
21 אַל־נָ֭א אֶשָּׂ֣א פְנֵי־אִ֑ישׁ וְאֶל־אָ֝דָ֗ם לֹ֣א אֲכַנֶּֽה׃ — כג . ל̇[13] . ב̇
22 כִּ֤י לֹ֣א יָדַ֣עְתִּי אֲכַנֶּ֑ה כִּ֝מְעַ֗ט יִשָּׂאֵ֥נִי עֹשֵֽׂנִי׃ — כד בטע ר״פ בסיפ . ב̇ . ב̇

33 1 וְֽאוּלָ֗ם שְֽׁמַֽע־נָ֣א אִיּ֣וֹב מִלָּ֑י וְֽכָל־דְּבָרַ֥י הַאֲזִֽינָה׃ — י̇י̇
2 הִנֵּה־נָ֭א פָּתַ֣חְתִּי פִ֑י דִּבְּרָ֖ה לְשׁוֹנִ֣י בְחִכִּֽי׃
3 יֹֽשֶׁר־לִבִּ֥י אֲמָרָ֑י וְדַ֥עַת שְׂ֝פָתַ֗י בָּר֥וּר מִלֵּֽלוּ׃ — ב̇ . ל̇
4 רֽוּחַ־אֵ֥ל עָשָׂ֑תְנִי וְנִשְׁמַ֖ת שַׁדַּ֣י תְּחַיֵּֽנִי׃ — ל̇
5 אִם־תּוּכַ֥ל הֲשִׁיבֵ֑נִי עֶֽרְכָ֥ה לְ֝פָנַ֗י הִתְיַצָּֽבָה׃ — ל̇ . ל̇
6 הֵן־אֲנִ֣י כְפִ֣יךָ לָאֵ֑ל מֵ֝חֹ֗מֶר קֹרַ֥צְתִּי גַם־אָֽנִי׃ — ד[1] . יא . ל̇
7 הִנֵּ֣ה אֵ֭מָתִי לֹ֣א תְבַעֲתֶ֑ךָּ וְ֝אַכְפִּ֗י עָלֶ֥יךָ לֹא־יִכְבָּֽד׃ — ד̇ חס ול̇ בליש . ל̇ . ב̇ קמ[2]
8 אַ֣ךְ אָ֭מַרְתָּ בְאָזְנָ֑י וְק֖וֹל מִלִּ֣ין אֶשְׁמָֽע׃ — יב ח̇ מנה קמ
9 זַ֥ךְ אֲנִ֗י בְּֽלִ֫י פָ֥שַׁע חַ֥ף אָנֹכִ֑י וְלֹ֖א עָוֺ֣ן לִֽי׃ — ל̇ . ל̇ באתנח בטע[3]
10 הֵ֣ן תְּ֭נוּאוֹת עָלַ֣י יִמְצָ֑א יַחְשְׁבֵ֖נִי לְאוֹיֵ֣ב לֽוֹ׃
11 יָשֵׂ֣ם[a] בַּסַּ֣ד רַגְלָ֑י יִ֝שְׁמֹ֗ר כָּל־אָרְחֹתָֽי׃
12 הֶן־זֹ֣את לֹא־צָדַ֣קְתָּ אֶֽעֱנֶ֑ךָּ כִּֽי־יִרְבֶּ֥ה אֱ֝ל֗וֹהַּ[a] מֵאֱנֽוֹשׁ׃ — ה̇ וכל כל אל אלה דכות

[6] Mm 3542. [7] Mm 2393. [8] Mm 3249. [9] Mm 2708. [10] Cf Mm 3542. [11] Mm 3095. [12] Mm 2975. [13] Mp sub loco. **Cp 33** [1] Mm 412. [2] Mm 3467. [3] Mm 1571.

11 [a] = אַאֲזִין, sic pc Mss ‖ [b] vel תְּבוּנֹתֵיכֶם ‖ **13** [a] Ms 'יהד, Ms 'ירד ‖ **17** [a] = אֶעֱנֶה ‖ **18** [a] nonn Mss מלאתי ‖ **Cp 33,11** [a] l יָשֵׂם? ‖ **12** [a] cf 4,9[a].

13 מַ֭דּוּעַ אֵלָ֣יו רִיב֑וֹתָ כִּ֥י כָל־דְּ֝בָרָ֗יו לֹֽא־יַעֲנֶֽה׃

14 כִּֽי־בְאַחַ֥ת יְדַבֶּר־אֵ֑ל וּ֝בִשְׁתַּ֗יִם לֹ֣א יְשׁוּרֶֽנָּה׃

15 בַּחֲל֤וֹם ׀ חֶזְי֬וֹן[a] לַ֗יְלָה בִּנְפֹ֣ל תַּ֭רְדֵּמָה עַל־אֲנָשִׁ֑ים בִּ֝תְנוּמ֗וֹת [עֲלֵ֣י מִשְׁכָּֽב׃

16 אָ֣ז יִ֭גְלֶה אֹ֣זֶן אֲנָשִׁ֑ים וּבְמֹ֖סָרָ֣ם[a] יַחְתֹּֽם[b]׃

17 לְ֭הָסִיר אָדָ֣ם מַעֲשֶׂ֑ה[a] וְגֵוָ֖ה מִגֶּ֣בֶר יְכַסֶּֽה[b]׃

18 יַחְשֹׂ֣ךְ נַ֭פְשׁוֹ מִנִּי־שָׁ֑חַת וְ֝חַיָּת֗וֹ מֵעֲבֹ֥ר בַּשָּֽׁלַח׃

19 וְהוּכַ֣ח בְּ֭מַכְאוֹב עַל־מִשְׁכָּב֑וֹ וְרִ֖יב[a] עֲצָמָ֣יו אֵתָֽן׃

20 וְזִהֲמַ֣תּוּ חַיָּת֣וֹ לָ֑חֶם וְ֝נַפְשׁ֗וֹ מַאֲכַ֥ל תַּאֲוָֽה׃

21 יִ֣כֶל בְּשָׂר֣וֹ מֵרֹ֑אִי וְשֻׁפִּ֥י[a] עַ֝צְמוֹתָ֗יו לֹ֣א רֻאּֽוּ׃

22 וַתִּקְרַ֣ב לַשַּׁ֣חַת נַפְשׁ֑וֹ וְ֝חַיָּת֗וֹ לַמְמִתִֽים[a]׃

23 אִם־יֵ֤שׁ עָלָ֨יו ׀ מַלְאָ֗ךְ מֵלִ֗יץ אֶחָ֥ד מִנִּי־אָ֑לֶף
לְהַגִּ֖יד לְאָדָ֣ם יָשְׁרֽוֹ׃

24 וַיְחֻנֶּ֗נּוּ וַיֹּ֗אמֶר פְּ֭דָעֵהוּ[a] מֵרֶ֣דֶת שָׁ֑חַת מָצָ֥אתִי כֹֽפֶר׃

25 רֻֽטֲפַ֣שׁ[a] בְּשָׂר֣וֹ מִנֹּ֑עַר יָ֝שׁ֗וּב לִימֵ֥י עֲלוּמָֽיו׃

26 יֶעְתַּ֤ר אֶל־אֱל֨וֹהַּ ׀ וַיִּרְצֵ֗הוּ וַיַּ֣רְא פָּ֭נָיו בִּתְרוּעָ֑ה
וַיָּ֥שֶׁב לֶ֝אֱנ֗וֹשׁ צִדְקָתֽוֹ׃

27 יָשֹׁ֤ר[a] ׀ עַל־אֲנָשִׁ֗ים וַיֹּ֗אמֶר חָ֭טָאתִי וְיָשָׁ֥ר הֶעֱוֵ֑יתִי וְלֹא־שָׁ֥וָה לִֽי׃

28 פָּדָ֣ה נַ֭פְשִׁי[a] מֵעֲבֹ֣ר בַּשָּׁ֑חַת[b] וְ֝חַיָּתִ֗י[c] בָּא֥וֹר תִּרְאֶֽה׃

29 הֶן־כָּל־אֵ֭לֶּה יִפְעַל־אֵ֑ל פַּעֲמַ֖יִם שָׁל֣וֹשׁ עִם־גָּֽבֶר׃

30 לְהָשִׁ֣יב נַ֭פְשׁוֹ מִנִּי־שָׁ֑חַת לֵ֝א֗וֹר[a] בְּא֣וֹר הַֽחַיִּים[b]׃

31 הַקְשֵׁ֣ב אִיּ֣וֹב שְׁמַֽע־לִ֑י הַ֝חֲרֵ֗שׁ וְאָנֹכִ֥י אֲדַבֵּֽר׃

32 אִם־יֵשׁ־מִלִּ֥ין הֲשִׁיבֵ֑נִי דַּ֝בֵּ֗ר כִּֽי־חָפַ֥צְתִּי צַדְּקֶֽךָּ׃

33 אִם־אַ֭יִן אַתָּ֣ה שְֽׁמַֽע־לִ֑י הַ֝חֲרֵ֗שׁ וַאֲאַלֶּפְךָ֥ חָכְמָֽה׃ ס

[4]Mp sub loco. [5]Mm 2217. [6]Mm 2533. [7]Mm 832. [8]Mm 3543. [9]Mm 3544. [10]Mm 3545 contra textum. [11]Mm 2604. [12]וחד פרעהו Prv 4,15. [13]Mm 3347. [14]Jer 31,18. [15]Mm 1798.

15 [a] pc Mss 𝔖 ׳בְּחֶ || **16** [a] pro ׳מֻ— || [b] 𝔊 ἐξεφόβησεν = יְחִתֵּם || **17** [a] prp מִמַּעֲשֵׂהוּ (hpgr) || [b] prp יְכַסֵּחַ || **19** [a] Q וְרוֹב, K וְרִיב || **21** [a] l c Q וְשֻׁפּוּ, K וּשְׁפִי || **22** [a] prp לְמוֹ מֵתִים || **24** [a] inc; frt l c 2 Mss פְּרָעֵהוּ || **25** [a] inc; prp יִטְפַּשׁ cf akk *ṭapāšu* = pinguis fuit || **27** [a] prp יָשִׁר, al יְשַׁר (שׁרר hi = divulgavit, notum fecit cf arab *ʾašarra*) || **28** [a] Q ׳שׁוֹ—, l c K ׳שִׁי— || [b] Ms Ed בשלח cf 18 || [c] Q ׳תוֹ—, l c K ׳תִי— || **30** [a] = לְהָאוֹר || [b] sic L, mlt Mss Edd הַחַיִּים.

34 1 וַיַּעַן אֱלִיהוּא וַיֹּאמַר׃

2 שִׁמְעוּ חֲכָמִים מִלָּי וְיֹדְעִים הַאֲזִינוּ לִי׃ ח

3 כִּי־אֹזֶן מִלִּין תִּבְחָן וְחֵךְ יִטְעַם לֶאֱכֹל[a]׃ כה . ב

4 מִשְׁפָּט נִבְחֲרָה־לָּנוּ נֵדְעָה בֵינֵינוּ מַה־טּוֹב׃

5 כִּי־אָמַר אִיּוֹב צָדַקְתִּי וְאֵל הֵסִיר מִשְׁפָּטִי׃ יו[1]

6 עַל־מִשְׁפָּטִי אֲכַזֵּב אָנוּשׁ חִצִּי בְלִי־פָשַׁע׃ יו[1]

7 מִי־גֶבֶר כְּאִיּוֹב יִשְׁתֶּה־לַּעַג כַּמָּיִם׃ ל[2]

8 וְאָרַח לְחֶבְרָה עִם־פֹּעֲלֵי אָוֶן וְלָלֶכֶת עִם־אַנְשֵׁי־רֶשַׁע׃ ל . ל . ד[3] . יז[4]

9 כִּי־אָמַר לֹא יִסְכָּן־גָּבֶר בִּרְצֹתוֹ עִם־אֱלֹהִים׃ ג[5]

10 לָכֵן ׀ אַנְשֵׁי לֵבָב שִׁמְעוּ לִי ב[6]

חָלִלָה לָאֵל מֵרֶשַׁע וְשַׁדַּי מֵעָוֶל׃ ג חס . יא

11 כִּי פֹעַל[a] אָדָם יְשַׁלֶּם־לוֹ וּכְאֹרַח אִישׁ יַמְצִאֶנּוּ׃ כל בטע ר״פ בסיפ[7] . ל

12 אַף־אָמְנָם אֵל לֹא־יַרְשִׁיעַ וְשַׁדַּי לֹא־יְעַוֵּת מִשְׁפָּט׃ ד ג מל וחד חס[8]

13 מִי־פָקַד עָלָיו אָרְצָה[a] וּמִי שָׂם תֵּבֵל כֻּלָּהּ׃ ג ר״פ מי וג מילין רביע ומי וכל פסוק דאית בהון ח מילין[9]

14 אִם־יָשִׂים אֵלָיו לִבּוֹ רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֵלָיו יֶאֱסֹף׃

15 יִגְוַע כָּל־בָּשָׂר יָחַד וְאָדָם עַל־עָפָר יָשׁוּב׃ ט

16 וְאִם־בִּינָה[a] שִׁמְעָה־זֹּאת הַאֲזִינָה לְקוֹל מִלָּי׃ ו ר״פ בסיפ . ב בטע מלעיל בכתיב[10] . יו

17 הַאַף שׂוֹנֵא מִשְׁפָּט יַחֲבוֹשׁ וְאִם־צַדִּיק כַּבִּיר תַּרְשִׁיעַ[a]׃ ל ומל

18 הַאֲמֹר[a] לְמֶלֶךְ בְּלִיָּעַל רָשָׁע אֶל־נְדִיבִים׃ כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[11]

19 אֲשֶׁר לֹא־נָשָׂא ׀ פְּנֵי שָׂרִים וְלֹא נִכַּר־שׁוֹעַ לִפְנֵי־דָל ב[12]

כִּי־מַעֲשֵׂה יָדָיו כֻּלָּם׃ [לֹא בְיָד׃

20 רֶגַע ׀ יָמֻתוּ וַחֲצוֹת[a] לָיְלָה [b]יְגֹעֲשׁוּ עָם[b] וְיַעֲבֹרוּ וְיָסִירוּ[c] אַבִּיר[d] ד בטע בשלש ספרים . ג[13] חס וכל אורית וירמיה דכות ב מ א . יז וכל זקף אתנח וס״פ דכות[14] . ב[15] . ל[16]

21 כִּי־עֵינָיו עַל־דַּרְכֵי־אִישׁ וְכָל־צְעָדָיו יִרְאֶה׃

22 אֵין־חֹשֶׁךְ וְאֵין צַלְמָוֶת לְהִסָּתֶר שָׁם פֹּעֲלֵי אָוֶן׃

Cp 34 [1]Mm 2362. [2]וחד באיוב Hi 32,2. [3]Mm 1196. [4]Mm 1667. [5]Mm 242. [6]Mm 3546. [7]Mp sub loco. [8]Mm 3604. [9]Mm 3552. [10]Mm 3200. [11]Mm 958. [12]Mm 1659. [13]Mm 1804. [14]Mm 2120. [15]Mm 1262. [16]Mm 1649.

Cp 34,3 [a] prp לֶאֱכֹל vel לוֹ אֹכֶל cf 12,11 ‖ **11** [a] prp כְּפ׳ ‖ **13** [a] prp אַרְצֹה = Ms אַרְצוֹ, sed cf 37,12[b] ‖ **16** [a] prp בִּינֹתָה ‖ **17** [a] 2 Mss יר׳ ‖ **18** [a] Ms 𝔊𝔖𝔙 הָאֹמֵר, prb l ‖ **20** [a] l frt ח׳ (dttg) ‖ [b–b] prp יִגְוְעוּ שׁוֹעִים ‖ [c] Ms ר–, Ms ויסורו ‖ [d] Ms רים–.

23 כִּ֤י לֹ֣א עַל־אִ֭ישׁ יָשִׂ֣ים ע֑וֹד[a] לַהֲלֹ֖ךְ אֶל־אֵ֣ל בַּמִּשְׁפָּֽט׃ — כן בטע ר״פ בסיפ. ה[17]. ד וחס[18]
24 יָרֹ֣עַ כַּבִּירִ֣ים לֹא־חֵ֑קֶר וַיַּעֲמֵ֖ד[a] אֲחֵרִ֣ים תַּחְתָּֽם׃ — ל. ד[19] וכל ד״ה דכות במ ז
25 לָ֭כֵן יַכִּ֣יר מַעְבָּדֵיהֶ֑ם וְהָ֥פַךְ לַ֝֗יְלָה וְיִדַּכָּֽאוּ׃ — ל. ל
26 תַּֽחַת־רְשָׁעִ֥ים סְפָקָ֗ם[a] בִּמְק֥וֹם רֹאִֽים׃ — ל
27 אֲשֶׁ֣ר עַל־כֵּ֭ן סָ֣רוּ מֵאַחֲרָ֑יו וְכָל־דְּ֝רָכָ֗יו לֹ֣א הִשְׂכִּֽילוּ׃
28 לְהָבִ֣יא עָ֭לָיו[a] צַעֲקַת־דָּ֑ל וְֽצַעֲקַ֖ת עֲנִיִּ֣ים יִשְׁמָֽע׃
29 וְה֤וּא יַשְׁקִ֨ט[a] ׀ וּמִ֥י יַרְשִׁ֗עַ וְיַסְתֵּ֣ר פָּ֭נִים וּמִ֣י יְשׁוּרֶ֑נּוּ — לג ר״פ. ל חס. ד פסוק ומי ומי. ד ג מל וחד חס[20]. ב[21]
וְעַל־גּ֖וֹי וְעַל־אָדָ֣ם יָֽחַד׃ — ל. ל
30 מִ֭מְּלֹךְ אָדָ֥ם חָנֵ֗ף מִמֹּ֥קְשֵׁי עָֽם׃ — ד
31 כִּֽי־אֶל־אֵ֭ל הֶאָמַ֥ר נָ֝שָׂ֗אתִי לֹ֣א אֶחְבֹּֽל׃ — ל. יט
32 בִּלְעֲדֵ֣י אֶ֭חֱזֶה אַתָּ֣ה הֹרֵ֑נִי אִם־עָ֥וֶל פָּ֝עַ֗לְתִּי לֹ֣א אֹסִֽיף׃ — ד. יט ו[22] מנה חס ול בסיפ
33 הֲמֵעִמְּךָ֬ יְשַׁלְּמֶ֨נָּה[a] ׀ כִּֽי־מָאַ֗סְתָּ כִּֽי־אַתָּ֣ה תִבְחַ֣ר וְלֹא־אָ֑נִי — ל. ג[23]. ט[24] ב מנה בסיפ וכל קריא דכות במ יב
וּמַה־יָּדַ֥עְתָּ[b] דַבֵּֽר׃
34 אַנְשֵׁ֣י לֵ֭בָב יֹ֣אמְרוּ לִ֑י וְגֶ֥בֶר חָ֝כָ֗ם שֹׁמֵ֥עַֽ לִֽי׃ — ב. ב[25]
35 אִיּוֹב לֹא־בְדַ֣עַת יְדַבֵּ֑ר וּ֝דְבָרָ֗יו לֹ֣א בְהַשְׂכֵּֽיל׃ — ה[26]. ב מל[27]
36 אָ֭בִי יִבָּחֵ֣ן אִיּ֣וֹב עַד־נֶ֑צַח עַֽל־תְּ֝שֻׁבֹ֗ת בְּאַנְשֵׁי[a]־אָֽוֶן׃ [לָאֵֽל׃ ס — ל וחס. ד]יא
37 כִּ֤י יֹסִ֣יף עַל־חַטָּאתוֹ֮ פֶ֫שַׁע בֵּינֵ֥ינוּ יִסְפּ֑וֹק[a] וְיֶ֖רֶב אֲמָרָ֣יו — ד בטע ר״פ דסמיכ. ג ב חס וחד מל[28]. ל[29]

35 1 וַיַּ֥עַן אֱלִיה֗וּ וַיֹּאמַֽר׃ — ד חס א
2 הֲ֭זֹאת חָשַׁ֣בְתָּ לְמִשְׁפָּ֑ט אָ֝מַ֗רְתָּ צִדְקִ֥י מֵאֵֽל׃ — ה[1]
3 כִּֽי־תֹ֭אמַר מַה־יִּסְכָּן־לָ֑ךְ מָֽה־אֹ֝עִ֗יל מֵֽחַטָּאתִֽי׃ — ל כת כן
4 אֲנִ֭י אֲשִׁיבְךָ֣ מִלִּ֑ין וְאֶת־רֵעֶ֣יךָ עִמָּֽךְ׃
5 הַבֵּ֣ט שָׁמַ֣יִם וּרְאֵ֑ה וְשׁ֥וּר שְׁ֝חָקִ֗ים גָּבְה֥וּ מִמֶּֽךָּ׃ — ל
6 אִם־חָ֭טָאתָ מַה־תִּפְעָל־בּ֑וֹ וְרַבּ֥וּ פְ֝שָׁעֶ֗יךָ מַֽה־תַּעֲשֶׂה־לּֽוֹ׃ — ב
7 אִם־צָ֭דַקְתָּ מַה־תִּתֶּן־ל֑וֹ א֥וֹ מַה־מִיָּדְךָ֥ יִקָּֽח׃
8 לְאִישׁ־כָּמ֥וֹךָ רִשְׁעֶ֑ךָ וּֽלְבֶן־אָ֝דָ֗ם צִדְקָתֶֽךָ׃ — ב[2]

[17] Mm 3301. [18] Mm 3547. [19] Mm 903. [20] Mm 3604. [21] Mp sub loco. [22] Mm 4177. [23] Mm 803. [24] Mm 230. [25] Mm 3546. [26] Mm 1077. [27] Mm 2465. [28] Mm 2018. [29] Mm 1805. Cp 35 [1] Mm 2289. [2] Gn 49,12.

23 [a] prp מוֹעֵד (hpgr) || 24 [a] l וַיַּעֲמִיד? || 26 [a] vb exc? frt ins הִכָּם vel sim || 28 [a] 2 Mss אֵלָיו || 29 [a] Ms יִשְׁקוֹט || 33 [a] sic L, mlt Mss Edd יְשַׁלְּ' || [b] sic L, mlt Mss Edd 'יָ || 36 [a] pc Mss 'כְּא || 37 [a] mlt Mss יִשְׂפֹּק, l frt יַשְׂפִּק.

9 מֵרֹב עֲשׁוּקִים[a] יַזְעִיקוּ יְשַׁוְּעוּ מִזְּרוֹעַ רַבִּים׃ ל. ג[3]
10 וְלֹא־אָמַר אַיֵּה אֱלוֹהַּ עֹשָׂי נֹתֵן זְמִרוֹת בַּלָּיְלָה׃ יד[4] ר״פ בכתיב וכל ד״ה דכות ב מ ב. ל. ד[5]
11 מַלְּפֵנוּ[a] מִבַּהֲמוֹת אָרֶץ וּמֵעוֹף הַשָּׁמַיִם יְחַכְּמֵנוּ׃ ל. ל. ב[6]. ל
12 שָׁם[a] יִצְעֲקוּ וְלֹא יַעֲנֶה מִפְּנֵי גְּאוֹן רָעִים׃ ג[7]. ה
13 אַךְ־שָׁוְא לֹא־יִשְׁמַע ׀ אֵל וְשַׁדַּי לֹא יְשׁוּרֶנָּה׃
14 אַף כִּי־תֹאמַר לֹא תְשׁוּרֶנּוּ דִּין לְפָנָיו וּתְחוֹלֵל[a] לוֹ׃ כן למערב[8]. ל
15 וְעַתָּה כִּי־אַיִן פָּקַד אַפּוֹ וְלֹא־יָדַע בַּפַּשׁ[a] מְאֹד׃ יא[9]. ל
16 וְאִיּוֹב הֶבֶל יִפְצֶה־פִּיהוּ בִּבְלִי־דַעַת מִלִּין יַכְבִּר[a]׃ פ ד[10]. כב. ל וחס[11]

36 1 וַיֹּסֶף אֱלִיהוּא וַיֹּאמַר׃ כי[1]
2 כַּתַּר־לִי זְעֵיר וַאֲחַוֶּךָּ כִּי עוֹד לֶאֱלוֹהַּ מִלִּים׃ ל. ל בסיפ. י בסיפ ו[2] מנה בליש
3 אֶשָּׂא דֵעִי לְמֵרָחוֹק וּלְפֹעֲלִי אֶתֵּן־צֶדֶק׃ כג. ד. ח. ל
4 כִּי־אָמְנָם לֹא־שֶׁקֶר מִלָּי תְּמִים דֵּעוֹת עִמָּךְ׃ ב. ב[3]
5 הֶן־אֵל כַּבִּיר וְלֹא יִמְאָס כַּבִּיר כֹּחַ לֵב׃
6 לֹא־יְחַיֶּה רָשָׁע וּמִשְׁפַּט עֲנִיִּים יִתֵּן׃ [וַיִּגְבָּהוּ׃ ו[5]. ג[4] ל
7 לֹא־יִגְרַע מִצַּדִּיק עֵינָיו וְאֶת־מְלָכִים לַכִּסֵּא וַיֹּשִׁיבֵם לָנֶצַח
8 וְאִם־אֲסוּרִים בַּזִּקִּים יִלָּכְדוּן בְּחַבְלֵי־עֹנִי׃ ו ר״פ בסיפ. ל. ל
9 וַיַּגֵּד לָהֶם פָּעֳלָם וּפִשְׁעֵיהֶם כִּי יִתְגַּבָּרוּ׃ ל
10 וַיִּגֶל אָזְנָם לַמּוּסָר וַיֹּאמֶר כִּי־יְשֻׁבוּן מֵאָוֶן׃ ד[5]. י. ו[6]
11 אִם־יִשְׁמְעוּ וְיַעֲבֹדוּ יְכַלּוּ[a] יְמֵיהֶם בַּטּוֹב וּשְׁנֵיהֶם בַּנְּעִימִים׃ ל. ט דגש[7]. ל מל
12 וְאִם־לֹא יִשְׁמְעוּ בְּשֶׁלַח יַעֲבֹרוּ וְיִגְוְעוּ כִּבְלִי[a]־דָעַת׃ ו ר״פ בסיפ. ב ר״פ בסיפ[8]. ל
13 וְחַנְפֵי־לֵב יָשִׂימוּ[a] אָף לֹא יְשַׁוְּעוּ כִּי אֲסָרָם׃ ג[9]. ל
14 תָּמֹת[a] בַּנֹּעַר נַפְשָׁם וְחַיָּתָם בַּקְּדֵשִׁים׃ ג[10]
15 יְחַלֵּץ עָנִי בְעָנְיוֹ וְיִגֶל בַּלַּחַץ אָזְנָם׃ ל. י
16 וְאַף הֲסִיתְךָ ׀ מִפִּי־צָר ט ר״פ[11]. ל

[3] Mm 3225. [4] Mm 3249. [5] Mm 2295. [6] Mp sub loco. [7] Mm 3977. [8] Mm 3548 contra Mp Or Hi 20,9. [9] Mm 130. [10] Mm 2826. [11] וחד למכביר Hi 36,31. Cp 36 [1] Cf Mm 3542. [2] 1S 2,3. [3] Mm 1687. [4] Mm 3549. [5] Mm 2151. [6] Mm 2398; lect def contra Mp Jes 35,10; Jer 44,28 et Ps 104,9 cf Mp sub loco. [7] Mm 2625. [8] Mm 3185. [9] Mm 3225. [10] Mm 3550. [11] Mp sub loco.

Cp 35,9 [a] Ms 'עשׁו; prp עוֹשְׁקִים ‖ **11** [a] pro 'מַאַלְ' ‖ **12** [a] cf 23,7[a] ‖ **14** [a] prp וְהוֹחֵל ‖ **15** [a] prp בְּפֶשַׁע ‖ **16** [a] nonn Mss יכביד ‖ **Cp 36,11** [a] mlt Mss יבלו ‖ **12** [a] sic L, mlt Mss Edd 'בִּבְ ‖ **13** [a] l frt יָשְׂמוּ a נשׁם ‖ **14** [a] nonn Mss תמות.

רַחַב לֹא־מוּצָק תַּחְתֶּיהָ וְנַחַת שֻׁלְחָנְךָ מָלֵא דָשֶׁן׃
17 וְדִין־רָשָׁע מָלֵאתָ דִּין וּמִשְׁפָּט יִתְמֹכוּ׃ ז פסוק[12]
18 כִּי־חֵמָה[a] פֶּן־יְסִיתְךָ בְסָפֶק[b] וְרָב־כֹּפֶר אַל־יַטֶּךָּ׃ ג קמ
19 הֲיַעֲרֹךְ[a] שׁוּעֲךָ [b]לֹא בְצָר[b] וְכֹל מַאֲמַצֵּי־כֹחַ׃ ל. ל. ל
20 אַל־תִּשְׁאַף הַלָּיְלָה לַעֲלוֹת עַמִּים תַּחְתָּם׃ יד[13] וכל אורית ויהושע דכות ב מ ג
21 הִשָּׁמֶר אַל־תֵּפֶן אֶל־אָוֶן כִּי־עַל־זֶה בָּחַרְתָּ[a] מֵעֹנִי׃ ג[14]
22 הֶן־אֵל יַשְׂגִּיב בְּכֹחוֹ מִי כָמֹהוּ מוֹרֶה׃
23 מִי־פָקַד עָלָיו דַּרְכּוֹ וּמִי־אָמַר פָּעַלְתָּ עַוְלָה׃ ג ר״פ מי וג מילין רביע ומי וכל פסוק דאית בהון ח מילין[15]
24 זְכֹר כִּי־תַשְׂגִּיא פָעֳלוֹ אֲשֶׁר שֹׁרְרוּ אֲנָשִׁים׃ ג חס בליש[16]
25 כָּל־אָדָם חָזוּ־בוֹ אֱנוֹשׁ יַבִּיט מֵרָחוֹק׃
26 הֶן־אֵל שַׂגִּיא וְלֹא נֵדָע מִסְפַּר שָׁנָיו וְלֹא־חֵקֶר׃ ג[17]
27 כִּי יְגָרַע [a]נִטְפֵי־מָיִם[a] יָזֹקּוּ[b] מָטָר לְאֵדוֹ׃ ב[18]. ל חס[19]
28 אֲשֶׁר־יִזְּלוּ שְׁחָקִים יִרְעֲפוּ עֲלֵי ׀ אָדָם רָב׃ ג
29 אַף אִם[a]־יָבִין מִפְרְשֵׂי־עָב תְּשֻׁאוֹת[b] סֻכָּתוֹ׃ ד כת כן[20]
30 הֵן־פָּרַשׂ עָלָיו אוֹרוֹ וְשָׁרְשֵׁי הַיָּם כִּסָּה׃
31 כִּי־בָם יָדִין עַמִּים יִתֶּן־אֹכֶל לְמַכְבִּיר׃ ל[21]
32 עַל־כַּפַּיִם כִּסָּה־אוֹר וַיְצַו עָלֶיהָ[a] בְמַפְגִּיעַ[b]׃ ג[22]
33 יַגִּיד עָלָיו רֵעוֹ מִקְנֶה[a] אַף עַל־עוֹלֶה[b]׃ ח מל[23]
37 1 אַף־לְזֹאת יֶחֱרַד לִבִּי וְיִתַּר מִמְּקוֹמוֹ׃ ב. ל. ב מל בליש ובסיפ[1]
2 שִׁמְעוּ שָׁמוֹעַ בְּרֹגֶז קֹלוֹ וְהֶגֶה מִפִּיו יֵצֵא׃ ה[2] חס ד מנה בכתיב וכל אורית דכות ב מ א. ג בליש
3 תַּחַת־כָּל־הַשָּׁמַיִם יִשְׁרֵהוּ וְאוֹרוֹ עַל־כַּנְפוֹת הָאָרֶץ׃
4 אַחֲרָיו ׀ יִשְׁאַג־קוֹל[a] יַרְעֵם בְּקוֹל גְּאוֹנוֹ ד
וְלֹא יְעַקְּבֵם כִּי־יִשָּׁמַע קוֹלוֹ׃ ל. ג[3]
5 יַרְעֵם אֵל בְּקוֹלוֹ נִפְלָאוֹת עֹשֶׂה גְדֹלוֹת וְלֹא נֵדָע׃ ד

[12]Mm 855. [13]Mm 1523. [14]Mm 3551. [15]Mm 3552. [16]Mm 3291. [17]Mm 3553. [18]Mp sub loco. [19]וחד ואד Gn 2,6. [20]Mm 2282. [21]וחד יכבר Hi 35,16. [22]Mm 2391. [23]Mm 1624. Cp 37 [1]Cf Mm 489. [2]Mm 1669. [3]Mm 3112.

18 [a] prp *חֲמֵה aram = cave ‖ [b] inc; cf שׂפקו 20,22, al = verberatio, castigatio cf arab *ṣafaqa* ‖ **19** [a] prp הַיַעְרֹךְ ‖ [b—b] inc ‖ **21** [a] l frt בְּ׳ cf S ‖ **27** [a—a] prp נְטָפִים מִיָּם, sed l גרע (גרע = stillare) ‖ [b] prp יָזֹק, sed frt ו phoneticum ‖ **29** [a] prp מִי (cf S) vel אָמְנָם ‖ [b] prp תשׁ׳ = elationes ‖ **32** [a] nonn Mss עָלָיו ‖ [b] prp בְּמִפְגָּע cf 7,20 ‖ **33** [a] l prb מְ׳ = מְקַנִּיא ‖ [b] l עַוְלָה ‖ **Cp 37,4** [a] 2 Mss קוֹלוֹ.

6 כִּ֤י לַשֶּׁ֨לַג[a] ׀ יֹאמַ֗ר הֱוֵ֫א אָ֥רֶץ [b]וְגֶ֥שֶׁם מָטָ֑ר וְ֝גֶ֗שֶׁם מִטְר֥וֹת[b] עֻזּֽוֹ[c]׃ — כֹּ בטע ר״פ בסיפ. ב חד כת א וחד כת ה. ה. ל

7 בְּיַד[a]־כָּל־אָדָ֥ם יַחְתּ֑וֹם לָ֝דַ֗עַת כָּל־אַנְשֵׁ֥י[b] מַעֲשֵֽׂהוּ׃

8 וַתָּבֹ֣א חַיָּ֣ה בְמוֹ־אָ֑רֶב וּבִמְע֖וֹנֹתֶ֣יהָ תִשְׁכֹּֽן׃ — ט. ל כת כך

9 מִן־הַ֭חֶדֶר תָּב֣וֹא סוּפָ֑ה וּֽמִמְּזָרִ֥ים קָרָֽה׃ — ב

10 מִנִּשְׁמַת־אֵ֥ל יִתֶּן־קָ֑רַח וְרֹ֖חַב מַ֣יִם בְּמוּצָֽק׃ — ב ר״פ[5]

11 אַף־בְּ֭רִי יַטְרִ֣יחַ עָ֑ב יָ֝פִ֗יץ עֲנַ֣ן אוֹרֽוֹ׃ — ב ובתרי לישנ[6]. ד[7]

12 וְה֤וּא מְסִבּ֨וֹת[a] ׀ מִתְהַפֵּ֣ךְ בְּתַחְבּוּלֹתָ֣ו[b] לְפָעֳלָ֑ם — לג ר״פ. ב[8]. בתחבולתיו ק
כֹּ֤ל אֲשֶׁ֥ר יְצַוֵּ֓ם ׀ עַל־פְּנֵ֖י תֵבֵ֣ל אָֽרְצָה[c]׃ — ל

13 אִם־לְשֵׁ֥בֶט [a]אִם־לְאַרְצ֑וֹ[a] אִם־לְ֝חֶ֗סֶד יַמְצִאֵֽהוּ[b]׃ — ב ר״פ אם אם אם[9]. ל וחס

14 הַאֲזִ֣ינָה זֹּ֣את אִיּ֑וֹב עֲ֝מֹ֗ד וְהִתְבּוֹנֵ֤ן ׀ נִפְלְא֬וֹת אֵֽל׃ — י[?]

15 הֲ֭תֵדַע בְּשֽׂוּם־אֱל֣וֹהַּ עֲלֵיהֶ֑ם וְ֝הוֹפִ֗יעַ א֣וֹר עֲנָנֽוֹ׃ — ב. ל. ל[10]. ב

16 הֲ֭תֵדַע עַל־מִפְלְשֵׂי־עָ֑ב מִ֝פְלְא֗וֹת תְּמִ֣ים דֵּעִֽים׃ — ב. ל. ל. ב

17 אֲשֶׁר־בְּגָדֶ֥יךָ חַמִּ֑ים בְּהַשְׁקִ֥ט אֶ֝֗רֶץ מִדָּרֽוֹם׃ — ל וחס

18 תַּרְקִ֣יעַ עִ֭מּוֹ לִשְׁחָקִ֑ים חֲ֝זָקִ֗ים כִּרְאִ֥י מוּצָֽק׃ — ל. ג[12]. ל

19 ה֭וֹדִיעֵנוּ[a] מַה־נֹּ֣אמַר ל֑וֹ לֹ֥א־נַ֝עֲרֹ֗ךְ מִפְּנֵי־חֹֽשֶׁךְ׃

20 הַֽיְסֻפַּר־ל֭וֹ כִּ֣י אֲדַבֵּ֑ר אִם־אָ֥מַר אִ֝֗ישׁ כִּ֣י יְבֻלָּֽע׃ — ב[13]. ב חד קמ וחד פת[14]

21 וְעַתָּ֤ה ׀ לֹ֤א רָ֬אוּ א֗וֹר בָּהִ֣יר ה֭וּא בַּשְּׁחָקִ֑ים
וְר֥וּחַ עָ֝בְרָ֗ה וַתְּטַהֲרֵֽם׃ — ל

22 מִ֭צָּפוֹן זָהָ֣ב יֶאֱתֶ֑ה עַל־אֱ֝ל֗וֹהַּ נ֣וֹרָא הֽוֹד׃

23 שַׁדַּ֣י לֹֽא־מְ֭צָאנֻהוּ שַׂגִּיא־כֹ֑חַ וּמִשְׁפָּ֥ט וְרֹֽב־צְ֝דָקָ֗ה לֹ֣א יְעַנֶּֽה׃ — ל וחס. ל

24 לָ֭כֵן יְרֵא֣וּהוּ אֲנָשִׁ֑ים לֹֽא־יִ֝רְאֶ֗ה כָּל־חַכְמֵי־לֵֽב׃ פ — ל ומל

38 1 וַיַּֽעַן־יְהוָ֣ה אֶת־אִ֭יּוֹב מִנִי[a] ׀ הַסְּעָרָ֗ה וַיֹּאמַֽר׃ — מן הסערה ק. חד מן ה[1] כת מילה חדה וקר תרי

2 מִ֤י זֶ֨ה ׀ מַחְשִׁ֖יךְ עֵצָ֥ה בְמִלִּ֗ין בְּלִי־דָֽעַת׃

3 אֱזָר־נָ֣א כְגֶ֣בֶר[a] חֲלָצֶ֑יךָ וְ֝אֶשְׁאָלְךָ֗ וְהוֹדִיעֵֽנִי׃ — ד זוגין[2]. ל

[4]Mm 2570 contra textum. [5]Mm 3459. [6]Prv 31,2. [7]Mm 758. [8]Mm 1437. [9]Mm 3554. [10]Mm 3357. [11]Mm 3516. [12]Mm 2777. [13]Ps 88,12. [14]Mm 3555. Cp 38 [1]Mm 214. [2]Mm 3561.

6 [a] sic L, mlt Mss Edd לֶ֫ג– ‖ [b–b] dttg; l prb וְלַגֶּשֶׁם וּמָטָר ‖ [c] l prb עֹזּוֹ ‖ 7 [a] prp בְּעַד ‖ [b] prp אֲנָשִׁים ‖ 12 [a] frt ins יִתְהַלֵּךְ ‖ [b] Q –לָתָיו, K –לֹתוֹ ‖ [c] prp אַרְצָה = אַרְצוֹ, sed frt forma poetica pro אֶרֶץ ‖ 13 [a–a] prp אֻמְלַל אֶרֶץ ‖ [b] prp יְאַמְּצֵהוּ ‖ 19 [a] nonn Mss 𝔊𝔖 –נִי ‖ Cp 38,1 [a] Q מִן ‖ 3 [a] Ms כְּגִיבּוֹר.

4 אֵיפֹה הָיִיתָ בְּיָסְדִי־אָרֶץ הַגֵּד אִם־יָדַעְתָּ בִינָה׃ — ל[3] כת ה ב מנה בסיפ
5 מִי־שָׂם מְמַדֶּיהָ כִּי תֵדָע אוֹ מִי־נָטָה עָלֶיהָ קָּו׃ — ל
6 עַל־מָה אֲדָנֶיהָ הָטְבָּעוּ אוֹ מִי־יָרָה אֶבֶן פִּנָּתָהּ׃ — ב קמ
7 בְּרָן־יַחַד כּוֹכְבֵי בֹקֶר וַיָּרִיעוּ כָּל־בְּנֵי אֱלֹהִים׃ — ל . ד מל . ל[4]
8 וַיָּסֶךְ בִּדְלָתַיִם יָם בְּגִיחוֹ מֵרֶחֶם יֵצֵא׃ — ד[5] . ל
9 בְּשׂוּמִי עָנָן לְבֻשׁוֹ וַעֲרָפֶל חֲתֻלָּתוֹ׃ — ב . ג חס
10 וָאֶשְׁבֹּר עָלָיו חֻקִּי וָאָשִׂים בְּרִיחַ וּדְלָתָיִם׃ — ג[6] . ט[7]
11 וָאֹמַר עַד־פֹּה תָבוֹא וְלֹא תֹסִיף וּפֹא־[a]יָשִׁית בִּגְאוֹן[a] גַּלֶּיךָ׃ — ד[8] . יג ג מנה כת כן . ב חד כת ה וחד כת א[9] . ז ומל[10]
12 הְֽמִיָּמֶיךָ[a] צִוִּיתָ בֹּקֶר [b]יִדַּעְתָּה שַׁחַר[b] מְקֹמוֹ׃ — ל . ידעת השחר[6] ק
13 לֶאֱחֹז בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ וְיִנָּעֲרוּ רְשָׁעִים[a] מִמֶּנָּה׃ — ד אותיות תלויות[11]
14 תִּתְהַפֵּךְ כְּחֹמֶר חוֹתָם וְיִתְיַצְּבוּ[a] כְּמוֹ לְבוּשׁ׃
15 וְיִמָּנַע מֵרְשָׁעִים[a] אוֹרָם וּזְרוֹעַ רָמָה תִּשָּׁבֵר׃ — ד אותיות תלויות[11] . ג[12]
16 הֲבָאתָ עַד־נִבְכֵי־יָם וּבְחֵקֶר תְּהוֹם הִתְהַלָּכְתָּ׃ — ב . ב
17 הֲנִגְלוּ לְךָ שַׁעֲרֵי־מָוֶת וְשַׁעֲרֵי צַלְמָוֶת תִּרְאֶה׃ — ל
18 הִתְבֹּנַנְתָּ עַד־רַחֲבֵי־אָרֶץ הַגֵּד אִם־יָדַעְתָּ כֻלָּהּ׃ — ג חס בליש
19 אֵי־זֶה הַדֶּרֶךְ יִשְׁכָּן־אוֹר וְחֹשֶׁךְ אֵי־זֶה מְקֹמוֹ׃ — לא . ב[13] . לא
20 כִּי תִקָּחֶנּוּ אֶל־גְּבוּלוֹ וְכִי־תָבִין[a] נְתִיבוֹת בֵּיתוֹ׃ — לא פסוק כי וכי[14]
21 יָדַעְתָּ כִּי־אָז תִּוָּלֵד וּמִסְפַּר יָמֶיךָ רַבִּים׃ — ה
22 הֲבָאתָ אֶל־אֹצְרוֹת שָׁלֶג וְאֹצְרוֹת בָּרָד תִּרְאֶה׃ — ב . יא מל[15]
23 אֲשֶׁר־חָשַׂכְתִּי לְעֶת־צָר לְיוֹם קְרָב וּמִלְחָמָה׃ — ג[16]
24 אֵי־זֶה הַדֶּרֶךְ יֵחָלֶק אוֹר יָפֵץ קָדִים עֲלֵי־אָרֶץ׃ — לא . ל
25 מִי־פִלַּג לַשֶּׁטֶף תְּעָלָה וְדֶרֶךְ לַחֲזִיז קֹלוֹת׃ — ו כת כן
26 לְהַמְטִיר עַל־אֶרֶץ לֹא־אִישׁ מִדְבָּר לֹא־אָדָם בּוֹ׃ — ט וכל על ארץ מצרים דאורית דכות[17]
27 לְהַשְׂבִּיעַ שֹׁאָה וּמְשֹׁאָה וּלְהַצְמִיחַ מֹצָא דֶשֶׁא׃ — ב חס[18]

[3] Mm 1750. [4] Mm 3449. [5] Mm 1764. [6] Mp sub loco. [7] Mm 1918. [8] Mm 2296. [9] Mm 3556. [10] Mm 2737. [11] Mm 3557. [12] Mm 2253. [13] Gn 1,2. [14] Mm 2059. [15] Mm 1977 contra textum. [16] Mm 3851. [17] Mm 2946. [18] Mm 3558.

11 [a–a] שית ב = obsistere? vel frt l יִשְׁבֹּת ג׳ ‖ **12** [a] sic L, mlt Mss Edd הֲ׳ ‖ [b–b] Q יִדַּעְתָּ הַשַּׁחַר, K יִדַּעְתָּה שַׁחַר ‖ **13** [a] 𝔐 hab ע suspensum ‖ **14** [a] prp וְתִצָּבַע vel וְתִצְטַבַּע ‖ **15** [a] ut 13[a] ‖ **20** [a] prp תְּבִיאֶנּוּ = תְּבִינֶ.

28 הֲיֵשׁ־לַמָּטָר אָב אוֹ מִי־הוֹלִיד אֶגְלֵי־טָל׃ ל
29 מִבֶּטֶן מִי יָצָא הַקָּרַח וּכְפֹר שָׁמַיִם מִי יְלָדוֹ׃ ל. ל
30 כָּאֶבֶן[a] מַיִם יִתְחַבָּאוּ וּפְנֵי תְהוֹם יִתְלַכָּדוּ׃ ל. יו. ל. ל
31 הַתְקַשֵּׁר מַעֲדַנּוֹת כִּימָה אוֹ־מֹשְׁכוֹת כְּסִיל תְּפַתֵּחַ׃ ל. ב חד חס וחד מל[19]. ל
32 הֲתֹצִיא מַזָּרוֹת בְּעִתּוֹ וְעַיִשׁ עַל־בָּנֶיהָ תַנְחֵם׃ ל וחס. ל. ל
33 הֲיָדַעְתָּ חֻקּוֹת שָׁמָיִם אִם־תָּשִׂים מִשְׁטָרוֹ בָאָרֶץ׃ ה[20]. ט. ל
34 הֲתָרִים לָעָב קוֹלֶךָ וְשִׁפְעַת־מַיִם תְּכַסֶּךָּ[a]׃ ל. ב
35 הַתְשַׁלַּח בְּרָקִים וְיֵלֵכוּ וְיֹאמְרוּ לְךָ הִנֵּנוּ׃ ל[18]. ט רפי[21] ס
36 מִי־שָׁת בַּטֻּחוֹת חָכְמָה אוֹ מִי־נָתַן לַשֶּׂכְוִי בִינָה׃ ד קמ[22]. ל בסיפ. ל
37 מִי־יְסַפֵּר שְׁחָקִים בְּחָכְמָה וְנִבְלֵי שָׁמַיִם מִי יַשְׁכִּיב׃ ל
38 בְּצֶקֶת עָפָר לַמּוּצָק וּרְגָבִים יְדֻבָּקוּ׃ ל. ל. ב[23]
39 הֲתָצוּד לְלָבִיא טָרֶף וְחַיַּת כְּפִירִים תְּמַלֵּא׃ ל. ל
40 כִּי־יָשֹׁחוּ בַמְּעוֹנוֹת יֵשְׁבוּ בַסֻּכָּה לְמוֹ־אָרֶב׃ ב מל בליש[24]. ב[25]
41 מִי יָכִין לָעֹרֵב צֵידוֹ כִּי־יְלָדָו אֶל־אֵל יְשַׁוֵּעוּ יִתְעוּ לִבְלִי־אֹכֶל׃ ילדיו ק חד מן ג[26] בליש

39 1 הֲיָדַעְתָּ עֵת[a] לֶדֶת יַעֲלֵי־סָלַע חֹלֵל אַיָּלוֹת תִּשְׁמֹר׃ ה[1]. ל וחס
2 תִּסְפֹּר יְרָחִים תְּמַלֶּאנָה וְיָדַעְתָּ עֵת לִדְתָּנָה׃ ד[2]. ל. ל
3 תִּכְרַעְנָה יַלְדֵיהֶן תְּפַלַּחְנָה חֶבְלֵיהֶם[a] תְּשַׁלַּחְנָה׃ ל. ל. ל
4 יַחְלְמוּ בְנֵיהֶם יִרְבּוּ[a] בַבָּר[b] יָצְאוּ וְלֹא־שָׁבוּ לָמוֹ׃ ל. ג[3]
5 מִי־שִׁלַּח פֶּרֶא חָפְשִׁי וּמֹסְרוֹת עָרוֹד מִי פִתֵּחַ׃ ו ה מנה כת א וחד כת ה[4]. ל. ג
6 אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי עֲרָבָה בֵיתוֹ וּמִשְׁכְּנוֹתָיו מְלֵחָה׃ ב חד מל וחד חס
7 יִשְׂחַק לַהֲמוֹן קִרְיָה תְּשֻׁאוֹת נוֹגֵשׂ לֹא יִשְׁמָע׃ ד כת כן[5]
8 יְתוּר[a] הָרִים מִרְעֵהוּ וְאַחַר כָּל־יָרוֹק יִדְרוֹשׁ׃ ל. ל. ג ב חס וחד מל[6]. ג מל בליש
9 הֲיֹאבֶה רֵּים עָבְדֶךָ אִם־יָלִין עַל־אֲבוּסֶךָ׃ ל. ב. ל. ל
10 הֲתִקְשָׁר־רֵים בְּתֶלֶם עֲבֹתוֹ אִם־יְשַׂדֵּד עֲמָקִים אַחֲרֶיךָ׃ ב. ג בליש[7]
11 הֲתִבְטַח־בּוֹ כִּי־רַב כֹּחוֹ וְתַעֲזֹב אֵלָיו יְגִיעֶךָ׃ ל. ל

[19] Mp sub loco. [20] Mm 2046. [21] Mm 1233. [22] Mm 3014. [23] Hi 41,9. [24] Mm 2570. [25] Mm 534. [26] Mm 3559.
Cp 39 [1] Mm 2046. [2] Mm 378. [3] Mm 3982. [4] Mm 3560. [5] Mm 2282. [6] Mm 751. [7] Mm 2310.

30 [a] = כְּבָאבן ‖ **34** [a] 𝔊 *ὑπακούσεταί σου* = תַּעֲנֶךָּ? ‖ **Cp 39,1** [a] frt dl (dttg) ‖ **3** [a] nonn Mss הן— ‖ **4** [a] Ms ילכו ‖ [b] pc Mss בכר ‖ **8** [a] = saxum procurrens; cf יתר transcendere.

12 הֲתַאֲמִין בּוֹ כִּי־יָשׁוּב[a] זַרְעֶךָ וְגָרְנְךָ[b] יֶאֱסֹף׃ — ל. ישיב ק חד מן ג[8] כת כן וחד מן כד[9] בליש. ל

13 כְּנַף־רְנָנִים נֶעֱלָסָה אִם־אֶבְרָה חֲסִידָה וְנֹצָה׃ — ל. ל. ל[10]. ג. ל וחס

14 כִּי־תַעֲזֹב לָאָרֶץ בֵּצֶיהָ וְעַל־עָפָר תְּחַמֵּם׃ — ל

15 וַתִּשְׁכַּח כִּי־רֶגֶל תְּזוּרֶהָ וְחַיַּת הַשָּׂדֶה תְּדוּשֶׁהָ׃ — ל. ל

16 הִקְשִׁיחַ בָּנֶיהָ לְּלֹא־לָהּ לְרִיק יְגִיעָהּ בְּלִי־פָחַד׃ — ל. יא[11]. ב. ב

17 כִּי־הִשָּׁהּ אֱלוֹהַּ חָכְמָה וְלֹא־חָלַק לָהּ בַּבִּינָה׃ — ל

18 כָּעֵת בַּמָּרוֹם תַּמְרִיא תִּשְׂחַק לַסּוּס וּלְרֹכְבוֹ׃ — ל

19 הֲתִתֵּן לַסּוּס גְּבוּרָה הֲתַלְבִּישׁ צַוָּארוֹ רַעְמָה׃ — ל. ל. ה[12]

20 הֲתַרְעִישֶׁנּוּ[a] כָּאַרְבֶּה הוֹד נַחְרוֹ אֵימָה׃ — ל. ה. ל

21 יַחְפְּרוּ[a] בָעֵמֶק וְיָשִׂישׂ[b] בְּכֹחַ יֵצֵא לִקְרַאת־נָשֶׁק׃ — ל

22 יִשְׂחַק לְפַחַד[a] וְלֹא יֵחָת וְלֹא־יָשׁוּב מִפְּנֵי־חָרֶב׃ — ו[13]

23 עָלָיו תִּרְנֶה אַשְׁפָּה לַהַב חֲנִית וְכִידוֹן׃ — ל. ב

24 בְּרַעַשׁ וְרֹגֶז יְגַמֶּא־אָרֶץ וְלֹא־יַאֲמִין כִּי־קוֹל שׁוֹפָר׃ — ל

25 בְּדֵי שֹׁפָר ׀ יֹאמַר הֶאָח וּמֵרָחוֹק יָרִיחַ מִלְחָמָה רַעַם שָׂרִים [וּתְרוּעָה׃ — ב חס[14] וכל אורית דכות ב מ ב. ל. ל

26 הֲמִבִּינָתְךָ יַאֲבֶר־נֵץ יִפְרֹשׂ כְּנָפָו לְתֵימָן׃ — ל. כנפיו ק

27 אִם־עַל־פִּיךָ יַגְבִּיהַּ נָשֶׁר וְכִי יָרִים קִנּוֹ׃ — ג

28 סֶלַע יִשְׁכֹּן וְיִתְלֹנָן עַל־שֶׁן־סֶלַע וּמְצוּדָה׃ — ל[15]

29 מִשָּׁם חָפַר־אֹכֶל לְמֵרָחוֹק עֵינָיו יַבִּיטוּ׃ — ח

30 וְאֶפְרֹחָו יְעַלְעוּ[a]־דָם וּבַאֲשֶׁר חֲלָלִים שָׁם הוּא׃ פ — ואפרחיו[14] ק. ל[16]

40 1 [a]וַיַּעַן יְהוָה אֶת־אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃

2 הֲרֹב עִם־שַׁדַּי יִסּוֹר מוֹכִיחַ אֱלוֹהַּ יַעֲנֶנָּה׃ פ — ג ב חס וחד מל. ל. ב

3 וַיַּעַן אִיּוֹב אֶת־יְהוָה וַיֹּאמַר׃

4 הֵן קַלֹּתִי מָה אֲשִׁיבֶךָּ יָדִי שַׂמְתִּי לְמוֹ־פִי׃ — ל וחס

5 אַחַת דִּבַּרְתִּי וְלֹא אֶעֱנֶה וּשְׁתַּיִם וְלֹא אוֹסִיף׃ פ — ד[1]. יט

6 [a]וַיַּעַן־יְהוָה אֶת־אִיּוֹב מִנ[b] סְעָרָה וַיֹּאמַר׃ — מן סערה חד מן ה[2] כת מילה חדה וקר תרי

[8]Mm 3289. [9]Mm 1685. [10]Cf Mm 3680. [11]Mm 2442. [12]Mm 2613. [13]Mm 2494. [14]Mp sub loco. [15]וחד יתלונן Ps 91,1. [16]Mm 2444. Cp 40 [1]Mm 2175. [2]Mm 214.

12 [a] Q יָשִׁיב, prp c K יָשׁוּב || [b–b] prp וְזַרְעֲךָ גָּרְנָה || **20** [a] sic L, mlt Mss Edd הֲ׳ || **21** [a] l frt יחפור cf 𝔊𝔖𝔙 || [b] l prb וישיש || **22** [a] pc Mss 𝔖 לפחת || **30** [a] = יְלַעְלְעוּ || **Cp 40,1** [a] v 1 > Ms || **6** [a] 6.7 = 38,1.3 || [b] Q מִן.

7 אֱזָר־נָא כְגֶבֶר חֲלָצֶיךָ אֶשְׁאָלְךָ וְהוֹדִיעֵנִי׃ — ד זוגין[3]. ב

8 הַאַף תָּפֵר מִשְׁפָּטִי תַּרְשִׁיעֵנִי לְמַעַן תִּצְדָּק׃ — ב. יו[4]. ד

9 וְאִם־זְרוֹעַ כָּאֵל ׀ לָךְ וּבְקוֹל כָּמֹהוּ תַרְעֵם׃ — ו ר״פ בסיפ

10 עֲדֵה נָא גָאוֹן וָגֹבַהּ וְהוֹד וְהָדָר תִּלְבָּשׁ׃ — ל. ג[5]. ל

11 הָפֵץ עֶבְרוֹת אַפֶּךָ וּרְאֵה כָל־גֵּאֶה וְהַשְׁפִּילֵהוּ׃ — ל. ל[6]. ד. ל

12 רְאֵה כָל־גֵּאֶה הַכְנִיעֵהוּ[a] וַהֲדֹךְ רְשָׁעִים תַּחְתָּם׃ — ד. ל. ל

13 טָמְנֵם בֶּעָפָר יָחַד פְּנֵיהֶם חֲבֹשׁ בַּטָּמוּן׃ — ג[7]

14 וְגַם־אֲנִי אוֹדֶךָּ כִּי־תוֹשִׁעַ לְךָ יְמִינֶךָ׃ — ל ר״פ בכתיב[8]. ל חס

15 הִנֵּה־נָא בְהֵמוֹת אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי עִמָּךְ חָצִיר כַּבָּקָר יֹאכֵל׃ — ג. יג[9]

16 הִנֵּה־נָא כֹחוֹ בְמָתְנָיו וְאֹנוֹ בִּשְׁרִירֵי בִטְנוֹ׃ — ל

17 יַחְפֹּץ זְנָבוֹ כְמוֹ־אָרֶז גִּידֵי פַחֲדָו יְשֹׂרָגוּ׃ — ל. פחדיו ק

18 עֲצָמָיו אֲפִיקֵי נְחוּשָׁה גְּרָמָיו כִּמְטִיל בַּרְזֶל׃ — ב חס בליש[10]. ל. ל

19 הוּא רֵאשִׁית דַּרְכֵי־אֵל הָעֹשׂוֹ[a] יַגֵּשׁ חַרְבּוֹ׃ — כח

20 כִּי־בוּל[a] הָרִים יִשְׂאוּ־לוֹ וְכָל־חַיַּת הַשָּׂדֶה יְשַׂחֲקוּ־שָׁם׃ — ב[11]. ב

21 תַּחַת־צֶאֱלִים יִשְׁכָּב בְּסֵתֶר קָנֶה וּבִצָּה׃ — ב. ה

22 יְסֻכֻּהוּ צֶאֱלִים צִלְלוֹ יְסֻבּוּהוּ עַרְבֵי־נָחַל׃ — ב. ל. ל

23 הֵן יַעֲשֹׁק[a] נָהָר לֹא יַחְפּוֹז יִבְטַח ׀ כִּי־יָגִיחַ יַרְדֵּן אֶל־פִּיהוּ׃ — ל ומל. ל. ב[12]. כב

24 בְּעֵינָיו יִקָּחֶנּוּ בְּמֹקְשִׁים יִנְקָב־אָף׃ — נא

25 תִּמְשֹׁךְ[a] לִוְיָתָן בְּחַכָּה וּבְחֶבֶל תַּשְׁקִיעַ לְשֹׁנוֹ׃ — ב[13]. ל

26 הֲתָשִׂים אַגְמוֹן בְּאַפּוֹ וּבְחוֹחַ תִּקּוֹב לֶחֱיוֹ[a]׃ — ל. ג חס בליש[14]. ל. ל

27 הֲיַרְבֶּה אֵלֶיךָ תַּחֲנוּנִים אִם־יְדַבֵּר אֵלֶיךָ רַכּוֹת׃ — ל. ב ומל

28 הֲיִכְרֹת בְּרִית עִמָּךְ תִּקָּחֶנּוּ לְעֶבֶד עוֹלָם׃ — ל. ב

29 הַתְשַׂחֶק־בּוֹ כַּצִּפּוֹר וְתִקְשְׁרֶנּוּ לְנַעֲרוֹתֶיךָ׃ — ל. ג. ל. ב ומל

30 יִכְרוּ עָלָיו חַבָּרִים יֶחֱצוּהוּ בֵּין כְּנַעֲנִים׃ — ל. ל ומל. ג ול לשון תגרייא

31 הַתְמַלֵּא בְשֻׂכּוֹת עוֹרוֹ וּבְצִלְצַל דָּגִים רֹאשׁוֹ׃ — ל. יג[15] כת ש ול בליש

[3] Mm 3561. [4] Mm 2362. [5] Mm 3617. [6] וחד בעברות Ps 7,7, Mp contra textum (Naft), ben Ascher עֶבְרוֹת. [7] Mm 2887. [8] Mm 4070. [9] Mm 784. [10] Mm 3564 contra textum. [11] Mm 1906. [12] Prv 19,24. [13] Hab 1,15. [14] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [15] Mm 1411.

12 [a] nonn Mss 'וְה ‖ **19** [a] = qui fecit eum ‖ **20** [a] inc ‖ **23** [a] prp יִפְשַׁע ‖ **25** [a] Ms 'הֲת ‖ **26** [a] sic L, mlt Mss Edd ־יָו.

32 שִׂים־עָלָיו כַּפֶּךָ זְכֹר מִלְחָמָה אַל־תּוֹסַף׃ — כפ̇ . ל̇ חס̇ . ל̇

41 1 הֵן־תֹּחַלְתּוֹ[a] נִכְזָבָה הֲגַם[b] אֶל־מַרְאָיו יֻטָל׃ — ל̇ . ג̇ ול̇ חס̇

2 לֹא־אַכְזָר כִּי יְעוּרֶנּוּ[a] וּמִי הוּא לְפָנַי[b] יִתְיַצָּב׃ — ל̇ . ב̇ קמ̇

3 מִי הִקְדִּימַנִי וַאֲשַׁלֵּם תַּחַת כָּל־הַשָּׁמַיִם לִי־הוּא׃ — ל̇ . ג̇

4 לֹא[a]־אַחֲרִישׁ בַּדָּיו[b] וּדְבַר־גְּבוּרוֹת וְחִין[c] עֶרְכּוֹ׃ — לו̇ חד מן יז̇[1] כת̇ כן . ק̇ יח̇ . ב̇ ומל̇ . ג̇[2]

5 מִי־גִלָּה פְּנֵי לְבוּשׁוֹ בְּכֶפֶל רִסְנוֹ[a] מִי יָבוֹא׃ — ל̇ . ד̇ מל̇ בסיפ̇

6 דַּלְתֵי פָנָיו מִי פִתֵּחַ סְבִיבוֹת שִׁנָּיו אֵימָה׃ — ג̇

7 גַּאֲוָה[a] אֲפִיקֵי מָגִנִּים סָגוּר חוֹתָם צָר׃ — ה̇ וכל זהב סגור דכות̇[3]

8 אֶחָד בְּאֶחָד יִגַּשׁוּ וְרוּחַ[a] לֹא־יָבוֹא בֵינֵיהֶם׃ — ל̇

9 אִישׁ־בְּאָחִיהוּ יְדֻבָּקוּ יִתְלַכְּדוּ וְלֹא יִתְפָּרָדוּ׃ — ד̇[4] . ב̇[5] . ב̇[6]

10 עֲטִישֹׁתָיו תָּהֶל אוֹר וְעֵינָיו כְּעַפְעַפֵּי־שָׁחַר׃ — ל̇ . ל̇ . יא̇ . ו̇ בכתיב̇[7]

11 מִפִּיו לַפִּידִים יַהֲלֹכוּ כִּידוֹדֵי אֵשׁ יִתְמַלָּטוּ׃ — ג̇ מל̇ בליש ול̇ בכתיב . ל̇ . ל̇ . ל̇

12 מִנְּחִירָיו יֵצֵא עָשָׁן כְּדוּד נָפוּחַ וְאַגְמֹן[a]׃ — ב̇ ול̇ בסיפ̇ . ג̇ חס̇ בליש

13 נַפְשׁוֹ גֶּחָלִים תְּלַהֵט וְלַהַב מִפִּיו יֵצֵא׃

14 בְּצַוָּארוֹ יָלִין עֹז וּלְפָנָיו תָּדוּץ דְּאָבָה׃ — ח̇[8] ול̇ בליש . ב̇ . ל̇ ד̇ ושאר ר̇ . ל̇

15 מַפְּלֵי בְשָׂרוֹ דָבֵקוּ יָצוּק עָלָיו בַּל־יִמּוֹט׃ — ל̇ . ל̇

16 לִבּוֹ יָצוּק כְּמוֹ־אָבֶן וְיָצוּק כְּפֶלַח תַּחְתִּית׃ — ל̇ . ג̇

17 מִשֵּׂתוֹ[a] יָגוּרוּ אֵלִים[b] מִשְּׁבָרִים יִתְחַטָּאוּ׃ — יא̇[9] מילין דלא מפק א ול̇ בליש . ו̇ חס̇ בכתיב למערב̇[10] . ל̇ . ל̇

18 מַשִּׂיגֵהוּ חֶרֶב בְּלִי תָקוּם חֲנִית מַסָּע[a] וְשִׁרְיָה׃ — ל̇ . ב̇[11]

19 יַחְשֹׁב לְתֶבֶן בַּרְזֶל לְעֵץ רִקָּבוֹן נְחוּשָׁה׃ — ל̇

20 לֹא־יַבְרִיחֶנּוּ בֶן־קָשֶׁת לְקַשׁ נֶהְפְּכוּ־לוֹ אַבְנֵי־קָלַע׃ — ל̇ . ב̇

21 כְּקַשׁ נֶחְשְׁבוּ תוֹתָח וְיִשְׂחַק לְרַעַשׁ כִּידוֹן׃ — ל̇ . ל̇

22 תַּחְתָּיו חַדּוּדֵי חָרֶשׂ יִרְפַּד חָרוּץ עֲלֵי־טִיט׃ — ל̇ . ל̇

23 יַרְתִּיחַ כַּסִּיר מְצוּלָה יָם יָשִׂים כַּמֶּרְקָחָה׃ — ל̇ . ל̇

Cp 41 [1]Mm 1795. [2]Mm 3562. [3]Mm 3563. [4]Mm 2660. [5]Hi 38,38. [6]Hi 4,11. [7]Mp sub loco. [8]Mm 2613. [9]Mm 4069 contra textum, lect Mm frt inc. [10]Mm 879. [11]Mm 1901.

Cp 41,1 [a] pc Mss תִּי—, Ms תְּךָ— ‖ [b] dl ה (dttg) ‖ **2** [a] pc Mss יְעִירֶנּוּ, prb l ‖ [b] mlt Mss —נָיו ‖ **4** [a] Q לו, K לא ‖ [b] l frt בְּדָיו (בְּדֵי = coram? cf 11,3) ‖ [c] inc ‖ **5** [a] 𝔊 *θώρακος αὐτοῦ*, l prb סִרְיֹנוֹ ‖ **7** [a] prp גֵּוֹה cf 𝔊 α′𝔙 ‖ **8** [a] prp וְרֶוַח ‖ **12** [a] prp וְאֹגֶם (ן dttg) ‖ **17** [a] nonn Mss משאתו ‖ [b] = אילים ‖ **18** [a] inc.

24 אַ֭חֲרָיו יָאִ֣יר נָתִ֑יב יַחְשֹׁ֖ב תְּה֣וֹם לְשֵׂיבָֽה׃ — כל ליש כת כן
25 אֵֽין־עַל־עָפָ֥ר מָשְׁל֑וֹ הֶ֝עָשׂ֗וּ[a] לִבְלִי־חָֽת׃ — ל̇[12] . ל̇
26 אֵֽת־כָּל־גָּבֹ֥הַּ יִרְאֶ֑ה ה֝֗וּא מֶ֣לֶךְ עַל־כָּל־בְּנֵי־שָֽׁחַץ׃ ס

42 1 וַיַּ֖עַן אִיּ֥וֹב אֶת־יְהוָ֗ה וַיֹּאמַֽר׃
2 יָ֭דַעְתָּ כִּי־כֹ֣ל תּוּכָ֑ל וְלֹא־יִבָּצֵ֖ר מִמְּךָ֣ מְזִמָּֽה׃ — ידעתי ק . חד מן ב̇[1] כת כן . ל̇[2]
3 מִ֤י[a] זֶ֨ה׀ מַעְלִ֣ים עֵ֭צָה[b] בְּלִ֣י דָ֑עַת[a] לָכֵ֣ן הִ֭גַּדְתִּי וְלֹ֣א אָבִ֑ין נִפְלָא֥וֹת — ד̇[3]
4 שְֽׁמַֽע־נָ֭א וְאָנֹכִ֣י אֲדַבֵּ֑ר אֶ֝שְׁאָלְךָ֗ וְהוֹדִיעֵֽנִי׃ [מִ֝מֶּ֗נִּי וְלֹ֣א אֵדָֽע׃ — ד̇ זוגין[5] . ב̇ [וכל תלים דכות ב̇ מ̇ א̇ . ג̇[4]
5 לְשֵׁמַע־אֹ֥זֶן שְׁמַעְתִּ֑יךָ וְ֝עַתָּ֗ה עֵינִ֥י רָאָֽתְךָ׃ — ב̇ . כה̇ . ב̇ . כט̇[6] . ל̇
6 עַל־כֵּ֭ן אֶמְאַ֣ס וְנִחַ֑מְתִּי עַל־עָפָ֥ר וָאֵֽפֶר׃ פ — ב̇[7]

7 וַיְהִ֗י אַחַ֨ר דִּבֶּ֧ר יְהוָ֛ה אֶת־הַדְּבָרִ֥ים הָאֵ֖לֶּה אֶל־אִיּ֑וֹב וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה
אֶל־אֱלִיפַ֣ז הַתֵּימָנִ֗י חָרָ֨ה אַפִּ֤י בְךָ֙ וּבִשְׁנֵ֣י רֵעֶ֔יךָ כִּ֠י לֹ֣א דִבַּרְתֶּ֥ם אֵלַ֛י
8 נְכוֹנָ֖ה כְּעַבְדִּ֥י[a] אִיּֽוֹב׃ 8 וְעַתָּ֡ה קְחֽוּ־לָכֶ֣ם שִׁבְעָֽה־פָרִים֩ וְשִׁבְעָ֨ה
אֵילִ֜ים וּלְכ֣וּ׀ אֶל־עַבְדִּ֣י אִיּ֗וֹב וְהַעֲלִיתֶ֤ם עוֹלָה֙ בַּֽעַדְכֶ֔ם וְאִיּ֣וֹב עַבְדִּ֔י — ל̇ מל בסיפ . ד̇[8] . ל̇
יִתְפַּלֵּ֖ל עֲלֵיכֶ֑ם כִּ֧י אִם־[a]פָּנָ֣יו אֶשָּׂ֗א לְבִלְתִּ֞י עֲשׂ֤וֹת עִמָּכֶם֙ נְבָלָ֔ה כִּ֠י לֹ֣א — כג̇
9 דִבַּרְתֶּ֥ם אֵלַ֛י נְכוֹנָ֖ה כְּעַבְדִּ֥י[b] אִיּֽוֹב׃ 9 וַיֵּלְכוּ֩ אֱלִיפַ֨ז הַתֵּימָנִ֜י וּבִלְדַּ֣ד — ל̇
הַשּׁוּחִ֗י צֹפַר֙[a] הַנַּ֣עֲמָתִ֔י וַֽיַּעֲשׂ֔וּ כַּאֲשֶׁ֛ר דִּבֶּ֥ר אֲלֵיהֶ֖ם יְהוָ֑ה וַיִּשָּׂ֥א יְהוָ֖ה
10 אֶת־פְּנֵ֥י אִיּֽוֹב׃ 10 וַֽיהוָ֗ה שָׁ֚ב אֶת־שְׁבִ֣ית[a] אִיּ֔וֹב בְּהִֽתְפַּֽלְל֖וֹ בְּעַ֣ד רֵעֵ֑הוּ[b] — ל̇ . ו̇ בטע ר״פ[9] . שבות ק
11 וַיֹּ֧סֶף יְהוָ֛ה אֶת־כָּל־אֲשֶׁ֥ר לְאִיּ֖וֹב לְמִשְׁנֶֽה׃ 11 וַיָּבֹ֣אוּ אֵ֠לָיו כָּל־אֶחָ֨יו — כי̇ . ב̇[10]
וְכָל־אַחְיֹתָ֜יו וְכָל־יֹדְעָ֣יו לְפָנִ֗ים וַיֹּ֨אכְל֧וּ[a] עִמּ֣וֹ לֶחֶם֮ בְּבֵיתוֹ֒[b] וַיָּנֻ֤דוּ לוֹ֙ — אחיותיו ק . חד מן ח̇[11] בליש . ל̇
וַיְנַחֲמ֣וּ אֹת֔וֹ עַ֚ל כָּל־הָ֣רָעָ֔ה אֲשֶׁר־הֵבִ֥יא יְהוָ֖ה עָלָ֑יו וַיִּתְּנוּ־ל֗וֹ אִ֚ישׁ — ג̇ בליש[12]
12 קְשִׂיטָ֣ה אֶחָ֔ת וְאִ֕ישׁ נֶ֥זֶם זָהָ֖ב אֶחָֽד׃ ס 12 וַֽיהוָ֗ה בֵּרַ֛ךְ אֶת־אַחֲרִ֥ית — ג̇[13] . ו̇ בטע ר״פ[9] . יב̇
אִיּ֖וֹב מֵרֵאשִׁת֑וֹ וַֽיְהִי־ל֡וֹ אַרְבָּעָה֩ עָשָׂ֨ר אֶ֜לֶף צֹ֗אן וְשֵׁ֨שֶׁת אֲלָפִ֤ים גְּמַלִּים֙ — ב̇ חד חס וחד מל
13 וְאֶֽלֶף־צֶ֥מֶד בָּקָ֖ר וְאֶ֥לֶף אֲתוֹנֽוֹת׃ 13 וַֽיְהִי־ל֛וֹ שִׁבְעָ֥נָה בָנִ֖ים וְשָׁל֥וֹשׁ — ב̇ מל[14] . ל̇ . כל כתיב מל
14 בָּנֽוֹת׃ 14 וַיִּקְרָ֤א שֵֽׁם־הָֽאַחַת֙ יְמִימָ֔ה וְשֵׁ֥ם הַשֵּׁנִ֖ית קְצִיעָ֑ה וְשֵׁ֥ם הַשְּׁלִישִׁ֖ית — ל̇ . ל̇ . ט̇ מל[15]

[12] וחד ומשלו Sach 9,10. Cp 42 [1] Mm 3565. [2] וחד לא יבצר Gn 11,6. [3] Mm 3879. [4] Mm 2385. [5] Mm 3561. [6] Mm 2501. [7] Mm 3566. [8] Mm 2826. [9] Mm 3567. [10] Mm 3568. [11] Mm 1251. [12] Mm 1987. [13] Mm 249. [14] Mm 3448. [15] Mm 1900.

25 [a] nonn Mss וּ־ׄ ‖ **Cp 42,2** [a] l c Q Vrs ־תִּי, K ־תָּ ‖ **3** [a–a] cf 38,2 ‖ [b] Ms + בְמִלִּים cf 𝔊𝔖 et 38,2 ‖ **7** [a] mlt Mss בְּע׳ cf 8[b] ‖ **8** [a] prp אֶת ‖ [b] mlt Mss בְּע׳ cf 7[a] ‖ **9** [a] mlt Mss וְצ׳ ‖ **10** [a] Q שְׁבוּת, K שְׁבִית ‖ [b] Vrs pl, prp רֵעָיו ‖ **11** [a] Ms 𝔊 + וַיִּשְׁתּוּ ‖ [b] > 2 Mss.

יד[16] ר״פ בכתיב וכל ד״ה דכות ב מ ב . ל מל . ב

קֶ֣רֶן הַפּֽוּךְ׃ 15 וְלֹ֤א נִמְצָא֙[a] נָשִׁ֣ים יָפ֔וֹת כִּבְנ֥וֹת אִיּ֖וֹב בְּכָל־הָאָ֑רֶץ וַיִּתֵּ֨ן 15

ג בנקיבה[17]

לָהֶ֧ם[b] אֲבִיהֶ֛ם[b] נַחֲלָ֖ה בְּת֥וֹךְ אֲחֵיהֶֽם[b]׃ ס 16 וַיְחִ֤י אִיּוֹב֙ אַֽחֲרֵי־ 16

ויראה ק חד מן ה[18] בליש וחד מן ז[19] פסוק מן ה׳ מילין ז מכה וז מכה . ל[20]

זֹ֔את מֵאָ֥ה וְאַרְבָּעִ֖ים שָׁנָ֑ה וַיַּרְא֙[a] אֶת־בָּנָיו֙ וְאֶת־בְּנֵ֣י בָנָ֔יו אַרְבָּעָ֖ה

ג[21]

דֹּרֽוֹת׃ 17 וַיָּ֣מָת אִיּ֔וֹב זָקֵ֖ן וּשְׂבַ֥ע יָמִֽים׃

סכום הפסוקים של ספר
אלף ושבעים׃
אֹע
וחציו אשר קמטו[22]
וסדרים ח

[16]Mm 3249. [17]Mp sub loco. [18]Mm 2070. [19]Mm 1594. [20]Mm 271. [21]Mm 3481. [22]Hi 22,16, cf Mp sub loco.

15 [a] 2 Mss צְאוּ– ‖ [b] pc Mss –הֶן ‖ **16** [a] Q וַיִּרְאֶה, K וַיַּרְא.

PROVERBIA מִשְׁלֵי

[ס]א 1 1 מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה בֶן־דָּוִד [a]מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל[a]׃ ל . ג . ג[1]
2 לָדַעַת חָכְמָה וּמוּסָר לְהָבִין אִמְרֵי בִינָה׃ ה[2]
3 לָקַחַת [a]מוּסַר הַשְׂכֵּל[a] צֶדֶק וּמִשְׁפָּט וּמֵשָׁרִים׃ יב פת[3] . ג ול חס
4 לָתֵת לִפְתָאיִם עָרְמָה לְנַעַר[a] דַּעַת וּמְזִמָּה׃
5 יִשְׁמַע חָכָם וְיוֹסֶף לֶקַח וְנָבוֹן תַּחְבֻּלוֹת יִקְנֶה׃ ג ב מלרע וחד מלעיל
6 לְהָבִין מָשָׁל וּמְלִיצָה דִּבְרֵי חֲכָמִים וְחִידֹתָם׃ ב[4]
7 יִרְאַת יְהוָה רֵאשִׁית דָּעַת חָכְמָה וּמוּסָר אֱוִילִים בָּזוּ׃ פ כח . ה[2]
8 שְׁמַע בְּנִי מוּסַר אָבִיךָ וְאַל־תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמֶּךָ׃ יב פת[3]
9 כִּי ׀ לִוְיַת חֵן הֵם לְרֹאשֶׁךָ וַעֲנָקִים לְגַרְגְּרֹתֶךָ׃ יא בטע ר״פ בשלש ספרים . ב חס
10 בְּנִי אִם־יְפַתּוּךָ חַטָּאִים אַל־תֹּבֵא[a]׃ 11 אִם־יֹאמְרוּ
לְכָה אִתָּנוּ נֶאֶרְבָה לְדָם[a] נִצְפְּנָה לְנָקִי חִנָּם[b]׃ ל
12 נִבְלָעֵם כִּשְׁאוֹל חַיִּים וּתְמִימִים כְּיוֹרְדֵי בוֹר׃ ג[5]
13 כָּל־הוֹן יָקָר נִמְצָא נְמַלֵּא בָתֵּינוּ שָׁלָל׃
14 גּוֹרָלְךָ תַּפִּיל בְּתוֹכֵנוּ כִּיס אֶחָד יִהְיֶה לְכֻלָּנוּ׃ ל ומל . ב
15 בְּנִי[a] אַל־תֵּלֵךְ בְּדֶרֶךְ אִתָּם מְנַע רַגְלְךָ מִנְּתִיבָתָם[b]׃ לז
16 [a]כִּי רַגְלֵיהֶם לָרַע יָרוּצוּ וִימַהֲרוּ לִשְׁפָּךְ־דָּם[a]׃ ד[6] . ב
17 כִּי־חִנָּם מְזֹרָה[a] הָרָשֶׁת בְּעֵינֵי כָּל־[b]בַּעַל[c] כָּנָף׃ ל . ג
18 וְהֵם לְדָמָם יֶאֱרֹבוּ יִצְפְּנוּ לְנַפְשֹׁתָם׃ ט ר״פ[7] . ב חס ול בליש[8]
19 כֵּן אָרְחוֹת[a] כָּל־בֹּצֵעַ בָּצַע אֶת־נֶפֶשׁ בְּעָלָיו יִקָּח׃ פ

Cp 1 [1]Mm 3569. [2]Mm 3637. [3]Mm 2405. [4]Hab 2,6. [5]Mm 3115. [6]Mm 3570. [7]Mm 564. [8]Mm 2557.

Cp 1,1 [a–a] 2 Mss מ׳ עַל י׳ cf Qoh 1,12 ‖ **3** [a–a] 𝔖 *mrdwt' wdḥlt'* = מוּסָר וְה׳ ‖ **4** [a] 𝔖(𝔗) *wlṭlj'* cf 𝔙[Mss], frt l לִנְעָרִים ‖ **10** [a] mlt Mss Vrs תאבה, pc Mss תָּב(וֹ)א ‖ **11** [a] frt l לְתָם cf לנקי ‖ [b] frt l חֵרֶם ‖ **15** [a] > 𝔊*, frt dl sed cf 10 ‖ [b] l c nonn Mss Vrs מִנְּתִיב(וֹ)תָם ‖ **16** [a–a] > 𝔊[BS*min], frt dl (ex Jes 59,7) ‖ **17** [a] l מְזָרָה ‖ [b] > Vrs ‖ [c] pc Mss בַּעֲלֵי cf Vrs ‖ **19** [a] l אַחֲרִית cf 18 𝔊 et Hi 8,13[a].

20 חָכְמוֹת בַּחוּץ תָּרֹנָּה[a] בָּרְחֹבוֹת תִּתֵּן קוֹלָהּ׃ ד . ב
21 בְּרֹאשׁ הֹמִיּוֹת[a] תִּקְרָא [b]בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים בָּעִיר אֲמָרֶיהָ תֹאמֵר[b]׃ לה[9] . ב . ב[10]
22 עַד־מָתַי ׀ פְּתָיִם תְּאֵהֲבוּ פֶתִי [a]וְלֵצִים לָצוֹן חָמְדוּ לָהֶם ל . ג
וּכְסִילִים יִשְׂנְאוּ־דָעַת[a]׃ 23 תָּשׁוּבוּ לְתוֹכַחְתִּי
הִנֵּה אַבִּיעָה לָכֶם רוּחִי אוֹדִיעָה דְבָרַי אֶתְכֶם׃ ב[11] . ב ומל[12]
24 יַעַן קָרָאתִי וַתְּמָאֵנוּ נָטִיתִי יָדִי וְאֵין מַקְשִׁיב׃ ל . יו חס את
25 וַתִּפְרְעוּ כָל־עֲצָתִי וְתוֹכַחְתִּי לֹא אֲבִיתֶם׃ ל
26 גַּם־אֲנִי בְּאֵידְכֶם אֶשְׂחָק אֶלְעַג בְּבֹא פַחְדְּכֶם׃ ו[13] ר״פ וכל מ״פ דכות ב מ ה . ג[14]
27 בְּבֹא כְשַׁאֲוָה[a] ׀ פַּחְדְּכֶם וְאֵידְכֶם כְּסוּפָה[b] יֶאֱתֶה כשואה ק . ג[14]
[c]בְּבֹא עֲלֵיכֶם צָרָה וְצוּקָה[c]׃
28 אָז יִקְרָאֻנְנִי וְלֹא אֶעֱנֶה יְשַׁחֲרֻנְנִי וְלֹא יִמְצָאֻנְנִי׃ ל . ב . ב
29 תַּחַת כִּי־שָׂנְאוּ דָעַת וְיִרְאַת יְהוָה לֹא בָחָרוּ׃ ב[15] . ג קמ[16]
30 לֹא־אָבוּ לַעֲצָתִי נָאֲצוּ כָּל־תּוֹכַחְתִּי׃ ב . ל
31 וְיֹאכְלוּ מִפְּרִי דַרְכָּם וּמִמֹּעֲצֹתֵיהֶם יִשְׂבָּעוּ׃ ב . ל חס[17]
32 כִּי מְשׁוּבַת פְּתָיִם תַּהַרְגֵם וְשַׁלְוַת כְּסִילִים תְּאַבְּדֵם׃ כ בטע ר״פ בסיפ[18] . ל ובסיפ
33 וְשֹׁמֵעַ לִי יִשְׁכָּן־בֶּטַח וְשַׁאֲנַן מִפַּחַד רָעָה׃ פ ל . ג[19]

2 1 בְּנִי אִם־תִּקַּח אֲמָרָי וּמִצְוֺתַי תִּצְפֹּן אִתָּךְ׃
2 לְהַקְשִׁיב לַחָכְמָה אָזְנֶךָ תַּטֶּה[a] לִבְּךָ לַתְּבוּנָה׃ ב בסיפ
3 [a]כִּי אִם[a] לַבִּינָה תִקְרָא לַתְּבוּנָה תִּתֵּן קוֹלֶךָ׃ כ בטע ר״פ בסיפ[1] . ב
4 אִם־תְּבַקְשֶׁנָּה כַכָּסֶף וְכַמַּטְמוֹנִים תַּחְפְּשֶׂנָּה׃ ג ול בליש
5 אָז תָּבִין יִרְאַת יְהוָה וְדַעַת אֱלֹהִים תִּמְצָא׃ ג
6 כִּי־יְהוָה יִתֵּן חָכְמָה מִפִּיו[a] דַּעַת וּתְבוּנָה׃
7 וְצָפַן[a] לַיְשָׁרִים תּוּשִׁיָּה מָגֵן לְהֹלְכֵי תֹם׃ יצפן ק חד מן ב בליש . ג[2] . ז מל . ב בליש
8 לִנְצֹר[a] אָרְחוֹת מִשְׁפָּט וְדֶרֶךְ חֲסִידָו[b] יִשְׁמֹר׃ חסידיו ק

[9]Mm 2840. [10]Mm 3571. [11]Mm 3572. [12]Mm 2220. [13]Mm 2449. [14]Mm 1119. [15]Mm 2247. [16]Mm 45. [17]Mm 3028. [18]Mm 3573. [19]Mm 3574. Cp 2 [1]Mm 3573. [2]Mm 3253.

20 [a] 𝔊(𝔖𝔗) *ὑμνεῖται* cf 8,3[b]; l תְּרֻנֶּה vel רִנָּתָה ‖ **21** [a] 𝔊(𝔖𝔗) *τειχέων* = חֹמוֹת ‖ [b–b] nonn vb m cs dl, ex cs בעיר אמריה ‖ **22** [a–a] frt dl ‖ **27** [a] ℭ כַּשׁ׳; K כְּשַׁאֲוָה, Q כְּשׁוֹאָה ‖ [b] ℭ כַּס׳ ‖ [c–c] frt dl ‖ **Cp 2,2** [a] prp תִּטֶּה ‖ **3** [a–a] 2 Mss ℭ כִּי אִם ‖ **6** [a] 𝔊 *καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ*, frt l וּמִפָּנָיו vel וּמִלְּפָנָיו ‖ **7** [a] K 𝔊𝔖 וְצָפַן, Q 𝔗𝔙 יִצְפֹּן; prp וְצָנַף ‖ **8** [a] frt l לְנֹצֵר ‖ [b] K חֲסִידוֹ, Q 𝔊𝔖 חֲסִידָיו cf 𝔗𝔙.

ג 9 אָ֣ז תָּ֭בִין צֶ֣דֶק וּמִשְׁפָּ֑ט וּ֝מֵישָׁרִ֗ים[a] כָּל־[b]מַעְגַּל־טֽוֹב׃

ד מל בסיפ . ה בטע 10 כִּֽי־תָב֣וֹא חָכְמָ֣ה בְלִבֶּ֑ךָ [a]וְ֝דַ֗עַת לְֽנַפְשְׁךָ֥ יִנְעָֽם[a]׃

כב[3] מילין כת ה ס״ת ול בליש 11 מְ֭זִמָּה תִּשְׁמֹ֣ר עָלֶ֑יךָ תְּבוּנָ֥ה תִנְצְרֶֽכָּה׃

ג 12 לְ֭הַצִּילְךָ מִדֶּ֣רֶךְ רָ֑ע מֵ֝אִ֗ישׁ מְדַבֵּ֥ר תַּהְפֻּכֽוֹת׃

13 הַ֭עֹזְבִים אָרְח֣וֹת יֹ֑שֶׁר לָ֝לֶ֗כֶת בְּדַרְכֵי־חֹֽשֶׁךְ׃

ג ר״פ[4] 14 הַ֭שְּׂמֵחִים לַעֲשׂ֣וֹת רָ֑ע יָ֝גִ֗ילוּ בְּֽתַהְפֻּכ֥וֹת רָֽע[a]׃

ל וחס . ל ומל 15 אֲשֶׁ֣ר אָרְחֹתֵיהֶ֣ם עִקְּשִׁ֑ים[a] [b]וּ֝נְלוֹזִ֗ים בְּמַעְגְּלוֹתָֽם[b]׃

ג . ג . ב 16 לְ֭הַצִּילְךָ מֵאִשָּׁ֣ה זָרָ֑ה מִ֝נָּכְרִיָּ֗ה אֲמָרֶ֥יהָ הֶחֱלִֽיקָה׃

17 הַ֭עֹזֶבֶת אַלּ֣וּף נְעוּרֶ֑יהָ וְאֶת־בְּרִ֖ית אֱלֹהֶ֣יהָ[a] שָׁכֵֽחָה׃

כ בטע ר״פ בסיפ[5] . ב . ל[6] 18 כִּ֤י שָׁ֣חָה [a]אֶל־מָ֣וֶת[a] בֵּיתָ֑הּ[b] וְאֶל־רְ֝פָאִ֗ים מַעְגְּלֹתֶֽיהָ׃

ל[7] 19 כָּל־בָּ֭אֶיהָ לֹ֣א יְשׁוּב֑וּן וְלֹֽא־יַ֝שִּׂ֗יגוּ אָרְח֥וֹת חַיִּֽים׃

20 לְמַ֗עַן תֵּ֭לֵךְ בְּדֶ֣רֶךְ טוֹבִ֑ים וְאָרְח֖וֹת צַדִּיקִ֣ים תִּשְׁמֹֽר׃

21 כִּֽי־יְשָׁרִ֥ים יִשְׁכְּנוּ־אָ֑רֶץ וּ֝תְמִימִ֗ים יִוָּ֥תְרוּ בָֽהּ׃

ז . ה מל[8] . ל וכת כן 22 וּ֭רְשָׁעִים מֵאֶ֣רֶץ יִכָּרֵ֑תוּ וּ֝בוֹגְדִ֗ים יִסְּח֥וּ[a] מִמֶּֽנָּה׃ פ

3 1 בְּנִי תּוֹרָתִ֣י אַל־תִּשְׁכָּ֑ח וּ֝מִצְוֺתַ֗י יִצֹּ֥ר לִבֶּֽךָ׃

כ בטע ר״פ בסיפ[1] . ה[2] . ט בליש ג[3] מנה מל 2 כִּ֤י אֹ֣רֶךְ יָ֭מִים וּשְׁנ֣וֹת חַיִּ֑ים וְ֝שָׁל֗וֹם יוֹסִ֥יפוּ לָֽךְ׃

ל חס . ג . ל מל 3 חֶ֥סֶד וֶאֱמֶ֗ת אַֽל־יַעַ֫זְבֻ֥ךָ קָשְׁרֵ֥ם עַל־גַּרְגְּרוֹתֶ֑יךָ

ב [a]כָּ֝תְבֵ֗ם עַל־ל֥וּחַ לִבֶּֽךָ[a]׃

ל[4] . ט 4 וּמְצָא־חֵ֥ן וְֽשֵׂכֶל־ט֑וֹב בְּעֵינֵ֖י אֱלֹהִ֣ים וְאָדָֽם׃ פ

י בטח אל 5 בְּטַ֣ח אֶל־יְ֭הוָה בְּכָל־לִבֶּ֑ךָ וְאֶל־בִּ֝ינָתְךָ֗ אַל־תִּשָּׁעֵֽן׃

ל . ב בליש 6 בְּכָל־דְּרָכֶ֥יךָ דָעֵ֑הוּ וְ֝ה֗וּא יְיַשֵּׁ֥ר אֹרְחֹתֶֽיךָ׃

טו . ד[5] . ל[6] 7 אַל־תְּהִ֣י חָכָ֣ם בְּעֵינֶ֑יךָ יְרָ֥א אֶת־יְ֝הוָ֗ה וְס֣וּר מֵרָֽע׃

ל . ל . ל . ל[6] 8 רִ֭פְאוּת תְּהִ֣י לְשָׁרֶּ֑ךָ[a] וְ֝שִׁקּ֗וּי לְעַצְמוֹתֶֽיךָ׃

[3]Mm 964. [4]Mm 3070. [5]Mm 3573. [6]Cf Prv 12,28. [7]Mm 2398. [8]Mm 3638. Cp 3 [1]Mm 3573. [2]Mm 4066. [3]Mm 2632. [4]Mm 4099. [5]Mm 3639. [6]Mp sub loco.

9 [a] 𝔊 *καὶ κατορθώσεις*, frt l וְתִישַׁר (= וְתַאֲשֵׁר) cf 4,14; prp וְתִשְׁמֹר ‖ [b] 𝔙 pr cop ‖ **10** [a–a] prp לָדַעַת נַפְשְׁךָ מָעוֹן ‖ **14** [a] frt l רֵעַ (cf רָע 14a) vel רֶשַׁע ‖ **15** [a] l מְעַקְּשִׁים (cf 10,9 Jes 59,8) vel מְעֻקָּשִׁים ‖ [b–b] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *καὶ καμπύλαι αἱ τροχιαὶ αὐτῶν*, frt dl בְּ ‖ **17** [a] prp אָהֳלָהּ = חֻפָּתָהּ ‖ **18** [a–a] 𝔖 *'skpt'* = אַלְמוּת ‖ [b] l נְתִיבָתָהּ cf 7,27[a] ‖ **22** [a] 𝔗 יִסָּחוּ; l יִנָּסְחוּ cf Vrs vel יִסַּחוּ (a סחה = סוח) ‖ **Cp 3,3** [a–a] > 𝔊[BS], dl (ex 7,3) ‖ **8** [a] 𝔊(𝔖) *τῷ σώματί σου* = לִשְׁאֵרֶךָ vel לִבְשָׂרֶךָ cf Sir 30,15sq.

9 כַּבֵּד אֶת־יְהוָה מֵהוֹנֶךָ וּמֵרֵאשִׁית כָּל־תְּבוּאָתֶךָ׃ ל

10 וְיִמָּלְאוּ אֲסָמֶיךָ שָׂבָע[a] וְתִירוֹשׁ יְקָבֶיךָ יִפְרֹצוּ׃ פ ל. ב[7]. ב[8]

11 מוּסַר יְהוָה בְּנִי[a] אַל־תִּמְאָס וְאַל־תָּקֹץ בְּתוֹכַחְתּוֹ׃ ל וחס

12 [a]כִּי אֶת אֲשֶׁר יֶאֱהַב יְהוָה יוֹכִיחַ[a] וּכְאָב[b] אֶת־בֵּן יִרְצֶה׃ ב בטע ר״פ בסיפ[9]. כן בטע לבן אשר[10]. ג פת קטן בטע

13 אַשְׁרֵי אָדָם מָצָא חָכְמָה וְאָדָם[a] יָפִיק תְּבוּנָה׃ ט. ג

14 כִּי טוֹב סַחְרָהּ מִסְּחַר־כָּסֶף וּמֵחָרוּץ תְּבוּאָתָהּ׃ ב בטע ר״פ בסיפ[9]. ד[11]

15 יְקָרָה הִיא מִפְּנִיִּים[a] וְכָל־חֲפָצֶיךָ[b] לֹא יִשְׁווּ־בָהּ׃ מפנינים ק. ב

16 אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאולָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד׃ ג ב מל וחד חס[12]

17 דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי־נֹעַם וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם׃

18 עֵץ־חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר[a]׃ פ ל. ל

19 יְהוָה בְּחָכְמָה יָסַד־אָרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם בִּתְבוּנָה׃

20 בְּדַעְתּוֹ תְּהוֹמוֹת נִבְקָעוּ וּשְׁחָקִים יִרְעֲפוּ־טָל׃ ד מל. ג

21 בְּנִי [a]אַל־יָלֻזוּ[b] מֵעֵינֶיךָ[a] נְצֹר תֻּשִׁיָּה וּמְזִמָּה׃ ל וחס

22 וְיִהְיוּ חַיִּים לְנַפְשֶׁךָ וְחֵן לְגַרְגְּרֹתֶיךָ׃ יא רפי[13]. ב חס

23 אָז תֵּלֵךְ לָבֶטַח דַּרְכֶּךָ וְרַגְלְךָ לֹא תִגּוֹף׃ ל מל

24 אִם־תִּשְׁכַּב[a] לֹא־תִפְחָד וְשָׁכַבְתָּ וְעָרְבָה שְׁנָתֶךָ׃ ב[14]

25 אַל־תִּירָא מִפַּחַד פִּתְאֹם[a] וּמִשֹּׁאַת רְשָׁעִים כִּי תָבֹא׃ ל

26 כִּי־יְהוָה יִהְיֶה בְכִסְלֶךָ[a] וְשָׁמַר רַגְלְךָ מִלָּכֶד׃ ל. ל

27 אַל־תִּמְנַע־טוֹב מִבְּעָלָיו[a] בִּהְיוֹת לְאֵל יָדְיךָ[b] לַעֲשׂוֹת׃ ידך ק

28 אַל־תֹּאמַר לְרֵעֶיךָ[a] ׀ לֵךְ וָשׁוּב וּמָחָר אֶתֵּן וְיֵשׁ אִתָּךְ[b]׃ לרעך ק. ל. ד[15]

29 [a]אַל־תַּחֲרֹשׁ עַל־רֵעֲךָ רָעָה וְהוּא־יוֹשֵׁב[b] לָבֶטַח אִתָּךְ׃ ב וחס[16]. ב מל בסיפ

30 אַל־תָּרוֹב[a] עִם־אָדָם חִנָּם אִם־לֹא גְמָלְךָ רָעָה׃ תריב ק. ל

[7] Gn 41,29. [8] Hos 4,10. [9] Mm 3573. [10] Mm 3575. [11] Mm 2293. [12] Mm 3576. [13] Mm 417. [14] Mm 3189. [15] Mm 505. [16] Dt 22,10.

10 [a] 𝔊 *πλησμονῆς σίτου (-ῳ)* dupl, l שֶׁבֶר cf ותירוש ‖ **11** [a] 𝔊𝔖𝔗 tr ante מוסר, frt dl ‖ **12** [a–a] frt nonn vb add ‖ [b] 𝔊 *μαστιγοῖ δέ*, l וְיַכְאִב ‖ **13** [a] l c Ms וְאִישׁ vel וֶאֱנוֹשׁ ‖ **15** [a] K מִפְּנִיִּים, Q Vrs מִפְּנִינִים cf 8,11 ‖ [b] l c Ms Vrs חֲפָצִים cf 8,11 ‖ **18** [a] 𝔖𝔗 *ṭwbjhwn*, prp מְאֻשָּׁרִים ‖ **21** [a–a] prb tr post 21b ‖ [b] Ms יזלו = יִזְּלוּ (a זלל)? cf 𝔖𝔗 ‖ **24** [a] 𝔊 *κάθῃ*, frt l תֵּשֵׁב ‖ **25** [a] prp פִּתָא(ׂ)ם ‖ **26** [a] 𝔊 *ἐπὶ πασῶν ὁδῶν σου*, frt l בְּמִסְלֹתֶיךָ ‖ **27** [a] 𝔊 *ἐνδεῆ* ‖ [b] K 𝔖 יָדֶיךָ, mlt Mss Q 𝔊𝔗 יָדְךָ ‖ **28** [a] K לְרֵעֶיךָ, Q 𝔖𝔗𝔙 לְרֵעֲךָ ‖ [b] 𝔊 + 27,1b ‖ **29** [a] prb tr 29a. 30a. 29b. 30b ‖ [b] prp יֵשֵׁב ‖ **30** [a] K תָּרוֹב, Q Vrs תָּרִיב.

31 אַל־תְּקַנֵּא בְּאִישׁ חָמָס וְאַל־תִּבְחַרᵃ בְּכָל־דְּרָכָיו׃

32 כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה נָלוֹז וְאֶת־יְשָׁרִים סוֹדוֹ׃ — כ בטע ר״פ בסיפ[17] . ל

33 מְאֵרַת יְהוָה בְּבֵית רָשָׁע וּנְוֵה צַדִּיקִים יְבָרֵךְᵃ׃ — ל . ל חד מן ה[18] זוגין בבית בית

34 ᵃאִם־לַלֵּצִיםᵃ הוּא־יָלִיץ וְלַעֲנָיִּיםᵇ יִתֶּן־חֵן׃ — ב . ולענוים חד מן ה[19] כת יי וקר וי ק

35 כָּבוֹד חֲכָמִים יִנְחָלוּ וּכְסִילִים מֵרִיםᵃ קָלוֹן׃ פ — ג[20] . ג[21]

4 1 ᵃשִׁמְעוּ בָנִיםᵃ מוּסַר אָב וְהַקְשִׁיבוּᵇ לָדַעַת בִּינָה׃ — יב פת[1] . ד

2 כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶםᵃ תּוֹרָתִי אַל־תַּעֲזֹבוּᵇ׃ — כ בטע ר״פ בסיפ[2]

3 כִּי־בֵן הָיִיתִי לְאָבִי רַךְ וְיָחִיד לִפְנֵיᵃ אִמִּי׃ — ב דמטע[3] . ב פסוק דמטע[4]

4 וַיֹּרֵנִי וַיֹּאמֶר לִי יִתְמָךְ־דְּבָרַי לִבֶּךָ — ל וחס . ה[5]

שְׁמֹר מִצְוֺתַי וֶחְיֵהᵃ׃ 5 ᵃקְנֵה חָכְמָה קְנֵה בִינָהᵃ — ג

ᵇאַל־תִּשְׁכַּחᵇ וְאַל־תֵּט מֵאִמְרֵי־פִי׃

6 אַל־תַּעַזְבֶהָ וְתִשְׁמְרֶךָּ ᵃאֱהָבֶהָ וְתִצְּרֶךָּᵃ׃ — ל . ל

7 ᵃᵇרֵאשִׁית חָכְמָהᵇ קְנֵה חָכְמָה וּבְכָל־קִנְיָנְךָ קְנֵה בִינָה׃ — כח

8 סַלְסְלֶהָ וּתְרוֹמְמֶךָּ תְּכַבֵּדְךָ כִּי תְחַבְּקֶנָּה׃ — ג פסוק בסיפ ראש ס ול בליש[6] . ל . ל

9 תִּתֵּן לְרֹאשְׁךָ לִוְיַת־חֵן עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת תְּמַגְּנֶךָּ׃ — ל

10 ᵃשְׁמַע בְּנִי וְקַח אֲמָרָי וְיִרְבּוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים׃ — ה[7]

11 בְּדֶרֶךְ חָכְמָה הֹרֵתִיךָ הִדְרַכְתִּיךָ בְּמַעְגְּלֵי־יֹשֶׁר׃ — ל[8] . ל

12 בְּלֶכְתְּךָ לֹא־יֵצַר צַעֲדֶךָ וְאִם־תָּרוּץ לֹא תִכָּשֵׁל׃ — ל . ל ומל

13 הַחֲזֵק בַּמּוּסָר אַל־תֶּרֶף נִצְּרֶהָ כִּי־הִיא חַיֶּיךָ׃ — ג[9] . ל

14 בְּאֹרַח רְשָׁעִים אַל־תָּבֹא וְאַל־תְּאַשֵּׁר בְּדֶרֶךְ רָעִים׃

15 פְּרָעֵהוּ אַל־תַּעֲבָר־בּוֹ שְׂטֵה מֵעָלָיו וַעֲבוֹר׃ — ל[10] . ל

16 כִּי לֹא יִשְׁנוּᵃ אִם־לֹא יָרֵעוּ וְנִגְזְלָה שְׁנָתָם אִם־לֹא יַכְשׁוֹלוּᵇ׃ — כ בטע ר״פ בסיפ[2] . מז פסוק לא לא לא . יכשילו ק

[17] Mm 3573. [18] Mm 3761. [19] Mm 3549. [20] Mm 3577. [21] Mm 623. Cp 4 [1] Mm 2405. [2] Mm 3573. [3] Ps 80,3. [4] Mm 3313. [5] Mm 1479. [6] Mm 3658. [7] Mm 936. [8] וחד והוריתיך Ex 4,12. [9] Mm 3578. [10] וחד פדעהו Hi 33,24.

31 ᵃ 𝔊 ζηλώσῃς, l תִּתְחַר cf 24,19 Ps 37,1 ‖ 33 ᵃ 2 Mss 𝔊𝔙 יְבֹרַךְ ‖ 34 ᵃ⁻ᵃ l עִם־לֵצִים cf Ps 18,26sq ‖ ᵇ K וְלַעֲנָיִים, Q 𝔊𝔗𝔙 וְלַעֲנָוִים ‖ 35 ᵃ 𝔊 ὕψωσαν = מְרִימִים? 𝔙 exaltatio, frt l מָרוֹם; prp מֹרְשִׁים vel מְמִירִים ‖ Cp 4,1 ᵃ⁻ᵃ frt l שְׁמַע בְּנִי cf 5sqq sed etiam 5,7 7,24 8,32 ‖ ᵇ frt l וְהַקְשִׁיבָה ‖ 2 ᵃ frt l לְךָ ‖ ᵇ frt l תַּעֲזֹב vel תַּעַזְבֶהָ ‖ 3 ᵃ mlt Mss לִבְנֵי ‖ 4 ᵃ > 𝔊*, frt dl (cf 7,2a); 𝔖 + 7,2b ‖ 5 ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*, frt dl (cf 7aβ.bβ) ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔖 ‖ 6 ᵃ⁻ᵃ tr post 7 ‖ 7 ᵃ v 7 > 𝔊* ‖ ᵇ⁻ᵇ frt l בְּרֵאשִׁית חֵילְךָ cf ובכל־קנינך ‖ 10 ᵃ 𝔅 hic incip cp 4 ‖ 16 ᵃ prp יְשַׁאֲנוּ ‖ ᵇ K יִכְשׁוֹלוּ, Q 𝔖𝔗𝔙 יַכְשִׁילוּ; 𝔊 κοιμῶνται = יִשְׁכְּבוּ (ex יִסְכְּלוּ = יַשְׂכִּלוּ?).

17 כִּי לָחֲמוּ לֶחֶם רֶשַׁע וְיֵין חֲמָסִים יִשְׁתּוּ׃ — ב חד פת וחד קמ. יו[11]. ל בליש. ג[12]

18 [a]וְאֹרַח צַדִּיקִים כְּאוֹר נֹגַהּ הוֹלֵךְ וָאוֹר עַד־נְכוֹן[b] הַיּוֹם׃ — ג[13]

19 דֶּרֶךְ רְשָׁעִים כָּאֲפֵלָה לֹא יָדְעוּ בַּמֶּה יִכָּשֵׁלוּ׃ פ — ל[14]

20 בְּנִי לִדְבָרַי הַקְשִׁיבָה לַאֲמָרַי הַט־אָזְנֶךָ׃

21 אַל־יַלִּיזוּ מֵעֵינֶיךָ שָׁמְרֵם בְּתוֹךְ לְבָבֶךָ׃ — ל

22 כִּי־חַיִּים הֵם לְמֹצְאֵיהֶם[a] וּלְכָל־בְּשָׂרוֹ[b] מַרְפֵּא׃ — ל[15]

23 מִכָּל[a]־מִשְׁמָר נְצֹר לִבֶּךָ כִּי־מִמֶּנּוּ תּוֹצְאוֹת חַיִּים׃

24 הָסֵר מִמְּךָ עִקְּשׁוּת פֶּה וּלְזוּת שְׂפָתַיִם הַרְחֵק מִמֶּךָּ׃ — ל

25 עֵינֶיךָ לְנֹכַח יַבִּיטוּ וְעַפְעַפֶּיךָ יַיְשִׁרוּ נֶגְדֶּךָ׃ — ל

26 פַּלֵּס מַעְגַּל רַגְלֶךָ וְכָל־דְּרָכֶיךָ יִכֹּנוּ׃

27 אַל־תֵּט־יָמִין וּשְׂמֹאול הָסֵר רַגְלְךָ מֵרָע׃ — ל

5 1 בְּנִי לְחָכְמָתִי הַקְשִׁיבָה לִתְבוּנָתִי הַט־אָזְנֶךָ׃

2 [a]לִשְׁמֹר[b] מְזִמּוֹת וְדַעַת שְׂפָתֶיךָ[c] יִנְצֹרוּ[a]׃ — ה בטע

3 כִּי נֹפֶת תִּטֹּפְנָה[a] שִׂפְתֵי זָרָה וְחָלָק מִשֶּׁמֶן חִכָּהּ׃ — כ בטע ר״פ בסיפ[1]. ב. ל[2]. ל

4 וְאַחֲרִיתָהּ מָרָה כַלַּעֲנָה חַדָּה כְּחֶרֶב פִּיּוֹת[a]׃ — ה[3]. ג. ל

5 רַגְלֶיהָ יֹרְדוֹת מָוֶת[a] שְׁאוֹל צְעָדֶיהָ יִתְמֹכוּ׃

6 אֹרַח חַיִּים פֶּן־תְּפַלֵּס נָעוּ מַעְגְּלֹתֶיהָ לֹא תֵדָע׃ פ

7 וְעַתָּה [a]בָנִים שִׁמְעוּ[a]־לִי וְאַל־תָּסוּרוּ[b] מֵאִמְרֵי־פִי׃

8 הַרְחֵק מֵעָלֶיהָ דַרְכֶּךָ וְאַל־תִּקְרַב אֶל־פֶּתַח בֵּיתָהּ׃ — ל

9 פֶּן־תִּתֵּן לַאֲחֵרִים הוֹדֶךָ[a] וּשְׁנֹתֶיךָ[b] לְאַכְזָרִי[c]׃ — ל. ל כת כן

10 פֶּן־יִשְׂבְּעוּ זָרִים כֹּחֶךָ וַעֲצָבֶיךָ בְּבֵית נָכְרִי׃ — ב[4] חד כת חס וחד כת מל. ל

11 וְנָהַמְתָּ[a] בְאַחֲרִיתֶךָ בִּכְלוֹת בְּשָׂרְךָ וּשְׁאֵרֶךָ׃ — ל. ל

[11] Mm 1667. [12] Mm 1851. [13] Mm 3579. [14] Mm 2581. [15] וחד לְמוֹצָאֵיהֶם Nu 33,2. Cp 5 [1] Mm 3573. [2] Mm 3648. [3] Mm 3295. [4] Mp sub loco.

18 [a] tr 18 post 19 an וְ del (dttg)? ‖ [b] frt l הַכּוֹן ‖ **22** [a] 𝔖(𝔗) *lmn dmškḥ lhjn*, frt l לְמֹצְאָהֶם ‖ [b] prp בְּשָׂרָם ‖ **23** [a] 𝔊(𝔖𝔙) *πάσῃ* = בְּכָל; l 𝔐 cf Aḥiqar 98 ‖ **Cp 5,2** [a–a] prp לִשְׁמָרְךָ מְ׳ וְדַעַת מִשִּׂפְתֵי נָכְרִיָּה יִנְצְרוּךָ ‖ [b] ins עָלֶיךָ cf 2,11 ‖ [c] l שִׂפְתֵי לְךָ cf 𝔊 ‖ **3** [a] frt dl ‖ **4** [a] prb l c 2 Mss פִּיפִיּוֹת ‖ **5** [a] frt pr אֶל־ ‖ **6** [a] prp בַּל vel לֹא cf Vrs ‖ **7** [a–a] 𝔊(𝔙) *υἱέ, ἄκουε*, frt l בְּנִי שְׁמַע cf 8sqq sed etiam 4,1 7,24 8,32 ‖ [b] 𝔊𝔙 sg, frt l תָּסוּר ‖ **9** [a] 𝔊 *ζωήν σου* = חַיֶּיךָ; 𝔖𝔗 *hjlk*, l חֵילֶךָ ‖ [b] prp שְׁנָה honor ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔗𝔙[Mss]) *ἀνελεήμοσιν*, frt l לְאַכְזָרִים ‖ **11** [a] 𝔊(𝔖) *καὶ μεταμεληθήσῃ* = וְנִחַמְתָּ.

12 וְאָמַרְתָּ אֵיךְ שָׂנֵאתִי מוּסָר וְתוֹכַחַת נָאַץ לִבִּי׃

יד̇ר̇[5] ר״פ בכתיב ג̇[6] מנה בסיפ וחד מן יז̇[7] ר״פ ולא לא . ל . כן למדינ̇[8] . ל . ח — 13 וְלֹא־שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל מוֹרָי וְלִמְלַמְּדַי לֹא־הִטִּיתִי אָזְנִי׃

14 כִּמְעַט הָיִיתִי בְכָל־רָע בְּתוֹךְ קָהָל וְעֵדָה׃

ל . ל — 15 שְׁתֵה־מַיִם מִבּוֹרֶךָ וְנֹזְלִים מִתּוֹךְ בְּאֵרֶךָ׃

ב מל — 16 יָפוּצוּ[a] מַעְיְנֹתֶיךָ חוּצָה בָּרְחֹבוֹת פַּלְגֵי־מָיִם׃

17 יִהְיוּ־לְךָ לְבַדֶּךָ וְאֵין[a] לְזָרִים אִתָּךְ׃

ל[9] . ל חס[10] — 18 יְהִי־מְקוֹרְךָ בָרוּךְ[a] וּשְׂמַח מֵאֵשֶׁת[b] נְעוּרֶךָ׃ ס̄ב

ג[11] . ב[12] — 19 [a]אַיֶּלֶת אֲהָבִים וְיַעֲלַת־חֵן

ל . ב — דַּדֶּיהָ[b] יְרַוֻּךָ בְכָל־עֵת בְּאַהֲבָתָהּ תִּשְׁגֶּה תָמִיד׃

ה ר״פ[13] . ב ד חס — 20 וְלָמָּה תִשְׁגֶּה בְנִי[a] בְזָרָה וּתְחַבֵּק חֵק נָכְרִיָּה׃

כ בטע ר״פ בסיפ[14] — 21 כִּי נֹכַח ׀ עֵינֵי יְהוָה דַּרְכֵי־אִישׁ וְכָל־מַעְגְּלֹתָיו מְפַלֵּס׃

ד מל[15] וחד מן יא[16] כת תרי ו — 22 עַוֺנוֹתָיו[a] יִלְכְּדֻנוֹ [b]אֶת־הָרָשָׁע[b] וּבְחַבְלֵי חַטָּאתוֹ יִתָּמֵךְ׃

23 הוּא יָמוּת בְּאֵין מוּסָר וּבְרֹב אִוַּלְתּוֹ יִשְׁגֶּה[a]׃ פ

ל — 6 1 בְּנִי אִם־עָרַבְתָּ לְרֵעֶךָ תָּקַעְתָּ לַזָּר כַּפֶּיךָ[a]׃

2 נוֹקַשְׁתָּ [a]בְאִמְרֵי־פִיךָ[a] נִלְכַּדְתָּ בְּאִמְרֵי־פִיךָ׃

3 עֲשֵׂה זֹאת אֵפוֹא[a] ׀ בְּנִי וְהִנָּצֵל כִּי בָאתָ בְכַף־רֵעֶךָ

ל . ל מל בסיפ[1] — [b]לֵךְ הִתְרַפֵּס[c] וּרְהַב[b] רֵעֶיךָ׃

4 אַל־תִּתֵּן שֵׁנָה לְעֵינֶיךָ וּתְנוּמָה לְעַפְעַפֶּיךָ׃

ב . ב — 5 הִנָּצֵל כִּצְבִי מִיָּד[a] וּכְצִפּוֹר [b]מִיַּד יָקוּשׁ[b]׃ פ

ל . ב[2] — 6 לֵךְ־אֶל־נְמָלָה עָצֵל רְאֵה דְרָכֶיהָ וַחֲכָם׃

ל וחס — 7 אֲשֶׁר אֵין־לָהּ קָצִין שֹׁטֵר[a] וּמֹשֵׁל׃

[5] Mm 3249. [6] Mm 3580. [7] Mm 2708. [8] Mp sub loco. [9] Mm 1241. [10] Mm 1816. [11] Mm 2536. [12] Mm 3019. [13] Mm 1020. [14] Mm 3573. [15] Mm 4100. [16] Mm 648. **Cp 6** [1] Mm 1762. [2] Prv 23,19.

16 [a] 𝔊^BS*^ pr *μή*, pr פֶּן־ vel אַל־ ‖ **17** [a] prp וְאַל, sed cf Hi 3,9 ‖ **18** [a] 𝔊 *ἰδία* = לְבַדֶּךָ? (cf 17) ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔖𝔙 בְּאֵ׳ ‖ **19** [a] hemist exc, frt ins רְעֵה אוֹתָהּ לְבַדָּהּ ‖ [b] 𝔊^OSc^ *ἡ δὲ φιλία*, l דֹּדֶיהָ cf 7,18 ‖ **20** [a] > 𝔊, frt dl ‖ **22** [a] sic L, mlt Mss Edd עֲוֺ׳ ‖ [b–b] > 𝔊, frt dl (gl) ‖ **23** [a] frt l יִסָּפֶה cf 𝔊 ‖ **Cp 6,1** [a] l c mlt Mss Vrs כַּפֶּךָ cf 17,18 22,26 ‖ **2** [a–a] 𝔖 *bmmll' dspwtk*, l בִּדְבַר שְׂפָתֶיךָ ‖ **3** [a] frt dl m cs ‖ [b–b] prp לְכָה טְרֹף (וְ)סַרְהֵב ab aram טרף et סרהב ‖ [c] = se defatigare cf akk *rapāsu* vel l וְאַל־תִּתְרַפֶּה cf 𝔊 ‖ **5** [a] 𝔊 *ἐκ βρόχων*, 𝔖𝔗 *mn nšb'*, l מִמָּצוֹד vel מִצַּיָּד ‖ [b–b] nonn Mss מִפַּח יָק׳, 𝔊(𝔖𝔗) *ἐκ παγίδος* = מִפָּח ‖ **7** [a] frt pr וְאֵין.

8 תָּכִין בַּקַּיִץ לַחְמָהּ אָגְרָה בַקָּצִיר מַאֲכָלָהּ׃ ל . ל

9 עַד־מָתַי עָצֵל ׀ תִּשְׁכָּב מָתַי תָּקוּם מִשְּׁנָתֶךָ׃

10 מְעַט שֵׁנוֹת מְעַט תְּנוּמוֹת מְעַט ׀ חִבֻּק יָדַיִם לִשְׁכָּב׃ ב . ז[3] ה פת וב קמ

11 וּבָא־כִמְהַלֵּךְ רֵאשֶׁךָ וּמַחְסֹרְךָ כְּאִישׁ מָגֵן׃ פ יז ר״פ . ל[4] . ל[5] . כ[6]

12 אָדָם בְּלִיַּעַל אִישׁ אָוֶן הוֹלֵךְ עִקְּשׁוּת פֶּה׃ בעיניו[7] ק חד מן נא בליש וחד מן ה[8] כת כן בליש . ברגליו[7] ק . ה חס[9]

13 קֹרֵץ בְּעֵינָו[a] מֹלֵל בְּרַגְלָו[b] מֹרֶה בְּאֶצְבְּעֹתָיו׃

14 תַּהְפֻּכוֹת ׀ בְּלִבּוֹ חֹרֵשׁ רָע[a] בְּכָל־עֵת מְדָנִים[b] יְשַׁלֵּחַ׃ ה בטע ר״פ בשלש ספרים[10] . מדינים ק

15 עַל־כֵּן פִּתְאֹם יָבוֹא אֵידוֹ פֶּתַע יִשָּׁבֵר וְאֵין מַרְפֵּא׃ פ ל מל בסיפ

16 שֶׁשׁ־הֵנָּה שָׂנֵא יְהוָה וְשֶׁבַע תּוֹעֲבוֹת[a] נַפְשׁוֹ׃ ל . ב בליש בסיפ[3] . ה[11] . תועבת[7] יתיר ו ק

17 עֵינַיִם רָמוֹת לְשׁוֹן שָׁקֶר וְיָדַיִם שֹׁפְכוֹת דָּם־נָקִי׃ כת . ו כת כן[12]

18 לֵב חֹרֵשׁ מַחְשְׁבוֹת אָוֶן רַגְלַיִם מְמַהֲרוֹת לָרוּץ לְרָעָה[a]׃ ל ומל . ג[13] . ל

19 יָפִיחַ כְּזָבִים עֵד שָׁקֶר וּמְשַׁלֵּחַ מְדָנִים בֵּין אַחִים׃ פ ל . ב[14]

20 נְצֹר בְּנִי מִצְוַת אָבִיךָ וְאַל־תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמֶּךָ׃

21 קָשְׁרֵם עַל־לִבְּךָ תָמִיד עָנְדֵם עַל־גַּרְגְּרֹתֶךָ׃ ג . ל

22 [a]בְּהִתְהַלֶּכְךָ ׀ תַּנְחֶה אֹתָךְ ל . ד דמטע

בְּשָׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ וַהֲקִיצוֹתָ הִיא תְשִׂיחֶךָ׃ ל . ל

23 כִּי נֵר מִצְוָה וְתוֹרָה אוֹר וְדֶרֶךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת[a] מוּסָר׃ כ בטע ר״פ בסיפ[15] . ה[16]

24 לִשְׁמָרְךָ [a]מֵאֵשֶׁת רָע[ab] מֵחֶלְקַת [c]לָשׁוֹן נָכְרִיָּה[c]׃ ל[17]

25 אַל־תַּחְמֹד יָפְיָהּ בִּלְבָבֶךָ וְאַל־תִּקָּחֲךָ[a] בְּעַפְעַפֶּיהָ׃ [תָּצוּד׃ פ ב[18]]ל

26 כִּי [a]בְעַד־אִשָּׁה[a] זוֹנָה עַד־כִּכַּר לָחֶם וְאֵשֶׁת אִישׁ נֶפֶשׁ יְקָרָה[b] כ בטע ר״פ בסיפ[15] . ו

27 הֲיַחְתֶּה אִישׁ אֵשׁ בְּחֵיקוֹ וּבְגָדָיו לֹא תִשָּׂרַפְנָה׃ ד . ל

28 אִם־יְהַלֵּךְ אִישׁ עַל־הַגֶּחָלִים וְרַגְלָיו לֹא תִכָּוֶינָה׃ ג[19] . ל

29 כֵּן הַבָּא אֶל־אֵשֶׁת רֵעֵהוּ לֹא יִנָּקֶה כָּל־הַנֹּגֵעַ בָּהּ׃

30 לֹא־יָבוּזוּ לַגַּנָּב כִּי יִגְנוֹב לְמַלֵּא נַפְשׁוֹ כִּי יִרְעָב׃ ג ב מל וחד חס[20] . ב חד מל וחד חס

[3] Mp sub loco. [4] Mm 3581. [5] וחד מחסורך Jdc 19,20. [6] Mm 1514. [7] Q addidi, cf Mp sub loco. [8] Mm 1543. [9] Mm 1121. [10] Mm 3654. [11] Mm 1150. [12] Mm 1700. [13] Mm 3582. [14] Mm 3596. [15] Mm 3573. [16] Mm 2797. [17] Mm 3615. [18] Mm 3583. [19] Mm 3342. [20] Mm 3584.

13 [a] K𝔊 בְּעֵינוֹ, Q[Mss]𝔖𝔗𝔙 בְּעֵינָיו ‖ [b] K𝔊𝔖𝔙 בְּרַגְלוֹ, Q[Mss]𝔗 בְּרַגְלָיו ‖ **14** [a] > Ms, dl ‖ [b] K מְדָנִים, Q מִדְיָנִים ‖ **16** [a] K תּוֹעֲבוֹת, Q𝔊 תּוֹעֲבַת ‖ **18** [a] sic L, mlt Mss Edd —עָה ‖ **22** [a] frt exc hemist ‖ **23** [a] l c Ms 𝔙 תּוֹכַחַת ‖ [b] 𝔊𝔖𝔗 pr cop, l ‖ **24** [a—a] prp מֵאִשָּׁה זָרָה cf 7,5 ‖ [b] 𝔊 *ὑπάνδρου* = רֵעַ cf 29 ‖ [c—c] 𝔖(𝔗𝔙) *dlšnh dnwkrjt'*, frt l לְשׁוֹן נָכ׳ ‖ **25** [a] prp תּוֹקִיחֲךָ ‖ **26** [a—a] prp בְּעַד vel בְּקָשָׁה ‖ [b] frt dl m cs.

31 וְֽנִמְצָ֗א יְשַׁלֵּ֥ם שִׁבְעָתָ֑יִם אֶֽת־כָּל־ה֖וֹן בֵּית֣וֹ יִתֵּֽן׃ ל[21]
32 נֹאֵ֣ף אִשָּׁ֣ה חֲסַר־לֵ֑ב מַשְׁחִ֥ית נַ֝פְשׁ֗וֹ ה֣וּא יַעֲשֶֽׂנָּה׃ ב
33 נֶֽגַע־וְקָל֥וֹן יִמְצָ֑א וְ֝חֶרְפָּת֗וֹ לֹ֣א תִמָּחֶֽה׃ ב
34 כִּֽי־קִנְאָ֥ה[a] חֲמַת־[b]גָּ֑בֶר וְלֹֽא־יַ֝חְמ֗וֹל בְּי֣וֹם נָקָֽם׃ ד[22]. ד מל
35 לֹא־יִ֭שָּׂא [a]פְּנֵ֣י כָל־כֹּ֑פֶר[a] וְלֹֽא־יֹ֝אבֶ֗ה כִּ֣י תַרְבֶּה־שֹֽׁחַד׃ פ לז

7 1 בְּ֭נִי שְׁמֹ֣ר אֲמָרָ֑י וּ֝מִצְוֹתַ֗י תִּצְפֹּ֥ן אִתָּֽךְ׃
2 שְׁמֹ֣ר מִצְוֹתַ֣י וֶֽחְיֵ֑ה וְ֝תוֹרָתִ֗י כְּאִישׁ֥וֹן עֵינֶֽיךָ׃ ג. ב. ג
3 קָשְׁרֵ֥ם עַל־אֶצְבְּעֹתֶ֑יךָ כָּ֝תְבֵ֗ם עַל־ל֥וּחַ לִבֶּֽךָ׃ ג. ב
4 אֱמֹ֣ר לַֽ֭חָכְמָה אֲחֹ֣תִי אָ֑תְּ וּ֝מֹדָ֗ע לַבִּינָ֥ה תִקְרָֽא׃ ב בסיפ. ב[1]. ל. ב
5 לִ֭שְׁמָרְךָ מֵאִשָּׁ֣ה זָרָ֑ה מִ֝נָּכְרִיָּ֗ה אֲמָרֶ֥יהָ הֶחֱלִֽיקָה׃ ג. ב

6 כִּ֭י בְּחַלּ֣וֹן בֵּיתִ֑י[a][b] בְּעַ֖ד אֶשְׁנַבִּ֣י[c] נִשְׁקָֽפְתִּי[d]׃ ל. ל
7 וָאֵ֤רֶא[a] בַפְּתָאיִ֗ם[b] אָב֣יִנָה[c] בַ֭בָּנִים[d] נַ֣עַר חֲסַר־לֵֽב׃ ב
8 עֹבֵ֣ר בַּ֭שּׁוּק אֵ֣צֶל פִּנָּ֑הּ[a] וְדֶ֖רֶךְ בֵּיתָ֣הּ יִצְעָֽד׃ ל
9 בְּנֶֽשֶׁף־בְּעֶ֥רֶב[a] י֑וֹם בְּאִישׁ֥וֹן[b] לַ֝֗יְלָה וַאֲפֵלָֽה׃ ל. ל. ב ס״פ[2]

10 וְהִנֵּ֣ה אִ֭שָּׁה לִקְרָאת֑וֹ שִׁ֥ית ז֝וֹנָ֗ה [a]וּנְצֻ֥רַת לֵֽב[a]׃ ל וחס
11 הֹמִיָּ֣ה הִ֣יא וְסֹרָ֑רֶת[a] בְּ֝בֵיתָ֗הּ לֹא־יִשְׁכְּנ֥וּ רַגְלֶֽיהָ׃ ג. ג ב חס וחד מל[3]
12 פַּ֤עַם ׀ בַּח֗וּץ פַּ֥עַם בָּרְחֹב֑וֹת וְאֵ֖צֶל כָּל־פִּנָּ֣ה תֶאֱרֹֽב׃
13 וְהֶחֱזִ֣יקָה בּ֖וֹ וְנָ֣שְׁקָה־ל֑וֹ הֵעֵ֥זָה פָ֝נֶ֗יהָ וַתֹּ֣אמַר לֽוֹ׃ ב. ל. ה ד מלרע וחד מלעיל[4]

14 זִבְחֵ֣י שְׁלָמִ֣ים עָלָ֑י הַ֝יּ֗וֹם שִׁלַּ֥מְתִּי נְדָרָֽי׃
15 עַל־כֵּ֭ן יָצָ֣אתִי לִקְרָאתֶ֑ךָ לְשַׁחֵ֥ר פָּ֝נֶ֗יךָ וָאֶמְצָאֶֽךָּ׃ ד[5]. ל
16 מַ֭רְבַדִּים רָבַ֣דְתִּי עַרְשִׂ֑י חֲ֝טֻב֗וֹת[a] אֵט֥וּן מִצְרָֽיִם׃ ב[6]. ל. ל
17 נַ֥פְתִּי מִשְׁכָּבִ֑י מֹ֥ר אֲ֝הָלִ֗ים[a] וְקִנָּמֽוֹן׃ יא ר״פ וס״פ נ[7]. ב

[21] Mm 31. [22] Mm 3489. Cp 7 [1] Mm 3585. [2] Mm 3586. [3] Mm 3158. [4] Mm 3587. [5] Mm 2072. [6] Prv 31,22. [7] Mm 729.

34 [a] prp קִנְאָה ‖ [b] prp חֲמִית ‖ 35 [a–a] l פָּנֶיךָ לְכֹפֶר ‖ Cp 7,6 [a] 𝔊𝔖 suff 3f sg ‖ [b] ins m et par cs הִבִּטְתִּי ‖ [c] 𝔊 τὰς πλατείας ‖ [d] 𝔊𝔖 3f sg ‖ 7 [a] cf 6[d] ‖ [b] frt huc tr נַעַר ‖ [c] > 𝔊, 𝔖 3f sg ‖ [d] > 𝔖𝔗𝔙, prp בִּנְבָלִים ‖ 8 [a] = פִּנָּתָהּ ? 𝔊(𝔖𝔗[W]𝔙) γωνίαν, l פִּנָּה cf 12 ‖ 9 [a] 𝔖(𝔗) *bm'rbj*, frt l בַּעֲרֹב cf Jdc 19,9 ‖ [b] l בְּאֶשׁוּן cf 20,20[a] ‖ 10 [a–a] frt l נְצֻרַת לוֹט ‖ 11 [a] prp וְסֹחֶרֶת vel וְסֹבֶבֶת cf Cant 3,2sq ‖ 16 [a] 𝔊(𝔙) ἔστρωκα, 𝔖𝔗 *qrmth*, prp הִטֵּיתִי ‖ 17 [a] l c pc Mss Vrs 'וַאֲ.

18 לְכָה נִרְוֶה דֹדִים [a]עַד־הַבֹּקֶר[a] נִתְעַלְּסָה בָּאֳהָבִים׃ ד̇ ג̇ חס וחד מל̇[8] . ל̇[9]
19 כִּי אֵין הָאִישׁ בְּבֵיתוֹ הָלַךְ בְּדֶרֶךְ מֵרָחוֹק׃ כ̇ בטע ר״פ בסיפ̇[10]
20 צְרוֹר־הַכֶּסֶף לָקַח בְּיָדוֹ לְיוֹם הַכֵּסֶא[a] יָבֹא בֵיתוֹ׃

21 הִטַּתּוּ בְּרֹב לִקְחָהּ בְּחֵלֶק שְׂפָתֶיהָ תַּדִּיחֶנּוּ׃
22 הוֹלֵךְ אַחֲרֶיהָ פִּתְאֹם[a] כְּשׁוֹר אֶל־טָבַח[b] יָבוֹא[c] ל̇
[d]וּכְעֶכֶס[e] אֶל־מוּסַר[f] אֱוִיל[dg]׃ 23 עַד יְפַלַּח חֵץ כְּבֵדוֹ ל̇ . יב̇ פת̇[11] . ב̇ . ל̇
כְּמַהֵר צִפּוֹר אֶל־פָּח וְלֹא־יָדַע כִּי־בְנַפְשׁוֹ הוּא׃ פ יא̇[12]

24 וְעַתָּה [a]בָנִים שִׁמְעוּ[a]־לִי וְהַקְשִׁיבוּ[b] לְאִמְרֵי־פִי׃ ד̇
25 אַל־יֵשְׂטְ אֶל־דְּרָכֶיהָ לִבֶּךָ אַל־תֵּתַע[a] בִּנְתִיבוֹתֶיהָ׃ כו̇ ר״פ אל אל̇[13] . ל̇ . ל̇[14]
26 כִּי־רַבִּים חֲלָלִים הִפִּילָה וַעֲצֻמִים כָּל־הֲרֻגֶיהָ׃ ג̇ חס̇[15] וכל אורית דכות ב̇ מ̇ א̇ . ב̇ חד מל̇ וחד חס̇[16]
27 דַּרְכֵי שְׁאוֹל בֵּיתָהּ[a] יֹרְדוֹת אֶל־חַדְרֵי־מָוֶת׃ פ

8 1 הֲלֹא־חָכְמָה תִקְרָא וּתְבוּנָה תִּתֵּן קוֹלָהּ׃
2 בְּרֹאשׁ־מְרֹמִים [a]עֲלֵי־דָרֶךְ[a] בֵּית נְתִיבוֹת נִצָּבָה׃ לה̇[1] . ב̇
3 לְיַד־שְׁעָרִים [a]לְפִי־קָרֶת[a] מְבוֹא פְתָחִים תָּרֹנָּה[b]׃ ב̇
4 אֲלֵיכֶם אִישִׁים אֶקְרָא וְקוֹלִי אֶל־בְּנֵי אָדָם׃ ג̇
5 הָבִינוּ פְתָאיִם עָרְמָה וּכְסִילִים הָבִינוּ[a] לֵב׃
6 שִׁמְעוּ כִּי־נְגִידִים[a] אֲדַבֵּר וּמִפְתַּח שְׂפָתַי מֵישָׁרִים׃ ל̇
7 כִּי־אֱמֶת יֶהְגֶּה חִכִּי [a]וְתוֹעֲבַת שְׂפָתַי[a] רֶשַׁע׃ יז̇[2]
8 בְּצֶדֶק כָּל־אִמְרֵי־פִי אֵין בָּהֶם נִפְתָּל וְעִקֵּשׁ׃ ל̇
9 כֻּלָּם נְכֹחִים לַמֵּבִין וִישָׁרִים לְמֹצְאֵי דָעַת׃
10 קְחוּ־מוּסָרִי[a] וְאַל־כָּסֶף וְדַעַת מֵחָרוּץ נִבְחָר׃ ה̇ ר״פ̇[3] . ל̇ . ה̇ בטע
11 כִּי־טוֹבָה חָכְמָה מִפְּנִינִים וְכָל־חֲפָצִים לֹא יִשְׁווּ־בָהּ׃

[8] Mm 2830. [9] Mm 3019. [10] Mm 3573. [11] Mm 2405. [12] Mm 130. [13] Mm 3261. [14] וחד ותתע Gn 21,14. [15] Mm 3063. [16] Jes 26,21. Cp 8 [1] Mm 2840. [2] Mm 1667. [3] Mm 3588.

18 [a–a] dl m cs vel tr ‸ ad דדים ‖ **20** [a] sic L, mlt Mss Edd הַכֶּ' ‖ **22** [a] 𝔊(𝔖) *κεπφωθείς*, frt l פְּתָאיִם vel פֶּתִי ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd טֶ' ‖ [c] 𝔊(𝔙) *ἄγεται*, frt l יֻבָא ‖ [d–d] l וְכַעֲכֹס (וּכְעַכֵּס) אֶל־מוֹסֵר אַיָּל cf [f.g] ‖ [e] 𝔊(𝔖𝔗) *καὶ ὥσπερ κύων*, 𝔙 *et quasi agnus* ‖ [f] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *δεσμούς* = מוֹסֵר ‖ [g] 𝔊(𝔖𝔗) *ἢ ὡς ἔλαφος* = (וּ)כְאַיָּל ‖ **24** [a–a] cf 5,7[a–a] ‖ [b] 𝔊𝔙 sg, frt l וְהַקְשֵׁב vel וְהַקְשִׁיבָה ‖ **25** [a] sic L, mlt Mss Edd ֵ ֫ ‖ **27** [a] prp נְתִיבֹתֶיהָ cf 2,18[b] ‖ **Cp 8,2** [a–a] > 𝔊 ‖ **3** [a–a] prp תִּקְרָא cf 1,20sq ‖ [b] cf 1,20[a] ‖ **5** [a] 𝔊 *ἔνθεσθε*, l הָכִינוּ ‖ **6** [a] l נְגָדִים a נֶגֶד recta vel נְכֹחִים cf 9 ‖ **7** [a–a] 𝔊(𝔖) *ἐβδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χείλη (ψευδῆ)*, l וְתוֹעֲבָה לִי שִׂפְתֵי cf 12,22 ‖ **10** [a] frt l c Ms 𝔊𝔖𝔗 מוּסָר cf וָדַעַת.

12 אֲנִי־חָכְמָה שָׁכַנְתִּי[a] עָרְמָה [b]וְדַעַת מְזִמּוֹת אֶמְצָא[b]׃ [שָׂנֵאתִי׃
13 [a]יִרְאַת יְהוָה שְׂנֹאת רָע[a] גֵּאָה וְגָאוֹן ׀ וְדֶרֶךְ רָע וּפִי תַהְפֻּכוֹת ל. ל[4]. ל בטע[5]
14 לִי־עֵצָה וְתוּשִׁיָּה אֲנִי[a] בִינָה לִי[b] גְבוּרָה׃ ז מל
15 בִּי מְלָכִים יִמְלֹכוּ וְרוֹזְנִים יְחֹקְקוּ צֶדֶק׃
16 בִּי שָׂרִים יָשֹׂרוּ וּנְדִיבִים [a]כָּל־שֹׁפְטֵי[a] צֶדֶק[b]׃ ב. ל
17 אֲנִי אֹהֲבַיהָ[a] אֵהָב וּמְשַׁחֲרַי יִמְצָאֻנְנִי׃ אהבי ק. ב
18 עֹשֶׁר־וְכָבוֹד אִתִּי הוֹן עָתֵק וּצְדָקָה׃
19 טוֹב פִּרְיִי מֵחָרוּץ וּמִפָּז וּתְבוּאָתִי מִכֶּסֶף נִבְחָר׃ ל
20 בְּאֹרַח־צְדָקָה אֲהַלֵּךְ[a] בְּתוֹךְ נְתִיבוֹת מִשְׁפָּט׃
21 לְהַנְחִיל אֹהֲבַי ׀ יֵשׁ וְאֹצְרֹתֵיהֶם אֲמַלֵּא׃ פ ב[6]. ג[7]

22 יְהוָה קָנָנִי רֵאשִׁית[a] דַּרְכּוֹ[b] קֶדֶם מִפְעָלָיו מֵאָז[c]׃ ל. כח
23 מֵעוֹלָם[a] נִסַּכְתִּי[b] מֵרֹאשׁ מִקַּדְמֵי־אָרֶץ׃ ל. יו. ל
24 בְּאֵין־תְּהֹמוֹת חוֹלָלְתִּי [a]בְּאֵין מַעְיָנוֹת נִכְבַּדֵּי[ab]־מָיִם׃ ג מל[8]. ג[9]
25 בְּטֶרֶם הָרִים הָטְבָּעוּ לִפְנֵי גְבָעוֹת חוֹלָלְתִּי׃ ב קמ. ג מל[6]
26 עַד־לֹא עָשָׂה[a] אֶרֶץ וְחוּצוֹת[b] וְרֹאשׁ[c] עַפְרוֹת[d] תֵּבֵל׃ ב חד חס וחד מל[10]. יא[11]
27 בַּהֲכִינוֹ שָׁמַיִם שָׁם אָנִי בְּחוּקוֹ חוּג [a]עַל־פְּנֵי תְהוֹם[a]׃ ל. ב. ב[12]. ב
28 בְּאַמְּצוֹ שְׁחָקִים מִמָּעַל בַּעֲזוֹז[a] עִינוֹת תְּהוֹם[b]׃ ל. ל
29 [a]בְּשׂוּמוֹ לַיָּם ׀ חֻקּוֹ וּמַיִם לֹא יַעַבְרוּ־פִיו[a]
בְּחוּקוֹ[b] מוֹסְדֵי אָרֶץ׃ 30 וָאֶהְיֶה אֶצְלוֹ אָמוֹן[a] ב. ל וכל שם ברנש דכות
וָאֶהְיֶה שַׁעֲשֻׁעִים[b] יוֹם ׀ יוֹם מְשַׂחֶקֶת לְפָנָיו בְּכָל־עֵת׃ ב מל[13] וחד מן ב בליש. ו[14]. ב
31 מְשַׂחֶקֶת בְּתֵבֵל אַרְצוֹ וְשַׁעֲשֻׁעַי אֶת־בְּנֵי אָדָם׃ פ ב. ו חס[15]

[4]Mm 3617. [5]Mm 3389. [6]Mm 3589. [7]Mm 3590. [8]Mm 3591. [9]Mm 2291. [10]Mm 3592. [11]Mm 1554. [12]Mm 2361. [13]Mm 2222. [14]Mm 484. [15]Mm 3409.

12 [a] 𝔖𝔗 *brjt*; frt l שְׁכֶנְתִּי ‖ [b—b] prp וּמוֹדַעַת מְזִמּוֹת אֶמְצָא cf 𝔊 ‖ **13** [a—a] frt dl (gl) cf 3,7 16,6 ‖ **14** [a] prp לִי cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b] prp וְלִי cf 2 Mss 𝔊𝔖𝔙[Mss] ‖ **16** [a—a] 𝔊 κρατοῦσι, 𝔙 *decernunt*, prb l יִשְׁפְּטוּ ‖ [b] mlt Mss 𝔅𝔊 אָרֶץ cf Jes 40,23 Ps 2,10 148,11 ‖ **17** [a] K אֹהֲבֶיהָ, Q Vrs אֹהֲבַי ‖ **20** [a] sic L, mlt Mss Edd ־ךְ ‖ **22** [a] 𝔖(𝔗𝔙[Mss]) *brš* = בְּר׳ ‖ [b] 𝔊σ′(𝔙) ὁδῶν αὐτοῦ, l דְּרָכָיו ‖ [c] > 𝔊𝔖 ‖ **23** [a] Ms + אֲנִי, frt l ‖ [b] cf Ps 2,6; 𝔊(𝔖) ἐθεμελίωσέν με, 𝔗(𝔙[Mss]) *'jttqnjt*, frt l נוֹסַדְתִּי; prp נְסַכֹּתִי cf Ps 139,13 ‖ **24** [a—a] 𝔊(𝔙) πρὸ τοῦ προελθεῖν τὰς πηγάς cf [b] ‖ [b] prp נִבְכֵי cf Hi 38,16 ‖ **26** [a] prp עֲשֹׂתָהּ cf [b] ‖ [b] prp חָצִיר ‖ [c] prp דֶּשֶׁא ‖ [d] sic L, mlt Mss Edd עַ׳ ‖ **27** [a—a] 𝔊 ἐπ' ἀνέμων ‖ **28** [a] 𝔊(𝔖𝔗[𝔙]) καὶ ὡς ἀσφαλεῖς ἐτίθει, l בְּעַזְּזוֹ ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd תְּהוֹם ‖ **29** [a—a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊 καὶ ἰσχυρὰ ἐποίει, frt l בְּחַזְּקוֹ ‖ **30** [a] 𝔊(𝔖𝔙) ἁρμόζουσα = אָמָּן; α′ τιθηνουμένη, prb l אָמוּן ‖ [b] 𝔊(𝔖) ἡ προσέχαιρεν, l שַׁעֲשֻׁעָיו.

32 וְעַתָּה בָ֭נִים שִׁמְעוּ־לִ֑י [a-a] וְ֝אַשְׁרֵ֗י [b] דְּרָכַ֥י יִשְׁמֹֽרוּ׃ — ב[16]

33 שִׁמְע֣וּ מוּסָ֣ר וַחֲכָ֑מוּ [c] וְאַל־תִּפְרָֽעוּ׃ [b c] — ל. ב[17]

34 אַשְׁרֵ֥י אָדָם֮ שֹׁמֵ֫עַ לִ֥י לִשְׁקֹ֣ד עַל־דַּ֭לְתֹתַי י֥וֹם ׀ י֑וֹם לִ֝שְׁמֹ֗ר מְזוּזֹ֥ת פְּתָחָֽי׃ — ד בטע[18]. ד[19]

35 כִּ֣י [a] מֹ֭צְאִי מֹצְאִ֣י [a] חַיִּ֑ים וַיָּ֥פֶק רָ֝צ֗וֹן מֵיְהוָֽה׃ — ב וחס. מצא[20] ק. יתיר י

36 וְ֭חֹטְאִי חֹמֵ֣ס נַפְשׁ֑וֹ כָּל־מְ֝שַׂנְאַ֗י אָ֣הֲבוּ מָֽוֶת׃ פ

9 1 חָ֭כְמוֹת בָּנְתָ֣ה בֵיתָ֑הּ חָצְבָ֖ה [a] עַמּוּדֶ֣יהָ שִׁבְעָֽה׃ — ד. ד

2 טָבְחָ֣ה טִ֭בְחָהּ מָסְכָ֣ה יֵינָ֑הּ אַ֝֗ף עָרְכָ֥ה שֻׁלְחָנָֽהּ׃ — ל. ל. ל

3 שָׁלְחָ֣ה נַעֲרֹתֶ֣יהָ תִקְרָ֑א עַל־גַּ֝פֵּ֗י מְרֹ֣מֵי קָֽרֶת׃ — ג חד מל וב חס

4 מִי־פֶ֭תִי יָסֻ֣ר הֵ֑נָּה חֲסַר־לֵ֝֗ב אָ֣מְרָה [a] לּֽוֹ׃ — ג חס[1]. ה זוגין מחליפין[2]

5 לְ֭כוּ לַחֲמ֣וּ בְלַחֲמִ֑י וּ֝שְׁת֗וּ בְּיַ֣יִן מָסָֽכְתִּי׃ — ב חד פת וחד קמ. ל

6 עִזְב֣וּ פְתָאיִ֣ם [a] וִֽחְי֑וּ וְ֝אִשְׁר֗וּ בְּדֶ֣רֶךְ בִּינָֽה׃ — ה

7 יֹ֤סֵ֨ר ׀ לֵ֗ץ לֹקֵ֣חַ ל֣וֹ קָל֑וֹן וּמוֹכִ֖יחַ לְרָשָׁ֣ע מוּמֽוֹ׃ [a] — ה[3]. ה[4]. ל

8 אַל־תּ֣וֹכַח לֵ֭ץ פֶּן־יִשְׂנָאֶ֑ךָּ הוֹכַ֥ח לְ֝חָכָ֗ם וְיֶאֱהָבֶֽךָּ׃

9 [a] תֵּ֣ן לְ֭חָכָם וְיֶחְכַּם־ע֑וֹד ה֥וֹדַ֥ע לְ֝צַדִּ֗יק וְי֣וֹסֶף לֶֽקַח׃ פ — ל. ג ב מלרע וחד מלעיל

10 [a] תְּחִלַּ֣ת חָ֭כְמָה יִרְאַ֣ת יְהוָ֑ה וְדַ֖עַת קְדֹשִׁ֣ים בִּינָֽה׃ — ג ר״פ[5]

11 [a-a] כִּי־בִ֭י [a] יִרְבּ֣וּ יָמֶ֑יךָ וְיוֹסִ֥יפוּ [b] לְּ֝ךָ֗ שְׁנ֣וֹת חַיִּֽים׃ — ל — סג

12 אִם־חָ֭כַמְתָּ חָכַ֣מְתָּ לָּ֑ךְ וְ֝לַ֗צְתָּ לְבַדְּךָ֥ תִשָּֽׂא׃

13 אֵ֣שֶׁת [a] כְּ֭סִילוּת הֹמִיָּ֑ה פְּ֝תַיּ֗וּת [b] וּבַל־יָ֥דְעָה מָּֽה׃ [c] — ל בטע. ל. ג. ל

14 וְֽ֭יָשְׁבָה לְפֶ֣תַח בֵּיתָ֑הּ עַל־כִּ֝סֵּ֗א מְרֹ֣מֵי קָֽרֶת׃ — ג חד מל וב חס

15 לִקְרֹ֥א לְעֹבְרֵי־דָ֑רֶךְ הַ֝מְיַשְּׁרִ֗ים אֹֽרְחוֹתָֽם׃

16 מִי־פֶ֭תִי יָסֻ֣ר הֵ֑נָּה וַחֲסַר־לֵ֝֗ב וְאָ֣מְרָה [a] לּֽוֹ׃ — ג חס[1]. ה זוגין מחליפין[2]. ה[6]. ל

[16] Mm 4172. [17] Mm 3593. [18] Mm 3193. [19] Mm 484. [20] Q addidi, cf Mp sub loco. Cp 9 [1] Mm 2056. [2] Mm 3964. [3] Mm 201. [4] Mm 3594. [5] Mm 2998. [6] Mm 3001.

32/33 a–a 𝔊(𝔙^Mss) *υἱέ, ἄκουε* cf 4,1 5,7 7,24 ‖ b–b > 𝔊* ‖ c–c 𝔙 *et nolite abicere eam*, frt l וְאַל־תִּפְרָעוּ אוֹתוֹ ‖ **35** a–a K מֹצְאֵי מֹצְאֵי cf 𝔊𝔖, Q 𝔗𝔙 מֹצְאִי מָצָא ‖ **Cp 9,1** a 𝔊 (𝔖𝔗) *καὶ ὑπήρεισεν*, frt l הִצִּבָה ‖ **4** a 𝔖 *w'mr*, l וְאָמְרָה cf 16a ‖ **6** a 𝔊α'σ'θ'(𝔖𝔗𝔙) *ἀφροσύνην*, l פֶּתִי vel פְּתַיּוּת cf 13 ‖ **7** a prp כְּלִמָּה vel חֶרְפָּה cf 18,3 ‖ **9** a 9–10 > Ms ‖ **10** a 10–12 > Ms ‖ **11** a–a 𝔊(𝔖𝔗) *τούτῳ γὰρ τρόπῳ*, prp כִּי־בָהּ ‖ b 𝔊(𝔖𝔙) *καὶ προστεθήσεται*, l וְיִוָּסְפוּ ‖ **13** a frt dl cf תשׂא 12 (dttg) ‖ b frt l וּמְפַתָּה et cj c המיה ‖ c 𝔊 (𝔖^AMU) *αἰσχύνην*, l כְּלִמָּה ‖ **16** a 𝔊 *παρακελεύομαι λέγουσα*, 𝔖 *w'mr*, l וְאָמְרָה cf 4a.

17 מַֽיִם־גְּנוּבִים יִמְתָּקוּ וְלֶחֶם סְתָרִים יִנְעָֽם׃
18 וְֽלֹא־יָדַע כִּֽי־רְפָאִים שָׁם בְּעִמְקֵי שְׁאוֹל קְרֻאֶֽיהָ׃ פ — יד[7] ר״פ בכתיב ג[8] מנה בסיפ . יא[9]

10 1 [a]מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה[a] פ — ד . ג
בֵּן חָכָם יְשַׂמַּח־אָב וּבֵן כְּסִיל תּוּגַת אִמּֽוֹ׃ — ז . ל
2 לֹא־יוֹעִילוּ אוֹצְרוֹת רֶשַׁע וּצְדָקָה תַּצִּיל מִמָּֽוֶת׃ — יא מל[1] . יז[2]
3 לֹֽא־יַרְעִיב יְהוָה נֶפֶשׁ צַדִּיק וְהַוַּת רְשָׁעִים[a] יֶהְדֹּֽף׃
4 רָאשׁ[a] עֹשֶׂה[b] כַף־רְמִיָּה וְיַד חָרוּצִים תַּעֲשִֽׁיר׃ — ג מל[3] . ח׳
5 אֹגֵר בַּקַּיִץ בֵּן מַשְׂכִּיל נִרְדָּם בַּקָּצִיר בֵּן מֵבִֽישׁ׃ — ל וחס . ה
6 בְּרָכוֹת[a] לְרֹאשׁ צַדִּיק [b]וּפִי[c] רְשָׁעִים יְכַסֶּה חָמָֽס[bd]׃ — ד[4] . כד
7 זֵכֶר צַדִּיק לִבְרָכָה וְשֵׁם רְשָׁעִים יִרְקָֽב[a]׃
8 חֲכַם־לֵב יִקַּח מִצְוֺת [a]וֶאֱוִיל [b]שְׂפָתַיִם יִלָּבֵֽט[ab]׃ — ג וכל דסמיכ לאדכרה דכות . ג
9 הוֹלֵךְ בַּתֹּם יֵלֶךְ בֶּטַח וּמְעַקֵּשׁ דְּרָכָיו יִוָּדֵֽעַ[a]׃ — ל
10 קֹרֵץ עַיִן יִתֵּן עַצָּבֶת [a]וֶאֱוִיל שְׂפָתַיִם יִלָּבֵֽט[a]׃ — ל . ג
11 מְקוֹר חַיִּים פִּי צַדִּיק [a]וּפִי רְשָׁעִים [b]יְכַסֶּה חָמָֽס[ab]׃
12 שִׂנְאָה תְּעֹרֵר מְדָנִים וְעַל כָּל־פְּשָׁעִים תְּכַסֶּה אַהֲבָֽה׃ — ד חס בליש . ב[5]
13 בְּשִׂפְתֵי נָבוֹן תִּמָּצֵא חָכְמָה [a]וְשֵׁבֶט[b] לְגֵו[a] חֲסַר־לֵֽב׃ — ה[6] . ב פסוק בטע[7]
14 חֲכָמִים[a] יִצְפְּנוּ־דָעַת וּפִֽי־אֱוִיל[b] מְחִתָּה קְרֹבָֽה׃ — ב חס
15 הוֹן עָשִׁיר קִרְיַת עֻזּוֹ מְחִתַּת דַּלִּים רֵישָֽׁם׃
16 פְּעֻלַּת צַדִּיק לְחַיִּים תְּבוּאַת רָשָׁע לְחַטָּֽאת[a]׃ — ג בטע[8]
17 אֹרַח[a] לְחַיִּים שׁוֹמֵר מוּסָר וְעוֹזֵב תּוֹכַחַת מַתְעֶֽה׃ — ל[9] . י מל[10] . ב
18 מְכַסֶּה[a] שִׂנְאָה שִׂפְתֵי־שָׁקֶר[b] וּמוֹצִא דִבָּה הוּא כְסִֽיל׃ — ב חד חס וחד מל[11]

[7]Mm 3249. [8]Mm 3580. [9]Mm 130. Cp 10 [1]Mm 1977. [2]Mm 1667. [3]Mm 1761. [4]Mm 3595. [5]Mm 3596. [6]Mm 2755. [7]Mm 3313. [8]Mp sub loco. [9]Mm 959. [10]Mm 3634. [11]Mm 2409.

Cp 10,1 [a–a] > 𝔊𝔖𝔙[Mss] ‖ **3** [a] pc Mss 𝔅 בּוֹגְדִים (ex 11,6) ‖ **4** [a] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *πενία*, l רֵאשׁ ‖ [b] 𝔙 *operata est*, l עָשְׂתָה ‖ **6** [a] 𝔊(𝔙[Mss]) *εὐλογία κυρίου* cf 22 ‖ [b–b] = 11 b ‖ [c] prp וּפְנֵי ‖ [d] 𝔊 *πένθος ἄωρον* ‖ **7** [a] prp יוּקָב ‖ **8** [a–a] = 10 b ‖ [b–b] prp שְׁבָטִים יֵדַע ‖ **9** [a] l יֵרוֹעַ cf 11,15 13,20 ‖ **10** [a–a] = 8 b; 𝔊(𝔖) *ὁ δὲ ἐλέγχων μετὰ παρρησίας εἰρηνοποιεῖ*, frt l וּמוֹכִיחַ יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם ‖ **11** [a–a] = 6 b ‖ [b–b] prp כּוֹס חֹמֶץ ‖ **13** [a–a] frt l וּבִשְׂפָתָיו נִלְעָג vel וּבְשֵׁבֶט שְׂפָתָיו נִלְעָג cf [b] ‖ [b] 𝔊(𝔖) *ῥάβδῳ* = בְּשׁ׳ ‖ **14** [a] frt pr שִׂפְתֵי m et par cs ‖ [b] cf 7,25[a] ‖ **16** [a] frt l לְמְחִתָּה cf 14.15.29 ‖ **17** [a] prb l אֹרֵחַ ‖ **18** [a] 𝔊(𝔖𝔙) *καλύπτουσιν*, l מְכַסִּים vel מְכַסֵּי; prp מִכְסֶה ‖ [b] 𝔊 *δίκαια* = צֶדֶק cf 16,13.

19 בְּרֹב דְּבָרִים לֹא יֶחְדַּל־פָּשַׁע וְחֹשֵׂךְ שְׂפָתָיו מַשְׂכִּיל׃
20 כֶּסֶף נִבְחָר[a] לְשׁוֹן צַדִּיק לֵב רְשָׁעִים כִּמְעָט[b]׃ ב קמ[12]
21 שִׂפְתֵי צַדִּיק יִרְעוּ[a] רַבִּים וֶאֱוִילִים בַּחֲסַר[b]־לֵב[c] יָמוּתוּ׃
22 בִּרְכַּת יְהוָה הִיא תַעֲשִׁיר וְלֹא־יוֹסִף עֶצֶב עִמָּהּ[a]׃ ג[13]. ה חס
23 כִּשְׂחוֹק[a] לִכְסִיל עֲשׂוֹת זִמָּה וְחָכְמָה[b] לְאִישׁ תְּבוּנָה׃ ל[14]
24 מְגוֹרַת רָשָׁע הִיא תְבוֹאֶנּוּ וְתַאֲוַת צַדִּיקִים יִתֵּן[a]׃ ל ומל. ג ב מל וחד חס[15]
25 כַּעֲבוֹר סוּפָה וְאֵין רָשָׁע וְצַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם׃ ב חד מל וחד חס[16]. ל[17]
26 כַּחֹמֶץ ׀ לַשִּׁנַּיִם וְכֶעָשָׁן לָעֵינָיִם כֵּן הֶעָצֵל לְשֹׁלְחָיו׃ ל. ל. ד ב פת וב קמ ול[18] בליש. ב
27 יִרְאַת יְהוָה תּוֹסִיף יָמִים וּשְׁנוֹת רְשָׁעִים תִּקְצֹרְנָה׃ יג. ל
28 תּוֹחֶלֶת צַדִּיקִים שִׂמְחָה[a] וְתִקְוַת רְשָׁעִים תֹּאבֵד׃
29 מָעוֹז לַתֹּם[a] דֶּרֶךְ יְהוָה וּמְחִתָּה לְפֹעֲלֵי אָוֶן׃
30 צַדִּיק לְעוֹלָם בַּל־יִמּוֹט וּרְשָׁעִים לֹא יִשְׁכְּנוּ־אָרֶץ׃ ז
31 פִּי־צַדִּיק יָנוּב חָכְמָה וּלְשׁוֹן תַּהְפֻּכוֹת תִּכָּרֵת׃ ה[19]
32 [a]שִׂפְתֵי צַדִּיק יֵדְעוּן[b] רָצוֹן וּפִי רְשָׁעִים תַּהְפֻּכוֹת׃ ד[20]

11 1 מֹאזְנֵי מִרְמָה תּוֹעֲבַת יְהוָה וְאֶבֶן שְׁלֵמָה רְצוֹנוֹ׃
2 בָּא־זָדוֹן וַיָּבֹא קָלוֹן וְאֶת־צְנוּעִים חָכְמָה׃ ב פסוק בטע[1]. ל ומל
3 תֻּמַּת יְשָׁרִים תַּנְחֵם[a] וְסֶלֶף בּוֹגְדִים וְשַׁדָּם[b]׃ ישדם ק
4 [a]לֹא־יוֹעִיל הוֹן בְּיוֹם עֶבְרָה וּצְדָקָה תַּצִּיל מִמָּוֶת׃
5 צִדְקַת תָּמִים תְּיַשֵּׁר דַּרְכּוֹ וּבְרִשְׁעָתוֹ יִפֹּל רָשָׁע׃ ה[2]. ב חס בסיפ למערב
6 צִדְקַת יְשָׁרִים תַּצִּילֵם וּבְהַוַּת[a] בֹּגְדִים יִלָּכֵדוּ׃ ה[2]
7 [a][b]בְּמוֹת אָדָם רָשָׁע[c] תֹּאבַד[d] תִּקְוָה[b] וְתוֹחֶלֶת אוֹנִים[e] אָבָדָה[f]׃ ב

[12]Mm 2207. [13]Mm 1777. [14]Mp sub loco. [15]Mm 3597. [16]Mm 2005. [17]Mm 528. [18]Mm 3598. [19]Mm 1278. [20]Mm 1252. Cp 11 [1]Mm 3313. [2]Mm 1242.

20 [a] cf 8,19; 𝔊 πεπυρωμένος = נִבְחָן? ‖ [b] 𝔗 *mht'* sordes; prp כְּמָעָה ‖ **21** [a] 𝔊 ἐπίσταται = יֵדְעוּ cf 32[b], 𝔙 *erudiunt* = יוֹרוּ? frt l יִרְווּ ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) ἐν ἐνδείᾳ, l בְּחֶסֶר ‖ [c] > 𝔊 ‖ **22** [a] frt l עָלֶיהָ cf יוסף ‖ **23** [a] nonn Mss 𝔊 בִּשׂ׳ ‖ [b] prp וּכְחֵמָה cf Dt 32,24 vel וְתֹעֵבָה ‖ **24** [a] 𝔖(𝔗𝔙) *mtjhb*, l יֻתָּן ‖ **28** [a] prp צָמְחָה ‖ **29** [a] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) ὁσίου, l לְתָם cf 13,6[a] ‖ **32** [a] 𝔅 hic incip cp 11 ‖ [b] pc Mss יִרְעוּן cf 21[a]; l יַבִּיעוּן cf 15,2.28 ‖ **Cp 11,3** [a] prp תְּנַחֵם ‖ [b] K וְשַׁדָּם vel וְשָׁדָם, Q 𝔆𝔊[AO]𝔙 יְשָׁדֵּם; prp ישקדם pi vel hi ‖ **4** [a] v 4 > 𝔊* (cf 10,2) ‖ **6** [a] prp וּבְהַוֹּת ‖ **7** [a] v 7 crrp ‖ [b–b] frt l בּ׳ צַדִּיק לֹא־ת׳ ת׳ cf [c.d] ‖ [c] > 2 Mss, 𝔊 δικαίου = צַדִּיק ‖ [d] 𝔊 pr οὐκ = לֹא ‖ [e] 𝔊 τῶν ἀσεβῶν, frt l אֱוִילִים; prp אֱמוּנִים ‖ [f] prp אבד restare.

8 צַדִּיק מִצָּרָה נֶחֱלָץ וַיָּבֹא רָשָׁע תַּחְתָּיו׃

9 בְּפֶה[a] חָנֵף [b]יַשְׁחִת רֵעֵהוּ[b] וּבְדַעַת צַדִּיקִים יֵחָלֵצוּ׃
ז חס ב מנה בליש[3] . ה

10 בְּטוּב צַדִּיקִים תַּעֲלֹץ קִרְיָה וּבַאֲבֹד רְשָׁעִים רִנָּה׃
יט[4] ד[5] מנה בליש

11 בְּבִרְכַּת יְשָׁרִים תָּרוּם קָרֶת וּבְפִי רְשָׁעִים תֵּהָרֵס׃

12 בָּז־לְרֵעֵהוּ חֲסַר־לֵב וְאִישׁ תְּבוּנוֹת יַחֲרִישׁ׃

13 הוֹלֵךְ רָכִיל מְגַלֶּה־סּוֹד וְנֶאֱמַן־רוּחַ מְכַסֶּה דָבָר׃
ל[6]

14 בְּאֵין תַּחְבֻּלוֹת יִפָּל־עָם וּתְשׁוּעָה בְּרֹב יוֹעֵץ׃

15 רַע[a]־יֵרוֹעַ כִּי־עָרַב זָר וְשֹׂנֵא תֹקְעִים בּוֹטֵחַ׃
ט[7] וכל אמירה יצר לשון עשייה ועין דכות ב מ ז . ב . ה . ד חס ול בליש וכל אורית דכות[8]

16 אֵשֶׁת־חֵן תִּתְמֹךְ כָּבוֹד[a] וְעָרִיצִים[b] יִתְמְכוּ־עֹשֶׁר׃

17 גֹּמֵל נַפְשׁוֹ אִישׁ חָסֶד[a] וְעֹכֵר שְׁאֵרוֹ אַכְזָרִי׃
ב וחס[9] . ז

18 רָשָׁע עֹשֶׂה פְעֻלַּת־שָׁקֶר [a]וְזֹרֵעַ צְדָקָה[a] שֶׂכֶר אֱמֶת׃
ל וחס . ב[10]

19 כֵּן[a]־צְדָקָה לְחַיִּים וּמְרַדֵּף רָעָה לְמוֹתוֹ׃
ג בטע

20 תּוֹעֲבַת יְהוָה עִקְּשֵׁי־לֵב וּרְצוֹנוֹ תְּמִימֵי דָרֶךְ׃

21 יָד לְיָד לֹא־יִנָּקֶה רָּע וְזֶרַע[a] צַדִּיקִים[b] נִמְלָט׃
ל

22 נֶזֶם זָהָב בְּאַף חֲזִיר אִשָּׁה יָפָה וְסָרַת טָעַם׃
ל

23 תַּאֲוַת צַדִּיקִים אַךְ־טוֹב תִּקְוַת רְשָׁעִים עֶבְרָה[a]׃

24 יֵשׁ מְפַזֵּר וְנוֹסָף עוֹד וְחוֹשֵׂךְ מִיֹּשֶׁר אַךְ־לְמַחְסוֹר׃
ג ב פת וחד קמ[11]

25 נֶפֶשׁ־בְּרָכָה תְדֻשָּׁן וּמַרְוֶה[a] גַּם־הוּא יוֹרֶא[b]׃
ב . ל כת א

26 מֹנֵעַ בָּר יִקְּבֻהוּ לְאוֹם וּבְרָכָה לְרֹאשׁ מַשְׁבִּיר׃
ב . ב חד מל וחד חס[12] . ב ובתרי לישנ[13] . כד

27 שֹׁחֵר[a] טוֹב יְבַקֵּשׁ רָצוֹן וְדֹרֵשׁ רָעָה תְבוֹאֶנּוּ׃
ג וחס[14] . ג ב מל וחד חס[15]

28 בּוֹטֵחַ בְּעָשְׁרוֹ הוּא יִפֹּל[a] וְכֶעָלֶה צַדִּיקִים יִפְרָחוּ׃

29 [a][b]עוֹכֵר בֵּיתוֹ יִנְחַל־רוּחַ[b] וְעֶבֶד אֱוִיל לַחֲכַם־לֵב׃

[3] Mm 1757. [4] Mm 335. [5] Mm 3242. [6] וחד וְנֶאֱמָן Jer 42,5. [7] Mm 824. [8] Mm 2433 et Mm 3599. [9] Mm 3600. [10] Jes 19,10. [11] Mm 3601. [12] Mm 3602. [13] Mm 3603. [14] Mm 1159. [15] Mm 3597.

9 [a] prp בְּפִי cf 𝔊 ‖ [b—b] prp יָשְׁחַת ר׳; al שַׁחַת רָעָה ‖ **15** [a] l רֹעַ ‖ **16** [a] 𝔊(𝔖) + *θρόνος δὲ ἀτιμίας γυνὴ μισοῦσα δίκαια. πλούτου ὀκνηροὶ ἐνδεεῖς γίνονται*, ins וְכִסֵּא קָלוֹן שֹׂנֵאת יֹשֶׁר הוֹן עֲצֵלִים יֶחְסָרוּ ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *οἱ δὲ ἀνδρεῖοι*, l וְחָרוּצִים ‖ **17** [a] pc Mss Vrs חָסִיד ‖ **18** [a—a] 𝔊 *σπέρμα δὲ δικαίων* cf 21[a.b] ‖ **19** [a] Ms 𝔊𝔖 בֵּן; frt l קֹנֶה; prp תֹּכֵן cf 16,2 21,2 24,12 ‖ **21** [a] ℭ𝔊 וְזֹרֵעַ cf 18 ‖ [b] 𝔊 *δικαιοσύνην* cf 18[a—a] ‖ **23** [a] Ms 𝔊 אֲבָדָה cf 10,28; frt l עֲבָרָה ‖ **25** [a] 𝔖 *wljṭ'*, frt l וּמְאָרֵר ‖ [b] ℭ mlt Mss יוֹרֶה; 𝔖 *nttljṭ*, frt l יוּאָר ‖ **27** [a] 𝔊 *τεκταινόμενος* = חֹרֵשׁ ‖ **28** [a] prp יִבֹּל ‖ **29** [a] v 29 crrp ‖ [b—b] prp בַּעַר בֵּיתוֹ יִנְחַת לְרֵעוֹ (vel יִנְחַל רֵעֵהוּ).

30 פְּרִי־צַדִּיק[a] עֵץ חַיִּים וְלֹקֵחַ נְפָשׁוֹת[b] חָכָם[c]׃ ל וחס[16]

31 [a]הֵן צַדִּיק בָּאָרֶץ[b] יְשֻׁלָּם[a] אַף כִּי־רָשָׁע וְחוֹטֵא׃ ג . ג

12 1 אֹהֵב מוּסָר אֹהֵב דָּעַת וְשֹׂנֵא תוֹכַחַת בָּעַר׃

2 טוֹב יָפִיק רָצוֹן מֵיְהוָה וְאִישׁ מְזִמּוֹת יַרְשִׁיעַ׃ ה בטע בסיפ . ג . ד ג מל וחד חס[1]

3 לֹא־יִכּוֹן אָדָם בְּרֶשַׁע וְשֹׁרֶשׁ צַדִּיקִים בַּל־יִמּוֹט׃

4 אֵשֶׁת־חַיִל עֲטֶרֶת בַּעְלָהּ וּכְרָקָב בְּעַצְמוֹתָיו מְבִישָׁה׃ ל . ל

5 מַחְשְׁבוֹת צַדִּיקִים מִשְׁפָּט תַּחְבֻּלוֹת רְשָׁעִים מִרְמָה׃

6 דִּבְרֵי רְשָׁעִים אֱרָב־דָּם[a] וּפִי יְשָׁרִים יַצִּילֵם׃ ל

7 הָפוֹךְ רְשָׁעִים וְאֵינָם וּבֵית צַדִּיקִים יַעֲמֹד׃ ל

8 לְפִי־שִׂכְלוֹ יְהֻלַּל־אִישׁ [a]וְנַעֲוֵה־לֵב[a] יִהְיֶה לָבוּז׃ ב[2] . ל . ב[3]

9 טוֹב נִקְלֶה וְעֶבֶד[a] לוֹ מִמְּתַכַּבֵּד[b] וַחֲסַר־לָחֶם׃ ב . ל . ב

10 יוֹדֵעַ צַדִּיק נֶפֶשׁ בְּהֶמְתּוֹ וְרַחֲמֵי רְשָׁעִים אַכְזָרִי׃ ל . ז

11 עֹבֵד אַדְמָתוֹ יִשְׂבַּע־לָחֶם וּמְרַדֵּף רֵיקִים [a]חֲסַר־לֵב[a]׃

12 [a][b]חָמַד רָשָׁע מְצוֹד[b] רָעִים וְשֹׁרֶשׁ צַדִּיקִים יִתֵּן[c]׃ ל

13 בְּפֶשַׁע שְׂפָתַיִם מוֹקֵשׁ[a] רָע וַיֵּצֵא מִצָּרָה צַדִּיק׃

14 מִפְּרִי פִי־אִישׁ יִשְׂבַּע־טוֹב[a] וּגְמוּל יְדֵי־אָדָם יָשׁוּב[b] לוֹ׃ ישיב ק חד מן ג[4] כת כן וחד מן כד[5] בליש

15 דֶּרֶךְ אֱוִיל יָשָׁר בְּעֵינָיו וְשֹׁמֵעַ לְעֵצָה חָכָם׃ נא

16 אֱוִיל בַּיּוֹם יִוָּדַע[a] כַּעְסוֹ וְכֹסֶה קָלוֹן עָרוּם׃ ג פסוק דמיין[6]

17 יָפִיחַ אֱמוּנָה יַגִּיד צֶדֶק וְעֵד שְׁקָרִים מִרְמָה[a]׃

18 יֵשׁ בּוֹטֶה[a] כְּמַדְקְרוֹת חָרֶב וּלְשׁוֹן חֲכָמִים מַרְפֵּא׃ ל . ל . ה[7]

19 שְׂפַת־אֱמֶת תִּכּוֹן לָעַד וְעַד־אַרְגִּיעָה לְשׁוֹן שָׁקֶר׃ ל[8] . ג ב מל וחד חס[9]

[16]Mm 201. **Cp 12** [1]Mm 3604. [2]Mm 3857. [3]Mm 3605. [4]Mm 3289. [5]Mm 1685. [6]Mm 3618. [7]Mm 1278. [8]Mp sub loco. [9]Mm 2729.

30 [a] 𝔊 *δικαιοσύνης*, l צֶדֶק ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd שׁוֹת– ‖ [c] 𝔊(𝔖) *παρανόμων*, frt l חָמָס ‖ **31** [a–a] dub; 𝔊 *εἰ ὁ μὲν δίκαιος μόλις σῴζεται* cf 1P 4,18 ‖ [b] frt l בַּצָּרָה vel בַּצֹּר ‖ **Cp 12,6** [a] frt l תָּם cf 1,11[a] ‖ **8** [a–a] 𝔊 *νωθροκάρδιος*, prp וְנַעֲבֵה־לֵב ‖ **9** [a] Ms 𝔊𝔖 עוֹבֵד; prp וַעֲבוּר cf Jos 5,11; al וְעֶדֶב cf aram עַדְבָּא sors ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd מִמִּתְ׳ ‖ **11** [a–a] frt l חָסֵר ‖ **12** [a] v 12 crrp ‖ [b–b] prp יִשָּׁמֵד יְסוֹד vel חֹמֶד רֹעֵשׁ מְצוּדַת ‖ [c] frt l בְּאֵיתָן cf 𝔊 vel יִכֹּן ‖ **13** [a] 𝔊(𝔖) *ἐμπίπτει εἰς παγίδας*, frt l נוֹקַשׁ cf 6,2, sed etiam 29,6 ‖ **14** [a] dl (ex 13,2?) ‖ [b] l c K יָשׁוּב cf Vrs; Q יָשִׁיב ‖ **16** [a] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *ἐξαγγέλλει*, frt l יוֹדִעַ ‖ **17** [a] 𝔊(𝔗) *δόλιος* = מְרַמֶּה cf 14,25[a] ‖ **18** [a] sic Occ, Or בּוֹטֵא; $\mathfrak{C}^K$ nonn Mss בּוֹטֵח, $\mathfrak{C}^Q$ בּוֹטֶה.

20 מִרְמָה[a] בְּלֶב־חֹרְשֵׁי רָע וּֽלְיֹעֲצֵי שָׁלוֹם שִׂמְחָה׃ — כל חס
21 לֹא־יְאֻנֶּה[a] לַצַּדִּיק כָּל־אָוֶן וּרְשָׁעִים מָלְאוּ רָע׃ — ל̇ . ז̇
יו[10] כת י וחד מן ה[11] קמ קטן וכל דברים מלכים תרי עשר תלים קהלת עזרא ד״ה דכות ב מ כב
22 תּוֹעֲבַת יְהוָה שִׂפְתֵי־שָׁקֶר וְעֹשֵׂי[a] אֱמוּנָה רְצוֹנוֹ׃
23 אָדָם עָרוּם כֹּסֶה דָּעַת וְלֵב כְּסִילִים יִקְרָא אִוֶּלֶת׃
24 יַד־חָרוּצִים תִּמְשׁוֹל וּרְמִיָּה תִּהְיֶה לָמַס׃ — ג מל ול בליש[12]
25 דְּאָגָה בְלֶב־אִישׁ יַשְׁחֶנָּה[a] וְדָבָר טוֹב יְשַׂמְּחֶנָּה[a]׃ — ל בסיפ . ל
26 [a]יָתֵר מֵרֵעֵהוּ[a] צַדִּיק וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים תַּתְעֵם׃ — ל
27 [a]לֹא־יַחֲרֹךְ[b] רְמִיָּה צֵידוֹ וְהוֹן־[c]אָדָם יָקָר[c] חָרוּץ[a]׃ — ל וחס
28 בְּאֹרַח־צְדָקָה חַיִּים וְדֶרֶךְ נְתִיבָה[a] אַל[b]־מָוֶת׃ — ו דמטע[13] . ל[14]

13 1 בֵּן חָכָם מוּסַר[a] אָב[b] וְלֵץ לֹא־שָׁמַע גְּעָרָה׃ — יב פת[1] . ה[2]
2 מִפְּרִי [a]פִי־אִישׁ[a] יֹאכַל[b] טוֹב וְנֶפֶשׁ בֹּגְדִים חָמָס׃
3 נֹצֵר פִּיו שֹׁמֵר נַפְשׁוֹ פֹּשֵׂק שְׂפָתָיו מְחִתָּה־לוֹ׃ — ל
4 מִתְאַוָּה וָאַיִן נַפְשׁוֹ[a] עָצֵל וְנֶפֶשׁ חָרֻצִים תְּדֻשָּׁן׃ — ל . ל חס . ב
5 דְּבַר־שֶׁקֶר יִשְׂנָא צַדִּיק וְרָשָׁע יַבְאִישׁ[a] וְיַחְפִּיר׃ — ב . ה[3] . ל ומל
6 צְדָקָה תִּצֹּר תָּם[a]־דָּרֶךְ וְרִשְׁעָה[b] תְּסַלֵּף חַטָּאת[c]׃
7 יֵשׁ מִתְעַשֵּׁר וְאֵין כֹּל מִתְרוֹשֵׁשׁ וְהוֹן[a] רָב׃ — ב[4] . ל
8 כֹּפֶר נֶפֶשׁ־אִישׁ עָשְׁרוֹ וְרָשׁ לֹא־[a]שָׁמַע גְּעָרָה[a]׃ — ה[2]
9 אוֹר־צַדִּיקִים יִשְׂמָח[a] וְנֵר רְשָׁעִים יִדְעָךְ׃
10 רַק[a]־בְּזָדוֹן יִתֵּן מַצָּה וְאֶת־נוֹעָצִים[b] חָכְמָה׃ — ג . ב פסוק בטע[5] . ה ומל[6]
11 הוֹן מֵהֶבֶל[a] יִמְעָט וְקֹבֵץ עַל־יָד יַרְבֶּה׃

[10]Mm 627. [11]Mm 475. [12]Mm 272. [13]Notula Mp dub, Mp sub loco. [14]Cf Prv 2,18. **Cp 13** [1]Mm 2405. [2]Mm 3606. [3]Mm 3473. [4]Qoh 1,9. [5]Mm 3313. [6]Mm 1953.

20 [a] prp מֹרָה cf 14,10 ‖ **21** [a] 𝔊(𝔖𝔗) *ἀρέσει*, 𝔙 *contristabit* ‖ **22** [a] mlt Mss 𝔊 וְעֹשֶׂה ‖ **25** [a] l חֶנָּה– (= –חֶנּוּ) ‖ **26** [a–a] prp יָתֵר מִרְעֵהוּ cf Hi 39,8 vel יָסֵר מֵרָעָה ‖ **27** [a–a] prp לֹא יַחֲרֹךְ צַיִד רְמִיָּה וְיָקָר הוֹן אָדָם חָרוּץ ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *ἐπιτεύξεται*; l יַדְרִיךְ cf Sir 15,1.7 vel יִתְמֹךְ ‖ [c–c] 𝔊𝔖 tr, frt l יָקָר לְאָדָם cf 1,13 24,4 ‖ **28** [a] 𝔊(𝔖𝔗) *μνησικάκων*; l מְשׁוּבָה vel תּוֹעֵבָה ‖ [b] l c mlt Mss Vrs אֶל ‖ **Cp 13,1** [a] Ms 𝔊𝔖 יִשְׁמַע ‖ [b] prp אֹהֵב cf 12,1 vel אָב pt a אוב = אהב ‖ **2** [a–a] 𝔊 *δικαιοσύνης* cf 11,30[a]; prp מִשְׁפָּט vel שְׂפָתוֹ ‖ [b] pc Mss 𝔖𝔗𝔙 יִשְׂבַּע (ex 12,14) ‖ **4** [a] > 𝔊𝔖𝔙, frt dl et antea l מִתְאַוָּה nisi mavis נֶפֶשׁ cf 𝔗 ‖ **5** [a] l יָבִישׁ cf 19,26 ‖ **6** [a] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *ἀκάκους*, l תָּם cf 10,29[a] ‖ [b] Ms 𝔊 וּרְשָׁעִים cf 𝔖𝔗 ‖ [c] 𝔙[Mss] *peccatorem (-es)*, l חַטָּא ‖ **7** [a] 𝔗 *wmzljh*, l וְהוֹנוֹ ‖ **8** [a–a] ex 1? frt l מָצָא גְאֻלָּה ‖ **9** [a] Ms יצמח, 𝔊 *διὰ παντός* = לָנֶצַח? l יִזְרַח ‖ **10** [a] 𝔊(𝔖) *κακός*, frt l רַע vel potius רֵק cf 2S 6,20 Mt 5,22 ‖ [b] prp צְנוּעִים cf 11,2 ‖ **11** [a] 𝔊(𝔙) *ἐπισπουδαζομένη*, prb l מְבֹהָל cf 20,21[a]; prp מְהֻבָּל.

12 תּוֹחֶלֶת מְמֻשָּׁכָה מַחֲלָה־לֵב וְעֵץ חַיִּים תַּאֲוָה בָאָה׃ — ל . יא[7] בטע וכל מלכים ויחזק דכות ב מ ב
13 בָּז לְדָבָר [a]יֵחָבֶל לוֹ[a] וִירֵא מִצְוָה הוּא יְשֻׁלָּם[b]׃ — ב רפי[8] . ב[9] . ג
14 תּוֹרַת חָכָם מְקוֹר חַיִּים לָסוּר מִמֹּקְשֵׁי מָוֶת׃
15 שֵׂכֶל־טוֹב יִתֶּן־חֵן וְדֶרֶךְ בֹּגְדִים אֵיתָן[a]׃
16 כָּל[a]־עָרוּם יַעֲשֶׂה בְדָעַת וּכְסִיל יִפְרֹשׂ אִוֶּלֶת׃
17 מַלְאָךְ רָשָׁע יִפֹּל[a] בְּרָע וְצִיר אֱמוּנִים מַרְפֵּא׃ — ל ר״פ[10] . ב חס בסיפ למערב
18 [a]רֵישׁ וְקָלוֹן פּוֹרֵעַ[a] מוּסָר וְשׁוֹמֵר תּוֹכַחַת יְכֻבָּד׃ — ג ול כת כן[11] . ב ומל . ב
19 תַּאֲוָה נִהְיָה תֶּעֱרַב לְנָפֶשׁ[a] וְתוֹעֲבַת כְּסִילִים סוּר מֵרָע׃ — ח[12]
20 הֹלֵוךְ[a] אֶת־חֲכָמִים וֶחְכָּם[b] וְרֹעֶה כְסִילִים יֵרוֹעַ׃ — הלך ק[13] חד מן ה[14] חס . יחכם ק . ב
21 חַטָּאִים תְּרַדֵּף רָעָה וְאֶת־צַדִּיקִים [a]יְשַׁלֶּם־טוֹב[a]׃
22 טוֹב יַנְחִיל בְּנֵי־בָנִים וְצָפוּן לַצַּדִּיק חֵיל חוֹטֶא׃ — ה בטע בסיפ
23 רָב־אֹכֶל נִיר רָאשִׁים[a] וְיֵשׁ נִסְפֶּה בְּלֹא מִשְׁפָּט׃ — לג קמ[15] . ח[16] . כ . ב[17]
24 חוֹשֵׂךְ שִׁבְטוֹ שׂוֹנֵא בְנוֹ וְאֹהֲבוֹ שִׁחֲרוֹ מוּסָר׃ — ל
25 צַדִּיק אֹכֵל לְשֹׂבַע נַפְשׁוֹ וּבֶטֶן רְשָׁעִים תֶּחְסָר׃ פ — ג

14 1 חַכְמוֹת[a] נָשִׁים[b] בָּנְתָה[c] בֵיתָהּ וְאִוֶּלֶת בְּיָדֶיהָ תֶהֶרְסֶנּוּ׃ — ב[1] . ג[2] . ל
2 הוֹלֵךְ בְּיָשְׁרוֹ[a] יְרֵא יְהוָה וּנְלוֹז דְּרָכָיו בּוֹזֵהוּ׃
3 בְּפִי־אֱוִיל חֹטֶר גַּאֲוָה[a] וְשִׂפְתֵי חֲכָמִים תִּשְׁמוּרֵם[b]׃ — ב . ל
4 בְּאֵין אֲלָפִים אֵבוּס[a] בָּר וְרָב־תְּבוּאוֹת בְּכֹחַ שׁוֹר׃ — ב[3] . ג קמ[4] . ב מנה מל — ס
5 עֵד אֱמוּנִים לֹא יְכַזֵּב וְיָפִיחַ כְּזָבִים עֵד שָׁקֶר׃
6 בִּקֶּשׁ־לֵץ חָכְמָה וָאָיִן וְדַעַת לְנָבוֹן נָקָל׃ — ל קמ באתנח[4]
7 לֵךְ מִנֶּגֶד לְאִישׁ כְּסִיל [a]וּבַל־יָדַעְתָּ[a] שִׂפְתֵי־דָעַת׃

[7] Mm 279. [8] Mm 3607. [9] Hi 1,1. [10] Mm 978. [11] Mm 3608. [12] Mm 3609. [13] Mp sub loco. [14] Mm 1788. [15] Mm 264. [16] Mm 2469. [17] Mm 4101. Cp 14 [1] Mm 1424. [2] Mm 624. [3] Jes 1,3. [4] Mp sub loco. [5] Mm 1240.

13 [a–a] frt l יְחֻבָּל (לוֹ dttg) ‖ [b] 𝔊 ὑγιαίνει, 𝔙 *in pace versabitur*, frt l יִשְׁלָם ‖ **15** [a] 𝔊(𝔖) *ἐν ἀπωλείᾳ*, l אֵידָם; 𝔗 + *tjbd* = תֹּאבֵד ‖ **16** [a] l כֹּל cf 𝔖𝔙 ‖ **17** [a] prb l יַפִּל ‖ **18** [a–a] frt l יוֹרֵשׁ קָלוֹן פ׳ vel ר׳ וְק׳ לפ׳ ‖ **19** [a] frt exc hemist vel stich ‖ **20** [a] K 𝔊[BS*] הָלוֹךְ, Q 𝔊[ASc]𝔖𝔗𝔙 הֹלֵךְ ‖ [b] K 𝔊[BS*] וַחֲכָם, Q 𝔊[ASc]𝔖𝔗𝔙 יֶחְכָּם ‖ **21** [a–a] prp שָׁלוֹם (טוֹב dttg); al יְשַׁלֵּם טוב ‖ **23** [a] 𝔊 *δίκαιοι* = יְשָׁרִים; frt a רושׁ = akk *rāšu* largum esse vel l עָשִׁיר ‖ **Cp 14,1** [a] l חָכְמוֹת cf 9,1 ‖ [b] dl cf 9,1; prp תָּשִׁים ‖ [c] prp בְּאֵיתָן ‖ **2** [a] Ms Vrs בְּיֹשֶׁר ‖ **3** [a] cf Ps 36,12; frt l גֵּוֹה cf 10,13 ‖ [b] l c Ms Vrs תִּשְׁמְרוּם ‖ **4** [a] prp אֶפֶס cf 14,28 ‖ **7** [a–a] 𝔊(𝔖) *ὅπλα δὲ αἰσθήσεως*, frt l וּכְלֵי־דַעַת cf 20,15 vel (אֶת) וּבַל־תַּדַּח; prp וּבַהֵל רְעוֹת.

8 חָכְמַ֣ת עָ֭רוּם הָבִ֣ין[a] דַּרְכּ֑וֹ וְאִוֶּ֖לֶת כְּסִילִ֣ים מִרְמָֽה׃ ה[6]
9 [a][b]אֱוִלִ֣ים יָלִ֣יץ[b] אָשָׁ֑ם וּבֵ֖ין[c] יְשָׁרִ֣ים רָצֽוֹן׃ ה חס[7]
10 לֵ֗ב י֭וֹדֵעַ מָרַּ֣ת נַפְשׁ֑וֹ[a] וּ֝בְשִׂמְחָת֗וֹ לֹא־יִתְעָ֥רַב זָֽר[b]׃ ל
11 בֵּ֣ית רְ֭שָׁעִים יִשָּׁמֵ֑ד וְאֹ֖הֶל יְשָׁרִ֣ים יַפְרִֽיחַ[a]׃ ב חד מל וחד חס[8]
12 יֵ֤שׁ דֶּ֣רֶךְ יָ֭שָׁר לִפְנֵי־אִ֑ישׁ וְ֝אַחֲרִיתָ֗הּ [a]דַּרְכֵי־מָֽוֶת[a]׃
13 גַּם־בִּשְׂחֹ֥וק יִכְאַב־לֵ֑ב [a]וְאַחֲרִיתָ֖הּ[b] שִׂמְחָ֣ה[a] תוּגָֽה׃ ד חס בליש בכתיב[9]
14 מִדְּרָכָ֣יו יִ֭שְׂבַּע ס֣וּג לֵ֑ב וּ֝מֵעָלָ֗יו אִ֣ישׁ טֽוֹב׃ ל. ל
15 פֶּ֣תִי יַאֲמִ֣ין לְכָל־דָּבָ֑ר וְ֝עָר֗וּם יָבִ֥ין לַאֲשֻׁרֽוֹ[a]׃ ל וחס
16 חָכָ֣ם יָ֭רֵא וְסָ֣ר מֵרָ֑ע וּ֝כְסִ֗יל מִתְעַבֵּ֥ר[a] וּבוֹטֵֽחַ׃ ה[10]
17 קְֽצַר־אַ֭פַּיִם [a]יַעֲשֶׂ֣ה אִוֶּ֑לֶת[a] וְאִ֥ישׁ מְ֝זִמּ֗וֹת יִשָּׂנֵֽא[b]׃
18 נָחֲל֣וּ[a] פְתָאיִ֣ם אִוֶּ֑לֶת וַ֝עֲרוּמִ֗ים יַכְתִּ֥רוּ דָֽעַת׃ ד[11]. ב
19 שַׁח֣וּ רָ֭עִים לִפְנֵ֣י טוֹבִ֑ים וּ֝רְשָׁעִ֗ים עַֽל־שַׁעֲרֵ֥י צַדִּֽיק׃ ב[12]. ז. ב[13]
20 גַּֽם־לְ֭רֵעֵהוּ יִשָּׂ֣נֵא[a] רָ֑שׁ וְאֹהֲבֵ֖י עָשִׁ֣יר רַבִּֽים׃ ד[14]
21 בָּֽז־לְרֵעֵ֥הוּ[a] חוֹטֵ֑א וּמְחוֹנֵ֖ן עֲנָיִ֣ים[b] אַשְׁרָֽיו׃ ענוים ק חד מן ה[15] כת יי וקר וי
22 הֲלוֹא[a]־יִ֭תְעוּ[b] חֹ֣רְשֵׁי רָ֑ע וְחֶ֥סֶד וֶ֝אֱמֶ֗ת חֹ֣רְשֵׁי[c] טֽוֹב׃ ט מל בכתיב[16]
23 בְּכָל־עֶ֭צֶב יִהְיֶ֣ה מוֹתָ֑ר וּדְבַר־שְׂ֝פָתַ֗יִם אַךְ־לְמַחְסֽוֹר׃ יה
24 עֲטֶ֣רֶת חֲכָמִ֣ים עָשְׁרָ֑ם[a] אִוֶּ֖לֶת[b] כְּסִילִ֣ים אִוֶּֽלֶת׃
25 מַצִּ֣יל נְ֭פָשׁוֹת עֵ֣ד אֱמֶ֑ת וְיָפִ֖חַ כְּזָבִ֣ים מִרְמָֽה[a]׃ ל חס
26 בְּיִרְאַ֣ת יְ֭הוָה מִבְטַח־עֹ֑ז[a] וּ֝לְבָנָ֗יו יִהְיֶ֥ה מַחְסֶֽה׃ ג ב קמ וחד פת[17]
27 יִרְאַ֣ת[a] יְ֭הוָה מְק֣וֹר חַיִּ֑ים לָ֝ס֗וּר[b] מִמֹּ֥קְשֵׁי מָֽוֶת׃

[6]Mm 2412. [7]Mm 3383. [8]Mm 3483. [9]Mp sub loco. [10]Mm 2427. [11]Mm 1321. [12]Mm 3610. [13]Mm 3611. [14]Mm 3093. [15]Mm 3549. [16]Mm 3664. [17]Mm 3307.

8 [a] prp תָּכִין cf 20,24[a] 21,29[a] ‖ **9** [a] v 9 inc ‖ [b–b] 𝔊(𝔖) *οἰκίαι παρανόμων*, frt l אָהֳלֵי לֵצִים (vel מְלִיצִים) vel בְּבָתֵּי אֱוִילִים יָלִין ‖ [c] 𝔊(𝔖) *οἰκίαι δέ*, frt l וּבֵית vel וּבְבֵית ‖ **10** [a] prp נֶפֶשׁ ‖ [b] 𝔊 *ὕβρει* = זֵד vel זָדוֹן ‖ **11** [a] 𝔊 *στήσονται* = יַעֲמֹד? cf 12,7 ‖ **12** [a–a] 𝔊 *ἔρχεται εἰς πυθμένα ᾅδου*, frt l יַרְכְּתֵי־מָוֶת cf 16,25[a–a] ‖ **13** [a–a] 𝔊[A](𝔙) *τελευταῖα δὲ χαρᾶς*, l וְאַחֲרִית הַשִּׂמְחָה ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd תָהּ– ‖ **15** [a] 𝔊 *εἰς μετάνοιαν*, frt l לִתְשׁוּבָה vel לְאַשְׁרוֹ ‖ **16** [a] 𝔊(𝔖𝔗) *μείγνυται* = מִתְעָרֵב ‖ **17** [a–a] 𝔗 *mtḥšjb štjj'* = יֵחָשֵׁב אֱוִיל ‖ [b] 𝔊 *ὑποφέρει* = יִשָּׂא, frt l יִנָּשֵׂא; 𝔖 *rmjs*, prp יִשְׁאָנָן cf 1,33 ‖ **18** [a] frt l חֲלִי cf 25,12 ‖ **20** [a] 𝔗 *s'nj* = יִשְׂנָא ‖ **21** [a] 𝔊 *πένητας*, frt l לְרָעֵב ‖ [b] l c K Vrs עֲנָוִים, Q עֲנָיִים ‖ **22** [a] > Vrs; frt l אֵלֶּה ‖ [b] frt l יִטְעוּ ‖ [c] frt l לָחִ׳ ‖ **24** [a] 𝔊 *πανοῦργος*, l עָרְמָה ‖ [b] 𝔊(𝔖) *ἡ δὲ διατριβή*, l וְלִוְיַת cf 1,9 4,9 ‖ **25** [a] 𝔊(𝔗) *δόλιος*, frt l מְרַמֶּה cf 12,17[a]; prp דָּם בְּיָדוֹ ‖ **26** [a] 𝔖 *'šjn'*, frt l עָז ‖ **27** [a] 𝔊 *πρόσταγμα* = תּוֹרַת cf 13,14 ‖ [b] 𝔖(𝔗) *l'jljn dstjn* = לַסָּר.

28 בְּרָב־עָם הַדְרַת[a]־מֶלֶךְ וּבְאֶפֶס לְאֹם מְחִתַּת רָזוֹן[b]׃ — יז וכל זקף אתנח וס״פ דכות[18] . ב . ב חד מל וחד חס[19]

29 אֶרֶךְ אַפַּיִם רַב־תְּבוּנָה וּקְצַר־רוּחַ מֵרִים[a] אִוֶּלֶת׃ — ג[20]

30 חַיֵּי בְשָׂרִים לֵב מַרְפֵּא וּרְקַב עֲצָמוֹת קִנְאָה׃ — ב ובתרי לישנ[21]

31 עֹשֵׁק־דָּל חֵרֵף[a] עֹשֵׂהוּ וּמְכַבְּדוֹ חֹנֵן אֶבְיוֹן׃

32 בְּרָעָתוֹ יִדָּחֶה רָשָׁע וְחֹסֶה בְמוֹתוֹ[a] צַדִּיק׃

33 בְּלֵב נָבוֹן תָּנוּחַ חָכְמָה וּבְקֶרֶב כְּסִילִים תִּוָּדֵעַ[a]׃

34 צְדָקָה תְרוֹמֵם־גּוֹי וְחֶסֶד[a] לְאֻמִּים חַטָּאת׃ — ב חד מל וחד חס[22]

35 רְצוֹן־מֶלֶךְ לְעֶבֶד מַשְׂכִּיל וְעֶבְרָתוֹ תִּהְיֶה[a] מֵבִישׁ׃ — ג[23]

15 1 מַעֲנֶה־רַּךְ יָשִׁיב חֵמָה וּדְבַר־עֶצֶב יַעֲלֶה־אָף׃ — יח . כד בליש[1]

2 לְשׁוֹן חֲכָמִים תֵּיטִיב[a] דָּעַת וּפִי כְסִילִים יַבִּיעַ אִוֶּלֶת׃ — ב פסוק דמטע[2]

3 בְּכָל־מָקוֹם עֵינֵי יְהוָה צֹפוֹת רָעִים וְטוֹבִים[a]׃ — ד . ל . ג ב מל וחד חס[3]

4 מַרְפֵּא לָשׁוֹן עֵץ חַיִּים וְסֶלֶף בָּהּ [a]שֶׁבֶר בְּרוּחַ[a]׃ — ינ[4]

5 אֱוִיל יִנְאַץ[a] מוּסַר אָבִיו וְשֹׁמֵר תּוֹכַחַת יַעְרִם׃ — יב פת[5] . ג חס[6]

6 בֵּית[a] צַדִּיק חֹסֶן רָב וּבִתְבוּאַת[b] רָשָׁע נֶעְכָּרֶת׃ — ל . ל

7 שִׂפְתֵי חֲכָמִים יְזָרוּ[a] דָעַת וְלֵב כְּסִילִים לֹא־כֵן׃ — ל . יט[7]

8 זֶבַח רְשָׁעִים תּוֹעֲבַת יְהוָה וּתְפִלַּת יְשָׁרִים רְצוֹנוֹ׃

9 תּוֹעֲבַת יְהוָה דֶּרֶךְ רָשָׁע וּמְרַדֵּף צְדָקָה יֶאֱהָב׃

10 [a]מוּסָר רָע לְעֹזֵב אֹרַח[a] שׂוֹנֵא תוֹכַחַת יָמוּת׃

11 שְׁאוֹל וַאֲבַדּוֹן נֶגֶד יְהוָה אַף כִּי־לִבּוֹת בְּנֵי־אָדָם׃

12 לֹא יֶאֱהַב־לֵץ הוֹכֵחַ לוֹ אֶל־חֲכָמִים לֹא יֵלֵךְ׃ — ה

13 לֵב שָׂמֵחַ יֵיטִב פָּנִים וּבְעַצְּבַת־לֵב[a] רוּחַ נְכֵאָה׃ — ח חס בליש[8] . ל

14 לֵב נָבוֹן יְבַקֶּשׁ־דָּעַת וּפְנֵי[a] כְסִילִים יִרְעֶה אִוֶּלֶת׃ — ופי ק . ב פסוק דמטע[2]

[18] Mm 2120. [19] Mm 3602. [20] Mm 623. [21] Prv 19,10. [22] Mm 3490. [23] Mm 3612. Cp 15 [1] Mm 1685. [2] Mm 3313. [3] Mm 3613. [4] Mm 3615. [5] Mm 2405. [6] Mp sub loco. [7] Mm 436. [8] Mm 1098.

28 [a] prp הֲדַר cf 20,29 vel עֶזְרַת ‖ [b] frt l רוֹזֵן cf 8,15 31,4 ‖ **29** [a] 𝔊(𝔖𝔗) *ἰσχυρῶς*, frt l מַרְבֶּה ‖ **31** [a] 𝔗 חָרֵף cf 17,5[a] ‖ **32** [a] 𝔊(𝔖) *τῇ ἑαυτοῦ ὁσιότητι*, l בְּתֻמּוֹ ‖ **33** [a] l לֹא תִוָּדֵעַ cf 𝔊𝔖 vel אִוֶּלֶת cf 𝔗 ‖ **34** [a] 𝔊(𝔖) *ἐλασσονοῦσι δέ*, frt l וְחֶסֶר ‖ **35** [a] 𝔊(𝔖) *ἀφαιρεῖται*, l תַּהֲרֹג; prp תֶּהְגֶּה cf 25,5 ‖ **Cp 15,2** [a] l תַּטִּיף; prp תַּבַּת ‖ **3** [a] sic L, mlt Mss Edd 'וְט ‖ **4** [a–a] prp שֶׁבֶר רוּחַ cf Jes 65,14 ‖ **5** [a] 𝔗 יְנָאֵץ ‖ **6** [a] 𝔖[U]𝔗 *bbjt'*, l בְּבֵית ‖ [b] l c pc Mss 𝔖𝔗 וּתְבוּאַת ‖ **7** [a] σ' *φυλάσσουσι* = יִצְּרוּ cf 20,28; prp יוֹרוּ, al יָזֹרוּ ‖ **10** [a–a] prp ארח רע לעזב מוסר ‖ **12** [a] 𝔊(𝔖) *μετὰ δέ*, frt l אֶת ‖ **13** [a] cf 7,25[a] ‖ **14** [a] K וּפְנֵי, Q Vrs וּפִי.

15 כָּל־יְמֵי עָנִי רָעִים וְטוֹב[a]־לֵב מִשְׁתֶּה תָמִיד׃ — וז[9]
16 טוֹב־מְעַט בְּיִרְאַת יְהוָה מֵאוֹצָר רָב וּמְהוּמָה בוֹ׃ — לג קמ[10]
17 טוֹב אֲרֻחַת יָרָק וְאַהֲבָה־שָׁם מִשּׁוֹר אָבוּס וְשִׂנְאָה־בוֹ׃ — ל
18 אִישׁ חֵמָה יְגָרֶה מָדוֹן וְאֶרֶךְ[a] אַפַּיִם יַשְׁקִיט רִיב׃ — ג[11]. ל
19 דֶּרֶךְ עָצֵל כִּמְשֻׂכַת[a] חָדֶק וְאֹרַח יְשָׁרִים[b] סְלֻלָה׃ — ל וחס. ב בטע[11]. ב חד חס וחד מל
20 בֵּן חָכָם יְשַׂמַּח־אָב [a]וּכְסִיל אָדָם[a] בּוֹזֶה אִמּוֹ׃ — ז. ל וכת כן
21 אִוֶּלֶת שִׂמְחָה לַחֲסַר־לֵב וְאִישׁ תְּבוּנָה יְיַשֶּׁר־לָכֶת׃ — ב בליש[11]. ב קמ[12]
22 הָפֵר מַחֲשָׁבוֹת בְּאֵין סוֹד וּבְרֹב יוֹעֲצִים תָּקוּם[a]׃
23 שִׂמְחָה לָאִישׁ בְּמַעֲנֵה־פִיו וְדָבָר בְּעִתּוֹ מַה־טּוֹב׃ — לב[13]. ג[14]
24 אֹרַח חַיִּים לְמַעְלָה לְמַשְׂכִּיל לְמַעַן סוּר מִשְּׁאוֹל מָטָּה[a]׃ — ל[15]. ל. ג ס״פ ב מנה דגש
25 בֵּית גֵּאִים יִסַּח ׀ יְהוָה וְיַצֵּב גְּבוּל אַלְמָנָה׃
26 תּוֹעֲבַת יְהוָה מַחְשְׁבוֹת רָע וּטְהֹרִים אִמְרֵי־נֹעַם׃ — ג[16]
27 עֹכֵר בֵּיתוֹ בּוֹצֵעַ בָּצַע וְשׂוֹנֵא מַתָּנֹת יִחְיֶה׃ — ב מל[17]. ב חס[18]. יח וכל חיו יחיה דכות[19]
28 לֵב צַדִּיק יֶהְגֶּה לַעֲנוֹת[a] וּפִי רְשָׁעִים יַבִּיעַ רָעוֹת׃
29 רָחוֹק יְהוָה מֵרְשָׁעִים וּתְפִלַּת צַדִּיקִים יִשְׁמָע׃
30 מְאוֹר[a]־עֵינַיִם יְשַׂמַּח־לֵב שְׁמוּעָה טוֹבָה תְּדַשֶּׁן־עָצֶם׃ — כה. ז
31 אֹזֶן[a] שֹׁמַעַת תּוֹכַחַת חַיִּים בְּקֶרֶב חֲכָמִים תָּלִין׃ — כה. ה[20]
32 פּוֹרֵעַ מוּסָר מוֹאֵס נַפְשׁוֹ וְשׁוֹמֵעַ תּוֹכַחַת [a]קוֹנֶה לֵּב[a]׃ — ב ומל. ב חד חס וחד מל. ב מל[21]. ד מל בליש
33 יִרְאַת יְהוָה מוּסַר[a] חָכְמָה[b] וְלִפְנֵי כָבוֹד עֲנָוָה׃ — יב פת[22]. יו וכל לפני ולפני דכות

16 1 לְאָדָם מַעַרְכֵי־לֵב וּמֵיְהוָה מַעֲנֵה לָשׁוֹן׃ — ד[1]. ג[2]. וז[3]
2 כָּל־דַּרְכֵי־אִישׁ זַךְ בְּעֵינָיו וְתֹכֵן רוּחוֹת יְהוָה׃ — נא
3 גֹּל[a] אֶל־יְהוָה מַעֲשֶׂיךָ וְיִכֹּנוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ׃ — ג חס

[9] Mm 1088. [10] Mm 264. [11] Mp sub loco. [12] Prv 30,29. [13] Mm 319. [14] Mm 3094. [15] Mm 959. [16] Mm 2939. [17] Mm 3614. [18] Mm 177. [19] Mm 107. [20] Mm 114. [21] Prv 21,28. [22] Mm 2405. **Cp 16** [1] Mm 3623. [2] Mm 3094. [3] Mm 3615.

15 [a] frt l וּלְטוֹב vel וְטוֹב ‖ **18** [a] sic L, mlt Mss Edd ־ךְ ‖ **19** [a] 𝔊(𝔖) *ἐστρωμέναι* = מְשֻׂכֶת ‖ [b] 𝔊 *τῶν ἀνδρείων*, l חָרוּצִים ‖ **20** [a–a] cf 21,20; pc Mss 𝔊𝔖𝔗 וּבֶן־כְּסִיל cf 10,1 ‖ **22** [a] 𝔊(𝔖𝔗) + *βουλή* cf Jes 7,7 𝔊 ‖ **24** [a] l לְמָטָּה (hpgr) ‖ **28** [a] $𝔊^{BSA}$ *πίστ(ε)ις*, $𝔊^{min}$(𝔖𝔗) *πίστιν*, frt l אֱמוּנִים cf 13,17; prp לְנְעִמוֹת cf 23,8 ‖ **30** [a] prp מַרְאֵה vel מָרְאָה ‖ **31** [a] sic L, mlt Mss Edd אֹ' ‖ **32** [a–a] 𝔊 *ἀγαπᾷ ψυχὴν αὐτοῦ* = אֹהֵב נַפְשׁוֹ (ex 19,8) ‖ **33** [a] prp מוֹסַד cf Jes 28,16 vel מוּסַד cf 8,29 ‖ [b] 𝔊 pr cop ‖ **Cp 16,3** [a] 𝔖𝔗(𝔙) *glj* = גַּל.

4 כֹּל פָּעַל יְהוָה לַמַּעֲנֵהוּ[a] וְגַם־רָשָׁע לְיוֹם רָעָה׃ — ל̇. כג̇ פסוק וגם ובתר תלת מילין[4]
5 תּוֹעֲבַת יְהוָה כָּל־גְּבַהּ[a]־לֵב יָד לְיָד לֹא יִנָּקֶה׃ — ב̇[5]
6 [a]בְּחֶסֶד וֶאֱמֶת יְכֻפַּר עָוֺן וּבְיִרְאַת יְהוָה[b] סוּר מֵרָע[b]׃ — ד̇[6]
7 [a]בִּרְצוֹת יְהוָה דַּרְכֵי־אִישׁ גַּם־אוֹיְבָיו יַשְׁלִם אִתּוֹ׃ — ה̇ מל. ד̇ ב̇ מל וב̇ מן ג̇ חס בליש[7]. ד̇
8 [a]טוֹב־מְעַט בִּצְדָקָה מֵרֹב תְּבוּאוֹת בְּלֹא מִשְׁפָּט׃ — ז̇[8] ב̇ מנה מל
9 [a]לֵב אָדָם יְחַשֵּׁב דַּרְכּוֹ וַיהוָה יָכִין צַעֲדוֹ׃
10 קֶסֶם ׀ עַל־שִׂפְתֵי־מֶלֶךְ בְּמִשְׁפָּט לֹא יִמְעַל־פִּיו׃
11 פֶּלֶס ׀ [a]וּמֹאזְנֵי מִשְׁפָּט לַיהוָה[a] מַעֲשֵׂהוּ כָּל־אַבְנֵי־כִיס׃ — ב̇[9]
12 תּוֹעֲבַת מְלָכִים עֲשׂוֹת רֶשַׁע כִּי בִצְדָקָה יִכּוֹן כִּסֵּא׃ — יז̇[10]
13 רְצוֹן מְלָכִים[a] שִׂפְתֵי־צֶדֶק וְדֹבֵר[b] יְשָׁרִים[c] יֶאֱהָב׃ — ג̇[11]. ה̇
14 חֲמַת־מֶלֶךְ מַלְאֲכֵי־מָוֶת וְאִישׁ חָכָם יְכַפְּרֶנָּה׃ — ל̇
15 בְּאוֹר־פְּנֵי־מֶלֶךְ חַיִּים וּרְצוֹנוֹ כְּעָב מַלְקוֹשׁ׃
16 קְנֹה[a]־חָכְמָה מַה[b]־טּוֹב מֵחָרוּץ וּקְנוֹת[c] בִּינָה נִבְחָר מִכָּסֶף׃
17 מְסִלַּת יְשָׁרִים סוּר מֵרָע שֹׁמֵר נַפְשׁוֹ נֹצֵר דַּרְכּוֹ׃ — חצי הספר בפסוקים
18 לִפְנֵי־שֶׁבֶר גָּאוֹן וְלִפְנֵי כִשָּׁלוֹן גֹּבַהּ רוּחַ׃ — ג̇[12]. ל̇
19 טוֹב שְׁפַל־רוּחַ אֶת־עֲנָיִים[a] מֵחַלֵּק שָׁלָל אֶת־גֵּאִים׃ — ג̇. עניים ק̇ חד מן ה̇[13] כת יי וקר וי
20 מַשְׂכִּיל עַל־דָּבָר יִמְצָא־טוֹב וּבוֹטֵחַ בַּיהוָה אַשְׁרָיו׃
21 לַחֲכַם־לֵב יִקָּרֵא נָבוֹן וּמֶתֶק[a] שְׂפָתַיִם יֹסִיף לֶקַח׃ — כא̇[14]. יד̇ כת כן
22 מְקוֹר חַיִּים שֵׂכֶל בְּעָלָיו[a] וּמוּסַר אֱוִלִים אִוֶּלֶת׃ — ה̇[15]. ה̇ חס[16]
23 לֵב חָכָם יַשְׂכִּיל פִּיהוּ וְעַל[a]־שְׂפָתָיו יֹסִיף לֶקַח׃ — כב̇ ה̇ מנה בסיפ. יד̇ כת כן
24 צוּף־דְּבַשׁ אִמְרֵי־נֹעַם מָתוֹק לַנֶּפֶשׁ[a] וּמַרְפֵּא לָעָצֶם׃ — ל̇. ג̇[17]
25 יֵשׁ דֶּרֶךְ יָשָׁר לִפְנֵי־אִישׁ וְאַחֲרִיתָהּ [a]דַּרְכֵי־מָוֶת[a]׃

[4]Mm 1629. [5]Ps 101,5. [6]Mm 1038. [7]Mp sub loco. [8]Mm 1240. [9]Mm 3616. [10]Mm 1667. [11]Mm 3612. [12]Mm 3617. [13]Mm 3549. [14]Mm 17. [15]Mm 3637. [16]Mm 3383. [17]Mm 2653.

4 [a] 𝔙 *propter semet ipsum*, l לְמַעֲנֵהוּ ‖ **5** [a] 𝔗 גַּבַּע ‖ **6** [a] in 𝔊 v 6 post 15,27, v 7 post 15,28, v 8sq post 15,29 ‖ [b–b] prp מוּסַר רָע cf 15,10 ‖ **7** [a] cf 6[a] ‖ **8** [a] cf 6[a] ‖ **9** [a] cf 6[a] ‖ **11** [a–a] prp וּמֹאזְנַיִם לַיהוָה vel וּמֹאזְנַיִם מִפֹּעַל יְהוָה ‖ **13** [a] frt l c 2 Mss 𝔊𝔖𝔗 מֶלֶךְ ‖ [b] 𝔊 *λόγους δέ* = וּדְבָרִים vel וְדִבְרֵי, 𝔖(𝔗) *wmlt'* = וּדְבַר ‖ [c] cf Da 11,17; frt l c pc Mss מֵישָׁרִים ‖ **16** [a] 𝔖(𝔗) *dqn'* = קֹנֶה, nonn Mss 𝔙 קְנֵה cf 4,5.7 ‖ [b] > Vrs, dl (dttg) ‖ [c] 𝔖 (𝔗) *wdqn'* = וְקֹנֶה, 𝔙 *et adquire* = וּקְנֵה ‖ **19** [a] K עֲנִיִּים, Q 𝔗𝔙 עֲנָוִים cf 𝔊 ‖ **21** [a] prp וּמְתַג ‖ **22** [a] 𝔊(𝔖) *τοῖς κεκτημένοις*, frt l לִבְעָלָיו (hpgr) ‖ **23** [a] prp וּבַעַל ‖ **24** [a] cf 7,25[a] ‖ **25** [a–a] cf 14,12[a–a].

26 נֶפֶשׁ עָמֵל עָמְלָה לּוֹ כִּֽי־אָכַף עָלָיו פִּֽיהוּ׃ חׄ[18]. לׄ. לׄ. כׄבׄ הׄ מנה בסיפׄ
27 אִישׁ בְּלִיַּעַל [a]כֹּרֶה רָעָה[a] וְעַל־שְׂפָתָיו[b] כְּאֵשׁ צָרָֽבֶת׃ שפתו קׄ. לׄ
28 אִישׁ תַּהְפֻּכוֹת יְשַׁלַּח מָדוֹן וְנִרְגָּן[a] מַפְרִיד אַלּֽוּף׃ יבׄ[19]. גׄ נונין זעירין
29 אִישׁ חָמָס יְפַתֶּה רֵעֵהוּ וְהוֹלִיכוֹ בְּדֶרֶךְ לֹא־טֽוֹב׃ דׄ[20]
30 עֹצֶה[a] עֵינָיו לַחְשֹׁב[b] תַּהְפֻּכוֹת קֹרֵץ שְׂפָתָיו כִּלָּה רָעָֽה׃ לׄ
31 עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת שֵׂיבָה בְּדֶרֶךְ צְדָקָה תִּמָּצֵֽא׃ כל ליש כת כן
32 טוֹב אֶרֶךְ אַפַּיִם מִגִּבּוֹר וּמֹשֵׁל בְּרוּחוֹ מִלֹּכֵד עִֽיר׃ בׄ[21]
33 בַּחֵיק יוּטַל אֶת־הַגּוֹרָל וּמֵיְהוָה כָּל־מִשְׁפָּטֽוֹ׃ גׄ. דׄ[22]. וׄ[23]

17 1 טוֹב פַּת חֲרֵבָה [a]וְשַׁלְוָה־בָהּ[a] מִבַּיִת מָלֵא זִבְחֵי־רִֽיב׃ גׄ[1]
2 עֶֽבֶד־מַשְׂכִּיל יִמְשֹׁל בְּבֵן מֵבִישׁ וּבְתוֹךְ אַחִים יַחֲלֹק נַחֲלָֽה׃ בׄ[2]
3 מַצְרֵף לַכֶּסֶף וְכוּר לַזָּהָב וּבֹחֵן לִבּוֹת יְהוָֽה׃ בׄ. גׄ פסוק דמיין[3]
4 מֵרַע מַקְשִׁיב עַל־שְׂפַת־אָוֶן שֶׁקֶר[a] מֵזִין[b] עַל־לְשׁוֹן הַוֺּֽת׃ לׄ. לׄ. בׄ חסׄ
5 לֹעֵג לָרָשׁ חֵרֵף[a] עֹשֵׂהוּ שָׂמֵחַ לְאֵיד[b] לֹא יִנָּקֶֽה׃
6 עֲטֶרֶת זְקֵנִים בְּנֵי בָנִים וְתִפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָֽם׃
7 לֹא־נָאוָה לְנָבָל שְׂפַת־יֶתֶר[a] אַף כִּֽי־לְנָדִיב שְׂפַת־שָֽׁקֶר׃ גׄ. דׄ
8 אֶֽבֶן־חֵן הַשֹּׁחַד בְּעֵינֵי בְעָלָיו אֶל־כָּל־אֲשֶׁר יִפְנֶה יַשְׂכִּֽיל׃ יאׄ בכתיב
9 מְֽכַסֶּה־פֶּשַׁע מְבַקֵּשׁ אַהֲבָה וְשֹׁנֶה בְדָבָר מַפְרִיד אַלּֽוּף׃ לׄ וחסׄ
10 תֵּחַת[a] גְּעָרָה בְמֵבִין[b] מֵהַכּוֹת כְּסִיל מֵאָֽה׃ לׄ בטע
11 [a]אַךְ־מְרִי[a] יְבַקֶּשׁ־רָע וּמַלְאָךְ אַכְזָרִי יְשֻׁלַּח־בּֽוֹ׃ וׄ
12 פָּגוֹשׁ דֹּב שַׁכּוּל בְּאִישׁ וְאַל־כְּסִיל בְּאִוַּלְתּֽוֹ׃ לׄ ומלׄ. גׄ[4]. לׄ
13 מֵשִׁיב רָעָה תַּחַת טוֹבָה לֹא־תָמִישׁ[a] רָעָה מִבֵּיתֽוֹ׃ תמוש[5] קׄ חד מן גׄ[6] בליש
14 פּוֹטֵֽר מַיִם[a] רֵאשִׁית מָדוֹן וְלִפְנֵי הִתְגַּלַּע הָרִיב נְטֽוֹשׁ׃ לׄ ומלׄ. כׄחׄ. יוׄ וכל לפני ולפני דכותׄ. בׄ ומלׄ[7]. לׄ ומלׄ[8]
15 מַצְדִּיק רָשָׁע וּמַרְשִׁיעַ צַדִּיק תּוֹעֲבַת יְהוָה גַּם־שְׁנֵיהֶֽם׃ לׄ
16 לָמָּה־זֶּה מְחִיר בְּיַד־כְּסִיל לִקְנוֹת חָכְמָה וְלֶב־אָֽיִן׃

[18] Mm 3457. [19] Mm 440. [20] Mm 522. [21] Jes 49,24. [22] Mm 3623. [23] Mm 1689. Cp 17 [1] Mm 3935. [2] Mm 3521. [3] Mm 3618. [4] Mm 3033. [5] Mm 832. [6] Mm 1428. [7] Mm 3619. [8] Mp sub loco.

27 [a–a] inc; prp קָרָה רֹעָה vel כּוּר רָעָה ‖ [b] K𝔊𝔗𝔙 שְׂפָתָיו, Q שְׂפָתוֹ ‖ **28** [a] ℭ[K] ונרגז, ℭ[Q] non exstat ‖ **30** [a] frt l עֹצֵם cf Jes 33,15 ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *λογίζεται*, l יַחְשֹׁב ‖ **Cp 17,1** [a–a] 𝔊 *ἐν εἰρήνῃ*, prp וְשָׁלוֹם־בָּהּ ‖ **4** [a] frt l שַׁקָּר vel מְשַׁקֵּר ‖ [b] cf 7,25[a]; 2 Mss מאזין ‖ **5** [a] cf 14,31[a] ‖ [b] 𝔊 *ἀπολλυμένῳ*, prp לְאֹבֵד cf לָרָשׁ ‖ **7** [a] 𝔊(𝔖) *πιστά*, l יֹשֶׁר ‖ **10** [a] 𝔊(𝔖) *συντρίβει* = תָּחֵת; prp אַחַת ‖ [b] 𝔊(𝔖) *καρδίαν φρονίμου* = לֵב נָבוֹן cf 18,15 ‖ **11** [a–a] prp אַכְזָרִים vel אַכְזָרִיּוּת ‖ **13** [a] K תָמִישׁ, Q תָמוּשׁ ‖ **14** [a] 𝔊 *λόγοις* = מִלִּים.

17 בְּכָל־עֵת אֹהֵב הָרֵעַ וְאָח לְצָרָה יִוָּלֵד׃ ה . ב בכתיב
18 אָדָם חֲסַר־לֵב תּוֹקֵעַ כָּף עֹרֵב עֲרֻבָּה לִפְנֵי רֵעֵהוּ׃ ל
19 אֹהֵב פֶּשַׁע אֹהֵב מַצָּה מַגְבִּיהַּ פִּתְחוֹ מְבַקֶּשׁ־שָׁבֶר׃ ג
20 עִקֶּשׁ־לֵב לֹא יִמְצָא־טוֹב וְנֶהְפָּךְ בִּלְשׁוֹנוֹ יִפּוֹל בְּרָעָה׃ ל . ל[9] . ז מל בליש
21 יֹלֵד כְּסִיל לְתוּגָה[a] לוֹ וְלֹא־יִשְׂמַח אֲבִי נָבָל׃ ב חס[10] . ל
22 לֵב שָׂמֵחַ יֵיטִב גֵּהָה[a] וְרוּחַ נְכֵאָה תְּיַבֶּשׁ־גָּרֶם׃ ל[11] . ג
23 שֹׁחַד מֵחֵיק רָשָׁע יִקָּח לְהַטּוֹת אָרְחוֹת מִשְׁפָּט׃ ד חס[12]
24 אֶת־פְּנֵי מֵבִין חָכְמָה וְעֵינֵי כְסִיל בִּקְצֵה־אָרֶץ[a]׃ ל
25 כַּעַס לְאָבִיו בֵּן כְּסִיל וּמֶמֶר לְיוֹלַדְתּוֹ[a]׃ ל
26 גַּם עֲנוֹשׁ לַצַּדִּיק לֹא־טוֹב לְהַכּוֹת נְדִיבִים עַל־יֹשֶׁר[a]׃ ל
27 חוֹשֵׂךְ אֲמָרָיו יוֹדֵעַ דָּעַת וְקַר[a]־רוּחַ אִישׁ תְּבוּנָה׃ יקר ק
28 גַּם אֱוִיל מַחֲרִישׁ חָכָם יֵחָשֵׁב אֹטֵם שְׂפָתָיו נָבוֹן׃ ג

18

1 לְתַאֲוָה[a] יְבַקֵּשׁ נִפְרָד בְּכָל־תּוּשִׁיָּה יִתְגַּלָּע׃ ב . ז מל
2 לֹא־יַחְפֹּץ כְּסִיל בִּתְבוּנָה כִּי אִם־בְּהִתְגַּלּוֹת[a] לִבּוֹ׃
3 בְּבוֹא־רָשָׁע[a] בָּא גַם־בּוּז וְעִם־קָלוֹן חֶרְפָּה׃ ט מל[1]
4 מַיִם עֲמֻקִּים דִּבְרֵי פִי־אִישׁ נַחַל נֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה[a]׃ ל וחס
5 שְׂאֵת פְּנֵי־רָשָׁע לֹא־טוֹב לְהַטּוֹת צַדִּיק בַּמִּשְׁפָּט׃ יד . ח[2] דגש וכל איוב דכות ב מ א
6 שִׂפְתֵי כְסִיל יָבֹאוּ[a] בְרִיב וּפִיו לְמַהֲלֻמוֹת יִקְרָא׃
7 פִּי־כְסִיל מְחִתָּה־לוֹ וּשְׂפָתָיו מוֹקֵשׁ נַפְשׁוֹ׃
8 דִּבְרֵי נִרְגָּן כְּמִתְלַהֲמִים[a] וְהֵם יָרְדוּ חַדְרֵי־בָטֶן׃ ב
9 גַּם מִתְרַפֶּה בִמְלַאכְתּוֹ אָח הוּא לְבַעַל מַשְׁחִית׃ ל
10 מִגְדַּל־עֹז שֵׁם יְהוָה בּוֹ־יָרוּץ[a] צַדִּיק וְנִשְׂגָּב׃ ב . ד קמ ול בליש[3] ס
11 הוֹן עָשִׁיר קִרְיַת עֻזּוֹ וּכְחוֹמָה [a]נִשְׂגָּבָה בְּמַשְׂכִּיתוֹ[ab]׃ ב[4]

[9] וחד נהפך Hi 20,14. [10] Mm 2628. [11] Mp sub loco. [12] Mp contra textum, cf Mp sub loco. Cp 18 [1] Mm 2069. [2] Mm 772. [3] Mm 2252. [4] Mm 2799.

21 [a] frt l תוּגָה (ל dttg) ‖ **22** [a] 𝔖(𝔗) *gwšm'*, l גְּוִיָּה ‖ **24** [a] mlt Mss הארץ (hpgr?) ‖ **25** [a] frt exc vb ‖ **26** [a] prb l יֶתֶר cf 17,7 et Ps 31,24 ‖ **27** [a] l c K וְקַר, Q 𝔙 יְקַר ‖ **Cp 18,1** [a] 𝔊(𝔙) *προφάσεις*, l לְתֹאֲנָה cf Jdc 14,4 ‖ **2** [a] 𝔊(𝔖𝔗) *ἀφροσύνῃ* = בְּהוֹלֵלוֹת? ‖ **3** [a] l רֶשַׁע par cs ‖ **4** [a] nonn Mss 𝔊 חַיִּים cf 10,11 13,14 14,27 16,22 ‖ **6** [a] 𝔊(𝔗) *ἄγουσιν αὐτόν*, l יְבִאוּהוּ ‖ **8** [a] inc; 26,22 𝔊 *μαλακοί*; prp כְּמַמְתַקִּים cf Cant 5,16 vel מַכֹּת הֲלֻמִים cf 20,30 ‖ **10** [a] prp יָרוּם; al יִרְחַץ cf aram *rḥṣ* confisus est ‖ **11** [a–a] prp נִשְׂגָּב בְּמִשְׁכָּתוֹ cf [b] ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *ἐπισκιάζει* = בְּמִשְׁכָּתוֹ.

12 לִפְנֵי־שֶׁבֶר יִגְבַּהּ לֵב־אִישׁ וְלִפְנֵי כָבוֹד עֲנָוָה׃

13 מֵשִׁיב דָּבָר בְּטֶרֶם יִשְׁמָע אִוֶּלֶת הִיא־לוֹ וּכְלִמָּה׃

ל 14 רֽוּחַ־אִישׁ יְכַלְכֵּל מַחֲלֵהוּ[a] וְרוּחַ נְכֵאָה מִי יִשָּׂאֶנָּה׃

15 לֵב נָבוֹן יִקְנֶה־דָּעַת וְאֹזֶן חֲכָמִים תְּבַקֶּשׁ־דָּעַת׃

יז וכל לפני ולפני דכות . ב 16 [a]מַתָּן אָדָם[a] יַרְחִיב לוֹ וְלִפְנֵי גְדֹלִים יַנְחֶנּוּ׃

סד[5] . ד . ובא ק 17 צַדִּיק הָרִאשׁוֹן בְּרִיבוֹ יָבֹא[a]־רֵעֵהוּ וַחֲקָרוֹ׃

ב[6] 18 מִדְיָנִים יַשְׁבִּית הַגּוֹרָל וּבֵין עֲצוּמִים יַפְרִיד׃

ל . ומדינים ק חד מן ו כת כן בסיפ[7] 19 [a]אָח נִפְשָׁע[b] מִקִּרְיַת[c]־עֹז וּמִדְוָנִים[d] כִּבְרִיחַ אַרְמוֹן׃

20 מִפְּרִי פִי־אִישׁ תִּשְׂבַּע בִּטְנוֹ תְּבוּאַת שְׂפָתָיו יִשְׂבָּע׃

נז[8] 21 מָוֶת וְחַיִּים בְּיַד־לָשׁוֹן וְאֹהֲבֶיהָ[a] יֹאכַל[b] פִּרְיָהּ׃

22 מָצָא אִשָּׁה[a] מָצָא טוֹב וַיָּפֶק רָצוֹן מֵיְהוָה׃

ל ומל 23 תַּחֲנוּנִים יְדַבֶּר־רָשׁ וְעָשִׁיר יַעֲנֶה עַזּוֹת׃

ג סביר יש[9] . ה[10] . ל . ב 24 אִישׁ[a] רֵעִים לְהִתְרֹעֵעַ[b] וְיֵשׁ אֹהֵב דָּבֵק מֵאָח׃

19 1 טוֹב־רָשׁ הוֹלֵךְ בְּתֻמּוֹ מֵעִקֵּשׁ שְׂפָתָיו[a] וְהוּא כְסִיל[b]׃

ו 2 גַּם בְּלֹא־דַעַת[a] נֶפֶשׁ[b] לֹא־טוֹב וְאָץ בְּרַגְלַיִם חוֹטֵא׃

ב[1] 3 אִוֶּלֶת אָדָם תְּסַלֵּף דַּרְכּוֹ וְעַל־יְהוָה יִזְעַף לִבּוֹ׃

יד כת כן . ה[2] . ב[3] 4 הוֹן יֹסִיף רֵעִים רַבִּים וְדָל מֵרֵעֵהוּ[a] יִפָּרֵד׃

נג[4] 5 עֵד שְׁקָרִים לֹא יִנָּקֶה וְיָפִיחַ כְּזָבִים לֹא יִמָּלֵט׃

ב . ה 6 רַבִּים יְחַלּוּ פְנֵי־נָדִיב וְכָל־הָרֵעַ לְאִישׁ מַתָּן׃

ב בטע 7 כָּל אֲחֵי־רָשׁ ׀ שְׂנֵאֻהוּ אַף כִּי מֵרֵעֵהוּ רָחֲקוּ מִמֶּנּוּ[a]

לו חד מן יז[5] כת כן ק מְרַדֵּף אֲמָרִים לֹא[b]־הֵמָּה[c]׃

[5] Mp sub loco. [6] Ru 1,17. [7] Mm 3645. [8] Mm 3615. [9] Mm 3620. [10] Mm 2462. **Cp 19** [1] Mm 3621. [2] Mm 2462. [3] Gn 2,10. [4] Mm 3044. [5] Mm 1795.

14 [a] 𝔊 *θεράπων φρόνιμος*, prp מְחַלְּהוּ ‖ **16** [a–a] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *δόμα ἀνθρώπου*, l מַתַּן אָדָם ‖ **17** [a] K 𝔙 יָבֹא, Q 𝔊𝔖𝔗 וּבָא ‖ **19** [a] v 19 crrp ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *βοηθούμενος*; prp מוֹשִׁיעַ vel שׁוֹעַ ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *ὡς πόλις*, frt l כְּקִרְיַת ‖ [d] K וּמִדוֹנִים, Q וּמִדְיָנִים; prp וּמְיֻדָּע ‖ **21** [a] 𝔊 *οἱ δὲ κρατοῦντες αὐτῆς*, prp וְאֹחֲזֶיהָ ‖ [b] 𝔊(𝔙) *ἔδονται*, l יֹאכְלוּ ‖ **22** [a] Ms 𝔊𝔖𝔗𝔙[Mss] + טוֹבָה ‖ **24** [a] l c Seb 𝔊[Mss]𝔖𝔗 יֵשׁ ‖ [b] a רעע II; 𝔊[Mss](𝔖𝔗𝔙) *τοῦ ἑταιρεύσασθαι*, frt l לְהִתְרָעוֹת cf 22,24 ‖ **Cp 19,1** [a] frt l c mlt Mss 𝔖𝔗 דְּרָכָיו cf 28,6 ‖ [b] 𝔖 *'tjr'*, l עָשִׁיר cf 28,6 ‖ **2** [a] prp עֵת ‖ [b] prp = studium ‖ **4** [a] sic L, mlt Mss Edd מֵרֵעֵהוּ ‖ **7** [a] 𝔊 + *ἔννοια ἀγαθὴ τοῖς εἰδόσιν αὐτὴν ἐγγιεῖ, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος εὑρήσει αὐτήν. ὁ πολλὰ κακοποιῶν τελεσιουργεῖ κακίαν* (= הָרַע?), frt ins שֵׂכֶל טוֹב יִקְרַב לְיֹדְעָיו וְאִישׁ תְּבוּנָה יִמְצָאֶנּוּ מַרְבֶּה הָרַע יְכַלֶּה רֶשַׁע ו׳ ‖ [b] l c K Vrs לֹא, Q לוֹ ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔗) *σωθήσεται*, frt l יִמָּלֵט cf 28,26 vel יִחְיֶה cf 15,27.

8 קֹנֶה־לֵּב אֹהֵב נַפְשׁוֹ שֹׁמֵר תְּבוּנָה לִמְצֹא[a]־טוֹב׃
9 עֵד שְׁקָרִים לֹא יִנָּקֶה וְיָפִיחַ כְּזָבִים יֹאבֵד׃ פ
10 לֹא־נָאוֶה לִכְסִיל תַּעֲנוּג אַף כִּי־לְעֶבֶד ׀ מְשֹׁל בְּשָׂרִים׃ ב ובתרי לישנ[6]
11 שֵׂכֶל אָדָם [a]הֶאֱרִיךְ אַפּוֹ[a] וְתִפְאַרְתּוֹ[b] עֲבֹר עַל־פָּשַׁע׃
12 נַהַם כַּכְּפִיר זַעַף מֶלֶךְ וּכְטַל עַל־עֵשֶׂב רְצוֹנוֹ׃ ג[7]. ל
13 הַוֺּת לְאָבִיו בֵּן כְּסִיל וְדֶלֶף טֹרֵד מִדְיְנֵי[a] אִשָּׁה׃ ב חס. ב[8]
14 בַּיִת וָהוֹן נַחֲלַת אָבוֹת וּמֵיְהוָה אִשָּׁה מַשְׂכָּלֶת׃ ל[9]
15 עַצְלָה תַּפִּיל תַּרְדֵּמָה[a] וְנֶפֶשׁ רְמִיָּה תִרְעָב׃
16 שֹׁמֵר מִצְוָה שֹׁמֵר נַפְשׁוֹ בּוֹזֵה[a] דְרָכָיו[b] יָמוּת[c]׃ ב[10]. ימות ק
17 מַלְוֵה יְהוָה חוֹנֵן דָּל וּגְמֻלוֹ יְשַׁלֶּם־לוֹ׃
18 יַסֵּר בִּנְךָ כִּי־יֵשׁ תִּקְוָה וְאֶל־הֲמִיתוֹ אַל־תִּשָּׂא נַפְשֶׁךָ׃ ג
19 גְּרָל[a]־חֵמָה נֹשֵׂא עֹנֶשׁ [b]כִּי אִם־תַּצִּיל[b] וְעוֹד תּוֹסִף׃ גדל חד מן ד[11] כת ר וקר ד. לת. כג. יג ג[12] מנה חס י
20 שְׁמַע עֵצָה וְקַבֵּל מוּסָר לְמַעַן תֶּחְכַּם בְּאַחֲרִיתֶךָ[a]׃
21 רַבּוֹת מַחֲשָׁבוֹת בְּלֶב־אִישׁ וַעֲצַת יְהוָה הִיא תָקוּם׃ ב בסיפ. ל
22 תַּאֲוַת[a] אָדָם חַסְדּוֹ[b] וְטוֹב־רָשׁ[c] [d]מֵאִישׁ כָּזָב[d]׃ ל[13]
23 יִרְאַת יְהוָה לְחַיִּים [a]וְשָׂבֵעַ יָלִין[a] בַּל־יִפָּקֶד רָע׃ ג בטע. ב[14]
24 טָמַן עָצֵל יָדוֹ בַּצַּלָּחַת גַּם־אֶל־פִּיהוּ לֹא יְשִׁיבֶנָּה׃ ב[15]. כב ה מנה בסיפ
25 לֵץ תַּכֶּה וּפֶתִי יַעְרִם וְהוֹכִיחַ לְנָבוֹן יָבִין דָּעַת׃ ג חס[16]
26 מְשַׁדֶּד־אָב יַבְרִיחַ אֵם בֵּן מֵבִישׁ וּמַחְפִּיר׃ ל. ל
27 [a]חֲדַל[b]־בְּנִי לִשְׁמֹעַ[a] מוּסָר [c]לִשְׁגוֹת[d] מֵאִמְרֵי־דָעַת[c]׃
28 עֵד בְּלִיַּעַל יָלִיץ מִשְׁפָּט וּפִי רְשָׁעִים יְבַלַּע[a]־אָוֶן׃

[6]Prv 14,30. [7]Mm 3622. [8]Prv 27,15. [9]Mm 3623. [10]Mm 3183. [11]Mm 3624. [12]Mm 3625. [13]Mm 1088. [14]Mm 3626. [15]Hi 40,23. [16]Mp sub loco.

8 [a] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *εὑρήσει*, l יִמְצָא ‖ **11** [a–a] α′θ′(𝔖𝔗) *μακροθυμία αὐτοῦ*, prp הַאֲרִיךְ אַפּוֹ cf עֲבֹר ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd ׳פְּ– ‖ **13** [a] ℭ מְדִינֵי ‖ **15** [a] prp חֲדָרִים cf 24,4 ‖ **16** [a] Vrs pr cop, l וּבוֹזֶה (hpgr) ‖ [b] l דָּבָר cf 13,13 (יו dttg) ‖ [c] K 𝔖𝔙 יוּמָת, Q 𝔗 יָמוּת ‖ **19** [a] K גְּרָל, Q גְּדָל; 𝔊(𝔖𝔗) *ἀνήρ* = גֶּבֶר ‖ [b–b] 𝔊(𝔖𝔗) *ἐὰν δὲ λοιμεύηται*, prp כִּי אִם־יָלִיץ; al וְאִם־תְּצֹר ‖ **20** [a] 𝔖 *b'wrḥtk*, frt l בְּאָרְחֹתֶיךָ ‖ **22** [a] 𝔊 *καρπός*, frt l תְּבוּאַת ‖ [b] prp סַחְרוֹ cf 3,14 31,18 ‖ [c] cf 7,25[a] ‖ [d–d] prp מֵאִישׁ אַכְזָר vel מֵעָשִׁיר כָּזָב ‖ **23** [a–a] prp וְיֹשֵׁב עֶלְיוֹן ‖ **27** [a–a] 𝔊 *υἱὸς ἀπολειπόμενος φυλάξαι*, frt l חֲדַל בֵּן לִשְׁמֹר ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd ׳חֲ ‖ [c–c] 𝔊 *μελετήσει ῥήσεις κακάς*, frt l לַהֲגוֹת מַאֲמָרִים רָעִים vel יֶשְׁגֶּה מֵאִמְרֵי־דָעַת ‖ [d] sic L, mlt Mss Edd ׳גּ– ‖ **28** [a] l יַבִּיעַ cf 15,28.

29 נָכוֹנוּ לַלֵּצִים שְׁפָטִים[a] וּמַהֲלֻמוֹת לְגֵו כְּסִילִים׃ — ב חד חס וחד מל[17] . ב

20 1 לֵץ הַיַּיִן[a] הֹמֶה שֵׁכָר[b] וְכָל־שֹׁגֶה בּוֹ לֹא יֶחְכָּם׃ — ב חס

2 נַהַם כַּכְּפִיר אֵימַת[a] מֶלֶךְ מִתְעַבְּרוֹ חוֹטֵא[b] נַפְשׁוֹ׃ — ג[1] . ל

3 כָּבוֹד לָאִישׁ שֶׁבֶת מֵרִיב וְכָל־אֱוִיל יִתְגַּלָּע׃ — לב[2]

4 מֵחֹרֶף עָצֵל לֹא־יַחֲרֹשׁ יִשְׁאַל[a] בַּקָּצִיר וָאָיִן׃ — ושאל ק

5 מַיִם עֲמֻקִּים עֵצָה בְלֶב־אִישׁ וְאִישׁ תְּבוּנָה יִדְלֶנָּה׃ — ג[3] . ל

6 רָב־אָדָם [a]יִקְרָא[b] אִישׁ חַסְדּוֹ[a] וְאִישׁ אֱמוּנִים מִי יִמְצָא׃ — לג קמ[4] וחד מן ג בליש קמ בסיפ

7 מִתְהַלֵּךְ [a]בְּתֻמּוֹ צַדִּיק[a] אַשְׁרֵי בָנָיו אַחֲרָיו׃

8 מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא־דִין מְזָרֶה בְעֵינָיו כָּל־רָע׃ — ב מל בסיפ . נא

9 מִי־יֹאמַר זִכִּיתִי לִבִּי טָהַרְתִּי מֵחַטָּאתִי׃ — ל[5]

10 אֶבֶן וָאֶבֶן אֵיפָה וְאֵיפָה תּוֹעֲבַת יְהוָה גַּם־שְׁנֵיהֶם׃

11 גַּם בְּמַעֲלָלָיו יִתְנַכֶּר־נָעַר אִם־זַךְ וְאִם־יָשָׁר[a] פָּעֳלוֹ[b]׃ — ל[6]

12 אֹזֶן שֹׁמַעַת וְעַיִן רֹאָה יְהוָה עָשָׂה גַם־שְׁנֵיהֶם׃ — כה . ה[7] . ד[8]

13 אַל־תֶּאֱהַב שֵׁנָה פֶּן־תִּוָּרֵשׁ פְּקַח עֵינֶיךָ שְׂבַע[a]־לָחֶם׃ — ב[9]

14 רַע רַע יֹאמַר הַקּוֹנֶה וְאֹזֵל לוֹ אָז יִתְהַלָּל׃ — ל . ד מל בליש . ל וחס

15 יֵשׁ זָהָב וְרָב־פְּנִינִים וּכְלִי יְקָר שִׂפְתֵי־דָעַת׃ — ג קמ . יה[10] וכל יוצר חפץ חמדה דכות ב מ א

16 לְקַח־בִּגְדוֹ כִּי־עָרַב זָר וּבְעַד נָכְרִים[a] חַבְלֵהוּ׃ — ב . ל[11] . ה . נכריה ק . ב

17 עָרֵב לָאִישׁ לֶחֶם שָׁקֶר וְאַחַר יִמָּלֵא־פִיהוּ חָצָץ׃ — לב[2] . ה[12] . כב ה מנה בסיפ

18 מַחֲשָׁבוֹת בְּעֵצָה תִכּוֹן[a] וּבְתַחְבֻּלוֹת עֲשֵׂה[b] מִלְחָמָה׃

19 גּוֹלֶה־סּוֹד הוֹלֵךְ רָכִיל וּלְפֹתֶה שְׂפָתָיו לֹא תִתְעָרָב׃ — ה ב מל וג חס[13] . ל[14] . ב

20 מְקַלֵּל אָבִיו וְאִמּוֹ יִדְעַךְ נֵרוֹ בְּאִישׁוֹן[a] חֹשֶׁךְ׃ — באשון ק

21 נַחֲלָה מְבֻחֶלֶת[a] בָּרִאשֹׁנָה וְאַחֲרִיתָהּ לֹא תְבֹרָךְ׃ — מבהלת ק חד מן ד כת ח וקר ה[15] . כב[16] ה[17] מנה מל . ג

[17] Mm 3627. Cp 20 [1] Mm 3622. [2] Mm 319. [3] Mm 1753. [4] Mm 264. [5] וחד וטהרתי 2 R 5,12. [6] Mm 3628. [7] Mm 114. [8] Mm 3629. [9] Gn 45,11. [10] Mm 2781. [11] Mm 959. [12] Mm 1854. [13] Mm 1787. [14] וחד ופחת Hi 5,2. [15] Mm 3864. [16] Mm 1743. [17] Mm 1135.

29 [a] 𝔊 *μάστιγες*, l שׁוֹטִים cf 26,3 vel שְׁבָטִים cf 23,14 ‖ **Cp 20,1** [a] sic L, mlt Mss Edd יִּן– ‖ [b] l הַשֵּׁכָר (hpgr) cf הַיַּיִן ‖ **2** [a] 𝔊 *ἀπειλή*; prp חֵמַת cf 19,12 vel אִמְרַת ‖ [b] frt l חוֹמֵס cf 8,36 ‖ **4** [a] K 𝔙 יִשְׁאַל, Q 𝔖𝔗 וְשָׁאַל ‖ **6** [a–a] 𝔖𝔗(𝔙) *mtqrjn gbr' mrḥmn'*, prp יִקָּרֵא אִישׁ חָסִיד ‖ [b] prp = יִקָּרֶה ‖ **7** [a–a] prp בְּתֹם וָצֶדֶק ‖ **11** [a] prp רָשָׁע ‖ [b] 𝔊 *ἡ ὁδὸς αὐτοῦ* ‖ **13** [a] Vrs pr cop, frt l וּשְׂבַע, ‖ **16** [a] l c K 𝔙 נָכְרִים, Q 𝔗 נָכְרִיָּה cf 27,13[a] ‖ **18** [a] prp תִּכֹּן ‖ [b] 𝔖𝔗(𝔙) *mt'bd*, frt l תֵּעָשֶׂה (hpgr) cf 24,6[b] ‖ **20** [a] K 𝔊𝔖𝔙 בְּאִישׁוֹן, Q בֶּאֱשׁוּן cf 7,9[b] ‖ **21** [a] K מְבֻחֶלֶת, Q mlt Mss Vrs מְבֹהֶלֶת cf 13,11[a].

22 אַל־תֹּאמַר אֲשַׁלְּמָה־רָע קַוֵּה לַיהוָה וְיֹשַׁע לָךְ׃ ב. ל. ל וחס
23 תּוֹעֲבַת יְהוָה אֶבֶן וָאָבֶן וּמֹאזְנֵי מִרְמָה לֹא־טוֹב׃ ב[18]
24 מֵיְהוָה מִצְעֲדֵי־גָבֶר וְאָדָם מַה־יָּבִין[a] דַּרְכּוֹ׃ ט
25 מוֹקֵשׁ אָדָם יָלַע קֹדֶשׁ וְאַחַר[a] נְדָרִים לְבַקֵּר[b]׃ ל. ל. ב[19]
26 מְזָרֶה רְשָׁעִים מֶלֶךְ חָכָם וַיָּשֶׁב[a] עֲלֵיהֶם אוֹפָן[b]׃ כה
27 נֵר[a] יְהוָה נִשְׁמַת אָדָם חֹפֵשׂ כָּל־חַדְרֵי־בָטֶן׃ ל א ר״פ וס״פ ב[20]
28 חֶסֶד וֶאֱמֶת יִצְּרוּ[a]־מֶלֶךְ וְסָעַד בַּחֶסֶד[b] כִּסְאוֹ׃ ל
29 תִּפְאֶרֶת בַּחוּרִים כֹּחָם וַהֲדַר זְקֵנִים שֵׂיבָה׃ כל ליש כת כן
30 חַבֻּרוֹת פֶּצַע תַּמְרִיק[a] בְּרָע[b] וּמַכּוֹת[c] חַדְרֵי־בָטֶן׃ ל. תמרוק[21] ק

21 1 פַּלְגֵי־מַיִם לֶב־מֶלֶךְ בְּיַד־יְהוָה עַל־כָּל־אֲשֶׁר יַחְפֹּץ יַטֶּנּוּ׃
2 כָּל־דֶּרֶךְ־אִישׁ יָשָׁר בְּעֵינָיו וְתֹכֵן לִבּוֹת יְהוָה׃ נא
3 עֲשֹׂה צְדָקָה וּמִשְׁפָּט נִבְחָר לַיהוָה מִזָּבַח׃ ד[1]. ג
4 רוּם־עֵינַיִם וּרְחַב[a]־לֵב[b] נִר[c] [d]רְשָׁעִים חַטָּאת[d]׃ כה. ח ול חס[2]. ב פסוק מטע[3]
5 מַחְשְׁבוֹת חָרוּץ אַךְ־לְמוֹתָר וְכָל[a]־אָץ אַךְ־לְמַחְסוֹר׃ ו
6 פֹּעַל[a] אוֹצָרוֹת בִּלְשׁוֹן שָׁקֶר הֶבֶל נִדָּף[b] מְבַקְשֵׁי[c]־מָוֶת׃ ב בכתיב
7 שֹׁד־רְשָׁעִים יְגוֹרֵם כִּי מֵאֲנוּ לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט׃ ל
8 הֲפַכְפַּךְ דֶּרֶךְ אִישׁ וָזָר[a] וְזַךְ יָשָׁר פָּעֳלוֹ׃ ל. ל
9 טוֹב לָשֶׁבֶת עַל־פִּנַּת־גָּג מֵאֵשֶׁת מִדְוָנִים [a]וּבֵית חָבֶר[a]׃ ה בטע בסיפ. ל[4]. כת כן[5]
10 נֶפֶשׁ רָשָׁע אִוְּתָה־רָע לֹא־יֻחַן בְּעֵינָיו רֵעֵהוּ׃ ג. ב. נא
11 בַּעְנָשׁ[a]־לֵץ יֶחְכַּם־פֶּתִי וּבְהַשְׂכִּיל לְחָכָם[b] יִקַּח־דָּעַת׃
12 מַשְׂכִּיל צַדִּיק לְבֵית[a] רָשָׁע[b] מְסַלֵּף רְשָׁעִים לָרָע׃ ג
13 אֹטֵם אָזְנוֹ מִזַּעֲקַת־דָּל גַּם־הוּא יִקְרָא וְלֹא יֵעָנֶה׃ ג. ל. ג[6]. ב[7]

[18] Mm 3616. [19] Mm 3630. [20] Mm 729. [21] Mm 832. Cp 21 [1] Mm 3631. [2] Mm 2469. [3] Mm 3313. [4] Mm 959. [5] Cf Mp sub loco et Mm 3645. [6] Mm 3650. [7] Hi 11,2.

24 [a] prp יָכִין cf 14,8[a] 21,29[a] ‖ **25** [a] prp אַחַר ‖ [b] prp לְבַקֵּר ‖ **26** [a] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *καὶ ἐπιβαλεῖ*, l וְיָשִׁיב ‖ [b] l אוֹנָם cf Ps 94,23 ‖ **27** [a] prp נֹצֵר cf 24,12 Hi 7,20 ‖ **28** [a] l יִצֹּר ‖ [b] 𝔊 *ἐν δικαιοσύνῃ*, frt l בַּצֶּדֶק cf 16,12 25,5 ‖ **30** [a] K 𝔙 תַּמְרִיק, Q תַּמְרוּק; 𝔊(𝔖𝔗) *συναντᾷ* ‖ [b] l בְּמֵעִים vel עֹבֵר; al בְּרָע a רָעַע III ‖ [c] l וּמַכּוֹת ‖ **Cp 21,4** [a] 𝔗 וְרָחָב ‖ [b] frt exc stich ‖ [c] mlt Mss Vrs נֵר ‖ [d–d] prp רִשְׁפּוֹ מַחֲטָאת ‖ **5** [a] frt ins מַחְשְׁבוֹת ‖ **6** [a] 𝔊(𝔙) *ὁ ἐνεργῶν*, l פֹּעֵל ‖ [b] 𝔊 *διώκει*, l רֹדֵף ‖ [c] l c nonn Mss 𝔊𝔙 וּמוֹקְשֵׁי ‖ **8** [a] l כָּזָב; prp זַרְזִיר cf 30,31 vel חָזִיר ‖ **9** [a–a] prp וּבֵית רָחָב ‖ **11** [a] sic L, mlt Mss Edd בַּעְ' ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗) *σοφός*, l חָכָם (ל dttg) ‖ **12** [a] 𝔊(𝔖) *καρδίας*, frt l לִבּוֹת ‖ [b] frt exc stich.

14 מַתָּן בַּסֵּתֶר יִכְפֶּה־אָף[a] וְשֹׁחַד בַּחֵק חֵמָה עַזָּה׃ — ד̇ חס̇

15 שִׂמְחָה לַצַּדִּיק עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וּמְחִתָּה לְפֹעֲלֵי אָוֶן׃

16 אָדָם תּוֹעֶה מִדֶּרֶךְ הַשְׂכֵּל בִּקְהַל רְפָאִים יָנוּחַ׃ — ג̇ ב̇ חס̇ וחד מל̇

17 אִישׁ מַחְסוֹר אֹהֵב שִׂמְחָה אֹהֵב יַיִן־וָשֶׁמֶן לֹא יַעֲשִׁיר׃ — ו̇[8]

18 כֹּפֶר לַצַּדִּיק רָשָׁע וְתַחַת יְשָׁרִים בּוֹגֵד׃

19 טוֹב שֶׁבֶת בְּאֶרֶץ־מִדְבָּר מֵאֵשֶׁת מִדְוָנִים[a] וָכָעַס׃ — ה̇ בטע̇ בסיפ̇[9]. מדינים ק̇ חד מן ו̇ כת̇ כן בסיפ̇[10]

20 אוֹצָר ׀ נֶחְמָד [a]וָשֶׁמֶן בִּנְוֵה[a] חָכָם וּכְסִיל אָדָם יְבַלְּעֶנּוּ[b]׃ — ב̇[11]. ו̇[8]

21 רֹדֵף צְדָקָה וָחָסֶד יִמְצָא חַיִּים צְדָקָה[a] וְכָבוֹד׃ — ה̇[12]

22 עִיר גִּבֹּרִים עָלָה חָכָם וַיֹּרֶד עֹז מִבְטֶחָה[a]׃ — ז̇ חס̇[13]. ו̇[14]. ל̇

23 שֹׁמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ שֹׁמֵר מִצָּרוֹת נַפְשׁוֹ׃ — ז̇ מל̇ בליש̇

24 זֵד יָהִיר לֵץ שְׁמוֹ עוֹשֶׂה בְּעֶבְרַת זָדוֹן׃ — ב̇. ב̇ מל̇ וכת̇ ה̇ למערב

25 תַּאֲוַת עָצֵל תְּמִיתֶנּוּ כִּי־מֵאֲנוּ יָדָיו לַעֲשׂוֹת׃

26 כָּל־הַיּוֹם הִתְאַוָּה תַאֲוָה[a] וְצַדִּיק יִתֵּן וְלֹא יַחְשֹׂךְ׃ — ל̇[15]. ג̇

27 זֶבַח רְשָׁעִים תּוֹעֵבָה[a] אַף כִּי־בְזִמָּה יְבִיאֶנּוּ׃

28 עֵד־כְּזָבִים יֹאבֵד וְאִישׁ שׁוֹמֵעַ לָנֶצַח יְדַבֵּר׃ — ב̇ מל̇[16]

29 הֵעֵז אִישׁ רָשָׁע בְּפָנָיו וְיָשָׁר הוּא ׀ יָכִין[a] דַּרְכָּיו[b]׃ — ה̇[17]. יבין ק̇ חד מן ג̇[18] כת̇ כ̇ וקר̇ ב̇. דרכו ק̇

30 אֵין חָכְמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֵצָה לְנֶגֶד יְהוָה׃ פ

31 סוּס מוּכָן לְיוֹם מִלְחָמָה וְלַיהוָה הַתְּשׁוּעָה׃ — ג̇ פסוק̇ בסיפ̇ ראש ס̇[19]. ב̇[20]

22 1 נִבְחָר שֵׁם[a] מֵעֹשֶׁר רָב מִכֶּסֶף וּמִזָּהָב חֵן טוֹב׃ — ח̇[1] קמ̇ קטן וכל דברים מלכים תרי עשר תלים קהלת עזרא ד״ה דכות̇ ב̇ מ̇ כ̇ב̇

2 עָשִׁיר וָרָשׁ נִפְגָּשׁוּ עֹשֵׂה כֻלָּם[a] יְהוָה׃

3 עָרוּם ׀ רָאָה רָעָה וְיִסָּתֵר[a] וּפְתָיִים עָבְרוּ וְנֶעֱנָשׁוּ׃ — ונסתר ק̇. ב̇ כת̇ חרי̇ י̇

4 עֵקֶב עֲנָוָה[a] יִרְאַת[b] יְהוָה עֹשֶׁר וְכָבוֹד וְחַיִּים׃

[8] Mm 3632. [9] Mp sub loco. [10] Mm 3645. [11] Gn 2,9. [12] Mm 3234. [13] Mm 3633. [14] Mm 3042. [15] Mm 528. [16] Prv 15,32. [17] Mm 3008. [18] Mm 4255. [19] Mm 3658. [20] Jos 22,24. Cp 22 [1] Mm 475.

14 [a] σ′(𝔗𝔙) *σβέσει*, prp יְכַבֶּה vel יְכַפֵּר ‖ **19** [a] K מְדוֹנִים, Q מִדְיָנִים cf 23,29[b] 25,24[a] 26,21[b] 27,15[a] ‖ **20** [a–a] 𝔊 *ἀναπαύσεται ἐπὶ στόματος*, frt l יִשְׁכֹּן בְּפִי ‖ [b] ℭ יְבַלְּעָ′ ‖ **21** [a] > 𝔊𝔙[Mss], dl ‖ **22** [a] ℭ ־חָהּ ‖ **26** [a] 𝔊 *ἀσεβής*, l עַוָּל vel אֱוִיל vel רָשָׁע ‖ **27** [a] 𝔊 *βδέλυγμα κυρίῳ*, l תּוֹעֲבַת יְהוָה cf 15,8 ‖ **29** [a] K 𝔖𝔗𝔙 יָכִין, Q Ms 𝔊 יָבִין cf 14,8[a] 20,24[a] ‖ [b] K 𝔊𝔖 דְּרָכָיו, Q Ms 𝔗𝔙 דַּרְכּוֹ ‖ **Cp 22,1** [a] 𝔊(𝔙) + *καλόν* = טוֹב ‖ **2** [a] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *ἀμφοτέρους* = שְׁנֵיהֶם cf 20,12 ‖ **3** [a] K וְיִסָּתֵר vel וַיִּסָּתֵר, Q וְנִסְתָּר cf 27,12[a] ‖ **4** [a] prp עוֹנֶה ‖ [b] frt l וְיִרְאַת.

5 צִנִּים[a] פַּחִים[b] בְּדֶרֶךְ עִקֵּשׁ שׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִרְחַק מֵהֶם׃ — ה . ג מל[2]

6 חֲנֹךְ לַנַּעַר עַל־פִּי דַרְכּוֹ גַּם כִּי־יַזְקִין לֹא־יָסוּר מִמֶּנָּה׃ — ב[3] ר״פ וחד מן ג[4] חס בליש

7 עָשִׁיר בְּרָשִׁים יִמְשׁוֹל וְעֶבֶד לֹוֶה לְאִישׁ מַלְוֶה׃

8 זוֹרֵעַ עַוְלָה יִקְצוֹר־[a]אָוֶן וְשֵׁבֶט עֶבְרָתוֹ[b] יִכְלֶה[c]׃ — ב מל . יקצר ק חד מן ג[5] מל בליש . ה[6] . ב[7]

9 טוֹב־עַיִן הוּא יְבֹרָךְ כִּי־נָתַן מִלַּחְמוֹ לַדָּל׃ — ר ב פת וב קמ[8]

10 גָּרֵשׁ לֵץ וְיֵצֵא מָדוֹן וְיִשְׁבֹּת דִּין וְקָלוֹן׃ — ג[9] . ג רפי[10] . ל[11]

11 אֹהֵב[a] טְהָור[b]־לֵב חֵן שְׂפָתָיו[c] רֵעֵהוּ[d] מֶלֶךְ׃ — טהר ק

12 עֵינֵי יְהוָה נָצְרוּ דָעַת וַיְסַלֵּף דִּבְרֵי בֹגֵד׃ — ל . ב חס[12]

13 אָמַר עָצֵל אֲרִי בַחוּץ בְּתוֹךְ רְחֹבוֹת אֵרָצֵחַ[a]׃

14 שׁוּחָה עֲמֻקָּה פִּי זָרוֹת[a] זְעוּם יְהוָה יִפָּול[b]־שָׁם׃ — יפל ק

15 אִוֶּלֶת קְשׁוּרָה בְלֶב־נָעַר שֵׁבֶט מוּסָר יַרְחִיקֶנָּה מִמֶּנּוּ׃ — ב

16 עֹשֵׁק דָּל לְהַרְבּוֹת לוֹ נֹתֵן לְעָשִׁיר אַךְ־לְמַחְסוֹר׃ — ב[13]

17 הַט אָזְנְךָ וּשְׁמַע[a] °[b]דִּבְרֵי חֲכָמִים[b] וְלִבְּךָ תָּשִׁית לְדַעְתִּי[c]׃ — יג . ב . ה[14] . ה[15]

18 כִּי־נָעִים כִּי־תִשְׁמְרֵם בְּבִטְנֶךָ יִכֹּנוּ יַחְדָּו[a] עַל־שְׂפָתֶיךָ׃

19 לִהְיוֹת בַּיהוָה מִבְטַחֶךָ הוֹדַעְתִּיךָ[a] הַיּוֹם[b] אַף־אָתָּה[ab]׃ — ל

20 הֲלֹא כָתַבְתִּי[a] לְךָ שָׁלִשׁוֹם[b] בְּמֹעֵצֹת[c] וָדָעַת׃ — שלישים ק . ב . ד

21 לְהוֹדִיעֲךָ קֹשְׁטְ[a] אִמְרֵי אֱמֶת לְהָשִׁיב אֲמָרִים אֱמֶת[b] לְשֹׁלְחֶיךָ׃ פ ס

22 אַל־תִּגְזָל־דָּל כִּי דַל־הוּא וְאַל־תְּדַכֵּא עָנִי בַשָּׁעַר׃ — יב וכל דל ואביון דכות

23 כִּי־יְהוָה יָרִיב רִיבָם [a]וְקָבַע אֶת־קֹבְעֵיהֶם[a] נָפֶשׁ׃ — ל . ל

24 אַל־תִּתְרַע אֶת־בַּעַל אָף וְאֶת־אִישׁ חֵמוֹת[a] לֹא תָבוֹא׃ — ל . ב חד חס וחד מל . ד מל בסיפ

[2] Mm 3634. [3] 1 Ch 1,3. [4] Mm 176. [5] Mm 2269. [6] Mm 2755. [7] Gn 23,6. [8] Mm 1744. [9] Mm 137. [10] Mm 2814. [11] Mm 14. [12] Hab 2,5. [13] 2 S 12,2. [14] Mm 1491. [15] Mm 3228.

5 [a] 𝔖(𝔗) *nšb'*, frt l צַמִּים cf Hi 18,9; prp צְפוּנִים ‖ [b] 𝔊𝔖𝔙 pr cop, l וּפ׳ ‖ **8** [a] K יִקְצוֹר, Q יִקְצָר ‖ [b] 𝔊 *ἔργων αὐτοῦ* = עֲבֹדָתוֹ ‖ [c] 𝔊 *συντελέσει* = יְכַלֶּה; prp יַכֵּהוּ ‖ **11** [a] 𝔊 + *κύριος*, 𝔖[AMU]𝔗 + *'lh'*, ins יְהוָה ‖ [b] K טְהוֹר, Q טְהָר ‖ [c] 𝔊 *χείλεσιν*, l שְׂפָתַיִם ‖ [d] 𝔊 *ποιμαίνει* = רֹעֶה; prb l רְצוֹן ‖ **13** [a] 𝔊 *φονευταί*, prp רֹצֵחַ ‖ **14** [a] pc Mss זָרוֹת ‖ [b] K יִפּוֹל, Q יִפָּל ‖ **17** [a] 𝔊 + *ἐμὸν λόγον*, ins דְּבָרַי ‖ [b—b] eiciendum et ut titulus 17sqq supra scribendum est, cf 𝔊 ‖ [c] 𝔊 *ἵνα γνῷς* (𝔊[S] + *αὐτούς*), l לָדַעַת vel לְדַעְתָּם ‖ **18** [a] prp (כְּ)יָתֵד cf doctrinam Amenemope cp 1 ‖ **19** [a—a] prp אָרְחוֹת חַיִּים ‖ [b—b] 𝔊[B] *τὴν ὁδόν σου* (𝔊[SA] *αὐτοῦ*), l אָרְחֹתֶיךָ vel אֹרְחֹתָיו ‖ **20** [a] 𝔊 *ἀπόγραψαι* = כְּתֹבָהּ ‖ [b] K שִׁלְשׁוֹם, Q שָׁלִישִׁים; 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *τρισσῶς*; prp שְׁלֹשִׁים cf doctrinam Amenemope cp 30 ‖ [c] prp בָּם עֵצוֹת ‖ **21** [a] frt dl ‖ [b] frt dl ‖ **23** [a—a] inc; prp וְעָקַב אֶת־עֹקְבֵיהֶם, sed cf Mal 3,8sq ‖ **24** [a] cf 7,25[a].

25 פֶּן־תֶּאֱלַף אֹרְחֹתָו[a] וְלָקַחְתָּ מוֹקֵשׁ לְנַפְשֶׁךָ׃ — ארחתיו ק

26 אַל־תְּהִי בְתֹקְעֵי־כָף בַּעֹרְבִים מַשָּׁאוֹת׃

27 אִם־אֵין־לְךָ לְשַׁלֵּם לָמָּה[a] יִקַּח[b] מִשְׁכָּבְךָ מִתַּחְתֶּיךָ׃

28 אַל־תַּסֵּג גְּבוּל עוֹלָם אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבוֹתֶיךָ׃ — ב כת כן . ג מל

29 חָזִיתָ[a] אִישׁ ׀ מָהִיר בִּמְלַאכְתּוֹ לִפְנֵי־מְלָכִים יִתְיַצָּב — ב ר״פ . ג . ב קמ
[b]בַּל־יִתְיַצֵּב[c] לִפְנֵי חֲשֻׁכִּים[b]׃ פ

23 1 כִּי־תֵשֵׁב לִלְחוֹם אֶת־מוֹשֵׁל בִּין תָּבִין[a] אֶת־אֲשֶׁר לְפָנֶיךָ׃ — ל ומל . יו מל

2 וְשַׂמְתָּ [a]שַׂכִּין בְּלֹעֶךָ[a] אִם־בַּעַל נֶפֶשׁ אָתָּה׃ — ל וכת ש

3 אַל־תִּתְאָו[a] לְמַטְעַמּוֹתָיו וְהוּא לֶחֶם כְּזָבִים׃ — תתאיו[1] ק . ב חד מל וחד חס[2]

4 אַל־תִּיגַע לְהַעֲשִׁיר [a]מִבִּינָתְךָ חֲדָל[a]׃ — ב

5 הֲתָעִוף[a] עֵינֶיךָ בּוֹ וְאֵינֶנּוּ — התעיף ק . יב
כִּי עָשֹׂה[b] יַעֲשֶׂה־לּוֹ כְנָפַיִם כְּנֶשֶׁר וְעָיף[c] הַשָּׁמָיִם׃ פ — ח . ד[3] . יעוף ק

6 אַל־תִּלְחַם אֶת־לֶחֶם[a] רַע עָיִן וְאַל־תִּתְאָו[b] לְמַטְעַמֹּתָיו׃ — תתאיו[4] ק . ב חד מל וחד חס[2]

7 כִּי ׀ כְּמוֹ־שָׁעַר[a] בְּנַפְשׁוֹ[b] כֶּן־הוּא[c] — יא בטע ר״פ בשלש ספרים
אֱכֹל וּשְׁתֵה יֹאמַר לָךְ וְלִבּוֹ בַּל־עִמָּךְ׃ — ה מל בליש[5]

8 פִּתְּךָ־אָכַלְתָּ תְקִיאֶנָּה [a]וְשִׁחַתָּ דְּבָרֶיךָ[a] הַנְּעִימִים׃ — ל . ל

9 בְּאָזְנֵי כְסִיל אַל־תְּדַבֵּר כִּי־יָבוּז לְשֵׂכֶל מִלֶּיךָ׃ — לז

10 אַל־תַּסֵּג גְּבוּל עוֹלָם[a] וּבִשְׂדֵי יְתוֹמִים אַל־תָּבֹא׃ — כו ר״פ אל אל[6] . ב כת כן . ו[7] כת י וכל רות דכות ב מ ב

11 כִּי־גֹאֲלָם חָזָק הוּא־יָרִיב[a] אֶת־רִיבָם אִתָּךְ׃

12 הָבִיאָה לַמּוּסָר לִבֶּךָ וְאָזְנֶךָ לְאִמְרֵי־דָעַת׃ — ג[8]

Cp 23 [1]Q addidi sicut Prv 23,6 et 24,1, cf Ez 40,21.29.33.36 et Mp sub loco. [2]Mm 3636. [3]Mm 3635. [4]Q rar, cf Ez 40,21.29.33.36 et Mp sub loco. [5]Mm 1692. [6]Mm 3261. [7]Mm 2329. [8]Mm 3060.

25 [a] K אָרְחָתוֹ, Q Vrs אֹרְחֹתָיו ‖ **27** [a] > 𝔊𝔖𝔗, frt dl (dttg) ‖ [b] prp יֻקַּח ‖ **29** [a] frt dl, sed cf 29,20 ‖ [b—b] frt dl (gl), nisi post 29a hemist exc ‖ cf 7,25[a] ‖ **Cp 23,1** [a] l תָּבִין ‖ **2** [a—a] dub ‖ **3** [a] K תִּתְאָו, Q[Mss] תִּתְאָיו ‖ **4** [a—a] frt l מִבִּזָּתְךָ ח׳ cf Da 11,33 vel מב׳ חֲדֵל cf 𝔖𝔙 ‖ **5** [a] K הֲתָעוּף, Q הֲתָעִיף; prp תְּעֶצֶה ‖ [b] prp עֹשֶׁר ‖ [c] K וְעָיִף (vel וְעוֹף), Q 𝔗 יָעוּף ‖ **6** [a] > Ms Vrs, frt dl ‖ [b] K תִּתְאָו, Q תִּתְאָיו ‖ **7** [a] 𝔊(𝔖) τρίχα = שֵׂעָר; l שַׁעַר cf doctrinam Amenemope cp 11 ‖ [b] l בְּנֶפֶשׁ ‖ [c] ins וּכְמוֹ מַר בְּצַוָּאר cf doctrinam Amenemope cp 11 ‖ **8** [a—a] prp וְשִׁחַת דְּבָרָיו ‖ **10** [a] l אַלְמָנָה cf doctrinam Amenemope cp 6 ‖ **11** [a] 𝔊 pr cop, l וְיָרִיב.

13 אַל־תִּמְנַע מִנַּעַר מוּסָר כִּֽי־תַכֶּנּוּ בַשֵּׁבֶט לֹא יָמֽוּת׃ ל וכל יחזק דכות
14 אַתָּה בַּשֵּׁבֶט תַּכֶּנּוּ וְנַפְשׁוֹ מִשְּׁאוֹל תַּצִּֽיל׃ ח

15 בְּנִי אִם־חָכַם לִבֶּךָ יִשְׂמַח לִבִּי גַם־אָֽנִי׃ ל
16 וְתַעְלֹזְנָה כִלְיוֹתָי בְּדַבֵּר שְׂפָתֶיךָ מֵישָׁרִֽים׃ ב[9]

17 אַל־יְקַנֵּא לִבְּךָ בַּֽחַטָּאִים כִּי אִם־בְּיִרְאַת־יְהוָה כָּל־הַיּֽוֹם׃
18 כִּי אִם[a]־יֵשׁ אַחֲרִית וְתִקְוָתְךָ לֹא תִכָּרֵֽת׃

19 שְׁמַע־אַתָּה בְנִי וַחֲכָם וְאַשֵּׁר בַּדֶּרֶךְ לִבֶּֽךָ׃ ב[10] . ל
20 אַל־תְּהִי בְסֹבְאֵי־יָיִן בְּזֹלֲלֵי בָשָׂר לָֽמוֹ׃ ל
21 כִּֽי־סֹבֵא וְזוֹלֵל יִוָּרֵשׁ וּקְרָעִים תַּלְבִּישׁ נוּמָֽה׃

22 שְׁמַע לְאָבִיךָ זֶה יְלָדֶךָ וְאַל־תָּבוּז כִּֽי־זָקְנָה אִמֶּֽךָ׃
23 אֱמֶת קְנֵה וְאַל־תִּמְכֹּר חָכְמָה וּמוּסָר וּבִינָֽה׃ ה[11]
24 [a]גּוֹל יָגוּל[a] אֲבִי צַדִּיק יוֹלֵד[b] חָכָם וְיִשְׂמַח[c]־בּֽוֹ׃ גיל ק חד מן ג[12] בליש . יגיל ק . ויולד ק חד מן יב[13] חס ו ר״ת . ישמח ק
25 יִֽשְׂמַח־אָבִיךָ וְאִמֶּךָ[a] וְתָגֵל יוֹלַדְתֶּֽךָ׃

26 תְּנָה־בְנִי לִבְּךָ לִי וְעֵינֶיךָ דְּרָכַי תִּרֹצְנָה[a]׃ תצרנה ק . ז
27 כִּֽי־שׁוּחָה עֲמֻקָּה זוֹנָה[a] וּבְאֵר צָרָה נָכְרִיָּֽה׃ ד[14]
28 אַף־הִיא כְּחֶתֶף[a] תֶּאֱרֹב וּבוֹגְדִים[b] בְּאָדָם תּוֹסִֽף׃ ל . ה מל[15] . ד[16] . יג ג[17] מנה חס י

29 לְמִי אוֹי לְמִי אֲבוֹי[a] לְמִי מִדְוָנִים[b] ׀ לְמִי שִׂיחַ מדינים ק חד מן ו כת כן בסיפ[18] . ה
לְמִי פְּצָעִים חִנָּם לְמִי חַכְלִלוּת עֵינָֽיִם׃ ל[19] . ל ותס . כת
30 לַֽמְאַחֲרִים עַל־הַיָּיִן לַבָּאִים לַחְקֹר מִמְסָֽךְ׃ ל . ב
31 אַל־תֵּרֶא יַיִן כִּי יִתְאַדָּם כִּֽי־יִתֵּן בַּכִּיס[a] עֵינוֹ בכוס ק[20] . ט[21]
[b]יִתְהַלֵּךְ בְּמֵישָׁרִֽים[bc]׃
32 אַחֲרִיתוֹ כְּנָחָשׁ יִשָּׁךְ וּכְצִפְעֹנִי יַפְרִֽשׁ[a]׃ ב[22]

[9] Gn 27,5. [10] Prv 6,6. [11] Mm 3637. [12] Mm 3020. [13] Mm 3804. [14] Mm 3062. [15] Mm 3638. [16] Mm 730. [17] Mm 3625. [18] Mm 3645. [19] Mp sub loco. [20] Mm 832. [21] Mm 3145. [22] Dt 23,20.

18 [a] 𝔊 + *τηρήσῃς αὐτά*, ins תִּשְׁמְרֶנָּה ‖ **24** [a–a] K גּוֹל יָגוּל, Q 𝔈 גִּיל יָגִיל ‖ [b] K 𝔙 יוֹלֵד, Q 𝔊𝔖𝔈 וְיוֹלֵד ‖ [c] K 𝔖 וְיִשְׂמַח, Q 𝔊𝔈𝔙 יִשְׂמַח ‖ **25** [a] 𝔊(𝔖) + *ἐπὶ σοί*, frt l מִמֶּךָּ cf 5,18; prp עִמָּךְ ‖ **26** [a] l c K*σ′* תִּרְצֶנָה, Q 𝔊𝔖𝔈𝔙 תִּצֹּרְנָה ‖ **27** [a] 𝔊 *ἀλλότριος*, l זָרָה ‖ **28** [a] mlt Mss בְּחֶ׳ ‖ [b] prp וּבְגָדִים; al וּבְגוּדִים ‖ **29** [a] dub; 𝔈 אֲבוֹי, 𝔊(𝔖𝔈) *θόρυβος* ‖ [b] cf 21,19[a] ‖ **31** [a] K בַּכִּיס, Q Vrs בַּכּוֹס ‖ [b–b] frt add ex Cant 7,10 ‖ [c] frt ins דּוֹבֵב שְׂפָתַיִם וְשִׁנָּיִם ‖ **32** [a] 𝔊(𝔙) + *ὁ ἰός*, ins רוֹשׁ (hpgr) cf Dt 32,32sq.

33 עֵ֭ינֶיךָ יִרְא֣וּ זָר֑וֹת וְ֝לִבְּךָ֗ יְדַבֵּ֥ר תַּהְפֻּכֽוֹת׃

34 וְ֭הָיִיתָ כְּשֹׁכֵ֣ב[a] בְּלֶב־יָ֑ם [b]וּ֝כְשֹׁכֵ֗ב בְּרֹ֣אשׁ חִבֵּֽל[b]׃

35 הִכּ֣וּנִי[a] בַל־חָלִיתִי֮ הֲלָמ֗וּנִי בַּל־יָ֫דָ֥עְתִּי
מָתַ֥י אָקִ֑יץ[b] א֝וֹסִ֗יף אֲבַקְשֶׁ֥נּוּ עֽוֹד׃

24 1 אַל־תְּ֭קַנֵּא[a] בְּאַנְשֵׁ֣י רָעָ֑ה וְאַל־תִּ֝תְא֗ו[b] לִהְי֥וֹת אִתָּֽם׃

2 כִּי־שֹׁ֭ד יֶהְגֶּ֣ה לִבָּ֑ם וְ֝עָמָ֗ל שִׂפְתֵיהֶ֥ם תְּדַבֵּֽרְנָה׃

3 בְּ֭חָכְמָה יִבָּ֣נֶה בָּ֑יִת וּ֝בִתְבוּנָ֗ה יִתְכּוֹנָֽן׃

4 וּ֭בְדַעַת חֲדָרִ֣ים יִמָּלְא֑וּ כָּל־ה֖וֹן יָקָ֣ר וְנָעִֽים׃

5 גֶּֽבֶר[a]־חָכָ֥ם בַּע֑וֹז[b] וְאִ֥ישׁ־דַּ֝֗עַת [c]מְאַמֶּץ־כֹּֽחַ[c]׃

6 כִּ֣י[a] בְ֭תַחְבֻּלוֹת תַּעֲשֶׂה[b]־לְּךָ֣[c] מִלְחָמָ֑ה וּ֝תְשׁוּעָ֗ה בְּרֹ֣ב יוֹעֵֽץ׃

7 רָאמ֣וֹת[a] לֶאֱוִ֣יל חָכְמ֑וֹת בַּ֝שַּׁ֗עַר לֹ֣א יִפְתַּח־פִּֽיהוּ׃

8 מְחַשֵּׁ֥ב לְהָרֵ֑עַ ל֝֗וֹ בַּֽעַל־מְזִמּ֥וֹת יִקְרָֽאוּ׃

9 זִמַּ֣ת אִוֶּ֣לֶת[a] חַטָּ֑את וְתוֹעֲבַ֖ת לְאָדָ֣ם לֵֽץ׃

10 [a]הִ֭תְרַפִּיתָ בְּי֥וֹם צָרָ֗ה [b]צַ֣ר כֹּחֶֽכָה[b c]׃

11 הַ֭צֵּל לְקֻחִ֣ים לַמָּ֑וֶת וּמָטִ֥ים[a] לַ֝הֶ֗רֶג אִם־[b]תַּחְשֽׂוֹךְ[c]׃

12 כִּֽי־תֹאמַ֗ר הֵן֮ לֹא־יָדַ֫עְנוּ[a] זֶ֥ה הֲלֹא־תֹ֘כֵ֤ן לִבּ֨וֹת ׀ הֽוּא־יָבִ֗ין
וְנֹצֵ֣ר[b] נַ֭פְשְׁךָ ה֣וּא יֵדָ֑ע וְהֵשִׁ֖יב לְאָדָ֣ם כְּפָעֳלֽוֹ׃

13 אֱכָל־בְּנִ֣י דְבַ֣שׁ כִּי־ט֑וֹב וְנֹ֥פֶת מָ֝ת֗וֹק עַל־חִכֶּֽךָ׃

14 כֵּ֤ן ׀ דְּעֶ֬ה[a] חָכְמָ֗ה[b] לְנַ֫פְשֶׁ֥ךָ

[23] Mm 1491. [24] Mm 2840. Cp 24 [1] Q rar cf Ez 40,21.29.33.36 et Mp sub loco. [2] Mm 3264. [3] Mm 964. [4] Mm 1369.

34 [a] prp כְּרֹכֵב ‖ [b—b] 𝔊(𝔖) *καὶ ὥσπερ κυβερνήτης ἐν πολλῷ κλύδωνι* = וּכְחֹבֵל בְּסַעַר גָּדוֹל; prb l וּכְרֹכֵב בְּרַעַשׁ חֹבֵל; prp וּכְשֹׁכֵב בְּרֹאשׁ חִבֵּל ‖ **35** [a] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) pr *ἐρεῖς δέ* ‖ [b] frt ins מְסָבְאִי ‖ **Cp 24,1** [a] prp תְּקָו = תִּקְוֶה ‖ [b] K תִּתְאָו, Q תִּתְאָיו ‖ **5** [a] 𝔊(𝔖) *κρείσσων*, l גָּבַר ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗) *ἰσχυροῦ*, l מֵעָז ‖ [c—c] 𝔊(𝔖𝔗) *γεωργίου μεγάλου*, l מֵאַמִּיץ־כֹּחַ ‖ **6** [a] > 𝔊𝔖, prb dl ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔙) *γίνεται*, frt l תֵּעָשֶׂה cf 20,18[b] ‖ [c] > 𝔊(𝔖𝔙), frt dl ‖ **7** [a] frt = רָמוֹת; prp דְּמוּתָ ‖ **9** [a] Ms אוילים; 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *ἄφρων*, l אֱוִיל ‖ **10** [a] v 10 crrp ‖ [b—b] prp צַר כֹּחֲכָה בְּצָרְכֶּךָ ‖ [c] frt ins בְּיוֹם טוֹבָה ‖ **11** [a] prp וּמְטִים ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔙) *μή*, frt l אַל ‖ [c] l תֶּחֱשֶׂךְ; prp תַּחְשִׁיךְ ‖ **12** [a] 𝔊(𝔖) *οἶδα*, l יָדַעְתִּי cf נפשך ‖ [b] 𝔊 *καὶ ὁ πλάσας* = וְיֹצֵר; prp וְיֵצֶר ‖ **14** [a] 𝔈 דְּעָה; l דֵּעָה et frt ins מְתוּקָה לְלִבֶּךָ ‖ [b] frt ins טוֹבָה.

אִם־מָ֭צָאתָ וְיֵ֣שׁ אַחֲרִ֑ית וְ֝תִקְוָתְךָ֗ לֹ֣א תִכָּרֵֽת׃ פ

15 אַל־תֶּאֱרֹ֣ב רָ֭שָׁע[a] לִנְוֵ֣ה צַדִּ֑יק אַל־תְּשַׁדֵּ֥ד רִבְצֽוֹ׃ כו ר״פ אל אל[5]
16 כִּ֤י שֶׁ֨בַע ׀ יִפּ֣וֹל צַדִּ֣יק וָקָ֑ם וּ֝רְשָׁעִ֗ים יִכָּשְׁל֥וּ בְרָעָֽה׃ ב בטע ר״פ בסיפ[6] . ל . ז
17 בִּנְפֹ֣ל אֹויִבְךָ֣[a] אַל־תִּשְׂמָ֑ח וּ֝בִכָּשְׁל֗וֹ אַל־יָגֵ֥ל לִבֶּֽךָ׃ אויבך[7] ק יתיר י . ל
18 פֶּן־יִרְאֶ֣ה יְ֭הוָה וְרַ֣ע בְּעֵינָ֑יו וְהֵשִׁ֖יב מֵעָלָ֣יו אַפּֽוֹ׃ גא

19 אַל־תִּתְחַ֥ר בַּמְּרֵעִ֑ים אַל־תְּ֝קַנֵּ֗א בָּרְשָׁעִֽים׃ כו ר״פ אל אל[5]
20 כִּ֤י ׀ לֹא־תִהְיֶ֣ה אַחֲרִ֣ית לָרָ֑ע נֵ֖ר רְשָׁעִ֣ים יִדְעָֽךְ׃ יא בטע ר״פ בשלש ספרים . ג . ב פסוק דמטע[8]

21 יְרָא־אֶת־יְהוָ֣ה בְּנִ֣י וָמֶ֑לֶךְ [a]עִם־שׁ֝וֹנִ֗ים אַל־תִּתְעָרָֽב[a]׃ ד[9] . ה[10] . ב . ב[11]
22 כִּֽי־פִ֭תְאֹם יָק֣וּם אֵידָ֑ם וּפִ֥יד שְׁ֝נֵיהֶ֗ם[a] מִ֣י יוֹדֵֽעַ׃ ס

23 גַּם־אֵ֥לֶּה לַחֲכָמִ֑ים
הַכֵּר־פָּנִ֖ים בְּמִשְׁפָּ֣ט בַּל־טֽוֹב[a]׃
24 אֹ֤מֵר ׀ לְרָשָׁ֗ע צַדִּ֫יק אָ֥תָּה יִקְּבֻ֣הוּ עַמִּ֑ים יִזְעָמ֥וּהוּ לְאֻמִּֽים׃ ה[12] . ל ומל
25 וְלַמּוֹכִיחִ֥ים יִנְעָ֑ם וַ֝עֲלֵיהֶ֗ם תָּב֥וֹא בִרְכַּת־טֽוֹב׃ ל . ד מל בסיפ

26 שְׂפָתַ֥יִם יִשָּׁ֑ק[a] מֵ֝שִׁ֗יב דְּבָרִ֥ים נְכֹחִֽים׃ ב חד פת וחד קמ[13]
27 הָ֘כֵ֤ן בַּח֨וּץ ׀ מְלַאכְתֶּ֗ךָ וְעַתְּדָ֣הּ בַּשָּׂדֶ֣ה לָ֑ךְ
אַ֝חַ֗ר[a] וּבָנִ֥יתָ בֵיתֶֽךָ׃ פ

28 אַל־תְּהִ֣י עֵד־חִנָּ֣ם[a] בְּרֵעֶ֑ךָ וַ֝הֲפִתִּ֗יתָ[b] בִּשְׂפָתֶֽיךָ׃ ל
29 אַל־תֹּאמַ֗ר כַּאֲשֶׁ֣ר עָֽשָׂה־לִ֭י כֵּ֣ן אֶֽעֱשֶׂה־לּ֑וֹ[a]
[b]אָשִׁ֖יב לָאִ֣ישׁ כְּפָעֳלֽוֹ[b]׃ לב[14]

30 עַל־שְׂדֵ֣ה אִישׁ־עָצֵ֣ל עָבַ֑רְתִּי וְעַל־כֶּ֝֗רֶם אָדָ֥ם חֲסַר־לֵֽב׃ ל אתנח פת
31 וְהִנֵּ֤ה עָלָ֨ה כֻלּ֨וֹ ׀ קִמְּשֹׂנִ֗ים[a] כָּסּ֣וּ פָנָ֣יו חֲרֻלִּ֑ים ל . ב[15] . ל
[b]וְגֶ֖דֶר אֲבָנָ֣יו נֶהֱרָֽסָה׃ ל

[5] Mm 3261. [6] Mm 3573. [7] Q addidi, cf Mp sub loco. [8] Mm 3313. [9] Mm 3639. [10] Mm 2030. [11] Mp sub loco. [12] Mm 3594. [13] Gn 41,40. [14] Mm 319. [15] Mm 3334.

15 [a] dl (gl) ‖ **17** [a] K אֹויְבֶיךָ, Q^Mss 𝔊𝔖𝔙 אוֹיִבְךָ ‖ **21** [a–a] 𝔊 *καὶ μηθετέρῳ αὐτῶν ἀπειθήσῃς*, frt l אַל־ (cf 22) עַל־שְׁנֵיהֶם תִּתְעַבָּר ‖ **22** [a] prp שׁוֹנִים cf 21 ‖ **23** [a] nonn vb exc cf 18,5 28,21 ‖ **26** [a] frt ins כְּמָרֵעַ; prp יַשִּׁק cf Ez 3,13 ‖ **27** [a] frt ins תִּקַּח לְךָ אִשָּׁה ‖ **28** [a] l c Ms 𝔊𝔖𝔗 חָמָס ‖ [b] 𝔊(𝔗𝔙) *μηδὲ πλατύνου*, frt l וְאַל־תְּפַת ‖ **29** [a] ins גַּם אָנִי m cs ‖ [b–b] dl (ex 24,12) ‖ **31** [a] nonn Mss 𝔅 'שׁ– ‖ [b] prb exc hemist.

32 וָאֶחֱזֶה אָנֹכִי אָשִׁית לִבִּי רָאִיתִי לָקַחְתִּי מוּסָר׃
33 מְעַט שֵׁנוֹת מְעַט תְּנוּמוֹת מְעַט ׀ חִבֻּק יָדַיִם לִשְׁכָּב׃ — ב . ז ה פת וב קמ
34 [a]וּבָא־מִתְהַלֵּךְ[b] רֵישֶׁךָ וּמַחְסֹרֶיךָ[c] כְּאִישׁ מָגֵן׃ פ — יז ר״פ . ל[16] . ל כת כן . כ[17]

25 1 גַּם־אֵלֶּה מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר הֶעְתִּיקוּ אַנְשֵׁי[a] ׀ חִזְקִיָּה מֶלֶךְ־יְהוּדָה׃ — ד . ג . ג לפי מג[1] וחד מן יב[2] לפי מק
2 כְּבֹד אֱלֹהִים הַסְתֵּר דָּבָר וּכְבֹד מְלָכִים חֲקֹר דָּבָר׃ — ב חס . ב חס
3 שָׁמַיִם לָרוּם וָאָרֶץ לָעֹמֶק וְלֵב מְלָכִים אֵין חֵקֶר׃ — ב[3] . ג קמ וכל שמים וארץ דכות[4] . ל
4 הָגוֹ סִיגִים מִכָּסֶף וַיֵּצֵא[a] [b]לַצֹּרֵף כֶּלִי[b]׃ — ג . ג מל . ב חד מל וחד מן ד[5] חס בליש
5 הָגוֹ רָשָׁע לִפְנֵי־מֶלֶךְ וְיִכּוֹן בַּצֶּדֶק כִּסְאוֹ׃ — ג . ל דגש
6 אַל־תִּתְהַדַּר לִפְנֵי־מֶלֶךְ וּבִמְקוֹם גְּדֹלִים אַל־תַּעֲמֹד׃ — כו ר״פ אל אל[6] . ב
7 כִּי טוֹב אֲמָר־לְךָ עֲלֵה הֵנָּה מֵהַשְׁפִּילְךָ לִפְנֵי נָדִיב — כ בטע ר״פ בסיפ[7] . ל . ל
אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ׃ 8 אַל־תֵּצֵא[a] לָרִב[b] מַהֵר — ה[8]
פֶּן[c] מַה־תַּעֲשֶׂה בְּאַחֲרִיתָהּ בְּהַכְלִים אֹתְךָ רֵעֶךָ׃
9 רִיבְךָ רִיב אֶת־רֵעֶךָ וְסוֹד אַחֵר אַל־תְּגָל׃ — ל
10 פֶּן־יְחַסֶּדְךָ שֹׁמֵעַ וְדִבָּתְךָ לֹא תָשׁוּב׃ — ל . ל
11 תַּפּוּחֵי[a] זָהָב בְּמַשְׂכִּיּוֹת[b] כָּסֶף דָּבָר דָּבֻר עַל־אָפְנָיו[c]׃ — ל . ל וכת ש
12 נֶזֶם זָהָב וַחֲלִי־כָתֶם מוֹכִיחַ חָכָם עַל־אֹזֶן שֹׁמָעַת׃ — ב בתרי לישנ[9] . כה . ל קמ
13 כְּצִנַּת[a]־שֶׁלֶג ׀ בְּיוֹם[b] קָצִיר צִיר נֶאֱמָן לְשֹׁלְחָיו — ב — Ꙩ
[c]וְנֶפֶשׁ אֲדֹנָיו יָשִׁיב[c]׃ פ — כד בליש[10]
14 נְשִׂיאִים וְרוּחַ וְגֶשֶׁם אָיִן אִישׁ מִתְהַלֵּל בְּמַתַּת־שָׁקֶר׃ — ד מלין לשון ענן . ה[11]
15 בְּאֹרֶךְ אַפַּיִם יְפֻתֶּה קָצִין[a] וְלָשׁוֹן רַכָּה תִּשְׁבָּר־גָּרֶם׃ — ג[12] . ג . ל . ל[11] . ב . ג

[16] Mm 3581. [17] Mm 1514. Cp 25 [1] Mm 3125. [2] Mm 3983. [3] Mm 2806. [4] Mm 3640. [5] Mm 2754. [6] Mm 3261. [7] Mm 3573. [8] Mm 1526. [9] Mm 1352. [10] Mm 1685. [11] Mp sub loco. [12] Mm 3642.

34 [a] 𝔅 hic incip cp 25 ‖ [b] l c mlt Mss 𝔙 כִּמְהַלֵּךְ cf 6,11 ‖ [c] l c nonn Mss Vrs וּמַחְסֹרְךָ ‖ **Cp 25,1** [a] 𝔊(𝔖𝔗) *οἱ φίλοι* ‖ **4** [a] 𝔖(𝔗𝔙) *dnpwq*, l וְיֵצֵא ‖ [b–b] 𝔊 *καθαρὸν ἅπαν* = נִצְרָף כֻּלּוֹ ‖ **8** [a] σ′(𝔙) *ἐξενέγκῃς*, l תֹּצֵא ‖ [b] σ′ *εἰς πλῆθος*, prp לָרֹב ‖ [c] dl vel l כִּי ‖ **11** [a] prp פִּתּוּחֵי ‖ [b] 𝔊 *ἐν ὁρμίσκῳ* ‖ [c] cf Sir 50,27 ‖ **13** [a] 𝔊(𝔖) *ὥσπερ ἔξοδος* = כְּצֵאת? ‖ [b] 𝔊 *κατὰ καῦμα*, l בְּחֹם ‖ [c–c] > Ms, add vel antea vel postea exc hemist ‖ **15** [a] prp קֶצֶף.

16 דְּבַ֣שׁ מָ֭צָאתָ אֱכֹ֣ל דַּיֶּ֑ךָּ פֶּן־תִּ֝שְׂבָּעֶ֗נּוּ וַהֲקֵאתֽוֹ׃

17 הֹקַ֣ר רַ֭גְלְךָ מִבֵּ֣ית רֵעֶ֑ךָ פֶּן־יִ֝שְׂבָּעֲךָ֗ וּשְׂנֵאֶֽךָ׃ ל̇ וחס . ל̇ . ל̇

18 מֵפִ֣יץ[a] וְ֭חֶרֶב וְחֵ֣ץ שָׁנ֑וּן אִ֥ישׁ[b] עֹנֶ֥ה בְ֝רֵעֵ֗הוּ עֵ֣ד שָֽׁקֶר׃ ב̇ . ל̇

19 שֵׁ֣ן רֹ֭עָה[a] וְרֶ֣גֶל מוּעָ֑דֶת[b] מִבְטָ֥ח[c] בּ֝וֹגֵ֗ד בְּי֣וֹם צָרָֽה׃ ג̇ ב̇ מלרע וחד מלעיל[13] . ג̇ ב̇ קמ̇ וחד פת̇[14]

20 [a]מַ֥עֲדֶה בֶּ֨גֶד ׀ בְּי֣וֹם קָ֭רָה[a] חֹ֣מֶץ[b] עַל־נָ֑תֶר וְשָׁ֥ר בַּ֝שִּׁרִ֗ים עַ֣ל לֶב־ ל̇ . ל̇[15] . ל̇
[רָֽע׃[c] פ

21 אִם־רָעֵ֣ב שֹׂ֭נַאֲךָ הַאֲכִלֵ֣הוּ לָ֑חֶם[a] וְאִם־צָ֝מֵ֗א הַשְׁקֵ֥הוּ מָֽיִם[b]׃ ב̇[16] . ל̇

22 כִּ֣י גֶ֭חָלִים אַתָּ֣ה חֹתֶ֣ה עַל־רֹאשׁ֑וֹ וַֽ֝יהוָ֗ה יְשַׁלֶּם־לָֽךְ׃ כ̇ בטע̇ ר״פ בסיפ̇[17] . ל̇ וחס

23 ר֣וּחַ צָ֭פוֹן תְּח֣וֹלֵֽל גָּ֑שֶׁם וּפָנִ֥ים נִ֝זְעָמִ֗ים לְשׁ֣וֹן סָֽתֶר׃ ל̇ . ל̇

24 ט֗וֹב שֶׁ֥בֶת עַל־פִּנַּת־גָּ֑ג מֵאֵ֥שֶׁת מִ֝דְיָנִ֗ים[a] [b]וּבֵ֥ית חָֽבֶר[b]׃ ה̇ בטע̇ בסיפ̇ . ל̇[18] . מדינים ק̇ חד מן ו̇ כת̇ כן בסיפ̇[19]

25 מַ֣יִם קָ֭רִים עַל־נֶ֣פֶשׁ עֲיֵפָ֑ה וּשְׁמוּעָ֥ה[a] ט֝וֹבָ֗ה מֵאֶ֥רֶץ מֶרְחָֽק׃ ל̇

26 מַעְיָ֣ן נִ֭רְפָּשׂ וּמָק֣וֹר מָשְׁחָ֑ת צַ֝דִּ֗יק מָ֣ט לִפְנֵי־רָשָֽׁע׃ ל̇ . ב̇ . ל̇

27 אָ֘כֹ֤ל דְּבַ֣שׁ הַרְבּ֣וֹת[a] לֹא־ט֑וֹב [b]וְחֵ֖קֶר כְּבֹדָ֣ם כָּבֽוֹד[b]׃ ל̇ חס

28 עִ֣יר פְּ֭רוּצָה אֵ֣ין חוֹמָ֑ה אִ֝֗ישׁ אֲשֶׁ֤ר אֵ֖ין מַעְצָ֣ר לְרוּחֽוֹ׃ יו̇ מ״פ אין אין

26 1 כַּשֶּׁ֤לֶג ׀ בַּקַּ֨יִץ ׀ וְכַמָּטָ֬ר בַּקָּצִ֗יר כֵּ֤ן לֹא־נָאוֶ֖ה לִכְסִ֣יל כָּבֽוֹד׃

2 כַּצִּפּ֣וֹר לָ֭נוּד כַּדְּר֣וֹר לָע֑וּף כֵּ֥ן קִֽלְלַ֥ת חִ֝נָּ֗ם לֹ֣א[a] תָבֹֽא׃ ג̇ . ל̇[1] . ג̇[2] . לו̇ ק̇ חד מן יז̇[3] כת̇ כן

3 שׁ֣וֹט לַ֭סּוּס מֶ֣תֶג[a] לַחֲמ֑וֹר וְ֝שֵׁ֗בֶט לְגֵ֣ו כְּסִילִֽים׃ ה̇[4] . ב̇ פסוק בטע̇[5]

4 אַל־תַּ֣עַן כְּ֭סִיל כְּאִוַּלְתּ֑וֹ פֶּן־תִּשְׁוֶה־לּ֥וֹ גַם־אָֽתָּה׃ ב̇

5 עֲנֵ֣ה כְ֭סִיל כְּאִוַּלְתּ֑וֹ[a] פֶּן־יִהְיֶ֖ה חָכָ֣ם בְּעֵינָֽיו׃ נ̇א

6 [a]מְקַצֶּ֣ה רַ֭גְלַיִם[a] חָמָ֣ס[b] שֹׁתֶ֑ה שֹׁלֵ֖חַ דְּבָרִ֣ים בְּיַד־כְּסִֽיל׃ ל̇

7 דַּלְי֣וּ[a] שֹׁ֭קַיִם מִפִּסֵּ֑חַ וּ֝מָשָׁ֗ל[b] בְּפִ֣י כְסִילִֽים׃ ל̇ . ל̇

[13] Mm 205. [14] Mm 3307. [15] וחד שר Ps 7,1. [16] Mm 3643. [17] Mm 3573. [18] Mm 959. [19] Mm 3645.
Cp 26 [1] וחד לָעוּף Lv 7,26. [2] Mm 1459. [3] Mm 1795. [4] Mm 2755. [5] Mm 3313.

18 [a] 𝔊(𝔙) *ῥόπαλον* cf 𝔖𝔗, l מַפֵּץ ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd אִישׁ־ ‖ **19** [a] = רֹעֲעָה vel l רָעָה cf Vrs ‖ [b] 𝔙 *lapsus*, l מוֹעֶדֶת ‖ [c] > 𝔊, dl cf 20 ‖ **20** [a–a] nunc dupl ad 19 מועדת–צרה (excepto מבטח), sed frt crrp ex textu hebr, quem continent 𝔊(𝔖𝔗𝔙^{Mss}) 20a: *ὥσπερ σὴς ἱματίῳ καὶ σκώληξ ξύλῳ, οὕτως λύπη ἀνδρὸς βλάπτει καρδίαν* ‖ [b] ins עַל־נֶתֶק וּמַיִם cf 𝔊 ‖ [c] ins כְּסָס בַּבֶּגֶד וְרָקָב לָעֵץ כֵּן תּוּגַת אִישׁ מְכַלָּה לִבּוֹ׃ cf 𝔊𝔖𝔗𝔙^{Mss} 20a ‖ **21** [a] > 𝔊𝔖𝔙 Rm 12,20, dl ‖ [b] > 𝔊𝔖 Rm 12,20, dl ‖ **24** [a] cf 21,19[a] ‖ [b–b] cf 21,9[a–a] ‖ **25** [a] prp שְׁמוּעָה ‖ **27** [a] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *πολύ*, prp הַרְבֵּה ‖ [b–b] crrp; 𝔊 *τιμᾶν δὲ χρὴ λόγους ἐνδόξους* cf 𝔖𝔗, prp וְהֹקַר דִּבְרֵי כָבוֹד; al וּדְחֹק כָּבוֹד מִכָּבוֹד ‖ **Cp 26,2** [a] l c K 𝔊𝔗 לֹא, Q לוֹ ‖ **3** [a] mlt Mss Vrs ׳וּמ ‖ **5** [a] prp ׳בְּא ‖ **6** [a–a] prp ׳מְקַצֵּי רַג ‖ [b] prp חֶרְפָּה ‖ **7** [a] l דַּלּוּ a דלל ‖ [b] 𝔗 וּמֹשֵׁל.

8 כִּצְרוֹר[a] אֶבֶן בְּמַרְגֵּמָה[b] כֵּן־נוֹתֵן לִכְסִיל[c] כָּבוֹד׃ ל . ל . י מל
9 חוֹחַ עָלָה בְיַד־שִׁכּוֹר וּמָשָׁל בְּפִי כְסִילִים׃
10 [a]רַב[b] מְחוֹלֵל־[c]כֹּל וְשֹׂכֵר[cd] כְּסִיל וְשֹׂכֵר[e] עֹבְרִים׃[f] ב . ב
11 כְּכֶלֶב שָׁב עַל־קֵאוֹ כְּסִיל שׁוֹנֶה בְאִוַּלְתּוֹ׃ ל . ל
12 רָאִיתָ[a] אִישׁ חָכָם בְּעֵינָיו תִּקְוָה לִכְסִיל מִמֶּנּוּ׃ ה חס בכתיב[6] . נא

13 אָמַר עָצֵל שַׁחַל בַּדָּרֶךְ אֲרִי בֵּין הָרְחֹבוֹת׃
14 הַדֶּלֶת תִּסּוֹב עַל־צִירָהּ וְעָצֵל עַל־מִטָּתוֹ׃ ב מל . ל
15 טָמַן עָצֵל יָדוֹ בַּצַּלָּחַת נִלְאָה לַהֲשִׁיבָהּ אֶל־פִּיו׃ ב . ג . ג
16 חָכָם עָצֵל[a] בְּעֵינָיו מִשִּׁבְעָה מְשִׁיבֵי טָעַם׃ נא . ב

17 מַחֲזִיק בְּאָזְנֵי[a]־כָלֶב עֹבֵר[b] מִתְעַבֵּר[c] עַל־רִיב לֹּא־לוֹ׃ לז . ו דגש[7] . ה[8]
18 כְּמִתְלַהְלֵהַּ הַיֹּרֶה זִקִּים חִצִּים וָמָוֶת׃ ל . ז חס ול בליש[9] . ב
19 כֵּן־אִישׁ רִמָּה אֶת־רֵעֵהוּ וְאָמַר הֲלֹא־מְשַׂחֵק אָנִי׃

20 בְּאֶפֶס עֵצִים תִּכְבֶּה־אֵשׁ וּבְאֵין נִרְגָּן יִשְׁתֹּק מָדוֹן׃ ל
21 פֶּחָם[a] לְגֶחָלִים וְעֵצִים לְאֵשׁ וְאִישׁ מִדְוָנִים[b] לְחַרְחַר־רִיב׃ פ ג[10] . מדינים ק חד מן ו כת כן בסיפ[11] . ל
22 דִּבְרֵי נִרְגָּן כְּמִתְלַהֲמִים וְהֵם יָרְדוּ חַדְרֵי־בָטֶן׃ ב
23 [a]כֶּסֶף סִיגִים[ab] מְצֻפֶּה עַל־חָרֶשׂ שְׂפָתַיִם דֹּלְקִים[c] וְלֶב־רָע׃ ג מל . ל . ל[12]
24 בִּשְׂפָתָו[a] יִנָּכֵר שׂוֹנֵא וּבְקִרְבּוֹ יָשִׁית מִרְמָה׃ בשפתיו ק . ג[13] . ז ומל[14]
25 כִּי־יְחַנֵּן קוֹלוֹ אַל־תַּאֲמֶן־בּוֹ כִּי שֶׁבַע תּוֹעֵבוֹת בְּלִבּוֹ׃
26 תִּכַּסֶּה[a] שִׂנְאָה בְּמַשָּׁאוֹן תִּגָּלֶה רָעָתוֹ בְקָהָל׃ ג[15]
27 כֹּרֶה[a]־שַּׁחַת בָּהּ יִפֹּל וְגֹלֵל אֶבֶן[b] אֵלָיו תָּשׁוּב׃
28 לְשׁוֹן־שֶׁקֶר [a]יִשְׂנָא דַכָּיו[ab] וּפֶה חָלָק יַעֲשֶׂה מִדְחֶה׃ ב . ל . ג[16] . ל

[6] Mp sub loco. [7] Mm 3644. [8] Mm 282. [9] Mm 1759. [10] Mm 2242. [11] Mm 3645. [12] וחד לדלקים Ps 7,14. [13] Mm 3646. [14] Mm 2737. [15] Mm 3647. [16] Mm 3648.

8 [a] 𝔊 *ὅς ἀποδεσμεύει* cf 𝔙, l כְּצוֹרֵר ‖ [b] ℭ בַּמְּרֻגְמָה; prp בְּמַרְגָּלִית gemma ‖ [c] ℭ לַכְּסִיל ‖ **10** [a] v 10 dub, frt gl ad 9 ‖ [b] frt = sagittarius cf Jer 50,29 Hi 16,13 ‖ [c–c] 𝔊 *πᾶσα σάρξ* cf 𝔖𝔗, l כָּל־בָּשָׂר ‖ [d] ℭ וְשִׁכֵּר ‖ [e] ℭ וְשִׁכֵּר; 𝔖𝔗 *wrwj'*, l וְשִׁכֹּר ‖ [f] nonn tr post כֹּל ‖ **12** [a] ℭ pc Mss 𝔊 רָאִיתִי ‖ **16** [a] prp הַלֵּץ ‖ **17** [a] 𝔊 *κέρκου* = בִּזְנַב ‖ [b] > pc Mss cf 𝔊𝔖, dl vel cj c כלב ‖ [c] 𝔙 *et inpatiens commiscetur*, frt l מִתְעָרֵב ‖ **21** [a] ℭ פַּחִים; 𝔊(𝔖𝔗) *ἐσχάρα*, l מַפֻּחַ follis ‖ [b] cf 21,19[a] ‖ **23** [a–a] prp כספסגים ‖ [b] frt dl (gl) ‖ [c] 𝔊 *λεῖα*, l חֲלָקִים ‖ **24** [a] K בִּשְׂפָתוֹ, Q Vrs בִּשְׂפָתָיו ‖ **26** [a] ℭ תְּכֻסֶּה; 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *ὁ κρύπτων*, prb l מְכַסֶּה ‖ **27** [a] ℭ כָּרָה ‖ [b] cf 7,25[a] ‖ **28** [a–a] prp יְנַשֵּׂא דָכְיוֹ cf Ps 93,3 ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *ἀλήθειαν* cf aram *dkj'* purus; prp אֲדֹנָיו vel בְּעָלָיו.

27 1 אַל־תִּתְהַלֵּל בְּיוֹם מָחָר כִּי לֹא־תֵדַע מַה־יֵּלֶד יוֹם׃ בׄ[1]

2 יְהַלֶּלְךָ זָר וְלֹא־פִיךָ נָכְרִי וְאַל־שְׂפָתֶיךָ׃ דׄ ול בליש[2]

3 כֹּבֶד־אֶבֶן וְנֵטֶל הַחוֹל וְכַעַס אֱוִיל כָּבֵד מִשְּׁנֵיהֶם׃ בׄ חד חס וחד מל[3]

4 אַכְזְרִיּוּת חֵמָה וְשֶׁטֶף אָף וּמִי יַעֲמֹד[a] לִפְנֵי קִנְאָה׃ לׄ ומל . בׄ[4]

5 טוֹבָה תּוֹכַחַת מְגֻלָּה מֵאַהֲבָה[a] מְסֻתָּרֶת׃ לׄ . בׄ

6 נֶאֱמָנִים פִּצְעֵי אוֹהֵב וְנַעְתָּרוֹת[a] נְשִׁיקוֹת שׂוֹנֵא׃ לׄ מל . לׄ . לׄ ומל[5]

7 נֶפֶשׁ שְׂבֵעָה תָּבוּס[a] נֹפֶת וְנֶפֶשׁ רְעֵבָה כָּל־מַר מָתוֹק׃

8 כְּצִפּוֹר נוֹדֶדֶת מִן־קִנָּהּ כֵּן־אִישׁ נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ׃ לׄ . בׄ מל

9 שֶׁמֶן וּקְטֹרֶת יְשַׂמַּח־לֵב [a]וּמֶתֶק רֵעֵהוּ מֵעֲצַת־[a b]נָפֶשׁ׃ [אֵידֶךָ[b] זׄ . לׄ בטע

10 רֵעֲךָ וְרֵעֶה[a] אָבִיךָ אַל־תַּעֲזֹב [b]וּבֵית אָחִיךָ אַל־תָּבוֹא[c] בְּיוֹם ורעק . דׄ מל בסיפ
טוֹב שָׁכֵן קָרוֹב מֵאָח רָחוֹק׃

11 חֲכַם בְּנִי וְשַׂמַּח לִבִּי וְאָשִׁיבָה חֹרְפִי דָבָר׃ דׄ[6] . בׄ

12 עָרוּם רָאָה רָעָה נִסְתָּר[a] פְּתָאיִם עָבְרוּ נֶעֱנָשׁוּ[b]׃

13 קַח־בִּגְדוֹ כִּי־עָרַב זָר וּבְעַד נָכְרִיָּה[a] חַבְלֵהוּ׃ יבׄ ר״פ . לׄ[7] . הׄ . בׄ

14 מְבָרֵךְ רֵעֵהוּ בְּקוֹל גָּדוֹל [a]בַּבֹּקֶר הַשְׁכֵּים[a] קְלָלָה תֵּחָשֶׁב לוֹ׃ לׄ וכל קרי חלוף . גׄ מל בליש[8]

15 דֶּלֶף טוֹרֵד בְּיוֹם סַגְרִיר וְאֵשֶׁת מִדְוָנִים[a] נִשְׁתָּוָה[b]׃ בׄ[9] . וׄ . מדינים ק חד מן ז כת כן בסיפ[10] . לׄ

16 [a]צֹפְנֶיהָ צָפַן־רוּחַ וְשֶׁמֶן יְמִינוֹ יִקְרָא[a b]׃ לׄ

17 בַּרְזֶל בְּבַרְזֶל יָחַד[a] וְאִישׁ יַחַד[b] פְּנֵי־רֵעֵהוּ׃ לׄ

18 נֹצֵר תְּאֵנָה יֹאכַל פִּרְיָהּ וְשֹׁמֵר אֲדֹנָיו יְכֻבָּד׃ בׄ

19 כַּמַּיִם[a] הַפָּנִים לַפָּנִים כֵּן לֵב־הָאָדָם לָאָדָם׃ יׄ . לׄ . בׄ . הׄ[11] וכל קהלת דכות בׄ מׄ אׄ

20 שְׁאוֹל וַאֲבַדֹּה[a] לֹא תִשְׂבַּעְנָה וְעֵינֵי הָאָדָם לֹא תִשְׂבַּעְנָה[b]׃ ואבדו ק[12] . יׄ

Cp 27 [1]Gn 30,33. [2]Mm 2972. [3]Mm 715. [4]Mm 3323. [5]וחד מנשיקות Cant 1,2. [6]Mm 2212. [7]Mm 959. [8]Mm 2595. [9]Prv 19,13. [10]Mm 3645. [11]Mm 391. [12]Mp sub loco.

Cp 27,4 [a] cf 7,25[a] ‖ **5** [a] prp מֵאֵיבָה ‖ **6** [a] prp וְעִקְּשׁוֹת vel וְנַעֲוֹתוֹת ‖ **7** [a] frt l תָּבוּז ‖ **9** [a–a] dub; 𝔊 *καταρρήγνυται δὲ ὑπὸ συμπτωμάτων*, prp וּמִתְקָרְעָה מֵעַצֶּבֶת ‖ [b] prp מְעַצֵּב ‖ **10** [a] 𝔗 וְרֹעֵה; K𝔗 וְרֵעֶה, Q וְרֵעַ ‖ [b–b] frt dl ‖ [c] prp תָּבוֹז ‖ **12** [a] l c mlt Mss 𝔖𝔗 וְנִסְתָּר cf 22,3[a] ‖ [b] l c mlt Mss 𝔖𝔗 וְנֶעֱנָשׁוּ ‖ **13** [a] 𝔊(𝔙) *ἀλλότρια*, l נָכְרִים cf 20,16[a] ‖ **14** [a–a] > Ms, dl ‖ **15** [a] cf 21,19[a] ‖ [b] frt l נִשְׁוָתָה ‖ **16** [a–a] frt crrp; 𝔊(𝔖𝔗) *βορέας σκληρὸς ἄνεμος, ὀνόματι δὲ ἐπιδέξιος καλεῖται* = צָפוֹן רוּחַ קָשָׁה וּשְׁמָהּ יָמִין יִקָּרֵא; prp צֹפֵן צְפֹן רֵעוֹ שְׁמוֹ נֶאֱמָן יִקָּרֵא ‖ [b] frt l יִקְרֶה ‖ **17** [a] 𝔊(𝔖) *ὀξύνει* = יָחֵד; 𝔗(𝔙) *ltjš*, l יָחֵד ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *παροξύνει*, l יָחֵד ‖ **19** [a] 𝔊(𝔖) *ὥσπερ οὐχ ὅμοια* cf 𝔗 = כְּמוֹ, prp כְּמַרְאֵה ‖ **20** [a] K וַאֲבַדֹּה, Q וַאֲבַדּוֹ, Q[Mss] וַאֲבַדּוֹן ‖ [b] 𝔊 + *βδέλυγμα κυρίῳ στηρίζων ὀφθαλμόν* (cf 16,30[a]), *καὶ οἱ ἀπαίδευτοι ἀκρατεῖς γλώσσῃ*, prb ins תּוֹעֲבַת יְהוָה עֹצֶה עֵינָיו וּכְסִילִים עַזֵּי לָשׁוֹן.

21 מַצְרֵ֣ף לַ֭כֶּסֶף וְכ֣וּר לַזָּהָ֑ב וְ֝אִ֗ישׁ לְפִ֣י מַהֲלָלֽוֹ[a]׃ ב

22 אִ֥ם תִּֽכְתּֽוֹשׁ־אֶת־הָאֱוִ֨יל ׀ [a]בַּֽמַּכְתֵּ֡שׁ[b] בְּת֣וֹךְ הָ֭רִיפוֹת[a] בַּֽעֱלִ֑י
לֹא־תָס֥וּר מֵ֝עָלָ֗יו אִוַּלְתּֽוֹ׃ פ — אם האם ואם כן בטע[13] . ל ומל . ב חד חס וחד מל[14] . ל

23 יָדֹ֣עַ תֵּ֭דַע פְּנֵ֣י צֹאנֶ֑ךָ שִׁ֥ית לִ֝בְּךָ֗ לַעֲדָרִֽים׃ ב

24 כִּ֤י לֹ֣א לְעוֹלָ֣ם חֹ֑סֶן וְאִם[a]־נֵ֝֗זֶר[b] [c]לְד֣וֹר ד֑וֹר[c]׃ ב בטע ר״פ בסיפ[15] . ודור חד מן יב[16] חס ו ר״ת ק

25 גָּלָ֣ה[a] חָ֭צִיר וְנִרְאָה־דֶ֑שֶׁא וְ֝נֶאֶסְפ֗וּ עִשְּׂב֥וֹת הָרִֽים׃ ה[17] . ד

26 כְּבָשִׂ֥ים לִלְבוּשֶׁ֑ךָ וּמְחִ֥יר שָׂ֝דֶ֗ה עַתּוּדִֽים׃ ב . ב[18]

27 וְדֵ֤י ׀ חֲלֵ֬ב עִזִּ֗ים [a]לְֽ֭לַחְמְךָ לְלֶ֣חֶם בֵּיתֶ֑ךָ[a] [b]וְ֝חַיִּ֗ים[c] לְנַעֲרוֹתֶֽיךָ[b]׃ ו ול בליש . ג ב מנה בליש . ל . ב ומל

28 1 נָ֣סוּ[a] וְאֵין־רֹדֵ֣ף רָשָׁ֑ע וְ֝צַדִּיקִ֗ים[b] כִּכְפִ֥יר יִבְטָֽח׃ ד

2 בְּפֶ֣שַׁע [a]אֶ֭רֶץ רַבִּ֣ים שָׂרֶ֑יהָ[a][b] וּבְאָדָ֥ם מֵ֝בִ֗ין [c]יֹ֝דֵ֗עַ כֵּ֣ן יַאֲרִֽיךְ[c]׃ ל . ג[1] חס בכתיב ב מנה בסיפ

3 גֶּ֣בֶר רָ֭שׁ[a] וְעֹשֵׁ֣ק דַּלִּ֑ים מָטָ֥ר סֹ֝חֵ֗ף וְאֵ֣ין לָֽחֶם׃ ל וחס

4 עֹזְבֵ֣י ת֭וֹרָה יְהַֽלְל֣וּ רָשָׁ֑ע וְשֹׁמְרֵ֥י ת֝וֹרָ֗ה יִתְגָּ֥רוּ[a] בָֽם[b]׃ פ ח דמטע[2]

5 אַנְשֵׁי־רָ֭ע[a] לֹא־יָבִ֣ינוּ מִשְׁפָּ֑ט וּמְבַקְשֵׁ֥י יְ֝הוָ֗ה יָבִ֥ינוּ כֹֽל׃

6 טֽוֹב־רָ֭שׁ הוֹלֵ֣ךְ בְּתֻמּ֑וֹ מֵעִקֵּ֥שׁ דְּ֝רָכַ֗יִם[a] וְה֣וּא עָשִֽׁיר׃ ב[3]

7 נוֹצֵ֣ר ת֭וֹרָה[a] בֵּ֣ן מֵבִ֑ין וְרֹעֶ֥ה ז֝וֹלְלִ֗ים יַכְלִ֥ים אָבִֽיו׃

8 מַרְבֶּ֣ה ה֭וֹנוֹ בְּנֶ֣שֶׁךְ וּבְתַרְבִּ֑ית[a] לְח֖וֹנֵֽן דַּלִּ֣ים יִקְבְּצֶֽנּוּ׃ ותרבית חד מן ד[4] ק יתיר ב לא קר

9 מֵסִ֣יר[a] אָ֭זְנוֹ מִשְּׁמֹ֣עַ תּוֹרָ֑ה גַּֽם־תְּ֝פִלָּת֗וֹ תּוֹעֵבָֽה׃ [טוֹב[b]׃ ז[5] . ד חס[6]

10 מַשְׁגֶּ֤ה יְשָׁרִ֨ים ׀ בְּדֶ֬רֶךְ רָ֗ע בִּשְׁחוּת֥וֹ[a] הֽוּא־יִפּ֑וֹל [b]וּ֝תְמִימִ֗ים יִנְחֲלוּ־ ב[7]

11 חָכָ֣ם בְּ֭עֵינָיו אִ֣ישׁ עָשִׁ֑יר וְדַ֖ל מֵבִ֣ין יַחְקְרֶֽנּוּ׃ גא . יב וכל דל ואביון דכות . ל

12 בַּעֲלֹ֣ץ[a] צַ֭דִּיקִים רַבָּ֣ה תִפְאָ֑רֶת וּבְק֥וּם רְ֝שָׁעִ֗ים יְחֻפַּ֥שׂ[b] אָדָֽם׃ ל . ל

[13] Mm 3887. [14] Mm 1801. [15] Mm 3573. [16] Mm 3804. [17] Mm 732. [18] Dt 23,19. Cp 28 [1] Mp sub loco. [2] Mm 1404. [3] Mm 3649. [4] Mm 1754. [5] Mm 3650. [6] Mm 3685. [7] Mm 1200.

21 [a] 𝔊(𝔖𝔗𝔙[Mss]) *ἐγκωμιαζόντων*, frt l מְהַלְלָיו; prp מְהֻלָּלוֹ vel מַעֲלָלָיו; 𝔊(𝔖𝔙[Mss]) + *καρδία ἀνόμου ἐκζήτει κακά, καρδία δὲ εὐθὴς ἐκζητεῖ γνῶσιν*, prb ins לֵב רָשָׁע מְבַקֵּשׁ רָע וְלֵב יָשָׁר דָּעַת ‖ **22** [a–a] dl m cs ‖ [b] > 𝔊𝔖 ‖ **24** [a] 𝔊(𝔖) *οὐδέ*, l וְאֵין ‖ [b] frt l אוֹצָר vel עֹשֶׁר ‖ [c–c] K לְדוֹר דּוֹר, Q לְדוֹר וָדוֹר ‖ **25** [a] prp עָלָה ‖ **27** [a–a] > 𝔊, dl ‖ [b–b] > 𝔖 ‖ [c] prp וְחֻקִּים cf 31,15 ‖ **Cp 28,1** [a] l c Ms 𝔊𝔙 נָס (dttg) ‖ [b] l c nonn Mss 𝔊𝔙 וְצַדִּיק ‖ **2** [a–a] 𝔊 *ἀσεβῶν κρίσεις ἐγείρονται*, prp עָרִיץ רִבִים יֵעוֹרוּ ‖ [b] prp צָרֶיהָ ‖ [c–c] 𝔊 *κατασβέσει αὐτάς*, prp יְדַעֲכוּן ‖ **3** [a] 𝔊 *ἐν ἀσεβείαις* = רֶשַׁע, frt l עָשִׁיר; prp רֹאשׁ ‖ **4** [a] prp יִתְגָּעֲרוּ ‖ [b] prb l בוֹ ‖ **5** [a] frt l רֹעַ ‖ **6** [a] 𝔖(𝔗) *ʾwrḥth*, l דְּרָכָיו cf 10,9 vel דְּרָכִים ‖ **7** [a] prp יִתְרָה ‖ **8** [a] K 𝔖𝔗 וּבְתַרְבִּית, Q 𝔊𝔙 וְתַרְבִּית; prb dl (gl) ‖ **9** [a] 𝔖(𝔗) *dmskr* = אֹטֵם cf 21,13 Jes 33,15 ‖ **10** [a] 𝔗 בְּשַׁחַת; frt l בְּשַׁחְתּוֹ ‖ [b–b] dl (add) ‖ **12** [a] frt l בַּעֲלֹת cf וּבְקוּם ‖ [b] 𝔊 *ἁλίσκονται* = יִתָּפֵשׂ; l יִתְחַפֵּשׂ se deformare cf 28a.

13 מְכַסֶּה פְשָׁעָיו לֹא יַצְלִיחַ וּמוֹדֶה וְעֹזֵב יְרֻחָם׃
14 אַשְׁרֵי אָדָם מְפַחֵד תָּמִיד וּמַקְשֶׁה לִבּוֹ יִפּוֹל בְּרָעָה׃ ל
15 אֲרִי־נֹהֵם וְדֹב שׁוֹקֵק מֹשֵׁל רָשָׁע עַל עַם־דָּל׃ ב מל . יד מל[8]
16 נָגִיד[a] חֲסַר[b] תְּבוּנוֹת[c] וְרַב[d] מַעֲשַׁקּוֹת שֹׂנֵא[bc] בֶצַע יַאֲרִיךְ [יָמִים׃ פ ס̄ ב[9] ול בסיפ . שנא חד מן ד[10] חס וכל אורית דכות ק
17 אָדָם[a] עָשֻׁק בְּדַם־נָפֶשׁ עַד־בּוֹר[b] יָנוּס[c] אַל־יִתְמְכוּ־בוֹ׃ ד ג מל וחד חס[11] . בקצת נוסחי חס כת[12]
18 הוֹלֵךְ תָּמִים יִוָּשֵׁעַ וְנֶעְקַשׁ דְּרָכַיִם[a] יִפּוֹל בְּאֶחָת[b]׃ ב . ל[13]
19 עֹבֵד אַדְמָתוֹ יִשְׂבַּע־לָחֶם וּמְרַדֵּף רֵקִים יִשְׂבַּע־רִישׁ׃ ל
20 אִישׁ אֱמוּנוֹת רַב[a]־בְּרָכוֹת וְאָץ לְהַעֲשִׁיר לֹא יִנָּקֶה׃ ב . ו . ד[14]
21 הַכֵּר־פָּנִים לֹא־טוֹב וְעַל־פַּת־לֶחֶם יִפְשַׁע־גָּבֶר׃
22 נִבְהָל לַהוֹן אִישׁ רַע עָיִן וְלֹא־יֵדַע[a] כִּי־חֶסֶר[b] יְבֹאֶנּוּ׃ ל . ג . יט[15] . ל . ב חד חס וחד מל
23 מוֹכִיחַ אָדָם אַחֲרַי[a] חֵן יִמְצָא מִמַּחֲלִיק לָשׁוֹן׃ ל . יג[16]
24 גּוֹזֵל ׀ אָבִיו וְאִמּוֹ[a] וְאֹמֵר אֵין־פָּשַׁע חָבֵר הוּא לְאִישׁ מַשְׁחִית׃
25 רְחַב־נֶפֶשׁ יְגָרֶה מָדוֹן וּבוֹטֵחַ עַל־יְהוָה יְדֻשָּׁן׃ ג . לא[17] . ב
26 בּוֹטֵחַ בְּלִבּוֹ הוּא כְסִיל וְהוֹלֵךְ בְּחָכְמָה הוּא יִמָּלֵט׃ יג[18]
27 נוֹתֵן לָרָשׁ אֵין מַחְסוֹר וּמַעְלִים עֵינָיו רַב[a]־מְאֵרוֹת[b]׃ ו מל . ל . ל וכת כן
28 בְּקוּם רְשָׁעִים יִסָּתֵר אָדָם וּבְאָבְדָם יִרְבּוּ צַדִּיקִים׃

29 1 אִישׁ[a] תּוֹכָחוֹת מַקְשֶׁה[b]־עֹרֶף פֶּתַע יִשָּׁבֵר וְאֵין מַרְפֵּא׃
2 בִּרְבוֹת[a] צַדִּיקִים יִשְׂמַח הָעָם וּבִמְשֹׁל רָשָׁע[b] יֵאָנַח עָם׃ ג[1] . ל
3 אִישׁ־אֹהֵב חָכְמָה יְשַׂמַּח אָבִיו וְרֹעֶה זוֹנוֹת יְאַבֶּד־הוֹן׃ ו . ל מל
4 מֶלֶךְ בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אָרֶץ וְאִישׁ תְּרוּמוֹת[a] יֶהֶרְסֶנָּה׃ ג[2] וחד מן ב[3] מל בליש . ב כת כן ול בליש[4]
5 גֶּבֶר מַחֲלִיק עַל־רֵעֵהוּ רֶשֶׁת פּוֹרֵשׂ עַל־פְּעָמָיו׃ ב . ה[5] . ל מל
6 בְּפֶשַׁע[a] אִישׁ רָע מוֹקֵשׁ וְצַדִּיק יָרוּן[b] וְשָׂמֵחַ׃ ו[6] . ל ומל

[8] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [9] Mp sub loco. [10] Mm 2433 et Mm 3599. [11] Mm 3009. [12] Mm 3651 contra textum, lectio Or plena. [13] Mm 3649. [14] Mm 3595. [15] Mm 1369. [16] Mm 3615. [17] Mm 486. [18] Mm 3044. Cp 29 [1] Mm 3652. [2] Mm 1708. [3] Neh 12,44. [4] Mm 4098. [5] Mm 515. [6] Mm 528.

16 [a] dl m cs ‖ [b–b] prp תְּבוּאוֹת יָרֵב מְ׳ וְשֹׂנֵא cf [c.e] ‖ [c] 𝔊 *προσόδων* = תְּבוּאוֹת ‖ [d] 𝔗 וְרַב; Vrs om cop, l רַב ‖ [e] K שֹׂנְאֵי, Q שֹׂנֵא; 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *ὁ δὲ μισῶν*, l וְשֹׂנֵא ‖ **17** [a] pc Mss 𝔅 ד min, frt l אִם ‖ [b–b] frt l יַעֲבֹר ‖ [c] l בְּנוּסוֹ ‖ **18** [a] cf 6[a] ‖ [b] 𝔖 *bgwmṣ'*, l בְּשַׁחַת ‖ **20** [a] 𝔗 רֹב cf 27[a] 29,22[a] ‖ **22** [a] cf 7,25[a] ‖ [b] 𝔗 חֹסֶר; 𝔊 *ἐλεήμων* = חָסֵד ‖ **23** [a] > 𝔖, dl vel l c Ms אַחֲרָיו et tr post לָשׁוֹן ‖ **24** [a] frt dl (dttg) ‖ **27** [a] cf 20[a] ‖ [b] 𝔗 מְאֵרוֹת ‖ **Cp 29,1** prp שֹׂנֵא cf 12,1 15,10 ‖ [b] 𝔖𝔗 pr cop, frt l וּמַקְשֶׁה ‖ **2** [a] 𝔊 *ἐγκωμιαζομένων* = בְּבָרְכוֹת cf 10,7; frt l בִּרְדוֹת cf וּבִמְשֹׁל ‖ [b] l c nonn Mss Vrs רְשָׁעִים ‖ **4** [a] 𝔊 *παράνομος* = תַּרְמִית? ‖ **6** [a] frt l בְּפֶשַׂע ‖ [b] frt l c Ms יָרוּץ.

7 יֹדֵעַ צַדִּיק דִּין דַּלִּים רָשָׁע לֹא־יָבִין דָּעַת׃ ג חס בכתיב ב מנה בסיפ
8 אַנְשֵׁי לָצוֹן יָפִיחוּ קִרְיָה וַחֲכָמִים יָשִׁיבוּ אָף׃ ג
9 אִישׁ־חָכָם נִשְׁפָּט אֶת־אִישׁ[a] אֱוִיל וְרָגַז וְשָׂחַק וְאֵין נָחַת[b]׃ ה[7]. ל
10 אַנְשֵׁי דָמִים יִשְׂנְאוּ־תָם וִישָׁרִים[a] יְבַקְשׁוּ[b] נַפְשׁוֹ׃
11 כָּל־רוּחוֹ יוֹצִיא כְסִיל וְחָכָם בְּאָחוֹר[a] יְשַׁבְּחֶנָּה[b]׃ ד
12 מֹשֵׁל מַקְשִׁיב עַל־דְּבַר־שָׁקֶר כָּל־מְשָׁרְתָיו רְשָׁעִים׃
13 רָשׁ וְאִישׁ תְּכָכִים נִפְגָּשׁוּ מֵאִיר־עֵינֵי שְׁנֵיהֶם יְהוָה׃ ל
14 מֶלֶךְ שׁוֹפֵט בֶּאֱמֶת דַּלִּים כִּסְאוֹ לָעַד יִכּוֹן׃ ו מל
15 שֵׁבֶט וְתוֹכַחַת יִתֵּן חָכְמָה וְנַעַר מְשֻׁלָּח מֵבִישׁ אִמּוֹ׃ ג[8]
16 בִּרְבוֹת[a] רְשָׁעִים יִרְבֶּה־פָּשַׁע וְצַדִּיקִים בְּמַפַּלְתָּם יִרְאוּ׃ ג[9]. ה[10] וכל כי וכי דכות ב מ א . ד
17 יַסֵּר בִּנְךָ וִינִיחֶךָ וְיִתֵּן מַעֲדַנִּים לְנַפְשֶׁךָ׃ פ ל. וג[11]. ל[12]
18 בְּאֵין חָזוֹן[a] יִפָּרַע עָם וְשֹׁמֵר תּוֹרָה אַשְׁרֵהוּ[b]׃ ל. ל
19 בִּדְבָרִים לֹא־יִוָּסֶר עָבֶד כִּי־יָבִין וְאֵין מַעֲנֶה׃ ב[13]
20 חָזִיתָ אִישׁ אָץ בִּדְבָרָיו תִּקְוָה לִכְסִיל מִמֶּנּוּ׃ ב ר״פ. ו
21 מְפַנֵּק[a] מִנֹּעַר עַבְדּוֹ וְאַחֲרִיתוֹ יִהְיֶה מָנוֹן[b]׃ ל. ג[14]. ל ומל
22 אִישׁ־אַף יְגָרֶה מָדוֹן וּבַעַל חֵמָה רַב[a]־פָּשַׁע׃ ג
23 גַּאֲוַת אָדָם תַּשְׁפִּילֶנּוּ וּשְׁפַל־רוּחַ יִתְמֹךְ כָּבוֹד׃ ל. ג
24 חוֹלֵק עִם־גַּנָּב שׂוֹנֵא נַפְשׁוֹ אָלָה יִשְׁמַע וְלֹא יַגִּיד׃ ל ומל. ל
25 חֶרְדַּת אָדָם יִתֵּן מוֹקֵשׁ וּבוֹטֵחַ בַּיהוָה יְשֻׂגָּב׃ ל
26 רַבִּים מְבַקְשִׁים פְּנֵי־מוֹשֵׁל וּמֵיְהוָה מִשְׁפַּט־אִישׁ׃ יד מל. ד[15]
27 תּוֹעֲבַת צַדִּיקִים אִישׁ עָוֶל וְתוֹעֲבַת רָשָׁע יְשַׁר־דָּרֶךְ׃ פ ל

30 1 [a]דִּבְרֵי[b] | אָגוּר בִּן־יָקֶה[b] הַמַּשָּׂא[c] ב. ל[1]. ט

[7] Mm 2601. [8] Mm 2304. [9] Mm 3652. [10] Mm 372. [11] Mm 157. [12] וחד למעדנים Thr 4,5. [13] Mm 3540. [14] Mm 3347. [15] Mm 3623. Cp 30 [1] וחד ויקא Jon 2,11.

9 [a] frt dl ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗) *καταπτήσσει* = נִחַת a חתת ‖ **10** [a] l וּרְשָׁעִים ‖ [b] prp יְבַקְּרוּ cf Ez 34,11 ‖ **11** [a] prp בְּאִחוּר tarditas ‖ [b] Ms ישכחנה; 𝔊 *ταμιεύεται*, frt l יַחְשְׂכֶנָּה ‖ **16** [a] frt l בְּרְדוֹת cf 2[a] ‖ **18** [a] 𝔊 *ἐξηγητής* = חֹזֶה ? prp חַזָּן ‖ [b] prp אִשְּׁרָהוּ a אשר = ישר ‖ **21** [a] 𝔖(𝔗) *dmtpnq*, prp מְפֻנָּק ‖ [b] 𝔊(𝔖) *ὀδυνηθήσεται*; 𝔙 recte *contumacem*; prp מָגוֹד ‖ **22** [a] cf 28,20[a] ‖ **Cp 30,1** [a] Cp 30 in 𝔊 in cp 24: 30,1—14 post 24,22; 30,15—30 (+ 31,1—8) post 24,34 ‖ [b—b] 𝔊 *τοὺς ἐμοὺς λόγους, υἱέ, φοβήθητι καὶ δεξάμενος αὐτούς* = דְּבָרַי גּוּר (vel תָּגוּר) בְּנִי וְקָחֵם ‖ [c] 𝔊 *μετανόει*; prp מִמַּשָּׂא vel הַמַּשָּׂאִי vel הַנֹּשֵׂא מְשָׁלוֹ cf Nu 23,7 vel ins אֲשֶׁר נָשָׂא m cs.

נְאֻ֤ם הַגֶּ֣בֶר [d]לְאִֽיתִיאֵ֑ל לְאִֽיתִיאֵ֥ל[d] וְאֻכָֽל[e]׃ ב . ב . ל וחס

2 כִּ֤י בַ֣עַר אָנֹכִ֣י מֵאִ֑ישׁ וְלֹֽא־בִינַ֖ת אָדָ֣ם לִֽי׃ ל בטע ר״פ בסיפ[2]

3 [a]וְלֹֽא־[b]לָמַ֥דְתִּי[a] חָכְמָ֑ה וְדַ֖עַת[c] קְדֹשִׁ֣ים אֵדָֽע׃ יד[3] ר״פ בכתיב ג[4] מנה בסיפ

4 מִ֤י עָלָֽה־שָׁמַ֨יִם ׀ וַיֵּרַ֡ד מִ֤י אָֽסַף־ר֨וּחַ ׀ בְּחָפְנָ֡יו[a] ג . ג[5]

מִ֤י צָֽרַר־מַ֨יִם ׀ בַּשִּׂמְלָ֗ה מִ֭י [b]הֵקִ֣ים כָּל־אַפְסֵי[b]־אָ֑רֶץ ו[6]

מַה־שְּׁמ֥וֹ וּמַֽה־שֶּׁם־בְּ֝נ֗וֹ[c] [d]כִּ֣י תֵדָֽע[d]׃ ב . ו[7]

5 כָּל־אִמְרַ֣ת אֱל֣וֹהַּ[a] צְרוּפָ֑ה מָגֵ֥ן ה֝֗וּא לַחֹסִ֥ים בּֽוֹ׃ ל

6 אַל־תּ֥וֹסְףְּ[a] עַל־דְּבָרָ֑יו פֶּן־יוֹכִ֖יחַ בְּךָ֣ וְנִכְזָֽבְתָּ׃ פ ב מל ול בליש . ל . ל

7 שְׁ֭תַּיִם שָׁאַ֣לְתִּי מֵאִתָּ֑ךְ אַל־תִּמְנַ֥ע מִ֝מֶּ֗נִּי בְּטֶ֣רֶם אָמֽוּת׃ ב ר״פ[8] . ה[9] . נז וכל תלים דכות ב מ״א

8 שָׁ֤וְא ׀ וּֽדְבַר־כָּזָ֡ב הַרְחֵ֬ק מִמֶּ֗נִּי[a] יח . נז וכל תלים דכות ב מ״א

רֵ֣אשׁ וָ֭עֹשֶׁר[b] אַל־תִּתֶּן־לִ֑י הַ֝טְרִיפֵ֗נִי לֶ֣חֶם חֻקִּֽי׃ ג ב מנה כת כן[10] . ל . ג

9 פֶּ֤ן[a] אֶשְׂבַּ֨ע ׀ וְכִחַ֡שְׁתִּי וְאָמַ֗רְתִּי מִ֥י יְה֫וָ֥ה[b] ב

וּפֶן־אִוָּרֵ֥שׁ וְגָנַ֑בְתִּי וְ֝תָפַ֗שְׂתִּי שֵׁ֣ם אֱלֹהָֽי׃ פ ה

10 אַל־תַּלְשֵׁ֣ן[a] עֶ֭בֶד אֶל־אֲדֹנָ֑ו[b] פֶּֽן־יְקַלֶּלְךָ֥ וְאָשָֽׁמְתָּ[c]׃ ל . אדניו ק . ל . ל

11 דּ֣וֹר[a] אָבִ֣יו יְקַלֵּ֑ל וְאֶת־אִ֝מּ֗וֹ לֹ֣א יְבָרֵֽךְ׃ ג

12 דּ֭וֹר טָה֣וֹר בְּעֵינָ֑יו וּ֝מִצֹּאָת֗וֹ לֹ֣א רֻחָֽץ׃ נא . ל . ל

13 דּ֭וֹר מָה־רָמ֣וּ עֵינָ֑יו וְ֝עַפְעַפָּ֗יו יִנָּשֵֽׂאוּ׃

14 דּ֤וֹר ׀ חֲרָב֣וֹת שִׁנָּיו֮ וּֽמַאֲכָל֢וֹת מְֽתַלְּעֹ֫תָ֥יו ל ומל . ל וכת כן

לֶאֱכֹ֣ל עֲנִיִּ֣ים מֵאֶ֑רֶץ וְ֝אֶבְיוֹנִ֗ים מֵאָדָֽם[a]׃ פ ל באתנח[11]

[2] Mm 3573. [3] Mm 3249. [4] Mm 3580. [5] Mm 1842. [6] Mm 1213. [7] Mm 1989. [8] Mm 3653. [9] Mm 1877. [10] Mm 3608. [11] Mm 1234.

1 d–d prp לְאִיתִי אֵל לְאִיתִי אֵל vel לָאֶה אֶת־(הָ)אֵל לָאֶה אֶת־(הָ)אֵל; al לֹא אָנֹכִי אֵל לֹא || e 𝔊 *καὶ παύσομαι* = וָאֵכֶלֶה; prp לוּ (vel לֹא) אִתִּי אֵל לוּ (vel לֹא) אִתִּי אֵל vel אֲנִי אֵל (וְ)אֵל לָמַד אִתִּי || 3 a–a 𝔊 *θεὸς δεδίδαχέν με* = (וְ)אֵל לִמַּד אִתִּי cf Ex 39,32 vel וָאֵכָל vel וַיּוּכַל || b prp וְלוּ = וְלֹא (vel לִמְּדַנִי) || c frt l הַדַּעַת || 4 a 𝔊 *ἐν κόλπῳ* = בְּחִצְנוֹ || b–b 𝔊 *ἐκράτησεν πάντων* (> 𝔊[BS]) *τῶν ἄκρων*, frt l הֶחֱזִיק בְּאַפְסֵי (vel בְּכָל־אַפְסֵי) || c 𝔊 *τοῖς τέκνοις αὐτοῦ* = בָּנָיו || d–d > 𝔊[BS], frt dl (ex Hi 38,5?) || 5 a Ps 18,31 2S 22,31 יְהוָה || 6 a ℭ תּוֹסֵף || 8 a frt exc hemist || b ℭ רֵשׁ || 9 a sic L, mlt Mss Edd פֶּן־ || b 𝔊 *με ὁρᾷ* = יֶחֱזֶה (אֹתִי) || 10 a ℭ תַּלְשֵׁן; 𝔊(𝔖) *παραδῷς* = תַּשְׁלֵם; prp תַּמְשֵׁל || b K אֲדֹנוֹ, Q 𝔖 אֲדֹנָיו || c 𝔊(𝔙) *καὶ ἀφανισθῇς*, frt l וְשַׁמֹּתָ || 11 a frt pr הוֹי vel תּוֹעֲבַת יְהוָה || 14 a prp מֵאֲדָמָה.

15 [a]לַֽעֲלוּקָה[b] ׀ שְׁתֵּי[c] בָנוֹת[d] הַב[e] ׀ הַב[ad] — ה בטע ר״פ בשלש ספרים[12] . ג . ג
שָׁלוֹשׁ הֵנָּה לֹא תִשְׂבַּעְנָה אַרְבַּע לֹא־אָמְרוּ הוֹן׃ [הוֹן׃] — ב בליש בסיפ
16 שְׁאוֹל[a] [b]וְעֹצֶר[c] רָחַם[b] אֶרֶץ לֹא־שָׂבְעָה מַּיִם וְאֵשׁ לֹא־אָמְרָה — ל . ה[13] . ג פת[14]

17 עַיִן ׀ תִּלְעַג לְאָב וְתָבוּז לִיקֲּהַת[a]־אֵם — ל . ל
יִקְּרוּהָ עֹרְבֵי־נַחַל וְיֹאכְלוּהָ בְנֵי־נָשֶׁר׃ פ — ל . ל פת באתנח . ל

18 שְׁלֹשָׁה הֵמָּה נִפְלְאוּ מִמֶּנִּי וְאַרְבָּעָ[a] לֹא יְדַעְתִּים׃ — נו וכל תלים דכות ב מ יא . וארבעה ק . ל
19 דֶּרֶךְ הַנֶּשֶׁר ׀ בַּשָּׁמַיִם דֶּרֶךְ נָחָשׁ עֲלֵי צוּר
דֶּרֶךְ־אֳנִיָּה בְלֶב־יָם וְדֶרֶךְ גֶּבֶר בְּעַלְמָה׃ — ג
20 כֵּן ׀ דֶּרֶךְ אִשָּׁה מְנָאָפֶת אָכְלָה וּמָחֲתָה פִיהָ — ל[15] . ל
וְאָמְרָה לֹא־פָעַלְתִּי אָוֶן׃ פ — ח[16]

21 תַּחַת שָׁלוֹשׁ רָגְזָה אָרֶץ [a]וְתַחַת אַרְבַּע[a] לֹא־תוּכַל שְׂאֵת׃ — ד באתנח[17] . יד
22 תַּחַת־עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ וְנָבָל כִּי יִשְׂבַּע־לָחֶם׃ — ג מל ול בליש[18]
23 תַּחַת שְׂנוּאָה כִּי תִבָּעֵל וְשִׁפְחָה כִּי־תִירַשׁ[a] גְּבִרְתָּהּ׃ פ — ב . ד[19]

24 אַרְבָּעָה הֵם קְטַנֵּי־אָרֶץ וְהֵמָּה חֲכָמִים מְחֻכָּמִים[a]׃ — ל בטע . ל
25 הַנְּמָלִים עַם לֹא־עָז וַיָּכִינוּ בַקַּיִץ לַחְמָם׃ — ל . ז קמ למערב[20]
26 שְׁפַנִּים עַם לֹא־עָצוּם וַיָּשִׂימוּ בַסֶּלַע בֵּיתָם׃ — ל . לה[21] ח[22] מנה בכתיב
27 מֶלֶךְ אֵין לָאַרְבֶּה וַיֵּצֵא חֹצֵץ[a] כֻּלּוֹ׃ — ב . ל
28 שְׂמָמִית בְּיָדַיִם תְּתַפֵּשׂ[a] וְהִיא בְּהֵיכְלֵי מֶלֶךְ׃ פ — ל . ל . ב[23]

29 שְׁלֹשָׁה הֵמָּה מֵיטִיבֵי צָעַד וְאַרְבָּעָה מֵיטִבֵי לָכֶת׃ — ב חד מל וחד חס . ב חד מל וחד חס . ב קמ[24]
30 לַיִשׁ גִּבּוֹר בַּבְּהֵמָה וְלֹא־יָשׁוּב מִפְּנֵי־כֹל׃ — ו דגש[25] . ו[26]
31 [a]זַרְזִיר מָתְנַיִם אוֹ־תָיִשׁ וּמֶלֶךְ אַלְקוּם[b] עִמּוֹ[a]׃ — ל . ל . ל

[12] Mm 3654. [13] Mm 1425. [14] Mm 1097. [15] וחד ומנאפת Ho 3,1. [16] Mm 3001. [17] Mm 1234. [18] Mm 1670. [19] Mm 2065. [20] Mm 3655. [21] Mp sub loco. [22] Mm 4219. [23] Jes 13,22. [24] Prv 15,21. [25] Mm 64. [26] Mm 2494.

15 [a–a] frt crrp ‖ [b] prp לָעוּ לַקּוּ ‖ [c] 𝔊(𝔖) *τρεῖς* = שָׁלֹשׁ ‖ [d–d] ℭ הַבְהַב; 𝔊(𝔖) *ἀγαπήσει ἀγαπώμεναι* ‖ [e] mlt Mss ב min ‖ **16** [a] nonn vb exc; frt ins לֹא תִשְׂבַּע cf 27,20 ‖ [b–b] nonn vb exc; frt ins אֹמֵר הָבָה בָּנִים cf Gn 30,1 ‖ [c] 𝔊 *ἔρως* ‖ **17** [a] 𝔊(𝔖ℭ) *γῆρας*, frt l לְזִקְנַת cf 23,22 ‖ **18** [a] K וְאַרְבַּע, Q וְאַרְבָּעָה ‖ **21** [a–a] 𝔊(𝔙) *τὸ δὲ τέταρτον*, l וְאַרְבַּע ‖ **23** [a] l c Ms 𝔊 *(ἐκβάλῃ)* תּוֹרִישׁ vel תְּגָרֵשׁ ‖ **24** [a] 𝔊(𝔖𝔙) *τῶν σοφῶν*, frt l מֵחֲכָמִים ‖ **27** [a] 𝔊(𝔙) *εὐτάκτως*, prp חָלָץ ‖ **28** [a] 𝔊 *ἐρειδόμενος*, frt l תִּתָּפֵשׂ ‖ **31** [a–a] crrp; prp זַרְזִיר מִתְנַשֵּׂא וְתַיִשׁ וּמֶלֶךְ לָקוּם עַל־עַמּוֹ ‖ [b] Or אַל־קוּם.

32 אִם־נָבַ֥לְתָּ בְהִתְנַשֵּׂ֑א וְאִם־זַ֝מּ֗וֹתָ יָ֣ד לְפֶֽה׃ ל . ל . ל
33 כִּ֤י מִ֪יץ חָלָ֡ב י֘וֹצִ֤יא חֶמְאָ֗ה וּֽמִיץ־אַ֭ף י֣וֹצִיא דָ֑ם ל בטע ר״פ בסיפ[27] . ל . ב
וּמִ֥יץ אַ֝פַּ֗יִם י֣וֹצִיא רִֽיב׃ פ ב

31 1 [a]דִּ֭בְרֵי לְמוּאֵ֣ל [b]מֶ֑לֶךְ מַ֝שָּׂ֗א[b] אֲ‍ֽשֶׁר־יִסְּרַ֥תּוּ אִמּֽוֹ[a]׃ ל . מא . ל
2 מַה־בְּ֭רִי[a] וּמֶה־בַּר־בִּטְנִ֑י וּ֝מֶ֗ה[b] בַּר־נְדָרָֽי׃ ב ובתרי לישנ[1] . ג דמטע . כד[2] . ג דמטע
3 אַל־תִּתֵּ֣ן לַנָּשִׁ֣ים חֵילֶ֑ךָ וּ֝דְרָכֶ֗יךָ[a] לַ֭מְחוֹת[b] מְלָכִֽין[c]׃ ב דגש[3] . ל כת ן
4 [a]אַ֤ל לַמְלָכִ֨ים ׀ [b]לְֽמוֹאֵ֗ל אַ֣ל לַמְלָכִ֣ים[b] שְׁתוֹ־יָ֑יִן כו ר״פ אל אל[4]
וּ֝לְרוֹזְנִ֗ים א֣וֹ[c] שֵׁכָֽר׃ ג מל בליש[5] . אי חד מן לא בליש וחד ק מן מח[6] כת ו וקר י
5 פֶּן־יִ֭שְׁתֶּה[a] וְיִשְׁכַּ֣ח[a] מְחֻקָּ֑ק[b] וִֽ֝ישַׁנֶּ֗ה[c] דִּ֣ין כָּל־בְּנֵי־עֹֽנִי׃ ב ובסיפ[7]
6 תְּנוּ־שֵׁכָ֣ר לְאוֹבֵ֑ד וְ֝יַ֗יִן[a] לְמָ֣רֵי נָֽפֶשׁ׃ ב מל בליש ול בסיפ
7 יִ֭שְׁתֶּה וְיִשְׁכַּ֣ח רִישׁ֑וֹ וַ֝עֲמָל֗וֹ לֹ֣א יִזְכָּר־עֽוֹד׃ ב ובסיפ[7] . ל
8 פְּתַח־פִּ֥יךָ לְאִלֵּ֑ם אֶל־דִּ֝֗ין כָּל־בְּנֵ֥י חֲלֽוֹף[a]׃ ד[8]
9 פְּתַח־פִּ֥יךָ שְׁפָט־צֶ֑דֶק וְ֝דִ֗ין עָנִ֥י וְאֶבְיֽוֹן׃ פ ד[8] . ל

(א) 10 [a]אֵֽשֶׁת־חַ֭יִל מִ֣י יִמְצָ֑א וְרָחֹ֖ק מִפְּנִינִ֣ים מִכְרָֽהּ׃ ד חס בכתיב[9] . ל ומפק
(ב) 11 בָּ֣טַח בָּ֭הּ לֵ֣ב בַּעְלָ֑הּ וְ֝שָׁלָ֗ל לֹ֣א יֶחְסָֽר[a]׃ ל בטע
(ג) 12 גְּ֭מָלַתְהוּ ט֥וֹב וְלֹא־רָ֑ע כֹּ֝֗ל יְמֵ֣י חַיֶּֽיהָ[a]׃ ל[9] . ג בליש[10]
(ד) 13 דָּ֭רְשָׁה צֶ֣מֶר וּפִשְׁתִּ֑ים וַ֝תַּ֗עַשׂ בְּחֵ֣פֶץ כַּפֶּֽיהָ׃ ב[11]
(ה) 14 הָ֭יְתָה כָּאֳנִיּ֣וֹת סוֹחֵ֑ר מִ֝מֶּרְחָ֗ק תָּבִ֥יא לַחְמָֽהּ׃ ה ר״פ[12] . ל . ל . יג[13]
(ו) 15 וַתָּ֤קָם ׀ בְּע֬וֹד לַ֗יְלָה וַתִּתֵּ֣ן טֶ֣רֶף[a] לְבֵיתָ֑הּ [b]וְ֝חֹ֗ק לְנַעֲרֹתֶֽיהָ[b]׃ ל
(ז) 16 זָמְמָ֣ה שָׂ֭דֶה וַתִּקָּחֵ֑הוּ מִפְּרִ֥י כַ֝פֶּ֗יהָ נָ֣טְעַ[a] כָּֽרֶם׃ ל . ל בסיפ . נטעה ק

[27] Mm 3573. Cp 31 [1] Hi 37,11. [2] Mm 592. [3] Mm 2877. [4] Mm 3261. [5] Mm 3656. [6] Mm 3811. [7] Mm 3657. [8] Mm 2121. [9] Mp sub loco. [10] Mm 769. [11] Mm 1182. [12] Mm 2522. [13] Mm 1228.

Cp 31,1 [a–a] 𝔊 *οἱ ἐμοὶ λόγοι εἴρηνται ὑπὸ θεοῦ, βασιλέως χρηματισμός* ‖ [b–b] l מֶלֶךְ מַשָּׂא ‖ **2** [a] 𝔊 + *τί; ῥήσεις θεοῦ· πρωτογενές, σοὶ λέγω*, ins מַה־לְּמוּאֵל בְּכֹרִי אֹמַר אֵלֶיךָ ‖ [b] cf 7,25[a] ‖ **3** [a] l וִירֵכֶיךָ ‖ [b] 𝔗 *lbnt*; l לְמֹחוֹת; prp לִלְחֵנוֹת cf Da 5,2 ‖ [c] 𝔊 *εἰς ὑστεροβουλίαν*, prp מַלְכִין aram consilia ‖ **4** [a] 𝔅 hic incip cp 31 ‖ [b–b] dl (dupl) ‖ [c] K אוֹ, Q 𝔙 אֵי; frt l אַוֵּה ‖ **5** [a] 𝔊 pl, l ‖ [b] ℭ מְחֹקֵק ‖ [c] cf 7,25[a]; 𝔊 pl, l ‖ **6** [a] cf 7,25[a] ‖ **8** [a] prp חֳלִי (ף dttg) ‖ **10** [a] 10–31 in 𝔊 post 29,27 ‖ **11** [a] 𝔊(𝔖) *ἡ τοιαύτη … ἀπορήσει*, frt ins לָהּ ‖ **12** [a] sic L, mlt Mss Edd ־הָ ‖ **15** [a] prp טֹרַח cf וחק ‖ [b–b] dl (gl) cf 27,27 ‖ **16** [a] K נְטַע, Q Vrs נָטְעָה; prp נָטַע.

(ח) 17 חָגְרָה בְעוֹז מָתְנֶיהָ וַתְּאַמֵּץ זְרֹעוֹתֶיהָ[a]׃ — ל̇ . ב חד חס וחד מל . ל̇ . ל̇

(ט) 18 טָעֲמָה כִּי־טוֹב סַחְרָהּ לֹא־יִכְבֶּה בַלַּיְלָ[a] נֵרָהּ׃ — ו̇[14] . בלילה ק̇

(י) 19 יָדֶיהָ שִׁלְּחָה בַכִּישׁוֹר וְכַפֶּיהָ תָּמְכוּ פָלֶךְ׃ — ל̇ . ל̇ קמ

(כ) 20 כַּפָּהּ פָּרְשָׂה לֶעָנִי וְיָדֶיהָ שִׁלְּחָה לָאֶבְיוֹן׃ — ב̇[15]

(ל) 21 לֹא־תִירָא לְבֵיתָהּ מִשָּׁלֶג כִּי כָל־בֵּיתָהּ לָבֻשׁ שָׁנִים[a]׃ — ו̇[16] . ל̇ חס בסיפ . ב בליש

(מ) 22 מַרְבַדִּים עָשְׂתָה־לָּהּ שֵׁשׁ וְאַרְגָּמָן לְבוּשָׁהּ׃ — ב̇[17] . ג̇

(נ) 23 נוֹדָע בַּשְּׁעָרִים בַּעְלָהּ בְּשִׁבְתּוֹ עִם־זִקְנֵי־אָרֶץ׃ — ב̇[18] . ל̇[19] . ל̇

(ס) 24 סָדִין עָשְׂתָה וַתִּמְכֹּר וַחֲגוֹר נָתְנָה לַכְּנַעֲנִי׃ — ג̇ פסוק בסיפ ראש ס̇[20] . ה̇ ג̇ מל ו̇ב̇ חס ול בליש[21] . ג̇

(ע) 25 [a]עֹז־וְהָדָר לְבוּשָׁהּ וַתִּשְׂחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן׃ — ל̇ . ג̇ . ב̇[22]

(פ) 26 פִּיהָ פָּתְחָה בְחָכְמָה וְתוֹרַת־חֶסֶד עַל־לְשׁוֹנָהּ׃ — ב̇[23]

(צ) 27 צוֹפִיָּה הֲלִיכוֹת בֵּיתָהּ וְלֶחֶם עַצְלוּת לֹא תֹאכֵל[a]׃ — ו̇ וחד מן ו̇[24] חס י בליש . ל̇ . ו̇[25]

(ק) 28 קָמוּ[a] בָנֶיהָ וַיְאַשְּׁרוּהָ בַּעְלָהּ וַיְהַלְלָהּ׃ — ב̇[26] . ל̇

(ר) 29 רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חָיִל וְאַתְּ עָלִית עַל־כֻּלָּנָה׃ — ב בסיפ . ג̇ . ב̇[27]

(ש) 30 שֶׁקֶר הַחֵן וְהֶבֶל הַיֹּפִי אִשָּׁה [a]יִרְאַת־יְהוָה[a] הִיא תִתְהַלָּל׃ — ג̇[28] . ל̇ . ב̇[29]

(ת) 31 תְּנוּ־לָהּ מִפְּרִי יָדֶיהָ וִיהַלְלוּהָ בַשְּׁעָרִים מַעֲשֶׂיהָ׃ — ל̇

סכום הפסוקים של ספר
תשע מאות
וחמשה עשר
וחציו לפני שבר גאון[30]
וסדרים ח̇

[14] Mm 2293. [15] Mm 1192. [16] Mm 3355. [17] Prv 7,16. [18] Ps 76,2. [19] Mm 1988. [20] Mm 3658. [21] Mm 3275. [22] Mm 2317. [23] Mm 2495. [24] Mm 1871 contra textum sine Q. [25] Mm 787. [26] Mm 3681. [27] Gn 42,36. [28] Mm 26. [29] Mm 3659. [30] Prv 16,18, cf Mp sub loco.

17 [a] 𝔊 pr *εἰς ἔργον*, ins לַעֲבֹדָה ‖ **18** [a] K Mss בַּלַּיִל, Q בַּלַּיְלָה ‖ **21** [a] nonn Mss 𝔖𝔗 שָׁנִי cf Jes 1,18[a]; 𝔊(𝔙) *δισσάς*, frt l שְׁנַיִם ‖ **25** [a] v 25 in 𝔊 post 26 cf Thr 2—4 ‖ **27** [a] prp תֶּאֱכֹל ‖ **28** [a] prp קִדְּמוּ ‖ **30** [a—a] 𝔊 *συνετή* = נְבוֹנָה cf Sir 9,15 16,4.

RUTH רות

1 ¹ וַיְהִ֗י בִּימֵי֙ שְׁפֹ֣טᵃ הַשֹּׁפְטִ֔ים וַיְהִ֥י רָעָ֖ב בָּאָ֑רֶץ וַיֵּ֨לֶךְ אִ֜ישׁ מִבֵּ֧ית [סᵃ] ה̇ . ב חד מל וחד חס . ד̇ . ב פסוק מיחד . ב
לֶ֣חֶם יְהוּדָ֗ה לָגוּר֙ בִּשְׂדֵ֣י מוֹאָ֔ב ה֥וּא וְאִשְׁתּ֖וֹ וּשְׁנֵ֥יᵇ בָנָֽיו׃ 2 וְשֵׁ֣ם הָאִ֣ישׁ 2 ל . יג ר״פ
אֱלִימֶ֡לֶךְ וְשֵׁם֩ אִשְׁתּ֨וֹ נָעֳמִ֜י וְשֵׁ֥ם שְׁנֵֽי־בָנָ֖יו ׀ מַחְל֤וֹן וְכִלְיוֹן֙ אֶפְרָתִ֔ים
מִבֵּ֥ית לֶ֖חֶם יְהוּדָ֑ה וַיָּבֹ֥אוּ שְׂדֵי־מוֹאָ֖ב וַיִּֽהְיוּ־שָֽׁם׃ 3 וַיָּ֥מָת אֱלִימֶ֖לֶךְ 3
אִ֣ישׁ נָעֳמִ֑י וַתִּשָּׁאֵ֥ר הִ֖יא וּשְׁנֵ֥י בָנֶֽיהָ׃ 4 וַיִּשְׂא֣וּ לָהֶ֗ם נָשִׁים֙ מֹֽאֲבִיּ֔וֹת שֵׁ֤ם 4 ב . מג . ל חס
הָֽאַחַת֙ עָרְפָּ֔ה וְשֵׁ֥ם הַשֵּׁנִ֖ית ר֑וּת וַיֵּ֥שְׁבוּ שָׁ֖ם כְּעֶ֥שֶׂר שָׁנִֽים׃ 5 וַיָּמ֥וּתוּ 5 ל
גַם־שְׁנֵיהֶ֖ם מַחְל֣וֹן וְכִלְי֑וֹן וַתִּשָּׁאֵר֙ הָֽאִשָּׁ֔ה מִשְּׁנֵ֥י יְלָדֶ֖יהָ וּמֵאִישָֽׁהּ׃ ב . ל
6 וַתָּ֤קָם הִיא֙ וְכַלֹּתֶ֔יהָ וַתָּ֖שָׁב מִשְּׂדֵ֣י מוֹאָ֑ב כִּ֤י שָֽׁמְעָה֙ בִּשְׂדֵ֣ה מוֹאָ֔ב 6 ל וחס . ב כת ה
כִּֽי־פָקַ֤ד יְהוָה֙ אֶת־עַמּ֔וֹ לָתֵ֥ת לָהֶ֖ם לָֽחֶם׃ 7 וַתֵּצֵ֗א מִן־הַמָּקוֹם֙ אֲשֶׁ֣ר 7
הָיְתָה־שָׁ֔מָּה וּשְׁתֵּ֥י כַלֹּתֶ֖יהָ עִמָּ֑הּ וַתֵּלַ֣כְנָה בַדֶּ֔רֶךְ לָשׁ֖וּב אֶל־אֶ֥רֶץ ב
יְהוּדָֽה׃ 8 וַתֹּ֤אמֶר נָעֳמִי֙ לִשְׁתֵּ֣י כַלֹּתֶ֔יהָ לֵ֣כְנָה שֹּׁ֔בְנָה אִשָּׁ֖ה לְבֵ֣ית אִמָּ֑הּ 8 ב . ב חד חס וחד מל . ג . ב
יַעְשֶׂ֨הᵃ יְהוָ֤ה עִמָּכֶם֙ חֶ֔סֶד כַּאֲשֶׁ֥ר עֲשִׂיתֶ֛ם עִם־הַמֵּתִ֖ים וְעִמָּדִֽי׃ 9 יִתֵּ֤ן 9 יעש ק . ב
יְהוָה֙ לָכֶ֔ם וּמְצֶ֣אןָ מְנוּחָ֔ה אִשָּׁ֖ה בֵּ֣ית אִישָׁ֑הּ וַתִּשַּׁ֣ק לָהֶ֔ן וַתִּשֶּׂ֥אנָה קוֹלָ֖ן ב . כה . יד . ב ומל
וַתִּבְכֶּֽינָה׃ 10 וַתֹּאמַ֖רְנָה־לָּ֑הּ כִּי־אִתָּ֥ךְ נָשׁ֖וּב לְעַמֵּֽךְ׃ 11 וַתֹּ֤אמֶר נָעֳמִי֙ 10 11 י בטע
שֹׁ֣בְנָה בְנֹתַ֔י לָ֥מָּה תֵלַ֖כְנָה עִמִּ֑י הַֽעֽוֹד־לִ֤י בָנִים֙ בְּֽמֵעַ֔י וְהָי֥וּ לָכֶ֖ם ג
לַאֲנָשִֽׁים׃ 12 שֹׁ֤בְנָה בְנֹתַי֙ לֵ֔כְןָ כִּ֥י זָקַ֖נְתִּי מִהְי֣וֹת לְאִ֑ישׁ כִּ֤י אָמַ֙רְתִּי֙ יֶשׁ־ 12 ח . ג . ב חד מל וחד חס
לִ֣י תִקְוָ֔ה גַּ֣ם הָיִ֤יתִי הַלַּ֙יְלָה֙ לְאִ֔ישׁ וְגַ֖ם יָלַ֥דְתִּי בָנִֽים׃ 13 הֲלָהֵ֣ן ׀ 13 יא ס״פ . ב
תְּשַׂבֵּ֗רְנָה עַ֚ד אֲשֶׁ֣ר יִגְדָּ֔לוּ הֲלָהֵן֙ תֵּֽעָגֵ֔נָה לְבִלְתִּ֖י הֱי֣וֹת לְאִ֑ישׁ אַ֣ל בְּנֹתַ֗י ל . ב . ל
כִּֽי־מַר־לִ֤י מְאֹד֙ מִכֶּ֔ם כִּֽי־יָצְאָ֥ה בִ֖י יַד־יְהוָֽה׃ 14 וַתִּשֶּׂ֣נָה קוֹלָ֔ן 14 ב חס א . ב ומל
וַתִּבְכֶּ֖ינָה ע֑וֹד וַתִּשַּׁ֤ק עָרְפָּה֙ לַחֲמוֹתָ֔הּᵃ וְר֖וּת דָּ֥בְקָה בָּֽהּ׃ 15 וַתֹּ֗אמֶר 15
הִנֵּה֙ שָׁ֣בָה יְבִמְתֵּ֔ךְ אֶל־עַמָּ֖הּ וְאֶל־אֱלֹהֶ֑יהָ שׁ֖וּבִי אַחֲרֵ֥י יְבִמְתֵּֽךְ׃ ל . ב . ב

Cp 1 ¹Mm 91. ²Mm 1168. ³Mm 3660. ⁴Mm 377. ⁵Mm 33. ⁶Mm 2329. ⁷Mp sub loco. ⁸Gn 24,28. ⁹Mm 1506. ¹⁰Mm 190. ¹¹Mm 3661. ¹²Mm 1551. ¹³Okhl 357. ¹⁴Mm 2506.

Cp 1,1 ᵃ⁻ᵃ 𝔊* *ἐν τῷ κρίνειν* = בִּשְׁפֹּט; 𝔖 om שפט ‖ ᵇ 𝔊(𝔖) om שני ‖ **8** ᵃ 𝔊𝔙 ut Q יַעַשׂ ‖ **14** ᵃ 𝔊 + *καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν λαὸν αὐτῆς*, frt l וַתָּשָׁב אֶל־עַמָּהּ.

16 וַתֹּאמֶר רוּת אַל־תִּפְגְּעִי־בִי לְעָזְבֵךְ לָשׁוּב מֵאַחֲרָיִךְ כִּי אֶל־ ה[15]
אֲשֶׁר תֵּלְכִי אֵלֵךְ וּבַאֲשֶׁר תָּלִינִי אָלִין עַמֵּךְ עַמִּי וֵאלֹהַיִךְ אֱלֹהָי׃ ד[16]. ה[17]
17 בַּאֲשֶׁר תָּמוּתִי אָמוּת וְשָׁם אֶקָּבֵר כֹּה יַעֲשֶׂה יְהוָה לִי וְכֹה יֹסִיף כִּי ה[18] ב מנה ר״פ
18 הַמָּוֶת יַפְרִיד בֵּינִי וּבֵינֵךְ׃ 18 וַתֵּרֶא כִּי־מִתְאַמֶּצֶת הִיא לָלֶכֶת אִתָּהּ ב[19]. ל
19 וַתֶּחְדַּל לְדַבֵּר אֵלֶיהָ׃ 19 וַתֵּלַכְנָה שְׁתֵּיהֶם[a] עַד־בֹּאָנָה בֵּית לָחֶם ב[20]. ג ב מנה בסיפ ובפסוק
[b]וַיְהִי כְּבֹאָנָה בֵּית לֶחֶם[b] וַתֵּהֹם כָּל־הָעִיר עֲלֵיהֶן[c] וַתֹּאמַרְנָה הֲזֹאת ג ב מנה בסיפ ובפסוק. ג וחס[21]. ז וכל כלית דכות[22]. ה[23]
20 נָעֳמִי׃ 20 וַתֹּאמֶר אֲלֵיהֶן אַל־תִּקְרֶאנָה לִי נָעֳמִי קְרֶאןָ לִי מָרָא[a] כִּי־ ה[24] ד מל וחד חס. ל חס. ל כת א
21 הֵמַר שַׁדַּי לִי מְאֹד׃ 21 אֲנִי מְלֵאָה הָלַכְתִּי וְרֵיקָם הֱשִׁיבַנִי יְהוָה לָמָּה
22 תִקְרֶאנָה לִי נָעֳמִי וַיהוָה [a]עָנָה בִי[a] וְשַׁדַּי הֵרַע לִי׃ 22 וַתָּשָׁב נָעֳמִי ד[25]
וְרוּת הַמּוֹאֲבִיָּה כַלָּתָהּ עִמָּהּ הַשָּׁבָה מִשְּׂדֵי מוֹאָב וְהֵמָּה בָּאוּ בֵּית
לֶחֶם בִּתְחִלַּת קְצִיר שְׂעֹרִים׃ ו[26]

2 1 וּלְנָעֳמִי מוֹדַע[a] לְאִישָׁהּ אִישׁ גִּבּוֹר חַיִל מִמִּשְׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ מודע[1] ק
2 וּשְׁמוֹ בֹּעַז׃ 2 וַתֹּאמֶר רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה אֶל־נָעֳמִי אֵלְכָה־נָּא הַשָּׂדֶה
וַאֲלַקֳטָה בַשִׁבֳּלִים אַחַר אֲשֶׁר אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינָיו וַתֹּאמֶר לָהּ לְכִי ל. ל. נא
3 בִתִּי׃ 3 וַתֵּלֶךְ וַתָּבוֹא וַתְּלַקֵּט בַּשָּׂדֶה אַחֲרֵי הַקֹּצְרִים וַיִּקֶר מִקְרֶהָ ל. ל
4 חֶלְקַת הַשָּׂדֶה לְבֹעַז אֲשֶׁר מִמִּשְׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ׃ 4 וְהִנֵּה־בֹעַז בָּא
מִבֵּית לֶחֶם וַיֹּאמֶר לַקּוֹצְרִים יְהוָה עִמָּכֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ יְבָרֶכְךָ יְהוָה׃ ד מל[2]. ד מיחד וכל תלים דכות[3]
5 וַיֹּאמֶר בֹּעַז לְנַעֲרוֹ הַנִּצָּב עַל־הַקּוֹצְרִים לְמִי הַנַּעֲרָה הַזֹּאת׃ 6 וַיַּעַן ד מל[2]
הַנַּעַר [a]הַנִּצָּב עַל־הַקּוֹצְרִים[a] וַיֹּאמַר נַעֲרָה מוֹאֲבִיָּה הִיא הַשָּׁבָה עִם־ ד מל[2]. צא
7 נָעֳמִי מִשְּׂדֵה מוֹאָב׃ 7 וַתֹּאמֶר אֲלַקֳטָה־נָּא וְאָסַפְתִּי בָעֳמָרִים אַחֲרֵי ל
הַקּוֹצְרִים וַתָּבוֹא וַתַּעֲמוֹד מֵאָז הַבֹּקֶר וְעַד־עַתָּה[a] [b]זֶה שִׁבְתָּהּ הַבַּיִת[b] ד מל[2]
8 מְעָט׃ 8 וַיֹּאמֶר בֹּעַז אֶל־רוּת הֲלוֹא שָׁמַעַתְּ בִּתִּי אַל־תֵּלְכִי לִלְקֹט ט מל בכתיב[4]. ד[5]. ב[6]
9 בְּשָׂדֶה אַחֵר וְגַם לֹא תַעֲבוּרִי מִזֶּה וְכֹה תִדְבָּקִין עִם־נַעֲרֹתָי׃ 9 עֵינַיִךְ ה רפי[7]. ה[8]. ב. יא
בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר־יִקְצֹרוּן וְהָלַכְתְּ אַחֲרֵיהֶן הֲלוֹא צִוִּיתִי אֶת־הַנְּעָרִים ל. ט מל בכתיב[4]

[15]Mm 602. [16]Mm 2444. [17]Mm 868. [18]Mm 2386. [19]Prv 18,18. [20]Mm 3667. [21]Mm 3662. [22]Mm 1197. [23]Mm 2289. [24]Mm 1048. [25]Mm 407. [26]Mm 1834. **Cp 2** [1]Mm 832. [2]Mm 3663. [3]Mm 2636. [4]Mm 3664. [5]Mm 1865. [6]Mm 488. [7]Mm 957. [8]Mm 2837.

19 [a] l c mlt Mss הֶן– ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] $𝔊^B$ *ἐπ' αὐτῆς* ($𝔊^{AQ}$ *αὐτῇ*) = עָלֶיהָ ‖ **20** [a] l c mlt Mss מרה ‖ **21** [a–a] 𝔊(𝔖𝔙) *ἐταπείνωσέν με* ‖ **Cp 2,1** [a] mlt Mss ut Q מוֹדַע; K מְיֻדָּע ‖ **6** [a–a] > 𝔖 ‖ **7** [a] 𝔊 *ἑσπέρας* = עֶרֶב ‖ [b–b] 𝔊 *οὐ κατέπαυσεν ἐν τῷ ἀγρῷ* = לֹא שָׁבְתָה בַּשָּׂדֶה.

ל . ל . ב . ל לְבִלְתִּ֣י נְגָעֵ֑ךְ וְצָמִ֗ת וְהָלַכְתְּ֙ אֶל־הַכֵּלִ֔ים וְשָׁתִ֕ית מֵאֲשֶׁ֥ר יִשְׁאֲב֖וּן
ג הַנְּעָרִֽים׃ 10 וַתִּפֹּל֙ עַל־פָּנֶ֔יהָ וַתִּשְׁתַּ֖חוּ אָ֑רְצָה וַתֹּ֣אמֶר אֵלָ֗יו מַדּוּעַ֩ 10
סו . ל מָצָ֨אתִי חֵ֤ן בְּעֵינֶ֙יךָ֙ לְהַכִּירֵ֔נִי וְאָנֹכִ֖י נָכְרִיָּֽה׃ 11 וַיַּ֤עַן בֹּ֙עַז֙ וַיֹּ֣אמֶר לָ֔הּ 11
ב[9] . ל[10] הֻגֵּ֨ד הֻגַּ֜ד לִ֗י כֹּ֤ל אֲשֶׁר־עָשִׂית֙ אֶת־חֲמוֹתֵ֔ךְ אַחֲרֵ֖י מ֣וֹת אִישֵׁ֑ךְ וַתַּעַזְבִ֞י
ב[11] אָבִ֣יךְ וְאִמֵּ֗ךְ וְאֶ֙רֶץ֙ מֽוֹלַדְתֵּ֔ךְ וַתֵּ֣לְכִ֔י אֶל־עַ֕ם אֲשֶׁ֥ר לֹא־יָדַ֖עַתְּ תְּמ֥וֹל
ל . יד רפי[12] . ט ומן ראש דמלכים עד ויירא כל ישראל דכות[13] . ב שִׁלְשֽׁוֹם׃ 12 יְשַׁלֵּ֥ם יְהוָ֖ה פָּעֳלֵ֑ךְ וּתְהִ֨י מַשְׂכֻּרְתֵּ֜ךְ שְׁלֵמָ֗ה מֵעִ֤ם יְהוָה֙ [ס]
ב[14] . ח[15] רפי ג מנה בליש וכל אחסה דכות ב מ א אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אֲשֶׁר־בָּ֖את לַחֲס֥וֹת תַּֽחַת־כְּנָפָֽיו׃ 13 וַ֠תֹּאמֶר אֶמְצָא־ 13
סו . לא פסוק כי וכי[16] . ל זקף קמ[17] חֵ֨ן בְּעֵינֶ֤יךָ אֲדֹנִי֙ כִּ֣י נִֽחַמְתָּ֔נִי וְכִ֥י דִבַּ֖רְתָּ עַל־לֵ֣ב שִׁפְחָתֶ֑ךָ וְאָנֹכִי֙ לֹ֣א
ב . ל וחס . ג לא מפק ה[18] . יא אֶהְיֶ֔ה כְּאַחַ֖ת שִׁפְחֹתֶֽיךָ׃ 14 וַיֹּ֩אמֶר֩ לָ֨ה בֹ֜עַז לְעֵ֣ת הָאֹ֗כֶל גֹּ֤שִֽׁי הֲלֹם֙ 14
ל . ל . ב[19] . ל וְאָכַ֣לְתְּ מִן־הַלֶּ֔חֶם וְטָבַ֥לְתְּ פִּתֵּ֖ךְ בַּחֹ֑מֶץ וַתֵּ֙שֶׁב֙ מִצַּ֣ד הַקּֽוֹצְרִ֔ים וַיִּצְבָּט־
ל וחס לָ֣הּ קָלִ֔י וַתֹּ֥אכַל וַתִּשְׂבַּ֖ע וַתֹּתַֽר׃ 15 וַתָּ֖קָם לְלַקֵּ֑ט וַיְצַו֩ בֹּ֨עַז אֶת־ 15
ל ומל . ב ר״פ בכתיב[20] נְעָרָ֜יו לֵאמֹ֗ר גַּ֣ם בֵּ֧ין הָעֳמָרִ֛ים תְּלַקֵּ֖ט וְלֹ֥א תַכְלִימֽוּהָ׃ 16 ᵃוְגַ֛ם שֹׁל־ 16
ל . ל . ל תָּשֹׁ֥לּוּ לָ֖הּ מִן־הַצְּבָתִ֑ים וַעֲזַבְתֶּ֥ם וְלִקְּטָ֖ה וְלֹ֥א תִגְעֲרוּ־בָֽהּ׃ 17 וַתְּלַקֵּ֥ט 17
ב . ל בַּשָּׂדֶ֖ה עַד־הָעָ֑רֶב וַתַּחְבֹּט֙ אֵ֣ת אֲשֶׁר־לִקֵּ֔טָה וַיְהִ֖י כְּאֵיפָ֥ה שְׂעֹרִֽים׃
ב . ג חד חס וב מל[21] 18 וַתִּשָּׂא֙ וַתָּב֣וֹא הָעִ֔יר וַתֵּ֥רֶאᵃ חֲמוֹתָ֖הּ אֵ֣ת אֲשֶׁר־לִקֵּ֑טָה וַתּוֹצֵא֙ וַתִּתֶּן־ 18
ל וחס . י כת ה[22] . ל לָ֔הּ אֵ֥ת אֲשֶׁר־הוֹתִ֖רָה מִשָּׂבְעָֽהּ׃ 19 וַתֹּאמֶר֩ לָ֨הּ חֲמוֹתָ֜הּ אֵיפֹ֨ה לִקַּ֤טְתְּ 19
ל הַיּוֹם֙ וְאָ֣נָה עָשִׂ֔ית יְהִ֥י מַכִּירֵ֖ךְ בָּר֑וּךְ וַתַּגֵּ֣ד לַחֲמוֹתָ֗הּ ᵃאֵ֤ת אֲשֶׁר־
עָשְׂתָה֙ עִמּ֔וֹᵃ וַתֹּ֗אמֶר שֵׁ֤ם הָאִישׁ֙ אֲשֶׁ֨ר עָשִׂ֧יתִי עִמּ֛וֹ הַיּ֖וֹם בֹּֽעַז׃ 20 וַתֹּ֨אמֶר 20
ל בתור[23] . ג[24] נָעֳמִ֜י לְכַלָּתָ֗הּ בָּר֥וּךְ הוּא֙ לַֽיהוָ֔הᵃ אֲשֶׁר֙ לֹא־עָזַ֣ב חַסְדּ֔וֹ אֶת־הַחַיִּ֖ים
ל[25] וְאֶת־הַמֵּתִ֑ים וַתֹּ֧אמֶר לָ֣הּ נָעֳמִ֗י קָר֥וֹב לָ֙נוּ֙ הָאִ֔ישׁ מִגֹּאֲלֵ֖נוּ הֽוּא׃
חצי הספר בפסוקים 21 וַתֹּ֖אמֶר ר֣וּת הַמּוֹאֲבִיָּ֑הᵃ גַּ֣ם ׀ כִּי־אָמַ֣ר אֵלַ֗י עִם־הַנְּעָרִ֤ים אֲשֶׁר־לִי֙ 21
ב . ב תִּדְבָּקִ֔ין עַ֣ד אִם־כִּלּ֔וּ אֵ֥ת כָּל־הַקָּצִ֖יר אֲשֶׁר־לִֽי׃ 22 וַתֹּ֥אמֶר נָעֳמִ֖י 22
ג[26] . ב מל אֶל־ר֣וּת כַּלָּתָ֑הּ ט֣וֹב בִּתִּ֗י כִּ֤י תֵֽצְאִי֙ עִם־נַ֣עֲרוֹתָ֔יו וְלֹ֥א יִפְגְּעוּ־בָ֖ךְ
ה רפי[27] . ל בְּשָׂדֶ֥ה אַחֵֽר׃ 23 וַתִּדְבַּ֞ק בְּנַעֲר֥וֹת בֹּ֙עַז֙ לְלַקֵּ֔ט עַד־כְּל֥וֹת קְצִֽיר־ 23

[9] Mm 1295. [10] Mlt Mss אֶת כָּל lectio Occ, Q אֵת lectio Or et Mp sub loco. [11] Ex 5,8. [12] Mm 174. [13] Mm 3417. [14] Gn 16,8. [15] Mm 3046. [16] Mm 2059. [17] וחד ונחמתני Ps 86,17. [18] Mm 3154. [19] Mm 140. [20] Mm 4070. [21] Mm 2645. [22] Mm 1750. [23] Mm 3665. [24] Mm 1223. [25] וחד את המתים Qoh 4,2. [26] Mm 2461. [27] Mm 957.

16 ᵃ v 16 > 𝔖 ‖ **18** ᵃ pc Mss 𝔖𝔙 וַתַּרְא ‖ **19** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 ποῦ ἐποίησεν cf 𝔖 ‖ **20** ᵃ Ms 𝔖 יהוה ‖ **21** ᵃ 𝔊(𝔖) + πρὸς τὴν πενθερὰν αὐτῆς = לַחֲמוֹתָהּ; > 𝔊𝔖𝔙.

3 הַשְּׂעֹרִים וּקְצִיר הַחִטִּים [a]וַתֵּשֶׁב אֶת־[a]חֲמוֹתָהּ׃ 3 1 וַתֹּאמֶר — ל . יב[28]
2 לָהּ נָעֳמִי חֲמוֹתָהּ בִּתִּי הֲלֹא אֲבַקֶּשׁ־לָךְ מָנוֹחַ אֲשֶׁר יִיטַב־לָךְ׃ 2 וְעַתָּה — כל מל
הֲלֹא בֹעַז מֹדַעְתָּנוּ אֲשֶׁר הָיִית אֶת־נַעֲרוֹתָיו הִנֵּה־הוּא זֹרֶה אֶת־גֹּרֶן — ל וכת כן . ב מל . ב
3 הַשְּׂעֹרִים הַלָּיְלָה׃ 3 וְרָחַצְתְּ ׀ וָסַכְתְּ וְשַׂמְתְּ שִׂמְלֹתֵךְ[a] עָלַיִךְ וְיָרַדְתִּי[b] — ל . שמלתיך ק חד מן ו' בליש . וירדת ק
4 הַגֹּרֶן אַל־תִּוָּדְעִי לָאִישׁ עַד כַּלֹּתוֹ לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת׃ 4 וִיהִי בְשָׁכְבוֹ — לב[2] . ג . לב
וְיָדַעַתְּ אֶת־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁכַּב־שָׁם וּבָאת וְגִלִּית מַרְגְּלֹתָיו וְשָׁכָבְתִּי[a] — ז[3] . ה[4] . ושכבת ק
5 וְהוּא יַגִּיד לָךְ אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשִׂין׃ 5 וַתֹּאמֶר אֵלֶיהָ כֹּל אֲשֶׁר־תֹּאמְרִי — ל
6 7 ° [a] אֶעֱשֶׂה׃ 6 וַתֵּרֶד הַגֹּרֶן וַתַּעַשׂ כְּכֹל[a] אֲשֶׁר־צִוַּתָּה חֲמוֹתָהּ׃ 7 וַיֹּאכַל — אלי חד מן ה[5] קר ולא כת . ל
בֹּעַז וַיֵּשְׁתְּ[a] וַיִּיטַב לִבּוֹ וַיָּבֹא לִשְׁכַּב בִּקְצֵה הָעֲרֵמָה וַתָּבֹא בַלָּט וַתְּגַל — ו[6] . ז ה פת וב קמ . ב חס בכתיב . ד חד מל וג חס א[7] . ג
8 מַרְגְּלֹתָיו וַתִּשְׁכָּב׃ 8 וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַיֶּחֱרַד הָאִישׁ וַיִּלָּפֵת וְהִנֵּה — ג[8] . ל
9 אִשָּׁה שֹׁכֶבֶת מַרְגְּלֹתָיו׃ 9 וַיֹּאמֶר[a] מִי־אָתְּ[b] וַתֹּאמֶר אָנֹכִי רוּת אֲמָתֶךָ
10 וּפָרַשְׂתָּ כְנָפֶךָ[c] עַל־אֲמָתְךָ כִּי גֹאֵל אָתָּה׃ 10 וַיֹּאמֶר בְּרוּכָה אַתְּ — ל חס למערב . ל[9]
לַיהוָה בִּתִּי הֵיטַבְתְּ חַסְדֵּךְ הָאַחֲרוֹן מִן־הָרִאשׁוֹן לְבִלְתִּי־לֶכֶת אַחֲרֵי — ב[10] . סד
11 הַבַּחוּרִים אִם־דַּל וְאִם־עָשִׁיר׃ 11 וְעַתָּה בִּתִּי אַל־תִּירְאִי כֹּל אֲשֶׁר־ — ל[11] . יב וכל דל ואביון דכות
תֹּאמְרִי[a] אֶעֱשֶׂה־לָּךְ כִּי יוֹדֵעַ כָּל־שַׁעַר עַמִּי כִּי אֵשֶׁת חַיִל אָתְּ׃ — י מל וכל ת ד מ ק דכות ב מ ג חס
12 ס[12] 12 וְעַתָּה כִּי אָמְנָם כִּי אִם[a] גֹאֵל אָנֹכִי וְגַם יֵשׁ גֹּאֵל קָרוֹב מִמֶּנִּי׃ 13 לִינִי ׀ — אם חד מן ח[13] כת ולא קר . נז וכל חלים דכות ב מ יא
הַלַּיְלָה וְהָיָה בַבֹּקֶר אִם־יִגְאָלֵךְ טוֹב יִגְאָל וְאִם־לֹא יַחְפֹּץ לְגָאֳלֵךְ — ל וכל שם ברנש דכות . יז מ״פ
14 וּגְאַלְתִּיךְ אָנֹכִי חַי־יְהוָה שִׁכְבִי עַד־הַבֹּקֶר׃ 14 וַתִּשְׁכַּב מַרְגְּלֹתָו[a] עַד־ — ח[14] בטע וכל זקף אתנח וס״פ דכות ב מ א . מרגלתיו ק
הַבֹּקֶר וַתָּקָם בְּטֶרֶום[b] יַכִּיר אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וַיֹּאמֶר[c] אַל־יִוָּדַע כִּי־ — בטרם[15] ק יחיר ו
15 בָאָה[d] הָאִשָּׁה[e] הַגֹּרֶן׃ 15 וַיֹּאמֶר[a] הָבִי הַמִּטְפַּחַת אֲשֶׁר־עָלַיִךְ וְאֶחֳזִי־ — ח[16] קמ ול בטע וחד מן ט חס א בליש . ל
16 בָהּ וַתֹּאחֶז בָּהּ וַיָּמָד שֵׁשׁ־שְׂעֹרִים וַיָּשֶׁת עָלֶיהָ וַיָּבֹא[b] הָעִיר׃ 16 וַתָּבוֹא — ב חד חס וחד מל . ו[6]
אֶל־חֲמוֹתָהּ וַתֹּאמֶר מִי־אַתְּ בִּתִּי וַתַּגֶּד־לָהּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה־לָהּ

[28] Mm 140. Cp 3 [1] Mm 1213. [2] Mm 319. [3] Mm 2392. [4] Mm 2052. [5] Mm 2745. [6] Mm 3666. [7] Mm 1412. [8] Mm 448. [9] וחד וברוכה 1S 25,33. [10] Gn 20,13. [11] Lv 14,21. [12] Mp sub loco. [13] Mm 2752. [14] Mm 1571. [15] Q addidi, L sine Q cum Mp יחיר ו, cf Mp sub loco. [16] Mm 1092.

23 a–a pc Mss 𝔙 וַתָּשָׁב אֶל ‖ **Cp 3,3** a pc Mss ut Q ־לֹתַיִךְ; K mlt Mss ־לָתֵךְ ‖ b Q mlt Mss וְיָרַדְתְּ; K ־תִּי ‖ **4** a cf 3b ‖ **5** a mlt Mss ut Q אֵלַי, 𝔊* ut K ‖ **6** a pc Mss 𝔖𝔙 כֹּל ‖ **7** a > 𝔊* ‖ **9** a $𝔊^{L}$(𝔖𝔙) + αὐτῇ = לָהּ ‖ b sic L, mlt Mss Edd אָתְּ ‖ c K^{Occ} mlt Mss ־פֶיךָ, K^{Or} Q 𝔊𝔖 ־פְךָ ‖ **11** a pc Mss $𝔊^{O}$𝔖𝔗𝔙 + אֵלַי ‖ **12** a mlt Mss ut Q ‖ **14** a mlt Mss ut Q ־תָיו ‖ b K בְּטֶרוֹם, mlt Mss ut Q בְּטֶרֶם ‖ c 𝔊(𝔙) + *Βοος*; 𝔖 *w'mrt* = וַתֹּאמֶר ‖ d 𝔖 *nḥtt* = בָּאתִי ‖ e > 𝔖, 𝔊 *γυνή* = אִשָּׁה ‖ **15** a 𝔊* + *αὐτῇ*, $𝔊^{L}$ + *τῇ Ρουθ* ‖ b mlt Mss 𝔖𝔙 וַתָּבֹא.

17 הָאִישׁ׃ 17 וַתֹּאמֶר[a] שֵׁשׁ־הַשְּׂעֹרִים הָאֵלֶּה נָתַן לִי כִּי אָמַר[b] אַל־ 17 — אלי חד מן יז[17] קר ולא כת

18 תָּבוֹאִי רֵיקָם אֶל־חֲמוֹתֵךְ׃ 18 וַתֹּאמֶר שְׁבִי בִתִּי עַד אֲשֶׁר תֵּדְעִין אֵיךְ 18 — ג[18] ב מנה מל . ל

יִפֹּל דָּבָר כִּי לֹא יִשְׁקֹט הָאִישׁ כִּי־אִם־כִּלָּה הַדָּבָר הַיּוֹם׃

4 1 וּבֹעַז עָלָה הַשַּׁעַר וַיֵּשֶׁב שָׁם וְהִנֵּה הַגֹּאֵל עֹבֵר אֲשֶׁר דִּבֶּר־בֹּעַז 4

2 וַיֹּאמֶר סוּרָה שְׁבָה־פֹּה פְּלֹנִי אַלְמֹנִי וַיָּסַר וַיֵּשֵׁב׃ 2 וַיִּקַּח[a] עֲשָׂרָה 2 — ל בטע . ג[1] . ל

3 אֲנָשִׁים מִזִּקְנֵי הָעִיר וַיֹּאמֶר שְׁבוּ־פֹה וַיֵּשֵׁבוּ׃ 3 וַיֹּאמֶר לַגֹּאֵל חֶלְקַת 3 — ל

הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר לְאָחִינוּ לֶאֱלִימֶלֶךְ [a]מָכְרָה נָעֳמִי[a] הַשָּׁבָה מִשְּׂדֵה מוֹאָב׃ — ב כת ה[2]

4 4 וַאֲנִי אָמַרְתִּי אֶגְלֶה אָזְנְךָ לֵאמֹר קְנֵה נֶגֶד הַיֹּשְׁבִים וְנֶגֶד זִקְנֵי עַמִּי 4 — סז ר״פ לג מנה בכתיב . יג . ה

אִם־תִּגְאַל גְּאָל וְאִם־לֹא יִגְאַל[a] הַגִּידָה לִּי וְאֵדְעה[b] כִּי אֵין זוּלָתְךָ — ל זקף קמ . יז מ״פ . ואדעה חד מן ג[3] בליש . ק ב[4]

5 לִגְאוֹל וְאָנֹכִי אַחֲרֶיךָ וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶגְאָל׃ 5 וַיֹּאמֶר בֹּעַז בְּיוֹם־ 5 — ב מל

קְנוֹתְךָ הַשָּׂדֶה מִיַּד נָעֳמִי וּמֵאֵת[a] רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה אֵשֶׁת־הַמֵּת קָנִיתִי[b] — ל ומל . ל[5] . קניתה ק

6 לְהָקִים שֵׁם־הַמֵּת עַל־נַחֲלָתוֹ׃ 6 וַיֹּאמֶר הַגֹּאֵל לֹא אוּכַל לִגְאָול־לִי 6 — לגאל[6] ק יתיר ו חד מן ב מל בליש

פֶּן־אַשְׁחִית אֶת־נַחֲלָתִי גְּאַל־לְךָ אַתָּה אֶת־גְּאֻלָּתִי כִּי לֹא־אוּכַל

7 לִגְאֹל׃ 7 וְזֹאת[a] לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל עַל־הַגְּאוּלָּה וְעַל־הַתְּמוּרָה לְקַיֵּם 7 — כת יו[7] מנה ר״פ

כָּל־דָּבָר שָׁלַף[b] אִישׁ נַעֲלוֹ וְנָתַן לְרֵעֵהוּ וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל׃ — כה

8 9 8 וַיֹּאמֶר הַגֹּאֵל לְבֹעַז קְנֵה־לָךְ וַיִּשְׁלֹף נַעֲלוֹ[a]׃ 9 וַיֹּאמֶר בֹּעַז לַזְּקֵנִים 8 9

וְכָל־הָעָם עֵדִים אַתֶּם הַיּוֹם כִּי קָנִיתִי אֶת־כָּל־אֲשֶׁר לֶאֱלִימֶלֶךְ וְאֵת — ג פסוק וכל כל כל . נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג . ה

10 כָּל־אֲשֶׁר לְכִלְיוֹן וּמַחְלוֹן מִיַּד נָעֳמִי׃ 10 וְגַם אֶת־רוּת הַמֹּאֲבִיָּה 10 — ל וכל קריא חלוף . כ ר״פ בכתיב[8]

אֵשֶׁת מַחְלוֹן קָנִיתִי לִי לְאִשָּׁה לְהָקִים שֵׁם־הַמֵּת עַל־נַחֲלָתוֹ וְלֹא־ — ל ושאר אשת המת[9] . ה . ד[10]

יִכָּרֵת שֵׁם־הַמֵּת מֵעִם אֶחָיו [a]וּמִשַּׁעַר מְקוֹמוֹ[a] עֵדִים אַתֶּם הַיּוֹם׃

11 11 וַיֹּאמְרוּ כָּל־הָעָם אֲשֶׁר־בַּשַּׁעַר [a]וְהַזְּקֵנִים עֵדִים[a] יִתֵּן יְהוָה אֶת־ 11 — ד

הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל־בֵּיתֶךָ כְּרָחֵל ׀ וּכְלֵאָה אֲשֶׁר בָּנוּ שְׁתֵּיהֶם אֶת־ — ג בטע[11] . ל . ל . ב[12]

12 בֵּית יִשְׂרָאֵל וַעֲשֵׂה־חַיִל בְּאֶפְרָתָה וּקְרָא־שֵׁם בְּבֵית לָחֶם׃ 12 וִיהִי 12 — כ[13] וכל ירמיה ויחזק דכות ב מ יח . ד[14] . ג[15] . לב

בֵיתְךָ כְּבֵית פֶּרֶץ אֲשֶׁר־יָלְדָה תָמָר לִיהוּדָה מִן־הַזֶּרַע אֲשֶׁר יִתֵּן

[17]Mm 2745. [18]Mm 2829. Cp 4 [1]Mm 1648. [2]Mm 2329. [3]Mm 961. [4]Mm 2440. [5]Ru 4,10. [6]L sine Q sicut lectio Or cum Mp יתיר ו, Q addidi contra Mp Ru 4,4. [7]Mm 856. [8]Mm 4070. [9]Ru 4,5. [10]Mm 65. [11]Mm 344. [12]Mm 3667. [13]Mm 953. [14]Mm 3086. [15]Mm 1478.

17 [a] 𝔊* + *αὐτῇ* cf 15[a] ‖ [b] 𝔊(𝔖)𝔗 ut Q אֵלַי ‖ **Cp 4,2** [a] 𝔊(𝔙) + *Booς* ‖ **3** [a–a] 𝔊 *ἣ δέδοται Νωεμειν* ‖ **4** [a] mlt Mss Vrs תִּגְ׳ ‖ [b] K וְאֵדַע; mlt Mss ut Q וְאֵדְעָה ‖ **5** [a] 𝔙 *quoque*, l גַּם אֶת־ ‖ [b] pc Mss ut Q קָנִיתָה, K קָנִיתִי; frt l קָנֵה cf Vrs ‖ **7** [a] 𝔊 + *τὸ δικαίωμα* cf 𝔖𝔗𝔙 = הַמִּשְׁפָּט ‖ [b] 𝔊𝔗 pr cop ‖ **8** [a] 𝔊 + *καὶ ἔδωκεν αὐτῷ* = וַיִּתֵּן לוֹ ‖ **10** [a–a] l מֵעַמּוֹ cf 𝔊 ‖ **11** [a–a] 𝔊 *Μάρτυρες καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἴποσαν*, frt l עדים וַיֹּאמְרוּ הזקנים.

13 יְהוָה לָךְ מִן־הַנַּעֲרָה הַזֹּאת׃ 13 וַיִּקַּח בֹּעַז אֶת־רוּת וַתְּהִי־לוֹ — ל זקף קמ בנ״ך . ב מנה בכתיב. ל
14 לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַיִּתֵּן יְהוָה לָהּ הֵרָיוֹן וַתֵּלֶד בֵּן׃ 14 וַתֹּאמַרְנָה — ל ומל
הַנָּשִׁים אֶל־נָעֳמִי בָּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית לָךְ גֹּאֵל הַיּוֹם וְיִקָּרֵא — ב[16]
15 שְׁמוֹ[a] בְּיִשְׂרָאֵל׃ 15 וְהָיָה לָךְ לְמֵשִׁיב נֶפֶשׁ וּלְכַלְכֵּל אֶת־שֵׂיבָתֵךְ כִּי — ב[17]. ל
כַלָּתֵךְ אֲשֶׁר־אֲהֵבַתֶךְ[a] יְלָדַתּוּ אֲשֶׁר־הִיא טוֹבָה לָךְ מִשִּׁבְעָה בָּנִים׃ — ל. ל. ל. ל. ל בטע
16 וַתִּקַּח נָעֳמִי אֶת־הַיֶּלֶד [a]וַתְּשִׁתֵהוּ בְחֵיקָהּ[a] וַתְּהִי־לוֹ לְאֹמֶנֶת׃ — ל וחס. ל
17 וַתִּקְרֶאנָה לוֹ הַשְּׁכֵנוֹת שֵׁם לֵאמֹר יֻלַּד־בֵּן לְנָעֳמִי וַתִּקְרֶאנָה שְׁמוֹ — ד. ל. ד
עוֹבֵד הוּא אֲבִי־יִשַׁי אֲבִי דָוִד׃ פ — ב[18] מל למערב וכל ד״ה דכות ב מ עבד אדם
18 [a]וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת פָּרֶץ פֶּרֶץ הוֹלִיד אֶת־חֶצְרוֹן׃ 19 וְחֶצְרוֹן — ל זקף קמ
20 הוֹלִיד אֶת־רָם[a] וְרָם[a] הוֹלִיד אֶת־עַמִּינָדָב׃ 20 וְעַמִּינָדָב הוֹלִיד אֶת־ — ל
21 נַחְשׁוֹן וְנַחְשׁוֹן הוֹלִיד אֶת־שַׂלְמָה[a]׃ 21 וְשַׂלְמוֹן[a] הוֹלִיד אֶת־בֹּעַז וּבֹעַז
22 הוֹלִיד אֶת־עוֹבֵד׃ 22 וְעֹבֵד הוֹלִיד אֶת־יִשָׁי וְיִשַׁי הוֹלִיד אֶת־דָּוִד׃ — ב[18] מל למערב וכל ד״ה דכות ב מ עבד אדם . ב זקף קמ

סכום הפסוקים
של ספר פה
וחציו ותאמר רות המואביה[19]
וסדרים ב

שיר השירים

CANTICUM CANTICORUM

[ס֯א] **1** 1 שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לִשְׁלֹמֹה׃ — ל

2 יִשָּׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ — ל. ל[1]. כב
כִּי־טוֹבִים דֹּדֶיךָ[a] מִיָּיִן׃ 3 [a]לְרֵיחַ שְׁמָנֶיךָ[b] טוֹבִים[a] — ל[2]
[c]שֶׁמֶן תּוּרַק[c] שְׁמֶךָ עַל־כֵּן עֲלָמוֹת אֲהֵבוּךָ׃ — ל. ד. ג

[16] Mm 1806. [17] Mm 2431. [18] Mm 3668. [19] Ru 2,21, cf Mp sub loco.
Cp 1 [1] וחד נשיקות Prv 27,6. [2] Mm 574.

14 [a] 𝔊 *τὸ ὄνομά σου* = שְׁמֵךְ ‖ **15** [a] sic L, mlt Mss Edd אהבָתך ‖ **16** [a–a] > 𝔖 ‖ **18** [a] 18sqq cf 1 Ch 2,5.9–15 ‖ **19** [a] 𝔊^{AB} *Αρραν*; 𝔊^{rel} *Αραμ*, l אֲרָם cf Mt 1,3.4 ‖ **20** [a] 𝔊^{B} *Σαλμαν*, 𝔊^{rel} *Σαλμων* ‖ **21** [a] pc Mss ושלמה; 𝔊^{B} *Σαλμαν*, 𝔊^{rel} = 𝔐.
Cp 1,2 [a] 𝔊(𝔙) *μαστοί σου* = דַּדֶּיךָ, it 4[f] ‖ **3** [a–a] 𝔊 *καὶ ὀσμὴ μύρων σου ὑπὲρ πάντα τὰ ἀρώματα* cf 4,10 ‖ [b] 𝔔𝔙 שמנים ‖ [c–c] l שׁ׳ תַּמְרוּק; 𝔔 מרקחת מורקה cf 𝔊, α′(𝔙) *ἔλαιον ἐκχεόμενον* = שׁ׳ מוּרָק.

4 [a]מָשְׁכֵנִי[b] אַחֲרֶיךָ[a] נָּרוּצָה הֱבִיאַנִי[c] הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו[d] — ל . ד[3] . ל[4]
[e]נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה[e] בָּךְ נַזְכִּירָה דֹדֶיךָ[f] מִיַּיִן[g] — ד
מֵישָׁרִים אֲהֵבוּךָ[h]׃ ס — ג

5 שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנָאוָה בְּנוֹת[a] יְרוּשָׁלָ͏ִם — ל . ל
כְּאָהֳלֵי קֵדָר כִּירִיעוֹת שְׁלֹמֹה[b]׃ — ל . ה מל[5]

6 אַל־תִּרְאוּנִי שֶׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת שֶׁשְּׁזָפַתְנִי הַשָּׁמֶשׁ — ל ומל . ב . ל . ל
בְּנֵי אִמִּי נִחֲרוּ־בִי שָׂמֻנִי נֹטֵרָה אֶת־הַכְּרָמִים — ל וחס . ל
כַּרְמִי שֶׁלִּי לֹא נָטָרְתִּי׃ — ב . ל

7 הַגִּידָה לִּי שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי אֵיכָה תִרְעֶה — ה בטע ול בליש[6] . יז[7]
אֵיכָה תַּרְבִּיץ בַּצָּהֳרָיִם — יז[7] . יב
שַׁלָּמָה אֶהְיֶה כְּעֹטְיָה[a] עַל עֶדְרֵי חֲבֵרֶיךָ׃ — ל . ל
8 אִם־לֹא תֵדְעִי לָךְ הַיָּפָה בַּנָּשִׁים — ח[8] ר"פ וכל איוב דכות ב מ ב
צְאִי־לָךְ בְּעִקְבֵי הַצֹּאן וּרְעִי אֶת־גְּדִיֹּתַיִךְ[a] — ל . ל וכת כן
עַל מִשְׁכְּנוֹת הָרֹעִים׃ ס

9 לְסֻסָתִי[a] בְּרִכְבֵי פַרְעֹה דִּמִּיתִיךְ רַעְיָתִי[b]׃ — ב[9] חס ול בליש . ל
10 נָאווּ[a] לְחָיַיִךְ בַּתֹּרִים[b] צַוָּארֵךְ בַּחֲרוּזִים[c]׃ — ב[10] . ל וחס . ל ומל
11 תּוֹרֵי זָהָב נַעֲשֶׂה־לָּךְ עִם נְקֻדּוֹת הַכָּסֶף׃ — ב בסיפ[11]

12 עַד־שֶׁהַמֶּלֶךְ בִּמְסִבּוֹ נִרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ׃ — ה בטע ול בליש . ל

13 צְרוֹר הַמֹּר ׀ דּוֹדִי לִי בֵּין שָׁדַי יָלִין׃
14 אֶשְׁכֹּל הַכֹּפֶר ׀ דּוֹדִי לִי בְּכַרְמֵי עֵין גֶּדִי׃ ס — ה חס[12]

15 הִנָּךְ יָפָה רַעְיָתִי הִנָּךְ יָפָה עֵינַיִךְ יוֹנִים׃ — ד בסיפ[6] . ד בסיפ . יא
16 הִנְּךָ יָפֶה דוֹדִי אַף נָעִים אַף־עַרְשֵׂנוּ רַעֲנָנָה[a]׃ — ה[13] . ל . ל בטע
17 קֹרוֹת בָּתֵּינוּ אֲרָזִים רַחִיטֵנוּ[a] בְּרוֹתִים׃ — רהיטנו ק חד מן ד[14] כת ח וקרי ה

[3] Mm 1099. [4] וחד וחדריו 1Ch 28,11. [5] Mm 632. [6] Mp sub loco. [7] Mm 1095. [8] Mm 3185. [9] Mm 1786. [10] Mm 3669. [11] Mm 692. [12] Mm 92. [13] Mm 1781. [14] Mm 3864.

4 [a–a] cj haec vb contra acc cf 𝔗 ‖ [b] 𝔊 *εἵλκυσάν σε* = מְשָׁכֻךְ ‖ [c] l הֱבִיאַנִי cf σ′𝔖 ‖ [d] l חַדְרֶךָ cf 𝔖 (etiam 𝔊 sg) ‖ [e–e] 𝔔 נש׳ ונג׳ ‖ [f] cf 2[a] ‖ [g] 𝔆 מִיָּיִן ‖ [h] 𝔔 אהובים ‖ **5** [a] 𝔔 בנתי ‖ [b] prp שַׁלְמָה ‖ **7** [a] σ′ *ὡς ῥεμβομένη*, prb l כְּטֹעִיָּה cf 𝔖𝔗𝔙 ‖ **8** [a] 𝔆 גַּדְ׳ ‖ **9** [a] 𝔆 לסוסתי ‖ [b] 𝔆 רַעְ׳ ‖ **10** [a] 𝔊 σ′ pr *τί* = מַה־ cf 𝔗 ‖ [b] 𝔊(𝔙) *ὡς τρυγόνες* = כַּתֹ׳ ‖ [c] 𝔆 בַּחֲרוּזִים; 𝔊(𝔙) *ὡς ὁρμίσκοι* = כַּחֲ׳ ‖ **16** [a] 𝔆 רְעַ׳ ‖ **17** [a] l Q; 𝔆 רְהִי׳.

2 1 אֲנִי[a] חֲבַצֶּלֶת הַשָּׁרוֹן שׁוֹשַׁנַּת הָעֲמָקִים׃ ל
2 כְּשׁוֹשַׁנָּה בֵּין הַחוֹחִים כֵּן[a] רַעְיָתִי[b] בֵּין הַבָּנוֹת׃ ל
3 כְּתַפּוּחַ[a] בַּעֲצֵי הַיַּעַר כֵּן דּוֹדִי בֵּין הַבָּנִים ל
בְּצִלּוֹ חִמַּדְתִּי[b] וְיָשַׁבְתִּי וּפִרְיוֹ מָתוֹק לְחִכִּי׃ ל . ב[1]

4 הֱבִיאַנִי[a] אֶל־בֵּית הַיַּיִן[b] וְדִגְלוֹ[c] עָלַי אַהֲבָה׃ ד[2] . ל זקף קמ
5 סַמְּכוּנִי[a] בָּאֲשִׁישׁוֹת רַפְּדוּנִי[b] בַּתַּפּוּחִים ל . ל
כִּי־חוֹלַת אַהֲבָה אָנִי׃ ל ומל[3]

6 שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי׃ ל[4] . ד[5] . ב
7 הִשְׁבַּעְתִּי[a] אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלִַם
[b]בִּצְבָאוֹת אוֹ בְּאַיְלוֹת הַשָּׂדֶה[b] ב ומל
אִם־תָּעִירוּ ׀ וְאִם־תְּעוֹרְרוּ אֶת־הָאַהֲבָה[c] עַד שֶׁתֶּחְפָּץ׃ ס ג . יא בטע[6] . ג

8 קוֹל דּוֹדִי הִנֵּה־זֶה בָּא
מְדַלֵּג עַל־הֶהָרִים מְקַפֵּץ עַל־הַגְּבָעוֹת׃
9 [a]דּוֹמֶה דוֹדִי לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים[a]
הִנֵּה־זֶה עוֹמֵד אַחַר כָּתְלֵנוּ ו מל . ל
מַשְׁגִּיחַ מִן־הַחַלֹּנוֹת[b] מֵצִיץ מִן־הַחֲרַכִּים[c]׃ ל[7] . ג חס[8]

10 עָנָה דוֹדִי וְאָמַר לִי ב[9]
קוּמִי לָךְ[a] רַעְיָתִי[b] יָפָתִי[c] וּלְכִי־לָךְ[d]׃
11 כִּי־הִנֵּה הַסְּתָו עָבָר הַגֶּשֶׁם חָלַף הָלַךְ[a] לוֹ׃ הסתיו ק
12 הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָאָרֶץ [a]עֵת[b] הַזָּמִיר הִגִּיעַ[a] ד
וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע[c] בְּאַרְצֵנוּ׃ ב מל בליש[10]
13 הַתְּאֵנָה חָנְטָה פַגֶּיהָ וְהַגְּפָנִים[a] ׀ סְמָדַר[b] נָתְנוּ רֵיחַ ל

Cp 2 [1]Mm 3670. [2]Mm 1099. [3]Mm 3849. [4]Mm 959. [5]Mm 3085. [6]Mm 284. [7]וחד השגיח Ps 33,14. [8]Mm 3671. [9]Jes 38,15. [10]Mm 4087.

Cp 2,1 [a] prb l אַתְּ ‖ **2** [a] 𝔈 כֵּין ‖ [b] 𝔈 רְעַ׳ ‖ **3** [a] 𝔈 כַּ׳ ‖ [b] Ed חָמַ׳ ‖ **4** [a] 𝔊 *εἰσαγάγετέ με* = הֲבִיאֻנִי cf 𝔖 ‖ [b] 𝔈 היַין ‖ [c] l וּלוֹ– cf 𝔊𝔖; α′(𝔙) *ἔταξεν* = דָּגַל, σ′ *ἐπισωρεύσατε* = דִּגְרוּ (aram דגר) ‖ **5** [a] 𝔈 סְ׳ ‖ [b] 𝔈 רְ׳ ‖ **7** [a] 𝔈 השבַעתִי ‖ [b—b] 𝔊 *ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ* cf 𝔗 ‖ [c] 𝔙 *dilectam* = הָאֲהֻבָה ‖ **9** [a—a] gl? 𝔊 + *ἐπὶ τὰ ὄρη Βαιθηλ* cf 17 ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd הַחַלֹּנוֹת ‖ [c] 𝔈 הַחֲרַכִּים ‖ **10** [a] 𝔈[K]𝔊𝔙 לָךְ, 𝔈[Q] לְכִי ‖ [b] cf 2[b] ‖ [c] 𝔊 + *περιστερά μου*; 𝔙 pr *columba mea* ‖ [d] > 𝔊 ‖ **11** [a] mlt Mss 𝔖𝔗𝔙 וְהָ׳ ‖ **12** [a—a] prb tr in fin v ‖ [b] mlt Mss וְעֵת ‖ [c] 𝔈 נשְׁמַע ‖ **13** [a] 𝔈 –פַּנִים ‖ [b] prb dl.

קוּמִי לָכִי[c] רַעְיָתִי[d] יָפָתִי[e] וּלְכִי־לָךְ׃ ס — לך ק

14 יוֹנָתִי בְּחַגְוֵי הַסֶּלַע [a]בְּסֵתֶר הַמַּדְרֵגָה[a] — ג׳[11]. ה. ל

הַרְאִינִי אֶת־מַרְאַיִךְ הַשְׁמִיעִינִי אֶת־קוֹלֵךְ — ל. ב

כִּי־קוֹלֵךְ עָרֵב וּמַרְאֵיךְ[b] נָאוֶה׃ ס — ל ומל[12]

15 אֶחֱזוּ־לָנוּ שֻׁעָלִים שֻׁעָלִים[a] קְטַנִּים — ל. ב מל בכתיב. ס[13]

מְחַבְּלִים כְּרָמִים וּכְרָמֵינוּ[b] סְמָדַר׃

16 דּוֹדִי לִי וַאֲנִי לוֹ הָרֹעֶה בַּשּׁוֹשַׁנִּים׃

17 עַד שֶׁיָּפוּחַ הַיּוֹם וְנָסוּ הַצְּלָלִים — ב ומל. ד

סֹב[a] דְּמֵה־לְךָ דוֹדִי לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר[b] הָאַיָּלִים — ו וחס[14]

עַל[c]־הָרֵי בָתֶר[d]׃ ס — ל

3 1 עַל־מִשְׁכָּבִי בַּלֵּילוֹת בִּקַּשְׁתִּי אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי — ו[1]

בִּקַּשְׁתִּיו[a] וְלֹא מְצָאתִיו[b]׃

2 אָקוּמָה נָּא וַאֲסוֹבְבָה[a] בָעִיר בַּשְּׁוָקִים וּבָרְחֹבוֹת — ג[2]. ב חד מל וחד חס למערב[3]. ל

אֲבַקְשָׁה אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי

בִּקַּשְׁתִּיו וְלֹא מְצָאתִיו[b]׃

3 מְצָאוּנִי הַשֹּׁמְרִים הַסֹּבְבִים בָּעִיר

אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי רְאִיתֶם׃

4 כִּמְעַט שֶׁעָבַרְתִּי מֵהֶם עַד שֶׁמָּצָאתִי אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי — ל. ל

אֲחַזְתִּיו וְלֹא אַרְפֶּנּוּ — ל

עַד־שֶׁהֲבֵיאתִיו[a] אֶל־בֵּית אִמִּי וְאֶל־חֶדֶר הוֹרָתִי׃ — ה̊ בטע ול בליש. ל ומל

5 הִשְׁבַּעְתִּי[a] אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלִַם [b]בִּצְבָאוֹת אוֹ בְּאַיְלוֹת הַשָּׂדֶה[b] — ב ומל

אִם־תָּעִירוּ ׀ וְאִם־תְּעוֹרְרוּ אֶת־הָאַהֲבָה[c] עַד שֶׁתֶּחְפָּץ׃ ס — ג[4]. יא בטע[5]. ג

[11] Mm 3672. [12] L sine Q cum vocal, Q non scriptum, cf Mp sub loco. [13] Lectio plena contra TM, cf casus primus versiculi, Thr 5,18 et Mp sub loco. [14] Mm 1054. Cp 3 [1] Mm 3674. [2] Mm 1721. [3] Mm 3240. [4] Mp sub loco. [5] Mm 284.

13 [c] K 𝔊 לְכִי ‖ [d] cf 2[b] ‖ [e] 𝔊 + *περιστερά μου* cf 10[c] ‖ **14** [a–a] 𝔊 *ἐχόμενα τοῦ προτειχίσματος* ‖ [b] l c K ־אַיִךְ, Q mlt Mss ־אֵךְ ‖ **15** [a] > pc Mss 𝔊𝔙 ‖ [b] mlt Mss 𝔙 ־מֵנוּ ‖ **17** [a] 𝔊(𝔖𝔙) *ἀπόστρεψον* = שׁוּב ‖ [b] ℭ לְעֳפַר ‖ [c] K[Or] אֶל ‖ [d] θ′(𝔖) *θυμιαμάτων*, l בְּשָׂמִים cf 8,14; 𝔊 *κοιλωμάτων* ‖ **Cp 3,1** [a] ℭ ־תִיו ‖ [b] 𝔊 + *ἐκάλεσα αὐτὸν καὶ οὐχ ὑπήκουσέν μου* (cf 5,6), id 𝔊[-BSO] post 2 ‖ **2** [a] ℭ ואסבבה ‖ [b] cf 1[b] ‖ **4** [a] ℭ שֶׁהֲבֵאתִיו ‖ **5** [a] cf 2,7[a] ‖ [b–b] cf 2,7[b–b] ‖ [c] cf 2,7[c].

6 מִ֣י זֹ֗את עֹלָה֙ מִן־הַמִּדְבָּ֔ר כְּתִֽימְר֖וֹת[a] עָשָׁ֑ן — ב מל ול בליש
מְקֻטֶּ֤רֶת[b] מוֹר֙ וּלְבוֹנָ֔ה מִכֹּ֖ל אַבְקַ֥ת רוֹכֵֽל׃ — °[6] . ל
7 [a]הִנֵּ֗ה מִטָּתוֹ֙ שֶׁלִּשְׁלֹמֹ֔ה[a] — ל
שִׁשִּׁ֥ים גִּבֹּרִ֖ים סָבִ֣יב לָ֑הּ מִגִּבֹּרֵ֖י יִשְׂרָאֵֽל׃ — ז חס[7] . ה חס[8]
8 כֻּלָּם֙ אֲחֻ֣זֵי חֶ֔רֶב מְלֻמְּדֵ֖י מִלְחָמָ֑ה — ל . ב[9]
אִ֤ישׁ חַרְבּוֹ֙ עַל־יְרֵכ֔וֹ מִפַּ֖חַד בַּלֵּילֽוֹת׃ ס — ד[10]
9 אַפִּרְי֗וֹן[a] עָ֤שָׂה לוֹ֙ הַמֶּ֣לֶךְ ° שְׁלֹמֹ֔ה[b] מֵעֲצֵ֖י הַלְּבָנֽוֹן׃ — ד
10 עַמּוּדָיו֙ עָ֣שָׂה כֶ֔סֶף רְפִידָת֣וֹ זָהָ֔ב — ד מל[11] . ל
מֶרְכָּב֖וֹ אַרְגָּמָ֑ן[a] תּוֹכוֹ֙ רָצ֣וּף [b]אַהֲבָ֔ה — ל ומל
מִבְּנ֖וֹת[b] יְרוּשָׁלָֽם׃ 11 צְאֶ֧ינָה ׀ וּֽרְאֶ֛ינָה [a]בְּנ֥וֹת צִיּ֖וֹן[a] — ל . ל
בַּמֶּ֣לֶךְ שְׁלֹמֹ֑ה[b] בָּעֲטָרָ֗ה שֶׁעִטְּרָה־לּ֤וֹ אִמּוֹ֙ — ל . ל
בְּי֣וֹם חֲתֻנָּת֔וֹ וּבְי֖וֹם שִׂמְחַ֥ת לִבּֽוֹ׃ ס — ל

4 1 הִנָּ֨ךְ יָפָ֤ה רַעְיָתִי֙ הִנָּ֣ךְ יָפָ֔ה עֵינַ֣יִךְ יוֹנִ֔ים — ד בסיפ . ד בסיפ . יא
מִבַּ֖עַד לְצַמָּתֵ֑ךְ — ג[1] . ג[1]
שַׂעְרֵךְ֙ כְּעֵ֣דֶר הָֽעִזִּ֔ים שֶׁגָּלְשׁ֖וּ[a] [b]מֵהַ֥ר ° גִּלְעָֽד[b]׃ — ב . ל
2 שִׁנַּ֙יִךְ֙[a] כְּעֵ֣דֶר[b] הַקְּצוּב֔וֹת שֶׁעָל֖וּ מִן־הָֽרַחְצָ֑ה — ל . ב[1]
שֶׁכֻּלָּם֙ מַתְאִימ֔וֹת וְשַׁכֻּלָ֖ה אֵ֥ין בָּהֶֽם׃ — ב ומל . ב חס
3 כְּח֤וּט הַשָּׁנִי֙ שִׂפְתֹתַ֔יִךְ וּמִדְבָּרֵ֖יךְ[a] נָאוֶ֑ה — ל . ל
כְּפֶ֤לַח הָֽרִמּוֹן֙ רַקָּתֵ֔ךְ מִבַּ֖עַד לְצַמָּתֵֽךְ׃ — ג . ג . ג
4 כְּמִגְדַּ֤ל דָּוִיד֙ צַוָּארֵ֔ךְ בָּנ֖וּי לְתַלְפִּיּ֑וֹת[a] — ה מל
אֶ֤לֶף הַמָּגֵן֙ תָּל֣וּי עָלָ֔יו כֹּ֖ל שִׁלְטֵ֥י הַגִּבּוֹרִֽים׃ — ג[2] . כת כן[3]
5 שְׁנֵ֥י שָׁדַ֛יִךְ כִּשְׁנֵ֥י עֳפָרִ֖ים תְּאוֹמֵ֣י צְבִיָּ֑ה[a] — ל מל
[b]הָרוֹעִ֖ים בַּשּׁוֹשַׁנִּֽים[b]׃

[6]TM contra Mm 3678, cf Mp sub loco. [7]Mm 3633. [8]Mm 4052. [9]Mm 3673. [10]Mm 3674. [11]Mm 638.
Cp 4 [1]Mp sub loco. [2]Mm 1807. [3]Mp sub loco et cf Mp 1R 1,8.

6 [a] mlt Mss כתמרת (sg? cf Vrs), 𝔆 כתמֹרות, α′ *ὡς ὁμοίωσις* = כְּתְמוּנַת ‖ [b] α′ *ἀπὸ θυμιάματος* = מִקְטֹרֶת cf 𝔗𝔙 ‖ 7 [a-a] gl ‖ 9 [a] 𝔆 אִפְ׳ ‖ [b] gl ‖ 10 [a] prb l אַלְגֻּמִּן (= אַלְמֻגִּם) ‖ [b–b] l הָבְנִים: בְּנוֹת ‖ 11 [a–a] > 𝔊 ‖ [b] gl cf 9[b] ‖ Cp 4,1 [a] 𝔊 *αἳ ἀπεκαλύφθησαν*, σ′ *ἀνεφάνησαν* ‖ [b–b] 𝔆 nonn Mss 𝔊 מִן־הַגּ׳ cf 6,5 ‖ 2 [a] 𝔆 שִׁנָּיךְ ‖ [b] 𝔆 כעֶדר ‖ 3 [a] K[Mss] 𝔆 ־רַיִךְ, Q[Mss] ־רֵךְ ‖ 4 [a] 𝔊 *εἰς θαλπ(φ)ιωθ*, 𝔊[V]α′ *εἰς ἐπάλξεις* cf 𝔖𝔙, σ′ *εἰς ὕψη*, ε′ *εἰς ἐντολάς* ‖ 5 [a] 𝔆 צְבִיָּה ‖ [b–b] add cf 2,16.

6 עַד[a] שֶׁיָּפוּחַ הַיּוֹם וְנָסוּ הַצְּלָלִים
אֵלֶךְ לִי אֶל־הַר הַמּוֹר וְאֶל־[b]גִּבְעַת הַלְּבוֹנָה׃
7 כֻּלָּךְ[a] יָפָה רַעְיָתִי וּמוּם אֵין בָּךְ׃ ס

8 אִתִּי[a] מִלְּבָנוֹן כַּלָּה אִתִּי[a] מִלְּבָנוֹן תָּבוֹאִי
תָּשׁוּרִי ׀ מֵרֹאשׁ אֲמָנָה מֵרֹאשׁ שְׂנִיר וְחֶרְמוֹן
מִמְּעֹנוֹת אֲרָיוֹת מֵהַרְרֵי נְמֵרִים[b]׃
9 לִבַּבְתִּנִי אֲחֹתִי כַלָּה לִבַּבְתִּינִי בְּאַחַד מֵעֵינַיִךְ
בְּאַחַד[a] עֲנָק מִצַּוְּרֹנָיִךְ׃
10 מַה־יָּפוּ דֹדַיִךְ[a] אֲחֹתִי כַלָּה מַה־טֹּבוּ דֹדַיִךְ[a] מִיַּיִן[b]
וְרֵיחַ שְׁמָנַיִךְ[c] מִכָּל־בְּשָׂמִים׃
11 נֹפֶת תִּטֹּפְנָה שִׂפְתוֹתַיִךְ כַּלָּה דְּבַשׁ וְחָלָב תַּחַת לְשׁוֹנֵךְ
וְרֵיחַ שַׂלְמֹתַיִךְ [a]כְּרֵיחַ לְבָנוֹן[a]׃ ס

12 גַּן ׀ נָעוּל אֲחֹתִי כַלָּה גַּל[a] נָעוּל מַעְיָן[b] חָתוּם׃
13 שְׁלָחַיִךְ[a] פַּרְדֵּס רִמּוֹנִים עִם פְּרִי מְגָדִים
כְּפָרִים עִם־נְרָדִים׃ 14 נֵרְדְּ ׀ וְכַרְכֹּם
קָנֶה וְקִנָּמוֹן עִם כָּל־עֲצֵי לְבוֹנָה
מֹר וַאֲהָלוֹת עִם כָּל־רָאשֵׁי בְשָׂמִים׃
15 מַעְיַן[a] גַּנִּים[b] בְּאֵר מַיִם חַיִּים וְנֹזְלִים מִן־לְבָנוֹן[c]׃
16 עוּרִי צָפוֹן וּבוֹאִי תֵימָן הָפִיחִי גַנִּי יִזְּלוּ בְשָׂמָיו
יָבֹא דוֹדִי לְגַנּוֹ[a] וְיֹאכַל פְּרִי מְגָדָיו׃
5 1 בָּאתִי לְגַנִּי אֲחֹתִי כַלָּה אָרִיתִי מוֹרִי עִם־בְּשָׂמִי
אָכַלְתִּי יַעְרִי[a] עִם־דִּבְשִׁי שָׁתִיתִי יֵינִי עִם־חֲלָבִי

ב ומל . ד
יו וכל אל הר הכרמל דכות[4]
ג . ל
ג[5] ב מנה מל
ל . יד . ג . יד . ב
ג[6]
ב וחס . ב וחס . באחת ל חד מן ב[7] כת כן וחד מן יא[8] קר ת בליש
ל . ב חס ול בליש
כ[9]
ה[10]
יא ר״פ וס״פ ג[11] . ב . ג[12]
ה[10] . ב
ל . ל[13]
ל . חצי הספר בפסוקים[14] ל . ל
ב
ב ומל . עה
ד . יו מיחד מן[15]
ד[16] ג חס וחד מן ג מל בליש . ל
ה[17] חס במגלות ב מנה בליש . ה
ל . ל

[4]Mm 385. [5]Mm 2829. [6]Mm 966. [7]Mm 1855. [8]Mm 3675. [9]Nu 24,5. [10]Mm 3817. [11]Mm 729. [12]Mm 112. [13]וחד הפרדס Neh 2,8. [14]Mp sub loco. [15]Okhl 196. [16]Mm 2383. [17]Mp sub loco.

6 [a] add (cf 2,17), postquam 2 vv exc ‖ [b] mlt Mss אל ‖ **7** [a] ℭ כלה ‖ **8** [a] 𝔊(𝔖𝔙) *δεῦρο* = אֲתִי ‖ [b] ℭ נמ׳ ‖ **9** [a] ℭ בְּאֶחָד ‖ **10** [a] 𝔊𝔙 cf 1,2[a] ‖ [b] cf 1,4[g] ‖ [c] 𝔊 *ἱματίων σου* = שַׂלְמֹתַיִךְ cf 11 ‖ **11** [a–a] ℭ מכל־בשמים cf 10bβ ‖ **12** [a] l c mlt Mss Edd 𝔊𝔖𝔙 גַּן ‖ [b] ℭ מַעְיַן ‖ **13** [a] frt l שְׁלָחוֹת ‖ **15** [a] cf 12[b] ‖ [b] prb l גני ‖ [c] ℭ הַלְ׳ ‖ **16** [a] 2 Mss 𝔊[A min] לגני ‖ **Cp 5,1** [a] 𝔊 *ἄρτον μου.*

אִכְל֣וּ רֵעִ֔ים שְׁת֥וּ וְשִׁכְר֖וּ דּוֹדִֽים׃ ס — ה̇¹ . ד̇ ג חס וחד מל²

ס[ב] 2 אֲנִ֥י יְשֵׁנָ֖ה וְלִבִּ֣י עֵ֑ר ק֣וֹל ׀ דּוֹדִ֣י דוֹפֵ֗ק — ב̇ חד מל וחד חס³ . ל̇ ומל

פִּתְחִי־לִ֞י אֲחֹתִ֤י רַעְיָתִי֙ᵃ יוֹנָתִ֣י תַמָּתִ֔י — ל̇ . ב̇

שֶׁרֹּאשִׁי֙ᵇ נִמְלָא־טָ֔ל קְוֻּצּוֹתַ֖יᶜ רְסִ֥יסֵי לָֽיְלָה׃ — ל̇ . ל̇ זקף קמ . ל̇ . ל̇

3 פָּשַׁ֙טְתִּי֙ אֶת־כֻּתָּנְתִּ֔י אֵיכָ֖כָה אֶלְבָּשֶׁ֑נָּה — ל̇ . ב̇⁴ . ב̇ בטע מלעיל

רָחַ֥צְתִּי אֶת־רַגְלַ֖י אֵיכָ֥כָה אֲטַנְּפֵֽם׃ — ב̇ בטע מלעיל . ל̇

4 דּוֹדִ֗י שָׁלַ֤ח יָדוֹ֙ מִן־הַחֹ֔ר וּמֵעַ֖י הָמ֥וּ עָלָֽיוᵃ׃ — ל̇ . ל̇ . ד̇

5 קַ֥מְתִּֽי אֲנִ֖י לִפְתֹּ֣חַ לְדוֹדִ֑י וְיָדַ֣י נָֽטְפוּ־מ֗וֹר — כב̇⁵ ול̇ בליש . ג̇ . ג̇ מל בסיפ⁶

וְאֶצְבְּעֹתַי֙ מ֣וֹר עֹבֵ֔ר עַ֖ל כַּפּ֥וֹת הַמַּנְעֽוּל׃ — ל̇⁷ . ג̇ מל בסיפ⁶ . ל̇

6 פָּתַ֤חְתִּֽי אֲנִי֙ לְדוֹדִ֔י וְדוֹדִ֖י חָמַ֣קᵃ עָבָ֑ר — ל̇

נַפְשִׁי֙ יָֽצְאָ֣ה בְדַבְּר֔וֹ

בִּקַּשְׁתִּ֙יהוּ֙ וְלֹ֣א מְצָאתִ֔יהוּ קְרָאתִ֖יו וְלֹ֥א עָנָֽנִי׃ — ל̇ . ל̇

7 מְצָאֻ֧נִי הַשֹּׁמְרִ֛ים הַסֹּבְבִ֥ים בָּעִ֖יר — ל̇ חס

הִכּ֣וּנִי פְצָע֑וּנִי — ב̇⁸ . ל̇ ומל

נָשְׂא֤וּ אֶת־רְדִידִי֙ מֵֽעָלַ֔י שֹׁמְרֵ֖י הַחֹמֽוֹת׃ — י̇ . ל̇ . ז̇ כת כן

8 הִשְׁבַּ֥עְתִּיᵃ אֶתְכֶ֖ם בְּנ֣וֹת יְרוּשָׁלִָ֑םᵇ

אִֽם־תִּמְצְאוּ֙ אֶת־דּוֹדִ֔י מַה־תַּגִּ֣ידוּ ל֔וֹ

שֶׁחוֹלַ֥ת אַהֲבָ֖ה אָֽנִי׃ — ל̇ ומל

9 מַה־דּוֹדֵ֣ךְ מִדּ֔וֹד הַיָּפָ֖ה בַּנָּשִׁ֑ים — ב̇ ובפסוק . ד̇ מל בסיפ⁸

מַה־דּוֹדֵ֣ךְ מִדּ֔וֹד שֶׁכָּ֖כָה הִשְׁבַּעְתָּֽנוּᵃ׃ — ב̇ ובפסוק . ד̇ מל בסיפ⁸ . ג̇

10 דּוֹדִ֥י צַח֙ וְאָד֔וֹם דָּג֖וּל מֵרְבָבָֽה׃ — ל̇ ומל

11 רֹאשׁ֖וֹ כֶּ֣תֶם פָּ֑זᵃ

קְוֻּצּוֹתָיו֙ᵇ תַּלְתַּלִּ֔ים שְׁחֹר֖וֹת כָּעוֹרֵֽב׃ — ל̇ . ל̇ . ל̇ . ד̇ מל ול̇⁹ בליש

Cp 5 ¹Mm 2462. ²Mm 2830. ³Mm 3676. ⁴Mm 3677. ⁵Mm 1104. ⁶Mm 3678. ⁷וחד אצבעותי Ps 144,1. ⁸Mp sub loco. ⁹וחד כְּעֹרֵב Ps 83,12.

2 ᵃ cf 2,2ᵇ ‖ ᵇ 𝔗 שָׁר׳ ‖ ᶜ sic L, mlt Mss Edd קְוֻ׳ ‖ 4 ᵃ 𝔗 mlt Mss Edd עלי ‖ 6 ᵃ > 𝔊 ‖ 8 ᵃ cf 2,7ᵃ ‖ ᵇ 𝔊 + ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ cf 2,7 ‖ 9 ᵃ l ־ָנוּ; 𝔗 ־בְּעַ׳ ‖ 11 ᵃ 𝔊 pr cop, l וּפָז; frt stich exc ‖ ᵇ sic L, mlt Mss Edd קְוֻ׳, cf 2ᶜ.

12 עֵינָ֕יו כְּיוֹנִ֖ים עַל־אֲפִ֣יקֵי מָ֑יִם
רֹֽחֲצוֹת֙ בֶּֽחָלָ֔ב יֹשְׁב֖וֹת עַל[a]־מִלֵּֽאת׃ ל̇ . ד̇[10]
13 לְחָיָו֙ כַּעֲרוּגַ֣ת[a] הַבֹּ֔שֶׂם מִגְדְּל֖וֹת[b] מֶרְקָחִ֑ים ל̇ . ל̇[11]
שִׂפְתוֹתָיו֙ שֽׁוֹשַׁנִּ֔ים[c] נֹטְפ֖וֹת מ֥וֹר עֹבֵֽר׃ ג מל בסיפ[12]
14 יָדָיו֙[a] גְּלִילֵ֣י זָהָ֔ב מְמֻלָּאִ֖ים בַּתַּרְשִׁ֑ישׁ[b] ל̇ בטע
מֵעָיו֙ עֶ֣שֶׁת שֵׁ֔ן מְעֻלֶּ֖פֶת[c] סַפִּירִֽים׃ ל̇ . ל̇ . ב מל ול בליש
15 שׁוֹקָיו֙ עַמּ֣וּדֵי שֵׁ֔שׁ[a] מְיֻסָּדִ֖ים עַל־אַדְנֵי[b]־פָ֑ז
מַרְאֵ֙הוּ֙ כַּלְּבָנ֔וֹן בָּח֖וּר כָּאֲרָזִֽים׃ ד̇ . ל̇[13]
16 חִכּוֹ֙ מַֽמְתַקִּ֔ים וְכֻלּ֖וֹ מַחֲמַדִּ֑ים ב̇[14] ול בסיפ . ב̇[15]
זֶ֤ה דוֹדִי֙ וְזֶ֣ה רֵעִ֔י בְּנ֖וֹת יְרוּשָׁלִָֽם׃

6 1 אָ֚נָה הָלַ֣ךְ דּוֹדֵ֔ךְ הַיָּפָ֖ה בַּנָּשִׁ֑ים ד̇ מל בסיפ
אָ֚נָה פָּנָ֣ה דוֹדֵ֔ךְ וּנְבַקְשֶׁ֖נּוּ עִמָּֽךְ׃ ד̇ מל בסיפ
2 דּוֹדִי֙ יָרַ֣ד לְגַנּ֔וֹ לַעֲרוּג֖וֹת[a] הַבֹּ֑שֶׂם ל̇
לִרְעוֹת֙ בַּגַּנִּ֔ים וְלִלְקֹ֖ט שׁוֹשַׁנִּֽים׃ ל̇[1]

3 אֲנִ֤י לְדוֹדִי֙ וְדוֹדִ֣י לִ֔י הָרֹעֶ֖ה בַּשּׁוֹשַׁנִּֽים׃ ס

4 יָפָ֨ה אַ֤תְּ רַעְיָתִי֙[a] כְּתִרְצָ֔ה[b] נָאוָ֖ה כִּירוּשָׁלִָ֑ם ל̇ . ד̇[2] . ל̇
[c]אֲיֻמָּ֖ה כַּנִּדְגָּלֽוֹת[c]׃ ב̇
5 [a]הָסֵ֤בִּי עֵינַ֙יִךְ֙ מִנֶּגְדִּ֔י שֶׁ֥הֵ֖ם הִרְהִיבֻ֑נִי[a] ל̇ . יא . ב̇[3] וחד מן ח̇[4] בטע
שַׂעְרֵךְ֙[b] כְּעֵ֣דֶר הָֽעִזִּ֔ים שֶׁגָּלְשׁ֖וּ[c] מִן־הַגִּלְעָֽד׃ ב̇ . ב̇
6 שִׁנַּ֙יִךְ֙ כְּעֵ֣דֶר הָֽרְחֵלִ֔ים שֶׁעָל֖וּ[a] מִן־הָֽרַחְצָ֑ה ב̇
שֶׁכֻּלָּם֙ מַתְאִימ֔וֹת וְשַׁכֻּלָ֖ה אֵ֥ין בָּהֶֽם[b]׃ ב ומל[2] . ב וחס
7 כְּפֶ֤לַח הָֽרִמּוֹן֙ רַקָּתֵ֔ךְ מִבַּ֖עַד לְצַמָּתֵֽךְ׃ ג̇ . ג̇ . ג̇

[10] Mm 1686. [11] Mm 1811. [12] Mm 3678. [13] וחד כַּאֲרָזִים Nu 24,6. [14] Neh 8,10. [15] Nu 23,13. Cp 6 [1] Mm 488. [2] Mp sub loco. [3] Thr 4,9. [4] Mm 796.

12 [a] ℭ עד ‖ **13** [a] l c pc Mss Vrs תֹ– cf 6,2 ‖ [b] 𝔊(𝔙) φύουσαι, l ׳מְגַדְּ cf 𝔗 ‖ [c] ℭ שׁוֹשַׁנִּים ‖ **14** [a] ℭ עיניו ‖ [b] mlt Mss ׳כַּתְ ‖ [c] ℭ ׳מעֻ, 𝔊 ἐπὶ λίθου (?) ‖ **15** [a] ℭ שֵׁן ‖ [b] ℭ ׳אֲ ‖ **Cp 6,2** [a] mlt Mss ℭ² –גַת cf 𝔙 ‖ **4** [a] cf 2,2[b] ‖ [b] 𝔊 ὡς εὐδοκία cf 𝔖𝔗𝔙 ‖ [c–c] prb add cf 10 ‖ **5** [a–a] prb tr post 10 ‖ [b] pc Mss שעריך cf 𝔙 ‖ [c] 𝔊 αἳ ἀνεφάνησαν cf 4,1, 𝔊[S min] αἳ ἀνέβησαν cf 𝔖 et 6 ‖ **6** [a] ℭ ׳שֶׁ ‖ [b] 𝔊α′σ′𝔖 + 4,3a.

8 שִׁשִּׁ֥ים הֵ֙מָּה֙ מְּלָכ֔וֹת[a] וּשְׁמֹנִ֖ים פִּֽילַגְשִׁ֑ים וַעֲלָמ֖וֹת אֵ֥ין מִסְפָּֽר׃ — ב[5] חס וכל קריא דכות ב מ ו מל . ל

9 אַחַ֥ת הִיא֙ יוֹנָתִ֣י תַמָּתִ֔י אַחַ֥ת הִיא֙ לְאִמָּ֔הּ בָּרָ֥ה הִ֖יא — ב . ה כת כן וכל לשון אכילה דכות[6]

לְיֽוֹלַדְתָּ֑הּ] — ל

רָא֤וּהָ בָנוֹת֙ וַֽיְאַשְּׁר֔וּהָ מְלָכ֥וֹת וּפִֽילַגְשִׁ֖ים וַֽיְהַלְלֽוּהָ׃ ס — ב[7] . ל

10 מִי־זֹ֥את הַנִּשְׁקָפָ֖ה כְּמוֹ־שָׁ֑חַר יָפָ֣ה כַלְּבָנָ֗ה — ל ובטע . ו בכתיב[8]

בָּרָה֙ כַּֽחַמָּ֔ה אֲיֻמָּ֖ה כַּנִּדְגָּלֽוֹת[a]׃ ס — ה כת כן וכל לשון אכילה דכות[6] . ב

11 אֶל־גִּנַּ֤ת אֱגוֹז֙[a] יָרַ֔דְתִּי לִרְא֖וֹת בְּאִבֵּ֣י הַנָּ֑חַל

לִרְאוֹת֙ הֲפָֽרְחָ֣ה הַגֶּ֔פֶן הֵנֵ֖צוּ[b] הָרִמֹּנִֽים[c]׃ — ל . ל חס בכתיב

12 לֹ֣א יָדַ֔עְתִּי נַפְשִׁ֣י שָׂמַ֔תְנִי[a] מַרְכְּב֖וֹת [b]עַמִּי־נָדִֽיב[b]׃ — ל . ד ג מל וחד חס[9]

7 1 שׁ֤וּבִי שׁ֙וּבִי֙ הַשּֽׁוּלַמִּ֔ית שׁ֥וּבִי שׁ֖וּבִי וְנֶחֱזֶה־בָּ֑ךְ — ל ומל

מַֽה־תֶּחֱזוּ֙ בַּשּׁ֣וּלַמִּ֔ית כִּמְחֹלַ֖ת[a] הַֽמַּחֲנָֽיִם[b]׃ — ל בסיפ . ל וחס

2 מַה־יָּפ֧וּ פְעָמַ֛יִךְ בַּנְּעָלִ֖ים בַּת־נָדִ֑יב[a] — ב

חַמּוּקֵ֣י[b] יְרֵכַ֔יִךְ כְּמ֣וֹ חֲלָאִ֔ים מַעֲשֵׂ֖ה יְדֵ֥י אָמָּֽן׃ — ל . ל . ל

3 שָׁרְרֵךְ֙ אַגַּ֣ן הַסַּ֔הַר אַל־יֶחְסַ֖ר הַמָּ֑זֶג — ל . ל . ל . ל

בִּטְנֵךְ֙ עֲרֵמַ֣ת חִטִּ֔ים סוּגָ֖ה בַּשּׁוֹשַׁנִּֽים׃ — ל בסיפ . ל

4 שְׁנֵ֥י שָׁדַ֛יִךְ כִּשְׁנֵ֥י עֳפָרִ֖ים תָּאֳמֵ֥י[a] צְבִיָּֽה[b]׃ — ל

5 צַוָּארֵ֖ךְ כְּמִגְדַּ֣ל הַשֵּׁ֑ן[a]

עֵינַ֜יִךְ בְּרֵכ֣וֹת[b] בְּחֶשְׁבּ֗וֹן עַל־שַׁ֙עַר֙[c] בַּת־[d]רַבִּ֔ים — יא . ב[1] . ב

אַפֵּךְ֙ כְּמִגְדַּ֣ל הַלְּבָנ֔וֹן צוֹפֶ֖ה פְּנֵ֥י דַמָּֽשֶׂק׃ — ה[2] ב מנה מל

6 רֹאשֵׁ֤ךְ עָלַ֙יִךְ֙ כַּכַּרְמֶ֔ל וְדַלַּ֥ת רֹאשֵׁ֖ךְ כָּאַרְגָּמָ֑ן — ל . ל

[a]מֶ֖לֶךְ אָס֥וּר בָּרְהָטִֽים[a]׃

[5] Mm 3679. [6] Mm 3680. [7] Mm 3681. [8] Mp sub loco. [9] Mm 472. Cp 7 [1] Mm 3687. [2] Mm 2923.

8 [a] sic L, mlt Mss Edd 'מְ ‖ **10** [a] prb ins 5a ‖ **11** [a] 𝔗 'אֶ ‖ [b] 𝔗 הַנָּצוּ ‖ [c] 𝔊 + *ἐκεῖ δώσω τοὺς μαστούς μου σοί* cf 7,13b ‖ **12** [a] frt l שְׂמַחְתַּנִי ‖ [b—b] pc Mss 𝔊𝔙 עמינדב ‖ **Cp 7,1** [a] mlt Mss Edd 'בִּמְ, σ′ *ἐν τρώσεσιν*; Ms ־לוֹת, 𝔊 *ἡ ἐρχομένη ὡς χοροί*, 𝔙 *nisi chores* cf σ′ ‖ [b] l ־ַיִם cf 𝔊σ′𝔖𝔙 ‖ **2** [a] 𝔊 *Ναδαβ* ‖ [b] 𝔗 'חָמ ‖ **4** [a] 𝔗 תְּאוֹמֵי cf 4,5 ‖ [b] 𝔗 cf 4,5[a]; 𝔖 + 4,5b ‖ **5** [a] stich deest; ins מְיֻסָּד עַל־אַדְנֵי־בַהַט? ‖ [b] 𝔊 *ὡς λίμναι*, l 'כִּבְ (hpgr) cf 𝔗𝔙 ‖ [c] 𝔊 pl = שַׁעֲרֵי ‖ [d] 𝔗 *bjt* ‖ **6** [a—a] inc; 𝔊 *βασιλεὺς δεδομένος ἐν παραδρομαῖς* (σ′ *εἰλήμασιν*), 𝔙 *regis vincta canalibus*.

7 מַה־יָּפִית וּמַה־נָּעַמְתְּ אַהֲבָה[a] בַּתַּעֲנוּגִים[b]׃ ל . ל . ל

8 זֹאת קוֹמָתֵךְ דָּמְתָה לְתָמָר וְשָׁדַיִךְ לְאַשְׁכֹּלוֹת׃ ל . ל

9 אָמַרְתִּי אֶעֱלֶה בְתָמָר[a] אֹחֲזָה בְּסַנְסִנָּיו ל

וְיִהְיוּ־נָא שָׁדַיִךְ כְּאֶשְׁכְּלוֹת הַגֶּפֶן יא רפי[3] . ל

וְרֵיחַ אַפֵּךְ כַּתַּפּוּחִים׃ ה[4] . ל

10 וְחִכֵּךְ כְּיֵין הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוֹדִי[a] לְמֵישָׁרִים ל . י בליש . כז[5] מל וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה

דּוֹבֵב [b]שִׂפְתֵי יְשֵׁנִים[b]׃ ל ומל

11 אֲנִי לְדוֹדִי וְעָלַי[a] תְּשׁוּקָתוֹ׃ ס ה[6] . ג מל ב מנה בליש

12 לְכָה דוֹדִי נֵצֵא הַשָּׂדֶה נָלִינָה בַּכְּפָרִים׃ ל

13 נַשְׁכִּימָה לַכְּרָמִים ל

נִרְאֶה[a] אִם[b] פָּרְחָה הַגֶּפֶן ה[7]

פִּתַּח הַסְּמָדַר ב[8] . ל

הֵנֵצוּ[c] הָרִמּוֹנִים

שָׁם אֶתֵּן אֶת־דֹּדַי[d] לָךְ׃ ז . ל[9]

14 הַדּוּדָאִים נָתְנוּ־רֵיחַ וְעַל־פְּתָחֵינוּ כָּל־מְגָדִים

חֲדָשִׁים גַּם־יְשָׁנִים דּוֹדִי צָפַנְתִּי לָךְ׃

8 1 מִי יִתֶּנְךָ כְּאָח לִי יוֹנֵק שְׁדֵי אִמִּי ב

אֶמְצָאֲךָ בַחוּץ אֶשָּׁקְךָ גַּם לֹא־יָבוּזוּ לִי׃ ל . ל . ג ב מל וחד חס[1]

2 אֶנְהָגְךָ אֲבִיאֲךָ אֶל־בֵּית אִמִּי תְּלַמְּדֵנִי[a]

אַשְׁקְךָ מִיַּיִן[b] הָרֶקַח מֵעֲסִיס רִמֹּנִי[c]׃ ל . ל . ט חס[2]

3 שְׂמֹאלוֹ תַּחַת רֹאשִׁי[a] וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי׃ ל[3] . כו . ב

[3]Mm 417. [4]Mm 3817. [5]Mm 1788. [6]Mm 3683. [7]Mm 3682. [8]Mm 3530. [9]Mp sub loco. Cp 8 [1]Mm 3584 contra textum. [2]Mm 653. [3]Mm 959.

7 [a] 𝔙 *carissima* cf 𝔖, l אֲהֻבָה ‖ [b] α′ *θυγάτηρ τρυφῶν*, l בַּת תַּעֲ′ (hpgr) cf 𝔖 ‖ **9** [a] l בַּתמר cf 𝔊 ‖ **10** [a] prb l לִי ‖ [b–b] 𝔊 α′σ′(𝔖𝔙) *χείλεσίν μου καὶ ὀδοῦσιν* = שְׂפָתַי וְשִׁנָּי ‖ **11** [a] l וְאֵלַי ‖ **13** [a] ℭ נראָה ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd אִם־ ‖ [c] cf 6,11[b] ‖ [d] 𝔊(𝔖𝔙) *τοὺς μαστούς μου* cf 1,2[a] ‖ **Cp 8,2** [a] 𝔊(𝔖) *καὶ εἰς ταμίειον τῆς συλλαβούσης με* = ואל חדר הורתי ut 3,4 ‖ [b] l c ℭ Vrs מִיַּיִן ‖ [c] l c mlt Mss 𝔗 ־ים ‖ **3** [a] mlt Mss לְרֹ′ cf 2,6.

4 הִשְׁבַּ֥עְתִּי[a] אֶתְכֶ֖ם בְּנ֣וֹת יְרוּשָׁלָ֑͏ִם[b]
מַה־[c]תָּעִ֧ירוּ ׀ וּֽמַה־[d]תְּעֹֽרְר֛וּ אֶת־הָאַהֲבָ֖ה[e] עַ֥ד שֶׁתֶּחְפָּֽץ׃ ס — ל . ג . ל . יא בטע[4] . ג

5 מִ֣י זֹ֗את עֹלָה֙ מִן־הַמִּדְבָּ֔ר[a] מִתְרַפֶּ֖קֶת עַל־דּוֹדָ֑הּ — ל . ל
תַּ֤חַת הַתַּפּ֙וּחַ֙ עֽוֹרַרְתִּ֔יךָ[b] שָׁ֚מָּה חִבְּלַ֣תְךָ[c] אִמֶּ֔ךָ[d] — ל ומל
שָׁ֖מָּה[e] חִבְּלָ֥ה יְלָדַֽתְךָ[f]׃ — ל

6 שִׂימֵ֨נִי כַחוֹתָ֜ם עַל־לִבֶּ֗ךָ כַּחוֹתָם֙ עַל־זְרוֹעֶ֔ךָ — ג[5] . ג[6]
כִּֽי־עַזָּ֤ה כַמָּ֙וֶת֙ אַהֲבָ֔ה קָשָׁ֥ה כִשְׁא֖וֹל קִנְאָ֑ה — ג[6] . ג[7]
רְשָׁפֶ֕יהָ[a] רִשְׁפֵּ֕י אֵ֖שׁ שַׁלְהֶ֥בֶתְיָֽה[b]׃ — ל . ל דגש . ל
7 מַ֣יִם רַבִּ֗ים לֹ֤א יֽוּכְלוּ֙ לְכַבּ֣וֹת אֶת־הָֽאַהֲבָ֔ה — יא[8]
וּנְהָר֖וֹת לֹ֣א יִשְׁטְפ֑וּהָ — ל
אִם־יִתֵּ֨ן אִ֜ישׁ אֶת־כָּל־ה֤וֹן בֵּיתוֹ֙ בָּֽאַהֲבָ֔ה בּ֖וֹז[a] יָב֥וּזוּ לֽוֹ׃ ס — ג ב מל וחד חס[9]

8 אָח֥וֹת לָ֙נוּ֙ קְטַנָּ֔ה וְשָׁדַ֖יִם אֵ֣ין לָ֑הּ — ג ומל[10]
מַֽה־נַּעֲשֶׂה֙ לַאֲחֹתֵ֔נוּ בַּיּ֖וֹם[a] שֶׁיְּדֻבַּר־בָּֽהּ׃ — ב בסיפ[11] . ד ג חס וחד מל[12]
9 אִם־חוֹמָ֣ה הִ֔יא נִבְנֶ֥ה עָלֶ֖יהָ טִ֣ירַת[a] כָּ֑סֶף — ל
וְאִם־דֶּ֣לֶת הִ֔יא נָצ֥וּר עָלֶ֖יהָ ל֥וּחַ[b] אָֽרֶז׃
10 אֲנִ֣י חוֹמָ֔ה וְשָׁדַ֖י כַּמִּגְדָּל֑וֹת — ל ומל
אָ֛ז הָיִ֥יתִי בְעֵינָ֖יו כְּמוֹצְאֵ֥ת[a] שָׁלֽוֹם׃ פ — נא . יו מפק א[13]

11 כֶּ֣רֶם הָיָ֤ה לִשְׁלֹמֹה֙ בְּבַ֣עַל הָמ֔וֹן
נָתַ֥ן אֶת־הַכֶּ֖רֶם לַנֹּטְרִ֑ים — ל פת
אִ֛ישׁ יָבִ֥א בְּפִרְי֖וֹ אֶ֥לֶף כָּֽסֶף׃ — יג[14] ה[15] מנה חס . ג[16]
12 כַּרְמִ֥י שֶׁלִּ֖י לְפָנָ֑י הָאֶ֤לֶף לְךָ֙ שְׁלֹמֹ֔ה — ב . ג[17]
וּמָאתַ֖יִם לְנֹטְרִ֥ים[a] אֶת־פִּרְיֽוֹ׃ — ל

[4] Mm 284. [5] Mm 3141. [6] Mm 3116. [7] Mm 3115. [8] Mm 2545. [9] Mm 3584. [10] Mm 2576. [11] Mm 692. [12] Mm 251. [13] Mm 411. [14] Mm 679. [15] Mm 871. [16] Mm 1809. [17] Mm 646.

4 [a] cf 2,7[a] ‖ [b] pc Mss 𝔊 + 2,7aβ ut 3,5; sed cf 5,8 ‖ [c] pc Mss אִם cf 2,7 3,5 5,8 ‖ [d] pc Mss וְאִם cf [c] ‖ [e] 𝔖𝔙 cf 2,7[c] ‖ **5** [a] 𝔊 λελευκανθισμένη ‖ [b] 𝔖 *'jrtkj*, l ־ַיִךְ ‖ [c] 𝔖 *ḥbltkj*, l ־ָתֶךְ ‖ [d] 𝔖 *'mkj*, l אִמֵּךְ ‖ [e] mlt Mss וְשָׁמָּה ‖ [f] 𝔊(𝔖𝔙) ἡ τεκοῦσά σου, l יֹלַדְתֵּךְ ‖ **6** [a] ℭ ר׳ ‖ [b] l שַׁלְהֶבֶת־יָהּ ‖ **7** [a] prp הֲבוֹז ‖ **8** [a] ℭ Seb pc Mss בְּיוֹם ‖ **9** [a] Vrs pl ‖ [b] σ'𝔖𝔙 pl ‖ **10** [a] ℭ ־את, 2 Mss כמֹצאת ‖ **12** [a] ℭ לְנֹ׳.

ב[18]. ל. יז שמיעה לקול[19] 13 הַיּוֹשֶׁ֣בֶתᵃ בַּגַּנִּ֗ים חֲבֵרִ֛ים מַקְשִׁיבִ֥ים לְקוֹלֵ֖ךְ
ב הַשְׁמִיעִֽנִיᵇ׃
ל 14 בְּרַ֣ח ׀ דּוֹדִ֗י וּֽדְמֵה־לְךָ֤ לִצְבִי֙
ל א֚וֹ לְעֹ֣פֶר הָֽאַיָּלִ֔ים עַ֖ל הָרֵ֥י בְשָׂמִֽים׃

סכום הפסוקים
של ספר קיז
וחציו נרד וכרכם קנה וקנמון[20]
וסדרים ב

ECCLESIASTES קהלת

ל . ו 1 1 דִּבְרֵי֙ קֹהֶ֣לֶת בֶּן־דָּוִ֔ד מֶ֖לֶךְᵃ בִּירוּשָׁלִָֽם׃ [סא]
ג[1] . ו . ג 2 הֲבֵ֤ל הֲבָלִים֙ אָמַ֣ר קֹהֶ֔לֶת הֲבֵ֥ל הֲבָלִ֖ים הַכֹּ֥ל הָֽבֶל׃
3 מַה־יִּתְר֖וֹן לָֽאָדָ֑ם בְּכָל־עֲמָל֔וֹ שֶֽׁיַּעֲמֹ֖ל תַּ֥חַת הַשָּֽׁמֶשׁ׃
ה[2] חס ד מנה בסיפ . ב[3] . ל קמ 4 דּ֤וֹר הֹלֵךְ֙ וְד֣וֹר בָּ֔א וְהָאָ֖רֶץ לְעוֹלָ֥ם עֹמָֽדֶת׃
ג[4] . ל 5 וְזָרַ֥חᵃ הַשֶּׁ֖מֶשׁ וּבָ֣א הַשָּׁ֑מֶשׁ וְאֶ֨ל־מְקוֹמ֔וֹ שׁוֹאֵ֛ףᵇ
ל ומל ᶜזוֹרֵ֥חַ ה֖וּא שָֽׁםᶜ׃
ל . ב חס[5] 6 הוֹלֵךְ֙ אֶל־דָּר֔וֹם וְסוֹבֵ֖ב אֶל־צָפ֑וֹן סוֹבֵ֤ב ׀ סֹבֵב֙ᵃ הוֹלֵ֣ךְ הָר֔וּחַ
ל ᵇוְעַל־סְבִיבֹתָ֖יו שָׁ֥ב הָרֽוּחַᵇ׃
ל בסיפ . ז 7 כָּל־הַנְּחָלִים֙ הֹלְכִ֣ים אֶל־הַיָּ֔ם וְהַיָּ֖ם אֵינֶ֣נּוּ מָלֵ֑א
ה בטע ול בליש . ל אֶל־מְק֗וֹם שֶׁ֤הַנְּחָלִים֙ הֹֽלְכִ֔ים שָׁ֛ם הֵ֥ם שָׁבִ֖ים לָלָֽכֶת׃
ל 8 כָּל־הַדְּבָרִ֣ים יְגֵעִ֔ים ᵃלֹא־יוּכַ֥לᵃ אִ֖ישׁ לְדַבֵּ֑ר
כה . ד חס[6] לֹא־תִשְׂבַּ֥ע עַ֙יִן֙ לִרְא֔וֹת וְלֹא־תִמָּלֵ֥א אֹ֖זֶן מִשְּׁמֹֽעַ׃
ה[7] . ב 9 מַה־שֶּֽׁהָיָה֙ ה֣וּא שֶׁיִּהְיֶ֔ה וּמַה־שֶּׁנַּֽעֲשָׂ֔הᵃ ה֖וּא שֶׁיֵּעָשֶׂ֑ה
ב[8] וְאֵ֥ין כָּל־חָדָ֖שׁ תַּ֥חַת הַשָּֽׁמֶשׁ׃
10 יֵ֥שׁ דָּבָ֛ר שֶׁיֹּאמַ֥ר רְאֵה־זֶ֖ה חָדָ֣שׁ ה֑וּא

[18] Jdc 20,11. [19] Mm 23. [20] Cant 4,14, cf Mp sub loco.
Cp 1 [1] Mp sub loco. [2] Mm 1788. [3] Gn 15,16. [4] Mm 2424. [5] Mm 3684. [6] Mm 3685. [7] Mm 3686. [8] Prv 13,7.

13 ᵃ 𝔊 θ′ m, 𝔖 pl ‖ ᵇ frt ins גַּם אָנִי.
Cp 1,1 ᵃ 𝔊 + *Ισραηλ* ‖ **5** ᵃ l זוֹרֵחַ ‖ ᵇ l שׁוֹאֵף; prp שָׁב אַף ‖ ᶜ⁻ᶜ add? ‖ **6** ᵃ dl? ‖ ᵇ⁻ᵇ add? ‖ **8** ᵃ⁻ᵃ l prb לֹא־יְכַלֶּה ‖ **9** ᵃ sic L.

כְּבָר֙ הָיָ֣ה לְעֹֽלָמִ֔ים אֲשֶׁ֥ר הָיָ֖ה[a] מִלְּפָנֵֽנוּ׃ ג חס . ג בסיפ

11 אֵ֥ין זִכְר֖וֹן לָרִאשֹׁנִ֑ים וְגַ֨ם לָאַחֲרֹנִ֜ים שֶׁיִּֽהְי֗וּ ג[9] . ג
לֹֽא־יִהְיֶ֤ה לָהֶם֙ זִכָּר֔וֹן עִ֥ם שֶׁיִּהְי֖וּ לָאַחֲרֹנָֽה׃ פ ג . ב[10]

12 אֲנִ֣י קֹהֶ֗לֶת הָיִ֥יתִי מֶ֛לֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵ֖ל בִּירוּשָׁלָֽ͏ִם׃ 13 וְנָתַ֣תִּי אֶת־ ו[11]
לִבִּ֗י לִדְר֤וֹשׁ וְלָתוּר֙ בַּֽחָכְמָ֔ה עַ֛ל[a] כָּל־אֲשֶׁ֥ר נַעֲשָׂ֖ה תַּ֣חַת הַשָּׁמָ֑יִם[b] ר . ג בסיפ
ה֣וּא ׀ עִנְיַ֣ן רָ֗ע נָתַ֧ן אֱלֹהִ֛ים לִבְנֵ֥י הָאָדָ֖ם לַעֲנ֥וֹת בּֽוֹ׃ ג בסיפ
14 רָאִ֙יתִי֙ אֶת־כָּל־הַֽמַּעֲשִׂ֔ים שֶֽׁנַּעֲשׂ֖וּ תַּ֣חַת הַשָּׁ֑מֶשׁ וְהִנֵּ֥ה הַכֹּ֛ל הֶ֖בֶל ל
וּרְע֥וּת רֽוּחַ׃
15 מְעֻוָּ֖ת לֹא־יוּכַ֣ל לִתְקֹ֑ן[a] וְחֶסְר֖וֹן לֹא־יוּכַ֥ל לְהִמָּנֽוֹת[b]׃ ל . ל וחס . ל ומל . ל ומל

16 דִּבַּ֨רְתִּי אֲנִ֤י עִם־לִבִּי֙ לֵאמֹ֔ר אֲנִ֗י[a] הִנֵּ֨ה הִגְדַּ֤לְתִּי[b] וְהוֹסַ֙פְתִּי֙ ב ר״פ . ד
חָכְמָ֔ה עַ֥ל כָּל־אֲשֶׁר־הָיָ֥ה לְפָנַ֖י [c]עַל־יְרוּשָׁלִָ֑ם[c] וְלִבִּ֛י רָאָ֥ה ג בסיפ
הַרְבֵּ֖ה חָכְמָ֥ה וָדָֽעַת׃ ד
17 וָאֶתְּנָ֤ה לִבִּי֙ לָדַ֣עַת חָכְמָ֔ה וְדַ֥עַת[a] הוֹלֵל֖וֹת[b] וְשִׂכְל֑וּת[c] יָדַ֕עְתִּי ל . ל כת כן
שֶׁגַּם־זֶ֥ה ה֖וּא רַעְי֥וֹן רֽוּחַ׃ ג
18 כִּ֛י בְּרֹ֥ב חָכְמָ֖ה רָב־כָּ֑עַס[a] וְיוֹסִ֥יף דַּ֖עַת יוֹסִ֥יף מַכְאֽוֹב׃ לג קמ[12] . ג[11]

2 1 אָמַ֤רְתִּֽי אֲנִי֙ בְּלִבִּ֔י
לְכָה־נָּ֛א אֲנַסְּכָ֥ה[a] בְשִׂמְחָ֖ה וּרְאֵ֣ה בְט֑וֹב ל . ד רפי[1]
וְהִנֵּ֥ה גַם־ה֖וּא הָֽבֶל׃
2 לִשְׂח֖וֹק אָמַ֣רְתִּי מְהוֹלָ֑ל וּלְשִׂמְחָ֖ה מַה־זֹּ֥ה עֹשָֽׂה׃ ל ומל . ג[2] . ג[3] . ו[4]
3 תַּ֣רְתִּי בְלִבִּ֔י לִמְשׁ֥וֹךְ[a] בַּיַּ֖יִן אֶת־בְּשָׂרִ֑י וְלִבִּ֞י נֹהֵ֣ג בַּֽחָכְמָ֗ה וְלֶאֱחֹ֣ז[b] ב . ב[5] מל ול בליש . ד . ל
בְּסִכְל֔וּת עַ֣ד אֲשֶׁר־אֶרְאֶ֗ה אֵי־זֶ֨ה ט֜וֹב לִבְנֵ֣י הָאָדָ֗ם אֲשֶׁ֤ר יַעֲשׂוּ֙ לא
תַּ֣חַת הַשָּׁמַ֔יִם[c] מִסְפַּ֖ר יְמֵ֥י חַיֵּיהֶֽם׃ ג בסיפ
4 הִגְדַּ֖לְתִּי מַעֲשָׂ֑י
בָּנִ֤יתִי לִי֙ בָּתִּ֔ים נָטַ֥עְתִּי לִ֖י כְּרָמִֽים׃

[9] Mm 797. [10] Mm 846. [11] Mp sub loco. [12] Mm 264. Cp 2 [1] Mm 825. [2] Mm 1494. [3] Mm 2963. [4] Mm 1175. [5] Hi 21,33.

10 [a] l c nonn Mss הָיוּ; cf 2,7[b] ‖ **13** [a] Or אֶל; > 𝕮 ‖ [b] 𝕮 mlt Mss 𝕾𝕮𝔙 הַשָּׁמֶשׁ; cf 1,3.9 etc ‖ **15** [a] l לְהִתָּקֵן cf 𝕲 ‖ [b] prp לְהִמָּלוֹת (cf bBer 16b) ‖ **16** [a] > 𝕮 ‖ [b] prp גָּדַלְתִּי cf 𝕲 ἐμεγαλύνθην = 𝔐 et 𝕲 2,9 ‖ [c–c] mlt Mss Vrs בִּירוּשׁ׳ cf 2,7 ‖ **17** [a] 𝕲𝕮 cj c aα ‖ [b] nonn Mss הוללות cf 10,13 ‖ [c] mlt Mss וְסִ׳ ‖ **18** [a] 𝕲 γνώσεως = דָּעַת ‖ **Cp 2,1** [a] sic L, mlt Mss Edd ־כָה; prp אֲנַסֶּנָּה ‖ **3** [a] l לִשְׂמוֹךְ cf Cant 2,5 ‖ [b] l frt וְלֹא אֹחֵז ‖ [c] 2 Mss 𝕲𝕾 הַשֶּׁמֶשׁ.

5 עָשִׂ֣יתִי לִ֔י גַּנּ֖וֹת וּפַרְדֵּסִ֑ים וְנָטַ֥עְתִּי בָהֶ֖ם עֵ֥ץ כָּל־פֶּֽרִי׃ ג ר״פ . ל
6 עָשִׂ֥יתִי לִ֖י בְּרֵכ֣וֹת מָ֑יִם לְהַשְׁק֣וֹת מֵהֶ֔ם יַ֖עַר צוֹמֵ֥חַ עֵצִֽים׃ ג ר״פ . ב[6] . ל ומל
7 קָנִ֨יתִי֙[a] עֲבָדִ֣ים וּשְׁפָח֔וֹת וּבְנֵי־בַ֖יִת הָ֣יָה[b] לִ֑י גַּם֩ מִקְנֶ֨ה בָקָ֧ר וָצֹ֣אן ה . ד[7]
הַרְבֵּ֣ה הָ֣יָה לִ֔י מִכֹּ֥ל שֶׁהָי֖וּ[c] לְפָנַ֥י בִּירוּשָׁלִָֽם׃ ל
8 כָּנַ֤סְתִּי לִי֙ גַּם־כֶּ֣סֶף וְזָהָ֔ב וּסְגֻלַּ֥ת מְלָכִ֖ים וְהַמְּדִינ֑וֹת[a] ל וחס . ל ומל[8]
עָשִׂ֨יתִי לִ֜י שָׁרִ֣ים וְשָׁר֗וֹת וְתַֽעֲנוּגֹ֛ת בְּנֵ֥י הָאָדָ֖ם [b]שִׁדָּ֥ה וְשִׁדּֽוֹת[b]׃ ח בליש[9] . ב . ב חס ו ול בליש[10] . ל . ל
9 וְגָדַ֣לְתִּי וְהוֹסַ֔פְתִּי מִכֹּ֥ל שֶׁהָיָ֖ה לְפָנַ֣י בִּירוּשָׁלִָ֑ם אַ֥ף חָכְמָתִ֖י ד
עָ֥מְדָה לִּֽי׃ ל[11]
10 וְכֹל֙ אֲשֶׁ֤ר שָֽׁאֲלוּ֙ עֵינַ֔י לֹ֥א אָצַ֖לְתִּי מֵהֶ֑ם ל
לֹֽא־מָנַ֨עְתִּי אֶת־לִבִּ֜י מִכָּל־שִׂמְחָ֗ה כִּֽי־לִבִּ֤י שָׂמֵ֨חַ֙ מִכָּל[a]־עֲמָלִ֔י
וְזֶה־הָיָ֥ה חֶלְקִ֖י מִכָּל־עֲמָלִֽי׃
11 וּפָנִ֣יתִֽי אֲנִ֗י בְּכָל־מַעֲשַׂי֙ שֶׁעָשׂ֣וּ יָדַ֔י וּבֶֽעָמָ֖ל שֶׁעָמַ֣לְתִּי לַעֲשׂ֑וֹת כב[12] . ג
וְהִנֵּ֨ה הַכֹּ֥ל הֶ֙בֶל֙ וּרְע֣וּת ר֔וּחַ וְאֵ֥ין יִתְר֖וֹן תַּ֥חַת הַשָּֽׁמֶשׁ׃
12 וּפָנִ֤יתִֽי אֲנִי֙ לִרְא֣וֹת חָכְמָ֔ה וְהוֹלֵל֖וֹת וְסִכְל֑וּת כִּ֣י ׀
מֶ֣ה[a] הָֽאָדָ֗ם שֶׁיָּבוֹא֙ אַחֲרֵ֣י הַמֶּ֔לֶךְ כד[13] . ל ומל
אֵ֥ת אֲשֶׁר־כְּבָ֖ר עָשֽׂוּהוּ[b]׃ ל
13 וְרָאִ֣יתִי אָ֔נִי שֶׁיֵּ֥שׁ יִתְר֛וֹן לַֽחָכְמָ֖ה מִן־הַסִּכְל֑וּת כִּֽיתְר֥וֹן[a] הָא֖וֹר יב[14] . ו בסיפ[15] . ל ומל
מִן־הַחֹֽשֶׁךְ׃
14 הֶֽחָכָם֙ עֵינָ֣יו בְּרֹאשׁ֔וֹ וְהַכְּסִ֖יל בַּחֹ֣שֶׁךְ הוֹלֵ֑ךְ יד
וְיָדַ֣עְתִּֽי גַם־אָ֔נִי שֶׁמִּקְרֶ֥ה אֶחָ֖ד יִקְרֶ֥ה אֶת־כֻּלָּֽם׃ 15 וְאָמַ֨רְתִּי ו בסיפ[16] . ל . ב
אֲנִ֜י בְּלִבִּ֗י
כְּמִקְרֵ֤ה הַכְּסִיל֙ גַּם־אֲנִ֣י יִקְרֵ֔נִי וְלָ֧מָּה חָכַ֛מְתִּי אֲנִ֖י אָ֣ז [a]יוֹתֵ֑ר ל
וְדִבַּ֣רְתִּי בְלִבִּ֔י שֶׁגַּם־זֶ֖ה הָֽבֶל[b]׃ 16 כִּי֩ ג
אֵ֨ין זִכְר֧וֹן לֶחָכָ֛ם עִֽם־הַכְּסִ֖יל לְעוֹלָ֑ם ג[16]

[6]Mm 3687. [7]Mm 3688. [8]וחד למדינות Est 2,18. [9]Mm 1824. [10]Mm 3689. [11]Mm 3690. [12]Mm 1104. [13]Mm 592. [14]Mm 445. [15]Mm 3691. [16]Mm 797.

7 [a] mlt Mss 𝔖 + לִי ‖ [b] pc Mss 𝔊𝔖 הָיוּ ‖ [c] mlt Mss Vrs שֶׁהָיָה cf 9 et 1,16 ‖ **8** [a] prp וְשָׂרֵי הַמְּ׳ ‖ [b–b] cf Jdc 5,30; 𝔊(θ'𝔖) *οἰνοχόον καὶ οἰνοχόας*, α' *κυλίκιον καὶ κυλίκια* cf σ' 𝔗𝔙; gl? ‖ **10** [a] pc Mss ℭ בְּכָל ‖ **12** [a] ins יַעֲשֶׂה et l מַה־יַּעֲ׳ ‖ [b] mlt Mss עֲשָׂהוּ cf 𝔊 (𝔖) *ἐποίησεν αὐτήν*; l frt עָשָׂה הוּא ‖ **13** [a] sic L, mlt Mss Edd כִּיְ׳ ‖ **15** [a] > Ms 𝔊[BS*min] 𝔖𝔙, frt dl vel l אֵין ‖ [b] 𝔊 + *διότι ἄφρων ἐκ περισσεύματος λαλεῖ* cf Mt 12,34 Lc 6,45.

בְּשֶׁכְּבָר הַיָּמִים הַבָּאִים הַכֹּל נִשְׁכָּח וְאֵיךְ יָמוּת הֶחָכָם עִם־ ל.ל
הַכְּסִיל׃ 17 וְשָׂנֵאתִי[a] אֶת־הַחַיִּים כִּי רַע עָלַי הַמַּעֲשֶׂה שֶׁנַּעֲשָׂה ג[17].ב
תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ כִּי־הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ׃

18 וְשָׂנֵאתִי אֲנִי אֶת־כָּל־עֲמָלִי שֶׁאֲנִי עָמֵל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ שֶׁאַנִּיחֶנּוּ ב.ח[18] ה[19] מנה בסיפ.ל
19 לָאָדָם[a] שֶׁיִּהְיֶה אַחֲרָי׃ 19 וּמִי יוֹדֵעַ הֶחָכָם יִהְיֶה אוֹ סָכָל וְיִשְׁלַט ה[20].ג.ל
20 בְּכָל־עֲמָלִי שֶׁעָמַלְתִּי וְשֶׁחָכַמְתִּי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ גַּם־זֶה הָבֶל׃ 20 וְסַבּוֹתִי ג.ד ס״פ[21].ל
אֲנִי לְיַאֵשׁ אֶת־לִבִּי עַל כָּל־הֶעָמָל שֶׁעָמַלְתִּי[a] תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ ל.ג
21 כִּי־יֵשׁ אָדָם שֶׁעֲמָלוֹ בְּחָכְמָה וּבְדַעַת וּבְכִשְׁרוֹן וּלְאָדָם שֶׁלֹּא ל בסיפ.ה. ב[22] בסיפ ול בליש.ד
22 עָמַל־בּוֹ יִתְּנֶנּוּ חֶלְקוֹ גַּם־זֶה הֶבֶל וְרָעָה רַבָּה׃ 22 כִּי מֶה־הֹוֶה לָאָדָם ב[23].ט[24].כד[25].ב
23 בְּכָל־עֲמָלוֹ וּבְרַעְיוֹן לִבּוֹ שֶׁהוּא עָמֵל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ 23 כִּי כָל־יָמָיו ל.ח[18]ה[19] מנה בסיפ
מַכְאֹבִים וָכַעַס עִנְיָנוֹ גַּם־בַּלַּיְלָה לֹא־שָׁכַב לִבּוֹ ל חס
גַּם־זֶה הֶבֶל הוּא׃

24 אֵין־טוֹב בָּאָדָם[a] שֶׁיֹּאכַל[b] וְשָׁתָה וְהֶרְאָה אֶת־נַפְשׁוֹ טוֹב בַּעֲמָלוֹ ב
גַּם־זֹה רָאִיתִי אָנִי כִּי מִיַּד הָאֱלֹהִים הִיא[c]׃ ו[26].ו בסיפ[27].ד בליש
25 כִּי מִי יֹאכַל וּמִי יָחוּשׁ[a] חוּץ מִמֶּנִּי[b]׃ נז וכל תלים דכות ב מ יא
26 כִּי לְאָדָם שֶׁטּוֹב לְפָנָיו נָתַן חָכְמָה וְדַעַת וְשִׂמְחָה וְלַחוֹטֶא ב[22] בסיפ ול[28] בליש
נָתַן עִנְיָן לֶאֱסוֹף וְלִכְנוֹס לָתֵת לְטוֹב לִפְנֵי הָאֱלֹהִים גַּם־זֶה ג ס״פ[29]
הֶבֶל[a] וּרְעוּת רוּחַ׃

3 1 לַכֹּל זְמָן וְעֵת לְכָל־חֵפֶץ תַּחַת הַשָּׁמָיִם׃ ס יא.ג בסיפ
2 עֵת לָלֶדֶת וְעֵת לָמוּת ל
עֵת לָטַעַת וְעֵת לַעֲקוֹר נָטוּעַ׃ ל.ל.ל
3 עֵת לַהֲרוֹג[a] וְעֵת לִרְפּוֹא ב מל.ב חד חס וחד מל[1]
עֵת לִפְרוֹץ וְעֵת לִבְנוֹת׃

[17] Mm 1223. [18] Mm 3457. [19] Mm 3693. [20] Mm 3686. [21] Mm 3703. [22] Mm 3692. [23] Lv 5,24. [24] Mm 1144. [25] Mm 592. [26] Mm 2963. [27] Mm 3691. [28] Mm 391. [29] Mm 3694. Cp 3 [1] Mm 3695.

17 [a] nonn Mss 𝔖𝔗 + אֲנִי cf 18 ‖ **18** [a] ℭ לְאָ׳ ‖ **20** [a] mlt Mss 𝔗 + וְשֶׁחָכַמְתִּי cf 19 ‖ **24** [a] pc Mss 𝔖 לָאָ׳ sed cf 3,12 ‖ [b] l מִשֶּׁ׳ cf 𝔖𝔗 ‖ [c] mlt Mss Edd הוּא ‖ **25** [a] 𝔊 θ′(𝔖) *πίεται*, 𝔊^O α′σ′ *φείσεται* = יָחוּשׁ pro יחוס ‖ [b] sic etiam 𝔗𝔙, sed pc Mss 𝔊𝔖 מִמֶּנּוּ, l? ‖ **26** [a] ℭ הָבֶל ‖ **Cp 3,3** [a] prp לַהֲרוֹס vel לַהֲדוֹף.

4 עֵ֤ת לִבְכּוֹת֙ וְעֵ֣ת לִשְׂח֔וֹק
עֵ֥ת סְפ֖וֹד וְעֵ֥ת רְקֽוֹד׃ ג מל ול בליש . ל
5 עֵ֚ת לְהַשְׁלִ֣יךְ אֲבָנִ֔ים וְעֵ֖ת כְּנ֣וֹס אֲבָנִ֑ים ב
עֵ֣ת לַחֲב֔וֹק וְעֵ֖ת לִרְחֹ֥ק מֵחַבֵּֽק׃ ל . ד חס ול בליש בכתיב . ל
6 עֵ֤ת לְבַקֵּשׁ֙ וְעֵ֣ת לְאַבֵּ֔ד ב בסיפ
עֵ֥ת לִשְׁמ֖וֹר וְעֵ֥ת לְהַשְׁלִֽיךְ׃ ח מל[2]
7 עֵ֤ת לִקְר֙וֹעַ֙ וְעֵ֣ת לִתְפּ֔וֹר ל ומל . ל ומל
עֵ֥ת לַחֲשׁ֖וֹת וְעֵ֥ת לְדַבֵּֽר׃ ל
8 עֵ֤ת לֶֽאֱהֹב֙ וְעֵ֣ת לִשְׂנֹ֔א
עֵ֥ת מִלְחָמָ֖ה וְעֵ֥ת שָׁלֽוֹם׃ ס
9 מַה־יִּתְרוֹן֙ הָֽעוֹשֶׂ֔ה בַּאֲשֶׁ֖ר ה֥וּא עָמֵֽל׃ מל למדינ[3] . הי[4] . ח[5] ה[6] מנה בסיפ
10 רָאִ֣יתִי אֶת־הָֽעִנְיָ֗ן אֲשֶׁ֨ר נָתַ֧ן אֱלֹהִ֛ים לִבְנֵ֥י הָאָדָ֖ם לַעֲנ֥וֹת[a] בּֽוֹ׃ ב בסיפ
11 אֶת־הַכֹּ֥ל עָשָׂ֖ה יָפֶ֣ה בְעִתּ֑וֹ גַּ֤ם אֶת־הָעֹלָם֙ נָתַ֣ן בְּלִבָּ֔ם[a] ה[7] . ב חס למערב[8] . ט
מִבְּלִ֞י אֲשֶׁ֣ר לֹא־יִמְצָ֣א הָאָדָ֗ם אֶֽת־הַמַּעֲשֶׂ֛ה אֲשֶׁר־עָשָׂ֥ה הָאֱלֹהִ֖ים
מֵרֹ֥אשׁ וְעַד־סֽוֹף׃ 12 יָדַ֕עְתִּי כִּ֛י יד . ג
אֵ֥ין ט֖וֹב בָּ֑ם[a] כִּ֣י אִם־לִשְׂמ֔וֹחַ וְלַעֲשׂ֥וֹת ט֖וֹב בְּחַיָּֽיו׃ ב מל . הי[9]
13 וְגַ֤ם כָּל־הָאָדָם֙ שֶׁיֹּאכַ֣ל וְשָׁתָ֔ה וְרָאָ֥ה ט֖וֹב בְּכָל־עֲמָל֑וֹ מַתַּ֥ת [ב] כ ר״פ בכתיב[10] . ב . ב
אֱלֹהִ֖ים הִֽיא׃ 14 יָדַ֗עְתִּי כִּ֠י כָּל־אֲשֶׁ֨ר יַעֲשֶׂ֤ה הָאֱלֹהִים֙ ה֚וּא יִהְיֶ֣ה ב[11]
לְעוֹלָ֔ם [עָלָיו֙ אֵ֣ין לְהוֹסִ֔יף וּמִמֶּ֖נּוּ אֵ֣ין לִגְרֹ֑עַ יו מ״פ אין אין . ד . ב[12] . ל
וְהָאֱלֹהִ֣ים עָשָׂ֔ה שֶׁיִּֽרְא֖וּ מִלְּפָנָֽיו׃ ז[13] . ל וחס . ח[14]
15 מַה־שֶּֽׁהָיָה֙ כְּבָ֣ר ה֔וּא וַאֲשֶׁ֥ר לִהְי֖וֹת כְּבָ֣ר הָיָ֑ה
וְהָאֱלֹהִ֖ים יְבַקֵּ֥שׁ אֶת־נִרְדָּֽף׃ ז[13] . ב[15]

16 וְעוֹד֙ רָאִ֖יתִי תַּ֣חַת הַשָּׁ֑מֶשׁ כג ה[16] מנה ר״פ
מְק֤וֹם הַמִּשְׁפָּט֙ שָׁ֣מָּה הָרֶ֔שַׁע
וּמְק֥וֹם הַצֶּ֖דֶק[a] שָׁ֥מָּה הָרָֽשַׁע[b]׃ ג[17] . ל

[2] Mm 1796. [3] Mm 3696. [4] Mm 2386. [5] Mm 3457. [6] Mm 3693. [7] Mm 1781. [8] Mm 4081. [9] Mm 1376. [10] Mm 4070. [11] Lv 18,29. [12] Mm 3697. [13] Mm 145. [14] Mm 4080. [15] Mm 3496. [16] Mm 2227. [17] Mm 3241.

10 [a] 𝔗 לְעֲנוֹת || **11** [a] dttg, l בּוֹ vel בָּם || **12** [a] prp בָּאָדָם cf 2,24 || **16** [a] 𝔊 *τοῦ δικαίου*, 𝔗 *gbr zk'j* || [b] 𝔊 *ὁ ἀσεβής*, 𝔗 *gbr' ḥjjb'*; prp הַפָּשַׁע.

17 אָמַ֤רְתִּֽי אֲנִי֙ בְּלִבִּ֔י
אֶת־הַצַּדִּיק֙ וְאֶת־הָ֣רָשָׁ֔ע יִשְׁפֹּ֖ט הָאֱלֹהִ֑ים ל.ל
כִּי־עֵ֣ת לְכָל־חֵ֔פֶץ וְעַ֥ל כָּל־הַֽמַּעֲשֶׂ֖ה שָֽׁם[a]׃
18 אָמַ֤רְתִּֽי אֲנִי֙ בְּלִבִּ֔י עַל־דִּבְרַת֙ בְּנֵ֣י הָֽאָדָ֔ם לְבָרָ֖ם הָאֱלֹהִ֑ים ל
19 וְלִרְא֕וֹת[a] שְׁהֶם־בְּהֵמָ֥ה הֵ֖מָּה לָהֶֽם׃ 19 כִּי֩ מִקְרֶ֨ה[a] בְנֵי־הָאָדָ֜ם ג[18].ל.ב[19]
וּמִקְרֶ֣ה[a] הַבְּהֵמָ֗ה וּמִקְרֶ֤ה[b] אֶחָד֙ לָהֶ֔ם כְּמ֥וֹת זֶה֙ כֵּ֣ן מ֣וֹת זֶ֔ה וְר֥וּחַ ב.ב.ג[20]
20 אֶחָ֖ד לַכֹּ֑ל וּמוֹתַ֨ר הָאָדָ֤ם מִן־הַבְּהֵמָה֙ אָ֔יִן כִּ֥י הַכֹּ֖ל הָֽבֶל׃ 20 הַכֹּ֥ל יא.ל.ל זקף קמ[21]
הוֹלֵ֖ךְ אֶל־מָק֣וֹם אֶחָ֑ד ג[22]
הַכֹּל֙ הָיָ֣ה מִן־הֶֽעָפָ֔ר וְהַכֹּ֖ל שָׁ֥ב אֶל־הֶעָפָֽר׃ ל
21 מִ֣י[a] יוֹדֵ֗עַ ר֚וּחַ בְּנֵ֣י הָֽאָדָ֔ם הָעֹלָ֥ה[b] הִ֖יא לְמָ֑עְלָה וְר֙וּחַ֙ הַבְּהֵמָ֔ה
22 הַיֹּרֶ֥דֶת[c] הִ֖יא לְמַ֥טָּה לָאָֽרֶץ׃ 22 וְרָאִ֗יתִי כִּ֣י אֵ֥ין טוֹב֙ מֵאֲשֶׁ֨ר יִשְׂמַ֤ח ל וחס.יב[23]
הָֽאָדָם֙ בְּמַ֣עֲשָׂ֔יו כִּי־ה֖וּא חֶלְק֑וֹ כִּ֣י
מִ֤י יְבִיאֶ֙נּוּ֙ לִרְא֔וֹת בְּמֶ֖ה שֶׁיִּהְיֶ֥ה אַחֲרָֽיו׃ ל.ה[24]

4 1 וְשַׁ֣בְתִּֽי אֲנִ֗י וָאֶרְאֶה֙ אֶת־כָּל־הָ֣עֲשֻׁקִ֔ים אֲשֶׁ֥ר נַעֲשִׂ֖ים תַּ֣חַת ג
הַשָּׁ֑מֶשׁ וְהִנֵּ֣ה ׀
דִּמְעַ֣ת הָעֲשֻׁקִ֗ים וְאֵ֤ין לָהֶם֙ מְנַחֵ֔ם ב.יג פסוק ואין ואין[1].ג[2]
וּמִיַּ֤ד עֹֽשְׁקֵיהֶם֙ כֹּ֔חַ וְאֵ֥ין לָהֶ֖ם מְנַחֵֽם[a]׃ ל וחס.ג[2]
2 וְשַׁבֵּ֥חַ אֲנִ֛י אֶת־הַמֵּתִ֖ים שֶׁכְּבָ֣ר מֵ֑תוּ מִן־הַ֣חַיִּ֔ים אֲשֶׁ֛ר הֵ֥מָּה חַיִּ֖ים ל[3].ל
עֲדֶֽנָה׃ 3 וְטוֹב֙ מִשְּׁנֵיהֶ֔ם אֵ֥ת אֲשֶׁר־עֲדֶ֖ן לֹ֣א הָיָ֑ה אֲשֶׁ֤ר לֹֽא־רָאָה֙ ל.יז[4].ל
אֶת־הַמַּעֲשֶׂ֣ה הָרָ֔ע אֲשֶׁ֥ר נַעֲשָׂ֖ה תַּ֥חַת הַשָּֽׁמֶשׁ׃ כל עשייה רע פת ב מ ז[5] קמ ב מנה דסמיכ בליש
4 וְרָאִ֨יתִי אֲנִ֜י אֶת־כָּל־עָמָ֗ל וְאֵת֙ כָּל־כִּשְׁר֣וֹן הַֽמַּעֲשֶׂ֔ה כִּ֛י הִ֥יא יב[6].ב
קִנְאַת־אִ֖ישׁ מֵרֵעֵ֑הוּ גַּם־זֶ֥ה הֶ֖בֶל וּרְע֥וּת רֽוּחַ׃ ג ס״פ[7]
5 הַכְּסִיל֙ חֹבֵ֣ק אֶת־יָדָ֔יו וְאֹכֵ֖ל אֶת־בְּשָׂרֽוֹ׃ ל וחס
6 ט֕וֹב מְלֹ֥א כַ֖ף נָ֑חַת[a] מִמְּלֹ֥א חָפְנַ֛יִם עָמָ֖ל[b] [c]וּרְע֥וּת רֽוּחַ[c]׃ ל וחס

[18] Mm 3698. [19] Mm 1975. [20] Mm 931. [21] Mm 3699. [22] Mm 3700. [23] Mm 445. [24] Mm 3686. **Cp 4** [1] Mm 2004. [2] Mm 2716. [3] וחד ואת המתים Ru 2,20. [4] Mm 1088. [5] Mm 824. [6] Mm 445. [7] Mm 3694.

17 [a] l frt מִשָּׁם observatio cf Hi 4,20 ‖ **18** [a] 𝔊 *καὶ τοῦ δεῖξαι* = וְלַרְאוֹת cf 𝔖𝔙 ‖ **19** [a] = הַיֹּרֶדֶת‏ — cf 2,15 ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔖𝔗 מִקְרֶה ‖ **21** [a] mlt Mss 𝔊𝔖 וּמִי ‖ [b] l הַעֹלָה cf Vrs ‖ [c] l הַיֹּרֶדֶת cf Vrs ‖ **Cp 4,1** [a] prp מְנַקֵּם sed cf 3,16 ‖ **6** [a] l וְנַחַת? cf 𝔗 ‖ [b] l וְעָמָל? ‖ [c–c] frt dl.

7 וְשַׁבְתִּי אֲנִי וָאֶרְאֶה הֶבֶל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃
8 יֵשׁ אֶחָד וְאֵין שֵׁנִי גַּם בֵּן וָאָח אֵין־לוֹ כו פסוק דאית בהון א״ב . ח פסוק דמיין[8] . ל
וְאֵין קֵץ לְכָל־עֲמָלוֹ גַּם־עֵינָיו[a] לֹא־תִשְׂבַּע עֹשֶׁר עינו ק חד מן ט[9] בליש
וּלְמִי ׀ אֲנִי עָמֵל וּמְחַסֵּר אֶת־נַפְשִׁי[b] מִטּוֹבָה ג[10] . ח[11] ה[12] מנה בסיפ . ל
גַּם־זֶה הֶבֶל וְעִנְיַן[c] רָע הוּא׃ 9 טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן־הָאֶחָד אֲשֶׁר ל . ב[13]
יֵשׁ־לָהֶם שָׂכָר טוֹב בַּעֲמָלָם׃ 10 כִּי ל
אִם־יִפֹּלוּ הָאֶחָד יָקִים אֶת־חֲבֵרוֹ ל
וְאִילוֹ[a] הָאֶחָד שֶׁיִּפּוֹל וְאֵין שֵׁנִי לַהֲקִימוֹ׃ ה בטע[14] . ב . ב[15]
11 גַּם
אִם־יִשְׁכְּבוּ שְׁנַיִם וְחַם לָהֶם וּלְאֶחָד אֵיךְ יֵחָם׃ ג[16] . ב חד פת וחד קמ ול בליש . ב חד פת וחד קמ[17]
12 [a]וְאִם־יִתְקְפוֹ[a] הָאֶחָד הַשְּׁנַיִם יַעַמְדוּ נֶגְדּוֹ ב[18]
וְהַחוּט הַמְשֻׁלָּשׁ לֹא בִמְהֵרָה יִנָּתֵק׃ ל . ג

13 טוֹב יֶלֶד מִסְכֵּן וְחָכָם מִמֶּלֶךְ זָקֵן וּכְסִיל ג בטע בסיפ . ד . ג
אֲשֶׁר לֹא־יָדַע לְהִזָּהֵר עוֹד׃ ה . ל
14 כִּי־מִבֵּית הָסוּרִים[a] יָצָא לִמְלֹךְ ל . ג וחס[19]
כִּי גַּם בְּמַלְכוּתוֹ[b] נוֹלַד רָשׁ׃
15 רָאִיתִי אֶת־כָּל־הַחַיִּים הַמְהַלְּכִים תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ
עִם הַיֶּלֶד הַשֵּׁנִי אֲשֶׁר יַעֲמֹד תַּחְתָּיו׃ ל
16 אֵין־קֵץ לְכָל־הָעָם לְכֹל אֲשֶׁר־הָיָה[a] לִפְנֵיהֶם[b] ו פסוק דמיין דמטע[15] . י פסוק לכל לכל . ל . ג בסיפ
גַּם הָאַחֲרוֹנִים לֹא יִשְׂמְחוּ־בוֹ
כִּי־גַם־זֶה הֶבֶל וְרַעְיוֹן רוּחַ׃

17 שְׁמֹר רַגְלֶיךָ[a] כַּאֲשֶׁר[b] תֵּלֵךְ אֶל־בֵּית הָאֱלֹהִים רגלך ק מח

[8] Mm 3838. [9] Mm 3145. [10] Mm 239. [11] Mm 3457. [12] Mm 3693. [13] Qoh 4,12. [14] Mm 3160. [15] Mp sub loco. [16] Mm 1863. [17] Mm 1163. [18] Qoh 4,9. [19] Mm 1876.

8 [a] l c Q mlt Mss 𝔊𝔖𝔗 עֵינוֹ; 𝔙 ut K ‖ [b] ℭ נַפְשׁוֹ ‖ [c] ℭ pc Mss Edd ועִנְיָן cf 5,13[a] ‖ **10** [a] mlt Mss וְאִי לוֹ cf 𝔊𝔖𝔙; l וְאִילוּ cf 𝔗 ‖ **12** [a—a] prp ואם־תַּקִּיף יִתְקֹף, sed cf יתננו חלקו 2,21 ‖ **14** [a] = הָאֲסוּרִים; sic nonn Mss cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b] prp לְמַלְכוּתוֹ ‖ **16** [a] 𝔊 *ὅσοι ἐγένοντο*, 𝔙 *qui fuerunt* cf 𝔖 ‖ [b] 𝔙 *ante eum* = לְפָנָיו cf 𝔖 ‖ **17** [a] l c Q mlt Mss Vrs רַגְלְךָ; K רַגְלֶיךָ ‖ [b] nonn Mss 𝔊θ′ בַּאשר.

וְקָר֣וֹב לִשְׁמֹ֔עַ מִתֵּ֥תc הַכְּסִיל֖ים זָ֑בַחd ד[20]. ב[21]
כִּֽי־אֵינָ֥ם יוֹדְעִ֖ים לַעֲשׂ֥וֹתe רָֽע׃ ו מל[22]
5 1 אַל־תְּבַהֵ֨ל עַל־פִּ֜יךָ וְלִבְּךָ֛ אַל־יְמַהֵ֥ר כו ר״פ אל אל[1]. ה[2]
לְהוֹצִ֥יא דָבָ֖ר לִפְנֵ֣י הָאֱלֹהִ֑ים
כִּ֣י הָאֱלֹהִ֤ים בַּשָּׁמַ֙יִם֙ וְאַתָּ֣ה עַל־הָאָ֔רֶץ ג[3]
עַל־כֵּ֛ן יִהְי֥וּ דְבָרֶ֖יךָ מְעַטִּֽים׃ ב[4]
2 כִּ֛י בָּ֥א הַחֲל֖וֹםa בְּרֹ֣ב עִנְיָ֑ן וְק֥וֹל כְּסִ֖יל בְּרֹ֥ב דְּבָרִֽים׃
3 כַּאֲשֶׁ֨ר תִּדֹּ֥ר נֶ֙דֶר֙ לֵֽאלֹהִ֔ים אַל־תְּאַחֵ֣ר לְשַׁלְּמ֔וֹ ל. ד[5]
כִּ֛י אֵ֥ין חֵ֖פֶץ בַּכְּסִילִ֑ים אֵ֥תa אֲשֶׁר־תִּדֹּ֖ר שַׁלֵּֽם׃
4 ט֖וֹב אֲשֶׁ֣ר לֹֽא־תִדֹּ֑ר מִשֶּׁתִּדּ֖וֹר וְלֹ֥א תְשַׁלֵּֽם׃ ל ומל
5 אַל־תִּתֵּ֤ן אֶת־פִּ֙יךָ֙ לַחֲטִ֣יא אֶת־בְּשָׂרֶ֔ךָ ל
וְאַל־תֹּאמַר֙ לִפְנֵ֣י הַמַּלְאָ֔ךְa כִּ֥י שְׁגָגָ֖ה הִ֑יא ל
לָ֣מָּה יִקְצֹ֤ף הָאֱלֹהִים֙b עַל־קוֹלֶ֔ךָ וְחִבֵּ֖ל אֶת־מַעֲשֵׂ֥הc יָדֶֽיךָ׃ ל. יא[6] מל וכל תלים דכות ב מ ה
6 כִּ֣י בְרֹ֤ב חֲלֹמוֹת֙ וַהֲבָלִ֔ים וּדְבָרִ֖ים הַרְבֵּ֑ה כ[7]
כִּ֥י ‎a‎אֶת־הָאֱלֹהִ֖יםa יְרָֽא׃ ד[8]

7 אִם־עֹ֣שֶׁק רָ֠שׁ וְגֵ֨זֶל מִשְׁפָּ֤ט וָצֶ֙דֶק֙ תִּרְאֶ֣ה בַמְּדִינָ֔ה אַל־תִּתְמַ֖הּ ל. ד. ב. ל
עַל־הַחֵ֑פֶץ כִּ֣י נ[9]
גָבֹ֜הַּ מֵעַ֤ל גָּבֹ֙הַּ֙ שֹׁמֵ֔ר ‎a‎וּגְבֹהִ֖ים עֲלֵיהֶֽםa׃ ל וחס
8 וְיִתְר֥וֹן אֶ֖רֶץ בַּכֹּ֣ל הִ֑יאa מֶ֥לֶךְ לְשָׂדֶ֖ה נֶעֱבָֽד׃ ז דגש[10]. הוא חד מן ה[11] כת היא. ל

9 אֹהֵ֥ב כֶּ֙סֶף֙ לֹא־יִשְׂבַּ֣ע כֶּ֔סֶף
וּמִֽי־אֹהֵ֥ב בֶּהָמ֖וֹןa לֹ֣אb תְבוּאָ֑ה גַּם־זֶ֖ה הָֽבֶל׃ ד ס״פ[12]
10 בִּרְבוֹת֙ הַטּוֹבָ֔ה רַבּ֖וּ אוֹכְלֶ֑יהָ ג[13]. ל ומל
וּמַה־כִּשְׁרוֹן֙ לִבְעָלֶ֔יהָ כִּ֖י אִם־רְאִ֥יתa עֵינָֽיו׃ ב. ראות ק

[20] Mm 2258. [21] Dt 28,55. [22] Mm 3701. Cp 5 [1] Mm 3261. [2] Mm 1491. [3] Mm 1580. [4] Mm 3388. [5] Mm 526. [6] Mm 477. [7] Mm 74. [8] Mm 3639. [9] Mm 3505. [10] Mm 104. [11] Mm 3702. [12] Mm 3703. [13] Mm 3652.

17 [c] 𝔊(α′θ′) *ὑπὲρ δόμα* = מִמַּתַּת; 𝔖 *ṭb mn mwhbt'*, l טוֹב מתת ‖ [d] 𝔊 *θυσία σου* ‖ [e] l frt מִלַּעֲשׂוֹת ‖ **Cp 5,2** [a] prp הֲלָלוֹת ‖ **3** [a] 𝔊 *σύν*, 𝔊^Mss *σὺ οὖν*, α′(𝔖𝔗) *σύ* = אַתָּ ‖ **5** [a] 𝔊(𝔖) *τοῦ θεοῦ* = הָאֱלֹהִים; sic l ‖ [b] add? ‖ [c] sic et 𝔗; pc Mss Or Vrs מַעֲשֵׂי ‖ **6** [a–a] 𝔊 *σὺν* (𝔊^BS *σὺ*) *τὸν θεόν*, 𝔖 *'nt l'lh'* cf 3[a] ‖ **7** [a–a] l prb וְגָבֹהַּ מֵעֲלֵיהֶם ‖ **8** [a] 𝔗 2 Mss 𝔖 ut Q הוּא; K הִיא ‖ **9** [a] l הָמוֹן, ב dttg ‖ [b] l prb וְלֹא ‖ **10** [a] K רְאִית, Q רְאוּת; 𝔗^Q Or רְאוּת.

11 מְתוּקָה שְׁנַת הָעֹבֵד[a] אִם־מְעַט וְאִם־הַרְבֵּה יֹאכֵל
וְהַשָּׂבָע לֶעָשִׁיר אֵינֶנּוּ מַנִּיחַ לוֹ לִישׁוֹן׃
12 יֵשׁ רָעָה חוֹלָה רָאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ
עֹשֶׁר שָׁמוּר לִבְעָלָיו לְרָעָתוֹ׃
13 וְאָבַד הָעֹשֶׁר הַהוּא בְּעִנְיַן[a] רָע וְהוֹלִיד בֵּן וְאֵין בְּיָדוֹ מְאוּמָה׃
14 כַּאֲשֶׁר[a] יָצָא מִבֶּטֶן אִמּוֹ עָרוֹם יָשׁוּב לָלֶכֶת כְּשֶׁבָּא
וּמְאוּמָה לֹא־יִשָּׂא בַעֲמָלוֹ שֶׁיֹּלֵךְ[b] בְּיָדוֹ׃
15 וְגַם[a]־זֹה רָעָה חוֹלָה
[b]כָּל־עֻמַּת[b] שֶׁבָּא כֵּן יֵלֵךְ וּמַה־יִּתְרוֹן לוֹ שֶׁיַּעֲמֹל לָרוּחַ׃
16 גַּם כָּל־יָמָיו [a]בַּחֹשֶׁךְ יֹאכֵל[a] וְכָעַס[b] הַרְבֵּה וְחָלְיוֹ[c] וָקָצֶף׃
17 הִנֵּה אֲשֶׁר־רָאִיתִי אָנִי טוֹב אֲשֶׁר־יָפֶה לֶאֱכוֹל[a]־וְלִשְׁתּוֹת וְלִרְאוֹת 17
טוֹבָה בְּכָל־עֲמָלוֹ ׀ שֶׁיַּעֲמֹל תַּחַת־הַשֶּׁמֶשׁ מִסְפַּר יְמֵי־חַיָּו[b] אֲשֶׁר־
נָתַן־לוֹ הָאֱלֹהִים כִּי־הוּא חֶלְקוֹ׃ 18 גַּם כָּל־הָאָדָם אֲשֶׁר נָתַן־לוֹ 18
הָאֱלֹהִים עֹשֶׁר וּנְכָסִים[a] וְהִשְׁלִיטוֹ לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ וְלָשֵׂאת אֶת־חֶלְקוֹ
וְלִשְׂמֹחַ בַּעֲמָלוֹ זֹה[b] מַתַּת אֱלֹהִים הִיא׃ 19 כִּי לֹא הַרְבֵּה יִזְכֹּר אֶת־ 19
יְמֵי חַיָּיו כִּי הָאֱלֹהִים מַעֲנֶה[a] בְּשִׂמְחַת לִבּוֹ׃
6 1 יֵשׁ רָעָה[a] אֲשֶׁר[b] רָאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ וְרַבָּה הִיא עַל־הָאָדָם׃
2 אִישׁ אֲשֶׁר יִתֶּן־לוֹ הָאֱלֹהִים עֹשֶׁר וּנְכָסִים וְכָבוֹד וְאֵינֶנּוּ חָסֵר
לְנַפְשׁוֹ ׀ מִכֹּל אֲשֶׁר־יִתְאַוֶּה וְלֹא־יַשְׁלִיטֶנּוּ הָאֱלֹהִים לֶאֱכֹל
מִמֶּנּוּ כִּי אִישׁ נָכְרִי יֹאכְלֶנּוּ זֶה הֶבֶל וָחֳלִי רָע הוּא׃
3 אִם־יוֹלִיד אִישׁ מֵאָה וְשָׁנִים רַבּוֹת יִחְיֶה
וְרַב ׀ שֶׁיִּהְיוּ יְמֵי־שָׁנָיו

ה̇ בשינה[14] . יג̇[15]
ל̇ ומל
ל̇[16]
ב̇[17]
ל̇
ב̇ . לז̇ . ו̇ חס ו̇[18]
כ̇ ר"פ בכתיב[19] . ל̇ . ל̇[20]
ג̇
יג̇[15] . ב̇ חד קמ̇ וחד פת̇ . ב̇[21]
ו̇ בסיפ̇[22] . ה̇[23] . יג̇ מל̇[24] . ג̇[25]
ד̇ חס[26]
ב̇
כ̇ . ל̇[20] . ב̇
ו̇[27] . ל̇
ל̇[1] . ד̇[2] . ג̇ וכל על האדם ועל הבהמה דכות̇[3]
יב̇ . ד̇
ב̇[4] . יח̇ וכל חיו יחיה דכות̇[5]
ג̇ . ג̇[6]

[14] Mm 2756. [15] Mm 784. [16] Mm 3704. [17] Mm 1574. [18] Mm 1871. [19] Mm 4070. [20] Mm 2963. [21] Mm 3745. [22] Mm 3691. [23] Mm 1781. [24] Mm 1640. [25] Mm 3698. [26] L חיו Q contra Mm 1811, suppressi, cf 2 S 18,18 et Mp sub loco. [27] Mm 1580. Cp 6 [1] Mm 3704. [2] Mm 533. [3] Mm 15. [4] Gn 1,14. [5] Mm 107. [6] Mm 3553.

11 [a] 𝔊 σ′θ′ *τοῦ δούλου* = הָעֶבֶד ‖ **13** [a] ℭ nonn Mss Edd בעִנְיָן ‖ **14** [a] 𝔔 כיא ‖ [b] 𝔊 (𝔖𝔗𝔙) *ἵνα πορευθῇ* = שֶׁיֵּלֵךְ ‖ **15** [a] 𝔔 גם ‖ [b–b] l כְּלְעֻמַּת, 𝔊 *ὥσπερ γάρ* cf 𝔖 ‖ **16** [a–a] 𝔊 *ἐν σκότει καὶ πένθει* = בְּחֹשֶׁךְ וָאֵבֶל ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *καὶ θυμῷ* = וְכַעַס ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *καὶ ἀρρωστίᾳ* = וָחֳלִי ‖ **17** [a] sic L, mlt Mss Edd לֶאֱ׳ ‖ [b] ℭ[2] חַיָּיו ‖ **18** [a] al ins וְכָבוֹד cf 6,2 ‖ [b] ℭ זוֹ, ℭ זֶה ‖ **19** [a] l מַעֲנֵהוּ cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ **Cp 6,1** [a] nonn Mss + חוֹלָה cf 5,12 ‖ [b] > mlt Mss cf 5,12.

וְנַפְשׁוֹ לֹא־תִשְׂבַּע מִן־הַטּוֹבָה וְגַם־קְבוּרָה לֹא־הָיְתָה לּוֹ — ח

אָמַרְתִּי טוֹב ᵃמִמֶּנּוּ הַנָּפֶלᵃ׃ — ל

4 כִּי־בַהֶבֶל בָּא וּבַחֹשֶׁךְ יֵלֵךְᵃ וּבַחֹשֶׁךְ שְׁמוֹ יְכֻסֶּה׃ — ב . ב . ל

5 גַּם־שֶׁמֶשׁ לֹא־רָאָה וְלֹא יָדָעᵃ נַחַתᵇ לָזֶה מִזֶּה׃ — יא[7] . ג[8]

6 וְאִלּוּᵃ חָיָה אֶלֶף שָׁנִים פַּעֲמַיִם וְטוֹבָה לֹא רָאָה הֲלֹא אֶל־
מָקוֹם אֶחָד הַכֹּל הוֹלֵךְ׃ — ב[9] . ב[10] . ג[11]

7 כָּל־עֲמַל הָאָדָם לְפִיהוּ וְגַם־הַנֶּפֶשׁ לֹא תִמָּלֵא׃ — כב . כג[12] פסוק וגם ובתר תלת מילין

8 ᵃכִּי מַה־יּוֹתֵרᵃ לֶחָכָם מִן־הַכְּסִיל — ז מל בליש[13]

ᵇמַה־לֶּעָנִיᵇ יוֹדֵעַ לַהֲלֹךְ נֶגֶד הַחַיִּים׃ — ד וחס[14]

9 טוֹב מַרְאֵה עֵינַיִם מֵהֲלָךְ־נָפֶשׁ — ג בטע בסיפ . כח . ל

גַּם־זֶה הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ׃ — ג ס״פ[15]

10 מַה־שֶּׁהָיָה כְּבָר נִקְרָא שְׁמוֹ וְנוֹדָע אֲשֶׁר־הוּא אָדָם — חצי הספר בפסוקים ל

וְלֹא־יוּכַל לָדִין עִם שֶׁהַתַּקִּיףᵃ מִמֶּנּוּ׃ — ד[16] . ג[17] . שתקיף ק

11 כִּי יֵשׁ־דְּבָרִים הַרְבֵּה מַרְבִּים הָבֶל מַה־יֹּתֵר לָאָדָם׃ 12 כִּי
מִי־יוֹדֵעַ מַה־טּוֹב לָאָדָם בַּחַיִּים מִסְפַּר יְמֵי־חַיֵּי הֶבְלוֹ וְיַעֲשֵׂם
כַּצֵּלᵃ אֲשֶׁר מִי־יַגִּיד לָאָדָם מַה־יִּהְיֶה אַחֲרָיו תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ — ה דגש[18]

7 1 טוֹב שֵׁם מִשֶּׁמֶן טוֹב וְיוֹם הַמָּוֶת מִיּוֹם הִוָּלְדוֹ׃ — ל — ס

2 טוֹב לָלֶכֶת אֶל־בֵּית־אֵבֶל מִלֶּכֶת אֶל־בֵּית מִשְׁתֶּהᵃ — ה זוגין בבית בית[1]

בַּאֲשֶׁר הוּא סוֹף כָּל־הָאָדָם וְהַחַי יִתֵּן אֶל־לִבּוֹ׃ — הי[2] . ג . ל . ל

3 טוֹב כַּעַס מִשְּׂחֹק כִּי־בְרֹעַ פָּנִים יִיטַב לֵב׃

4 לֵב חֲכָמִים בְּבֵית אֵבֶל וְלֵב כְּסִילִים בְּבֵית שִׂמְחָה׃ — ה זוגין בבית בית[1]

5 טוֹב לִשְׁמֹעַ גַּעֲרַתᵃ חָכָם מֵאִישׁ שֹׁמֵעַ שִׁיר כְּסִילִים׃

6 כִּי כְקוֹל הַסִּירִים תַּחַת הַסִּיר כֵּן שְׂחֹק הַכְּסִיל — ג[3] . ל . ל . ד חס בליש

ᵃוְגַם־זֶה הָבֶלᵃ׃ — יא[4] ס״פ וחד מן ד[5] ס״פ בסיפ ול בליש

[7] Mm 130. [8] Mm 3705. [9] Mm 3706. [10] Mm 3771. [11] Mm 3700. [12] Mm 1629. [13] Mm 3767. [14] Mm 3547. [15] Mm 3694. [16] Mm 2268. [17] Mm 2215. [18] Mm 3707. Cp 7 [1] Mm 3761. [2] Mm 2386. [3] Mm 2772. [4] Okhl 357. [5] Mm 3703.

3 a–a 𝔊 invers ‖ 4 a 𝔔 הלך ‖ 5 a α′σ′θ′𝔗𝔙 cj c b ‖ b 𝔔 נוחת ‖ 6 a 𝔔 ואם לוא ‖ 8 a–a 𝔔 כמה יו׳ ‖ b–b 𝔊α′θ′ *διότι ὁ πένης* cf 𝔖 ‖ 10 a mlt Mss 𝔈² Or Q שֶׁתַּקִּיף; K = שֶׁתַּקִּיף + var הַתַּקִּיף ‖ 12 a 𝔊 *ἐν σκιᾷ* ‖ Cp 7,2 a sic 𝔏 Q^Or; K^Or הַמִּשְׁתֶּה ‖ 5 a 𝔔 גערות ‖ 6 a–a frt dl et ins טוֹב מְלֹא כַף בִּצְדָקָה מִמְּלֹא חָפְנַיִם בְּעֹשֶׁק cf 4,6 Prv 16,8.

7 כִּי הָעֹשֶׁק יְהוֹלֵל חָכָם וִיאַבֵּד[a] אֶת־לֵב מַתָּנָה[b]׃ ג . ב
8 טוֹב אַחֲרִית דָּבָר מֵרֵאשִׁיתוֹ טוֹב אֶרֶךְ־רוּחַ מִגְּבַהּ־רוּחַ׃ ג בטע בסיפ . ב חד חס וחד מל
9 אַל־תְּבַהֵל בְּרוּחֲךָ לִכְעוֹס כִּי כַעַס בְּחֵיק כְּסִילִים יָנוּחַ׃ ל ומל
10 אַל־תֹּאמַר מֶה הָיָה שֶׁהַיָּמִים הָרִאשֹׁנִים הָיוּ טוֹבִים מֵאֵלֶּה ד[6] . ה בטע ול בליש . כי
כִּי לֹא מֵחָכְמָה[a] שָׁאַלְתָּ עַל־זֶה[b]׃
11 טוֹבָה חָכְמָה עִם־נַחֲלָה וְיֹתֵר לְרֹאֵי הַשָּׁמֶשׁ׃ ל וחס
12 כִּי [a]בְּצֵל הַחָכְמָה בְּצֵל[a] הַכָּסֶף
וְיִתְרוֹן דַּעַת הַחָכְמָה תְּחַיֶּה בְעָלֶיהָ׃ ג
13 רְאֵה אֶת־מַעֲשֵׂה[a] הָאֱלֹהִים
כִּי מִי יוּכַל לְתַקֵּן אֵת אֲשֶׁר עִוְּתוֹ׃ ל . ל
14 בְּיוֹם טוֹבָה הֱיֵה[a] בְטוֹב וּבְיוֹם רָעָה רְאֵה ד רפי[7]
גַּם אֶת־זֶה לְעֻמַּת־זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים
עַל־דִּבְרַת שֶׁלֹּא יִמְצָא הָאָדָם אַחֲרָיו מְאוּמָה׃ ד

15 אֶת־הַכֹּל רָאִיתִי בִּימֵי הֶבְלִי
יֵשׁ צַדִּיק אֹבֵד בְּצִדְקוֹ וְיֵשׁ רָשָׁע מַאֲרִיךְ בְּרָעָתוֹ׃ ל . ל[8]
16 אַל־תְּהִי צַדִּיק הַרְבֵּה וְאַל־תִּתְחַכַּם יוֹתֵר לָמָּה תִּשּׁוֹמֵם׃ ז מל בליש[9]
17 אַל־תִּרְשַׁע הַרְבֵּה וְאַל־תְּהִי סָכָל לָמָּה תָמוּת בְּלֹא עִתֶּךָ׃ ג ב חס וחד מל[10]
18 טוֹב אֲשֶׁר תֶּאֱחֹז בָּזֶה וְגַם־מִזֶּה אַל־תַּנַּח אֶת־יָדֶךָ[a] ג[11]
כִּי־יְרֵא אֱלֹהִים יֵצֵא אֶת־כֻּלָּם׃ ד[12] . ל בסיפ
19 הַחָכְמָה תָּעֹז[a] לֶחָכָם מֵעֲשָׂרָה שַׁלִּיטִים אֲשֶׁר הָיוּ בָּעִיר׃ ל
20 כִּי אָדָם אֵין צַדִּיק בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה־טּוֹב וְלֹא יֶחֱטָא׃
21 גַּם לְכָל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר יְדַבֵּרוּ[a] אַל־תִּתֵּן לִבֶּךָ אֲשֶׁר לֹא־ ל
תִשְׁמַע אֶת־עַבְדְּךָ מְקַלְלֶךָ׃ ל
22 כִּי גַּם־פְּעָמִים רַבּוֹת יָדַע[a] לִבֶּךָ אֲשֶׁר גַּם־אַתְּ[b] קִלַּלְתָּ אֲחֵרִים׃ אתה[10] ק

[6] Mm 592. [7] Mm 825. [8] וחד ומאריך Qoh 8,12. [9] Mm 3767. [10] Mp sub loco. [11] Mm 3718. [12] Mm 3450.

7 [a] 𝔔 יעוה (?) ‖ [b] 𝔊 α′θ′ *εὐτονίας* (𝔊[B] *εὐγενείας*) *αὐτοῦ*, 𝔙 *robur ... illius* ‖ **10** [a] 𝔊 *ἐν σοφίᾳ* cf 𝔖 ‖ [b] al tr v 10 post v 12 ‖ **12** [a–a] σ′ *ὅτι ὡς σκέπει σοφία ὁμοίως ...* cf 𝔖𝔙; 𝔊 *ὅτι ἐν σκιᾷ αὐτῆς ... ὡς σκιά ...* ‖ **13** [a] 𝔊 *τὰ ποιήματα*, 𝔙 *opera* ‖ **14** [a] 𝔊 α′θ′ *ζῆθι* = חֲיֵה ‖ **18** [a] mlt Mss יָדֶיךָ ‖ **19** [a] 𝔔 תעזר, 𝔊 *βοηθήσει* ‖ **21** [a] 𝔊[BSmin] + *ἀσεβεῖς* cf 𝔖𝔗 ‖ **22** [a] Ms יָרַע, 𝔊 σ′ *πονηρεύσεταί σε* (𝔊 dupl + *κακώσει*) ‖ [b] Q אַתָּה, K אַתְּ.

23 כָּל־זֹה נִסִּיתִי בַֽחָכְמָה — ל[13] . ב[14] . ד
אָמַרְתִּי אֶחְכָּמָה וְהִיא רְחוֹקָה מִמֶּֽנִּי׃ — ל בסיפ מוגה . נו וכל תלים דכות ב מ א
24 רָחוֹק [a]מַה־שֶּׁהָיָה[a] וְעָמֹק ׀ עָמֹק מִי יִמְצָאֶֽנּוּ׃ — כל חס ב מ ב[15] מל . כל חס ב מ ב[15] מל
25 סַבּוֹתִי אֲנִי [a]וְלִבִּי[b] לָדַעַת וְלָתוּר[a] וּבַקֵּשׁ חָכְמָה וְחֶשְׁבּוֹן — ב . ל
וְלָדַעַת רֶשַׁע כֶּסֶל וְהַסִּכְלוּת הוֹלֵלֽוֹת[c]׃ — ה[16] . יו[17] . ל
26 וּמוֹצֶא אֲנִי — ל
מַר מִמָּוֶת אֶת־הָֽאִשָּׁה אֲשֶׁר־הִיא מְצוֹדִים — ב ומל[18]
וַחֲרָמִים לִבָּהּ אֲסוּרִים[a] יָדֶיהָ
טוֹב לִפְנֵי הָאֱלֹהִים יִמָּלֵט מִמֶּנָּה וְחוֹטֵא יִלָּכֶד בָּֽהּ׃ — יג[19] . ג ול בסיפ
27 רְאֵה זֶה מָצָאתִי [a]אָמְרָה קֹהֶלֶת[a] אַחַת לְאַחַת לִמְצֹא חֶשְׁבּֽוֹן׃ — ו . ל
28 אֲשֶׁר עוֹד־בִּקְשָׁה נַפְשִׁי וְלֹא מָצָאתִי — ה[20]
אָדָם אֶחָד מֵאֶלֶף מָצָאתִי וְאִשָּׁה בְכָל־אֵלֶּה לֹא מָצָֽאתִי׃ — כב
29 לְבַד רְאֵה־זֶה מָצָאתִי אֲשֶׁר
עָשָׂה הָאֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם יָשָׁר וְהֵמָּה בִקְשׁוּ חִשְּׁבֹנוֹת רַבִּֽים׃ — ב

8 1 [a]מִי כְּהֶחָכָם[a] וּמִי יוֹדֵעַ פֵּשֶׁר דָּבָר — ל . ג . ל
חָכְמַת אָדָם תָּאִיר פָּנָיו וְעֹז[b] פָּנָיו יְשֻׁנֶּא[c]׃ [תְּבַהֵל[a] — ל כת א[1]
2 אֲנִי[a] פִּי־מֶלֶךְ שְׁמוֹר וְעַל דִּבְרַת שְׁבוּעַת אֱלֹהִים[b]׃ 3 [a]אַל־ — מל למערב[2] . ל . ח[3] ול מל . כו ר״פ אל אל[4]
מִפָּנָיו תֵּלֵךְ [b]אַל־תַּעֲמֹד[b] בְּדָבָר רָע — כג
כִּי כָּל־אֲשֶׁר יַחְפֹּץ יַעֲשֶֽׂה׃
4 בַּאֲשֶׁר[a] [b]דְּבַר־מֶלֶךְ[b] שִׁלְטוֹן וּמִי יֹאמַר־לוֹ מַה־תַּעֲשֶֽׂה׃ — ה[5] ב מנה ר״פ . ב
5 שׁוֹמֵר מִצְוָה לֹא יֵדַע דָּבָר רָע וְעֵת וּמִשְׁפָּט[a] יֵדַע לֵב חָכָֽם׃ — י מל[6] . יט[7] . יט[7]
6 כִּי לְכָל־חֵפֶץ יֵשׁ עֵת וּמִשְׁפָּט כִּי־רָעַת[a] הָאָדָם רַבָּה עָלָֽיו׃

[13] Mm 2963. [14] Mm 3708. [15] Cf Mm 3990. [16] Mm 1722. [17] Mm 1667. [18] Mm 3717. [19] Mm 3044. [20] Mm 2875. Cp 8 [1] Mm 3709. [2] Mm 3710. [3] Mm 1833. [4] Mm 3261. [5] Mm 2386. [6] Mm 3634. [7] Mm 1369.

24 [a–a] 𝔊(𝔖𝔙) *ὑπὲρ ὃ ἦν* = מִשֶּׁהָיָה ‖ **25** [a–a] prb l וְנָתוֹן לִבִּי לָתוּר ‖ [b] mlt Mss בְּלִבִּי cf σ′𝔗𝔙 ‖ [c] mlt Mss 𝔊𝔖 pr cop ‖ **26** [a] prb l 'וַאֲ ‖ **27** [a–a] l אָמַר הַקּ׳ cf 12,8 et 𝔊 ‖ **Cp 8,1** [a–a] 𝔊 *τίς οἶδεν* (< *ὧδε* = α′) *σοφούς*; prp מִי מוֹכִיחַ כהח׳ ‖ [b] Vrs leg וְעַז ‖ [c] 𝔊 *μισηθήσεται* = יְשֻׂנֵּא cf 𝔖; prp יְשַׁנְּאֶנּוּ cf אני v 2; 𝔙 *commutabit*, l יְשַׁנֶּא (= יְשַׁנֶּה) ‖ **2** [a] l אֶת־ cf Vrs ‖ [b] tr c 𝔊σ′𝔖 : post תבהל v 3 ‖ **3** [a–a] l אַל־תְּבַהֵל cf 5,1 7,9 ‖ [b–b] mlt Mss 𝔖𝔙 וְאַל־ת׳ ‖ **4** [a] nonn Mss כַּאֲשֶׁר, 𝔊 *καθὼς* cf 𝔖 ‖ [b–b] 𝔊θ′ *λαλεῖ βασιλεύς* cf α′𝔖 = דִּבֶּר מ׳ ‖ **5** [a] nonn Mss 𝔊 מִשְׁפָּט ‖ **6** [a] pc Mss (𝔊θ′) דַּעַת.

7 כִּֽי־אֵינֶ֥נּוּ יֹדֵ֖עַ מַה־שֶּׁיִּהְיֶ֑ה כִּ֚י כַּאֲשֶׁ֣רᵃ יִֽהְיֶ֔ה מִ֖י יַגִּ֥יד לֽוֹ׃ [הַמָּ֫וֶת ג חס בכתיב . ה[8]
8 אֵ֣ין אָדָ֞ם שַׁלִּ֤יט בָּר֙וּחַ֙ ᵃלִכְל֣וֹא אֶת־הָר֔וּחַᵃ וְאֵ֤ין שִׁלְטוֹן֙ בְּי֣וֹם ג[9] . ל וכת כן
וְאֵ֥ין מִשְׁלַ֖חַת בַּמִּלְחָמָ֑ה וְלֹֽא־יְמַלֵּ֥ט רֶ֖שַׁעᵇ אֶת־בְּעָלָֽיו׃ ב . ח[10] . יו[11]
9 אֶת־כָּל־זֶ֤ה רָאִ֙יתִי֙ וְנָת֣וֹן אֶת־לִבִּ֔י לְכָל־מַעֲשֶׂ֕ה אֲשֶׁ֥ר נַעֲשָׂ֖ה יו[12] וחד מן ב מל בליש . ל[13]
תַּ֣חַת הַשָּׁ֑מֶשׁ עֵ֗ת אֲשֶׁ֨ר שָׁלַ֧ט הָאָדָ֛ם בְּאָדָ֖ם לְרַ֥עᵃ לֽוֹ׃ ל[14] . ב[15]
10 וּבְכֵ֡ן רָאִיתִי֩ רְשָׁעִ֨ים ᵃקְבֻרִ֜ים וָבָ֗אוּᵃ וּמִמְּק֤וֹםᵇ קָדוֹשׁ֙ יְהַלֵּ֔כוּᶜ ב[16] . ל . ל
וְיִשְׁתַּכְּח֥וּᵈ בָעִ֖יר אֲשֶׁ֣ר כֵּן־עָשׂ֑וּ ל
גַּם־זֶ֖ה הָֽבֶל׃ ד ס״פ[17]
11 אֲשֶׁר֙ ᵃאֵין־נַעֲשָׂ֣הᵃ פִתְגָ֔םᵇ מַעֲשֵׂ֥הᶜ הָרָעָ֖ה מְהֵרָ֑ה ב[18]
עַל־כֵּ֡ן מָלֵ֞א לֵ֧ב בְּנֵֽי־הָאָדָ֛ם בָּהֶ֖ם לַעֲשׂ֥וֹת רָֽע׃ ט בטע . כל עשייה רע פת ב מ ז[19] קמ
12 אֲשֶׁ֣ר חֹטֶ֗א עֹשֶׂ֥ה רָ֛ע מְאַ֖תᵃ וּמַאֲרִ֣יךְᵇ ל֑וֹ ג[20] חס בליש ב מנה בסיפ . כב[21] . כל עשייה רע פת ב מ ז[19] קמ . ל[22]
כִּ֚י גַּם־יוֹדֵ֣עַ אָ֔נִי אֲשֶׁ֤ר ו בסיפ[23]
יִֽהְיֶה־טּוֹב֙ לְיִרְאֵ֣י הָאֱלֹהִ֔ים אֲשֶׁ֥ר יִֽירְא֖וּ מִלְּפָנָֽיו׃ ל . ה[24]
13 וְטוֹב֙ לֹא־יִהְיֶ֣ה לָֽרָשָׁ֔ע וְלֹֽא־יַאֲרִ֥יךְ יָמִ֖ים כַּצֵּ֑לᵃ יו[25] . ה דגש[26]
אֲשֶׁ֛ר אֵינֶ֥נּוּ יָרֵ֖א מִלִּפְנֵ֥י אֱלֹהִֽים׃ ב[27]
14 יֶשׁ־הֶ֘בֶל֮ אֲשֶׁ֣ר נַעֲשָׂ֣ה עַל־הָאָרֶץ֒ אֲשֶׁ֣ר ׀ ל בסיפ
יֵ֣שׁ צַדִּיקִ֗ים אֲשֶׁ֨ר מַגִּ֤יעַ אֲלֵהֶם֙ כְּמַעֲשֵׂ֣ה הָרְשָׁעִ֔ים יו חס בכתיב ב מנה בסיפ
וְיֵ֣שׁ רְשָׁעִ֔ים שֶׁמַּגִּ֥יעַ אֲלֵהֶ֖ם כְּמַעֲשֵׂ֣ה הַצַּדִּיקִ֑ים ל . יו חס בכתיב ב מנה בסיפ . ו[28]
אָמַ֕רְתִּי שֶׁגַּם־זֶ֖ה הָֽבֶל׃ ג
15 וְשִׁבַּ֤חְתִּֽי אֲנִי֙ אֶת־הַשִּׂמְחָ֔ה אֲשֶׁ֧ר אֵין־ט֣וֹב לָאָדָם֙ תַּ֣חַת הַשֶּׁ֔מֶשׁ ג[29]
כִּ֛י אִם־לֶאֱכ֥וֹל וְלִשְׁתּ֖וֹת וְלִשְׂמ֑וֹחַ וְה֞וּא יִלְוֶ֣נּוּ בַעֲמָל֗וֹ יְמֵ֛יᵃ חַיָּ֖יו ב וחד מן ב מל בליש
אֲשֶׁר־נָֽתַן־ל֥וֹ הָאֱלֹהִ֖ים תַּ֥חַת הַשָּֽׁמֶשׁ׃

[8] Mm 3686. [9] Mm 2014. [10] Mm 3058. [11] Mm 1667. [12] Mm 307. [13] Mm 2217. [14] Mm 730. [15] Mp sub loco. [16] Mm 3760. [17] Mm 3703. [18] Est 1,20. [19] Mm 824. [20] Mm 3711. [21] Mm 475. [22] וחד מאריך Qoh 7,15. [23] Mm 3691. [24] Mm 4080. [25] Mm 1088. [26] Mm 3707. [27] Mm 3712. [28] Mm 3421. [29] Mm 2237.

7 ᵃ prp אֲשֶׁר cf σ′𝔖𝔙 ‖ **8** ᵃ⁻ᵃ add ‖ ᵇ prp עֹשֶׁר, l? ‖ **9** ᵃ Ms לְהָרַע cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ **10** ᵃ⁻ᵃ inc; 𝔊 *εἰς τάφους εἰσαχθέντες* = קְבָרִים מוּבָאִים ‖ ᵇ l c mlt Mss cod Hill וּמִמָּקוֹם ‖ ᶜ prp יְהֻלָּלוּ ‖ ᵈ nonn Mss וישתבחו cf 𝔊 *καὶ ἐπῃνέθησαν*, α′θ′ *ἐκαυχήσαντο*, σ′ *ἐπαινούμενοι* ‖ **11** ᵃ⁻ᵃ l אין־נעשׂה ‖ ᵇ l c pc Mss פִּתְגָם ‖ ᶜ 𝔊(𝔖) *ἀπὸ τῶν ποιούντων* = מֵעֹשֵׂי ‖ **12** ᵃ inc, l prb 'וְאֶת־יָמָיו מ; 𝔊 *ἀπὸ τότε καί* = 'מֵאָז ו, α′σ′θ′ *ἀπέθανεν καί* = 'מֵת ו, prp מְאֹת cf Hier *centies* ‖ ᵇ 𝔊 *ἀπὸ μακρότητος* ‖ **13** ᵃ 𝔊 *ἐν σκιᾷ* ‖ **15** ᵃ pr c nonn Mss מִסְפַּר.

16 כַּאֲשֶׁר[a] נָתַתִּי אֶת־לִבִּי לָדַעַת חָכְמָה וְלִרְאוֹת אֶת־הָעִנְיָן אֲשֶׁר ג[30]
נַעֲשָׂה עַל־הָאָרֶץ כִּי
גַם בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה שֵׁנָה בְּעֵינָיו אֵינֶנּוּ רֹאֶה׃ ה[31]. נא
17 וְרָאִיתִי אֶת־כָּל־מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים כִּי לֹא יוּכַל הָאָדָם לִמְצוֹא יב[32]. יז מ״פ לא ולא לא[33]. ב מל בליש
אֶת־הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַחַת־הַשֶּׁמֶשׁ
בְּשֶׁל אֲשֶׁר יַעֲמֹל הָאָדָם לְבַקֵּשׁ וְלֹא יִמְצָא וְגַם אִם־יֹאמַר ל. ב בסיפ
הֶחָכָם לָדַעַת לֹא יוּכַל לִמְצֹא׃

9 1 כִּי אֶת־כָּל־זֶה נָתַתִּי אֶל[a]־לִבִּי וְלָבוּר[b] אֶת־כָּל־זֶה ל
אֲשֶׁר הַצַּדִּיקִים וְהַחֲכָמִים וַעֲבָדֵיהֶם בְּיַד הָאֱלֹהִים ו[1]. ל. ל
גַּם־אַהֲבָה גַם־שִׂנְאָה אֵין יוֹדֵעַ הָאָדָם
הַכֹּל לִפְנֵיהֶם׃ 2 [a]הַכֹּל כַּאֲשֶׁר[a] לַכֹּל מִקְרֶה אֶחָד יא[2]
לַצַּדִּיק וְלָרָשָׁע לַטּוֹב[b] וְלַטָּהוֹר וְלַטָּמֵא ב[3]. ב דגש[4]. ל
וְלַזֹּבֵחַ וְלַאֲשֶׁר אֵינֶנּוּ זֹבֵחַ
כַּטּוֹב כַּחֹטֶא[c] הַנִּשְׁבָּע[d] כַּאֲשֶׁר שְׁבוּעָה יָרֵא׃ ג[5] חס בליש ב מנה בסיפ
3 זֶה ׀ רָע בְּכֹל אֲשֶׁר־נַעֲשָׂה תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ כִּי־מִקְרֶה אֶחָד לַכֹּל ג ר״פ בטע לגר[6]. יא
וְגַם לֵב בְּנֵי־הָאָדָם מָלֵא־רָע וְהוֹלֵלוֹת בִּלְבָבָם בְּחַיֵּיהֶם וְאַחֲרָיו[a] ט
אֶל־הַמֵּתִים׃
4 כִּי־מִי אֲשֶׁר יְבֻחַר[a] אֶל כָּל־הַחַיִּים יֵשׁ בִּטָּחוֹן יחבר ק. יא בכתיב. ל בטח אל ול בליש
כִּי־לְכֶלֶב חַי הוּא טוֹב מִן־הָאַרְיֵה הַמֵּת׃ ל
5 כִּי הַחַיִּים יוֹדְעִים שֶׁיָּמֻתוּ וְהַמֵּתִים אֵינָם יוֹדְעִים מְאוּמָה ד מל[7]. ג[8] חס וכל אורית וירמיה דכות ב מ א. ד מל[7]
וְאֵין־עוֹד לָהֶם שָׂכָר כִּי נִשְׁכַּח זִכְרָם׃
6 גַּם אַהֲבָתָם גַּם־שִׂנְאָתָם גַּם־קִנְאָתָם כְּבָר אָבָדָה יב פסוק גם גם גם[9]. ב
וְחֵלֶק אֵין־לָהֶם עוֹד לְעוֹלָם בְּכֹל אֲשֶׁר־נַעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃
ס 7 לֵךְ אֱכֹל בְּשִׂמְחָה לַחְמֶךָ וּשְׁתֵה בְלֶב־טוֹב יֵינֶךָ ל

[30]Mm 3698. [31]Mm 2309. [32]Mm 445. [33]Mm 1613. Cp 9 [1]Mm 3421. [2]Mp sub loco. [3]Mm 3713. [4]Mm 1042. [5]Mm 3711. [6]Mm 3714. [7]Mm 3701. [8]Mm 1804. [9]sic L: יב יחיד דרא פסו׳ אית בהון מן ג ג מלין קרחי, cf Mp sub loco.

16 [a] 2 Mss בָּא׳ cf 𝔊 *ἐν οἷς* ‖ **Cp 9,1** [a] mlt Mss אֶת ‖ [b] 𝔊 *εἶδεν* = רָאָה cf 𝔖; l 𝔐 a בְרֵר ‖ **2** [a–a] l הָבֶל: בָּא׳ cf 𝔊σ′𝔙 ‖ [b] dl; 𝔊(𝔖𝔙) ins *καὶ τῷ ἀκαθάρτῳ* = וְלָרָע ‖ [c] 𝔅 כחֹטֶא ‖ [d] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *ὡς ὁ ὀμνύων*, l כַּנִּ׳ ‖ **3** [a] 𝔊 *καὶ ὀπίσω αὐτῶν* cf 𝔖, σ′ *τὰ δὲ τελεύτετα αὐτῶν*, 𝔙 *post haec* = אחריהֶם ‖ **4** [a] l c mlt Mss Q Vrs יְחֻבַּר, K יִבָּחֵר.

כִּ֣י כְבָ֔ר רָצָ֥ה הָאֱלֹהִ֖ים אֶֽת־מַעֲשֶֽׂיךָ׃ — בׄ[10] . לׄ
8 בְּכָל־עֵ֕ת יִהְי֥וּ בְגָדֶ֖יךָ לְבָנִ֑ים וְשֶׁ֖מֶן עַל־רֹאשְׁךָ֥ אַל־יֶחְסָֽר׃
9 רְאֵ֨ה חַיִּ֜ים עִם־אִשָּׁ֣ה אֲשֶׁר־אָהַ֗בְתָּ כָּל־יְמֵי֙ חַיֵּ֣י הֶבְלֶ֔ךָ — בׄ וחס ובפסוק
[a]אֲשֶׁ֤ר נָֽתַן־לְךָ֙ תַּ֣חַת הַשֶּׁ֔מֶשׁ [b]כֹּ֖ל יְמֵ֣י הֶבְלֶ֑ךָ[a][b] — בׄ וחס ובפסוק
כִּ֣י ה֤וּא[c] חֶלְקְךָ֙ בַּֽחַיִּ֔ים[d] וּבַעֲמָ֣לְךָ֔ אֲשֶׁר־אַתָּ֥ה עָמֵ֖ל תַּ֥חַת הַשָּֽׁמֶשׁ׃ — חׄ[11] הׄ[12] מנה בסיפ
10 כֹּל֩ אֲשֶׁ֨ר תִּמְצָ֧א יָדְךָ֛ לַעֲשׂ֥וֹת בְּכֹחֲךָ֖ עֲשֵׂ֑ה — גׄ . וׄ זוגין[13]
כִּי֩ אֵ֨ין מַעֲשֶׂ֜ה וְחֶשְׁבּ֗וֹן וְדַ֙עַת֙ וְחָכְמָ֔ה בִּשְׁא֕וֹל — לׄ[14]
אֲשֶׁ֥ר אַתָּ֖ה הֹלֵ֥ךְ שָֽׁמָּה׃ ס — הׄ[15] חס ד מנה בסיפ . גׄ . יׄתׄ ס״פ

11 שַׁ֜בְתִּי וְרָאֹ֣ה תַֽחַת־הַשֶּׁ֗מֶשׁ כִּ֣י — לׄ ר״פ[16] . לׄ[17]
לֹא֩ לַקַּלִּ֨ים הַמֵּר֜וֹץ וְלֹ֧א לַגִּבּוֹרִ֣ים הַמִּלְחָמָ֗ה — לׄ . בׄ מל בליש[18]
וְגַ֨ם לֹ֤א לַחֲכָמִים֙ לֶ֔חֶם וְגַ֨ם לֹ֤א לַנְּבֹנִים֙ עֹ֔שֶׁר — הׄ[19] . הׄ[19]
וְגַ֛ם לֹ֥א לַיֹּדְעִ֖ים חֵ֑ן כִּי־עֵ֥ת וָפֶ֖גַע יִקְרֶ֥ה אֶת־כֻּלָּֽם׃ — הׄ[19] . בׄ
12 כִּ֡י גַּם֩ לֹֽא־יֵדַ֨ע הָאָדָ֜ם אֶת־עִתּ֗וֹ — יׄטׄ[20]
כַּדָּגִים֙ שֶׁנֶּֽאֱחָזִים֙ בִּמְצוֹדָ֣ה רָעָ֔ה — לׄ
וְכַ֨צִּפֳּרִ֔ים הָאֲחֻז֖וֹת[a] בַּפָּ֑ח כָּהֵ֗ם יֽוּקָשִׁים֙ בְּנֵ֣י הָאָדָ֔ם לְעֵ֣ת רָעָ֔ה — לׄ . לׄ . לׄ
כְּשֶׁתִּפּ֥וֹל עֲלֵיהֶ֖ם פִּתְאֹֽם׃ — חׄ מל ול בליש גׄ מנה דכתיב

13 גַּם־זֹ֛ה רָאִ֥יתִי חָכְמָ֖ה[a] תַּ֣חַת הַשָּׁ֑מֶשׁ וּגְדוֹלָ֥ה הִ֖יא אֵלָֽי[b]׃ — לׄ[21] . בׄ חד מל וחד חס[22]
14 עִ֣יר קְטַנָּ֔ה וַאֲנָשִׁ֥ים בָּ֖הּ מְעָ֑ט וּבָֽא־אֵ֠לֶיהָ מֶ֤לֶךְ גָּדוֹל֙ וְסָבַ֣ב אֹתָ֔הּ — לׄ[23] . בׄ[24] . גׄ[25]
וּבָנָ֣ה עָלֶ֔יהָ מְצוֹדִ֖ים[a] גְּדֹלִֽים׃ 15 וּמָ֣צָא בָ֗הּ אִ֤ישׁ מִסְכֵּן֙ חָכָ֔ם[a] — בׄ ומל[26] . לׄ בסיפ מוגה
וּמִלַּט־ה֥וּא אֶת־הָעִ֖יר בְּחָכְמָת֑וֹ וְאָדָם֙ לֹ֣א זָכַ֔ר אֶת־הָאִ֥ישׁ — לׄ . טׄ
הַמִּסְכֵּ֖ן הַהֽוּא׃ — לׄ
16 וְאָמַ֣רְתִּי אָ֔נִי — וׄ בסיפ[27]
טוֹבָ֥ה חָכְמָ֖ה מִגְּבוּרָ֑ה וְחָכְמַ֤ת הַמִּסְכֵּן֙ בְּזוּיָ֔ה — לׄ
וּדְבָרָ֖יו אֵינָ֥ם נִשְׁמָעִֽים׃ — הׄ[28]

[10] Mm 3715. [11] Mm 3457. [12] Mm 3693. [13] Mm 2036. [14] Mm 2217. [15] Mm 1788. [16] Mm 978. [17] Mm 192. [18] Mm 2905. [19] Mm 2837. [20] Mm 1369. [21] Mm 2963. [22] Mm 3961. [23] Mm 2882. [24] Mm 3716. [25] Mm 1561. [26] Mm 3717. [27] Mm 3691. [28] Mm 1077.

9 [a–a] add; > nonn Mss 𝔖 || [b–b] > pc Mss 𝔗 || [c] sic Q[Or]; K[Or] הִיא || [d] 𝔊 ἐν τῇ ζωῇ σου = בְּחַיֶּיךָ || **12** [a] sic L, mlt Mss Edd ־וֹת || **13** [a] dl? || [b] = עָלַי cf 6,1 || **14** [a] l c 2 Mss 𝔊σ'𝔖𝔙 מְצוּרִים || **15** [a] mlt Mss 𝔗 וְחָ׳.

17 דִּבְרֵ֣י חֲכָמִ֔ים בְּנַ֖חַת נִשְׁמָעִ֑ים מִזַּעֲקַ֥ת מוֹשֵׁ֖ל בַּכְּסִילִֽים׃ ג . יד מל
18 טוֹבָ֥ה חָכְמָ֖ה מִכְּלֵ֣י קְרָ֑ב וְחוֹטֶ֣א[a] אֶחָ֔ד יְאַבֵּ֖ד טוֹבָ֥ה הַרְבֵּֽה׃

10 1 [a]זְב֣וּבֵי מָ֔וֶת[a] יַבְאִ֥ישׁ [b]יַבִּ֖יעַ[b] שֶׁ֣מֶן רוֹקֵ֑חַ[c] ל . ל בסיפ . ב מל[1]
יָקָ֛ר מֵחָכְמָ֥ה מִכָּב֖וֹד[d] סִכְל֥וּת מְעָֽט׃ ל
2 לֵ֤ב חָכָם֙ לִֽימִינ֔וֹ וְלֵ֥ב כְּסִ֖יל לִשְׂמֹאלֽוֹ׃
3 וְגַם־בַּדֶּ֛רֶךְ כְּשֶׁהסָּכָ֥ל[a] הֹלֵ֖ךְ לִבּ֣וֹ חָסֵ֑ר כ ר״פ בכתיב[2] . כשסכל[3] ל יתיר ה . ק . ה[4] חס ד מנה בסיפ . ד[5]
וְאָמַ֥ר לַכֹּ֖ל סָכָ֥ל הֽוּא׃ א[5]

4 אִם־ר֤וּחַ הַמּוֹשֵׁל֙ תַּעֲלֶ֣ה עָלֶ֔יךָ מְקוֹמְךָ֖ אַל־תַּנַּ֑ח יד מל . ג[6]
כִּ֣י מַרְפֵּ֔א יַנִּ֖יחַ[a] חֲטָאִ֥ים גְּדוֹלִֽים׃ ו מל[7]
5 יֵ֣שׁ רָעָ֔ה רָאִ֖יתִי תַּ֣חַת הַשָּׁ֑מֶשׁ כִּשְׁגָגָ֕ה שֶׁיֹּצָ֖א מִלִּפְנֵ֥י הַשַּׁלִּֽיט׃ ל . ל
6 נִתַּ֣ן הַסֶּ֔כֶל[a] [b]בַּמְּרוֹמִ֖ים רַבִּ֑ים[b] וַעֲשִׁירִ֖ים בַּשֵּׁ֥פֶל יֵשֵֽׁבוּ׃ כא[8] . ה ד כת ש וחד כת ס[9] . ג מל . ל . ל . ג[5]
7 רָאִ֥יתִי עֲבָדִ֖ים[a] עַל־סוּסִ֑ים וְשָׂרִ֛ים הֹלְכִ֥ים כַּעֲבָדִ֖ים עַל־הָאָֽרֶץ׃

8 חֹפֵ֥ר גּוּמָּ֖ץ בּ֣וֹ יִפּ֑וֹל וּפֹרֵ֥ץ גָּדֵ֖ר יִשְּׁכֶ֥נּוּ נָחָֽשׁ׃ ל . ל . ב בסיפ . ל
9 מַסִּ֣יעַ אֲבָנִ֔ים יֵעָצֵ֖ב בָּהֶ֑ם בּוֹקֵ֥עַ[a] עֵצִ֖ים יִסָּ֥כֶן בָּֽם׃ ל . ב . ג[5]
10 אִם־קֵהָ֣ה הַבַּרְזֶ֗ל וְהוּא֙ לֹֽא[a]־פָנִ֣ים קִלְקַ֔ל ב
וַחֲיָלִ֖ים יְגַבֵּ֑ר וְיִתְר֥וֹן הַכְשֵׁ֖יר[b] חָכְמָֽה׃ ל . ל . הכשר[10] יתיר י ק
11 אִם־יִשֹּׁ֥ךְ הַנָּחָ֖שׁ בְּל֣וֹא־לָ֑חַשׁ וְאֵ֣ין יִתְר֔וֹן לְבַ֖עַל הַלָּשֽׁוֹן׃ ל . ו מל[11]
12 דִּבְרֵ֥י פִי־חָכָ֖ם חֵ֑ן וְשִׂפְת֥וֹת כְּסִ֖יל תְּבַלְּעֶֽנּוּ[a]׃
13 תְּחִלַּ֥ת דִּבְרֵי־פִ֖יהוּ סִכְל֑וּת וְאַחֲרִ֣ית פִּ֔יהוּ הוֹלֵל֖וּת רָעָֽה׃ ג ר״פ[12] . כב . כב
14 וְהַסָּכָ֖ל יַרְבֶּ֣ה דְבָרִ֑ים
[a]לֹא[b]־יֵדַ֤ע הָֽאָדָם֙ [c]מַה־שֶּׁיִּהְיֶ֔ה[c] וַאֲשֶׁ֤ר יִהְיֶה֙ מֵאַחֲרָ֔יו מִ֖י יַגִּ֥יד ל֑וֹ[a]׃ יט[13] . ה[14]

Cp 10 [1] Mm 587. [2] Mm 4070. [3] Q addidi, L sine Q cum Mp ל יתיר ה al Mss sine Q, cf Mp sub loco. [4] Mm 1788. [5] Mp sub loco. [6] Mm 3718. [7] Mm 1421. [8] Mm 2838. [9] Mm 3917. [10] Q addidi, L sine Q, cf Mp sub loco. [11] Mm 2458. [12] Mm 2998. [13] Mm 1369. [14] Mm 3686.

18 [a] prp וְחֵטְא ‖ **Cp 10,1** [a–a] l prb זְבוּב מֵת ‖ [b] dl (dttg) cf σ′𝔗𝔙; 𝔊 *σκευασίαν* < *σκεῦος* = גְּבִיעַ? cf 𝔖 ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔙) *ἡδύσματος* = רֹקַח ‖ [d] mlt Mss וּמִכְּ′ cf 𝔖𝔙; l לְמַכְבִּיר cf Hi 36,31 ‖ **3** [a] Q nonn Mss כְּשֶׁסָּכָל cf 𝔊, K כשהסכל < כְּשֶׁסָּכָל + var כְּהַסָּכָל ‖ **4** [a] l יָנִיא ‖ **6** [a] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *ὁ ἄφρων* = הַסָּכָל ‖ [b–b] l prb בַּמָּרוֹם (dttg) ‖ **7** [a] Ms pr רֹכְבִים, Ms + רֹכְבִים ‖ **9** [a] mlt Mss וּב′ cf 𝔖𝔙 ‖ **10** [a] Mss[Or] לוֹ; > 𝔊𝔖 ‖ [b] 𝔊 *τοῦ ἀνδρείου*, σ′ *ὁ γοργευσάμενος*, 𝔖 *lkšjr′* = הַכָּשֵׁר, l 𝔚 ‖ **12** [a] Or תְּבַלְּעֶנּוּ ‖ **14** [a–a] add ‖ [b] mlt Mss וְלֹא ‖ [c–c] mlt Mss 𝔅 מַה־שֶׁ′; pc Mss מַה־שֶּׁהָיָה cf 𝔊σ′𝔖𝔙.

15 עֲמַל ᵃהַכְּסִילִים תְּיַגְּעֶנּוּᵃ אֲשֶׁר לֹא־יָדַע לָלֶכֶת אֶל־עִיר׃
16 אִי־לָךְ אֶרֶץ שֶׁמַּלְכֵּךְ נָעַר וְשָׂרַיִךְ בַּבֹּקֶר יֹאכֵלוּ׃
17 אַשְׁרֵיךְ אֶרֶץ שֶׁמַּלְכֵּךְ בֶּן־חוֹרִים וְשָׂרַיִךְ בָּעֵת יֹאכֵלוּ
בִּגְבוּרָה וְלֹא בַשְּׁתִיᵃ׃
18 בַּעֲצַלְתַּיִם יִמַּךְ הַמְּקָרֶה וּבְשִׁפְלוּת יָדַיִם יִדְלֹף הַבָּיִת׃
19 לִשְׂחוֹק עֹשִׂים לֶחֶם וְיַיִן יְשַׂמַּח חַיִּים
וְהַכֶּסֶף יַעֲנֶה אֶת־הַכֹּל׃
20 גַּם בְּמַדָּעֲךָᵃ מֶלֶךְ אַל־תְּקַלֵּל וּבְחַדְרֵיᵇ מִשְׁכָּבְךָ אַל־תְּקַלֵּל [עָשִׁיר
כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךְ אֶת־הַקּוֹל וּבַעַל הַכְּנָפַיִםᶜ יַגֵּידᵈ דָּבָר׃

11 1 שַׁלַּח לַחְמְךָ עַל־פְּנֵי הַמָּיִם כִּי־בְרֹב הַיָּמִים תִּמְצָאֶנּוּ׃
2 תֶּן־חֵלֶק לְשִׁבְעָה וְגַם לִשְׁמוֹנָה כִּי לֹא תֵדַע מַה־יִּהְיֶה רָעָה עַל־הָאָרֶץ׃
3 אִם־יִמָּלְאוּ הֶעָבִים גֶּשֶׁם עַל־הָאָרֶץ יָרִיקוּ
וְאִם־יִפּוֹל עֵץ בַּדָּרוֹם וְאִם בַּצָּפוֹן
מְקוֹם שֶׁיִּפּוֹל הָעֵץ שָׁם יְהוּאᵃ׃
4 שֹׁמֵר רוּחַ לֹא יִזְרָע וְרֹאֶה בֶעָבִים לֹא יִקְצוֹר׃
5 כַּאֲשֶׁרᵃ אֵינְךָ יוֹדֵעַ מַה־דֶּרֶךְ הָרוּחַ כַּעֲצָמִיםᵇ בְּבֶטֶן הַמְּלֵאָה
כָּכָה לֹא תֵדַע אֶת־מַעֲשֵׂהᶜ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֶת־הַכֹּל׃
6 בַּבֹּקֶר זְרַע אֶת־זַרְעֶךָ וְלָעֶרֶב אַל־תַּנַּח יָדֶךָᵃ
כִּי אֵינְךָ יוֹדֵעᵇ אֵי זֶה יִכְשָׁרᶜ הֲזֶה אוֹ־זֶה
וְאִם־שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד טוֹבִים׃
7 וּמָתוֹק הָאוֹר וְטוֹב לַעֵינַיִם לִרְאוֹת אֶת־הַשָּׁמֶשׁ׃
8 כִּי אִם־שָׁנִים הַרְבֵּה יִחְיֶה הָאָדָם בְּכֻלָּם יִשְׂמָח
וְיִזְכֹּר אֶת־יְמֵי הַחֹשֶׁךְ כִּי־הַרְבֵּה יִהְיוּ כָּל־שֶׁבָּא הָבֶל׃

ל. ה · ב · ב · ל וכל ערב דכות ב מ א[15] · ל. ל. ל. ל[16] · ז · ל · ב חד חס וחד מל[17]. כנפים ק. ג מל בליש · ג ול בליש וכל ד״ה דכות · ב בסיפ[1]. ל · ב[1] · ג מל[2] · ל. ב. ב · ג[3] · לא. ל. ד[4] · ל. ז קמ[5] · ב. יג[6]. ד ב[7] פת וב קמ · יח וכל חיו יחיה דכות[8] · שֶׁבָּא־ מחליפין

[15] Lv 13,48. [16] וחד ואת ידלף Gn 22,22. [17] Mm 2641. Cp 11 [1] Mp sub loco. [2] Mm 2269. [3] Mm 3718. [4] Mm 325. [5] Mm 3888. [6] Mm 1088. [7] Mm 3598. [8] Mm 107.

15 ᵃ⁻ᵃ nonn Mss 𝔊ˢᴬ𝔗 הַכְּסִיל ת׳, l prb הַכְּסִיל מָתַי יְיַגְּעֶנּוּ ‖ 17 ᵃ 𝔊 αἰσχυνθήσονται = (בְ)בֹשֶׁת; nonn vb exc? ‖ 20 ᵃ prp בְּמַצָּעֲךָ ‖ ᵇ pc Mss וּבְחֲדַר cf 𝔖𝔗𝔙 ‖ ᶜ Q כְּנָפַיִם, K הַכְּ׳ ‖ ᵈ l יַגִּיד ‖ Cp 11,3 ᵃ pc Mss הוּא, sic l vel יֶהְוֶא ‖ 5 ᵃ pc Mss 𝔊α′ בַּאֲ׳ ‖ ᵇ l c mlt Mss 𝔗 בָּעֲ׳ ‖ ᶜ 𝔊(𝔖𝔙) τὰ ποιήματα = מַעֲשֵׂי ‖ 6 ᵃ mlt Mss יָדֶיךָ ‖ ᵇ sic L, mlt Mss Edd יוֹדֵעַ ‖ ᶜ sic L, mlt Mss Edd יִכְשַׁר.

ב[9]. ל. ל. ב חד חס וחד מל — 9 שְׂמַח בָּחוּר בְּיַלְדוּתֶיךָ[a] וִיטִיבְךָ[b] לִבְּךָ בִּימֵי בְחוּרוֹתֶךָ[c]
ו[10] כת י ס״ת ול בליש — וְהַלֵּךְ בְּדַרְכֵי לִבְּךָ וּבְמַרְאֵי[d] עֵינֶיךָ
ב. ח[11] דגש וכל איוב דכות ב מ א — וְדָע כִּי עַל־כָּל־אֵלֶּה יְבִיאֲךָ הָאֱלֹהִים בַּמִּשְׁפָּט׃
10 וְהָסֵר כַּעַס מִלִּבֶּךָ וְהַעֲבֵר רָעָה מִבְּשָׂרֶךָ
ל — כִּי־הַיַּלְדוּת וְהַשַּׁחֲרוּת הָבֶל׃
ל. ב חד חס וחד מל — **12** 1 וּזְכֹר אֶת־בּוֹרְאֶיךָ[a] בִּימֵי בְּחוּרֹתֶיךָ
עַד אֲשֶׁר לֹא־יָבֹאוּ יְמֵי הָרָעָה
וְהִגִּיעוּ שָׁנִים אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵין־לִי בָהֶם חֵפֶץ׃
ל[1]. ל — 2 עַד אֲשֶׁר לֹא־תֶחְשַׁךְ הַשֶּׁמֶשׁ וְהָאוֹר וְהַיָּרֵחַ וְהַכּוֹכָבִים
וְשָׁבוּ הֶעָבִים אַחַר הַגָּשֶׁם׃
ל וחס. ל. ב — 3 בַּיּוֹם שֶׁיָּזֻעוּ שֹׁמְרֵי הַבַּיִת וְהִתְעַוְּתוּ אַנְשֵׁי הֶחָיִל
ל. ל. ד[2]. ב חס[3] — וּבָטְלוּ הַטֹּחֲנוֹת כִּי מִעֵטוּ וְחָשְׁכוּ הָרֹאוֹת בָּאֲרֻבּוֹת׃
ב[4]. ב בסיפ — 4 וְסֻגְּרוּ דְלָתַיִם בַּשּׁוּק בִּשְׁפַל קוֹל הַטַּחֲנָה
ל. ל. ה — [a]וְיָקוּם לְקוֹל[a] הַצִּפּוֹר וְיִשַּׁחוּ כָּל־בְּנוֹת הַשִּׁיר׃
ס[5]. ל — 5 גַּם מִגָּבֹהַּ יִרָאוּ[a] וְחַתְחַתִּים בַּדֶּרֶךְ
ל ויתיר א. ל. ב[6]. ל — וְיָנֵאץ[b] הַשָּׁקֵד וְיִסְתַּבֵּל[c] הֶחָגָב וְתָפֵר[d] הָאֲבִיּוֹנָה[e]
ה[7] חס ד מנה בסיפ. ב בסיפ — כִּי־הֹלֵךְ הָאָדָם אֶל־בֵּית עוֹלָמוֹ וְסָבְבוּ בַשּׁוּק הַסֹּפְדִים׃
ירחק ק חד מן יא[8] קר ת. ל בסיפ. ל — 6 עַד אֲשֶׁר לֹא־יֵרָחֵק[a] חֶבֶל הַכֶּסֶף וְתָרֻץ[b] גֻּלַּת הַזָּהָב
ל. ל — וְתִשָּׁבֶר כַּד עַל־הַמַּבּוּעַ וְנָרֹץ[c] הַגַּלְגַּל אֶל־הַבּוֹר׃
ה[9] — 7 וְיָשֹׁב[a] הֶעָפָר עַל־[b]הָאָרֶץ כְּשֶׁהָיָה
כ — וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נְתָנָהּ׃
ג. ל מל[10] — 8 הֲבֵל הֲבָלִים אָמַר הַקּוֹהֶלֶת[a] הַכֹּל הָבֶל׃

[9] Mm 1241. [10] Mm 1344. [11] Mm 772. Cp 12 [1] וחד ותחשך Ex 10,15. [2] Mm 3719. [3] Mm 1894. [4] Mm 3720. [5] Mlt Mss ייראו, cf Mp sub loco. [6] Lv 11,22. [7] Mm 1788. [8] Mm 3675. [9] Mm 976. [10] Mm 896.

9 [a] 𝔅 ־תֶךָ ‖ [b] l וְיֵטַב ‖ [c] 𝔅 ־תֶיךָ ‖ [d] l c mlt Mss 𝔊𝔖𝔙 ובמראֵה ‖ **Cp 12,1** [a] prp בּוֹרְךָ ‖ **4** [a–a] 2 Mss ויקום ל׳; frt l ויקום לו קול cf Gn 23,17.20 ‖ **5** [a] mlt Mss יִרְאוּ cf 𝔊σ′; prp יִירָא ‖ [b] l וְיָנֵץ ‖ [c] mlt Mss ויסתכֵּל, 𝔊 *παχυνθῇ* ‖ [d] 𝔊 *καὶ διασκεδασθῇ*, σ′(𝔖) *καὶ διαλυθῇ* = וְתֻפַּר, α′ *καὶ καρπεύσει* = וְתַפְרֶה ‖ [e] σ′ *ἡ ἐπίπονος* = הָאֶבְיוֹנָה ‖ **6** [a] K יִרְחַק, Q mlt Mss 𝔗 יֵרָתֵק; 𝔊 *ἀνατραπῇ*, σ′ *κοπῆναι ἀπό*, 𝔖 *ntpsg*, 𝔙 *rumpatur*, l יִנָּתֵק ‖ [b] l וְתֵרֹץ ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔗) *καὶ συντροχάσῃ* = וְיָרֻץ ‖ **7** [a] l וְיָשֹׁב ‖ [b] l c mlt Mss 𝔖 אֶל ‖ **8** [a] pc Mss 𝔖 + הֲבֵל הֲבָלִים cf 1,2.

9 וְיֹתֵ֕ר שֶׁהָיָ֥ה קֹהֶ֖לֶת חָכָ֑ם ע֗וֹד לִמַּד־דַּ֙עַת֙ אֶת־הָעָ֔ם ו . ל
וְאִזֵּ֣ן וְחִקֵּ֔ר תִּקֵּ֖ן[a] מְשָׁלִ֥ים הַרְבֵּֽה׃ ל . ל
10 בִּקֵּ֣שׁ קֹהֶ֔לֶת לִמְצֹ֖א דִּבְרֵי־חֵ֑פֶץ וְכָת֥וּב[a] יֹ֖שֶׁר דִּבְרֵ֥י אֱמֶֽת׃ ו[11]
11 דִּבְרֵ֤י חֲכָמִים֙ כַּדָּ֣רְבֹנ֔וֹת וּּֽכְמַשְׂמְר֥וֹת ל . ג[12] כת ש ול בליש
נְטוּעִ֖ים בַּעֲלֵ֣י[a] אֲסֻפּ֑וֹת נִתְּנ֖וּ מֵרֹעֶ֥ה אֶחָֽד׃ ל . ל . ו דגש[13] . ב

12 וְיֹתֵ֥ר מֵהֵ֖מָּה בְּנִ֣י הִזָּהֵ֑ר ב[14] . ל
עֲשׂ֨וֹת סְפָרִ֤ים הַרְבֵּה֙ אֵ֣ין קֵ֔ץ וְלַ֥הַג הַרְבֵּ֖ה יְגִעַ֥ת בָּשָֽׂר׃ ל . ל
13 ס֥וֹף דָּבָ֖ר הַכֹּ֣ל נִשְׁמָ֑ע ג
אֶת־הָאֱלֹהִ֤ים יְרָא֙ וְאֶת־מִצְוֺתָ֣יו שְׁמ֔וֹר ד[15] . ג[16]
כִּי־זֶ֖ה כָּל־הָאָדָֽם׃
14 כִּ֤י אֶת־כָּל־מַעֲשֶׂ֔ה הָאֱלֹהִ֛ים יָבִ֥א בְמִשְׁפָּ֖ט ו[17] . יג[18] ה[19] מנה חס
עַ֣ל כָּל־נֶעְלָ֑ם אִם־ט֖וֹב וְאִם־רָֽע׃ ב[20] . ב קמ

סכום הפסוקים
של ספר רׄכׄבׄ
וחציו מה שהיה כבר[21]
וסדרים דׄ

THRENI איכה

סׄ 1 [1] אֵיכָ֣ה׀ ג[1]
יָשְׁבָ֣ה בָדָ֗ד הָעִיר֙ רַבָּ֣תִי עָ֔ם ח[2]
הָיְתָ֖ה כְּאַלְמָנָ֑ה רַּבָּ֣תִי בַגּוֹיִ֗ם ל
שָׂרָ֙תִי֙ בַּמְּדִינ֔וֹת הָיְתָ֖ה לָמַֽס׃ ס ל . ל ומל[3]

2 בָּכ֨וֹ תִבְכֶּ֜ה בַּלַּ֗יְלָה וְדִמְעָתָהּ֙ עַ֣ל לֶֽחֱיָ֔הּ[a] ל . ל . ל[4] ה כת
אֵֽין־לָ֥הּ מְנַחֵ֖ם מִכָּל־אֹהֲבֶ֑יהָ

[11] Mp sub loco. [12] Mm 1411. [13] Mm 716. [14] Mm 2507. [15] Mm 3639. [16] Mm 1079. [17] Mm 2217. [18] Mm 679. [19] Mm 871. [20] Jer 42,6. [21] Qoh 6,10, cf Mp sub loco.
Cp 1 [1] Mm 1095. [2] Mm 2544. [3] וחד לַמְּדִינוֹת Est 2,18, וחד בַּמְּדִינוֹת Est 9,16. [4] Mm 2739.

9 [a] prb add (gl) ‖ **10** [a] l c pc Mss α′σ′SD וְכָתַב; prp וְכָתוֹב ‖ **11** [a] l prb מִבַּעֲלֵי cf 𝔊.
Cp 1,2 [a] pc Mss Vrs du, l 𝔐.

כָּל־רֵעֶ֙יהָ֙ בָּ֣גְדוּ בָ֔הּ הָ֥יוּ לָ֖הּ לְאֹיְבִֽים׃ ס — ל . ד ב חס וב מל[5]

3 גָּֽלְתָ֨ה יְהוּדָ֤ה מֵעֹ֙נִי֙ וּמֵרֹ֣ב עֲבֹדָ֔ה — ל . ב[6]
הִ֚יא יָשְׁבָ֣ה בַגּוֹיִ֔ם לֹ֥א מָצְאָ֖ה מָנ֑וֹחַ — כל מל
כָּל־רֹדְפֶ֥יהָ הִשִּׂיג֖וּהָ בֵּ֥ין הַמְּצָרִֽים׃ ס — ל . ל

4 דַּרְכֵ֨י צִיּ֜וֹן אֲבֵל֗וֹת מִבְּלִי֙ בָּאֵ֣י מוֹעֵ֔ד — ל
כָּל־שְׁעָרֶ֙יהָ֙[a] שֽׁוֹמֵמִ֔ין כֹּהֲנֶ֖יהָ נֶאֱנָחִ֑ים — ל
בְּתוּלֹתֶ֥יהָ נּוּג֖וֹת[b] וְהִ֥יא מַר־לָֽהּ׃ ס — ל . ל

5 הָי֨וּ צָרֶ֤יהָ לְרֹאשׁ֙ אֹיְבֶ֣יהָ שָׁל֔וּ — ג ר״פ . כד . ב וחס[7] . ו ה כת ו וחד כת ה[8]
כִּֽי־יְהוָ֥ה הוֹגָ֖הּ עַ֣ל רֹב־פְּשָׁעֶ֑יהָ
עוֹלָלֶ֛יהָ הָלְכ֥וּ שְׁבִ֖י לִפְנֵי־צָֽר׃ ס

6 וַיֵּצֵ֥א[a] [b]מִן־בַּת[b]־צִיּ֖וֹן כָּל־הֲדָרָ֑הּ — מבת ק חד מן ח[9] כת ב מילין וקר חדה . ל
הָי֣וּ שָׂרֶ֗יהָ כְּאַיָּלִים֙ לֹא־מָצְא֣וּ מִרְעֶ֔ה — ד
וַיֵּלְכ֥וּ בְלֹא־כֹ֖חַ לִפְנֵ֥י רוֹדֵֽף׃ ס — ב מל ול בליש[10]

7 זָֽכְרָ֣ה יְרוּשָׁלִַ֗ם יְמֵ֤י עָנְיָהּ֙ וּמְרוּדֶ֔יהָ[a]
[b]כֹּ֚ל מַחֲמֻדֶ֔יהָ אֲשֶׁ֥ר הָי֖וּ מִ֣ימֵי קֶ֑דֶם[b] — ל וכת כן
בִּנְפֹ֧ל עַמָּ֣הּ בְּיַד־צָ֗ר וְאֵ֤ין עוֹזֵר֙ לָ֔הּ — ו[11] . ה מל
רָא֣וּהָ צָרִ֔ים שָׂחֲק֖וּ עַ֥ל מִשְׁבַּתֶּֽהָ׃ ס — ל וחס

8 חֵ֤טְא[a] חָֽטְאָה֙ יְר֣וּשָׁלִַ֔ם [b]עַל־כֵּ֖ן[b] לְנִידָ֣ה הָיָ֑תָה — ל . ד[12]
כָּֽל־מְכַבְּדֶ֤יהָ הִזִּיל֙וּהָ֙ כִּֽי־רָא֣וּ עֶרְוָתָ֔הּ — ל ומל
גַּם־הִ֥יא נֶאֶנְחָ֖ה וַתָּ֥שָׁב אָחֽוֹר׃ ס — ב

9 טֻמְאָתָ֣הּ בְּשׁוּלֶ֗יהָ לֹ֤א זָֽכְרָה֙ אַחֲרִיתָ֔הּ — ל ומל
וַתֵּ֣רֶד[a] פְּלָאִ֔ים אֵ֥ין מְנַחֵ֖ם לָ֑הּ — ל
רְאֵ֤ה יְהוָה֙ אֶת־עָנְיִ֔י[b] כִּ֥י הִגְדִּ֖יל אוֹיֵֽב׃ ס

[5] Mm 3424. [6] Jes 24,22. [7] Mm 2521. [8] Mm 3905. [9] Mm 214. [10] Mm 1287. [11] Mm 2129. [12] Mm 3721.

4 [a] prp שְׁעָרֶיהָ ‖ [b] 𝔊 *ἀγόμεναι* cf α′σ′, l נְהוּגוֹת ‖ 6 [a] 𝔊* *καὶ ἐξῄρθη* = וַיֻּצָּא ‖ [b—b] pc Mss ut Q מִבַּת ‖ 7 [a] prp מְרוֹרֶיהָ ‖ [b—b] prb add ‖ 8 [a] prp חָטֹא ‖ [b—b] frt dl m cs ‖ 9 [a] prp וַתּוּרַד cf σ′ *καὶ κατήχθη*, 𝔙 *deposita est* ‖ [b] l עָנְיָהּ cf Bo Ambr.

10 יָדוֹ פָּרַשׂ צָר עַל כָּל־מַחֲמַדֶּיהָ ב
כִּי־רָאֲתָה גוֹיִם בָּאוּ מִקְדָּשָׁהּ ל
אֲשֶׁר צִוִּיתָה לֹא־יָבֹאוּ בַקָּהָל לָךְ׃ ס ד מל . ד דגש[13]

11 כָּל־עַמָּהּ נֶאֱנָחִים מְבַקְּשִׁים לֶחֶם
נָתְנוּ מַחֲמוֹדֵיהֶם[a] בְּאֹכֶל לְהָשִׁיב נָפֶשׁ מחמדיהם[14] יתיר ו ק
רְאֵה יְהוָה וְהַבִּיטָה כִּי הָיִיתִי זוֹלֵלָה׃ ס ל

12 לוֹא[a] אֲלֵיכֶם כָּל־עֹבְרֵי דֶרֶךְ הַבִּיטוּ וּרְאוּ לה מל
אִם־יֵשׁ מַכְאוֹב כְּמַכְאֹבִי אֲשֶׁר עוֹלַל לִי ג . ג חס[15] . ג ול בליש ובסיפ
אֲשֶׁר הוֹגָה יְהוָה בְּיוֹם חֲרוֹן אַפּוֹ׃ ס ג

13 מִמָּרוֹם שָׁלַח־אֵשׁ בְּעַצְמֹתַי וַיִּרְדֶּנָּה[a] ה חס בליש[16] . ל
פָּרַשׂ רֶשֶׁת לְרַגְלַי הֱשִׁיבַנִי אָחוֹר
נְתָנַנִי שֹׁמֵמָה כָּל־הַיּוֹם דָּוָה׃ ס ג ב חס וחד מל[17] . ג[18]

14 [a]נִשְׂקַד עֹל[a] פְּשָׁעַי בְּיָדוֹ יִשְׂתָּרְגוּ ל . ל
עָלוּ[b] עַל־צַוָּארִי הִכְשִׁיל כֹּחִי
נְתָנַנִי אֲדֹנָי[c] בִּידֵי לֹא־אוּכַל קוּם׃ ס יד כת כן בסיפ

15 סִלָּה כָל־אַבִּירַי ׀ אֲדֹנָי[a] בְּקִרְבִּי[b] ב חד כת א וחד כת ה . יד כת כן בסיפ . יא[19]
קָרָא עָלַי מוֹעֵד לִשְׁבֹּר בַּחוּרָי
גַּת דָּרַךְ אֲדֹנָי[a] לִבְתוּלַת בַּת־יְהוּדָה׃ ס יד כת כן בסיפ

16 עַל־אֵלֶּה ׀ אֲנִי בוֹכִיָּה עֵינִי ׀ עֵינִי[a] יֹרְדָה מַּיִם ל ומל . כט[20] . ל . כט[20]
כִּי־רָחַק מִמֶּנִּי מְנַחֵם מֵשִׁיב נַפְשִׁי נג וכל תלים דכות ב מ יא
הָיוּ בָנַי שׁוֹמֵמִים כִּי גָבַר אוֹיֵב׃ ס ל

[13] Mm 3722. [14] Q addidi, L sine Q cum Mp יתיר ו, cf Mp sub loco. [15] Mm 2712. [16] Mm 3723. [17] Mm 3724. [18] Mm 778. [19] Mm 2580. [20] Mm 2501.

11 [a] Q^{Mss} mlt Mss מחמדיהם ‖ **12** [a] 𝔊*^{Mss}σ' *οὐ*, 𝔊^{rel} *οἱ* ‖ **13** [a] 𝔊 *κατήγαγεν αὐτό* = הֹרִידָהּ vel וַיֹּרִדֶנָּה ‖ **14** [a–a] dub; mlt Mss נשקד על, 𝔊 *ἐγρηγορήθη ἐπί* = נִשְׁקַד עַל ‖ [b] 𝔊^{L} *τὸν ζυγὸν αὐτοῦ*, σ' *ὁ ζυγὸς αὐτοῦ* = עֻלּוֹ ‖ [c] l c mlt Mss יהוה ‖ **15** [a] cf 14[c] ‖ [b] 𝔊(𝔙) *ἐκ μέσου μου* = מִקְּ׳ ‖ **16** [a] > pc Mss 𝔊*𝔖𝔙, dl.

17 פֵּרְשָׂ֨ה צִיּ֜וֹן בְּיָדֶ֗יהָ אֵ֤ין מְנַחֵם֙ לָ֔הּ — ג[21]
צִוָּ֧ה יְהוָ֛ה לְיַעֲקֹ֖ב סְבִיבָ֣יו צָרָ֑יו
הָיְתָ֧ה יְרוּשָׁלִַ֛ם לְנִדָּ֖ה בֵּינֵיהֶֽם[a]׃ ס

18 צַדִּ֥יק ה֛וּא יְהוָ֖ה כִּ֣י פִ֣יהוּ מָרִ֑יתִי — כב . ג ב[22] מנה בסיפ
שִׁמְעוּ־נָ֤א כָל־עַמִּים[a]֙ וּרְאוּ֙ מַכְאֹבִ֔י — העמים ק חד מן יג[23] חס ה ר״ת בליש . ג חס[24]
בְּתוּלֹתַ֥י וּבַחוּרַ֖י הָלְכ֥וּ בַשֶּֽׁבִי׃ ס

19 קָרָ֤אתִי לַֽמְאַהֲבַי֙ הֵ֣מָּה רִמּ֔וּנִי — ל . ל
כֹּהֲנַ֥י וּזְקֵנַ֖י בָּעִ֣יר גָּוָ֑עוּ — ל . ל
כִּֽי־בִקְשׁ֥וּ אֹ֙כֶל֙ לָ֔מוֹ וְיָשִׁ֖יבוּ אֶת־נַפְשָֽׁם[a]׃ ס — ג ב מל וחד חס[25]

20 רְאֵ֨ה יְהוָ֤ה כִּֽי־צַר־לִי֙ מֵעַ֣י חֳמַרְמָ֔רוּ — ל
נֶהְפַּ֤ךְ לִבִּי֙ בְּקִרְבִּ֔י כִּ֥י מָר֖וֹ מָרִ֑יתִי — יא[26] . ל . ג ב[27] מנה בסיפ
מִח֥וּץ שִׁכְּלָה־חֶ֖רֶב [a]בַּבַּ֥יִת כַּמָּֽוֶת[a]׃ ס — ג[28]

21 שָׁמְע֞וּ[a] כִּ֧י נֶאֱנָחָ֣ה אָ֗נִי אֵ֤ין מְנַחֵם֙ לִ֔י — ג ר״פ[29]
כָּל־אֹ֨יְבַ֜י שָׁמְע֤וּ רָֽעָתִי֙ שָׂ֔שׂוּ כִּ֥י אַתָּ֖ה עָשִׂ֑יתָ — ל
הֵבֵ֥אתָ[b] יוֹם־קָרָ֖אתָ וְיִהְי֥וּ כָמֽוֹנִי׃ ס — יא רפי[30] . ל חס בסיפ[31]

22 תָּבֹ֨א כָל־רָעָתָ֤ם לְפָנֶ֙יךָ֙ וְעוֹלֵ֣ל לָ֔מוֹ — יז חס וכל משלי דכות ב מ ד
כַּאֲשֶׁ֧ר עוֹלַ֛לְתָּ לִ֖י עַ֣ל כָּל־פְּשָׁעָ֑י — כל חס . ל
כִּֽי־רַבּ֥וֹת אַנְחֹתַ֖י וְלִבִּ֥י דַוָּֽי׃ פ — ל וחס . ג[32]

2 1 אֵיכָ֡ה — יג[1]
יָעִיב֩ בְּאַפּ֨וֹ ׀ אֲדֹנָ֜י[a] אֶת־בַּת־צִיּ֗וֹן — יד כת כן בסיפ
הִשְׁלִ֤יךְ מִשָּׁמַ֙יִם֙ אֶ֔רֶץ תִּפְאֶ֖רֶת יִשְׂרָאֵ֑ל
וְלֹא־זָכַ֥ר הֲדֹם־רַגְלָ֖יו בְּי֥וֹם אַפּֽוֹ׃ ס — ג[2]

[21] Mm 624. [22] Thr 1,20 et Mp sub loco. [23] Mm 1856. [24] Mm 2712. [25] Mm 1047. [26] Mm 2580. [27] Thr 1,18 et Mp sub loco. [28] Mm 3116. [29] Mm 3725. [30] Mm 417. [31] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [32] Mm 2205. **Cp 2** [1] Mm 1095. [2] Mm 296.

17 [a] prp בְּעֵינֵיהֶם ‖ **18** [a] mlt Mss 𝔊𝔗 ut Q הָעַמִּים ‖ **19** [a] 𝔊 + *καὶ οὐχ εὗρον* = וְלֹא מָצְאוּ ‖ **20** [a–a] 𝔊 (Ambr) tr, 𝔖(𝔙) *wdbbjt' mwt'* = וּבַבַּיִת מוֹת? frt l בּ׳ כְּמוּת cf akk *kamûtu* captivitas ‖ **21** [a] 𝔊 *ἀκούσατε* = שִׁמְעוּ; l שְׁמַע cf 𝔖 ‖ [b] l הָבֵא אֶת־ cf 𝔖 ‖ **Cp 2,1** [a] cf 1,14[c].

2 בִּלַּע אֲדֹנָי[a] לֹא[b] חָמַל אֵת כָּל־נְאוֹת יַעֲקֹב — ב̇ ר״פ[3]. יד כת כן בסיפ. ולא̇ חד מן יב̇[4] חס ו ר״ת ק̇
הָרַס בְּעֶבְרָתוֹ מִבְצְרֵי בַת[c]־יְהוּדָה
הִגִּיעַ לָאָרֶץ חִלֵּל[d] מַמְלָכָה[e] וְשָׂרֶיהָ׃ ס — ל̇

3 גָּדַע בָּחֳרִי־אַף[a] כֹּל קֶרֶן יִשְׂרָאֵל — ל̇. ו̇[5]. ה̇
הֵשִׁיב אָחוֹר יְמִינוֹ מִפְּנֵי אוֹיֵב
וַיִּבְעַר בְּיַעֲקֹב כְּאֵשׁ לֶהָבָה אָכְלָה סָבִיב׃ ס — ל̇

4 דָּרַךְ קַשְׁתּוֹ כְּאוֹיֵב [a]נִצָּב יְמִינוֹ[a] — ב̇ דמטע
כְּצָר[b] וַיַּהֲרֹג כֹּל מַחֲמַדֵּי־עָיִן — ל̇. ב̇[6]
בְּאֹהֶל בַּת־צִיּוֹן שָׁפַךְ כָּאֵשׁ חֲמָתוֹ׃ ס

5 הָיָה אֲדֹנָי[a] ׀ כְּאוֹיֵב בִּלַּע יִשְׂרָאֵל — הׄ ר״פ מיחד[7]. יד כת כן בסיפ. ב̇ דמטע
בִּלַּע כָּל־[b]אַרְמְנוֹתֶיהָ שִׁחֵת[b] מִבְצָרָיו
וַיֶּרֶב בְּבַת־יְהוּדָה תַּאֲנִיָּה וַאֲנִיָּה׃ ס — ב̇[8]. ב̇[9]. ב̇[10]

6 וַיַּחְמֹס כַּגַּן[a] שֻׂכּוֹ שִׁחֵת מוֹעֲדוֹ — ל̇. ג̇[11] וחד מן יב̇[12] כת ש ול בליש. ג̇[13] חס בליש. וכל במעדו דכות ב מ ב
שִׁכַּח יְהוָה ׀ בְּצִיּוֹן מוֹעֵד וְשַׁבָּת — ב̇
וַיִּנְאַץ בְּזַעַם־אַפּוֹ מֶלֶךְ וְכֹהֵן׃ ס — ב̇ חד ר״פ וחד ס״פ

7 זָנַח אֲדֹנָי[a] ׀ מִזְבְּחוֹ נִאֵר מִקְדָּשׁוֹ — יד כת כן בסיפ. ג̇[14]
הִסְגִּיר בְּיַד־אוֹיֵב [b]חוֹמֹת אַרְמְנוֹתֶיהָ[b] — ח̇[15] וכל ירמיה דכות ב מ ג וחד מן ד̇ כת כן
קוֹל נָתְנוּ בְּבֵית־יְהוָה כְּיוֹם מוֹעֵד׃ ס — לט. יא̇[16]

8 חָשַׁב[a] יְהוָה ׀ לְהַשְׁחִית חוֹמַת בַּת־צִיּוֹן
נָטָה קָו לֹא־הֵשִׁיב יָדוֹ מִבַּלֵּעַ — ל̇
וַיַּאֲבֶל־חֵל וְחוֹמָה יַחְדָּו אֻמְלָלוּ׃ ס — ל̇. ה̇ חס

[3] Jes 25,8. [4] Mm 3804. [5] Mm 1643. [6] Ho 9,16. [7] Mm 944. [8] Mm 1805. [9] Gn 34,19. [10] Mm 3726. [11] Mm 2602. [12] Mm 1411. [13] Mm 3727 contra textum. [14] Mm 3728. [15] Mm 2893. [16] Mm 1630.

2 [a] cf 1,14[e] ‖ [b] 𝔊 ut K לא, mlt Mss 𝔖𝔗𝔙 ut Q וְלֹא ‖ [c] 𝔙 *virginis* = בְּתוּלַת ‖ [d] 𝔖 *qtjljh* = חֲלָלֶיהָ? ‖ [e] 𝔊 *βασιλέα αὐτῆς*, $𝔊^{B}$(𝔖) *βασιλέας αὐτῆς* ‖ 3 [a] l אַפּוֹ cf 𝔊𝔖$𝔙^{Mss}$ ‖ 4 [a–a] prp חֵץ בִּימִינוֹ ‖ [b] tr post ויהרג ‖ 5 [a] cf 1,14[c] ‖ [b–b] l ארמנותָו הִשְׁחִת ‖ 6 [a] 𝔊 *ὡς ἄμπελον*, l כְּגֶפֶן ‖ 7 [a] cf 1,14[c] ‖ [b–b] prp חֶמְדַּת אֹצְרוֹתֶיהָ ‖ 8 [a] 𝔊* *καὶ ἐπέστρεψεν* = הֵשִׁב, l 𝔐.

9 טָבְע֤וּ בָאָ֙רֶץ֙ שְׁעָרֶ֔יהָ ᵃאִבַּ֥ד וְשִׁבַּ֖רᵃ בְּרִיחֶ֑יהָ — ב ר״פ[17]. ב[18]. ד ב מנה מל

מַלְכָּ֨הּ וְשָׂרֶ֤יהָ בַגּוֹיִם֙ אֵ֣ין תּוֹרָ֔ה

גַּם־נְבִיאֶ֕יהָ לֹא־מָצְא֥וּ חָז֖וֹן מֵיְהוָֽה׃ ס — ד

10 יֵשְׁב֨וּᵃ לָאָ֤רֶץ יִדְּמוּ֙ᵇ זִקְנֵ֣י בַת־צִיּ֔וֹן — ג[19]. ל[20]

הֶעֱל֤וּ עָפָר֙ עַל־רֹאשָׁ֔ם חָגְר֖וּ שַׂקִּ֑ים

הוֹרִ֤ידוּ לָאָ֙רֶץ֙ רֹאשָׁ֔ן בְּתוּלֹ֖ת יְרוּשָׁלִָֽם׃ ס — ל. ב בסיפ

11 כָּל֨וּ בַדְּמָע֤וֹת עֵינַי֙ חֳמַרְמְר֣וּ מֵעַ֔י — ל דגש

נִשְׁפַּ֤ךְ לָאָ֙רֶץ֙ כְּבֵדִ֔י עַל־שֶׁ֖בֶר בַּת־עַמִּ֑י — ל

בֵּֽעָטֵ֤ף עוֹלֵל֙ וְיוֹנֵ֔ק בִּרְחֹב֖וֹת קִרְיָֽה׃ ס — ל

12 לְאִמֹּתָם֙ יֹֽאמְר֔וּ אַיֵּ֖ה דָּגָ֣ן וָיָ֑יִן — ל[21]. ז[22]

בְּהִֽתְעַטְּפָ֤ם כֶּֽחָלָל֙ בִּרְחֹב֣וֹת עִ֔יר — ל

בְּהִשְׁתַּפֵּ֣ךְ נַפְשָׁ֔ם אֶל־חֵ֖יק אִמֹּתָֽם׃ ס — ל. ב

13 מָֽה־אֲעִידֵ֞ךְᵃ מָ֣ה אֲדַמֶּה־לָּ֗ךְ הַבַּת֙ יְר֣וּשָׁלִַ֔ם — יב פסוק דמיין[23]. ס[24]. ב. ד פת

ᵇמָ֤ה אַשְׁוֶה־לָּךְ֙ וַאֲנַֽחֲמֵ֔ךְᵇ בְּתוּלַ֖ת בַּת־צִיּ֑וֹן

כִּֽי־גָד֥וֹל כַּיָּ֛םᶜ שִׁבְרֵ֖ךְ מִ֥י יִרְפָּא־לָֽךְ׃ ס — ד[25]. ג[26]

14 נְבִיאַ֗יִךְ חָ֤זוּ לָךְ֙ שָׁ֣וְא וְתָפֵ֔ל — ל ומל[27]

וְלֹֽא־גִלּ֥וּ עַל־עֲוֺנֵ֖ךְ לְהָשִׁ֣יב שְׁבִיתֵ֑ךְᵃ — שבותך[28] ק

וַיֶּ֣חֱזוּ לָ֔ךְ מַשְׂא֥וֹתᵇ שָׁ֖וְא וּמַדּוּחִֽים׃ ס — ב[29]. ב חד מל וחד חס. ל ומל

15 סָפְק֨וּ עָלַ֤יִךְ כַּפַּ֙יִם֙ כָּל־עֹ֣בְרֵי דֶ֔רֶךְ

שָֽׁרְקוּ֙ וַיָּנִ֣עוּ רֹאשָׁ֔ם עַל־בַּ֖ת יְרוּשָׁלִָ֑ם — ג[30] חס ול בליש

הֲזֹ֣את הָעִ֗יר ᵃשֶׁיֹּֽאמְרוּ֙ כְּלִ֣ילַת יֹ֔פִי מָשׂ֖וֹשׂ לְכָל־הָאָֽרֶץᵃ׃ ס — ה[31]. כל מל. ד[32]

[17] Mm 3208. [18] Mm 2174. [19] Mm 534. [20] Mm 2382. [21] וחד לְאֻמֹּתָם Gn 25,16. [22] Mm 94. [23] Mm 3896. [24] L sine Q, al Mss אעודך K, אעידך Q, cf Mp sub loco. [25] Mm 2420. [26] Mm 2171. [27] Mp sub loco. [28] Mm 832. [29] Mm 3729. [30] Mm 3730. [31] Mm 2289. [32] Mm 2448.

9 a–a dl vel אבד vel ושבר ‖ 10 a 𝔊𝔖𝔖𝔙 יָשְׁבוּ ‖ b 𝔊(𝔖𝔙) ἐσιώπησαν = דָּמוּ ‖ 13 a 𝔙 *comparabo te*, l אֶעֱרָךְ ‖ b–b 𝔊 τίς σώσει σε καὶ παρακαλέσει = מִי יוֹשִׁיעַ לָךְ וְנִחַמְתִּךְ ‖ c 𝔊 ποτήριον = כּוֹס ‖ 14 a mlt Mss ut Q שְׁבוּתֵךְ, K שְׁבִיתֵךְ ‖ b frt l מַשָּׂאוֹת ‖ 15 a–a dl vel שיאמרו vel משוש לכל־הארץ.

16 [a]פָּצ֨וּ עָלַ֤יִךְ פִּיהֶם֙ כָּל־א֣וֹיְבַ֔יִךְ
שָֽׁרְקוּ֙ וַיַּֽחַרְקוּ־שֵׁ֔ן אָמְר֖וּ בִּלָּ֑עְנוּ ל̊. ל̊
אַ֣ךְ זֶ֥ה הַיּ֛וֹם שֶׁקִּוִּינֻ֖הוּ מָצָ֥אנוּ רָאִֽינוּ׃ ס ל̊. ל̊

17 עָשָׂ֨ה יְהוָ֜ה אֲשֶׁ֣ר זָמָ֗ם בִּצַּ֤ע אֶמְרָתוֹ֙ ב ר״פ[33]. ל̊. ל̊
אֲשֶׁ֤ר צִוָּה֙ מִֽימֵי־קֶ֔דֶם הָרַ֖ס וְלֹ֣א חָמָ֑ל
וַיְשַׂמַּ֤ח עָלַ֙יִךְ֙ אוֹיֵ֔ב הֵרִ֖ים קֶ֥רֶן צָרָֽיִךְ׃ ס ל[34]

18 [a]צָעַ֥ק לִבָּ֖ם אֶל[a]־אֲדֹנָ֑י[b] חוֹמַ֣ת[c] בַּת־צִ֠יּוֹן ב. יד כת כן בסיפ
הוֹרִ֨ידִי כַנַּ֤חַל דִּמְעָה֙ יוֹמָ֣ם וָלַ֔יְלָה ל בטע
אַל־תִּתְּנִ֤י פוּגַת֙ לָ֔ךְ אַל־תִּדֹּ֖ם בַּת[d]־עֵינֵֽךְ׃ ס ל̊ בסיפ מוגה

19 ק֣וּמִי ׀ רֹ֣נִּי בַלַּ֗יְלָ[a] לְרֹאשׁ֙ אַשְׁמֻר֔וֹת ד ר״פ[35]. ל̊. בלילה. ק כד
שִׁפְכִ֤י כַמַּ֙יִם֙ לִבֵּ֔ךְ נֹ֖כַח פְּנֵ֣י אֲדֹנָ֑י[b] ל̊. ל בסיפ. יד כת כן בסיפ
שְׂאִ֧י אֵלָ֣יו כַּפַּ֗יִךְ עַל־נֶ֙פֶשׁ֙ עֽוֹלָלַ֔יִךְ ה̇. ב חד חס וחד מל
[c]הָעֲטוּפִ֥ים בְּרָעָ֖ב בְּרֹ֥אשׁ כָּל־חוּצֽוֹת׃[c] ס ב חד מל וחד חס[36]. ד[37]. לה[38]

20 רְאֵ֤ה יְהוָה֙ וְֽהַבִּ֔יטָה לְמִ֖י עוֹלַ֣לְתָּ כֹּ֑ה כל חס
אִם־תֹּאכַ֨לְנָה נָשִׁ֤ים פִּרְיָם֙ עֹלֲלֵ֣י טִפֻּחִ֔ים כל חס
אִם־יֵהָרֵ֛ג בְּמִקְדַּ֥שׁ אֲדֹנָ֖י[a] כֹּהֵ֥ן וְנָבִֽיא׃ ס ה̇ ב מנה בליש . יד כת כן בסיפ . ז בליש נביאיה

21 שָׁכְב֨וּ לָאָ֤רֶץ חוּצוֹת֙ נַ֣עַר וְזָקֵ֔ן
בְּתוּלֹתַ֥י וּבַחוּרַ֖י [a]נָפְל֣וּ בֶחָ֑רֶב[a]
הָרַ֙גְתָּ֙ בְּי֣וֹם אַפֶּ֔ךָ טָבַ֖חְתָּ לֹ֥א[b] חָמָֽלְתָּ׃ ס ב

22 תִּקְרָא֩ כְי֨וֹם מוֹעֵ֤ד מְגוּרַי֙[a] מִסָּבִ֔יב א[39]
וְלֹ֥א הָיָ֛ה בְּי֥וֹם אַף־יְהוָ֖ה פָּלִ֣יט וְשָׂרִ֑יד כה. ב
אֲשֶׁר־טִפַּ֥חְתִּי וְרִבִּ֖יתִי אֹיְבִ֥י כִלָּֽם׃ פ ל̊. ל[40]. ג[40]

[33] Mm 3731. [34] וחד ושמח Prv 27,11. [35] Mm 3732. [36] Mm 225. [37] Mm 1206. [38] Mm 2840. [39] Mm 1630.
[40] Mp sub loco.

16 [a] pc Mss 𝔊^L 𝔖 tr v 16 (פ) post v 17 (ע) ‖ **18** [a–a] crrp; prp צַעֲקִי לָךְ מָלֵא ‖ [b] cf 1,14[c] ‖ [c] prp הֲמִי ‖ [d] prp בָּבַת ‖ **19** [a] mlt Mss ut Q בַּלַּיְלָה, K בַּלַּיִל ‖ [b] cf 1,14[c] ‖ [c–c] add ‖ **20** [a] cf 1,14[c] ‖ **21** [a–a] 𝔊* *ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ* (ex 1,5.18) *ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ* ‖ [b] mlt Mss 𝔖𝔗𝔙 וְלֹא ‖ **22** [a] 𝔖 *b'ldbbj* hostes mei; 𝔙 *qui terrerent me* = מְגוֹרְרַי?

3 1 אֲנִי הַגֶּבֶר רָאָה עֳנִי בְּשֵׁבֶט עֶבְרָתוֹ׃ — ב בכתיב ול בסיפ . ל[1]
2 אוֹתִי נָהַג וַיֹּלַךְ חֹשֶׁךְ וְלֹא־אוֹר׃ — כו[2] מל ה מנה בכתיב ול בסיפ . ל[3]
3 אַךְ בִּי יָשֻׁב יַהֲפֹךְ יָדוֹ כָּל־הַיּוֹם׃ ס — ב חס

4 בִּלָּה בְשָׂרִי וְעוֹרִי שִׁבַּר עַצְמוֹתָי׃
5 בָּנָה עָלַי וַיַּקַּף [a]רֹאשׁ וּתְלָאָה[a]׃ — ל . ל
6 בְּמַחֲשַׁכִּים הוֹשִׁיבַנִי כְּמֵתֵי עוֹלָם׃ ס — ג[4]

7 גָּדַר בַּעֲדִי וְלֹא אֵצֵא הִכְבִּיד נְחָשְׁתִּי׃ — ג[5] . ב[6] . ל
8 גַּם כִּי אֶזְעַק וַאֲשַׁוֵּעַ שָׂתַם[a] תְּפִלָּתִי׃ — ג[7] כת ש ול בליש
9 גָּדַר דְּרָכַי בְּגָזִית נְתִיבֹתַי עִוָּה׃ ס — ג[5] . ב חד מל וחד חס[8]

10 דֹּב אֹרֵב הוּא לִי אֲרִיה[a] בְּמִסְתָּרִים׃ — ארי ק . ג רפי[9]
11 דְּרָכַי סוֹרֵר וַיְפַשְּׁחֵנִי שָׂמַנִי שֹׁמֵם׃ — ל . כל חס
12 דָּרַךְ קַשְׁתּוֹ וַיַּצִּיבֵנִי כַּמַּטָּרָא לַחֵץ׃ ס — ל ומל . ל וכת א

13 הֵבִיא בְּכִלְיוֹתָי בְּנֵי אַשְׁפָּתוֹ׃ — הׄ ר״פ מיחד[10] . ג חס . ג[11]
14 הָיִיתִי שְּׂחֹק לְכָל־עַמִּי[a] נְגִינָתָם כָּל־הַיּוֹם׃ — ד חס בכתיב . ג סביר עמים וקר עמי[12]
15 הִשְׂבִּיעַנִי בַמְּרוֹרִים הִרְוַנִי לַעֲנָה׃ ס — ל[13] . ל . ל

16 וַיַּגְרֵס[a] בֶּחָצָץ שִׁנָּי הִכְפִּישַׁנִי בָּאֵפֶר׃ — ל וכת כן . ל
17 וַתִּזְנַח[a] מִשָּׁלוֹם נַפְשִׁי נָשִׁיתִי טוֹבָה׃ — ב[14]
18 וָאֹמַר אָבַד נִצְחִי[a] וְתוֹחַלְתִּי מֵיְהוָה׃ ס

19 זְכָר־עָנְיִי וּמְרוּדִי לַעֲנָה וָרֹאשׁ׃ — ב וכל דסמיכ לאׄ זׄ ןׄ דכות . ב בתרי לישנ[15]
20 זָכוֹר תִּזְכּוֹר וְתָשִׁיחַ[a] עָלַי נַפְשִׁי[b]׃ — ותשוח ק[16]
21 זֹאת אָשִׁיב[a] אֶל־לִבִּי עַל־כֵּן אוֹחִיל׃ ס — ג

Cp 3 [1]Mm 1420. [2]Mm 1238. [3]Mm 468. [4]Mm 3733. [5]Mm 3734. [6]Ps 88,9. [7]Mm 1411 et cf Mm 3735. [8]Mm 3736. [9]Mm 3737. [10]Mm 944. [11]Mm 3423. [12]Mm 3435. [13]וחד השביעני Gn 50,5. [14]Jer 15,10. [15]Mm 343. [16]Mm 832.

Cp 3,5 [a—a] prp תלאה ראשׁי (cf 𝔊 *κεφαλήν μου καὶ ἐμόχθησεν*) vel מְתֹ׳ ראשׁי ‖ **8** [a] mlt Mss סתם ‖ **10** [a] mlt Mss ut Q אֲרִי, K אַרְיֵה ‖ **14** [a] l c Seb mlt Mss 𝔖 עַמִּים ‖ **16** [a] 𝔊 *καὶ ἐξέβαλεν* = וַיְגָרֵשׁ? ‖ **17** [a] 𝔊 *καὶ ἀπώσατο* = וַיִּזְנַח; 𝔙(𝔖) *repulsa est* = וַתִּזָּנַח ‖ **18** [a] dub; 𝔙 *finis meus* = קִצִּי? ‖ **20** [a] mlt Mss ut Q וְתָשׁוֹחַ, K וְתָשִׂיחַ ‖ [b] Tiq soph ־ךָ ‖ **21** [a] 𝔊 *τάξω* = אָשִׂים.

22 ᵃחַסְדֵי יְהוָה כִּי לֹא־תָמְנוּᵇ כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמָיו׃ ל
23 חֲדָשִׁיםᵃ לַבְּקָרִים רַבָּה אֱמוּנָתֶךָ׃ ד[17]
24 חֶלְקִי יְהוָה אָמְרָה נַפְשִׁי עַל־כֵּן אוֹחִיל לוֹ׃ ס ג

25 טוֹב יְהוָה לְקֹוָו לְנֶפֶשׁ תִּדְרְשֶׁנּוּ׃ לקויו[18] ק
26 טוֹב וְיָחִילᵃ וְדוּמָםᵇ לִתְשׁוּעַת יְהוָה׃ ל. ל
27 טוֹב לַגֶּבֶר כִּי־יִשָּׂא עֹל בִּנְעוּרָיו׃ ס לז. ל מל

28 יֵשֵׁב בָּדָד וְיִדֹּם כִּי נָטַל עָלָיו׃ ח[19]. ל[20]
29 ᵃיִתֵּן בֶּעָפָר פִּיהוּ אוּלַי יֵשׁ תִּקְוָה׃ כב
30 יִתֵּן לְמַכֵּהוּ לֶחִי יִשְׂבַּע בְּחֶרְפָּה׃ ס

31 כִּי לֹא יִזְנַח לְעוֹלָם אֲדֹנָיᵃ׃ יד כת כן בסיפ
32 כִּי אִם־הוֹגָה וְרִחַם כְּרֹב חֲסָדָוᵃ׃ ג. ח. ג[21]. חסדיו ק
33 כִּי לֹא עִנָּה מִלִּבּוֹ וַיַּגֶּהᵃ בְּנֵי־אִישׁ׃ ס ל[22]

34 לְדַכֵּא תַּחַת רַגְלָיו כֹּל אֲסִירֵי אָרֶץ׃ חצי הספר בפסוקים ל
35 לְהַטּוֹת מִשְׁפַּט־גָּבֶר נֶגֶד פְּנֵי עֶלְיוֹן׃ ל זקף קמ. ל
36 לְעַוֵּת אָדָם בְּרִיבוֹ אֲדֹנָיᵃ לֹא רָאָה׃ ס ד. יד כת כן בסיפ — ס̇[22]

37 מִי זֶה אָמַר וַתֶּהִי אֲדֹנָיᵃ לֹא צִוָּה׃ ל. יד כת כן בסיפ
38 מִפִּי עֶלְיוֹן לֹא תֵצֵא הָרָעוֹת וְהַטּוֹב׃ ד[23]
39 מַה־יִּתְאוֹנֵן אָדָם ᵃחָי גֶּבֶרᵃ עַל־חֲטָאָוᵇ׃ ס ל. ל זקף קמ. חטאיו ק

40 נַחְפְּשָׂה דְרָכֵינוּᵃ וְנַחְקֹרָה וְנָשׁוּבָה עַד־יְהוָה׃ ל[24]. ה[25]
41 נִשָּׂא לְבָבֵנוּᵃ אֶלᵇ־כַּפָּיִם אֶל־אֵל בַּשָּׁמָיִם׃ ד ד כת שא וב כת סה. ד וחס[26]. ל
42 נַחְנוּ פָשַׁעְנוּ וּמָרִינוּ אַתָּה לֹא סָלָחְתָּ׃ ס ג ב פת וחד קמ[27]

[17] Mm 2331. [18] Q addidi sicut mlt Mss, cf Mp sub loco. [19] Mm 2544. [20] Mm 3247. [21] Mm 2436. [22] Mp sub loco. [23] Mm 2170. [24] Mm 2714. [25] Mm 1076. [26] Mm 1051. [27] Mm 1024.

22 ᵃ v 22–24 > 𝔊* ‖ ᵇ 𝔊^{CO} *ἐξέλειπεν με*; l c Ms 𝔖𝔗 תַּמּוּ ‖ **23** ᵃ prb ins הֵם ‖ **26** ᵃ 𝔊 *καὶ ὑπομενεῖ*, l וְיָחִיל ‖ ᵇ 𝔊 *καὶ ἡσυχάσει*, 𝔖 *bqwšt'* pro *bšwtq'*, l וְדָמַם חַסְדּוֹ ‖ **29** ᵃ v 29 > 𝔊^{Mss} ‖ **31** ᵃ cf 1,14ᶜ; exc vb ‖ **32** ᵃ K^{Or} 𝔊𝔗 ut K חַסְדּוֹ, K^{Oc} 𝔙 ut Q חֲסָדָיו ‖ **33** ᵃ prp וַיַּגֶּה ‖ **36** ᵃ cf 1,14ᶜ ‖ **37** ᵃ cf 1,14ᶜ ‖ **39** ᵃ⁻ᵃ prp יְהִי גְּבִיר ‖ ᵇ 𝔊 ut K חֶטְאוֹ, mlt Mss 𝔖𝔗𝔙 ut Q חֲטָאָיו ‖ **40** ᵃ 𝔊 sg ‖ **41** ᵃ mlt Mss 𝔊𝔖𝔙 לבבינו ‖ ᵇ l עַל cf 𝔊(𝔖) *ἐπί*.

43 סַכֹּ֤תָה בָאַף֙ וַֽתִּרְדְּפֵ֔נוּ הָרַ֖גְתָּ לֹ֥א חָמָֽלְתָּ׃ — ג ב מל וחד חס[28] . ב
44 סַכּ֤וֹתָה בֶֽעָנָן֙ לָ֔ךְ מֵעֲב֖וֹר[a] תְּפִלָּֽה׃ — ג ב מל וחד חס[29] . ל מל
45 סְחִ֥י וּמָא֛וֹס תְּשִׂימֵ֖נוּ בְּקֶ֥רֶב הָעַמִּֽים׃ ס — ל[30] . ב מל ול[31] בליש

46 [a]פָּצ֥וּ עָלֵ֛ינוּ פִּיהֶ֖ם כָּל־אֹיְבֵֽינוּ׃
47 פַּ֧חַד וָפַ֛חַת הָ֥יָה לָ֖נוּ הַשֵּׁ֥את וְהַשָּֽׁבֶר׃ — ל
48 פַּלְגֵי־מַ֙יִם֙ תֵּרַ֣ד עֵינִ֔י עַל־שֶׁ֖בֶר בַּת־עַמִּֽי׃ ס — כט[32]

49 עֵינִ֧י נִגְּרָ֛ה וְלֹ֥א תִדְמֶ֖ה מֵאֵ֥ין הֲפֻגֽוֹת׃ — כט[32] . ב . ל
50 עַד־יַשְׁקִ֣יף וְיֵ֔רֶא יְהוָ֖ה מִשָּׁמָֽיִם׃ — ג[33]
51 עֵינִי֙ עֽוֹלְלָ֣ה לְנַפְשִׁ֔י מִכֹּ֖ל [a]בְּנ֥וֹת עִירִֽי[a]׃ ס — כט[32] . ל ומל

52 צ֥וֹד צָד֛וּנִי כַּצִּפּ֖וֹר אֹיְבַ֥י חִנָּֽם׃ — ל . ל . ג וכן כת למדינ
53 צָֽמְת֤וּ בַבּוֹר֙ חַיָּ֔י וַיַּדּוּ־אֶ֖בֶן בִּֽי׃ — ל . ל זקף קמ . ל
54 צָֽפוּ־מַ֥יִם עַל־רֹאשִׁ֖י אָמַ֥רְתִּי נִגְזָֽרְתִּי׃ ס — ל . כו . ל

55 קָרָ֤אתִי שִׁמְךָ֙ יְהוָ֔ה מִבּ֖וֹר תַּחְתִּיּֽוֹת׃ — ז ומל[34]
56 קוֹלִ֖י שָׁמָ֑עְתָּ אַל־תַּעְלֵ֧ם אָזְנְךָ֛ [a]לְרַוְחָתִ֖י לְשַׁוְעָתִֽי[a]׃ — ל . יג . ל
57 קָרַ֙בְתָּ֙ בְּי֣וֹם אֶקְרָאֶ֔ךָּ אָמַ֖רְתָּ אַל־תִּירָֽא׃ ס — ב דגש

58 רַ֧בְתָּ אֲדֹנָ֛י[a] רִיבֵ֥י[b] נַפְשִׁ֖י גָּאַ֥לְתָּ חַיָּֽי׃ — יר כת כן בסיפ
59 רָאִ֤יתָה יְהוָה֙ עַוָּ֣תָתִ֔י שָׁפְטָ֖ה[a] מִשְׁפָּטִֽי׃ — ל . ב . יו[35]
60 רָאִ֙יתָה֙ כָּל־נִקְמָתָ֔ם כָּל־מַחְשְׁבֹתָ֖ם° לִֽי[a]׃ ס — י פסוק כל כל ומילה חדה ביניה[36] . ל

61 שָׁמַ֤עְתָּ חֶרְפָּתָם֙ יְהוָ֔ה כָּל־מַחְשְׁבֹתָ֖ם° עָלָֽי׃ — ל
62 שִׂפְתֵ֤י קָמַי֙ וְהֶגְיוֹנָ֔ם עָלַ֖י כָּל־הַיּֽוֹם׃ — ל ומל
63 שִׁבְתָּ֤ם וְקִֽימָתָם֙ הַבִּ֔יטָה אֲנִ֖י מַנְגִּינָתָֽם׃ ס — ל . ל

64 תָּשִׁ֨יב לָהֶ֥ם גְּמ֛וּל יְהוָ֖ה כְּמַעֲשֵׂ֥ה יְדֵיהֶֽם׃ — ל[37]

[28] Mm 3738 contra textum. [29] Mm 3738. [30] וחד שחי Jes 51,23. [31] Mm 2229. [32] Mm 2501. [33] Mm 1668. [34] Mm 1327. [35] Mm 2362. [36] Mm 3316. [37] Mm 161.

44 [a] 𝔊 *εἵνεκεν* = בַּעֲבוּר ‖ **46** [a] pc Mss 𝔊^Mss 𝔖 tr 46–48 (פ) post 49–51 (ע) ‖ **51** [a–a] prb l בְּכוּת et dl עירי ‖ **56** [a–a] 𝔊 *εἰς τὴν δέησίν μου εἰς τὴν βοήθειάν μου* = לְתַחֲנָתִי לִישׁוּעָתִי? dl vel לרוחתי vel לשועתי ‖ **58** [a] cf 1,14[c] ‖ [b] 𝔙(𝔖) *causam*, l רִיב ‖ **59** [a] 𝔊(𝔖) *ἔκρινας* = שָׁפַטְתָּ ‖ **60** [a] mlt Mss 𝔖𝔗𝔙 עָלָי.

65 תִּתֵּ֨ן לָהֶ֤ם מְגִנַּת־לֵב֙ תַּאֲלָ֣תְךָ֣ᵃ לָהֶ֔ם׃ — כב פסוק דלית בהון לא ו ולא [38]. ל. ל

66 תִּרְדֹּ֤ףᵃ בְּאַף֙ וְתַשְׁמִידֵ֔ם מִתַּ֖חַת שְׁמֵ֥יᵇ יְהוָֽהᵇ׃ פ — ל [39]

4 1 אֵיכָה֙ — ית [1]

יוּעַ֣ם זָהָ֔ב יִשְׁנֶ֖אᵃ הַכֶּ֣תֶם הַטּ֑וֹב — ל. ל כת א [2]

תִּשְׁתַּפֵּ֙כְנָה֙ אַבְנֵי־קֹ֔דֶשׁ בְּרֹ֖אשׁ כָּל־חוּצֽוֹת׃ ס — ל. לה [3]

2 בְּנֵ֤יᵃ צִיּוֹן֙ הַיְקָרִ֔ים הַמְסֻלָּאִ֖ים בַּפָּ֑ז — ל. ל

אֵיכָ֤ה נֶחְשְׁבוּ֙ לְנִבְלֵי־חֶ֔רֶשׂ מַעֲשֵׂ֖הᵇ יְדֵ֥י יוֹצֵֽר׃ ס — ית [1]. ל

3 גַּם־תַּנִּין֙ᵃ חָ֣לְצוּ שַׁ֔ד הֵינִ֖יקוּ גּוּרֵיהֶ֑ן — תנים ק. ל. ל

בַּת־ᵇעַמִּ֣י לְאַכְזָ֔רᶜ כִּ֥י עֵנִ֖יםᶜ בַּמִּדְבָּֽר׃ ס — כיענים ק חד מן חׄ כת ב מילין וקר חדה

4 דָּבַ֞ק לְשׁ֥וֹן יוֹנֵ֛ק אֶל־חכּ֖וֹ בַּצָּמָ֑א

עֽוֹלָלִים֙ שָׁ֣אֲלוּ לֶ֔חֶם פֹּרֵ֖שׂ אֵ֥ין לָהֶֽם׃ ס

5 הָאֹֽכְלִים֙ לְמַ֣עֲדַנִּ֔ים נָשַׁ֖מּוּ בַּחוּצ֑וֹת — ל [5]

הָאֱמֻנִים֙ עֲלֵ֣י תוֹלָ֔ע חִבְּק֖וּ אַשְׁפַּתּֽוֹת׃ ס — ל וחס. ב. ל [6]

6 וַיִּגְדַּל֙ עֲוֺ֣ן בַּת־עַמִּ֔י מֵחַטַּ֖את סְדֹ֑ם

הַֽהֲפוּכָ֣ה כְמוֹ־רָ֔גַע וְלֹא־חָ֥לוּ בָ֖הּ יָדָֽיִםᵃ׃ ס — ל ומל. ל בסיפ

7 זַכּ֤וּ נְזִירֶ֙יהָ֙ᵃ מִשֶּׁ֔לֶג צַח֖וּ מֵחָלָ֑ב — ג. ב חד חס וחד מל

ᵇאָ֤דְמוּ עֶ֙צֶם֙ מִפְּנִינִ֔יםᵇ סַפִּ֖יר גִּזְרָתָֽם׃ ס — ל

8 חָשַׁ֤ךְ מִשְּׁחוֹר֙ תָּֽאֳרָ֔ם לֹ֥א נִכְּר֖וּ בַּחוּצ֑וֹת — ד [7]. ל מל. ל

צָפַ֤ד עוֹרָם֙ עַל־עַצְמָ֔ם יָבֵ֖שׁ הָיָ֥הᵃ כָעֵֽץ׃ ס — ג. ל [8]

9 טוֹבִ֤ים הָיוּ֙ חַלְלֵי־חֶ֔רֶב מֵֽחַלְלֵ֖י רָעָ֑ב

ᵃשֶׁ֣הֵ֞ם יָז֤וּבוּ מְדֻקָּרִ֔ים מִתְּנוּבֹ֖ת שָׂדָֽיᵃ׃ ס — ב [9]. ד ב מל וב חס [10]. ב וחס [11]. ל [12]

[38] Mm 878. [39] וחד שְׁמִי יי Jer 16,21. Cp 4 [1] Mm 1095. [2] Mm 3709. [3] Mm 2840. [4] Mm 214. [5] וחד מעדנים Prv 29,17. [6] Mp sub loco. [7] Mm 1676. [8] Mm 3494. [9] Cant 6,5. [10] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [11] Mm 2677. [12] וחד תנובת Dt 32,13.

65 ᵃ 𝔊(𝔗𝔙) *μόχθον σου* = תְּלָאָתְךָ; prp אַתָּא אָלָתְךָ ‖ 66 ᵃ 𝔊 + *αὐτούς* = תִּרְדְּפֵם ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊 *τοῦ οὐρανοῦ* (𝔊ᴼ + *σου*) = שָׁמַיִם (שָׁמֶיךָ) ‖ Cp 4,1 ᵃ mlt Mss ישנה ‖ 2 ᵃ prp אַבְנֵי ‖ ᵇ Kᴼʳ 𝔊𝔗 pl ‖ 3 ᵃ 2 Mss Q תנים ‖ ᵇ *θυγατέρες*, l בְּנוֹת ‖ ᶜ⁻ᶜ mlt Mss Vrs ut Q כַּיְעֵנִים; K dub ‖ 6 ᵃ prp יְלָדִים ‖ 7 ᵃ prp נְעָרֶיהָ ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊 om עֶצֶם; prp אָדַם עוֹרָם מִ׳ vel אַדְמָה שְׂפָתָם מִ׳ ‖ 8 ᵃ dl m cs ‖ 9 ᵃ⁻ᵃ crrp; prp שהם יָדוּ בְּמִקֹּר דָּמָם מֵתוּ בְּחִישׁ.

10 יְדֵי נָשִׁים רַחֲמָנִיּוֹת בִּשְּׁלוּ יַלְדֵיהֶן ל
הָיוּ לְבָרוֹת[a] לָמוֹ בְּשֶׁבֶר בַּת־עַמִּי׃ ס ל

11 כִּלָּה יְהוָה אֶת־חֲמָתוֹ שָׁפַךְ חֲרוֹן אַפּוֹ
וַיַּצֶּת־אֵשׁ בְּצִיּוֹן וַתֹּאכַל יְסוֹדֹתֶיהָ׃ ס ל . ב חד חס וחד מל[13]

12 לֹא הֶאֱמִינוּ מַלְכֵי־אֶרֶץ וְכֹל[a] יֹשְׁבֵי תֵבֵל ב[14] וכל תלים דכות . ב מ א . כל ק
כִּי יָבֹא צַר וְאוֹיֵב בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלִָם׃ ס ה חס במגלות ב מנה בליש . ב

13 מֵחַטֹּאת נְבִיאֶיהָ עֲוֺנוֹת כֹּהֲנֶיהָ °[15]
הַשֹּׁפְכִים בְּקִרְבָּהּ דַּם צַדִּיקִים׃ ס ב[16]

14 נָעוּ עִוְרִים[a] בַּחוּצוֹת נְגֹאֲלוּ בַּדָּם
בְּלֹא יוּכְלוּ יִגְּעוּ בִּלְבֻשֵׁיהֶם׃ ס יא[17] . ל וחס

15 סוּרוּ טָמֵא[a] [b]קָרְאוּ לָמוֹ[b] סוּרוּ סוּרוּ[c] אַל־תִּגָּעוּ
כִּי נָצוּ גַּם־נָעוּ אָמְרוּ בַּגּוֹיִם לֹא יוֹסִיפוּ לָגוּר׃ ס ל . ל . ט בליש ד[18] מנה כת כן

16 [a]פְּנֵי יְהוָה חִלְּקָם[b] לֹא יוֹסִיף לְהַבִּיטָם ל . מז פסוק לא לא לא
פְּנֵי כֹהֲנִים לֹא נָשָׂאוּ זְקֵנִים לֹא חָנָנוּ׃ ס וזקנים ק חד מן יב[19] חס ו ר״ת

17 עוֹדֵינָה[a] תִּכְלֶינָה עֵינֵינוּ אֶל־עֶזְרָתֵנוּ הָבֶל עודינו ק חד מן יד[20] כת ה וקר ו
בְּצִפִּיָּתֵנוּ צִפִּינוּ אֶל־גּוֹי לֹא יוֹשִׁעַ׃ ס ל . ל . ב חס[21]

18 צָדוּ[a] צְעָדֵינוּ מִלֶּכֶת בִּרְחֹבֹתֵינוּ ב
קָרַב קִצֵּינוּ מָלְאוּ יָמֵינוּ כִּי־בָא קִצֵּינוּ׃ ס ב . ב

19 קַלִּים הָיוּ רֹדְפֵינוּ מִנִּשְׁרֵי שָׁמָיִם
עַל־הֶהָרִים דְּלָקֻנוּ בַּמִּדְבָּר אָרְבוּ לָנוּ׃ ס ל וחס

20 רוּחַ אַפֵּינוּ מְשִׁיחַ יְהוָה נִלְכַּד בִּשְׁחִיתוֹתָם ל וכל שמואל דכות ב מ א[22]
אֲשֶׁר אָמַרְנוּ בְּצִלּוֹ נִחְיֶה בַגּוֹיִם׃ ס

[13] Mm 2910 contra textum. [14] Mm 2899. [15] TM lectio plena contra Mm 3973, cf Mp sub loco. [16] Jes 59,3 [17] Mm 2545. [18] Mm 3031 contra textum. [19] Mm 3804. [20] Mm 782. [21] Mm 3507. [22] 2 S 1,21.

10 [a] 𝔊(𝔖) *εἰς βρῶσιν*, l לְבָרוֹת ‖ **12** [a] mlt Mss 𝔊[-L] ut Q כֹּל, K וְכֹל ‖ **14** [a] 𝔊 *ἐγρήγοροι αὐτῆς* = עֵרֶיהָ; prp דָּוִם vel עֵרוֹם ‖ **15** [a] 𝔙 *polluti*, l טְמֵאִים ‖ [b—b] 𝔊 *καλέσατε αὐτούς* = קִרְאוּ ל׳, sed prb dl ‖ [c] prb dl ‖ **16** [a] pc Mss 𝔖 tr v 16 (פ) post v 17 (ע) ‖ [b] 𝔊 *μερὶς αὐτῶν* = חֶלְקָם; l 𝔐 ‖ **17** [a] K[Or] 𝔊𝔖𝔙 ut Q עוֹדֵינוּ; K עוֹדֵינָה ‖ **18** [a] Ms צרו; 𝔊 *ἐθηρεύσαμεν* = צַדְנוּ; 𝔙 *lubricaverunt* = מָעֲדוּ? prb ins צָרֵינוּ.

21 שִׂ֤ישִׂי וְשִׂמְחִי֙ בַּת־אֱד֔וֹם יוֹשֶׁ֖בֶתִי[a] בְּאֶ֣רֶץ ע֑וּץ[b] — יושבת ק
גַּם־עָלַ֙יִךְ֙ תַּעֲבָר־כּ֔וֹס[c] תִּשְׁכְּרִ֖י וְתִתְעָרִֽי׃[d] ס — ב . ל

22 תַּם־עֲוֺנֵךְ֙ בַּת־צִיּ֔וֹן לֹ֥א יוֹסִ֖יף לְהַגְלוֹתֵ֑ךְ — ל מל בכתיב
פָּקַ֤ד עֲוֺנֵךְ֙ בַּת־אֱד֔וֹם גִּלָּ֖ה עַל־חַטֹּאתָֽיִךְ׃ פ — ה חס בליש

5 1 זְכֹ֤ר יְהוָה֙ מֶֽה־הָ֣יָה לָ֔נוּ הַבִּ֖יטה[a] וּרְאֵ֥ה אֶת־חֶרְפָּתֵֽנוּ׃ — כד[1] . הביטה ק
2 נַחֲלָתֵ֙נוּ֙ נֶֽהֶפְכָ֣ה לְזָרִ֔ים בָּתֵּ֖ינוּ לְנָכְרִֽים׃ — ל
3 יְתוֹמִ֤ים הָיִ֙ינוּ֙ אֵ֣ין[a] אָ֔ב אִמֹּתֵ֖ינוּ כְּאַלְמָנֽוֹת׃ — ואין ק חד מן יב[2] חס ו ר״ת
4 מֵימֵ֙ינוּ֙[a] בְּכֶ֣סֶף שָׁתִ֔ינוּ עֵצֵ֖ינוּ בִּמְחִ֥יר יָבֹֽאוּ׃ — ח[3] . הי[4]
5 [a]עַ֤ל[b] צַוָּארֵ֙נוּ֙[a] נִרְדָּ֔פְנוּ יָגַ֖עְנוּ לֹ֥א[c] הֽוּנַֽח[d]־לָֽנוּ׃ — ולא ק חד מן יב[2] חס ו ר״ת
6 מִצְרַ֙יִם֙ נָתַ֣נּוּ יָ֔ד אַשּׁ֖וּר לִשְׂבֹּ֥עַ לָֽחֶם׃ — ב . ג דגש[5] . ג ר״פ
7 אֲבֹתֵ֤ינוּ חָֽטְאוּ֙ [a]אֵינָ֔ם אֲנַ֖חְנוּ[a] עֲוֺנֹתֵיהֶ֥ם סָבָֽלְנוּ׃ — ואינם ק חד מן יב[2] חס ו ר״ת . ואנחנו ק חד מן יב[2] חס ו ר״ת
8 עֲבָדִים֙ מָ֣שְׁלוּ בָ֔נוּ פֹּרֵ֖ק אֵ֥ין מִיָּדָֽם׃ — ב וחס[6]
9 בְּנַפְשֵׁ֙נוּ֙ נָבִ֣יא לַחְמֵ֔נוּ מִפְּנֵ֖י חֶ֥רֶב הַמִּדְבָּֽר׃
10 [a]עוֹרֵ֙נוּ֙ כְּתַנּ֣וּר נִכְמָ֔רוּ[a] מִפְּנֵ֖י זַלְעֲפ֥וֹת רָעָֽב׃ — ל . ב[7] . ל[8]
11 נָשִׁים֙ בְּצִיּ֣וֹן עִנּ֔וּ בְּתֻלֹ֖ת בְּעָרֵ֥י יְהוּדָֽה׃ — ב חס וחד מן ב בסיפ
12 שָׂרִים֙ בְּיָדָ֣ם נִתְל֔וּ פְּנֵ֥י[a] זְקֵנִ֖ים לֹ֥א נֶהְדָּֽרוּ׃
13 בַּחוּרִים֙ טְח֣וֹן נָשָׂ֔אוּ וּנְעָרִ֖ים בָּעֵ֥ץ כָּשָֽׁלוּ׃ — ל . ב[9]
14 זְקֵנִים֙ מִשַּׁ֣עַר שָׁבָ֔תוּ בַּחוּרִ֖ים מִנְּגִינָתָֽם׃ — ל . ל[10]
15 שָׁבַת֙ מְשׂ֣וֹשׂ לִבֵּ֔נוּ נֶהְפַּ֥ךְ לְאֵ֖בֶל מְחֹלֵֽנוּ׃ — ל וכת כן[7]
16 נָֽפְלָה֙ עֲטֶ֣רֶת רֹאשֵׁ֔נוּ אוֹי־נָ֥א לָ֖נוּ כִּ֥י חָטָֽאנוּ׃ — ל
17 עַל־זֶ֗ה הָיָ֤ה דָוֶה֙ לִבֵּ֔נוּ עַל־אֵ֖לֶּה חָשְׁכ֥וּ עֵינֵֽינוּ׃
18 עַ֤ל הַר־צִיּוֹן֙ שֶׁשָּׁמֵ֔ם[a] שׁוּעָלִ֖ים הִלְּכוּ־בֽוֹ׃ פ — ל ולמדינ[11] . ב מל בכתיב . ג ב דגש וחד רפי

Cp 5 [1]Mm 592. [2]Mm 3804. [3]Mm 158. [4]Mm 1862. [5]Mm 3739. [6]Mm 3202. [7]Mp sub loco. [8]וחד וְזַלְעָפוֹת Ps 11,6. [9]Ex 10,15. [10]Mm 49. [11]L sine Q sicut lectio Or, lectio Occ שהשמם K, ששמם Q, cf Mp sub loco.

21 [a] mlt Mss ut Q יוֹשֶׁבֶת, K יוֹשַׁבְתִּי || [b] > 𝔊*𝔙Mss || [c] 𝔊 + κυρίου || [d] 𝔊 καὶ ἀποχεεῖς = וּתְעָרִי; l 𝔐 || **Cp 5,1** [a] mlt Mss ut Q הַבִּיטָה, K הַבֵּיט || **3** [a] mlt Mss Vrs ut Q וְאֵין, K אֵין || **4** [a] 𝔊 ἐξ ἡμερῶν = מִיָּמֵינוּ || **5** [a–a] crrp; prp עַל־אַרְצֵנוּ || [b] σ′ pr ζυγός = עֹל, frt l || [c] 𝔊𝔗𝔙 ut K לֹא, mlt Mss 𝔖 ut Q וְלֹא || [d] prp הֻנַּח || **7** [a–a] mlt Mss 𝔖𝔗𝔙 ut Q וְאֵ׳ וַאֲ׳ || **10** [a–a] l vel עוֹרֵינוּ cf mlt Mss vel נִכְמַר cf 𝔊 ἐπελιώθη, 𝔙 *exusta est* || **12** [a] > 𝔊* || **18** [a] K^Oc שֶׁהָשָּׁמֵם.

19 אַתָּ֤הᵃ יְהוָה֙ לְעוֹלָ֣ם תֵּשֵׁ֔ב כִּסְאֲךָ֖ לְדֹ֥ר וָדֽוֹר׃ — ג ר״פ[12]
20 לָ֤מָּה לָנֶ֙צַח֙ תִּשְׁכָּחֵ֔נוּ תַּֽעַזְבֵ֖נוּ לְאֹ֥רֶךְ יָמִֽים׃ — ג
21 הֲשִׁיבֵ֨נוּ יְהוָ֤ה ׀ אֵלֶ֙יךָ֙ וְֽנָשׁ֔וּבᵃ חַדֵּ֥שׁ יָמֵ֖ינוּ כְּקֶֽדֶם׃ — כת כן למערב[13]. ונשובה ק חד מן ז[14] בליש. ב
22 כִּ֚י אִם־מָאֹ֣סᵃ מְאַסְתָּ֔נוּ קָצַ֥פְתָּ עָלֵ֖ינוּ עַד־מְאֹֽד׃ — ג[15]

סכום הפסוקים
של ספר קנד
וחציו לדכא תחת[16]
וסדר אחד

ESTHER אסתר

ס[א] 1 ¹ וַיְהִ֖י בִּימֵ֣י אֲחַשְׁוֵר֑וֹשׁᵃ ᵇה֣וּא אֲחַשְׁוֵר֗וֹשׁᵇ הַמֹּלֵךְ֙ מֵהֹ֣דּוּ וְעַד־ — ה[1]. ל. ב[2]
2 כּ֔וּשׁ ᵈשֶׁ֛בַע וְעֶשְׂרִ֥ים וּמֵאָ֖הᵈ מְדִינָֽה׃ ² בַּיָּמִ֖ים הָהֵ֑ם כְּשֶׁ֣בֶת ׀ הַמֶּ֣לֶךְ — ג[3]. ב בסיפ וחד מן ב בטע[4]. ל[5]
3 אֲחַשְׁוֵר֗וֹשׁ עַ֚ל כִּסֵּ֣א מַלְכוּת֔וֹ אֲשֶׁ֖ר בְּשׁוּשַׁ֥ן הַבִּירָֽה׃ ³ בִּשְׁנַ֤ת שָׁלוֹשׁ֙ — ב
לְמָלְכ֔וֹ עָשָׂ֣ה מִשְׁתֶּ֔ה לְכָל־שָׂרָ֖יו וַעֲבָדָ֑יוᵃ חֵ֣יל ׀ פָּרַ֣ס וּמָדַ֗י הַֽפַּרְתְּמִ֛ים — ב. ג
4 וְשָׂרֵ֥י הַמְּדִינ֖וֹת לְפָנָֽיו׃ ⁴ בְּהַרְאֹת֗וֹᵃ אֶת־עֹ֙שֶׁר֙ כְּב֣וֹדᵇ מַלְכוּת֔וֹ וְאֶ֨ת־ — ל. ל[6]
5 יְקָ֔ר תִּפְאֶ֖רֶת גְּדוּלָּת֑וֹ ᶜיָמִ֣ים רַבִּ֔יםᶜ שְׁמוֹנִ֥ים וּמְאַ֖ת יֽוֹם׃ ⁵ וּבִמְלֹ֣אות ׀ — ל ומל. ו[7] מל וכל ד״ה דכות ב מ א. ל. ב ר״פ חד מל וחד חס[8]
הַיָּמִ֣ים הָאֵ֗לֶּהᵃ עָשָׂ֣ה הַ֠מֶּלֶךְ לְכָל־הָעָ֨ם הַנִּמְצְאִ֜ים בְּשׁוּשַׁ֣ן הַבִּירָ֗ה — ה[9]
לְמִגָּ֧דוֹל וְעַד־קָטָ֛ן מִשְׁתֶּ֖ה שִׁבְעַ֣תᵇ יָמִ֑ים בַּחֲצַ֕ר גִּנַּ֥ת בִּיתַ֖ן הַמֶּֽלֶךְ׃ — ב. ה קמ וכל אתנח וס״פ דכות[10]. ל
6 ᵃח֣וּר ׀ כַּרְפַּ֣ס וּתְכֵ֗לֶתᵃ אָחוּז֙ בְּחַבְלֵי־ב֣וּץ וְאַרְגָּמָ֔ן עַל־גְּלִ֥ילֵי כֶ֖סֶף — ל. ד[11]. ב. ל בטע
וְעַמּ֣וּדֵי שֵׁ֑שׁ מִטּ֣וֹתᵇ ׀ זָהָ֣ב וָכֶ֗סֶף עַ֛ל רִֽצְפַ֥ת ᶜבַּהַט־וָשֵׁ֖שׁ וְדַ֥ר וְסֹחָֽרֶתᶜ׃ — ב. ל. ל
7 וְהַשְׁקוֹת֙ בִּכְלֵ֣י זָהָ֔ב וְכֵלִ֖ים מִכֵּלִ֣ים שׁוֹנִ֑ים וְיֵ֥ין מַלְכ֛וּת רָ֖ב כְּיַ֥ד — ל. ב. ל בליש. לג קמ[12]. ה
8 הַמֶּֽלֶךְ׃ ⁸ וְהַשְּׁתִיָּ֣ה כַדָּ֔ת אֵ֣ין אֹנֵ֑ס כִּי־כֵ֣ן ׀ יִסַּ֣ד הַמֶּ֗לֶךְ עַ֚ל כָּל־רַ֣ב — ל. ב. ל. ל[13]

[12] Mm 3214. [13] Mm 3740. [14] Mm 2714. [15] Mm 2229. [16] Thr 3,34, cf Mp sub loco.
Cp 1 [1] Mm 91. [2] Mp sub loco et Jer 22,11. [3] Mm 3773. [4] Da 10,2. [5] Mm 1471. [6] וחד בְּהַרְאוֹתוֹ Mal 3,2 et Mp sub loco. [7] Mm 43. [8] Mm 727, L sine Q, al mss ובמלואת K, ובמלאות Q, cf Mp sub loco. [9] Mm 3163. [10] Mm 3741. [11] Mm 1015. [12] Mm 264. [13] Mm 2263.

19 ᵃ 𝔊(𝔖𝔙) σὺ δέ, l וְאַתָּה ‖ 21 ᵃ mlt Mss K^Or ut Q וְנָשׁוּבָה, K וב— ‖ 22 ᵃ > 𝔊𝔖.
Cp 1,1 ᵃ 𝔊 semper in Est Ἀρταξέρξης ‖ ᵇ⁻ᵇ > 2 Mss 𝔙 ‖ ᶜ ins בֶּן? cf 𝔖 ‖ ᵈ⁻ᵈ 𝔖 m'' w'srjn ut Da 6,2, sed cf 9,30 ‖ 3 ᵃ prb ins וְשָׂרֵי vel וְרָאשֵׁי ‖ 4 ᵃ prp —תָם ‖ ᵇ 𝔖 pr cop; > 𝔊 ‖ ᶜ⁻ᶜ prb dl cf 𝔊 ‖ 5 ᵃ 𝔊 τοῦ γάμου ‖ ᵇ 𝔊 ἕξ ‖ 6 ᵃ⁻ᵃ prp כ׳ חור ות׳; al תַּחַת כרפס ‖ ᵇ prp בְּמ׳ vel ומ׳ cf 𝔊ᴸ𝔖 ‖ ᶜ⁻ᶜ > 𝔖.

ל. ל. ד[14] בֵּיתוֹ לַעֲשׂוֹת כִּרְצוֹן אִישׁ־וָאִישׁ׃ 9 גַּם וַשְׁתִּי[a] הַמַּלְכָּה עָשְׂתָה מִשְׁתֵּה 9
ה זוגין בבית בית[15]. ב ר״פ[16] נָשִׁים בֵּית הַמַּלְכוּת אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃ ס 10 בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי 10
ד[17]. ל. ל[18]. ב חד כת א וחד כת ה[19]. ל כְּטוֹב לֵב־הַמֶּלֶךְ בַּיָּיִן אָמַר לִמְהוּמָן בִּזְּתָא חַרְבוֹנָא בִּגְתָא וַאֲבַגְתָא
זֵתַר וְכַרְכַּס שִׁבְעַת הַסָּרִיסִים הַמְשָׁרְתִים אֶת־פְּנֵי הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃
ג. ד[14] 11 לְהָבִיא אֶת־וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּכֶתֶר מַלְכוּת לְהַרְאוֹת 11
ב[20] הָעַמִּים וְהַשָּׂרִים אֶת־יָפְיָהּ כִּי־טוֹבַת מַרְאֶה הִיא׃ 12 וַתְּמָאֵן הַמַּלְכָּה 12
ג וַשְׁתִּי לָבוֹא בִּדְבַר הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּיַד הַסָּרִיסִים וַיִּקְצֹף הַמֶּלֶךְ מְאֹד
ל וַחֲמָתוֹ בָּעֲרָה בוֹ׃ 13 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לַחֲכָמִים יֹדְעֵי הָעִתִּים[a] כִּי־ 13
ל. ב חד מל וחד חס[21]. ל כֵן דְּבַר הַמֶּלֶךְ לִפְנֵי כָּל־יֹדְעֵי דָּת וָדִין׃ 14 וְהַקָּרֹב[a] אֵלָיו כַּרְשְׁנָא 14
ל. ל שֵׁתָר אַדְמָתָא תַרְשִׁישׁ מֶרֶס מַרְסְנָא מְמוּכָן שִׁבְעַת שָׂרֵי ׀ פָּרַס וּמָדַי
ב חד כת ה וחד כת ל[22]. ו ול חס בכתיב[23]. ל רֹאֵי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַיֹּשְׁבִים רִאשֹׁנָה בַּמַּלְכוּת׃ 15 כְּדָת[a] מַה־לַּעֲשׂוֹת 15
ל[24] בַּמַּלְכָּה וַשְׁתִּי עַל ׀ אֲשֶׁר לֹא־עָשְׂתָה אֶת־מַאֲמַר הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ
ממוכן ק בְּיַד הַסָּרִיסִים׃ ס 16 וַיֹּאמֶר מְומְכָן[a] לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים לֹא 16
ח[25] וכל על המלך טוב דכות ב מ ג. ל. ד[14]. ל[26] עַל־הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ עָוְתָה וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה כִּי עַל־כָּל־הַשָּׂרִים וְעַל־
ו. ד[27] כָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃ 17 כִּי־יֵצֵא 17
ל. ל. ל דְבַר־הַמַּלְכָּה עַל[a]־כָּל־הַנָּשִׁים לְהַבְזוֹת[b] בַּעְלֵיהֶן בְּעֵינֵיהֶן בְּאָמְרָם
ד[14] הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אָמַר לְהָבִיא אֶת־וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה לְפָנָיו וְלֹא־בָאָה׃
ב[28]. ב[29] 18 וְהַיּוֹם הַזֶּה תֹּאמַרְנָה[a] ׀ שָׂרוֹת פָּרַס־וּמָדַי אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת־דְּבַר 18
ל. ל. ב[30] הַמַּלְכָּה לְכֹל שָׂרֵי הַמֶּלֶךְ וּכְדַי[b] בִּזָּיוֹן וָקָצֶף׃ 19 אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ 19
ח[31]. ז מל ג מנה בכתיב טוֹב יֵצֵא דְבַר־מַלְכוּת מִלְּפָנָיו וְיִכָּתֵב בְּדָתֵי פָרַס־וּמָדַי וְלֹא יַעֲבוֹר
ל אֲשֶׁר לֹא־תָבוֹא וַשְׁתִּי לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ וּמַלְכוּתָהּ יִתֵּן הַמֶּלֶךְ
ג ב פת וחד קמ[32]. ב[33] לִרְעוּתָהּ הַטּוֹבָה מִמֶּנָּה׃ 20 וְנִשְׁמַע פִּתְגָם הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה בְּכָל־ 20
ג[34]. ל. ב מַלְכוּתוֹ [a]כִּי רַבָּה הִיא[a] וְכָל־הַנָּשִׁים יִתְּנוּ יְקָר לְבַעְלֵיהֶן לְמִגָּדוֹל
וְעַד־קָטָן׃ 21 וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ 21

[14] Mm 3742. [15] Mm 3761. [16] Mm 877. [17] Mm 1772. [18] Mp sub loco. [19] Mm 3768. [20] Mm 3583. [21] Mm 2791. [22] Mm 3305. [23] Mp sub loco. [24] וחד ואת מאמר Est 2,20. [25] Mm 2106. [26] וחד מעל כל השרים Est 3,1. [27] Mm 3743. [28] Mm 3744. [29] Mm 1942. [30] Mm 3745. [31] Mm 4080. [32] Mm 568. [33] Qoh 8,11. [34] Mm 625.

9 [a] 𝔊* *Αστιν*, 𝔊[L] *Ουαστιν*, 𝔊[O] *Ουασθη* ‖ **13** [a] prp הַדָּתִים ‖ **14** [a] prp וְהִקְרִיב cf 𝔊; al הַקָּרֵב cf 1 R 5,7 ‖ **15** [a] prb dl (dttg); al huc tr : ‖ **16** [a] Q מְמוּכָן cf 21 ‖ **17** [a] prp אֶל ‖ [b] prp לְהַבְ׳ ‖ **18** [a] prp תְּמָרֶינָה vel תַּמ׳ ‖ [b] prb וּבְדֵי, al וכדי ‖ **20** [a–a] > 𝔊*; prp כִּי רַב הוּא.

22 כְּדָבַר מְמוּכָן׃ 22 וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל־כָּל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֶל־מְדִינָה ‎ יא בכתיב . ל[35]
וּמְדִינָה כִּכְתָבָהּ וְאֶל־עַם וָעָם כִּלְשׁוֹנוֹ לִהְיוֹת כָּל־אִישׁ שֹׂרֵר בְּבֵיתוֹ ‎ ג
ᵃוּמְדַבֵּר כִּלְשׁוֹן עַמּוֹᵃ׃ פ ‎ ל

2 1 אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כְּשֹׁךְ חֲמַת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ זָכַר אֶת־ ‎ ג ר״פ . ל וחס
2 וַשְׁתִּי וְאֵת אֲשֶׁר־עָשָׂתָה וְאֵת אֲשֶׁר־נִגְזַר עָלֶיהָ׃ 2 וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי־ ‎ ה[1] . ג[2] . י זוגין[3]
הַמֶּלֶךְ מְשָׁרְתָיו יְבַקְשׁוּ לַמֶּלֶךְ נְעָרוֹת בְּתוּלוֹת טוֹבוֹת מַרְאֶה׃ ‎ ב מל[4]
3 וְיַפְקֵד הַמֶּלֶךְ פְּקִידִים בְּכָל־מְדִינוֹת מַלְכוּתוֹ וְיִקְבְּצוּ אֶתᵃ־כָּל־ ‎ ב . ד ב מל וב חס[5] . ב[6]
נַעֲרָה־בְתוּלָה טוֹבַת מַרְאֶה אֶל־שׁוּשַׁן הַבִּירָה אֶל־בֵּית הַנָּשִׁים
4 אֶל־יַד הֵגֶאᵇ סְרִיס הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵרᶜ הַנָּשִׁים וְנָתוֹן תַּמְרוּקֵיהֶן׃ 4 וְהַנַּעֲרָה ‎ ז[7] וחד מן ז מל בליש . ל וחס[8]
אֲשֶׁר תִּיטַב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ תַּחַת וַשְׁתִּי וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי ‎ ל[9]
[ס5] הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ כֵּן׃ ס 5 אִישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה וּשְׁמוֹ ‎ ל ר״פ . ל
6 מָרְדֳּכַי בֶּן יָאִיר בֶּן־שִׁמְעִי בֶּן־קִישׁ אִישׁ יְמִינִי׃ 6 אֲשֶׁר הָגְלָה ‎ ו בטע[10]
מִירוּשָׁלַיִם עִם־הַגֹּלָה אֲשֶׁר הָגְלְתָה עִם יְכָנְיָה מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֲשֶׁר ‎ ד מל[11] . ד חס ב[12] מנה בליש
7 הֶגְלָה נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל׃ 7 וַיְהִי אֹמֵן אֶת־הֲדַסָּה הִיא אֶסְתֵּר ‎ ל וחס . ל
בַּת־דֹּדוֹᵃ כִּי אֵין לָהּ אָב וָאֵם וְהַנַּעֲרָה יְפַת־תֹּאַר וְטוֹבַת מַרְאֶה ‎ ב[13]
8 וּבְמוֹת אָבִיהָ וְאִמָּהּ לְקָחָהּ מָרְדֳּכַי לוֹ לְבַת׃ 8 וַיְהִי בְּהִשָּׁמַעᵃ דְּבַר־ ‎ ל
הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ וּבְהִקָּבֵץ נְעָרוֹת רַבּוֹת אֶל־שׁוּשַׁן הַבִּירָה אֶל־יַד הֵגָי ‎ ב
9 וַתִּלָּקַח אֶסְתֵּר אֶל־בֵּית הַמֶּלֶךְ אֶל־יַד הֵגַי שֹׁמֵר הַנָּשִׁים׃ 9 וַתִּיטַב ‎ ל[14]
הַנַּעֲרָה בְעֵינָיו וַתִּשָּׂא חֶסֶד לְפָנָיו וַיְבַהֵל אֶת־תַּמְרוּקֶיהָ וְאֶת־מָנוֹתֶהָ ‎ נא . ל ומל . ל וחס
לָתֵת לָהּ וְאֵת שֶׁבַע הַנְּעָרוֹת הָרְאֻיוֹת לָתֶת־לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַיְשַׁנֶּהָ ‎ ל . ל וחס
10 וְאֶת־נַעֲרוֹתֶיהָ לְטוֹב בֵּית הַנָּשִׁים׃ 10 לֹא־הִגִּידָה אֶסְתֵּר אֶת־עַמָּהּ ‎ ל מל
11 וְאֶת־מוֹלַדְתָּהּ כִּי מָרְדֳּכַי צִוָּה עָלֶיהָ אֲשֶׁר לֹא־תַגִּיד׃ 11 וּבְכָל־יוֹם ‎ ל . ב[15]
וָיוֹם מָרְדֳּכַי מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי חֲצַר בֵּית־הַנָּשִׁים לָדַעַת אֶת־שְׁלוֹם ‎ ל[16]
12 אֶסְתֵּר וּמַה־יֵּעָשֶׂה בָּהּ׃ 12 וּבְהַגִּיעַ תֹּר נַעֲרָה וְנַעֲרָה לָבוֹא | אֶל־ ‎ ל[17] . ב

[35] Mp sub loco. Cp 2 [1] Mm 197. [2] Mm 2406. [3] Mm 456. [4] Mm 2520. [5] Mm 306. [6] Gn 41,35. [7] Mm 307. [8] Lectio ו plena contra Mp, cf Mp sub loco. [9] וחד ותיטב Est 2,9. [10] Mm 3746. [11] Mm 3747. [12] Mm 3748. [13] Mm 2870. [14] וחד תיטב Est 2,4. [15] Mm 3749. [16] Mm 300. [17] Mm 210.

22 ᵃ⁻ᵃ dub; > 𝔊*, prb dl (dttg), al מ׳ כְּלְשׁוֹנוֹ עִמּוֹ vel מ׳ כָּל־שָׁוֶה עִמּוֹ ‖ **Cp 2,3** ᵃ prb dl ‖ ᵇ l הֵגַי cf 8.15 et 8.14 𝔊* ‖ ᶜ 𝔗 וְשׁ׳ ‖ **7** ᵃ 𝔊 + *Αμιναδαβ* cf 15 9,29 ‖ **8** ᵃ 𝔗 כְּהִ׳ ‖ **11** ᵃ nonn Mss לָהּ.

הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ מִקֵּץ [a]הֱיוֹת לָהּ כְּדָת הַנָּשִׁים[a] שְׁנֵים עָשָׂר [b]חֹדֶשׁ כִּי
כֵּן יִמְלְאוּ יְמֵי מְרוּקֵיהֶן שִׁשָּׁה [c]חֳדָשִׁים בְּשֶׁמֶן הַמֹּר וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים[b] ל ומל . ו רפי[18]
בַּבְּשָׂמִים וּבְתַמְרוּקֵי הַנָּשִׁים׃ 13 וּבָזֶה הַנַּעֲרָה בָּאָה אֶל־הַמֶּלֶךְ 13 ל . יא[19] בטע וכל מלכים ויחזק דכות ב מ ב
אֵת כָּל־אֲשֶׁר תֹּאמַר יִנָּתֵן לָהּ לָבוֹא עִמָּהּ מִבֵּית הַנָּשִׁים עַד[a]־בֵּית
הַמֶּלֶךְ׃ 14 בָּעֶרֶב ׀ הִיא בָאָה וּבַבֹּקֶר הִיא שָׁבָה אֶל־בֵּית הַנָּשִׁים 14 יא[19] בטע וכל מלכים ויחזק דכות ב מ ב . ו . ג בטע מלרע ול בליש
שֵׁנִי[a] אֶל[b]־יַד שַׁעַשְׁגַז[c] סְרִיס הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַפִּילַגְשִׁים לֹא־תָבוֹא עוֹד ל . ב מל
אֶל־הַמֶּלֶךְ כִּי אִם־[d]חָפֵץ בָּהּ[d] הַמֶּלֶךְ וְנִקְרְאָה בְשֵׁם׃ 15 וּבְהַגִּיעַ תֹּר־ 15 ב[20] . ב
אֶסְתֵּר בַּת־אֲבִיחַיִל דֹּד מָרְדֳּכַי אֲשֶׁר לָקַח־לוֹ לְבַת לָבוֹא אֶל־
הַמֶּלֶךְ לֹא בִקְשָׁה דָּבָר כִּי אִם אֶת־אֲשֶׁר יֹאמַר הֵגַי סְרִיס־הַמֶּלֶךְ ל
שֹׁמֵר הַנָּשִׁים וַתְּהִי אֶסְתֵּר נֹשֵׂאת חֵן בְּעֵינֵי כָּל־רֹאֶיהָ׃ 16 וַתִּלָּקַח 16 ל
אֶסְתֵּר אֶל־הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ [a]אֶל־בֵּית מַלְכוּתוֹ[a] בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי[b]
הוּא־חֹדֶשׁ טֵבֵת[c] בִּשְׁנַת־שֶׁבַע[d] לְמַלְכוּתוֹ׃ 17 וַיֶּאֱהַב הַמֶּלֶךְ אֶת־ 17 ל . ד[21]
אֶסְתֵּר [a]מִכָּל־הַנָּשִׁים[a] וַתִּשָּׂא־חֵן וָחֶסֶד לְפָנָיו מִכָּל־הַבְּתוּלֹת וַיָּשֶׂם ה[22] . פד ג מנה בסיפ
כֶּתֶר־מַלְכוּת בְּרֹאשָׁהּ וַיַּמְלִיכֶהָ תַּחַת וַשְׁתִּי׃ 18 וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ מִשְׁתֶּה 18 ל . ב[23]
גָדוֹל לְכָל־שָׂרָיו וַעֲבָדָיו אֵת מִשְׁתֵּה אֶסְתֵּר וַהֲנָחָה לַמְּדִינוֹת עָשָׂה ב . ל[24]
[a]וַיִּתֵּן מַשְׂאֵת כְּיַד הַמֶּלֶךְ׃[a] 19 [a]וּבְהִקָּבֵץ בְּתוּלוֹת שֵׁנִית[a] וּמָרְדֳּכַי יֹשֵׁב 19 ה[25] ג מנה בליש . ח . ב[26] חס בסיפ
בְּשַׁעַר־הַמֶּלֶךְ׃ 20 אֵין אֶסְתֵּר מַגֶּדֶת מוֹלַדְתָּהּ וְאֶת־עַמָּהּ כַּאֲשֶׁר 20
צִוָּה עָלֶיהָ מָרְדֳּכָי[a] וְאֶת־מַאֲמַר מָרְדֳּכַי אֶסְתֵּר עֹשָׂה כַּאֲשֶׁר הָיְתָה ל[27] . ו[28]
בְאָמְנָה[b] אִתּוֹ׃ ס 21 בַּיָּמִים הָהֵם וּמָרְדֳּכַי יֹשֵׁב בְּשַׁעַר־הַמֶּלֶךְ 21 ל . ב בסיפ . ב חס בסיפ
קָצַף [a]בִּגְתָן וָתֶרֶשׁ[a] שְׁנֵי־סָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ מִשֹּׁמְרֵי הַסַּף וַיְבַקְשׁוּ לִשְׁלֹחַ יא
יָד בַּמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ׃ 22 וַיִּוָּדַע הַדָּבָר לְמָרְדֳּכַי וַיַּגֵּד לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה[a] 22 ד חס למערב . ל . יד
וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַמֶּלֶךְ [b]בְּשֵׁם מָרְדֳּכָי[b]׃ 23 וַיְבֻקַּשׁ הַדָּבָר וַיִּמָּצֵא וַיִּתָּלוּ 23 ל . ז[29]
שְׁנֵיהֶם עַל־עֵץ וַיִּכָּתֵב בְּסֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ פ ג בסיפ[30]

[18] Mm 577. [19] Mm 279. [20] Mm 3161. [21] Mm 2767. [22] Mm 3234. [23] Gn 21,8. [24] וחד והמדינות Qoh 2,8, וחד במדינות Thr 1,1. [25] Mm 3750. [26] Mp sub loco. [27] וחד את מאמר Est 1,15. [28] Mm 1175. [29] Mm 3765. [30] Mm 3751.

12 [a–a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔖 *jwmt'* = dies ‖ [c] 𝔖 *jwmjn* = dies ‖ **13** [a] ℭ אל ‖ **14** [a] 𝔊 pr art; > 𝔖; prp מִשְׁנֶה ‖ [b] prp עַל ‖ [c] 𝔊 *Γαι* cf 2,3.15, 𝔖 *šngšgšjr* ‖ [d–d] > 𝔊*, dl? ‖ **16** [a–a] > 𝔊*, dl (ex 1,9)? ‖ [b] 𝔊[AB] *τῷ δωδεκάτῳ* ‖ [c] 𝔊[BS] *Αδαρ* ‖ [d] 𝔖 *'rb'* ‖ **17** [a–a] > 𝔊* ‖ **18** [a–a] > 𝔊 ‖ **19** [a–a] > 𝔊; prp ‑בֵל הַבְּ׳ אֶל־בֵּית הַנָּשִׁים מִשְׁנֶה, al 19 gl ad 20 (cf 10); tr 'שׁ' ad init v ‖ **20** [a] 𝔊 + *φοβεῖσθαι τὸν θεόν* ‖ [b] prp ה‑ cf 𝔊𝔙 ‖ **21** [a–a] > 𝔊*; 𝔊[A]𝔏𝔖 Est apokr 1,11 nom alit ‖ **22** [a] > 𝔊* ‖ [b–b] 𝔊 *τὰ τῆς ἐπιβουλῆς*.

3 ¹ אַחַ֣ר׀ הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֗לֶּה גִּדַּל֩ הַמֶּ֨לֶךְ אֲחַשְׁוֵר֜וֹשׁ אֶת־הָמָ֧ן בֶּֽן־ ג ר״פ. ב[1]
הַמְּדָ֛תָא הָאֲגָגִ֖יa וַֽיְנַשְּׂאֵ֑הוּ וַיָּ֨שֶׂם֙ אֶת־כִּסְא֔וֹ מֵעַ֕ל כָּל־הַשָּׂרִ֖ים אֲשֶׁ֥ר ל. פר ג מנה בסיפ. ל[2]
2 אִתּֽוֹ׃ ² וְכָל־עַבְדֵ֨י הַמֶּ֜לֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁ֣עַר הַמֶּ֗לֶךְ כֹּרְעִ֤ים וּמִֽשְׁתַּחֲוִים֙ ל
לְהָמָ֔ן כִּי־כֵ֖ן צִוָּה־ל֣וֹ הַמֶּ֑לֶךְ וּמָ֨רְדֳּכַ֔י לֹ֥א יִכְרַ֖ע וְלֹ֥א יִֽשְׁתַּחֲוֶֽה׃ ג[3]
3 ³ וַ֠יֹּאמְרוּ עַבְדֵ֥י הַמֶּ֛לֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁ֥עַר הַמֶּ֖לֶךְ לְמָרְדֳּכָ֑י מַדּ֣וּעַ אַתָּ֣ה ל[4] זוגין ול בעינ
4 עוֹבֵ֔ר אֵ֖ת מִצְוַ֥ת הַמֶּֽלֶךְ׃ ⁴ וַֽיְהִ֗י בְּאָמְרָ֤םa אֵלָיו֙ י֣וֹם וָי֔וֹם וְלֹ֥א שָׁמַ֖ע ח[5] מל וכל יחזק דכות ב מ א. כאמרם ק. ב[6]
אֲלֵיהֶ֑ם וַיַּגִּ֣ידוּ לְהָמָ֗ן לִרְאוֹת֙ הֲיַֽעַמְדוּ֙ דִּבְרֵ֣י מָרְדֳּכַ֔י כִּֽי־הִגִּ֥יד לָהֶ֖ם ג ומל בסיפ
5 אֲשֶׁר־ה֥וּא יְהוּדִֽי׃ ⁵ וַיַּ֣רְא הָמָ֔ן כִּי־אֵ֣ין מָרְדֳּכַ֔י כֹּרֵ֥עַ וּמִשְׁתַּחֲוֶ֖ה ל֑וֹ
6 וַיִּמָּלֵ֥א הָמָ֖ן חֵמָֽהa׃ ⁶ aוַיִּ֣בֶזb בְּעֵינָ֗יו לִשְׁלֹ֤חc יָד֙ בְּמָרְדֳּכַ֣י לְבַדּ֔וֹ כִּֽי־ ו[7]. ב[8]. נא
הִגִּ֥ידוּ ל֖וֹ אֶת־עַ֣ם מָרְדֳּכָ֑יa וַיְבַקֵּ֣שׁ הָמָ֗ן לְהַשְׁמִ֧יד אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִ֛ים ב בפסוק
7 אֲשֶׁ֛ר בְּכָל־מַלְכ֥וּת אֲחַשְׁוֵר֖וֹשׁ dעַ֥ם מָרְדֳּכָֽיd׃ ⁷ aבַּחֹ֤דֶשׁ הָֽרִאשׁוֹן֙ ב[9]. ב בפסוק. ז ר״פ[10]. סד
הוּא־חֹ֣דֶשׁ נִיסָ֔ןa בִּשְׁנַת֙ שְׁתֵּ֣ים עֶשְׂרֵ֔ה לַמֶּ֖לֶךְ אֲחַשְׁוֵר֑וֹשׁ הִפִּ֣יל פּוּר֩ ב[11]
ה֨וּא הַגּוֹרָ֜ל לִפְנֵ֣י הָמָ֗ן מִיּ֧וֹם׀ לְי֛וֹם וּמֵחֹ֛דֶשׁ לְחֹ֖דֶשׁb שְׁנֵים־עָשָׂ֥ר הוּא־ ל
[ס̇] חֹ֥דֶשׁ אֲדָֽר׃ ס ⁸ וַיֹּ֤אמֶר הָמָן֙ לַמֶּ֣לֶךְ אֲחַשְׁוֵר֔וֹשׁ יֶשְׁנ֣וֹ עַם־אֶחָ֗ד ל[12]
מְפֻזָּ֤ר וּמְפֹרָד֙ בֵּ֣ין הָֽעַמִּ֔ים בְּכֹ֖ל מְדִינ֣וֹת מַלְכוּתֶ֑ךָ וְדָתֵיהֶ֞ם שֹׁנ֣וֹת ל. ל. ד. ל. ל. ל
מִכָּל־עָ֗ם וְאֶת־דָּתֵ֤י הַמֶּ֨לֶךְ֙ אֵינָ֣ם עֹשִׂ֔ים וְלַמֶּ֥לֶךְ אֵין־שֹׁוֶ֖ה לְהַנִּיחָֽם׃ לז וכל זקף אתנח וס״פ דכות[13]. ב[14]. ג
9 אִם־עַל־הַמֶּ֣לֶךְ ט֔וֹב יִכָּתֵ֖ב לְאַבְּדָ֑ם וַעֲשֶׂרֶת֩ אֲלָפִ֨ים כִּכַּר־כֶּ֜סֶף
10 אֶשְׁקוֹל֙ עַל־יְדֵ֣יa עֹשֵׂ֣י הַמְּלָאכָ֔הa לְהָבִ֖יא אֶל־גִּנְזֵ֥י הַמֶּֽלֶךְ׃ ¹⁰ וַיָּ֧סַר ו מל ול בליש. יו כת י[15]
הַמֶּ֛לֶךְ אֶת־טַבַּעְתּ֖וֹ מֵעַ֣ל יָד֑וֹ וַ֠יִּתְּנָהּ לְהָמָ֨ן aבֶּֽן־הַמְּדָ֧תָא הָאֲגָגִ֛י צֹרֵ֥ר כל חס
11 הַיְּהוּדִֽיםa׃ ¹¹ וַיֹּ֤אמֶר הַמֶּ֨לֶךְ֙ לְהָמָ֔ן הַכֶּ֖סֶףa נָת֣וּן לָ֑ךְ וְהָעָ֕םb לַעֲשׂ֥וֹת ב[16]. ג ומל[17]
12 בּ֖וֹ כַּטּ֥וֹב בְּעֵינֶֽיךָ׃ ¹² וַיִּקָּרְאוּ֩ סֹפְרֵ֨י הַמֶּ֜לֶךְ בַּחֹ֣דֶשׁ הָרִאשׁ֗וֹן בִּשְׁלוֹשָׁ֨ה סו. ב וחד מן ה פסוק מן מ מילין. טד. ב[18]
עָשָׂ֣ר יוֹם֮ בּוֹ֒ וַיִּכָּתֵ֣ב כְּֽכָל־אֲשֶׁר־צִוָּ֣ה הָ֠מָן אֶ֣ל אֲחַשְׁדַּרְפְּנֵֽי־הַמֶּ֡לֶךְ ג בסיפ[19]. ד בכתיב[9]
וְאֶל־הַפַּחוֹת֩ אֲשֶׁ֨ר׀ עַל־מְדִינָ֜ה וּמְדִינָ֗ה וְאֶל־שָׂרֵי֙ עַ֣ם וָעָ֔ם מְדִינָ֤ה ל. ל. ג

Cp 3 [1] Jos 4,14. [2] וחד כי על כל השרים Est 1,16. [3] Mm 1790. [4] Mm 456. [5] Mm 2429. [6] Mm 3749. [7] Mm 1907. [8] Gn 25,34. [9] Mp sub loco. [10] Mm 791. [11] Neh 2,1. [12] Mm 1662. [13] Mm 2120. [14] 1 Ch 29,20. [15] Mm 627. [16] Mm 3752. [17] Mm 3753. [18] Mm 3754. [19] Mm 3751.

Cp 3,1 a 𝔊 *Bουγαῖον* cf 8,5b 9,10a ‖ **4** a Q כְּאָמְרָם ‖ **5** a pc Mss 𝔖 + על־מרדכי cf 𝔗II ‖ **6** a–a > 𝔊* ‖ b prp וַיָּבֶז ‖ c sic L, mlt Mss Edd לַח– ‖ d–d > 𝔊; prp עִם מ׳ ‖ **7** a–a > 𝔊* ‖ b 𝔊 + *ὥστε ἀπολέσαι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τὸ γένος Μαρδοχαίου καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος εἰς τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην* (cf 8,12 9,1) *τοῦ μηνός* = לְהַשְׁמִיד עַם מָרְדֳּכַי בְּיוֹם אֶחָד וַיִּפֹּל **עַל־שְׁלֹשָׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ** prb homtel ‖ **9** a 𝔗 יד ‖ **10** a–a 𝔊 *σφραγίσαι κατὰ τῶν γεγραμμένων κατὰ τῶν Ἰουδαίων* ‖ **11** a prb l הָעָם ‖ b prb dl.

וּמְדִינָה֙ כִּכְתָבָ֔הּ וְעַ֥ם וָעָ֖ם כִּלְשׁוֹנ֑וֹ בְּשֵׁ֨ם הַמֶּ֤לֶךְ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ֙ נִכְתָּ֔ב
וְנֶחְתָּ֖ם בְּטַבַּ֥עַת הַמֶּֽלֶךְ׃ 13 וְנִשְׁל֨וֹחַ סְפָרִ֜ים בְּיַ֣ד הָרָצִים֮ אֶל־כָּל־ 13
מְדִינ֣וֹת הַמֶּ֒לֶךְ֒ לְהַשְׁמִ֡יד לַהֲרֹ֣ג וּלְאַבֵּ֣ד אֶת־כָּל־הַ֠יְּהוּדִ֠ים מִנַּ֨עַר
וְעַד־זָקֵ֜ן טַ֣ף וְנָשִׁים֮ בְּי֣וֹם אֶחָד֒ ᵃבִּשְׁלוֹשָׁ֥ה עָשָׂ֛רᵃ לְחֹ֥דֶשׁ שְׁנֵים־עָשָׂ֖ר
ה֣וּא־חֹ֣דֶשׁ אֲדָ֑ר וּשְׁלָלָ֖ם לָבֽוֹז׃ 14 פַּתְשֶׁ֣גֶן הַכְּתָ֗ב לְהִנָּ֤תֵֽן דָּת֙ בְּכָל־ 14
מְדִינָ֣ה וּמְדִינָ֔ה גָּל֖וּי לְכָל־הָֽעַמִּ֑ים לִהְי֥וֹת עֲתִדִ֖ים לַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃
15 הָרָצִים֩ יָצְא֨וּ דְחוּפִ֜ים בִּדְבַ֣ר הַמֶּ֗לֶךְ וְהַדָּ֥ת נִתְּנָ֖ה בְּשׁוּשַׁ֣ן הַבִּירָ֑ה 15
וְהַמֶּ֤לֶךְ וְהָמָן֙ יָשְׁב֣וּ לִשְׁתּ֔וֹת וְהָעִ֥יר שׁוּשָׁ֖ן נָבֽוֹכָהᵃ׃ פ
4 1 וּמָרְדֳּכַ֗י יָדַע֙ אֶת־כָּל־אֲשֶׁ֣ר נַעֲשָׂ֔ה וַיִּקְרַ֤ע מָרְדֳּכַי֙ אֶת־בְּגָדָ֔יו 4
וַיִּלְבַּ֥שׁ שַׂ֖ק וָאֵ֑פֶר וַיֵּצֵאᵃ֙ בְּת֣וֹךְ הָעִ֔יר וַיִּזְעַ֛ק זְעָקָ֥ה גְדֹלָ֖ה וּמָרָֽה׃
2 וַיָּב֕וֹא עַ֖ד לִפְנֵ֣י שַֽׁעַר־הַמֶּ֑לֶךְ כִּ֣י אֵ֥ין לָב֛וֹא אֶל־שַׁ֥עַר הַמֶּ֖לֶךְ בִּלְב֥וּשׁ 2
שָֽׂק׃ 3 ᵃוּבְכָל־מְדִינָ֣ה וּמְדִינָ֗ה מְקוֹם֙ אֲשֶׁ֨ר דְּבַר־הַמֶּ֤לֶךְ וְדָתוֹ֙ מַגִּ֔יעַ 3
אֵ֤בֶל גָּדוֹל֙ לַיְּהוּדִ֔ים וְצ֥וֹם וּבְכִ֖י וּמִסְפֵּ֑ד שַׂ֣ק וָאֵ֔פֶר יֻצַּ֖ע לָֽרַבִּֽים׃
4 וַתָּבוֹאינָהᵃ נַעֲר֨וֹת אֶסְתֵּ֤ר וְסָרִיסֶ֙יהָ֙ᵇ וַיַּגִּ֣ידוּ לָ֔הּ וַתִּתְחַלְחַ֥ל הַמַּלְכָּ֖ה 4
מְאֹ֑ד וַתִּשְׁלַ֨ח בְּגָדִ֜ים לְהַלְבִּ֣ישׁ אֶת־מָרְדֳּכַ֗י וּלְהָסִ֥יר שַׂקּ֛וֹ מֵעָלָ֖יו וְלֹ֥א
קִבֵּֽל׃ 5 וַתִּקְרָא֩ אֶסְתֵּ֨ר לַהֲתָ֜ךְᵃ מִסָּרִיסֵ֤י הַמֶּ֙לֶךְ֙ אֲשֶׁ֣ר הֶעֱמִ֣ידᵇ לְפָנֶ֔יהָ 5
וַתְּצַוֵּ֖הוּ עַלᶜ־מָרְדֳּכָ֑י לָדַ֥עַת מַה־זֶּ֖ה וְעַל־מַה־זֶּֽה׃ 6 וַיֵּצֵ֥א הֲתָ֖ךְ אֶל־ 6
מָרְדֳּכָ֑י אֶל־רְח֣וֹב הָעִ֔יר אֲשֶׁ֖ר לִפְנֵ֥י שַֽׁעַר־הַמֶּֽלֶךְ׃ 7 וַיַּגֶּד־ל֣וֹ מָרְדֳּכַ֔י 7
אֵ֖ת כָּל־אֲשֶׁ֣ר קָרָ֑הוּ וְאֵ֣ת ׀ פָּרָשַׁ֣ת הַכֶּ֗סֶף אֲשֶׁ֨ר אָמַ֤ר הָמָן֙ לִשְׁק֔וֹל עַל־
גִּנְזֵ֥י הַמֶּ֛לֶךְ בַּיְּהוּדִ֖ייםᵃ לְאַבְּדָֽם׃ 8 וְאֶת־פַּתְשֶׁ֣גֶן כְּתָֽב־הַ֠דָּת אֲשֶׁר־ 8
נִתַּ֨ן בְּשׁוּשָׁ֤ן לְהַשְׁמִידָם֙ נָ֣תַן ל֔וֹ לְהַרְא֥וֹת אֶת־אֶסְתֵּ֖ר וּלְהַגִּ֣יד לָ֑הּ
וּלְצַוּ֣וֹת עָלֶ֗יהָ לָב֨וֹא אֶל־הַמֶּ֧לֶךְ לְהִֽתְחַנֶּן־ל֛וֹ וּלְבַקֵּ֥שׁ מִלְּפָנָ֖יו עַל־
עַמָּֽהּ׃ 9 וַיָּב֖וֹא הֲתָ֑ךְ וַיַּגֵּ֣ד לְאֶסְתֵּ֔ר אֵ֖ת דִּבְרֵ֥י מָרְדֳּכָֽי׃ 10 וַתֹּ֤אמֶר 9 10
אֶסְתֵּר֙ לַהֲתָ֔ךְ וַתְּצַוֵּ֖הוּ אֶלᵃ־מָרְדֳּכָֽי׃ 11 כָּלᵃ־עַבְדֵ֨י הַמֶּ֜לֶךְ וְעַם־ 11

ד חס למערב[20] · ל ומל . כו פסוק דאית בהון א״ב . יא בכתיב · ט · ג[21] . ג בסיפ[20] · כ . ב חד חס וחד מל . כ[22] · ל ומל . ג · ל ומל · כ ר״פ[1] · ל · כל סיפ מל ב מ ב[2] חס · ל . ב[3] . ד · ותבאנה[4] ק חד מן ה[5] ד חס וחד מל ב[6] מנה כת כן . ל · ל · ב[7] . ל[8] · ב[9] . ו מל ול כליש . ל · ביהודים[10] ק חד מן ד[11] כת תרי י בסיפ . ג בסיפ · כא[12] . ג · ל ומל וחד מן יא[13] כת חרי ו . ד[14] . ח[15] · כל סיפ מל ב מ ב[16] חס

[20] Mp sub loco. [21] Mm 3755 א. [22] Mm 875. Cp 4 [1] Mm 3756. [2] Cf Mm 1552. [3] Mm 3757. [4] Q addidi, cf 1S 10,7, L sine Q, cf Mp sub loco. [5] Mm 301. [6] Mm 1579. [7] Mm 3758. [8] וחד על מה זה Neh 2,4. [9] Mp sub loco. [10] Q addidi, L sine Q cum Mp יתיר י, cf Mp sub loco et Est 8,1.7, etc. [11] Mm 3770. [12] Mm 2838. [13] Mm 648. [14] Mm 3165. [15] Mm 4080. [16] Cf Mm 1552.

13 ᵃ⁻ᵃ > 𝔊* ‖ **15** ᵃ prb tr huc 4,3 ‖ **Cp 4,1** ᵃ ℭ וַיָּבוֹא ‖ **3** ᵃ v 3 > $𝔊^{L}$; cf 3,15ᵃ ‖ **4** ᵃ Q וַתָּבוֹאנָה, K וַתָּבוֹאֶינָה ‖ ᵇ prb dl, sed cf 𝔖 ‖ **5** ᵃ 𝔊* Ἀχραθαῖον, 𝔖 *lhtn* ‖ ᵇ prp עָמַד cf 𝔊𝔖$𝔗^{II}$ ‖ ᶜ prp אֶל cf 10 ‖ **7** ᵃ Q בַּיְּהוּדִים, K בַּיְּהוּדִיִּים ‖ **10** ᵃ ℭ עַל cf 5 ‖ **11** ᵃ ℭ וְכָל.

מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ יוֹדְעִים אֲשֶׁר כָּל־אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יָבוֹא־אֶל־הַמֶּלֶךְ — כב ב[17] מנה בטע
אֶל־הֶחָצֵר הַפְּנִימִית אֲשֶׁר לֹא־יִקָּרֵא אַחַת דָּתוֹ לְהָמִית לְבַד מֵאֲשֶׁר — כא[18]
יוֹשִׁיט־לוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת־שַׁרְבִיט הַזָּהָב וְחָיָה וַאֲנִי לֹא נִקְרֵאתִי לָבוֹא אֶל־ — ו. ב חד כת י וחד כת א[19]
12 הַמֶּלֶךְ זֶה שְׁלוֹשִׁים יוֹם׃ 12 וַיַּגִּידוּ[a] לְמָרְדֳּכָי אֵת דִּבְרֵי אֶסְתֵּר׃ פ — ד[20] מל ב[21] מנה מל בכתיב. ל זקף קמ
13 וַיֹּאמֶר מָרְדֳּכַי לְהָשִׁיב אֶל־אֶסְתֵּר אַל־תְּדַמִּי בְנַפְשֵׁךְ לְהִמָּלֵט — ל. ל
14 בֵּית־[a]הַמֶּלֶךְ מִכָּל־הַיְּהוּדִים׃ 14 כִּי אִם־הַחֲרֵשׁ תַּחֲרִישִׁי בָּעֵת הַזֹּאת — ל
רֶוַח וְהַצָּלָה יַעֲמוֹד לַיְּהוּדִים מִמָּקוֹם אַחֵר וְאַתְּ[a] וּבֵית־אָבִיךְ תֹּאבֵדוּ — ל[22]. ג מל[23]. ל ודמטע
15 וּמִי יוֹדֵעַ אִם־לְעֵת כָּזֹאת הִגַּעַתְּ לַמַּלְכוּת׃ 15 וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לְהָשִׁיב — ג. י מל וכל ת ד מ ק דכות ב מ ג חס. ל. ל
16 אֶל־מָרְדֳּכָי׃ 16 לֵךְ כְּנוֹס אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִים הַנִּמְצְאִים בְּשׁוּשָׁן וְצוּמוּ — ב. ל ומל
עָלַי וְאַל[a]־תֹּאכְלוּ וְאַל־תִּשְׁתּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לַיְלָה וָיוֹם גַּם[b]־אֲנִי — ל. ל. ג[24]
וְנַעֲרֹתַי אָצוּם כֵּן וּבְכֵן אָבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא־כַדָּת וְכַאֲשֶׁר — ב[25]. ב
17 אָבַדְתִּי אָבָדְתִּי׃ 17 וַיַּעֲבֹר מָרְדֳּכָי וַיַּעַשׂ כְּכֹל[a] אֲשֶׁר־צִוְּתָה עָלָיו — ל
אֶסְתֵּר׃ ס

5 1 וַיְהִי ׀ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר[a] מַלְכוּת וַתַּעֲמֹד בַּחֲצַר
בֵּית־הַמֶּלֶךְ הַפְּנִימִית נֹכַח בֵּית הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא — ל
2 מַלְכוּתוֹ בְּבֵית הַמַּלְכוּת נֹכַח פֶּתַח הַבָּיִת׃ 2 וַיְהִי כִרְאוֹת הַמֶּלֶךְ — ה זוגין בבית בית[1]. ל
אֶת־אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה עֹמֶדֶת בֶּחָצֵר נָשְׂאָה חֵן בְּעֵינָיו וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ — יד. ל. נא
לְאֶסְתֵּר אֶת־שַׁרְבִיט הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וַתִּקְרַב אֶסְתֵּר וַתִּגַּע בְּרֹאשׁ — ל בסיפ. ב. לה[2]
3 הַשַּׁרְבִיט[a]׃ ס 3 וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ מַה־לָּךְ אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה — יד
4 וּמַה־בַּקָּשָׁתֵךְ עַד־חֲצִי הַמַּלְכוּת וְיִנָּתֵן לָךְ׃ 4 וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִם־ — ל ס״פ
עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יָבוֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן הַיּוֹם[a] אֶל־הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי
5 לוֹ׃ 5 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַהֲרוּ אֶת־הָמָן לַעֲשׂוֹת אֶת־דְּבַר אֶסְתֵּר וַיָּבֹא — ד[3]. ב חס בסיפ[4]
6 הַמֶּלֶךְ וְהָמָן אֶל־הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר־עָשְׂתָה אֶסְתֵּר׃ 6 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
לְאֶסְתֵּר בְּמִשְׁתֵּה הַיַּיִן מַה־שְּׁאֵלָתֵךְ וְיִנָּתֵן לָךְ וּמַה־בַּקָּשָׁתֵךְ עַד־

[17] Mp sub loco. [18] Mm 17. [19] Mm 1707. [20] Mm 41 et Mm 4060. [21] Mm 3759. [22] וחד ורוח Gn 32,17. [23] Mm 3482. [24] Mm 1922. [25] Mm 3760. Cp 5 [1] Mm 3761. [2] Mm 2840. [3] Mm 332. [4] Mm 1552.

12 [a] prp וַיַּגֵּד vel ויגד cf 𝔊 ‖ **13** [a] 𝔊 pr *μόνη ἐν* cf 𝔗𝔙; prp מִבֵּית cf ℭ vel רַק אַתְּ בְּבֵ׳ ‖ **14** [a] > ℭ ‖ **16** [a] mlt Mss אל ‖ [b] mlt Mss וְגַם cf 𝔊𝔖 ‖ **17** [a] pc Mss 𝔖 כל ‖ **Cp 5,1** [a] vb exc? prp מַלְבוּשׁ vel לְבוּשׁ cf $𝔊^{L}$ ‖ **2** [a] ℭ לַשׁ׳ ‖ **4** [a] > nonn Mss 𝔖.

חצי הספר בפסוקים[5] ה ד מלרע וחד מלעיל[6]. ל[7] חֲצִי הַמַּלְכוּת וְתֵעָשׂ׃ 7 וַתַּעַן אֶסְתֵּר וַתֹּאמַר שְׁאֵלָתִי וּבַקָּשָׁתִי׃ 7
8 אִם־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְאִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב לָתֵת אֶת־ 8
ה[8]. ל[9] שְׁאֵלָתִי וְלַעֲשׂוֹת אֶת־בַּקָּשָׁתִי יָבוֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן אֶל־הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר
ו[10] אֶעֱשֶׂה לָהֶם וּמָחָר אֶעֱשֶׂה כִּדְבַר הַמֶּלֶךְ׃
יז[11]. ב[12] 9 וַיֵּצֵא הָמָן בַּיּוֹם הַהוּא שָׂמֵחַ וְטוֹב לֵב וְכִרְאוֹת הָמָן אֶת־ 9
ב[13]. ו[14]. ל. ב[15] מָרְדֳּכַי בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ וְלֹא־קָם וְלֹא־זָע מִמֶּנּוּ וַיִּמָּלֵא הָמָן עַל־מָרְדֳּכַי
ב[16]. כל סיפ מל במ ב[17] חס. נא[18] חֵמָה׃ 10 וַיִּתְאַפַּק הָמָן וַיָּבוֹא אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּשְׁלַח וַיָּבֵא אֶת־אֹהֲבָיו וְאֶת־ 10
זֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ׃ 11 וַיְסַפֵּר לָהֶם הָמָן אֶת־כְּבוֹד עָשְׁרוֹ וְרֹב בָּנָיו וְאֵת 11
ב. ל. ב כָּל־[a]אֲשֶׁר גִּדְּלוֹ הַמֶּלֶךְ וְאֵת אֲשֶׁר נִשְּׂאוֹ עַל־[b]הַשָּׂרִים וְעַבְדֵי[c] הַמֶּלֶךְ׃
יב בטע ר״פ. ג[19]. יד 12 וַיֹּאמֶר הָמָן אַף לֹא־הֵבִיאָה אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה עִם־הַמֶּלֶךְ אֶל־ 12
ה[20]. כי[21] מל ה מנה בכתיב. ה[22]. ל הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר־עָשָׂתָה כִּי אִם־אוֹתִי וְגַם־לְמָחָר אֲנִי קָרוּא־לָהּ עִם־
ג הַמֶּלֶךְ׃ 13 וְכָל־זֶה אֵינֶנּוּ שֹׁוֶה לִי בְּכָל־עֵת אֲשֶׁר אֲנִי רֹאֶה אֶת־ 13
ל מָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ׃ 14 וַתֹּאמֶר לוֹ זֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ וְכָל־ 14
ו. ב[23]. ל[24] אֹהֲבָיו יַעֲשׂוּ־עֵץ גָּבֹהַּ חֲמִשִּׁים אַמָּה וּבַבֹּקֶר ׀ אֱמֹר לַמֶּלֶךְ וְיִתְלוּ אֶת־
ה[25] חס בשמואל ובכתיב וחד מן ב[26] לשון ביאה מָרְדֳּכַי עָלָיו וּבֹא־עִם־הַמֶּלֶךְ אֶל־הַמִּשְׁתֶּה שָׂמֵחַ וַיִּיטַב הַדָּבָר לִפְנֵי[a]
הָמָן וַיַּעַשׂ הָעֵץ׃ פ
ב[1]. ה בשינה[2] **6** 1 בַּלַּיְלָה הַהוּא [a]נָדְדָה שְׁנַת[a] הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר לְהָבִיא אֶת־סֵפֶר **6**
ל. ל. ו[3] הַזִּכְרֹנוֹת דִּבְרֵי הַיָּמִים וַיִּהְיוּ נִקְרָאִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ 2 וַיִּמָּצֵא כָתוּב 2
ל אֲשֶׁר הִגִּיד מָרְדֳּכַי עַל־בִּגְתָנָא וָתֶרֶשׁ שְׁנֵי סָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ מִשֹּׁמְרֵי
יא הַסַּף אֲשֶׁר בִּקְשׁוּ לִשְׁלֹחַ יָד בַּמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃ 3 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה־ 3
ו זוגין[4] נַּעֲשָׂה יְקָר וּגְדוּלָּה לְמָרְדֳּכַי עַל־זֶה וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ מְשָׁרְתָיו
לֹא־נַעֲשָׂה עִמּוֹ דָּבָר׃ 4 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי בֶחָצֵר וְהָמָן בָּא לַחֲצַר[a] 4
ב. ל[5] בֵּית־הַמֶּלֶךְ הַחִיצוֹנָה לֵאמֹר לַמֶּלֶךְ לִתְלוֹת אֶת־מָרְדֳּכַי עַל־הָעֵץ
ו זוגין[4] אֲשֶׁר־הֵכִין לוֹ׃ 5 וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ אֵלָיו הִנֵּה הָמָן עֹמֵד בֶּחָצֵר 5

[5] Mp sub loco. [6] Mm 3587. [7] וחד את בקשתי Est 5,8. [8] Mm 1376. [9] וחד ובקשתי Est 5,7. [10] Mm 505. [11] Mm 1088. [12] Mm 1628. [13] Dt 34,10. [14] Mm 1907. [15] Mm 3758. [16] Mm 3762. [17] Cf Mm 1552. [18] Mm 639. [19] Mm 4173 א. [20] Mm 197. [21] Mm 1238 א. [22] Mm 420. [23] Mm 3763. [24] Mm 3769. [25] Mm 169. [26] Mm 3764.
Cp 6 [1] Mp sub loco. [2] Mm 2756. [3] Mm 3765. [4] Mm 456. [5] Mm 3766.

11 [a] prb dl ‖ [b] pc Mss + כָּל־ ‖ [c] ܣ *w'l kl 'bdj* = וְעַל־כָּל־עַ׳ ‖ **14** [a] nonn Mss ܣ בְּעֵינֵי ‖ **Cp 6,1** [a–a] 𝔊 *ὁ δὲ κύριος ἀπέστησεν τὸν ὕπνον ἀπὸ* cf 𝔗[II]; prp (יהוה =) ש׳ נָדַד ‖ **4** [a] prp אֶל־חצר ה׳.

6 וַיֹּ֥אמֶר הַמֶּ֖לֶךְ יָבֽוֹא׃ 6 וַיָּבוֹא֮ הָמָן֒ וַיֹּ֤אמֶר לוֹ֙ הַמֶּ֔לֶךְ מַה־לַּעֲשׂ֕וֹת[a] — כל סיפ מל ב מ ב[6] חס
בָּאִ֕ישׁ[b] אֲשֶׁ֥ר הַמֶּ֖לֶךְ חָפֵ֣ץ בִּיקָר֑וֹ וַיֹּ֤אמֶר הָמָן֙ בְּלִבּ֔וֹ לְמִ֞י יַחְפֹּ֥ץ הַמֶּ֛לֶךְ — אמירה פלוני בלבו ו . ל
7 לַעֲשׂ֥וֹת יְקָ֖ר יוֹתֵ֥ר מִמֶּֽנִּי׃ 7 וַיֹּ֥אמֶר הָמָ֖ן אֶל־הַמֶּ֑לֶךְ אִ֕ישׁ אֲשֶׁ֥ר הַמֶּ֖לֶךְ — ז מל בליש[7] . נז וכל תלים דכות ב מ יא
8 חָפֵ֥ץ בִּיקָרֽוֹ׃ 8 יָבִ֙יאוּ֙ לְב֣וּשׁ מַלְכ֔וּת אֲשֶׁ֥ר לָֽבַשׁ־בּ֖וֹ הַמֶּ֑לֶךְ וְס֗וּס — ט[8]
9 אֲשֶׁ֨ר רָכַ֤ב עָלָיו֙ הַמֶּ֔לֶךְ וַאֲשֶׁ֥ר[a] נִתַּ֛ן כֶּ֥תֶר מַלְכ֖וּת בְּרֹאשֽׁוֹ[a]׃ 9 וְנָת֣וֹן — כא[9] . יד . ז[10] וחד מן ז מל בליש
הַלְּב֜וּשׁ וְהַסּ֗וּס עַל־יַד־אִ֞ישׁ מִשָּׂרֵ֤י הַמֶּ֙לֶךְ֙ הַֽפַּרְתְּמִ֔ים וְהִלְבִּ֙ישׁוּ֙[a] — ו[11] . ל בסיפ[12] . ג
אֶת־הָאִ֔ישׁ אֲשֶׁ֥ר הַמֶּ֖לֶךְ חָפֵ֣ץ בִּֽיקָר֑וֹ וְהִרְכִּיבֻ֤הוּ[a] עַל־הַסּוּס֙ בִּרְח֣וֹב — ל וכת כן . ו[11]
הָעִ֔יר וְקָרְא֣וּ[a] לְפָנָ֔יו כָּ֚כָה יֵעָשֶׂ֣ה לָאִ֔ישׁ אֲשֶׁ֥ר הַמֶּ֖לֶךְ חָפֵ֥ץ בִּיקָרֽוֹ׃ — ד[13] . לו[14] . לב[15]
10 וַיֹּ֨אמֶר הַמֶּ֜לֶךְ לְהָמָ֗ן מַ֠הֵר קַ֣ח אֶת־הַלְּב֤וּשׁ וְאֶת־הַסּוּס֙ כַּאֲשֶׁ֣ר — ב[16] . ו[17]
דִּבַּ֔רְתָּ וַעֲשֵׂה־כֵן֙ לְמָרְדֳּכַ֣י הַיְּהוּדִ֔י הַיּוֹשֵׁ֖ב בְּשַׁ֣עַר הַמֶּ֑לֶךְ אַל־תַּפֵּ֣ל — ל[18]
ס [ד] דָּבָ֔ר מִכֹּ֖ל אֲשֶׁ֥ר דִּבַּֽרְתָּ׃ 11 וַיִּקַּ֤ח הָמָן֙ אֶת־הַלְּב֣וּשׁ וְאֶת־הַסּ֔וּס וַיַּלְבֵּ֖שׁ — ו[17]
אֶֽת־מָרְדֳּכָ֑י וַיַּרְכִּיבֵ֙הוּ֙ בִּרְח֣וֹב הָעִ֔יר וַיִּקְרָ֣א לְפָנָ֔יו כָּ֚כָה יֵעָשֶׂ֣ה — ד[13] . לו[14]
12 לָאִ֔ישׁ אֲשֶׁ֥ר הַמֶּ֖לֶךְ חָפֵ֥ץ בִּיקָרֽוֹ׃ 12 וַיָּ֥שָׁב מָרְדֳּכַ֖י אֶל־שַׁ֣עַר הַמֶּ֑לֶךְ — לב[15]
13 וְהָמָן֙ נִדְחַ֣ף אֶל־בֵּית֔וֹ אָבֵ֖ל וַחֲפ֥וּי רֹֽאשׁ׃ 13 וַיְסַפֵּ֨ר הָמָ֜ן לְזֶ֤רֶשׁ — ב . ג . ל
אִשְׁתּוֹ֙ וּלְכָל־אֹ֣הֲבָ֔יו אֵ֖ת כָּל־אֲשֶׁ֣ר קָרָ֑הוּ וַיֹּ֩אמְרוּ֩ ל֨וֹ חֲכָמָ֜יו[a] וְזֶ֣רֶשׁ — ב . ב
אִשְׁתּ֗וֹ אִ֣ם מִזֶּ֣רַע הַיְּהוּדִ֡ים מָרְדֳּכַ֞י אֲשֶׁר֩ הַחִלּ֨וֹתָ לִנְפֹּ֤ל לְפָנָיו֙ לֹא־ — ב . ד דגש[19]
תוּכַ֣ל ל֔וֹ כִּֽי־נָפ֥וֹל תִּפּ֖וֹל לְפָנָֽיו[b]׃ — ח מל בליש ג מנה בכתיב
14 עוֹדָם֙ מְדַבְּרִ֣ים עִמּ֔וֹ וְסָרִיסֵ֥י[a] הַמֶּ֖לֶךְ הִגִּ֑יעוּ וַיַּבְהִ֙לוּ֙ לְהָבִ֣יא — ל וחס
7 אֶת־הָמָ֔ן אֶל־הַמִּשְׁתֶּ֖ה אֲשֶׁר־עָשְׂתָ֥ה אֶסְתֵּֽר׃ 7 1 וַיָּבֹ֤א הַמֶּ֙לֶךְ֙ וְהָמָ֔ן — ב חס בסיפ[1]
2 לִשְׁתּ֖וֹת עִם־אֶסְתֵּ֥ר הַמַּלְכָּֽה׃ 2 וַיֹּ֩אמֶר הַמֶּ֨לֶךְ לְאֶסְתֵּ֜ר גַּ֣ם בַּיּ֤וֹם — יד
הַשֵּׁנִי֙ בְּמִשְׁתֵּ֣ה הַיַּ֔יִן מַה־שְּׁאֵלָתֵ֛ךְ אֶסְתֵּ֥ר הַמַּלְכָּ֖ה וְתִנָּ֣תֵֽן לָ֑ךְ וּמַה־ — יד . ב
3 בַּקָּשָׁתֵ֛ךְ עַד־חֲצִ֥י הַמַּלְכ֖וּת וְתֵעָֽשׂ׃ 3 וַתַּ֨עַן אֶסְתֵּ֤ר הַמַּלְכָּה֙ וַתֹּאמַ֔ר — יד . ה ד מלרע וחד מלעיל[2]
אִם־מָצָ֨אתִי חֵ֤ן בְּעֵינֶ֙יךָ֙ הַמֶּ֔לֶךְ וְאִם־עַל־הַמֶּ֖לֶךְ ט֑וֹב תִּנָּֽתֶן־לִ֤י נַפְשִׁי֙ — ג . טו
4 בִּשְׁאֵ֣לָתִ֔י וְעַמִּ֖י בְּבַקָּשָׁתִֽי׃ 4 כִּ֤י נִמְכַּ֙רְנוּ֙ אֲנִ֣י וְעַמִּ֔י לְהַשְׁמִ֖יד לַהֲר֣וֹג — יא . יא . ב מל

[6]Cf Mm 1552. [7]Mm 3767. [8]Mm 501. [9]Mm 2838. [10]Mm 307. [11]Mp sub loco. [12]Mm 2990. [13]Mm 1191. [14]Mm 210. [15]Mm 319. [16]Mm 3752. [17]Mp sub loco. [18]וחד ותפל Da 8,10. [19]Mm 2758. Cp 7 [1]Mm 1552. [2]Mm 3587.

6 [a] sic L, mlt Mss Edd לַ֫- ‖ [b] prp לָאִישׁ ‖ 8 [a–a] > 𝔊*, prb dl; al dl אשר ‖ 9 [a] 𝔊* sg, l -שׁוֹ, -בָהוּ, וְקָרָא, cf 11 ‖ 13 [a] 𝔊$^{-L}$ *οἱ φίλοι*, 𝔊^{O}(𝔖) *οἱ φίλοι αὐτοῦ*, l רחמיו? cf a ‖ [b] 𝔊 + *ὅτι θεὸς ζῶν μετ᾽ αὐτοῦ* ‖ 14 [a] prp וְרָצֵי cf 𝔖.

ב³ . ב . ג ב קמ וחד פת⁴ וּלְאַבֵּד וְאִלּוּ לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת נִמְכַּרְנוּ הֶחֱרַשְׁתִּי כִּי אֵין ᵃהַצָּר
ג שֹׁוֶהᵃ בְּנֵזֶק הַמֶּלֶךְ׃ ס 5 וַיֹּאמֶרᵃ הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ וַיֹּאמֶרᵇ 5
יד . ג⁵ . לא . ד⁶ . ל לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה מִי הוּא זֶה וְאֵי־זֶה הוּא אֲשֶׁר־מְלָאוֹᶜ לִבּוֹ לַעֲשׂוֹת
ב . ב⁷ כֵּן׃ 6 וַתֹּאמֶרᵃ־אֶסְתֵּר אִישׁ צַר וְאוֹיֵב הָמָן הָרָע הַזֶּה וְהָמָן נִבְעַת 6
יו ר״פ ו ס״פ חד מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה׃ 7 וְהַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ מִמִּשְׁתֵּה הַיַּיִן אֶל־ 7
יד גִּנַּת הַבִּיתָן וְהָמָן עָמַד לְבַקֵּשׁ עַל־נַפְשׁוֹ מֵאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה כִּי רָאָה
ג כלייה אל כִּי־כָלְתָה אֵלָיוᵃ הָרָעָה מֵאֵת הַמֶּלֶךְ׃ 8 וְהַמֶּלֶךְ שָׁב מִגִּנַּת הַבִּיתָן 8
ב אֶל־בֵּית ׀ מִשְׁתֵּה הַיַּיִן וְהָמָן נֹפֵל עַלᵃ־הַמִּטָּה אֲשֶׁר אֶסְתֵּר עָלֶיהָ
ב חד חס וחד מל⁸ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הֲגַם לִכְבּוֹשׁ אֶת־הַמַּלְכָּה עִמִּי בַּבָּיִת הַדָּבָר יָצָא מִפִּי
יו . ג⁹ . ב חד כת א וחד כת ה¹⁰ הַמֶּלֶךְ וּפְנֵי הָמָן חָפוּᵇ׃ ס 9 וַיֹּאמֶר חַרְבוֹנָה אֶחָד מִן־הַסָּרִיסִים 9
יו בטע¹¹ . ב¹² לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ גַּם הִנֵּה־הָעֵץ אֲשֶׁר־עָשָׂה הָמָן לְמָרְדֳּכַי אֲשֶׁר ᵃדִּבֶּר־
טוֹבᵃᵇ עַלᶜ־הַמֶּלֶךְ עֹמֵד בְּבֵית הָמָן גָּבֹהַּ חֲמִשִּׁים אַמָּה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
ל וחס . ב¹³ תְּלֻהוּ עָלָיו׃ 10 וַיִּתְלוּ אֶת־הָמָן עַל־הָעֵץ אֲשֶׁר־הֵכִין לְמָרְדֳּכָי וַחֲמַת 10
ל . יד הַמֶּלֶךְ שָׁכָכָה׃ פ **8** 1 בַּיּוֹם הַהוּא נָתַן הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ לְאֶסְתֵּר **8**
כל חס . היהודים ק חד מן ו¹ כת תרי י בסיפ הַמַּלְכָּה אֶת־בֵּית הָמָן צֹרֵר הַיְּהוּדִייםᵃ וּמָרְדֳּכַי בָּא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
כִּי־הִגִּידָה אֶסְתֵּר מַה הוּאᵇ־לָהּ׃ 2 וַיָּסַר הַמֶּלֶךְ אֶת־טַבַּעְתּוֹ אֲשֶׁר 2
ל . יג² וכל מלכים ישעיה וירמיה דכות ב מ א הֶעֱבִיר מֵהָמָןᵃ וַיִּתְּנָהּ לְמָרְדֳּכָי וַתָּשֶׂם אֶסְתֵּר אֶת־מָרְדֳּכַי עַל־בֵּית
הָמָן׃ פ

ג מל³ 3 וַתּוֹסֶף אֶסְתֵּר וַתְּדַבֵּר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַתִּפֹּל לִפְנֵי רַגְלָיו וַתֵּבְךְּ 3
ל חס בן המדתא וַתִּתְחַנֶּן־לוֹ לְהַעֲבִיר אֶת־רָעַת הָמָן הָאֲגָגִי וְאֵת מַחֲשַׁבְתּוֹ אֲשֶׁר חָשַׁב
ל חס למערב עַל־הַיְּהוּדִים׃ 4 וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר אֵת שַׁרְבִט הַזָּהָב וַתָּקָם 4
ל אֶסְתֵּר וַתַּעֲמֹד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ 5 וַתֹּאמֶר אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב וְאִם־ 5
ל . ב⁴ . גא מָצָאתִי חֵן לְפָנָיו וְכָשֵׁר הַדָּבָר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְטוֹבָה אֲנִי בְּעֵינָיו יִכָּתֵב
לְהָשִׁיב אֶת־הַסְּפָרִים ᵃמַחֲשֶׁבֶת הָמָן בֶּן־הַמְּדָתָא הָאֲגָגִיᵃᵇ אֲשֶׁר

³Mm 3706. ⁴Mm 893. ⁵Mm 2629. ⁶Mm 3525. ⁷Mm 4105. ⁸Mm 4231. ⁹Mm 2535. ¹⁰Mm 3768. ¹¹Mm 3998. ¹²Mm 897. ¹³Mm 3769. Cp 8 ¹Mm 3770. ²Mm 324. ³Mm 1633. ⁴Mm 3771.

Cp 7,4 ᵃ⁻ᵃ prp הַצָּלָה שֹׁוָה ‖ **5** ᵃ prp וַיְמַהֵר sed cf ᵇ ‖ ᵇ prb dl ‖ ᶜ prp מִלֵּא vel מִלָּא, l 𝔐 ‖ **6** ᵃ sic L, mlt Mss Edd ותאמר ‖ **7** ᵃ prp עָלָיו ‖ **8** ᵃ prp אֶל ‖ ᵇ 𝔊 *διετράπη*, prp חָפְרוּ, al חָוְרוּ ‖ **9** ᵃ⁻ᵃ prp גָּמַל דָּבָר, l 𝔐 ‖ ᵇ > 𝔊* ‖ ᶜ ℭ אֶל ‖ **Cp 8,1** ᵃ cf 4,7ᵃ ‖ ᵇ 𝔊 *ἐνοικείωται* (𝔊ᴬ *-το*) cf 𝔖 ‖ **2** ᵃ pc Mss ℭ + מֵעַל יָדוֹ cf 3,10 ‖ **5** ᵃ⁻ᵃ add? cf 𝔊* ‖ ᵇ > 𝔊*; 𝔊ᴼ *Βουγαῖον* cf 3,1ᵃ.

6 כְּתָב לְאַבֵּד אֶת־[d]הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ׃ 6 כִּי אֵיכָכָה — ו
אוּכַל וְרָאִיתִי בָּרָעָה אֲשֶׁר־יִמְצָא אֶת־עַמִּי וְאֵיכָכָה אוּכַל וְרָאִיתִי[a] — יב[5]. ב[6]. יב[5]
7 בְּאָבְדַן מוֹלַדְתִּי׃ ס 7 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה — ל. ד חס למערב. יד
וּלְמָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי הִנֵּה בֵית־הָמָן נָתַתִּי לְאֶסְתֵּר וְאֹתוֹ תָּלוּ עַל־הָעֵץ — ל. כא פסוק על על ומילה חדה ביניה[7]
8 עַל אֲשֶׁר־שָׁלַח יָדוֹ בַּיְּהוּדִיים[a]׃ 8 וְאַתֶּם כִּתְבוּ עַל־הַיְּהוּדִים כַּטּוֹב — ביהודים ק חד מן ו[8] כת תרי י בסיפ
בְּעֵינֵיכֶם בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ וְחִתְמוּ בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ כִּי־כְתָב אֲשֶׁר־נִכְתָּב — יח
9 בְּשֵׁם־הַמֶּלֶךְ וְנַחְתּוֹם[a] בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ אֵין לְהָשִׁיב׃ 9 וַיִּקָּרְאוּ סֹפְרֵי־ — ל. ב
הַמֶּלֶךְ בָּעֵת־הַהִיא בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי[a] הוּא־חֹדֶשׁ סִיוָן[b] בִּשְׁלוֹשָׁה — ל
וְעֶשְׂרִים בּוֹ וַיִּכָּתֵב כְּכָל־אֲשֶׁר־צִוָּה מָרְדֳּכַי אֶל־[c]הַיְּהוּדִים וְאֶל — ג בסיפ[9]. ד בכתיב
הָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים־וְהַפַּחוֹת וְשָׂרֵי הַמְּדִינוֹת אֲשֶׁר ׀ מֵהֹדּוּ וְעַד־כּוּשׁ שֶׁבַע — ג. ג[10]
וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה מְדִינָה וּמְדִינָה כִּכְתָבָהּ וְעַם וָעָם כִּלְשֹׁנוֹ — ל חס בסיפ
10 וְאֶל־[d]הַיְּהוּדִים כִּכְתָבָם וְכִלְשׁוֹנָם׃ 10 וַיִּכְתֹּב בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ — ד חס למערב
וַיַּחְתֹּם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח סְפָרִים בְּיַד הָרָצִים בַּסּוּסִים רֹכְבֵי
11 הָרֶכֶשׁ הָאֲחַשְׁתְּרָנִים בְּנֵי הָרַמָּכִים׃ 11 אֲשֶׁר נָתַן הַמֶּלֶךְ לַיְּהוּדִים ׀ — ב[11]. ל
אֲשֶׁר בְּכָל־עִיר־וָעִיר לְהִקָּהֵל וְלַעֲמֹד עַל־נַפְשָׁם לְהַשְׁמִיד[a] וְלַהֲרֹג[b] — ג[12]. ל
וּלְאַבֵּד אֶת־כָּל־חֵיל[c] עַם וּמְדִינָה הַצָּרִים[d] אֹתָם טַף וְנָשִׁים וּשְׁלָלָם — ט
12 לָבוֹז׃ 12 בְּיוֹם אֶחָד בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר — ג[13]. ו. ד[14]
13 לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים־עָשָׂר הוּא־חֹדֶשׁ אֲדָר׃ 13 פַּתְשֶׁגֶן הַכְּתָב לְהִנָּתֵן דָּת — ג בסיפ
בְּכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה גָּלוּי לְכָל־הָעַמִּים וְלִהְיוֹת[a] הַיְּהוּדִיים[b] עֲתוּדִים[c] — ב. ב[15]. היהודים ק חד מן ו[8] כת תרי י בסיפ. עתידים ק חד מן ב חד חס וחד מל
14 לַיּוֹם הַזֶּה לְהִנָּקֵם מֵאֹיְבֵיהֶם׃ 14 הָרָצִים רֹכְבֵי הָרֶכֶשׁ הָאֲחַשְׁתְּרָנִים — ב[16]. ב[11]
יָצְאוּ מְבֹהָלִים וּדְחוּפִים בִּדְבַר הַמֶּלֶךְ וְהַדָּת נִתְּנָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה׃ — ל ומל. ג
15 פ 15 וּמָרְדֳּכַי יָצָא ׀ מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ מַלְכוּת תְּכֵלֶת וָחוּר — ב ר״פ[17]. ל
וַעֲטֶרֶת זָהָב גְּדוֹלָה וְתַכְרִיךְ בּוּץ וְאַרְגָּמָן וְהָעִיר שׁוּשַׁן צָהֲלָה — ל. ג. ל
[ס[a]] וְשָׂמֵחָה׃ 16 לַיְּהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשָׂשֹׂן וִיקָר׃ 17 וּבְכָל־ — ל. ל[18]. ל. ב[19]. ה פסוק ובכל ובכל[20]

[5] Mm 445. [6] Mm 3772. [7] Mm 686. [8] Mm 3770. [9] Mm 3751. [10] Mm 3773. [11] Mm 3774. [12] Mm 3775. [13] Mm 3755. [14] Mm 3743. [15] Mm 3776. [16] Mm 875. [17] Mm 3756. [18] Mm 3777. [19] Mm 3778. [20] Mm 2543.

5 [c] prb ins הָמָן ‖ [d] mlt Mss 𝔖 + כָּל־ ‖ **6** [a] 𝔊 *σωθῆναι* ‖ **7** [a] cf 4,7[a] ‖ **8** [a] prp נֶחְתָּם ‖ **9** [a] ℭ𝔊 הָרִאשׁוֹן ‖ [b] 𝔊 *Νισαν* ‖ [c] prp עַל ‖ [d] prp אל cf ℭ ‖ **11** [a] prp ול׳ cf 𝔖 ‖ [b] nonn Mss 𝔅 ל׳ ‖ [c] prb dl ‖ [d] prp הַצֹּרְרִים ‖ **13** [a] prb dl ן ‖ [b] cf 4,7[a] ‖ [c] Q עֲתִידִים, K עֲתוּדִים.

מְדִינָה וּמְדִינָה וּבְכָל־עִיר וָעִיר מְקוֹם אֲשֶׁר דְּבַר־הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ
²¹ל מַגִּיעַ שִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן לַיְּהוּדִים מִשְׁתֶּה וְיוֹם טוֹב וְרַבִּים מֵעַמֵּי הָאָרֶץ[a]
ל מִתְיַהֲדִים כִּי־נָפַל פַּחַד־הַיְּהוּדִים עֲלֵיהֶם׃
¹ב 9 ¹ וּבִשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ הוּא־חֹדֶשׁ אֲדָר בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר יוֹם בּוֹ 9
ב ומל אֲשֶׁר הִגִּיעַ דְּבַר־הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ לְהֵעָשׂוֹת בַּיּוֹם אֲשֶׁר שִׂבְּרוּ אֹיְבֵי
ל ומל הַיְּהוּדִים לִשְׁלוֹט בָּהֶם וְנַהֲפוֹךְ הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ הַיְּהוּדִים הֵמָּה
ל . ו . ל² בְּשֹׂנְאֵיהֶם׃ ² נִקְהֲלוּ הַיְּהוּדִים בְּעָרֵיהֶם בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ 2
ל אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ[a] לִשְׁלֹחַ יָד בִּמְבַקְשֵׁי רָעָתָם וְאִישׁ לֹא־עָמַד לִפְנֵיהֶם[b] כִּי־
ז³ . ג מילין מן לא אות⁴ נָפַל פַּחְדָּם עַל־כָּל־הָעַמִּים׃ ³ וְכָל־שָׂרֵי הַמְּדִינוֹת וְהָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים 3
ג . יו כת י⁵ . ג וְהַפַּחוֹת וְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ מְנַשְּׂאִים אֶת־הַיְּהוּדִים כִּי־
ג . ד וכל נדרים דכות נָפַל פַּחַד־מָרְדֳּכַי עֲלֵיהֶם׃ ⁴ כִּי־גָדוֹל מָרְדֳּכַי בְּבֵית הַמֶּלֶךְ וְשָׁמְעוֹ 4
כז⁶ מל ב מנה בסיפ וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה . כז⁶ מל ב מנה בסיפ וכל משלי וקהלת דכות ב מ ה . ח⁷ הוֹלֵךְ בְּכָל־הַמְּדִינוֹת כִּי־הָאִישׁ מָרְדֳּכַי הוֹלֵךְ וְגָדוֹל׃ פ ⁵ וַיַּכּוּ 5
ל הַיְּהוּדִים בְּכָל־אֹיְבֵיהֶם מַכַּת־חֶרֶב וְהֶרֶג וְאַבְדָן וַיַּעֲשׂוּ בְשֹׂנְאֵיהֶם
ג . ל כִּרְצוֹנָם׃ ⁶ וּבְשׁוּשַׁן הַבִּירָה הָרְגוּ הַיְּהוּדִים וְאַבֵּד חֲמֵשׁ מֵאוֹת 6
ל אִישׁ׃ ⁷ וְאֵת ׀ פַּרְשַׁנְדָּתָא וְאֵת ׀ 7
ל . ל דַּלְפוֹן וְאֵת ׀ אַסְפָּתָא׃ ⁸ וְאֵת ׀ 8
ל . ל פּוֹרָתָא וְאֵת ׀ אֲדַלְיָא וְאֵת ׀
ל . כו פסוק ואת ואת ואת ואת . ל אֲרִידָתָא׃ ⁹ וְאֵת ׀ פַּרְמַשְׁתָּא וְאֵת ׀ 9
ל . ל אֲרִיסַי וְאֵת ׀ אֲרִדַי וְאֵת ׀
ג מילין דמיין בכתיב ול בליש . כל חס וַיְזָתָא׃ ¹⁰ עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן בֶּן־הַמְּדָתָא[a] צֹרֵר הַיְּהוּדִים 10
הָרָגוּ וּבַבִּזָּה לֹא שָׁלְחוּ אֶת־יָדָם׃
¹¹ בַּיּוֹם הַהוּא בָּא מִסְפַּר הַהֲרוּגִים בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ 11
יד ס ¹² וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה הָרְגוּ 12
הַיְּהוּדִים וְאַבֵּד חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי־הָמָן בִּשְׁאָר מְדִינוֹת
ל נסיב ו הַמֶּלֶךְ מֶה עָשׂוּ וּמַה[a]־שְּׁאֵלָתֵךְ וְיִנָּתֵן לָךְ וּמַה־בַּקָּשָׁתֵךְ עוֹד וְתֵעָשׂ׃
¹³ וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יִנָּתֵן גַּם־מָחָר לַיְּהוּדִים אֲשֶׁר 13

²¹Mm 4248. Cp 9 ¹Mm 3754. ²Mm 3743. ³Mm 965. ⁴Mm 3779. ⁵Mm 627. ⁶Mm 1788. ⁷Mm 1674.

17 [a] 𝔊 + *περιετέμ(ν)οντο καί* ‖ **Cp 9,2** [a] sic L, mlt Mss Edd אֲ׳ ‖ [b] nonn Mss 𝔅 בִּפְ׳ ‖
10 [a] 𝔊 + *Βουγαίου* cf 3,1[a] ‖ **12** [a] mlt Mss מָה.

בְּשׁוּשָׁ֔ן לַעֲשׂ֖וֹת כְּדָ֣ת הַיּ֑וֹם וְאֵ֛ת עֲשֶׂ֥רֶת בְּנֵֽי־הָמָ֖ן יִתְל֥וּ עַל־הָעֵֽץ׃
14 וַיֹּ֤אמֶר הַמֶּ֙לֶךְ֙ לְהֵעָשׂ֣וֹת כֵּ֔ן וַתִּנָּתֵ֥ן דָּ֖ת בְּשׁוּשָׁ֑ן וְאֵ֛ת עֲשֶׂ֥רֶת בְּנֵֽי־ ג ומל . ל
15 הָמָ֖ן תָּלֽוּ׃[a] 15 וַיִּקָּהֲל֞וּ הַיְּהוּדִ֜יים[a] אֲשֶׁר־בְּשׁוּשָׁ֗ן גַּ֠ם בְּי֨וֹם אַרְבָּעָ֤ה ב בטע . היהודים ק חד מן ו[8] כת תרי י בסיפ
עָשָׂר֙ לְחֹ֣דֶשׁ אֲדָ֔ר וַיַּֽהַרְג֣וּ בְשׁוּשָׁ֔ן שְׁלֹ֥שׁ מֵא֖וֹת אִ֑ישׁ וּבַ֨בִּזָּ֔ה לֹ֥א שָׁלְח֖וּ
16 אֶת־יָדָֽם׃ 16 וּשְׁאָ֣ר הַיְּהוּדִ֡ים אֲשֶׁר֩ בִּמְדִינ֨וֹת[a] הַמֶּ֜לֶךְ נִקְהֲל֣וּ ׀ ל[9]
וְעָמֹ֣ד עַל־נַפְשָׁ֗ם וְנ֙וֹחַ֙[b] מֵאֹ֣יְבֵיהֶ֔ם וְהָרֹג֙ בְּשֹׂ֣נְאֵיהֶ֔ם [c]חֲמִשָּׁ֥ה וְשִׁבְעִ֖ים ל חס
17 אָ֑לֶף[c] וּבַ֨בִּזָּ֔ה לֹ֥א שָׁלְח֖וּ אֶת־יָדָֽם׃[d] 17 בְּיוֹם־שְׁלֹשָׁ֥ה עָשָׂ֖ר לְחֹ֣דֶשׁ
אֲדָ֑ר וְנ֗וֹחַ בְּאַרְבָּעָ֤ה עָשָׂר֙ בּ֔וֹ וְעָשֹׂ֣ה אֹת֔וֹ י֖וֹם מִשְׁתֶּ֥ה וְשִׂמְחָֽה׃ ג[10]
18 [a]וְהַיְּהוּדִ֣יים[b] אֲשֶׁר־בְּשׁוּשָׁ֗ן נִקְהֲלוּ֙ בִּשְׁלֹשָׁ֤ה עָשָׂר֙ בּ֔וֹ וּבְאַרְבָּעָ֥ה והיהודים ק חד מן ג בליש וחד מן ו[8] כת תרי י בסיפ
עָשָׂ֖ר בּ֑וֹ וְנ֗וֹחַ בַּחֲמִשָּׁ֤ה עָשָׂר֙ בּ֔וֹ וְעָשֹׂ֣ה אֹת֔וֹ י֖וֹם מִשְׁתֶּ֥ה וְשִׂמְחָֽה׃ ג[10]
19 [a]עַל־כֵּ֞ן הַיְּהוּדִ֣ים הַפְּרָוזִ֗ים הַיֹּשְׁבִים֮ בְּעָרֵ֣י הַפְּרָזוֹת֒ עֹשִׂ֗ים אֵ֠ת י֣וֹם הפרזים ק . ג[11]
אַרְבָּעָ֤ה עָשָׂר֙ לְחֹ֣דֶשׁ אֲדָ֔ר שִׂמְחָ֥ה וּמִשְׁתֶּ֖ה וְי֣וֹם ט֑וֹב וּמִשְׁל֥וֹחַ מָנ֖וֹת ג מל[12]
אִ֥ישׁ לְרֵעֵֽהוּ׃ פ

20 וַיִּכְתֹּ֣ב מָרְדֳּכַ֔י אֶת־הַדְּבָרִ֖ים[a] הָאֵ֑לֶּה וַיִּשְׁלַ֨ח סְפָרִ֜ים אֶל־כָּל־ יא בכתיב . ג[13]
הַיְּהוּדִ֗ים אֲשֶׁר֙ בְּכָל־מְדִינוֹת֙ הַמֶּ֣לֶךְ אֲחַשְׁוֵר֔וֹשׁ הַקְּרוֹבִ֖ים וְהָרְחוֹקִֽים׃ ו . ד[14] . ה מל . ז מל בליש[15]
21 לְקַיֵּם֙ עֲלֵיהֶ֔ם לִהְי֣וֹת עֹשִׂ֗ים אֵ֠ת י֣וֹם אַרְבָּעָ֤ה עָשָׂר֙ לְחֹ֣דֶשׁ אֲדָ֔ר
22 וְאֵ֛ת יוֹם־חֲמִשָּׁ֥ה עָשָׂ֖ר בּ֑וֹ בְּכָל־שָׁנָ֖ה וְשָׁנָֽה׃ 22 כַּיָּמִ֗ים[a] אֲשֶׁר־נָ֨חוּ ד[16]
בָהֶ֤ם הַיְּהוּדִים֙ מֵאֹ֣יְבֵיהֶ֔ם וְהַחֹ֗דֶשׁ אֲשֶׁר֩ נֶהְפַּ֨ךְ לָהֶ֤ם מִיָּגוֹן֙ לְשִׂמְחָ֔ה
וּמֵאֵ֖בֶל לְי֣וֹם ט֑וֹב לַעֲשׂ֣וֹת אוֹתָ֗ם יְמֵי֙ מִשְׁתֶּ֣ה וְשִׂמְחָ֔ה וּמִשְׁלֹ֤חַ מָנוֹת֙ ל . ה מל בכתיב . ג מל[17]
23 אִ֣ישׁ לְרֵעֵ֔הוּ וּמַתָּנ֖וֹת לָֽאֶבְיֹנִֽים׃ 23 וְקִבֵּל֙[a] הַיְּהוּדִ֔ים אֵ֥ת [b]אֲשֶׁר־ ג חס[18]
24 הֵחֵ֖לּוּ לַעֲשׂ֑וֹת וְאֵ֛ת[b] אֲשֶׁר־כָּתַ֥ב מָרְדֳּכַ֖י אֲלֵיהֶֽם׃[c] 24 כִּי֩ הָמָ֨ן בֶּֽן־ ג ומל בסיפ
הַמְּדָ֜תָא הָאֲגָגִ֗י[a] צֹרֵר֙ כָּל־הַיְּהוּדִ֔ים חָשַׁ֥ב עַל־הַיְּהוּדִ֖ים לְאַבְּדָ֑ם כל חס
25 וְהִפִּ֥ל פּוּר֙ ה֣וּא הַגּוֹרָ֔ל לְהֻמָּ֖ם וּֽלְאַבְּדָֽם׃ 25 וּבְבֹאָהּ֮ לִפְנֵ֣י הַמֶּלֶךְ֒ ו חס בליש[19] . ב . ב ור״פ
אָמַ֣ר עִם־הַסֵּ֔פֶר יָשׁ֞וּב מַחֲשַׁבְתּ֧וֹ הָרָעָ֛ה אֲשֶׁר־חָשַׁ֥ב עַל־הַיְּהוּדִ֖ים

[8] Mm 3770. [9] וחד בִּמְדִינוֹת Thr 1,1. [10] Mm 2710. [11] Mm 2947. [12] Mp sub loco. [13] Mm 2705. [14] Mm 3743. [15] Mm 3780. [16] Mm 3162. [17] Mp sub loco. [18] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [19] Mm 1317 contra textum.

14 [a] pc Mss $\mathfrak{G}^{Ms}\mathfrak{S}$ + עַל־הָעֵץ cf 2,23 6,4 7,10 8,7 9,13.25 ‖ **15** [a] cf 4,7[a] ‖ **16** [a] nonn Mss בְּכָל־מ׳ ‖ [b] prb dl cf 17 vel l וְנָקוֹם ,וְנִקּוֹם vel וְנָחוּ(ם) ‖ [c–c] $\mathfrak{G}^{-L}$ 15000, $\mathfrak{G}^{L}$ 70100 ‖ [d] prb tr : post 17a ‖ **18** [a] v 18 > pc Mss $\mathfrak{S}$ ‖ [b] cf 4,7[a] ‖ **19** [a] v 19 add? ‖ **20** [a] 2 Mss pr כָּל ‖ **22** [a] pc Mss בַּי׳ cf $\mathfrak{G}$ ‖ **23** [a] l c mlt Mss וְקִבְּלוּ cf $\mathfrak{G}$ et 27 ‖ [b–b] > $\mathfrak{G}^{*}$ ‖ [c] mlt Mss עליהם ‖ **24** [a] $\mathfrak{G}^{*}$ *ὁ Μακεδών* cf 3,1[a].

26 עַל־רֹאשׁוֹ וְתָלוּ[a] אֹתוֹ וְאֶת־בָּנָיו עַל־הָעֵץ׃ 26 עַל־כֵּן קָרְאוּ לַיָּמִים — ו וכל אורית דכות ב מ ד . ט בטע ה̇[20] מנה ר״פ . ה̇[21] . ה̇[22]
הָאֵלֶּה פוּרִים[a] עַל־שֵׁם הַפּוּר עַל־כֵּן עַל־כָּל־דִּבְרֵי הָאִגֶּרֶת הַזֹּאת — ל̇
27 וּמָה־רָאוּ עַל־כָּכָה וּמָה הִגִּיעַ אֲלֵיהֶם׃ 27 קִיְּמוּ וְקִבְּלֻ[a] הַיְּהוּדִים ׀ — ג ומל בסיפ . וקבלו ק . ח̇ בטע[23]
עֲלֵיהֶם ׀ וְעַל־זַרְעָם[b] וְעַל כָּל־הַנִּלְוִים עֲלֵיהֶם וְלֹא יַעֲבוֹר[c] לִהְיוֹת — ז מל ג מנה בכתיב[24]
עֹשִׂים אֵת שְׁנֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּה כִּכְתָבָם וְכִזְמַנָּם[d] בְּכָל־שָׁנָה וְשָׁנָה׃
28 וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה — ה̇[22] . ל̇ . ל̇
מְדִינָה וּמְדִינָה וְעִיר וָעִיר וִימֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה לֹא יַעַבְרוּ מִתּוֹךְ — ל̇ . ב̇[25]
29 הַיְּהוּדִים וְזִכְרָם לֹא־יָסוּף מִזַּרְעָם׃ ס 29 וַתִּכְתֹּב אֶסְתֵּר — יד
הַמַּלְכָּה בַת־אֲבִיחַיִל [a]וּמָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי אֶת־כָּל־תֹּקֶף לְקַיֵּם אֵת — ל̇
30 אִגֶּרֶת[a] הַפֻּרִים הַזֹּאת הַשֵּׁנִית[b]׃ 30 וַיִּשְׁלַח[a] סְפָרִים אֶל־כָּל־הַיְּהוּדִים — ל̇ . כל חס בעינ̇[26] . יא בכתיב . ג̇[27]
אֶל־שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה מַלְכוּת[b] אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ דִּבְרֵי שָׁלוֹם — ג̇[28] . ב̇
31 וֶאֱמֶת׃ 31 לְקַיֵּם אֶת־[a]יְמֵי הַפֻּרִים הָאֵלֶּה בִּזְמַנֵּיהֶם כַּאֲשֶׁר קִיַּם עֲלֵיהֶם — כל חס בעינ̇[29] . ב̇
מָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי [b]וְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה[b] וְכַאֲשֶׁר קִיְּמוּ עַל־נַפְשָׁם וְעַל־ — יד . ל̇
32 זַרְעָם דִּבְרֵי הַצֹּמוֹת וְזַעֲקָתָם׃ 32 וּמַאֲמַר אֶסְתֵּר קִיַּם דִּבְרֵי הַפֻּרִים — ל̇ . ב̇ . כל חס בעינ̇[29]
הָאֵלֶּה וְנִכְתָּב בַּסֵּפֶר׃ פ

10 1 וַיָּשֶׂם הַמֶּלֶךְ אחשרש[a] ׀ מַס עַל־הָאָרֶץ וְאִיֵּי הַיָּם׃ 2 וְכָל־ — פד ג מנה בסיפ . אחשורוש ק . ג̇[1]
מַעֲשֵׂה תָקְפּוֹ וּגְבוּרָתוֹ [a]וּפָרָשַׁת גְּדֻלַּת מָרְדֳּכַי[a] אֲשֶׁר גִּדְּלוֹ הַמֶּלֶךְ — ל̇ . ל̇ . ב̇
הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי מָדַי וּפָרָס׃ — ט מל בכתיב[2] . ג בכתיב
3 כִּי ׀ מָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי מִשְׁנֶה לַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ וְגָדוֹל לַיְּהוּדִים[a] וְרָצוּי — ח̇[3] . ל̇
לְרֹב אֶחָיו דֹּרֵשׁ טוֹב לְעַמּוֹ וְדֹבֵר שָׁלוֹם לְכָל־זַרְעוֹ׃ — ל̇ . ה̇

סכום הפסוקים
של ספר קס̇ז̇
וחציו ותען אסתר ותאמר[4]
וסדרים ה̇

[20] Mm 3781. [21] Mm 2872. [22] Mm 3163. [23] Mm 4137. [24] Mp sub loco. [25] Mm 3782. [26] Mm 3783 contra textum. [27] Mm 2705. [28] Mm 3773. [29] Mm 3783. **Cp 10** [1] Mm 1012. [2] Mm 3664. [3] Mm 1674. [4] Est 5,7, cf Mp sub loco.

25 [a] prp וְתָלוּ ‖ **26** [a] 𝔊* *Φρουραι*, id in 28.29 10,3, 𝔖 *pwrj'* ‖ **27** [a] mlt Mss ut Q וְקִבְּלוּ cf 23[a], K וְקִבֵּל vel וְקֻבַּל ‖ [b] 𝔗 נַפְשָׁם ‖ [c] 𝔊 *ἄλλως χρήσονται*; prb l יַעַבְרוּ et tr ולא יעברו in fin v ‖ [d] prp בִּזְ׳ cf 𝔖 ‖ **29** [a–a] dub; prp לקים תקף אגרת, al tr מרדכי היהודי (omisso ו post תקף) ‖ [b] > 𝔊𝔖, prb dl ‖ **30** [a] prp וַיִּשְׁלְחוּ vel וַיִּשָּׁלַח ,וְנִשְׁלַח ,וַתִּשְׁלַח ‖ [b] prp בְּמ׳ ‖ **31** [a] sic L, mlt Mss Edd אֶת ‖ [b–b] prb dl ‖ **Cp 10,1** [a] Q אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ ‖ **2** [a–a] prb tr in init v et dl sq אשר ג׳ ה׳ ‖ **3** [a] prp בְּי׳.

DANIEL דניאל

1 בִּשְׁנַת שָׁלוֹשׁ לְמַלְכוּת יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה בָּא נְבוּכַדְנֶאצַּר[a]   ה̇[1] מל בכתיב ול בסיפ
2 מֶלֶךְ־בָּבֶל יְרוּשָׁלַםִ וַיָּצַר עָלֶיהָ׃ 2 וַיִּתֵּן אֲדֹנָי[a] בְּיָדוֹ אֶת־יְהוֹיָקִים   יא כת כן בסיפ
מֶלֶךְ־יְהוּדָה וּמִקְצָת כְּלֵי בֵית־הָאֱלֹהִים וַיְבִיאֵם אֶרֶץ־שִׁנְעָר [b]בֵּית   ה. מח
3 אֱלֹהָיו[b] וְאֶת־הַכֵּלִים הֵבִיא בֵּית אוֹצַר אֱלֹהָיו׃ 3 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ   ג[2]
לְאַשְׁפְּנַז[a] רַב סָרִיסָיו לְהָבִיא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִזֶּרַע[b] הַמְּלוּכָה וּמִן־   ל. ל. ד[3] ול בכתיב. ב[4]
4 הַפַּרְתְּמִים׃ 4 יְלָדִים אֲשֶׁר אֵין־בָּהֶם כָּל־מְאוּם[a] וְטוֹבֵי מַרְאֶה   ג. מום חד מן מח[5] כת א ק לא קר ב מנה בליש. ג[6]
וּמַשְׂכִּלִים בְּכָל־חָכְמָה וְיֹדְעֵי דַעַת וּמְבִינֵי מַדָּע וַאֲשֶׁר כֹּחַ בָּהֶם   ל. ב. כל מל[1]
5 לַעֲמֹד בְּהֵיכַל הַמֶּלֶךְ וּֽלְלַמְּדָם סֵפֶר וּלְשׁוֹן כַּשְׂדִּים׃ 5 וַיְמַן לָהֶם   ל[7]. ה[8]
הַמֶּלֶךְ דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ [a]מִפַּת־בַּג[a] הַמֶּלֶךְ וּמִיֵּין מִשְׁתָּיו [b]וּלְגַדְּלָם שָׁנִים   ד בליש. ל. ל וכל קריא חלוף
6 שָׁלוֹשׁ וּמִקְצָתָם יַעַמְדוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ[b]׃ 6 וַיְהִי[a] בָהֶם מִבְּנֵי יְהוּדָה   ל
7 דָּנִיֵּאל[b] חֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וַעֲזַרְיָה׃ 7 וַיָּשֶׂם לָהֶם שַׂר הַסָּרִיסִים שֵׁמוֹת   פד וחד מן ב פסוק וישם וישם
וַיָּשֶׂם[a] לְדָנִיֵּאל בֵּלְטְשַׁאצַּר[b] וְלַחֲנַנְיָה שַׁדְרַךְ וּלְמִישָׁאֵל מֵישַׁךְ וְלַעֲזַרְיָה   ה בטע[9]. כל מל
8 עֲבֵד נְגוֹ[c]׃ 8 וַיָּשֶׂם דָּנִיֵּאל עַל־לִבּוֹ אֲשֶׁר לֹא־יִתְגָּאַל בְּפַתְבַּג הַמֶּלֶךְ   פד. ב בנ״ך. ל
9 וּבְיֵין מִשְׁתָּיו וַיְבַקֵּשׁ מִשַּׂר הַסָּרִיסִים אֲשֶׁר לֹא יִתְגָּאָל׃ 9 וַיִּתֵּן הָאֱלֹהִים   ב[10]
10 אֶת־דָּנִיֵּאל לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לִפְנֵי שַׂר הַסָּרִיסִים׃ 10 וַיֹּאמֶר שַׂר   ל
הַסָּרִיסִים לְדָנִיֵּאל יָרֵא אֲנִי אֶת־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר מִנָּה אֶת־מַאֲכַלְכֶם   ב. ל
וְאֶת־מִשְׁתֵּיכֶם אֲשֶׁר לָמָּה יִרְאֶה אֶת־פְּנֵיכֶם זֹעֲפִים מִן־הַיְלָדִים אֲשֶׁר   ב וחס
11 כְּגִילְכֶם וְחִיַּבְתֶּם אֶת־רֹאשִׁי לַמֶּלֶךְ׃ 11 וַיֹּאמֶר דָּנִיֵּאל אֶל־הַמֶּלְצַר[a]   ל. ל. בו. ב

Cp 1 [1]Mp sub loco. [2]Mm 3784. [3]Mm 3785. [4]Mm 1581. [5]Mm 898. [6]Mm 4169. [7]וחד ללמדם Jdc 3,2. [8]Mm 1278. [9]Mm 3160. [10]1Ch 25,5.

Designat in sq 𝔊^o′ = versio libri Danielis iuxta LXX interpretes, 𝔊^θ′ = iuxta Theodotionem. **Cp 1,1** [a] nonn Mss semper נצר– in hoc libro ‖ **2** [a] nonn Mss יהוה, sed inusitatum in hoc libro excepto cp 9 ‖ [b–b] prb add cf 𝔊^o′* ‖ **3** [a] 𝔊^o′ *Αβιεσδρι* = אֲבִיעֶזֶר cf 11[a] ‖ [b] nonn Mss Edd מ׳ ‖ **4** [a] 𝔅 מאום, mlt Mss ut Q מום ‖ **5** [a–a] l c ℭ𝔅 mlt Mss פתבג(מ), it sim 11,26[b–b] ‖ [b–b] prb tr ante וימן ‖ **6** [a] Seb וַיְהְיוּ ‖ [b] ℭ[2] hic et passim דָּנִיאֵל, it Ez 14,14.20 ‖ **7** [a] > 𝔊𝔙 ‖ [b] pc Mss שצר–, Ms אשצר–, Ms שצאר– ‖ [c] prb pro נבו ‖ **11** [a] 𝔊^o′ *Αβιεσδρι* cf 3[a], 𝔖^A *mnṣr* = מְנַצַּר, 𝔄 *manāṣar*, 𝔙 *Malassar*.

אֲשֶׁר מִנָּה שַׂר הַסָּרִיסִים עַל־דָּנִיֵּאל חֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וַעֲזַרְיָה׃ 12 נַס־ 12
נָא אֶת־עֲבָדֶיךָ יָמִים עֲשָׂרָה וְיִתְּנוּ־לָנוּ מִן־הַזֵּרֹעִים[a] וְנֹאכְלָה וּמַיִם
וְנִשְׁתֶּה׃ 13 וְיֵרָאוּ לְפָנֶיךָ מַרְאֵינוּ וּמַרְאֵה הַיְלָדִים הָאֹכְלִים אֵת פַּתְבַּג 13
הַמֶּלֶךְ וְכַאֲשֶׁר תִּרְאֵה[a] עֲשֵׂה עִם־עֲבָדֶיךָ׃ 14 וַיִּשְׁמַע לָהֶם לַדָּבָר הַזֶּה 14
וַיְנַסֵּם יָמִים עֲשָׂרָה׃ 15 וּמִקְצָת יָמִים עֲשָׂרָה נִרְאָה מַרְאֵיהֶם טוֹב 15
וּבְרִיאֵי בָּשָׂר מִן־כָּל[a]־הַיְלָדִים הָאֹכְלִים אֵת פַּתְבַּג הַמֶּלֶךְ׃ 16 וַיְהִי 16
הַמֶּלְצַר נֹשֵׂא אֶת־פַּתְבָּגָם וְיֵין מִשְׁתֵּיהֶם וְנֹתֵן לָהֶם זֵרְעֹנִים[a]׃
17 וְהַיְלָדִים הָאֵלֶּה אַרְבַּעְתָּם נָתַן לָהֶם הָאֱלֹהִים מַדָּע וְהַשְׂכֵּל בְּכָל־ 17
סֵפֶר וְחָכְמָה וְדָנִיֵּאל הֵבִין בְּכָל־חָזוֹן וַחֲלֹמוֹת׃ 18 וּלְמִקְצָת הַיָּמִים 18
אֲשֶׁר־אָמַר הַמֶּלֶךְ לַהֲבִיאָם וַיְבִיאֵם שַׂר הַסָּרִיסִים לִפְנֵי נְבֻכַדְנֶצַּר׃
19 וַיְדַבֵּר אִתָּם הַמֶּלֶךְ וְלֹא נִמְצָא מִכֻּלָּם כְּדָנִיֵּאל חֲנַנְיָה מִישָׁאֵל 19
וַעֲזַרְיָה וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ 20 וְכֹל דְּבַר [a]חָכְמַת בִּינָה[a] 20
אֲשֶׁר־בִּקֵּשׁ מֵהֶם הַמֶּלֶךְ וַיִּמְצָאֵם עֶשֶׂר יָדוֹת עַל כָּל־הַחַרְטֻמִּים
הָאַשָּׁפִים[b] אֲשֶׁר בְּכָל־מַלְכוּתוֹ׃ 21 וַיְהִי דָּנִיֵּאל עַד־שְׁנַת אַחַת לְכוֹרֶשׁ 21
הַמֶּלֶךְ׃ פ 2 1 וּבִשְׁנַת שְׁתַּיִם[a] לְמַלְכוּת נְבֻכַדְנֶצַּר חָלַם 2
נְבֻכַדְנֶצַּר חֲלֹמוֹת וַתִּתְפָּעֶם רוּחוֹ וּשְׁנָתוֹ נִהְיְתָה[b] עָלָיו׃ 2 וַיֹּאמֶר 2
הַמֶּלֶךְ לִקְרֹא לַחַרְטֻמִּים וְלָאַשָּׁפִים וְלַמְכַשְּׁפִים וְלַכַּשְׂדִּים[a] לְהַגִּיד
לַמֶּלֶךְ חֲלֹמֹתָיו וַיָּבֹאוּ וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ 3 וַיֹּאמֶר לָהֶם הַמֶּלֶךְ 3
חֲלוֹם חָלָמְתִּי וַתִּפָּעֶם רוּחִי לָדַעַת אֶת־הַחֲלוֹם׃ 4 וַיְדַבְּרוּ הַכַּשְׂדִּים 4
לַמֶּלֶךְ אֲרָמִית[a] מַלְכָּא לְעָלְמִין חֱיִי אֱמַר חֶלְמָא[b] לְעַבְדָךְ[c]
וּפִשְׁרָא[d] נְחַוֵּא׃ 5 עָנֵה[a] מַלְכָּא וְאָמַר לְכַשְׂדָּיֵא[b] מִלְּתָא מִנִּי אַזְדָּא 5
הֵן לָא תְהוֹדְעוּנַּנִי חֶלְמָא וּפִשְׁרֵהּ הַדָּמִין תִּתְעַבְדוּן וּבָתֵּיכוֹן נְוָלִי[c]

[11]Mm 2002. [12]Mm 3223. [13]Mm 539. [14]Mp sub loco. [15]Mm 3786. [16]Mm 2235. [17]Mm 3787. [18]2R 25,22. [19]Mm 3788 contra textum, duae notulae non congruentes, duabus e traditionibus ortae. [20]Mm 275.
Cp 2 [1]Mm 3789. [2]2R 25,22. [3]Mm 3790. [4]Mm 414. [5]Mm 3793. [6]Mm 3819.

12 [a] l c pc Mss הַזֵּרְעֹנִים? cf 16 ‖ **13** [a] l c pc Mss ־ֶה ‖ **15** [a] > pc Mss 𝔊θ'; 𝔊o' ἄλλων cf 13 𝔊o' ‖ **16** [a] 𝔔 זרעים cf 12 ‖ **20** [a–a] l חכמה וּבִ' cf 𝔊𝔙 ‖ [b] l prb c nonn Mss 𝔊 וְהָ' ‖ **Cp 2,1** [a] prp שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה cf 1,3.5.18 ‖ [b] cf 8,27; prp נָדְדָה cf 6,19 ‖ **2** [a] 𝔔 ־דיים ‖ **4** [a] prb add; prp וַיֹּאמְרוּ ‖ [b] ℭ חֶ', id 5,12[b] 7,1[c] ‖ [c] K ־דַיִךְ ut Esr 4,11, Q ־דָךְ ‖ [d] pc Mss ־רה, 2 Mss ־רֵה; sim 6.7.9 et cet ‖ **5** [a] prp hic et passim עָנֵה cf 7.10 3,9, at vide 3,24 ‖ [b] K ℭ ־יֵא, id 10[a] 4,4[b]; Q ־אֵי ‖ [c] id 3,29, sed Esr 6,11 נולו.

6 יִתְּשָׂמ֑וּן׃ 6 וְהֵ֨ן חֶלְמָ֤א וּפִשְׁרֵהּ֙ תְּֽהַחֲוֺ֔ן מַתְּנָ֤ן וּנְבִזְבָּה֙[a] וִיקָ֣ר שַׂגִּ֔יא   הֿ[7] בֿ מנה ר״פ . יֿדֿ[8]
7 תְּקַבְּל֖וּן מִן־קֳדָמָ֑י לָהֵ֕ן חֶלְמָ֥א וּפִשְׁרֵ֖הּ הַחֲוֺֽנִי׃ 7 עֲנ֤וֹ תִנְיָנוּת֙ וְאָמְרִ֔ין   יֿדֿ[8] . לֿ
8 מַלְכָּ֕א חֶלְמָ֖א יֵאמַ֣ר לְעַבְד֑וֹהִי וּפִשְׁרָ֖ה[a] נְהַחֲוֵֽה׃ 8 עָנֵ֤ה מַלְכָּא֙ וְאָמַ֔ר   יֿ בֿ מנה כתֿ ה
מִן־יַצִּיב֙ יָדַ֣ע אֲנָ֔ה דִּ֥י עִדָּנָ֖א אַנְתּ֣וּן זָבְנִ֑ין [a]כָּל־קֳבֵל֙[a] דִּ֣י חֲזֵית֔וֹן[b] דִּ֥י   לֿ . לֿ ומלֿ
9 אַזְדָּ֥א מִנִּ֖י מִלְּתָֽא׃ 9 דִּ֣י הֵֽן־חֶלְמָא֩ לָ֨א תְהֽוֹדְעֻנַּ֜נִי חֲדָה־הִ֣יא דָֽתְכ֗וֹן   לֿ
וּמִלָּ֨ה כִדְבָ֤ה[a] וּשְׁחִיתָה֙ הִזְמִנְתּוּן֙[b] לְמֵאמַ֣ר קָֽדָמַ֔י עַ֛ד דִּ֥י עִדָּנָ֖א יִשְׁתַּנֵּ֑א   הזדמנתון ק . כל כתֿ א בליש ובסיפֿ[9]
10 לָהֵ֗ן חֶלְמָא֙ אֱמַ֣רוּ לִ֔י וְאִנְדַּ֕ע דִּ֥י פִשְׁרֵ֖הּ תְּהַחֲוֻֽנַּנִי׃ 10 עֲנ֨וֹ כַשְׂדָּיֵ֤א[a]   יֿדֿ[8] . כשדאי[10] ק
קֳדָם[b]־מַלְכָּא֙ וְאָ֣מְרִ֔ין לָֽא־אִיתַ֤י אֱנָשׁ֙ עַל־יַבֶּשְׁתָּ֔א דִּ֚י מִלַּ֣ת מַלְכָּ֔א   לֿ
יוּכַ֖ל[c] לְהַחֲוָיָ֑ה כָּל־קֳבֵ֗ל דִּ֤י כָל־מֶ֨לֶךְ֙[d] רַ֣ב וְשַׁלִּ֔יט מִלָּ֤ה כִדְנָה֙ לָ֣א   לֿ בלשון תרגום . יֿא בטע לאחור . כל כתֿ ה[11]
11 שְׁאֵ֔ל לְכָל־חַרְטֹּ֖ם[e] וְאָשַׁ֥ף וְכַשְׂדָּֽי׃ 11 וּמִלְּתָ֨א דִֽי־מַלְכָּ֤ה שָׁאֵל֙ יַקִּירָ֔ה   לֿ . לֿ . לֿ כתֿ ה . לֿ[12]
וְאָחֳרָן֙[a] לָ֣א אִיתַ֔י דִּ֥י יְחַוִּנַּ֖הּ[b] קֳדָ֣ם מַלְכָּ֑א לָהֵ֣ן אֱלָהִ֔ין דִּ֚י מְדָ֣רְה֔וֹן[c]   לֿ
12 עִם־בִּשְׂרָ֖א לָ֥א אִיתֽוֹהִי׃ 12 כָּל־קֳבֵ֣ל דְּנָ֔ה מַלְכָּ֕א בְּנַ֖ס וּקְצַ֣ף שַׂגִּ֑יא   לֿ . לֿ
13 וַאֲמַר֙ לְהוֹבָדָ֔ה לְכֹ֖ל חַכִּימֵ֥י בָבֶֽל׃ 13 וְדָתָ֣א נֶפְקַ֔ת וְחַכִּֽימַיָּ֖א   בֿ . לֿ
14 מִֽתְקַטְּלִ֑ין וּבְע֛וֹ דָּנִיֵּ֥אל וְחַבְר֖וֹהִי לְהִתְקְטָלָֽה׃ פ 14 בֵּאדַ֗יִן   לֿ וכתֿ ה[13]
דָּֽנִיֵּ֗אל הֲתִיב֙ עֵטָ֣א וּטְעֵ֔ם לְאַרְי֖וֹךְ רַב־טַבָּחַיָּ֣א דִּ֣י מַלְכָּ֑א דִּ֣י נְפַ֔ק
15 לְקַטָּלָ֖ה לְחַכִּימֵ֥י בָבֶֽל׃ 15 עָנֵ֣ה וְאָמַ֗ר לְאַרְיוֹךְ֙ שַׁלִּיטָ֣א דִֽי־מַלְכָּ֔א   לֿ וכתֿ ה[13]
עַל־מָ֥ה דָתָ֛א מְהַחְצְפָ֖ה[a] מִן־קֳדָ֣ם מַלְכָּ֑א אֱדַ֣יִן מִלְּתָ֔א הוֹדַ֥ע אַרְי֖וֹךְ   לֿ . כל ליש פתֿ בסיפֿ
16 לְדָנִיֵּֽאל׃ 16 וְדָ֣נִיֵּ֔אל [a]עַ֕ל וּ[a]בְעָ֖ה מִן־מַלְכָּ֑א דִּ֚י זְמָ֣ן[b] יִנְתֵּן־לֵ֔הּ וּפִשְׁרָ֖א   לֿ ומחליפין פתֿ[14] . דֿ כתֿ כן יתיר נֿ ולֿ בליש . לֿ
17 לְהַחֲוָיָ֥ה לְמַלְכָּֽא׃ פ 17 אֱדַ֥יִן דָּנִיֵּ֖אל לְבַיְתֵ֣הּ אֲזַ֑ל וְלַחֲנַנְיָ֨ה   יֿחֿ ר״פ בטע[12]
18 מִֽישָׁאֵ֧ל וַעֲזַרְיָ֛ה חַבְר֖וֹהִי מִלְּתָ֥א הוֹדַֽע׃ 18 וְרַחֲמִ֗ין לְמִבְעֵא֙ מִן־קֳדָם֙   כל ליש פתֿ בסיפֿ[12]
אֱלָ֣הּ שְׁמַיָּ֔א עַל־רָזָ֖ה דְּנָ֑ה דִּ֣י לָ֤א יְהֹֽבְדוּן֙ דָּנִיֵּ֣אל וְחַבְר֔וֹהִי עִם־שְׁאָ֖ר   כל כתֿ ה[11]
19 חַכִּימֵ֥י בָבֶֽל׃ 19 אֱדַ֗יִן לְדָֽנִיֵּאל֙ בְּחֶזְוָ֣א[a] דִֽי־לֵֽילְיָ֔א רָזָ֖ה גֲלִ֑י[b] אֱדַ֣יִן   יֿחֿ ר״פ בטע . בֿ[15] מילין דמטע ולֿ בליש
20 דָּֽנִיֵּ֔אל בָּרִ֖ךְ לֶאֱלָ֥הּ שְׁמַיָּֽא׃ 20 עָנֵ֤ה דָנִיֵּאל֙ וְאָמַ֔ר

[7]Mm 3791. [8]Mm 3819. [9]Mm 3792. [10]Mm 3793. [11]Mm 3794. [12]Mp sub loco. [13]Mm 3795. [14]Cf Da 7,12. [15]Mm 3796.

6 [a] Ms ונבֿ׳ cf 5,17[a] ‖ **7** [a] Ms V^S ־ָה ‖ **8** [a–a] l hic et passim כלקבל ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd ־תון ‖ **9** [a] $\mathfrak{C}V^S$ כְּ׳ ‖ [b] K הַזְמִ׳ vel הִזְמִ׳ cf $\mathfrak{C}$, mlt Mss Edd הִזְדַּמִּ׳; Q הִזְדְּמִ׳ ‖ **10** [a] cf 5[b] ‖ [b] $\mathfrak{C}$ 2 Mss קֳדָם, id passim ‖ [c] sic L, mlt Mss Edd אֱ׳ ‖ [d] l c Ms יְכֻל ut 3,29 cf 5,16 Q ‖ **11** [a] $\mathfrak{C}$ וְאָחְרָן ‖ [b] mlt Mss ־נַּהּ, sim saepe ‖ [c] V^S מדור׳ ut cet loci ‖ **15** [a] cod Hillel ־ַפָה, id 3,22[a] ‖ **16** [a–a] > $\mathfrak{G}^{9\prime *}\mathfrak{S}$, prb add ‖ [b] pc Mss V^S זמַן ut 7,12 ‖ **19** [a] $\mathfrak{C}^2$ בחֶ׳, id passim ‖ [b] $\mathfrak{C}$ גְּלִי.

לֶהֱוֵא^a שְׁמֵהּ דִּי־אֱלָהָא מְבָרַךְ מִן־עָלְמָא וְעַד־עָלְמָא ל . ל
דִּי חָכְמְתָא וּגְבוּרְתָא^b דִּי לֵהּ־הִיא׃ ל

21 וְהוּא מְהַשְׁנֵא עִדָּנַיָּא וְזִמְנַיָּא מְהַעְדֵּה מַלְכִין וּמְהָקֵים מַלְכִין לג ר״פ . כל כת א בליש ובסיפ[16] . ל . כת כן יתיר י ול בליש[17]
יָהֵב חָכְמְתָא לְחַכִּימִין וּמַנְדְּעָא לְיָדְעֵי בִינָה׃

22 הוּא גָּלֵא עַמִּיקָתָא^a וּמְסַתְּרָתָא יָדַע מָה בַחֲשׁוֹכָא ל
וּנְהוֹרָא^b עִמֵּהּ שְׁרֵא׃ ונהורא[18] ק

23 לָךְ ׀ אֱלָהּ אֲבָהָתִי מְהוֹדֵא וּמְשַׁבַּח אֲנָה ל
דִּי חָכְמְתָא וּגְבוּרְתָא^a יְהַבְתְּ^b לִי
וּכְעַן הוֹדַעְתַּנִי דִּי־בְעֵינָא מִנָּךְ דִּי־מִלַּת מַלְכָּא הוֹדַעְתֶּנָא׃ ל . ב ומל[19] . ל

24 כָּל־קֳבֵל דְּנָה דָּנִיֵּאל עַל^a עַל־אַרְיוֹךְ דִּי מַנִּי מַלְכָּא לְהוֹבָדָה 24
לְחַכִּימֵי בָבֶל אֲזַל^b ׀ וְכֵן אֲמַר־לֵהּ לְחַכִּימֵי בָבֶל אַל־תְּהוֹבֵד^c הַעֵלְנִי ל
קֳדָם מַלְכָּא וּפִשְׁרָא לְמַלְכָּא אֲחַוֵּא׃ ס 25 אֱדַיִן אַרְיוֹךְ 25 ל . יח ר״פ בטע
בְּהִתְבְּהָלָה הַנְעֵל לְדָנִיֵּאל קֳדָם מַלְכָּא וְכֵן אֲמַר־לֵהּ דִּי־הַשְׁכַּחַת^a ב . ב
גְּבַר^b מִן־בְּנֵי גָלוּתָא דִּי יְהוּד דִּי פִּשְׁרָא לְמַלְכָּא יְהוֹדַע׃ 26 עָנֵה 26 ג . ב פסוק דמטע[20] . ל
מַלְכָּא וְאָמַר לְדָנִיֵּאל דִּי שְׁמֵהּ בֵּלְטְשַׁאצַּר הַאִיתָיךְ^a כָּהֵל לְהוֹדָעֻתַנִי האיתך ק
חֶלְמָא דִי־חֲזֵית וּפִשְׁרֵהּ׃ 27 עָנֵה דָנִיֵּאל קֳדָם מַלְכָּא וְאָמַר רָזָה דִּי־ 27 ל[21]
מַלְכָּא שָׁאֵל לָא חַכִּימִין אָשְׁפִין חַרְטֻמִּין גָּזְרִין יָכְלִין לְהַחֲוָיָה ב[22]
לְמַלְכָּא׃ 28 בְּרַם אִיתַי אֱלָהּ בִּשְׁמַיָּא גָּלֵא רָזִין וְהוֹדַע לְמַלְכָּא 28 כל ליש פת בסיפ . ה
נְבוּכַדְנֶצַּר מָה דִּי לֶהֱוֵא בְּאַחֲרִית יוֹמַיָּא חֶלְמָךְ וְחֶזְוֵי רֵאשָׁךְ עַל־
מִשְׁכְּבָךְ דְּנָה הוּא׃ פ 29 ^a אַנְתְּה^b מַלְכָּא רַעְיוֹנָךְ^c עַל־מִשְׁכְּבָךְ 29 כל כת ה[23] . אנת[24] ק . כל דניאל ועזרא לא קר ה[25] . ב[22]
סְלִקוּ מָה דִּי לֶהֱוֵא אַחֲרֵי דְנָה וְגָלֵא רָזַיָּא הוֹדְעָךְ מָה־דִי לֶהֱוֵא׃ כל כת חס . כל כת ה[23]
30 וַאֲנָה לָא בְחָכְמָה דִּי־אִיתַי בִּי מִן־כָּל־חַיַּיָּא רָזָא דְנָה גֱּלִי לִי לָהֵן 30 ב ר״פ[26] . כל כת ה[23] . ב[27] מילין דמטע ול בליש
עַל־דִּבְרַת דִּי פִשְׁרָא לְמַלְכָּא יְהוֹדְעוּן וְרַעְיוֹנֵי לִבְבָךְ תִּנְדַּע׃ ב פסוק דמטע[20] . ל
31 אַנְתְּה מַלְכָּא חָזֵה הֲוַיְתָ וַאֲלוּ צְלֵם חַד^a שַׂגִּיא צַלְמָא^b דִּכֵּן רַב 31 אנת[24] ק . כל דניאל ועזרא לא קר ה[25] . ב . ג[28]

[16] Mm 3792. [17] Mm 3806. [18] Mm 832. [19] Mm 3797. [20] Mm 3313. [21] Mm 3819. [22] Mp sub loco. [23] Mm 3794. [24] Q addidi, cf Mp sub loco et Da 3,10. [25] Mm 3801. [26] Mm 3830. [27] Mm 3796. [28] Mm 3798.

20 ^a ℭ² לְהָוֵה, id passim ‖ ^b 𝔅V^S תָא—, id 23 ‖ **22** ^a mlt Mss עֲמִי' ‖ ^b K הִי'—, Q הוֹ'— ‖ **23** ^a cf 20^b ‖ ^b ℭ תָּ— ‖ **24** ^a > nonn Mss, prb dl ‖ ^b > Ms 𝔊𝔙, prb dl ‖ ^c ℭV^S ־ַד ‖ **25** ^a ℭ כְּחַתְ—, V^S חית— ‖ ^b mlt Mss Edd + דִּי ‖ **26** ^a K תַיִךְ—, Q תָךְ— ‖ **29** ^a v 29 dupl ad 28? sed cf 47 ‖ ^b K ℭ² ה—, id passim; Q אַנְתְּ ‖ ^c id 5,10; l c L*K^Mss יִךְ— cf 4,16 et cet; ℭ² ך', id passim ‖ **31** ^a huc tr ׃? ‖ ^b ℭ צְ'.

32 וְזִיוֵהּ יַתִּיר קָאֵם לְקָבְלָךְ וְרֵוֵהּ דְּחִיל׃ 32 הוּא צַלְמָא רֵאשֵׁהּ דִּי־ ב מל . ג
33 דְהַב טָב חֲדוֹהִי וּדְרָעוֹהִי דִּי כְסַף מְעוֹהִי וְיַרְכָתֵהּ[a] דִּי נְחָשׁ׃ 33 שָׁקוֹהִי ב . ל
34 דִּי פַרְזֶל רַגְלוֹהִי[a] מִנְּהוֹן[b] דִּי פַרְזֶל וּמִנְּהוֹן[b] דִּי חֲסַף׃ 34 חָזֵה הֲוַיְתָ מנהין[29] ק . ומנהין[29] ק
עַד דִּי הִתְגְּזֶרֶת אֶבֶן[a] דִּי־לָא בִידַיִן וּמְחָת[b] לְצַלְמָא עַל־רַגְלוֹהִי דִּי ל[30]
סב פַרְזְלָא וְחַסְפָּא וְהַדֶּקֶת[c] הִמּוֹן׃ 35 בֵּאדַיִן דָּקוּ[a] כַחֲדָה פַּרְזְלָא חַסְפָּא ב . ג
נְחָשָׁא כַּסְפָּא וְדַהֲבָא וַהֲווֹ כְּעוּר מִן־אִדְּרֵי־קַיִט וּנְשָׂא הִמּוֹן רוּחָא ד כספא דקדים[31] . ל . ל . ל בטע וכת א[32] . ג
וְכָל־אֲתַר לָא־הִשְׁתֲּכַח לְהוֹן וְאַבְנָא׀ דִּי־מְחָת[b] לְצַלְמָא הֲוָת לְטוּר
36 רַב וּמְלָת[c] כָּל־אַרְעָא׃ 36 דְּנָה חֶלְמָא וּפִשְׁרֵהּ נֵאמַר קֳדָם־מַלְכָּא׃ ל ויתיר א[33] . כל כת ה[34] . וד[35]
37 אַנְתָּה מַלְכָּא מֶלֶךְ מַלְכַיָּא דִּי אֱלָהּ שְׁמַיָּא מַלְכוּתָא חִסְנָא[a] וְתָקְפָּא אנת[36] ק . כל דניאל ועזרא לא קר ה[37] . ג
38 וִיקָרָא יְהַב־לָךְ׃ 38 וּבְכָל־דִּי דָאְרִין[a] בְּנֵי־אֲנָשָׁא חֵיוַת בָּרָא וְעוֹף־ ג . דירין ק
שְׁמַיָּא יְהַב בִּידָךְ וְהַשְׁלְטָךְ בְּכָלְּהוֹן אַנְתְּה־הוּא רֵאשָׁה דִּי דַהֲבָא׃ אנת[36] ק . כל דניאל ועזרא לא קר ה[37]
39 וּבָתְרָךְ תְּקוּם מַלְכוּ אָחֳרִי אֲרַעא[a] מִנָּךְ וּמַלְכוּ תְלִיתָיא[b] אָחֳרִי דִּי יב יתיר א ס״ת[38] . תליתאה ק
40 נְחָשָׁא דִּי תִשְׁלַט בְּכָל־אַרְעָא׃ 40 וּמַלְכוּ רְבִיעָיָה[a] תֶּהֱוֵא תַקִּיפָה רביעאה ק . ג כת א בסיפ[39] . ג ב כת ה וחד כת א[40]
כְּפַרְזְלָא כָּל־קֳבֵל דִּי פַרְזְלָא מְהַדֵּק וְחָשֵׁל כֹּלָּא [b]וּכְפַרְזְלָא דִּי־ ל . ג
41 מְרָעַע[b] כָּל־אִלֵּין תַּדִּק וְתֵרֹעַ׃ 41 וְדִי־חֲזַיְתָה רַגְלַיָּא וְאֶצְבְּעָתָא[a] ל . ה ג מל וב חס[41] . ל
מִנְּהֹון[b] חֲסַף דִּי־פֶחָר וּמִנְּהֹון[b] פַּרְזֶל מַלְכוּ פְלִיגָה תֶּהֱוֵה וּמִן־נִצְבְּתָא מנהין[29] ק . ומנהין ק . ל . ג כת ה בסיפ[39] . ל
דִּי פַרְזְלָא לֶהֱוֵא־בַהּ כָּל־קֳבֵל דִּי חֲזַיְתָה פַּרְזְלָא מְעָרַב בַּחֲסַף
42 טִינָא׃ 42 [a]וְאֶצְבְּעָת רַגְלַיָּא מִנְּהוֹן[b] פַּרְזֶל וּמִנְּהוֹן[b] חֲסַף מִן־קְצָת מנהין ק . ומנהין ק
43 מַלְכוּתָא תֶּהֱוֵה תַקִּיפָה וּמִנַּהּ תֶּהֱוֵה תְבִירָה׃ 43 דִּי[a] חֲזַיְתָ פַּרְזְלָא ג כת ה בסיפ[39] . ג ב כת ה וחד כת א[40] . ג כת ה בסיפ[39] . ודי ק . חד מן יב[42] חס ו ר״ת
מְעָרַב בַּחֲסַף טִינָא מִתְעָרְבִין לֶהֱוֺן בִּזְרַע אֲנָשָׁא וְלָא־לֶהֱוֺן דָּבְקִין ל
44 דְּנָה עִם־דְּנָה[b] הֵא־כְדִי[b] פַרְזְלָא לָא מִתְעָרַב עִם־חַסְפָּא׃ 44 וּבְיוֹמֵיהוֹן כל כת ה[34] . ג[43] . ל
דִּי מַלְכַיָּא אִנּוּן יְקִים אֱלָהּ שְׁמַיָּא מַלְכוּ דִּי לְעָלְמִין לָא תִתְחַבַּל ג

[29] Mp sub loco. [30] Mm 3799. [31] Mm 3800. [32] Mm 3198. [33] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [34] Mm 3794. [35] Mm 3819. [36] Q addidi, cf Mp sub loco et Da 3,10. [37] Mm 3801. [38] Mm 907. [39] Mm 3803. [40] Mm 3802. [41] Mm 3837. [42] Mm 3804. [43] Mm 3805.

32 [a] ℭ 'וְ ‖ **33** [a] ℭ[2] 'ר, id passim ‖ [b] K ־הוֹן, Q ־הֵין; nonn Mss ־הֶן, id 41[b].42[b] ‖ **34** [a] prb ins מטורא cf 45 ‖ [b] pc Mss ־תַ, id 35[b] ‖ [c] mlt Mss ־דֵּ' ut 45 ‖ **35** [a] V^S דָּקוּ, Ms דַּקוּ ‖ [b] cf 34[b] ‖ [c] 2 Mss ־תַ, mlt Mss ומלָאת, pc Mss ומלאת ‖ **37** [a] ℭ 'חַ, id 4,27[c] ‖ **38** [a] K 'דָאֲ id 3,31[c] 4,32[a] 6,26[a], Q 'דָיְ ‖ **39** [a] K אֲרַעָא, Q אֲרַע ‖ [b] K ־יָא, Q ־אָה ‖ **40** [a] nonn Mss ut Q ־אָה, id 3,25[b] 7,7[a] 7,23[b] ‖ [b–b] > 𝔊o'* 𝔊θ' 𝔙, add ‖ **41** [a] > 𝔊o'*, add cf 33 ‖ [b] cf 33[b] ‖ **42** [a] v 42 prb add ‖ [b] cf 33[b] ‖ **43** [a] mlt Mss Edd 𝔊o' 𝔙 ut Q וְדִי ‖ [b–b] l די (= הֵיךְ) הֵאךְ.

וּמַלְכוּתָה לְעַם אָחֳרָן לָא תִשְׁתְּבִק תַּדִּק וְתָסֵיף כָּל־אִלֵּין מַלְכְוָתָא
45 וְהִיא תְּקוּם לְעָלְמַיָּא׃ 45 כָּל־קֳבֵל דִּי־חֲזַיְתָ דִּי מִטּוּרָא אִתְגְּזֶרֶת[a] אֶבֶן
דִּי־לָא בִידַיִן וְהַדֶּקֶת [b]פַּרְזְלָא נְחָשָׁא חַסְפָּא[b] כַּסְפָּא וְדַהֲבָא אֱלָהּ
רַב הוֹדַע לְמַלְכָּא מָה דִּי לֶהֱוֵא אַחֲרֵי דְנָה וְיַצִּיב חֶלְמָא וּמְהֵימַן
46 פִּשְׁרֵהּ׃ פ 46 בֵּאדַיִן מַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר נְפַל עַל־אַנְפּוֹהִי
47 וּלְדָנִיֵּאל סְגִד וּמִנְחָה וְנִיחֹחִין אֲמַר לְנַסָּכָה לֵהּ׃ 47 עָנֵה מַלְכָּא
לְדָנִיֵּאל וְאָמַר מִן־קְשֹׁט דִּי אֱלָהֲכוֹן הוּא אֱלָהּ אֱלָהִין וּמָרֵא מַלְכִין
48 וְגָלֵה רָזִין דִּי יְכֵלְתָּ לְמִגְלֵא רָזָה דְנָה׃ 48 אֱדַיִן מַלְכָּא לְדָנִיֵּאל רַבִּי
וּמַתְּנָן רַבְרְבָן שַׂגִּיאָן[a] יְהַב־לֵהּ וְהַשְׁלְטֵהּ עַל כָּל־מְדִינַת בָּבֶל וְרַב־
49 סִגְנִין עַל כָּל־חַכִּימֵי בָבֶל׃ 49 וְדָנִיֵּאל בְּעָא מִן־מַלְכָּא וּמַנִּי עַל
עֲבִידְתָּא דִּי מְדִינַת בָּבֶל לְשַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ וְדָנִיֵּאל בִּתְרַע
מַלְכָּא׃ פ

3 3 1 נְבוּכַדְנֶצַּר[a] מַלְכָּא עֲבַד צְלֵם דִּי־דְהַב רוּמֵהּ אַמִּין שִׁתִּין
2 פְּתָיֵהּ אַמִּין שִׁת אֲקִימֵהּ בְּבִקְעַת דּוּרָא בִּמְדִינַת בָּבֶל׃ 2 וּנְבוּכַדְנֶצַּר
מַלְכָּא שְׁלַח לְמִכְנַשׁ לַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא סִגְנַיָּא וּפַחֲוָתָא אֲדַרְגָּזְרַיָּא
גְדָבְרַיָּא דְּתָבְרַיָּא תִּפְתָּיֵא[a] וְכֹל שִׁלְטֹנֵי מְדִינָתָא לְמֵתֵא לַחֲנֻכַּת צַלְמָא
3 דִּי הֲקֵים נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא׃ 3 בֵּאדַיִן מִתְכַּנְּשִׁין אֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא סִגְנַיָּא
וּפַחֲוָתָא אֲדַרְגָּזְרַיָּא גְדָבְרַיָּא דְּתָבְרַיָּא תִּפְתָּיֵא[a] וְכֹל שִׁלְטֹנֵי מְדִינָתָא
לַחֲנֻכַּת צַלְמָא דִּי הֲקֵים נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא וְקָאְמִין[b] לָקֳבֵל צַלְמָא
4 [c]דִּי הֲקֵים נְבוּכַדְנֶצַּר[c]׃ 4 וְכָרוֹזָא קָרֵא בְחָיִל לְכוֹן אָמְרִין עַמְמַיָּא
5 אֻמַּיָּא[a] וְלִשָּׁנַיָּא׃ 5 בְּעִדָּנָא דִּי־תִשְׁמְעוּן קָל קַרְנָא מַשְׁרוֹקִיתָא
קַיתְרֹוס[a] סַבְּכָא[b] פְּסַנְתֵּרִין[c] סוּמְפֹּנְיָה[d] וְכֹל זְנֵי זְמָרָא תִּפְּלוּן וְתִסְגְּדוּן

ל ומל. ה ג מל וב חס[44]. ב
כן פסוק דאית בהון א״ב. ל. ל[45]
ב. ד כספא דקדים[46]
כל ליש פת בסיפ. כל כת ה[47]. ל
יוד[48]. ט בטע בליש. ה
ל וחס[49]. ל
ל כת ה. כל כת ה[47]. לת ר״פ בטע. ל
ל
ל. ל
כל מל. ל
ב
ב. ל חס. ל. ב[1]
ב בטע לגר[2]
ב
כת כן יתיר י[3]. י זוגין[4]
ב
כת כן יתיר י[3]. וקימין ק
כת כן יתיר ל[5]. ל חס ו וכל מלכים דכות ב מ א[6] וחד מן ד[8] ותרי מילין ס״פ וחד מן ל[4] זוגין. ל
ו[7]. ד פסוק דמטע בטע[8]
קתרוס[4]. ג[9] ליש מפק פ ק. ד בליש וחד מן ל[4] זוגין. ל[10]

[44]Mm 3837. [45]Mm 3799. [46]Mm 3800. [47]Mm 3794. [48]Mm 3819. [49]וחד ניחוחין Esr 6,10. Cp 3 [1]Mp sub loco. [2]Mm 2801. [3]Mm 3806. [4]Mm 456. [5]Mp contra textum, cf Mp sub loco et 2R 25,22. [6]Mm 3788 contra textum, duae notulae non congruentes, duabus e traditionibus ortae. [7]Mm 3155. [8]Mm 3807. [9]Mm 3814. [10]Mm 3808.

45 [a] pc Mss הת' ut 34 ‖ [b–b] 1 ח' פ' נ' cf 𝔊 vel פ' ח' נ' ut 35, al dl ח' (> Ms) ‖ **48** [a] nonn Mss סג' ‖ **Cp 3,1** [a] 𝔊$^{o'}$ pr *ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου* ‖ **2** [a] Q^{Mss} ־תאֵי ‖ **3** [a] ut 2[a] ‖ [b] K ־אָ', Q ־יְ' ‖ [c–c] > 𝔊$^{o'*}$𝔊$^{\theta'*}$, add? ‖ **4** [a] id Esr 4,10, sed cet loci מ sine dageš ‖ **5** [a] K קִיתָ' vel קִית', mlt Mss V^{S} ut Q קַתְרֹס; sim 7[a].10[b].15[a] ‖ [b] 𝔗 שׂ' ut 7.10.15 (Or etiam alias ס') ‖ [c] id 10.15, sed 7 ־נטר' ‖ [d] id 15, sed cf 10; 7 om; mlt Mss ־יא.

6 לְצֶ֣לֶם e דַּהֲבָ֔א דִּ֥י הֲקֵ֖ים נְבוּכַדְנֶצַּ֥ר מַלְכָּֽא׃ 6 וּמַן־a דִּי־לָ֥א יִפֵּ֖ל
וְיִסְגֻּ֑ד בַּהּ־שַׁעֲתָ֣א b יִתְרְמֵ֔א לְגֽוֹא־c אַתּ֥וּן נוּרָ֖א יָקִֽדְתָּא d׃
7 כָּל־קֳבֵ֣ל דְּנָ֡ה בֵּהּ־זִמְנָ֡א כְּדִ֣י שָׁמְעִ֣ין כָּל־עַֽמְמַיָּ֡א קָ֣ל קַרְנָ֡א
מַ֠שְׁרוֹקִיתָ֠א קִיתָ֨רֹס a שַׂבְּכָ֤א פְּסַנְטֵרִין֙ b וְכֹ֖ל זְנֵ֣י זְמָרָ֑א נָֽפְלִ֞ין כָּל־עַֽמְמַיָּ֗א
אֻמַּיָּ֙א וְלִשָּׁ֣נַיָּ֔א סָֽגְדִין֙ לְצֶ֣לֶם c דַּהֲבָ֔א דִּ֥י הֲקֵ֖ים נְבוּכַדְנֶצַּ֥ר מַלְכָּֽא׃
8 a כָּל־קֳבֵ֤ל דְּנָה֙ a בֵּהּ־זִמְנָ֔א קְרִ֖בוּ גֻּבְרִ֣ין b כַּשְׂדָּאִ֑ין וַאֲכַ֥לוּ
9 קַרְצֵיה֖וֹן c דִּ֥י יְהוּדָיֵֽא׃ 9 עֲנוֹ֙ וְאָ֣מְרִ֔ין a לִנְבוּכַדְנֶצַּ֖ר מַלְכָּ֑א a מַלְכָּ֖א b
10 לְעָלְמִ֥ין חֱיִֽי׃ 10 אַ֣נְתְּה מַלְכָּא֩ שָׂ֨מְתָּ טְּעֵ֜ם a דִּ֣י כָל־אֱנָ֡שׁ דִּֽי־יִשְׁמַ֡ע קָ֣ל
קַרְנָ֣א מַ֠שְׁרֹקִיתָא קִיתָרֹ֨ס b שַׂבְּכָ֤א פְסַנְתֵּרִין֙ וְסִיפֹּ֣נְיָ֔ה c וְכֹ֖ל זְנֵ֣י זְמָרָ֑א
11 יִפֵּ֥ל וְיִסְגֻּ֖ד לְצֶ֥לֶם d דַּהֲבָֽא׃ 11 וּמַן־a דִּי־לָ֥א יִפֵּ֖ל וְיִסְגֻּ֑ד יִתְרְמֵ֕א לְגֽוֹא־
12 אַתּ֥וּן נוּרָ֖א יָקִֽדְתָּא׃ 12 אִיתַ֞י גֻּבְרִ֣ין יְהוּדָאיִ֗ן דִּֽי־מַנִּ֤יתָ יָתְהוֹן֙ עַל־
עֲבִידַת֙ מְדִינַ֣ת בָּבֶ֔ל שַׁדְרַ֥ךְ מֵישַׁ֖ךְ וַעֲבֵ֣ד נְג֑וֹ גֻּבְרַיָּ֣א אִלֵּ֡ךְ לָא־שָׂ֣מוּ
עֲלָ֣יִךְ a מַלְכָּא֩ טְעֵ֜ם לֵאלָהָ֣יִךְ b לָ֣א פָֽלְחִ֔ין וּלְצֶ֧לֶם c דַּהֲבָ֛א דִּ֥י הֲקֵ֖ימְתְּ
13 לָ֥א סָגְדִֽין׃ ס 13 בֵּאדַ֤יִן נְבוּכַדְנֶצַּר֙ בִּרְגַ֣ז וַחֲמָ֔ה אֲמַר֙ לְהַיְתָיָ֔ה
לְשַׁדְרַ֥ךְ מֵישַׁ֖ךְ וַעֲבֵ֣ד נְג֑וֹ בֵּאדַ֙יִן֙ גֻּבְרַיָּ֣א אִלֵּ֔ךְ הֵיתָ֖יוּ a קֳדָ֥ם מַלְכָּֽא׃
14 עָנֵ֤ה נְבֻֽכַדְנֶצַּר֙ וְאָמַ֣ר לְה֔וֹן הַצְדָּ֕א a שַׁדְרַ֥ךְ מֵישַׁ֖ךְ וַעֲבֵ֣ד נְג֑וֹ לֵאלָהַ֗י
15 לָ֤א אִֽיתֵיכוֹן֙ פָּֽלְחִ֔ין וּלְצֶ֧לֶם b דַּהֲבָ֛א דִּ֥י הֲקֵ֖ימֶת לָ֥א סָגְדִֽין׃ 15 כְּעַ֞ן הֵ֧ן
אִֽיתֵיכ֣וֹן עֲתִידִ֗ין דִּ֣י בְעִדָּנָ֡א דִּֽי־תִשְׁמְע֡וּן קָ֣ל קַרְנָ֣א מַשְׁרוֹקִיתָ֣א
קִיתָרֹ֨ס a שַׂבְּכָ֜א פְּסַנְתֵּרִ֣ין וְסוּמְפֹּנְיָ֗ה וְכֹ֣ל ׀ זְנֵ֣י זְמָרָ֗א תִּפְּל֨וּן וְתִסְגְּד֤וּן
לְצַלְמָ֙א b דִֽי־עַבְדֵת֙ b וְהֵן֙ לָ֣א תִסְגְּד֔וּן בַּהּ־שַׁעֲתָ֣ה תִתְרְמ֔וֹן לְגֽוֹא־אַתּ֥וּן
16 נוּרָ֖א יָקִֽדְתָּא וּמַן־ה֣וּא אֱלָ֔הּ דִּ֥י c יְשֵׁיזְבִנְכ֖וֹן מִן־יְדָֽי d׃ 16 עֲנוֹ֙ שַׁדְרַ֣ךְ

כת כן יתיר י׳[11] . ל׳ זוגין[12]
ד׳ פסוק כל כל וכל כל[13] . ד׳ פסוק דמטע בטע[14]
קתרוס ק . ג׳[15] ליש מפק פ ד׳ בליש וחד מן י׳[12] זוגין
כת כן יתיר י׳[11] . ל׳ זוגין[12]
ל׳ חס בליש[16]
אנת כל דניאל ועזרא ק לא קר ה׳[17] . ד׳ פסוק דמטע בטע[14]
קתרוס ק . ג׳[18] ליש מפק פ ד׳ בליש וחד מן י׳[12] זוגין . וסופניה[19] ק ול׳[20] בליש
ל׳ וחס
כל מל
עלך לאלהך ק . ל׳[21] . כת כן יתיר י׳[11] וב׳ בליש
כל מל
כל מל . ג׳ ב׳ מנה בליש וחד לשון ארמי
כל מל . ל׳[21]
כת כן יתיר י׳[11] ול׳ בליש . ה׳ פסוק מן מ׳ מילין
ו׳[22] . ד׳ פסוק דמטע בטע[14]
קתרוס[23] ק . ג׳[15] ליש מפק פ ד׳ בליש וחד מן י׳[12] זוגין . ל׳[20]
ה׳[24]

[11] Mm 3806. [12] Mm 456. [13] Mm 2102. [14] Mm 3807. [15] Mm 3814. [16] Mm 667. [17] Mm 3801. [18] Mm 3814 contra textum, L sine dageš. [19] Mm 832. [20] Mm 3808. [21] Mm 3809. [22] Mm 3155. [23] Q addidi, cf Da 3,5.7.10.15 et Mp sub loco. [24] Mm 3791.

5 e Vˢ לְצִלְם, id 7c.10d.12c.14b.18c ‖ **6** a 2 Mss מַן, id 11a 4,22c et in Esr 5,9 ‖ b Vˢ 'שָׁ, id passim ‖ c 𝔆 mlt Mss Vˢ לגו, it passim לגו et בגו ut papyri aram ‖ d 𝔆Vˢ 'יָקְ ‖ **7** a cf 5a ‖ b ins c mlt Mss 𝔊^{AQLD} וְסוּמפניא cf 5.10.15 ‖ c cf 5e ‖ **8** a–a > 𝔊θ′, add; 𝔊ο′ cj c 7 ‖ b 𝔆Vˢ 'גֻּ, id passim ‖ c 𝔆² Vˢ 'קְ, id 6,25a ‖ **9** a–a > 𝔊ο′* ‖ b 𝔊ο′ pr *κύριε* ‖ **10** a sic L, mlt Mss Edd 'טְ ‖ b cf 5a ‖ c K 'וְסִיפ, Q 'וְסוּפּ; 𝔆 'וסימפ, cf 5.15 ‖ d cf 5e ‖ **11** a cf 6a ‖ **12** a K עֲלַ֫יִךְ, Q עֲלָךְ, id 4,22b.24b ‖ b K הַ֫יִךְ–, Q הָךְ–, id 18 a ‖ c cf 5e ‖ **13** a l c 2 Mss 'תָ– cf 5,3 ‖ **14** a it in inscriptionibus aram ‖ b cf 5e ‖ **15** a cf 5a ‖ b–b Vˢ דְּעַבְדִית ‖ c sic L, mlt Mss Edd דִּי ‖ d l c pc Mss 𝔊θ′ יְדִי cf 17.

מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ וְאָמְרִין ᵃלְמַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּרᵃ לָא־חַשְׁחִיןᵇ אֲנַחְנָה — כל מל . ה . ל[25]
17 עַל־דְּנָה פִּתְגָם לַהֲתָבוּתָךְ׃ 17 הֵן אִיתַיᵃ אֱלָהַנָאᵇ דִּי־אֲנַחְנָא פָלְחִין
יָכִל לְשֵׁיזָבוּתַנָא מִן־אַתּוּן נוּרָא יָקִדְתָּא וּמִן־יְדָךְ מַלְכָּא יְשֵׁיזִב׃ — ב וחס
18 וְהֵן לָא יְדִיעַ לֶהֱוֵא־לָךְ מַלְכָּא דִּי לֵאלָהָיךְᵃ לָא־אִיתַנָאᵇ פָלְחִין — ה[26] ב מנה ר״פ . יתיר י . איתנא ק
19 וּלְצֶלֶםᶜ דַּהֲבָא דִּי הֲקֵימְתָּ לָא נִסְגֻּד׃ ס 19 בֵּאדַיִן נְבוּכַדְנֶצַּר — כת כן יתיר י[27] וב בליש . ל וחס
הִתְמְלִי חֱמָא וּצְלֵם אַנְפּוֹהִי אֶשְׁתַּנּוᵃ עַל־שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ עָנֵה — אשתני ק חד מן מח[28] כת ו וקר י . כל מל
20 וְאָמַר לְמֵזֵא לְאַתּוּנָא חַד־שִׁבְעָה עַל דִּי חֲזֵה לְמֵזְיֵהּ׃ 20 וּלְגֻבְרִין — ל[29] . ג וכל תנופה דכות[30] . ל
גִּבָּרֵי־חַיִל דִּי בְחַיְלֵהּ אֲמַר לְכַפָּתָה לְשַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ לְמִרְמֵאᵃ — ל . כל מל . ל
21 לְאַתּוּן נוּרָא יָקִדְתָּא׃ 21 בֵּאדַיִן גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ כְּפִתוּ ᵃבְּסַרְבָּלֵיהוֹן — ה בטע בסיפ[31] . ל
פַּטְּישֵׁיהוֹןᵇ וְכַרְבְּלָתְהוֹן וּלְבֻשֵׁיהוֹןᵃ וּרְמִיו לְגוֹא־אַתּוּן נוּרָא יָקִדְתָּא׃ — פטשיהון ק יתיר י וחד מן ג[32] ליש מפק פ ול בליש . ל . ל . ל[33]
22 כָּל־קֳבֵל דְּנָה מִן־דִּי מִלַּת מַלְכָּא מַחְצְפָהᵃ וְאַתּוּנָא אֵזֵה יַתִּירָא — כו פסוק דאית בהון א״ב . ל[34]
גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ דִּי הַסִּקוּ לְשַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ קַטִּל הִמּוֹן שְׁבִיבָא — כל מל . ג
23 דִּי נוּרָא׃ 23 וְגֻבְרַיָּא אִלֵּךְ תְּלָתֵּהוֹן שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ נְפַלוּ — ל . כל מל
24 לְגוֹא־אַתּוּן־נוּרָא יָקִדְתָּא מְכַפְּתִין׃ᵃ פ 24 ᵃאֱדַיִן נְבוּכַדְנֶצַּר — יה ר״פ בטע
מַלְכָּא תְּוַהּ וְקָם בְּהִתְבְּהָלָהᵇ עָנֵה וְאָמַר לְהַדָּבְרוֹהִי הֲלָא גֻבְרִין — ל . ב . ל ומל
תְּלָתָא רְמֵינָא לְגוֹאᶜ־נוּרָא מְכַפְּתִין עָנַיִןᵈ וְאָמְרִין לְמַלְכָּא יַצִּיבָא — כל כת ה ב מ א[35] . ל ומל . כל כת א
25 מַלְכָּא׃ 25 עָנֵה וְאָמַר הָא־אֲנָה חָזֵה גֻּבְרִין אַרְבְּעָה שְׁרַיִן מַהְלְכִיןᵃ — ל . ב
בְּגוֹא־נוּרָא וַחֲבָל לָא־אִיתַי בְּהוֹן וְרֵוֵהּ דִּי רְבִיעָאָאᵇ דָּמֵהᶜ לְבַר־ — ל[36] . רביעאה ק
26 אֱלָהִין׃ ס 26 בֵּאדַיִן קְרֵב נְבוּכַדְנֶצַּר לִתְרַע אַתּוּן נוּרָא יָקִדְתָּא — ה בטע בסיפ[31]
עָנֵה וְאָמַר שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד־נְגוֹ עַבְדוֹהִי דִּי־אֱלָהָא עִלָּיָאᵃ פֻּקוּ — כל מל . עלאה ק
27 וֶאֱתוֹ בֵּאדַיִן נָפְקִין שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ מִן־גּוֹא נוּרָא׃ 27 וּמִתְכַּנְּשִׁין — ל . כל מל

[25] Mm 3810. [26] Mm 3791. [27] Mm 3806. [28] Mm 3811. [29] וחד ואתונא Da 3,22 et Mm 3841. [30] Mm 3812. [31] Mm 3813. [32] Mm 3814. [33] וחד רמין Da 7,9 et Mm 3841. [34] וחד לאתונא Da 3,19 et Mm 3841. [35] Mp contra textum sec Mm 3836. [36] Mm 3816.

16 ᵃ⁻ᵃ l לְמ׳ –צַּר vel inverte לנבוכדנצר מ׳ ‖ ᵇ l c pc Mss V^S חָ׳ ‖ **17** ᵃ cj c sq neglecto rebiaʿ ‖ ᵇ sic L, mlt Mss Edd –הָנָא ‖ **18** ᵃ cf 12ᵇ ‖ ᵇ K –תַי׳, 𝕮 ut Q אִיתָנָה ‖ ᶜ cf 3,5ᵉ ‖ **19** ᵃ Q –נִי (sg) ‖ **20** ᵃ prp ול׳ ‖ **21** ᵃ⁻ᵃ 𝕲ᵒ′*𝕲ᶿ′* 3 sol vestimentorum nom ‖ ᵇ K פַּטִּי׳ vel פְּטִי׳, pc Mss V^S ut Q פַּטְּשֵׁי׳, V^S פַּטְ׳ ‖ **22** ᵃ 𝕮 nonn Mss V^S מְהַחְ׳; cf 2,15ᵃ ‖ **23** ᵃ 𝕲 ins hic orationem Azariae et canticum 3 iuvenum c v introducentibus ‖ **24** ᵃ 𝕲ᵒ′ pr nonn et 𝕲ᶿ′ pc vb propter 23ᵃ ‖ ᵇ 𝕼 [באתנב׳] ‖ ᶜ 𝕼 [לגו]ן ‖ ᵈ prp עֲנוֹ cf 2,5ᵃ ‖ **25** ᵃ l c 𝕮V^S מְהַלְ׳, id 4,34ᵇ ‖ ᵇ cf 2,40ᵃ ‖ ᶜ 𝕼 [ד]מא ‖ **26** ᵃ K עִלָּיָא, Q עִלָּאָה, id passim.

אֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּ֡א סִגְנַיָּ֡א וּפַחֲוָתָא֩ וְהַדָּבְרֵ֨י מַלְכָּ֜א חָזַ֣יִן לְגֻבְרַיָּ֣א אִלֵּ֗ךְ דִּי֩ — ב

לָא־שְׁלֵ֨ט נוּרָ֜א בְּגֶשְׁמְה֗וֹן[a] וּשְׂעַ֤ר רֵאשְׁהוֹן֙ לָ֣א הִתְחָרַ֔ךְ וְסָרְבָּלֵיה֖וֹן — ל וכת כן למדינ[37] . ל . ל

28 לָ֣א שְׁנ֑וֹ וְרֵ֣יחַ נ֔וּר לָ֥א עֲדָ֖ת[b] בְּהֽוֹן׃ עָנֵ֨ה נְבוּכַדְנֶצַּ֜ר וְאָמַ֗ר בְּרִ֤יךְ — ל . ה[38] . ב קמ[39]

אֱלָהֲהוֹן֙ דִּֽי־שַׁדְרַ֤ךְ מֵישַׁךְ֙ וַעֲבֵ֣ד נְג֔וֹ דִּֽי־שְׁלַ֤ח מַלְאֲכֵהּ֙ וְשֵׁיזִ֣ב לְעַבְד֔וֹהִי — כל מל

דִּ֥י הִתְרְחִ֖צוּ עֲלֹ֑והִי וּמִלַּ֤ת מַלְכָּא֙ שַׁנִּ֔יו וִיהַ֤בוּ גֶשְׁמְהוֹן֙ דִּ֣י לָֽא־יִפְלְח֤וּן — ל וחס . גשמהון ק . יתיר י למערב[40]

29 וְלָֽא־יִסְגְּדוּן֙ לְכָל־אֱלָ֔הּ לָהֵ֖ן לֵאלָהֲהֽוֹן׃ וּמִנִּי֮ שִׂ֣ים טְעֵם֒ דִּ֣י כָל־ — ל . ל . שלו ק חד מן יד[41] כת ה וקר ו

עַ֣ם אֻמָּ֡ה וְלִשָּׁ֡ן דִּֽי־יֵאמַ֣ר שָׁלָ֡ה[a] עַ֣ל אֱלָהֲהוֹן֩ דִּֽי־שַׁדְרַ֨ךְ מֵישַׁ֤ךְ וַעֲבֵד֙ — וחד מן ו[42] ול בליש . כל מל . ל בליש[43]

נְג֔וֹא[b] הַדָּמִ֣ין יִתְעֲבֵ֔ד וּבַיְתֵ֖הּ נְוָלִ֣י יִשְׁתַּוֵּ֑ה כָּל־קֳבֵל֙ דִּ֣י לָ֤א אִיתַי֙ אֱלָ֣הּ[c] — ל מל למערב וחד מן יב[44] יתיר א ס״ח

ס 30 אָחֳרָ֔ן דִּֽי־יִכֻּ֥ל לְהַצָּלָ֖ה כִּדְנָֽה׃ בֵּאדַ֙יִן֙ מַלְכָּ֔א הַצְלַ֛ח לְשַׁדְרַ֛ךְ — כל כת ה[45]

מֵישַׁ֥ךְ וַעֲבֵ֖ד נְג֑וֹ בִּמְדִינַ֖ת בָּבֶֽל׃ פ — כל מל

31 [a]נְבוּכַדְנֶצַּ֣ר מַלְכָּ֗א[b] לְכָֽל־עַֽמְמַיָּ֞א אֻמַיָּ֧א וְלִשָּׁנַיָּ֛א דִּֽי־דָאְרִ֥ין[c] — ב . דירין ק

32 בְּכָל־אַרְעָ֖א שְׁלָמְכ֥וֹן יִשְׂגֵּֽא׃ אָתַיָּא֙ וְתִמְהַיָּ֔א[a] דִּ֚י עֲבַ֣ד עִמִּ֔י אֱלָהָ֖א

עִלָּיָ֑א שְׁפַ֥ר קָֽדָמַ֖י לְהַחֲוָיָֽה׃ — עלאה ק

33 אָת֙וֹהִי֙ כְּמָ֣ה רַבְרְבִ֔ין וְתִמְה֖וֹהִי[a] כְּמָ֣ה תַקִּיפִ֑ין — ב ומל

מַלְכוּתֵהּ֙ מַלְכ֣וּת עָלַ֔ם וְשָׁלְטָנֵ֖הּ עִם־דָּ֥ר וְדָֽר׃

4 1 [a]אֲנָ֣ה נְבוּכַדְנֶצַּ֗ר[a] שְׁלֵ֤ה[b] הֲוֵית֙ בְּבֵיתִ֔י[c] וְרַעְנַ֖ן בְּהֵיכְלִֽי׃ 2 חֵ֥לֶם[a] — ל ור״פ . ל . ל

חֲזֵ֖ית וִֽידַחֲלִנַּ֑נִי וְהַרְהֹרִין֙[b] עַֽל־מִשְׁכְּבִ֔י [c]וְחֶזְוֵ֥י רֵאשִׁ֖י[c] יְבַהֲלֻנַּֽנִי׃ — ל . ל . ג

3 [a]וּמִנִּי֙ שִׂ֣ים טְעֵ֔ם לְהַנְעָלָ֣ה קָֽדָמַ֔י לְכֹ֖ל חַכִּימֵ֣י בָבֶ֑ל דִּֽי־פְשַׁ֥ר חֶלְמָ֖א — ב

4 יְהוֹדְעֻנַּֽנִי׃ בֵּאדַ֣יִן עָלִּלִ֗ין[a] חַרְטֻמַיָּא֙ אָֽשְׁפַיָּ֔א כַּשְׂדָּיֵא֙[b] וְגָזְרַיָּ֔א וְחֶלְמָ֕א — עללין ק חד מן ד[2] יתיר ל . כשדאי[3] ק . ב

5 אָמַ֤ר אֲנָה֙ קֳדָ֣מֵיה֔וֹן וּפִשְׁרֵ֖הּ לָא־מְהוֹדְעִ֥ין לִֽי׃ וְעַ֣ד אָחֳרֵ֡ין[a] עַל֩ — יו[4] . ל ויתיר י

קָֽדָמַ֜י דָּנִיֵּ֗אל דִּֽי־שְׁמֵ֤הּ בֵּלְטְשַׁאצַּר֙ כְּשֻׁ֣ם[b] אֱלָהִ֔י וְדִ֛י רֽוּחַ־אֱלָהִ֥ין — ל וחס וחד מן ב[5] פסוק דמטע . ב[6]

[37] Mp sub loco. [38] Mm 3817. [39] Mm 3818. [40] Mp יתיר י; Q addidi sec lectionem plenam Occ, cf Mp sub loco. [41] Mm 782. [42] Mm 3905. [43] Mm 3815. [44] Mm 907. [45] Mm 3794. Cp 4 [1] Mm 978 et 3830. [2] Mm 1794. [3] Mm 3793. [4] Mm 3819. [5] Mm 3313. [6] Mm 3842.

27 [a] 𝔗 mlt Mss מִיהוֹן–, cf 28 ‖ [b] 𝔔 [ע]דה ‖ **29** [a] K שְׁלָה vel שָׁלָה vel שְׁלָה (pro שְׁאֵלָה), 6,5 ut Q שָׁלוּ; frt l שִׁלָּה (akk *sillatu* audacia) ‖ [b] 𝔗 נגו ‖ [c] sic L, mlt Mss Edd אלה ‖ **31** [a] inde ad 4,34 𝔊[o'*] valde differt; 31—33 > 𝔊 ‖ [b] pc Mss + שְׁלַח, pc Mss 𝔖 + כְּתַב ‖ [c] cf 2,38[a] ‖ **32** [a] V[S] 'וְתִ, id 33[a] 6,28[a] ‖ **33** [a] cf 32[a] ‖ **Cp 4,1** [a—a] 𝔊[o'] ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου τῆς βασιλείας Ναβουχοδονοσορ εἶπεν ‖ [b] 𝔗V[S] 'שְׁ ‖ [c] l c pc Mss V[S] בְּבַיְתִי ‖ **2** [a] id 7,1; Ms חֲלַם ‖ [b] 𝔗 'הוּר– ‖ [c—c] add? cf 7 ‖ **3** [a] v 3—6 > 𝔊[o'] cf 𝔊[θ'] ‖ **4** [a] K עָלְלִין, 𝔗 ut Q עָלִּין; id 5,8[b] ‖ [b] cf 2,5[b] ‖ **5** [a] Q 𝔗 mlt Mss אחרן, papyri aram אחרן (oppositum קדמ[ו]ן); l frt c K אָחֳרֵין vel אַחֲרֵין ‖ [b] 𝔗 pc Mss בשם.

ב. ל קַדִּישִׁ֖ין בֵּ֑הּ וְחֶלְמָ֖א קֳדָמ֥וֹהִי אַמְרֵֽת׃ 6 בֵּלְטְשַׁאצַּר֮ רַ֣ב חַרְטֻמַיָּא֒ 6
ל דִּ֣י ׀ אֲנָ֣ה יִדְעֵ֗ת דִּ֣י ר֨וּחַ אֱלָהִ֤ין קַדִּישִׁין֙ בָּ֔ךְ וְכָל־רָ֖ז לָא־אָנֵ֣ס לָ֑ךְ
יד[7]. ג חֶזְוֵ֨י[a] חֶלְמִ֧י דִֽי־חֲזֵ֛ית וּפִשְׁרֵ֖הּ אֱמַֽר׃ 7 [a]וְחֶזְוֵ֥י רֵאשִׁ֖י[a] עַל־מִשְׁכְּבִ֑י 7
חָזֵ֣ה הֲוֵ֔ית
וַאֲל֥וּ אִילָ֛ן בְּג֥וֹא אַרְעָ֖א וְרוּמֵ֥הּ שַׂגִּֽיא׃
ב וחס 8 רְבָ֥ה אִֽילָנָ֖א וּתְקִ֑ף וְרוּמֵהּ֙ יִמְטֵ֣א לִשְׁמַיָּ֔א
ל[8] וַחֲזוֹתֵ֖הּ[a] לְס֥וֹף כָּל־אַרְעָֽא׃
ג[9]. י בטע ב מנה בסיפ[10] 9 עָפְיֵ֤הּ שַׁפִּיר֙ וְאִנְבֵּ֣הּ שַׂגִּ֔יא וּמָז֥וֹן לְכֹ֖לָּא־בֵ֑הּ
ל. ידורן ק חד מן ד[11] מוקדם ומאוחר בסיפ. כל סיפ פת[12] תְּחֹת֜וֹהִי תַּטְלֵ֣ל ׀ חֵיוַ֣ת בָּרָ֗א וּבְעַנְפ֙וֹהִי֙ יְדֻרוּן[a] צִפֲּרֵ֣י שְׁמַיָּ֔א
וּמִנֵּ֖הּ יִתְּזִ֥ין[b] כָּל־בִּשְׂרָֽא׃
10 חָזֵ֥ה הֲוֵ֛ית בְּחֶזְוֵ֥י[a] רֵאשִׁ֖י עַל־מִשְׁכְּבִ֑י וַאֲל֛וּ עִ֥יר וְקַדִּ֖ישׁ מִן־שְׁמַיָּ֥א
נָחִֽת׃ 11 קָרֵ֨א בְחַ֜יִל וְכֵ֣ן אָמַ֗ר
ל וחס גֹּ֤דּוּ אִֽילָנָא֙ וְקַצִּ֣צוּ עַנְפ֔וֹהִי אַתַּ֥רוּ עָפְיֵ֖הּ וּבַדַּ֣רוּ אִנְבֵּ֑הּ
ג חס ול בליש. כל סיפ פת[12] תְּנֻ֤ד חֵֽיוְתָא֙ מִן־תַּחְתּ֔וֹהִי[a] וְצִפְּרַיָּ֖א מִן־עַנְפֽוֹהִי׃
12 בְּרַ֗ם עִקַּ֤ר[a] שָׁרְשׁ֙וֹהִי֙ בְּאַרְעָ֣א שְׁבֻ֔קוּ
ב וכת כן[13] וּבֶאֱסוּר֙ דִּֽי־פַרְזֶ֣ל וּנְחָ֔שׁ [b]בְּדִתְאָ֖א דִּ֣י בָרָ֑א[b]
ב וּבְטַ֤ל שְׁמַיָּא֙ יִצְטַבַּ֔ע וְעִם־חֵיוְתָ֥א[c] חֲלָקֵ֖הּ [d]בַּעֲשַׂ֥ב אַרְעָֽא[d]׃
אנשא ק. ה 13 לִבְבֵהּ֙ מִן־אֲנוֹשָׁא֙[a] יְשַׁנּ֔וֹן וּלְבַ֥ב חֵיוָ֖ה יִתְיְהִ֣ב לֵ֑הּ
וְשִׁבְעָ֥ה[b] עִדָּנִ֖ין יַחְלְפ֥וּן עֲלֽוֹהִי׃
ל 14 בִּגְזֵרַ֤ת עִירִין֙ פִּתְגָמָ֔א וּמֵאמַ֥ר[a] קַדִּישִׁ֖ין שְׁאֵֽלְתָ֑א
ב פסוק דמטע[14]. עלאה ק. אנשא ק[15] יתיר ו עַד[b]־דִּבְרַ֡ת דִּ֣י יִנְדְּע֣וּן חַ֠יַּיָּא דִּֽי־שַׁלִּ֨יט עִלָּיָ֜א בְּמַלְכ֣וּת אֲנוֹשָׁא֮[c] וּלְמַן־
ג. עלה ק. כל כת ה[16] דִּ֤י יִצְבֵּא֙ יִתְּנִנַּ֔הּ וּשְׁפַ֥ל אֲנָשִׁ֖ים[d] יְקִ֥ים עֲלֵֽיהּ[e]׃ 15 דְּנָה֙ חֶלְמָ֣א חֲזֵ֔ית 15

[7] Mm 3819. [8] Mm 3820. [9] Mm 338. [10] Mm 3661. [11] Mm 3854. [12] Mm 3821. [13] Mm 3822. [14] Mm 3313. [15] Q addidi, cf Mp sub loco. [16] Mm 3794.

6 [a] 𝔊[θ'] *ἄκουσον* = שְׁמַע? prp אֲחַוֵּה; l חֲזִי ‖ **7** [a–a] > 𝔊, prb dl; prp בְּח׳ ר׳ cf 10 ‖ **8** [a] ℭ𝔙[S] ׳וּ–; 𝔊[o'] *καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ*, 𝔊[θ'] *καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ*, id 17[a] ‖ **9** [a] K יְדֻרוּן, Q יְדוּרָן ‖ [b] ℭ𝔙[S] hab Q יִתְזָן ‖ **10** [a] ℭ ׳ח cf 7 ‖ **11** [a] ℭ pc Mss ׳תחות ut 18 ‖ **12** [a] l עִקַּר cf jdaram עִקָּרָא, syr *ʿeqqārā* ‖ [b–b] prb aut dl aut l ׳יִטַּעֲמֻנֵּהּ ד׳ די ב, id 20[b–b] ‖ [c] prp חיות ברא ut 20 ‖ [d–d] > 20, add? ‖ **13** [a] K אֱנוֹשָׁא (sic saepe inscriptiones Nabataeenses), 22 ut Q אֲנָשָׁא; id 14[c] ‖ [b] ℭ[2] ׳וְשַׁ, id 22[a].29[b] ‖ **14** [a] l c pc Mss ׳וּבְמ? ‖ [b] prb l c ℭ nonn Mss על ut 2,30, sed papyrus aram עדבר (assimilatum) ‖ [c] cf 13[a] ‖ [d] l אֱנָשָׁא ‖ [e] K עֲלַיַּהּ, 2 Mss עֲלָהּ cf 5,21[b]; Q עֲלַהּ.

אֲנָה מַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר וְאַנְתְּה בֵּלְטְשַׁאצַּר פִּשְׁרֵא[a] ׀ אֱמַר כָּל־קֳבֵל
דִּי ׀ כָּל־חַכִּימֵי מַלְכוּתִי לָא־יָכְלִין פִּשְׁרָא לְהוֹדָעֻתַנִי וְאַנְתְּה כָּהֵל
16 דִּי רוּחַ־אֱלָהִין קַדִּישִׁין בָּךְ׃ 16 אֱדַיִן דָּנִיֵּאל דִּי־שְׁמֵהּ
בֵּלְטְשַׁאצַּר אֶשְׁתּוֹמַם כְּשָׁעָה חֲדָה וְרַעְיֹנֹהִי יְבַהֲלֻנֵּהּ [a]עָנֵה מַלְכָּא
וְאָמַר בֵּלְטְשַׁאצַּר חֶלְמָא וּפִשְׁרֵא[b] אַל־יְבַהֲלָךְ[a] עָנֵה בֵלְטְשַׁאצַּר
17 וְאָמַר מָרִאי[c] חֶלְמָא לְשָׂנְאָךְ[d] וּפִשְׁרֵהּ לְעָרָךְ[d]׃ 17 אִילָנָא דִּי חֲזַיְתָ
18 דִּי רְבָה וּתְקִף וְרוּמֵהּ יִמְטֵא לִשְׁמַיָּא וַחֲזוֹתֵהּ[a] לְכָל[b]־אַרְעָא׃ 18 וְעָפְיֵהּ
שַׁפִּיר וְאִנְבֵּהּ שַׂגִּיא וּמָזוֹן לְכֹלָּא־בֵהּ תְּחֹתוֹהִי תְּדוּר חֵיוַת בָּרָא
19 וּבְעַנְפוֹהִי יִשְׁכְּנָן צִפְּרֵי שְׁמַיָּא׃ 19 אַנְתְּה־הוּא מַלְכָּא דִּי רְבַית[a]
וּתְקֵפְתְּ[b] וּרְבוּתָךְ רְבָת[c] וּמְטָת[d] לִשְׁמַיָּא וְשָׁלְטָנָךְ לְסוֹף אַרְעָא׃
20 וְדִי חֲזָה מַלְכָּא עִיר וְקַדִּישׁ נָחִת ׀ מִן־שְׁמַיָּא וְאָמַר גֹּדּוּ אִילָנָא
וְחַבְּלוּהִי [a]בְּרַם עִקַּר שָׁרְשׁוֹהִי בְּאַרְעָא שְׁבֻקוּ וּבֶאֱסוּר דִּי־פַרְזֶל
וּנְחָשׁ[b] בְּדִתְאָא דִּי בָרָא[b] וּבְטַל שְׁמַיָּא יִצְטַבַּע וְעִם־חֵיוַת בָּרָא חֲלָקֵהּ
21 עַד דִּי־שִׁבְעָה עִדָּנִין יַחְלְפוּן עֲלוֹהִי[a]׃ 21 דְּנָה פִשְׁרָא מַלְכָּא וּגְזֵרַת
22 עִלָּיָא הִיא דִּי מְטָת[a] עַל־מָרִאי[b] מַלְכָּא׃ 22 וְלָךְ טָרְדִין מִן־אֲנָשָׁא
וְעִם־חֵיוַת בָּרָא לֶהֱוֵה מְדֹרָךְ וְעִשְׂבָּא כְתוֹרִין ׀ לָךְ יְטַעֲמוּן וּמִטַּל
שְׁמַיָּא לָךְ מְצַבְּעִין וְשִׁבְעָה[a] עִדָּנִין יַחְלְפוּן עֲלָיךְ[b] עַד דִּי־תִנְדַּע דִּי־
23 שַׁלִּיט עִלָּיָא בְּמַלְכוּת אֲנָשָׁא וּלְמַן[c]־דִּי יִצְבֵּא יִתְּנִנַּהּ׃ 23 וְדִי אֲמַרוּ
לְמִשְׁבַּק עִקַּר שָׁרְשׁוֹהִי דִּי אִילָנָא מַלְכוּתָךְ לָךְ קַיָּמָה מִן־דִּי תִנְדַּע
24 דִּי שַׁלִּטִן שְׁמַיָּא׃ 24 לָהֵן מַלְכָּא מִלְכִּי[a] יִשְׁפַּר עֲלָיךְ[b] וַחֲטָיָךְ[c] בְּצִדְקָה
25 פְרֻק וַעֲוָיָתָךְ בְּמִחַן עֲנָיִן[d] הֵן תֶּהֱוֵא אַרְכָה לִשְׁלֵוְתָךְ׃ 25 כֹּלָּא מְטָא[a]
26 עַל־נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא׃ פ 26 לִקְצָת יַרְחִין תְּרֵי־עֲשַׂר עַל־

ה . ואנת ק כל דניאל ועזרא לא קר ה[17] . ל[18] . ג
י . ב ומל[19] . ואנת ק כל דניאל ועזרא קר ה[17]
יח ר״פ בטע
ל . ל . כל חס . ה בטע[20]
ל[21] . ל
מרי ק . לשנאך ק . יד[22] .
לערך ק חד מן ה לשון שנאה
ב וחס . ל[23]
ג[24] . י בטע ב מנה בסיפ[25]
כל סיפ פת[26] . אנת ק כל דניאל ועזרא לא קר ה[17] . יתיר י
ל . ל . ל[23]
כו פסוק דאית בהון א״ב
ב וכת כן[27] . ב
כל כת ה[28] . י
עלאה ק . מרי ק
ל כת ה .
ד פסוק מחליפין[29]
ל . עלך ק[30]
עלאה ק[30]
ל
ב חד חס וחד מל . עלך ק . וחטאך ק
ל . ל . ל . ל . ג כת א בסיפ[31] . כל כת ה . ל . ג . ל
ב[32] . ב

[17] Mm 3801. [18] וחד ופשרא Da 4,16. [19] Mp contra textum, cf Mp sub loco et Da 5,16. [20] Mm 3828. [21] וחד פשרא Da 4,15. [22] Mm 3819. [23] Mm 3820. [24] Mm 338. [25] Mm 3661. [26] Mm 3821. [27] Mm 3822. [28] Mm 3794. [29] Mm 3823. [30] Q addidi, cf Mp sub loco. [31] Mm 3803. [32] Mm 3824.

15 [a] K mlt Mss Edd אֵ-, Q mlt Mss פִּשְׁרָהּ id 16[b] 5,8[d] ‖ **16** [a–a] > 𝔊^o′ ‖ [b] cf 15[a] ‖ [c] K מָרְאִי, Q מָרִי id 21[b] ‖ [d] K ךְ-ָ, Q ךְ-ַיִ ‖ **17** [a] cf 8[a] ‖ [b] prb l c mlt Mss לסוף כל ut 8 ‖ **19** [a] l c K רְבִיתָ; Q male רְבַיְתָ ‖ [b] V^S תָּ- ‖ [c] pc Mss רבַת ‖ [d] mlt Mss -ַת ‖ **20** [a–a] add ex 12? cf 𝔊 et 23 ‖ [b–b] cf 12[b–b] ‖ **21** [a] pc Mss -ָת cf 19[d], 2 Mss מטית (id papyri aram) = מְטָיַת vel potius מְטִיַּת cf 6,18[a] ‖ [b] cf 16[c] ‖ **22** [a] cf 13[b] ‖ [b] cf 3,12[a] ‖ [c] cf 3,6[a] ‖ **24** [a] 𝔗 מְ׳ ‖ [b] cf 3,12[a] ‖ [c] 𝔗 וחטאיך ‖ [d] l עֲנַיִן? ‖ **25** [a] sic L, mlt Mss Edd מְ׳.

הֵיכַל מַלְכוּתָא דִּי בָבֶל מְהַלֵּךְ הֲוָה׃ 27 עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר הֲלָא 27
דָּא־הִיא בָּבֶל רַבְּתָא דִּי־אֲנָה בֱנַיְתַהּᵃ לְבֵית מַלְכוּ בִּתְקַףᵇ חִסְנִיᶜ
וְלִיקָר הַדְרִי׃ 28 עוֹד מִלְּתָא בְּפֻםᵃ מַלְכָּא קָל מִן־שְׁמַיָּא נְפַל לָךְ 28
אָמְרִין נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא מַלְכוּתָה עֲדָת מִנָּךְ׃ 29 וּמִן־אֲנָשָׁא לָךְ 29
טָרְדִין וְעִם־חֵיוַת בָּרָא מְדֹרָךְ עִשְׂבָּאᵃ כְתוֹרִין לָךְ יְטַעֲמוּן וְשִׁבְעָהᵇ
עִדָּנִין יַחְלְפוּן עֲלָיךְ עַד דִּי־תִנְדַּע דִּי־שַׁלִּיט עִלָּיָא בְּמַלְכוּת אֲנָשָׁא
וּלְמַן־דִּי יִצְבֵּא יִתְּנִנַּהּ׃ 30 בַּהּ־שַׁעֲתָא מִלְּתָא סָפַת עַל־נְבוּכַדְנֶצַּר 30
וּמִן־אֲנָשָׁא טְרִיד וְעִשְׂבָּא כְתוֹרִין יֵאכֻל וּמִטַּל שְׁמַיָּא גִּשְׁמֵהּ יִצְטַבַּע
עַד דִּי שַׂעְרֵהּ כְּנִשְׁרִין רְבָה וְטִפְרוֹהִיᵃ כְצִפְּרִין׃ 31 וְלִקְצָת 31
יוֹמַיָּה אֲנָה נְבוּכַדְנֶצַּר עַיְנַי ׀ לִשְׁמַיָּא נִטְלֵתᵃ וּמַנְדְּעִי עֲלַי יְתוּב
ᵇוּלְעִלָּיָא בָּרְכֵת וּלְחַי עָלְמָא ᶜשַׁבְּחֵת וְהַדְּרֵתᶜ
דִּי שָׁלְטָנֵהּ שָׁלְטָן עָלַם וּמַלְכוּתֵהּ עִם־דָּר וְדָר׃
32 וְכָל־דָּאְרֵיᵃ אַרְעָא כְּלָהᵇ חֲשִׁיבִין וּכְמִצְבְּיֵהּ עָבֵד בְּחֵיל שְׁמַיָּא 32
ᶜוְדָאְרֵיᵃ אַרְעָאᶜ
וְלָא אִיתַי דִּי־יְמַחֵא בִידֵהּ וְיֵאמַר לֵהּ מָה עֲבַדְתְּᵈ׃
33 ᵃבֵּהּ־זִמְנָא מַנְדְּעִי ׀ יְתוּב עֲלַיᵃ ᵇוְלִיקַרᶜ מַלְכוּתִי הַדְרִיᵈ וְזִוִי יְתוּב 33
עֲלַיᵃ וְלִיᵇ הַדָּבְרַי וְרַבְרְבָנַי יְבַעוֹןᵉ וְעַל־ᶠמַלְכוּתִי הָתְקְנַתᵍ וּרְבוּ
יַתִּירָה הוּסְפַת לִי׃ 34 כְּעַן אֲנָה נְבֻכַדְנֶצַּר מְשַׁבַּח וּמְרוֹמֵם וּמְהַדַּר 34
לְמֶלֶךְ שְׁמַיָּא דִּי כָל־מַעֲבָדוֹהִי קְשֹׁט וְאֹרְחָתֵהּᵃ דִּין וְדִי מַהְלְכִיןᵇ
בְּגֵוָה יָכִל לְהַשְׁפָּלָה׃ פ
5 1 ᵃבֵּלְשַׁאצַּרᵇ מַלְכָּא עֲבַד לְחֶם רַב לְרַבְרְבָנוֹהִי אֲלַף וְלָקֳבֵל 5

Masora parva (margin): ו כת ה[33] | ל כת א . כן לבן אשר[34] . ל | ב חד פת וחד קמ[35] . כל חס | ב קמ[36] | ד פסוק מחליפין[37] | עלך . עלאה[38] ק ק | ל[39] . ב[40] | ד פסוק מחליפין[37] . ג | ל[35] . ל . ל | ל | ולעלאה ק . ל ורפי[41] | דירי ק | ודירי ק | ל וכת כן . ה קמ דסמיכ[42] | ב חד פת וחד קמ[35] | ח[43] | ל[39] . ל[44] חס ו וכל מלכים דכות ב מ א[45] . ל[46] | כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[47] . ל ומל | ל . ב וחס[48] | ל . ל ומל . ל

[33] Mm 3832. [34] Mm 3825. [35] Mp sub loco. [36] Mm 3818. [37] Mm 3823. [38] Q addidi, cf Mp sub loco. [39] Mm 3826. [40] Mm 3824. [41] Mm 3839. [42] Mm 592. [43] Mm 1485. [44] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [45] 2R 25,22. [46] Mm 471 א. [47] Mm 958. [48] ׳ erasum, cf Mp sub loco.

27 ᵃ insolite; mlt Mss ׳בֱּ, 2 Mss ׳בְּ, pc Mss ־ָה || ᵇ ℭV^S בִּתְקֹף || ᶜ cf 2,37ᵃ || **28** ᵃ ℭV^S בְּפֻם, sim 6,18ᶜ.23ᵃ 7,8ᵉ || **29** ᵃ prp ׳וְעִ ut 30 || ᵇ cf 13ᵇ || **30** ᵃ V^S ׳וטופ, id 7,19ᶜ || **31** ᵃ ℭ ׳נְ || ᵇ 𝔖 om sq usque ad עלי 1° 33, prb add (sed cf ad 33) || ᶜ⁻ᶜ V^S שַׁבַּחַת והדרת || **32** ᵃ cf 2,38ᵃ || ᵇ ℭ mlt Mss כלא || ᶜ⁻ᶜ add || ᵈ V^S (א)תָ־ || **33** ᵃ⁻ᵃ.ᵇ⁻ᵇ alterutrum prb add, sed cf 31ᵇ || ᶜ l c ℭV^S ־ַר ut 27 || ᵈ prb l c Raschi 𝔊^θ′ *(ἦλθον)* הדרת (vel חדרת) redii cf dupl in 𝔙 *decoremque perveni* || ᵉ V^S ׳יבָ || ᶠ·ᵍ l aut וְעַלִּי aut ־נַת || **34** ᵃ Ed ׳וְאָ cf 5,23ᶜ || ᵇ cf 3,25ᵃ || **Cp 5,1** ᵃ 𝔊^o′ aliter et brevius in cp 5 cf 6,2ᵃ || ᵇ 2 Mss בלשצר ut 7,1 8,1, pc Mss בלאשצר.

2 אַלְפָּא חַמְרָא שָׁתֵה׃ 2 בֵּלְשַׁאצַּר אֲמַר ׀ בִּטְעֵם חַמְרָא לְהַיְתָיָה ל . ל וכת ה
לְמָאנֵי דַּהֲבָא וְכַסְפָּא דִּי הַנְפֵּק נְבוּכַדְנֶצַּר אֲבוּהִי מִן־הֵיכְלָא דִּי ל[1]
3 בִירוּשְׁלֶם וְיִשְׁתּוֹן בְּהוֹן מַלְכָּא וְרַבְרְבָנוֹהִי שֵׁגְלָתֵהּ וּלְחֵנָתֵהּ׃ 3 בֵּאדַיִן ל
הַיְתִיוּ[a] מָאנֵי דַהֲבָא[b] דִּי הַנְפִּקוּ[c] מִן־הֵיכְלָא[d] דִּי־בֵית[e] אֱלָהָא[d] דִּי ל[1] . ל וחס
4 בִירוּשְׁלֶם וְאִשְׁתִּיו בְּהוֹן מַלְכָּא וְרַבְרְבָנוֹהִי שֵׁגְלָתֵהּ וּלְחֵנָתֵהּ׃ 4 אִשְׁתִּיו ל . ל
חַמְרָא וְשַׁבַּחוּ[a] לֵאלָהֵי דַּהֲבָא וְכַסְפָּא נְחָשָׁא פַרְזְלָא אָעָא וְאַבְנָא׃
5 בַּהּ־שַׁעֲתָה נְפַקוּ[a] אֶצְבְּעָן דִּי יַד־אֱנָשׁ וְכָתְבָן לָקֳבֵל נֶבְרַשְׁתָּא עַל־ נפקה ק חד מן ח[2] כת ו וקר ה[3] . ל
גִּירָא דִּי־כְתַל[b] הֵיכְלָא דִּי מַלְכָּא וּמַלְכָּא חָזֵה פַּס יְדָה דִּי כָתְבָה׃ ל
6 אֱדַיִן מַלְכָּא זִיוֺהִי שְׁנוֹהִי[a] וְרַעְיֹנֹהִי יְבַהֲלוּנֵּהּ וְקִטְרֵי חַרְצֵהּ מִשְׁתָּרַיִן יח ר״פ בטע . ל מל
7 וְאַרְכֻבָּתֵהּ דָּא לְדָא נָקְשָׁן׃ 7 קָרֵא מַלְכָּא בְּחַיִל לְהֶעָלָה לְאָשְׁפַיָּא ל . ל
כַּשְׂדָּיֵא וְגָזְרַיָּא עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר ׀ לְחַכִּימֵי בָבֶל דִּי כָל־אֱנָשׁ דִּי־ כשדאי[4] ק . ה בטע[5]
יִקְרֵה כְּתָבָה דְנָה וּפִשְׁרֵהּ יְחַוִּנַּנִי אַרְגְּוָנָא יִלְבַּשׁ וְהַמְוֺנְכָא[a] דִי־דַהֲבָא ל כת ה . ב כת ה[6] . כל כת ה[7] . יד[8] . והמניכה ק חד מן
8 עַל־צַוְּארֵהּ וְתַלְתִּי[b] בְמַלְכוּתָא יִשְׁלַט׃ ס 8 [a]אֱדַיִן עָלְלִין[b] כֹּל ד[9] מוקדם ומאוחר בסיפ . ל[10] . יח ר״פ בטע . עלין ק חד מן ד[11] יתיר ל
חַכִּימֵי מַלְכָּא[ac] וְלָא־כָהֲלִין כְּתָבָא לְמִקְרֵא וּפִשְׁרֵא[d] לְהוֹדָעָה ופשרה ק חד מן יד[8] בליש
9 לְמַלְכָּא׃ 9 אֱדַיִן מַלְכָּא בֵלְשַׁאצַּר שַׂגִּיא מִתְבָּהַל וְזִיוֺהִי שָׁנַיִן עֲלוֹהִי ט בטע בליש . ל
10 וְרַבְרְבָנוֹהִי מִשְׁתַּבְּשִׁין׃ 10 מַלְכְּתָא לָקֳבֵל מִלֵּי מַלְכָּא וְרַבְרְבָנוֹהִי ל
לְבֵית מִשְׁתְּיָא עַלַּלַת[a] עֲנָת[b] מַלְכְּתָא וַאֲמֶרֶת מַלְכָּא לְעָלְמִין חֱיִי עלת[12] ק חד מן ד[11] יתיר ל . ל
11 אַל־יְבַהֲלוּךְ רַעְיוֺנָךְ וְזִיוָיךְ[c] אַל־יִשְׁתַּנּוֹ׃ 11 אִיתַי גְּבַר בְּמַלְכוּתָךְ[a] ב . ל יתיר י . ג
דִּי רוּחַ אֱלָהִין קַדִּישִׁין בֵּהּ וּבְיוֹמֵי אֲבוּךְ נַהִירוּ וְשָׂכְלְתָנוּ [b]וְחָכְמָה כל כת כן
כְּחָכְמַת־אֱלָהִין[b] הִשְׁתְּכַחַת בֵּהּ וּמַלְכָּא נְבֻכַדְנֶצַּר אֲבוּךְ רַב חַרְטֻמִּין ה ול בליש . י חס ו וכל מלכים דכות ב מ א[13] . ב
ס 12 אָשְׁפִין כַּשְׂדָּאִין גָּזְרִין הֲקִימֵהּ [c]אֲבוּךְ מַלְכָּא[c]׃ 12 כָּל־קֳבֵל דִּי רוּחַ ׀ ל
יַתִּירָה וּמַנְדַּע וְשָׂכְלְתָנוּ מְפַשַּׁר[a] חֶלְמִין[b] וַאַחֲוָיַת[c] אֲחִידָן וּמְשָׁרֵא[d] ל . ל

Cp 5 [1]Mm 959. [2]Mm 3827. [3]Mp ל כת ה contra textum, cf Mp sub loco. [4]Mm 3793. [5]Mm 3828. [6]Mm 3829. [7]Mm 3794. [8]Mm 3819. [9]Mm 3854. [10]Mm 3831. [11]Mm 1794. [12]Mp sub loco. [13]2R 25,22.

3 [a] $\mathfrak{G}^{\theta'}$ ἠνέχθησαν = הֵיתִיו cf 3,13 ‖ [b] $\mathfrak{G}^{\theta'}(\mathfrak{V})$ + καὶ τὰ ἀργυρᾶ, prb ins וכספא cf 2 ‖ [c] $\mathfrak{G}^{\theta'}\mathfrak{S}\mathfrak{V}$ sg ‖ [d–d] > $\mathfrak{V}$ ‖ [e] > $\mathfrak{G}^{\theta'}\mathfrak{S}$ ‖ 4 [a] $\mathfrak{C}$ ׳בִּ— ‖ 5 [a] K נפקו, Q נִפְקָה ‖ [b] $\mathfrak{C}V^S$ ‖ 6 [a] prp עלוהי (שנין) שנו cf 9 ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd ׳עְ— ‖ 7 [a] K והמונכא, id 16[c]. 29[a] ‖ [b] l c Mss V^S —תָּא ut 16.29; $\mathfrak{C}$ וְתִלְתָּא ‖ 8 [a–a] prb aut dl aut tr ante 7b ‖ [b] cf 4,4[a] ‖ [c] nonn Mss בָבֶל, prp מַלְכוּתָא ‖ [d] cf 4,15[a] ‖ 10 [a] K עֲלָלַת, Q עַלַּת ‖ [b] pc Mss ענת ‖ [c] K ־ַיִךְ, Q —וָךְ ‖ 11 [a] prb ins די שמה בלטשאצר cf 12 ‖ [b–b] > $\mathfrak{G}^{\theta'}$ ‖ [c–c] > $\mathfrak{G}^{\theta'*}\mathfrak{S}$, dl ‖ 12 [a] l מְפַשֵּׁר cf $\mathfrak{V}$ ‖ [b] cf 2,4[b] ‖ [c] sic L, mlt Mss Edd ׳וְ ‖ [d] l c $V^S\mathfrak{V}$ וּמְשְׁרֵא.

קִטְרִ֖ין הִשְׁתְּכַ֣חַת בֵּ֗הּ בְּדָֽנִיֵּאל֙ דִּֽי־מַלְכָּ֣א שָׂם־שְׁמֵ֣הּ בֵּלְטְשַׁאצַּ֑ר
כְּעַ֛ן דָּנִיֵּ֥אל יִתְקְרֵ֖י וּפִשְׁרָ֥ה יְהַחֲוֵֽה׃ פ 13 בֵּאדַ֙יִן֙ דָּֽנִיֵּ֔אל הֻעַ֖ל 13
קֳדָ֣ם מַלְכָּ֑א עָנֵ֨ה מַלְכָּ֜א וְאָמַ֣ר לְדָנִיֵּ֗אל אַ֣נְתְּה־ה֤וּא דָֽנִיֵּאל֙ דִּֽי־מִן־
בְּנֵ֤י גָֽלוּתָא֙ דִּ֣י יְה֔וּד דִּ֥י הַיְתִ֛י מַלְכָּ֥א אַבִ֖י[a] מִן־יְהֽוּד׃ 14 וְשִׁמְעֵ֣ת עֲלָ֔יךְ 14
דִּ֛י ר֥וּחַ אֱלָהִ֖ין[a] בָּ֑ךְ וְנַהִיר֧וּ וְשָׂכְלְתָ֛נוּ וְחָכְמָ֥ה יַתִּירָ֖ה הִשְׁתְּכַ֥חַת בָּֽךְ׃
15 וּכְעַ֞ן הֻעַ֣לּוּ קָֽדָמַ֗י חַכִּֽימַיָּא֙ אָֽשְׁפַיָּ֔א דִּֽי־כְתָבָ֤ה דְנָה֙ יִקְר֔וֹן וּפִשְׁרֵ֖הּ 15
לְהוֹדָעֻתַ֑נִי וְלָֽא־כָהֲלִ֥ין פְּשַֽׁר־מִלְּתָ֖א לְהַחֲוָיָֽה׃ 16 וַאֲנָ֨ה שִׁמְעֵ֤ת עֲלָיךְ֙ 16
דִּֽי־תִוכֻ֞ל[a] פִּשְׁרִ֣ין[b] לְמִפְשַׁ֔ר וְקִטְרִ֖ין לְמִשְׁרֵ֑א כְּעַ֡ן הֵ֣ן תִּוכֻ֩ל[a] כְּתָבָ֨א
לְמִקְרֵ֗א וּפִשְׁרֵהּ֙ לְהוֹדָעֻתַ֔נִי אַרְגְּוָנָ֣א תִלְבַּ֗שׁ וְהַֽמְוּנְכָ֤א[c] דִֽי־דַהֲבָא֙
עַֽל־צַוְּארָ֔ךְ וְתַלְתָּ֥א בְמַלְכוּתָ֖א תִּשְׁלַֽט׃ פ 17 בֵּ֠אדַיִן עָנֵ֨ה דָנִיֵּ֜אל 17
וְאָמַ֣ר קֳדָ֣ם מַלְכָּ֗א מַתְּנָתָךְ֙ לָ֣ךְ לֶהֶוְיָ֔ן וּנְבָזְבְּיָתָ֖ךְ[a] לְאָחֳרָ֣ן הַ֑ב בְּרַ֗ם
כְּתָבָא֙ אֶקְרֵ֣א לְמַלְכָּ֔א וּפִשְׁרָ֖א אֲהוֹדְעִנֵּֽהּ׃ 18 אַ֖נְתְּה מַלְכָּ֑א אֱלָהָא֙ 18
עִלָּיָ֔א מַלְכוּתָ֤א וּרְבוּתָא֙ וִיקָרָ֣א וְהַדְרָ֔ה יְהַ֖ב לִנְבֻכַדְנֶצַּ֥ר אֲבֽוּךְ׃
19 וּמִן־רְבוּתָא֙ דִּ֣י יְהַב־לֵ֔הּ כֹּ֣ל עַֽמְמַיָּ֗א אֻמַיָּא֙ וְלִשָּׁ֣נַיָּ֔א הֲו֣וֹ זָאֲעִ֔ין[a] 19
וְדָחֲלִ֖ין מִן־קֳדָמ֑וֹהִי דִּֽי־הֲוָ֨ה צָבֵ֜א הֲוָ֣א קָטֵ֗ל וְדִֽי־הֲוָ֤ה צָבֵא֙ הֲוָ֣ה
מַחֵ֔א וְדִֽי־הֲוָ֤ה צָבֵא֙ הֲוָ֣ה מָרִ֔ים וְדִֽי־הֲוָ֥ה צָבֵ֖א הֲוָ֥ה מַשְׁפִּֽיל׃ 20 וּכְדִי֙ 20
רִ֣ם לִבְבֵ֔הּ וְרוּחֵ֖הּ תִּֽקְפַ֣ת לַהֲזָדָ֑ה הָנְחַ֗ת מִן־כָּרְסֵ֣א מַלְכוּתֵ֔הּ וִיקָרֵ֖ה[a]
הֶעְדִּ֥יו[b] מִנֵּֽהּ׃ 21 וּמִן־בְּנֵ֨י אֲנָשָׁ֜א טְרִ֗יד וְלִבְבֵ֣הּ ׀ עִם־חֵיוְתָ֣א שַׁוִּ֗י[a] וְעִם־ 21
עֲרָֽדַיָּא֙ מְדוֹרֵ֔הּ עִשְׂבָּ֤א כְתוֹרִין֙ יְטַֽעֲמוּנֵּ֔הּ וּמִטַּ֥ל שְׁמַיָּ֖א גִּשְׁמֵ֣הּ יִצְטַבַּ֑ע
עַ֣ד דִּֽי־יְדַ֗ע דִּֽי־שַׁלִּ֞יט אֱלָהָ֤א עִלָּיָא֙ בְּמַלְכ֣וּת אֲנָשָׁ֔א וּלְמַן־דִּ֥י יִצְבֵּ֖א
יְהָקֵ֥ים עֲלַֽיהּ[b]׃ 22 וְאַ֨נְתְּה֙ בְּרֵהּ֙ בֵּלְשַׁאצַּ֔ר לָ֥א הַשְׁפֵּ֖לְתְּ[a] לִבְבָ֑ךְ כָּל־ 22
קֳבֵ֕ל דִּ֥י כָל־דְּנָ֖ה יְדַֽעְתָּ׃ 23 וְעַ֣ל מָרֵֽא־שְׁמַיָּ֣א ׀ הִתְרוֹמַ֡מְתָּ וּלְמָֽאנַיָּ֨א 23

ל̇ כת כן . י̇ב̇ מנה כת ה . ל̇ וחס
ה̇ בטע[14] . אנת קׄ כל דניאל ועזרא לא קר ה[15] . ב̇ פסוק דמטע[16]
ל̇ פת . ל̇ . עלך קׄ
ב̇ ר״פ . ל̇ וחס . ב̇ כת ה[17] . כל כת ה[18] . יד[19]
ב̇ ר״פ[20] . ל̇ . עלך קׄ
תכול[21] קׄ חד מן ד[22] מוקדם ומאוחר בסיפ . תכול[21] קׄ חד מן ד[22] מוקדם ומאוחר בסיפ
יד[19] . ב̇ מל[23] . והמניכה קׄ חד מן ד[22] מוקדם ומאוחר בסיפ
ל[24] . ה̇ בטע בסיפ[25]
ה̇ בטע[26] . ג̇
י̇ . אנת קׄ כל דניאל ועזרא לא קר ה[15]
עלאה קׄ . ג̇ . י̇ חס ו̇ וכל מלכים דכות ב̇ מ̇ א[27]
זיעין קׄ
יח̇ פסוק דמין[28] . ט[29] . ו̇ כת ה[30] . ו̇ כת ה[31] . ו̇ כת ה[31]
ו̇ כת ה[31] . ו̇ כת ה[31] . ב̇ בתרי לישנ[32] . ט[33] . ג̇ ב̇ מל וחד חס[34] . ט[33]
ב̇ חד קמ̇ וחד פת[21] . ל[35] . ג̇ ול כת ה
שויו קׄ
ד̇ פסוק מחליפין[36] . ג̇
עלאה קׄ
כת כן יתיר י[37] . עלה קׄ . ואנת קׄ כל דניאל ועזרא לא קר ה[15] . כל כת ה[18] . ה̇ פסוק מן מ̇ מילין

[14] Mm 3828. [15] Mm 3801. [16] Mm 3313. [17] Mm 3829. [18] Mm 3794. [19] Mm 3819. [20] Mm 3830. [21] Mp sub loco. [22] Mm 3854. [23] Mp contra textum, cf Mp sub loco et Da 4,15. [24] Mm 3831. [25] Mm 3813. [26] Mm 796. [27] 2 R 25,22. [28] Mm 3911. [29] Contra Mm 3832. [30] Lectio L הוא contra Mm 3832 et TM הוה. [31] Mm 3832. [32] Mm 480. [33] Lectio L הוא contra Mm 3832 et TM הוה. [34] Mm 3444 contra textum. [35] Mm 3841. [36] Mm 3823. [37] Mm 3806.

13 [a] V^S אֲ׳ ‖ **14** [a] pc Mss Edd 𝔖𝔄 + קַדִּישִׁין ‖ **16** [a] pc Mss ut Q תִּכּוּל cf 2,10[d] ‖ [b] Ms חֶלְמִין, prb l ‖ [c] cf 7[a] ‖ **17** [a] pc Mss V^S ונבּ׳ cf 2,6[a]; 𝔊[θ'] *καὶ τὴν δωρεὰν τῆς οἰκίας σου*, prp וּנְבִזְבַּת בֵּיתָךְ ‖ **19** [a] K זָאֲעִין, Q זָיְעִין id 6,27[a] ‖ **20** [a] prp ־ֵהּ cf $𝔊^L𝔖𝔙$ ‖ [b] ℭ Mss ut L, al ־ִיו ‖ **21** [a] K שַׁוִּי vel שָׁוִי, pc Mss Ed ut Q ‖ [b] pc Mss עֲלַהּ cf 4,14[e] ‖ **22** [a] ℭV^S ־ָתְּ.

[קדמך ק . ואנת ק כל דניאל ועזרא לא קר ה[38] . ורברבנך ק[39] יתיר י] דִּֽי־בַיְתֵהּ הַיְתִיו קָדָמָיךְa וְאַנְתְּה וְרַבְרְבָנָיךְb שֵׁגְלָתָךְ וּלְחֵנָתָךְ חַמְרָא
[ד כספא דקדים[40]] שָׁתַיִן בְּהוֹן וְלֵאלָהֵי כַסְפָּא־וְדַהֲבָא נְחָשָׁא פַרְזְלָא אָעָא וְאַבְנָא דִּי
[ל וכת כן] לָא־חָזַיִן וְלָא־שָׁמְעִין וְלָא יָדְעִין שַׁבַּחְתָּ וְלֵאלָהָא דִּֽי־נִשְׁמְתָךְ בִּידֵהּ
24 [ב] וְכָל־אֹרְחָתָךְc לֵהּd לָא הַדַּרְתָּ׃ 24 בֵּאדַיִן מִן־קֳדָמוֹהִי שְׁלִיחַa פַּסָּא
25 [כל כת ה[41] . ל ר״פ . ג . ג] דִּֽי־יְדָא וּכְתָבָא דְנָה רְשִׁים׃ 25 וּדְנָה כְתָבָא דִּי רְשִׁים מְנֵא מְנֵאa
26 [כל כת ה[41] . ג] תְּקֵל וּפַרְסִיןb׃ 26 דְּנָה פְּשַׁר־מִלְּתָא מְנֵא מְנָה־אֱלָהָא מַלְכוּתָךְ
27
28 [ל] וְהַשְׁלְמַהּ׃ 27 תְּקֵל תְּקִילְתָּה בְמֹאזַנְיָאa וְהִשְׁתְּכַחַתְּ חַסִּיר׃ 28 פְּרֵס
29 [ב[42] . ל בטע] פְּרִיסַת מַלְכוּתָךְ וִיהִיבַת לְמָדַי וּפָרָס׃ 29 בֵּאדַיִן ׀ אֲמַר
[ד חס ול בליש[43] . והמניכא ק חד מן ד[44] מוקדם ומאוחר בסיפ] בֵּלְשַׁאצַּר וְהַלְבִּשׁוּ לְדָנִיֵּאל אַרְגְּוָנָא וְהַמּוֹנְכָאa דִּֽי־דַהֲבָא עַל־
30 צַוְּארֵהּ וְהַכְרִזוּ עֲלוֹהִי דִּֽי־לֶהֱוֵא שַׁלִּיט תַּלְתָּא בְּמַלְכוּתָא׃ 30 בֵּהּ
6 [ל ומל . כת כן[45] . כשדאה ק חד מן ב[46] חד כת ש וחד כת ס] בְּלֵילְיָא קְטִיל בֵּלְאשַׁצַּר מַלְכָּא כַשְׂדָּיָאa׃ פ **6** 1 וְדָרְיָוֶשׁa
[מדאה ק[1] . ב] מָדָיָאb קַבֵּל מַלְכוּתָא cכְּבַר שְׁנִין שִׁתִּין וְתַרְתֵּיןc׃
2 [כת[2] כן יתיר י ול בליש] aשְׁפַר קֳדָם דָּרְיָוֶשׁ וַהֲקִים עַל־מַלְכוּתָא לַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא bמְאָה
3 [כל כת ה ב מ א[3]] וְעֶשְׂרִיןb דִּי לֶהֱוֹן בְּכָל־מַלְכוּתָא׃ 3 וְעֵלָּא מִנְּהוֹן סָרְכִין תְּלָתָא דִּי
[ה ג מל וב חס[4]] דָנִיֵּאל חַד־מִנְּהוֹן דִּֽי־לֶהֱוֺן אֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא אִלֵּין יָהֲבִין לְהוֹן טַעְמָא
4 [ל וחס . יה ר״פ בטע . כל כת ה[5]] וּמַלְכָּא לָא־לֶהֱוֵא נָזִק׃ 4 אֱדַיִן דָּנִיֵּאל דְּנָה הֲוָא מִתְנַצַּח עַל־סָרְכַיָּא
וַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא כָּל־קֳבֵל דִּי רוּחַ יַתִּירָא בֵּהּ וּמַלְכָּא עֲשִׁיתa לַהֲקָמוּתֵהּ
5 [יה ר״פ בטע] עַל־כָּל־מַלְכוּתָא׃ 5 אֱדַיִן סָרְכַיָּא וַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא הֲווֹ בָעַיִן עִלָּה
[ח פסוק דמיין[6]] לְהַשְׁכָּחָה לְדָנִיֵּאל מִצַּד מַלְכוּתָא וְכָל־עִלָּה וּשְׁחִיתָה לָא־יָכְלִין
[ו ה כת ו וחד כת ה[7]] לְהַשְׁכָּחָה כָּל־קֳבֵל דִּֽי־מְהֵימַן הוּא aוְכָל־שָׁלוּ וּשְׁחִיתָה לָא הִשְׁתְּכַחַת
6 [ט בטע בליש . כל כת ה[5]] עֲלוֹהִיa׃ 6 אֱדַיִן גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ אָמְרִין דִּי לָא נְהַשְׁכַּח לְדָנִיֵּאל דְּנָה
7 [ב . ט בטע בליש] כָּל־עִלָּא לָהֵן הַשְׁכַּחְנָה עֲלוֹהִי בְּדָת אֱלָהֵהּ׃ ס 7 אֱדַיִן סָרְכַיָּא

[38] Mm 3801. [39] Q addidi, cf Mp sub loco. [40] Mm 3800. [41] Mm 3794. [42] Mm 3848. [43] Mm 3833 contra textum. [44] Mm 3854. [45] Mm 3834 contra textum. [46] Mm 3835. Cp 6 [1] Q addidi, cf Mp sub loco. [2] Mm 3806. [3] Mp contra textum sec Mm 3836. [4] Mm 3837. [5] Mm 3794. [6] Mm 3838. [7] Mm 3905.

23 a K ־ַ֫יִךְ, id 6,23 b ‖ b K ־ַ֫יִךְ, Q ־נָךְ ‖ c pc Mss אָ׳ cf 4,34 a ‖ d prb cj c sq cf 𝔊θ′ ‖ **24** a sic L, mlt Mss Edd שְׁלִיחַ ‖ **25** a > 𝔊θ′ (it 𝔊o′ in summario ante 1 cf 17) 𝔙 Jos Ant X 11,3, add? cf 26 ‖ b 𝔊θ′ (𝔊o′ ibidem) 𝔙 Hier Jos Ant *φαρες*, prb l פְּרֵס ‖ **27** a sic regulariter in aram, sed mlt Mss ־זַנְיָא ‖ **29** a cf 7 a ‖ **30** a K ־יָא ‖ **Cp 6,1** a 𝔊o′ *καὶ Ἀρταξέρξης* ‖ b K מדיא ‖ c–c 𝔊o′ *πλήρης τῶν ἡμερῶν καὶ ἔνδοξος ἐν γήρει* ‖ **2** a 𝔊o′ in cp 6 iterum valde differt cf 5,1 a ‖ b–b 𝔊o′ 127 cf Est 1,1 8,9 ‖ **4** a V^S עָ׳ ‖ **5** a–a > 𝔊θ′*, add?

וַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא אִלֵּן הַרְגִּשׁוּ[a] עַל־מַלְכָּא וְכֵן אָמְרִין לֵהּ דָּרְיָוֶשׁ מַלְכָּא ה̇ ג מל וב חס[8]
8 לְעָלְמִין חֱיִי׃ 8 אִתְיָעַטוּ כֹּל ׀ סָרְכֵי מַלְכוּתָא סִגְנַיָּא וַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא
הַדָּבְרַיָּא וּפַחֲוָתָא לְקַיָּמָה קְיָם מַלְכָּא וּלְתַקָּפָה אֱסָר דִּי כָל־דִּי־
יִבְעֵה בָעוּ מִן־כָּל־אֱלָהּ וֶאֱנָשׁ עַד־יוֹמִין תְּלָתִין לָהֵן מִנָּךְ מַלְכָּא
9 יִתְרְמֵא לְגֹב אַרְיָוָתָא׃ 9 כְּעַן מַלְכָּא תְּקִים אֱסָרָא וְתִרְשֻׁם כְּתָבָא ל חס . ל̇ וחס
10 דִּי לָא לְהַשְׁנָיָה [a]כְּדָת־מָדַי וּפָרַס דִּי־לָא תֶעְדֵּא[a]׃ 10 כָּל־קֳבֵל כל כת ה בליש ובסיפ[9]
11 דְּנָה מַלְכָּא דָּרְיָוֶשׁ רְשַׁם כְּתָבָא וֶאֱסָרָא׃ 11 וְדָנִיֵּאל כְּדִי יְדַע ל̇
דִּי־רְשִׁים כְּתָבָא עַל לְבַיְתֵהּ וְכַוִּין פְּתִיחָן לֵהּ בְּעִלִּיתֵהּ נֶגֶד יְרוּשְׁלֶם ל̇ . ל̇ . ל̇ . ל̇
וְזִמְנִין תְּלָתָה בְּיוֹמָא הוּא[a] ׀ בָּרֵךְ עַל־בִּרְכוֹהִי וּמְצַלֵּא וּמוֹדֵא קֳדָם כל כת ה ב מ א[10] . ב רפי בליש[11] . ל̇ . ל̇
12 אֱלָהֵהּ כָּל־קֳבֵל דִּי־הֲוָא עָבֵד מִן־קַדְמַת דְּנָה׃ ס 12 אֱדַיִן ל̇ . כל כת ה[12] . ט בטע בליש · חצי הספר בפסוקים
גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ הַרְגִּשׁוּ[a] וְהַשְׁכַּחוּ לְדָנִיֵּאל בָּעֵא וּמִתְחַנַּן קֳדָם אֱלָהֵהּ׃ ב חד כת א וחד כת ה[13]
13 13 בֵּאדַיִן קְרִיבוּ[a] וְאָמְרִין קֳדָם־מַלְכָּא [b]עַל־אֱסָר[b] מַלְכָּא[c] הֲלָא אֱסָר ט בטע בליש וחד מן ה פסוק מן מ מילין . י חס בליש[14] . ז̇ פסוק דמיין בטע
רְשַׁמְתָּ דִּי כָל־אֱנָשׁ דִּי־יִבְעֵה מִן־כָּל־אֱלָהּ וֶאֱנָשׁ עַד־יוֹמִין תְּלָתִין
לָהֵן מִנָּךְ מַלְכָּא יִתְרְמֵא לְגוֹב אַרְיָוָתָא[d] עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר יַצִּיבָא ה̇ בטע[15] . כל כת א
14 מִלְּתָא כְּדָת־מָדַי וּפָרַס דִּי־לָא תֶעְדֵּא׃ 14 בֵּאדַיִן עֲנוֹ וְאָמְרִין ט בטע בליש
קֳדָם מַלְכָּא דִּי דָנִיֵּאל דִּי מִן־בְּנֵי גָלוּתָא דִּי יְהוּד לָא־שָׂם עֲלָיךְ עלך ק
מַלְכָּא טְעֵם וְעַל־אֱסָרָא דִּי רְשַׁמְתָּ וְזִמְנִין תְּלָתָה בְּיוֹמָא בָּעֵא כל כת ה ב מ א[10] . ב חד כת א וחד כת ה[16]
15 בָּעוּתֵהּ׃ 15 אֱדַיִן מַלְכָּא כְּדִי מִלְּתָא שְׁמַע שַׂגִּיא בְּאֵשׁ עֲלוֹהִי וְעַל י̇ח ר״פ בטע . ל̇
דָּנִיֵּאל שָׂם בָּל לְשֵׁיזָבוּתֵהּ וְעַד מֶעָלֵי[a] שִׁמְשָׁא הֲוָא מִשְׁתַּדַּר לְהַצָּלוּתֵהּ׃ ל̇ . ל̇
16 16 בֵּאדַיִן גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ [a]הַרְגִּשׁוּ[b] עַל־מַלְכָּא וְ[a]אָמְרִין לְמַלְכָּא דַּע
מַלְכָּא דִּי־דָת לְמָדַי וּפָרַס דִּי־כָל־אֱסָר וּקְיָם דִּי־מַלְכָּא יְהָקֵים כת כן יתיר י[17]
17 לָא לְהַשְׁנָיָה׃ 17 בֵּאדַיִן מַלְכָּא אֲמַר וְהַיְתִיו לְדָנִיֵּאל וּרְמוֹ לְגֻבָּא כל כת ה בליש ובסיפ[9] . ה̇ בטע בסיפ[18] . ל̇[19]

[8] Mm 3837. [9] Mm 3792. [10] Cf Mm 3836. [11] Mm 1435 et Mm 3839. [12] Mm 3794. [13] Mm 3840 contra textum. [14] Mm 667 contra textum. [15] Mm 3828. [16] Mm 3840. [17] Mm 3806. [18] Mm 3813. [19] וחד רמו Da 6,25 et Mm 3841.

7 [a] inc; 𝔊$^{o'}$ *προσήλθοσαν*, 𝔊$^{\theta'}$ *παρέστησαν*, 𝔖 *qrbw*, 𝔙 *subripuerunt*; 𝔐 = tumultuose vel ex conventu venerunt? cf 12.16 ‖ **9** [a–a] prb add cf 13.16 ‖ **11** [a] l c nonn Mss Ed הֲוָה ‖ **12** [a] 𝔊$^{o'}$ *ἐτήρησαν*, 𝔊$^{\theta'}$ *παρετήρησαν*, 𝔖 *ntrw*, 𝔙 *curiosius inquirentes* cf 7[a] ‖ **13** [a] l c mlt Mss קרבו (ℭ^{2} קְרָבוּ) cf 3,8 ‖ [b–b] > 𝔊𝔖, dl ‖ [c] = vocativus ‖ [d] sic L, mlt Mss Edd 'רְ– ‖ **15** [a] pc Mss 'מֶ, Ms 'מַעְ ‖ **16** [a–a] > 𝔊$^{\theta'}$ ‖ [b] 𝔊^{OL} *παρετήρησαν (-τηρήσαντο)* cf 12[a], 𝔊^{V} *παρέστησαν* cf 7[a], 𝔖 *'rjbw* = tumultuati sunt.

דִּי אַרְיָוָתָא עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר לְדָנִיֵּאל אֱלָהָךְ דִּי אַנְתְּה פָּלַח־לֵהּ — אנת ק כל דניאל ועזרא לא קר ה[20]
18 בִּתְדִירָא הוּא יְשֵׁיזְבִנָּךְ׃ 18 וְהֵיתָיִת[a] אֶבֶן חֲדָה וְשֻׂמַת[b] עַל־פֻּם[c] גֻּבָּא — ל. כל חס בסיפ
וְחַתְמַהּ מַלְכָּא בְּעִזְקְתֵהּ וּבְעִזְקָת[d] רַבְרְבָנוֹהִי דִּי לָא־תִשְׁנֵא צְבוּ — ל[21]. ל[21]. כל כת א בליש ובסיפ[22]. ל
19 בְּדָנִיֵּאל׃ 19 אֱדַיִן אֲזַל מַלְכָּא לְהֵיכְלֵהּ וּבָת טְוָת וְדַחֲוָן[a] לָא־ — ט בטע בליש[23]. ל[24]. ל. ל
20 הַנְעֵל קָדָמוֹהִי וְשִׁנְתֵּהּ נַדַּת עֲלוֹהִי׃ 20 בֵּאדַיִן מַלְכָּא בִּשְׁפַּרְפָּרָא — ב. ל
21 יְקוּם בְּנָגְהָא[a] וּבְהִתְבְּהָלָה לְגֻבָּא דִּי־אַרְיָוָתָא אֲזַל׃ 21 וּכְמִקְרְבֵהּ — ל
לְגֻבָּא לְדָנִיֵּאל בְּקָל עֲצִיב זְעִק עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר לְדָנִיֵּאל דָּנִיֵּאל — ל. ה בטע[25]
עֲבֵד אֱלָהָא חַיָּא אֱלָהָךְ דִּי אַנְתְּה פָּלַח־לֵהּ בִּתְדִירָא הַיְכִל — אנת ק כל דניאל ועזרא לא קר ה[20]. ל וחס
22 לְשֵׁיזָבוּתָךְ מִן־אַרְיָוָתָא׃ 22 אֱדַיִן דָּנִיֵּאל[a] עִם־מַלְכָּא מַלִּל מַלְכָּא — יח ר״פ בטע. ל וחס
23 לְעָלְמִין חֱיִי׃ 23 אֱלָהִי שְׁלַח מַלְאֲכֵהּ וּסֲגַר פֻּם[a] אַרְיָוָתָא וְלָא חַבְּלוּנִי — ב[26]. ל ובטע[27]. כל חס בסיפ
כָּל־קֳבֵל דִּי קָדָמוֹהִי זָכוּ הִשְׁתְּכַחַת לִי וְאַף קָדָמַיךְ[b] מַלְכָּא חֲבוּלָה — קדמך ק. ל וכת ה ופלג[23]
24 לָא עַבְדֵת׃ 24 בֵּאדַיִן מַלְכָּא שַׂגִּיא טְאֵב עֲלוֹהִי וּלְדָנִיֵּאל אֲמַר — ל
לְהַנְסָקָה מִן־גֻּבָּא וְהֻסַּק דָּנִיֵּאל מִן־גֻּבָּא וְכָל־חֲבָל לָא־הִשְׁתְּכַח — ל. ל[28]
25 בֵּהּ דִּי הֵימִן בֵּאלָהֵהּ׃ 25 וַאֲמַר מַלְכָּא וְהַיְתִיו גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ דִּי־ — ל וחס
אֲכַלוּ קַרְצוֹהִי[a] דִּי דָנִיֵּאל וּלְגֹב אַרְיָוָתָא רְמוֹ אִנּוּן בְּנֵיהוֹן וּנְשֵׁיהוֹן — ל[29]
וְלָא־מְטוֹ לְאַרְעִית גֻּבָּא עַד דִּי־שְׁלִטוּ בְהוֹן אַרְיָוָתָא וְכָל־גַּרְמֵיהוֹן — ל
26 הַדִּקוּ׃ 26 בֵּאדַיִן דָּרְיָוֶשׁ מַלְכָּא כְּתַב לְכָל־עַמְמַיָּא אֻמַיָּא — ה בטע בסיפ[30]. ב
27 וְלִשָּׁנַיָּא דִּי־דָאְרִין[a] בְּכָל־אַרְעָא שְׁלָמְכוֹן יִשְׂגֵּא׃ 27 מִן־קֳדָמַי שִׂים — דירין ק. י ר״פ בכתיב[31] ול בסיפ
טְעֵם דִּי ׀ בְּכָל־שָׁלְטָן מַלְכוּתִי לֶהֱוֺן זָאְעִין[a] וְדָחֲלִין מִן־קֳדָם אֱלָהֵהּ — זיעין ק
דִּי־דָנִיֵּאל

דִּי־הוּא ׀ אֱלָהָא חַיָּא   וְקַיָּם לְעָלְמִין
וּמַלְכוּתֵהּ דִּי־לָא תִתְחַבַּל   וְשָׁלְטָנֵהּ עַד־סוֹפָא׃
28 מְשֵׁיזִב וּמַצִּל וְעָבֵד אָתִין וְתִמְהִין[a]   בִּשְׁמַיָּא וּבְאַרְעָא — ל. ל וחס
דִּי שֵׁיזִיב לְדָנִיֵּאל מִן־יַד אַרְיָוָתָא׃ — יו מיחד מן[32]

[20] Mm 3801. [21] Mm 3841. [22] Mm 3792. [23] Mp sub loco. [24] Mm 2052. [25] Mm 3828. [26] Mm 3842. [27] Mm 3843. [28] Mm 3816. [29] וחד ורמו Da 6,17 et Mm 3841. [30] Mm 3813. [31] Mm 2980. [32] Okhl 196.

18 [a] l c nonn Mss ׳תַ–; 𝔗 וְהֵתִיתְ, 𝔗²V^S ־ַת cf 4,21[a] ‖ [b] prp ׳וְשׂ cf Esr 5,17 ‖ [c] cf 4,28[a] ‖ [d] sic L𝔗 pc Mss 𝔊^o′, 𝔗 mlt Mss 𝔊^θ′𝔖𝔇 ־ַת ‖ **19** [a] sic Occ, Q^Or V^S ודחון; 𝔊^θ′ *ἐδέσματα* (𝔊^o′ aliter); l לְחֵנָן? cf 5,2 ‖ **20** [a] 𝔗²V^S ׳בְּנַ; gl? ‖ **22** [a] sic L, mlt Mss Edd ׳דָּ– ‖ **23** [a] cf 4,28[a] ‖ [b] cf 5,23[a] ‖ **25** [a] cf 3,8[c] ‖ **26** [a] cf 2,38[a] ‖ **27** [a] cf 5,19[a] ‖ **28** [a] cf 3,32[a].

29 וְדָנִיֵּאל דְּנָה הַצְלַח בְּמַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ וּבְמַלְכוּת כּוֹרֶשׁ פָּרְסָיאָ[a]׃ פ סה — כל כת ה[33]. פרסאה ק

7 1 בִּשְׁנַת חֲדָה[a] לְבֵלְאשַׁצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל דָּנִיֵּאל חֵלֶם חֲזָה [b]וְחֶזְוֵי 7
רֵאשֵׁהּ עַל־מִשְׁכְּבֵהּ[b] בֵּאדַיִן חֶלְמָא[c] כְתַב [d]רֵאשׁ מִלִּין[d] אֲמַר[e]׃ 2 [a]עָנֵה 2 — ג . ג ב חס וחד מל וכל לשון מסכינו דכות[1] וחד מן ג[2] בליש ב מנה כת כן . ל
דָנִיֵּאל וְאָמַר[a] חָזֵה הֲוֵית [b]בְּחֶזְוִי עִם־לֵילְיָא[b] וַאֲרוּ אַרְבַּע רוּחֵי שְׁמַיָּא — ה[3]
מְגִיחָן לְיַמָּא רַבָּא׃ 3 וְאַרְבַּע חֵיוָן רַבְרְבָן סָלְקָן מִן־יַמָּא שָׁנְיָן דָּא 3 — ל . ל . ב ר״פ[4] . ל
מִן־דָּא׃ 4 קַדְמָיְתָא כְאַרְיֵה וְגַפִּין דִּי־נְשַׁר לַהּ חָזֵה הֲוֵית עַד דִּי־ 4
מְּרִיטוּ גַפַּיהּ[a] וּנְטִילַת מִן־אַרְעָא וְעַל־רַגְלַיִן כֶּאֱנָשׁ הֳקִימַת וּלְבַב — ל . ל . ה
אֱנָשׁ יְהִיב לַהּ׃ 5 וַאֲרוּ חֵיוָה אָחֳרִי תִנְיָנָה דָּמְיָה לְדֹב וְלִשְׂטַר־חַד 5 — ל . ה[3]
הֳקִמַת[a] וּתְלָת עִלְעִין בְּפֻמַּהּ [b]בֵּין שִׁנַּהּ[b c] וְכֵן אָמְרִין לַהּ קוּמִי אֲכֻלִי — ל חס . ל וחס . ל . שנה ק . ל וחס
בְּשַׂר שַׂגִּיא׃ 6 בָּאתַר דְּנָה חָזֵה הֲוֵית וַאֲרוּ[a] אָחֳרִי כִּנְמַר וְלַהּ גַּפִּין 6 — כל כת ה[5] . ה[3] . ל[6]
אַרְבַּע דִּי־עוֹף עַל־גַּבַּיהּ[b] וְאַרְבְּעָה רֵאשִׁין לְחֵיוְתָא וְשָׁלְטָן יְהִיב — גבה ק
לַהּ׃ 7 בָּאתַר דְּנָה חָזֵה הֲוֵית בְּחֶזְוֵי לֵילְיָא וַאֲרוּ חֵיוָה רְבִיעָיָה[a] 7 — יתיר א . כל כת ה[5] . ה[3] . רביעאה ק
דְּחִילָה וְאֵימְתָנִי וְתַקִּיפָא יַתִּירָא וְשִׁנַּיִן דִּי־פַרְזֶל לַהּ רַבְרְבָן[b] אָכְלָה — ג[7] ב כת ה ול כת א ומל
וּמַדֱּקָה וּשְׁאָרָא בְּרַגְלַיהּ[c] רָפְסָה וְהִיא מְשַׁנְיָה מִן־כָּל־חֵיוָתָא דִּי — ג[8] . ברגלה ק
קָדָמַיהּ[d] וְקַרְנַיִן עֲשַׂר לַהּ׃ 8 מִשְׂתַּכַּל הֲוֵית בְּקַרְנַיָּא וַאֲלוּ קֶרֶן 8 — ל . יתיר י . ל
אָחֳרִי זְעֵירָה סִלְקַת[a] בֵּינֵיהֵון[b] וּתְלָת מִן־קַרְנַיָּא קַדְמָיָתָא אֶתְעֲקַרוּ[c] — ב חד קמ וחד פת . ביניהון ק . אתעקרה ק
מִן־קֳדָמַיהּ[d] וַאֲלוּ עַיְנִין כְּעַיְנֵי אֲנָשָׁא בְּקַרְנָא־דָא וּפֻם[e] מְמַלִּל — חד מן ח[9] כת ו וקר ה . קדמה ק . כל חס בסיפ . ב וחס
רַבְרְבָן׃ 9 חָזֵה הֲוֵית

עַד דִּי כָרְסָוָן רְמִיו וְעַתִּיק יוֹמִין יְתִב — ל[10] . ל[11]
לְבוּשֵׁהּ ׀ כִּתְלַג[a] חִוָּר וּשְׂעַר רֵאשֵׁהּ כַּעֲמַר נְקֵא — ל . ג . ל . ל
כָּרְסְיֵהּ שְׁבִיבִין דִּי־נוּר גַּלְגִּלּוֹהִי נוּר דָּלִק׃ — ל[10] . ל . ל וחס
10 נְהַר דִּי־נוּר נָגֵד וְנָפֵק מִן־קֳדָמוֹהִי

[33] Mm 3794. **Cp 7** [1] Mm 2032. [2] Mm 3608. [3] Mm 3844. [4] Mm 3845. [5] Mm 3794. [6] Mm 103. [7] Mm 3802. [8] Mm 3846. [9] Mm 3827. [10] Mm 3841. [11] וחד ורמיו Da 3,21 et Mm 3841.

29 [a] sic L, mlt Mss Edd 'פָּ; K ־יָא ‖ **Cp 7,1** [a] 𝔊[Btxt] *τρίτῳ* ‖ [b–b] aut ins vb (יְבַהֲלֻנַּהּ vel יְדַחֲלִנַּהּ) aut dl ‖ [c] cf 2,4[b] ‖ [d–d] > 𝔊[θ'], add? cf 28[a–a] ‖ [e] > 𝔊[θ'*], dl (al dl 2[a–a]) ‖ **2** [a–a] 𝔊[θ'] *ἐγὼ Δανιηλ*; > 𝔊[o']𝔙 cf 1[e] ‖ [b–b] > 𝔊[θ'*], prb add ‖ **4** [a] K גַּפִּיהּ, id 6[b] ‖ **5** [a] 𝔅 male 'הָ ‖ [b–b] > 𝔊[o'*], add? ‖ [c] K שִׁנַּיהּ, id 19[b] ‖ **6** [a] 𝔊[o'](𝔖) + *θηρίον*, ins חֵיוָה? ‖ [b] cf 4[a] ‖ **7** [a] cf 2,40[a] ‖ [b] Hippolyt + *καὶ οἱ ὄνυχες αὐτοῦ χαλκοῖ*, ins וטפריה די נחש ut 19? ‖ [c] K ־יַהּ ‖ [d] K ־יַהּ, id 8[d].20[b] ‖ **8** [a] forma mixta ex ־ַת et סָלְקָה? l c pc Mss ־ַת ut 20 ‖ [b] K ־הוֹן ‖ [c] K ־רוּ ‖ [d] cf 7[d] ‖ [e] cf 4,28[a] ‖ **9** [a] 𝔅 male גְ־.

אֶ֤לֶף אַלְפִים֙ᵃ יְשַׁמְּשׁוּנֵּ֔הּ וְרִבּ֥וֹ רִבְּוָ֖ןᵇ קֳדָמ֣וֹהִי יְקוּמ֑וּן — אלפין ק . ד חס א[12] . רבבן ק לבן אשר . ז[13]
דִּינָ֥א יְתִ֖ב וְסִפְרִ֥ין פְּתִֽיחוּ׃ — ל . ל
11 חָזֵ֣ה הֲוֵ֔ית ᵃבֵּאדַ֗יִן מִן־קָל֙ מִלַּיָּ֣א רַבְרְבָתָ֔א דִּ֥י קַרְנָ֖א מְמַלֱּלָ֑הᵃ — ל
ᵇחָזֵ֣ה הֲוֵ֡יתᵇ עַד֩ דִּ֨י קְטִילַ֤ת חֵֽיוְתָא֙ וְהוּבַ֣ד גִּשְׁמַ֔הּ וִיהִיבַ֖ת לִיקֵדַ֥ת — ל[14] . ג ול בליש . ב[15]
12 אֶֽשָּׁא׃ 12 וּשְׁאָר֙ חֵֽיוָתָ֔א הֶעְדִּ֖יו שָׁלְטָנְה֑וֹן וְאַרְכָ֧ה בְחַיִּ֛ין יְהִ֥יבַת לְה֖וֹן — ל . ג[16] . כל כת ה
13 עַד־זְמַ֥ןᵃ וְעִדָּֽן׃ 13 חָזֵ֤ה הֲוֵית֙ בְּחֶזְוֵ֣י לֵֽילְיָ֔א — ל ומחליפין קמ[17]
וַאֲרוּ֙ עִם־ᵃעֲנָנֵ֣י שְׁמַיָּ֔א כְּבַ֥ר אֱנָ֖שׁ אָתֵ֣ה הֲוָ֑ה — ה[18] . ב
וְעַד־עַתִּ֤יק יֽוֹמַיָּא֙ מְטָ֔ה וּקְדָמ֖וֹהִי הַקְרְבֽוּהִי׃ — ג . ל
14 וְלֵ֨הּ יְהִ֤יב שָׁלְטָן֙ וִיקָ֣ר וּמַלְכ֔וּ
וְכֹ֣ל עַֽמְמַיָּ֗א אֻמַיָּ֛א וְלִשָּׁנַיָּ֖א לֵ֣הּ יִפְלְח֑וּן — ל
שָׁלְטָנֵ֞הּ שָׁלְטָ֤ן עָלַם֙ דִּֽי־לָ֣א יֶעְדֵּ֔ה
וּמַלְכוּתֵ֖הּ דִּיᵃ־לָ֥א תִתְחַבַּֽל׃ פ
15 אֶתְכְּרִיַּ֥ת רוּחִ֛י אֲנָ֥ה דָנִיֵּ֖אל ᵃבְּג֣וֹא נִדְנֶ֑הᵃ ᵇוְחֶזְוֵ֥י רֵאשִׁ֖י יְבַהֲלֻנַּֽנִיᵇ׃ — ל . ל . ג
16 קִרְבֵ֗ת עַל־חַד֙ מִן־קָ֣אֲמַיָּ֔א וְיַצִּיבָ֥א אֶבְעֵֽא־מִנֵּ֖הּ עַל־כָּל־דְּנָ֑ה — כל כת א . כל כת ה[19]
17 וַאֲמַר־לִ֕י וּפְשַׁ֥ר מִלַּיָּ֖א יְהוֹדְעִנַּֽנִי׃ 17 אִלֵּין֙ חֵיוָתָ֣א רַבְרְבָתָ֔א דִּ֥י אִנִּ֖ין — ל . ה ג מל וב חס[20] . ג[16]
18 אַרְבַּ֑ע אַרְבְּעָ֥ה מַלְכִ֛יןᵃ יְקוּמ֥וּןᵇ מִן־אַרְעָֽאᶜ׃ 18 וִֽיקַבְּלוּן֙ מַלְכוּתָ֔א — ז[13] . ל
קַדִּישֵׁ֖י עֶלְיוֹנִ֑יןᵃ וְיַחְסְנ֤וּן מַלְכוּתָא֙ ᵇעַד־עָ֣לְמָ֔א וְעַ֖דᵇ עָלַ֥ם עָלְמַיָּֽא׃ — ל . יז פסוק עד ועד[21] . ל
19 אֱדַ֗יִן צְבִ֙ית לְיַצָּבָ֔א עַל־חֵֽיוְתָא֙ רְבִיעָ֣יְתָ֔א דִּי־הֲוָ֥ת שָׁנְיָ֖ה מִן־ — יח ר״פ בטע . כו פסוק דאית בהון א״ב
כָּלְּהֵ֑ןᵃ דְּחִילָ֣ה יַתִּ֗ירָה שִׁנַּ֤יהᵇ דִּֽי־פַרְזֶל֙ וְטִפְרַ֣יהᶜ דִּֽי־נְחָ֔שׁ אָֽכְלָ֣ה — כלהין ק . שנה ק . יתיר י
20 מַדֲּקָ֔הᵈ וּשְׁאָרָ֖א בְּרַגְלַ֥יהּ רָפְסָֽה׃ 20 וְעַל־קַרְנַיָּ֤א עֲשַׂר֙ דִּ֣י בְרֵאשַׁ֔הּ — יתיר י
וְאָחֳרִי֙ דִּ֣י סִלְקַ֔ת וּנְפַלוּᵃ מִן־קֳדָמַ֖יהᵇ תְּלָ֑ת ᶜוְקַרְנָ֨א דִכֵּ֜ןᶜ וְעַיְנִ֣יןᵈ לַ֗הּ — ב חד קמ וחד פת . ונפלה ק . חד מן ה[22] כת ו וקר ה . קדמה ק . ג[23]
21 וּפֻ֨םᵉ מְמַלִּ֣ל רַבְרְבָ֔ן וְחֶזְוַ֖הּ רַ֥ב מִן־חַבְרָתַֽהּ׃ 21 חָזֵ֣ה הֲוֵ֔ית וְקַרְנָ֣א — כל חס בסיפ . ב וחס . ל

[12]Mm 3847. [13]Mm 2302. [14]Mm 3849. [15]Mm 3848. [16]Mm 3846. [17]Cf Da 2,16 et Mp sub loco. [18]Mm 3844. [19]Mm 3794. [20]Mm 3837. [21]Mm 912. [22]Mm 3827. [23]Mm 3798.

10 ᵃ nonn Mss ut Q אַלְפִּין ‖ ᵇ K רִבְּוָן vel רִבְּוֹן, Q רִבְבָן ‖ **11** ᵃ⁻ᵃ add ex contextu non conservato? ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊ᵒ′*𝔊ᶿ′*, ex insertis ᵃ⁻ᵃ repetita sunt? ‖ **12** ᵃ nonn Mss 𝔙ˢ וּזְמָן ut 2,16 ‖ **13** ᵃ 𝔊ᵒ′ *ἐπί* = Mt 24,30 26,64, 𝔊ᶿ′ *μετά* = Mc 14,62 Apc 1,7 ‖ **14** ᵃ prb pr מַלְכוּ ‖ **15** ᵃ⁻ᵃ inc; 𝔊ᵒ′(𝔙) *ἐν τούτοις*, prb l בגו דנה (vel בְּגִין [בְּגִין] דְּנָה propterea) ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊ᵒ′ *ἐν τῷ ὁράματι τῆς νυκτός* ‖ **17** ᵃ prb l c Ms 𝔊 *(βασιλεῖαι)* 𝔙 *(regna)* מַלְכְוָן (vel *מָלְכִין cf ug et pun) ‖ ᵇ 𝔊ᵒ′ *αἳ ἀπολοῦνται* ‖ ᶜ 𝔊ᶿ′ + *αἳ ἀρθήσονται* ‖ **18** ᵃ Vrs sg, id 22ᶜ.25ᵃ.27ᵃ ‖ ᵇ⁻ᵇ > 𝔊ᶿ′* ‖ **19** ᵃ K ־הוֹן ‖ ᵇ cf 5ᶜ ‖ ᶜ cf 4,30ᵃ; K ־יַהּ ‖ ᵈ mlt Mss 𝔊ᶿ′ ומ׳ cf 7 ‖ **20** ᵃ K ־לוּ ‖ ᵇ cf 7ᵈ ‖ ᶜ⁻ᶜ prp קַרְנַיִן cf 21 ‖ ᵈ Vrs om cop, prb dl ‖ ᵉ sic L, mlt Mss Edd וּפֻם.

דָּכֵן עָבְדָה קְרָב עִם־קַדִּישִׁין וְיָכְלָה לְהוֹן׃ 22 עַד דִּי־אֲתָה עַתִּיק   ג[24] . ג קמׄ וכל אתנח וס״פ דכותׄ[25] . לׄ חסׄ[26] . גׄ בׄ כתׄ ה וחד כתׄ א[27]
יוֹמַיָּא וְדִינָא[a] יְהִב[b] לְקַדִּישֵׁי עֶלְיוֹנִין[c] וְזִמְנָא מְטָה וּמַלְכוּתָא הֶחֱסִנוּ   ג . לׄ וחסׄ
קַדִּישִׁין׃
23 כֵּן[a] אֲמַר חֵיוְתָא רְבִיעָיְתָא
מַלְכוּ רְבִיעָאָה[b] תֶּהֱוֵא בְאַרְעָא דִּי תִשְׁנֵא מִן־כָּל־מַלְכְוָתָא   רביעאה קׄ . ג כתׄ א בסיפׄ[28] . כל כתׄ א בליש ובסיפׄ[29] . בׄ
וְתֵאכֻל כָּל־אַרְעָא וּתְדוּשִׁנַּהּ וְתַדְּקִנַּהּ׃   לׄ . לׄ . לׄ
24 וְקַרְנַיָּא עֲשַׂר
מִנַּהּ מַלְכוּתָה עַשְׂרָה מַלְכִין יְקֻמוּן וְאָחֳרָן יְקוּם אַחֲרֵיהוֹן   ז[30] ול חסׄ . לׄ חסׄ
וְהוּא יִשְׁנֵא מִן־קַדְמָיֵא וּתְלָתָה מַלְכִין יְהַשְׁפִּל׃   כל כתׄ א בליש ובסיפׄ[29]
25 וּמִלִּין לְצַד עִלָּאָה יְמַלִּל וּלְקַדִּישֵׁי עֶלְיוֹנִין[a] יְבַלֵּא   עלאה קׄ
וְיִסְבַּר לְהַשְׁנָיָה זִמְנִין וְדָת   לׄ . כל כתׄ ה בליש ובסיפׄ[29]
וְיִתְיַהֲבוּן בִּידֵהּ עַד־עִדָּן וְעִדָּנִין[b] וּפְלַג עִדָּן׃   לׄ . לׄ
26 וְדִינָא יִתִּב וְשָׁלְטָנֵהּ[a] יְהַעְדּוֹן לְהַשְׁמָדָה וּלְהוֹבָדָה עַד־סוֹפָא׃
27 וּמַלְכוּתָה וְשָׁלְטָנָא וּרְבוּתָא דִּי מַלְכְוָת תְּחוֹת כָּל־שְׁמַיָּא   יא בטע לאחור . לׄ
יְהִיבַת לְעַם קַדִּישֵׁי עֶלְיוֹנִין[a]
מַלְכוּתֵהּ[b] מַלְכוּת עָלַם וְכֹל שָׁלְטָנַיָּא לֵהּ יִפְלְחוּן וְיִשְׁתַּמְּעוּן׃   לׄ
28 [a]עַד־כָּה סוֹפָא דִי־מִלְּתָא[a] אֲנָה דָנִיֵּאל שַׂגִּיא ׀ רַעְיוֹנַי יְבַהֲלֻנַּנִי וְזִיוַי   ג
יִשְׁתַּנּוֹן עֲלַי וּמִלְּתָא בְּלִבִּי נִטְרֵת׃ פ   לׄ
8 1 בִּשְׁנַת שָׁלוֹשׁ לְמַלְכוּת בֵּלְאשַׁצַּר הַמֶּלֶךְ חָזוֹן נִרְאָה אֵלַי אֲנִי 8   כתׄ כן[1]
דָנִיֵּאל אַחֲרֵי הַנִּרְאָה אֵלַי בַּתְּחִלָּה׃ 2 [a]וָאֶרְאֶה בֶּחָזוֹן וַיְהִי בִּרְאֹתִי[a] 2   בׄ קמׄ[2] . בׄ וחסׄ
וַאֲנִי בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה אֲשֶׁר בְּעֵילָם הַמְּדִינָה [b]וָאֶרְאֶה בֶּחָזוֹן[b] וַאֲנִי
הָיִיתִי [c]עַל־אוּבַל אוּלָי[c]׃ 3 וָאֶשָּׂא עֵינַי וָאֶרְאֶה וְהִנֵּה ׀ אַיִל אֶחָד עֹמֵד 3   ג[3] . בׄ
לִפְנֵי הָאֻבָל וְלוֹ קְרָנָיִם וְהַקְּרָנַיִם[a] גְּבֹהוֹת וְהָאַחַת גְּבֹהָה מִן־הַשֵּׁנִית   לׄ

[24] Mm 3798. [25] Mm 3851. [26] Mm 3897 א. [27] Mm 3852. [28] Mm 3803. [29] Mm 3792. [30] Mm 2302. Cp 8 [1] Mm 3834. [2] Mm 3853. [3] Mm 3151.

22 [a] ins יְתִ(י)ב וְשָׁלְטָנָא cf 10.26 et 14.27 ‖ [b] V[S] 𝔊𝔖𝔙 יְהַב ‖ [c] cf 18[a] ‖ **23** [a] 𝔊 *καί* ‖ [b] cf 2,40[a] ‖ **25** [a] cf 18[a] ‖ [b] pl (cf 4,13 et cet) hic = du ‖ **26** [a] prp הּ ־ cf מִנַּהּ 24 ‖ **27** [a] cf 18[a] ‖ [b] 2 Mss 𝔊[θ'] ומ׳ ‖ **28** [a–a] 𝔊 cj c 27, prb add ‖ **Cp 8,2** [a–a] > 𝔊[θ'*], prb add cf 7,1[d–d] ‖ [b–b] > 𝔊[o'*]𝔊[θ'*], add ‖ [c–c] 𝔊[o'] *πρὸς τῇ πύλῃ Ωλαμ (Ουλαμ, Αιλαμ)*, prp *על־אבול אולם (= porta urbis, aram ex akk), sed cf אולי 16; 𝔊[θ'] *ἐπὶ τοῦ Ουβαλ* cf 16 ‖ **3** [a] > 𝔊[o'*]𝔊[θ'*]𝔙, add?

4 וְהַגְּבֹהָה עֹלָה בָּאַחֲרֹנָה׃ᵇ 4 רָאִיתִי אֶת־הָאַיִל מְנַגֵּחַ יָמָּה וְצָפוֹנָה גג ה[4] מנה בליש
וָנֶגְבָּה וְכָל־חַיּוֹת לֹא־יַעַמְדוּ לְפָנָיו וְאֵין מַצִּיל מִיָּדוֹ וְעָשָׂה כִרְצֹנוֹ כז . ל . ל . ד חס בליש וכל לרצנכם דכות[5]
5 וְהִגְדִּיל׃ 5 וַאֲנִי ׀ הָיִיתִי מֵבִין וְהִנֵּה צְפִיר־הָעִזִּיםᵃ בָּא מִן־הַמַּעֲרָב סז ר״פ לג מנה בכתיב
עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וְאֵיןᵇ נוֹגֵעַ בָּאָרֶץ וְהַצָּפִיר קֶרֶן חָזוּתᶜ בֵּין עֵינָיו׃ ג מל[6]
6 וַיָּבֹא עַד־הָאַיִל בַּעַל הַקְּרָנַיִם אֲשֶׁר רָאִיתִי עֹמֵד לִפְנֵי הָאֻבָל וַיָּרָץ ב
7 אֵלָיו בַּחֲמַת כֹּחוֹ׃ 7 וּרְאִיתִיו מַגִּיעַ ׀ אֵצֶל הָאַיִל וַיִּתְמַרְמַר אֵלָיו וַיַּךְ ל . ל[7]
אֶת־הָאַיִל וַיְשַׁבֵּר אֶת־שְׁתֵּי קְרָנָיו וְלֹא־הָיָה כֹחַ בָּאַיִל לַעֲמֹד לְפָנָיו כה[8]
8 וַיַּשְׁלִיכֵהוּ אַרְצָה וַיִּרְמְסֵהוּ וְלֹא־הָיָה מַצִּיל לָאַיִל מִיָּדוֹ׃ 8 וּצְפִיר ב מל . כה[8] . ל
הָעִזִּים הִגְדִּיל עַד־מְאֹד וּכְעָצְמוֹᵃ נִשְׁבְּרָה הַקֶּרֶן הַגְּדוֹלָה וַתַּעֲלֶנָה ל . ל וחס
9 חָזוּתᵇ אַרְבַּע תַּחְתֶּיהָ לְאַרְבַּע רוּחוֹת הַשָּׁמָיִם׃ 9 וּמִן־הָאַחַת מֵהֶםᵃ
יָצָאᵇ קֶרֶן־אַחַתᶜ מִצְּעִירָהᵈ וַתִּגְדַּל־יֶתֶר אֶל־הַנֶּגֶב וְאֶל־הַמִּזְרָח וְאֶל־ᵉ ג סביר יצאה[9]
10 הַצֶּבִי׃ 10 וַתִּגְדַּל עַד־צְבָא הַשָּׁמָיִם וַתַּפֵּל אַרְצָה מִן־הַצָּבָא וּמִן־ ל[10]
11 הַכּוֹכָבִים וַתִּרְמְסֵם׃ 11 ᵃוְעַד שַׂר־הַצָּבָאᵇ הִגְדִּיל וּמִמֶּנּוּᵇ הֵרִיםᶜ ב[11] . הורם ק חד מן ב בליש חד קמ וחד פת וחד מן ד[12] מוקדם ומאוחר בסיפ
12 הַתָּמִיד וְהֻשְׁלַךְ מְכוֹןᵈ מִקְדָּשׁוֹ׃ᶜ 12 ᵃוְצָבָא תִּנָּתֵןᵃᵇ עַל־הַתָּמִיד ל . ד[13]
13 בְּפָשַׁעᶜ וְתַשְׁלֵךְᵈ אֱמֶת אַרְצָה וְעָשְׂתָה וְהִצְלִיחָה׃ 13 וָאֶשְׁמְעָה אֶחָד־ ל רפי וג דגש[14] . ל . ל
קָדוֹשׁ מְדַבֵּר וַיֹּאמֶר אֶחָד קָדוֹשׁ לַפַּלְמוֹנִי הַמְדַבֵּר עַד־מָתַי הֶחָזוֹן ל . ד[15]
14 ᵃהַתָּמִידᵇ וְהַפֶּשַׁע ᶜשֹׁמֵם תֵּתᶜ וְקֹדֶשׁ וְצָבָאᵈ מִרְמָס׃ᵃ 14 וַיֹּאמֶר אֵלַיᵃ ל . כל חס . ד[13]
15 עַד עֶרֶב בֹּקֶר אַלְפַּיִם וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְנִצְדַּק קֹדֶשׁ׃ 15 וַיְהִי ל . ל
בִּרְאֹתִי אֲנִי דָנִיֵּאל אֶת־הֶחָזוֹן וָאֲבַקְשָׁה בִינָה וְהִנֵּה עֹמֵד לְנֶגְדִּי ב וחס
16 כְּמַרְאֵה־גָבֶר׃ 16 וָאֶשְׁמַע קוֹל־אָדָם בֵּין אוּלָי וַיִּקְרָא וַיֹּאמַר גַּבְרִיאֵל ל[8] . צא
17 הָבֵן לְהַלָּז אֶת־הַמַּרְאֶה׃ 17 וַיָּבֹא אֵצֶל עָמְדִי וּבְבֹאוֹ נִבְעַתִּי וָאֶפְּלָה ג[16] . ל . ג[17]

[4]Mm 1325. [5]Mm 3874. [6]Mm 755. [7]Mm 330. [8]Mp sub loco. [9]Mm 127. [10]ותפל וחד Est 6,10. [11]Mm 3697. [12]Mm 3854. [13]Mm 3868. [14]Cf Mm 139. [15]Mm 333. [16]Mm 3855. [17]Mm 2805.

3 ᵇ 𝔊ᵒ′ *μετὰ δὲ ταῦτα* cj c 4 ‖ **5** ᵃ 𝔊 om ה, dl; al dl tot vb et l צָפִיר ‖ ᵇ prp ואֵינֶנּוּ, sed cf 27 ‖ ᶜ > 𝔊⁹′*, prp אַחַת cf 𝔊ᵒ′ ‖ **8** ᵃ ℭ pc Mss ובע׳ ‖ ᵇ > 𝔊⁹′𝔙, add ex 5? 𝔊ᵒ′ *ἕτερα*, prp אֲחֵרוֹת ‖ **9** ᵃ nonn Mss Edd מהן ‖ ᵇ Seb Edd יָצְאָה ‖ ᶜ l אַחֶרֶת? cf 7,8 ‖ ᵈ 𝔊ᵒ′ *ἰσχυρόν*, l צ׳ ‖ ᵉ prb ins אֶרֶץ cf 11,16.41; al dl ‖ **11** ᵃ 11sq crrp, 𝔊 aliter ‖ ᵇ⁻ᵇ prp ־לָה ־נָּה ‖ ᶜ K הֵרִים, mlt Mss ut Q הוּרַם ‖ ᵈ Ms Edd מְקוֹם; prp מְקוֹמָם cf 𝔊ᵒ′ *ὁ τόπος αὐτῶν* ‖ ᵉ prp הַמִּקְדָּשׁ (cj c 12) ‖ **12** ᵃ⁻ᵃ prp וּצְבָאָה נִתַּן vel יִצְדָּא (צדה (a) ת׳ (cf 𝔊 *ἐρημωθήσεται* fin 11) et cj c 11 ‖ ᵇ prp וַיִּתֵּן vel נִתַּן cf ᵃ⁻ᵃ ‖ ᶜ prb l הַפֶּשַׁע cf 𝔊ᵒ′ *αἱ ἁμαρτίαι*, 𝔊⁹′ *ἁμαρτία* ‖ ᵈ prb l c 2 Mss 𝔊 וַתַּשְׁלֵךְ ‖ **13** ᵃ⁻ᵃ inc ‖ ᵇ 𝔊 + *ἡ ἀρθεῖσα*, ins מוּרָם? cf 11 ‖ ᶜ⁻ᶜ prb l הַשׁ׳ נִתַּן ‖ ᵈ l וּצְבִי (gl ad קדש) vel יִצְדֶּה? cf 𝔊ᵒ′ *ἐρημωθήσεται* et 12ᵃ⁻ᵃ ‖ **14** ᵃ l אֵלָיו cf 𝔊𝔖.

ג[18] עַל־פָּנָי וַיֹּאמֶר אֵלַי הָבֵן בֶּן־אָדָם כִּי לְעֶת־קֵץ הֶחָזוֹן׃ 18 וּבְדַבְּרוֹ 18
עִמִּי נִרְדַּמְתִּי עַל־פָּנַי אָרְצָה וַיִּגַּע־בִּי וַיַּעֲמִידֵנִי עַל־עָמְדִי׃ 19 וַיֹּאמֶר 19
ו רפי[19] הִנְנִי מוֹדִיעֲךָ אֵת אֲשֶׁר־יִהְיֶה בְּאַחֲרִית הַזָּעַם כִּי לְמוֹעֵד קֵץ[a]׃
ה חס בכתיב 20 הָאַיִל אֲשֶׁר־רָאִיתָ בַּעַל הַקְּרָנָיִם מַלְכֵי[a] מָדַי וּפָרָס׃ 21 וְהַצָּפִיר 20 21
ל מל בסיפ הַשָּׂעִיר[a] מֶלֶךְ יָוָן וְהַקֶּרֶן הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר בֵּין־עֵינָיו הוּא הַמֶּלֶךְ
סד . ל הָרִאשׁוֹן׃ 22 וְהַנִּשְׁבֶּרֶת וַתַּעֲמֹדְנָה אַרְבַּע תַּחְתֶּיהָ אַרְבַּע מַלְכֻיוֹת[a] 22
מִגּוֹי[b] יַעֲמֹדְנָה וְלֹא בְכֹחוֹ׃
ל 23 וּבְאַחֲרִית מַלְכוּתָם כְּהָתֵם[a] הַפֹּשְׁעִים[b]
ב[20] יַעֲמֹד מֶלֶךְ עַז־פָּנִים וּמֵבִין חִידוֹת׃
24 וְעָצַם כֹּחוֹ [a]וְלֹא בְכֹחוֹ[a] וְנִפְלָאוֹת יַשְׁחִית[b] וְהִצְלִיחַ וְעָשָׂה
וְהִשְׁחִית עֲצוּמִים [c]וְעַם־קְדֹשִׁים[c]׃
ב[21] 25 וְעַל[a]־שִׂכְלוֹ וְהִצְלִיחַ מִרְמָה בְּיָדוֹ
ל[22] וּבִלְבָבוֹ יַגְדִּיל וּבְשַׁלְוָה יַשְׁחִית רַבִּים
ב . ב וְעַל־שַׂר־שָׂרִים יַעֲמֹד וּבְאֶפֶס יָד יִשָּׁבֵר׃
ז[23] . ל 26 וּמַרְאֵה הָעֶרֶב וְהַבֹּקֶר אֲשֶׁר נֶאֱמַר אֱמֶת הוּא
וְאַתָּה סְתֹם הֶחָזוֹן כִּי לְיָמִים רַבִּים׃
סז ר״פ לג מנה בכתיב . ב 27 וַאֲנִי דָנִיֵּאל נִהְיֵיתִי[a] וְנֶחֱלֵיתִי יָמִים וָאָקוּם וָאֶעֱשֶׂה אֶת־מְלֶאכֶת
ל הַמֶּלֶךְ וָאֶשְׁתּוֹמֵם עַל־הַמַּרְאֶה[b] וְאֵין מֵבִין׃ פ
ל 9 1 בִּשְׁנַת אַחַת לְדָרְיָוֶשׁ בֶּן־אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ מִזֶּרַע מָדָי אֲשֶׁר הָמְלַךְ[a] 9
ל וחס עַל מַלְכוּת כַּשְׂדִּים׃ 2 [a]בִּשְׁנַת אַחַת לְמָלְכוֹ[a] אֲנִי דָּנִיֵּאל בִּינֹתִי 2
ל . ד בליש וכל עזרא דכות[1] בַּסְּפָרִים מִסְפַּר הַשָּׁנִים אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה[b] אֶל־יִרְמִיָה[c] הַנָּבִיא
ו ב חס וד מל[2] . ל . יא כת כן בסיפ . ו מנה בכתיב[3] לְמַלֹּאות לְחָרְבוֹת יְרוּשָׁלִַם שִׁבְעִים שָׁנָה׃ 3 וָאֶתְּנָה אֶת־פָּנַי אֶל־אֲדֹנָי[a] 3

[18] Mp sub loco. [19] Mm 613. [20] Mm 3856. [21] Mm 3857. [22] Mm 2238. [23] Mm 539. Cp 9 [1] Mm 3858. [2] Mm 4269. [3] Mm 1372.

19 [c] 𝔊^BA + ἡ ὅρασις, prb ins הֶחָזוֹן ‖ **20** [a] 𝔊𝔖𝔙 sg ‖ **21** [a] 𝔊(𝔙) τῶν αἰγῶν = העזים cf 5; prb dl ‖ **22** [a] sic L, mlt Mss Edd כֻיּוֹת– ‖ [b] l יוֹ– cf 𝔊𝔙 ‖ **23** [a] 𝔊 πληρουμένων = כְּתֹם? ‖ [b] 𝔊 τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, 𝔙(𝔖) *iniquitates*, l הַפְּשָׁעִים ‖ **24** [a–a] > 𝔊^{o′*θ′*}, dl (ex 22) ‖ [b] l יָשִׂיחַ vel ישׁוֹחֵחַ? cf 11,36 ‖ [c–c] tr עם־ק׳ (dl ו) post ועל־ 25 ‖ **25** [a] cf 24[c–c] ‖ **27** [a] cf 2,1; > 𝔊^o′, dttg? ‖ [b] Ms הָ– ‖ **Cp 9,1** [a] cf קבל מלכותא 6,1; prp הִמְלִךְ (intransitivum ut syr Af'el) ‖ **2** [a–a] > 𝔊^{θ′*} ‖ [b] in hoc cp sol exstat ‖ [c] sic L, mlt Mss Edd מְ׳– ‖ **3** [a] nonn Mss יהוה, it 15[a].16[a].17[b].19[a]; א׳ = Q, quod in textum irrepsit.

ס הָֽאֱלֹהִים לְבַקֵּשׁ תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים בְּצוֹם וְשַׂק וָאֵפֶר׃ 4 [a]וָאֶתְפַּלְלָה   ג[4]
לַיהוָה אֱלֹהַי וָאֶתְוַדֶּה וָאֹמְרָה אָנָּא אֲדֹנָי הָאֵל הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא שֹׁמֵר   יא כת כן בסיפ . ב[5]
5 הַבְּרִית וְהַחֶסֶד לְאֹהֲבָיו וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָיו׃ 5 חָטָאנוּ וְעָוִינוּ וְהִרְשַׁעְנוּ[a]   ו . הרשענו ק
6 וּמָרָדְנוּ וְסוֹר מִמִּצְוֹתֶךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ׃ 6 וְלֹא שָׁמַעְנוּ אֶל־עֲבָדֶיךָ   ב ומל . ב חס . ב . יד[6] ר״פ בכתיב וכל ד״ה דכות ב מ ב
הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר דִּבְּרוּ בְּשִׁמְךָ אֶל־מְלָכֵינוּ שָׂרֵינוּ וַאֲבֹתֵינוּ וְאֶל כָּל־   יא בכתיב
7 עַם הָאָרֶץ׃ 7 לְךָ אֲדֹנָי הַצְּדָקָה וְלָנוּ בֹּשֶׁת הַפָּנִים כַּיּוֹם[a] הַזֶּה לְאִישׁ   יא כת כן בסיפ . ג[7] . ב . ל . כן למערב[8]
יְהוּדָה וּלְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם וּלְכָל־יִשְׂרָאֵל הַקְּרֹבִים וְהָרְחֹקִים בְּכָל־   ג בליש וחד מן ג[9] חס בליש . ב
8 הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר הִדַּחְתָּם שָׁם בְּמַעֲלָם אֲשֶׁר מָעֲלוּ־בָךְ׃ 8 יְהוָה לָנוּ   ל
9 בֹּשֶׁת הַפָּנִים לִמְלָכֵינוּ לְשָׂרֵינוּ וְלַאֲבֹתֵינוּ אֲשֶׁר חָטָאנוּ לָךְ׃ 9 לַאדֹנָי   ב . ל . כן למערב[10] . ז[11] כת א וחד מן יא כת כן בליש ובסיפ וכן[12] למערב . ט
10 אֱלֹהֵינוּ הָרַחֲמִים וְהַסְּלִחוֹת כִּי מָרַדְנוּ בּוֹ׃ 10 וְלֹא שָׁמַעְנוּ בְּקוֹל   ל[13] . יד[6] ר״פ בכתיב וכל ד״ה דכות ב מ ב
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לָלֶכֶת בְּתוֹרֹתָיו[a] אֲשֶׁר נָתַן לְפָנֵינוּ בְּיַד עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים׃
11 וְכָל־יִשְׂרָאֵל עָבְרוּ אֶת־תּוֹרָתֶךָ וְסוֹר לְבִלְתִּי שְׁמוֹעַ בְּקֹלֶךָ וַתִּתַּךְ   ב ומל . יא[14] ד[15] מנה מל ול בכתיב
עָלֵינוּ הָאָלָה וְהַשְּׁבֻעָה אֲשֶׁר כְּתוּבָה בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עֶבֶד־הָאֱלֹהִים   ג חס[16] . ד[17]
12 כִּי חָטָאנוּ לוֹ׃ 12 וַיָּקֶם אֶת־דְּבָרָיו[a] אֲשֶׁר־דִּבֶּר עָלֵינוּ וְעַל שֹׁפְטֵינוּ   כ[18] . דברו ק
אֲשֶׁר שְׁפָטוּנוּ לְהָבִיא עָלֵינוּ רָעָה גְדֹלָה אֲשֶׁר לֹא־נֶעֶשְׂתָה תַּחַת כָּל־   ב חד חס וחד מל[19]
13 הַשָּׁמַיִם כַּאֲשֶׁר נֶעֶשְׂתָה בִּירוּשָׁלִָם׃ 13 כַּאֲשֶׁר כָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה
אֵת[a] כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת בָּאָה[b] עָלֵינוּ וְלֹא־חִלִּינוּ אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ   ל סביר הבאה אלינו
14 לָשׁוּב מֵעֲוֹנֵנוּ וּלְהַשְׂכִּיל בַּאֲמִתֶּךָ׃ 14 וַיִּשְׁקֹד יְהוָה עַל־הָרָעָה וַיְבִיאֶהָ   ב[20] . ל . ד ב חס וב מל[21]
עָלֵינוּ כִּי־צַדִּיק יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו אֲשֶׁר עָשָׂה וְלֹא שָׁמַעְנוּ
15 בְּקֹלוֹ׃ 15 וְעַתָּה ׀ אֲדֹנָי[a] אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ אֶת־עַמְּךָ מֵאֶרֶץ   ה[22] חס ד מנה בכתיב וכל אורית דכות ב מ א . ג . יא כת כן בסיפ
16 מִצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה וַתַּעַשׂ־לְךָ שֵׁם כַּיּוֹם הַזֶּה חָטָאנוּ רָשָׁעְנוּ׃ 16 אֲדֹנָי[a]   יא כת כן בסיפ
כְּכָל־צִדְקֹתֶךָ יָשָׁב־נָא אַפְּךָ וַחֲמָתְךָ מֵעִירְךָ יְרוּשָׁלִַם הַר־קָדְשֶׁךָ כִּי   ל . ה קמ[23]
בַחֲטָאֵינוּ וּבַעֲוֹנוֹת אֲבֹתֵינוּ יְרוּשָׁלִַם וְעַמְּךָ לְחֶרְפָּה לְכָל־סְבִיבֹתֵינוּ׃   ל . ו[24] מל ול בליש . ל
17 וְעַתָּה ׀ שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל־תַּחֲנוּנָיו וְהָאֵר פָּנֶיךָ   ב[25]

[4] Mm 3859. [5] Neh 1,5. [6] Mm 3249. [7] Mm 1476. [8] כהיום sec Or, cf Mp sub loco. [9] Mm 2747 contra textum. [10] Mm 3860. [11] Mm 2305. [12] ליהוה sec Or, cf Mp sub loco. [13] וחד סליחות Neh 9,17. [14] Mm 2550. [15] Mm 2307. [16] Mp sub loco. [17] Mm 4036. [18] Mm 1991. [19] Mm 2336. [20] Mm 3971. [21] Mm 3861. [22] Mm 1669. [23] Mm 87. [24] Mm 3973. [25] Neh 3,36.

4 [a] 4—22 add? ‖ **5** [a] K 'וְ, 𝔊𝔙 ut Q cf 1 R 8,47 ‖ **7** [a] Or כְּהַיּוֹם cf Esr 9,7.15 ‖ **10** [a] 𝔊ᴼ'𝔙 sg ‖ **11** [a] nonn Mss לְךָ ‖ **12** [a] K Vrs ־רָיו ‖ **13** [a] nequaquam dl ‖ [b] nonn Mss 'הַבּ ‖ **15** [a] cf 3[a] ‖ **16** [a] cf 3[a].

18 עַל־מִקְדָּשְׁךָ֖ הַשָּׁמֵ֑ם לְמַ֖עַן[a] אֲדֹנָֽי[b]׃ 18 הַטֵּ֨ה אֱלֹהַ֥י ׀ אָזְנְךָ֮ וּֽשֲׁמָע֒
פְּקַ֣חה[a] עֵינֶ֗יךָ וּרְאֵה֙ שֹֽׁמְמֹתֵ֔ינוּ וְהָעִ֕יר אֲשֶׁר־נִקְרָ֥א שִׁמְךָ֖ עָלֶ֑יהָ כִּ֣י ׀
לֹ֣א עַל־צִדְקֹתֵ֗ינוּ אֲנַ֨חְנוּ מַפִּילִ֤ים תַּחֲנוּנֵ֙ינוּ֙ לְפָנֶ֔יךָ כִּ֖י עַל־רַחֲמֶ֥יךָ
19 הָרַבִּֽים׃ 19 אֲדֹנָ֤י[a] ׀ שְׁמָ֙עָה֙ אֲדֹנָ֣י[a] ׀ סְלָ֔חָה אֲדֹנָ֛י הַֽקֲשִׁ֥יבָה[b] וַעֲשֵׂ֖ה אַל־
תְּאַחַ֑ר לְמַֽעַנְךָ֣[c] אֱלֹהַ֔י כִּֽי־שִׁמְךָ֣ נִקְרָ֔א עַל־עִירְךָ֖ וְעַל־עַמֶּֽךָ׃
20 20 וְע֨וֹד אֲנִ֤י מְדַבֵּר֙ וּמִתְפַּלֵּ֔ל וּמִתְוַדֶּה֙ חַטָּאתִ֔י וְחַטַּ֖את עַמִּ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל
21 וּמַפִּ֨יל תְּחִנָּתִ֜י לִפְנֵ֨י יְהוָ֣ה אֱלֹהַ֔י עַ֖ל הַר־קֹ֥דֶשׁ אֱלֹהָֽי׃ 21 וְע֛וֹד אֲנִ֥י
מְדַבֵּ֖ר בַּתְּפִלָּ֑ה וְהָאִ֣ישׁ[a] גַּבְרִיאֵ֡ל אֲשֶׁר֩ רָאִ֨יתִי בֶחָז֤וֹן בַּתְּחִלָּה֙ מֻעָ֣ף[b]
22 בִּיעָ֔ף[b] נֹגֵ֣עַ אֵלַ֔י כְּעֵ֖ת[c] מִנְחַת־עָֽרֶב׃ 22 וַיָּ֖בֶן[a] וַיְדַבֵּ֣ר עִמִּ֑י וַיֹּאמַ֕ר
23 דָּֽנִיֵּ֕אל עַתָּ֥ה יָצָ֖אתִי לְהַשְׂכִּילְךָ֥ בִינָֽה׃ 23 בִּתְחִלַּ֨ת תַּחֲנוּנֶ֜יךָ יָצָ֣א דָבָ֗ר
וַאֲנִי֙ בָּ֣אתִי לְהַגִּ֔יד[a] כִּ֥י חֲמוּד֖וֹת[b] אָ֑תָּה וּבִין֙ בַּדָּבָ֔ר וְהָבֵ֖ן בַּמַּרְאֶֽה׃
24 [a] שָׁבֻעִ֨ים שִׁבְעִ֜ים נֶחְתַּ֥ךְ עַֽל־עַמְּךָ֣ ׀ וְעַל־עִ֣יר קָדְשֶׁ֗ךָ
לְכַלֵּ֨א[b] הַפֶּ֜שַׁע[c] וּלְחָתֵ֤ם[d] חַטָּאות֙[e] וּלְכַפֵּ֣ר עָוֺ֔ן
וּלְהָבִ֖יא צֶ֣דֶק עֹלָמִ֑ים וְלַחְתֹּם֙ חָז֣וֹן וְנָבִ֔יא וְלִמְשֹׁ֖חַ קֹ֥דֶשׁ קָדָשִֽׁים׃
25 וְתֵדַ֨ע וְתַשְׂכֵּ֜ל[a] [שָׁבֻעִ֣ים שִׁבְעָ֑ה
מִן־מֹצָ֣א דָבָ֗ר לְהָשִׁיב֙[b] וְלִבְנ֣וֹת יְרוּשָׁלִַ֔ם עַד־מָשִׁ֣יחַ נָגִ֔יד
וְשָׁבֻעִ֞ים שִׁשִּׁ֣ים וּשְׁנַ֗יִם תָּשׁוּב֙ וְנִבְנְתָה֙ רְח֣וֹב וְחָר֔וּץ[c] [d]וּבְצ֖וֹק
26 [a]וְאַחֲרֵ֤י הַשָּׁבֻעִים֙ שִׁשִּׁ֣ים וּשְׁנַ֔יִם[a] יִכָּרֵ֥ת מָשִׁ֖יחַ [b]וְאֵ֣ין ל֑וֹ[b] [הָעִתִּֽים׃[d]
וְהָעִ֨יר וְהַקֹּ֜דֶשׁ יַ֠שְׁחִית[c] עַ֣ם[d] נָגִ֤יד [e]הַבָּא֙

ג[26] . יא כת כן בסיפ . יג . ה
פקח ק
ג וחס . ל
יא כת כן בסיפ . ל . יא כת כן בסיפ . ל . יא כת כן בסיפ
ל . ל . ג[27]
כג ה[28] מנה ר״פ
ל[29] . כג ה[28] מנה ר״פ
ב חד מל וחד חס[30]
ל . ל . ד[31] . צא
ל . ל[32] . ל[33]
ל מל[34]
ל . ל[35]
ל כת א[36] . ולחתם חד מן ד[37] כת ח ק וקר ה . חטאת ג[38] ק
ב[39] . ג חס . ו בלשון נביאיה . ה בנ״ך
ל ול
ל . ב חס[40]
ב . ל ומל
ב[41]

[26] Mm 2759. [27] Mm 3269. [28] Mm 2227. [29] Mm 3862. [30] Mm 3863. [31] Mm 1545. [32] Mm 1834. [33] וחד יצא הדבר Gn 24,50. [34] Mm 3918. [35] Mm 1740. [36] Mm 2122. [37] Mm 3864. [38] Mm 3865. [39] Mm 3866. [40] Mm 3558. [41] Mm 2746.

17 [a] 𝔊[θ'] ἕνεκέν σου, prb l ־נְךָ– ut 19 ‖ [b] cf 3[a] ‖ 18 [a] K פְּקָחָה, 𝔆 ut Q פְּקַח ‖ 19 [a] cf 3[a] ‖ [b] 𝔅 הַקְ' ‖ [c] sic L, mlt Mss Edd ־עַ' ‖ 21 [a] 𝔊(𝔙) καὶ ἰδοὺ (ὁ) ἀνήρ = וְהִנֵּה ה' ‖ [b–b] inc; 𝔆 mlt Mss מוּעָף pro 'מ; 𝔊[o'] τάχει φερόμενος (sim 𝔖𝔙), 𝔊[θ'] sol πετόμενος; a עוּף vel יעף (scilicet Daniel?) ‖ [c] 𝔆 לְעֵת, mlt Mss Edd 𝔊[o']𝔖𝔙 בְּעֵת ‖ 22 [a] 𝔊[θ'] καὶ συνέτισέ με, 𝔙 et docuit me = וַיְבִינֵנִי; 𝔊[o'](𝔖) καὶ προσῆλθε, l וַיָּבֹא ‖ 23 [a] ins c 2 Mss Vrs לְךָ? ‖ [b] pr אִישׁ? cf 10,11.19 ‖ 24 [a] 24–27 inc ‖ [b] K a כלא (melius qal) cf K ad [d], Q mlt Mss a כלה cf Q ad [d] ‖ [c] 𝔊[θ'] ἁμαρτίαν, l 'פֶּ? ‖ [d] K 𝔊[θ'] וְלַחְתֹּם, Q mlt Mss Edd וּלְהָתֵם cf 𝔊[o']α'𝔖𝔙; cf [b] ‖ [e] K Ms 𝔊𝔖 ־וֹת, 𝔆 mlt Mss Edd ut Q חַטָּאת ‖ 25 [a] nonn Mss ־כִּיל ‖ [b] prp לָשׁוּב ‖ [c] cf חרץ in inscriptionibus aram = fossa et akk ḫariṣu; prp חוּץ cf Jer 5,1 9,20 ‖ [d–d] 𝔖 lšwlm zbn', prp 'וּבְקֵץ ה et cj c 26 ‖ 26 [a–a] prb add; al om וְ et cj c 25[d–d] ‖ [b–b] exc vb (דִּין [cf 𝔊[θ']] vel אָוֶן)? ‖ [c] Ms 𝔖 יָשְׁחַת, prb l ‖ [d] Ms Vrs עִם, prb l ‖ [e–e] 𝔊[o'] καὶ ἥξει ἡ συντέλεια, prb l וּבָא הַקֵּץ.

וְקִצּוֹ[e] בַשֶּׁטֶף וְעַד קֵץ מִלְחָמָה[f] [g]נֶחֱרֶצֶת שֹׁמֵמוֹת[g]׃

27 וְהִגְבִּיר בְּרִית לָרַבִּים שָׁבוּעַ אֶחָד — ל. ד. ב מל ול בליש

וַחֲצִי הַשָּׁבוּעַ יַשְׁבִּית[a] ׀ זֶבַח וּמִנְחָה — ב מל ול בליש

[b]וְעַל[c] כְּנַף[b] שִׁקּוּצִים[d] מְשֹׁמֵם וְעַד־כָּלָה וְנֶחֱרָצָה תִּתַּךְ עַל־שֹׁמֵם׃ פ — ג. כל חס

10 1 בִּשְׁנַת שָׁלוֹשׁ[a] לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס דָּבָר נִגְלָה לְדָנִיֵּאל אֲשֶׁר־

נִקְרָא שְׁמוֹ בֵּלְטְשַׁאצַּר וֶאֱמֶת הַדָּבָר וְצָבָא גָדוֹל וּבִין[b] אֶת־הַדָּבָר — ל. ד[2]

2 וּבִינָה לוֹ בַּמַּרְאֶה׃ 2 בַּיָּמִים הָהֵם אֲנִי דָנִיֵּאל הָיִיתִי מִתְאַבֵּל — ל בטע[3]. ב בטע[4]

3 שְׁלֹשָׁה שָׁבֻעִים יָמִים׃ 3 לֶחֶם חֲמֻדוֹת לֹא אָכַלְתִּי וּבָשָׂר וָיַיִן לֹא־בָא — מן פסוק לא לא לא. ח[5]. ד[6]

אֶל־פִּי וְסוֹךְ לֹא־סָכְתִּי עַד־מְלֹאת שְׁלֹשֶׁת שָׁבֻעִים יָמִים׃ פ — ה[7]. ל. ל

4 וּבְיוֹם עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן וַאֲנִי הָיִיתִי עַל יַד הַנָּהָר — סג

5 הַגָּדוֹל [a]הוּא חִדָּקֶל[a]׃ 5 וָאֶשָּׂא אֶת־עֵינַי וָאֵרֶא וְהִנֵּה אִישׁ־אֶחָד לָבוּשׁ — ל[8]. ב. ב מל בנביא. ב[9]

6 בַּדִּים וּמָתְנָיו חֲגֻרִים בְּכֶתֶם אוּפָז[a]׃ 6 וּגְוִיָּתוֹ כְתַרְשִׁישׁ וּפָנָיו כְּמַרְאֵה — ג חד מל וב חס ובטע. ג[10]

בָרָק וְעֵינָיו כְּלַפִּידֵי אֵשׁ וּזְרֹעֹתָיו וּמַרְגְּלֹתָיו [a]כְּעֵין נְחֹשֶׁת קָלָל[a] וְקוֹל — יא. ל. ל. ב

7 דְּבָרָיו כְּקוֹל הָמוֹן׃ 7 וְרָאִיתִי אֲנִי דָנִיֵּאל לְבַדִּי אֶת־הַמַּרְאָה[a] — ל[11]. ג בסיפ. וב[12]. ד[13]

וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ עִמִּי לֹא רָאוּ אֶת־הַמַּרְאָה אֲבָל חֲרָדָה גְדֹלָה — ד[13]

8 נָפְלָה עֲלֵיהֶם וַיִּבְרְחוּ בְּהֵחָבֵא[b]׃ 8 וַאֲנִי נִשְׁאַרְתִּי לְבַדִּי וָאֶרְאֶה אֶת־ — ל. סו ר״פ לג מנה בכתיב

הַמַּרְאָה[a] הַגְּדֹלָה הַזֹּאת [b]וְלֹא נִשְׁאַר־בִּי כֹּחַ[bc] וְהוֹדִי נֶהְפַּךְ עָלַי — ד[13]. ד[14]. ל

9 לְמַשְׁחִית [d]וְלֹא עָצַרְתִּי כֹּחַ[d]׃ 9 [a]וָאֶשְׁמַע אֶת־קוֹל דְּבָרָיו[a] וּכְשָׁמְעִי — ב

10 אֶת־קוֹל דְּבָרָיו וַאֲנִי[b] הָיִיתִי נִרְדָּם [c]עַל־פָּנַי[c] [d]וּפָנַי אָרְצָה[d]׃ 10 וְהִנֵּה־ — ה. ג[15]. ב

11 יָד נָגְעָה בִּי וַתְּנִיעֵנִי עַל־בִּרְכַּי [a]וְכַפּוֹת יָדָי[ab]׃ 11 וַיֹּאמֶר אֵלַי דָּנִיֵּאל — ל. ג[16]. כב[17]

אִישׁ־חֲמֻדוֹת הָבֵן בַּדְּבָרִים אֲשֶׁר אָנֹכִי דֹּבֵר אֵלֶיךָ וַעֲמֹד עַל־עָמְדֶךָ

כִּי עַתָּה שֻׁלַּחְתִּי אֵלֶיךָ וּבְדַבְּרוֹ עִמִּי אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה עָמַדְתִּי מַרְעִיד׃ — וכ[18]. ג[19]. ל

Cp 10 [1]Mm 3867. [2]Mm 3868. [3]Mm 3200. [4]Est 1,2. [5]Mm 527. [6]Mm 94. [7]Mm 1334. [8]וחד חִדָּקֶל Gn 2,14. [9]Mm 2802. [10]Mm 2456. [11]Mm 2772. [12]Mm 445. [13]Mm 1548. [14]Mm 1285. [15]Mm 610. [16]Mm 3869. [17]Mm 1104. [18]Mm 230. [19]Mp sub loco.

26 [f] 𝔗 pl ‖ [g–g] dub cf 27 fin ‖ **27** [a] σ′ *παύσεται*, 𝔙 *deficiet*, prp יִשְׁבֹּת ‖ [b–b] 𝔊^Mss in dupl *καὶ (ἕως) πτερυγίου* cf [c], 𝔊^L in dupl *καὶ ἐπὶ πτερύγιον* cf Mt 4,5; 𝔊 *καὶ ἐπὶ τὸ ἱερόν* = וְעַל הַקֹּדֶשׁ? prp וְעַל כַּנּוֹ vel בַּעַל הַכָּנָף (= בַּעַל שָׁמַיִם) ‖ [c] Seb nonn Mss וְעַד ‖ [d] l c 𝔊 sg cf 11,31 12,11 ‖ **Cp 10,1** [a] 𝔊^o′ *τῷ πρώτῳ* ‖ [b] 𝔊^o′ *διανοηθήσεται*, α′ *συνήσει* = יָבִין; l בִּין ‖ **4** [a–a] prb add ‖ **5** [a] cf Jer 10,9; prp c pc Mss אוֹפִיר; l וּפָז cf Cant 5,11 ‖ **6** [a–a] cf Ez 1,7 ‖ **7** [a] 𝔗 ה ut 1 8,27, id 8[a].16[c] ‖ [b] 𝔊^o′ *ἐν σπουδῇ*, 𝔊^θ′(𝔖) *ἐν φόβῳ*; prp לְהֵ' ‖ **8** [a] cf 7[a] ‖ [b–b] et [d–d] var lect, dl? ([d–d] cf 16) ‖ [c] sic L, mlt Mss Edd כֹּחַ ‖ **9** [a–a] > 𝔊^o′𝔖, add? ‖ [b] > 𝔊^θ′𝔖𝔙 ‖ [c–c] et [d–d] var lect, alterum add? ‖ **10** [a–a] > 𝔊^θ′ ‖ [b] Ms Edd 𝔊^o′ רַגְלַי.

12 וַיֹּ֣אמֶר אֵלַי֮ אַל־תִּירָ֣א דָנִיֵּאל֒ כִּ֣י ׀ מִן־הַיּ֣וֹם הָרִאשׁ֡וֹן אֲשֶׁר֩ נָתַ֨תָּ 12
אֶֽת־לִבְּךָ֧ לְהָבִ֛ין וּלְהִתְעַנּ֛וֹת לִפְנֵ֥י אֱלֹהֶ֖יךָ נִשְׁמְע֣וּ דְבָרֶ֑יךָ וַאֲנִי־
בָ֖אתִי בִּדְבָרֶֽיךָ׃ 13 וְשַׂ֣ר ׀ מַלְכ֣וּת פָּרַ֗ס עֹמֵ֤ד לְנֶגְדִּי֙ עֶשְׂרִ֣ים וְאֶחָ֔ד 13
י֔וֹם וְהִנֵּ֣ה מִֽיכָאֵ֗ל אַחַ֛ד הַשָּׂרִ֥ים הָרִאשֹׁנִ֖ים בָּ֣א לְעָזְרֵ֑נִי [a]וַאֲנִי֙ נוֹתַ֣רְתִּי[a]
שָׁ֔ם אֵ֖צֶל[b] מַלְכֵ֥י פָרָֽס׃ 14 וּבָ֙אתִי֙ לַהֲבִ֣ינְךָ֔ אֵ֛ת אֲשֶׁר־יִקְרָ֥ה[a] לְעַמְּךָ֖ 14
בְּאַחֲרִ֣ית הַיָּמִ֑ים כִּי־ע֥וֹד חָז֖וֹן לַיָּמִֽים[b]׃ 15 וּבְדַבְּר֣וֹ עִמִּ֔י 15
כַּדְּבָרִ֖ים הָאֵ֑לֶּה נָתַ֧תִּי פָנַ֛י אַ֖רְצָה וְנֶאֱלָֽמְתִּי׃ 16 וְהִנֵּ֗ה כִּדְמוּת[a]֙ בְּנֵ֣י[b] 16
אָדָ֔ם נֹגֵ֖עַ עַל־שְׂפָתָ֑י וָאֶפְתַּח־פִּ֗י וָאֲדַבְּרָה֙ וָאֹמְרָה֙ אֶל־הָעֹמֵ֣ד לְנֶגְדִּ֔י
אֲדֹנִ֗י בַּמַּרְאָה[c]֙ נֶהֶפְכ֤וּ צִירַי֙ עָלַ֔י וְלֹ֥א עָצַ֖רְתִּי כֹּֽחַ׃ 17 וְהֵ֣יךְ יוּכַ֗ל 17
עֶ֤בֶד אֲדֹנִי֙ זֶ֔ה לְדַבֵּ֖ר עִם־אֲדֹנִ֣י זֶ֑ה וַאֲנִ֗י מֵעַ֙תָּה֙ לֹא־יַעֲמָד־בִּ֣י כֹ֔חַ
וּנְשָׁמָ֖ה לֹ֥א נִשְׁאֲרָה־בִֽי׃ 18 וַיֹּ֥סֶף וַיִּגַּע־בִּ֛י כְּמַרְאֵ֥ה אָדָ֖ם וַֽיְחַזְּקֵֽנִי׃ 18
19 וַיֹּ֜אמֶר אַל־תִּירָ֧א אִישׁ־חֲמֻד֛וֹת שָׁל֥וֹם לָ֖ךְ חֲזַ֣ק וַחֲזָ֑ק[a] וּֽכְדַבְּר֤וֹ עִמִּי֙ 19
הִתְחַזַּ֔קְתִּי וָֽאֹמְרָ֛ה יְדַבֵּ֥ר אֲדֹנִ֖י כִּ֥י חִזַּקְתָּֽנִי׃ 20 וַיֹּ֗אמֶר הֲיָדַ֙עְתָּ֙ לָמָּה־ 20
בָּ֣אתִי אֵלֶ֔יךָ וְעַתָּ֣ה אָשׁ֔וּב לְהִלָּחֵ֖ם עִם־שַׂ֣ר פָּרָ֑ס וַאֲנִ֣י יוֹצֵ֔א וְהִנֵּ֥ה
שַׂר־יָוָ֖ן בָּֽא׃ 21 [a]אֲבָל֙ אַגִּ֣יד לְךָ֔ אֶת־הָרָשׁ֖וּם בִּכְתָ֣ב אֱמֶ֑ת[a] וְאֵ֨ין אֶחָ֜ד 21
מִתְחַזֵּ֤ק עִמִּי֙ עַל־אֵ֔לֶּה כִּ֥י אִם־מִיכָאֵ֖ל שַׂרְכֶֽם׃ פ 11 1 [a]וַאֲנִ֗י[a] 11
בִּשְׁנַ֣ת אַחַ֔ת לְדָרְיָ֖וֶשׁ[b] הַמָּדִ֑י[a] עָמְדִ֛י[c] לְמַחֲזִ֥יק וּלְמָע֖וֹז לֽוֹ[d]׃ 2 [a]וְעַתָּ֕ה 2
אֱמֶ֖ת אַגִּ֣יד לָ֑ךְ[a]
הִנֵּה־ע֡וֹד שְׁלֹשָׁה֩ מְלָכִ֨ים עֹמְדִ֤ים לְפָרַס֙ וְהָֽרְבִיעִ֞י יַעֲשִׁ֣יר עֹֽשֶׁר־
גָּדוֹל֙ מִכֹּ֔ל וּכְחֶזְקָת֣וֹ בְעָשְׁר֔וֹ [b]יָעִ֣יר הַכֹּ֔ל אֵ֖ת מַלְכ֥וּת יָוָֽן[b]׃ 3 וְעָמַ֖ד 3
מֶ֣לֶךְ גִּבּ֑וֹר וּמָשַׁל֙ מִמְשָׁ֣ל רַ֔ב וְעָשָׂ֖ה כִּרְצוֹנֽוֹ׃ 4 וּכְעָמְדוֹ[a]֙ תִּשָּׁבֵ֣ר 4
מַלְכוּת֔וֹ וְתֵחָ֕ץ לְאַרְבַּ֖ע רוּח֣וֹת הַשָּׁמָ֑יִם וְלֹ֣א לְאַחֲרִיתוֹ[b] וְלֹ֣א כְמָשְׁלוֹ֮
אֲשֶׁ֣ר מָשָׁ֔ל [c]כִּ֤י תִנָּתֵשׁ֙ מַלְכוּת֔וֹ וְלַאֲחֵרִ֖ים מִלְּבַד־אֵֽלֶּה[c]׃

סד . כט חס[20]
ל
ב חד חס וחד מל[21]
כה[22] . כו . ל
ל כת ה
ה[23] . ג
ד[24] . ו וכל תלים ומשלי דכות ב מ ב[25]
ל וקמ
ב קמ . ל . ל[26]
ב בטע[27]
ב . ל[28] . ל כף
ה[29]
ל[30]
י זקף קמ בנ״ך ב מנה בכתיב . ל . ד
ל . סז ר״פ לג מנה בכתיב
ל . ל
ג . ה
ג
ל

[20]Mm 657. [21]Mm 3406. [22]Mm 187. [23]Mm 2872. [24]Mm 2825. [25]Cf Mp sub loco, Ps 33,13 et 145,13. [26]וחד היך 1 Ch 13,12. [27]Mm 3870. [28]Mp sub loco. [29]Mm 2046. [30]וחד אני יוצא Ex 11,4. Cp 11 [1]Mm 3871.

13 a–a = supervacaneus fui; 𝔊 *καὶ αὐτὸν (...) κατέλιπον*, prp ′וְאֹתוֹ הוֹת || b ins שַׂר? cf 𝔊 || **14** a l c K Mss ־ֶה, || b 𝔊 *εἰς ἡμέρας* = לַיָּ′ || **16** a 𝔊ᵒ′ + *χειρός*, prb ins יַד sed cf 18 || b l c Ms 𝔊𝔙 בֶּן || c cf 7a || **19** a prp c pc Mss 𝔊 וֶאֱמָץ vel וְהִתְחַזֵּק || **21** a–a tr post 11,1 || **Cp 11,1** a–a add cf 10,1 || b 𝔊(𝔄) *Κύρου* = לְכֹרֶשׁ || c l עֹמֵד cf 𝔖 || d l c Ms 𝔖 לִי; cf 10,21 a–a || **2** a–a add cf 10,21 || b–b dub; 𝔊 pro יעיר *ἐπαναστήσεται* = יָעוּר; 2 Mss om אֵת, 2 Mss pro eodem אֶל (sic vel עַל prb l); l יָעִיר שַׂר הַכֹּל? || **4** a prp וכעצמו ut 8,8 || b 𝔊ᵒ′ *κατὰ τὴν ἀλκὴν αὐτοῦ* = כְּכֹחוֹ? cf 8,22.24 || c–c prb tr post לאחריתו.

5 וְיֶחֱזַק מֶלֶךְ־הַנֶּגֶבa וּמִן־שָׂרָיו וְיֶחֱזַקb עָלָיו וּמָשָׁלc מִמְשָׁל רַב ג . ב
6 מֶמְשַׁלְתּוֹd׃ 6 וּלְקֵץ שָׁנִים יִתְחַבָּרוּ וּבַת מֶלֶךְ־הַנֶּגֶב תָּבוֹא אֶל־מֶלֶךְ ה . ג . ל . ל
הַצָּפוֹן לַעֲשׂוֹת מֵישָׁרִים וְלֹא־תַעְצֹר כּוֹחַ הַזְּרוֹעַa וְלֹא יַעֲמֹד וּזְרֹעוֹb ל מל למערב . ד
7 וְתִנָּתֵן הִיא וּמְבִיאֶיהָc וְהַיֹּלְדָהּd וּמַחֲזִקָהּ בָּעִתִּיםe׃ 7 וְעָמַדa bמִנֵּצֶר ב . ל . ל . ו חס בליש[2]
שָׁרָשֶׁיהָb כַּנּוֹc וְיָבֹא אֶל־הַחַיִלd וְיָבֹא בְּמָעוֹז מֶלֶךְ הַצָּפוֹן וְעָשָׂה בָהֶם יא[3] . יא[3]
8 וְהֶחֱזִיק׃ 8 וְגַם אֱלֹהֵיהֶם עִם־נְסִכֵיהֶם עִם־כְּלֵי חֶמְדָּתָם כֶּסֶף וְזָהָב כ ר״פ בכתיב[4] . ל וחס
9 בַּשְּׁבִי יָבִאa מִצְרָיִםb וְהוּא שָׁנִים יַעֲמֹד מִמֶּלֶךְ הַצָּפוֹן׃ 9 וּבָא בְּמַלְכוּת יג[5] ה[6] מנה חס . ג . יז ר״פ
10 מֶלֶךְ הַנֶּגֶב וְשָׁב אֶל־אַדְמָתוֹ׃ 10 וּבְנָוa bיִתְגָּרוּ וְאָסְפוּb הֲמוֹן ובניו ק חד מן ד[7] כת חס בליש
חֲיָלִים רַבִּים וּבָא בוֹאc וְשָׁטַף וְעָבָר וְיָשֹׁב וְיִתְגָּרֶוd עַד־מָעֻזֹּהe׃ ב מל בסיפ . ה[8] . ויתגרה ק חד מן ה[9] כת ו וקר ה . מעוז ק
11 וְיִתְמַרְמַר מֶלֶךְ הַנֶּגֶב וְיָצָא וְנִלְחַם עִמּוֹ aעִם־מֶלֶךְ הַצָּפוֹןa וְהֶעֱמִיד ל . ה[10]
12 הָמוֹן רָב וְנִתַּן הֶהָמוֹן בְּיָדוֹ׃ 12 וְנִשָּׂא הֶהָמוֹן יָרוּםa לְבָבוֹ וְהִפִּיל ג בסיפ . לג קמ[11] . כא[12] ב מנה בליש . יב[13] . ורם ק . ב
13 רִבֹּאוֹתb וְלֹא יָעוֹז׃ 13 וְשָׁב מֶלֶךְ הַצָּפוֹן וְהֶעֱמִיד הָמוֹן רַב מִן־ יז מפק א[14] . ג ב חס וחד מל . ג בסיפ
הָרִאשׁוֹן וּלְקֵץ הָעִתִּיםa שָׁנִיםb יָבוֹא בוֹאc בְּחַיִל גָּדוֹל וּבִרְכוּשׁ רָב׃ סד[15] . ג . ב מל בסיפ . ד
14 וּבָעִתִּים הָהֵם רַבִּים יַעַמְדוּ עַל־מֶלֶךְ הַנֶּגֶב וּבְנֵי ׀ פָּרִיצֵי עַמְּךָ ב . ט[16] . ל
15 יִנַּשְּׂאוּa לְהַעֲמִיד חָזוֹן וְנִכְשָׁלוּ׃ 15 וְיָבֹא מֶלֶךְ הַצָּפוֹן וְיִשְׁפֹּךְ סוֹלְלָה יא[3] . ל . ל מל
וְלָכַד עִיר מִבְצָרוֹת וּזְרֹעוֹתa הַנֶּגֶב לֹא יַעֲמֹדוּ וְעַם מִבְחָרָיו וְאֵין כֹּחַ ל
16 לַעֲמֹד׃ 16 וְיַעַשׂ הַבָּא אֵלָיו כִּרְצוֹנוֹ וְאֵין עוֹמֵד לְפָנָיו וְיַעֲמֹד בְּאֶרֶץ־ ב[17] . ו מל . ב
17 הַצְּבִי וְכָלָהa בְיָדוֹ׃ 17 וְיָשֵׂם ׀ פָּנָיו לָבוֹא בְּתֹקֶף כָּל־מַלְכוּתוֹ וִישָׁרִיםa ו רפי[18]
עִמּוֹ וְעָשָׂהb וּבַת הַנָּשִׁיםc יִתֶּן־לוֹ לְהַשְׁחִיתָהּ וְלֹא תַעֲמֹד וְלֹא־לוֹd ל . ד[19] . ה[20]

[2]Mm 2483. [3]Mm 2300. [4]Mm 4070. [5]Mm 679. [6]Mm 871. [7]Mm 1063. [8]Mm 976. [9]Mm 3827. [10]Mm 373. [11]Mm 264. [12]Mm 2838. [13]Mm 545. [14]Mm 411. [15]Mp sub loco. [16]Mm 2902. [17]Mm 3872. [18]Mm 3131. [19]Mm 2345. [20]Mm 282.

5 a huc tr ‸ ‖ b 𝔊 om cop, prb dl ‖ c prp עָל ‖ d prp מִמְּ׳ ‖ **6** a add? ‖ b 2 Mss ׳ז; l זַרְעוֹ vel וְזַרְעוֹ? al הוּא יַעַמְדוּ זְרָעָיו (= copiae) ‖ c mlt Mss Edd ־אָה ‖ d Ms 𝔊θ′ וְהַיַּלְדָּה, 𝔖(𝔙) *wʼljmth* = וִילָדֶיהָ; prb l וְיַלְדָּהּ ‖ e prb cj c 7 cf 7a ‖ **7** a prb l יַעֲמֹד cf 𝔊 et 6e ‖ b–b מִן partitivum (unus ex ...); prp נ׳ מִשׁ׳ ‖ c acc adverbialis? prb pr ־עַל ‖ d prp חֵיל cf במעוז ‖ **8** a 𝔗 יבוא ‖ b prp הַנֶּגֶב ‖ **10** a 𝔊θ′𝔖𝔙 ut Q וּבָנָיו; l c K 𝔊ο′ וּבְנוֹ ‖ b–b 𝔊ο′ sg, l ־רָה וְאָסַף ‖ c l c 𝔗 nonn Mss Edd 𝔊ο′𝔖 בּוֹ? id 13c ‖ d K 𝔖 ־רו, mlt Mss 𝔊𝔙 ut Q ־רֶה ‖ e 𝔗 עַל ‖ **11** a–a prb add; al dl עמו (> Ms Vrs) ‖ **12** a K יָרוּם, 𝔗 mlt Mss Vrs ut Q וְרָם ‖ b contaminatum ex רִבֹּאת et רִבּוֹת (cf 41a), quod l ‖ **13** a.b alterum add ‖ c cf 10c ‖ **14** a = hit; pc Mss יִנָּשְׂאוּ ‖ **15** a 𝔊 + *(τοῦ) βασιλέως* ‖ **16** a 𝔊θ′(𝔊ο′σ′𝔙) *καὶ συντελεσθήσεται* = וְכָלָה, prp וְכֻלָּהּ ‖ **17** a a sg יֹשֶׁר cf 6 מישרים ‖ b l c Ms Vrs יַעֲשֶׂה ‖ c 𝔖 *ʼnšʼ*, prp אֲנָשִׁים ‖ d > 𝔊ο′, dl?

וישם חד מן ו׳[21] רפי בליש ק — תִהְיֶה׃ 18 וְיָשֵׂב[a] | פָּנָיו לְאִיִּים[b] וְלָכַד רַבִּים וְהִשְׁבִּית קָצִין חֶרְפָּתוֹ 18
כד בליש[22]. ל — [c]לוֹ בִּלְתִּי[c] חֶרְפָּתוֹ יָשִׁיב לוֹ׃ 19 וְיָשֵׁב[a] פָּנָיו לְמָעוּזֵּי אַרְצוֹ וְנִכְשַׁל 19
ל[23]. ב מל — וְנָפַל וְלֹא יִמָּצֵא׃ 20 וְעָמַד עַל־כַּנּוֹ מַעֲבִיר[a] נוֹגֵשׂ הֶדֶר[b] 20
ל[24]. ל — מַלְכוּת וּבְיָמִים אֲחָדִים יִשָּׁבֵר וְלֹא[c] בְאַפַּיִם וְלֹא בְמִלְחָמָה׃
21 וְעָמַד עַל־כַּנּוֹ נִבְזֶה וְלֹא־נָתְנוּ עָלָיו הוֹד מַלְכוּת וּבָא בְשַׁלְוָה 21
ל. ה[25] — וְהֶחֱזִיק מַלְכוּת בַּחֲלַקְלַקּוֹת׃ 22 וּזְרֹעוֹת הַשֶּׁטֶף[a] יִשָּׁטְפוּ מִלְּפָנָיו 22
יא ס״פ[26]. ל — [b]וְיִשָּׁבֵרוּ וְגַם[b] נְגִיד בְּרִית׃ 23 וּמִן־הִתְחַבְּרוּת אֵלָיו יַעֲשֶׂה מִרְמָה 23
ב חד קמ וחד[27] פת. ל — וְעָלָה וְעָצַם בִּמְעַט־גּוֹי׃ 24 [a]בְּשַׁלְוָה וּבְמִשְׁמַנֵּי[a] מְדִינָה יָבוֹא וְעָשָׂה 24
ל. ל — אֲשֶׁר לֹא־עָשׂוּ אֲבֹתָיו וַאֲבוֹת אֲבֹתָיו בִּזָּה וְשָׁלָל וּרְכוּשׁ לָהֶם יִבְזוֹר
ב. ל — וְעַל מִבְצָרִים יְחַשֵּׁב מַחְשְׁבֹתָיו [b]וְעַד־עֵת[b]׃ 25 וְיָעֵר כֹּחוֹ 25
ט[28]. ד. ל — וּלְבָבוֹ עַל־מֶלֶךְ הַנֶּגֶב בְּחַיִל גָּדוֹל וּמֶלֶךְ הַנֶּגֶב יִתְגָּרֶה לַמִּלְחָמָה
ד. ד. ב[29] — בְּחַיִל־גָּדוֹל וְעָצוּם עַד־מְאֹד וְלֹא יַעֲמֹד כִּי־יַחְשְׁבוּ עָלָיו מַחֲשָׁבוֹת׃
ל. ל — 26 [a]וְאֹכְלֵי [b]פַת־בָּגוֹ[ab] יִשְׁבְּרוּהוּ וְחֵילוֹ יִשְׁטוֹף[c] וְנָפְלוּ חֲלָלִים רַבִּים׃ 26
ב[30] — 27 וּשְׁנֵיהֶם הַמְּלָכִים לְבָבָם לְמֵרָע וְעַל־שֻׁלְחָן אֶחָד כָּזָב יְדַבֵּרוּ וְלֹא 27
ל זקף קמ[31]. ה[32] — תִצְלָח כִּי־[a]עוֹד קֵץ לַמּוֹעֵד[a]׃ 28 וְיָשֹׁב אַרְצוֹ בִּרְכוּשׁ גָּדוֹל וּלְבָבוֹ 28
עַל־בְּרִית קֹדֶשׁ וְעָשָׂה וְשָׁב לְאַרְצוֹ׃ 29 לַמּוֹעֵד יָשׁוּב וּבָא 29
ח[33]. ב[34]. ב מל[35] — בַנֶּגֶב וְלֹא־תִהְיֶה כָרִאשֹׁנָה וְכָאַחֲרֹנָה׃ 30 וּבָאוּ בוֹ צִיִּים כִּתִּים וְנִכְאָה 30
ל מל למערב. ג[36] — וְשָׁב וְזָעַם עַל־בְּרִית־קוֹדֶשׁ וְעָשָׂה וְשָׁב וְיָבֵן עַל־עֹזְבֵי בְּרִית קֹדֶשׁ׃
ב[37] — 31 וּזְרֹעִים מִמֶּנּוּ יַעֲמֹדוּ וְחִלְּלוּ הַמִּקְדָּשׁ הַמָּעוֹז וְהֵסִירוּ הַתָּמִיד וְנָתְנוּ 31
ב מל בליש. ג מל[31]. ל. ל — הַשִּׁקּוּץ מְשׁוֹמֵם[a]׃ 32 וּמַרְשִׁיעֵי בְרִית יַחֲנִיף[a] בַּחֲלַקּוֹת[b] וְעַם יֹדְעֵי 32
ל[38] חס ג[39] מנה בליש. ד. ה[40] — אֱלֹהָיו יַחֲזִקוּ וְעָשׂוּ׃ 33 וּמַשְׂכִּילֵי עָם יָבִינוּ לָרַבִּים וְנִכְשְׁלוּ בְּחֶרֶב 33
ל. ד[41]. ל — וּבְלֶהָבָה בִּשְׁבִי וּבְבִזָּה יָמִים׃ 34 וּבְהִכָּשְׁלָם יֵעָזְרוּ עֵזֶר מְעָט וְנִלְווּ 34

[21] Mm 3131. [22] Mm 1685. [23] Mm 2318. [24] Mm 208. [25] Mm 4080. [26] Okhl 357. [27] וחד כמעט Esr 9,8. [28] Mm 2902. [29] Mm 3270. [30] Mm 3873. [31] Mp sub loco. [32] Mm 976. [33] Mm 777. [34] Dt 9,18. [35] Mp contra textum cf Mp sub loco. [36] Mm 2502. [37] Mm 1429. [38] Mm 2483. [39] Mm 1711. [40] Mm 2903. [41] Mm 3146.

18 [a] 𝔊ᴼ′ *(καὶ δώσει)* ut Q וְיָשֵׂם, ℭ וישים cf 19[a] ‖ [b] l c pc Mss לְ׳ ‖ [c–c] crrp ‖ **19** [a] ℭ pc Mss 𝔖 וישׂם cf 18[a] ‖ **20** [a] ℭ מַעֲמִיד ‖ [b] ℭ הֲדַר ‖ [c] pc Mss 𝔖𝔙 לא ‖ **22** [a] prb l הִשָּׁטֹף ‖ [b–b] l גם (sic c ℭ) –בר ‖ **24** [a–a] prb l וּבשׁ׳ ב׳; al cj בשׁ׳ c 23 ‖ [b–b] dub; dttg ex ויער 25? ‖ **26** [a–a] prb dl וְ et cj c 25 ‖ [b–b] cf 1,5[a–a] ‖ [c] mlt Mss ישטף, 𝔖(𝔙) *ntbdr*, l יִשָּׁטֵף? ‖ **27** [a–a] l עֵד חָזוֹן למ׳ וְיָפִיחַ לַקֵּץ ut Hab 2,3? ‖ **31** [a] l הַמ׳ vel הַשׁ׳ cf 12,11 ‖ **32** [a] prp –פוּ cf 𝔊𝔙 ‖ [b] 2 Mss –ָקוֹת; prp c 2 Mss בחלקלקות ut 21.34 cf 𝔊.

35 עֲלֵיהֶם רַבִּים בַּחֲלַקְלַקּוֹת׃ 35 וּמִן־הַמַּשְׂכִּילִים יִכָּשְׁלוּ לִצְרוֹף בָּהֶם ב מל[42]. ל מל
36 וּלְבָרֵר וְלַלְבֵּן[a] עַד־עֵת קֵץ כִּי־עוֹד לַמּוֹעֵד׃ 36 וְעָשָׂה כִרְצֹנוֹ ל. ד חס בליש וכל לרצנכם דכות[43]
הַמֶּלֶךְ וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְגַּדֵּל עַל־כָּל־אֵל[a] וְעַל אֵל אֵלִים יְדַבֵּר נִפְלָאוֹת ל[44]. ו חס בכתיב למערב[45]
37 וְהִצְלִיחַ עַד־כָּלָה זַעַם כִּי נֶחֱרָצָה נֶעֱשָׂתָה׃ 37 וְעַל־אֱלֹהֵי אֲבֹתָיו ג. ב[46]
לֹא יָבִין וְעַל־חֶמְדַּת נָשִׁים [a]וְעַל־כָּל־אֱלוֹהַּ[a] לֹא יָבִין כִּי עַל־כֹּל ד
38 יִתְגַּדָּל׃ 38 [a]וְלֶאֱלֹהַּ מָעֻזִּים[a] עַל־כַּנּוֹ יְכַבֵּד וְלֶאֱלוֹהַּ אֲשֶׁר לֹא־יְדָעֻהוּ ב חס בליש[47]. ב. ל חס
39 אֲבֹתָיו יְכַבֵּד בְּזָהָב וּבְכֶסֶף וּבְאֶבֶן יְקָרָה וּבַחֲמֻדוֹת׃ 39 וְעָשָׂה ל[48]. ל[49]
לְמִבְצְרֵי מָעֻזִּים עִם[a]־אֱלוֹהַּ נֵכָר אֲשֶׁר הִכִּיר[b] יַרְבֶּה כָבוֹד וְהִמְשִׁילָם ב[50]. יכיר ק. וחד מן ז[51] פסוק מן ה׳ מילין ז מכה וז מכה
40 בְּרַבִּים וַאֲדָמָה יְחַלֵּק בִּמְחִיר׃ 40 וּבְעֵת קֵץ יִתְנַגַּח עִמּוֹ מֶלֶךְ ז[52]. ח[53]
הַנֶּגֶב וְיִשְׂתָּעֵר עָלָיו מֶלֶךְ הַצָּפוֹן בְּרֶכֶב וּבְפָרָשִׁים וּבָאֳנִיּוֹת רַבּוֹת
41 וּבָא בַאֲרָצוֹת וְשָׁטַף וְעָבָר׃ 41 וּבָא בְּאֶרֶץ הַצְּבִי וְרַבּוֹת[a] יִכָּשֵׁלוּ ב פת בסיפ[54]. יו ר״פ
42 וְאֵלֶּה יִמָּלְטוּ מִיָּדוֹ אֱדוֹם וּמוֹאָב וְרֵאשִׁית[b] בְּנֵי עַמּוֹן׃ 42 וְיִשְׁלַח יָדוֹ ו[55]. ב[56]
43 בַּאֲרָצוֹת[a] וְאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא תִהְיֶה לִפְלֵיטָה׃ 43 וּמָשַׁל בְּמִכְמַנֵּי ב פת בסיפ[54]. ג[57]. ל
הַזָּהָב וְהַכֶּסֶף וּבְכֹל חֲמֻדוֹת מִצְרָיִם וְלֻבִים וְכֻשִׁים בְּמִצְעָדָיו׃ ל חס. ב
44 וּשְׁמֻעוֹת יְבַהֲלֻהוּ מִמִּזְרָח וּמִצָּפוֹן וְיָצָא בְּחֵמָא גְדֹלָה לְהַשְׁמִיד ג חס בליש[58]. ל כת א
45 וּלְהַחֲרִים רַבִּים׃ 45 וְיִטַּע[a] אָהֳלֵי[b] אַפַּדְנוֹ בֵּין יַמִּים[c] לְהַר־צְבִי־ ל. ג[59] ליש מפק ה ול בליש
קֹדֶשׁ וּבָא עַד־קִצּוֹ וְאֵין עוֹזֵר לוֹ׃ ג. ו[60]. ה מל

12 1 וּבָעֵת הַהִיא יַעֲמֹד מִיכָאֵל הַשַּׂר הַגָּדוֹל ח[1]. ד פת[2]
הָעֹמֵד עַל־בְּנֵי עַמֶּךָ וְהָיְתָה עֵת צָרָה
אֲשֶׁר לֹא־נִהְיְתָה מִהְיוֹת גּוֹי עַד הָעֵת הַהִיא
וּבָעֵת הַהִיא יִמָּלֵט עַמְּךָ כָּל־הַנִּמְצָא כָּתוּב בַּסֵּפֶר׃ ח[1]. יג[3]
2 וְרַבִּים מִיְּשֵׁנֵי [a]אַדְמַת־עָפָר[a] יָקִיצוּ ו[4]. ל

[42] Mm 4241. [43] Mm 3874 contra textum. [44] Mm 471 א. [45] Mm 879. [46] Mm 3875. [47] Cf Dt 33,17 et Mp sub loco. [48] Mm 1365. [49] Mm 1783. [50] Mp sub loco. [51] Mm 1594. [52] Mm 1705. [53] Mm 1862. [54] Mm 3876. [55] Mm 1157. [56] Mm 3877. [57] Mm 3871. [58] Mm 1727. [59] Mm 3814. [60] Mm 2129. Cp 12 [1] Mm 1482. [2] Mm 3103. [3] Mm 3044. [4] Mm 4248.

35 [a] ex *וּלְהַלְבֵּן; prp וּלְלַבֵּן ‖ **36** [a] 𝔗 אֱלָהּ ‖ **37** [a–a] > 2 Mss $\mathfrak{G}^{o'}$, add? ‖ **38** [a–a] $\mathfrak{G}^{\theta'}$(o εβρ' 𝔙) *καὶ θεὸν μαωζιν*, $\mathfrak{G}^{o'}$ sec Hier *(et) deum fortissimum* cf α', 𝔖 *'lh' 'šjn'* ‖ **39** [a] 𝔊 *μετά* = 𝔐, sed l עַם (וְעָשָׂה ... עַם = et collocabit ... copias)? ‖ [b] K הַכִּיר, 𝔗 ut Q יַכִּיר ‖ **41** [a] σ' sec Hier *et multa millia*, l 'וְר cf 12[b] ‖ [b] 𝔖 *wšrk'*, l וּשְׁאֵרִית? ‖ **42** [a] pc Mss 'בְּ ‖ **45** [a] prp וְיִטֶּה ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd 'לֵי— ‖ [c] 𝔖 *jm'* = הַיָּם ‖ **Cp 12,2** [a–a] $\mathfrak{G}^{o'}$ *ἐν τῷ πλάτει τῆς γῆς*, $\mathfrak{G}^{\theta'}$(𝔙) *ἐν γῆς χώματι* = 𝔐 cf akk *bīt epri*.

ג[5]. ב. ל אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאֵלֶּה לַחֲרָפוֹת[b] לְדִרְאוֹן עוֹלָם׃ ס

3 וְהַמַּשְׂכִּלִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ

ל. ל ומל. ט[6] וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד׃ פ

ל. ל וחס. ב חד חס וחד מל[7] 4 וְאַתָּה דָנִיֵּאל סְתֹם הַדְּבָרִים וַחֲתֹם הַסֵּפֶר עַד־עֵת קֵץ יְשֹׁטְטוּ[a] 4

רַבִּים וְתִרְבֶּה הַדָּעַת[b]׃

לב[8] 5 וְרָאִיתִי אֲנִי דָנִיֵּאל וְהִנֵּה שְׁנַיִם אֲחֵרִים עֹמְדִים אֶחָד הֵנָּה 5

ב בסיפ. ב בסיפ[9]. לב[10] לִשְׂפַת הַיְאֹר וְאֶחָד הֵנָּה לִשְׂפַת הַיְאֹר׃ 6 וַיֹּאמֶר[a] לָאִישׁ לְבוּשׁ 6

ב[9]. ל ומל הַבַּדִּים אֲשֶׁר מִמַּעַל לְמֵימֵי הַיְאֹר עַד־מָתַי קֵץ הַפְּלָאוֹת׃ 7 וָאֶשְׁמַע 7

ב. ח[11] אֶת־הָאִישׁ ׀ לְבוּשׁ הַבַּדִּים אֲשֶׁר מִמַּעַל לְמֵימֵי הַיְאֹר וַיָּרֶם יְמִינוֹ

ה[12]. ל. ו רפי[13]. ל וּשְׂמֹאלוֹ אֶל־הַשָּׁמַיִם וַיִּשָּׁבַע בְּחֵי הָעוֹלָם כִּי לְמוֹעֵד מוֹעֲדִים וָחֵצִי

ל. ל. סז ר"פ לג מנה בכתיב. ב[14] וּכְכַלּוֹת[a] נַפֵּץ[b] יַד־[b]עַם־קֹדֶשׁ תִּכְלֶינָה כָל־אֵלֶּה׃ 8 וַאֲנִי 8

ד[15] שָׁמַעְתִּי וְלֹא אָבִין וָאֹמְרָה אֲדֹנִי מָה אַחֲרִית אֵלֶּה׃ פ 9 וַיֹּאמֶר 9

ל. ל. ל לֵךְ דָּנִיֵּאל כִּי־סְתֻמִים וַחֲתֻמִים הַדְּבָרִים עַד־עֵת קֵץ׃ 10 יִתְבָּרֲרוּ 10

ל. ל. ב. ג וְיִתְלַבְּנוּ וְיִצָּרְפוּ[a] רַבִּים וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים וְלֹא יָבִינוּ כָּל־רְשָׁעִים

ב ור"פ. ב. ח[16]. ב מל בליש. כל חס וְהַמַּשְׂכִּלִים יָבִינוּ׃ 11 [a]וּמֵעֵת הוּסַר הַתָּמִיד וְלָתֵת[b] שִׁקּוּץ שֹׁמֵם 11

ל. ל יָמִים אֶלֶף מָאתַיִם וְתִשְׁעִים׃ 12 אַשְׁרֵי הַמְחַכֶּה וְיַגִּיעַ לְיָמִים אֶלֶף 12

ל. ב. ל. ל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וַחֲמִשָּׁה׃ 13 וְאַתָּה לֵךְ לַקֵּץ[a] וְתָנוּחַ וְתַעֲמֹד 13

ל וחס לְגֹרָלְךָ לְקֵץ הַיָּמִין׃

סכום הפסוקים של ספר
שלש מאות וחמשים
ושבעה׃
שׁנֹז
וחציו אדון גבריא אלך[17]
וסדרים ז

[5]Mm 3878. [6]Mm 478. [7]Mm 3074. [8]Mm 445. [9]Mp sub loco. [10]Mm 319. [11]Mm 1573. [12]Mm 1923. [13]Mm 613. [14]Gn 41,15. [15]Mm 3879. [16]Mm 601. [17]Da 6,12, cf Mp sub loco.

2 [b] gl ad vb sq, dl ‖ **4** [a] prp 'יש vel יָסוּטוּ deficient ‖ [b] prp הָרָעֹת vel הָרָעָה ‖ **6** [a] 𝔊^{o'AQL}𝔙 1 sg, prp וָאֹמַר, sed cf 7 ואשמע ‖ **7** [a] l וְכִכְלוֹת? ‖ [b–b] l יד נֹפֵץ ‖ **10** [a] ℭ 'ויתצ ‖ **11** [a] 11.12 add ‖ [b] 𝔊^{θ'} *καὶ δοθήσεται*, prp וְנִתַּן ‖ **13** [a] > 𝔊, dl.

ESRA NEHEMIA עזרא נחמיה

עזרא א 1 ¹ וּבִשְׁנַת אַחַת לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס לִכְלוֹת דְּבַר־יְהוָה מִפִּי[a] ל ט מנה ר״פ[1]
יִרְמְיָה הֵעִיר יְהוָה אֶת־רוּחַ כֹּרֶשׁ מֶלֶךְ־פָּרַס וַיַּעֲבֶר־קוֹל בְּכָל־ ה[2]. ב חס. ט[3] ב מנה בליש
2 מַלְכוּתוֹ וְגַם־בְּמִכְתָּב לֵאמֹר׃ ² כֹּה אָמַר כֹּרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס כֹּל ב וחד מן יא[4] ס״פ. ב חס
מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה[a] אֱלֹהֵי הַשָּׁמָיִם[a] וְהוּא־פָקַד עָלַי ו[5]. ג קמ בסיפ
3 לִבְנוֹת־לוֹ בַיִת בִּירוּשָׁלַ͏ִם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה׃ ³ מִי־בָכֶם מִכָּל־עַמּוֹ יְהִי[a] ה[6]
אֱלֹהָיו עִמּוֹ וְיַעַל לִירוּשָׁלַ͏ִם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה וְיִבֶן אֶת־בֵּית יְהוָה אֱלֹהֵי ז רפי[7]. ל
4 יִשְׂרָאֵל הוּא הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃ ⁴ וְכָל־הַנִּשְׁאָר מִכָּל־
הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר הוּא גָר־שָׁם יְנַשְּׂאוּהוּ אַנְשֵׁי מְקֹמוֹ בְּכֶסֶף וּבְזָהָב ד. ל ומל. ו[8] חס בליש וכל אורית ואיוב דכות ב מ ב. ה[9]. ג[10]
וּבִרְכוּשׁ[a] וּבִבְהֵמָה עִם־הַנְּדָבָה לְבֵית הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃ ל. מח ג[11] מנה בליש
5 וַיָּקוּמוּ רָאשֵׁי הָאָבוֹת לִיהוּדָה וּבִנְיָמִן וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם ט מל[12]. עה. ח[13]
לְכֹל הֵעִיר הָאֱלֹהִים אֶת־רוּחוֹ לַעֲלוֹת לִבְנוֹת אֶת־בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר ה[2]. יג[14] וכל אורית ויהושע דכות ב מ ג. ל
6 בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃ ⁶ וְכָל־סְבִיבֹתֵיהֶם חִזְּקוּ בִידֵיהֶם[a] [b]בִּכְלֵי־כֶסֶף[b] בַּזָּהָב ד[15]. ל
בָּרְכוּשׁ[c] וּבַבְּהֵמָה וּבַמִּגְדָּנוֹת לְבַד[d] עַל־כָּל־הִתְנַדֵּב׃ ס ל. ל
7 וְהַמֶּלֶךְ כּוֹרֶשׁ הוֹצִיא אֶת־כְּלֵי בֵית־יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצִיא[a] נְבוּכַדְנֶצַּר ל ור״פ
8 מִירוּשָׁלַ͏ִם וַיִּתְּנֵם בְּבֵית אֱלֹהָיו׃ ⁸ וַיּוֹצִיאֵם כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס עַל־ ב[16]
יַד מִתְרְדָת הַגִּזְבָּר וַיִּסְפְּרֵם לְשֵׁשְׁבַּצַּר[a] הַנָּשִׂיא לִיהוּדָה׃ ב. ל. ל. ב. ל
9 וְאֵלֶּה מִסְפָּרָם אֲגַרְטְלֵי זָהָב שְׁלֹשִׁים[a] אֲגַרְטְלֵי־כֶסֶף אָלֶף מַחֲלָפִים[b] ב. ב. ל זקף קמ
10 תִּשְׁעָה וְעֶשְׂרִים׃ ס ¹⁰ כְּפוֹרֵי זָהָב שְׁלֹשִׁים כְּפוֹרֵי כֶסֶף מִשְׁנִים[a]

Cp 1 [1]Mm 3789. [2]Mm 2363. [3]Mm 57. [4]Okhl 357. [5]Mm 3880. [6]Mp sub loco. [7]Mm 437. [8]Mm 489. [9]Mm 158. [10]Mm 1365. [11]Mm 3881. [12]Mm 1663. [13]Mm 1199. [14]Mm 1523. [15]Mm 1452. [16]Mm 3023.

Designat in sq 𝔊 = *Εσδρας β* = Esr + Neh, 𝔊α = *Εσδρας α* = 3 Esr.

Cp 1,1 [a] 2 Ch 36,22 et 𝔊α 2,1 בְּפִי ‖ **2** [a–a] cf 2 Ch 36,23[a–a] ‖ **3** [a] 2 Ch 36,23 יהוה ‖ **4** [a] 𝔊α 2,4 *μεθ' ἵππων* = בִּרְכֻשׁ ‖ **6** [a] Ms ידיהם ‖ [b–b] 𝔊α 2,6 *ἐν πᾶσιν, ἀργυρίῳ*, l בַּכֹּל בַּכֶּסֶף ‖ [c] cf 4[a] ‖ [d] 𝔊α(S) *ὡς πλείσταις*, l לָרֹב ‖ **7** [a] prp הֵבִיא cf 𝔊𝔊α𝔙 ‖ **8** [a] pc Mss Edd לְשֶׁ', mlt var nominis in 𝔊𝔊α ‖ **9** [a] 𝔊α 2,9 1000 ‖ [b] 𝔊* *παρηλλαγμένα*, l מָחֳ' = mutanda = gl ‖ **10** [a] 𝔊α 2,10 2000, 𝔊[BAal] crrp; l מְשֻׁנִּים = mutanda cf 9[b].

ל.ל.ל אַרְבַּע מֵאוֹת וַעֲשָׂרָה כֵּלִים אֲחֵרִים אָלֶף׃ ס 11 כָּל־כֵּלִים 11
ב לַזָּהָב וְלַכֶּסֶף [a]חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת[a] הַכֹּל הֶעֱלָה שֵׁשְׁבַּצַּר
ב ומל. יג[1] עִם הֵעָלוֹת[b] הַגּוֹלָה מִבָּבֶל לִירוּשָׁלָֽם׃ פ 2 [1] וְאֵלֶּה[a] ׀ בְּנֵי 2
יא זוגין דמטע בטע[2]. נבוכדנצר[3] חד מן ג[4] ק יתיר ו הַמְּדִינָה הָעֹלִים מִשְּׁבִי הַגּוֹלָה אֲשֶׁר הֶגְלָה נְבוּכַדְנֶצּוֹר[b] מֶלֶךְ־בָּבֶל
ל[5]. ה שובה לירושלם[6] לְבָבֶל וַיָּשׁוּבוּ לִירוּשָׁלִַם וִיהוּדָה אִישׁ לְעִירוֹ׃ 2 אֲשֶׁר־בָּאוּ עִם־ 2
ב. ל שם ברנש. ל[5] זְרֻבָּבֶל יֵשׁוּעַ נְחֶמְיָה שְׂרָיָה[a] רְעֵלָיָה[b] מָרְדֳּכַי בִּלְשָׁן[c] מִסְפָּר[d] בִּגְוַי
רְחוּם[e] בַּעֲנָה[f]
ב מִסְפַּר אַנְשֵׁי עַם יִשְׂרָאֵל[g]׃ ס 3 בְּנֵי פַרְעֹשׁ אַלְפַּיִם מֵאָה 3
שִׁבְעִים וּשְׁנָֽיִם׃ ס 4 בְּנֵי שְׁפַטְיָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁבְעִים וּשְׁנָֽיִם׃ 4
ס 5 בְּנֵי אָרַח [a]שְׁבַע מֵאוֹת חֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים[a]׃ ס 6 בְּנֵי־ 5 6
ל. ה זוגין מחליפין[7] פַחַת מוֹאָב לִבְנֵי יֵשׁוּעַ יוֹאָב[a] [b]אַלְפַּיִם שְׁמֹנֶה מֵאוֹת וּשְׁנֵים עָשָׂר[b]׃
ז[8] ס 7 בְּנֵי עֵילָם אֶלֶף מָאתַיִם חֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעָה׃ ס 8 בְּנֵי 7 8
ב זַתּוּא [a]תְּשַׁע מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה[a]׃ ס 9 בְּנֵי זַכָּי[a] שְׁבַע מֵאוֹת 9
וְשִׁשִּׁים[b]׃ ס 10 בְּנֵי בָנִי[a] שֵׁשׁ מֵאוֹת אַרְבָּעִים וּשְׁנָֽיִם[b]׃ ס 10
ב. ב זקף קמ. ז[8] 11 בְּנֵי בֵבָי [a]שֵׁשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה[a]׃ ס 12 בְּנֵי עַזְגָּד [a]אֶלֶף[b] 11 12
מָאתַיִם עֶשְׂרִים וּשְׁנָֽיִם[a]׃ ס 13 בְּנֵי אֲדֹנִיקָם [a]שֵׁשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים 13
וְשִׁשָּׁה[a]׃ ס 14 בְּנֵי בִגְוָי [a]אַלְפַּיִם חֲמִשִּׁים וְשִׁשָּׁה[a]׃ ס 15 בְּנֵי 14 15
ל[9] עָדִין [a]אַרְבַּע מֵאוֹת חֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעָה[a]׃ ס 16 בְּנֵי־אָטֵר לִיחִזְקִיָּה[a] 16
ב זקף קמ [b]תִּשְׁעִים וּשְׁמֹנָה[b]׃ ס 17 [a]בְּנֵי בֵצָי שְׁלֹשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה[b]׃ 17

Cp 2 [1]Mm 984. [2]Mm 794. [3]Mp sub loco. [4]Mm 3882. [5]Mm 3883. [6]Mm 3963. [7]Mm 3964. [8]Mm 3884. [9]Mm 3886.

11 [a–a] numerus mendosus (𝔊α 2,11 5469) ‖ [b] prp 'הַעֲ ‖ **Cp 2,1** [a] cp 2 = Neh 7,6–73a = 𝔊α 5,7–45 ‖ [b] Neh ut Q ־צַּר, K ־צוֹר ‖ **2** [a] Neh עֲזַרְיָה, 𝔊α *Ζαραιου* ‖ [b] Neh רַעַמְיָה, 𝔊α *Ρησαιου*; 𝔊α + *Ενηνιος*, ins c Neh נַחֲמָנִי ‖ [c] 𝔊α *Βεελσαρου* ‖ [d] Neh מִסְפֶּרֶת, 𝔊α *Ασφαρασου*; l מִסְפַּר vel מִסְפֶּרֶת? ‖ [e] Neh נְחוּם, 𝔊α[A] *Ρομελιου* ‖ [f] 𝔊α + *τῶν προηγουμένων αὐτῶν* ‖ [g] 𝔊α *καὶ οἱ προηγούμενοι αὐτῶν* ‖ **5** [a–a] Neh 652, 𝔊α 756 ‖ **6** [a] l c Neh 𝔊α𝔖 'וְיֵ ‖ [b–b] Neh 2818, 𝔊α[B] 2802 ‖ **8** [a–a] Neh 845, 𝔊α[B] 970 ‖ **9** [a] 𝔊α *Χορβε* ex *Ζοββει* = זַבַּי cf Neh 3,20 ‖ [b] 𝔊α 5 ‖ **10** [a] Neh et 𝔊 בִּנּוּי ‖ [b] Neh 𝔊α 8 ‖ **11** [a–a] Neh 628, 𝔊α[B] 633 ‖ **12** [a–a] Neh 2322, 𝔊α[B] 1322, 𝔊[A] 3622, 𝔊[Vmin] 3322 ‖ [b] l אַלְפַּיִם (מ hpgr) ‖ **13** [a–a] Neh 667, 𝔊α[B] 37, 𝔊[A] 647 ‖ **14** [a–a] Neh 2067, 𝔊α 2066, 𝔊[B min] 2606 ‖ **15** [a–a] Neh 655 ‖ **16** [a] Neh 'לְחִ ‖ [b–b] 𝔊α 92 (> 𝔊[B]); 𝔊α + *υἱοὶ Κιλαν καὶ Αζητας* 67 (crrp ex *υἱοὶ Αιλαμ αχηρ* 1267 = Esr 2,31), *υἱοὶ Αζουρου* 432, *υἱοὶ Αννιας* (ex *Αυδιας*) 101, ins (propter Neh 10,18sq) בְּנֵי עַזּוּר אַרְבַּע מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם בְּנֵי הוֹדְיָה מֵאָה וְאֶחָד ‖ **17** [a] huc tr 19 cf Neh 𝔊α ‖ [b] Neh 4.

ס 18 בְּנֵי יוֹרָה מֵאָה וּשְׁנֵים עָשָׂר׃ ס 19 בְּנֵי חָשֻׁם מָאתַיִם ל10

20 עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה׃ ס 20 בְּנֵי גִבָּר תִּשְׁעִים וַחֲמִשָּׁה׃ ס ל10

21 בְּנֵי בֵּית־לָחֶם מֵאָה עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה׃ ס 22 אַנְשֵׁי נְטֹפָה ל10

23 חֲמִשִּׁים וְשִׁשָּׁה׃ 23 אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת מֵאָה עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃

ס 24 בְּנֵי עַזְמָוֶת אַרְבָּעִים וּשְׁנָיִם׃ ס 25 בְּנֵי קִרְיַת עָרִים ל11. ב12

26 כְּפִירָה וּבְאֵרוֹת שְׁבַע מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים וּשְׁלֹשָׁה׃ ס 26 בְּנֵי

27 הָרָמָה וָגָבַע שֵׁשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וְאֶחָד׃ ס 27 אַנְשֵׁי מִכְמָס

28 מֵאָה עֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם׃ ס 28 אַנְשֵׁי בֵית־אֵל וְהָעָי מָאתַיִם

29 30 עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה׃ ס 29 בְּנֵי נְבוֹ חֲמִשִּׁים וּשְׁנָיִם׃ ס 30 בְּנֵי

31 מַגְבִּישׁ מֵאָה חֲמִשִּׁים וְשִׁשָּׁה׃ ס 31 בְּנֵי עֵילָם אַחֵר אֶלֶף ב. 13

32 מָאתַיִם חֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעָה׃ ס 32 בְּנֵי חָרִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים׃

ס 33 בְּנֵי־לֹד חָדִיד וְאוֹנוֹ שְׁבַע מֵאוֹת עֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה׃ ל10

ס 34 בְּנֵי יְרֵחוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ ס

35 בְּנֵי סְנָאָה שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים׃ ס

36 הַכֹּהֲנִים בְּנֵי יְדַעְיָה לְבֵית יֵשׁוּעַ תְּשַׁע מֵאוֹת שִׁבְעִים וּשְׁלֹשָׁה׃

ס 37 בְּנֵי אִמֵּר אֶלֶף חֲמִשִּׁים וּשְׁנָיִם׃ ס 38 בְּנֵי פַשְׁחוּר

39 אֶלֶף מָאתַיִם אַרְבָּעִים וְשִׁבְעָה׃ ס 39 בְּנֵי חָרִם אֶלֶף וְשִׁבְעָה ל10. 13

עָשָׂר׃ ס

40 הַלְוִיִּם בְּנֵי־יֵשׁוּעַ וְקַדְמִיאֵל לִבְנֵי הוֹדַוְיָה שִׁבְעִים וְאַרְבָּעָה׃ ס ל11

[10] Mm 3885. [11] Mm 3886. [12] Mm 1345. [13] Mm 3884.

18 [a] Neh חָרִיף ut Neh 10,20, 𝔊α *Αρσιφουριθ* ex *Αριφου ριθ* (= 119) ‖ **19** [a] cf 17[a] ‖ [b] 𝔊α *Αρομ* ex *Ασομ* ‖ [c–c] Neh 328; > 𝔊α ‖ **20** [a] Neh גִּבְעוֹן, 𝔊α *Βαιτηρους* (= בֵּית תֵּר? aut ex *Γαβηρους* = 𝔐?); si nom loci, l אַנְשֵׁי pro בני ‖ [b–b] 𝔊α 3005 ‖ **21/22** [a–a] Neh אַנְשֵׁי בֵית־לֶחֶם וּנְטֹפָה מֵאָה שְׁמֹנִים וּשְׁמֹנָה ‖ [b] l c Neh אַנְשֵׁי ‖ [c] 𝔊α 5 ‖ **23** [a–a] 𝔊α 158 ‖ **24** [a] l c Neh 𝔊α אַנְשֵׁי בֵית־ ‖ **25** [a] l c Neh 𝔊α אַנְשֵׁי ‖ [b] l c mlt Mss Neh 𝔊𝔊α 'יְעָ; 𝔊α + 25 ‖ [c] 𝔊α + *οἱ Χαδιασαι καὶ Αμμιδιοι* 422 ‖ **26** [a] ut 25[a] ‖ **27** [a] nonn Mss מִשׁ– ‖ **28/29** [a–a] > 𝔊α ‖ [b–b] Neh 123 ‖ [c–c] Neh אַנְשֵׁי נְבוֹ אַחֵר ‖ **30** [a] v 30 > Neh ‖ [b] 𝔊α *Νιφις*, 𝔊α[A] *Φινις* ‖ **31** [a–a] 𝔊α *Καλαμωλαλου (-ωκαλου)* ex *Αιλαμου ἄλλου*; 𝔊α om sq usque ad חדיד 33 ‖ **33** [a] Neh huc tr 34 ‖ [b] l אַנְשֵׁי ‖ [c] Neh 1 ‖ **34** [a] ut 33[b] ‖ [b–b] 𝔊α[B] 245 ‖ **35** [a–a] Neh 3930, 𝔊α[AVmin] 3330, 𝔊[B] 3301 ‖ **36** [a] 𝔊α + *εἰς τοὺς υἱοὺς Ανασιβ (Σαναβις)* ‖ [b–b] 𝔊α[B] 872, 𝔊α[AVmin] 972 ‖ **37** [a] 𝔊α[B] 200 ‖ **39** [a] ut 37[a] ‖ **40** [a] l c Neh 𝔊α[B] 'לְקַ ‖ [b] l aut בִּנּוּי (cf 𝔊α) aut בָּנִי (ל dttg) ‖ [c] Neh לְהוֹדְוָה, 𝔊α *καὶ Σουδιου* (ex *Ουδιου*).

41 [41] הַמְשֹׁרְרִים בְּנֵי אָסָף [a]מֵאָה עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה[a]׃ פ
42 [42] בְּנֵי[a] הַשֹּׁעֲרִים בְּנֵי־שַׁלּוּם בְּנֵי־אָטֵר בְּנֵי־טַלְמוֹן בְּנֵי־עַקּוּב בְּנֵי
חֲטִיטָא בְּנֵי שֹׁבָי הַכֹּל מֵאָה שְׁלֹשִׁים וְתִשְׁעָה[b]׃ פ — ב וחס
43 44 [43] הַנְּתִינִים בְּנֵי־צִיחָא[a] בְנֵי־חֲשׂוּפָא בְּנֵי טַבָּעוֹת׃ [44] בְּנֵי־קֵרֹס — ג בליש . ג . ז מל
45 46 בְּנֵי־סִיעֲהָא[a] בְּנֵי פָדוֹן׃ [45] בְּנֵי־לְבָנָה [a]בְנֵי־חֲגָבָה בְּנֵי עַקּוּב[a]׃ [46] [a]בְּנֵי־ — ל כת ה[14]
47 48 חָגָב[a] בְּנֵי־שַׁמְלַי[b] בְּנֵי חָנָן׃ [47] בְּנֵי־גִדֵּל בְּנֵי־גַחַר בְּנֵי רְאָיָה׃ [48] בְּנֵי־ — שלמי ק . ב חד פת וחד קמ
49 50 רְצִין בְּנֵי־נְקוֹדָא בְּנֵי גַזָּם[a]׃ [49] בְּנֵי־עֻזָּא בְנֵי־פָסֵחַ בְּנֵי בֵסָי׃ [50] [a]בְּנֵי־
51 אַסְנָה[a] בְּנֵי־מְעִינִים[b] בְּנֵי נְפִיסִים[c]׃ [51] בְּנֵי־בַקְבּוּק בְּנֵי־חֲקוּפָא בְּנֵי — מעונים ק . נפוסים ק[15] ול[16] בליש . ב
52 53 חַרְחוּר[a]׃ [52] בְּנֵי־בַצְלוּת[a] בְּנֵי־מְחִידָא[b] בְּנֵי חַרְשָׁא׃ [53] בְּנֵי־בַרְקוֹס — ל[14] . ב
54 בְּנֵי־סִיסְרָא בְּנֵי־תָמַח׃ [54] בְּנֵי נְצִיחַ בְּנֵי חֲטִיפָא׃
55 בְּנֵי עַבְדֵי שְׁלֹמֹה [a]בְּנֵי־סֹטַי[a] בְּנֵי־הַסֹּפֶרֶת[b] בְּנֵי פְרוּדָא[c]׃ [55] — ב חד חס וחד מל . ל . ל[14]
56 57 [56] בְּנֵי־יַעְלָה[a] בְנֵי־דַרְקוֹן בְּנֵי גִדֵּל׃ [57] בְּנֵי שְׁפַטְיָה בְנֵי־חַטִּיל בְּנֵי — ב חד כת ה וחד כת א
58 פֹּכֶרֶת הַצְּבָיִים[a] בְּנֵי אָמִי[b]׃ [58] כָּל־הַנְּתִינִים וּבְנֵי עַבְדֵי שְׁלֹמֹה שְׁלֹשׁ — ל[14]
59 מֵאוֹת תִּשְׁעִים[a] וּשְׁנָיִם׃ ס [59] וְאֵלֶּה הָעֹלִים מִתֵּל מֶלַח תֵּל
חַרְשָׁא[a] כְּרוּב אַדָּן[b] אִמֵּר[c] וְלֹא יָכְלוּ לְהַגִּיד בֵּית־אֲבוֹתָם וְזַרְעָם — ל קמ . ל[14]
60 אִם מִיִּשְׂרָאֵל הֵם׃ [60] בְּנֵי־דְלָיָה בְנֵי־טוֹבִיָּה בְּנֵי נְקוֹדָא שֵׁשׁ מֵאוֹת — אם האם ואם כן בטע[17] . ב[18] מנה בליש ובסיפ . יב ס״פ[19] . ג
61 חֲמִשִּׁים[a] וּשְׁנָיִם׃ ס [61] וּמִבְּנֵי[a] הַכֹּהֲנִים בְּנֵי חֳבַיָּה בְּנֵי הַקּוֹץ בְּנֵי
בַרְזִלַּי[b] אֲשֶׁר לָקַח[c] מִבְּנוֹת בַּרְזִלַּי הַגִּלְעָדִי[d] אִשָּׁה[e] וַיִּקָּרֵא עַל־שְׁמָם[f]׃ — ג סביר לאשה . ה[20]
62 [62] אֵלֶּה בִּקְשׁוּ כְתָבָם[a] הַמִּתְיַחְשִׂים וְלֹא נִמְצָאוּ[b] וַיְגֹאֲלוּ מִן־הַכְּהֻנָּה׃ — ד ר״פ בסיפ . ל[14] . ב[21]
63 [63] וַיֹּאמֶר הַתִּרְשָׁתָא[a] לָהֶם אֲשֶׁר לֹא־יֹאכְלוּ מִקֹּדֶשׁ[b] הַקֳּדָשִׁים עַד

[14] Mm 3886. [15] Mm 832. [16] Mm 3886 et Mm 3966. [17] Mm 3887. [18] Mp sub loco. [19] Mm 294. [20] Mm 1806. [21] Neh 7,64.

41 [a–a] Neh 𝔊α[AVmin] 148 ‖ **42** [a] > Neh 𝔊α, dl ‖ [b] Neh 8 ‖ **43** [a] 𝔊 *Σουια* vel sim = צוּחָא, 𝔊α *Ησαυ* ‖ **44** [a] l c Neh סִיעָא; 𝔊α *Σου(σ)α* ‖ **45** [a–a] > Neh; 𝔊α + *υἱοὶ Ουτα υἱοὶ Κηταβ* ‖ **46** [a–a] > Neh ‖ [b] l c Q Neh 𝔊[Amin]𝔖𝔄 שַׁלְמַי, K שַׁמְלַי ‖ **48** [a] 𝔊α *Χασεβα υἱοὶ Γαζηρα (Καζηρα)* = vers dupl? ‖ **49** [a] 𝔊α + *υἱοὶ Ασαρα* ‖ **50** [a–a] > Neh ‖ [b] Q Neh 𝔊𝔙𝔄 מְעוּ׳, K מְעִינִים ‖ [c] K 𝔊[B]𝔊α נְפִיסִים, Q cet Vrs נְפוּס׳; Neh crrp ‖ **51** [a] 𝔊α + *υἱοὶ Φαρακιμ* ‖ **52** [a] Neh בצלית ‖ [b] mlt Mss 𝔖 ־ירא, 𝔊α[AVmin] + *υἱοὶ Κουθα* ‖ **55** [a–a] > 𝔊α ‖ [b] Neh ס׳ ‖ [c] Neh 𝔊α פרידא ‖ **56** [a] Neh יעלא ‖ **57** [a] 𝔊α + 8 nom ‖ [b] Neh אמון cf 𝔊α ‖ **58** [a] 𝔊α 70 ‖ **59** [a] 𝔊α + *ἡγούμενος (-νοι) αὐτῶν* ‖ [b] Neh אַדּוֹן ‖ [c] Neh 𝔊α וְאִ׳ ‖ **60** [a] Neh 40 ‖ **61** [a] l c Neh 𝔊α וּמִן ‖ [b] 𝔊α *Ιοδδους* (𝔊[B] *Ιαδδους*) ‖ [c] 𝔊α + *Αυγιαν* ‖ [d] > 𝔊α ‖ [e] Seb לָא׳ ‖ [f] 𝔊α suff sg, prp שְׁמוֹ ‖ **62** [a] l ? בִּכְ׳ cf 𝔖 et 𝔊α ‖ [b] Neh ־צָא (ו hpgr) ‖ **63** [a] 𝔊α falso ins *Νεεμιας* (𝔊[L] + *ὁ*) *καί* ‖ [b] l מִן cf 𝔊α.

64 עֲמֹ֥ד כֹּהֵ֖ן[c] לְאוּרִ֥ים וּלְתֻמִּֽים׃ 64 כָּל־הַקָּהָ֖ל כְּאֶחָ֑ד[a] אַרְבַּ֣ע רִבּ֔וֹא יז זוגין[22]. ל[23]. ו קמ[24]. ג מל
65 אַלְפַּ֖יִם שְׁלֹשׁ־מֵא֥וֹת שִׁשִּֽׁים׃ 65 מִלְּבַד֙ עַבְדֵיהֶ֣ם וְאַמְהֹתֵיהֶ֔ם אֵ֕לֶּה[a] ה זוגין מחליפין[25]
שִׁבְעַ֣ת אֲלָפִ֔ים שְׁלֹ֥שׁ מֵא֖וֹת שְׁלֹשִׁ֣ים וְשִׁבְעָ֑ה וְלָהֶ֗ם מְשֹׁרְרִ֛ים וּמְשֹׁרְר֖וֹת ח[26]
66 מָאתָֽיִם[b]׃ 66 [a]סוּסֵיהֶ֕ם שְׁבַ֥ע מֵא֖וֹת שְׁלֹשִׁ֣ים וְשִׁשָּׁ֑ה פִּרְדֵיהֶ֕ם מָאתַ֖יִם[a]
67 אַרְבָּעִ֥ים וַחֲמִשָּֽׁה׃ 67 גְּמַלֵּיהֶ֕ם[a] אַרְבַּ֥ע מֵא֖וֹת שְׁלֹשִׁ֣ים וַחֲמִשָּׁ֑ה חֲמֹרִ֕ים[b]
68 [c]שֵׁ֣שֶׁת אֲלָפִ֔ים שְׁבַ֥ע מֵא֖וֹת וְעֶשְׂרִֽים[c]׃ פ 68 וּמֵרָאשֵׁי֙ הָֽאָב֔וֹת ג[27]
[a]בְּבוֹאָ֕ם לְבֵ֥ית יְהוָ֖ה אֲשֶׁ֣ר בִּירוּשָׁלִָ֑ם הִֽתְנַדְּבוּ֙ לְבֵ֣ית הָאֱלֹהִ֔ים מח ג[28] מנה בליש
69 לְהַעֲמִיד֖וֹ עַל־מְכוֹנֽוֹ׃ 69 כְּכֹחָ֗ם[a] נָתְנוּ֮ לְאוֹצַ֣ר הַמְּלָאכָה֒ זָהָ֣ב
[b]דַּרְכְּמוֹנִ֗ים שֵׁשׁ־רִבֹּאות֙ וָאֶ֔לֶף[b] ס וְכֶ֕סֶף מָנִ֖ים חֲמֵ֣שֶׁת אֲלָפִ֑ים ב מל[29]. ב חד מל וחד חס. ד ב קמ וב פת[30]
70 וְכָתְנֹ֥ת כֹּהֲנִ֖ים מֵאָֽה׃ ס 70 וַיֵּשְׁב֣וּ הַכֹּהֲנִים֩ וְהַלְוִיִּ֨ם וּמִן־[a] כא[31]
הָעָ֜ם[b] וְהַמְשֹׁרְרִ֧ים וְהַשּׁוֹעֲרִ֛ים וְהַנְּתִינִ֖ים[c] בְּעָרֵיהֶ֑ם[d] וְכָל־יִשְׂרָאֵ֖ל ל[32] מל ח מנה בסיפ. לה וכל ר״פ דכות[29]
בְּעָרֵיהֶֽם׃ ס

3 1 וַיִּגַּע֙ הַחֹ֣דֶשׁ הַשְּׁבִיעִ֔י וּבְנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל בֶּעָרִ֑ים[a] ס וַיֵּאָסְפ֥וּ[b] הׄ וכל ר״פ דכות[1]. יב
2 הָעָ֛ם כְּאִ֥ישׁ אֶחָ֖ד [c]אֶל־יְרוּשָׁלִָֽם[c]׃ ס 2 וַיָּקָם֩ יֵשׁ֨וּעַ בֶּן־יוֹצָדָ֜ק כ[2]
וְאֶחָ֣יו הַכֹּהֲנִ֗ים וּזְרֻבָּבֶ֤ל בֶּן־שְׁאַלְתִּיאֵל֙ וְאֶחָ֔יו וַיִּבְנ֕וּ אֶת־מִזְבַּ֖ח אֱלֹהֵ֣י כח[3]
יִשְׂרָאֵ֑ל לְהַעֲל֤וֹת עָלָיו֙ עֹל֔וֹת כַּכָּת֕וּב בְּתוֹרַ֖ת מֹשֶׁ֥ה אִישׁ־הָאֱלֹהִֽים׃ ל[4]
3 וַיָּכִ֤ינוּ הַמִּזְבֵּחַ֙ עַל־מְכ֣וֹנֹתָ֔יו[a] כִּ֚י בְּאֵימָ֣ה[b] עֲלֵיהֶ֔ם מֵעַמֵּ֖י הָאֲרָצ֑וֹת ס[5]. ה בליש
4 וַיַּ֨עַל[c] עָלָ֤יו עֹלוֹת֙ לַֽיהוָ֔ה עֹל֖וֹת לַבֹּ֥קֶר וְלָעָֽרֶב׃ 4 וַיַּעֲשׂ֛וּ אֶת־חַ֥ג ויעלו ק
הַסֻּכּ֖וֹת כַּכָּת֑וּב וְעֹלַ֨ת[a] י֤וֹם בְּיוֹם֙ בְּמִסְפָּ֔ר כְּמִשְׁפַּ֖ט דְּבַר־י֥וֹם בְּיוֹמֽוֹ׃ ה[6]
5 וְאַחֲרֵיכֵ֞ן[a] עֹלַ֤ת תָּמִיד֙[b] וְלֶ֣חֳדָשִׁ֔ים וּֽלְכָל־מוֹעֲדֵ֥י יְהוָ֖ה הַמְקֻדָּשִׁ֑ים ד[7]
6 וּלְכֹ֛ל מִתְנַדֵּ֥ב נְדָבָ֖ה לַיהוָֽה׃ 6 מִיּ֤וֹם אֶחָד֙ לַחֹ֣דֶשׁ הַשְּׁבִיעִ֔י הֵחֵ֕לּוּ ל

[22] Mm 565. [23] Mm 959. [24] Mm 3888. [25] Mm 3964. [26] Mm 1053. [27] Mm 3968. [28] Mm 3881. [29] Mp sub loco. [30] Mm 986. [31] Mm 4144. [32] Mm 3889. Cp 3 [1] Mm 470. [2] Mm 1514. [3] Mm 2364. [4] Mm 3890. [5] Var lect c K vel Q, cf Mp sub loco. [6] Mm 514. [7] Mm 578.

63 [c] Neh הַכֹּ׳, 𝔊α^{AVmin}(𝔖) *ἀρχιερεύς* ‖ **64** [a] 𝔊α + *ἀπὸ δωδεκαετοῦς χωρὶς παίδων καὶ παιδισκῶν* ‖ **65** [a] cj c sq ‖ [b] 𝔊α + 45 (non Neh, cf 66[a–a]) ‖ **66** [a–a] > Neh (homtel) ‖ **67** [a] Neh ־ֵים ‖ [b] l c pc Mss ־ֵיהֶם ‖ [c–c] 𝔊α 5525 ‖ **68/69** [a–a] > Neh ‖ [b–b] 𝔊α *μνᾶς χιλίας* ‖ **70** [a] prp וְשָׁרֵי ‖ [b] 𝔊α + *ἐν Ιερουσαλημ καὶ (ἐν) τῇ χώρᾳ* cf 𝔊α 9,37, ins בִּירוּשָׁלַםִ ‖ [c] > 𝔄𝔊α ‖ [d] > Neh 𝔊α ‖ **Cp 3,1** [a] l c nonn Mss Vrs et Neh 7,72 בְּעָרֵיהֶם ‖ [b] ins c pc Mss et Neh 8,1 ־כָּל ‖ [c–c] 𝔊α sec 𝔊α 9,38 cf Neh 8,1 ‖ **3** [a] prp ־ָתוֹ cf 𝔊𝔊α𝔖 ‖ [b] 𝔊α *ἐν ἔχθρᾳ*, l בְּאֵיבָה ‖ [c] Q וַיַּעֲלוּ, K וַיַּעַל ‖ **4** [a] mlt Mss 𝔊𝔊α ועל(ו)ת ‖ **5** [a] ins ־עַל (hpgr) ‖ [b] ins c Ms 𝔊α לַשַּׁבָּתוֹת.

7 לְהַעֲל֥וֹת עֹל֖וֹת לַֽיהוָ֑ה וְהֵיכַ֥ל יְהוָ֖ה לֹ֥א יֻסָּֽד׃ 7 וַֽיִּתְּנוּ־כֶ֕סֶף לַחֹצְבִ֖ים — ב חד פת וחד קמ[8] . ד[9] ול קמ
וְלֶחָרָשִׁ֑ים וּמַאֲכָ֨ל וּמִשְׁתֶּ֜ה וָשֶׁ֗מֶןᵃ לַצִּדֹנִים֙ וְלַצֹּרִ֔ים לְהָבִיא֩ עֲצֵ֨י אֲרָזִ֜ים — ל . ג[10] . ה חס בליש[11]
מִן־הַלְּבָנ֗וֹן אֶל־יָ֙ם֙ יָפ֔וֹא כְּרִשְׁי֛וֹן כּ֥וֹרֶשׁ מֶֽלֶךְ־פָּרַ֖ס עֲלֵיהֶֽם׃ פ — יב יתיר א ס״ת[12] . ל
8 וּבַשָּׁנָ֣ה הַשֵּׁנִ֗ית לְבוֹאָ֞ם אֶל־בֵּ֤ית הָאֱלֹהִים֙ לִיר֣וּשָׁלִַ֔ם בַּחֹ֖דֶשׁ הַשֵּׁנִ֑י 8 — ב . מח
הֵחֵ֡לּוּ זְרֻבָּבֶ֣ל בֶּן־שְׁ֠אַלְתִּיאֵל וְיֵשׁ֨וּעַ בֶּן־יֽוֹצָדָ֜ק וּשְׁאָ֥ר אֲחֵיהֶ֣ם ׀
הַכֹּהֲנִ֣ים וְהַלְוִיִּ֗ם וְכָל־הַבָּאִים֙ מֵהַשְּׁבִ֣י יְרוּשָׁלִַ֔םᵃ וַיַּעֲמִ֣ידוּ אֶת־הַלְוִיִּ֗ם — כא[13] . ב[14]
מִבֶּ֨ן עֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙ וָמַ֔עְלָה לְנַצֵּ֖חַ עַל־מְלֶ֥אכֶת בֵּית־יְהוָֽה׃ פ — ה[15] . ג
9 וַיַּעֲמֹ֣ד יֵשׁ֡וּעַ בָּנָ֣יו וְ֠אֶחָיו קַדְמִיאֵ֨ל ᵃוּבָנָ֤יו בְּנֵֽי־יְהוּדָה֙ᵃ כְּאֶחָ֔ד לְנַצֵּ֖חַ 9 — ז קמ[16] . ה[15]
עַל־עֹשֵׂ֣הᵇ הַמְּלָאכָ֑ה בְּבֵ֖ית הָאֱלֹהִ֑ים ס ᶜבְּנֵי֙ חֵֽנָדָ֔ד בְּנֵיהֶ֖ם — ז
10 וַאֲחֵיהֶ֥ם הַלְוִיִּֽםᶜ׃ 10 וְיִסְּד֥וּᵃ הַבֹּנִ֖ים אֶת־הֵיכַ֣ל יְהוָ֑ה וַיַּעֲמִ֨ידוּᵇ 10 — ה[17] וחד מן ה חס בליש
הַכֹּהֲנִ֤ים מְלֻבָּשִׁים֙ᶜ בַּחֲצֹ֣צְר֔וֹת וְהַלְוִיִּ֤ם בְּנֵי־אָסָף֙ בַּֽמְצִלְתַּ֔יִם לְהַלֵּל֙ — ד . ב
11 ᵈאֶת־יְהוָ֔הᵈ עַל־יְדֵ֖י דָּוִ֥יד מֶֽלֶךְ־יִשְׂרָאֵֽל׃ 11 וַיַּעֲנ֡וּ בְּהַלֵּ֣ל וּבְהוֹדֹ֣ת 11
לַיהוָ֗ה כִּ֣י ט֔וֹב כִּֽי־לְעוֹלָ֥ם חַסְדּ֖וֹ עַל־יִשְׂרָאֵ֑ל וְכָל־הָעָ֡ם הֵרִ֩יעוּ֩ — נא[8] מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג . ב
12 תְרוּעָ֨ה גְדוֹלָ֤ה בְהַלֵּל֙ לַֽיהוָ֔ה עַ֖ל הוּסַ֥ד בֵּית־יְהוָֽה׃ ס 12 וְרַבִּ֡ים 12 — ב . ל[18]
מֵהַכֹּהֲנִ֣ים וְהַלְוִיִּ֡ם וְרָאשֵׁ֣י הָאָבוֹת֩ הַזְּקֵנִ֨יםᵃ אֲשֶׁ֣ר רָא֜וּ אֶת־הַבַּ֣יִת — ל . ל . ד[19]
הָרִאשׁוֹן֙ ᵇבְּיָסְד֔וּᵇ ᶜזֶ֤ה הַבַּ֙יִת֙ᶜ בְּעֵ֣ינֵיהֶ֔ם בֹּכִ֖ים בְּק֣וֹל גָּד֑וֹל וְרַבִּ֛ים — סד . ל . ל[18]
13 בִּתְרוּעָ֥ה בְשִׂמְחָ֖ה לְהָרִ֥ים קֽוֹל׃ 13 וְאֵ֣ין הָעָ֗םᵃ ᵇמַכִּירִים֙ ק֚וֹלᵇ תְּרוּעַ֣ת סב — ל
הַשִּׂמְחָ֔ה לְק֖וֹל בְּכִ֣י הָעָ֑םᵃ כִּ֣י הָעָ֗ם מְרִיעִים֙ תְּרוּעָ֣ה גְדוֹלָ֔ה וְהַקּ֖וֹל — ג[20] . ל . ב[21]
נִשְׁמַ֥ע עַד־לְמֵרָחֽוֹק׃ פ — ב . ח

4 1 וַֽיִּשְׁמְע֔וּ צָרֵ֥י יְהוּדָ֖ה וּבִנְיָמִ֑ן כִּֽי־בְנֵ֤י הַגּוֹלָה֙ בּוֹנִ֣ים הֵיכָ֔ל לַיהוָ֖ה 4
2 אֱלֹהֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 2 וַיִּגְּשׁ֨וּ אֶל־זְרֻבָּבֶ֜לᵃ וְאֶל־רָאשֵׁ֣י הָאָב֗וֹת וַיֹּאמְר֤וּ 2 — פה
לָהֶם֙ נִבְנֶ֣ה עִמָּכֶ֔ם כִּ֣י כָכֶ֔ם נִדְר֖וֹשׁ לֵֽאלֹהֵיכֶ֑ם וְלֹ֣אᵇ ׀ אֲנַ֣חְנוּ זֹבְחִ֗ים — ג מל ול בליש . ולו חד מן יז[1] כת כן ק
3 מִימֵי֙ ᶜאֵסַ֤ר חַדֹּן֙ᶜ מֶ֣לֶךְ אַשּׁ֔וּר הַמַּעֲלֶ֥ה אֹתָ֖נוּ פֹּֽה׃ 3 וַיֹּ֣אמֶר לָ֠הֶם 3

[8]Mp sub loco. [9]Mm 1905. [10]Mm 3632. [11]Mm 3891. [12]Mm 907. [13]Mm 4144. [14]Mm 3892. [15]Mm 4076. [16]Mm 3888. [17]Mm 3947. [18]Mm 4248. [19]Mm 3893. [20]Mm 2237. [21]Mm 3894. Cp 4 [1]Mm 1795.

7 ᵃ 𝔊α *καὶ χαρα (καρρα)* ex *καὶ χρῖμα* ‖ **8** ᵃ 𝔊α + 5,55 ‖ **9** ᵃ⁻ᵃ l sec 2,40 וּבְנֵי הוֹדַוְיָה (בני dttg) ‖ ᵇ mlt Mss עֹשֵׂי ‖ ᶜ⁻ᶜ add sec Neh 3,18.24 10,10 ‖ **10** ᵃ 2 Mss Edd וַיְ׳ ex וַיְיַ׳ ‖ ᵇ l c nonn Mss 𝔊𝔊α𝔖 ־מְדוּ ‖ ᶜ ins בּוּץ cf 2 Ch 5,12 ‖ ᵈ⁻ᵈ pc Mss לַי׳, Edd אֶל־י׳ ‖ **12** ᵃ nonn Mss 𝔊ᴸ𝔄 וְה׳ ‖ ᵇ prp בְּיִסֻּדוֹ ‖ ᶜ⁻ᶜ add ‖ **13** ᵃ dl ‖ ᵇ⁻ᵇ l ־ר מִקּוֹל ‖ **Cp 4,2** ᵃ ins וְאֶל־יֵשׁוּעַ cf 𝔊α 5,65 et 3 ‖ ᵇ l c Q 𝔊𝔊α𝔖𝔄 וְלוֹ ‖ ᶜ⁻ᶜ 𝔖 *(d)snḥrjb*, Jos *Σαλμανασσαρης*.

זְרֻבָּבֶל וְיֵשׁוּעַ וּשְׁאָר רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְיִשְׂרָאֵל לֹא־לָכֶם וָלָנוּ לִבְנוֹת — עה. ג². ל³
בַּיִת לֵאלֹהֵינוּ כִּי אֲנַחְנוּ יַחַד[a] נִבְנֶה לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּנוּ — ה
4 הַמֶּלֶךְ[b] כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ־פָּרָס׃ 4 וַיְהִי עַם־הָאָרֶץ מְרַפִּים יְדֵי עַם־יְהוּדָה
5 וּמְבַלְּהִים[a] אוֹתָם לִבְנוֹת[b]׃ 5 וְסֹכְרִים עֲלֵיהֶם יוֹעֲצִים לְהָפֵר עֲצָתָם — ומבהלים ק. ל וכת כן
כָּל־יְמֵי כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס וְעַד־מַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ מֶלֶךְ־פָּרָס׃ — ל
6 וּבְמַלְכוּת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ בִּתְחִלַּת מַלְכוּתוֹ כָּתְבוּ שִׂטְנָה עַל־יֹשְׁבֵי — ו⁴. ב ובתרי לישנ⁵. ח⁶ ה מנה בליש
7 יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם׃ ס 7 וּבִימֵי אַרְתַּחְשַׁשְׂתָּא כָּתַב בִּשְׁלָם[a] מִתְרְדָת — ל קמ. ב ובתרי לישנ. ב
טָבְאֵל וּשְׁאָר כְּנָוֺתָו[b] עַל־אַרְתַּחְשַׁשְׂתָּא מֶלֶךְ פָּרָס וּכְתָב[c] הַנִּשְׁתְּוָן[d] — כנותיו ק. שת⁷ ק יתיר א. ב
8 כָּתוּב אֲרָמִית וּמְתֻרְגָּם אֲרָמִית׃ פ 8 רְחוּם[a] בְּעֵל־טְעֵם וְשִׁמְשַׁי
סָפְרָא כְּתַבוּ אִגְּרָה חֲדָה עַל־יְרוּשְׁלֶם לְאַרְתַּחְשַׁשְׂתָּא מַלְכָּא כְּנֵמָא׃ — כל כת א. כת כן ופלג. תא יתיר א לא קר
9 אֱדַיִן[a] רְחוּם בְּעֵל־טְעֵם וְשִׁמְשַׁי סָפְרָא וּשְׁאָר כְּנָוָתְהוֹן דִּינָיֵא[b] — יה ר״פ בטע. כל כת א. ל
וַאֲפַרְסַתְכָיֵא טַרְפְּלָיֵא אֲפָרְסָיֵא[c] אַרְכְּוָיֵ[d] בָבְלָיֵא שׁוּשַׁנְכָיֵא דֶּהָיֵא[e] — ל. ארכויא ק. דהיא ק
10 עֵלְמָיֵא׃ 10 וּשְׁאָר אֻמַּיָּא דִּי הַגְלִי אָסְנַפַּר[a] רַבָּא וְיַקִּירָא וְהוֹתֵב הִמּוֹ — ל. ל ומל⁶
11 בְּקִרְיָה[b] דִּי שָׁמְרָיִן וּשְׁאָר עֲבַר־נַהֲרָה וּכְעֶנֶת[c]׃ 11 דְּנָה פַּרְשֶׁגֶן
אִגַּרְתָּא דִּי שְׁלַחוּ עֲלוֹהִי[a] עַל־אַרְתַּחְשַׁשְׂתָּא מַלְכָּא עַבְדָיךְ[b] אֱנָשׁ — כל כת א. תא יתיר א לא קר. עבדך⁸ ק יתיר י
12 עֲבַר־נַהֲרָה וּכְעֶנֶת[c]׃ פ 12 יְדִיעַ לֶהֱוֵא לְמַלְכָּא דִּי יְהוּדָיֵא דִּי
סְלִקוּ [a]מִן־לְוָתָךְ[a] עֲלֶינָא[b] אֲתוֹ[c] לִירוּשְׁלֶם קִרְיְתָא מָרָדְתָּא וּבִאישְׁתָּא — כל כת חס. ובישתא⁹ ק יתיר א
13 בָּנַיִן [d]וְשׁוּרַיָּ אַשְׁכְלִלוּ[d] וְאֻשַּׁיָּא יַחִיטוּ[e]׃ 13 כְּעַן יְדִיעַ לֶהֱוֵא לְמַלְכָּא — ושוריא ק חד מן ג בליש. שכלילו ק. ל ומל
דִּי הֵן קִרְיְתָא דָךְ תִּתְבְּנֵא וְשׁוּרַיָּה[a] יִשְׁתַּכְלְלוּן [b]מִנְדָּה־בְלוֹ וַהֲלָךְ[b] — ג בליש. ב ומל. ד כת ו
14 לָא יִנְתְּנוּן וְאַפְּתֹם[c] [d]מַלְכִים תְּהַנְזִק[d]׃ 14 כְּעַן כָּל־קֳבֵל דִּי־מְלַח — ד כת כן יתיר נ. ל. ל. ל

²Mm 3895. ³Mm 1476. ⁴Mm 1834. ⁵Cf Okhl 59 et Mp sub loco. ⁶Mm 3172. ⁷Q L unicum, cf Esr 4,8.11; 6,14; 7,1.7.11.12.21; 8,1. Neh 2,1; 5,14; 13,6 et Mp sub loco. ⁸Mp sub loco. ⁹Q addidi, cf Mp sub loco.

3 [a] 𝔊α(𝔙) *μόνοι* ‖ [b] > Vrs, sed potius מ׳ פ׳ add ‖ **4** [a] Q וּמְבַהֲלִים ‖ [b] prp מִלְ׳ (מ hpgr) ‖ **7** [a] prp בִּירוּשָׁלַםִ vel בְּשֵׁם יְרוּשָׁלַםִ ‖ [b] Q ־תָיו ‖ [c] prb dl כתב ‖ [d] 𝔊 *ὁ φορολόγος* ‖ **8** [a] l ׳וּר ‖ **9** [a] 𝔊 *τάδε ἔκρινεν*; prp (דִּי) אֲנוּן ‖ [b] 𝔊α[L] 2,16 *κριταί*, l דַּיָּנַיָּא; prp דְּנוּ et dl ו sq ‖ [c] prp ׳פַּרְ (א dttg) ‖ [d] Q ־וָיֵא, K sine א ‖ [e] Q דֶּהָיֵא, K דהוא; l c pc Mss 𝔊[B] דִּי הוּא ‖ **10** [a] 𝔊[min] *Σαλμανα(σ)σαρης* ‖ [b] Vrs pl, l בְּקִרְיָה ‖ [c] ex 11, dl ‖ **11** [a] huc tr ‸ ‖ [b] Q[Mss] עבדך ‖ [c] cj c 12 ‖ **12** [a–a] 𝔊[B] *ἀπὸ Κύρου* ‖ [b] huc tr ‸ ‖ [c] 𝔊α 2,14 *ἐλθόντες*, sed prb dl ‖ [d–d] Q וְשׁוּרַיָּא שַׁכְ׳; prp ׳וְשָׁרֵיו שׁוּ לְשַׁכְלָלָה (hpgr) ‖ [e] prp יְהִיבוּ cf 5,16 ‖ **13** [a] l ־רַיָּה cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b–b] 𝔊(𝔖) *φόροι οὐκ ἔσονταί σοι* ‖ [c] pc Mss ־תֹ(ו)ם ‖ [d–d] prp מַלְכֵי מְהַנְזְק vel מ׳ מְתַנְזְק.

הֵיכְלָא֙ מְלַ֣חְנָא[a] וְעַרְוַ֣ת מַלְכָּ֔א לָ֥א אֲרִ֥יךְ לַ֖נָא לְמֶחֱזֵ֑א עַל־דְּנָ֨ה
15 שְׁלַ֔חְנָא וְהוֹדַ֖עְנָא לְמַלְכָּֽא׃ 15 דִּ֣י יְבַקַּ֗ר[a] בִּסְפַר־דָּכְרָנַיָּא֙ דִּ֣י אֲבָהָתָ֔ךְ
וּתְהַשְׁכַּ֞ח בִּסְפַ֣ר דָּכְרָנַיָּא֮ וְתִנְדַּ֣ע דִּ֣י קִרְיְתָ֣א דָ֗ךְ קִרְיָ֤א מָֽרָדָא֙
וּמְהַנְזְקַ֤ת מַלְכִין֙ וּמְדִנָ֔ן [b]וְאֶשְׁתַּדּוּר֙ עָבְדִ֣ין[b] בְּגַוַּ֔הּ מִן־י֖וֹמָת עָלְמָ֑א
16 עַל־דְּנָ֕ה קִרְיְתָ֥א דָ֖ךְ הָֽחָרְבַֽת׃ 16 מְהוֹדְעִ֤ין[a] אֲנַ֙חְנָה֙ לְמַלְכָּ֔א דִּ֗י הֵ֣ן
קִרְיְתָ֤א דָךְ֙ תִּתְבְּנֵ֔א וְשׁוּרַיָּ֖הּ יִשְׁתַּכְלְל֑וּן[b] לָקֳבֵ֣ל דְּנָ֔ה חֲלָק֙[c] בַּעֲבַ֣ר
17 נַהֲרָ֔א לָ֥א אִיתַ֖י לָֽךְ׃ פ 17 פִּתְגָמָא֮ שְׁלַ֣ח מַלְכָּא֒ עַל־רְח֣וּם בְּעֵל־
טְעֵ֗ם וְשִׁמְשַׁי֙ סָֽפְרָ֔א וּשְׁאָר֙ כְּנָ֣וָתְה֔וֹן דִּ֥י יָתְבִ֖ין בְּשָֽׁמְרָ֑יִן וּשְׁאָ֧ר עֲבַֽר־
18 נַהֲרָ֛ה שְׁלָ֖ם וּכְעֶֽת[a]׃ ס 18 נִשְׁתְּוָנָא֙ דִּ֣י שְׁלַחְתּ֣וּן עֲלֶ֔ינָא מְפָרַ֥שׁ
19 קֱרִ֖י קָֽדָמָֽי׃ 19 וּמִנִּי֮ שִׂ֣ים טְעֵם֒ וּבַקַּ֣רוּ וְהַשְׁכַּ֔חוּ דִּ֚י קִרְיְתָ֣א דָ֔ךְ מִן־
יוֹמָת֙ עָֽלְמָ֔א עַל־מַלְכִ֖ין מִֽתְנַשְּׂאָ֑ה וּמְרַ֥ד וְאֶשְׁתַּדּ֖וּר מִתְעֲבֶד־בַּֽהּ׃
20 20 וּמַלְכִ֣ין תַּקִּיפִ֗ין הֲווֹ֙ עַל־יְר֣וּשְׁלֶ֔ם וְשַׁ֨לִּיטִ֔ין בְּכֹ֖ל עֲבַ֣ר נַהֲרָ֑ה וּמִדָּ֥ה
21 בְלוֹ֙ וַהֲלָ֔ךְ מִתְיְהֵ֥ב לְהֽוֹן׃ 21 כְּעַ֗ן שִׂ֣ימוּ טְּעֵ֔ם[a] לְבַטָּלָ֖א גֻּבְרַיָּ֣א אִלֵּ֑ךְ
22 וְקִרְיְתָ֤א דָךְ֙ לָ֣א תִתְבְּנֵ֔א [b]עַד־מִנִּ֖י טַעְמָ֥א יִתְּשָֽׂם[b]׃ 22 וּזְהִירִ֥ין הֱו֛וֹ שָׁל֖וּ[a]
23 לְמֶעְבַּ֣ד עַל־דְּנָ֑ה לְמָה֙ יִשְׂגֵּ֣א חֲבָלָ֔א לְהַנְזָקַ֖ת מַלְכִֽין׃ ס 23 אֱדַ֗יִן
מִן־דִּי֙ פַּרְשֶׁ֨גֶן֙ נִשְׁתְּוָנָא֙ דִּ֚י אַרְתַּחְשַׁ֣שְׁתְּא מַלְכָּ֔א קֱרִ֥י קֳדָם־רְח֛וּם[a]
וְשִׁמְשַׁ֥י סָפְרָ֖א וּכְנָוָתְה֑וֹן אֲזַ֨לוּ בִבְהִיל֤וּ לִירֽוּשְׁלֶם֙ עַל־יְה֣וּדָיֵ֔א וּבַטִּ֥לוּ
הִמּ֖וֹ בְּאֶדְרָ֥ע וְחָֽיִל׃ ס
24 24 בֵּאדַ֗יִן[a] בְּטֵלַת֙ עֲבִידַ֣ת בֵּית־אֱלָהָ֔א דִּ֖י בִּירֽוּשְׁלֶ֑ם וַהֲוָת֙ בָּֽטְלָ֔א
עַ֚ד שְׁנַ֣ת תַּרְתֵּ֔ין לְמַלְכ֖וּת דָּרְיָ֥וֶשׁ מֶֽלֶךְ־פָּרָֽס׃ פ
5 5 1 וְהִתְנַבִּ֞י[a] חַגַּ֣י נְבִיָּאה[b] וּזְכַרְיָ֤ה בַר־עִדּוֹא֙ נְבִיַּאיָּא[c] עַל־יְהוּדָיֵ֔א
2 דִּ֖י בִיה֣וּד וּבִירֽוּשְׁלֶ֑ם בְּשֻׁ֛ם אֱלָ֥הּ יִשְׂרָאֵ֖ל עֲלֵיהֽוֹן׃ ס 2 בֵּאדַ֨יִן
קָ֜מוּ זְרֻבָּבֶ֣ל בַּר־שְׁאַלְתִּיאֵ֗ל[a] וְיֵשׁ֙וּעַ֙ בַּר־יֽוֹצָדָ֔ק וְשָׁרִ֣יו לְמִבְנֵ֔א בֵּ֥ית

ל
ל וכת א[10]. יב פסוק דמיין[11]
ל וכת א
ל. ב[10]. ב
ל. ל כת ה
ג בליש. ב ומל
ל כת א
כל כת א
ל. ל[10]. יתיר י
ב
ב. ל. ל. ב
ב ומל[10]. ב חד מל וחד חס. ל בלשון תרג
ד כת ו. ב[12] ומל וכל דניאל דכות ב מ א. יו
ל. ל. ב[13]. ו ה כת ו וחד כת ה[14]
ב כת ה. ל וכת א. ל. יח ר״פ בטע
ששת[15] ק יתיר א. ב
כל כת א. ל ומל
ג ר״פ בסיפ[16]. ל[17]
ו חס א[1]. נביא ק חד מן ב כת ה. נביא ק
ב פסוק דמטע[2]. ג ר״פ בסיפ[3]

[10] Mp sub loco. [11] Mm 3896. [12] Mm 3897א. [13] Mm 3897ב. [14] Mm 3905. [15] Q L unicum, cf Esr 4,8.11; 6,14; 7,1.7.11.12.21; 8,1. Neh 2,1; 5,14; 13,6 et Mp sub loco. [16] Mm 3898. [17] Mm 3849. Cp 5 [1] Mm 1578. [2] Mm 3313. [3] Mm 3898.

14 [a] prp מִלְחֲנָא = sal nostrum ‖ **15** [a] l יִתְבַּקַּר? cf 5,17 ‖ [b—b] 𝔊 *καὶ φυγάδια δούλων* (= 'עב) ‖ **16** [a] 𝔊α 2,18 pr *νῦν οὖν* ‖ [b] ut 13[a] ‖ [c] 𝔊α *κάθοδος* ‖ **17** [a] cf 11[c] ‖ **21** [a] sic L ‖ [b—b] > 𝔊α, add propter Neh 2,4sqq? ‖ **22** [a] 𝔊α *ὅπως μηθέν* = שֶׁלָּא? ‖ **23** [a] ins c Ms 𝔊[L]𝔖 בְּעֵל טְעֵם ‖ **24** [a] prp 'כֵּא vel כִּדְנָה ‖ **Cp 5,1** [a] Q בִּיא— ‖ [b] Q נְבִיָּא, K נְבִיאָה; > 𝔊α 6,1 ‖ [c] Q נְבִיַּיָּא, K נְבִיאַיָּא, 𝔊 *προφητείαν* ‖ **2** [a] pc Mss 'שַׁל.

אֱלָהָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וְעִמְּהוֹן נְבִיַּאיָּא[b] דִּי־אֱלָהָא מְסָעֲדִין לְהוֹן׃ פ — נביא ק . ב[4] ומל וכל דניאל דכות ב מ א
3 בֵּהּ־זִמְנָא אֲתָא עֲלֵיהוֹן תַּתְּנַי[a] פַּחַת עֲבַר־נַהֲרָה וּשְׁתַר בּוֹזְנַי — ג ב כת ה וחד כת א[5] ב בטע . ב[6]
וּכְנָוָתְהוֹן וְכֵן אָמְרִין לְהֹם מַן־שָׂם לְכֹם טְעֵם בַּיְתָא דְנָה לִבְּנֵא[b] — י זוגין[7] . ב
4 וְאֻשַּׁרְנָא[c] דְנָה לְשַׁכְלָלָה׃ ס 4 [a]אֱדַיִן כְּנֵמָא אֲמַרְנָא[b] לְּהֹם[a] מַן־ — יח ר״פ בטע
5 אִנּוּן שְׁמָהָת גֻּבְרַיָּא דִּי־דְנָה בִנְיָנָא בָּנַיִן׃ 5 וְעֵין אֱלָהֲהֹם הֲוָת עַל־ — ח[8] . ב וחס
שָׂבֵי[a] יְהוּדָיֵא וְלָא־בַטִּלוּ הִמּוֹ עַד־טַעְמָא לְדָרְיָוֶשׁ יְהָךְ וֶאֱדַיִן יְתִיבוּן — ל . ל ומל
6 נִשְׁתְּוָנָא עַל־דְּנָה׃ פ 6 פַּרְשֶׁגֶן אִגַּרְתָּא דִּי־שְׁלַח תַּתְּנַי ׀ פַּחַת — כל כת א
עֲבַר־נַהֲרָה וּשְׁתַר בּוֹזְנַי וּכְנָוָתֵהּ אֲפַרְסְכָיֵא דִּי בַּעֲבַר נַהֲרָה עַל־ — ב[9] . י[7] זוגין ול בעינ
7 דָּרְיָוֶשׁ מַלְכָּא׃ 7 פִּתְגָמָא שְׁלַחוּ עֲלוֹהִי וְכִדְנָה כְּתִיב בְּגַוֵּהּ לְדָרְיָוֶשׁ
8 מַלְכָּא שְׁלָמָא כֹלָּא׃ ס 8 יְדִיעַ ׀ לֶהֱוֵא לְמַלְכָּא דִּי־אֲזַלְנָא לִיהוּד — ל . ג . ל
מְדִינְתָּא[a] לְבֵית אֱלָהָא רַבָּא וְהוּא מִתְבְּנֵא אֶבֶן גְּלָל וְאָע מִתְּשָׂם — ל
בְּכֻתְלַיָּא וַעֲבִידְתָּא דָךְ אָסְפַּרְנָא מִתְעַבְדָא וּמַצְלַח בִּידְהֹם׃ ס — ל . ל
9 אֱדַיִן שְׁאֵלְנָא לְשָׂבַיָּא אִלֵּךְ כְּנֵמָא אֲמַרְנָא לְּהֹם מַן־שָׂם לְכֹם טְעֵם — יח ר״פ בטע
10 בַּיְתָא דְנָה לְמִבְנְיֵה[a] וְאֻשַּׁרְנָא דְנָה לְשַׁכְלָלָה׃ 10 וְאַף שְׁמָהָתְהֹם — ל כת ה . ט ר״פ
שְׁאֵלְנָא לְהֹם לְהוֹדָעוּתָךְ דִּי נִכְתֻּב שֻׁם־גֻּבְרַיָּא דִּי בְרָאשֵׁיהֹם[a]׃ ס — ל
11 וּכְנֵמָא פִתְגָמָא הֲתִיבוּנָא לְמֵמַר[a] אֲנַחְנָא הִמּוֹ עַבְדוֹהִי דִי־אֱלָהּ — ל[9] . ג חס א בליש[10]
שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וּבָנַיִן בַּיְתָא דִּי־הֲוָא בְנֵה מִקַּדְמַת דְּנָה שְׁנִין שַׂגִּיאָן — ל
12 וּמֶלֶךְ לְיִשְׂרָאֵל רַב בְּנָהִי וְשַׁכְלְלֵהּ׃ 12 לָהֵן מִן־דִּי הַרְגִּזוּ אֲבָהֳתַנָא[a] — ל
לֶאֱלָהּ שְׁמַיָּא יְהַב הִמּוֹ בְּיַד נְבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל כַּסְדָּיָא[b] וּבַיְתָה — כסדאה ק . חד מן ב[11] חד כת ש וחד כת ס . ב כת ה[12]
13 דְנָה סַתְרֵהּ וְעַמָּה הַגְלִי לְבָבֶל׃ ס 13 בְּרַם בִּשְׁנַת חֲדָה לְכוֹרֶשׁ — ל כת ה
מַלְכָּא דִּי בָבֶל[a] כּוֹרֶשׁ מַלְכָּא שָׂם טְעֵם בֵּית־אֱלָהָא דְנָה לִבְּנֵא׃ — ג . ב
14 וְאַף מָאנַיָּא דִי־בֵית־אֱלָהָא דִּי דַהֲבָה וְכַסְפָּא דִּי נְבוּכַדְנֶצַּר — ט ר״פ . ג כת ה בליש
הַנְפֵּק מִן־הֵיכְלָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וְהֵיבֵל הִמּוֹ לְהֵיכְלָא דִּי בָבֶל הַנְפֵּק

[4] Mm 3897 א. [5] Mm 3852 contra textum. [6] Mm 3899. [7] Mm 456. [8] Mm 3900. [9] Mp sub loco. [10] Mm 3901. [11] Mm 3835. [12] Mm 3902.

2 [b] Q et K ut 1[c] ‖ **3** [a] 𝔊α 6,3 *Σισίννης* ‖ [b] id 13, sed 2.17 לְמִבְ׳ ‖ [c] 𝔊 *καὶ τὴν χορηγίαν*, 𝔊α *καὶ τὴν στέγην … καὶ τἄλλα πάντα* ‖ **4** [a–a] > 𝔊α, dl (ex 9) ‖ [b] Ms 𝔊𝔖 אֲמַרוּ ‖ **5** [a] 𝔊(𝔖) *τὴν αἰχμαλωσίαν* = שְׁבִי cf 𝔊α ‖ **8** [a] 𝔊α + *καὶ … κατελάβομεν τῆς αἰχμαλωσίας τοὺς πρεσβυτέρους* (cf 5[a]) *τῶν Ἰουδαίων ἐν Ιερουσαλημ τῇ πόλει οἰκοδομοῦντας*, ins וְהַשְׁכַּחְנָא שָׂבֵי יְהוּדָיֵא בִירוּשְׁלֶם קִרְיְתָא בָּנַיִן ‖ **9** [a] prp ־ֵהּ ‖ **10** [a] l c mlt Mss שְׁהֹם— ‖ **11** [a] pc Mss לְמֵאמַר ‖ **12** [a] sic L, mlt Mss Edd ־ָ׳— ‖ [b] Q ־דָּאָה, K ־דָּיָה ‖ **13** [a] > 𝔊*; 𝔖 *(d)prs.*

הִמּוֹ כּוֹרֶשׁ מַלְכָּא מִן־הֵיכְלָא דִּי בָבֶל וִיהִיבוּ לְשֵׁשְׁבַּצַּרᵃ שְׁמֵהּ דִּי   ב
15 פֶחָה שָׂמֵהּ׃ 15 וַאֲמַר־לֵהּ אֵלֶּהᵃ מָאנַיָּא שֵׂא אֱזֶל־אֲחֵתᵇ הִמּוֹ בְּהֵיכְלָא   ל . ז בטע מרעימין[13] . אל חד מן ב[14] לשון חול . ק ד ג כת ה וחד כת א[15]
16 דִּי בִירוּשְׁלֶם וּבֵית אֱלָהָא יִתְבְּנֵא עַל־אַתְרֵהּ׃ ס 16 אֱדַיִן   יח ר״פ בטע
שֵׁשְׁבַּצַּר דֵּךְ אֲתָא יְהַב אֻשַּׁיָּא דִּי־בֵית אֱלָהָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וּמִן־אֱדַיִן   ב . ג ב כת ה וחד כת א[16]
17 וְעַד־כְּעַן מִתְבְּנֵא וְלָא שְׁלִם׃ 17 וּכְעַן הֵן עַל־מַלְכָּא טָב   ל . ב ר״פ . ב
יִתְבַּקַּר בְּבֵית גִּנְזַיָּא דִּי־מַלְכָּא תַמָּהᵃ דִּי בְּבָבֶל הֵן אִיתַי דִּי־מִן־   ח[17]
כּוֹרֶשׁ מַלְכָּא שִׂים טְעֵם לְמִבְנֵא בֵּית־אֱלָהָא דֵךְᵇ בִּירוּשְׁלֶם וּרְעוּת
6 מַלְכָּא עַל־דְּנָה יִשְׁלַח עֲלֶינָא׃ ס 6 1 בֵּאדַיִן דָּרְיָוֶשׁ מַלְכָּא   יתיר י . ג ר״פ בסיפ[1]
שָׂם טְעֵם וּבַקַּרוּ ׀ בְּבֵית ᵃסִפְרַיָּא דִּי גִנְזַיָּאᵃ מְהַחֲתִין תַּמָּה בְּבָבֶל׃   ג . ח[2]
2 2 וְהִשְׁתְּכַח בְּאַחְמְתָא בְּבִירְתָאᵃ דִּי בְּמָדַי מְדִינְתָּה מְגִלָּה חֲדָה וְכֵן־   ל וכת כן . ל
3 כְּתִיב בְּגַוַּהּ דִּכְרוֹנָה׃ פ 3 בִּשְׁנַת חֲדָה לְכוֹרֶשׁ מַלְכָּא כּוֹרֶשׁ
מַלְכָּא שָׂם טְעֵם בֵּית־אֱלָהָאᵃ בִירוּשְׁלֶם בַּיְתָא יִתְבְּנֵא אֲתַר דִּי־   ג . ל
דָבְחִין דִּבְחִין ᵇוְאֻשּׁוֹהִי מְסוֹבְלִיןᵇ ᶜרוּמֵהּ אַמִּיןᶜ שִׁתִּין פְּתָיֵהּ אַמִּין   ל . ל . ב
4 שִׁתִּיןᵈ׃ 4 נִדְבָּכִין דִּי־אֶבֶן גְּלָל תְּלָתָא וְנִדְבָּךְ דִּי־אָע חֲדַתᵃ וְנִפְקְתָא   ל . ל כת א[3]
5 מִן־בֵּית מַלְכָּא תִּתְיְהִב׃ 5 וְאַף מָאנֵי בֵית־אֱלָהָא דִּי דַהֲבָה וְכַסְפָּא   ט ר״פ . ג כת ה בליש
דִּי נְבוּכַדְנֶצַּר הַנְפֵּק מִן־הֵיכְלָא דִי־בִירוּשְׁלֶם וְהֵיבֵל לְבָבֶל יַהֲתִיבוּן   ל
וִיהָךְᵃ לְהֵיכְלָא דִי־בִירוּשְׁלֶם לְאַתְרֵהּ וְתַחֵתᵇ בְּבֵית אֱלָהָא׃ᶜ ס
6 6 כְּעַן תַּתְּנַיᵃ פַּחַת עֲבַר־נַהֲרָה שְׁתַר בּוֹזְנַי וּכְנָוָתְהוֹן אֲפַרְסְכָיֵא דִּי   ב בטע . ב . י זוגין[4]
7 בַּעֲבַר נַהֲרָה רַחִיקִיןᵇ הֲווֹ מִן־תַּמָּה׃ 7 שְׁבֻקוּ ᵃלַעֲבִידַת בֵּית־אֱלָהָא   ל ומל . ב[5]
דֵךְᵃ ᵇפַּחַת יְהוּדָיֵא וּלְשָׂבֵי יְהוּדָיֵאᵇ בֵּית־אֱלָהָא דֵךְ יִבְנוֹן עַל־אַתְרֵהּ׃   ל[6]
8 8 וּמִנִּי שִׂים טְעֵם לְמָא דִי־תַעַבְדוּן עִם־שָׂבֵי יְהוּדָיֵא אִלֵּךְ   ל כת א . ד ב מנה בלשון ארמי
לְמִבְנֵא בֵּית־אֱלָהָא דֵךְ וּמִנִּכְסֵי מַלְכָּא דִּי מִדַּת עֲבַר נַהֲרָה אָסְפַּרְנָא   יא בטע לאחור

[13] Mm 705. [14] Mm 3903. [15] Mm 1137. [16] Mm 3852. [17] Mm 2202. **Cp 6** [1] Mm 3898. [2] Mm 2202. [3] Mm 3836. [4] Mm 456. [5] Mm 3897ב. [6] וחד וּלְשָׂבֵי Jes 59,20.

14 ᵃ 𝔊α 6,17 pr *Ζοροβαβελ καί* ‖ **15** ᵃ K אֵלֶּה, Q אֵל ‖ ᵇ Var אַ׳ ‖ **17** ᵃ > Vrs ‖ ᵇ Ms 𝔊α𝔖𝔙𝔄 דִי, mlt Mss 𝔊 + דִּי ‖ **Cp 6,1** ᵃ⁻ᵃ l c Ms ג׳ די ס׳ ‖ **2** ᵃ 𝔊α𝔖𝔙𝔄 om בְּ, dl (dttg) ‖ **3** ᵃ ins c pc Mss Vrs די ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊α *διὰ πυρὸς ἐνδελεχοῦς*; prp וּמִשְׁחוֹהִי מִתְכַּלִין ‖ ᶜ ins תְּלָתִין אַרְכֵּהּ אַמִּין ‖ ᵈ l עֶשְׂרִין cf 𝔖 ‖ **4** ᵃ pc Mss חדא, 𝔊α *καινοῦ ἑνός*; 𝔊 *εἷς*, l חַד ‖ **5** ᵃ nonn Mss ־ךְ; ins כֹּלָּה (hpgr) ‖ ᵇ prp וְיִנָּחַת cf Vrs ‖ ᶜ hic lacuna cf 𝔊α ‖ **6** ᵃ 𝔊 *δώσετε* = תִּתְּנוּ ‖ ᵇ Var רְ׳ ‖ **7** ᵃ⁻ᵃ 𝔊α *τὸν παῖδα τοῦ κυρίου Ζοροβαβελ* ‖ ᵇ⁻ᵇ 𝔊ᴮ om פ׳ י׳ ו, prb add cf 5,2.

9 נִפְקְתָ֛א תֶּהֱוֵ֥א מִֽתְיַהֲבָ֖א לְגֻבְרַיָּ֣א אִלֵּ֑ךְ דִּי־לָ֖א לְבַטָּלָֽא׃ 9 וּמָ֣ה | ב . ה קמ̇ דסמיכ[7]
חַשְׁחָ֡ן[a] וּבְנֵ֣י תוֹרִ֣ין ׀ וְדִכְרִ֣ין וְאִמְּרִ֣ין ׀ לַעֲלָ֣וָן ׀ לֶאֱלָ֣הּ שְׁמַיָּ֡א חִנְטִ֣ין | ל[8] . פסיקתא דסיפ[9] . יו̇ בטע[10] . ב
מְלַ֣ח ׀ חֲמַ֣ר וּמְשַׁ֡ח כְּמֵאמַ֣ר כָּהֲנַיָּ֣א דִי־בִירֽוּשְׁלֶ֡ם לֶהֱוֵ֧א מִתְיְהֵ֛ב לְהֹ֥ם
10 י֥וֹם ׀ בְּי֖וֹם דִּי־לָ֥א שָׁלֽוּ׃ 10 דִּֽי־לֶהֱוֺ֧ן מְהַקְרְבִ֛ין נִיחוֹחִ֖ין לֶאֱלָ֣הּ שְׁמַיָּ֑א | פסיקתא דסיפ[9] . ו̇ ה כת ו וחד כת ה[11] . ל[12]
11 וּמְצַלַּ֕יִן לְחַיֵּ֥י מַלְכָּ֖א וּבְנֽוֹהִי׃ 11 וּמִנִּי֮ שִׂ֣ים טְעֵם֒ דִּ֣י כָל־אֱנָ֗שׁ דִּ֤י | ג[13]
יְהַשְׁנֵא֙ פִּתְגָמָ֣א דְנָ֔ה יִתְנְסַ֥ח אָע֙ מִן־בַּיְתֵ֔הּ וּזְקִ֖יף יִתְמְחֵ֣א עֲלֹ֑הִי וּבַיְתֵ֕הּ | ל . ל חס
12 נְוָל֥וּ[a] יִתְעֲבֵ֖ד עַל־דְּנָֽה׃ 12 וֵֽאלָהָ֞א דִּ֣י שַׁכִּ֧ן שְׁמֵ֣הּ תַּמָּ֗ה יְמַגַּ֞ר כָּל־מֶ֣לֶךְ | ל . ל וחס . ל
וְעַ֗ם דִּ֣י ׀ יִשְׁלַ֣ח יְדֵ֗הּ לְהַשְׁנָיָ֛ה לְחַבָּלָ֛ה בֵּית־אֱלָהָ֥א דֵ֖ךְ דִּ֣י בִירוּשְׁלֶ֑ם
אֲנָ֤ה דָֽרְיָ֙וֶשׁ֙ שָׂ֣מֶת טְעֵ֔ם אָסְפַּ֖רְנָא יִתְעֲבִֽד׃ פ | ל . ב וחס
13 אֱדַ֡יִן תַּתְּנַ֞י פַּחַ֤ת עֲבַֽר־נַהֲרָה֙ שְׁתַ֣ר בּוֹזְנַ֔י וּכְנָוָתְה֑וֹן לָקֳבֵ֗ל דִּֽי־ | ט בטע בליש[14] . ב . י זוגין[15]
14 שְׁלַ֖ח דָּרְיָ֣וֶשׁ מַלְכָּ֑א כְּנֵ֖מָא אָסְפַּ֥רְנָא עֲבַֽדוּ׃ 14 וְשָׂבֵ֨י יְהוּדָיֵ֜א בָּנַ֣יִן
וּמַצְלְחִ֗ין[a] בִּנְבוּאַת֙ חַגַּ֣י נְבִיָּ֔אה[b] וּזְכַרְיָ֖ה בַּר־עִדּ֑וֹא וּבְנ֣וֹ[c] וְשַׁכְלִ֗לוּ מִן־ | נביא[14] ק חד מן ב כת ה . ב
טַ֙עַם֙ אֱלָ֣הּ יִשְׂרָאֵ֔ל וּמִטְּעֵ֗ם כּ֧וֹרֶשׁ וְדָרְיָ֛וֶשׁ [d]וְאַרְתַּחְשַׁ֖שְׂתְּא מֶ֥לֶךְ פָּרָֽס[d]׃ | ל . תא יתיר א לא קר
15 וְשֵׁיצִיא֙ בַּיְתָ֣ה דְנָ֔ה עַ֛ד י֥וֹם תְּלָתָ֖ה[a] לִירַ֣ח אֲדָ֑ר דִּי־הִ֗יא שְׁנַת־שֵׁ֛ת | וב[16] יתיר א ס״ת ול בליש . ב כת ה[17] . כל כת ה ב מ א[18] . ב בליש וכל שם ברנש דכות[19]
16 לְמַלְכ֖וּת דָּרְיָ֥וֶשׁ מַלְכָּֽא׃ פ 16 וַעֲבַ֣דוּ בְנֵֽי־יִ֠שְׂרָאֵל כָּהֲנַיָּ֨א וְלֵוָיֵ֜א[a] | ל
17 וּשְׁאָ֣ר בְּנֵֽי־גָלוּתָ֗א חֲנֻכַּ֛ת בֵּית־אֱלָהָ֥א דְנָ֖ה[b] בְּחֶדְוָֽה׃ 17 וְהַקְרִ֗בוּ | י חס בליש[20]
לַחֲנֻכַּת֮ בֵּית־אֱלָהָ֣א דְנָה֒[a] תּוֹרִ֣ין מְאָ֔ה דִּכְרִ֣ין מָאתַ֔יִן אִמְּרִ֖ין אַרְבַּ֣ע
מְאָ֑ה וּצְפִירֵ֨י עִזִּ֜ין לְחַטָּיָ֣א[b] עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵ֗ל תְּרֵֽי־עֲשַׂ֔ר לְמִנְיָ֖ן שִׁבְטֵ֥י | לחטאה ק . ג . ב . ל
ס יִשְׂרָאֵֽל׃ 18 וַהֲקִ֨ימוּ כָהֲנַיָּ֜א בִּפְלֻגָּתְה֗וֹן[a] וְלֵוָיֵא֙ בְּמַחְלְקָתְה֔וֹן עַל־ | ל
19 עֲבִידַ֣ת[b] אֱלָהָ֔א דִּ֖י בִּירוּשְׁלֶ֑ם כִּכְתָ֖ב סְפַ֥ר מֹשֶֽׁה׃ פ 19 וַיַּעֲשׂ֥וּ | ל
20 בְנֵי־הַגּוֹלָ֖ה אֶת־הַפָּ֑סַח בְּאַרְבָּעָ֥ה עָשָׂ֖ר[a] לַחֹ֥דֶשׁ הָרִאשֽׁוֹן׃ 20 כִּ֣י | סד
הִטַּהֲר֞וּ [a]הַכֹּהֲנִ֧ים וְהַלְוִיִּ֛ם[a] כְּאֶחָ֖ד[b] כֻּלָּ֣ם טְהוֹרִ֑ים וַיִּשְׁחֲט֤וּ הַפֶּ֙סַח֙ | כא[21] . ז קמ[22] . ג[23]

[7] Mm 592. [8] Mm 3810. [9] Mm 3904. [10] Mm 3998. [11] Mm 3905. [12] וחד וניחוחין Da 2,46. [13] Mm 3878. [14] Mp sub loco. [15] Mm 456. [16] Mm 907. [17] Mm 3902. [18] Cf Mm 3836. [19] Mm 3906. [20] Mm 667. [21] Mm 4144. [22] Mm 3888. [23] Mm 2939.

9 [a] 𝔊α *Ζοροβαβελ ἐπάρχῳ* (ἐ. ex *ἐπαρκῶς* et *Z.* add?); prp חֲשַׁחִין ‖ **11** [a] 𝔊 *τὸ κατ' ἐμέ*, 𝔊α 6,31 *βασιλικά* cf 𝔙 *publicetur* ‖ **14** [a] 𝔊* *καὶ οἱ Λευῖται* ex *καὶ εὐοδοῦνται* ‖ [b] ut 5,1[b] ‖ [c] 𝔊α *τῶν προφητῶν* cf 5,1, 1 נְבִיַּיָּא? ‖ [d–d] add cf 7,11 sqq ‖ **15** [a] 𝔊α 7,5 recte 23 ‖ **16** [a] Q[Mss] pc Mss וְאֵי— ‖ [b] > 2 Mss 𝔊𝔙 ‖ **17** [a] > Ms Vrs ‖ [b] Q לְחַטָּאָה, K טָיָה— ‖ **18** [a] 𝔊α 7,9 *ἐστολισμένοι* cf 𝔊α 5,57 ‖ [b] ins בֵּית cf 𝔊[L]𝔖 ‖ **19** [a] 2 Mss 𝔊[75] + יוֹם ‖ **20** [a–a] dl הכ׳ ו cf 20b ‖ [b] 𝔊α 7,11 + *καὶ πάντες οἱ υἱοὶ τῆς αἰχμαλωσίας οὐχ ἡγνίσθησαν* cf 2 Ch 30,17 sqq.

21 לְכָל־בְּנֵ֣י הַגּוֹלָ֔ה וּלְאֲחֵיהֶ֥ם הַכֹּהֲנִ֖ים וְלָהֶֽם׃ 21 וַיֹּאכְל֣וּ[a] בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֗ל — ח̇ [24]
הַשָּׁבִים֙ מֵֽהַגּוֹלָ֔ה וְכֹ֗ל[b] הַנִּבְדָּ֛ל מִטֻּמְאַ֥ת גּוֹיֵֽ־הָאָ֖רֶץ אֲלֵהֶ֑ם לִדְר֕וֹשׁ — ל . יו חס בכתיב . ז[25] חס וכל אורית ונביא דכות ב מ ב . ד
22 לַיהוָ֖ה אֱלֹהֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 22 וַיַּעֲשׂ֧וּ[a] חַג־מַצּ֛וֹת שִׁבְעַ֥ת יָמִ֖ים בְּשִׂמְחָ֑ה כִּ֣י׀
שִׂמְּחָ֣ם יְהוָ֗ה וְהֵסֵ֞ב לֵ֤ב מֶֽלֶךְ־אַשּׁוּר֙[a] עֲלֵיהֶ֔ם לְחַזֵּ֣ק יְדֵיהֶ֔ם בִּמְלֶ֖אכֶת — ג[26] . ל
בֵּית־הָאֱלֹהִ֖ים[b] אֱלֹהֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ פ — מה

7 1 וְאַחַר֙ הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֔לֶּה בְּמַלְכ֖וּת אַרְתַּחְשַׁ֣סְתְּא מֶֽלֶךְ־פָּ֑רָס[a] **7** — תא יתיר א לא קר
2 עֶזְרָא֙ בֶּן־שְׂרָיָ֔ה[b] בֶּן־עֲזַרְיָ֖ה בֶּן־חִלְקִיָּֽה׃ 2 בֶּן־שַׁלּ֥וּם בֶּן־צָד֖וֹק בֶּן־ — ל[1]
3 4 אֲחִיטֽוּב׃ 3 בֶּן־אֲמַרְיָ֥ה בֶן־עֲזַרְיָ֖ה[a] בֶּן־מְרָיֽוֹת׃ 4 בֶּן־זְרַֽחְיָ֥ה בֶן־עֻזִּ֖י
5 בֶּן־בֻּקִּֽי׃ 5 בֶּן־אֲבִישׁ֗וּעַ בֶּן־פִּֽינְחָס֙ בֶּן־אֶלְעָזָ֔ר בֶּן־אַהֲרֹ֥ן הַכֹּהֵ֖ן
6 הָרֹֽאשׁ׃ 6 ה֤וּא עֶזְרָא֙ עָלָ֣ה מִבָּבֶ֔ל וְהֽוּא־סֹפֵ֤ר מָהִיר֙ בְּתוֹרַ֣ת מֹשֶׁ֔ה — לז . ה צדיקים בחד ליש[2] . ג
אֲשֶׁר־נָתַ֖ן יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וַיִּתֶּן־ל֣וֹ הַ֠מֶּלֶךְ כְּיַד־יְהוָ֤ה אֱלֹהָיו֙ — ה . ב
7 עָלָ֔יו כֹּ֖ל בַּקָּשָׁתֽוֹ׃ פ 7 וַיַּעֲל֣וּ[a] מִבְּנֵֽי־יִ֠שְׂרָאֵל וּמִן־הַכֹּהֲנִ֨ים — ג . כא[3]
וְהַלְוִיִּ֜ם וְהַמְשֹׁרְרִ֧ים וְהַשֹּׁעֲרִ֛ים וְהַנְּתִינִ֖ים אֶל־יְרוּשָׁלִָ֑ם בִּשְׁנַת־שֶׁ֖בַע
8 לְאַרְתַּחְשַׁ֥סְתְּא הַמֶּֽלֶךְ׃ 8 וַיָּבֹ֥א[a] יְרוּשָׁלִַ֖ם בַּחֹ֣דֶשׁ הַחֲמִישִׁ֑י הִ֖יא שְׁנַ֥ת — תא יתיר א לא קר
9 הַשְּׁבִיעִ֖ית[b] לַמֶּֽלֶךְ׃ 9 כִּ֗י בְּאֶחָד֙ לַחֹ֣דֶשׁ הָֽרִאשׁ֔וֹן ה֥וּא יְסֻ֖ד[a] הַֽמַּעֲלָ֣ה — סד . ג[4] קמ ב מנה בליש
מִבָּבֶ֑ל וּבְאֶחָ֜ד לַחֹ֣דֶשׁ הַחֲמִישִׁ֗י בָּ֚א אֶל־יְר֣וּשָׁלִַ֔ם כְּיַד־אֱלֹהָ֖יו הַטּוֹבָ֥ה — ה . ל
10 עָלָֽיו׃ 10 כִּ֤י עֶזְרָא֙ הֵכִ֣ין לְבָב֔וֹ לִדְר֛וֹשׁ אֶת־תּוֹרַ֥ת יְהוָ֖ה וְלַעֲשֹׂ֑ת — ז[5] חס וכל אורית ונביא דכות ב מ ב . הי[6] ול[1] חס למערב
11 וּלְלַמֵּ֥ד בְּיִשְׂרָאֵ֖ל חֹ֥ק וּמִשְׁפָּֽט׃ ס 11 וְזֶ֣ה׀ פַּרְשֶׁ֣גֶן הַֽנִּשְׁתְּוָ֗ן אֲשֶׁ֨ר — ל . ג . כג ר״פ ול[7] בטע לגר . ב
נָתַן֙ הַמֶּ֣לֶךְ אַרְתַּחְשַׁ֔סְתְּא לְעֶזְרָ֥א הַכֹּהֵ֖ן [a]הַסֹּפֵ֑ר סֹפֵ֞ר דִּבְרֵ֧י[a] מִצְוֹת־ — תא יתיר א לא קר . ג . ל
12 יְהוָ֛ה וְחֻקָּ֖יו עַל־יִשְׂרָאֵֽל׃ פ 12 אַ֨רְתַּחְשַׁ֔סְתְּא מֶ֖לֶךְ מַלְכַיָּ֑א[a] — תא יתיר א לא קר . ג
13 לְעֶזְרָ֣א כָהֲנָ֗א סָפַ֞ר דָּתָ֨א דִּֽי־אֱלָ֧הּ שְׁמַיָּ֛א גְּמִ֖יר[a] וּכְעֶֽנֶת[b]׃ 13 מִנִּי֮ — ל . ב ר״פ[8] . ב
שִׂ֣ים טְעֵם֒ דִּ֣י כָל־מִתְנַדַּ֣ב בְּמַלְכוּתִ֡י מִן־עַמָּ֣ה יִשְׂרָאֵ֩ל וְכָהֲנ֨וֹהִי וְלֵֽוָיֵ֜א — ל
14 לִמְהָ֧ךְ לִירוּשְׁלֶ֛ם עִמָּ֖ךְ יְהָֽךְ׃ 14 כָּל־קֳבֵ֗ל דִּ֠י מִן־קֳדָ֨ם מַלְכָּ֜א וְשִׁבְעַ֣ת

[24]Mm 1053. [25]Mm 4226. [26]Mm 3907. Cp 7 [1]Mp sub loco. [2]Mm 3908. [3]Mm 4144. [4]Mm 3909. [5]Mm 4226 contra textum. [6]Mm 1376. [7]Mm 3714. [8]Mm 1418.

21 [a] 𝔊 + *τὸ πάσχα* cf 19sq ‖ [b] 𝔊α𝔖 falso om ו ‖ **22** [a] 𝔄 *f'rs* ‖ [b] Ms 𝔊α𝔖𝔙 יהוה; > 𝔊 ‖ **Cp 7,1** [a] 𝔊 + *ἀνέβη*, 𝔊α 8,1 + *προσέβη* ‖ [b] exc nomina ‖ **3** [a] exc Jochanan Asarja Achimaaz Zadok Achitub Amarja cf 1Ch 5,33–35 ‖ **7** [a] l וַיַּעַל (hi) ‖ **8** [a] pc Mss 𝔊𝔖𝔙 –אוּ ‖ [b] 𝔊α^B 8,5 *ὁ δεύτερος* (non in 8,5a) ‖ **9** [a] l יִסַּד (cf 𝔊) et pr נִסָּן ‖ **11** [a–a] 𝔊 *τῷ γραμματεῖ βιβλίου λόγων*, 𝔊α *καὶ ἀναγνώστην*, 𝔙 *scribae erudito in sermonibus* ‖ **12** [a] ins שְׁלָם cf 𝔊α𝔖 ‖ [b] cj c 13 cf 4,11[c].

יָעֲטֹ֙הִי֙ שְׁלִ֔יחַ[a] לְבַקָּרָ֥א עַל־יְה֖וּד וְלִירוּשְׁלֶ֑ם בְּדָ֥ת אֱלָהָ֖ךְ דִּ֥י בִידָֽךְ׃ — ל וחס[9] . ב . ל . ב
15 וּלְהֵיבָלָ֖ה כְּסַ֣ף וּדְהַ֑ב דִּֽי־מַלְכָּ֤א וְיָעֲטֹ֙והִי֙ הִתְנַדַּ֔בוּ לֶאֱלָ֣הּ יִשְׂרָאֵ֔ל — ל
16 דִּ֥י בִירוּשְׁלֶ֖ם מִשְׁכְּנֵֽהּ׃ 16 וְכֹל֙ כְּסַ֣ף וּדְהַ֔ב דִּ֣י תְהַשְׁכַּ֔ח בְּכֹ֖ל מְדִינַ֣ת
בָּבֶ֑ל עִם֙ הִתְנַדָּב֣וּת עַמָּ֣א וְכָהֲנַיָּ֗א מִֽתְנַדְּבִ֛ין לְבֵ֥ית אֱלָהֲהֹ֖ם דִּ֥י — ב וחס
17 בִירוּשְׁלֶֽם׃ 17 כָּל־קֳבֵ֣ל דְּנָה֩ אָסְפַּ֨רְנָא תִקְנֵ֜א בְּכַסְפָּ֣א דְנָ֗ה תּוֹרִ֤ין ׀ — ל כת א . פסיקתא דסיפ[10]
דִּכְרִין֙ אִמְּרִ֔ין וּמִנְחָתְה֖וֹן וְנִסְכֵּיה֑וֹן וּתְקָרֵ֣ב הִמּ֔וֹ עַל־מַדְבְּחָ֔ה דִּ֛י בֵּ֥ית — ב[11]
18 אֱלָהֲכֹ֖ם דִּ֥י בִירוּשְׁלֶֽם׃ 18 וּמָ֣ה דִ֠י עֲלָ֨יִךְ וְעַל־אֶחָ֜יִךְ יִיטַ֗ב בִּשְׁאָ֛ר — עלך[12] יתיר י . אחך[12] יתיר י ק
19 כַּסְפָּ֥א וְדַהֲבָ֖ה לְמֶעְבַּ֑ד כִּרְע֥וּת אֱלָהֲכֹ֖ם תַּעַבְדֽוּן׃ 19 וּמָֽאנַיָּא֙ דִּֽי־ — ד כספא דקדים[13] . ג כת ה בליש . ד ב מנה בלשון ארמי
מִֽתְיַהֲבִ֣ין לָ֔ךְ לְפָלְחָ֖ן בֵּ֣ית אֱלָהָ֑ךְ הַשְׁלֵ֕ם קֳדָ֖ם אֱלָ֥הּ יְרוּשְׁלֶֽם׃[a] — ל וחטף[14]
20 וּשְׁאָ֗ר חַשְׁחוּת֙ בֵּ֣ית אֱלָהָ֔ךְ דִּ֥י יִֽפֶּל־לָ֖ךְ לְמִנְתֵּ֑ן תִּנְתֵּ֕ן מִן־בֵּ֖ית גִּנְזֵ֥י — ל[15] . ד כת כן יתיר נ ול בליש . ד כת כן יתיר נ ול בליש
21 מַלְכָּֽא׃ 21 וּ֠מִנִּי אֲנָ֞ה אַרְתַּחְשַׁ֣סְתְּא מַלְכָּ֗א שִׂ֚ים טְעֵ֔ם לְכֹל֙ גִּזַּֽבְרַיָּ֔א[a] — תא יתיר א לא קר
דִּ֖י בַּעֲבַ֣ר נַהֲרָ֑ה דִּ֣י כָל־דִּ֣י יִֽשְׁאֲלֶ֪נְכ֟וֹן עֶזְרָ֨א כָהֲנָ֜ה סָפַ֤ר דָּתָא֙ דִּֽי־ — ל ומל
22 אֱלָ֣הּ שְׁמַיָּ֔א אָסְפַּ֖רְנָא יִתְעֲבִֽד׃ 22 עַד־כְּסַף֮ כַּכְּרִ֣ין[a] מְאָה֒ וְעַד־חִנְטִ֙ין֙ — ב וחס . ג פסוק עד ועד ועד וחד מן יח[16] פסוק דמיין . ב
כֹּרִ֣ין מְאָ֔ה וְעַד־חֲמַ֞ר בַּתִּ֣ין מְאָ֗ה וְעַד־[b]בַּתִּ֥ין מְשַׁ֖ח[b] מְאָ֑ה וּמְלַ֖ח דִּי־
23 לָ֥א כְתָֽב[c]׃ 23 כָּל־דִּי֙ מִן־טַ֙עַם֙ אֱלָ֣הּ שְׁמַיָּ֔א יִתְעֲבֵ֣ד אַדְרַזְדָּ֔א[a] לְבֵ֖ית — ב . ל
24 אֱלָ֣הּ שְׁמַיָּ֑א דִּֽי־לְמָ֤ה לֶֽהֱוֵא֙ קְצַ֔ף עַל־מַלְכ֥וּת מַלְכָּ֖א וּבְנֽוֹהִי׃ 24 וּלְכֹ֣ם — ב כת ה
מְהוֹדְעִ֗ין דִּ֣י כָל־כָּהֲנַיָּ֣א וְ֠לֵוָיֵא זַמָּרַיָּ֨א תָרָֽעַיָּ֜א נְתִֽינַיָּ֗א וּפָ֥לְחֵ֛י בֵּ֥ית — ל
אֱלָהָ֖א דְנָ֑ה [a]מִנְדָּ֤ה בְלוֹ֙ וַהֲלָ֔ךְ[a] לָ֥א שַׁלִּ֖יט לְמִרְמֵ֥א עֲלֵיהֹֽם׃ — ד כת ו . ג . ל וחס[17]
25 וְאַ֣נְתְּ עֶזְרָ֗א כְּחָכְמַ֨ת אֱלָהָ֤ךְ דִּֽי־בִידָךְ֙ מֶ֣נִּי שָׁפְטִ֣ין[a] וְדַיָּנִ֡ין דִּי־לֶהֱוֺ֣ן — כת כן[18] . ל
דָּאנִ֩ין[b] לְכָל־עַמָּ֨ה דִּ֚י בַּעֲבַ֣ר נַהֲרָ֔ה לְכָל־יָדְעֵ֖י דָּתֵ֣י[c] אֱלָהָ֑ךְ וְדִ֧י לָ֦א — דאינין[19] ק . יד בטע[20]
26 יָדַ֖ע תְּהוֹדְעֽוּן׃[d] 26 וְכָל־דִּי־לָא֩ לֶהֱוֵ֨א עָבֵ֜ד דָּתָ֣א דִֽי־אֱלָהָ֗ךְ וְדָתָא֮
דִּ֣י מַלְכָּא֒ אָסְפַּ֕רְנָא דִּינָה֙ לֶהֱוֵ֣א מִתְעֲבֵ֣ד מִנֵּ֔הּ הֵ֚ן לְמ֣וֹת הֵ֣ן לִשְׁרֹשׁ֔וּ[a] — לשרשי ק . חד מן מח[21] כת ו וקר י
27 הֵן־לַעֲנָ֥שׁ נִכְסִ֖ין וְלֶאֱסוּרִֽין׃ פ 27 בָּר֥וּךְ יְהוָ֖ה אֱלֹהֵ֣י אֲבוֹתֵ֑ינוּ — ל . ל

[9] TML ו erasum, cf Mp sub loco. [10] Mm 3904. [11] Mm 3910. [12] Q addidi, cf Mp sub loco. [13] Mm 3800. [14] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [15] Mm 3810. [16] Mm 647 et Mm 3911. [17] Mp sub loco. [18] Mm 3801 contra textum. [19] Q sec L, al Mss et N דינין Q, al Mss et B דיינין. [20] Mm 3948. [21] Mm 3811.

14 [a] prp שְׁלִיחַת ‖ **19** [a] Ms Vrs ׳יִשְׂרָאֵל דִּי בִי, l ׳דִּי בִי (aberratio oculi) ‖ **21** [a] pc Mss ׳גִּזְבְּ ‖ **22** [a] pc Mss ׳כְּכְּ ‖ [b–b] l ׳מ׳ ב ‖ [c] Var ־ֵב ‖ **23** [a] 𝔊α ^{AVmin} 8,21 (𝔙) *ἐπιμελῶς* ‖ **24** [a–a] 𝔊 *φόρος μὴ ἔστω σοι*, 𝔊α 8,22 *μηδεμία φορολογία μηδὲ ἄλλη ἐπιβολή* ‖ **25** [a] 𝔊 *γραμματεῖς*, l סָפְרִין ‖ [b] K דָּאֲנִין, Q דָּיְנִין ‖ [c] l דָּת cf Vrs et 14.26 ‖ [d] 𝔊α𝔖 sg ‖ **26** [a] K ־שׁוּ, Q ־שִׁי; 𝔊 *εἰς παιδείαν*, 𝔊α *τιμωρίᾳ*, 𝔙 *in exilium*.

אֲשֶׁר נָתַן כָּזֹאת בְּלֵב הַמֶּלֶךְ לְפָאֵר אֶת־בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלִָם׃
28 28 וְעָלַי הִטָּה־חֶסֶד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְיוֹעֲצָיו וּלְכָל־שָׂרֵי הַמֶּלֶךְ הַגִּבֹּרִים — ה̇[22] וחד מן כו̇ פסוק דאית בהון א״ב . ב̇[23] . ב̇ חד חס וחד מל
וַאֲנִי הִתְחַזַּקְתִּי כְּיַד־יְהוָה אֱלֹהַי עָלַי וָאֶקְבְּצָה מִיִּשְׂרָאֵל רָאשִׁים[a] — ה̇ . ב̇ . כ̇
8 לַעֲלוֹת עִמִּי׃ פ 8 1 וְאֵלֶּה רָאשֵׁי אֲבֹתֵיהֶם וְהִתְיַחְשָׂם הָעֹלִים — יד̇[24] וכל אורית ויהושע דכות ב מ ג . עה
2 עִמִּי בְּמַלְכוּת אַרְתַּחְשַׁסְתְּא הַמֶּלֶךְ מִבָּבֶל׃ ס 2 מִבְּנֵי פִינְחָס — תא יתיר א לא קר . ה̇[1] ר״פ בסיפ וחד מן יב̇[2] פסוק דמיין
גֵּרְשֹׁם ס מִבְּנֵי אִיתָמָר דָּנִיֵּאל ס מִבְּנֵי דָוִיד חַטּוּשׁ׃ ס — ד̇[3] וכל ד״ה דכות ב מ ב
3 3 [a]מִבְּנֵי שְׁכַנְיָה[a] ס מִבְּנֵי פַרְעֹשׁ זְכַרְיָה וְעִמּוֹ [b]הִתְיַחֵשׂ לִזְכָרִים[b] — ה̇ ר״פ בסיפ̇[1]
4 מֵאָה וַחֲמִשִּׁים׃ ס 4 מִבְּנֵי פַּחַת מוֹאָב אֶלְיְהוֹעֵינַי בֶּן־זְרַחְיָה — ה̇ ר״פ בסיפ̇[1] . ב̇
5 וְעִמּוֹ מָאתַיִם הַזְּכָרִים׃ ס 5 מִבְּנֵי[a] שְׁכַנְיָה בֶּן־יַחֲזִיאֵל וְעִמּוֹ — ה̇ ר״פ בסיפ̇[1] . ה̇ בטע[4]
6 שְׁלֹשׁ מֵאוֹת הַזְּכָרִים׃ ס 6 וּמִבְּנֵי עָדִין עֶבֶד בֶּן־יוֹנָתָן וְעִמּוֹ
7 חֲמִשִּׁים[a] הַזְּכָרִים׃ ס 7 וּמִבְּנֵי עֵילָם יְשַׁעְיָה בֶּן־עֲתַלְיָה וְעִמּוֹ — ב̇ בסיפ . ז̇[5]
8 שִׁבְעִים הַזְּכָרִים׃ ס 8 וּמִבְּנֵי שְׁפַטְיָה זְבַדְיָה בֶּן־מִיכָאֵל וְעִמּוֹ — ו̇ בליש
9 שְׁמֹנִים[a] הַזְּכָרִים׃ ס 9 מִבְּנֵי[a] יוֹאָב עֹבַדְיָה בֶּן־יְחִיאֵל וְעִמּוֹ — ה̇ ר״פ בסיפ̇[1] . ה̇ בטע[4]
10 [b]מָאתַיִם וּשְׁמֹנָה עָשָׂר[b] הַזְּכָרִים׃ ס 10 וּמִבְּנֵי[a] שְׁלוֹמִית[b] בֶּן־ — ל̇ מל[6]
11 יוֹסִפְיָה וְעִמּוֹ מֵאָה וְשִׁשִּׁים הַזְּכָרִים׃ ס 11 וּמִבְּנֵי בֵּבַי זְכַרְיָה — ה̇ בטע[4]
12 בֶּן־בֵּבָי וְעִמּוֹ עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה הַזְּכָרִים׃ ס 12 וּמִבְּנֵי עַזְגָּד יוֹחָנָן — ה̇ בטע[4] . ל̇ . ג̇[7] בסיפ וכל ד״ה דכות ב מ ד
13 בֶּן־הַקָּטָן וְעִמּוֹ מֵאָה וַעֲשָׂרָה[a] הַזְּכָרִים׃ ס 13 וּמִבְּנֵי אֲדֹנִיקָם — ה̇ בטע[4]
אַחֲרֹנִים וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם אֱלִיפֶלֶט יְעִיאֵל וּשְׁמַעְיָה וְעִמָּהֶם שִׁשִּׁים[a]
14 הַזְּכָרִים׃ ס 14 וּמִבְּנֵי בִּגְוַי עוּתַי וְזַבּוּד[a] וְעִמּוֹ[b] שִׁבְעִים הַזְּכָרִים׃ — ב̇ ומל ול̇ בסיפ . וזכור ק̇ חד מן ב̇ כת ד בליש
15 פ 15 וָאֶקְבְּצֵם אֶל־הַנָּהָר [a]הַבָּא אֶל־אַהֲוָא[a] וַנַּחֲנֶה שָׁם יָמִים — ל̇
16 שְׁלֹשָׁה וָאָבִינָה בָעָם וּבַכֹּהֲנִים וּמִבְּנֵי לֵוִי לֹא־מָצָאתִי שָׁם׃ 16 וָאֶשְׁלְחָה — ל̇
לֶאֱלִיעֶזֶר לַאֲרִיאֵל לִשְׁמַעְיָה וּלְאֶלְנָתָן[a] וּלְיָרִיב וּלְאֶלְנָתָן וּלְנָתָן — ב̇[8] . ה̇ פסוק מן ד̇ מילין דמיין ותלת משנ̇
17 וְלִזְכַרְיָה וְלִמְשֻׁלָּם רָאשִׁים[b] [c]וּלְיוֹיָרִיב וּלְאֶלְנָתָן[c] מְבִינִים׃ 17 וָאוֹצִאָה[a] — כ̇ . ואצוה ק̇

[22] Mm 3683. [23] Mm 3912. [24] Mm 1523. Cp 8 [1] Mm 3913. [2] Mm 3896. [3] Mm 3914. [4] Mm 3915. [5] Mm 4044. [6] Mm 896. [7] Mm 3991. [8] Mm 2312.

28 [a] 𝔊α *ἄνδρας* = אֲנָשִׁים ‖ **Cp 8,3** [a–a] l בֶּן־שׁ׳ (cf 𝔊α) et cj c 2 ‖ [b–b] 𝔊α 8,30 *ἀπὸ γραφῆς* (ex *ἀπεγράφησαν*) *ἄνδρες* ‖ **5** [a] ins זַתּוּא cf 𝔊𝔊α ‖ **6** [a] 𝔊α 250 ‖ **8** [a] 𝔊α 70 ‖ **9** [a] mlt Mss Vrs ׳וּמ ‖ [b–b] 𝔊α 212 ‖ **10** [a] ins בָּנִי cf 𝔊$^{AV min}$𝔊α ‖ [b] l מוֹת– cf 𝔊𝔊α𝔖 ‖ **12** [a] mlt Mss 𝔊^{L}𝔖 וְעֶשְׂרִים ‖ **13** [a] 𝔊α 70 ‖ **14** [a] Q 𝔊^{L}𝔖𝔗 וְזַכּוּר, K 𝔊$^{A min}$𝔄 וְזָבוּד; 𝔊α *ὁ τοῦ Ισταλκουρου (Ιστακαλκου)*, l בֶּן־ז׳ cf עמר; > 𝔊^{B} ‖ [b] mlt Mss 𝔊^{L}𝔖𝔗 ועמָּהֶם ‖ **15** [a–a] 𝔊α *λεγόμενον Θεραν* ‖ **16** [a] pc Mss וליונתן ‖ [b] l prb אֲנָשִׁים cf 𝔊 ‖ [c–c] > 𝔄 et 𝔊α (ubi 10 nom in 16a), gl ‖ **17** [a] K 𝔊$^{-L}$ וָאוֹצְאָה, Q 𝔊^{L}𝔖 וָאֲצַוֶּה; 𝔊α *καὶ εἶπα (αὐτοῖς) ἐλθεῖν*.

אוֹתָם עַל־אִדּוֹ הָרֹאשׁ בְּכָסִפְיָא[b] הַמָּקוֹם וָאָשִׂימָה בְּפִיהֶם דְּבָרִים
לְדַבֵּר אֶל־אִדּוֹ אָחִיו[c] הַנְּתוּנִים[d] בְּכָסִפְיָא[e] הַמָּקוֹם לְהָבִיא־לָנוּ
18 מְשָׁרְתִים לְבֵית אֱלֹהֵינוּ׃ 18 וַיָּבִיאוּ[a] לָנוּ כְּיַד־אֱלֹהֵינוּ הַטּוֹבָה עָלֵינוּ
אִישׁ שֶׂכֶל מִבְּנֵי מַחְלִי בֶּן־לֵוִי בֶּן־יִשְׂרָאֵל וְשֵׁרֵבְיָה[a] וּבָנָיו וְאֶחָיו
19 שְׁמֹנָה עָשָׂר׃ 19 וְאֶת־חֲשַׁבְיָה וְאִתּוֹ[a] יְשַׁעְיָה[b] מִבְּנֵי מְרָרִי[c] אֶחָיו וּבְנֵיהֶם
20 עֶשְׂרִים׃ ס 20 וּמִן־הַנְּתִינִים שֶׁנָּתַן דָּוִיד וְהַשָּׂרִים[a] לַעֲבֹדַת הַלְוִיִּם
21 נְתִינִים מָאתַיִם וְעֶשְׂרִים כֻּלָּם נִקְּבוּ בְשֵׁמוֹת׃ 21 וָאֶקְרָא שָׁם
צוֹם [a]עַל־הַנָּהָר אַהֲוָא[a] לְהִתְעַנּוֹת[b] לִפְנֵי אֱלֹהֵינוּ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ דֶּרֶךְ
22 יְשָׁרָה לָנוּ וּלְטַפֵּנוּ וּלְכָל־רְכוּשֵׁנוּ׃ 22 כִּי בֹשְׁתִּי לִשְׁאוֹל מִן־הַמֶּלֶךְ
חַיִל וּפָרָשִׁים לְעָזְרֵנוּ מֵאוֹיֵב בַּדָּרֶךְ כִּי־אָמַרְנוּ לַמֶּלֶךְ לֵאמֹר יַד־
אֱלֹהֵינוּ עַל־כָּל־מְבַקְשָׁיו לְטוֹבָה וְעֻזּוֹ וְאַפּוֹ עַל כָּל־עֹזְבָיו׃
23 וַנָּצוּמָה[a] וַנְּבַקְשָׁה מֵאֱלֹהֵינוּ עַל־זֹאת וַיֵּעָתֵר לָנוּ׃ 24 וָאַבְדִּילָה
מִשָּׂרֵי הַכֹּהֲנִים שְׁנֵים עָשָׂר [a]לְשֵׁרֵבְיָה חֲשַׁבְיָה[a] וְעִמָּהֶם מֵאֲחֵיהֶם
25 עֲשָׂרָה׃ 25 וָאֶשְׁקוֹלָה לָהֶם אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַכֵּלִים
תְּרוּמַת בֵּית־אֱלֹהֵינוּ הַהֵרִימוּ הַמֶּלֶךְ וְיֹעֲצָיו וְשָׂרָיו וְכָל־יִשְׂרָאֵל
26 הַנִּמְצָאִים׃ 26 וָאֶשְׁקְלָה עַל־יָדָם כֶּסֶף כִּכָּרִים שֵׁשׁ־מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים
27 וּכְלֵי־כֶסֶף מֵאָה לְכִכָּרִים[a] זָהָב מֵאָה כִכָּר׃ 27 וּכְפֹרֵי זָהָב עֶשְׂרִים
[a]לַאֲדַרְכֹנִים[b] אָלֶף[a] וּכְלֵי נְחֹשֶׁת מֻצְהָב טוֹבָה שְׁנַיִם[c] [d]חֲמוּדֹת כַּזָּהָב׃[d]
28 וָאֹמְרָה אֲלֵהֶם[a] אַתֶּם קֹדֶשׁ לַיהוָה וְהַכֵּלִים קֹדֶשׁ וְהַכֶּסֶף וְהַזָּהָב
29 נְדָבָה לַיהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם׃[a] 29 שִׁקְדוּ וְשִׁמְרוּ עַד־תִּשְׁקְלוּ
לִפְנֵי שָׂרֵי הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם [a]וְשָׂרֵי־הָאָבוֹת לְיִשְׂרָאֵל[a] בִּירוּשָׁלִָם

לז[9]. ב ובפסוק. ב
הנתינים ק. ב ובפסוק
לז וחד מן ד מילין דגש א. ב[10] מנה בליש. ח
ה ד כת ש וחד כת ס[11]. ב. ל[12]
ב בסיפ
ל
ל
ל. ג וחס
ד
ל. ל. ה. ל וחס
ואשקלה[13] ק חד מן ג ב חס וחד מן ו מל בליש. ג[14]
ל. ל. ב חד מל וחד מן ד[15] חס בליש וכל יעצי דכות. לה[9] וכל ר״פ דכות
ג ב חס וחד מל[16]
ל חס
ב וחס בליש. ל. ל כת כן[18]. ג[17]
ט בכתיב[18]. יו חס בכתיב. ב
ל
כא[19]. ל[20]

[9] Mp sub loco. [10] Mm 3916. [11] Mm 3917. [12] וחד ואחיו ובניו 1Ch 25,9. [13] Q addidi, cf Mp sub loco. [14] Mm 3784. [15] Mm 2808. [16] Mm 3918. [17] Mm 3188. [18] Mm 3919. [19] Mm 4144. [20] Mm 3895.

17 [b] 𝔊 *ἐν ἀργυρίῳ*, 𝔊α *τοῦ γαζοφυλακίου* ‖ [c] l וְאֶחָיו cf 𝔊α𝔙 ‖ [d] l aut c K (cf 𝔖𝔊α) הַנְּתוּנִים aut c Q (cf 𝔊) הַנְּתִינִים; 𝔊α pr *καί* ‖ [e] 𝔊 ut [b]; 𝔊α *τοῖς γαζοφύλαξιν* ‖ **18** [a] 𝔊 *καὶ ἀρχὴν ἤλθοσαν*; dl ו cf 𝔊α ‖ **19** [a] 𝔊α *καὶ Αννουνον καί* ‖ [b] huc tr אחיו, quod l אָחִיו cf 𝔊α ‖ [c] dub; 𝔊α *Χανουναιου* = כְּנָנִי Neh 9,4? ‖ **20** [a] prp מְשָׁרְתִים ‖ **21** [a–a] > 𝔊α ‖ [b] 𝔊α *τοῖς νεανίσκοις* ‖ **23** [a] 𝔊α *καὶ πάλιν* ‖ **24** [a–a] l וְשׁ׳ וַח׳ cf 𝔊α ‖ **26** [a] prp ־ָיִם ‖ **27** [a–a] > 𝔊α ‖ [b] 𝔊B *εἰς τὴν ὁδὸν Χαμανιμ* = לדרך כמנים = לְדַרְכְּמֹנִים ‖ [c] 𝔊α 12 (𝔊B 10), 𝔊 *διάφορα* = שֹׁנִים ‖ [d–d] 𝔊α *χρυσοειδῆ* = דְּמוּת ז׳ ‖ **28** [a] 𝔊Bal𝔄𝔊α𝔙 suff 1 pl ‖ **29** [a–a] add.

הַלְּשָׁכ֖וֹת^b בֵּ֥ית יְהוָֽה׃ 30 וְקִבְּלוּ֙ הַכֹּהֲנִ֣ים וְהַלְוִיִּ֔ם מִשְׁקַ֛ל^a הַכֶּ֥סֶף 30
וְהַזָּהָ֖ב וְהַכֵּלִ֑ים לְהָבִ֥יא לִירוּשָׁלִַ֖ם לְבֵ֥ית אֱלֹהֵֽינוּ׃ פ 31 וַנִּסְעָ֞ה 31
מִנְּהַ֣ר אַהֲוָ֗א^a בִּשְׁנֵ֤ים עָשָׂר֙ לַחֹ֣דֶשׁ הָרִאשׁ֔וֹן לָלֶ֖כֶת יְרוּשָׁלִָ֑ם וְיַד־
אֱלֹהֵ֙ינוּ֙ הָיְתָ֣ה עָלֵ֔ינוּ וַיַּצִּילֵ֗נוּ מִכַּ֥ף אוֹיֵ֛ב וְאוֹרֵ֖ב עַל־הַדָּֽרֶךְ׃ 32 וַנָּב֖וֹא 32
יְרוּשָׁלִָ֑ם וַנֵּ֥שֶׁב שָׁ֖ם יָמִ֥ים שְׁלֹשָֽׁה׃ 33 וּבַיּ֣וֹם הָרְבִיעִ֡י נִשְׁקַ֣ל הַכֶּסֶף֩ 33
וְהַזָּהָ֨ב וְהַכֵּלִ֜ים בְּבֵ֣ית אֱלֹהֵ֗ינוּ עַ֣ל יַד־מְרֵמ֧וֹת בֶּן־אוּרִיָּ֣ה הַכֹּהֵ֗ן וְעִמּ֛וֹ
אֶלְעָזָ֥ר בֶּן־פִּֽינְחָ֖ס וְעִמָּהֶ֞ם יוֹזָבָ֧ד^a בֶּן־יֵשׁ֛וּעַ וְנֽוֹעַדְיָ֥ה בֶֽן־בִּנּ֖וּי הַלְוִיִּֽם׃
34 בְּמִסְפָּ֥ר בְּמִשְׁקָ֖ל^a לַכֹּ֑ל וַיִּכָּתֵ֥ב כָּל־הַמִּשְׁקָ֖ל בָּעֵ֥ת הַהִֽיא׃ פ 34
35 הַבָּאִ֨ים^a מֵֽהַשְּׁבִ֜י בְּנֵֽי־הַגּוֹלָ֗ה הִקְרִ֣יבוּ עֹל֣וֹת ׀ לֵאלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֡ל פָּרִ֣ים ס
שְׁנֵים־עָשָׂ֤ר עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל֙ אֵילִ֣ים ׀ תִּשְׁעִ֣ים וְשִׁשָּׁ֗ה כְּבָשִׂים֙ שִׁבְעִ֣ים
וְשִׁבְעָ֔ה^b צְפִירֵ֥י חַטָּ֖את שְׁנֵ֣ים עָשָׂ֑ר הַכֹּ֖ל עוֹלָ֥ה לַיהוָֽה׃ פ
36 וַיִּתְּנ֞וּ ׀ אֶת־דָּתֵ֣י הַמֶּ֗לֶךְ לַאֲחַשְׁדַּרְפְּנֵי֙ הַמֶּ֔לֶךְ וּפַחֲו֖וֹת עֵ֣בֶר הַנָּהָ֑ר 36
וְנִשְּׂא֥וּ אֶת־הָעָ֖ם וְאֶת־בֵּית־הָאֱלֹהִֽים׃ ס
9 1 וּכְכַלּ֣וֹת אֵ֗לֶּה נִגְּשׁ֨וּ אֵלַ֤י הַשָּׂרִים֙ לֵאמֹ֔ר לֹֽא־נִבְדְּל֞וּ הָעָ֣ם 9
יִשְׂרָאֵל֮ וְהַכֹּהֲנִ֣ים וְהַלְוִיִּם֒ מֵעַמֵּ֖י הָאֲרָצ֑וֹת כְּתֹעֲבֹתֵיהֶ֡ם לַכְּנַעֲנִ֡י
הַחִתִּ֣י הַפְּרִזִּ֣י הַיְבוּסִ֡י הָֽעַמֹּנִ֡י הַמֹּֽאָבִ֡י הַמִּצְרִ֖י וְהָאֱמֹרִֽי^a׃ 2 כִּֽי־נָשְׂא֣וּ 2
מִבְּנֹֽתֵיהֶ֗ם לָהֶם֙ וְלִבְנֵיהֶ֔ם וְהִתְעָֽרְבוּ֙ זֶ֣רַע הַקֹּ֔דֶשׁ בְּעַמֵּ֖י הָאֲרָצ֑וֹת וְיַ֧ד
הַשָּׂרִ֛ים וְהַסְּגָנִ֖ים הָיְתָ֥ה בַּמַּ֛עַל הַזֶּ֖ה רִאשׁוֹנָֽה׃ ס 3 וּכְשָׁמְעִי֙ 3
אֶת־הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֔ה קָרַ֥עְתִּי אֶת־בִּגְדִ֖י וּמְעִילִ֑י וָאֶמְרְטָ֞ה מִשְּׂעַ֤ר רֹאשִׁי֙
וּזְקָנִ֔י וָאֵשְׁבָ֖ה מְשׁוֹמֵֽם׃ 4 וְאֵלַ֣י יֵאָסְפ֗וּ כֹּ֚ל חָרֵ֣ד בְּדִבְרֵ֣י^a אֱלֹהֵֽי־ 4
יִשְׂרָאֵ֔ל עַ֖ל מַ֣עַל הַגּוֹלָ֑ה וַאֲנִי֙ יֹשֵׁ֣ב מְשׁוֹמֵ֔ם עַ֖ד ^bלְמִנְחַ֥ת הָעָֽרֶב^b׃
5 ^aוּבְמִנְחַ֣ת הָעֶ֗רֶב^a קַ֚מְתִּי מִתַּֽעֲנִיתִ֔י וּבְקָרְעִ֥י^b בִגְדִ֖י וּמְעִילִ֑י וָאֶכְרְעָה֙ 5
עַל־בִּרְכַּ֔י וָאֶפְרְשָׂ֥ה כַפַּ֖י אֶל־יְהוָ֥ה אֱלֹהָֽי׃ 6 וָאֹמְרָ֗ה אֱלֹהַי֙ בֹּ֣שְׁתִּי 6
וְנִכְלַ֔מְתִּי לְהָרִ֧ים אֱלֹהַ֛י פָּנַ֖י אֵלֶ֑יךָ כִּ֣י עֲוֺנֹתֵ֤ינוּ רָבוּ֙ לְמַ֣עְלָה רֹּ֔אשׁ^a

[21] Mm 4144. [22] Gn 15,18. [23] Mp sub loco. [24] Mm 1282. [25] Mm 3920. [26] וחד לנועדיה Neh 6,14. [27] Mm 2364. [28] Mm 3921. Cp 9 [1] Mm 1288. [2] Mm 1199. [3] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [4] Okhl 274 et Mp sub loco. [5] Mp sub loco. [6] Mm 682. [7] Mm 3016. [8] Mm 2364.

29 [b] mixtum ex לְשָׁכוֹת et הַלְּשָׁכוֹת ‖ **30** [a] pc Mss לְ־ ‖ **31** [a] 𝔊α 8,60 *Θερα* cf 15[a—a] ‖ **33** [a] Ms יוֹנָדָב ‖ **34** [a] Vrs pr cop, l 'וּב ‖ **35** [a] prp וּבְבֹאָם ‖ [b] l וּשְׁנַיִם cf 𝔊α[AVmin] ‖ **Cp 9,1** [a] l c Ms 𝔊α וְהָאֲדֹמִי ‖ **4** [a] Vrs sg ‖ [b—b] 𝔖 *ltš' š'jn* = usque ad horam nonam ‖ **5** [a—a] cf 4[b—b] ‖ [b] prp (וּ)בְקָרְעִי ‖ **6** [a] l מֵעַל הָרֹאשׁ (hpgr) cf 2 Ch 34,4.

7 וַאֲשְׁמָתֵנוּ גָדְלָה עַד לַשָּׁמָיִם׃ 7 מִימֵי אֲבֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ בְּאַשְׁמָה גְדֹלָה — ג. יא בטע[10]. ב. ז חס[11]
עַד הַיּוֹם הַזֶּה וּבַעֲוֺנֹתֵינוּ נִתַּנּוּ אֲנַחְנוּ מְלָכֵינוּ כֹהֲנֵינוּ[a] בְּיַד ׀ מַלְכֵי — ג בכתיב. ל
8 הָאֲרָצוֹת בַּחֶרֶב בַּשְּׁבִי[b] וּבַבִּזָּה וּבְבֹשֶׁת פָּנִים כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃ 8 וְעַתָּה — ל
כִּמְעַט־רֶגַע הָיְתָה תְחִנָּה מֵאֵת ׀ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְהַשְׁאִיר לָנוּ פְּלֵיטָה — ל בסיפ[12]. ל
וְלָתֶת־לָנוּ יָתֵד[a] בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ לְהָאִיר עֵינֵינוּ אֱלֹהֵינוּ וּלְתִתֵּנוּ מִחְיָה — ח[13]. ל. ל
9 מְעַט בְּעַבְדֻתֵנוּ׃ 9 כִּי־עֲבָדִים אֲנַחְנוּ וּבְעַבְדֻתֵנוּ לֹא עֲזָבָנוּ אֱלֹהֵינוּ — ל
וַיַּט־עָלֵינוּ חֶסֶד לִפְנֵי מַלְכֵי פָרַס לָתֶת־לָנוּ מִחְיָה[a] לְרוֹמֵם אֶת־בֵּית — ב
אֱלֹהֵינוּ וּלְהַעֲמִיד אֶת־חָרְבֹתָיו וְלָתֶת־לָנוּ גָדֵר בִּיהוּדָה וּבִירוּשָׁלִָם׃ — ב[14]. ח[13]. כא
ס 10 וְעַתָּה מַה־נֹּאמַר אֱלֹהֵינוּ אַחֲרֵי־זֹאת כִּי עָזַבְנוּ מִצְוֺתֶיךָ׃ — כ[15] בטע ד[16] מנה בכתיב ובליש
11 אֲשֶׁר צִוִּיתָ בְּיַד עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם בָּאִים — ב
לְרִשְׁתָּהּ אֶרֶץ נִדָּה הִיא בְּנִדַּת[a] עַמֵּי הָאֲרָצוֹת בְּתוֹעֲבֹתֵיהֶם[b] אֲשֶׁר — ב[17]. ח בליש. ג כת כן בליש
12 מִלְאוּהָ מִפֶּה אֶל־פֶּה בְּטֻמְאָתָם׃ 12 וְעַתָּה בְּנוֹתֵיכֶם אַל־תִּתְּנוּ — כ[18]. ב. ל מל וכל נביא דכות
לִבְנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם אַל־תִּשְׂאוּ לִבְנֵיכֶם וְלֹא־תִדְרְשׁוּ שְׁלֹמָם וְטוֹבָתָם — ב חד חס וחד מל
עַד־עוֹלָם לְמַעַן תֶּחֶזְקוּ וַאֲכַלְתֶּם אֶת־טוּב הָאָרֶץ וְהוֹרַשְׁתֶּם לִבְנֵיכֶם — ב[19]. יט בליש[20]
13 עַד־עוֹלָם׃ 13 וְאַחֲרֵי כָּל־הַבָּא עָלֵינוּ בְּמַעֲשֵׂינוּ הָרָעִים וּבְאַשְׁמָתֵנוּ
הַגְּדֹלָה כִּי ׀ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ חָשַׂכְתָּ[a] לְמַטָּה[b] מֵעֲוֺנֵנוּ וְנָתַתָּה לָּנוּ פְּלֵיטָה — ז חס[11]. ג ול בסיפ
14 כָּזֹאת׃ 14 הֲנָשׁוּב לְהָפֵר מִצְוֺתֶיךָ וּלְהִתְחַתֵּן בְּעַמֵּי הַתֹּעֵבוֹת הָאֵלֶּה — ל. ט חס ג מנה בליש וחד מן ד כת כן
15 הֲלוֹא תֶאֱנַף־בָּנוּ עַד־כַּלֵּה לְאֵין שְׁאֵרִית וּפְלֵיטָה׃ פ 15 יְהוָה — ט מל בכתיב[21]. ט כת ה[22]. ח[23]
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל צַדִּיק אַתָּה כִּי־נִשְׁאַרְנוּ פְלֵיטָה כְּהַיּוֹם הַזֶּה הִנְנוּ לְפָנֶיךָ — כו מלעיל. ד[24]
10 בְּאַשְׁמָתֵינוּ כִּי אֵין לַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ עַל־זֹאת׃ פ **10** 1 וּכְהִתְפַּלֵּל[a] — ל מל. ג מל[25]. ל
עֶזְרָא וּכְהִתְוַדֹּתוֹ[b] בֹּכֶה וּמִתְנַפֵּל[c] לִפְנֵי בֵּית הָאֱלֹהִים נִקְבְּצוּ אֵלָיו — ל. ז. ל. ל. מח
מִיִּשְׂרָאֵל[d] קָהָל רַב־מְאֹד אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וִילָדִים [e]כִּי־בָכוּ[e] הָעָם — ל. ל. ט
2 הַרְבֵּה[f]־בֶכֶה[g]׃ ס 2 וַיַּעַן שְׁכַנְיָה בֶן־יְחִיאֵל מִבְּנֵי עֵולָם[a] וַיֹּאמֶר — ל. עילם ק חד מן ב[2] כת כן

[9] Mm 123. [10] Mm 284. [11] Mm 1193. [12] וחד במעט Da 11,23. [13] Mm 601. [14] Mm 3922. [15] Mp sub loco. [16] Mm 3923. [17] Mm 3924. [18] Mm 3925. [19] Mm 3926. [20] Mm 335. [21] Mm 3664. [22] Mm 2122. [23] Mm 3927. [24] Mm 1297. [25] Mm 3929. Cp 10 [1] Mm 1813. [2] Mm 2735.

7 [a] l c Ms 'וְכֹ cf 𝔊𝔊α𝔙 ‖ [b] l c Ms Vrs 'וּבַ ‖ 8 [a] Ms יֶתֶר ‖ 9 [a] prp מִנְחָה ‖ 11 [a] nonn Mss 𝔙 'כְּנִ ‖ [b] pc Mss 'כְּת ‖ 13 [a] nonn Mss 𝔖 חֲשַׁבְתָּ, 𝔊𝔊α ἐκούφισας ‖ [b] prp טֶּה— ‖ Cp 10,1 [a] mlt Mss 'וּבְהִ ‖ [b] cf 1 [a] ‖ [c] 𝔊 καὶ προσευχόμενος ‖ [d] 𝔊α 8,88 ἀπὸ Ιερουσαλημ ‖ [e—e] l וַיִּבְכּוּ? cf 𝔙𝔄 ‖ [f] prp (= יהוה) הֶחָרֵד בִּדְבַר ה׳ cf 9,4 ‖ [g] prp בָּכֹה ‖ 2 [a] l c Q mlt Mss 𝔊𝔖𝔙 עֵילָם, K 'עוֹ; 𝔊α Ισραηλ.

לְעֶזְרָא אֲנַחְנוּ מָעַלְנוּ בֵאלֹהֵינוּ וַנֹּשֶׁב נָשִׁים נָכְרִיּוֹת מֵעַמֵּי הָאָרֶץ ל . ל
וְעַתָּה יֵשׁ־מִקְוֶה לְיִשְׂרָאֵל עַל־זֹאת׃ 3 וְעַתָּה נִכְרָת־בְּרִית לֵאלֹהֵינוּ 3 כ בטע ד̇[3] מנה בכתיב וכליש . ב̇[4] . ל
לְהוֹצִיא כָל־נָשִׁים[a] וְהַנּוֹלָד מֵהֶם בַּעֲצַת[b] אֲדֹנָי[c] וְהַחֲרֵדִים בְּמִצְוַת ל . ב . ג כת כן בסיפ . ד̇[5]
אֱלֹהֵינוּ וְכַתּוֹרָה יֵעָשֶׂה׃ 4 קוּם כִּי־עָלֶיךָ הַדָּבָר וַאֲנַחְנוּ עִמָּךְ חֲזַק 4 ב ול בסיפ . ל̇ו[6] . ט ר״פ[7]
וַעֲשֵׂה׃ פ 5 וַיָּקָם עֶזְרָא וַיַּשְׁבַּע אֶת־שָׂרֵי הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם[a] וְכָל־ 5 ד̇[8] . יג̇[9] ד מנה בסיפ . לה̇[10] וכל ר״פ דכות
יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הַזֶּה וַיִּשָּׁבֵעוּ׃ 6 וַיָּקָם עֶזְרָא מִלִּפְנֵי בֵּית 6 ל . מ̇ח
הָאֱלֹהִים וַיֵּלֶךְ אֶל־לִשְׁכַּת יְהוֹחָנָן[a] בֶּן־אֶלְיָשִׁיב וַיֵּלֶךְ[b] שָׁם לֶחֶם ט̇[11] . ב̇[12] . ב̇[13]
לֹא־אָכַל וּמַיִם לֹא־שָׁתָה כִּי מִתְאַבֵּל עַל־מַעַל הַגּוֹלָה[c]׃ ס
7 וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בִּיהוּדָה וִירוּשָׁלַםִ[a] לְכֹל בְּנֵי הַגּוֹלָה לְהִקָּבֵץ יְרוּשָׁלָםִ׃ 7 ד̇[14]
8 וְכֹל אֲשֶׁר לֹא־יָבוֹא לִשְׁלֹשֶׁת הַיָּמִים כַּעֲצַת הַשָּׂרִים וְהַזְּקֵנִים 8 ג ב מנה בליש
יָחֳרַם כָּל־רְכוּשׁוֹ וְהוּא יִבָּדֵל מִקְּהַל הַגּוֹלָה׃ ס 9 וַיִּקָּבְצוּ כָל־ 9 ג ב פת וחד קמ̇[15] . ב מל . ד וכל ד״ה דכות ב מ א
אַנְשֵׁי־יְהוּדָה וּבִנְיָמִן ׀ יְרוּשָׁלַםִ לִשְׁלֹשֶׁת הַיָּמִים הוּא חֹדֶשׁ הַתְּשִׁיעִי ל . פסיקתא דסיפ̇[16]
בְּעֶשְׂרִים בַּחֹדֶשׁ[a] וַיֵּשְׁבוּ כָל־הָעָם בִּרְחוֹב בֵּית הָאֱלֹהִים מַרְעִידִים ג ב מנה בליש . מ̇ח . ל
עַל־הַדָּבָר וּמֵהַגְּשָׁמִים׃ פ 10 וַיָּקָם עֶזְרָא הַכֹּהֵן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם 10 ג . ט בכתיב̇[17] . יו חס בכתיב
אַתֶּם מְעַלְתֶּם וַתֹּשִׁיבוּ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת לְהוֹסִיף עַל־אַשְׁמַת יִשְׂרָאֵל׃ ל וחס . ד̇[10]
11 וְעַתָּה תְּנוּ תוֹדָה לַיהוָה אֱלֹהֵי־אֲבֹתֵיכֶם[a] וַעֲשׂוּ רְצוֹנוֹ וְהִבָּדְלוּ 11
מֵעַמֵּי הָאָרֶץ וּמִן־הַנָּשִׁים הַנָּכְרִיּוֹת׃ 12 וַיַּעֲנוּ כָל־הַקָּהָל וַיֹּאמְרוּ 12 ב̇[10]
קוֹל גָּדוֹל כֵּן כִּדְבָרְיךָ[a] עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת׃ 13 אֲבָל הָעָם רָב וְהָעֵת 13 כדברך חד מן ח̇[18] יתיר י ק̇ בליש . לג קמ̇[19]
גְּשָׁמִים וְאֵין כֹּחַ לַעֲמוֹד בַּחוּץ וְהַמְּלָאכָה לֹא־לְיוֹם אֶחָד וְלֹא לִשְׁנַיִם ג מל̇[20] . ג̇[21]
כִּי־הִרְבִּינוּ לִפְשֹׁעַ בַּדָּבָר הַזֶּה׃ 14 יַעֲמְדוּ[a]־נָא שָׂרֵינוּ לְכָל־הַקָּהָל 14 ב וחס . ה . ל
וְכֹל ׀ אֲשֶׁר בֶּעָרֵינוּ[b] הַהֹשִׁיב נָשִׁים נָכְרִיּוֹת יָבֹא לְעִתִּים מְזֻמָּנִים ל . ב חס בסיפ . ב
וְעִמָּהֶם זִקְנֵי־עִיר וָעִיר וְשֹׁפְטֶיהָ עַד לְהָשִׁיב חֲרוֹן אַף־אֱלֹהֵינוּ מִמֶּנּוּ ל

[3] Mm 3923. [4] 1Ch 29,15. [5] Mm 4220. [6] Mm 210. [7] Mm 1995. [8] Mm 1273. [9] Mm 1188. [10] Mp sub loco. [11] Mm 3928. [12] Mm 1637. [13] Ex 34,28. [14] Mm 1826. [15] Mm 523. [16] Mm 3904. [17] Mm 3919. [18] Mm 1921. [19] Mm 264. [20] Mm 3929. [21] Mm 629.

3 [a] Ms 𝔊𝔖 'הַנָּ; 𝔊α 8,90 + suff 1 pl, l נָשֵׁינוּ; Ms 𝔊^{L}𝔖 + הַנָּכְרִיּוֹת cf 𝔊α ‖ [b] Or 𝔖𝔙 'כַּעֲ cf 𝔊α ‖ [c] nonn Mss יהוה; l c Ms '־ִ cf 𝔊α *σοί* ‖ **5** [a] Ms 𝔊^{AVmin}𝔊α𝔖𝔙 'וְהַ ‖ **6** [a] 2 Mss יְהוֹנָתָן, 𝔊α^{B} *Ιωνα* ‖ [b] 𝔊α 9,2 𝔊^{L}(𝔖𝔄) *καὶ αὐλισθείς*, l וַיָּלֶן ‖ [c] 𝔊α + *τῶν μεγάλων*, ins הַגָּדוֹל (hpgr) ‖ **7** [a] mlt Mss 'וּבִי ‖ **9** [a] pc Mss 'לַחֹ ‖ **11** [a] 𝔊*𝔊α 9,8 suff 1 pl ‖ **12** [a] Q mlt Mss 𝔊*𝔙 sg, K pl ‖ **14** [a] sic L, mlt Mss Edd יַעַמְדוּ ‖ [b] pc Mss 'בְּ.

15 [c]עַד לַדָּבָר [c]הַזֶּה׃ פ 15 אַךְ יוֹנָתָן בֶּן־עֲשָׂהאֵל וְיַחְזְיָה בֶן־תִּקְוָה ל
16 עָמְדוּ[a] עַל־זֹאת וּמְשֻׁלָּם וְשַׁבְּתַי הַלֵּוִי[b] עֲזָרֻם׃ 16 וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי ב וחס
הַגּוֹלָה וַיִּבָּדְלוּ[a] עֶזְרָא הַכֹּהֵן אֲנָשִׁים[b] רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְבֵית אֲבֹתָם ג . עה . ה[22] חס ב מנה בסיפ וכל תורה דכות ב מ ב
וְכֻלָּם בְּשֵׁמוֹת וַיֵּשְׁבוּ בְּיוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי לְדַרְיוֹשׁ[c] הַדָּבָר׃ ג . ג[23] . ל ומל
17 וַיְכַלּוּ [a]בַכֹּל אֲנָשִׁים[a] הַהֹשִׁיבוּ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת עַד יוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ ג[24] . ז דגש[25] . ל
18 הָרִאשׁוֹן׃ פ 18 וַיִּמָּצֵא מִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר הֹשִׁיבוּ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת סד[26] . ז[27]
מִבְּנֵי יֵשׁוּעַ בֶּן־יוֹצָדָק וְאֶחָיו מַעֲשֵׂיָה וֶאֱלִיעֶזֶר[a] וְיָרִיב[b] וּגְדַלְיָה[c]׃ ל
19 וַיִּתְּנוּ יָדָם לְהוֹצִיא נְשֵׁיהֶם וַאֲשֵׁמִים[a] [b]אֵיל־צֹאן[b] עַל־אַשְׁמָתָם׃ ל[28]
ס 20 וּמִבְּנֵי אִמֵּר חֲנָנִי וּזְבַדְיָה[a]׃ ס 21 וּמִבְּנֵי חָרִם מַעֲשֵׂיָה ו בליש
22 וְאֵלִיָּה וּשְׁמַעְיָה וִיחִיאֵל וְעֻזִּיָּה[a]׃ 22 וּמִבְּנֵי פַּשְׁחוּר אֶלְיוֹעֵינַי מַעֲשֵׂיָה ה ד מל וחד חס[29]
23 יִשְׁמָעֵאל נְתַנְאֵל[a] יוֹזָבָד[b] וְאֶלְעָשָׂה[c]׃ ס 23 וּמִן־הַלְוִיִּם יוֹזָבָד
24 וְשִׁמְעִי וְקֵלָיָה[a] הוּא קְלִיטָא פְּתַחְיָה יְהוּדָה וֶאֱלִיעֶזֶר[b]׃ ס 24 וּמִן־ ל
הַמְשֹׁרְרִים אֶלְיָשִׁיב[a] וּמִן־הַשֹּׁעֲרִים שַׁלֻּם וָטֶלֶם וְאוּרִי[b]׃ ס יא חס ו[30] מנה בכתיב וכל נביא דכות ב מ ג . ב חד שם קריה וחד שם ברנש[31]
25 וּמִיִּשְׂרָאֵל מִבְּנֵי פַרְעֹשׁ רַמְיָה וְיִזִּיָּה[a] וּמַלְכִּיָּה וּמִיָּמִן וְאֶלְעָזָר ב[32]
26 וּמַלְכִּיָּה[b] וּבְנָיָה׃ ס 26 וּמִבְּנֵי עֵילָם מַתַּנְיָה זְכַרְיָה[a] וִיחִיאֵל[b] ל
27 וְעַבְדִּי וִירֵמוֹת וְאֵלִיָּה׃ ס 27 וּמִבְּנֵי זַתּוּא אֶלְיוֹעֵינַי[a] אֶלְיָשִׁיב ה ד מל ול חס[33]
28 מַתַּנְיָה[b] וִירֵמוֹת וְזָבָד וַעֲזִיזָא[c]׃ ס 28 וּמִבְּנֵי בֵּבָי יְהוֹחָנָן חֲנַנְיָה ט[34]
29 זַבַּי[a] עַתְלָי[b]׃ ס 29 וּמִבְּנֵי בָּנִי[a] מְשֻׁלָּם מַלּוּךְ וַעֲדָיָה[b] יָשׁוּב וּשְׁאָל[c] ל כת כן למערב[35] . כת כן למערב[36]
30 יְרָמוֹת[d]׃ ס 30 וּמִבְּנֵי פַּחַת מוֹאָב עַדְנָא[a] וּכְלָל בְּנָיָה מַעֲשֵׂיָה ורמות חד מן ו[37] כת כן ק בליש . ג ב כת א וחד כת ה . ל

22 Mm 3967. 23 Mm 3135. 24 Mm 1359. 25 Mm 104. 26 Mp sub loco. 27 Mm 3765. 28 וחד אשמים Gn 42,21. 29 Mm 3930. 30 Mm 4232. 31 Mm 1328. 32 Mm 1023. 33 Mm 3930. 34 Mm 3928. 35 Mm 3931. 36 Mm 3932. 37 Mm 1700.

14 [c—c] l c 2 Mss Vrs 'עַל הַדּ || **15** [a] 𝔊 *μετ' ἐμοῦ* = עִמָּדִי cf 𝔊α𝔙 || [b] 2 Mss 𝔊[L]𝔊α[L] הַלְוִיִּם || **16** [a] 𝔊α *καὶ ἐπελέξατο ἑαυτῷ*, l וַיַּבְדֵּל לוֹ (ל hpgr) || [b] Ms 𝔊𝔙 'וַאֲ || [c] l c pc Mss 𝔊𝔊α𝔙 לִדְרוֹשׁ || **17** [a—a] 2 Mss 𝔊𝔖𝔙 'בְּכָל־הָא; l 'בכל לא (ל hpgr) cf 𝔊α || **18** [a] Ms 𝔊α וְאֶלְעָזָר || [b] 𝔖 *wjwndb* || [c] 𝔊α *καὶ Ιω(α)δανος* || **19** [a] l וַאֲשָׁמָם cf Lv 5,15 || [b—b] 𝔊α *κριούς* || **20** [a] pc Mss 𝔖 וּזְכַרְיָה || **21** [a] 𝔊α *καὶ Αζαριας* || **22** [a] Ms נְתַנְיָה || [b] 𝔊α *Ωκαιληδος (Ωκιδηλος)* || [c] 𝔊α *καὶ Σαλθας (Σαλοας)* || **23** [a] 𝔊 *καὶ Κωλια*, 𝔊α *καὶ Κωλιος* || [b] 𝔊α *καὶ Ιω(α)νας* || **24** [a] 𝔊α + *Βακχουρος* || [b] > 𝔊α || **25** [a] pc Mss 'וי || [b] 𝔊[Mss] *καὶ Ασαβια*; > 𝔊[B]; 𝔊α *καὶ Ασιβιας*, l וַחֲשַׁבְיָה? || **26** [a] 2 Mss 𝔊[-B] 'וז || [b] 𝔖 *n'j'jl* || **27** [a] 𝔊α *Ελιαδας* || [b] 𝔖 *ntnj'* || [c] 𝔊α *καὶ Ζερδαιας* || **28** [a] 2 Mss זַכַּי || [b] 𝔊α *καὶ Εμαθ(θ)ις* || **29** [a] Ms 𝔖 בבי, 𝔊[BS] *Βανουι* (sed cf 38); l aut hic aut 34 בִּנּוּי (vel בָּנִי vel בֵּצַי) || [b] 𝔊α *Ιεδαιος*, l וִיעַדְיָה vel וִידַעְיָה; 𝔖 *(w)'wzj'* || [c] l c K[Or] יִשְׁאָל cf 𝔊α; 𝔖 *wš'wl* || [d] Q 𝔊𝔙 וְרָמוֹת, K 'יְרָ cf 𝔊α𝔖 || **30** [a] 𝔖 *gdlj'*.

ו מַתַּנְיָה בְּצַלְאֵל וּבִנּוּי וּמְנַשֶּׁה׃ ס 31 וּבְנֵי[a] חָרִם אֱלִיעֶזֶר יִשִּׁיָּה 31
ח ר״פ בסיפ[38] מַלְכִּיָּה שְׁמַעְיָה שִׁמְעוֹן׃ 32 בִּנְיָמִן[a] מַלּוּךְ שְׁמַרְיָה׃ ס 33 מִבְּנֵי 32 33
חָשֻׁם מַתְּנַי מַתַּתָּה[a] זָבָד[b] אֱלִיפֶלֶט יְרֵמַי[c] מְנַשֶּׁה שִׁמְעִי׃ ס
ח ר״פ בסיפ[38]. ל. ל. כלוהו[39] ק 34 מִבְּנֵי בָנִי[a] מַעֲדַי עַמְרָם וְאוּאֵל[b]׃ ס 35 בְּנָיָה בֵדְיָה כְּלֻהִי[a]׃ 34 35
ג מילין דמיין בכתיב. ויעשי חד מן מח[40] ק 36 וַנְיָה[a] מְרֵמוֹת אֶלְיָשִׁיב׃ 37 מַתַּנְיָה מַתְּנַי וְיַעְשׂוּ[a]׃ 38 [a]וּבָנִי וּבִנּוּי[a] 36 38
כת ו וקר י בליש. ל. ל שִׁמְעִי[b]׃ 39 וְשֶׁלֶמְיָה וְנָתָן וַעֲדָיָה׃ 40 מַכְנַדְבַי[a] שָׁשַׁי שָׁרָי[b]׃ 41 עֲזַרְאֵל[a] 39 41
ח ר״פ בסיפ[38]. ד[41] וְשֶׁלֶמְיָהוּ שְׁמַרְיָה׃ 42 שַׁלּוּם אֲמַרְיָה יוֹסֵף׃ ס 43 מִבְּנֵי נְבוֹ 42 43
ידי חד מן מח[40] כת ק וקר י בליש. נשאו[42] חד מן י בליש ק יְעִיאֵל מַתִּתְיָה זָבָד[a] זְבִינָא יַדַּו[b] וְיוֹאֵל[c] בְּנָיָה׃ 44 כָּל־אֵלֶּה נָשְׂאוּ[a] 44
לה[43] ה[44] מנה בכתיב נָשִׁים נָכְרִיּוֹת [b]וְיֵשׁ מֵהֶם נָשִׁים וַיָּשִׂימוּ בָּנִים[b]׃ פ

כסליו חד מן ב׳ כת חס ק 1 1 דִּבְרֵי נְחֶמְיָה בֶּן־חֲכַלְיָה[a] וַיְהִי בְחֹדֶשׁ־כִּסְלֵו שְׁנַת ספר נחמיה
עֶשְׂרִים[b] וַאֲנִי הָיִיתִי בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה׃ 2 וַיָּבֹא חֲנָנִי אֶחָד מֵאַחַי הוּא 2
ל. [2] וַאֲנָשִׁים מִיהוּדָה וָאֶשְׁאָלֵם עַל־הַיְּהוּדִים הַפְּלֵיטָה אֲשֶׁר־נִשְׁאֲרוּ מִן־
ב[3]. ג בטע ר״פ. ב הַשֶּׁבִי וְעַל־יְרוּשָׁלִָם׃ 3 וַיֹּאמְרוּ לִי הַנִּשְׁאָרִים אֲשֶׁר־נִשְׁאֲרוּ מִן־הַשְּׁבִי 3
ב. ז חס[4] שָׁם בַּמְּדִינָה בְּרָעָה גְדֹלָה וּבְחֶרְפָּה וְחוֹמַת יְרוּשָׁלִַם מְפֹרָצֶת וּשְׁעָרֶיהָ
ג בטע בסיפ[5]. ג[6] נִצְּתוּ בָאֵשׁ׃ 4 וַיְהִי כְּשָׁמְעִי אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה יָשַׁבְתִּי וָאֶבְכֶּה 4
וָאֶתְאַבְּלָה יָמִים וָאֱהִי צָם וּמִתְפַּלֵּל לִפְנֵי אֱלֹהֵי הַשָּׁמָיִם׃ 5 וָאֹמַר 5
ו[7]. ג קמ בסיפ. ב[8]. ה[9] אָנָּא יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם הָאֵל הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא שֹׁמֵר הַבְּרִית וָחֶסֶד[a]
ו. יג. ז. יו בטע[10]. ל מל לְאֹהֲבָיו וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָיו׃ 6 [a]תְּהִי נָא אָזְנְךָ־קַשֶּׁבֶת[a] וְעֵינֶיךָ פְתוּחוֹת[b] 6
יח פסוק אל על על[11] לִשְׁמֹעַ אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ אֲשֶׁר אָנֹכִי מִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ הַיּוֹם יוֹמָם

[38] Mm 3913. [39] Q plen ו contra K def, cet Mss K plen, cf Mp sub loco. [40] Mm 3811. [41] Mm 2679. [42] L נָשְׂאוּ, TM al Mss נָשְׂאֵי, cf Mp sub loco. [43] Mp sub loco. [44] Mm 4219.
Cp 1 [1] Mp sub loco. [2] Mm 2882. [3] Mm 3080. [4] Mm 1193. [5] Mm 3946. [6] Mm 1765. [7] Mm 3880. [8] Da 9,4. [9] Mm 3234. [10] Mm 3998. [11] Mm 658.

31 [a] l c mlt Mss Vrs וּמִבְּנֵי ‖ **32** [a] sic L, mlt Mss Edd ׳בּ ‖ **33** [a] pc Mss מַתִּתְיָה ‖ [b] 𝔖 *zkr* ‖ [c] 𝔖 *wkrmj* ‖ **34** [a] cf 29 [a] ‖ [b] 𝔊[L](𝔖) *Ιωηλ* cf 𝔊α ‖ **35** [a] Q כְּלוּהוּ, 𝔊 *Χελια* cf 𝔖 𝔙; > 𝔊α; l כְּלָיָה? ‖ **36** [a] nonn Mss זניה, 𝔊 *Ουιεχωα*, 𝔊α *καὶ Ανως*, 𝔖 *wnh'jl*, 𝔙 *Vania*; l prb וּמִבְּנֵי deficiente nomine (יוֹרָה? cf 2,18) ‖ **37** [a] Q 𝔙 וְיַעֲשָׂי, K ־שׂוּ; 𝔊 *καὶ ἐποίησαν* ‖ **38** [a—a] l וּמִבְּנֵי בִנּוּי cf 𝔊 ‖ [b] pc Mss ׳וְשִׁ ‖ **40** [a] 𝔊α *καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Εζωρα*, l וּמִבְּנֵי עַזּוּר (aut וּמִבְּנֵי זַכַּי) ‖ [b] 𝔖 *wsrj* ‖ **41** [a] pc Mss עַזְרִיאֵל cf 𝔊 ‖ **43** [a] Ms זָכַר, 𝔖 *wzkwr* ‖ [b] Q 𝔊*𝔊α[Amin] יַדַּי, K 𝔊α[B]𝔙 יַדּוֹ ‖ [c] dl וְ ‖ **44** [a] L* mlt Mss נשאי ‖ [b—b] crrp; l וַיְשַׁלְּחוּם נָשִׁים (וישׁים dttg?) וּבָנִים cf 𝔊α 9,36; prp וישׁימו מ׳ נ׳ ויש ב׳.
Cp 1,1 [a] 𝔊[BL](𝔖𝔙) *Χελκεια* ‖ [b] l prb תְּשַׁע עֶשְׂרֵה לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא הַמֶּלֶךְ cf 2,1 ‖ **5** [a] l c mlt Mss ׳וְהַח ‖ **6** [a—a] 𝔊[L]𝔖𝔙 pl (du) ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd ׳פְּתוּ.

וְלַ֔יְלָה עַל־בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל עֲבָדֶ֑יךָ וּמִתְוַדֶּ֗ה עַל־חַטֹּ֤אות בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֙ ל[12]
7 אֲשֶׁ֣ר חָטָ֣אנוּ לָ֔ךְ וַאֲנִ֥י וּבֵית־אָבִ֖י חָטָֽאנוּ׃ 7 חֲבֹ֖ל[a] חָבַ֣לְנוּ לָ֑ךְ וְלֹא־ ל
שָׁמַ֣רְנוּ אֶת־הַמִּצְוֹ֗ת וְאֶת־הַֽחֻקִּים֙ וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִ֔ים אֲשֶׁ֥ר צִוִּ֖יתָ אֶת־ יח פסוק את ואת ואת את . ד[13]
8 מֹשֶׁ֥ה עַבְדֶּֽךָ׃ 8 זְכָר־נָא֙ אֶת־הַדָּבָ֔ר אֲשֶׁ֥ר צִוִּ֖יתָ אֶת־מֹשֶׁ֣ה עַבְדְּךָ֑
9 לֵאמֹ֑ר אַתֶּ֣ם[a] תִּמְעָ֔לוּ אֲנִ֕י אָפִ֥יץ אֶתְכֶ֖ם בָּעַמִּֽים׃ 9 וְשַׁבְתֶּ֣ם אֵלַ֔י ל
וּשְׁמַרְתֶּם֙ מִצְוֺתַ֔י וַעֲשִׂיתֶ֖ם אֹתָ֑ם אִם־יִהְיֶ֤ה נִדַּחֲכֶם֙ בִּקְצֵ֣ה הַשָּׁמַ֔יִם ל חס בכתיב
מִשָּׁ֣ם אֲקַבְּצֵ֔ם וַהֲבִאוֹתִים֙[a] אֶל־הַמָּק֔וֹם אֲשֶׁ֣ר בָּחַ֔רְתִּי לְשַׁכֵּ֥ן אֶת־שְׁמִ֖י והביאותים ק חד מן ד[14] ב מנה מל
10 שָֽׁם׃ 10 וְהֵ֥ם עֲבָדֶ֖יךָ וְעַמֶּ֑ךָ אֲשֶׁ֤ר פָּדִ֙יתָ֙ בְּכֹחֲךָ֣ הַגָּד֔וֹל וּבְיָדְךָ֖ הַחֲזָקָֽה׃ ט ר״פ[15]
ס 11 אָנָּ֣א אֲדֹנָ֗י תְּהִ֣י נָ֣א אָזְנְךָֽ־קַ֠שֶּׁבֶת אֶל־תְּפִלַּ֨ת עַבְדְּךָ֜ וְאֶל־תְּפִלַּ֣ת ג כת כן בסיפ . יג
עֲבָדֶ֗יךָ הַחֲפֵצִים֙ לְיִרְאָ֣ה אֶת־שְׁמֶ֔ךָ וְהַצְלִֽיחָה־נָּ֤א לְעַבְדְּךָ֙ הַיּ֔וֹם ל . ל[16]
וּתְנֵ֣הוּ לְרַחֲמִ֔ים לִפְנֵ֖י הָאִ֣ישׁ הַזֶּ֑ה וַאֲנִ֛י הָיִ֥יתִי מַשְׁקֶ֖ה[a] לַמֶּֽלֶךְ׃ פ ל[17] . ב
2 1 וַיְהִ֣י ׀ בְּחֹ֣דֶשׁ נִיסָ֗ן שְׁנַ֛ת עֶשְׂרִ֖ים לְאַרְתַּחְשַׁ֣סְתְּא הַמֶּ֑לֶךְ יַ֖יִן[a] לְפָנָ֑יו[b] ב[1] . תא יתיר א לא קר
2 וָאֶשָּׂ֤א אֶת־הַיַּ֙יִן֙ וָאֶתְּנָ֣ה לַמֶּ֔לֶךְ וְלֹא[c]־הָיִ֥יתִי[d] רַ֖ע[e] לְפָנָֽיו[f]׃ 2 וַיֹּ֣אמֶר ט[2] וכל אמירה יצר לשון עשייה ועין דכות ב מ ז . ח[3]
לִ֣י הַמֶּ֡לֶךְ מַדּ֣וּעַ ׀ פָּנֶ֣יךָ רָעִ֗ים וְאַתָּה֙ אֵינְךָ֣ חוֹלֶ֔ה[a] אֵ֣ין זֶ֔ה כִּי־אִ֖ם רֹ֣עַ ח[4] ב[5] מנה מל ול בליש . ח פסוק דאית בהון ה מילין מתאימין[6] . ג בטע[7]
3 לֵ֑ב וָאִירָ֖א הַרְבֵּ֥ה מְאֹֽד׃ 3 וָאֹמַ֣ר לַמֶּ֔לֶךְ הַמֶּ֖לֶךְ לְעוֹלָ֣ם יִחְיֶ֑ה מַדּ֜וּעַ ג[8] . ג . יח וכל חיו יחיה דכות[9] . ו בטע
לֹא־יֵרְע֣וּ פָנַ֗י אֲשֶׁ֨ר הָעִ֜יר בֵּית־קִבְר֤וֹת[a] אֲבֹתַי֙ חֲרֵבָ֔ה וּשְׁעָרֶ֖יהָ אֻכְּל֥וּ ג[10] . ג[11]
4 בָאֵֽשׁ׃ ס 4 וַיֹּ֤אמֶר לִי֙ הַמֶּ֔לֶךְ עַל־מַה־זֶּ֖ה אַתָּ֣ה מְבַקֵּ֑שׁ וָֽאֶתְפַּלֵּ֔ל ח[3] . ל[12]
5 אֶל־אֱלֹהֵ֖י הַשָּׁמָֽיִם׃ 5 וָאֹמַר֙ לַמֶּ֔לֶךְ אִם־עַל־הַמֶּ֣לֶךְ ט֔וֹב וְאִם־ ג קמ בסיפ[13] . יד פסוק על אל אל[14] . ל
יִיטַ֥ב עַבְדְּךָ֖ לְפָנֶ֑יךָ אֲשֶׁ֨ר תִּשְׁלָחֵ֜נִי אֶל־יְהוּדָ֗ה אֶל־עִ֛יר קִבְר֥וֹת אֲבֹתַ֖י ו[15]
6 וְאֶבְנֶֽנָּה׃ 6 וַיֹּאמֶר֩ לִ֨י הַמֶּ֜לֶךְ וְהַשֵּׁגַ֣ל ׀ יוֹשֶׁ֣בֶת[a] אֶצְל֗וֹ עַד־מָתַ֛י יִהְיֶ֥ה ל . ח[3] . ל
מַֽהֲלָכְךָ֖ וּמָתַ֣י תָּשׁ֑וּב וַיִּיטַ֤ב לִפְנֵֽי־הַמֶּ֙לֶךְ֙ וַיִּשְׁלָחֵ֔נִי וָאֶתְּנָ֥ה ל֖וֹ זְמָֽן׃ ל . ל . ב
7 וָאוֹמַר֮ לַמֶּלֶךְ֒ אִם־עַל־הַמֶּ֣לֶךְ ט֔וֹב אִגְּר֕וֹת יִתְּנוּ־לִ֔י עַֽל־פַּחֲו֖וֹת עֵ֣בֶר ג . ל . מל ג
8 הַנָּהָ֑ר אֲשֶׁר֙ יַעֲבִיר֔וּנִי עַ֖ד אֲשֶׁר־אָב֥וֹא אֶל־יְהוּדָֽה׃ 8 וְאִגֶּ֗רֶת אֶל־ ל . ו[15] . ומל . ל

[12]Mm 762. [13]Mm 1156. [14]Mm 3933. [15]Mm 564. [16]וחד הצליחה נא Ps 118,25. [17]וחד תנהו 1Ch 21,22.
Cp 2 [1]Est 3,7. [2]Mm 824. [3]Mm 1479. [4]Mm 1635. [5]Mm 3934. [6]Mm 1890. [7]Mm 1039. [8]Mm 3541. [9]Mm 107. [10]Mm 3935. [11]Mm 3110. [12]וחד ועל־מה־זה Est 4,5. [13]Mp sub loco. [14]Mm 4093. [15]Mm 285.

7 [a] l חָ֫ ? ‖ **8** [a] Ms (𝔊) + אִם ‖ **9** [a] l ut Q וַהֲבִיא׳, K lapsus calami ‖ **11** [a] 𝔊[A] *οἰνοχόος*, 𝔊[Bal] *εὐνοῦχος* ‖ **Cp 2,1** [a] l וְיַיִן cf 𝔊𝔙 ‖ [b] l לְפָנַי cf 𝔊𝔖 (ו dttg) ‖ [c] 𝔊[L]𝔙 om לֹא ‖ [d] 𝔊 3 sg ‖ [e] 𝔊 *ἕτερος* = רֵעַ ‖ [f] l ־נִים ‖ **2** [a] 𝔊 *μετριάζων* ‖ **3** [a] 𝔖 *mlkwt* crrp ex *dmkwt* = 𝔐 ‖ **6** [a] 𝔊𝔙 pr art.

אָסָף שֹׁמֵר הַפַּרְדֵּס אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יִתֶּן־לִי עֵצִים לְקָרוֹת [a]אֶת־
שַׁעֲרֵי הַבִּירָה אֲשֶׁר־לַבַּיִת[a] וּלְחוֹמַת[b] הָעִיר וְלַבַּיִת אֲשֶׁר־אָבוֹא אֵלָיו
9 וַיִּתֶּן־לִי הַמֶּלֶךְ כְּיַד־אֱלֹהַי הַטּוֹבָה עָלָי׃ 9 וָאָבוֹא אֶל־פַּחֲווֹת עֵבֶר
הַנָּהָר וָאֶתְּנָה לָהֶם אֵת אִגְּרוֹת הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח עִמִּי הַמֶּלֶךְ שָׂרֵי חַיִל
10 וּפָרָשִׁים׃ פ 10 וַיִּשְׁמַע סַנְבַלַּט[a] הַחֹרֹנִי וְטוֹבִיָּה הָעֶבֶד הָעַמֹּנִי
וַיֵּרַע לָהֶם רָעָה גְדֹלָה אֲשֶׁר־בָּא אָדָם לְבַקֵּשׁ טוֹבָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃
11 12 11 וָאָבוֹא אֶל־יְרוּשָׁלִָם וָאֱהִי־שָׁם יָמִים שְׁלֹשָׁה׃ 12 וָאָקוּם ׀ לַיְלָה
אֲנִי וַאֲנָשִׁים ׀ מְעַט עִמִּי וְלֹא־הִגַּדְתִּי לְאָדָם מָה אֱלֹהַי נֹתֵן[a] אֶל־לִבִּי
לַעֲשׂוֹת לִירוּשָׁלִָם וּבְהֵמָה אֵין עִמִּי כִּי אִם־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֲנִי רֹכֵב
13 בָּהּ׃ 13 וָאֵצְאָה בְשַׁעַר־הַגַּיְא[a] לַיְלָה וְאֶל־פְּנֵי[b] עֵין הַתַּנִּין[c] וְאֶל־שַׁעַר
הָאַשְׁפֹּת וָאֱהִי שֹׂבֵר[d] בְּחוֹמֹת[e] יְרוּשָׁלִַם אֲשֶׁר־[f]הֵמפְּרוּצִים[f] וּשְׁעָרֶיהָ
14 אֻכְּלוּ בָאֵשׁ׃ 14 וָאֶעֱבֹר אֶל־שַׁעַר הָעַיִן וְאֶל־בְּרֵכַת הַמֶּלֶךְ וְאֵין־
15 מָקוֹם לַבְּהֵמָה לַעֲבֹר תַּחְתָּי׃ 15 וָאֱהִי עֹלֶה בַנַּחַל לַיְלָה וָאֱהִי שֹׂבֵר
16 בַּחוֹמָה וָאָשׁוּב וָאָבוֹא בְּשַׁעַר הַגַּיְא וָאָשׁוּב׃ 16 וְהַסְּגָנִים[a] לֹא יָדְעוּ
אָנָה הָלַכְתִּי וּמָה אֲנִי עֹשֶׂה וְלַיְּהוּדִים וְלַכֹּהֲנִים וְלַחֹרִים וְלַסְּגָנִים
17 וּלְיֶתֶר עֹשֵׂה[b] הַמְּלָאכָה עַד־[c]כֵּן לֹא הִגַּדְתִּי׃ 17 וָאוֹמַר אֲלֵהֶם אַתֶּם
רֹאִים הָרָעָה אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ בָהּ אֲשֶׁר יְרוּשָׁלִַם חֲרֵבָה וּשְׁעָרֶיהָ נִצְּתוּ
18 בָאֵשׁ לְכוּ וְנִבְנֶה אֶת־חוֹמַת יְרוּשָׁלִַם וְלֹא־נִהְיֶה עוֹד חֶרְפָּה׃ 18 וָאַגִּיד
לָהֶם אֶת־יַד אֱלֹהַי אֲשֶׁר־הִיא טוֹבָה עָלַי וְאַף־דִּבְרֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר
19 אָמַר־לִי וַיֹּאמְרוּ נָקוּם וּבָנִינוּ וַיְחַזְּקוּ יְדֵיהֶם לַטּוֹבָה׃ פ 19 וַיִּשְׁמַע
סַנְבַלַּט[a] הַחֹרֹנִי וְטֹבִיָּה ׀ הָעֶבֶד הָעַמּוֹנִי וְגֶשֶׁם הָעַרְבִי וַיַּלְעִגוּ לָנוּ
וַיִּבְזוּ[b] עָלֵינוּ וַיֹּאמְרוּ מָה־הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר אַתֶּם עֹשִׂים הַעַל הַמֶּלֶךְ

[16] וחד פרדס Cant 4,13. [17] וחד ולקרות 2Ch 34,11. [18] Mm 1193. [19] Mm 2882. [20] Mm 3904. [21] Mp sub loco. [22] Mm 3937. [23] Mm 3936. [24] Mm 413. [25] Mm 2893. [26] Mm 214 et Mm 3904. [27] Mm 3110. [28] Mm 3371. [29] Mm 475. [30] Mm 2111. [31] Mm 3919. [32] Mm 3935. [33] Mm 4139. [34] Mm 4182. [35] Mm 4063. [36] וחד ילעגו Ps 22,8. [37] Mm 2346.

8 [a–a] 𝔊 τὰς πύλας ‖ [b] Ms 𝔖𝔙𝔄 מוֹת– ‖ 10 [a] pc Mss סנבַ׳ ‖ 12 [a] l נָתַן? cf 𝔖𝔙𝔄 ‖ 13 [a] pc Mss יְא– ‖ [b] 𝔊* στόμα = פִּי ‖ [c] 𝔊 τῶν συκῶν = הַתְּ(א)נִין, 𝔖 tljn = הַתְּלִין crrp ex 𝔄? ‖ [d] 𝔊 συντρίβων = שֹׁבֵר ‖ [e] nonn Mss 𝔊𝔙 –ת ‖ [f–f] Q הֵם פְּרוּצִים K הַמְּפוֹרָצִים; l שָׁם פְּרָצִים cf nonn Mss ‖ 16 [a] 𝔊 καὶ οἱ φυλάσσοντες ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔙 עֹשֵׂי ‖ [c] nonn Mss עַל ‖ 19 [a] cf 10[a] ‖ [b] 𝔊 καὶ ἦλθον, prp וַיָּבֹאוּ.

20 אַתֶּם מֹרְדִים׃ 20 וָאָשִׁיב אוֹתָם דָּבָר וָאוֹמַר לָהֶם אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם — ה מל בכתיב . ג מל
הוּא יַצְלִיחַ לָנוּ וַאֲנַחְנוּ עֲבָדָיו נָקוּם[a] וּבָנִינוּ וְלָכֶם אֵין־חֵלֶק וּצְדָקָה — ב
וְזִכָּרוֹן בִּירוּשָׁלִָם׃ — ל[38]

3 1 וַיָּקָם אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְאֶחָיו הַכֹּהֲנִים וַיִּבְנוּ אֶת־שַׁעַר
הַצֹּאן הֵמָּה קִדְּשׁוּהוּ[a] וַיַּעֲמִידוּ דַּלְתֹתָיו וְעַד־מִגְדַּל הַמֵּאָה קִדְּשׁוּהוּ[b] — ב ומל ובפסוק . ג פסוק ועד עד׳ . ב ומל ובפסוק
2 עַד[c] מִגְדַּל חֲנַנְאֵל׃ ס 2 וְעַל־יָדוֹ בָנוּ[a] אַנְשֵׁי יְרֵחוֹ ס וְעַל־
3 יָדוֹ בָּנָה[a] זַכּוּר בֶּן־אִמְרִי׃ ס 3 וְאֵת שַׁעַר הַדָּגִים בָּנוּ בְּנֵי הַסְּנָאָה
4 הֵמָּה קֵרוּהוּ וַיַּעֲמִידוּ דַּלְתֹתָיו מַנְעוּלָיו וּבְרִיחָיו׃ ס 4 וְעַל־יָדָם — ל מל . ז בעינ[2]
הֶחֱזִיק מְרֵמוֹת בֶּן־אוּרִיָּה בֶּן־הַקּוֹץ ס וְעַל־יָדָם הֶחֱזִיק מְשֻׁלָּם — ז בעינ[2]
בֶּן־בֶּרֶכְיָה בֶּן־מְשֵׁיזַבְאֵל ס וְעַל־יָדָם הֶחֱזִיק צָדוֹק בֶּן־בַּעֲנָא׃ — ז בעינ[2] . ג כת א
ס 5 וְעַל־יָדָם הֶחֱזִיקוּ הַתְּקוֹעִים וְאַדִּירֵיהֶם לֹא־הֵבִיאוּ צַוָּרָם — ז בעינ[2] . ב חד מל וחד חס . ב חד מל וחד חס[3] . ב חס ול בליש
6 בַּעֲבֹדַת אֲדֹנֵיהֶם׃ ס 6 וְאֵת שַׁעַר הַיְשָׁנָה הֶחֱזִיקוּ יוֹיָדָע בֶּן־ — ל
פָּסֵחַ וּמְשֻׁלָּם בֶּן־בְּסוֹדְיָה הֵמָּה קֵרוּהוּ וַיַּעֲמִידוּ דַּלְתֹתָיו וּמַנְעֻלָיו — ל ומל
7 וּבְרִיחָיו׃ ס 7 וְעַל־יָדָם הֶחֱזִיק מְלַטְיָה הַגִּבְעֹנִי וְיָדוֹן הַמֵּרֹנֹתִי — כל פסוק דאית כהון א״ב . ז בעינ[2] . ל[4] . ב
8 אַנְשֵׁי[a] גִבְעוֹן וְהַמִּצְפָּה[b] לְכִסֵּא פַּחַת עֵבֶר הַנָּהָר׃ ס 8 עַל[a]־יָדוֹ — ו[5] . ג בעינ[6]
הֶחֱזִיק עֻזִּיאֵל בֶּן־[b]חַרְהֲיָה צוֹרְפִים[b] ס וְעַל־יָדוֹ הֶחֱזִיק חֲנַנְיָה — ל ומל
9 בֶּן־הָרַקָּחִים וַיַּעַזְבוּ[c] יְרוּשָׁלַם עַד הַחוֹמָה הָרְחָבָה׃ ס 9 וְעַל־ — ז בעינ[2]
10 יָדָם הֶחֱזִיק רְפָיָה בֶן־חוּר שַׂר חֲצִי פֶּלֶךְ יְרוּשָׁלִָם׃ ס 10 וְעַל־ — ז בעינ[2]
יָדָם הֶחֱזִיק יְדָיָה בֶן־חֲרוּמַף וְנֶגֶד[a] בֵּיתוֹ ס וְעַל־יָדוֹ הֶחֱזִיק — ל . ח
11 חַטּוּשׁ בֶּן־חֲשַׁבְנְיָה[b]׃ 11 [a]מִדָּה שֵׁנִית[a] הֶחֱזִיק מַלְכִּיָּה בֶן־חָרִם וְחַשּׁוּב — ב . ל ור״פ
12 בֶּן־פַּחַת מוֹאָב וְאֵת[b] מִגְדַּל הַתַּנּוּרִים[c]׃ ס 12 וְעַל־יָדוֹ הֶחֱזִיק — ב
שַׁלּוּם בֶּן־הַלּוֹחֵשׁ שַׂר חֲצִי פֶּלֶךְ יְרוּשָׁלִָם הוּא וּבְנוֹתָיו[a]׃ ס — ב . ג מל[7]
13 אֵת שַׁעַר הַגַּיְא הֶחֱזִיק חָנוּן וְיֹשְׁבֵי זָנוֹחַ הֵמָּה בָנוּהוּ וַיַּעֲמִידוּ דַּלְתֹתָיו

[38] וחד ולזכרון Ex 13,9. Cp 3 [1] Mm 3938. [2] Mm 3939. [3] Mm 2534. [4] וחד ידון Gn 6,3. [5] Mm 2768. [6] Mm 3940. [7] Mm 3941.

20 [a] 𝔊 καθαροί = נְקִיִּם || **Cp 3,1** [a] l חִדְּשׁוּהוּ vel קֵרוּהוּ vel קֵרְשׁוּהוּ || [b] dl || [c] l וְעַד || **2** [a] 𝔊 υἱῶν || **7** [a] l וְא׳? cf 𝔖 || [b] prp ־הּ || **8** [a] mlt Mss 𝔊^{OL}𝔖𝔙 וְעַל cf 7.8.9 etc || [b–b] prp חֶבֶר הַצֹּ׳ || [c] prp וַיַּעַזְרוּ || **10** [a] l c pc Mss 𝔊^{SL}𝔙 נגד || [b] prp ־בְיָה || **11** [a–a] 𝔊 *καὶ δεύτερος*, 𝔙 *mediam partem vici* || [b] 𝔊 *καὶ ἕως*; dl ו || [c] 𝔊^{BS} *τῶν ναθουρίμ* (ex *θαννουρίμ*), 𝔖 *d'šṭhr* = הַגֹּתָר || **12** [a] Ms 𝔖 וּבָנָיו; prp וּבְנוֹ.

מְנַעֲלָיו וּבְרִיחָיו וְאֶלֶף אַמָּה בַּחוֹמָה עַד שַׁעַר הַשְּׁפֽוֹת[a]׃ 14 וְאֵת | 14 — יא[8] מילין דלא מפיק א ול בליש
שַׁעַר הָאַשְׁפּוֹת הֶחֱזִיק מַלְכִּיָּה בֶן־רֵכָב שַׂר פֶּלֶךְ בֵּית־הַכָּרֶם הוּא — ב
יִבְנֶנּוּ[a] וְיַעֲמִיד דַּלְתֹתָיו מַנְעֻלָיו וּבְרִיחָיו׃ ס 15 וְאֵת שַׁעַר הָעַיִן 15
הֶחֱזִיק שַׁלּוּן[a] בֶּן־כָּל־חֹזֶה שַׂר[b] פֶּלֶךְ הַמִּצְפָּה הוּא יִבְנֶנּוּ וִיטַלְלֶנּוּ — ל . ב . ב . וִיטַלְלֶנּוּ מחליפין[9]
וְיַעֲמִידוּ[c] דַּלְתֹתָיו מַנְעֻלָיו וּבְרִיחָיו וְאֵת חוֹמַת בְּרֵכַת הַשֶּׁלַח[d] לְגַן־[e] — ויעמיד ק
הַמֶּלֶךְ וְעַד־הַמַּעֲלוֹת הַיּוֹרְדוֹת מֵעִיר דָּוִיד׃ ס 16 אַחֲרָיו הֶחֱזִיק 16 — ל מל
נְחֶמְיָה בֶן־עַזְבּוּק שַׂר חֲצִי פֶּלֶךְ בֵּית־צוּר עַד־נֶגֶד קִבְרֵי[a] דָוִיד וְעַד־ — ל
הַבְּרֵכָה הָעֲשׂוּיָה וְעַד בֵּית הַגִּבֹּרִים׃ ס 17 אַחֲרָיו הֶחֱזִיקוּ 17 — ב חד חס וחד מל[10]. ב בכתיב
הַלְוִיִּם רְחוּם בֶּן־בָּנִי עַל־[a]יָדוֹ הֶחֱזִיק חֲשַׁבְיָה שַׂר־חֲצִי־פֶלֶךְ קְעִילָה — ג בעינ[11]
לְפִלְכּוֹ׃ ס 18 אַחֲרָיו הֶחֱזִיקוּ אֲחֵיהֶם בַּוַּי[a] בֶּן־חֵנָדָד שַׂר חֲצִי 18 — ל
פֶּלֶךְ קְעִילָה׃ ס 19 וַיְחַזֵּק עַל־יָדוֹ עֵזֶר בֶּן־יֵשׁוּעַ שַׂר[a] הַמִּצְפָּה 19 — ה וכל דסמיכ לאדכרה דכות[12] . ג בעינ[11]
מִדָּה שֵׁנִית מִנֶּגֶד[b] עֲלֹת הַנֶּשֶׁק[c] הַמִּקְצֹעַ׃ ס 20 אַחֲרָיו הֶחֱרָה[a] 20 — ו ול חס . ג חס
הֶחֱזִיק בָּרוּךְ בֶּן־זַבַּי[b] מִדָּה שֵׁנִית מִן־הַמִּקְצוֹעַ עַד־פֶּתַח בֵּית אֶלְיָשִׁיב — ג שם אנש בסיפ . זכי ק . ו סביר ועד[13]
הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל׃ ס 21 אַחֲרָיו הֶחֱזִיק מְרֵמוֹת בֶּן־אוּרִיָּה בֶּן־הַקּוֹץ 21
מִדָּה שֵׁנִית מִפֶּתַח בֵּית אֶלְיָשִׁיב וְעַד־תַּכְלִית בֵּית אֶלְיָשִׁיב׃ ס — ל
22 וְאַחֲרָיו הֶחֱזִיקוּ הַכֹּהֲנִים אַנְשֵׁי הַכִּכָּר׃ 23 אַחֲרָיו הֶחֱזִיק בִּנְיָמִן 22 23 — ב בעינ[14]
וְחַשּׁוּב נֶגֶד בֵּיתָם ס אַחֲרָיו הֶחֱזִיק עֲזַרְיָה בֶן־מַעֲשֵׂיָה בֶּן־עֲנָנְיָה — ב
אֵצֶל בֵּיתוֹ׃ ס 24 אַחֲרָיו הֶחֱזִיק בִּנּוּי בֶּן־חֵנָדָד מִדָּה שֵׁנִית 24 — ז[9]
מִבֵּית עֲזַרְיָה עַד־הַמִּקְצוֹעַ וְעַד־הַפִּנָּה׃ 25 פָּלָל[a] בֶּן־אוּזַי[b] מִנֶּגֶד 25 — יז[15] פסוק עד ועד וחד מן ו[13] סביר ועד . ג בסיפ . ל . ל
הַמִּקְצוֹעַ וְהַמִּגְדָּל הַיּוֹצֵא מִבֵּית הַמֶּלֶךְ הָעֶלְיוֹן אֲשֶׁר לַחֲצַר הַמַּטָּרָה — ב[16] . ל
אַחֲרָיו[c] פְּדָיָה בֶן־פַּרְעֹשׁ׃ ס 26 [a]וְהַנְּתִינִים הָיוּ יֹשְׁבִים בָּעֹפֶל[a] 26

[8] Mm 4069 contra textum, frt Mm inc. [9] Mp sub loco. [10] Mm 992. [11] Mm 3940. [12] Mm 1661. [13] Mm 3942. [14] Mm 3943. [15] Mm 912. [16] Mm 3944.

13 [a] l c pc Mss Vrs הָאַשְׁפּוֹת ‖ **14** [a] 𝔊 *καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ* ‖ **15** [a] pc Mss 𝔖 שָׁלוֹם, 𝔊[BAal] *Σαλωμων* ‖ [b] ins חֲצִי? cf 19[a] ‖ [c] l c Q וְיַעֲמִיד, K דו— ‖ [d] 𝔊 *τῶν κωδίων* cf aram *šlḥ* = pellem detrahere; 𝔊[S*]θ′ *τοῦ Σιλωαμ* cf 𝔙𝔄 ‖ [e] 𝔊 *τῇ κουρᾷ* = לְגֵז ‖ **16** [a] 𝔊𝔖𝔙 sg ‖ **17** [a] nonn Mss 𝔊[L] וְעַל ‖ **18** [a] l c pc Mss 𝔖(𝔊[Aal] *Βενει*) בִּנּוּי cf 24 ‖ **19** [a] ins חֲצִי פֶּלֶךְ? cf 15[b] ‖ [b] 𝔊 *πύργου* = מִגְדַּל ‖ [c] 𝔊 *τῆς συναπτούσης* = הַנֹּשֵׁק ‖ **20** [a] > pc Mss 𝔊*𝔄, dl (dttg); 𝔊[L](𝔙) *εἰς τὸ ὄρος αὐτοῦ* = הָהָרָה ‖ [b] K 𝔊 זַבַּי, Q mlt Mss 𝔖𝔙𝔄 זַכַּי ‖ **25** [a] pr אַחֲרָיו הֶחֱזִיק ‖ [b] pc Mss אורי, pc Mss אוזל ‖ [c] l c pc Mss 𝔊 וְאַ′ et ins c Ms הֶחֱזִיק ‖ **26** [a—a] add ex 11,21.

27 עַד נֶגֶד שַׁעַר הַמַּיִם לַמִּזְרָח וְהַמִּגְדָּל הַיּוֹצֵא׃ ס 27 אַחֲרָיו ב[17]
הֶחֱזִיקוּ הַתְּקֹעִים מִדָּה שֵׁנִית מִנֶּגֶד הַמִּגְדָּל הַגָּדוֹל הַיּוֹצֵא וְעַד חוֹמַת ב חד מל וחד חס
28 הָעֹפֶל׃ 28 מֵעַל | שַׁעַר[a] הַסּוּסִים הֶחֱזִיקוּ הַכֹּהֲנִים אִישׁ לְנֶגֶד ל
29 בֵּיתוֹ׃ ס 29 אַחֲרָיו הֶחֱזִיק צָדוֹק בֶּן־אִמֵּר נֶגֶד בֵּיתוֹ ס
וְאַחֲרָיו הֶחֱזִיק שְׁמַעְיָה בֶן־שְׁכַנְיָה[a] שֹׁמֵר שַׁעַר הַמִּזְרָח׃ ס ב בעינ[18]
30 אַחֲרַי[a] הֶחֱזִיק חֲנַנְיָה בֶן־שֶׁלֶמְיָה וְחָנוּן בֶּן־צָלָף הַשִּׁשִּׁי[b] מִדָּה שֵׁנִי[c] אחריו חד מן ב[19] ק כת כן וקר
ס אַחֲרָיו הֶחֱזִיק מְשֻׁלָּם בֶּן־בֶּרֶכְיָה נֶגֶד נִשְׁכָּתוֹ׃ ס
31 אַחֲרַי[a] הֶחֱזִיק מַלְכִּיָּה בֶּן־הַצֹּרְפִי[b] עַד־בֵּית הַנְּתִינִים וְהָרֹכְלִים אחריו חד מן ב[19] ק כת כן וקר. יז פסוק עד ועד[20]. ב
32 נֶגֶד שַׁעַר הַמִּפְקָד וְעַד עֲלִיַּת הַפִּנָּה׃ 32 וּבֵין עֲלִיַּת הַפִּנָּה לְשַׁעַר ג בסיפ. חצי הספר בפסוקים ג בסיפ[21]. ל
הַצֹּאן הֶחֱזִיקוּ הַצֹּרְפִים וְהָרֹכְלִים׃ פ ל. ב[21]
33 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע סַנְבַלַּט כִּי־אֲנַחְנוּ בוֹנִים אֶת־הַחוֹמָה וַיִּחַר ג בטע בסיפ[22]
34 לוֹ וַיִּכְעַס הַרְבֵּה וַיַּלְעֵג עַל־הַיְּהוּדִים׃ 34 וַיֹּאמֶר | לִפְנֵי אֶחָיו וְחֵיל ב[23]
שֹׁמְרוֹן וַיֹּאמֶר מָה הַיְּהוּדִים הָאֲמֵלָלִים[a] עֹשִׂים [b]הֲיַעַזְבוּ לָהֶם[c] הֲיִזְבָּחוּ[b] ל בסיפ[21]. ל. ל. ל
[d]הַיְכַלּוּ בַיּוֹם[e] הַיְחַיּוּ אֶת־הָאֲבָנִים מֵעֲרֵמוֹת הֶעָפָר וְהֵמָּה שְׂרוּפוֹת[d]׃ ל. ל. ב חד מל וחד[24] חס
35 וְטוֹבִיָּה הָעַמֹּנִי אֶצְלוֹ [a]וַיֹּאמֶר גַּם אֲשֶׁר־הֵם בּוֹנִים[a][b] אִם־יַעֲלֶה שׁוּעָל
36 וּפָרַץ חוֹמַת אַבְנֵיהֶם׃ פ 36 שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ כִּי־הָיִינוּ בוּזָה וְהָשֵׁב ב[25]. ל
37 חֶרְפָּתָם אֶל־רֹאשָׁם וּתְנֵם לְבִזָּה בְּאֶרֶץ שִׁבְיָה[a]׃ 37 וְאַל־תְּכַס עַל־ ל. ב ול בסיפ
עֲוֹנָם וְחַטָּאתָם מִלְּפָנֶיךָ אַל־תִּמָּחֶה כִּי הִכְעִיסוּ לְנֶגֶד הַבּוֹנִים׃ ל. ב. ה[26]
ס, 38 וַנִּבְנֶה אֶת־הַחוֹמָה וַתִּקָּשֵׁר כָּל־[a]הַחוֹמָה עַד־חֶצְיָהּ וַיְהִי לֵב לָעָם[b] ל. יד בטע[27]
4 לַעֲשׂוֹת׃ פ 4 1 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע סַנְבַלַּט וְטוֹבִיָּה וְהָעַרְבִים
וְהָעַמֹּנִים וְהָאַשְׁדּוֹדִים[a] כִּי־עָלְתָה אֲרוּכָה לְחֹמוֹת[b] יְרוּשָׁלִַם כִּי־ ל ומל. ד. ה' וכל ירמיה דכות ב מ ג וחד מן ד[2] כת כן
2 הֵחֵלּוּ הַפְּרֻצִים[c] לְהִסָּתֵם וַיִּחַר לָהֶם מְאֹד׃ 2 וַיִּקְשְׁרוּ כֻלָּם יַחְדָּו ל וחס. ל

[17] Mm 3944. [18] Mm 3943. [19] Mm 3945. [20] Mm 912. [21] Mp sub loco. [22] Mm 3946. [23] 2Ch 16,10. [24] Jes 1,7. [25] Da 9,17. [26] Mm 3947. [27] Mm 3948. Cp 4 [1] Mm 2893. [2] Mp sub loco.

28 [a] pc Mss לשׁ׳ ‖ **29** [a] pc Mss שבניה ‖ **30** [a] l c Q mlt Mss Vrs ־רָיו ‖ [b] dub ‖ [c] l c mlt Mss שֵׁנִית ‖ **31** [a] cf 30[a] ‖ [b] = ־פִים, sic Ms ‖ **34** [a] ins הָאֵלֶּה (hpgr) cf 𝔊^{L} ‖ [b–b] dub ‖ [c] prp לֵאלֹהִים ‖ [d–d] > 𝔊 ‖ [e] prp בְּנִיָּנָם ‖ **35** [a–a] 𝔊 alit ‖ [b] 𝔊(𝔖) + *μὴ θυσιάσουσιν ἢ φάγονται ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτῶν* = היזבחו הֲי(א)כְלוּ בְּכַנָּם ex 34, 𝔊^{L} + *ἄρα δυνήσονται* = הֲיָכְלוּ ex 34 ‖ **36** [a] nonn Mss 𝔖 ־ים ‖ **38** [a] > 𝔖, dl ‖ [b] mlt Mss הָעָם ‖ **Cp 4,1** [a] > 𝔊* ‖ [b] nonn Mss 𝔊^{min}𝔖𝔙 ־מַת ‖ [c] l c 𝔊𝔖 ־רָ׳.

לָבוֹא לְהִלָּחֵם בִּירוּשָׁלִָם וְלַעֲשׂוֹת לוֹ[a] תּוֹעָה׃ 3 וַנִּתְפַּלֵּל אֶל־אֱלֹהֵינוּ 3 הל׳[3] . ב ומל[4]
וַנַּעֲמִיד מִשְׁמָר עֲלֵיהֶם[a] יוֹמָם וָלַיְלָה מִפְּנֵיהֶם׃ 4 וַיֹּאמֶר יְהוּדָה 4
כָּשַׁל כֹּחַ הַסַּבָּל[a] וְהֶעָפָר[b] הַרְבֵּה
וַאֲנַחְנוּ לֹא נוּכַל לִבְנוֹת בַּחוֹמָה׃
5 וַיֹּאמְרוּ צָרֵינוּ לֹא יֵדְעוּ וְלֹא יִרְאוּ עַד אֲשֶׁר־נָבוֹא אֶל־תּוֹכָם 5 יב[5]
וַהֲרַגְנוּם וְהִשְׁבַּתְנוּ אֶת־הַמְּלָאכָה׃ 6 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־בָּאוּ הַיְּהוּדִים 6 ל . ל
הַיֹּשְׁבִים אֶצְלָם וַיֹּאמְרוּ לָנוּ עֶשֶׂר פְּעָמִים [a]מִכָּל־הַמְּקֹמוֹת[a] אֲשֶׁר־
תָּשׁוּבוּ[b] עָלֵינוּ׃ 7 וָאַעֲמִיד מִתַּחְתִּיּוֹת[a] לַמָּקוֹם מֵאַחֲרֵי לַחוֹמָה 7 ל
בַּצְּחִחִיִּים[b] וָאַעֲמִיד אֶת־הָעָם לְמִשְׁפָּחוֹת עִם־חַרְבֹתֵיהֶם רָמְחֵיהֶם בצחיחים ק . ל . ב וחס[6]
וְקַשְּׁתֹתֵיהֶם׃ 8 וָאֵרֶא[a] וָאָקוּם וָאֹמַר אֶל־הַחֹרִים וְאֶל־הַסְּגָנִים וְאֶל־ 8 ל
יֶתֶר הָעָם אַל־תִּירְאוּ מִפְּנֵיהֶם אֶת־אֲדֹנָי[b] הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא זְכֹרוּ ג כת כן בסיפ
וְהִלָּחֲמוּ עַל־אֲחֵיכֶם בְּנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם נְשֵׁיכֶם וּבָתֵּיכֶם׃ פ 9 וַיְהִי 9 כ[7] . ל . ג בטע בסיפ[8]
כַּאֲשֶׁר־שָׁמְעוּ אוֹיְבֵינוּ כִּי־נוֹדַע לָנוּ וַיָּפֶר הָאֱלֹהִים אֶת־עֲצָתָם וַנָּשָׁוב[a] ל חס בסיפ[9] . ונשב ק
כֻּלָּנוּ אֶל־הַחוֹמָה אִישׁ אֶל־מְלַאכְתּוֹ׃ 10 וַיְהִי ׀ מִן־הַיּוֹם הַהוּא חֲצִי 10 ג
נְעָרַי עֹשִׂים בַּמְּלָאכָה וְחֶצְיָם מַחֲזִיקִים וְהָרְמָחִים[a] הַמָּגִנִּים[b] וְהַקְּשָׁתוֹת ל . ל
וְהַשִּׁרְיֹנִים וְהַשָּׂרִים[c] אַחֲרֵי כָּל־בֵּית יְהוּדָה׃ 11 [a]הַבּוֹנִים בַּחוֹמָה[a] 11 ל . ב . ה[10]
וְהַנֹּשְׂאִים בַּסֶּבֶל עֹמְשִׂים[b] בְּאַחַת יָדוֹ עֹשֶׂה[c] בַמְּלָאכָה וְאַחַת מַחֲזֶקֶת ל כת ש . כב[11] ג מנה בסיפ
הַשָּׁלַח׃ 12 וְהַבּוֹנִים אִישׁ חַרְבּוֹ אֲסוּרִים עַל־מָתְנָיו וּבוֹנִים וְהַתּוֹקֵעַ 12 ה מל ול בליש . ל ומל
בַּשּׁוֹפָר אֶצְלִי׃ 13 וָאֹמַר אֶל־הַחֹרִים וְאֶל־הַסְּגָנִים וְאֶל־יֶתֶר הָעָם 13
הַמְּלָאכָה הַרְבֵּה וּרְחָבָה וַאֲנַחְנוּ נִפְרָדִים עַל־הַחוֹמָה רְחוֹקִים אִישׁ ל . ז מל בליש[12]
מֵאָחִיו׃ 14 בִּמְקוֹם אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר שָׁמָּה תִּקָּבְצוּ 14
אֵלֵינוּ אֱלֹהֵינוּ[a] יִלָּחֶם לָנוּ׃ 15 וַאֲנַחְנוּ עֹשִׂים בַּמְּלָאכָה [a]וְחֶצְיָם 15 ל

[3] Mm 1376. [4] Mm 2325. [5] Mm 801. [6] Mm 3097. [7] 2R 10,3. [8] Mm 3946. [9] Cf Mm 3949. [10] Mm 3947. [11] Mm 475. [12] Mm 3780.

2 [a] l לִי (cf $\mathfrak{G}^L$) vel לָנוּ ‖ **3** [a] prp עָלֶיהָ ‖ **4** [a] 𝔊 *τῶν ἐχθρῶν* (ex *ἀχθοφόρων*) ‖ [b] $\mathfrak{G}^{BS}$ *ὄχλος* ex *ὁ χοῦς* (sic $\mathfrak{G}^A$) ‖ **6** [a–a] l כָּל־הַמְּזִמּוֹת ‖ [b] l חֹשְׁבִוּ ‖ **7** [a] l מְתֵי חֲנִית vel מ׳ חֲנִיתוֹת ‖ [b] l c Q בַּצְּחִיחִים (K lapsus calami) cf $\mathfrak{G}^L$ *ἐν τοῖς ἀναπεπταμένοις* et $\mathfrak{G}^S$ + *ὅπου εὐεπίβατα ἦν* ‖ **8** [a] ins prb כִּי יָרְאוּ ‖ [b] 𝔊 *τοῦ θεοῦ ἡμῶν* ‖ **9** [a] l c Q mlt Mss וַנָּשָׁב et pr וַיָּשׁוּבוּ מִמֶּנָּה ‖ **10** [a] l c nonn Mss 𝔖 הר׳ ‖ [b] l c mlt Mss Vrs וְה׳ ‖ [c] > 𝔄, dl (dttg) ‖ **11** [a–a] cj c 10 cf 𝔊𝔙 ‖ [b] nonn Mss עֹמְסִים; l c 𝔊 *ἐν ὅπλοις* (ex *ἔνοπλοι*) = חֲמֻשִׁים ‖ [c] pr אִישׁ ‖ **14** [a] 𝔊𝔖 pr cop, l וְא׳ (hpgr) ‖ **15** [a–a] add? cf 10.

16 מַחֲזִיקִים֙ בָּֽרְמָחִ֔ים[a] מֵעֲל֣וֹת הַשַּׁ֔חַר עַ֖ד צֵ֥את הַכּוֹכָבִֽים׃ 16 גַּ֚ם ו סביר ועד[13]
בָּעֵ֣ת הַהִ֔יא אָמַ֣רְתִּי לָעָ֔ם אִ֣ישׁ וְנַעֲר֔וֹ[a] יָלִ֖ינוּ בְּת֣וֹךְ יְרוּשָׁלִָ֑ם וְהָיוּ־[b]
17 לָ֥נוּ הַלַּ֛יְלָה מִשְׁמָ֖ר וְהַיּ֥וֹם מְלָאכָֽה[c]׃ 17 וְאֵ֨ין אֲנִ֜י וְאַחַ֣י וּנְעָרַ֗י ו̇ פסוק ואין אין[14]. ל̇. ל
וְאַנְשֵׁ֤י הַמִּשְׁמָר֙ [a]אֲשֶׁ֣ר אַחֲרַ֔י[a] אֵין־אֲנַ֖חְנוּ פֹּשְׁטִ֣ים בְּגָדֵ֑ינוּ אִ֖ישׁ שִׁלְח֥וֹ יח[15]. ל. ג[16]
הַמָּֽיִם[b]׃ ס

5 1 וַתְּהִ֞י צַעֲקַ֤ת הָעָם֙ וּנְשֵׁיהֶ֣ם גְּדוֹלָ֔ה אֶל־אֲחֵיהֶ֖ם הַיְּהוּדִֽים׃ ט
2 וְיֵשׁ֙ אֲשֶׁ֣ר אֹמְרִ֔ים בָּנֵ֥ינוּ וּבְנֹתֵ֖ינוּ אֲנַ֣חְנוּ רַבִּ֑ים[a] וְנִקְחָ֥ה דָגָ֖ן וְנֹאכְלָ֥ה ה
3 וְנִחְיֶֽה׃ 3 וְיֵשׁ֙ אֲשֶׁ֣ר אֹמְרִ֔ים שְׂדֹתֵ֛ינוּ וּכְרָמֵ֥ינוּ וּבָתֵּ֖ינוּ אֲנַ֣חְנוּ עֹרְבִ֑ים ג̇ וחס
4 וְנִקְחָ֥ה דָגָ֖ן בָּרָעָֽב׃ 4 וְיֵשׁ֙ אֲשֶׁ֣ר אֹמְרִ֔ים לָוִ֥ינוּ כֶ֖סֶף לְמִדַּ֣ת הַמֶּ֑לֶךְ ה. ל. ל
5 שְׂדֹתֵ֖ינוּ[a] וּכְרָמֵֽינוּ׃ 5 וְעַתָּ֗ה כִּבְשַׂ֤ר אַחֵ֙ינוּ֙ בְּשָׂרֵ֔נוּ כִּבְנֵיהֶ֖ם בָּנֵ֑ינוּ ג̇ וחס. ב
וְהִנֵּ֣ה אֲנַ֣חְנוּ כֹ֠בְשִׁים אֶת־בָּנֵ֨ינוּ וְאֶת־בְּנֹתֵ֜ינוּ לַעֲבָדִ֗ים וְיֵ֨שׁ מִבְּנֹתֵ֤ינוּ ג[1]
נִכְבָּשׁוֹת֙[a] וְאֵ֣ין לְאֵ֣ל יָדֵ֔נוּ[b] וּשְׂדֹתֵ֥ינוּ וּכְרָמֵ֖ינוּ לַאֲחֵרִֽים[c]׃ ל̇ ומל. ב[2]. ג̇ וחס
6 וַיִּ֥חַר לִ֖י מְאֹ֑ד כַּאֲשֶׁ֤ר שָׁמַ֙עְתִּי֙ אֶת־זַ֣עֲקָתָ֔ם וְאֵ֖ת הַדְּבָרִ֥ים הָאֵֽלֶּה׃ ז̇ דמטע בטע[3]. ג[4] ול בסיפ
7 וַיִּמָּלֵ֨ךְ לִבִּ֜י עָלַ֗י וָאָרִ֙יבָה֙ אֶת־הַחֹרִ֣ים וְאֶת־הַסְּגָנִ֔ים וָאֹמְרָ֣ה לָהֶ֔ם ל[5]
מַשָּׁ֛א[a] אִישׁ־בְּאָחִ֖יו אַתֶּ֣ם נֹשִׁ֑אים[b] וָאֶתֵּ֥ן עֲלֵיהֶ֖ם [c]קְהִלָּ֥ה גְדוֹלָֽה[c]׃ ג[6] כת א וחד מן ג[7] בליש ול יתיר א וחד מן מח[8] כת א לא קר. ל
8 וָאֹמְרָ֣ה לָהֶ֗ם אֲנַ֣חְנוּ קָ֠נִינוּ אֶת־אַחֵ֨ינוּ הַיְּהוּדִ֜ים הַנִּמְכָּרִ֤ים לַגּוֹיִם֙ ב. ל
כְּדֵ֣י בָ֔נוּ וְגַם־אַתֶּ֛ם תִּמְכְּר֥וּ אֶת־אֲחֵיכֶ֖ם וְנִמְכְּרוּ[a]־לָ֑נוּ וַֽיַּחֲרִ֕ישׁוּ וְלֹ֥א
9 מָצְא֖וּ דָּבָֽר׃ ס 9 וַיֹּאמֶר[a] לֹא־ט֥וֹב הַדָּבָ֖ר אֲשֶׁר־אַתֶּ֣ם עֹשִׂ֑ים ואמר[9] חד מן ד[10] ק̇ כת כן וקר
10 הֲל֞וֹא בְּיִרְאַ֤ת אֱלֹהֵ֙ינוּ֙ תֵּלֵ֔כוּ מֵחֶרְפַּ֖ת הַגּוֹיִ֥ם אוֹיְבֵֽינוּ׃ 10 וְגַם־אֲנִ֗י ט̇ מל בכתיב[11]. כ̇ ר״פ בכתיב[12]
אַחַ֤י וּנְעָרַי֙ נֹשִׁ֥ים בָּהֶ֖ם כֶּ֣סֶף וְדָגָ֑ן נַֽעַזְבָה־נָּ֖א אֶת־הַמַּשָּׁ֥א הַזֶּֽה׃ ל. ג ב כת כן וחד יתיר א[13]. ל
11 הָשִׁ֣יבוּ נָ֠א לָהֶ֨ם כְּהַיּ֜וֹם שְׂדֹתֵיהֶ֛ם כַּרְמֵיהֶ֥ם זֵיתֵיהֶ֖ם[a] וּבָתֵּיהֶ֑ם וּמְאַ֨ת[b] ל̇ חס
12 הַכֶּ֤סֶף וְהַדָּגָן֙ הַתִּיר֣וֹשׁ[c] וְהַיִּצְהָ֔ר אֲשֶׁ֥ר אַתֶּ֖ם נֹשִׁ֥ים בָּהֶֽם׃ 12 וַיֹּאמְר֞וּ ל. ג ב כת כן וחד יתיר א[13]

[13] Mm 3942. [14] Mp sub loco. [15] Mm 2952. [16] Mm 3950. Cp 5 [1] Mm 952. [2] Dt 28,32. [3] Mm 2139. [4] Mm 2674. [5] וחד וַיִּמָּלֵךְ 1 Ch 4,34. [6] Mm 1651. [7] Mm 3951. [8] Mm 898. [9] Mp sub loco. [10] Mm 3960. [11] Mm 3664. [12] Mm 4070. [13] Mm 3951.

16 [a] prp כִּנְעָרֵי ‖ [b] l c pc Mss 𝔊 וְהָיָה ‖ [c] pc Mss לַמ׳ ‖ **17** [a–a] add? ‖ [b] dub; prp הֶ(י)מִינוֹ; 𝔊* om שׁ׳ המ׳ ‖ **Cp 5,2** [a] l עֹרְבִים ‖ **4** [a] pr עַל? ‖ **5** [a] 𝔊[L] *βίᾳ ἀφαιροῦνται* ‖ [b] mlt Mss 𝔊[-BS[c]L] יָדֵינוּ ‖ [c] 𝔊 *τοῖς ἐντίμοις* = לַחֹרִים ‖ **7** [a] l prb c nonn Mss מַשָּׁא ‖ [b] l prb נֹשְׁאִים cf [a] ‖ [c–c] 𝔖(𝔄) *ql'* = קוֹל (גָּדוֹל) ‖ **8** [a] 𝔙 *et redimemus eos*, l וְנִכְרוּ? ‖ **9** [a] l c Q Vrs וָאֹמַר; K וַיֹּאמֶר ‖ **11** [a] mlt Mss 𝔊[S*] 𝔙 וְז׳ ‖ [b] l וּמַשָּׁאת cf Dt 24,10; Ms 𝔊 וּמְאֵת ‖ [c] mlt Mss וְה׳.

נָשִׁ֔יב וּמֵהֶם֙ לֹ֣א נְבַקֵּ֔שׁ כֵּ֣ן נַעֲשֶׂ֔ה כַּאֲשֶׁ֖ר אַתָּ֣ה אוֹמֵ֑ר וָאֶקְרָא֙ אֶת־ כ֗[14] . ו֗[15] . ב מל
הַכֹּ֣הֲנִ֔ים וָאַשְׁבִּיעֵ֔ם לַעֲשׂ֖וֹת כַּדָּבָ֥ר הַזֶּֽה׃ 13 גַּם־חָצְנִ֣י נָעַ֗רְתִּי וָאֹמְרָ֡ה 13 ל . ל
כָּ֣כָה יְנַעֵ֣ר הָאֱלֹהִים֩ אֶת־כָּל־הָאִ֨ישׁ אֲשֶׁ֜ר לֹֽא־יָקִ֜ים אֶת־הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֗ה יו בטע[16]
מִבֵּיתוֹ֙ וּמִ֣יגִיע֔וֹ וְכָ֥כָה יִהְיֶ֖ה נָע֣וּר וָרֵ֑ק וַיֹּאמְר֨וּ כָֽל־הַקָּהָ֜ל אָמֵ֗ן וַֽיְהַלְלוּ֙ ל . ב[17] . ל . ג[18] מילין מיחד דמיין ול בליש . ב . ד[19]
אֶת־יְהוָ֔ה וַיַּ֥עַשׂ הָעָ֖ם כַּדָּבָ֥ר הַזֶּֽה׃ 14 גַּ֞ם מִיּ֣וֹם׀ אֲשֶׁר־[a]צִוָּ֣ה 14
אֹתִ֗י[a] לִהְי֣וֹת פֶּחָם֮[b] בְּאֶ֣רֶץ יְהוּדָה֒ מִשְּׁנַ֣ת עֶשְׂרִ֗ים וְעַ֨ד שְׁנַ֤ת שְׁלֹשִׁים֙ כ֗[20] מל ה מנה בכתיב . ל
וּשְׁתַּ֙יִם֙ לְאַרְתַּחְשַׁ֣סְתְּא הַמֶּ֔לֶךְ שָׁנִ֖ים שְׁתֵּ֣ים עֶשְׂרֵ֑ה אֲנִ֣י וְאַחַ֔י לֶ֥חֶם חא יתיר א לא קר . ל
הַפֶּ֖חָה לֹ֥א אָכַֽלְתִּי׃ 15 וְהַפַּחוֹת֩ הָרִאשֹׁנִ֨ים אֲשֶׁר־לְפָנַ֜י הִכְבִּ֣ידוּ עַל[a]־ 15 ל ס״פ פת[21] . ג . כי
הָעָ֗ם וַיִּקְח֨וּ מֵהֶ֜ם בְּלֶ֤חֶם[b] וָיַ֙יִן֙[c] אַחַר֙[d] כֶּֽסֶף־שְׁקָלִ֣ים אַרְבָּעִ֔ים גַּ֥ם ו[22]
נַעֲרֵיהֶ֖ם שָׁלְט֣וּ עַל־הָעָ֑ם וַאֲנִי֙ לֹא־עָשִׂ֣יתִי כֵ֔ן מִפְּנֵ֖י יִרְאַ֥ת אֱלֹהִֽים׃ ג[23]
16 וְגַ֡ם בִּמְלֶ֜אכֶת הַחוֹמָ֤ה הַזֹּאת֙ הֶחֱזַ֔קְתִּי[a] וְשָׂדֶ֖ה לֹ֣א קָנִ֑ינוּ[b] וְכָל־נְעָרַ֕י 16 ל ר״פ בכתיב[24] . ב
קְבוּצִ֥ים שָׁ֖ם עַל־הַמְּלָאכָֽה׃ 17 וְהַיְּהוּדִ֨ים[a] וְהַסְּגָנִ֜ים מֵאָ֧ה וַחֲמִשִּׁ֛ים 17 ג
אִ֖ישׁ וְהַבָּאִ֥ים אֵלֵ֛ינוּ מִן־הַגּוֹיִ֥ם אֲשֶׁר־סְבִיבֹתֵ֖ינוּ עַל־שֻׁלְחָנִֽי׃ 18 וַאֲשֶׁ֨ר 18 ב . יב ר״פ[25]
הָיָ֜ה נַעֲשֶׂ֣ה לְי֣וֹם אֶחָ֗ד שׁ֣וֹר אֶחָ֞ד צֹ֣אן שֵׁשׁ־בְּרֻר֗וֹת[a] וְצִפֳּרִים֙[b] נַֽעֲשׂוּ־ ל
לִ֔י וּבֵ֨ין עֲשֶׂ֧רֶת יָמִ֛ים [c]בְּכָל־יַ֖יִן[c] לְהַרְבֵּ֑ה וְעִם־זֶ֗ה לֶ֤חֶם הַפֶּחָה֙ לֹ֣א ג[26]
בִקַּ֔שְׁתִּי כִּֽי־כָבְדָ֥ה הָעֲבֹדָ֖ה עַל־הָעָ֥ם הַזֶּֽה׃ 19 זָכְרָה־לִּ֥י אֱלֹהַ֖י 19
לְטוֹבָ֑ה כֹּ֥ל אֲשֶׁר־עָשִׂ֖יתִי [a]עַל־הָעָ֥ם[a] הַזֶּֽה׃ פ
6 1 וַיְהִ֣י כַאֲשֶׁ֣ר נִשְׁמַֽע לְ֠סַנְבַלַּט וְטֽוֹבִיָּ֨ה[a] וּלְגֶ֜שֶׁם הָעַרְבִ֗י וּלְיֶ֙תֶר֙ 6
אֹֽיְבֵ֔ינוּ כִּ֤י בָנִ֙יתִי֙ אֶת־הַ֣חוֹמָ֔ה וְלֹא־נ֥וֹתַר בָּ֖הּ פָּ֑רֶץ גַּ֚ם עַד־הָעֵ֣ת הַהִ֔יא ל חס בסיפ[1] . ה[2]
דְּלָת֖וֹת לֹא־הֶעֱמַ֥דְתִּי בַשְּׁעָרִֽים׃ 2 וַיִּשְׁלַ֨ח סַנְבַלַּ֤ט וְגֶ֙שֶׁם֙ אֵלַ֣י לֵאמֹ֔ר 2 ג[3] וכל יחזק דכות ב מ ב
לְכָ֞ה וְנִֽוָּעֲדָ֥ה יַחְדָּ֛ו בַּכְּפִירִ֖ים[a] בְּבִקְעַ֣ת אוֹנ֑וֹ וְהֵ֙מָּה֙ חֹֽשְׁבִ֔ים לַעֲשׂ֥וֹת לִ֖י ל
רָעָֽה׃ 3 וָאֶשְׁלְחָ֨ה עֲלֵיהֶ֤ם מַלְאָכִים֙ לֵאמֹ֔ר מְלָאכָ֤ה גְדוֹלָה֙ אֲנִ֣י עֹשֶׂ֔ה 3 ד ול בליש[4] . כב[5] ג מנה בסיפ

[14] Mm 1556. [15] Mm 3952. [16] Mm 3998. [17] Ex 12,11. [18] Mm 3953. [19] Mm 85. [20] Mm 1238 א contra textum. [21] וחד אֲכָלְתִּי Gn 31,38. [22] Mm 94. [23] Mm 134. [24] Mm 4070. [25] Mp sub loco. [26] Mm 3954.
Cp 6 [1] Mm 3949. [2] Mm 989. [3] Mm 2673. [4] Mm 4238. [5] Mm 475.

14 [a–a] l צִוָּאתִי = צִוֵּיתִי ? ‖ [b] l c Mss פֶּחָה ‖ **15** [a] pr עַל (hpgr)? cf 𝔊[L] ‖ [b] prp בְּלוֹ לחם ‖ [c] dl cf 14.18 ‖ [d] 𝔙 *quotidie*, l אֶחָד et pr לְיוֹם (hpgr) cf 18 ‖ **16** [a] 𝔊 *τούτων οὐκ ἐκράτησα* ‖ [b] pc Mss Vrs קָנִיתִי, sic l? ‖ **17** [a] l וְהַחֹרִים (cf 𝔖) vel וְהָיוּ הַחֹרִים ‖ **18** [a] pc Mss בְּרֻדּוֹת ‖ [b] 𝔊 *καὶ χίμαρος*, 𝔖[W] *wsjprj'* ‖ [c–c] pc Mss נֵבֶל יין; prp (נִבְלֵי vel) כְּלֵי ‖ כל־יין הובלו ‖ **19** [a–a] pc Mss לָעָם ‖ **Cp 6,1** [a] add cf 2; mlt Mss 𝔊[L]𝔖 'וּלְט ‖ **2** [a] Q[Or] 𝔊𝔙 בכפרים.

וְלֹא אוּכַל לָרֶדֶת לָמָּה תִשְׁבַּת הַמְּלָאכָה כַּאֲשֶׁר אַרְפֶּהָ[a] וְיָרַדְתִּי ג[6]. ב[7]. ב[8]
4 אֲלֵיכֶם׃ 4 וַיִּשְׁלְחוּ אֵלַי כַּדָּבָר הַזֶּה אַרְבַּע פְּעָמִים וָאָשִׁיב אוֹתָם
5 כַּדָּבָר הַזֶּה׃ ס 5 וַיִּשְׁלַח אֵלַי סַנְבַלַּט כַּדָּבָר הַזֶּה פַּעַם חֲמִישִׁית ג מל[9]
6 אֶת־נַעֲרוֹ וְאִגֶּרֶת פְּתוּחָה בְּיָדוֹ׃ 6 כָּתוּב[a] בָּהּ בַּגּוֹיִם נִשְׁמָע וְגַשְׁמוּ ג ומל[10]. ד קמ
אֹמֵר אַתָּה[b] וְהַיְּהוּדִים חֹשְׁבִים לִמְרוֹד עַל־כֵּן אַתָּה בוֹנֶה הַחוֹמָה ג. ב חד מל וחד חס[11]. ה מל
7 וְאַתָּה הֹוֶה לָהֶם לְמֶלֶךְ [c]כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה[c]׃ 7 וְגַם־נְבִיאִים הֶעֱמַדְתָּ ב. כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[12]. כ ר״פ בכתיב[13]. ג מל
לִקְרֹא עָלֶיךָ בִירוּשָׁלִַם לֵאמֹר מֶלֶךְ[a] בִּיהוּדָה וְעַתָּה יִשָּׁמַע לַמֶּלֶךְ ל[14]
8 כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְעַתָּה לְכָה וְנִוָּעֲצָה יַחְדָּו׃ ס 8 וָאֶשְׁלְחָה אֵלָיו ל
לֵאמֹר לֹא נִהְיָה כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אַתָּה אוֹמֵר כִּי מִלִּבְּךָ אַתָּה ח קמ[15]. ב מל
9 בוֹדָאם[a]׃ 9 כִּי כֻלָּם מְיָרְאִים אוֹתָנוּ לֵאמֹר יִרְפּוּ יְדֵיהֶם מִן־הַמְּלָאכָה מח כת א לא קר ול בליש[16]. ב[17]. ג מל[18]
10 וְלֹא תֵעָשֶׂה וְעַתָּה[a] חַזֵּק[b] אֶת־יָדָי[c]׃ 10 וַאֲנִי־בָאתִי בֵּית שְׁמַעְיָה ל[19]. ו[20]. ד[21]. כב[22]. סז ר״פ לג מנה בכתיב
בֶּן־דְּלָיָה בֶן־מְהֵיטַבְאֵל וְהוּא עָצוּר וַיֹּאמֶר ג[23]. ח
נִוָּעֵד אֶל־בֵּית הָאֱלֹהִים אֶל־תּוֹךְ הַהֵיכָל מח
וְנִסְגְּרָה דַּלְתוֹת הַהֵיכָל כִּי בָּאִים לְהָרְגֶךָ ג[24]
וְלַיְלָה בָּאִים לְהָרְגֶךָ׃ ג[24]. ל[25]
11 וָאֹמְרָה הַאִישׁ כָּמוֹנִי יִבְרָח וּמִי כָמוֹנִי אֲשֶׁר־יָבוֹא אֶל־הַהֵיכָל וָחָי ב[26] חד מל וחד חס. ב[27]. ב חס בסיפ[28]
12 לֹא אָבוֹא׃ 12 וָאַכִּירָה וְהִנֵּה לֹא־[a]אֱלֹהִים שְׁלָחוֹ כִּי הַנְּבוּאָה דִּבֶּר ל[29]. ג
13 עָלַי וְטוֹבִיָּה וְסַנְבַלַּט[b] שְׂכָרוֹ׃ 13 [a]לְמַעַן שָׂכוּר הוּא[a] לְמַעַן־אִירָא יב פסוק דמיין[30]
וְאֶעֱשֶׂה־כֵּן וְחָטָאתִי וְהָיָה לָהֶם[b] לְשֵׁם רָע לְמַעַן יְחָרְפוּנִי׃ פ ר. ל ומל
14 זָכְרָה אֱלֹהַי לְטוֹבִיָּה וּלְסַנְבַלַּט[a] כְּמַעֲשָׂיו אֵלֶּה וְגַם לְנוֹעַדְיָה ל. ל[31]
ס̇ הַנְּבִיאָה[b] וּלְיֶתֶר הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר הָיוּ מְיָרְאִים אוֹתִי׃ 15 וַתִּשְׁלַם ה ב[32] מנה בכתיב. ב[17]. כ[33] מל ה מנה בכתיב. ג ול בסיפ
הַחוֹמָה בְּעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה לֶאֱלוּל לַחֲמִשִּׁים וּשְׁנַיִם יוֹם׃ פ ל

[6] Mm 3955. [7] Lv 26,34. [8] Mm 3520. [9] Mm 828. [10] Mm 3956. [11] Mp sub loco. [12] Mm 958. [13] Mm 4070. [14] Mm 3112. [15] Mm 3609. [16] Mm 898. [17] Mm 3957. [18] Mm 1091. [19] Mm 666. [20] Mm 546. [21] Mm 2112. [22] Mm 1104. [23] Mm 270. [24] Mm 199. [25] Mm 3230. [26] Mi 6,10. [27] Jes 44,7. [28] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [29] וחד והנבואה 2Ch 15,8. [30] Mm 3896. [31] וחד ונועדיה Esr 8,33. [32] Mm 3958. [33] Mm 1238.

3 [a] 𝔊 *τελειώσω αὐτό*, 𝔙 *venero* (crrp ex *quievero*? = אֶרְפֶּה) ‖ **6** [a] Ms 𝔊𝔖 וְכָ׳ ‖ [b] pc Mss וְאַ׳ ‖ [c–c] > 𝔊, dl (ex 7) ‖ **7** [a] $𝔖^{W}$(𝔄) + ‘*zr*’ ‖ **8** [a] pro בּוֹדָאָם, Q^{Mss} בּוֹדָם; pc Mss בּוֹרָאָם ‖ **9** [a] pc Mss ואתה ‖ [b] inf abs, Vrs vertunt recte c 1 sg pf ‖ [c] pc Mss ידי ‖ **12** [a] dl ־ ‖ [b] add ‖ **13** [a–a] 𝔊 *ἐπ’ ἐμὲ ὄχλον*; dl ‖ [b] l לִי (cf 𝔊) aut לִי עִם־הָעָם ‖ **14** [a] add cf 12 [b] ‖ [b] 𝔊𝔖𝔄 m.

16 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמְעוּ כָּל־אוֹיְבֵינוּ וַיִּרְאוּ[a] כָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵינוּ 16 | ד[34] חס וכל שמואל דכות ב מ א
וַיִּפְּלוּ[b] מְאֹד בְּעֵינֵיהֶם וַיֵּדְעוּ כִּי מֵאֵת אֱלֹהֵינוּ נֶעֶשְׂתָה הַמְּלָאכָה | ל . ו[35] . ל
הַזֹּאת׃ 17 גַּם ׀ בַּיָּמִים הָהֵם מַרְבִּים חֹרֵי[a] יְהוּדָה אִגְּרֹתֵיהֶם הוֹלְכוֹת[b] 17 | ד . ל מל דמל
עַל־טוֹבִיָּה וַאֲשֶׁר לְטוֹבִיָּה בָּאוֹת אֲלֵיהֶם׃ 18 כִּי־רַבִּים בִּיהוּדָה 18
בַּעֲלֵי שְׁבוּעָה לוֹ כִּי־חָתָן הוּא לִשְׁכַנְיָה בֶן־אָרַח וִיהוֹחָנָן בְּנוֹ לָקַח | ט[36]
אֶת־בַּת־מְשֻׁלָּם בֶּן בֶּרֶכְיָה׃ 19 גַּם טוֹבֹתָיו[a] הָיוּ אֹמְרִים לְפָנַי וּדְבָרַי 19 | ו בטע[37] . ב
הָיוּ מוֹצִיאִים לוֹ אִגְּרוֹת[b] שָׁלַח טוֹבִיָּה לְיָרְאֵנִי׃ | ב חד חס וחד מל[38] . ל

7 [1] וַיְהִי כַּאֲשֶׁר נִבְנְתָה הַחוֹמָה וָאַעֲמִיד הַדְּלָתוֹת וַיִּפָּקְדוּ 7 | ג[1]
הַשּׁוֹעֲרִים [a]וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַלְוִיִּם[a]׃ 2 וָאֲצַוֶּה אֶת־חֲנָנִי אָחִי וְאֶת־ 2 | ה[2] מל ח מנה בסיפ . ד[3] . ל
חֲנַנְיָה שַׂר הַבִּירָה עַל־יְרוּשָׁלִָם כִּי־הוּא כְּאִישׁ אֱמֶת וְיָרֵא אֶת־ | ל בסיפ[4] . כ[5] . ל
הָאֱלֹהִים מֵרַבִּים׃ 3 וַיֹּאמַר[a] לָהֶם לֹא יִפָּתְחוּ שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלִַם עַד־ 3 | ואמר חד מן ד[6] כת כן ק וקר . ל . יג פסוק עד ועד[7]
חֹם הַשֶּׁמֶשׁ [b]וְעַד הֵם עֹמְדִים[b] יָגִיפוּ הַדְּלָתוֹת וֶאֱחֹזוּ[c] וְהַעֲמֵיד[d] | ל[8] . ל . ל ומל
מִשְׁמְרוֹת יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם אִישׁ בְּמִשְׁמָרוֹ וְאִישׁ נֶגֶד בֵּיתוֹ׃
4 וְהָעִיר רַחֲבַת יָדַיִם וּגְדֹלָה וְהָעָם מְעַט בְּתוֹכָהּ וְאֵין בָּתִּים בְּנוּיִם׃ 4 | ב חד מל וחד חס[9] . ל
5 וַיִּתֵּן אֱלֹהַי אֶל־לִבִּי וָאֶקְבְּצָה אֶת־הַחֹרִים וְאֶת־הַסְּגָנִים וְאֶת־ 5 | ב בסיפ . יב[10]
הָעָם לְהִתְיַחֵשׂ וָאֶמְצָא סֵפֶר הַיַּחַשׂ[a] הָעוֹלִים בָּרִאשׁוֹנָה וָאֶמְצָא | ב מל[11] . כב[12] ח[13] מנה מל
כָּתוּב בּוֹ׃ פ
6 [a]אֵלֶּה ׀ בְּנֵי הַמְּדִינָה הָעֹלִים מִשְּׁבִי הַגּוֹלָה אֲשֶׁר הֶגְלָה נְבוּכַדְנֶצַּר 6 | ד ר״פ בסיפ . יא זוגין דמטע בטע[14]
מֶלֶךְ בָּבֶל[b] וַיָּשׁוּבוּ לִירוּשָׁלִַם וְלִיהוּדָה אִישׁ לְעִירוֹ׃ 7 הַבָּאִים עִם־ 7 | ל[15] . ה שובה לירושלם[16] . ג ר״פ
זְרֻבָּבֶל יֵשׁוּעַ נְחֶמְיָה עֲזַרְיָה[a] רַעַמְיָה[b] נַחֲמָנִי[c] מָרְדֳּכַי בִּלְשָׁן מִסְפֶּרֶת[d] | ל[15] . ל . ב . ל . ל
בִּגְוַי נְחוּם[e] בַּעֲנָה | ל
מִסְפַּר אַנְשֵׁי עַם יִשְׂרָאֵל׃ ס 8 בְּנֵי פַרְעֹשׁ אַלְפַּיִם מֵאָה 8 | ב

[34]Mm 1891. [35]Mm 3174. [36]Mm 3928. [37]Mm 3746. [38]Mm 2681. Cp 7 [1]Mm 3959. [2]Mm 3889. [3]Mm 3984. [4]Mm 2682. [5]Mm 1514. [6]Mm 3960. [7]Mm 912. [8]וחד והם עמדים 2Ch 3,13. [9]Mm 3961 contra textum, cf Mm 1193. [10]Mm 1055. [11]Mm 3962. [12]Mm 1743. [13]Mm 1135. [14]Mm 794. [15]Mm 3883. [16]Mm 3963.

16 [a] l ׳וַיִּ (sine meteg) a ראה ‖ [b] prp וַיִּפָּלֵא ‖ **17** [a] l prb מְחֹרֵי (מ hpgr) ‖ [b] l ׳הַה (ה hpgr) ‖ **19** [a] 𝔊 τοὺς λόγους αὐτοῦ, l דְּבָרָיו ‖ [b] Vrs pr cop, l ׳וְא ‖ **Cp 7,1** [a–a] add ex 43sq ‖ **3** [a] l c Q Vrs וָאֹמַר cf 5,9[a] ‖ [b–b] prp (א)וְעַד הֶ מֵעַל־הַיָּם ‖ [c] l c 2 Mss וְאָחֲזוּ (ו dttg) ‖ [d] = inf abs; Ms 𝔙 וָאַעֲמִיד ‖ **5** [a] l הַתְיַחֵשׂ ‖ **6** [a] 7,6–72 cf Esr 2 ‖ [b] Ms + לְבָבֶל = Esr 2,1 ‖ **7** [a] Esr שְׂרָיָה, Ms + שריה ‖ [b] Esr רְעֵלָיָה ‖ [c] 𝔖 *wnḥm'jl*; > Esr ‖ [d] Esr ־ָר cf Esr 2,2[d] ‖ [e] Esr רְחוּם.

9 וְשִׁבְעִ֖ים וּשְׁנָֽיִם׃ ס 9 בְּנֵ֣י שְׁפַטְיָ֔ה שְׁלֹ֥שׁ מֵא֖וֹת שִׁבְעִ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃ ל
ס 10 בְּנֵ֣י אָרַ֔ח [a]שֵׁ֣שׁ מֵא֔וֹת חֲמִשִּׁ֖ים וּשְׁנָֽיִם׃[a] ס 11 בְּנֵֽי־
פַחַ֥ת מוֹאָ֛ב לִבְנֵ֥י יֵשׁ֖וּעַ וְיוֹאָ֑ב[a] [b]אַלְפַּ֕יִם וּשְׁמֹנֶ֥ה מֵא֖וֹת שְׁמֹנָ֥ה עָשָֽׂר׃[b] ל . ח זוגין מחליפין[17] . ל
ס 12 בְּנֵ֣י עֵילָ֔ם אֶ֕לֶף [a]מָאתַ֖יִם חֲמִשִּׁ֥ים וְאַרְבָּעָֽה׃[a] ס 13 בְּנֵ֣י ל[18]
14 זַתּ֔וּא [a]שְׁמֹנֶ֣ה מֵא֔וֹת אַרְבָּעִ֖ים וַחֲמִשָּֽׁה׃[a] ס 14 בְּנֵ֣י זַכָּ֔י [a]שְׁבַ֥ע מֵא֖וֹת ב
15 וְשִׁשִּֽׁים׃[a] ס 15 בְּנֵ֣י בִנּ֔וּי[a] שֵׁ֣שׁ מֵא֔וֹת [b]אַרְבָּעִ֖ים וּשְׁמֹנָֽה׃[b] ס ל
16 בְּנֵ֣י בֵבָ֔י[a] [b]שֵׁ֣שׁ מֵא֔וֹת עֶשְׂרִ֖ים וּשְׁמֹנָֽה׃[b] ס 17 בְּנֵ֣י עַזְגָּ֔ד [a]אַלְפַּ֕יִם ב . ב זקף קמ
18 שְׁלֹ֥שׁ מֵא֖וֹת עֶשְׂרִ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃[a] ס 18 בְּנֵי֙ אֲדֹ֣נִיקָ֔ם שֵׁ֥שׁ מֵא֖וֹת שִׁשִּׁ֥ים
19 20 וְשִׁבְעָֽה׃[a] ס 19 בְּנֵ֥י בִגְוָ֖י אַלְפַּ֑יִם [a]שִׁשִּׁ֥ים וְשִׁבְעָֽה׃[a] ס 20 בְּנֵ֣י
21 עָדִ֔ין [a]שֵׁ֣שׁ מֵא֔וֹת חֲמִשִּׁ֖ים וַחֲמִשָּֽׁה׃[a] ס 21 בְּנֵֽי־אָטֵ֥ר לְחִזְקִיָּ֖ה[a] ג לפי מג[19] וחד מן יב לפי מק ב[20] מנה בליש ול בסיפ[21]
22 תִּשְׁעִ֥ים וּשְׁמֹנָֽה׃[b] ס 22 [a]בְּנֵ֣י חָשֻׁ֔ם [b]שְׁלֹ֥שׁ מֵא֖וֹת עֶשְׂרִ֥ים וּשְׁמֹנָֽה׃[b]
ס 23 בְּנֵ֣י בֵצָ֔י שְׁלֹ֥שׁ מֵא֖וֹת [a]עֶשְׂרִ֥ים וְאַרְבָּעָֽה׃[a] ס 24 בְּנֵ֣י ב זקף קמ . ל[22]
25 חָרִ֔יף[a] מֵאָ֖ה שְׁנֵ֥ים עָשָֽׂר׃[b] ס 25 בְּנֵ֥י[b] גִבְע֖וֹן [c]תִּשְׁעִ֥ים וַחֲמִשָּֽׁה׃[c] ל[22]
ס 26 [a]אַנְשֵׁ֤י בֵֽית־לֶ֙חֶם֙ וּנְטֹפָ֔ה מֵאָ֖ה שְׁמֹנִ֥ים וּשְׁמֹנָֽה׃ ס ל[22] . כל חס
27 אַנְשֵׁ֣י עֲנָת֔וֹת מֵאָ֖ה עֶשְׂרִ֥ים וּשְׁמֹנָֽה׃ ס 28 [a]אַנְשֵׁ֥י בֵית־עַזְמָֽוֶת
29 [b]אַרְבָּעִ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃[b] ס 29 אַנְשֵׁ֡י[a] קִרְיַ֣ת יְעָרִים֩ כְּפִירָ֨ה וּבְאֵר֜וֹת ב[23] ול[21] בסיפ
30 שְׁבַ֥ע מֵא֖וֹת [b]אַרְבָּעִ֥ים וּשְׁלֹשָֽׁה׃[b] ס 30 אַנְשֵׁ֤י[a] הָֽרָמָה֙ וָגָ֔בַע [b]שֵׁ֥שׁ ב זקף קמ
31 מֵא֖וֹת עֶשְׂרִ֥ים וְאֶחָֽד׃[b] ס 31 אַנְשֵׁ֣י מִכְמָ֔ס מֵאָ֖ה וְעֶשְׂרִ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃ ב כת ס . ל
ס 32 אַנְשֵׁ֤י בֵֽית־אֵל֙ וְהָעָ֔י [a]מֵאָ֖ה עֶשְׂרִ֥ים וּשְׁלֹשָֽׁה׃[a] ס ב זקף קמ
33 אַנְשֵׁ֖י[a] נְב֣וֹ אַחֵ֑ר[b] חֲמִשִּׁ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃[c] ס 34 בְּנֵי֙ עֵילָ֣ם אַחֵ֔ר אֶ֕לֶף[a] ב[24] . ל[18]

[17] Mm 3964. [18] Mm 3884. [19] Mm 3125 et Mm 3983. [20] Mm 2155. [21] Mm 3886. [22] Mm 3885. [23] Mm 3965. [24] Mp sub loco.

10 a—a Esr 775, 𝔊S 752, 𝔊A 672 ‖ **11** a Esr 'ו ‖ b—b Esr 2818, 𝔊A 2018 ‖ **12** a—a 𝔊S 1854 ‖ **13** a—a Esr et 𝔊L 945, 𝔊B 840, 𝔖 854 ‖ **14** a—a 𝔊BS 860 ‖ **15** a Esr et Q^Or 𝔖 בָּנִי ‖ b—b pc Mss 28, Esr 42, 𝔊L 62, 𝔖 44 ‖ **16** a pc Mss 𝔊L𝔖 בכי ‖ b—b Esr et 𝔊L 623, Ms 328 ‖ **17** a—a Esr 1222 sed cf Esr 2,12 b, 𝔊B 2328, 𝔊L 2222, nonn Mss 2622 ‖ **18** a Esr et 𝔊L 6 ‖ **19** a—a Esr 56 ‖ **20** a—a Esr 454, Ms 𝔊AL 654 ‖ **21** a Esr 'ליח ‖ b lacuna cf Esr 2,16 b—b ‖ **22** a Esr tr v 22 post 24 ‖ b—b Esr et 𝔊L 223, pc Mss 324 ‖ **23** a—a Esr 23, 𝔊L 33 ‖ **24** a Esr יוֹרָה, 𝔖 *ḥwrm* ‖ b 𝔊S + Esr 2,19 cf 22a ‖ **25** a l אַנְשֵׁי ‖ b Esr גִּבָּר ‖ c—c Ms 45 ‖ **26** a 𝔊ASmin ut Esr 2,21 sq; 𝔊* om v 26 sq ‖ **28** a—a Esr בְּנֵי ‖ b—b pc Mss 142, 𝔊L 128 ‖ **29** a Esr בְּנֵי ‖ b—b 𝔊B 21, 2 Mss 23, 2 Mss 48, Ms 42 ‖ **30** a ut 29a ‖ b—b 𝔊L 623, 𝔖 721 ‖ **32** a—a Esr 223 ‖ **33** a ut 29a ‖ b > Esr 𝔊L𝔖 ‖ c 𝔊* + eadem vb ut Esr 2,30 ‖ **34** a 𝔊S 2000.

35 מָאתַ֖יִם חֲמִשִּׁ֥ים וְאַרְבָּעָֽה׃[b] ס 35 בְּנֵ֣י חָרִ֔ם שְׁלֹ֥שׁ מֵא֖וֹת וְעֶשְׂרִֽים׃
36 37 [25]ל ס 36 [a]בְּנֵ֣י[b] יְרֵח֔וֹ שְׁלֹ֥שׁ מֵא֖וֹת אַרְבָּעִ֥ים וַחֲמִשָּֽׁה׃ ס 37 בְּנֵֽי־[a]
38 ג חס[26] לֹ֣ד חָדִ֣יד וְאוֹנ֔וֹ [a]שְׁבַ֥ע מֵא֖וֹת וְעֶשְׂרִ֥ים וְאֶחָֽד׃[b] ס 38 בְּנֵ֣י סְנָאָ֔ה
[a]שְׁלֹ֣שֶׁת אֲלָפִ֔ים[a] תְּשַׁ֥ע[b] מֵא֖וֹת וּשְׁלֹשִֽׁים׃ פ
39 ג ר״פ 39 הַכֹּהֲנִ֑ים בְּנֵ֤י יְדַֽעְיָה֙ לְבֵ֣ית יֵשׁ֔וּעַ [a]תְּשַׁ֥ע מֵא֖וֹת[a] שִׁבְעִ֥ים וּשְׁלֹשָֽׁה׃
40 41 40 בְּנֵ֣י אִמֵּ֔ר אֶ֖לֶף חֲמִשִּׁ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃ ס 41 בְּנֵ֣י פַשְׁח֔וּר
42 [25]ל . [27]ן אֶ֕לֶף מָאתַ֖יִם אַרְבָּעִ֥ים וְשִׁבְעָֽה׃[a] ס 42 בְּנֵ֣י חָרִ֔ם אֶ֖לֶף שִׁבְעָ֥ה
עָשָֽׂר׃ פ
43 ג ר״פ בסיפ . [28]ל 43 הַלְוִיִּ֑ם בְּנֵֽי־יֵשׁ֤וּעַ לְקַדְמִיאֵל[a]֙ לִבְנֵ֣י[b] לְהוֹדְוָ֔ה[c] שִׁבְעִ֖ים
וְאַרְבָּעָֽה׃ ס
44 44 הַמְשֹׁרְרִ֑ים בְּנֵ֣י אָסָ֔ף מֵאָ֖ה [a]אַרְבָּעִ֥ים וּשְׁמֹנָֽה׃[a] ס
45 יא חס ו[29] מנה בכתיב וכל נביא דכות ב מ ג 45 הַשֹּׁעֲרִ֑ים[a] בְּנֵֽי־שַׁלּ֤וּם בְּנֵֽי־אָטֵר֙ בְּנֵֽי־טַלְמֹ֔ן בְּנֵֽי־עַקּ֖וּב בְּנֵ֣י
ב וחס חֲטִיטָ֑א בְּנֵ֣י שֹׁבָ֔י[b] מֵאָ֖ה שְׁלֹשִׁ֥ים וּשְׁמֹנָֽה׃[c] ס
46 47 ג בליש . ג . ן מל 46 הַנְּתִינִ֑ים בְּנֵי־צִחָ֥א בְנֵי־חֲשֻׂפָ֖א בְּנֵ֥י טַבָּעֽוֹת׃ 47 בְּנֵֽי־
48 ל מל . [30]ל קֵירֹ֥ס בְּנֵי־סִיעָ֖א[a] בְּנֵ֥י פָדֽוֹן׃ 48 בְּנֵי־לְבָנָ֥ה בְנֵי־חֲגָבָ֖ה[a] בְּנֵ֥י
49 50 ב חד פת וחד קמ שַׁלְמָֽי[b]׃ 49 בְּנֵי־חָנָ֥ן בְּנֵי־גִדֵּ֖ל בְּנֵי־גָֽחַר׃ 50 בְּנֵי־רְאָיָ֥ה
51 בְנֵי־רְצִ֖ין[a] בְּנֵ֥י נְקוֹדָֽא׃ 51 בְּנֵי־גַזָּ֥ם בְּנֵי־עֻזָּ֖א בְּנֵ֥י פָסֵֽחַ׃
52 53 נפישסים[31] ק ול[30] בליש 52 בְּנֵי־בֵסַ֖י[a] בְּנֵֽי־מְעוּנִ֑ים[b] בְּנֵ֥י נְפוּשְׁסִֽים׃[c] 53 בְּנֵי־בַקְבּ֥וּק בְּנֵֽי־
54 ב . [32]ל חֲקוּפָ֖א בְּנֵ֥י חַרְחֽוּר׃ 54 בְּנֵי־בַצְלִ֥ית[a] בְּנֵֽי־מְחִידָ֖א[b] בְּנֵ֥י חַרְשָֽׁא׃
55 56 ב 55 בְּנֵי־בַרְק֥וֹס בְּנֵֽי־סִֽיסְרָ֖א בְּנֵי־תָֽמַח׃ 56 בְּנֵ֥י נְצִ֖יחַ
בְּנֵ֥י חֲטִיפָֽא׃
57 ב חד חס וחד מל . [30]ל 57 בְּנֵ֖י עַבְדֵ֣י שְׁלֹמֹ֑ה בְּנֵי־סוֹטַ֥י בְּנֵֽי־סֹפֶ֖רֶת[a] בְּנֵ֥י פְרִידָֽא[b]׃

[25] Mm 3885. [26] Mm 1178 contra textum. [27] Mm 3884. [28] Mm 3886, L sine Q, mlt Mss BGN c Q, cf Mp sub loco. [29] Mm 4232 contra textum. [30] Mm 3886. [31] Mm 3966. [32] Mm 3886, LBGN sine Q, nonn Mss בצלית K, בצלות Q.

34 [b] > 𝔊* ‖ **36** [a] Esr tr v 36 post 37 ‖ [b] l אַנְשֵׁי ‖ **37** [a] ut 36[b] ‖ [b—b] Esr et 𝔊[L] 725, Ms 921, Ms 941 ‖ **38** [a—a] > 𝔊* ‖ [b] Esr et 𝔊[L] 6 ‖ **39** [a—a] 𝔊[S] 100 ‖ **41** [a] 𝔊[L] 5 ‖ **43** [a] Esr וְקַ׳ ‖ [b] cf Esr 2,40[b] ‖ [c] nonn Mss Q[Mss] —דְיָה, l c Esr —דַוְיָה ‖ **44** [a—a] Esr 28, Ms 43 ‖ **45** [a] Esr pr בְּנֵי ‖ [b] Esr + הַכֹּל ‖ [c] Esr 9 ‖ **47** [a] Esr סִיעֲהָא, 𝔊[B] *Ασουια*, 𝔊[S] *Ιασουια*, 𝔊[A] *Σιαια* ‖ **48** [a] Esr + 4 vb ‖ [b] nonn Mss שַׁ׳, Esr[K] שַׁמְלַי ‖ **50** [a] Ms 𝔊 רצון ‖ **52** [a] Esr + בְּנֵי אַסְנָה ‖ [b] Esr[K] —עִי׳ ‖ [c] Q נְפִישׁ׳, K נְפוּשׁ׳; l c Esr נפיס׳ ‖ **54** [a] nonn Mss 𝔊𝔖𝔙 et Esr —לוּת ‖ [b] mlt Mss —יְרָא ‖ **57** [a] Esr הַסֹּ׳ ‖ [b] Esr פרודא.

58 בְּנֵי־יַעְלָא[a] בְנֵי־דַרְקוֹן בְּנֵי גִדֵּל׃ 59 בְּנֵי שְׁפַטְיָה בְנֵי־חַטִּיל ג חד כת א וחד כת ה
60 בְּנֵי פֹּכֶרֶת הַצְּבָיִים בְּנֵי אָמוֹן[a]׃ 60 כָּל־הַנְּתִינִים וּבְנֵי עַבְדֵי ל[33]
61 שְׁלֹמֹה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת תִּשְׁעִים וּשְׁנָיִם׃ פ 61 וְאֵלֶּה הָעוֹלִים[a] מִתֵּל ב מל[34]
מֶלַח תֵּל חַרְשָׁא כְּרוּב [b]אַדּוֹן וְאִמֵּר[b] וְלֹא יָכְלוּ לְהַגִּיד בֵּית־אֲבוֹתָם ל[33]. ה[35] חס ב מנה בסיפ וכל תורה דכות ב מ ב
62 וְזַרְעָם אִם מִיִּשְׂרָאֵל הֵם׃ 62 בְּנֵי[a]־דְלָיָה בְנֵי־טוֹבִיָּה בְּנֵי נְקוֹדָא שֵׁשׁ אם האם ואם כן בטע[36] ב[37] מנה בליש ובסיפ. יב ס״פ[38]. ג
מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים[b] וּשְׁנָיִם׃ ס
63 וּמִן[a]־הַכֹּהֲנִים בְּנֵי חֳבַיָּה[b] בְּנֵי הַקּוֹץ בְּנֵי בַרְזִלַּי אֲשֶׁר לָקַח ג
64 מִבְּנוֹת בַּרְזִלַּי הַגִּלְעָדִי אִשָּׁה[c] וַיִּקָּרֵא עַל־שְׁמָם[d]׃ 64 אֵלֶּה בִּקְשׁוּ ג סביר לאשה. ה[39]. ד ר״פ בסיפ
65 כְתָבָם[a] הַמִּתְיַחְשִׂים וְלֹא נִמְצָא[b] וַיְגֹאֲלוּ מִן־הַכְּהֻנָּה׃ 65 וַיֹּאמֶר ל[33]. ב[40]
הַתִּרְשָׁתָא לָהֶם אֲשֶׁר לֹא־יֹאכְלוּ [a]מִקֹּדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים[a] עַד עֲמֹד הַכֹּהֵן[b] יד זוגין[41]
לְאוּרִים וְתוּמִּים׃ ל[42]
66 כָּל־הַקָּהָל כְּאֶחָד אַרְבַּע רִבּוֹא אַלְפַּיִם [a]שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים[a]׃ ז קמ[43]. ג מל. ח זוגין מחליפין[44]
67 מִלְּבַד עַבְדֵיהֶם וְאַמְהֹתֵיהֶם אֵלֶּה[a] שִׁבְעַת אֲלָפִים שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעָה[b] וְלָהֶם מְשֹׁרְרִים וּמְשֹׁרְרוֹת מָאתַיִם[c] וְאַרְבָּעִים ח[45]
68 וַחֲמִשָּׁה׃ ס 68 גְּמַלִּים[a] אַרְבַּע מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וַחֲמִשָּׁה ס
69 חֲמֹרִים[b] [c]שֵׁשֶׁת אֲלָפִים שְׁבַע מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים[c]׃ 69 [a]וּמִקְצָת רָאשֵׁי[a] עה
הָאָבוֹת[b] נָתְנוּ לַמְּלָאכָה[c] [d]הַתִּרְשָׁתָא נָתַן[d] לָאוֹצָר זָהָב דַּרְכְּמֹנִים
אֶלֶף מִזְרָקוֹת חֲמִשִּׁים כָּתְנוֹת כֹּהֲנִים שְׁלֹשִׁים [e]וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת[e]׃ ב מל
70 וּמֵרָאשֵׁי הָאָבוֹת נָתְנוּ לְאוֹצַר הַמְּלָאכָה זָהָב דַּרְכְּמוֹנִים שְׁתֵּי רִבּוֹת ג[46]. ב מל[37]. ב חד חס וחד מל[37]
71 וְכֶסֶף מָנִים אַלְפַּיִם וּמָאתָיִם׃ 71 וַאֲשֶׁר נָתְנוּ שְׁאֵרִית הָעָם זָהָב יב ר״פ
דַּרְכְּמוֹנִים שְׁתֵּי[a] רִבּוֹא וְכֶסֶף מָנִים אַלְפָּיִם[b] וְכָתְנֹת כֹּהֲנִים [c]שִׁשִּׁים ג מל

[33] Mm 3886. [34] Mm 3962. [35] Mm 3967 contra textum. [36] Mm 3887. [37] Mp sub loco. [38] Mm 294. [39] Mm 1806. [40] Esr 2,62. [41] Mm 565. [42] Mm 959. [43] Mm 3888. [44] Mm 3964. [45] Mm 1053. [46] Mm 3968.

58 [a] Esr יַעְלָה ‖ **59** [a] Esr אָמִי ‖ **61** [a] ga'ya eras ‖ [b–b] Esr אַדָּן א׳ ‖ **62** [a] 𝔖 pr *bnj bnj* ‖ [b] Esr et 𝔊[L] 50 ‖ **63** [a] Esr וּמִבְּנֵי ‖ [b] 𝔖 *ḥnnj'* ‖ [c] 𝔊[-L] γυναῖκας ‖ [d] prp שְׁמוֹ cf Esr 2,61[f] ‖ **64** [a] cf Esr 2,62[a] ‖ [b] mlt Mss 𝔊[SL] et Esr —אוּ ‖ **65** [a–a] l מִן־הַקֳּדָשִׁים cf Esr 2,63[b] ‖ [b] Esr כֹּהֵן ‖ **66** [a–a] 𝔊[B] 308, 𝔖 470 ‖ **67** [a] cf Esr 2,65[a]; 𝔊[L] וְא׳ ‖ [b] 𝔊[L] 5, 𝔖 3 ‖ [c] nonn Mss 𝔊[AL] + eadem vb ut Esr 2,66[a–a], ins ‖ **68** [a] Esr et 𝔊[L] ־ֵיהֶם ‖ [b] l ־ֵיהֶם cf Esr 2,67[b] ‖ [c–c] 𝔊[B] 2700, 𝔊[S] 6000 ‖ **69** [a–a] Esr וּמֵר׳ ‖ [b] Esr + 12 vb ‖ [c] 69–71 Esr brevius ‖ [d–d] 𝔊[BS] τῷ Νεεμια ‖ [e–e] > 𝔊*, prp וְכֶסֶף מָנִים ח׳ מ׳ ‖ **71** [a] 𝔊[L] 4 ‖ [b] 𝔊 2200, 𝔊[L] 3000 ‖ [c–c] 𝔊[L] 65.

וְשִׁבְעָה[c]׃ פ 72 וַיֵּשְׁבוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם [a]וְהַשּׁוֹעֲרִים וְהַמְשֹׁרְרִים[a] 72 — כא[47]. ל[48] מל ח מנה בסיפ. ד[49]
וּמִן־הָעָם[b] וְהַנְּתִינִים וְכָל־יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם[c] — לה וכל ר״פ דכות[50]
וַיִּגַּע הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי [d]וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם[d]׃ 8 1 וַיֵּאָסְפוּ כָל־הָעָם 8 — ה׳ וכל ר״פ דכות[51]. יב
כְּאִישׁ אֶחָד אֶל־הָרְחוֹב [a]אֲשֶׁר לִפְנֵי שַׁעַר־הַמָּיִם[a] וַיֹּאמְרוּ לְעֶזְרָא — כ[1]
הַסֹּפֵר[b] לְהָבִיא אֶת־סֵפֶר תּוֹרַת מֹשֶׁה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל׃
2 וַיָּבִיא עֶזְרָא הַכֹּהֵן[a] אֶת־הַתּוֹרָה לִפְנֵי הַקָּהָל מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה וְכֹל 2 — ל כת כן[2]. ג. ל[3]
מֵבִין[a] לִשְׁמֹעַ בְּיוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי׃ 3 וַיִּקְרָא־בוֹ[a][b] לִפְנֵי 3 — ג[4]
הָרְחוֹב[a] אֲשֶׁר[c] לִפְנֵי שַׁעַר־הַמַּיִם[b][c] מִן־הָאוֹר עַד־מַחֲצִית הַיּוֹם נֶגֶד — ו סביר ועד[5]
הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְהַמְּבִינִים[d] וְאָזְנֵי כָל־הָעָם אֶל־סֵפֶר הַתּוֹרָה׃ — ג[6]. ג. ג[7]
4 וַיַּעֲמֹד עֶזְרָא הַסֹּפֵר עַל־מִגְדַּל־עֵץ [a]אֲשֶׁר עָשׂוּ לַדָּבָר[a] וַיַּעֲמֹד 4
אֶצְלוֹ מַתִּתְיָה וְשֶׁמַע[b] וַעֲנָיָה[c] וְאוּרִיָּה וְחִלְקִיָּה[d] וּמַעֲשֵׂיָה[e] עַל־יְמִינוֹ — ל
וּמִשְּׂמֹאלוֹ פְּדָיָה וּמִישָׁאֵל וּמַלְכִּיָּה וְחָשֻׁם וְחַשְׁבַּדָּנָה[f] זְכַרְיָה מְשֻׁלָּם[g]׃
פ 5 וַיִּפְתַּח עֶזְרָא הַסֵּפֶר לְעֵינֵי כָל־הָעָם כִּי־מֵעַל כָּל־הָעָם 5
הָיָה וּכְפִתְחוֹ עָמְדוּ כָל־הָעָם׃ 6 וַיְבָרֶךְ עֶזְרָא אֶת־יְהוָה הָאֱלֹהִים 6 — ל. ל[8] ו מנה בכתיב
הַגָּדוֹל וַיַּעֲנוּ כָל־הָעָם אָמֵן ׀ אָמֵן בְּמֹעַל יְדֵיהֶם וַיִּקְּדוּ וַיִּשְׁתַּחֲוֻּ[a] — ב[9] וחד מן פסיקתא[10] דסיפ
לַיהוָה אַפַּיִם אָרְצָה׃ 7 וְיֵשׁוּעַ וּבָנִי[a] וְשֵׁרֵבְיָה ׀ [b]יָמִין עַקּוּב שַׁבְּתַי ׀ 7 — לגר[11]. פסיקתא דסיפ[10]. פסיקתא דסיפ[10]
הוֹדִיָּה מַעֲשֵׂיָה קְלִיטָא עֲזַרְיָה יוֹזָבָד חָנָן פְּלָאיָה וְהַלְוִיִּם[b][c] מְבִינִים
אֶת־הָעָם לַתּוֹרָה וְהָעָם עַל־עָמְדָם׃ 8 וַיִּקְרְאוּ בַסֵּפֶר בְּתוֹרַת[a] 8 — ל
הָאֱלֹהִים מְפֹרָשׁ וְשׂוֹם שֶׂכֶל[b] וַיָּבִינוּ[c] בַּמִּקְרָא׃ ס — ל[12]. ה ד כת ש וחד כת ס[13]. ל

[47] Mm 4144. [48] Mm 3889. [49] Mm 3984. [50] Mp sub loco. [51] Mm 470. **Cp 8** [1] Mm 1514. [2] Mm 839. [3] וחד כל מבין 2Ch 34,12. [4] Mm 3135. [5] Mm 3942. [6] Mm 3969. [7] Mm 3970. [8] Mm 1372. [9] Nu 5,22. [10] Mm 3904. [11] Mp sub loco. [12] Mm 1154. [13] Mm 3917.

72 [a–a] tr c Esr ante ׳והנת ‖ [b] ins בִּירוּשָׁלַ͏ִם cf 2,70[b] ‖ [c] prb ins וַיֵּשְׁבוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וּמִן־הָעָם בִּירוּשָׁלַ͏ִם וְהַנְּתִינִים וּשְׁאָר הָעָם בְּעָרֵי יְהוּדָה (vel sim) ‖ [d–d] > 𝔊^{L72}, dl (ex Esr 3,1) ‖ **Cp 8,1** [a–a] 𝔊α *τοῦ (τὸ) πρὸς ἀνατολὰς (τοῦ) ἱεροῦ πυλῶνος* ‖ [b] pc Mss הַכֹּהֵן, 𝔊α *τῷ ἀρχιερεῖ καὶ ἀναγνώστῃ* ‖ **2** [a] 𝔊α *τοῖς ἱερεῦσιν* crrp ex *τοῖς ἱκανοῖς* = 𝔐 ‖ **3** [a–a] l ׳עַל־ה (cf 𝔖𝔙 et 𝔊α) vel ׳בָּר ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c–c] 𝔊α *πρὸ τοῦ ἱεροῦ πυλῶνος* cf 1[a–a] ‖ [d] > 𝔊α (homtel); 𝔊 *καὶ αὐτοὶ συνιέντες* ‖ **4** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔖 *wšmwʿ* ‖ [c] 𝔊𝔊α(𝔖) *καὶ Ανανιας* = וַחֲנַנְיָה; 𝔊α + *καὶ Αζαριας* cf Da 1,6sq ‖ [d] 𝔊α *καὶ Εζεκιας* ‖ [e] 𝔊α *καὶ Βααλσαμος* ‖ [f] 3 Esr[lat] *et Asub Nabadias*; prp וְחָשׁוּב בַּדָּנָה, 𝔖 *wḥšbjʾ* ‖ [g] > 𝔊^{L}𝔊α ‖ **6** [a] sic L, mlt Mss Edd ־וּ ‖ **7** [a] 𝔊α *καὶ Αννιουθ (Αννους)*, 𝔊α^{L}𝔊 *καὶ Βαναιας* ‖ [b–b] > 𝔊 ‖ [c] 𝔊α𝔙 om cop, dl ‖ **8** [a] pc Mss Vrs ׳ת ‖ [b] huc tr ‸ ‖ [c] 𝔊α *ἐμφυσιοῦντες*.

⁹ וַיֹּ֣אמֶר ᵇᵃנְחֶמְיָ֣ה ᶜה֣וּאᵃ הַתִּרְשָׁ֡תָאᶜ וְᵇעֶזְרָ֣א הַכֹּהֵ֣ן׀ הַסֹּפֵ֡ר וְהַלְוִיִּ֞ם ג וחד מן פסיקתא[14] דסיפ
הַמְּבִינִ֣ים אֶת־הָעָ֗ם לְכָל־הָעָ֔ם הַיּ֤וֹם קָדֹֽשׁ־הוּא֙ לַיהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֔ם יג חס[15]
אַל־תִּֽתְאַבְּל֖וּ וְאַל־תִּבְכּ֑וּ כִּ֤י בוֹכִים֙ כָּל־הָעָ֔ם כְּשָׁמְעָ֖ם אֶת־דִּבְרֵ֥י ב מל
ס הַתּוֹרָֽה׃ ¹⁰ וַיֹּ֣אמֶר לָהֶ֗ם לְכ֞וּ אִכְל֣וּ מַשְׁמַנִּ֗ים וּשְׁת֣וּ מַֽמְתַקִּ֔ים וְשִׁלְח֣וּ ב[16]
מָנוֹת֙ לְאֵ֣ין נָכ֣וֹן ל֔וֹ כִּֽי־קָד֥וֹשׁ הַיּ֖וֹם לַאֲדֹנֵ֑ינוּ וְאַל־תֵּ֣עָצֵ֔בוּᵃ כִּֽי־חֶדְוַ֥תᵇ ח[17]. ט פת ב מנה בליש. ב. ל
11 יְהוָ֖ה הִ֥יא מָֽעֻזְּכֶֽם׃ ¹¹ וְהַלְוִיִּ֞ם מַחְשִׁ֤ים לְכָל־הָעָם֙ לֵאמֹ֣ר הַ֔סּוּ כִּ֥י ל. ד[18]. ל
12 הַיּ֖וֹם קָדֹ֑שׁ וְאַל־תֵּעָצֵֽבוּ׃ ¹² וַיֵּלְכ֨וּ כָל־הָעָ֜ם לֶאֱכֹ֣ל וְלִשְׁתּ֗וֹת וּלְשַׁלַּ֤ח יג חס[15]. ב. ג[19]. ל בסיפ[20]
מָנוֹת֙ וְלַעֲשׂ֖וֹת שִׂמְחָ֣ה גְדוֹלָ֑ה כִּ֤י הֵבִ֙ינוּ֙ᵃ בַּדְּבָרִ֔ים אֲשֶׁ֥ר הוֹדִ֖יעוּ ה[21]
לָהֶֽם׃ ס
¹³ וּבַיּ֣וֹם הַשֵּׁנִ֡י נֶאֶסְפוּ֩ רָאשֵׁ֨י הָאָב֜וֹת לְכָל־הָעָ֗ם הַכֹּהֲנִים֙ וְהַלְוִיִּ֔ם ה. עה. ל. כא[22]
14 אֶל־עֶזְרָ֖א הַסֹּפֵ֑ר וּלְהַשְׂכִּ֖ילᵃ אֶלᵇ־דִּבְרֵ֥י הַתּוֹרָֽה׃ ¹⁴ וַֽיִּמְצְא֖וּ כָּת֣וּב ב[23]
בַּתּוֹרָ֑ה אֲשֶׁ֨ר צִוָּ֤ה יְהוָה֙ בְּיַדᵃ־מֹשֶׁ֔ה אֲשֶׁר֩ יֵשְׁב֨וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֧ל בַּסֻּכּ֛וֹת ל[24]. ב[25]
15 בֶּחָ֖ג בַּחֹ֥דֶשׁ הַשְּׁבִיעִֽי׃ ¹⁵ ᵃוַאֲשֶׁ֣ר יַשְׁמִ֗יעוּ וְיַעֲבִ֨ירוּᵃ ק֜וֹל בְּכָל־עָרֵיהֶ֣ם יב ר״פ[20]. ל. ל. ז פסוק דמיין בטע
וּבִירוּשָׁלִַם֮ לֵאמֹר֒ᵇ צְא֣וּ הָהָ֗ר וְהָבִ֙יאוּ֙ עֲלֵי־זַ֙יִת֙ וַעֲלֵי־עֵ֣ץ שֶׁ֔מֶן וַעֲלֵ֣י כא. ו[26]
הֲדַ֗ס וַעֲלֵי֙ תְּמָרִ֔ים וַעֲלֵ֖י עֵ֣ץ עָבֹ֑ת לַעֲשֹׂ֥ת סֻכֹּ֖ת כַּכָּתֽוּב׃ פ יב למערב[20]
¹⁶ וַיֵּצְא֣וּ הָעָם֮ וַיָּבִיאוּ֒ וַיַּעֲשׂ֨וּ לָהֶ֜ם סֻכּ֗וֹת אִ֤ישׁ עַל־גַּגּוֹ֙ וּבְחַצְרֹ֣תֵיהֶ֔ם לו. ד[27]. ל וחס
וּבְחַצְר֖וֹת בֵּ֣ית הָאֱלֹהִ֑ים ᵃוּבִרְחוֹב֙ שַׁ֣עַר הַמַּ֔יִם וּבִרְח֖וֹבᵃ שַׁ֥עַר מח. ב. ב
17 אֶפְרָֽיִם׃ ¹⁷ וַיַּֽעֲשׂ֣וּ כָֽל־הַ֠קָּהָל הַשָּׁבִ֨ים מִן־הַשְּׁבִ֥י׀ סֻכּוֹת֮ וַיֵּשְׁב֣וּ פסיקתא דסיפ[14]
בַסֻּכּוֹת֒ כִּ֣י לֹֽא־עָשׂ֡וּ מִימֵי֩ יֵשׁ֨וּעַ ᵃבִּן־נ֥וּןᵃ כֵּן֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל עַ֖ד הַיּ֣וֹם ל. ב[28]
18 הַה֑וּא וַתְּהִ֥י שִׂמְחָ֖ה גְּדוֹלָ֥ה מְאֹֽד׃ ¹⁸ וַ֠יִּקְרָאᵃ בְּסֵ֨פֶר תּוֹרַ֤ת הָאֱלֹהִים֙ ב
י֣וֹם׀ בְּי֗וֹם מִן־הַיּוֹם֙ הָרִאשׁ֔וֹן עַ֖ד הַיּ֣וֹם הָאַחֲר֑וֹן וַיַּֽעֲשׂוּ־חָג֙ שִׁבְעַ֣ת יָמִ֔ים פסיקתא דסיפ[14]. סד[20]. ו סביר ועד[29]
וּבַיּ֧וֹם הַשְּׁמִינִ֛י עֲצֶ֖רֶת כַּמִּשְׁפָּֽט׃ פ ב מ״פ[30]
9 ¹ וּבְיוֹם֩ עֶשְׂרִ֨ים וְאַרְבָּעָ֜ה לַחֹ֣דֶשׁ הַזֶּ֗ה נֶאֶסְפ֤וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֙ ה[1]
2 בְּצ֣וֹם וּבְשַׂקִּ֔ים וַאֲדָמָ֖ה עֲלֵיהֶֽם׃ ² וַיִּבָּֽדְלוּ֙ זֶ֣רַע יִשְׂרָאֵ֔ל מִכֹּ֖ל בְּנֵ֣י ל. ד[1]

[14] Mm 3904. [15] Mm 783. [16] Cant 5,16. [17] Mm 3927. [18] Mm 1498. [19] Mm 1583. [20] Mp sub loco. [21] Mm 1376. [22] Mm 4144. [23] Mm 3971. [24] Mm 1360. [25] Mm 534. [26] Mm 593. [27] Mm 641. [28] Mm 3972. [29] Mm 3942. [30] Mm 877. Cp 9 [1] Mm 1705.

9 a–a > 𝔊α ‖ b–b add ‖ c–c > 𝔊* ‖ **10** a ins בּוֹ (hpgr)? ‖ b > 𝔊 𝔊α ‖ **12** a 𝔊α *καὶ ἐνεφυσιώθησαν* ‖ **13** a Vrs om cop, dl ‖ b pc Mss אֶת ‖ **14** a pc Mss אֶת cf Vrs ‖ **15** a–a l וַיַּשְׁמִעוּ וַיַּעֲבִירוּ (cf 𝔖) vel וַיִּשְׁ׳ וַיַּעֲ׳ ‖ b 𝔊 *καὶ εἶπεν Εσδρας* ‖ **16** a–a 𝔊 *καὶ ἐν ταῖς πλατείαις τῆς πόλεως καὶ ἕως* ‖ **17** a–a > Ms ‖ **18** a pc Mss 𝔖 וַיִּקְרְאוּ.

ל וחס[2]. ו מל[3]. ט מל[4] נֵכָ֑ר וַיַּֽעַמְד֗וּ וַיִּתְוַדּוּ֙ עַל־חַטֹּ֣אתֵיהֶ֔ם וַעֲוֹנ֖וֹת אֲבֹתֵיהֶֽם׃ 3 וַיָּק֙וּמוּ֙ עַל־ 3
ל[2] עָמְדָ֔ם וַֽיִּקְרְא֗וּ בְּסֵ֨פֶר תּוֹרַ֤ת יְהוָה֙ אֱלֹהֵיהֶ֔ם רְבִעִ֖ית הַיּ֑וֹם וּרְבִעִית֙
ל מִתְוַדִּ֣ים וּמִֽשְׁתַּחֲוִ֔ים לַיהוָ֖ה אֱלֹהֵיהֶֽם׃ פ 4 וַיָּ֜קָם עַֽל־מַעֲלֵ֣ה 4
ג. ב[5] בליש הַלְוִיִּ֗ם יֵשׁ֙וּעַ֙ וּבָנִ֣י[a] קַדְמִיאֵ֔ל שְׁבַנְיָ֥ה[b] בֻּנִּ֖י[c] שֵׁרֵבְיָ֣ה בָּנִ֣י[d] כְנָ֑נִי וַיִּזְעֲקוּ֙
בְּק֣וֹל גָּד֔וֹל אֶל־יְהוָ֖ה אֱלֹהֵיהֶֽם׃ 5 וַיֹּאמְר֣וּ הַלְוִיִּ֡ם יֵשׁ֣וּעַ וְ֠קַדְמִיאֵל 5
ב. ל [a]בָּנִ֨י חֲשַׁבְנְיָ֜ה[b] שֵֽׁרֵבְיָ֣ה הֽוֹדִיָּה֩ שְׁבַנְיָ֨ה[c] פְתַֽחְיָ֜ה[ad] ק֗וּמוּ בָּרְכוּ֙ אֶת־
יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֔ם[e]

ד מִן־הָעוֹלָ֖ם עַד־הָעוֹלָ֑ם

ב חס[6]. ל[7]. ל וִיבָֽרְכוּ֙ שֵׁ֣ם כְּבוֹדֶ֔ךָ וּמְרוֹמַ֥ם[f] עַל־כָּל־בְּרָכָ֖ה וּתְהִלָּֽה׃

ג וכל אתנח וס״פ דכות[8] 6 אַתָּה־ה֣וּא[a] יְהוָה֮ לְבַדֶּ֒ךָ֒

אתה ק. ל. ה פסוק וכל וכל וכל[9]. ד[10]. ז אַ֨תְּ[b] עָשִׂ֜יתָ אֶֽת־הַשָּׁמַ֗יִם שְׁמֵ֤י הַשָּׁמַ֙יִם֙ וְכָל־צְבָאָ֔ם

ל הָאָ֜רֶץ וְכָל־אֲשֶׁ֣ר עָלֶ֗יהָ הַיַּמִּים֙ וְכָל־אֲשֶׁ֣ר בָּהֶ֔ם

ל וְאַתָּ֖ה מְחַיֶּ֣ה אֶת־כֻּלָּ֑ם וּצְבָ֣א הַשָּׁמַ֔יִם לְךָ֖ מִשְׁתַּחֲוִֽים׃

ו[11] ו מנה בכתיב. ל 7 אַתָּה־הוּא֙ יְהוָ֣ה הָאֱלֹהִ֔ים אֲשֶׁ֤ר בָּחַ֙רְתָּ֙ בְּאַבְרָ֔ם

ל ומל. ל וְהוֹצֵאת֖וֹ מֵא֣וּר כַּשְׂדִּ֑ים וְשַׂ֥מְתָּ שְּׁמ֖וֹ אַבְרָהָֽם׃

ל[12] 8 וּמָצָ֣אתָ אֶת־לְבָבוֹ֮ נֶאֱמָ֣ן לְפָנֶ֒יךָ֒ וְכָר֨וֹת עִמּ֜וֹ הַבְּרִ֗ית

סימן כחמפסג[13]. ב לָתֵ֡ת[a] אֶת־אֶ֩רֶץ֩ הַֽכְּנַעֲנִ֨י הַחִתִּ֜י הָאֱמֹרִ֧י

וְהַפְּרִזִּ֛י וְהַיְבוּסִ֥י וְהַגִּרְגָּשִׁ֖י לָתֵ֣ת[b] לְזַרְע֑וֹ

ל וַתָּ֙קֶם֙ אֶת־דְּבָרֶ֔יךָ כִּ֥י צַדִּ֖יק אָֽתָּה׃

ל 9 וַתֵּ֛רֶא אֶת־עֳנִ֥י אֲבֹתֵ֖ינוּ בְּמִצְרָ֑יִם וְאֶת־זַעֲקָתָ֥ם שָׁמַ֖עְתָּ עַל־[יַם־סֽוּף׃

ה פסוק ובכל ובכל[14] 10 וַ֠תִּתֵּן אֹתֹ֨ת וּמֹפְתִ֜ים[a] בְּפַרְעֹ֣ה וּבְכָל־עֲבָדָיו֮ וּבְכָל־עַ֣ם אַרְצוֹ֒

ג כִּ֣י יָדַ֔עְתָּ כִּ֥י הֵזִ֖ידוּ עֲלֵיהֶ֑ם וַתַּֽעַשׂ־לְךָ֥ שֵׁ֖ם כְּהַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃

ז ול ר״פ 11 וְהַיָּם֙ בָּקַ֣עְתָּ לִפְנֵיהֶ֔ם וַיַּֽעַבְר֥וּ בְתוֹךְ־הַיָּ֖ם בַּיַּבָּשָׁ֑ה

[2] Mp sub loco. [3] Mm 3973. [4] Mm 1663. [5] 1S 28,12 et Mp sub loco. [6] Mm 3974 contra textum. [7] Mm 471 א. [8] Mm 497. [9] Mm 2951. [10] Mm 13. [11] Mm 1372. [12] וחד כרת Hos 10,4. [13] Okhl 274. [14] Mm 2543.

Cp 9,4 [a] 1 בְּנוּי cf 10,10; 𝔊 *καὶ υἱοί* ‖ [b] mlt Mss 𝔊^{AL}𝔖 שְׁכַנְיָה cf 5[c] ‖ [c] pc Mss 𝔊 בֶּן־, pc Mss בְּנֵי ‖ [d] nonn Mss 𝔊^{A} בְּנֵי ‖ **5** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔖 *ḥšbj'* ‖ [c] nonn Mss 𝔊^{L}𝔖 שְׁכַנְיָה cf 4[b] ‖ [d] prp פְּלָאיָה cf 10,11 ‖ [e] 𝔊 suff 1 pl; hic lacuna, prb ins וַיֹּאמֶר (?עֶזְרָא) בָּרוּךְ אַתָּה יהוה אֱלֹהֵינוּ cf 6[a] ‖ [f] nonn Mss ־ָם; 𝔊^{L}𝔙 om cop ‖ **6** [a] 𝔊 pr *καὶ εἶπεν Εσδρας* ‖ [b] Q אַתָּה ‖ **8** [a] 𝔊 + *καὶ αὐτῷ* cf [b] ‖ [b] 𝔊 *καί* (cf [a]), 𝔄 *lh w* = לוֹ וּ cf 𝔖 ‖ **10** [a] 𝔊^{BL} *ἐν Αἰγύπτῳ* = בְּמִצְרַיִם; 𝔊^{B} pr (𝔊^{L} addit) *καὶ τέρατα*.

וְאֶת־רֹדְפֵיהֶם הִשְׁלַכְתָּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ־אֶבֶן בְּמַיִם עַזִּים׃
12 וּבְעַמּוּד עָנָן הִנְחִיתָם יוֹמָם וּבְעַמּוּד אֵשׁ לַיְלָה
לְהָאִיר לָהֶם אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר יֵלְכוּ־בָהּ׃
13 וְעַל הַר־סִינַי יָרַדְתָּ וְדַבֵּר עִמָּהֶם מִשָּׁמָיִם
וַתִּתֵּן לָהֶם מִשְׁפָּטִים יְשָׁרִים
וְתוֹרוֹת אֱמֶת חֻקִּים וּמִצְוֹת טוֹבִים׃
14 וְאֶת־שַׁבַּת קָדְשְׁךָ הוֹדַעְתָּ[a] לָהֶם
וּמִצְוֹות[b] וְחֻקִּים[c] וְתוֹרָה צִוִּיתָ לָהֶם בְּיַד מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ׃
15 וְלֶחֶם מִשָּׁמַיִם נָתַתָּה לָהֶם לִרְעָבָם
וּמַיִם מִסֶּלַע הוֹצֵאתָ לָהֶם לִצְמָאָם
וַתֹּאמֶר לָהֶם לָבוֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר־נָשָׂאתָ אֶת־יָדְךָ לָתֵת לָהֶם׃
16 וְהֵם וַאֲבֹתֵינוּ הֵזִידוּ וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל־[מִצְוֹתֶיךָ׃
17 וַיְמָאֲנוּ לִשְׁמֹעַ וְלֹא־זָכְרוּ נִפְלְאֹתֶיךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּהֶם
וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם וַיִּתְּנוּ־רֹאשׁ לָשׁוּב לְעַבְדֻתָם בְּמִרְיָם[a]
וְאַתָּה אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת חַנּוּן וְרַחוּם
אֶרֶךְ־אַפַּיִם וְרַב־וְחֶסֶד[b] וְלֹא עֲזַבְתָּם׃
18 אַף כִּי־עָשׂוּ לָהֶם עֵגֶל מַסֵּכָה
וַיֹּאמְרוּ זֶה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הֶעֶלְךָ[a] מִמִּצְרָיִם[b]
[c]וַיַּעֲשׂוּ נֶאָצוֹת גְּדֹלוֹת[c]׃
19 וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לֹא עֲזַבְתָּם בַּמִּדְבָּר
אֶת־עַמּוּד הֶעָנָן לֹא־סָר מֵעֲלֵיהֶם בְּיוֹמָם[a] לְהַנְחֹתָם בְּהַדֶּרֶךְ
וְאֶת־עַמּוּד הָאֵשׁ בְּלַיְלָה לְהָאִיר לָהֶם וְאֶת־[b]הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר [יֵלְכוּ־בָהּ׃
20 וְרוּחֲךָ הַטּוֹבָה נָתַתָּ לְהַשְׂכִּילָם
וּמַנְךָ לֹא־מָנַעְתָּ מִפִּיהֶם וּמַיִם נָתַתָּה לָהֶם לִצְמָאָם׃

Masora marginalis: ג. ז רפ[15] | ל | ל. יא[16] | ל מל | ד פת וכל שבת שבתון דכות[17] | ג ל מנה מל וכל דסמיכ לאדכרה דכות וחד מן יא[18] כת תרי ו. ה[19]. ל[20] | ד ר״פ[21]. כט חס[22]. ל | ב | ג[23] וכל נביא דכות ב מ א | ד | ט ר״פ[24]. ג | ג[25]. ג[26]. ג חס ול בסיפ | ל וחס. ל | ל ומל[27] | חסד[28] יתיר ו ק | ל ר״פ בסיפ | ל. ל | ל. ג[29]. ל נסיב ואת | כט חס[30] | ל. ב

[15] Mm 753. [16] Mm 2041. [17] Mm 806. [18] Mm 648. [19] Mm 2797. [20] Mm 1360. [21] Mm 349. [22] Mm 657 contra textum. [23] Mm 4261. [24] Mm 564. [25] Mm 1568. [26] Mm 1446. [27] וחד והסלחות Da 9,9. [28] Q addidi, cf Mp sub loco. [29] Mm 3975. [30] Mm 657.

14 [a] sic L, mlt Mss Edd עְתָּ– ‖ [b] hoc aut [c] add (ex 13)? ‖ [c] cf [b] ‖ **17** [a] l c pc Mss 𝔊 בְּמִצְרָיִם cf Nu 14,4 ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔙 ut Q[Mss], sic l ‖ **18** [a] mlt Mss העלוך cf 𝔊 ‖ [b] nonn Mss 𝔖𝔄 מֵאֶרֶץ מצ׳ ‖ [c—c] > 𝔄 ‖ **19** [a] l c pc Mss ״י ‖ [b] l c pc Mss 𝔊𝔖𝔙 את.

21 וְאַרְבָּעִ֨ים שָׁנָ֧ה כִּלְכַּלְתָּ֛ם ° בַּמִּדְבָּ֖ר לֹ֣א חָסֵ֑רוּ — ל ור״פ[31] . ל . מן פסוק לא לא לא . ל
[a]שַׂלְמֹתֵיהֶם֙ לֹ֣א בָל֔וּ וְרַגְלֵיהֶ֖ם לֹ֥א בָצֵֽקוּ[a]׃ — ד . ל
22 וַתִּתֵּ֨ן לָהֶ֜ם מַמְלָכ֣וֹת וַעֲמָמִ֗ים וַֽתַּחְלְקֵ֖ם לְפֵאָ֑ה[a] — ל . ל[32]
וַיִּֽירְשׁ֞וּ אֶת־אֶ֣רֶץ סִיח֗וֹן [b]וְאֶת־אֶ֙רֶץ֙[b] מֶ֣לֶךְ חֶשְׁבּ֔וֹן — ל
וְאֶת־אֶ֖רֶץ ע֥וֹג מֶֽלֶךְ־הַבָּשָֽׁן׃
23 וּבְנֵיהֶם֙ הִרְבִּ֔יתָ כְּכֹכְבֵ֖י הַשָּׁמָ֑יִם — ב חס בליש
וַתְּבִיאֵם֙ אֶל־הָאָ֔רֶץ אֲשֶׁר־אָמַ֥רְתָּ לַאֲבֹתֵיהֶ֖ם [a]לָב֥וֹא לָרָֽשֶׁת׃ — ל
24 וַיָּבֹ֤אוּ הַבָּנִים֙ וַיִּֽירְשׁ֣וּ אֶת־הָאָ֔רֶץ[a] וַתַּכְנַ֨ע לִפְנֵיהֶ֜ם — יח פסוק את את ואת ואת
אֶת־יֹשְׁבֵ֤י הָאָ֙רֶץ֙ הַכְּנַֽעֲנִ֔ים וַֽתִּתְּנֵ֖ם בְּיָדָ֑ם — ג ול בטע
וְאֶת־מַלְכֵיהֶם֙ וְאֶת־עַֽמְמֵ֣י הָאָ֔רֶץ לַעֲשׂ֥וֹת בָּהֶ֖ם כִּרְצוֹנָֽם׃ — ל . ג
25 וַֽיִּלְכְּד֞וּ עָרִ֣ים בְּצֻרוֹת֮ וַאֲדָמָ֣ה שְׁמֵנָה֒ — ב כת כן[33] . ז[34]
וַיִּֽירְשׁ֡וּ בָּ֠תִּים מְלֵֽאִים־כָּל־ט֜וּב — כל כת כן . יט בליש[35]
בֹּר֣וֹת חֲצוּבִ֗ים כְּרָמִ֥ים וְזֵיתִ֛ים וְעֵ֥ץ מַאֲכָ֖ל לָרֹ֑ב — ב
וַיֹּאכְל֤וּ וַֽיִּשְׂבְּעוּ֙ וַיַּשְׁמִ֔ינוּ וַיִּֽתְעַדְּנ֖וּ בְּטוּבְךָ֥ הַגָּדֽוֹל׃ — ל
26 וַיַּמְר֨וּ[a] וַיִּמְרְד֜וּ בָּ֗ךְ וַיַּשְׁלִ֤כוּ אֶת־תּֽוֹרָתְךָ֙ אַחֲרֵ֣י גַוָּ֔ם — ל חס בכתיב[36]
וְאֶת־נְבִיאֶ֣יךָ הָרָ֔גוּ אֲשֶׁר־הֵ֥עִידוּ בָ֖ם לַהֲשִׁיבָ֣ם אֵלֶ֑יךָ — ג[37] . ג[38]
[b]וַֽיַּעֲשׂ֔וּ נֶאָצ֖וֹת גְּדוֹלֹֽת[b]׃ — ב . ב כת כן
27 וַֽתִּתְּנֵם֙ בְּיַ֣ד צָרֵיהֶ֔ם וַיָּצֵ֖רוּ לָהֶ֑ם — ב[39]
וּבְעֵ֤ת צָֽרָתָם֙ יִצְעֲק֣וּ אֵלֶ֔יךָ וְאַתָּה֙ מִשָּׁמַ֣יִם תִּשְׁמָ֔ע — ג[40] . ל זקף קמ
וּֽכְרַחֲמֶ֣יךָ[a] הָֽרַבִּ֗ים תִּתֵּ֤ן לָהֶם֙ מֽוֹשִׁיעִ֔ים וְיוֹשִׁיע֖וּם מִיַּ֥ד צָרֵיהֶֽם׃ — ב חד מל וחד חס[41] . ל ומל
28 וּכְנ֣וֹחַ לָהֶ֔ם יָשׁ֕וּבוּ לַעֲשׂ֥וֹת רַ֖ע לְפָנֶ֑יךָ — ל[42] . ט
וַתַּעַזְבֵ֞ם בְּיַ֤ד אֹֽיְבֵיהֶם֙ וַיִּרְדּ֣וּ בָהֶ֔ם וַיָּשׁ֙וּבוּ֙ וַיִּזְעָק֔וּךָ — ב[43] . ל
וְאַתָּ֞ה מִשָּׁמַ֤יִם תִּשְׁמַע֙ וְתַצִּילֵ֥ם כְּרַחֲמֶ֖יךָ[a] [b]רַבּ֥וֹת עִתִּֽים[b]׃
29 וַתָּ֨עַד בָּהֶ֜ם לַהֲשִׁיבָ֣ם אֶל־תּֽוֹרָתֶ֗ךָ וְהֵ֨מָּה הֵזִ֜ידוּ וְלֹא־שָׁמְע֤וּ — ב[44] . ג[38] . ב . ג
לְמִצְוֹתֶ֙יךָ֙ [— ב

[31] Mm 3359. [32] וחד לְפֵאַת Ex 27,9. [33] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [34] Mm 1705. [35] Mm 335. [36] Mm 415. [37] Mm 3976. [38] Mm 3979. [39] Mm 2955. [40] Mm 3977. [41] Mm 3978. [42] Mm 1256. [43] Ps 49,15. [44] Mp sub loco.

21 [a—a] 𝔊^AS(𝔖) *(τὰ) ὑποδήματα αὐτῶν οὐ διερράγησαν* ‖ **22** [a] > 𝔊*𝔄, 𝔊^L *εἰς πρόσωπον*, 𝔙 *sortes*, 𝔖 *lrjš ʾnš* ‖ [b—b] > Ms 𝔊, dl ‖ **23/24** [a—a] 𝔊* *καὶ ἐκληρονόμησαν αὐτήν* ‖ **26** [a] 𝔊 *καὶ ἤλλαξαν* = וַיָּמִרוּ? ‖ [b—b] = 18b, add? ‖ **27** [a] mlt Mss 𝔊 וּבְר׳ cf 28[a] ‖ **28** [a] nonn Mss 𝔊 בְּר׳ cf 27[a] ‖ [b—b] 𝔊 *πολλοῖς* cf [a].

וּבְמִשְׁפָּטֶ֣יךָ חָֽטְאוּ־בָ֔ם אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂ֥ה אָדָ֖ם וְחָיָ֣ה בָהֶ֑ם ל.ו.ל.ל
וַיִּתְּנ֤וּ כָתֵף֙ סוֹרֶ֔רֶת וְעָרְפָּ֥ם הִקְשׁ֖וּ וְלֹ֥א שָׁמֵֽעוּ׃ ג ב חס וחד מל[45]
30 וַתִּמְשֹׁ֤ךְ עֲלֵיהֶם֙ שָׁנִ֣ים רַבּ֔וֹת ל
וַתָּ֨עַד בָּ֧ם בְּרוּחֲךָ֛ בְּיַד־נְבִיאֶ֖יךָ ב
וְלֹ֣א הֶאֱזִ֑ינוּ וַֽתִּתְּנֵ֔ם בְּיַ֖ד עַמֵּ֥י הָאֲרָצֹֽת׃ ג. ה בליש
31 וּבְרַחֲמֶ֧יךָ[a] הָֽרַבִּ֛ים לֹא־עֲשִׂיתָ֥ם כָּלָ֖ה ל[46]
וְלֹ֣א עֲזַבְתָּ֑ם כִּ֛י אֵל־חַנּ֥וּן וְרַח֖וּם אָֽתָּה׃
32 וְעַתָּ֣ה אֱ֠לֹהֵינוּ הָאֵ֨ל הַגָּד֜וֹל הַגִּבּ֣וֹר וְהַנּוֹרָ֗א ב. ב[47]
שׁוֹמֵ֣ר הַבְּרִית֮ וְהַחֶסֶד֒ אַל־יִמְעַ֣ט לְפָנֶ֡יךָ אֵ֣ת כָּל־הַתְּלָאָה֩ י מל[48]. ב[49]. ג
אֲשֶׁר־מְ֠צָאַתְנוּ לִמְלָכֵ֨ינוּ לְשָׂרֵ֧ינוּ[a] וּלְכֹהֲנֵ֛ינוּ וְלִנְבִיאֵ֖נוּ ג ב פת וחד קמ[50]
מִימֵי֙ מַלְכֵ֣י אַשּׁ֔וּר עַ֖ד הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃ [וְלַאֲבֹתֵ֣ינוּ[b] וּלְכָל־עַמֶּ֑ךָ
33 וְאַתָּ֣ה צַדִּ֔יק עַ֖ל כָּל־הַבָּ֣א עָלֵ֑ינוּ
כִּֽי־אֱמֶ֥ת עָשִׂ֖יתָ וַאֲנַ֥חְנוּ הִרְשָֽׁעְנוּ׃
34 וְאֶת[a]־מְלָכֵ֤ינוּ שָׂרֵ֙ינוּ֙ כֹּהֲנֵ֣ינוּ וַאֲבֹתֵ֔ינוּ לֹ֥א עָשׂ֖וּ תּוֹרָתֶ֑ךָ ב[51]
וְלֹ֤א הִקְשִׁ֙יבוּ֙ אֶל־מִצְוֺתֶ֔יךָ וּלְעֵ֣דְוֺתֶ֔יךָ אֲשֶׁ֥ר הַעִידֹ֖תָ בָּהֶֽם׃ י מל ול בליש
35 וְהֵ֨ם בְּמַלְכוּתָ֜ם[a] וּבְטוּבְךָ֨ הָרָ֜ב אֲשֶׁר־נָתַ֣תָּ לָהֶ֗ם ט ר״פ[52]. כט חס[53]
וּבְאֶ֨רֶץ[b] הָרְחָבָ֧ה וְהַשְּׁמֵנָ֛ה אֲשֶׁר־נָתַ֥תָּ לִפְנֵיהֶ֖ם ה[54]. ג. כט חס[53]
לֹ֣א עֲבָד֑וּךָ וְלֹא־שָׁ֔בוּ מִמַּעַלְלֵיהֶ֖ם הָרָעִֽים׃ ג[55]
36 הִנֵּ֛ה אֲנַ֥חְנוּ הַיּ֖וֹם עֲבָדִ֑ים
וְהָאָ֜רֶץ אֲשֶׁר־נָתַ֤תָּה לַאֲבֹתֵ֙ינוּ֙ לֶאֱכֹ֣ל אֶת־פִּרְיָהּ֙[a] וְאֶת־טוּבָ֔הּ ל[56]
הִנֵּ֛ה אֲנַ֥חְנוּ עֲבָדִ֖ים עָלֶֽיהָ׃
37 וּתְבוּאָתָ֣הּ מַרְבָּ֔הּ[a] לַמְּלָכִ֛ים אֲשֶׁר־נָתַ֥תָּה עָלֵ֖ינוּ בְּחַטֹּאותֵ֑ינוּ ל. ל. ב מל
וְעַ֣ל גְּוִיֹּתֵינוּ֩ מֹשְׁלִ֨ים וּבִבְהֶמְתֵּ֜נוּ כִּרְצוֹנָ֗ם וּבְצָרָ֥ה גְדוֹלָ֖ה אֲנָֽחְנוּ׃ ל. ג[51]. ז חס[57]
ס̊ פ 10 [1] וּבְכָל־זֹ֕את אֲנַ֛חְנוּ כֹּרְתִ֥ים אֲמָנָ֖ה וְכֹתְבִ֑ים וְעַל֙ הֶחָת֔וּם ל. ג. ל
שָׂרֵ֥ינוּ לְוִיֵּ֖נוּ כֹּהֲנֵֽינוּ׃ ל

[45] Mm 3158. [46] וחד ועשיתם Ex 4,21. [47] Mm 3980. [48] Mm 3634. [49] Ex 12,4. [50] Mm 950. [51] Mp sub loco. [52] Mm 564. [53] Mm 657. [54] Mm 3981. [55] Mm 3982. [56] וחד וטובה Jer 2,7. [57] Mm 1193 contra textum.

31 [a] 𝔊 *καὶ σύ* pro וּ ‖ **32** [a] Ms Vrs 'ול ‖ [b] dl (aut dttg aut ex 34)? ‖ **34** [a] prp **ואף** ‖ **35** [a] 2 Mss 𝔊𝔖𝔄 ־תְךָ ‖ [b] l 'וּבָאָ? ‖ **36/37** [a–a] > 𝔊.

ל̇ 2 [a]וְעַל הַחֲתוּמִים[a] נְחֶמְיָה הַתִּרְשָׁתָא[b] בֶּן־חֲכַלְיָה וְצִדְקִיָּה׃ 2
3 שְׂרָיָה[a] עֲזַרְיָה יִרְמְיָה׃ 4 פַּשְׁחוּר אֲמַרְיָה מַלְכִּיָּה[a]׃ 5 חַטּוּשׁ שְׁבַנְיָה[a] 3 5
ל ר״פ . ג שם אנש בסיפ מַלּוּךְ׃ 6 חָרִם מְרֵמוֹת עֹבַדְיָה׃ 7 דָּנִיֵּאל גִּנְּתוֹן בָּרוּךְ׃ 8 מְשֻׁלָּם 6 8
ל̇ . ל̇ אֲבִיָּה מִיָּמִן׃ 9 מַעַזְיָה בִלְגַּי שְׁמַעְיָה אֵלֶּה הַכֹּהֲנִים׃ ס 9
10 וְהַלְוִיִּם וְיֵשׁוּעַ[a] בֶּן־אֲזַנְיָה בִּנּוּי מִבְּנֵי חֵנָדָד קַדְמִיאֵל׃ 10
ל̇ שם אנש 11 וַאֲחֵיהֶם שְׁבַנְיָה[a] הוֹדִיָּה[b] קְלִיטָא פְּלָאיָה[c] חָנָן׃ 12 מִיכָא רְחוֹב 11 12
ל̇ חֲשַׁבְיָה׃ 13 זַכּוּר שֵׁרֵבְיָה שְׁבַנְיָה[a]׃ 14 הוֹדִיָּה[a] בָנִי[b] בְּנִינוּ[c]׃ ס 13 14
עה . ג 15 רָאשֵׁי הָעָם פַּרְעֹשׁ פַּחַת מוֹאָב עֵילָם זַתּוּא בָּנִי[a]׃ 16 בֻּנִּי[a] עַזְגָּד 15 16
בֵּבָי׃ 17 אֲדֹנִיָּה בִגְוַי עָדִין׃ 18 אָטֵר חִזְקִיָּה עַזּוּר׃ 19 הוֹדִיָּה[a] חָשֻׁם 17 19
ניבי ק בֵּצָי׃ 20 חָרִיף עֲנָתוֹת נֵובָי[a]׃ 21 מַגְפִּיעָשׁ מְשֻׁלָּם חֵזִיר[a]׃ 22 מְשֵׁיזַבְאֵל 20 22
ג צָדוֹק יַדּוּעַ[a]׃ 23 פְּלַטְיָה חָנָן עֲנָיָה׃ 24 הוֹשֵׁעַ חֲנַנְיָה חַשּׁוּב[a]׃ 23 24
ב . ל̇ ומל 25 הַלּוֹחֵשׁ פִּלְחָא שׁוֹבֵק׃ 26 רְחוּם חֲשַׁבְנָה מַעֲשֵׂיָה׃ 27 וַאֲחִיָּה[a] חָנָן[b] 25 27
ל̇ שם אנש עָנָן׃ 28 מַלּוּךְ חָרִם בַּעֲנָה׃ 28
29 וּשְׁאָר הָעָם הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם הַשּׁוֹעֲרִים הַמְשֹׁרְרִים הַנְּתִינִים 29
וְכָל־הַנִּבְדָּל מֵעַמֵּי הָאֲרָצוֹת אֶל־תּוֹרַת הָאֱלֹהִים נְשֵׁיהֶם בְּנֵיהֶם
וּבְנֹתֵיהֶם כֹּל יוֹדֵעַ מֵבִין[a]׃ 30 מַחֲזִיקִים עַל־אֲחֵיהֶם אַדִּירֵיהֶם[a] וּבָאִים 30
בְּאָלָה וּבִשְׁבוּעָה לָלֶכֶת בְּתוֹרַת הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה בְּיַד מֹשֶׁה
עֶבֶד־הָאֱלֹהִים וְלִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֺת יְהוָה אֲדֹנֵינוּ
וּמִשְׁפָּטָיו וְחֻקָּיו׃ 31 וַאֲשֶׁר לֹא־נִתֵּן בְּנֹתֵינוּ לְעַמֵּי הָאָרֶץ וְאֶת־ 31
ל̇ בְּנֹתֵיהֶם לֹא נִקַּח לְבָנֵינוּ׃ 32 וְעַמֵּי הָאָרֶץ הַמְבִיאִים אֶת־הַמַּקָּחוֹת 32
ג מל ול בליש וְכָל־שֶׁבֶר בְּיוֹם הַשַּׁבָּת לִמְכּוֹר לֹא־נִקַּח מֵהֶם בַּשַּׁבָּת וּבְיוֹם קֹדֶשׁ

Cp 10 [1]Mm 2033. [2]Mp sub loco. [3]Mm 1188. [4]Mm 3889. [5]Mm 3984. [6]Mm 4036. [7]Mm 1796. [8]Mm 1376. [9]Mm 924. [10]Mm 3985. [11]Mm 1442.

Cp 10,2 [a–a] Ms sg cf 1; 𝔙 *signatores autem fuerunt*, l וְהַחֹתְמִים (cf 𝔊) vel וְאֵלֶּה הַחוֹתְמִים (cf 𝔖𝔄) ‖ [b] > 𝔊*, add? ‖ **3** [a] 𝔊 pr *υἱός* ‖ **4** [a] Ms חִלְקִיָּה ‖ **5** [a] mlt Mss 𝔖 שְׁכַנְיָה ‖ **10** [a] l c mlt Mss Vrs ׳י ‖ **11** [a] l c nonn Mss 𝔊[L]𝔖 שְׁכַנְיָה propter 13 (aut invers) ‖ [b] 𝔊 *Ωδουια* = הוֹדַוְיָה vel הוֹדוּיָה, sic l propter 14 ‖ [c] 𝔖 *pltj'* ‖ **13** [a] cf 11[a] ‖ **14** [a] 𝔊 *Ωδουια* ‖ [b] 𝔊 leg בְּנֵי ‖ [c] l c 9,4 כְּנָנִי ‖ **15** [a] 𝔊 *υἱοί* = בְּנֵי ‖ **16** [a] 𝔊 *Βανι* ‖ **19** [a] 𝔊 *Ωδουια* ‖ **20** [a] K 𝔊[AL] נוֹבָי, Q 𝔙 נֵיבָי ‖ **21** [a] 𝔖 *'zjpj* ‖ **22** [a] 𝔖 *jwjd'* ‖ **24** [a] 𝔖 *jšw'* ‖ **27** [a] 𝔊[L]𝔖𝔙 om cop, dl? prp וְאָחִיו ‖ [b] 𝔖 *ḥnnj*, l חֲנָנִי propter 23 (aut invers)? ‖ **29** [a] 𝔊𝔖 pr cop ‖ **30** [a] 𝔊 *κατηράσαντο αὐτούς* = אֵרְרֵיהֶם.

33 וְנִטֹּשׁ אֶת־[a]הַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית וּמַשָּׂא[b] כָל־יָד[c]׃ 33 וְהֶעֱמַדְנוּ עָלֵינוּ מִצְוֺת ל . ל . ג וכל דסמיכ לאדכרה דכות
34 לָתֵת עָלֵינוּ[a] שְׁלִשִׁית הַשֶּׁקֶל בַּשָּׁנָה לַעֲבֹדַת בֵּית אֱלֹהֵינוּ׃ 34 לְלֶחֶם ט מל[12] . ל
הַמַּעֲרֶכֶת וּמִנְחַת הַתָּמִיד וּלְעוֹלַת הַתָּמִיד הַשַּׁבָּתוֹת הֶחֳדָשִׁים ג מל[13] . ל
לַמּוֹעֲדִים וְלַקֳּדָשִׁים וְלַחַטָּאוֹת לְכַפֵּר עַל־יִשְׂרָאֵל וְכֹל מְלֶאכֶת ג מל[14] . ל
35 בֵּית־אֱלֹהֵינוּ׃ ס 35 [a]וְהַגּוֹרָלוֹת הִפַּלְנוּ עַל־קֻרְבַּן הָעֵצִים ל . ל . ל[15]
[b]הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם[c] וְהָעָם[b] לְהָבִיא לְבֵית אֱלֹהֵינוּ לְבֵית־אֲבֹתֵינוּ יג[16]
לְעִתִּים מְזֻמָּנִים[d] שָׁנָה בְשָׁנָה לְבַעֵר עַל־מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כַּכָּתוּב ב . ל
36 בַּתּוֹרָה׃ 36 וּלְהָבִיא אֶת־בִּכּוּרֵי אַדְמָתֵנוּ וּבִכּוּרֵי כָּל־פְּרִי כָל־[a]עֵץ ב[17] . ל פסוק כל כל ומילה חדה ביניה[18] . ל
37 שָׁנָה בְשָׁנָה לְבֵית יְהוָה׃ 37 וְאֶת־בְּכֹרוֹת בָּנֵינוּ וּבְהֶמְתֵּינוּ כַּכָּתוּב ב וכת כן בליש[19]
בַּתּוֹרָה וְאֶת־בְּכוֹרֵי בְקָרֵינוּ[a] וְצֹאנֵינוּ[a] לְהָבִיא לְבֵית אֱלֹהֵינוּ לַכֹּהֲנִים
38 הַמְשָׁרְתִים בְּבֵית אֱלֹהֵינוּ׃ 38 וְאֶת־רֵאשִׁית עֲרִיסֹתֵינוּ וּתְרוּמֹתֵינוּ[a] כה . ל
וּפְרִי כָל־עֵץ תִּירוֹשׁ וְיִצְהָר נָבִיא לַכֹּהֲנִים אֶל־לִשְׁכוֹת בֵּית־אֱלֹהֵינוּ ל
וּמַעְשַׂר אַדְמָתֵנוּ לַלְוִיִּם וְהֵם הַלְוִיִּם הַמְעַשְּׂרִים בְּכֹל עָרֵי עֲבֹדָתֵנוּ׃ ל
39 וְהָיָה הַכֹּהֵן בֶּן־אַהֲרֹן עִם־הַלְוִיִּם בַּעְשֵׂר[a] הַלְוִיִּם וְהַלְוִיִּם יַעֲלוּ ב בליש[20]
אֶת־מַעֲשַׂר הַמַּעֲשֵׂר לְבֵית אֱלֹהֵינוּ אֶל־הַלְּשָׁכוֹת לְבֵית הָאוֹצָר[b]׃ ב
40 כִּי אֶל־הַלְּשָׁכוֹת יָבִיאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי הַלֵּוִי אֶת־תְּרוּמַת הַדָּגָן ב . ט[21]
הַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר וְשָׁם כְּלֵי הַמִּקְדָּשׁ וְהַכֹּהֲנִים הַמְשָׁרְתִים וְהַשּׁוֹעֲרִים ד[22] מל ח מנה בסיפ . ד[23]
וְהַמְשֹׁרְרִים[a] וְלֹא נַעֲזֹב אֶת־בֵּית אֱלֹהֵינוּ׃
11 1 וַיֵּשְׁבוּ שָׂרֵי־הָעָם בִּירוּשָׁלָ͏ִם וּשְׁאָר הָעָם הִפִּילוּ גוֹרָלוֹת
לְהָבִיא ׀ אֶחָד מִן־הָעֲשָׂרָה לָשֶׁבֶת בִּירוּשָׁלַ͏ִם עִיר הַקֹּדֶשׁ וְתֵשַׁע ב[1]
2 הַיָּדוֹת בֶּעָרִים׃ 2 וַיְבָרְכוּ הָעָם[a] לְכֹל הָאֲנָשִׁים הַמִּתְנַדְּבִים לָשֶׁבֶת ב[2]
בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃ פ
3 וְאֵלֶּה רָאשֵׁי הַמְּדִינָה אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בִּירוּשָׁלַ͏ִם וּבְעָרֵי יְהוּדָה[a] עה

[12] Mm 1900. [13] Mm 995. [14] Mm 2117. [15] וחד ולקרבן Neh 13,31. [16] Mm 1188. [17] Mm 3866. [18] Mm 3316. [19] Mp sub loco. [20] Mm 3986. [21] Mm 501. [22] Mm 3889. [23] Mm 3984. Cp 11 [1] Gn 18,32. [2] Mm 1416.

32 [a] ins תְּבוּאַת? (cf Ex 23,10sq; aberratio oculi) ‖ [b] prp וְנִשָּׁא מַשָּׁא ‖ [c] prb ins בָּהּ ‖ **33** [a] > pc Mss 𝔖𝔙, prb dl ‖ **35** [a] tr v 35 post 40[a]? ‖ [b–b] add ‖ [c] nonn Mss Vrs 'וְה ‖ [d] 𝔊 *ἀπὸ χρόνων* = 'מִזְּמָ; Esr 10,14 alit ‖ **36** [a] > nonn Mss 𝔖 ‖ **37** [a] nonn Mss om י ‖ **38** [a] > 𝔊*, dl (ex Ez 44,30); 𝔖 *wd'drjn* = וְגָרְנוֹתֵינוּ ‖ **39** [a] l בְּעַשֵּׂר? ‖ [b] 𝔊 *τοῦ θεοῦ* ex *θησαυροῦ* (sic 𝔊[L]) ‖ **40** [a] cf 35[a] ‖ **Cp 11,2** [a] pc Mss 'אֶת־ה ‖ **3** [a] huc tr ‸.

כא[3]. ל יָשְׁב֞וּ[b] אִ֤ישׁ בַּאֲחֻזָּתוֹ֙ בְּעָ֣רֵיהֶ֔ם יִשְׂרָאֵ֗ל הַכֹּֽהֲנִים֙ וְהַלְוִיִּ֔ם וְהַנְּתִינִ֔ים
כא וּבְנֵ֖י עַבְדֵ֥י שְׁלֹמֹֽה׃ 4 וּבִירוּשָׁלִַ֣ם יָשְׁב֗וּ מִבְּנֵ֤י יְהוּדָה֙ וּמִבְּנֵ֣י בִנְיָמִ֔ן [a] 4
מִבְּנֵ֣י יְהוּדָ֡ה עֲתָיָה֩[b] בֶן־עֻזִּיָּ֨ה בֶן־זְכַרְיָ֜ה בֶּן־אֲמַרְיָ֣ה בֶן־שְׁפַטְיָ֗ה
ג שם אנש בסיפ[4]. ב בֶן־מַהֲלַלְאֵ֛ל מִבְּנֵי־פָֽרֶץ׃ 5 וּמַעֲשֵׂיָ֣ה בֶן־בָּר֗וּךְ בֶּן־כָּל־חֹזֶה֙ בֶּן־ 5
חֲזָיָ֣ה בֶן־עֲדָיָ֔ה[a] בֶן־יוֹיָרִ֥יב[b] בֶּן־זְכַרְיָ֖ה[c] בֶּן־הַשִּׁלֹנִֽי[c]׃ 6 [a]כָּל־בְּנֵי־פֶ֕רֶץ 6
הַיֹּשְׁבִ֖ים בִּירוּשָׁלִָ֑ם אַרְבַּ֥ע מֵא֛וֹת שִׁשִּׁ֥ים וּשְׁמֹנָ֖ה אַנְשֵׁי־חָֽיִל׃ ס
יג[5]. ג בכתיב ול כת כן[6] 7 וְאֵ֖לֶּה בְּנֵ֣י בִנְיָמִ֑ן סַלֻּ֣א בֶּן־מְשֻׁלָּ֡ם בֶּן־יוֹעֵ֡ד[a] בֶּן־פְּדָיָה֩ בֶן־ 7
ל. ל קוֹלָיָ֨ה בֶן־מַעֲשֵׂיָ֜ה בֶּן־אִֽיתִיאֵ֗ל בֶּן־יְשַֽׁעְיָה׃ 8 וְאַחֲרָ֖יו[a] [b]גַּבַּ֣י סַלָּ֑י[b] 8
תְּשַׁ֥ע[c] מֵא֖וֹת עֶשְׂרִ֥ים וּשְׁמֹנָֽה׃ 9 וְיוֹאֵ֥ל בֶּן־זִכְרִ֖י פָּקִ֣יד עֲלֵיהֶ֑ם וִיהוּדָ֧ה 9
יז[7] וכל וגנותי דכות ב מ א בֶן־הַסְּנוּאָ֛ה[a] עַל־הָעִ֖יר מִשְׁנֶֽה׃ פ
י ר״פ בכתיב[8]. ב[9] 10 מִן־הַכֹּהֲנִ֛ים יְדַעְיָ֥ה[a] בֶן־[b]יוֹיָרִ֖יב יָכִֽין[b]׃ 11 שְׂרָיָ֣ה[a] בֶן־חִלְקִיָּ֗ה 10 11
ל חס. מח בֶּן־מְשֻׁלָּם֙ בֶּן־צָד֔וֹק בֶּן־מְרָי֖וֹת בֶּן־אֲחִיט֑וּב נְגִ֖ד בֵּ֥ית הָאֱלֹהִֽים׃
12 וַאֲחֵיהֶ֗ם[a] עֹשֵׂ֤י[b] הַמְּלָאכָה֙ לַבַּ֔יִת שְׁמֹנֶ֥ה מֵא֖וֹת עֶשְׂרִ֣ים וּשְׁנָ֑יִם וַעֲדָיָ֞ה[c] 12
ל. ב בֶּן־יְרֹחָ֣ם בֶּן־פְּלַלְיָ֗ה בֶּן־אַמְצִ֛י בֶּן־זְכַרְיָ֥ה בֶּן־פַּשְׁח֖וּר בֶּן־מַלְכִּיָּֽה׃
ל. ל. ל[4] 13 וְאֶחָיו֙ רָאשִׁ֣ים לְאָב֔וֹת מָאתַ֖יִם אַרְבָּעִ֣ים וּשְׁנָ֑יִם[a] וַעֲמַשְׁסַ֣י[b] בֶּן־ 13
ל. ב ול בסיפ. ה חס[10] עֲזַרְאֵ֛ל[c] בֶּן־אַחְזַ֥י בֶּן־מְשִׁלֵּמ֖וֹת[d] בֶּן־אִמֵּֽר׃ 14 וַאֲחֵיהֶם֙[a] גִּבֹּ֣רֵי חַ֔יִל 14
ו מל[11] מֵאָ֖ה עֶשְׂרִ֣ים וּשְׁמֹנָ֑ה וּפָקִ֣יד עֲלֵיהֶ֔ם זַבְדִּיאֵ֖ל בֶּן־הַגְּדוֹלִֽים[b]׃ ס
15 וּמִן־הַלְוִיִּ֗ם שְֽׁמַֽעְיָ֛ה בֶּן־חַשּׁ֥וּב[a] בֶּן־עַזְרִיקָ֖ם בֶּן־[b]חֲשַׁבְיָ֥ה בֶּן־ 15
ג ול[12] מל. ב כת כן[13]. מח ג[14] מנה בליש בּוּנִּֽי[b]׃ 16 וְשַׁבְּתַ֨י וְיוֹזָבָ֜ד עַל־הַמְּלָאכָ֤ה הַחִֽיצֹנָה֙ לְבֵ֣ית הָֽאֱלֹהִ֔ים 16
ג. קנ מֵרָאשֵׁ֖י הַלְוִיִּֽם׃ 17 וּמַתַּנְיָ֣ה בֶן־מִ֠יכָה בֶּן־זַבְדִּ֨י[a] בֶן־אָסָ֜ף רֹ֗אשׁ 17
ל. ב וכת א[15] הַתְּחִלָּה֙[b] יְהוֹדֶ֣ה לַתְּפִלָּ֔ה וּבַקְבֻּקְיָ֖ה מִשְׁנֶ֣ה מֵאֶחָ֑יו וְעַבְדָּא֙[c] בֶּן־

[3]Mm 4144. [4]Mp sub loco. [5]Mm 984. [6]Mm 4046. [7]Mm 1174. [8]Mm 2980. [9]Mm 3987. [10]Mm 4052 contra textum. [11]Mm 1421. [12]Mm 896. [13]Mm 2969. [14]Mm 3881. [15]Mm 3988.

3 [b] 𝔊^{B}(𝔖) *ἐκάθισεν*, l וַיֵּשְׁבוּ || **4** [a] mlt Mss interv || [b] 𝔖 *ntnj'* || **5** [a] 𝔖 *'zrj'* || [b] 𝔖 *jwndb* || [c–c] l מִן־הַשֵּׁלָנִי cf 1 Ch 9,5[a] (= 𝔖 *br šl'*) || **6** [a] tr v 6 post 4 || **7** [a] 𝔖 *jwd'* || **8** [a] l וְאֶחָיו cf 𝔊^{L} || [b–b] l גִּבֹּרֵי חַיִל || [c] 𝔊^{S} 5 || **9** [a] 𝔖 *sn''* (cf 3,3), l הַסְּנָאָה? cf 𝔊 *Ασανα*, 𝔊^{L} *Ασεννα* || **10** [a] 𝔖 *brkj'* || [b–b] l יוֹיָקִים בֶּן־ cf 12,10 1 Ch 9,10/11[a–a]; 𝔖 *jwjd'* || **11** [a] 1 Ch 9,11 עֲזַרְיָה || **12** [a] 𝔖 *w'ḥwhj*, l וְאֶחָיו cf 10[b–b] || [b] nonn Mss עֹשֵׂה || [c] 𝔖 *w'zrj'* || **13** [a] 𝔊^{S} 8 || [b] l וַעֲמָשַׂי vel וַעֲמָסַי; 1 Ch 9,12 וּמַעְשַׂי || [c] nonn Mss 𝔊 עֲזַרְיָאֵל || [d] l מְשִׁ' cf 1 Ch 9,12[e] || **14** [a] 𝔊 *καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ*, l וְאֶחָיו || [b] prp הַגָּדוֹל (ים dttg) || **15** [a] 𝔖 *jšw'* || [b–b] 1 Ch 9,14 מִן־בְּנֵי־מְרָרִי || **17** [a] 1 Ch 9,15 et 𝔊^{L} זִכְרִי || [b] 𝔊^{L}(𝔙) *τοῦ αἴνου*, l התהלה || [c] 1 Ch 9,16 עֹבַדְיָה.

18 שַׁמּ֫וּעַ[d] בֶּן־גָּלָ֔ל בֶּן־ידיתון׃[e] 18 כָּל־הַלְוִיִּם֙ בְּעִ֣יר הַקֹּ֔דֶשׁ מָאתַ֖יִם ידיתון חד מן ג׳[16] כת כן ידותון ק
שְׁמֹנִ֥ים וְאַרְבָּעָֽה׃ פ
19 וְהַשּׁוֹעֲרִים֙ עַקּ֣וּב טַלְמ֔וֹן וַאֲחֵיהֶ֖ם הַשֹּׁמְרִ֣ים בַּשְּׁעָרִ֑ים מֵאָ֖ה ל׳[17] מל ה מנה בסיפ
שִׁבְעִ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃
20 וּשְׁאָ֣ר יִשְׂרָאֵ֗ל הַכֹּהֲנִים֙ הַלְוִיִּ֔ם בְּכָל־עָרֵ֣י יְהוּדָ֔ה אִ֖ישׁ בְּנַחֲלָתֽוֹ׃ ג׳[18]
21 וְהַנְּתִינִ֖ים יֹשְׁבִ֣ים בָּעֹ֑פֶל וְצִיחָ֥א וְגִשְׁפָּ֖א עַל־הַנְּתִינִֽים׃ פ ל׳ ר״פ וס״פ חד . ג בליש
22 וּפְקִ֨יד הַלְוִיִּ֤ם בִּירוּשָׁלִַ֙ם֙ עֻזִּ֣י בֶן־בָּנִ֔י בֶּן־חֲשַׁבְיָ֕ה בֶּן־מַתַּנְיָ֖ה ב׳
בֶּן־מִיכָ֑א מִבְּנֵ֤י אָסָף֙ הַמְשֹׁ֣רְרִ֔ים לְנֶ֖גֶד מְלֶ֥אכֶת בֵּית־הָאֱלֹהִֽים׃ מח
23 כִּֽי־מִצְוַ֥ת הַמֶּ֖לֶךְ עֲלֵיהֶ֑ם וַאֲמָנָ֥ה עַל־הַמְשֹׁרְרִ֖ים דְּבַר־י֥וֹם בְּיוֹמֽוֹ׃ ל׳
24 וּפְתַֽחְיָ֨ה בֶּן־מְשֵׁיזַבְאֵ֜ל מִבְּנֵֽי־זֶ֗רַח בֶּן־יְהוּדָה֙ לְיַ֣ד הַמֶּ֔לֶךְ לְכָל־
25 דָּבָ֖ר לָעָֽם׃ 25 וְאֶל־הַחֲצֵרִ֖ים בִּשְׂדֹתָ֑ם מִבְּנֵ֣י יְהוּדָ֗ה יָֽשְׁב֞וּ בְּקִרְיַ֤ת
26 הָֽאַרְבַּע֙ וּבְנֹתֶ֔יהָ וּבְדִיבֹן֙ וּבְנֹתֶ֔יהָ וּבִיקַּבְצְאֵ֖ל[a] וַחֲצֵרֶֽיהָ׃ 26 וּבְיֵשׁ֥וּעַ ב׳ . ל׳
27 וּבְמֹלָדָ֖ה וּבְבֵ֥ית פָּֽלֶט׃ 27 וּבַחֲצַ֥ר שׁוּעָ֛ל וּבִבְאֵ֥ר שֶׁ֖בַע וּבְנֹתֶֽיהָ׃ ל׳ וחס[19] . ל׳
28 וּבְצִֽקְלַ֔ג וּבִמְכֹנָ֖ה וּבִבְנֹתֶֽיהָ׃ 29 וּבְעֵ֥ין רִמּ֛וֹן וּבְצָרְעָ֖ה וּבְיַרְמֽוּת׃ ד׳ חס . ד׳ ב׳ מל וב׳ חס[20]
30 זָנֹ֤חַ עֲדֻלָּם֙ וְחַצְרֵיהֶ֔ם לָכִישׁ֙ וּשְׂדֹתֶ֔יהָ עֲזֵקָ֖ה וּבְנֹתֶ֑יהָ וַֽיַּחֲנ֥וּ מִבְּאֵֽר־
שֶׁ֖בַע עַד־גֵּֽיא־הִנֹּֽם׃ ו׳ סביר ועד[21] . ג׳
31 וּבְנֵ֥י[a] בִנְיָמִ֖ן מִגָּ֑בַע[b] מִכְמָ֣שׂ וְעַיָּ֔ה וּבֵֽית־אֵ֖ל וּבְנֹתֶֽיהָ׃ 32 עֲנָת֥וֹת
33 35 נֹ֖ב עֲנָֽנְיָֽה׃ 33 חָצ֥וֹר ׀ רָמָ֖ה גִּתָּֽיִם׃ 34 חָדִ֥יד צְבֹעִ֖ים נְבַלָּֽט׃ 35 לֹ֥ד ב׳ . פסיקתא דסיפ[22] . ל׳ וחס
36 וְאוֹנ֖וֹ גֵּ֥י[a] הַחֲרָשִֽׁים׃ 36 וּמִן־הַלְוִיִּ֔ם מַחְלְק֥וֹת [a]יְהוּדָ֖ה לְבִנְיָמִֽין׃[a] פ ט׳ כת י׳[23] . ל׳ . יז מל[24]
12 1 וְאֵ֙לֶּה֙ הַכֹּהֲנִ֣ים וְהַלְוִיִּ֔ם אֲשֶׁ֥ר עָל֛וּ עִם־זְרֻבָּבֶ֥ל בֶּן־שְׁאַלְתִּיאֵ֖ל כא׳[1]
2 3 וְיֵשׁ֑וּעַ[a] שְׂרָיָ֥ה יִרְמְיָ֖ה עֶזְרָֽא׃ 2 אֲמַרְיָ֥ה מַלּ֖וּךְ חַטּֽוּשׁ׃[a] 3 שְׁכַנְיָ֥ה[a]
4 5 רְחֻ֖ם[b] מְרֵמֹֽת׃ 4 עִדּ֥וֹא גִנְּת֖וֹי[a] אֲבִיָּֽה׃ 5 מִיָּמִ֥ין מַֽעַדְיָ֖ה בִּלְגָּֽה׃ ל׳ חס
6 שְׁמַֽעְיָ֥ה וְיוֹיָרִ֖יב יְדַֽעְיָֽה׃ 7 סַלּ֣וּ עָמ֔וֹק חִלְקִיָּ֖ה יְדַֽעְיָ֑ה[a] [b]אֵ֣לֶּה רָאשֵׁ֧י ג׳ בכתיב ול׳ כת כן[2] . ב׳ מל[3] . עה
הַכֹּהֲנִ֛ים וַאֲחֵיהֶ֖ם בִּימֵ֥י יֵשֽׁוּעַ׃[b] פ

[16] Mm 3267. [17] Mm 3889. [18] Mm 1188. [19] Mp sub loco. [20] Mm 4030. [21] Mm 3942. [22] Mm 3904. [23] Mm 3989. [24] Mm 262. Cp 12 [1] Mm 4144. [2] Mm 4046. [3] Mm 3990.

17 [d] 1 Ch 9,16 שְׁמַעְיָה ‖ [e] K 𝔊𝔙 יְדִי׳, Q mlt Mss 1 Ch 9,16 יְדוּ׳ ‖ 25 [a] mlt Mss 𝔊^{L}𝔖𝔙 וּבְקַ׳ ‖ 31 [a] l c pc Mss 𝔖 וּמִבְּנֵי cf 25b ‖ [b] dl מ ‖ 35 [a] l וְגֵי (ו hpgr) ‖ 36 [a–a] pc Mss 𝔖𝔙 י׳ וּבִ׳, 𝔊^L ἐν τῷ Ιουδα καὶ τῷ Βενιαμειν ‖ Cp 12,1 [a] 𝔊^{71}𝔖 om cop ‖ 2 [a] ins פַּשְׁחוּר cf 10,4 ‖ 3 [a] 2 Mss 𝔙 שְׁבַנְיָה ‖ [b] l חָרִם cf 15 et 10,6 ‖ 4 [a] l c mlt Mss 𝔙 –וֹן ‖ 7 [a] 𝔊^L Ωδουιας ‖ [b–b] tr post 9.

8 וְהַלְוִיִּם יֵשׁוּעַ בִּנּוּי קַדְמִיאֵל שֵׁרֵבְיָה יְהוּדָה[a] מַתַּנְיָה עַל־ 8
הֻיְּדוֹת[b] הוּא וְאֶחָיו׃ 9 וּבַקְבֻּקְיָה וְעֻנֵּי[a] אֲחֵיהֶם[b] לְנֶגְדָּם לְמִשְׁמָרוֹת׃ 9
10 וְיֵשׁוּעַ הוֹלִיד אֶת־יוֹיָקִים וְיוֹיָקִים הוֹלִיד אֶת־אֶלְיָשִׁיב וְאֶלְיָשִׁיב[a] 10
אֶת־יוֹיָדָע׃ 11 וְיוֹיָדָע הוֹלִיד אֶת־[a]יוֹנָתָן וְיוֹנָתָן[a] הוֹלִיד אֶת־יַדּוּעַ׃ 11
12 וּבִימֵי יוֹיָקִים הָיוּ[a] כֹהֲנִים[b] רָאשֵׁי[c] הָאָבוֹת לִשְׂרָיָה מְרָיָה[d] 12
לְיִרְמְיָה חֲנַנְיָה׃ 13 לְעֶזְרָא מְשֻׁלָּם לַאֲמַרְיָה יְהוֹחָנָן׃ 14 לִמְלוּכִי[a] 13 14
יוֹנָתָן[b] לִשְׁבַנְיָה[c] יוֹסֵף׃ 15 לְחָרִם עַדְנָא לִמְרָיוֹת[a] חֶלְקָי׃[b] 16 לְעִדְּיָא[a] 15 16
זְכַרְיָה לְגִנְּתוֹן מְשֻׁלָּם׃ 17 לַאֲבִיָּה זִכְרִי לְמִנְיָמִין[a] לְמוֹעַדְיָה[b] פִּלְטָי׃[c] 17
18 לְבִלְגָּה שַׁמּוּעַ לִשְׁמַעְיָה יְהוֹנָתָן׃ 19 וּלְיוֹיָרִיב[a] מַתְּנַי לִידַעְיָה עֻזִּי׃ 18 19
20 לְסַלַּי[a] קַלָּי לְעָמוֹק עֵבֶר׃[b] 21 לְחִלְקִיָּה חֲשַׁבְיָה לִידַעְיָה[a] נְתַנְאֵל׃ 20 21
22 הַלְוִיִּם[a] בִּימֵי אֶלְיָשִׁיב יוֹיָדָע וְיוֹחָנָן וְיַדּוּעַ כְּתוּבִים רָאשֵׁי[b] 22
אָבוֹת[c] וְהַכֹּהֲנִים[b] עַל־[d]מַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ הַפָּרְסִי׃ פ 23 בְּנֵי לֵוִי 23
רָאשֵׁי הָאָבוֹת כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים וְעַד־יְמֵי יוֹחָנָן בֶּן־
אֶלְיָשִׁיב׃ 24 וְרָאשֵׁי הַלְוִיִּם חֲשַׁבְיָה שֵׁרֵבְיָה וְיֵשׁוּעַ בֶּן־[a]קַדְמִיאֵל 24
וַאֲחֵיהֶם לְנֶגְדָּם לְהַלֵּל לְהוֹדוֹת[b] בְּמִצְוַת[c] דָּוִיד אִישׁ־הָאֱלֹהִים מִשְׁמָר
לְעֻמַּת מִשְׁמָר׃ 25 מַתַּנְיָה וּבַקְבֻּקְיָה[a] עֹבַדְיָה[b] מְשֻׁלָּם[c] טַלְמוֹן עַקּוּב 25
[d]שֹׁמְרִים שׁוֹעֲרִים[d] מִשְׁמָר בַּאֲסֻפֵּי הַשְּׁעָרִים׃ 26 אֵלֶּה בִּימֵי יוֹיָקִים
בֶּן־יֵשׁוּעַ בֶּן־יוֹצָדָק וּבִימֵי נְחֶמְיָה הַפֶּחָה וְעֶזְרָא הַכֹּהֵן הַסּוֹפֵר׃ פ

ז
ועני ק חד מן מח[4] כת ו וקר י
ל
ג
עה
ט[5] . למליכו ק
ג ב כת א וחד כת ה . ל . לעדוא[6] ק
ג בליש . ל . ל
ל בסיפ . ל בסיפ[7]
ב מל[8]
ג ר״פ בסיפ . ג[9] בסיפ וכל ד״ה דכות ב מ ד . ג ול בליש . עה . ז[10] בכתיב וכל אורית ונביא דכות ב מ ב
ל
עה . ג[9] בסיפ וכל ד״ה דכות ב מ ד
י
ד מל[11] . ד[12] . ג[13]
ב מל
ל . י[14] מל ח מנה בסיפ . ל וחס . ד ר״פ בסיפ
ג . ג . ג מל בסיפ

[4]Mm 3811. [5]Mm 3928. [6]Mm 832. [7]Mm 4012. [8]Mm 3990. [9]Mm 3991. [10]Mm 4048. [11]Mm 3432. [12]Mm 4220. [13]Mm 3992. [14]Mm 3889.

8 [a] dub, cf 𝔊[Aal] *Ιωδαε*; prp הוֹדַוְיָה ‖ [b] pc Mss –וֹת; l הודות vel הוֹדָיוֹת ‖ **9** [a] l c Q pc Mss 𝔙 וְעֻנִּי; 𝔖[A] *w'lj* ‖ [b] l c pc Mss 𝔊[Sc]𝔖𝔙 וְאַ׳ ‖ **10** [a] nonn Mss 𝔊[L]𝔖𝔙 + הוליד ‖ **11** [a–a] l יוֹחָנָן וְיוֹחָנָן (cf 22sq) ‖ **12** [a] 𝔊 *ἀδελφοὶ αὐτοῦ* ‖ [b] Ms 𝔊𝔖 הַכֹּ׳ ‖ [c] 𝔊(𝔙) pr cop ‖ [d] 𝔖 *'mrj'* ‖ **14** [a] 𝔊 *τῷ Μαλουχ*, l לְמַלּוּךְ cf 2; mlt Mss ut Q לִמְלִיכוּ, K י dttg, 𝔖 *mlkj'* ‖ [b] ins sec 2 (cf 2[a]) … לְחַטּוּשׁ … לְפַשְׁחוּר (nom exc) ‖ [c] pc Mss 𝔊[L]𝔖 שְׁכַנְיָה cf 3[a] ‖ **15** [a] 𝔊[L](𝔖) *τῷ Μαριμωθ*, l –רֵמוֹת cf 3 ‖ [b] pc Mss 𝔙 –קִי ‖ **16** [a] l c Q 𝔖 לְעִדּוֹא cf 4; K 𝔊[L]𝔙 לַעֲדָיָא ‖ **17** [a] l c pc Mss לְמִי׳ cf 5; nom exc ‖ [b] l c pc Mss לְמַעַ׳ cf 5; 𝔊[S*] *ἐν καιροῖς* = לְמוֹעֲדֶיהָ ‖ [c] nonn Mss 𝔊[L]𝔙 –טַי ‖ **19** [a] 𝔖 *jwjd'* ‖ **20** [a] l –לּוּ cf 7 ‖ [b] pc Mss 𝔊 עֶבֶד ‖ **21** [a] 𝔊[L] *τῷ Ωδουια* cf 7[a] ‖ **22** [a] dl (gl ad בני לוי 23); tr huc [b–b] ‖ [b–b] l ר׳ אָבֹ׳ הַ׳ cf [a] ‖ [c] nonn Mss 𝔖 הָאָ׳ ‖ [d] ins c 23 סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים וְעַד (homark) ‖ **24** [a] 𝔊 *καὶ υἱοί* (𝔊[L] + *αὐτοῦ*), l בְּנוּי cf 12,8; 10,10 ‖ [b] Vrs (non 𝔊[B]) pr cop, sic l ‖ [c] pc Mss 𝔖𝔙 כְּמִ׳ ‖ **25** [a] l ב׳?; 𝔖 *wbqj* ‖ [b] prb ins הַמְשֹׁרְרִים (init 25 c 24 conjg) ‖ [c] l וּמְ׳?; 𝔖 *wšlwm* ‖ [d–d] l invers.

ס 27 וּבַחֲנֻכַּת חוֹמַת יְרוּשָׁלַ͏ִם בִּקְשׁוּ אֶת־הַלְוִיִּם מִכָּל[a]־מְקוֹמֹתָם — ב חד חס וחד מל[15]
לַהֲבִיאָם לִירוּשָׁלָ͏ִם לַעֲשֹׂת חֲנֻכָּה וְשִׂמְחָה וּבְתוֹדוֹת[b] וּבְשִׁיר מְצִלְתַּיִם — יב חס למערב . ג מל בליש[16]
28 נְבָלִים וּבְכִנֹּרוֹת[c]׃ 28 וַיֵּאָסְפוּ בְּנֵי[a] הַמְשֹׁרְרִים וּמִן[b]־הַכִּכָּר סְבִיבוֹת[c] — ב[17] . יב
29 יְרוּשָׁלַ͏ִם וּמִן־חַצְרֵי נְטֹפָתִי׃ 29 וּמִבֵּית הַגִּלְגָּל וּמִשְּׂדוֹת גֶּבַע וְעַזְמָוֶת — ל חס . ל . ל מל בסיפ
30 כִּי חֲצֵרִים בָּנוּ לָהֶם הַמְשֹׁרְרִים סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלָ͏ִם׃ 30 וַיִּטַּהֲרוּ — ל[18]
הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וַיְטַהֲרוּ אֶת־הָעָם וְאֶת־הַשְּׁעָרִים וְאֶת־הַחוֹמָה׃ — כא[19] . ב[18]
31 וָאַעֲלֶה אֶת־שָׂרֵי יְהוּדָה מֵעַל לַחוֹמָה וָאַעֲמִידָה שְׁתֵּי תוֹדֹת גְּדוֹלֹת — ג[20] ול בסיפ . ב ובפסוק . ב . ב כת כן
32 וְתַהֲלֻכֹת[a] לַיָּמִין מֵעַל לַחוֹמָה לְשַׁעַר הָאַשְׁפֹּת׃ 32 וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵיהֶם — ל וחס . ב ובפסוק
33 הוֹשַׁעְיָה וַחֲצִי שָׂרֵי יְהוּדָה׃ 33 וַעֲזַרְיָה[a] עֶזְרָא וּמְשֻׁלָּם׃ — ג[21]
34 יְהוּדָה וּבִנְיָמִן[a] וּשְׁמַעְיָה[b] וְיִרְמְיָה׃ ס 35 וּמִבְּנֵי[a] הַכֹּהֲנִים — ד ר״פ[22]
בַּחֲצֹצְרוֹת זְכַרְיָה[b] בֶן־יוֹנָתָן[c] בֶּן־שְׁמַעְיָה בֶּן־מַתַּנְיָה [d]בֶּן־מִיכָיָה בֶּן־ — ה[23]
36 זַכּוּר[d] בֶּן־אָסָף׃ 36 וְאֶחָיו שְׁמַעְיָה וַעֲזַרְאֵל[a] מִלְלַי[b] גִּלְלַי מָעַי[c] נְתַנְאֵל — ל . ל
וִיהוּדָה חֲנָנִי בִּכְלֵי־שִׁיר דָּוִיד אִישׁ הָאֱלֹהִים וְעֶזְרָא הַסּוֹפֵר לִפְנֵיהֶם׃ — ג[24] . ג מל בסיפ
37 וְעַל[a] שַׁעַר הָעַיִן וְנֶגְדָּם עָלוּ עַל־מַעֲלוֹת עִיר דָּוִיד[b] בַּמַּעֲלֶה[c] — ל
38 לַחוֹמָה מֵעַל לְבֵית דָּוִיד וְעַד שַׁעַר הַמַּיִם מִזְרָח׃ 38 וְהַתּוֹדָה — ב
הַשֵּׁנִית הַהוֹלֶכֶת[a] לְמוֹאל[b] וַאֲנִי אַחֲרֶיהָ וַחֲצִי[c] הָעָם מֵעַל לְהַחוֹמָה — ג ב חס ול כת כן[25] . מח כת א לא קר ול בליש[26] . ל
39 מֵעַל לְמִגְדַּל הַתַּנּוּרִים וְעַד הַחוֹמָה הָרְחָבָה׃ 39 וּמֵעַל לְשַׁעַר־ — ב . ל
אֶפְרַיִם וְעַל־שַׁעַר הַיְשָׁנָה וְעַל[a]־שַׁעַר הַדָּגִים וּמִגְדַּל חֲנַנְאֵל וּמִגְדַּל — ז[27] . ז[27]
40 הַמֵּאָה וְעַד שַׁעַר הַצֹּאן [b]וְעָמְדוּ בְּשַׁעַר הַמַּטָּרָה[b]׃ 40 וַתַּעֲמֹדְנָה שְׁתֵּי — ב . ל . ב ר״פ
41 הַתּוֹדֹת בְּבֵית הָאֱלֹהִים וַאֲנִי וַחֲצִי[a] הַסְּגָנִים עִמִּי[b]׃ 41 וְהַכֹּהֲנִים — ז
אֶלְיָקִים מַעֲשֵׂיָה מִנְיָמִין מִיכָיָה אֶלְיוֹעֵינַי זְכַרְיָה חֲנַנְיָה בַּחֲצֹצְרוֹת׃ — ג בליש . ה[23] . הד מל וחד חס[28]
42 וּמַעֲשֵׂיָה וּשְׁמַעְיָה וְאֶלְעָזָר וְעֻזִּי וִיהוֹחָנָן וּמַלְכִּיָּה וְעֵילָם וָעָזֶר — כ[29]

[15] Gn 36,40. [16] Mm 4237. [17] Mm 3993. [18] Mm 3994. [19] Mm 4144. [20] Mm 3995. [21] Mm 3996. [22] Mm 3997. [23] Mm 2183. [24] Mm 3992. [25] Mm 241. [26] Mm 898. [27] Mm 1330. [28] Mm 3930. [29] Mm 3928.

27 [a] pc Mss 𝔊𝔖 בְּכָל ‖ [b] l c pc Mss Vrs ב׳ ‖ [c] l c pc Mss 𝔊L וְכִנ׳ ‖ 28 [a] ins לֵוִי cf 𝔊L ‖ [b] pc Mss 𝔊L𝔖𝔙 מִן ‖ [c] 𝔊L pr cop ‖ 31 [a] l וְהָאַחַת הֹלֶכֶת cf 38 ‖ 33 [a] 𝔊BS *Ζαχαριας* 𝔖 *w'zr'jl* ‖ 34 [a] l וּמִנְיָמִין vel וּמִיָּמִין cf 𝔊L? ‖ [b] 𝔊BS *Σαραια* ‖ 35 [a] 𝔄 om cop, sic l et conjg c 33sq ‖ [b] pr ו ‖ [c] 𝔊BS *Ιωαναν* ‖ [d–d] add ‖ 36 [a] 𝔊 *καὶ Οζιηλ* (𝔊L *Εζριηλ*) ‖ [b] > 𝔊 (dttg?) ‖ [c] Ms מְעַי ‖ 37 [a] prp וַיַּעַבְרוּ עַל ‖ [b] prb ins וַיֵּרְדוּ ‖ [c] prp –לָה ‖ 38 [a] l הו׳ (ה dttg) ‖ [b] 2 Mss לְמוֹל; l לִשְׂמֹאל ‖ [c] ins שָׂרֵי cf 32 ‖ 39 [a] Seb 𝔖 וְעַד ‖ [b–b] prp tr post 40 (l עמדו) ‖ 40 [a] prb dl חצי ‖ [b] lacuna?

43 וַיַּשְׁמִיעוּ הַמְשֹׁרְרִים וְיִזְרַחְיָה הַפָּקִיד׃ 43 וַיִּזְבְּחוּ בַיּוֹם־הַהוּא זְבָחִים
גְּדוֹלִים וַיִּשְׂמָחוּ כִּי הָאֱלֹהִים שִׂמְּחָם שִׂמְחָה גְדוֹלָה וְגַם הַנָּשִׁים
וְהַיְלָדִים שָׂמֵחוּ וַתִּשָּׁמַע שִׂמְחַת יְרוּשָׁלִַם מֵרָחוֹק[a]׃
44 וַיִּפָּקְדוּ בַיּוֹם הַהוּא אֲנָשִׁים עַל־הַנְּשָׁכוֹת לָאוֹצָרוֹת לַתְּרוּמוֹת
לָרֵאשִׁית וְלַמַּעַשְׂרוֹת לִכְנוֹס בָּהֶם לִשְׂדֵי[a] הֶעָרִים מְנָאוֹת הַתּוֹרָה[b]
לַכֹּהֲנִים וְלַלְוִיִּם כִּי שִׂמְחַת יְהוּדָה עַל־הַכֹּהֲנִים וְעַל־הַלְוִיִּם הָעֹמְדִים׃
45 וַיִּשְׁמְרוּ מִשְׁמֶרֶת אֱלֹהֵיהֶם וּמִשְׁמֶרֶת הַטָּהֳרָה וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַשֹּׁעֲרִים
46 כְּמִצְוַת דָּוִיד שְׁלֹמֹה[a] בְנוֹ׃ 46 כִּי־בִימֵי דָוִיד וְאָסָף[a] מִקֶּדֶם[b] רָאשֵׁ[c]
47 הַמְשֹׁרְרִים וְשִׁיר־[d]תְּהִלָּה וְהֹדוֹת לֵאלֹהִים׃ 47 וְכָל־יִשְׂרָאֵל בִּימֵי
זְרֻבָּבֶל וּבִימֵי נְחֶמְיָה נֹתְנִים מְנָיוֹת הַמְשֹׁרְרִים וְהַשֹּׁעֲרִים דְּבַר־יוֹם
בְּיוֹמוֹ וּמַקְדִּשִׁים לַלְוִיִּם וְהַלְוִיִּם מַקְדִּשִׁים לִבְנֵי אַהֲרֹן׃ פ
13 1 בַּיּוֹם הַהוּא נִקְרָא בְּסֵפֶר[a] מֹשֶׁה בְּאָזְנֵי הָעָם וְנִמְצָא כָּתוּב בּוֹ
2 אֲשֶׁר לֹא־יָבוֹא עַמֹּנִי וּמֹאָבִי בִּקְהַל הָאֱלֹהִים עַד־עוֹלָם׃ 2 כִּי לֹא
קִדְּמוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּלֶּחֶם וּבַמָּיִם וַיִּשְׂכֹּר[a] עָלָיו אֶת־בִּלְעָם
3 לְקַלְלוֹ וַיַּהֲפֹךְ אֱלֹהֵינוּ הַקְּלָלָה[b] לִבְרָכָה׃ 3 וַיְהִי כְּשָׁמְעָם אֶת־
הַתּוֹרָה וַיַּבְדִּילוּ כָל־עֵרֶב מִיִּשְׂרָאֵל׃
4 וְלִפְנֵי מִזֶּה אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן נָתוּן בְּלִשְׁכַּת[a] בֵּית־אֱלֹהֵינוּ קָרוֹב
5 לְטוֹבִיָּה׃ 5 וַיַּעַשׂ לוֹ[a] לִשְׁכָּה גְדוֹלָה וְשָׁם הָיוּ לְפָנִים נֹתְנִים אֶת־
הַמִּנְחָה הַלְּבוֹנָה[b] וְהַכֵּלִים וּמַעְשַׂר הַדָּגָן הַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר מִצְוַת[c]
6 הַלְוִיִּם וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַשֹּׁעֲרִים וּתְרוּמַת הַכֹּהֲנִים׃ 6 וּבְכָל־זֶה לֹא
הָיִיתִי בִּירוּשָׁלִָם כִּי בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא מֶלֶךְ־
7 בָּבֶל בָּאתִי אֶל־הַמֶּלֶךְ וּלְקֵץ יָמִים נִשְׁאַלְתִּי מִן־הַמֶּלֶךְ׃ 7 וָאָבוֹא
לִירוּשָׁלִָם וָאָבִינָה בָרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה אֶלְיָשִׁיב לְטוֹבִיָּה לַעֲשׂוֹת לוֹ

ל . ג ול[30] בליש
ו מל[31] . ג . ו[32] . ג[33]
ג[34] . ל
ג[35] . ד[36] מל לאוצרות מחליפין[30] . ב מל
ו[37] כת י וכל רות דכות ב מ ב . יז מפק א ול בליש[38]
ג[39]
ב . ג ול בליש
ראשי ק חד מן עה בליש
ב . ל
ו חס בליש . ו חס ב מנה בליש
ג ובכתיב . לז[1]
ל
ה . ו דגש[2]
ל
ב[3]
יו וכל לפני ולפני דכות . ג ומל[4]
יו בטע[5]
ו[6] מל ח מנה בסיפ
תא יתיר א לא קר
ג . ל[1]
ב[7]

[30] Mp sub loco. [31] Mm 1421. [32] Mm 1580. [33] Mm 3907. [34] Mm 2235. [35] Mm 3959. [36] Mm 3254. [37] Mm 2329. [38] Mm 411. [39] Mm 761. Cp 13 [1] Mp sub loco. [2] Mm 351. [3] Mm 453. [4] Mm 3753. [5] Mm 3998. [6] Mm 3889. [7] Mm 3772.

43 [a] pc Mss עַד־(לְ)מ' || **44** [a] l מִשְּׂדֵי cf 𝔊[L]; pc Mss Vrs לְשָׂרֵי || [b] > 𝔊*, nonn Mss 𝔙 התודה || **45** [a] l c mlt Mss Vrs ושׁ' || **46** [a] l c Ms 𝔊𝔖𝔄 א' || [b] prp וּפִקְּדָם, tr post המ' || [c] l c K 𝔊𝔄 ראשׁ; Q nonn Mss 𝔙 רָאשֵׁי || [d] prp לְשִׁיר (𝔊[Ms] *εἰς ὕμνον*) cf [b] || **Cp 13,1** [a] Ms 𝔊[L]𝔖 + תּוֹרַת || **2** [a] Vrs pl || [b] pc Mss אֶת־ה' || **4** [a] l –כת || **5** [a] 𝔊[BS] *ἑαυτῷ*, 𝔙 *sibi* || [b] nonn Mss Vrs וְה' || [c] l c 𝔙 *partes* = מְנָיוֹת.

8 נִשְׁכָּה בְּחַצְרֵי[a] בֵּית הָאֱלֹהִים׃ 8 וַיֵּרַע לִי מְאֹד וָאַשְׁלִיכָה אֶת־כָּל־ ל. מח. ל
9 כְּלֵי בֵית־טוֹבִיָּה הַחוּץ מִן־הַלִּשְׁכָּה׃ 9 וָאֹמְרָה וַיְטַהֲרוּ הַלְּשָׁכוֹת[a] ב[8]
וָאָשִׁיבָה שָּׁם כְּלֵי בֵּית הָאֱלֹהִים אֶת־הַמִּנְחָה וְהַלְּבוֹנָה׃ פ ב. ה. מח. ב[9]
10 וָאֵדְעָה כִּי־מְנָיוֹת הַלְוִיִּם לֹא נִתָּנָה[a] וַיִּבְרְחוּ אִישׁ־לְשָׂדֵהוּ הַלְוִיִּם ב
11 וְהַמְשֹׁרְרִים עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה׃ 11 וָאָרִיבָה אֶת־הַסְּגָנִים וָאֹמְרָה מַדּוּעַ יו כת י[10]
12 נֶעֱזַב בֵּית־הָאֱלֹהִים וָאֶקְבְּצֵם וָאַעֲמִדֵם עַל־עָמְדָם׃ 12 וְכָל־יְהוּדָה מח. ל חס
13 הֵבִיאוּ מַעְשַׂר הַדָּגָן וְהַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר לָאוֹצָרוֹת׃ 13 וָאוֹצְרָה[a] עַל־ ג[11]. ד מל[12]. ל
אוֹצָרוֹת שֶׁלֶמְיָה הַכֹּהֵן וְצָדוֹק הַסּוֹפֵר וּפְדָיָה מִן־הַלְוִיִּם וְעַל־ ד מל[12]. ל. ג מל בסיפ
יָדָם חָנָן בֶּן־זַכּוּר בֶּן־מַתַּנְיָה כִּי נֶאֱמָנִים נֶחְשָׁבוּ וַעֲלֵיהֶם לַחֲלֹק
14 לַאֲחֵיהֶם׃ פ 14 זָכְרָה־לִּי אֱלֹהַי עַל־זֹאת וְאַל־תֶּמַח חֲסָדַי ל. ל
15 אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּבֵית אֱלֹהַי וּבְמִשְׁמָרָיו׃ 15 בַּיָּמִים הָהֵמָּה רָאִיתִי ל. ה[13]. יב[14]
בִיהוּדָה דֹרְכִים־גִּתּוֹת בַּשַּׁבָּת וּמְבִיאִים הָעֲרֵמוֹת וְעֹמְסִים עַל־ פסיקתא דסיפ[15]. ב ובפסוק. ל[16]. יז בטע[17]
הַחֲמֹרִים וְאַף־יַיִן עֲנָבִים וּתְאֵנִים וְכָל־מַשָּׂא וּמְבִיאִים[a] יְרוּשָׁלִַם מא ב מנה בסיפ. ב ובפסוק
16 בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וָאָעִיד בְּיוֹם[b] [c]מִכְרָם צָיִד[c]׃ 16 וְהַצֹּרִים[a] יָשְׁבוּ בָהּ ג[18]
מְבִיאִים דָּאג וְכָל־מֶכֶר וּמֹכְרִים בַּשַּׁבָּת לִבְנֵי יְהוּדָה וּבִירוּשָׁלִָם[b]׃ מח כת א לא קר ול בליש[19]. ג[20] מל ול בליש. ג[21]. כא
17 וָאָרִיבָה אֵת חֹרֵי יְהוּדָה וָאֹמְרָה לָהֶם מָה־הַדָּבָר הָרָע הַזֶּה
18 אֲשֶׁר אַתֶּם עֹשִׂים וּמְחַלְּלִים אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת׃ 18 הֲלוֹא כֹה עָשׂוּ ל[22]. ט מל בכתיב[23]
אֲבֹתֵיכֶם וַיָּבֵא [a]אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ[a] אֵת כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת וְעַל הָעִיר נא[24]. יז[25] וכל וגנותי דכות ב מ א
הַזֹּאת וְאַתֶּם מוֹסִיפִים חָרוֹן עַל־יִשְׂרָאֵל לְחַלֵּל אֶת־[b]הַשַּׁבָּת׃ פ ד בטע[26]. ג[27]. ד
19 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר צָלֲלוּ[a] שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלִַם לִפְנֵי הַשַּׁבָּת וָאֹמְרָה ג
וַיִּסָּגְרוּ הַדְּלָתוֹת וָאֹמְרָה אֲשֶׁר לֹא יִפְתָּחוּם עַד אַחַר הַשַּׁבָּת וּמִנְּעָרַי ל. ל. ל
20 הֶעֱמַדְתִּי עַל־הַשְּׁעָרִים לֹא[b]־יָבוֹא מַשָּׂא בְּיוֹם הַשַּׁבָּת׃ 20 וַיָּלִינוּ מא ב מנה בסיפ
21 הָרֹכְלִים וּמֹכְרֵי כָל־מִמְכָּר מִחוּץ לִירוּשָׁלִָם פַּעַם וּשְׁתָּיִם׃ 21 וָאָעִידָה ח[28] קמ וכל אתנח וס"פ דכות ב מ א

[8] Mm 3994. [9] 1 Ch 9,29. [10] Mm 627. [11] Mm 3002. [12] Mm 3254. [13] Mm 2738. [14] Mm 891. [15] Mm 3904. [16] Mm 3966. [17] Mm 3998. [18] Mm 3054. [19] Mm 898. [20] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [21] Mm 3999. [22] Mm 1872. [23] Mm 3664. [24] Mm 639. [25] Mm 1174. [26] Mm 1451. [27] Mm 2794. [28] Mm 2491.

7 [a] pc Mss 𝔊𝔖 sg ‖ **9** [a] 𝔊^{L}𝔖𝔄 sg ‖ **10** [a] Q^{Or} pc Mss נִתְּנוּ ‖ **13** [a] 𝔊^{L}(𝔖𝔙) *καὶ ἐνετειλάμην*, l וָאֲצַוֶּה ‖ **15** [a] 𝔊^{L} om cop, sic l ‖ [b] 𝔖(𝔄) *bhwn* = בָּהֶם, sic l; Ms + בָּם ‖ [c—c] l מִמְכַּר צֵידָם cf 𝔖 ‖ **16** [a] dl ו et cf [b] ‖ [b] tr ad init vs; nonn Mss 𝔖𝔙𝔄 'ב ‖ **18** [a—a] 𝔊 *ἐπ' αὐτοὺς ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ ἐφ' ἡμᾶς* ‖ [b] mlt Mss 𝔖𝔄 + יוֹם, cf 17 fin ‖ **19** [a] 𝔊 *κατέστησαν*, 𝔊^{L}(𝔙) *ἡσύχασα* (l -σαν) ‖ [b] nonn Mss pr אֲשֶׁר, al וְ cf Vrs.

בָּהֶם וָאֹמְרָה אֲלֵיהֶם מַדּוּעַ אַתֶּם לֵנִים נֶגֶד הַחוֹמָה אִם־תִּשְׁנוּ יָד ט̊ בכתיב[29]. ו̇ בטע. ל̇. ל̇
22 אֶשְׁלַח בָּכֶם מִן־הָעֵת הַהִיא לֹא־בָאוּ בַּשַּׁבָּת׃ ס 22 וָאֹמְרָה
לַלְוִיִּם אֲשֶׁר יִהְיוּ מִטַּהֲרִים וּבָאִים שֹׁמְרִים הַשְּׁעָרִים לְקַדֵּשׁ אֶת־יוֹם
הַשַּׁבָּת גַּם־זֹאת זָכְרָה־לִּי אֱלֹהַי וְחוּסָה עָלַי כְּרֹב חַסְדֶּךָ׃ פ ל[30]. ז̇
23 גַּם ׀ בַּיָּמִים הָהֵם רָאִיתִי אֶת־הַיְּהוּדִים הֹשִׁיבוּ נָשִׁים אַשְׁדֳּודִיּוֹת 23 אשדדיות[31] יתיר ו ק̇
24 עַמֳּנִיּוֹת מוֹאֲבִיּוֹת׃ 24 וּבְנֵיהֶם חֲצִי[a] מְדַבֵּר אַשְׁדּוֹדִית וְאֵינָם מַכִּירִים עמניות[31] יתיר ו ק̇
25 לְדַבֵּר יְהוּדִית וְכִלְשׁוֹן[b] עַם וָעָם׃ 25 וָאָרִיב עִמָּם וָאֲקַלְלֵם וָאַכֶּה[a] ל̇. ג̇. ל̇. ז̇
מֵהֶם אֲנָשִׁים וָאֶמְרְטֵם[b] וָאַשְׁבִּיעֵם בֵּאלֹהִים אִם־תִּתְּנוּ בְנֹתֵיכֶם
26 לִבְנֵיהֶם וְאִם־תִּשְׂאוּ מִבְּנֹתֵיהֶם לִבְנֵיכֶם וְלָכֶם׃ 26 הֲלוֹא עַל־אֵלֶּה ט מל בכתיב[32]
חָטָא־שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וּבַגּוֹיִם הָרַבִּים לֹא־הָיָה מֶלֶךְ כָּמֹהוּ ל[33]
וְאָהוּב לֵאלֹהָיו הָיָה וַיִּתְּנֵהוּ אֱלֹהִים מֶלֶךְ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל גַּם־אוֹתוֹ ל̇. ל̇. כ̇. ב̇. כד מל ה מנה בכתיב
27 הֶחֱטִיאוּ הַנָּשִׁים הַנָּכְרִיּוֹת׃ 27 וְלָכֶם הֲנִשְׁמַע לַעֲשֹׂת אֵת כָּל־הָרָעָה ב̇. ב[34]. יב חס למערב. ו̇
הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת לִמְעֹל בֵּאלֹהֵינוּ לְהֹשִׁיב נָשִׁים נָכְרִיּוֹת׃ ב חד מל וחד חס[35]
28 28 וּמִבְּנֵי יוֹיָדָע בֶּן־אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל חָתָן[a] לְסַנְבַלַּט הַחֹרֹנִי
29 וָאַבְרִיחֵהוּ[b] מֵעָלָי׃ 29 זָכְרָה לָהֶם אֱלֹהָי עַל גָּאֳלֵי הַכְּהֻנָּה וּבְרִית ל̇. ל̇
30 הַכְּהֻנָּה[a] וְהַלְוִיִּם׃ 30 [a]וְטִהַרְתִּים מִכָּל־נֵכָר[a] וָאַעֲמִידָה מִשְׁמָרוֹת ב̇. ל̇. ב̇
31 לַכֹּהֲנִים וְלַלְוִיִּם אִישׁ בִּמְלַאכְתּוֹ[b]׃ 31 וּלְקֻרְבַּן הָעֵצִים בְּעִתִּים ל[36]
מְזֻמָּנוֹת[a] וְלַבִּכּוּרִים זָכְרָה־לִּי אֱלֹהַי לְטוֹבָה׃

סכום הפסוקים שלספר
שש מאות ושמונים וחמשה
וחציו ובין עלית[37]
וסדרים י̇

[29] Mm 3919. [30] וחד חוסה Jo 2,17. [31] Q addidi, cf Mp sub loco. [32] Mm 3664. [33] Mm 4000. [34] Mm 4001. [35] Mm 4002. [36] וחד קרבן Neh 10,35. [37] Neh 3,32, cf Mp sub loco.

24 [a] l c Ms חֲצָיָם (מ hpgr)? ‖ [b] nonn Mss וּבִ׳ ‖ **25** [a] 𝔖 *wqṭlt* = et necavi ‖ [b] 𝔖 *wṭmrt* = et infodi ‖ **28** [a] 𝔊 *νυμφίου* (ad Jojadam pertinens), $𝔊^{L}$ *γαμβρός* ‖ [b] $𝔊^{BS}$ *(καὶ ἐξέβρασα) αὐτούς* cf [a] ‖ **29** [a] prb l c Ms $𝔊^{L}𝔖$ הַכֹּהֲנִים ‖ **30** [a–a] add? ‖ [b] 𝔊 *ὡς* = כִּ׳ ‖ **31** [a] 𝔊 *ἀπὸ χρόνων* cf 10,35[d].

[א] 1 1 אָדָ֥ם שֵׁ֖ת אֱנֽוֹשׁ׃ 2 קֵינָ֥ן מַהֲלַלְאֵ֖ל יָֽרֶד׃ 3 חֲנ֥וֹךְ מְתוּשֶׁ֖לַח — ל ר״פ בסיפ . ב ר״פ[1]
4 5 לָֽמֶךְ׃ 4 נֹ֥חַ[a] שֵׁ֖ם חָ֥ם וָיָֽפֶת׃ ס 5 בְּנֵ֣י יֶ֔פֶת גֹּ֣מֶר וּמָג֔וֹג וּמָדַ֖י וְיָוָ֑ן[a] — כל שם ברנש חס וכל ניחה מל[2] . מח ר״פ בסיפ[3]
6 וְתֻבָ֥ל וּמֶ֖שֶׁךְ וְתִירָֽס׃ ס 6 וּבְנֵ֖י גֹּ֑מֶר אַשְׁכֲּנַ֥ז[a] וְדִיפַ֖ת[b] וְתוֹגַרְמָֽה׃ — ל כת ד . ב חד חס וחד מל
7 וּבְנֵ֥י יָוָ֖ן אֱלִישָׁ֣ה וְתַרְשִׁ֑ישָׁה[a] כִּתִּ֖ים וְרוֹדָנִֽים[b]׃ ס 8 בְּנֵ֖י חָ֑ם כּ֥וּשׁ — ג[3] . ל בסיפ[4] . ל כת ר ומל . מח ר״פ בסיפ
9 וּמִצְרַ֖יִם פּ֥וּט וּכְנָֽעַן׃ 9 וּבְנֵ֣י כ֔וּשׁ סְבָא֙ וַחֲוִילָ֔ה וְסַבְתָּ֖א וְרַעְמָ֣א — ל[5] . ב חד כת ה וחד כת א . ג ב כת ה ול כת א[5]
10 וְסַבְתְּכָ֑א וּבְנֵ֥י רַעְמָ֖א שְׁבָ֥א וּדְדָֽן׃ ס 10 וְכ֖וּשׁ יָלַ֣ד אֶת־נִמְר֑וֹד — ב וכת א . ל מל[6]
11 ה֣וּא הֵחֵ֔ל לִהְי֥וֹת גִּבּ֖וֹר[a] בָּאָֽרֶץ׃ ס 11 [a]וּמִצְרַ֡יִם יָלַ֞ד אֶת־לוּדִיִּ֧ים[b] — ב בטע . לודים ק
12 וְאֶת־עֲנָמִ֛ים וְאֶת־לְהָבִ֖ים וְאֶת־נַפְתֻּחִֽים׃ 12 וְֽאֶת־פַּתְרֻסִ֞ים וְאֶת־ — ג . ג
13 כַּסְלֻחִ֗ים אֲשֶׁ֨ר יָצְא֥וּ מִשָּׁ֛ם פְּלִשְׁתִּ֖ים וְאֶת־כַּפְתֹּרִֽים׃ ס 13 וּכְנַ֗עַן — ב . ב עיניג דמיין[7]
14 יָלַ֛ד אֶת־צִיד֥וֹן בְּכֹר֖וֹ וְאֶת־חֵֽת׃ 14 וְֽאֶת־הַיְבוּסִי֙ וְאֶת־הָ֣אֱמֹרִ֔י וְאֵ֖ת — ב[2] . ד[2] . ד[8]
15 16 הַגִּרְגָּשִֽׁי׃ 15 וְאֶת־הַחִוִּ֥י וְאֶת־הַֽעַרְקִ֖י וְאֶת־הַסִּינִֽי׃ 16 וְאֶת־הָֽאַרְוָדִי֙ — ב . ב . ב
17 וְאֶת־הַצְּמָרִ֔י וְאֶת־הַחֲמָתִ֖י׃ ס 17 בְּנֵ֣י שֵׁ֔ם עֵילָ֖ם וְאַשּׁ֑וּר — ב . מח ר״פ בסיפ . ה בטע זקף בעינ . חלוף לבראשית[9]
18 וְאַרְפַּכְשַׁ֥ד[a] וְל֖וּד וַאֲרָ֑ם וְע֥וּץ[b] וְח֖וּל וְגֶ֥תֶר וָמֶֽשֶׁךְ[c]׃ ס 18 וְאַרְפַּכְשַׁ֖ד — ה[10] . ב . ה ג מנה ר״פ[10]
19 יָלַ֣ד אֶת[a]־שָׁ֑לַח וְשֶׁ֖לַח יָלַ֥ד אֶת־עֵֽבֶר׃ 19 וּלְעֵ֥בֶר יֻלַּ֖ד שְׁנֵ֣י בָנִ֑ים שֵׁ֣ם — ב ור״פ
20 הָאֶחָ֞ד פֶּ֗לֶג כִּ֤י בְיָמָיו֙ נִפְלְגָ֣ה הָאָ֔רֶץ וְשֵׁ֥ם אָחִ֖יו יָקְטָֽן׃ 20 וְיָקְטָ֣ן יָלַ֔ד — ב . ב[11]
21 אֶת־אַלְמוֹדָ֖ד וְאֶת־שָׁ֑לֶף וְאֶת־חֲצַרְמָ֖וֶת וְאֶת־יָֽרַח׃ 21 וְאֶת־הֲדוֹרָ֥ם — ב ומל . ד
22 וְאֶת־אוּזָ֖ל וְאֶת־דִּקְלָֽה׃ 22 וְאֶת־עֵיבָ֥ל[a] וְאֶת־אֲבִימָאֵ֖ל וְאֶת־שְׁבָֽא׃ — ב . ב
23 וְאֶת־אוֹפִ֥יר וְאֶת־חֲוִילָ֖ה וְאֶת־יוֹבָ֑ב כָּל־אֵ֖לֶּה בְּנֵ֥י יָקְטָֽן׃ ס — ב חד חס וחד מל
24 שֵׁ֖ם ׀ אַרְפַּכְשַׁ֥ד שָֽׁלַח׃ 25 עֵ֥בֶר פֶּ֖לֶג רְעֽוּ׃ 26 שְׂר֥וּג נָח֖וֹר תָּֽרַח׃ — כב פסוק דלית בהון לא ו ולא י[12] . כן בטע[13]

Cp 1 [1] Prv 22,6. [2] Mp sub loco. [3] Mm 69. [4] Mm 2288. [5] וחד ופוט וכנען Gn 10,6. [6] Mm 896. [7] Mm 4003. [8] Mm 1381. [9] Cf Mm 4010. [10] Mm 4004. [11] Gn 10,26. [12] Mm 878. [13] Mm 4005.

Cp 1,4 [a] pr בְּנֵי cf 𝔊* ‖ **5** [a] 𝔊$^{-L}$ + *Ελισα* cf 7 ‖ **6** [a] sic L, mlt Mss Edd 'כְּ– ‖ [b] l c mlt Mss 𝔊𝔙 et Gn 10,3 'וְרִי ‖ **7** [a] l c Gn 10,4 –ישׁ, it 𝔊𝔙 ‖ [b] mlt Mss 𝔖 et Gn 'ודו ‖ **10** [a] 𝔊 + *κυνηγός* cf Gn 10,9 ‖ **11** [a] 𝔊^{B} om 11–16 ‖ [b] K –דִּיִּים ‖ **17** [a] 𝔊^{B} om sq usque ad ארפכשד 24 (homtel) ‖ [b] l c Ms 𝔊^{Aal}𝔄 et Gn 10,23 ובני ארם עוץ ‖ [c] l c pc Mss 𝔖𝔄 et Gn וָמַשׁ ‖ **18** [a] 𝔊^{Aal} + *τὸν Καιναν, καὶ Καιναν ἐγέννησεν* ‖ **22** [a] nonn Mss 𝔊^{min}𝔖 et Gn 10,28 עוֹבָל.

27 28 [a]אַבְרָם הוּא[a] אַבְרָהָם׃ ס 28 בְּנֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׁמָעֵאל׃
29 ס 29 אֵלֶּה תֹּלְדוֹתָם בְּכוֹר יִשְׁמָעֵאל נְבָיוֹת וְקֵדָר וְאַדְבְּאֵל[a]
30 31 וּמִבְשָׂם׃ 30 מִשְׁמָע וְדוּמָה מַשָּׂא חֲדַד[a] וְתֵימָא׃ 31 יְטוּר נָפִישׁ וָקֵדְמָה
32 אֵלֶּה הֵם בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל׃ ס 32 וּבְנֵי קְטוּרָה פִּילֶגֶשׁ אַבְרָהָם
[a]יָלְדָה אֶת־זִמְרָן וְיָקְשָׁן וּמְדָן וּמִדְיָן וְיִשְׁבָּק וְשׁוּחַ וּבְנֵי יָקְשָׁן שְׁבָא
33 וּדְדָן[b]׃ ס 33 וּבְנֵי מִדְיָן עֵיפָה וָעֵפֶר וַחֲנוֹךְ וַאֲבִידָע וְאֶלְדָּעָה
34 כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי קְטוּרָה׃ ס 34 וַיּוֹלֶד אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק ס
35 בְּנֵי יִצְחָק [a]עֵשָׂו וְיִשְׂרָאֵל[ab]׃ ס 35 בְּנֵי עֵשָׂו אֱלִיפַז רְעוּאֵל וִיעוּשׁ
36 וְיַעְלָם וְקֹרַח׃ ס 36 בְּנֵי אֱלִיפָז תֵּימָן וְאוֹמָר צְפִי[a] וְגַעְתָּם קְנַז
37 [b]וְתִמְנָע וַעֲמָלֵק[b]׃ ס 37 בְּנֵי רְעוּאֵל נַחַת זֶרַח שַׁמָּה וּמִזָּה׃ ס
38 39 38 וּבְנֵי שֵׂעִיר לוֹטָן וְשׁוֹבָל וְצִבְעוֹן וַעֲנָה וְדִישֹׁן וְאֵצֶר וְדִישָׁן[a]׃ 39 וּבְנֵי
40 לוֹטָן חֹרִי וְהוֹמָם[a] [b]וַאֲחוֹת לוֹטָן תִּמְנָע[b]׃ ס 40 בְּנֵי שׁוֹבָל עַלְיָן[a]
41 וּמָנַחַת וְעֵיבָל שְׁפִי[b] וְאוֹנָם[c] ס וּבְנֵי צִבְעוֹן אַיָּה וַעֲנָה׃ 41 בְּנֵי[a]
עֲנָה דִּישׁוֹן[b] ס וּבְנֵי דִישׁוֹן[b] חַמְרָן[c] וְאֶשְׁבָּן וְיִתְרָן וּכְרָן׃ ס
42 42 בְּנֵי־אֵצֶר בִּלְהָן וְזַעֲוָן[a] יַעֲקָן[b] בְּנֵי דִישׁוֹן[c] עוּץ וַאֲרָן׃ פ
43 43 וְאֵלֶּה [a]הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֱדוֹם לִפְנֵי מְלָךְ־מֶלֶךְ
44 לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל[a] בֶּלַע[b] בֶּן־בְּעוֹר וְשֵׁם עִירוֹ דִּנְהָבָה׃ 44 וַיָּמָת בָּלַע
45 וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו יוֹבָב בֶּן־זֶרַח מִבָּצְרָה׃ 45 וַיָּמָת יוֹבָב וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו
46 חוּשָׁם[a] מֵאֶרֶץ הַתֵּימָנִי׃ 46 וַיָּמָת חוּשָׁם וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו הֲדַד בֶּן־בְּדַד[a]
47 הַמַּכֶּה אֶת־מִדְיָן בִּשְׂדֵה מוֹאָב וְשֵׁם עִירוֹ עֲיוֹת[b]׃ 47 וַיָּמָת הֲדַד וַיִּמְלֹךְ

ב ר״פ[14]. ה צדיקים בחד ליש[15]. מח ר״פ בסיפ
יד ר״פ בסיפ[16]. ג[17]
ה בטע זקף בעינ חלוף לבראשית[18]. מא ד מנה בסיפ. ה. ב. ב שם אנש
ל
ב חד חס וחד מל. ב
מח ר״פ בסיפ[19]. לג[18]. ט מנה בכתיב. מח ר״פ בסיפ
מח ר״פ בסיפ[18]. ל. ל
מח ר״פ בסיפ. ל[20]
ה בטע זקף בעינ חלוף לבראשית[18]. ל[21]. מח ר״פ בסיפ. ה בטע זקף בעינ חלוף לבראשית[18]. כל עיניג ד״ה כת י ב מ א[22] ו כל עיניג דבראשית כת ו ב מ א[21] י. ל[23]. מח ר״פ בסיפ
ג
מח ר״פ בסיפ. ה בטע זקף בעינ חלוף לבראשית. ל
ב[24]
ב
ג[25]
ד ב חס וב מל[26]. ד ב חס וב מל[26]
עוית ק

[14] Mm 86. [15] Mm 3908. [16] Mm 4006. [17] Mm 179. [18] Mp sub loco. [19] Mp contra textum, init v sec lect antiquam, cf Mp sub loco, hodie פסקא באמצע פסוק. [20] וחד נחת וזרח Gn 36,13. [21] וחד והימם Gn 36,22. [22] וחד אלוף עלוה 1Ch 1,51. [23] וחד ואיה וענה Gn 36,24. [24] Mm 4007. [25] Mm 268. [26] Mm 269.

27 [a–a] > 𝔊* ‖ **29** [a] 𝔊[B] *Ναβδαιηλ*, 𝔊[Aal] *καὶ Ναβδεηλ* ‖ **30** [a] pc Mss חדר ‖ **32** [a–a] > 𝔖 ‖ [b] ins eadem vb quae Gn 25,3b, it 𝔙𝔄 cf 𝔊[Aal] ‖ **34** [a–a] 𝔊[B] *Ιακωβ καὶ Ησαυ* ‖ [b] 𝔊[Aal] *καὶ Ιακωβ* ‖ **36** [a] mlt Mss 𝔊[min]𝔖 et Gn 36,11 צְפוֹ ‖ [b–b] 𝔊[B] *καὶ τῆς Θαμνα Αμαληκ*, 𝔊[Aal]𝔄 sec Gn 36,12a ‖ **38** [a] 𝔊[ALal] *καὶ Ρισων* ‖ **39** [a] 𝔊 *καὶ Αιμαν*, Gn 36,22 וְהֵימָם ‖ [b–b] 𝔊[B] *καὶ Αιλαθ καὶ Ναμνα* ‖ **40** [a] nonn Mss 𝔊[L] et Gn 36,23 עַלְוָן ‖ [b] pc Mss et Gn 36,23 שְׁפוֹ ‖ [c] Ms 𝔊* —נָן ‖ **41** [a] Seb בֶּן ‖ [b] Gn 36,26 דִּישָׁן ‖ [c] mlt Mss 𝔊[ALal] et Gn חֶמְדָּן ‖ **42** [a] 𝔊* *καὶ Ζουκαν*? (cf 𝔊[BA]) = וזועו ut Gn 36,27 ‖ [b] l וְי׳ (cf 𝔊[L]𝔖𝔙) vel c mlt Mss 𝔊[Aal]𝔄 et Gn 36,27 וַעֲקָן ‖ [c] l c Gn 36,28 דִּישָׁן ‖ **43** [a–a] 𝔊* *οἱ βασιλεῖς αὐτῶν* ‖ [b] 𝔊 *Βαλακ*, 𝔗 *bl'm* ‖ **45** [a] 𝔊(𝔖) *Ασομ* = חָשׁוּם ‖ **46** [a] 𝔊 *Βαραδ* ‖ [b] 𝔊[min]𝔗𝔙 et Gn 36,35 ut Q, sic l; K lapsus calami; 𝔊 *Γεθθαιμ* (vel sim) = עוית cj c וים 47.

48 תַּחְתָּיו שַׂמְלָה מִמַּשְׂרֵקָה׃ 48 וַיָּמָת שַׂמְלָה וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו שָׁאוּל ב
49 מֵרְחֹבוֹת הַנָּהָר׃ 49 וַיָּמָת שָׁאוּל וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו בַּעַל חָנָן בֶּן־עַכְבּוֹר׃ ה
50 וַיָּמָת בַּעַל חָנָן[a] וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו הֲדַד[b] וְשֵׁם עִירוֹ פָּעִי[c] [d]וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ ו פסוק ושם ושם . ל
51 מְהֵיטַבְאֵל בַּת־מַטְרֵד[d] [e]בַּת[f] מֵי זָהָב[e]׃ 51 וַיָּמָת הֲדָד ס וַיִּהְיוּ ג[27] . ב . ב בתרי מילין[28]
52 אַלּוּפֵי אֱדוֹם אַלּוּף תִּמְנָע אַלּוּף עַלְיָה[a] אַלּוּף יְתֵת׃ 52 אַלּוּף עלוה[29] ק̇ וחד מן ג[30] כת̇ כן וכן[31] למערב
53 אָהֳלִיבָמָה[a] אַלּוּף אֵלָה אַלּוּף פִּינֹן׃ 53 אַלּוּף קְנַז אַלּוּף תֵּימָן אַלּוּף
54 מִבְצָר[a]׃ 54 אַלּוּף מַגְדִּיאֵל אַלּוּף עִירָם[a] אֵלֶּה אַלּוּפֵי אֱדוֹם׃ פ ב

2 1 אֵלֶּה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן לֵוִי וִיהוּדָה יִשָּׂשכָר[a] וּזְבֻלוּן׃ יד ר״פ בסיפ[1]
2 דָּן[a] יוֹסֵף וּבִנְיָמִן נַפְתָּלִי גָּד וְאָשֵׁר׃ ס 3 בְּנֵי יְהוּדָה עֵר וְאוֹנָן מח ר״פ בסיפ
וְשֵׁלָה שְׁלוֹשָׁה נוֹלַד[a] לוֹ מִבַּת־שׁוּעַ הַכְּנַעֲנִית וַיְהִי עֵר ׀ בְּכוֹר יְהוּדָה יו[2] מל יב מנה בסיפ וכל מגלה דכות . ה בטע בסיפ
4 רַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיְמִיתֵהוּ[b]׃ ס 4 וְתָמָר כַּלָּתוֹ יָלְדָה לּוֹ אֶת־פֶּרֶץ ח מל[3]
5 וְאֶת־זָרַח כָּל־בְּנֵי יְהוּדָה חֲמִשָּׁה׃ ס 5 בְּנֵי־פֶרֶץ חֶצְרוֹן מח ר״פ בסיפ . כן למערב[4]
6 וְחָמוּל[a]׃ ס 6 וּבְנֵי זֶרַח זִמְרִי[a] וְאֵיתָן וְהֵימָן וְכַלְכֹּל וְדָרַע[b] ב . ל
7 כֻּלָּם חֲמִשָּׁה׃ ס 7 וּבְנֵי[a] כַּרְמִי עָכָר[b] עוֹכֵר יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מָעַל ב . ל מל
8 9 בַּחֵרֶם׃ ס 8 וּבְנֵי[a] אֵיתָן עֲזַרְיָה׃ 9 [a]וּבְנֵי חֶצְרוֹן אֲשֶׁר ג בסיפ[5]
10 נוֹלַד־לוֹ אֶת־יְרַחְמְאֵל וְאֶת־רָם וְאֶת־כְּלוּבָי[b]׃ 10 וְרָם הוֹלִיד אֶת־ ל . ל
11 עַמִּינָדָב וְעַמִּינָדָב הוֹלִיד אֶת־נַחְשׁוֹן נְשִׂיא בְּנֵי[a] יְהוּדָה׃ 11 וְנַחְשׁוֹן ל
12 הוֹלִיד אֶת־שַׂלְמָא[a] וְשַׂלְמָא הוֹלִיד אֶת־בֹּעַז׃ 12 וּבֹעַז הוֹלִיד אֶת־
13 עוֹבֵד וְעוֹבֵד הוֹלִיד אֶת־יִשָׁי׃ 13 וְאִישַׁי הוֹלִיד אֶת־בְּכֹרוֹ אֶת־ יז[6] מפק א ול בליש
14 אֱלִיאָב וַאֲבִינָדָב[a] הַשֵּׁנִי וְשִׁמְעָא[b] הַשְּׁלִישִׁי׃ 14 נְתַנְאֵל הָרְבִיעִי רַדַּי ל . ס[7] . ל

[27] Mm 270. [28] Mm 4008. [29] Mm 832 et cf Mp 1 Ch 1,40. [30] Mm 3024. [31] Mm 4009. Cp 2 [1] Mm 4006. [2] Mm 2959. [3] Mm 2137. [4] Mm 4010. [5] Mp sub loco. [6] Mm 411. [7] TM contra Mm 506.

50 [a] nonn Mss 𝔊 + בֶּן־עַכְבּוֹר ut Gn 36,39 ‖ [b] nonn Mss 𝔗 et Gn הדר, 𝔊* + *υἱὸς Βαραδ* (ex 46) ‖ [c] mlt Mss $𝔊^{L}$𝔖𝔗𝔙 et Gn פעו, 𝔊 *Φογωρ* ‖ [d—d] > 𝔊* ‖ [e—e] > 𝔊 ‖ [f] 𝔖(𝔄) *br* = בֵּן cf Gn 𝔊𝔖; l מִן? cf Dt 1,1 ‖ **51** [a] mlt Mss 𝔗𝔙 et Gn 36,40 ut Q, 𝔊 *Γωλα* = עוֹלָה, 𝔖 *'nw'* ‖ **52** [a] 𝔊 *Ελιβαμας* ‖ **53** [a] $𝔊^{L}$ *Βαμαηλ* ‖ **54** [a] $𝔊^{B}$ *Ζαφωειν* cf Gn 36,43 𝔊 ‖ **Cp 2,1** [a] sic L, mlt Mss Edd יִשָּׂ׳ ‖ **2** [a] tr post ובנימן? ‖ **3** [a] Ms נוֹלְדוּ cf Vrs ‖ [b] ins sec Gn 38,10 וְגַם אוֹנָן מִשְׁנֵהוּ רע בעיני יהוה וימיתהו (homtel) cf 𝔗 ‖ **5** [a] 𝔊 *καὶ Ιεμουηλ* = וְחָמוּאֵל? cf Gn 46,12 𝔐 ‖ **6** [a] Jos 7,1 זַבְדִּי ‖ [b] l c mlt Mss $𝔊^{min}$𝔖𝔗𝔄 et 1 R 5,11 וְדַרְדַּע ‖ **7** [a] ins זִמְרִי כַּרְמִי ובני cf Jos 7,1.18 ‖ [b] pc Mss עכן ‖ **8** [a] Seb וּבֵן ‖ **9** [a] cf Ru 4,18sqq ‖ [b] 𝔊 *Χαλεβ* (cf 18.42) *καὶ Αραμ* ‖ **10** [a] 𝔊 *τοῦ οἴκου* ‖ **11** [a] 𝔊 *Σαλμων (-μαν)* cf Ru 4,21 ‖ **13** [a] 𝔊 *Αμιναδαβ* ‖ [b] 𝔖 ut 1 S 16,9 17,13 (וְ)שַׁמָּה, 2 S 21,21 K שִׁמְעִי.

15 16 הַחֲמִשִֽׁי׃ 15 אֹ֚צֶם הַשִּׁשִּׁ֔י [a]דָּוִ֖יד הַשְּׁבִעִֽי[a]׃ 16 וְאַחְיֽוֹתֵיהֶ֔ם צְרוּיָ֖ה
17 וַאֲבִיגָ֑יִל וּבְנֵ֣י צְרוּיָ֗ה אַבְשַׁ֧י[a] וְיוֹאָ֛ב וַעֲשָׂה־אֵ֖ל שְׁלֹשָֽׁה׃ 17 וַאֲבִיגַ֕יִל
18 יָלְדָ֖ה אֶת־עֲמָשָׂ֑א וַאֲבִ֣י עֲמָשָׂ֔א יֶ֖תֶר הַיִּשְׁמְעֵאלִֽי[a]׃ 18 וְכָלֵ֣ב בֶּן־
חֶצְר֗וֹן הוֹלִ֛יד אֶת־עֲזוּבָ֥ה [a]אִשָּׁ֖ה וְאֶת־[a]יְרִיע֑וֹת וְאֵ֣לֶּה בָנֶ֔יהָ יֵ֥שֶׁר[b]
19 וְשׁוֹבָ֖ב וְאַרְדּֽוֹן[c]׃ 19 וַתָּ֖מָת עֲזוּבָ֑ה וַיִּֽקַּֽח־ל֣וֹ כָלֵ֔ב אֶת־אֶפְרָ֔ת וַתֵּ֥לֶד
20 ל֖וֹ אֶת־חֽוּר׃ 20 וְחוּר֙ הוֹלִ֣יד אֶת־אוּרִ֔י וְאוּרִ֖י הוֹלִ֥יד אֶת־בְּצַלְאֵֽל׃
21 ס 21 וְאַחַ֗ר בָּ֤א חֶצְרוֹן֙ אֶל־בַּת־מָכִיר֙ אֲבִ֣י גִלְעָ֔ד וְה֣וּא לְקָחָ֔הּ
22 וְה֖וּא בֶּן־שִׁשִּׁ֣ים שָׁנָ֑ה וַתֵּ֥לֶד ל֖וֹ אֶת־שְׂגֽוּב׃ 22 וּשְׂג֖וּב הוֹלִ֣יד אֶת־יָאִ֑יר
23 וַֽיְהִי־ל֗וֹ עֶשְׂרִ֤ים וְשָׁלוֹשׁ֙ עָרִ֔ים בְּאֶ֖רֶץ הַגִּלְעָֽד׃ 23 [a]וַיִּקַּ֣ח גְּשֽׁוּר־וַ֠אֲרָם
אֶת־חַוֺּ֨ת יָאִ֤יר מֵֽאִתָּם֙ אֶת־קְנָ֣ת וְאֶת־בְּנֹתֶ֔יהָ שִׁשִּׁ֖ים עִ֑יר כָּל־אֵ֕לֶּה בְּנֵ֖י[b]
24 מָכִ֥יר אֲבִי־גִלְעָֽד׃ 24 וְאַחַ֥ר מוֹת־חֶצְר֖וֹן בְּכָלֵ֣ב[a] אֶפְרָ֑תָה וְאֵ֨שֶׁת[b]
25 חֶצְר֜וֹן אֲבִיָּ֗ה[c] וַתֵּ֤לֶד לוֹ֙ אֶת־אַשְׁח֔וּר אֲבִ֖י תְקֽוֹעַ׃ 25 וַיִּהְי֤וּ
בְנֵֽי־יְרַחְמְאֵל֙ בְּכ֣וֹר חֶצְר֔וֹן הַבְּכ֖וֹר ׀ רָ֑ם וּבוּנָ֥ה[a] וָאֹ֛רֶן וָאֹ֖צֶם אֲחִיָּֽה[b]׃
26 26 וַתְּהִ֤י אִשָּׁה֙ אַחֶ֣רֶת לִֽירַחְמְאֵ֔ל וּשְׁמָ֖הּ עֲטָרָ֑ה הִ֖יא אֵ֥ם אוֹנָֽם׃ ס
27 28 27 וַיִּהְי֥וּ בְנֵי־רָ֖ם בְּכ֣וֹר יְרַחְמְאֵ֑ל מַ֥עַץ וְיָמִ֖ין[a] וָעֵֽקֶר׃ 28 וַיִּהְי֥וּ בְנֵֽי־
29 אוֹנָ֖ם שַׁמַּ֣י וְיָדָ֑ע[a] וּבְנֵ֣י שַׁמַּ֔י נָדָ֖ב וַאֲבִישֽׁוּר׃ 29 וְשֵׁם֙ אֵ֣שֶׁת אֲבִישׁ֔וּר
30 אֲבִיהָ֑יִל[a] וַתֵּ֣לֶד ל֔וֹ אֶת־אַחְבָּ֖ן וְאֶת־מוֹלִֽיד׃ 30 וּבְנֵ֥י נָדָ֖ב סֶ֣לֶד וְאַפָּ֑יִם[a]
31 וַיָּ֥מָת סֶ֖לֶד לֹ֥א בָנִֽים׃ ס 31 וּבְנֵ֥י[a] אַפַּ֖יִם[b] יִשְׁעִ֑י[c] וּבְנֵ֥י[a] יִשְׁעִ֖י[c] שֵׁשָֽׁן
32 וּבְנֵ֥י[a] שֵׁשָׁ֖ן אַחְלָֽי׃ 32 וּבְנֵ֣י יָדָ֗ע[a] אֲחִ֣י שַׁמַּ֔י יֶ֖תֶר וְיוֹנָתָ֑ן וַיָּ֥מָת יֶ֖תֶר לֹ֥א
33 בָנִֽים׃ ס 33 וּבְנֵ֥י יוֹנָתָ֖ן פֶּ֣לֶת וְזָזָ֑א אֵ֥לֶּה הָי֖וּ בְּנֵ֥י יְרַחְמְאֵֽל׃
34 34 וְלֹא־הָיָ֤ה לְשֵׁשָׁן֙ בָּנִ֔ים כִּ֖י אִם־בָּנ֑וֹת וּלְשֵׁשָׁ֛ן עֶ֥בֶד מִצְרִ֖י וּשְׁמ֥וֹ יַרְחָֽע[a]׃
35 35 וַיִּתֵּ֨ן שֵׁשָׁ֧ן אֶת־בִּתּ֛וֹ לְיַרְחָ֥ע[a] עַבְדּ֖וֹ לְאִשָּׁ֑ה וַתֵּ֣לֶד ל֖וֹ אֶת־עַתָּֽי׃

לׄ. ה חס. [8] ואחיותיהם חד מן ה[9] קׄ בליש
ל
ל. ל. ה מל[10]
ל. ב קמ ובתרי לישנ[11]
ז פסוק והוא והוא[12]
כל כזיב מל. ב
ל. ו
יׄח בסיפ ב מנה בנקיבה
פסוק. ל. ל[13]
ל
ל. ל
ל ומל. יג ר"פ[14]
ב חד פת וחד קמ[15]. ל
ל. ג
ג. ב[16]. ז[17]
ז[17]. ב[18]. בה ג מנה ר"פ
ל. ל
ג

[8] וחד ואצם 1 Ch 2,25. [9] Mm 1251. [10] Mm 632. [11] Gn 48,7. [12] Mm 2017. [13] וחד אצם 1 Ch 2,15. [14] Mm 33. [15] Mm 4011. [16] וחד אַחֲלֵי Ps 119,5. [17] Mm 4012. [18] Nu 16,1.

15 [a—a] 𝔖(𝔄) *w'ljhw šbj'j' wdwjd tmjnj'* cf 1 S 16,10 1 Ch 27,18 ‖ **16** [a] 𝔖𝔗𝔙𝔄 leg אֲבִ(י)שַׁי cf 𝔊 ‖ **17** [a] Ms 𝔊[L] et 2 S 17,25 הַיִּשְׂרְאֵלִי; > Ms 𝔖 ‖ **18** [a—a] l אִשְׁתּוֹ אֶת cf 𝔖𝔗𝔄 ‖ [b] 𝔊 *Ιωασαρ* ‖ [c] 𝔊 *καὶ Ορνα* (𝔊[min] *Αβδωμ*) ‖ **23** [a] v 23 > 𝔖 (homtel) ‖ [b] 𝔊 *υἱῶν* = לִבְנֵי ‖ **24** [a] l בָּא כ׳ cf 𝔊𝔙 ‖ [b] dl ו ‖ [c] l אֲבִיהוּ ‖ **25** [a] pc Mss ובנה, 𝔊[Aal](𝔖) *καὶ Βααvα* ‖ [b] 𝔊 *ἀδελφὸς αὐτοῦ* = אָחִיהוּ, 𝔖 *ḥthwn* = soror eorum; 𝔗𝔙 pr cop; l מֵא׳ (מ hpgr) ‖ **27** [a] 𝔖 *wnbjn* = וְיָבִין ‖ **28** [a] 𝔖 *wjwd'* = וְיוֹיָדָע ‖ **29** [a] mlt Mss 𝔖𝔗𝔄 אביחיל cf 𝔊 ‖ **30** [a] 𝔊[B] *καὶ Εφραιμ* ‖ **31** [a] Seb 𝔙 וּבֵן ‖ [b] cf 30[a] ‖ [c] 𝔊[B] *Ισεμιηλ* ‖ **32** [a] cf 28[a] ‖ **34** [a] 𝔊 *Ιωχηλ* ‖ **35** [a] cf 34[a].

36 וְעַתַּי הֹלִיד אֶת־נָתָן וְנָתָן הוֹלִיד אֶת־זָבָד׃ 37 וְזָבָד הוֹלִיד אֶת־ — יא חס ו[19]
38 אֶפְלָל וְאֶפְלָל הוֹלִיד אֶת־עוֹבֵד[a]׃ 38 וְעוֹבֵד[a] הוֹלִיד אֶת־יֵהוּא וְיֵהוּא — ל. ל
39 הוֹלִיד אֶת־עֲזַרְיָה׃ 39 וַעֲזַרְיָה הֹלִיד אֶת־חָלֶץ וְחֶלֶץ הֹלִיד אֶת־ — יא חס ו[20]. יא חס ו[19]. ל זקף קמ. יא חס ו[19]
40 אֶלְעָשָׂה׃ 40 וְאֶלְעָשָׂה הֹלִיד אֶת־סִסְמָי וְסִסְמַי הֹלִיד אֶת־שַׁלּוּם׃ — יא חס ו[19]. ל. ל. יא חס ו[19]
41 וְשַׁלּוּם הוֹלִיד אֶת־יְקַמְיָה וִיקַמְיָה הֹלִיד אֶת־אֱלִישָׁמָע׃ — ב. ל. יא חס ו[19]
42 וּבְנֵי כָלֵב אֲחִי יְרַחְמְאֵל מֵישָׁע[a] בְּכֹרוֹ הוּא אֲבִי־זִיף[b] וּבְנֵי מָרֵשָׁה — ל[21]
43 44 אֲבִי חֶבְרוֹן׃ 43 [a]וּבְנֵי חֶבְרוֹן[a] קֹרַח וְתַפֻּחַ וְרֶקֶם וָשָׁמַע׃ 44 וְשֶׁמַע — ג חד חס וב מל[22]
45 הוֹלִיד אֶת־רַחַם אֲבִי יָרְקְעָם[a] וְרֶקֶם הוֹלִיד אֶת־שַׁמָּי׃ 45 וּבֶן־שַׁמַּי — ה[23]. ל
46 מָעוֹן וּמָעוֹן אֲבִי בֵית־צוּר׃ 46 וְעֵיפָה פִּילֶגֶשׁ כָּלֵב יָלְדָה אֶת־חָרָן — ב[24]. יה פסוק ואת ואת את. ב[25] שם אנש וכל שם עזרא דכות ב מ א[26]
47 וְאֶת־מוֹצָא וְאֶת־גָּזֵז[a] וְחָרָן הֹלִיד אֶת־גָּזֵז[b]׃ ס 47 וּבְנֵי יָהְדָּי[a] רֶגֶם — ד זוגין[27]. ב שם אנש וכל שם עזרא דכות ב מ א[26]. יא חס ו[19]. ד זוגין[27]. ל
48 וְיוֹתָם וְגֵישָׁן[b] וָפֶלֶט וְעֵיפָה וָשָׁעַף׃ 48 [a]פִּלֶגֶשׁ כָּלֵב מַעֲכָה יָלַד שֶׁבֶר — ל שם אנש
49 וְאֶת־תִּרְחֲנָה׃ 49 וַתֵּלֶד[a] שַׁעַף אֲבִי מַדְמַנָּה אֶת־שְׁוָא אֲבִי מַכְבֵּנָה — ל וכת ה
50 וַאֲבִי גִבְעָא וּבַת־כָּלֵב עַכְסָה׃ ס 50 אֵלֶּה הָיוּ[a] בְּנֵי כָלֵב בֶּן־חוּר — ל כת א. יד ר״פ בסיפ[28]
51 בְּכוֹר אֶפְרָתָה שׁוֹבָל אֲבִי קִרְיַת יְעָרִים׃ 51 שַׂלְמָא[a] אֲבִי בֵית־לָחֶם — ב זקף קמ וכל אתנח וס״פ דכות
52 חָרֵף[b] אֲבִי בֵית־גָּדֵר׃ 52 וַיִּהְיוּ בָנִים לְשׁוֹבָל אֲבִי קִרְיַת יְעָרִים
53 הָרֹאֶה[a] חֲצִי הַמְּנֻחוֹת[b]׃ 53 וּמִשְׁפְּחוֹת קִרְיַת יְעָרִים הַיִּתְרִי וְהַפּוּתִי — ד. ג בסיפ. ל ומל
וְהַשֻּׁמָתִי וְהַמִּשְׁרָעִי מֵאֵלֶּה יָצְאוּ הַצָּרְעָתִי וְהָאֶשְׁתָּאֻלִי׃ ס — ל. ב. ד בטע ס״פ[29]
54 בְּנֵי שַׂלְמָא[a] בֵּית לֶחֶם וּנְטוֹפָתִי[b] עַטְרוֹת בֵּית יוֹאָב וַחֲצִי הַמָּנַחְתִּי — מח ר״פ בסיפ. ל
55 הַצָּרְעִי[c]׃ 55 וּמִשְׁפְּחוֹת סֹפְרִים[a] יֹשְׁבֵו[b] יַעְבֵּץ תִּרְעָתִים שִׁמְעָתִים — ל. ד. ישבי חד מן מח[30] כת ו וקר י. ל. ל. ל[31]
שׂוּכָתִים הֵמָּה הַקִּינִים הַבָּאִים מֵחַמַּת אֲבִי בֵית־רֵכָב׃ ס — ל. ל בליש[32]. ל
3 1 וְאֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי דָוִיד[a] אֲשֶׁר נוֹלַד־לוֹ בְּחֶבְרוֹן הַבְּכוֹר ׀ אַמְנֹן — ב[1]. ל חס
2 לַאֲחִינֹעַם הַיִּזְרְעֵאלִית שֵׁנִי[b] דָּנִיֵּאל[c] לַאֲבִיגַיִל הַכַּרְמְלִית׃ 2 הַשְּׁלִשִׁי — ה. ב. כל סיפ חס ב מ ז[2] מל

[19] Mm 4032. [20] Mm 4032 contra textum. [21] וחד ומישע 2R 3,4. [22] Mm 4013. [23] Mm 1425. [24] Mm 4014. [25] Mp sub loco. [26] וחרן 1Ch 23,9. [27] Cf Okhl 231 et Mp sub loco. [28] Mm 4006. [29] Mm 4015. [30] Mm 3811. [31] Mm 4016. [32] וחד קִנִּים Ez 2,10, cf Gn 6,14 קִנִּים et Mp sub loco. Cp 3 [1] Mm 266. [2] Cf Mm 506.

37 [a] 𝔖 *(l)jwbb* = יוֹבָב ‖ **38** [a] cf 37[a] ‖ **42** [a] 𝔊 *Μαρισα*, ex b ‖ [b] ins וּבְנוֹ מִשְׁנֶה מרשה אבי חברון (homtel) ‖ **43** [a–a] dl ‖ **44** [a] prp יָקְדְעָם cf Jos 15,56 ‖ **46** [a] pc Mss גזן ‖ [b] prp יָהְדַי cf 47 ‖ **47** [a] pc Mss יַהְדִּי ‖ [b] 𝔊[-B] *Γηρσωμ*, 𝔊[B] *Σωγαρ* ‖ **48** [a] 𝔖 om 48.49 ‖ **49** [a] l prb וַיּוֹלֶד cf 𝔙 ‖ **50** [a] 𝔊𝔙 pl, l בְּנֵי ‖ **51** [a] 𝔊 *Σαλωμων* ‖ [b] 𝔊 *Αρι(μ)* ‖ **52** [a] l רְאָיָה cf 4,2 ‖ [b] l הַמָּנַחְתִּי cf 54b ‖ **54** [a] ins אֲבִי (hpgr) cf 51 ‖ [b] dl ו ‖ [c] prb pr בְּלְתִּי ‖ **55** [a] prp סְפָרִים = incolae urbis קִרְיַת־סֵפֶר ‖ [b] K יָשְׁבוּ ‖ **Cp 3,1** [a] sic L, mlt Mss Edd דָּוִיד ‖ [b] l הַשֵּׁנִי cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ [c] 𝔊[AL al] *Δαλουια*; 𝔖(𝔄) *klb* = כָּלֵב cf כִּלְאָב 2 S 3,3.

לְאַבְשָׁלוֹם[a] בֶּן־מַעֲכָה בַּת־תַּלְמַי מֶלֶךְ גְּשׁוּר הָרְבִיעִי אֲדֹנִיָּה בֶן־ ח
3 חַגִּית׃ 3 הַחֲמִישִׁי שְׁפַטְיָה לַאֲבִיטָל הַשִּׁשִּׁי יִתְרְעָם לְעֶגְלָה אִשְׁתּוֹ[a]׃ ל
4 שִׁשָּׁה נוֹלַד־לוֹ בְחֶבְרוֹן וַיִּמְלָךְ־שָׁם שֶׁבַע שָׁנִים וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים ב קמ
5 וּשְׁלֹשִׁים וְשָׁלוֹשׁ שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם׃ ס 5 וְאֵלֶּה נוּלְּדוּ[a]־לוֹ כל כתיב מל[3]. ב ומל[4]
בִּירוּשָׁלָיִם שִׁמְעָא[b] וְשׁוֹבָב וְנָתָן וּשְׁלֹמֹה אַרְבָּעָה לְבַת־שׁוּעַ[c] בַּת־ ד מל[5]. ל
6 7 עַמִּיאֵל׃ 6 וְיִבְחָר וֶאֱלִישָׁמָע[a] [b]וֶאֱלִיפָלֶט׃ 7 וְנֹגַהּ[b] וְנֶפֶג וְיָפִיעַ׃ ל. כל כתיב חס[3]
8 9 וֶאֱלִישָׁמָע וְאֶלְיָדָע[a] וֶאֱלִיפָלֶט תִּשְׁעָה[b]׃ 9 כֹּל בְּנֵי דָוִיד מִלְּבַד
10 בְּנֵי־פִילַגְשִׁים וְתָמָר אֲחוֹתָם׃ פ 10 וּבֶן[a]־שְׁלֹמֹה רְחַבְעָם אֲבִיָּה ל. יח בסיפ
11 בְנוֹ אָסָא בְנוֹ יְהוֹשָׁפָט בְּנוֹ׃ 11 יוֹרָם בְּנוֹ אֲחַזְיָהוּ בְנוֹ יוֹאָשׁ בְּנוֹ׃ יא[6] ד[7] מנה בכתיב כן כת ומן ובשנת חמש עד ואלישע דמלכים דכות ב מ ג[8]
12 13 אֲמַצְיָהוּ בְנוֹ עֲזַרְיָה[a] בְנוֹ יוֹתָם בְּנוֹ׃ 13 אָחָז בְּנוֹ חִזְקִיָּהוּ בְנוֹ מְנַשֶּׁה ה בסיפ[9]
14 15 בְנוֹ׃ 14 אָמוֹן בְּנוֹ יֹאשִׁיָּהוּ בְנוֹ׃ 15 וּבְנֵי יֹאשִׁיָּהוּ הַבְּכוֹר יוֹחָנָן[a] הַשֵּׁנִי
16 יְהוֹיָקִים הַשְּׁלִשִׁי צִדְקִיָּהוּ הָרְבִיעִי שַׁלּוּם׃ 16 וּבְנֵי יְהוֹיָקִים יְכָנְיָה ז[3]
17 18 בְנוֹ צִדְקִיָּה בְנוֹ׃ 17 וּבְנֵי[a] יְכָנְיָה אַסִּר[b] שְׁאַלְתִּיאֵל בְּנוֹ[c]׃ 18 וּמַלְכִּירָם ו[10]. ג חס בליש[11]. ל ג וכל עזרא דכות[12]
19 וּפְדָיָה וְשֶׁנְאַצַּר יְקַמְיָה הוֹשָׁמָע[a] וּנְדַבְיָה׃ 19 וּבְנֵי פְדָיָה[a] זְרֻבָּבֶל ל. ב. ל. ל
20 וְשִׁמְעִי וּבֶן[b]־זְרֻבָּבֶל[c] מְשֻׁלָּם וַחֲנַנְיָה וּשְׁלֹמִית אֲחוֹתָם׃ 20 וַחֲשֻׁבָה[a] ה סביר ובני. ל וחד מן י[13] פסוק מן ד מילין נסבין ו ר״פ
21 וָאֹהֶל[b] וּבֶרֶכְיָה וַחֲסַדְיָה [c]יוּשַׁב חָסֶד[c] חָמֵשׁ׃ 21 וּבֶן[a]־חֲנַנְיָה פְּלַטְיָה ל. ה סביר ובני
וִישַׁעְיָה בְּנֵי[b] רְפָיָה בְּנֵי[c] אַרְנָן בְּנֵי[c] עֹבַדְיָה בְּנֵי[c] שְׁכַנְיָה[d]׃ ס ל[14]. ב בסיפ[15]
22 וּבְנֵי[a] שְׁכַנְיָה שְׁמַעְיָה [b]וּבְנֵי שְׁמַעְיָה[b] חַטּוּשׁ[c] וְיִגְאָל[d] וּבָרִיחַ וּנְעַרְיָה ב בסיפ[15]. ל
23 וְשָׁפָט שִׁשָּׁה׃ 23 וּבֶן[a]־נְעַרְיָה אֶלְיוֹעֵינַי וְחִזְקִיָּה וְעַזְרִיקָם שְׁלֹשָׁה׃ ה סביר ובני. ה ד מל וחד חס[16]. יב[17]
24 וּבְנֵי אֶלְיוֹעֵינַי הֹדַיְוָהוּ[a] וְאֶלְיָשִׁיב וּפְלָיָה וְעַקּוּב וְיוֹחָנָן וּדְלָיָה וַעֲנָנִי ה[16] ד מל וחד חס. הודויהו[3]. ל ק
4 שִׁבְעָה׃ ס 4 1 בְּנֵי יְהוּדָה פֶּרֶץ חֶצְרוֹן וְכַרְמִי[a] וְחוּר וְשׁוֹבָל׃ מח ר״פ בסיפ. ל

[3] Mp sub loco. [4] Mm 4017. [5] Mm 3747. [6] Mm 4018. [7] Mm 2087. [8] Cf Mm 2087. [9] Mm 2203. [10] Mm 2033. [11] Mm 1723. [12] Mm 3136. [13] Mm 4162. [14] Mp sub loco, hpleg vir ex posteris Serubabelis. [15] Mm 4019. [16] Mm 3930. [17] Mp sub loco, cf Mm 3125 et Mm 3983.

2 [a] l c mlt Mss Vrs 'א ‖ **3** [a] 2 S 3,5 אֵשֶׁת דָּוִד, it 𝔖 ‖ **5** [a] 2 Mss נוֹלְדוּ ‖ [b] 𝔖 *šmw'* cf 14,4 2 S 5,14 ‖ [c] Ms 𝔙 שֶׁבַע cf 𝔊 ‖ **6** [a] 2 Mss שע–, l c 14,5 2 S 5,15 שׁוּעַ– ‖ **6/7** [b–b] > 2 S, dl (dttg) ‖ **8** [a] 14,7 וּבְעֶלְיָדָע ‖ [b] l שִׁבְעָה cf 6/7[b–b] ‖ **10** [a] pc Mss 𝔊𝔖 וּבְנֵי ‖ **12** [a] mlt Mss –הוּ, 𝔊^{L}(𝔖𝔄) *Οζιας* = עֻזִּיָּה ‖ **15** [a] 𝔊^{L} *Ιωαχαζ* ‖ **17** [a] Seb וּבֵן cf 𝔖 ‖ [b] l 'הָאַ (ה hpgr) ‖ [c] l בְּכֹרוֹ ‖ **18** [a] 𝔖 *(w)šmw'* ‖ **19** [a] 𝔊* *Σαλαθιηλ* cf Hag 1,1 Esr 3,2 Mt 1,12 Lc 3,27 ‖ [b] l c Seb nonn Mss 𝔊𝔖𝔄 וּבְנֵי ‖ [c] ins בְּבָבֶל? cf 20[a] ‖ **20** [a] pr וְאַחֲרֵי שׁוּבוֹ (cf 19[c]) et dl ו? חֲשֻׁבָה dub, prp חֲשֻׁבָה cf 𝔊^{Aal} *Ασεβα* ‖ [b] 𝔖 *wjhw'jl* = יהואל cf 𝔊^{71} *Οιηλ* ‖ [c–c] pr c 𝔊 cop; 𝔊^{Aal} *Ασοβαεσδ* = 'יָשׁוּב (הַ)ח ‖ **21** [a] l c Seb pc Mss 𝔊𝔖𝔗𝔄 וּבְנֵי ‖ [b] Ms 𝔊𝔙 בְּנוֹ, l sol ו ‖ [c] 𝔊(𝔙) *υἱὸς αὐτοῦ*, l sol ו cf [b] ‖ [d] 𝔊 + *υἱὸς αὐτοῦ* ‖ **22** [a] Seb 𝔊𝔖𝔙 וּבֶן ‖ [b–b] dl ‖ [c] l 'וְח ‖ [d] 𝔊* *καὶ Ιωηλ* ‖ **23** [a] l c Seb nonn Mss 𝔊𝔗 וּבְנֵי ‖ **24** [a] 𝔗 ut Q, l; K lapsus calami, 𝔊 *Ωδουια* ‖ **Cp 4,1** [a] l וְכָלֵב vel וּכְלֻבַי (cf 2,9).

2 וּרְאָיָה בֶן־שׁוֹבָל הוֹלִיד אֶת־יַחַת וְיַחַת הוֹלִיד אֶת־אֲחוּמַי וְאֶת־ יא חס ו[1]. יא חס ו[2]. ל
3 לָהַד אֵלֶּה מִשְׁפְּחוֹת הַצָּרְעָתִי׃ ס 3 וְאֵלֶּה[a] אֲבִי[b] עֵיטָם יִזְרְעֶאל ל. ב. כל מל
4 וְיִשְׁמָא וְיִדְבָּשׁ [c]וְשֵׁם אֲחוֹתָם הַצְלֶלְפּוֹנִי[c]׃ 4 וּפְנוּאֵל [a]אֲבִי גְדֹר ל וכת א. ל. ל. ה. ב חס
וְעֵזֶר אֲבִי[a] חוּשָׁה אֵלֶּה בְנֵי־חוּר בְּכוֹר אֶפְרָתָה אֲבִי[b] בֵּית לָחֶם׃ ל שם אנש
5 וּלְאַשְׁחוּר אֲבִי תְקוֹעַ הָיוּ שְׁתֵּי נָשִׁים [a]חֶלְאָה וְנַעֲרָה[a]׃ 6 וַתֵּלֶד לוֹ ל. ב
נַעֲרָה אֶת־אֲחֻזָּם[a] וְאֶת־חֵפֶר וְאֶת־תֵּימְנִי וְאֶת־הָאֲחַשְׁתָּרִי אֵלֶּה בְּנֵי ל. ל. ל. ל
7 8 נַעֲרָה׃ 7 וּבְנֵי חֶלְאָה צֶרֶת יִצְחָר[a] וְאֶתְנָן[b]׃ 8 וְקוֹץ הוֹלִיד אֶת־עָנוּב ב. וצחר ק. ג ומל[3]. ל
9 וְאֶת־הַצֹּבֵבָה [a]וּמִשְׁפְּחוֹת אֲחַרְחֵל[b] [c]בֶּן־הָרוּם[ac]׃ 9 וַיְהִי יַעְבֵּץ נִכְבָּד ל וחס. ד. ל. ד[4]
ס מֵאֶחָיו וְאִמּוֹ קָרְאָה שְׁמוֹ יַעְבֵּץ לֵאמֹר כִּי יָלַדְתִּי בְּעֹצֶב[a]׃ 10 וַיִּקְרָא ג. ד[4]
יַעְבֵּץ לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִם־בָּרֵךְ תְּבָרְכֵנִי וְהִרְבִּיתָ אֶת־גְּבוּלִי ד[5]. כה[5] ד[6] מנה בליש. ל ומל
וְהָיְתָה יָדְךָ עִמִּי וְעָשִׂיתָ[a] מֵּרָעָה[b] לְבִלְתִּי עָצְבִּי וַיָּבֵא אֱלֹהִים אֵת ב[7]. נא[8]. ל
11 אֲשֶׁר־שָׁאָל׃ 11 וּכְלוּב[a] [b]אֲחִי[b]־[c]שׁוּחָה[c] הוֹלִיד אֶת־מְחִיר הוּא ג קמ[9]. ל שם אנש
12 אֲבִי אֶשְׁתּוֹן׃ 12 וְאֶשְׁתּוֹן הוֹלִיד אֶת־בֵּית רָפָא וְאֶת־פָּסֵחַ וְאֶת־תְּחִנָּה ל שם אנש
13 אֲבִי עִיר נָחָשׁ[a] אֵלֶּה [b]אַנְשֵׁי רֵכָה[bc]׃ ס 13 וּבְנֵי קְנַז עָתְנִיאֵל ל
14 וּשְׂרָיָה וּבְנֵי עָתְנִיאֵל חֲתַת[a]׃ 14 וּמְעוֹנֹתַי הוֹלִיד אֶת־עָפְרָה וּשְׂרָיָה ב[10]. ל
15 הוֹלִיד אֶת־יוֹאָב אֲבִי גֵּיא חֲרָשִׁים כִּי חֲרָשִׁים הָיוּ׃ פ 15 וּבְנֵי ג. ג
16 כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה [ab]עִירוּ אֵלָה[b] וָנָעַם וּבְנֵי[c] אֵלָה וּקְנַז[ad]׃ 16 וּבְנֵי[a] ל ומל. ל. ל
17 יְהַלֶּלְאֵל זִיף וְזִיפָה תִּירְיָא וַאֲשַׂרְאֵל׃ 17 וּבֶן[a]־עֶזְרָה יֶתֶר וּמֶרֶד ל. ל ומל. ה סביר ובני. ל כת ה
וְעֵפֶר [b]וְיָלוֹן וַתַּהַר[b] אֶת־[c]מִרְיָם וְאֶת־שַׁמַּי וְאֶת־יִשְׁבָּח[c] אֲבִי אֶשְׁתְּמֹעַ׃ ל. ל[11]

Cp 4 [1]Mm 4032 contra textum. [2]Mm 4032. [3]Mm 4020. [4]Mm 4016. [5]Mm 2364. [6]Mm 3921. [7]Mm 4021. [8]Mm 639. [9]Mm 1445. [10]Hi 6,21. [11] וחד ואת מרים Nu 26,59.

3 [a] nonn vb exc ‖ [b] 𝔊* *υἱοί*, 𝔙 *stirps* ‖ [c–c] > 𝔖, prb add (prp הָצֵב לִפְנֵי שֵׁם אֲחוֹתָהּ = gl ad 6.7 propter 5b?) ‖ **4** [a–a] > 𝔖 ‖ [b] l הִיא (בי dttg) ‖ **5** [a–a] > 𝔖 ‖ **6** [a] 𝔖 *(l)'hjrm* ‖ **7** [a] 𝔊 ut Q, l; K 𝔗𝔙 יִצְחָר ‖ [b] ins וְקוֹץ cf 𝔗 (hpgr) ‖ **8** [a–a] $\mathfrak{G}^{L}$ *αὗται αἱ πατριαὶ Νοερα τῆς τοῦ Αρειηλ ἀδελφοῦ Ρηχαβ* ‖ [b] 𝔊 *ἀδελφοῦ Ρηχαβ* ‖ [c–c] crrp ‖ **9** [a] 𝔊 *ὡς γαβης* ‖ **10** [a] ins יְשׁוּעָתִי (hpgr)? cf Jes 26,18 ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd מֵ' ‖ **11** [a] 𝔊(𝔖𝔙) *καὶ Χαλεβ* ‖ [b] nonn Mss 𝔊 אֲבִי ‖ [c] 𝔊 *Ασχα(ς)* cf 2,49b, 𝔖 *(d)'hj'* = אחיה ‖ **12** [a] 𝔊 + *ἀδελφοῦ Εσελων* ($\mathfrak{G}^{min}$ *Αθθωμ*) *τοῦ Χενεζι* ‖ [b–b] $\mathfrak{S}^{A}$ *bnwhj dplw* = בני פלו ‖ [c] l רֵכָב cf $\mathfrak{G}^{BL}$ ‖ **13** [a] ins וּמְעוֹנֹתָי cf $\mathfrak{G}^{L}$𝔙 (hpgr) ‖ **15** [a–a] $\mathfrak{S}^{A}$ *šm' dbrh bwkrh 'l' wšm' dtnjn' n'm wšm' dtljtj' qnz wšm' drbj'j' 'šjp wšm' dḥmjšj' jw'jl wšm' dštjtj' jrhwb* = שֵׁם בְּכֹרוֹ אֵלָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִי נַעַם וְשֵׁם הַשְּׁלִישִׁי קנז וְשֵׁם הָרְבִיעִי אשיף וְשֵׁם הַחֲמִשִׁי יואל וְשֵׁם הַשִּׁשִּׁי ירהוב ‖ [b–b] l עִיר וְא' cf 𝔊𝔙 ‖ [c] Seb וּבֶן ‖ [d] pc Mss 𝔊𝔗𝔙 קנז, aut sic l aut antea nom exc ‖ **16** [a] $\mathfrak{G}^{B}$ *καὶ υἱὸς αὐτοῦ*; pr frt וּבְנֵי ... יְהַלֶּלְאֵל וְעֶזְרָה ‖ **17** [a] l c Seb mlt Mss 𝔊𝔙 וּבְנֵי ‖ [b–b] 𝔊 *καὶ ἐγέννησεν Ιεθερ*, l וַיּוֹלֶד יֶתֶר ‖ [c–c] $\mathfrak{G}^{L}$ *τὸν Μωεωρ (Μαρω) καὶ Ιαμιν καὶ Ναρε.*

18 [a]וְאִשְׁתּ֣וֹ הַיְהֻדִיָּ֗ה[b] יָלְדָ֞ה אֶת־יֶ֙רֶד֙ אֲבִ֣י גְד֔וֹר וְאֶת־חֶ֙בֶר֙ אֲבִ֣י שׂוֹכ֔וֹ 18 — ל וחס . ג מל[12]
וְאֶת־יְקֽוּתִיאֵ֖ל אֲבִ֣י זָנ֑וֹחַ וְאֵ֗לֶּה[c] בְּנֵי֙ בִּתְיָ֣ה[d] בַת־פַּרְעֹ֔ה אֲשֶׁ֖ר לָקַ֥ח — ל ומל . יג[13] . ל
19 מָֽרֶד[e]׃ ס 19 וּבְנֵי֙ [a]אֵ֣שֶׁת הֽוֹדִיָּ֔ה[a] אֲח֖וֹת נַ֣חַם[b] אֲבִ֣י קְעִילָ֑ה[c] — ל . ל . ל שם אנש[14]
20 הַגַּרְמִ֕י[d] וְאֶשְׁתְּמֹ֖עַ[e] הַמַּעֲכָתִֽי׃ 20 וּבְנֵ֣י שִׁימ֔וֹן אַמְנ֣וֹן וְרִנָּ֔ה בֶּן־חָנָ֖ן — ל . ל
21 וְתוּל֑וֹן[a] וּבְנֵ֣י יִשְׁעִ֔י זוֹחֵ֖ת וּבֶן[b]־זוֹחֵֽת[c]׃ 21 בְּנֵ֞י שֵׁלָ֣ה בֶן־יְהוּדָ֗ה עֵ֚ר — ותילון ק . ב . ב . מח ר״פ בסיפ
אֲבִ֣י לֵכָ֔ה וְלַעְדָּ֖ה אֲבִ֣י מָרֵשָׁ֑ה וּמִשְׁפְּח֛וֹת בֵּית־עֲבֹדַ֥ת הַבֻּ֖ץ לְבֵ֥ית — ד . ד חס בליש ובסיפ . ל וחס
22 אַשְׁבֵּֽעַ׃ 22 וְיוֹקִ֞ים[a] וְאַנְשֵׁ֣י כֹזֵבָ֗א וְיוֹאָ֤שׁ וְשָׂרָף֙ אֲשֶׁר־בָּעֲל֣וּ לְמוֹאָ֔ב — ל . יח[15]
23 [b]וְיָשֻׁ֖בִי לָ֑חֶם[b] וְהַדְּבָרִ֖ים עַתִּיקִֽים׃ 23 [a]הֵ֚מָּה הַיּ֣וֹצְרִ֔ים וְיֹשְׁבֵ֥י[b] נְטָעִ֖ים — כ[16] חס ול בליש . ל . ל . יט ר״פ[17] . ל
24 וּגְדֵרָ֑ה עִם־הַמֶּ֥לֶךְ בִּמְלַאכְתּ֖וֹ יָ֥שְׁבוּ שָֽׁם׃ ס 24 [a]בְּנֵ֖י שִׁמְע֑וֹן[a] — מח ר״פ בסיפ
25 נְמוּאֵ֣ל[b] וְיָמִ֔ין יָרִ֖יב[c] זֶ֥רַח[d] שָׁאֽוּל[e]׃[f] 25 שַׁלֻּ֥ם[a] בְּנ֛וֹ[a] מִבְשָׂ֥ם בְּנ֖וֹ מִשְׁמָ֥ע — ל . יא חס ו[18] מנה בכתיב וכל נביא דכות ב מ ג
26 27 בְּנֽוֹ׃ 26 [a]וּבְנֵ֖י מִשְׁמָ֑ע[a] חַמּוּאֵ֤ל בְּנוֹ֙ זַכּ֣וּר בְּנ֔וֹ שִׁמְעִ֖י בְנֽוֹ׃ 27 וּלְשִׁמְעִ֞י — ל ומל
בָּנִ֨ים שִׁשָּׁ֤ה עָשָׂר֙ וּבָנ֣וֹת שֵׁ֔שׁ[a] וּלְאֶחָ֕יו אֵ֥ין בָּנִ֖ים רַבִּ֑ים וְכֹל֙ מִשְׁפַּחְתָּ֔ם[b] — ל[19]
28 לֹ֥א הִרְבּ֖וּ עַד־בְּנֵ֥י יְהוּדָֽה׃ ס 28 וַיֵּשְׁב֛וּ בִּבְאֵר־שֶׁ֥בַע[a] וּמוֹלָדָ֖ה
29 30 וַחֲצַ֥ר שׁוּעָֽל׃ 29 וּבְבִלְהָ֥ה[a] וּבְעֶ֖צֶם וּבְתוֹלָֽד[b]׃ 30 וּבִבְתוּאֵ֥ל[a] וּבְחָרְמָ֖ה — ל . ל . ל . ל
31 וּבְצִֽיקְלָֽג[b]׃ 31 וּבְבֵ֤ית מַרְכָּבוֹת֙ וּבַחֲצַ֣ר סוּסִ֔ים[a] וּבְבֵ֥ית בִּרְאִ֖י[b] — ל
32 וּֽבְשַׁעֲרָ֑יִם[c] [d]אֵ֥לֶּה עָרֵיהֶ֖ם עַד־מְלֹ֥ךְ[e] דָּוִֽיד[d]׃ 32 וְחַצְרֵיהֶם֙[a] עֵיטָ֣ם — ל . ל . כל מל
33 וָעַ֔יִן רִמּ֖וֹן[b] וְתֹ֣כֶן[c] וְעָשָׁ֑ן עָרִ֖ים חָמֵֽשׁ[d]׃ 33 וְכָל־חַצְרֵיהֶ֗ם אֲשֶׁ֤ר סְבִיבוֹת֙ — ב וחס ובחרי ליש[20] . ה שם קריה[21] . ל

[12]Mm 4022. [13]Mm 984. [14]Mp sub loco. [15]Mm 2952. [16]Mm 4023. [17]Mm 1497. [18]Mm 4232. [19]וחד ממשפחתם Jdc 18,2. [20]Mm 4024. [21]Mm 1346.

18 [a] nonn vb exc (prp וּלְמֶרֶד שְׁתֵּי נָשִׁים אִשָּׁה מִצְרִיָּה וְאִשָּׁה יְהֻדִיָּה) ‖ [b] 𝔊 *αὕτη Αδια (Αιδια, Ιδια)*; l הַמִּצְרִיָּה cf [a] ‖ [c] dl ‖ [d] 𝔊[B] *Γελια* ‖ [e] 𝔊[B] *Νωρωηλ* ‖ **19** [a—a] l אִשְׁתּוֹ הַיְהֻדִיָּה cf 𝔊[Aal] et 18[a.b] ‖ [b] 𝔊 + *καὶ Δαλια πατὴρ Κειλα καὶ Σεμειων πατὴρ Ιωμαν καὶ υἱοὶ Ναημ* ‖ [c] ins דְּלָיָה אֲבִי ... וְשִׁימוֹן אֲבִי יוֹמָן: וּבְנֵי נַחַם אֲבִי קְעִילָה (homtel) cf [b] ‖ [d] nomen Garmitae exc ‖ [e] prp יִשְׁעִי cf 20b ‖ **20** [a] 𝔊𝔗𝔙 ut Q, K 'וְתוֹ cf 𝔊[L] ‖ [b] 𝔊 pl ‖ [c] nom exc ‖ **22** [a] 𝔊 *καὶ Ιωακιμ*; prp אֶת־בֵּית צֶבַע וְרֹקֶם ‖ [b—b] l וַיָּשֻׁבוּ בֵּית לֶ' cf 𝔗𝔙 ‖ **23** [a] nonn vb exc? cf 22b ‖ [b] 𝔊𝔗𝔙 om ו ‖ **24** [a—a] > 𝔖 cf 25[a—a] ‖ [b] Gn 46,10 Ex 6,15 'יְמ ‖ [c] 𝔖 ut Gn Ex + אֹהַד ‖ [d] 𝔖 ut Gn Ex Nu 26,12 יָכִין ‖ [e] 𝔖 ut Gn Ex צֹחַר ‖ [f] 𝔖 + *hljn bnj' dšl' brh djhwd'*, 𝔖[A] + nonn vb ‖ **25** [a—a] 𝔖 *wbnwhj dšm'wn* cf 24[a—a] ‖ **26** [a—a] > 𝔊 ‖ **27** [a] 𝔊* 3 ‖ [b] l c 2 Mss 𝔊 חֹתָם– ‖ **28** [a] 𝔊 ut Jos 15,26 + וְשֶׁמַע ‖ **29** [a] Jos 19,3 וּבָלָה, Jos 15,29 בַּעֲלָה ‖ [b] 𝔖(𝔄) *wb'ltld* = וּבְאֶלְתֹּ' cf Jos 15,30 19,4 ‖ **30** [a] 𝔖 *wbnsl* = et in Nesel cf כְּסִיל Jos 15,30; וּבְתוּל Jos 19,4 ‖ [b] 𝔖 + nonn vb cf Jos 15,27.31 ‖ **31** [a] Jos 19,5 סוּסָה ‖ [b] Jos 19,6 (וּבֵית) לְבָאוֹת cf Jos 15,32 ‖ [c] Jos 15,32 (וְ)שִׁלְחִים, Jos 19,6 (וְ)שָׁרוּחֶן; l וּבְשָׁרוּחֶן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה עָרִים cf 32b Jos 19,6 ‖ [d—d] > Jos 19,6, gl ‖ [e] pc Mss 𝔊𝔖𝔙 מֶלֶךְ ‖ **32** [a] cj c 31 cf Jos 19,6 ‖ [b] nonn Mss 𝔊𝔖 et Jos 15,32 'וְר ‖ [c] Jos 15,42; Jos 19,7 וְעֶתֶר; l וַעֲתָךְ? cf 1 S 30,30 ‖ [d] ins c Jos 19,7 וְחַצְרֵיהֶם.

34 הֶעָרִ֥ים הָאֵ֖לֶּה עַד־בָּ֑עַל[a] זֹ֚את מוֹשְׁבֹתָ֔ם וְהִתְיַחְשָׂ֖ם לָהֶֽם׃ 34 [b]וּמְשׁוֹבָ֣ב
35 וְיַמְלֵ֔ךְ[b] וְיוֹשָׁ֖ה בֶּן־אֲמַצְיָֽה׃ 35 וְיוֹאֵ֕ל וְיֵה֗וּא[a] בֶּן־יֽוֹשִׁבְיָ֔ה בֶּן־שְׂרָיָ֖ה ל[22] . ל . ט[23] . ל
36 בֶּן־עֲשִׂיאֵֽל׃ 36 וְאֶלְיוֹעֵינַ֗י וְיַֽעֲקֹ֛בָה וִישׁוֹחָיָ֥ה וַעֲשָׂיָ֖ה וַֽעֲדִיאֵ֥ל[a] ל . ל
37 וִישִׂ֣ימִאֵ֔ל[ab] וּבְנָיָֽה׃ 37 וְזִיזָ֨א בֶן־שִׁפְעִ֧י בֶן־אַלּ֛וֹן בֶּן־יְדָיָ֖ה בֶּן־שִׁמְרִ֑י ל וחס י . ז וכל עזרא דכות[24] . ג ב כת א וחד כת ה[25] . ל . ג
38 בֶּן־שְׁמַֽעְיָֽה׃[a] 38 אֵ֚לֶּה [a]הַבָּאִ֣ים בְּשֵׁמ֔וֹת[a] נְשִׂיאִ֖ים בְּמִשְׁפְּחוֹתָ֑ם וּבֵ֥ית יד ר״פ בסיפ[26] . ז בליש[27]
39 אֲבוֹתֵיהֶ֖ם פָּרְצ֥וּ לָרֽוֹב׃ 39 וַיֵּֽלְכוּ֙ לִמְב֣וֹא גְדֹ֔ר[a] עַ֖ד לְמִזְרַ֣ח הַגָּ֑יְא יז מל בסיפ . ג[28] . ב מל . ב חס
40 לְבַקֵּ֥שׁ מִרְעֶ֖ה לְצֹאנָֽם׃ 40 וַֽיִּמְצְא֞וּ מִרְעֶ֤ה שָׁמֵן֙ וָט֔וֹב וְהָאָ֨רֶץ֙ רַחֲבַ֣ת ד[29] . ה[30]
41 יָדַ֔יִם וְשֹׁקֶ֖טֶת וּשְׁלֵוָ֑ה כִּ֚י מִן־[a]חָ֔ם הַיֹּשְׁבִ֥ים שָׁ֖ם לְפָנִֽים׃ 41 וַ֠יָּבֹאוּ אֵ֜לֶּה
הַכְּתוּבִ֣ים בְּשֵׁמ֗וֹת בִּימֵ֣י ׀ יְחִזְקִיָּ֣הוּ מֶֽלֶךְ־יְהוּדָ֡ה וַיַּכּוּ֩ אֶת־אָהֳלֵיהֶ֨ם[a]
וְאֶת־הַמְּעִינִ֜ים[b] אֲשֶׁ֤ר נִמְצְאוּ־שָׁ֨מָּה֙ וַיַּחֲרִימֻ֔ם [c]עַד־הַיּ֖וֹם הַזֶּ֑ה[c] וַיֵּשְׁב֖וּ המעונים[31] . ה פסוק שמה שם[32] . ג בכתיב . ב ק
42 תַּחְתֵּיהֶ֑ם כִּֽי־מִרְעֶ֥ה לְצֹאנָ֖ם שָֽׁם׃ 42 וּמֵהֶ֣ם ׀ מִן־בְּנֵ֣י שִׁמְע֗וֹן הָֽלְכוּ֙ ו[33]
לְהַ֣ר שֵׂעִ֔יר אֲנָשִׁ֖ים חֲמֵ֣שׁ מֵא֑וֹת וּפְלַטְיָ֡ה וּנְעַרְיָ֣ה[a] וּרְפָיָ֣ה וְעֻזִּיאֵ֗ל
43 בְּנֵ֥י יִשְׁעִ֖י בְּרֹאשָֽׁם׃ 43 וַיַּכּ֕וּ אֶת־שְׁאֵרִ֥ית הַפְּלֵטָ֖ה לַעֲמָלֵ֑ק וַיֵּ֣שְׁבוּ ח[34] . ג חס[35]
5 שָׁ֔ם עַ֖ד הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃ 5 1 וּבְנֵ֨י רְאוּבֵ֣ן בְּכוֹר־יִשְׂרָאֵל֮ כִּ֣י ה֣וּא הַבְּכוֹר֒
וּֽבְחַלְּלוֹ֙ יְצוּעֵ֣י אָבִ֔יו נִתְּנָה֙ בְּכֹ֣רָת֔וֹ[a] [b]לִבְנֵ֥י יוֹסֵ֖ף[b] בֶּן־יִשְׂרָאֵ֑ל וְלֹ֥א ל . ל ומל . ב[1]
2 לְהִתְיַחֵ֖שׂ לַבְּכֹרָֽה׃ 2 כִּ֤י יְהוּדָה֙ גָּבַ֣ר בְּאֶחָ֔יו וּלְנָגִ֖יד[a] מִמֶּ֑נּוּ וְהַבְּכֹרָ֖ה[b] ל ומל
3 לְיוֹסֵֽף׃ ס 3 בְּנֵ֖י רְאוּבֵ֣ן בְּכ֣וֹר יִשְׂרָאֵ֑ל חֲנ֥וֹךְ וּפַלּ֖וּא חֶצְר֥וֹן ח[2] . מח ר״פ בסיפ
4 5 וְכַרְמִֽי׃ 4 [a]בְּנֵ֖י יוֹאֵ֑ל[ab] שְׁמַֽעְיָ֥ה[c] בְנ֖וֹ גּ֥וֹג[d] בְּנ֖וֹ שִׁמְעִ֥י בְנֽוֹ׃ 5 מִיכָ֥ה בְנ֛וֹ מח ר״פ בסיפ
6 רְאָיָ֥ה[a] בְנ֖וֹ בַּ֥עַל[b] בְּנֽוֹ׃ 6 בְּאֵרָ֣ה בְנ֔וֹ אֲשֶׁ֣ר הֶגְלָ֔ה תִּלְּגַ֥ת[a] פִּלְנְאֶ֖סֶר[b] ל . ד[3] ול שם אנש . ב
7 מֶ֣לֶךְ אַשֻּׁ֑ר ה֥וּא נָשִׂ֖יא לָרֽאוּבֵנִֽי׃ 7 וְאֶחָ֣יו[a] לְמִשְׁפְּחֹתָ֔יו[b] בְּהִתְיַחֵ֖שׂ ל חס . ד[4]

[22] וחד וַיַּמְלֵךְ Neh 5,7. [23] Mm 3071. [24] Mm 1831. [25] Mm 4183. [26] Mm 4006. [27] Mm 4025. [28] Mm 3092. [29] Mm 1407. [30] Mm 4026. [31] Mm 832. [32] Mm 2341. [33] Mm 3952. [34] Mm 2876. [35] Mm 434. Cp 5 [1] Mm 4027. [2] Mp sub loco. [3] Mm 339. [4] Mm 4028.

33 [a] 𝔊[B] *Βαλατ* cf Jos 19,8 בַּעֲלַת בְּאֵר ‖ 34 [a] 𝔖 om 34–37 ‖ [b–b] 𝔊[L] *καὶ ἐπιστρέφων ἐβασίλευσεν* ‖ 35 [a] 𝔊[B*] *καὶ οὗτος* = וְהוּא ‖ 36 [a–a] > 𝔊[B] ‖ [b] 2 Mss 𝔊[Aal] וישמאל ‖ 37 [a] 𝔊[B] *Συμεων* = שִׁמְעוֹן (ex 24) ‖ 38 [a–a] crrp; prp הָרָאִים בּ׳ ‖ 39 [a] 𝔊 *Γεραρα* ‖ 40 [a] 𝔊 *ἐκ τῶν υἱῶν* ‖ 41 [a] prp חָם ־ֵי; אהלי = homines cf arab *ahl* et 𝔊[Aal] *οἰκήτορας* ‖ [b] K ’עִי־ cf 𝔊 *τοὺς Μιναίους* et 𝔖(𝔄) *mbw‘’* = הַמַּעְיָנִים; 𝔗 *mdwrj’* = הַמְּעוֹנִים cf arab *ma‘ān* = domicilium et 𝔙 *habitatores*; l מְעוֹנֵיהֶם? ‖ [c–c] tr post תחתיהם cf 43b ‖ 42 [a] 𝔊 *καὶ Νωαδια*, 𝔖 *wmtjt’* = וּמַתְּיָה ‖ Cp 5,1 [a] 𝔊 *εὐλογίαν αὐτοῦ*, l בִּרְכָתוֹ ‖ [b–b] pc Mss לְיוֹסֵף, 𝔊 *τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ιωσηφ*, 𝔖(𝔄) *ljwsp ’ḥwhj* = Joseph fratri eius ‖ 2 [a] Ms וְנָגִיד ‖ [b] 𝔊 *καὶ ἡ εὐλογία* = וְהַבְּרָכָה; ins לוֹ לֹא cf Ps 78,67.68a ‖ 4 [a–a] 𝔊[L] *Ιωηλ υἱὸς αὐτοῦ* ‖ [b] 𝔖(𝔄) *(d)krmj* ‖ [c] 𝔊 + *καὶ Βαναια* ‖ [d] 𝔊 *Γουγ*, 𝔖(𝔄) *(w)dw’g* ‖ 5 [a] 𝔖 *’wrj’* ‖ [b] 𝔊* *Ιωηλ*, 𝔖 *bl‘* ‖ 6 [a] mlt Mss 𝔊[Aal]𝔖𝔗 תִּגְלַת ‖ [b] 𝔊[L] om נ ‖ 7 [a] prp וְאַחַר ‖ [b] 𝔊[L]𝔖𝔗𝔄 suff 3 pl.

8 לְתֹלְדוֹתָם הָרֹאשׁ יְעִיאֵל[c] וּזְכַרְיָהוּ׃ 8 וּבֶלַע בֶּן־עָזָז[a] בֶּן־שֶׁמַע[b] בֶּן־ | לז כג מנה בסיפ . ל
9 יוֹאֵל הוּא יוֹשֵׁב בַּעֲרֹעֵר וְעַד־נְבוֹ וּבַעַל מְעוֹן׃ 9 וְלַמִּזְרָח יָשַׁב עַד־ | כל סיפ מל ב מ חד[5] חס . ה חס בליש וכל אורית דכות[6] . ב . ה[7]
לְבוֹא מִדְבָּרָה לְמִן־הַנָּהָר פְּרָת כִּי מִקְנֵיהֶם רָבוּ בְּאֶרֶץ גִּלְעָד׃ | ה ג קמ וב פת . ל
10 10 וּבִימֵי שָׁאוּל עָשׂוּ מִלְחָמָה עִם־הַהַגְרִאִים[a] וַיִּפְּלוּ בְּיָדָם וַיֵּשְׁבוּ[b] | ג ב מל ול חס[8]
בְּאָהֳלֵיהֶם עַל־[b]כָּל־פְּנֵי מִזְרָח לַגִּלְעָד׃ פ | ד[9]
11 12 11 וּבְנֵי־גָד לְנֶגְדָּם יָשְׁבוּ [a]בְּאֶרֶץ הַבָּשָׁן עַד־סַלְכָה׃ 12 יוֹאֵל | ג ב מיחד ס״פ
13 הָרֹאשׁ וְשָׁפָם[a] הַמִּשְׁנֶה וְיַעְנַי וְשָׁפָט[b] בַּבָּשָׁן׃ 13 וַאֲחֵיהֶם לְבֵית | לז כג מנה בסיפ . ל . ל בבני גד . ז בליש[10]
אֲבוֹתֵיהֶם מִיכָאֵל וּמְשֻׁלָּם וְשֶׁבַע וְיוֹרַי וְיַעְכָּן וְזִיעַ[a] וָעֵבֶר[b] שִׁבְעָה׃ | יז מל בסיפ . ל . ל . ל
14 ס 14 אֵלֶּה ׀ בְּנֵי אֲבִיחַיִל בֶּן־חוּרִי בֶּן־יָרוֹחַ[a] בֶּן־גִּלְעָד בֶּן־ | יד ר״פ בסיפ[11] . ל
15 מִיכָאֵל[b] בֶּן־יְשִׁישַׁי[c] בֶּן־יַחְדּוֹ[d] בֶּן־בּוּז׃[e] 15 אֲחִי[a] בֶּן־עַבְדִּיאֵל בֶּן־ | ל . ל . ל
16 גּוּנִי[b] רֹאשׁ לְבֵית אֲבוֹתָם׃ 16 וַיֵּשְׁבוּ בַּגִּלְעָד[a] בַּבָּשָׁן[b] וּבִבְנֹתֶיהָ[c] וּבְכָל־ | ל . ד ב מל וב חס[12]
17 מִגְרְשֵׁי שָׁרוֹן עַל־[d]תּוֹצְאוֹתָם׃[c] 17 כֻּלָּם הִתְיַחְשׂוּ בִּימֵי יוֹתָם[a] מֶלֶךְ־ | ל ומל . ל ומל
18 יְהוּדָה וּבִימֵי יָרָבְעָם[b] מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל׃ פ 18 בְּנֵי־רְאוּבֵן וְגָדִי[a] | מח ר״פ בסיפ
וַחֲצִי שֵׁבֶט־מְנַשֶּׁה [b]מִן־בְּנֵי־חַיִל[b] אֲנָשִׁים נֹשְׂאֵי מָגֵן וְחֶרֶב וְדֹרְכֵי קֶשֶׁת | כו ו מנה בסיפ
וּלְמוּדֵי מִלְחָמָה אַרְבָּעִים וְאַרְבָּעָה אֶלֶף וּשְׁבַע־מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים יֹצְאֵי | ל ומל[13]
19 צָבָא׃ 19 וַיַּעֲשׂוּ מִלְחָמָה עִם־הַהַגְרִיאִים [a]וִיטוּר וְנָפִישׁ וְנוֹדָב׃[a] | ג ב מל וחד חס . ל
20 20 [a]וַיֵּעָזְרוּ[b] עֲלֵיהֶם[a] וַיִּנָּתְנוּ בְיָדָם הַהַגְרִיאִים וְכֹל שֶׁעִמָּהֶם[c] כִּי | ל . ג ב מל וחד חס . ל . ג[14]
21 לֵאלֹהִים זָעֲקוּ בַּמִּלְחָמָה וְנַעְתּוֹר לָהֶם כִּי־בָטְחוּ בוֹ׃ 21 וַיִּשְׁבּוּ[a] | ל ומל . ט[15]
מִקְנֵיהֶם גְּמַלֵּיהֶם חֲמִשִּׁים[b] אֶלֶף וְצֹאן מָאתַיִם וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וַחֲמוֹרִים | ו מל[16]
22 אַלְפָּיִם וְנֶפֶשׁ אָדָם מֵאָה אָלֶף׃ 22 כִּי־[a]חֲלָלִים רַבִּים נָפָלוּ כִּי
מֵהָאֱלֹהִים הַמִּלְחָמָה וַיֵּשְׁבוּ תַחְתֵּיהֶם עַד־הַגֹּלָה׃ פ | ב . ב . ד חס ב[17] מנה בליש

[5] 1 Ch 20,1. [6] Mm 4029. [7] Mm 87. [8] Mp sub loco. [9] Mm 2928. [10] Mm 4025. [11] Mm 4006. [12] Mm 4030. [13] Mm 2408. [14] Mm 3279. [15] Mm 1694. [16] Mm 1507. [17] Mm 3748.

7 [c] 𝔊 *Ιωηλ* ‖ **8** [a] 𝔖 *ʿwzj* ‖ [b] 𝔊^L(𝔖) *Σεμεει* = שִׁמְעִי ‖ **10** [a] 𝔊 *τοὺς παροίκους* = הַגֵּרִים ‖ [b–b] 𝔊 *κατοικοῦντες ἐν σκηναῖς ἕως* = יֹשְׁבֵי בְאֹהָלִים עַד ‖ **11** [a] ins ו בְּאֶרֶץ הַגִּלְעָד (homark)? ‖ **12** [a] 𝔊^B *καὶ Σαβατ* cf 𝔗, 𝔊^L(𝔙) *καὶ Σαφαν* ‖ [b] 𝔗 *djn'*, l הַשֹּׁפֵט cf 𝔊 *ὁ γραμματεύς* ‖ **13** [a] 𝔊 *καὶ Ζουε* ‖ [b] pc Mss 𝔊^B וְעֹבֵד, 𝔊^{Aal} *καὶ Ιωβηδ* ‖ **14** [a] Ms ירוע, 𝔊^B *Ιδαι*, 𝔊^A *Αδαι*, 𝔊^L *Αρουε*, 𝔖(𝔄) *zrḥ*, 𝔙 *Jara* ‖ [b] 𝔖 *mkjr* ‖ [c] 𝔊 *Ι(εσ)σαι*, 𝔊^L *Σουσι* ‖ [d] 𝔊^B *Ιουρι*, 𝔊^{Aal} *Ιεδδαι* ‖ [e] 𝔊 *Ζαβουχαμ* (ex בוז + אחי 15? cf 𝔊^{Aal} *Αχιβουζ*) ‖ **15** [a] > 𝔊^L𝔖 cf 14[e], 𝔙 *fratres* ‖ [b] 𝔖 *ʾ(j)lj* ‖ **16** [a] > 𝔖 ‖ [b] l prb בְּיָבֵשׁ ‖ [c–c] > 𝔖 ‖ [d] l עַד cf 𝔊𝔙 ‖ **17** [a] 𝔊^L *Ιωας* ‖ [b] 𝔊^L + *τοῦ Ιωας* ‖ **18** [a] l וְגָד cf 𝔊^{BL}𝔖𝔗𝔙 ‖ [b–b] > 𝔖 ‖ **19** [a–a] > 𝔖 ‖ **20** [a–a] > 𝔖 ‖ [b] 𝔊 *καὶ κατίσχυσαν* = 𝔐, 𝔊^L *καὶ ἐβόησαν* (crrp ex *ἐβοηθήθησαν* = 𝔐) ‖ [c] 𝔊 *τὰ σκηνώματα αὐτῶν* ‖ **21** [a] prp וַיִּשְׁלְלוּ ‖ [b] 𝔊 5 ‖ **22** [a] pr אַף?

23 וּבְנֵי חֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה יָשְׁבוּ [a]בָּאָרֶץ [b]מִבָּשָׁן[a] עַד־בַּעַל חֶרְמוֹן
24 וּשְׂנִיר וְהַר־[c]חֶרְמוֹן הֵמָּה[d] רָבוּ׃ 24 וְאֵלֶּה רָאשֵׁי בֵית־אֲבוֹתָם וְעֵפֶר[a] — ל נסיב ו . ל . עה
וְיִשְׁעִי[b] וֶאֱלִיאֵל[c] וְעַזְרִיאֵל וְיִרְמְיָה וְהוֹדַוְיָה וְיַחְדִּיאֵל[d] אֲנָשִׁים גִּבּוֹרֵי — ג בליש . ד בליש וכל עזרא דכות[18]
25 חַיִל אַנְשֵׁי שֵׁמוֹת רָאשִׁים לְבֵית אֲבוֹתָם׃ 25 וַיִּמְעֲלוּ בֵּאלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם — כ . ב[19] . ט חס בסיפ[20]
26 וַיִּזְנוּ אַחֲרֵי אֱלֹהֵי עַמֵּי־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־הִשְׁמִיד אֱלֹהִים מִפְּנֵיהֶם׃ 26 וַיָּעַר — ב . ג[21]
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־רוּחַ ׀ [a]פּוּל[b] מֶלֶךְ־אַשּׁוּר וְאֶת־רוּחַ[a] תִּלְּגַת[c] פִּלְנֶסֶר[d] — כת[22] . ד . יא מילין דלא מפק א[23]
מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיַּגְלֵם לָראוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה וַיְבִיאֵם לַחְלַח[e]
וְחָבוֹר וְהָרָא[f] וּנְהַר[g] גּוֹזָן[h] עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ פ — ב חד כת א וחד כת ה
27 בְּנֵי לֵוִי גֵּרְשׁוֹן קְהָת וּמְרָרִי׃ 28 וּבְנֵי קְהָת עַמְרָם יִצְהָר — מה ר״פ בסיפ . ב בסיפ למערב[24] . ה פסוק דמיין
29 וְחֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל׃ ס 29 וּבְנֵי עַמְרָם אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה וּמִרְיָם[a] ס — ב בסיפ . ג[25]
30 וּבְנֵי אַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא[b] אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר׃ ס 30 אֶלְעָזָר הוֹלִיד
31 אֶת־פִּינְחָס פִּינְחָס הֹלִיד אֶת־אֲבִישׁוּעַ׃ 31 וַאֲבִישׁוּעַ הוֹלִיד אֶת־בֻּקִּי[a] — ל . יא חס ו[26]
32 וּבֻקִּי הוֹלִיד אֶת־עֻזִּי[a]׃ 32 וְעֻזִּי הוֹלִיד אֶת־זְרַחְיָה וּזְרַחְיָה הוֹלִיד אֶת־ — ל
33 מְרָיוֹת[a]׃ 33 מְרָיוֹת הוֹלִיד אֶת־אֲמַרְיָה וַאֲמַרְיָה הוֹלִיד אֶת־אֲחִיטוּב׃
34 וַאֲחִיטוּב הוֹלִיד אֶת־צָדוֹק וְצָדוֹק הוֹלִיד אֶת־אֲחִימָעַץ׃
35 וַאֲחִימַעַץ הוֹלִיד אֶת־עֲזַרְיָה[a] וַעֲזַרְיָה הוֹלִיד אֶת־יוֹחָנָן׃ 36 וְיוֹחָנָן
הוֹלִיד אֶת־עֲזַרְיָה [a]הוּא[b] אֲשֶׁר כִּהֵן בַּבַּיִת אֲשֶׁר־בָּנָה שְׁלֹמֹה — ל[27]
37 בִּירוּשָׁלִָם[a]׃ 37 וַיּוֹלֶד עֲזַרְיָה אֶת־אֲמַרְיָה וַאֲמַרְיָה הוֹלִיד אֶת־
38 אֲחִיטוּב׃ 38 וַאֲחִיטוּב הוֹלִיד אֶת־צָדוֹק וְצָדוֹק הוֹלִיד אֶת־שַׁלּוּם׃
39 וְשַׁלּוּם הוֹלִיד אֶת־חִלְקִיָּה וְחִלְקִיָּה הוֹלִיד אֶת־עֲזַרְיָה׃ 40 וַעֲזַרְיָה — י וכל עזרא דכות[28] . י וכל עזרא דכות[28]
41 הוֹלִיד אֶת־שְׂרָיָה וּשְׂרָיָה הוֹלִיד אֶת־יְהוֹצָדָק[a]׃ 41 וִיהוֹצָדָק הָלַךְ[a]
בְּהַגְלוֹת יְהוָה אֶת־יְהוּדָה וִירוּשָׁלִַם בְּיַד נְבֻכַדְנֶאצַּר׃ ס — י חס ו וכל מלכים דכות ב מ א[29] וחד מן ד[30] ותרי מילין ס״פ

[18] Mm 3858. [19] Mm 1274. [20] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [21] Mm 4031. [22] Mm 2364. [23] Mm 4069 contra textum, lect Mm frt inc. [24] Mm 3914. [25] Mm 904. [26] Mm 4032. [27] וחד וכהן Ex 40,13. [28] Mm 4033. [29] 2 R 25,22. [30] Mm 3788.

23 [a–a] l בְּאֶרֶץ הַבָּשָׁן cf 𝔖𝔄 ‖ [b] > 𝔊^B ‖ [c] prp (והו(א ‖ [d] 𝔊 pr *καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ* ‖ **24** [a] Vrs om ו, aut l 'ע aut nom exc; 𝔖 *'p'* ‖ [b] 𝔖^W *wšwb*, 𝔖^A *wjwšb* ‖ [c] 𝔖 *w'ld'* ‖ [d] 𝔖 *wḥz'jl* ‖ **26** [a–a] > 𝔖 ‖ [b] 𝔊 *Φαλωχ (-ως)* ‖ [c] nonn Mss 𝔊𝔖 תִּגְלַת ‖ [d] 𝔖 om נ ‖ [e] pc Mss 'לַחְ ‖ [f] > 𝔊*𝔖 cf 2 R 17,6 18,11, dl ‖ [g] 𝔖 et 2 R om ו, dl ‖ [h] 𝔖 + nonn vb cf 2 R ‖ **29** [a] add? ‖ [b] 𝔊 *καὶ Αβιουδ* ‖ **31** [a] 𝔖 *(l)'bjq(w)r* ‖ [b] 𝔖^A *(l)'zrj* ‖ **32** [a] 𝔖 *(l)mrw* ‖ **35** [a] huc tr 36[a–a] ‖ **36** [a–a] cf 35[a] ‖ [b] Ms 𝔊^L𝔖𝔄 + עזריה; ins הָרִאשׁוֹן ‖ **40** [a] 𝔖 *(l)ṣdwq* ‖ **41** [a] 𝔗 + *bglwt'* cf 𝔖𝔄, ins בַּגֹּלָה vel בַּגָּלוּת (hpgr).

6 ¹ בְּנֵי לֵוִי גֵּרְשֹׁם[a] קְהָת וּמְרָרִי׃ ² וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־גֵרְשׁוֹם[a] לִבְנִי 6
וְשִׁמְעִי׃ ³ וּבְנֵי קְהָת עַמְרָם וְיִצְהָר וְחֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל׃ ⁴ בְּנֵי מְרָרִי 3 4
מַחְלִי וּמֻשִׁי וְאֵלֶּה מִשְׁפְּחוֹת הַלֵּוִי לַאֲבֹתֵיהֶם׃ ⁵ לְגֵרְשׁוֹם 5
לִבְנִי בְנוֹ יַחַת בְּנוֹ זִמָּה בְנוֹ׃ ⁶ יוֹאָח בְּנוֹ עִדּוֹ בְנוֹ זֶרַח בְּנוֹ יְאָתְרַי[a] 6
בְּנוֹ׃ ⁷ בְּנֵי קְהָת עַמִּינָדָב[a] בְּנוֹ[b] קֹרַח בְּנוֹ אַסִּיר בְּנוֹ׃[c] ⁸ אֶלְקָנָה בְנוֹ[a] 7 8
וְאֶבְיָסָף[b] בְּנוֹ[c] וְאַסִּיר[c] בְּנוֹ׃ ⁹ תַּחַת בְּנוֹ אוּרִיאֵל בְּנוֹ עֻזִּיָּה בְנוֹ וְשָׁאוּל 9
בְּנוֹ׃ ¹⁰ וּבְנֵי אֶלְקָנָה עֲמָשַׂי וַאֲחִימוֹת׃[a] ¹¹ אֶלְקָנָה בְּנוֹ[a] אֶלְקָנָה[b] 10 11
צוֹפַי[c] בְּנוֹ וְנַחַת[d] בְּנוֹ׃[e] ¹² אֱלִיאָב[a] בְּנוֹ יְרֹחָם[b] בְּנוֹ אֶלְקָנָה בְנוֹ׃[c] 12
¹³ וּבְנֵי שְׁמוּאֵל[a] הַבְּכֹר[b] וַשְׁנִי וַאֲבִיָּה׃[b] ס ¹⁴ בְּנֵי מְרָרִי מַחְלִי 13 14
לִבְנִי בְנוֹ שִׁמְעִי בְנוֹ עֻזָּה בְנוֹ׃ ¹⁵ שִׁמְעָא בְנוֹ חַגִּיָּה[a] בְנוֹ עֲשָׂיָה בְנוֹ׃ 15
פ ¹⁶ וְאֵלֶּה אֲשֶׁר הֶעֱמִיד דָּוִיד עַל־יְדֵי־שִׁיר בֵּית יְהוָה מִמְּנוֹחַ 16
הָאָרוֹן׃ ¹⁷ וַיִּהְיוּ מְשָׁרְתִים לִפְנֵי מִשְׁכַּן אֹהֶל־מוֹעֵד בַּשִּׁיר[a] עַד־בְּנוֹת 17
שְׁלֹמֹה אֶת־בֵּית יְהוָה בִּירוּשָׁלָםִ וַיַּעַמְדוּ כְמִשְׁפָּטָם עַל־עֲבוֹדָתָם׃
¹⁸ וְאֵלֶּה הָעֹמְדִים וּבְנֵיהֶם מִבְּנֵי הַקְּהָתִי[a] הֵימָן הַמְשׁוֹרֵר בֶּן־יוֹאֵל 18
בֶּן־שְׁמוּאֵל׃ ¹⁹ בֶּן־אֶלְקָנָה בֶּן־יְרֹחָם[a] בֶּן־אֱלִיאֵל בֶּן־תּוֹחַ׃[b] ²⁰ בֶּן־ 19 20
צִיף[a] בֶּן־אֶלְקָנָה בֶּן־מַחַת בֶּן־עֲמָשָׂי׃[b] ²¹ בֶּן־אֶלְקָנָה בֶּן־יוֹאֵל בֶּן־ 21
עֲזַרְיָה בֶּן־צְפַנְיָה׃ ²² בֶּן־תַּחַת בֶּן־אַסִּיר בֶּן־אֶבְיָסָף[a] בֶּן־קֹרַח׃ 22
²³ בֶּן־יִצְהָר בֶּן־קְהָת בֶּן־לֵוִי בֶּן־יִשְׂרָאֵל׃ ²⁴ וְאָחִיו אָסָף הָעֹמֵד עַל־ 23 24
יְמִינוֹ אָסָף בֶּן־בֶּרֶכְיָהוּ בֶּן־שִׁמְעָא׃ ²⁵ בֶּן־מִיכָאֵל בֶּן־בַּעֲשֵׂיָה[a] בֶּן־ 25
מַלְכִּיָּה׃ ²⁶ בֶּן־אֶתְנִי בֶן־זֶרַח בֶּן־עֲדָיָה׃ ²⁷ בֶּן־אֵיתָן בֶּן־זִמָּה בֶּן־ 26 27
שִׁמְעִי׃ ²⁸ בֶּן־יַחַת[a] בֶּן־גֵּרְשֹׁם בֶּן־לֵוִי׃ ס ²⁹ וּבְנֵי מְרָרִי אֲחֵיהֶם[b] 28 29

מה ר"פ בסיפ . ב חס בסיפ . ד ר"פ בנ"ך
ה פסוק דמיין . מה ר"פ בסיפ
ל חס . ל . ט חס בסיפ[1]
ד . ל וחטף
מה ר"פ בסיפ . כל קריא מל ב מ א חס
ל . כל קריא מל ב מ א חס . ל . ד וכל תרי עשר ועזרא דכות[2]
בני חד מן מח[3] כת ו וקר י ק
ל חס בסיפ[4] . ג מילין דמיין[5] . יה בסיפ . מה ר"פ בסיפ
ב כת ה בכתיב[6]
ב . ל ומל
ג דגש[7]
ב מל בליש
ז בסיפ[8] . ל ומל
ל
צוף[9] ק
כל קריא מל ב מ א חס
ב
ד . ל כת ב ושאר מעשיה
ב חס בסיפ

Cp 6 [1]Mp contra textum, cf Mp sub loco. [2]Mm 2133. [3]Mm 3811. [4]Mm 1146. [5]Mp sub loco. [6]Mm 1738. [7]Mm 4122. [8]Mm 665. [9]Mm 832.

Cp 6,1 [a] 𝔖 *gršwn* cf Ex 6,16 Nu 3,17 ‖ **2** [a] cf 1[a] ‖ **6** [a] crrp? ‖ **7** [a] 𝔊$^{AV 60}$ *Ισσααρ*, l יִצְהָר cf 23 ‖ [b] dl? cf 14 ‖ [c] dl ‖ **8** [a] > 𝔊^{Bal}, dl ‖ [b] nonn Mss 𝔊^{min} וַאֲבִיאָסָף ‖ [c–c] l בָּנָיו א׳ ‖ **10** [a] l וְאָחִיו מַחַת (אחיו gl propter 20) ‖ **11** [a] mlt Mss 𝔙 ut Q; l c K 𝔊𝔗 בְּנוֹ ‖ [b] > pc Mss 𝔊𝔖, dl ‖ [c] 𝔊 leg צוּפַי cf 1 S 1,1a; 𝔖 *ṣwp* cf 20 Q et 1 S 1,1b ‖ [d] l aut תּוֹחַ (cf 19) aut וְתֹחוּ (cf 1 S) ‖ [e] 𝔖 + nonn vb ‖ **12** [a] 19 אֱלִיאֵל, 1 S 1,1 אֱלִיהוּא ‖ [b] 𝔊^{B} *Ιδαερ*, 𝔊$^{A min}$ *Ιεροβοαμ*, 𝔊^{L} *Ιερεμεελ* ‖ [c] ins שְׁמוּאֵל בְּנוֹ cf 𝔊^{L} ‖ **13** [a] ins יוֹאֵל cf 𝔊^{L}𝔖𝔄 et 1 S 8,2 (homtel) ‖ [b–b] l וְהַשֵּׁנִי א׳ cf 𝔊^{L}𝔖𝔄 ‖ **15** [a] 𝔖^{A} *ḥnnj'* ‖ **17** [a] 𝔊 *ἐν ὀργάνοις* ‖ **18** [a] Vrs leg קְהָת ‖ **19** [a] 𝔊 alit ac in 12 ‖ [b] 𝔊^{B} *Θιε*, 𝔊^{Aal}(𝔖𝔙) *Θοου(ε)* = תֹּחוּ; cf 11[d] ‖ **20** [a] mlt Mss Vrs ut Q cf 11[c], K צִיף ‖ [b] 𝔖^{W} *mwšj*, 𝔖^{A} *m'šj* ‖ **22** [a] cf 8[b] ‖ **25** [a] l c pc Mss 𝔊^{BL}𝔖 מַעֲ׳ ‖ **28** [a] ins בֶּן־שִׁמְעִי cf 2 ‖ **29** [a] l וּמִבְּנֵי? ‖ [b] 𝔊𝔖𝔄 sg.

30 עַל־הַשְּׂמֹאול אֵיתָן בֶּן־קִישִׁי[c] בֶּן־עַבְדִּי[d] בֶּן־מַלּוּךְ׃ 30 בֶּן־חֲשַׁבְיָה ג בסיפ . ל
31 32 בֶּן־אֲמַצְיָה בֶּן־חִלְקִיָּה׃ 31 בֶּן־אַמְצִי בֶּן־בָּנִי בֶּן־שָׁמֶר׃ 32 בֶּן־מַחְלִי ט[10] . י וכל עזרא דכות[11] . ב
33 בֶּן־מוּשִׁי בֶּן־מְרָרִי בֶּן־לֵוִי׃ ס 33 וַאֲחֵיהֶם הַלְוִיִּם נְתוּנִים לְכָל־
ס̊ג עֲבוֹדַת מִשְׁכַּן בֵּית הָאֱלֹהִים׃ 34 וְאַהֲרֹן וּבָנָיו מַקְטִירִים עַל־מִזְבַּח ז[12] . מח . ג[13] . ג ול בליש ומל
הָעוֹלָה וְעַל־מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת לְכֹל מְלֶאכֶת קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים וּלְכַפֵּר ט מל בליש ובסיפ . ב . ג[14]
35 עַל־יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד הָאֱלֹהִים׃ פ 35 וְאֵלֶּה ד בכתיב . ב[15] . ד[16] . גׄ[17]
36 בְּנֵי אַהֲרֹן אֶלְעָזָר בְּנוֹ פִּינְחָס בְּנוֹ אֲבִישׁוּעַ בְּנוֹ׃ 36 בֻּקִּי בְנוֹ עֻזִּי בְנוֹ
37 38 זְרַחְיָה בְנוֹ׃ 37 מְרָיוֹת[a] בְּנוֹ אֲמַרְיָה בְנוֹ אֲחִיטוּב בְּנוֹ׃ 38 צָדוֹק בְּנוֹ
39 אֲחִימַעַץ בְּנוֹ׃ ס 39 וְאֵלֶּה מוֹשְׁבוֹתָם לְטִירוֹתָם בִּגְבוּלָם לִבְנֵי ל מל . ג מל ול בליש
40 אַהֲרֹן לְמִשְׁפַּחַת[a] הַקְּהָתִי כִּי לָהֶם הָיָה הַגּוֹרָל[b]׃ 40 וַיִּתְּנוּ לָהֶם אֶת־ ל
41 חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ יְהוּדָה וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ סְבִיבֹתֶיהָ׃ 41 וְאֶת־שְׂדֵה הָעִיר
42 וְאֶת־חֲצֵרֶיהָ נָתְנוּ לְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה׃ ס 42 וְלִבְנֵי אַהֲרֹן נָתְנוּ אֶת־
עָרֵי[a] הַמִּקְלָט אֶת־חֶבְרוֹן[b] וְאֶת־לִבְנָה וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־יַתִּר[c] וְאֶת־ ד[18]
43 אֶשְׁתְּמֹעַ וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ 43 וְאֶת־חִילֵז[a] וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ אֶת[b]־דְּבִיר ח פסוק מן ד מילין דמיין ותלת משני[19] . ל . ג בעינ מ״פ דמטע[20]
44 וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ 44 וְאֶת־עָשָׁן וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ[a] וְאֶת־בֵּית שֶׁמֶשׁ וְאֶת־ כו פסוק ואת ואת ואת ואת . ה[21] שם קריה ב מנה בליש
45 מִגְרָשֶׁיהָ׃ ס 45 וּמִמַּטֵּה בִנְיָמִן[a] אֶת־גֶּבַע וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־ ל
עָלֶמֶת וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־עֲנָתוֹת וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ כָּל־עָרֵיהֶם שְׁלֹשׁ־ ל . ל בעינ
46 עֶשְׂרֵה עִיר בְּמִשְׁפְּחוֹתֵיהֶם[b]׃ ס 46 וְלִבְנֵי קְהָת הַנּוֹתָרִים ל ומל . ג בטע בעינ
[a]מִמִּשְׁפַּחַת הַמַּטֶּה[a] מִמַּחֲצִית מַטֵּה חֲצִי[b] מְנַשֶּׁה בַּגּוֹרָל עָרִים עָשֶׂר׃ ז דגש[22]
ס 47 וְלִבְנֵי גֵרְשׁוֹם לְמִשְׁפְּחוֹתָם מִמַּטֵּה יִשָּׂשכָר[a] וּמִמַּטֵּה אָשֵׁר ג בטע בעינ
וּמִמַּטֵּה נַפְתָּלִי וּמִמַּטֵּה[b] מְנַשֶּׁה בַּבָּשָׁן[c] עָרִים שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה׃ ס
48 לִבְנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפְּחוֹתָם מִמַּטֵּה רְאוּבֵן וּמִמַּטֵּה־גָד וּמִמַּטֵּה זְבוּלֻן ג ר״פ בעינ . ג בטע בעינ

[10]Mm 3071. [11]Mm 4033. [12]Mm 4034. [13]Mm 851. [14]Mm 3865. [15]Mm 4035. [16]Mm 4036. [17]Mm 984. [18]Mm 1034. [19]Mp sub loco. [20]Mm 4038. [21]Mm 1346. [22]Mm 4037.

29 [c] mlt Mss 𝔊[L]𝔙 קוּשִׁי ‖ [d] 𝔖[W] *ʿmr*, 𝔖[A] *ʿmrj* ‖ **37** [a] 𝔖 *mrw* ‖ **39** [a] sic L, mlt Mss Edd ־פַּחַת ‖ [b] ins רִאשֹׁנָה cf 𝔖𝔄 et Jos 21,10 ‖ **42** [a] l c Jos 21,13 עִיר ‖ [b] ins c Jos ־ואת מגרשיה cf 𝔖 ‖ [c] ut [b]; 𝔊 commutavit יתר et חילן 43 ‖ **43** [a] cf 42[c]; l c mlt Mss חִילֵן cf 𝔊[B] *Σελνα* (ex *Εελνα*); Jos 15,51 21,15 חֹלֹן cf 𝔊[A] *Νηλων* (ex *Ηλων*, sic 𝔊[min]) ‖ [b] l c mlt Mss 𝔊𝔖𝔙 וְאֶת ‖ **44** [a] ins c Jos 21,16 ואת־יֻטָּה ואת־מגרשיה cf 𝔊[B]𝔖 ‖ **45** [a] ins c Jos 21,17 אֶת־גִּבְעוֹן ואת־מגרשיה ‖ [b] l sec Jos 21,19 בְּמִגְרְשֵׁיהֶם ‖ **46** [a–a] l sec Jos 21,5 לְמִשְׁפְּחֹתָם מִמַּטֵּה אֶפְרַיִם וּמִמַּטֵּה דָן וּ ‖ cf 51sqq ‖ [b] > Vrs, dl ‖ **47** [a] cf 2,1[a] ‖ [b] l sec Jos 21,6 וּמִמַּחֲצִית מטה ‖ [c] ins c Jos בַּגּוֹרָל.

ז דגש[23] בַּגּוֹרָל[a] עָרִים שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה׃ 49 וַיִּתְּנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לַלְוִיִּם 49
ז דגש[23] אֶת־הֶעָרִים[a] וְאֶת־מִגְרְשֵׁיהֶם׃ 50 וַיִּתְּנוּ בַגּוֹרָל[a] מִמַּטֵּה בְנֵי־יְהוּדָה 50
וּמִמַּטֵּה בְנֵי־שִׁמְעוֹן [b]וּמִמַּטֵּה בְּנֵי בִנְיָמִן[b] אֵת[c] הֶעָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר־
ה[24]. ב בסיפ ומל[25] יִקְרְאוּ אֶתְהֶם בְּשֵׁמוֹת׃ ס 51 וּמִמִּשְׁפְּחוֹת[a] בְּנֵי קְהָת[b] וַיְהִי עָרֵי 51
יד פסוק את את ואת ואת . ד[26] גְּבוּלָם[c] מִמַּטֵּה אֶפְרָיִם׃ 52 וַיִּתְּנוּ לָהֶם אֶת־עָרֵי[a] הַמִּקְלָט אֶת־שְׁכֶם 52
כו פסוק ואת ואת ואת ואת . ל וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ בְּהַר אֶפְרָיִם וְאֶת־גֶּזֶר וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ 53 וְאֶת־יָקְמְעָם[a] 53
כו פסוק ואת ואת ואת ואת . ט[27] וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־בֵּית חוֹרוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ 54 [a]וְאֶת־אַיָּלוֹן וְאֶת־ 54
מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־גַּת־רִמּוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ פ 55 וּמִמַּחֲצִית מַטֵּה 55
ג ב מנה שם ברגש[28]. ל מְנַשֶּׁה אֶת־עָנֵר[a] וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־בִּלְעָם[b] וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ [c]לְמִשְׁפַּחַת
ג ר״פ בעינ[29]. ג וכל מחצי דכות לִבְנֵי־קְהָת הַנּוֹתָרִים׃ פ 56 לִבְנֵי גֵּרְשׁוֹם [a]מִמִּשְׁפַּחַת חֲצִי[a] 56
יח פסוק דמיין[30]. ל שם קריה מַטֵּה מְנַשֶּׁה אֶת־גּוֹלָן בַּבָּשָׁן וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־עַשְׁתָּרוֹת[b] וְאֶת־
ג בעינ מ״פ דמטע[31] מִגְרָשֶׁיהָ׃ ס 57 וּמִמַּטֵּה יִשָּׂשכָר[a] אֶת־קֶדֶשׁ[b] וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ אֶת־[c] 57
כו פסוק ואת ואת ואת ואת . ד כת כן דָּבְרַת וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ 58 וְאֶת־רָאמוֹת[a] וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־עָנֵם[b] 58
ל וחס[32] וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ ס 59 וּמִמַּטֵּה אָשֵׁר אֶת־מָשָׁל[a] וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ 59
כו פסוק ואת ואת ואת ואת וְאֶת־עַבְדּוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ 60 וְאֶת־חוּקֹק[a] וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־ 60
רְחֹב וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ 61 וּמִמַּטֵּה נַפְתָּלִי אֶת־קֶדֶשׁ בַּגָּלִיל וְאֶת־ 61
ל . ל מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־חַמּוֹן[a] וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־קִרְיָתַיִם[b] וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃
ג ר״פ בעינ . ל ומל ס 62 לִבְנֵי מְרָרִי הַנּוֹתָרִים מִמַּטֵּה זְבוּלֻן[a] אֶת־רִמּוֹנוֹ[b] וְאֶת־ 62
ג בעינ מ״פ דמטע[31]. ל מִגְרָשֶׁיהָ אֶת־[c]תָּבוֹר[d] וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ 63 וּמֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן יְרֵחוֹ לְמִזְרַח[a] 63

[23] Mm 4037. [24] Mm 234. [25] Mm 3361. [26] Mm 1034. [27] Mm 1356. [28] Mm 1011. [29] Mp sub loco. [30] Mm 3911. [31] Mm 4038. [32] Mm 331.

48 [a] > Jos 21,7 ‖ **49** [a] Jos 21,8 + הָאֵלֶּה, it 𝔖𝔄 ‖ **50** [a] ins sec Jos 21,4 וַיְהִי לִבְנֵי אַהֲרֹן בגורל ‖ [b–b] > 𝔊* et Jos 21,9, sed cf Jos 21,4 ‖ [c] dl ‖ **51** [a] l c Jos 21,20 וּלְמִ׳, id 𝔊^{LV} ‖ [b] ins c Jos הַלְוִיִּם הַנּוֹתָרִים מִבְּנֵי קְהָת cf 55b (homtel) ‖ [c] Jos 21,20 גּוֹרָלָם (sed cf 𝔊 ibidem) ‖ **52** [a] l c Jos 21,21 עִיר ‖ **53** [a] Jos 21,22 קִבְצַיִם ‖ **54** [a] pr eadem vb quae Jos 21,23 cf 46 ‖ **55** [a] l c Jos 21,25 תַּעְנַךְ ‖ [b] l c 2 Mss 𝔊𝔖𝔗𝔄 יִבְ׳ ‖ [c–c] l בְּנֵי־חֹת cf 𝔊^{L}𝔗 ‖ **56** [a–a] l מֵחֲצִי לְמִשְׁפְּחֹתָם cf 46 ‖ [b] Jos 21,27 בְּעֶשְׁתְּרָה (= בֵּית ע׳) ‖ **57** [a] cf 2,1[a] ‖ [b] ex 61a, l c Jos 21,28 קִשְׁיוֹן ‖ [c] l c mlt Mss Vrs וְאֶת ‖ **58** [a] 𝔊* *Αμως*, 𝔊^{B} *Δαβωρ*, Jos 19,21 רֶמֶת, Jos 21,29 יַרְמוּת ‖ [b] Jos 21 עֵין גַּנִּים ‖ **59** [a] l c Jos 19,26 21,30 מִשְׁאָל ‖ **60** [a] l c Jos 21,31 חֶלְקַת ‖ **61** [a] Jos 19,35 חַמַּת, Jos 21,32 חַמֹּת דֹּאר ‖ [b] Jos 21 קַרְתָּן ‖ **62** [a] ins eadem vb quae Jos 21,34aγb cf 𝔊^{Aal} ‖ [b] l aut ־ן (cf 𝔊) aut ־נָה (cf Jos 21,35 דמנה) ‖ [c] l c nonn Mss 𝔊𝔙 וְאֵת ‖ [d] 𝔊^{B} *Θαχχια*, Jos 21,35 נַהֲלָל ‖
63 [a] 𝔊 *κατὰ δυσμάς*.

הַיַּרְדֵּן מִמַּטֵּה רְאוּבֵן אֶת־בֶּצֶר בַּמִּדְבָּר וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ[b] וְאֶת־יַהְצָה
64 וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ 64 וְאֶת־קְדֵמוֹת וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־מֵיפַעַת[a] וְאֶת־ כׄוׄ פסוק ואת ואת ואת ואת . בׄ
65 מִגְרָשֶׁיהָ׃ 65 [a]וּמִמַּטֵּה־גָד[a] אֶת־רָאמוֹת בַּגִּלְעָד וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־ גׄ[33] בליש וחד מן דׄ כתׄ כן
66 מַחֲנַיִם וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ 66 וְאֶת־חֶשְׁבּוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־יַעְזֵיר[a] כׄוׄ פסוק ואת ואת ואת ואת . גׄ[34] . בׄ מלׄ
וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ ס
7 1 וְלִבְנֵי[a] יִשָּׂשכָר[b] תּוֹלָע וּפוּאָה[c] יָשִׁיב[d] וְשִׁמְרוֹן אַרְבָּעָה׃ ס לׄ מפקׄ א׳ . ישוב קׄ חד מן הׄ[2] זוגין כתׄ י וקרׄ ו
2 וּבְנֵי תוֹלָע עֻזִּי וּרְפָיָה וִירִיאֵל וְיַחְמַי[a] וְיִבְשָׂם וּשְׁמוּאֵל רָאשִׁים לׄ . לׄ . כׄ
לְבֵית־אֲבוֹתָם לְתוֹלָע גִּבּוֹרֵי חַיִל לְתֹלְדוֹתָם[b] מִסְפָּרָם בִּימֵי דָוִיד
3 עֶשְׂרִים־וּשְׁנַיִם אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃ ס 3 וּבְנֵי[a] עֻזִּי[b] יִזְרַחְיָה [c]וּבְנֵי גׄ בליש וגׄ בפסוק
יִזְרַחְיָה[c] מִיכָאֵל[d] וְעֹבַדְיָה וְיוֹאֵל יִשִּׁיָּה[e] חֲמִשָּׁה[f] רָאשִׁים כֻּלָּם׃ גׄ בליש וגׄ בפסוק . כׄ
4 וַעֲלֵיהֶם לְתֹלְדוֹתָם לְבֵית אֲבוֹתָם גְּדוּדֵי[a] צְבָא[b] מִלְחָמָה שְׁלֹשִׁים לׄ
5 וְשִׁשָּׁה אָלֶף כִּי־הִרְבּוּ נָשִׁים וּבָנִים׃ 5 וַאֲחֵיהֶם[a] לְכֹל מִשְׁפְּחוֹת בׄ בסיפׄ ומלׄ[3]
יִשָּׂשכָר[b] גִּבּוֹרֵי חֲיָלִים שְׁמוֹנִים וְשִׁבְעָה אֶלֶף הִתְיַחְשָׂם לַכֹּל׃ פ דׄ[4] . יאׄ[5]
6 בִּנְיָמִן[a] [b]בֶּלַע וָבֶכֶר[b] [c]וִידִיעֲאֵל שְׁלֹשָׁה[c]׃ 7 וּבְנֵי בֶלַע אֶצְבּוֹן לׄ בסיפׄ ומלׄ[6]
וְעֻזִּי וְעֻזִּיאֵל וִירִימוֹת וְעִירִי[a] חֲמִשָּׁה רָאשֵׁי בֵּית אָבוֹת גִּבּוֹרֵי חֲיָלִים זׄ בליש . עׄהׄ . זׄ בכתיבׄ[7] וכל אורית ונביא דכותׄ בׄ מׄ בׄ . דׄ[4]
8 וְהִתְיַחְשָׂם עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף וּשְׁלֹשִׁים וְאַרְבָּעָה׃ ס 8 וּבְנֵי בֶכֶר
זְמִירָה[a] וְיוֹעָשׁ וֶאֱלִיעֶזֶר וְאֶלְיוֹעֵינַי וְעָמְרִי וִירֵמוֹת וַאֲבִיָּה[b] וַעֲנָתוֹת לׄ . דׄ וכל עזרא דכותׄ . יחׄ בסיפׄ
9 וְעָלָמֶת כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי־בָכֶר׃ 9 וְהִתְיַחְשָׂם לְתֹלְדוֹתָם רָאשֵׁי בֵּית עׄהׄ
10 אֲבוֹתָם גִּבּוֹרֵי חָיִל עֶשְׂרִים[a] אֶלֶף וּמָאתָיִם׃ ס 10 וּבְנֵי[a] יְדִיעֲאֵל[b]
בִּלְהָן וּבְנֵי בִלְהָן יְעִישׁ[c] וּבִנְיָמִן וְאֵהוּד וּכְנַעֲנָה וְזֵיתָן וְתַרְשִׁישׁ[d] יעוש קׄ חד מן גׄ[8] כתׄ כן . טׄ וכל יהודה ויוסף דכותׄ בליש[9]
11 וַאֲחִישָׁחַר׃ 11 כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי יְדִיעֲאֵל[a] לְרָאשֵׁי[b] הָאָבוֹת גִּבּוֹרֵי חֲיָלִים לׄ . לׄ . דׄ[4]

[33] Mm 1080. [34] Mm 4039. Cp 7 [1] Mm 331. [2] Mm 2195. [3] Mm 3361. [4] Mm 4040. [5] Mp sub loco. [6] וחד ואצבן Gn 46,16. [7] Mm 4048. [8] Mm 263. [9] Mm 334.

63 [b] 𝔖 + 64b ‖ **64** [a] 𝔖^{A} *m'wn* ‖ **65** [a–a] > 𝔖 ‖ **66** [a] Jos 21,39 יעזר ‖ **Cp 7,1** [a] l ובני cf 𝔊^{Aal}𝔖𝔙𝔄 ‖ [b] cf 2,1[a] ‖ [c] Gn 46,13 Nu 26,23 וּפֻוָּה ‖ [d] 𝔊𝔙 et Nu 26,24 ut Q cf 𝔖, K יָשִׁיב, 𝔗 ut Gn 46,13 יוֹב ‖ **2** [a] 𝔊^{Aal} *καὶ Ιεμου* = ־מוּ (𝔊^{B} *Ειικαν*, 𝔊^{L} *Ιαμιν*), 𝔖 *lḥmj* ‖ [b] gl ex 4.9? ‖ **3** [a] Seb וּבֶן ‖ [b] 𝔖^{A} *(d)'wzr* ‖ [c–c] add? cf חמשה ‖ [d] 𝔖 *mlk'jl* ‖ [e] pr c 𝔊 cop ‖ [f] 𝔖𝔄 4 cf [c–c] ‖ **4** [a] 𝔊(𝔖𝔙𝔄) *ἰσχυροί* = גִּבּוֹרֵי, 𝔊^{L} + *μονόζωνοι* ‖ [b] 𝔊 *παρατάξασθαι εἰς*, 𝔙 *accincti ad* ‖ **5** [a] l מֵא׳ et cj c 4 ‖ [b] cf 2,1[a] ‖ **6** [a] pr c nonn Mss 𝔊^{L}𝔖𝔗𝔙𝔄 בְּנֵי (hpgr) ‖ [b–b] 𝔊* om ב׳ ו ‖ [c–c] 𝔖𝔄 eadem nom ut Gn 46,21 (... ואשבל) ‖ **7** [a] 𝔊 *καὶ Ουρι(α)* ‖ **8** [a] 𝔊 *Ζαμαρια(ς)* vel sim, prp זְמַרְיָה ‖ [b] 𝔊^{B} *Αβιουδ* (𝔊^{Aal} *-ου*) ‖ **9** [a] 𝔊^{L}𝔖 22 ‖ **10** [a] Seb וּבֵן ‖ [b] 𝔖 *(d)'šk(w)l* cf 6[c–c] ‖ [c] mlt Mss Vrs et 1,35 ut Q, K יְעִישׁ (יָעִישׁ?) ‖ [d] 𝔊^{B} *καὶ Ραμεσσαι* ‖ **11** [a] cf 10[b] ‖ [b] l ר׳ cf 𝔊𝔙.

שִׁבְעָֽה־עָשָׂ֥ר אֶ֙לֶף֙ וּמָאתַ֔יִם יֹצְאֵ֥י צָבָ֖א לַמִּלְחָמָֽה׃
12 [a]וְשֻׁפִּ֤ם וְחֻפִּם֙[a] בְּנֵ֣י עִ֔יר[b] חֻשִׁ֖ם[c] בְּנֵ֥י[d] אַחֵֽר[e]׃ ל וחס . ל וחס . ל חס דחס
13 בְּנֵ֣י נַפְתָּלִ֗י יַחְצִיאֵ֧ל[a] וְגוּנִ֛י וְיֵ֥צֶר וְשַׁלּ֖וּם[b] בְּנֵ֥י בִלְהָֽה׃ פ מח ר״פ בסיפ . ל
14 בְּנֵ֣י מְנַשֶּׁ֔ה אַשְׂרִיאֵ֖ל[a] אֲשֶׁ֣ר יָלָ֑דָה פִּֽילַגְשׁוֹ֙ הָאֲרַמִּיָּ֔ה[b] יָלְדָ֕ה אֶת־ מח ר״פ בסיפ . ל
15 מָכִ֖יר אֲבִ֥י גִלְעָֽד׃ 15 [a]וּמָכִ֞יר לָקַ֤ח אִשָּׁה֙ לְחֻפִּ֣ים וּלְשֻׁפִּ֔ים[a] וְשֵׁ֥ם ל . ל . ו פסוק ושם ושם
16 אֲחֹת֖וֹ[b] מַעֲכָ֑ה[c] וְשֵׁ֤ם הַשֵּׁנִי֙[d] צְלָפְחָ֔ד וַתִּהְיֶ֥נָה לִצְלָפְחָ֖ד בָּנֽוֹת[e]׃ 16 וַתֵּ֨לֶד ב חס בליש[10]
מַעֲכָ֤ה אֵֽשֶׁת־מָכִיר֙[a] בֵּ֔ן וַתִּקְרָ֤א שְׁמוֹ֙ פֶּ֔רֶשׁ וְשֵׁ֥ם אָחִ֖יו שָׁ֑רֶשׁ וּבָנָ֖יו ט . ג[11]
17 אוּלָ֥ם וָרָֽקֶם[b]׃ 17 וּבְנֵ֥י[a] אוּלָ֖ם בְּדָ֑ן אֵ֚לֶּה בְּנֵ֣י גִלְעָ֔ד בֶּן־מָכִ֖יר בֶּן־ ל[12]
18 מְנַשֶּֽׁה׃ 18 וַאֲחֹת֖וֹ הַמֹּלֶ֑כֶת יָלְדָה֙ אֶת־אִישְׁה֔וֹד וְאֶת־אֲבִיעֶ֖זֶר [a]וְאֶת־[b] ל . ל[13] ושמא כת וקר חד
19 מַחְלָֽה[a]׃ 19 [a]וַיִּהְי֖וּ בְּנֵ֣י שְׁמִידָ֑ע[b] אַחְיָ֣ן וָשֶׁ֔כֶם וְלִקְחִ֖י וַאֲנִיעָֽם׃ פ ל . ל . ל . ל
20 20 וּבְנֵ֣י אֶפְרָ֔יִם שׁוּתָ֑לַח וּבֶ֣רֶד[a] בְּנ֗וֹ [b]וְתַ֧חַת[c] בְּנ֛וֹ[b] וְאֶלְעָדָ֥ה[d] בְנ֖וֹ ל . ל
21 וְתַ֥חַת[e] בְּנֽוֹ׃ 21 וְזָבָ֥ד בְּנ֛וֹ וְשׁוּתֶ֥לַח בְּנ֖וֹ וְעֵ֣זֶר וְאֶלְעָ֑ד וַהֲרָג֗וּם אַנְשֵׁי־ ל[14]
22 גַת֙ הַנּֽוֹלָדִ֣ים בָּאָ֔רֶץ כִּ֥י יָרְד֖וּ לָקַ֥חַת אֶת־מִקְנֵיהֶֽם׃ 22 וַיִּתְאַבֵּ֛ל ב[15]
23 אֶפְרַ֥יִם אֲבִיהֶ֖ם יָמִ֣ים רַבִּ֑ים וַיָּבֹ֥אוּ אֶחָ֖יו לְנַחֲמֽוֹ׃ 23 וַיָּבֹא֙ אֶל־אִשְׁתּ֔וֹ
וַתַּ֖הַר וַתֵּ֣לֶד בֵּ֑ן וַיִּקְרָ֤א[a] אֶת־שְׁמוֹ֙ בְּרִיעָ֔ה כִּ֥י בְרָעָ֖ה הָיְתָ֥ה[b] בְּבֵיתֽוֹ[c]׃ י ג[16] מנה דמטע
24 24 וּבִתּ֣וֹ שֶׁאֱרָ֔ה וַתִּ֛בֶן אֶת־בֵּית־ח֥וֹרוֹן הַתַּחְתּ֖וֹן וְאֶת־הָעֶלְי֑וֹן וְאֵ֖ת[a] אֻזֵּ֥ן ב . ב[17] . ל וחס
25 26 שֶׁאֱרָֽה׃ 25 וְרֶ֣פַח בְּנ֔וֹ [a]וְרֶ֖שֶׁף[b] וְתֶ֥לַח[a] בְּנ֖וֹ[c] וְתַ֥חַן בְּנֽוֹ׃ 26 לַעְדָּ֥ן בְּנ֛וֹ ב . ל . ל . ל
27 28 עַמִּיה֥וּד בְּנ֖וֹ אֱלִישָׁמָ֥ע בְּנֽוֹ׃ 27 נ֥וֹן[a] בְּנ֖וֹ יְהוֹשֻׁ֥עַ בְּנֽוֹ׃ 28 וַאֲחֻזָּתָם֙
וּמֹ֣שְׁבוֹתָ֔ם בֵּֽית־אֵ֖ל וּבְנֹתֶ֑יהָ וְלַמִּזְרָח֙ נַעֲרָ֔ן[a] וְלַֽמַּעֲרָ֕ב גֶּ֖זֶר וּבְנֹתֶ֑יהָ ל כת כן . ב . ל
29 וּשְׁכֶ֣ם וּבְנֹתֶ֔יהָ עַד־עַיָּ֖ה[b] וּבְנֹתֶֽיהָ׃ 29 [a]וְעַל־יְדֵ֣י[a] בְנֵֽי־מְנַשֶּׁ֗ה בֵּית־שְׁאָ֤ן ל

[10] Mm 4041. [11] Mm 3186. [12] Mm 4042. [13] Mp sub loco. [14] וחד הרגום Jos 9,26. [15] Mm 354. [16] Mm 280. [17] Sach 9,3.

12 a–a l sec Nu 26,39 וְשֻׁפָם וְחֻפָם; antea nonn vb exc ‖ b l דָּן cf Gn 46,23; 𝔊[B] *Ραωμ* (crrp ex *ιρ ασωμ* = עִיר חשום) ‖ c it Gn 46,23, sed Nu 26,42 שׁוּחָם ‖ d l בְּנוֹ cf 𝔊 ‖ e l אֶחָד ‖ **13** a nonn Mss et Gn 46,24 Nu 26,48 יַחְצְאֵל ‖ b pc Mss 𝔊[L] et Gn 46,24 Nu 26,49 וְשִׁלֵּם; ins שְׁנֵיהֶם? ‖ **14** a dttg, dl ‖ b huc tr ‸ ‖ **15** a–a crrp; prp sec Nu 26,30–32 וּבְנֵי גִלְעָד אִיעֶזֶר (אֲבִיעֶזֶר vel c Jos 17,2) בְּכוֹרוֹ חֵלֶק אַשְׂרִיאֵל חֵפֶר שֶׁכֶם וּשְׁמִידָע ‖ b Ms אִשְׁתּוֹ; l אחתם cf 𝔊[L]𝔗 ‖ c ins ... וּבְנֵי חֵפֶר הַבְּכוֹר cf Nu 26,33 Jos 17,3 (nom filii primi deest) ‖ d pc Mss 𝔊[B] השנית ‖ e huc tr 19? ‖ **16** a inc ‖ b > 𝔊* ‖ **17** a Seb 𝔙 וּבֶן ‖ **18** a–a > 𝔖 ‖ b prp וַאֲחֹתָם cf 30 ‖ **19** a cf 15e ‖ b 𝔊 *Σεμιρα* cf 𝔖 ‖ **20** a 𝔖(𝔄) *wbkr* cf Nu 26,35 ‖ b–b > pc Mss ‖ c 𝔊[121] *καὶ Θααμ* cf Nu 26,35 (לְ)תַחַן (𝔐 לתחם) ‖ d 𝔖 *w'ld''* ‖ e 𝔊[B] *Νοομε*, 𝔊[Aal] *Νομεε* ‖ **23** a pc Mss 𝔖𝔗𝔄 וַתִּקְרָא ‖ b l הָרְתָה? ‖ c 𝔊 suff 1 sg; prb dl (dttg) ‖ **24** a 𝔊 *καὶ υἱοί* ‖ **25** a–a l וְשׁוּתֶלַח ‖ b pc Mss 𝔊[L] + בנו ‖ c 𝔊 pl ‖ **27** a 𝔊* *Νουμ* ‖ **28** a Jos 16,7 (וְ)נַעֲרָתָה ‖ b mlt Mss 𝔊[Aal]𝔗𝔙 עַזָּה ‖ **29** a–a 𝔊 *καὶ ἕως ὁρίων*.

וּבְנֹתֶיהָ תַּעְנַךְ וּבְנֹתֶיהָ[b] מְגִדּוֹ וּבְנוֹתֶיהָ דּוֹר וּבְנוֹתֶיהָ בְּאֵלֶּה יָשְׁבוּ בְּנֵי — ו מל בסיפ . ו מל בסיפ
יוֹסֵף בֶּן־יִשְׂרָאֵל׃ פ — ב[18]
30 בְּנֵי אָשֵׁר יִמְנָה וְיִשְׁוָה וְיִשְׁוִי וּבְרִיעָה[a] וְשֶׂרַח אֲחוֹתָם׃ 31 וּבְנֵי — מה ר״פ בסיפ
32 בְרִיעָה חֶבֶר וּמַלְכִּיאֵל הוּא אֲבִי בִרְזָוִת[a]׃ 32 וְחֶבֶר הוֹלִיד אֶת־ — ברזית ק
33 יַפְלֵט[a] וְאֶת־שׁוֹמֵר[b] וְאֶת־חוֹתָם וְאֵת שׁוּעָא אֲחוֹתָם׃ 33 וּבְנֵי יַפְלֵט — ג . י מל[19] . ל מל . ג
34 פָּסַךְ וּבִמְהָל[a] וְעַשְׁוָת[b] אֵלֶּה בְּנֵי יַפְלֵט׃ 34 וּבְנֵי שָׁמֶר[a] [b]אֲחִי וְרוֹהְגָּה[bc] — ל . ל . ל . ג . ורהגה ק
35 36 יְחֻבָּה[d] וַאֲרָם׃ 35 וּבֶן[a]־הֵלֶם[b] אָחִיו צוֹפַח וְיִמְנָע וְשֵׁלֶשׁ וְעָמָל׃ 36 בְּנֵי — וחבה ול[20] כת ה . ק ה סביר ובני . ל . ל שם אנש . מה ר״פ בסיפ
37 צוֹפַח סוּחַ וְחַרְנֶפֶר וְשׁוּעָל [a]וּבֵרִי וְיִמְרָה[a]׃ 37 בֶּצֶר וָהוֹד וְשַׁמָּא — ל ל . ל . ל . ל כת א
38 39 וְשִׁלְשָׁה וְיִתְרָן[a] וּבְאֵרָא׃ 38 וּבְנֵי יֶתֶר יְפֻנֶּה וּפִסְפָּה וַאֲרָא׃ 39 [a]וּבְנֵי — ל וכת ה . ג . ל . ל . ל
40 עֻלָּא[ab] אָרַח וְחַנִּיאֵל[c] וְרִצְיָא[d]׃ 40 כָּל־אֵלֶּה בְנֵי־אָשֵׁר רָאשֵׁי בֵית־ — ל . ל . ל . עה
הָאָבוֹת בְּרוּרִים גִּבּוֹרֵי חֲיָלִים רָאשֵׁי הַנְּשִׂיאִים וְהִתְיַחְשָׂם בַּצָּבָא — ד[21] . עה . ד דגש[22]
בַּמִּלְחָמָה מִסְפָּרָם אֲנָשִׁים עֶשְׂרִים וְשִׁשָּׁה אָלֶף׃ ס

8 1 וּבִנְיָמִן הוֹלִיד אֶת־בֶּלַע בְּכֹרוֹ [a]אַשְׁבֵּל הַשֵּׁנִי וְאַחְרַח[b] — ט וכל יהודה ויוסף דכות[1] . ל
2 3 הַשְּׁלִישִׁי׃ 2 נוֹחָה הָרְבִיעִי וְרָפָא הַחֲמִישִׁי[a]׃ ס 3 וַיִּהְיוּ בָנִים — ז מל בסיפ[2] . ל
4 5 לְבָלַע אַדָּר[a] וְגֵרָא וַאֲבִיהוּד[b]׃ 4 וַאֲבִישׁוּעַ[a] וְנַעֲמָן וַאֲחוֹחַ[b]׃ 5 וְגֵרָא[a] — ל
6 וּשְׁפוּפָן[b] וְחוּרָם[c]׃ 6 וְאֵלֶּה בְּנֵי אֵחוּד[a] אֵלֶּה הֵם רָאשֵׁי אָבוֹת לְיוֹשְׁבֵי — ל . יג[3] . עה . ז בכתיב[4] וכל אורית ונביא דכות ב מ ב
7 גֶבַע וַיַּגְלוּם אֶל־מָנָחַת׃ 7 וְנַעֲמָן וַאֲחִיָּה וְגֵרָא [a]הוּא הֶגְלָם[a] וְהוֹלִיד[b] — ל
8 אֶת־עֻזָּא וְאֶת־אֲחִיחֻד[c]׃ 8 וְשַׁחֲרַיִם[a] הוֹלִיד בִּשְׂדֵה מוֹאָב מִן־שִׁלְחוֹ[b] — ל וחס . ל . ג[5]
9 [c]אֹתָם חוּשִׁים[c] וְאֶת־בַּעֲרָא[d] נָשָׁיו[e]׃ 9 וַיּוֹלֶד מִן־חֹדֶשׁ[a] אִשְׁתּוֹ אֶת־יוֹבָב — ל מל . יו מיחד מן[6] . ל שם אית[7]
10 וְאֶת־צִבְיָא וְאֶת־מֵישָׁא וְאֶת־מַלְכָּם׃ 10 וְאֶת־יְעוּץ[a] וְאֶת־שָׂכְיָה[b] וְאֶת־ — ג

[18] Mm 4027. [19] Mm 3634. [20] Mm 2035. [21] Mm 4040. [22] Mm 1016. Cp 8 [1] Mm 334. [2] Mm 506. [3] Mm 984. [4] Mm 4048. [5] Mm 3950. [6] Okhl 196. [7] Mp sub loco.

29 [b] 𝔊 + *καὶ Βαλα(α)δ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς* cf Jos 17,11 יבלעם ‖ **30** [a] ins אַרְבָּעָה (homtel)? cf 1.6.12b ‖ **31** [a] pc Mss Vrs ut Q, sic l; K בְּרְזוֹת vel בְּרָזוֹת? ‖ **32** [a] 𝔖 *(l)plṭ* ‖ [b] 𝔊[B] *Σαμηρ*, l שֶׁמֶר cf 34; 𝔖 *(wl)šmjr* ‖ **33** [a] 𝔊[Aal] *(καὶ) Βαμαηλ*, 𝔊[L] *καὶ Βααμαθ* ‖ [b] 2 Mss Edd שׂ׳–, 𝔊 *καὶ Ασιθ* ‖ **34** [a] Ms 𝔊[Aal]𝔙 שׁוֹמֵר ut 32 ‖ [b–b] l אָחִיו ר׳ ‖ [c] K וְרוֹהֲגָה ‖ [d] nonn Mss 𝔊𝔙 ut Q, sic l; K יַחְבָּה ‖ **35** [a] l c Seb nonn Mss 𝔊[L]𝔙 וּבְנֵי ‖ [b] l חוֹתָם ut 32 ‖ **36** [a–a] prp וּבְנֵי יִמְנָע cf 35 ‖ **37** [a] l c Ms 𝔊[Aal] וְיֶתֶר cf 38 ‖ **39** [a–a] > 𝔖 ‖ [b] inc ‖ [c] Edd וַחֲנִי׳ ‖ [d] > 𝔖 ‖ **Cp 8,1/2** [a–a] 𝔖 al nom sec Gn 46,21 ‖ [b] l וַאֲחִרָם cf Nu 26,38 ‖ **3** [a] pc Mss 𝔊[Aal] אַרְדְּ cf Gn 46,21 Nu 26,40 ‖ [b] l אבי אֵהוּד propter 6a; huc tr 6a ‖ **4** [a] dl וַ cf 3[b] ‖ [b] l וַאֲחִיָּה cf 𝔊[B]𝔖𝔄 et 7 ‖ **5** [a] > 𝔖 ‖ [b] pc Mss 𝔗 פָם– cf Nu 26,39, 𝔊[Aal] *καὶ Σωφαν*, 𝔖 *wšpjm* ‖ [c] 𝔖(𝔄) *wḥwpm* cf Nu ‖ **6** [a] l אֵהוּד; cf 3[b] ‖ **7** [a–a] prp לוֹא הגלם ‖ [b] nom genitoris exc cf 𝔊[L] *καὶ ἐγέννησε Γηρα* ‖ [c] nonn Mss הוּד– ‖ **8** [a] prp וַאֲחִירָם ‖ [b] l שַׁ׳? ‖ [c–c] prp אֶת־מחשם ‖ [d] Ms 𝔊[127] בעדא cf 𝔊[B] ‖ [e] 𝔊 sg ‖ **9** [a] 𝔊 *Αδα*, 𝔖 *ḥrš*, 𝔗 *bʿrh* ‖ **10** [a] 𝔖 *(wl)mnšʾ* ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔗 שׁביה, 𝔖 *(wl)srjʾ*.

עה . ז בכתיב[8] וכל אורית ונביא דכות בׄ מׄ בׄ . לׄ . לׄ — מִרְמָה[c] אֵלֶּה בָנָיו[d] רָאשֵׁי אָבוֹת׃ 11 וּמֵחֻשִׁים[a] הוֹלִיד אֶת־אֲבִיטוּב[b] 11
גׄ . גׄ . לׄ . לׄ — וְאֶת־אֶלְפָּעַל׃ 12 וּבְנֵי אֶלְפַּעַל עֵבֶר[a] וּמִשְׁעָם וָשָׁמֶד[b] הוּא בָּנָה אֶת־ 12
לׄ חס . עה — אוֹנוֹ וְאֶת־לֹד וּבְנֹתֶיהָ׃ 13 וּבְרִעָה[a] וָשֶׁמַע הֵמָּה רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְיוֹשְׁבֵי 13
ט[9] . לך מל ו מנה בסיפ . ד וכל עזרא דכות — אַיָּלוֹן הֵמָּה הִבְרִיחוּ אֶת־יוֹשְׁבֵי גַת׃ 14 וְאַחְיוֹ[a] שָׁשַׁק[b] וִירֵמוֹת[c]׃ 14
ו בליש . לׄ . לׄ וכת ה . ב חד מל וחד חס[10] — 15 וּזְבַדְיָה [a]וַעֲרָד וָעָדֶר[a]׃ 16 וּמִיכָאֵל וְיִשְׁפָּה[a] וְיוֹחָא בְּנֵי בְרִיעָה׃ 15 16
ו בליש . לׄ — 17 וּזְבַדְיָה וּמְשֻׁלָּם וְחִזְקִי וָחָבֶר׃ 18 וְיִשְׁמְרַי וְיִזְלִיאָה וְיוֹבָב בְּנֵי 17 18
גׄ . לׄ . לׄ כת כן[11] . ב חד פת וחד קמ — אֶלְפָּעַל׃ 19 וְיָקִים וְזִכְרִי וְזַבְדִּי׃ 20 וֶאֱלִיעֵנַי[a] וְצִלְּתַי וֶאֱלִיאֵל׃ 19 20
לׄ — 21 וַעֲדָיָה וּבְרָאיָה וְשִׁמְרָת בְּנֵי שִׁמְעִי[a]׃ 22 וְיִשְׁפָּן וָעֵבֶר[a] וֶאֱלִיאֵל׃ 21 22
לׄ — 23 וְעַבְדּוֹן וְזִכְרִי[a] וְחָנָן׃ 24 וַחֲנַנְיָה[a] וְעֵילָם וְעַנְתֹתִיָּה[b]׃ 25 וְיִפְדְיָה[a] 24 25
ופנואל[12] חד מן ח[13] בליש . ק . ז — וּפְנוּאֵל[b] בְּנֵי שָׁשָׁק[c]׃ 26 וְשַׁמְשְׁרַי[a] וּשְׁחַרְיָה וַעֲתַלְיָה׃ 27 וְיַעֲרֶשְׁיָה[a] 26 27
לׄ[14] . יד ר״פ בסיפ[15] . עה . ז בכתיב[8] וכל אורית ונביא דכות בׄ מׄ בׄ . יד זוגין[16] . כׄ — וְאֵלִיָּה וְזִכְרִי בְּנֵי יְרֹחָם[b]׃ 28 אֵלֶּה רָאשֵׁי אָבוֹת לְתֹלְדוֹתָם [a]רָאשִׁים 28
אֵלֶּה יָשְׁבוּ בִירוּשָׁלִָם[a]׃ ס 29 וּבְגִבְעוֹן יָשְׁבוּ[a] אֲבִי גִבְעוֹן[b] וְשֵׁם 29
אִשְׁתּוֹ מַעֲכָה׃ 30 וּבְנוֹ[a] הַבְּכוֹר עַבְדּוֹן וְצוּר וְקִישׁ וּבַעַל[b] וְנָדָב׃ 30
דׄ . לׄ — 31 וּגְדוֹר וְאַחְיוֹ[a] וָזָכֶר[b]׃ 32 וּמִקְלוֹת הוֹלִיד אֶת־שִׁמְאָה[a] וְאַף־הֵמָּה 31 32
כׄ — נֶגֶד אֲחֵיהֶם יָשְׁבוּ בִירוּשָׁלִַם [b]עִם־אֲחֵיהֶם[b]׃ ס 33 וְנֵר הוֹלִיד 33
אֶת־קִישׁ[a] וְקִישׁ הוֹלִיד אֶת־שָׁאוּל וְשָׁאוּל הוֹלִיד אֶת־יְהוֹנָתָן וְאֶת־
ב[17] . בׄ — מַלְכִּי־שׁוּעַ וְאֶת־אֲבִינָדָב[b] וְאֶת־אֶשְׁבָּעַל׃ 34 וּבֶן־יְהוֹנָתָן [a]מְרִיב 34
בָּעַל[a] [b]וּמְרִי בַעַל[b] הוֹלִיד אֶת־מִיכָה׃ ס 35 וּבְנֵי מִיכָה פִּיתוֹן 35
ה[18] . לׄ . לׄ — וָמֶלֶךְ[a] וְתַאְרֵעַ[b] וְאָחָז׃ 36 וְאָחָז הוֹלִיד אֶת־יְהוֹעַדָּה[a] וִיהוֹעַדָּה 36

[8] Mm 4048. [9] Mm 1356. [10] Mm 4043. [11] Mm 839. [12] Mm 832. [13] Mm 4044. [14] Mm 3192. [15] Mm 4006. [16] Mm 565. [17] Mp sub loco. [18] Mm 2030.

10 [c] 𝔖 *(wl)jrmn'* ‖ [d] > 𝔊; prb ins בְּמֹאָב cf 8 ‖ **11** [a] prp וּמִמַּחְשׁם cf 8 [c–c] ‖ [b] nonn Mss 𝔖 אֲחִי' ‖ **12** [a] nonn Mss עֶבֶד cf 𝔊 *Ωβηδ* ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔖𝔗 וּשׁמר ‖ **13** [a] ins וַאֲחֵיהֶם cf 𝔊[L] ‖ [b] 𝔊[AV] *Σωσηκ*, 𝔊[L] *Σισαχ* ‖ [c] l וירֹחָם propter 27 (aut invers יְרֵמוֹת in 27); huc tr 28[a–a] cf 13aβγ ‖ **15** [a–a] 𝔊[B] *καὶ Ωρηρ καὶ Ωδηδ* ‖ **16** [a] 𝔊[AV] *καὶ Εσφαχ* ‖ **20** [a] l ־יוֹעֵינַי cf 𝔊[Aal]𝔗𝔙 ‖ **21** [a] = שמע 13 ‖ **22** [a] 𝔊 *καὶ Ωβηδ* cf 12[a] ‖ **23** [a] 𝔖 *wzbdj* ‖ **24** [a] 𝔊 + *καὶ Αμβρι*, ins וְעָמְרִי (hpgr)? ‖ [b] l c pc Mss ־יָה? 𝔖 om יה; 𝔊 + *καὶ Αθιν* ‖ **25** [a] 𝔊[B] *καὶ Ιεφερια*, 𝔖 *wprj'* ‖ [b] mlt Mss 𝔊𝔗𝔙 ut Q, K ־יאל cf 𝔊[B] ‖ [c] cf 14[b] ‖ **26** [a] 𝔊[L] *καὶ Σαμσαια*, 𝔖 *wšmjr'* ‖ **27** [a] 𝔊[B] *καὶ Ιασαραια* ‖ [b] cf 14[c] ‖ **28** [a–a] cf 14[c] ‖ **29** [a] Ms 𝔊𝔖 יָשַׁב ‖ [b] ins (יְעוּאֵל) יְעִיאֵל cf 𝔊[L] et 9,35 ‖ **30** [a] 𝔊 suff f ‖ [b] ins נֵר (hpgr) cf 𝔊[Aal] et 9,36 ‖ **31** [a] 𝔊 leg (וְאָחִיו) וְאַחְיוֹ ‖ [b] 9,37 וּזְכַרְיָה; ins וּמִקְלוֹת (hpgr) cf 𝔊[B]𝔖𝔙𝔄 et 9,37 ‖ **32** [a] 9,38 שמאם ‖ [b–b] > 𝔖 ‖ **33** [a] prp אֲבִנֵר, l דּוֹד ‖ [b] 𝔊 *Αμιναδαβ*; 𝔖(𝔄) *(wl)jšwj* cf 1 S 14,49, sed יִשְׁוִי (ex יִשְׁיוֹ = אִישׁ יהוה) euphemismus pro אשבעל ‖ **34** [a–a] 𝔊[B](𝔖) *Μεριβααλ* cf 9,40b ‖ [b–b] cf [a–a] ‖ **35** [a] 𝔊[BL] *καὶ Μελχ(ε)ηλ* ‖ [b] 9,41 ותחרע ‖ **36** [a] 𝔊[B] *Ιαδα* cf 9,42, 𝔊[Aal](𝔖) *Ιωιαδα* = יְהוֹיָדָע.

הוֹלִ֫יד אֶת־עָלֶ֫מֶת וְאֶת־עַזְמָ֫וֶת[b] וְאֶת־זִמְרִ֑י וְזִמְרִ֖י הוֹלִ֥יד אֶת־מוֹצָֽא[c]׃
37 וּמוֹצָ֖א הוֹלִ֣יד אֶת־בִּנְעָ֑א[a] רָפָ֣ה[b] בְנ֔וֹ אֶלְעָשָׂ֥ה בְנ֖וֹ אָצֵ֥ל בְּנֽוֹ׃ ב̇ ומל̇ וכל שם ברנש דכות . ב̇ וכת א . ב̇ כת ה[19]
38 וּלְאָצֵ֞ל שִׁשָּׁ֣ה בָנִ֗ים וְאֵ֨לֶּה שְׁמוֹתָ֜ם עַזְרִיקָ֣ם ׀ בֹּ֣כְרוּ[a] וְיִשְׁמָעֵ֗אל ב̇ ור״פ . ב̇
39 וּשְׁעַרְיָ֣ה[b] וְעֹבַדְיָ֔ה וְחָנָ֖ן כָּל־אֵ֣לֶּה בְּנֵ֥י אָצֵֽל׃ 39 וּבְנֵ֥י עֵ֖שֶׁק[a] אָחִ֑יו ב̇ פסוק מחליפין בסיפ . ג̇[20] . ל̇
ס̇ אוּלָ֣ם בְּכֹר֗וֹ יְע֙וּשׁ֙ הַשֵּׁנִ֔י וֶאֱלִיפֶ֖לֶט הַשְּׁלִשִֽׁי׃ 40 וַיִּהְי֣וּ בְנֵֽי־אוּלָ֡ם
אֲנָשִׁ֣ים גִּבֹּֽרֵי־חַ֩יִל֩ דֹּ֨רְכֵי קֶ֜שֶׁת וּמַרְבִּ֤ים בָּנִים֙ וּבְנֵ֣י בָנִ֔ים מֵאָ֖ה וַחֲמִשִּׁ֑ים[a] ל̇
כָּל־אֵ֖לֶּה מִבְּנֵ֥י בִנְיָמִֽן׃ פ ז̇ בסיפ̇[21]

9 1 וְכָל־יִשְׂרָאֵל֙ [a]הִתְיַחְשׂ֔וּ וְהִנָּ֣ם[a] כְּתוּבִ֔ים עַל־סֵ֖פֶר מַלְכֵ֣י ב̇
2 יִשְׂרָאֵ֑ל[b] וִיהוּדָ֛ה הָגְל֥וּ[c] לְבָבֶ֖ל בְּמַעֲלָֽם׃ ס 2 וְהַיּֽוֹשְׁבִים֙[a] ב̇ . ג̇[1] חד חס וב̇ מן י̇ מל̇ בליש
הָרִ֣אשֹׁנִ֔ים[b] אֲשֶׁ֥ר בַּאֲחֻזָּתָ֖ם בְּעָרֵיהֶ֑ם יִשְׂרָאֵל֙ הַכֹּהֲנִ֔ים הַלְוִיִּ֖ם כ̇ג̇ מנה בסיפ . ג̇[2]
3 וְהַנְּתִינִֽים׃ 3 וּבִירוּשָׁלִַ֣ם יָשְׁב֗וּ מִן־בְּנֵ֤י יְהוּדָה֙ וּמִן־בְּנֵ֣י בִנְיָמִ֔ן ל̇ בסיפ וכל עזרא דכות . כ̇א̇
4 וּמִן־בְּנֵ֥י אֶפְרַ֖יִם וּמְנַשֶּֽׁה׃ 4 עוּתַ֣י[a] בֶּן־עַמִּיה֡וּד בֶּן־עָמְרִ֣י[b] בֶּן־אִמְרִ֣י[bc] ב̇ מל̇ ול̇ בסיפ
5 בֶּן־בָּנִ֯מִן[d]־בְּנֵי־פֶ֖רֶץ בֶּן־יְהוּדָֽה׃ 5 וּמִן־הַשִּׁילוֹנִ֔י[a] עֲשָׂיָ֥ה[b] הַבְּכ֖וֹר בני מן̇ חד מן ה̇[3] כת ק̇ מילה חדה וקר תרי . ב̇ מל̇[4]
6 וּבָנָֽיו[c]׃ 6 וּמִן־בְּנֵי־זֶ֖רַח יְעוּאֵ֑ל[a] וַאֲחֵיהֶ֕ם שֵׁשׁ־מֵא֖וֹת וְתִשְׁעִֽים׃ ל̇
7 וּמִן־בְּנֵ֖י בִּנְיָמִ֑ן סַלּוּא֙ בֶּן־מְשֻׁלָּ֔ם [a]בֶּן־הוֹדַוְיָ֖ה[ab] בֶּן־הַסְּנֻאָֽה[c]׃ ג̇ בכתיב̇ ול̇ כת כן[5]
8 וְיִבְנְיָ֣ה בֶּן־יְרֹחָ֗ם [a]וְאֵלָ֛ה בֶּן־[a]עֻזִּ֥י בֶּן־מִכְרִ֖י[b] וּמְשֻׁלָּ֗ם [c]בֶּן־שְׁפַטְיָ֛ה[c] יג̇ ר״פ וס״פ חד . ב̇[6]
9 בֶּן־רְעוּאֵ֖ל בֶּן־יִבְנִיָּֽה[d]׃ 9 וַאֲחֵיהֶם֙ לְתֹ֣לְדוֹתָ֔ם תְּשַׁ֥ע מֵא֖וֹת [a]וַחֲמִשִּׁ֣ים ל̇
וְשִׁשָּׁ֑ה[a] כָּל־אֵ֣לֶּה אֲנָשִׁ֔ים[b] רָאשֵׁ֥י אָב֖וֹת לְבֵ֥ית[b] אֲבֹתֵיהֶֽם[b]׃ ס עה̇ . ז̇ בכתיב[7] וכל אורית ונביא דכות ב̇ מ̇ ב̇ . ז̇ בליש[8] . ט̇ חס בסיפ
10 וּמִן־הַכֹּהֲנִ֑ים יְדַֽעְיָ֥ה [a]וִיהוֹיָרִ֖יב[b] וְיָכִֽין[c]׃ 11 וַעֲזַרְיָ֣ה[ad] בֶּן־חִלְקִיָּ֗ה ג̇ . י̇ וכל עזרא דכות[9]
בֶּן־מְשֻׁלָּ֞ם בֶּן־צָד֗וֹק בֶּן־מְרָיוֹת֙[e] בֶּן־אֲחִיט֔וּב נְגִ֖יד בֵּ֥ית הָאֱלֹהִֽים׃ מח̇

[19] Mm 4045. [20] Mm 4055. [21] Mm 665. Cp 9 [1] Mm 2592. [2] Mm 1188. [3] Mm 214. [4] Mm 4175. [5] Mm 4046. [6] Mm 4047. [7] Mm 4048. [8] Mm 4025. [9] Mm 4033.

36 [b] 𝔊^{ALal}𝔖𝔙 leg עַזְמוֹת ‖ [c] 𝔊 *Maισα*, 𝔖 *(l)mwsj'* ‖ **37** [a] pc Mss 'כְּנ cf 𝔖𝔄, 𝔊 *Βα(α)να* = בַּעֲנָא ‖ [b] 𝔊 *Ραφαι(α)* cf 9,43 ‖ **38** [a] l c nonn Mss 𝔊𝔖 בְּכֹרוֹ ‖ [b] ins וַעֲזַרְיָה cf 𝔊^{L} (pro 'וש' וע) *καὶ Αζαριας καὶ Αβδια καὶ Σαρια* ‖ **39** [a] 𝔊^{B} *Ασηλ*, 𝔊^{Aal} *Εσελεκ*, 𝔊^{min} *Εσηλ* ‖ **40** [a] 𝔊^{AV} 90 ‖ **Cp 9,1** [a–a] 𝔊 *ὁ συλλοχισμὸς αὐτῶν καὶ οὗτοι* ‖ [b] ins וִיהוּדָה? ‖ [c] 𝔊 *μετὰ τῶν ἀποικισθέντων* ‖ **2** [a] prp הַשָּׁבִים ‖ [b] 𝔊(𝔖𝔄) *πρότερον* = בָּרִאשֹׁנָה cf Neh 7,5 ‖ **4** [a] Neh 11,4 עֲתָיָה ‖ [b–b] > 𝔊* ‖ [c] Neh אֲמַרְיָה ‖ [d] nonn Mss 𝔗𝔙 ut Q (cf 𝔊^{min}), sic l ‖ **5** [a] l הַשֵּׁלָנִי cf Nu 26,20 ‖ [b] Neh 11,5 (ו)מַעֲשֵׂיָה ‖ [c] 𝔖(𝔄) *wbsj' 'ḥwhj* = ובציה אָחִיו ‖ **6** [a] 𝔊^{ALal} *Ιε(ι)ηλ* = יעיאל, id 𝔗 ‖ **7** [a–a] Neh 11,9 וִיהוּדָה ‖ [b] 𝔖 *hwdj'* ‖ [c] 𝔊^{L} *Σααvα* = 'נָ– cf 𝔙 et Esr 2,35 Neh 3,3 ‖ **8** [a–a] nonn Mss 𝔊^{B} וְאֵלֶּה בְּנֵי ‖ [b] 𝔊*(𝔖) *Μαχιρ* ‖ [c–c] > 𝔖 ‖ [d] 𝔊^{L}(𝔖) *Ιεχονιου* ‖ **9** [a–a] 𝔖 99 ‖ [b] add? ‖ **10/11** [a–a] l בֶּן־יְהוֹיָקִים בֶּן־עזריה; ex 24,7, יהויריב ex 24,17 יכין ‖ [b] 𝔊^{B} *καὶ Ιωαριμ*, 𝔖 *jwndb*, Neh 11,10 'בֶּן־יְה ‖ [c] 𝔊^{L} *καὶ Ιωαχιμ* ‖ [d] Neh 11,11 שְׂרָיָה ‖ [e] 𝔖 *mzw*.

ל | ס 12 וַעֲדָיָה[a] בֶּן־יְרֹחָם[b] בֶּן־פַּשְׁחוּר בֶּן־מַלְכִּיָּה [c]וּמַעְשַׂי בֶּן־ 12
ל כת כן[10] | עֲדִיאֵל בֶּן־יַחְזֵרָה[d] בֶּן־מְשֻׁלָּם[c] בֶּן־מְשִׁלֵּמִית[e] בֶּן־אִמֵּר׃ 13 וַאֲחֵיהֶם 13
כ | רָאשִׁים לְבֵית אֲבוֹתָם אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים גִּבּוֹרֵי [a]חֵיל מְלֶאכֶת[a]
ז[11] . מח | עֲבוֹדַת בֵּית־הָאֱלֹהִים׃ 14 וּמִן־הַלְוִיִּם שְׁמַעְיָה בֶן־חַשּׁוּב בֶּן־ 14
ל . ב כת ש[12] | עַזְרִיקָם בֶּן־חֲשַׁבְיָה מִן־בְּנֵי מְרָרִי׃ 15 [a]וּבַקְבַּקַּר[b] חֶרֶשׁ[c] וְגָלָל[a] 15
ב כת א וכל עזרא דכות | וּמַתַּנְיָה בֶּן־מִיכָא בֶּן־זִכְרִי[d] בֶּן־אָסָף׃ 16 וְעֹבַדְיָה[a] בֶּן־שְׁמַעְיָה[b] 16
בֶּן־גָּלָל בֶּן־יְדוּתוּן[c] וּבֶרֶכְיָה בֶן־אָסָא[d] בֶּן־אֶלְקָנָה הַיּוֹשֵׁב בְּחַצְרֵי
ל ומל | נְטוֹפָתִי׃ 17 וְהַשֹּׁעֲרִים שַׁלּוּם[a] וְעַקּוּב וְטַלְמֹן וַאֲחִימָן וַאֲחִיהֶם[b] 17
לז כג מנה בסיפ . ד[13] | שַׁלּוּם הָרֹאשׁ׃ 18 וְעַד־הֵנָּה בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ מִזְרָחָה הֵמָּה הַשֹּׁעֲרִים 18
י מל בליש | לְמַחֲנוֹת בְּנֵי לֵוִי׃ 19 וְשַׁלּוּם בֶּן־קוֹרֵא בֶּן־אֶבְיָסָף בֶּן־קֹרַח וְאֶחָיו 19
נ[14] . ג . ב[15] . ז[16] . ג קמ[17] | לְבֵית־אָבִיו הַקָּרְחִים עַל מְלֶאכֶת הָעֲבוֹדָה שֹׁמְרֵי הַסִּפִּים לָאֹהֶל
ט חס בסיפ | וַאֲבֹתֵיהֶם עַל־מַחֲנֵה יְהוָה שֹׁמְרֵי הַמָּבוֹא׃ 20 וּפִינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר 20
פסיק[18] . ז בסיפ וכל נביא דכות ב מ ב . ו בטע[19] . ל | נָגִיד הָיָה עֲלֵיהֶם [a]לְפָנִים יְהוָה[a] ׀ עִמּוֹ׃ 21 זְכַרְיָה[a] בֶּן מְשֶׁלֶמְיָה[b] שֹׁעֵר 21
ה . ב | פֶּתַח לְאֹהֶל מוֹעֵד׃ 22 כֻּלָּם הַבְּרוּרִים לְשֹׁעֲרִים בַּסִּפִּים[a] מָאתַיִם 22
ד[20] | וּשְׁנֵים עָשָׂר הֵמָּה בְחַצְרֵיהֶם הִתְיַחְשָׂם הֵמָּה[b] יִסַּד דָּוִיד וּשְׁמוּאֵל
ט ר״פ[21] . ל | הָרֹאֶה בֶּאֱמוּנָתָם[c]׃ 23 וְהֵם וּבְנֵיהֶם עַל־הַשְּׁעָרִים לְבֵית־יְהוָה לְבֵית[a] 23
ל | הָאֹהֶל לְמִשְׁמָרוֹת[b]׃ 24 לְאַרְבַּע[a] רוּחוֹת יִהְיוּ הַשֹּׁעֲרִים[b] מִזְרָח[c] יָמָּה 24
גג . כז[18] . ח ב[22] מנה בליש | צָפוֹנָה וָנֶגְבָּה׃ 25 וַאֲחֵיהֶם בְּחַצְרֵיהֶם לָבוֹא לְשִׁבְעַת הַיָּמִים מֵעֵת 25
ל . ה חס[23] | אֶל־עֵת עִם־אֵלֶּה׃ 26 כִּי בֶאֱמוּנָה הֵמָּה אַרְבַּעַת גִּבֹּרֵי הַשֹּׁעֲרִים[a] 26
ו[24] ול בליש . מח | [b]הֵם הַלְוִיִּם[b] וְהָיוּ[c] עַל־הַלְּשָׁכוֹת וְעַל הָאֹצְרוֹת[d] בֵּית הָאֱלֹהִים׃

[10] Mm 839. [11] Mm 4034. [12] Mm 4049. [13] Mm 913. [14] וחד לקרחים 1 Ch 26,1. [15] Mm 4050. [16] Mm 4217. [17] Mm 633. [18] Mp sub loco. [19] Mm 3746. [20] Mm 2263. [21] Mm 564. [22] Mm 4051. [23] Mm 4052. [24] Mm 4163.

12 [a] pc Mss S וַעֲזַרְיָה || [b] Neh 11,12 + nonn vb || [c–c] Neh 11,13 alit || [d] 𝔊B *Ιεδιου*, S *jwḥnn* || [e] 1 מְשִׁלֵּמוֹת cf 𝔊S et Neh || **13** [a–a] 1 חַיִל לְמ׳ cf 𝔊𝔗𝔙 || **15** [a–a] 1 aut וּבַקְבֻּק בֶּן־ח׳ בֶּן־ג׳ (cf S𝔄) aut וּבַקְבֻּק רַב חָרָשֵׁי ג׳ || [b] Neh 11,17 וּבַקְבֻּקְיָה || [c] 𝔙 leg חָרָשׁ || [d] pc Mss S𝔄 et Neh זַבְדִּי || **16** [a] Neh 11,17 וְעַבְדָּא || [b] Neh שַׁמּוּעַ || [c] 𝔊min S𝔙 ut Neh K יְדִיתוּן || [d] 𝔊 mlt Mss S𝔄 אָסָף || **17** [a] > Neh 11,19 || [b] pc Mss Edd 𝔊𝔗𝔄 ׳חֵ— || **20** [a–a] 𝔊* *ἔμπροσθεν, καὶ οὗτοι*, 𝔊Aal *ἔμπροσθεν τοῦ κυρίου, καὶ οὗτοι* || **21** [a] 1 ׳וּז (hpgr) || [b] 𝔊A min(S) *Μοσολ(λ)αμ* = מְשֻׁלָּם || **22** [a] S *bmnjn'* = בְּמִסְפָּר || [b] 𝔊L + *ἠρίθμησε καί* || [c] prp ת אֲבֹתָם— vel בַּאֲבוֹתָם || **23** [a] prp לְעֻמַּת || [b] 𝔊 *τοῦ φυλάσσειν*, S *zbn'* = (אהל) מוֹעֵד || **24** [a] pr לְאַרְבַּעַת גִּבּוֹרֵי הַשֹּׁעֲרִים (homark) cf 26 || [b] 1 ׳הַשְּׁעָ cf 𝔊S𝔄 || [c] 1 חָה—? cf 18 || **26** [a] 𝔊 leg ׳הַשְּׁעָ || [b–b] 1 הם מִן־ה׳ vel (גַּם) הם ל׳ || [c] prp וּמִן־הַלְוִיִּם יִהְיוּ || [d] 1 ׳—צָ.

27 וּסְבִיבוֹת[a] בֵּית־הָאֱלֹהִים יָלִינוּ כִּי־עֲלֵיהֶם מִשְׁמֶרֶת[b] וְהֵם[c] עַל־
28 הַמַּפְתֵּחַ וְלַבֹּקֶר[c] לַבֹּקֶר[d]׃ 28 וּמֵהֶם עַל־כְּלֵי הָעֲבוֹדָה כִּי־בְמִסְפָּר
29 יְבִיאוּם וּבְמִסְפָּר יוֹצִיאוּם׃ 29 וּמֵהֶם מְמֻנִּים עַל־הַכֵּלִים וְעַל כָּל־
30 כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ וְעַל־הַסֹּלֶת וְהַיַּיִן וְהַשֶּׁמֶן וְהַלְּבוֹנָה וְהַבְּשָׂמִים׃ 30 וּמִן־
31 בְּנֵי הַכֹּהֲנִים רֹקְחֵי הַמִּרְקַחַת לַבְּשָׂמִים׃ 31 וּמַתִּתְיָה מִן־הַלְוִיִּם הוּא
32 הַבְּכוֹר לְשַׁלֻּם הַקָּרְחִי[a] בֶּאֱמוּנָה עַל מַעֲשֵׂה הַחֲבִתִּים[b]׃ 32 [a]וּמִן־בְּנֵי[a]
הַקְּהָתִי מִן־אֲחֵיהֶם עַל־לֶחֶם הַמַּעֲרָכֶת לְהָכִין שַׁבַּת שַׁבָּת׃ ס
33 וְאֵלֶּה[a] הַמְשֹׁרְרִים רָאשֵׁי אָבוֹת לַלְוִיִּם[b] בַּלְּשָׁכֹת פְּטִירִים[c] כִּי־יוֹמָם
34 וָלַיְלָה עֲלֵיהֶם בַּמְּלָאכָה׃ 34 אֵלֶּה רָאשֵׁי הָאָבוֹת לַלְוִיִּם לְתֹלְדוֹתָם
35 רָאשִׁים אֵלֶּה יָשְׁבוּ בִירוּשָׁלִָם׃ פ 35 וּבְגִבְעוֹן יָשְׁבוּ[a] אֲבִי־גִבְעוֹן
36 יְעוּאֵל[b] וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ[c] מַעֲכָה׃ 36 וּבְנוֹ הַבְּכוֹר עַבְדּוֹן וְצוּר וְקִישׁ וּבַעַל
37 38 וְנֵר וְנָדָב׃ 37 וּגְדוֹר וְאַחְיוֹ[a] וּזְכַרְיָה[b] וּמִקְלוֹת׃ 38 וּמִקְלוֹת הוֹלִיד
אֶת־שִׁמְאָם[a] וְאַף־הֵם נֶגֶד אֲחֵיהֶם יָשְׁבוּ בִירוּשָׁלִַם עִם־אֲחֵיהֶם׃ ס
39 וְנֵר הוֹלִיד אֶת־קִישׁ[a] וְקִישׁ הוֹלִיד אֶת־שָׁאוּל וְשָׁאוּל הוֹלִיד אֶת־
40 יְהוֹנָתָן וְאֶת־מַלְכִּי־שׁוּעַ וְאֶת־אֲבִינָדָב[b] וְאֶת־אֶשְׁבָּעַל׃ 40 וּבֶן־יְהוֹנָתָן
41 [a]מְרִיב בָּעַל[a] וּמְרִי־בַעַל הוֹלִיד אֶת־מִיכָה׃ 41 וּבְנֵי מִיכָה פִּיתוֹן
42 וָמֶלֶךְ[a] וְתַחְרֵעַ[b]׃ 42 וְאָחָז הוֹלִיד אֶת־יַעְרָה[a] וְיַעְרָה[a] הוֹלִיד אֶת־
43 עָלֶמֶת וְאֶת־עַזְמָוֶת[b] וְאֶת־זִמְרִי וְזִמְרִי הוֹלִיד אֶת־מוֹצָא[c]׃ 43 וּמוֹצָא
44 הוֹלִיד אֶת־בִּנְעָא[a] וּרְפָיָה[b] בְנוֹ אֶלְעָשָׂה בְנוֹ אָצֵל בְּנוֹ׃ 44 וּלְאָצֵל
שִׁשָּׁה בָנִים וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם עַזְרִיקָם ׀ בֹּכְרוּ[a] וְיִשְׁמָעֵאל וּשְׁעַרְיָה[b]
וְעֹבַדְיָה וְחָנָן אֵלֶּה בְּנֵי אָצֵל׃ פ

ב. מח
ב. ב. ו[25]
ל ומל. ו[25]. ל
ב[26]. ל
ל. ל
לא חס ו[27] מנה בכתיב וכל נביא דכות ב מ ג. ל
ב. ב. ד פת וכל שבת שבתון דכות[28]
עה. ז[29] בכתיב וכל אורית ונביא דכות ב מ ב. ג חס בליש[30]. פטורים[31] ק
יד ר״פ בסיפ[32]. עה
ל
יעיאל ק חד מן ד[33] כת כן
ז בסיפ וכל נביא דכות במ ב. ד. ד
ל
ב
ב
ב. ל וחדה מילה[34]
ה[35]. ל. ל. ל. ל
ב ומל וכל שם ברגש דכות
ב וכת א. ב ור״פ
ב[36]
ב פסוק מחליפין בסיפ[36]. ג[37]

[25] Mm 3952. [26] Neh 13,9. [27] Mm 4232. [28] Mm 806. [29] Mm 4048. [30] Mm 4053. [31] Mm 832. [32] Mm 4006. [33] Mm 4054. [34] Mp contra textum postulat מריבעל, cf Mp sub loco. [35] Mm 2030. [36] Mp sub loco. [37] Mm 4055.

27 [a] l וּמֵהֶם ס׳ וַעֲלֵהֶם מִפְתָּחוֹ (aberratio oculi)? cf 26[c].28.29 ‖ [b] l ־רְתּוֹ (hpgr) ‖ [c–c] l ל׳ cf [d] ‖ [d] 𝔊 + *ἀνοίγειν τὰς θύρας τοῦ ἱεροῦ* ‖ **31** [a] > 𝔖 ‖ [b] 𝔊 *τῆς θυσίας τοῦ τηγάνου τοῦ μεγάλου ἱερέως* ‖ **32** [a–a] 𝔊 *καὶ Βαναιας*, l וּבְנָיָה ‖ **33** [a] prp וְאֵלֶּם ‖ [b] ins לֹא לָהֶם (hpgr) ‖ [c] nonn Mss 𝔗 ut Q, sic l; K פְּטֻרִים ‖ **35** [a] 𝔊^-S 𝔖 sg ‖ [b] nonn Mss 𝔊𝔗𝔙 ut Q; K יְעִיאֵל ‖ [c] pc Mss אֲחֹתוֹ ‖ **37** [a] 𝔊 *καὶ ἀδελφὸς (-φοί) (αὐτοῦ)*, 𝔖 *w'hj'* ‖ [b] 8,31 וזכר ‖ **38** [a] 𝔊 ut 8,32 שִׁמְאָה ‖ **39** [a] cf 8,33[a] ‖ [b] cf 8,33[b] ‖ **40** [a–a] cf 8,34[a–a] ‖ **41** [a] 𝔊^B *καὶ Μαλαχ* (𝔊^{Aal} *Μαλωχ*, 𝔊^L *Μελχιηλ*) ‖ [b] 8,35 ותארע; ins c 8,35 וְאָחָז (hpgr), it 𝔊^L 𝔖𝔗𝔙𝔄 ‖ **42** [a] l c nonn Mss (וְ)יַעְדָּה cf 𝔊^-L; 8,36 (וִ)יהוֹעַדָּה cf 𝔊^L ‖ [b] cf 8,36[b] ‖ [c] 𝔊^-L *Μασ(σ)α* ‖ **43** [a] 𝔊 *Βα(α)να* cf 8,37[a] ‖ [b] 8,37 רפה ‖ **44** [a] cf 8,38[a], sed hic l frt 𝔐 ‖ [b] ins וַעֲזַרְיָה? cf 8,38[b].

ל 10 ¹ וּפְלִשְׁתִּים נִלְחֲמוּ בְיִשְׂרָאֵל וַיָּנָס אִישׁ־יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי 10
ב. ג פְלִשְׁתִּים וַיִּפְּלוּ חֲלָלִים בְּהַר גִּלְבֹּעַ׃ ² וַיַּדְבְּקוּ פְלִשְׁתִּים אַחֲרֵי 2
ו[1] שָׁאוּל וְאַחֲרֵי בָנָיו וַיַּכּוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־יוֹנָתָן וְאֶת־אֲבִינָדָב[a] וְאֶת־
ה[2]. ג מַלְכִּי־שׁוּעַ בְּנֵי שָׁאוּל׃ ³ וַתִּכְבַּד הַמִּלְחָמָה עַל־שָׁאוּל וַיִּמְצָאֻהוּ 3
ד[3] ב מנה בליש. ט[4]. ב חד מל וחד חס[5]. לח הַמּוֹרִים בַּקָּשֶׁת וַיָּחֶל[a] מִן־הַיּוֹרִים׃ ⁴ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־נֹשֵׂא כֵלָיו 4
ב שְׁלֹף חַרְבְּךָ ׀ וְדָקְרֵנִי בָהּ פֶּן־יָבֹאוּ הָעֲרֵלִים הָאֵלֶּה[a] וְהִתְעַלְּלוּ־בִי
לח וְלֹא אָבָה נֹשֵׂא כֵלָיו כִּי יָרֵא מְאֹד ס וַיִּקַּח שָׁאוּל אֶת־הַחֶרֶב
לח. ל וַיִּפֹּל עָלֶיהָ׃ ⁵ וַיַּרְא נֹשֵׂא־כֵלָיו כִּי מֵת שָׁאוּל וַיִּפֹּל גַּם־הוּא עַל־ 5
ה. ג[6] הַחֶרֶב וַיָּמֹת[a]׃ ס ⁶ וַיָּמָת שָׁאוּל וּשְׁלֹשֶׁת בָּנָיו[a] וְכָל־בֵּיתוֹ יַחְדָּו 6
ל אשר מחליפין[7]. ל פסוק כי וכי[8]. ב מֵתוּ׃ ⁷ וַיִּרְאוּ כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־בָּעֵמֶק[a] כִּי נָסוּ[b] וְכִי־מֵתוּ שָׁאוּל 7
וּבָנָיו וַיַּעַזְבוּ עָרֵיהֶם וַיָּנֻסוּ וַיָּבֹאוּ פְלִשְׁתִּים וַיֵּשְׁבוּ בָּהֶם׃ ס ⁸ וַיְהִי 8
מִמָּחֳרָת וַיָּבֹאוּ פְלִשְׁתִּים לְפַשֵּׁט אֶת־הַחֲלָלִים וַיִּמְצְאוּ אֶת־שָׁאוּל
ו וכל אורית דכות ב מ ד. ב. ל וכת כן. מג. ג[9] וְאֶת־בָּנָיו נֹפְלִים בְּהַר גִּלְבֹּעַ׃ ⁹ וַיַּפְשִׁיטֻהוּ[a] וַיִּשְׂאוּ אֶת־רֹאשׁוֹ וְאֶת־ 9
ד[10] וכל אורית דכות במ א. יב[11] כֵּלָיו וַיְשַׁלְּחוּ בְאֶרֶץ־פְּלִשְׁתִּים[b] סָבִיב לְבַשֵּׂר אֶת־[c]עֲצַבֵּיהֶם וְאֶת־
לה[7] ה[12] מנה בכתיב. ל[13]. ו הָעָם׃ ¹⁰ וַיָּשִׂימוּ אֶת־כֵּלָיו בֵּית אֱלֹהֵיהֶם[a] [b]וְאֶת־גֻּלְגָּלְתּוֹ תָקְעוּ בֵּית 10
ב[14] דָּגוֹן[b]׃ ס ¹¹ וַיִּשְׁמְעוּ כֹּל[a] יָבֵישׁ גִּלְעָד אֵת כָּל־אֲשֶׁר־עָשׂוּ 11
ט מל[15]. מג. ל פְלִשְׁתִּים לְשָׁאוּל[b]׃ ¹² וַיָּקוּמוּ כָּל־אִישׁ חַיִל[a] וַיִּשְׂאוּ אֶת־גּוּפַת שָׁאוּל 12
ל. ג חד מל וב חס. ל מל בנביא[7] וְאֵת גּוּפֹת בָּנָיו[a] וַיְבִיאוּם יָבֵישָׁה[b] וַיִּקְבְּרוּ אֶת־עַצְמוֹתֵיהֶם תַּחַת
ו חס. ג מל[16]. ה הָאֵלָה[c] בְּיָבֵשׁ וַיָּצוּמוּ שִׁבְעַת יָמִים׃ ¹³ וַיָּמָת שָׁאוּל בְּמַעֲלוֹ 13
כג פסוק וגם וכתר תלת מילין[17] אֲשֶׁר מָעַל בַּיהוָה עַל־דְּבַר יְהוָה אֲשֶׁר לֹא־שָׁמָר וְגַם־לִשְׁאוֹל בָּאוֹב
ב בליש. ח מל[18]. כ[19] כן למערב[7] לִדְרוֹשׁ[a]׃ ¹⁴ וְלֹא־דָרַשׁ בַּיהוָה וַיְמִיתֵהוּ וַיַּסֵּב אֶת־הַמְּלוּכָה לְדָוִיד 14
בֶּן־יִשָׁי׃ פ

Cp 10 [1]Mm 4012. [2]Mm 4067. [3]Mm 948. [4]Mm 4056. [5]Mm 4267. [6]Mm 1534. [7]Mp sub loco. [8]Mm 2059. [9]Mm 589. [10]Mm 1702. [11]Mm 1055. [12]Mm 4219. [13]Mm 1703. [14]Jer 38,9. [15]Mm 1663. [16]Mm 1519. [17]Mm 1629. [18]Mm 2137. [19]Mm 1581.

Cp 10,2 [a] S ut 8,33[b] 9,39[b] ‖ **3** [a] l prb וַיָּחַל cf 𝔊𝔙𝔄 ‖ **4** [a] 1 S 31,4 + וּדְקָרֻנִי, it S ‖ **5** [a] 1 S 31,5 + עִמּוֹ, it S ‖ **6** [a] 𝔊(S) + *ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ* cf 1 S 31,6 ‖ **7** [a] 1 S 31,7 distinctius ‖ [b] 𝔊 + *Ισραηλ* cf S et 1 S ‖ **9** [a] ins prb וַיִּכְרְתוּ אֶת־רֹאשׁוֹ* cf 1 S 31,9 ‖ [b] sic L, mlt Mss Edd ׳פְּ ‖ [c] pc Mss S𝔗 בֵּית ut 1 S ‖ **10** [a] 1 S 31,10 עַשְׁתָּרוֹת ‖ [b–b] S sec 1 S ‖ **11** [a] ins c Ms S יֹשְׁבֵי (hpgr) cf 𝔊 et 1 S 31,11 ‖ [b] 𝔊 + *καὶ τῷ Ισραηλ* ‖ **12** [a–a] S ut 1 S 31,12 ‖ [b] S + vb ex 1 S 31,12b.13a ‖ [c] 1 S 31,13 הָאֶשֶׁל ‖ **13** [a] > S, dl; 𝔊 + *καὶ ἀπεκρίνατο αὐτῷ Σαμουηλ ὁ προφήτης*.

11 1 וַיִּקָּבְצ֧וּ a כָל־יִשְׂרָאֵ֛ל אֶל־דָּוִ֖יד חֶבְר֣וֹנָה לֵאמֹ֑ר הִנֵּ֛ה עַצְמְךָ֥ ט' ח מנה מל
2 וּֽבְשָׂרְךָ֖ אֲנָֽחְנוּ׃ 2 גַּם־תְּמ֣וֹל גַּם־שִׁלְשׁ֗וֹם גַּ֚ם בִּהְי֣וֹת שָׁא֣וּל מֶ֔לֶךְ יב פסוק גם גם גם . ד . ב
אַתָּ֛ה a הַמּוֹצִ֥יא וְהַמֵּבִ֖יא אֶת־יִשְׂרָאֵ֑ל וַיֹּאמֶר֩ יְהוָ֨ה אֱלֹהֶ֜יךָ לְךָ֗ כז בטע . ל
אַתָּ֞ה תִרְעֶ֤ה אֶת־עַמִּי֙ אֶת־יִשְׂרָאֵ֔ל וְאַתָּה֙ תִּהְיֶ֣ה נָגִ֔יד עַ֖ל עַמִּ֥י ו
3 יִשְׂרָאֵֽל׃ 3 וַ֠יָּבֹאוּ כָּל־זִקְנֵ֨י יִשְׂרָאֵ֥ל a אֶל־הַמֶּלֶךְ֮ a חֶבְרוֹנָה֒ ט' ח מנה מל
וַיִּכְרֹת֩ לָהֶ֨ם b דָּוִ֥יד בְּרִ֛ית בְּחֶבְר֖וֹן לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה וַיִּמְשְׁח֨וּ אֶת־דָּוִ֤יד
4 לְמֶ֙לֶךְ֙ עַל־יִשְׂרָאֵ֔ל כִּדְבַ֥ר יְהוָ֖ה בְּיַד־שְׁמוּאֵֽל׃ ס 4 וַיֵּ֧לֶךְ a דָּוִ֛יד
5 וְכָל־יִשְׂרָאֵ֖ל a יְרוּשָׁלִַ֣ם הִ֣יא יְב֑וּס וְשָׁם֙ הַיְבוּסִ֔י יֹשְׁבֵ֖י הָאָֽרֶץ׃ 5 וַיֹּאמְר֞וּ לה² וכל ר״פ דכות
יֹשְׁבֵ֤י יְבוּס֙ לְדָוִ֔יד לֹ֥א תָב֖וֹא הֵ֑נָּה וַיִּלְכֹּ֤ד דָּוִיד֙ אֶת־מְצֻדַ֣ת צִיּ֔וֹן הִ֖יא ד חס ול בסיפ
6 עִ֥יר דָּוִֽיד׃ 6 וַיֹּ֣אמֶר דָּוִ֗יד כָּל־מַכֵּ֤ה יְבוּסִי֙ בָּרִ֣אשׁוֹנָ֔ה יִהְיֶ֥ה לְרֹ֖אשׁ כב³ ח⁴ מנה מל . כד
7 וּלְשָׂ֑ר וַיַּ֨עַל בָּרִאשׁוֹנָ֜ה יוֹאָ֧ב בֶּן־צְרוּיָ֛ה וַיְהִ֖י לְרֹֽאשׁ׃ 7 וַיֵּ֥שֶׁב דָּוִ֖יד כב³ ח⁴ מנה מל . כד
8 בַּמְצָ֑ד עַל־כֵּ֥ן קָֽרְאוּ־ל֖וֹ עִ֥יר דָּוִֽיד׃ 8 וַיִּ֤בֶן הָעִיר֙ מִסָּבִ֔יב מִן־הַמִּלּ֖וֹא ל⁵ . ל⁶
סֹה וְעַד־הַסָּבִ֑יב a וְיוֹאָ֣ב b יְחַיֶּ֔ה אֶת־שְׁאָ֖ר הָעִֽיר׃ bc 9 וַיֵּ֥לֶךְ דָּוִ֖יד הָל֣וֹךְ ל . ז⁷
וְגָד֑וֹל וַיהוָ֥ה צְבָא֖וֹת עִמּֽוֹ׃ פ ח⁸
10 וְאֵ֨לֶּה רָאשֵׁ֤י הַגִּבּוֹרִים֙ אֲשֶׁ֣ר לְדָוִ֔יד הַמִּתְחַזְּקִ֨ים עִמּ֤וֹ בְמַלְכוּתוֹ֙ עה . ל
עִם a כָּל־יִשְׂרָאֵ֖ל לְהַמְלִיכ֑וֹ כִּדְבַ֥ר יְהוָ֖ה עַל־יִשְׂרָאֵֽל׃ ס
11 וְאֵ֛לֶּה מִסְפַּ֥ר a הַגִּבֹּרִ֖ים אֲשֶׁ֣ר לְדָוִ֑יד יָשָׁבְעָ֣ם b בֶּן־חַ֠כְמוֹנִי רֹ֨אשׁ ב מל
הַשָּׁ֣לוֹשִׁ֔ים c הֽוּא־עוֹרֵ֧ר אֶת־חֲנִית֛וֹ עַל־שְׁלֹשׁ־ d מֵא֥וֹת חָלָ֖ל בְּפַ֥עַם השלישים חד מן ב⁹ כת ק כן בסיפ
12 אֶחָֽת׃ 12 וְאַחֲרָ֛יו אֶלְעָזָ֥ר בֶּן־דּוֹד֖וֹ a הָאֲחוֹחִ֑י ה֖וּא בִּשְׁלוֹשָׁ֥ה הַגִּבֹּרִֽים׃ ה מל¹⁰ . ב בליש . יו¹¹ מל יב מנה בסיפ וכל מגלה דכות
13 הֽוּא־הָיָ֨ה עִם־דָּוִ֜יד בַּפַּ֣ס דַּמִּ֗ים וְהַפְּלִשְׁתִּים֙ נֶאֶסְפוּ־שָׁ֣ם לַמִּלְחָמָ֔ה a ל . ב . ל¹² . ה
וַתְּהִ֛י b חֶלְקַ֥ת הַשָּׂדֶ֖ה מְלֵאָ֣ה שְׂעוֹרִ֑ים c וְהָעָ֣ם נָ֔סוּ מִפְּנֵ֖י פְלִשְׁתִּֽים׃ ב מל¹³ . ל
14 וַיִּֽתְיַצְּב֤וּ a בְתוֹךְ־הַחֶלְקָה֙ וַיַּצִּיל֔וּהָ b וַיַּכּ֖וּ c אֶת־פְּלִשְׁתִּ֑ים וַיּ֣וֹשַׁע d ה . ל¹⁴

Cp 11 [1] Mm 1302. [2] Mp sub loco. [3] Mm 1743. [4] Mm 1135. [5] וחד למצד 1 Ch 12,17, cf 1 Ch 12,9. [6] ויבנה את העיר Jos 19,50, cf Mp sub loco. [7] Mm 1687. [8] Mm 1674. [9] Mm 4057. [10] Mm 1460. [11] Mm 2959. [12] Mm 1315. [13] Mm 4058. [14] Mm 4059.

Cp 11,1 a 𝔊* *καὶ ἦλθεν* ‖ **2** a 𝔊(𝔖𝔗𝔙) + *ἦσθα* cf 2 S 5,2 ‖ **3** a–a l לְהַמְלִכוֹ ‖ b Mss 𝔊𝔖 + הַמֶּלֶךְ ut 2 S 5,3 ‖ **4** a–a 𝔊* *ὁ βασιλεὺς καὶ ἄνδρες αὐτοῦ* cf 2 S 5,6 ‖ **8** a prp וָבַיְתָה הַבָּיִת cf 2 S 5,9 ‖ b–b 𝔊 *καὶ ἐπολέμησεν καὶ ἔλαβεν τὴν πόλιν* ‖ c pc Mss הָעָם cf 𝔖𝔄 ‖ **10** a 𝔖(𝔄𝔙) ′*l* ‖ **11** a 2 S 23,8 שְׁמוֹת; prp מִסְפַּר ‖ b 𝔊^min *I(ε)σ(ε)βααλ*, l יִשְׁבַּעַל ‖ c K 𝔊^-L𝔖𝔙 הַשָּׁלִשִׁי ,הַשָּׁלִ׳ 2 S 23,8; l הַשְּׁלוֹשָׁה cf 𝔊^L ‖ d 𝔖 ut 2 S שְׁמֹנֶה, 𝔊^L 9 ‖ **12** a 𝔊 *Δωδαι* cf 27,4 ‖ **13** a ins eadem vb quae 2 S 23,9bγ–11bα ‖ b ins c 2 S 23,11 שָׁם ‖ c 𝔊^L *φακοῦ* cf 𝔗 et 2 S ‖ **14** a 𝔊𝔄 sg, l c 2 S 23,12 ־ב ‖ b l ־לֶהָ cf a (aut וַיַּצִּלֶהָ a צלל ?) ‖ c l וַיַּךְ cf a ‖ d 𝔊𝔖𝔄 ut 2 S וַיַּעַשׂ.

15 יְהוָה תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה׃ 15 וַיֵּרְדוּ שְׁלוֹשָׁה מִן־הַשְּׁלוֹשִׁים רֹאשׁ[a] עַל־[b]
הַצֻּר אֶל־דָּוִיד אֶל־מְעָרַת[c] עֲדֻלָּם וּמַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים חֹנָה בְּעֵמֶק
16 רְפָאִים׃ 16 וְדָוִיד אָז בַּמְּצוּדָה וּנְצִיב[a] פְּלִשְׁתִּים אָז בְּבֵית לָחֶם׃
17 17 וַיִּתְאָו דָּוִיד וַיֹּאמַר מִי יַשְׁקֵנִי מַיִם מִבּוֹר בֵּית־לֶחֶם אֲשֶׁר בַּשָּׁעַר׃
18 18 וַיִּבְקְעוּ הַשְּׁלֹשָׁה בְּמַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים וַיִּשְׁאֲבוּ־מַיִם מִבּוֹר בֵּית־לֶחֶם
אֲשֶׁר בַּשַּׁעַר וַיִּשְׂאוּ וַיָּבִאוּ[a] אֶל־דָּוִיד וְלֹא־אָבָה דָוִיד לִשְׁתּוֹתָם וַיְנַסֵּךְ
19 אֹתָם לַיהוָה׃ 19 וַיֹּאמֶר חָלִילָה לִּי מֵאֱלֹהַי[a] מֵעֲשׂוֹת זֹאת הֲדַם
הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֶשְׁתֶּה בְנַפְשׁוֹתָם[b] כִּי בְנַפְשׁוֹתָם הֱבִיאוּם וְלֹא אָבָה
20 לִשְׁתּוֹתָם אֵלֶּה עָשׂוּ שְׁלֹשֶׁת הַגִּבּוֹרִים׃ 20 וְאַבְשַׁי[a] אֲחִי־יוֹאָב
הוּא הָיָה רֹאשׁ הַשְּׁלוֹשָׁה[b] וְהוּא עוֹרֵר אֶת־חֲנִיתוֹ עַל־שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
21 חָלָל וְלֹא־[c]שֵׁם[d] בַּשְּׁלוֹשָׁה׃ 21 מִן־הַשְּׁלוֹשָׁה[a] בַשְּׁנַיִם[b] נִכְבָּד וַיְהִי לָהֶם
22 לְשָׂר וְעַד־הַשְּׁלוֹשָׁה לֹא־בָא׃ ס 22 בְּנָיָה בֶן־יְהוֹיָדָע בֶּן־[a]אִישׁ־
חַיִל רַב־פְּעָלִים מִן־קַבְצְאֵל הוּא הִכָּה אֵת שְׁנֵי אֲרִיאֵל[b] מוֹאָב וְהוּא
23 יָרַד וְהִכָּה אֶת־הָאֲרִי בְּתוֹךְ הַבּוֹר בְּיוֹם הַשָּׁלֶג׃ 23 וְהוּא־הִכָּה אֶת־
הָאִישׁ הַמִּצְרִי אִישׁ מִדָּה[a] ׀ [b]חָמֵשׁ בָּאַמָּה[b] וּבְיַד הַמִּצְרִי חֲנִית כִּמְנוֹר
אֹרְגִים וַיֵּרֶד אֵלָיו בַּשָּׁבֶט וַיִּגְזֹל אֶת־הַחֲנִית מִיַּד הַמִּצְרִי וַיַּהַרְגֵהוּ
24 בַּחֲנִיתוֹ׃ 24 אֵלֶּה עָשָׂה בְּנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע [a]וְלוֹ־שֵׁם[a] בִּשְׁלוֹשָׁה
25 הַגִּבֹּרִים׃ 25 מִן־הַשְּׁלוֹשִׁים הִנּוֹ נִכְבָּד הוּא וְאֶל־הַשְּׁלוֹשָׁה לֹא־בָא
26 וַיְשִׂימֵהוּ דָוִיד עַל־מִשְׁמַעְתּוֹ[a]׃ ס 26 וְגִבּוֹרֵי הַחֲיָלִים עֲשָׂה־אֵל
27 אֲחִי יוֹאָב[a] אֶלְחָנָן בֶּן־דּוֹדוֹ[b] מִבֵּית לָחֶם׃ ס 27 שַׁמּוֹת[a] הַהֲרוֹרִי[b]
28 חֶלֶץ הַפְּלוֹנִי[c]׃ ס 28 עִירָא בֶן־עִקֵּשׁ הַתְּקוֹעִי אֲבִיעֶזֶר הָעַנְּתוֹתִי׃
29 30 ס 29 סִבְּכַי הַחֻשָׁתִי עִילַי[a] הָאֲחוֹחִי׃ ס 30 מַהְרַי הַנְּטֹפָתִי

וי15 מל יב מנה בסיפ . כל מגלה דכות . ד מל16 . יד פסוק על אל אל17
ל חס . ב וחס
ג18
ויתאיו . צא ק
ל
מג . לו ול19 חס בסיפ . ל
ב
ז מל ג20 מנה בסיפ
וי15 מל יב מנה בסיפ וכל מגלה דכות ולו חד מן יו21 כת כן ק ב חד חס וחד מן יו15 מל יב מנה בסיפ וכל מגלה דכות . י ר״פ בכתיב22 . וי15 מל יב בסיפ וכל מגלה דכות
ב . וי15 מל יב מנה בסיפ וכל מגלה דכות . ז וכל עזרא דכות23
ל
לג ר״פ
ל . ל
יד ר״פ בסיפ24 . וי15 מל יב מנה בסיפ וכל מגלה דכות
י ר״פ בכתיב22 . ד מל16 . ג . ב25
ב מל . ל
ה מל26
כל סיפ מל ב מ״א . ב מל19
ה חס

[16] Mm 2959. [16] Mm 41 et Mm 4060. [17] Mm 4093. [18] Mm 1478. [19] Mp sub loco. [20] Mm 4061. [21] Mm 1795. [22] Mm 2980. [23] Mm 1831. [24] Mm 4006. [25] TM contra Mm 2959, cf Mp sub loco. [26] Mm 1460.

15 [a] 𝔊 recte *ἀρχόντων* ‖ [b] l מֵעַל? ‖ [c] sic c 2 S 23,13 ‖ **16** [a] 2 S 23,14 וּמַצַּב ‖ **18** [a] Ms 𝔊𝔗 ויבאו ‖ **19** [a] 𝔊 *ὁ θεός* cf 2 S 23,17 ‖ [b] prb dl ‖ **20** [a] 𝔗𝔙 ut 2 S 23,18 וַאֲבִישַׁי, sed cf 2,16 ‖ [b] l שְׁלֹשִׁים– cf 𝔖 ‖ [c] mlt Mss Vrs וְלוֹ ut 2 S; l 𝔔 ‖ [d] l שֵׁם cf 21 b ‖ **21** [a] ut 20[b] ‖ [b] 𝔊 *ὑπὲρ τοὺς δύο*; > 𝔖, dl ‖ **22** [a] > 𝔖 cf 2 S 23,20 𝔊*, dl ‖ [b] l אראלי (vocales inc) ‖ **23** [a] 𝔊 *ὁρατόν* = מַרְאֶה 2 S 23,21 ‖ [b—b] > 2 S, cf 1 S 17,4.7 ‖ **24** [a—a] l וְלֹא שֵׁם cf 20[c.d] ‖ **25** [a] 𝔊 *τὴν πατριὰν αὐτοῦ* = מִשְׁפַּחְתּוֹ ‖ **26** [a] 2 S 23,24 + בַּשְּׁלֹשִׁים ‖ [b] 𝔊[L](𝔖𝔙) *Δωδει* = דודי cf 12[a] ‖ **27** [a] 2 S 23,25 שַׁמָּה ‖ [b] l c 2 S הַחֲרוֹדִי et ins אֱלִיקָא הַחֲרוֹדִי (homtel) ‖ [c] l c 2 S 23,26 הַפַּלְטִי, it 𝔖𝔄 ‖ **29** [a] l צִילַי? cf צַלְמוֹן 2 S 23,28.

31 חֶ֫לֶדᵃ בֶּן־בַּעֲנָה הַנְּטוֹפָתִי׃ ס 31 אִיתַיᵃ בֶּן־רִיבַי מִגִּבְעַת בְּנֵי ‎ ג מל[27]. ל וכל לשון ארמי דכות. ב
32 בִנְיָמִן ס בְּנָיָה הַפִּרְעָתֹנִי׃ 32 חוּרַיᵃ מִנַּחֲלֵי גָעַשׁ ס ‎ ז וכל עזרא דכות[28]. ב חס ול בליש
33 אֲבִיאֵלᵇ הָעַרְבָתִי׃ ס 33 עַזְמָוֶת הַבַּחֲרוּמִיᵃ אֶלְיַחְבָּא הַשַּׁעַלְבֹנִי׃ ‎ ל. ב וחס
ס 34 בְּנֵיᵃ הָשֵׁםᵇ הַגִּזוֹנִיᶜ יוֹנָתָן בֶּן־שָׁגֵהᵈ הַהֲרָרִי׃ ס 35 אֲחִיאָם ‎ מח ר״פ בסיפ. ל. ל. ז[29]. ל. ג[30]
36 בֶּן־שָׂכָרᵃ הַהֲרָרִי אֱלִיפַלᵇ בֶּן־אוּר׃ ס 36 חֵפֶר הַמְּכֵרָתִיᵃ אֲחִיָּהᵇ ‎ ג[30]. ל. ל
37 הַפְּלֹנִיᵇ׃ ס 37 חֶצְרוֹᵃ הַכַּרְמְלִי ᵇנַעֲרַי בֶּן־אֶזְבָּיᵇ׃ ס 38 יוֹאֵלᵃ ‎ ל חס
38
39 אֲחִיᵇ נָתָן ᶜמִבְחָר בֶּן־הַגְרִיᶜ׃ ס 39 צֶלֶק הָעַמּוֹנִי נַחְרַי הַבֵּרֹתִי ‎ ל. ה מל[31]. ל וחס[32]
40 נֹשֵׂאᵃ כְּלֵי יוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה׃ ס 40 עִירָא הַיִּתְרִיᵃ גָּרֵב הַיִּתְרִי׃ ‎ לח. ג בסיפ. ג[33]. ג בסיפ
41 ס 41 אוּרִיָּה הַחִתִּי זָבָד בֶּן־אַחְלָי׃ ס 42 עֲדִינָא בֶּן־שִׁיזָא ‎ ב[34]. ב[35]
42
43 הָרֽאוּבֵנִי רֹאשׁ לָרֽאוּבֵנִי וְעָלָיוᵃ שְׁלוֹשִׁים׃ ס 43 חָנָן בֶּן־מַעֲכָה ‎ ז
44 וְיוֹשָׁפָט הַמִּתְנִיᵃ׃ ס 44 עֻזִּיָּא הָעַשְׁתְּרָתִי שָׁמָע וִיעוּאֵלᵃ ס בְּנֵי ‎ ב. ל. ד ל כת א וכל תרי עשר ועזרא דכות[36]. ויעיאל ק חד מן ד[37] כת כן
45 חוֹתָם הָעֲרֹעֵרִי׃ ס 45 יְדִיעֲאֵל בֶּן־שִׁמְרִי וְיֹחָאᵃ אָחִיו הַתִּיצִיᵇ׃ ‎ ל וחס. ב חד מל וחד חס[38]
ס 46 אֱלִיאֵל הַמַּחֲוִיםᵃ וִירִיבַי וְיוֹשַׁוְיָהᵇ בְּנֵיᶜ אֶלְנָעַם וְיִתְמָה ‎ ל. ל. ל. ל
47 הַמּוֹאָבִי׃ 47 אֱלִיאֵל וְעוֹבֵד וְיַעֲשִׂיאֵל הַמְּצֹבָיָהᵃ׃ פ ‎ ב. ל
12 1 וְאֵלֶּה הַבָּאִים אֶל־דָּוִיד לְצִיקְלַג עוֹד עָצוּרᵃ מִפְּנֵי שָׁאוּל ‎ ל ומל. ח
2 בֶּן־קִישׁ וְהֵמָּה בַּגִּבּוֹרִים עֹזְרֵי הַמִּלְחָמָה׃ 2 נֹשְׁקֵי קֶשֶׁת מַיְמִינִים ‎ ד. יא ר״פ וס״פ ב[1] וחד מן ב[2]
3 וּמַשְׂמִאלִים בָּאֲבָנִים וּבַחִצִּים בַּקָּשֶׁת מֵאֲחֵי שָׁאוּל מִבִּנְיָמִן׃ 3 הָרֹאשׁ ‎ לז כג מנה בסיפ
אֲחִיעֶזֶר וְיוֹאָשׁ בְּנֵיᵃ הַשְּׁמָעָהᵇ הַגִּבְעָתִי וִיזוּאֵלᶜ וָפֶלֶט בְּנֵי עַזְמָוֶת ‎ ל. ויזיאל ק
4 וּבְרָכָהᵈ וְיֵהוּא הָעַנְּתֹתִי׃ 4 וְיִשְׁמַעְיָה הַגִּבְעוֹנִי גִּבּוֹר בַּשְּׁלֹשִׁים וְעַל־ ‎ ב ובתרי לישנ[3]. ל מל[4]
5 הַשְּׁלֹשִׁים׃ 5 וְיִרְמְיָה וְיַחֲזִיאֵל וְיוֹחָנָן וְיוֹזָבָד הַגְּדֵרָתִי׃ 6 אֶלְעוּזַי ‎ ד[5] בליש וכל עזרא דכות וחד מן י[6] פסוק מן ד מילין נסבין ו ר״פ. ל. ל
6

[27] Mm 4062. [28] Mm 1831. [29] Mm 4012. [30] Mm 1857. [31] Mm 4063. [32] Mm 331. [33] Mm 4064. [34] וחד אַחְלָי Ps 119,5. [35] Mm 2384. [36] Mm 2133. [37] Mm 4054. [38] Mm 4043. Cp 12 [1] Mm 729. [2] Mm 4199. [3] Mm 3603. [4] Mm 896. [5] Mm 3858. [6] Mm 4162.

30 ᵃ 27,15 חֶלְדַּי ‖ **31** ᵃ 2 S 23,29 אִתַּי ‖ **32** ᵃ 2 S 23,30 הִדַּי ‖ ᵇ l prb אֲבִיבַעַל cf 2 S 23,31 ‖ **33** ᵃ l הַבַּחוּרָמִי ‖ **34** ᵃ dttg, dl ‖ ᵇ 2 S 23,32 יָשֵׁן ‖ ᶜ prp הַגִּמְזוֹנִי vel הַגּוּנִי (cf 𝔊^Aal ὁ Γωυνι) ‖ ᵈ 𝔊^BS Σωλα, 2 S 23,33 שַׁמָּה ‖ **35** ᵃ Ms et 2 S 23,33 שָׁרָר ‖ ᵇ 2 S 23,34 ־פֶלֶט ‖ **36** ᵃ 2 S 23,34 הַמַּעֲכָתִי ‖ ᵇ⁻ᵇ l eadem vb quae 2 S 23,34b ‖ **37** ᵃ 𝔊𝔖𝔄 ut 2 S 23,35 Q חֶצְרַי ‖ ᵇ⁻ᵇ 2 S פַּעֲרַי הָאַרְבִּי ‖ **38** ᵃ 2 S 23,36 יִגְאָל ‖ ᵇ 𝔊^BS ut 2 S 23,36 בָּנִי ‖ ᶜ⁻ᶜ 2 S מִצֹּבָה בָּנִי הַגָּדִי ‖ **39** ᵃ 𝔊^L𝔗 pl ut 2 S 23,37 K ‖ **40** ᵃ l הַיַּתְּרִי cf 𝔊^BS𝔖𝔄 ‖ **42** ᵃ prp עַל־ cf 𝔖 ‖ **43** ᵃ 𝔊^B ὁ Βαιθανι (𝔊^S Βεθανι) ‖ **44** ᵃ mlt Mss 𝔊𝔗𝔙 ut Q, K וִיעִי׳, 𝔖 *w'm'jl* ‖ **45** ᵃ 𝔊^BA καὶ Ιωαζαε ‖ ᵇ 𝔊^ALal ὁ Θωσαι vel sim ‖ **46** ᵃ l הַמַּחֲנַיְמִי vel הַמַּחְנִי ‖ ᵇ Ms 𝔗 שביה־, 𝔊 καὶ Ιωσια ‖ ᶜ 𝔊(𝔖) υἱὸς αὐτοῦ ‖ **47** ᵃ l aut מִצֹּבָה aut הַצֹּבָתִי ‖ **Cp 12,1** ᵃ ins מִיִּשְׂרָאֵל? ‖ **3** ᵃ l c pc Mss 𝔊 בֶּן ‖ ᵇ l prb יְהֹשָׁמָע ‖ ᶜ 𝔗 pc Mss 𝔊^ALal𝔗𝔙 ut Q, K וִיזוּ׳; 𝔊^BS(𝔖) καὶ Ιωηλ ‖ ᵈ l וּבֶרֶכְיָה cf 𝔊𝔖.

7 וִירִימ֗וֹת וּבְעַלְיָ֙הa֙ וּשְׁמַרְיָ֔הוּ וּשְׁפַטְיָ֖הוּ הַחֲרִיפִ֑יb׃ 7 אֶלְקָנָ֤ה וְיִשִּׁיָּ֙הוּ֙
8 וַעֲזַרְאֵ֣לa וְיוֹעֶ֔זֶר וְיָשָׁבְעָ֖ם הַקָּרְחִֽים׃ 8 וְיוֹעֵאלָ֥הa וּזְבַדְיָ֖הb בְּנֵ֥י יְרֹחָ֖ם
9 מִן־הַגְּדֽוֹרc׃ 9 וּמִן־הַגָּדִ֞י נִבְדְּל֣וּ אֶל־דָּוִ֗יד לַמְצַ֤דa מִדְבָּ֙רָה֙
גִּבֹּרֵ֣י הַחַ֔יִל אַנְשֵׁ֤י צָבָא֙ לַמִּלְחָמָ֔ה עֹרְכֵ֥י צִנָּ֖ה וָרֹ֑מַחb וּפְנֵ֨י אַרְיֵ֤ה פְּנֵיהֶ֔ם
10 וְכִצְבָאיִ֥ם עַל־הֶהָרִ֖ים לְמַהֵֽר׃ ס 10 עֵ֖זֶר הָרֹ֑אשׁ עֹֽבַדְיָה֙ הַשֵּׁנִ֔י
11 12 אֱלִיאָ֖ב הַשְּׁלִשִֽׁי׃ 11 מִשְׁמַנָּה֙a הָֽרְבִיעִ֔י יִרְמְיָ֖ה הַחֲמִשִֽׁי׃ 12 עַתַּיa֙ הַשִּׁשִּׁ֔י
13 14 אֱלִיאֵ֖לb הַשְּׁבִעִֽי׃ 13 יֽוֹחָנָן֙ הַשְּׁמִינִ֔י אֶלְזָבָ֖דa הַתְּשִׁיעִֽי׃ 14 יִרְמְיָ֙הוּ֙
15 הָעֲשִׂירִ֔י מַכְבַנַּ֖יa עַשְׁתֵּ֥י עָשָֽׂר׃ ס 15 אֵ֛לֶּה מִבְּנֵי־גָ֖ד רָאשֵׁ֣י
16 הַצָּבָ֑א אֶחָ֤ד לְמֵאָה֙ הַקָּטָ֔ן וְהַגָּד֖וֹל לְאָֽלֶף׃ 16 אֵ֣לֶּה הֵ֞ם אֲשֶׁ֨ר עָבְר֤וּ
אֶת־הַיַּרְדֵּן֙ בַּחֹ֣דֶשׁ הָֽרִאשׁ֔וֹן וְה֥וּא מְמַלֵּ֖א עַל־כָּל־גְּדִיֹתָ֑יוa וַיַּבְרִ֙יחוּ֙b
17 אֶת־כָּל־הָ֣עֲמָקִ֔ים לַמִּזְרָ֖ח וְלַֽמַּעֲרָֽב׃ ס 17 וַיָּבֹ֜אוּ מִן־בְּנֵ֤י בִנְיָמִן֙
18 וִֽיהוּדָ֔ה aעַד־לַמְצָ֖דa לְדָוִֽיד׃ 18 וַיֵּצֵ֨א דָוִ֜יד לִפְנֵיהֶ֗ם וַיַּ֙עַן֙a וַיֹּ֣אמֶר לָהֶ֔ם
אִם־לְשָׁל֞וֹם בָּאתֶ֣ם אֵלַי֮ לְעָזְרֵנִי֒a יִֽהְיֶה־לִּ֧י עֲלֵיכֶ֛ם לֵבָ֖ב לְיָ֑חַד וְאִֽם־
לְרַמּוֹתֵ֣נִי לְצָרַ֗י bבְּלֹ֤א חָמָס֙ בְּכַפַּ֔יb יֵ֛רֶא אֱלֹהֵ֥י אֲבוֹתֵ֖ינוּ וְיוֹכַֽח׃ ס
19 וְר֣וּחַ לָבְשָׁ֗ה אֶת־עֲמָשַׂי֮ רֹ֣אשׁ הַשָּׁלוֹשִׁים֒a

לְךָ֤b דָוִיד֙ וְעִמְּךָ֣b בֶן־יִשַׁ֔י
שָׁל֨וֹם ׀ שָׁל֜וֹם לְךָ֗ וְשָׁלוֹם֙ לְעֹ֣זְרֶ֔ךָ
כִּ֥י עֲזָרְךָ֖ אֱלֹהֶ֑יךָ

20 וַיְקַבְּלֵ֣ם דָּוִ֔יד וַֽיִּתְּנֵ֖ם בְּרָאשֵׁ֥י הַגְּדֽוּד׃ פ 20 וּמִֽמְּנַשֶּׁ֞ה נָפְל֣וּ עַל־
דָּוִ֗יד בְּבֹא֨וֹ עִם־פְּלִשְׁתִּ֧ים עַל־שָׁא֛וּל לַמִּלְחָמָ֖ה וְלֹ֣א עֲזָרֻ֑םa כִּ֣י בְעֵצָ֗ה
שִׁלְּחֻ֙הוּ֙ סַרְנֵ֤י פְלִשְׁתִּים֙ לֵאמֹ֔ר בְּרָאשֵׁ֕ינוּb יִפּ֖וֹל אֶל־אֲדֹנָ֥יו שָׁאֽוּל׃
21 21 בְּלֶכְתּ֣וֹ אֶל־צִ֠יקְלַג נָפְל֥וּ עָלָ֣יו ׀ מִֽמְּנַשֶּׁ֗ה עַדְנַ֧חa וְיוֹזָבָ֛ד וִֽידִיעֲאֵ֖ל

ז בליש, ב. החרופי[7]. כן לבן אשר[8] ק
ג[9]. ו בליש
כן לבן אשר[10]. ל. ה ג קמ וב פת
ה חס[11]. ה פת. יו. ב[12]
ג[13]. לז כג מנה בסיפ
ל. ד בליש וכל עזרא דכות[14]. ג חס[15]
ח חס. ב ול בטע
יד ר״פ בסיפ[16] ז בסיפ[17]. עה
ב. ה קמ וכל אתנח וס״פ דכות[18]. ב. יד ר״פ בסיפ[16]
סד. ב. גדותיו[7] חד מן ד[19] בליש ק
ל[20]
ל. ה[21]. ח[22] מל ג מנה בסיפ וכל י ש ת דכות ב מ א. ב[23]
השלישים[24] חד מן ב[25] ק כת כן בסיפ
ה[24]. ג. ה[26]
ל
ד. ה[27]
ה[28]. ב וחס[24]
ל ומל. ו מל וכל קהלת ומשלי דכות ב מ ג
ל

[7] Mm 832. [8] לבן נפתלי וְיִשִּׁיָּהוּ. [9] וחד לקרחים 1 Ch 26,1. [10] לבן נפתלי וּמִן. [11] Mm 4052. [12] Mm 4065. [13] Mm 450. [14] Mm 3858. [15] Mm 2853. [16] Mm 4006. [17] Mm 665. [18] Mm 3741. [19] Mm 1258. [20] וחד במצד 1 Ch 11,7, cf 1 Ch 12,9. [21] Mm 404. [22] Mm 346. [23] Hi 16,21. [24] Mp sub loco. [25] Mm 4057. [26] Mm 4066. [27] Mm 1934. [28] Mm 4067.

6 [a] 𝔖 + *'z(r)j* ‖ [b] 𝔊[Aal]𝔗𝔙 ut Q, K 𝔊[BS] ־רִי־ ‖ **7** [a] pc Mss וַעֲזַרְיָאֵל cf 𝔊[BS] *καὶ Οζριηλ* ‖ **8** [a] prp וְיַעֲלָה ‖ [b] 𝔖 *zkrj'* ‖ [c–c] dttg, dl; 𝔊 *υἱοί* (𝔊[B] *καὶ οἱ* pro מִן, nonn Mss הגדוד pro הגדור) ‖ **9** [a] > 𝔊 ‖ [b] Ms mlt Edd וּמָגֵן ‖ **11** [a] 2 Mss Edd מַשְׁ׳ ‖ **12** [a] 𝔖 *'tr* ‖ [b] pc Mss 𝔊[BS] ־אָב ‖ **13** [a] 𝔊[BS] *Ελιαζερ* ‖ **14** [a] 𝔖[W] *šptj'* ‖ **16** [a] K גְּדִיתָיו ‖ [b] prp וַיַּבְרִחַ (de בְּרִיחַ = sera) ‖ **17** [a–a] 𝔊 *εἰς βοήθειαν* ‖ **18** [a] > 𝔊* ‖ [b–b] 𝔊 *οὐκ ἐν ἀληθείᾳ χειρός*, sed *ἀ.* crrp ex *ἀδικίᾳ* ‖ **19** [a] l c K 𝔊𝔖𝔙 הַשָּׁלִ׳; ins וַיֵּשֶׁב לְדָוִיד cf Vrs et 2 Ch 10,16 ‖ [b] 𝔊 leg לֵךְ; ins כֻּלָּנוּ? ‖ [c] 𝔊 leg וְעַמְּךָ; 𝔊* huc tr דויד ‖ **20** [a] l ־ָם cf 𝔊[ALal]𝔙 ‖ [b] 𝔊 pro suff *τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων* cf 1 S 29,4b ‖ **21** [a] l c pc Mss עַדְנָה cf 𝔊𝔙.

וּמִיכָאֵל וְיוֹזָבָד[b] וֶאֱלִיהוּא[c] וְצִלְּתָי רָאשֵׁי הָאֲלָפִים אֲשֶׁר לִמְנַשֶּׁה׃ ב חד פת וחד קמ . עה

22 וְהֵמָּה עָזְרוּ עִם־דָּוִיד עַל־הַגְּדוּד כִּי־גִבּוֹרֵי חַיִל כֻּלָּם וַיִּהְיוּ שָׂרִים י ר״פ[29]

23 בַּצָּבָא׃ 23 כִּי לְעֶת־יוֹם בְּיוֹם יָבֹאוּ עַל־דָּוִיד לְעָזְרוֹ[a] עַד־לְמַחֲנֶה ד דגש[30] . ה[31] . ל

גָדוֹל כְּמַחֲנֵה אֱלֹהִים׃ פ ל

24 וְאֵלֶּה מִסְפְּרֵי[a] רָאשֵׁי הֶחָלוּץ[b] לַצָּבָא בָּאוּ[c] עַל־דָּוִיד חֶבְרוֹנָה ל . עה . ה[31] . ט[32] ח מנה מל

25 לְהָסֵב מַלְכוּת שָׁאוּל אֵלָיו כְּפִי יְהוָה׃ ס 25 בְּנֵי יְהוּדָה נֹשְׂאֵי ל . מה ר״פ בסיפ . כו ו מנה בסיפ

26 צִנָּה וָרֹמַח שֵׁשֶׁת אֲלָפִים וּשְׁמוֹנֶה מֵאוֹת חֲלוּצֵי צָבָא׃ ס 26 מִן־ כל סיפ מל . י ר״פ בכתיב[33]

27 בְּנֵי שִׁמְעוֹן גִּבּוֹרֵי חַיִל לַצָּבָא שִׁבְעַת אֲלָפִים וּמֵאָה׃ ס 27 מִן־בְּנֵי י ר״פ בכתיב[33]

28 הַלֵּוִי אַרְבַּעַת אֲלָפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃ ס 28 וִיהוֹיָדָע הַנָּגִיד לְאַהֲרֹן ל

29 וְעִמּוֹ שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וּשְׁבַע מֵאוֹת׃ ס 29 וְצָדוֹק נַעַר גִּבּוֹר חָיִל ח בטע[34]

30 וּבֵית־אָבִיו שָׂרִים עֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם׃ ס 30 וּמִן־בְּנֵי בִנְיָמִן אֲחֵי שָׁאוּל

שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וְעַד־הֵנָּה מַרְבִּיתָם שֹׁמְרִים מִשְׁמֶרֶת בֵּית שָׁאוּל׃ ד[35] . ל

ס 31 וּמִן־בְּנֵי אֶפְרַיִם עֶשְׂרִים אֶלֶף וּשְׁמוֹנֶה מֵאוֹת גִּבּוֹרֵי חַיִל כל סיפ מל

32 אַנְשֵׁי שֵׁמוֹת לְבֵית אֲבוֹתָם׃ ס 32 וּמֵחֲצִי מַטֵּה מְנַשֶּׁה שְׁמוֹנָה

עָשָׂר אֶלֶף אֲשֶׁר[a] נִקְּבוּ בְּשֵׁמוֹת לָבוֹא לְהַמְלִיךְ אֶת־דָּוִיד׃ ס

33 וּמִבְּנֵי יִשָּׂשכָר יוֹדְעֵי בִינָה לָעִתִּים[a] לָדַעַת מַה־יַּעֲשֶׂה יִשְׂרָאֵל ו בסיפ[36] . ד מל[37] . ל פת

34 רָאשֵׁיהֶם מָאתַיִם וְכָל־אֲחֵיהֶם [b]עַל־פִּיהֶם[b]׃ ס 34 מִזְּבֻלוּן יוֹצְאֵי יג[38] . ל . ד מל

צָבָא עֹרְכֵי מִלְחָמָה בְּכָל־כְּלֵי מִלְחָמָה חֲמִשִּׁים אֶלֶף וְלַעֲדֹר[a] ל וחס

35 [b]בְּלֹא־לֵב וָלֵב[c]׃ ס 35 וּמִנַּפְתָּלִי שָׂרִים אָלֶף וְעִמָּהֶם בְּצִנָּה ד . ל . ל

36 וַחֲנִית שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעָה אָלֶף׃ ס 36 וּמִן־הַדָּנִי עֹרְכֵי מִלְחָמָה

37 עֶשְׂרִים־וּשְׁמוֹנָה[a] אֶלֶף וְשֵׁשׁ[b] מֵאוֹת׃ ס 37 וּמֵאָשֵׁר יוֹצְאֵי צָבָא ל . ד מל

38 לַעֲרֹךְ מִלְחָמָה אַרְבָּעִים אָלֶף׃ ס 38 וּמֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן מִן־

הָרֻאוּבֵנִי וְהַגָּדִי וַחֲצִי | שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה בְּכֹל כְּלֵי צְבָא[a] מִלְחָמָה מֵאָה

39 וְעֶשְׂרִים אָלֶף׃ 39 כָּל־אֵלֶּה אַנְשֵׁי מִלְחָמָה עֹדְרֵי[a] מַעֲרָכָה בְּלֵבָב ב פסוק כל כל כל[39] . ג[40] . ל וחס

[29] Mm 1249. [30] Mm 1016. [31] Mm 1934. [32] Mm 1302. [33] Mm 2980. [34] Mm 3915. [35] Mm 913. [36] Mm 665. [37] Mm 4068. [38] Mm 2897. [39] Mm 2986. [40] Mm 3039.

21 [b] prp וְיוֹזָכָר ‖ [c] 𝔊^BS καὶ Ελιμουθ, 𝔊^Amin καὶ Ελιουδ ‖ 23 [a] > 𝔊* ‖ 24 [a] 𝔊 τὰ ὀνόματα ‖ [b] > 𝔊* ‖ [c] l בָּאֵי? ‖ 32 [a] 𝔊* pr cop ‖ 33 [a] Ms 𝔖𝔄 לְעִתָּם ‖ [b–b] 𝔊 μετ' αὐτῶν ‖ 34 [a] pc Mss ר(ו)ולעז; 𝔊𝔖𝔙𝔄 om cop, l 'ל et ins sec 𝔊 דָּוִיד ‖ [b–b] 𝔊 οὐ χεροκένως, ex οὐχ ἑτεροκλινῶς = 𝔐 ‖ [c] nonn Mss בְּכָל ‖ 36 [a] 𝔊^L 7 ‖ [b] 𝔊^-min 8 ‖ 38 [a] > 𝔊, dl? cf 34 ‖ 39 [a] pc Mss 𝔊 עֹרְכֵי, sed cf 34b.

שָׁלֵם֙ בָּ֣אוּ חֶבְר֔וֹנָה לְהַמְלִ֥יךְ אֶת־דָּוִ֖יד עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵ֑ל וְגַם֙ כָּל־
שֵׁרִ֣ית[b] יִשְׂרָאֵ֔ל לֵ֥ב אֶחָ֖ד לְהַמְלִ֥יךְ אֶת־דָּוִֽיד׃ 40 וַיִּֽהְיוּ־שָׁ֞ם עִם־ 40
דָּוִ֗יד יָמִ֤ים שְׁלוֹשָׁה֙ אֹֽכְלִ֣ים וְשׁוֹתִ֔ים כִּֽי־הֵכִ֥ינוּ לָהֶ֖ם אֲחֵיהֶֽם׃ 41 וְגַ֣ם 41
הַקְּרוֹבִֽים־אֲלֵיהֶ֗ם עַד־יִשָּׂשכָ֣ר[a] וּזְבֻל֮ וְנַפְתָּלִי֒ מְבִיאִ֣ים לֶ֣חֶם[b]
בַּחֲמוֹרִ֨ים וּבַגְּמַלִּ֜ים וּבַפְּרָדִ֣ים ׀ וּבַבָּקָ֗ר מַאֲכָ֡ל קֶמַח֩ דְּבֵלִ֨ים וְצִמּוּקִ֧ים
וְיַֽיִן־וְשֶׁ֛מֶן וּבָקָ֥ר וְצֹ֖אן לָרֹ֑ב כִּ֥י שִׂמְחָ֖ה בְּיִשְׂרָאֵֽל׃ פ

13 [1] וַיִּוָּעַ֣ץ דָּוִ֔יד עִם־שָׂרֵ֥י הָאֲלָפִ֖ים וְהַמֵּא֑וֹת לְכָל־נָגִֽיד׃ 13
2 וַיֹּ֨אמֶר דָּוִ֜יד לְכֹ֣ל ׀ קְהַ֣ל יִשְׂרָאֵ֗ל אִם־עֲלֵיכֶ֨ם ט֜וֹב וּמִן־יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֗ינוּ 2
נִפְרְצָ֨ה[a] נִשְׁלְחָ֜ה עַל־אַחֵ֗ינוּ הַנִּשְׁאָרִים֙ בְּכֹל֙ אַרְצ֣וֹת[b] יִשְׂרָאֵ֔ל וְעִמָּהֶ֛ם
הַכֹּהֲנִ֥ים וְהַלְוִיִּ֖ם[c] בְּעָרֵ֣י מִגְרְשֵׁיהֶ֑ם וְיִקָּבְצ֖וּ אֵלֵֽינוּ׃ 3 וְנָסֵ֛בָּה אֶת־אֲר֥וֹן 3
אֱלֹהֵ֖ינוּ אֵלֵ֑ינוּ כִּי־לֹ֥א דְרַשְׁנֻ֖הוּ[a] בִּימֵ֥י שָׁאֽוּל׃ 4 וַיֹּאמְר֥וּ כָל־הַקָּהָ֖ל 4
לַעֲשׂ֣וֹת כֵּ֑ן כִּֽי־יָשַׁ֥ר הַדָּבָ֖ר בְּעֵינֵ֥י כָל־הָעָֽם׃ 5 וַיַּקְהֵ֤ל דָּוִיד֙ אֶת־כָּל־ 5
יִשְׂרָאֵ֔ל מִן־שִׁיח֥וֹר[a] מִצְרַ֖יִם וְעַד־לְב֣וֹא חֲמָ֑ת לְהָבִיא֙ אֶת־אֲר֣וֹן
הָאֱלֹהִ֔ים[b] מִקִּרְיַ֖ת יְעָרִֽים׃ 6 וַיַּ֨עַל דָּוִ֤יד וְכָל־יִשְׂרָאֵל֙ בַּעֲלָ֔תָה אֶל־ 6
קִרְיַ֥ת יְעָרִ֖ים אֲשֶׁ֣ר לִיהוּדָ֑ה לְהַעֲל֣וֹת מִשָּׁ֗ם אֵת֩ אֲר֨וֹן הָאֱלֹהִ֧ים ׀ יְהוָ֛ה
יוֹשֵׁ֥ב הַכְּרוּבִ֖ים אֲשֶׁר־נִקְרָ֥א שֵֽׁם[a]׃ 7 וַיַּרְכִּ֜יבוּ אֶת־אֲר֣וֹן הָאֱלֹהִ֗ים 7
עַל־עֲגָלָ֣ה חֲדָשָׁ֔ה מִבֵּ֖ית אֲבִינָדָ֑ב וְעֻזָּ֣א וְאַחְי֔וֹ[a] נֹהֲגִ֖ים בָּעֲגָלָֽה׃ 8 וְדָוִ֨יד 8
וְכָל־יִשְׂרָאֵ֜ל מְשַׂחֲקִ֨ים לִפְנֵ֧י הָאֱלֹהִ֛ים בְּכָל־עֹ֖ז וּבְשִׁירִ֑ים וּבְכִנֹּר֤וֹת
וּבִנְבָלִים֙ וּבְתֻפִּ֔ים וּבִמְצִלְתַּ֖יִם וּבַחֲצֹצְרֽוֹת׃ 9 וַיָּבֹ֖אוּ עַד־גֹּ֣רֶן כִּיד֑וֹן[a] 9
וַיִּשְׁלַ֨ח עֻזָּ֤א אֶת־יָדוֹ֙ לֶאֱחֹ֣ז אֶת־הָאָר֔וֹן כִּ֥י שָׁמְט֖וּ[b] הַבָּקָֽר׃ 10 וַיִּֽחַר־ 10
אַ֤ף יְהוָה֙ בְּעֻזָּ֔א וַיַּכֵּ֕הוּ עַ֛ל אֲשֶׁר־שָׁלַ֥ח יָד֖וֹ עַל־הָאָר֑וֹן וַיָּ֥מָת שָׁ֖ם לִפְנֵ֥י
אֱלֹהִֽים׃ 11 וַיִּ֣חַר[a] לְדָוִ֔יד כִּֽי־פָרַ֧ץ יְהוָ֛ה פֶּ֖רֶץ בְּעֻזָּ֑א וַיִּקְרָ֞א לַמָּק֤וֹם 11
הַהוּא֙ פֶּ֣רֶץ עֻזָּ֔א עַ֖ד הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃ 12 וַיִּרָ֤א דָוִיד֙ אֶת־הָ֣אֱלֹהִ֔ים בַּיּ֥וֹם 12
הַה֖וּא לֵאמֹ֑ר הֵ֣יךְ אָבִ֔יא אֵלַ֕י אֵ֖ת אֲר֥וֹן הָאֱלֹהִֽים׃ 13 וְלֹֽא־הֵסִ֨יר דָּוִ֧יד 13

[41] Mm 1302. [42] Mm 4151. [43] Mm 4069 contra textum, sed lect Mm frt inc. [44] Mm 2959. [45] Mm 1697. [46] Mm 4070. [47] Mm 1507. [48] Mm 1793. Cp 13 [1] Mm 2553. [2] Mm 4144. [3] וחד נסבה Ez 26,2. [4] Mm 4071. [5] 1 Ch 20,1. [6] Mp sub loco. [7] Mm 4077 א. [8] 2 S 6,6. [9] Mm 794. [10] Mm 1590. [11] וחד והיך Da 10,17.

39 [b] pc Mss שְׁאֵרִית || **41** [a] cf 2,1[a] || [b] l c 𝔗𝔊 לָהֶם cf 𝔗 || **Cp 13,2** [a] 𝔊 *εὐοδωθῇ* || [b] 𝔊 sg || [c] 𝔊 om cop || **3** [a] 𝔊 *ἐ(ξε)ζήτησαν* = דְּרָשׁוּהוּ? aut crrp ex *-τήσαμεν*? || **5** [a] 𝔊 *ὁρίων* || [b] pc Mss 𝔖 יהוה || **6** [a] nonn Mss שָׁם; 𝔊(𝔙) *ὄνομα αὐτοῦ* ($𝔊^{min}$ + *ἐκεῖ*), prp שָׁם שְׁמוֹ || **7** [a] 𝔊𝔖𝔄 leg וְאֶחָיו, 𝔙 leg וְאָחִיו || **9** [a] 2 S 6,6 נָכוֹן; > 𝔊* || [b] prp שְׁמָטוֹ cf 𝔊𝔙 || **11** [a] sic c 2 S 6,8.

אֶת־הָאָרוֹן אֵלָיו אֶל־עִיר דָּוִיד וַיַּטֵּהוּ אֶל־בֵּית עֹבֵד־אֱדֹם הַגִּתִּי׃ ג[12]
14 וַיֵּשֶׁב אֲרוֹן הָאֱלֹהִים עִם־בֵּית[a] עֹבֵד אֱדֹם בְּבֵיתוֹ[b] שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים
וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶת־בֵּית עֹבֵד־אֱדֹם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ׃ פ
14 1 וַיִּשְׁלַח חִירָם[a] מֶלֶךְ־צֹר מַלְאָכִים אֶל־דָּוִיד וַעֲצֵי אֲרָזִים חורם ק חד מן ג כת כן . ל פסוק דמיין בטע
2 וְחָרָשֵׁי קִיר וְחָרָשֵׁי עֵצִים לִבְנוֹת לוֹ בָּיִת׃ 2 וַיֵּדַע דָּוִיד כִּי־הֱכִינוֹ ל
יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל כִּי־נִשֵּׂאת לְמַעְלָה מַלְכוּתוֹ בַּעֲבוּר עַמּוֹ ג[1]
3 יִשְׂרָאֵל׃ ס 3 וַיִּקַּח דָּוִיד עוֹד[a] נָשִׁים בִּירוּשָׁלָ͏ִם וַיּוֹלֶד דָּוִיד עוֹד ד[2] . ל . ד[2]
4 בָּנִים וּבָנוֹת׃ 4 וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הַיְלוּדִים אֲשֶׁר הָיוּ־לוֹ בִּירוּשָׁלָ͏ִם שַׁמּוּעַ[a] ד ר״פ בנ״ך . ל ומל
5 6 וְשׁוֹבָב נָתָן וּשְׁלֹמֹה׃ 5 וְיִבְחָר וֶאֱלִישׁוּעַ וְאֶלְפָּלֶט[a]׃ 6 וְנֹגַהּ וְנֶפֶג ל . ב . ל . כל כתיב חס
7 8 וְיָפִיעַ׃ 7 וֶאֱלִישָׁמָע וּבְעֶלְיָדָע[a] וֶאֱלִיפָלֶט׃ 8 וַיִּשְׁמְעוּ פְלִשְׁתִּים ל
כִּי־נִמְשַׁח דָּוִיד לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ כָל־פְּלִשְׁתִּים לְבַקֵּשׁ כ ח[3] מנה בסיפ . ב
9 אֶת־דָּוִיד וַיִּשְׁמַע דָּוִיד וַיֵּצֵא לִפְנֵיהֶם[a]׃ 9 וּפְלִשְׁתִּים בָּאוּ וַיִּפְשְׁטוּ[a]
10 בְּעֵמֶק רְפָאִים׃ 10 וַיִּשְׁאַל דָּוִיד בֵּאלֹהִים לֵאמֹר הַאֶעֱלֶה עַל־ ז . ל
פְּלִשְׁתִּיִּים[a] וּנְתַתָּם בְּיָדִי וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה עֲלֵה וּנְתַתִּים בְּיָדֶךָ׃ פלשתים ק . ו[4] . ד ב מנה בטע[5]
11 וַיַּעֲלוּ[a] בְּבַעַל־פְּרָצִים וַיַּכֵּם שָׁם דָּוִיד וַיֹּאמֶר דָּוִיד פָּרַץ הָאֱלֹהִים ה[6] . ל
אֶת־אוֹיְבַי בְּיָדִי[b] כְּפֶרֶץ מָיִם עַל־כֵּן קָרְאוּ שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא בַּעַל יא מל[7] . ד
12 פְּרָצִים׃ 12 וַיַּעַזְבוּ־שָׁם אֶת־אֱלֹהֵיהֶם[a] וַיֹּאמֶר דָּוִיד וַיִּשָּׂרְפוּ בָּאֵשׁ׃ ה[8] . כת כן[8] . ל
ס 13 וַיֹּסִיפוּ עוֹד פְּלִשְׁתִּים[a] וַיִּפְשְׁטוּ[b] בָּעֵמֶק[c]׃ 14 וַיִּשְׁאַל עוֹד ג כת כן[9] . ז
דָּוִיד בֵּאלֹהִים וַיֹּאמֶר לוֹ הָאֱלֹהִים לֹא תַעֲלֶה[a] אַחֲרֵיהֶם הָסֵב ל
15 מֵעֲלֵיהֶם וּבָאתָ לָהֶם מִמּוּל הַבְּכָאִים׃ 15 וִיהִי כְּשָׁמְעֲךָ אֶת־קוֹל לב . ל
הַצְּעָדָה בְּרָאשֵׁי הַבְּכָאִים אָז תֵּצֵא בַמִּלְחָמָה כִּי־יָצָא הָאֱלֹהִים ד . ב בסיפ . ל
16 לְפָנֶיךָ לְהַכּוֹת אֶת־מַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים׃ 16 וַיַּעַשׂ דָּוִיד כַּאֲשֶׁר צִוָּהוּ ל[10] . ל
17 הָאֱלֹהִים וַיַּכּוּ[a] אֶת־מַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים מִגִּבְעוֹן[b] וְעַד־גָּזְרָה׃ 17 וַיֵּצֵא ל

[12] Mm 4072. Cp 14 [1] Mm 3152. [2] Mm 1732. [3] Mm 4151. [4] Mm 2611. [5] Mm 4073. [6] Mm 1735. [7] Mm 3365. [8] ומחליפין ויעזבו או ויעזבו, cf Mp sub loco. [9] Mm 1461. [10] Mm 1623.

14 [a] > 𝔗, dl cf בביתו ‖ [b] pc Mss 𝔖 הַגִּתִּי; > pc Mss 𝔊𝔙 cf 2 S 6,11 ‖ **Cp 14,1** [a] nonn Mss 𝔗 ut Q, K 𝔊𝔖𝔙𝔄 'חִי ‖ **3** [a] 2 S 5,13 + פִּלַגְשִׁים וְ ‖ **4** [a] 3,5 שִׁמְעָא cf 𝔊^{BL} *Σαμαα* ‖ **5** [a] mlt Mss Vrs 'וֶאֱלִיפ; cf 3,6/7[b–b] ‖ **7** [a] 3,8 וְאֶלְיָדָע ‖ **8** [a] 𝔊 recte *εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς* cf 𝔖𝔙 ‖ **9** [a] 2 S 5,18 וַיִּנָּטְשׁוּ ‖ **10** [a] K ־יִּים ‖ **11** [a] 1 c pc Mss 𝔊𝔖𝔄 וַיַּעַל cf 2 S 5,20 ‖ [b] 𝔖 ut 2 S לְפָנַי ‖ **12** [a] 𝔗 ut 2 S 5,21 עֲצַבֵּיהֶם ‖ **13** [a] 2 S 5,22 + לַעֲלוֹת ‖ [b] cf 9[a]; pc Mss ut 2 S ‖ [c] Ms 𝔊𝔖𝔄 בְּעֵמֶק רְפָאִים ut 2 S ‖ **14** [a] ins עַל־פְּנֵיהֶם עֲלֵה (homtel) ‖ **16** [a] 𝔊𝔖𝔙𝔄 sg, l c 2 S 5,25 וַיַּךְ ‖ [b] 2 S מִגֶּבַע.

ל שֵׁם־דָּוִיד בְּכָל־הָאֲרָצוֹת וַיהוָה נָתַן אֶת־פַּחְדּוֹ עַל־כָּל־הַגּוֹיִם׃
15 1 וַיַּעַשׂ־לוֹ בָתִּים בְּעִיר דָּוִיד וַיָּכֶן[a] מָקוֹם לַאֲרוֹן הָאֱלֹהִים 15
ב מנוקדין בתלת[1] . כה וַיֶּט־לוֹ אֹהֶל׃ 2 אָז אָמַר דָּוִיד לֹא לָשֵׂאת אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים כִּי 2
כה . כו[2] אִם־הַלְוִיִּם כִּי־בָם ׀ בָּחַר יְהוָה לָשֵׂאת אֶת־אֲרוֹן יְהוָה[a] וּלְשָׁרְתוֹ עַד־
יג[3] וכל עזרא דכות ב מ א עוֹלָם׃ ס 3 וַיַּקְהֵל דָּוִיד אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְרוּשָׁלָ͏ִם לְהַעֲלוֹת 3
כו[4] . כ[4] ז מנה בסיפ אֶת־אֲרוֹן יְהוָה אֶל־מְקוֹמוֹ אֲשֶׁר־הֵכִין לוֹ׃ 4 וַיֶּאֱסֹף דָּוִיד אֶת־בְּנֵי 4
ד אַהֲרֹן וְאֶת[a]־הַלְוִיִּם׃ 5 לִבְנֵי קְהָת אוּרִיאֵל הַשָּׂר וְאֶחָיו מֵאָה 5
כל קמ ב מ ד פת[5] וְעֶשְׂרִים[a]׃ ס 6 לִבְנֵי מְרָרִי עֲשָׂיָה הַשָּׂר וְאֶחָיו מָאתַיִם וְעֶשְׂרִים[a]׃ 6
ס 7 לִבְנֵי גֵרְשׁוֹם יוֹאֵל הַשָּׂר וְאֶחָיו מֵאָה[a] וּשְׁלֹשִׁים[b]׃ ס 7
8 לִבְנֵי אֱלִיצָפָן שְׁמַעְיָה הַשָּׂר וְאֶחָיו מָאתָיִם[a]׃ ס 9 לִבְנֵי חֶבְרוֹן 8 9
אֱלִיאֵל הַשָּׂר וְאֶחָיו שְׁמוֹנִים׃ ס 10 לִבְנֵי עֻזִּיאֵל עַמִּינָדָב הַשָּׂר 10
וְאֶחָיו מֵאָה וּשְׁנֵים עָשָׂר׃ ס 11 וַיִּקְרָא דָוִיד לְצָדוֹק וּלְאֶבְיָתָר 11
ב מיחד[6] וכל לכהנים וללוים דכות ב מ א הַכֹּהֲנִים וְלַלְוִיִּם לְאוּרִיאֵל עֲשָׂיָה וְיוֹאֵל שְׁמַעְיָה וֶאֱלִיאֵל וְעַמִּינָדָב׃
עה 12 וַיֹּאמֶר לָהֶם אַתֶּם רָאשֵׁי הָאָבוֹת לַלְוִיִּם הִתְקַדְּשׁוּ אַתֶּם וַאֲחֵיכֶם 12
ב[7] . ל . כל סיפ מל וְהַעֲלִיתֶם אֵת אֲרוֹן יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶל[a]־הֲכִינוֹתִי לוֹ׃ 13 כִּי 13
ל ומל וחד מן ח[8] בטע . ב וחס לְמַבָּרִאשׁוֹנָה[a] לֹא אַתֶּם[b] פָּרַץ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בָּנוּ כִּי־לֹא דְרַשְׁנֻהוּ
כא[9] . ב[7] כַּמִּשְׁפָּט׃ 14 וַיִּתְקַדְּשׁוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְהַעֲלוֹת אֶת־אֲרוֹן יְהוָה 14
מג . ל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ 15 וַיִּשְׂאוּ בְנֵי־הַלְוִיִּם אֵת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה 15
ל מֹשֶׁה כִּדְבַר יְהוָה בִּכְתֵפָם[a] בַּמֹּטוֹת עֲלֵיהֶם[b]׃ פ 16 וַיֹּאמֶר דָּוִיד 16
ב לְשָׂרֵי הַלְוִיִּם לְהַעֲמִיד אֶת־אֲחֵיהֶם הַמְשֹׁרְרִים בִּכְלֵי־שִׁיר נְבָלִים
ג בליש וְכִנֹּרוֹת וּמְצִלְתָּיִם מַשְׁמִיעִים לְהָרִים־בְּקוֹל לְשִׂמְחָה[a]׃ פ
ד 17 וַיַּעֲמִידוּ הַלְוִיִּם אֵת הֵימָן בֶּן־יוֹאֵל וּמִן־אֶחָיו אָסָף בֶּן־בֶּרֶכְיָהוּ 17
ג בסיפ . ל וּמִן־בְּנֵי מְרָרִי אֲחֵיהֶם אֵיתָן בֶּן־קוּשָׁיָהוּ[a]׃ ס 18 וְעִמָּהֶם אֲחֵיהֶם 18
ל[10] . ל ובטע . ל הַמִּשְׁנִים זְכַרְיָהוּ בֵּן[a] וְיַעֲזִיאֵל[b] וּשְׁמִירָמוֹת וִיחִיאֵל ׀ וְעֻנִּי אֱלִיאָב[c]

Cp 15 [1] Gn 26,25. [2] Mm 1553. [3] Mm 2682. [4] Mm 4234. [5] Cf Mm 3103. [6] Mm 1332. [7] Mm 4074. [8] Mm 796. [9] Mm 4144. [10] וחד והמשנים 1S 15,9.

Cp 15,1 [a] mlt Mss 𝔖𝔙 וַיִּבֶן ‖ **2** [a] mlt Mss האלהים ‖ **4** [a] 𝔊* om cop cf 13,2[c] ‖ **5** [a] $𝔊^{BS}$ 10 ‖ **6** [a] 𝔊 50 ‖ **7** [a] pc Mss מָאתַיִם ‖ [b] 𝔊 50 ‖ **8** [a] Ms שְׁמֹנִים ‖ **12** [a] pc Mss 𝔖𝔗𝔙𝔄 + מְקוֹם אֲשֶׁר; ins (הָאֹהֶל הַ(הֵכִ׳ ‖ **13** [a] l c pc Mss לְמִבּ׳ ‖ [b] $𝔊^{L}$ + *ἑτοίμους*; ins אִתָּנוּ (hpgr) ‖ **15** [a] 𝔊 *κατὰ τὴν γραφήν* = כַּכָּתוּב? ‖ [b] l עָלָיו? ‖ **16** [a] dl ל (dttg) ‖ **17** [a] 𝔊 *Κισαιου* cf 6,29 ‖ **18** [a] > pc Mss 𝔊, dl ‖ [b] 𝔊 *καὶ Οζιηλ* cf 20 ‖ [c] l c pc Mss 𝔊𝔖 וְאֱ׳ cf 20.

וּבְנָיָהוּ וּמַעֲשֵׂיָהוּ וּמַתִּתְיָהוּ וֶאֱלִיפְלֵהוּ[d] וּמִקְנֵיָהוּ וְעֹבֵד אֱדֹם וִיעִיאֵל[e] ד״ה[11] . ב . ב
19 הַשֹּׁעֲרִים׃[f] 19 וְהַמְשֹׁרְרִים הֵימָן אָסָף וְאֵיתָן בִּמְצִלְתַּיִם נְחֹשֶׁת ל
20 לְהַשְׁמִיעַ׃ 20 וּזְכַרְיָה וַעֲזִיאֵל[a] וּשְׁמִירָמוֹת וִיחִיאֵל וְעֻנִּי וֶאֱלִיאָב ז בסיפ וכל נביא דכות ב מ ב
21 וּמַעֲשֵׂיָהוּ וּבְנָיָהוּ בִּנְבָלִים עַל־עֲלָמוֹת[b]׃ 21 וּמַתִּתְיָהוּ וֶאֱלִיפְלֵהוּ[a] ד . ד״ה[11] . ב
וּמִקְנֵיָהוּ וְעֹבֵד אֱדֹם וִיעִיאֵל וַעֲזַזְיָהוּ[b] בְּכִנֹּרוֹת עַל־הַשְּׁמִינִית[c] לְנַצֵּחַ׃ ב . ג[12] . ה[13]
22 וּכְנַנְיָהוּ[a] שַׂר־הַלְוִיִּם בְּמַשָּׂא[b] יָסֹר[c] בַּמַּשָּׂא[d] כִּי מֵבִין הוּא׃ 23 וּבֶרֶכְיָה ג מנוקד כן בליש[14] . ל . ב חד כת סה וחד כת שה
24 וְאֶלְקָנָה שֹׁעֲרִים לָאָרוֹן׃ 24 וּשְׁבַנְיָהוּ וְיוֹשָׁפָט וּנְתַנְאֵל וַעֲמָשַׂי וּזְכַרְיָהוּ ב
וּבְנָיָהוּ וֶאֱלִיעֶזֶר הַכֹּהֲנִים מַחְצֹצְרִים[a] בַּחֲצֹצְרוֹת לִפְנֵי אֲרוֹן הָאֱלֹהִים מחצרים ק
25 וְעֹבֵד אֱדֹם וִיחִיָּה שֹׁעֲרִים לָאָרוֹן׃ 25 וַיְהִי דָוִיד וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְשָׂרֵי
הָאֲלָפִים הַהֹלְכִים[a] לְהַעֲלוֹת אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה מִן־בֵּית עֹבֵד־ כו בליש וכל מלכים דכות יא מנה בסיפ . ל
26 אֱדֹם בְּשִׂמְחָה׃ ס 26 וַיְהִי בֶּעְזֹר הָאֱלֹהִים אֶת־הַלְוִיִּם נֹשְׂאֵי ל וחס . כו ו מנה בסיפ
27 אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה וַיִּזְבְּחוּ שִׁבְעָה־פָרִים וְשִׁבְעָה אֵילִים׃ 27 וְדָוִיד כו בליש וכל מלכים דכות יא מנה בסיפ
מְכֻרְבָּל ׀ בִּמְעִיל בּוּץ וְכָל־הַלְוִיִּם הַנֹּשְׂאִים אֶת־הָאָרוֹן וְהַמְשֹׁרְרִים ל וחס . ב
28 וּכְנַנְיָה[a] הַשַּׂר הַמַּשָּׂא[b] הַמְשֹׁרְרִים וְעַל־דָּוִיד אֵפוֹד בָּד׃ 28 וְכָל־ ג מנוקד כן בליש[14] . ד פת[15] . ל . ט . ה[16]
יִשְׂרָאֵל מַעֲלִים אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה בִּתְרוּעָה וּבְקוֹל שׁוֹפָר כו בליש וכל מלכים דכות יא מנה בסיפ
29 וּבַחֲצֹצְרוֹת וּבִמְצִלְתָּיִם מַשְׁמִעִים[b] בִּנְבָלִים וְכִנֹּרוֹת׃ 29 וַיְהִי אֲרוֹן ג בליש[12] . כו בליש וכל מלכים דכות יא מנה בסיפ
בְּרִית יְהוָה בָּא עַד[a]־עִיר דָּוִיד וּמִיכַל בַּת־שָׁאוּל נִשְׁקְפָה ׀ בְּעַד הַחַלּוֹן ד
וַתֵּרֶא אֶת־הַמֶּלֶךְ דָּוִיד מְרַקֵּד וּמְשַׂחֵק וַתִּבֶז[b] לוֹ בְּלִבָּהּ׃ פ ל[12] . ב
16 1 וַיָּבִיאוּ אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיַּצִּיגוּ אֹתוֹ בְּתוֹךְ הָאֹהֶל אֲשֶׁר נָטָה־ לו
2 לוֹ דָּוִיד וַיַּקְרִיבוּ[a] עֹלוֹת וּשְׁלָמִים לִפְנֵי הָאֱלֹהִים׃ 2 וַיְכַל דָּוִיד ו וכל קהלת דכות[1]
3 מֵהַעֲלוֹת הָעֹלָה וְהַשְּׁלָמִים וַיְבָרֶךְ אֶת־הָעָם בְּשֵׁם יְהוָה׃ 3 וַיְחַלֵּק ג
לְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה לְאִישׁ כִּכַּר[a]־לֶחֶם וְאֶשְׁפָּר ב

[11] Mm 4075. [12] Mp sub loco. [13] Mm 4076. [14] Mm 4128. [15] Mm 3103. [16] Mm 1934. Cp 16 [1] Mm 4077 א.

18 [d] 𝔊[Aal] *καὶ Ελιφαλα*, l ־ְלָה (ו dttg) ‖ [e] 𝔊 + *καὶ Οζιας*, ins c 21a וַעֲזַזְיָהוּ ‖ [f] gl ex 24b ‖ **20** [a] cf 18[b] ‖ [b] prp עֲלָמִית ‖ **21** [a] 𝔊[Aal] *καὶ Ελιφαλαιας*, l ־ְלָה cf 18[d] ‖ [b] 2 Mss וְעֻזִּיָּהוּ cf 𝔊 *καὶ Οζιας* ‖ [c] prp הַשְּׁמִינִית ‖ **22** [a] 𝔊𝔙 leg וְכֹ׳; pc Mss וּבְנָיָהוּ ‖ [b] > 𝔊; 𝔙 *prophetiae (praeerat)* ‖ [c] pc Mss 𝔊𝔗𝔙 יָשַׂר (a שׂרר) ‖ [d] 𝔊 *τῶν ᾠδῶν*, 𝔙 *ad praecinendam melodiam* ‖ **24** [a] K מַחְצֹצְ׳ (vel מַחְצְצְ׳?) ‖ **25** [a] 𝔊 recte *οἱ* (> 𝔊[Aal], hpgr) *πορευόμενοι*, 𝔙 false *ierunt* ‖ **27** [a] 𝔊𝔙 ut 22[a] ‖ [b] l בְּמַ׳ ut 22 ‖ **28** [a] pr c 2 S 6,15 וְדָוִיד (hpgr) ‖ [b] l וּמַ׳? ‖ **29** [a] > mlt Mss cf 2 S 6,16 ‖ [b] l וַתָּבָז? ‖ **Cp 16,1** [a] 2 S 6,17 וַיַּעַל דָּוִיד ‖ **3** [a] 2 S 6,19 חַלַּת.

ב. כו[2] וַאֲשִׁישָׁה[b]׃ 4 וַיִּתֵּן לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה מִן־הַלְוִיִּם מְשָׁרְתִים וּלְהַזְכִּיר 4
ג[3] ב חס וחד מן ד[4] מל בליש. לז בג מנה בסיפ וּלְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ 5 אָסָף הָרֹאשׁ 5
ז בסיפ וכל נביא דכות ב מ ב וּמִשְׁנֵהוּ זְכַרְיָה יְעִיאֵל[a] וּשְׁמִירָמוֹת וִיחִיאֵל וּמַתִּתְיָה וֶאֱלִיאָב וּבְנָיָהוּ
ב[5]. ב וְעֹבֵד אֱדֹם וִיעִיאֵל בִּכְלֵי נְבָלִים וּבְכִנֹּרוֹת[b] וְאָסָף בַּמְצִלְתַּיִם
ד[6] מַשְׁמִיעַ׃ 6 וּבְנָיָהוּ וְיַחֲזִיאֵל[a] הַכֹּהֲנִים בַּחֲצֹצְרוֹת תָּמִיד לִפְנֵי אֲרוֹן 6
ב[7] בְּרִית־הָאֱלֹהִים׃ 7 בַּיּוֹם הַהוּא אָז נָתַן דָּוִיד בָּרֹאשׁ לְהֹדוֹת לַיהוָה 7
בְּיַד־אָסָף וְאֶחָיו׃ פ

ב חס[8] 8 הוֹדוּ[a] לַיהוָה קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילֹתָיו׃
9 שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ־לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל־נִפְלְאֹתָיו[a]׃
10 הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב [a]מְבַקְשֵׁי יְהוָה[a]׃
ג ר״פ[9]. ד[10]. ז דגש[11] 11 דִּרְשׁוּ יְהוָה וְעֻזּוֹ[a] בַּקְּשׁוּ פָנָיו תָּמִיד׃
ג ב חס וחד מל[12]. כב 12 זִכְרוּ נִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי־פִיהוּ׃
ל[10] 13 זֶרַע יִשְׂרָאֵל[a] עַבְדּוֹ[b] בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו׃
14 הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו׃
ל. ג 15 זִכְרוּ[a] לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר׃
16 אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִצְחָק׃
ב 17 וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם׃
ט ר״פ[13]. כב פסוק דלית בהון לא ו ולא י[14]. ל זקף קמ 18 לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶרֶץ[a]־כְּנָעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם׃
ה 19 בִּהְיוֹתְכֶם[a] מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ׃
ל[15] 20 וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל־גּוֹי וּמִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אַחֵר׃
ב ר״פ[16]. ב 21 לֹא־הִנִּיחַ לְאִישׁ[a] לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים׃
כו ר״פ אל אל[17]. ב. ל. ג 22 אַל־תִּגְּעוּ בִּמְשִׁיחָי וּבִנְבִיאַי אַל־תָּרֵעוּ׃ פ
ב[18] 23 שִׁירוּ לַיהוָה כָּל־הָאָרֶץ בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם־אֶל־יוֹם יְשׁוּעָתוֹ׃
ג[19] 24 [a]סַפְּרוּ בַגּוֹיִם אֶת־כְּבוֹדוֹ בְּכָל־הָעַמִּים נִפְלְאֹתָיו׃

[2]Mm 1553. [3]Mm 4077ב. [4]Mm 3432. [5]Mm 3993. [6]Mm 4078. [7]Mm 4187. [8]Mm 2251. [9]Mm 3373. [10]Mp sub loco. [11]Mm 1690. [12]Mm 3330. [13]Mm 3072. [14]Mm 878. [15]וחד מממלכה Ps 105,13. [16]Mm 3249. [17]Mm 3261. [18]Mm 4079. [19]Mm 293.

3 [b] 𝔊 *καὶ ἀμορίτην* ‖ **5** [a] l c 15,18.20 וַיַּעֲזִיאֵל vel וַעֲזִיאֵל ‖ [b] l 'וְכִ cf 𝔊𝔗 et 15,16 ‖ **6** [a] 𝔊 *καὶ Οζιηλ* ‖ **8** [a] 𝔊[BAal] pr *ᾠδή* ‖ **9** [a] 𝔊 + *ἃ ἐποίησεν κύριος* cf 12 ‖ **10** [a–a] 𝔊 *ζητοῦσα τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ* ‖ **11** [a] 𝔊 leg וְעֻזּוּ ‖ **13** [a] 2 Mss 𝔊[127]Bo𝔖𝔄 אַבְרָהָם ut Ps 105,6 ‖ [b] 𝔊 pl ‖ **15** [a] 𝔊[ALal] *μνημονεύων*, l c Ps 105,8 זָכַר ‖ **18** [a] Ps 105,11 pr ־אֶת ‖ **19** [a] Ms 𝔊𝔙 et Ps 105,12 ־תָם ‖ **21** [a] pc Mss אִישׁ, Ps 105,14 אָדָם ‖ **24** [a] > 𝔊*.

25 כִּי֩ גָד֨וֹל יְהוָ֤ה וּמְהֻלָּל֙ מְאֹ֔ד וְנוֹרָ֥א ה֖וּא עַל־כָּל־אֱלֹהִֽים׃ — [20]†
26 כִּ֠י כָּל־אֱלֹהֵ֤י הָֽעַמִּים֙ אֱלִילִ֔ים וַֽיהוָ֖ה[a] שָׁמַ֥יִם עָשָֽׂה׃
27 ה֤וֹד וְהָדָר֙ לְפָנָ֔יו עֹ֥ז וְחֶדְוָ֖ה[a] בִּמְקֹמֽוֹ[b]׃ — ל . ו[21] חס וכל אוריה ואיוב דכות ב מ ב
28 הָב֤וּ לַֽיהוָה֙ מִשְׁפְּח֣וֹת עַמִּ֔ים הָב֥וּ לַיהוָ֖ה כָּב֥וֹד וָעֹֽז׃ — יא[22] וכל כל אלה בני דכות ב מ ב
29 [a]הָב֥וּ לַיהוָ֖ה כְּב֣וֹד שְׁמ֑וֹ[a] שְׂא֤וּ מִנְחָה֙ וּבֹ֣אוּ[b] לְפָנָ֔יו[c]
הִשְׁתַּחֲו֥וּ לַיהוָ֖ה [d]בְּהַדְרַת־קֹֽדֶשׁ[d]׃ 30 חִ֤ילוּ מִלְּפָנָיו֙ כָּל־הָאָ֔רֶץ[a] — ח[23]
אַף־תִּכּ֥וֹן[b] תֵּבֵ֖ל בַּל־תִּמּֽוֹט׃
31 [a]יִשְׂמְח֤וּ הַשָּׁמַ֙יִם֙ וְתָגֵ֣ל הָאָ֔רֶץ וְיֹאמְר֥וּ[b] בַגּוֹיִ֖ם יְהוָ֥ה מָלָֽךְ[a]׃ — ט רפי[24]
32 יִרְעַ֤ם הַיָּם֙ וּמְלוֹא֔וֹ יַעֲלֹ֥ץ הַשָּׂדֶ֖ה וְכָל־אֲשֶׁר־בּֽוֹ׃ — ל מל
33 אָ֥ז יְרַנְּנ֖וּ עֲצֵ֣י הַיָּ֑עַר מִלִּפְנֵ֣י יְהוָ֔ה כִּי־בָ֖א[a] לִשְׁפּ֥וֹט אֶת־הָאָֽרֶץ[b]׃ — ח[25] וכל אוריה דכות ב מ ב . ל מל . ל
34 הוֹד֤וּ לַֽיהוָה֙ כִּ֣י ט֔וֹב כִּ֥י לְעוֹלָ֖ם חַסְדּֽוֹ׃
35 וְאִמְר֕וּ[a] הוֹשִׁיעֵ֙נוּ֙ [b]אֱלֹהֵ֣י יִשְׁעֵ֔נוּ[b] וְקַבְּצֵ֥נוּ[c] וְהַצִּילֵ֖נוּ[d] מִן־הַגּוֹיִ֑ם — ו[26] . ב
לְהֹדוֹת֙ לְשֵׁ֣ם קָדְשֶׁ֔ךָ לְהִשְׁתַּבֵּ֖חַ בִּתְהִלָּתֶֽךָ׃ — ב
36 בָּר֤וּךְ יְהוָה֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל מִן־הָעוֹלָ֖ם וְעַ֣ד הָעֹלָ֑ם — ב חס למערב[27] — ס†
וַיֹּאמְר֤וּ[a] כָל־הָעָם֙ אָמֵ֔ן וְהַלֵּ֖ל[b] לַֽיהוָֽה׃ פ — ד . ב
37 וַיַּֽעֲזָב־שָׁ֗ם לִפְנֵי֙ אֲר֣וֹן בְּרִית־יְהוָ֔ה לְאָסָ֖ף וּלְאֶחָ֑יו לְשָׁרֵ֞ת — כו בליש וכל מלכים דכות יא מנה בסיפ
38 לִפְנֵ֧י הָאָר֛וֹן תָּמִ֖יד לִדְבַר־י֥וֹם בְּיוֹמֽוֹ׃ 38 וְעֹבֵ֥ד אֱדֹ֛ם וַאֲחֵיהֶ֖ם[a] — ג[28]
39 שִׁשִּׁ֣ים וּשְׁמוֹנָ֑ה[b] [c]וְעֹבֵ֨ד אֱדֹ֧ם בֶּן־יְדִית֛וּן[c][d] וְחֹסָ֖ה לְשֹׁעֲרִֽים׃ 39 וְאֵ֣ת ׀ — כל סיפ מל . ל כת כן[29] . ב בטע לגר ר"פ בסיפ . ב
צָד֣וֹק הַכֹּהֵ֗ן וְאֶחָיו֙ הַכֹּ֣הֲנִ֔ים לִפְנֵ֖י מִשְׁכַּ֣ן יְהוָ֑ה בַּבָּמָ֖ה אֲשֶׁ֥ר בְּגִבְעֽוֹן׃
40 לְהַעֲל֨וֹת עֹל֜וֹת לַיהוָ֗ה עַל־מִזְבַּ֥ח הָעֹלָ֛ה תָּמִ֖יד לַבֹּ֣קֶר וְלָעָ֑רֶב
41 וּלְכָל־הַכָּתוּב֙ בְּתוֹרַ֣ת יְהוָ֔ה אֲשֶׁ֥ר צִוָּ֖ה עַל־יִשְׂרָאֵֽל[a]׃ 41 וְעִמָּהֶ֗ם — ל
הֵימָ֙ן וִֽידוּת֔וּן[a] וּשְׁאָר֙ הַבְּרוּרִ֔ים [b]אֲשֶׁ֥ר נִקְּב֖וּ[b] בְּשֵׁמ֑וֹת לְהֹדוֹת֙ לַיהוָ֔ה — ב . ג חס כי טוב[30]

[20] Mm 3040. [21] Mm 489. [22] Mm 3361. [23] Mm 4080. [24] Mm 1233. [25] Mm 3083. [26] Mm 2470. [27] Mm 4081. [28] Mm 4082. [29] Mm 839. [30] Mp sub loco.

26 [a] 𝔊 *καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν* ‖ **27** [a] 𝔊𝔖𝔄 ut Ps 96,6 וְתִפְאֶרֶת ‖ [b] 𝔊[L]𝔖𝔄 ut Ps 96 בְּמִקְדָּשׁוֹ ‖ **29** [a–a] > 𝔊* ‖ [b] 𝔊 *καὶ ἐνέγκατε* ‖ [c] Ps 96,8 לְחַצְרוֹתָיו ‖ [d–d] 𝔊 *ἐν αὐλαῖς ἁγίαις αὐτοῦ* = בְּחַצְרוֹת קָדְשׁוֹ ‖ **30** [a] cf 31[a–a] ‖ [b] 𝔊[L](𝔗𝔙𝔄) *κατορθώτω* = תִּכֹּן ‖ **31** [a–a] tr post 30a ‖ [b] l c Ps 96,10 אִמְרוּ ‖ **33** [a] Ps 96,13 + כי בא ‖ [b] 𝔖𝔄 + Ps 96,13b ‖ **35** [a] > Ps 106,47 ‖ [b–b] Ps 106 יהוה אֱלֹהֵינוּ ‖ [c] > 𝔊* ‖ [d] > Ps 106 ‖ **36** [a] 𝔊 ut Ps 106,48 וְאָמַר ‖ [b] 𝔊 *καὶ ᾔνεσαν* ‖ **38** [a] 𝔊𝔖𝔙𝔄 suff sg, sed pr וִיחִיָּה cf 15,24b ‖ [b] 26,8 וּשְׁנַיִם ‖ [c–c] add ‖ [d] nonn Mss (Q) ידותון ‖ **40** [a] 𝔊 amplius ‖ **41** [a] 𝔊(𝔙) *καὶ Ιδιθων (-ωμ)* ‖ [b–b] > 𝔊.

כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ 42 וְעִמָּהֶם [a]הֵימָן וִידוּתוּן[a] חֲצֹצְרוֹת וּמְצִלְתַּיִם 42
ג בליש . ל . ג[31] לְמַשְׁמִיעִים[b] וּכְלֵי שִׁיר הָאֱלֹהִים וּבְנֵי יְדוּתוּן[c] לַשָּׁעַר׃ 43 וַיֵּלְכוּ 43
ב[32] וכל שמואל דכות ב מ א . ט[33] כָל־הָעָם אִישׁ לְבֵיתוֹ וַיִּסֹּב דָּוִיד לְבָרֵךְ אֶת־בֵּיתוֹ׃ פ
ה[1] 17 1 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָשַׁב דָּוִיד בְּבֵיתוֹ וַיֹּאמֶר דָּוִיד אֶל־נָתָן הַנָּבִיא 17
ה[2] . כל סיפ מל ב מ חד[3] חס . ל . כו בליש וכל מלכים דכות יא מנה בסיפ . ל . ה מל[4] הִנֵּה אָנֹכִי יוֹשֵׁב בְּבֵית הָאֲרָזִים וַאֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה תַּחַת יְרִיעוֹת׃
ו[5] . ב 2 וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־דָּוִיד כֹּל אֲשֶׁר בִּלְבָבְךָ עֲשֵׂה כִּי הָאֱלֹהִים עִמָּךְ׃ 2
ג[6] ס 3 וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיְהִי דְּבַר־אֱלֹהִים אֶל־נָתָן[a] לֵאמֹר׃ 3
ג[7] . כז בטע 4 לֵךְ וְאָמַרְתָּ אֶל־דָּוִיד עַבְדִּי כֹּה אָמַר יְהוָה לֹא אַתָּה תִּבְנֶה־לִּי 4
ו[8] הַבַּיִת[a] לָשָׁבֶת[b]׃ 5 כִּי לֹא יָשַׁבְתִּי בְּבַיִת מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר הֶעֱלֵיתִי אֶת־ 5
ג בכתיב . ד[9] . ל יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה וָאֶהְיֶה[a] [b]מֵאֹהֶל אֶל־אֹהֶל וּמִמִּשְׁכָּן[bc]׃ 6 בְּכֹל 6
ב . כה[10] . ב אֲשֶׁר־הִתְהַלַּכְתִּי בְּכָל־יִשְׂרָאֵל הֲדָבָר[a] דִּבַּרְתִּי אֶת־אַחַד שֹׁפְטֵי[b]
יִשְׂרָאֵל [c]אֲשֶׁר צִוִּיתִי[c] לִרְעוֹת אֶת־עַמִּי לֵאמֹר לָמָּה לֹא־בְנִיתֶם לִי
יו[11] בֵּית אֲרָזִים׃ 7 וְעַתָּה כֹּה־תֹאמַר לְעַבְדִּי לְדָוִיד ס כֹּה אָמַר 7
יו מיחד מן[12] יְהוָה צְבָאוֹת אֲנִי לְקַחְתִּיךָ מִן־הַנָּוֶה מִן־אַחֲרֵי הַצֹּאן לִהְיוֹת נָגִיד עַל
ל ומל עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ 8 וָאֶהְיֶה עִמְּךָ בְּכֹל אֲשֶׁר הָלַכְתָּ וָאַכְרִית אֶת־כָּל־ 8
ז מל[13] . ד[14] . ו מל[15] אוֹיְבֶיךָ מִפָּנֶיךָ וְעָשִׂיתִי[a] לְךָ שֵׁם[b] כְּשֵׁם הַגְּדוֹלִים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ׃
ל ומל 9 וְשַׂמְתִּי מָקוֹם לְעַמִּי יִשְׂרָאֵל וּנְטַעְתִּיהוּ וְשָׁכַן תַּחְתָּיו וְלֹא יִרְגַּז עוֹד 9
ט בליש ג[16] מנה מל . ל וחס . בכ[17] ח[18] מנה מל . ל וְלֹא־[a]יוֹסִיפוּ בְנֵי־[a]עַוְלָה לְבַלֹּתוֹ[b] כַּאֲשֶׁר בָּרִאשׁוֹנָה׃ 10 וּלְמִיָּמִים[a] 10
ל . ז מל[13] אֲשֶׁר צִוִּיתִי שֹׁפְטִים עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְהִכְנַעְתִּי אֶת־כָּל־אוֹיְבֶיךָ[b]
ד חס[19] ב מנה בליש [c]וָאַגִּד לָךְ[c] [d]וּבַיִת יִבְנֶה־[e]לְּךָ יְהוָה׃ 11 וְהָיָה כִּי־מָלְאוּ[a] יָמֶיךָ לָלֶכֶת[b] 11
ג מל[20] . כל סיפ מל עִם־אֲבֹתֶיךָ וַהֲקִימוֹתִי אֶת־זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֲשֶׁר יִהְיֶה מִבָּנֶיךָ[c] וַהֲכִינוֹתִי
ב וחס[11] אֶת־מַלְכוּתוֹ׃ 12 הוּא יִבְנֶה־לִּי[a] בָּיִת וְכֹנַנְתִּי אֶת־כִּסְאוֹ עַד־עוֹלָם׃ 12

[31] Mm 1583. [32] Mm 4083. [33] Mm 969. Cp 17 [1] Mm 87. [2] Mm 4084. [3] 1 Ch 20,1. [4] Mm 632. [5] Mm 1580. [6] Mm 4085. [7] Mm 4086. [8] Mm 3067. [9] Mm 660. [10] Mm 187. [11] Mp sub loco. [12] Okhl 196. [13] Mm 3348. [14] Mm 1357. [15] Mm 1421. [16] Mm 2632. [17] Mm 1743. [18] Mm 1135. [19] Mm 1688. [20] Mm 2841.

42 [a–a] > 𝔊 ‖ [b] hic add? ‖ [c] cf 41[a] ‖ **Cp 17,3** [a] pc Mss 𝔖 + הַנָּבִיא ‖ **4** [a] 𝔊 ut 2 S 7,5 בַּיִת ‖ [b] Ms 𝔊 et 2 S לְשִׁבְתִּי, 𝔊 + *ἐν αὐτῷ* ‖ **5** [a] ins c 2 S 7,6 מִתְהַלֵּךְ, it 𝔗 ‖ [b–b] 𝔊 *ἐν σκηνῇ καὶ ἐν καταλύματι* cf 2 S ‖ [c] ins אל־משכן (homtel) cf 𝔗 ‖ **6** [a] 𝔊 *εἰ λαλῶν* = הֲדַבֵּר ‖ [b] 𝔊 ut 2 S 7,7 שִׁבְטֵי, sed cf 10 ‖ [c–c] > 𝔊[BS] ‖ **8** [a] 𝔊 *καὶ ἐποίησα* ‖ [b] pc Mss 𝔖 + גָּדוֹל ut 2 S 7,9 ‖ **9** [a–a] 𝔊 *προσθήσει* (𝔊[L] + *υἱός*) ‖ [b] pc Mss לְכַלּ(ו)תוֹ, 𝔊 *τοῦ ταπεινῶσαι αὐτόν* cf 2 S 7,10, 𝔖 *lmgljwth* = לְהַגְלוֹתוֹ ‖ **10** [a] 𝔖𝔗𝔙 om cop ‖ [b] prp ־בָיו ‖ [c–c] 𝔊 *καὶ αὐξήσω σε* = וַאֲגַדֶּלְךָ, sed cf 2 S 7,11 ‖ [d] 2 S כִּי בית, sic l? ‖ [e] 2 S יַעֲשֶׂה ‖ **11** [a] 2 S 7,12 יִמְ׳, sic l? ‖ [b] 𝔊 ut 2 S וְשָׁכַבְתָּ ‖ [c] 𝔊𝔖𝔄 ut 2 S מִמֵּעֶיךָ ‖ **12** [a] 2 S 7,13 לִשְׁמִי.

13 אֲנִי אֶהְיֶה־לּוֹ לְאָב וְהוּא יִהְיֶה־לִּי לְבֵן[a] וְחַסְדִּי לֹא־אָסִיר מֵעִמּוֹ
14 כַּאֲשֶׁר הֲסִירוֹתִי [b]מֵאֲשֶׁר הָיָה[c] לְפָנֶיךָ[b]׃ 14 וְהַעֲמַדְתִּיהוּ[a] בְּבֵיתִי[b] ב מל[21]. ל ומל
15 וּבְמַלְכוּתִי[b] עַד־הָעוֹלָם וְכִסְאוֹ יִהְיֶה נָכוֹן עַד־עוֹלָם׃ 15 כְּכֹל ל. ד
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וּכְכֹל הֶחָזוֹן הַזֶּה כֵּן דִּבֶּר נָתָן אֶל־דָּוִיד׃ פ ה
16 וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ דָּוִיד וַיֵּשֶׁב לִפְנֵי יְהוָה וַיֹּאמֶר מִי־אֲנִי יְהוָה אֱלֹהִים
17 וּמִי בֵיתִי כִּי [a]הֲבִיאֹתַנִי עַד־הֲלֹם[a]׃ 17 וַתִּקְטַן זֹאת בְּעֵינֶיךָ אֱלֹהִים ב וחס[22]. יא. ב. טו. ל
וַתְּדַבֵּר עַל־בֵּית־עַבְדְּךָ לְמֵרָחוֹק [a]וּרְאִיתַנִי כְּתוֹר[ab] הָאָדָם הַמַּעֲלָה[c] יג[23] וכל מלכים ישעיה וירמיה דכות ב מ יא. ח. ל. ב מל בליש[24]. ג[25] קמ ב מנה בליש
18 [d]יְהוָה אֱלֹהִים[d]׃ 18 מַה־יּוֹסִיף עוֹד דָּוִיד אֵלֶיךָ [a]לְכָבוֹד[b] [b]אֶת־עַבְדֶּךָ[d] ל בסיפ[26]. ה[28]. ל
19 וְאַתָּה אֶת־עַבְדְּךָ יָדָעְתָּ׃ 19 [a]יְהוָה[a] בַּעֲבוּר עַבְדְּךָ[b] וּכְלִבְּךָ[c] עָשִׂיתָ ב
20 אֵת כָּל־הַגְּדוּלָּה [d]הַזֹּאת לְהֹדִיעַ[e] [f]אֶת־כָּל־הַגְּדֻלּוֹת[df]׃ 20 יְהוָה אֵין ד ג מל וחד חס. ל חס. י מ״פ אין ואין[27] וכל ר״פ דכות ב מ ב
21 כָּמוֹךָ וְאֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ בְּכֹל[a] אֲשֶׁר־שָׁמַעְנוּ בְּאָזְנֵינוּ׃ 21 וּמִי ג. ל[28]. ו
כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד[a] בָּאָרֶץ אֲשֶׁר הָלַךְ הָאֱלֹהִים לִפְדּוֹת לוֹ עָם[b] ל[28]. ל[28]. ל[28]. יז וכל זקף אתנח וס״פ דכות[29]
לָשׂוּם לְךָ[c] שֵׁם גְּדֻלּוֹת[d] וְנֹרָאוֹת לְגָרֵשׁ מִפְּנֵי עַמְּךָ[e] אֲשֶׁר־פָּדִיתָ ל[28]. ב כת כן[30]
22 מִמִּצְרַיִם גּוֹיִם[f]׃ 22 וַתִּתֵּן אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל ׀ לְךָ לְעָם עַד־עוֹלָם פסיק
23 וְאַתָּה יְהוָה[a] הָיִיתָ לָהֶם לֵאלֹהִים׃ 23 וְעַתָּה יְהוָה הַדָּבָר אֲשֶׁר
דִּבַּרְתָּ עַל־עַבְדְּךָ וְעַל־בֵּיתוֹ יֵאָמֵן[a] עַד־עוֹלָם וַעֲשֵׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃ ג[31]
24 וְיֵאָמֵן[a] וְיִגְדַּל שִׁמְךָ עַד־עוֹלָם לֵאמֹר יְהוָה צְבָאוֹת [b]אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל[b] ל[22]. ב
25 אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל וּבֵית־דָּוִיד עַבְדְּךָ נָכוֹן לְפָנֶיךָ׃ 25 כִּי ׀ אַתָּה אֱלֹהַי ב[32]. ב[33]
גָּלִיתָ אֶת־אֹזֶן עַבְדְּךָ לִבְנוֹת לוֹ בָּיִת עַל־כֵּן מָצָא עַבְדְּךָ[a] לְהִתְפַּלֵּל כה
26 לְפָנֶיךָ׃ 26 וְעַתָּה יְהוָה אַתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים[a] וַתְּדַבֵּר עַל־עַבְדְּךָ ל[34]

[21] Mm 3336. [22] Mp sub loco. [23] Mm 324. [24] Mm 4087. [25] Mm 3909. [26] Mm 4088. [27] Mm 1269. [28] Mm 4089. [29] Mm 2120. [30] Mm 4090. [31] Mm 2587. [32] Mm 4091. [33] Mm 4092. [34] וחד את הטובה 2S 7,28.

13 [a] deest 2 S 7,14b ‖ [b—b] 2 S 7,15 amplius ‖ [c] 𝔊 pl ‖ **14** [a] 𝔊 *καὶ πιστώσω αὐτόν* cf 2 S 7,16 ‖ [b] 2 S suff 2 sg ‖ **16** [a—a] 𝔊 *ἠγάπησάς με ἕως αἰῶνος* = אֲהַבְתַּנִי עַד־עוֹלָם ‖ **17** [a—a] prp וַתַּרְאֵנִי מִתּוֹר cf Qoh 1,13 7,25 ‖ [b] pc Mss בְּתוֹךְ, 𝔊 *ὡς ὅρασις* ‖ [c] 𝔊 *καὶ ὕψωσάς με*; prp לְמַעְלָה aut הָעֹלָם ‖ [d—d] cj c 18? ‖ **18** [a] l לְכַבֵּד cf 𝔊 ‖ [b—b] > 𝔊* (homtel) ‖ **19** [a—a] > 𝔊* ‖ [b] 2 S 7,21 דְּבָרְךָ ‖ [c] prp וְכִלְבְּךָ ‖ [d—d] > 𝔊* (homtel) ‖ [e] 𝔖𝔗 ut 2 S + אֶת־עַבְדֶּךָ, ins ‖ [f—f] 2 S 7,22 עַל־כֵּן גָּדַלְתָּ ‖ **20** [a] mlt Mss 𝔊𝔖𝔗 et 2 S כְּכֹל ‖ **21** [a] 𝔊 *ἔτι* = אַחֵר cf 𝔙 ‖ [b] l c 2 S 7,23 לְעָם ‖ [c] l c 2 S לוֹ, it 𝔊 ‖ [d] l מִגּ׳ (מ hpgr) cf 2 S 7 ‖ [e] l עַמּוֹ כְּעַמְּךָ (hpgr) ‖ [f] ins וֵאלֹהִים (homtel) cf 2 S ‖ **22** [a] > 𝔗 ‖ **23** [a] 2 S 7,25 הָקֵם ‖ **24** [a] > 2 S 7,26, dl? ‖ [b—b] > 2 S, dl ‖ **25** [a] 2 S 7,27 + אֶת־לִבּוֹ ‖ **26** [a] ins c 2 S 7,28 וּדְבָרֶיךָ יִהְיוּ אֱמֶת.

הַטּוֹבָה הַזֹּאת׃ 27 וְעַתָּה הוֹאַלְתָּ לְבָרֵךְ אֶת־בֵּית עַבְדְּךָ לִהְיוֹת 27
לְעוֹלָם לְפָנֶיךָ כִּי־אַתָּה יְהוָה בֵּרַכְתָּ וּמְבֹרָךְ לְעוֹלָם׃ פ
18 1 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיַּךְ דָּוִיד אֶת־פְּלִשְׁתִּים וַיַּכְנִיעֵם וַיִּקַּח אֶת־ 18
גַּת וּבְנֹתֶיהָ מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃ 2 וַיַּךְ אֶת־מוֹאָב וַיִּהְיוּ מוֹאָב עֲבָדִים 2
לְדָוִיד נֹשְׂאֵי מִנְחָה׃ 3 וַיַּךְ דָּוִיד אֶת־הֲדַרְעֶזֶר מֶלֶךְ־צוֹבָה חֲמָתָה 3
בְּלֶכְתּוֹ לְהַצִּיב יָדוֹ בִּנְהַר־פְּרָת׃ 4 וַיִּלְכֹּד דָּוִיד מִמֶּנּוּ אֶלֶף רֶכֶב 4
וְשִׁבְעַת אֲלָפִים פָּרָשִׁים וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אִישׁ רַגְלִי וַיְעַקֵּר דָּוִיד אֶת־
כָּל־הָרֶכֶב וַיּוֹתֵר מִמֶּנּוּ מֵאָה רָכֶב׃ 5 וַיָּבֹא אֲרַם דַּרְמֶשֶׂק לַעְזוֹר 5
לַהֲדַדְעֶזֶר מֶלֶךְ צוֹבָה וַיַּךְ דָּוִיד בַּאֲרָם עֶשְׂרִים־וּשְׁנַיִם אֶלֶף אִישׁ׃
6 וַיָּשֶׂם דָּוִיד בַּאֲרַם דַּרְמֶשֶׂק וַיְהִי אֲרָם לְדָוִיד עֲבָדִים נֹשְׂאֵי מִנְחָה 6
וַיּוֹשַׁע יְהוָה לְדָוִיד בְּכֹל אֲשֶׁר הָלָךְ׃ 7 וַיִּקַּח דָּוִיד אֵת שִׁלְטֵי הַזָּהָב 7
אֲשֶׁר הָיוּ עַל עַבְדֵי הֲדַדְעָזֶר וַיְבִיאֵם יְרוּשָׁלִָם׃ 8 וּמִטִּבְחַת וּמִכּוּן 8
עָרֵי הֲדַדְעֶזֶר לָקַח דָּוִיד נְחֹשֶׁת רַבָּה מְאֹד בָּהּ׀ עָשָׂה שְׁלֹמֹה אֶת־
יָם הַנְּחֹשֶׁת וְאֶת־הָעַמּוּדִים וְאֵת כְּלֵי הַנְּחֹשֶׁת׃ פ 9 וַיִּשְׁמַע 9
תֹּעוּ מֶלֶךְ חֲמָת כִּי הִכָּה דָוִיד אֶת־כָּל־חֵיל הֲדַדְעֶזֶר מֶלֶךְ־צוֹבָה׃
10 וַיִּשְׁלַח אֶת־הֲדוֹרָם־בְּנוֹ אֶל־הַמֶּלֶךְ־דָּוִיד לִשְׁאָול־לוֹ לְשָׁלוֹם 10
וּלְבָרְכוֹ עַל אֲשֶׁר נִלְחַם בַּהֲדַדְעֶזֶר וַיַּכֵּהוּ כִּי־אִישׁ מִלְחֲמוֹת תֹּעוּ
הָיָה הֲדַדְעָזֶר וְכֹל כְּלֵי זָהָב וָכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת׃ 11 גַּם־אֹתָם הִקְדִּישׁ 11
הַמֶּלֶךְ דָּוִיד לַיהוָה עִם־הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב אֲשֶׁר נָשָׂא מִכָּל־הַגּוֹיִם מֵאֱדוֹם
וּמִמּוֹאָב וּמִבְּנֵי עַמּוֹן וּמִפְּלִשְׁתִּים וּמֵעֲמָלֵק׃ 12 וְאַבְשַׁי בֶּן־ 12
צְרוּיָה הִכָּה אֶת־אֱדוֹם בְּגֵיא הַמֶּלַח שְׁמוֹנָה עָשָׂר אָלֶף׃ 13 וַיָּשֶׂם 13
בֶּאֱדוֹם נְצִיבִים וַיִּהְיוּ כָל־אֱדוֹם עֲבָדִים לְדָוִיד וַיּוֹשַׁע יְהוָה אֶת־

35 Mm 969. 36 Mm 3392. Cp 18 1 Mm 794. 2 וחד ולהציב 1S 13,21. 3 Mm 1747. 4 Mm 3767. 5 Mm 2987. 6 Mm 1558. 7 Mm 1272. 8 Mm 1748. 9 Mp sub loco. 10 Mm 665.

27 a–a 2 S 7,29 הוֹאֵל וּבָרֵךְ ‖ b 1 תוֹ– (l hpgr) ‖ c 𝔊 *καὶ εὐλόγησον* ‖ **Cp 18,1** a 2 Mss 𝔖 et 2 S 8,1 + דָּוִיד ‖ b–b 2 S מֶתֶג הָאַמָּה (inc) ‖ **3** a mlt Mss Vrs הדרעזר ‖ b > 𝔖𝔄 et 2 S 8,3 ‖ c 2 S לְהָשִׁיב ‖ **4** a > 2 S 8,4 ‖ b 2 S מֵאוֹת ‖ **5** a pc Mss דַּמֶ׳ ‖ b cf 3a ‖ **6** a ins c Ms Vrs et 2 S 8,6 נְצִבִים ‖ b cf 5a ‖ **7** a cf 3a ‖ **8** a 𝔖 *wmn ṭbḥ* cf 2 S 8,8 ‖ b 𝔊 *καὶ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν* = וּמִמִּבְחַר ? 2 S וּמִבֵּרֹתַי ‖ c cf 3a ‖ d–d > 2 S ‖ e 𝔖(𝔄) *dwjd* ‖ f pc Mss Edd יַם ‖ g 𝔖 + *wtwr' dnḥš'* = et boves aeneos ‖ **9** a 2 S 8,9 תֹּעִי ‖ b cf 3a ‖ **10** a 𝔖𝔄 ut 2 S 8,10 יוֹרָם ‖ b K לְשָׁאוֹל ‖ c cf 3a ‖ d 1 בְּכֹל ? cf 2 S ‖ **11** a 2 S 8,12 מֵאֲרָם ‖ **12** a–a 1 וּבְשׁוּבוֹ מִצּוֹבָה cf 2 S 8,13 Ps 60,2 ‖ b Ps שְׁנֵים ‖ **13** a 𝔖(𝔄) + *dwjd* ‖ b 𝔊 *ἐν τῇ κοιλάδι*.

14 דָּוִיד בְּכֹל אֲשֶׁר הָלָךְ׃ 14 וַיִּמְלֹךְ דָּוִיד עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיְהִי עֹשֶׂה כֹ ח̇[11] מנה בסיפ . ל . כב[12]
15 מִשְׁפָּט וּצְדָקָה לְכָל־עַמּוֹ׃ 15 וְיוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה עַל־הַצָּבָא וִיהוֹשָׁפָט ג ב מנה בסיפ
16 בֶּן־אֲחִילוּד מַזְכִּיר׃ 16 וְצָדוֹק בֶּן־אֲחִיטוּב וַאֲבִימֶלֶךְ[a] בֶּן־אֶבְיָתָר ל . ג
17 כֹּהֲנִים וְשַׁוְשָׁא[b] סוֹפֵר׃ 17 וּבְנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע עַל־הַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי[a] ל
וּבְנֵי־דָוִיד [b]הָרִאשֹׁנִים לְיַד[c] הַמֶּלֶךְ׃[b] פ כי יג מנה בסיפ

19 1 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיָּמָת נָחָשׁ[a] מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן וַיִּמְלֹךְ[b] בְּנוֹ ל
2 תַּחְתָּיו׃ 2 וַיֹּאמֶר דָּוִיד אֶעֱשֶׂה־חֶסֶד ׀ עִם־חָנוּן בֶּן־נָחָשׁ כִּי־עָשָׂה ל
אָבִיו עִמִּי חֶסֶד וַיִּשְׁלַח דָּוִיד מַלְאָכִים לְנַחֲמוֹ עַל־אָבִיו וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי יד פסוק על אל אל[1] . ב[2]
3 דָוִיד אֶל־אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹן אֶל־חָנוּן לְנַחֲמוֹ׃ 3 וַיֹּאמְרוּ שָׂרֵי בְנֵי־עַמּוֹן ב[3]
לְחָנוּן[a] הַמְכַבֵּד דָּוִיד אֶת־אָבִיךָ בְּעֵינֶיךָ כִּי־שָׁלַח לְךָ מְנַחֲמִים הֲלֹא ב[3] . סו . ל[4]
בַּעֲבוּר לַחְקֹר[b] וְלַהֲפֹךְ[c] וּלְרַגֵּל הָאָרֶץ בָּאוּ עֲבָדָיו אֵלֶיךָ׃ פ
4 וַיִּקַּח חָנוּן אֶת־עַבְדֵי דָוִיד וַיְגַלְּחֵם[a] וַיִּכְרֹת אֶת־מַדְוֵיהֶם בַּחֵצִי עַד־ ל[5] . ב ומל
5 הַמִּפְשָׂעָה[b] וַיְשַׁלְּחֵם׃ 5 וַיֵּלְכוּ[a] וַיַּגִּידוּ לְדָוִיד [b]עַל־הָאֲנָשִׁים[b] וַיִּשְׁלַח ל . ט[6] . ה[7]
לִקְרָאתָם כִּי־הָיוּ הָאֲנָשִׁים נִכְלָמִים מְאֹד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שְׁבוּ בִירֵחוֹ
6 עַד אֲשֶׁר־יְצַמַּח זְקַנְכֶם וְשַׁבְתֶּם׃ 6 וַיִּרְאוּ בְּנֵי עַמּוֹן כִּי הִתְבָּאֲשׁוּ עִם־ ל . ל
דָּוִיד וַיִּשְׁלַח חָנוּן וּבְנֵי עַמּוֹן [a]אֶלֶף כִּכַּר־כֶּסֶף[a] לִשְׂכֹּר לָהֶם מִן־אֲרַם ב[8]
7 נַהֲרַיִם[b] וּמִן־אֲרַם מַעֲכָה וּמִצּוֹבָה רֶכֶב וּפָרָשִׁים׃ 7 וַיִּשְׂכְּרוּ לָהֶם ל[8]
שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף רֶכֶב וְאֶת־מֶלֶךְ מַעֲכָה וְאֶת־עַמּוֹ וַיָּבֹאוּ וַיַּחֲנוּ ד[9] . ז[10]
לִפְנֵי מֵידְבָא[a] וּבְנֵי עַמּוֹן נֶאֶסְפוּ מֵעָרֵיהֶם וַיָּבֹאוּ לַמִּלְחָמָה׃[b] פ ח̇י
8 וַיִּשְׁמַע דָּוִיד וַיִּשְׁלַח אֶת־יוֹאָב וְאֵת כָּל־צָבָא[a] הַגִּבּוֹרִים׃ 9 וַיֵּצְאוּ ז מל ג[11] מנה בסיפ
בְּנֵי עַמּוֹן וַיַּעַרְכוּ מִלְחָמָה פֶּתַח הָעִיר[a] וְהַמְּלָכִים אֲשֶׁר־בָּאוּ לְבַדָּם
10 בַּשָּׂדֶה׃ 10 וַיַּרְא יוֹאָב כִּי־הָיְתָה פְנֵי־הַמִּלְחָמָה אֵלָיו פָּנִים וְאָחוֹר
11 וַיִּבְחַר מִכָּל־בָּחוּר בְּיִשְׂרָאֵל וַיַּעֲרֹךְ לִקְרַאת אֲרָם׃ 11 וְאֵת יֶתֶר ב

[11]Mm 4151. [12]Mm 475. Cp 19 [1]Mm 4093. [2]Mm 2549. [3]Mp sub loco. [4]Mm 4094. [5]Mm 4095. [6]Mm 2192. [7]Mm 2347. [8]Mm 4096. [9]Mm 1752. [10]Mm 461. [11]Mm 4151.

16 [a] l c nonn Mss 𝔊𝔖𝔙𝔄 et 2 S 8,17 וְאֲחִי׳ ‖ [b] 𝔖 *wsrj'* sec 2 S, 𝔗 *wšjš'* cf 1 R 4,3 ‖ **17** [a] mlt Mss וְעַל־הַפּ׳ ‖ [b–b] 2 S 8,18 כֹּהֲנִים הָיוּ ‖ [c] 𝔊 *διάδοχοι* ‖ **Cp 19,1** [a] > 𝔊* et 2 S 10,1 ‖ [b] pc Mss 𝔖 et 2 S + חָנוּן cf 𝔊 ‖ **3** [a] 2 S 10,3 + אֲדֹנֵיהֶם, it 𝔖 ‖ [b] 2 S + אֶת־הָעִיר, it 𝔊𝔖 ‖ [c] > 𝔊𝔖 (hpgr); 𝔙 *et investigent*, l וְלַחְפֹּר ‖ **4** [a] 2 S 10,4 distinctius ‖ [b] 2 S שְׁתוֹתֵיהֶם ‖ **5** [a] > 𝔖 et 2 S 10,5; cj c 4 ‖ [b–b] > 𝔖𝔙 et 2 S ‖ **6** [a–a] > 2 S 10,6 ‖ [b] 2 S בֵּית רְחוֹב ‖ **7** [a] l מֵי רַבָּה cf 2 S 12,27 ‖ [b] ins prb אִישׁ טוֹב (tum deest 7aγδb in 2 S 10,6 per homtel) ‖ **8** [a] l c Edd 𝔊𝔖𝔙 צְ׳ ‖ **9** [a] 2 S 10,8 הַשַּׁעַר, it 𝔖.

12 הָעָם נָתַן בְּיַד אַבְשַׁי[a] אָחִיו וַיַּעַרְכוּ לִקְרַאת בְּנֵי עַמּוֹן׃ 12 וַיֹּאמֶר אִם־ — ב פסוק דמטע[12]
תֶּחֱזַק מִמֶּנִּי אֲרָם וְהָיִיתָ לִּי לִתְשׁוּעָה ס וְאִם־בְּנֵי עַמּוֹן יֶחֶזְקוּ — גז וכל תלים דכות במ א . ב[13]
מִמְּךָ וְהוֹשַׁעְתִּיךָ׃ 13 חֲזַק וְנִתְחַזְּקָה בְּעַד־עַמֵּנוּ וּבְעַד עָרֵי אֱלֹהֵינוּ ס[a] — ב . ב
14 וַיהוָה הַטּוֹב בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה׃ 14 וַיִּגַּשׁ יוֹאָב וְהָעָם אֲשֶׁר־עִמּוֹ לִפְנֵי אֲרָם — נא
15 לַמִּלְחָמָה וַיָּנוּסוּ מִפָּנָיו׃ 15 וּבְנֵי עַמּוֹן רָאוּ כִּי־נָס אֲרָם וַיָּנוּסוּ גַם־ — ד מל[14] . כג . ד מל[14]
הֵם מִפְּנֵי אַבְשַׁי אָחִיו[a] וַיָּבֹאוּ הָעִירָה וַיָּבֹא[b] יוֹאָב יְרוּשָׁלִָם׃ פ — ט[15]
16 וַיַּרְא אֲרָם כִּי נִגְּפוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל [a]וַיִּשְׁלְחוּ מַלְאָכִים וַיּוֹצִיאוּ[a] אֶת־ — יב[16] ד מנה מל בסיפ
אֲרָם אֲשֶׁר מֵעֵבֶר הַנָּהָר וְשׁוֹפַךְ[b] שַׂר־צְבָא הֲדַדְעֶזֶר[c] לִפְנֵיהֶם׃
17 וַיֻּגַּד לְדָוִיד וַיֶּאֱסֹף אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבֹר הַיַּרְדֵּן וַיָּבֹא אֲלֵהֶם[a] — כד[17] . כ ו מנה בסיפ[18] . ב[19] . יז[20] חס בכתיב ט[21] מנה בסיפ
[b]וַיַּעֲרֹךְ אֲלֵהֶם[b] וַיַּעֲרֹךְ דָּוִיד[c] לִקְרַאת אֲרָם[c] מִלְחָמָה וַיִּלָּחֲמוּ עִמּוֹ׃ — יז[20] חס בכתיב ט[21] מנה בסיפ
18 וַיָּנָס אֲרָם מִלִּפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּהֲרֹג דָּוִיד מֵאֲרָם שִׁבְעַת אֲלָפִים[a] רֶכֶב — ל
19 וְאַרְבָּעִים אֶלֶף אִישׁ רַגְלִי[b] וְאֵת שׁוֹפַךְ[c] שַׂר־הַצָּבָא הֵמִית׃ 19 וַיִּרְאוּ — ד[22] . ל
עַבְדֵי הֲדַדְעֶזֶר[a] כִּי נִגְּפוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּשְׁלִימוּ עִם־דָּוִיד וַיַּעַבְדֻהוּ — ל . ל וחס
20 [b]וְלֹא־אָבָה[b] אֲרָם לְהוֹשִׁיעַ אֶת־בְּנֵי־עַמּוֹן עוֹד׃ פ 20 1 וַיְהִי
לְעֵת תְּשׁוּבַת הַשָּׁנָה לְעֵת ׀ צֵאת הַמְּלָכִים וַיִּנְהַג יוֹאָב אֶת־חֵיל — ל . ה[1] . יז פסוק את את את את . ל[2]
הַצָּבָא וַיַּשְׁחֵת ׀ אֶת־אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹן וַיָּבֹא וַיָּצַר אֶת־רַבָּה וְדָוִיד יֹשֵׁב — ה וכל עליה דכות . ל חס בסיפ[3]
2 בִּירוּשָׁלִָם וַיַּךְ[a] יוֹאָב אֶת־רַבָּה[b] וַיֶּהֶרְסֶהָ׃ 2 וַיִּקַּח דָּוִיד אֶת־עֲטֶרֶת־ — ב[4] כת כן ול בליש
מַלְכָּם[a] מֵעַל רֹאשׁוֹ וַיִּמְצָאָהּ ׀ מִשְׁקַל כִּכַּר־זָהָב וּבָהּ אֶבֶן יְקָרָה וַתְּהִי — ב סביר מלכה . ב . ג[5]
3 עַל־רֹאשׁ דָּוִיד וּשְׁלַל הָעִיר הוֹצִיא הַרְבֵּה מְאֹד׃ 3 וְאֶת־הָעָם אֲשֶׁר־ — יב[6]
בָּהּ הוֹצִיא וַיָּשַׂר[a] בַּמְּגֵרָה וּבַחֲרִיצֵי הַבַּרְזֶל וּבַמְּגֵרוֹת[b] וְכֵן יַעֲשֶׂה — ג כת ש . ג . ב חד חס וחד מל . ל . ל
דָּוִיד לְכֹל עָרֵי בְנֵי־עַמּוֹן וַיָּשָׁב דָּוִיד וְכָל־הָעָם יְרוּשָׁלִָם׃ פ — נא[3] וכל ר״פ דכות ב מ ג

[12] Mm 4097. [13] Mm 3255. [14] Mm 2078. [15] Mm 1972. [16] Mm 2610. [17] Mm 2228. [18] Mm 4234. [19] Mm 1822. [20] Mp sub loco. [21] Mm 4176. [22] Mm 1747. Cp 20 [1] Mm 1657. [2] וחד חיל צבא 2 Ch 26,13. [3] Mp sub loco. [4] Mm 4098. [5] Mm 166. [6] Mm 1055.

11 [a] 𝔖(𝔙) *(l)ʾbjšj* ‖ **15** [a] l אָחִי יוֹאָב (hpgr) ‖ [b] l וַיָּשָׁב cf 𝔖𝔙𝔄 et 2 S 10,14 ‖ **16** [a–a] 2 S 10,16 וַיִּשְׁלַח הֲדַדְעֶזֶר וַיֹּוצֵא ‖ [b] 2 S וַיָּבֹאוּ חֵילָם וְשׁוֹבַךְ, it 𝔖𝔄 ‖ [c] cf 18,3[a] ‖ **17** [a] 2 S 10,17 חֵלָאמָה ‖ [b–b] > nonn Mss 𝔖𝔄 et 2 S cf 𝔙 (homtel) ‖ [c] 𝔊[BS] et 2 S invers, recte ‖ **18** [a] 2 S 10,18 מֵאוֹת ‖ [b] 2 S פָּרָשִׁים ‖ [c] 2 S שׁוֹבַךְ ‖ **19** [a] cf 18,3[a] ‖ [b–b] 2 S 10,19 וַיִּרְאוּ ‖ **Cp 20,1** [a] 𝔖 *wʾḥd* = וַיִּלְכֹּד cf 2 S 12,26b ‖ [b] 𝔖 + *mdjnthwn* = עִירָם cf 2 S; ins וַיִּשְׁלַח יוֹאָב מַלְאָכִים אֶל־דָּוִיד לֵאמֹר לֵךְ לְכֹד אַתָּה אֶת־רַבָּה פֶּן־אֶלְכְּדָה אֲנִי וְנִקְרָא שְׁמִי עָלֶיהָ וַיֶּאֱסֹף דָּוִיד אֶת־הָעָם וַיֵּלֶךְ רַבָּה (homtel) cf 𝔊[56.243] et 2 S 12,27–29 ‖ **2** [a] l מִלְכֹּם cf 𝔙𝔄 et 𝔊 (versio duplex) ‖ **3** [a] l c 2 S 12,31 וַיָּשֶׂם ‖ [b] l c Ms et 2 S וּבְמַגְזְרוֹת.

4 וַיְהִי֙ אַחֲרֵיכֵ֔ן וַתַּעֲמֹ֧ד[a] מִלְחָמָ֛ה בְּגֶ֖זֶר[b] עִם־פְּלִשְׁתִּ֑ים אָ֣ז הִכָּ֞ה סִבְּכַ֣י ל
5 הַחֻשָׁתִ֗י אֶת־סִפַּ֛י[c] מִילִדֵ֥י הָרְפָאִ֖ים[d] וַיִּכָּנֵֽעוּ[e]׃ 5 וַתְּהִי־ע֥וֹד מִלְחָמָ֖ה[a] ה חס[7]. ל. ל
אֶת־פְּלִשְׁתִּ֑ים וַיַּ֞ךְ אֶלְחָנָ֤ן בֶּן־יָעִיר֙[b] אֶת־לַחְמִי֙ אֲחִי֙ גָּלְיָ֣ת הַגִּתִּ֔י וְעֵ֣ץ יעיר ק חד מן ח בליש
6 חֲנִית֔וֹ כִּמְנ֖וֹר אֹרְגִֽים׃ 6 וַתְּהִי־ע֥וֹד מִלְחָמָ֖ה בְּגַ֑ת וַיְהִ֣י ׀ אִ֣ישׁ מִדָּ֗ה
7 וְאֶצְבְּעֹתָ֞יו שֵׁשׁ־וָשֵׁשׁ֙ עֶשְׂרִ֣ים וְאַרְבַּ֔ע וְגַם־ה֖וּא נוֹלַ֥ד לְהָרָפָֽא׃ 7 וַיְחָרֵ֖ף כג פסוק וגם ובתר תלת מילין[8]. ז[9]. ד ב כת ה וב כת א
8 אֶת־יִשְׂרָאֵ֑ל וַיַּכֵּ֗הוּ יְה֣וֹנָתָ֔ן בֶּן־שִׁמְעָ֖א[a] אֲחִ֥י דָוִֽיד׃ 8 אֵ֣ל[a] ב לשון חול[10]
נוּלְּד֥וּ לְהָרָפָ֖א בְּגַ֑ת[b] וַיִּפְּל֥וּ [c]בְיַד־דָּוִ֖יד וּבְיַד־[c] עֲבָדָֽיו׃ פ ב ומל[11]. ד ב כת ה וב כת א

21 1 וַיַּעֲמֹ֥ד שָׂטָ֖ן עַל־יִשְׂרָאֵ֑ל וַיָּ֙סֶת֙ אֶת־דָּוִ֔יד לִמְנ֖וֹת אֶת־ ז בסיפ[1]. ה[2]
2 יִשְׂרָאֵֽל׃ 2 וַיֹּ֨אמֶר דָּוִ֜יד אֶל־יוֹאָ֗ב וְאֶל־שָׂרֵ֤י הָעָם֙ לְכ֣וּ סִפְר֔וּ אֶת־ ב
יִשְׂרָאֵ֔ל מִבְּאֵ֥ר שֶׁ֖בַע וְעַד־דָּ֑ן וְהָבִ֣יאוּ אֵלַ֔י וְאֵדְעָ֖ה אֶת־מִסְפָּרָֽם׃ ל[3]. ו[4]
3 וַיֹּ֣אמֶר יוֹאָ֗ב יוֹסֵ֣ף יְהוָ֣ה עַל־עַמּ֣וֹ ׀ כָּהֵם֮ מֵאָ֣ה פְעָמִים֒ [a]הֲלֹא֙ אֲדֹנִ֣י ג[5] מל וכל שם ברנש דכות וחד מן ד[6] בליש וכל אורית דכות ב מ ב. ה[7]
הַמֶּ֔לֶךְ[a] כֻּלָּ֥ם לַאדֹנִ֖י לַעֲבָדִ֑ים לָ֣מָּה יְבַקֵּ֥שׁ זֹאת֙ אֲדֹנִ֔י לָ֛מָּה יִהְיֶ֥ה
4 לְאַשְׁמָ֖ה לְיִשְׂרָאֵֽל׃ 4 וּדְבַר־הַמֶּ֣לֶךְ חָזַ֣ק עַל־יוֹאָ֑ב וַיֵּצֵ֣א יוֹאָ֗ב וַיִּתְהַלֵּךְ֙ ב[8]. ל. יח. ה[9]. ד זוגין חד עד וחד על[10]
5 בְּכָל־יִשְׂרָאֵ֔ל וַיָּבֹ֖א יְרוּשָׁלִָֽם׃ 5 וַיִּתֵּ֥ן יוֹאָ֛ב אֶת־מִסְפַּ֥ר מִפְקַד־הָעָ֖ם ב ול בסיפ
אֶל־דָּוִ֑יד וַיְהִ֣י כָל־יִ֠שְׂרָאֵל אֶ֣לֶף אֲלָפִ֞ים וּמֵאָ֥ה אֶ֙לֶף֙ אִ֚ישׁ שֹׁ֣לֵֽף חֶ֔רֶב
6 [a]וִיהוּדָ֕ה אַרְבַּ֧ע מֵא֛וֹת וְשִׁבְעִ֥ים[b] אֶ֖לֶף אִ֥ישׁ שֹׁ֥לֵֽף חָֽרֶב[a]׃ 6 וְלֵוִי֙ וּבִנְיָמִ֔ן ל ר״פ. ט וכל יהודה ויוסף דכות[11]
7 לֹ֥א פָקַ֖ד בְּתוֹכָ֑ם כִּֽי־נִתְעַ֥ב[a] דְּבַר־הַמֶּ֖לֶךְ אֶת־[b]יוֹאָֽב׃ 7 וַיֵּ֙רַע֙ בְּעֵינֵ֣י ג ב קמ וחד פת[12]. ב[13]
8 הָאֱלֹהִ֔ים עַל־הַדָּבָ֖ר [a]הַזֶּ֑ה וַיַּ֖ךְ[a] אֶת־יִשְׂרָאֵֽל׃ פ 8 וַיֹּ֤אמֶר דָּוִיד֙
אֶל־הָ֣אֱלֹהִ֔ים חָטָ֣אתִי מְאֹ֔ד אֲשֶׁ֥ר עָשִׂ֖יתִי אֶת־הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֑ה וְעַתָּ֗ה כ
9 הַֽעֲבֶר־נָא֙ אֶת־עֲו֣וֹן עַבְדְּךָ֔ כִּ֥י נִסְכַּ֖לְתִּי מְאֹֽד׃ פ 9 וַיְדַבֵּ֣ר יְהוָ֔ה ד[14] מל בליש וחד מן יא[15] כת תרי ו. ב בכתיב
10 אֶל־גָּ֖ד חֹזֵ֥ה דָוִ֖יד לֵאמֹֽר׃ 10 לֵ֣ךְ וְדִבַּרְתָּ֞ אֶל־דָּוִ֣יד לֵאמֹ֗ר כֹּ֚ה אָמַ֣ר ג בסיפ[16]
יְהוָ֔ה שָׁל֕וֹשׁ אֲנִ֖י נֹטֶ֣ה[a] עָלֶ֑יךָ בְּחַר־לְךָ֛ אַחַ֥ת מֵהֵ֖נָּה וְאֶעֱשֶׂה־לָּֽךְ׃ יד פסוק לך לך[17]. ז[18]

[7] Mp sub loco. [8] Mm 1629. [9] Mm 357. [10] Mm 3903. [11] Mm 4017. Cp 21 [1] Mm 903. [2] Mm 90. [3] Mm 593. [4] Mm 961. [5] Mm 3038א. [6] Mm 3038ב. [7] Mm 1593. [8] Lv 5,26. [9] Mm 311. [10] Mm 1318. [11] Mm 334. [12] Mm 3488. [13] Mm 4099. [14] Mm 4100. [15] Mm 648. [16] Mp sub loco. [17] Mm 1860. [18] Mm 2967.

4 [a] 𝔊𝔖 ut 2 S 21,18 וַתְּהִי עוֹד ‖ [b] 2 S בְּגוֹב ‖ [c] 2 S סַף ‖ [d] Edd הָרָפָא ‖ [e] 𝔊 leg וַיַּכְנִעוּ; prp מִן־כְּנַעַן ‖ **5** [a] 2 S 21,19 + בְּגוֹב ‖ [b] 𝔊𝔖𝔄 ut Q, l; K יָעוּר; 2 S crrp ‖ **7** [a] 2 S 21,21 K שִׁמְעִי, Q שִׁמְעָה ‖ **8** [a] Seb et 2 S 21,22 אֵלֶּה ‖ [b] 𝔊 + *πάντες ἦσαν τέσσαρες γίγαντες* cf 2 S ‖ [c–c] prp בִּידֵי ד׳ בְּיַד ‖ **Cp 21,3** [a–a] 2 S 24,3 וְעֵינֵי אֲדֹנִי־הַמֶּלֶךְ רֹאוֹת, it 𝔊 ‖ **5** [a–a] > 𝔊^{BN} (homtel) ‖ [b] 𝔊 80 ‖ **6** [a] 𝔊^{B} *κατίσχυσεν*, 𝔊^{L} *κατετάχυνεν* ‖ [b] nonn Mss 𝔊$^{19.108}$ אֶל ‖ **7** [a–a] 𝔖 *ʿl dmnʾ dwjd* = עַל־אֲשֶׁר סָפַר דָּוִיד ‖ **10** [a] nonn Mss 𝔊^{BL} et 2 S 24,12 נֹטֵל.

11 12 [11] וַיָּבֹא גָד אֶל־דָּוִיד וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה־אָמַר יְהוָה קַבֶּל־לָךְ׃ [12] אִם־ ל לשון קדש
שָׁלוֹשׁa שָׁנִים רָעָב וְאִם־שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים נִסְפֶּהb מִפְּנֵי־צָרֶיךָ וְחֶרֶב ב[19]
אוֹיְבֶיךָ ׀ לְמַשֶּׂגֶתc וְאִם־שְׁלֹשֶׁת יָמִים חֶרֶב יְהוָה ׀ וְדֶבֶר בָּאָרֶץ וּמַלְאַךְ ז מל[20]. ל[21]
יְהוָה מַשְׁחִית בְּכָל־גְּבוּל יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה רְאֵה מָה־אָשִׁיב אֶת־שֹׁלְחִי ל. ב
13 דָּבָר׃ פ [13] וַיֹּאמֶר דָּוִיד אֶל־גָּד צַר־לִיa מְאֹד אֶפְּלָה־נָּא בְיַד־ ג. ג[22]
14 יְהוָה כִּי־רַבִּים רַחֲמָיו מְאֹדb וּבְיַד־אָדָם אַל־אֶפֹּל׃ [14] וַיִּתֵּן יְהוָה
15 דֶּבֶר בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּפֹּל מִיִּשְׂרָאֵל שִׁבְעִים אֶלֶף אִישׁ׃ [15] וַיִּשְׁלַח ל
aהָאֱלֹהִים ׀ מַלְאָךְa ׀ לִירוּשָׁלִַם לְהַשְׁחִיתָהּ וּכְהַשְׁחִיתb רָאָה יְהוָה ל. ד[23]
וַיִּנָּחֶם עַל־הָרָעָה וַיֹּאמֶר לַמַּלְאָךְ הַמַּשְׁחִית cרַב עַתָּהc הֶרֶף יָדֶךָ ו
16 וּמַלְאַךְ יְהוָה עֹמֵד עִם־גֹּרֶן אָרְנָןd הַיְבוּסִי׃ ס [16] וַיִּשָּׂא דָוִיד
אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־מַלְאַךְ יְהוָה עֹמֵד בֵּין הָאָרֶץa וּבֵין הַשָּׁמַיִםa
וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ נְטוּיָה עַל־יְרוּשָׁלִָם וַיִּפֹּל דָּוִיד וְהַזְּקֵנִים מְכֻסִּים ל. ל
17 בַּשַּׂקִּים עַל־פְּנֵיהֶם׃ [17] וַיֹּאמֶר דָּוִיד אֶל־הָאֱלֹהִים הֲלֹא אֲנִי אָמַרְתִּי כ. ג[24]
לִמְנוֹת בָּעָם וַאֲנִי־הוּא אֲשֶׁר־חָטָאתִי וְהָרֵעַa הֲרֵעוֹתִי וְאֵלֶּה הַצֹּאן מֶה ל מל. ל. ה[25]
עָשׂוּ יְהוָה אֱלֹהַי תְּהִי נָא יָדְךָ בִּי וּבְבֵית אָבִי bוּבְעַמְּךָ לֹא לְמַגֵּפָהb׃ ג
18 ס [18] וּמַלְאַךְ יְהוָה אָמַר אֶל־גָּד לֵאמֹר לְדָוִיד כִּי ׀ יַעֲלֶה דָוִיד
19 לְהָקִים מִזְבֵּחַ לַיהוָה בְּגֹרֶן אָרְנָן הַיְבֻסִי׃ [19] וַיַּעַל דָּוִיד בִּדְבַר־aגָּד ה חס. ל
20 אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּשֵׁם יְהוָה׃ [20] וַיָּשָׁבa אָרְנָן וַיַּרְא אֶת־הַמַּלְאָךְb וְאַרְבַּעַתc
21 בָּנָיו עִמּוֹ מִתְחַבְּאִיםd וְאָרְנָן דָּשׁ חִטִּים׃ [21] וַיָּבֹא דָוִיד עַד־אָרְנָן ד. ל. ל וקמ
aוַיַּבֵּט אָרְנָן וַיַּרְא אֶת־דָּוִידa bוַיֵּצֵא מִן־הַגֹּרֶןb וַיִּשְׁתַּחוּ לְדָוִיד אַפַּיִם ל
22 אָרְצָה׃ [22] וַיֹּאמֶר דָּוִיד אֶל־אָרְנָן תְּנָה־לִּי מְקוֹם הַגֹּרֶן וְאֶבְנֶה־בּוֹ
מִזְבֵּחַ לַיהוָה בְּכֶסֶף מָלֵא תְּנֵהוּ לִי וְתֵעָצַר הַמַּגֵּפָה מֵעַל הָעָם׃ ה[26]. ל[27]. ב

[19] Mm 4101. [20] Mm 3348 contra textum. [21] וחד משגת Lv 14,21. [22] Mm 2805. [23] Mm 2345. [24] Mm 4102. [25] Mm 90. [26] Mm 158. [27] וחד ותנהו Neh 1,11.

12 a 2 S 24,13 שֶׁבַע ‖ b l נִסְכָּה cf 𝔊𝔙 et 2 S ‖ c 𝔊L τοῦ καταδιώκειν σε, prp לְךָ מ׳ ‖ **13** a 𝔊 + καὶ τὰ τρία (ταῦτα) ‖ b > 2 S 24,14 (hpgr?) ‖ **15** a–a l מַלְאַךְ הָאֱ׳ לְיָדוֹ ‖ b mlt Mss 𝔗 וּבְהַ׳; l ־תוֹ cf 𝔊 ‖ c–c 𝔊 ἱκανούσθω σοι ‖ d 𝔊 Ορνα, 2 S 24,16 הארונה (crrp, cf 2 S 24,18.20sqq) ‖ **16** a pc Mss 𝔖𝔙 invers ‖ **17** a prp וַאֲנִי הָרֹעֶה cf 2 S 24,17, 𝔊 καὶ ἐγώ (εἰμι) ὁ ποιμὴν ἐκακοποίησα ‖ b–b l וּבָעָם כַּלֵּא לַמ׳ ‖ **19** a Vrs ut 2 S 24,19 כִּדְ׳ ‖ **20** a 2 S 24,20 וַיַּשְׁקֵף, it 𝔙 ‖ b Ms 𝔊 הַמֶּלֶךְ cf 2 S ‖ c prp וּבִרְאֹתוֹ (אֹתוֹ) ‖ d prb ins מִתַּחַת הָאֲלֻמִּים (homark) ‖ **21** a–a > 𝔊* ‖ b–b > 𝔖.

23 וַיֹּ֨אמֶר אָרְנָ֤ן אֶל־דָּוִיד֙ קַח־לָ֔ךְ וְיַ֛עַשׂ[a] אֲדֹנִ֥י הַמֶּ֖לֶךְ הַטּ֣וֹב בְּעֵינָ֑יו נא. ב[28]
רְאֵה֩ נָתַ֨תִּי הַבָּקָ֜ר לָעֹל֗וֹת וְהַמּוֹרִגִּ֤ים[b] לָֽעֵצִים֙ [c]וְהַחִטִּ֣ים לַמִּנְחָ֔ה[c] ב. ב[29]
24 הַכֹּ֖ל נָתָֽתִּי׃ 24 וַיֹּ֨אמֶר הַמֶּ֤לֶךְ דָּוִיד֙ לְאָרְנָ֔ן לֹ֕א כִּֽי־קָנֹ֥ה אֶקְנֶ֖ה בְּכֶ֣סֶף ג ב מנה בליש[30]. ג חד כת ו וב כת ה[31]. הז[32]
25 מָלֵ֑א כִּ֠י לֹֽא־אֶשָּׂ֤א אֲשֶׁר־לְךָ֙ לַֽיהוָ֔ה וְהַעֲל֥וֹת[a] עוֹלָ֖ה חִנָּֽם׃ 25 וַיִּתֵּ֥ן כג ול בסיפ. ג. ט מל בסיפ
26 דָּוִ֛יד לְאָרְנָ֖ן בַּמָּק֑וֹם שִׁקְלֵ֣י זָהָ֔ב מִשְׁקַ֖ל [a]שֵׁ֥שׁ מֵאֽוֹת[a]׃ 26 וַיִּבֶן֩ שָׁ֨ם
דָּוִ֤יד מִזְבֵּ֙חַ֙ לַֽיהוָ֔ה וַיַּ֥עַל עֹל֖וֹת וּשְׁלָמִ֑ים וַיִּקְרָא֙ אֶל־יְהוָ֔ה וַיַּעֲנֵ֤הוּ ל
27 בָאֵשׁ֙ מִן־הַשָּׁמַ֔יִם עַ֖ל מִזְבַּ֥ח הָעֹלָֽה[a]׃ פ 27 וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ לַמַּלְאָ֔ךְ ל
28 וַיָּ֥שֶׁב חַרְבּ֖וֹ אֶל־נְדָנָֽהּ׃ 28 בָּעֵ֣ת הַהִ֔יא בִּרְא֣וֹת דָּוִ֔יד כִּֽי־עָנָ֥הוּ יְהוָ֖ה כה. ב חד חס וחד מל[33]
29 בְּגֹ֖רֶן אָרְנָ֣ן הַיְבוּסִ֑י וַיִּזְבַּ֖ח שָֽׁם׃ 29 וּמִשְׁכַּ֨ן יְהוָ֜ה אֲשֶׁר־עָשָׂ֤ה מֹשֶׁה֙
30 בַמִּדְבָּ֔ר וּמִזְבַּ֖ח הָעוֹלָ֑ה בָּעֵ֣ת הַהִ֔יא בַּבָּמָ֖ה[a] בְּגִבְעֽוֹן׃ 30 וְלֹא־יָכֹ֥ל ט מל בליש ובסיפ. ל. ל בסיפ[30]
דָּוִ֛יד לָלֶ֥כֶת לְפָנָ֖יו לִדְרֹ֣שׁ אֱלֹהִ֑ים כִּ֣י נִבְעַ֔ת מִפְּנֵ֕י חֶ֖רֶב מַלְאַ֥ךְ ז חס[34] וכל אורית ובנביא דכות ב מ ב. ז[35] ד[36] מנה בליש. ב[37]
22 יְהוָֽה׃ ס 22 1 וַיֹּ֣אמֶר דָּוִ֔יד זֶ֣ה ה֔וּא בֵּ֖ית יְהוָ֣ה הָאֱלֹהִ֑ים וְזֶה־ ל. ל[1]
מִּזְבֵּ֥חַ[a] לְעֹלָ֖ה לְיִשְׂרָאֵֽל׃ ס ל
2 וַיֹּ֣אמֶר דָּוִ֗יד לִכְנוֹס֙ אֶת־[a]הַגֵּרִ֔ים אֲשֶׁ֖ר בְּאֶ֣רֶץ יִשְׂרָאֵ֑ל וַֽיַּעֲמֵ֣ד[b] ד בליש בסיפ[2]
3 חֹצְבִ֗ים לַחְצוֹב֙ אַבְנֵ֣י גָזִ֔ית לִבְנ֖וֹת בֵּ֥ית הָאֱלֹהִֽים׃ 3 וּבַרְזֶ֣ל ׀ לָ֠רֹב מח
לַמִּסְמְרִ֨ים לְדַלְת֤וֹת הַשְּׁעָרִים֙ וְלַֽמְחַבְּר֔וֹת הֵכִ֖ין דָּוִ֑יד וּנְחֹ֥שֶׁת לָרֹ֖ב ל. ל ומל[3]
4 אֵ֥ין מִשְׁקָֽל׃ 4 וַעֲצֵ֥י אֲרָזִ֖ים לְאֵ֣ין מִסְפָּ֑ר כִּ֣י הֵבִ֡יאוּ הַצִּידֹנִים֩ וְהַצֹּרִ֨ים ח[4]
5 עֲצֵ֧י אֲרָזִ֛ים לָרֹ֖ב לְדָוִֽיד׃ פ 5 וַיֹּ֣אמֶר דָּוִ֗יד שְׁלֹמֹ֣ה בְנִי֮ נַ֣עַר
וָרָךְ֒ וְהַבַּ֜יִת לִבְנ֣וֹת לַיהוָ֗ה לְהַגְדִּ֨יל ׀ לְמַ֜עְלָה לְשֵׁ֤ם וּלְתִפְאֶ֙רֶת֙ לְכָל־
6 הָ֣אֲרָצ֔וֹת אָכִ֥ינָה[a] נָּ֖א ל֑וֹ וַיָּ֧כֶן דָּוִ֛יד לָרֹ֖ב לִפְנֵ֥י מוֹתֽוֹ׃ 6 וַיִּקְרָא֙ לִשְׁלֹמֹ֣ה ל
7 בְנ֔וֹ וַיְצַוֵּ֕הוּ לִבְנ֣וֹת בַּ֔יִת לַיהוָ֖ה אֱלֹהֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ ס 7 וַיֹּ֥אמֶר דָּוִ֖יד
לִשְׁלֹמֹ֣ה בְּנ֑וֹ[a] אֲנִ֗י הָיָ֨ה עִם־לְבָבִ֔י לִבְנ֣וֹת בַּ֔יִת לְשֵׁ֖ם יְהוָ֥ה אֱלֹהָֽי׃ בני ק חד מן מח[5] כת ו וקר י
8 וַיְהִ֨י עָלַ֤י דְּבַר־יְהוָה֙ לֵאמֹ֔ר דָּ֤ם לָרֹב֙ שָׁפַ֔כְתָּ וּמִלְחָמ֥וֹת גְּדֹל֖וֹת
עָשִׂ֑יתָ לֹא־תִבְנֶ֤ה בַ֙יִת֙ לִשְׁמִ֔י כִּ֚י דָּמִ֣ים רַבִּ֔ים שָׁפַ֥כְתָּ אַ֖רְצָה לְפָנָֽי׃

[28] Mm 3872. [29] Mm 699. [30] Mp sub loco. [31] Mm 1861. [32] Mm 158. [33] Mm 4103. [34] Mm 4226. [35] Mm 4104. [36] Mm 498. [37] Mm 4105. Cp 22 [1] Mm 1372. [2] Mp sub loco. [3] וחד למחברות 2 Ch 34,11. [4] Mm 3927. [5] Mm 3811.

23 [a] 2 S 24,22 וְיַעַל ‖ [b] 𝔊^B (𝔊^{Aal} pr) *καὶ τὸ ἄροτρον*; 2 S + וּכְלֵי הַבָּקָר ‖ [c–c] > 2 S ‖ **24** [a] Ms וְהַעֲלֵתִי, 𝔊 *τοῦ ἀνενέγκαι* cf 𝔗 ‖ **25** [a–a] 𝔖 50 cf 2 S 24,24 ‖ **26** [a] 𝔊 + *καὶ κατανάλωσεν τὴν ὁλοκαύτωσιν*, ins וַתֹּאכַל אֶת־הָעֹלָה (homtel) cf 𝔖𝔄 ‖ **29** [a] nonn Mss 𝔊^{Aal} + אֲשֶׁר ‖ **Cp 22,1** [a] l הַמִּ׳ (hpgr) ‖ **2** [a] 𝔊(𝔖𝔙𝔄) + *πάντας* cf 2 Ch 2,16 ‖ [b] 𝔖(𝔙𝔄) + *mnhwn* = מֵהֶם cf 2 Ch 2,17, 𝔊^L + *αὐτούς* ‖ **5** [a] pr אֲנִי? ‖ **7** [a] mlt Mss 𝔊𝔗𝔙 ut Q, sic l cf 11; K בְּנוֹ.

9 הִנֵּה־בֵן֙ נוֹלָ֣ד לָ֔ךְ ה֚וּא יִהְיֶה֙ אִ֣ישׁ מְנוּחָ֔ה וַהֲנִח֥וֹתִֽי ל֛וֹ מִכָּל־אוֹיְבָ֖יו 9
מִסָּבִ֑יב כִּ֤י שְׁלֹמֹה֙ יִהְיֶ֣ה שְׁמ֔וֹ וְשָׁל֥וֹם וָשֶׁ֛קֶט אֶתֵּ֥ן עַל־יִשְׂרָאֵ֖ל בְּיָמָֽיו׃
10 הֽוּא־יִבְנֶ֥ה בַ֙יִת֙ לִשְׁמִ֔י וְהוּא֙ יִהְיֶה־לִּ֣י לְבֵ֔ן וַאֲנִי־ל֖וֹ לְאָ֑ב וַהֲכִינוֹתִ֞י 10
כִּסֵּ֧א מַלְכוּת֛וֹ עַל־יִשְׂרָאֵ֖ל עַד־עוֹלָֽם׃ 11 עַתָּ֣ה בְנִ֔י יְהִ֥י יְהוָ֖ה עִמָּ֑ךְ 11
וְהִצְלַחְתָּ֗ וּבָנִ֙יתָ֙ בֵּ֚ית יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ כַּאֲשֶׁ֖ר דִּבֶּ֥ר עָלֶֽיךָ׃ 12 אַ֣ךְ יִתֶּן־ 12
לְךָ֤ יְהוָה֙ שֵׂ֣כֶל וּבִינָ֔ה וִיצַוְּךָ֖ עַל־יִשְׂרָאֵ֑ל וְלִשְׁמ֕וֹר אֶת־תּוֹרַ֖ת יְהוָ֥ה
אֱלֹהֶֽיךָ׃ 13 אָ֣ז תַּצְלִ֔יחַ אִם־תִּשְׁמ֗וֹר לַעֲשׂוֹת֙ אֶת־הַחֻקִּ֣ים וְאֶת־ 13
הַמִּשְׁפָּטִ֔ים אֲשֶׁ֨ר צִוָּ֧ה יְהוָ֛ה אֶת־מֹשֶׁ֖ה עַל־יִשְׂרָאֵ֑ל חֲזַ֣ק וֶאֱמָ֔ץ אַל־
תִּירָ֖א וְאַל־תֵּחָֽת׃ 14 וְהִנֵּ֨ה בְעָנְיִ֜י הֲכִינ֣וֹתִי לְבֵית־יְהוָ֗ה זָהָ֞ב כִּכָּרִ֣ים 14
מֵאָֽה־אֶ֗לֶף וְכֶ֜סֶף אֶ֧לֶף אֲלָפִ֣ים כִּכָּרִ֗ים וְלַנְּחֹ֤שֶׁת וְלַבַּרְזֶל֙ אֵ֣ין מִשְׁקָ֔ל
כִּ֥י לָרֹ֖ב הָיָ֑ה וְעֵצִ֤ים וַאֲבָנִים֙ הֲכִינ֔וֹתִי וַעֲלֵיהֶ֖ם תּוֹסִֽיף׃ 15 וְעִמְּךָ֤ לָרֹב֙ 15
עֹשֵׂ֣י מְלָאכָ֔ה חֹצְבִ֕ים וְחָרָשֵׁ֖י אֶ֣בֶן וָעֵ֑ץ וְכָל־חָכָ֖ם בְּכָל־מְלָאכָֽה׃
16 לַזָּהָ֞ב לַכֶּ֧סֶף וְלַנְּחֹ֛שֶׁת וְלַבַּרְזֶ֖ל אֵ֣ין מִסְפָּ֑ר ק֣וּם וַעֲשֵׂ֔ה וִיהִ֥י יְהוָ֖ה 16
עִמָּֽךְ׃ 17 וַיְצַ֤ו דָּוִיד֙ לְכָל־שָׂרֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל לַעְזֹ֖ר לִשְׁלֹמֹ֥ה בְנֽוֹ׃ 17
18 הֲלֹ֨א יְהוָ֤ה אֱלֹֽהֵיכֶם֙ עִמָּכֶ֔ם וְהֵנִ֥יחַ לָכֶ֖ם מִסָּבִ֑יב כִּ֣י ׀ נָתַ֣ן בְּיָדִ֗י אֵ֚ת 18
יֹשְׁבֵ֣י הָאָ֔רֶץ וְנִכְבְּשָׁ֥ה הָאָ֛רֶץ לִפְנֵ֥י יְהוָ֖ה וְלִפְנֵ֥י עַמּֽוֹ׃ 19 עַתָּ֗ה תְּנ֤וּ ס 19
לְבַבְכֶם֙ וְנַפְשְׁכֶ֔ם לִדְר֖וֹשׁ לַיהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֑ם וְק֗וּמוּ וּבְנוּ֙ אֶת־מִקְדַּשׁ֙
יְהוָ֣ה הָאֱלֹהִ֔ים לְהָבִ֞יא אֶת־אֲר֣וֹן בְּרִית־יְהוָ֗ה וּכְלֵי֙ קֹ֣דֶשׁ הָאֱלֹהִ֔ים
לַבַּ֖יִת הַנִּבְנֶ֣ה לְשֵׁם־יְהוָֽה׃ פ

23 1 וְדָוִ֣יד זָקֵ֔ן וְשָׂבַ֖ע יָמִ֑ים וַיַּמְלֵ֛ךְ אֶת־שְׁלֹמֹ֥ה בְנ֖וֹ עַל־יִשְׂרָאֵֽל׃ 23
2 וַיֶּאֱסֹף֙ אֶת־כָּל־שָׂרֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל וְהַכֹּהֲנִ֖ים וְהַלְוִיִּֽם׃ 3 וַיִּסָּֽפְרוּ֙ הַלְוִיִּ֔ם 2 3
מִבֶּ֛ן שְׁלֹשִׁ֥ים שָׁנָ֖ה וָמָ֑עְלָה וַיְהִ֨י מִסְפָּרָ֤ם לְגֻלְגְּלֹתָם֙ לִגְבָרִ֔ים שְׁלֹשִׁ֥ים
וּשְׁמוֹנָ֖ה אָֽלֶף׃ 4 מֵאֵ֗לֶּה לְנַצֵּ֙חַ֙ עַל־מְלֶ֣אכֶת בֵּית־יְהוָ֔ה עֶשְׂרִ֥ים 4
וְאַרְבָּעָ֖ה אָ֑לֶף וְשֹׁטְרִ֥ים וְשֹׁפְטִ֖ים שֵׁ֥שֶׁת אֲלָפִֽים׃ 5 וְאַרְבַּ֤עַת אֲלָפִים֙ 5

ג ר״פ בסיפ[6]. ג קמ[7]. ה מל · ה[8]. ל · ל[9]. ל. כל סיפ מל · כה[10] ר״פ ח מנה בסיפ · ל. ג[11] · ל. ח מל[12] · ד מל · ל · כל סיפ מל · יג[13] · יו[13] כת י ו[14] מנה בסיפ. ד[15]. ה דקדמין לעצים[16] · ד פסוק דאית בהון ד מילין ר״פ ב קדמ לא נסבין ו וב בתר נסבין ו. לב · ג. ל. כה[10] ר״פ ח מנה בסיפ · ל. ד. ל. ה ול בסיפ · ל. י[17]. כו[9] בליש וכל מלכים דכות יא מנה בסיפ · ל · ב[1]. ה · כ ז מנה בסיפ[2]. ח[3]. ל · ל · ב ר״פ[4]. ה[5]. ג · ל ר״פ

[6]Mm 4213. [7]Mm 1958. [8]Mm 4066. [9]Mp sub loco. [10]Mm 1057. [11]Mm 4200. [12]Mm 1796. [13]Mm 627. [14]Mm 4106. [15]Mm 1946. [16]Mm 4157. [17]Mm 1372. Cp 23 [1]Dt 31,20. [2]Mm 4234. [3]Mm 1199. [4]Mm 70. [5]Mm 4076.

9 [a] 2 Mss S יִהְיֶה ‖ **10** [a] pc Mss 𝔊[Aal]S𝔙𝔄 + אֶהְיֶה ‖ [b] mlt Mss pr אֶת־ ‖ **12** [a] prp וְיֵצֶר יַצִּיב vel וְיֵצֶר רַךְ; 𝔊 *καὶ κατισχύσαι σε* ‖ [b] 𝔊 + *καὶ τοῦ ποιεῖν* cf 13a ‖ **16** [a—a] cj c 15 ‖ **17** [a] 𝔊[min](𝔙) + *λέγων*, 𝔊[L] + *καὶ εἶπεν* ‖ **18** [a] 𝔊[Aal]S𝔙 suff 2 pl ‖ **Cp 23,4** [a] pr וַיֹּאמֶר (דָּוִיד) הַמֶּלֶךְ? cf 5b.

שְׁעָרִ֑ים וְאַרְבַּ֤עַת אֲלָפִים֙ מְהַלְלִ֣ים לַֽיהוָ֔ה בַּכֵּלִ֕ים אֲשֶׁ֥ר עָשִׂ֖יתִיa
6 לְהַלֵּֽלb׃ 6 וַיֶּחָלְקֵ֥םa דָּוִ֖יד מַחְלְק֑וֹת ס לִבְנֵ֣י לֵוִ֔י לְגֵרְשׁ֕וֹן° — ב . ב בסיפ למערב[6] . ל
7 8 קְהָ֖ת וּמְרָרִֽי׃ ס 7 לַגֵּרְשֻׁנִּ֔י לַעְדָּ֖ן וְשִׁמְעִֽי׃ ס 8 בְּנֵ֣י לַעְדָּ֗ן — מה ר״פ בסיפ
9 הָרֹ֧אשׁ יְחִיאֵ֛ל וְזֵתָ֥םa וְיוֹאֵ֖ל שְׁלֹשָֽׁה׃ ס 9 בְּנֵ֣י שִׁמְעִ֗יa שְׁלֹמ֧וֹתb — לז כג מנה בסיפ . מה ר״פ בסיפ . שלומית[7] ק
10 וַחֲזִיאֵ֛לc וְהָרָ֖ן שְׁלֹשָׁ֑ה אֵ֛לֶּה רָאשֵׁ֥י הָאָב֖וֹת לְלַעְדָּֽן׃ ס 10 וּבְנֵ֣י — ל[8] . עה . יד זוגין[9] . ג
11 שִׁמְעִ֔י יַ֥חַת זִינָ֖אa וִיע֣וּשׁ וּבְרִיעָ֑ה אֵ֥לֶּה בְנֵֽי־שִׁמְעִ֖י אַרְבָּעָֽה׃ 11 וַיְהִי־ — ל
יַ֙חַת֙ הָרֹ֔אשׁ וְזִיזָ֖ה הַשֵּׁנִ֑י וִיע֤וּשׁ וּבְרִיעָה֙ לֹא־הִרְבּ֣וּ בָנִ֔ים וַיִּֽהְיוּ֙ לְבֵ֣ית — לז כג מנה בסיפ . ג ב כת א וחד כת ה[10]
12 אָ֔בa לִפְקֻדָּ֖ה אֶחָֽת׃ ס 12 בְּנֵ֖י קְהָ֑ת עַמְרָ֣ם יִצְהָ֔ר חֶבְר֥וֹן וְעֻזִּיאֵ֖ל — ל וחס . מה ר״פ בסיפ . ה פסוק דמיין[11]
13 אַרְבָּעָֽה׃ ס 13 בְּנֵ֥י עַמְרָ֖ם אַהֲרֹ֣ן וּמֹשֶׁ֑ה וַיִּבָּדֵ֣ל אַהֲרֹ֡ן לְֽהַקְדִּישׁוֹ֩a — מה ר״פ בסיפ . ב בסיפ[7] . ל[12]
קֹ֨דֶשׁ קָֽדָשִׁ֜ים הֽוּא־וּבָנָ֣יו עַד־עוֹלָ֗ם לְהַקְטִיר֩ לִפְנֵ֨י יְהוָ֧ה לְשָׁרְת֛וֹb — ה בנ״ך . ז[13]
14 וּלְבָרֵ֥ךְ בִּשְׁמ֖וֹ עַד־עוֹלָֽם׃ 14 וּמֹשֶׁ֖ה אִ֣ישׁ הָאֱלֹהִ֑ים בָּנָ֕יו יִקָּרְא֖וּ עַל־ — ד[14] . ז ר״פ[15] . ו[16] . ב
15 16 שֵׁ֥בֶט הַלֵּוִֽי׃ 15 בְּנֵ֖י מֹשֶׁ֑ה גֵּרְשֹׁ֖ם וֶאֱלִיעֶֽזֶר׃ 16 בְּנֵ֖י גֵרְשׁ֑וֹם — מה ר״פ בסיפ . מה ר״פ בסיפ
17 שְׁבוּאֵ֖לa הָרֹֽאשׁ׃ 17 וַיִּהְי֥וּ בְנֵי־אֱלִיעֶ֖זֶר רְחַבְיָ֣הa הָרֹ֑אשׁ וְלֹא־הָ֤יָה — ג . לז כג מנה בסיפ . לז כג מנה בסיפ . כה
18 לֶֽאֱלִיעֶ֙זֶר֙ בָּנִ֣ים אֲחֵרִ֔ים וּבְנֵ֥י רְחַבְיָ֖ה רָ֥בוּ לְמָֽעְלָה׃ 18 בְּנֵ֥י — מה ר״פ בסיפ
19 יִצְהָ֖ר שְׁלֹמִ֥יתa הָרֹֽאשׁ׃ ס 19 בְּנֵ֖י חֶבְר֑וֹן יְרִיָּ֣הוּa הָרֹ֔אשׁ אֲמַרְיָה֙ — לז כג מנה בסיפ . מה ר״פ בסיפ . ב . לז כג מנה בסיפ
20 הַשֵּׁנִ֔י יַחֲזִיאֵל֙b הַשְּׁלִישִׁ֔י וִֽיקַמְעָ֖ם הָרְבִיעִֽי׃ 20 בְּנֵ֣י עֻזִּיאֵ֔ל מִיכָ֖ה — ז מל בסיפ[17] . מה ר״פ בסיפ
21 הָרֹ֑אשׁ וְיִשִּׁיָּ֖ה הַשֵּׁנִֽי׃ ס 21 בְּנֵ֤י מְרָרִי֙ מַחְלִ֣י וּמוּשִׁ֔י בְּנֵ֥י מַחְלִ֖י — לז כג מנה בסיפ . מה ר״פ בסיפ
22 אֶלְעָזָ֥ר וְקִֽישׁ׃ 22 וַיָּ֙מָת֙ אֶלְעָזָ֔ר וְלֹא־הָ֥יוּ ל֖וֹ בָּנִ֑ים כִּ֣י אִם־בָּנ֔וֹת — ל[18]
23 וַיִּשָּׂא֕וּם בְּנֵֽי־קִ֖ישׁa אֲחֵיהֶֽםb׃ 23 בְּנֵ֣י מוּשִׁ֔י מַחְלִ֥י וְעֵ֖דֶר וִירֵמ֑וֹת שְׁלֹשָֽׁה׃ — ב חד חס וחד מל[19] . מה ר״פ בסיפ . ד וכל עזרא דכות . יג מל[20] ב מנה בסיפ וכל מגלה דכות
24 אֵ֣לֶּה בְנֵֽי־לֵוִ֞י לְבֵ֣ית אֲבֹתֵיהֶ֗ם רָאשֵׁ֨י הָאָב֤וֹת לִפְקֽוּדֵיהֶםa֙ בְּמִסְפַּ֣ר — יד ר״פ בסיפ[21] . ז בליש[22] . לז מל בסיפ[23] . עה . ל מל[24]
שֵׁמ֔וֹת לְגֻלְגְּלֹתָ֔ם עֹשֵׂה֙b הַמְּלָאכָ֔ה לַעֲבֹדַ֖ת בֵּ֣ית יְהוָ֑ה מִבֶּ֛ן עֶשְׂרִ֥ים
25 שָׁנָ֖ה וָמָֽעְלָה׃ 25 כִּ֣י אָמַ֣ר דָּוִ֔יד הֵנִ֛יחַ יְהוָ֥ה אֱלֹהֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל לְעַמּ֑וֹ

[6] Mm 3914. [7] Mp sub loco. [8] Cf 1Ch 2,46. [9] Mm 565. [10] Mm 4183. [11] Cf Mm 4107. [12] Mm 6. [13] Mm 4108. [14] Mm 1106. [15] Mm 3363. [16] Mm 3890. [17] Mm 506. [18] Mm 4118. [19] Lv 10,5. [20] Mm 2959 contra textum. [21] Mm 4006. [22] Mm 4025. [23] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [24] Mm 858.

5 a 𝔊ᴮ𝔙 3 sg, sed cf 4a ‖ b pc Mss pr ליהוה, 𝔊 + *τῷ κυρίῳ* ‖ **6** a l וַיַּחְלְקֵם vel וַיְחַלְּקֵם? ‖ **8** a 𝔖 *wjwtm* ‖ **9** a crrp cf 9b.10a ‖ b mlt Mss 𝔊𝔗𝔙 ut Q, K 𝔖𝔄 ־וֹת ‖ c 𝔊ᴮ *καὶ Ιιηλ*, 𝔊ᴬᵃˡ *καὶ Αζιηλ* ‖ **10** a l c Ms 𝔊𝔙 זִיזָא cf 11; 𝔖 *zbd'* (id in 11) ‖ **11** a ins אֶחָד cf 𝔙 ‖ **13** a Ms ־שׁ, Ms לְהַקְרִיב ‖ b dub ‖ **16** a 𝔊 *Σουβαηλ*, l c 24,20 שׁוּבָאֵל; 𝔖 *šmw'jl* ‖ **17** a 𝔖ᵂ *'rhjm'*, 𝔖ᴬ *rhmj'* ‖ **18** a 𝔊 *Σαλωμωθ* cf 9b ‖ **19** a 𝔊ᴮ ᵐⁱⁿ *Ι(ε)δουδ (-ουθ)*, 𝔊¹⁹·¹⁰⁸ *Ιεδδι*, 𝔊⁹³ *Ιεδδιδια*, 𝔊ᴬᵃˡ *Ιερια*, 𝔖 *jwr'* ‖ b 𝔊ᴮ *Οζιηλ* ‖ **22** a > 𝔗 ‖ b 𝔗 *'ḥ' d'bwhwn* = אֲחִי אֲבִיהֶן ‖ **24** a prp ־דוֹתָם cf 11 ‖ b mlt Mss עֹשֵׂי.

וַיִּשְׁכֹּן בִּירוּשָׁלַם עַד־לְעוֹלָם׃ 26 וְגַם לַלְוִיִּם אֵין־לָשֵׂאת אֶת־הַמִּשְׁכָּן 26
וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו לַעֲבֹדָתוֹ׃ 27 כִּי בְדִבְרֵי דָוִיד הָאַחֲרֹנִים הֵמָּה מִסְפַּר 27
בְּנֵי־לֵוִי מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּלְמָעְלָה׃ 28 כִּי מַעֲמָדָם[a] לְיַד־בְּנֵי אַהֲרֹן 28
לַעֲבֹדַת בֵּית יְהוָה עַל־הַחֲצֵרוֹת וְעַל־הַלְּשָׁכוֹת וְעַל־טָהֳרַת לְכָל־
קֹדֶשׁ וּמַעֲשֵׂה[b] עֲבֹדַת בֵּית הָאֱלֹהִים׃ 29 וּלְלֶחֶם[a] הַמַּעֲרֶכֶת וּלְסֹלֶת 29
לְמִנְחָה וְלִרְקִיקֵי הַמַּצּוֹת וְלַמַּחֲבַת וְלַמֻּרְבָּכֶת וּלְכָל־[b]מְשׂוּרָה
וּמִדָּה[b]׃ 30 וְלַעֲמֹד בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר לְהֹדוֹת וּלְהַלֵּל לַיהוָה וְכֵן לָעָרֶב׃ 30
31 וּלְכֹל הַעֲלוֹת עֹלוֹת לַיהוָה לַשַּׁבָּתוֹת לֶחֳדָשִׁים וְלַמֹּעֲדִים בְּמִסְפָּר 31
כְּמִשְׁפָּט עֲלֵיהֶם תָּמִיד לִפְנֵי יְהוָה׃ 32 וְשָׁמְרוּ אֶת־מִשְׁמֶרֶת אֹהֶל־ 32
מוֹעֵד וְאֵת מִשְׁמֶרֶת [a]הַקֹּדֶשׁ וּמִשְׁמֶרֶת[ab] בְּנֵי אַהֲרֹן אֲחֵיהֶם לַעֲבֹדַת
בֵּית יְהוָה׃ פ **24** 1 וְלִבְנֵי אַהֲרֹן מַחְלְקוֹתָם בְּנֵי אַהֲרֹן נָדָב **24**
וַאֲבִיהוּא[a] אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר׃ 2 וַיָּמָת נָדָב וַאֲבִיהוּא לִפְנֵי אֲבִיהֶם 2
וּבָנִים לֹא־הָיוּ לָהֶם וַיְכַהֲנוּ אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר׃ 3 וַיֶּחָלְקֵם[a] דָּוִיד וְצָדוֹק 3
מִן־בְּנֵי אֶלְעָזָר וַאֲחִימֶלֶךְ מִן־בְּנֵי אִיתָמָר לִפְקֻדָּתָם בַּעֲבֹדָתָם׃
4 וַיִּמָּצְאוּ בְנֵי־אֶלְעָזָר רַבִּים לְרָאשֵׁי הַגְּבָרִים[a] מִן־בְּנֵי אִיתָמָר 4
וַיַּחְלְקוּם לִבְנֵי אֶלְעָזָר רָאשִׁים לְבֵית־אָבוֹת[b] שִׁשָּׁה עָשָׂר וְלִבְנֵי
אִיתָמָר לְבֵית אֲבוֹתָם שְׁמוֹנָה׃ 5 וַיַּחְלְקוּם בְּגוֹרָלוֹת אֵלֶּה עִם־אֵלֶּה 5
כִּי־הָיוּ שָׂרֵי־קֹדֶשׁ וְשָׂרֵי הָאֱלֹהִים[a] מִבְּנֵי אֶלְעָזָר וּבִבְנֵי[b] אִיתָמָר׃
ס 6 וַיִּכְתְּבֵם שְׁמַעְיָה בֶן־נְתַנְאֵל הַסּוֹפֵר מִן־הַלֵּוִי[a] לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ 6
וְהַשָּׂרִים וְצָדוֹק הַכֹּהֵן וַאֲחִימֶלֶךְ בֶּן־אֶבְיָתָר וְרָאשֵׁי הָאָבוֹת לַכֹּהֲנִים
וְלַלְוִיִּם בֵּית־אָב אֶחָד אָחֻז[b] לְאֶלְעָזָר וְאָחֻז[c] אָחֻז לְאִיתָמָר׃ פ
7 וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל הָרִאשׁוֹן לִיהוֹיָרִיב לִידַעְיָה הַשֵּׁנִי׃ 8 לְחָרִם הַשְּׁלִישִׁי 7 8
לִשְׂעֹרִים הָרְבִעִי׃ 9 לְמַלְכִּיָּה הַחֲמִישִׁי לְמִיָּמִן[a] הַשִּׁשִּׁי׃ 10 לְהַקּוֹץ 9 10

ה̇ ד̇ חס וחד מל[25] . ב . ב̇[26] ר״פ בכתיב ט מנה בסיפ . כ̇ד
ג בכתיב . ו מל בסיפ[27]
ג בליש[28]
ל̇
ל̇[29] . ז̇[30] . מח
קרחא בפסוק[31] . ל̇ . ל̇ . ל̇
ג̇[32] . ג̇[33]
ד ר״פ . ל̇ . ג חס בליש
ב קמ
ד̇[34]
ל̇ . ב
ב̇[1]
ב̇[2] . ב
ב̇[3]
ב̇[3] . ל̇ . ז בסיפ[4] . ד̇[5]
ל̇
ד̇[6] . ל̇[6] . ל̇[6]
ט̇ז[7] . ז מל בסיפ[8]
ג חס[9]

[25] Mm 537. [26] Mm 4070. [27] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [28] Mm 4109. [29] Mm 2441. [30] Mm 4034. [31] Mp sub loco. [32] Mm 3775. [33] Mm 688. [34] Mm 848. Cp 24 [1] Mm 4110. [2] Mm 4111. [3] Mm 4112. [4] Mm 665. [5] Mm 1603. [6] Mm 1015. [7] Mp sub loco. [8] Mm 506. [9] Mm 4113.

28 [a] 𝔊(𝔖) *ἔστησεν αὐτούς* ‖ [b] 𝔊(𝔙) *καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα,* sed cj 28b c 29 cf 29[a] ‖ 29 [a] 𝔊* om cop, dl ‖ [b—b] 𝔊 *μέτρον* ‖ 32 [a—a] > 𝔊* (homtel) ‖ [b] dl ו cf Nu 8,26 ‖ Cp 24,1 [a] 𝔊 *καὶ Αβιουδ* ut 5,29[b] ‖ 3 [a] cf 23,6[a] ‖ 4 [a] nonn Mss 𝔊𝔙 הַגִּבּ(וֹ)רִים ‖ [b] l c pc Mss 𝔖𝔄 אֲבוֹתָם ‖ 5 [a] 𝔖[A] *khn'* = הַכֹּהֲנִים ‖ [b] mlt Mss 𝔖𝔗𝔙 וּמִבְּנֵי ‖ 6 [a] pc Mss הַלְוִיִּם ‖ [b] pc Mss 𝔊𝔖𝔙 אֶחָד; pr וּבֵית אָב אֶחָד ‖ [c] l c pc Mss 𝔊𝔖𝔙 וְאֶחָד ‖ 9 [a] 𝔊* *τῷ Βενιαμιν.*

11 הַשְּׁבִעִי֙ לַאֲבִיָּ֔ה הַשְּׁמִינִ֖י׃ 11 לְיֵשׁ֙וּעַ֙ᵃ הַתְּשִׁעִ֔י לִשְׁכַנְיָ֖הוּ הָעֲשִׂרִֽי׃ — ח֯ חס . יח֯ בסיפ . ג֯ חס[10] . ד֯ חס ב֯ מנה בליש
12 לְאֶלְיָשִׁיב֙ עַשְׁתֵּ֣י עָשָׂ֔ר לְיָקִ֖יםᵃ שְׁנֵ֥ים עָשָֽׂר׃ 13 לְחֻפָּה֙ שְׁלֹשָׁ֣ה עָשָׂ֔ר — ל֯
14 לְיֶשֶׁבְאָ֖בᵃ אַרְבָּעָ֥ה עָשָֽׂר׃ 14 לְבִלְגָּה֙ חֲמִשָּׁ֣ה עָשָׂ֔ר לְאִמֵּ֖ר שִׁשָּׁ֥ה — ל֯[11] . כב֯ פסוק דלית בהון לא ו ולא י[12]
15 16 עָשָֽׂר׃ 15 לְחֵזִיר֙ᵃ שִׁבְעָ֣ה עָשָׂ֔ר לְהַפִּצֵּ֖ץ שְׁמוֹנָ֥ה עָשָֽׂר׃ 16 לִפְתַֽחְיָה֙ — ל֯
17 תִּשְׁעָ֣ה עָשָׂ֔ר לִֽיחֶזְקֵ֖אל הָעֶשְׂרִֽים׃ 17 לְיָכִין֙ אֶחָ֣ד וְעֶשְׂרִ֔ים לְגָמ֕וּל — ל֯ בליש[13] . ג֯[14]
18 שְׁנַ֖יִם וְעֶשְׂרִֽים׃ 18 לִדְלָיָ֙הוּ֙ שְׁלֹשָׁ֣ה וְעֶשְׂרִ֔ים לְמַֽעַזְיָ֖הוּ אַרְבָּעָ֥ה — ל֯ . ל֯
19 וְעֶשְׂרִֽים׃ פ 19 אֵ֣לֶּה פְקֻדָּתָ֗םᵃ לַעֲבֹֽדָתָם֙ לָב֣וֹא לְבֵית־יְהוָ֔ה — יד֯ ר״פ בסיפ[15]
כְּמִשְׁפָּטָ֕ם בְּיַ֖ד אַהֲרֹ֣ן אֲבִיהֶ֑ם כַּאֲשֶׁ֣ר צִוָּ֔הוּ יְהוָ֖ה אֱלֹהֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ פ — ל֯[16] . ג֯[17]
20 וְלִבְנֵ֥י לֵוִ֖י הַנּֽוֹתָרִ֑ים לִבְנֵ֤י עַמְרָם֙ שׁוּבָאֵ֔ל לִבְנֵ֥י שׁוּבָאֵ֖ל יֶחְדְּיָֽהוּ׃ — ג֯[18] . ג֯[18] . ב֯
21 לִרְחַבְיָ֑הוּ לִבְנֵ֣י רְחַבְיָ֔הוּ הָרֹ֖אשׁ יִשִּׁיָּֽה׃ 22 לַיִּצְהָרִי֙ שְׁלֹמ֔וֹת לִבְנֵ֥י — ג֯ ול֯ בליש . ג֯ . לז֯ כג֯ מנה בסיפ . ג֯ . ג֯[19]
23 שְׁלֹמ֖וֹת יָֽחַת׃ 23 וּבְנַ֙יᵃ יְרִיָּ֔הוּᵇ אֲמַרְיָ֖הוּ הַשֵּׁנִ֑י יַחֲזִיאֵל֙ הַשְּׁלִישִׁ֔י יְקַמְעָ֖ם — ג֯[19] . ל֯ . ב֯ . ג֯ . ז֯ מל בסיפ[20]
24 25 הָרְבִיעִֽי׃ 24 בְּנֵ֥י עֻזִּיאֵ֖ל מִיכָ֑ה לִבְנֵ֥י מִיכָ֖ה שָׁמִֽורᵃ׃ 25 אֲחִ֥י מִיכָ֖ה — מח֯ ר״פ בסיפ . שמיר ק֯
26 יִשִּׁיָּ֑ה לִבְנֵ֥י יִשִּׁיָּ֖ה זְכַרְיָֽהוּ׃ 26 בְּנֵ֤י מְרָרִי֙ מַחְלִ֣י וּמוּשִׁ֔י בְּנֵ֥יᵃ יַעֲזִיָּ֖הוּᵇ — מח֯ ר״פ בסיפ
27 28 בְנֽוֹᶜ׃ 27 בְּנֵ֣י מְרָרִ֔י לְיַעֲזִיָּ֖הוּ בְּנ֑וֹᵃ וְשֹׁ֥הַםᵇ וְזַכּ֖וּר וְעִבְרִֽי׃ 28 לְמַחְלִ֖י — מח֯ ר״פ בסיפ . ב֯ ובתרי לישנ[21]
29 30 אֶלְעָזָ֑רᵃ וְלֹא־הָ֥יָה ל֖וֹ בָּנִֽים׃ 29 לְקִ֑ישᵃ בְּנֵי־ᵇקִ֖ישׁ יְרַחְמְאֵֽל׃ 30 וּבְנֵ֣י — כה֯ . ל֯[22]
מוּשִׁ֔י מַחְלִ֥י וָעֵ֖דֶר וִירִימ֑וֹת אֵ֛לֶּה בְּנֵ֥י הַלְוִיִּ֖ם לְבֵ֥ית אֲבֹתֵיהֶֽם׃ — ז֯ בליש . ז֯ בליש[23] ט֯ חס בסיפ
31 וַיַּפִּ֨ילוּ גַם־הֵ֜ם גּוֹרָל֗וֹת לְעֻמַּת֙ ׀ אֲחֵיהֶ֣ם בְּנֵֽי־אַהֲרֹ֔ן לִפְנֵ֨י דָּוִ֤יד — ד֯ . כל קריא מל ב֯ מ֯ א֯ חס[24]
הַמֶּ֙לֶךְ֙ וְצָד֣וֹק וַאֲחִימֶ֔לֶךְ וְרָאשֵׁ֣י הָאָב֔וֹת לַכֹּהֲנִ֖ים וְלַלְוִיִּ֑ם אָב֣וֹתᵃ — ל֯ . ל֯ שם ברנש
הָרֹ֔אשׁ לְעֻמַּ֖ת אָחִ֥יו הַקָּטָֽן׃ ס — לז֯ כג֯ מנה בסיפ
25 1 וַיַּבְדֵּ֣לᵃ דָּ֠וִיד וְשָׂרֵ֨י הַצָּבָ֜א לַעֲבֹדָ֗ה לִבְנֵ֤י אָסָף֙ וְהֵימָ֣ן — ג֯[1] . ב֯ חס בליש בסיפ[2]
וִֽידוּת֔וּןᵇ הַנְּבִיאִ֥יםᶜ בְּכִנֹּר֛וֹת בִּנְבָלִ֖ים וּבִמְצִלְתָּ֑יִם וַיְהִ֧י מִסְפָּרָ֛םᵈ אַנְשֵׁ֥י — הנבאים[3] יתיר י ק֯

[10] Mm 2670. [11] Mm 4114. [12] Mm 878. [13] וב יחזקאל Ez 1,3 et 24,24. [14] Mm 117. [15] Mm 4006. [16] Mm 1623. [17] Mm 1304. [18] Mm 4115. [19] Mm 4116. [20] Mm 506. [21] Mm 4117. [22] Mm 4118. [23] Mm 4025. [24] Mm 4119. **Cp 25** [1] Mm 6. [2] Mm 4120. [3] Q addidi, cf Mp sub loco.

11 ᵃ S *l'ljš'* ‖ **12** ᵃ 𝔊ᴬᵃˡ *τῷ Ελιακιμ*, S *l'ljkrb* ‖ **13** ᵃ > 𝔊ᴮ, 𝔊ᴬᴸᵃˡ *τῷ Ισβααλ* ‖ **15** ᵃ 𝔊ᴮ *τῷ Χηζειν*, 𝔊ᴬᵃˡ *τῷ Ιεζ(ε)ιρ*, S(𝔄) *'hzj'* = לַאֲחַזְיָה ‖ **19** ᵃ l ׳ד–? cf S𝔙 ‖ **23** ᵃ 2 Mssᵐᵍ וּבְנֵי חֶבְרוֹן, 𝔊 *καὶ* (> 𝔊ᴮ) *υἱοί*, 𝔊ᴸ *τοῖς υἱοῖς Χεβρων*; l לַחֶבְרֹנִי ‖ ᵇ 𝔊ᴬᵃˡ *Ιεδιου* cf 23,19ᵃ; ins לִבְנֵי ירִיהוּ (homtel), post quod exc nom ‖ **24** ᵃ 𝔗 mlt Mss Vrs ut Q, K ור– ‖ **26** ᵃ l prb בְּבָנָיו ‖ ᵇ 𝔊 *Οζια* ‖ ᶜ > 𝔊ᴮ, 𝔊ʳᵉˡ *υἱοὶ Βοννι*, 𝔙 *Benno* ‖ **27** ᵃ 𝔊 pl ‖ ᵇ 𝔊 om cop, dl ‖ **28** ᵃ 𝔊 + *καὶ Ιθαμαρ καὶ ἀπέθανεν Ελεαζαρ* ‖ ᵇ mlt Mss הָיוּ ‖ **29** ᵃ l וְקִישׁ ‖ ᵇ pc Mss 𝔙 בֶּן־ ‖ **31** ᵃ l ׳אֲ ? ‖ **Cp 25,1** ᵃ 𝔊 *καὶ ἔστησεν* (ex *καὶ διέστησεν*) ‖ ᵇ 𝔊(𝔙) *καὶ Ιδιθων*, id in 3.6 ‖ ᶜ mlt Mss 𝔊𝔗𝔙 ut Q, sic l; K ׳הַנְּבִ ‖ ᵈ 𝔊 + *κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν* (𝔊ᴸᵃˡ *κ. κ. ἀνδρῶν*).

מְלָאכָה לַעֲבֹדָתָם׃ 2 לִבְנֵי אָסָף זַכּוּר וְיוֹסֵף וּנְתַנְיָה וַאֲשַׂרְאֵלָה[a] 2 ל. 4
בְּנֵי אָסָף עַל יַד־אָסָף הַנִּבָּא[b] עַל־יְדֵי הַמֶּלֶךְ׃ 3 לִידוּתוּן בְּנֵי יְדוּתוּן 3
גְּדַלְיָהוּ וּצְרִי[a] וִישַׁעְיָהוּ[b] חֲשַׁבְיָהוּ וּמַתִּתְיָהוּ שִׁשָּׁה עַל יְדֵי אֲבִיהֶם ב5. ב בתרי לישנ6. ג7. ד8
יְדוּתוּן [c]בַּכִּנּוֹר הַנִּבָּא[c] עַל־הֹדוֹת וְהַלֵּל לַיהוָה׃ ס 4 לְהֵימָן 4 ב
בְּנֵי הֵימָן בֻּקִּיָּהוּ מַתַּנְיָהוּ עֻזִּיאֵל[a] שְׁבוּאֵל[b] וִירִימוֹת[c] חֲנַנְיָה חֲנָנִי[d] ב9. ג10. ג. ז בליש
אֱלִיאָתָה[e] גִּדַּלְתִּי וְרֹמַמְתִּי עֶזֶר יָשְׁבְּקָשָׁה מַלּוֹתִי הוֹתִיר מַחֲזִיאוֹת׃ ל. ג11. ב חד חס וחד מל. ל שם אנש
5 כָּל־אֵלֶּה בָנִים לְהֵימָן חֹזֵה הַמֶּלֶךְ בְּדִבְרֵי הָאֱלֹהִים לְהָרִים קָרֶן[a] 5 ל
וַיִּתֵּן הָאֱלֹהִים לְהֵימָן בָּנִים אַרְבָּעָה עָשָׂר וּבָנוֹת שָׁלוֹשׁ׃ 6 כָּל־אֵלֶּה 6 ב12
עַל־יְדֵי אֲבִיהֶם בַּשִּׁיר בֵּית יְהוָה בִּמְצִלְתַּיִם נְבָלִים וְכִנֹּרוֹת [a]לַעֲבֹדַת ג דגש13. ב. ז14
בֵּית הָאֱלֹהִים[a] עַל יְדֵי הַמֶּלֶךְ ס [b]אָסָף וִידוּתוּן וְהֵימָן[b]׃ 7 וַיְהִי 7 מח
מִסְפָּרָם עִם־אֲחֵיהֶם מְלֻמְּדֵי־שִׁיר לַיהוָה כָּל־הַמֵּבִין מָאתַיִם שְׁמוֹנִים ב15
וּשְׁמוֹנָה׃ 8 וַיַּפִּילוּ[a] גּוֹרָלוֹת[b] מִשְׁמֶרֶת לְעֻמַּת[c] כַּקָּטֹן כַּגָּדוֹל [d]מֵבִין 8 ד. ג16
עִם־תַּלְמִיד[d]׃ פ ל

9 וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל הָרִאשׁוֹן לְאָסָף[a] לְיוֹסֵף[b] ה. ס5
גְּדַלְיָהוּ הַשֵּׁנִי[c] הוּא־וְאֶחָיו וּבָנָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ ב. ל17
10 הַשְּׁלִשִׁי זַכּוּר בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃
11 הָרְבִיעִי לַיִּצְרִי[a] בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ ל
12 הַחֲמִישִׁי נְתַנְיָהוּ בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ ה
13 הַשִּׁשִּׁי בֻּקִּיָּהוּ בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ ב18
14 הַשְּׁבִיעִי יְשַׂרְאֵלָה[a] בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ ח חס
15 הַשְּׁמִינִי יְשַׁעְיָהוּ בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃
16 הַתְּשִׁיעִי מַתַּנְיָהוּ בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ ג10

[4] Mm 1858. [5] Mp sub loco. [6] Mm 4121. [7] Mm 4265. [8] Mm 4075. [9] 1 Ch 25,13. [10] Mm 4124. [11] Mm 2204. [12] Da 1,9. [13] Mm 4122. [14] Mm 4034. [15] Mm 3673. [16] Mm 4123. [17] וחד ובניו ואחיו Esr 8,18. [18] 1 Ch 25,4.

2 [a] pc Mss Edd ׳שׂ–; l וַאֲשַׂרְאֵל אַרְבָּעָה אֵלֶּה (aberratio oculi) ‖ [b] pc Mss 𝔊 הַנָּבִיא ‖ **3** [a] sec 11 וְיִצְרִי ‖ [b] ins c Ms 𝔊*𝔄 וְשִׁמְעִי ־ cf 17 ‖ [c–c] l invers cf 𝔙 ‖ **4** [a] $\mathfrak{G}^{B}$ *Αζαραηλ* cf 18 עֲזַרְאֵל ‖ [b] l שׁוּבָאֵל ut 20 et 24,20, it 𝔊 ‖ [c] sec 22 ׳רֵמ– ‖ [d] 𝔖 om sq usque ad fin 6 ‖ [e] in 27 אֱלִיָּתָה ‖ **5** [a] l קַרְנוֹ (ו hpgr) ‖ **6** [a–a] > 𝔊* ‖ [b–b] 𝔊𝔗 pr cop; gl ad כל־אלה ‖ **8** [a] 𝔊 + *καὶ αὐτοί* ‖ [b] l ׳ר– cf 𝔊 ‖ [c] pc Mss 𝔗 + משמרת ‖ [d–d] add? cf 7b ‖ **9** [a] add ‖ [b] ins בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר vel sim cf 𝔊 et 10sqq ‖ [c] 𝔊 + *Ηνια* (ex *σηνι* = שֵׁנִי, versio duplex) ‖ **11** [a] cf 3 (וּ)צְרִי ‖ **14** [a] l אֲשַׂרְאֵל cf 2[a].

17 הָֽעֲשִׂירִי֙ שִׁמְעִ֔י[a] בָּנָ֥יו וְאֶחָ֖יו שְׁנֵ֥ים עָשָֽׂר׃ ל
18 עַשְׁתֵּֽי־עָשָׂר֙ עֲזַרְאֵ֔ל[a] בָּנָ֥יו וְאֶחָ֖יו שְׁנֵ֥ים עָשָֽׂר׃ ב ר״פ
19 הַשְּׁנֵ֤ים עָשָׂר֙ לַחֲשַׁבְיָ֔ה בָּנָ֥יו וְאֶחָ֖יו שְׁנֵ֥ים עָשָֽׂר׃
20 לִשְׁלֹשָׁ֤ה עָשָׂר֙ שׁוּבָאֵ֔ל בָּנָ֥יו וְאֶחָ֖יו שְׁנֵ֥ים עָשָֽׂר׃ ג[10]
21 לְאַרְבָּעָ֤ה עָשָׂר֙ מַתִּתְיָ֔הוּ בָּנָ֥יו וְאֶחָ֖יו שְׁנֵ֥ים עָשָֽׂר׃ ד[20]
22 לַחֲמִשָּׁ֤ה עָשָׂר֙ לִֽירֵמ֔וֹת[a] בָּנָ֥יו וְאֶחָ֖יו שְׁנֵ֥ים עָשָֽׂר׃ ד וכל עזרא דכות
23 לְשִׁשָּׁ֤ה עָשָׂר֙ לַחֲנַנְיָ֔הוּ בָּנָ֥יו וְאֶחָ֖יו שְׁנֵ֥ים עָשָֽׂר׃ ל
24 לְשִׁבְעָ֤ה עָשָׂר֙ לְיָשְׁבְּקָ֔שָׁה[a] בָּנָ֥יו וְאֶחָ֖יו שְׁנֵ֥ים עָשָֽׂר׃
25 לִשְׁמוֹנָ֤ה עָשָׂר֙ לַחֲנָ֔נִי בָּנָ֥יו וְאֶחָ֖יו שְׁנֵ֥ים עָשָֽׂר׃
26 לְתִשְׁעָ֤ה עָשָׂר֙ לְמַלּ֔וֹתִי בָּנָ֥יו וְאֶחָ֖יו שְׁנֵ֥ים עָשָֽׂר׃ ל
27 לְעֶשְׂרִים֙ לֶאֱלִיָּ֔תָה[a] בָּנָ֥יו וְאֶחָ֖יו שְׁנֵ֥ים עָשָֽׂר׃ ל וכן כת למערב
28 לְאֶחָ֤ד וְעֶשְׂרִים֙ לְהוֹתִ֔יר[a] בָּנָ֥יו וְאֶחָ֖יו שְׁנֵ֥ים עָשָֽׂר׃ ל שם גבר
29 לִשְׁנַ֤יִם וְעֶשְׂרִים֙ לְגִדַּ֔לְתִּי[a] בָּנָ֥יו וְאֶחָ֖יו שְׁנֵ֥ים עָשָֽׂר׃ ל
30 לִשְׁלֹשָׁ֤ה וְעֶשְׂרִים֙ לְמַ֣חֲזִיא֔וֹת בָּנָ֥יו וְאֶחָ֖יו שְׁנֵ֥ים עָשָֽׂר׃ ל ומל
31 לְאַרְבָּעָ֤ה וְעֶשְׂרִים֙ לְרֽוֹמַמְתִּ֣י עֶ֔זֶר בָּנָ֥יו וְאֶחָ֖יו שְׁנֵ֥ים עָשָֽׂר׃ פ ל זקף קמ

26 1 לְמַחְלְק֖וֹת לְשֹׁעֲרִ֑ים[a] לַקָּ֨רְחִ֔ים[b] מְשֶֽׁלֶמְיָ֥הוּ בֶן־קֹרֵ֖א מִן־בְּנֵ֥י ל
אָסָֽף[c]׃ 2 וְלִמְשֶֽׁלֶמְיָ֖הוּ בָּנִ֑ים זְכַרְיָ֣הוּ הַבְּכ֗וֹר יְדִֽיעֲאֵל֙ הַשֵּׁנִ֔י זְבַדְיָ֖הוּ[a] ג בליש
הַשְּׁלִישִׁ֖י יַתְנִיאֵ֥ל[b] הָרְבִיעִֽי׃ 3 עֵילָם֙ הַחֲמִישִׁ֔י יְהוֹחָנָ֖ן[a] הַשִּׁשִּׁ֑י אֶלְיְהוֹעֵינַ֖י[b] ז מל בסיפ[1]. ט ד מנה בסיפ[2]. ב
הַשְּׁבִיעִֽי׃ 4 וּלְעֹבֵ֥ד אֱדֹ֖ם בָּנִ֑ים שְֽׁמַעְיָ֤ה הַבְּכוֹר֙ יְהוֹזָבָ֣ד הַשֵּׁנִ֔י יוֹאָ֥ח ד ב מנה בליש. ד
ס, הַשְּׁלִשִׁ֖י וְשָׂכָ֣ר הָרְבִיעִ֑י וּנְתַנְאֵ֖ל הַחֲמִישִֽׁי׃ 5 עַמִּיאֵ֤ל הַשִּׁשִּׁי֙ יִשָּׂשכָר֙[a] ב ובתרי לישנ[3]
הַשְּׁבִיעִ֔י פְּעֻלְּתַ֖י הַשְּׁמִינִ֑י כִּ֥י בֵרְכ֖וֹ אֱלֹהִֽים׃ פ 6 וְלִשְׁמַעְיָ֣ה בְנ֗וֹ ל. ד[4]
נוֹלַ֤ד בָּנִים֙ הַמִּמְשָׁלִ֣ים[a] לְבֵ֣ית אֲבִיהֶ֑ם[b] כִּֽי־גִבּ֥וֹרֵי חַ֖יִל הֵֽמָּה׃ 7 בְּנֵ֣י ל. מח ר״פ בסיפ
שְׁמַֽעְיָ֗ה עָתְנִ֧י וּרְפָאֵ֛ל וְעוֹבֵ֥ד אֶלְזָבָ֖ד[a] [b]אֶחָ֣יו בְּנֵי־חָ֑יִל[b] אֱלִיה֖וּ[c] ב ול בעינ. ד חס א

[10]Mm 4115. [20]Mm 4075. Cp 26 [1]Mm 506. [2]Mm 3928. [3]Mm 4125. [4]Mm 4126.

17 [a] 2 Mss 𝔙 שְׁמַעְיָה || **18** [a] 𝔊^L *Οζιηλ* et 𝔖 *'zjl* = עֻזִּיאֵל; cf 4[a] || **22** [a] cf 4 יר(ו)ימ' || **24** [a] 𝔖 *l'jšb* || **27** [a] cf 4 אֱלִיאָתָה; 𝔖 *(l)'ljb* || **28** [a] 𝔖 *ljtr* || **29** [a] 𝔖 *l(j)rbj* || **Cp 26,1** [a] l לַשֹּׁ' || [b] 𝔖 *d'kjm dwjd mlk' ntwr'* = quos constituit David rex custodes, sim 𝔄 || [c] l אֲבִיאָסָף (cf 𝔊^B) vel אֶבְיָסָף (cf 9,19) || **2** [a] pc Mss 𝔊^B𝔖 זְכַרְיָהוּ || [b] 𝔊^L *Ναθαναηλ*, 𝔖(𝔄) *ntn'jl* || **3** [a] 𝔊^B *Ιωνας*, 𝔊^L *Ιωναθαν* || [b] 𝔖 *jd'j* || **5** [a] cf 2,1[a] || **6** [a] 𝔊^B *τοῦ πρωτοτόκου Ρωσαι* (𝔊^{Aal} *τῷ -κῳ Ρ.*) = dub; prp הֵם מֹשְׁלִים || [b] pc Mss 𝔗 אֲבֹ(ו)תָם || **7** [a] l c pc Mss 𝔊 'וְא || [b–b] gl, cf 6b || [c] l c Ms 'וְא.

8 וְסַמַּכְיָֽהוּ׃d 8 כָּל־אֵ֠לֶּה מִבְּנֵ֣י ׀ עֹבֵ֣ד אֱדֹ֗ם הֵ֠מָּה וּבְנֵיהֶ֤ם וַאֲחֵיהֶם֙ ל̇ . ז̇ בסיפ̇[5] . ל̇
9 אִֽישׁ־חַ֥יִל בַּכֹּ֖חַ לַעֲבֹדָ֑ה שִׁשִּׁ֣ים וּשְׁנַ֔יִםa לְעֹבֵ֖ד אֱדֹֽם׃ 9 וְלִמְשֶׁלֶמְיָ֖הוּ ד̇ דגש[6] . ב̇ חס בליש בסיפ[7]
10 בָּנִ֣ים וְאַחִ֑ים בְּנֵי־חַ֖יִל שְׁמוֹנָ֥ה עָשָֽׂר׃ ס 10 וּלְחֹסָ֥ה מִן־בְּנֵֽי־מְרָרִ֖י ד̇ קמ וכל אתנח וס״פ דכות[8]
בָּנִ֑ים שִׁמְרִ֣י הָרֹ֗אשׁ כִּ֠י לֹא־הָיָ֤ה בְכוֹר֙a וַיְשִׂימֵ֥הוּ אָבִ֖יהוּ לְרֹֽאשׁ׃ לז̇ בג מנה בסיפ̇ . ב̇ מל̇ . ז̇ מל̇[9] . כל
11 11 חִלְקִיָּ֤הוּa הַשֵּׁנִי֙ טְבַלְיָ֣הוּb הַשְּׁלִשִׁ֔י זְכַרְיָ֖הוּ הָרְבִעִ֑י כָּל־בָּנִ֥ים וְאַחִ֖ים ג̇ חס[10]
12 לְחֹסָ֖ה שְׁלֹשָׁ֥ה עָשָֽׂר׃ 12 לְ֠אֵלֶּה מַחְלְק֤וֹת הַשֹּֽׁעֲרִים֙ לְרָאשֵׁ֣י ל̇ ור״פ
13 הַגְּבָרִ֔ים מִשְׁמָר֖וֹת לְעֻמַּ֣ת אֲחֵיהֶ֑ם לְשָׁרֵ֖ת בְּבֵ֥ית יְהוָֽה׃ 13 וַיַּפִּ֨ילוּ לט̇ . ד̇
14 גוֹרָל֜וֹת כַּקָּטֹ֧ן כַּגָּד֛וֹל לְבֵ֥ית אֲבוֹתָ֖ם לְשַׁ֥עַר וָשָֽׁעַר׃ פ 14 וַיִּפֹּ֧ל ג̇[11] . ג̇
הַגּוֹרָ֛ל מִזְרָ֖חָה לְשֶֽׁלֶמְיָ֑הוּ וּזְכַרְיָ֨הוּa בְנ֜וֹ יוֹעֵ֣ץ ׀ בְּשֶׂ֗כֶל הִפִּ֙ילוּ֙ גֽוֹרָל֔וֹת ה̇ ד כת ש וחד כת ס[12]
15 וַיֵּצֵ֥א גוֹרָל֖וֹ צָפֽוֹנָה׃ ס 15 לְעֹבֵ֥ד אֱדֹ֖ם נֶ֑גְבָּה וּלְבָנָ֖יוa בֵּ֥ית נג̇ . כז̇[13]
16 הָאֲסֻפִּֽים׃b 16 לְשֻׁפִּ֣יםa וּלְחֹסָה֙ לַֽמַּעֲרָ֔ב עִ֚ם שַׁ֣עַר שַׁלֶּ֔כֶתb בַּֽמְסִלָּ֖ה ל̇ . ל̇ . ב̇[14]
17 הָעוֹלָ֑ה cמִשְׁמָ֖ר לְעֻמַּ֥ת מִשְׁמָֽר׃c 17 aלַמִּזְרָח֙ הַלְוִיִּ֣םa שִׁשָּׁ֔ה לַצָּפ֤וֹנָה ט̇ מל בליש ובסיפ̇ . נג̇
לַיּוֹם֙ אַרְבָּעָ֔ה לַנֶּ֥גְבָּה לַיּ֖וֹם אַרְבָּעָ֑ה וְלָאֲסֻפִּ֖ים שְׁנַ֥יִם שְׁנָֽיִם׃b כ̇[15] ב̇ מנה דגש בסיפ̇ . כז̇ . כ̇[15] ב̇ מנה דגש בסיפ̇ . ל̇ . ג̇
18 19 18 לַפַּרְבָּ֖רa לַֽמַּעֲרָ֑ב אַרְבָּעָה֙ לַֽמְסִלָּ֔ה שְׁנַ֖יִם לַפַּרְבָּֽר׃ 19 אֵ֗לֶּה יד̇ ר״פ בסיפ̇[16]
מַחְלְקוֹת֙ הַשֹּׁ֣עֲרִ֔ים לִבְנֵ֖י הַקָּרְחִ֑יa וְלִבְנֵ֖י מְרָרִֽי׃
20 20 וְהַלְוִיִּ֗ם אֲחִיָּ֛הa עַל־אוֹצְרוֹת֙ בֵּ֣ית הָאֱלֹהִ֔ים וּלְאֹצְר֖וֹת הַקֳּדָשִֽׁים׃ יא̇ מל̇[17] . ד̇ בליש[18] . מ̇ח
21 21 בְּנֵ֣יa לַעְדָּ֗ן בְּנֵ֤יb הַגֵּֽרְשֻׁנִּי֙ לְלַעְדָּ֔ןc dרָאשֵׁ֣י הָאָב֗וֹת לְלַעְדָּ֛ן הַגֵּרְשֻׁנִּ֖יd מ̇ח ר״פ בסיפ̇ . ג̇[13] . עה̇ . ג̇
22 יְחִיאֵלִֽי׃ 22 בְּנֵי֙ יְחִיאֵלִ֔י זֵתָם֙ וְיוֹאֵ֣ל אָחִ֔יוa עַל־אֹצְר֖וֹת בֵּ֥ית יְהוָֽה׃ ב̇ . מ̇ח ר״פ בסיפ̇ . ב̇
23 24 23 לַעַמְרָמִי֙ לַיִּצְהָרִ֔י לַֽחֶבְרוֹנִ֖י לָעָזִּיאֵלִֽי׃ 24 וּשְׁבֻאֵ֛לa בֶּן־ ג̇ . ג̇ ול חס בליש
25 גֵּרְשׁ֥וֹם בֶּן־מֹשֶׁ֖ה נָגִ֥יד עַל־הָאֹצָרֽוֹת׃ 25 וְאֶחָ֖יוa לֶאֱלִיעֶ֑זֶר רְחַבְיָ֨הוּ ג̇
26 בְנ֜וֹb וִישַֽׁעְיָ֤הוּ בְנוֹ֙c וְיֹרָ֣ם בְּנ֔וֹc וְזִכְרִ֥י בְנ֖וֹ וּשְׁלֹמ֥וֹתd בְּנֽוֹ׃c 26 ה֠וּא יא̇[19] ד̇[20] מנה בכתיב כת כן ול חס ומן ובשנת חמש עד ואלישע דמלכים דכות ב מ ג̇[21] . ושלמית ק̇

[5]Mm 665. [6]Mm 3246. [7]Mm 4120. [8]Mm 4138. [9]Mm 1483. [10]Mm 4113. [11]Mm 4123. [12]Mm 3917. [13]Mp sub loco. [14]Nu 20,19. [15]Mm 875. [16]Mm 4006. [17]Mm 1977. [18]Mm 4163. [19]Mm 4018. [20]Mm 2087. [21]Cf Mm 2087.

7 d 𝔊 + *καὶ Ισβακωμ* vel sim = versio duplex ‖ **8** a 16,38 וּשְׁמוֹנָה ‖ **10** a l הַבּ׳ (ה hpgr) ‖ **11** a 𝔊$^{-L}$ *τῆς διαιρέσεως* ‖ b 𝔊^{L} *Ταβεηλ*; prp טְבַלְ׳ ‖ **14** a l וְלוֹ׳ cf 𝔊^{L}𝔙 ‖ **15** a 𝔊 *κατέναντι* = לִפְנֵי ‖ b 𝔖^{A} *spʾ* = הַסִּפִּים ‖ **16** a 𝔊^{BL} *εἰς δεύτερον* = לְשֵׁנִים? 𝔊^{L} + *τοῖς προθύροις* = לַסִּפִּים cf 15b; dupl, dl ‖ b 𝔊 *παστοφορίου* = לִשְׁכַּת, 𝔙 *quae ducit* = שֶׁ + לֶכֶת ‖ c–c cj c 17 ‖ **17** a–a l לַיּוֹם חָה– cf 𝔊 ‖ b > pc Mss 𝔊* (hpgr) ‖ **18** a 𝔊 *εἰς διαδεχομένους*, 𝔙 *in cellulis*; ex 18b, dl ‖ **19** a 𝔊^{B} *Κααθ* = קְהָת; 𝔊^{Aal}𝔖𝔗𝔙 leg קֹרַח ‖ **20** a l אֲחֵיהֶם cf 𝔊 ‖ **21** a l מִבְּנֵי (מ hpgr) ‖ b.c dl; b + c ex gl לִבְנֵי לְלַעְדָּן (= Libni pro Laedan)? ‖ d–d dl (var) ‖ **22** a 𝔊* *οἱ ἀδελφοί*, 𝔙 pl ‖ **24** a l וְשׁוּבָאֵל cf 𝔊𝔙 et 23,16a ‖ **25** a 𝔊 *καὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ* ‖ b 𝔊* *υἱός* ‖ c > 𝔊$^{-L}$ ‖ d nonn Mss 𝔊^{L}𝔖𝔗𝔙 ut Q, K 𝔊^{BAal} –וֹת.

שְׁלֹמוֹת[a] וְאֶחָיו עַל כָּל־אֹצְרוֹת הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר הִקְדִּישׁ דָּוִיד הַמֶּלֶךְ ג²². ל
27 וְרָאשֵׁי הָאָבוֹת לְשָׂרֵי־[b]הָאֲלָפִים וְהַמֵּאוֹת וְשָׂרֵי הַצָּבָא׃ 27 מִן־ ל. ר״פ בכתיב²³
28 הַמִּלְחָמוֹת וּמִן־הַשָּׁלָל הִקְדִּישׁוּ לְחַזֵּק[a] לְבֵית יְהוָה׃ 28 וְכֹל הַהִקְדִּישׁ ל. ל. ל
שְׁמוּאֵל הָרֹאֶה וְשָׁאוּל בֶּן־קִישׁ וְאַבְנֵר בֶּן־נֵר וְיוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה כֹּל ג ב מנה בסיפ
29 הַמַּקְדִּישׁ[a] עַל יַד־שְׁלֹמִית[b] וְאֶחָיו׃ פ 29 לַיִּצְהָרִי כְּנַנְיָהוּ[a] וּבָנָיו ב בטע דמטע²⁴. ג. ל. ג מנוקד כן בליש²⁵
30 לַמְּלָאכָה הַחִיצוֹנָה עַל־יִשְׂרָאֵל לְשֹׁטְרִים וּלְשֹׁפְטִים׃ 30 לַחֶבְרוֹנִי ל
חֲשַׁבְיָהוּ וְאֶחָיו בְּנֵי־חַיִל אֶלֶף וּשְׁבַע־מֵאוֹת עַל פְּקֻדַּת יִשְׂרָאֵל מֵעֵבֶר ג²⁶
לַיַּרְדֵּן מַעְרָבָה לְכֹל מְלֶאכֶת יְהוָה וְלַעֲבֹדַת הַמֶּלֶךְ׃ ג²⁷. ב
31 לַחֶבְרוֹנִי יְרִיָּה[a] הָרֹאשׁ לַחֶבְרוֹנִי לְתֹלְדֹתָיו לְאָבוֹת בִּשְׁנַת לז כג מנה בסיפ. ל וכת כן. ב²⁸
הָאַרְבָּעִים לְמַלְכוּת דָּוִיד נִדְרָשׁוּ וַיִּמָּצֵא בָהֶם גִּבּוֹרֵי חַיִל בְּיַעְזֵיר ג²⁹. ז³⁰. ב מל
32 גִּלְעָד׃ 32 וְאֶחָיו בְּנֵי־חַיִל אַלְפַּיִם[a] וּשְׁבַע מֵאוֹת [b]רָאשֵׁי הָאָבוֹת[b] טה
וַיַּפְקִידֵם דָּוִיד הַמֶּלֶךְ עַל־הָרֻאוּבֵנִי וְהַגָּדִי וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשִּׁי לְכָל־ ל ולא געיא³¹. ד בליש³². ל
דְּבַר הָאֱלֹהִים וּדְבַר הַמֶּלֶךְ׃ פ ב. יה

27 1 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל ׀ לְמִסְפָּרָם רָאשֵׁי הָאָבוֹת וְשָׂרֵי הָאֲלָפִים ׀ טה
וְהַמֵּאוֹת וְשֹׁטְרֵיהֶם הַמְשָׁרְתִים אֶת־הַמֶּלֶךְ[a] [b]לְכֹל ׀ דְּבַר הַמַּחְלְקוֹת[b] כן מנוקד¹
הַבָּאָה וְהַיֹּצֵאת חֹדֶשׁ בְּחֹדֶשׁ לְכֹל חָדְשֵׁי הַשָּׁנָה הַמַּחֲלֹקֶת הָאַחַת ג בטע². ב חד מל וחד חס³. ב זקף פת
2 עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אָלֶף׃ ס 2 עַל הַמַּחֲלֹקֶת הָרִאשׁוֹנָה לַחֹדֶשׁ ח ג⁴ מנה מל בסיפ
הָרִאשׁוֹן יָשָׁבְעָם[a] בֶּן־זַבְדִּיאֵל[b] [c]וְעַל מַחֲלֻקְתּוֹ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה סד⁵
3 אָלֶף[c]׃ 3 מִן־בְּנֵי־פֶרֶץ הָרֹאשׁ לְכָל־שָׂרֵי הַצְּבָאוֹת לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן׃ ל ר״פ בכתיב⁶. לז כג מנה בסיפ. ל. ה. סד
4 וְעַל מַחֲלֹקֶת ׀ הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי דּוֹדַי[a] הָאֲחוֹחִי [b]וּמַחֲלֻקְתּוֹ וּמִקְלוֹת ב כת כן⁷. ב בליש. ב בעינ⁸. ד
5 הַנָּגִיד[b] וְעַל מַחֲלֻקְתּוֹ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אָלֶף׃ ס 5 שַׂר הַצָּבָא
הַשְּׁלִישִׁי לַחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי בְּנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן רֹאשׁ[a] וְעַל מַחֲלֻקְתּוֹ ז מל בליש⁹. ז מל בליש⁹. ל

[22] Mm 4116. [23] Mm 2980. [24] Mm 4127. [25] Mm 4128. [26] Mm 4265. [27] Mm 4129. [28] Nu 33,38. [29] Mm 116. [30] Mm 3765. [31] וַיַּפְקִידֵם חלוף, cf Mp sub loco. [32] Mm 4130. Cp 27 [1] וְהַמֵּאוֹת חלוף, cf Mp sub loco. [2] Mm 344. [3] Mm 4131. [4] Mm 4132. [5] Mp sub loco. [6] Mm 2980. [7] 2S 23,9, cf Mp sub loco. [8] Mm 4133. [9] Mm 506.

26 [a] sic L, mlt Mss Edd ut 25[d] ‖ [b] l וְשָׂ׳ cf 𝔊𝔙 et 29,6[a] ‖ **27** [a] 𝔊 *τοῦ μὴ καθυστερῆσαι τὴν οἰκοδομήν* ‖ **28** [a] l הַמִּקְדָּשׁ vel הַמַּקְדִּשׁ cf 𝔊 ‖ [b] 𝔊 *Σαλωμωθ* cf 25[d] ‖ **29** [a] 𝔊𝔙 leg כּ׳ ‖ **31** [a] pc Mss Edd ידיה cf 23,19[a] ‖ **32** [a] 𝔊[AV] *χίλιοι* cf 30 ‖ [b–b] gl ad לאבות 31a ‖ **Cp 27,1** [a] 𝔊 *τῷ λαῷ καί* ‖ [b–b] 𝔊 alit; prp עַל־דְּבַר הַמּ׳ לְכָל־שָׂרֵי הַמּ׳ ‖ **2** [a] l יִשְׁבַּעַל cf 11,11[b] ‖ [b] 11,11 חַכְמוֹנִי ‖ [c–c] tr post 3? cf 4sqq ‖ **4** [a] 11,12 pr אֶלְעָזָר בֶּן־ ‖ [b–b] > 𝔊*; = quoad turmam eius corruptum est (l *וּמִקְלוֹת) nomen ducis, gl ad דודי 4 propter 11,12 ‖ **5** [a] l הָר׳ cf 2 Ch 31,10 Esr 7,5.

6 עֶשְׂרִ֥ים וְאַרְבָּעָ֖ה אָֽלֶף׃ 6 ה֣וּא בְנָיָ֔הוּ גִּבּ֥וֹר הַשְּׁלֹשִׁ֖ים[a] וְעַל[b]־הַשְּׁלֹשִׁ֑ים
7 וּמַחֲלֻקְתּ֖וֹ עַמִּיזָבָ֥ד[c] בְּנֽוֹ׃ ס 7 הָרְבִיעִ֞י לַחֹ֣דֶשׁ הָרְבִיעִ֗י עֲשָׂה־אֵ֙ל — ב בעינ[10]
אֲחִ֣י יוֹאָ֔ב וּזְבַדְיָ֥ה בְנ֖וֹ אַחֲרָ֑יו[a] וְעַל֙ מַחֲלֻקְתּ֔וֹ עֶשְׂרִ֥ים וְאַרְבָּעָ֖ה אָֽלֶף׃ — ו בליש[11]
8 ס 8 הַחֲמִישִׁ֗י[a] לַחֹ֙דֶשׁ֙ הַחֲמִישִׁ֔י הַשַּׂ֖ר שַׁמְה֣וּת[b] הַיִּזְרָ֑ח[c] וְעַל֙ — ד פת[12] . ל . ל
9 מַחֲלֻקְתּ֔וֹ עֶשְׂרִ֥ים וְאַרְבָּעָ֖ה אָֽלֶף׃ ס 9 הַשִּׁשִּׁי֙ לַחֹ֣דֶשׁ הַשִּׁשִּׁ֔י עִירָ֥א
בֶן־עִקֵּ֖שׁ הַתְּקוֹעִ֑י וְעַל֙ מַחֲלֻקְתּ֔וֹ עֶשְׂרִ֥ים וְאַרְבָּעָ֖ה אָֽלֶף׃ ס
10 10 הַשְּׁבִיעִי֙ לַחֹ֣דֶשׁ הַשְּׁבִיעִ֔י חֶ֥לֶץ הַפְּלוֹנִ֖י מִן־בְּנֵ֣י אֶפְרָ֑יִם וְעַל֙ — כל סיפ מל ב מ א
11 מַחֲלֻקְתּ֔וֹ עֶשְׂרִ֥ים וְאַרְבָּעָ֖ה אָֽלֶף׃ ס 11 הַשְּׁמִינִי֙ לַחֹ֣דֶשׁ הַשְּׁמִינִ֔י
סִבְּכַ֥י הַחֻשָׁתִ֖י לַזַּרְחִ֑י וְעַל֙ מַחֲלֻקְתּ֔וֹ עֶשְׂרִ֥ים וְאַרְבָּעָ֖ה אָֽלֶף׃ ס — ה חס . ב
12 12 הַתְּשִׁיעִי֙ לַחֹ֣דֶשׁ הַתְּשִׁיעִ֔י אֲבִיעֶ֖זֶר הָֽעַנְּתֹתִ֑י לַבְּנְימִינִ֑י[a] וְעַל֙ מַחֲלֻקְתּ֔וֹ — ב מל[13] . לבן ימיני חד מן הל[14] ק כת מילה חדה וקר תרי
13 עֶשְׂרִ֥ים וְאַרְבָּעָ֖ה אָֽלֶף׃ ס 13 הָעֲשִׂירִי֙ לַחֹ֣דֶשׁ הָעֲשִׂירִ֔י מַהְרַ֥י
הַנְּטוֹפָתִ֖י לַזַּרְחִ֑י וְעַל֙ מַחֲלֻקְתּ֔וֹ עֶשְׂרִ֥ים וְאַרְבָּעָ֖ה אָֽלֶף׃ ס — ג מל[15] . ב
14 14 עַשְׁתֵּֽי־עָשָׂר֙ לְעַשְׁתֵּֽי־עָשָׂ֣ר הַחֹ֔דֶשׁ בְּנָיָ֥ה הַפִּרְעָתוֹנִ֖י מִן־בְּנֵ֣י אֶפְרָ֑יִם — ב ר״פ . ז וכל עזרא דכות[16]
15 וְעַל֙ מַחֲלֻקְתּ֔וֹ עֶשְׂרִ֥ים וְאַרְבָּעָ֖ה אָֽלֶף׃ ס 15 הַשְּׁנֵ֤ים עָשָׂר֙ לִשְׁנֵ֣ים
עָשָׂ֣ר הַחֹ֔דֶשׁ חֶלְדַּ֥י[a] הַנְּטוֹפָתִ֖י לְעָתְנִיאֵ֑ל וְעַל֙ מַחֲלֻקְתּ֔וֹ עֶשְׂרִ֥ים — ג מל[15] . ל
16 וְאַרְבָּעָ֖ה אָֽלֶף׃ פ 16 וְעַל֙ שִׁבְטֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל לָרֽאוּבֵנִ֣י נָגִ֔יד אֱלִיעֶ֖זֶר — ל
17 בֶּן־זִכְרִ֑י ס לַשִּׁמְעוֹנִ֔י שְׁפַטְיָ֖הוּ בֶּן־מַעֲכָֽה׃ ס 17 לְלֵוִ֕י חֲשַׁבְיָ֖ה — ב חד חס וחד מל[17] . ג[18]
18 בֶן־קְמוּאֵ֑ל לְאַהֲרֹ֖ן צָדֽוֹק׃ ס 18 לִיהוּדָ֕ה אֱלִיה֖וּ[a] מֵאֲחֵ֣י דָוִ֑יד — ג[19] . ד חס א
19 לְיִשָּׂשכָ֕ר[b] עָמְרִ֖י בֶּן־מִיכָאֵֽל׃ ס 19 לִזְבוּלֻ֕ן יִשְׁמַֽעְיָ֖הוּ[a] בֶּן־עֹֽבַדְיָ֑הוּ — ל כת כן[20] . ג מיחד[21] . ב[22] בכתיב וכל נביא דכות ב מ א
20 לְנַפְתָּלִ֕י יְרִימ֖וֹת בֶּן־עַזְרִיאֵֽל[b]׃ ס 20 לִבְנֵ֣י אֶפְרַ֔יִם הוֹשֵׁ֖עַ בֶּן־ — ז בליש . ג בליש
21 עֲזַזְיָ֑הוּ[a] לַחֲצִי֙ שֵׁ֣בֶט מְנַשֶּׁ֔ה יוֹאֵ֖ל בֶּן־פְּדָיָֽהוּ׃ ס 21 לַחֲצִ֤י[a] הַֽמְנַשֶּׁה֙ — ג . ל
גִּלְעָ֔דָה יִדּ֖וֹ בֶּן־זְכַרְיָ֑הוּ[b] ס לְבִנְיָמִ֕ן יַעֲשִׂיאֵ֖ל בֶּן־אַבְנֵֽר׃ ס — ג בליש[23] . ב
22 23 22 לְדָ֕ן עֲזַרְאֵ֖ל בֶּן־יְרֹחָ֑ם[a] אֵ֕לֶּה שָׂרֵ֖י שִׁבְטֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 23 וְלֹֽא־נָשָׂ֥א — ב ר״פ[24] . ג בסיפ

[10] Mm 4133. [11] Mp sub loco. [12] Mm 3103. [13] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [14] Mm 214. [15] Mm 4062. [16] Mm 1831. [17] Mm 4134. [18] Mm 987. [19] Mm 155. [20] Mm 218. [21] Mm 2663. [22] Mm 4135. [23] Mm 1859. [24] Mm 4136.

6 [a] mlt Mss 'בַּשׁ || [b] dl ו et pr וַיָּשֶׁם (hpgr) || [c] pr ־עַל cf 𝔊𝔙 || **7** [a] 𝔊 *καὶ οἱ ἀδελφοί* || **8** [a] sic L, mlt Mss Edd 'הַחֲ || [b] l c 11,27 שַׁמּוֹת cf 11,27[a] || [c] 11,27 הַהֲרוֹרִי cf 11,27[b]; l הַזַּרְחִי cf 11.13 || **12** [a] K 'נִי– || **15** [a] 11,30 חֵלֶד || **18** [a] 𝔊 *Ελιαβ* cf 2,13 || [b] cf 2,1[a] || **19** [a] 𝔊𝔖 leg 'שׁ || [b] 𝔊[ALal] *Οζιηλ* || **20** [a] pc Mss 𝔊 עֻזִּיָּהוּ || **21** [a] pc Mss 𝔊𝔙 + שֵׁבֶט cf 20 || [b] 𝔊[-L] *Ζαβδιου* = זבדיהו || **22** [a] 𝔊 *Ιωραμ.*

דָּוִיד מִסְפָּרָם לְמִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּלְמָטָּה כִּי אָמַר יְהוָה לְהַרְבּוֹת ל קמ
24 אֶת־יִשְׂרָאֵל כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמָיִם׃ 24 יוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה הֵחֵל לִמְנוֹת וְלֹא ל ר״פ[25]. ה[26]
כִלָּה וַיְהִי בָזֹאת קֶצֶף עַל־יִשְׂרָאֵל וְלֹא עָלָה הַמִּסְפָּר בְּמִסְפַּר[a] ג[27]
25 דִּבְרֵי־הַיָּמִים לַמֶּלֶךְ דָּוִיד׃ ס 25 וְעַל אֹצְרוֹת הַמֶּלֶךְ[a] עַזְמָוֶת חצי הספר בפסוקים ל
בֶּן־עֲדִיאֵל ס וְעַל הָאֹצָרוֹת בַּשָּׂדֶה בֶּעָרִים וּבַכְּפָרִים וּבַמִּגְדָּלוֹת ל. ל
26 יְהוֹנָתָן בֶּן־עֻזִּיָּהוּ׃ ס 26 וְעַל עֹשֵׂי מְלֶאכֶת הַשָּׂדֶה לַעֲבֹדַת יו[28] כת י ו[29] מנה בסיפ ול שם גבר
27 הָאֲדָמָה עֶזְרִי בֶּן־כְּלוּב׃ 27 וְעַל־הַכְּרָמִים[a] שִׁמְעִי הָרָמָתִי וְעַל ל
28 שֶׁבַּכְּרָמִים[b] לְאֹצְרוֹת[c] הַיַּיִן זַבְדִּי הַשִּׁפְמִי[d]׃ ס 28 וְעַל־הַזֵּיתִים ל. ב. ל
וְהַשִּׁקְמִים אֲשֶׁר בַּשְּׁפֵלָה בַּעַל חָנָן הַגְּדֵרִי[a] ס וְעַל־אֹצְרוֹת הַשֶּׁמֶן ל
29 יוֹעָשׁ׃ ס 29 וְעַל־הַבָּקָר הָרֹעִים בַּשָּׁרוֹן שִׁטְרַי[a] הַשָּׁרוֹנִי וְעַל־ שרטי ק מוקדם מאוחר. ל ומל
30 הַבָּקָר בָּעֲמָקִים שָׁפָט בֶּן־עַדְלָי׃ ס 30 וְעַל־הַגְּמַלִּים אוֹבִיל ל
31 הַיִּשְׁמְעֵלִי וְעַל־הָאֲתֹנוֹת יֶחְדְּיָהוּ[a] הַמֵּרֹנֹתִי[b]׃ ס 31 וְעַל־הַצֹּאן ל חס א. ב. ב
32 יָזִיז הַהַגְרִי כָּל־אֵלֶּה שָׂרֵי הָרְכוּשׁ אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ דָּוִיד׃ 32 וִיהוֹנָתָן
דּוֹד־דָּוִיד[a] יוֹעֵץ אִישׁ־מֵבִין וְסוֹפֵר הוּא וִיחִיאֵל בֶּן־חַכְמוֹנִי עִם־בְּנֵי ב מל
33 הַמֶּלֶךְ׃ 33 וַאֲחִיתֹפֶל יוֹעֵץ לַמֶּלֶךְ ס וְחוּשַׁי הָאַרְכִּי[a] רֵעַ ל
34 הַמֶּלֶךְ׃ 34 וְאַחֲרֵי אֲחִיתֹפֶל יְהוֹיָדָע[a] בֶּן־בְּנָיָהוּ[b] וְאֶבְיָתָר[c] וְשַׂר־צָבָא
לַמֶּלֶךְ יוֹאָב׃ פ

28 1 וַיַּקְהֵל דָּוִיד אֶת־כָּל־שָׂרֵי יִשְׂרָאֵל שָׂרֵי הַשְּׁבָטִים[a] וְשָׂרֵי ל
הַמַּחְלְקוֹת הַמְשָׁרְתִים אֶת־הַמֶּלֶךְ וְשָׂרֵי הָאֲלָפִים וְשָׂרֵי הַמֵּאוֹת [b]וְשָׂרֵי יו בטע[1]. ד בליש
כָל־רְכוּשׁ־וּמִקְנֶה ׀ לַמֶּלֶךְ וּלְבָנָיו[b] עִם־הַסָּרִיסִים וְהַגִּבּוֹרִים וּלְכָל־ ג[2] וחד מן ה[3] בטע. ז מל ג[4] מנה בסיפ. ל
2 גִּבּוֹר[c] חָיִל אֶל־יְרוּשָׁלִָם[b]׃ 2 וַיָּקָם דָּוִיד הַמֶּלֶךְ [a]עַל־רַגְלָיו[a] וַיֹּאמֶר ד קמ וכל אתנח וס״פ דכות[5]. יג[6] וכל עזרא דכות ב מ א
שְׁמָעוּנִי אַחַי וְעַמִּי אֲנִי[b] עִם־לְבָבִי לִבְנוֹת בֵּית מְנוּחָה לַאֲרוֹן בְּרִית־ יא. כו בליש וכל מלכים דכות יא מנה בסיפ
3 יְהוָה וְלַהֲדֹם רַגְלֵי אֱלֹהֵינוּ וַהֲכִינוֹתִי לִבְנוֹת׃ 3 וְהָאֱלֹהִים אָמַר לִי כל סיפ מל. ז[7]. ה[8]

[25] Mm 978. [26] Mm 90. [27] Mm 3190. [28] Mm 627. [29] Mm 4106. Cp 28 [1] Mm 3998. [2] Mm 1019. [3] Mm 4137. [4] Mm 4061. [5] Mm 4138. [6] Mm 2682. [7] Mm 145. [8] Mm 4139.

24 [a] 𝔊 *ἐν βιβλίῳ*, l בְּסֵפֶר ‖ **25** [a] ins בְּעִיר הַמַּמְלָכָ(ה) (homtel) cf 25b et 1 S 27,5 ‖ **27** [a] 𝔊 *τῶν χωρίων*; 𝔙 *vinearum cultores*, l הַכֹּרְ׳ cf [b] ‖ [b] gl ad הכרמים, ut הַכֹּרְמִים legatur, dl ‖ [c] dl ל cf 28b ‖ [d] 𝔊* *ὁ τοῦ Σεφνι* ‖ **28** [a] 𝔊 leg ׳ד– ‖ **29** [a] pc Mss 𝔊[B]𝔗 ut Q שִׁרְטַי ‖ **30** [a] 𝔖[A] *jhwd'* ‖ [b] 𝔊 *ὁ ἐκ Μεραθων (Μαρ.)*, 𝔖[A] *mrtwnj'* ‖ **32** [a] ins לְדָוִיד? ‖ **33** [a] 𝔊 *(ὁ) πρῶτος* (cf graece *ἀρχι-*) ‖ **34** [a.b] 2 Mss invers cf 5 ‖ [c] dl ו et pr יוֹעֵץ לַמֶּלֶךְ וְכֹהֵנוּ (aberratio oculi)? ‖ **Cp 28,1** [a] 𝔊* *τῶν κριτῶν* = הַשֹּׁפְטִים ‖ [b–b] 𝔊 alit ‖ [c] pc Mss ־רֵי ‖ **2** [a–a] 𝔊(𝔄) *ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας* ‖ [b] 22,7 + הָיָה, it 𝔊𝔖.

4 לֹא־תִבְנֶה בַיִת לִשְׁמִי כִּי אִישׁ מִלְחָמוֹת אַתָּה וְדָמִים שָׁפָכְתָּ׃ 4 וַיִּבְחַר — כו מלעיל. ב[9]
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בִּי מִכֹּל בֵּית־אָבִי לִהְיוֹת לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל — ל. כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[10]
לְעוֹלָם כִּי בִיהוּדָה בָּחַר לְנָגִיד וּבְבֵית יְהוּדָה בֵּית[a] אָבִי וּבִבְנֵי אָבִי — ד[11]
5 בִּי רָצָה לְהַמְלִיךְ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ 5 וּמִכָּל־בָּנַי כִּי רַבִּים בָּנִים נָתַן — ב[12]. כ ה[13] מנה בסיפ. ב ר״פ[14]
לִי יְהוָה וַיִּבְחַר בִּשְׁלֹמֹה בְנִי לָשֶׁבֶת עַל־כִּסֵּא מַלְכוּת יְהוָה עַל־ — ל
6 יִשְׂרָאֵל׃ 6 וַיֹּאמֶר לִי שְׁלֹמֹה בִנְךָ הוּא־יִבְנֶה בֵיתִי וַחֲצֵרוֹתָי[a] כִּי־ — ח[15] ול בסיפ. ל ומל
7 בָחַרְתִּי בוֹ לִי לְבֵן וַאֲנִי אֶהְיֶה־לּוֹ לְאָב׃ 7 וַהֲכִינוֹתִי אֶת־מַלְכוּתוֹ — כל סיפ מל
8 עַד־לְעוֹלָם [a]אִם־יֶחֱזַק[a] לַעֲשׂוֹת מִצְוֹתַי וּמִשְׁפָּטַי כַּיּוֹם הַזֶּה׃ 8 וְעַתָּה — ב
לְעֵינֵי כָל־יִשְׂרָאֵל קְהַל־יְהוָה וּבְאָזְנֵי אֱלֹהֵינוּ[a] שִׁמְרוּ וְדִרְשׁוּ כָּל־ — ל בסיפ. ג ול בסיפ[16]
מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם[b] לְמַעַן תִּירְשׁוּ אֶת־הָאָרֶץ הַטּוֹבָה וְהִנְחַלְתֶּם — ו בטע ה[16] מנה בליש. ל
9 לִבְנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם עַד־עוֹלָם׃ פ 9 וְאַתָּה[a] שְׁלֹמֹה־בְנִי דַּע אֶת־ — כן מנוקד[17]
אֱלֹהֵי אָבִיךָ[b] וְעָבְדֵהוּ בְּלֵב שָׁלֵם וּבְנֶפֶשׁ חֲפֵצָה כִּי כָל־לְבָבוֹת דּוֹרֵשׁ — ג[18]. ל. ד מל[19]
יְהוָה וְכָל־[c]יֵצֶר מַחֲשָׁבוֹת[c] מֵבִין אִם־תִּדְרְשֶׁנּוּ יִמָּצֵא לָךְ וְאִם־תַּעַזְבֶנּוּ — ב
10 יַזְנִיחֲךָ לָעַד׃ 10 רְאֵה ׀ עַתָּה כִּי־יְהוָה בָּחַר בְּךָ לִבְנוֹת־בַּיִת[a] לַמִּקְדָּשׁ ס — ל. ג דגש[20]
11 חֲזַק וַעֲשֵׂה׃ פ 11 וַיִּתֵּן דָּוִיד לִשְׁלֹמֹה בְנוֹ אֶת־תַּבְנִית הָאוּלָם
וְאֶת־בָּתָּיו[a] וְגַנְזַכָּיו וַעֲלִיֹּתָיו וַחֲדָרָיו הַפְּנִימִים וּבֵית הַכַּפֹּרֶת׃ — ל. ל חס. ל[21]
12 וְתַבְנִית כֹּל אֲשֶׁר הָיָה בָרוּחַ עִמּוֹ לְחַצְרוֹת בֵּית־יְהוָה וּלְכָל־ — ג[22]
הַלְּשָׁכוֹת סָבִיב לְאֹצְרוֹת בֵּית הָאֱלֹהִים וּלְאֹצְרוֹת הַקֳּדָשִׁים׃ — ב[16]. ד בליש[23]. מה
13 וּלְמַחְלְקוֹת הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וּלְכָל־מְלֶאכֶת עֲבוֹדַת בֵּית־יְהוָה — כא[24]
14 וּלְכָל־כְּלֵי עֲבוֹדַת בֵּית־יְהוָה׃ 14 [a]לַזָּהָב[b] בַּמִּשְׁקָל לַזָּהָב[c] לְכָל־כְּלֵי — ד דגש[25]
עֲבוֹדָה וַעֲבוֹדָה לְכֹל כְּלֵי הַכֶּסֶף[d] בְּמִשְׁקָל לְכָל־כְּלֵי עֲבוֹדָה — כל סיפ מל ב מ ב חס[26]
15 וַעֲבוֹדָה׃ 15 [a]וּמִשְׁקָל לִמְנֹרוֹת[a] הַזָּהָב וְנֵרֹתֵיהֶם זָהָב בְּמִשְׁקַל־מְנוֹרָה — כל חס בסיפ
וּמְנוֹרָה וְנֵרֹתֶיהָ וְלִמְנֹרוֹת הַכֶּסֶף[b] [c]בְּמִשְׁקָל לִמְנוֹרָה[c] וְנֵרֹתֶיהָ — כל חס בסיפ
16 כַּעֲבוֹדַת[d] מְנוֹרָה וּמְנוֹרָה׃ 16 וְאֶת־הַזָּהָב מִשְׁקָל[a] לְשֻׁלְחֲנוֹת הַמַּעֲרֶכֶת — ל ומל. ב

[9] Mm 4140. [10] Mm 958. [11] Mm 1603. [12] Mm 3715. [13] Mm 4151. [14] Mm 4141. [15] Mm 1479. [16] Mp sub loco. [17] שְׁלֹמֹה חלוף, cf Mp sub loco. [18] Mm 2356. [19] Mm 4142. [20] Mm 4143. [21] וחד הדריו Cant 1,4. [22] Mm 2014. [23] Mm 4163. [24] Mm 4144. [25] Mm 820. [26] Cf Mm 4120.

4 [a] l בְּבֵית ‖ **6** [a] 𝔊^-L sg ‖ **7** [a–a] 𝔖 *w'nhw dl' nṣb'* = etsi noluerit ‖ **8** [a] ins שִׁמְעוּ אֶת־דִּבְרֵי (homark)? ‖ [b] 𝔊𝔙 suff 1 pl ‖ **9** [a] 𝔊 *καὶ νῦν* = וְעַתָּה ‖ [b] 𝔊 pl ‖ [c–c] 𝔊^-L *ἐνθύμημα* ‖ **10** [a] ins לוֹ cf 𝔊 ‖ **11** [a] l תבנית הַבַּיִת cf 𝔖𝔙 ‖ **14** [a] sq in 𝔊* brevius ‖ [b] l לְכָל־כְּלֵי ‖ [c] dl ל (dttg) ‖ [d] ins כסף (hpgr) ‖ **15** [a–a] l וְלִמְ׳ ‖ [b] ut 14d ‖ [c–c] l בְּמִשְׁקַל הַזָּהָב מנורה ומנורה cf 15a ‖ [d] mlt Mss בַּע׳ ‖ **16** [a] l בְּמ׳ (ב hpgr).

17 לְשֻׁלְחַןᵇ וְשֻׁלְחָן וְכֶסֶף לְשֻׁלְחֲנוֹת הַכָּסֶף׃ 17 וְהַמִּזְלָגוֹתᵃ וְהַמִּזְרָקוֹת ב

וְהַקְּשָׂוֹות זָהָב טָהוֹר וְלִכְפוֹרֵי הַזָּהָבᵇ בְּמִשְׁקָל לִכְפוֹר וּכְפוֹר וְלִכְפוֹרֵי ב

18 הַכֶּסֶףᶜ בְּמִשְׁקָל לִכְפוֹר וּכְפוֹר׃ 18 וּלְמִזְבַּח הַקְּטֹרֶת זָהָב מְזֻקָּק ב. ב[27]. כל חס

בַּמִּשְׁקָל וּלְתַבְנִית הַמֶּרְכָּבָה הַכְּרֻבִים זָהָב לְפֹרְשִׂיםᵃ וְסֹכְכִים עַל־ ד דגש[28]. ל

19 אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה׃ 19 הַכֹּל בִּכְתָב מִיַּד יְהוָה עָלַיᵃ הִשְׂכִּיל כֹּל כו בליש וכל מלכים דכות יא מנה בסיפ. ד ג[29] מנה בסיפ

20 מַלְאֲכוֹת הַתַּבְנִית׃ פ 20 וַיֹּאמֶר דָּוִיד לִשְׁלֹמֹה בְנוֹ חֲזַק וֶאֱמַץ יז מפק א ול בליש[30]. ב פת

וַעֲשֵׂה אַל־תִּירָא וְאַל־תֵּחָת כִּי יְהוָה אֱלֹהִיםᵃ אֱלֹהַי עִמָּךְ לֹא יַרְפְּךָ ל

21 וְלֹא יַעַזְבֶךָּ עַד־לִכְלוֹת כָּל־מְלֶאכֶת עֲבוֹדַת בֵּית־יְהוָהᵇ׃ 21 וְהִנֵּה

מַחְלְקוֹת הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְכָל־עֲבוֹדַת בֵּית הָאֱלֹהִים וְעִמְּךָ בְכָל־ כא[31]. ז[32]. מח

מְלָאכָה לְכָלᵃ־נָדִיב בַּחָכְמָה לְכָל־עֲבוֹדָה וְהַשָּׂרִים וְכָל־הָעָם ל וכל קהלת דכות במ א[33]. נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג

29 לְכָל־דְּבָרֶיךָ׃ פ 29 1 וַיֹּאמֶר דָּוִיד הַמֶּלֶךְ לְכָל־הַקָּהָל שְׁלֹמֹה

בְנִי אֶחָדᵃ בָּחַר־בּוֹ אֱלֹהִים נַעַר וָרָךְ וְהַמְּלָאכָה גְדוֹלָה כִּי לֹא לְאָדָם ג[1]. ב בסיפ

2 הַבִּירָה כִּי לַיהוָה אֱלֹהִים׃ 2 וּכְכָל־כֹּחִי הֲכִינוֹתִי לְבֵית־אֱלֹהַי ב בסיפ. ה. כל סיפ מל

הַזָּהָב ׀ לַזָּהָב וְהַכֶּסֶף לַכֶּסֶף וְהַנְּחֹשֶׁת לַנְּחֹשֶׁת הַבַּרְזֶל לַבַּרְזֶל וְהָעֵצִים

לָעֵצִים אַבְנֵי־שֹׁהַם וּמִלּוּאִים אַבְנֵי־פוּךְᵃ וְרִקְמָה וְכֹל אֶבֶן יְקָרָה ב מל בליש[2]

3 וְאַבְנֵי־שַׁיִשׁ לָרֹב׃ 3 וְעוֹד בִּרְצוֹתִי בְּבֵית אֱלֹהַי ᵃיֶשׁ־לִיᵃ סְגֻלָּה זָהָב כג ה[3] מנה ר״פ

וָכָסֶףᵇ נָתַתִּי לְבֵית־אֱלֹהַי לְמַעְלָה מִכָּל־הֲכִינוֹתִי לְבֵית הַקֹּדֶשׁ׃ כל סיפ מל

4 שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים כִּכְּרֵיᵃ זָהָב מִזְּהַב אוֹפִיר וְשִׁבְעַת אֲלָפִים כִּכַּר־ ל. ב[4]

5 כֶּסֶף מְזֻקָּק לָטוּחַ קִירוֹת הַבָּתִּיםᵇ׃ 5 ᵃלַזָּהָב לַזָּהָבᵃ וְלַכֶּסֶף לַכֶּסֶף כל חס. ל. ל

וּלְכָל־מְלָאכָהᵃ בְּיַד חָרָשִׁים וּמִיᵇ מִתְנַדֵּב לְמַלֹּאותᶜ יָדוֹ הַיּוֹם לַיהוָה׃ ל. ו ב חס וד מל[5]

6 וַיִּתְנַדְּבוּ שָׂרֵי הָאָבוֹת וְשָׂרֵי ׀ שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וְשָׂרֵי הָאֲלָפִים ל

7 וְהַמֵּאוֹת וּלְשָׂרֵיᵃ מְלֶאכֶת הַמֶּלֶךְ׃ 7 וַיִּתְּנוּ לַעֲבוֹדַת בֵּית־הָאֱלֹהִים ל. ו[6]. מח

זָהָב כִּכָּרִים חֲמֵשֶׁת־אֲלָפִים וַאֲדַרְכֹנִיםᵃ רִבּוֹ וְכֶסֶף כִּכָּרִים עֲשֶׂרֶת ב וחס בליש[7]. ד חס א[8]

אֲלָפִים וּנְחֹשֶׁת רִבּוֹ וּשְׁמוֹנַת אֲלָפִים כִּכָּרִים וּבַרְזֶל מֵאָה־אֶלֶף ד חס א[8]. ל מל

[27] Mm 1298. [28] Mm 820. [29] Mm 4145. [30] Mm 411. [31] Mm 4144. [32] Mm 4034. [33] Qoh 2,21. Cp 29 [1] Mm 629. [2] Mm 700. [3] Mm 2227. [4] Mm 4146. [5] Mm 4269. [6] Mm 4034. [7] Mp sub loco. [8] Mm 3847.

16 ᵇ sic L, mlt Mss Edd חָן— ‖ **17** ᵃ l וְלַמִּ׳ cf 𝔊 ‖ ᵇ ins זהב (hpgr) ‖ ᶜ ut 14ᵈ ‖ **18** ᵃ ins כְּנָפַיִם? cf 2 Ch 5,8 ‖ **19** ᵃ l עָלָיו cf 𝔊; huc tr ‸; 𝔊 pr *ἔδωκεν Δαυιδ Σαλωμων* ‖ **20** ᵃ > 𝔊 ‖ ᵇ 𝔊 + vb versibus 11.12a simillima ‖ **21** ᵃ $𝔊^L$ om לְ, dl ‖ **Cp 29,1** ᵃ > Ms ‖ **2** ᵃ 𝔊 *πολυτελεῖς* ‖ **3** ᵃ⁻ᵃ l שֶׁלִּי (י dttg) ‖ ᵇ 𝔊 + *καὶ ἰδού* ‖ **4** ᵃ l כִּכַּר־? cf 4b ‖ ᵇ 𝔊𝔖𝔙𝔄 sg ‖ **5** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊*; cj c 4 ‖ ᵇ ins מִכֶּם? ‖ ᶜ Q^{Mss} למלות ‖ **6** ᵃ l וְשָׂרֵי ‖ **7** ᵃ sic L, mlt Mss Edd כֹּנִים—.

כִּכָּרִ֥ים׃ 8 וְהַנִּמְצָ֤א אִתּוֹ֙ אֲבָנִ֔ים נָתְנ֖וּ לְאוֹצַ֣ר בֵּית־יְהוָ֑ה עַ֖ל יַד־ 8 — ל . ב בטע דמטע[9]
יְחִיאֵ֥ל הַגֵּרְשֻׁנִּֽי׃ 9 וַיִּשְׂמְח֤וּ הָעָם֙ עַל־הִֽתְנַדְּבָ֔ם כִּ֚י בְּלֵ֣ב שָׁלֵ֔ם הִֽתְנַדְּב֖וּ 9 — ג[10]
לַיהוָ֑ה וְגַם֙ דָּוִ֣יד הַמֶּ֔לֶךְ שָׂמַ֖ח שִׂמְחָ֥ה גְדוֹלָֽה׃ פ 10 וַיְבָ֤רֶךְ דָּוִיד֙ 10 — ג[11]
אֶת־יְהוָ֔ה לְעֵינֵ֖י כָּל־הַקָּהָ֑ל וַיֹּ֣אמֶר דָּוִ֗יד בָּר֨וּךְ אַתָּ֤ה יְהוָה֙ אֱלֹהֵי֙ — ב[12]
יִשְׂרָאֵ֣ל אָבִ֔ינוּ מֵעוֹלָ֖ם וְעַד־עוֹלָֽם׃ 11 לְךָ֣ יְ֠הוָה הַגְּדֻלָּ֨ה וְהַגְּבוּרָ֜ה 11 — יב[13] . ב ור״פ . ד ג מל וחד חס
וְהַתִּפְאֶ֙רֶת֙ וְהַנֵּ֣צַח וְהַה֔וֹד כִּי־[a]כֹ֖ל בַּשָּׁמַ֣יִם וּבָאָ֑רֶץ [b]לְךָ֤ יְהוָה֙ הַמַּמְלָכָ֔ה — ר כת כן[14]
וְהַמִּתְנַשֵּׂ֖א לְכֹ֥ל ׀ לְרֹֽאשׁ[bc]׃ 12 וְהָעֹ֤שֶׁר וְהַכָּבוֹד֙ מִלְּפָנֶ֔יךָ וְאַתָּה֙ מוֹשֵׁ֣ל 12 — ל . כד . י . יד מל
בַּכֹּ֔ל[a] וּבְיָדְךָ֖ כֹּ֣חַ וּגְבוּרָ֑ה וּבְיָ֣דְךָ֔ לְגַדֵּ֥ל וּלְחַזֵּ֖ק לַכֹּֽל׃ 13 וְעַתָּ֣ה 13 — ז דגש[15] . ג[16] . יא . ב
אֱלֹהֵ֔ינוּ מוֹדִ֥ים אֲנַ֖חְנוּ לָ֑ךְ וּֽמְהַֽלְלִ֖ים לְשֵׁ֥ם תִּפְאַרְתֶּֽךָ׃ 14 וְכִ֨י מִ֤י אֲנִי֙ 14 — ל . ג . ל
וּמִ֣י עַמִּ֔י כִּֽי־נַעְצֹ֣ר כֹּ֔חַ לְהִתְנַדֵּ֖ב כָּזֹ֑את כִּֽי־מִמְּךָ֣ הַכֹּ֔ל וּמִיָּדְךָ֖ נָתַ֥נּוּ — כל חס[17] . ג דגש[18]
לָֽךְ׃ 15 כִּֽי־גֵרִ֨ים אֲנַ֧חְנוּ לְפָנֶ֛יךָ וְתוֹשָׁבִ֖ים כְּכָל־אֲבֹתֵ֑ינוּ כַּצֵּ֧ל ׀ יָמֵ֛ינוּ 15 — ד בליש בסיפ . ה דגש[19]
עַל־הָאָ֖רֶץ וְאֵ֥ין מִקְוֶֽה׃ 16 יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֗ינוּ כֹּ֣ל[a] הֶהָמ֤וֹן הַזֶּה֙ אֲשֶׁ֣ר הֲכִינֹ֔נוּ 16 — ב[20] . ל[17]
לִבְנֽוֹת־לְךָ֥ בַ֖יִת לְשֵׁ֣ם קָדְשֶׁ֑ךָ מִיָּדְךָ֣ הִ֔יא וּלְךָ֖ הַכֹּֽל׃ 17 וְיָדַ֣עְתִּי אֱלֹהַ֗י 17 — הוא ק . חד מן ה[21] כתיב הוא
כִּ֤י אַתָּה֙ בֹּחֵ֣ן לֵבָ֔ב וּמֵישָׁרִ֖ים תִּרְצֶ֑ה אֲנִ֗י בְּיֹ֤שֶׁר לְבָבִי֙ הִתְנַדַּ֣בְתִּי כָל־ — ג
אֵ֔לֶּה וְעַתָּ֗ה עַמְּךָ֙ הַנִּמְצְאוּ־פֹ֔ה רָאִ֥יתִי בְשִׂמְחָ֖ה לְהִֽתְנַדֶּב־לָֽךְ׃
18 יְהוָ֗ה אֱ֠לֹהֵי אַבְרָהָ֞ם יִצְחָ֤ק וְיִשְׂרָאֵל֙ אֲבֹתֵ֔ינוּ שָׁמְרָה־זֹּ֣את לְעוֹלָ֔ם 18 — ד בליש[22] . לג ט מנה בכתיב . ל חטף וכל תלים דכות ב מ ב[23]
[a]לְיֵ֥צֶר מַחְשְׁב֖וֹת[a] לְבַ֣ב עַמֶּ֑ךָ וְהָכֵ֥ן לְבָבָ֖ם אֵלֶֽיךָ׃ 19 וְלִשְׁלֹמֹ֣ה בְנִ֗י תֵּ֚ן 19 — ה[24]
לֵבָ֣ב שָׁלֵ֔ם לִשְׁמוֹר֙ מִצְוֹתֶ֔יךָ עֵדְוֹתֶ֖יךָ וְחֻקֶּ֑יךָ וְלַעֲשׂ֣וֹת הַכֹּ֔ל וְלִבְנ֖וֹת — ח מל[25] . י מל . ה[26]
הַבִּירָ֥ה אֲשֶׁר־הֲכִינֽוֹתִי׃ פ 20 וַיֹּ֤אמֶר דָּוִיד֙ לְכָל־הַקָּהָ֔ל בָּֽרְכוּ־נָ֖א 20 — ב בסיפ . כל סיפ מל . ל[27]
אֶת־יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֑ם[a] וַיְבָרְכ֣וּ כָֽל־הַקָּהָ֗ל לַֽיהוָה֙ אֱלֹהֵ֣י אֲבֹתֵיהֶ֔ם וַיִּקְּד֧וּ — ל . ט חס בסיפ
וַיִּֽשְׁתַּחֲו֛וּ לַיהוָ֖ה וְלַמֶּֽלֶךְ׃ 21 וַיִּזְבְּח֣וּ[a] לַיהוָ֣ה ׀ זְ֠בָחִים וַיַּעֲל֨וּ[b] עֹל֜וֹת 21 — ב[28]
לַ֠יהוָה לְֽמָחֳרַ֞ת [c]הַיּ֣וֹם הַה֗וּא[c] פָּרִ֨ים אֶ֜לֶף אֵילִ֥ים אֶ֛לֶף כְּבָשִׂ֥ים אֶ֖לֶף — ל ורפי . ו חס בכתיב למערב[29]
וְנִסְכֵּיהֶ֑ם וּזְבָחִ֥ים לָרֹ֖ב לְכָל־יִשְׂרָאֵֽל׃ 22 וַיֹּאכְל֨וּ וַיִּשְׁתּ֜וּ לִפְנֵ֧י יְהוָ֛ה 22
בַּיּ֥וֹם הַה֖וּא בְּשִׂמְחָ֣ה גְדוֹלָ֑ה[a] וַיַּמְלִ֨יכוּ שֵׁנִ֜ית[b] לִשְׁלֹמֹ֣ה בֶן־דָּוִ֗יד

[9] Mm 4127. [10] Mm 2356. [11] Mm 3375. [12] Ps 119,12. [13] Mm 2487. [14] Mm 3284. [15] Mm 104. [16] Mm 2821. [17] Mp sub loco. [18] Mm 3739. [19] Mm 3707. [20] Esr 10,2. [21] Mm 3702. [22] Mm 4147. [23] Ps 86,2 et Ps 119,167. [24] Mm 4148. [25] Mm 1796. [26] Mm 1376. [27] Mm 4149. [28] Est 3,8. [29] Mm 879 contra textum.

11 [a] ins לְךָ? || [b–b] 𝔊 alit || [c] l c pc Mss ר' (ל dttg) || **12** [a] 𝔊 + *κύριε ὁ ἄρχων πάσης ἀρχῆς* cf 11b || **16** [a] sic L, mlt Mss Edd כָּל || **18** [a–a] 𝔊$^{-L}$ *ἐν διανοίᾳ* cf 28,9[c–c] || **20** [a] 𝔊*𝔙 suff 1 pl || **21** [a] 𝔊 *καὶ ἔθυσεν Δαυιδ* || [b] 𝔊 sg || [c–c] 𝔊 *τῆς πρώτης ἡμέρας* || **22** [a] > 𝔊* || [b] > 𝔊^{B}𝔖𝔄, gl propter 23,1.

23 וַיִּמְשְׁח֧וּ[c] לַיהוָ֛ה לְנָגִ֖יד וּלְצָד֥וֹק לְכֹהֵֽן׃ 23 וַיֵּ֨שֶׁב שְׁלֹמֹ֜ה עַל־כִּסֵּ֨א (ב חד חס וחד מל[30] . ו)
יְהוָ֧ה ׀ לְמֶ֛לֶךְ תַּֽחַת־דָּוִ֥יד אָבִ֖יו וַיַּצְלַ֑ח וַיִּשְׁמְע֥וּ אֵלָ֖יו כָּל־יִשְׂרָאֵֽל׃ (כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[31] . ב)
24 וְכָל־הַשָּׂרִים֙ וְהַגִּבֹּרִ֔ים וְגַ֕ם כָּל־בְּנֵ֖י הַמֶּ֣לֶךְ דָּוִ֑יד נָ֣תְנוּ יָ֔ד תַּ֖חַת (ג[32] . ל)
25 שְׁלֹמֹ֥ה הַמֶּֽלֶךְ׃ 25 וַיְגַדֵּ֨ל יְהוָ֤ה אֶת־שְׁלֹמֹה֙ לְמַ֔עְלָה לְעֵינֵ֖י כָּל־ (ג[33] . ל)
יִשְׂרָאֵ֑ל וַיִּתֵּ֤ן עָלָיו֙ ה֣וֹד מַלְכ֔וּת אֲשֶׁ֨ר לֹא־הָיָ֧ה עַל־כָּל־מֶ֛לֶךְ לְפָנָ֖יו (ל)
26 [a]עַל־יִשְׂרָאֵֽל[a]׃ פ 26 וְדָוִיד֙ בֶּן־יִשָׁ֔י מָלַ֖ךְ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵֽל׃ (ב זקף קמ . כ ח[34] מנה בסיפ)
27 וְהַיָּמִ֗ים אֲשֶׁ֤ר מָלַךְ֙ עַל־יִשְׂרָאֵ֔ל אַרְבָּעִ֖ים שָׁנָ֑ה בְּחֶבְר֤וֹן מָלַךְ֙ שֶׁ֣בַע
28 שָׁנִ֔ים וּבִירוּשָׁלִַ֣ם מָלַ֔ךְ שְׁלֹשִׁ֖ים וְשָׁלֽוֹשׁ׃ 28 וַיָּ֙מָת֙ בְּשֵׂיבָ֣ה טוֹבָ֔ה שְׂבַ֥ע (כא . ל חס . כל כתיב מל . כל ליש כח כן . ד[35])
29 יָמִ֖ים עֹ֣שֶׁר וְכָב֑וֹד וַיִּמְלֹ֛ךְ שְׁלֹמֹ֥ה בְנ֖וֹ תַּחְתָּֽיו׃ 29 וְדִבְרֵי֙ דָּוִ֣יד הַמֶּ֔לֶךְ (ה[36] ג[37] מנה ר״פ)
הָרִאשֹׁנִ֖ים וְהָאַחֲרֹנִ֑ים[a] הִנָּ֣ם כְּתוּבִ֗ים עַל־דִּבְרֵי֙ שְׁמוּאֵ֣ל הָרֹאֶ֔ה (כו יג מנה בסיפ)
30 [b]וְעַל־דִּבְרֵי֙ נָתָ֣ן הַנָּבִ֔יא[b] וְעַל־דִּבְרֵ֖י גָּ֥ד הַחֹזֶֽה׃ 30 עִ֥ם כָּל־מַלְכוּת֖וֹ
וּגְבֽוּרָת֑וֹ וְהָעִתִּ֗ים אֲשֶׁ֨ר עָבְר֤וּ עָלָיו֙ וְעַל־יִשְׂרָאֵ֔ל וְעַ֖ל כָּל־מַמְלְכ֥וֹת (ב . ד[38])
הָאֲרָצֽוֹת׃ פ

1 1 וַיִּתְחַזֵּ֛ק שְׁלֹמֹ֥ה בֶן־דָּוִ֖יד עַל־מַלְכוּת֑וֹ וַיהוָ֤ה אֱלֹהָיו֙ עִמּ֔וֹ (ח[1] . ד סמיכ בעינ . ה)
2 וַֽיְגַדְּלֵ֖הוּ לְמָֽעְלָה׃ 2 וַיֹּ֨אמֶר שְׁלֹמֹ֤ה לְכָל־יִשְׂרָאֵל֙ לְשָׂרֵי֩ הָאֲלָפִ֨ים
וְהַמֵּא֜וֹת וְלַשֹּׁ֣פְטִ֔ים[a] וּלְכֹ֥ל נָשִׂ֖יא לְכָל־יִשְׂרָאֵ֑ל רָאשֵׁ֖י הָאָבֽוֹת׃ (עה)
3 וַיֵּלְכ֗וּ שְׁלֹמֹה֙ וְכָל־הַקָּהָ֣ל עִמּ֔וֹ לַבָּמָ֖ה אֲשֶׁ֣ר בְּגִבְע֑וֹן כִּי־שָׁ֣ם הָיָ֗ה (ל . ה[2])
4 אֹ֤הֶל מוֹעֵד֙ הָֽאֱלֹהִ֔ים אֲשֶׁ֥ר עָשָׂ֛ה מֹשֶׁ֥ה עֶבֶד־יְהוָ֖ה בַּמִּדְבָּֽר׃ 4 אֲבָ֗ל
אֲר֤וֹן הָאֱלֹהִים֙ הֶעֱלָ֣ה דָוִ֔יד מִקִּרְיַ֣ת יְעָרִ֔ים בְּהֵכִ֥ין ל֖וֹ [a]דָּוִ֑יד כִּ֧י נָֽטָה־ (ל)
5 ל֛וֹ[a] אֹ֖הֶל בִּירוּשָׁלִָֽם׃ 5 וּמִזְבַּ֣ח הַנְּחֹ֗שֶׁת אֲשֶׁ֤ר עָשָׂה֙ בְּצַלְאֵ֣ל בֶּן־אוּרִ֣י (ג[3])
6 בֶן־ח֔וּר שָׂ֕ם[a] לִפְנֵ֖י מִשְׁכַּ֣ן יְהוָ֑ה וַיִּדְרְשֵׁ֥הוּ שְׁלֹמֹ֖ה וְהַקָּהָֽל[b]׃ 6 וַיַּ֨עַל (ב פסוק דמטע[4])
שְׁלֹמֹ֜ה שָׁ֗ם[a] עַל־מִזְבַּ֤ח הַנְּחֹ֙שֶׁת֙ [b]לִפְנֵ֣י יְהוָ֔ה[b] אֲשֶׁ֖ר לְאֹ֣הֶל מוֹעֵ֑ד וַיַּ֧עַל (ה)
7 עָלָ֛יו עֹל֖וֹת אָֽלֶף׃ 7 בַּלַּ֣יְלָה הַה֔וּא נִרְאָ֥ה אֱלֹהִ֖ים לִשְׁלֹמֹ֑ה וַיֹּ֣אמֶר
8 ל֔וֹ שְׁאַ֖ל מָ֥ה אֶתֶּן־לָֽךְ׃ 8 וַיֹּ֤אמֶר שְׁלֹמֹה֙ לֵאלֹהִ֔ים אַתָּ֗ה עָשִׂ֛יתָ עִם־ (ט)

[30] Mm 1869. [31] Mm 958. [32] Mm 4150. [33] Mm 1878. [34] Mm 4151. [35] Mm 178. [36] Mm 3438. [37] Mm 3385. [38] Mm 4152. Cp I [1] Mm 4195. [2] Mm 4236. [3] Mm 2141. [4] Mm 4153 contra textum.

22 [c] l ־חוּהוּ (hpgr) cf 𝔊𝔗𝔙 ‖ **25** [a–a] > 𝔊* ‖ **29** [a] sic L, mlt Mss Edd 'אַחֲ־ ‖ [b–b] > 𝔖[A] ‖ **Cp 1,2** [a] prp וְהַשְּׁבָטִים cf 1 Ch 28,1 29,6 ‖ **4** [a–a] > 𝔊* (homtel) ‖ **5** [a] sic mlt Mss 𝔖𝔗𝔄, mlt Mss 𝔊𝔙 שָׁם ‖ [b] pc Mss 𝔊[A al]𝔖𝔙 'וְכָל־הַקּ ‖ **6** [a] > Ms; huc tr [b–b]? ‖ [b–b] cf 6[a].

ל⁵. כה⁶ ר״פ ה̇ מנה בסיפ — דָּוִ֥יד אָבִ֖י חֶ֣סֶד גָּד֑וֹל וְהִמְלַכְתַּ֖נִי תַּחְתָּֽיו׃ 9 עַתָּה֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהִ֔ים יֵאָמֵן֙ 9
ל⁷ — דְּבָ֣רְךָ֔[a] עִ֖ם דָּוִ֣יד אָבִ֑י כִּ֤י אַתָּה֙ הִמְלַכְתַּ֔נִי עַל־עַ֕ם רַ֖ב כַּעֲפַ֥ר הָאָֽרֶץ׃
כה⁶ ר״פ ה̇ מנה בסיפ. ל. ד⁸ — 10 עַתָּ֗ה חָכְמָ֤ה וּמַדָּע֙ תֶּן־לִ֔י וְאֵֽצְאָ֛ה לִפְנֵ֥י הָֽעָם־הַזֶּ֖ה וְאָב֑וֹאָה כִּֽי־מִ֣י 10
כה⁹ — יִשְׁפֹּ֔ט אֶת־עַמְּךָ֥ הַזֶּ֖ה הַגָּדֽוֹל׃ ס 11 וַיֹּ֣אמֶר־אֱלֹהִ֣ים ׀ לִשְׁלֹמֹ֡ה 11
ה̇ זוגין מחלפין¹⁰. ל — יַ֣עַן אֲשֶׁר֩ הָיְתָ֨ה זֹ֜את עִם־לְבָבֶ֗ךָ וְלֹֽא־שָׁ֠אַלְתָּ עֹ֣שֶׁר נְכָסִ֤ים וְכָבוֹד֙
ד¹¹ — וְאֵת֙ נֶ֣פֶשׁ שֹׂנְאֶ֔יךָ וְגַם־יָמִ֥ים רַבִּ֖ים לֹ֣א שָׁאָ֑לְתָּ וַתִּֽשְׁאַל־לְךָ֙ חָכְמָ֣ה
ג מל ול בליש¹² — וּמַדָּ֔ע אֲשֶׁ֤ר תִּשְׁפּוֹט֙ אֶת־עַמִּ֔י אֲשֶׁ֥ר הִמְלַכְתִּ֖יךָ עָלָֽיו׃ 12 הַֽחָכְמָ֥ה 12
ל. ג ומל¹³. ה̇ זוגין מחלפין¹⁰. ט — וְהַמַּדָּ֖ע נָת֣וּן[a] לָ֑ךְ וְעֹ֨שֶׁר וּנְכָסִ֤ים וְכָבוֹד֙ אֶתֶּן־לָ֔ךְ אֲשֶׁ֣ר ׀ לֹא־הָ֣יָה כֵ֗ן
לַמְּלָכִים֙ אֲשֶׁ֣ר לְפָנֶ֔יךָ וְאַחֲרֶ֖יךָ לֹ֥א יִֽהְיֶה־כֵּֽן׃ 13 וַיָּבֹ֨א שְׁלֹמֹ֜ה לַבָּמָ֤ה[a] 13
ל — אֲשֶׁר־בְּגִבְעוֹן֙ יְר֣וּשָׁלִַ֔ם מִלִּפְנֵ֖י אֹ֣הֶל מוֹעֵ֑ד וַיִּמְלֹ֖ךְ עַל־יִשְׂרָאֵֽל׃ פ
כ ז מנה בסיפ¹⁴ — 14 וַיֶּאֱסֹ֣ף שְׁלֹמֹה֮ רֶ֣כֶב וּפָרָשִׁים֒ וַֽיְהִי־ל֗וֹ אֶ֤לֶף וְאַרְבַּע־מֵאוֹת֙ רֶ֔כֶב 14
ב ובסיפ¹⁵ — וּשְׁנֵים־עָשָׂ֥ר אֶ֖לֶף פָּרָשִׁ֑ים וַיַּנִּיחֵם֙ בְּעָרֵ֣י הָרֶ֔כֶב וְעִם־הַמֶּ֖לֶךְ בִּירוּשָׁלִָֽם׃
15 וַיִּתֵּ֨ן הַמֶּ֜לֶךְ אֶת־הַכֶּ֧סֶף [a]וְאֶת־הַזָּהָ֛ב[a] בִּירוּשָׁלִַ֖ם כָּאֲבָנִ֑ים וְאֵ֨ת 15
ל בסיפ — הָאֲרָזִ֜ים נָתַ֛ן כַּשִּׁקְמִ֥ים אֲשֶׁר־בַּשְּׁפֵלָ֖ה לָרֹֽב׃ 16 וּמוֹצָ֧א הַסּוּסִ֛ים 16
ב כת א. ב כת א. ה ומל¹⁶ — אֲשֶׁ֥ר לִשְׁלֹמֹ֖ה מִמִּצְרָ֑יִם וּמִקְוֵ֕א[a] סֹחֲרֵ֣י הַמֶּ֔לֶךְ מִקְוֵ֥א יִקְח֖וּ בִּמְחִֽיר׃
יב¹⁷ ד מנה מל בסיפ. ג — 17 וַֽ֠יַּעֲלוּ וַיּוֹצִ֨יאוּ מִמִּצְרַ֤יִם מֶרְכָּבָה֙ בְּשֵׁ֣שׁ מֵא֣וֹת כֶּ֔סֶף וְס֖וּס בַּחֲמִשִּׁ֣ים 17
ה. ד בליש¹⁸ — וּמֵאָ֑ה וְ֠כֵן לְכָל־מַלְכֵ֧י הַחִתִּ֛ים וּמַלְכֵ֥י אֲרָ֖ם בְּיָדָ֥ם יוֹצִֽיאוּ[a]׃
ד סמיכ בעינ — 18 וַיֹּ֣אמֶר שְׁלֹמֹ֗ה לִבְנ֥וֹת בַּ֙יִת֙ לְשֵׁ֣ם יְהוָ֔ה וּבַ֖יִת לְמַלְכוּתֽוֹ׃ 18
2 1 וַיִּסְפֹּ֨ר[a] שְׁלֹמֹ֜ה שִׁבְעִ֨ים אֶ֜לֶף אִ֣ישׁ סַבָּ֗ל וּשְׁמוֹנִ֥ים אֶ֛לֶף אִ֥ישׁ חֹצֵ֖ב **2**
בָּהָ֑ר וּמְנַצְּחִ֣ים עֲלֵיהֶ֔ם שְׁלֹ֥שֶׁת אֲלָפִ֖ים וְשֵׁ֥שׁ[b] מֵאֽוֹת׃ פ 2 וַיִּשְׁלַ֣ח 2
שְׁלֹמֹ֔ה אֶל־ח֥וּרָם[a] מֶֽלֶךְ־צֹ֖ר לֵאמֹ֑ר כַּאֲשֶׁ֤ר עָשִׂ֙יתָ֙ עִם־דָּוִ֣יד אָבִ֔י
ג ר״פ בסיפ¹. ז. ה מל — וַתִּֽשְׁלַֽח־ל֣וֹ אֲרָזִ֔ים לִבְנֽוֹת־ל֥וֹ בַ֖יִת לָשֶׁ֥בֶת בּֽוֹ׃ 3 הִנֵּ֣ה אֲנִ֣י[a] בֽוֹנֶה־ 3
ה̇² קמ וכל אתנח וס״פ דכות ב מ ב. ד³ — בַּ֡יִת לְשֵׁם ׀ יְהוָ֨ה אֱלֹהָ֜י לְהַקְדִּ֣ישׁ ל֗וֹ לְהַקְטִ֨יר לְפָנָ֤יו קְטֹֽרֶת־סַמִּים֙
ל ומל — וּמַעֲרֶ֣כֶת תָּמִ֔יד וְעֹל֥וֹת לַבֹּ֖קֶר וְלָעֶ֑רֶב לַשַּׁבָּת֗וֹת וְלֶֽחֳדָשִׁים֙ וּלְמוֹעֲדֵ֖י

⁵ וחד המלכתני 2Ch 1,9. ⁶ Mm 1057. ⁷ וחד והמלכתני 2Ch 1,8. ⁸ Mm 209. ⁹ Mm 5. ¹⁰ Mm 3964. ¹¹ Mm 1673. ¹² Mm 2854. ¹³ Mm 3753. ¹⁴ Mm 4234. ¹⁵ Mp sub loco. ¹⁶ Mm 1862. ¹⁷ Mm 2610. ¹⁸ Mm 4154. Cp 2 ¹ Mm 4213. ² Mm 960. ³ Mm 580.

9 [a] 𝔊^{-L} τὸ ὄνομά σου ‖ **12** [a] 𝔊 δίδωμι ‖ **13** [a] prb l מֵהַבּ׳ cf 𝔊𝔙 ‖ **15** [a–a] > 𝔖 et 1 R 10,27 ‖ **16** [a] huc tr ‸ ‖ **17** [a] l יֹצְאוּ cf 𝔙 ‖ **Cp 2,1** [a] 𝔊 καὶ συνήγαγεν (id in 16) cf 1 Ch 22,2 ‖ [b] 1 R 5,30 וּשְׁלֹשׁ ‖ **2** [a] nonn Mss 𝔊𝔖𝔙 חִירָם (id in 10sqq) cf 1 Ch 14,1[a] ‖ **3** [a] ins sec 𝔊 בְנוֹ (hpgr).

4 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם זֹאת עַל־יִשְׂרָאֵל׃ 4 וְהַבַּיִת אֲשֶׁר־אֲנִי בוֹנֶה ה מל
5 גָּדוֹל כִּי־גָדוֹל אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־הָאֱלֹהִים׃ 5 וּמִי יַעֲצָר־כֹּחַ לִבְנוֹת־לוֹ ל. ב[4]. ד פסוק ומי ומי
בַּיִת כִּי הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם לֹא יְכַלְכְּלֻהוּ[a] וּמִי אֲנִי אֲשֶׁר אֶבְנֶה־לּוֹ ל וחס
6 בַּיִת כִּי אִם־לְהַקְטִיר לְפָנָיו׃ 6 וְעַתָּה שְׁלַח־לִי אִישׁ־חָכָם[a] לַעֲשׂוֹת
בַּזָּהָב וּבַכֶּסֶף וּבַנְּחֹשֶׁת וּבַבַּרְזֶל וּבָאַרְגְּוָן וְכַרְמִיל וּתְכֵלֶת וְיֹדֵעַ ד פסוק דאית בהון ח מילין נסיב ו[5]. ל. ג. ג[6]
לְפַתֵּחַ פִּתּוּחִים עִם־הַחֲכָמִים אֲשֶׁר עִמִּי[b] בִּיהוּדָה וּבִירוּשָׁלִַם אֲשֶׁר ל. ב. כא
7 הֵכִין דָּוִיד אָבִי׃ 7 וּשְׁלַח־לִי עֲצֵי אֲרָזִים בְּרוֹשִׁים וְאַלְגּוּמִּים מֵהַלְּבָנוֹן ל
כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי אֲשֶׁר עֲבָדֶיךָ יוֹדְעִים לִכְרוֹת עֲצֵי לְבָנוֹן וְהִנֵּה עֲבָדַי ד מל[7]. ב מל
8 עִם־עֲבָדֶיךָ׃ 8 וּלְהָכִין[a] לִי עֵצִים לָרֹב כִּי הַבַּיִת אֲשֶׁר־אֲנִי בוֹנֶה ל. ה מל
9 גָּדוֹל וְהַפְלֵא׃ 9 וְהִנֵּה לַחֹטְבִים | לְכֹרְתֵי | הָעֵצִים נָתַתִּי[a] חִטִּים | מַכּוֹת[b] ל[8]. ל
לַעֲבָדֶיךָ כֹּרִים עֶשְׂרִים אֶלֶף וּשְׂעֹרִים כֹּרִים עֶשְׂרִים אָלֶף וְיַיִן בַּתִּים כל חס[9]
10 עֶשְׂרִים אֶלֶף וְשֶׁמֶן בַּתִּים עֶשְׂרִים אָלֶף׃ פ 10 וַיֹּאמֶר חוּרָם[a]
מֶלֶךְ־צֹר בִּכְתָב וַיִּשְׁלַח אֶל־שְׁלֹמֹה בְּאַהֲבַת יְהוָה אֶת־עַמּוֹ נְתָנְךָ ד ג[10] מנה בסיפ
11 עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ׃ 11 וַיֹּאמֶר חוּרָם בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עָשָׂה יב בטע ר״פ
אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לְדָוִיד הַמֶּלֶךְ בֵּן חָכָם יוֹדֵעַ שֵׂכֶל יג[11]. כל סיפ מל
12 וּבִינָה אֲשֶׁר יִבְנֶה־בַּיִת לַיהוָה וּבַיִת לְמַלְכוּתוֹ׃ 12 וְעַתָּה שָׁלַחְתִּי ד סמיכ בעינ
13 אִישׁ־חָכָם יוֹדֵעַ בִּינָה לְחוּרָם אָבִי[a]׃ 13 בֶּן־אִשָּׁה [a]מִן־בְּנוֹת דָּן[a] כל סיפ מל. יג מיחד מן[12]
וְאָבִיו אִישׁ־צֹרִי יוֹדֵעַ לַעֲשׂוֹת בַּזָּהָב־וּבַכֶּסֶף בַּנְּחֹשֶׁת בַּבַּרְזֶל בָּאֲבָנִים ט[13]. כל סיפ מל. ה דקדמין לעצים[14]
וּבָעֵצִים בָּאַרְגָּמָן בַּתְּכֵלֶת וּבַבּוּץ וּבַכַּרְמִיל וּלְפַתֵּחַ כָּל־פִּתּוּחַ ל. ג. ל ומל[9]. ב
וְלַחְשֹׁב כָּל־מַחֲשָׁבֶת אֲשֶׁר יִנָּתֶן־לוֹ עִם־חֲכָמֶיךָ וְחַכְמֵי אֲדֹנִי דָּוִיד ב קמ
14 אָבִיךָ׃ 14 וְעַתָּה הַחִטִּים וְהַשְּׂעֹרִים הַשֶּׁמֶן וְהַיַּיִן אֲשֶׁר אָמַר אֲדֹנִי ל
15 יִשְׁלַח לַעֲבָדָיו׃ 15 וַאֲנַחְנוּ נִכְרֹת עֵצִים מִן־הַלְּבָנוֹן כְּכָל־צָרְכֶּךָ ל
וּנְבִיאֵם לְךָ רַפְסֹדוֹת עַל־יָם יָפוֹ וְאַתָּה תַּעֲלֶה אֹתָם יְרוּשָׁלִָם׃ פ ל. ד. כ[9] בטע ד״ס מנה בכתיב בליש ח[16] מנה בליש
16 וַיִּסְפֹּר[a] שְׁלֹמֹה כָּל־הָאֲנָשִׁים הַגֵּירִים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי ד ול מל בליש בסיפ

[4]Mm 4155. [5]Mm 4156. [6]Mm 973. [7]Mm 3701. [8]Mm 2316. [9]Mp sub loco. [10]Mm 4145. [11]Mm 3139. [12]Okhl 196 et Mp sub loco. [13]Mm 3056. [14]Mm 4157. [15]Mm 3923. [16]Mm 4158.

5 [a] 𝔊[-L] *φέρουσιν αὐτοῦ τὴν δόξαν* ‖ **6** [a] 𝔊 + *καὶ εἰδότα* ‖ [b] > pc Mss 𝔖 ‖ **8** [a] 𝔊 *πορεύσονται ἑτοιμάσαι* ‖ **9** [a] 𝔊 pr *εἰς βρώματα* ‖ [b] l c 1 R 5,25 מַכֹּלֶת, it 𝔖𝔗𝔙𝔄; 𝔊 *εἰς δόματα* = מַתָּנֹת? sed cf [a] ‖ **10** [a] cf 2[a] ‖ **12** [a] 𝔊[ALal] *τὸν παῖδά μου* (ex *τὸν πατέρα μου*), 𝔗 *fratrem meum*; > 𝔖 cf 1 R 7,13.40 ‖ **13** [a–a] 1 R 7,14 alit ‖ **16** [a] cf 1[a].

הַסְּפָ֔ר אֲשֶׁ֥ר סְפָרָ֖ם דָּוִ֣יד אָבִ֑יו וַיִּמָּ֣צְאוּ מֵאָ֤ה וַחֲמִשִּׁים֙ אֶ֔לֶף וּשְׁלֹ֥שֶׁת
17 אֲלָפִ֖ים וְשֵׁ֥שׁ מֵאֽוֹת׃ 17 וַיַּ֨עַשׂ מֵהֶ֜ם שִׁבְעִ֤ים אֶ֙לֶף֙ סַבָּ֔ל וּשְׁמֹנִ֥ים אֶ֖לֶף
חֹצֵ֣ב בָּהָ֑ר וּשְׁלֹ֤שֶׁת אֲלָפִים֙ וְשֵׁ֣שׁ מֵא֔וֹת מְנַצְּחִ֖ים לְהַעֲבִ֥יד אֶת־הָעָֽם׃
3 1 3 וַיָּ֣חֶל שְׁלֹמֹ֗ה לִבְנ֤וֹת אֶת־בֵּית־יְהוָה֙ בִּירוּשָׁלִַ֔ם בְּהַר֙ הַמּ֣וֹרִיָּ֔ה
אֲשֶׁ֥ר נִרְאָ֖ה[a] לְדָוִ֣יד אָבִ֑יהוּ [b]אֲשֶׁ֤ר הֵכִין֙ בִּמְק֣וֹם[b] דָּוִ֔יד בְּגֹ֖רֶן אָרְנָ֥ן
2 הַיְבוּסִֽי׃ 2 וַיָּ֙חֶל֙ לִבְנ֔וֹת בַּחֹ֥דֶשׁ הַשֵּׁנִ֖י בַּשֵּׁנִ֑י[a] בִּשְׁנַ֥ת אַרְבַּ֖ע לְמַלְכוּתֽוֹ׃
3 3 וְאֵ֙לֶּה֙ הוּסַ֣ד[a] שְׁלֹמֹ֔ה לִבְנ֖וֹת אֶת־בֵּ֣ית הָאֱלֹהִ֑ים הָאֹ֡רֶךְ אַמּוֹת֩ בַּמִּדָּ֨ה
4 הָרִֽאשׁוֹנָ֜ה אַמּ֣וֹת שִׁשִּׁ֔ים[b] וְרֹ֖חַב אַמּ֥וֹת עֶשְׂרִֽים׃ 4 וְהָאוּלָ֡ם אֲשֶׁ֣ר עַל־
פְּנֵי֩[a] הָאֹ֨רֶךְ עַל־פְּנֵ֤י רֹֽחַב־הַבַּ֙יִת֙ אַמּ֣וֹת עֶשְׂרִ֔ים וְהַגֹּ֖בַהּ [b]מֵאָ֣ה וְעֶשְׂרִ֑ים[b]
5 וַיְצַפֵּ֥הוּ מִפְּנִ֖ימָה זָהָ֥ב טָהֽוֹר׃ 5 וְאֵ֣ת ׀ הַבַּ֣יִת הַגָּד֗וֹל חִפָּה֙ עֵ֣ץ בְּרוֹשִׁ֔ים
6 וַיְחַפֵּ֖הוּ זָהָ֣ב ט֑וֹב[a] וַיַּ֥עַל עָלָ֛יו תִּמֹרִ֖ים וְשַׁרְשְׁרֽוֹת׃ 6 וַיְצַ֧ף אֶת־הַבַּ֛יִת
7 אֶ֥בֶן יְקָרָ֖ה לְתִפְאָ֑רֶת וְהַזָּהָ֖ב זְהַ֥ב פַּרְוָֽיִם[a]׃ 7 וַיְחַ֨ף אֶת־הַבַּ֜יִת הַקֹּר֧וֹת
הַסִּפִּ֛ים וְקִירוֹתָ֥יו וְדַלְתוֹתָ֖יו זָהָ֑ב וּפִתַּ֥ח כְּרוּבִ֖ים עַל־הַקִּירֽוֹת׃ ס
8 8 וַיַּ֙עַשׂ֙ אֶת־בֵּית־קֹ֣דֶשׁ הַקֳּדָשִׁ֔ים אָרְכּ֞וֹ עַל־פְּנֵ֤י רֹֽחַב־הַבַּ֙יִת֙ אַמּ֣וֹת
עֶשְׂרִ֔ים וְרָחְבּ֖וֹ אַמּ֣וֹת עֶשְׂרִ֑ים[a] וַיְחַפֵּ֙הוּ֙ זָהָ֣ב ט֔וֹב[b] לְכִכָּרִ֖ים שֵׁ֥שׁ מֵאֽוֹת׃
9 9 [a]וּמִשְׁקָ֛ל לְמִסְמְר֥וֹת[b] לִשְׁקָלִ֖ים[c] חֲמִשִּׁ֣ים זָהָ֑ב[a] וְהָעֲלִיּ֖וֹת חִפָּ֥ה זָהָֽב׃
10 10 וַיַּ֜עַשׂ בְּבֵית־קֹ֤דֶשׁ הַקֳּדָשִׁים֙ כְּרוּבִ֣ים שְׁנַ֔יִם מַעֲשֵׂ֖ה צַעֲצֻעִ֑ים[a] וַיְצַפּ֥וּ[b]
11 אֹתָ֖ם זָהָֽב׃ 11 וְכַנְפֵי֙ הַכְּרוּבִ֔ים אָרְכָּ֖ם אַמּ֣וֹת עֶשְׂרִ֑ים כְּנַ֨ף הָאֶחָ֜ד
לְאַמּ֣וֹת חָמֵ֗שׁ מַגַּ֙עַת֙ לְקִ֣יר הַבַּ֔יִת וְהַכָּנָ֣ף הָאַחֶ֗רֶת אַמּ֣וֹת חָמֵ֔שׁ מַגִּ֕יעַ
12 לִכְנַ֖ף הַכְּר֥וּב הָאַחֵֽר׃ 12 [a]וּכְנַ֣ף הַכְּר֤וּב הָאֶחָד֙[b] אַמּ֣וֹת חָמֵ֔שׁ מַגִּ֖יעַ
לְקִ֣יר הַבָּ֑יִת וְהַכָּנָ֣ף הָאַחֶ֗רֶת אַמּ֣וֹת חָמֵ֔שׁ דְּבֵקָ֖ה לִכְנַ֥ף הַכְּר֥וּב

ל. ל. ב[17]
ב[18] הס וכל קריא דכות ב מ ו מל ול[19] בסיפ
ל. ל כת ד ושאר כת ר
ט[1]. ב חד מל וחד חס[2]
ז מל[3]
ט[1]. ל. ד[4]. ד סמיכ בעינ
ב. מח. ב[5]. כן כתיב קדים למינינא[6]. ג דגש[7]
ח ג[8] מנה מל בסיפ
ב[5]
ל. ב בטע לגר ר״פ. ה[9]. חיפוי ה בליש[10]
חיפוי ה בליש[10]
ל. ד. ל. חיפוי ה בליש[10]. ב חד מל וחד חס[11]
ז[12]. ד[13]. ב מל בליש[5]
חיפוי ה בליש[10]
חיפוי ה בליש[10]
ג[14]
ל

[17] Mm 4110. [18] Mm 3679. [19] Mm 43. Cp 3 [1] Mm 4056. [2] Mm 146. [3] Mm 1483. [4] Mm 2767. [5] Mp sub loco. [6] Mm 4159. [7] Mm 774. [8] Mm 4132. [9] Mm 748. [10] Mm 4160. [11] Mm 316. [12] Mm 4217. [13] Mm 642. [14] Mm 2076.

Cp 3,1 [a] 𝔊 + *κύριος*, 𝔗 + *ml'k' djhwh* ‖ [b–b] l sec Vrs ב׳ א׳ ה׳ (= var) ‖ **2** [a] > pc Mss 𝔊𝔖𝔙𝔄, dl (dttg) ‖ **3** [a] l הַמִּדּוֹת אֲשֶׁר יִסַּד cf 𝔗(𝔖𝔄) ‖ [b] 𝔖(𝔄𝔏) + *wrwmh tltjn 'mjn*, ins וְהַגֹּבַהּ אמות שְׁלֹשִׁים (aberratio oculi) cf 1 R 6,2 ‖ **4** [a] aut l sec 𝔖𝔄 פָּנָיו (deest latitudo) aut ins sec 1 R 6,3 הֵיכַל הַבַּיִת הָרֹחַב אַמּוֹת עֶשֶׂר עַל־פָּנָיו ו (homtel) ‖ [b–b] l אַמּוֹת ע׳ cf 𝔊[158]𝔖𝔄 ‖ **5** [a] mlt Mss 𝔊 טָהוֹר ‖ **6** [a] 𝔖(𝔄) *ṭb'* = bonum, 𝔙 *probatissimum* ‖ **8** [a] ins c 1 R 6,20 וְגָבְהוֹ אמות עשרים (homtel) ‖ [b] ut 5[a]; 𝔊[-L] + *εἰς χερουβιν* (versio duplex) ‖ **9** [a–a] > 𝔖 ‖ [b] l לְמִ׳ ‖ [c] 𝔊 pr *ὁλκὴ τοῦ ἑνός* cf 𝔙 *singuli* ‖ **10** [a] 𝔊 *ἐκ ξύλων*, 𝔙 *statuario* ‖ [b] 𝔊𝔖𝔙 sg ‖ **12** [a] v 12 > 𝔊* ‖ [b] 𝔖(𝔙) *'ḥrn'* = הָאַחֵר.

13 הָאַחֶ֑רֶת[c]: 13 כַּנְפֵי֙ הַכְּרוּבִ֣ים הָאֵ֔לֶּה פֹּֽרְשִׂ֖ים[a] אַמּ֣וֹת עֶשְׂרִ֑ים וְהֵ֨ם ג̇[15] . ל̇[16]
14 עֹמְדִ֣ים עַל־רַגְלֵיהֶ֔ם וּפְנֵיהֶ֖ם לַבָּֽיִת׃ ס 14 וַיַּ֙עַשׂ֙ אֶת־הַפָּרֹ֔כֶת ט̇
15 תְּכֵ֥לֶת וְאַרְגָּמָ֖ן וְכַרְמִ֣יל וּב֑וּץ וַיַּ֥עַל עָלָ֖יו כְּרוּבִֽים׃ ס 15 וַיַּ֜עַשׂ ג̇ . ל̇
לִפְנֵ֤י הַבַּ֙יִת֙ עַמּוּדִ֣ים שְׁנַ֔יִם אַמּ֕וֹת [a]שְׁלֹשִׁ֥ים וְחָמֵ֖שׁ[ab] אֹ֑רֶךְ[c] [d]וְהַצֶּ֥פֶת ל̇
16 אֲשֶׁר־עַל־רֹאשׁ֖וֹ[d] אַמּ֥וֹת חָמֵֽשׁ׃ ס 16 וַיַּ֤עַשׂ שַׁרְשְׁרוֹת֙ בַּדְּבִ֔יר[a] ג̇ מל̇[17]
17 וַיִּתֵּ֖ן עַל־רֹ֣אשׁ הָעַמֻּדִ֑ים וַיַּ֣עַשׂ רִמּוֹנִים֙ מֵאָ֔ה וַיִּתֵּ֖ן בַּשַּׁרְשְׁרֽוֹת׃ 17 וַיָּ֤קֶם יא̇ חס̇[18] . ג̇ מל̇[17] . כ̇[19]
אֶת־הָֽעַמּוּדִים֙ עַל־פְּנֵ֣י הַהֵיכָ֔ל אֶחָ֥ד מִיָּמִ֖ין וְאֶחָ֣ד מֵֽהַשְּׂמֹ֑אול וַיִּקְרָ֤א ב̇ מל̇[20]
שֵׁם־הַיְמָנִי֙[a] יָכִ֔ין[b] וְשֵׁ֥ם הַשְּׂמָאלִ֖י בֹּֽעַז[c]׃ ס הימני ק̇

4 1 וַיַּ֙עַשׂ֙ מִזְבַּ֣ח נְחֹ֔שֶׁת עֶשְׂרִ֨ים אַמָּ֜ה אָרְכּ֗וֹ וְעֶשְׂרִ֥ים[a] אַמָּ֖ה רָחְבּ֑וֹ
2 וְעֶ֥שֶׂר אַמּ֖וֹת קוֹמָתֽוֹ׃ ס 2 וַיַּ֥עַשׂ אֶת־הַיָּ֖ם מוּצָ֑ק עֶ֣שֶׂר בָּאַמָּ֡ה
[a]מִשְּׂפָת֣וֹ אֶל־שְׂפָת֩וֹ[a] עָג֨וֹל ׀ סָבִ֜יב וְחָמֵ֤שׁ בָּֽאַמָּה֙ קֽוֹמָת֔וֹ [b]וְקָ֛ו שְׁלֹשִׁ֥ים ד̇ בליש̇[1] . ל̇ מל̇ . ב̇[2] . ד̇[3]
3 בָּֽאַמָּ֖ה יָסֹ֥ב אֹת֖וֹ סָבִֽיב[b]׃ 3 [a]וּדְמ֣וּת [b]בְּקָרִ֗ים תַּ֚חַת[b] ל֔וֹ סָבִ֤יב ׀ סָבִיב֙ ל̇ בסיפ̇[2]
סוֹבְבִ֣ים אֹת֔וֹ [c]עֶ֚שֶׂר בָּֽאַמָּ֔ה[c] מַקִּיפִ֥ים אֶת־הַיָּ֖ם סָבִ֑יב שְׁנַ֤יִם טוּרִים֙ ל̇ מל̇ . ב̇ חד חס וחד מל̇[2] . ל̇
4 הַבָּקָ֔ר[d] יְצוּקִ֖ים בְּמֻֽצַקְתּֽוֹ׃ 4 עוֹמֵ֞ד עַל־שְׁנֵ֧ים עָשָׂ֣ר בָּקָ֗ר שְׁלֹשָׁ֣ה ב̇ חד חס וחד מל̇ . ו̇ מל̇
פֹנִ֣ים ׀ צָפ֡וֹנָה וּשְׁלוֹשָׁה֩ פֹנִ֨ים ׀ יָ֜מָּה וּשְׁלֹשָׁ֣ה ׀ פֹנִ֣ים נֶ֗גְבָּה וּשְׁלֹשָׁה֙ פֹּנִ֣ים גג̇ . יו̇ מל̇ יב̇ מנה בסיפ̇ וכל מגלה דכות̇[4] . כז̇
5 מִזְרָ֔חָה וְהַיָּ֥ם עֲלֵיהֶ֖ם מִלְמָ֑עְלָה וְכָל־אֲחֹרֵיהֶ֖ם בָּֽיְתָה׃ 5 וְעָבְי֣וֹ טֶ֔פַח ז̇ . ג̇ . ג̇[5]
וּשְׂפָתוֹ֙ כְּמַעֲשֵׂ֣ה שְׂפַת־כּ֔וֹס פֶּ֖רַח שׁוֹשַׁנָּ֑ה [a]מַחֲזִ֣יק בַּתִּ֔ים שְׁלֹ֥שֶׁת אֲלָפִ֖ים ל̇
6 יָכִֽיל[ab]׃ ס 6 וַיַּ֣עַשׂ כִּיּוֹרִ֗ים עֲשָׂרָה֒ וַיִּתֵּ֡ן חֲמִשָּׁה֩ מִיָּמִ֨ין[a] וַחֲמִשָּׁ֤ה ל̇
מִשְּׂמֹאול֙ לְרָחְצָ֣ה בָהֶ֔ם אֶת־מַעֲשֵׂ֥ה הָעוֹלָ֖ה יָדִ֣יחוּ בָ֑ם וְהַיָּ֕ם לְרָחְצָ֥ה ד̇[6] . ט̇ מל̇ בליש̇ ובסיפ̇ . ב̇ . ז̇ . ד̇[6]
7 לַכֹּהֲנִ֖ים בּֽוֹ׃ ס 7 וַ֠יַּעַשׂ אֶת־מְנֹר֧וֹת הַזָּהָ֛ב עֶ֖שֶׂר כְּמִשְׁפָּטָ֑ם וַיִּתֵּן֙
8 בַּֽהֵיכָ֔ל חָמֵ֥שׁ מִיָּמִ֖ין וְחָמֵ֥שׁ מִשְּׂמֹֽאול׃ ס 8 וַיַּ֣עַשׂ שֻׁלְחָנוֹת֮ עֲשָׂרָה֒
וַיַּנַּח֙ בַּֽהֵיכָ֔ל חֲמִשָּׁ֥ה מִיָּמִ֖ין וַחֲמִשָּׁ֣ה מִשְּׂמֹ֑אול וַיַּ֛עַשׂ מִזְרְקֵ֥י זָהָ֖ב מֵאָֽה[a]׃ ז̇[7]
9 וַיַּ֙עַשׂ֙ חֲצַ֣ר הַכֹּהֲנִ֔ים וְהָעֲזָרָ֖ה הַגְּדוֹלָ֑ה וּדְלָת֥וֹת לָעֲזָרָ֖ה[a] ג̇[8] וכל יחזק דכות ב̇ מ̇ ב̇ . ל̇

[15] Mm 2076. [16] וחד הם עמדים Neh 7,3. [17] Mm 1909. [18] Mm 558. [19] Mm 1991. [20] Mm 4161. Cp 4 [1] Mm 2972. [2] Mp sub loco. [3] Mm 551. [4] Mm 2959. [5] Mm 2766. [6] Mm 659. [7] Mm 2011. [8] Mm 2673.

12 [c] nonn Mss הָאֶחָד ‖ **13** [a] l פְּרֻ׳ cf Vrs ‖ **15** [a–a] 𝔖 18 (cf 2 R 25,17), 𝔗 26 ‖ [b] > 𝔊^min^, dl ‖ [c] 𝔊(𝔙) *τὸ ὕψος* ‖ [d–d] 𝔊 *καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν* cf 𝔙 ‖ **16** [a] l כָּרָבִיד ‖ **17** [a] K מִי׳— ‖ [b] 𝔊 *κατόρθωσις* ‖ [c] 𝔊 *ἰσχύς* ‖ **Cp 4,1** [a] 𝔖 10 ‖ **2** [a–a] 𝔊 bene *τὴν διαμέτρησιν* ‖ [b–b] 𝔊 bene *καὶ τὸ κύκλωμα πήχεων τριάκοντα* ‖ **3** [a] v 3 > 𝔖 ‖ [b–b] l בָּקָר מִתַּ׳ cf 3b; 1 R 7,24 alit ‖ [c–c] sic c 1 R ‖ [d] 1 R alit cf [b–b] ‖ **5** [a–a] > 𝔖 ‖ [b] 𝔊 *καὶ ἐξετέλεσεν*; pr אֲלָפִים (hpgr), אֲלָפִים יכיל = gl propter 1 R 7,26 ‖ **6** [a] ins לַיָּם? ‖ **8** [a] 𝔖 120 ‖ **9** [a] huc tr ^.

ה[9] וְדַלְתוֹתֵיהֶם צִפָּה נְחֹשֶׁת׃ 10 [a]וְאֶת־הַיָּם נָתַן מִכֶּתֶף[b] הַיְמָנִית קֵדְמָה 10
כׄו . יׄה פסוק את ואת ואת את . בׄ מִמּוּל נֶגְבָּה׃ 11 וַיַּעַשׂ חוּרָם אֶת־הַסִּירוֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־ 11
חורם חד מן ג כת כן ק הַמִּזְרָקוֹת ס וַיְכַל חִירָם[a] לַעֲשׂוֹת אֶת־[b]הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה
ז לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּבֵית הָאֱלֹהִים׃ 12 עַמּוּדִים שְׁנַיִם [a]וְהַגֻּלּוֹת וְהַכֹּתָרוֹת[a] 12
עַל־רֹאשׁ הָעַמּוּדִים שְׁתָּיִם וְהַשְּׂבָכוֹת שְׁתַּיִם לְכַסּוֹת אֶת־שְׁתֵּי גֻּלּוֹת
הַכֹּתָרוֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ הָעַמּוּדִים׃ 13 וְאֶת־הָרִמּוֹנִים[a] אַרְבַּע מֵאוֹת 13
לִשְׁתֵּי הַשְּׂבָכוֹת שְׁנַיִם טוּרִים רִמּוֹנִים לַשְּׂבָכָה הָאֶחָת לְכַסּוֹת אֶת־
שְׁתֵּי גֻּלּוֹת הַכֹּתָרוֹת אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי[b] הָעַמּוּדִים׃ 14 וְאֶת־הַמְּכֹנוֹת 14
ב[10] עָשָׂה[a] וְאֶת־הַכִּיֹּרוֹת עָשָׂה[b] עַל־הַמְּכֹנוֹת׃ 15 אֶת־הַיָּם אֶחָד וְאֶת־ 15
כׄו פסוק ואת ואת ואת ואת הַבָּקָר שְׁנֵים־עָשָׂר תַּחְתָּיו׃ 16 וְאֶת־הַסִּירוֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־ 16
הַמִּזְלָגוֹת[a] [b]וְאֶת־כָּל־כְּלֵיהֶם[b] עָשָׂה חוּרָם אָבִיו[c] לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לְבֵית
בׄ . בׄ יְהוָה נְחֹשֶׁת מָרוּק[d]׃ 17 בְּכִכַּר הַיַּרְדֵּן יְצָקָם הַמֶּלֶךְ בַּעֲבִי[a] הָאֲדָמָה 17
ל[11] . ג[12] חס את . ה[13] בֵּין סֻכּוֹת וּבֵין צְרֵדָתָה[b]׃ 18 וַיַּעַשׂ[a] שְׁלֹמֹה כָּל־הַכֵּלִים הָאֵלֶּה לָרֹב 18
מְאֹד כִּי לֹא נֶחְקַר מִשְׁקַל הַנְּחֹשֶׁת׃ פ 19 [a]וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה אֵת כָּל־ 19
מׄח . טׄ הַכֵּלִים אֲשֶׁר בֵּית הָאֱלֹהִים וְאֵת מִזְבַּח הַזָּהָב וְאֶת־הַשֻּׁלְחָנוֹת[b]
יׄ . כל חס בסיפ וַעֲלֵיהֶם לֶחֶם הַפָּנִים[c]׃ 20 וְאֶת־הַמְּנֹרוֹת [a]וְנֵרֹתֵיהֶם לְבַעֲרָם כַּמִּשְׁפָּט[a] 20
חׄ לִפְנֵי הַדְּבִיר זָהָב סָגוּר׃ 21 וְהַפֶּרַח וְהַנֵּרוֹת וְהַמֶּלְקָחַיִם[a] זָהָב [b]הוּא 21
לׄ ומל . כל מל . ל[14] פסוק מן ד מילין נסבין ו ר״פ . חׄ מִכְלוֹת זָהָב[b]׃ 22 וְהַמְזַמְּרוֹת[a] וְהַמִּזְרָקוֹת וְהַכַּפּוֹת וְהַמַּחְתּוֹת זָהָב 22
ה[15] . בׄ מל בליש . לׄ ומל סָגוּר [b]וּפֶתַח הַבַּיִת דַּלְתוֹתָיו[b] הַפְּנִימִיּוֹת לְקֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים וְדַלְתֵי
גׄ הַבַּיִת לַהֵיכָל זָהָב׃ 5 1 וַתִּשְׁלַם כָּל־הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר־עָשָׂה[a] 5
נ[1] שְׁלֹמֹה לְבֵית יְהוָה ס וַיָּבֵא שְׁלֹמֹה אֶת־קָדְשֵׁי ׀ דָּוִיד אָבִיו

[9] Mm 1913. [10] Mm 1914. [11] וחד עד בית השטה צררתה Jdc 7,22. [12] Mm 2197. [13] Mm 3179. [14] Mm 4162. [15] Mm 2965. Cp 5 [1] Mm 639.

10 [a] 𝔖 om v 10–17 ‖ [b] ins c pc Mss 𝔊 et 1 R 7,39 הַבַּיִת ‖ **11** [a] mlt Mss ut Q, K 𝔊𝔙 חִי' cf 2,2[a] ‖ [b] pc Mss 𝔊𝔙 et 1 R 7,40 + כָּל־ ‖ **12** [a–a] 𝔊 et 1 R 7,41 ut in 12b ‖ **13** [a] 𝔊 *κώδωνας χρυσοῦς* cf Ex 39,25sq ‖ [b] 1 R 7,41 רֹאשׁ ‖ **14** [a] l c 1 R 7,43 עֶשֶׂר cf 𝔊 ‖ [b] l c 1 R עֲשָׂרָה ‖ **16** [a] 1 R 7,45 המזרקות cf 11 ‖ [b–b] l אֶת־כָּל־הַכֵּלִים cf 1 R ‖ [c] 𝔊 *καὶ ἀνήνεγκεν* = וַיָּבֵא ‖ [d] 1 R מְמֹרָט ‖ **17** [a] 2 Mss —בֵּי, 1 R 7,46 בְּמַעֲבֵה ‖ [b] l c 1 R צָרְתָן, it 𝔗 ‖ **18** [a] 1 R 7,46 וַיַּנַּח ‖ **19** [a] 𝔖 om v 19–22 ‖ [b] 1 R 7,48 sg ‖ [c] 1 R + זָהָב ‖ **20** [a–a] > 1 R 7,49 ‖ **21** [a] sic L, mlt Mss Edd —קָחִים ‖ [b–b] > 1 R 7,49 cf 𝔊, gl ad זהב סגור 20.22 (מכלות a מִכְלָא?) ‖ **22** [a] > 𝔊; 1 R 7,50 pr וְהַסִּפּוֹת ‖ [b–b] 1 R וְהַפֹּתוֹת לְדַלְתוֹת הבית ‖ **Cp 5,1** [a] nonn Mss + הַמֶּלֶךְ ut 1 R 7,51.

וְאֶת[b]־הַכֶּ֣סֶף וְאֶת־הַזָּהָ֗ב וְאֶֽת־כָּל[c]־הַכֵּלִ֔ים נָתַ֕ן בְּאֹצְר֖וֹת בֵּ֥ית ד׳[2] . ד בליש׳[3] . מח
הָאֱלֹהִֽים׃ פ
2 אָ֣ז יַקְהֵ֣יל שְׁלֹמֹ֡ה אֶת[a]־זִקְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֡ל וְאֶת־כָּל־רָאשֵׁ֣י הַמַּטּוֹת֩ ל יתיר י׳[4] . עה
נְשִׂיאֵ֨י הָאָב֜וֹת לִבְנֵ֧י יִשְׂרָאֵ֛ל אֶל־יְרוּשָׁלִָ֑ם לְֽהַעֲל֞וֹת אֶת־אֲר֧וֹן בְּרִית־ זג׳[5] וכל עזרא דכות במ א . כו בליש וכל מלכים דכות יא מנה בסיפ
3 יְהוָ֛ה מֵעִ֥יר דָּוִ֖יד הִ֥יא צִיּֽוֹן׃ 3 וַיִּֽקָּהֲל֤וּ אֶל־הַמֶּ֙לֶךְ֙ כָּל־אִ֣ישׁ יִשְׂרָאֵ֔ל[a]
4 בֶּחָ֕ג ה֖וּא הַחֹ֥דֶשׁ הַשְּׁבִעִֽי׃ 4 וַיָּבֹ֕אוּ כֹּ֖ל זִקְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וַיִּשְׂא֥וּ הַלְוִיִּ֖ם[a] ח חס . מג . ל
5 אֶת־הָאָרֽוֹן׃ 5 וַיַּעֲל֤וּ אֶת־הָאָרוֹן֙ וְאֶת־אֹ֣הֶל מוֹעֵ֔ד וְאֶת־כָּל־כְּלֵ֥י ה
6 הַקֹּ֖דֶשׁ אֲשֶׁ֣ר בָּאֹ֑הֶל [a]הֶעֱל֣וּ אֹתָ֔ם הַכֹּהֲנִ֖ים הַלְוִיִּֽם[ab]׃ 6 וְהַמֶּ֣לֶךְ שְׁלֹמֹ֗ה ו׳[6] . יג׳[7]
וְכָל־עֲדַ֤ת יִשְׂרָאֵל֙ הַנּוֹעָדִ֣ים עָלָ֔יו לִפְנֵ֖י הָאָר֑וֹן מְזַבְּחִים֙ צֹ֣אן וּבָקָ֔ר ג׳[8] . יא
7 אֲשֶׁ֧ר לֹֽא־יִסָּפְר֛וּ וְלֹ֥א יִמָּנ֖וּ מֵרֹֽב׃ 7 וַיָּבִ֣יאוּ הַ֠כֹּהֲנִים אֶת־אֲר֨וֹן בְּרִית־ ב . לו . כו בליש וכל מלכים דכות יג מנה בסיפ
יְהוָ֧ה אֶל־מְקוֹמ֛וֹ אֶל־דְּבִ֥יר הַבַּ֖יִת אֶל־קֹ֣דֶשׁ הַקֳּדָשִׁ֑ים[a] אֶל־תַּ֖חַת
8 כַּנְפֵ֥י הַכְּרוּבִֽים׃ 8 וַיִּהְי֤וּ הַכְּרוּבִים֙ פֹּרְשִׂ֣ים כְּנָפַ֔יִם עַל־מְק֖וֹם הָאָר֑וֹן ב . ג׳[9]
9 וַיְכַסּ֧וּ[a] הַכְּרוּבִ֛ים עַל־הָאָר֥וֹן וְעַל־בַּדָּ֖יו מִלְמָֽעְלָה׃ 9 וַיַּאֲרִ֙יכוּ֙ ב
הַבַּדִּ֔ים וַיֵּרָא֞וּ רָאשֵׁ֤י הַבַּדִּים֙ מִן־הָ֣אָר֔וֹן[a] עַל־פְּנֵ֣י הַדְּבִ֔יר וְלֹ֥א יֵרָא֖וּ ד׳[10] . עה . ד׳[11]
10 הַח֑וּצָה [b]וַֽיְהִי[c]־שָׁ֔ם עַ֖ד הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה[b]׃ 10 אֵ֚ין בָּאָר֔וֹן רַ֖ק שְׁנֵ֣י הַלֻּח֑וֹת יג׳[12] . ל
אֲשֶׁר־נָתַ֥ן[a] מֹשֶׁ֖ה בְּחֹרֵ֑ב[b] אֲשֶׁ֙ר כָּרַ֤ת יְהוָה֙ עִם־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל בְּצֵאתָ֖ם
11 מִמִּצְרָֽיִם׃ פ 11 וַיְהִ֕י בְּצֵ֥את הַכֹּהֲנִ֖ים מִן־הַקֹּ֑דֶשׁ כִּ֧י כָּל־הַכֹּהֲנִ֣ים
12 הַנִּמְצְאִים֙ הִתְקַדָּ֔שׁוּ אֵ֖ין לִשְׁמ֥וֹר לְמַחְלְקֽוֹת[a]׃ 12 [a]וְהַלְוִיִּ֣ם הַמְשֹׁרְרִ֣ים ג קמ ול זקף . ח מל׳[13]
לְכֻ֡לָּם לְאָסָ֣ף לְהֵימָ֣ן לִ֠ידֻתוּן וְלִבְנֵיהֶ֨ם וְלַאֲחֵיהֶ֜ם מְלֻבָּשִׁ֣ים בּ֗וּץ ב חס׳[14] . ד
בִּמְצִלְתַּ֙יִם֙ וּבִנְבָלִ֣ים וְכִנֹּר֔וֹת עֹמְדִ֖ים מִזְרָ֣ח[b] לַמִּזְבֵּ֑חַ וְעִמָּהֶ֣ם כֹּהֲנִים֩
13 לְמֵאָ֨ה וְעֶשְׂרִ֜ים מַחְצְרְרִ֧ים[c] בַּחֲצֹצְרֽוֹת׃ 13 וַיְהִ֣י כְאֶחָ֣ד לַֽמְחַצְּרִ֣ים[a] ב . מחצרים ק . ז קמ׳[15] . למחצרים ק
וְלַֽמְשֹׁרְרִ֡ים לְהַשְׁמִ֣יעַ קוֹל־אֶחָד֩ לְהַלֵּ֨ל וּֽלְהֹד֜וֹת לַֽיהוָ֗ה וּכְהָרִ֣ים ג ב חס וחד מל׳[16] . ל

[2]Mm 320. [3]Mm 4163. [4]Mp sub loco. [5]Mm 2682. [6]Mm 113. [7]Mm 1188. [8]Mm 1915. [9]Mm 744. [10]Mm 3223. [11]Mm 1916. [12]Mm 290. [13]Mm 1796. [14]Mm 3267. [15]Mm 3888. [16]Mm 4077 ב.

1 [b] 𝔊𝔖𝔙 et 1 R om cop ‖ [c] > nonn Mss 𝔊 et 1 R ‖ **2** [a] pc Mss $𝔊^{L}$𝔖 + כָּל־ ‖ **3** [a] 𝔖 + *bjrḥ' d'b'* cf 1 R 8,2 ‖ **4** [a] 𝔊 pr *πάντες*; 1 R 8,3 הַכֹּהֲנִים, it 𝔖 ‖ **5** [a—a] add ‖ [b] mlt Mss Vrs et 1 R 8,4 וְהַ׳ ‖ **7** [a] sic L, mlt Mss Edd הַקָּ׳ ‖ **8** [a] 1 R 8,7 וַיָּסֹכּוּ ‖ **9** [a] l c pc Mss 𝔊 et 1 R 8,8 הַקֹּדֶשׁ ‖ [b—b] prb add ‖ [c] nonn Mss 𝔊𝔖𝔗 et 1 R וַיִּהְיוּ ‖ **10** [a] ins c 1 R 8,9 שָׁם (hpgr), it 𝔖𝔗 ‖ [b] sic c 1 R (sed ibi exc לֻחוֹת הַבְּרִית cf 𝔊) ‖ **11** [a] l c 2 Mss לְמַ׳ ‖ **12** [a] 𝔖 om v 12.13 ‖ [b] 𝔊* *κατέναντι* ‖ [c] K prb lapsus calami pro מחצצרים cf 1 Ch 15,24[a] ‖ **13** [a] cf 1 Ch 15,24[a].

ה17 קוֹל בַּחֲצֹצְרוֹת וּבִמְצִלְתַּיִם וּבִכְלֵי הַשִּׁיר וּבְהַלֵּל לַיהוָה כִּי טוֹב
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ וְהַבַּיִת מָלֵא עָנָן בֵּית[b] יְהוָה׃ 14 וְלֹא־יָכְלוּ הַכֹּהֲנִים ס׳ ג
ג מל18. מח לַעֲמוֹד לְשָׁרֵת מִפְּנֵי הֶעָנָן כִּי־מָלֵא כְבוֹד־יְהוָה אֶת־בֵּית הָאֱלֹהִים׃
פ 6 1 אָז אָמַר שְׁלֹמֹה 6
ל מל [a]יְהוָה אָמַר לִשְׁכּוֹן בָּעֲרָפֶל[a]׃
טז ר״פ לג מנה בכתיב1. ל. ג2 2 וַאֲנִי[a] בָּנִיתִי בֵית־זְבֻל לָךְ וּמָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ עוֹלָמִים׃ 2
ג 3 וַיַּסֵּב הַמֶּלֶךְ אֶת־פָּנָיו וַיְבָרֶךְ אֵת כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וְכָל־קְהַל 3
ו מל יִשְׂרָאֵל עוֹמֵד׃ 4 וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּפִיו 4
ל3. י ר״פ בכתיב אֵת דָּוִיד אָבִי וּבְיָדָיו מִלֵּא לֵאמֹר׃ 5 מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶת־ 5
עַמִּי מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא־בָחַרְתִּי בְעִיר מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לִבְנוֹת
ל. ל בטע בַּיִת לִהְיוֹת שְׁמִי שָׁם [a]וְלֹא־בָחַרְתִּי בְאִישׁ לִהְיוֹת נָגִיד עַל־עַמִּי
יִשְׂרָאֵל׃ 6 וָאֶבְחַר בִּירוּשָׁלִַם לִהְיוֹת שְׁמִי שָׁם[a] וָאֶבְחַר בְּדָוִיד 6
ב לִהְיוֹת[b] עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ 7 וַיְהִי עִם־לְבַב דָּוִיד אָבִי לִבְנוֹת בַּיִת 7
לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ 8 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־דָּוִיד אָבִי יַעַן אֲשֶׁר 8
ג ב חס וחד מל4 הָיָה עִם־לְבָבְךָ לִבְנוֹת בַּיִת לִשְׁמִי הֱטִיבוֹתָ כִּי הָיָה עִם־לְבָבֶךָ׃
ל חס אם 9 רַק אַתָּה לֹא תִבְנֶה הַבָּיִת כִּי[a] בִנְךָ הַיּוֹצֵא מֵחֲלָצֶיךָ הוּא־יִבְנֶה 9
כ5 הַבַּיִת לִשְׁמִי׃ 10 וַיָּקֶם יְהוָה אֶת־דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֵּר וָאָקוּם תַּחַת 10
ה6. ב דָּוִיד אָבִי וָאֵשֵׁב ׀ עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה וָאֶבְנֶה הַבַּיִת
ט7 לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ 11 וָאָשִׂים שָׁם אֶת־הָאָרוֹן אֲשֶׁר־שָׁם בְּרִית 11
ז בסיפ8 יְהוָה אֲשֶׁר כָּרַת עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 12 וַיַּעֲמֹד[a] לִפְנֵי מִזְבַּח 12
ג בליש ומל יְהוָה נֶגֶד כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו[b]׃ 13 [a]כִּי־עָשָׂה שְׁלֹמֹה כִּיּוֹר 13
נְחֹשֶׁת וַיִּתְּנֵהוּ בְּתוֹךְ הָעֲזָרָה [b]חָמֵשׁ אַמּוֹת אָרְכּוֹ וְחָמֵשׁ אַמּוֹת רָחְבּוֹ
ל. ז בסיפ8 וְאַמּוֹת שָׁלוֹשׁ קוֹמָתוֹ[b] וַיַּעֲמֹד עָלָיו וַיִּבְרַךְ עַל־בִּרְכָּיו נֶגֶד כָּל־קְהַל
יא9. צא יט מנה ר״פ יִשְׂרָאֵל וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו[a] הַשָּׁמָיְמָה׃ 14 וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֵין־ 14

[17] Mp sub loco. [18] Mm 3929. Cp 6 [1] Mp sub loco. [2] Mm 1917. [3] Mm 2980. [4] Mm 2103. [5] Mm 1991. [6] Mm 2778. [7] Mm 1918. [8] Mm 903. [9] Mm 1071.

13 [b] 𝔊(𝔊^L *καί*) *δόξης* cf 14; ב׳ י׳ add ‖ **Cp 6,1** [a–a] sic c 1 R 8,12 ‖ **2** [a] 1 R 8,13 בָּנֹה ‖ **5/6** [a–a] > 1 R, it 𝔖𝔄 ‖ [b] pc Mss 𝔖𝔗 + נָגִיד ‖ **9** [a] mlt Mss 𝔊^{L}𝔖𝔙 et 1 R 8,19 + אִם ‖ **12** [a] Ms 𝔖 et 1 R 8,22 + שְׁלֹמֹה ‖ [b] Ms 𝔖 et 1 R + הַשָּׁמָיִם cf 13 ‖ **13** [a–a] > 1 R (homtel) ‖ [b–b] 𝔖 *rwmh ḥmš ʾmjn wptjh trtjn ʾmjn* (om longitudinem).

כָּמוֹךָ אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ שֹׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד לַעֲבָדֶיךָ
15 הַהֹלְכִים לְפָנֶיךָ בְּכָל־לִבָּם׃ 15 אֲשֶׁר שָׁמַרְתָּ לְעַבְדְּךָ דָּוִיד אָבִי אֵת
16 אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ לּוֹ וַתְּדַבֵּר בְּפִיךָ וּבְיָדְךָ מִלֵּאתָ כַּיּוֹם הַזֶּה׃ 16 וְעַתָּה
יְהוָה ׀ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׁמֹר לְעַבְדְּךָ דָוִיד אָבִי אֵת אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לּוֹ
לֵאמֹר לֹא־יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ מִלְּפָנַי יוֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל רַק אִם־ יב . כל סיפ מל ב מ חד[10] חס
יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ אֶת־דַּרְכָּם לָלֶכֶת בְּתוֹרָתִי[a] כַּאֲשֶׁר הָלַכְתָּ לְפָנָי׃
17 וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֵאָמֵן[a] דְּבָרְךָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְעַבְדְּךָ
18 לְדָוִיד׃ 18 כִּי הַאֻמְנָם יֵשֵׁב אֱלֹהִים [a]אֶת־הָאָדָם[a] עַל־הָאָרֶץ ד . ב
הִנֵּה שָׁמַיִם[b] וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם לֹא יְכַלְכְּלוּךָ אַף כִּי־הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר ל . ב
19 בָּנִיתִי׃ 19 וּפָנִיתָ אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל־תְּחִנָּתוֹ יְהוָה אֱלֹהָי לִשְׁמֹעַ
20 אֶל־הָרִנָּה וְאֶל־הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר עַבְדְּךָ מִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ[a]׃ 20 לִהְיוֹת
עֵינֶיךָ פְתֻחוֹת אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה יוֹמָם וָלַיְלָה אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַרְתָּ
לָשׂוּם שִׁמְךָ שָׁם לִשְׁמוֹעַ אֶל־הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר יִתְפַּלֵּל עַבְדְּךָ אֶל־ ל . ד מל[11]
21 הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ 21 וְשָׁמַעְתָּ אֶל־תַּחֲנוּנֵי עַבְדְּךָ וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר ל
יִתְפַּלְלוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וְאַתָּה תִּשְׁמַע מִמְּקוֹם שִׁבְתְּךָ מִן־הַשָּׁמַיִם
22 וְשָׁמַעְתָּ וְסָלָחְתָּ׃ 22 אִם[a]־יֶחֱטָא אִישׁ לְרֵעֵהוּ וְנָשָׁא[b]־בוֹ אָלָה ב
23 לְהַאֲלֹתוֹ וּבָא אָלָה[c] לִפְנֵי מִזְבַּחֲךָ בַּבַּיִת הַזֶּה׃ 23 וְאַתָּה ׀ תִּשְׁמַע מִן־ ב וחס . ב בטע בעינ
הַשָּׁמַיִם וְעָשִׂיתָ וְשָׁפַטְתָּ אֶת־עֲבָדֶיךָ [a]לְהָשִׁיב לְרָשָׁע[a] לָתֵת דַּרְכּוֹ ל חס למערב[12] . ה[13]
24 בְּרֹאשׁוֹ וּלְהַצְדִּיק צַדִּיק לָתֶת לוֹ כְּצִדְקָתוֹ׃ ס 24 וְאִם־יִנָּגֵף יד . ב . ב ר״פ בסיפ
עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי אוֹיֵב כִּי יֶחֶטְאוּ־לָךְ וְשָׁבוּ וְהוֹדוּ אֶת־שְׁמֶךָ
25 וְהִתְפַּלְלוּ וְהִתְחַנְּנוּ לְפָנֶיךָ בַּבַּיִת הַזֶּה׃ 25 וְאַתָּה תִּשְׁמַע מִן־הַשָּׁמַיִם
וְסָלַחְתָּ לְחַטַּאת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וַהֲשֵׁבוֹתָם אֶל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־נָתַתָּה ו . ב חד חס וחד מל . ג[14] . ל
26 לָהֶם וְלַאֲבֹתֵיהֶם׃ פ 26 בְּהֵעָצֵר הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר כִּי־ ט חס בסיפ . ל[15]
יֶחֶטְאוּ־לָךְ וְהִתְפַּלְלוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וְהוֹדוּ אֶת־שְׁמֶךָ מֵחַטָּאתָם[a]

[10] 1 Ch 20,1. [11] Mm 4164. [12] TM sec K^Or lectio plen י contra Mp sec K^Occ lectio def י, cf Mp sub loco. [13] Mm 3594. [14] Mm 24. [15] וחד בהעצר שמים 1 R 8,35.

16 [a] 𝔊^B *ἐν τῷ ὀνόματί* (ex *νόμῳ*) *μου*; 𝔖 pr *qdmj* cf 1 R 8,25 לְפָנַי ‖ **17** [a] pc Mss 𝔊𝔖 et 1 R 8,26 + נָא ‖ **18** [a–a] > 1 R 8,27 ‖ [b] l c 1 R הַשׁ׳ (hpgr) ‖ **19** [a] 1 R 8,28 + הַיּוֹם, it 𝔊𝔖 ‖ **22** [a] 1 R 8,31 אֵת־אֲשֶׁר ‖ [b] pc Mss Edd 𝔊 ונשא ‖ [c] sic c 1 R; l וְאָלָה (cf 𝔊) vel בְּאָלָה ‖ **23** [a–a] 1 R 8,32 לְהַרְשִׁיעַ רשע ‖ **26** [a] l c mlt Mss Vrs et 1 R 8,35 וּמ׳.

ב̇ בטע בעינ̇ [16], ל̇ בסיפ̇ [17] — יָשׁוּב֔וּן כִּ֥י תַעֲנֵֽם[b]׃ 27 וְאַתָּ֣ה ׀ תִּשְׁמַ֣ע[a] הַשָּׁמַ֗יִם וְסָ֨לַחְתָּ֜ לְחַטַּ֤את עֲבָדֶ֙יךָ֙[b] 27

ב̇ — וְעַמְּךָ֣ יִשְׂרָאֵ֔ל כִּ֥י תוֹרֵ֛ם אֶל־הַדֶּ֥רֶךְ הַטּוֹבָ֖ה אֲשֶׁ֣ר יֵֽלְכוּ־בָ֑הּ וְנָתַתָּ֤ה

ה̇ [18]. ג̇ פסוק כי כי כי כי — מָטָר֙ עַל־אַרְצְךָ֔ אֲשֶׁר־נָתַ֥תָּה לְעַמְּךָ֖ לְנַחֲלָֽה׃ ס 28 רָעָ֞ב כִּֽי־ 28

ל̇. ל̇ — יִהְיֶ֣ה בָאָ֗רֶץ דֶּבֶר֮ כִּֽי־יִהְיֶ֒ה שִׁדָּפ֤וֹן וְיֵרָקוֹן֙ אַרְבֶּ֣ה וְחָסִ֔יל כִּ֥י יִהְיֶ֖ה כִּ֥י

ל̇ דגש סימן [19] — יָצַר־ל֥וֹ אוֹיְבָ֖יו[a] [b]בְּאֶ֣רֶץ שְׁעָרָ֑יו[b] כָּל־נֶ֖גַע וְכָל־מַחֲלָֽה׃ 29 כָּל־תְּפִלָּ֣ה 29

ל̇. יב̇ [20] — כָל־תְּחִנָּ֗ה אֲשֶׁ֤ר יִהְיֶה֙[a] לְכָל־הָ֣אָדָ֔ם וּלְכֹ֖ל עַמְּךָ֣ יִשְׂרָאֵ֑ל אֲשֶׁ֨ר יֵֽדְע֜וּ

ב̇ [21]. ל̇. ו̇ פסוק ואתה אתה [22] — אִ֤ישׁ [b]נִגְעוֹ֙ וּמַכְאֹב֔וֹ[b] וּפָרַ֥שׂ כַּפָּ֖יו אֶל־הַבַּ֥יִת הַזֶּֽה׃ 30 וְ֠אַתָּה תִּשְׁמַ֨ע 30

ד̇. לב̇ [23] — מִן־הַשָּׁמַ֜יִם מְכ֣וֹן שִׁבְתֶּ֗ךָ וְסָ֣לַחְתָּ֔[a] וְנָתַתָּ֤ה לָאִישׁ֙ כְּכָל־דְּרָכָ֔יו אֲשֶׁ֥ר

ו̇ וכל קהלת דכות — תֵּדַ֖ע אֶת־לְבָב֑וֹ כִּ֤י אַתָּה֙ לְבַדְּךָ֔ יָדַ֔עְתָּ אֶת־לְבַ֖ב[b] בְּנֵ֥י הָאָדָֽם׃

ד̇ [24]. ג̇ [25] — 31 לְמַ֙עַן֙ יִֽירָא֔וּךָ לָלֶ֖כֶת בִּדְרָכֶ֑יךָ כָּל־הַ֨יָּמִ֔ים אֲשֶׁר־הֵ֥ם חַיִּ֖ים עַל־ 31

כ̇ [26] ר״פ בכתיב ט מנה בסיפ̇ — פְּנֵ֣י הָאֲדָמָ֑ה אֲשֶׁ֥ר נָתַ֖תָּה לַאֲבֹתֵֽינוּ׃ ס 32 וְגַ֣ם אֶל־הַנָּכְרִ֡י אֲשֶׁר֩ 32

ב̇ ובטע̇ [27] — לֹ֨א מֵֽעַמְּךָ֜ יִשְׂרָאֵ֣ל ה֗וּא וּבָ֣א ׀ מֵאֶ֣רֶץ רְחוֹקָ֔ה לְמַ֙עַן֙ שִׁמְךָ֣[a] הַגָּד֔וֹל

וְיָדְךָ֣ הַחֲזָקָ֔ה וּזְרוֹעֲךָ֖ הַנְּטוּיָ֑ה וּבָ֥אוּ וְהִֽתְפַּלְל֖וּ אֶל־הַבַּ֥יִת הַזֶּֽה׃

ג̇ — 33 וְאַתָּ֞ה תִּשְׁמַ֤ע מִן־הַשָּׁמַ֙יִם֙ מִמְּכ֣וֹן שִׁבְתֶּ֔ךָ וְעָשִׂ֕יתָ כְּכֹ֛ל אֲשֶׁר־יִקְרָ֥א 33

יב̇ [20]. ב̇ — אֵלֶ֖יךָ הַנָּכְרִ֑י לְמַ֣עַן יֵדְע֣וּ כָל־עַמֵּ֣י הָאָ֡רֶץ אֶת־שְׁמֶ֡ךָ וּלְיִרְאָ֣ה אֹתְךָ֩

ה̇ [28]. ד̇ וכל מלכים וישעיה דכות ב מ ד — כְּעַמְּךָ֨ יִשְׂרָאֵ֜ל וְלָדַ֗עַת כִּֽי־שִׁמְךָ֣ נִקְרָ֔א עַל־הַבַּ֥יִת הַזֶּ֖ה אֲשֶׁ֥ר בָּנִֽיתִי׃

34 כִּֽי־יֵצֵ֤א עַמְּךָ֙ לַמִּלְחָמָה֙ עַל־א֣וֹיְבָ֔יו בַּדֶּ֖רֶךְ אֲשֶׁ֣ר תִּשְׁלָחֵ֑ם 34

ב̇. ל̇ — וְהִֽתְפַּלְל֣וּ אֵלֶ֗יךָ דֶּ֣רֶךְ הָעִ֤יר הַזֹּאת֙ אֲשֶׁ֣ר בָּחַ֣רְתָּ בָּ֔הּ וְהַבַּ֥יִת אֲשֶׁר־

בָּנִ֖יתִי לִשְׁמֶֽךָ׃ 35 וְשָׁמַעְתָּ֙ מִן־הַשָּׁמַ֔יִם אֶת־תְּפִלָּתָ֖ם וְאֶת־תְּחִנָּתָ֑ם 35

וְעָשִׂ֖יתָ מִשְׁפָּטָֽם׃ 36 כִּ֣י יֶחֶטְאוּ־לָ֗ךְ כִּ֣י אֵ֤ין אָדָם֙ אֲשֶׁ֣ר לֹא־יֶחֱטָ֔א 36

ב̇. ו̇ [29]. ג̇ מל̇ [30]. ב̇ — [a]וְאָנַפְתָּ֣ בָ֔ם[a] וּנְתַתָּ֖ם לִפְנֵ֣י אוֹיֵ֑ב וְשָׁב֣וּם שׁוֹבֵיהֶ֛ם אֶל־אֶ֥רֶץ[b] רְחוֹקָ֖ה

ה̇ [31] — א֥וֹ קְרוֹבָֽה׃ 37 וְהֵשִׁ֨יבוּ֙ אֶל־לְבָבָ֔ם בָּאָ֖רֶץ אֲשֶׁ֣ר נִשְׁבּוּ־שָׁ֑ם וְשָׁ֣בוּ ׀ 37

ב̇. ל̇ [32]. ג̇ [33] — וְהִֽתְחַנְּנ֣וּ אֵלֶ֗יךָ בְּאֶ֤רֶץ שִׁבְיָם֙ לֵאמֹ֔ר חָטָ֥אנוּ הֶעֱוִ֖ינוּ וְרָשָֽׁעְנוּ׃ 38 וְשָׁ֣בוּ 38

[16] Mm 2398. [17] Mm 4165. [18] Mm 943. [19] Mm 4166. [20] Mm 801. [21] Lv 13,44. [22] Okhl 297. [23] Mm 319. [24] Mm 1924. [25] Mm 1925. [26] Mm 4070. [27] Mp sub loco. [28] Mm 1722. [29] Mm 2611. [30] Mm 3380. [31] Mm 4167. [32] Mm 1928. [33] Mm 2591.

26 [b] l c 1 R תְּעַנֵּם, it 𝔊𝔙 ‖ **27** [a] ins ־מִן cf Vrs ‖ [b] 𝔖 1 R sg ‖ **28** [a] prb l c 1 R 8,37 בּוֹ— cf 𝔊 ‖ [b—b] sic c 1 R; 𝔊 *κατέναντι τῶν πόλεων αὐτῶν*, 𝔖(𝔄) *b'r'hwn wbqwrjhwn* = in terra eorum et in urbibus eorum ‖ **29** [a] 1 R 8,38 תִּהְיֶה ‖ [b—b] 1 R נֶגַע לְבָבוֹ ‖ **30** [a] 1 R 8,39 + וְעָשִׂיתָ ‖ [b] pc Mss 𝔖 et 1 R + ־כָּל ‖ **32** [a] ins כִּי יִשְׁמְעוּ אֶת־שִׁמְךָ (homtel) cf 𝔖𝔄 et 1 R 8,42 ‖ **36** [a—a] 𝔊-L *καὶ πατάξεις αὐτούς* ‖ [b] 1 R 8,46 + הָאוֹיֵב, it 𝔊.

אֵלֶיךָ בְּכָל־לִבָּם וּבְכָל־נַפְשָׁם בְּאֶרֶץ שִׁבְיָם[a] [b]אֲשֶׁר־שָׁבוּ אֹתָם[b]
וְהִתְפַּלְלוּ דֶּרֶךְ אַרְצָם אֲשֶׁר נָתַתָּה לַאֲבוֹתָם וְהָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ
39 וְלַבַּיִת אֲשֶׁר־בָּנִיתִי לִשְׁמֶךָ׃ 39 וְשָׁמַעְתָּ מִן־הַשָּׁמַיִם מִמְּכוֹן שִׁבְתְּךָ
אֶת־תְּפִלָּתָם וְאֶת־תְּחִנֹּתֵיהֶם[a] וְעָשִׂיתָ מִשְׁפָּטָם וְסָלַחְתָּ לְעַמְּךָ אֲשֶׁר
40 חָטְאוּ־לָךְ׃ 40 עַתָּה אֱלֹהַי יִהְיוּ־נָא עֵינֶיךָ פְּתֻחוֹת וְאָזְנֶיךָ קַשֻּׁבוֹת
41 לִתְפִלַּת הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ ס 41 וְעַתָּה קוּמָה יְהוָה אֱלֹהִים לְנוּחֶךָ
אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ כֹּהֲנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהִים יִלְבְּשׁוּ תְשׁוּעָה וַחֲסִידֶיךָ[a]
42 יִשְׂמְחוּ בַטּוֹב׃ 42 יְהוָה אֱלֹהִים אַל־תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶיךָ[a] זָכְרָה לְחַסְדֵי
7 דָּוִיד עַבְדֶּךָ׃ פ 7 1 וּכְכַלּוֹת שְׁלֹמֹה לְהִתְפַּלֵּל וְהָאֵשׁ יָרְדָה
מֵהַשָּׁמַיִם וַתֹּאכַל הָעֹלָה וְהַזְּבָחִים וּכְבוֹד יְהוָה מָלֵא אֶת־הַבָּיִת׃
2 וְלֹא יָכְלוּ הַכֹּהֲנִים לָבוֹא אֶל־בֵּית יְהוָה[a] כִּי־מָלֵא כְבוֹד־יְהוָה
3 אֶת־בֵּית יְהוָה׃ 3 וְכֹל ׀ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רֹאִים בְּרֶדֶת הָאֵשׁ וּכְבוֹד יְהוָה
עַל־הַבָּיִת וַיִּכְרְעוּ אַפַּיִם אַרְצָה עַל־הָרִצְפָה וַיִּשְׁתַּחֲווּ וְהוֹדוֹת לַיהוָה
4 כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ 4 וְהַמֶּלֶךְ וְכָל־הָעָם זֹבְחִים זֶבַח לִפְנֵי
5 יְהוָה׃ ס 5 וַיִּזְבַּח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה אֶת־זֶבַח הַבָּקָר עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם
אֶלֶף [a]וְצֹאן מֵאָה וְעֶשְׂרִים אָלֶף[a] וַיַּחְנְכוּ אֶת־בֵּית הָאֱלֹהִים הַמֶּלֶךְ
6 וְכָל־הָעָם׃ 6 וְהַכֹּהֲנִים עַל־מִשְׁמְרוֹתָם עֹמְדִים וְהַלְוִיִּם בִּכְלֵי־
שִׁיר יְהוָה [a]אֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִיד הַמֶּלֶךְ[a] לְהֹדוֹת לַיהוָה כִּי־לְעוֹלָם
חַסְדּוֹ בְּהַלֵּל דָּוִיד בְּיָדָם[b] וְהַכֹּהֲנִים מַחְצְרִים[c] נֶגְדָּם וְכָל־יִשְׂרָאֵל
7 עֹמְדִים׃ ס 7 וַיְקַדֵּשׁ שְׁלֹמֹה אֶת־תּוֹךְ הֶחָצֵר אֲשֶׁר לִפְנֵי[a] בֵית־
יְהוָה כִּי־עָשָׂה שָׁם הָעֹלוֹת[b] וְאֵת חֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים כִּי־מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת
אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה לֹא יָכוֹל לְהָכִיל אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה וְאֶת־
8 הַחֲלָבִים׃ 8 וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה אֶת־הֶחָג בָּעֵת הַהִיא שִׁבְעַת יָמִים וְכָל־
9 יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ קָהָל גָּדוֹל מְאֹד מִלְּבוֹא חֲמָת עַד־נַחַל מִצְרָיִם׃ 9 וַיַּעֲשׂוּ

[34]Mm 1929. [35]Mm 1057. [36]Mm 4168. [37]Mm 2625. [38]Mm 163. Cp 7 [1]Mm 1436. [2]Mp sub loco. [3]Mm 911. [4]Mm 1930.

38 [a] 𝔊 αἰχμαλωτευσάντων αὐτούς = שֹׁבֵיהֶם ‖ [b–b] > 𝔊, dl (ex 1 R 8,48) ‖ **39** [a] pc Mss et 1 R 8,49 תְּחִנָּתָם ‖ **41** [a] 𝔊^-min^ καὶ οἱ υἱοί (ex ὅσιοί = 𝔊^min^𝔏) σου ‖ **42** [a] sic L, l c mlt Mss Vrs et Ps 132,10 ־חך ‖ **Cp 7,2** [a] 𝔊 + ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ cf 8 ‖ **5** [a–a] > pc Mss 𝔊^B^ (homtel) ‖ **6** [a–a] 𝔊^-L^ sol τοῦ Δαυιδ; > 𝔖 ‖ [b] > 𝔖 ‖ [c] cf 1 Ch 15,24[a] ‖ **7** [a] 𝔊 ἐν ‖ [b] ins ואת־המנחה (homark) cf 7b et 1 R 8,64.

בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת כִּי ׀ חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ[a] עָשׂוּ שִׁבְעַת יָמִים [b]וְהֶחָג ל
10 שִׁבְעַת יָמִים[b]׃ 10 וּבְיוֹם עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי שִׁלַּח אֶת־ 10
הָעָם לְאָהֳלֵיהֶם שְׂמֵחִים וְטוֹבֵי לֵב עַל־[a]הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה ו. ג[5]. ב
לְדָוִיד[b] וְלִשְׁלֹמֹה[c] וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ׃ ה[6]. ו[7]
11 וַיְכַל שְׁלֹמֹה אֶת־בֵּית יְהוָה וְאֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֵת כָּל־הַבָּא ס
12 עַל־לֵב שְׁלֹמֹה לַעֲשׂוֹת בְּבֵית־יְהוָה וּבְבֵיתוֹ הִצְלִיחַ׃ פ 12 וַיֵּרָא 12 לט. ל. ל. ב[8]
יְהוָה אֶל־שְׁלֹמֹה בַּלָּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ שָׁמַעְתִּי אֶת־תְּפִלָּתֶךָ וּבָחַרְתִּי
13 בַּמָּקוֹם הַזֶּה לִי לְבֵית זָבַח׃ 13 הֵן אֶעֱצֹר הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר 13
וְהֵן־אֲצַוֶּה עַל־חָגָב לֶאֱכוֹל הָאָרֶץ[a] וְאִם־אֲשַׁלַּח דֶּבֶר בְּעַמִּי׃ ה[9]. יג מל[10]. ט[11]
14 וְיִכָּנְעוּ עַמִּי אֲשֶׁר נִקְרָא־שְׁמִי עֲלֵיהֶם וְיִתְפַּלְלוּ וִיבַקְשׁוּ פָנַי וְיָשֻׁבוּ 14 ב̇ פסוק דמטע בטע[12]. ל. ג[13]. ח[14]
מִדַּרְכֵיהֶם הָרָעִים וַאֲנִי אֶשְׁמַע מִן־הַשָּׁמַיִם וְאֶסְלַח לְחַטָּאתָם וְאֶרְפָּא ל. ב. ל
15 אֶת־אַרְצָם׃ 15 עַתָּה[a] עֵינַי יִהְיוּ פְתֻחוֹת וְאָזְנַי קַשֻּׁבוֹת לִתְפִלַּת 15 כה[15] ר״פ ח מנה בסיפ
16 הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ 16 וְעַתָּה בָּחַרְתִּי וְהִקְדַּשְׁתִּי אֶת־הַבַּיִת הַזֶּה לִהְיוֹת־ 16 ו
17 שְׁמִי שָׁם עַד־עוֹלָם וְהָיוּ עֵינַי וְלִבִּי שָׁם כָּל־הַיָּמִים׃ 17 וְאַתָּה[a] אִם־ 17
תֵּלֵךְ לְפָנַי כַּאֲשֶׁר הָלַךְ דָּוִיד אָבִיךָ וְלַעֲשׂוֹת[b] כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ ה[16]. ד[17]
18 וְחֻקַּי וּמִשְׁפָּטַי תִּשְׁמוֹר׃ 18 וַהֲקִימוֹתִי אֵת כִּסֵּא מַלְכוּתֶךָ כַּאֲשֶׁר 18 ב[18]. ד מל. ג מל[19]. ד
כָּרַתִּי[a] לְדָוִיד אָבִיךָ לֵאמֹר לֹא־יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ מוֹשֵׁל בְּיִשְׂרָאֵל׃ יד מל
19 וְאִם־תְּשׁוּבוּן אַתֶּם וַעֲזַבְתֶּם חֻקּוֹתַי וּמִצְוֺתַי אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵיכֶם 19 ב ר״פ בסיפ. ה
20 וַהֲלַכְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם׃ 20 וּנְתַשְׁתִּים[a] 20 ל
מֵעַל אַדְמָתִי אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם[b] וְאֶת־הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר הִקְדַּשְׁתִּי לִשְׁמִי ג. ה[20]. ו
21 אַשְׁלִיךְ[c] מֵעַל פָּנָי וְאֶתְּנֶנּוּ[d] לְמָשָׁל וְלִשְׁנִינָה בְּכָל־הָעַמִּים׃ 21 וְהַבַּיִת 21 ג
הַזֶּה אֲשֶׁר הָיָה עֶלְיוֹן[a] לְכָל־[b]עֹבֵר עָלָיו יִשֹּׁם וְאָמַר בַּמֶּה עָשָׂה יְהוָה ב[21]. ל
22 כָּכָה לָאָרֶץ הַזֹּאת וְלַבַּיִת הַזֶּה׃ 22 וְאָמְרוּ עַל אֲשֶׁר עָזְבוּ אֶת־יְהוָה ׀ 22

[5]Mm 4169. [6]Mm 4148. [7]Mm 967. [8]Mm 1227. [9]Mm 3791. [10]Mm 1640. [11]Mm 425. [12]Mm 4170. [13]Mm 3339. [14]Mm 2668. [15]Mm 1057. [16]Mm 1376. [17]Mm 1933. [18]Mm 3142. [19]Mm 2841. [20]Mm 748. [21]Mm 2836.

9 [a] 𝔖(𝔄) *dbjt'* = templi ‖ [b-b] 𝔊^-L sol ἑορτήν ‖ **10** [a] nonn Mss 𝔖 Bo + כָּל־ ‖ [b] 1 R 8,66 + עֲבָדוֹ, it 𝔖 ‖ [c] 𝔖 + *brh* = filio eius; > 1 R ‖ **13** [a] 𝔊^-L τὸ ξύλον ‖ **15** [a] prp מֵעַ׳ (מ hpgr) ‖ **17** [a] pc Mss וְעַתָּה ‖ [b] 1 R 9,4 ל׳ ‖ **18** [a] 𝔖 *jmjt* = iuravi, 1 R 9,5 דִּבַּרְתִּי ‖ **20** [a] l ־כֶם cf 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b] l לָכֶם cf 𝔊^L𝔖𝔙 ‖ [c] 1 R 9,7 אֲשַׁלַּח ‖ [d] 1 R וְהָיָה יִשְׂרָאֵל ‖ **21** [a] 𝔊^L + ἐρημωθήσεται, 𝔗 + *jhj ḥrwb* cf 1 R 9,8 𝔏𝔖𝔄, ins יִהְיֶה לְעִיִּין (hpgr) ‖ [b] l c 1 R כֹּל.

אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיהֶם אֲשֶׁר הוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיַּחֲזִיקוּ בֵּאלֹהִים ט חס בסיפ . ו
אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם וַיַּעַבְדוּם עַל־כֵּן הֵבִיא עֲלֵיהֶם אֵת כָּל־ ל
הָרָעָה הַזֹּאת׃ פ
8 1 וַיְהִי מִקֵּץ ׀ עֶשְׂרִים שָׁנָה אֲשֶׁר בָּנָה שְׁלֹמֹה אֶת־בֵּית יְהוָה ה בטע בסיפ . יב
2 וְאֶת־בֵּיתוֹ׃ 2 וְהֶעָרִים אֲשֶׁר נָתַן חוּרָם לִשְׁלֹמֹה בָּנָה שְׁלֹמֹה אֹתָם ז[1]
3 וַיּוֹשֶׁב שָׁם אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 3 וַיֵּלֶךְ שְׁלֹמֹה חֲמָת צוֹבָה וַיֶּחֱזַק עָלֶיהָ׃ ד[2] . ל . חי[3]
4 וַיִּבֶן אֶת־תַּדְמֹר[a] בַּמִּדְבָּר וְאֵת כָּל־עָרֵי הַמִּסְכְּנוֹת אֲשֶׁר[b] בָּנָה ב
5 בַּחֲמָת׃ 5 וַיִּבֶן אֶת־בֵּית חוֹרוֹן הָעֶלְיוֹן וְאֶת־בֵּית חוֹרוֹן הַתַּחְתּוֹן עָרֵי
6 מָצוֹר חוֹמוֹת דְּלָתַיִם וּבְרִיחַ׃ 6 וְאֶת־בַּעֲלָת וְאֵת כָּל־עָרֵי הַמִּסְכְּנוֹת ח[4] וכל ירמיה דכות ב מ ג וחד מן ג[5] מל
אֲשֶׁר הָיוּ לִשְׁלֹמֹה וְאֵת כָּל־עָרֵי הָרֶכֶב וְאֵת עָרֵי הַפָּרָשִׁים וְאֵת ׀ ל . ז[6]
כָּל־חֵשֶׁק שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר חָשַׁק לִבְנוֹת בִּירוּשָׁלַםִ וּבַלְּבָנוֹן וּבְכֹל אֶרֶץ ב . ה
7 מֶמְשַׁלְתּוֹ׃ 7 כָּל־הָעָם הַנּוֹתָר מִן־הַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי ח . ג ר״פ . סימן תמפוס[7]
8 וְהַיְבוּסִי אֲשֶׁר לֹא מִיִּשְׂרָאֵל הֵמָּה׃ 8 מִן[a]־בְּנֵיהֶם אֲשֶׁר נוֹתְרוּ אַחֲרֵיהֶם ל . י ר״פ בכתיב[8] . יו מיחד מן[9]
בָּאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא־כִלּוּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלֵם שְׁלֹמֹה לְמַס[b] עַד הַיּוֹם ל . ל רפי וכל למס עבד דכות[10]
9 הַזֶּה׃ 9 וּמִן־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר[a] לֹא־נָתַן שְׁלֹמֹה לַעֲבָדִים לִמְלַאכְתּוֹ[b] ל[11]
כִּי־הֵמָּה אַנְשֵׁי מִלְחָמָה [c]וְשָׂרֵי[d] שָׁלִישָׁיו[c] וְשָׂרֵי רִכְבּוֹ וּפָרָשָׁיו׃ פ ב פסוק דמטע[12] . ג[13]
10 וְאֵלֶּה שָׂרֵי הַנִּצִּיבִים[a] אֲשֶׁר־[b]לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה[b] חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם[c] הנצבים[14] יתיר י ק
11 הָרֹדִים בָּעָם[d]׃ 11 וְאֶת־בַּת־פַּרְעֹה הֶעֱלָה שְׁלֹמֹה מֵעִיר דָּוִיד ג . ה[15]
לַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה־לָהּ כִּי אָמַר לֹא־תֵשֵׁב [a]אִשָּׁה לִי בְּבֵית[a] דָּוִיד מֶלֶךְ־
12 יִשְׂרָאֵל כִּי־קֹדֶשׁ הֵמָּה אֲשֶׁר־בָּאָה אֲלֵיהֶם אֲרוֹן יְהוָה׃ פ 12 אָז ב . כן לבן אשר . כו[16]
הֶעֱלָה שְׁלֹמֹה עֹלוֹת לַיהוָה עַל מִזְבַּח יְהוָה אֲשֶׁר בָּנָה לִפְנֵי הָאוּלָם[a]׃
13 וּבִדְבַר־יוֹם בְּיוֹם לְהַעֲלוֹת כְּמִצְוַת מֹשֶׁה לַשַּׁבָּתוֹת וְלֶחֳדָשִׁים
וְלַמּוֹעֲדוֹת שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה בְּחַג הַמַּצּוֹת וּבְחַג הַשָּׁבֻעוֹת וּבְחַג ל . ל בכתיב
14 הַסֻּכּוֹת׃ 14 וַיַּעֲמֵד כְּמִשְׁפַּט דָּוִיד־אָבִיו אֶת־מַחְלְקוֹת הַכֹּהֲנִים עַל־ ה[17]

Cp 8 [1]Mm 1827. [2]Mm 2152. [3]Mm 432. [4]Mm 2893. [5]Mm 2299. [6]Mm 1936. [7]Okhl 274. [8]Mm 2890. [9]Okhl 196. [10]Cf Mm 1937. [11]Mp sub loco. [12]Mm 3313. [13]Mm 3039. [14]Q adiddi, cf Mp sub loco. [15]Mm 768. [16]Mm 1553. [17]Mm 514.

Cp 8,4 [a] 1 R 9,18 K תָּמָר ‖ [b] > 𝔊$^{BL al}$ (hpgr?) 𝔙𝔄 ‖ **8** [a] > 𝕾 et 1 R 9,21 ‖ [b] ins c Ms 𝕾𝔄 et 1 R עֶבֶד ‖ **9** [a] > pc Mss 𝔊𝕾𝔙 et 1 R 9,22, dl ‖ [b] 𝔊 *τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ* = לְמַלְכוּתוֹ; > 1 R ‖ [c—c] l c 1 R וְשָׂרָיו וְשָׁ׳, it 𝔊; > 𝕾 ‖ [d] Ms –רָיו ‖ **10** [a] mlt Mss et 1 R 9,23 ut Q, K הַנְּצִ׳ ‖ [b—b] 1 R עַל־הַמְּלָאכָה לִשְׁ׳ ‖ [c] 1 R וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת ‖ [d] 1 R + הָעֹשִׂים בַּמְּלָאכָה ‖ **11** [a—a] 𝔊 *ἡ* (> 𝔊$^{A al}$) *γυνή μου ἐν πόλει* ‖ **12** [a] 𝔊 *τοῦ ναοῦ*.

עֲבֹדָתָ֡ם וְהַלְוִיִּ֣ם עַל־מִשְׁמְרוֹתָ֡ם לְהַלֵּ֣ל וּלְשָׁרֵ֣ת נֶ֤גֶד הַכֹּהֲנִים֙ לִדְבַר־ ר חס בליש בטיפ[18]. ג[19]
י֣וֹם בְּיוֹמ֔וֹ וְהַשּׁוֹעֲרִ֤ים בְּמַחְלְקוֹתָם֙ לְשַׁ֣עַר וָשָׁ֔עַר כִּ֣י כֵ֔ן מִצְוַ֖ת דָּוִ֥יד ל ומל. ג. ג[20]
אִישׁ־הָאֱלֹהִֽים׃ 15 וְלֹ֣א סָר֗וּ מִצְוַ֤ת[a] הַמֶּ֙לֶךְ֙ עַל־הַכֹּהֲנִ֣ים וְהַלְוִיִּ֔ם 15 ב. ג[21]. כא[22]
16 לְכָל־דָּבָ֖ר וְלָאֹצָרֽוֹת׃ 16 וַתִּכֹּן֙ כָּל־מְלֶ֣אכֶת שְׁלֹמֹ֔ה [a]עַד־הַיּ֛וֹם[a] ל. ב חס. יז פסוק עד עד[23]. ט מיחד
17 מוּסַ֥ד בֵּית־יְהוָ֖ה [b]וְעַד־כְּלֹת֑וֹ שָׁלֵ֖ם[b] בֵּ֥ית יְהוָֽה׃ ס 17 אָ֣ז הָלַ֤ךְ ב חד קמ וחד פת[24]. ל
שְׁלֹמֹה֙ לְעֶצְיוֹן־גֶּ֔בֶר וְאֶל־[a]אֵיל֖וֹת עַל־שְׂפַ֥ת הַיָּ֖ם בְּאֶ֥רֶץ אֱדֽוֹם׃ ל
18 וַיִּשְׁלַח־[a]ל֣וֹ ח֠וּרָם בְּֽיַד־עֲבָדָ֨יו אֳנִיּ֜וֹת[b] וַעֲבָדִים֮ יוֹדְעֵ֣י יָם֒ וַיָּבֹ֜אוּ 18 אניות ק. יתיר ו. ד מל[25]
עִם־עַבְדֵ֤י שְׁלֹמֹה֙ אוֹפִ֔ירָה וַיִּקְח֣וּ מִשָּׁ֗ם אַרְבַּע־מֵא֛וֹת וַחֲמִשִּׁ֥ים[c] כִּכַּ֥ר ג[26]
זָהָ֑ב וַיָּבִ֖יאוּ אֶל־הַמֶּ֥לֶךְ שְׁלֹמֹֽה׃ פ ל
9 1 וּמַֽלְכַּת־שְׁבָ֡א שָֽׁמְעָה֩ אֶת־שֵׁ֨מַע[a] שְׁלֹמֹ֜ה וַתָּב֣וֹא לְנַסּ֣וֹת אֶת־ 9 ל[1]. ה[2]. ל. ג
שְׁלֹמֹ֨ה בְחִיד֜וֹת בִּֽירוּשָׁלִַ֗ם בְּחַ֣יִל כָּבֵ֣ד מְאֹ֔ד וּגְמַלִּים֙ נֹשְׂאִ֣ים בְּשָׂמִ֔ים ל. ה
וְזָהָ֥ב לָרֹ֖ב וְאֶ֣בֶן יְקָרָ֑ה וַתָּבוֹא֙ אֶל־שְׁלֹמֹ֔ה וַתְּדַבֵּ֣ר עִמּ֔וֹ אֵ֛ת כָּל־אֲשֶׁ֥ר ל
2 הָיָ֖ה עִם־לְבָבָֽהּ׃ 2 וַיַּגֶּד־לָ֥הּ שְׁלֹמֹ֖ה אֶת־כָּל־דְּבָרֶ֑יהָ וְלֹא־נֶעְלַ֤ם ל
3 דָּבָר֙ מִשְּׁלֹמֹ֔ה אֲשֶׁ֥ר לֹ֖א הִגִּ֥יד לָֽהּ׃ 3 וַתֵּ֙רֶא֙ מַלְכַּת־שְׁבָ֔א אֵ֖ת חָכְמַ֣ת יד בטע[3]
4 שְׁלֹמֹ֑ה וְהַבַּ֖יִת אֲשֶׁ֥ר בָּנָֽה׃ 4 וּמַאֲכַ֣ל שֻׁלְחָנ֡וֹ וּמוֹשַׁ֣ב עֲבָדָיו֩ וּמַעֲמַ֨ד ד פת[4]
מְשָׁרְתָ֜יו וּמַלְבּֽוּשֵׁיהֶ֗ם[a] וּמַשְׁקָיו֙ וּמַלְבּ֣וּשֵׁיהֶ֔ם[b] וַעֲלִיָּת֔וֹ[c] אֲשֶׁ֥ר יַעֲלֶ֖ה ג. ג. ל
5 בֵּ֣ית יְהוָ֑ה וְלֹא־הָ֥יָה ע֛וֹד בָּ֖הּ ר֥וּחַ׃ 5 וַתֹּ֙אמֶר֙ אֶל־הַמֶּ֔לֶךְ אֱמֶ֣ת כה. ל. ל[5]
6 הַדָּבָ֔ר אֲשֶׁ֥ר שָׁמַ֖עְתִּי בְּאַרְצִ֑י עַל־דְּבָרֶ֖יךָ וְעַל־חָכְמָתֶֽךָ׃ 6 וְלֹֽא־ יז ר״פ ולא לא[6]
הֶאֱמַ֨נְתִּי֙ לְדִבְרֵיהֶ֔ם[a] עַ֚ד אֲשֶׁר־בָּ֔אתִי וַתִּרְאֶ֣ינָה עֵינַ֔י וְהִנֵּה֙ לֹ֣א הֻגַּד־ ל
7 לִ֔י חֲצִ֖י מַרְבִּ֣ית חָכְמָתֶ֑ךָ יָסַ֕פְתָּ עַל־הַשְּׁמוּעָ֖ה אֲשֶׁ֥ר שָׁמָֽעְתִּי׃ 7 אַשְׁרֵ֣י ל. ג. ל[7]. ל
אֲנָשֶׁ֗יךָ[a] וְאַשְׁרֵי֙ עֲבָדֶ֣יךָ אֵ֔לֶּה הָעֹמְדִ֤ים לְפָנֶ֙יךָ֙ תָּמִ֔יד וְשֹׁמְעִ֖ים אֶת־ ב. ב[8]
8 חָכְמָתֶֽךָ׃ 8 יְהִ֨י יְהוָ֤ה אֱלֹהֶ֙יךָ֙ בָּר֔וּךְ אֲשֶׁ֨ר ׀ חָפֵ֣ץ בְּךָ֗ לְתִתְּךָ֤ עַל־ ב
[a]כִּסְאוֹ֙ לְמֶ֔לֶךְ לַיהוָ֖ה אֱלֹהֶ֑יךָ[a] בְּאַהֲבַ֨ת אֱלֹהֶ֤יךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל֙ לְהַעֲמִיד֣וֹ[b] כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[9]. ל

[18] Mp sub loco. [19] Mm 4082. [20] Mm 3992. [21] Mm 761. [22] Mm 4144. [23] Mm 912. [24] Mm 2308. [25] Mm 4068. [26] Mm 1938. **Cp 9** [1] Mm 4171. [2] Mm 206. [3] Mm 3948. [4] Mm 3544. [5] Mm 3867 et Mm 4171. [6] Mm 2708. [7] Mm 1542. [8] Mm 4172. [9] Mm 958.

15 [a] l c pc Mss 𝔖𝔘 'מִמְּ (hpgr) cf 𝔙 ‖ **16** [a–a] l מִיּוֹם cf Vrs ‖ [b–b] 𝔊 *ἕως οὗ ἐτελείωσεν Σαλωμων* = עַד־כַּלּוֹת שְׁלֹמֹה ‖ **17** [a] 1 R 9,26 אֲשֶׁר אֶת ‖ **18** [a] prp וַיָּשֶׂם cf [b] ‖ [b] K 'אוֹ; prb ins וישלח לו לָאֲנִיּוֹת (homtel) et dl ו sq ‖ [c] 1 R 9,28 וְעֶשְׂרִים; > 𝔖 ‖ **Cp 9,1** [a] 𝔊 *τὸ ὄνομα* = שֵׁם? ‖ **4** [a] sic c 1 R 10,5 ‖ [b] > 1 R ‖ [c] 1 R וְעֹלָתוֹ cf 𝔊𝔖𝔙, 1 𝔐 = et ascensum eius ‖ **6** [a] 𝔊𝔗 et 1 R 10,7 om suff ‖ **7** [a] sic c 1 R 10,8, 𝔊[L]𝔏 *αἱ γυναῖκές σου* ‖ **8** [a–a] 1 R 10,9 כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל ‖ [b] > 1 R.

9 לְעוֹלָם וַיִּתֶּנְךָ עֲלֵיהֶם לְמֶלֶךְ לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וּצְדָקָה׃ 9 וַתִּתֵּן לַמֶּלֶךְ ל. כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[10]
מֵאָה וְעֶשְׂרִים ׀ כִּכַּר זָהָב וּבְשָׂמִים לָרֹב מְאֹד וְאֶבֶן יְקָרָה וְלֹא הָיָה ה[11]. כה
10 כַּבֹּשֶׂם הַהוּא אֲשֶׁר־נָתְנָה מַלְכַּת־שְׁבָא לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה׃ 10 וְגַם־ כב[12] ר״פ בכתיב ט מנה בסיפ
עַבְדֵיᵃ חִירָםᵇ וְעַבְדֵי שְׁלֹמֹה אֲשֶׁרᶜ־הֵבִיאוּ זָהָב מֵאוֹפִיר הֵבִיאוּᵈ חורם ק חד מן ג כת כן
11 עֲצֵי אַלְגּוּמִּיםᵉ וְאֶבֶן יְקָרָה׃ 11 וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ אֶת־עֲצֵי הָאַלְגּוּמִּים
מְסִלּוֹתᵃ לְבֵית־יְהוָה וּלְבֵית הַמֶּלֶךְ וְכִנֹּרוֹת וּנְבָלִים לַשָּׁרִיםᵇ וְלֹא־ ל[13]. ה בליש[14]
12 נִרְאוּ כָהֵם לְפָנִים בְּאֶרֶץ יְהוּדָהᵇ׃ 12 וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה נָתַן ד
לְמַלְכַּת־שְׁבָא אֶת־כָּל־חֶפְצָהּ אֲשֶׁר שָׁאָלָה מִלְּבַד אֲשֶׁרᵃ־הֵבִיאָה ב. ב. ג[15]
13 אֶל־הַמֶּלֶךְ וַתַּהֲפֹךְ וַתֵּלֶךְ לְאַרְצָהּ הִיא וַעֲבָדֶיהָ׃ פ 13 וַיְהִי
מִשְׁקַל הַזָּהָב אֲשֶׁר־בָּא לִשְׁלֹמֹה בְּשָׁנָה אֶחָת שֵׁשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וָשֵׁשׁ ל
14 כִּכְּרֵי זָהָב׃ 14 לְבַד מֵאַנְשֵׁיᵃ הַתָּרִיםᵇ וְהַסֹּחֲרִיםᶜ מְבִיאִיםᶜ וְכָל־ כב[16]. ג. ו[17]
15 מַלְכֵי עֲרַבᵈ וּפַחוֹת הָאָרֶץᵉ מְבִיאִים זָהָב וָכֶסֶף לִשְׁלֹמֹהᵉ׃ 15 וַיַּעַשׂ ג
הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מָאתַיִם צִנָּה זָהָב שָׁחוּטᵃ שֵׁשׁ מֵאוֹת זָהָב שָׁחוּט יַעֲלֶה ה. ה
16 עַל־הַצִּנָּה הָאֶחָתᵃ׃ 16 וּשְׁלֹשׁ־מֵאוֹת מָגִנִּים זָהָב שָׁחוּטᵃᵇ שְׁלֹשׁ מֵאוֹתᵇ ה
זָהָב יַעֲלֶה עַל־הַמָּגֵן הָאֶחָתᵃ וַיִּתְּנֵם הַמֶּלֶךְ בְּבֵית יַעַר הַלְּבָנוֹן׃ פ
17 וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ כִּסֵּא־שֵׁן גָּדוֹל וַיְצַפֵּהוּ זָהָב טָהוֹרᵃ׃ 18 וְשֵׁשׁ מַעֲלוֹת ג ר״פ[18]
לַכִּסֵּא וְכֶבֶשׁᵃ בַּזָּהָבᵇ לַכִּסֵּא מָאֳחָזִיםᶜ וְיָדוֹת מִזֶּה וּמִזֶּה עַל־מְקוֹם ג[19]
19 הַשָּׁבֶת וּשְׁנַיִם אֲרָיוֹת עֹמְדִים אֵצֶל הַיָּדוֹת׃ 19 וּשְׁנֵים עָשָׂר אֲרָיוֹת
עֹמְדִים שָׁם עַל־שֵׁשׁ הַמַּעֲלוֹת מִזֶּה וּמִזֶּה לֹא־נַעֲשָׂה כֵן לְכָל־מַמְלָכָה׃ ה[20] קמ וכל חומש המגילות דכות ב מ ב
20 וְכֹל כְּלֵי מַשְׁקֵה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה זָהָב וְכֹל כְּלֵי בֵּית־יַעַר הַלְּבָנוֹן ל ר״פ וכל ומ״פ וכל. ו. ד. ו[21]
21 זָהָב סָגוּר אֵין ׀ כֶּסֶף נֶחְשָׁב בִּימֵי שְׁלֹמֹה לִמְאוּמָה׃ 21 כִּי־אֳנִיּוֹתᵃ ה. ד זוגין[22]
לַמֶּלֶךְ הֹלְכוֹתᵃ תַּרְשִׁישׁ עִם עַבְדֵיᵇ חוּרָםᶜ אַחַת לְשָׁלוֹשׁ שָׁנִים ל מל[23]

[10] Mm 958. [11] Mm 3179. [12] Mm 4070. [13] Mm 1749. [14] Mm 1824. [15] Mm 4173 א. [16] Mm 4146. [17] Mm 1264. [18] Mm 4173 ב. [19] Mm 744. [20] Mm 692. [21] Mm 3117. [22] Mm 1940. [23] Mp sub loco.

10 ᵃ 1 R 10,11 אֳנִי cf 21 ᵇ ‖ ᵇ cf 1 Ch 14,1 ᵃ ‖ ᶜ > 𝔊𝔖𝔙 ‖ ᵈ > 𝔊𝔙 ‖ ᵉ pc Mss אלמוגים cf 1 R 10,12 ‖ **11** ᵃ 𝔊(𝔙) *ἀναβάσεις*, 𝔖 *(l)spsl'* = subsellia, 1 R 10,12 מִסְעָד ‖ ᵇ⁻ᵇ 1 R alit ‖ **12** ᵃ prb ins sec 𝔗 נָתַן לָהּ מִלְּבַד תַּחַת אשר (homtel) cf 1 R 10,13 ‖ **14** ᵃ sic c 1 R 10,15; l מֵעֲנְשֵׁי cf 𝔖 ‖ ᵇ sic c 1 R; l הַתַּגָּרִים; 𝔊 *τῶν ὑποτεταγμένων*, 𝔖 *dmdjnt'* = urbium ‖ ᶜ⁻ᶜ 1 R וּמִסְחַר (וּמִסַּחַר l) הָרֹכְלִים ‖ ᵈ 2 Mss מַעֲרָב, mlt Mss Edd עָרָב, 1 R הָעֶרֶב ‖ ᵉ⁻ᵉ > 1 R ‖ **15** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 versio duplex ‖ **16** ᵃ⁻ᵃ > 𝔊ᴮ𝔙 ‖ ᵇ⁻ᵇ 1 R 10,17 שְׁלֹשֶׁת מָנִים, it 𝔖 ‖ **17** ᵃ 1 R 10,18 מוּפָז ‖ **18** ᵃ Ms Ed שׁ–, 1 R 10,19 (עֵגֶל l) וְרֹאשׁ עָגֹל ‖ ᵇ tr post מא׳ cf 𝔊 (𝔊⁻ᴸ om וכבש et לכסא 2°, homtel) ‖ ᶜ 1 R מֵאַחֲרָיו ‖ **21** ᵃ 𝔊 sg cf 1 R 10,22 ‖ ᵇ 1 R אֳנִי cf 10ᵃ ‖ ᶜ pc Mss 𝔊𝔖𝔙 חִירָם.

תָּבוֹאנָה ׀ אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ נֹשְׂאוֹת זָהָב וָכֶסֶף שֶׁנְהַבִּים וְקוֹפִים וְתוּכִּיִּיםᵈ׃ — בׄ מלׄ[24] . בׄ . בׄ . בׄ . בׄ
פ 22 וַיִּגְדַּל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מִכֹּל מַלְכֵי הָאָרֶץ לְעֹשֶׁר וְחָכְמָה׃ 22 — ל
23 וְכֹל מַלְכֵי הָאָרֶץ מְבַקְשִׁים אֶת־פְּנֵי שְׁלֹמֹה לִשְׁמֹעַ אֶת־חָכְמָתוֹ 23 — ו[25]
אֲשֶׁר־נָתַן הָאֱלֹהִים בְּלִבּוֹ׃ 24 וְהֵם מְבִיאִים אִישׁ מִנְחָתוֹ כְּלֵי כֶסֶף ס — בׄ . טׄ ר״פ[26]
וּכְלֵי זָהָב וּשְׂלָמוֹת נֵשֶׁקᵃ וּבְשָׂמִים סוּסִים וּפְרָדִים דְּבַר־שָׁנָה בְּשָׁנָה׃ — ... גׄ מנוקדין כן בליש[27]
פ 25 וַיְהִי לִשְׁלֹמֹה אַרְבַּעַתᵃ אֲלָפִים אֻרְיוֹת סוּסִים וּמַרְכָּבוֹת 25 — ל
וּשְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף פָּרָשִׁים וַיַּנִּיחֵם בְּעָרֵי הָרֶכֶב וְעִם־הַמֶּלֶךְ בִּירוּשָׁלָםִ׃ — בׄ ובסיפׄ
26 וַיְהִי מוֹשֵׁל בְּכָל־הַמְּלָכִים מִן־הַנָּהָר וְעַד־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וְעַד 26 — יד מלׄ . יד פסוק ועד ועד[28] . בׄ[29] . דׄ[30]
גְּבוּל מִצְרָיִם׃ 27 וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְᵃ אֶת־הַכֶּסֶף בִּירוּשָׁלַםִ כָּאֲבָנִים וְאֵת 27
הָאֲרָזִים נָתַן כַּשִּׁקְמִים אֲשֶׁר־בַּשְּׁפֵלָה לָרֹב׃ 28 וּמוֹצִיאִיםᵃ סוּסִים 28 — ל[31]
מִמִּצְרַיִם לִשְׁלֹמֹה וּמִכָּלᵇ־הָאֲרָצוֹת׃ 29 ᵃוּשְׁאָר דִּבְרֵי שְׁלֹמֹה 29 — ל
הָרִאשֹׁנִים וְהָאַחֲרוֹנִיםᵇ הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־דִּבְרֵי נָתָן הַנָּבִיא וְעַל־ — כׄ יגׄ מנהׄ בסיפׄ . וׄ מל בסיפׄ[32] . גׄ בכתיבׄ
נְבוּאַת אֲחִיָּה הַשִּׁילוֹנִי וּבַחֲזוֹת יֶעְדִּיᶜ הַחֹזֶה עַל־יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט׃ — בׄ מלׄ[33] . יעדו ק
30 וַיִּמְלֹךְ שְׁלֹמֹה בִירוּשָׁלַםִ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה׃ 31 וַיִּשְׁכַּב 30 31 — כׄ חׄ[34] מנהׄ בסיפׄ
שְׁלֹמֹה עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרֻהוּ בְּעִיר דָּוִיד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ רְחַבְעָם — ו[35]
בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ פ

10 1 וַיֵּלֶךְ רְחַבְעָם שְׁכֶמָה כִּי שְׁכֶם בָּאוּ כָל־יִשְׂרָאֵל לְהַמְלִיךְ 10 — ו[1] . ל
אֹתוֹ׃ 2 וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט וְהוּאᵃ בְמִצְרַיִם אֲשֶׁר בָּרַח 2 — הׄ בטעׄ בסיפׄ . ל
מִפְּנֵי שְׁלֹמֹהᵇ הַמֶּלֶךְᶜ וַיָּשָׁב יָרָבְעָם מִמִּצְרָיִם׃ 3 וַיִּשְׁלְחוּ וַיִּקְרְאוּ־לוֹ 3 — ג[2]
וַיָּבֹא יָרָבְעָם וְכָל־יִשְׂרָאֵל וַיְדַבְּרוּ אֶל־רְחַבְעָם לֵאמֹר׃ 4 אָבִיךָ 4 — לה וכל ר״פ דכותׄ[3]
הִקְשָׁה אֶת־עֻלֵּנוּ וְעַתָּהᵃ הָקֵל מֵעֲבֹדַת אָבִיךָ הַקָּשָׁה וּמֵעֻלּוֹ הַכָּבֵד
אֲשֶׁר־נָתַן עָלֵינוּ וְנַעַבְדֶךָּ׃ 5 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶםᵃ עוֹדᵇ שְׁלֹשֶׁת יָמִים וְשׁוּבוּ 5 — טׄ[4] בכתיבׄ הׄ[5] מנהׄ חסׄ בליש . יו חסׄ בכתיבׄ טׄ[6] מנהׄ בסיפׄ . ל[7]
אֵלָי וַיֵּלֶךְ הָעָם׃ ס 6 וַיִּוָּעַץᵃ הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם אֶת־הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר־ 6 — בׄ

[24] Cf Mm 1579. [25] Mm 1264. [26] Mm 564. [27] Mm 4174. [28] Mm 1244. [29] 1 S 27,8. [30] Mm 2906. [31] Mm 2681. [32] Mp sub loco. [33] Mm 4175. [34] Mm 4151. [35] Mm 1945. **Cp 10** [1] Mm 274. [2] Mm 1878. [3] Mp sub loco. [4] Mm 3919. [5] Mm 12. [6] Mm 4176. [7] Mm 1951.

21 ᵈ > 𝔊 ‖ **24** ᵃ 𝔊 recte *στακτήν* cf 𝔖𝔄 ‖ **25** ᵃ 1 R 5,6 בָּעִים— ‖ **27** ᵃ 𝔊 + *τὸ χρυσίον καί* cf 1,15 ‖ **28** ᵃ 1 R 10,28 וּמוֹצָא, it 𝔊 ‖ ᵇ prp וּלְכָל ‖ **29** ᵃ v 29 > 𝔖 ‖ ᵇ sic L, mlt Mss Edd ׳וְהָאַח ‖ ᶜ nonn Mss ut Q, K דִּי— ‖ **Cp 10,2** ᵃ 1 R 12,2 + עוֹדֶנּוּ ‖ ᵇ ins כִּי מֵת שְׁלֹמֹה (homtel) cf 𝔄 et 3 R 12,24 d 𝔊 ‖ ᶜ 𝔊 + *καὶ κατῴκησεν Ιεροβοαμ ἐν Αἰγύπτῳ* cf 1 R 12,2 ‖ **4** ᵃ pc Mss 𝔙 ואתה; l c 1 R 12,4 ואתה עתה, it 𝔖𝔗𝔄 ‖ **5** ᵃ 1 R 12,5 + לְכוּ, it 𝔊𝔖𝔙 ‖ ᵇ 𝔊(ℭ) *ἕως* = עַד ‖ **6** ᵃ sic c 1 R 12,6; 𝔊 *καὶ συνήγαγεν*.

הָיוּ עֹמְדִים לִפְנֵי שְׁלֹמֹה אָבִיו בִּהְיֹתוֹ חַי לֵאמֹר אֵיךְ אַתֶּם נוֹעָצִים — ב. ג חס[8]. ה ומל[9]
7 לְהָשִׁיב לָעָם־הַזֶּה דָּבָר׃ 7 וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו לֵאמֹר אִם־[a]תִּהְיֶה לְטוֹב[b] — ל
לְהָעָם הַזֶּה וּרְצִיתָם[c] וְדִבַּרְתָּ אֲלֵהֶם דְּבָרִים טוֹבִים וְהָיוּ לְךָ עֲבָדִים — ל. ל[10]. ג בסיפ. יו חס בכתיב ט[11] מנה בסיפ
8 כָּל־הַיָּמִים׃ 8 וַיַּעֲזֹב אֶת־עֲצַת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר יְעָצֻהוּ וַיִּוָּעַץ אֶת־ — ל בסיפ. ג וחס
9 הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ הָעֹמְדִים לְפָנָיו׃ 9 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מָה אַתֶּם — ט[12] בכתיב ה[13] מנה חס בליש. יו חס בכתיב ט[11] מנה בסיפ
נוֹעָצִים וְנָשִׁיב[a] דָּבָר אֶת־הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֵלַי לֵאמֹר הָקֵל — ה ומל[9]
10 מִן־הָעֹל אֲשֶׁר־נָתַן אָבִיךָ עָלֵינוּ׃ 10 וַיְדַבְּרוּ אִתּוֹ הַיְלָדִים אֲשֶׁר — ל
גָּדְלוּ אִתּוֹ לֵאמֹר כֹּה־תֹאמַר לָעָם אֲשֶׁר־דִּבְּרוּ אֵלֶיךָ לֵאמֹר
אָבִיךָ הִכְבִּיד אֶת־עֻלֵּנוּ וְאַתָּה הָקֵל מֵעָלֵינוּ
11 כֹּה תֹּאמַר אֲלֵהֶם קָטָנִּי[a] עָבָה מִמָּתְנֵי אָבִי׃ 11 וְעַתָּה אָבִי הֶעְמִיס — ט[12] בכתיב ה[13] מנה חס בליש. יו חס בכתיב ט[11] מנה בסיפ. ב. ב. ב
עֲלֵיכֶם עֹל כָּבֵד וַאֲנִי אֹסִיף עַל־עֻלְּכֶם — יט ו[14] מנה חס ג מנה בסיפ
אָבִי יִסַּר אֶתְכֶם בַּשּׁוֹטִים וַאֲנִי בָּעַקְרַבִּים[a]׃ ס — ד
12 וַיָּבֹא יָרָבְעָם וְכָל־הָעָם אֶל־רְחַבְעָם בַּיּוֹם הַשְּׁלִשִׁי כַּאֲשֶׁר — נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג[15]
13 דִּבֶּר הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר שׁוּבוּ אֵלַי בַּיּוֹם הַשְּׁלִשִׁי׃ 13 וַיַּעֲנֵם הַמֶּלֶךְ קָשָׁה — ל
14 וַיַּעֲזֹב הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם אֵת עֲצַת הַזְּקֵנִים׃ 14 וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם כַּעֲצַת — יו חס בכתיב ט[11] מנה בסיפ
הַיְלָדִים לֵאמֹר
אַכְבִּיד[a] אֶת־עֻלְּכֶם וַאֲנִי אֹסִיף עָלָיו — יט ו[14] מנה חס ג מנה בסיפ
אָבִי יִסַּר אֶתְכֶם בַּשּׁוֹטִים וַאֲנִי בָּעַקְרַבִּים[b]׃ — ד
15 וְלֹא־שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֶל־הָעָם כִּי־הָיְתָה נְסִבָּה[a] מֵעִם הָאֱלֹהִים לְמַעַן — ל. ב[16]
הָקִים יְהוָה אֶת־דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד אֲחִיָּהוּ הַשִּׁילוֹנִי אֶל־יָרָבְעָם — ה[17]. ל כת כן[18]
16 בֶּן־נְבָט׃ 16 וְכָל־יִשְׂרָאֵל[a] כִּי לֹא־שָׁמַע הַמֶּלֶךְ לָהֶם וַיָּשִׁיבוּ — ה[19]. ו[20] ג מנה מל
הָעָם אֶת־הַמֶּלֶךְ ׀ לֵאמֹר
מַה־לָּנוּ חֵלֶק בְּדָוִיד וְלֹא־נַחֲלָה בְּבֶן־יִשַׁי
אִישׁ[b] לְאֹהָלֶיךָ[c] יִשְׂרָאֵל עַתָּה רְאֵה[d] בֵיתְךָ דָּוִיד — ל

[8]Mm 2688. [9]Mm 1953. [10]וחד רציתם Ps 44,4. [11]Mm 4176. [12]Mm 3919. [13]Mm 12. [14]Mm 4177. [15]Mp sub loco. [16]Mm 4179. [17]Mm 4178. [18]Mm 4175. [19]Mm 3606. [20]Mm 910.

7 [a] 1 R 12,7 + הַיּוֹם, it 𝔊 ‖ [b] 1 R עֶבֶד ‖ [c] 1 R וַעֲנִיתָם ‖ **9** [a] sic c 1 R 12,9; 𝔊𝔙 sg ‖ **10** [a] mlt Mss Edd קָטָנִּי ‖ **11** [a] sic L, mlt Mss Edd בָּעַ׳ ‖ **14** [a] sic mlt Mss Edd; l c mlt Mss Edd Vrs אָבִי הִכְבִּיד ‖ [b] cf 11[a] ‖ **15** [a] 1 R 12,15 סִבָּה ‖ **16** [a] ins c mlt Mss 𝔖𝔗ℭ𝔄 רָאוּ cf 1 R 12,16 ‖ [b] > 𝔊 et 1 R ‖ [c] l יו— cf 𝔖 et 2 S 20,1 ‖ [d] 𝔙 *pasce* = רעה.

17 וַיֵּ֥לֶךְ כָּל־יִשְׂרָאֵ֖ל לְאֹהָלָֽיו׃ ס 17 וּבְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל הַיֹּשְׁבִ֖ים בְּעָרֵ֣י
18 יְהוּדָ֑ה וַיִּמְלֹ֥ךְ עֲלֵיהֶ֖ם רְחַבְעָֽם׃ 18 וַיִּשְׁלַ֞ח הַמֶּ֣לֶךְ רְחַבְעָ֗ם אֶת־
הֲדֹרָם֙[a] אֲשֶׁ֣ר עַל־הַמַּ֔ס וַיִּרְגְּמוּ־ב֧וֹ בְנֵי־יִשְׂרָאֵ֛ל אֶ֖בֶן וַיָּמֹ֑ת וְהַמֶּ֣לֶךְ ד ול חס
19 רְחַבְעָ֗ם הִתְאַמֵּץ֙ לַעֲל֣וֹת בַּמֶּרְכָּבָ֔ה לָנ֖וּס יְרוּשָׁלִָֽם׃ ס 19 וַיִּפְשְׁע֤וּ יד[21] וכל אורית ויהושע דכות ב מ ג
11 יִשְׂרָאֵל֙ בְּבֵ֣ית דָּוִ֔יד עַ֖ד הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃ ס 11 1 וַיָּבֹ֤א רְחַבְעָם֙
יְרוּשָׁלִַ֔ם וַיַּקְהֵ֞ל אֶת־בֵּ֧ית יְהוּדָ֣ה וּבִנְיָמִ֗ן מֵאָ֨ה וּשְׁמוֹנִ֥ים אֶ֛לֶף בָּח֖וּר
עֹשֵׂ֣ה מִלְחָמָ֑ה לְהִלָּחֵם֙ עִם־יִשְׂרָאֵ֔ל לְהָשִׁ֥יב אֶת־הַמַּמְלָכָ֖ה לִרְחַבְעָֽם׃
2 פ 2 וַיְהִי֙ דְּבַר־יְהוָ֔ה אֶל־שְׁמַֽעְיָ֖הוּ אִישׁ־הָאֱלֹהִ֥ים לֵאמֹֽר׃ ה' וכל ושמעיהו דכות ב מ א
3 3 אֱמֹ֕ר אֶל־רְחַבְעָ֥ם בֶּן־שְׁלֹמֹ֖ה מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֑ה וְאֶל֙ °כָּל־[a]יִשְׂרָאֵ֔ל יא זוגין בטע[2]. יא בכתיב
4 בִּיהוּדָ֥ה[a] וּבִנְיָמִ֖ן[b] לֵאמֹֽר׃ 4 כֹּ֣ה אָמַ֣ר יְהוָ֗ה לֹֽא־תַעֲל֞וּ וְלֹֽא־תִלָּחֲמ֤וּ ב[3]
עִם־אֲחֵיכֶם֙ שׁ֚וּבוּ אִ֣ישׁ לְבֵית֔וֹ כִּ֥י מֵאִתִּ֖י נִהְיָ֣ה הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֑ה וַֽיִּשְׁמְעוּ֙ ה[4]
אֶת־דִּבְרֵ֣י יְהוָ֔ה וַיָּשֻׁ֕בוּ מִלֶּ֖כֶת אֶל־יָרָבְעָֽם׃ פ ה. ה חס בסיפ[5]
5 6 5 וַיֵּ֥שֶׁב רְחַבְעָ֖ם בִּירוּשָׁלִָ֑ם וַיִּ֧בֶן עָרִ֛ים לְמָצ֖וֹר בִּיהוּדָֽה׃ 6 וַיִּ֧בֶן ל
7 אֶת־בֵּית־לֶ֛חֶם וְאֶת־עֵיטָ֖ם וְאֶת־תְּקֽוֹעַ׃ 7 וְאֶת־בֵּית־צ֥וּר וְאֶת־שׂוֹכ֖וֹ כל מל. ג מל[6]
8 9 וְאֶת־עֲדֻלָּֽם׃ 8 וְאֶת־גַּ֥ת וְאֶת־מָרֵשָׁ֖ה וְאֶת־זִֽיף׃ 9 וְאֶת־אֲדוֹרַ֥יִם וְאֶת־ ל. ל
10 לָכִ֖ישׁ וְאֶת־עֲזֵקָֽה׃ 10 וְאֶת־צָרְעָה֙ וְאֶת־אַיָּל֔וֹן וְאֶת־חֶבְר֔וֹן אֲשֶׁ֥ר ל. ט[7]
11 בִּֽיהוּדָ֖ה וּבְבִנְיָמִ֑ן עָרֵ֖י °מְצֻרֽוֹת׃ 11 וַיְחַזֵּ֖ק אֶת־הַמְּצֻר֑וֹת וַיִּתֵּ֤ן בָּהֶם֙ ב חד מל וחד חס[8]. ב. ה וכל דסמיכ לאדכרה דכות[9]
12 נְגִידִ֔ים וְאֹצְר֥וֹת מַאֲכָ֖ל וְשֶׁ֥מֶן °וָיָֽיִן׃ 12 וּבְכָל־עִ֣יר וָעִ֔יר צִנּ֖וֹת וּרְמָחִ֑ים ל. ז[10]
13 וַֽיְחַזְּקֵ֥ם לְהַרְבֵּ֖ה מְאֹ֑ד וַֽיְהִי־ל֖וֹ יְהוּדָ֥ה וּבִנְיָמִֽן׃ ס 13 וְהַכֹּהֲנִים֙° ג[11]. ה[12]
14 וְהַלְוִיִּ֔ם אֲשֶׁ֖ר בְּכָל־יִשְׂרָאֵ֑ל הִֽתְיַצְּב֥וּ עָלָ֖יו מִכָּל־גְּבוּלָֽם׃ 14 כִּֽי־עָזְב֣וּ
הַלְוִיִּ֗ם אֶת־°מִגְרְשֵׁיהֶם֙ וַאֲחֻזָּתָ֔ם וַיֵּלְכ֥וּ לִֽיהוּדָ֖ה °וְלִירוּשָׁלִָ֑ם כִּֽי־הִזְנִיחָ֤ם ל. ד. ה[13]. ל
15 יָרָבְעָם֙ וּבָנָ֔יו מִכַּהֵ֖ן לַֽיהוָֽה׃ 15 וַיַּֽעֲמֶד־לוֹ֙ כֹּֽהֲנִ֔ים לַבָּמ֖וֹת וְלַשְּׂעִירִ֑ים ב. ב מל[14]
16 וְלָעֲגָלִ֖ים אֲשֶׁ֥ר עָשָֽׂה׃ 16 וְאַחֲרֵיהֶ֗ם[a] מִכֹּל֙ שִׁבְטֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל הַנֹּתְנִים֙ ל קמ
אֶת־לְבָבָ֔ם לְבַקֵּ֕שׁ אֶת־יְהוָ֖ה אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל בָּ֚אוּ יְר֣וּשָׁלִַ֔ם לִזְבּ֕וֹחַ ל מל
17 לַיהוָ֖ה אֱלֹהֵ֥י אֲבוֹתֵיהֶֽם׃ 17 וַֽיְחַזְּקוּ֙ אֶת־מַלְכ֣וּת °יְהוּדָ֔ה וַיְאַמְּצ֛וּ אֶת־ ל. ל. ב[15]. יז מל בסיפ

[21] Mm 1523. **Cp 11** [1] Mm 2621. [2] Mm 915. [3] Mm 4180. [4] Mm 3609. [5] Mp sub loco. [6] Mm 4022. [7] Mm 1356. [8] Mm 1463. [9] Mm 1661. [10] Mm 94. [11] Mm 3954. [12] Mm 1199. [13] Mm 2159. [14] Mm 4181. [15] Mm 4182.

18 [a] 𝔊^Bal 𝔏(𝔖𝔄) *Αδωνιραμ*, 1 R 12,18 אֲדֹ׳ ‖ **Cp 11,3** [a–a] 𝔊* om יִשׂ׳ ב׳; 1 R 12,23 בֵּית יה׳ ‖ [b] 1 R + וְיֶ֣תֶר הָעָ֔ם, it 𝔖 ‖ **16** [a] 𝔊 *καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς* cf 14b.

רְחַבְעָ֥ם בֶּן־שְׁלֹמֹ֖ה לְשָׁנִ֣ים שָׁל֑וֹשׁ כִּ֣י הָֽלְכ֗וּ[a] בְּדֶ֛רֶךְ דָּוִ֥יד וּשְׁלֹמֹ֖ה ב ובפסוק
18 לְשָׁנִ֥ים שָׁלֽוֹשׁ׃ 18 וַיִּֽקַּֽח־ל֤וֹ רְחַבְעָם֙ אִשָּׁ֔ה אֶֽת־מָחֲלַ֕ת[a] בֶּן[b]־ ב ובפסוק . ד[16] . בת חד מן יא[17] קר ת
19 יְרִימ֖וֹת בֶּן־דָּוִ֑יד אֲבִיהַ֕יִל[c] בַּת־אֱלִיאָ֖ב בֶּן־יִשָֽׁי׃ 19 וַתֵּ֥לֶד ל֖וֹ בָּנִ֑ים ז בליש . ב חד פת וחד קמ[18]
20 אֶת־יְע֥וּשׁ וְאֶת־שְׁמַרְיָ֖ה וְאֶת־זָֽהַם[a]׃ 20 וְאַחֲרֶ֣יהָ לָקַ֔ח אֶֽת־מַעֲכָ֖ה ל . יד פסוק את את ואת ואת ואת
בַּת־אַבְשָׁל֑וֹם וַתֵּ֣לֶד ל֗וֹ אֶת־אֲבִיָּה֙ וְאֶת־עַתַּ֔י וְאֶת־זִיזָ֖א וְאֶת־שְׁלֹמִֽית[a]׃ יח בסיפ . ג ב כת א וחד כת ה[19]
21 וַיֶּאֱהַ֨ב רְחַבְעָ֜ם אֶֽת־מַעֲכָ֣ה בַת־אַבְשָׁל֗וֹם מִכָּל־נָשָׁיו֮ וּפִֽילַגְשָׁיו֒ כִּ֠י ל
נָשִׁ֨ים שְׁמוֹנֶֽה־עֶשְׂרֵ֤ה נָשָׂא֙ וּפִֽילַגְשִׁ֣ים שִׁשִּׁ֔ים[a] וַיּ֗וֹלֶד עֶשְׂרִ֤ים וּשְׁמוֹנָה֙ כל סיפ מל[20] . ג בסיפ . ל ומל בסיפ
22 בָּנִ֔ים וְשִׁשִּׁ֖ים בָּנֽוֹת׃ 22 וַיַּעֲמֵ֨ד לָרֹ֧אשׁ רְחַבְעָ֛ם[a] אֶת־אֲבִיָּ֥ה בֶן־מַעֲכָ֖ה ל . יח בסיפ
23 לְנָגִ֣יד בְּאֶחָ֑יו כִּ֖י לְהַמְלִיכֽוֹ׃ 23 וַיָּ֨בֶן[a] וַיִּפְרֹ֜ץ[b] מִכָּל־[c]בָּנָ֗יו לְכָל־ ד[21] . י פסוק לכל לכל
אַרְצ֤וֹת יְהוּדָה֙ וּבִנְיָמִ֔ן לְכֹל֙[d] עָרֵ֣י הַמְּצֻר֔וֹת וַיִּתֵּ֥ן לָהֶ֛ם הַמָּז֖וֹן לָרֹ֑ב ל . ב
12 וַיִּשְׁאַ֖ל[e] הֲמ֥וֹן נָשִֽׁים׃ **12** 1 וַיְהִ֗י כְּהָכִ֞ין[a] מַלְכ֤וּת רְחַבְעָם֙ ל
2 וּכְחֶזְקָת֔וֹ עָזַ֖ב אֶת־תּוֹרַ֣ת יְהוָ֑ה וְכָל־יִשְׂרָאֵ֖ל עִמּֽוֹ׃ פ 2 וַיְהִ֞י ג . לה וכל ר״פ דכות[1] . ה בטע בסיפ
בַּשָּׁנָ֤ה הַחֲמִישִׁית֙ לַמֶּ֣לֶךְ רְחַבְעָ֔ם עָלָ֛ה שִׁישַׁ֥ק[a] מֶֽלֶךְ־מִצְרַ֖יִם עַל־ ה ג מל וב חס[2]
3 יְרוּשָׁלִָ֑ם [b]כִּ֥י מָעֲל֖וּ בַּיהוָֽה[b]׃ 3 בְּאֶ֤לֶף וּמָאתַ֙יִם֙ רֶ֔כֶב וּבְשִׁשִּׁ֥ים אֶ֖לֶף ל
פָּרָשִׁ֑ים וְאֵ֨ין מִסְפָּ֜ר לָעָ֗ם אֲשֶׁר־בָּ֤אוּ עִמּוֹ֙ מִמִּצְרַ֔יִם לוּבִ֥ים סֻכִּיִּ֖ים[a] ד[3] . ל
4 וְכוּשִֽׁים׃ 4 וַיִּלְכֹּ֛ד אֶת־עָרֵ֥י הַמְּצֻר֖וֹת אֲשֶׁ֣ר לִֽיהוּדָ֑ה וַיָּבֹ֖א עַד־ ב . ב
5 יְרוּשָׁלִָֽם׃ ס 5 וּֽשְׁמַֽעְיָ֤ה הַנָּבִיא֙ בָּ֣א אֶל־רְחַבְעָ֔ם וְשָׂרֵ֣י יְהוּדָ֔ה ל וכל עזרא דכות[4]
אֲשֶׁר־נֶאֶסְפ֥וּ אֶל־יְרוּשָׁלִַ֖ם מִפְּנֵ֣י שִׁישָׁ֑ק וַיֹּ֨אמֶר לָהֶ֜ם כֹּה־אָמַ֣ר יְהוָ֗ה הי . יג[5] וכל עזרה דכות ב מ א
6 אַתֶּם֙ עֲזַבְתֶּ֣ם אֹתִ֔י וְאַף־אֲנִ֛י עָזַ֥בְתִּי אֶתְכֶ֖ם בְּיַד־שִׁישָֽׁק׃ 6 וַיִּכָּנְע֥וּ
7 שָׂרֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל וְהַמֶּ֑לֶךְ וַיֹּאמְר֖וּ צַדִּ֥יק ׀ יְהוָֽה׃ 7 וּבִרְא֤וֹת יְהוָה֙ כִּ֣י נִכְנָ֔עוּ ל . ל זקף קמ[1]
הָיָ֨ה דְבַר־יְהוָ֜ה אֶל־שְׁמַֽעְיָ֣ה ׀ לֵאמֹ֗ר נִכְנְע֖וּ לֹ֣א אַשְׁחִיתֵ֑ם וְנָתַתִּ֨י לָהֶ֜ם[a] פסיק
8 כִּמְעַט֙ לִפְלֵיטָ֔ה וְלֹא־תִתַּ֧ךְ חֲמָתִ֛י בִּירוּשָׁלִַ֖ם בְּיַד־שִׁישָֽׁק׃ 8 כִּ֥י יִֽהְיוּ־
לוֹ֙ לַעֲבָדִ֑ים וְיֵֽדְעוּ֙ עֲבֽוֹדָתִ֔י וַעֲבוֹדַ֖ת מַמְלְכ֥וֹת הָאֲרָצֽוֹת׃ ס יא[6] . ד[7]

[16] Mm 203. [17] Mm 3675. [18] Mm 4011. [19] Mm 4183. [20] Cf Mm 34. [21] Mm 1545. Cp 12 [1] Mp sub loco. [2] Mm 1976. [3] Mm 3037. [4] Mm 2621. [5] Mm 2682. [6] Mm 1625. [7] Mm 4152.

17 [a] 𝔊 sg ‖ **18** [a] pc Mss 'מַחְ, pc Mss 'מַחֲ ‖ [b] nonn Mss 𝔊𝔗𝔙 ut Q, l; K בֶּן ‖ [c] $𝔊^{Aal}$ 𝔏𝔗𝔙 pr cop, l 'וַאֲ ‖ **19** [a] $𝔊^{B}$ *Ροολλαμ*, $𝔊^{Aal}$ *Ζαλαμ* ‖ **20** [a] l שלמות cf 𝔊 et 1 Ch 23,9[b] ‖ **21** [a] $𝔊^{B}$𝔏 30 ‖ **22** [a] > $𝔊^{B}$, dl? ‖ **23** [a] l כּוֹנֵן (כו hpgr), quod c 22 cj (cf 𝔊 *διενοεῖτο* = בֶּן) ‖ [b] prp וַיַּפְרֵד ‖ [c] prp הַמֶּלֶךְ ‖ [d] 𝔊 *καὶ ἐν* ‖ [e] l וַיִּשָּׂא לָהֶם (המ hpgr) ‖ **Cp 12,1** [a] l כְּהִכּוֹן cf Vrs ‖ **2** [a] nonn Mss שׁוּשַׁק cf 𝔊 ‖ [b–b] > 1 R 14,25 ‖ **3** [a] 𝔊𝔏(𝔙) *Τρωγ(λ)οδύται* ‖ **7** [a] 𝔊 recte *αὐτούς*.

9 וַיַּעַל שִׁישַׁק מֶלֶךְ־מִצְרַיִם עַל־יְרוּשָׁלִַם וַיִּקַּח אֶת־אֹצְרוֹת בֵּית־יְהוָה 9
וְאֶת־אֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ אֶת־הַכֹּל לָקָח וַיִּקַּח אֶת־מָגִנֵּי הַזָּהָב אֲשֶׁר
10 עָשָׂה שְׁלֹמֹה׃ 10 וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם תַּחְתֵּיהֶם מָגִנֵּי נְחֹשֶׁת וְהִפְקִיד
11 [a]עַל־יַד[a] שָׂרֵי הָרָצִים הַשֹּׁמְרִים פֶּתַח בֵּית הַמֶּלֶךְ׃ 11 וַיְהִי מִדֵּי־בוֹא — כ בטע ר״פ[8]
הַמֶּלֶךְ בֵּית יְהוָה בָּאוּ הָרָצִים וּנְשָׂאוּם וֶהֱשִׁבוּם אֶל־תָּא[a] הָרָצִים׃ — ב חד מל וחד חס[9]
12 וּבְהִכָּנְעוֹ שָׁב מִמֶּנּוּ אַף־יְהוָה וְלֹא לְהַשְׁחִית לְכָלָה וְגַם בִּיהוּדָה 12 — כ שובה אף[10]
13 הָיָה דְּבָרִים טוֹבִים׃ ס 13 וַיִּתְחַזֵּק הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם בִּירוּשָׁלִַם — ה[11]
וַיִּמְלֹךְ כִּי בֶן־אַרְבָּעִים וְאַחַת שָׁנָה רְחַבְעָם בְּמָלְכוֹ וּשְׁבַע עֶשְׂרֵה — וּשְׁבַע־ מחליפין
שָׁנָה ׀ מָלַךְ בִּירוּשָׁלִַם הָעִיר אֲשֶׁר־בָּחַר יְהוָה לָשׂוּם אֶת־שְׁמוֹ שָׁם — ג
14 מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וְשֵׁם אִמּוֹ נַעֲמָה הָעַמֹּנִית׃ 14 וַיַּעַשׂ הָרָע[a] כִּי לֹא — ל קמ[12]
15 הֵכִין לִבּוֹ לִדְרוֹשׁ אֶת־יְהוָה׃ ס 15 וְדִבְרֵי רְחַבְעָם הָרִאשֹׁנִים — ה[13] ג[14] מנה ר״פ. כ׳
וְהָאַחֲרוֹנִים[a] הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים בְּדִבְרֵי שְׁמַעְיָה הַנָּבִיא וְעִדּוֹ הַחֹזֶה — יג מנה בסיפ. ו מל בסיפ. ג בכתיב
16 לְהִתְיַחֵשׂ[b] וּמִלְחֲמוֹת רְחַבְעָם וְיָרָבְעָם כָּל־הַיָּמִים׃ 16 וַיִּשְׁכַּב רְחַבְעָם
עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּעִיר דָּוִיד וַיִּמְלֹךְ אֲבִיָּה[a] בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ פ — יח בסיפ
13 1 בִּשְׁנַת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לַמֶּלֶךְ יָרָבְעָם וַיִּמְלֹךְ אֲבִיָּה[a] עַל־ **13** — כל סיפ מל[1]. יח בסיפ
2 יְהוּדָה׃ 2 שָׁלוֹשׁ[a] שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלִַם וְשֵׁם אִמּוֹ מִיכָיָהוּ[b] בַת־ — ה[2]
[c]אוּרִיאֵל מִן־גִּבְעָה[c][d] וּמִלְחָמָה[e] הָיְתָה בֵּין אֲבִיָּה וּבֵין יָרָבְעָם[e]׃ — יו מיחד מן[3]. יח בסיפ
3 וַיֶּאְסֹר אֲבִיָּה אֶת־הַמִּלְחָמָה בְּחַיִל[a] גִּבּוֹרֵי מִלְחָמָה אַרְבַּע־מֵאוֹת[b] 3 — יח בסיפ
אֶלֶף אִישׁ בָּחוּר ס וְיָרָבְעָם עָרַךְ עִמּוֹ מִלְחָמָה בִּשְׁמוֹנֶה מֵאוֹת — כל סיפ מל
4 אֶלֶף אִישׁ בָּחוּר גִּבּוֹר חָיִל׃ ס 4 וַיָּקָם אֲבִיָּה מֵעַל לְהַר צְמָרַיִם[a] — ג סביר גבורי. יח בסיפ. ל[4]
5 אֲשֶׁר בְּהַר אֶפְרָיִם וַיֹּאמֶר שְׁמָעוּנִי יָרָבְעָם וְכָל־יִשְׂרָאֵל׃ 5 הֲלֹא — לה וכל ר״פ דכות[5]
לָכֶם לָדַעַת כִּי יְהוָה ׀ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל נָתַן מַמְלָכָה לְדָוִיד עַל־יִשְׂרָאֵל
6 לְעוֹלָם לוֹ וּלְבָנָיו בְּרִית מֶלַח׃ ס 6 וַיָּקָם יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט עֶבֶד
7 שְׁלֹמֹה בֶן־דָּוִיד וַיִּמְרֹד עַל־אֲדֹנָיו׃ 7 וַיִּקָּבְצוּ עָלָיו[a] אֲנָשִׁים רֵקִים — ל. ל. ג חס[6]

[8]Mm 1017. [9]Mm 2128. [10]Mm 4184. [11]Mm 4195. [12]Mp sub loco. [13]Mm 3438. [14]Mm 3385.
Cp 13 [1]Cf Mm 34. [2]Mm 2183. [3]Okhl 196. [4]וחד וצמרים Jos 18,22. [5]Mp sub loco. [6]Mm 4185.

10 [a–a] 𝔊 *ἐπ' αὐτὸν* (= עָלָיו) *Σουσακιμ* ‖ **11** [a] 𝔊 *εἰς ἀπάντησιν*, 𝔊[L] in additamento *εἰς τὴν τάξιν* ‖ **14** [a] Ms + בְּעֵינֵי יהוה ‖ **15** [a] sic L, mlt Mss Edd 'וְהָאַחֲ ‖ [b] l זֶה (hpgr) 'לְהִ = gl propter 11,18 sqq; 𝔊 *καὶ (αἱ) πράξεις αὐτοῦ* (ex 13,22) ‖ **16** [a] 1 R 14,31 אֲבִיָּם ‖ **Cp 13,1** [a] cf 12,16[a] ‖ **2** [a] 𝔊[min] 6 ‖ [b] 𝔊𝔖𝔄 ut 1 R 15,2 מַעֲכָה ‖ [c–c] 1 R אֲבִישָׁלוֹם ‖ [d] 𝔊* *Γαβαων*, 𝔖(𝔄) *rmt'* = רָמָה ‖ [e–e] > 𝔖 ‖ **3** [a] prp בְּחֵיל ‖ [b] Ms עָשָׂר ‖ **4** [a] 𝔊 *Σομορων* ‖ **7** [a] 2 Mss אֵלָיו.

בְּנֵ֣י בְלִיַּ֔עַל וַיִּֽתְאַמְּצ֖וּ עַל־רְחַבְעָ֣ם בֶּן־שְׁלֹמֹ֑ה וּרְחַבְעָ֗ם הָיָ֥ה נַ֙עַר֙
8 וְרַךְ־לֵבָ֔ב וְלֹ֥א הִתְחַזַּ֖ק לִפְנֵיהֶֽם׃ 8 וְעַתָּ֣ה ׀ אַתֶּ֣ם אֹמְרִ֗ים לְהִתְחַזֵּק֙ ל̇[7]
לִפְנֵי֙ מַמְלֶ֣כֶת יְהוָ֔ה בְּיַ֖ד בְּנֵ֣י דָוִ֑יד וְאַתֶּם֙ הָמ֣וֹן רָ֔ב וְעִמָּכֶם֙ עֶגְלֵ֣י זָהָ֔ב ל̇ . לג קמ̇[8] . ב̇
9 אֲשֶׁ֨ר עָשָׂ֥ה לָכֶ֛ם יָרָבְעָ֖ם לֵאלֹהִֽים׃ 9 הֲלֹ֤א הִדַּחְתֶּם֙ אֶת־כֹּהֲנֵ֣י יְהוָ֔ה
אֶת־בְּנֵ֥י אַהֲרֹ֖ן וְהַלְוִיִּ֑ם וַתַּעֲשׂ֨וּ לָכֶ֤ם כֹּהֲנִים֙ ᵃכְּעַמֵּ֣י הָאֲרָצ֔וֹתᵃ כָּל־ ל̇ . ח̇ בליש
הַבָּ֗א לְמַלֵּ֨אᵇ יָד֜וֹ בְּפַ֤ר בֶּן־בָּקָר֙ וְאֵילִ֣ם שִׁבְעָ֔ה וְהָיָ֥ה כֹהֵ֖ן לְלֹ֥א ב̇[9] . ז̇ ול̇[10] בליש ובסיפ . יא̇[11]
10 אֱלֹהִֽים׃ ס 10 וַאֲנַ֛חְנוּ יְהוָ֥ה אֱלֹהֵ֖ינוּ וְלֹ֣א עֲזַבְנֻ֑הוּ וְ֠כֹהֲנִים מְשָׁרְתִ֤ים
11 לַֽיהוָה֙ בְּנֵ֣י אַהֲרֹ֔ן וְהַלְוִיִּ֖ם בַּמְלָֽאכֶתᵃ׃ 11 וּמַקְטִרִ֣ים לַיהוָ֡ה עֹל֣וֹת ל̇ . ג̇ ב̇[12] מנה בליש חד ר״פ וחד ס״פ וחס
בַּבֹּֽקֶר־בַּבֹּ֣קֶר וּבָעֶֽרֶב־בָּעֶ֩רֶב֩ וּקְטֹֽרֶת־סַמִּ֨ים וּמַעֲרֶ֜כֶת לֶ֣חֶם עַֽל־ ג̇[13] . ד̇[14] . ל̇[15] . עַל־ מחליפין
הַשֻּׁלְחָ֣ן הַטָּה֗וֹר וּמְנוֹרַ֨ת הַזָּהָ֤ב וְנֵרֹתֶ֙יהָ֙ לְבָעֵר֙ בָּעֶ֣רֶב בָּעֶ֔רֶב כִּֽי־ ב̇ מל . כל חס בסיפ
12 שֹׁמְרִ֣ים אֲנַ֔חְנוּ אֶת־מִשְׁמֶ֖רֶת יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֑ינוּ וְאַתֶּ֖ם עֲזַבְתֶּ֥ם אֹתֽוֹ׃ 12 וְהִנֵּה֩
עִמָּ֨נוּ בָרֹ֜אשׁ הָאֱלֹהִ֧ים ׀ וְכֹהֲנָ֛יו וַחֲצֹצְר֥וֹת הַתְּרוּעָ֖ה לְהָרִ֣יעַ עֲלֵיכֶ֑ם בְּנֵ֣י ב̇[16] . ב̇[17]
יִשְׂרָאֵ֗ל אַֽלᵃ־תִּלָּחֲמ֛וּ עִם־יְהוָ֥ה אֱלֹהֵֽי־אֲבֹתֵיכֶ֖ם כִּי־לֹ֥א תַצְלִֽיחוּ׃ ל̇ וכן בטע̇[18] . ח̇ חס̇[19] ב̇ מנה בסיפ וכל עזרא דכות
13 וְיָרָבְעָ֗ם הֵסֵב֙ אֶת־הַמַּאְרָ֔ב לָב֖וֹא מֵאַחֲרֵיהֶ֑ם וַיִּֽהְיוּ֙ לִפְנֵ֣י יְהוּדָ֔ה
14 וְהַמַּאְרָ֖ב מֵאַחֲרֵיהֶֽם׃ 14 וַיִּפְנ֣וּ יְהוּדָ֗ה וְהִנֵּ֨ה לָהֶ֤ם הַמִּלְחָמָה֙ פָּנִ֣ים
15 וְאָח֔וֹר וַיִּצְעֲק֖וּ לַיהוָ֑ה וְהַכֹּ֣הֲנִ֔ים מַחְצְצְרִ֖יםᵃ בַּחֲצֹצְרֽוֹת׃ 15 וַיָּרִ֖יעוּ ז̇[20] . ל̇ . מחצרים ק̇ . ד̇ מל
אִ֣ישׁ יְהוּדָ֑ה וַיְהִ֗י בְּהָרִ֙יעַ֙ אִ֣ישׁ יְהוּדָ֔ה וְהָאֱלֹהִ֗ים נָגַ֤ף אֶת־יָֽרָבְעָם֙ ז̇[21]
16 וְכָל־יִשְׂרָאֵ֔ל לִפְנֵ֥י אֲבִיָּ֖ה וִיהוּדָֽה׃ 16 וַיָּנ֥וּסוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵ֖ל מִפְּנֵ֣י יְהוּדָ֑ה לה̇ וכל ר״פ דכות[22] . יח̇ בסיפ . ד̇ מל[23]
17 וַיִּתְּנֵ֥ם אֱלֹהִ֖ים בְּיָדָֽם׃ 17 וַיַּכּ֥וּ בָהֶ֛ם אֲבִיָּ֥ה וְעַמּ֖וֹ מַכָּ֣ה רַבָּ֑ה וַיִּפְּל֤וּ ל̇ . יח̇ בסיפ . ג̇[24]
18 חֲלָלִים֙ מִיִּשְׂרָאֵ֔ל חֲמֵשׁ־מֵא֥וֹת אֶ֖לֶף אִ֥ישׁ בָּחֽוּר׃ 18 וַיִּכָּנְע֥וּ בְנֵֽי־
יִשְׂרָאֵ֖ל בָּעֵ֣ת הַהִ֑יא וַיֶּֽאֶמְצוּ֙ בְּנֵ֣י יְהוּדָ֔ה כִּ֣י נִשְׁעֲנ֔וּ עַל־יְהוָ֖ה אֱלֹהֵ֥י ל̇ . לא̇[25]
19 אֲבוֹתֵיהֶֽם׃ 19 וַיִּרְדֹּ֣ף אֲבִיָּה֮ אַחֲרֵ֣י יָרָבְעָם֒ וַיִּלְכֹּ֨ד מִמֶּ֜נּוּ עָרִ֗ים אֶת־ יז̇ מל בסיפ . יח̇ בסיפ
בֵּֽית־אֵל֙ וְאֶת־בְּנוֹתֶ֔יהָ וְאֶת־יְשָׁנָ֖הᵃ וְאֶת־בְּנוֹתֶ֑יהָ וְאֶת־עֶפְרָ֥וןᵇ וּבְנֹתֶֽיהָ׃ ו̇ מל בסיפ . ל̇ וקמ̇ . עפרין[26] ק̇ . ו̇ מל בסיפ
20 וְלֹֽא־עָצַ֧ר כֹּֽחַ־יָרָבְעָ֛ם ע֖וֹד בִּימֵ֣י אֲבִיָּ֑הוּ וַיִּגְּפֵ֣הוּ יְהוָ֔ה וַיָּמֹֽת׃ פ ב̇
21 וַיִּתְחַזֵּ֣ק אֲבִיָּ֔הוּ וַיִּשָּׂא־לוֹ֙ נָשִׁ֖ים אַרְבַּ֣ע עֶשְׂרֵ֑ה וַיּ֗וֹלֶד עֶשְׂרִ֤ים וּשְׁנַ֙יִם֙ ח̇[27] . ב̇

[7] וחד ורך הלבב Dt 20,8. [8] Mm 264. [9] Lv 16,3. [10] Mm 879. [11] Mm 2442. [12] Mm 4186. [13] Mm 688. [14] Mm 2812. [15] Mm 580. [16] Mm 4187. [17] Mm 2099. [18] Mm 4243. [19] Mm 1586. [20] Mm 402. [21] Mm 145. [22] Mp sub loco. [23] Mm 2078. [24] Mm 2572. [25] Mm 486. [26] Mm 839. [27] Mm 4195.

9 ᵃ⁻ᵃ 𝔊(𝔖) ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς ‖ ᵇ 𝔗 ימלא ‖ **10** ᵃ l בְּמַלְאֲכְתּוֹ cf Hag 1,13 (ו hpgr) ‖ **12** ᵃ > 𝔊* (hpgr) ‖ **14** ᵃ cf 1 Ch 15,24ᵃ ‖ **19** ᵃ 𝔊ᴮ *Κανα*, 𝔊ᴬᵃˡ *Ανα* ‖ ᵇ K Qᴹˢˢ Vrs ־רוֹן.

22 בָּנִ֔ים וְשֵׁ֥שׁ עֶשְׂרֵ֖ה בָּנֽוֹת׃ ס 22 וְיֶ֙תֶר֙ דִּבְרֵ֣י אֲבִיָּ֔ה וּדְרָכָ֖יו וּדְבָרָ֑יו יח בסיפ . ה28
23 כְּתוּבִ֕ים בְּמִדְרַ֖שׁ[a] הַנָּבִ֥יא עִדּֽוֹ׃ 23 וַיִּשְׁכַּ֨ב אֲבִיָּ֜ה עִם־אֲבֹתָ֗יו וַיִּקְבְּר֤וּ ל̇ וכל קריא חילוף . ה בטע . יח בסיפ
אֹתוֹ֙ בְּעִ֣יר דָּוִ֔יד וַיִּמְלֹ֛ךְ אָסָ֥א בְנ֖וֹ תַּחְתָּ֑יו בְּיָמָ֛יו[a] שָׁקְטָ֥ה הָאָ֖רֶץ[b]
עֶ֥שֶׂר[c] שָׁנִֽים׃ פ
14 1 וַיַּ֤עַשׂ אָסָא֙[a] הַטּ֣וֹב וְהַיָּשָׁ֔ר בְּעֵינֵ֖י יְהוָ֥ה אֱלֹהָֽיו׃ 2 וַיָּ֛סַר אֶת־ ד1
מִזְבְּח֥וֹת הַנֵּכָ֖ר וְהַבָּמ֑וֹת וַיְשַׁבֵּר֙ אֶת־הַמַּצֵּב֔וֹת וַיְגַדַּ֖ע אֶת־הָאֲשֵׁרִֽים׃ ל
3 3 וַיֹּ֙אמֶר֙ לִֽיהוּדָ֔ה לִדְר֕וֹשׁ אֶת־יְהוָ֖ה אֱלֹהֵ֣י אֲבוֹתֵיהֶ֑ם וְלַעֲשׂ֖וֹת הַתּוֹרָ֥ה ב . יז מל בסיפ . הו2 . ל
4 וְהַמִּצְוָֽה׃ 4 וַיָּ֙סַר֙ מִכָּל־עָרֵ֣י יְהוּדָ֔ה אֶת־הַבָּמ֖וֹת וְאֶת־הַֽחַמָּנִ֑ים וַתִּשְׁקֹ֥ט
5 הַמַּמְלָכָ֖ה לְפָנָֽיו׃ 5 וַיִּ֛בֶן עָרֵ֥י מְצוּרָ֖ה בִּֽיהוּדָ֑ה כִּֽי־שָׁקְטָ֣ה הָאָ֗רֶץ ל
6 וְאֵין־עִמּ֤וֹ מִלְחָמָה֙ בַּשָּׁנִ֣ים הָאֵ֔לֶּה כִּֽי־הֵנִ֥יחַ יְהוָ֖ה לֽוֹ׃ 6 וַיֹּ֨אמֶר ב
לִֽיהוּדָ֜ה נִבְנֶ֣ה ׀ אֶת־הֶעָרִ֣ים הָאֵ֗לֶּה וְנָסֵ֨ב חוֹמָ֤ה וּמִגְדָּלִים֙ דְּלָתַ֣יִם ל
וּבְרִיחִ֔ים [a]עוֹדֶ֨נּוּ הָאָ֜רֶץ לְפָנֵ֗ינוּ[a] כִּ֤י דָרַ֙שְׁנוּ֙[b] אֶת־יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֔ינוּ דָּרַ֕שְׁנוּ[c] ב מל ול בליש3 . ב . ב
7 וַיָּ֥נַֽח לָ֖נוּ מִסָּבִ֑יב [d]וַיִּבְנ֖וּ וַיַּצְלִֽיחוּ׃[d] פ 7 וַיְהִ֣י לְאָסָ֗א חַ֚יִל נֹשֵׂ֣א ו4 . ל . לה
צִנָּ֣ה וָרֹ֔מַח מִֽיהוּדָה֙ שְׁלֹ֣שׁ מֵא֣וֹת אֶ֔לֶף ס וּמִבִּנְיָמִ֗ן נֹשְׂאֵ֤י מָגֵן֙ כו ו מנה בסיפ
וְדֹ֣רְכֵי קֶ֔שֶׁת מָאתַ֥יִם וּשְׁמוֹנִ֖ים[a] אָ֑לֶף כָּל־אֵ֖לֶּה גִּבּ֥וֹרֵי חָֽיִל׃
8 8 וַיֵּצֵ֨א אֲלֵיהֶ֜ם זֶ֣רַח הַכּוּשִׁ֗י בְּחַ֙יִל֙ [a]אֶ֣לֶף אֲלָפִ֔ים[a] וּמַרְכָּב֖וֹת [b]שְׁלֹ֣שׁ
9 מֵא֑וֹת[b] וַיָּבֹ֖א עַד־מָרֵשָֽׁה׃ 9 וַיֵּצֵ֥א אָסָ֖א לְפָנָ֑יו וַיַּֽעַרְכוּ֙ מִלְחָמָ֔ה בְּגֵ֥יא
10 צְפַ֖תָה[a] לְמָרֵשָֽׁה׃ 10 וַיִּקְרָ֨א אָסָ֜א אֶל־יְהוָ֣ה אֱלֹהָיו֮ וַיֹּאמַר֒ יְהוָ֗ה אֵין־ ל . ל . ו5 . צא
עִמְּךָ֙ לַעְז֗וֹר בֵּ֥ין רַב֙ לְאֵ֣ין כֹּ֔חַ עָזְרֵ֜נוּ יְהוָ֤ה אֱלֹהֵ֙ינוּ֙ כִּֽי־עָלֶ֣יךָ נִשְׁעַ֔נּוּ ח6 . ב7 . ל
וּבְשִׁמְךָ֣ בָ֔אנוּ עַל־הֶהָמ֖וֹן הַזֶּ֑ה יְהוָ֤ה אֱלֹהֵ֙ינוּ֙ אַ֔תָּה אַל־יַעְצֹ֥ר עִמְּךָ֖ ב . כו מלעיל . ג וחס8
11 אֱנֽוֹשׁ׃ ס 11 וַיִּגֹּ֤ף יְהוָה֙ אֶת־הַכּוּשִׁ֔ים לִפְנֵ֥י אָסָ֖א וְלִפְנֵ֣י יְהוּדָ֑ה
12 וַיָּנֻ֖סוּ הַכּוּשִֽׁים׃ 12 וַיִּרְדְּפֵ֡ם אָסָא֩ וְהָעָ֨ם אֲשֶׁר־עִמּ֜וֹ עַד־לִגְרָ֗ר[a] וַיִּפֹּ֨ל ל
מִכּוּשִׁ֜ים[b] לְאֵ֤ין לָהֶם֙ מִֽחְיָ֔ה כִּֽי־נִשְׁבְּר֥וּ לִפְנֵֽי־יְהוָ֖ה וְלִפְנֵ֣י מַחֲנֵ֑הוּ ח6
13 וַיִּשְׂא֥וּ שָׁלָ֖ל הַרְבֵּ֥ה מְאֹֽד׃ 13 וַיַּכּ֗וּ אֵ֚ת כָּל־הֶֽעָרִים֙ סְבִיב֣וֹת גְּרָ֔ר[a] מג

[28] Mm 1077. Cp 14 [1] Mm 1131. [2] Mm 1376. [3] Mm 4188. [4] Mm 510. [5] Cf Mp sub loco Jon 3,4. [6] Mm 3927. [7] Mm 4189. [8] Mm 4190.

22 [a] 𝔊 *ἐπὶ βιβλίῳ*, 𝔙 *diligentissime in libro* ‖ 23 [a] 𝔊 pro suff *Ασα* ‖ [b] 𝔊* *ἡ γῆ Ιουδα* ‖ [c] 𝔖𝔄 20 ‖ Cp 14,1 [a] > 𝔊* cf 13,23[a] ‖ 6 [a–a] 𝔊-B *ἐν ᾧ τῆς γῆς κυριεύ(σ)ομεν* = 𝔐 ‖ [b] l כְּדָרְשֵׁנוּ cf 𝔊𝔖𝔄 ‖ [c] l c 𝔊𝔖𝔄 דְּרָשָׁנוּ ‖ [d–d] 𝔊 *καὶ εὐόδωσεν ἡμῖν* = וְלָנוּ הִצְלִיחַ ‖ 7 [a] 𝔊* 50 ‖ 8 [a–a] 𝔊B *ἐν χιλιάσιν* ‖ [b–b] 𝔖𝔄 30000 ‖ 9 [a] mlt Mss Edd 'צְפָ; 𝔊 *κατὰ βορρᾶν*, l צָפוֹנָה (בַּגַּיְא) ‖ 12 [a] 𝔊-L *Γεδωρ* ‖ [b] ℭ 'מהכ ‖ 13 [a] cf 12[a].

כִּֽי־הָיָ֥ה פַֽחַד־יְהוָ֖ה עֲלֵיהֶ֑ם וַיָּבֹ֙זּוּ֙ אֶת־כָּל־הֶ֣עָרִ֔ים כִּֽי־בִזָּ֥ה רַבָּ֖ה
14 הָיְתָ֥ה בָהֶֽם׃ 14 וְגַם־אָהֳלֵ֥י[a] מִקְנֶ֖ה[b] הִכּ֑וּ וַיִּשְׁבּ֨וּ צֹ֤אן לָרֹב֙ וּגְמַלִּ֔ים — כֹ[9] ר״פ בכתיב ט מנה בסיפ . ט[10]
15 וַיָּשֻׁ֖בוּ יְרוּשָׁלִָֽם׃ ס 15 1 וַעֲזַרְיָ֙הוּ֙ בֶּן־עוֹדֵ֔ד הָיְתָ֥ה עָלָ֖יו ר֥וּחַ° — ה חס בסיפ[11] . ג ב חס ול[1] מל . ה וכל שמואל דכות ב מ״ה רוח יי
2 אֱלֹהִֽים׃ 2 וַיֵּצֵא֮ לִפְנֵ֣י אָסָא֒ וַיֹּ֣אמֶר ל֔וֹ שְׁמָע֕וּנִי אָסָ֖א וְכָל־יְהוּדָ֣ה — ז וכל ר״פ דכות[2]
וּבִנְיָמִ֑ן יְהוָ֤ה עִמָּכֶם֙ בִּֽהְיוֹתְכֶ֣ם עִמּ֔וֹ וְאִֽם־תִּדְרְשֻׁ֙הוּ֙ יִמָּצֵ֣א לָכֶ֔ם וְאִם־ — ח פסוק ואם ואם[3]
3 תַּֽעַזְבֻ֖הוּ יַעֲזֹ֥ב אֶתְכֶֽם׃ ס 3 וְיָמִ֥ים רַבִּ֖ים לְיִשְׂרָאֵ֑ל לְלֹ֣א ׀ אֱלֹהֵ֣י — ל . יא[4]
4 אֱמֶ֗ת [a]וּלְלֹ֛א כֹּהֵ֥ן מוֹרֶ֖ה[a] וּלְלֹ֥א תוֹרָֽה׃[b] 4 וַיָּ֙שָׁב֙ בַּצַּר־ל֔וֹ עַל־יְהוָ֖ה — יא[4] ב מנה בליש . יא[4] ב מנה בליש . לא[5]
5 אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וַֽיְבַקְשֻׁ֖הוּ וַיִּמָּצֵ֥א לָהֶֽם׃ 5 וּבָעִתִּ֣ים הָהֵ֔ם אֵ֥ין שָׁל֖וֹם — ב וחס . ז[6] . ב
6 לַיּוֹצֵ֣א וְלַבָּ֑א כִּ֚י [a]מְהוּמֹ֣ת רַבּ֔וֹת[a] עַ֥ל כָּל־יוֹשְׁבֵ֖י הָאֲרָצֽוֹת׃ 6 וְכֻתְּת֥וּ[a] — ל . ב . לך מל ו מנה בסיפ . ל
7 גוֹי־בְּג֖וֹי וְעִ֣יר בְּעִ֑יר כִּֽי־אֱלֹהִ֥ים הֲמָמָ֖ם בְּכָל־צָרָֽה׃ 7 וְאַתֶּ֣ם חִזְק֔וּ — ל וקמ
8 וְאַל־יִרְפּ֖וּ יְדֵיכֶ֑ם כִּ֛י יֵ֥שׁ שָׂכָ֖ר לִפְעֻלַּתְכֶֽם׃ ס 8 וְכִשְׁמֹ֨עַ אָסָ֜א — ל . ל ור״פ
הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֗לֶּה וְהַנְּבוּאָה֮ [a]עֹדֵ֣ד הַנָּבִיא֒[a] הִתְחַזַּ֗ק וַיַּעֲבֵ֤ר הַשִּׁקּוּצִים֙ — ל[7] . ג חד מל וב חס[8] . ט[9]
מִכָּל־אֶ֙רֶץ֙ יְהוּדָ֣ה וּבִנְיָמִ֔ן וּמִן־הֶ֣עָרִ֔ים אֲשֶׁ֥ר לָכַ֖ד מֵהַ֣ר[b] אֶפְרָ֑יִם — ג[10]
9 וַיְחַדֵּשׁ֙ אֶת־מִזְבַּ֣ח יְהוָ֔ה אֲשֶׁ֕ר לִפְנֵ֖י אוּלָ֥ם[c] יְהוָֽה׃ 9 וַיִּקְבֹּ֗ץ אֶת־כָּל־
יְהוּדָה֮ וּבִנְיָמִן֒ וְהַגָּרִ֣ים עִמָּהֶ֗ם מֵאֶפְרַ֛יִם וּמְנַשֶּׁ֖ה[a] וּמִשִּׁמְע֑וֹן כִּֽי־נָפְל֨וּ — ד קמ[11]
10 עָלָ֤יו מִיִּשְׂרָאֵל֙ לָרֹ֔ב בִּרְאֹתָ֕ם כִּֽי־יְהוָ֥ה אֱלֹהָ֖יו עִמּֽוֹ׃ פ 10 וַיִּקָּבְצ֥וּ — ג ב חס וחד מל[12] . ה
11 יְרוּשָׁלִַ֖ם בַּחֹ֣דֶשׁ הַשְּׁלִישִׁ֑י לִשְׁנַ֛ת חֲמֵשׁ־עֶשְׂרֵ֖ה לְמַלְכ֥וּת אָסָֽא׃ 11 וַיִּזְבְּח֤וּ — ס[13]
לַֽיהוָה֙ בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא מִן־הַשָּׁלָ֖ל הֵבִ֑יאוּ[a] בָּקָר֙ שְׁבַ֣ע מֵא֔וֹת וְצֹ֖אן שִׁבְעַ֥ת
12 אֲלָפִֽים׃ 12 וַיָּבֹ֣אוּ בַבְּרִ֔ית לִדְר֕וֹשׁ אֶת־יְהוָ֖ה אֱלֹהֵ֣י אֲבוֹתֵיהֶ֑ם בְּכָל־ — ה[14] . ב . יז מל בסיפ
13 לְבָבָ֖ם וּבְכָל־נַפְשָֽׁם׃ 13 וְכֹ֨ל אֲשֶׁ֤ר לֹֽא־יִדְרֹשׁ֙ לַיהוָ֣ה אֱלֹהֵֽי־יִשְׂרָאֵ֔ל — ד
14 יוּמָ֑ת לְמִן־קָטֹן֙ וְעַד־גָּד֔וֹל לְמֵאִ֖ישׁ וְעַד־אִשָּֽׁה׃ 14 וַיִּשָּֽׁבְעוּ֙ לַֽיהוָ֔ה — ל . ג[15] . לד פסוק ועד ועד[16]
ס בְּק֖וֹל גָּד֑וֹל וּבִתְרוּעָ֥ה וּבַחֲצֹצְר֖וֹת וּבְשׁוֹפָרֽוֹת׃ 15 וַיִּשְׂמְח֨וּ כָל־
יְהוּדָ֜ה עַל־הַשְּׁבוּעָ֗ה כִּ֤י בְכָל־לְבָבָם֙ נִשְׁבָּ֔עוּ וּבְכָל־רְצוֹנָ֣ם בִּקְשֻׁ֔הוּ — ל . ב וחס

[9]Mm 4070. [10]Mm 1694. [11]Cf Mp sub loco 2Ch 11,4. Cp 15 [1]Mm 896. [2]Mm 2607. [3]Mm 4191. [4]Mm 2442. [5]Mm 486. [6]Mm 3765. [7]וחד והנבואה Neh 6,12 et cf Mp sub loco. [8]Mp sub loco. [9]Mm 57. [10]Mm 4192. [11]Mm 807. [12]Mm 459. [13]TM plen contra Mm 506, cf Mp sub loco. [14]Mm 2027. [15]Mm 4193. [16]Mm 1244.

14[a] cf 1 Ch 4,41[a] ‖ [b] 𝔊 + τοὺς Ἀ(λι)μαζονεῖς cf 22,1 𝔊 ‖ **Cp 15,3** [a–a] > 𝔊[B] (homark) ‖ [b] huc tr v 5.6 ‖ **5** [a–a] 𝔊 ἔκστασις κυρίου cf Sach 14,13 ‖ **6** [a] pc Mss 'וְכִ' cf 𝔊𝔙 ‖ **8** [a–a] aut gl (ad 1a) aut pr אֲשֶׁר נִבָּא עֲזַרְיָהוּ בֶן־ (cf 1) ‖ [b] 𝔊 ἐν ὄρει ‖ [c] 𝔊 τοῦ ναοῦ ‖ **9** [a] l c ℭ pc Mss 'וּמִמְּ' ‖ **11** [a] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) ὧν ἤνεγκαν.

16 וַיִּמָּצֵא לָהֶם וַיָּנַח יְהוָה לָהֶם מִסָּבִיב׃ 16 וְגַם־מַעֲכָה אֵם[a] 16
אָסָא הַמֶּלֶךְ הֱסִירָהּ[b] מִגְּבִירָה אֲשֶׁר־עָשְׂתָה לַאֲשֵׁרָה מִפְלָצֶת[b] וַיִּכְרֹת
17 אָסָא אֶת־מִפְלַצְתָּהּ וַיָּדֶק[c] וַיִּשְׂרֹף בְּנַחַל קִדְרוֹן׃ 17 וְהַבָּמוֹת לֹא־סָרוּ
18 מִיִּשְׂרָאֵל רַק לְבַב־אָסָא הָיָה שָׁלֵם כָּל־יָמָיו׃ 18 וַיָּבֵא אֶת־קָדְשֵׁי
19 אָבִיו וְקָדָשָׁיו בֵּית הָאֱלֹהִים כֶּסֶף וְזָהָב וְכֵלִים׃ 19 וּמִלְחָמָה לֹא
16 הָיָתָה עַד שְׁנַת־שְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ לְמַלְכוּת אָסָא׃ ס 16 1 בִּשְׁנַת
שְׁלֹשִׁים וָשֵׁשׁ[a] לְמַלְכוּת אָסָא עָלָה בַּעְשָׁא[b] מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל עַל־יְהוּדָה
2 וַיִּבֶן אֶת־הָרָמָה לְבִלְתִּי תֵּת יוֹצֵא וָבָא לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ 2 וַיֹּצֵא
אָסָא כֶּסֶף וְזָהָב מֵאֹצְרוֹת בֵּית יְהוָה וּבֵית הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח אֶל־בֶּן־
3 הֲדַד[a] מֶלֶךְ אֲרָם הַיּוֹשֵׁב בְּדַרְמֶשֶׂק לֵאמֹר׃ 3 בְּרִית[a] בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין[b]
אָבִי וּבֵין אָבִיךָ הִנֵּה שָׁלַחְתִּי לְךָ[c] כֶּסֶף וְזָהָב לֵךְ[d] הָפֵר בְּרִיתְךָ[d] אֶת־
4 בַּעְשָׁא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְיַעֲלֶה מֵעָלָי׃ 4 וַיִּשְׁמַע[a] בֶּן הֲדַד[a] אֶל־הַמֶּלֶךְ
אָסָא וַיִּשְׁלַח אֶת־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר־לוֹ אֶל־עָרֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּכּוּ אֶת־
5 עִיּוֹן וְאֶת־דָּן וְאֵת אָבֵל מָיִם[b] וְאֵת כָּל־מִסְכְּנוֹת[c] עָרֵי[d] נַפְתָּלִי׃ 5 וַיְהִי
כִּשְׁמֹעַ בַּעְשָׁא וַיֶּחְדַּל מִבְּנוֹת אֶת־הָרָמָה [a]וַיַּשְׁבֵּת אֶת־מְלַאכְתּוֹ[a]׃ ס
6 6 וְאָסָא הַמֶּלֶךְ לָקַח אֶת־כָּל־יְהוּדָה וַיִּשְׂאוּ אֶת־אַבְנֵי הָרָמָה וְאֶת־
עֵצֶיהָ אֲשֶׁר בָּנָה בַּעְשָׁא וַיִּבֶן בָּהֶם אֶת־גֶּבַע[a] וְאֶת־הַמִּצְפָּה׃ ס
7 7 וּבָעֵת הַהִיא בָּא חֲנָנִי הָרֹאֶה אֶל־אָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו
בְּהִשָּׁעֶנְךָ עַל־מֶלֶךְ אֲרָם וְלֹא נִשְׁעַנְתָּ עַל־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל־כֵּן
8 נִמְלַט חֵיל מֶלֶךְ־אֲרָם[a] מִיָּדֶךָ׃ 8 הֲלֹא הַכּוּשִׁים וְהַלּוּבִים הָיוּ לְחַיִל
לָרֹב[a] לְרֶכֶב[b] וּלְפָרָשִׁים לְהַרְבֵּה מְאֹד וּבְהִשָּׁעֶנְךָ עַל־יְהוָה נְתָנָם

[17] Mm 3765. [18] Mm 510. [19] Mm 4070. [20] Mp sub loco. [21] Mm 639. [22] Mm 865. [23] Mm 3721.
Cp 16 [1] Mm 1979. [2] Mm 1509. [3] Mm 2118. [4] Mm 1980. [5] ותרין וַיַּשְׁבֵּת cf Mm 14. [6] Mm 2468. [7] Mm 1482. [8] Mm 2902. [9] Mm 486. [10] Mm 3954.

16 [a] prp אִמּוֹ cf 𝔊 et 1 R 15,13 ‖ [b–b] 𝔊 *τοῦ μὴ εἶναι τῇ Ἀστάρτῃ λειτουργοῦσαν* (= מְפַלַּחַת?) ‖ [c] > 𝔊𝔖𝔄 et 1 R 15,13 ‖ **Cp 16,1** [a] 𝔊 8 (> 𝔊[L]) ‖ [b] pc Mss בעשׁא ‖ **2** [a] pc Mss Edd הדר cf 𝔊 ‖ **3** [a] 𝔊 pr *διάθου* ‖ [b] l כְּבֵין ‖ [c] 1 R 15,19 + שֹׁחַד ‖ [d–d] 𝔊 *καὶ διασκέδασον ἀπ' ἐμοῦ* ‖ **4** [a–a] sic L, mlt Mss Edd בן־הדד ‖ [b] 𝔗 leg מַיִם, sic l? 1 R 15,20 בֵּית מַעֲכָה ‖ [c] prb tr c 𝔙 post עָרֵי, sed l sec 𝔊 (*τὰς περιχώρους*) מְסִבּוֹת pro כִּנְּרוֹת 1 R 15,20, quod כִּכָּרוֹת legit ‖ [d] 1 R עַל־כָּל־אֶרֶץ; prp עַד־ ‖ **5** [a–a] 1 R 15,21 (corr) וַיֵּשֶׁב תִּרְצָתָה ‖ **6** [a] Ms et 1 R 15,22 + בִּנְיָמִ(י)ן cf 𝔖𝔄 ‖ **7** [a] l יִשְׂרָאֵל? cf 𝔊[L] ‖ **8** [a] > 𝔖𝔄, dl (dttg) ‖ [b] 𝔊 *εἰς θάρσος*.

9 בְּיָדֶךָ׃ 9 כִּי יְהוָה עֵינָיו מְשֹׁטְטוֹת בְּכָל־הָאָרֶץ לְהִתְחַזֵּק עִם־לְבָבָם° ל כת כן . ל
10 שָׁלֵם אֵלָיו נִסְכַּלְתָּ עַל־זֹאת כִּי מֵעַתָּה יֵשׁ עִמְּךָ[a] מִלְחָמוֹת[b]׃ 10 וַיִּכְעַס ב חד קמ וחד פת[11] . ב[12]
אָסָא אֶל־הָרֹאֶה וַיִּתְּנֵהוּ בֵּית הַמַּהְפֶּכֶת [a]כִּי־בְזַעַף[a] עִמּוֹ עַל־זֹאת ו דמטע[13] . ל
11 וַיְרַצֵּץ אָסָא מִן־הָעָם בָּעֵת הַהִיא׃ 11 וְהִנֵּה° דִּבְרֵי אָסָא ל . ל
הָרִאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר הַמְּלָכִים לִיהוּדָה° כי יג מנה בסיפ ול מל . ו מל בסיפ . ל
12 וְיִשְׂרָאֵל׃ 12 וַיֶּחֱלֶא[a] אָסָא בִּשְׁנַת° שְׁלוֹשִׁים° וָתֵשַׁע° לְמַלְכוּתוֹ לג ט מנה בכתיב . ד[14] . ד[15] מל ב[16] מנה בכתיב
בְּרַגְלָיו עַד־לְמַעְלָה חָלְיוֹ וְגַם־בְּחָלְיוֹ לֹא־דָרַשׁ אֶת־יְהוָה כִּי
13 בָּרֹפְאִים[b]׃ 13 וַיִּשְׁכַּב° אָסָא עִם־אֲבֹתָיו וַיָּמָת בִּשְׁנַת [a]אַרְבָּעִים וְאַחַת[a] ל ושאר וישכב ויקבר
14 לְמָלְכוֹ׃ 14 וַיִּקְבְּרֻהוּ בְקִבְרֹתָיו[a] אֲשֶׁר כָּרָה־לוֹ בְּעִיר דָּוִיד וַיַּשְׁכִּיבֻהוּ ב[17] . ל וכת כן
בַּמִּשְׁכָּב אֲשֶׁר מִלֵּא בְּשָׂמִים וּזְנִים[b] מְרֻקָּחִים[c] בְּמִרְקַחַת מַעֲשֶׂה ל . ל[18]
וַיִּשְׂרְפוּ־לוֹ שְׂרֵפָה גְּדוֹלָה עַד־לִמְאֹד׃ פ ל[19]
17 1 וַיִּמְלֹךְ יְהוֹשָׁפָט בְּנוֹ תַּחְתָּיו וַיִּתְחַזֵּק עַל־יִשְׂרָאֵל׃ 2 וַיִּתֶּן־ ח[1]
חַיִל בְּכָל־עָרֵי יְהוּדָה הַבְּצֻרוֹת וַיִּתֵּן נְצִיבִים בְּאֶרֶץ יְהוּדָה וּבְעָרֵי
3 אֶפְרַיִם אֲשֶׁר לָכַד אָסָא אָבִיו׃ 3 וַיְהִי יְהוָה עִם־יְהוֹשָׁפָט כִּי הָלַךְ ו בנ״ך
4 בְּדַרְכֵי דָּוִיד[a] אָבִיו הָרִאשֹׁנִים וְלֹא דָרַשׁ לַבְּעָלִים׃ 4 כִּי לֵאלֹהֵי[a] כי יג מנה בסיפ
5 אָבִיו דָּרָשׁ וּבְמִצְוֹתָיו[b] הָלָךְ וְלֹא כְּמַעֲשֵׂה יִשְׂרָאֵל׃ 5 וַיָּכֶן יְהוָה אֶת־ ל זקפ קמ
הַמַּמְלָכָה בְּיָדוֹ וַיִּתְּנוּ כָל־יְהוּדָה° מִנְחָה לִיהוֹשָׁפָט וַיְהִי־לוֹ עֹשֶׁר־ ל
6 וְכָבוֹד לָרֹב׃ 6 וַיִּגְבַּהּ לִבּוֹ בְּדַרְכֵי יְהוָה וְעוֹד הֵסִיר אֶת־הַבָּמוֹת כג
7 וְאֶת־הָאֲשֵׁרִים מִיהוּדָה׃ פ 7 וּבִשְׁנַת שָׁלוֹשׁ לְמָלְכוֹ שָׁלַח לְשָׂרָיו ל[2] ט מנה ר״פ וחד מן ג בסיפ
לְבֶן־[a]חַיִל וּלְעֹבַדְיָה[b] וְלִזְכַרְיָה וְלִנְתַנְאֵל וּלְמִיכָיָהוּ לְלַמֵּד בְּעָרֵי ז בסיפ וכל נביא דכות ב מ ב . ה[3] ול בליש
8 יְהוּדָה׃ 8 וְעִמָּהֶם הַלְוִיִּם שְׁמַעְיָהוּ וּנְתַנְיָהוּ וּזְבַדְיָהוּ[a] וַעֲשָׂהאֵל ה[4] וכל ושמעיהו דכות ב מ א . ה . ג בליש[5]
וּשְׁמִרָימוֹת[b] וִיהוֹנָתָן וַאֲדֹנִיָּהוּ וְטוֹבִיָּהוּ[c] [d]וְטוֹב אֲדוֹנִיָּה[d] הַלְוִיִּם[e] וְעִמָּהֶם ושמירמות ק . ח ול בליש בכתיב . ל מל . יז[6] . ו[7] מל ול[8] בליש

[11] Mm 4194. [12] Neh 3,33. [13] Mp sub loco. [14] Mm 2767. [15] Mm 41 et Mm 4060. [16] Mm 3759. [17] Mm 3205. [18] Mm 2217. [19] וחד למאור פניך Ps 90,8. Cp 17 [1] Mm 4195. [2] Mm 3789. [3] Mm 2183. [4] Mm 2621. [5] Mp sub loco. [6] Mm 1088. [7] Mm 3182. [8] Mm 896.

9 [a] prp עִם־אָרָם לְעַמְּךָ (homark) ‖ [b] pc Mss 𝔊𝔖 ־מָה ‖ **10** [a–a] prp עִם) וְכִי זָעַף בָּעָם hpgr) cf 10b ‖ **12** [a] pc Mss ־ָא; l וַיַּחַל (א dttg) ‖ [b] prp בָּרְפָאִים ‖ **13** [a–a] $𝔊^{min}$ 39, $𝔊^{B*}$ 30 ‖ **14** [a] pc Mss Edd בְּקִבְ׳, 𝔊𝔙 sg ‖ [b] l וּזְנֵי? (מ dttg) ‖ [c] pr מְרֻקָּחִים (hpgr) cf 𝔗𝔙 ‖ **Cp 17,3** [a] > pc Mss 𝔊*, dl (dttg) ‖ **4** [a] 𝔊 *κύριον τὸν θεόν* ‖ [b] $𝔊^{-L}$ pro suff *τοῦ πατρὸς αὐτοῦ* ‖ **7** [a] 𝔊(𝔖𝔄) *καὶ τοὺς υἱούς* = וְלִבְנֵי ‖ [b] 𝔊𝔖𝔄 om cop cf [a] ‖ **8** [a] pc Mss 𝔖𝔗𝔄 וּזְכַרְיָה ‖ [b] K lapsus calami ‖ [c] > 𝔊* ‖ [d–d] > $𝔊^{B min}$𝔖𝔄, dl (dttg) ‖ [e] add.

אֱלִישָׁמָע וִיהוֹרָם הַכֹּהֲנִים׃ 9 וַיְלַמְּדוּ בִּיהוּדָה וְעִמָּהֶם סֵפֶר תּוֹרַת 9
יְהוָה וַיָּסֹבּוּ בְּכָל־עָרֵי יְהוּדָה וַיְלַמְּדוּ בָּעָם׃ 10 וַיְהִי ׀ פַּחַד 10
יְהוָה עַל כָּל־מַמְלְכוֹת הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר סְבִיבוֹת יְהוּדָה וְלֹא נִלְחֲמוּ
עִם־יְהוֹשָׁפָט׃ 11 וּמִן־פְּלִשְׁתִּים מְבִיאִים לִיהוֹשָׁפָט מִנְחָה וְכֶסֶף 11
מַשָּׂא[a] גַּם הָעַרְבִיאִים[b] מְבִיאִים לוֹ צֹאן אֵילִים שִׁבְעַת אֲלָפִים וּשְׁבַע
מֵאוֹת וּתְיָשִׁים שִׁבְעַת אֲלָפִים וּשְׁבַע מֵאוֹת׃ פ 12 וַיְהִי יְהוֹשָׁפָט 12
הֹלֵךְ וְגָדֵל עַד־לְמָעְלָה וַיִּבֶן בִּיהוּדָה בִּירָנִיּוֹת וְעָרֵי מִסְכְּנוֹת׃
13 וּמְלָאכָה רַבָּה הָיָה[a] לוֹ בְּעָרֵי יְהוּדָה וְאַנְשֵׁי מִלְחָמָה גִּבּוֹרֵי חַיִל 13
בִּירוּשָׁלָםִ׃ 14 וְאֵלֶּה פְקֻדָּתָם לְבֵית אֲבוֹתֵיהֶם לִיהוּדָה שָׂרֵי אֲלָפִים 14
עַדְנָה הַשָּׂר וְעִמּוֹ גִּבּוֹרֵי חַיִל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אָלֶף׃ ס 15 וְעַל־יָדוֹ 15
יְהוֹחָנָן הַשָּׂר וְעִמּוֹ מָאתַיִם וּשְׁמוֹנִים אָלֶף׃ ס 16 וְעַל־יָדוֹ עֲמַסְיָה 16
בֶן־זִכְרִי הַמִּתְנַדֵּב לַיהוָה וְעִמּוֹ מָאתַיִם אֶלֶף גִּבּוֹר[a] חָיִל׃ ס
17 וּמִן־בִּנְיָמִן גִּבּוֹר חַיִל אֶלְיָדָע וְעִמּוֹ נֹשְׁקֵי־קֶשֶׁת וּמָגֵן מָאתַיִם 17
אָלֶף׃ ס 18 וְעַל־יָדוֹ יְהוֹזָבָד וְעִמּוֹ מֵאָה־וּשְׁמוֹנִים אֶלֶף חֲלוּצֵי 18
צָבָא׃ ס 19 אֵלֶּה הַמְשָׁרְתִים אֶת־הַמֶּלֶךְ [a]מִלְּבַד אֲשֶׁר־נָתַן 19
הַמֶּלֶךְ[a] בְּעָרֵי הַמִּבְצָר בְּכָל־יְהוּדָה׃ פ **18** 1 וַיְהִי לִיהוֹשָׁפָט **18**
עֹשֶׁר וְכָבוֹד לָרֹב וַיִּתְחַתֵּן לְאַחְאָב[a]׃ 2 וַיֵּרֶד לְקֵץ שָׁנִים אֶל־אַחְאָב 2
לְשֹׁמְרוֹן וַיִּזְבַּח־לוֹ אַחְאָב צֹאן וּבָקָר לָרֹב וְלָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ וַיְסִיתֵהוּ
לַעֲלוֹת[a] אֶל־רָמוֹת גִּלְעָד׃ 3 וַיֹּאמֶר אַחְאָב מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶל־ 3
יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה הֲתֵלֵךְ עִמִּי רָמֹת גִּלְעָד וַיֹּאמֶר לוֹ כָּמוֹנִי כָמוֹךָ
וּכְעַמְּךָ עַמִּי וְעִמְּךָ[a] בַּמִּלְחָמָה׃ 4 וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל 4
דְּרָשׁ־נָא כַיּוֹם אֶת־דְּבַר[a] יְהוָה׃ 5 וַיִּקְבֹּץ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַנְּבִאִים 5
אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הֲנֵלֵךְ[a] אֶל־רָמֹת גִּלְעָד לַמִּלְחָמָה
אִם־אֶחְדָּל וַיֹּאמְרוּ עֲלֵה וְיִתֵּן הָאֱלֹהִים בְּיַד הַמֶּלֶךְ׃ 6 וַיֹּאמֶר 6

ב בסיפ ובפסוק · ב בסיפ ובפסוק · ד[9] · ב[10] · מא ד מנה בסיפ . יז מפק א[11] · ב[12] · ג[13] . ב · ל . יח[14] . ג[15] · ז בליש[16] . יז מל בסיפ[17] · ג ב כת א וחד כת ה · ט[18] ד מנה בסיפ . ח בטע[19] . ל וכת ה · ד בטע בכתיב[17] . ג סביר גבורי · ד בטע בכתיב[17] . ב[20] · ד ב מנה בליש . ד בטע בכתיב[17] · יד ר״פ בסיפ[21] · ל · ל . ל · יד[1] וכל אורית ויהושע דכות ב מ ג · ל · ל · ט[2] בכתיב ה[3] מנה חס בליש . יז חס בכתיב ט[4] מנה בסיפ · יג[5] . ל

[9] Mm 4152. [10] Mm 4196. [11] Mm 411. [12] Mm 4197. [13] Mm 4198. [14] Mm 2952. [15] Mm 3039. [16] Mm 4025. [17] Mp sub loco. [18] Mm 3928. [19] Mm 3915. [20] Mm 4199. [21] Mm 4006. **Cp 18** [1] Mm 1523. [2] Mm 3919. [3] Mm 12. [4] Mm 4176. [5] Mm 157.

11 [a] Ms 𝔊 'וּמ ‖ [b] l c Ms בִים– (ad 𝔐𝔩 cf vb sq) ‖ **13** [a] pc Mss הָיְתָה ‖ **16** [a] Seb mlt Mss רֵי– ‖ **19** [a–a] > 2 Mss (homtel) ‖ **Cp 18,1** [a] 𝔊 *ἐν οἴκῳ Αχααβ* ‖ **2** [a] 𝔊 + *μετ' αὐτοῦ* ‖ **3** [a] 𝔊 om cop, l עִמְּךָ? ‖ **4** [a] > $𝔊^{-L}$ ‖ **5** [a] 1 R 22,6 הַאֵלֵךְ, it 𝔊.

7 יְהוֹשָׁפָט הַאֵין פֹּה נָבִיא לַיהוָה עוֹד וְנִדְרְשָׁה מֵאֹתוֹ׃ 7 וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־ ה
יִשְׂרָאֵל ׀ אֶל־יְהוֹשָׁפָט עוֹד אִישׁ־אֶחָד לִדְרוֹשׁ אֶת־יְהוָה מֵאֹתוֹ וַאֲנִי
שְׂנֵאתִיהוּ כִּי־אֵינֶנּוּ מִתְנַבֵּא עָלַי לְטוֹבָה כִּי כָל־יָמָיו לְרָעָה הוּא ל
8 מִיכָיְהוּ בֶּן־יִמְלָא וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט אַל־יֹאמַר הַמֶּלֶךְ כֵּן׃ 8 וַיִּקְרָא ד ב כת ה וב כת א
9 מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל־סָרִיס אֶחָד וַיֹּאמֶר מַהֵר מִיכָהוּ[a] בֶן־יִמְלָא׃ 9 וּמֶלֶךְ מיכיהו ק . ד ב כת ה וב כת א
יִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־יְהוּדָה יוֹשְׁבִים אִישׁ עַל־כִּסְאוֹ מְלֻבָּשִׁים י מל . ד
[a]בְּגָדִים וְיֹשְׁבִים בְּגֹרֶן[a] פֶּתַח שַׁעַר שֹׁמְרוֹן וְכָל־הַנְּבִיאִים מִתְנַבְּאִים ב . ד . ל מל בסיפ
10 לִפְנֵיהֶם׃ 10 וַיַּעַשׂ לוֹ צִדְקִיָּהוּ בֶן־כְּנַעֲנָה קַרְנֵי בַרְזֶל וַיֹּאמֶר כֹּה־
11 אָמַר יְהוָה בְּאֵלֶּה תְּנַגַּח אֶת־אֲרָם עַד־כַּלּוֹתָם׃ 11 וְכָל־הַנְּבִאִים ד
נִבְּאִים כֵּן לֵאמֹר עֲלֵה רָמֹת גִּלְעָד וְהַצְלַח וְנָתַן יְהוָה בְּיַד הַמֶּלֶךְ׃
12 וְהַמַּלְאָךְ אֲשֶׁר־הָלַךְ ׀ לִקְרֹא לְמִיכָיְהוּ דִּבֶּר אֵלָיו לֵאמֹר ל
הִנֵּה דִבְרֵי[a] הַנְּבִאִים פֶּה־אֶחָד טוֹב אֶל־הַמֶּלֶךְ וִיהִי־נָא דְבָרְךָ ל . ג . [6] . לב
13 כְּאַחַד מֵהֶם וְדִבַּרְתָּ טּוֹב׃ 13 וַיֹּאמֶר מִיכָיְהוּ חַי־יְהוָה כִּי אֶת־אֲשֶׁר־ יב[7] . ג בסיפ
14 יֹאמַר אֱלֹהַי[a] אֹתוֹ אֲדַבֵּר׃ 14 וַיָּבֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֵלָיו ב
מִיכָה הֲנֵלֵךְ[a] אֶל־רָמֹת גִּלְעָד לַמִּלְחָמָה אִם־אֶחְדָּל[b] וַיֹּאמֶר [c]עֲלוּ ב בעינ[8]
15 וְהַצְלִיחוּ[c] וְיִנָּתְנוּ בְּיֶדְכֶם׃[d] 15 וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַמֶּלֶךְ עַד־כַּמֶּה פְעָמִים ב . ג[9]
16 אֲנִי מַשְׁבִּיעֶךָ אֲשֶׁר לֹא־תְדַבֵּר אֵלַי רַק־אֱמֶת בְּשֵׁם יְהוָה׃ 16 וַיֹּאמֶר ב
רָאִיתִי אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל נְפוֹצִים עַל־הֶהָרִים כַּצֹּאן אֲשֶׁר אֵין־לָהֶן[a] ב חד מל וחד חס . יג[10]
רֹעֶה וַיֹּאמֶר יְהוָה לֹא־אֲדֹנִים לָאֵלֶּה יָשׁוּבוּ אִישׁ־לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם׃ ה[11]
17 וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוֹשָׁפָט הֲלֹא אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ לֹא־יִתְנַבֵּא
עָלַי טוֹב כִּי אִם־לְרָע׃[a] ס 18 וַיֹּאמֶר לָכֵן[a] שִׁמְעוּ[b] דְבַר־יְהוָה ל ס ה
רָאִיתִי אֶת־יְהוָה יוֹשֵׁב עַל־כִּסְאוֹ וְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם עֹמְדִים עַל־ כל סיפ מל ב מ חד[12] חס . ב . ל
19 יְמִינוֹ וּשְׂמֹאלוֹ׃ 19 וַיֹּאמֶר יְהוָה מִי יְפַתֶּה אֶת־אַחְאָב מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל ד[13]
וְיַעַל וְיִפֹּל בְּרָמֹת גִּלְעָד וַיֹּאמֶר זֶה אֹמֵר[a] כָּכָה וְזֶה אֹמֵר כָּכָה׃ ז רפי[14] . ג[15] . ו כת כן[16]

[6] Mm 2106 et Mm 1879. [7] Mm 361. [8] Mm 1495. [9] Mm 3156. [10] Mm 190. [11] Mm 232. [12] 1 Ch 20,1. [13] Mm 522. [14] Mm 437. [15] Mm 2034. [16] Mm 1700.

8 [a] mlt Mss ut Q, K מִיכָהוּ ‖ **9** [a–a] sic sec 1 R 22,10 ‖ **12** [a] 𝔊 ἐλάλησαν = דִּבְּרוּ ‖ **13** [a] ins c 𝔊𝔙 et 1 R 22,14 אֵלַי (hpgr) ‖ **14** [a] 𝔊 sg cf 5[a] ‖ [b] 1 R 22,15 נֶחְ׳ ‖ [c–c] 𝔊𝔖𝔄 et 1 R sg ‖ [d] 𝔖𝔄 suff sg ‖ **16** [a] mlt Mss et 1 R 22,17 להם ‖ **17** [a] 1 R 22,18 רע, it 𝔊 ‖ **18** [a] 𝔊 οὐχ οὕτως = לֹא כֵן ‖ [b] 1 R 22,19 שְׁמַע, it 𝔗 ‖ **19** [a] > 𝔊[BL]𝔙 et 1 R 22,20, dl.

ז בסיפ[17]. ב 20 וַיֵּצֵא הָרוּחַ וַיַּעֲמֹד לִפְנֵי יְהוָה וַיֹּאמֶר אֲנִי אֲפַתֶּנּוּ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו 20
ח קמ[18]. ל[19] בַּמָּה׃ 21 וַיֹּאמֶר אֵצֵא וְהָיִיתִי לְרוּחַ שֶׁקֶר בְּפִי כָּל־נְבִיאָיו וַיֹּאמֶר 21
ב. ב. ל[19] תְּפַתֶּה וְגַם־תּוּכָל צֵא וַעֲשֵׂה־כֵן׃ 22 וְעַתָּה הִנֵּה נָתַן יְהוָה רוּחַ שֶׁקֶר 22
ג[20] בְּפִי[a] נְבִיאֶיךָ אֵלֶּה וַיהוָה דִּבֶּר עָלֶיךָ רָעָה׃ ס 23 וַיִּגַּשׁ צִדְקִיָּהוּ 23
לא בֶן־כְּנַעֲנָה וַיַּךְ אֶת־מִיכָיְהוּ עַל־הַלֶּחִי וַיֹּאמֶר אֵי זֶה הַדֶּרֶךְ[a] עָבַר
ט רפי וכל יחזק דכות[21] רוּחַ־יְהוָה מֵאִתִּי לְדַבֵּר אֹתָךְ׃ 24 וַיֹּאמֶר מִיכָיְהוּ הִנְּךָ רֹאֶה בַּיּוֹם 24
הַהוּא אֲשֶׁר תָּבוֹא חֶדֶר בְּחֶדֶר לְהֵחָבֵא׃ 25 וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל 25
ב פסוק דמטע[22]. ל וחס קְחוּ אֶת־מִיכָיְהוּ וַהֲשִׁיבֻהוּ אֶל־אָמוֹן[a] שַׂר־הָעִיר וְאֶל־יוֹאָשׁ[b] בֶּן־
ב. יו. ל. ב וחס הַמֶּלֶךְ׃ 26 וַאֲמַרְתֶּם[a] כֹּה אָמַר הַמֶּלֶךְ שִׂימוּ זֶה בֵּית הַכֶּלֶא וְהַאֲכִלֻהוּ 26
ג בטע[23] לֶחֶם לַחַץ[b] וּמַיִם לַחַץ עַד שׁוּבִי בְשָׁלוֹם׃ 27 וַיֹּאמֶר מִיכָיְהוּ אִם־ 27
ב[24]. ג שׁוֹב תָּשׁוּב בְּשָׁלוֹם לֹא־דִבֶּר יְהוָה בִּי וַיֹּאמֶר[a] שִׁמְעוּ עַמִּים כֻּלָּם׃
פ 28 וַיַּעַל מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֶל־רָמֹת 28
ג ב חס וחד מל[25] גִּלְעָד׃ 29 וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוֹשָׁפָט [a]הִתְחַפֵּשׂ וָבוֹא[a] בַּמִּלְחָמָה 29
ב וְאַתָּה לְבַשׁ בְּגָדֶיךָ[b] וַיִּתְחַפֵּשׂ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ[c] בַּמִּלְחָמָה׃ 30 וּמֶלֶךְ 30
יו פסוק את את את. ל אֲרָם צִוָּה אֶת־שָׂרֵי הָרֶכֶב אֲשֶׁר־לוֹ[a] לֵאמֹר לֹא תִּלָּחֲמוּ אֶת־הַקָּטֹן
ב אֶת[b]־הַגָּדוֹל כִּי אִם־אֶת־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְבַדּוֹ׃ 31 וַיְהִי כִּרְאוֹת שָׂרֵי 31
ב פסוק דמטע[26]. ל הָרֶכֶב אֶת־יְהוֹשָׁפָט וְהֵמָּה אָמְרוּ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הוּא וַיָּסֹבּוּ[a] עָלָיו
ל לְהִלָּחֵם וַיִּזְעַק יְהוֹשָׁפָט [b]וַיהוָה עֲזָרוֹ וַיְסִיתֵם[c] אֱלֹהִים מִמֶּנּוּ[b]׃ 32 וַיְהִי 32
כִּרְאוֹת שָׂרֵי הָרֶכֶב כִּי לֹא־הָיָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיָּשֻׁבוּ מֵאַחֲרָיו׃
ב 33 וְאִישׁ מָשַׁךְ בַּקֶּשֶׁת לְתֻמּוֹ וַיַּךְ אֶת־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בֵּין הַדְּבָקִים וּבֵין 33
ב; ו זוגין[27]. ידך ק. ב[28] הַשִּׁרְיָן וַיֹּאמֶר לָרַכָּב הֲפֹךְ יָדְיךָ[a] וְהוֹצֵאתַנִי מִן־הַמַּחֲנֶה[b] כִּי הָחֳלֵיתִי׃
ל ומל 34 וַתַּעַל הַמִּלְחָמָה בַּיּוֹם הַהוּא וּמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הָיָה מַעֲמִיד[a] בַּמֶּרְכָּבָה 34

[17] Mm 903. [18] Mm 96. [19] Mm 959. [20] Mm 4200. [21] Mm 136. [22] Mm 4201. [23] Mm 3397. [24] 1 R 22,28. [25] Mm 1885. [26] Mm 3313. [27] Mm 2036. [28] Mm 295.

22 [a] mlt Mss 𝔊$^{AL\,al}$𝔖𝔙 et 1 R 22,23 + כָּל־ ‖ **23** [a] > 1 R 22,24 ‖ **25** [a] 𝔊$^{BV\,min}$ *Εμ(μ)ηρ* ‖ [b] 𝔊 + *ἄρχοντα* (= ראשׁ? versio duplex?) ‖ **26** [a] 1 R 22,27 וְאָמַרְתָּ, it 𝔊* ‖ [b] pc Mss צַר (ex Jes 30,20) ‖ **27** [a] > 𝔊* ‖ **29** [a–a] inf abs, Vrs recte 1 sg (𝔊 *κατακάλυψόν με* crrp ex *-λύψομαι*, sic 𝔊^{L}) ‖ [b] 𝔊 suff 1 sg ‖ [c] mlt Mss Vrs et 1 R 22,30 א(ו)– ‖ **30** [a] 1 R 22,31 + שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם, it 𝔖𝔄 ‖ [b] l c mlt Mss Vrs et 1 R ואת ‖ **31** [a] 1 R 22,32 וַיָּסֻרוּ ‖ [b–b] > 1 R 22,32 ‖ [c] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) *καὶ ἀπέστρεψεν αὐτούς* = ויסירם ‖ **33** [a] mlt Mss 𝔊𝔖𝔙 ut Q, K יָדֶיךָ ‖ [b] sic c 1 R 22,34; 𝔊(𝔙) *τοῦ πολέμου* = הַמִּלְחָמָה ‖ **34** [a] 1 R 22,35 מָעֳמָד.

19 נֹכַח אֲרָם עַד־הָעָרֶב וַיָּמָת לְעֵת בּוֹא הַשָּׁמֶשׁ׃ 19 ¹ וַיָּשָׁב   ה̇ שובה לירושלם[1]
² יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֶל־בֵּיתוֹ בְּשָׁלוֹם לִירוּשָׁלִָם׃ ² וַיֵּצֵא אֶל־   ב[2]
פָּנָיו יֵהוּא בֶן־חֲנָנִי הַחֹזֶה וַיֹּאמֶר אֶל־הַמֶּלֶךְ יְהוֹשָׁפָט הֲלָרָשָׁע לַעְזֹר   ל̇
³ וּלְשֹׂנְאֵי[a] יְהוָה תֶּאֱהָב וּבָזֹאת עָלֶיךָ קֶּצֶף מִלִּפְנֵי יְהוָה׃ ³ אֲבָל   ל̇. ל[3]. ח[4] וכל אורית דכות ב מ ב
דְּבָרִים טוֹבִים נִמְצְאוּ עִמָּךְ כִּי־בִעַרְתָּ הָאֲשֵׁרוֹת מִן־הָאָרֶץ וַהֲכִינוֹתָ   ג̇ ב מנה בליש. כל סיפ מל
⁴ לְבָבְךָ לִדְרֹשׁ הָאֱלֹהִים׃ ⁴ וַיֵּשֶׁב יְהוֹשָׁפָט בִּירוּשָׁלִָם ס   ז[5] חס וכל אורית ונביא דכות ב מ ב. ז[6]
וַיָּשָׁב וַיֵּצֵא בָעָם מִבְּאֵר שֶׁבַע עַד־הַר אֶפְרַיִם וַיְשִׁיבֵם אֶל־יְהוָה
⁵ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם׃ ⁵ וַיַּעֲמֵד שֹׁפְטִים בָּאָרֶץ בְּכָל־עָרֵי יְהוּדָה הַבְּצֻרוֹת   יז מל בסיפ
⁶ לְעִיר וָעִיר׃ ⁶ וַיֹּאמֶר אֶל־הַשֹּׁפְטִים רְאוּ מָה־אַתֶּם עֹשִׂים כִּי לֹא   ד[7]. ד[8]
⁷ לְאָדָם תִּשְׁפְּטוּ כִּי לַיהוָה וְעִמָּכֶם[a] בִּדְבַר[b] מִשְׁפָּט׃ ⁷ וְעַתָּה יְהִי   ב בסיפ. ג כתיב[9]
פַחַד־יְהוָה עֲלֵיכֶם שִׁמְרוּ וַעֲשׂוּ כִּי־אֵין עִם־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַוְלָה
⁸ וּמַשֹּׂא פָנִים וּמִקַּח־שֹׁחַד׃ ⁸ וְגַם בִּירוּשָׁלִַם הֶעֱמִיד יְהוֹשָׁפָט מִן־   ל וחס; ל[10]. כ[11] ר״פ בכתיב ט מנה בסיפ
הַלְוִיִּם וְהַכֹּהֲנִים וּמֵרָאשֵׁי הָאָבוֹת לְיִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפַּט יְהוָה [a]וְלָרִיב   ד[12]. ג[13]. ג[14]. ל[15]
⁹ וַיָּשֻׁבוּ[a] יְרוּשָׁלִָם׃ ⁹ וַיְצַו עֲלֵיהֶם לֵאמֹר כֹּה תַעֲשׂוּן בְּיִרְאַת יְהוָה   ה חס בסיפ. ל. יג[16]
¹⁰ בֶּאֱמוּנָה וּבְלֵבָב שָׁלֵם׃ ¹⁰ וְכָל[a]־רִיב אֲשֶׁר־יָבוֹא עֲלֵיכֶם מֵאֲחֵיכֶם ׀   ל̇
הַיֹּשְׁבִים בְּעָרֵיהֶם בֵּין־דָּם ׀ לְדָם בֵּין־תּוֹרָה לְמִצְוָה לְחֻקִּים   ג פסוק בין בין. ב[17]
וּלְמִשְׁפָּטִים וְהִזְהַרְתֶּם אֹתָם וְלֹא יֶאְשְׁמוּ לַיהוָה וְהָיָה־קֶצֶף עֲלֵיכֶם   ל̇
¹¹ וְעַל־אֲחֵיכֶם כֹּה תַעֲשׂוּן וְלֹא תֶאְשָׁמוּ׃ ¹¹ וְהִנֵּה אֲמַרְיָהוּ כֹהֵן הָרֹאשׁ   יד[18]. ב. ג. לז בג מנה בסיפ
עֲלֵיכֶם לְכֹל דְּבַר־יְהוָה וּזְבַדְיָהוּ[a] בֶן־יִשְׁמָעֵאל הַנָּגִיד לְבֵית־יְהוּדָה   י פסוק לכל לכל. ג בליש
לְכֹל דְּבַר־הַמֶּלֶךְ וְשֹׁטְרִים הַלְוִיִּם לִפְנֵיכֶם חִזְקוּ וַעֲשׂוּ וִיהִי יְהוָה   לב
20 עִם־[b]הַטּוֹב׃ פ 20 ¹ וַיְהִי אַחֲרֵיכֵן בָּאוּ בְנֵי־מוֹאָב וּבְנֵי עַמּוֹן
² וְעִמָּהֶם ׀ מֵהָעַמּוֹנִים[a] עַל־יְהוֹשָׁפָט לַמִּלְחָמָה׃ ² וַיָּבֹאוּ וַיַּגִּידוּ לִיהוֹשָׁפָט   ב מל ול בליש. ב
לֵאמֹר בָּא עָלֶיךָ הָמוֹן רָב מֵעֵבֶר לַיָּם מֵאֲרָם[a] וְהִנָּם בְּחַצְצוֹן תָּמָר   ל. לג קמ[1]. ב חד מל וחד חס[2]
³ הִיא עֵין גֶּדִי׃ ³ וַיִּרָא וַיִּתֵּן יְהוֹשָׁפָט אֶת־פָּנָיו לִדְרוֹשׁ לַיהוָה וַיִּקְרָא־   יב[3] ול חס בכתיב. ד[4]

Cp 19 [1]Mm 3963. [2]Mm 1094. [3]Mm 3190. [4]Mm 3083. [5]Mm 4226. [6]Mm 4104. [7]Mm 2457. [8]Mm 1168. [9]Mp sub loco. [10]Mm 4202. [11]Mm 4070. [12]Mm 4203. [13]Mm 3968. [14]Mm 3895. [15]Mm 1526. [16]Mm 393. [17]Mm 1153. [18]Mm 393. Cp 20 [1]Mm 264. [2]Mm 4204. [3]Mm 1590. [4]Mp sub loco.

Cp 19,2 [a] 𝔊 *ἢ μισουμένῳ ὑπό* ‖ **6** [a] l 'הוּא ע (ה hpgr)? cf 𝔗 ‖ [b] 𝔊 *λόγοι* ‖ **8** [a–a] l וּלְרִיבֵי יֹשְׁבֵי cf 𝔊𝔙 ‖ **10** [a] 𝔊 *πᾶς ἀνήρ* crrp ex *πᾶσαν* (*ηρ* dttg), etiam 𝔙 om cop ‖ **11** [a] pc Mss 𝔖𝔄 וזכריהו ‖ [b] prb ins עֹשֵׂי ‖ **Cp 20,1** [a] l sec 26,7 מֵהַמְּעוּנִים cf 𝔊 *ἐκ τῶν Μιναίων* ‖ **2** [a] l c Ms 𝔗 מֵאֱדֹם.

4 צוֹם עַל־כָּל־יְהוּדָה׃ 4 וַיִּקָּבְצוּ יְהוּדָה לְבַקֵּשׁ מֵיְהוָה גַּם מִכָּל־עָרֵי
5 יְהוּדָה בָּאוּ לְבַקֵּשׁ אֶת־יְהוָה׃ 5 וַיַּעֲמֹד יְהוֹשָׁפָט בִּקְהַל יְהוּדָה ז בסיפ[5]
6 וִירוּשָׁלִַם[a] בְּבֵית יְהוָה לִפְנֵי הֶחָצֵר הַחֲדָשָׁה׃ 6 וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי לט . צא יט מנה ר״פ
אֲבֹתֵינוּ הֲלֹא אַתָּה־הוּא אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכֹל מַמְלְכוֹת ד[6] . יד מל
7 הַגּוֹיִם[a] וּבְיָדְךָ כֹּחַ וּגְבוּרָה וְאֵין עִמְּךָ לְהִתְיַצֵּב׃ 7 הֲלֹא ׀ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ
הוֹרַשְׁתָּ אֶת־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הַזֹּאת מִלִּפְנֵי עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וַתִּתְּנָהּ לְזֶרַע ג[7] . ל . ל
8 אַבְרָהָם אֹהַבְךָ[a] לְעוֹלָם׃ 8 וַיֵּשְׁבוּ־בָהּ וַיִּבְנוּ לְךָ[a] ׀ בָּהּ מִקְדָּשׁ לְשִׁמְךָ ל . י בטע[8]
9 לֵאמֹר׃ 9 אִם־תָּבוֹא עָלֵינוּ רָעָה חֶרֶב שְׁפוֹט[a] וְדֶבֶר וְרָעָב נַעַמְדָה ב חד חס וחד מל . ב
לִפְנֵי הַבַּיִת הַזֶּה וּלְפָנֶיךָ כִּי שִׁמְךָ[b] בַּבַּיִת הַזֶּה וְנִזְעַק אֵלֶיךָ מִצָּרָתֵנוּ ב[9]
10 וְתִשְׁמַע וְתוֹשִׁיעַ׃ 10 וְעַתָּה הִנֵּה בְנֵי־עַמּוֹן וּמוֹאָב וְהַר־שֵׂעִיר אֲשֶׁר ב[10] . ל
לֹא־נָתַתָּה לְיִשְׂרָאֵל לָבוֹא בָהֶם בְּבֹאָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם כִּי סָרוּ ג[11] חס ול למדינ
11 מֵעֲלֵיהֶם וְלֹא הִשְׁמִידוּם׃ 11 וְהִנֵּה־הֵם גֹּמְלִים[a] עָלֵינוּ[b] לָבוֹא לְגָרְשֵׁנוּ ב חד מל וחד חס[12] . ב וחס[13]
12 מִיְּרֻשָּׁתְךָ[c] אֲשֶׁר הוֹרַשְׁתָּנוּ׃ 12 אֱלֹהֵינוּ הֲלֹא תִשְׁפָּט־בָּם כִּי אֵין בָּנוּ ל וחס . ל[14]
כֹּחַ לִפְנֵי הֶהָמוֹן הָרָב הַזֶּה הַבָּא עָלֵינוּ וַאֲנַחְנוּ לֹא נֵדַע מַה־נַּעֲשֶׂה ג[15]
13 כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ׃ 13 וְכָל־יְהוּדָה עֹמְדִים לִפְנֵי יְהוָה גַּם־טַפָּם נְשֵׁיהֶם ב
14 וּבְנֵיהֶם׃ ס 14 וְיַחֲזִיאֵל[a] בֶּן־זְכַרְיָהוּ בֶּן־בְּנָיָה בֶּן־יְעִיאֵל[b] בֶּן־ ז וכל עזרא דכות[16]
מַתַּנְיָה הַלֵּוִי מִן־בְּנֵי אָסָף הָיְתָה עָלָיו רוּחַ יְהוָה בְּתוֹךְ הַקָּהָל׃
15 וַיֹּאמֶר הַקְשִׁיבוּ כָל־יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם וְהַמֶּלֶךְ יְהוֹשָׁפָט כֹּה־ ח חס איש[17]
אָמַר יְהוָה לָכֶם אַתֶּם אַל־תִּירְאוּ וְאַל־תֵּחַתּוּ מִפְּנֵי הֶהָמוֹן הָרָב הַזֶּה
16 כִּי לֹא לָכֶם הַמִּלְחָמָה כִּי לֵאלֹהִים׃ 16 מָחָר רְדוּ עֲלֵיהֶם הִנָּם עֹלִים ג[18]
בְּמַעֲלֵה הַצִּיץ[a] וּמְצָאתֶם אֹתָם בְּסוֹף הַנַּחַל פְּנֵי[b] מִדְבַּר יְרוּאֵל[c]׃ ל
17 לֹא לָכֶם לְהִלָּחֵם [a]בָּזֹאת הִתְיַצְּבוּ עִמְדוּ[a] וּרְאוּ אֶת־יְשׁוּעַת יְהוָה ב ר״פ[19] . ג[20] . ל . ה[21]
עִמָּכֶם יְהוּדָה וִירוּשָׁלִַם אַל־תִּירְאוּ וְאַל־תֵּחַתּוּ מָחָר צְאוּ לִפְנֵיהֶם
18 וַיהוָה עִמָּכֶם׃ 18 וַיִּקֹּד יְהוֹשָׁפָט אַפַּיִם אַרְצָה וְכָל־יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי ז וכל ר״פ דכות[22] . ח חס איש[17]

[5] Mm 903. [6] Mm 1250. [7] Mm 4205. [8] Mm 3661. [9] Mm 2616. [10] Dt 32,1. [11] Mm 2970. [12] Mm 1058. [13] Mm 3045. [14] Mp sub loco. [15] Mm 4206. [16] Mm 1831. [17] Mm 2513. [18] Mm 3279. [19] Mm 3249. [20] Mm 3190. [21] Mm 463. [22] Mm 2607.

5 [a] pc Mss 𝔊𝔗 בי׳ ‖ **6** [a] Ms הָאָרֶץ ‖ **7** [a] 𝔊$^{-L}$ *τῷ ἠγαπημένῳ σου* ‖ **8** [a] > 𝔊*𝔖𝔙 ‖ **9** [a] 𝔊^{L} *ἀκρίς*; l וְשֶׁטֶף ‖ [b] pc Mss 𝔊^{L} + נִקְרָא ‖ **11** [a] 𝔏 *et cameli eorum* ‖ [b] pc Mss 𝔗 + רָעָה ‖ [c] 𝔊𝔗 suff 1 pl ‖ **14** [a] 𝔊 *καὶ τῷ Οζιηλ*, 𝔖 *wḥz'jl* ‖ [b] 𝔊^{BAal} *Ελε(α)ηλ*, 𝔖 *jwjd'* ‖ **16** [a] prp חָצִיץ cf 2b ‖ [b] prp לִפְנֵי (ל hpgr) ‖ [c] 𝔊 *Ιεριηλ* ‖ **17** [a–a] 𝔊$^{-L}$ *ταῦτα σύνετε* cf 𝔖𝔄.

19 יְרוּשָׁלִַם נָפְלוּ לִפְנֵי יְהוָה לְהִשְׁתַּחֲוֺת לַיהוָה׃ 19 וַיָּקֻמוּ הַלְוִיִּם מִן־ ב[23]
בְּנֵי הַקְּהָתִים וּמִן־בְּנֵי הַקָּרְחִים לְהַלֵּל לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּקוֹל ג[24]. ג[25]
20 גָּדוֹל לְמָעְלָה׃ 20 וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וַיֵּצְאוּ לְמִדְבַּר תְּקוֹעַ
וּבְצֵאתָם עָמַד יְהוֹשָׁפָט וַיֹּאמֶר[a] שְׁמָעוּנִי יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם ח חס איש[26]
21 הַאֲמִינוּ בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְתֵאָמֵנוּ הַאֲמִינוּ בִנְבִיאָיו וְהַצְלִיחוּ׃ 21 וַיִּוָּעַץ ל. ב[27] ול ס״פ
אֶל־הָעָם וַיַּעֲמֵד מְשֹׁרְרִים [a]לַיהוָה וּמְהַלְלִים לְהַדְרַת־קֹדֶשׁ[a] בְּצֵאת ג
לִפְנֵי הֶחָלוּץ וְאֹמְרִים ב
הוֹדוּ לַיהוָה[b] כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ג חס כי טוב
22 וּבְעֵת הֵחֵלּוּ בְרִנָּה וּתְהִלָּה נָתַן יְהוָה מְאָרְבִים[a] עַל־בְּנֵי עַמּוֹן ח[28]. ל. ל
23 מוֹאָב וְהַר־שֵׂעִיר הַבָּאִים לִיהוּדָה וַיִּנָּגֵפוּ׃ 23 וַיַּעַמְדוּ בְּנֵי עַמּוֹן ל
וּמוֹאָב עַל־יֹשְׁבֵי הַר־שֵׂעִיר לְהַחֲרִים וּלְהַשְׁמִיד וּכְכַלּוֹתָם בְּיוֹשְׁבֵי ח[29] ה מנה בליש. ד[30]. ב[31]. ג ול מל ובליש
24 שֵׂעִיר עָזְרוּ[a] אִישׁ־בְּרֵעֵהוּ לְמַשְׁחִית׃ 24 וִיהוּדָה בָּא עַל־הַמִּצְפֶּה ב ר״פ[32]. ב בליש[33]
לַמִּדְבָּר וַיִּפְנוּ אֶל־הֶהָמוֹן וְהִנָּם פְּגָרִים נֹפְלִים אַרְצָה וְאֵין פְּלֵיטָה׃ ל
25 וַיָּבֹא יְהוֹשָׁפָט וְעַמּוֹ לָבֹז אֶת־שְׁלָלָם וַיִּמְצְאוּ בָהֶם[a] לָרֹב וּרְכוּשׁ ו[34]. ג[35]
וּפְגָרִים[b] וּכְלֵי חֲמֻדוֹת וַיְנַצְּלוּ לָהֶם לְאֵין מַשָּׂא וַיִּהְיוּ יָמִים שְׁלוֹשָׁה ב[36]. ח[37]. ל. מא ד מנה בסיפ. יו[38] מל יב מנה בסיפ וכלמגלה דכות
26 בֹּזְזִים אֶת־הַשָּׁלָל כִּי רַב־הוּא׃ 26 וּבַיּוֹם הָרְבִעִי נִקְהֲלוּ לְעֵמֶק ג ר״פ[39]. ג חס[40]
בְּרָכָה כִּי־שָׁם בֵּרְכוּ אֶת־יְהוָה עַל־כֵּן קָרְאוּ אֶת־שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא ל[41]; ט בטע. ל ובכתיב
27 עֵמֶק בְּרָכָה עַד־הַיּוֹם׃ 27 וַיָּשֻׁבוּ כָּל־אִישׁ יְהוּדָה וִירוּשָׁלִַם[a] וִיהוֹשָׁפָט ט מיחד. ה חס בסיפ
בְּרֹאשָׁם [b]לָשׁוּב אֶל־יְרוּשָׁלִַם[b] בְּשִׂמְחָה כִּי־שִׂמְּחָם יְהוָה מֵאוֹיְבֵיהֶם׃ ח[42]. יג[43] וכל עזרא דכות ב מ א. ג[44]. ו מל
28 וַיָּבֹאוּ יְרוּשָׁלִַם בִּנְבָלִים וּבְכִנֹּרוֹת וּבַחֲצֹצְרוֹת אֶל־בֵּית יְהוָה׃
29 וַיְהִי פַּחַד אֱלֹהִים עַל כָּל־מַמְלְכוֹת הָאֲרָצוֹת בְּשָׁמְעָם כִּי נִלְחַם ב[45]. ד[46]. ל. יב[47]
ס יְהוָה עִם אוֹיְבֵי יִשְׂרָאֵל׃ 30 וַתִּשְׁקֹט מַלְכוּת יְהוֹשָׁפָט וַיָּנַח לוֹ אֱלֹהָיו ב מל. ו[48]. יד בטע[49]
31 מִסָּבִיב׃ פ 31 וַיִּמְלֹךְ יְהוֹשָׁפָט עַל־יְהוּדָה בֶּן־שְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ

[23] Mm 4207. [24] Mm 4208. [25] וחד לקרחים 1 Ch 26,1. [26] Mm 2513. [27] Mp sub loco. [28] Mp unica et falsa confusio cum Mm 1482, cf Mp sub loco. [29] Mm 3172. [30] Mm 1209. [31] 2 Ch 24,14. [32] Mm 3049. [33] Cf Mm 2281. [34] Mm 2572. [35] Mm 3755 א. [36] Mm 452. [37] Mm 3927. [38] Mm 2959. [39] Mm 3920. [40] Mm 4113. [41] וחד וברכו Job 1,5. [42] Mm 2876. [43] Mm 2682. [44] Mm 3907. [45] Ps 36,2. [46] Mm 4152. [47] Mm 1748. [48] Mm 510. [49] Mm 3948.

20 [a] 𝔊[B] (𝔊[Aal] pr) *καὶ ἐβόησεν* ‖ **21** [a–a] 𝔊 *καὶ αἰνοῦντας ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν τὰ ἅγια* ‖ [b] nonn Mss 𝔖 + כִּי טוֹב ‖ **22** [a] prp מַעֲרָבִים vel מַרְהִבִים cf 𝔊 *πολεμεῖν*, 𝔗 *insidias* ‖ **23** [a] 𝔊 *ἀνέστησαν*; prp עֹדְּרוּ (polal) ‖ **25** [a] 𝔊 *κτήνη*, l בְּהֵמָה ‖ [b] l c pc Mss 𝔏𝔙 וּבְגָדִים; 𝔊 *καὶ σκῦλα* ‖ **27** [a] 𝔊 *εἰς Ιερουσαλημ* ‖ [b–b] > 𝔊* cf [a].

שְׁנָה בְּמָלְכוֹ וְעֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ עֲזוּבָה
32 בַּת־שִׁלְחִי׃ 32 וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ אָבִיו אָסָא וְלֹא־סָר מִמֶּנָּה לַעֲשׂוֹת — ב̇ . ד̇[50]
33 הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה׃ 33 אַךְ הַבָּמוֹת לֹא־סָרוּ וְעוֹד הָעָם לֹא־הֵכִינוּ — קלט . כג
34 לְבָבָם לֵאלֹהֵי אֲבֹתֵיהֶם׃ 34 וְיֶתֶר דִּבְרֵי יְהוֹשָׁפָט הָרִאשֹׁנִים — ט̇ חס בסיפ . כי יג מנה בסיפ
וְהָאַחֲרֹנִים הִנָּם כְּתוּבִים בְּדִבְרֵי יֵהוּא בֶן־חֲנָנִי אֲשֶׁר הָעֳלָה[a] עַל־ — ב̇ וחס[51]
35 סֵפֶר מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ 35 וְאַחֲרֵיכֵן אֶתְחַבַּר יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־
36 יְהוּדָה עִם אֲחַזְיָה מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל הוּא הִרְשִׁיעַ לַעֲשׂוֹת׃ 36 וַיְחַבְּרֵהוּ — ז̇[52] ; ל̇
עִמּוֹ לַעֲשׂוֹת אֳנִיּוֹת לָלֶכֶת תַּרְשִׁישׁ וַיַּעֲשׂוּ[a] אֳנִיּוֹת בְּעֶצְיוֹן גָּבֶר׃
37 וַיִּתְנַבֵּא אֱלִיעֶזֶר בֶּן־דֹּדָוָהוּ[a] מִמָּרֵשָׁה עַל־יְהוֹשָׁפָט לֵאמֹר — ל̇ . ל̇ . ב̇
כְּהִתְחַבֶּרְךָ עִם־אֲחַזְיָהוּ פָּרַץ יְהוָה אֶת־מַעֲשֶׂיךָ וַיִּשָּׁבְרוּ אֳנִיּוֹת[b] — ל̇
וְלֹא עָצְרוּ[c] לָלֶכֶת אֶל־תַּרְשִׁישׁ׃

21 **21** 1 וַיִּשְׁכַּב יְהוֹשָׁפָט עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִיד
2 וַיִּמְלֹךְ יְהוֹרָם בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ 2 וְלוֹ־אַחִים בְּנֵי יְהוֹשָׁפָט עֲזַרְיָה וִיחִיאֵל — מן רא סיפ ועד הנה[1] . ד̇ ר"פ[2]
וּזְכַרְיָהוּ וַעֲזַרְיָהוּ[a] וּמִיכָאֵל[b] וּשְׁפַטְיָהוּ כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־ — ב̇ ; ל̇ . ג̇ סביר יהודה וקר ישראל[1]
3 יִשְׂרָאֵל[c]׃ 3 וַיִּתֵּן לָהֶם ׀ אֲבִיהֶם מַתָּנוֹת רַבּוֹת לְכֶסֶף וּלְזָהָב וּלְמִגְדָּנוֹת — ל̇ ומל
עִם־עָרֵי מְצֻרוֹת בִּיהוּדָה וְאֶת־הַמַּמְלָכָה נָתַן לִיהוֹרָם כִּי־הוּא — ב̇ . ב̇
4 הַבְּכוֹר׃ פ 4 וַיָּקָם יְהוֹרָם עַל־מַמְלֶכֶת[a] אָבִיו וַיִּתְחַזַּק וַיַּהֲרֹג — ב̇ וכל התחזק דכות[3]
5 אֶת־כָּל־אֶחָיו בֶּחָרֶב וְגַם מִשָּׂרֵי יִשְׂרָאֵל׃ 5 בֶּן־שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה — יא̇ ס"פ[4]
6 יְהוֹרָם בְּמָלְכוֹ וּשְׁמוֹנֶה שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם׃ 6 וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ ׀ מַלְכֵי — כל סיפ מל
יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ בֵּית אַחְאָב כִּי בַּת־[a]אַחְאָב הָיְתָה לּוֹ אִשָּׁה[b] — ב̇[5] פסוק דמטע ול בליש . ג̇ סביר לאשה[2]
7 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃ 7 וְלֹא־אָבָה יְהוָה לְהַשְׁחִית אֶת־[a]בֵּית דָּוִיד — ב̇ ס"פ בסיפ
לְמַעַן הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת לְדָוִיד[a] וְכַאֲשֶׁר אָמַר לָתֵת לוֹ נִיר וּלְבָנָיו[b] — ב̇[5] פסוק דמטע ול בליש . ה̇[6]
8 כָּל־הַיָּמִים׃ 8 בְּיָמָיו פָּשַׁע אֱדוֹם מִתַּחַת יַד־יְהוּדָה וַיַּמְלִיכוּ

[50] Mm 1978. [51] Mm 1430. [52] Mm 2091. **Cp 21** [1] Mp sub loco. [2] Mm 1529. [3] Mm 4209. [4] Okhl 357. [5] Mm 4210. [6] Mm 2469.

34 [a] 𝔊 *κατέγραψεν*, 𝔙 *digessit* ‖ **36** [a] 𝔊𝔖 sg ‖ **37** [a] $𝔊^{min}$ *Δωδια*, l דֹּדִיָהוּ; 𝔖(𝔄) *ddh* = דּוֹדוֹ ‖ [b] 𝔊 + *σου* ‖ [c] 𝔊* sg ‖ **Cp 21,2** [a] prp וְעֻזִּיָּהוּ ‖ [b] 𝔖 *mlk'jl* ‖ [c] Seb mlt Mss 𝔊𝔖𝔙𝔄 יְהוּדָה ‖ **4** [a] sic L, mlt Mss Edd ־כֶת ‖ **6** [a] l אֲחֹת cf 𝔖𝔄 et 22,2b ‖ [b] Seb ℭ mlt Mss et 2 R 8,18 לְא׳ ‖ **7** [a–a] 2 R 8,19 alit ‖ [b] sic sec 2 R לבניו (ubi l לְפָנָיו cf 1 R 11,36).

ב⁷ פסוק דמטע ול בסיפ — 9 עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ׃ 9 וַיַּעֲבֹר יְהוֹרָם ᵃעִם־שָׂרָיוᵃ וְכָל־הָרֶכֶב עִמּוֹ וַיְהִי קָם
ג⁸ — 10 לַיְלָה וַיַּךְ ᵇאֶת־אֱדוֹםᵇ הַסּוֹבֵב אֵלָיו וְאֵת שָׂרֵי הָרָכֶבᶜ׃ 10 וַיִּפְשַׁע
אֱדוֹם מִתַּחַת יַד־יְהוּדָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה אָז תִּפְשַׁע לִבְנָה בָּעֵת הַהִיא
11 ᵃמִתַּחַת יָדוֹ כִּי עָזַב אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתָיוᵃ׃ 11 גַּם־הוּא עָשָׂה־בָמוֹת
ג מיחד דמטע⁹ . ב¹⁰ — בְּהָרֵיᵃ יְהוּדָה וַיֶּזֶן אֶת־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם וַיַּדַּח אֶת־יְהוּדָה׃ פ
ל¹¹ בכתיב וכל קריה אליהו דכות ב מ ה . ב בטע בסיפ¹² — 12 וַיָּבֹא אֵלָיו מִכְתָּב מֵאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא לֵאמֹר כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
דָּוִיד אָבִיךָ תַּחַת אֲשֶׁר לֹא־הָלַכְתָּ בְּדַרְכֵי יְהוֹשָׁפָט אָבִיךָ וּבְדַרְכֵי
ל — 13 אָסָא מֶלֶךְ־יְהוּדָה׃ 13 וַתֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וַתַּזְנֶה אֶת־יְהוּדָה
ט¹³ . ל — וְאֶת־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם כְּהַזְנוֹת בֵּית אַחְאָב וְגַם אֶת־אַחֶיךָ בֵית־ᵃאָבִיךָ
ג ר״פ בסיפ¹⁴ — 14 הַטּוֹבִים מִמְּךָ הָרָגְתָּ׃ 14 הִנֵּה יְהוָה נֹגֵףᵃ מַגֵּפָה גְדוֹלָה בְּעַמֶּךָ וּבְבָנֶיךָ
כ¹⁵ בטע ה¹⁶ מנה בליש וחד מן ד¹⁷ בכתיב ובליש . ל — 15 וּבְנָשֶׁיךָ וּבְכָל־רְכוּשֶׁךָ׃ 15 וְאַתָּהᵃ בָּחֳלָיִים רַבִּיםᵇ בְּמַחֲלַת מֵעֶיךָ
ל¹⁸ . ל . ג¹⁹ — 16 עַד־יֵצְאוּ מֵעֶיךָ מִן־הַחֹלִי יָמִים עַל־יָמִים׃ 16 וַיָּעַר יְהוָה עַל־
ח²⁰ . ל בסיפ — 17 יְהוֹרָם אֵת רוּחַᵃ הַפְּלִשְׁתִּים וְהָעַרְבִים אֲשֶׁר עַל־יַד כּוּשִׁים׃ 17 וַיַּעֲלוּ
ל . ט²¹ — בִיהוּדָה וַיִּבְקָעוּהָ וַיִּשְׁבּוּ אֵת כָּל־הָרְכוּשׁ הַנִּמְצָא לְבֵית־הַמֶּלֶךְ וְגַם־
ל . ד²² . ל — 18 בָּנָיו וְנָשָׁיוᵃ וְלֹא נִשְׁאַר־לוֹ בֵּן כִּי אִם־יְהוֹאָחָזᵇ קְטֹן בָּנָיו׃ 18 וְאַחֲרֵי
ל . ל . ב²³ . ח²⁴ ; ב²⁵ ל — 19 כָּל־זֹאת נְגָפוֹ יְהוָה ׀ בְּמֵעָיו לָחֳלִי לְאֵין מַרְפֵּא׃ 19 וַיְהִי לְיָמִים ׀
ב²⁶ . ל — מִיָּמִים ᵃוּכְעֵת צֵאת הַקֵּץ לְיָמִים שְׁנַיִםᵃ יָצְאוּ מֵעָיו עִם־חָלְיוֹ וַיָּמָת
ל וחס . ה²⁷ . ל — 20 בְּתַחֲלֻאִים רָעִים וְלֹא־עָשׂוּ לוֹ עַמּוֹ שְׂרֵפָה כִּשְׂרֵפַת אֲבֹתָיו׃ 20 בֶּן־
ו ; כל סיפ מל — שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִםᵃ הָיָה בְמָלְכוֹ וּשְׁמוֹנֶה שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וַיֵּלֶךְ
ל — ᵇבְּלֹא חֶמְדָּהᵇ וַיִּקְבְּרֻהוּ בְּעִיר דָּוִיד וְלֹא בְּקִבְרוֹת הַמְּלָכִים׃
לד מל ו מנה בסיפ — 22 1 וַיַּמְלִיכוּ יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם אֶת־אֲחַזְיָהוּ בְנוֹ הַקָּטֹן תַּחְתָּיו כִּי
כו יג¹ מנה בסיפ — כָל־הָרִאשֹׁנִים הָרַג הַגְּדוּד הַבָּא בָעַרְבִים לַמַּחֲנֶהᵃ וַיִּמְלֹךְ אֲחַזְיָהוּ

[7]Mm 4210. [8]Mm 2589. [9]Mm 2945. [10]Mm 2150. [11]Mm 4211. [12]Mm 4212. [13]Mm 1395. [14]Mm 4213. [15]Mp sub loco. [16]Mm 4158. [17]Mm 3923. [18]Mm 98. [19]Mm 4031. [20]Mm 1315. [21]Mm 1694. [22]Mm 1285. [23]Mm 4214. [24]Mm 3927. [25]Mm 4215. [26]Mm 4216. [27]Mm 2512. Cp 22 [1]Mp sub loco.

9 a–a 2 R 8,21 צָעִירָה (l שֵׂעִ׳) ‖ b–b sic c 2 R (ubi l אִתּוֹ אדום) ‖ c 𝔊 + *καὶ ἔφυγεν ὁ λαὸς εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν* cf 2 R ‖ **10** a–a > 2 R 8,22 ‖ **11** a Seb mlt Mss 𝔊𝔙 בְּעָרֵי ‖ **13** a 𝔊(𝔖) *υἱούς* ‖ **14** a 𝔊(𝔖𝔙) + *σε* ‖ **15** a ins תָּבֹא? ‖ b 2 Mss רָעִים cf 𝔊𝔙 ‖ **16** a > 𝔊 ‖ **17** a 𝔊 *καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ* ‖ b Ms אֲחַזְיָהוּ cf 𝔊𝔖𝔗 ‖ **19** a–a prp כְּל־עֵמַּת צאת הקץ לִימֵי שָׁנָיו cf Qoh 5,15 Est 1,17 ‖ **20** a 2 R 8,17 + שָׁנָה ‖ b–b 𝔊 *ἐν οὐκ ἐπαίνῳ*, 𝔙 *non recte*; rectius 𝔖(𝔄) *(w'zl) dl' rgt'* = (et abiit) non desideratus ‖ **Cp 22,1** a 𝔊 *καὶ οἱ Αλιμαζονεῖς* cf 14,14[b] (crrp ex transcriptione *λιμααvε*?); l לַמִּלְחָמָה cf 18,33[b].

2 בֶּן־יְהוֹרָ֖ם מֶ֥לֶךְ יְהוּדָֽה׃ פ 2 בֶּן־[a]אַרְבָּעִ֨ים וּשְׁתַּ֜יִם[a] שָׁנָ֗ה אֲחַזְיָ֙הוּ֙
בְּמָלְכ֔וֹ וְשָׁנָ֣ה אַחַ֔ת מָלַ֖ךְ בִּירוּשָׁלִָ֑ם וְשֵׁ֣ם אִמּ֔וֹ עֲתַלְיָ֖הוּ בַּת־עָמְרִֽי[b]׃
3 3 גַּם־ה֣וּא הָלַ֔ךְ בְּדַרְכֵ֖י בֵּ֣ית אַחְאָ֑ב כִּ֥י אִמּ֛וֹ הָיְתָ֥ה יֽוֹעַצְתּ֖וֹ לְהַרְשִֽׁיעַ׃ לׄ ומל
4 4 וַיַּ֥עַשׂ הָרַ֛ע בְּעֵינֵ֥י יְהוָ֖ה כְּבֵ֣ית אַחְאָ֑ב כִּי־הֵ֜מָּה הָֽיוּ־ל֣וֹ יֽוֹעֲצִ֗ים אַחֲרֵ֛י קלׄט[2]
5 מ֥וֹת אָבִ֖יו לְמַשְׁחִ֥ית לֽוֹ׃ 5 גַּ֣ם בַּעֲצָתָם֮ הָלַךְ֒ וַיֵּ֡לֶךְ אֶת־יְהוֹרָ֣ם בֶּן־
אַחְאָ֩ב מֶ֨לֶךְ יִשְׂרָאֵ֜ל לַמִּלְחָמָ֗ה עַל־חֲזָאֵ֛ל מֶֽלֶךְ־אֲרָ֖ם בְּרָמ֣וֹת גִּלְעָ֑ד לׄ . וׄ כתׄ כן[3]
6 וַיַּכּ֥וּ הָֽרַמִּ֖ים[a] אֶת־יוֹרָֽם׃ 6 וַיָּ֨שָׁב לְהִתְרַפֵּ֜א בְיִזְרְעֶ֗אל כִּ֤י[a] הַמַּכִּים֙ יאׄ[4] דׄ[5] מנהׄ בכתיבׄ כתׄ כן ומן ובשנת חמש עד ואלישע דמלכים דכותׄ בׄ מׄ גׄ[6]
אֲשֶׁ֤ר הִכֻּ֙הוּ֙ בָֽרָמָ֔ה בְּהִלָּ֣חֲמ֔וֹ אֶת־חֲזָהאֵ֖ל מֶ֣לֶךְ אֲרָ֑ם וַעֲזַרְיָ֨הוּ[b] בֶן־ וׄ כתׄ כן[7] ול בסיפׄ
יְהוֹרָ֜ם מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֗ה יָרַ֡ד לִרְא֞וֹת אֶת־יְהוֹרָ֧ם בֶּן־אַחְאָ֛ב בְּיִזְרְעֶ֖אל
7 כִּי־חֹלֶ֥ה הֽוּא׃ 7 וּמֵאֱלֹהִ֗ים הָיְתָה֙ תְּבוּסַ֣ת[a] אֲחַזְיָ֔הוּ לָב֖וֹא אֶל־יוֹרָ֑ם חׄ[8] . לׄ . לׄ . יאׄ[4] דׄ[5] מנהׄ בכתיבׄ כתׄ כן ומן ובשנת חמש עד ואלישע דמלכים דכותׄ בׄ מׄ גׄ[6]
וּבְבֹא֗וֹ יָצָ֤א עִם־יְהוֹרָם֙ אֶל־יֵה֣וּא בֶן־נִמְשִׁ֔י אֲשֶׁ֣ר מְשָׁח֣וֹ יְהוָ֔ה לְהַכְרִ֖ית גׄ[9] . בׄ בסיפׄ
8 אֶת־בֵּ֥ית אַחְאָֽב׃ 8 וַיְהִ֕י כְּהִשָּׁפֵ֥ט[a] יֵה֖וּא עִם־בֵּ֣ית אַחְאָ֑ב וַיִּמְצָא֩ אֶת־ לׄ
9 שָׂרֵ֨י יְהוּדָ֜ה וּבְנֵ֨י[b] אֲחֵ֧י אֲחַזְיָ֛הוּ מְשָׁרְתִ֥ים לַאֲחַזְיָ֖הוּ וַיַּהַרְגֵֽם׃ 9 וַיְבַקֵּ֣שׁ לׄ
אֶת־אֲחַזְיָ֗הוּ וַֽיִּלְכְּדֻ֙הוּ֙ [a]וְה֣וּא מִתְחַבֵּ֣א[a] בְשֹׁמְר֔וֹן וַיְבִאֻ֣הוּ אֶל־יֵה֗וּא חׄ פסוק והוא הוא[2] . זׄ[10]
וַיְמִתֻ֘הוּ֮[b] וַֽיִּקְבְּרֻהוּ֒ כִּ֣י אָֽמְר֗וּ בֶּן־יְהוֹשָׁפָט֙ ה֔וּא אֲשֶׁר־דָּרַ֥שׁ אֶת־יְהוָ֖ה גׄ כתׄ כן ובסיפׄ[11]
בְּכָל־לְבָב֑וֹ וְאֵ֨ין לְבֵ֧ית אֲחַזְיָ֛הוּ לַעְצֹ֥ר כֹּ֖חַ לְמַמְלָכָֽה׃
10 10 וַעֲתַלְיָ֙הוּ֙ אֵ֣ם אֲחַזְיָ֔הוּ רָאֲתָ֖ה כִּ֣י מֵ֣ת בְּנָ֑הּ וַתָּ֗קָם וַתְּדַבֵּר֙[a] אֶת־ לׄ
11 כָּל־זֶ֥רַע הַמַּמְלָכָ֖ה לְבֵ֥ית יְהוּדָֽה׃ 11 וַתִּקַּח֩ יְהוֹשַׁבְעַ֨ת[a] בַּת־הַמֶּ֜לֶךְ בׄ ובפסוק
אֶת־יוֹאָ֣שׁ בֶּן־אֲחַזְיָ֗הוּ וַתִּגְנֹ֤ב אֹתוֹ֙ מִתּ֤וֹךְ בְּנֵֽי־הַמֶּ֙לֶךְ֙ הַמּ֣וּמָתִ֔ים וַתִּתֵּ֥ן בׄ
אֹת֛וֹ וְאֶת־מֵינִקְתּ֖וֹ בַּחֲדַ֣ר הַמִּטּ֑וֹת וַתַּסְתִּירֵ֡הוּ [b]יְהוֹשַׁבְעַת֩ בַּת־הַמֶּ֨לֶךְ בׄ . בׄ . לׄ . בׄ ובפסוק
יְהוֹרָ֜ם אֵ֣שֶׁת יְהוֹיָדָ֣ע הַכֹּהֵ֗ן כִּ֣י הִ֤יא הָֽיְתָה֙ אֲח֣וֹת אֲחַזְיָ֔הוּ[b] מִפְּנֵ֣י
12 עֲתַלְיָ֔הוּ וְלֹ֖א הֱמִיתָֽתְהוּ׃ 12 וַיְהִ֤י אִתָּם֙[a] בְּבֵ֣ית הָאֱלֹהִ֔ים מִתְחַבֵּ֖א שֵׁ֣שׁ לׄ . לזׄ . זׄ

[2] Mp sub loco. [3] Mm 1700. [4] Mm 4018. [5] Mm 2087. [6] Cf Mm 2087. [7] Mm 2086. [8] Mm 1635. [9] Mm 3855. [10] Mm 1391. [11] Mm 2127.

2 [a–a] 𝔊* 20, 𝔏 16; l c 2 R 8,26 עֶשְׂרִים וּשׁ׳, it 𝔊^{L}𝔖𝔄 ‖ [b] 𝔊^{L} *Αχααβ* ‖ **5** [a] = הָאֲר׳ (sic 2 Mss 𝔗𝔙 cf 2 R 8,28); 𝔊 *οἱ τοξόται* = הָרֹמִים vel הַמֹּרִים ‖ **6** [a] nonn Mss 𝔊𝔖 et 2 R 8,29 מִן־, sed ins c 𝔙 רַבִּים ‖ [b] l c nonn Mss 𝔊𝔖𝔙 et 2 R וַאֲחַזְיָהוּ ‖ **7** [a] 𝔊 *καταστροφή*; l נְסִבַּת cf 𝔗 et 10,15 ‖ **8** [a] mlt Mss בְּה׳ ‖ [b] 𝔊 om בני, dl cf 2 R 10,13 ‖ **9** [a–a] 𝔊 *ἰατρευόμενον* = מִתְרַפֵּא? ‖ [b] l c pc Mss 𝔊𝔖𝔙𝔄 ־תֻ׳ ‖ **10** [a] pc Mss et 2 R 11,1 וַתְּאַבֵּד; l 𝔐 eodem sensu ‖ **11** [a] 2 R 11,2 יְהוֹשֶׁבַע cf 𝔊^{BL} *Ιωσαβεε* ‖ [b–b] > 2 R 11,2 ‖ **12** [a] 2 R 11,3 אִתָּהּ, it 𝔊^{Aal}𝔖𝔄.

23 שָׁנִים וַעֲתַלְיָה מֹלֶכֶת עַל־הָאָרֶץ׃ פ 23 1 וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִעִית[a] יז[12]. ב כת כן[1]
הִתְחַזַּק יְהוֹיָדָע וַיִּקַּח אֶת־שָׂרֵי הַמֵּאוֹת לַעֲזַרְיָהוּ בֶן־יְרֹחָם וּלְיִשְׁמָעֵאל ג זוגין[2]. ב[3]
בֶּן־יְהוֹחָנָן וְלַעֲזַרְיָהוּ בֶן־עוֹבֵד וְאֶת־מַעֲשֵׂיָהוּ[b] בֶן־עֲדָיָהוּ[c] וְאֶת־ ט[4] ד מנה בסיפ. ל
2 אֱלִישָׁפָט[d] בֶּן־זִכְרִי עִמּוֹ בַבְּרִית[e]׃ 2 וַיָּסֹבּוּ בִּיהוּדָה וַיִּקְבְּצוּ אֶת־ ה[5]. ל בכתיב
הַלְוִיִּם מִכָּל־עָרֵי יְהוּדָה וְרָאשֵׁי הָאָבוֹת לְיִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ אֶל־יְרוּשָׁלִָם׃ י. ג[6]. יג[7] וכל עזרא דכות ב מ א
3 וַיִּכְרֹת כָּל־הַקָּהָל בְּרִית בְּבֵית הָאֱלֹהִים עִם[a]־הַמֶּלֶךְ[b] וַיֹּאמֶר לָהֶם ז
4 הִנֵּה בֶן־הַמֶּלֶךְ יִמְלֹךְ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה עַל־בְּנֵי דָוִיד׃ 4 זֶה הַדָּבָר ל. ב[1]
אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ הַשְּׁלִשִׁית מִכֶּם בָּאֵי הַשַּׁבָּת לַכֹּהֲנִים וְלַלְוִיִּם לְשֹׁעֲרֵי[a]
5 הַסִּפִּים׃ 5 וְהַשְּׁלִשִׁית בְּבֵית הַמֶּלֶךְ וְהַשְּׁלִשִׁית בְּשַׁעַר הַיְסוֹד[a] וְכָל־ ה[8]. ג. ל. ב. נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג
6 הָעָם בְּחַצְרוֹת בֵּית יְהוָה׃ 6 וְאַל־יָבוֹא בֵית־יְהוָה כִּי אִם־הַכֹּהֲנִים[a] ב[9]
וְהַמְשָׁרְתִים לַלְוִיִּם הֵמָּה יָבֹאוּ כִּי־קֹדֶשׁ הֵמָּה וְכָל־הָעָם יִשְׁמְרוּ ל. ב. נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג[1]
7 מִשְׁמֶרֶת יְהוָה׃ 7 וְהִקִּיפוּ הַלְוִיִּם אֶת־הַמֶּלֶךְ סָבִיב אִישׁ וְכֵלָיו בְּיָדוֹ
8 וְהַבָּא אֶל־הַבַּיִת יוּמָת וִהְיוּ[a] אֶת־הַמֶּלֶךְ בְּבֹאוֹ וּבְצֵאתוֹ׃ 8 וַיַּעֲשׂוּ ב[10]. יז[11]. ב[12]
הַלְוִיִּם וְכָל־יְהוּדָה כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן וַיִּקְחוּ אִישׁ אֶת־ ז וכל ר״פ דכות[13]. ד בכתיב
אֲנָשָׁיו בָּאֵי הַשַּׁבָּת עִם יוֹצְאֵי הַשַּׁבָּת כִּי לֹא פָטַר יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן אֶת־ י[14]. ד מל. ל
9 הַמַּחְלְקוֹת׃ 9 וַיִּתֵּן יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן לְשָׂרֵי הַמֵּאוֹת אֶת־הַחֲנִיתִים וְאֶת־
הַמָּגִנּוֹת וְאֶת־הַשְּׁלָטִים אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ דָּוִיד אֲשֶׁר בֵּית הָאֱלֹהִים׃ ל. מח
10 וַיַּעֲמֵד אֶת־כָּל־הָעָם וְאִישׁ ׀ שִׁלְחוֹ בְיָדוֹ מִכֶּתֶף הַבַּיִת הַיְמָנִית ג[15]
עַד־כֶּתֶף הַבַּיִת הַשְּׂמָאלִית לַמִּזְבֵּחַ וְלַבָּיִת עַל־הַמֶּלֶךְ סָבִיב׃ ח[16] וכל על המלך טוב ב מ ג
סנ 11 וַיּוֹצִיאוּ אֶת־בֶּן־הַמֶּלֶךְ וַיִּתְּנוּ עָלָיו אֶת־הַנֵּזֶר וְאֶת־הָעֵדוּת וַיַּמְלִיכוּ יב[17] ד מנה מל בסיפ. ב
12 אֹתוֹ וַיִּמְשָׁחֻהוּ יְהוֹיָדָע וּבָנָיו וַיֹּאמְרוּ יְחִי הַמֶּלֶךְ׃ ס 12 וַתִּשְׁמַע ב וחס[18]
עֲתַלְיָהוּ אֶת־קוֹל הָעָם הָרָצִים[a] וְהַמְהַלְלִים אֶת־הַמֶּלֶךְ וַתָּבוֹא אֶל־ ל
13 הָעָם[b] בֵּית יְהוָה׃ 13 וַתֵּרֶא וְהִנֵּה הַמֶּלֶךְ עוֹמֵד עַל־עַמּוּדוֹ[a] בַּמָּבוֹא ו מל. ל

[12] Mm 4044. **Cp 23** [1] Mp sub loco. [2] Mm 509. [3] Gn 17,20. [4] Mm 3928. [5] Mm 2027. [6] Mm 3895. [7] Mm 2682. [8] Mm 4217. [9] וחד ואל־יבא Lv 16,2. [10] Lv 14,46. [11] Mm 1773. [12] Ex 28,35. [13] Mm 2607. [14] Mm 1664. [15] Mm 3950. [16] Mm 2106. [17] Mm 2610. [18] Mm 2107.

Cp 23,1 [a] $\mathfrak{G}^{B}$ *τῷ ὀγδόῳ* ‖ [b] $\mathfrak{S}$ *(wl)šm'j'* ‖ [c] $\mathfrak{S}$ *'dw* ‖ [d] $\mathfrak{G}^{*}$ *Ελισαφαν* ‖ [e] $\mathfrak{G}^{-L}$ *εἰς οἶκον* ($\mathfrak{G}^{Aal}$ + *κυρίου*) cf 2 R 11,4a ‖ **3** [a] l עַל ‖ [b] ins וַיַּרְא אֹתָם יְהוֹיָדָע אֶת־בֶּן־הַמֶּלֶךְ (hom-tel) cf $\mathfrak{G}$ et 2 R 11,4 ‖ **4** [a] prp וְלַשֹּׁעֲרִים לְשֹׁמְרֵי ‖ **5** [a] $\mathfrak{G}$ *τῇ μέσῃ*, $\mathfrak{S}$ *dṭbh'* = הַטַּבָּחִים, $\mathfrak{T}$ *gbrj'* = הַגִּבּוֹרִים, 2 R 11,6 סוּר (ex סוּס ?) ‖ **6** [a] $\mathfrak{G}$ + *καὶ οἱ Λευῖται* cf $\mathfrak{S}$ ‖ **7** [a] l c pc Mss $\mathfrak{GTV}$ וְהָיוּ ‖ **12** [a] $\mathfrak{G}$ + *καὶ ἐξομολογουμένων* ‖ [b] $\mathfrak{G}(\mathfrak{S})$ *τὸν βασιλέα* ‖ **13** [a] prp עָמְדוֹ.

וְהַשָּׂרִים וְהַחֲצֹצְרוֹת עַל־הַמֶּלֶךְ וְכָל־עַם הָאָרֶץ שָׂמֵחַ וְתוֹקֵעַ
בַּחֲצֹצְרוֹת וְהַמְשׁוֹרְרִים בִּכְלֵי הַשִּׁיר וּמוֹדִיעִים לְהַלֵּל וַתִּקְרַע
עֲתַלְיָהוּ אֶת־בְּגָדֶיהָ וַתֹּאמֶר קֶשֶׁר קָשֶׁר׃ ס 14 וַיּוֹצֵא יְהוֹיָדָע 14
הַכֹּהֵן אֶת־שָׂרֵי הַמֵּאוֹת ׀ פְּקוּדֵי הַחַיִל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הוֹצִיאוּהָ אֶל־
מִבֵּית הַשְּׂדֵרוֹת וְהַבָּא אַחֲרֶיהָ יוּמַת בֶּחָרֶב כִּי אָמַר הַכֹּהֵן לֹא
תְמִיתוּהָ בֵּית יְהוָה׃ 15 וַיָּשִׂימוּ לָהּ יָדַיִם וַתָּבוֹא אֶל־מְבוֹא שַׁעַר־ 15
הַסּוּסִים בֵּית הַמֶּלֶךְ וַיְמִיתוּהָ שָׁם׃ פ 16 וַיִּכְרֹת יְהוֹיָדָע בְּרִית 16
בֵּינוֹ וּבֵין כָּל־הָעָם וּבֵין הַמֶּלֶךְ לִהְיוֹת לְעָם לַיהוָה׃ 17 וַיָּבֹאוּ כָל־ 17
הָעָם בֵּית־הַבַּעַל וַיִּתְּצֻהוּ וְאֶת־מִזְבְּחֹתָיו וְאֶת־צְלָמָיו שִׁבֵּרוּ וְאֵת
מַתָּן כֹּהֵן הַבַּעַל הָרְגוּ לִפְנֵי הַמִּזְבְּחוֹת׃ 18 וַיָּשֶׂם יְהוֹיָדָע פְּקֻדֹּת 18
בֵּית יְהוָה בְּיַד הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם אֲשֶׁר חָלַק דָּוִיד עַל־בֵּית יְהוָה
לְהַעֲלוֹת עֹלוֹת יְהוָה כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה בְּשִׂמְחָה וּבְשִׁיר עַל יְדֵי
דָוִיד׃ 19 וַיַּעֲמֵד הַשּׁוֹעֲרִים עַל־שַׁעֲרֵי בֵּית יְהוָה וְלֹא־יָבֹא טָמֵא 19
לְכָל־דָּבָר׃ 20 וַיִּקַּח אֶת־שָׂרֵי הַמֵּאוֹת וְאֶת־הָאַדִּירִים וְאֶת־הַמּוֹשְׁלִים 20
בָּעָם וְאֵת ׀ כָּל־עַם הָאָרֶץ וַיּוֹרֶד אֶת־הַמֶּלֶךְ מִבֵּית יְהוָה וַיָּבֹאוּ
בְּתוֹךְ־שַׁעַר הָעֶלְיוֹן בֵּית הַמֶּלֶךְ וַיּוֹשִׁיבוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ עַל כִּסֵּא
הַמַּמְלָכָה׃ 21 וַיִּשְׂמְחוּ כָל־עַם־הָאָרֶץ וְהָעִיר שָׁקָטָה וְאֶת־עֲתַלְיָהוּ 21
הֵמִיתוּ בֶחָרֶב׃ ס

24 1 בֶּן־שֶׁבַע שָׁנִים יֹאָשׁ בְּמָלְכוֹ וְאַרְבָּעִים שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם 24
וְשֵׁם אִמּוֹ צִבְיָה מִבְּאֵר שָׁבַע׃ 2 וַיַּעַשׂ יוֹאָשׁ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כָּל־ 2
יְמֵי יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן׃ 3 וַיִּשָּׂא־לוֹ יְהוֹיָדָע נָשִׁים שְׁתָּיִם וַיּוֹלֶד 3
בָּנִים וּבָנוֹת׃ 4 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן הָיָה עִם־לֵב יוֹאָשׁ לְחַדֵּשׁ אֶת־ 4
בֵּית יְהוָה׃ 5 וַיִּקְבֹּץ אֶת־הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וַיֹּאמֶר לָהֶם צְאוּ לְעָרֵי 5

ל . ה וכל על המלך טוב דכות ב מ ג . ל . ב חד חס וחד מל
ל . ה . ל מל
ל . יב מל
ל . בכתיב ה מנה בליש . לו חס . כתיב ט מנה בסיפ . ג
ל . לה ה מנה בכתיב
ל
ל בכתיב
ב חס ול בסיפ
פד . ב חס
ג . ג וכל מלכים ישעיה וירמיה דכות ב מ יא
ל
ל מל ב מנה בסיפ . ב . ב
ל ומל
ל
ל ומל . ל
ב
ל חס
ג
ל בטע
כא . לו בטע

[19]Mm 2109. [20]Mm 2106. [21]Mm 2108. [22]Mm 2110. [23]Mp sub loco. [24]Mm 4218. [25]Mm 2194. [26]Mm 3919. [27]Mm 12. [28]Mm 4176. [29]Mm 286. [30]Mm 4219. [31]Mm 1188. [32]Mm 324. [33]Mm 3889. [34]Mm 3611. [35]Mm 3042. Cp 24 [1]Mm 40. [2]Mm 4144. [3]Mm 3998.

13 [b] pc Mss 'שׁ— cf 𝔏 *et principes cantorum* ‖ **14** [a] l c 2 R 11,15 וַיְצַו, it 𝔖𝔄 cf 𝔊 (versio duplex) ‖ [b] sic c 2 R ‖ [c–c] sic c 2 R; 𝔊 ἐκτὸς τοῦ οἴκου, sim 𝔙 ‖ **15** [a] 2 R 11,16 דֶּרֶךְ ‖ **16** [a] 2 R 11,17 בֵּין יהוה ‖ **18** [a] l c pc Mss 𝔊𝔖𝔙 וְה' et ins וַיַּעֲמֵד אֶת־מַחְלְקוֹת הכהנים והלוים (homtel) cf 𝔊 ‖ [b] mlt Mss 'לַי cf 𝔊𝔙 ‖ **20** [a] l c 2 R 11,19 et 𝔊𝔙 וַיֹּרִידוּ ‖ [b] 2 R 11,19 הָרָצִים, 𝔊 τῆς ἐσωτέρας.

יְהוּדָה וְקִבְצוּ מִכָּל־יִשְׂרָאֵל כֶּסֶף לְחַזֵּק ׀ אֶת־בֵּית אֱלֹהֵיכֶם מִדֵּי ל[4]
6 שָׁנָה בְּשָׁנָה וְאַתֶּם תְּמַהֲרוּ לַדָּבָר[a] וְלֹא מִהֲרוּ הַלְוִיִּם׃ 6 וַיִּקְרָא ג[5]
הַמֶּלֶךְ לִיהוֹיָדָע הָרֹאשׁ וַיֹּאמֶר לוֹ מַדּוּעַ לֹא־דָרַשְׁתָּ עַל־הַלְוִיִּם לז כג מנה בסיפ
לְהָבִיא מִיהוּדָה וּמִירוּשָׁלַ͏ִם אֶת־מַשְׂאַת מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה וְהַקָּהָל[a] ו[6]
7 לְיִשְׂרָאֵל לְאֹהֶל הָעֵדוּת׃ 7 כִּי עֲתַלְיָהוּ הַמִּרְשַׁעַת[a] בָּנֶיהָ[b] פָּרְצוּ ג[7]
8 אֶת־בֵּית הָאֱלֹהִים וְגַם כָּל־קָדְשֵׁי בֵית־יְהוָה עָשׂוּ לַבְּעָלִים׃ 8 וַיֹּאמֶר מח
9 הַמֶּלֶךְ וַיַּעֲשׂוּ אֲרוֹן אֶחָד וַיִּתְּנֻהוּ בְּשַׁעַר בֵּית־יְהוָה חוּצָה׃ 9 וַיִּתְּנוּ־ ד ג חס וחד מל[8]
קוֹל בִּיהוּדָה וּבִירוּשָׁלַ͏ִם לְהָבִיא לַיהוָה מַשְׂאַת[a] מֹשֶׁה עֶבֶד־הָאֱלֹהִים כא . ו[6] . ד[9]
10 עַל־יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר׃ 10 וַיִּשְׂמְחוּ[a] כָל־הַשָּׂרִים וְכָל־הָעָם וַיָּבִיאוּ גא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג . לו
11 וַיַּשְׁלִיכוּ לָאָרוֹן עַד־לְכַלֵּה׃ 11 [a]וַיְהִי בְּעֵת יָבִיא אֶת־הָאָרוֹן אֶל־ ב בסיפ . ט כת ה[10] . וג[11]
פְּקֻדַּת הַמֶּלֶךְ בְּיַד הַלְוִיִּם וְכִרְאוֹתָם כִּי־רַב הַכֶּסֶף וּבָא סוֹפֵר
הַמֶּלֶךְ וּפְקִיד כֹּהֵן הָרֹאשׁ וִיעָרוּ אֶת־הָאָרוֹן [a]וְיִשָּׂאֻהוּ וִישִׁבֻהוּ אֶל־ ב . לז כג מנה בסיפ . ל . ל[12] . ל
12 מְקֹמוֹ כֹּה עָשׂוּ לְיוֹם ׀ בְּיוֹם[a] וַיַּאַסְפוּ־כֶסֶף לָרֹב׃ 12 וַיִּתְּנֵהוּ הַמֶּלֶךְ ו[13] חס וכל אורית ואיוב דכות ב מ ב . ל[14]
וִיהוֹיָדָע[a] אֶל־עוֹשֵׂה[b] מְלֶאכֶת עֲבוֹדַת בֵּית־יְהוָה וַיִּהְיוּ שֹׂכְרִים ב מל וכת ה למערב[15]
חֹצְבִים וְחָרָשִׁים לְחַדֵּשׁ בֵּית יְהוָה וְגַם לְחָרָשֵׁי בַרְזֶל וּנְחֹשֶׁת לְחַזֵּק
13 אֶת־בֵּית יְהוָה׃ 13 [a]וַיַּעֲשׂוּ עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה וַתַּעַל אֲרוּכָה לַמְּלָאכָה ינ[16] כת י ו[17] מנה בסיפ . ד
14 בְּיָדָם וַיַּעֲמִידוּ אֶת־בֵּית הָאֱלֹהִים עַל־מַתְכֻּנְתּוֹ וַיְאַמְּצֻהוּ׃ 14 וּכְכַלּוֹתָם מח . ב[18] . ב[19]
הֵבִיאוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וִיהוֹיָדָע אֶת־שְׁאָר הַכֶּסֶף וַיַּעֲשֵׂהוּ כֵלִים לְבֵית־
יְהוָה כְּלֵי שָׁרֵת וְהַעֲלוֹת וְכַפּוֹת וּכְלֵי זָהָב וָכָסֶף וַיִּהְיוּ מַעֲלִים עֹלוֹת ג . ל . ג[20]
15 בְּבֵית־יְהוָה תָּמִיד כֹּל יְמֵי יְהוֹיָדָע׃ פ 15 וַיִּזְקַן יְהוֹיָדָע וַיִּשְׂבַּע לט . ל
16 יָמִים וַיָּמֹת בֶּן־מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה בְּמוֹתוֹ׃ 16 וַיִּקְבְּרֻהוּ בְעִיר־דָּוִיד
עִם־הַמְּלָכִים כִּי־עָשָׂה טוֹבָה בְּיִשְׂרָאֵל וְעִם הָאֱלֹהִים וּבֵיתוֹ׃ ס ל[21] . ל[22]
17 וְאַחֲרֵי מוֹת יְהוֹיָדָע בָּאוּ שָׂרֵי יְהוּדָה וַיִּשְׁתַּחֲווּ לַמֶּלֶךְ אָז שָׁמַע ב[15]
18 הַמֶּלֶךְ אֲלֵיהֶם׃ 18 וַיַּעַזְבוּ אֶת־בֵּית[a] יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם וַיַּעַבְדוּ יז מל בסיפ

[4]Mm 3041. [5]Mm 3377. [6]Mm 326. [7]Mm 3092. [8]Mm 2182. [9]Mm 4036. [10]Mm 2122. [11]Mm 679. [12]Mm 1737. [13]Mm 489. [14]Mm 399. [15]Mp sub loco. [16]Mm 627. [17]Mm 4106. [18]Mm 2981. [19]2Ch 20,23. [20]Mm 3869. [21]Mm 242. [22]Mm 3090.

Cp 24,5 [a] 𝔊 leg לַדָּבָר ‖ **6** [a] 𝔊 *ὅτι ἐξεκκλησίασεν (τὸν Ισραηλ)* = וְהִקְהִיל ‖ **7** [a] prp הַמַּרְשַׁעַת cf 𝔖𝔄 ‖ [b] 𝔊𝔙 pr cop; prp בֹּנֶיהָ ‖ **9** [a] 𝔊 *καθὼς εἶπεν* = (כְּ)מַשָּׂא? ‖ **10** [a] 𝔊$^{-L}$ *καὶ ἔδωκαν* ‖ **11** [a–a] > 𝔖 ‖ **12** [a] Ms 𝔊 + הַכֹּהֵן ‖ [b] nonn Mss Vrs עוֹשֵׂי ‖ **13** [a] 𝔖 om v 13.14 ‖ **18** [a] l c 2 Mss בְּרִית; > 𝔊*𝔖.

אֶת־הָאֲשֵׁרִים וְאֶת־הָעֲצַבִּים וַיְהִי־קֶצֶף עַל־יְהוּדָה וִירוּשָׁלַ͏ִם
ᵇבְּאַשְׁמָתָם זֹאתᵇ׃ 19 וַיִּשְׁלַח בָּהֶם נְבִאִים לַהֲשִׁיבָם אֶל־יְהוָה וַיָּעִידוּ 19 — ל . ג[23] . ל
בָם וְלֹא הֶאֱזִינוּ׃ ס 20 וְרוּחַ אֱלֹהִים לָבְשָׁה אֶת־זְכַרְיָהᵃ בֶּן־ 20 — ג . ה וב[24] בליש וכל שמואל דכות ב מ ה רוח יי . ז בסיפ וכל נביא דכות ב מ ב
יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן וַיַּעֲמֹד מֵעַל לָעָם וַיֹּאמֶר לָהֶם כֹּה ׀ אָמַר הָאֱלֹהִים — ז בסיפ[25] . ב בטע בסיפ[26]
לָמָה אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־מִצְוֹתᵇ יְהוָה וְלֹא תַצְלִיחוּ כִּי־עֲזַבְתֶּם אֶת־ — ל
יְהוָה וַיַּעֲזֹב אֶתְכֶם׃ 21 וַיִּקְשְׁרוּ עָלָיו וַיִּרְגְּמֻהוּ אֶבֶן בְּמִצְוַת הַמֶּלֶךְ 21 — ד[27]
בַּחֲצַר בֵּית יְהוָה׃ 22 וְלֹא־זָכַר יוֹאָשׁ הַמֶּלֶךְ הַחֶסֶד אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוֹיָדָע 22 — ג[28]
אָבִיו עִמּוֹ וַיַּהֲרֹג אֶת־בְּנוֹ וּכְמוֹתוֹᵃ אָמַר יֵרֶא יְהוָה וְיִדְרֹשׁ׃ פ — ל כת כ . ה[29] . ל וחס
23 וַיְהִי ׀ לִתְקוּפַת הַשָּׁנָה עָלָה עָלָיו חֵיל אֲרָם וַיָּבֹאוּ אֶל־יְהוּדָה 23 — ל[30] . ט[31]
וִירוּשָׁלַ͏ִם וַיַּשְׁחִיתוּ אֶת־כָּל־שָׂרֵי הָעָם מֵעָם וְכָל־שְׁלָלָם שִׁלְּחוּ לְמֶלֶךְᵃ — ד . כט וכל משיחה מצרים אשור ישראל דכות[32]
דַּרְמָשֶׂק׃ 24 כִּי בְמִצְעַר אֲנָשִׁים בָּאוּ ׀ חֵיל אֲרָם וַיהוָה נָתַן בְּיָדָם 24 — ל
חַיִל לָרֹבᵃ מְאֹד כִּי עָזְבוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם וְאֶת־יוֹאָשׁ עָשׂוּ — ה[33] . יז מל בסיפ . ל
שְׁפָטִים׃ 25 וּבְלֶכְתָּם מִמֶּנּוּ כִּי־עָזְבוּ אֹתוֹ בְּמַחֲלֻיִים רַבִּים הִתְקַשְּׁרוּ 25 — במחלוים ק
עָלָיו עֲבָדָיו בִּדְמֵי בְּנֵיᵃ יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן וַיַּהַרְגֻהוּ עַל־מִטָּתוֹ וַיָּמֹת
וַיִּקְבְּרֻהוּ בְּעִיר דָּוִיד וְלֹא קְבָרֻהוּ בְּקִבְרוֹת הַמְּלָכִים׃ ס
26 וְאֵלֶּה הַמִּתְקַשְּׁרִים עָלָיו זָבָדᵃ בֶּן־שִׁמְעָת הָעַמּוֹנִית וִיהוֹזָבָד בֶּן־ 26 — ל . ל מל[34] ד ב מנה בליש
שִׁמְרִיתᵇ הַמּוֹאָבִית׃ 27 וּבָנָיו ᵃוְרֹבᵇ הַמַּשָּׂא עָלָיו וִיסוֹד בֵּית הָאֱלֹהִיםᵃ 27 — ירב[35] ק . ט . מה
הִנָּם כְּתוּבִים עַל־מִדְרַשׁ סֵפֶר הַמְּלָכִים וַיִּמְלֹךְ אֲמַצְיָהוּ בְנוֹ — ל
תַּחְתָּיו׃ פ

25 1 בֶּן־עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה מָלַךְ אֲמַצְיָהוּ וְעֶשְׂרִים וָתֵשַׁע שָׁנָה 25
מָלַךְ בִּירוּשָׁלָ͏ִם וְשֵׁם אִמּוֹ יְהוֹעַדָּן מִירוּשָׁלָ͏ִים׃ 2 וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי 2 — ד מל[1] . קלט
יְהוָה רַק לֹא בְּלֵבָב שָׁלֵם׃ 3 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר חָזְקָה הַמַּמְלָכָה עָלָיוᵃ 3
וַיַּהֲרֹג אֶת־עֲבָדָיו הַמַּכִּים אֶת־הַמֶּלֶךְ אָבִיו׃ 4 וְאֶת־בְּנֵיהֶם לֹא 4 — ד[2] . מ פסוק לא לא לא

[23] Mm 3979. [24] Gn 1,2. [25] Mm 903. [26] Mm 4212. [27] Mm 4220. [28] Mm 296. [29] Mm 404. [30] Mm 3826. [31] Mm 285. [32] Mm 958. [33] Mm 3179. [34] Mm 896. [35] Cf Okhl 13. Cp 25 [1] Mm 3747. [2] Mm 1069.

18 ᵇ⁻ᵇ 𝔊⁻ᴸ *ἐν τῇ ἡμέρᾳ* (crrp ex *ἁμαρτίᾳ* cf 𝔏 *peccato*) *ταύτῃ* ‖ **20** ᵃ 𝔊* *Αζαριαν* ‖ ᵇ ℭ pc Mss מִצְוַת ‖ **22** ᵃ mlt Mss וּבְמ׳ ‖ **23** ᵃ l c Ms לְמ׳ ‖ **24** ᵃ l רַב (ל dttg)? ‖ **25** ᵃ 𝔊𝔙 sg, l בֶּן (י dttg) ‖ **26** ᵃ l יוֹזָכָר (יו hpgr) cf 2 R 12,22 Vrs ‖ ᵇ 2 R שֹׁמֵר; prp שֹׁמְרֶת ‖ **27** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *πάντες καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ πέντε* (= הַחֲמִשָּׁה) *καὶ τὰ λοιπά* ‖ ᵇ l c K 𝔖𝔙𝔄 וְרֹב ‖ **Cp 25,3** ᵃ nonn Mss 𝔊𝔖 et 2 R 14,5 בְּיָדוֹ.

הֵמִ֑ית כִּ֣יa כַכָּת֣וּב bבַתּוֹרָ֣ה בְּסֵ֡פֶרb מֹשֶׁה֩ אֲשֶׁר־צִוָּ֨ה יְהוָ֜ה לֵאמֹ֗ר ג וכתיב
לֹא־יָמ֨וּתוּ אָב֤וֹת עַל־בָּנִים֙ וּבָנִים֙ לֹא־יָמ֣וּתוּ עַל־אָב֔וֹת כִּ֥י אִ֖ישׁ ג פסוק דמטע[3] . ל
5 בְּחֶטְא֥וֹ יָמֽוּתוּ׃ פ 5 וַיִּקְבֹּ֤ץ אֲמַצְיָ֙הוּ֙ אֶת־יְהוּדָ֔ה וַיַּעֲמִידֵ֣ם לְבֵית־
אָב֗וֹת לְשָׂרֵ֤י הָאֲלָפִים֙ וּלְשָׂרֵ֣י הַמֵּא֔וֹת לְכָל־יְהוּדָ֖ה וּבִנְיָמִ֑ן וַֽיִּפְקְדֵ֗ם ד בליש
לְמִבֶּ֨ן עֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙ וָמַ֔עְלָה וַֽיִּמְצָאֵ֗ם שְׁלֹשׁ־מֵא֨וֹת אֶ֤לֶף בָּחוּר֙ יוֹצֵ֣א ג[4]
6 צָבָ֔א אֹחֵ֖ז רֹ֥מַח וְצִנָּֽה׃ 6 וַיִּשְׂכֹּ֣ר מִיִּשְׂרָאֵ֗ל מֵ֥אָה אֶ֛לֶף גִּבּ֥וֹרa חָ֖יִל ג סביר גבורי . ד קמ וכל אתנח וס״פ דכות[5]
7 בְּמֵאָ֥ה כִכַּר־כָּֽסֶף׃ 7 וְאִ֣ישׁ הָאֱלֹהִ֗ים בָּ֤א אֵלָיו֙ לֵאמֹ֔ר הַמֶּ֕לֶךְ אַל־ ה
יָב֥וֹא עִמְּךָ֖ צְבָ֣א יִשְׂרָאֵ֑ל כִּ֣י אֵ֤ין יְהוָה֙ עִם־יִשְׂרָאֵ֔ל כֹּ֖ל בְּנֵ֥י אֶפְרָֽיִם׃
8 כִּ֣י אִם־בֹּ֥א אַתָּ֛ה עֲשֵׂ֖ה חֲזַ֣ק לַמִּלְחָמָ֑הa יַכְשִֽׁילְךָ֤ הָאֱלֹהִים֙ לִפְנֵ֣י ה[6] חס בשמואל ובכתיב ול בסיפ . ל
9 אוֹיֵ֔בb כִּ֧י יֶשׁ־כֹּ֛חַ בֵּאלֹהִ֖ים לַעְז֥וֹר וּלְהַכְשִֽׁיל׃ 9 וַיֹּ֤אמֶר אֲמַצְיָ֙הוּ֙ לְאִ֣ישׁ ל . ג מל
הָאֱלֹהִ֔ים וּמַֽה־לַּעֲשׂוֹת֙ לִמְאַ֣ת הַכִּכָּ֔ר אֲשֶׁ֥ר נָתַ֖תִּי לִגְד֣וּד יִשְׂרָאֵ֑ל כ[7] . ב[8]
10 וַיֹּ֙אמֶר֙ אִ֣ישׁ הָאֱלֹהִ֔ים יֵ֣שׁ לַֽיהוָ֔ה לָ֥תֶת לְךָ֖ הַרְבֵּ֥ה מִזֶּֽה׃ 10 וַיַּבְדִּילֵ֣ם
אֲמַצְיָ֗הוּ לְהַגְּד֙וּד֙ אֲשֶׁר־בָּ֤א אֵלָיו֙ מֵֽאֶפְרַ֔יִם לָלֶ֖כֶת לִמְקוֹמָ֑ם וַיִּ֨חַר ל
11 אַפָּ֤ם מְאֹד֙ בִּֽיהוּדָ֔ה וַיָּשׁ֥וּבוּ לִמְקוֹמָ֖ם בָּחֳרִי־אָֽף׃ פ 11 וַאֲמַצְיָ֙הוּ֙ ו[9] . ה
הִתְחַזַּ֔ק וַיִּנְהַג֙ אֶת־עַמּ֔וֹ וַיֵּ֖לֶךְ גֵּ֣יא הַמֶּ֑לַח וַיַּ֛ךְ אֶת־בְּנֵי־שֵׂעִ֖יר עֲשֶׂ֥רֶת ה[10] . ל
12 אֲלָפִֽים׃ 12 וַעֲשֶׂרֶת֩ אֲלָפִ֨ים חַיִּ֜ים שָׁב֣וּ בְּנֵ֣י יְהוּדָ֔ה וַיְבִיא֖וּם לְרֹ֣אשׁ ד בטע מלרע[11] . כד
13 הַסָּ֑לַע וַיַּשְׁלִיכ֥וּם מֵרֹאשׁ־הַסֶּ֖לַע וְכֻלָּ֥ם נִבְקָֽעוּ׃ ס 13 וּבְנֵ֣י הַגְּד֗וּד ב חד מל וחד חס[12] . יד . ג
אֲשֶׁ֨ר הֵשִׁ֤יב אֲמַצְיָ֙הוּ֙ מִלֶּ֤כֶת עִמּוֹ֙ לַמִּלְחָמָ֔ה וַיִּפְשְׁטוּ֙ בְּעָרֵ֣י יְהוּדָ֔ה
מִשֹּׁמְר֖וֹןa וְעַד־בֵּ֣ית חוֹר֑וֹן וַיַּכּ֤וּ מֵהֶם֙ שְׁלֹ֣שֶׁת אֲלָפִ֔ים וַיָּבֹ֖זּוּ בִּזָּ֥ה רַבָּֽה׃ ב בכתיב . ב[13] ול בכתיב
ס 14 וַיְהִ֗י אַחֲרֵ֨י ב֤וֹא אֲמַצְיָ֙הוּ֙ מֵהַכּ֣וֹת אֶת־אֲדוֹמִ֔ים וַיָּבֵ֗א אֶת־ ב ומל . נא[14]
אֱלֹהֵי֙ בְּנֵ֣י שֵׂעִ֔יר וַיַּעֲמִידֵ֥ם ל֖וֹ לֵאלֹהִ֑ים וְלִפְנֵיהֶ֣ם יִשְׁתַּחֲוֶ֔ה וְלָהֶ֖ם ב[15] . ג[16] . ה[17]
15 יְקַטֵּֽר׃ 15 וַיִּֽחַר־אַ֥ף יְהוָ֖ה בַּאֲמַצְיָ֑הוּ וַיִּשְׁלַ֤ח אֵלָיו֙ נָבִ֔יאa וַיֹּ֣אמֶר ל֔וֹ
לָ֣מָּה דָרַ֗שְׁתָּ אֶת־אֱלֹהֵ֣י הָעָ֔םb אֲשֶׁ֥ר לֹא־הִצִּ֖ילוּ אֶת־עַמָּ֥ם מִיָּדֶֽךָ׃
16 וַיְהִ֣י ׀ בְּדַבְּר֣וֹ אֵלָ֗יו וַיֹּ֤אמֶר לוֹ֙ הַלְיוֹעֵ֤ץ לַמֶּ֙לֶךְ֙ נְתַנּ֔וּךָa bחֲדַל־לְךָ֖b ל . ל[18]

[3] Mm 4221. [4] Mm 275. [5] Mm 4138. [6] Mm 169. [7] Mm 4222. [8] Mm 4223. [9] Mm 1643. [10] Mm 1657. [11] Mm 1929. [12] Mm 1300. [13] Mm 1275. [14] Mm 639. [15] Mm 4224. [16] Mm 1790. [17] Mm 1053. [18] וחד ונתנוך Jdc 15,13.

4 a > 𝔊𝔙 et 2 R 14,6, dl? ‖ b–b 2 R בס׳ תּוֹרַת cf 𝔖𝔙 ‖ 6 a Seb 2 Mss ־רֵי ‖ 8 a aut ins לָמָּה (homtel) aut l in 8a בָּם pro בא et עֲשֵׂה חָזָק pro עשה חזק ‖ b l ־בֶיךָ (hpgr)? cf 𝔊^L𝔖𝔄 ‖ 13 a prp מִמִּגְרוֹן ‖ 15 a 𝔊^-min pl, 𝔏 + *Baneam* ‖ b 𝔖𝔄 pl cf 𝔏 ‖ 16 a nonn Mss 𝔗 נְתָנוּךָ, 𝔊 *δέδωκά σε* ‖ b–b 𝔊 *πρόσεχε*.

ל לָ֣מָּה יַכּ֑וּךָ וַיֶּחְדַּ֣ל הַנָּבִ֗יא וַיֹּ֙אמֶר֙ יָדַ֗עְתִּי כִּֽי־יָעַ֤ץ אֱלֹהִים֙ לְהַשְׁחִיתֶ֔ךָ
כִּֽי־עָשִׂ֣יתָ זֹּ֔את וְלֹ֥א שָׁמַ֖עְתָּ לַעֲצָתִֽי׃ פ 17 וַיִּוָּעַ֗ץ אֲמַצְיָ֙הוּ֙ מֶ֣לֶךְ 17
יְהוּדָ֔ה וַיִּשְׁלַ֗ח אֶל־יוֹאָ֧שׁ בֶּן־יְהוֹאָחָ֛ז בֶּן־יֵה֖וּא מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֣ל לֵאמֹ֑ר
לכה חד מן ג חס בליש ק לְךָ֖ נִתְרָאֶ֥ה פָנִֽים׃ 18 וַיִּשְׁלַ֞ח יוֹאָ֣שׁ מֶֽלֶךְ־יִשְׂרָאֵ֗ל אֶל־אֲמַצְיָ֣הוּ מֶֽלֶךְ־ 18
יְהוּדָה֮ לֵאמֹר֒ הַח֗וֹחַ אֲשֶׁ֣ר בַּלְּבָנ֔וֹן שָׁ֠לַח אֶל־הָאֶ֜רֶז אֲשֶׁ֤ר בַּלְּבָנוֹן֙
ל בסיפ לֵאמֹ֔ר תְּנָֽה־אֶת־בִּתְּךָ֥ לִבְנִ֖י לְאִשָּׁ֑ה וַֽתַּעֲבֹ֞ר חַיַּ֤ת הַשָּׂדֶה֙ אֲשֶׁ֣ר
ג ר״פ בַּלְּבָנ֔וֹן וַתִּרְמֹ֖ס אֶת־הַחֽוֹחַ׃ 19 אָמַ֗רְתָּ הִנֵּ֤ה הִכִּ֙יתָ֙ אֶת־אֱד֔וֹם 19
ב . ל . ב וּנְשָׂאֲךָ֥ לִבְּךָ֖ לְהַכְבִּ֑יד עַתָּה֙ שְׁבָ֣ה בְּבֵיתֶ֔ךָ לָ֤מָּה תִתְגָּרֶה֙ בְּרָעָ֔ה
ב . ב וְנָ֣פַלְתָּ֔ אַתָּ֖ה וִיהוּדָ֥ה עִמָּֽךְ׃ 20 וְלֹא־שָׁמַ֣ע אֲמַצְיָ֔הוּ כִּ֤י מֵהָאֱלֹהִים֙ 20
ל הִ֔יא לְמַ֥עַן תִּתָּ֖ם בְּיָ֑ד כִּ֣י דָרְשׁ֔וּ אֵ֖ת אֱלֹהֵ֥י אֱדֽוֹם׃ 21 וַיַּ֣עַל יוֹאָ֤שׁ 21
ב מֶֽלֶךְ־יִשְׂרָאֵל֙ וַיִּתְרָא֣וּ פָנִ֔ים ה֖וּא וַאֲמַצְיָ֣הוּ מֶֽלֶךְ־יְהוּדָ֑ה בְּבֵ֥ית שֶׁ֖מֶשׁ
ז פסוק מן ז מילין כל מילה דאית בהון י אֲשֶׁ֥ר לִיהוּדָֽה׃ 22 וַיִּנָּ֥גֶף יְהוּדָ֖ה לִפְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וַיָּנֻ֖סוּ אִ֥ישׁ לְאֹהָלָֽיו׃ 22
ס 23 וְאֵת֩ אֲמַצְיָ֨הוּ מֶֽלֶךְ־יְהוּדָ֜ה בֶּן־יוֹאָ֣שׁ בֶּן־יְהוֹאָחָ֗ז תָּפַ֛שׂ יוֹאָ֥שׁ 23
מֶֽלֶךְ־יִשְׂרָאֵ֖ל בְּבֵ֣ית שָׁ֑מֶשׁ וַיְבִיאֵ֙הוּ֙ יְר֣וּשָׁלִַ֔ם וַיִּפְרֹ֞ץ בְּחוֹמַ֣ת יְרוּשָׁלִַ֗ם
ד מל מִשַּׁ֧עַר אֶפְרַ֛יִם עַד־שַׁ֥עַר הַפּוֹנֶ֖ה אַרְבַּ֥ע מֵא֖וֹת אַמָּֽה׃ 24 וְכָל־הַזָּהָ֣ב 24
ז . ל מל דסמיכ לעבר וְהַכֶּ֡סֶף וְאֵ֣ת כָּל־הַ֠כֵּלִים הַנִּמְצְאִ֨ים בְּבֵית־הָאֱלֹהִ֜ים עִם־עֹבֵ֣ד אֱד֗וֹם
יא מל . ל . ב וכת כן וְאֶת־אֹצְרוֹת֙ בֵּ֣ית הַמֶּ֔לֶךְ וְאֵ֖ת בְּנֵ֣י הַתַּעֲרֻב֑וֹת וַיָּ֖שָׁב שֹׁמְרֽוֹן׃ פ
ג בטע 25 וַיְחִ֞י אֲמַצְיָ֤הוּ בֶן־יוֹאָשׁ֙ מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֔ה אַחֲרֵ֣י מ֔וֹת יוֹאָ֥שׁ בֶּן־יְהוֹאָחָ֖ז 25
כי לג מנה בסיפ מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֑ל חֲמֵ֥שׁ עֶשְׂרֵ֖ה שָׁנָֽה׃ 26 וְיֶ֙תֶר֙ דִּבְרֵ֣י אֲמַצְיָ֔הוּ הָרִאשֹׁנִ֖ים 26
ו מל בסיפ . ג . לג ט מנה בכתיב וְהָאַחֲרוֹנִ֑ים הֲלֹ֣א הִנָּ֗ם כְּתוּבִים֙ עַל־סֵ֣פֶר מַלְכֵֽי־יְהוּדָ֔ה וְיִשְׂרָאֵֽל׃
ב ור״פ 27 וּמֵעֵ֗ת אֲשֶׁר־סָ֤ר אֲמַצְיָ֙הוּ֙ מֵאַחֲרֵ֣י יְהוָ֔ה וַיִּקְשְׁר֨וּ עָלָ֥יו קֶ֛שֶׁר 27
ג כת כן ובסיפ . ל . ל בִּירוּשָׁלִַ֖ם וַיָּ֣נָס לָכִ֑ישָׁה וַיִּשְׁלְח֤וּ אַחֲרָיו֙ לָכִ֔ישָׁה וַיְמִית֖וּהוּ שָֽׁם׃

[19] Mm 2214. [20] Mm 2157. [21] Mp sub loco. [22] Cf Mm 2125. [23] Mm 4225. [24] Mm 1977 contra textum. [25] Mm 271. [26] Mm 2126. [27] Mm 2127.

18 a–a 𝔊 versio duplex ‖ **19** a > 𝔖 et 2 R 14,10 ‖ b 2 R 14,10 הִכָּה, it 𝔖𝔙 ‖ c l תִי–? cf 𝔊^L 𝔏𝔗𝔙 ‖ d l prb לְהִכָּבֵד cf 𝔖𝔗𝔙 ‖ **20** a–a > 𝔖 et 2 R 14,11 ‖ b l בְּיָדוֹ? cf 𝔗(𝔏) ‖ **22** a v 22 > 𝔖 ‖ **23** a–a > 𝔊*; pertinet originaliter (cf 17.25) ad regem Israelitarum (post ישראל), sed Ch sequitur ordinem 2 R 14,13, ubi postea יְהוֹאָחָז in אֲחַזְיָהוּ commutatum (id hic in pc Mss 𝔊^L) ‖ b l c pc Mss Vrs et 2 R 14,13 הַפִּנָּה ‖ **24** a 𝔖 *wnsb* = וַיִּקַּח, 2 R 14,14 וְלָקַח אֶת־כָּל ‖ b 𝔊 *τῶν συμμίξεων*, 𝔖 crrp, 𝔗 *rbrbnj'*, 𝔙 *obsidum* ‖ c ex 2 R 14,14; l הֵשִׁיב cf 𝔙𝔏 ‖ **26** a > pc Mss 𝔖𝔙 ‖ b pc Mss 𝔗 et 2 R 14,18 הֵם ‖ **27** a 𝔊 *καὶ ἐν τῷ καιρῷ*; prp וּ(לְ)עֵ֫מֶת.

28 וַיִּשָּׂאֻהוּ עַל־הַסּוּסִים וַֽיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר °יְהוּדָה[a]׃ ד חס[28] . ל[29]
26 1 וַיִּקְחוּ כָּל־עַם יְהוּדָה[a] אֶת־עֻזִּיָּהוּ[b] וְהוּא בֶּן־שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה
ס כא וַיַּמְלִיכוּ אֹתוֹ תַּחַת אָבִיו אֲמַצְיָהוּ׃ 2 הוּא בָּנָה אֶת־אֵילוֹת[a] וַיְשִׁבֶהָ ב חד חס וחד מל[1]
3 לִֽיהוּדָה אַחֲרֵי שְׁכַב־הַמֶּלֶךְ עִם־אֲבֹתָיו׃ פ 3 בֶּן־שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה
שָׁנָה עֻזִּיָּהוּ בְמָלְכוֹ וַחֲמִשִּׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ
4 יְכִילְיָה[a] מִן־יְרוּשָׁלִָם׃ 4 וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה יכליה ק . ב . קלט
5 אֲמַצְיָהוּ אָבִיו׃ 5 וַיְהִי לִדְרֹשׁ °אֱלֹהִים בִּימֵי זְכַרְיָהוּ הַמֵּבִין בִּרְאֹת[a] ז[2] חס וכל אורית ונביא דכות ב מ ב . ז[3] ד[4] מנה בליש . ב חד חס וחד מל[5]
6 הָאֱלֹהִים וּבִימֵי דָּרְשׁוֹ אֶת־יְהוָה הִצְלִיחוֹ הָאֱלֹהִים׃ ס 6 וַיֵּצֵא ל וחטף . ל
וַיִּלָּחֶם בַּפְּלִשְׁתִּים וַיִּפְרֹץ אֶת־חוֹמַת גַּת וְאֵת חוֹמַת יַבְנֵה[a] וְאֵת חוֹמַת ג
7 אַשְׁדּוֹד [b]וַיִּבְנֶה עָרִים[b] בְּאַשְׁדּוֹד וּבַפְּלִשְׁתִּים׃ 7 [a]וַיַּעְזְרֵהוּ °הָאֱלֹהִים ג[6] . ב[7] . ל
עַל־פְּלִשְׁתִּים וְעַל־הָעַרְבִיים הַיֹּשְׁבִים [b]בְּגוּר־[c]°בָּעַל[d] וְהַמְּעוּנִים[ce]׃ הערבים ק . ל קמ
8 [a]וַיִּתְּנוּ הָעַמּוֹנִים[b] מִנְחָה לְעֻזִּיָּהוּ[a] וַיֵּלֶךְ שְׁמוֹ עַד־לְבוֹא °מִצְרַיִם כִּי ב מל בליש . ל
9 הֶחֱזִיק עַד־לְמָעְלָה׃ 9 וַיִּבֶן עֻזִּיָּהוּ מִגְדָּלִים בִּירוּשָׁלִַם עַל־שַׁעַר ב
10 הַפִּנָּה וְעַל־שַׁעַר הַגַּיְא וְעַל־הַמִּקְצוֹעַ וַיְחַזְּקֵם׃ 10 וַיִּבֶן מִגְדָּלִים
בַּמִּדְבָּר וַיַּחְצֹב בֹּרוֹת רַבִּים כִּי מִקְנֶה־רַּב[a] הָיָה לוֹ וּבַשְּׁפֵלָה וּבַמִּישׁוֹר י מל[8]
אִכָּרִים[b] וְכֹרְמִים בֶּהָרִים וּבַכַּרְמֶל כִּי־אֹהֵב אֲדָמָה הָיָה׃ ס יא[9]
11 וַיְהִי לְעֻזִּיָּהוּ חַיִל° עֹשֵׂה[a] מִלְחָמָה [b]יוֹצְאֵי צָבָא[b] לִגְדוּד בְּמִסְפַּר כו פסוק דאית בהון א״ב . ד מל
פְּקֻדָּתָם בְּיַד יְעוּאֵל[c] הַסּוֹפֵר וּמַעֲשֵׂיָהוּ הַשּׁוֹטֵר עַל יַד־חֲנַנְיָהוּ יעיאל ק . חד מן ד[10] כת כן . ל ומל
12 מִשָּׂרֵי[d] הַמֶּלֶךְ[b]׃ 12 °כֹּל מִסְפַּר רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְגִבּוֹרֵי חָיִל אַלְפַּיִם עה . ד קמ וכל אתנח וס״פ דכות[11]
13 וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃ 13 וְעַל־יָדָם חֵיל °צָבָא שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וְשִׁבְעַת אֲלָפִים ל[12]
וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת עוֹשֵׂי מִלְחָמָה בְּכֹחַ חָיִל[a] לַעְזֹר לַמֶּלֶךְ עַל־הָאוֹיֵב׃ ינ[13] כת י ו[14] מנה בסיפ . ג[15] מנה מל . ה[16]
14 וַיָּכֶן לָהֶם עֻזִּיָּהוּ לְכָל־הַצָּבָא מָגִנִּים וּרְמָחִים וְכוֹבָעִים וְשִׁרְיֹנוֹת

[28] Mm 1737. [29] Mp sub loco. **Cp 26** [1] Mm 2128. [2] Mm 4226. [3] Mm 4104. [4] Mm 498. [5] Mm 4103. [6] Mm 4227. [7] Mm 1604. [8] Mm 2021. [9] Mm 512. [10] Mm 4054. [11] Mm 4138. [12] וחד חיל הצבא 1 Ch 20,1. [13] Mm 627. [14] Mm 4106. [15] Mm 4260. [16] Mm 2542.

28 [a] l c nonn Mss Vrs et 2 R 14,20 דָּוִיד? ‖ **Cp 26,1** [a] 2 Mss 𝔊 הָאָרֶץ ‖ [b] 2 R 14,21 עֲזַרְיָה ‖ **2** [a] 2 R 14,22 אֵילַת, it 𝔊𝔖𝔙 ‖ **3** [a] mlt Mss 𝔗 et 2 R 15,2 ut Q, K יְכִילְיָה cf 𝔊[ALal](𝔙) *Ιεχελια*; 𝔖[A] *jknj'* ‖ **5** [a] mlt Mss בִּירְאַת, nonn Mss Edd 𝔊𝔖𝔗𝔄 בְּיִרְאַת ‖ **6** [a] 𝔖(𝔗𝔄) ''z' = עַזָּה ‖ [b–b] prp וַיִּבֶן הֶעָ' ‖ **7** [a] v 7 > 𝔖 ‖ [b] 𝔊 *ἐπὶ τῆς πέτρας*, 𝔙[A] *in Tur(baal)*; l בְּגְרָר cf 𝔗 ‖ [c–c] l וְעַל ה' cf 𝔊 ‖ [d] 𝔏 *Cabaa* ‖ [e] pc Mss וְהָעַמּוֹנִים, 𝔊 *τοὺς Μιναίους* cf 20,1[a] ‖ **8** [a–a] > 𝔖 ‖ [b] l הַמְּעוּנִים cf 𝔊 ‖ **10** [a] sic L, mlt Mss Edd רַב ‖ [b] > 𝔊*; l וְאִ' ‖ **11** [a] pc Mss עֹשֵׂי ‖ [b–b] > 𝔖 ‖ [c] ℭ nonn Mss 𝔊𝔗𝔙 ut Q, K יעו' ‖ [d] 𝔊 *τοῦ διαδόχου* = מִשְׁנֵה cf 28,7 ‖ **13** [a] dl (dttg)?

15 וּקְשָׁת֖וֹת וּלְאַבְנֵ֣י קְלָעִֽים׃ 15 ^aוַיַּ֣עַשׂ ׀ בִּירוּשָׁלַ֡ם חִשְּׁבֹנוֹת֩ מַחֲשֶׁ֨בֶת ב ומל[17]. ב
חוֹשֵׁ֜ב לִהְי֤וֹת עַל־הַמִּגְדָּלִים֙ וְעַל־הַפִּנּ֔וֹת לִירוֹא֙ בַּֽחִצִּ֔ים וּבָאֲבָנִ֖ים^b ל מל. ב. ל. ל
גְּדֹל֑וֹת^a וַיֵּצֵ֤א שְׁמוֹ֙ עַד־לְמֵ֣רָח֔וֹק כִּֽי־הִפְלִ֥יא לְהֵעָזֵ֖ר עַ֥ד כִּי־חָזָֽק׃ ב. ח. ב מל. ל
16 16 וּכְחֶזְקָת֗וֹ גָּבַ֤הּ לִבּוֹ֙ עַד־לְהַשְׁחִ֔ית וַיִּמְעַ֖ל בַּיהוָ֣ה אֱלֹהָ֑יו ג[17]. ה[18]
17 וַיָּבֹא֙ אֶל־הֵיכַ֣ל יְהוָ֔ה לְהַקְטִ֖יר עַל־מִזְבַּ֥ח הַקְּטֹֽרֶת׃ 17 וַיָּבֹ֥א אַחֲרָ֖יו
18 עֲזַרְיָ֣הוּ^a הַכֹּהֵ֑ן ^bוְעִמּ֞וֹ כֹּהֲנִ֧ים ׀ לַֽיהוָ֛ה שְׁמוֹנִ֖ים בְּנֵי־חָֽיִל׃ 18 וַיַּעַמְד֞וּ ל בסיפ
עַל־עֻזִּיָּ֣הוּ הַמֶּ֗לֶךְ^b וַיֹּ֣אמְרוּ^c לוֹ֮ לֹא־לְךָ֣ עֻזִּיָּ֗הוּ לְהַקְטִיר֙ לַֽיהוָ֔ה כִּ֧י ל
לַכֹּהֲנִ֛ים בְּנֵֽי־אַהֲרֹ֥ן הַמְקֻדָּשִׁ֖ים לְהַקְטִ֑יר צֵ֤א מִן־הַמִּקְדָּשׁ֙ כִּ֣י מָעַ֔לְתָּ ד בליש[19]
19 וְלֹא־לְךָ֥ לְכָב֖וֹד מֵיְהוָ֥ה אֱלֹהִֽים׃ 19 וַיִּזְעַף֙ עֻזִּיָּ֔הוּ וּבְיָד֥וֹ מִקְטֶ֖רֶת ל. ל
לְהַקְטִ֑יר וּבְזַעְפּ֣וֹ עִם־הַכֹּהֲנִ֗ים וְהַצָּרַ֞עַת זָֽרְחָ֣ה בְמִצְח֗וֹ לִפְנֵ֤י הַכֹּהֲנִים֙ ל. ד[20]
20 בְּבֵ֣ית יְהוָ֔ה מֵעַ֖ל לְמִזְבַּ֥ח הַקְּטֹֽרֶת׃ 20 וַיִּ֣פֶן אֵלָ֡יו עֲזַרְיָ֩הוּ^a כֹהֵ֨ן הָרֹ֜אשׁ לט. ל. ב. לז כג מנה בסיפ
וְכָל־הַכֹּהֲנִ֗ים וְהִנֵּה־הוּא֙ מְצֹרָ֣ע בְּמִצְח֔וֹ וַיַּבְהִל֖וּהוּ מִשָּׁ֑ם וְגַם־הוּא֙ ה[21]. ו[22]
21 נִדְחַ֣ף לָצֵ֔את כִּ֥י נִגְּע֖וֹ יְהוָֽה׃ 21 וַיְהִ֣י עֻזִּיָּ֣הוּ הַמֶּ֡לֶךְ מְצֹרָ֣ע ׀ עַד־י֣וֹם ב
מוֹת֗וֹ וַיֵּ֜שֶׁב בֵּ֤ית^a הַחָפְשׁוּת֙^b מְצֹרָ֔ע כִּ֥י נִגְזַ֖ר מִבֵּ֣ית יְהוָ֑ה וְיוֹתָ֤ם בְּנוֹ֙ ח זוגין[23]. החפשית ק. ג[24]
22 ^cעַל־בֵּ֣ית הַמֶּ֔לֶךְ^c שׁוֹפֵ֖ט אֶת־עַ֥ם הָאָֽרֶץ׃ 22 וְיֶ֙תֶר֙ דִּבְרֵ֣י עֻזִּיָּ֔הוּ יג[25] וכל מלכים ישעיה וירמיה דכות ב מ״א. ו מל
23 הָרִאשֹׁנִ֖ים וְהָאַחֲרֹנִ֑ים^a כָּתַ֕ב יְשַֽׁעְיָ֥הוּ בֶן־אָמ֖וֹץ הַנָּבִֽיא׃ 23 וַיִּשְׁכַּ֨ב כי יג מנה בסיפ. ה בטע
עֻזִּיָּ֜הוּ עִם־אֲבֹתָ֗יו וַיִּקְבְּר֨וּ אֹת֤וֹ ^aעִם־אֲבֹתָיו֙^a בִּשְׂדֵ֤ה הַקְּבוּרָה֙ אֲשֶׁ֣ר^b
לַמְּלָכִ֔ים כִּ֥י אָמְר֖וּ מְצוֹרָ֣ע ה֑וּא וַיִּמְלֹ֛ךְ יוֹתָ֥ם בְּנ֖וֹ תַּחְתָּֽיו׃ פ ל מל

27 27 1 בֶּן־עֶשְׂרִ֨ים וְחָמֵ֤שׁ שָׁנָה֙ יוֹתָ֣ם בְּמָלְכ֔וֹ וְשֵׁשׁ־עֶשְׂרֵ֣ה שָׁנָ֔ה מָלַ֖ךְ
2 בִּירוּשָׁלָ֑͏ִם וְשֵׁם֙ אִמּ֔וֹ יְרוּשָׁ֖ה בַּת־צָדֽוֹק׃ 2 וַיַּ֨עַשׂ הַיָּשָׁ֜ר בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֗ה ב חד כת שה וחד כת שא[1]. קלט
כְּכֹ֥ל אֲשֶׁר־עָשָׂה֙ עֻזִּיָּ֣הוּ אָבִ֔יו רַ֕ק לֹא־בָ֖א אֶל־הֵיכַ֣ל יְהוָ֑ה וְע֥וֹד הָעָ֖ם כג
3 מַשְׁחִיתִֽים׃ 3 ה֗וּא בָּנָ֛ה אֶת־שַׁ֥עַר בֵּית־יְהוָ֖ה הָעֶלְי֑וֹן וּבְחוֹמַ֥ת הָעֹ֖פֶל ח ד מנה מל[2]
4 בָּנָ֥ה לָרֹֽב׃ 4 וְעָרִ֥ים בָּנָ֖ה בְּהַר־יְהוּדָ֑ה וּבֶחֳרָשִׁ֛ים בָּנָ֥ה בִּירָנִיּ֖וֹת ל. ב
5 וּמִגְדָּלִֽים׃ 5 וְ֠הוּא נִלְחַ֞ם עִם־מֶ֣לֶךְ^a בְּנֵי־עַמּוֹן֮ וַיֶּחֱזַ֣ק עֲלֵיהֶם֒ וַיִּתְּנוּ־ לג ר״פ. ב[3]. יב[4]. ה[5]

[17] Mp sub loco. [18] Mm 2900. [19] Mm 4228. [20] Mm 520. [21] Mm 315. [22] Mm 357. [23] Mm 2131 et Mm 3761. [24] Mm 2406. [25] Mm 324. **Cp 27** [1] Mm 2138. [2] Mp sub loco. [3] Mm 4229. [4] Mm 1748. [5] Mm 432.

15 ^a–a^ > S ‖ ^b pc Mss 'וּבָ ‖ **17/18** ^a S *'wzj'* ‖ ^b–b^ > S ‖ ^c S sg ‖ **20** ^a cf 17/18^a ‖ **21** ^a Seb בְּבֵית ‖ ^b 2 R 15,5 ut Q, K ־ות; 𝔗 recte *libertatis* (euphemismus) ‖ ^c–c^ 𝔊 ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ‖ **22** ^a sic L, mlt Mss Edd 'וְהָאַחֲ ‖ **23** ^a–a^ > pc Mss S𝔙𝔄, dl (ex 2 R 15,7) ‖ ^b S *l' bqbwrt'* = non in sepultura ‖ **Cp 27,5** ^a > 2 Mss S𝔄.

לוֹ בְנֵֽי־עַמּ֜וֹן ᵇבַּשָּׁנָ֣ה הַהִ֗יאᵇ מֵאָ֤ה כִּכַּר־כֶּ֙סֶף֙ וַעֲשֶׂ֨רֶת אֲלָפִ֤ים כֹּרִים֙ כל חס
חִטִּ֔ים וּשְׂעוֹרִ֖ים עֲשֶׂ֣רֶת אֲלָפִ֑ים זֹ֗את הֵשִׁ֤יבוּ לוֹ֙ בְּנֵ֣י עַמּ֔וֹן ס ᶜ ב מל[6]
6 וּבַשָּׁנָ֥ה הַשֵּׁנִ֖ית וְהַשְּׁלִשִֽׁית׃ 6 וַיִּתְחַזֵּ֖ק יוֹתָ֑ם כִּ֚י הֵכִ֣ין דְּרָכָ֔יו לִפְנֵ֖י יְהוָ֥ה ח[7]. ל
7 אֱלֹהָֽיו׃ 7 וְיֶ֙תֶר֙ דִּבְרֵ֣י יוֹתָ֔ם ᵃוְכָל־מִלְחֲמֹתָ֖יוᵃ וּדְרָכָ֑יו הִנָּ֣ם
8 כְּתוּבִ֔ים עַל־סֵ֥פֶר מַלְכֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל וִיהוּדָֽה׃ 8 ᵃבֶּן־עֶשְׂרִ֧ים וְחָמֵ֛שׁ שָׁנָ֖ה ג[8]
9 הָיָ֣ה בְמָלְכ֑וֹ וְשֵׁשׁ־עֶשְׂרֵ֣ה שָׁנָ֔ה מָלַ֖ךְ בִּירוּשָׁלִָֽם׃ 9 וַיִּשְׁכַּ֤ב יוֹתָם֙ עִם־ ל
אֲבֹתָ֔יו וַיִּקְבְּר֥וּ אֹת֖וֹ בְּעִ֣יר דָּוִ֑יד וַיִּמְלֹ֛ךְ אָחָ֥ז בְּנ֖וֹ תַּחְתָּֽיו׃ פ

28 1 בֶּן־עֶשְׂרִ֤יםᵃ שָׁנָה֙ אָחָ֣ז בְּמָלְכ֔וֹ וְשֵׁשׁ־עֶשְׂרֵ֣ה שָׁנָ֔ה מָלַ֖ךְ
2 בִּירוּשָׁלִָ֑ם וְלֹא־עָשָׂ֣ה הַיָּשָׁ֗ר בְּעֵינֵ֛י יְהוָ֖הᵇ כְּדָוִ֥יד אָבִֽיו׃ 2 וַיֵּ֕לֶךְ ח[1]. קלט. ב
3 בְּדַרְכֵ֖י מַלְכֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וְגַ֧ם מַסֵּכ֛וֹתᵃ עָשָׂ֖ה לַבְּעָלִֽים׃ 3 וְה֣וּא הִקְטִ֔יר ל. כג פסוק וגם ובתר תלת מילין[2]. לג ר״פ
בְּגֵ֣יא בֶן־הִנֹּ֑ם וַיַּבְעֵ֤רᵃ אֶת־בָּנָיוᵇ בָּאֵ֔שׁ כְּתֹֽעֲבוֹת֙ הַגּוֹיִ֔ם אֲשֶׁר֙ הֹרִ֣ישׁ ט חס ג[3] מנה בליש וחד מן ד כת כן
4 יְהוָ֔ה מִפְּנֵ֖י בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 4 וַיְזַבֵּ֧חַ וַיְקַטֵּ֛ר בַּבָּמ֖וֹת וְעַל־הַגְּבָע֑וֹת וְתַ֖חַת
5 כָּל־עֵ֥ץ רַעֲנָֽן׃ 5 וַיִּתְּנֵ֨הוּ יְהוָ֤ה אֱלֹהָיו֙ בְּיַ֣ד מֶ֣לֶךְ אֲרָ֔ם וַיַּכּוּ־ב֗וֹ וַיִּשְׁבּ֤וּ ט[4]
מִמֶּ֙נּוּ֙ שִׁבְיָ֣ה גְדוֹלָ֔ה וַיָּבִ֖יאוּ דַּרְמָ֑שֶׂק וְ֠גַם בְּיַד־מֶ֤לֶךְ יִשְׂרָאֵל֙ נִתָּ֔ן וַיַּךְ־בּ֖וֹ לו. כא[5] ד[6] מנה קמ
6 מַכָּ֥ה גְדוֹלָֽה׃ ס 6 וַיַּהֲרֹג֩ פֶּ֨קַח בֶּן־רְמַלְיָ֜הוּ בִּיהוּדָ֗ה מֵאָ֨ה
וְעֶשְׂרִ֥ים אֶ֛לֶף בְּי֥וֹם אֶחָ֖ד הַכֹּ֣ל בְּנֵי־חָ֑יִל בְּעָזְבָ֕ם אֶת־יְהוָ֖ה אֱלֹהֵ֥י ד[7]
7 אֲבוֹתָֽם׃ 7 וַיַּהֲרֹ֞ג זִכְרִ֣י ׀ גִּבּ֣וֹר אֶפְרַ֗יִם אֶת־מַעֲשֵׂיָ֙הוּ֙ בֶּן־הַמֶּ֔לֶךְ ל בכתיב. ל
וְאֶת־עַזְרִיקָ֖ם נְגִ֣יד הַבָּ֑יִת וְאֶת־אֶלְקָנָ֖ה מִשְׁנֵ֥ה הַמֶּֽלֶךְ׃ ס ל. ד[8]
8 וַיִּשְׁבּ֣וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֣ל מֵאֲחֵיהֶ֡ם מָאתַ֣יִםᵃ אֶ֠לֶף נָשִׁ֞ים בָּנִ֣ים וּבָנ֗וֹת וְגַם־ ט[4]
9 שָׁלָ֥ל רָ֖ב בָּזְז֣וּ מֵהֶ֑ם וַיָּבִ֥יאוּ אֶת־הַשָּׁלָ֖ל לְשֹׁמְרֽוֹן׃ ס 9 וְשָׁ֨ם הָיָ֜ה לג קמ[9]. לו. ה ר״פ[10]
נָבִ֣יא לַיהוָה֮ עֹדֵ֣דᵃ שְׁמוֹ֒ וַיֵּצֵ֗א לִפְנֵ֤י הַצָּבָא֙ הַבָּ֣א לְשֹׁמְר֔וֹן וַיֹּ֣אמֶר ג ב חס וחד[11] מל
לָהֶ֗ם הִ֠נֵּה בַּחֲמַ֨ת יְהוָ֧ה אֱלֹהֵֽי־אֲבוֹתֵיכֶ֛ם עַל־יְהוּדָ֖ה נְתָנָ֣ם בְּיֶדְכֶ֑ם
10 וַתַּהַרְגוּ־בָם֙ בְּזַ֔עַףᵇ עַ֥ד לַשָּׁמַ֖יִם הִגִּֽיעַ׃ 10 וְעַתָּ֞ה בְּנֵֽי־יְהוּדָ֣ה וִירוּשָׁלִַ֗ם ב
אַתֶּ֣ם אֹמְרִ֔ים לִכְבֹּ֕שׁ לַעֲבָדִ֥ים וְלִשְׁפָח֖וֹת לָכֶ֑ם ᵃהֲלֹ֨א רַק־אַתֶּ֜םᵃ ב חד חס וחד מל[12]

[6]Mm 4058. [7]Mm 4195. [8]Mm 4230. **Cp 28** [1]Mm 1821. [2]Mm 1629. [3]Mm 4251. [4]Mm 1694. [5]Mm 2838. [6]Mm 403. [7]Mm 1218. [8]Mm 1155. [9]Mm 264. [10]Mm 299. [11]Cf Mm 896. [12]Mm 4231.

5 ᵇ⁻ᵇ 𝔊 *κατ' ἐνιαυτόν*; tr ante ובשנה 5b cf 𝔊 ‖ ᶜ sic (interv) L mlt Mss ‖ **7** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *καὶ ὁ πόλεμος* ‖ **8** ᵃ v 8 > 𝔊*𝔖, gl ad 28,1a ‖ **Cp 28,1** ᵃ Ms 𝔊ᵐⁱⁿ𝔏𝔖𝔄 + וְחָמֵשׁ cf 27,8ᵃ ‖ ᵇ mlt Mss 𝔖 et 2 R 16,2 + אֱלֹהָיו ‖ **2** ᵃ 𝔖 *mdbḥ'* = altaria ‖ **3** ᵃ Ms 𝔊𝔖𝔗 וַיַּעֲבֵר cf 2 R 16,3 ‖ ᵇ 2 R 16,3 בְּנוֹ, it 𝔖 ‖ **8** ᵃ 𝔊⁻ᴸᵐⁱⁿ 300 ‖ **9** ᵃ 𝔖 *'dw* ‖ ᵇ sic L, mlt Mss Edd 'בְּ ‖ **10** ᵃ⁻ᵃ 𝔊 *οὐκ ἰδοὺ εἰμι.*

11 עִמָּכֶםb אֲשָׁמוֹתc לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ 11 וְעַתָּה שְׁמָעוּנִי וְהָשִׁיבוּ הַשִּׁבְיָה | ל̇ ומל
12 אֲשֶׁר שְׁבִיתֶם מֵאֲחֵיכֶם כִּי חֲרוֹן אַף־יְהוָה עֲלֵיכֶם׃ ס 12 וַיָּקֻמוּ | ל̇. ב̇
אֲנָשִׁים מֵרָאשֵׁי בְנֵי־אֶפְרַיִם עֲזַרְיָהוּa בֶן־יְהוֹחָנָן בֶּרֶכְיָהוּb בֶן־ | ג̇. ט̇[13] ד̇ מנה בסיפ. ד̇
מְשִׁלֵּמוֹתc וִיחִזְקִיָּהוּd בֶּן־שַׁלֻּם וַעֲמָשָׂא בֶּן־חַדְלָי עַל־הַבָּאִים מִן־ | ב̇. יא̇ חס ו̇[14] מנה בכתיב וכל נביא דכות ב מ ג. ה̇[15]. ל̇
13 הַצָּבָא׃d 13 וַיֹּאמְרוּ לָהֶם לֹא־תָבִיאוּ אֶת־הַשִּׁבְיָה הֵנָּה כִּי לְאַשְׁמַת | ל̇. ב̇[16]
יְהוָה עָלֵינוּ אַתֶּם אֹמְרִים לְהֹסִיף עַל־חַטֹּאתֵינוּ וְעַל־אַשְׁמָתֵנוּ כִּי־ | ד̇ ול חס
14 רַבָּה אַשְׁמָה לָנוּ וַחֲרוֹןa אָףb עַל־יִשְׂרָאֵל׃a ס 14 aוַיַּעֲזֹב הֶחָלוּץ | ל̇ קמ̇ וכל אתנח וס״פ דכות
15 אֶת־הַשִּׁבְיָה וְאֶת־הַבִּזָּה לִפְנֵי הַשָּׂרִים וְכָל־הַקָּהָל׃ 15 וַיָּקֻמוּ הָאֲנָשִׁים | ה̇[17]. ב̇[18]
אֲשֶׁר־נִקְּבוּ בְשֵׁמוֹת וַיַּחֲזִיקוּ בַשִּׁבְיָה וְכָל־מַעֲרֻמֵּיהֶם הִלְבִּישׁוּ מִן־ | ו̇. ל̇ וחס
הַשָּׁלָל וַיַּלְבִּשׁוּם וַיַּנְעִלוּם וַיַּאֲכִלוּם וַיַּשְׁקוּם וַיְסֻכוּם וַיְנַהֲלוּם בַּחֲמֹרִים | ד̇ חס ול בליש[19]. ל̇ וחס. ל̇ וחס. ל̇. ל̇. ל̇
לְכָל־כּוֹשֵׁל וַיְבִיאוּם יְרֵחוֹ עִיר־הַתְּמָרִים אֵצֶל אֲחֵיהֶם וַיָּשׁוּבוּ | ה̇ מל[20]
16 שֹׁמְרוֹן׃ פ 16 בָּעֵת הַהִיא שָׁלַח הַמֶּלֶךְ אָחָז עַל־מַלְכֵיa אַשּׁוּר
17 לַעְזֹר לוֹ׃ 17 וְעוֹד אֲדוֹמִים בָּאוּ וַיַּכּוּ בִיהוּדָה וַיִּשְׁבּוּ־שֶׁבִי׃ | כג̇ ה̇[21] מנה ר״פ. ב̇ ומל. ט̇[22]
18 18 וּפְלִשְׁתִּים פָּשְׁטוּ בְּעָרֵי הַשְּׁפֵלָה וְהַנֶּגֶב לִיהוּדָה וַיִּלְכְּדוּ אֶת־ | ז̇ פסוק את ואת ואת ואת ואת ואת[23]
בֵּית־שֶׁמֶשׁ וְאֶת־אַיָּלוֹן וְאֶת־הַגְּדֵרוֹת וְאֶת־שׂוֹכוֹ וּבְנוֹתֶיהָ וְאֶת־תִּמְנָה | ט̇[24]. ג̇ מל[25]. ו̇ מל בסיפ. ג̇
19 וּבְנוֹתֶיהָ וְאֶת־גִּמְזוֹ וְאֶת־בְּנֹתֶיהָ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם׃ 19 כִּי־הִכְנִיעַ יְהוָה אֶת־ | ו̇ מל בסיפ. ל̇
יְהוּדָה בַּעֲבוּר אָחָז מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵלa כִּי הִפְרִיעַ בִּיהוּדָה וּמָעוֹל מַעַל | ל̇. ג̇ סביר יהודה וקר ישראל. ל̇ ומל[26]
20 בַּיהוָה׃ 20 וַיָּבֹא עָלָיו תִּלְּגַתa פִּלְנְאֶסֶרb מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיָּצַר לוֹ וְלֹא | ב̇. ה̇ וכל עליה דכות[20]
21 חֲזָקוֹ׃c 21 כִּי־חָלַקa אָחָז אֶת־בֵּית יְהוָה וְאֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים
22 וַיִּתֵּן לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר וְלֹא לְעֶזְרָה לוֹ׃ 22 aוּבְעֵת הָצֵר לוֹa וַיּוֹסֶף | כ̇ו̇[27] מנה מל
23 לִמְעוֹל בַּיהוָה bהוּא הַמֶּלֶךְ אָחָז׃b 23 וַיִּזְבַּחa לֵאלֹהֵי דַרְמֶשֶׂק הַמַּכִּים | ב̇ מל[26]
בּוֹc וַיֹּאמֶר כִּי אֱלֹהֵי מַלְכֵי־אֲרָם הֵם מַעְזְרִיםd אוֹתָם לָהֶם אֲזַבֵּחַ | ל̇
24 וְיַעְזְרוּנִי וְהֵם הָיוּ־לוֹ לְהַכְשִׁילוֹ וּלְכָל־יִשְׂרָאֵל׃ 24 וַיֶּאֱסֹף אָחָז אֶת־a | ל̇ ומל. ב̇. כ̇ ו̇ מנה בסיפ[28]

[13] Mm 3928. [14] Mm 4232. [15] Mm 4233. [16] Mm 674. [17] Mm 4236. [18] Mm 1340. [19] Mm 3833. [20] Mp sub loco. [21] Mm 2227. [22] Mm 1694. [23] Mm 2135. [24] Mm 1356. [25] Mm 4022. [26] Mm 4268. [27] Mm 962. [28] Mm 4234.

10 b prp עֲלֵיכֶם עִמְּסֶם || c 𝔊 *μαρτυρῆσαι* ex *ἁμαρτῆσαι* cf 𝔏 *peccastis* || **12** a $\mathfrak{G}^{B}$ *Ουδια* || b $\mathfrak{G}^{B}$ *Ζαχαρίας* || c cf 1 Ch 9,12e || d–d > 𝔖 || **13** a–a > 𝔖 || b pc Mss 𝔊𝔙 אַף יהוה || **14** a v 14 > 𝔖 || **16** a l c Ms Vrs מֶלֶךְ cf 20 || **19** a Seb nonn Mss Vrs יְהוּדָה || **20** a mlt Mss $\mathfrak{G}^{ALal}$𝔖 תִּגְלַת cf 1 Ch 5,6 || b Ms $\mathfrak{G}^{BL}$𝔖 om נ cf 1 Ch || c l חִזְּקוֹ cf 29,34 35,2 || **21** a prp חִלֵּץ cf Ps 7,5 || **22** a–a 𝔊 *ἀλλ' ἢ τῷ θλιβῆναι αὐτόν* || b–b 𝔊 *καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς* || **23** a 𝔊 *ἐκζητήσω* || b 𝔊 *με* || c Ms 𝔊 מֶלֶךְ || d l עֹזְרִים (מ dttg) || **24** a nonn Mss + כָּל־.

כְּלֵ֣י בֵית־הָאֱלֹהִ֗ים וַיְקַצֵּץ֙ אֶת־כְּלֵ֣י בֵית־הָאֱלֹהִ֔ים וַיִּסְגֹּ֖ר אֶת־
25 דַּלְת֣וֹת בֵּית־יְהוָ֑ה וַיַּ֨עַשׂ ל֧וֹ מִזְבְּח֛וֹת בְּכָל־פִּנָּ֖ה בִּירוּשָׁלִָֽם׃ 25 וּבְכָל־
עִ֨יר וָעִ֤יר לִֽיהוּדָה֙ עָשָׂ֣ה בָמ֔וֹת לְקַטֵּ֖ר לֵאלֹהִ֣ים אֲחֵרִ֑ים וַיַּכְעֵ֕ס אֶת־
26 יְהוָ֖ה אֱלֹהֵ֥י אֲבֹתָֽיו׃ 26 וְיֶ֤תֶר דְּבָרָיו֙ וְכָל־דְּרָכָ֔יו הָרִאשֹׁנִ֖ים
27 וְהָאַחֲרוֹנִ֑ים הִנָּ֣ם כְּתוּבִ֔ים עַל־סֵ֥פֶר מַלְכֵֽי־יְהוּדָ֖ה וְיִשְׂרָאֵֽל׃ 27 וַיִּשְׁכַּ֨ב
אָחָ֜ז עִם־אֲבֹתָ֗יו וַיִּקְבְּרֻ֤הוּ [a]בָעִיר֙ בִּֽירוּשָׁלִַ֔ם[a] כִּ֚י לֹ֣א הֱבִיאֻ֔הוּ לְקִבְרֵ֖י
מַלְכֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וַיִּמְלֹ֛ךְ יְחִזְקִיָּ֥הוּ בְנ֖וֹ תַּחְתָּֽיו׃ פ

29 1 יְחִזְקִיָּ֣הוּ מָלַ֗ךְ בֶּן־עֶשְׂרִ֤ים וְחָמֵשׁ֙ שָׁנָ֔ה וְעֶשְׂרִ֤ים וָתֵ֙שַׁע֙ שָׁנָ֔ה
2 מָלַ֖ךְ בִּירוּשָׁלִָ֑ם וְשֵׁ֣ם אִמּ֔וֹ אֲבִיָּ֖ה[a] בַּת־זְכַרְיָֽהוּ׃ 2 וַיַּ֥עַשׂ הַיָּשָׁ֖ר בְּעֵינֵ֣י
3 יְהוָ֑ה כְּכֹ֥ל אֲשֶׁר־עָשָׂ֖ה דָּוִ֥יד אָבִֽיו׃ 3 [a]ה֣וּא בַשָּׁנָ֤ה הָרִאשׁוֹנָה֙
לְמָלְכ֔וֹ[a] בַּחֹ֖דֶשׁ הָרִאשׁ֑וֹן פָּתַ֛ח אֶת־דַּלְת֥וֹת בֵּית־יְהוָ֖ה וַיְחַזְּקֵֽם׃
4 וַיָּבֵ֥א אֶת־הַכֹּהֲנִ֖ים וְאֶת־הַלְוִיִּ֑ם וַיַּאַסְפֵ֖ם לִרְח֥וֹב הַמִּזְרָֽח׃ 5 וַיֹּ֥אמֶר
לָהֶ֖ם שְׁמָע֣וּנִי הַלְוִיִּ֑ם עַתָּ֣ה הִֽתְקַדְּשׁ֗וּ וְקַדְּשׁוּ֙ אֶת־בֵּ֤ית יְהוָה֙ אֱלֹהֵ֣י
6 אֲבֹתֵיכֶ֔ם וְהוֹצִ֥יאוּ אֶת־הַנִּדָּ֖ה מִן־הַקֹּֽדֶשׁ׃ 6 כִּֽי־מָעֲל֣וּ אֲבֹתֵ֗ינוּ וְעָשׂ֥וּ
הָרַ֛ע בְּעֵינֵ֥י יְהוָֽה־אֱלֹהֵ֖ינוּ וַיַּֽעַזְבֻ֑הוּ וַיַּסֵּ֧בּוּ פְנֵיהֶ֛ם מִמִּשְׁכַּ֥ן יְהוָ֖ה וַיִּתְּנוּ־
7 עֹֽרֶף׃ 7 גַּ֣ם סָגְר֞וּ דַּלְת֣וֹת הָאוּלָ֗ם[a] וַיְכַבּוּ֙ אֶת־הַנֵּר֔וֹת וּקְטֹ֖רֶת לֹ֣א
8 הִקְטִ֑ירוּ וְעֹלָ֗ה לֹא־הֶעֱל֥וּ בַקֹּ֖דֶשׁ לֵאלֹהֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ 8 וַיְהִי֙ קֶ֣צֶף יְהוָ֔ה
עַל־יְהוּדָ֖ה וִירוּשָׁלִָ֑ם וַיִּתְּנֵ֤ם לְזַֽעֲוָה[a] לְשַׁמָּה֙ וְלִשְׁרֵקָ֔ה כַּאֲשֶׁ֛ר אַתֶּ֥ם
9 רֹאִ֖ים בְּעֵינֵיכֶֽם׃ 9 וְהִנֵּ֛ה נָפְל֥וּ אֲבוֹתֵ֖ינוּ[a] בֶּחָ֑רֶב וּבָנֵ֨ינוּ וּבְנוֹתֵ֧ינוּ
10 וְנָשֵׁ֛ינוּ בַּשְּׁבִ֖י [b]עַל־זֹֽאת[b]׃ 10 [a]עַתָּה֙ עִם־לְבָבִ֔י לִכְר֣וֹת בְּרִ֔ית לַיהוָ֖ה
ס כב אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וְיָשֹׁ֥ב מִמֶּ֖נּוּ חֲר֥וֹן אַפּֽוֹ׃ 11 בָּנַ֕י[a] עַתָּ֖ה אַל־תִּשָּׁל֑וּ
כִּֽי־בָכֶ֞ם בָּחַ֣ר יְהוָ֗ה לַעֲמֹ֤ד לְפָנָיו֙ לְשָׁ֣רְת֔וֹ וְלִהְי֥וֹת ל֖וֹ מְשָׁרְתִ֥ים
12 וּמַקְטִרִֽים׃ ס 12 וַיָּקֻ֣מוּ הַלְוִיִּ֗ם מַ֣חַת בֶּן־עֲמָשַׂ֞י וְיוֹאֵ֣ל בֶּן־עֲזַרְיָ֘הוּ[a]
מִן־בְּנֵ֣י הַקְּהָתִי֒ וּמִן־בְּנֵ֣י מְרָרִ֔י קִ֚ישׁ בֶּן־עַבְדִּ֔י וַעֲזַרְיָ֖הוּ[b] בֶּן־יְהַלֶּלְאֵ֑ל

לזועה ק

[29] Mp sub loco. Cp 29 [1] Mm 978. [2] Mm 4132. [3] Mp sub loco. [4] Mm 1547. [5] Mm 639. [6] Mm 1586. [7] Mm 1503. [8] Mm 2364. [9] Mm 3921. [10] Mm 346. [11] Mm 3437. [12] Mm 1057. [13] Mm 976. [14] Mm 3776. [15] Mm 4186.

27 [a–a] 𝔊 *ἐν πόλει Δαυιδ* ‖ **Cp 29,1** [a] 2 R 18,2 אֲבִי ‖ **3** [a–a] 𝔊 *καὶ ἐγένετο ὡς ἔστη ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ* ‖ **7** [a] 𝔊 *τοῦ ναοῦ* ‖ **8** [a] K לְזַוְעָה cf Jer 15,4 ‖ **9** [a] Ms ־יכם — cf 𝔊 in tot v ‖ [b–b] 𝔊 cj c 10 et pr *ἐν γῇ οὐκ αὐτῶν ὃ καὶ νῦν ἐστιν* ‖ **10** [a] 𝔖 om 10–19 ‖ **11** [a] 𝔊 *καί*, 𝔏 *edificate* = בְּנוּ ‖ **12** [a] 𝔊* *Ζαχαρίου* ‖ [b] cf [a].

וּמִן־הַגֵּרְשֻׁנִּי יוֹאָח בֶּן־זִמָּה וְעֵדֶן בֶּן־יוֹאָח׃ 13 וּמִן־בְּנֵי אֱלִיצָפָן 13
שִׁמְרִי וִיעִואֵל וּמִן־בְּנֵי אָסָף זְכַרְיָהוּ וּמַתַּנְיָהוּ׃ ס 14 וּמִן־בְּנֵי 14
הֵימָן יְחוּאֵל וְשִׁמְעִי ס וּמִן־בְּנֵי יְדוּתוּן שְׁמַעְיָה וְעֻזִּיאֵל׃ 15 וַיַּאַסְפוּ 15
אֶת־אֲחֵיהֶם וַיִּתְקַדְּשׁוּ וַיָּבֹאוּ כְמִצְוַת־הַמֶּלֶךְ בְּדִבְרֵי יְהוָה לְטַהֵר
בֵּית יְהוָה׃ 16 וַיָּבֹאוּ הַכֹּהֲנִים לִפְנִימָה בֵית־יְהוָה לְטַהֵר וַיּוֹצִיאוּ אֵת 16
כָּל־הַטֻּמְאָה אֲשֶׁר מָצְאוּ בְּהֵיכַל יְהוָה לַחֲצַר בֵּית יְהוָה וַיְקַבְּלוּ
הַלְוִיִּם לְהוֹצִיא לְנַחַל־קִדְרוֹן חוּצָה׃ 17 וַיָּחֵלּוּ בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ 17
הָרִאשׁוֹן לְקַדֵּשׁ וּבְיוֹם שְׁמוֹנָה לַחֹדֶשׁ בָּאוּ לְאוּלָם יְהוָה וַיְקַדְּשׁוּ
אֶת־בֵּית־יְהוָה לְיָמִים שְׁמוֹנָה וּבְיוֹם שִׁשָּׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן
כִּלּוּ׃ ס 18 וַיָּבוֹאוּ פְנִימָה אֶל־חִזְקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמְרוּ טִהַרְנוּ 18
אֶת־כָּל־בֵּית יְהוָה אֶת־מִזְבַּח הָעוֹלָה וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֶת־שֻׁלְחַן
הַמַּעֲרֶכֶת וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו׃ 19 וְאֵת כָּל־הַכֵּלִים אֲשֶׁר הִזְנִיחַ הַמֶּלֶךְ 19
אָחָז בְּמַלְכוּתוֹ בְּמַעֲלוֹ הֵכַנּוּ וְהִקְדָּשְׁנוּ וְהִנָּם לִפְנֵי מִזְבַּח יְהוָה׃ ס
20 וַיַּשְׁכֵּם יְחִזְקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ וַיֶּאֱסֹף אֵת שָׂרֵי הָעִיר וַיַּעַל בֵּית יְהוָה׃ 20
21 וַיָּבִיאוּ פָרִים־שִׁבְעָה וְאֵילִים שִׁבְעָה וּכְבָשִׂים שִׁבְעָה וּצְפִירֵי עִזִּים 21
שִׁבְעָה לְחַטָּאת עַל־הַמַּמְלָכָה וְעַל־הַמִּקְדָּשׁ וְעַל־יְהוּדָה וַיֹּאמֶר
לִבְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים לְהַעֲלוֹת עַל־מִזְבַּח יְהוָה׃ 22 וַיִּשְׁחֲטוּ הַבָּקָר 22
וַיְקַבְּלוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־הַדָּם וַיִּזְרְקוּ הַמִּזְבֵּחָה וַיִּשְׁחֲטוּ הָאֵלִים וַיִּזְרְקוּ
הַדָּם הַמִּזְבֵּחָה וַיִּשְׁחֲטוּ הַכְּבָשִׂים וַיִּזְרְקוּ הַדָּם הַמִּזְבֵּחָה׃ 23 וַיַּגִּישׁוּ 23
אֶת־שְׂעִירֵי הַחַטָּאת לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַקָּהָל וַיִּסְמְכוּ יְדֵיהֶם עֲלֵיהֶם׃
24 וַיִּשְׁחָטוּם הַכֹּהֲנִים וַיְחַטְּאוּ אֶת־דָּמָם הַמִּזְבֵּחָה לְכַפֵּר עַל־כָּל־ 24
יִשְׂרָאֵל כִּי לְכָל־יִשְׂרָאֵל אָמַר הַמֶּלֶךְ הָעוֹלָה וְהַחַטָּאת׃ 25 וַיַּעֲמֵד 25
אֶת־הַלְוִיִּם בֵּית יְהוָה בִּמְצִלְתַּיִם בִּנְבָלִים וּבְכִנֹּרוֹת בְּמִצְוַת דָּוִיד וְגָד

[16] Mm 4054. [17] Mm 4124. [18] Mm 399. [19] Mp sub loco. [20] Mm 2610. [21] Mm 2498. [22] Mm 717. [23] Mm 2203. [24] Mm 4234. [25] Mm 2759. [26] Mm 4235. [27] Mm 879. [28] Mm 1601. [29] Mm 4151. [30] Mm 4220. [31] Mm 1339.

12 [c] 𝔊 *Ζεμμαθ* ‖ [d] 𝔊 *καὶ Ιωδαν* ‖ [e] 𝔊^B *οὗτοι υἱοί* ‖ 13 [a] Ms + מְרָרִי ‖ [b] nonn Mss Vrs ut Q, K 'עו– ‖ [c] 𝔊^B *Αζαρίας* ‖ 14 [a] nonn Mss Vrs ut Q, K 'יחו (vel יְחֻוָאֵל?) ‖ [b] 𝔊^A(𝔙) *Ιδιθουν* ‖ 17 [a] 𝔊 *τῇ νουμηνίᾳ*, 𝔊^B* pr *ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ* (propter c–c) ‖ [b] 𝔊 cf 7[a] ‖ c–c 𝔊^B 13 ‖ 18 [a] l c ℭ𝔗𝔙 וְאֵת? ‖ 20 [a] pc Mss 𝔙 + כָּל־ ‖ 21 [a] ins לְעֹלָה cf 24b ‖ [b] 𝔊 *Ισραηλ*.

[a]חֹזֵה־הַמֶּלֶךְ[a] וְנָתָן הַנָּבִיא כִּי [b]בְיַד־יְהוָה[b] הַמִּצְוָה בְּיַד־נְבִיאָיו׃ ס
26 וַיַּעַמְדוּ הַלְוִיִּם בִּכְלֵי דָוִיד וְהַכֹּהֲנִים בַּחֲצֹצְרוֹת׃ ס 27 וַיֹּאמֶר
חִזְקִיָּהוּ לְהַעֲלוֹת הָעֹלָה לְהַמִּזְבֵּחַ וּבְעֵת הֵחֵל הָעוֹלָה הֵחֵל שִׁיר־
28 יְהוָה וְהַחֲצֹצְרוֹת [a]וְעַל־יְדֵי[a] כְּלֵי דָּוִיד מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל׃ 28 וְכָל־הַקָּהָל
מִשְׁתַּחֲוִים וְהַשִּׁיר מְשׁוֹרֵר וְהַחֲצֹצְרוֹת מַחְצְצְרִים[a] הַכֹּל[b] עַד לִכְלוֹת
29 הָעֹלָה׃ 29 וּכְכַלּוֹת לְהַעֲלוֹת כָּרְעוּ הַמֶּלֶךְ וְכָל־הַנִּמְצְאִים אִתּוֹ
30 וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ׃ 30 וַיֹּאמֶר יְחִזְקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים לַלְוִיִּם לְהַלֵּל לַיהוָה
בְּדִבְרֵי דָוִיד וְאָסָף הַחֹזֶה וַיְהַלְלוּ עַד־לְשִׂמְחָה וַיִּקְּדוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ׃ פ
31 וַיַּעַן יְחִזְקִיָּהוּ וַיֹּאמֶר[a] עַתָּה מִלֵּאתֶם[b] יֶדְכֶם לַיהוָה גֹּשׁוּ וְהָבִיאוּ
זְבָחִים וְתוֹדוֹת לְבֵית יְהוָה וַיָּבִיאוּ הַקָּהָל זְבָחִים וְתוֹדוֹת וְכָל־נְדִיב
32 לֵב עֹלוֹת׃ 32 וַיְהִי מִסְפַּר הָעֹלָה אֲשֶׁר הֵבִיאוּ הַקָּהָל בָּקָר שִׁבְעִים
33 אֵילִים מֵאָה כְּבָשִׂים מָאתָיִם לְעֹלָה לַיהוָה כָּל־אֵלֶּה׃ 33 וְהַקֳּדָשִׁים
34 בָּקָר שֵׁשׁ מֵאוֹת וְצֹאן שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים[a]׃ 34 רַק הַכֹּהֲנִים הָיוּ לִמְעָט
וְלֹא יָכְלוּ לְהַפְשִׁיט אֶת־כָּל־הָעֹלוֹת וַיְחַזְּקוּם אֲחֵיהֶם הַלְוִיִּם עַד־
כְּלוֹת הַמְּלָאכָה וְעַד יִתְקַדְּשׁוּ הַכֹּהֲנִים כִּי הַלְוִיִּם יִשְׁרֵי לֵבָב
35 לְהִתְקַדֵּשׁ מֵהַכֹּהֲנִים׃ 35 וְגַם־עֹלָה לָרֹב בְּחֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים וּבַנְּסָכִים
36 לָעֹלָה וַתִּכּוֹן עֲבוֹדַת בֵּית־יְהוָה׃ 36 וַיִּשְׂמַח יְחִזְקִיָּהוּ וְכָל־הָעָם עַל
30 הַהֵכִין הָאֱלֹהִים לָעָם[a] כִּי בְּפִתְאֹם הָיָה הַדָּבָר׃ פ **30** 1 וַיִּשְׁלַח
יְחִזְקִיָּהוּ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה וְגַם־אִגְּרוֹת כָּתַב עַל־אֶפְרַיִם
וּמְנַשֶּׁה לָבוֹא לְבֵית־יְהוָה בִּירוּשָׁלִָם לַעֲשׂוֹת פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֵי
2 יִשְׂרָאֵל׃ 2 וַיִּוָּעַץ הַמֶּלֶךְ וְשָׂרָיו וְכָל־הַקָּהָל בִּירוּשָׁלִָם לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח
3 בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי׃ 3 כִּי לֹא יָכְלוּ לַעֲשֹׂתוֹ[a] בָּעֵת הַהִיא כִּי הַכֹּהֲנִים לֹא־
4 הִתְקַדְּשׁוּ לְמַדַּי וְהָעָם לֹא־נֶאֶסְפוּ לִירוּשָׁלִָם׃ 4 וַיִּישַׁר הַדָּבָר בְּעֵינֵי
5 הַמֶּלֶךְ וּבְעֵינֵי כָּל־הַקָּהָל׃ 5 וַיַּעֲמִידוּ דָבָר לְהַעֲבִיר קוֹל בְּכָל־

ד[32] . ל בסיפ
ה בסיפ[33] . ל . ט מל בליש ובסיפ
ד[34] . ל . ה[35]
ל[36] . ד[34] מחצרים[37] ק חד מן יתיר צ[36]
ד[38] . ל
ל בכתיב . ל בקריא וכל אורית דכות ב מ א[39] . ג חס ול בכתיב[40] . ו[41]
ג מל בליש[42] . לו . ג מל בליש[42]
ה בטע בסיפ
ל בסיפ
ז קמ וכל אתנח וס״פ דכות[43]
ל . ל . ל[44]
יז פסוק עד ועד[45] . ל
ל . ד[46] . כ[47] ר״פ בכתיב ט מנה בסיפ
ה[48] . נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג[36]
ל . ל . ד[1]
כ ה[2] מנה בסיפ . ל
ל . ב[3]
ה[4]
מז פסוק לא לא לא . ו זוגין[5] . ה וחס[6]
ה . ג מל[7] . קלט[3]
,

[32] Mm 4203. [33] Mm 2203. [34] Mm 2109. [35] Mm 4236. [36] Mp sub loco. [37] Q addidi, cf 1 Ch 15,24; 2 Ch 5,13; 7,6; 13,14 et Mp sub loco. [38] Mm 85. [39] Dt 31,29. [40] Mm 1254. [41] Mm 593. [42] Mm 4237. [43] Mm 1208. [44] וחד יחזקום Jer 10,4. [45] Mm 912. [46] Mm 3893. [47] Mm 4070. [48] Mm 698. Cp 30 [1] Mm 4238. [2] Mm 4151. [3] Mp sub loco. [4] Mm 4236. [5] Mm 2036. [6] Mm 305. [7] Mm 968.

25 [a–a] 𝔊B *τοῦ προφήτου* || [b–b] prp בְּדָוִיד הָיָה || **27** [a–a] 𝔊 *πρός* || **28** [a] cf 1 Ch 15,24[a] || [b] > 𝔊𝔖𝔙 || **31** [a] ins לָעָם cf 31b || [b] prp מַלְאוּ אַתֶּם cf 1 Ch 29,5 || **33** [a] 𝔊B + 500 || **36** [a] ℭ לָרֹב; prp לָעֵת || **Cp 30,3** [a] ins לְעִתּוֹ vel בְּעִתּוֹ (hpgr).

ב[8] יִשְׂרָאֵל מִבְּאֵר־שֶׁבַע וְעַד־דָּן לָבוֹא לַעֲשׂוֹת פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֵי־
יִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלָ͏ִם כִּי לֹא לָרֹב[a] עָשׂוּ כַּכָּתוּב׃ 6 וַיֵּלְכוּ הָרָצִים 6
ל . ל בָּאִגְּרוֹת מִיַּד הַמֶּלֶךְ וְשָׂרָיו בְּכָל־יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה וּכְמִצְוַת[a] הַמֶּלֶךְ[b]
ד בליש[9] . לג ט מנה בכתיב לֵאמֹר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שׁוּבוּ אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל
הל[10] . ל וְיָשֹׁב אֶל־הַפְּלֵיטָה הַנִּשְׁאֶרֶת לָכֶם מִכַּף מַלְכֵי[c] אַשּׁוּר׃ 7 וְאַל־תִּהְיוּ 7
ל . יז מל בסיפ[8] כַּאֲבוֹתֵיכֶם וְכַאֲחֵיכֶם אֲשֶׁר מָעֲלוּ בַּיהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם וַיִּתְּנֵם
כח[11] ר״פ ח מנה בסיפ . ג[12] לְשַׁמָּה כַּאֲשֶׁר אַתֶּם רֹאִים׃ 8 עַתָּה אַל־תַּקְשׁוּ עָרְפְּכֶם כַּאֲבוֹתֵיכֶם 8
[a]תְּנוּ־יָד[b] לַיהוָה[a] וּבֹאוּ לְמִקְדָּשׁוֹ אֲשֶׁר הִקְדִּישׁ לְעוֹלָם וְעִבְדוּ אֶת־
הל[10] . לא[13] יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְיָשֹׁב מִכֶּם חֲרוֹן אַפּוֹ׃ 9 כִּי בְשׁוּבְכֶם עַל־יְהוָה[a] 9
ג מל[14] . ג[15] אֲחֵיכֶם וּבְנֵיכֶם לְרַחֲמִים לִפְנֵי שׁוֹבֵיהֶם וְלָשׁוּב לָאָרֶץ הַזֹּאת כִּי־חַנּוּן
וְרַחוּם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְלֹא־יָסִיר פָּנִים[b] מִכֶּם אִם־תָּשׁוּבוּ אֵלָיו׃ פ
ל 10 וַיִּהְיוּ הָרָצִים עֹבְרִים מֵעִיר ׀ לָעִיר בְּאֶרֶץ־אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה וְעַד־[a] 10
ל . ל וחס . ל זְבֻלוּן וַיִּהְיוּ מַשְׂחִיקִים[b] עֲלֵיהֶם וּמַלְעִגִים בָּם׃ 11 אַךְ־אֲנָשִׁים מֵאָשֵׁר 11
ב[16] . ד בליש ול בסיפ וּמְנַשֶּׁה[a] וּמִזְּבֻלוּן נִכְנְעוּ וַיָּבֹאוּ לִירוּשָׁלָ͏ִם׃ 12 גַּם בִּיהוּדָה הָיְתָה יַד 12
ה[17] הָאֱלֹהִים לָתֵת לָהֶם לֵב אֶחָד לַעֲשׂוֹת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים בִּדְבַר[a]
יב[8] . לג קמ[18] יְהוָה׃ 13 וַיֵּאָסְפוּ יְרוּשָׁלַ͏ִם עַם־רָב לַעֲשׂוֹת אֶת־חַג הַמַּצּוֹת בַּחֹדֶשׁ 13
ה[19] הַשֵּׁנִי קָהָל לָרֹב[a] מְאֹד׃ 14 וַיָּקֻמוּ וַיָּסִירוּ אֶת־הַמִּזְבְּחוֹת אֲשֶׁר 14
ל ומל[8] בִּירוּשָׁלָ͏ִם וְאֵת כָּל־הַמְקַטְּרוֹת[a] הֵסִירוּ וַיַּשְׁלִיכוּ לְנַחַל קִדְרוֹן׃
ח[20] 15 וַיִּשְׁחֲטוּ הַפֶּסַח בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם[a] 15
לו נִכְלְמוּ וַיִּתְקַדְּשׁוּ וַיָּבִיאוּ עֹלוֹת בֵּית יְהוָה׃ 16 וַיַּעַמְדוּ עַל־עָמְדָם 16
ו[21] כְּמִשְׁפָּטָם כְּתוֹרַת מֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים הַכֹּהֲנִים[a] זֹרְקִים אֶת־הַדָּם
ד דגש[22] . ג קמ מִיַּד הַלְוִיִּם׃ 17 כִּי־רַבַּת בַּקָּהָל אֲשֶׁר לֹא־הִתְקַדָּשׁוּ וְהַלְוִיִּם עַל־ 17
ל . ל . ג[23] שְׁחִיטַת הַפְּסָחִים לְכֹל לֹא טָהוֹר לְהַקְדִּישׁ לַיהוָה׃ 18 כִּי מַרְבִּית 18
ל[24] הָעָם רַבַּת מֵאֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה יִשָּׂשכָר וּזְבֻלוּן לֹא הִטֶּהָרוּ כִּי־אָכְלוּ

[8] Mp sub loco. [9] Mm 4147. [10] Mm 976. [11] Mm 1057. [12] Mm 1109. [13] Mm 486. [14] Mm 3380. [15] Mm 4239. [16] Mm 1419. [17] Mm 1549. [18] Mm 264. [19] Mm 3179. [20] Mm 1199. [21] Mm 3890. [22] Mm 3722. [23] Mm 1542. [24] וחד והטהרו Nu 8,7.

5 [a] > 𝔗 ‖ **6** [a] mlt Mss ובמ׳, Ms 𝔊𝔙 כמ׳ ‖ [b] prb ins דִּבְּרוּ אֶל־בְּנֵי ישׂראל בְּשֵׁם המלך vel sim (homtel) ‖ [c] 𝔊𝔖𝔙 sg ‖ **8** [a–a] > 𝔖 ‖ [b] 𝔊 *δόξαν* ‖ **9** [a] ins יִהְיוּ cf 𝔊 (hpgr) ‖ [b] Vrs + suff 3 sg ‖ **10** [a] prp גְּבֻל דָּן ‖ [b] Mss מְשַׂחֲקִים ‖ **11** [a] l וּמִמְּ׳ (מ hpgr) cf 𝔊 ‖ **12** [a] pc Mss 𝔖𝔗 כִּדְ׳ ‖ **13** [a] cf 24,24[a] ‖ **14** [a] prp הַמְקַטְּרֹת cf Ex 30,1 ‖ **15** [a] dl וְ cf 27 ‖ **16** [a] pc Mss 𝔊𝔙 וְה׳.

אֶת־הַפֶּ֖סַח בְּלֹ֣א כַכָּת֑וּב כִּי֩ הִתְפַּלֵּ֨ל יְחִזְקִיָּ֤הוּ עֲלֵיהֶם֙ לֵאמֹ֔ר יְהוָ֥ה
19 הַטּ֖וֹב יְכַפֵּ֥ר בְּעַֽד׃ᵃ 19 כָּל־לְבָב֣וֹ הֵכִ֗ין לִדְר֛וֹשׁ הָאֱלֹהִ֥ים ׀ יְהוָ֖ה אֱלֹהֵ֣י ל. ז[25]
20 אֲבוֹתָ֑יו וְלֹ֖א כְּטָהֳרַ֥ת הַקֹּֽדֶשׁ׃ ס 20 וַיִּשְׁמַ֤ע יְהוָה֙ אֶל־יְחִזְקִיָּ֔הוּ ג מל[26]. ל
21 וַיִּרְפָּ֖א אֶת־הָעָֽם׃ ס 21 וַיַּעֲשׂ֣וּ בְנֵֽי־יִ֠שְׂרָאֵל הַנִּֽמְצְאִ֨ים בִּירוּשָׁלִַ֜ם ב[27]
אֶת־חַ֧ג הַמַּצּ֛וֹת שִׁבְעַ֥ת יָמִ֖ים בְּשִׂמְחָ֣ה גְדוֹלָ֑ה וּֽמְהַֽלְלִ֣ים לַיהוָ֡ה י֣וֹם ׀ ג
22 בְּי֗וֹם הַלְוִיִּ֧ם וְהַכֹּהֲנִ֛ים ᵃבִּכְלֵי־עֹ֖זᵃᵇ לַיהוָֽה׃ ס 22 וַיְדַבֵּ֨ר יְחִזְקִיָּ֜הוּ ד[28]
עַל־לֵ֣ב כָּל־הַלְוִיִּ֗ם הַמַּשְׂכִּילִ֥ים שֵֽׂכֶל־ט֖וֹב לַיהוָ֑ה וַיֹּאכְל֤וּᵃ אֶת־ ב מל[29]
הַמּוֹעֵד֙ שִׁבְעַ֣ת הַיָּמִ֔ים מְזַבְּחִים֙ זִבְחֵ֣י שְׁלָמִ֔ים וּמִ֨תְוַדִּ֔ים לַיהוָ֖ה אֱלֹהֵ֥י ח[30]
23 אֲבוֹתֵיהֶֽם׃ ס 23 וַיִּוָּ֣עֲצוּ כָּל־הַקָּהָ֔ל לַעֲשׂ֖וֹת שִׁבְעַ֣ת יָמִ֣ים אֲחֵרִ֑ים יז מל בסיפ
24 וַיַּעֲשׂ֥וּ שִׁבְעַת־יָמִ֖ים שִׂמְחָֽה׃ᵃ 24 כִּ֣י חִזְקִיָּ֣הוּ מֶֽלֶךְ־יְהוּדָה֩ הֵרִ֨ים לַקָּהָ֜ל ה בסיפ[31]
אֶ֣לֶף פָּרִ֗ים וְשִׁבְעַ֨ת אֲלָפִ֥ים צֹאן֙ ס וְהַשָּׂרִ֞ים הֵרִ֤ימוּ לַקָּהָל֙ פָּרִ֣ים ל
25 אֶ֔לֶף וְצֹ֖אן עֲשֶׂ֣רֶת אֲלָפִ֑ים וַיִּתְקַדְּשׁ֥וּᵃ כֹהֲנִ֖ים לָרֹֽב׃ 25 וַֽיִּשְׂמְח֣וּ ׀ כָּל־
קְהַ֣ל יְהוּדָ֗ה וְהַכֹּֽהֲנִים֙ וְהַלְוִיִּ֔ם וְכָל־הַקָּהָ֖ל הַבָּאִ֣ים מִיִּשְׂרָאֵ֑ל וְהַגֵּרִ֗ים ח[32]. ה[33]. ד בליש בסיפ
26 הַבָּאִים֙ מֵאֶ֣רֶץ יִשְׂרָאֵ֔ל וְהַיּוֹשְׁבִ֖ים בִּיהוּדָֽה׃ 26 וַתְּהִ֥י שִׂמְחָֽה־גְדוֹלָ֖ה ג[34] חד חס וב מן י מל בליש
בִּירוּשָׁלִָ֑ם כִּ֠י מִימֵ֞י שְׁלֹמֹ֤ה בֶן־דָּוִיד֙ מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֔ל לֹ֥אᵃ כָזֹ֖את ג[35]
27 בִּירוּשָׁלִָֽם׃ ס 27 וַיָּקֻ֜מוּ הַכֹּהֲנִ֣ים הַלְוִיִּ֗םᵃ וַֽיְבָרְכ֣וּ אֶת־הָעָ֔ם יג[36]
וַיִּשָּׁמַ֖עᵇ בְּקוֹלָ֑ם וַתָּב֧וֹא תְפִלָּתָ֛ם לִמְע֥וֹן קָדְשׁ֖וֹ לַשָּׁמָֽיִם׃ פ ל[37]

31 1 וּכְכַלּ֣וֹת כָּל־זֹ֗את יָצְא֞וּ כָּל־יִשְׂרָאֵ֣ל הַנִּמְצְאִים֮ לְעָרֵ֣י יְהוּדָה֒
וַיְשַׁבְּר֣וּ הַמַּצֵּב֣וֹת וַיְגַדְּע֣וּ הָאֲשֵׁרִ֡ים וַיְנַתְּצ֣וּ אֶת־הַבָּמוֹת֩ וְאֶת־ ג
הַֽמִּזְבְּחֹ֨ת מִכָּל־יְהוּדָ֤ה וּבִנְיָמִן֙ וּבְאֶפְרַ֣יִם וּמְנַשֶּׁ֔ה עַד־לְכַלֵּ֑ה וַיָּשׁ֜וּבוּ ל ולא געיא. ב בסיפ. ט כת ה[1]
2 כָּל־בְּנֵ֨י יִשְׂרָאֵ֥ל אִ֛ישׁ לַאֲחֻזָּת֖וֹ לְעָרֵיהֶֽם׃ ס 2 וַיַּעֲמֵ֣ד יְחִזְקִיָּ֡הוּ ל
אֶת־מַחְלְק֣וֹת הַכֹּהֲנִים֩ וְהַלְוִיִּ֨ם עַֽל־מַחְלְקוֹתָ֜ם אִ֣ישׁ ׀ כְּפִ֣י עֲבֹֽדָת֗וֹ כא[2]. ד חס בליש ובסיפ
לַכֹּהֲנִים֙ וְלַלְוִיִּ֔ם לְעֹלָ֖ה וְלִשְׁלָמִ֑ים לְשָׁרֵ֤תᵃ וּלְהֹדוֹת֙ וּֽלְהַלֵּ֔ל בְּשַׁעֲרֵ֖י ג ב חס וחד מל[3]
3 מַחֲנ֥וֹתᵇ יְהוָֽה׃ ס 3 וּמְנָ֨תᵃ הַמֶּ֤לֶךְ מִן־רְכוּשׁוֹ֙ לָֽעֹל֔וֹת ל. ל. ב מל. ל

[25] Mm 4104. [26] Mm 4240. [27] Gn 20,17. [28] Mm 4203. [29] Mm 4241. [30] Mm 4051. [31] Mm 2203. [32] Mm 1199. [33] Mm 4236. [34] Mm 2592. [35] Mm 3569. [36] Mm 1188. [37] Mm 3112. Cp 31 [1] Mm 2122. [2] Mm 4144. [3] Mm 4077ב.

18 ᵃ dl : cf Vrs ‖ **21** ᵃ⁻ᵃ prp בְּכָל־עֹז ‖ ᵇ > 𝔊 ‖ **22** ᵃ 𝔊 *καὶ συνετέλεσαν*, l וַיְכַלּוּ ‖ **23** ᵃ nonn Mss 'בְּשִׂ ‖ **24** ᵃ 𝔊 *καὶ τὰ ἅγια* ‖ **26** ᵃ pc Mss + הָיְתָה cf Vrs; 𝔊 + *ἑορτή* ‖ **27** ᵃ Mss 𝔊ᴬᵃˡ𝔏𝔖𝔗𝔙𝔄 'וְה ‖ ᵇ l שָׁמַע (= ויהוה) 'וי cf 𝔖𝔄 ‖ **Cp 31,2** ᵃ l 'ול (cf 𝔊) et tr ante בשערי ‖ ᵇ 𝔊 *ἐν ταῖς αὐλαῖς οἴκου*, l חַצְרוֹת? > 𝔖 ‖ **3** ᵃ prp וּמַתְּנַת cf 𝔖𝔄.

ג חס בליש הַבֹּקֶר וְהָעֶרֶב וְהָעֹלוֹת לַשַּׁבָּתוֹת וְלֶחֳדָשִׁים וְלַמֹּעֲדִים כַּכָּתוּב
ל . כא[4] בְּתוֹרַת יְהוָה׃ 4 וַיֹּאמֶר לָעָם לְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם לָתֵת מְנָת הַכֹּהֲנִים 4
ל וחס וְהַלְוִיִּם לְמַעַן יֶחֶזְקוּ בְּתוֹרַת[a] יְהוָה׃ 5 וְכִפְרֹץ[a] הַדָּבָר הִרְבּוּ בְנֵי־ 5
כה . ב[5] . ל יִשְׂרָאֵל רֵאשִׁית דָּגָן תִּירוֹשׁ וְיִצְהָר וּדְבַשׁ וְכֹל תְּבוּאַת שָׂדֶה וּמַעְשַׂר
י מל ב מנה בליש ול בכתיב הַכֹּל לָרֹב הֵבִיאוּ׃ 6 [a]וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה[ab] הַיּוֹשְׁבִים בְּעָרֵי יְהוּדָה 6
ו[6] גַּם־הֵם[c] מַעְשַׂר בָּקָר וָצֹאן וּמַעְשַׂר[d] קָדָשִׁים[e] הַמְקֻדָּשִׁים לַיהוָה
ל . ז ר״פ[7] אֱלֹהֵיהֶם הֵבִיאוּ[f] וַיִּתְּנוּ עֲרֵמוֹת עֲרֵמוֹת׃ ס 7 בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִשִׁי 7
ל הֵחֵלּוּ הָעֲרֵמוֹת לִיסּוֹד[a] וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי כִּלּוּ׃ ס 8 וַיָּבֹאוּ 8
ז[8] יְחִזְקִיָּהוּ וְהַשָּׂרִים וַיִּרְאוּ אֶת־הָעֲרֵמוֹת וַיְבָרְכוּ אֶת־יְהוָה וְאֵת עַמּוֹ
ג[9] . ל וכן בטע[10] . כא[4] יִשְׂרָאֵל׃ פ 9 וַיִּדְרֹשׁ יְחִזְקִיָּהוּ עַל־הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם עַל־ 9
לז כג מנה בסיפ הָעֲרֵמוֹת׃ 10 וַיֹּאמֶר אֵלָיו עֲזַרְיָהוּ הַכֹּהֵן הָרֹאשׁ לְבֵית צָדוֹק וַיֹּאמֶר כג
כ[11] . ב וכל לשון אריה דכות . י מל . ב ומל . ג[12] . ב מל[13] מֵהָחֵל הַתְּרוּמָה לָבִיא[a] בֵית־יְהוָה אָכוֹל וְשָׂבוֹעַ וְהוֹתֵר עַד־לָרוֹב
יב כִּי יְהוָה בֵּרַךְ אֶת־עַמּוֹ וְהַנּוֹתָר[b] אֶת־הֶהָמוֹן הַזֶּה׃ ס 11 וַיֹּאמֶר 11
לט . לו יְחִזְקִיָּהוּ לְהָכִין לְשָׁכוֹת בְּבֵית יְהוָה וַיָּכִינוּ׃ 12 וַיָּבִיאוּ אֶת־הַתְּרוּמָה 12
כנניהו[13] ק חד מן ג[14] יתיר ו וְהַמַּעֲשֵׂר וְהַקֳּדָשִׁים[a] בֶּאֱמוּנָה וַעֲלֵיהֶם נָגִיד כָּונַנְיָהוּ הַלֵּוִי וְשִׁמְעִי
ד[15] . ג . ז בליש אָחִיהוּ מִשְׁנֶה׃ 13 וִיחִיאֵל וַעֲזַזְיָהוּ[a] וְנַחַת וַעֲשָׂהאֵל וִירִימוֹת וְיוֹזָבָד 13
ל . ד ב מל וב חס[16] . כנניהו ק חד מן ג[14] יתיר ו וֶאֱלִיאֵל וְיִסְמַכְיָהוּ וּמַחַת וּבְנָיָהוּ[b] פְּקִידִים מִיַּד כָּונַנְיָהוּ וְשִׁמְעִי אָחִיו
מח . י מל בליש בְּמִפְקַד יְחִזְקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ וַעֲזַרְיָהוּ נְגִיד בֵּית־הָאֱלֹהִים[c]׃ 14 וְקוֹרֵא 14
ל מל . ב[17] בֶן־יִמְנָה הַלֵּוִי הַשּׁוֹעֵר לַמִּזְרָחָה עַל נִדְבוֹת הָאֱלֹהִים לָתֵת[a] תְּרוּמַת
ג בליש . ב יְהוָה וְקָדְשֵׁי הַקֳּדָשִׁים׃ 15 וְעַל־יָדוֹ עֵדֶן[a] וּמִנְיָמִן[b] וְיֵשׁוּעַ וּשְׁמַעְיָהוּ 15
ג אֲמַרְיָהוּ וּשְׁכַנְיָהוּ בְּעָרֵי[c] הַכֹּהֲנִים בֶּאֱמוּנָה לָתֵת לַאֲחֵיהֶם בְּמַחְלְקוֹת
ל . ל . ל בסיפ . ג[18] ול בליש כַּגָּדוֹל כַּקָּטָן׃ 16 מִלְּבַד[a] הִתְיַחְשָׂם לִזְכָרִים מִבֶּן שָׁלוֹשׁ שָׁנִים וּלְמַעְלָה 16

[4]Mm 4144. [5]Mm 4242. [6]Mm 3688. [7]Mm 791. [8]Mm 461. [9]Mm 761. [10]Mm 4243. [11]Mm 1149. [12]Mm 630. [13]Q addidi, cf Mp sub loco. [14]Mm 4128. [15]Mm 2660. [16]Mm 306. [17]Ps 119,108. [18]Mm 4109.

4 [a] 𝔊 *ἐν τῇ λειτουργίᾳ οἴκου* ‖ **5** [a] 𝔊 *καὶ ὡς προσέταξεν* ‖ **6** [a–a] 𝔊 (om ו) cj c 5 et addit *καί* ‖ [b] frt add ‖ [c] 𝔊(𝔙) + *ἤνεγκαν*, sed cf [f] ‖ [d] ins כָּל־תְּבוּאַת שָׂדֶה cf 5 (aberratio oculi) ‖ [e] 𝔊(𝔏) *αἰγῶν* ex *ἁγίων* ‖ [f] huc tr ‸ ‖ **7** [a] pc Mss לִיס׳ ‖ **10** [a] Seb לְהָבִיא ‖ [b] 𝔊 *καὶ κατελίπομεν* = וַנּוֹתֵר; l prb וְהִנֵּה נוֹתָר ‖ **12** [a] > 𝔊, dl ‖ **13** [a] pc Mss 𝔊[BLal] 𝔏𝔖𝔄 וַעֲזַרְיָהוּ, pc Mss 𝔙 וְעֻזִּיָּהוּ ‖ [b] 𝔊 + *καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ* (versio duplex) ‖ [c] 𝔖 *mlk'* crrp ex *mrj'* cf 𝔄 ‖ **14** [a] l וְלָ׳ ‖ **15** [a] 𝔊* *Οδομ* ‖ [b] pc Mss 𝔊𝔖𝔙 וּבְנ׳ ‖ [c] 𝔊 *διὰ χειρός* ‖ **16** [a] 𝔊[B] *ἕκαστος* crrp ex *ἐκτός* (sic 𝔊[Aal]); prp כָּל כְּדֵי.

לְכָל־הַבָּא לְבֵית־יְהוָה לִדְבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ לַעֲבוֹדָתָם בְּמִשְׁמְרוֹתָם ג[19]. ב מל בליש. ב חד חס וחד מל[20]. ב פסוק דמטע[21]
17 כְּמַחְלְקוֹתֵיהֶם[b]׃ 17 וְאֵת[a] הִתְיַחֵשׂ הַכֹּהֲנִים לְבֵית אֲבוֹתֵיהֶם ל. ז בליש[22]. יז מל בסיפ
וְהַלְוִיִּם מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּלְמָעְלָה בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בְּמַחְלְקוֹתֵיהֶם׃ ג[23] ב מנה בליש. ב פסוק דמטע[21]
18 וּלְהִתְיַחֵשׂ בְּכָל־טַפָּם [a]נְשֵׁיהֶם[b] וּבְנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם[a] לְכָל־קָהָל כִּי ג[24]
19 בֶאֱמוּנָתָם[c] יִתְקַדְּשׁוּ[d]־קֹדֶשׁ׃ 19 וְלִבְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים[a] בִּשְׂדֵי[b] מִגְרַשׁ ג[25] כת י וכל רות דכות ב מ ב
עָרֵיהֶם בְּכָל־עִיר וָעִיר אֲנָשִׁים אֲשֶׁר נִקְּבוּ בְּשֵׁמוֹת לָתֵת מָנוֹת לְכָל־
20 זָכָר בַּכֹּהֲנִים וּלְכָל־הִתְיַחֵשׂ בַּלְוִיִּם׃ 20 וַיַּעַשׂ כָּזֹאת יְחִזְקִיָּהוּ ל. ג בליש[26]
בְּכָל־יְהוּדָה וַיַּעַשׂ הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר וְהָאֱמֶת[a] לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהָיו׃ ד[27]. ג[28]
21 וּבְכָל־מַעֲשֶׂה אֲשֶׁר־הֵחֵל ׀ בַּעֲבוֹדַת בֵּית־הָאֱלֹהִים וּבַתּוֹרָה ג פסוק ובכל בכל. ל[29]. ז[30]. מח. ל
וּבַמִּצְוָה[a] לִדְרֹשׁ לֵאלֹהָיו בְּכָל־לְבָבוֹ עָשָׂה וְהִצְלִיחַ׃ פ ל. ז חס[31] וכל אורית ונביא דכות ב מ ב. ז ל בליש[32]

32 1 אַחֲרֵי הַדְּבָרִים וְהָאֱמֶת הָאֵלֶּה בָּא סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ־אַשּׁוּר ג[1]
וַיָּבֹא בִיהוּדָה וַיִּחַן עַל־הֶעָרִים הַבְּצֻרוֹת וַיֹּאמֶר לְבִקְעָם אֵלָיו׃ ל
2 וַיַּרְא יְחִזְקִיָּהוּ כִּי־בָא סַנְחֵרִיב וּפָנָיו לַמִּלְחָמָה עַל־יְרוּשָׁלִָם׃ ג[2]
3 וַיִּוָּעַץ עִם־שָׂרָיו וְגִבֹּרָיו לִסְתּוֹם אֶת־מֵימֵי הָעֲיָנוֹת אֲשֶׁר מִחוּץ לָעִיר ב חד מל וחד חס[3]
4 וַיַּעְזְרוּהוּ׃ 4 וַיִּקָּבְצוּ עַם־רָב וַיִּסְתְּמוּ אֶת־כָּל־[a]הַמַּעְיָנוֹת וְאֶת־הַנַּחַל ל ומל. לג קמ[4]
הַשּׁוֹטֵף בְּתוֹךְ־הָאָרֶץ[b] לֵאמֹר לָמָּה יָבוֹאוּ[c] מַלְכֵי[c] אַשּׁוּר וּמָצְאוּ[c] ג מל[5]
5 מַיִם רַבִּים׃ 5 וַיִּתְחַזַּק[a] וַיִּבֶן אֶת־כָּל־הַחוֹמָה הַפְּרוּצָה [b]וַיַּעַל [c]עַל־ ב וכל התחזק דכות[6]. ל
הַמִּגְדָּלוֹת[bc] וְלַחוּצָה הַחוֹמָה[d] אַחֶרֶת[e] וַיְחַזֵּק אֶת־הַמִּלּוֹא עִיר דָּוִיד ל. ל. ה וכל דסמיכ לאדכרה דכות[7]
6 וַיַּעַשׂ שֶׁלַח לָרֹב וּמָגִנִּים׃ 6 וַיִּתֵּן שָׂרֵי מִלְחָמוֹת עַל־הָעָם וַיִּקְבְּצֵם ל. ז פסוק על אל על. ח וכל עזרא דכות[8]
7 אֵלָיו אֶל־רְחוֹב שַׁעַר הָעִיר[a] וַיְדַבֵּר עַל־לְבָבָם לֵאמֹר׃ 7 חִזְקוּ ל. ג
וְאִמְצוּ אַל־תִּירְאוּ וְאַל־תֵּחַתּוּ מִפְּנֵי מֶלֶךְ אַשּׁוּר וּמִלִּפְנֵי כָּל־הֶהָמוֹן ל
8 אֲשֶׁר־עִמּוֹ כִּי־עִמָּנוּ רַב מֵעִמּוֹ׃ 8 עִמּוֹ זְרוֹעַ בָּשָׂר וְעִמָּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ ד ר״פ[9]
לְעָזְרֵנוּ וּלְהִלָּחֵם מִלְחֲמֹתֵנוּ וַיִּסָּמְכוּ הָעָם עַל־דִּבְרֵי יְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־ ל. ב וחס. ל
9 יְהוּדָה׃ פ 9 אַחַר זֶה שָׁלַח סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ־אַשּׁוּר עֲבָדָיו

[19] Mm 4082. [20] Mm 890. [21] Mm 4244. [22] Mm 4025. [23] Mm 4109. [24] Mm 1696. [25] Mm 2329. [26] Mp sub loco. [27] Mm 1131. [28] Mm 4245. [29] Mm 2217. [30] Mm 4034. [31] Mm 4226. [32] Mm 4104. Cp 32 [1] Mm 4245. [2] Mm 2456. [3] Mm 2609. [4] Mm 264. [5] Mm 3344. [6] Mm 4209. [7] Mm 1661. [8] Mm 1968. [9] Mm 3479.

16 [b] mlt Mss 𝔖 בַּמ׳ ‖ **17** [a] 𝔊 *οὗτος* = זאת ‖ **18** [a–a] add ‖ [b] > 𝔊 ‖ [c] l בְּאָבוֹתָם ‖ [d] pc Mss הִתְ׳ ‖ **19** [a] Ms 𝔖 ־ַן ‖ [b] mlt Mss ־דה ‖ **20** [a] > 𝔊[-L] ‖ **21** [a] huc tr ‸ ‖ **Cp 32,4** [a] 𝔊 *ὕδατα* ‖ [b] 𝔊 *(διὰ) τῆς πόλεως* ‖ [c] 𝔊𝔖𝔄 sg ‖ **5** [a] prp וַיִּתְחַזְּקוּ, quod cj c 4 (cf 𝔊 + *καὶ κατισχύσῃ*) ‖ [b–b] 𝔊 *καὶ πύργους* ‖ [c–c] l עָלֶיהָ מְ׳ cf 𝔗𝔙 ‖ [d] 𝔊𝔙 om הַ ‖ [e] nonn Mss הָא׳ ‖ **6** [a] 𝔊 *τῆς φάραγγος*.

יְרוּשָׁלַיְמָה וְהוּא עַל־לָכִישׁ וְכָל־מֶמְשַׁלְתּוֹ עִמּוֹ עַל־יְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ
יְהוּדָה וְעַל־כָּל־יְהוּדָה אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַ͏ִם לֵאמֹר׃ 10 כֹּה אָמַר סַנְחֵרִיב 10
מֶלֶךְ אַשּׁוּר עַל־מָה אַתֶּם בֹּטְחִים וְיֹשְׁבִים בְּמָצוֹר בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃ 11 הֲלֹא 11
יְחִזְקִיָּהוּ מַסִּית אֶתְכֶם לָתֵת אֶתְכֶם לָמוּת בְּרָעָב וּבְצָמָא לֵאמֹר יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ יַצִּילֵנוּ מִכַּף מֶלֶךְ אַשּׁוּר׃ 12 הֲלֹא־הוּא יְחִזְקִיָּהוּ הֵסִיר אֶת־ 12
בָּמֹתָיו וְאֶת־מִזְבְּחֹתָיו וַיֹּאמֶר לִיהוּדָה וְלִירוּשָׁלַ͏ִם לֵאמֹר לִפְנֵי[a] מִזְבֵּחַ
אֶחָד[a] תִּשְׁתַּחֲווּ וְעָלָיו תַּקְטִירוּ׃ 13 הֲלֹא תֵדְעוּ מֶה עָשִׂיתִי אֲנִי וַאֲבוֹתַי 13
לְכֹל עַמֵּי הָאֲרָצוֹת הֲיָכוֹל יָכְלוּ אֱלֹהֵי גּוֹיֵ הָאֲרָצוֹת לְהַצִּיל אֶת־
אַרְצָם מִיָּדִי׃ 14 מִי בְּכָל־אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֲשֶׁר הֶחֱרִימוּ אֲבוֹתַי 14
אֲשֶׁר יָכוֹל לְהַצִּיל אֶת־עַמּוֹ מִיָּדִי כִּי יוּכַל אֱלֹהֵיכֶם לְהַצִּיל אֶתְכֶם
מִיָּדִי׃ 15 וְעַתָּה אַל־יַשִּׁיא אֶתְכֶם חִזְקִיָּהוּ וְאַל־יַסִּית אֶתְכֶם כָּזֹאת 15
וְאַל־תַּאֲמִינוּ לוֹ כִּי־לֹא יוּכַל כָּל־אֱלוֹהַ[a] כָּל־גּוֹי וּמַמְלָכָה לְהַצִּיל
עַמּוֹ מִיָּדִי וּמִיַּד אֲבוֹתָי אַף כִּי אֱלֹהֵיכֶם לֹא־יַצִּילוּ[b] אֶתְכֶם מִיָּדִי׃
16 וְעוֹד דִּבְּרוּ עֲבָדָיו עַל־יְהוָה הָאֱלֹהִים וְעַל יְחִזְקִיָּהוּ עַבְדּוֹ׃ 16
17 וּסְפָרִים כָּתַב לְחָרֵף לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְלֵאמֹר עָלָיו לֵאמֹר 17
כֵּאלֹהֵי גּוֹיֵ הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר לֹא־הִצִּילוּ עַמָּם מִיָּדִי כֵּן לֹא־יַצִּיל אֱלֹהֵי
יְחִזְקִיָּהוּ עַמּוֹ מִיָּדִי׃ 18 וַיִּקְרְאוּ[a] בְקוֹל־גָּדוֹל יְהוּדִית עַל־עַם יְרוּשָׁלַ͏ִם 18
אֲשֶׁר עַל־הַחוֹמָה לְיָרְאָם וּלְבַהֲלָם לְמַעַן יִלְכְּדוּ אֶת־הָעִיר׃
19 וַיְדַבְּרוּ[a] אֶל־אֱלֹהֵי יְרוּשָׁלָ͏ִם כְּעַל אֱלֹהֵי עַמֵּי הָאָרֶץ מַעֲשֵׂה[b] יְדֵי 19
הָאָדָם׃ ס 20 וַיִּתְפַּלֵּל יְחִזְקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ וִישַׁעְיָהוּ בֶן־אָמוֹץ הַנָּבִיא 20
עַל־זֹאת [a]וַיִּזְעֲקוּ הַשָּׁמָיִם[a]׃ פ 21 וַיִּשְׁלַח יְהוָה מַלְאָךְ וַיַּכְחֵד 21
כָּל־גִּבּוֹר חַיִל וְנָגִיד וְשָׂר בְּמַחֲנֵה מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיָּשָׁב בְּבֹשֶׁת פָּנִים
לְאַרְצוֹ וַיָּבֹא בֵּית אֱלֹהָיו וּמִיצִיאֵו[a] מֵעָיו שָׁם הִפִּילֻהוּ בֶחָרֶב׃
22 וַיּוֹשַׁע יְהוָה אֶת־יְחִזְקִיָּהוּ וְאֵת ׀ יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַ͏ִם מִיַּד סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ־ 22
אַשּׁוּר וּמִיַּד־כֹּל[a] וַיְנַהֲלֵם[b] מִסָּבִיב׃ 23 וְרַבִּים מְבִיאִים מִנְחָה לַיהוָה 23

ה̇[10] ול̇[11] מל. ח̇ · ב̇. ל̇ וכל ובמצוק דכות · ל̇. ד̇[12] · כל חס[13]. ד̇. ה̇[14] · ל̇. ב̇[15]. ז̇ מל · ח̇ בליש. ב̇ חד מל וחד חס. ב̇ חס לא[13]. ב̇ · ל̇. ז̇ מל · ל̇. ד̇ מל[16] · ה̇ ב מל וג חס. ה̇ בסיפ[17] · י̇ פסוק כל כל ומילה חדה בינה[18] · ז̇ מל · כג ה̇[19] מנה ר״פ. לא[20]. ל̇[21] · ג̇[22] · ג̇ מל וכל אורית דכות[23]. ב̇ · ז̇ · ל̇. ל̇ · ל̇. ב̇. ל̇ ובסיפ · ב̇ זקף קמ. ב̇ · ומיציאי חד מן מח[24] כת ו ק̇ וקר י. ל̇ וכת · ט̇[25] · ב̇[26]. ל̇[27]

[10] Mm 1939. [11] Mm 3747. [12] Mm 1206. [13] Mp sub loco. [14] Mm 2159. [15] Lv 2,11. [16] Mm 911. [17] Mm 2203. [18] Mm 3316. [19] Mm 2227. [20] Mm 486. [21] Mm 1372. [22] Mm 4246. [23] Mm 2656. [24] Mm 3811. [25] Mm 1395. [26] Mm 4247. [27] Mm 4248.

12 [a–a] 𝔊 *τοῦ θυσιαστηρίου τούτου* ‖ **15** [a] sic L, mlt Mss Edd הַ– ‖ [b] nonn Mss Vrs יַצִּיל cf 17b, sic l? ‖ **18** [a] pc Mss 𝔊*𝔙 sg ‖ **19** [a] 𝔊𝔙 sg ‖ [b] Ms 𝔊𝔗 מעשי ‖ **20** [a–a] 𝔖 *wšm' bql' dşlwthwn mrj'* ‖ **21** [a] K lapsus calami ‖ **22** [a] pc Mss + אֹיְבָיו; ins חַיְלוֹ ‖ [b] 𝔊(𝔙) *καὶ κατέπαυσεν αὐτούς*, l וַיָּנַח לָהֶם.

לִירוּשָׁלִַם וּמִגְדָּנוֹת לִיחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּנַּשֵּׂא[a] לְעֵינֵי כָל־הַגּוֹיִם ב̇ חד חס וחד מל[28]. ב̇[29]. ב̇
מֵאַחֲרֵי־כֵן׃ ס ג̇[30]
24 בַּיָּמִים הָהֵם חָלָה יְחִזְקִיָּהוּ עַד־לָמוּת וַיִּתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה
25 וַיֹּאמֶר[a] לוֹ[b] וּמוֹפֵת נָתַן לוֹ׃ 25 וְלֹא־כִגְמֻל עָלָיו הֵשִׁיב יְחִזְקִיָּהוּ כִּי ב̇[31]. ב̇
26 גָבַהּ לִבּוֹ וַיְהִי עָלָיו קֶצֶף וְעַל־יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם׃ 26 וַיִּכָּנַע יְחִזְקִיָּהוּ ה̇[32]. ל̇. ג̇. ל̇
בְּגֹבַהּ[a] לִבּוֹ הוּא וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם וְלֹא־בָא עֲלֵיהֶם קֶצֶף יְהוָה בִּימֵי לד̇[33] מל ו̇ מנה בסיפ. ג̇[34]
27 יְחִזְקִיָּהוּ׃ 27 וַיְהִי לִיחִזְקִיָּהוּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד הַרְבֵּה מְאֹד וְאֹצָרוֹת עָשָׂה־ ב̇
לוֹ לְכֶסֶף וּלְזָהָב וּלְאֶבֶן יְקָרָה וְלִבְשָׂמִים וּלְמָגִנִּים[a] וּלְכֹל כְּלֵי ל̇. ל̇[35]
28 חֶמְדָּה׃ 28 וּמִסְכְּנוֹת לִתְבוּאַת דָּגָן וְתִירוֹשׁ וְיִצְהָר וְאֻרָוֹת לְכָל־ ל̇[36]. ל̇
29 בְּהֵמָה וּבְהֵמָה [a]וַעֲדָרִים לָאֲוֵרוֹת[a]׃ 29 וְעָרִים[a] עָשָׂה לוֹ וּמִקְנֵה־צֹאן ל̇. ל̇. ג̇[37]
30 וּבָקָר לָרֹב כִּי נָתַן־לוֹ אֱלֹהִים רְכוּשׁ רַב מְאֹד׃ 30 וְהוּא יְחִזְקִיָּהוּ לג̇ ר״פ וחד מן ה̇[38] צדיקים בחד ליש
סָתַם אֶת־מוֹצָא מֵימֵי גִיחוֹן הָעֶלְיוֹן וַיַּישְּׁרֵם[a] לְמַטָּה־מַּעְרָבָה[b] לְעִיר ב̇ חד כת ס וחד כת ש[39]. ג̇[40]. ד̇[41]
31 דָּוִיד וַיַּצְלַח יְחִזְקִיָּהוּ בְּכָל־מַעֲשֵׂהוּ׃ 31 וְכֵן בִּמְלִיצֵי ׀ שָׂרֵי[a] בָבֶל ב̇. ל̇
הַמְשַׁלְּחִים[b] עָלָיו לִדְרֹשׁ הַמּוֹפֵת אֲשֶׁר הָיָה בָאָרֶץ עֲזָבוֹ הָאֱלֹהִים ל̇. ב̇[42]. ז̇ חס[43] וכל אורית ונביא דכות במ̇ב̇. ב̇
32 לְנַסּוֹתוֹ לָדַעַת כָּל־בִּלְבָבוֹ׃ 32 וְיֶתֶר דִּבְרֵי יְחִזְקִיָּהוּ וַחֲסָדָיו ל̇ מל. ה̇[44]
הִנָּם כְּתוּבִים בַּחֲזוֹן יְשַׁעְיָהוּ בֶן־אָמוֹץ הַנָּבִיא עַל[a]־סֵפֶר מַלְכֵי־ ל̇[45]. ג̇
33 יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל׃ 33 וַיִּשְׁכַּב יְחִזְקִיָּהוּ עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרֻהוּ [a]בְּמַעֲלֵה לג̇ ט̇ מנה בכתיב. ה̇ בטע
קִבְרֵי בְנֵי[a]־דָוִיד וְכָבוֹד עָשׂוּ־לוֹ בְמוֹתוֹ כָּל־יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם ל̇. ח̇ חס איש[46]
וַיִּמְלֹךְ מְנַשֶּׁה בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ פ

33 1 בֶּן־שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה מְנַשֶּׁה בְמָלְכוֹ וַחֲמִשִּׁים וְחָמֵשׁ[a] שָׁנָה
2 מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם׃ 2 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּתוֹעֲבוֹת[a] הַגּוֹיִם אֲשֶׁר ב̇ מל בליש[1]
3 הוֹרִישׁ יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 3 וַיָּשָׁב וַיִּבֶן אֶת־הַבָּמוֹת אֲשֶׁר נִתַּץ ל̇

[28] Mm 4249. [29] Mm 2402. [30] Mm 1785. [31] Mm 4250. [32] Mm 2900. [33] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [34] Mm 2785. [35] Mm 2781. [36] Mp sub loco. [37] Mm 188. [38] Mm 3908. [39] Mm 3735. [40] Mm 4129. [41] Mm 2457. [42] Mm 1959. [43] Mm 4226. [44] Mm 2238. [45] וחד חזון ישעיהו Jes 1,1. [46] Mm 2513.
Cp 33 [1] Mm 4251.

23 [a] 2 Mss ׳גָּ– ‖ **24** [a] 𝔊(𝔙) *καὶ ἐπήκουσεν*, sed cf [b] ‖ [b] ins מַרְפֵּא אֶתְּנָה לָךְ vel sim (homark) cf 2 R 20,5b ‖ **26** [a] 𝔊(𝔗) *ἀπὸ τοῦ ὕψους* ‖ **27** [a] 𝔊 *καὶ ὁπλοθήκας*, 𝔙 *et armorum universi generis*; prp וּלְמִגְדָּנִים ‖ **28** [a–a] 𝔊(𝔙) *καὶ μάνδρας εἰς τὰ ποίμνια*; > 𝔖𝔄, dl cf 29[a] ‖ **29** [a] l וַעֲדָרִים ‖ **30** [a] Q ׳וַיַּשְּׁ, K ׳וַיְיַשְּׁ ‖ [b] 𝔖[A] *mdnḥ'* = מִזְרָחָה ‖ **31** [a] l ־שַׂר cf 𝔏 et 2 R 20,12; nonn Mss 𝔗 + מֶלֶךְ ‖ [b] l ׳הַמְשֻׁלָּ cf 𝔊𝔗𝔙 (vel הֵם שְׁלֻחִים) ‖ **32** [a] 𝔊𝔗𝔙𝔄 pr cop ‖ **33** [a–a] 𝔖 *bqrjth* = in urbe ‖ **Cp 33,1** [a] > 𝔊[Aal] ‖ **2** [a] 𝔊* *ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων*.

כֹּ[2] . לֹ . גֹ בליש[3] יְחִזְקִיָּהוּ אָבִיו וַיָּקֶם מִזְבְּחוֹת[a] לַבְּעָלִים[b] וַיַּעַשׂ אֲשֵׁרוֹת[b] וַיִּשְׁתַּחוּ לְכָל־
לט צְבָא הַשָּׁמַיִם וַיַּעֲבֹד אֹתָם׃ 4 וּבָנָה מִזְבְּחוֹת[a] בְּבֵית יְהוָה אֲשֶׁר אָמַר 4
יְהוָה בִּירוּשָׁלַ͏ִם יִהְיֶה־שְּׁמִי לְעוֹלָם׃ 5 וַיִּבֶן מִזְבְּחוֹת לְכָל־צְבָא 5
לג ר״פ הַשָּׁמַיִם בִּשְׁתֵּי חַצְרוֹת בֵּית־יְהוָה׃ 6 וְהוּא הֶעֱבִיר אֶת־בָּנָיו[a] בָּאֵשׁ 6
זׄ כת יׄ[4] . לֹ . דֹ למערב[5] [b]בְּגֵי בֶן־הִנֹּם[b] וְעוֹנֵן וְנִחֵשׁ וְכִשֵּׁף[c] וְעָשָׂה אוֹב וְיִדְּעוֹנִי הִרְבָּה לַעֲשׂוֹת
פֹּד הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לְהַכְעִיסוֹ׃ 7 וַיָּשֶׂם אֶת־פֶּסֶל הַסֶּמֶל[a] אֲשֶׁר עָשָׂה 7
ז . רֹ[6] בְּבֵית הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים אֶל־דָּוִיד וְאֶל־שְׁלֹמֹה בְנוֹ בַּבַּיִת
כא הַזֶּה וּבִירוּשָׁלַ͏ִם אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אָשִׂים אֶת־שְׁמִי
לֹ ומל . דֹ[7] . יט וֹ[8] מנה חס גֹ מנה בסיפ לְעֵילוֹם[b]׃ 8 וְלֹא אוֹסִיף לְהָסִיר אֶת־רֶגֶל יִשְׂרָאֵל מֵעַל הָאֲדָמָה 8
לֹ אֲשֶׁר הֶעֱמַדְתִּי[a] לַאֲבֹתֵיכֶם[b] רַק ׀ אִם־יִשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת אֵת כָּל־אֲשֶׁר
יא זוגין דמטע בטע[9] צִוִּיתִים לְכָל־הַתּוֹרָה וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים בְּיַד־מֹשֶׁה׃ 9 וַיֶּתַע מְנַשֶּׁה 9
הֹ חס איש[10] . כל עשייה רע פת בֹ מֹ זֹ[11] קמ אֶת־יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלָ͏ִם לַעֲשׂוֹת רָע מִן־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִשְׁמִיד יְהוָה
בֹ בליש וחד מן גֹ[3] בטע דמטע . בֹ[12] מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ 10 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מְנַשֶּׁה וְאֶל־עַמּוֹ וְלֹא 10
נא יֹחֹ מנה ר״פ[13] הִקְשִׁיבוּ׃ 11 וַיָּבֵא יְהוָה עֲלֵיהֶם אֶת־שָׂרֵי הַצָּבָא אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר 11
לֹ וחס . גֹ בֹ חס וחד מל[14] . כֹ וחס ו . כט וַיִּלְכְּדוּ אֶת־מְנַשֶּׁה בַּחֹחִים[a] וַיַּאַסְרֻהוּ בַּנְחֻשְׁתַּיִם וַיּוֹלִיכֻהוּ בָּבֶלָה׃
לֹ . בֹ בתרי לישנ[15] . גֹ . לֹ 12 וּכְהָצֵר לוֹ חִלָּה אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהָיו וַיִּכָּנַע מְאֹד מִלִּפְנֵי 12
הֹ . בֹ ומל אֱלֹהֵי אֲבֹתָיו׃ 13 וַיִּתְפַּלֵּל אֵלָיו וַיֵּעָתֶר[a] לוֹ וַיִּשְׁמַע תְּחִנָּתוֹ וַיְשִׁיבֵהוּ 13
יְרוּשָׁלַ͏ִם לְמַלְכוּתוֹ וַיֵּדַע מְנַשֶּׁה כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים׃ 14 וְאַחֲרֵי־ 14
דֹ[16] . גֹ[17] . דֹ[18] כֵן בָּנָה חוֹמָה חִיצוֹנָה ׀ לְעִיר־דָּוִיד מַעְרָבָה[a] לְגִיחוֹן בַּנַּחַל וְלָבוֹא
גֹ[19] . פֹּד בְשַׁעַר הַדָּגִים וְסָבַב[b] לָעֹפֶל וַיַּגְבִּיהֶהָ מְאֹד וַיָּשֶׂם שָׂרֵי־חַיִל בְּכָל־
לֹ הֶעָרִים הַבְּצֻרוֹת בִּיהוּדָה׃ 15 וַיָּסַר אֶת־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר וְאֶת־הַסֶּמֶל 15
כא מִבֵּית יְהוָה וְכָל־הַמִּזְבְּחוֹת אֲשֶׁר בָּנָה בְּהַר בֵּית־יְהוָה וּבִירוּשָׁלָ͏ִם
ויבן קֹ חד מן גֹ[20] כת כ וקרי ב וַיַּשְׁלֵךְ חוּצָה לָעִיר׃ 16 וַיִּכֶן[a] אֶת־מִזְבַּח יְהוָה וַיִּזְבַּח עָלָיו זִבְחֵי 16
גֹ מל ול בליש שְׁלָמִים וְתוֹדָה וַיֹּאמֶר לִיהוּדָה לַעֲבוֹד אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃

[2]Mm 1991. [3]Mp sub loco. [4]Mm 3989. [5]Mm 1158. [6]Mm 19. [7]Mm 2175. [8]Mm 4177 contra textum. [9]Mm 794. [10]Mm 2513. [11]Mm 824. [12]Mm 4252. [13]Mm 639. [14]Mm 4253. [15]Mm 4254. [16]Mm 2457. [17]Mm 4129. [18]Mm 1224. [19]Mm 1561. [20]Mm 4255.

3 [a] 𝔊 *στήλας* = מַצֵּבוֹת ‖ [b] 2 R 21,3 sg ‖ **4** [a] sic c 2 R 21,4 (ubi l 'הַמִּ) ‖ **6** [a] 𝔖 sg ut 2 R 21,6 ‖ [b–b] > 2 R ‖ [c] > 2 R ‖ **7** [a] 2 R 21,7 הָאֲשֵׁרָה ‖ [b] l c pc Mss 𝔊𝔖𝔗𝔙 לְעוֹלָם ‖ **8** [a] 2 R 21,8 נָתַתִּי, it 𝔊𝔖𝔙 ‖ [b] l c 2 R ־יהם, it 𝔊𝔖𝔙 ‖ **11** [a] 𝔖 *bhjwhj* = vivum ‖ **13** [a] pc Mss 𝔗 וַיֵּחָתֵר ‖ **14** [a] 𝔊[Aal] *κατὰ νότον* ‖ [b] 𝔊 *κυκλόθεν*, 𝔙 *per circuitum* = סָבִיב? ‖ **16** [a] mlt Mss 𝔖𝔗𝔄 ut Q, K 𝔊𝔙 וַיִּבֶן.

17 אֲבָל֙ ע֣וֹד הָעָ֔ם זֹבְחִ֖ים בַּבָּמ֑וֹת רַ֖ק לַיהוָ֥ה אֱלֹהֵיהֶֽם׃ 18 וְיֶ֨תֶר ל
דִּבְרֵ֤י מְנַשֶּׁה֙ וּתְפִלָּת֣וֹ אֶל־אֱלֹהָ֔יו וְדִבְרֵי֙ הַחֹזִ֔ים הַֽמְדַבְּרִ֣ים אֵלָ֔יו ה̇[21]
19 בְּשֵׁ֖ם יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל הִנָּ֕ם עַל־דִּבְרֵ֖י [a]מַלְכֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל[a]׃ 19 וּתְפִלָּת֣וֹ[a] ל[22]
וְהֵֽעָתֶר־לוֹ֙ וְכָל־חַטָּאת֣וֹ וּמַעְל֔וֹ וְהַמְּקֹמ֗וֹת אֲשֶׁ֨ר בָּנָ֤ה בָהֶם֙ בָּמ֔וֹת ל[22] . ב
וְהֶעֱמִיד֙ הָאֲשֵׁרִ֣ים וְהַפְּסִלִ֔ים לִפְנֵ֖י הִכָּנְע֑וֹ הִנָּ֣ם כְּתוּבִ֔ים עַ֖ל דִּבְרֵ֥י
20 חוֹזָֽי[b]׃ 20 וַיִּשְׁכַּ֤ב מְנַשֶּׁה֙ עִם־אֲבֹתָ֔יו וַֽיִּקְבְּרֻ֖הוּ[a] בֵּית֑וֹ וַיִּמְלֹ֛ךְ אָמ֥וֹן ל וקמ
בְּנ֖וֹ תַּחְתָּֽיו׃ פ
21 בֶּן־עֶשְׂרִ֤ים וּשְׁתַּ֙יִם֙ שָׁנָ֔ה אָמ֖וֹן בְּמָלְכ֑וֹ וּשְׁתַּ֣יִם שָׁנִ֔ים מָלַ֖ךְ
22 בִּירוּשָׁלָֽ͏ִם׃ 22 וַיַּ֤עַשׂ הָרַע֙ בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֔ה כַּאֲשֶׁ֥ר עָשָׂ֖ה מְנַשֶּׁ֣ה אָבִ֑יו קלט[22]
וּֽלְכָל־הַפְּסִילִ֗ים אֲשֶׁ֤ר עָשָׂה֙ מְנַשֶּׁ֣ה אָבִ֔יו זִבַּ֥ח אָמ֖וֹן וַֽיַּעַבְדֵֽם׃ ד מל[22]
23 וְלֹ֤א נִכְנַע֙ מִלִּפְנֵ֣י יְהוָ֔ה כְּהִכָּנַ֖ע מְנַשֶּׁ֣ה אָבִ֑יו כִּ֛י ה֥וּא אָמ֖וֹן הִרְבָּ֥ה ל . ה̇[23] וכל אורית דכות במ ב . ל . ל
24 25 אַשְׁמָֽה׃ 24 וַיִּקְשְׁר֤וּ עָלָיו֙ עֲבָדָ֔יו וַיְמִיתֻ֖הוּ בְּבֵיתֽוֹ׃ 25 וַיַּכּוּ֙ עַם־הָאָ֔רֶץ ג כת כן ובסיפ[24]
אֵ֚ת כָּל־הַקֹּשְׁרִ֔ים עַל־הַמֶּ֖לֶךְ אָמ֑וֹן וַיַּמְלִ֧יכוּ עַם־הָאָ֛רֶץ אֶת־יֹאשִׁיָּ֥הוּ ב . ה̇[25] וכל על המלך טוב דכות במ ג
בְנ֖וֹ תַּחְתָּֽיו[a]׃ פ

34 1 בֶּן־שְׁמוֹנֶ֥ה שָׁנִ֖ים יֹאשִׁיָּ֣הוּ בְמָלְכ֑וֹ וּשְׁלֹשִׁ֣ים וְאַחַ֣ת שָׁנָ֔ה מָלַ֖ךְ כל סיפ מל[1] . ד
ס̇כ̇ בִּירוּשָׁלָֽ͏ִם׃ 2 וַיַּ֥עַשׂ הַיָּשָׁ֖ר בְּעֵינֵ֣י יְהוָ֑ה וַיֵּ֗לֶךְ בְּדַרְכֵי֙ דָּוִ֣יד אָבִ֔יו וְלֹא־ ב . ד[2]
3 סָ֥ר יָמִ֖ין וּשְׂמֽאוֹל׃ 3 וּבִשְׁמוֹנֶ֨ה שָׁנִ֜ים לְמָלְכ֗וֹ וְהוּא֙ עוֹדֶ֣נּוּ נַ֔עַר ל בליש ומל
הֵחֵ֕ל לִדְר֕וֹשׁ לֵאלֹהֵ֖י דָּוִ֣יד אָבִ֑יו וּבִשְׁתֵּ֧ים עֶשְׂרֵ֣ה שָׁנָ֗ה הֵחֵל֙ לְטַהֵ֔ר ל . ל
אֶת־יְהוּדָה֙ וִיר֣וּשָׁלַ֔͏ִם מִן־הַבָּמוֹת֙ וְהָ֣אֲשֵׁרִ֔ים וְהַפְּסִלִ֖ים וְהַמַּסֵּכֽוֹת׃ ב ובסיפ
4 וַיְנַתְּצ֣וּ לְפָנָ֗יו אֵ֚ת מִזְבְּח֣וֹת הַבְּעָלִ֔ים וְהַֽחַמָּנִ֛ים אֲשֶׁר־לְמַ֥עְלָה ג ולא געיא[3]
מֵעֲלֵיהֶ֖ם גִּדֵּ֑עַ וְהָאֲשֵׁרִ֨ים וְהַפְּסִלִ֤ים וְהַמַּסֵּכוֹת֙ שִׁבַּ֣ר וְהֵדַ֔ק וַיִּזְרֹק֙ עַל־ ב . ב ובסיפ . ל
5 פְּנֵ֣י הַקְּבָרִ֔ים[a] הַזֹּבְחִ֖ים[a] לָהֶֽם׃ 5 וְעַצְמוֹת֙ כֹּֽהֲנִ֔ים שָׂרַ֖ף עַל־מִזְבְּחוֹתָ֑ים[a] ב . מזבחותם ק חד מן ג[4] מילין יתיר י מ״ת
6 וַיְטַהֵ֥ר אֶת־יְהוּדָ֖ה וְאֶת־יְרוּשָׁלָֽ͏ִם׃ 6 וּבְעָרֵ֨י מְנַשֶּׁ֧ה וְאֶפְרַ֛יִם וְשִׁמְע֖וֹן ד[5]
7 וְעַד־נַפְתָּלִ֑י [a]בְּהַ֥ר בָּתֵּיהֶ֖ם[a] סָבִֽיב׃ 7 וַיְנַתֵּ֞ץ אֶת־הַמִּזְבְּח֣וֹת וְאֶת־ בחרבתיהם ק חד מן ה[6] כת ב מילין וקר חדה

[21] Mm 3438. [22] Mp sub loco. [23] Mm 3083. [24] Mm 2127. [25] Mm 2106. Cp 34 [1] Cf Mm 34. [2] Mm 1978. [3] Mp sub loco. [4] Mm 4257. [5] Mm 4258. [6] Mm 214.

18 [a–a] > 𝔊 ‖ **19** [a] 𝔊 om ו ‖ [b] Ms 𝔊 חוזים, l חוֹזָיו (ו hpgr); 𝔖 *(d)ḥnn nbj'* = חָנָן הַנָּבִיא ‖ **20** [a] ins c 2 R 21,18 בְּגַן, it 𝔊 cf 𝔖 ‖ **25** [a] exc 2 R 21,25sq (homtel) ‖ **Cp 34,4** [a] ins אֲשֶׁר קְבָרִים (homtel)? ‖ **5** [a] l c Q $\mathfrak{G}^{L}$𝔗 —תָם; K lapsus calami ‖ **6** [a–a] sic L; K^{Mss} בָּחַר בָּתֵּיהֶם; l prb בִּרְחוֹבוֹתֵיהֶם cf 𝔖𝔄.

הָאֲשֵׁרִים וְהַפְּסִלִים כִּתַּת לְהֵדַק[a] וְכָל־הַחַמָּנִים גִּדַּע בְּכָל־אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל וַיָּשָׁב לִירוּשָׁלִָם׃ ס 8 וּבִשְׁנַת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לְמָלְכוֹ[a] 8
לְטַהֵר הָאָרֶץ וְהַבָּיִת שָׁלַח אֶת־שָׁפָן בֶּן־אֲצַלְיָהוּ וְאֶת־מַעֲשֵׂיָהוּ שַׂר־
הָעִיר וְאֵת יוֹאָח בֶּן־יוֹאָחָז הַמַּזְכִּיר לְחַזֵּק אֶת־בֵּית יְהוָה אֱלֹהָיו׃
9 וַיָּבֹאוּ אֶל־חִלְקִיָּהוּ ׀ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וַיִּתְּנוּ[a] אֶת־הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵית־ 9
אֱלֹהִים אֲשֶׁר אָסְפוּ־הַלְוִיִּם שֹׁמְרֵי הַסַּף מִיַּד מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם וּמִכֹּל
שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל וּמִכָּל־יְהוּדָה וּבִנְיָמִן וַיָּשֻׁבוּ[b] יְרוּשָׁלִָם׃ 10 וַיִּתְּנוּ 10
עַל־יַד עֹשֵׂה[a] הַמְּלָאכָה הַמֻּפְקָדִים בְּבֵית יְהוָה וַיִּתְּנוּ אֹתוֹ עוֹשֵׂי[b]
הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עֹשִׂים בְּבֵית יְהוָה לִבְדּוֹק וּלְחַזֵּק הַבָּיִת׃ 11 וַיִּתְּנוּ[a] 11
לֶחָרָשִׁים וְלַבֹּנִים לִקְנוֹת אַבְנֵי מַחְצֵב וְעֵצִים לַמְחַבְּרוֹת וּלְקָרוֹת
אֶת־הַבָּתִּים אֲשֶׁר הִשְׁחִיתוּ מַלְכֵי יְהוּדָה׃ 12 וְהָאֲנָשִׁים עֹשִׂים 12
בֶּאֱמוּנָה בַּמְּלָאכָה וַעֲלֵיהֶם ׀ מֻפְקָדִים יַחַת וְעֹבַדְיָהוּ הַלְוִיִּם מִן־בְּנֵי
מְרָרִי וּזְכַרְיָה וּמְשֻׁלָּם מִן־בְּנֵי הַקְּהָתִים לְנַצֵּחַ וְהַלְוִיִּם כָּל־מֵבִין
בִּכְלֵי־שִׁיר׃ 13 וְעַל[a] הַסַּבָּלִים [b]וּמְנַצְּחִים לְכֹל[b] עֹשֵׂה[c] מְלָאכָה 13
לַעֲבוֹדָה וַעֲבוֹדָה וּמֵהַלְוִיִּם סוֹפְרִים וְשֹׁטְרִים וְשׁוֹעֲרִים׃
14 וּבְהוֹצִיאָם אֶת־הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵּית יְהוָה מָצָא[a] חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן 14
אֶת־סֵפֶר תּוֹרַת־יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃ 15 וַיַּעַן חִלְקִיָּהוּ וַיֹּאמֶר אֶל־שָׁפָן 15
הַסּוֹפֵר סֵפֶר הַתּוֹרָה מָצָאתִי בְּבֵית יְהוָה וַיִּתֵּן חִלְקִיָּהוּ אֶת־הַסֵּפֶר
אֶל־שָׁפָן[a]׃ 16 וַיָּבֵא שָׁפָן אֶת־הַסֵּפֶר אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיָּשֶׁב עוֹד אֶת־ 16
הַמֶּלֶךְ דָּבָר לֵאמֹר כֹּל אֲשֶׁר־נִתַּן בְּיַד־עֲבָדֶיךָ הֵם עֹשִׂים׃ 17 וַיַּתִּיכוּ 17
אֶת־הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בְּבֵית־יְהוָה וַיִּתְּנוּהוּ עַל־יַד הַמֻּפְקָדִים וְעַל־יַד
עוֹשֵׂי הַמְּלָאכָה׃ 18 וַיַּגֵּד שָׁפָן הַסּוֹפֵר לַמֶּלֶךְ לֵאמֹר סֵפֶר נָתַן לִי 18
חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן [a]וַיִּקְרָא־בוֹ[a] שָׁפָן לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ 19 וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ 19
הַמֶּלֶךְ אֵת דִּבְרֵי הַתּוֹרָה וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו׃ 20 וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת־ 20

ל . ל
ה[7] שובה לירושלם ול בליש . ו[8] ט מנה ר״פ ג מנה בסיפ . כל סיפ מל[9]
יח פסוק את ואת ואת את . ב
ד . ד
ד . ה
יא . ב פסוק ומכל ומכל[10]
וישבו ק חד מן ה[11] חס בסיפ
לט . ו[12] כת י ו[13] מנה בסיפ ג[14] מנה מל
לט . ג[15]
ה חס בליש[16] . ל[17] . ל[18]
ה ר״פ
ב[19] בכתיב וכל נביא דכות ב מ א
ז בסיפ וכל נביא דכות ב מ ב . ג[20] . ה[21] . ל[22]
ד[23]
ל . ל מל . ו[24] מל ב מנה בסיפ
ל ומל
לט
נא יח מנה ר״פ[25] . כה
כא[26]
לט . ד ג חס וחד מל[27]
ו[12] כת י ו[13] מנה בסיפ ג[14] מנה מל

[7] Mm 3963. [8] Mm 3789. [9] Cf Mm 34. [10] Mm 4259. [11] Mp sub loco. [12] Mm 627. [13] Mm 4106. [14] Mm 4260. [15] Mm 2821. [16] Mm 2115. [17] וחד ולמחברות 1 Ch 22,3. [18] וחד לקרות Neh 2,8. [19] Mm 4135. [20] Mm 4208. [21] Mm 4076. [22] וחד וכל מבין Neh 8,2. [23] Mm 1946. [24] Mm 3889. [25] Mm 639. [26] Mm 2838. [27] Mm 2182.

7 [a] l וְהֵדַק vel לְהָדֵק ‖ **8** [a] 𝔊^Aal + ὅτε συνετέλεσεν, ins כְּכַלּוֹת ‖ **9** [a] prp וַיַּתִּכוּ cf 17 ‖ [b] mlt Mss ut Q cf 7b; l c K Vrs וְיֹשְׁבֵי ‖ **10** [a] mlt Mss עֹשֵׂי ‖ [b] 2 R 22,5 לְעֹשֵׂי, it 𝔊𝔖 ‖ **11** [a] > 2 R 22,6 ‖ **13** [a] dl ו ‖ [b—b] 𝔊 καὶ (𝔊^L recte + ἐπιστάται; homark) ἐπὶ πάντων ‖ [c] cf 10[a] ‖ **14** [a] l מָצָא? cf 𝔗 ‖ **15** [a] 2 R 22,8 + וַיִּקְרָאֵהוּ ‖ **18** [a—a] 2 R 22,10 וַיִּקְרָאֵהוּ.

חִלְקִיָּ֡הוּ וְאֶת־אֲחִיקָם֩ בֶּן־שָׁפָ֨ן וְאֶת־עַבְדּ֜וֹן[a] בֶּן־מִיכָ֗ה[b] וְאֵ֣ת ׀ שָׁפָ֣ן ב בעינ[28]
21 הַסּוֹפֵ֗ר וְאֵ֛ת עֲשָׂיָ֥ה עֶֽבֶד־הַמֶּ֖לֶךְ לֵאמֹֽר׃ 21 לְכוּ֩ דִרְשׁ֨וּ אֶת־יְהוָ֜ה
בַּעֲדִ֗י וּבְעַד֙ [a]הַנִּשְׁאָר֙ בְּיִשְׂרָאֵ֣ל וּבִֽיהוּדָ֔ה[a] עַל־דִּבְרֵ֥י הַסֵּ֖פֶר אֲשֶׁ֣ר ה[29]
נִמְצָ֑א כִּֽי־גְדוֹלָ֣ה חֲמַת־יְהוָ֗ה אֲשֶׁ֤ר נִתְּכָה֙[b] בָ֔נוּ עַל֩ אֲשֶׁ֨ר לֹא־שָׁמְר֤וּ[c] ל בכתיב
אֲבוֹתֵ֙ינוּ֙ אֶת־דְּבַ֣ר יְהוָ֔ה לַעֲשׂ֕וֹת כְּכָל־הַכָּת֖וּב עַל־הַסֵּ֥פֶר הַזֶּֽה׃ פ ח[30] מל ג מנה בסיפ וכל י ש ת דכות ב מ א
22 וַיֵּ֨לֶךְ חִלְקִיָּ֜הוּ וַאֲשֶׁ֣ר[a] הַמֶּ֗לֶךְ אֶל־חֻלְדָּ֡ה הַ֠נְּבִיאָה אֵ֣שֶׁת ׀ שַׁלֻּ֨ם בֶּן־ ל . ה ב[31] מנה בכתיב . יא חס ו[32] מנה בכתיב וכל נביא דכות ב מ ג
תָּוקְהַת[b] בֶּן־חַסְרָה[c] שׁוֹמֵ֣ר[d] הַבְּגָדִ֗ים[e] וְהִ֛יא יוֹשֶׁ֥בֶת בִּירוּשָׁלִַ֖ם בַּמִּשְׁנֶ֑ה תקהת ק ויתיר ו . י מל[33]
23 וַיְדַבְּר֥וּ אֵלֶ֖יהָ כָּזֹֽאת׃ ס 23 וַתֹּ֣אמֶר לָהֶ֔ם כֹּֽה־אָמַ֥ר יְהוָ֖ה אֱלֹהֵ֣י ל . ג[34] וכל נביא דכות ב מ א . כד
24 יִשְׂרָאֵ֑ל אִמְר֣וּ לָאִ֔ישׁ אֲשֶׁר־שָׁלַ֥ח אֶתְכֶ֖ם אֵלָֽי׃ ס 24 כֹּ֚ה אָמַ֣ר לב[35]
יְהוָ֔ה הִנְנִ֨י מֵבִ֥יא רָעָ֛ה עַל־הַמָּק֥וֹם הַזֶּ֖ה וְעַל־יוֹשְׁבָ֑יו אֵ֤ת כָּל־[a]הָאָלוֹת֙[b] ב מל . ג ב מל וחד חס[36]
25 הַכְּתוּב֣וֹת עַל־[a]הַסֵּ֔פֶר אֲשֶׁ֣ר [c]קָֽרְא֔וּ לִפְנֵ֖י[c] מֶ֥לֶךְ יְהוּדָֽה׃ 25 תַּ֣חַת ׀ ל ומל
אֲשֶׁ֣ר עֲזָב֗וּנִי וַיְקַטְּירוּ[a] לֵאלֹהִ֣ים אֲחֵרִ֔ים לְמַ֙עַן֙ הַכְעִיסֵ֔נִי בְּכֹ֖ל מַעֲשֵׂ֣י ויקטרו[37] יתיר י ק . ו כת כן . יא כת ל[38]
26 יְדֵיהֶ֑ם וְתִתַּ֧ךְ[b] חֲמָתִ֛י בַּמָּק֥וֹם הַזֶּ֖ה וְלֹ֥א תִכְבֶּֽה׃ 26 וְאֶל־מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֗ה ל רפי
הַשֹּׁלֵ֤חַ אֶתְכֶם֙ לִדְר֣וֹשׁ בַּֽיהוָ֔ה כֹּ֥ה תֹאמְר֖וּ אֵלָ֑יו ס כֹּֽה־אָמַ֤ר ב בליש[39] . ז[40] . כד
27 יְהוָה֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל הַדְּבָרִ֖ים אֲשֶׁ֥ר שָׁמָֽעְתָּ[a]׃ 27 יַ֣עַן רַךְ־לְבָבְךָ֡
וַתִּכָּנַ֣ע ׀ [a]מִלִּפְנֵ֣י אֱלֹהִ֗ים[a] בְּשָׁמְעֲךָ֤ אֶת־דְּבָרָיו֙[b] עַל־הַמָּק֤וֹם הַזֶּה֙ וְעַל־ ב[41] . ב
יֹ֣שְׁבָ֔יו [c]וַתִּכָּנַ֣ע לְפָנַ֔י[c] וַתִּקְרַ֥ע אֶת־בְּגָדֶ֖יךָ וַתֵּ֣בְךְּ לְפָנָ֑י וְגַם־אֲנִ֥י שָׁמַ֖עְתִּי ל . ה[42] . ל[43]
28 נְאֻם־יְהוָֽה׃ 28 הִנְנִ֨י אֹסִֽפְךָ֜ אֶל־אֲבֹתֶ֗יךָ וְנֶאֱסַפְתָּ֣ אֶל־קִבְרֹתֶיךָ֮ ג וחס[44] . ב[45] . ב[46] . ב חד מל וחד חס[47]
בְּשָׁלוֹם֒ וְלֹא־תִרְאֶ֣ינָה עֵינֶ֔יךָ בְּכֹל֙ הָֽרָעָ֔ה אֲשֶׁ֥ר אֲנִ֥י מֵבִ֛יא עַל־הַמָּק֥וֹם
29 הַזֶּ֖ה וְעַל־יֹשְׁבָ֑יו וַיָּשִׁ֥יבוּ אֶת־הַמֶּ֖לֶךְ דָּבָֽר׃ פ 29 וַיִּשְׁלַ֖ח הַמֶּ֑לֶךְ ל[48] ג מנה מל
30 וַיֶּאֱסֹ֕ף אֶת־כָּל־זִקְנֵ֥י יְהוּדָ֖ה וִירוּשָׁלִָֽם׃ 30 וַיַּ֣עַל הַמֶּ֣לֶךְ בֵּית־יְהוָ֡ה כ ז מנה בסיפ[49]
וְכָל־אִ֣ישׁ יְהוּדָה֩ וְיֹשְׁבֵ֨י יְרוּשָׁלִַ֜ם וְהַכֹּהֲנִ֣ים וְהַלְוִיִּ֗ם[a] וְכָל־הָעָ֛ם מִגָּד֖וֹל וז[50] . ח[51] . נא מ״פ וכל ר״פ דכות ב מ ג . ל

[28] Mm 1495. [29] Mm 2147. [30] Mm 346. [31] Mm 3958. [32] Mm 4232. [33] Mm 3634. [34] Mm 4261. [35] Mm 319. [36] Mm 1221. [37] Q addidi, cf Mp sub loco. [38] Mm 2706. [39] Mp sub loco. [40] Mm 369. [41] Mm 3712. [42] Mm 2449. [43] Mm 2185. [44] Mm 1608. [45] Mm 99. [46] Mm 4262. [47] Mp contra textum, cf Mp sub loco et 2 R 22,20. [48] Mm 910. [49] Mm 4234. [50] Mm 1520. [51] Mm 1199.

20 [a.b] 2 R 22,12 מִיכָיָה ,עַכְבּוֹר cf Jer 26,22 36,12 ‖ **21** [a–a] 2 R 22,13 alit ‖ [b] 2 R נִצְּתָה, it 𝔊 ‖ [c] 2 R שָׁמְעוּ, it 𝔊𝔖 ‖ **22** [a] prp וְאַנְשֵׁי; Ms + צִוָּה, Ms 𝔖𝔗 + שָׁלַח; ins אָמַר (hpgr) cf 𝔊 ‖ [b] 2 R 22,14 תִּקְוָה, it 𝔊[L]𝔖 ‖ [c] pc Mss 𝔖[W] חסדה, 𝔊[B] *Χελλης*, 2 R et 𝔖[A] חַרְחַס, mlt Mss in 2 R חרחם ‖ [d] 𝔊 pt f ‖ [e] 𝔊 *τὰς ἐντολάς* (ex *στολάς*) ‖ **24** [a–a] 2 R 22,16 דִּבְרֵי ‖ [b] 𝔊 *τοὺς λόγους* cf [a] ‖ [c–c] 2 R קָרָא ‖ **25** [a] mlt Mss et 2 R 22,17 ut Q, K וַיְקַטִּירוּ ‖ [b] cf Jer 7,20; 𝔊 *καὶ ἐξεκαύθη* cf 2 R ‖ **26** [a] sic c 2 R 22,18, ubi lacuna ‖ **27** [a–a] 𝔊 *ἀπὸ προσώπου μου* ‖ [b] pc Mss 𝔊 ־רָי cf [a–a] et 2 R 22,19 ‖ [c–c] 2 R alit ‖ **30** [a] 2 R 23,2 וְהַנְּבִיאִים.

וְעַד־קָטָ֑ן וַיִּקְרָ֣א בְאָזְנֵיהֶ֗ם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי֙ סֵ֣פֶר הַבְּרִ֔ית הַנִּמְצָ֖א בֵּ֥ית ח
31 יְהוָֽה׃ 31 וַיַּעֲמֹ֨ד הַמֶּ֜לֶךְ עַל־עָמְד֗וֹ[a] וַיִּכְרֹ֣ת אֶֽת־הַבְּרִית֮ לִפְנֵ֣י יְהוָה֒ ז בסיפ[52] . ד
לָלֶ֜כֶת אַחֲרֵ֣י יְהוָ֗ה וְלִשְׁמ֤וֹר אֶת־מִצְוֹתָיו֙ וְעֵֽדְוֹתָ֣יו וְחֻקָּ֔יו בְּכָל־לְבָב֖וֹ ח מל[53] . ה[54]
וּבְכָל־נַפְשׁ֑וֹ לַעֲשׂוֹת֙ אֶת־דִּבְרֵ֣י הַבְּרִ֔ית הַכְּתוּבִ֖ים עַל־הַסֵּ֥פֶר הַזֶּֽה׃
32 32 וַיַּעֲמֵ֕ד אֵ֛ת כָּל־הַנִּמְצָ֥א בִירוּשָׁלִַ֖ם וּבִנְיָמִ֑ן[a] וַֽיַּעֲשׂוּ֙ יֹשְׁבֵ֣י יְרוּשָׁלִַ֔ם ט וכל יהודה ויוסף דכות[55] . לד[56] מל ו מנה בסיפ
33 כִּבְרִ֥ית אֱלֹהִ֖ים אֱלֹהֵ֥י אֲבוֹתֵיהֶֽם׃ 33 וַיָּ֨סַר יֹאשִׁיָּ֜הוּ אֶֽת־כָּל־הַתּוֹעֵב֗וֹת יז מל בסיפ[57] . ט חס בליש ג מנה כת כן
מִֽכָּל־הָאֲרָצוֹת֮ אֲשֶׁ֣ר לִבְנֵ֣י יִשְׂרָאֵל֒ וַֽיַּעֲבֵ֗ד[a] אֵ֚ת כָּל־הַנִּמְצָ֣א בְּיִשְׂרָאֵ֔ל ל כת ד[58]
[b]לַעֲב֖וֹד אֶת[b]־יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיהֶ֑ם כָּל־יָמָ֕יו לֹ֣א סָ֔רוּ מֵֽאַחֲרֵ֕י יְהוָ֖ה אֱלֹהֵ֥י ג מל בליש
35 אֲבוֹתֵיהֶֽם׃ פ 35 1 וַיַּ֨עַשׂ יֹאשִׁיָּ֧הוּ בִירוּשָׁלִַ֛ם פֶּ֖סַח לַֽיהוָ֑ה וַיִּשְׁחֲט֣וּ יז מל בסיפ[57]
2 הַפֶּ֔סַח בְּאַרְבָּעָ֥ה עָשָׂ֖ר לַחֹ֥דֶשׁ הָרִאשֽׁוֹן׃ 2 וַיַּעֲמֵ֥ד הַכֹּהֲנִ֖ים עַל־ סד[1]
3 מִשְׁמְרוֹתָ֑ם וַֽיְחַזְּקֵ֔ם לַעֲבוֹדַ֖ת בֵּ֥ית יְהוָֽה׃ 3 וַיֹּ֣אמֶר לַלְוִיִּ֡ם הַמְּבוֹנִים֩[a] המבינים ק
לְכָל־יִשְׂרָאֵ֜ל הַקְּדוֹשִׁ֣ים[b] לַֽיהוָ֗ה תְּנ֣וּ[c] אֶת־אֲרוֹן־הַקֹּ֡דֶשׁ בַּ֠בַּיִת אֲשֶׁ֨ר ג מל ול בליש[2]
בָּנָ֜ה שְׁלֹמֹ֤ה בֶן־דָּוִיד֙ מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֔ל אֵין־לָכֶ֥ם מַשָּׂ֖א בַּכָּתֵ֑ף עַתָּ֗ה עִבְדוּ֙ ג[3] . מא ד מנה בסיפ
4 אֶת־יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֔ם וְאֵ֖ת עַמּ֥וֹ יִשְׂרָאֵֽל׃ 4 וְהָכִ֫ונוּ[a] לְבֵית־אֲבוֹתֵיכֶ֔ם ז[4] . והכינו[5] ק . חד מן ז ב[6] מנה בסיפ
כְּמַחְלְקוֹתֵיכֶ֔ם בִּכְתָ֗ב[b] דָּוִיד֙ מֶ֣לֶךְ יִשְׂרָאֵ֔ל וּבְמִכְתַּ֖ב[c] שְׁלֹמֹ֥ה בְנֽוֹ׃ ד ג[7] מנה בסיפ
5 5 וְעִמְד֣וּ בַקֹּ֔דֶשׁ לִפְלֻגּוֹת֙ בֵּ֣ית הָֽאָב֔וֹת לַאֲחֵיכֶ֖ם בְּנֵ֣י הָעָ֑ם וַחֲלֻקַּ֥ת[a] ל . ל
בֵּֽית־אָ֖ב לַלְוִיִּֽם׃ 6 וְשַׁחֲט֖וּ הַפָּ֑סַח וְהִתְקַדְּשׁוּ֙[a] וְהָכִ֣ינוּ לַאֲחֵיכֶ֔ם לַעֲשׂ֥וֹת ס כה ב[8] . ז ב[6] מנה בסיפ
7 כִּדְבַר־יְהוָ֖ה בְּיַד־מֹשֶֽׁה׃ פ 7 וַיָּ֣רֶם יֹאשִׁיָּהוּ֩ לִבְנֵ֨י הָעָ֜ם צֹ֗אן ח דגש[9] . יז בטע[10]
כְּבָשִׂ֤ים וּבְנֵֽי־עִזִּים֙ הַכֹּ֣ל לַפְּסָחִ֔ים לְכָל־הַנִּמְצָ֔א לְמִסְפַּר֙ שְׁלֹשִׁ֣ים ג . ל
8 אֶ֔לֶף וּבָקָ֖ר שְׁלֹ֣שֶׁת אֲלָפִ֑ים אֵ֖לֶּה מֵרְכ֥וּשׁ הַמֶּֽלֶךְ׃ ס 8 וְשָׂרָ֗יו
לִנְדָבָ֛ה[a] לָעָ֛ם לַכֹּהֲנִ֥ים וְלַלְוִיִּ֖ם הֵרִ֑ימוּ חִלְקִיָּ֨ה[b] וּזְכַרְיָ֜הוּ וִֽיחִיאֵ֗ל י וכל עזרא דכות[11]

[52] Mm 903. [53] Mm 1796. [54] Mm 1875. [55] Mm 334. [56] Mp contra textum, cf Mp sub loco. [57] Mp sub loco. [58] Mp sub loco et cf Mm 57. Cp 35 [1] Mp sub loco. [2] Mm 3030. [3] Mm 3569. [4] Mm 461. [5] Q addidi, cf Mp sub loco. [6] Mm 483. [7] Mm 4145. [8] Mm 4263. [9] Mm 1573. [10] Mm 3998. [11] Mm 4033.

31 [a] 2 R 23,3 הָעַמּוּד, it 𝔊 || **32** [a] aut l aut ins בַּבְּרִית cf 2 R 23,3 || **33** [a] pc Mss —בר || [b–b] prp עֲבֹדַת (ל dttg) || **Cp 35,3** [a] mlt Mss ut Q, K lapsus calami, 2 Mss המוכנים; prp הַנְּתִינִים cf 3 Esr 1,3 *ἱεροδούλοις* || [b] 𝔊 *τοῦ ἁγιασθῆναι αὐτούς* cf 3 Esr, 𝔖(𝔄) *ʾtqdšw* = sanctificate vos, 𝔙 *(Israhel) sanctificabatur* || [c] 𝔊 *καὶ ἔθηκαν* cf 3 Esr *ἐν τῇ θέσει*, prp נָתְנוּ || **4** [a] 𝔖𝔗𝔄 et 3 Esr 1,4 ut Q; l c K 𝔊𝔙 וְהָכוֹנוּ || [b] pc Mss 𝔊𝔖𝔙 et 3 Esr כִּכְ׳ || [c] 2 Mss 𝔖𝔙 וּכְמִ׳, 𝔊 *καὶ διὰ χειρός*, 3 Esr *καὶ κατὰ τὴν μεγαλειότητα* || **5** [a] prp וּלְכָל־בֵּית־ אָב לִבְנֵי העם ח׳ (homtel) || **6** [a] > $𝔊^{BL}$; $𝔊^{Aal}$ (sim 3 Esr) *καὶ τὰ ἅγια* pro וְה׳; prp והקדשים הכ׳ (cf 13) aut וְהַפְשִׁיטוּ (cf 11) || **8** [a] 𝔊 *ἀπήρξαντο* || [b] l וְח׳ cf 𝔖𝔙 et 3 Esr 1,8 (ו hpgr).

נְגִידֵי֙ בֵּ֣ית הָאֱלֹהִ֔ים לַכֹּֽהֲנִ֗ים נָתְנ֤וּ לַפְּסָחִים֙[c] אַלְפַּ֣יִם וְשֵׁ֣שׁ מֵא֔וֹת   ל . מת . ג
9 וּבָקָ֖ר שְׁלֹ֥שׁ מֵאֽוֹת׃ 9 וְכָונַנְיָ֡הוּ[a] וּֽשְׁמַֽעְיָ֨הוּ וּנְתַנְאֵ֜ל אֶחָ֗יו וַחֲשַׁבְיָ֧הוּ   וכנניהו[12] חד מן ג[13] ק יתיר ו . ב . ג[14]
וִֽיעִיאֵ֛ל[b] וְיוֹזָבָ֖ד [c]שָׂרֵ֣י הַלְוִיִּ֑ם[c] הֵרִ֨ימוּ לַלְוִיִּ֤ם לַפְּסָחִים֙[d] חֲמֵ֣שֶׁת אֲלָפִ֔ים   ג
10 וּבָקָ֖ר חֲמֵ֥שׁ מֵאֽוֹת׃ 10 וַתִּכּ֖וֹן הָעֲבוֹדָ֑ה וַיַּֽעַמְד֨וּ הַכֹּהֲנִ֤ים עַל־עָמְדָם֙
11 וְהַלְוִיִּ֥ם עַל־מַחְלְקוֹתָ֖ם כְּמִצְוַ֥ת הַמֶּֽלֶךְ׃ 11 וַֽיִּשְׁחֲט֖וּ הַפָּ֑סַח וַיִּזְרְק֤וּ   ל
12 הַכֹּהֲנִים֙[a] מִיָּדָ֔ם וְהַלְוִיִּ֖ם מַפְשִׁיטִֽים׃ 12 וַיָּסִ֣ירוּ[a] הָעֹלָ֡ה לְתִתָּם֩[b]   ל ומל . ל[15]
לְמִפְלַגּ֨וֹת לְבֵית־אָב֜וֹת לִבְנֵ֣י הָעָ֗ם לְהַקְרִיב֙ לַֽיהוָ֔ה כַּכָּת֖וּב בְּסֵ֣פֶר   ל . ג ובכתיב
13 מֹשֶׁ֑ה וְכֵ֖ן לַבָּקָֽר[c]׃ 13 וַֽיְבַשְּׁל֥וּ הַפֶּ֛סַח בָּאֵ֖שׁ כַּמִּשְׁפָּ֑ט וְהַקֳּדָשִׁ֣ים בִּשְּׁל֗וּ   ל
14 בַּסִּיר֤וֹת וּבַדְּוָדִים֙ וּבַצֵּ֣לָח֔וֹת[a] וַיָּרִ֖יצוּ לְכָל־בְּנֵ֥י הָעָֽם׃ 14 וְאַחַ֗ר הֵכִ֤ינוּ   ל . ל . ל . ל כת כן[16] . ל
לָהֶם֙ וְלַכֹּ֣הֲנִ֔ים כִּ֣י הַכֹּהֲנִים֩ בְּנֵ֨י אַהֲרֹ֜ן בְּהַעֲל֧וֹת הָעוֹלָ֛ה וְהַחֲלָבִ֖ים   ה[17] . ד בליש[18] . ג[19] . ט מל בליש ובסיפ
15 עַד־לָ֑יְלָה וְהַלְוִיִּם֙ הֵכִ֣ינוּ לָהֶ֔ם וְלַכֹּהֲנִ֖ים בְּנֵ֥י אַהֲרֹֽן׃ 15 וְהַמְשֹׁרְרִ֣ים   ה[17] . ד בליש[18]
בְּנֵי־אָסָ֣ף עַֽל־מַ֠עֲמָדָם כְּמִצְוַ֨ת דָּוִ֜יד וְאָסָ֣ף וְהֵימָ֗ן וִֽידֻתוּן֙[a] חוֹזֵ֣ה[b]   ל . ב חס[20] . ל מל
הַמֶּ֔לֶךְ וְהַשֹּׁעֲרִ֖ים לְשַׁ֣עַר וָשָׁ֑עַר אֵ֣ין לָהֶ֗ם לָסוּר֙ מֵעַ֣ל עֲבֹדָתָ֔ם כִּֽי־   ג . ד חס בליש ובסיפ
16 אֲחֵיהֶ֥ם הַלְוִיִּ֖ם הֵכִ֥ינוּ לָהֶֽם׃ 16 וַתִּכּ֞וֹן כָּל־עֲבוֹדַ֤ת יְהוָה֙ בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא   ג בליש[21]
לַעֲשׂ֣וֹת הַפֶּ֔סַח וְהַעֲל֣וֹת עֹל֔וֹת עַ֖ל מִזְבַּ֣ח יְהוָ֑ה כְּמִצְוַ֖ת הַמֶּ֥לֶךְ   ג . ל
17 יֹאשִׁיָּֽהוּ׃ 17 וַיַּעֲשׂ֨וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֧ל הַנִּמְצְאִ֛ים אֶת־הַפֶּ֖סַח בָּעֵ֣ת הַהִ֑יא
18 וְאֶת־חַ֥ג הַמַּצּ֖וֹת שִׁבְעַ֥ת יָמִֽים׃ 18 וְלֹֽא־נַעֲשָׂ֞ה פֶּ֤סַח כָּמֹ֙הוּ֙ בְּיִשְׂרָאֵ֔ל   ל . יז ר״פ ולא לא[22] . ח[23] קמ וכל חומש המגילות דכות ב מ ב
מִימֵ֖י שְׁמוּאֵ֣ל הַנָּבִ֑יא וְכָל־מַלְכֵ֣י יִשְׂרָאֵ֣ל ׀ לֹֽא־עָשׂ֡וּ כַּפֶּ֣סַח אֲשֶׁר־עָשָׂה֩   ו[24]
יֹאשִׁיָּ֨הוּ וְהַכֹּהֲנִ֜ים וְהַלְוִיִּ֗ם וְכָל־יְהוּדָה֙ וְיִשְׂרָאֵ֔ל הַנִּמְצָ֔א וְיוֹשְׁבֵ֖י   ח[25] . ז וכל ר״פ דכות[26] . לג ט מנה בכתיב[12] . לד מל ול בליש
19 יְרוּשָׁלָֽםִ׃ ס 19 בִּשְׁמוֹנֶ֤ה עֶשְׂרֵה֙ שָׁנָ֔ה לְמַלְכ֖וּת יֹאשִׁיָּ֑הוּ נַעֲשָׂ֖ה   כל סיפ מל . ח[23] קמ וכל חומש המגילות דכות ב מ ב
20 הַפֶּ֥סַח הַזֶּֽה[a]׃ 20 [a]אַחֲרֵ֣י כָל־זֹ֗את אֲשֶׁ֨ר הֵכִ֤ין יֹאשִׁיָּ֙הוּ֙ אֶת־הַבַּ֔יִת
עָלָ֞ה[a] נְכ֧וֹ מֶֽלֶךְ־מִצְרַ֛יִם לְהִלָּחֵ֥ם [b]בְּכַרְכְּמִ֖ישׁ עַל־[b]פְּרָ֑ת וַיֵּצֵ֥א   כל סיפ כת כן[12] . ב כת כן[12] . ב ול כת כן
21 לִקְרָאת֖וֹ יֹאשִׁיָּֽהוּ׃ 21 וַיִּשְׁלַ֣ח אֵלָיו֩ מַלְאָכִ֨ים ׀ לֵאמֹ֜ר ׀ מַה־לִּ֣י וָלָךְ֮ מֶ֣לֶךְ   ח בטע[27] . ו[28]

[12] Mp sub loco. [13] Mm 4128. [14] Mm 4265. [15] Mm 49. [16] Mm 839. [17] Mm 2111. [18] Mm 4228. [19] Mm 581. [20] Mm 3267. [21] Mm 885. [22] Mm 2708. [23] Mm 692. [24] Mm 1264. [25] Mm 1199. [26] Mm 2607. [27] Mm 4137. [28] Mm 1999.

8 [c] 3 Esr 1,8 + *πρόβατα* cf Vrs ‖ **9** [a] 𝔊[-L] + *καὶ Βαναιας* ‖ [b] 𝔖 *wjd'jl*, 3 Esr 1,9 *καὶ Οχιηλος (Οζι', Αχι')* ‖ [c–c] 3 Esr *χιλίαρχοι* ‖ [d] 𝔊(𝔖𝔗𝔙) et 3 Esr + *πρόβατα* cf 8[c] ‖ **11** [a] 𝔊(𝔗𝔙) + *τὸ αἷμα*, ins הַדָּם (homtel) ‖ **12** [a] 𝔊 *καὶ ἡτοίμασαν* ‖ [b] prp לַכֹּהֲנִים ‖ [c] nonn Mss 𝔊𝔗 לַבֹּקֶר, it 3 Esr 1,12 sim 𝔖𝔄 ‖ **13** [a] 𝔊 *καὶ εὐοδώθη*, 3 Esr 1,13 *μετ' εὐωδίας* (crrp ex *εὐοδίας*) a צלח ‖ **15** [a] 𝔊[Aal](𝔖𝔙) *καὶ Ιδιθουν* ‖ [b] l c 2 Mss Vrs חוֹזֵי cf 3 Esr 1,15 ‖ **19** [a] 𝔊 + eadem vb quae 2 R 23,24–27 et om 19b; 3 Esr 1 + nonn vb ‖ **20** [a–a] 𝔊 *καὶ ἀνέβη Φαραω* ‖ [b–b] 2 R 23,29 עַל־מֶלֶךְ אַשּׁוּר עַל־נְהַר, it 𝔊.

[29]ה יְהוּדָ֗ה לֹֽא־עָלֶ֨יךָ אַתָּ֤ה[a] הַיּוֹם֙ [b]כִּ֚י [c]אֶל־בֵּ֣ית[cd] מִלְחַמְתִּ֔י[b] וֵֽאלֹהִ֖ים אָמַ֣ר
[30]ב לְבַהֲלֵ֑נִי חֲדַל־לְךָ֙ מֵֽאֱלֹהִ֣ים אֲשֶׁר־עִמִּ֔י וְאַל־יַשְׁחִיתֶֽךָ׃ 22 וְלֹא־הֵסֵב֩ 22
ל בסיפ[31] יֹאשִׁיָּ֨הוּ פָנָ֜יו מִמֶּ֗נּוּ[a] כִּ֤י לְהִֽלָּחֶם־[b]בּוֹ֙ הִתְחַפֵּ֔שׂ[c] וְלֹ֥א שָׁמַ֛ע אֶל־דִּבְרֵ֥י
כל סיפ כת כן[32] . ז[33] חס ב[34] מנה בליש חד חס וחד מל נְכ֖וֹ[d] מִפִּ֣י[e] אֱלֹהִ֑ים וַיָּבֹ֕א לְהִלָּחֵ֖ם בְּבִקְעַ֥ת מְגִדּֽוֹ׃ 23 וַיֹּר֙וּ[a] 23
ז[33] חס ב[35] מנה בליש חד חס וחד מל . ל ומל הַיֹּרִ֔ים[a] לַמֶּ֖לֶךְ יֹאשִׁיָּ֑הוּ וַיֹּ֨אמֶר הַמֶּ֤לֶךְ לַעֲבָדָיו֙ הַעֲבִיר֔וּנִי כִּ֥י הָחֳלֵ֖יתִי
ל וחס . ב מְאֹֽד׃ 24 וַיַּעֲבִירֻ֨הוּ עֲבָדָ֜יו מִן־הַמֶּרְכָּבָ֗ה[a] וַיַּרְכִּיבֻ֙הוּ֙ עַ֣ל רֶ֣כֶב 24
ב וחס ו הַמִּשְׁנֶה֙ אֲשֶׁר־ל֔וֹ וַיּוֹלִיכֻ֙הוּ֙ יְר֣וּשָׁלַ֔͏ִם וַיָּ֕מָת וַיִּקָּבֵ֖ר [b]בְּקִבְר֣וֹת[c] אֲבֹתָ֑יו[b]
ז וכל ר״פ דכות[36] . ג ב חס וחד מל[37] וְכָל־יְהוּדָה֙ וִיר֣וּשָׁלַ֔͏ִם מִֽתְאַבְּלִ֖ים עַל־יֹאשִׁיָּֽהוּ׃ פ 25 וַיְק֣וֹנֵֽן 25
ח בליש[38] יִרְמְיָ֘הוּ֮ עַל־יֹאשִׁיָּ֒הוּ֒ וַיֹּאמְר֣וּ כָֽל־הַשָּׁרִ֣ים ׀ וְהַשָּׁר֡וֹת בְּקִֽינוֹתֵיהֶם֩ עַל־
ט מיחד . ג ב חס וחד מל[39] . ב . ל יֹאשִׁיָּ֙הוּ֙ עַד־הַיּ֔וֹם וַֽיִּתְּנ֥וּם לְחֹ֖ק עַל־יִשְׂרָאֵ֑ל וְהִנָּ֥ם כְּתוּבִ֖ים [a]עַל־
הַקִּינֽוֹת׃[a] 26 וְיֶ֛תֶר דִּבְרֵ֥י יֹאשִׁיָּ֖הוּ וַחֲסָדָ֑יו[a] כַּכָּת֖וּב בְּתוֹרַ֥ת 26
ה[40] . כל יג מנה בסיפ יְהוָֽה׃ 27 וּדְבָרָ֔יו[a] הָרִאשֹׁנִ֖ים וְהָאַחֲרֹנִ֑ים הִנָּ֣ם כְּתוּבִ֔ים עַל־סֵ֖פֶר 27
ג[41] מַלְכֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל וִיהוּדָֽה׃

36 [1] וַיִּקְחוּ֙ עַם־הָאָ֔רֶץ אֶת־יְהוֹאָחָ֖ז בֶּן־יֹאשִׁיָּ֑הוּ[a] וַיַּמְלִיכֻ֥הוּ תַֽחַת־ **36**
ד אָבִ֖יו בִּירוּשָׁלָֽ͏ִם׃[b] 2 בֶּן־שָׁל֧וֹשׁ וְעֶשְׂרִ֛ים שָׁנָ֖ה יוֹאָחָ֣ז בְּמָלְכ֑וֹ וּשְׁלֹשָׁ֣ה 2
חֳדָשִׁ֔ים מָלַ֖ךְ בִּירוּשָׁלָֽ͏ִם׃[a] 3 וַיְסִירֵ֧הוּ[a] מֶֽלֶךְ־מִצְרַ֛יִם[b] בִּירוּשָׁלָ֑͏ִם[a] 3
ל . ה וַֽיַּעֲנֹשׁ֙ אֶת־הָאָ֔רֶץ מֵאָ֥ה כִכַּר־כֶּ֖סֶף וְכִכַּ֥ר[c] זָהָֽב׃ 4 וַיַּמְלֵךְ֩ מֶֽלֶךְ־ 4
מִצְרַ֨יִם אֶת־אֶלְיָקִ֤ים [a]אָחִיו֙ עַל־יְהוּדָ֣ה וִיר֣וּשָׁלַ֔͏ִם[a] [b]וַיַּסֵּ֖ב אֶת־שְׁמ֣וֹ[b]
ד . כל סיפ כת ו[1] . כת ול בכתיב[2] יְהוֹיָקִ֑ים וְאֶת־יוֹאָחָ֣ז אָחִ֗יו לָקַ֤ח נְכוֹ֙ וַיְבִיאֵ֖הוּ מִצְרָֽיְמָה׃[c] פ
5 בֶּן־עֶשְׂרִ֨ים וְחָמֵ֤שׁ שָׁנָה֙ יְהוֹיָקִ֣ים בְּמָלְכ֔וֹ וְאַחַ֣ת עֶשְׂרֵ֔ה שָׁנָ֖ה מָלַ֣ךְ 5

[29]Mm 371. [30]Dt 4,31. [31]Mm 1718. [32]Mp sub loco. [33]Mm 1759. [34]Mm 4266. [35]Mm 4267. [36]Mm 2607. [37]Mm 1724. [38]Mm 1824. [39]Mm 652. [40]Mm 1077. [41]Mm 4230. **Cp 36** [1]Mp sub loco. [2]Mm 84.

21 [a] 𝔊 *ἥκω*, sim 𝔖𝔗𝔙 et 3 Esr 1,25 ‖ [b–b] 𝔊 *πόλεμον ποιῆσαι* ‖ [c–c] 3 Esr *ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου* (= פְּרָת) ‖ [d] ins מֶלֶךְ בָּבֶל (homark) cf 𝔙 ‖ **22** [a] 3 Esr 1,26 *ἐπὶ τὸ ἅρμα αὐτοῦ* crrp ex *ἀπὸ τοῦ ῥήματος* ‖ [b] l prb בָּה׳ cf [c] ‖ [c] 𝔊 *ἐκραταιώθη*, sim 𝔖𝔗𝔙 et 3 Esr; l שׁ– ‖ [d] 3 Esr *Ἰερεμίου προφήτου* ‖ [e] pc Mss מִפְּנֵי ‖ **23** [a–a] 3 Esr 1,27 *καὶ κατέβησαν οἱ ἄρχοντες* = וַיֵּרְדוּ הַחֹרִים ‖ **24** [a] 3 Esr 1,28 *ἀπὸ τῆς παρατάξεως* = מִן־הַמַּעֲרָכָה ‖ [b–b] 2 R 23,30 בְּקִבְרָתוֹ ‖ [c] 𝔊 *μετά* ‖ **25** [a–a] 3 Esr 1,31 *ἐν τῇ βίβλῳ* (it 𝔖) *τῶν ἱστορουμένων περὶ τῶν βασιλέων τῆς Ἰουδαίας* ‖ **26** [a] 𝔊 *καὶ ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ* ‖ **27** [a] l וּדְרָכָיו? ‖ **Cp 36,1** [a] 2 R 23,30 + וַיִּמְשְׁחוּ אֹתוֹ, it 𝔊 ‖ [b] > 𝔊[B] et 3 Esr 1,32 et 2 R ‖ **2** [a] 𝔊 + eadem vb quae 2 R 23,31b.32 ‖ **3** [a–a] 𝔊 *ὁ βασιλεὺς εἰς Αἴγυπτον* ‖ [b] ins c 2 R 23,33 Q מִמְּלֹךְ, it 𝔗 et 3 Esr 1,33 ‖ [c] sic c 2 R; 𝔏 pr (numerum) 12 ‖ **4** [a–a] 𝔊 alit ‖ [b–b] 3 Esr 1,36 𝔊[L] *καὶ ἔδησεν τοὺς μεγιστᾶνας* = וַיֶּאֱסֹר אֶת־שָׂרֵי ‖ [c] 𝔊 + nonn vb sec 2 R 23,34bβ.35.

6 בִּירוּשָׁלָ͏ִם[a] וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהָיו[b]׃ 6 עָלָיו עָלָה נְבוּכַדְנֶאצַּר — ב̇ בסיפ . ה̇ מל בכתיב
7 מֶלֶךְ בָּבֶל וַיַּאַסְרֵהוּ בַּנְחֻשְׁתַּיִם לְהֹלִיכוֹ[a] בָּבֶלָה׃ 7 וּמִכְּלֵי בֵּית יְהוָה — ו̇ חס ו ול בליש[3] . כט
8 הֵבִיא נְבוּכַדְנֶאצַּר לְבָבֶל וַיִּתְּנֵם בְּהֵיכָלוֹ בְּבָבֶל׃ 8 וְיֶתֶר דִּבְרֵי — ה̇ מל בכתיב . ח̇[4] . ד̇ בטע ר״פ[5]
יְהוֹיָקִים וְתֹעֲבֹתָיו אֲשֶׁר־עָשָׂה [a]וְהַנִּמְצָא עָלָיו[a] הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר — ט̇ חס בליש
9 [b]מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה[b] וַיִּמְלֹךְ יְהוֹיָכִין בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ פ 9 בֶּן־ — ג̇[6]
שְׁמוֹנֶה[a] שָׁנִים יְהוֹיָכִין בְּמָלְכוֹ [b]וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים [c]וַעֲשֶׂרֶת[b] יָמִים[c] מָלַךְ — כל סיפ מל[7] . ד̇
10 בִּירוּשָׁלָ͏ִם וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃ 10 וְלִתְשׁוּבַת הַשָּׁנָה שָׁלַח הַמֶּלֶךְ — ב̇ ס״פ בסיפ
נְבוּכַדְנֶאצַּר וַיְבִאֵהוּ בָבֶלָה עִם־כְּלֵי חֶמְדַּת בֵּית־יְהוָה וַיַּמְלֵךְ אֶת־ — ה̇ מל בכתיב . ל̇ חס בכתיב[8] . כט . ד̇ . ה̇
11 צִדְקִיָּהוּ אָחִיו[a] עַל־יְהוּדָה וִירוּשָׁלָ͏ִם׃ פ 11 בֶּן־עֶשְׂרִים וְאַחַת
12 שָׁנָה צִדְקִיָּהוּ בְמָלְכוֹ וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃ 12 וַיַּעַשׂ — ב̇ בסיפ
הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהָיו לֹא נִכְנַע מִלִּפְנֵי יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא מִפִּי יְהוָה׃ — ל̇
13 וְגַם בַּמֶּלֶךְ נְבוּכַדְנֶאצַּר מָרָד אֲשֶׁר הִשְׁבִּיעוֹ בֵּאלֹהִים וַיֶּקֶשׁ אֶת־ — כ̇[9] ר״פ בכתיב ט̇ מנה בסיפ . ה̇ מל בכתיב . ל̇ זקף קמ . ל̇ . ל̇
14 עָרְפּוֹ וַיְאַמֵּץ אֶת־לְבָבוֹ מִשּׁוּב אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ 14 גַּם כָּל־ — ב̇[10] . ל̇
שָׂרֵי[a] הַכֹּהֲנִים וְהָעָם[b] הִרְבּוּ לִמְעוֹל־[c]מַעַל כְּכֹל תֹּעֲבוֹת הַגּוֹיִם — ל̇ . למעל ק[11] חד מן ב̇[12] מל . ט̇ חס ג̇[13] מנה בליש
15 וַיְטַמְּאוּ אֶת־בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר הִקְדִּישׁ בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃ 15 וַיִּשְׁלַח
יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם עֲלֵיהֶם בְּיַד מַלְאָכָיו[a] הַשְׁכֵּם וְשָׁלוֹחַ כִּי־חָמַל — יז̇ מל בסיפ[14] . ל̇ מל
16 עַל־עַמּוֹ וְעַל־מְעוֹנוֹ׃ 16 וַיִּהְיוּ מַלְעִבִים בְּמַלְאֲכֵי הָאֱלֹהִים וּבוֹזִים — ה̇[15] . ל̇ . ל̇ . ל̇ . ל̇ ומל
דְּבָרָיו וּמִתַּעְתְּעִים בִּנְבִאָיו עַד עֲלוֹת חֲמַת־יְהוָה בְּעַמּוֹ עַד־לְאֵין — ל̇ . ג̇ חס י[16] ול בליש . ו̇ . ח̇[17] . ב̇[18]
17 מַרְפֵּא׃ 17 וַיַּעַל עֲלֵיהֶם אֶת־מֶלֶךְ כַּשְׂדִּיִּים[a] וַיַּהֲרֹג בַּחוּרֵיהֶם בַּחֶרֶב — כשדים ק . ג̇
בְּבֵית מִקְדָּשָׁם וְלֹא חָמַל עַל־בָּחוּר וּבְתוּלָה זָקֵן[b] וְיָשֵׁשׁ הַכֹּל נָתַן — ל̇
18 בְּיָדוֹ׃ 18 וְכֹל כְּלֵי בֵּית הָאֱלֹהִים הַגְּדֹלִים וְהַקְּטַנִּים וְאֹצְרוֹת בֵּית — ז̇ . ה̇ . מ̇ח
19 יְהוָה וְאֹצְרוֹת הַמֶּלֶךְ וְשָׂרָיו הַכֹּל הֵבִיא בָבֶל׃ 19 וַיִּשְׂרְפוּ אֶת־בֵּית — מ̇ח

[3] Mm 1871. [4] Mm 2202. [5] Mm 2037. [6] Mm 4230. [7] Cf Mm 34. [8] Mm 1618. [9] Mm 4070. [10] Mm 2376. [11] Q addidi contra Mp et Mm, cf Mp sub loco. [12] Mm 4268. [13] Mm 4251. [14] Mp sub loco. [15] Mm 1593. [16] Mm 2582. [17] Mm 3927. [18] Mm 4215.

5 [a] 𝔊 + eadem vb quae 2 R 23,36b ‖ [b] 𝔊 + eadem vb quae 2 R 23,37b–24,4 ‖ **6** [a] 𝔊(𝔙𝔄) et 3 Esr 1,38 *καὶ ἀπήγαγεν αὐτόν* ‖ **8** [a–a] > 𝔖 ‖ [b–b] 𝔊 sec 2 R 24,5, tum addit eadem vb quae 2 R 24,6a et *καὶ ἐτάφη ἐν Γανοζα* (= בְּגַן עֻזָּא) *μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ* ‖ **9** [a] ins c Ms 𝔊[ALal] et 2 R 24,8 et 3 Esr 1,41 𝔊[-B] עֶשְׂרֵה cf [c–c] ‖ [b–b] 𝔖𝔄 100 ‖ [c–c] > 2 R, 'וע (orig וְעֶשְׂרֵה) gl recta (cf [a]) ad שמונה ‖ **10** [a] l אֲחִי אָבִיו cf 𝔊𝔖𝔙; Ms pr בֶּן ‖ **14** [a] ins יְהוּדָה וְ cf 𝔊 et 3 Esr 1,47 ‖ [b] 𝔊 *καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς* ‖ [c] Q עַל–, K עול– ‖ **15** [a] 3 Esr 1,48 *τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ* ‖ **17** [a] K דִּיִּים–, Q דִּים– ‖ [b] l יֹנֵק cf 𝔖(𝔄) *w'l qšjš' w'pl' 'l jnqj ḥlb'* et 3 Esr 1,50 *πρεσβύτου καὶ νεωτέρου* (pro 'ז' ו); 𝔊 amplius.

הָאֱלֹהִים וַיְנַתְּצוּ אֵת חוֹמַת יְרוּשָׁלִָם וְכָל־אַרְמְנוֹתֶיהָ שָׂרְפוּ בָאֵשׁ ג. ג

20 וְכָל־כְּלֵי[a] מַחֲמַדֶּיהָ לְהַשְׁחִית׃ ס 20 וַיֶּגֶל הַשְּׁאֵרִית מִן־הַחֶרֶב ז. ב

אֶל־בָּבֶל וַיִּהְיוּ־לוֹ וּלְבָנָיו לַעֲבָדִים עַד־מְלֹךְ מַלְכוּת פָּרָס[a]׃ ו

21 לְמַלֹּאות דְּבַר־יְהוָה בְּפִי יִרְמְיָהוּ עַד־רָצְתָה הָאָרֶץ אֶת־ 21 ו ב חס וד מל[19]. ב. ב

שַׁבְּתוֹתֶיהָ[a] כָּל־יְמֵי הָשַּׁמָּה שָׁבָתָה לְמַלֹּאות שִׁבְעִים שָׁנָה׃ פ ד ג חס ול מל[20]. ג[21]. ל. וקף קמ. ו ב חס וד מל[19]

22 וּבִשְׁנַת אַחַת לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס לִכְלוֹת דְּבַר־יְהוָה בְּפִי[a] 22 ל[22] ט מנה ר״פ ג מנה בסיפ. ב

יִרְמְיָהוּ הֵעִיר יְהוָה אֶת־רוּחַ כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ־פָּרַס וַיַּעֲבֶר־קוֹל בְּכָל־ ה[23]. ט[24] ב מנה בליש

23 מַלְכוּתוֹ וְגַם־[b]בְּמִכְתָּב לֵאמֹר׃ ס 23 כֹּה־אָמַר כּוֹרֶשׁ ׀ מֶלֶךְ ב וחד מן י״א[25] ס״פ

פָּרַס כָּל־מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי [a]יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם[a] וְהוּא־פָקַד ו[26]

עָלַי לִבְנוֹת־לוֹ בַיִת בִּירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה מִי־בָכֶם מִכָּל־עַמּוֹ

יְהוָה[b] אֱלֹהָיו עִמּוֹ וְיָעַל׃ ה[27]. ז[28] רפי ול בסיפ

סכום הפסוקים של ספר
אלף ושבע מאות וששים
וחמשה:
אֹנֹסֹהֹ
וחציו: ועל אצרות המלך[29]
וסדרים כֹהֹ
סכום הפסוקים של מקרא כולו
שלושה ועשרים אלף
ומאתים ושלושה:
כֹגֹרֹגֹ

[19] Mm 4269. [20] Mm 4270. [21] Mm 4271. [22] Mm 3789. [23] Mm 2363. [24] Mm 57. [25] Okhl 357. [26] Mm 3880. [27] Mp sub loco. [28] Mm 437. [29] 1 Ch 27,25, cf Mp sub loco.

19 [a–a] 3 Esr 1,53 *καὶ συνετέλεσαν πάντα* = וַיְכַלּוּ כֹּל ‖ **20** [a] 𝔊 *Μήδων* ‖ **21** [a] 𝔊 + *σαββατίσαι* ‖ **22** [a] 𝔗 (Esr 1,1) *mpwm'* = מִפִּי ‖ [b] > 𝔊 ‖ **23** [a–a] 3 Esr 2,2 *ὁ κύριος τοῦ Ισραηλ κύριος ὁ ὕψιστος* ‖ [b] l c Ms (+ 2 Mss[vid]) Ed 𝔏 et Esr 1,3 יְהִי cf 𝔊 et 3 Esr 2,3.

SBL

GREEK NEW TESTAMENT

Michael W. Holmes, *editor*

The Greek New Testament

SBL Edition

The Greek New Testament

SBL Edition

Edited by

Michael W. Holmes

Society of Biblical Literature
Atlanta, Georgia

Logos Bible Software
Bellingham, Washington

THE GREEK NEW TESTAMENT: SBL EDITION

ISBN 978-1-58983-535-1

The electronic text of the SBLGNT may be freely downloaded at http://sblgnt.com.

Contents

Preface ... vii
Introduction ... ix

Κατὰ Μαθθαῖον ... 1
Κατὰ Μᾶρκον ... 67
Κατὰ Λουκᾶν ... 116
Κατὰ Ἰωάννην ... 189
Πράξεις Ἀποστόλων ... 242
Πρὸς Ῥωμαίους ... 313
Πρὸς Κορινθίους αʹ ... 338
Πρὸς Κορινθίους βʹ ... 363
Πρὸς Γαλάτας ... 379
Πρὸς Ἐφεσίους ... 387
Πρὸς Φιλιππησίους ... 396
Πρὸς Κολοσσαεῖς ... 402
Πρὸς Θεσσαλονικεῖς αʹ ... 408
Πρὸς Θεσσαλονικεῖς βʹ ... 414
Πρὸς Τιμόθεον αʹ ... 417
Πρὸς Τιμόθεον βʹ ... 423
Πρὸς Τίτον ... 428
Πρὸς Φιλήμονα ... 431
Πρὸς Ἑβραίους ... 433
Ἰακώβου ... 451
Πέτρου αʹ ... 458
Πέτρου βʹ ... 465
Ἰωάννου αʹ ... 470
Ἰωάννου βʹ ... 477
Ἰωάννου γʹ ... 478
Ἰούδα ... 479
Ἀποκάλυψις Ἰωάννου ... 481

Appendix: The SBLGNT in Comparison to ECM ... 515

Preface

The Society of Biblical Literature, in keeping with its mission to foster biblical scholarship, is pleased to sponsor, in association with Logos Bible Software, a new, critically edited edition of the Greek New Testament. *The Greek New Testament: SBL Edition* (SBLGNT), which is freely available in electronic form (http://sblgnt.com), will be useful to students, teachers, translators, and scholars in a wide variety of settings and contexts.

Why a new edition? The many benefits and features of the widely used "standard text" of the Greek New Testament (i.e., the Nestle-Aland and United Bible Societies editions) are well known and widely appreciated, but it does not meet the needs of all users. For example, many scholars and students, especially those living in underresourced regions, do not have easy access to an up-to-date, critically edited Greek New Testament in electronic form. Thus, teachers who wish to include portions of the Greek New Testament in class assignments or use the Greek New Testament in their own scholarly research and publications often must input the Greek text letter by letter, which is both tedious and subject to error. Students writing exegetical papers face similar obstacles and challenges.

To address this need, the SBLGNT is available in electronic form so that any scholar or student may freely download all or portions of the text for personal study and research as well as for limited use in scholarly publications (see the End-User License Agreement). In addition, the text has been encoded in a Unicode-compliant font, SBL Greek, so that users can exchange their work easily without having to purchase a proprietary Greek font. In short, a contemporary, critically edited text of the Greek New Testament is now widely and freely available.

The new text may have other benefits as well. The standard text is viewed by some of those who use it as a "final" text to be passively accepted rather than a "working" text subject to verification and improvement. For example, the exegetical habits of some scholars and students seem to reflect a belief that all the important text-critical work has already been completed, that one can more or less equate the standard Greek New

Testament with the "original" text. With a mindset such as this, it is not surprising that entire commentaries have been written that simply take the standard text as printed and scarcely discuss textual matters.

In circumstances such as these, the existence of an alternative critically edited text—the SBLGNT differs from the standard text in more than 540 variation units—will help to remind readers of the Greek New Testament that the text-critical task is not finished. Moreover, by reminding readers of the continuing need to pay attention to the variant readings preserved in the textual tradition, it may also serve to draw attention to a fuller understanding of the goal of New Testament textual criticism: both identifying the earliest text and also studying all the variant readings for the light they shed on how particular individuals and faith communities adopted, used, and sometimes altered the texts that they read, studied, and transmitted.

We trust that users of the SBLGNT will find that it meets its stated aims as well as their expectations of it. Obviously, numerous individuals deserve our thanks for their efforts to bring this idea to fruition, but the SBL and Logos would like to express special gratitude to two individuals for their careful, painstaking, and thoughtful work: Michael W. Holmes, who edited the SBLGNT and wrote the introduction to it; and Rick Brannan of Logos Bible Software, who developed the technical infrastructure for the project. Without the scholarship and expertise of Mike and Rick, we would not have been able to advance this significant dimension of critical New Testament research and teaching.

Introduction

The Text

The Greek New Testament: SBL Edition (SBLGNT) is a new edition of the Greek New Testament, established with the help of earlier editions. In particular, four editions of the Greek New Testament were utilized as primary resources in the process of establishing the SBLGNT. These editions (and their abbreviations) are:

WH — Brooke Foss Westcott and Fenton John Anthony Hort, *The New Testament in the Original Greek,* vol. 1: *Text*; vol. 2: *Introduction* [and] *Appendix* (Cambridge: Macmillan, 1881). This justly famous and widely influential nineteenth-century edition of the Greek New Testament was one of the key texts used in the creation of the original Nestle text[1] and was used as the initial basis of comparison in the creation of the United Bible Societies' *Greek New Testament*.[2]

Treg — Samuel Prideaux Tregelles, *The Greek New Testament, Edited from Ancient Authorities, with their Various Readings in Full, and the Latin Version of Jerome* (London: Bagster; Stewart, 1857–1879). Although the fine edition of Tregelles has been overshadowed by that of his close

1. Eberhard Nestle, *Novum Testamentum Graece* (Stuttgart: Württembergische Bibelanstalt, 1898); cf. the 16th ed. (1936), 38*; cf. also Kurt Aland and Barbara Aland, *The Text of the New Testament* (2nd ed.; trans. E. F. Rhodes; Grand Rapids: Eerdmans; Leiden: Brill, 1989), 19–20.

2. Kurt Aland, Matthew Black, Bruce M. Metzger, and Allen Wikgren, eds., *The Greek New Testament* (New York: American Bible Society; London: British and Foreign Bible Society; Edinburgh: National Bible Society of Scotland; Amsterdam: Netherlands Bible Society; Stuttgart: Württemberg Bible Society, 1966), v.

contemporaries Westcott and Hort, his textual judgments reveal a "consistency of view and breadth of appreciation" of all the available textual evidence not always as evident in the work of his major nineteenth-century colleagues, who display (to varying degrees) a tendency toward a preoccupation with the latest "big discovery" (Ephraemi Rescriptus/04 in the case of Lachmann, Sinaiticus/01 in the case of Tischendorf, and Vaticanus/03 in the case of Westcott and Hort).[3] Tregelles offers a discerning alternative perspective alongside Westcott and Hort.

NIV Richard J. Goodrich and Albert L. Lukaszewski, *A Reader's Greek New Testament* (Grand Rapids: Zondervan, 2003). This edition presents the Greek text behind the New International Version[4] as reconstructed by Edward Goodrick and John Kohlenberger III.[5] It thus represents the textual choices made by the Committee on Bible Translation, the international group of scholars responsible for the NIV translation. According to its editors, this edition differs from the United Bible Societies/Nestle-Aland editions of the Greek New Testament at 231 places.[6]

RP *The New Testament in the Original Greek: Byzantine Textform 2005*, compiled and arranged by Maurice A. Robinson and William G. Pierpont (Southborough,

---

3. David C. Parker, "The Development of the Critical Text of the Epistle of James: From Lachmann to the *Editio Critica Maior*," in *New Testament Textual Criticism and Exegesis: Festschrift J. Delobel* (ed. A. Denaux; BETL 161; Leuven: Leuven University Press and Peeters, 2002), 329.

4. *The Holy Bible, New International Version: New Testament* (Grand Rapids: Zondervan, 1973).

5. A second edition published by the same editors and publisher in 2007 (reviewed and modified by Gordon Fee) presents the Greek text behind the TNIV translation.

6. Goodrich and Lukaszewski, *A Reader's Greek New Testament*, 10 n. 6.

Mass.: Chilton, 2005). This edition offers a text that is a reliable representative of the Byzantine textual tradition.

Establishing the Text

The starting point for the SBLGNT was the edition of Westcott and Hort. First, the WH text was modified to match the orthographic standards of the SBLGNT (described below). Next, the modified version was compared to the other three primary editions (Treg, NIV, and RP) in order to identify points of agreement and disagreement between them. Where all four editions agreed, the text was tentatively accepted as the text of the SBL edition; points of disagreement were marked for further consideration. The editor then worked systematically through the entire text, giving particular attention to the points of disagreement but examining as well the text where all four editions were in agreement.[7] Where there was disagreement among the four editions, the editor determined which variant to print as the text;[8] occasionally a reading not found in any of the four editions commended itself as the most probable representative of the text and therefore was adopted. Similarly, where all four texts were in agreement, the editor determined whether to accept that reading or to adopt an alternative variant as the text.[9] In this manner, the text of the SBLGNT was established.

A comparison of this new text with the four editions listed above, using as the data base the 6,928 variation units recorded in the accom-

---

7. For a brief overview of the editor's methodological and historical perspectives with regard to the practice of New Testament textual criticism, see Michael W. Holmes, "Reconstructing the Text of the New Testament," in *The Blackwell Companion to the New Testament* (ed. David E. Aune; Oxford: Wiley-Blackwell, 2010), 77–89.

8. Or, to put the matter a bit more precisely, which variant most likely represents the form in which the text first began to be copied and to circulate.

9. In all, there are fifty-six variation units in the SBLGNT where the editor preferred a reading not found in any of the four primary editions. In thirty-eight of those instances, the editor's preferred reading is also read by WH^{marg} (30x) and/or Treg^{marg} (2x) and/or NA (10x).

panying apparatus (described below), reveals the following patterns of agreement and difference:

	Agreements	Disagreements
SBL—WH:	6,048	880
SBL—Treg:	5,701	1,227
SBL—NIV:	6,311	617
SBL—RP:	969	5,959

Also interesting is a comparison of agreements of the SBLGNT with one of the four editions against the other three and, vice versa, SBLGNT and the other three against the one:

SBL + WH vs. Treg NIV RP:	98	SBL + Treg NIV RP vs. WH:	365
SBL + Treg vs. WH NIV RP:	28	SBL + WH NIV RP vs. Treg:	150
SBL + NIV vs. WH Treg RP:	59	SBL + WH Treg RP vs. NIV:	103
SBL + RP vs. WH Treg NIV:	66	SBL + WH Treg NIV vs. RP:	4,876

Orthography and Related Matters

The orthography of this edition (including accents and breathings[10]) follows that of the Bauer-Danker-Arndt-Gingrich lexicon (BDAG).[11] This

10. Occasionally breathings are as much a matter of interpretation as of lexicography. In agreement with a minority of the membership of the UBS Editorial Committee (see Bruce M. Metzger, *A Textual Commentary on The Greek New Testament* [London: United Bible Societies, 1971], 616 [a discussion of Phil 3:21 not found in the second edition]), the SBLGNT occasionally prints a rough breathing on forms of αὑτός.

11. *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature* (3rd ed., revised and edited by Frederick William Danker; based on

includes both text and apparatus: entries in the apparatus generally have been conformed to the orthography of BDAG regardless of the spelling of the source edition.

With regard to elision (e.g., ἀλλ᾽ for ἀλλά), crasis (e.g., κἀγώ for καὶ ἐγώ), movable ν, and the interchange between first aorist and second aorist verb endings, the text of Westcott and Hort has been followed. As in the case of orthography, this guideline generally applies to the apparatus as well as the text.

Capitalization

Capitalization follows the pattern of the third edition of *The Apostolic Fathers: Greek Texts and English Translations*,[12] which capitalizes (1) the first word of a paragraph, (2) the first word of direct speech, and (3) proper nouns.[13] Occasionally capitalization in a variant reading in the apparatus may follow that of the source edition.

Verse Division, Punctuation, and Paragraphing

The verse divisions follow those of the Nestle-Aland/United Bible Societies Greek texts.[14] Differences between editions have not been recorded.

---

the 6th ed. of Walter Bauer's *Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur*; Chicago: University of Chicago Press, 2000). Thus ἁγνεία, not ἁγνία (so WH), or, e.g., in the case of words with movable ς (cf. BDF §21), ἄχρι, μέχρι, and οὕτως are printed throughout, unless BDAG indicates otherwise (ἄχρις, Gal 3:19 and Heb 3:13; μέχρις, Mark 13:30, Gal 4:19, Heb 12:4; οὕτω, Acts 23:11, Phil 3:17, Heb 12:21, Rev 16:18). A rare exception to the guideline is the adoption of νουμηνίας rather than νεομηνίας in Col 2:16.

12. Michael W. Holmes, ed., *The Apostolic Fathers: Greek Texts and English Translations* (3rd ed.; Grand Rapids: Baker Academic, 2007).

13. A category that offers, to be sure, numerous opportunities for differences of opinion.

14. A partial exception occurs at the end of Acts 19, where (in accordance with some editions and many recent translations) a forty-first verse number has

Punctuation generally follows that of Westcott and Hort. Regular exceptions include instances where a textual decision or the adoption of NRSV paragraphing required a corresponding change in punctuation. Where Westcott and Hort employed two consecutive punctuation marks (such as a comma following or preceding a dash; see 1 Tim 1:5; 2:7), these have been reduced to a single mark. A high point has been added before direct speech if no other punctuation is present. Occasionally other changes have been made as required by context.

Paragraphing generally follows the pattern of the NRSV. Conflicts between NRSV paragraphing and Westcott and Hort punctuation have been resolved on a contextual basis.[15]

Symbols Used in the Text

⸀ or ⸀ or ⸀1	A textual note pertains to the following word. When identical words in the same verse are marked, the dotted bracket designates the second occurrence. Third (and subsequent) instances are denoted by a numbered bracket to distinguish them from previous instances.
⸂ ⸃ or ⸄ ⸅	A textual note pertains to the enclosed words. When identical phrases in the same verse are marked, dotted brackets designate the second occurrence. Similarly, when a second multiword variation unit falls within the boundaries of a longer multiword variation unit, the dotted brackets mark the second occurrence.
[ ]	The enclosed text is doubtful.[16]

---

been placed in the text, but in brackets ([41]), to indicate uncertainty regarding its status.

15. For example, at the end of Phil 1:18, WH's punctuation was given preference over the NRSV paragraph break, whereas at Phil 2:14 the NRSV paragraphing was followed rather than the WH punctuation (which was changed accordingly).

16. Brackets have been employed in this edition sparingly—not, one hopes, due to a lack of what Parker nicely terms "wise reticence" in the face of difficult

The Apparatus

The textual apparatus provides information about a wide range of textual variants.[17] It records all differences between the text of the SBLGNT and the texts of WH, Treg, NIV, RP, and NA except for those differences that fall in the category of "orthography and related matters" (discussed above).[18] That is, the apparatus does not take note of differences that are solely a matter of orthographic variation or that involve only elision, crasis, movable *ν*, interchange between first and second aorist verb endings, and the like; it does record all other differences between the SBL text and the texts of the five other editions just listed.

The four primary editions (WH Treg NIV RP) are cited for every variation unit (of which there are 6,928).[19] NA is cited only when it differs from NIV. Occasionally a marginal reading of WH or Treg or the text of another edition is cited, usually in support of a reading adopted by the editor that is not found in any of the four primary editions, but sometimes in other circumstances as well.

---

choices (Parker, "Development," 325), but for positive reasons. These include a widely shared sense that brackets have been somewhat overused in some recent editions (sometimes as what could be perceived as a means of avoiding difficult choices); an opinion that one of an editor's duties is to make choices, particularly in the "hard cases," so as to offer some degree of guidance to those making use of the resulting text; and a corresponding concern that the availability of brackets biases the decision-making process toward inclusion (one can bracket an included word about which one has some degree of doubt regarding the decision to include it, but one cannot bracket the omission of a word about which one has an equal degree of doubt regarding the decision to exclude it). In all, for better or worse, single brackets appear only six times in the SBLGNT (at Luke 22:19–20; 24:40; 24:51; 24:52; Eph 1:1; Col 1:20).

17. In general, it closely follows the pattern of the apparatus in Holmes, *The Apostolic Fathers* (3rd ed.).

18. This means that the apparatus includes nearly all the variant or alternative readings noted in the margins or notes of most recent major English translations and numerous translations into other languages as well.

19. For variants involving the verses or parts of verses that WH print between double brackets (⟦ ⟧), WH is cited in the apparatus between brackets (i.e., ⟦WH⟧).

In each note, the reading of the text is always presented first, in bold, followed by its supporting evidence; the variant reading(s) and supporting evidence follow. Because the different editions use single brackets ([]) in the text in different ways, the apparatus does not record details regarding an edition's use of brackets in its text.

Symbols Used in the Notes

•	Separates multiple variation units within a verse.
]	Separates the reading of the text (and its support) from variant readings.
;	Separates multiple variants within a single variation unit.
+	The following text is added by the listed witness(es).
–	The indicated text is omitted by the listed witness(es).
⟦ ⟧	Used by Westcott and Hort to mark material that they did not think belonged to the genuine text but that they did not feel free to remove completely from their printed text due to its antiquity or intrinsic interest. When placed around their initials in the apparatus (i.e., ⟦WH⟧), double brackets signal that WH placed them around the text or variant reading in question.
…	Replaces identical text shared by all the variants in a particular variation unit.

Abbreviations Used in the Notes

ECM — *Novum Testamentum Graecum: Editio Critica Maior*, ed. The Institute for New Testament Textual Research, vol. 4: *Catholic Letters*, ed. Barbara Aland, Kurt Aland, Gerd Mink, Holger Strutwolf, and Klaus Wachtel (4 installments; Stuttgart: Deutsche Biblegesellschaft, 1997–2005): inst. 1: *James* (1997; 2nd rev. impr., 1998); inst. 2: *The Let-*

ters of Peter (2000); inst. 3: *The First Letter of John* (2003); inst. 4: *The Second and Third Letter of John, The Letter of Jude* (2005).

em emendation

Greeven Indicates a reading printed as the text by Heinrich Greeven in Albert Huck, *Synopse der drei ersten Evangelien/Synopsis of the First Three Gospels* (13th ed. fundamentally revised by Heinrich Greeven; Tübingen: Mohr Siebeck, 1981).

Holmes Indicates a reading preferred by the editor that is not found in any of the four primary editions.

NA Represents the $NA^{26–27}$/$UBS^{3–4}$ editions, which all print the identical Greek text. NA is explicitly cited only when it differs from NIV.

NIV Richard J. Goodrich and Albert L. Lukaszewski, eds., *A Reader's Greek New Testament* (Grand Rapids: Zondervan, 2003).

RP *The New Testament in the Original Greek: Byzantine Textform 2005*, compiled and arranged by Maurice A. Robinson and William G. Pierpont (Southborough, Mass.: Chilton, 2005).

TR Textus Receptus ("Received Text"). The phrase technically designates the edition of the Greek New Testament printed by the Elziver Brothers in 1633; in generic use it can designate not only the Elziver text but also its precursors (Erasmus, Stephanus, and Beza) or any similar text.[20]

20. For example, F. H. A. Scrivener, ed., *Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ, Novum Testamentum: Textus Stephanici* A.D. *1550* (4th ed., corrected by E. Nestle; London: Bell; Cambridge: Deighton, Bell, 1906) (the printing of the TR consulted for this edition).

Treg — Samuel Prideaux Tregelles, *The Greek New Testament, Edited from Ancient Authorities, with Their Various Readings in Full, and the Latin Version of Jerome* (London: Bagster; Stewart, 1857–1879).

Treg^{marg} — Indicates a reading printed by Tregelles in the margin of his edition.

WH — Brooke Foss Westcott and Fenton John Anthony Hort, *The New Testament in the Original Greek,* vol. 1: *Text*; vol. 2: *Introduction* [and] *Appendix* (Cambridge: Macmillan, 1881).

WH^{app} — Indicates a reading discussed by WH in the *Appendix* to their edition (in vol. 2).

WH^{marg} — Indicates an alternative reading printed by WH in the margin of their edition.

Understanding the Apparatus: A Brief Guide

This brief guide supplements what is said above about the apparatus to the SBLGNT by offering further explanation and examples.

The textual apparatus provides a textual note for each of the more than 6,900 instances of variation in the SBLGNT. In each note, the marked reading in the text is always listed first, in bold, and followed immediately by its supporting evidence. The separator bracket (]) comes next, followed by the variant reading(s) and supporting evidence. Multiple variation units in the same verse are separated by a bullet (•), as in all three examples below. Multiple variant readings in the same variation unit are separated by a semicolon (;), as in the second variant in Matt 22:30 below (τοῦ θεοῦ RP; – WH Treg NIV).

Symbols in the text alert the reader to the presence of textual notes in the apparatus. The most frequently used symbols are ⸀ and ⸂⸃; the former marks a single word, and the latter encloses a multiple-word phrase. If the same word is marked a second time in the same verse, the ⸁ symbol is used to mark the second occurrence (as in Matt 10:28 below, twice). If

an identical multiword phrase is marked a second time in the same verse, the ⸀⸁ symbols are used to mark the second occurrence (as in John 18:39 below). In both cases, for clarity the symbols are repeated in the textual note. (More complex cases are discussed below.)

Matt 10:28 text:

28 καὶ μὴ ⸀φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν ἀποκτεννόντων τὸ σῶμα τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι· ⸂φοβεῖσθε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον ⸀καὶ ψυχὴν ⸂καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ.

textual note in apparatus:

28 ⸀φοβεῖσθε Treg NIV RP] φοβηθῆτε WH • **⸂φοβεῖσθε** WH NIV] φοβήθητε Treg RP • **⸀καὶ** WH Treg NIV] + τὴν RP • **⸂καὶ** WH Treg NIV] + τὸ RP

John 18:39 text:

39 ἔστιν δὲ συνήθεια ὑμῖν ἵνα ἕνα ⸀ἀπολύσω ὑμῖν⸁ ἐν τῷ πάσχα· βούλεσθε οὖν ⸂ἀπολύσω ὑμῖν⸃ τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

textual note in apparatus:

39 ⸀ἀπολύσω ὑμῖν⸁ WH Treg NIV] ὑμῖν ἀπολύσω RP • **⸂ἀπολύσω ὑμῖν⸃** WH Treg NIV] ὑμῖν ἀπολύσω RP

Matt 22:30 text:

30 ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν οὔτε ⸀γαμίζονται, ἀλλ᾽ ὡς ἄγγελοι ⸀θεοῦ ἐν ⸀τῷ οὐρανῷ εἰσιν·

textual note in apparatus:

30 γαμίζονται WH Treg NIV] ἐκγαμίζονται RP • **θεοῦ** Holmes] τοῦ θεοῦ RP; – WH Treg NIV • **τῷ** WH Treg NIV] – RP

Variant readings can be one of three types: addition, omission, or substitution. An addition is signaled by the plus sign (+), which indicates that the following word or words are added to the reading of the text by

the supporting edition(s) listed after the additional words. In Matt 10:28 above, for example, taking the third and fourth variants together, the SBL text reads *καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα* (with WH Treg NIV), while the RP text—adding *τὴν* after ⸀*καὶ* and *τὸ* after ⸁*καὶ* —reads *καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα*.

An omission is signaled by the minus sign (–) or dash, which indicates that the word(s) marked in the text are omitted by the supporting edition(s) listed after the minus sign. In the second variant in Matt 22:30 above, where the SBL text reads ὡς ἄγγελοι θεοῦ, WH Treg NIV omit the word θεοῦ and thus read only ὡς ἄγγελοι (see also the last variant in 22:30).

If there is neither a plus nor a minus sign, the variant reading is a substitution: the word(s) marked in the text are replaced by the word(s) in the variant reading by the supporting edition(s) listed after the variant reading. In the first variant in Matt 10:28, for example, the SBL text reads φοβεῖσθε (with Treg NIV RP), while the WH text reads φοβηθῆτε (see also the second variant in this verse, both variants in John 18:39, and the first variant in 22:30).

The above examples cover a very large proportion of the variation units in the apparatus, though more complex cases do sometimes occur. If, for example, the same word is marked more than twice in the same sentence, the symbols ⸀1 and ⸀2 are used for subsequent occurrences (as in 1 Cor 12:10 below, where the same word is marked four times). Occasionally, the ⸄ ⸅ symbols (whose typical use was described above) can also be used to mark a shorter multiword variant that occurs inside a longer multiword variant (see Luke 22:43–44 below). Also, a single-word variant marker (⸀) can occur inside a regular set (⸂ ⸃) of multiple-word variant markers (as in John 13:2 below). A key point to remember when encountering an "opening" multiple-word marker, whether ⸂ or ⸄, is always to look for the corresponding "closing" marker (⸃ or ⸅); this will help to avoid confusion.

1 Cor 12:10 text:

10 ⸀*ἄλλῳ ἐνεργήματα δυνάμεων,* ⸁*ἄλλῳ προφητεία,* ⸀1*ἄλλῳ διακρίσεις πνευμάτων,* ⸀*ἑτέρῳ γένη γλωσσῶν,* ⸀2*ἄλλῳ ἑρμηνεία γλωσσῶν·*

textual note in apparatus:

10 ⸀**ἄλλῳ** Holmes] + δὲ WH Treg NIV RP • ⸀**ἄλλῳ** Treg] + δὲ WH NIV RP • ⸀¹**ἄλλῳ** Treg] + δὲ WH NIV RP • **ἑτέρῳ** WH Treg NIV] + δὲ RP • ⸀²**ἄλλῳ** Holmes] + δὲ WH Treg NIV RP

Luke 22:43–44 text:

43 ⸂ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ⸀ἀπ᾽ οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν. 44 καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ ἐκτενέστερον προσηύχετο· ⸉καὶ ἐγένετο⸊ ὁ ἱδρὼς αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν.⸃

textual note in apparatus:

43–44 **ὤφθη δὲ … ἐπὶ τὴν γῆν.** Treg NIV RP] ⟦WH⟧ • **ἀπ᾽** NIV RP] ἀπὸ τοῦ ⟦WH⟧ Treg • **καὶ ἐγένετο** ⟦WH⟧ NIV] ἐγένετο δὲ Treg RP

Here the symbols ⸂⸃ mark off a variant involving the inclusion (by Treg NIV RP) or omission (by WH) of verses 43–44. Within that larger variant, a smaller multiword variant marked by ⸉⸊ involves a word-order difference. Since the ⸂ "opening" symbol always is matched by a ⸃ "closing" symbol, and the ⸉ symbol always corresponds with ⸊, it is possible to "nest" the two variants without confusion as to where each begins and ends.

This variant offers an opportunity to comment on the use of another symbol, ⟦WH⟧. There are some verses that Westcott and Hort did not think belonged to the genuine text but that they did not feel free to remove completely from their printed text due to its antiquity or intrinsic interest. In the first entry in the apparatus (**ὤφθη δὲ … ἐπὶ τὴν γῆν.** Treg NIV RP] ⟦WH⟧), the symbol ⟦WH⟧ signals that Westcott and Hort placed verses 43–44 inside double brackets, whereas Treg NIV RP included them in their texts. In the third variant (**καὶ ἐγένετο** ⟦WH⟧ NIV] ἐγένετο δὲ Treg RP), involving a difference in word order, the presence of ⟦WH⟧ signals that Westcott and Hort support the same word order as NIV and reminds us that they did not view the phrase (or the verse of which it is a part) as part of the original text.

John 13:2 text:

> 2 καὶ δείπνου ⸀γινομένου, τοῦ διαβόλου ἤδη βεβληκότος εἰς τὴν καρδίαν ⸂ἵνα παραδοῖ αὐτὸν Ἰούδας Σίμωνος ⸀Ἰσκαριώτου⸃,

textual note in apparatus:

> **2 γινομένου** WH Treg NIV] *γενομένου* RP • **ἵνα παραδοῖ αὐτὸν Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκ.** WH Treg NIV] *Ἰούδα Σίμωνος Ἰσκ. ἵνα αὐτὸν παραδῷ* RP • **Ἰσκαριώτου** NIV RP] *Ἰσκαριώτης* WH Treg

In this instance, the word-order variation (*⸂ἵνα παραδοῖ αὐτὸν Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτου⸃*) is unrelated to the separate variant involving the spelling of *⸀Ἰσκαριώτου*, so they have been set up as separate variants, the smaller one "nested" inside the larger. The larger variant bounded by the symbols ⸂⸃ deals with the word-order variation, while the variant signaled by the ⸀ symbol deals with the spelling variation.

Two other matters call for comment. One is punctuation, which in general is not taken into account in the textual notes. Occasionally, however, a variant may carry with it consequences for how the verse is punctuated. In these cases, punctuation is included in the textual note, as in the second variant in Rev 21:4:

> **4 ἐκ** WH Treg NIV] *ἀπὸ* RP • **ἔτι.** WH] *ἔτι, ὅτι* Treg NIV RP

Here the inclusion of *ὅτι* (supported by Treg NIV RP) alters the syntax of the sentence and so requires a change in punctuation, from the full stop of WH to a comma. The textual note, therefore, indicates both the textual variants and the punctuation that corresponds with them.

The other is the use of ellipsis (…) in the textual notes. Sometimes it is used to save space, especially in variants involving word order. In Matt 15:37 (*καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ⸂τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων ἦραν⸃ ἑπτὰ σπυρίδας πλήρεις*), for example, giving the full text of each variant would result in a textual note like this:

> **37 τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων ἦραν** WH Treg NIV] *ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων* RP

The use of ellipses to replace exactly the same words in each variant results in a shorter note:

> **37** *τὸ … κλασμάτων ἦραν* WH Treg NIV] *ἦραν τὸ … κλασμάτων* RP.

In other cases the use of ellipses helps to make clear the places where two or more textual variants actually differ. In Acts 9:31, for example, the entire verse is enclosed by a pair of multiword variant markers (31 ⸂Ἡ *μὲν οὖν ἐκκλησία καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας εἶχεν εἰρήνην οἰκοδομουμένη, καὶ πορευομένη τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνετο*⸃). The apparatus, however, looks like this:

> **31 Ἡ … *ἐκκλησία … εἶχεν … οἰκοδομουμένη … πορευομένη … ἐπληθύνετο*** WH Treg NIV] Αἱ … *ἐκκλησίαι … εἶχον … οἰκοδομούμεναι … πορευόμεναι … ἐπληθύνοντο* RP

Here the ellipses not only save space but also reveal clearly the places where the variant readings differ and the nature of the variation (singular versus plural).

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ

1:1 Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ χριστοῦ υἱοῦ Δαυὶδ υἱοῦ Ἀβραάμ.
2 Ἀβραὰμ ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ, Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ, Ἰακὼβ
δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, **3** Ἰούδας δὲ ἐγέννησεν τὸν
Φαρὲς καὶ τὸν Ζάρα ἐκ τῆς Θαμάρ, Φαρὲς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἑσρώμ, Ἑσρὼμ
δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀράμ, **4** Ἀρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀμιναδάβ, Ἀμιναδὰβ δὲ
ἐγέννησεν τὸν Ναασσών, Ναασσὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαλμών, **5** Σαλμὼν δὲ
ἐγέννησεν τὸν ⸂Βόες ἐκ τῆς Ῥαχάβ, Βόες⸃ δὲ ἐγέννησεν τὸν ⸂Ἰωβὴδ ἐκ τῆς
Ῥούθ, Ἰωβὴδ⸃ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεσσαί, **6** Ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησεν τὸν Δαυὶδ τὸν
βασιλέα.
Δαυὶδ ⸀δὲ ἐγέννησεν τὸν Σολομῶνα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου, **7** Σολομὼν δὲ
ἐγέννησεν τὸν Ῥοβοάμ, Ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιά, Ἀβιὰ δὲ ἐγέννησεν
τὸν ⸂Ἀσάφ, **8** Ἀσὰφ⸃ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσαφάτ, Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἰωράμ, Ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ὀζίαν, **9** Ὀζίας δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωαθάμ,
Ἰωαθὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀχάζ, Ἀχὰζ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἑζεκίαν, **10** Ἑζεκίας
δὲ ἐγέννησεν τὸν Μανασσῆ, Μανασσῆς δὲ ἐγέννησεν τὸν ⸂Ἀμώς, Ἀμὼς⸃ δὲ
ἐγέννησεν τὸν Ἰωσίαν, **11** Ἰωσίας δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς
αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος.
12 Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχονίας ἐγέννησεν τὸν Σαλαθιήλ,
Σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ζοροβαβέλ, **13** Ζοροβαβὲλ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἀβιούδ, Ἀβιοὺδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλιακίμ, Ἐλιακὶμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀζώρ,
14 Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαδώκ, Σαδὼκ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀχίμ, Ἀχὶμ δὲ
ἐγέννησεν τὸν Ἐλιούδ, **15** Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλεάζαρ, Ἐλεάζαρ
δὲ ἐγέννησεν τὸν Ματθάν, Ματθὰν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ, **16** Ἰακὼβ δὲ
ἐγέννησεν τὸν Ἰωσὴφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος
χριστός.

1:5 Βόες … Βόες WH NIV] Βοὸς … Βοὸς Treg; Βοὸζ … Βοὸζ RP • **Ἰωβὴδ … Ἰωβὴδ** WH Treg NIV] Ὠβὴδ … Ὠβὴδ RP **6 δὲ** WH Treg NIV] + ὁ βασιλεὺς RP **7–8 Ἀσάφ Ἀσὰφ** WH Treg NA] Ἀσά Ἀσὰ NIV RP **10 Ἀμώς Ἀμὼς** WH Treg NA] Ἀμών Ἀμὼν NIV RP

17 Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως Δαυὶδ γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ Δαυὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρες.

18 Τοῦ δὲ ⸀Ἰησοῦ χριστοῦ ἡ ⸀γένεσις οὕτως ἦν. ⸀μνηστευθείσης τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ πνεύματος ἁγίου. **19** Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν ⸀δειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρᾳ ἀπολῦσαι αὐτήν. **20** ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου κατ’ ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων· Ἰωσὴφ υἱὸς Δαυίδ, μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν ⸀Μαρίαν τὴν γυναῖκά σου, τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ πνεύματός ἐστιν ἁγίου· **21** τέξεται δὲ υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν, αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. **22** τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ⸀ὑπὸ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· **23** Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσιν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ· ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον Μεθ’ ἡμῶν ὁ θεός. **24** ⸀ἐγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου καὶ παρέλαβεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· **25** καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν ἕως οὗ ἔτεκεν ⸀υἱόν· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

2:1 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλέεμ τῆς Ἰουδαίας ἐν ἡμέραις Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα
2 λέγοντες· Ποῦ ἐστιν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ. **3** ἀκούσας δὲ ⸂ὁ βασιλεὺς Ἡρῴδης⸃ ἐταράχθη καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ’ αὐτοῦ, **4** καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ἐπυνθάνετο παρ’ αὐτῶν ποῦ ὁ χριστὸς γεννᾶται. **5** οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· Ἐν Βηθλέεμ τῆς Ἰουδαίας· οὕτως γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου· **6** Καὶ σύ, Βηθλέεμ γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ.

1:18 Ἰησοῦ WH NIV RP] – Treg • **γένεσις** WH Treg NIV] γέννησις RP • **μνηστευθείσης** WH Treg NIV] + γὰρ RP **19 δειγματίσαι** WH Treg NIV] παραδειγματίσαι RP **20 Μαρίαν** WH NIV] Μαριὰμ Treg RP **22 ὑπὸ** WH Treg NIV] + τοῦ RP **24 ἐγερθεὶς** WH Treg NIV] Διεγερθεὶς RP **25 υἱόν** WH Treg NIV] τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον RP **2:3 ὁ βασιλεὺς Ἡρῴδης** WH Treg NIV] Ἡρῴδης ὁ βασιλεὺς RP

7 Τότε Ἡρῴδης λάθρᾳ καλέσας τοὺς μάγους ἠκρίβωσεν παρ’ αὐτῶν
τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος, **8** καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλέεμ
εἶπεν· Πορευθέντες ⸀ἐξετάσατε ἀκριβῶς⸁ περὶ τοῦ παιδίου· ἐπὰν δὲ εὕρητε,
ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ. **9** οἱ δὲ ἀκούσαντες
τοῦ βασιλέως ἐπορεύθησαν, καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστὴρ ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ προῆγεν
αὐτούς, ἕως ἐλθὼν ⸀ἐστάθη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον. **10** ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα
ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα. **11** καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν εἶδον τὸ
παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ,
καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ
λίβανον καὶ σμύρναν. **12** καὶ χρηματισθέντες κατ’ ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς
Ἡρῴδην δι’ ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.

13 Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου ⸀φαίνεται κατ’ ὄναρ⸁
τῷ Ἰωσὴφ λέγων· Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ
φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω σοι· μέλλει γὰρ Ἡρῴδης ζητεῖν
τὸ παιδίον τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. **14** ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν
μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον, **15** καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς
τελευτῆς Ἡρῴδου· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ⸀ὑπὸ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου
λέγοντος· Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.

16 Τότε Ἡρῴδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων ἐθυμώθη λίαν, καὶ
ἀποστείλας ἀνεῖλεν πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλέεμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς
ὁρίοις αὐτῆς ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσεν παρὰ
τῶν μάγων. **17** τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ⸀διὰ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος·
18 Φωνὴ ἐν Ῥαμὰ ⸀ἠκούσθη, κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολύς· Ῥαχὴλ κλαίουσα
τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελεν παρακληθῆναι ὅτι οὐκ εἰσίν.

19 Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρῴδου ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου ⸀φαίνεται κατ’
ὄναρ⸁ τῷ Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ **20** λέγων· Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ
τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ, τεθνήκασιν γὰρ οἱ ζητοῦντες
τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. **21** ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα

2:8 ἐξετάσατε ἀκριβῶς WH Treg NIV] ἀκριβῶς ἐξετάσατε RP **9 ἐστάθη** WH Treg NIV] ἔστη RP **13 φαίνεται κατ’ ὄναρ** WH NIV RP] κατ’ ὄναρ φαίνεται Treg **15 ὑπὸ** WH Treg NIV] + τοῦ RP **17 διὰ** WH Treg NIV] ὑπὸ RP **18 ἠκούσθη** WH Treg NIV] + θρῆνος καὶ RP **19 φαίνεται κατ’ ὄναρ** WH Treg NIV] κατ’ ὄναρ φαίνεται RP

αὐτοῦ καὶ ⸀εἰσῆλθεν εἰς γῆν Ἰσραήλ. **22** ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος ⸀βασιλεύει τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ ⸂τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἡρῴδου⸃ ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν· χρηματισθεὶς δὲ κατ᾽ ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας, **23** καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ, ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

3:1 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας **2** ⸀καὶ λέγων· Μετανοεῖτε, ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. **3** οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς ⸀διὰ Ἠσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. **4** αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχεν τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, ἡ δὲ τροφὴ ⸂ἦν αὐτοῦ⸃ ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον. **5** τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου, **6** καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ⸀ποταμῷ ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.

7 Ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα ⸀αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; **8** ποιήσατε οὖν καρπὸν ἄξιον τῆς μετανοίας **9** καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ, λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. **10** ἤδη ⸀δὲ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.

11 Ἐγὼ μὲν ⸂ὑμᾶς βαπτίζω⸃ ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μού ἐστιν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ ⸂καὶ πυρί⸃· **12** οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ καὶ συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν ⸀ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.

2:21 εἰσῆλθεν WH Treg NIV] ἦλθεν RP **22 βασιλεύει** WH NIV] + ἐπὶ RP Treg • **τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἡρῴδου** WH Treg NIV] Ἡρῴδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ RP **3:2 καὶ** Treg NIV RP] – WH **3 διὰ** WH Treg NIV] ὑπὸ RP **4 ἦν αὐτοῦ** WH Treg NIV] *αὐτοῦ ἦν* RP **6 ποταμῷ** WH Treg NIV] – RP **7 αὐτοῦ** Treg NIV RP] – WH **10 δὲ** WH Treg NIV] + *καὶ* RP **11 ὑμᾶς βαπτίζω** WH Treg NIV] *βαπτίζω ὑμᾶς* RP • **καὶ πυρί** WH Treg NIV] – RP **12 ἀποθήκην** WH NIV RP] + *αὐτοῦ* Treg

13 Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην
πρὸς τὸν Ἰωάννην τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ’ αὐτοῦ. **14** ὁ δὲ ⸀Ἰωάννης διεκώλυεν
αὐτὸν λέγων· Ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρός με;
15 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν ⸂πρὸς αὐτόν⸃· Ἄφες ἄρτι, οὕτως γὰρ πρέπον
ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. τότε ἀφίησιν αὐτόν. **16** ⸂βαπτισθεὶς
δὲ⸃ ὁ Ἰησοῦς ⸂εὐθὺς ἀνέβη⸃ ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ ⸀ἠνεῴχθησαν οἱ
οὐρανοί, καὶ εἶδεν ⸀πνεῦμα θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ ⸀περιστερὰν ἐρχόμενον ἐπ’
αὐτόν· **17** καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ
ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

4:1 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύματος, πειρασθῆναι
ὑπὸ τοῦ διαβόλου. **2** καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσεράκοντα καὶ νύκτας
τεσσεράκοντα ὕστερον ἐπείνασεν. **3** καὶ προσελθὼν ⸂ὁ πειράζων εἶπεν αὐτῷ⸃·
Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. **4** ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
εἶπεν· Γέγραπται· Οὐκ ἐπ’ ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ⸀ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ’ ⸀ἐπὶ παντὶ
ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ.

5 Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ⸀ἔστησεν
αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, **6** καὶ λέγει αὐτῷ· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε
σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γὰρ ὅτι Τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ
καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. **7** ἔφη
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πάλιν γέγραπται· Οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου.

8 Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ
δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν **9** καὶ
⸀εἶπεν αὐτῷ· Ταῦτά ⸂σοι πάντα⸃ δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι. **10** τότε
λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ⸀Ὕπαγε, Σατανᾶ· γέγραπται γάρ· Κύριον τὸν θεόν σου
προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. **11** τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος,
καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσῆλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ.

3:14 Ἰωάννης Treg NIV RP] – WH **15 πρὸς αὐτόν** Treg NIV RP] αὐτῷ WH **16 βαπτισθεὶς δὲ** WH Treg NIV] Καὶ βαπτισθεὶς RP • **εὐθὺς ἀνέβη** WH Treg NIV] ἀνέβη εὐθὺς RP • **ἠνεῴχθησαν** WH NIV] + αὐτῷ Treg RP NA • **πνεῦμα** WH] τὸ πνεῦμα τοῦ Treg NIV RP • **περιστερὰν** WH] + καὶ Treg NIV RP **4:3 ὁ πειράζων εἶπεν αὐτῷ** WH Treg NIV] αὐτῷ ὁ πειράζων εἶπεν RP **4 ὁ** WH Treg NIV] – RP • **ἐπὶ** WH NIV RP] ἐν Treg **5 ἔστησεν** WH Treg NIV] ἵστησιν RP **9 εἶπεν** WH Treg NIV] λέγει RP • **σοι πάντα** WH Treg NIV] πάντα σοι RP **10 Ὕπαγε** WH Treg NA] + ὀπίσω μου NIV RP

12 Ἀκούσας ⸀δὲ ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.
13 καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρὰ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς Καφαρναοὺμ τὴν
παραθαλασσίαν ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλίμ· **14** ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν
διὰ Ἠσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· **15** Γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλίμ, ὁδὸν
θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, **16** ὁ λαὸς ὁ καθήμενος
ἐν ⸀σκοτίᾳ ⸂φῶς εἶδεν⸃ μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου
φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς. **17** Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν·
Μετανοεῖτε, ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

18 Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν δύο ἀδελφούς,
Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας
ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν, ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς· **19** καὶ λέγει αὐτοῖς· Δεῦτε
ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων. **20** οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ
δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ. **21** Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς,
Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ
μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν, καὶ
ἐκάλεσεν αὐτούς. **22** οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν
ἠκολούθησαν αὐτῷ.

23 Καὶ περιῆγεν ⸂ἐν ὅλῃ τῇ Γαλιλαίᾳ⸃, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς
αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν
νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. **24** καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην
τὴν Συρίαν· καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις
νόσοις καὶ βασάνοις ⸀συνεχομένους, δαιμονιζομένους καὶ σεληνιαζομένους
καὶ παραλυτικούς, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. **25** καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι
πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας καὶ
πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

5:1 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· καὶ καθίσαντος αὐτοῦ
προσῆλθαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· **2** καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδασκεν
αὐτοὺς λέγων·

4:12 **δὲ** WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP **16** **σκοτίᾳ** WH Treg] σκότει NIV RP • **φῶς εἶδεν** WH Treg NIV] εἶδεν φῶς RP **23** **ἐν ὅλῃ τῇ Γαλιλαίᾳ** WH NIV] ὁ Ἰησοῦς ἐν ὅλῃ τῇ Γαλιλαίᾳ Treg; ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς RP **24** **συνεχομένους** WH Treg] + καὶ NIV RP

3 Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
4 μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.
5 μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν.
6 μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται.
7 μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.
8 μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν θεὸν ὄψονται.
9 μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται.
10 μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

11 μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσιν καὶ εἴπωσιν πᾶν
⸀πονηρὸν καθ’ ὑμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ. **12** χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι
ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτως γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς
πρὸ ὑμῶν.

13 Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ ⸂βληθὲν ἔξω⸃ καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

14 Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω
ὄρους κειμένη· **15** οὐδὲ καίουσιν λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον
ἀλλ’ ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ. **16** οὕτως λαμψάτω
τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

17 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας· οὐκ
ἦλθον καταλῦσαι ἀλλὰ πληρῶσαι· **18** ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ
οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως ἂν
πάντα γένηται. **19** ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων
καὶ διδάξῃ οὕτως τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν
οὐρανῶν· ὃς δ’ ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ
τῶν οὐρανῶν. **20** λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ⸂ὑμῶν ἡ δικαιοσύνη⸃
πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν
τῶν οὐρανῶν.

5:11 **πονηρὸν** WH Treg NIV] + ῥῆμα RP **13** **βληθὲν ἔξω** WH Treg NIV] βληθῆναι ἔξω καὶ RP **20** **ὑμῶν ἡ δικαιοσύνη** WH NIV] ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν Treg RP

21 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις· Οὐ φονεύσεις· ὃς δ᾽ ἂν φονεύσῃ,
ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει. **22** ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ
⸀αὐτοῦ ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει· ὃς δ᾽ ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ· Ῥακά, ἔνοχος
ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὃς δ᾽ ἂν εἴπῃ· Μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ
πυρός. **23** ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κἀκεῖ μνησθῇς
ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, **24** ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν
τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ὕπαγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε
ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου. **25** ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ ἕως ὅτου
εἶ ⸂μετ᾽ αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ⸃, μήποτέ σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ, καὶ ὁ
⸀κριτὴς τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ· **26** ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ
ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως ἂν ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην.

27 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη· Οὐ μοιχεύσεις. **28** ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς
ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτὴν ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ
καρδίᾳ αὐτοῦ. **29** εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν
καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ, συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ
ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. **30** καὶ εἰ ἡ δεξιά σου χεὶρ σκανδαλίζει
σε, ἔκκοψον αὐτὴν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ, συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν
μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου ⸂εἰς γέενναν ἀπέλθῃ⸃.

31 Ἐρρέθη ⸀δέ· Ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ
ἀποστάσιον. **32** ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι ⸂πᾶς ὁ ἀπολύων⸃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ
παρεκτὸς λόγου πορνείας ποιεῖ αὐτὴν ⸀μοιχευθῆναι, καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην
γαμήσῃ μοιχᾶται.

33 Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις· Οὐκ ἐπιορκήσεις, ἀποδώσεις
δὲ τῷ κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου. **34** ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὀμόσαι ὅλως· μήτε ἐν τῷ
οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶν τοῦ θεοῦ· **35** μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστιν τῶν
ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶν τοῦ μεγάλου βασιλέως·
36 μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὀμόσῃς, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ⸂ποιῆσαι
ἢ μέλαιναν⸃. **37** ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν ναὶ ναί, οὒ οὔ· τὸ δὲ περισσὸν τούτων
ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστιν.

5:22 αὐτοῦ WH NIV] + εἰκῇ Treg RP **25 μετ᾽ αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ** WH Treg NIV] ἐν τῇ ὁδῷ μετ᾽ αὐτοῦ RP • **κριτὴς** WH NIV] + σε παραδῷ Treg RP **30 εἰς γέενναν ἀπέλθῃ** WH Treg NIV] βληθῇ εἰς γέενναν RP **31 δέ** WH Treg NIV] + ὅτι RP **32 πᾶς ὁ ἀπολύων** WH Treg NIV] ὃς ἂν ἀπολύσῃ RP • **μοιχευθῆναι** WH Treg NIV] μοιχᾶσθαι RP **36 ποιῆσαι ἢ μέλαιναν** WH Treg NIV] ἢ μέλαιναν ποιῆσαι RP

38 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη· Ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ
ὀδόντος. **39** ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· ἀλλʼ ὅστις σε ⸀ῥαπίζει
⸀εἰς τὴν δεξιὰν ⸀σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην· **40** καὶ τῷ θέλοντί σοι
κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον· **41** καὶ ὅστις σε
ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε μετʼ αὐτοῦ δύο. **42** τῷ αἰτοῦντί σε ⸀δός, καὶ τὸν
θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανίσασθαι μὴ ἀποστραφῇς.

43 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου καὶ μισήσεις
τὸν ἐχθρόν σου. **44** ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ⸀ὑμῶν καὶ
προσεύχεσθε ὑπὲρ ⸀τῶν διωκόντων ὑμᾶς· **45** ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς
ὑμῶν τοῦ ⸀ἐν οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ
ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους. **46** ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς
ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι ⸂τὸ αὐτὸ⸃ ποιοῦσιν;
47 καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς ⸀ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ
καὶ οἱ ⸀ἐθνικοὶ ⸂τὸ αὐτὸ⸃ ποιοῦσιν; **48** Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι ⸀ὡς ὁ πατὴρ
ὑμῶν ὁ ⸀οὐράνιος τέλειός ἐστιν.

6:1 Προσέχετε ⸀δὲ τὴν ⸀δικαιοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν
ἀνθρώπων πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μή γε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ
πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

2 Ὅταν οὖν ποιῇς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ
ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν
ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. **3** σοῦ δὲ
ποιοῦντος ἐλεημοσύνην μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου, **4** ὅπως
ᾖ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ ⸀κρυπτῷ
ἀποδώσει ⸀σοι.

5:39 **ῥαπίζει** WH Treg NIV] ῥαπίσει RP • **εἰς** WH Treg NIV] ἐπί RP • **σιαγόνα** NIV RP] + σου WH Treg NA **42** **δός** WH Treg NIV] δίδου RP **44** **ὑμῶν** WH Treg NIV] + εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς RP • **τῶν** WH Treg NIV] + ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ RP **45** **ἐν** WH Treg NIV] + τοῖς RP **46** **τὸ αὐτὸ** WH NIV RP] οὕτως Treg **47** **ἀδελφοὺς** WH Treg NIV] φίλους RP • **ἐθνικοὶ** WH Treg NIV] τελῶναι RP • **τὸ αὐτὸ** WH Treg NIV] οὕτως RP **48** **ὡς** WH Treg NIV] ὥσπερ RP • **οὐράνιος** WH Treg NIV] ἐν τοῖς οὐρανοῖς RP **6:1** **δὲ** WH NA] – Treg NIV RP • **δικαιοσύνην** WH Treg NIV] ἐλεημοσύνην RP **4** **κρυπτῷ** WH Treg NIV] + αὐτὸς RP • **σοι** WH Treg NIV] + ἐν τῷ φανερῷ RP

5 Καὶ ὅταν ⸂προσεύχησθε, οὐκ ἔσεσθε ὡς⸃ οἱ ὑποκριταί· ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἑστῶτες προσεύχεσθαι, ⸀ὅπως φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις· ἀμὴν λέγω ⸀ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν.
6 σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ, εἴσελθε εἰς τὸ ταμεῖόν σου καὶ κλείσας τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει ⸀σοι.

7 Προσευχόμενοι δὲ μὴ βατταλογήσητε ὥσπερ οἱ ἐθνικοί, δοκοῦσιν γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται· **8** μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς, οἶδεν γὰρ ⸀ὁ πατὴρ ὑμῶν ὧν χρείαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν.

9 Οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς· Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου, **10** ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου, γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ⸀ἐπὶ γῆς· **11** τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον· **12** καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ⸀ἀφήκαμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν· **13** καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ⸀πονηροῦ. **14** ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος· **15** ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ⸀ἀνθρώποις, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

16 Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ⸀ὡς οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί, ἀφανίζουσιν γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὅπως φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες· ἀμὴν λέγω ⸀ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. **17** σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι, **18** ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ ⸀κρυφαίῳ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ ⸁κρυφαίῳ ἀποδώσει σοι.

19 Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσιν καὶ κλέπτουσιν· **20** θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου

6:5 προσεύχησθε, οὐκ ἔσεσθε ὡς WH Treg NIV] προσεύχῃ οὐκ ἔσῃ ὥσπερ RP • **ὅπως** WH Treg NIV] + ἂν RP • **ὑμῖν** WH Treg NIV] + ὅτι RP **6 σοι** WH Treg NIV] + ἐν τῷ φανερῷ RP **8 ὁ** Treg NIV RP] + θεὸς ὁ WH **10 ἐπὶ** WH Treg NIV] + τῆς RP **12 ἀφήκαμεν** WH Treg NIV] ἀφίεμεν RP **13 πονηροῦ** WH Treg NIV] + Ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας Ἀμήν RP **15 ἀνθρώποις** Holmes WH[marg] NA] + τὰ παραπτώματα αὐτῶν WH Treg NIV RP **16 ὡς** WH Treg NIV] ὥσπερ RP • **ὑμῖν** WH Treg NIV] + ὅτι RP **18 ⸀κρυφαίῳ** WH Treg NIV] κρυπτῷ RP • **⸁κρυφαίῳ** WH Treg NIV] κρυπτῷ RP

κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν· **21** *ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρός ⸀σου,*
ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία ⸁σου.

22 Ὁ *λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός. ἐὰν οὖν ⸂ἦ ὁ ὀφθαλμός*
σου ἁπλοῦς⸃, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται· **23** *ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου*
πονηρὸς ἦ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος
ἐστίν, τὸ σκότος πόσον.

24 Οὐ*δεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν*
ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε
θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.

25 Δι*ὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν· μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί ⸀φάγητε, μηδὲ*
τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσησθε· οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστι τῆς τροφῆς καὶ
τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; **26** *ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ὅτι οὐ*
σπείρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν
ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; **27** *τίς δὲ ἐξ ὑμῶν*
μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; **28** *καὶ περὶ*
ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς ⸂αὐξάνουσιν·
οὐ κοπιῶσιν οὐδὲ νήθουσιν⸃· **29** *λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ*
δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. **30** *εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ σήμερον*
ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ
μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; **31** *μὴ οὖν μεριμνήσητε λέγοντες·* Τ*ί φάγωμεν; ἤ·*
Τ*ί πίωμεν; ἤ·* Τ*ί περιβαλώμεθα;* **32** *πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ⸀ἐπιζητοῦσιν·*
οἶδεν γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρῄζετε τούτων ἁπάντων. **33** *ζητεῖτε*
δὲ πρῶτον τὴν ⸀βασιλείαν καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα
προστεθήσεται ὑμῖν. **34** *μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον, ἡ γὰρ αὔριον*
μεριμνήσει ⸀αὐτῆς· ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς.

7:1 Μ*ὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε·* **2** *ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε κριθήσεσθε,*
καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν. **3** *τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν*

6:21 ⸀**σου** WH Treg NIV] *ὑμῶν* RP • ⸁**σου** WH Treg NIV] *ὑμῶν* RP **22** **ἦ ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς** WH NIV] *ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ἦ* Treg RP **25** **φάγητε** Holmes WH[marg]] + *ἢ τί πίητε* WH Treg NIV; + *καὶ τί πίητε* RP **28** **αὐξάνουσιν· οὐ κοπιῶσιν οὐδὲ νήθουσιν** WH NIV] *αὐξάνουσιν· οὐ κοπιοῦσιν οὐδὲ νήθουσιν* Treg; *αὐξάνει οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει* RP **32** **ἐπιζητοῦσιν** WH Treg NIV] *ἐπιζητεῖ* RP **33** **βασιλείαν** WH] + *τοῦ θεοῦ* Treg NIV RP **34** **αὐτῆς** WH] *ἑαυτῆς* Treg NIV; *τὰ ἑαυτῆς* RP

τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς;
4 ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου· Ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ⸀ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ
σου, καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σοῦ; **5** ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον ⸂ἐκ τοῦ
ὀφθαλμοῦ σοῦ τὴν δοκόν⸃, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ
ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

6 Μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσίν, μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν
ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μήποτε ⸀καταπατήσουσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν
καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς.

7 Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ
ἀνοιγήσεται ὑμῖν. **8** πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει καὶ τῷ
κρούοντι ⸀ἀνοιγήσεται. **9** ἢ τίς ⸀ἐστιν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃν ⸀αἰτήσει ὁ υἱὸς
αὐτοῦ ἄρτον — μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; **10** ⸀ἢ καὶ ⸂ἰχθὺν αἰτήσει⸃ — μὴ ὄφιν
ἐπιδώσει αὐτῷ; **11** εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὄντες οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς
τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς
αἰτοῦσιν αὐτόν.

12 Πάντα οὖν ὅσα ⸀ἐὰν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτως καὶ
ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται.

13 Εἰσέλθατε διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλατεῖα ⸂ἡ πύλη⸃ καὶ εὐρύχωρος
ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοί εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι’
αὐτῆς· **14** ⸀ὅτι στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωήν,
καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὑρίσκοντες αὐτήν.

15 ⸀Προσέχετε ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς
ἐν ἐνδύμασι προβάτων ἔσωθεν δέ εἰσιν λύκοι ἅρπαγες. **16** ἀπὸ τῶν καρπῶν
αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν ⸀σταφυλὰς ἢ
ἀπὸ τριβόλων σῦκα; **17** οὕτως πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ, τὸ
δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ· **18** οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν

7:4 **ἐκ** WH Treg NIV] ἀπὸ RP **5** **ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σοῦ τὴν δοκόν** WH Treg NIV] τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου RP **6** **καταπατήσουσιν** WH Treg NIV] καταπατήσωσιν RP **8** **ἀνοιγήσεται** WH NIV RP] ἀνοίγεται Treg **9** **ἐστιν** NIV RP] – WH Treg • **αἰτήσει** WH Treg NA] ἐὰν αἰτήσῃ NIV RP **10** **ἢ** WH Treg NIV] – RP • **ἰχθὺν αἰτήσει** WH Treg NIV] ἐὰν ἰχθὺν αἰτήσῃ RP **12** **ἐὰν** WH NIV] ἂν Treg RP **13** **ἡ πύλη** Treg NIV RP] – WH **14** **ὅτι** WH] ὅτι δὲ NIV; τί Treg RP NA **15** **Προσέχετε** WH NIV] + δὲ Treg RP **16** **σταφυλὰς** WH Treg NIV] σταφυλήν RP

καρποὺς πονηροὺς ⸀ποιεῖν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖν. **19** πᾶν
δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. **20** ἄρα γε
ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς.

21 Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι· Κύριε κύριε εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν
τῶν οὐρανῶν, ἀλλ’ ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν ⸀τοῖς οὐρανοῖς.
22 πολλοὶ ἐροῦσίν μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· Κύριε κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι
ἐπροφητεύσαμεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι
δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν; **23** καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς ὅτι Οὐδέποτε
ἔγνων ὑμᾶς· ἀποχωρεῖτε ἀπ’ ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.

24 Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους τούτους καὶ ποιεῖ αὐτούς,
⸀ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμησεν ⸂αὐτοῦ τὴν οἰκίαν⸃ ἐπὶ τὴν
πέτραν. **25** καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι
καὶ προσέπεσαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσεν, τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν
πέτραν. **26** καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ ποιῶν αὐτοὺς
ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ᾠκοδόμησεν ⸂αὐτοῦ τὴν οἰκίαν⸃ ἐπὶ τὴν
ἄμμον. **27** καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι
καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσεν, καὶ ἦν ἡ πτῶσις αὐτῆς μεγάλη.

28 Καὶ ἐγένετο ὅτε ⸀ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἐξεπλήσσοντο
οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· **29** ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων
καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς ⸀αὐτῶν.

8:1 ⸂Καταβάντος δὲ αὐτοῦ⸃ ἀπὸ τοῦ ὄρους ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι
πολλοί. **2** καὶ ἰδοὺ λεπρὸς ⸀προσελθὼν προσεκύνει αὐτῷ λέγων· Κύριε, ἐὰν
θέλῃς δύνασαί με καθαρίσαι. **3** καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο ⸀αὐτοῦ λέγων·
Θέλω, καθαρίσθητι· καὶ εὐθέως ἐκαθαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα. **4** καὶ λέγει
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅρα μηδενὶ εἴπῃς, ἀλλὰ ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ
προσένεγκον τὸ δῶρον ὃ προσέταξεν Μωϋσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

7:18 ποιεῖν Treg NIV RP] ἐνεγκεῖν WH **21 τοῖς** WH Treg NIV] – RP **24 ὁμοιωθήσεται** WH Treg NIV] ὁμοιώσω αὐτὸν RP • **αὐτοῦ τὴν οἰκίαν** WH Treg NIV] τὴν οἰκίαν αὐτοῦ RP **26 αὐτοῦ τὴν οἰκίαν** WH Treg NIV] τὴν οἰκίαν αὐτοῦ RP **28 ἐτέλεσεν** WH Treg NIV] συνετέλεσεν RP **29 αὐτῶν** WH Treg NIV] – RP **8:1 Καταβάντος δὲ αὐτοῦ** WH Treg NIV] Καταβάντι δὲ αὐτῷ RP **2 προσελθὼν** WH Treg NIV] ἐλθὼν RP **3 αὐτοῦ** WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP

5 ⸂Εἰσελθόντος δὲ αὐτοῦ⸃ εἰς Καφαρναοὺμ προσῆλθεν αὐτῷ ἑκατόνταρχος
παρακαλῶν αὐτὸν **6** καὶ λέγων· Κύριε, ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ
παραλυτικός, δεινῶς βασανιζόμενος. **7** ⸀καὶ λέγει ⸀αὐτῷ· Ἐγὼ ἐλθὼν
θεραπεύσω αὐτόν. **8** ⸂καὶ ἀποκριθεὶς⸃ ὁ ἑκατόνταρχος ἔφη· Κύριε, οὐκ εἰμὶ
ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται
ὁ παῖς μου· **9** καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ⸀ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ’ ἐμαυτὸν
στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ· Πορεύθητι, καὶ πορεύεται, καὶ ἄλλῳ· Ἔρχου,
καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ μου· Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. **10** ἀκούσας δὲ ὁ
Ἰησοῦς ἐθαύμασεν καὶ εἶπεν τοῖς ἀκολουθοῦσιν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ⸂παρ’
οὐδενὶ τοσαύτην πίστιν ἐν τῷ Ἰσραὴλ⸃ εὗρον. **11** λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ
ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσιν καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ
Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· **12** οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας
ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ
βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. **13** καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ ἑκατοντάρχῃ· Ὕπαγε, ⸀ὡς
ἐπίστευσας γενηθήτω σοι· καὶ ἰάθη ὁ ⸀παῖς ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.

14 Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου εἶδεν τὴν πενθερὰν αὐτοῦ
βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν· **15** καὶ ἥψατο τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν
αὐτὴν ὁ πυρετός, καὶ ἠγέρθη καὶ διηκόνει αὐτῷ. **16** Ὀψίας δὲ γενομένης
προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς· καὶ ἐξέβαλεν τὰ πνεύματα λόγῳ,
καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν· **17** ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ
Ἠσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβεν καὶ τὰς
νόσους ἐβάστασεν.

18 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ⸂πολλοὺς ὄχλους⸃ περὶ αὐτὸν ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν
εἰς τὸ πέραν. **19** καὶ προσελθὼν εἷς γραμματεὺς εἶπεν αὐτῷ· Διδάσκαλε,
ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ. **20** καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Αἱ ἀλώπεκες
φωλεοὺς ἔχουσιν καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. **21** ἕτερος δὲ τῶν ⸀μαθητῶν εἶπεν
αὐτῷ· Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου.

8:5 Εἰσελθόντος δὲ αὐτοῦ WH Treg NIV] Εἰσελθόντι δὲ αὐτῷ RP **7 καὶ** Treg NIV RP] – WH • **αὐτῷ** WH NIV] + ὁ Ἰησοῦς Treg RP **8 καὶ ἀποκριθεὶς** NIV RP] ἀποκριθεὶς δὲ WH Treg **9 ἐξουσίαν** Treg NIV RP] + τασσόμενος WH **10 παρ’ οὐδενὶ τοσαύτην πίστιν ἐν τῷ Ἰσραὴλ** WH Treg NIV] οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν RP **13 ὡς** WH NIV] καὶ ὡς Treg RP • **παῖς** WH Treg] + αὐτοῦ NIV RP **18 πολλοὺς ὄχλους** Treg RP] ὄχλον WH NIV **21 μαθητῶν** WH Treg] + αὐτοῦ NIV RP

22 ὁ δὲ Ἰησοῦς ⸀λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς.

23 Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ ⸀εἰς πλοῖον ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. **24** καὶ ἰδοὺ σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων, αὐτὸς δὲ ἐκάθευδεν. **25** καὶ ⸀προσελθόντες ἤγειραν αὐτὸν λέγοντες· Κύριε, ⸀σῶσον, ἀπολλύμεθα. **26** καὶ λέγει αὐτοῖς· Τί δειλοί ἐστε, ὀλιγόπιστοι; τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησεν τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσῃ, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. **27** οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν λέγοντες· Ποταπός ἐστιν οὗτος ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ⸂αὐτῷ ὑπακούουσιν⸃;

28 Καὶ ⸂ἐλθόντος αὐτοῦ⸃ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τῶν ⸀Γαδαρηνῶν ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης. **29** καὶ ἰδοὺ ἔκραξαν λέγοντες· Τί ἡμῖν καὶ ⸀σοί, υἱὲ τοῦ θεοῦ; ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς; **30** ἦν δὲ μακρὰν ἀπ᾽ αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη. **31** οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες· Εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ⸂ἀπόστειλον ἡμᾶς⸃ εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. **32** καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑπάγετε. οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλθον εἰς ⸂τοὺς χοίρους⸃· καὶ ἰδοὺ ὥρμησεν πᾶσα ἡ ⸀ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν. **33** οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων. **34** καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς ⸀ὑπάντησιν τῷ Ἰησοῦ, καὶ ἰδόντες αὐτὸν παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

9:1 Καὶ ⸀ἐμβὰς ⸀εἰς πλοῖον διεπέρασεν καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.

2 Καὶ ἰδοὺ προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημένον. καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν τῷ παραλυτικῷ· Θάρσει, τέκνον·

8:22 λέγει WH Treg NIV] εἶπεν RP **23 εἰς** WH Treg] + τὸ NIV RP **25 προσελθόντες** WH Treg NIV] + οἱ μαθηταὶ RP • **σῶσον** WH Treg NA] + ἡμᾶς NIV RP **27 αὐτῷ ὑπακούουσιν** WH Treg NIV] ὑπακούουσιν αὐτῷ RP **28 ἐλθόντος αὐτοῦ** WH Treg NIV] ἐλθόντι αὐτῷ RP • **Γαδαρηνῶν** WH Treg NIV] Γεργεσηνῶν RP **29 σοί** WH Treg NIV] + Ἰησοῦ RP **31 ἀπόστειλον ἡμᾶς** WH Treg NIV] ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν RP **32 τοὺς χοίρους** WH Treg NIV] τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων RP • **ἀγέλη** WH Treg NIV] + τῶν χοίρων RP **34 ὑπάντησιν** WH Treg NIV] συνάντησιν RP **9:1 ἐμβὰς** WH Treg RP NA] + ὁ Ἰησοῦς NIV • **εἰς** WH Treg NIV] + τὸ RP

⸀ἀφίενταί ⸂σου αἱ ἁμαρτίαι⸃. **3** καὶ ἰδού τινες τῶν γραμματέων εἶπαν ἐν
ἑαυτοῖς· Οὗτος βλασφημεῖ. **4** καὶ ⸀εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν·
⸀Ἱνατί ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; **5** τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον,
εἰπεῖν· ⸀Ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν· ⸀Ἔγειρε καὶ περιπάτει; **6** ἵνα δὲ
εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας
— τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ· ⸀Ἐγερθεὶς ἆρόν σου τὴν κλίνην καὶ ὕπαγε εἰς
τὸν οἶκόν σου. **7** καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. **8** ἰδόντες δὲ οἱ
ὄχλοι ⸀ἐφοβήθησαν καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς
ἀνθρώποις.

9 Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ τὸ
τελώνιον, Μαθθαῖον λεγόμενον, καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι· καὶ ἀναστὰς
ἠκολούθησεν αὐτῷ.

10 Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, ⸀καὶ ἰδοὺ πολλοὶ τελῶναι
καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.
11 καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι ⸀ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Διὰ τί μετὰ τῶν
τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν; **12** ὁ ⸀δὲ ἀκούσας ⸀εἶπεν·
Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ ἀλλὰ οἱ κακῶς ἔχοντες. **13** πορευθέντες
δὲ μάθετε τί ἐστιν· Ἔλεος θέλω καὶ οὐ θυσίαν· οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους
ἀλλὰ ⸀ἁμαρτωλούς.

14 Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου λέγοντες· Διὰ τί ἡμεῖς
καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν ⸀πολλά, οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ νηστεύουσιν; **15** καὶ
εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν ἐφ’ ὅσον
μετ’ αὐτῶν ἐστιν ὁ νυμφίος; ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ’ αὐτῶν
ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν. **16** οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους
ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἴρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου,
καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. **17** οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς·

9:2 ἀφίενταί WH Treg NIV] ἀφέωνταί RP • **σου αἱ ἁμαρτίαι** WH Treg NIV] σοι αἱ ἁμαρτίαι σου RP **4 εἰδὼς** WH Treg NIV] ἰδὼν RP NA • **Ἱνατί** WH Treg NIV] + ὑμεῖς RP **5 Ἀφίενταί** WH Treg NIV] Ἀφέωνταί RP • **Ἔγειρε** WH Treg NIV] Ἔγειραι RP **6 Ἐγερθεὶς** NIV RP] Ἔγειρε WH Treg **8 ἐφοβήθησαν** WH Treg NIV] ἐθαύμασαν RP **10 καὶ** WH Treg RP NA] – NIV **11 ἔλεγον** WH Treg NIV] εἶπον RP **12 δὲ** WH NIV] + Ἰησοῦς Treg RP • **εἶπεν** WH Treg NIV] + αὐτοῖς RP **13 ἁμαρτωλούς** WH Treg NIV] + εἰς μετάνοιαν RP **14 πολλά** Treg RP NA] – WH NIV

εἰ δὲ μή γε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται καὶ οἱ ἀσκοὶ ⸀ἀπόλλυνται· ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινούς, καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται.
18 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς ἰδοὺ ἄρχων εἷς ⸀ἐλθὼν προσεκύνει αὐτῷ λέγων ὅτι Ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν· ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες τὴν χεῖρά σου ἐπ᾽ αὐτήν, καὶ ζήσεται.
19 καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰησοῦς ⸀ἠκολούθει αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
20 Καὶ ἰδοὺ γυνὴ αἱμορροοῦσα δώδεκα ἔτη προσελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ·
21 ἔλεγεν γὰρ ἐν ἑαυτῇ· Ἐὰν μόνον ἅψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ σωθήσομαι.
22 ὁ δὲ Ἰησοῦς ⸀στραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν εἶπεν· Θάρσει, θύγατερ· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.
23 καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον
24 ⸀ἔλεγεν· Ἀναχωρεῖτε, οὐ γὰρ ἀπέθανεν τὸ κοράσιον ἀλλὰ καθεύδει· καὶ κατεγέλων αὐτοῦ.
25 ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐκράτησεν τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη τὸ κοράσιον.
26 καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην.
27 Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ ἠκολούθησαν ⸀αὐτῷ δύο τυφλοὶ κράζοντες καὶ λέγοντες· Ἐλέησον ἡμᾶς, ⸀υἱὲ Δαυίδ.
28 ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοί, καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; λέγουσιν αὐτῷ· Ναί, κύριε.
29 τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν λέγων· Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν.
30 καὶ ἠνεῴχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί. καὶ ⸀ἐνεβριμήθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· Ὁρᾶτε μηδεὶς γινωσκέτω·
31 οἱ δὲ ἐξελθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ.
32 Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων ἰδοὺ προσήνεγκαν αὐτῷ ⸀ἄνθρωπον κωφὸν δαιμονιζόμενον·
33 καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου ἐλάλησεν ὁ κωφός. καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι λέγοντες· Οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ.
34 οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον· Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.
35 Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν ⸀μαλακίαν.
36 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους

9:17 ἀπόλλυνται WH Treg NIV] ἀπολοῦνται RP **18 ἐλθὼν** Treg NIV RP] προσελθὼν WH **19 ἠκολούθει** WH Treg] ἠκολούθησεν NIV RP **22 στραφεὶς** WH Treg NIV] ἐπιστραφεὶς RP **24 ἔλεγεν** WH Treg NIV] λέγει αὐτοῖς RP **27 αὐτῷ** Treg NIV RP] – WH • **υἱὲ** WH RP] υἱὸς Treg NIV **30 ἐνεβριμήθη** WH Treg NIV] ἐνεβριμήσατο RP **32 ἄνθρωπον** Treg NIV RP] – WH **35 μαλακίαν** WH Treg NIV] + ἐν τῷ λαῷ RP

ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν ὅτι ἦσαν ἐσκυλμένοι καὶ ἐρριμμένοι ⸀ὡσεὶ πρόβατα
μὴ ἔχοντα ποιμένα. **37** τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Ὁ μὲν θερισμὸς πολύς,
οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· **38** δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλῃ
ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

10:1 Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς
ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων ὥστε ἐκβάλλειν αὐτὰ καὶ θεραπεύειν πᾶσαν
νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν. **2** τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματά ἐστιν
ταῦτα· πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς ⸀αὐτοῦ,
Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, **3** Φίλιππος καὶ
Βαρθολομαῖος, Θωμᾶς καὶ Μαθθαῖος ὁ τελώνης, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἁλφαίου καὶ
⸀Θαδδαῖος, **4** Σίμων ὁ ⸀Καναναῖος καὶ Ἰούδας ⸀ὁ Ἰσκαριώτης ὁ καὶ παραδοὺς
αὐτόν.

5 Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς παραγγείλας αὐτοῖς
λέγων· Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε καὶ εἰς πόλιν Σαμαριτῶν μὴ εἰσέλθητε·
6 πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ.
7 πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε λέγοντες ὅτι Ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
8 ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, ⸂νεκροὺς ἐγείρετε⸃, λεπροὺς καθαρίζετε, δαιμόνια
ἐκβάλλετε· δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε. **9** μὴ κτήσησθε χρυσὸν μηδὲ
ἄργυρον μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν, **10** μὴ πήραν εἰς ὁδὸν μηδὲ δύο
χιτῶνας μηδὲ ὑποδήματα μηδὲ ⸀ῥάβδον· ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς
⸀αὐτοῦ. **11** εἰς ἣν δ’ ἂν πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθητε, ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ
ἄξιός ἐστιν· κἀκεῖ μείνατε ἕως ἂν ἐξέλθητε. **12** εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν
ἀσπάσασθε αὐτήν· **13** καὶ ἐὰν μὲν ᾖ ἡ οἰκία ἀξία, ἐλθάτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ’
αὐτήν· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν ⸀πρὸς ὑμᾶς ἐπιστραφήτω. **14** καὶ
ὃς ⸀ἂν μὴ δέξηται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι ⸀ἔξω
τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν.
15 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται γῇ Σοδόμων καὶ Γομόρρων ἐν ἡμέρᾳ
κρίσεως ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.

9:36 ὡσεὶ WH NIV RP] ὡς Treg **10:2 αὐτοῦ** Treg RP] + καὶ WH NIV **3 Θαδδαῖος** WH Treg NIV] Λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος RP **4 Καναναῖος** WH Treg NIV] Κανανίτης RP • **ὁ** WH NIV] – Treg RP **8 νεκροὺς ἐγείρετε** WH Treg NIV] – RP **10 ῥάβδον** WH Treg NIV] ῥάβδους RP • **αὐτοῦ** WH Treg NIV] + ἐστιν RP **13 πρὸς** Treg NIV RP] ἐφ’ WH **14 ἂν** WH Treg NIV] ἐὰν RP • **ἔξω** WH Treg NIV] – RP

16 Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων· γίνεσθε οὖν
φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί. 17 προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν
ἀνθρώπων· παραδώσουσιν γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς
αὐτῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς· 18 καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε
ἕνεκεν ἐμοῦ εἰς μαρτύριον αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσιν. 19 ὅταν δὲ ⸀παραδῶσιν ὑμᾶς,
μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί λαλήσητε· δοθήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί
⸀λαλήσητε· 20 οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστε οἱ λαλοῦντες ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸς
ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν. 21 παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ
πατὴρ τέκνον, καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς καὶ θανατώσουσιν αὐτούς.
22 καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς
τέλος οὗτος σωθήσεται. 23 ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε
εἰς τὴν ⸀ἑτέραν· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις ⸀τοῦ Ἰσραὴλ
ἕως ⸀ἂν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

24 Οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν
κύριον αὐτοῦ. 25 ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ
ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεελζεβοὺλ ⸀ἐπεκάλεσαν,
πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ.

26 Μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς· οὐδὲν γάρ ἐστιν κεκαλυμμένον ὃ οὐκ
ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται. 27 ὃ λέγω ὑμῖν ἐν
τῇ σκοτίᾳ, εἴπατε ἐν τῷ φωτί· καὶ ὃ εἰς τὸ οὖς ἀκούετε, κηρύξατε ἐπὶ τῶν
δωμάτων. 28 καὶ μὴ ⸀φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν ἀποκτεννόντων τὸ σῶμα τὴν δὲ ψυχὴν
μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι· ⸂φοβεῖσθε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον ⸀καὶ ψυχὴν
⸂καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ. 29 οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται; καὶ
ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν. 30 ὑμῶν δὲ καὶ
αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσίν. 31 μὴ οὖν ⸀φοβεῖσθε· πολλῶν
στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖς.

32 Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων,
ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ⸀ἐν οὐρανοῖς·

10:19 παραδῶσιν WH Treg NIV] παραδιδῶσιν RP • **λαλήσητε** WH Treg NIV] λαλήσετε RP **23 ἑτέραν** WH Treg NIV] ἄλλην RP • **τοῦ** WH RP NA] – Treg NIV • **ἂν** Treg NIV RP] – WH **25 ἐπεκάλεσαν** WH Treg NIV] ἐκάλεσαν RP **28 ⸀φοβεῖσθε** Treg NIV RP] φοβηθῆτε WH • **⸂φοβεῖσθε** WH NIV] φοβήθητε Treg RP • **⸀καὶ** WH Treg NIV] + τὴν RP • **⸂καὶ** WH Treg NIV] + τὸ RP **31 φοβεῖσθε** WH Treg NIV] φοβηθῆτε RP **32 ἐν** NIV RP] + τοῖς WH Treg NA

33 ὅστις ⸂δ᾽ ἂν⸃ ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι ⸂κἀγὼ
αὐτὸν⸃ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ⸀ἐν οὐρανοῖς.

34 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν
εἰρήνην ἀλλὰ μάχαιραν. **35** ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς
αὐτῆς, **36** καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ. **37** ὁ φιλῶν πατέρα ἢ
μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστιν μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ
οὐκ ἔστιν μου ἄξιος· **38** καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ
ὀπίσω μου, οὐκ ἔστιν μου ἄξιος. **39** ὁ εὑρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν,
καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ εὑρήσει αὐτήν.

40 Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται, καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος δέχεται τὸν
ἀποστείλαντά με. **41** ὁ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου μισθὸν
προφήτου λήμψεται, καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου μισθὸν δικαίου
λήμψεται. **42** καὶ ὃς ⸀ἂν ποτίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ
μόνον εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

11:1 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσων τοῖς δώδεκα μαθηταῖς
αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.

2 Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ χριστοῦ
πέμψας ⸀διὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ **3** εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος ἢ
ἕτερον προσδοκῶμεν; **4** καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες
ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε· **5** τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν καὶ
χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ καθαρίζονται καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν, ⸀καὶ νεκροὶ
ἐγείρονται καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται· **6** καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ⸀ἐὰν μὴ
σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

7 Τούτων δὲ πορευομένων ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ
Ἰωάννου· Τί ἐξήλθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου
σαλευόμενον; **8** ἀλλὰ τί ἐξήλθατε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν ⸀μαλακοῖς ἠμφιεσμένον;
ἰδοὺ οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις τῶν ⸀βασιλέων ⸀εἰσίν. **9** ἀλλὰ τί

10:33 δ᾽ ἂν NIV RP] δὲ WH Treg • **κἀγὼ αὐτὸν** WH Treg NIV] αὐτὸν κἀγὼ RP • **ἐν** NIV RP] + τοῖς WH Treg NA **42 ἂν** WH Treg NIV] ἐὰν RP **11:2 διὰ** WH Treg NIV] δύο RP **5 καὶ** WH Treg NIV] – RP **6 ἐὰν** NIV RP] ἂν WH Treg **8 μαλακοῖς** WH Treg NIV] + ἱματίοις RP • **βασιλέων** WH Treg NIV] βασιλείων RP • **εἰσίν** Treg NIV RP] – WH

ἐξήλθατε⸀; προφήτην ἰδεῖν⸁; ναί, λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου.
10 ⸀οὗτός ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται· Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ
προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. **11** ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, οὐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ· ὁ
δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων αὐτοῦ ἐστιν.**12** ἀπὸ δὲ τῶν
ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται,
καὶ βιασταὶ ἁρπάζουσιν αὐτήν. **13** πάντες γὰρ οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμος ἕως
Ἰωάννου ἐπροφήτευσαν· **14** καὶ εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐτός ἐστιν Ἠλίας ὁ
μέλλων ἔρχεσθαι. **15** ὁ ἔχων ⸀ὦτα ἀκουέτω.

16 Τίνι δὲ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην; ὁμοία ἐστὶν παιδίοις ⸀καθημένοις
ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἃ προσφωνοῦντα τοῖς ἑτέροις⸁ **17** ⸀λέγουσιν· Ηὐλήσαμεν
ὑμῖν καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ⸀ἐθρηνήσαμεν καὶ οὐκ ἐκόψασθε· **18** ἦλθεν γὰρ
Ἰωάννης μήτε ἐσθίων μήτε πίνων, καὶ λέγουσιν· Δαιμόνιον ἔχει· **19** ἦλθεν ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγουσιν· Ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ
οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν. καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν
⸀ἔργων αὐτῆς.

20 Τότε ⸀ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς πόλεις ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖσται
δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετενόησαν· **21** Οὐαί σοι, Χοραζίν· οὐαί σοι, Βηθσαϊδά·
ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι
ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ μετενόησαν. **22** πλὴν λέγω ὑμῖν, Τύρῳ καὶ Σιδῶνι
ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ ὑμῖν. **23** καὶ σύ, Καφαρναούμ, ⸀μὴ ἕως
οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ⸁; ἕως ᾅδου ⸀καταβήσῃ· ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοις ⸀ἐγενήθησαν αἱ
δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν σοί, ⸀ἔμεινεν ἂν μέχρι τῆς σήμερον. **24** πλὴν λέγω
ὑμῖν ὅτι γῇ Σοδόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ σοί.

11:9 ; προφήτην ἰδεῖν WH] ἰδεῖν; προφήτην Treg NIV RP **10 οὗτός** WH NIV] + γάρ Treg RP **15 ὦτα** WH NIV] + ἀκούειν Treg RP **16 καθημένοις ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἃ προσφωνοῦντα τοῖς ἑτέροις** WH Treg NIV] ἐν ἀγοραῖς καθημένοις καὶ προσφωνοῦσιν τοῖς ἑταίροις αὐτῶν RP **17 λέγουσιν** WH Treg NIV] καὶ λέγουσιν RP • **ἐθρηνήσαμεν** WH Treg NIV] + ὑμῖν RP **19 ἔργων** WH Treg NIV] τέκνων RP **20 ἤρξατο** WH Treg RP NA] + ὁ Ἰησοῦς NIV **23 μὴ ἕως οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ** WH Treg NIV] ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα RP • **καταβήσῃ** WH Treg NIV] καταβιβασθήσῃ RP • **ἐγενήθησαν** WH Treg NIV] ἐγένοντο RP • **ἔμεινεν** WH Treg NIV] ἔμειναν RP

25 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἐξομολογοῦμαί σοι,
πάτερ κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ⸀ἔκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ
συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις· **26** ναί, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ⸂εὐδοκία
ἐγένετο⸃ ἔμπροσθέν σου. **27** Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου, καὶ
οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱὸν εἰ μὴ ὁ πατήρ, οὐδὲ τὸν πατέρα τις ἐπιγινώσκει εἰ
μὴ ὁ υἱὸς καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι.

28 Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ
ἀναπαύσω ὑμᾶς. **29** ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι
πραΰς εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν·
30 ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστὸς καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν.

12:1 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασιν διὰ τῶν
σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν καὶ ἤρξαντο τίλλειν στάχυας καὶ
ἐσθίειν. **2** οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες εἶπαν αὐτῷ· Ἰδοὺ οἱ μαθηταί σου ποιοῦσιν ὃ
οὐκ ἔξεστιν ποιεῖν ἐν σαββάτῳ. **3** ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν
Δαυὶδ ὅτε ⸀ἐπείνασεν καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; **4** πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ
καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ⸂ἔφαγον, ὃ⸃ οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν οὐδὲ
τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσιν μόνοις; **5** ἢ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ ὅτι
τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσιν καὶ ἀναίτιοί εἰσιν;
6 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ ἱεροῦ μεῖζόν ἐστιν ὧδε. **7** εἰ δὲ ἐγνώκειτε τί ἐστιν·
Ἔλεος θέλω καὶ οὐ θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους. **8** κύριος γάρ
ἐστιν τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

9 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῶν· **10** καὶ ἰδοὺ
⸀ἄνθρωπος χεῖρα ἔχων ξηράν. καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· Εἰ ἔξεστι
τοῖς σάββασιν ⸀θεραπεύειν; ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. **11** ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
Τίς ⸀ἔσται ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος ὃς ἕξει πρόβατον ἕν, καὶ ἐὰν ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς
σάββασιν εἰς βόθυνον, οὐχὶ κρατήσει αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ; **12** πόσῳ οὖν διαφέρει
ἄνθρωπος προβάτου. ὥστε ἔξεστιν τοῖς σάββασιν καλῶς ποιεῖν. **13** τότε λέγει
τῷ ἀνθρώπῳ· Ἔκτεινόν ⸂σου τὴν χεῖρα⸃· καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ἀπεκατεστάθη

11:25 ἔκρυψας WH Treg NIV] ἀπέκρυψας RP **26 εὐδοκία ἐγένετο** WH NIV] ἐγένετο εὐδοκία Treg RP **12:3 ἐπείνασεν** WH Treg NIV] + αὐτὸς RP **4 ἔφαγον, ὃ** WH NIV] ἔφαγεν, ὃ Treg; ἔφαγεν οὓς RP **10 ἄνθρωπος** WH Treg NIV] + ἦν τὴν RP • **θεραπεύειν** WH Treg RP] θεραπεῦσαι NIV **11 ἔσται** WH NIV RP] – Treg **13 σου τὴν χεῖρα** WH Treg NIV] τὴν χεῖρά σου RP

ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. **14** ⸂ἐξελθόντες δὲ οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον κατ’
αὐτοῦ⸃ ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν.

15 Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν. καὶ ἠκολούθησαν ⸀αὐτῷ πολλοί,
καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας, **16** καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μὴ φανερὸν
αὐτὸν ποιήσωσιν, **17** ⸀ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἠσαΐου τοῦ προφήτου
λέγοντος· **18** Ἰδοὺ ὁ παῖς μου ὃν ᾑρέτισα, ὁ ἀγαπητός μου ⸂εἰς ὃν⸃ εὐδόκησεν ἡ
ψυχή μου· θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ’ αὐτόν, καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ.
19 οὐκ ἐρίσει οὐδὲ κραυγάσει, οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις τὴν φωνὴν
αὐτοῦ. **20** κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει καὶ λίνον τυφόμενον οὐ
σβέσει, ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν. **21** καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη
ἐλπιοῦσιν.

22 Τότε ⸂προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος τυφλὸς καὶ κωφός⸃· καὶ
ἐθεράπευσεν αὐτόν, ὥστε τὸν ⸀κωφὸν λαλεῖν καὶ βλέπειν. **23** καὶ ἐξίσταντο
πάντες οἱ ὄχλοι καὶ ἔλεγον· Μήτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Δαυίδ; **24** οἱ δὲ Φαρισαῖοι
ἀκούσαντες εἶπον· Οὗτος οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια εἰ μὴ ἐν τῷ Βεελζεβοὺλ
ἄρχοντι τῶν δαιμονίων. **25** εἰδὼς ⸀δὲ τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς·
Πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ’ ἑαυτῆς ἐρημοῦται, καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία
μερισθεῖσα καθ’ ἑαυτῆς οὐ σταθήσεται. **26** καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς τὸν Σατανᾶν
ἐκβάλλει, ἐφ’ ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; **27** καὶ
εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν;
διὰ τοῦτο αὐτοὶ ⸂κριταὶ ἔσονται ὑμῶν⸃. **28** εἰ δὲ ἐν πνεύματι θεοῦ ἐγὼ
ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ’ ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. **29** ἢ πῶς
δύναταί τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ⸀ἁρπάσαι,
ἐὰν μὴ πρῶτον δήσῃ τὸν ἰσχυρόν; καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ⸀διαρπάσει. **30** ὁ
μὴ ὢν μετ’ ἐμοῦ κατ’ ἐμοῦ ἐστιν, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ’ ἐμοῦ σκορπίζει.
31 διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς

12:14 ἐξελθόντες δὲ οἱ Φαρισαῖοι … αὐτοῦ WH Treg NIV] Οἱ δὲ Φαρισαῖοι … αὐτοῦ ἐξελθόντες RP **15 αὐτῷ** WH NIV] + ὄχλοι Treg RP NA **17 ἵνα** WH Treg NIV] ὅπως RP **18 εἰς ὃν** NIV RP] ὃν WH; ἐν ᾧ Treg **22 προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος τυφλὸς καὶ κωφός** Treg RP NA] προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζόμενον τυφλὸν καὶ κωφόν WH NIV • **κωφὸν** WH Treg NIV] τυφλὸν καὶ κωφὸν καὶ RP **25 δὲ** WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP **27 κριταὶ ἔσονται ὑμῶν** WH Treg NIV] ὑμῶν ἔσονται κριταί RP **29 ἁρπάσαι** WH Treg NIV] διαρπάσαι RP • **διαρπάσει** WH Treg RP NA] διαρπάσῃ NIV

ἀνθρώποις, ἡ δὲ τοῦ πνεύματος βλασφημία οὐκ ⸀*ἀφεθήσεται.* **32** *καὶ ὃς ἐὰν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ οὔτε ἐν* ⸂*τούτῳ τῷ*⸃ *αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι.*

33 *Ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον καλὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν, ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται.* **34** *γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν πονηροὶ ὄντες; ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ.* **35** *ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει ἀγαθά, καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά.* **36** *λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργὸν ὃ* ⸀*λαλήσουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσιν περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως·* **37** *ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ.*

38 Τότε *ἀπεκρίθησαν* ⸀*αὐτῷ τινες τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων λέγοντες· Διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν.* **39** *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου.* **40** *ὥσπερ γὰρ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.* **41** *ἄνδρες Νινευῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε.* **42** *βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτήν· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶνος ὧδε.*

43 *Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ οὐχ εὑρίσκει.* **44** *τότε λέγει·* ⸂*Εἰς τὸν οἶκόν μου ἐπιστρέψω*⸃ *ὅθεν ἐξῆλθον· καὶ ἐλθὸν* ⸀*εὑρίσκει* ⸀*σχολάζοντα σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον.* **45** *τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ*

12:31 ἀφεθήσεται WH Treg NIV] + *τοῖς ἀνθρώποις* RP **32 τούτῳ τῷ** WH Treg NIV] *τῷ νῦν* RP **36 λαλήσουσιν** WH Treg NIV] *ἐὰν λαλήσωσιν* RP **38 αὐτῷ** WH Treg NIV] – RP **44 Εἰς τὸν οἶκόν μου ἐπιστρέψω** WH Treg NIV] *Ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου* RP • **εὑρίσκει** WH Treg RP NA] + *τὸν οἶκόν* NIV • **σχολάζοντα** Treg NIV RP] + *καὶ* WH

ἐκεῖ· καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων. οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ.

46 Ἔτι ⸀δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις ἰδοὺ ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ
αὐτοῦ εἱστήκεισαν ἔξω ζητοῦντες αὐτῷ λαλῆσαι. **47** ⸂εἶπεν δέ τις αὐτῷ· Ἰδοὺ ἡ
μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ἑστήκασιν, ζητοῦντές σοι λαλῆσαι.⸃ **48** ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ ⸀λέγοντι αὐτῷ· Τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου, καὶ τίνες εἰσὶν οἱ
ἀδελφοί μου; **49** καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν·
Ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου· **50** ὅστις γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ
πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός μου ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

13:1 ⸀Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ⸀τῆς οἰκίας ἐκάθητο παρὰ
τὴν θάλασσαν· **2** καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν ⸀εἰς
πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἱστήκει. **3** καὶ
ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς λέγων· Ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ
σπείρειν. **4** καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ἃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ⸂ἐλθόντα
τὰ πετεινὰ⸃ κατέφαγεν αὐτά. **5** ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη ὅπου οὐκ
εἶχεν γῆν πολλήν, καὶ εὐθέως ἐξανέτειλεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς, **6** ἡλίου
δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη. **7** ἄλλα
δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ ⸀ἔπνιξαν αὐτά.
8 ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπόν, ὃ μὲν ἑκατὸν ὃ δὲ
ἑξήκοντα ὃ δὲ τριάκοντα. **9** ὁ ἔχων ⸀ὦτα ἀκουέτω.

10 Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ εἶπαν αὐτῷ· Διὰ τί ἐν παραβολαῖς
λαλεῖς αὐτοῖς; **11** ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ⸀αὐτοῖς· Ὅτι ὑμῖν δέδοται γνῶναι
τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται. **12** ὅστις
γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ καὶ περισσευθήσεται· ὅστις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ
ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ. **13** διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ, ὅτι
βλέποντες οὐ βλέπουσιν καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν οὐδὲ συνίουσιν· **14** καὶ
ἀναπληροῦται αὐτοῖς ἡ προφητεία Ἠσαΐου ἡ λέγουσα· Ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ
μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε. **15** ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία

12:46 δὲ RP] – WH Treg NIV **47 εἶπεν … λαλῆσαι** Treg NIV RP] – WH **48 λέγοντι** WH Treg NIV] εἰπόντι RP **13:1 Ἐν** WH Treg NIV] + δὲ RP • **τῆς** WH Treg NIV] ἀπὸ τῆς RP **2 εἰς** WH Treg NIV] + τὸ RP **4 ἐλθόντα τὰ πετεινὰ** WH NIV] ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ RP; ἦλθον τὰ πετεινὰ καὶ Treg **7 ἔπνιξαν** NIV] ἀπέπνιξαν WH Treg RP **9 ὦτα** WH NIV] + ἀκούειν Treg RP **11 αὐτοῖς** Treg RP NA] – WH NIV

τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν· μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἰάσομαι αὐτούς. **16** ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ
ὀφθαλμοὶ ὅτι βλέπουσιν, καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν ὅτι ⸀ἀκούουσιν. **17** ἀμὴν γὰρ λέγω
ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε καὶ οὐκ εἶδαν, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε καὶ οὐκ ἤκουσαν.

18 Ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ ⸀σπείραντος. **19** παντὸς
ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς βασιλείας καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ πονηρὸς καὶ ἁρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν
σπαρείς. **20** ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων
καὶ εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνων αὐτόν, **21** οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ
ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστιν, γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον
εὐθὺς σκανδαλίζεται. **22** ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν
λόγον ἀκούων, καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος ⸀τούτου καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου
συμπνίγει τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. **23** ὁ δὲ ἐπὶ τὴν ⸂καλὴν γῆν⸃
σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ ⸀συνιείς, ὃς δὴ καρποφορεῖ καὶ ποιεῖ ὃ μὲν ἑκατὸν ὃ δὲ ἑξήκοντα ὃ δὲ τριάκοντα.

24 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων· Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ⸀σπείραντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ. **25** ἐν
δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους ἦλθεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς καὶ ⸀ἐπέσπειρεν
ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου καὶ ἀπῆλθεν. **26** ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος καὶ
καρπὸν ἐποίησεν, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια. **27** προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι
τοῦ οἰκοδεσπότου εἶπον αὐτῷ· Κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ⸀ἔσπειρας ἐν τῷ σῷ
ἀγρῷ; πόθεν οὖν ἔχει ζιζάνια; **28** ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς· Ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦτο
ἐποίησεν. οἱ δὲ ⸂δοῦλοι αὐτῷ λέγουσιν⸃· Θέλεις οὖν ἀπελθόντες ⸀συλλέξωμεν
αὐτά; **29** ὁ δέ ⸀φησιν· Οὔ, μήποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια ἐκριζώσητε ἅμα
αὐτοῖς τὸν σῖτον· **30** ἄφετε συναυξάνεσθαι ἀμφότερα ⸀μέχρι τοῦ θερισμοῦ· καὶ

13:16 ἀκούουσιν WH Treg NIV] *ἀκούει* RP **18 σπείραντος** WH Treg NIV] *σπείροντος* RP **22 τούτου** RP] – WH Treg NIV **23 καλὴν γῆν** WH Treg NIV] *γῆν τὴν καλὴν* RP • **συνιείς** WH Treg NIV] *συνιών* RP **24 σπείραντι** WH Treg NIV] *σπείροντι* RP **25 ἐπέσπειρεν** WH Treg NIV] *ἔσπειρεν* RP **27 ἔσπειρας** WH NIV RP] *ἔσπειρες* Treg **28 δοῦλοι αὐτῷ λέγουσιν** Treg] *αὐτῷ λέγουσιν* WH; *δουλοι λεγουσιν αυτω* NIV; *δουλοι ειπον αυτω* RP • **συλλέξωμεν** WH Treg NIV] *συλλέξομεν* RP **29 φησιν** WH Treg NIV] *ἔφη* RP **30 μέχρι** RP] *ἕως* WH Treg NIV

ἐν καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς· Συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια καὶ δήσατε αὐτὰ εἰς δέσμας πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτά, τὸν δὲ σῖτον ⸀συναγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου.

31 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων· Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ
αὐτοῦ· **32** ὃ μικρότερον μέν ἐστιν πάντων τῶν σπερμάτων, ὅταν δὲ αὐξηθῇ μεῖζον τῶν λαχάνων ἐστὶν καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατασκηνοῦν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.

33 Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς· Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ⸀ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.

34 Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς ὄχλοις, καὶ χωρὶς
παραβολῆς ⸀οὐδὲν ἐλάλει αὐτοῖς· **35** ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ ⸀καταβολῆς.

36 Τότε ἀφεὶς τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν ⸀οἰκίαν. καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· ⸀Διασάφησον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων
τοῦ ἀγροῦ. **37** ὁ δὲ ἀποκριθεὶς ⸀εἶπεν· Ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα ἐστὶν ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου· **38** ὁ δὲ ἀγρός ἐστιν ὁ κόσμος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί
εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνιά εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ, **39** ὁ δὲ
ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτά ἐστιν ὁ διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς συντέλεια ⸀αἰῶνός
ἐστιν, οἱ δὲ θερισταὶ ἄγγελοί εἰσιν. **40** ὥσπερ οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια καὶ
πυρὶ ⸀καίεται, οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ ⸀αἰῶνος· **41** ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ
πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν, **42** καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς
εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.
43 Τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. ὁ ἔχων ⸀ὦτα ἀκουέτω.

13:30 συναγάγετε NIV RP] *συνάγετε* WH Treg **33 ἐνέκρυψεν** WH Treg NIV] *ἔκρυψεν* RP **34 οὐδὲν** WH Treg NIV] *οὐκ* RP **35 καταβολῆς** WH Treg] + *κόσμου* NIV RP **36 οἰκίαν** WH Treg NIV] + *ὁ Ἰησοῦς* RP • **Διασάφησον** WH Treg NIV] *Φράσον* RP **37 εἶπεν** WH Treg NIV] + *αὐτοῖς* RP **39 αἰῶνός** WH Treg NIV] *τοῦ αἰῶνός* RP **40 καίεται** Treg RP] *κατακαίεται* WH NIV • **αἰῶνος** WH Treg NIV] + *τούτου* RP **43 ὦτα** WH NIV] + *ἀκούειν* Treg RP

44 ⸀Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὑρὼν ἄνθρωπος ἔκρυψεν, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει καὶ ⸂πωλεῖ πάντα ὅσα ἔχει⸃ καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον.

45 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ⸀ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας· **46** ⸂εὑρὼν δὲ⸃ ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην ἀπελθὼν πέπρακεν πάντα ὅσα εἶχεν καὶ ἠγόρασεν αὐτόν.

47 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνῃ βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκ παντὸς γένους συναγαγούσῃ· **48** ἣν ὅτε ἐπληρώθη ἀναβιβάσαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν καὶ καθίσαντες συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ⸀ἄγγη, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον. **49** οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος· ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι καὶ ἀφοριοῦσιν τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων **50** καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

51 ⸀Συνήκατε ταῦτα πάντα; λέγουσιν αὐτῷ· ⸀Ναί. **52** ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς ⸂τῇ βασιλείᾳ⸃ τῶν οὐρανῶν ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά. **53** καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας, μετῆρεν ἐκεῖθεν.

54 καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐκπλήσσεσθαι αὐτοὺς καὶ λέγειν· Πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις; **55** οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; ⸀οὐχ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριὰμ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ ⸀Ἰωσὴφ καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας; **56** καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσιν; πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα; **57** καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ ⸀πατρίδι καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. **58** καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

13:44 Ὁμοία WH Treg NIV] Πάλιν ὁμοία RP • **πωλεῖ πάντα ὅσα ἔχει** Treg NIV] πωλεῖ ὅσα ἔχει WH; πάντα ὅσα ἔχει πωλεῖ RP **45 ἀνθρώπῳ** Treg NIV RP] – WH **46 εὑρὼν δὲ** WH Treg NIV] ὃς εὑρὼν RP **48 ἄγγη** WH Treg NIV] ἀγγεῖα RP **51 Συνήκατε** WH Treg NA] Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Συνήκατε NIV RP • **Ναί** WH Treg NIV] + κύριε RP **52 τῇ βασιλείᾳ** WH Treg NIV] εἰς τὴν βασιλείαν RP **55 οὐχ** WH Treg NIV] Οὐχί RP • **Ἰωσὴφ** WH Treg NIV] Ἰωσῆς RP **57 πατρίδι** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP

14:1 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρῴδης ὁ τετραάρχης τὴν ἀκοὴν
Ἰησοῦ, **2** καὶ εἶπεν τοῖς παισὶν αὐτοῦ· Οὗτός ἐστιν Ἰωάννης ὁ βαπτιστής· αὐτὸς
ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ. **3** Ὁ
γὰρ Ἡρῴδης κρατήσας τὸν Ἰωάννην ἔδησεν ⸀αὐτὸν καὶ ⸂ἐν φυλακῇ ἀπέθετο⸃
διὰ Ἡρῳδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, **4** ἔλεγεν γὰρ
⸂αὐτῷ ὁ Ἰωάννης⸃· Οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν αὐτήν· **5** καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκτεῖναι
ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον. **6** ⸂γενεσίοις δὲ γενομένοις⸃
τοῦ Ἡρῴδου ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρῳδιάδος ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἤρεσεν τῷ
Ἡρῴδῃ, **7** ὅθεν μετὰ ὅρκου ὡμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ⸀ἐὰν αἰτήσηται. **8** ἡ
δὲ προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς· Δός μοι, φησίν, ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν
κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. **9** καὶ ⸂λυπηθεὶς ὁ βασιλεὺς διὰ⸃ τοὺς ὅρκους
καὶ τοὺς συνανακειμένους ἐκέλευσεν δοθῆναι, **10** καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισεν
⸀τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ· **11** καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ
ἐδόθη τῷ κορασίῳ, καὶ ἤνεγκεν τῇ μητρὶ αὐτῆς. **12** καὶ προσελθόντες οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ ⸀πτῶμα καὶ ἔθαψαν ⸀αὐτόν, καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν
τῷ Ἰησοῦ.

13 ⸂Ἀκούσας δὲ⸃ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον
τόπον κατ᾽ ἰδίαν· καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζῇ ἀπὸ τῶν
πόλεων. **14** καὶ ⸀ἐξελθὼν εἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ᾽ αὐτοῖς καὶ
ἐθεράπευσεν τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν. **15** ὀψίας δὲ γενομένης προσῆλθον αὐτῷ οἱ
⸀μαθηταὶ λέγοντες· Ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν· ἀπόλυσον
τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα.
16 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ χρείαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς
φαγεῖν. **17** οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ· Οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο
ἰχθύας. **18** ὁ δὲ εἶπεν· Φέρετέ μοι ⸂ὧδε αὐτούς⸃. **19** καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους
ἀνακλιθῆναι ἐπὶ ⸂τοῦ χόρτου⸃, λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας,

---

14:3 **αὐτὸν** Treg NIV RP] – WH • **ἐν φυλακῇ ἀπέθετο** WH NIV] ἐν τῇ φυλακῇ ἀπέθετο Treg; ἔθετο ἐν φυλακῇ RP **4** **αὐτῷ ὁ Ἰωάννης** RP] ὁ Ἰωάννης αὐτῷ WH NIV; ὁ Ἰωάννης Treg **6** **γενεσίοις δὲ γενομένοις** WH Treg NIV] Γενεσίων δὲ ἀγομένων RP **7** **ἐὰν** WH NIV RP] ἂν Treg **9** **λυπηθεὶς ὁ βασιλεὺς διὰ** WH Treg NIV] ἐλυπήθη ὁ βασιλεύς διὰ δὲ RP **10** **τὸν** NIV RP] – WH Treg **12** **πτῶμα** WH Treg NIV] σῶμα RP • **αὐτόν** WH Treg NA] αὐτό NIV RP **13** **Ἀκούσας δὲ** WH Treg NIV] Καὶ ἀκούσας RP **14** **ἐξελθὼν** WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP **15** **μαθηταὶ** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP **18** **ὧδε αὐτούς** WH Treg NIV] αὐτοὺς ὧδε RP **19** **τοῦ χόρτου** WH Treg NIV] τοὺς χόρτους RP

ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν καὶ κλάσας ἔδωκεν τοῖς μαθηταῖς τοὺς
ἄρτους οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. **20** καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν,
καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις. **21** οἱ δὲ
ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων.

22 Καὶ εὐθέως ⸀ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς ἐμβῆναι ⸀εἰς πλοῖον καὶ προάγειν
αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους. **23** καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους
ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατʼ ἰδίαν προσεύξασθαι. ὀψίας δὲ γενομένης μόνος ἦν ἐκεῖ.
24 τὸ δὲ πλοῖον ἤδη ⸂σταδίους πολλοὺς ἀπὸ τῆς γῆς ἀπεῖχεν⸃, βασανιζόμενον
ὑπὸ τῶν κυμάτων, ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος. **25** τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς
⸀ἦλθεν πρὸς ⸀αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ ⸂τὴν θάλασσαν⸃. **26** ⸂οἱ δὲ μαθηταὶ
ἰδόντες αὐτὸν⸃ ἐπὶ ⸂τῆς θαλάσσης⸃ περιπατοῦντα ἐταράχθησαν λέγοντες ὅτι
Φάντασμά ἐστιν, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. **27** ⸀εὐθὺς δὲ ἐλάλησεν ⸂αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς⸃ λέγων· Θαρσεῖτε, ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε.

28 Ἀποκριθεὶς δὲ ⸂αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπεν⸃· Κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με
⸂ἐλθεῖν πρὸς σὲ⸃ ἐπὶ τὰ ὕδατα· **29** ὁ δὲ εἶπεν· Ἐλθέ. καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ
⸀πλοίου Πέτρος περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα ⸂καὶ ἦλθεν⸃ πρὸς τὸν Ἰησοῦν.
30 βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ⸀ἰσχυρὸν ἐφοβήθη, καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι
ἔκραξεν λέγων· Κύριε, σῶσόν με. **31** εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα
ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ· Ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας; **32** καὶ
⸀ἀναβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. **33** οἱ δὲ ἐν τῷ ⸀πλοίῳ
προσεκύνησαν αὐτῷ λέγοντες· Ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς εἶ.

34 Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον ⸂ἐπὶ τὴν γῆν εἰς⸃ Γεννησαρέτ. **35** καὶ
ἐπιγνόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν
περίχωρον ἐκείνην, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, **36** καὶ

14:22 ***ἠνάγκασεν*** WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP • ***εἰς*** WH Treg] + τὸ NIV RP **24** ***σταδίους πολλοὺς ἀπὸ τῆς γῆς ἀπεῖχεν*** WH Treg NIV] μέσον τῆς θαλάσσης ἦν RP **25** ***ἦλθεν*** WH Treg NA] ἀπῆλθεν NIV RP • ***αὐτοὺς*** WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP • ***τὴν θάλασσαν*** WH Treg NIV] τῆς θαλάσσης RP **26** ***οἱ δὲ μαθηταὶ ἰδόντες αὐτὸν*** WH NIV] καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ Treg RP • ***τῆς θαλάσσης*** WH Treg NIV] τὴν θάλασσαν RP **27** ***εὐθὺς*** WH Treg NIV] Εὐθέως RP • ***αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς*** Treg RP] ὁ Ἰησοῦς αὐτοῖς WH NIV **28** ***αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπεν*** Treg NIV RP] ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ WH • ***ἐλθεῖν πρὸς σὲ*** WH Treg NIV] πρός σε ἐλθεῖν RP **29** ***πλοίου*** WH Treg] + ὁ NIV RP• ***καὶ ἦλθεν*** WH NIV] ἐλθεῖν Treg RP **30** ***ἰσχυρὸν*** Treg RP NA] – WH NIV **32** ***ἀναβάντων*** WH Treg NIV] ἐμβάντων RP **33** ***πλοίῳ*** WH NIV] + ἐλθόντες Treg RP **34** ***ἐπὶ τὴν γῆν εἰς*** WH Treg NIV] εἰς τὴν γῆν RP

παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μόνον ἅψωνται τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἥψαντο διεσώθησαν.

15:1 Τότε προσέρχονται τῷ ⸀Ἰησοῦ ἀπὸ Ἱεροσολύμων ⸂Φαρισαῖοι καὶ γραμματεῖς⸃ λέγοντες **2** Διὰ τί οἱ μαθηταί σου παραβαίνουσιν τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων; οὐ γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας ⸀αὐτῶν ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν. **3** ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Διὰ τί καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν; **4** ὁ γὰρ θεὸς ⸀εἶπεν· Τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καί· Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω· **5** ὑμεῖς δὲ λέγετε· Ὃς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί· Δῶρον ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς, **6** ⸀οὐ μὴ ⸀τιμήσει τὸν πατέρα ⸀αὐτοῦ· καὶ ἠκυρώσατε ⸂τὸν λόγον⸃ τοῦ θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν. **7** ὑποκριταί, καλῶς ἐπροφήτευσεν περὶ ὑμῶν Ἠσαΐας λέγων· **8** ⸂Ὁ λαὸς οὗτος⸃ τοῖς χείλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ᾽ ἐμοῦ· **9** μάτην δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων.

10 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον εἶπεν αὐτοῖς· Ἀκούετε καὶ συνίετε· **11** οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. **12** Τότε προσελθόντες οἱ ⸀μαθηταὶ ⸀λέγουσιν αὐτῷ· Οἶδας ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες τὸν λόγον ἐσκανδαλίσθησαν; **13** ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Πᾶσα φυτεία ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιος ἐκριζωθήσεται. **14** ἄφετε αὐτούς· ⸂τυφλοί εἰσιν ὁδηγοί τυφλῶν⸃· τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται. **15** Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· Φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν ⸀ταύτην. **16** ὁ ⸀δὲ εἶπεν· Ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; **17** ⸀οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ στόμα εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ καὶ εἰς

15:1 Ἰησοῦ WH Treg NIV] + οἱ RP • **Φαρισαῖοι καὶ γραμματεῖς** WH Treg NIV] γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι RP **2 αὐτῶν** Treg NIV RP] – WH **4 εἶπεν** WH Treg NIV] ἐνετείλατο λέγων RP **6 οὐ** WH Treg NIV] καὶ οὐ RP • **τιμήσει** WH Treg NIV] τιμήσῃ RP • **αὐτοῦ** WH NIV] + ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ Treg RP • **τὸν λόγον** WH Treg NIV] τὴν ἐντολὴν RP **8 Ὁ λαὸς οὗτος** WH Treg NIV] Ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος τῷ στόματι αὐτῶν καὶ RP **12 μαθηταὶ** WH NIV] + αὐτοῦ Treg RP • **λέγουσιν** WH Treg NIV] εἶπον RP **14 τυφλοί εἰσιν ὁδηγοί τυφλῶν** Treg NA] τυφλοί εἰσιν ὁδηγοί WH NIV; ὁδηγοί εἰσιν τυφλοὶ τυφλῶν RP **15 ταύτην** NIV RP] – WH Treg **16 δὲ** WH Treg NIV] + Ἰησοῦς RP **17 οὐ** WH Treg NIV] Οὔπω RP

ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται; **18** τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος ἐκ τῆς καρδίας
ἐξέρχεται, κἀκεῖνα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. **19** ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται
διαλογισμοὶ πονηροί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι,
βλασφημίαι. **20** ταῦτά ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον, τὸ δὲ ἀνίπτοις χερσὶν
φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

21 Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ
Σιδῶνος. **22** καὶ ἰδοὺ γυνὴ Χαναναία ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα
⸀ἔκραζεν λέγουσα· Ἐλέησόν με, κύριε ⸀υἱὸς Δαυίδ· ἡ θυγάτηρ μου κακῶς
δαιμονίζεται. **23** ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ ⸀ἠρώτουν αὐτὸν λέγοντες· Ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὄπισθεν ἡμῶν.
24 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα
οἴκου Ἰσραήλ. **25** ἡ δὲ ἐλθοῦσα ⸀προσεκύνει αὐτῷ λέγουσα· Κύριε, βοήθει μοι.
26 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Οὐκ ἔστιν καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ
βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. **27** ἡ δὲ εἶπεν· Ναί, κύριε, καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει
ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν. **28** τότε
ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· Ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γενηθήτω σοι
ὡς θέλεις. καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

29 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς
Γαλιλαίας, καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ ὄρος ἐκάθητο ἐκεῖ. **30** καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄχλοι
πολλοὶ ἔχοντες μεθ’ ἑαυτῶν ⸂κωφούς, τυφλούς, χωλούς, κυλλούς⸃, καὶ ἑτέρους
πολλούς, καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς παρὰ τοὺς πόδας ⸀αὐτοῦ, καὶ ἐθεράπευσεν
αὐτούς· **31** ὥστε ⸂τὸν ὄχλον⸃ θαυμάσαι βλέποντας κωφοὺς λαλοῦντας
⸂κυλλοὺς ὑγιεῖς⸃ ⸀καὶ χωλοὺς περιπατοῦντας καὶ τυφλοὺς βλέποντας· καὶ
ἐδόξασαν τὸν θεὸν Ἰσραήλ.

32 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν·
Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσίν μοι καὶ οὐκ
ἔχουσιν τί φάγωσιν· καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς νήστεις οὐ θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν
ἐν τῇ ὁδῷ. **33** καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ ⸀μαθηταί· Πόθεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι

15:22 ἔκραζεν WH Treg NIV] ἐκραύγασεν αὐτῷ RP • **υἱὸς** WH Treg NIV] υἱὲ RP **23 ἠρώτουν** WH Treg NIV] ἠρώτων RP **25 προσεκύνει** WH Treg NIV] προσεκύνησεν RP **30 κωφούς, τυφλούς, χωλούς, κυλλούς** Holmes] χωλούς, κυλλούς, τυφλούς, κωφούς WH; χωλούς, τυφλούς, κωφούς, κυλλούς Treg RP; χωλούς, τυφλούς, κυλλούς, κωφούς NIV • **αὐτοῦ** WH Treg NIV] τοῦ Ἰησοῦ RP **31 τὸν ὄχλον** WH NIV] τοὺς ὄχλους Treg RP • **κυλλοὺς ὑγιεῖς** Treg NIV RP] – WH • **καὶ** WH Treg NIV] – RP **33 μαθηταί** WH NIV] + αὐτοῦ Treg RP

τοσοῦτοι ὥστε χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον; **34** καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πόσους ἄρτους ἔχετε; οἱ δὲ εἶπαν· Ἑπτά, καὶ ὀλίγα ἰχθύδια. **35** καὶ ⸀παραγγείλας ⸂τῷ ὄχλῳ⸃ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν **36** ⸀ἔλαβεν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας ⸀καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ⸀ἐδίδου τοῖς ⸀μαθηταῖς οἱ δὲ μαθηταὶ ⸂τοῖς ὄχλοις⸃. **37** καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ⸂τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων ἦραν⸃ ἑπτὰ σπυρίδας πλήρεις. **38** οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρες χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. **39** καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἐνέβη εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια ⸀Μαγαδάν.

16:1 Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι πειράζοντες ἐπηρώτησαν αὐτὸν σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς. **2** ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· ⸂Ὀψίας γενομένης λέγετε· Εὐδία, πυρράζει γὰρ ὁ οὐρανός· **3** καὶ πρωΐ· Σήμερον χειμών, πυρράζει γὰρ στυγνάζων ὁ οὐρανός. ⸀τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε.⸃ **4** Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον ⸀Ἰωνᾶ. καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἀπῆλθεν.

5 Καὶ ἐλθόντες οἱ ⸀μαθηταὶ εἰς τὸ πέραν ἐπελάθοντο ἄρτους λαβεῖν. **6** ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ὁρᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. **7** οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς λέγοντες ὅτι Ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν. **8** γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς ⸀εἶπεν· Τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους οὐκ ⸀ἐλάβετε; **9** οὔπω νοεῖτε, οὐδὲ μνημονεύετε τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεντακισχιλίων καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε; **10** οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισχιλίων καὶ πόσας σπυρίδας ἐλάβετε; **11** πῶς οὐ νοεῖτε ὅτι οὐ περὶ ⸀ἄρτων εἶπον ὑμῖν; ⸂προσέχετε δὲ⸃ ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ

15:35 παραγγείλας WH Treg NIV] ἐκέλευσεν RP • **τῷ ὄχλῳ** WH Treg NIV] τοῖς ὄχλοις RP **36 ἔλαβεν** WH Treg NIV] καὶ λαβὼν RP • **καὶ** WH Treg NIV] – RP • **ἐδίδου** WH Treg NIV] ἔδωκεν RP • **μαθηταῖς** WH NIV] + αὐτοῦ Treg RP • **τοῖς ὄχλοις** WH Treg NIV] τῷ ὄχλῷ RP **37 τὸ … κλασμάτων ἦραν** WH Treg NIV] ἦραν τὸ … κλασμάτων RP **39 Μαγαδάν** WH Treg NIV] Μαγδαλά RP **16:2–3 Ὀψίας γενομένης … οὐ δύνασθε** Treg NIV RP] ⟦WH⟧ • **τὸ** Treg NIV ⟦WH⟧] Ὑποκριταί τὸ RP **4 Ἰωνᾶ** WH Treg NIV] + τοῦ προφήτου RP **5 μαθηταὶ** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP **8 εἶπεν** WH Treg NIV] + αὐτοῖς RP • **ἐλάβετε** Treg RP] ἔχετε WH NIV **11 ἄρτων** WH Treg NIV] ἄρτου RP • **προσέχετε δὲ** WH Treg NIV] προσέχειν RP

Σαδδουκαίων. **12** τότε συνῆκαν ὅτι οὐκ εἶπεν προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης ⸂τῶν ἄρτων⸃ ἀλλὰ ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.

13 Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φιλίππου ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων· ⸀Τίνα λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; **14** οἱ δὲ εἶπαν· Οἱ μὲν Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ Ἠλίαν, ἕτεροι δὲ Ἰερεμίαν ἢ ἕνα τῶν προφητῶν. **15** λέγει αὐτοῖς· Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; **16** ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος εἶπεν· Σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος. **17** ⸂ἀποκριθεὶς δὲ⸃ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Μακάριος εἶ, Σίμων Βαριωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέν σοι ἀλλ᾽ ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· **18** κἀγὼ δέ σοι λέγω ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς· **19** ⸀δώσω σοι τὰς ⸀κλεῖδας τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ ὃ ⸀ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ ὃ ⸁ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. **20** τότε ⸀διεστείλατο τοῖς ⸀μαθηταῖς ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτός ⸀ἐστιν ὁ χριστός.

21 Ἀπὸ τότε ἤρξατο ⸂ὁ Ἰησοῦς⸃ δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν ⸂εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπελθεῖν⸃ καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. **22** καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων· Ἵλεώς σοι, κύριε· οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο. **23** ὁ δὲ στραφεὶς εἶπεν τῷ Πέτρῳ· Ὕπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ· σκάνδαλον ⸂εἶ ἐμοῦ⸃, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.

24 Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι. **25** ὃς γὰρ ⸀ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ᾽ ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ εὑρήσει αὐτήν. **26** τί γὰρ ⸀ὠφεληθήσεται ἄνθρωπος ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ

16:12 τῶν ἄρτων WH Treg NIV] τοῦ ἄρτου RP **13 Τίνα** WH Treg NIV] + με RP **17 ἀποκριθεὶς δὲ** WH Treg NIV] Καὶ ἀποκριθεὶς RP **19 δώσω** WH NIV] καὶ δώσω Treg RP • **κλεῖδας** WH Treg NIV] κλεῖς RP • **⸀ἐὰν** WH NIV RP] ἂν Treg • **⸁ἐὰν** WH NIV RP] ἂν Treg **20 διεστείλατο** Treg RP NA] ἐπετίμησεν WH NIV • **μαθηταῖς** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP • **ἐστιν** WH Treg NIV] + Ἰησοῦς RP **21 ὁ Ἰησοῦς** Treg NIV RP] Ἰησοῦς Χριστὸς WH • **εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπελθεῖν** WH Treg NIV] ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα RP **23 εἶ ἐμοῦ** WH Treg NIV] μου εἶ RP **25 ἐὰν** WH Treg NIV] ἂν RP **26 ὠφεληθήσεται** WH Treg NIV] ὠφελεῖται RP

ζημιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; **27** μέλλει γὰρ ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων
αὐτοῦ, καὶ τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ. **28** ἀμὴν λέγω ὑμῖν
⸀ὅτι εἰσίν τινες ⸂τῶν ὧδε ἑστώτων⸃ οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν
ἴδωσιν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

17:1 Καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον
καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ'
ἰδίαν. **2** καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψεν τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ⸀ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς. **3** καὶ ἰδοὺ
⸀ὤφθη αὐτοῖς Μωϋσῆς καὶ Ἠλίας ⸂συλλαλοῦντες μετ' αὐτοῦ⸃. **4** ἀποκριθεὶς
δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν τῷ Ἰησοῦ· Κύριε, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· εἰ θέλεις,
⸀ποιήσω ὧδε τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ Μωϋσεῖ μίαν καὶ ⸂Ἠλίᾳ μίαν⸃. **5** ἔτι
αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς, καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ
τῆς νεφέλης λέγουσα· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα·
⸂ἀκούετε αὐτοῦ⸃. **6** καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν
καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. **7** καὶ ⸂προσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἁψάμενος αὐτῶν⸃
εἶπεν· Ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε. **8** ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν
οὐδένα εἶδον εἰ μὴ ⸀αὐτὸν Ἰησοῦν μόνον.

9 Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ ὄρους ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς
λέγων· Μηδενὶ εἴπητε τὸ ὅραμα ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν
⸀ἐγερθῇ. **10** καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ ⸀μαθηταὶ λέγοντες· Τί οὖν οἱ
γραμματεῖς λέγουσιν ὅτι Ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; **11** ὁ ⸀δὲ ἀποκριθεὶς ⸀εἶπεν·
Ἠλίας μὲν ⸀ἔρχεται καὶ ἀποκαταστήσει πάντα· **12** λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Ἠλίας
ἤδη ἦλθεν, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτὸν ἀλλὰ ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν·

16:28 ὅτι WH NIV] – Treg RP • **τῶν ὧδε ἑστώτων** WH Treg NIV] ὧδε ἑστῶτες RP **17:2 ἐγένετο** WH Treg NIV] ἐγένοντο RP **3 ὤφθη** WH Treg NIV] ὤφθησαν RP • **συλλαλοῦντες μετ' αὐτοῦ** WH Treg NIV] μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες RP **4 ποιήσω** WH NIV] ποιήσωμεν Treg RP • **Ἠλίᾳ μίαν** WH Treg NIV] μίαν Ἠλίᾳ RP **5 ἀκούετε αὐτοῦ** WH Treg NIV] αὐτοῦ ἀκούετε RP **7 προσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἁψάμενος αὐτῶν** WH NIV] προσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἥψατο αὐτῶν Treg; προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἥψατο αὐτῶν καὶ RP **8 αὐτὸν** WH NIV] τὸν Treg RP **9 ἐγερθῇ** WH Treg NIV] ἀναστῇ RP **10 μαθηταὶ** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP **11 δὲ** WH Treg NIV] + Ἰησοῦς RP • **εἶπεν** WH Treg NIV] + αὐτοῖς RP • **ἔρχεται** WH Treg NIV] + πρῶτον RP

οὕτως καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ᾽ αὐτῶν. **13** τότε συνῆκαν οἱ
μαθηταὶ ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς.

14 Καὶ ⸀ἐλθόντων πρὸς τὸν ὄχλον προσῆλθεν αὐτῷ ἄνθρωπος γονυπετῶν
αὐτὸν **15** καὶ λέγων· Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς
⸀πάσχει, πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ. **16** καὶ
προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι.
17 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως
πότε ⸂μεθ᾽ ὑμῶν ἔσομαι⸃; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε.
18 καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ᾽ αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον· καὶ
ἐθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. **19** Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ
Ἰησοῦ κατ᾽ ἰδίαν εἶπον· Διὰ τί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; **20** ὁ δὲ
⸀λέγει αὐτοῖς· Διὰ τὴν ⸀ὀλιγοπιστίαν ὑμῶν· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε
πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ· ⸂Μετάβα ἔνθεν⸃ ἐκεῖ, καὶ
μεταβήσεται, καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ⸀ὑμῖν.

22 ⸀Συστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, **23** καὶ
ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται. καὶ ἐλυπήθησαν
σφόδρα.

24 Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Καφαρναοὺμ προσῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα
λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ καὶ εἶπαν· Ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα;
25 λέγει· Ναί. καὶ ⸀ἐλθόντα εἰς τὴν οἰκίαν προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων·
Τί σοι δοκεῖ, Σίμων; οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσιν τέλη ἢ
κῆνσον; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων; **26** ⸂εἰπόντος δέ⸃· Ἀπὸ
τῶν ἀλλοτρίων, ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἄρα γε ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ υἱοί. **27** ἵνα δὲ
μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς, πορευθεὶς ⸀εἰς θάλασσαν βάλε ἄγκιστρον καὶ τὸν
⸀ἀναβάντα πρῶτον ἰχθὺν ἆρον, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ εὑρήσεις στατῆρα·
ἐκεῖνον λαβὼν δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.

17:14 ἐλθόντων WH Treg NIV] + αὐτῶν RP **15 πάσχει** NIV RP] ἔχει WH Treg **17 μεθ᾽ ὑμῶν ἔσομαι** WH Treg NIV] ἔσομαι μεθ᾽ ὑμῶν RP **20 λέγει** WH Treg NIV] Ἰησοῦς εἶπεν RP • **ὀλιγοπιστίαν** WH Treg NIV] ἀπιστίαν RP • **Μετάβα ἔνθεν** WH Treg NIV] Μετάβηθι ἐντεῦθεν RP • **ὑμῖν** WH NIV] + 21 Τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. Treg RP **22 Συστρεφομένων** WH Treg NIV] Ἀναστρεφομένων RP **25 ἐλθόντα** WH Treg NIV] ὅτε εἰσῆλθεν RP **26 εἰπόντος δέ** WH Treg NIV] Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος RP **27 εἰς** WH Treg NA] + τὴν NIV RP • **ἀναβάντα** WH Treg NIV] ἀναβαίνοντα RP

18:1 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ λέγοντες· Τίς ἄρα
μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; **2** καὶ ⸀προσκαλεσάμενος παιδίον
ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν **3** καὶ εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε
καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδία, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
4 ὅστις οὖν ταπεινώσει ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν
τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· **5** καὶ ὃς ⸀ἐὰν δέξηται ⸂ἓν παιδίον τοιοῦτο⸃ ἐπὶ τῷ
ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται.

6 Ὃς δ’ ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς
ἐμέ, συμφέρει αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς ⸀εἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ
καὶ καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης. **7** οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν
σκανδάλων· ἀνάγκη ⸀γὰρ ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα, πλὴν οὐαὶ τῷ ⸀ἀνθρώπῳ δι’ οὗ
τὸ σκάνδαλον ἔρχεται.

8 Εἰ δὲ ἡ χείρ σου ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον ⸀αὐτὸν καὶ
βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοί ἐστιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν ⸂κυλλὸν ἢ χωλόν⸃, ἢ
δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. **9** καὶ εἰ ὁ
ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοί ἐστιν
μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν
γέενναν τοῦ πυρός.

10 Ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων, λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι
οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς βλέπουσι τὸ πρόσωπον τοῦ πατρός
μου τοῦ ἐν ⸀οὐρανοῖς. **12** τί ὑμῖν δοκεῖ; ἐὰν γένηταί τινι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν
πρόβατα καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐχὶ ⸀ἀφήσει τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐπὶ τὰ
ὄρη ⸀καὶ πορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώμενον; **13** καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτό, ἀμὴν
λέγω ὑμῖν ὅτι χαίρει ἐπ’ αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς ἐνενήκοντα ἐννέα τοῖς μὴ
πεπλανημένοις. **14** οὕτως οὐκ ἔστιν θέλημα ⸀ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς ⸀ὑμῶν τοῦ
ἐν οὐρανοῖς ἵνα ἀπόληται ⸀ἓν τῶν μικρῶν τούτων.

18:2 προσκαλεσάμενος WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP **5 ἐὰν** WH NIV RP] ἂν Treg • **ἓν παιδίον τοιοῦτο** WH NIV] ἓν παιδίον τοιοῦτον Treg; παιδίον τοιοῦτον ἓν RP **6 εἰς** RP] περὶ WH Treg NIV **7 γὰρ** WH Treg NIV] + ἐστιν RP • **ἀνθρώπῳ** WH Treg NIV] + ἐκείνῳ RP **8 αὐτὸν** WH Treg NIV] αὐτὰ RP • **κυλλὸν ἢ χωλόν** WH NIV] χωλὸν ἢ κυλλόν Treg RP **10 οὐρανοῖς** WH Treg NIV] + 11 Ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλός. RP **12 ἀφήσει** WH Treg NIV] ἀφεὶς RP • **καὶ** WH Treg NIV] – RP **14 ἔμπροσθεν** WH Treg RP NA] – NIV • **ὑμῶν** NIV RP] μου WH Treg • **ἓν** WH Treg NIV] εἷς RP

15 Ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ ⸂εἰς σὲ⸃ ὁ ἀδελφός σου, ⸀ὕπαγε ἔλεγξον αὐτὸν
μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου. ἐάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου·
16 ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ σοῦ ἔτι ἕνα ἢ δύο, ἵνα ἐπὶ στόματος
δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα· **17** ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὸν τῇ
ἐκκλησίᾳ· ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ
ὁ τελώνης. **18** ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ⸀ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδεμένα
⸀ἐν οὐρανῷ καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένα ⸁ἐν οὐρανῷ.
19 Πάλιν ⸀ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν δύο ⸂συμφωνήσωσιν ἐξ ὑμῶν⸃ ἐπὶ τῆς γῆς
περὶ παντὸς πράγματος οὗ ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρός
μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. **20** οὗ γάρ εἰσιν δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα,
ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν.

21 Τότε προσελθὼν ⸂αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπεν⸃· Κύριε, ποσάκις ἁμαρτήσει εἰς
ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου καὶ ἀφήσω αὐτῷ; ἕως ἑπτάκις; **22** λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Οὐ λέγω σοι ἕως ἑπτάκις ἀλλὰ ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτά.

23 Διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ ὃς
ἠθέλησεν συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ· **24** ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ
συναίρειν ⸀προσηνέχθη ⸂αὐτῷ εἷς⸃ ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων. **25** μὴ ἔχοντος
δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ ⸀κύριος πραθῆναι καὶ τὴν ⸀γυναῖκα
καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα ὅσα ⸀ἔχει καὶ ἀποδοθῆναι. **26** πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος
προσεκύνει αὐτῷ λέγων· ⸀Μακροθύμησον ἐπ᾽ ⸀ἐμοί, καὶ πάντα ⸂ἀποδώσω
σοι⸃. **27** σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ τὸ
δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ. **28** ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων
αὐτοῦ ὃς ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγεν λέγων·
⸀Ἀπόδος εἴ τι ὀφείλεις. **29** πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος ⸀αὐτοῦ παρεκάλει αὐτὸν
λέγων· Μακροθύμησον ἐπ᾽ ⸀ἐμοί, καὶ ἀποδώσω σοι. **30** ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ

18:15 εἰς σὲ Treg NIV RP] – WH • **ὕπαγε** WH Treg NIV] + καὶ RP **18 ἐὰν** WH NIV RP] ἂν Treg • **⸀ἐν** WH NIV] + τῷ Treg RP • **⸁ἐν** WH NIV] + τῷ Treg RP **19 ἀμὴν** WH Treg RP NA] – NIV • **συμφωνήσωσιν ἐξ ὑμῶν** WH Treg NIV] ὑμῶν συμφωνήσωσιν RP **21 αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπεν** RP] ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ WH Treg NIV **24 προσηνέχθη** NIV RP] προσήχθη WH Treg • **αὐτῷ εἷς** Treg NIV RP] εἷς αὐτῷ WH **25 κύριος** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP • **γυναῖκα** WH NIV] + αὐτοῦ Treg RP • **ἔχει** WH Treg NIV] εἶχεν RP **26 Μακροθύμησον** WH Treg NIV] Κύριε Μακροθύμησον RP • **ἐμοί** WH NIV RP] ἐμέ Treg • **ἀποδώσω σοι** WH Treg NIV] σοι ἀποδώσω RP **28 Ἀπόδος** WH Treg NIV] + μοι RP **29 αὐτοῦ** WH Treg NIV] + εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ RP • **ἐμοί** WH NIV RP] ἐμέ Treg

ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν ἕως ⸀οὗ ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον. **31** ἰδόντες
⸀οὖν οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα, καὶ ἐλθόντες
διεσάφησαν τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν πάντα τὰ γενόμενα. **32** τότε προσκαλεσάμενος
αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ· Δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην
ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με· **33** οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν
σου, ὡς κἀγὼ σὲ ἠλέησα; **34** καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν
τοῖς βασανισταῖς ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ ⸀ὀφειλόμενον. **35** Οὕτως καὶ ὁ πατήρ
μου ὁ ⸀οὐράνιος ποιήσει ὑμῖν ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ
τῶν καρδιῶν ⸀ὑμῶν.

19:1 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, μετῆρεν ἀπὸ
τῆς Γαλιλαίας καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου. **2** καὶ
ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ.

3 Καὶ προσῆλθον ⸀αὐτῷ Φαρισαῖοι πειράζοντες αὐτὸν καὶ ⸀λέγοντες· Εἰ
ἔξεστιν ⸀ἀνθρώπῳ ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν; **4** ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς ⸀εἶπεν· Οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ ⸀κτίσας ἀπ’ ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θῆλυ
ἐποίησεν αὐτοὺς **5** καὶ εἶπεν· ⸀Ἕνεκα τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα
καὶ τὴν μητέρα καὶ ⸀κολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς
σάρκα μίαν; **6** ὥστε οὐκέτι εἰσὶν δύο ἀλλὰ σὰρξ μία. ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν
ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. **7** λέγουσιν αὐτῷ· Τί οὖν Μωϋσῆς ἐνετείλατο δοῦναι
βιβλίον ἀποστασίου καὶ ἀπολῦσαι ⸀αὐτήν; **8** λέγει αὐτοῖς ὅτι Μωϋσῆς πρὸς
τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπολῦσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν, ἀπ’
ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕτως. **9** λέγω δὲ ὑμῖν ⸀ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα
αὐτοῦ μὴ ἐπὶ πορνείᾳ καὶ γαμήσῃ ἄλλην μοιχᾶται ⸂καὶ ὁ ἀπολελυμένην
γαμήσας μοιχᾶται⸃.

18:30 οὗ RP] – WH Treg NIV **31 οὖν** WH Treg NIV] δὲ RP **34 ὀφειλόμενον** WH Treg NIV] + αὐτῷ RP **35 οὐράνιος** WH Treg NIV] ἐπουράνιος RP • **ὑμῶν** WH Treg NIV] + τὰ παραπτώματα αὐτῶν RP **19:3 αὐτῷ** WH Treg NIV] + οἱ RP • **λέγοντες** WH Treg NIV] + αὐτῷ RP • **ἀνθρώπῳ** Treg NIV RP] – WH **4 εἶπεν** WH Treg NIV] + αὐτοῖς RP • **κτίσας** WH Treg NIV] ποιήσας RP **5 Ἕνεκα** WH Treg NIV] Ἕνεκεν RP • **κολληθήσεται** WH Treg NIV] προσκολληθήσεται RP **7 αὐτήν** NIV RP] – WH Treg **9 ὅτι** WH NIV RP] – Treg • **καὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας μοιχᾶται** Treg RP] – WH NIV

10 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ ⸀μαθηταί· Εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ
τῆς γυναικός, οὐ συμφέρει γαμῆσαι. **11** ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ πάντες χωροῦσι
τὸν λόγον ⸀τοῦτον ἀλλ’ οἷς δέδοται. **12** εἰσὶν γὰρ εὐνοῦχοι οἵτινες ἐκ κοιλίας
μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτως, καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν
ἀνθρώπων, καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν
τῶν οὐρανῶν. ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρείτω.

13 Τότε ⸀προσηνέχθησαν αὐτῷ παιδία ἵνα τὰς χεῖρας ἐπιθῇ αὐτοῖς καὶ
προσεύξηται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. **14** ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἄφετε
τὰ παιδία καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρός με, τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ
βασιλεία τῶν οὐρανῶν. **15** καὶ ἐπιθεὶς ⸂τὰς χεῖρας αὐτοῖς⸃ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν.

16 Καὶ ἰδοὺ εἷς προσελθὼν ⸂αὐτῷ εἶπεν⸃· ⸀Διδάσκαλε, τί ἀγαθὸν ποιήσω
ἵνα ⸀σχῶ ζωὴν αἰώνιον; **17** ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Τί με ⸂ἐρωτᾷς περὶ τοῦ ἀγαθοῦ; εἷς
ἐστιν ὁ ἀγαθός⸃· εἰ δὲ θέλεις ⸂εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν⸃, ⸀τήρησον τὰς ἐντολάς.
18 λέγει αὐτῷ· Ποίας; ὁ δὲ Ἰησοῦς ⸀εἶπεν· Τὸ Οὐ φονεύσεις, Οὐ μοιχεύσεις,
Οὐ κλέψεις, Οὐ ψευδομαρτυρήσεις, **19** Τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ
Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. **20** λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος· ⸂Πάντα
ταῦτα⸃ ⸀ἐφύλαξα· τί ἔτι ὑστερῶ; **21** ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Εἰ θέλεις τέλειος
εἶναι, ὕπαγε πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ ⸀δὸς πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν
ἐν ⸀οὐρανοῖς, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. **22** ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν ⸀λόγον
ἀπῆλθεν λυπούμενος, ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.

23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ⸂πλούσιος
δυσκόλως⸃ εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· **24** πάλιν δὲ λέγω
ὑμῖν, εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ ⸀τρυπήματος ῥαφίδος ⸀εἰσελθεῖν

19:10 **μαθηταί** WH NIV] + *αὐτοῦ* Treg RP NA **11** **τοῦτον** Treg NIV RP] – WH **13** **προσηνέχθησαν** WH Treg NIV] *προσηνέχθη* RP **15** **τὰς χεῖρας αὐτοῖς** WH Treg NIV] *αὐτοῖς τὰς χεῖρας* RP **16** **αὐτῷ εἶπεν** WH Treg NIV] *εἶπεν αὐτῷ* RP • **Διδάσκαλε** WH Treg NIV] + *ἀγαθέ* RP • **σχῶ** WH Treg NIV] *ἔχω* RP **17** **ἐρωτᾷς περὶ τοῦ ἀγαθοῦ; εἷς ἐστιν ὁ ἀγαθός** WH Treg NIV] *λέγεις ἀγαθόν; Οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ θεός* RP • **εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν** WH Treg NIV] *εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωήν* RP • **τήρησον** NIV RP] *τήρει* WH Treg **18** **εἶπεν** Treg NIV RP] *ἔφη* WH **20** **Πάντα ταῦτα** NIV RP] *Ταῦτα πάντα* WH Treg • **ἐφύλαξα** WH Treg NIV] *ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου* RP **21** **δὸς** RP] + *τοῖς* WH Treg NIV • **οὐρανοῖς** WH Treg NIV] *οὐρανῷ* RP **22** **λόγον** Treg NIV RP] + *τοῦτον* WH **23** **πλούσιος δυσκόλως** WH Treg NIV] *δυσκόλως πλούσιος* RP **24** **τρυπήματος** Treg NIV RP] *τρήματος* WH • **εἰσελθεῖν** WH Treg] *διελθεῖν* NIV RP

ἢ πλούσιον ⸂εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ⸃. **25** ἀκούσαντες δὲ οἱ ⸀μαθηταὶ
ἐξεπλήσσοντο σφόδρα λέγοντες· Τίς ἄρα δύναται σωθῆναι; **26** ἐμβλέψας δὲ
ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν, παρὰ δὲ θεῷ
πάντα δυνατά.

27 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα
καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι· τί ἄρα ἔσται ἡμῖν; **28** ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν
λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, ⸀καθήσεσθε καὶ ⸀ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα
θρόνους κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. **29** καὶ πᾶς ⸀ὅστις ἀφῆκεν
⸂οἰκίας ἢ⸃ ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ ⸂γυναῖκα ἢ⸃ τέκνα ἢ
⸀ἀγροὺς ἕνεκεν τοῦ ⸂ὀνόματός μου⸃, ⸀ἑκατονταπλασίονα λήμψεται καὶ ζωὴν
αἰώνιον κληρονομήσει. **30** πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ ἔσχατοι
πρῶτοι.

20:1 Ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ
ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρωῒ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ.
2 ⸂συμφωνήσας δὲ⸃ μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν ἀπέστειλεν
αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. **3** καὶ ἐξελθὼν περὶ τρίτην ὥραν εἶδεν ἄλλους
ἑστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς· **4** καὶ ἐκείνοις εἶπεν· Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν
ἀμπελῶνα, καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον δώσω ὑμῖν· **5** οἱ δὲ ἀπῆλθον. ⸀πάλιν ἐξελθὼν
περὶ ἕκτην καὶ ἐνάτην ὥραν ἐποίησεν ὡσαύτως. **6** περὶ δὲ τὴν ⸀ἑνδεκάτην
ἐξελθὼν εὗρεν ἄλλους ⸀ἑστῶτας, καὶ λέγει αὐτοῖς· Τί ὧδε ἑστήκατε ὅλην τὴν
ἡμέραν ἀργοί; **7** λέγουσιν αὐτῷ· Ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο. λέγει αὐτοῖς·
Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ⸀ἀμπελῶνα. **8** ὀψίας δὲ γενομένης λέγει ὁ κύριος
τοῦ ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ· Κάλεσον τοὺς ἐργάτας καὶ ἀπόδος ⸀αὐτοῖς

19:24 εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ WH] εἰσελθεῖν εἰς … τοῦ θεοῦ NIV; εἰς … τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν RP; εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν Treg **25 μαθηταὶ** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP **28 καθήσεσθε** WH NIV] καθίσεσθε Treg RP • **ὑμεῖς** WH NIV RP] αὐτοὶ Treg **29 ὅστις** WH Treg NIV] ὅς RP • **οἰκίας ἢ** WH NIV RP] – Treg • **γυναῖκα ἢ** RP] – WH Treg NIV • **ἀγροὺς** WH NIV RP] + ἢ οἰκίας Treg • **ὀνόματός μου** Treg NIV RP] ἐμοῦ ὀνόματος WH • **ἑκατονταπλασίονα** NIV RP] πολλαπλασίονα WH Treg **20:2 συμφωνήσας δὲ** WH Treg NIV] Καὶ συμφωνήσας RP **5 πάλιν** NIV RP] + δὲ WH Treg NA **6 ἑνδεκάτην** WH Treg NIV] + ὥραν RP • **ἑστῶτας** WH Treg NIV] + ἀργούς RP **7 ἀμπελῶνα** WH Treg NIV] + καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον λήψεσθε RP **8 αὐτοῖς** Treg NIV RP] – WH

τὸν μισθὸν ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἕως τῶν πρώτων. **9** ⸂καὶ ἐλθόντες⸃ οἱ
περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον. **10** ⸂καὶ ἐλθόντες⸃ οἱ πρῶτοι
ἐνόμισαν ὅτι ⸀πλεῖον λήμψονται· καὶ ἔλαβον ⸂τὸ ἀνὰ δηνάριον καὶ αὐτοί⸃.
11 λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου **12** ⸀λέγοντες· Οὗτοι οἱ
ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους ⸂αὐτοὺς ἡμῖν⸃ ἐποίησας τοῖς βαστάσασι
τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα. **13** ὁ δὲ ἀποκριθεὶς ⸂ἑνὶ αὐτῶν εἶπεν⸃·
Ἑταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε· οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι; **14** ἆρον τὸ σὸν καὶ
ὕπαγε· θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καὶ σοί· **15** ⸀οὐκ ἔξεστίν μοι ⸂ὃ
θέλω ποιῆσαι⸃ ἐν τοῖς ἐμοῖς; ⸀ἢ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρός ἐστιν ὅτι ἐγὼ ἀγαθός
εἰμι; **16** οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι πρῶτοι καὶ οἱ πρῶτοι ⸀ἔσχατοι.
17 ⸂Καὶ ἀναβαίνων ὁ⸃ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα παρέλαβεν τοὺς δώδεκα
⸀μαθητὰς κατ᾽ ἰδίαν, ⸂καὶ ἐν τῇ ὁδῷ⸃ εἶπεν αὐτοῖς· **18** Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς
Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ
γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, **19** καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν
τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι, καὶ τῇ τρίτῃ
ἡμέρᾳ ⸀ἐγερθήσεται.
20 Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου μετὰ τῶν υἱῶν
αὐτῆς προσκυνοῦσα καὶ αἰτοῦσά τι ⸀παρ᾽ αὐτοῦ. **21** ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Τί θέλεις;
λέγει αὐτῷ· Εἰπὲ ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου εἷς ἐκ δεξιῶν ⸀σου καὶ
εἷς ἐξ εὐωνύμων σου ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. **22** ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν·
Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε· δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ μέλλω ⸀πίνειν;
λέγουσιν αὐτῷ· Δυνάμεθα. **23** ⸀λέγει αὐτοῖς· Τὸ μὲν ποτήριόν μου ⸀πίεσθε, τὸ

20:9 καὶ ἐλθόντες Treg NIV RP] ἐλθόντες δὲ WH **10 καὶ ἐλθόντες** WH Treg NIV] Ἐλθόντες δὲ RP • **πλεῖον** WH Treg NIV] πλεῖονα RP • **τὸ ἀνὰ δηνάριον καὶ αὐτοί** WH Treg NIV] καὶ αὐτοὶ ἀνὰ δηνάριον RP **12 λέγοντες** WH Treg NIV] + ὅτι RP • **αὐτοὺς ἡμῖν** WH] ἡμῖν αὐτοὺς Treg NIV RP **13 ἑνὶ αὐτῶν εἶπεν** WH NIV] εἶπεν ἑνὶ αὐτῶν Treg RP **15 οὐκ** WH Treg NIV] Ἢ οὐκ RP NA • **ὃ θέλω ποιῆσαι** WH Treg NIV] ποιῆσαι ὃ θέλω RP • **ἢ** WH Treg NIV] Εἰ RP **16 ἔσχατοι** WH NIV] + πολλοὶ γάρ εἰσιν κλητοί ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί Treg RP **17 Καὶ ἀναβαίνων ὁ** Treg NIV RP] Μέλλων δὲ ἀναβαίνειν WH • **μαθητὰς** WH NIV RP] – Treg • **καὶ ἐν τῇ ὁδῷ** WH Treg NA] ἐν τῇ ὁδῷ καὶ RP; καὶ NIV **19 ἐγερθήσεται** WH Treg NIV] ἀναστήσεται RP **20 παρ᾽** RP] ἀπ᾽ WH Treg NIV **21 σου** Treg NIV RP] – WH **22 πίνειν** WH Treg NIV] + ἢ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι RP **23 λέγει** WH Treg NIV] Καὶ λέγει RP • **πίεσθε** WH Treg NIV] + καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε RP

δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ ⸀εὐωνύμων οὐκ ἔστιν ⸀ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ᾽ οἷς ἡτοίμασται ὑπὸ τοῦ πατρός μου.

24 Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν. **25** ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς εἶπεν· Οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. **26** οὐχ οὕτως ⸀ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ᾽ ὃς ⸀ἂν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι ἔσται ὑμῶν διάκονος,
27 καὶ ὃς ⸀ἂν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος ⸀ἔσται ὑμῶν δοῦλος· **28** ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

29 Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Ἰεριχὼ ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς.
30 καὶ ἰδοὺ δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν ὁδόν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς παράγει, ἔκραξαν λέγοντες· ⸂Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς⸃, ⸀υἱὸς Δαυίδ. **31** ὁ δὲ ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα σιωπήσωσιν· οἱ δὲ μεῖζον ⸀ἔκραξαν λέγοντες· ⸂Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς⸃, ⸀υἱὸς Δαυίδ. **32** καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν· Τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν; **33** λέγουσιν αὐτῷ· Κύριε, ἵνα ⸂ἀνοιγῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν⸃. **34** σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἥψατο τῶν ⸀ὀμμάτων αὐτῶν, καὶ εὐθέως ⸀ἀνέβλεψαν καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

21:1 Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθον εἰς Βηθφαγὴ ⸀εἰς τὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, τότε ⸀Ἰησοῦς ἀπέστειλεν δύο μαθητὰς **2** λέγων αὐτοῖς· ⸀Πορεύεσθε εἰς τὴν κώμην τὴν ⸀κατέναντι ὑμῶν, καὶ ⸀εὐθέως εὑρήσετε ὄνον δεδεμένην καὶ πῶλον μετ᾽ αὐτῆς· λύσαντες ⸀ἀγάγετέ μοι. **3** καὶ ἐάν τις

20:23 **εὐωνύμων** WH Treg NIV] + μου RP • **ἐμὸν** WH Treg NIV RP] + τοῦτο WH[marg] NA **26** **ἔσται** NIV] δέ ἔσται RP; ἐστὶν WH Treg • **ἂν** WH Treg] ἐὰν NIV RP **27** **ἂν** WH Treg NIV] ἐὰν RP • **ἔσται** WH Treg NIV] ἔστω RP **30** **Κύριε ἐλέησον ἡμᾶς** WH Treg NIV] Ἐλέησον ἡμᾶς κύριε RP NA • **υἱὸς** WH Treg RP NA] υἱὲ NIV **31** **ἔκραξαν** WH Treg NIV] ἔκραζον RP • **Κύριε ἐλέησον ἡμᾶς** WH Treg NIV] Ἐλέησον ἡμᾶς κύριε RP NA • **υἱὸς** WH Treg RP NA] υἱὲ NIV **33** **ἀνοιγῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν** WH Treg NIV] ἀνοιχθῶσιν ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί RP **34** **ὀμμάτων** WH Treg NIV] ὀφθαλμῶν RP • **ἀνέβλεψαν** WH Treg NIV] + αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί RP **21:1** **εἰς** WH Treg NIV] πρὸς RP • **Ἰησοῦς** WH NIV] ὁ Ἰησοῦς Treg RP **2** **Πορεύεσθε** WH Treg NIV] Πορεύθητε RP • **κατέναντι** WH Treg NIV] ἀπέναντι RP • **εὐθέως** Treg NIV RP] εὐθὺς WH • **ἀγάγετέ** WH NIV RP] ἄγετέ Treg

ὑμῖν εἴπῃ τι, ἐρεῖτε ὅτι Ὁ κύριος αὐτῶν χρείαν ἔχει· ⸀εὐθὺς δὲ ⸀ἀποστελεῖ
αὐτούς. **4** Τοῦτο ⸀δὲ γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου
λέγοντος· **5** Εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σιών· Ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι πραῢς
καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ ⸀ἐπὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου. **6** πορευθέντες δὲ οἱ
μαθηταὶ καὶ ποιήσαντες καθὼς ⸀συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς **7** ἤγαγον τὴν ὄνον
καὶ τὸν πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν ⸀ἐπ᾽ αὐτῶν τὰ ⸀ἱμάτια, καὶ ἐπεκάθισεν ἐπάνω
αὐτῶν. **8** ὁ δὲ πλεῖστος ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ, ἄλλοι δὲ
ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ ἐστρώννυον ἐν τῇ ὁδῷ. **9** οἱ δὲ ὄχλοι οἱ
προάγοντες ⸀αὐτὸν καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον λέγοντες· Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ
Δαυίδ· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου· Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις.
10 καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις λέγουσα· Τίς
ἐστιν οὗτος; **11** οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν ⸂ὁ προφήτης Ἰησοῦς⸃ ὁ ἀπὸ
Ναζαρὲθ τῆς Γαλιλαίας.

12 Καὶ εἰσῆλθεν ⸀Ἰησοῦς εἰς τὸ ⸀ἱερόν, καὶ ἐξέβαλεν πάντας τοὺς
πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν
κατέστρεψεν καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς, **13** καὶ λέγει
αὐτοῖς· Γέγραπται· Ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται, ὑμεῖς δὲ αὐτὸν
⸀ποιεῖτε σπήλαιον λῃστῶν.

14 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ ⸂τυφλοὶ καὶ χωλοὶ⸃ ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ἐθεράπευσεν
αὐτούς. **15** ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησεν
καὶ τοὺς παῖδας ⸀τοὺς κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ λέγοντας· Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ
Δαυίδ ἠγανάκτησαν **16** καὶ εἶπαν αὐτῷ· Ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν; ὁ δὲ
Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· Ναί. οὐδέποτε ἀνέγνωτε ὅτι Ἐκ στόματος νηπίων καὶ
θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον; **17** καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς
πόλεως εἰς Βηθανίαν, καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ.

21:3 εὐθὺς WH Treg NIV] εὐθέως RP • **ἀποστελεῖ** WH Treg NIV] ἀποστέλλει RP **4 δὲ** WH Treg NIV] + ὅλον RP **5 ἐπὶ** WH Treg NIV] – RP **6 συνέταξεν** WH Treg NIV] προσέταξεν RP **7 ἐπ᾽** WH Treg NIV] ἐπάνω RP • **ἱμάτια** WH Treg NIV] + αὐτῶν RP **9 αὐτὸν** WH Treg NIV] – RP **11 ὁ προφήτης Ἰησοῦς** WH Treg NIV] Ἰησοῦς ὁ προφήτης RP **12 Ἰησοῦς** WH Treg NIV] ὁ Ἰησοῦς RP • **ἱερόν** WH Treg NIV] + τοῦ θεοῦ RP **13 ποιεῖτε** WH Treg NIV] ἐποιήσατε RP **14 τυφλοὶ καὶ χωλοὶ** WH Treg NIV] χωλοὶ καὶ τυφλοὶ RP **15 τοὺς** WH Treg NIV] – RP

18 ⸀Πρωῒ δὲ ⸀ἐπανάγων εἰς τὴν πόλιν ἐπείνασεν. **19** καὶ ἰδὼν συκῆν
μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἦλθεν ἐπ᾽ αὐτήν, καὶ οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα
μόνον, καὶ λέγει αὐτῇ· ⸀Μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ
ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ. **20** καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν λέγοντες·
Πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκῆ; **21** ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς·
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆς
συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ κἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε· Ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς
τὴν θάλασσαν, γενήσεται· **22** καὶ πάντα ὅσα ⸀ἂν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ
πιστεύοντες λήμψεσθε.

23 Καὶ ⸂ἐλθόντος αὐτοῦ⸃ εἰς τὸ ἱερὸν προσῆλθον αὐτῷ διδάσκοντι οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ λέγοντες· Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα
ποιεῖς; καὶ τίς σοι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύτην; **24** ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς
εἶπεν αὐτοῖς· Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον ἕνα, ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι κἀγὼ ὑμῖν
ἐρῶ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ· **25** τὸ βάπτισμα ⸀τὸ Ἰωάννου πόθεν ἦν; ἐξ
οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀνθρώπων; οἱ δὲ διελογίζοντο ⸀ἐν ἑαυτοῖς λέγοντες· Ἐὰν εἴπωμεν·
Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ ἡμῖν· Διὰ τί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; **26** ἐὰν δὲ εἴπωμεν·
Ἐξ ἀνθρώπων, φοβούμεθα τὸν ὄχλον, πάντες γὰρ ⸂ὡς προφήτην ἔχουσιν τὸν
Ἰωάννην⸃. **27** καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ εἶπαν· Οὐκ οἴδαμεν. ἔφη αὐτοῖς καὶ
αὐτός· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

28 Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ; ἄνθρωπος εἶχεν τέκνα δύο. ⸀προσελθὼν τῷ πρώτῳ
εἶπεν· Τέκνον, ὕπαγε σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ⸀ἀμπελῶνι. **29** ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
εἶπεν· ⸂Οὐ θέλω· ὕστερον δὲ μεταμεληθεὶς⸃ ἀπῆλθεν. **30** ⸂προσελθὼν δὲ⸃
τῷ ⸀δευτέρῳ εἶπεν ὡσαύτως· ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ⸂Ἐγώ, κύριε· καὶ οὐκ⸃
ἀπῆλθεν. **31** τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησεν τὸ θέλημα τοῦ πατρός; ⸀λέγουσιν· Ὁ
⸀πρῶτος. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι

21:18 Πρωῒ WH Treg NIV] Πρωΐας RP • **ἐπανάγων** Treg NIV RP] ἐπαναγαγὼν WH **19 Μηκέτι** Treg NIV RP] Οὐ μηκέτι WH **22 ἂν** WH NIV] ἐὰν Treg RP **23 ἐλθόντος αὐτοῦ** WH Treg NIV] ἐλθόντι αὐτῷ RP **25 τὸ** WH Treg NIV] – RP • **ἐν** WH Treg NIV] παρ᾽ RP **26 ὡς προφήτην ἔχουσιν τὸν Ἰωάννην** WH Treg NIV] ἔχουσιν τὸν Ἰωάννην ὡς προφήτην RP **28 προσελθὼν** WH] καὶ προσελθὼν Treg NIV RP • **ἀμπελῶνι** WH Treg NIV] + μου RP **29 Οὐ θέλω ὕστερον δὲ μεταμεληθεὶς** Treg NIV RP] Ἐγώ κύριε καὶ οὐκ WH **30 προσελθὼν δὲ** WH Treg NIV] Καὶ προσελθὼν RP • **δευτέρῳ** WH Treg RP] ἑτέρῳ NIV • **Ἐγώ κύριε καὶ οὐκ** Treg NIV RP] Οὐ θέλω ὕστερον μεταμεληθεὶς WH **31 λέγουσιν** WH Treg NIV] + αὐτῷ RP • **πρῶτος** NIV RP] ὕστερος WH Treg

προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. **32** ἦλθεν γὰρ ⸂Ἰωάννης πρὸς
ὑμᾶς⸃ ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ
πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ· ὑμεῖς δὲ ἰδόντες ⸀οὐδὲ μετεμελήθητε ὕστερον τοῦ
πιστεῦσαι αὐτῷ.

33 Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. ⸀Ἄνθρωπος ἦν οἰκοδεσπότης ὅστις
ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκεν καὶ ὤρυξεν ἐν αὐτῷ
ληνὸν καὶ ᾠκοδόμησεν πύργον, καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν.
34 ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλεν τοὺς δούλους αὐτοῦ
πρὸς τοὺς γεωργοὺς λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. **35** καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ
τοὺς δούλους αὐτοῦ ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν.
36 πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων, καὶ ἐποίησαν
αὐτοῖς ὡσαύτως. **37** ὕστερον δὲ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ λέγων·
Ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. **38** οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν εἶπον ἐν
ἑαυτοῖς· Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ ⸀σχῶμεν
τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ· **39** καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος
καὶ ἀπέκτειναν. **40** ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς
γεωργοῖς ἐκείνοις; **41** λέγουσιν αὐτῷ· Κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς, καὶ
τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς
καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν.

42 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς· Λίθον
ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ
κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; **43** διὰ τοῦτο
λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ᾽ ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ καὶ δοθήσεται
ἔθνει ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς. **44** ⸂Καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον
συνθλασθήσεται· ἐφ᾽ ὃν δ᾽ ἂν πέσῃ λικμήσει αὐτόν.⸃

45 Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ
ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει· **46** καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι ἐφοβήθησαν
τοὺς ὄχλους, ⸂ἐπεὶ εἰς⸃ προφήτην αὐτὸν εἶχον.

21:32 Ἰωάννης πρὸς ὑμᾶς WH Treg NIV] πρὸς ὑμᾶς Ἰωάννης RP • **οὐδὲ** WH Treg NIV] οὐ RP **33 Ἄνθρωπος** WH Treg NIV] + τις RP **38 σχῶμεν** WH Treg NIV] κατάσχωμεν RP **44 Καὶ … αὐτόν.** WH Treg NIV RP] – WH[marg] **46 ἐπεὶ εἰς** WH Treg NIV] ἐπειδὴ ὡς RP

22:1 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπεν ⸂ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς⸃ λέγων·
2 Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησεν γάμους
τῷ υἱῷ αὐτοῦ. **3** καὶ ἀπέστειλεν τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους
εἰς τοὺς γάμους, καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν. **4** πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους
λέγων· Εἴπατε τοῖς κεκλημένοις· Ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μου ⸀ἡτοίμακα, οἱ ταῦροί
μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα ἕτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς γάμους.
5 οἱ δὲ ἀμελήσαντες ἀπῆλθον, ⸀ὃς μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρόν, ⸁ὃς δὲ ⸀ἐπὶ τὴν
ἐμπορίαν αὐτοῦ· **6** οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ
ἀπέκτειναν. **7** ⸂ὁ δὲ βασιλεὺς⸃ ὠργίσθη, καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ
ἀπώλεσεν τοὺς φονεῖς ἐκείνους καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησεν. **8** τότε λέγει
τοῖς δούλοις αὐτοῦ· Ὁ μὲν γάμος ἕτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν
ἄξιοι· **9** πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ⸀ἐὰν εὕρητε
καλέσατε εἰς τοὺς γάμους. **10** καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς
συνήγαγον πάντας ⸀οὓς εὗρον, πονηρούς τε καὶ ἀγαθούς· καὶ ἐπλήσθη ὁ ⸀γάμος
ἀνακειμένων. **11** εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους εἶδεν
ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου· **12** καὶ λέγει αὐτῷ· Ἑταῖρε,
πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; ὁ δὲ ἐφιμώθη. **13** τότε ⸂ὁ βασιλεὺς
εἶπεν⸃ τοῖς διακόνοις· Δήσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας ⸂ἐκβάλετε αὐτὸν⸃ εἰς
τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.
14 πολλοὶ γάρ εἰσιν κλητοὶ ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

15 Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον ὅπως αὐτὸν
παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ. **16** καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν
μετὰ τῶν Ἡρῳδιανῶν ⸀λέγοντες· Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ τὴν
ὁδὸν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός, οὐ γὰρ
βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων· **17** εἰπὸν οὖν ἡμῖν τί σοι δοκεῖ· ἔξεστιν δοῦναι
κῆνσον Καίσαρι ἢ οὔ; **18** γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπεν· Τί
με πειράζετε, ὑποκριταί; **19** ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου. οἱ δὲ
προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον. **20** καὶ λέγει αὐτοῖς· Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ

22:1 ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς WH Treg NIV] *αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς* RP **4 ἡτοίμακα** WH Treg NIV] *ἡτοίμασα* RP **5** **⸀ὃς** WH Treg NIV] *ὁ* RP • **⸁ὃς** WH Treg NIV] *ὁ* RP • **ἐπὶ** WH Treg NIV] *εἰς* RP **7 ὁ δὲ βασιλεὺς** WH Treg NIV] *Καὶ ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος* RP **9 ἐὰν** WH Treg NIV] *ἂν* RP **10 οὓς** WH NIV] *ὅσους* Treg RP • **γάμος** Treg NIV RP] *νυμφὼν* WH **13 ὁ βασιλεὺς εἶπεν** WH Treg NIV] *εἶπεν ὁ βασιλεὺς* RP • **ἐκβάλετε αὐτὸν** WH Treg NIV] *ἄρατε αὐτὸν καὶ ἐκβάλετε* RP **16 λέγοντες** NIV RP] *λέγοντας* WH Treg

ἐπιγραφή; **21** λέγουσιν ⸀αὐτῷ· Καίσαρος. τότε λέγει αὐτοῖς· Ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. **22** καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν, καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθαν.

23 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ Σαδδουκαῖοι, ⸀λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν, καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν **24** λέγοντες· Διδάσκαλε, Μωϋσῆς εἶπεν· Ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. **25** ἦσαν δὲ παρ᾽ ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί· καὶ ὁ πρῶτος ⸀γήμας ἐτελεύτησεν, καὶ μὴ ἔχων σπέρμα ἀφῆκεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ· **26** ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἑπτά· **27** ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανεν ⸀ἡ γυνή. **28** ἐν τῇ ⸂ἀναστάσει οὖν⸃ τίνος τῶν ἑπτὰ ἔσται γυνή; πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν.

29 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ· **30** ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν οὔτε ⸀γαμίζονται, ἀλλ᾽ ὡς ἄγγελοι ⸀θεοῦ ἐν ⸀τῷ οὐρανῷ εἰσιν· **31** περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ θεοῦ λέγοντος· **32** Ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ; οὐκ ἔστιν ⸂ὁ θεὸς⸃ νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων. **33** καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.

34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσεν τοὺς Σαδδουκαίους συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό. **35** καὶ ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν νομικὸς πειράζων ⸀αὐτόν· **36** Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ; **37** ὁ ⸀δὲ ἔφη αὐτῷ· Ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐν ὅλῃ ⸀τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ ⸁τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου· **38** αὕτη ἐστὶν ⸂ἡ μεγάλη καὶ πρώτη⸃ ἐντολή. **39** Δευτέρα ⸀δὲ ὁμοία ⸀αὐτῇ· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. **40** ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος ⸂κρέμαται καὶ οἱ προφῆται⸃.

22:21 αὐτῷ Treg NIV RP] – WH **23 λέγοντες** WH Treg NIV] οἱ λέγοντες RP **25 γήμας** WH Treg NIV] γαμήσας RP **27 ἡ** WH NIV] καὶ ἡ Treg RP **28 ἀναστάσει οὖν** WH Treg NIV] οὖν ἀναστάσει RP **30 γαμίζονται** WH Treg NIV] ἐκγαμίζονται RP • **θεοῦ** Holmes] τοῦ θεοῦ RP; – WH Treg NIV • **τῷ** WH Treg NIV] – RP **32 ὁ θεὸς** WH Treg NIV] ὁ θεὸς θεὸς RP; θεὸς WH[marg] **35 αὐτόν** WH Treg NIV] + καὶ λέγων RP **37 δὲ** WH Treg NIV] + Ἰησοῦς RP • **⸀τῇ** Treg NIV] – WH RP • **⸁τῇ** WH Treg NIV] – RP **38 ἡ μεγάλη καὶ πρώτη** WH Treg NIV] πρώτη καὶ μεγάλη RP **39 δὲ** Treg NIV RP] – WH • **αὐτῇ** Treg NIV RP] αὕτη WH **40 κρέμαται καὶ οἱ προφῆται** WH Treg NIV] καὶ οἱ προφῆται κρέμανται RP

41 Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς **42** λέγων·
Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ χριστοῦ; τίνος υἱός ἐστιν; λέγουσιν αὐτῷ· Τοῦ Δαυίδ.
43 λέγει αὐτοῖς· Πῶς οὖν Δαυὶδ ἐν πνεύματι ⸂καλεῖ αὐτὸν κύριον⸃ λέγων·
44 ⸀Εἶπεν κύριος τῷ κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς
σου ⸀ὑποκάτω τῶν ποδῶν σου; **45** εἰ οὖν Δαυὶδ καλεῖ αὐτὸν κύριον, πῶς υἱὸς
αὐτοῦ ἐστιν; **46** καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο ⸂ἀποκριθῆναι αὐτῷ⸃ λόγον, οὐδὲ ἐτόλμησέν
τις ἀπ᾽ ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι.

23:1 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ
2 λέγων· Ἐπὶ τῆς Μωϋσέως καθέδρας ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ
Φαρισαῖοι. **3** πάντα οὖν ὅσα ⸀ἐὰν εἴπωσιν ὑμῖν ⸂ποιήσατε καὶ τηρεῖτε⸃, κατὰ
δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε, λέγουσιν γὰρ καὶ οὐ ποιοῦσιν. **4** δεσμεύουσιν
⸀δὲ φορτία ⸀βαρέα καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων, ⸂αὐτοὶ δὲ
τῷ⸃ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσιν κινῆσαι αὐτά. **5** πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν
ποιοῦσιν πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις· πλατύνουσι ⸀γὰρ τὰ φυλακτήρια
αὐτῶν καὶ μεγαλύνουσι τὰ ⸀κράσπεδα, **6** φιλοῦσι ⸀δὲ τὴν πρωτοκλισίαν
ἐν τοῖς δείπνοις καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς **7** καὶ τοὺς
ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ⸀Ῥαββί.
8 ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε· Ῥαββί, εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ ⸀διδάσκαλος, πάντες
δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε· **9** καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς, εἷς
γάρ ἐστιν ⸂ὑμῶν ὁ πατὴρ⸃ ὁ ⸀οὐράνιος· **10** μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί, ⸂ὅτι
καθηγητὴς ὑμῶν ἐστιν εἷς⸃ ὁ χριστός· **11** ὁ δὲ μείζων ὑμῶν ἔσται ὑμῶν

22:43 καλεῖ αὐτὸν κύριον WH Treg NIV] κύριον αὐτὸν καλεῖ RP **44 Εἶπεν** WH Treg NIV] + ὁ RP • **ὑποκάτω** WH Treg NIV] ὑποπόδιον RP **46 ἀποκριθῆναι αὐτῷ** WH Treg NIV] αὐτῷ ἀποκριθῆναι RP **23:3 ἐὰν** WH NIV RP] ἂν Treg • **ποιήσατε καὶ τηρεῖτε** WH Treg NIV] τηρεῖν τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε RP **4 δὲ** WH Treg NIV] γὰρ RP • **βαρέα** WH NIV] + καὶ δυσβάστακτα Treg RP NA • **αὐτοὶ δὲ τῷ** WH Treg NIV] τῷ δὲ RP **5 γὰρ** WH Treg NIV] δὲ RP • **κράσπεδα** WH Treg NA] + τῶν ἱματίων αὐτῶν NIV RP **6 δὲ** WH Treg NIV] τε RP **7 Ῥαββί** WH Treg NIV] + Ῥαββί RP **8 διδάσκαλος** WH Treg NIV] καθηγητής ὁ χριστός RP **9 ὑμῶν ὁ πατὴρ** WH Treg NIV] ὁ πατὴρ ὑμῶν RP • **οὐράνιος** WH Treg NIV] ἐν τοῖς οὐρανοῖς RP **10 ὅτι καθηγητὴς ὑμῶν ἐστιν εἷς** WH Treg NIV] εἷς γὰρ ὑμῶν ἐστιν ὁ καθηγητής RP

διάκονος. **12** ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὅστις ταπεινώσει
ἑαυτὸν ⸀ὑψωθήσεται.

13 Οὐαὶ ⸀δὲ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε ⸀εἰσελθεῖν. **15** Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ
Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον, καὶ ὅταν γένηται ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον ὑμῶν.

16 Οὐαὶ ὑμῖν, ὁδηγοὶ τυφλοὶ οἱ λέγοντες· Ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ, οὐδέν ἐστιν, ὃς δ’ ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ ὀφείλει. **17** μωροὶ καὶ τυφλοί,
τίς γὰρ μείζων ἐστίν, ὁ χρυσὸς ἢ ὁ ναὸς ὁ ⸀ἁγιάσας τὸν χρυσόν; **18** καί· Ὃς
⸀ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδέν ἐστιν, ὃς δ’ ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ
ἐπάνω αὐτοῦ ὀφείλει. **19** ⸀τυφλοί, τί γὰρ μεῖζον, τὸ δῶρον ἢ τὸ θυσιαστήριον
τὸ ἁγιάζον τὸ δῶρον; **20** ὁ οὖν ὀμόσας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ
ἐν πᾶσι τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ· **21** καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ ναῷ ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν
τῷ ⸀κατοικοῦντι αὐτόν· **22** καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.

23 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον, καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ ⸂τὸ ἔλεος⸃ καὶ τὴν πίστιν· ⸀ταῦτα ἔδει ποιῆσαι κἀκεῖνα
μὴ ⸀ἀφιέναι. **24** ὁδηγοὶ τυφλοί, ⸀οἱ διϋλίζοντες τὸν κώνωπα τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντες.

25 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἁρπαγῆς καὶ

23:12 ὑψωθήσεται WH Treg NIV] + 13 Οὐαὶ δέ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λήψεσθε περισσότερον κρίμα (and renumber SBL v. 13 as 14) RP **13 δὲ** WH Treg NIV] – RP • **εἰσελθεῖν** WH Treg NIV RP] + 14 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λήψεσθε περισσότερον κρίμα TR **17 ἁγιάσας** WH Treg NIV] ἁγιάζων RP **18 ἂν** WH Treg NIV] ἐὰν RP **19 τυφλοί** WH Treg NIV] Μωροὶ καὶ τυφλοί RP **21 κατοικοῦντι** WH NIV] κατοικήσαντι Treg RP **23 τὸ ἔλεος** WH Treg NIV] τὸν ἔλεον RP • **ταῦτα** NIV RP] + δὲ WH Treg NA • **ἀφιέναι** WH NIV RP] ἀφεῖναι Treg **24 οἱ** Treg NIV RP] – WH

⸀ἀκρασίας. **26** Φαρισαῖε τυφλέ, καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου ⸂καὶ
τῆς παροψίδος⸃, ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς ⸀αὐτοῦ καθαρόν.
27 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι ⸀παρομοιάζετε
τάφοις κεκονιαμένοις, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι ἔσωθεν δὲ γέμουσιν
ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας· **28** οὕτως καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν
φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἔσωθεν δέ ⸂ἐστε μεστοὶ⸃ ὑποκρίσεως καὶ
ἀνομίας.
29 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι οἰκοδομεῖτε
τοὺς τάφους τῶν προφητῶν καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων, **30** καὶ
λέγετε· Εἰ ⸀ἤμεθα ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ ἂν ⸁ἤμεθα ⸂αὐτῶν
κοινωνοὶ⸃ ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν· **31** ὥστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς ὅτι υἱοί
ἐστε τῶν φονευσάντων τοὺς προφήτας. **32** καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ μέτρον
τῶν πατέρων ὑμῶν. **33** ὄφεις γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς
κρίσεως τῆς γεέννης; **34** διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας
καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς· ⸀ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε, καὶ ἐξ
αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς
πόλιν· **35** ὅπως ἔλθῃ ἐφ’ ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον ἐκχυννόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ
τοῦ αἵματος Ἅβελ τοῦ δικαίου ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν
ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. **36** ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ⸀ἥξει
⸂ταῦτα πάντα⸃ ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην.
37 Ἰερουσαλὴμ Ἰερουσαλήμ, ἡ ⸀ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας καὶ
λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν — ποσάκις ἠθέλησα
ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ⸂ὄρνις ἐπισυνάγει⸃ τὰ νοσσία
⸀αὐτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε; **38** ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος
ὑμῶν ⸀ἔρημος. **39** λέγω γὰρ ὑμῖν, οὐ μή με ἴδητε ἀπ’ ἄρτι ἕως ἂν εἴπητε·
Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.

23:25 **ἀκρασίας** WH Treg NIV] *ἀδικίας* RP **26** **καὶ τῆς παροψίδος** WH Treg NIV RP] – WH[marg] NA • **αὐτοῦ** WH Treg NIV] *αὐτῶν* RP **27** **παρομοιάζετε** WH NIV RP] *ὁμοιάζετε* Treg **28** **ἐστε μεστοὶ** WH Treg NIV] *μεστοί ἐστε* RP **30** **⸀ἤμεθα** WH Treg NIV] *ἦμεν* RP • **⸁ἤμεθα** WH Treg NIV] *ἦμεν* RP • **αὐτῶν κοινωνοὶ** WH Treg NIV] *κοινωνοὶ αὐτῶν* RP **34** **ἐξ** WH Treg NIV] *καὶ ἐξ* RP **36** **ἥξει** WH Treg NIV] *ὅτι ἥξει* RP • **ταῦτα πάντα** WH NIV] *πάντα ταῦτα* Treg RP **37** **ἀποκτείνουσα** WH Treg NIV] *ἀποκτένουσα* RP • **ὄρνις ἐπισυνάγει** WH Treg NIV] *ἐπισυνάγει ὄρνις* RP • **αὐτῆς** WH Treg NIV] *ἑαυτῆς* RP **38** **ἔρημος** Treg NIV RP] – WH

24:1 Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ⸂ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐπορεύετο⸃, καὶ προσῆλθον οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ· **2** ὁ δὲ ⸀ἀποκριθεὶς
εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ βλέπετε ⸂ταῦτα πάντα⸃; ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀφεθῇ ὧδε
λίθος ἐπὶ λίθον ὃς οὐ καταλυθήσεται.

3 Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Ὄρους τῶν Ἐλαιῶν προσῆλθον αὐτῷ οἱ
μαθηταὶ κατ' ἰδίαν λέγοντες· Εἰπὸν ἡμῖν πότε ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον
τῆς σῆς παρουσίας ⸀καὶ συντελείας τοῦ αἰῶνος. **4** καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς
εἶπεν αὐτοῖς· Βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ· **5** πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ
τῷ ὀνόματί μου λέγοντες· Ἐγώ εἰμι ὁ χριστός, καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν.
6 μελλήσετε δὲ ἀκούειν πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων· ὁρᾶτε, μὴ θροεῖσθε·
δεῖ ⸀γὰρ γενέσθαι, ἀλλ' οὔπω ἐστὶν τὸ τέλος. **7** ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ
ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, καὶ ἔσονται ⸀λιμοὶ καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους·
8 πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων.

9 Τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλῖψιν καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς, καὶ
ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου. **10** καὶ τότε
σκανδαλισθήσονται πολλοὶ καὶ ἀλλήλους παραδώσουσιν καὶ μισήσουσιν
ἀλλήλους· **11** καὶ πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται καὶ πλανήσουσιν
πολλούς· **12** καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν
πολλῶν. **13** ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος οὗτος σωθήσεται. **14** καὶ κηρυχθήσεται
τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ εἰς μαρτύριον πᾶσιν
τοῖς ἔθνεσιν, καὶ τότε ἥξει τὸ τέλος.

15 Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ
τοῦ προφήτου ⸀ἑστὸς ἐν τόπῳ ἁγίῳ, ὁ ἀναγινώσκων νοείτω, **16** τότε οἱ ἐν
τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν ⸀ἐπὶ τὰ ὄρη, **17** ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ ⸀καταβάτω
ἆραι τὰ ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, **18** καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ ἐπιστρεψάτω ὀπίσω
ἆραι ⸂τὸ ἱμάτιον⸃ αὐτοῦ. **19** οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς
θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. **20** προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ
φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος μηδὲ σαββάτῳ· **21** ἔσται γὰρ τότε θλῖψις μεγάλη οἵα
οὐ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν οὐδ' οὐ μὴ γένηται. **22** καὶ εἰ

24:1 ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐπορεύετο WH Treg NIV] ἐπορεύετο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ RP **2 ἀποκριθεὶς** WH Treg NIV] Ἰησοῦς RP • **ταῦτα πάντα** WH Treg NIV] πάντα ταῦτα RP **3 καὶ** WH Treg NIV] + τῆς RP **6 γὰρ** WH Treg NIV] + πάντα RP **7 λιμοὶ** WH Treg NIV] + καὶ λοιμοὶ RP **15 ἑστὸς** WH Treg NIV] ἑστὼς RP **16 ἐπὶ** RP] εἰς WH Treg NIV **17 καταβάτω** WH Treg NIV] καταβαινέτω RP **18 τὸ ἱμάτιον** WH Treg NIV] τὰ ἱμάτια RP

μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· διὰ δὲ τοὺς
ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι. **23** τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· Ἰδοὺ
ὧδε ὁ χριστός, ἤ· Ὧδε, μὴ πιστεύσητε· **24** ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ
ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσιν σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα ὥστε ⸀πλανῆσαι εἰ
δυνατὸν καὶ τοὺς ἐκλεκτούς· **25** ἰδοὺ προείρηκα ὑμῖν. **26** ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν·
Ἰδοὺ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστίν, μὴ ἐξέλθητε· Ἰδοὺ ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ πιστεύσητε·
27 ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν,
οὕτως ⸀ἔσται ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· **28** ⸀ὅπου ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα,
ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί.

29 Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται,
καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ
οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. **30** καὶ τότε φανήσεται
τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν ⸀τῷ οὐρανῷ, καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ
φυλαὶ τῆς γῆς καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν
τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς· **31** καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους
αὐτοῦ μετὰ ⸀σάλπιγγος μεγάλης, καὶ ἐπισυνάξουσιν τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ
τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ’ ἄκρων οὐρανῶν ἕως ⸀τῶν ἄκρων αὐτῶν.

32 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν· ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς
γένηται ἁπαλὸς καὶ τὰ φύλλα ἐκφύῃ, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος· **33** οὕτως
καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ⸂πάντα ταῦτα⸃, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις.
34 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ⸀ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα ταῦτα
γένηται. **35** ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ⸀παρελεύσεται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ
παρέλθωσιν.

36 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι
τῶν οὐρανῶν ⸂οὐδὲ ὁ υἱός⸃, εἰ μὴ ὁ ⸀πατὴρ μόνος. **37** ὥσπερ ⸀γὰρ αἱ ἡμέραι
τοῦ Νῶε, οὕτως ⸀ἔσται ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· **38** ⸀ὡς γὰρ
ἦσαν ἐν ταῖς ⸀ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τρώγοντες καὶ πίνοντες,

---

24:24 πλανῆσαι NIV RP] πλανᾶσθαι WH Treg **27 ἔσται** WH Treg NIV] + καὶ RP **28 ὅπου** WH Treg NIV] + γὰρ RP **30 τῷ** RP] – WH Treg NIV **31 σάλπιγγος** WH NIV] + φωνῆς Treg RP • **τῶν** WH Treg NIV] – RP **33 πάντα ταῦτα** WH NIV] ταῦτα πάντα Treg RP **34 ὅτι** WH Treg NIV] – RP **35 παρελεύσεται** WH Treg NIV] παρελεύσονται RP **36 οὐδὲ ὁ υἱός** WH NIV] – Treg RP • **πατὴρ** WH Treg NIV] + μου RP **37 γὰρ** WH Treg NIV] δὲ RP • **ἔσται** WH Treg NIV] + καὶ RP **38 ὡς** WH Treg NIV] Ὥσπερ RP • **ἡμέραις** NIV RP] + ἐκείναις WH Treg NA

γαμοῦντες καὶ ⸀γαμίζοντες, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν,
39 καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕως ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἦρεν ἅπαντας, οὕτως
ἔσται ⸀καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. **40** τότε ⸂δύο ἔσονται⸃ ἐν τῷ
ἀγρῷ, ⸀εἷς παραλαμβάνεται καὶ ⸁εἷς ἀφίεται· **41** δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ ⸀μύλῳ,
μία παραλαμβάνεται καὶ μία ἀφίεται. **42** γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε
ποίᾳ ⸀ἡμέρᾳ ὁ κύριος ὑμῶν ἔρχεται. **43** ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε ὅτι εἰ ᾔδει ὁ
οἰκοδεσπότης ποίᾳ φυλακῇ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν
εἴασεν διορυχθῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. **44** διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι,
ὅτι ᾗ ⸂οὐ δοκεῖτε ὥρᾳ⸃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

45 Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος ὃν κατέστησεν ὁ ⸀κύριος
ἐπὶ τῆς ⸀οἰκετείας αὐτοῦ τοῦ ⸀δοῦναι αὐτοῖς τὴν τροφὴν ἐν καιρῷ; **46** μακάριος
ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει ⸂οὕτως ποιοῦντα⸃· **47** ἀμὴν
λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. **48** ἐὰν
δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· Χρονίζει ⸂μου ὁ κύριος⸃,
49 καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς συνδούλους ⸂αὐτοῦ, ἐσθίῃ δὲ καὶ πίνῃ⸃ μετὰ τῶν
μεθυόντων, **50** ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ καὶ
ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει, **51** καὶ διχοτομήσει αὐτὸν καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν
ὑποκριτῶν θήσει· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

25:1 Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρθένοις, αἵτινες
λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας ⸀ἑαυτῶν ἐξῆλθον εἰς ⸀ὑπάντησιν τοῦ νυμφίου. **2** πέντε
δὲ ⸂ἐξ αὐτῶν ἦσαν⸃ ⸂μωραὶ καὶ πέντε φρόνιμοι⸃. **3** ⸂αἱ γὰρ⸃ μωραὶ λαβοῦσαι
τὰς λαμπάδας αὐτῶν οὐκ ἔλαβον μεθ’ ἑαυτῶν ἔλαιον· **4** αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον

24:38 γαμίζοντες WH NIV] ἐκγαμίζοντες Treg RP **39 καὶ** RP NA] – WH Treg NIV **40 δύο ἔσονται** Treg NIV RP] ἔσονται δύο WH • **⸀εἷς** WH Treg NIV] ὁ εἷς RP • **⸁εἷς** WH Treg NIV] ὁ εἷς RP **41 μύλῳ** WH Treg NIV] μύλωνι RP **42 ἡμέρᾳ** WH Treg NIV] ὥρᾳ RP **44 οὐ δοκεῖτε ὥρᾳ** WH Treg NIV] ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε RP **45 κύριος** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP • **οἰκετείας** WH Treg NIV] θεραπείας RP • **δοῦναι** WH Treg NIV] διδόναι RP **46 οὕτως ποιοῦντα** WH Treg NIV] ποιοῦντα οὕτως RP **48 μου ὁ κύριος** WH Treg NIV] ὁ κύριός μου ἐλθεῖν RP **49 αὐτοῦ ἐσθίῃ δὲ καὶ πίνῃ** WH Treg NIV] ἐσθίειν δὲ καὶ πίνειν RP **25:1 ἑαυτῶν** WH Treg NIV] ἀυτῶν RP • **ὑπάντησιν** WH Treg NIV] ἀπάντησιν RP **2 ἐξ αὐτῶν ἦσαν** WH Treg NIV] ἦσαν ἐξ αὐτῶν RP • **μωραὶ καὶ πέντε φρόνιμοι** WH Treg NIV] φρόνιμοι καὶ αἱ πέντε μωραί RP **3 αἱ γὰρ** WH Treg NIV] Αἵτινες RP

ἔλαιον ἐν τοῖς ⸀ἀγγείοις μετὰ τῶν λαμπάδων ⸀ἑαυτῶν. **5** χρονίζοντος δὲ τοῦ
νυμφίου ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ ἐκάθευδον. **6** μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέγονεν·
Ἰδοὺ ὁ ⸀νυμφίος, ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν ⸀αὐτοῦ. **7** τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι
αἱ παρθένοι ἐκεῖναι καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμπάδας ⸀ἑαυτῶν. **8** αἱ δὲ μωραὶ
ταῖς φρονίμοις εἶπαν· Δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν
σβέννυνται. **9** ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι λέγουσαι· Μήποτε ⸂οὐ μὴ⸃ ἀρκέσῃ
ἡμῖν καὶ ὑμῖν· ⸀πορεύεσθε μᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε
ἑαυταῖς. **10** ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι ἦλθεν ὁ νυμφίος, καὶ αἱ ἕτοιμοι
εἰσῆλθον μετ᾽ αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. **11** ὕστερον δὲ
ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι λέγουσαι· Κύριε κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν· **12** ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς. **13** γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ
οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ⸀ὥραν.

14 Ὥσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσεν τοὺς ἰδίους δούλους καὶ
παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, **15** καὶ ᾧ μὲν ἔδωκεν πέντε τάλαντα
ᾧ δὲ δύο ᾧ δὲ ἕν, ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν, καὶ ἀπεδήμησεν. εὐθέως
16 ⸀πορευθεὶς ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν ἠργάσατο ἐν αὐτοῖς καὶ ⸀ἐκέρδησεν
ἄλλα ⸀πέντε· **17** ⸀ὡσαύτως ὁ τὰ δύο ⸀ἐκέρδησεν ἄλλα δύο· **18** ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν
ἀπελθὼν ὤρυξεν ⸀γῆν καὶ ⸀ἔκρυψεν τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. **19** μετὰ
δὲ ⸂πολὺν χρόνον⸃ ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ συναίρει ⸂λόγον
μετ᾽ αὐτῶν⸃ **20** καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα
πέντε τάλαντα λέγων· Κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα πέντε
τάλαντα ⸀ἐκέρδησα. **21** ⸀ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ
πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν
τοῦ κυρίου σου. **22** προσελθὼν ⸀δὲ καὶ ὁ τὰ δύο ⸀τάλαντα εἶπεν· Κύριε, δύο

25:4 ἀγγείοις WH Treg NIV] + *αὐτῶν* RP • **ἑαυτῶν** WH NIV] *αὐτῶν* Treg RP **6 νυμφίος** WH Treg NIV] + *ἔρχεται* RP • **αὐτοῦ** Treg NIV RP] – WH **7 ἑαυτῶν** WH Treg NIV] *ἀυτῶν* RP **9 οὐ μὴ** WH Treg NIV] *οὐκ* RP • **πορεύεσθε** WH Treg NIV] + *δὲ* RP **13 ὥραν** WH Treg NIV] + *ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται* RP **16 πορευθεὶς** WH NIV] + *δὲ* Treg RP • **ἐκέρδησεν** WH Treg NIV] *ἐποίησεν* RP • **πέντε** WH Treg NIV] + *τάλαντα* RP **17 ὡσαύτως** WH NIV] + *καὶ* Treg RP • **ἐκέρδησεν** WH Treg NIV] + *καὶ αὐτὸς* RP **18 γῆν** WH Treg NIV] *ἐν τῇ γῇ* RP • **ἔκρυψεν** WH Treg NIV] *ἀπέκρυψεν* RP **19 πολὺν χρόνον** WH Treg NIV] *χρόνον πολὺν* RP • **λόγον μετ᾽ αὐτῶν** WH Treg NIV] *μετ᾽ αὐτῶν λόγον* RP **20 ἐκέρδησα** WH Treg NIV] + *ἐπ᾽ αὐτοῖς* RP **21 ἔφη** WH Treg NIV] + *δὲ* RP **22 δὲ** Treg NIV RP] – WH • **τάλαντα** WH Treg NIV] + *λαβὼν* RP

τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα δύο τάλαντα ⸀ἐκέρδησα. **23** ἔφη αὐτῷ ὁ
κύριος αὐτοῦ· Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε
καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. **24** προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ
ἓν τάλαντον εἰληφὼς εἶπεν· Κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων
ὅπου οὐκ ἔσπειρας καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας· **25** καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν
ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε ἔχεις τὸ σόν. **26** ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος
αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρέ, ᾔδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα
καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα; **27** ἔδει ⸂σε οὖν⸃ βαλεῖν ⸂τὰ ἀργύριά⸃ μου
τοῖς τραπεζίταις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. **28** ἄρατε οὖν
ἀπ᾽ αὐτοῦ τὸ τάλαντον καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα· **29** τῷ γὰρ ἔχοντι
παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται· ⸂τοῦ δὲ⸃ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται
ἀπ᾽ αὐτοῦ. **30** καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ
ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

31 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες
⸀οἱ ἄγγελοι μετ᾽ αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ· **32** καὶ
⸀συναχθήσονται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφορίσει αὐτοὺς ἀπ᾽
ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων, **33** καὶ στήσει
τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων. **34** τότε ἐρεῖ
ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· Δεῦτε, οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου,
κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.
35 ἐπείνασα γὰρ καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος
ἤμην καὶ συνηγάγετέ με, **36** γυμνὸς καὶ περιεβάλετέ με, ἠσθένησα καὶ
ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἤμην καὶ ἤλθατε πρός με. **37** τότε ἀποκριθήσονται
αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν, ἢ
διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν; **38** πότε δέ σε εἴδομεν ξένον καὶ συνηγάγομεν, ἢ
γυμνὸν καὶ περιεβάλομεν; **39** πότε δέ σε εἴδομεν ⸀ἀσθενοῦντα ἢ ἐν φυλακῇ
καὶ ἤλθομεν πρός σε; **40** καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ἐφ᾽ ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ
ἐποιήσατε. **41** τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων· Πορεύεσθε ἀπ᾽ ἐμοῦ ⸀οἱ

25:22 **ἐκέρδησα** WH Treg NIV] + *ἐπ᾽ αὐτοῖς* RP **27** **σε οὖν** WH Treg NIV] *οὖν σε* RP • **τὰ ἀργύριά** WH NIV] *τὸ ἀργύριόν* Treg RP **29** **τοῦ δὲ** WH Treg NIV] *ἀπὸ δὲ τοῦ* RP **31** **οἱ** WH Treg NIV] + *ἅγιοι* RP **32** **συναχθήσονται** WH Treg NIV] *συναχθήσεται* RP **39** **ἀσθενοῦντα** WH Treg NIV] *ἀσθενῆ* RP **41** **οἱ** Treg NIV RP] – WH

κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς
ἀγγέλοις αὐτοῦ. **42** ἐπείνασα γὰρ καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ⸀ἐδίψησα
καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με, **43** ξένος ἤμην καὶ οὐ συνηγάγετέ με, γυμνὸς καὶ οὐ
περιεβάλετέ με, ἀσθενὴς καὶ ἐν φυλακῇ καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. **44** τότε
ἀποκριθήσονται καὶ αὐτοὶ λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα ἢ
διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι;
45 τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ’ ὅσον οὐκ ἐποιήσατε
ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. **46** καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι
εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

26:1 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας τοὺς λόγους τούτους,
εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· **2** Οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται,
καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι.

3 Τότε συνήχθησαν οἱ ⸀ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν
αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου Καϊάφα, **4** καὶ συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν
Ἰησοῦν δόλῳ κρατήσωσιν καὶ ἀποκτείνωσιν· **5** ἔλεγον δέ· Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα
μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ.

6 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ,
7 προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ⸂ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου⸃ βαρυτίμου καὶ κατέχεεν
ἐπὶ ⸂τῆς κεφαλῆς⸃ αὐτοῦ ἀνακειμένου. **8** ἰδόντες δὲ οἱ ⸀μαθηταὶ ἠγανάκτησαν
λέγοντες· Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη; **9** ἐδύνατο γὰρ ⸀τοῦτο πραθῆναι πολλοῦ καὶ
δοθῆναι πτωχοῖς. **10** γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Τί κόπους παρέχετε τῇ
γυναικί; ἔργον γὰρ καλὸν ἠργάσατο εἰς ἐμέ· **11** πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς
ἔχετε μεθ’ ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε· **12** βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον
τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποίησεν. **13** ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται
καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

14 Τότε πορευθεὶς εἷς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς
τοὺς ἀρχιερεῖς **15** εἶπεν· Τί θέλετέ μοι δοῦναι κἀγὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; οἱ

25:42 **ἐδίψησα** Treg NIV RP] *καὶ ἐδίψησα* WH **26:3** **ἀρχιερεῖς** WH Treg NIV] + *καὶ οἱ γραμματεῖς* RP **7** **ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου** WH Treg NIV] *ἀλάβαστρον μύρου ἔχουσα* RP • **τῆς κεφαλῆς** WH Treg NIV] *τὴν κεφαλὴν* RP **8** **μαθηταὶ** WH Treg NIV] + *αὐτοῦ* RP **9** **τοῦτο** WH Treg NA] + *τὸ μύρον* NIV RP

δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια. **16** καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν ἵνα
αὐτὸν παραδῷ.

17 Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ ⸀λέγοντες·
Ποῦ θέλεις ⸀ἑτοιμάσωμέν σοι φαγεῖν τὸ πάσχα; **18** ὁ δὲ εἶπεν· Ὑπάγετε εἰς
τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα καὶ εἴπατε αὐτῷ· Ὁ διδάσκαλος λέγει· Ὁ καιρός μου
ἐγγύς ἐστιν· πρὸς σὲ ποιῶ τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου. **19** καὶ ἐποίησαν
οἱ μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.

20 Ὀψίας δὲ γενομένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα ⸀μαθητῶν **21** καὶ
ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. **22** καὶ
λυπούμενοι σφόδρα ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ ⸂εἷς ἕκαστος⸃· Μήτι ἐγώ εἰμι, κύριε;
23 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ὁ ἐμβάψας μετ’ ἐμοῦ ⸂τὴν χεῖρα ἐν τῷ τρυβλίῳ⸃
οὗτός με παραδώσει· **24** ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼς γέγραπται περὶ
αὐτοῦ, οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι’ οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται·
καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. **25** ἀποκριθεὶς δὲ Ἰούδας ὁ
παραδιδοὺς αὐτὸν εἶπεν· Μήτι ἐγώ εἰμι, ῥαββί; λέγει αὐτῷ· Σὺ εἶπας.

26 Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ⸀ἄρτον καὶ ⸀εὐλογήσας ἔκλασεν
καὶ ⸂δοὺς τοῖς μαθηταῖς⸃ εἶπεν· Λάβετε φάγετε, τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου.
27 καὶ ⸀λαβὼν ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· Πίετε ἐξ
αὐτοῦ πάντες, **28** τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ αἷμά ⸀μου ⸀τῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν
ἐκχυννόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· **29** λέγω δὲ ⸀ὑμῖν, οὐ μὴ πίω ἀπ’ ἄρτι ἐκ
τούτου τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω
μεθ’ ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρός μου. **30** καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον
εἰς τὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.

31 Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε
ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, γέγραπται γάρ· Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ
⸀διασκορπισθήσονται τὰ πρόβατα τῆς ποίμνης· **32** μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με
προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. **33** ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· Εἰ

26:17 λέγοντες WH Treg NIV] αὐτῷ RP • **ἑτοιμάσωμέν** WH Treg NIV] ἑτοιμάσομέν RP **20 μαθητῶν** WH] – Treg NIV RP **22 εἷς ἕκαστος** WH Treg NIV] ἕκαστος αὐτῶν RP **23 τὴν χεῖρα ἐν τῷ τρυβλίῳ** WH Treg NIV] ἐν τῷ τρυβλίῳ τὴν χεῖρα RP **26 ἄρτον** WH Treg NIV] τὸν ἄρτον RP • **εὐλογήσας** WH Treg NIV] εὐχαριστήσας RP • **δοὺς τοῖς μαθηταῖς** WH Treg NIV] ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς καὶ RP **27 λαβὼν** WH Treg NIV] + τὸ RP **28 μου** WH Treg NIV] + τὸ RP • **τῆς** WH NIV] + καινῆς Treg RP **29 ὑμῖν** WH Treg NIV] + ὅτι RP **31 διασκορπισθήσονται** WH Treg NIV] διασκορπισθήσεται RP

πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοί, ⸀ἐγὼ οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι. **34** ἔφη
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι
τρὶς ἀπαρνήσῃ με. **35** λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ
μή σε ⸀ἀπαρνήσομαι. ⸀ὁμοίως καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ εἶπαν.

36 Τότε ἔρχεται μετ᾽ αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον Γεθσημανὶ,
καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς· Καθίσατε αὐτοῦ ἕως οὗ ἀπελθὼν ⸂ἐκεῖ προσεύξωμαι⸃.
37 καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου ἤρξατο λυπεῖσθαι
καὶ ἀδημονεῖν. **38** τότε λέγει ⸀αὐτοῖς· Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως
θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε μετ᾽ ἐμοῦ. **39** καὶ ⸀προελθὼν μικρὸν
ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος καὶ λέγων· Πάτερ μου, εἰ δυνατόν
ἐστιν, παρελθάτω ἀπ᾽ ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω ἀλλ᾽
ὡς σύ. **40** καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας,
καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· Οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ᾽
ἐμοῦ; **41** γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν· τὸ
μὲν πνεῦμα πρόθυμον ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. **42** πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν
προσηύξατο λέγων· Πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται ⸀τοῦτο ⸀παρελθεῖν ἐὰν μὴ
αὐτὸ πίω, γενηθήτω τὸ θέλημά σου. **43** καὶ ἐλθὼν ⸂πάλιν εὗρεν αὐτοὺς⸃
καθεύδοντας, ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι. **44** καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς
⸂πάλιν ἀπελθὼν⸃ προσηύξατο ἐκ τρίτου τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν ⸀πάλιν.
45 τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς ⸀μαθητὰς καὶ λέγει αὐτοῖς· Καθεύδετε ⸀τὸ λοιπὸν
καὶ ἀναπαύεσθε· ἰδοὺ ἤγγικεν ἡ ὥρα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς
χεῖρας ἁμαρτωλῶν. **46** ἐγείρεσθε ἄγωμεν· ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με.

47 Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ Ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα ἦλθεν καὶ
μετ᾽ αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ
πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ. **48** ὁ δὲ παραδιδοὺς αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον
λέγων· Ὃν ἂν φιλήσω αὐτός ἐστιν· κρατήσατε αὐτόν. **49** καὶ εὐθέως
προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ εἶπεν· Χαῖρε, ῥαββί· καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. **50** ὁ δὲ

26:33 ἐγὼ WH Treg NIV] + δὲ RP **35 ἀπαρνήσομαι** WH Treg NIV] ἀπαρνήσωμαι RP • **ὁμοίως** WH Treg NIV] + δὲ RP **36 ἐκεῖ προσεύξωμαι** WH Treg NIV] προσεύξωμαι ἐκεῖ RP **38 αὐτοῖς** WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP **39 προελθὼν** WH NIV] προσελθὼν Treg RP **42 τοῦτο** WH Treg NIV] + τὸ ποτήριον RP • **παρελθεῖν** WH Treg NIV] + ἀπ᾽ ἐμοῦ RP **43 πάλιν εὗρεν αὐτοὺς** WH Treg NIV] εὑρίσκει αὐτοὺς πάλιν RP **44 πάλιν ἀπελθὼν** WH Treg NIV] ἀπελθὼν πάλιν RP • **πάλιν** WH NIV] – Treg RP **45 μαθητὰς** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP • **τὸ** Treg NIV RP] – WH

Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἑταῖρε, ἐφ’ ⸀ὃ πάρει. τότε προσελθόντες ἐπέβαλον
τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. **51** καὶ ἰδοὺ εἷς τῶν μετὰ
Ἰησοῦ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπέσπασεν τὴν μάχαιραν αὐτοῦ καὶ πατάξας τὸν
δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. **52** τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Ἀπόστρεψον ⸂τὴν μάχαιράν σου⸃ εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, πάντες γὰρ οἱ λαβόντες
μάχαιραν ἐν μαχαίρῃ ⸀ἀπολοῦνται· **53** ἢ δοκεῖς ὅτι οὐ ⸀δύναμαι παρακαλέσαι
τὸν πατέρα μου, καὶ παραστήσει μοι ⸂ἄρτι πλείω⸃ δώδεκα λεγιῶνας ἀγγέλων;
54 πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ ὅτι οὕτως δεῖ γενέσθαι; **55** ἐν ἐκείνῃ τῇ
ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις· Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ
ξύλων συλλαβεῖν με; καθ’ ⸀ἡμέραν ⸂ἐν τῷ ἱερῷ ἐκαθεζόμην διδάσκων⸃ καὶ
οὐκ ἐκρατήσατέ με. **56** τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν
προφητῶν. τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον.

57 Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα,
ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι συνήχθησαν. **58** ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει
αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως, καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο
μετὰ τῶν ὑπηρετῶν ἰδεῖν τὸ τέλος. **59** οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ⸀καὶ τὸ συνέδριον ὅλον
ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ὅπως ⸂αὐτὸν θανατώσωσιν⸃, **60** καὶ
οὐχ εὗρον ⸂πολλῶν προσελθόντων ψευδομαρτύρων. ὕστερον δὲ προσελθόντες
δύο⸃ **61** εἶπαν· Οὗτος ἔφη· Δύναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ διὰ
τριῶν ἡμερῶν ⸀οἰκοδομῆσαι. **62** καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· Οὐδὲν
ἀποκρίνῃ; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; **63** ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. ⸀καὶ ὁ
ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· Ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος ἵνα ἡμῖν εἴπῃς
εἰ σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. **64** λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Σὺ εἶπας· πλὴν
λέγω ὑμῖν, ἀπ’ ἄρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς
δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. **65** τότε ὁ ἀρχιερεὺς

26:50 ὃ WH Treg NIV] ᾧ RP **52 τὴν μάχαιράν σου** WH Treg NIV] *σου τὴν μάχαιραν* RP • **ἀπολοῦνται** WH Treg NIV] *ἀποθανοῦνται* RP **53 δύναμαι** WH Treg NIV] + *ἄρτι* RP • **ἄρτι πλείω** WH Treg NIV] *πλείους ἢ* RP **55 ἡμέραν** WH NIV] + *πρὸς ὑμᾶς* Treg RP • **ἐν τῷ ἱερῷ ἐκαθεζόμην διδάσκων** WH Treg NIV] *ἐκαθεζόμην διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ* RP **59 καὶ** WH Treg NIV] + *οἱ πρεσβύτεροι καὶ* RP • **αὐτὸν θανατώσωσιν** WH NIV] *αὐτὸν θανατώσουσιν* Treg; *θανατώσωσιν αὐτόν* RP **60–61 πολλῶν προσελθόντων ψευδομαρτύρων. ὕστερον δὲ προσελθόντες δύο** WH Treg NIV] *καὶ πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων, οὐχ εὗρον. Ὕστερον δὲ προσελθόντες δύο ψευδομάρτυρες* RP • **οἰκοδομῆσαι** WH Treg NIV] + *αὐτόν* RP **63 καὶ** WH Treg NIV] + *ἀποκριθεὶς* RP

διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ⸀λέγων· Ἐβλασφήμησεν· τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; ἴδε νῦν ἠκούσατε τὴν ⸀βλασφημίαν· **66** τί ὑμῖν δοκεῖ; οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπαν· Ἔνοχος θανάτου ἐστίν. **67** τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν, οἱ δὲ ἐράπισαν **68** λέγοντες· Προφήτευσον ἡμῖν, χριστέ, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε;

69 Ὁ δὲ Πέτρος ⸂ἐκάθητο ἔξω⸃ ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη λέγουσα· Καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου· **70** ὁ δὲ ἠρνήσατο ⸀ἔμπροσθεν πάντων λέγων· Οὐκ οἶδα τί λέγεις. **71** ἐξελθόντα ⸀δὲ εἰς τὸν πυλῶνα εἶδεν αὐτὸν ἄλλη καὶ λέγει ⸀τοῖς ἐκεῖ· ⸀Οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου· **72** καὶ πάλιν ἠρνήσατο μετὰ ὅρκου ὅτι Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. **73** μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἑστῶτες εἶπον τῷ Πέτρῳ· Ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ, καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ· **74** τότε ἤρξατο καταθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. καὶ ⸀εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν· **75** καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ⸀ῥήματος Ἰησοῦ ⸀εἰρηκότος ὅτι Πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ με, καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσεν πικρῶς.

27:1 Πρωΐας δὲ γενομένης συμβούλιον ἔλαβον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ὥστε θανατῶσαι αὐτόν· **2** καὶ δήσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ ⸀παρέδωκαν Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.

3 Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ ⸀παραδιδοὺς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη μεταμεληθεὶς ⸀ἔστρεψεν τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσιν ⸀καὶ πρεσβυτέροις **4** λέγων· Ἥμαρτον παραδοὺς αἷμα ⸀ἀθῷον. οἱ δὲ εἶπαν· Τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ⸀ὄψῃ. **5** καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ⸂εἰς τὸν ναὸν⸃ ἀνεχώρησεν, καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο. **6** οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπαν· Οὐκ ἔξεστιν βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστιν· **7** συμβούλιον δὲ λαβόντες ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν Ἀγρὸν τοῦ Κεραμέως εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις. **8** διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς

26:65 λέγων WH Treg NIV] + ὅτι RP • **βλασφημίαν** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP **69 ἐκάθητο ἔξω** WH Treg NIV] ἔξω ἐκάθητο RP **70 ἔμπροσθεν** WH Treg NIV] + αὐτῶν RP **71 δὲ** WH Treg NIV] + αὐτὸν RP • **τοῖς** WH Treg NIV] αὐτοῖς RP • **Οὗτος** WH NIV] Καὶ οὗτος Treg RP **74 εὐθέως** NIV RP] εὐθὺς WH Treg **75 ῥήματος** WH Treg NIV] + τοῦ RP • **εἰρηκότος** WH Treg NIV] + αὐτῷ RP **27:2 παρέδωκαν** WH Treg NIV] + αὐτὸν Ποντίῳ RP **3 παραδιδοὺς** Treg NIV RP] παραδοὺς WH • **ἔστρεψεν** WH Treg NIV] ἀπέστρεψεν RP • **καὶ** WH Treg NIV] + τοῖς RP **4 ἀθῷον** Treg NIV RP] δίκαιον WH • **ὄψῃ** WH Treg NIV] ὄψει RP **5 εἰς τὸν ναὸν** WH Treg NIV] ἐν τῷ ναῷ RP

ἐκεῖνος Ἀγρὸς Αἵματος ἕως τῆς σήμερον. **9** τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ
Ἰερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος· Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν
τιμὴν τοῦ τετιμημένου ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ, **10** καὶ ἔδωκαν αὐτὰ
εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέν μοι κύριος.

11 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ⸀ἐστάθη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ
ἡγεμὼν λέγων· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ Ἰησοῦς ⸀ἔφη· Σὺ λέγεις.
12 καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων ⸀καὶ πρεσβυτέρων
οὐδὲν ἀπεκρίνατο. **13** τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος· Οὐκ ἀκούεις πόσα σου
καταμαρτυροῦσιν; **14** καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα, ὥστε
θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν.

15 Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον ὃν
ἤθελον. **16** εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον λεγόμενον ⸀Ἰησοῦν Βαραββᾶν.
17 συνηγμένων οὖν αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· Τίνα θέλετε ἀπολύσω
ὑμῖν, ⸂Ἰησοῦν τὸν⸃ Βαραββᾶν ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον χριστόν; **18** ᾔδει γὰρ
ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτόν. **19** Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος
ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα· Μηδὲν σοὶ καὶ τῷ δικαίῳ
ἐκείνῳ, πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ’ ὄναρ δι’ αὐτόν. **20** Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς
καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν τὸν
δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. **21** ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς· Τίνα θέλετε
ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; οἱ δὲ εἶπαν· ⸀Τὸν Βαραββᾶν. **22** λέγει αὐτοῖς ὁ
Πιλᾶτος· Τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον χριστόν; ⸀λέγουσιν πάντες·
Σταυρωθήτω. **23** ὁ ⸀δὲ ἔφη· Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον
λέγοντες· Σταυρωθήτω.

24 ἰδὼν δὲ ὁ Πιλᾶτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται
λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ⸀ἀπέναντι τοῦ ὄχλου λέγων· Ἀθῷός εἰμι
ἀπὸ τοῦ ⸀αἵματος τούτου· ὑμεῖς ὄψεσθε. **25** καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπεν·
Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ’ ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. **26** τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν
Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγελλώσας παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ.

27:11 ἐστάθη WH Treg NIV] ἔστη RP • **ἔφη** WH NIV] + αὐτῷ Treg RP **12 καὶ** WH NIV] + τῶν Treg RP **16 Ἰησοῦν** Holmes NA] – WH Treg NIV RP **17 Ἰησοῦν τὸν** Holmes NA] τὸν WH; – Treg NIV RP **21 Τὸν** WH Treg NIV] – RP **22 λέγουσιν** WH Treg NIV] + αὐτῷ RP **23 δὲ** WH Treg NIV] + ἡγεμὼν RP **24 ἀπέναντι** NIV RP] κατέναντι WH Treg • **αἵματος** WH NIV] + τοῦ δικαίου Treg RP

27 Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον συνήγαγον ἐπ᾽ αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν. **28** καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν ⸂χλαμύδα κοκκίνην περιέθηκαν αὐτῷ⸃, **29** καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν ἐπὶ ⸂τῆς κεφαλῆς⸃ αὐτοῦ καὶ κάλαμον ⸂ἐν τῇ δεξιᾷ⸃ αὐτοῦ, καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ ⸀ἐνέπαιξαν αὐτῷ λέγοντες· Χαῖρε, ⸀βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων, **30** καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν ἔλαβον τὸν κάλαμον καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. **31** καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι.

32 Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον ὀνόματι Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. **33** Καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὅ ἐστιν ⸂Κρανίου Τόπος λεγόμενος⸃, **34** ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ⸀οἶνον μετὰ χολῆς μεμιγμένον· καὶ γευσάμενος οὐκ ⸀ἠθέλησεν πιεῖν. **35** σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βάλλοντες κλῆρον, **36** καὶ καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ. **37** καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην· Οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

38 Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λῃσταί, εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων. **39** οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν **40** καὶ λέγοντες· Ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτόν· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, ⸀κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. **41** ὁμοίως ⸀καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμματέων καὶ ⸀πρεσβυτέρων ἔλεγον· **42** Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι· ⸀βασιλεὺς Ἰσραήλ ἐστιν, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ πιστεύσομεν ἐπ᾽ ⸀αὐτόν. **43** πέποιθεν ἐπὶ τὸν θεόν, ῥυσάσθω ⸀νῦν εἰ θέλει αὐτόν· εἶπεν γὰρ ὅτι Θεοῦ εἰμι υἱός. **44** τὸ δ᾽ αὐτὸ καὶ οἱ λῃσταὶ οἱ συσταυρωθέντες ⸀σὺν αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν.

27:28 ***χλαμύδα κοκκίνην περιέθηκαν αὐτῷ*** WH Treg NIV] *περιέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην* RP **29** ***τῆς κεφαλῆς*** WH Treg NIV] *τὴν κεφαλὴν* RP • ***ἐν τῇ δεξιᾷ*** WH Treg NIV] *ἐπὶ τὴν δεξιὰν* RP • ***ἐνέπαιξαν*** WH NIV] *ἐνέπαιζον* Treg RP • **βασιλεῦ** WH Treg NIV] ὁ βασιλεὺς RP **33** **Κρανίου Τόπος λεγόμενος** WH Treg NIV] λεγόμενος Κρανίου Τόπος RP **34** ***οἶνον*** WH Treg NIV] *ὄξος* RP • **ἠθέλησεν** WH Treg NIV] *ἤθελεν* RP **40** ***κατάβηθι*** WH Treg NIV RP] *καὶ κατάβηθι* NA **41** ***καὶ*** WH NIV] *δὲ καὶ* Treg RP • **πρεσβυτέρων** WH Treg NIV] + *καὶ* Φαρισαίων RP **42** **βασιλεὺς** WH Treg NIV] Εἰ βασιλεὺς RP • ***αὐτόν*** WH Treg NIV] *αὐτῷ* RP **43** **νῦν** WH NIV] + *αὐτόν* Treg RP **44** ***σὺν*** WH Treg NIV] – RP

45 Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης.
46 περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ⸀ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων· ⸂Ἠλὶ
ἠλὶ⸃ λεμὰ σαβαχθάνι; τοῦτ’ ἔστιν· Θεέ μου θεέ μου, ἱνατί με ἐγκατέλιπες;
47 τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ⸀ἑστηκότων ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι Ἠλίαν φωνεῖ οὗτος.
48 καὶ εὐθέως δραμὼν εἷς ἐξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπόγγον πλήσας τε ὄξους καὶ
περιθεὶς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν. **49** οἱ δὲ λοιποὶ ⸀ἔλεγον· Ἄφες ἴδωμεν εἰ
ἔρχεται Ἠλίας σώσων ⸀αὐτόν. **50** ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράξας φωνῇ μεγάλῃ
ἀφῆκεν τὸ πνεῦμα. **51** καὶ ἰδοὺ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη ⸂ἀπ’ ἄνωθεν
ἕως κάτω εἰς δύο⸃, καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη, καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, **52** καὶ τὰ
μνημεῖα ἀνεῴχθησαν καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ⸀ἠγέρθησαν,
53 καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν
ἁγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς. **54** Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ’
αὐτοῦ τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν ἰδόντες τὸν σεισμὸν καὶ τὰ ⸀γενόμενα ἐφοβήθησαν
σφόδρα λέγοντες· Ἀληθῶς ⸂θεοῦ υἱὸς⸃ ἦν οὗτος.

55 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, αἵτινες
ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας διακονοῦσαι αὐτῷ· **56** ἐν αἷς ἦν
Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ ⸀Ἰωσὴφ μήτηρ καὶ ἡ
μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.

57 Ὀψίας δὲ γενομένης ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ Ἁριμαθαίας,
τοὔνομα Ἰωσήφ, ὃς καὶ αὐτὸς ⸀ἐμαθητεύθη τῷ Ἰησοῦ· **58** οὗτος προσελθὼν τῷ
Πιλάτῳ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. τότε ὁ Πιλᾶτος ἐκέλευσεν ⸀ἀποδοθῆναι.
59 καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσὴφ ἐνετύλιξεν ⸀αὐτὸ σινδόνι καθαρᾷ, **60** καὶ
ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ, καὶ
προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου ἀπῆλθεν. **61** ἦν δὲ ἐκεῖ
⸀Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου.

27:46 ἀνεβόησεν NIV RP] ἐβόησεν WH Treg • **Ἠλὶ ἠλὶ** Treg RP NA] Ἐλωῒ ἐλωῒ WH NIV **47 ἑστηκότων** WH Treg NIV] ἑστώτων RP **49 ἔλεγον** NIV RP] εἶπαν WH Treg • **αὐτόν** Treg NIV RP] + ⟦ἄλλος δὲ λαβὼν λόγχην ἔνυξεν αὐτοῦ τὴν πλευράν, καὶ ἐξῆλθεν ὕδωρ καὶ αἷμα⟧ WH **51 ἀπ’ ἄνωθεν ἕως κάτω εἰς δύο** WH Treg NIV] εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω RP **52 ἠγέρθησαν** WH Treg NIV] ἠγέρθη RP **54 γενόμενα** NIV RP] γινόμενα WH Treg • **θεοῦ υἱὸς** WH NIV RP] υἱὸς θεοῦ Treg **56 Ἰωσὴφ** WH NA] Ἰωσῆ Treg NIV RP **57 ἐμαθητεύθη** WH Treg NIV] ἐμαθήτευσεν RP **58 ἀποδοθῆναι** WH NIV] + τὸ σῶμα Treg RP **59 αὐτὸ** RP] + ἐν WH Treg NIV **61 Μαριὰμ** WH NIV] Μαρία Treg RP

62 Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἥτις ἐστὶν μετὰ τὴν παρασκευήν, συνήχθησαν οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πιλᾶτον **63** λέγοντες· Κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι
ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν· Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι· **64** κέλευσον οὖν
ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ
⸀αὐτοῦ κλέψωσιν αὐτὸν καὶ εἴπωσιν τῷ λαῷ· Ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν,
καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης. **65** ⸀ἔφη αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος·
Ἔχετε κουστωδίαν· ὑπάγετε ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε. **66** οἱ δὲ πορευθέντες
ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον σφραγίσαντες τὸν λίθον μετὰ τῆς κουστωδίας.

28:1 Ὀψὲ δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἦλθεν
⸀Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία θεωρῆσαι τὸν τάφον. **2** καὶ
ἰδοὺ σεισμὸς ἐγένετο μέγας· ἄγγελος γὰρ κυρίου καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ ⸀καὶ
προσελθὼν ἀπεκύλισε τὸν ⸀λίθον καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. **3** ἦν δὲ ἡ εἰδέα
αὐτοῦ ⸀ὡς ἀστραπὴ καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡς χιών. **4** ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου
αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες καὶ ἐγενήθησαν ⸀ὡς νεκροί. **5** ἀποκριθεὶς δὲ
ὁ ἄγγελος εἶπεν ταῖς γυναιξίν· Μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς, οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν
ἐσταυρωμένον ζητεῖτε· **6** οὐκ ἔστιν ὧδε, ἠγέρθη γὰρ καθὼς εἶπεν· δεῦτε ἴδετε
τὸν τόπον ὅπου ⸀ἔκειτο· **7** καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ
ὅτι Ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐκεῖ
αὐτὸν ὄψεσθε· ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν. **8** καὶ ⸀ἀπελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου
μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.
9 ⸀καὶ ⸀ἰδοὺ Ἰησοῦς ⸀ὑπήντησεν αὐταῖς λέγων· Χαίρετε· αἱ δὲ προσελθοῦσαι
ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ. **10** τότε λέγει αὐταῖς ὁ
Ἰησοῦς· Μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν
εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κἀκεῖ με ὄψονται.

11 Πορευομένων δὲ αὐτῶν ἰδού τινες τῆς κουστωδίας ἐλθόντες εἰς τὴν
πόλιν ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα. **12** καὶ συναχθέντες
μετὰ τῶν πρεσβυτέρων συμβούλιόν τε λαβόντες ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς

27:64 αὐτοῦ Treg NIV] – WH; αὐτοῦ νυκτὸς RP **65 ἔφη** WH Treg NIV] + δὲ RP **28:1 Μαριὰμ** NIV] Μαρία WH Treg RP **2 καὶ** WH Treg NIV] – RP • **λίθον** WH Treg NIV] + ἀπὸ τῆς θύρας RP **3 ὡς** WH Treg NIV] ὡσεὶ RP **4 ὡς** WH Treg NIV] ὡσεὶ RP **6 ἔκειτο** WH NIV] + ὁ κύριος Treg RP **8 ἀπελθοῦσαι** WH Treg NIV] ἐξελθοῦσαι RP **9 καὶ** WH Treg NIV] Ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ RP • **ἰδοὺ** WH NIV RP] + ὁ Treg • **ὑπήντησεν** WH Treg NIV] ἀπήντησεν RP

στρατιώταις **13** λέγοντες· Εἴπατε ὅτι Οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες
ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων· **14** καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ⸀ἐπὶ τοῦ
ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν ⸀αὐτὸν καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν. **15** οἱ δὲ
λαβόντες ⸀τὰ ἀργύρια ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν. Καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος
οὗτος παρὰ Ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον ⸀ἡμέρας.

16 Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὸ ὄρος οὗ
ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, **17** καὶ ἰδόντες αὐτὸν ⸀προσεκύνησαν, οἱ δὲ ἐδίστασαν.
18 καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων· Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία
ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ ⸀τῆς γῆς· **19** πορευθέντες ⸀οὖν μαθητεύσατε πάντα τὰ
ἔθνη, ⸀βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου
πνεύματος, **20** διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ
ἰδοὺ ἐγὼ μεθ’ ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ ⸀αἰῶνος.

28:14 ***ἐπὶ*** WH NIV RP] ὑπὸ Treg • ***αὐτὸν*** Treg NIV RP] – WH **15** ***τὰ*** Treg NIV RP] – WH • ***ἡμέρας*** WH Treg NIV] – RP **17** ***προσεκύνησαν*** WH Treg NIV] + αὐτῷ RP **18** ***τῆς*** WH Treg NA] – NIV RP **19** ***οὖν*** WH Treg NIV] – RP • ***βαπτίζοντες*** WH NIV RP] βαπτίσαντες Treg **20** ***αἰῶνος*** WH Treg NIV] + Ἀμήν RP

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ

1:1 Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ ⸀χριστοῦ.

2 ⸀Καθὼς γέγραπται ἐν ⸂τῷ Ἠσαΐᾳ τῷ προφήτῃ⸃· ⸀Ἰδοὺ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν ⸀σου· **3** φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ, **4** ἐγένετο Ἰωάννης ⸀ὁ βαπτίζων ἐν τῇ ⸀ἐρήμῳ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. **5** καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα καὶ οἱ Ἱεροσολυμῖται ⸂πάντες, καὶ ἐβαπτίζοντο⸃ ⸂ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ⸃ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. **6** ⸂καὶ ἦν⸃ ὁ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἔσθων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. **7** καὶ ἐκήρυσσεν λέγων· Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ· **8** ⸀ἐγὼ ἐβάπτισα ⸀ὑμᾶς ὕδατι, αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ⸀ἐν πνεύματι ἁγίῳ.

9 Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἦλθεν Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐβαπτίσθη ⸂εἰς τὸν Ἰορδάνην ὑπὸ Ἰωάννου⸃. **10** καὶ ⸀εὐθὺς ἀναβαίνων ⸀ἐκ τοῦ ὕδατος εἶδεν σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὸ πνεῦμα ⸀ὡς περιστερὰν καταβαῖνον ⸀εἰς αὐτόν· **11** καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν· Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ⸀σοὶ εὐδόκησα.

1:1 χριστοῦ WH] + υἱοῦ θεοῦ Treg NIV; υἱοῦ τοῦ θεοῦ RP **2 Καθὼς** WH Treg NIV] Ὡς RP • **τῷ Ἠσαΐᾳ τῷ προφήτῃ** WH Treg NIV] τοῖς προφήταις RP • **Ἰδοὺ** WH Treg NIV] + ἐγὼ RP • **σου** WH Treg NIV] + ἔμπροσθέν σου RP **4 ὁ** WH Treg NIV] – RP • **ἐρήμῳ** WH] + καὶ Treg NIV RP **5 πάντες καὶ ἐβαπτίζοντο** WH Treg NIV] καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες RP • **ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ** WH Treg NIV] ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ᾽ αὐτοῦ RP **6 καὶ ἦν** WH Treg NIV] Ἦν δὲ RP **8 ἐγὼ** WH Treg NIV] + μὲν RP • **ὑμᾶς** WH NIV] + ἐν Treg RP • **ἐν** Treg NIV RP] – WH **9 εἰς τὸν Ἰορδάνην ὑπὸ Ἰωάννου** WH Treg NIV] ὑπὸ Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην RP **10 εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως RP • **ἐκ** WH Treg NIV] ἀπὸ RP • **ὡς** WH Treg NIV] ὡσεὶ RP • **εἰς** WH Treg NIV] ἐπ᾽ RP **11 σοὶ** WH Treg NIV] ᾧ RP

12 Καὶ εὐθὺς τὸ πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἔρημον. **13** καὶ ⸀ἦν ἐν τῇ
ἐρήμῳ ⸂τεσσεράκοντα ἡμέρας⸃ πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ, καὶ ἦν μετὰ
τῶν θηρίων, καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ.

14 ⸂Καὶ μετὰ⸃ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν
Γαλιλαίαν κηρύσσων τὸ ⸀εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ **15** καὶ λέγων ὅτι Πεπλήρωται
ὁ καιρὸς καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ· μετανοεῖτε καὶ πιστεύετε ἐν τῷ
εὐαγγελίῳ.

16 ⸂Καὶ παράγων⸃ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν Σίμωνα
καὶ Ἀνδρέαν τὸν ⸀ἀδελφὸν Σίμωνος ⸀ἀμφιβάλλοντας ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἦσαν
γὰρ ἁλιεῖς· **17** καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς
γενέσθαι ἁλιεῖς ἀνθρώπων. **18** καὶ ⸀εὐθὺς ἀφέντες τὰ ⸀δίκτυα ἠκολούθησαν
αὐτῷ. **19** καὶ ⸀προβὰς ὀλίγον εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα, **20** καὶ
⸀εὐθὺς ἐκάλεσεν αὐτούς. καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ
πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ.

21 Καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καφαρναούμ. καὶ ⸀εὐθὺς τοῖς σάββασιν
⸂ἐδίδασκεν εἰς τὴν συναγωγήν⸃. **22** καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ,
ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς. **23** καὶ
⸀εὐθὺς ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ καὶ
ἀνέκραξεν **24** λέγων· ⸀Τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι
ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. **25** καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς
λέγων· Φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. **26** καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα
τὸ ἀκάθαρτον καὶ ⸀φωνῆσαν φωνῇ μεγάλῃ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ. **27** καὶ
ἐθαμβήθησαν ⸀ἅπαντες, ὥστε συζητεῖν ⸂πρὸς ἑαυτοὺς⸃ λέγοντας· Τί ἐστιν

1:13 ἦν WH Treg NIV] + ἐκεῖ RP • **τεσσεράκοντα ἡμέρας** WH Treg NIV] ἡμέρας τεσσεράκοντα RP **14 Καὶ μετὰ** WH Treg] Μετὰ δὲ NIV RP • **εὐαγγέλιον** WH Treg NIV] + τῆς βασιλείας RP **16 Καὶ παράγων** WH Treg NIV] Περιπατῶν δὲ RP • **ἀδελφὸν** WH Treg NIV] + αὐτοῦ τοῦ RP • **ἀμφιβάλλοντας** WH Treg NIV] βάλλοντας ἀμφίβληστρον RP **18 εὐθὺς** WH NIV] εὐθέως RP Treg • **δίκτυα** WH Treg NIV] + αὐτῶν RP **19 προβὰς** WH Treg NIV] ἐκεῖθεν RP **20 εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως RP **21 εὐθὺς** WH NIV] εὐθέως Treg RP • **ἐδίδασκεν εἰς τὴν συναγωγήν** Holmes WH[marg]] εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν ἐδίδασκεν WH Treg NIV RP **23 εὐθὺς** WH NIV] – Treg RP **24 Τί** WH Treg NIV] Ἔα τί RP **26 φωνῆσαν** WH Treg NIV] κράξαν RP **27 ἅπαντες** WH Treg NIV] πάντες RP • **πρὸς ἑαυτοὺς** Treg NIV RP] αὐτοὺς WH

τοῦτο; ⸂διδαχὴ καινή⸃· κατ’ ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις
ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ. **28** ⸂καὶ ἐξῆλθεν⸃ ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς
⸀πανταχοῦ εἰς ὅλην τὴν περίχωρον τῆς Γαλιλαίας.

29 Καὶ ⸀εὐθὺς ἐκ τῆς συναγωγῆς ⸂ἐξελθόντες ἦλθον⸃ εἰς τὴν οἰκίαν
Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. **30** ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος
κατέκειτο πυρέσσουσα, καὶ ⸀εὐθὺς λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς. **31** καὶ
προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν κρατήσας τῆς ⸀χειρός· καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ ⸀πυρετός,
καὶ διηκόνει αὐτοῖς.

32 Ὀψίας δὲ γενομένης, ὅτε ⸀ἔδυ ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας
τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους· **33** καὶ ⸂ἦν ὅλη ἡ πόλις
ἐπισυνηγμένη⸃ πρὸς τὴν θύραν. **34** καὶ ἐθεράπευσεν πολλοὺς κακῶς ἔχοντας
ποικίλαις νόσοις, καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλεν, καὶ οὐκ ἤφιεν λαλεῖν τὰ
δαιμόνια, ὅτι ᾔδεισαν ⸀αὐτόν.

35 Καὶ πρωῒ ἔννυχα λίαν ἀναστὰς ἐξῆλθεν καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον
κἀκεῖ προσηύχετο. **36** καὶ ⸀κατεδίωξεν αὐτὸν ⸀Σίμων καὶ οἱ μετ’ αὐτοῦ,
37 καὶ ⸂εὗρον αὐτὸν καὶ⸃ λέγουσιν αὐτῷ ὅτι Πάντες ⸂ζητοῦσίν σε⸃. **38** καὶ
λέγει αὐτοῖς· Ἄγωμεν ⸀ἀλλαχοῦ εἰς τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις, ἵνα καὶ ἐκεῖ
κηρύξω, εἰς τοῦτο γὰρ ⸀ἐξῆλθον. **39** καὶ ⸀ἦλθεν κηρύσσων ⸂εἰς τὰς συναγωγὰς⸃
αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων.

40 Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρὸς παρακαλῶν αὐτὸν καὶ ⸀γονυπετῶν
λέγων αὐτῷ ὅτι Ἐὰν θέλῃς δύνασαί με καθαρίσαι. **41** ⸀καὶ ⸀ὀργισθεὶς ἐκτείνας

1:27 διδαχὴ καινή WH Treg NIV] Τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕτη ὅτι RP **28 καὶ ἐξῆλθεν** WH Treg NIV] Ἐξῆλθεν δὲ RP • **πανταχοῦ** WH Treg NIV] – RP **29 εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως RP • **ἐξελθόντες ἦλθον** WH NIV RP] ἐξελθὼν ἦλθεν Treg **30 εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως RP **31 χειρός** WH NIV] + αὐτῆς Treg RP • **πυρετός** WH Treg NIV] + εὐθέως RP **32 ἔδυ** NIV RP] ἔδυσεν WH Treg **33 ἦν ὅλη ἡ πόλις ἐπισυνηγμένη** WH Treg NIV] ἡ πόλις ὅλη ἐπισυνηγμένη ἦν RP **34 αὐτόν** Treg NIV RP] + χριστὸν εἶναι WH **36 κατεδίωξεν** WH NIV] κατεδίωξαν Treg RP • **Σίμων** WH NIV] ὁ Σίμων Treg RP **37 εὗρον αὐτὸν καὶ** WH Treg NIV] εὑρόντες αὐτὸν RP • **ζητοῦσίν σε** WH Treg NIV] σε ζητοῦσιν RP **38 ἀλλαχοῦ** WH Treg NIV] – RP • **ἐξῆλθον** WH Treg NIV] ἐξελήλυθα RP **39 ἦλθεν** WH Treg NIV] ἦν RP • **εἰς τὰς συναγωγὰς** WH Treg NIV] ἐν ταῖς συναγωγαῖς RP **40 γονυπετῶν** WH] + καὶ NIV; αὐτὸν καὶ Treg RP **41 καὶ** WH Treg NIV] Ὁ δὲ Ἰησοῦς RP • **ὀργισθεὶς** Holmes WH[marg]] σπλαγχνισθεὶς WH Treg NIV RP

τὴν χεῖρα ⸂αὐτοῦ ἥψατο⸃ καὶ λέγει αὐτῷ· Θέλω, καθαρίσθητι· **42** καὶ ⸀εὐθὺς ἀπῆλθεν ἀπʼ αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ ἐκαθαρίσθη. **43** καὶ ἐμβριμησάμενος αὐτῷ ⸀εὐθὺς ἐξέβαλεν αὐτόν, **44** καὶ λέγει αὐτῷ· Ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἴπῃς, ἀλλὰ ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ἃ προσέταξεν Μωϋσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. **45** ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν, ἀλλὰ ἔξω ⸀ἐπʼ ἐρήμοις τόποις ἦν· καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν ⸀πάντοθεν.

2:1 Καὶ ⸀εἰσελθὼν πάλιν εἰς Καφαρναοὺμ διʼ ⸀ἡμερῶν ἠκούσθη ὅτι ⸂ἐν οἴκῳ⸃ ἐστίν· **2** ⸀καὶ συνήχθησαν πολλοὶ ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν, καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. **3** καὶ ἔρχονται ⸂φέροντες πρὸς αὐτὸν παραλυτικὸν⸃ αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων. **4** καὶ μὴ δυνάμενοι ⸀προσενέγκαι αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν, καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσι τὸν κράβαττον ⸀ὅπου ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο. **5** ⸂καὶ ἰδὼν⸃ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ· Τέκνον, ⸂ἀφίενταί σου⸃ αἱ ⸀ἁμαρτίαι. **6** ἦσαν δέ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν· **7** Τί οὗτος οὕτως λαλεῖ; ⸀βλασφημεῖ· τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἷς ὁ θεός; **8** καὶ ⸀εὐθὺς ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅτι ⸀οὕτως διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς ⸀λέγει αὐτοῖς· Τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; **9** τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ· ⸀Ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν· ⸀Ἔγειρε καὶ ἆρον ⸂τὸν κράβαττόν σου⸃ καὶ

1:41 **αὐτοῦ ἥψατο** WH Treg NIV] ἥψατο αὐτοῦ RP **42** **εὐθὺς** WH Treg NIV] εἰπόντος αὐτοῦ εὐθέως RP **43** **εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως RP **45** **ἐπʼ** WH Treg NIV] ἐν RP • **πάντοθεν** WH Treg NIV] πανταχόθεν RP **2:1** **εἰσελθὼν** WH Treg NIV] εἰσῆλθεν RP • **ἡμερῶν** WH Treg NIV] + καὶ RP • **ἐν οἴκῳ** WH Treg NIV] εἰς οἶκόν RP **2** **καὶ** WH NIV] + εὐθέως Treg RP **3** **φέροντες πρὸς αὐτὸν παραλυτικὸν** WH NIV] πρὸς αὐτὸν φέροντες παραλυτικὸν Treg; πρὸς αὐτὸν παραλυτικὸν φέροντες RP **4** **προσενέγκαι** WH NIV] προσεγγίσαι Treg RP • **ὅπου** WH Treg NIV] ἐφʼ ᾧ RP **5** **καὶ ἰδὼν** WH NIV] ἰδὼν δὲ Treg RP • **ἀφίενταί σου** WH Treg NIV] ἀφέωνταί σοι RP • **ἁμαρτίαι** WH Treg NIV] + σου RP **7** **βλασφημεῖ** WH Treg NIV] βλασφημίας RP **8** **εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως RP • **οὕτως** WH Treg NIV] + αὐτοὶ RP • **λέγει** WH Treg NIV] εἶπεν RP **9** **Ἀφίενταί** WH Treg NIV] Ἀφέωνταί RP • **Ἔγειρε** NIV] Ἐγείρου WH Treg; Ἔγειραι RP • **τὸν κράβαττόν σου** WH Treg NIV] σου τὸν κράβbατον RP

περιπάτει; **10** ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ⸂ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας⸃— λέγει τῷ παραλυτικῷ· **11** Σοὶ λέγω, ⸀ἔγειρε ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. **12** καὶ ἠγέρθη ⸂καὶ εὐθὺς⸃ ἄρας τὸν κράβαττον ἐξῆλθεν ⸀ἔμπροσθεν πάντων, ὥστε ἐξίστασθαι πάντας καὶ δοξάζειν τὸν θεὸν λέγοντας ὅτι ⸂Οὕτως οὐδέποτε⸃ εἴδομεν.

13 Καὶ ἐξῆλθεν πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς. **14** καὶ παράγων εἶδεν Λευὶν τὸν τοῦ Ἁλφαίου καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ.

15 Καὶ ⸀γίνεται κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἦσαν γὰρ πολλοὶ καὶ ⸀ἠκολούθουν αὐτῷ. **16** καὶ οἱ γραμματεῖς ⸂τῶν Φαρισαίων⸃ ⸀ἰδόντες ⸂ὅτι ἐσθίει⸃ μετὰ τῶν ⸂ἁμαρτωλῶν καὶ τελωνῶν⸃ ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ⸀Ὅτι μετὰ τῶν ⸂τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν⸃ ⸀ἐσθίει; **17** καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς ⸀ὅτι Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ ἀλλ᾽ οἱ κακῶς ἔχοντες· οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους ἀλλὰ ⸀ἁμαρτωλούς.

18 Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ ⸀Φαρισαῖοι νηστεύοντες. καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Διὰ τί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ ⸀μαθηταὶ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσιν; **19** καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ᾽ αὐτῶν ἐστιν νηστεύειν; ὅσον χρόνον ⸂ἔχουσιν τὸν νυμφίον μετ᾽ αὐτῶν⸃ οὐ δύνανται

2:10 ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας Treg] ἀφιέναι ἁμαρτίας ἐπὶ τῆς γῆς WH NIV; ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας RP **11 ἔγειρε** WH Treg NIV] ἔγειραι καὶ RP **12 καὶ εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως καὶ RP • **ἔμπροσθεν** WH NIV] ἐναντίον Treg RP • **Οὕτως οὐδέποτε** WH Treg NIV] Οὐδέποτε οὕτως RP **15 γίνεται** WH NIV] γίνεται ἐν τῷ Treg; ἐγένετο ἐν τῷ RP • **ἠκολούθουν** WH Treg NIV] ἠκολούθησαν RP **16 τῶν Φαρισαίων** WH Treg NIV] καὶ οἱ Φαρισαῖοι RP • **ἰδόντες** WH NIV RP] καὶ ἰδόντες Treg • **ὅτι ἐσθίει** WH NIV] ὅτι ἤσθιεν Treg; αὐτὸν ἐσθίοντα RP • **ἁμαρτωλῶν καὶ τελωνῶν** WH Treg NIV] τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν RP • **Ὅτι** WH Treg NIV] Τί ὅτι RP • **τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν** WH NIV RP] ἁμαρτωλῶν καὶ τῶν τελωνῶν Treg • **ἐσθίει** WH NIV] + καὶ πίνει Treg RP **17 ὅτι** WH NIV] – Treg RP • **ἁμαρτωλούς** WH Treg NIV] + εἰς μετάνοιαν RP **18 Φαρισαῖοι** WH Treg NIV] τῶν Φαρισαίων RP • **μαθηταὶ** WH Treg NIV] – RP **19 ἔχουσιν τὸν νυμφίον μετ᾽ αὐτῶν** WH Treg NIV] μεθ᾽ ἑαυτῶν ἔχουσιν τὸν νυμφίον RP

νηστεύειν· **20** ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν ⸂ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ⸃.

21 ⸀Οὐδεὶς ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπιράπτει ἐπὶ ⸂ἱμάτιον παλαιόν⸃· εἰ δὲ μή, αἴρει τὸ πλήρωμα ⸀ἀπ' αὐτοῦ τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. **22** καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μή, ⸂ῥήξει ὁ οἶνος⸃ τοὺς ἀσκούς, καὶ ὁ οἶνος ⸂ἀπόλλυται καὶ οἱ ἀσκοί⸃. ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς ⸀καινούς.

23 Καὶ ἐγένετο ⸂αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασιν παραπορεύεσθαι⸃ διὰ τῶν σπορίμων, καὶ ⸂οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤρξαντο⸃ ὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες τοὺς στάχυας. **24** καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ· Ἴδε τί ⸀ποιοῦσιν τοῖς σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστιν; **25** καὶ ⸀λέγει αὐτοῖς· Οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαυὶδ ὅτε χρείαν ἔσχεν καὶ ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; **26** ⸀πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐπὶ Ἀβιαθὰρ ἀρχιερέως καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ ⸂τοὺς ἱερεῖς⸃, καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσιν; **27** καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο ⸀καὶ οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον· **28** ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

3:1 Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν ⸀εἰς συναγωγήν, καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα. **2** καὶ παρετήρουν αὐτὸν εἰ τοῖς σάββασιν θεραπεύσει αὐτόν, ἵνα ⸀κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. **3** καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ⸂τὴν χεῖρα ἔχοντι ξηράν⸃· ⸀Ἔγειρε εἰς τὸ μέσον. **4** καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἔξεστιν

2:20 ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ WH Treg NIV] ἐκείναις ταῖς ἡμέραις RP **21 Οὐδεὶς** WH Treg NIV] Καὶ οὐδεὶς RP • **ἱμάτιον παλαιόν** WH Treg NIV] ἱματίῳ παλαιῷ RP • **ἀπ'** WH NIV] – Treg RP **22 ῥήξει ὁ οἶνος** WH Treg NIV] ῥήσσει ὁ οἶνος ὁ νέος RP • **ἀπόλλυται καὶ οἱ ἀσκοί** WH Treg NIV] ἐκχεῖται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται RP • **καινούς** WH NIV] + βλητέον Treg RP **23 αὐτὸν … σάββασιν παραπορεύεσθαι** NIV] αὐτὸν … σάββασιν διαπορεύεσθαι WH Treg; παραπορεύεσθαι αὐτὸν … σάββασιν RP • **οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤρξαντο** WH Treg NIV] ἤρξαντο οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ RP **24 ποιοῦσιν** WH Treg NIV] + ἐν RP **25 λέγει** WH Treg NIV] αὐτὸς ἔλεγεν RP **26 πῶς** WH Treg RP NA] – NIV • **τοὺς ἱερεῖς** WH NIV] τοῖς ἱερεῦσιν Treg RP **27 καὶ** WH Treg NIV] – RP **3:1 εἰς** WH] + τὴν Treg NIV RP **2 κατηγορήσωσιν** WH NIV RP] κατηγορήσουσιν Treg **3 τὴν χεῖρα ἔχοντι ξηράν** WH Treg] τὴν ξηράν χεῖρα ἔχοντι NIV; ἐξηραμμένην ἔχοντι τὴν χεῖρα RP • **Ἔγειρε** WH Treg NIV] Ἔγειραι RP

τοῖς σάββασιν ⸀ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι, ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι; οἱ δὲ ἐσιώπων. **5** καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετʼ ὀργῆς, συλλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· Ἔκτεινον τὴν ⸀χεῖρα· καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ ⸀αὐτοῦ. **6** καὶ ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι ⸀εὐθὺς μετὰ τῶν Ἡρῳδιανῶν συμβούλιον ⸀ἐδίδουν κατʼ αὐτοῦ ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν.

7 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ⸂μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀνεχώρησεν⸃ πρὸς τὴν θάλασσαν· καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ⸀ἠκολούθησεν, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας **8** καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας ⸀καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ⸁καὶ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολύ, ⸀ἀκούοντες ὅσα ⸀ἐποίει ἦλθον πρὸς αὐτόν. **9** καὶ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν· **10** πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν, ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ ἵνα αὐτοῦ ἅψωνται ὅσοι εἶχον μάστιγας. **11** καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν ⸂ἐθεώρουν, προσέπιπτον⸃ αὐτῷ καὶ ⸀ἔκραζον ⸀λέγοντα ὅτι Σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. **12** καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς ἵνα μὴ ⸂αὐτὸν φανερὸν⸃ ⸀ποιήσωσιν.

13 Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος καὶ προσκαλεῖται οὓς ἤθελεν αὐτός, καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν. **14** καὶ ἐποίησεν ⸀δώδεκα, ἵνα ὦσιν μετʼ αὐτοῦ καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν **15** καὶ ἔχειν ⸀ἐξουσίαν ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια· **16** καὶ ⸂ἐποίησεν τοὺς δώδεκα, καὶ⸃ ἐπέθηκεν ⸂ὄνομα τῷ Σίμωνι⸃ Πέτρον, **17** καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου (καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ⸀ὀνόματα Βοανηργές, ὅ ἐστιν Υἱοὶ Βροντῆς), **18** καὶ

3:4 ἀγαθοποιῆσαι WH Treg RP] *ἀγαθὸν ποιῆσαι* NIV **5 χεῖρα** NIV] + *σου* WH Treg RP • **αὐτοῦ** WH Treg NIV] + *ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη* RP **6 εὐθὺς** WH Treg NIV] *εὐθέως* RP • **ἐδίδουν** WH Treg NIV] *ἐποίουν* RP **7 μετὰ … αὐτοῦ ἀνεχώρησεν** WH Treg NIV] *ἀνεχώρησεν μετὰ … αὐτοῦ* RP • **ἠκολούθησεν** WH Treg NIV] *ἠκολούθησαν αὐτῷ* RP **8** ⸀**καὶ** WH Treg RP NA] + *οἱ* NIV • ⸁**καὶ** WH Treg NIV] + *οἱ* RP • **ἀκούοντες** WH Treg NIV] *ἀκούσαντες* RP • **ἐποίει** NIV RP] *ποιεῖ* WH Treg **11 ἐθεώρουν προσέπιπτον** WH Treg NIV] *ἐθεώρει προσέπιπτεν* RP • **ἔκραζον** WH Treg NIV] *ἔκραζεν* RP • **λέγοντα** WH Treg RP] *λέγοντες* NIV **12 αὐτὸν φανερὸν** WH Treg NIV] *φανερὸν αὐτὸν* RP • **ποιήσωσιν** WH NIV RP] *ποιῶσιν* Treg **14 δώδεκα** Treg RP] + *οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασεν* WH NIV **15 ἐξουσίαν** WH Treg NIV] *θεραπεύειν τὰς νόσους καὶ* RP **16 ἐποίησεν τοὺς δώδεκα καὶ** WH NIV] – Treg RP • **ὄνομα τῷ Σίμωνι** WH Treg NIV] *τῷ Σίμωνι ὄνομα* RP **17 ὀνόματα** Treg NIV RP] *ὄνομα* WH

Ἀνδρέαν καὶ Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον καὶ Μαθθαῖον καὶ Θωμᾶν καὶ
Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἁλφαίου καὶ Θαδδαῖον καὶ Σίμωνα τὸν ⸀Καναναῖον **19** καὶ
Ἰούδαν ⸀Ἰσκαριώθ, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν.

20 Καὶ ⸀ἔρχεται εἰς οἶκον· καὶ συνέρχεται πάλιν ⸀ὁ ὄχλος, ὥστε μὴ
δύνασθαι αὐτοὺς ⸀μηδὲ ἄρτον φαγεῖν. **21** καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ’ αὐτοῦ
ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν, ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐξέστη. **22** καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ
Ἱεροσολύμων καταβάντες ἔλεγον ὅτι Βεελζεβοὺλ ἔχει καὶ ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι
τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. **23** καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ἐν
παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς· Πῶς δύναται Σατανᾶς Σατανᾶν ἐκβάλλειν; **24** καὶ
ἐὰν βασιλεία ἐφ’ ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ βασιλεία ἐκείνη·
25 καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ’ ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ ⸀δυνήσεται ⸂ἡ οἰκία ἐκείνη σταθῆναι⸃·
26 καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς ἀνέστη ἐφ’ ἑαυτὸν καὶ ⸀ἐμερίσθη, οὐ δύναται ⸀στῆναι
ἀλλὰ τέλος ἔχει. **27** ⸂ἀλλ’ οὐδεὶς δύναται⸃ ⸂εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν
τὰ σκεύη⸃ αὐτοῦ διαρπάσαι ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δήσῃ, καὶ τότε τὴν
οἰκίαν αὐτοῦ ⸀διαρπάσει.

28 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πάντα ἀφεθήσεται ⸂τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, τὰ
ἁμαρτήματα⸃ καὶ ⸂αἱ βλασφημίαι ὅσα ἐὰν⸃ βλασφημήσωσιν· **29** ὃς δ’ ἂν
βλασφημήσῃ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ
ἔνοχός ἐστιν αἰωνίου ⸀ἁμαρτήματος. **30** ὅτι ἔλεγον· Πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει.

31 ⸂Καὶ ἔρχονται⸃ ⸂ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ⸃ καὶ ἔξω
⸀στήκοντες ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν ⸀καλοῦντες αὐτόν. **32** καὶ ἐκάθητο

3:18 Καναναῖον WH Treg NIV] Κανανίτην RP **19 Ἰσκαριώθ** WH Treg NIV] Ἰσκαριώτην RP **20 ἔρχεται** WH NIV RP] ἔρχονται Treg • **ὁ** WH Treg NIV] – RP • **μηδὲ** WH Treg NIV] μήτε RP **25 δυνήσεται** WH Treg NIV] δύναται RP • **ἡ οἰκία ἐκείνη σταθῆναι** NIV] ἡ οἰκία ἐκείνη στῆναι WH Treg; σταθῆναι ἡ οἰκία ἐκείνη RP **26 ἐμερίσθη** WH NIV] μεμέρισται Treg RP • **στῆναι** WH Treg NIV] σταθῆναι RP **27 ἀλλ’ οὐδεὶς δύναται** Treg] ἀλλ’ οὐ δύναται οὐδεὶς WH NIV; οὐδεὶς δύναται RP • **εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν τὰ σκεύη** WH Treg NIV] τὰ σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν RP • **διαρπάσει** WH Treg NIV] διαρπάσῃ RP **28 τοῖς … ἀνθρώπων τὰ ἁμαρτήματα** WH Treg NIV] τὰ ἁμαρτήματα τοῖς … ἀνθρώπων RP • **αἱ βλασφημίαι ὅσα ἐὰν** WH Treg NIV] βλασφημίαι ὅσας ἂν RP **29 ἁμαρτήματος** WH Treg NIV] κρίσεως RP **31 Καὶ ἔρχονται** WH Treg] Καὶ ἔρχεται NIV; Ἔρχονται οὖν RP • **ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ** WH Treg NIV] οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ RP • **στήκοντες** WH Treg NIV] ἑστῶτες RP • **καλοῦντες** WH Treg NIV] φωνοῦντες RP

⸀περὶ αὐτὸν ὄχλος⸀, ⸀καὶ λέγουσιν⸀ αὐτῷ· Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί
⸀σου ἔξω ζητοῦσίν σε. **33** καὶ ⸀ἀποκριθεὶς αὐτοῖς λέγει⸀· Τίς ἐστιν ἡ μήτηρ
μου ⸀ἢ οἱ ἀδελφοί ⸀μου; **34** καὶ περιβλεψάμενος ⸀τοὺς περὶ αὐτὸν κύκλῳ⸀
καθημένους λέγει· Ἴδε ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου· **35** ὃς ⸀γὰρ ἂν ποιήσῃ
τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου καὶ ⸀ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

4:1 Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν. καὶ ⸀συνάγεται
πρὸς αὐτὸν ὄχλος ⸀πλεῖστος, ὥστε αὐτὸν ⸀εἰς πλοῖον ἐμβάντα⸀ καθῆσθαι ἐν
τῇ θαλάσσῃ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ⸀ἦσαν. **2** καὶ
ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλά καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ·
3 Ἀκούετε. ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ ⸀σπείρων σπεῖραι. **4** καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν ὃ μὲν
ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτό. **5** ⸀καὶ ἄλλο⸀
ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες ⸀ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν, καὶ ⸀εὐθὺς ἐξανέτειλεν
διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς· **6** ⸀καὶ ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος⸀ ⸀ἐκαυματίσθη καὶ διὰ
τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη. **7** καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν
αἱ ἄκανθαι καὶ συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκεν. **8** καὶ ⸀ἄλλα ἔπεσεν
εἰς τὴν γῆν τὴν καλήν, καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ ⸀αὐξανόμενα, καὶ
ἔφερεν ⸀ἓν τριάκοντα καὶ ἓν ἑξήκοντα καὶ ἓν⸀ ἑκατόν. **9** καὶ ἔλεγεν· ⸀Ὃς ἔχει⸀
ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.

3:32 περὶ αὐτὸν ὄχλος WH Treg NIV] ὄχλος περὶ αὐτόν RP • **καὶ λέγουσιν** WH Treg NIV] εἶπον δὲ RP • **σου** WH Treg NIV] + καὶ αἱ ἀδελφαί σου RP NA **33 ἀποκριθεὶς αὐτοῖς λέγει** WH Treg NIV] ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων RP • **ἢ** RP] καὶ WH Treg NIV • **μου** Treg NIV RP] – WH **34 τοὺς περὶ αὐτὸν κύκλῳ** WH Treg NIV] κύκλῳ τοὺς περὶ αὐτὸν RP **35 γὰρ** Treg NIV RP] – WH • **ἀδελφὴ** WH Treg NIV] + μου RP **4:1 συνάγεται** WH Treg NIV] συνήχθη RP • **πλεῖστος** WH Treg NIV] πολύς RP • **εἰς πλοῖον ἐμβάντα** WH Treg NIV] ἐμβάντα εἰς τὸ πλοῖον RP • **ἦσαν** WH Treg NIV] ἦν RP **3 σπείρων** WH NIV] + τοῦ Treg RP **5 καὶ ἄλλο** WH Treg NIV] Ἄλλο δὲ RP • **ὅπου** NIV RP] καὶ ὅπου WH Treg • **εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως RP **6 καὶ ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος** WH Treg NIV] ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος RP • **ἐκαυματίσθη** WH RP NA] ἐκαυματίσθησαν Treg NIV **8 ἄλλα** WH NIV] ἄλλο Treg RP • **αὐξανόμενα** WH NIV] αὐξανόμενον Treg; αὐξάνοντα RP • **ἓν … ἓν … ἓν** NIV] εἰς … ἐν … ἐν WH; εἰς … εἰς … εἰς Treg; ἐν … ἐν … ἐν RP **9 Ὃς ἔχει** WH Treg NIV] Ὁ ἔχων RP

10 ⸀Καὶ ὅτε⸁ ἐγένετο κατὰ μόνας, ⸀ἠρώτων αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς
δώδεκα ⸀τὰς παραβολάς⸁. **11** καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὑμῖν ⸀τὸ μυστήριον δέδοται⸁
τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ· ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται,
12 ἵνα βλέποντες βλέπωσι καὶ μὴ ἴδωσιν, καὶ ἀκούοντες ἀκούωσι καὶ μὴ
συνιῶσιν, μήποτε ἐπιστρέψωσιν καὶ ἀφεθῇ ⸀αὐτοῖς.

13 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύτην, καὶ πῶς πάσας
τὰς παραβολὰς γνώσεσθε; **14** ὁ σπείρων τὸν λόγον σπείρει. **15** οὗτοι δέ εἰσιν οἱ
παρὰ τὴν ὁδὸν ὅπου σπείρεται ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν ⸀εὐθὺς ἔρχεται ὁ
Σατανᾶς καὶ αἴρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ⸀εἰς αὐτούς⸁. **16** καὶ οὗτοί εἰσιν
⸀ὁμοίως οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἳ ὅταν ἀκούσωσιν τὸν λόγον ⸀εὐθὺς
μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν, **17** καὶ οὐκ ἔχουσιν ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς ἀλλὰ
πρόσκαιροί εἰσιν, εἶτα γενομένης θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον ⸀εὐθὺς
σκανδαλίζονται. **18** καὶ ⸀ἄλλοι εἰσὶν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι· ⸀οὗτοί
εἰσιν⸁ οἱ τὸν λόγον ⸀ἀκούσαντες, **19** καὶ αἱ μέριμναι τοῦ ⸀αἰῶνος καὶ ἡ ἀπάτη
τοῦ πλούτου καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι συμπνίγουσιν τὸν
λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. **20** καὶ ⸀ἐκεῖνοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν
σπαρέντες, οἵτινες ἀκούουσιν τὸν λόγον καὶ παραδέχονται καὶ καρποφοροῦσιν
⸀ἓν τριάκοντα καὶ ἓν ἑξήκοντα καὶ ἓν⸁ ἑκατόν.

21 Καὶ ἔλεγεν ⸀αὐτοῖς· Μήτι ⸀ἔρχεται ὁ λύχνος⸁ ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῇ ἢ
ὑπὸ τὴν κλίνην, οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν ⸀τεθῇ; **22** οὐ γάρ ἐστιν ⸀κρυπτὸν ἐὰν
μὴ ⸀ἵνα φανερωθῇ, οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον ἀλλ᾽ ἵνα ⸀ἔλθῃ εἰς φανερόν⸁. **23** εἴ
τις ἔχει ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. **24** καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Βλέπετε τί ἀκούετε. ἐν ᾧ

4:10 Καὶ ὅτε WH Treg NIV] Ὅτε δὲ RP • **ἠρώτων** WH Treg NIV] ἠρώτησαν RP • **τὰς παραβολάς** WH Treg NIV] τὴν παραβολήν RP **11 τὸ μυστήριον δέδοται** WH Treg NIV] δέδοται γνῶναι τὸ μυστήριον RP **12 αὐτοῖς** WH Treg NIV] + τὰ ἁμαρτήματα RP **15 εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως RP • **εἰς αὐτούς** WH Treg NIV] ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν RP **16 ὁμοίως** WH Treg NIV RP] – NA • **εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως RP **17 εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως RP **18 ἄλλοι** WH Treg NIV] οὗτοί RP • **οὗτοί εἰσιν** WH Treg NIV] – RP • **ἀκούσαντες** WH Treg NIV] ἀκούοντες RP **19 αἰῶνος** WH Treg NA] + τούτου RP; βίου NIV **20 ἐκεῖνοί** WH Treg NIV] οὗτοί RP • **ἓν … ἓν … ἓν** NIV] ἐν … ἐν … ἐν WH Treg RP **21 αὐτοῖς** Treg NIV RP] + ὅτι WH • **ἔρχεται ὁ λύχνος** WH Treg NIV] ὁ λύχνος ἔρχεται RP • **τεθῇ** WH Treg NIV] ἐπιτεθῇ RP **22 κρυπτὸν** WH Treg NIV] τι κρυπτόν, ὃ RP • **ἵνα** WH NIV] – Treg RP • **ἔλθῃ εἰς φανερόν** WH Treg NIV] εἰς φανερὸν ἔλθῃ RP

μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν καὶ προστεθήσεται ⸀ὑμῖν. **25** ὃς γὰρ ⸀ἔχει,
δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ ⸀ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

26 Καὶ ἔλεγεν· Οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ⸀ὡς ἄνθρωπος βάλῃ
τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς **27** καὶ καθεύδῃ καὶ ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν,
καὶ ὁ σπόρος ⸀βλαστᾷ καὶ μηκύνηται ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός. **28** ⸀αὐτομάτη ἡ
γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, ⸂εἶτα στάχυν, εἶτα⸃ ⸂πλήρης σῖτον⸃ ἐν τῷ
στάχυϊ. **29** ὅταν δὲ ⸀παραδοῖ ὁ καρπός, ⸀εὐθὺς ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι
παρέστηκεν ὁ θερισμός.

30 Καὶ ἔλεγεν· ⸀Πῶς ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ ἐν ⸀τίνι
⸂αὐτὴν παραβολῇ θῶμεν⸃; **31** ὡς ⸀κόκκῳ σινάπεως, ὃς ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς
γῆς, ⸂μικρότερον ὂν⸃ πάντων τῶν ⸀σπερμάτων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς— **32** καὶ ὅταν
σπαρῇ, ἀναβαίνει καὶ γίνεται ⸂μεῖζον πάντων τῶν λαχάνων⸃ καὶ ποιεῖ κλάδους
μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
κατασκηνοῦν.

33 Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς
ἠδύναντο ἀκούειν· **34** χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς, κατ' ἰδίαν δὲ
τοῖς ⸂ἰδίοις μαθηταῖς⸃ ἐπέλυεν πάντα.

35 Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὀψίας γενομένης· Διέλθωμεν εἰς τὸ
πέραν. **36** καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ,
καὶ ἄλλα ⸀πλοῖα ἦν μετ' αὐτοῦ. **37** καὶ γίνεται λαῖλαψ ⸂μεγάλη ἀνέμου⸃, ⸂καὶ
τὰ⸃ κύματα ἐπέβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε ⸂ἤδη γεμίζεσθαι τὸ πλοῖον⸃. **38** καὶ

4:24 ὑμῖν WH Treg NIV] + τοῖς ἀκούουσιν RP **25 ἔχει** WH Treg NIV] ἂν ἔχῃ RP • ὃ WH NIV RP] ὃς Treg **26 ὡς** WH Treg NIV] + ἐὰν RP **27 βλαστᾷ** WH Treg NIV] βλαστάνῃ RP **28 αὐτομάτη** WH Treg NIV] + γὰρ RP • **εἶτα … εἶτα** Treg NIV RP] εἶτεν … εἶτεν WH • **πλήρης σῖτον** NIV] πλήρη σῖτον WH RP; πλήρης σῖτος Treg **29 παραδοῖ** WH Treg NIV] παραδῷ RP • **εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως RP **30 Πῶς** WH Treg NIV] Τίνι RP • **τίνι** WH Treg NIV] ποίᾳ RP • **αὐτὴν παραβολῇ θῶμεν** WH Treg NIV] παραβολῇ παραβάλωμεν αὐτήν RP **31 κόκκῳ** WH NIV] κόκκον Treg RP • **μικρότερον ὂν** WH Treg NIV] μικρότερος RP • **σπερμάτων** WH Treg NIV] + ἐστὶν RP **32 μεῖζον πάντων τῶν λαχάνων** WH NIV] μείζων πάντων τῶν λαχάνων Treg; πάντων τῶν λαχάνων μείζων RP **34 ἰδίοις μαθηταῖς** WH NIV] μαθηταῖς αὐτοῦ Treg RP **36 πλοῖα** WH Treg NIV] δὲ πλοιάρια RP **37 μεγάλη ἀνέμου** WH Treg NIV] ἀνέμου μεγάλη RP • **καὶ τὰ** WH Treg NIV] τὰ δὲ RP • **ἤδη γεμίζεσθαι τὸ πλοῖον** WH Treg NIV] αὐτὸ ἤδη γεμίζεσθα RP

⸀αὐτὸς ἦν⸌ ⸀ἐν τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθεύδων· καὶ ⸀ἐγείρουσιν
αὐτὸν καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα; **39** καὶ
διεγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ εἶπεν τῇ θαλάσσῃ· Σιώπα, πεφίμωσο.
καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. **40** καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί
δειλοί ἐστε; ⸀οὔπω ἔχετε πίστιν; **41** καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, καὶ ἔλεγον
πρὸς ἀλλήλους· Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα ⸀ὑπακούει
αὐτῷ;

5:1 Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης εἰς τὴν χώραν τῶν ⸀Γερασηνῶν.
2 καὶ ⸀ἐξελθόντος αὐτοῦ⸌ ἐκ τοῦ πλοίου ⸀εὐθὺς ὑπήντησεν⸌ αὐτῷ ἐκ τῶν
μνημείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, **3** ὃς τὴν κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς
μνήμασιν, καὶ ⸀οὐδὲ ἁλύσει οὐκέτι⸌ οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτὸν δῆσαι **4** διὰ τὸ αὐτὸν
πολλάκις πέδαις καὶ ἁλύσεσι δεδέσθαι καὶ διεσπάσθαι ὑπ’ αὐτοῦ τὰς ἁλύσεις
καὶ τὰς πέδας συντετρῖφθαι, καὶ οὐδεὶς ⸀ἴσχυεν αὐτὸν⸌ δαμάσαι· **5** καὶ διὰ
παντὸς νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐν τοῖς ⸀μνήμασιν καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν⸌ ἦν κράζων καὶ
κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις. **6** ⸀καὶ ἰδὼν⸌ τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν ἔδραμεν
καὶ προσεκύνησεν ⸀αὐτόν, **7** καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ ⸀λέγει· Τί ἐμοὶ καὶ
σοί, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; ὁρκίζω σε τὸν θεόν, μή με βασανίσῃς.
8 ἔλεγεν γὰρ αὐτῷ· Ἔξελθε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου. **9** καὶ
ἐπηρώτα αὐτόν· Τί ⸀ὄνομά σοι⸌; καὶ ⸀λέγει αὐτῷ⸌· ⸀Λεγιὼν ὄνομά μοι, ὅτι
πολλοί ἐσμεν· **10** καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ ἵνα μὴ ⸀αὐτὰ ἀποστείλῃ ἔξω
τῆς χώρας. **11** ἦν δὲ ἐκεῖ πρὸς τῷ ὄρει ἀγέλη χοίρων μεγάλη βοσκομένη·
12 καὶ παρεκάλεσαν ⸀αὐτὸν λέγοντες· Πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς

4:38 αὐτὸς ἦν WH NIV] *ἦν αὐτὸς* Treg RP • **ἐν** WH Treg NIV] *ἐπὶ* RP • **ἐγείρουσιν** WH Treg NIV] *διεγείρουσιν* RP **40 οὔπω** WH Treg NIV] *οὕτως Πῶς οὐκ* RP **41 ὑπακούει** WH Treg NIV] *ὑπακούουσιν* RP **5:1 Γερασηνῶν** WH Treg NIV] *Γαδαρηνῶν* RP **2 ἐξελθόντος αὐτοῦ** WH Treg NIV] *ἐξελθόντι αὐτῷ* RP • **εὐθὺς ὑπήντησεν** WH Treg NIV] *εὐθέως ἀπήντησεν* RP **3 οὐδὲ ἁλύσει οὐκέτι** WH Treg NIV] *οὔτε ἁλύσεσιν* RP **4 ἴσχυεν αὐτὸν** WH Treg NIV] *αὐτὸν ἴσχυεν* RP **5 μνήμασιν καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν** WH Treg NIV] *ὄρεσιν καὶ ἐν τοῖς μνήμασιν* RP **6 καὶ ἰδὼν** WH Treg NIV] *Ἰδὼν δὲ* RP • **αὐτόν** WH] *αὐτῷ* Treg NIV RP **7 λέγει** WH Treg NIV] *εἶπεν* RP **9 ὄνομά σοι** WH Treg NIV] *σοι ὄνομα* RP • **λέγει αὐτῷ** WH Treg NIV] *ἀπεκρίθη λέγων* RP • **Λεγιὼν** WH Treg NIV] *Λεγεὼν* RP **10 αὐτὰ** WH Treg NIV] *αὐτοὺς* RP **12 αὐτὸν** WH Treg NIV] + *πάντες οἱ δαίμονες* RP

αὐτοὺς εἰσέλθωμεν. **13** καὶ ἐπέτρεψεν ⸀αὐτοῖς. καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ
ἀκάθαρτα εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ
εἰς τὴν θάλασσαν, ⸀ὡς δισχίλιοι, καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσσῃ. **14** ⸂Καὶ οἱ⸃
βόσκοντες ⸀αὐτοὺς ἔφυγον καὶ ⸀ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς·
καὶ ⸀ἦλθον ἰδεῖν τί ἐστιν τὸ γεγονός. **15** καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ
θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον ⸀καθήμενον ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα,
τὸν ἐσχηκότα τὸν ⸀λεγιῶνα, καὶ ἐφοβήθησαν. **16** ⸂καὶ διηγήσαντο⸃ αὐτοῖς οἱ
ἰδόντες πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ καὶ περὶ τῶν χοίρων. **17** καὶ ἤρξαντο
παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. **18** καὶ ⸀ἐμβαίνοντος αὐτοῦ
εἰς τὸ πλοῖον παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς ἵνα ⸂μετ’ αὐτοῦ ᾖ⸃. **19** ⸀καὶ οὐκ
ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ· Ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σούς,
καὶ ⸀ἀπάγγειλον αὐτοῖς ὅσα ⸂ὁ κύριός σοι⸃ πεποίηκεν καὶ ἠλέησέν σε. **20** καὶ
ἀπῆλθεν καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς,
καὶ πάντες ἐθαύμαζον.

21 Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ πάλιν εἰς τὸ πέραν συνήχθη
ὄχλος πολὺς ἐπ’ αὐτόν, καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν. **22** ⸀καὶ ἔρχεται εἷς τῶν
ἀρχισυναγώγων, ὀνόματι Ἰάϊρος, καὶ ἰδὼν αὐτὸν πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ
23 καὶ ⸀παρακαλεῖ αὐτὸν πολλὰ λέγων ὅτι Τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει,
ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς ⸂τὰς χεῖρας αὐτῇ⸃ ⸀ἵνα σωθῇ καὶ ⸀ζήσῃ. **24** καὶ ἀπῆλθεν μετ’
αὐτοῦ.

Καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολύς, καὶ συνέθλιβον αὐτόν. **25** καὶ ⸀γυνὴ
οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ⸂δώδεκα ἔτη⸃ **26** καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν
ἰατρῶν καὶ δαπανήσασα τὰ παρ’ αὐτῆς πάντα καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα ἀλλὰ

5:13 αὐτοῖς WH Treg NIV] + εὐθέως ὁ Ἰησοῦς RP • **ὡς** WH Treg NIV] ἦσαν δὲ ὡς RP **14 Καὶ οἱ** WH Treg NIV] Οἱ δὲ RP • **αὐτοὺς** WH Treg NIV] τοὺς χοίρους RP • **ἀπήγγειλαν** WH Treg NIV] ἀνήγγειλαν RP • **ἦλθον** WH Treg NIV] ἐξῆλθον RP **15 καθήμενον** WH Treg NIV] + καὶ RP • **λεγιῶνα** WH Treg NIV] Λεγεῶνα RP **16 καὶ διηγήσαντο** WH Treg NIV] Διηγήσαντο δὲ RP **18 ἐμβαίνοντος** WH Treg NIV] ἐμβάντος RP • **μετ’ αὐτοῦ ᾖ** WH Treg NIV] ᾖ μετ’ αὐτοῦ RP **19 καὶ** WH Treg NIV] Ὁ δὲ Ἰησοῦς RP • **ἀπάγγειλον** WH Treg NIV] ἀνάγγειλον RP • **ὁ κύριός σοι** WH Treg NIV] σοι ὁ κύριος RP **22 καὶ** WH Treg NIV] + ἰδού RP **23 παρακαλεῖ** WH Treg NIV] παρεκάλει RP • **τὰς χεῖρας αὐτῇ** WH Treg NIV] αὐτῇ τὰς χεῖρας RP • **ἵνα** WH Treg NIV] ὅπως RP • **ζήσῃ** WH Treg NIV] ζήσεται RP **25 γυνὴ** WH Treg NIV] + τις RP • **δώδεκα ἔτη** WH NIV] ἔτη δώδεκα Treg RP

μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα, **27** ⸀ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ
ὄχλῳ ὄπισθεν ἥψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· **28** ἔλεγεν γὰρ ὅτι ⸂Ἐὰν ἅψωμαι
κἂν τῶν ἱματίων αὐτοῦ⸃ σωθήσομαι. **29** καὶ ⸀εὐθὺς ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ
αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μάστιγος. **30** καὶ ⸀εὐθὺς
ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν ἐπιστραφεὶς
ἐν τῷ ὄχλῳ ἔλεγεν· Τίς μου ἥψατο τῶν ἱματίων; **31** καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ· Βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεις· Τίς μου ἥψατο;
32 καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν. **33** ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ
τρέμουσα, εἰδυῖα ὃ γέγονεν ⸀αὐτῇ, ἦλθεν καὶ προσέπεσεν αὐτῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ
πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. **34** ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· ⸀Θυγάτηρ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε·
ὕπαγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου.

35 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγοντες ὅτι
Ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανεν· τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον; **36** ὁ δὲ Ἰησοῦς
⸀παρακούσας τὸν λόγον λαλούμενον λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ· Μὴ φοβοῦ,
μόνον πίστευε. **37** καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα ⸂μετ᾽ αὐτοῦ⸃ συνακολουθῆσαι εἰ
μὴ ⸀τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου. **38** καὶ
⸀ἔρχονται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, καὶ θεωρεῖ θόρυβον ⸀καὶ κλαίοντας
καὶ ἀλαλάζοντας πολλά, **39** καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς· Τί θορυβεῖσθε καὶ
κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει. **40** καὶ κατεγέλων αὐτοῦ.
⸀αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν πάντας παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ
τὴν μητέρα καὶ τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ ⸀παιδίον·
41 καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου λέγει αὐτῇ· Ταλιθα ⸀κουμ, ὅ ἐστιν
μεθερμηνευόμενον· Τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω, ⸀ἔγειρε. **42** καὶ ⸀εὐθὺς ἀνέστη τὸ
κοράσιον καὶ περιεπάτει, ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα. καὶ ἐξέστησαν ⸁εὐθὺς ἐκστάσει
μεγάλῃ. **43** καὶ διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ ἵνα μηδεὶς γνοῖ τοῦτο, καὶ εἶπεν
δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν.

5:27 ἀκούσασα Treg NIV RP] + τὰ WH **28 Ἐὰν ἅψωμαι κἂν … αὐτοῦ** WH NIV] Κἂν … αὐτοῦ ἅψωμαι Treg RP **29 εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως RP **30 εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως RP **33 αὐτῇ** WH Treg NIV] ἐπ᾽ αὐτῇ RP **34 Θυγάτηρ** WH Treg NIV] θύγατερ RP **36 παρακούσας** WH Treg NIV] εὐθέως ἀκούσας RP **37 μετ᾽ αὐτοῦ** WH Treg NIV] αὐτῷ RP • **τὸν** WH Treg NIV] – RP **38 ἔρχονται** WH Treg NIV] ἔρχεται RP • **καὶ** WH Treg NIV] – RP **40 αὐτὸς** WH Treg NIV] Ὁ RP • **παιδίον** WH Treg NIV] + ἀνακείμενον RP **41 κουμ** WH Treg NIV] κοῦμι RP • **ἔγειρε** WH Treg NIV] ἔγειραι RP **42 ⸀εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως RP • **⸁εὐθὺς** WH Treg NIV] – RP

6:1 Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ⸀ἔρχεται εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, καὶ
ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. **2** καὶ γενομένου σαββάτου ἤρξατο
⸂διδάσκειν ἐν τῇ συναγωγῇ⸃· καὶ ⸀οἱ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο λέγοντες·
Πόθεν τούτῳ ταῦτα, καὶ τίς ἡ σοφία ἡ δοθεῖσα ⸀τούτῳ, καὶ ⸀αἱ δυνάμεις
τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ ⸀γινόμεναι; **3** οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς
⸀τῆς Μαρίας ⸂καὶ ἀδελφὸς⸃ Ἰακώβου καὶ ⸀Ἰωσῆτος καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος;
καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς; καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ.
4 ⸂καὶ ἔλεγεν⸃ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι Οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ
πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς ⸂συγγενεῦσιν αὐτοῦ⸃ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. **5** καὶ
οὐκ ἐδύνατο ἐκεῖ ⸂ποιῆσαι οὐδεμίαν δύναμιν⸃, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεὶς
τὰς χεῖρας ἐθεράπευσεν· **6** καὶ ⸀ἐθαύμαζεν διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

Καὶ περιῆγεν τὰς κώμας κύκλῳ διδάσκων. **7** καὶ προσκαλεῖται τοὺς
δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο δύο, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν
τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων, **8** καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα μηδὲν αἴρωσιν
εἰς ὁδὸν εἰ μὴ ῥάβδον μόνον, μὴ ⸂ἄρτον, μὴ πήραν⸃, μὴ εἰς τὴν ζώνην
χαλκόν, **9** ἀλλὰ ὑποδεδεμένους σανδάλια, καὶ μὴ ⸀ἐνδύσησθε δύο χιτῶνας.
10 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὅπου ⸀ἐὰν εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν
ἐξέλθητε ἐκεῖθεν. **11** καὶ ⸂ὃς ἂν τόπος μὴ δέξηται⸃ ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσωσιν
ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν ἐκτινάξατε τὸν χοῦν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν
ὑμῶν εἰς μαρτύριον ⸀αὐτοῖς. **12** Καὶ ἐξελθόντες ⸀ἐκήρυξαν ἵνα ⸀μετανοῶσιν,
13 καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον, καὶ ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ
ἐθεράπευον.

6:1 ἔρχεται WH Treg NIV] ἦλθεν RP **2 διδάσκειν ἐν τῇ συναγωγῇ** WH Treg NIV] ἐν τῇ συναγωγῇ διδάσκειν RP • **οἱ** WH] – Treg NIV RP • **τούτῳ** WH Treg NIV] αὐτῷ RP • **αἱ** WH NIV] – Treg RP • **γινόμεναι** WH Treg NIV] γίνονται RP **3 τῆς** WH Treg NIV] – RP • **καὶ ἀδελφὸς** WH Treg NIV] ἀδελφὸς δὲ RP • **Ἰωσῆτος** WH Treg NIV] Ἰωσῆ RP **4 καὶ ἔλεγεν** WH Treg NIV] Ἔλεγεν δὲ RP • **συγγενεῦσιν αὐτοῦ** WH Treg NIV] συγγενέσιν RP **5 ποιῆσαι οὐδεμίαν δύναμιν** WH Treg NIV] οὐδεμίαν δύναμιν ποιῆσαι RP **6 ἐθαύμαζεν** Treg NIV RP] ἐθαύμασεν WH **8 ἄρτον μὴ πήραν** WH Treg NIV] πήραν μὴ ἄρτον RP **9 ἐνδύσησθε** Treg NIV RP] ἐνδύσασθαι WH **10 ἐὰν** WH NIV RP] ἂν Treg **11 ὃς ἂν τόπος μὴ δέξηται** WH Treg NIV] ὅσοι ἂν μὴ δέξωνται RP • **αὐτοῖς** WH Treg NIV] + Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται Σοδόμοις ἢ Γομόρροις ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. RP **12 ἐκήρυξαν** WH Treg NIV] ἐκήρυσσον RP • **μετανοῶσιν** WH Treg NIV] μετανοήσωσιν RP

14 Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρῴδης, φανερὸν γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ⸀ἔλεγον ὅτι Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ⸂ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν⸃, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ· **15** ἄλλοι ⸀δὲ ἔλεγον ὅτι Ἠλίας ἐστίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι ⸀προφήτης ὡς εἷς τῶν προφητῶν. **16** ἀκούσας δὲ ⸀ὁ Ἡρῴδης ⸀ἔλεγεν· Ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα Ἰωάννην, οὗτος ⸀ἠγέρθη.

17 Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρῴδης ἀποστείλας ἐκράτησεν τὸν Ἰωάννην καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν φυλακῇ διὰ Ἡρῳδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν· **18** ἔλεγεν γὰρ ὁ Ἰωάννης τῷ Ἡρῴδῃ ὅτι Οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου. **19** ἡ δὲ Ἡρῳδιὰς ἐνεῖχεν αὐτῷ καὶ ἤθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, καὶ οὐκ ἠδύνατο· **20** ὁ γὰρ Ἡρῴδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ συνετήρει αὐτόν, καὶ ἀκούσας αὐτοῦ πολλὰ ⸀ἠπόρει, καὶ ἡδέως αὐτοῦ ἤκουεν. **21** Καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου ὅτε Ἡρῴδης τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ⸀ἐποίησεν τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας, **22** καὶ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς ⸂αὐτῆς τῆς⸃ Ἡρῳδιάδος καὶ ὀρχησαμένης ⸂καὶ ἀρεσάσης⸃ τῷ Ἡρῴδῃ καὶ τοῖς συνανακειμένοις, ⸂εἶπεν ὁ βασιλεὺς⸃ τῷ κορασίῳ· Αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέλῃς, καὶ δώσω σοι· **23** καὶ ὤμοσεν ⸀αὐτῇ· ⸂Ὅ τι⸃ ἐάν με αἰτήσῃς δώσω σοι ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας μου. **24** ⸀καὶ ἐξελθοῦσα εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτῆς· Τί ⸀αἰτήσωμαι; ἡ δὲ εἶπεν· Τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ ⸀βαπτίζοντος. **25** καὶ εἰσελθοῦσα ⸀εὐθὺς μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα ᾐτήσατο λέγουσα· Θέλω ἵνα ⸂ἐξαυτῆς δῷς μοι⸃ ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. **26** καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεὺς διὰ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς ⸀ἀνακειμένους οὐκ ἠθέλησεν ⸂ἀθετῆσαι αὐτήν⸃·

6:14 **ἔλεγον** WH NIV] ἔλεγεν Treg RP • **ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν** WH Treg NIV] ἐκ νεκρῶν ἠγέρθη RP **15** **δὲ** WH Treg NIV] – RP • **προφήτης** WH Treg NIV] + ἐστίν RP **16** **ὁ** WH Treg NIV] – RP • **ἔλεγεν** WH Treg NIV] εἶπεν ὅτι RP • **ἠγέρθη** WH NA] ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν Treg; ἐκ νεκρῶν ἠγέρθη NIV; ἐστιν αὐτὸς ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν RP **20** **ἠπόρει** WH NIV] ἐποίει Treg RP **21** **ἐποίησεν** WH Treg NIV] ἐποίει RP **22** **αὐτῆς τῆς** Treg RP] αὐτοῦ WH NIV • **καὶ ἀρεσάσης** RP] ἤρεσεν WH Treg NIV • **εἶπεν ὁ βασιλεὺς** NIV RP] ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπεν WH Treg **23** **αὐτῇ** WH Treg NIV RP] + πολλά NA • **Ὅ τι** NIV] Ὅτι WH; ὅτι Ὃ Treg RP **24** **καὶ** WH Treg NIV] Ἡ δὲ RP • **αἰτήσωμαι** WH Treg NIV] αἰτήσομαι RP • **βαπτίζοντος** WH Treg NIV] βαπτιστοῦ RP **25** **εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως RP • **ἐξαυτῆς δῷς μοι** WH Treg NIV] μοι δῷς ἐξαυτῆς RP **26** **ἀνακειμένους** WH Treg NIV] συνανακειμένους RP • **ἀθετῆσαι αὐτήν** WH Treg NIV] αὐτὴν ἀθετῆσαι RP

27 καὶ ⸀εὐθὺς ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτορα ἐπέταξεν ⸀ἐνέγκαι τὴν
κεφαλὴν αὐτοῦ. ⸀καὶ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ **28** καὶ
ἤνεγκεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ, καὶ τὸ
κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς. **29** καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
ἦλθον καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν μνημείῳ.

30 Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ
⸀πάντα ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα ἐδίδαξαν. **31** καὶ ⸀λέγει αὐτοῖς· Δεῦτε ὑμεῖς
αὐτοὶ κατ᾽ ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον καὶ ⸀ἀναπαύσασθε ὀλίγον. ἦσαν γὰρ οἱ
ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί, καὶ οὐδὲ φαγεῖν εὐκαίρουν. **32** καὶ ἀπῆλθον
⸂ἐν τῷ πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον⸃ κατ᾽ ἰδίαν. **33** καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας καὶ
⸀ἐπέγνωσαν πολλοί, καὶ πεζῇ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ καὶ
προῆλθον ⸀αὐτούς. **34** καὶ ἐξελθὼν ⸀εἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ᾽
⸀αὐτοὺς ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα, καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς
πολλά. **35** Καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γενομένης προσελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ ⸀ἔλεγον ὅτι Ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἤδη ὥρα πολλή· **36** ἀπόλυσον
αὐτούς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς καὶ κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς
⸂τί φάγωσιν⸃. **37** ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν.
καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν δηναρίων διακοσίων ἄρτους
καὶ ⸀δώσομεν αὐτοῖς φαγεῖν; **38** ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· Πόσους ⸂ἔχετε ἄρτους⸃;
⸀ὑπάγετε ἴδετε. καὶ γνόντες λέγουσιν· Πέντε, καὶ δύο ἰχθύας. **39** καὶ ἐπέταξεν
αὐτοῖς ⸀ἀνακλῖναι πάντας συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρτῳ. **40** καὶ
ἀνέπεσαν πρασιαὶ πρασιαὶ ⸀κατὰ ἑκατὸν καὶ ⸁κατὰ πεντήκοντα. **41** καὶ λαβὼν
τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν

6:27 εὐθὺς WH Treg NIV] εὐθέως RP • **ἐνέγκαι** WH Treg NIV] ἐνεχθῆναι RP • **καὶ** WH Treg NIV] Ὁ δὲ RP **30 πάντα** WH Treg NIV] + καὶ RP **31 λέγει** WH Treg NIV] εἶπεν RP • **ἀναπαύσασθε** WH Treg NIV] ἀναπαύεσθε RP **32 ἐν τῷ πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον** WH NIV] εἰς ἔρημον τόπον τῷ πλοίῳ Treg RP **33 ἐπέγνωσαν** NIV] + αὐτὸν RP; ἔγνωσαν WH Treg **34 εἶδεν** WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP • **αὐτοὺς** WH Treg NIV] αὐτοῖς RP **35 ἔλεγον** WH Treg NIV] λέγουσιν RP **36 τί φάγωσιν** WH Treg NIV] ἄρτους. Τί γὰρ φάγωσιν οὐκ ἔχουσιν RP **37 δώσομεν** WH Treg NIV] δῶμεν RP **38 ἔχετε ἄρτους** WH] ἄρτους ἔχετε Treg NIV RP • **ὑπάγετε** WH Treg NIV] + καὶ RP **39 ἀνακλῖναι** Treg NIV RP] ἀνακλιθῆναι WH **40 ⸀κατὰ** WH Treg NIV] ἀνὰ RP • **⸁κατὰ** WH Treg NIV] ἀνὰ RP

καὶ κατέκλασεν τοὺς ἄρτους καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς ⸀αὐτοῦ ἵνα ⸀παρατιθῶσιν
αὐτοῖς, καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισεν πᾶσιν. **42** καὶ ἔφαγον πάντες καὶ
ἐχορτάσθησαν· **43** καὶ ἦραν ⸂κλάσματα δώδεκα κοφίνων πληρώματα⸃ καὶ ἀπὸ
τῶν ἰχθύων. **44** καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες ⸂τοὺς ἄρτους⸃ πεντακισχίλιοι ἄνδρες.

45 Καὶ ⸀εὐθὺς ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον
καὶ προάγειν ⸂εἰς τὸ πέραν⸃ πρὸς Βηθσαϊδάν, ἕως αὐτὸς ⸀ἀπολύει τὸν ὄχλον.
46 καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι.

47 Καὶ ὀψίας γενομένης ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς
μόνος ἐπὶ τῆς γῆς. **48** καὶ ⸀ἰδὼν αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν, ἦν γὰρ
ὁ ἄνεμος ἐναντίος ⸀αὐτοῖς, περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς
αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης· καὶ ἤθελεν παρελθεῖν αὐτούς. **49** οἱ δὲ
ἰδόντες αὐτὸν ⸂ἐπὶ τῆς θαλάσσης περιπατοῦντα⸃ ἔδοξαν ⸂ὅτι φάντασμά ἐστιν⸃
καὶ ἀνέκραξαν, **50** πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδον καὶ ἐταράχθησαν. ⸂ὁ δὲ εὐθὺς⸃
ἐλάλησεν μετ' αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς· Θαρσεῖτε, ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε.
51 καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. καὶ λίαν ⸂ἐκ
περισσοῦ⸃ ἐν ἑαυτοῖς ⸀ἐξίσταντο, **52** οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις, ⸂ἀλλ' ἦν⸃
αὐτῶν ἡ καρδία πεπωρωμένη.

53 Καὶ διαπεράσαντες ⸂ἐπὶ τὴν γῆν ἦλθον εἰς⸃ Γεννησαρὲτ καὶ
προσωρμίσθησαν. **54** καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου ⸀εὐθὺς ἐπιγνόντες
αὐτὸν **55** ⸂περιέδραμον ὅλην τὴν χώραν ἐκείνην καὶ⸃ ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς
κραβάττοις τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν ὅπου ἤκουον ⸀ὅτι ἐστίν. **56** καὶ

6:41 **αὐτοῦ** NIV RP] – WH Treg • **παρατιθῶσιν** WH NIV] παραθῶσιν Treg RP **43** **κλάσματα δώδεκα κοφίνων πληρώματα** WH NIV] κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πληρώματα Treg; κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις RP **44** **τοὺς ἄρτους** WH Treg RP NA] – NIV **45** **εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως RP • **εἰς τὸ πέραν** WH Treg RP NA] – NIV • **ἀπολύει** WH Treg NIV] ἀπολύσῃ RP **48** **ἰδὼν** WH Treg NIV] εἶδεν RP • **αὐτοῖς** WH Treg NIV] + καὶ RP **49** **ἐπὶ τῆς θαλάσσης περιπατοῦντα** WH NIV] περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης Treg RP • **ὅτι φάντασμά ἐστιν** WH NIV] φάντασμα εἶναι Treg RP **50** **ὁ δὲ εὐθὺς** WH NIV] καὶ εὐθὺς Treg; Καὶ εὐθέως RP **51** **ἐκ περισσοῦ** Treg NIV RP] – WH • **ἐξίσταντο** WH Treg NIV] + καὶ ἐθαύμαζον RP **52** **ἀλλ' ἦν** WH Treg NIV] ἦν γὰρ RP **53** **ἐπὶ τὴν γῆν ἦλθον εἰς** WH NIV] ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν Treg RP **54** **εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως RP **55** **περιέδραμον ὅλην τὴν χώραν ἐκείνην καὶ** WH Treg NIV] περιδραμόντες ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην RP • **ὅτι** WH NIV] + ἐκεῖ Treg RP

ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας ἢ ⸂εἰς πόλεις ἢ εἰς⸃ ἀγροὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς
⸀ἐτίθεσαν τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου
τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἅψωνται· καὶ ὅσοι ἂν ⸀ἥψαντο αὐτοῦ ἐσῴζοντο.

7:1 Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καί τινες τῶν γραμματέων
ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων **2** καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ⸂ὅτι
κοιναῖς χερσίν, τοῦτ’ ἔστιν ἀνίπτοις, ἐσθίουσιν⸃ ⸀τοὺς ⸀ἄρτους — **3** οἱ γὰρ
Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι ἐὰν μὴ πυγμῇ νίψωνται τὰς χεῖρας οὐκ
ἐσθίουσιν, κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, **4** καὶ ἀπ’ ⸀ἀγορᾶς
ἐὰν μὴ ⸀βαπτίσωνται οὐκ ἐσθίουσιν, καὶ ἄλλα πολλά ἐστιν ἃ παρέλαβον
κρατεῖν, βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων ⸂καὶ κλινῶν⸃— **5** ⸀καὶ
ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς· Διὰ τί ⸂οὐ περιπατοῦσιν
οἱ μαθηταί σου⸃ κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ ⸀κοιναῖς χερσὶν
ἐσθίουσιν τὸν ἄρτον; **6** ὁ ⸀δὲ εἶπεν ⸀αὐτοῖς· Καλῶς ἐπροφήτευσεν Ἠσαΐας περὶ
ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡς γέγραπται ⸀ὅτι Οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χείλεσίν με τιμᾷ, ἡ
δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ’ ἐμοῦ· **7** μάτην δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες
διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων· **8** ⸀ἀφέντες τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ κρατεῖτε
τὴν παράδοσιν τῶν ⸀ἀνθρώπων.

9 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, ἵνα τὴν
παράδοσιν ὑμῶν ⸀τηρήσητε· **10** Μωϋσῆς γὰρ εἶπεν· Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ
τὴν μητέρα σου, καί· Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω·
11 ὑμεῖς δὲ λέγετε· Ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί· Κορβᾶν, ὅ ἐστιν
Δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς, **12** ⸀οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ

6:56 **εἰς πόλεις ἢ εἰς** WH Treg NIV] *πόλεις ἢ* RP • **ἐτίθεσαν** WH Treg NIV] *ἐτίθουν* RP • **ἥψαντο** WH Treg NIV] *ἥπτοντο* RP **7:2** **ὅτι κοιναῖς … ἀνίπτοις, ἐσθίουσιν** WH Treg NIV] *κοιναῖς … ἀνίπτοις ἐσθίοντας* RP • **τοὺς** WH Treg NIV] – RP • **ἄρτους** WH Treg NIV] + *ἐμέμψαντο* RP **4** **ἀγορᾶς** WH Treg RP NA] + *ὅταν ἔλθωσιν* NIV • **βαπτίσωνται** Treg NIV RP] *ῥαντίσωνται* WH • **καὶ κλινῶν** Treg RP NA] – WH NIV **5** **καὶ** WH Treg NIV] *Ἔπειτα* RP • **οὐ περιπατοῦσιν οἱ μαθηταί σου** WH Treg NIV] *οἱ μαθηταί σου οὐ περιπατοῦσιν* RP • **κοιναῖς** WH Treg NIV] *ἀνίπτοις* RP **6** **δὲ** WH Treg NIV] + *ἀποκριθεὶς* RP • **αὐτοῖς** WH NIV] *ὅτι* Treg RP • **ὅτι** WH NIV] – Treg RP **8** **ἀφέντες** WH Treg NIV] + *γὰρ* RP • **ἀνθρώπων** WH NIV] + *βαπτισμοὺς ξεστῶν καὶ ποτηρίων καὶ ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε* Treg RP **9** **τηρήσητε** WH Treg NIV RP] *στήσητε* WH[marg] NA **12** **οὐκέτι** WH Treg NIV] *καὶ οὐκέτι* RP

⸀πατρὶ ἢ τῇ ⸀μητρί, **13** ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν ᾗ παρεδώκατε· καὶ παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε.

14 Καὶ προσκαλεσάμενος ⸀πάλιν τὸν ὄχλον ἔλεγεν αὐτοῖς· ⸀Ἀκούσατέ μου πάντες καὶ ⸀σύνετε. **15** οὐδέν ἐστιν ἔξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐτὸν ὃ δύναται ⸂κοινῶσαι αὐτόν⸃· ἀλλὰ τὰ ⸂ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενά⸃ ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν ⸀ἄνθρωπον.

17 Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν ⸀εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ⸂τὴν παραβολήν⸃. **18** καὶ λέγει αὐτοῖς· Οὕτως καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι, **19** ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν ἀλλʼ εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται; —⸀καθαρίζων πάντα τὰ βρώματα. **20** ἔλεγεν δὲ ὅτι Τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον· **21** ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται, ⸂πορνεῖαι, κλοπαί, φόνοι, **22** μοιχεῖαι⸃, πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς πονηρός, βλασφημία, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη· **23** πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

24 ⸂Ἐκεῖθεν δὲ⸃ ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ ⸀ὅρια ⸀Τύρου. καὶ εἰσελθὼν εἰς οἰκίαν οὐδένα ἤθελεν γνῶναι, καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν· **25** ⸂ἀλλʼ εὐθὺς ἀκούσασα⸃ γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχεν τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἐλθοῦσα προσέπεσεν πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ· **26** ⸂ἡ δὲ γυνὴ ἦν⸃ Ἑλληνίς, Συροφοινίκισσα τῷ γένει· καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς. **27** ⸂καὶ ἔλεγεν⸃ αὐτῇ· Ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα,

---

7:12 πατρὶ WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP • **μητρί** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP **14 πάλιν** WH Treg NIV] πάντα RP • **Ἀκούσατέ** WH Treg NIV] Ἀκούετέ RP • **σύνετε** WH Treg NIV] συνίετε RP **15 κοινῶσαι αὐτόν** WH NIV] αὐτὸν κοινῶσαι Treg RP • **ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενά** WH NIV] + ἐκεῖνά Treg; ἐκπορευόμενα ἀπʼ αὐτοῦ ἐκεῖνά RP • **ἄνθρωπον** WH NIV] + 16 Εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω Treg RP **17 εἰς** WH Treg RP NA] + τὸν NIV • **τὴν παραβολήν** WH Treg NIV] περὶ τῆς παραβολῆς RP **19 καθαρίζων** WH Treg NIV] καθαρίζον RP **21–22 πορνεῖαι κλοπαί φόνοι μοιχεῖαι** WH Treg NIV] μοιχεῖαι πορνεῖαι φόνοι κλοπαί RP **24 Ἐκεῖθεν δὲ** WH NIV] Καὶ ἐκεῖθεν Treg RP • **ὅρια** WH Treg NIV] μεθόρια RP • **Τύρου** NIV] + καὶ Σιδῶνος WH Treg RP **25 ἀλλʼ εὐθὺς ἀκούσασα** WH Treg NIV] Ἀκούσασα γὰρ RP **26 ἡ δὲ γυνὴ ἦν** WH NIV] ἡ γυνὴ δὲ ἦν Treg; ἦν δὲ ἡ γυνὴ RP **27 καὶ ἔλεγεν** WH Treg NIV] Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν RP

οὐ γάρ ⸂καλόν ἐστιν⸃ λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ ⸂τοῖς κυναρίοις
βαλεῖν⸃. **28** ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέγει αὐτῷ· ⸀Κύριε, ⸀καὶ τὰ κυνάρια ὑποκάτω
τῆς τραπέζης ⸀ἐσθίουσιν ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν παιδίων. **29** καὶ εἶπεν αὐτῇ·
Διὰ τοῦτον τὸν λόγον ὕπαγε, ἐξελήλυθεν ⸂ἐκ τῆς θυγατρός σου τὸ δαιμόνιον⸃.
30 καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς εὗρεν τὸ ⸂παιδίον βεβλημένον ἐπὶ τὴν
κλίνην καὶ τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός⸃.

31 Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου ⸂ἦλθεν διὰ Σιδῶνος εἰς⸃ τὴν
θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων Δεκαπόλεως. **32** καὶ φέρουσιν
αὐτῷ κωφὸν ⸀καὶ ⸀μογιλάλον, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν
χεῖρα. **33** καὶ ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ’ ἰδίαν ἔβαλεν τοὺς
δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ καὶ πτύσας ἥψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ,
34 καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐστέναξεν, καὶ λέγει αὐτῷ· Εφφαθα, ὅ
ἐστιν Διανοίχθητι· **35** ⸀καὶ ⸀ἠνοίγησαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαί, καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς
τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς· **36** καὶ διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα
μηδενὶ ⸀λέγωσιν· ὅσον δὲ ⸂αὐτοῖς διεστέλλετο, αὐτοὶ⸃ μᾶλλον περισσότερον
ἐκήρυσσον. **37** καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες· Καλῶς πάντα
πεποίηκεν, καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν ⸀καὶ ἀλάλους λαλεῖν.

8:1 Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ⸂πάλιν πολλοῦ⸃ ὄχλου ὄντος καὶ μὴ ἐχόντων
τί φάγωσιν, ⸀προσκαλεσάμενος τοὺς ⸀μαθητὰς λέγει αὐτοῖς· **2** Σπλαγχνίζομαι
ἐπὶ τὸν ὄχλον ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσίν μοι καὶ οὐκ ἔχουσιν τί
φάγωσιν· **3** καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστεις εἰς οἶκον αὐτῶν, ἐκλυθήσονται ἐν

7:27 καλόν ἐστιν RP] ἐστιν καλὸν WH Treg NIV • **τοῖς κυναρίοις βαλεῖν** WH Treg NIV] βαλεῖν τοῖς κυναρίοις RP **28 Κύριε** Holmes NA] Ναί κύριε WH Treg NIV RP • **καὶ** WH Treg NA] + γὰρ NIV RP • **ἐσθίουσιν** WH Treg NIV] ἐσθίει RP **29 ἐκ … σου τὸ δαιμόνιον** WH NIV] τὸ δαιμόνιον ἐκ … σου Treg RP **30 παιδίον βεβλημένον ἐπὶ τὴν κλίνην καὶ τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός** WH Treg NIV] δαιμόνιον ἐξεληλυθός καὶ τὴν θυγατέρα βεβλημένην ἐπὶ τῆς κλίνης RP **31 ἦλθεν διὰ Σιδῶνος εἰς** WH Treg NIV] καὶ Σιδῶνος ἦλθεν πρὸς RP **32 καὶ** WH Treg NIV] – RP • **μογιλάλον** WH NIV] μογγιλάλον Treg RP **35 καὶ** WH Treg] + εὐθέως NIV RP • **ἠνοίγησαν** WH Treg NIV] διηνοίχθησαν RP **36 λέγωσιν** WH Treg NIV] εἴπωσιν RP • **αὐτοῖς διεστέλλετο αὐτοὶ** WH Treg NIV] αὐτὸς αὐτοῖς διεστέλλετο RP **37 καὶ** WH Treg] + τοὺς NIV RP **8:1 πάλιν πολλοῦ** WH Treg NIV] παμπόλλου RP • **προσκαλεσάμενος** WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP • **μαθητὰς** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP

τῇ ὁδῷ· ⸂καί τινες⸃ αὐτῶν ⸀ἀπὸ μακρόθεν ⸀ἥκασιν. **4** καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ⸀ὅτι Πόθεν τούτους δυνήσεταί τις ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ’
ἐρημίας; **5** καὶ ⸀ἠρώτα αὐτούς· Πόσους ἔχετε ἄρτους; οἱ δὲ εἶπαν· Ἑπτά. **6** καὶ
⸀παραγγέλλει τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους
εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα ⸀παρατιθῶσιν
καὶ παρέθηκαν τῷ ὄχλῳ. **7** καὶ εἶχον ἰχθύδια ὀλίγα· καὶ εὐλογήσας ⸀αὐτὰ
εἶπεν ⸂καὶ ταῦτα παρατιθέναι⸃. **8** ⸂καὶ ἔφαγον⸃ καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν
περισσεύματα κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας. **9** ἦσαν ⸀δὲ ὡς τετρακισχίλιοι. καὶ
ἀπέλυσεν αὐτούς. **10** καὶ ⸀εὐθὺς ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθά.

11 Καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἤρξαντο συζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντες παρ’
αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν. **12** καὶ ἀναστενάξας τῷ
πνεύματι αὐτοῦ λέγει· Τί ἡ γενεὰ αὕτη ⸂ζητεῖ σημεῖον⸃; ἀμὴν λέγω ⸀ὑμῖν,
εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον. **13** καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς ⸂πάλιν ἐμβὰς⸃
ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν.

14 Καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον οὐκ εἶχον μεθ’
ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. **15** καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς λέγων· Ὁρᾶτε, βλέπετε
ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ τῆς ζύμης Ἡρῴδου. **16** καὶ διελογίζοντο
πρὸς ⸀ἀλλήλους ὅτι ἄρτους οὐκ ⸀ἔχουσιν. **17** καὶ ⸀γνοὺς λέγει αὐτοῖς· Τί
διαλογίζεσθε ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὔπω νοεῖτε οὐδὲ συνίετε; ⸀πεπωρωμένην
ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν; **18** ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε καὶ ὦτα ἔχοντες
οὐκ ἀκούετε; καὶ οὐ μνημονεύετε **19** ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς τοὺς
πεντακισχιλίους, πόσους κοφίνους ⸂κλασμάτων πλήρεις⸃ ἤρατε; λέγουσιν

8:3 ***καί τινες*** WH Treg NIV] τινὲς γὰρ RP • ***ἀπὸ*** WH Treg NIV] – RP • ***ἥκασιν*** Treg NIV] εἰσίν WH; ἥκουσιν RP **4** ***ὅτι*** WH Treg NIV] – RP **5** ***ἠρώτα*** WH Treg NIV] ἐπηρώτα RP **6** ***παραγγέλλει*** WH Treg NIV] παρήγγειλεν RP • ***παρατιθῶσιν*** WH Treg NIV] παραθῶσιν RP **7** ***αὐτὰ*** WH Treg NIV] – RP • ***καὶ ταῦτα παρατιθέναι*** WH Treg NIV] παραθεῖναι καὶ αὐτά RP **8** ***καὶ ἔφαγον*** WH Treg NIV] Ἔφαγον δέ RP **9** ***δὲ*** WH NIV] + οἱ φαγόντες Treg RP **10** ***εὐθὺς*** WH Treg NIV] εὐθέως RP **12** ***ζητεῖ σημεῖον*** WH Treg NIV] σημεῖον ἐπιζητεῖ RP • ***ὑμῖν*** Treg NIV RP] – WH **13** ***πάλιν ἐμβὰς*** WH NA] πάλιν ἐμβὰς εἰς πλοῖον Treg; ἐμβὰς πάλιν εἰς τὸ πλοῖον NIV; ἐμβὰς πάλιν εἰς πλοῖον RP **16** ***ἀλλήλους*** WH Treg NA] + λέγοντες NIV RP • ***ἔχουσιν*** WH Treg NA] ἔχομεν NIV RP **17** ***γνοὺς*** WH NA] + ὁ Ἰησοῦς Treg NIV RP • ***πεπωρωμένην*** WH Treg NIV] Ἔτι πεπωρωμένην RP **19** ***κλασμάτων πλήρεις*** WH Treg NIV] πλήρεις κλασμάτων RP

αὐτῷ· Δώδεκα. **20** ὅτε ⸀καὶ τοὺς ἑπτὰ εἰς τοὺς τετρακισχιλίους, πόσων
σπυρίδων πληρώματα κλασμάτων ἤρατε; ⸂καὶ λέγουσιν αὐτῷ⸃· Ἑπτά. **21** καὶ
ἔλεγεν αὐτοῖς· ⸀Οὔπω συνίετε;

22 Καὶ ⸀ἔρχονται εἰς Βηθσαϊδάν. καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυφλὸν καὶ
παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἅψηται. **23** καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ
τυφλοῦ ⸀ἐξήνεγκεν αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης, καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ,
ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἐπηρώτα αὐτόν· Εἴ τι ⸀βλέπεις; **24** καὶ ἀναβλέψας
ἔλεγεν· Βλέπω τοὺς ἀνθρώπους ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ περιπατοῦντας. **25** εἶτα
πάλιν ⸀ἐπέθηκεν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ⸂διέβλεψεν καὶ
ἀπεκατέστη καὶ ἐνέβλεπεν⸃ τηλαυγῶς ⸀ἅπαντα. **26** καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν
⸀εἰς οἶκον αὐτοῦ λέγων· Μηδὲ εἰς τὴν κώμην ⸀εἰσέλθῃς.

27 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας Καισαρείας
τῆς Φιλίππου· καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων αὐτοῖς· Τίνα
με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; **28** οἱ δὲ ⸂εἶπαν αὐτῷ λέγοντες⸃ ⸀ὅτι Ἰωάννην
τὸν βαπτιστήν, καὶ ἄλλοι Ἠλίαν, ἄλλοι δὲ ⸂ὅτι εἷς⸃ τῶν προφητῶν. **29** καὶ
αὐτὸς ⸂ἐπηρώτα αὐτούς⸃· Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ⸀ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος
λέγει αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ χριστός. **30** καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέγωσιν
περὶ αὐτοῦ.

31 Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ
παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ⸀ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ
τῶν γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι· **32** καὶ
παρρησίᾳ τὸν λόγον ἐλάλει. καὶ προσλαβόμενος ⸂ὁ Πέτρος αὐτὸν⸃ ἤρξατο
ἐπιτιμᾶν αὐτῷ. **33** ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐπετίμησεν

8:20 καὶ NIV] – WH NA; δὲ Treg RP • **καὶ λέγουσιν αὐτῷ** WH NIV] οἱ δὲ εἶπον Treg RP **21 Οὔπω** WH NIV] Πῶς Treg; Πῶς οὐ RP **22 ἔρχονται** WH Treg NIV] ἔρχεται RP **23 ἐξήνεγκεν** WH Treg NIV] ἐξήγαγεν RP • **βλέπεις** WH NIV] βλέπει Treg RP **25 ἐπέθηκεν** NIV RP] ἔθηκεν WH Treg • **διέβλεψεν καὶ ἀπεκατέστη καὶ ἐνέβλεπεν** WH Treg NIV] ἐποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι. Καὶ ἀποκατεστάθη καὶ ἐνέβλεψεν RP • **ἅπαντα** WH Treg NIV] ἅπαντας RP **26 εἰς** WH Treg NIV] + τὸν RP • **εἰσέλθῃς** WH NIV] + μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ Treg RP **28 εἶπαν αὐτῷ λέγοντες** WH NIV] ἀπεκρίθησαν αὐτῷ λέγοντες Treg; ἀπεκρίθησαν RP • **ὅτι** WH NIV] – Treg RP • **ὅτι εἷς** WH Treg NIV] ἕνα RP **29 ἐπηρώτα αὐτούς** WH Treg NIV] λέγει αὐτοῖς RP • **ἀποκριθεὶς** WH Treg NIV] + δὲ RP **31 ὑπὸ** WH Treg NIV] ἀπὸ RP **32 ὁ Πέτρος αὐτὸν** WH Treg NIV] αὐτὸν ὁ Πέτρος RP

⸀Πέτρῳ ⸂καὶ λέγει⸃· Ὕπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ
ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.
34 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἶπεν
αὐτοῖς· ⸂Εἴ τις⸃ θέλει ὀπίσω μου ⸀ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω
τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι. **35** ὃς γὰρ ⸀ἐὰν θέλῃ τὴν ⸂ψυχὴν
αὐτοῦ⸃ σῶσαι ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ’ ἂν ⸀ἀπολέσει τὴν ⸄ψυχὴν αὐτοῦ⸅ ἕνεκεν
ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου ⸀σώσει αὐτήν. **36** τί γὰρ ⸀ὠφελεῖ ⸀ἄνθρωπον
⸂κερδῆσαι τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῆναι⸃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; **37** ⸂τί γὰρ⸃
⸀δοῖ ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; **38** ὃς γὰρ ἐὰν ἐπαισχυνθῇ με
καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων. **9:1** καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν
ὅτι εἰσίν τινες ⸂τῶν ὧδε⸃ ἑστηκότων οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν
ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

2 Καὶ μετὰ ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ τὸν
Ἰάκωβον ⸀καὶ Ἰωάννην, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ’ ἰδίαν
μόνους. καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, **3** καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ⸀ἐγένετο
στίλβοντα λευκὰ ⸀λίαν οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται ⸀οὕτως λευκᾶναι.
4 καὶ ὤφθη αὐτοῖς Ἠλίας σὺν Μωϋσεῖ, καὶ ἦσαν συλλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ.
5 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ· Ῥαββί, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε
εἶναι, καὶ ποιήσωμεν ⸂τρεῖς σκηνάς⸃, σοὶ μίαν καὶ Μωϋσεῖ μίαν καὶ Ἠλίᾳ

8:33 Πέτρῳ WH Treg NIV] τῷ Πέτρῳ RP • **καὶ λέγει** WH Treg NIV] λέγων RP **34 Εἴ τις** WH Treg NIV] Ὅστις RP • **ἐλθεῖν** WH] ἀκολουθεῖν Treg NIV RP **35 ἐὰν** WH Treg NIV] ἂν RP • **⸂ψυχὴν αὐτοῦ⸃** Treg NIV RP] ἑαυτοῦ ψυχὴν WH • **ἀπολέσει** WH Treg NIV] ἀπολέσῃ RP • **⸄ψυχὴν αὐτοῦ⸅** WH NIV] ἑαυτοῦ ψυχὴν Treg RP • **σώσει** WH Treg NIV] οὗτος σώσει RP **36 ὠφελεῖ** WH NIV] ὠφελήσει Treg RP • **ἄνθρωπον** WH NIV RP] τὸν ἄνθρωπον Treg • **κερδῆσαι τὸν … καὶ ζημιωθῆναι** WH NIV] ἐὰν κερδήσῃ τὸν … καὶ ζημιωθῇ Treg RP **37 τί γὰρ** WH Treg NIV] Ἢ τί RP • **δοῖ** WH Treg NIV] δώσει RP **9:1 τῶν ὧδε** RP] ὧδε τῶν WH Treg NIV **2 καὶ** WH Treg RP] + τὸν NIV **3 ἐγένετο** WH NIV] ἐγένοντο Treg RP • **λίαν** WH Treg NIV] + ὡς χιών RP • **οὕτως** WH Treg NIV] – RP **5 τρεῖς σκηνάς** WH Treg NIV] σκηνὰς τρεῖς RP **6 ἀποκριθῇ** WH Treg NIV] λαλήσει RP • **ἔκφοβοι γὰρ ἐγένοντο** WH Treg NIV] ἦσαν γὰρ ἔκφοβοι RP

μίαν. **6** οὐ γὰρ ᾔδει τί ⸀ἀποκριθῇ, ⸂ἔκφοβοι γὰρ ἐγένοντο⸃. **7** καὶ ἐγένετο
νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς, καὶ ⸀ἐγένετο φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης· Οὗτός ἐστιν
ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ⸂ἀκούετε αὐτοῦ⸃. **8** καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι
οὐκέτι οὐδένα εἶδον ⸂ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ’ ἑαυτῶν⸃.

9 ⸂Καὶ καταβαινόντων⸃ αὐτῶν ⸀ἐκ τοῦ ὄρους διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα
μηδενὶ ⸂ἃ εἶδον διηγήσωνται⸃, εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν
ἀναστῇ. **10** καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτοὺς συζητοῦντες τί ἐστιν τὸ
ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. **11** καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες· Ὅτι λέγουσιν οἱ
γραμματεῖς ὅτι Ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; **12** ὁ δὲ ⸀ἔφη αὐτοῖς· Ἠλίας μὲν
ἐλθὼν πρῶτον ⸀ἀποκαθιστάνει πάντα, καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ ⸀ἐξουδενηθῇ; **13** ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ Ἠλίας
ἐλήλυθεν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ⸀ἤθελον, καθὼς γέγραπται ἐπ’ αὐτόν.

14 Καὶ ⸂ἐλθόντες πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶδον⸃ ὄχλον πολὺν περὶ αὐτοὺς
καὶ γραμματεῖς συζητοῦντας ⸂πρὸς αὐτούς⸃. **15** καὶ ⸀εὐθὺς πᾶς ὁ ὄχλος
⸂ἰδόντες αὐτὸν ἐξεθαμβήθησαν⸃, καὶ προστρέχοντες ἠσπάζοντο αὐτόν. **16** καὶ
ἐπηρώτησεν ⸀αὐτούς· Τί συζητεῖτε πρὸς ⸀αὐτούς; **17** καὶ ⸂ἀπεκρίθη αὐτῷ εἷς
ἐκ τοῦ ὄχλου⸃· Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρὸς σέ, ἔχοντα πνεῦμα
ἄλαλον· **18** καὶ ὅπου ⸀ἐὰν αὐτὸν καταλάβῃ ῥήσσει αὐτόν, καὶ ἀφρίζει καὶ
τρίζει τοὺς ⸀ὀδόντας καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπα τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ
ἐκβάλωσιν, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. **19** ὁ δὲ ἀποκριθεὶς ⸀αὐτοῖς λέγει· Ὦ γενεὰ
ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν

9:7 **ἐγένετο** WH NIV] ἦλθεν Treg RP • **ἀκούετε αὐτοῦ** WH Treg NIV] αὐτοῦ ἀκούετε RP **8** **ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ’ ἑαυτῶν** Treg NIV RP] μεθ’ ἑαυτῶν εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον WH **9** **Καὶ καταβαινόντων** WH Treg NIV] Καταβαινόντων δὲ RP • **ἐκ** WH NIV] ἀπὸ Treg RP • **ἃ εἶδον διηγήσωνται** WH Treg NIV] διηγήσωνται ἃ εἶδον RP **12** **ἔφη** WH Treg NIV] ἀποκριθείς εἶπεν RP • **ἀποκαθιστάνει** WH Treg NIV] ἀποκαθιστᾷ RP • **ἐξουδενηθῇ** WH Treg NIV] ἐξουδενωθῇ RP **13** **ἤθελον** WH Treg NIV] ἠθέλησαν RP **14** **ἐλθόντες πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶδον** WH Treg NIV] ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶδεν RP • **πρὸς αὐτούς** WH Treg NIV] αὐτοῖς RP **15** **εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως RP • **ἰδόντες αὐτὸν ἐξεθαμβήθησαν** WH Treg NIV] ἰδὼν αὐτὸν ἐξεθαμβήθη RP **16** **αὐτούς** WH Treg NIV] τοῦς γραμματεῖς RP • **αὐτούς** Holmes] αὐτούς WH Treg NIV RP **17** **ἀπεκρίθη αὐτῷ εἷς … ὄχλου** WH Treg NIV] ἀποκριθεὶς εἷς … ὄχλου εἶπεν RP **18** **ἐὰν** WH Treg NIV] ἂν RP • **ὀδόντας** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP **19** **αὐτοῖς** WH Treg NIV] αὐτῷ RP **20** **τὸ πνεῦμα εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως τὸ πνεῦμα RP

πρός με. **20** καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν. καὶ ἰδὼν αὐτὸν ⸂τὸ πνεῦμα εὐθὺς⸃
⸀συνεσπάραξεν αὐτόν, καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων. **21** καὶ
ἐπηρώτησεν τὸν πατέρα αὐτοῦ· Πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; ὁ
δὲ εἶπεν· ⸀Ἐκ παιδιόθεν· **22** καὶ πολλάκις ⸂καὶ εἰς πῦρ αὐτὸν⸃ ἔβαλεν καὶ εἰς
ὕδατα ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ᾽ εἴ τι ⸀δύνῃ, βοήθησον ἡμῖν σπλαγχνισθεὶς ἐφ᾽
ἡμᾶς. **23** ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Τὸ Εἰ ⸀δύνῃ, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι.
24 ⸀εὐθὺς κράξας ὁ πατὴρ τοῦ ⸀παιδίου ἔλεγεν· ⸀Πιστεύω· βοήθει μου τῇ
ἀπιστίᾳ. **25** ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος ἐπετίμησεν τῷ πνεύματι
τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ· Τὸ ⸂ἄλαλον καὶ κωφὸν πνεῦμα⸃, ἐγὼ ⸂ἐπιτάσσω
σοι⸃, ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. **26** καὶ ⸂κράξας καὶ
πολλὰ σπαράξας⸃ ἐξῆλθεν· καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρὸς ὥστε ⸀τοὺς πολλοὺς
λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. **27** ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας ⸂τῆς χειρὸς αὐτοῦ⸃ ἤγειρεν
αὐτόν, καὶ ἀνέστη. **28** καὶ ⸂εἰσελθόντος αὐτοῦ⸃ εἰς οἶκον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
⸂κατ᾽ ἰδίαν ἐπηρώτων αὐτόν⸃· Ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό;
29 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν εἰ μὴ ἐν
⸀προσευχῇ.

30 Κἀκεῖθεν ἐξελθόντες ⸀παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οὐκ
ἤθελεν ἵνα τις γνοῖ· **31** ἐδίδασκεν γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς
ὅτι Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν
αὐτόν, καὶ ἀποκτανθεὶς ⸂μετὰ τρεῖς ἡμέρας⸃ ἀναστήσεται. **32** οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ
ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.

9:20 συνεσπάραξεν WH NIV] ἐσπάραξεν Treg RP **21 Ἐκ** WH Treg NIV] – RP **22 καὶ εἰς πῦρ αὐτὸν** WH NIV] αὐτὸν καὶ εἰς πῦρ Treg; αὐτὸν καὶ εἰς τὸ πῦρ RP • **δύνῃ** WH Treg NIV] δύνασαι RP **23 δύνῃ** WH Treg NIV] δύνασαι πιστεῦσαι RP **24 εὐθὺς** WH NIV] καὶ εὐθὺς Treg; καὶ εὐθέως RP • **παιδίου** WH Treg NIV] + μετὰ δακρύων RP • **Πιστεύω** WH Treg NIV] + κύριε RP **25 ἄλαλον καὶ κωφὸν πνεῦμα** WH Treg NIV] πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν RP • **ἐπιτάσσω σοι** WH Treg NIV] σοι ἐπιτάσσω RP **26 κράξας καὶ πολλὰ σπαράξας** WH Treg NIV] κράξαν καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτόν RP • **τοὺς** WH Treg NIV] – RP **27 τῆς χειρὸς αὐτοῦ** WH Treg NIV] αὐτὸν τῆς χειρός RP **28 εἰσελθόντος αὐτοῦ** WH Treg NIV] εἰσελθόντα αὐτὸν RP • **κατ᾽ ἰδίαν ἐπηρώτων αὐτόν** WH Treg NIV] ἐπηρώτων αὐτὸν κατ᾽ ἰδίαν RP **29 προσευχῇ** WH NIV] + καὶ νηστείᾳ Treg RP **30 παρεπορεύοντο** NIV RP] ἐπορεύοντο WH Treg **31 μετὰ τρεῖς ἡμέρας** WH Treg NIV] τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ RP

33 Καὶ ⸀ἦλθον εἰς Καφαρναούμ. καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος ἐπηρώτα
αὐτούς· Τί ἐν τῇ ⸀ὁδῷ διελογίζεσθε; **34** οἱ δὲ ἐσιώπων, πρὸς ἀλλήλους γὰρ
διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ τίς μείζων. **35** καὶ καθίσας ἐφώνησεν τοὺς δώδεκα
καὶ λέγει αὐτοῖς· Εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι ἔσται πάντων ἔσχατος καὶ
πάντων διάκονος. **36** καὶ λαβὼν παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ
ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ εἶπεν αὐτοῖς· **37** Ὃς ⸀ἂν ἓν τῶν τοιούτων παιδίων
δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ⸁ἂν ἐμὲ ⸀δέχηται, οὐκ ἐμὲ
δέχεται ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με.

38 ⸂Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰωάννης⸃· Διδάσκαλε, εἴδομέν τινα ⸀ἐν τῷ ὀνόματί σου
ἐκβάλλοντα δαιμόνια, ⸂καὶ ἐκωλύομεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἠκολούθει ἡμῖν⸃. **39** ὁ
δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Μὴ κωλύετε αὐτόν, οὐδεὶς γάρ ἐστιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ
τῷ ὀνόματί μου καὶ δυνήσεται ταχὺ κακολογῆσαί με· **40** ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν
καθ' ⸂ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν⸃ ἐστιν. **41** Ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν
⸀ὀνόματι ὅτι χριστοῦ ἐστε, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ⸀ὅτι οὐ μὴ ⸀ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν
αὐτοῦ.

42 Καὶ ὃς ⸀ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν ⸀τούτων τῶν πιστευόντων ⸂εἰς
ἐμέ⸃, καλόν ἐστιν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περίκειται ⸂μύλος ὀνικὸς⸃ περὶ τὸν τράχηλον
αὐτοῦ καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν. **43** Καὶ ἐὰν ⸀σκανδαλίζῃ σε ἡ χείρ σου,
ἀπόκοψον αὐτήν· καλόν ⸂ἐστίν σε⸃ κυλλὸν ⸂εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν⸃ ἢ τὰς δύο
χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ⸀ἄσβεστον. **45** καὶ ἐὰν

9:33 ἦλθον WH Treg NIV] ἦλθεν RP • **ὁδῷ** WH Treg NIV] + πρὸς ἑαυτοὺς RP **37 ⸀ἂν** WH Treg NIV] ἐὰν RP • **⸁ἂν** WH Treg NIV] ἐὰν RP • **δέχηται** WH Treg NIV] δέξηται RP **38 Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰωάννης** WH NIV] + λέγων Treg; Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ Ἰωάννης λέγων RP • **ἐν** WH Treg NIV] – RP • **καὶ ἐκωλύομεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἠκολούθει ἡμῖν** WH NIV] ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν καὶ ἐκωλύομεν αὐτόν ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν Treg; ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν RP; ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν καὶ ἐκωλύομεν αὐτόν Greeven **40 ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν** WH Treg NIV] ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν RP **41 ὀνόματι** WH Treg NIV] + μου RP • **ὅτι** WH Treg NIV] – RP • **ἀπολέσῃ** WH NIV RP] ἀπολέσει Treg **42 ἂν** WH Treg NIV] ἐὰν RP • **τούτων** WH Treg NIV] – RP • **εἰς ἐμέ** Treg NIV RP] – WH • **μύλος ὀνικὸς** WH Treg NIV] λίθος μυλικὸς RP **43 σκανδαλίζῃ** Treg NIV RP] σκανδαλίσῃ WH • **ἐστίν σε** WH Treg NIV] σοι ἐστὶν RP • **εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν** WH Treg NIV] εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν RP • **ἄσβεστον** WH NIV] + 44 ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται Treg RP

ὁ πούς σου σκανδαλίζῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλόν ἐστίν ⸀σε εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλὸν ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν ⸀γέενναν. **47** καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν· καλόν ⸀σέ ἐστιν μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς ⸀τὴν ⸀γέενναν, **48** ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.

49 Πᾶς γὰρ πυρὶ ⸀ἁλισθήσεται. **50** καλὸν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας ἄναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ⸀ἅλα, καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.

10:1 Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας ⸀καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ συμπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν, καὶ ὡς εἰώθει πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς.

2 ⸀Καὶ ⸀ἐπηρώτων αὐτὸν εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολῦσαι, πειράζοντες αὐτόν. **3** ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Τί ὑμῖν ἐνετείλατο Μωϋσῆς; **4** οἱ δὲ εἶπαν· ⸂Ἐπέτρεψεν Μωϋσῆς⸃ βιβλίον ἀποστασίου γράψαι καὶ ἀπολῦσαι. **5** ⸂ὁ δὲ⸃ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην· **6** ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν ⸀αὐτούς· **7** ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα ⸂καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ⸃, **8** καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν· ὥστε οὐκέτι εἰσὶν δύο ἀλλὰ μία σάρξ· **9** ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω.

10 Καὶ ⸂εἰς τὴν οἰκίαν⸃ πάλιν οἱ μαθηταὶ ⸂περὶ τούτου⸃ ⸀ἐπηρώτων αὐτόν. **11** καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὃς ⸀ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμήσῃ ἄλλην

9:45 **σε** WH Treg NIV] σοι RP • **γέενναν** WH NIV] + εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον **46** **ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται** Treg RP **47** **σέ** WH Treg NIV] σοι RP • **τὴν** Treg NIV RP] – WH • **γέενναν** WH Treg NIV] + τοῦ πυρός RP **49** **ἁλισθήσεται** WH NIV] + καὶ πᾶσα θυσία ἁλὶ ἁλισθήσεται Treg RP **50** **ἅλα** WH Treg NIV] ἅλας RP **10:1** **καὶ** WH Treg NIV] διὰ τοῦ RP **2** **Καὶ** Holmes WH[marg]] + προσελθόντες Φαρισαῖοι WH Treg NIV RP • **ἐπηρώτων** WH Treg NIV] ἐπηρώτησαν RP **4** **Ἐπέτρεψεν Μωϋσῆς** WH Treg NIV] Μωϋσῆς ἐπέτρεψεν RP **5** **ὁ δὲ** WH Treg NIV] Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ RP **6** **αὐτούς** WH Treg NIV] + ὁ θεός RP **7** **καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ** Treg NIV RP] – WH **10** **εἰς τὴν οἰκίαν** WH Treg NIV] ἐν τῇ οἰκίᾳ RP • **περὶ τούτου** WH Treg NIV] αὐτοῦ περὶ τοῦ αὐτοῦ RP • **ἐπηρώτων** WH NIV] ἐπηρώτησαν Treg RP **11** **ἂν** WH Treg NIV] ἐὰν RP

μοιχᾶται ἐπ’ αὐτήν, **12** καὶ ἐὰν ⸂αὐτὴ ἀπολύσασα τὸν ἄνδρα αὐτῆς γαμήσῃ
ἄλλον⸃ μοιχᾶται.

13 Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδία ἵνα ⸂αὐτῶν ἅψηται⸃· οἱ δὲ μαθηταὶ
⸂ἐπετίμησαν αὐτοῖς⸃. **14** ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἠγανάκτησεν καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, μὴ κωλύετε αὐτά, τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν
ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. **15** ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ⸀ἂν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν
τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. **16** καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὰ
⸂κατευλόγει τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ’ αὐτά⸃.

17 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδὸν προσδραμὼν εἷς καὶ γονυπετήσας
αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτόν· Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσω ἵνα ζωὴν αἰώνιον
κληρονομήσω; **18** ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς
εἰ μὴ εἷς ὁ θεός. **19** τὰς ἐντολὰς οἶδας· Μὴ ⸂φονεύσῃς, Μὴ μοιχεύσῃς⸃, Μὴ
κλέψῃς, Μὴ ψευδομαρτυρήσῃς, Μὴ ἀποστερήσῃς, Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ
τὴν μητέρα. **20** ὁ δὲ ⸀ἔφη αὐτῷ· Διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ
νεότητός μου. **21** ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ ἠγάπησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ·
Ἕν ⸀σε ὑστερεῖ· ὕπαγε ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ δὸς ⸀τοῖς πτωχοῖς, καὶ ἕξεις
θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει ⸀μοι. **22** ὁ δὲ στυγνάσας ἐπὶ τῷ
λόγῳ ἀπῆλθεν λυπούμενος, ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.

23 Καὶ περιβλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Πῶς
δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελεύσονται.
24 οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν
ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς· Τέκνα, πῶς δύσκολόν ⸀ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
θεοῦ εἰσελθεῖν· **25** εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ ⸂τῆς τρυμαλιᾶς τῆς⸃
ῥαφίδος ⸀διελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. **26** οἱ δὲ

10:12 αὐτὴ ἀπολύσασα τὸν ἄνδρα αὐτῆς γαμήσῃ ἄλλον WH Treg NIV] *ἐὰν γυνὴ ἀπολύσῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ γαμηθῇ ἄλλῳ* RP **13 αὐτῶν ἅψηται** WH NIV] *ἅψηται αὐτῶν* Treg RP • **ἐπετίμησαν αὐτοῖς** WH NIV] *ἐπετίμων τοῖς προσφέρουσιν* Treg RP **15 ἂν** WH Treg NIV] *ἐὰν* RP **16 κατευλόγει τιθεὶς … αὐτά** WH NIV] *κατηυλόγει τιθεὶς … αὐτά* Treg; *τιθεὶς … αὐτά, εὐλόγει αὐτά* RP **19 φονεύσῃς Μὴ μοιχεύσῃς** WH NIV] *μοιχεύσῃς μὴ φονεύσῃς* Treg RP **20 ἔφη** WH NIV] *ἀποκριθεὶς ἔφη* Treg; *ἀποκριθεὶς εἶπεν* RP **21 σε** WH NIV] *σοι* Treg RP • **τοῖς** WH NIV] Treg RP • **μοι** WH Treg NIV] + *ἄρας τὸν σταυρόν* RP **24 ἐστιν** WH NIV] + *τοὺς πεποιθότας ἐπὶ χρήμασιν* Treg RP **25 τῆς τρυμαλιᾶς τῆς** NIV RP] *τρυμαλιᾶς* WH Treg • **διελθεῖν** WH Treg NIV] *εἰσελθεῖν* RP

περισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες πρὸς ⸀ἑαυτούς· Καὶ τίς δύναται σωθῆναι;
27 ⸀ἐμβλέψας αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγει· Παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον ἀλλ᾽ οὐ παρὰ θεῷ, πάντα γὰρ ⸀δυνατὰ παρὰ τῷ θεῷ.

28 Ἤρξατο ⸂λέγειν ὁ Πέτρος⸃ αὐτῷ· Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ⸀ἠκολουθήκαμέν σοι. **29** ⸂ἔφη ὁ Ἰησοῦς⸃· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ ⸂μητέρα ἢ πατέρα⸃ ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ ἕνεκεν τοῦ εὐαγγελίου, **30** ἐὰν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ οἰκίας καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς καὶ ⸀μητέρας καὶ τέκνα καὶ ἀγροὺς μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον.
31 πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ ⸀οἱ ἔσχατοι πρῶτοι.

32 Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐθαμβοῦντο, ⸂οἱ δὲ⸃ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ
συμβαίνειν **33** ὅτι Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ ⸀τοῖς γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν **34** καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ καὶ ⸂ἐμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν⸃ καὶ ⸀ἀποκτενοῦσιν, καὶ ⸂μετὰ τρεῖς ἡμέρας⸃ ἀναστήσεται.

35 Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης ⸀οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου λέγοντες ⸀αὐτῷ· Διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὃ ἐὰν αἰτήσωμέν ⸀σε ποιήσῃς ἡμῖν.
36 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Τί θέλετε ⸀ποιήσω ὑμῖν; **37** οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· Δὸς ἡμῖν ἵνα εἷς ⸂σου ἐκ δεξιῶν⸃ καὶ εἷς ἐξ ⸀ἀριστερῶν καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου. **38** ὁ
δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε· δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον

10:26 ἑαυτούς Treg NIV RP] *αὐτόν* WH **27 ἐμβλέψας** WH Treg NIV] + δὲ RP • **δυνατὰ** WH Treg NIV] + *ἐστιν* RP **28 λέγειν ὁ Πέτρος** WH NIV] ὁ Πέτρος λέγειν Treg RP • **ἠκολουθήκαμέν** WH Treg NIV] *ἠκολουθήσαμέν* RP **29 ἔφη ὁ Ἰησοῦς** WH NIV] *ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν* Treg RP • **μητέρα ἢ πατέρα** WH Treg NIV] *πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα* RP **30 μητέρας** WH NIV RP] *μητέρα* Treg **31 οἱ** WH Treg NIV] – RP **32 οἱ δὲ** WH Treg NIV] *καὶ* RP **33 τοῖς** WH Treg NIV] – RP **34 ἐμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν** WH Treg NIV] *μαστιγώσουσιν αὐτόν καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ* RP • **ἀποκτενοῦσιν** WH NIV] + *αὐτόν* Treg RP • **μετὰ τρεῖς ἡμέρας** WH Treg NIV] *τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ* RP **35 οἱ** Treg NIV RP] + *δύο* WH • **αὐτῷ** WH Treg NIV] – RP • **σε** WH Treg NIV] – RP **36 ποιήσω** WH Treg] *με ποιήσω* NIV; *ποιῆσαί με* RP **37 σου ἐκ δεξιῶν** WH Treg NIV] *ἐκ δεξιῶν σου* RP • **ἀριστερῶν** WH Treg NIV] *εὐωνύμων σου* RP

ὃ ἐγὼ πίνω, ⸀ἢ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; **39** οἱ δὲ εἶπαν
αὐτῷ· Δυνάμεθα. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ⸀Τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε
καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε, **40** τὸ δὲ καθίσαι ἐκ
δεξιῶν μου ⸀ἢ ἐξ εὐωνύμων οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ’ οἷς ἡτοίμασται.

41 Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ
Ἰωάννου. **42** ⸂καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς⸃ λέγει αὐτοῖς· Οἴδατε ὅτι
οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν
κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. **43** οὐχ οὕτως δέ ⸀ἐστιν ἐν ὑμῖν· ἀλλ’ ὃς ⸀ἂν θέλῃ
⸂μέγας γενέσθαι⸃ ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος, **44** καὶ ὃς ⸀ἂν θέλῃ ⸂ἐν ὑμῖν
εἶναι⸃ πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος· **45** καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν
διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

46 Καὶ ἔρχονται εἰς Ἰεριχώ. καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἀπὸ Ἰεριχὼ καὶ
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ὄχλου ἱκανοῦ ⸀ὁ υἱὸς Τιμαίου Βαρτιμαῖος ⸀τυφλὸς
⸂προσαίτης ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδόν⸃. **47** καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ ⸀Ναζαρηνός
ἐστιν ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν· ⸀Υἱὲ Δαυὶδ Ἰησοῦ, ἐλέησόν με. **48** καὶ
ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· Υἱὲ Δαυίδ,
ἐλέησόν με. **49** καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ⸂Φωνήσατε αὐτόν⸃. καὶ φωνοῦσι
τὸν τυφλὸν λέγοντες αὐτῷ· Θάρσει, ⸀ἔγειρε, φωνεῖ σε. **50** ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ
ἱμάτιον αὐτοῦ ⸀ἀναπηδήσας ἦλθεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. **51** καὶ ἀποκριθεὶς ⸂αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς εἶπεν⸃· Τί ⸂σοι θέλεις ποιήσω⸃; ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ· Ραββουνι, ἵνα
ἀναβλέψω. **52** ⸂καὶ ὁ⸃ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ὕπαγε, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε.
καὶ ⸀εὐθὺς ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει ⸀αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ.

10:38 **ἢ** WH Treg NIV] καὶ RP **39** **Τὸ** WH Treg NIV] + μὲν RP **40** **ἢ** WH Treg NIV] καὶ RP **42** **καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς** WH Treg NIV] Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς RP **43** **ἐστιν** WH Treg NIV] ἔσται RP • **ἂν** WH Treg NIV] ἐὰν RP • **μέγας γενέσθαι** WH Treg NIV] γενέσθαι μέγας RP **44** **ἂν** WH NIV] ἐὰν Treg RP • **ἐν ὑμῖν εἶναι** WH NIV] ὑμῶν εἶναι Treg; ὑμῶν γενέσθαι RP **46** **ὁ** WH Treg NIV] – RP • **τυφλὸς** WH Treg NIV] ὁ τυφλὸς RP • **προσαίτης ἐκάθητο … ὁδόν** WH Treg NA] ἐκάθητο … ὁδὸν προσαιτῶν NIV RP **47** **Ναζαρηνός** WH Treg NIV] Ναζωραῖός RP • **Υἱὲ** WH Treg NIV] Ὁ υἱὸς RP **49** **Φωνήσατε αὐτόν** WH Treg NIV] αὐτὸν φωνηθῆναι RP • **ἔγειρε** WH Treg NIV] ἔγειραι RP **50** **ἀναπηδήσας** WH Treg NIV] ἀναστὰς RP **51** **αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν** WH Treg NIV] λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς RP • **σοι θέλεις ποιήσω** WH Treg NIV] θέλεις ποιήσω σοί RP **52** **καὶ ὁ** WH NIV] ὁ δὲ Treg RP • **εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως RP • **αὐτῷ** WH Treg NIV] τῷ Ἰησοῦ RP

11:1 Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ **2** καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν, καὶ ⸀εὐθὺς εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον ἐφ’ ὃν οὐδεὶς ⸀οὔπω ἀνθρώπων ⸀ἐκάθισεν· ⸂λύσατε αὐτὸν καὶ φέρετε⸃. **3** καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· Τί ποιεῖτε τοῦτο; εἴπατε ⸀ὅτι Ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει· καὶ ⸀εὐθὺς αὐτὸν ἀποστέλλει ⸀πάλιν ὧδε. **4** ⸂καὶ ἀπῆλθον⸃ καὶ εὗρον πῶλον δεδεμένον ⸀πρὸς θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου, καὶ λύουσιν αὐτόν. **5** καί τινες τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς· Τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον; **6** οἱ δὲ εἶπαν αὐτοῖς καθὼς ⸀εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἀφῆκαν αὐτούς. **7** καὶ ⸀φέρουσιν τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ⸀ἐπιβάλλουσιν αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐπ’ ⸀αὐτόν. **8** ⸂καὶ πολλοὶ⸃ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν, ἄλλοι δὲ στιβάδας ⸂κόψαντες ἐκ τῶν ἀγρῶν⸃. **9** καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ⸀ἔκραζον· Ὡσαννά· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου· **10** Εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη ⸀βασιλεία τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαυίδ· Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις.

11 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς ⸀Ἱεροσόλυμα εἰς τὸ ἱερόν· καὶ περιβλεψάμενος πάντα ⸀ὀψὲ ἤδη οὔσης τῆς ὥρας ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.

12 Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας ἐπείνασεν. **13** καὶ ἰδὼν συκῆν ⸀ἀπὸ μακρόθεν ἔχουσαν φύλλα ἦλθεν εἰ ἄρα ⸂τι εὑρήσει⸃ ἐν αὐτῇ, καὶ ἐλθὼν ἐπ’ αὐτὴν οὐδὲν εὗρεν εἰ μὴ φύλλα, ⸂ὁ γὰρ καιρὸς οὐκ ἦν⸃ σύκων. **14** καὶ ⸀ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῇ· Μηκέτι ⸂εἰς τὸν αἰῶνα ἐκ σοῦ⸃ μηδεὶς καρπὸν φάγοι. καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

11:2 εὐθὺς WH Treg NIV] εὐθέως RP • **οὔπω** WH Treg NIV] – RP • **ἐκάθισεν** WH NIV] κεκάθικεν Treg RP • **λύσατε αὐτὸν καὶ φέρετε** WH Treg NIV] λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε RP **3 ὅτι** RP] – WH Treg NIV • **εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως RP • **πάλιν** WH Treg NIV] – RP **4 καὶ ἀπῆλθον** WH Treg NIV] Ἀπῆλθον δὲ RP • **πρὸς** WH Treg NIV] + τὴν RP **6 εἶπεν** WH Treg NIV] ἐνετείλατο RP **7 φέρουσιν** WH Treg NIV] ἤγαγον RP • **ἐπιβάλλουσιν** WH Treg NIV] ἐπέβαλον RP • **αὐτόν** WH Treg NIV] αὐτῷ RP **8 καὶ πολλοὶ** WH Treg NIV] Πολλοὶ δὲ RP • **κόψαντες ἐκ τῶν ἀγρῶν** WH Treg NIV] ἔκοπτον ἐκ τῶν δένδρων καὶ ἐστρώννυον εἰς τὴν ὁδόν RP **9 ἔκραζον** WH Treg NIV] + λέγοντες RP **10 βασιλεία** WH Treg NIV] + ἐν ὀνόματι κυρίου RP **11 Ἱεροσόλυμα** WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς καὶ RP • **ὀψὲ** WH] ὀψίας Treg NIV RP **13 ἀπὸ** WH Treg NIV] – RP • **τι εὑρήσει** WH Treg NIV] εὑρήσει τι RP • **ὁ γὰρ καιρὸς οὐκ ἦν** WH Treg NIV] οὐ γὰρ ἦν καιρὸς RP **14 ἀποκριθεὶς** WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP • **εἰς τὸν αἰῶνα ἐκ σοῦ** WH Treg NIV] ἐκ σοῦ εἰς τὸν αἰῶνα RP

15 Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα. καὶ ⸀εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο
ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ ⸀τοὺς ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας
τῶν κολλυβιστῶν καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστερὰς κατέστρεψεν
16 καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ, **17** καὶ ἐδίδασκεν ⸂καὶ
ἔλεγεν⸃ ⸀αὐτοῖς· Οὐ γέγραπται ὅτι Ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται
πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν; ὑμεῖς δὲ ⸀πεποιήκατε αὐτὸν σπήλαιον λῃστῶν. **18** καὶ
ἤκουσαν οἱ ⸂ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς⸃, καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ἀπολέσωσιν·
ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτόν, ⸂πᾶς γὰρ⸃ ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.
19 Καὶ ⸀ὅταν ὀψὲ ἐγένετο, ⸀ἐξεπορεύοντο ἔξω τῆς πόλεως.

20 Καὶ ⸂παραπορευόμενοι πρωῒ⸃ εἶδον τὴν συκῆν ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν.
21 καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ· Ῥαββί, ἴδε ἡ συκῆ ἣν κατηράσω
ἐξήρανται. **22** καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· Ἔχετε πίστιν θεοῦ·
23 ⸀ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ· Ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν
θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἀλλὰ ⸀πιστεύῃ ὅτι ⸂ὃ λαλεῖ
γίνεται, ἔσται αὐτῷ⸃. **24** διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα ⸂προσεύχεσθε καὶ
αἰτεῖσθε⸃, πιστεύετε ὅτι ⸀ἐλάβετε, καὶ ἔσται ὑμῖν.

25 καὶ ὅταν ⸀στήκετε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατά τινος, ἵνα
καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ⸀ὑμῶν.

27 Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα. καὶ ἐν τῷ ἱερῷ περιπατοῦντος
αὐτοῦ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
28 καὶ ⸀ἔλεγον αὐτῷ· Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; ⸀ἢ τίς σοι ⸂ἔδωκεν τὴν
ἐξουσίαν ταύτην⸃ ἵνα ταῦτα ποιῇς; **29** ὁ δὲ ⸀Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἐπερωτήσω

11:15 εἰσελθὼν WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP • **τοὺς** WH Treg NIV] – RP **17 καὶ ἔλεγεν** WH Treg NIV] λέγων RP • **αὐτοῖς** Treg NIV RP] – WH • **πεποιήκατε** WH Treg NIV] ἐποιήσατε RP **18 ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς** WH Treg NIV] γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς RP • **πᾶς γὰρ** WH Treg NIV] ὅτι πᾶς RP **19 ὅταν** WH Treg NIV] ὅτε RP • **ἐξεπορεύοντο** WH Treg NIV] ἐξεπορεύετο RP **20 παραπορευόμενοι πρωῒ** WH Treg NIV] πρωῒ παραπορευόμενοι RP **23 ἀμὴν** WH NIV] + γὰρ Treg RP • **πιστεύῃ** WH NIV] πιστεύσῃ Treg RP • **ὃ λαλεῖ γίνεται, ἔσται αὐτῷ** WH Treg NIV] ἃ λέγει γίνεται ἔσται αὐτῷ ὃ ἐὰν εἴπῃ RP **24 προσεύχεσθε καὶ αἰτεῖσθε** WH Treg NIV] ἂν προσευχόμενοιαἰτῆσθε RP • **ἐλάβετε** WH Treg NIV] λαμβάνετε RP **25 στήκετε** WH Treg NIV] στήκητε RP • **ὑμῶν** WH Treg NIV] + 26 Εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν RP **28 ἔλεγον** WH Treg NIV] λέγουσιν RP • **ἢ** WH NIV] καὶ Treg RP • **ἔδωκεν τὴν … ταύτην** WH Treg NIV] τὴν … ταύτην ἔδωκεν RP **29 Ἰησοῦς** WH Treg NIV] + ἀποκριθεὶς RP

⸀ὑμᾶς ἕνα λόγον, καὶ ἀποκρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ· **30** τὸ βάπτισμα ⸀τὸ Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ἀποκρίθητέ μοι. **31** καὶ ⸀διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες· ⸂Τί εἴπωμεν;⸃ ἐὰν εἴπωμεν· Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· Διὰ τί ⸀οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; **32** ἀλλὰ εἴπωμεν· Ἐξ ἀνθρώπων;— ἐφοβοῦντο τὸν ⸀ὄχλον, ἅπαντες γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάννην ⸂ὄντως ὅτι⸃ προφήτης ἦν. **33** καὶ ἀποκριθέντες ⸂τῷ Ἰησοῦ λέγουσιν⸃· Οὐκ οἴδαμεν. καὶ ὁ ⸀Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

12:1 Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς ⸀λαλεῖν· Ἀμπελῶνα ⸂ἄνθρωπος ἐφύτευσεν⸃, καὶ περιέθηκεν φραγμὸν καὶ ὤρυξεν ὑπολήνιον καὶ ᾠκοδόμησεν πύργον, καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν. **2** καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ ⸂τῶν καρπῶν⸃ τοῦ ἀμπελῶνος· **3** ⸀καὶ λαβόντες αὐτὸν ἔδειραν καὶ ἀπέστειλαν κενόν. **4** καὶ πάλιν ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον· ⸀κἀκεῖνον ⸀ἐκεφαλίωσαν καὶ ⸀ἠτίμασαν. **5** ⸀καὶ ἄλλον ἀπέστειλεν· κἀκεῖνον ἀπέκτειναν, καὶ πολλοὺς ἄλλους, ⸂οὓς μὲν δέροντες οὓς δὲ ἀποκτέννοντες⸃. **6** ἔτι ⸂ἕνα εἶχεν, υἱὸν ἀγαπητόν· ἀπέστειλεν⸃ αὐτὸν ⸂ἔσχατον πρὸς αὐτοὺς⸃ λέγων ὅτι Ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. **7** ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ ⸂πρὸς ἑαυτοὺς εἶπαν⸃ ὅτι Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία. **8** καὶ λαβόντες ⸂ἀπέκτειναν αὐτόν, καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν⸃ ἔξω τοῦ

11:29 ὑμᾶς WH Treg NIV] + καὶ ἐγὼ RP **30 τὸ** WH Treg NIV] – RP **31 διελογίζοντο** WH Treg NIV] ἐλογίζοντο RP • **Τί εἴπωμεν;** Holmes] – WH Treg NIV RP • **οὖν** WH NIV RP] – Treg **32 ὄχλον** WH NIV] λαόν Treg RP • **ὄντως ὅτι** WH Treg NIV] ὅτι ὄντως RP **33 τῷ Ἰησοῦ λέγουσιν** WH Treg NIV] λέγουσιν τῷ Ἰησοῦ RP • **Ἰησοῦς** WH Treg NIV] + ἀποκριθεὶς RP **12:1 λαλεῖν** WH Treg NIV] λέγειν RP • **ἄνθρωπος ἐφύτευσεν** WH NIV] ἐφύτευσεν ἄνθρωπος Treg RP **2 τῶν καρπῶν** WH Treg NIV] τοῦ καρποῦ RP **3 καὶ** WH Treg NIV] Οἱ δὲ RP **4 κἀκεῖνον** WH Treg NIV] + λιθοβολήσαντες RP • **ἐκεφαλίωσαν** WH NIV] ἐκεφαλαίωσαν Treg RP • **ἠτίμασαν** WH NIV] ἠτίμησαν Treg; ἀπέστειλαν ἠτιμωμένον RP **5 καὶ** WH Treg NIV] + πάλιν RP • **οὓς μὲν δέροντες οὓς δὲ ἀποκτέννοντες** WH Treg NIV] τοὺς μὲν δέροντες τοὺς δὲ ἀποκτένοντες RP **6 ἕνα … ἀπέστειλεν** WH Treg NIV] οὖν ἕνα υἱὸν ἔχων ἀγαπητὸν αὐτοῦ, ἀπέστειλεν καὶ RP • **ἔσχατον πρὸς αὐτοὺς** WH Treg NIV] πρὸς αὐτοὺς ἔσχατον RP **7 πρὸς ἑαυτοὺς εἶπαν** WH Treg NIV] εἶπον πρὸς ἑαυτοὺς RP **8 ἀπέκτειναν αὐτόν, καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν** WH Treg NIV] αὐτὸν ἀπέκτειναν καὶ ἐξέβαλον RP

ἀμπελῶνος. **9** ⸀τί ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει
τοὺς γεωργούς, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. **10** οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην
ἀνέγνωτε· Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν
γωνίας· **11** παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;

12 Καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον, ἔγνωσαν γὰρ
ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπεν. καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.

13 Καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸς αὐτόν τινας τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν
Ἡρῳδιανῶν ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσιν λόγῳ. **14** ⸀καὶ ἐλθόντες λέγουσιν
αὐτῷ· Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός, οὐ
γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ’ ἐπ’ ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ
διδάσκεις· ἔξεστιν ⸂δοῦναι κῆνσον Καίσαρι⸃ ἢ οὔ; δῶμεν ἢ μὴ δῶμεν; **15** ὁ
δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν εἶπεν αὐτοῖς· Τί με πειράζετε; φέρετέ μοι
δηνάριον ἵνα ἴδω. **16** οἱ δὲ ἤνεγκαν. καὶ λέγει αὐτοῖς· Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ
ἡ ἐπιγραφή; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· Καίσαρος. **17** ⸂ὁ δὲ⸃ Ἰησοῦς εἶπεν ⸀αὐτοῖς· ⸂Τὰ
Καίσαρος ἀπόδοτε⸃ Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. καὶ ⸀ἐξεθαύμαζον ἐπ’
αὐτῷ.

18 Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν, οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ
εἶναι, καὶ ⸀ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες· **19** Διδάσκαλε, Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν
ὅτι ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ καὶ καταλίπῃ γυναῖκα καὶ ⸂μὴ ἀφῇ τέκνον⸃,
ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν ⸀γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ
αὐτοῦ. **20** ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβεν γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων
οὐκ ἀφῆκεν σπέρμα· **21** καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπέθανεν ⸂μὴ
καταλιπὼν⸃ σπέρμα, καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως· **22** καὶ ⸂οἱ ἑπτὰ⸃ οὐκ ἀφῆκαν
σπέρμα· ⸀ἔσχατον πάντων ⸂καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν⸃. **23** ἐν τῇ ἀναστάσει ⸂ὅταν
ἀναστῶσιν⸃ τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα.

12:9 ***τί*** WH] + *οὖν* Treg NIV RP **14** ***καὶ*** WH Treg NIV] Οἱ δὲ RP • ***δοῦναι κῆνσον Καίσαρι*** WH Treg NIV] *κῆνσον Καίσαρι δοῦναι* RP **17** ***ὁ δὲ*** WH Treg NIV] Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ RP • ***αὐτοῖς*** Treg NIV RP] – WH • **Τὰ Καίσαρος ἀπόδοτε** WH Treg NIV] Ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος RP • ***ἐξεθαύμαζον*** WH NIV] *ἐθαύμαζον* Treg; *ἐθαύμασαν* RP **18** ***ἐπηρώτων*** WH Treg NIV] *ἐπηρώτησαν* RP **19** ***μὴ ἀφῇ τέκνον*** WH NIV] *τέκνα μὴ ἀφῇ* Treg RP • ***γυναῖκα*** WH Treg NIV] + *αὐτοῦ* RP **21** ***μὴ καταλιπὼν*** WH Treg NIV] *καὶ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκεν* RP **22** **οἱ ἑπτὰ** WH Treg NIV] *ἔλαβον αὐτὴν οἱ ἑπτά καὶ* RP • ***ἔσχατον*** WH Treg NIV] Ἐσχάτη RP • ***καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν*** WH Treg NIV] *ἀπέθανεν καὶ ἡ γυνή* RP **23** ***ὅταν ἀναστῶσιν*** RP NA] –WH Treg NIV

24 ⸂ἔφη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς⸃· Οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς
μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ; **25** ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν
οὔτε ⸀γαμίζονται, ἀλλ’ εἰσὶν ὡς ⸀ἄγγελοι ἐν τοῖς οὐρανοῖς· **26** περὶ δὲ τῶν
νεκρῶν ὅτι ἐγείρονται οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωϋσέως ἐπὶ τοῦ βάτου
⸀πῶς εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς λέγων· Ἐγὼ ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ⸂ὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ⸃
θεὸς Ἰακώβ; **27** οὐκ ἔστιν ⸀θεὸς νεκρῶν ⸀ἀλλὰ ζώντων· ⸀πολὺ πλανᾶσθε.
28 Καὶ προσελθὼν εἷς τῶν γραμματέων ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων,
⸀ἰδὼν ὅτι καλῶς ⸂ἀπεκρίθη αὐτοῖς⸃, ἐπηρώτησεν αὐτόν· Ποία ἐστὶν ⸂ἐντολὴ
πρώτη πάντων⸃; **29** ⸂ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς⸃ ὅτι Πρώτη ⸀ἐστίν· Ἄκουε, Ἰσραήλ,
κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν κύριος εἷς ἐστιν, **30** καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ
ὅλης ⸀τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας
σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος ⸀σου. **31** ⸀δευτέρα αὕτη· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον
σου ὡς σεαυτόν. μείζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστιν. **32** ⸀καὶ εἶπεν αὐτῷ
ὁ γραμματεύς· Καλῶς, διδάσκαλε, ἐπ’ ἀληθείας εἶπες ὅτι εἷς ἐστιν καὶ οὐκ
ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ· **33** καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης ⸀τῆς καρδίας καὶ
ἐξ ὅλης τῆς ⸀συνέσεως καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς
ἑαυτὸν ⸀περισσότερόν ἐστιν πάντων τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ θυσιῶν. **34** καὶ ὁ
Ἰησοῦς ἰδὼν ⸀αὐτὸν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη εἶπεν αὐτῷ· Οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς
βασιλείας τοῦ θεοῦ. καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.
35 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγεν διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· Πῶς λέγουσιν
οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ χριστὸς υἱὸς ⸂Δαυίδ ἐστιν⸃; **36** ⸀αὐτὸς Δαυὶδ εἶπεν ἐν

12:24 ἔφη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς WH Treg NIV] Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς RP **25 γαμίζονται** WH Treg NIV] γαμίσκονται RP • **ἄγγελοι** WH NIV] + οἱ Treg RP **26 πῶς** WH Treg NIV] ὡς RP • **ὁ θεὸς … καὶ ὁ** NIV RP] θεὸς … καὶ WH Treg **27 θεὸς** WH Treg NA] ὁ θεὸς NIV RP • **ἀλλὰ** WH Treg NIV] + θεὸς RP • **πολὺ** WH NIV] ὑμεῖς οὖν πολὺ Treg RP **28 ἰδὼν** Treg NIV] εἰδὼς WH RP • **ἀπεκρίθη αὐτοῖς** WH Treg NIV] αὐτοῖς ἀπεκρίθη RP • **ἐντολὴ πρώτη πάντων** WH Treg NIV] πρώτη πάντων ἐντολή RP **29 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς** WH NIV] + αὐτῷ Treg; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ RP • **ἐστίν** WH Treg NIV] πάντων τῶν ἐντολῶν RP **30 τῆς** Treg NIV RP] – WH • **σου** WH NIV] + αὕτη πρώτη ἐντολή Treg RP **31 δευτέρα** WH NIV] + ὁμοία Treg; Καὶ δευτέρα ὁμοία RP **32 καὶ** Treg NIV RP] – WH **33 τῆς** Treg NIV RP] – WH • **συνέσεως** WH NIV] + καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς Treg RP • **περισσότερόν** WH Treg NIV] πλεῖόν RP **34 αὐτὸν** WH Treg RP NA] – NIV **35 Δαυίδ ἐστιν** WH Treg NIV] ἐστιν Δαυίδ RP **36 αὐτὸς** WH NIV] + γὰρ Treg RP

⸂τῷ πνεύματι τῷ⸃ ἁγίῳ· ⸀Εἶπεν ⸀κύριος τῷ κυρίῳ μου· ⸀Κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ⸀ὑποκάτω τῶν ποδῶν σου. **37** ⸀αὐτὸς Δαυὶδ λέγει αὐτὸν κύριον, καὶ πόθεν ⸂αὐτοῦ ἐστιν υἱός⸃; καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἡδέως.

38 Καὶ ⸂ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ ἔλεγεν⸃· Βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς **39** καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις, **40** οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· οὗτοι λήμψονται περισσότερον κρίμα.

41 Καὶ ⸀καθίσας ⸀κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον· καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά· **42** καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλεν λεπτὰ δύο, ὅ ἐστιν κοδράντης. **43** καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ⸀εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων ⸀ἔβαλεν τῶν βαλλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον· **44** πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον, αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

13:1 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ λέγει αὐτῷ εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· Διδάσκαλε, ἴδε ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί. **2** καὶ ὁ ⸀Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς; οὐ μὴ ἀφεθῇ ⸀ὧδε λίθος ἐπὶ ⸀λίθον ὃς οὐ μὴ καταλυθῇ.

3 Καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ ⸀ἐπηρώτα αὐτὸν κατ’ ἰδίαν Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας· **4** Εἰπὸν ἡμῖν πότε ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ⸂ταῦτα συντελεῖσθαι πάντα⸃. **5** ὁ δὲ Ἰησοῦς ⸂ἤρξατο λέγειν αὐτοῖς⸃· Βλέπετε μή τις

12:36 τῷ πνεύματι τῷ WH Treg NIV] πνεύματι RP • **Εἶπεν** WH NIV] Λέγει Treg RP • **κύριος** WH Treg NIV] ὁ κύριος RP • **Κάθου** WH NIV RP] Κάθισον Treg • **ὑποκάτω** WH NIV] ὑποπόδιον Treg RP **37 αὐτὸς** WH Treg NIV] + οὖν RP • **αὐτοῦ ἐστιν υἱός** WH Treg NIV] υἱὸς αὐτοῦ ἐστιν RP **38 ἐν … αὐτοῦ ἔλεγεν** WH Treg NIV] ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν … αὐτοῦ RP **41 καθίσας** WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP • **κατέναντι** WH NIV RP] ἀπέναντι Treg **43 εἶπεν** WH Treg NIV] λέγει RP • **ἔβαλεν** WH Treg NIV] βέβληκεν RP **13:2 Ἰησοῦς** WH Treg NIV] + ἀποκριθεὶς RP • **ὧδε** WH Treg NIV] – RP • **λίθον** WH Treg NIV] λίθῳ RP **3 ἐπηρώτα** WH Treg NIV] ἐπηρώτων RP **4 ταῦτα συντελεῖσθαι πάντα** WH Treg NIV] πάντα ταῦτα συντελεῖσθαι RP **5 ἤρξατο λέγειν αὐτοῖς** WH Treg NIV] ἀποκριθεὶς αὐτοῖς ἤρξατο λέγειν RP

ὑμᾶς πλανήσῃ· **6** ⸀πολλοὶ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες ὅτι Ἐγώ
εἰμι, καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. **7** ὅταν δὲ ⸀ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκοὰς
πολέμων, μὴ θροεῖσθε· ⸀δεῖ γενέσθαι, ἀλλʼ οὔπω τὸ τέλος. **8** ἐγερθήσεται γὰρ
ἔθνος ἐπʼ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, ⸀ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους,
⸁ἔσονται ⸀λιμοί· ⸀ἀρχὴ ὠδίνων ταῦτα.

9 βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτούς· ⸀παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς συνέδρια καὶ εἰς
συναγωγὰς δαρήσεσθε καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων σταθήσεσθε ἕνεκεν
ἐμοῦ εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. **10** καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη ⸂πρῶτον δεῖ⸃ κηρυχθῆναι
τὸ εὐαγγέλιον. **11** ⸂καὶ ὅταν⸃ ⸀ἄγωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες, μὴ προμεριμνᾶτε τί
⸀λαλήσητε, ἀλλʼ ὃ ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τοῦτο λαλεῖτε, οὐ γάρ ἐστε
ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. **12** ⸂καὶ παραδώσει⸃ ἀδελφὸς
ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς
καὶ θανατώσουσιν αὐτούς· **13** καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά
μου. ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος οὗτος σωθήσεται.

14 Ὅταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως ⸀ἑστηκότα ὅπου οὐ δεῖ,
ὁ ἀναγινώσκων νοείτω, τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη, **15** ⸀ὁ
ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ ⸀καταβάτω μηδὲ εἰσελθάτω ⸂τι ἆραι⸃ ἐκ τῆς οἰκίας
αὐτοῦ, **16** καὶ ὁ εἰς τὸν ⸀ἀγρὸν μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω ἆραι τὸ ἱμάτιον
αὐτοῦ. **17** οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις
ταῖς ἡμέραις. **18** προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ ⸀γένηται χειμῶνος· **19** ἔσονται γὰρ
αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλῖψις οἵα οὐ γέγονεν τοιαύτη ἀπʼ ἀρχῆς κτίσεως ⸀ἣν
ἔκτισεν ὁ θεὸς ἕως τοῦ νῦν καὶ οὐ μὴ γένηται. **20** καὶ εἰ μὴ ⸂ἐκολόβωσεν
κύριος⸃ τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ. ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς οὓς

13:6 πολλοὶ WH NIV] + γὰρ Treg RP **7 ἀκούσητε** WH NIV RP] ἀκούετε Treg • **δεῖ** WH NIV] + γὰρ Treg RP **8 ⸀ἔσονται** WH Treg NIV] καὶ ἔσονται RP • **⸁ἔσονται** WH NIV] καὶ ἔσονται Treg RP • **λιμοί** WH Treg NIV] + καὶ ταραχαί RP • **ἀρχὴ** WH Treg NIV] ἀρχαὶ RP **9 παραδώσουσιν** WH NIV] + γὰρ Treg RP **10 πρῶτον δεῖ** WH Treg NIV] δεῖ πρῶτον RP **11 καὶ ὅταν** WH Treg NIV] Ὅταν δὲ RP • **ἄγωσιν** WH Treg NIV] ἀγάγωσιν RP • **λαλήσητε** WH Treg NIV] + μηδὲ μελετᾶτε RP **12 καὶ παραδώσει** WH Treg NIV] Παραδώσει δὲ RP **14 ἑστηκότα** WH Treg NIV] τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου ἑστὼς RP **15 ὁ** WH NIV] + δὲ Treg RP NA • **καταβάτω** WH NIV] + εἰς τὴν οἰκίαν Treg RP • **τι ἆραι** WH Treg] ἆραί τι NIV RP **16 ἀγρὸν** WH Treg NIV] + ὢν RP **18 γένηται** WH Treg NIV] + ἡ φυγὴ ὑμῶν RP **19 ἣν** WH Treg NIV] ἧς RP **20 ἐκολόβωσεν κύριος** WH NIV] κύριος ἐκολόβωσεν Treg RP

ἐξελέξατο ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας. **21** ⸀καὶ τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· ⸂Ἴδε ὧδε
ὁ ⸀χριστός, ⸄Ἴδε ἐκεῖ, μὴ πιστεύετε· **22** ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι
καὶ ψευδοπροφῆται καὶ δώσουσιν σημεῖα καὶ τέρατα πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν εἰ
⸀δυνατὸν τοὺς ἐκλεκτούς· **23** ὑμεῖς δὲ βλέπετε· ⸀προείρηκα ὑμῖν πάντα.

24 Ἀλλὰ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις μετὰ τὴν θλῖψιν ἐκείνην ὁ ἥλιος
σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, **25** καὶ οἱ ἀστέρες
⸂ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντες⸃, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς
σαλευθήσονται. **26** καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον
ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης· **27** καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς
⸀ἀγγέλους καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ⸀ἐκλεκτοὺς ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπʼ
ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ.

28 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν· ὅταν ⸂ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς⸃
ἁπαλὸς γένηται καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν·
29 οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ⸂ἴδητε ταῦτα⸃ γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν
ἐπὶ θύραις. **30** ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη μέχρις οὗ
⸂ταῦτα πάντα⸃ γένηται. **31** ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ⸀παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι
μου οὐ ⸀μὴ ⸁παρελεύσονται.

32 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἢ ⸀τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι
⸀ἐν οὐρανῷ οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ. **33** βλέπετε ⸀ἀγρυπνεῖτε, οὐκ οἴδατε
γὰρ πότε ὁ καιρός ἐστιν· **34** ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος ἀφεὶς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ
καὶ δοὺς τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, ⸀ἑκάστῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ
θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ. **35** γρηγορεῖτε οὖν, οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ
κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, ⸀ἢ ὀψὲ ἢ ⸀μεσονύκτιον ἢ ἀλεκτοροφωνίας ἢ πρωΐ,

---

13:21 ***καὶ*** WH Treg NIV] – RP • **⸀Ἴδε** WH Treg NIV] Ἰδού RP • ***χριστός*** WH NIV] + *ἤ* Treg RP • **⸁Ἴδε** WH Treg NIV] Ἰδού RP **22** ***δυνατὸν*** WH NIV] + *καὶ* Treg RP **23** ***προείρηκα*** WH Treg NIV] *ἰδού προείρηκα* RP **25** ***ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντες*** WH Treg NIV] *τοῦ οὐρανοῦ ἔσονται ἐκπίπτοντες* RP **27** ***ἀγγέλους*** WH Treg NIV] + *αὐτοῦ* RP • ***ἐκλεκτοὺς*** Treg] + *αὐτοῦ* WH NIV RP **28** ***ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς*** WH Treg NIV] *αὐτῆς ἤδη ὁ κλάδος* RP **29** ***ἴδητε ταῦτα*** WH Treg NIV] *ταῦτα ἴδητε* RP **30** ***ταῦτα πάντα*** WH Treg NIV] *πάντα ταῦτα* RP **31** **⸀*παρελεύσονται*** WH Treg NIV] *παρελεύσεται* RP • ***μὴ*** NIV RP] – WH Treg • **⸁*παρελεύσονται*** WH Treg NIV] *παρέλθωσιν* RP **32** ***τῆς*** WH Treg NIV] – RP • ***ἐν*** WH Treg NIV] *οἱ ἐν* RP **33** ***ἀγρυπνεῖτε*** WH NIV] + *καὶ προσεύχεσθε* Treg RP **34** ***ἑκάστῳ*** WH Treg NIV] *καὶ ἑκάστῳ* RP **35** ***ἢ*** WH Treg NIV] – RP • ***μεσονύκτιον*** WH Treg NIV] *μεσονυκτίου* RP

36 *μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης εὕρῃ ὑμᾶς καθεύδοντας·* **37** ⸀ὃ δὲ ὑμῖν λέγω πᾶσιν
λέγω· γρηγορεῖτε.

14:1 Ἦν δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας. καὶ ἐζήτουν οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν,
2 ἔλεγον ⸀γάρ· Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε ⸂ἔσται θόρυβος⸃ τοῦ λαοῦ.

3 Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ
κατακειμένου αὐτοῦ ἦλθεν γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου νάρδου πιστικῆς
πολυτελοῦς· ⸀συντρίψασα ⸀τὴν ἀλάβαστρον κατέχεεν ⸀αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς.
4 ἦσαν δέ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ⸀ἑαυτούς· Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ
μύρου γέγονεν; **5** ἠδύνατο γὰρ τοῦτο ⸂τὸ μύρον⸃ πραθῆναι ἐπάνω ⸂δηναρίων
τριακοσίων⸃ καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς· καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ. **6** ὁ δὲ Ἰησοῦς
εἶπεν· Ἄφετε αὐτήν· τί αὐτῇ κόπους παρέχετε; καλὸν ἔργον ἠργάσατο ἐν ἐμοί·
7 πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ᾽ ἑαυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε δύνασθε
⸀αὐτοῖς εὖ ποιῆσαι, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε· **8** ὃ ⸀ἔσχεν ἐποίησεν, προέλαβεν
μυρίσαι ⸂τὸ σῶμά μου⸃ εἰς τὸν ἐνταφιασμόν. **9** ἀμὴν ⸀δὲ λέγω ὑμῖν, ὅπου ⸀ἐὰν
κηρυχθῇ τὸ ⸀εὐαγγέλιον εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται
εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

10 ⸀Καὶ Ἰούδας ⸂Ἰσκαριὼθ ὁ⸃ εἷς τῶν δώδεκα ἀπῆλθεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς
ἵνα αὐτὸν ⸂παραδοῖ αὐτοῖς⸃. **11** οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν καὶ ἐπηγγείλαντο
αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι. καὶ ἐζήτει πῶς ⸂αὐτὸν εὐκαίρως παραδοῖ⸃.

12 Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ πάσχα ἔθυον, λέγουσιν
αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Ποῦ θέλεις ἀπελθόντες ἑτοιμάσωμεν ἵνα φάγῃς τὸ
πάσχα; **13** καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγετε

13:37 ὃ WH Treg NIV] Ἃ RP **14:2** **γάρ** WH Treg NIV] δέ RP • **ἔσται θόρυβος** WH Treg NIV] θόρυβος ἔσται RP **3** **συντρίψασα** WH NIV] καὶ συντρίψασα Treg RP • **τὴν** WH Treg NIV] τὸ RP • **αὐτοῦ** WH Treg NIV] + κατὰ RP **4** **ἑαυτούς** WH NIV] + καὶ λέγοντες Treg RP **5** **τὸ μύρον** WH Treg NIV] – RP • **δηναρίων τριακοσίων** WH Treg NIV] τριακοσίων δηναρίων RP **7** **αὐτοῖς** NIV Treg] αὐτοῖς πάντοτε WH; αὐτοὺς RP **8** **ἔσχεν** WH NIV] + αὕτη Treg RP • **τὸ σῶμά μου** WH Treg NIV] μου τὸ σῶμα RP **9** **δὲ** WH Treg NIV] – RP • **ἐὰν** WH NIV RP] ἂν Treg • **εὐαγγέλιον** WH Treg NIV] + τοῦτο RP **10** **Καὶ** WH Treg NIV] + ὁ RP • **Ἰσκαριὼθ ὁ** WH NIV] Ἰσκαριώτης ὁ Treg; ὁ Ἰσκαριώτης RP • **παραδοῖ αὐτοῖς** WH Treg NIV] παραδῷ αὐτὸν RP **11** **αὐτὸν εὐκαίρως παραδοῖ** WH Treg NIV] εὐκαίρως αὐτὸν παραδῷ RP

εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων·
ἀκολουθήσατε αὐτῷ, **14** καὶ ὅπου ⸀ἐὰν εἰσέλθῃ εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ ὅτι
Ὁ διδάσκαλος λέγει· Ποῦ ἐστιν τὸ κατάλυμά ⸀μου ὅπου τὸ πάσχα μετὰ
τῶν μαθητῶν μου φάγω; **15** καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνάγαιον μέγα ἐστρωμένον
ἕτοιμον· ⸀καὶ ἐκεῖ ἑτοιμάσατε ἡμῖν. **16** καὶ ἐξῆλθον οἱ ⸀μαθηταὶ καὶ ἦλθον εἰς
τὴν πόλιν καὶ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.

17 Καὶ ὀψίας γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα. **18** καὶ ἀνακειμένων
αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων ⸂ὁ Ἰησοῦς εἶπεν⸃· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν
παραδώσει με ὁ ἐσθίων μετ’ ἐμοῦ. **19** ⸀ἤρξαντο λυπεῖσθαι καὶ λέγειν αὐτῷ εἷς
κατὰ εἷς· Μήτι ⸀ἐγώ; **20** ὁ ⸀δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ⸀Εἷς τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενος
μετ’ ἐμοῦ εἰς ⸀τὸ τρύβλιον· **21** ⸀ὅτι ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼς
γέγραπται περὶ αὐτοῦ, οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι’ οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
παραδίδοται· ⸀καλὸν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.

22 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν ⸀λαβὼν ἄρτον εὐλογήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν
αὐτοῖς καὶ εἶπεν· ⸀Λάβετε, τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου. **23** καὶ ⸀λαβὼν ποτήριον
εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες. **24** καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Τοῦτό ἐστιν τὸ αἷμά μου ⸀τῆς διαθήκης τὸ ⸂ἐκχυννόμενον ὑπὲρ πολλῶν⸃.
25 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πίω ἐκ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως
τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.

26 Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. **27** Καὶ λέγει
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι Πάντες ⸀σκανδαλισθήσεσθε, ὅτι γέγραπται· Πατάξω τὸν
ποιμένα, καὶ ⸂τὰ πρόβατα διασκορπισθήσονται⸃. **28** ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί
με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. **29** ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ· ⸂Εἰ καὶ⸃ πάντες

14:14 ἐὰν WH NIV RP] ἂν Treg • **μου** WH Treg NIV] – RP **15 καὶ** WH Treg NIV] – RP **16 μαθηταὶ** WH NIV] + αὐτοῦ Treg RP **18 ὁ Ἰησοῦς εἶπεν** WH NIV] εἶπεν ὁ Ἰησοῦς Treg RP **19 ἤρξαντο** WH NIV] οἱ δὲ ἤρξαντο Treg RP • **ἐγώ** WH Treg NIV] + Καὶ ἄλλος Μήτι ἐγώ RP **20 δὲ** WH Treg NIV] + ἀποκριθεὶς RP • **Εἷς** WH NIV] + ἐκ Treg RP • **τὸ** Treg NIV RP] + ἓν WH **21 ὅτι** WH Treg NIV] – RP • **καλὸν** WH NIV] + ἦν Treg RP **22 λαβὼν** WH NA] + ὁ Ἰησοῦς Treg NIV RP • **Λάβετε** WH Treg NIV] + φάγετε RP **23 λαβὼν** WH Treg NIV] + τὸ RP **24 τῆς** WH NIV] τὸ τῆς Treg; τὸ τῆς καινῆς RP • **ἐκχυννόμενον ὑπὲρ πολλῶν** WH Treg NIV] περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον RP **27 σκανδαλισθήσεσθε** WH Treg NIV] + ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ RP • **τὰ πρόβατα διασκορπισθήσονται** WH Treg NIV] διασκορπισθήσεται τὰ πρόβατα RP **29 Εἰ καὶ** WH Treg NIV] Καὶ εἰ RP

σκανδαλισθήσονται, ἀλλ’ οὐκ ἐγώ. **30** καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω
σοι ὅτι σὺ σήμερον ⸂ταύτῃ τῇ νυκτὶ⸃ πρὶν ἢ δὶς ἀλέκτορα φωνῆσαι τρίς ⸂με
ἀπαρνήσῃ⸃. **31** ὁ δὲ ⸂ἐκπερισσῶς ἐλάλει⸃· Ἐὰν ⸂δέῃ με⸃ συναποθανεῖν σοι, οὐ
μή σε ⸀ἀπαρνήσομαι. ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον.

32 Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα Γεθσημανί, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ· Καθίσατε ὧδε ἕως προσεύξωμαι. **33** καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ
⸂Ἰάκωβον καὶ⸃ Ἰωάννην μετ’ ⸀αὐτοῦ, καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν,
34 καὶ λέγει αὐτοῖς· Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε
καὶ γρηγορεῖτε. **35** καὶ ⸂προελθὼν μικρὸν ἔπιπτεν⸃ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ προσηύχετο
ἵνα εἰ δυνατόν ἐστιν παρέλθῃ ἀπ’ αὐτοῦ ἡ ὥρα, **36** καὶ ἔλεγεν· Αββα ὁ πατήρ,
πάντα δυνατά σοι· παρένεγκε τὸ ποτήριον ⸂τοῦτο ἀπ’ ἐμοῦ⸃· ἀλλ’ οὐ τί ἐγὼ
θέλω ἀλλὰ τί σύ. **37** καὶ ἔρχεται καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ
Πέτρῳ· Σίμων, καθεύδεις; οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν γρηγορῆσαι; **38** γρηγορεῖτε
καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ ⸀ἔλθητε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον ἡ
δὲ σὰρξ ἀσθενής. **39** καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών.
40 καὶ ⸂πάλιν ἐλθὼν εὗρεν αὐτοὺς⸃ καθεύδοντας, ἦσαν γὰρ ⸂αὐτῶν οἱ
ὀφθαλμοὶ⸃ ⸀καταβαρυνόμενοι, καὶ οὐκ ᾔδεισαν τί ⸂ἀποκριθῶσιν αὐτῷ⸃. **41** καὶ
ἔρχεται τὸ τρίτον καὶ λέγει αὐτοῖς· Καθεύδετε ⸀τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε·
ἀπέχει· ἦλθεν ἡ ὥρα, ἰδοὺ παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν
ἁμαρτωλῶν. **42** ἐγείρεσθε ἄγωμεν· ἰδοὺ ὁ παραδιδούς με ἤγγικεν.

43 Καὶ ⸀εὐθὺς ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος παραγίνεται ⸀Ἰούδας ⸀εἷς τῶν δώδεκα
καὶ μετ’ αὐτοῦ ⸀ὄχλος μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ

14:30 ταύτῃ τῇ νυκτὶ WH Treg NIV] ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ RP • **με ἀπαρνήσῃ** WH Treg NIV] ἀπαρνήσῃ με RP **31 ἐκπερισσῶς ἐλάλει** WH Treg NIV] ἐκπερισσοῦ ἔλεγεν μᾶλλον RP • **δέῃ με** WH Treg NIV] με δέῃ RP • **ἀπαρνήσομαι** WH Treg NIV] ἀπαρνήσωμαι RP **33 Ἰάκωβον καὶ** Treg NIV RP] τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν WH NA • **αὐτοῦ** WH Treg NIV] ἑαυτοῦ RP **35 προελθὼν μικρὸν ἔπιπτεν** WH NIV] προσελθὼν μικρὸν ἔπεσεν Treg RP **36 τοῦτο ἀπ’ ἐμοῦ** WH Treg NIV] ἀπ’ ἐμοῦ τοῦτο RP **38 ἔλθητε** WH NIV] εἰσέλθητε Treg RP **40 πάλιν ἐλθὼν εὗρεν αὐτοὺς** WH NIV] ἐλθὼν εὗρεν αὐτοὺς Treg; ὑποστρέψας εὗρεν αὐτοὺς πάλιν RP • **αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ** WH NIV] οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν Treg RP • **καταβαρυνόμενοι** WH Treg NIV] βεβαρημένοι RP • **ἀποκριθῶσιν αὐτῷ** WH Treg NIV] αὐτῷ ἀποκριθῶσιν RP **41 τὸ** WH NIV] – Treg RP **43 εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως RP • **Ἰούδας** NIV RP] ὁ Ἰούδας WH; ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης Treg • **εἷς** WH Treg NIV] + ὢν RP • **ὄχλος** WH Treg NIV] + πολὺς RP

τῶν γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων. **44** δεδώκει δὲ ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν
σύσσημον αὐτοῖς λέγων· Ὃν ἂν φιλήσω αὐτός ἐστιν· κρατήσατε αὐτὸν καὶ
⸀ἀπάγετε ἀσφαλῶς. **45** καὶ ἐλθὼν ⸀εὐθὺς προσελθὼν αὐτῷ λέγει· ⸀Ῥαββί,
καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. **46** οἱ δὲ ἐπέβαλαν ⸂τὰς χεῖρας αὐτῷ⸃ καὶ ἐκράτησαν
αὐτόν. **47** εἷς δέ ⸀τις τῶν παρεστηκότων σπασάμενος τὴν μάχαιραν ἔπαισεν
τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ⸀ὠτάριον. **48** καὶ ἀποκριθεὶς
ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων
συλλαβεῖν με; **49** καθ’ ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων καὶ
οὐκ ἐκρατήσατέ με· ἀλλ’ ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί. **50** καὶ ἀφέντες αὐτὸν
⸂ἔφυγον πάντες⸃.

51 Καὶ ⸂νεανίσκος τις⸃ ⸀συνηκολούθει αὐτῷ περιβεβλημένος σινδόνα
ἐπὶ γυμνοῦ, καὶ κρατοῦσιν ⸀αὐτόν, **52** ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνὸς
⸀ἔφυγεν.

53 Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα, καὶ ⸀συνέρχονται
πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. **54** καὶ ὁ Πέτρος
ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως καὶ
ἦν συγκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς. **55** οἱ
δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν εἰς
τὸ θανατῶσαι αὐτόν, καὶ οὐχ ηὕρισκον· **56** πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν
κατ’ αὐτοῦ, καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν. **57** καί τινες ἀναστάντες
ἐψευδομαρτύρουν κατ’ αὐτοῦ λέγοντες **58** ὅτι Ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ
λέγοντος ὅτι Ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον καὶ διὰ τριῶν
ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω· **59** καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία
αὐτῶν. **60** καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς μέσον ἐπηρώτησεν τὸν Ἰησοῦν λέγων·
Οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; **61** ὁ δὲ ἐσιώπα καὶ ⸂οὐκ
ἀπεκρίνατο οὐδέν⸃. πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτὸν καὶ λέγει αὐτῷ· Σὺ εἶ
ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ; **62** ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἐγώ εἰμι, καὶ ὄψεσθε

14:44 **ἀπάγετε** WH Treg NIV] ἀπαγάγετε RP **45** **εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως RP • **Ῥαββί** WH Treg NIV] αὐτῷ Ῥαββί ῥαββί RP **46** **τὰς χεῖρας αὐτῷ** WH Treg NIV] ἐπ’ αὐτὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν RP **47** **τις** WH NIV RP] – Treg • **ὠτάριον** WH Treg NIV] ὠτίον RP **50** **ἔφυγον πάντες** WH Treg NIV] πάντες ἔφυγον RP **51** **νεανίσκος τις** WH Treg NIV] εἷς τις νεανίσκος RP • **συνηκολούθει** WH Treg NIV] ἠκολούθησεν RP • **αὐτόν** WH Treg NIV] + οἱ νεανίσκοι RP **52** **ἔφυγεν** WH Treg NIV] + ἀπ’ αὐτῶν RP **53** **συνέρχονται** WH NIV] + αὐτῷ Treg RP **61** **οὐκ ἀπεκρίνατο οὐδέν** WH Treg NIV] οὐδὲν ἀπεκρίνατο RP

τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμενον τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον μετὰ
τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. **63** ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ
λέγει· Τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; **64** ἠκούσατε τῆς βλασφημίας· τί
ὑμῖν φαίνεται; οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν ⸂ἔνοχον εἶναι⸃ θανάτου. **65** καὶ
ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ καὶ περικαλύπτειν ⸂αὐτοῦ τὸ πρόσωπον⸃ καὶ
κολαφίζειν αὐτὸν καὶ λέγειν αὐτῷ· Προφήτευσον, καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν
αὐτὸν ⸀ἔλαβον.

66 Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου ⸂κάτω ἐν τῇ αὐλῇ⸃ ἔρχεται μία τῶν παιδισκῶν
τοῦ ἀρχιερέως, **67** καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον θερμαινόμενον ἐμβλέψασα αὐτῷ
λέγει· Καὶ σὺ μετὰ τοῦ Ναζαρηνοῦ ⸂ἦσθα τοῦ Ἰησοῦ⸃· **68** ὁ δὲ ἠρνήσατο
λέγων· ⸂Οὔτε οἶδα οὔτε ἐπίσταμαι σὺ τί⸃ λέγεις, καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ
προαύλιον ⸂καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν⸃. **69** καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν ⸂ἤρξατο
πάλιν⸃ λέγειν τοῖς ⸀παρεστῶσιν ὅτι Οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστιν.**70** ὁ δὲ πάλιν
ἠρνεῖτο. καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέτρῳ· Ἀληθῶς
ἐξ αὐτῶν εἶ, καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ ⸂καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει⸃· **71** ὁ δὲ ἤρξατο
ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύναι ὅτι Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε.
72 καὶ ⸀εὐθὺς ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνησεν· καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος
τὸ ῥῆμα ⸀ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Πρὶν ἀλέκτορα ⸂φωνῆσαι δὶς τρίς με
ἀπαρνήσῃ⸃, καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν.

15:1 Καὶ ⸀εὐθὺς πρωῒ συμβούλιον ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν
πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων καὶ ὅλον τὸ συνέδριον δήσαντες τὸν Ἰησοῦν
ἀπήνεγκαν καὶ ⸀παρέδωκαν Πιλάτῳ. **2** καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ Πιλᾶτος·
Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς ⸂αὐτῷ λέγει⸃· Σὺ λέγεις.

14:64 ἔνοχον εἶναι WH Treg NIV] εἶναι ἔνοχον RP **65 αὐτοῦ τὸ πρόσωπον** WH Treg NIV] τὸ πρόσωπον αὐτοῦ RP • **ἔλαβον** WH Treg NIV] ἔβαλλον RP **66 κάτω ἐν τῇ αὐλῇ** WH Treg NIV] ἐν τῇ αὐλῇ κάτω RP **67 ἦσθα τοῦ Ἰησοῦ** WH Treg NIV] Ἰησοῦ ἦσθα RP **68 Οὔτε οἶδα οὔτε ἐπίσταμαι σὺ τί** WH Treg NIV] Οὐκ οἶδα οὐδὲ ἐπίσταμαι τί σὺ RP • **καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν** Treg RP NA] – WH NIV **69 ἤρξατο πάλιν** WH NIV] πάλιν ἤρξατο Treg RP • **παρεστῶσιν** WH Treg NIV] παρεστηκόσιν RP **70 καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει** RP] – WH Treg NIV **72 εὐθὺς** WH Treg NIV] – RP • **ὡς** WH Treg NIV] ὃ RP • **φωνῆσαι δὶς τρίς με ἀπαρνήσῃ** NIV] δὶς φωνῆσαι τρίς με ἀπαρνήσῃ WH Treg; φωνῆσαι δίς ἀπαρνήσῃ με τρίς RP **15:1 εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως ἐπὶ τὸ RP • **παρέδωκαν** WH Treg NIV] + τῷ RP **2 αὐτῷ λέγει** WH Treg NIV] εἶπεν αὐτῷ RP

3 καὶ κατηγόρουν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά. **4** ὁ δὲ Πιλᾶτος πάλιν ⸀ἐπηρώτα
αὐτὸν λέγων· Οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; ἴδε πόσα σου ⸀κατηγοροῦσιν. **5** ὁ δὲ Ἰησοῦς
οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πιλᾶτον.

6 Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἕνα δέσμιον ⸂ὃν παρῃτοῦντο⸃. **7** ἦν δὲ
ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν ⸀στασιαστῶν δεδεμένος οἵτινες ἐν τῇ στάσει
φόνον πεποιήκεισαν. **8** καὶ ⸀ἀναβὰς ὁ ὄχλος ἤρξατο αἰτεῖσθαι ⸀καθὼς ἐποίει
αὐτοῖς. **9** ὁ δὲ Πιλᾶτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων· Θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν
βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; **10** ἐγίνωσκεν γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παραδεδώκεισαν
αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς. **11** οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον ἵνα μᾶλλον τὸν
Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς. **12** ὁ δὲ Πιλᾶτος ⸂πάλιν ἀποκριθεὶς ἔλεγεν⸃ αὐτοῖς·
Τί οὖν ⸀θέλετε ποιήσω ⸂ὃν λέγετε⸃ ⸀τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; **13** οἱ δὲ πάλιν
ἔκραξαν· Σταύρωσον αὐτόν. **14** ὁ δὲ Πιλᾶτος ἔλεγεν αὐτοῖς· Τί γὰρ ⸂ἐποίησεν
κακόν⸃; οἱ δὲ ⸀περισσῶς ἔκραξαν· Σταύρωσον αὐτόν. **15** ὁ δὲ Πιλᾶτος
βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, καὶ
παρέδωκεν τὸν Ἰησοῦν φραγελλώσας ἵνα σταυρωθῇ.

16 Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς, ὅ ἐστιν πραιτώριον,
καὶ συγκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν. **17** καὶ ⸀ἐνδιδύσκουσιν αὐτὸν πορφύραν καὶ
περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον· **18** καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι
αὐτόν· Χαῖρε, ⸀βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων· **19** καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν
καλάμῳ καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ.
20 καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν
τὰ ἱμάτια ⸂τὰ ἴδια⸃. καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα ⸀σταυρώσωσιν αὐτόν.

21 Καὶ ἀγγαρεύουσιν παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναῖον ἐρχόμενον ἀπ᾽
ἀγροῦ, τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.

15:4 ἐπηρώτα WH Treg NIV] ἐπηρώτησεν RP • **κατηγοροῦσιν** WH Treg NIV] καταμαρτυροῦσιν RP **6 ὃν παρῃτοῦντο** WH NIV] ὅνπερ ᾐτοῦντο Treg RP **7 στασιαστῶν** WH Treg NIV] συστασιαστῶν RP **8 ἀναβὰς** WH Treg NIV] ἀναβοήσας RP • **καθὼς** WH NIV] + ἀεὶ Treg RP **12 πάλιν ἀποκριθεὶς ἔλεγεν** WH Treg NIV] ἀποκριθεὶς πάλιν εἶπεν RP • **θέλετε** Treg RP NA] – WH NIV • **ὃν λέγετε** WH NIV RP] – Treg • **τὸν** WH Treg NIV] – RP **14 ἐποίησεν κακόν** WH Treg NIV] κακόν ἐποίησεν RP • **περισσῶς** WH Treg NIV] περισσοτέρως RP **17 ἐνδιδύσκουσιν** WH Treg NIV] ἐνδύουσιν RP **18 βασιλεῦ** WH Treg NIV] ὁ βασιλεὺς RP **20 τὰ ἴδια** Treg RP] αὐτοῦ WH NIV • **σταυρώσωσιν** WH NIV RP] σταυρώσουσιν Treg

22 καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ ⸀τὸν ⸀Γολγοθᾶν τόπον, ὅ ἐστιν ⸀μεθερμηνευόμενον
Κρανίου Τόπος. **23** καὶ ἐδίδουν ⸀αὐτῷ ἐσμυρνισμένον οἶνον, ⸀ὃς δὲ οὐκ ἔλαβεν.
24 καὶ ⸂σταυροῦσιν αὐτὸν καὶ⸃ διαμερίζονται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες
κλῆρον ἐπ’ αὐτὰ τίς τί ἄρῃ.

25 Ἦν δὲ ὥρα τρίτη καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. **26** καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆς
αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη· Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. **27** καὶ σὺν αὐτῷ
σταυροῦσιν δύο λῃστάς, ἕνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων ⸀αὐτοῦ. **29** Καὶ
οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ
λέγοντες· Οὐὰ ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ⸂οἰκοδομῶν ἐν τρισὶν ἡμέραις⸃,
30 σῶσον σεαυτὸν ⸀καταβὰς ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. **31** ὁμοίως καὶ οἱ ἀρχιερεῖς
ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον· Ἄλλους ἔσωσεν,
ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι· **32** ὁ χριστὸς ὁ ⸀βασιλεὺς Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν
ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ ⸀πιστεύσωμεν. καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι ⸀σὺν
αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν.

33 ⸂Καὶ γενομένης⸃ ὥρας ἕκτης σκότος ἐγένετο ἐφ’ ὅλην τὴν γῆν ἕως
ὥρας ἐνάτης. **34** καὶ τῇ ⸂ἐνάτῃ ὥρᾳ⸃ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ ⸀μεγάλῃ·
Ἐλωῒ ἐλωῒ ⸀λεμὰ σαβαχθάνι; ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον Ὁ θεός μου ὁ θεός
μου, εἰς τί ⸂ἐγκατέλιπές με⸃; **35** καί τινες τῶν παρεστηκότων ἀκούσαντες
ἔλεγον· ⸀Ἴδε Ἠλίαν φωνεῖ. **36** δραμὼν δέ ⸂τις καὶ⸃ γεμίσας σπόγγον ὄξους
⸀περιθεὶς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν, λέγων· Ἄφετε ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλίας
καθελεῖν αὐτόν. **37** ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσεν. **38** καὶ
τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπ’ ἄνωθεν ἕως κάτω. **39** ἰδὼν δὲ

15:22 τὸν WH Treg NIV] – RP • **Γολγοθᾶν** WH NIV] Γολγοθᾶ Treg RP • **μεθερμηνευόμενον** Treg NIV RP] μεθερμηνευόμενος WH **23 αὐτῷ** WH Treg NIV] + πιεῖν RP • **ὃς** WH Treg NIV] ὁ RP **24 σταυροῦσιν αὐτὸν καὶ** WH Treg NIV] σταυρώσαντες αὐτὸν RP **27 αὐτοῦ** WH NIV] + 28 Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα, Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη Treg RP **29 οἰκοδομῶν ἐν τρισὶν ἡμέραις** WH NIV] οἰκοδομῶν τρισὶν ἡμέραις Treg; ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν RP **30 καταβὰς** WH Treg NIV] καὶ κατάβα RP **32 βασιλεὺς** WH Treg NIV] + τοῦ RP • **πιστεύσωμεν** WH Treg NIV] + αὐτῷ RP • **σὺν** WH NIV] – Treg RP **33 Καὶ γενομένης** WH Treg NIV] Γενομένης δὲ RP **34 ἐνάτῃ ὥρᾳ** WH Treg NIV] ὥρᾳ τῇ ἐνάτῃ RP • **μεγάλῃ** WH Treg NIV] + λέγων RP • **λεμὰ** NIV] λαμὰ WH Treg; λιμὰ RP • **ἐγκατέλιπές** με WH Treg NIV] με ἐγκατέλιπες RP **35 Ἴδε** WH Treg NIV] Ἰδού RP **36 τις καὶ** Treg NIV] τις WH; εἷς καὶ RP • **περιθεὶς** WH Treg NIV] + τε RP

ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι ⸀οὕτως ἐξέπνευσεν εἶπεν· Ἀληθῶς ⸂οὗτος ὁ ἄνθρωπος⸃ υἱὸς ⸂θεοῦ ἦν⸃.

40 Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν ⸀αἷς καὶ ⸀Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ⸀ἡ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ ⸀Ἰωσῆτος μήτηρ καὶ Σαλώμη, **41** ⸀αἳ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα.

42 Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ἦν παρασκευή, ὅ ἐστιν ⸀προσάββατον, **43** ⸀ἐλθὼν Ἰωσὴφ ⸀ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθεν πρὸς ⸀τὸν Πιλᾶτον καὶ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. **44** ὁ δὲ Πιλᾶτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκεν, καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ ⸀πάλαι ἀπέθανεν· **45** καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος ἐδωρήσατο τὸ ⸀πτῶμα τῷ Ἰωσήφ. **46** καὶ ἀγοράσας ⸀σινδόνα καθελὼν αὐτὸν ἐνείλησεν τῇ σινδόνι καὶ ⸀ἔθηκεν αὐτὸν ἐν ⸀μνημείῳ ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισεν λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. **47** ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ⸂ἡ Ἰωσῆτος⸃ ἐθεώρουν ποῦ ⸀τέθειται.

16:1 Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου ⸀Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ⸂ἡ τοῦ⸃ Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν. **2** καὶ λίαν πρωῒ ⸂τῇ μιᾷ τῶν⸃ σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. **3** καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς· Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ⸀ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; **4** καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ⸀ἀποκεκύλισται ὁ λίθος, ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. **5** καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ

15:39 **οὕτως** WH NA] + κράξας Treg NIV RP • **οὗτος ὁ ἄνθρωπος** WH Treg NIV] ὁ ἄνθρωπος οὗτος RP • **θεοῦ ἦν** WH NIV] ἦν θεοῦ Treg RP **40** **αἷς** WH NIV] + ἦν Treg RP • **Μαρία** Treg NIV RP] Μαριὰμ WH • **ἡ** WH Treg NIV] + τοῦ RP • **Ἰωσῆτος** WH Treg NIV] Ἰωσῆ RP **41** **αἳ** WH NIV] + καί Treg RP **42** **προσάββατον** WH NIV RP] πρὸς σάββατον Treg **43** **ἐλθὼν** WH Treg NIV] ἦλθεν RP • **ὁ** Treg NIV RP] – WH • **τὸν** WH Treg NIV] – RP **44** **πάλαι** NIV RP] ἤδη WH Treg **45** **πτῶμα** WH Treg NIV] σῶμα RP **46** **σινδόνα** WH Treg NIV] + καὶ RP • **ἔθηκεν** WH Treg NIV] κατέθηκεν RP • **μνημείῳ** Treg NIV RP] μνήματι WH **47** **ἡ Ἰωσῆτος** WH Treg NIV] Ἰωσῆ RP • **τέθειται** WH Treg NIV] τίθεται RP **16:1** **Μαρία** Treg NIV RP] ἡ Μαρία WH • **ἡ τοῦ** WH Treg NIV] – RP **2** **τῇ μιᾷ τῶν** WH NIV] μιᾷ τῶν Treg; τῆς μιᾶς RP **3** **ἐκ** WH NIV RP] ἀπὸ Treg **4** **ἀποκεκύλισται** NIV RP] ἀνακεκύλισται WH Treg

μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς περιβεβλημένον στολὴν
λευκήν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν. **6** ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· Μὴ ἐκθαμβεῖσθε· Ἰησοῦν
ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος
ὅπου ἔθηκαν αὐτόν· **7** ἀλλὰ ὑπάγετε εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ
Πέτρῳ ὅτι Προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν
ὑμῖν. **8** καὶ ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου, εἶχεν ⸀γὰρ αὐτὰς τρόμος καὶ
ἔκστασις· καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπαν, ἐφοβοῦντο ⸂γάρ.

Other Endings of Mark

Intermediate Ending

⟦Πάντα δὲ τὰ παρηγγελμένα τοῖς περὶ τὸν Πέτρον συντόμως ἐξήγγειλαν. μετὰ δὲ ταῦτα καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ ἀνατολῆς καὶ ἄχρι δύσεως ἐξαπέστειλεν δι’ αὐτῶν τὸ ἱερὸν καὶ ἄφθαρτον κήρυγμα τῆς αἰωνίου σωτηρίας. ἀμήν.⟧

Long Ending

⟦**9** Ἀναστὰς δὲ πρωῒ πρώτῃ σαββάτου ἐφάνη πρῶτον Μαρίᾳ τῇ
Μαγδαληνῇ, ⸀παρ’ ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια. **10** ἐκείνη πορευθεῖσα
ἀπήγγειλεν τοῖς μετ’ αὐτοῦ γενομένοις πενθοῦσι καὶ κλαίουσιν· **11** κἀκεῖνοι
ἀκούσαντες ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ’ αὐτῆς ἠπίστησαν.

12 Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ
μορφῇ πορευομένοις εἰς ἀγρόν· **13** κἀκεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς
λοιποῖς· οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν.

14 Ὕστερον ⸀δὲ ἀνακειμένοις αὐτοῖς τοῖς ἕνδεκα ἐφανερώθη, καὶ
ὠνείδισεν τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν ὅτι τοῖς θεασαμένοις
αὐτὸν ⸀ἐγηγερμένον οὐκ ἐπίστευσαν. **15** καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες εἰς

16:8 ⸀**γὰρ** WH Treg NIV] δὲ RP • ⸂**γάρ** WH NA] + 9–20 Treg RP; + intermediate ending and 9–20 NIV.
16:9 **παρ’** ⟦WH⟧ Treg NIV] ἀφ’ RP **14** **δὲ** ⟦WH⟧ Treg NIV] – RP • **ἐγηγερμένον** Treg NIV RP] + ἐκ νεκρῶν ⟦WH⟧

τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει. **16** ὁ πιστεύσας
καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται. **17** σημεῖα
δὲ τοῖς πιστεύσασιν ⸂ταῦτα παρακολουθήσει⸃, ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια
ἐκβαλοῦσιν, γλώσσαις λαλήσουσιν ⸀καιναῖς, **18** ⸀ὄφεις ἀροῦσιν κἂν θανάσιμόν
τι πίωσιν οὐ μὴ αὐτοὺς βλάψῃ, ἐπὶ ἀρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσιν καὶ καλῶς
ἕξουσιν.

19 Ὁ μὲν οὖν κύριος ⸀Ἰησοῦς μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς ἀνελήμφθη εἰς τὸν
οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ. **20** ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν
πανταχοῦ, τοῦ κυρίου συνεργοῦντος καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος διὰ τῶν
ἐπακολουθούντων ⸀σημείων.⟧

16:17 ταῦτα παρακολουθήσει NIV RP] ἀκολουθήσει ταῦτα ⟦WH⟧ Treg • **καιναῖς** NIV RP] – ⟦WH⟧ Treg **18 ὄφεις** RP] καὶ ἐν ταῖς χερσὶν ὄφεις ⟦WH⟧ Treg NIV **19 Ἰησοῦς** ⟦WH⟧ Treg NIV] –RP **20 σημείων** ⟦WH⟧ Treg NIV] + Ἀμήν RP

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ

1:1 Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν
πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων, **2** καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς
αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου, **3** ἔδοξε κἀμοὶ παρηκολουθηκότι
ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς καθεξῆς σοι γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε, **4** ἵνα ἐπιγνῷς
περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν.

5 Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ⸀Ἡρῴδου βασιλέως τῆς Ἰουδαίας ἱερεύς τις
ὀνόματι Ζαχαρίας ἐξ ἐφημερίας Ἀβιά, ⸀καὶ γυνὴ ⸀αὐτῷ ἐκ τῶν θυγατέρων
Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ. **6** ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ⸀ἐναντίον
τοῦ θεοῦ, πορευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασιν τοῦ κυρίου
ἄμεμπτοι. **7** καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον, καθότι ⸂ἦν ἡ Ἐλισάβετ⸃ στεῖρα, καὶ
ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν.

8 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ
ἔναντι τοῦ θεοῦ **9** κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας ἔλαχε τοῦ θυμιᾶσαι εἰσελθὼν εἰς
τὸν ναὸν τοῦ κυρίου, **10** καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἦν τοῦ λαοῦ προσευχόμενον ἔξω
τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος· **11** ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου ἑστὼς ἐκ δεξιῶν
τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος. **12** καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδών, καὶ φόβος
ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν. **13** εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος· Μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία,
διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι, καὶ
καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην· **14** καὶ ἔσται χαρά σοι καὶ ἀγαλλίασις, καὶ
πολλοὶ ἐπὶ τῇ ⸀γενέσει αὐτοῦ χαρήσονται· **15** ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον ⸀τοῦ
κυρίου, καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πίῃ, καὶ πνεύματος ἁγίου πλησθήσεται
ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, **16** καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει
ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν· **17** καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν
πνεύματι καὶ δυνάμει Ἠλίου, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα καὶ
ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἑτοιμάσαι κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον.

1:5 Ἡρῴδου WH Treg NIV] + τοῦ RP • **καὶ** WH Treg NIV] + ἡ RP • **αὐτῷ** WH Treg NIV] αὐτοῦ RP **6 ἐναντίον** WH Treg NIV] ἐνώπιον RP **7 ἦν ἡ Ἐλισάβετ** WH Treg NIV] ἡ Ἐλισάβετ ἦν RP **14 γενέσει** WH Treg NIV] γεννήσει RP **15 τοῦ** Treg NIV RP] – WH

18 καὶ εἶπεν Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον· Κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο; ἐγὼ γάρ
εἰμι πρεσβύτης καὶ ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. **19** καὶ
ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ· Ἐγώ εἰμι Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον
τοῦ θεοῦ, καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρὸς σὲ καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα·
20 καὶ ἰδοὺ ἔσῃ σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται
ταῦτα, ἀνθ’ ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἵτινες πληρωθήσονται εἰς τὸν
καιρὸν αὐτῶν.

21 Καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν Ζαχαρίαν, καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν
⸂ἐν τῷ ναῷ αὐτόν⸃. **22** ἐξελθὼν δὲ οὐκ ⸀ἐδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς, καὶ
ἐπέγνωσαν ὅτι ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς,
καὶ διέμενεν κωφός. **23** καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας
αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

24 Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· καὶ
περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα **25** ὅτι Οὕτως μοι ⸀πεποίηκεν
κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπεῖδεν ⸀ἀφελεῖν ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώποις.

26 Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ⸀ἀπὸ τοῦ θεοῦ
εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας ᾗ ὄνομα Ναζαρὲθ **27** πρὸς παρθένον ⸀ἐμνηστευμένην
ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα Ἰωσὴφ ἐξ οἴκου Δαυὶδ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου Μαριάμ.
28 καὶ ⸀εἰσελθὼν πρὸς αὐτὴν εἶπεν· Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὁ κύριος μετὰ ⸀σοῦ.
29 ἡ δὲ ⸂ἐπὶ τῷ λόγῳ διεταράχθη⸃ καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς
οὗτος. **30** καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ· Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ, εὗρες γὰρ χάριν
παρὰ τῷ θεῷ· **31** καὶ ἰδοὺ συλλήμψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις
τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. **32** οὗτος ἔσται μέγας καὶ υἱὸς Ὑψίστου κληθήσεται,
καὶ δώσει αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς τὸν θρόνον Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, **33** καὶ
βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακὼβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ
οὐκ ἔσται τέλος. **34** εἶπεν δὲ Μαριὰμ πρὸς τὸν ἄγγελον· Πῶς ἔσται τοῦτο,
ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω; **35** καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ· Πνεῦμα
ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις Ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ

1:21 ἐν τῷ ναῷ αὐτόν WH NIV] *αὐτόν ἐν τῷ ναῷ* Treg RP **22 ἐδύνατο** WH Treg NIV] *ἠδύνατο* RP **25 πεποίηκεν** WH Treg NIV] + *ὁ* RP • **ἀφελεῖν** WH Treg NIV] + *τὸ* RP **26 ἀπὸ** WH Treg NIV] *ὑπὸ* RP **27 ἐμνηστευμένην** WH Treg NIV] *μεμνηστευμένην* RP **28 εἰσελθὼν** WH NA] + *ὁ ἄγγελος* Treg NIV RP • **σοῦ** WH NIV] + *εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν* Treg RP **29 ἐπὶ τῷ λόγῳ διεταράχθη** WH Treg NIV] *ἰδοῦσα διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ* RP

γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται, υἱὸς θεοῦ· **36** καὶ ἰδοὺ Ἐλισάβετ ἡ ⸀συγγενίς
σου καὶ αὐτὴ ⸀συνείληφεν υἱὸν ἐν γήρει αὐτῆς, καὶ οὗτος μὴν ἕκτος ἐστὶν
αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείρᾳ· **37** ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ ⸂τοῦ θεοῦ⸃ πᾶν ῥῆμα.
38 εἶπεν δὲ Μαριάμ· Ἰδοὺ ἡ δούλη κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. καὶ
ἀπῆλθεν ἀπ’ αὐτῆς ὁ ἄγγελος.

39 Ἀναστᾶσα δὲ Μαριὰμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐπορεύθη εἰς τὴν ὀρεινὴν
μετὰ σπουδῆς εἰς πόλιν Ἰούδα, **40** καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου καὶ
ἠσπάσατο τὴν Ἐλισάβετ. **41** καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ⸂τὸν ἀσπασμὸν τῆς
Μαρίας ἡ Ἐλισάβετ⸃, ἐσκίρτησεν τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς, καὶ ἐπλήσθη
πνεύματος ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ, **42** καὶ ἀνεφώνησεν ⸀κραυγῇ μεγάλῃ καὶ εἶπεν·
Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου.
43 καὶ πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ κυρίου μου πρὸς ⸀ἐμέ; **44** ἰδοὺ
γὰρ ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὦτά μου, ἐσκίρτησεν ⸂ἐν
ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος⸃ ἐν τῇ κοιλίᾳ μου. **45** καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα ὅτι
ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ κυρίου.

46 Καὶ εἶπεν Μαριάμ· Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον, **47** καὶ
ἠγαλλίασεν τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου· **48** ὅτι ἐπέβλεψεν
ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ, ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσίν με
πᾶσαι αἱ γενεαί· **49** ὅτι ἐποίησέν μοι ⸀μεγάλα ὁ δυνατός, καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα
αὐτοῦ, **50** καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς ⸂καὶ γενεὰς⸃ τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.
51 Ἐποίησεν κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ, διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ
καρδίας αὐτῶν· **52** καθεῖλεν δυνάστας ἀπὸ θρόνων καὶ ὕψωσεν ταπεινούς,
53 πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλεν κενούς.
54 ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέους, **55** καθὼς ἐλάλησεν
πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα.
56 Ἔμεινεν δὲ Μαριὰμ σὺν αὐτῇ ⸀ὡς μῆνας τρεῖς, καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν
οἶκον αὐτῆς.

57 Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ ἐγέννησεν
υἱόν. **58** καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι ἐμεγάλυνεν κύριος

1:36 συγγενίς WH NIV] συγγενής Treg RP • **συνείληφεν** WH Treg NIV] συνειληφυῖα RP **37 τοῦ θεοῦ** WH Treg NIV] τῷ θεῷ RP **41 τὸν … Μαρίας ἡ Ἐλισάβετ** WH Treg NIV] ἡ Ἐλισάβετ τὸν … Μαρίας RP **42 κραυγῇ** WH Treg NIV] φωνῇ RP **43 ἐμέ** WH NIV] μέ Treg RP **44 ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος** WH Treg NIV] τὸ βρέφος ἐν ἀγαλλιάσει RP **49 μεγάλα** WH Treg NIV] μεγαλεῖα RP **50 καὶ γενεὰς** WH Treg NIV] γενεῶν RP **56 ὡς** WH Treg NIV] ὡσεὶ RP

τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ’ αὐτῆς, καὶ συνέχαιρον αὐτῇ. **59** Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ⸂ἡμέρᾳ
τῇ ὀγδόῃ⸃ ἦλθον περιτεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ
πατρὸς αὐτοῦ Ζαχαρίαν. **60** καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν· Οὐχί,
ἀλλὰ κληθήσεται Ἰωάννης. **61** καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὴν ὅτι Οὐδείς ἐστιν ⸂ἐκ τῆς
συγγενείας⸃ σου ὃς καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ. **62** ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ
τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι ⸀αὐτό. **63** καὶ αἰτήσας πινακίδιον ἔγραψεν λέγων·
Ἰωάννης ⸀ἐστὶν ὄνομα αὐτοῦ. καὶ ἐθαύμασαν πάντες. **64** ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα
αὐτοῦ παραχρῆμα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν θεόν. **65** καὶ
ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς περιοικοῦντας αὐτούς, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ
τῆς Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, **66** καὶ ἔθεντο πάντες οἱ
ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες· Τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; καὶ
⸀γὰρ χεὶρ κυρίου ἦν μετ’ αὐτοῦ.

67 Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου καὶ
⸀ἐπροφήτευσεν λέγων· **68** Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὅτι
ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ, **69** καὶ ἤγειρεν κέρας
σωτηρίας ἡμῖν ⸀ἐν οἴκῳ ⸀Δαυὶδ παιδὸς αὐτοῦ, **70** καθὼς ἐλάλησεν διὰ
στόματος τῶν ⸀ἁγίων ἀπ’ αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ, **71** σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν
ἡμῶν καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς, **72** ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν
πατέρων ἡμῶν καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ, **73** ὅρκον ὃν ὤμοσεν πρὸς
Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν **74** ἀφόβως ἐκ χειρὸς ⸀ἐχθρῶν
ῥυσθέντας λατρεύειν αὐτῷ **75** ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ
⸂πάσαις ταῖς ἡμέραις⸃ ἡμῶν. **76** καὶ σὺ ⸀δέ, παιδίον, προφήτης Ὑψίστου
κληθήσῃ, προπορεύσῃ γὰρ ⸀ἐνώπιον κυρίου ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ, **77** τοῦ
δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν, **78** διὰ
σπλάγχνα ἐλέους θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ⸀ἐπισκέψεται ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους,
79 ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, τοῦ κατευθῦναι τοὺς
πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

1:59 **ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ** WH Treg NIV] ὀγδόῃ ἡμέρᾳ RP **61** **ἐκ τῆς συγγενείας** WH Treg NIV] ἐν τῇ συγγενείᾳ RP **62** **αὐτό** WH Treg NIV] αὐτόν RP **63** **ἐστὶν** WH Treg NIV] + τὸ RP **66** **γὰρ** WH Treg NIV] – RP **67** **ἐπροφήτευσεν** WH Treg NIV] προεφήτευσεν RP **69** **ἐν** WH Treg NIV] + τῷ RP • **Δαυὶδ** WH Treg NIV] + τοῦ RP **70** **ἁγίων** WH Treg NIV] + τῶν RP **74** **ἐχθρῶν** WH Treg NIV] τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν RP **75** **πάσαις ταῖς ἡμέραις** WH Treg NIV] πάσας τὰς ἡμέρας τὴς ζωῆς RP **76** **δέ** WH Treg NIV] – RP • **ἐνώπιον** WH NIV] πρὸ προσώπου Treg RP **78** **ἐπισκέψεται** WH NIV] ἐπεσκέψατο Treg RP

80 Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις
ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

2:1 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐξῆλθεν δόγμα παρὰ Καίσαρος
Αὐγούστου ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην· **2** (⸀αὕτη ἀπογραφὴ πρώτη
ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου·) **3** καὶ ἐπορεύοντο πάντες
ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ⸀ἑαυτοῦ πόλιν. **4** Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσὴφ ἀπὸ τῆς
Γαλιλαίας ἐκ πόλεως Ναζαρὲθ εἰς τὴν Ἰουδαίαν εἰς πόλιν Δαυὶδ ἥτις καλεῖται
Βηθλέεμ, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυίδ, **5** ἀπογράψασθαι
σὺν Μαριὰμ τῇ ⸂ἐμνηστευμένῃ αὐτῷ⸃, οὔσῃ ἐγκύῳ. **6** ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι
αὐτοὺς ἐκεῖ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν, **7** καὶ ἔτεκεν τὸν υἱὸν
αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ⸀ἐν
φάτνῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.
8 Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες καὶ φυλάσσοντες
φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν. **9** ⸀καὶ ἄγγελος κυρίου ἐπέστη
αὐτοῖς καὶ δόξα κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς, καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν·
10 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος· Μὴ φοβεῖσθε, ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν
χαρὰν μεγάλην ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ, **11** ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτὴρ ὅς
ἐστιν χριστὸς κύριος ἐν πόλει Δαυίδ· **12** καὶ τοῦτο ὑμῖν ⸀τὸ σημεῖον, εὑρήσετε
βρέφος ἐσπαργανωμένον ⸀καὶ κείμενον ἐν φάτνῃ. **13** καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο
σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς ⸀οὐρανίου αἰνούντων τὸν θεὸν καὶ λεγόντων·
14 Δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις ⸀εὐδοκίας.
15 Καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆλθον ἀπ᾽ αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, ⸀οἱ
ποιμένες ⸀ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους· Διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλέεμ καὶ ἴδωμεν τὸ
ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονὸς ὃ ὁ κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν. **16** καὶ ἦλθαν σπεύσαντες
καὶ ἀνεῦραν τήν τε Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσὴφ καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ
φάτνῃ· **17** ἰδόντες δὲ ⸀ἐγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς
περὶ τοῦ παιδίου τούτου. **18** καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν

2:2 αὕτη WH Treg NIV] + ἡ RP **3 ἑαυτοῦ** WH Treg NIV] ἰδίαν RP **5 ἐμνηστευμένῃ αὐτῷ** WH Treg NIV] μεμνηστευμένῃ αὐτῷ γυναικί RP **7 ἐν** WH Treg NIV] + τῇ RP **9 καὶ** WH NIV] + ἰδού Treg RP **12 τὸ** Treg NIV RP] – WH • **καὶ** WH Treg NIV] – RP **13 οὐρανίου** WH NIV RP] οὐρανοῦ Treg **14 εὐδοκίας** WH Treg NIV] εὐδοκία RP **15 οἱ** WH NIV] καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ Treg RP • **ἐλάλουν** WH NIV] εἶπον Treg RP **17 ἐγνώρισαν** WH Treg NIV] διεγνώρισαν RP

λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς, **19** ἡ δὲ ⸀Μαρία πάντα συνετήρει
τὰ ῥήματα ταῦτα συμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. **20** καὶ ὑπέστρεψαν οἱ
ποιμένες δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον
καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς.

21 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν αὐτόν, καὶ ἐκλήθη τὸ
ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλλημφθῆναι αὐτὸν
ἐν τῇ κοιλίᾳ.

22 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον
Μωϋσέως, ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα παραστῆσαι τῷ κυρίῳ, **23** καθὼς
γέγραπται ἐν νόμῳ κυρίου ὅτι Πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ κυρίῳ
κληθήσεται, **24** καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν ⸀τῷ νόμῳ κυρίου,
ζεῦγος τρυγόνων ἢ δύο νοσσοὺς περιστερῶν.

25 Καὶ ἰδοὺ ⸂ἄνθρωπος ἦν⸃ ἐν Ἰερουσαλὴμ ᾧ ὄνομα Συμεών, καὶ ὁ
ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβής, προσδεχόμενος παράκλησιν τοῦ Ἰσραήλ,
καὶ πνεῦμα ἦν ἅγιον ἐπ᾽ αὐτόν· **26** καὶ ἦν αὐτῷ κεχρηματισμένον ὑπὸ τοῦ
πνεύματος τοῦ ἁγίου μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν ⸂ἢ ἂν⸃ ἴδῃ τὸν χριστὸν κυρίου.
27 καὶ ἦλθεν ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς
τὸ παιδίον Ἰησοῦν τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ
αὐτοῦ **28** καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ⸀ἀγκάλας καὶ εὐλόγησεν τὸν θεὸν
καὶ εἶπεν· **29** Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν
εἰρήνῃ· **30** ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου **31** ὃ ἡτοίμασας κατὰ
πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν, **32** φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν λαοῦ
σου Ἰσραήλ.

33 καὶ ἦν ⸂ὁ πατὴρ αὐτοῦ⸃ καὶ ἡ ⸀μήτηρ θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς
λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ. **34** καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Συμεὼν καὶ εἶπεν πρὸς
Μαριὰμ τὴν μητέρα αὐτοῦ· Ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνάστασιν
πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον, **35** καὶ σοῦ ⸀δὲ αὐτῆς
τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία, ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν
διαλογισμοί.

2:19 Μαρία WH Treg] Μαριὰμ NIV RP **24 τῷ** WH Treg NIV] – RP **25 ἄνθρωπος ἦν** WH Treg NIV] ἦν ἄνθρωπος RP **26 ἢ ἂν** WH NIV] ἂν Treg; ἢ RP **28 ἀγκάλας** WH NIV] + *αὐτοῦ* Treg RP **33 ὁ πατὴρ αὐτοῦ** WH Treg NIV] Ἰωσὴφ RP • **μήτηρ** WH Treg NIV] + *αὐτοῦ* RP **35 δὲ** Treg NIV RP] – WH

36 Καὶ ἦν Ἅννα προφῆτις, θυγάτηρ Φανουήλ, ἐκ φυλῆς Ἀσήρ (αὕτη
προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα ⸂μετὰ ἀνδρὸς ἔτη⸃ ἑπτὰ ἀπὸ τῆς
παρθενίας αὐτῆς, **37** καὶ αὐτὴ χήρα ⸀ἕως ἐτῶν ὀγδοήκοντα τεσσάρων,) ἣ οὐκ
⸀ἀφίστατο τοῦ ἱεροῦ νηστείαις καὶ δεήσεσιν λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν.
38 ⸀καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα ἀνθωμολογεῖτο τῷ ⸀θεῷ καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ
πᾶσιν τοῖς προσδεχομένοις ⸀λύτρωσιν Ἰερουσαλήμ.

39 Καὶ ὡς ἐτέλεσαν ⸀πάντα τὰ κατὰ τὸν νόμον κυρίου, ⸀ἐπέστρεψαν
εἰς τὴν Γαλιλαίαν ⸀εἰς πόλιν ἑαυτῶν Ναζαρέθ. **40** Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανεν καὶ
ἐκραταιοῦτο ⸂πληρούμενον σοφίᾳ⸃, καὶ χάρις θεοῦ ἦν ἐπ᾽ αὐτό.

41 Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ᾽ ἔτος εἰς Ἰερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ
τοῦ πάσχα. **42** καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ⸀ἀναβαινόντων ⸀αὐτῶν κατὰ τὸ
ἔθος τῆς ἑορτῆς **43** καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς
ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἰερουσαλήμ, καὶ οὐκ ⸂ἔγνωσαν οἱ γονεῖς⸃ αὐτοῦ.
44 νομίσαντες δὲ αὐτὸν ⸂εἶναι ἐν τῇ συνοδίᾳ⸃ ἦλθον ἡμέρας ὁδὸν καὶ ἀνεζήτουν
αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενεῦσιν ⸀καὶ τοῖς γνωστοῖς, **45** καὶ μὴ ⸀εὑρόντες ὑπέστρεψαν
εἰς Ἰερουσαλὴμ ⸀ἀναζητοῦντες αὐτόν. **46** καὶ ἐγένετο μετὰ ἡμέρας τρεῖς εὗρον
αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούοντα αὐτῶν
καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς· **47** ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ
συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ. **48** καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν, καὶ
⸂εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ⸃· Τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ ὁ
πατήρ σου καὶ ἐγὼ ὀδυνώμενοι ⸀ἐζητοῦμέν σε. **49** καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Τί
ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ᾔδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ εἶναί με; **50** καὶ
αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς. **51** καὶ κατέβη μετ᾽ αὐτῶν καὶ

2:36 μετὰ ἀνδρὸς ἔτη WH Treg NIV] ἔτη μετὰ ἀνδρὸς RP **37 ἕως** WH Treg NIV] ὡς RP • **ἀφίστατο** WH Treg NIV] + ἀπὸ RP **38 καὶ** WH Treg NIV] + αὕτη RP • **θεῷ** WH Treg NIV] κυρίῳ RP • **λύτρωσιν** WH Treg NIV] + ἐν RP **39 πάντα** WH Treg NIV] ἅπαντα RP • **ἐπέστρεψαν** WH Treg NIV] ὑπέστρεψαν RP • **εἰς** WH Treg NIV] + τὴν RP **40 πληρούμενον σοφίᾳ** WH Treg NIV] πνεύματι πληρούμενον σοφίας RP **42 ἀναβαινόντων** WH Treg NIV] ἀναβάντων RP • **αὐτῶν** WH NIV] + εἰς Ἱεροσόλυμα Treg RP **43 ἔγνωσαν οἱ γονεῖς** WH Treg NIV] ἔγνω Ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ RP **44 εἶναι ἐν τῇ συνοδίᾳ** WH Treg NIV] ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι RP • **καὶ** WH Treg NIV] + ἐν RP **45 εὑρόντες** WH Treg NIV] + αὐτόν RP • **ἀναζητοῦντες** WH Treg NIV] ζητοῦντες RP **48 εἶπεν πρὸς … αὐτοῦ** WH Treg NIV] πρὸς … αὐτοῦ εἶπεν RP • **ἐζητοῦμέν** Treg NIV RP] ζητοῦμέν WH

ἦλθεν εἰς Ναζαρὲθ, καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει
πάντα τὰ ῥήματα ⸀ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.
52 Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτεν ⸂σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ⸃ καὶ χάριτι παρὰ θεῷ καὶ
ἀνθρώποις.

3:1 Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος,
ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετρααρχοῦντος τῆς
Γαλιλαίας Ἡρῴδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετρααρχοῦντος
τῆς Ἰτουραίας καὶ Τραχωνίτιδος χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆς
τετρααρχοῦντος, **2** ἐπὶ ἀρχιερέως Ἅννα καὶ Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα θεοῦ ἐπὶ
Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ. **3** καὶ ἦλθεν εἰς ⸀πᾶσαν περίχωρον
τοῦ Ἰορδάνου κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, **4** ὡς
γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων Ἠσαΐου τοῦ ⸀προφήτου· Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ
ἐρήμῳ· Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ.
5 πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται, καὶ
ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς ⸀εὐθείαν καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας· **6** καὶ ὄψεται
πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ.
7 Ἔλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπ’ αὐτοῦ·
Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς;
8 ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας· καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν
ἑαυτοῖς· Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ, λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν
λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. **9** ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν
τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ
εἰς πῦρ βάλλεται.
10 Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι λέγοντες· Τί οὖν ⸀ποιήσωμεν;
11 ἀποκριθεὶς δὲ ⸀ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὁ ἔχων δύο χιτῶνας μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι,
καὶ ὁ ἔχων βρώματα ὁμοίως ποιείτω. **12** ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι βαπτισθῆναι
καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, τί ⸀ποιήσωμεν; **13** ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς·
Μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε. **14** ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν

2:51 **ταῦτα** Treg RP] – WH NIV **52** **σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ** NIV RP] τῇ σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ WH; ἡλικίᾳ καὶ σοφίᾳ Treg; ἐν τῇ σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ NA **3:3** **πᾶσαν** WH Treg] + τὴν NIV RP **4** **προφήτου** WH Treg NIV] + λέγοντος RP **5** **εὐθείαν** NIV RP] εὐθείας WH Treg **10** **ποιήσωμεν** WH Treg NIV] ποιήσομεν RP **11** **ἔλεγεν** WH Treg NIV] λέγει RP **12** **ποιήσωμεν** WH Treg NIV] ποιήσομεν RP

καὶ στρατευόμενοι λέγοντες· ⸂Τί ποιήσωμεν καὶ ἡμεῖς⸃; καὶ εἶπεν ⸀αὐτοῖς· Μηδένα διασείσητε μηδὲ συκοφαντήσητε, καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς ὀψωνίοις ὑμῶν.

15 Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ χριστός, **16** ἀπεκρίνατο ⸂λέγων πᾶσιν ὁ Ἰωάννης⸃· Ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς· ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί· **17** οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ⸀διακαθᾶραι τὴν ἅλωνα αὐτοῦ καὶ ⸀συναγαγεῖν τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.

18 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν· **19** ὁ δὲ Ἡρῴδης ὁ τετραάρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ’ αὐτοῦ περὶ Ἡρῳδιάδος τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν πονηρῶν ὁ Ἡρῴδης, **20** προσέθηκεν καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσιν, ⸀καὶ κατέκλεισεν τὸν Ἰωάννην ⸀ἐν φυλακῇ.

21 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαὸν καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου ἀνεῳχθῆναι τὸν οὐρανὸν **22** καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῷ εἴδει ⸀ὡς περιστερὰν ἐπ’ αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ ⸀γενέσθαι· Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα.

23 Καὶ αὐτὸς ⸀ἦν Ἰησοῦς ⸂ἀρχόμενος ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα⸃, ὢν ⸂υἱός, ὡς ἐνομίζετο⸃, Ἰωσὴφ τοῦ Ἠλὶ **24** τοῦ Μαθθὰτ τοῦ Λευὶ τοῦ Μελχὶ τοῦ Ἰανναὶ τοῦ Ἰωσὴφ **25** τοῦ Ματταθίου τοῦ Ἀμὼς τοῦ Ναοὺμ τοῦ Ἑσλὶ τοῦ Ναγγαὶ **26** τοῦ Μάαθ τοῦ Ματταθίου τοῦ Σεμεῒν τοῦ ⸀Ἰωσὴχ τοῦ Ἰωδὰ **27** τοῦ Ἰωανὰν τοῦ Ῥησὰ τοῦ Ζοροβαβὲλ τοῦ Σαλαθιὴλ τοῦ Νηρὶ **28** τοῦ Μελχὶ τοῦ Ἀδδὶ τοῦ Κωσὰμ τοῦ Ἐλμαδὰμ τοῦ Ἢρ **29** τοῦ ⸀Ἰησοῦ τοῦ Ἐλιέζερ τοῦ Ἰωρὶμ τοῦ Μαθθὰτ τοῦ Λευὶ **30** τοῦ Συμεὼν τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰωσὴφ τοῦ Ἰωνὰμ τοῦ Ἐλιακὶμ **31** τοῦ Μελεὰ τοῦ Μεννὰ τοῦ Ματταθὰ τοῦ Ναθὰμ τοῦ Δαυὶδ **32** τοῦ

3:14 Τί ποιήσωμεν καὶ ἡμεῖς WH Treg NIV] Καὶ ἡμεῖς τί ποιήσομεν RP • **αὐτοῖς** WH Treg NIV] πρὸς αὐτούς RP **16 λέγων πᾶσιν ὁ Ἰωάννης** WH NIV] ὁ Ἰωάννης ἅπασιν λέγων Treg RP **17 διακαθᾶραι** WH NIV] διακαθαριεῖ Treg; καὶ διακαθαριεῖ RP • **συναγαγεῖν** WH NIV] συνάξει Treg RP **20 καὶ** Treg NIV RP] – WH • **ἐν** WH Treg NIV] + τῇ RP **22 ὡς** WH Treg NIV] ὡσεὶ RP • **γενέσθαι** WH Treg NIV] + λέγουσαν RP **23 ἦν** WH Treg NIV] + ὁ RP • **ἀρχόμενος ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα** WH Treg NIV] ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος RP • **υἱός ὡς ἐνομίζετο** WH Treg NIV] ὡς ἐνομίζετο υἱός RP **26 Ἰωσὴχ** WH Treg NIV] Ἰωσήφ RP **29 Ἰησοῦ** WH Treg NIV] Ἰωσή RP

Ἰεσσαὶ τοῦ Ἰωβὴλ τοῦ Βόος τοῦ ⸀Σαλὰ τοῦ Ναασσὼν **33** τοῦ ⸂Ἀμιναδὰβ τοῦ
Ἀδμὶν τοῦ Ἀρνὶ⸃ τοῦ Ἑσρὼμ τοῦ Φαρὲς τοῦ Ἰούδα **34** τοῦ Ἰακὼβ τοῦ Ἰσαὰκ
τοῦ Ἀβραὰμ τοῦ Θάρα τοῦ Ναχὼρ **35** τοῦ Σεροὺχ τοῦ Ῥαγαὺ τοῦ Φάλεκ τοῦ
Ἔβερ τοῦ Σαλὰ **36** τοῦ Καϊνὰμ τοῦ Ἀρφαξὰδ τοῦ Σὴμ τοῦ Νῶε τοῦ Λάμεχ
37 τοῦ Μαθουσαλὰ τοῦ Ἑνὼχ τοῦ Ἰάρετ τοῦ Μαλελεὴλ τοῦ Καϊνὰμ **38** τοῦ
Ἐνὼς τοῦ Σὴθ τοῦ Ἀδὰμ τοῦ θεοῦ.

4:1 Ἰησοῦς δὲ ⸂πλήρης πνεύματος ἁγίου⸃ ὑπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου,
καὶ ἤγετο ἐν τῷ πνεύματι ⸂ἐν τῇ ἐρήμῳ⸃ **2** ἡμέρας τεσσεράκοντα πειραζόμενος
ὑπὸ τοῦ διαβόλου. καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ
συντελεσθεισῶν ⸀αὐτῶν ἐπείνασεν. **3** ⸂εἶπεν δὲ⸃ αὐτῷ ὁ διάβολος· Εἰ υἱὸς εἶ
τοῦ θεοῦ, εἰπὲ τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται ἄρτος. **4** καὶ ἀπεκρίθη ⸂πρὸς αὐτὸν ὁ
Ἰησοῦς⸃· Γέγραπται ὅτι Οὐκ ἐπ’ ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ⸀ὁ ⸀ἄνθρωπος.

5 Καὶ ἀναγαγὼν ⸀αὐτὸν ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης
ἐν στιγμῇ χρόνου· **6** καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος· Σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν
ταύτην ἅπασαν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται καὶ ᾧ ⸀ἂν θέλω
δίδωμι αὐτήν· **7** σὺ οὖν ἐὰν προσκυνήσῃς ἐνώπιον ἐμοῦ, ἔσται σοῦ πᾶσα.
8 καὶ ἀποκριθεὶς ⸂ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ⸃· Γέγραπται· ⸂Κύριον τὸν θεόν σου
προσκυνήσεις⸃ καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.

9 ⸂Ἤγαγεν δὲ⸃ αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλὴμ καὶ ⸀ἔστησεν ἐπὶ τὸ πτερύγιον
τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω·
10 γέγραπται γὰρ ὅτι Τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι
σε, **11** καὶ ⸀ὅτι Ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα

3:32 **Σαλὰ** WH NA] Σαλμών Treg NIV RP **33** **Ἀμιναδὰβ τοῦ Ἀδμὶν τοῦ Ἀρνὶ** Holmes NA] Ἀδμὶν τοῦ Ἀρνὶ WH; Ἀμιναδάβ τοῦ Ἀράμ Treg NIV RP **4:1** **πλήρης πνεύματος ἁγίου** WH Treg NIV] πνεύματος ἁγίου πλήρης RP • **ἐν τῇ ἐρήμῳ** WH Treg NIV] εἰς τήν ἐρήμον RP **2** **αὐτῶν** WH Treg NIV] + ὕστερον RP **3** **εἶπεν δὲ** WH Treg NIV] Καὶ εἶπεν RP **4** **πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς** WH NIV Treg] Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν λέγων RP • **ὁ** WH Treg NIV] – RP • **ἄνθρωπος** WH NIV] + ἀλλ’ ἐπὶ παντὶ ῥήματι θεοῦ Treg RP **5** **αὐτὸν** WH Treg NA] + ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν NIV RP **6** **ἂν** WH Treg] ἐὰν NIV RP **8** **ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ** WH NIV] αὐτῷ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς Treg; αὐτῷ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς Ὕπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ RP • **Κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις** WH Treg NIV] Προσκυνήσεις κύριον τὸν θεόν σου RP **9** **Ἤγαγεν δὲ** WH Treg NIV] Καὶ ἤγαγεν RP • **ἔστησεν** WH NIV] + αὐτὸν Treg RP **11** **ὅτι** WH Treg NIV] – RP

σου. **12** καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Εἴρηται· Οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου. **13** καὶ συντελέσας πάντα πειρασμὸν ὁ διάβολος ἀπέστη ἀπ’ αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ.

14 Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν. καὶ φήμη ἐξῆλθεν καθ’ ὅλης τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ. **15** καὶ
αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων.

16 Καὶ ἦλθεν ⸀εἰς Ναζαρά, οὗ ἦν τεθραμμένος, καὶ εἰσῆλθεν κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγήν, καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι.
17 καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον ⸂τοῦ προφήτου Ἠσαΐου⸃ καὶ ⸀ἀναπτύξας τὸ βιβλίον εὗρεν τὸν τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον· **18** Πνεῦμα κυρίου ἐπ’ ἐμέ,
οὗ εἵνεκεν ἔχρισέν με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς, ἀπέσταλκέν ⸀με κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν
ἀφέσει, **19** κηρύξαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτόν. **20** καὶ πτύξας τὸ βιβλίον ἀποδοὺς
τῷ ὑπηρέτῃ ἐκάθισεν· καὶ πάντων ⸂οἱ ὀφθαλμοὶ ἐν τῇ συναγωγῇ⸃ ἦσαν
ἀτενίζοντες αὐτῷ. **21** ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς αὐτοὺς ὅτι Σήμερον πεπλήρωται ἡ
γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν. **22** καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον· ⸂Οὐχὶ υἱός ἐστιν Ἰωσὴφ οὗτος⸃; **23** καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Πάντως
ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτόν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα ⸂εἰς τὴν Καφαρναοὺμ⸃ ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου. **24** εἶπεν
δέ· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ.
25 ἐπ’ ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν, πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἠλίου ἐν τῷ Ἰσραήλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ⸀ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, **26** καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἠλίας εἰ μὴ
εἰς Σάρεπτα τῆς ⸀Σιδωνίας πρὸς γυναῖκα χήραν. **27** καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ⸂ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἐλισαίου τοῦ προφήτου⸃, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη, εἰ μὴ
Ναιμὰν ὁ Σύρος. **28** καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντες

4:16 εἰς WH Treg NIV] + τὴν RP **17 τοῦ προφήτου Ἠσαΐου** WH Treg NIV] Ἠσαΐου τοῦ προφήτου RP • **ἀναπτύξας** NIV RP] ἀνοίξας WH Treg **18 με** WH Treg NIV] + ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν RP **20 οἱ ὀφθαλμοὶ ἐν τῇ συναγωγῇ** WH Treg NIV] ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ RP **22 Οὐχὶ υἱός ἐστιν Ἰωσὴφ οὗτος** WH NIV] Οὐχὶ οὗτος ἐστιν ὁ υἱός Ἰωσὴφ Treg; Οὐχ οὗτος ἐστιν ὁ υἱός Ἰωσὴφ RP **23 εἰς τὴν Καφαρναοὺμ** WH NIV] εἰς Καφαρναοὺμ Treg; ἐν τῇ Καπερναούμ RP **25 ἐπὶ** NIV RP] – WH Treg **26 Σιδωνίας** WH Treg NIV] Σιδῶνος RP **27 ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ … προφήτου** WH Treg NIV] ἐπὶ … προφήτου ἐν τῷ Ἰσραήλ RP

ταῦτα, **29** καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον αὐτὸν
ἕως ὀφρύος τοῦ ὄρους ἐφ’ οὗ ἡ πόλις ⸂ᾠκοδόμητο αὐτῶν, ὥστε⸃ κατακρημνίσαι
αὐτόν· **30** αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο.

31 Καὶ κατῆλθεν εἰς Καφαρναοὺμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας. καὶ ἦν διδάσκων
αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασιν· **32** καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν
ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. **33** καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα
δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ μεγάλῃ· **34** ⸀Ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοί,
Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. **35** καὶ
ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων· Φιμώθητι καὶ ἔξελθε ⸀ἀπ’ αὐτοῦ. καὶ ῥίψαν
αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς ⸀τὸ μέσον ἐξῆλθεν ἀπ’ αὐτοῦ μηδὲν βλάψαν αὐτόν.
36 καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ συνελάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες·
Τίς ὁ λόγος οὗτος ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις
πνεύμασιν, καὶ ἐξέρχονται; **37** καὶ ἐξεπορεύετο ἦχος περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα
τόπον τῆς περιχώρου.

38 Ἀναστὰς δὲ ⸀ἀπὸ τῆς συναγωγῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος.
πενθερὰ δὲ τοῦ Σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῳ, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν
περὶ αὐτῆς. **39** καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω αὐτῆς ἐπετίμησεν τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν
αὐτήν· παραχρῆμα δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖς.

40 Δύνοντος δὲ τοῦ ἡλίου ⸀ἅπαντες ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας νόσοις
ποικίλαις ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας
⸂ἐπιτιθεὶς ἐθεράπευεν⸃ αὐτούς. **41** ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν
⸀κραυγάζοντα καὶ λέγοντα ὅτι Σὺ ⸀εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἴα
αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ᾔδεισαν τὸν χριστὸν αὐτὸν εἶναι.

42 Γενομένης δὲ ἡμέρας ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον· καὶ οἱ
ὄχλοι ἐπεζήτουν αὐτόν, καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ, καὶ κατεῖχον αὐτὸν τοῦ μὴ
πορεύεσθαι ἀπ’ αὐτῶν. **43** ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὅτι Καὶ ταῖς ἑτέραις πόλεσιν
εὐαγγελίσασθαί με δεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ὅτι ⸀ἐπὶ τοῦτο ⸀ἀπεστάλην.
44 καὶ ἦν κηρύσσων ⸂εἰς τὰς συναγωγὰς⸃ τῆς ⸀Ἰουδαίας.

4:29 ᾠκοδόμητο αὐτῶν ὥστε WH Treg NIV] αὐτῶν ᾠκοδόμητο εἰς τὸ RP **34 Ἔα** WH NIV] λέγων Ἔα Treg RP **35 ἀπ’** WH Treg NIV] ἐξ RP • **τὸ** WH Treg NIV] – RP **38 ἀπὸ** WH Treg NIV] ἐκ RP **40 ἅπαντες** WH NIV] πάντες Treg RP • **ἐπιτιθεὶς ἐθεράπευεν** WH Treg NIV] ἐπιθεὶς ἐθεράπευσεν RP **41 κραυγάζοντα** NIV] κράζοντα WH Treg RP • **εἶ** WH Treg NIV] + ὁ χριστὸς RP **43 ἐπὶ** WH Treg NIV] εἰς RP • **ἀπεστάλην** WH Treg NIV] ἀπεστάλμαι RP **44 εἰς τὰς συναγωγὰς** WH Treg NIV] ἐν ταῖς συναγωγαῖς RP • **Ἰουδαίας** WH NIV] Γαλιλαίας Treg RP

5:1 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ ⸀καὶ ἀκούειν τὸν λόγον
τοῦ θεοῦ καὶ αὐτὸς ἦν ἑστὼς παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ, **2** καὶ εἶδεν
⸂δύο πλοῖα⸃ ἑστῶτα παρὰ τὴν λίμνην, οἱ δὲ ἁλιεῖς ⸂ἀπ᾽ αὐτῶν ἀποβάντες⸃
⸀ἔπλυνον τὰ δίκτυα. **3** ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ⸀ἦν Σίμωνος, ἠρώτησεν
αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον, ⸂καθίσας δὲ ἐκ τοῦ πλοίου ἐδίδασκεν⸃
τοὺς ὄχλους. **4** ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπεν πρὸς τὸν Σίμωνα· Ἐπανάγαγε εἰς
τὸ βάθος καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν. **5** καὶ ἀποκριθεὶς ⸀Σίμων
⸀εἶπεν· Ἐπιστάτα, δι᾽ ⸀ὅλης νυκτὸς κοπιάσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν, ἐπὶ δὲ τῷ
ῥήματί σου χαλάσω ⸂τὰ δίκτυα⸃. **6** καὶ τοῦτο ποιήσαντες συνέκλεισαν πλῆθος
ἰχθύων πολύ, ⸀διερρήσσετο δὲ ⸂τὰ δίκτυα⸃ αὐτῶν. **7** καὶ κατένευσαν τοῖς
⸀μετόχοις ἐν τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ τοῦ ἐλθόντας συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθον, καὶ
ἔπλησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά. **8** ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος
προσέπεσεν τοῖς γόνασιν Ἰησοῦ λέγων· Ἔξελθε ἀπ᾽ ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός
εἰμι, κύριε· **9** θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπὶ τῇ
ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων ⸀ὧν συνέλαβον, **10** ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην υἱοὺς
Ζεβεδαίου, οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. καὶ εἶπεν πρὸς τὸν Σίμωνα ⸀ὁ Ἰησοῦς·
Μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν. **11** καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα
ἐπὶ τὴν γῆν ἀφέντες ⸀πάντα ἠκολούθησαν αὐτῷ.

12 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλήρης
λέπρας· ⸂καὶ ἰδὼν⸃ τὸν Ἰησοῦν πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον ἐδεήθη αὐτοῦ λέγων·
Κύριε, ἐὰν θέλῃς δύνασαί με καθαρίσαι. **13** καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ
⸀εἰπών· Θέλω, καθαρίσθητι· καὶ εὐθέως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ᾽ αὐτοῦ. **14** καὶ
αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν, ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ,
καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου καθὼς προσέταξεν Μωϋσῆς εἰς
μαρτύριον αὐτοῖς. **15** διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ, καὶ συνήρχοντο

5:1 ***καὶ*** WH Treg NIV] *τοῦ* RP **2** ***δύο πλοῖα*** Treg NIV RP] *πλοῖα δύο* WH • ***ἀπ᾽ αὐτῶν ἀποβάντες*** WH Treg NIV] *ἀποβάντες ἀπ᾽ αὐτῶν* RP • ***ἔπλυνον*** WH Treg NIV] *ἀπέπλυναν* RP **3** ***ἦν*** WH Treg NIV] + *τοῦ* RP • ***καθίσας δὲ ἐκ τοῦ πλοίου ἐδίδασκεν*** WH NIV] *καὶ καθίσας ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου* Treg RP **5** ***Σίμων*** WH Treg NIV] *ὁ Σίμων* RP • ***εἶπεν*** WH NIV] + *αὐτῷ* Treg RP • ***ὅλης*** WH Treg NIV] + *τῆς* RP • ***τὰ δίκτυα*** WH Treg NIV] *τὸ δίκτυον* RP **6** ***διερρήσσετο*** WH Treg NIV] *διερρήγνυτο* RP • ***τὰ δίκτυα*** WH Treg NIV] *τὸ δίκτυον* RP **7** ***μετόχοις*** WH Treg NIV] + *τοῖς* RP **9** ***ὧν*** WH Treg NIV] *ᾗ* RP **10** ***ὁ*** Treg NIV RP] – WH **11** ***πάντα*** WH Treg NIV] *ἅπαντα* RP **12** ***καὶ ἰδὼν*** Treg RP] *ἰδὼν δὲ* WH NIV **13** ***εἰπών*** RP] *λέγων* WH Treg NIV

ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν καὶ ⸀θεραπεύεσθαι ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν· **16** αὐτὸς
δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ προσευχόμενος.

17 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἦν διδάσκων, καὶ ἦσαν
καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι οἳ ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ πάσης
κώμης τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ Ἰερουσαλήμ· καὶ δύναμις κυρίου ἦν
εἰς τὸ ἰᾶσθαι ⸀αὐτόν. **18** καὶ ἰδοὺ ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς ἦν
παραλελυμένος, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ ⸀θεῖναι ἐνώπιον αὐτοῦ.
19 καὶ μὴ εὑρόντες ποίας εἰσενέγκωσιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον ἀναβάντες ἐπὶ τὸ
δῶμα διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν
τοῦ Ἰησοῦ. **20** καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν ⸀εἶπεν· Ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ
ἁμαρτίαι σου. **21** καὶ ἤρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι
λέγοντες· Τίς ἐστιν οὗτος ὃς λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται ⸂ἁμαρτίας
ἀφεῖναι⸃ εἰ μὴ μόνος ὁ θεός; **22** ἐπιγνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν
ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς· Τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; **23** τί
ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν· Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ εἰπεῖν· ⸀Ἔγειρε
καὶ περιπάτει; **24** ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ⸂ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐξουσίαν ἔχει⸃ ἐπὶ
τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας — εἶπεν τῷ παραλελυμένῳ· Σοὶ λέγω, ⸀ἔγειρε καὶ
ἄρας τὸ κλινίδιόν σου πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου. **25** καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς
ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρας ἐφ᾽ ὃ κατέκειτο, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δοξάζων τὸν
θεόν. **26** καὶ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν, καὶ ἐπλήσθησαν
φόβου λέγοντες ὅτι Εἴδομεν παράδοξα σήμερον.

27 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν καὶ ἐθεάσατο τελώνην ὀνόματι Λευὶν
καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι. **28** καὶ καταλιπὼν
⸀πάντα ἀναστὰς ⸀ἠκολούθει αὐτῷ.

29 Καὶ ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην Λευὶς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ· καὶ ἦν
ὄχλος ⸂πολὺς τελωνῶν⸃ καὶ ἄλλων οἳ ἦσαν μετ᾽ αὐτῶν κατακείμενοι. **30** καὶ
ἐγόγγυζον οἱ ⸂Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν⸃ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ

5:15 θεραπεύεσθαι WH Treg NIV] + ὑπ᾽ αὐτοῦ RP **17 αὐτόν** WH NIV] αὐτούς Treg RP **18 θεῖναι** Treg RP] + αὐτὸν WH NIV **20 εἶπεν** WH Treg NIV] + αὐτῷ RP **21 ἁμαρτίας ἀφεῖναι** WH Treg NIV] ἀφεῖναι ἁμαρτίας RP **23 Ἔγειρε** WH Treg NIV] Ἔγειραι RP **24 ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐξουσίαν ἔχει** WH Treg NIV] ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου RP • **ἔγειρε** WH Treg NIV] ἔγειραι RP **28 πάντα** WH Treg NIV] ἅπαντα RP • **ἠκολούθει** WH Treg NIV] ἠκολούθησεν RP **29 πολὺς τελωνῶν** WH Treg NIV] τελωνῶν πολὺς RP **30 Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν** WH Treg NIV] γραμματεῖς αὐτῶν καὶ οἱ Φαρισαῖοι RP

λέγοντες· Διὰ τί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε; **31** καὶ
ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτούς· Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες
ἰατροῦ ἀλλὰ οἱ κακῶς ἔχοντες· **32** οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους ἀλλὰ
ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

33 Οἱ δὲ εἶπαν πρὸς αὐτόν· ⸀Οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου νηστεύουσιν πυκνὰ
καὶ δεήσεις ποιοῦνται, ὁμοίως καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων, οἱ δὲ σοὶ ἐσθίουσιν καὶ
πίνουσιν. **34** ὁ ⸀δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος ἐν
ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστιν ποιῆσαι ⸀νηστεῦσαι; **35** ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι,
καὶ ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς
ἡμέραις. **36** ἔλεγεν δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς ὅτι Οὐδεὶς ἐπίβλημα ⸀ἀπὸ
ἱματίου καινοῦ ⸀σχίσας ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μήγε, καὶ τὸ
καινὸν ⸀σχίσει καὶ τῷ παλαιῷ οὐ ⸂συμφωνήσει τὸ ἐπίβλημα⸃ τὸ ἀπὸ τοῦ
καινοῦ. **37** καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήξει
ὁ ⸂οἶνος ὁ νέος⸃ τοὺς ἀσκούς, καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται·
38 ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς ⸀βλητέον. **39** ⸀καὶ οὐδεὶς πιὼν ⸀παλαιὸν
θέλει νέον· λέγει γάρ· Ὁ παλαιὸς ⸀χρηστός ἐστιν.

6:1 Ἐγένετο δὲ ἐν ⸀σαββάτῳ διαπορεύεσθαι αὐτὸν ⸀διὰ σπορίμων, καὶ
ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ⸂καὶ ἤσθιον τοὺς στάχυας⸃ ψώχοντες ταῖς χερσίν.
2 τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων ⸀εἶπαν· Τί ποιεῖτε ὃ οὐκ ⸀ἔξεστιν τοῖς σάββασιν;
3 καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησεν
Δαυὶδ ⸀ὁπότε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ⸀ὄντες; **4** ⸀ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν
οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ⸀λαβὼν ἔφαγεν καὶ ⸀ἔδωκεν

5:33 Οἱ WH NIV] *Διὰ τί οἱ* Treg RP **34 δὲ** RP] + *Ἰησοῦς* WH Treg NIV • **νηστεῦσαι** WH Treg NIV] *νηστεύειν* RP **36 ἀπὸ** WH Treg NIV] – RP • **σχίσας** WH Treg NIV] – RP • **σχίσει** WH Treg NIV] *σχίζει* RP • **συμφωνήσει τὸ ἐπίβλημα** WH Treg NIV] *συμφωνεῖ* RP **37 οἶνος ὁ νέος** WH Treg NIV] *νέος οἶνος* RP **38 βλητέον** WH NIV] + *καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται* Treg RP **39 καὶ** Treg NIV RP] – WH • **παλαιὸν** WH Treg NIV] + *εὐθέως* RP • **χρηστός** WH Treg NA] *χρηστότερός* NIV RP **6:1 σαββάτῳ** WH Treg NIV] + *δευτεροπρώτῳ* RP • **διὰ** WH Treg NIV] + *τῶν* RP • **καὶ ἤσθιον τοὺς στάχυας** WH Treg NIV] *τοὺς στάχυας καὶ ἤσθιον* RP **2 εἶπαν** WH Treg NIV] +*αὐτοῖς* RP • **ἔξεστιν** WH Treg NIV] + *ποιεῖν ἐν* RP **3 ὁπότε** RP] *ὅτε* WH Treg NIV • **ὄντες** NIV RP] – WH Treg **4 ὡς** WH Treg RP NA] – NIV • **λαβὼν** WH Treg NIV] *ἔλαβεν καὶ* RP • **ἔδωκεν** WH Treg NIV] + *καὶ* RP

τοῖς μετ’ αὐτοῦ, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς; **5** καὶ ἔλεγεν
⸀αὐτοῖς· Κύριός ἐστιν ⸂τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου⸃.

6 Ἐγένετο ⸀δὲ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν
καὶ διδάσκειν· καὶ ἦν ⸂ἄνθρωπος ἐκεῖ⸃ καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά·
7 ⸀παρετηροῦντο ⸀δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ
⸀θεραπεύει, ἵνα εὕρωσιν ⸀κατηγορεῖν αὐτοῦ. **8** αὐτὸς δὲ ᾔδει τοὺς διαλογισμοὺς
αὐτῶν, ⸂εἶπεν δὲ⸃ τῷ ⸀ἀνδρὶ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα· ⸀Ἔγειρε καὶ στῆθι εἰς
τὸ μέσον· ⸀καὶ ἀναστὰς ἔστη. **9** εἶπεν ⸀δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς· ⸀Ἐπερωτῶ
ὑμᾶς, ⸀εἰ ἔξεστιν ⸂τῷ σαββάτῳ⸃ ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι, ψυχὴν σῶσαι
ἢ ⸀ἀπολέσαι; **10** καὶ περιβλεψάμενος πάντας αὐτοὺς εἶπεν αὐτῷ· Ἔκτεινον
τὴν χεῖρά σου· ὁ δὲ ἐποίησεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ ⸀αὐτοῦ. **11** αὐτοὶ δὲ
ἐπλήσθησαν ἀνοίας, καὶ διελάλουν πρὸς ἀλλήλους τί ἂν ποιήσαιεν τῷ Ἰησοῦ.

12 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ⸂ἐξελθεῖν αὐτὸν⸃ εἰς τὸ ὄρος
προσεύξασθαι, καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ θεοῦ. **13** καὶ ὅτε
ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ’
αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασεν, **14** Σίμωνα ὃν καὶ ὠνόμασεν
Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ⸀καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην ⸁καὶ
Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον **15** ⸀καὶ Μαθθαῖον καὶ Θωμᾶν ⸁καὶ ⸀Ἰάκωβον
Ἁλφαίου καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον Ζηλωτὴν **16** ⸀καὶ Ἰούδαν Ἰακώβου καὶ
Ἰούδαν ⸀Ἰσκαριὼθ ⸀ὃς ἐγένετο προδότης.

6:5 αὐτοῖς WH NIV] + ὅτι Treg RP • **τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου** WH NIV] ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοῦ σαββάτου Treg RP **6 δὲ** WH Treg NIV] + καὶ RP • **ἄνθρωπος ἐκεῖ** WH Treg NIV] ἐκεῖ ἄνθρωπος RP **7 παρετηροῦντο** WH Treg NIV] Παρετήρουν RP • **δὲ** Treg RP] + αὐτὸν WH NIV • **θεραπεύει** WH Treg NIV] θεραπεύσει RP• **κατηγορεῖν** WH Treg NIV] κατηγορίαν RP **8 εἶπεν δὲ** WH Treg NIV] καὶ εἶπεν RP • **ἀνδρὶ** WH Treg NIV] ἀνθρώπῳ RP • **Ἔγειρε** WH Treg NIV] Ἔγειραι RP • **καὶ** WH Treg NIV] Ὁ δὲ RP **9 δὲ** WH Treg NIV] οὖν RP • **Ἐπερωτῶ** WH Treg NIV] Ἐπερωτήσω RP • **εἰ** WH Treg NIV] τί RP • **τῷ σαββάτῳ** WH Treg NIV] τοῖς σάββασιν RP • **ἀπολέσαι** WH Treg NIV] ἀποκτεῖναι RP **10 αὐτοῦ** WH NIV] + ὡς ἡ ἄλλη Treg; + ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη RP **12 ἐξελθεῖν αὐτὸν** WH Treg NIV] ἐξῆλθεν RP **14 ⸀καὶ** WH Treg NIV] – RP • **⸁καὶ** WH Treg NIV] – RP **15 ⸀καὶ** WH Treg NIV] – RP • **⸁καὶ** WH NIV] – Treg RP • **Ἰάκωβον** WH Treg NIV] + τὸν τοῦ RP **16 καὶ** WH Treg NIV] – RP • **Ἰσκαριὼθ** WH Treg NIV] Ἰσκαριώτην RP • **ὃς** WH NIV] + καὶ Treg RP

17 Καὶ καταβὰς μετ᾽ αὐτῶν ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλος ⸀πολὺς μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἰερουσαλὴμ καὶ τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος, **18** οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν· καὶ οἱ ⸂ἐνοχλούμενοι ἀπὸ⸃ πνευμάτων ⸀ἀκαθάρτων ἐθεραπεύοντο· **19** καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ⸀ἐζήτουν ἅπτεσθαι αὐτοῦ, ὅτι δύναμις παρ᾽ αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ ἰᾶτο πάντας.

20 Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἔλεγεν· Μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. **21** μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν, ὅτι χορτασθήσεσθε. μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι γελάσετε.

22 Μακάριοί ἐστε ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς καὶ ὀνειδίσωσιν καὶ ἐκβάλωσιν τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· **23** χάρητε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε, ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ· κατὰ ⸂τὰ αὐτὰ⸃ γὰρ ἐποίουν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. **24** πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις, ὅτι ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν. **25** οὐαὶ ὑμῖν, οἱ ἐμπεπλησμένοι ⸀νῦν, ὅτι πεινάσετε. ⸀οὐαί, οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε.

26 Οὐαὶ ὅταν ⸂καλῶς ὑμᾶς⸃ εἴπωσιν ⸀πάντες οἱ ἄνθρωποι, κατὰ ⸂τὰ αὐτὰ⸃ γὰρ ἐποίουν τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.

27 Ἀλλὰ ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, **28** εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ⸀ὑμᾶς, προσεύχεσθε ⸀περὶ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς. **29** τῷ τύπτοντί σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα πάρεχε καὶ τὴν ἄλλην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντός σου τὸ ἱμάτιον καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσῃς. **30** ⸀παντὶ αἰτοῦντί σε δίδου, καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντος τὰ σὰ μὴ ἀπαίτει. **31** καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ⸀ἄνθρωποι, ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως.

6:17 **πολὺς** WH NIV] – Treg RP **18** **ἐνοχλούμενοι ἀπὸ** WH Treg NIV] ὀχλούμενοι ὑπὸ RP • **ἀκαθάρτων** WH Treg NIV] + καὶ RP **19** **ἐζήτουν** WH Treg NIV] ἐζήτει RP **23** **τὰ αὐτὰ** WH Treg NIV] ταῦτα RP **25** **νῦν** WH Treg NIV] – RP • **οὐαί** WH Treg NIV] + ὑμῖν RP **26** **καλῶς ὑμᾶς** WH Treg RP] ὑμᾶς καλῶς NIV • **πάντες** WH Treg NIV] – RP • **τὰ αὐτὰ** WH Treg NIV] ταῦτα RP **28** **ὑμᾶς** WH Treg NIV] ὑμῖν RP • **περὶ** WH NIV] ὑπὲρ Treg RP **30** **παντὶ** WH NIV] + δὲ τῷ Treg RP **31** **ἄνθρωποι** WH NIV] + καὶ ὑμεῖς Treg RP

32 Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ γὰρ
οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσιν. **33** ⸀καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε
τοὺς ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; ⸁καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ
ποιοῦσιν. **34** καὶ ἐὰν ⸀δανίσητε παρ᾽ ὧν ἐλπίζετε ⸀λαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις
ἐστίν; ⸀καὶ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανίζουσιν ἵνα ἀπολάβωσιν τὰ ἴσα. **35** πλὴν
ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανίζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες·
καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολύς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ Ὑψίστου, ὅτι αὐτὸς χρηστός
ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηρούς. **36** ⸀γίνεσθε οἰκτίρμονες ⸀καθὼς ὁ
πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστίν·

37 Καὶ μὴ κρίνετε, καὶ οὐ μὴ κριθῆτε· ⸀καὶ μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ
καταδικασθῆτε. ἀπολύετε, καὶ ἀπολυθήσεσθε· **38** δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν·
μέτρον καλὸν πεπιεσμένον ⸀σεσαλευμένον ὑπερεκχυννόμενον δώσουσιν εἰς τὸν
κόλπον ὑμῶν· ⸂ᾧ γὰρ μέτρῳ⸃ μετρεῖτε ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν.

39 Εἶπεν δὲ ⸀καὶ παραβολὴν αὐτοῖς· Μήτι δύναται τυφλὸς τυφλὸν
ὁδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφότεροι εἰς βόθυνον ⸀ἐμπεσοῦνται; **40** οὐκ ἔστιν μαθητὴς
ὑπὲρ τὸν ⸀διδάσκαλον, κατηρτισμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ.
41 τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν
τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς; **42** ⸀πῶς δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελφῷ
σου· Ἀδελφέ, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς τὴν ἐν
τῷ ὀφθαλμῷ σοῦ δοκὸν οὐ βλέπων; ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ
τοῦ ὀφθαλμοῦ σοῦ, καὶ τότε διαβλέψεις ⸂τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ
ἀδελφοῦ σου ἐκβαλεῖν⸃.

43 Οὐ γάρ ἐστιν δένδρον καλὸν ποιοῦν καρπὸν σαπρόν, οὐδὲ ⸀πάλιν
δένδρον σαπρὸν ποιοῦν καρπὸν καλόν. **44** ἕκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου
καρποῦ γινώσκεται· οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλλέγουσιν σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάτου

6:33 ⸀**καὶ** Treg NIV RP] + γὰρ WH NA • ⸁**καὶ** WH NIV] + γὰρ Treg RP **34** **δανίσητε** WH NIV] δανείζετε Treg; δανείζητε RP • **λαβεῖν** WH Treg NIV] ἀπολαβεῖν RP • **καὶ** WH NIV] + γὰρ Treg RP **36** **γίνεσθε** WH Treg NIV] + οὖν RP • **καθὼς** WH NIV] + καὶ Treg RP NA **37** **καὶ** WH NIV] – Treg RP **38** **σεσαλευμένον** WH Treg NIV] καὶ σεσαλευμένον καὶ RP • **ᾧ γὰρ μέτρῳ** WH Treg NIV] Τῷ γὰρ αὐτῷ μέτρῳ ᾧ RP **39** **καὶ** WH Treg NIV] – RP • **ἐμπεσοῦνται** WH Treg NIV] πεσοῦνται RP **40** **διδάσκαλον** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP **42** **πῶς** WH NIV] ἢ πῶς Treg RP • **τὸ κάρφος … σου ἐκβαλεῖν** WH NIV] ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος … σου Treg RP **43** **πάλιν** WH Treg NIV] – RP

⸀σταφυλὴν τρυγῶσιν⸃. **45** ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς
καρδίας ⸀αὐτοῦ προφέρει τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ ⸀πονηρὸς ἐκ τοῦ ⸀πονηροῦ προφέρει
τὸ πονηρόν· ἐκ γὰρ ⸀περισσεύματος καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ.

46 Τί δέ με καλεῖτε· Κύριε κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω; **47** πᾶς ὁ ἐρχόμενος
πρός με καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων καὶ ποιῶν αὐτούς, ὑποδείξω ὑμῖν τίνι ἐστὶν
ὅμοιος· **48** ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν ὃς ἔσκαψεν καὶ ἐβάθυνεν
καὶ ἔθηκεν θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν· πλημμύρης δὲ γενομένης προσέρηξεν
ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσεν σαλεῦσαι αὐτὴν ⸂διὰ τὸ καλῶς
οἰκοδομῆσθαι αὐτήν⸃. **49** ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ
οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θεμελίου, ᾗ προσέρηξεν ὁ ποταμός, καὶ
⸂εὐθὺς συνέπεσεν⸃, καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆγμα τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγα.

7:1 ⸀Ἐπειδὴ ἐπλήρωσεν πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ,
εἰσῆλθεν εἰς Καφαρναούμ. **2** Ἑκατοντάρχου δέ τινος δοῦλος κακῶς ἔχων
ἤμελλεν τελευτᾶν, ὃς ἦν αὐτῷ ἔντιμος. **3** ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπέστειλεν
πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων, ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπως ἐλθὼν διασώσῃ
τὸν δοῦλον αὐτοῦ. **4** οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν παρεκάλουν αὐτὸν
σπουδαίως λέγοντες ὅτι Ἄξιός ἐστιν ᾧ ⸀παρέξῃ τοῦτο, **5** ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος
ἡμῶν καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἡμῖν. **6** ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν
αὐτοῖς. ἤδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος ἀπὸ τῆς οἰκίας ἔπεμψεν ⸂φίλους
ὁ ἑκατοντάρχης⸃ λέγων αὐτῷ· Κύριε, μὴ σκύλλου, οὐ γὰρ ⸂ἱκανός εἰμι⸃ ἵνα
ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλθῃς· **7** διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἠξίωσα πρὸς σὲ ἐλθεῖν· ἀλλὰ
εἰπὲ λόγῳ, καὶ ⸀ἰαθήτω ὁ παῖς μου· **8** καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν
τασσόμενος, ἔχων ὑπ’ ἐμαυτὸν στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ· Πορεύθητι, καὶ
πορεύεται, καὶ ἄλλῳ· Ἔρχου, καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ μου· Ποίησον τοῦτο,
καὶ ποιεῖ. **9** ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ στραφεὶς τῷ

6:44 σταφυλὴν τρυγῶσιν WH Treg NIV] τρυγῶσιν σταφυλήν RP **45 αὐτοῦ** Treg RP] – WH NIV • **πονηρὸς** WH Treg NIV] + ἄνθρωπος RP • **πονηροῦ** WH Treg NA] + θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ NIV RP • **περισσεύματος** WH Treg NIV] τοῦ περισσεύματος τῆς RP **48 διὰ τὸ καλῶς οἰκοδομῆσθαι αὐτήν** WH Treg NIV] τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν RP **49 εὐθὺς συνέπεσεν** WH Treg NIV] εὐθέως ἔπεσεν RP **7:1 Ἐπειδὴ** WH Treg NIV] Ἐπει δὲ RP **4 παρέξῃ** WH Treg NIV] παρέξει RP **6 φίλους ὁ ἑκατοντάρχης** WH NIV] πρὸς αὐτὸν φίλους ὁ ἑκατόνταρχος Treg; πρὸς αὐτὸν ὁ ἑκατόνταρχος φίλους RP • **ἱκανός εἰμι** WH Treg NIV] εἰμι ἱκανός RP **7 ἰαθήτω** WH Treg NIV] ἰαθήσεται RP

ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπεν· Λέγω ὑμῖν, ⸀οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον. **10** καὶ ὑποστρέψαντες ⸂εἰς τὸν οἶκον οἱ πεμφθέντες⸃ εὗρον ⸀τὸν δοῦλον ὑγιαίνοντα.

11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑξῆς ⸀ἐπορεύθη εἰς πόλιν καλουμένην Ναΐν, καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ ⸀αὐτοῦ καὶ ὄχλος πολύς. **12** ὡς δὲ ἤγγισεν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ ἐξεκομίζετο τεθνηκὼς ⸂μονογενὴς υἱὸς⸃ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτὴ ⸀ἦν χήρα, καὶ ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς ⸁ἦν σὺν αὐτῇ. **13** καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ κύριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ καὶ εἶπεν αὐτῇ· Μὴ κλαῖε. **14** καὶ προσελθὼν ἥψατο τῆς σοροῦ, οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστησαν, καὶ εἶπεν· Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι. **15** καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς καὶ ἤρξατο λαλεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. **16** ἔλαβεν δὲ φόβος πάντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν λέγοντες ὅτι Προφήτης μέγας ⸀ἠγέρθη ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι Ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. **17** καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ ⸀καὶ πάσῃ τῇ περιχώρῳ.

18 Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάννῃ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων. καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης **19** ἔπεμψεν πρὸς τὸν ⸀κύριον λέγων· Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος ἢ ⸀ἄλλον προσδοκῶμεν; **20** παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπαν· Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ⸀ἀπέστειλεν ἡμᾶς πρὸς σὲ λέγων· Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; **21** ἐν ⸀ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσεν πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ⸀ἐχαρίσατο βλέπειν. **22** καὶ ⸀ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ εἴδετε καὶ ἠκούσατε· ⸀τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ καθαρίζονται, ⸀κωφοὶ ἀκούουσιν, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται· **23** καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

7:9 **οὐδὲ** WH Treg NIV] *οὔτε* RP **10** **εἰς τὸν οἶκον οἱ πεμφθέντες** WH Treg NIV] *οἱ πεμφθέντες εἰς τὸν οἶκον* RP • **τὸν** WH Treg NIV] + *ἀσθενοῦντα* RP **11** **ἐπορεύθη** WH NIV] *ἐπορεύετο* Treg RP • **αὐτοῦ** WH Treg NIV] + *ἱκανοί* RP **12** **μονογενὴς υἱὸς** WH Treg NIV] *υἱὸς μονογενὴς* RP • **⸀ἦν** WH Treg NIV] – RP • **⸁ἦν** WH Treg NIV] – RP **16** **ἠγέρθη** WH Treg NIV] *ἐγήγερται* RP **17** **καὶ** WH NIV] + *ἐν* Treg RP **19** **κύριον** WH Treg NIV] *Ἰησοῦν* RP • **ἄλλον** NIV RP] *ἕτερον* WH Treg **20** **ἀπέστειλεν** WH NIV] *ἀπέσταλκεν* Treg RP **21** **ἐκείνῃ** WH Treg NIV] *αὐτῇ δὲ* RP • **ἐχαρίσατο** WH Treg NIV] + *τὸ* RP **22** **ἀποκριθεὶς** WH Treg NIV] + *ὁ Ἰησοῦς* RP • **τυφλοὶ** WH NIV] *ὅτι τυφλοὶ* Treg RP • **κωφοὶ** Treg RP] *καὶ κωφοὶ* WH NIV

24 Ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου ἤρξατο λέγειν ⸀πρὸς τοὺς ὄχλους⸂ περὶ Ἰωάννου· Τί ⸀ἐξήλθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; **25** ἀλλὰ τί ⸀ἐξήλθατε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσίν. **26** ἀλλὰ τί ⸀ἐξήλθατε ἰδεῖν; προφήτην; ναί, λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. **27** οὗτός ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται· ⸀Ἰδοὺ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. **28** ⸀λέγω ὑμῖν, μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν ⸀Ἰωάννου οὐδείς ἐστιν· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ μείζων αὐτοῦ ἐστιν. **29** (καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν θεόν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα Ἰωάννου· **30** οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτούς, μὴ βαπτισθέντες ὑπ᾽ αὐτοῦ.)

31 Τίνι οὖν ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι; **32** ὅμοιοί εἰσιν παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις καὶ προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις, ⸀ἃ λέγει⸂· Ηὐλήσαμεν ὑμῖν καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ⸀ἐθρηνήσαμεν καὶ οὐκ ἐκλαύσατε· **33** ἐλήλυθεν γὰρ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ⸀μὴ ⸀ἐσθίων ἄρτον μήτε πίνων οἶνον⸂, καὶ λέγετε· Δαιμόνιον ἔχει· **34** ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγετε· Ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν. **35** καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ ⸀πάντων τῶν τέκνων αὐτῆς⸂.

36 Ἠρώτα δέ τις αὐτὸν τῶν Φαρισαίων ἵνα φάγῃ μετ᾽ αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰς ⸀τὸν οἶκον⸂ τοῦ Φαρισαίου ⸀κατεκλίθη. **37** καὶ ἰδοὺ γυνὴ ⸀ἥτις ἦν ἐν τῇ πόλει⸂ ἁμαρτωλός, ⸀καὶ ἐπιγνοῦσα ὅτι ⸀κατάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου,

---

7:24 πρὸς τοὺς ὄχλους WH Treg NIV] τοῖς ὄχλοις RP • **ἐξήλθατε** WH Treg NIV] ἐξεληλύθατε RP **25 ἐξήλθατε** WH Treg NIV] ἐξεληλύθατε RP **26 ἐξήλθατε** WH Treg NIV] ἐξεληλύθατε RP **27 Ἰδοὺ** WH Treg NIV] + ἐγώ RP **28 λέγω** WH Treg NIV] + γὰρ RP • **Ἰωάννου** WH NIV] προφήτης Ἰωάννου Treg; προφήτης Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ RP **32 ἃ λέγει** WH NIV] λέγοντες Treg; καὶ λέγουσιν RP • **ἐθρηνήσαμεν** WH Treg NIV] + ὑμῖν RP **33 μὴ** WH NIV] μήτε Treg RP • **ἐσθίων ἄρτον μήτε πίνων οἶνον** WH Treg NIV] ἄρτον ἐσθίων μὴτε οἶνον πίνων RP **35 πάντων τῶν τέκνων αὐτῆς** WH Treg NIV] τῶν τέκνων αὐτῆς πάντων RP **36 τὸν οἶκον** WH Treg NIV] τὴν οἶκìαν RP • **κατεκλίθη** WH Treg NIV] ἀνεκλίθη RP **37 ἥτις ἦν ἐν τῇ πόλει** WH Treg NIV] ἐν τῇ πόλει ἥτις ἦν RP • **καὶ** WH Treg NIV] – RP • **κατάκειται** WH Treg NIV] ἀνάκειται RP

κομίσασα ἀλάβαστρον μύρου **38** καὶ στᾶσα ⸀ὀπίσω παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ⸁ κλαίουσα, ⸀τοῖς δάκρυσιν ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ⸁ καὶ ταῖς θριξὶν τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασσεν, καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἤλειφεν τῷ μύρῳ. **39** ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν εἶπεν ἐν ἑαυτῷ λέγων· Οὗτος εἰ ⸀ἦν προφήτης, ἐγίνωσκεν ἂν τίς καὶ ποταπὴ ἡ γυνὴ ἥτις ἅπτεται αὐτοῦ, ὅτι ἁμαρτωλός ἐστιν. **40** καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν· Σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν. ὁ δέ· ⸀Διδάσκαλε, εἰπέ, φησίν⸁. **41** δύο χρεοφειλέται ἦσαν δανιστῇ τινι· ὁ εἷς ὤφειλεν δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτερος πεντήκοντα. **42** μὴ ⸀ἐχόντων αὐτῶν ἀποδοῦναι ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο. τίς οὖν ⸀αὐτῶν πλεῖον ⸀ἀγαπήσει αὐτόν⸁; **43** ⸀ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν· Ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ὀρθῶς ἔκρινας. **44** καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα τῷ Σίμωνι ἔφη· Βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; εἰσῆλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν, ὕδωρ ⸀μοι ἐπὶ ⸀πόδας οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέν μου τοὺς πόδας καὶ ταῖς ⸀θριξὶν αὐτῆς ἐξέμαξεν. **45** φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ ἀφ’ ἧς εἰσῆλθον οὐ διέλιπεν καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας. **46** ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου οὐκ ἤλειψας· αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψεν ⸀τοὺς πόδας μου⸁. **47** οὗ χάριν, λέγω σοι, ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησεν πολύ· ᾧ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ. **48** εἶπεν δὲ αὐτῇ· Ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι. **49** καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· Τίς οὗτός ἐστιν ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφίησιν; **50** εἶπεν δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα· Ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· πορεύου εἰς εἰρήνην.

8:1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς καὶ αὐτὸς διώδευεν κατὰ πόλιν καὶ κώμην κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ, **2** καὶ γυναῖκές τινες αἳ ἦσαν τεθεραπευμέναι ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, Μαρία ἡ καλουμένη Μαγδαληνή, ἀφ’ ἧς δαιμόνια ἑπτὰ

7:38 ὀπίσω παρὰ … αὐτοῦ WH Treg NIV] παρὰ … αὐτοῦ ὀπίσω RP • **τοῖς δάκρυσιν ἤρξατο … αὐτοῦ** WH Treg NIV] ἤρξατο … αὐτοῦ τοῖς δάκρυσιν RP **39 ἦν** Treg NIV RP] + ὁ WH **40 Διδάσκαλε εἰπέ φησίν** WH Treg NIV] φησίν Διδάσκαλε εἰπέ RP **42 ἐχόντων** WH Treg NIV] + δὲ RP • **αὐτῶν** WH Treg NIV] + εἶπέ RP • **ἀγαπήσει αὐτόν** WH Treg NIV] αὐτὸν ἀγαπήσει RP **43 ἀποκριθεὶς** WH NIV] + ὁ Treg; + δὲ ὁ RP **44 μοι** WH Treg NIV] – RP • **πόδας** WH Treg NIV] τοὺς πόδας μου RP • **θριξὶν** WH Treg NIV] + τῆς κεφαλῆς RP **46 τοὺς πόδας μου** WH Treg NIV] μου τοὺς πόδας RP

ἐξεληλύθει, **3** καὶ Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρῴδου καὶ Σουσάννα καὶ
ἕτεραι πολλαί, αἵτινες διηκόνουν αὐτοῖς ⸀ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς.

4 Συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς
αὐτὸν εἶπεν διὰ παραβολῆς· **5** Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον
αὐτοῦ. καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη
καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό. **6** καὶ ἕτερον ⸀κατέπεσεν ἐπὶ
τὴν πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα. **7** καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν
μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν αὐτό. **8** καὶ ἕτερον
ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν, καὶ φυὲν ἐποίησεν καρπὸν ἑκατονταπλασίονα.
ταῦτα λέγων ἐφώνει· Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.

9 Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ⸀αὐτοῦ τίς ⸂αὕτη εἴη ἡ παραβολή⸃.
10 ὁ δὲ εἶπεν· Ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, τοῖς
δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσιν καὶ ἀκούοντες μὴ
συνιῶσιν.

11 Ἔστιν δὲ αὕτη ἡ παραβολή· Ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. **12** οἱ
δὲ παρὰ τὴν ὁδόν εἰσιν οἱ ⸀ἀκούσαντες, εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἴρει
τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. **13** οἱ
δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας οἳ ὅταν ἀκούσωσιν μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον, καὶ
οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἳ πρὸς καιρὸν πιστεύουσιν καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ
ἀφίστανται. **14** τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ
μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται καὶ οὐ
τελεσφοροῦσιν. **15** τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ
ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσιν καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ.

16 Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας καλύπτει αὐτὸν σκεύει ἢ ὑποκάτω κλίνης
τίθησιν, ἀλλ᾽ ἐπὶ λυχνίας ⸀τίθησιν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσιν τὸ φῶς.
17 οὐ γάρ ἐστιν κρυπτὸν ὃ οὐ φανερὸν γενήσεται, οὐδὲ ἀπόκρυφον ὃ οὐ ⸂μὴ
γνωσθῇ⸃ καὶ εἰς φανερὸν ἔλθῃ. **18** βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε· ὃς ⸂ἂν γὰρ⸃ ἔχῃ,
δοθήσεται αὐτῷ, καὶ ὃς ⸀ἂν μὴ ἔχῃ, καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ.

8:3 **ἐκ** WH Treg NIV] ἀπὸ RP **6** **κατέπεσεν** WH Treg NIV] ἔπεσεν RP **9** **αὐτοῦ** WH Treg NIV] + λέγοντες RP • **αὕτη εἴη ἡ παραβολή** WH NIV] εἴη ἡ παραβολὴ αὕτη Treg RP **12** **ἀκούσαντες** WH Treg NIV] ἀκούοντες RP **16** **τίθησιν** WH Treg NIV] ἐπιτίθησιν RP **17** **μὴ γνωσθῇ** WH Treg NIV] γνωσθήσεται RP **18** **ἂν γὰρ** WH Treg NIV] γὰρ ἐὰν RP • **ἂν** WH Treg NIV] ἐὰν RP

19 ⸀Παρεγένετο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ
ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον. **20** ⸂ἀπηγγέλη δὲ⸃ ⸀αὐτῷ· Ἡ μήτηρ
σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἑστήκασιν ἔξω ἰδεῖν ⸂σε θέλοντές⸃. **21** ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
εἶπεν πρὸς αὐτούς· Μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ ἀκούοντες καὶ ⸀ποιοῦντες.

22 ⸂Ἐγένετο δὲ⸃ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἐνέβη εἰς πλοῖον καὶ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης, καὶ
ἀνήχθησαν. **23** πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσεν. καὶ κατέβη λαῖλαψ ἀνέμου εἰς
τὴν λίμνην, καὶ συνεπληροῦντο καὶ ἐκινδύνευον. **24** προσελθόντες δὲ διήγειραν
αὐτὸν λέγοντες· Ἐπιστάτα ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα· ὁ δὲ ⸀διεγερθεὶς ἐπετίμησεν
τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος, καὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη.
25 εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ⸀Ποῦ ἡ πίστις ὑμῶν; φοβηθέντες δὲ ἐθαύμασαν, λέγοντες
πρὸς ἀλλήλους· Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ
ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ;

26 Καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν τῶν ⸀Γερασηνῶν, ἥτις ἐστὶν ἀντιπέρα
τῆς Γαλιλαίας. **27** ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ⸀ὑπήντησεν ἀνήρ τις ἐκ τῆς
πόλεως ⸀ἔχων δαιμόνια· ⸂καὶ χρόνῳ ἱκανῷ οὐκ ἐνεδύσατο ἱμάτιον⸃, καὶ ἐν
οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν ἀλλ’ ἐν τοῖς μνήμασιν. **28** ἰδὼν δὲ τὸν ⸀Ἰησοῦν ἀνακράξας
προσέπεσεν αὐτῷ καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπεν· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ
τοῦ ὑψίστου; δέομαί σου, μή με βασανίσῃς· **29** ⸀παρήγγελλεν γὰρ τῷ πνεύματι
τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου. πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει
αὐτόν, καὶ ⸀ἐδεσμεύετο ἁλύσεσιν καὶ πέδαις φυλασσόμενος, καὶ διαρρήσσων
τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο ⸀ὑπὸ τοῦ ⸀δαιμονίου εἰς τὰς ἐρήμους. **30** ἐπηρώτησεν

8:19 Παρεγένετο WH Treg NIV] Παρεγένοντο RP **20 ἀπηγγέλη δὲ** WH Treg NIV] Καὶ ἀπηγγέλη RP • **αὐτῷ** WH Treg NIV] + λεγόντων RP • **σε θέλοντές** RP] θέλοντές σε WH Treg NIV **21 ποιοῦντες** WH Treg NIV] + αὐτόν RP **22 Ἐγένετο δὲ** WH Treg NIV] Καὶ ἐγένετο RP **24 διεγερθεὶς** WH Treg NIV] ἐγερθεὶς RP **25 Ποῦ** WH Treg NIV] + ἐστιν RP **26 Γερασηνῶν** WH Treg NIV] Γαδαρηνῶν RP **27 ὑπήντησεν** WH NIV] + αὐτῷ Treg RP • **ἔχων** WH NIV] ὃς εἶχεν Treg RP • **καὶ χρόνῳ ἱκανῷ οὐκ ἐνεδύσατο ἱμάτιον** WH Treg NIV] ἐκ χρόνων ἱκανῶν καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο RP **28 Ἰησοῦν** WH Treg NIV] + καὶ RP **29 παρήγγελλεν** WH Treg] παρήγγειλεν NIV RP • **ἐδεσμεύετο** WH Treg NIV] ἐδεσμεῖτο RP • **ὑπὸ** Treg NIV RP] ἀπὸ WH • **δαιμονίου** WH Treg NIV] δαίμονος RP

δὲ αὐτὸν ὁ ⸀Ἰησοῦς· Τί σοι ⸂ὄνομά ἐστιν⸃; ὁ δὲ εἶπεν· Λεγιών, ὅτι ⸂εἰσῆλθεν δαιμόνια πολλὰ⸃ εἰς αὐτόν. **31** καὶ ⸀παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν.

32 Ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν ⸀βοσκομένη ἐν τῷ ὄρει· καὶ ⸀παρεκάλεσαν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν· καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. **33** ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην καὶ ἀπεπνίγη.

34 Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ ⸀γεγονὸς ἔφυγον καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. **35** ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονὸς καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον ἀφ’ οὗ τὰ δαιμόνια ⸀ἐξῆλθεν ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν. **36** ἀπήγγειλαν δὲ ⸀αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθείς. **37** καὶ ⸀ἠρώτησεν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν ⸀Γερασηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ’ αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο· αὐτὸς δὲ ἐμβὰς ⸀εἰς πλοῖον ὑπέστρεψεν. **38** ἐδεῖτο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ’ οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια εἶναι σὺν αὐτῷ· ἀπέλυσεν δὲ ⸀αὐτὸν λέγων· **39** Ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ ὅσα ⸂σοι ἐποίησεν⸃ ὁ θεός. καὶ ἀπῆλθεν καθ’ ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.

40 ⸂Ἐν δὲ⸃ τῷ ⸀ὑποστρέφειν τὸν Ἰησοῦν ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος, ἦσαν γὰρ πάντες προσδοκῶντες αὐτόν. **41** καὶ ἰδοὺ ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα Ἰάϊρος, καὶ ⸀οὗτος ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχεν, καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας ⸀τοῦ Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, **42** ὅτι θυγάτηρ μονογενὴς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα καὶ αὐτὴ ἀπέθνῃσκεν.

8:30 **Ἰησοῦς** WH NIV] + λέγων Treg RP • **ὄνομά ἐστιν** WH Treg NIV] ἐστιν ὄνομα RP • **εἰσῆλθεν δαιμόνια πολλὰ** WH NIV] δαιμόνια πολλὰ εἰσῆλθεν Treg RP **31** **παρεκάλουν** WH Treg NIV] παρεκάλει RP **32** **βοσκομένη** WH NIV] βοσκομένων Treg RP • **παρεκάλεσαν** WH Treg NIV] παρεκάλουν RP **34** **γεγονὸς** WH Treg NIV] γεγενημένον RP **35** **ἐξῆλθεν** WH NIV] ἐξεληλύθει Treg RP **36** **αὐτοῖς** WH Treg NIV] + καὶ RP **37** **ἠρώτησεν** WH Treg NIV] ἠρώτησαν RP • **Γερασηνῶν** WH Treg NIV] Γαδαρηνῶν RP • **εἰς** WH Treg NIV] + τὸ RP **38** **αὐτὸν** WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP **39** **σοι ἐποίησεν** WH Treg NIV] ἐποίησεν σοι RP **40** **Ἐν δὲ** WH Treg NIV] Ἐγένετο δὲ ἐν RP • **ὑποστρέφειν** WH NIV] ὑποστρέψαι Treg RP **41** **οὗτος** WH Treg NIV] αὐτὸς RP • **τοῦ** Treg NIV RP] – WH

Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν. **43** καὶ γυνὴ οὖσα
ἐν ῥύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἥτις ⸀ἰατροῖς προσαναλώσασα ὅλον τὸν
βίον⸁ οὐκ ἴσχυσεν ⸀ἀπ᾽ οὐδενὸς θεραπευθῆναι, **44** προσελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο
τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος
αὐτῆς. **45** καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Τίς ὁ ἁψάμενός μου; ἀρνουμένων δὲ πάντων
εἶπεν ὁ ⸀Πέτρος· Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσίν σε καὶ ⸀ἀποθλίβουσιν. **46** ὁ
δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἥψατό μού τις, ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύναμιν ⸀ἐξεληλυθυῖαν ἀπ᾽
ἐμοῦ. **47** ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν τρέμουσα ἦλθεν καὶ προσπεσοῦσα
αὐτῷ δι᾽ ἣν αἰτίαν ἥψατο αὐτοῦ ⸀ἀπήγγειλεν ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ ὡς
ἰάθη παραχρῆμα. **48** ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· ⸀Θυγάτηρ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε·
πορεύου εἰς εἰρήνην.

49 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχεταί τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου ⸀λέγων
ὅτι Τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου, ⸀μηκέτι σκύλλε τὸν διδάσκαλον. **50** ὁ δὲ Ἰησοῦς
ἀκούσας ἀπεκρίθη ⸀αὐτῷ· Μὴ φοβοῦ, μόνον ⸀πίστευσον, καὶ σωθήσεται.
51 ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν ⸀τινα σὺν αὐτῷ⸁ εἰ μὴ
Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα.
52 ἔκλαιον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. ὁ δὲ εἶπεν· Μὴ κλαίετε, ⸀οὐ γὰρ⸁
ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει. **53** καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν.
54 αὐτὸς ⸀δὲ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησεν λέγων· Ἡ παῖς, ⸀ἔγειρε.
55 καὶ ἐπέστρεψεν τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα, καὶ διέταξεν
αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. **56** καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς· ὁ δὲ παρήγγειλεν
αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

9:1 Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν
ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια καὶ νόσους θεραπεύειν, **2** καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς

8:43 **ἰατροῖς προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον** Treg RP NA] – WH NIV • **ἀπ᾽** WH Treg NIV] ὑπ᾽ RP **45** **Πέτρος** WH NIV] + καὶ οἱ σὺν αὐτῷ Treg; + καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ RP • **ἀποθλίβουσιν** WH NIV] + καὶ λέγεις Τίς ὁ ἁψάμενός μου Treg RP **46** **ἐξεληλυθυῖαν** WH Treg NIV] ἐξελθοῦσαν RP **47** **ἀπήγγειλεν** WH Treg NIV] + αὐτῷ RP **48** **Θυγάτηρ** WH Treg NIV] Θάρσει θύγατερ RP **49** **λέγων** WH NIV] + αὐτῷ Treg RP • **μηκέτι** WH Treg NIV] μὴ RP **50** **αὐτῷ** WH Treg NIV] + λέγων RP • **πίστευσον** WH Treg NIV] πίστευε RP **51** **τινα σὺν αὐτῷ** WH Treg NIV] οὐδένα RP **52** **οὐ γὰρ** WH Treg NIV] οὐκ RP **54** **δὲ** WH Treg NIV] + ἐκβαλὼν ἔξω πάντας καὶ RP • **ἔγειρε** WH Treg NIV] ἔγειρου RP

κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ ἰᾶσθαι ⸂τοὺς ἀσθενεῖς⸃, **3** καὶ εἶπεν
πρὸς αὐτούς· Μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδόν, μήτε ⸀ῥάβδον μήτε πήραν μήτε
ἄρτον μήτε ἀργύριον, μήτε ⸀ἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχειν. **4** καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν
εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε. **5** καὶ ὅσοι ⸀ἂν μὴ ⸀δέχωνται
ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ⸀ἐκείνης τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν
⸀ἀποτινάσσετε εἰς μαρτύριον ἐπ’ αὐτούς. **6** ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς
κώμας εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ.

7 Ἤκουσεν δὲ Ἡρῴδης ὁ τετραάρχης τὰ ⸀γινόμενα πάντα, καὶ διηπόρει
διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπό τινων ὅτι Ἰωάννης ⸀ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, **8** ὑπό τινων δὲ ὅτι
Ἠλίας ἐφάνη, ἄλλων δὲ ὅτι προφήτης ⸀τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. **9** ⸂εἶπεν δὲ⸃
⸀ὁ Ἡρῴδης· Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· τίς δέ ἐστιν οὗτος περὶ ⸀οὗ ἀκούω
τοιαῦτα; καὶ ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν.

10 Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν. καὶ
παραλαβὼν αὐτοὺς ὑπεχώρησεν κατ’ ἰδίαν εἰς ⸂πόλιν καλουμένην Βηθσαϊδά⸃.
11 οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες ἠκολούθησαν αὐτῷ. καὶ ⸀ἀποδεξάμενος αὐτοὺς ἐλάλει
αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς χρείαν ἔχοντας θεραπείας
ἰᾶτο.

12 Ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν· προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα εἶπαν αὐτῷ·
Ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα ⸀πορευθέντες εἰς τὰς κύκλῳ κώμας ⸀καὶ ἀγροὺς
καταλύσωσιν καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμόν, ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν. **13** εἶπεν
δὲ πρὸς αὐτούς· Δότε αὐτοῖς ⸂ὑμεῖς φαγεῖν⸃. οἱ δὲ εἶπαν· Οὐκ εἰσὶν ἡμῖν
πλεῖον ἢ ⸂ἄρτοι πέντε⸃ καὶ ἰχθύες δύο, εἰ μήτι πορευθέντες ἡμεῖς ἀγοράσωμεν
εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα. **14** ἦσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλιοι.
εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Κατακλίνατε αὐτοὺς κλισίας ⸀ὡσεὶ ἀνὰ

9:2 τοὺς ἀσθενεῖς Treg NIV] – WH; τοὺς ἀσθενοῦντας RP **3 ῥάβδον** WH Treg NIV] ῥάβδους RP • **ἀνὰ** Treg NIV RP] – WH **5 ἂν** WH Treg NIV] ἐάν RP • **δέχωνται** WH Treg NIV] δέξωνται RP • **ἐκείνης** WH Treg NIV] + καὶ RP • **ἀποτινάσσετε** WH NIV] ἀποτινάξατε Treg RP **7 γινόμενα** WH Treg NIV] + ὑπ’ αὐτοῦ RP • **ἠγέρθη** WH Treg NIV] ἐγήγερται RP **8 τις** WH Treg NIV] εἷς RP **9 εἶπεν δὲ** WH Treg NIV] Καὶ εἶπεν RP • **ὁ** WH RP] – Treg NIV • **οὗ** WH NIV] + ἐγὼ Treg RP **10 πόλιν καλουμένην Βηθσαϊδά** WH Treg NIV] τόπον ἔρημον πόλεως καλουμένης Βηθσαϊδάν RP **11 ἀποδεξάμενος** WH Treg NIV] δεξάμενος RP **12 πορευθέντες** WH Treg NIV] ἀπελθόντες RP • **καὶ** WH NIV] + τοὺς Treg RP **13 ὑμεῖς φαγεῖν** Treg NIV RP] φαγεῖν ὑμεῖς WH • **ἄρτοι πέντε** WH NIV] πέντε ἄρτοι Treg RP **14 ὡσεὶ** WH Treg NIV] – RP

πεντήκοντα. **15** καὶ ἐποίησαν οὕτως καὶ ⸀κατέκλιναν ἅπαντας. **16** λαβὼν δὲ
τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν
αὐτοὺς καὶ κατέκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς ⸀παραθεῖναι τῷ ὄχλῳ. **17** καὶ
ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες, καὶ ἤρθη τὸ περισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων
κόφινοι δώδεκα.

18 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον κατὰ μόνας συνῆσαν
αὐτῷ οἱ μαθηταί, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς λέγων· Τίνα με ⸂οἱ ὄχλοι λέγουσιν⸃
εἶναι; **19** οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπαν· Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ Ἠλίαν,
ἄλλοι δὲ ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. **20** εἶπεν δὲ αὐτοῖς· Ὑμεῖς δὲ
τίνα με λέγετε εἶναι; ⸂Πέτρος δὲ ἀποκριθεὶς⸃ εἶπεν· Τὸν χριστὸν τοῦ θεοῦ.

21 Ὁ δὲ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς παρήγγειλεν μηδενὶ ⸀λέγειν τοῦτο, **22** εἰπὼν
ὅτι Δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν
πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ
ἡμέρᾳ ⸀ἐγερθῆναι.

23 Ἔλεγεν δὲ πρὸς πάντας· Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ⸂ἔρχεσθαι, ἀρνησάσθω⸃
ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ⸂καθ’ ἡμέραν⸃, καὶ ἀκολουθείτω μοι.
24 ὃς γὰρ ⸀ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ’ ἂν ἀπολέσῃ
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν. **25** τί γὰρ ὠφελεῖται
ἄνθρωπος κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς; **26** ὃς
γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐπαισχυνθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων
ἀγγέλων. **27** λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσίν τινες τῶν ⸀αὐτοῦ ⸀ἑστηκότων οἳ οὐ μὴ
γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.

28 Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὡσεὶ ἡμέραι ὀκτὼ ⸀καὶ
παραλαβὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι.
29 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ
ἕτερον καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστράπτων. **30** καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο
συνελάλουν αὐτῷ, οἵτινες ἦσαν Μωϋσῆς καὶ Ἠλίας, **31** οἳ ὀφθέντες ἐν δόξῃ

9:15 κατέκλιναν WH Treg NIV] ἀνέκλιναν RP **16 παραθεῖναι** WH Treg NIV] παρατιθέναι RP **18 οἱ ὄχλοι λέγουσιν** WH Treg] λέγουσιν οἱ ὄχλοι NIV RP **20 Πέτρος δὲ ἀποκριθεὶς** WH Treg NIV] Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος RP **21 λέγειν** WH Treg NIV] εἰπεῖν RP **22 ἐγερθῆναι** WH Treg NIV] ἀναστῆναι RP **23 ἔρχεσθαι ἀρνησάσθω** WH Treg NIV] ἐλθεῖν ἀπαρνησάσθω RP • **καθ’ ἡμέραν** WH Treg NIV] – RP **24 ἂν** WH Treg NIV] ἐὰν RP **27 αὐτοῦ** WH Treg NIV] ὧδε RP • **ἑστηκότων** WH NIV] ἑστώτων Treg RP **28 καὶ** Treg NIV RP] – WH

ἔλεγον τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἣν ἤμελλεν πληροῦν ἐν Ἰερουσαλήμ. **32** ὁ δὲ Πέτρος
καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ· διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον τὴν
δόξαν αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ. **33** καὶ ἐγένετο ἐν τῷ
διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ᾽ αὐτοῦ εἶπεν ⸀ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Ἐπιστάτα,
καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι, καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, μίαν σοὶ καὶ μίαν
Μωϋσεῖ καὶ μίαν Ἠλίᾳ, μὴ εἰδὼς ὃ λέγει. **34** ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος ἐγένετο
νεφέλη καὶ ⸀ἐπεσκίαζεν αὐτούς· ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ ⸂εἰσελθεῖν αὐτοὺς⸃ εἰς
τὴν νεφέλην. **35** καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· Οὗτός ἐστιν ὁ
υἱός μου ὁ ⸀ἐκλελεγμένος, αὐτοῦ ἀκούετε. **36** καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν φωνὴν
⸀εὑρέθη Ἰησοῦς μόνος. καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις
ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἑώρακαν.

37 Ἐγένετο ⸀δὲ τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ κατελθόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους
συνήντησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. **38** καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ⸀ἐβόησεν
λέγων· Διδάσκαλε, δέομαί σου ἐπιβλέψαι ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενής
⸂μοί ἐστιν⸃, **39** καὶ ἰδοὺ πνεῦμα λαμβάνει αὐτόν, καὶ ἐξαίφνης κράζει, καὶ
σπαράσσει αὐτὸν μετὰ ἀφροῦ καὶ ⸀μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ᾽ αὐτοῦ συντρῖβον αὐτόν·
40 καὶ ἐδεήθην τῶν μαθητῶν σου ἵνα ἐκβάλωσιν αὐτό, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν.
41 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως
πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν; προσάγαγε ⸂ὧδε τὸν υἱόν σου⸃.
42 ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν·
ἐπετίμησεν δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα
καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. **43** ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ
μεγαλειότητι τοῦ θεοῦ.

Πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς ⸀ἐποίει εἶπεν πρὸς τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ· **44** Θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους, ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. **45** οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ
ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ᾽ αὐτῶν ἵνα μὴ αἴσθωνται αὐτό, καὶ
ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.

9:33 ὁ WH Treg NIV] – RP **34** **ἐπεσκίαζεν** WH Treg NIV] ἐπεσκίασεν RP • **εἰσελθεῖν αὐτοὺς** WH Treg NIV] ἐκείνους εἰσελθεῖν RP **35** **ἐκλελεγμένος** WH Treg NIV] ἀγαπητός RP **36** **εὑρέθη** WH Treg NIV] + ὁ RP **37** **δὲ** WH NIV] + ἐν Treg RP **38** **ἐβόησεν** WH Treg NIV] ἀνεβόησεν RP • **μοί ἐστιν** WH Treg NIV] ἐστίν μοι RP **39** **μόγις** Treg NIV RP] μόλις WH **41** **ὧδε τὸν υἱόν σου** WH Treg NIV] τὸν υἱόν σου ὧδε RP **43** **ἐποίει** WH Treg NIV] ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς RP

46 Εἰσῆλθεν δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς ἂν εἴη μείζων αὐτῶν. **47** ὁ
δὲ Ἰησοῦς ⸀εἰδὼς τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν ἐπιλαβόμενος ⸀παιδίον
ἔστησεν αὐτὸ παρ᾽ ἑαυτῷ, **48** καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὃς ⸀ἂν δέξηται τοῦτο τὸ
παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ἐμὲ δέχεται, καὶ ὃς ⸁ἂν ἐμὲ δέξηται δέχεται τὸν
ἀποστείλαντά με· ὁ γὰρ μικρότερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων οὗτός ⸀ἐστιν μέγας.
49 Ἀποκριθεὶς ⸀δὲ Ἰωάννης εἶπεν· Ἐπιστάτα, εἴδομέν τινα ⸀ἐν τῷ ὀνόματί
σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, καὶ ⸀ἐκωλύομεν αὐτὸν ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ᾽
ἡμῶν. **50** ⸂εἶπεν δὲ⸃ πρὸς αὐτὸν ⸀ὁ Ἰησοῦς· Μὴ κωλύετε, ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ᾽
⸂ὑμῶν ὑπὲρ ὑμῶν⸃ ἐστιν.
51 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλήμψεως αὐτοῦ
καὶ αὐτὸς τὸ ⸀πρόσωπον ⸀ἐστήρισεν τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἰερουσαλήμ, **52** καὶ
ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐτοῦ. καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς
κώμην Σαμαριτῶν, ⸀ὡς ἑτοιμάσαι αὐτῷ· **53** καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτόν, ὅτι τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰς Ἰερουσαλήμ. **54** ἰδόντες δὲ οἱ ⸀μαθηταὶ
Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης εἶπαν· Κύριε, θέλεις εἴπωμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ τοῦ
οὐρανοῦ καὶ ἀναλῶσαι ⸀αὐτούς; **55** στραφεὶς δὲ ἐπετίμησεν ⸀αὐτοῖς. **56** ⸀καὶ
ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώμην.
57 ⸀Καὶ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ εἶπέν τις πρὸς αὐτόν· Ἀκολουθήσω
σοι ὅπου ⸀ἐὰν ⸀ἀπέρχῃ. **58** καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς
ἔχουσιν καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. **59** εἶπεν δὲ πρὸς ἕτερον· Ἀκολούθει μοι.
ὁ δὲ εἶπεν· ⸀Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι ⸂ἀπελθόντι πρῶτον⸃ θάψαι τὸν πατέρα

9:47 εἰδὼς WH NIV] ἰδὼν Treg RP • **παιδίον** WH Treg NIV] παιδίου RP **48 ⸀ἂν** WH] ἐὰν Treg NIV RP • **⸁ἂν** WH NIV] ἐὰν Treg RP • **ἐστιν** WH Treg NIV] ἔσται RP **49 δὲ** WH Treg NIV] + ὁ RP • **ἐν** WH Treg NIV] ἐπὶ RP • **ἐκωλύομεν** WH NIV] ἐκωλύσαμεν Treg RP **50 εἶπεν δὲ** WH Treg NIV] Καὶ εἶπεν RP • **ὁ** Treg NIV RP] – WH • **ὑμῶν … ὑμῶν** WH Treg NIV] ἡμῶν … ἡμῶν RP **51 πρόσωπον** WH NIV] + αὐτοῦ Treg RP • **ἐστήρισεν** WH Treg NIV] ἐστήριξεν RP **52 ὡς** WH NIV] ὥστε Treg RP **54 μαθηταὶ** WH NIV] + αὐτοῦ Treg RP • **αὐτούς** WH Treg NIV] + ὡς καὶ Ἠλίας ἐποίησεν RP **55 αὐτοῖς** WH Treg NIV] αὐτοῖς, καὶ εἶπεν, Οὐκ οἴδατε οἵου πνεύματός ἐστε ὑμεῖς RP **56 καὶ** WH Treg NIV] ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι. Καὶ RP **57 Καὶ** WH Treg NIV] Ἐγένετο δὲ RP • **ἐὰν** WH Treg NIV] ἂν RP • **ἀπέρχῃ** WH Treg NIV] + κύριε RP **59 Κύριε** Treg NIV RP] – WH • **ἀπελθόντι πρῶτον** NIV RP] πρῶτον ἀπελθόντι WH Treg

μου. **60** εἶπεν δὲ ⸀αὐτῷ· Ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς,
σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. **61** εἶπεν δὲ καὶ ἕτερος·
Ἀκολουθήσω σοι, κύριε· πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν
οἶκόν μου. **62** εἶπεν δὲ ⸂ὁ Ἰησοῦς⸃· Οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν ⸀χεῖρα ἐπ᾽ ἄροτρον
καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω εὔθετός ἐστιν ⸂τῇ βασιλείᾳ⸃ τοῦ θεοῦ.

10:1 Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ κύριος ⸀καὶ ἑτέρους ἑβδομήκοντα ⸀δύο
καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ δύο ⸁δύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν
καὶ τόπον οὗ ἤμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι. **2** ἔλεγεν ⸀δὲ πρὸς αὐτούς· Ὁ μὲν
θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ
ὅπως ⸂ἐργάτας ἐκβάλῃ⸃ εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ. **3** ὑπάγετε· ⸀ἰδοὺ ἀποστέλλω
ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύκων. **4** μὴ βαστάζετε βαλλάντιον, μὴ πήραν, ⸀μὴ
ὑποδήματα, καὶ μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε. **5** εἰς ἣν δ᾽ ἂν ⸂εἰσέλθητε
οἰκίαν⸃ πρῶτον λέγετε· Εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. **6** καὶ ἐὰν ⸂ᾖ ἐκεῖ⸃ υἱὸς εἰρήνης,
ἐπαναπαήσεται ἐπ᾽ αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε, ἐφ᾽ ὑμᾶς ἀνακάμψει. **7** ἐν
αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες τὰ παρ᾽ αὐτῶν, ἄξιος γὰρ ὁ
ἐργάτης τοῦ μισθοῦ ⸀αὐτοῦ. μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν. **8** καὶ εἰς ἣν
ἂν πόλιν εἰσέρχησθε καὶ δέχωνται ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν, **9** καὶ
θεραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς, καὶ λέγετε αὐτοῖς· Ἤγγικεν ἐφ᾽ ὑμᾶς ἡ
βασιλεία τοῦ θεοῦ. **10** εἰς ἣν δ᾽ ἂν πόλιν ⸀εἰσέλθητε καὶ μὴ δέχωνται ὑμᾶς,
ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς εἴπατε· **11** Καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν κολληθέντα
ἡμῖν ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν ⸂εἰς τοὺς πόδας⸃ ἀπομασσόμεθα ὑμῖν· πλὴν τοῦτο
γινώσκετε ὅτι ⸀ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. **12** λέγω ὑμῖν ὅτι Σοδόμοις ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον ἔσται ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.

9:60 αὐτῷ WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP **62 ὁ Ἰησοῦς** NIV] πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς WH NA; ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτὸν Treg RP • **χεῖρα** WH NIV] + αὐτοῦ Treg RP • **τῇ βασιλείᾳ** WH Treg NIV] εἰς τὴν βασιλείαν RP **10:1 καὶ** Treg RP] – WH NIV • ⸀**δύο** WH NIV] – Treg RP • ⸁**δύο** WH NIV] – Treg RP **2 δὲ** WH Treg NIV] οὖν RP • **ἐργάτας ἐκβάλῃ** WH Treg NIV] ἐκβάλῃ ἐργάτας RP **3 ἰδοὺ** WH Treg NIV] + ἐγὼ RP **4 μὴ** WH Treg NIV] μηδὲ RP **5 εἰσέλθητε οἰκίαν** WH Treg NIV] οἰκίαν εἰσέρχησθε RP **6 ᾖ ἐκεῖ** Treg RP] ἐκεῖ ᾖ WH NIV **7 αὐτοῦ** WH Treg NIV] + ἐστίν RP **10 εἰσέλθητε** WH Treg NIV] εἰσέρχησθε RP **11 εἰς τοὺς πόδας** WH Treg NIV] – RP • **ἤγγικεν** WH Treg NIV] + ἐφ᾽ ὑμᾶς RP

13 Οὐαί σοι, Χοραζίν· οὐαί σοι, Βηθσαϊδά· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι
⸀ἐγενήθησαν αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ
⸀καθήμενοι μετενόησαν. **14** πλὴν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ
κρίσει ἢ ὑμῖν. **15** καὶ σύ, Καφαρναούμ, ⸂μὴ ἕως οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ⸃; ἕως ⸀τοῦ
ᾅδου ⸀καταβιβασθήσῃ.

16 Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ
ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με.

17 Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα ⸀δύο μετὰ χαρᾶς λέγοντες· Κύριε, καὶ
τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου. **18** εἶπεν δὲ αὐτοῖς· Ἐθεώρουν
τὸν Σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα. **19** ἰδοὺ ⸀δέδωκα ὑμῖν τὴν
ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν
τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ⸀ἀδικήσῃ. **20** πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε ὅτι
τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται, χαίρετε δὲ ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ⸀ἐγγέγραπται
ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

21 Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο ⸀τῷ πνεύματι ⸂τῷ ἁγίῳ⸃ καὶ εἶπεν·
Ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας
ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις· ναί, ὁ πατήρ,
ὅτι οὕτως ⸂εὐδοκία ἐγένετο⸃ ἔμπροσθέν σου. **22** ⸀πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ
πατρός μου, καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς ἐστιν ὁ υἱὸς εἰ μὴ ὁ πατήρ, καὶ τίς ἐστιν ὁ
πατὴρ εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ ᾧ ⸀ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι.

23 Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς κατ’ ἰδίαν εἶπεν· Μακάριοι οἱ
ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε. **24** λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ
βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε καὶ οὐκ εἶδαν, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε
καὶ οὐκ ἤκουσαν.

25 Καὶ ἰδοὺ νομικός τις ἀνέστη ἐκπειράζων ⸀αὐτὸν λέγων· Διδάσκαλε, τί
ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; **26** ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν· Ἐν τῷ νόμῳ

10:13 ἐγενήθησαν WH Treg NIV] ἐγένοντο RP • **καθήμενοι** WH Treg NIV] καθήμεναι RP **15 μὴ ἕως οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ** WH Treg NIV] ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα RP • **τοῦ** WH Treg NIV] – RP • **καταβιβασθήσῃ** Treg RP] καταβήσῃ WH NIV **17 δύο** WH NIV] – Treg RP **19 δέδωκα** WH Treg NIV] δίδωμι RP • **ἀδικήσῃ** NIV RP] ἀδικήσει WH Treg **20 ἐγγέγραπται** WH Treg NIV] ἐγράφη RP **21 τῷ** WH Treg RP] ἐν τῷ NIV • **τῷ ἁγίῳ** WH Treg NIV] ὁ Ἰησοῦς RP • **εὐδοκία ἐγένετο** WH Treg NIV] ἐγένετο εὐδοκία RP **22 πάντα** WH Treg NIV] Καὶ στραφείς πρός τούς μαθητάς εἶπεν πάντα RP • **ἐὰν** NIV RP] ἂν WH Treg **25 αὐτὸν** WH NIV] + καὶ Treg RP

τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις; **27** ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης ⸀τῆς καρδίας σου καὶ ⸂ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ⸃ σου καὶ ⸂ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ⸃ σου καὶ ⸂ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ⸃ σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.
28 εἶπεν δὲ αὐτῷ· Ὀρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο ποίει καὶ ζήσῃ.

29 Ὁ δὲ θέλων ⸀δικαιῶσαι ἑαυτὸν εἶπεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Καὶ τίς ἐστίν
μου πλησίον; **30** ὑπολαβὼν ⸀δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ εἰς Ἰεριχὼ καὶ λῃσταῖς περιέπεσεν, οἳ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ
πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον ἀφέντες ⸀ἡμιθανῆ. **31** κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύς
τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν· **32** ὁμοίως δὲ
καὶ ⸀Λευίτης κατὰ τὸν τόπον ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθεν. **33** Σαμαρίτης
δέ τις ὁδεύων ἦλθεν κατ᾽ αὐτὸν καὶ ⸀ἰδὼν ἐσπλαγχνίσθη, **34** καὶ προσελθὼν
κατέδησεν τὰ τραύματα αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, ἐπιβιβάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ. **35** καὶ
ἐπὶ τὴν ⸀αὔριον ἐκβαλὼν ⸂δύο δηνάρια ἔδωκεν⸃ τῷ πανδοχεῖ καὶ ⸀εἶπεν· Ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὅ τι ἂν προσδαπανήσῃς ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί
με ἀποδώσω σοι. **36** ⸀τίς τούτων τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ
ἐμπεσόντος εἰς τοὺς λῃστάς; **37** ὁ δὲ εἶπεν· Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ᾽ αὐτοῦ. εἶπεν ⸀δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πορεύου καὶ σὺ ποίει ὁμοίως.

38 ⸂Ἐν δὲ⸃ τῷ πορεύεσθαι ⸀αὐτοὺς αὐτὸς εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινά· γυνὴ δέ τις ὀνόματι Μάρθα ὑπεδέξατο ⸀αὐτόν. **39** καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ καλουμένη
⸀Μαριάμ, ἣ καὶ ⸂παρακαθεσθεῖσα πρὸς⸃ τοὺς πόδας τοῦ ⸀Ἰησοῦ ἤκουεν τὸν
λόγον αὐτοῦ. **40** ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν· ἐπιστᾶσα δὲ

10:27 **τῆς** Treg NIV RP] – WH • **ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ** WH Treg NIV] *ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς* RP • **ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ** WH Treg NIV] *ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος* RP • **ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ** WH Treg NIV] *ἐξ ὅλης τῆς διανοίας* RP **29** **δικαιῶσαι** WH Treg NIV] *δικαιοῦν* RP **30** **δὲ** RP] – WH Treg NIV • **ἡμιθανῆ** WH Treg NIV] + *τυγχάνοντα* RP **32** **Λευίτης** WH Treg] + *γενόμενος* NIV RP **33** **ἰδὼν** WH NIV] + *αὐτὸν* Treg RP **35** **αὔριον** WH Treg NIV] + *ἐξελθών* RP • **δύο δηνάρια ἔδωκεν** WH Treg RP] *ἔδωκεν δύο δηνάρια* NIV • **εἶπεν** WH Treg NIV] + *αὐτῷ* RP **36** **τίς** WH NIV] + *οὖν* Treg RP **37** **δὲ** WH Treg NIV] *οὖν* RP **38** **Ἐν δὲ** WH Treg NIV] *Ἐγένετο δὲ ἐν* RP • **αὐτοὺς** WH NIV] + *καὶ* Treg RP • **αὐτὸν** NIV] *αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν* WH; *αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς* Treg RP **39** **Μαριάμ** WH NIV] *Μαρία* Treg RP • **παρακαθεσθεῖσα πρὸς** WH Treg NIV] *παρακαθίσασα παρὰ* RP • **Ἰησοῦ** RP] *κυρίου* WH Treg NIV

εἶπεν· Κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με ⸀κατέλειπεν διακονεῖν; ⸀εἰπὲ οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται. **41** ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ ⸀κύριος· Μάρθα Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ ⸀θορυβάζῃ περὶ πολλά, **42** ⸂ὀλίγων δέ ἐστιν χρεία ἢ ἑνός⸃· ⸂Μαριὰμ γὰρ⸃ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ⸀αὐτῆς.

11:1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἶπέν τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· Κύριε, δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. **2** εἶπεν δὲ αὐτοῖς· Ὅταν προσεύχησθε, λέγετε· ⸀Πάτερ, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία ⸀σου· **3** τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ’ ἡμέραν· **4** καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίομεν παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς ⸀πειρασμόν.

5 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Τίς ἐξ ὑμῶν ἕξει φίλον καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου καὶ εἴπῃ αὐτῷ· Φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους, **6** ἐπειδὴ φίλος ⸀μου παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρός με καὶ οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ· **7** κἀκεῖνος ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἴπῃ· Μή μοι κόπους πάρεχε· ἤδη ἡ θύρα κέκλεισται, καὶ τὰ παιδία μου μετ’ ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν· οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι. **8** λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστὰς διὰ τὸ εἶναι ⸂φίλον αὐτοῦ⸃, διά γε τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ ⸀ὅσων χρῄζει.

9 Κἀγὼ ὑμῖν λέγω, αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν· **10** πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. **11** τίνα δὲ ⸀ἐξ ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσει ὁ ⸀υἱὸς ἰχθύν, ⸀καὶ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν ⸂αὐτῷ ἐπιδώσει⸃; **12** ἢ καὶ ⸀αἰτήσει ᾠόν,

---

10:40 ***κατέλειπεν*** WH Treg RP] *κατέλιπεν* NIV • **εἰπὲ** Treg NIV RP] εἰπὸν WH **41** **κύριος** WH NIV] Ἰησοῦς Treg RP • **θορυβάζῃ** WH Treg NIV] τυρβάζῃ RP **42** **ὀλίγων δέ ἐστιν χρεία ἢ ἑνός** WH] ἑνὸς δέ ἐστιν χρεία Treg RP NIV • **Μαριὰμ γὰρ** WH NIV] Μαρία δὲ Treg RP • **αὐτῆς** WH NIV] ἀπ’ αὐτῆς Treg RP **11:2** **Πάτερ** WH Treg NIV] + ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοις RP • **σου** WH Treg NIV] + Γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς RP **4** **πειρασμόν** WH Treg NIV] + ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ RP **6** **μου** WH Treg NIV] – RP **8** **φίλον αὐτοῦ** WH Treg NIV] αὐτοῦ φίλον RP • **ὅσων** WH Treg NIV] ὅσον RP **11** **ἐξ** WH Treg NIV] – RP • **υἱὸς** WH NIV] + ἄρτον μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ ἢ καὶ Treg RP • **καὶ** NIV] μὴ WH Treg RP • **αὐτῷ ἐπιδώσει** WH Treg NIV] ἐπιδώσει αὐτῷ RP **12** **αἰτήσει** WH Treg NIV] ἐὰν αἰτήσῃ RP

⸀ἐπιδώσει αὐτῷ σκορπίον; **13** εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει πνεῦμα ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν.

14 Καὶ ἦν ἐκβάλλων ⸀δαιμόνιον κωφόν· ἐγένετο δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος ἐλάλησεν ὁ κωφός. καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι· **15** τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· Ἐν Βεελζεβοὺλ ⸀τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια· **16** ἕτεροι δὲ πειράζοντες σημεῖον ⸂ἐξ οὐρανοῦ ἐζήτουν παρ᾽ αὐτοῦ⸃. **17** αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα εἶπεν αὐτοῖς· Πᾶσα βασιλεία ἐφ᾽ ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα ἐρημοῦται, καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον πίπτει. **18** εἰ δὲ καὶ ὁ Σατανᾶς ἐφ᾽ ἑαυτὸν διεμερίσθη, πῶς σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέγετε ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλειν με τὰ δαιμόνια. **19** εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; διὰ τοῦτο ⸂αὐτοὶ ὑμῶν κριταὶ⸃ ἔσονται. **20** εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ ⸀θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ᾽ ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. **21** ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶν τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· **22** ἐπὰν ⸀δὲ ἰσχυρότερος ⸀αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτόν, τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει ἐφ᾽ ᾗ ἐπεποίθει, καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν. **23** ὁ μὴ ὢν μετ᾽ ἐμοῦ κατ᾽ ἐμοῦ ἐστιν, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ᾽ ἐμοῦ σκορπίζει.

24 Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι᾽ ἀνύδρων τόπων ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ μὴ ⸀εὑρίσκον λέγει· Ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον· **25** καὶ ἐλθὸν ⸀εὑρίσκει σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. **26** τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ⸂ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ ἑπτά⸃, καὶ ⸀εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων.

27 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα ἐπάρασά τις ⸂φωνὴν γυνὴ⸃ ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν αὐτῷ· Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε καὶ μαστοὶ οὓς

11:12 **ἐπιδώσει** WH NIV] μὴ ἐπιδώσει Treg RP **14** **δαιμόνιον** WH] + καὶ αὐτὸ ἦν Treg NIV RP **15** **τῷ** WH Treg NIV] – RP **16** **ἐξ οὐρανοῦ ἐζήτουν παρ᾽ αὐτοῦ** WH Treg NIV] παρ᾽ αὐτοῦ ἐζήτουν ἐξ οὐρανοῦ RP **19** **αὐτοὶ ὑμῶν κριταὶ** WH NIV] αὐτοὶ κριταὶ ὑμῶν Treg; κριταὶ ὑμῶν αὐτοὶ RP **20** **θεοῦ** RP] + ἐγὼ WH Treg NIV **22** **δὲ** WH Treg NIV] + ὁ RP • **αὐτοῦ** WH Treg RP NA] – NIV **24** **εὑρίσκον** Treg RP] + τότε WH NIV **25** **εὑρίσκει** Treg NIV RP] + σχολάζοντα WH **26** **ἕτερα … ἑαυτοῦ ἑπτά** WH Treg NIV] ἑπτά ἕτερα … ἑαυτοῦ RP • **εἰσελθόντα** WH Treg NIV] ἐλθόντα RP **27** **φωνὴν γυνὴ** WH NIV] γυνὴ φωνὴν Treg RP

ἐθήλασας· **28** αὐτὸς δὲ εἶπεν· ⸀Μενοῦν μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ καὶ ⸀φυλάσσοντες.
29 Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροιζομένων ἤρξατο λέγειν· Ἡ γενεὰ αὕτη ⸀γενεὰ
πονηρά ἐστιν· σημεῖον ⸀ζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον
⸀Ἰωνᾶ. **30** καθὼς γὰρ ἐγένετο ⸀Ἰωνᾶς ⸂τοῖς Νινευίταις σημεῖον⸃, οὕτως ἔσται
καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ. **31** βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται
ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτούς·
ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος, καὶ ἰδοὺ
πλεῖον Σολομῶνος ὧδε. **32** ἄνδρες ⸀Νινευῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ
τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα
Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε.
33 ⸀Οὐδεὶς λύχνον ἅψας εἰς κρύπτην τίθησιν οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον ἀλλ᾽
ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ ⸀φέγγος βλέπωσιν. **34** ὁ λύχνος τοῦ
σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός ⸀σου. ⸀ὅταν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, καὶ ὅλον
τὸ σῶμά σου φωτεινόν ἐστιν· ἐπὰν δὲ πονηρὸς ᾖ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν.
35 σκόπει οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν. **36** εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον
φωτεινόν, μὴ ἔχον ⸂μέρος τι⸃ σκοτεινόν, ἔσται φωτεινὸν ὅλον ὡς ὅταν ὁ λύχνος
τῇ ἀστραπῇ φωτίζῃ σε.
37 Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι ⸀ἐρωτᾷ αὐτὸν ⸀Φαρισαῖος ὅπως ἀριστήσῃ παρ᾽
αὐτῷ· εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν. **38** ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον
ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου. **39** εἶπεν δὲ ὁ κύριος πρὸς αὐτόν· Νῦν ὑμεῖς οἱ
Φαρισαῖοι τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος καθαρίζετε, τὸ δὲ ἔσωθεν
ὑμῶν γέμει ἁρπαγῆς καὶ πονηρίας. **40** ἄφρονες, οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἔξωθεν καὶ
τὸ ἔσωθεν ἐποίησεν; **41** πλὴν τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύνην, καὶ ἰδοὺ πάντα
καθαρὰ ὑμῖν ἐστιν.
42 Ἀλλὰ οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ
τὸ πήγανον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην

11:28 **Μενοῦν** WH Treg NIV] Μενοῦνγε RP • **φυλάσσοντες** WH Treg NIV] + αὐτόν RP **29** **γενεὰ** WH Treg NIV] – RP • **ζητεῖ** WH Treg NIV] ἐπιζητεῖ RP • **Ἰωνᾶ** WH Treg NIV] + τοῦ προφήτου RP **30** **Ἰωνᾶς** Treg NIV RP] ὁ Ἰωνᾶς WH • **τοῖς Νινευίταις σημεῖον** WH Treg NIV] σημεῖον τοῖς Νινευίταις RP **32** **Νινευῖται** WH Treg NIV] Νινευΐ RP **33** **Οὐδεὶς** WH Treg NIV] + δὲ RP • **φέγγος** RP] φῶς WH Treg NIV **34** **σου** WH Treg NIV] – RP • **ὅταν** WH Treg NIV] + οὖν RP **36** **μέρος τι** WH Treg NIV] τι μέρος RP **37** **ἐρωτᾷ** WH Treg NIV] ἠρωτᾳ RP • **Φαρισαῖος** WH Treg NIV] + τις RP

τοῦ θεοῦ· ταῦτα ⸀δὲ ἔδει ποιῆσαι κἀκεῖνα μὴ ⸀παρεῖναι. **43** οὐαὶ ὑμῖν τοῖς
Φαρισαίοις, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ τοὺς
ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς. **44** οὐαὶ ⸀ὑμῖν, ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα,
καὶ οἱ ἄνθρωποι ⸀οἱ περιπατοῦντες ἐπάνω οὐκ οἴδασιν.

45 Ἀποκριθεὶς δέ τις τῶν νομικῶν λέγει αὐτῷ· Διδάσκαλε, ταῦτα λέγων
καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις. **46** ὁ δὲ εἶπεν· Καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαί, ὅτι φορτίζετε
τοὺς ἀνθρώπους φορτία δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἑνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν
οὐ προσψαύετε τοῖς φορτίοις. **47** οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν
προφητῶν οἱ δὲ πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς. **48** ἄρα ⸂μάρτυρές ἐστε⸃ καὶ
συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν πατέρων ὑμῶν, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτοὺς
ὑμεῖς δὲ ⸀οἰκοδομεῖτε. **49** διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ θεοῦ εἶπεν· Ἀποστελῶ
εἰς αὐτοὺς προφήτας καὶ ἀποστόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν καὶ
⸀διώξουσιν, **50** ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν τὸ ἐκκεχυμένον
ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης, **51** ⸀ἀπὸ αἵματος Ἅβελ ⸀ἕως
αἵματος Ζαχαρίου τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου·
ναί, λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. **52** οὐαὶ ὑμῖν τοῖς
νομικοῖς, ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ εἰσήλθατε καὶ τοὺς
εἰσερχομένους ἐκωλύσατε.

53 ⸂Κἀκεῖθεν ἐξελθόντος αὐτοῦ⸃ ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι
δεινῶς ἐνέχειν καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ πλειόνων, **54** ἐνεδρεύοντες
⸀αὐτὸν θηρεῦσαί τι ἐκ τοῦ στόματος ⸀αὐτοῦ.

12:1 Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου, ὥστε καταπατεῖν
ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ πρῶτον· Προσέχετε
ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης, ⸂ἥτις ἐστὶν ὑπόκρισις, τῶν Φαρισαίων⸃. **2** οὐδὲν
δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ

11:42 δὲ WH Treg NIV] – RP • **παρεῖναι** WH Treg NIV] ἀφιέναι RP **44 ὑμῖν** WH Treg NIV] + γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί RP • **οἱ** WH Treg NIV] – RP **48 μάρτυρές ἐστε** WH Treg NIV] μάρτυρεῖτε RP • **οἰκοδομεῖτε** WH Treg NIV] + αὐτῶν τὰ μνημεῖα RP **49 διώξουσιν** WH NIV] ἐκδιώξουσιν Treg RP **51 ἀπὸ** WH Treg NA] + τοῦ NIV RP • **ἕως** WH Treg NA] + τοῦ NIV RP **53 Κἀκεῖθεν ἐξελθόντος αὐτοῦ** WH Treg NIV] Λέγοντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα πρὸς αὐτούς RP **54 αὐτὸν** WH NIV] + ζητοῦντες Treg RP • **αὐτοῦ** WH NIV] + ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ Treg RP **12:1 ἥτις ἐστὶν ὑπόκρισις τῶν Φαρισαίων** WH NIV] τῶν Φαρισαίων ἥτις ἐστὶν ὑπόκρισις Treg RP

γνωσθήσεται. **3** ἀνθ’ ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴπατε ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται, καὶ ὃ πρὸς τὸ οὖς ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωμάτων.

4 Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου, μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆσαι. **5** ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε· φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι ⸂ἔχοντα ἐξουσίαν⸃ ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν· ναί, λέγω ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε. **6** οὐχὶ πέντε στρουθία ⸀πωλοῦνται ἀσσαρίων δύο; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλελησμένον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. **7** ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἠρίθμηνται· ⸀μὴ φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε.

8 Λέγω δὲ ὑμῖν, πᾶς ὃς ἂν ⸀ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσει ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ· **9** ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ. **10** καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται. **11** ὅταν δὲ ⸀εἰσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ ⸀μεριμνήσητε πῶς ⸂ἢ τί⸃ ἀπολογήσησθε ἢ τί εἴπητε· **12** τὸ γὰρ ἅγιον πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἃ δεῖ εἰπεῖν.

13 Εἶπεν δέ τις ⸂ἐκ τοῦ ὄχλου αὐτῷ⸃· Διδάσκαλε, εἰπὲ τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι μετ’ ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν. **14** ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἄνθρωπε, τίς με κατέστησεν ⸀κριτὴν ἢ μεριστὴν ἐφ’ ὑμᾶς; **15** εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· Ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ ⸀πάσης πλεονεξίας, ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ ⸀αὐτοῦ ἐστιν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ⸀αὐτῷ. **16** εἶπεν δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς λέγων· Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα. **17** καὶ διελογίζετο ἐν ⸀ἑαυτῷ λέγων· Τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου; **18** καὶ εἶπεν· Τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα ⸂τὸν σῖτον⸃ καὶ τὰ ἀγαθά μου, **19** καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· Ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε,

---

12:5 ἔχοντα ἐξουσίαν WH Treg NIV] ἐξουσίαν ἔχοντα RP **6 πωλοῦνται** WH Treg NIV] πωλεῖται RP **7 μὴ** WH Treg NIV] + οὖν RP **8 ὁμολογήσῃ** Treg NIV RP] ὁμολογήσει WH **11 εἰσφέρωσιν** WH Treg NIV] προσφέρωσιν RP • **μεριμνήσητε** WH Treg NIV] μεριμνᾶτε RP • **ἢ τί** WH Treg RP NA] – NIV **13 ἐκ τοῦ ὄχλου αὐτῷ** WH NIV] αὐτῷ ἐκ τοῦ ὄχλου Treg RP **14 κριτὴν** WH Treg NIV] δικαστὴν RP **15 πάσης** WH Treg NIV] τῆς RP • **αὐτοῦ** WH Treg NIV] αὐτῷ RP • **αὐτῷ** WH Treg NIV] αὐτοῦ RP **17 ἑαυτῷ** Treg NIV RP] αὐτῷ WH **18 τὸν σῖτον** WH Treg NIV] τὰ γενήματά μου RP

εὐφραίνου. **20** εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεός· ⸀Ἄφρων, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν
σου ⸀ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας, τίνι ἔσται; **21** οὕτως ὁ θησαυρίζων
⸀ἑαυτῷ καὶ μὴ εἰς θεὸν πλουτῶν.

22 Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Διὰ τοῦτο ⸂λέγω ὑμῖν⸃, μὴ
μεριμνᾶτε τῇ ⸀ψυχῇ τί φάγητε, μηδὲ τῷ ⸀σώματι τί ἐνδύσησθε. **23** ἡ ⸀γὰρ
ψυχὴ πλεῖόν ἐστιν τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος. **24** κατανοήσατε
τοὺς κόρακας ὅτι οὐ σπείρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν, οἷς οὐκ ἔστιν ταμεῖον
οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ θεὸς τρέφει αὐτούς· πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε
τῶν πετεινῶν. **25** τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται ⸂ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ
προσθεῖναι⸃ ⸀πῆχυν; **26** εἰ οὖν ⸀οὐδὲ ἐλάχιστον δύνασθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν
μεριμνᾶτε; **27** κατανοήσατε τὰ κρίνα πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει· λέγω
δὲ ὑμῖν, οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. **28** εἰ
δὲ ⸂ἐν ἀγρῷ τὸν χόρτον ὄντα σήμερον⸃ καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ
θεὸς οὕτως ⸀ἀμφιέζει, πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι. **29** καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε
τί φάγητε ⸀καὶ τί πίητε, καὶ μὴ μετεωρίζεσθε, **30** ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη
τοῦ κόσμου ⸀ἐπιζητοῦσιν, ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν ὅτι χρῄζετε τούτων. **31** πλὴν
ζητεῖτε τὴν βασιλείαν ⸀αὐτοῦ, καὶ ⸀ταῦτα προστεθήσεται ὑμῖν.

32 Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποίμνιον, ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατὴρ ὑμῶν δοῦναι
ὑμῖν τὴν βασιλείαν. **33** πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν καὶ δότε ἐλεημοσύνην·
ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλλάντια μὴ παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς
οὐρανοῖς, ὅπου κλέπτης οὐκ ἐγγίζει οὐδὲ σὴς διαφθείρει· **34** ὅπου γάρ ἐστιν ὁ
θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται.

35 Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι,
36 καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυτῶν πότε
ἀναλύσῃ ἐκ τῶν γάμων, ἵνα ἐλθόντος καὶ κρούσαντος εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ.

12:20 Ἄφρων WH Treg NIV] Ἄφρον RP • **ἀπαιτοῦσιν** NIV RP] αἰτοῦσιν WH Treg **21 ἑαυτῷ** Treg NIV RP] αὑτῷ WH **22 λέγω ὑμῖν** WH Treg NIV] ὑμῖν λέγω RP • **ψυχῇ** WH Treg NIV] + ὑμῶν RP • **σώματι** Treg NIV RP] + ὑμῶν WH **23 γὰρ** WH Treg NIV] – RP **25 ἐπὶ … αὐτοῦ προσθεῖναι** WH NIV] προσθεῖναι ἐπὶ … αὐτοῦ Treg RP • **πῆχυν** WH NA] + ἕνα Treg NIV RP **26 οὐδὲ** WH Treg NIV] οὔτε RP **28 ἐν ἀγρῷ τὸν χόρτον ὄντα σήμερον** WH NIV] τὸν χόρτον σήμερον ἐν τῷ ἀγρῷ ὄντα Treg; τὸν χόρτον ἐν τῷ ἀγρῷ σήμερον ὄντα RP • **ἀμφιέζει** WH Treg NIV] ἀμφιέννυσιν RP **29 καὶ** WH Treg NIV] ἢ RP **30 ἐπιζητοῦσιν** WH Treg NIV] ἐπιζητεῖ RP **31 αὐτοῦ** WH Treg NIV] τοῦ θεοῦ RP • **ταῦτα** WH Treg NIV] + πάντα RP

37 μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν ὁ κύριος εὑρήσει γρηγοροῦντας· ἀμὴν
λέγω ὑμῖν ὅτι περιζώσεται καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺς καὶ παρελθὼν διακονήσει
αὐτοῖς. **38** ⸂κἂν ἐν τῇ δευτέρᾳ κἂν⸃ ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ καὶ εὕρῃ οὕτως,
μακάριοί ⸀εἰσιν ἐκεῖνοι.

39 Τοῦτο δὲ γινώσκετε ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κλέπτης
ἔρχεται, ⸂οὐκ ἂν⸃ ἀφῆκεν ⸀διορυχθῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ. **40** καὶ ⸀ὑμεῖς γίνεσθε
ἕτοιμοι, ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

41 Εἶπεν ⸀δὲ ὁ Πέτρος· Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις
ἢ καὶ πρὸς πάντας; **42** ⸂καὶ εἶπεν⸃ ὁ κύριος· Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος,
⸀ὁ φρόνιμος, ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ τοῦ διδόναι ἐν
καιρῷ ⸀τὸ σιτομέτριον; **43** μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ
εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως· **44** ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν
αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. **45** ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ·
Χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι, καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς
παιδίσκας, ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι, **46** ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου
ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει, καὶ διχοτομήσει
αὐτὸν καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει. **47** ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος
ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ⸀αὐτοῦ καὶ μὴ ἑτοιμάσας ⸀ἢ ποιήσας πρὸς τὸ
θέλημα αὐτοῦ δαρήσεται πολλάς· **48** ὁ δὲ μὴ γνοὺς ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν
δαρήσεται ὀλίγας. παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολύ, πολὺ ζητηθήσεται παρ’ αὐτοῦ, καὶ ᾧ
παρέθεντο πολύ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν.

49 Πῦρ ἦλθον βαλεῖν ⸀ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη;
50 βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶς συνέχομαι ἕως ⸀ὅτου τελεσθῇ.
51 δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ; οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ’ ἢ
διαμερισμόν. **52** ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν ⸂ἑνὶ οἴκῳ⸃ διαμεμερισμένοι,
τρεῖς ἐπὶ δυσὶν καὶ δύο ἐπὶ τρισίν, **53** ⸀διαμερισθήσονται πατὴρ ἐπὶ υἱῷ καὶ υἱὸς

12:38 ***κἂν ἐν τῇ δευτέρᾳ κἂν*** WH Treg NIV] Καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἐν τῇ δευτέρᾳ φυλακῇ καὶ RP • **εἰσιν** WH NIV] + οἱ δοῦλοι Treg RP **39** ***οὐκ ἂν*** NIV] ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ WH Treg; ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν RP • **διορυχθῆναι** WH NIV] διορυγῆναι Treg RP **40** **ὑμεῖς** WH Treg NIV] + οὖν RP **41** **δὲ** WH Treg NIV] + αὐτῷ RP **42** ***καὶ εἶπεν*** WH Treg NIV] Εἶπεν δὲ RP • **ὁ** WH Treg NIV] καὶ RP • **τὸ** WH NIV RP] – Treg **47** ***αὐτοῦ*** WH Treg NIV] ἑαυτοῦ RP • **ἢ** WH NIV] μηδὲ Treg RP **49** ***ἐπὶ*** WH Treg NIV] εἰς RP **50** ***ὅτου*** WH Treg NIV] οὗ RP **52** **ἑνὶ οἴκῳ** WH Treg NIV] οἴκῳ ἑνὶ RP **53** **διαμερισθήσονται** WH Treg NIV] Διαμερισθήσεται RP

ἐπὶ πατρί, μήτηρ ⸀ἐπὶ ⸀θυγατέρα καὶ θυγάτηρ ἐπὶ ⸂τὴν μητέρα⸃, πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν ⸀πενθεράν.

54 Ἔλεγεν δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις· Ὅταν ⸀ἴδητε νεφέλην ἀνατέλλουσαν ⸀ἐπὶ δυσμῶν, εὐθέως λέγετε ⸀ὅτι Ὄμβρος ἔρχεται, καὶ γίνεται οὕτως· **55** καὶ ὅταν νότον πνέοντα, λέγετε ὅτι Καύσων ἔσται, καὶ γίνεται. **56** ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν, τὸν ⸂δὲ καιρὸν⸃ τοῦτον πῶς ⸂οὐκ οἴδατε δοκιμάζειν⸃;

57 Τί δὲ καὶ ἀφ᾽ ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον; **58** ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ᾽ ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ᾽ αὐτοῦ, μήποτε κατασύρῃ σε πρὸς τὸν κριτήν, καὶ ὁ κριτής σε ⸀παραδώσει τῷ πράκτορι, καὶ ὁ πράκτωρ σε ⸀βαλεῖ εἰς φυλακήν. **59** λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως ⸂καὶ τὸ⸃ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷς.

13:1 Παρῆσαν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων ὧν τὸ αἷμα Πιλᾶτος ἔμιξεν μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν. **2** καὶ ⸀ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Γαλιλαίους ἐγένοντο, ὅτι ⸀ταῦτα πεπόνθασιν; **3** οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ᾽ ἐὰν μὴ μετανοῆτε πάντες ⸀ὁμοίως ἀπολεῖσθε. **4** ἢ ἐκεῖνοι οἱ ⸀δεκαοκτὼ ἐφ᾽ οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωὰμ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς, δοκεῖτε ὅτι ⸀αὐτοὶ ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας ⸀τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ⸀κατοικοῦντας Ἰερουσαλήμ; **5** οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ᾽ ἐὰν μὴ ⸀μετανοῆτε πάντες ⸀ὡσαύτως ἀπολεῖσθε.

6 Ἔλεγεν δὲ ταύτην τὴν παραβολήν. Συκῆν εἶχέν τις ⸂πεφυτευμένην ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ⸃, καὶ ἦλθεν ζητῶν καρπὸν ἐν αὐτῇ καὶ οὐχ εὗρεν. **7** εἶπεν

12:53 **ἐπὶ** WH Treg RP] + τὴν NIV • **θυγατέρα** WH Treg NIV] θυγατρί RP • **τὴν μητέρα** WH Treg NIV] μητρί RP • **πενθεράν** WH Treg NIV] + αὐτῆς RP **54** **ἴδητε** WH Treg] + τὴν NIV RP • **ἐπὶ** WH NIV] ἀπὸ Treg RP • **ὅτι** WH Treg NIV] – RP **56** **δὲ καιρὸν** Treg RP] καιρὸν δὲ WH NIV • **οὐκ οἴδατε δοκιμάζειν** WH Treg NIV] οὐ δοκιμάζετε RP **58** **παραδώσει** WH Treg NIV] παραδῷ RP • **βαλεῖ** WH Treg NIV] βάλῃ RP **59** **καὶ τὸ** WH Treg NIV] οὗ καὶ τὸν RP **13:2** **ἀποκριθεὶς** WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP • **ταῦτα** WH Treg NIV] τοιαῦτα RP **3** **ὁμοίως** WH Treg NIV] ὡσαύτως RP **4** **δεκαοκτὼ** WH NIV] δέκα καὶ ὀκτὼ RP Treg • **αὐτοὶ** WH Treg NIV] οὗτοι RP • **τοὺς** WH Treg NIV] – RP • **κατοικοῦντας** WH Treg NIV] + ἐν RP **5** **μετανοῆτε** NIV RP] μετανοήσητε WH Treg • **ὡσαύτως** WH Treg NIV] ὁμοίως RP **6** **πεφυτευμένην ἐν … αὐτοῦ** WH Treg NIV] ἐν … αὐτοῦ πεφυτευμένην RP

δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν· Ἰδοὺ τρία ἔτη ⸂ἀφ᾽ οὗ⸃ ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ
συκῇ ταύτῃ καὶ οὐχ εὑρίσκω· ⸀ἔκκοψον αὐτήν· ἱνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ;
8 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ· Κύριε, ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως
ὅτου σκάψω περὶ αὐτὴν καὶ βάλω κόπρια· **9** κἂν μὲν ποιήσῃ καρπὸν ⸂εἰς τὸ
μέλλον— εἰ δὲ μήγε,⸃ ἐκκόψεις αὐτήν.

10 Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σάββασιν. **11** καὶ ἰδοὺ
⸀γυνὴ πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη ⸀δεκαοκτώ, καὶ ἦν συγκύπτουσα καὶ μὴ
δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές. **12** ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησεν
καὶ εἶπεν αὐτῇ· Γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου, **13** καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ
τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη, καὶ ἐδόξαζεν τὸν θεόν. **14** ἀποκριθεὶς δὲ
ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγεν
τῷ ὄχλῳ ⸀ὅτι Ἓξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ⸀αὐταῖς οὖν ἐρχόμενοι
θεραπεύεσθε καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. **15** ἀπεκρίθη ⸀δὲ αὐτῷ ὁ κύριος
καὶ εἶπεν· Ὑποκριταί, ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ
ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης καὶ ⸀ἀπαγαγὼν ποτίζει; **16** ταύτην δὲ θυγατέρα
Ἀβραὰμ οὖσαν, ἣν ἔδησεν ὁ Σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι
ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; **17** καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ
κατῃσχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσιν
τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ᾽ αὐτοῦ.

18 Ἔλεγεν ⸀οὖν· Τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, καὶ τίνι ὁμοιώσω
αὐτήν; **19** ὁμοία ἐστὶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον
ἑαυτοῦ, καὶ ηὔξησεν καὶ ἐγένετο εἰς ⸀δένδρον, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.

20 ⸀Καὶ πάλιν εἶπεν· Τίνι ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ; **21** ὁμοία ἐστὶν
ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ⸀ἔκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.

22 Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδάσκων καὶ πορείαν
ποιούμενος εἰς ⸀Ἱεροσόλυμα. **23** εἶπεν δέ τις αὐτῷ· Κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ

13:7 ἀφ᾽ οὗ WH Treg NIV] – RP • **ἔκκοψον** WH Treg NIV RP] + οὖν NA **9 εἰς τὸ μέλλον — εἰ δὲ μήγε,** WH Treg NIV] εἰ δὲ μήγε, εἰς τὸ μέλλον RP **11 γυνὴ** WH Treg NIV] + ἦν RP • **δεκαοκτώ** WH NIV] δέκα καὶ ὀκτὼ RP Treg **14 ὅτι** WH NIV] – Treg RP • **αὐταῖς** WH Treg NIV] ταύταις RP **15 δὲ** WH Treg NIV] οὖν RP • **ἀπαγαγὼν** Treg NIV RP] ἀπάγων WH **18 οὖν** WH Treg NIV] δέ RP **19 δένδρον** WH NIV] + μέγα Treg RP **20 Καὶ** WH Treg NIV] – RP **21 ἔκρυψεν** WH Treg] ἐνέκρυψεν NIV RP **22 Ἱεροσόλυμα** WH NIV] Ἱερουσαλήμ Treg RP

σῳζόμενοι; ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· **24** Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς
⸀θύρας, ὅτι πολλοί, λέγω ὑμῖν, ζητήσουσιν εἰσελθεῖν καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν,
25 ἀφ’ οὗ ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἄρξησθε
ἔξω ἑστάναι καὶ κρούειν τὴν θύραν λέγοντες· ⸀Κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν· καὶ
ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν· Οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ. **26** τότε ἄρξεσθε λέγειν·
Ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας·
27 καὶ ἐρεῖ ⸀λέγων ὑμῖν· Οὐκ ⸀οἶδα πόθεν ἐστέ· ἀπόστητε ἀπ’ ἐμοῦ, πάντες
⸀ἐργάται ἀδικίας. **28** ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν
⸀ὄψησθε Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ καὶ πάντας τοὺς προφήτας ἐν τῇ
βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἔξω. **29** καὶ ἥξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν
καὶ δυσμῶν καὶ ⸀ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότου καὶ ἀνακλιθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ
θεοῦ. **30** καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἔσχατοι οἳ ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶν πρῶτοι οἳ ἔσονται
ἔσχατοι.

31 Ἐν αὐτῇ τῇ ⸀ὥρᾳ προσῆλθάν τινες Φαρισαῖοι λέγοντες αὐτῷ· Ἔξελθε
καὶ πορεύου ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρῴδης θέλει σε ἀποκτεῖναι. **32** καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Πορευθέντες εἴπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ· Ἰδοὺ ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ ἰάσεις
⸀ἀποτελῶ σήμερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι. **33** πλὴν δεῖ με
σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην
ἀπολέσθαι ἔξω Ἰερουσαλήμ. **34** Ἰερουσαλὴμ Ἰερουσαλήμ, ἡ ἀποκτείνουσα
τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν — ποσάκις
ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου ὃν τρόπον ὄρνις τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς
πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε. **35** ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ⸀ὑμῶν. λέγω ⸀δὲ
⸀ὑμῖν, οὐ μὴ ⸂ἴδητέ με⸃ ἕως ⸂ἥξει ὅτε⸃ εἴπητε· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν
ὀνόματι κυρίου.

14:1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν ἀρχόντων τῶν
Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι αὐτόν.
2 καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν αὐτοῦ. **3** καὶ ἀποκριθεὶς

13:24 θύρας WH Treg NIV] πύλης RP **25 Κύριε** WH Treg NIV] + κύριε RP **27 λέγων** WH NIV] Λέγω Treg RP • **οἶδα** WH Treg] + ὑμᾶς NIV RP • **ἐργάται** WH Treg NIV] οἱ ἐργάται τῆς RP **28 ὄψησθε** WH NIV RP] ὄψεσθε Treg **29 ἀπὸ** WH Treg NIV] – RP **31 ὥρᾳ** WH NIV] ἡμέρᾳ Treg RP **32 ἀποτελῶ** WH Treg NIV] ἐπιτελῶ RP **35 ὑμῶν** WH Treg NA] + ἔρημος NIV RP • **δὲ** WH Treg RP NA] – NIV • **ὑμῖν** WH Treg NIV] + ὅτι RP • **ἴδητέ με** WH Treg NIV] με ἴδητε RP • **ἥξει ὅτε** Treg NA] – WH NIV; ἂν ἥξει ὅτε RP

ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ Φαρισαίους λέγων· ⸀Ἔξεστιν τῷ
σαββάτῳ ⸂θεραπεῦσαι ἢ οὔ⸃; **4** οἱ δὲ ἡσύχασαν. καὶ ἐπιλαβόμενος ἰάσατο
αὐτὸν καὶ ἀπέλυσεν. **5** ⸀καὶ πρὸς αὐτοὺς εἶπεν· Τίνος ὑμῶν υἱὸς ἢ βοῦς εἰς
φρέαρ ⸀πεσεῖται, καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτὸν ⸀ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου;
6 καὶ οὐκ ἴσχυσαν ⸀ἀνταποκριθῆναι πρὸς ταῦτα.

7 Ἔλεγεν δὲ πρὸς τοὺς κεκλημένους παραβολήν, ἐπέχων πῶς τὰς
πρωτοκλισίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐτούς· **8** Ὅταν κληθῇς ὑπό τινος
εἰς γάμους, μὴ κατακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν, μήποτε ἐντιμότερός σου ᾖ
κεκλημένος ὑπ’ αὐτοῦ **9** καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας ἐρεῖ σοι· Δὸς τούτῳ
τόπον, καὶ τότε ἄρξῃ μετὰ αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν. **10** ἀλλ’ ὅταν
κληθῇς πορευθεὶς ἀνάπεσε εἰς τὸν ἔσχατον τόπον, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκώς
σε ⸀ἐρεῖ σοι· Φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον· τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον
⸀πάντων τῶν συνανακειμένων σοι. **11** ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται
καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. **12** Ἔλεγεν δὲ καὶ τῷ κεκληκότι αὐτόν·
Ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς φίλους σου μηδὲ τοὺς ἀδελφούς
σου μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου μηδὲ γείτονας πλουσίους, μήποτε καὶ αὐτοὶ
⸂ἀντικαλέσωσίν σε⸃ καὶ γένηται ⸂ἀνταπόδομά σοι⸃. **13** ἀλλ’ ὅταν ⸂δοχὴν
ποιῇς⸃, κάλει πτωχούς, ἀναπείρους, χωλούς, τυφλούς· **14** καὶ μακάριος ἔσῃ,
ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι, ἀνταποδοθήσεται γάρ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει
τῶν δικαίων.

15 Ἀκούσας δέ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα εἶπεν αὐτῷ· Μακάριος
⸀ὅστις φάγεται ⸀ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. **16** ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἄνθρωπός
τις ⸀ἐποίει δεῖπνον μέγα, καὶ ἐκάλεσεν πολλούς, **17** καὶ ἀπέστειλεν τὸν δοῦλον
αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· Ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἕτοιμά
⸀ἐστιν. **18** καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς ⸂πάντες παραιτεῖσθαι⸃. ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ·

14:3 Ἔξεστιν WH Treg NIV] Εἰ ἔξεστιν RP • **θεραπεῦσαι ἢ οὔ** WH Treg NIV] θεραπεύειν RP **5 καὶ** WH Treg NIV] + ἀποκριθεὶς RP • **πεσεῖται** WH Treg NIV] ἐμπεσεῖται RP • **ἐν** WH NIV] ἐν τῇ RP; τῇ Treg **6 ἀνταποκριθῆναι** WH Treg NIV] + αὐτῷ RP **10 ἐρεῖ** WH Treg NIV] εἴπῃ RP • **πάντων** WH Treg NIV] – RP **12 ἀντικαλέσωσίν σε** WH Treg NIV] σε ἀντικαλέσωσιν RP • **ἀνταπόδομά σοι** WH Treg NIV] σοι ἀνταπόδομα RP **13 δοχὴν ποιῇς** WH NIV] ποιῇς δοχήν Treg RP **15 ὅστις** WH Treg NIV] ὃς RP • **ἄρτον** WH Treg NA] ἄριστον NIV RP **16 ἐποίει** WH Treg NIV] ἐποίησεν RP **17 ἐστιν** WH NIV] + πάντα Treg RP **18 πάντες παραιτεῖσθαι** WH Treg NIV] παραιτεῖσθαι πάντες RP

Ἀγρὸν ἠγόρασα καὶ ἔχω ἀνάγκην ⸀*ἐξελθὼν ἰδεῖν αὐτόν· ἐρωτῶ σε, ἔχε με*
παρῃτημένον. **19** *καὶ ἕτερος εἶπεν· Ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε καὶ πορεύομαι*
δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον. **20** *καὶ ἕτερος εἶπεν· Γυναῖκα*
ἔγημα καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. **21** *καὶ παραγενόμενος ὁ* ⸀*δοῦλος*
ἀπήγγειλεν τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπεν τῷ
δούλῳ αὐτοῦ· Ἔξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ
τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπείρους καὶ ⸂*τυφλοὺς καὶ χωλοὺς*⸃ *εἰσάγαγε ὧδε.* **22** *καὶ*
εἶπεν ὁ δοῦλος· Κύριε, γέγονεν ⸀*ὃ ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστίν.* **23** *καὶ εἶπεν*
ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦλον· Ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς καὶ ἀνάγκασον
εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ ⸂*μου ὁ οἶκος*⸃*·* **24** *λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν*
ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεταί μου τοῦ ⸀*δείπνου.*

25 Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, *καὶ στραφεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς·*
26 Εἴ *τις ἔρχεται πρός με καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα* ⸀*ἑαυτοῦ καὶ τὴν μητέρα*
καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι ⸀*τε καὶ*
τὴν ⸂ψυχὴν ἑαυτοῦ⸃, *οὐ δύναται* ⸂*εἶναί μου μαθητής*⸃. **27** ⸀*ὅστις οὐ βαστάζει*
τὸν σταυρὸν ⸀*ἑαυτοῦ καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ δύναται εἶναί μου μαθητής.*
28 *τίς γὰρ ἐξ* ⸀*ὑμῶν θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι οὐχὶ πρῶτον καθίσας ψηφίζει*
τὴν δαπάνην, εἰ ⸀*ἔχει εἰς ἀπαρτισμόν;* **29** *ἵνα μήποτε θέντος αὐτοῦ θεμέλιον*
καὶ μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι πάντες οἱ θεωροῦντες ἄρξωνται ⸂*αὐτῷ ἐμπαίζειν*⸃
30 *λέγοντες ὅτι* Οὗτος *ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκοδομεῖν καὶ οὐκ ἴσχυσεν*
ἐκτελέσαι. **31** *ἢ τίς βασιλεὺς πορευόμενος* ⸂*ἑτέρῳ βασιλεῖ συμβαλεῖν*⸃ *εἰς*
πόλεμον οὐχὶ καθίσας πρῶτον ⸀*βουλεύσεται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν*
⸀*ὑπαντῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν;* **32** *εἰ δὲ μήγε, ἔτι*

14:18 ἐξελθὼν WH Treg NIV] *ἐξελθεῖν καὶ* RP **21 δοῦλος** WH Treg NIV] + *ἐκεῖνος* RP • **τυφλοὺς καὶ χωλοὺς** WH Treg NIV] *χωλοὺς καὶ τυφλοὺς* RP **22 ὃ** WH Treg NIV] *ὡς* RP **23 μου ὁ οἶκος** WH Treg NIV] *ὁ οἶκος μου* RP **24 δείπνου** WH Treg NIV] + *Πολλοί γάρ εἰσιν κλητοί ὀλίγοι δέ ἐκλεκτοί* RP **26 ἑαυτοῦ** WH NIV] *αὐτοῦ* Treg RP • **τε** WH Treg NIV] *δέ* RP • **ψυχὴν ἑαυτοῦ** WH NIV] ἑαυτοῦ ψυχήν Treg RP • **εἶναί μου μαθητής** WH Treg NIV] *μου μαθητὴς εἶναι* RP **27 ὅστις** WH NA] *καὶ ὅστις* Treg NIV RP • **ἑαυτοῦ** WH NIV] *αὐτοῦ* Treg; *αὑτοῦ* RP **28 ὑμῶν** WH Treg NIV] + *ὁ* RP • **ἔχει** WH Treg NIV] + *τὰ* RP **29 αὐτῷ ἐμπαίζειν** WH Treg NIV] *ἐμπαίζειν αὐτῷ* RP **31 ἑτέρῳ βασιλεῖ συμβαλεῖν** WH Treg NIV] *συμβαλεῖν ἑτέρῳ βασιλεῖ* RP • **βουλεύσεται** WH NIV] *βουλεύεται* Treg RP • **ὑπαντῆσαι** WH Treg NIV] *ἀπαντῆσαι* RP

⸂αὐτοῦ πόρρω⸃ ὄντος πρεσβείαν ἀποστείλας ἐρωτᾷ ⸀τὰ πρὸς εἰρήνην. **33** οὕτως
οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσιν τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν οὐ δύναται
⸂εἶναί μου⸃ μαθητής.

34 Καλὸν ⸀οὖν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ ⸀καὶ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυθήσεται;
35 οὔτε εἰς γῆν οὔτε εἰς κοπρίαν εὔθετόν ἐστιν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό. ὁ ἔχων
ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.

15:1 Ἦσαν δὲ ⸂αὐτῷ ἐγγίζοντες⸃ πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ
ἀκούειν αὐτοῦ. **2** καὶ διεγόγγυζον οἵ ⸀τε Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς λέγοντες
ὅτι Οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται καὶ συνεσθίει αὐτοῖς. **3** εἶπεν δὲ πρὸς
αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγων· **4** Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν
πρόβατα καὶ ⸀ἀπολέσας ⸂ἐξ αὐτῶν ἓν⸃ οὐ καταλείπει τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα
ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλὸς ἕως εὕρῃ αὐτό; **5** καὶ εὑρὼν
ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους ⸀αὐτοῦ χαίρων, **6** καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον συγκαλεῖ
τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας, λέγων αὐτοῖς· Συγχάρητέ μοι ὅτι εὗρον τὸ
πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός. **7** λέγω ὑμῖν ὅτι οὕτως χαρὰ ⸂ἐν τῷ οὐρανῷ ἔσται⸃
ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι ἢ ἐπὶ ἐνενήκοντα ἐννέα δικαίοις οἵτινες οὐ
χρείαν ἔχουσιν μετανοίας.

8 Ἢ τίς γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ
ἅπτει λύχνον καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς ἕως ⸀οὗ εὕρῃ; **9** καὶ
εὑροῦσα ⸀συγκαλεῖ τὰς φίλας ⸀καὶ γείτονας λέγουσα· Συγχάρητέ μοι ὅτι
εὗρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα. **10** οὕτως, λέγω ὑμῖν, ⸂γίνεται χαρὰ⸃ ἐνώπιον
τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι.

11 Εἶπεν δέ· Ἄνθρωπός τις εἶχεν δύο υἱούς. **12** καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν
τῷ πατρί· Πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας· ⸂ὁ δὲ⸃ διεῖλεν αὐτοῖς
τὸν βίον. **13** καὶ μετ᾽ οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ⸀πάντα ὁ νεώτερος υἱὸς

14:32 ***αὐτοῦ πόρρω*** WH Treg NIV] *πόρρω αὐτοῦ* RP • ***τὰ*** Treg NIV RP] – WH **33** ***εἶναί μου*** WH Treg NIV] *μου εἶναι* RP **34** ***οὖν*** WH Treg NIV] – RP • ***καὶ*** WH Treg NIV] – RP **15:1** ***αὐτῷ ἐγγίζοντες*** WH Treg NIV] *ἐγγίζοντες αὐτῷ* RP **2** ***τε*** WH Treg NIV] – RP **4** ***ἀπολέσας*** WH NIV RP] *ἀπολέσῃ* Treg • ***ἐξ αὐτῶν ἓν*** WH Treg NIV] *ἓν ἐξ αὐτῶν* RP **5** ***αὐτοῦ*** WH Treg NIV] *ἑαυτοῦ* RP **7** ***ἐν τῷ οὐρανῷ ἔσται*** WH NIV] *ἔσται ἐν τῷ οὐρανῷ* Treg RP **8** ***οὗ*** WH Treg NIV] *ὅτου* RP **9** ***συγκαλεῖ*** WH NIV] *συγκαλεῖται* Treg RP • ***καὶ*** WH Treg NIV] + *τὰς* RP **10** ***γίνεται χαρὰ*** WH Treg NIV] *χαρὰ γίνεται* RP **12** ***ὁ δὲ*** WH Treg NIV] *Καὶ* RP **13** ***πάντα*** WH Treg NIV] *ἅπαντα* RP

ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισεν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν
ἀσώτως. **14** δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα ἐγένετο λιμὸς ⸀*ἰσχυρὰ κατὰ τὴν*
χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. **15** καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη
ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης, καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς
αὐτοῦ βόσκειν χοίρους· **16** καὶ ἐπεθύμει ⸂γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ⸃
τῶν κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι, καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ. **17** εἰς ἑαυτὸν δὲ
ἐλθὼν ⸀ἔφη· Πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρός μου ⸀περισσεύονται ἄρτων, ἐγὼ δὲ
⸂λιμῷ ὧδε⸃ ἀπόλλυμαι· **18** ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ
ἐρῶ αὐτῷ· Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, **19** ⸀οὐκέτι εἰμὶ
ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου. **20** καὶ ἀναστὰς
ἦλθεν πρὸς τὸν πατέρα ⸀ἑαυτοῦ. ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος εἶδεν αὐτὸν ὁ
πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ
καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. **21** εἶπεν δὲ ⸂ὁ υἱὸς αὐτῷ⸃· Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν
οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, ⸀οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός ⸀σου. **22** εἶπεν δὲ ὁ
πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· ⸀Ταχὺ ⸀ἐξενέγκατε στολὴν τὴν πρώτην καὶ
ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς
τοὺς πόδας, **23** καὶ ⸀φέρετε τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, θύσατε, καὶ φαγόντες
εὐφρανθῶμεν, **24** ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν, ⸂ἦν ἀπολωλὼς⸃
καὶ εὑρέθη. καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι.

25 Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισεν
τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσεν συμφωνίας καὶ χορῶν, **26** καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν
παίδων ἐπυνθάνετο τί ⸀ἂν εἴη ταῦτα· **27** ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι Ὁ ἀδελφός
σου ἥκει, καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα
αὐτὸν ἀπέλαβεν. **28** ὠργίσθη δὲ καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν. ὁ ⸀δὲ πατὴρ αὐτοῦ
ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν. **29** ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ πατρὶ ⸀αὐτοῦ· Ἰδοὺ

15:14 ἰσχυρὰ WH Treg NIV] *ἰσχυρὸς* RP **16 γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ** Treg NIV RP] *χορτασθῆναι ἐκ* WH NA **17 ἔφη** WH NIV] *εἶπεν* Treg RP • **περισσεύονται** WH Treg NIV] *περισσεύουσιν* RP • **λιμῷ ὧδε** WH NIV] *ὧδε λιμῷ* Treg; *λιμῷ* RP **19 οὐκέτι** WH Treg NIV] *καὶ οὐκέτι* RP **20 ἑαυτοῦ** WH NIV] *αὐτοῦ* Treg RP **21 ὁ υἱὸς αὐτῷ** WH NIV] *αὐτῷ ὁ υἱός* Treg RP • **οὐκέτι** WH Treg NIV] *καὶ οὐκέτι* RP • **σου** Treg NIV RP] + *ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου* WH **22 Ταχὺ** WH Treg NIV] – RP • **ἐξενέγκατε** WH Treg NIV] + *τὴν* RP **23 φέρετε** WH Treg NIV] *ἐνέγκαντες* RP **24 ἦν ἀπολωλὼς** WH Treg NIV] *καὶ ἀπολωλὼς ἦν* RP **26 ἂν** WH Treg NIV] – RP **28 δὲ** WH Treg NIV] *οὖν* RP **29 αὐτοῦ** WH Treg NIV] – RP

τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον, καὶ ἐμοὶ
οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ· **30** ὅτε δὲ ὁ υἱός
σου οὗτος ὁ καταφαγών σου τὸν βίον ⸀μετὰ πορνῶν ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν
⸂σιτευτὸν μόσχον⸃. **31** ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ᾽ ἐμοῦ εἶ, καὶ
πάντα τὰ ἐμὰ σά ἐστιν· **32** εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου
οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ⸀ἔζησεν, καὶ ⸀ἀπολωλὼς καὶ εὑρέθη.

16:1 Ἔλεγεν δὲ καὶ πρὸς τοὺς ⸀μαθητάς· Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος ὃς
εἶχεν οἰκονόμον, καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα
αὐτοῦ. **2** καὶ φωνήσας αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· Τί τοῦτο ἀκούω περὶ σοῦ; ἀπόδος
τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου, οὐ γὰρ ⸀δύνῃ ἔτι οἰκονομεῖν. **3** εἶπεν δὲ ἐν
ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος· Τί ποιήσω ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν
ἀπ᾽ ἐμοῦ; σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι· **4** ἔγνων τί ποιήσω, ἵνα
ὅταν μετασταθῶ ⸀ἐκ τῆς οἰκονομίας δέξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους ⸀ἑαυτῶν. **5** καὶ
προσκαλεσάμενος ἕνα ἕκαστον τῶν χρεοφειλετῶν τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ ἔλεγεν τῷ
πρώτῳ· Πόσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου; **6** ὁ δὲ εἶπεν· Ἑκατὸν βάτους ἐλαίου·
⸂ὁ δὲ⸃ εἶπεν αὐτῷ· Δέξαι σου ⸂τὰ γράμματα⸃ καὶ καθίσας ταχέως γράψον
πεντήκοντα. **7** ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπεν· Σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; ὁ δὲ εἶπεν· Ἑκατὸν
κόρους σίτου· ⸀λέγει αὐτῷ· Δέξαι σου ⸂τὰ γράμματα⸃ καὶ γράψον ὀγδοήκοντα.
8 καὶ ἐπῄνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας ὅτι φρονίμως ἐποίησεν· ὅτι
οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτὸς εἰς τὴν
γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσιν. **9** καὶ ἐγὼ ὑμῖν λέγω, ⸂ἑαυτοῖς ποιήσατε⸃ φίλους
ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα ὅταν ⸀ἐκλίπῃ δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους
σκηνάς.

10 Ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστός ἐστιν, καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ
ἄδικος καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν. **11** εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ
ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει; **12** καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ

15:30 **μετὰ** WH NIV RP] +τῶν Treg • **σιτευτὸν μόσχον** WH Treg NIV] μόσχον τὸν σιτευτόν RP **32** **ἔζησεν** WH Treg NA] ἀνέζησεν NIV RP • **ἀπολωλὼς** WH Treg NIV] + ἦν RP **16:1** **μαθητάς** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP **2** **δύνῃ** WH Treg NIV] δυνήσῃ RP **4** **ἐκ** WH Treg NIV] – RP • **ἑαυτῶν** WH Treg] αὐτῶν NIV RP **6** **ὁ δὲ** WH Treg NIV] Καὶ RP • **τὰ γράμματα** WH Treg NIV] τὸ γράμμα RP **7** **λέγει** WH Treg NIV] Καὶ λέγει RP • **τὰ γράμματα** WH Treg NIV] τὸ γράμμα RP **9** **ἑαυτοῖς ποιήσατε** WH NIV] Ποιήσατε ἑαυτοῖς Treg RP • **ἐκλίπῃ** WH Treg NIV] ἐκλίπητε RP

ἐγένεσθε, τὸ ⸀ὑμέτερον τίς ⸂δώσει ὑμῖν⸃; **13** οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις
δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται
καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.

14 Ἤκουον δὲ ταῦτα ⸀πάντα οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι ὑπάρχοντες, καὶ
ἐξεμυκτήριζον αὐτόν. **15** καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς
ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν
ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.

16 Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται ⸀μέχρι Ἰωάννου· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ
θεοῦ εὐαγγελίζεται καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται. **17** Εὐκοπώτερον δέ ἐστιν τὸν
οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν.

18 Πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν μοιχεύει, ⸀καὶ ὁ
ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν μοιχεύει.

19 Ἄνθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον
εὐφραινόμενος καθʼ ἡμέραν λαμπρῶς. **20** πτωχὸς δέ ⸀τις ὀνόματι ⸀Λάζαρος
ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ εἱλκωμένος **21** καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι
⸀ἀπὸ τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες
ἐρχόμενοι ⸀ἐπέλειχον τὰ ἕλκη αὐτοῦ. **22** ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ
ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ· ἀπέθανεν δὲ
καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη. **23** καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ,
ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ⸀ὁρᾷ Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις
αὐτοῦ. **24** καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπεν· Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ πέμψον
Λάζαρον ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος καὶ καταψύξῃ τὴν
γλῶσσάν μου, ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. **25** εἶπεν δὲ Ἀβραάμ· Τέκνον,
μνήσθητι ὅτι ⸀ἀπέλαβες τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως
τὰ κακά· νῦν δὲ ὧδε παρακαλεῖται σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι. **26** καὶ ⸀ἐν πᾶσι τούτοις
μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι
ἔνθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται, ⸀μηδὲ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. **27** εἶπεν
δέ· Ἐρωτῶ ⸂σε οὖν⸃, πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου,

---

16:12 **ὑμέτερον** Treg NIV RP] ἡμέτερον WH • **δώσει ὑμῖν** WH Treg] ὑμῖν δώσει NIV RP **14** **πάντα** WH Treg NIV] + καὶ RP **16** **μέχρι** WH Treg NIV] ἕως RP **18** **καὶ** WH Treg NIV] + πᾶς RP **20** **τις** WH Treg NIV] + ἦν RP • **Λάζαρος** WH Treg NIV] + ὃς RP **21** **ἀπὸ** WH NIV] + τῶν ψιχίων Treg RP • **ἐπέλειχον** WH Treg NIV] ἀπέλειχον RP **23** **ὁρᾷ** WH Treg NIV] + τὸν RP **25** **ἀπέλαβες** WH Treg NIV] + σὺ RP **26** **ἐν** WH NIV] ἐπὶ Treg RP • **μηδὲ** WH Treg NIV] + οἱ RP **27** **σε οὖν** WH Treg NIV] οὖν σε RP

28 ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς, ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ
ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου. **29** λέγει ⸀δὲ Ἀβραάμ· Ἔχουσι
Μωϋσέα καὶ τοὺς προφήτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. **30** ὁ δὲ εἶπεν· Οὐχί,
πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ᾽ ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτοὺς μετανοήσουσιν.
31 εἶπεν δὲ αὐτῷ· Εἰ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδ᾽ ἐάν τις
ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ πεισθήσονται.

17:1 Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς ⸀αὐτοῦ· Ἀνένδεκτόν ἐστιν τοῦ ⸂τὰ
σκάνδαλα μὴ ἐλθεῖν⸃, ⸂πλὴν οὐαὶ⸃ δι᾽ οὗ ἔρχεται· **2** λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ ⸂λίθος
μυλικὸς⸃ περίκειται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν ἢ
ἵνα σκανδαλίσῃ ⸂τῶν μικρῶν τούτων ἕνα⸃. **3** προσέχετε ἑαυτοῖς. ἐὰν ⸀ἁμάρτῃ
ὁ ἀδελφός σου ἐπιτίμησον αὐτῷ, καὶ ἐὰν μετανοήσῃ ἄφες αὐτῷ· **4** καὶ ἐὰν
ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ⸀ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ καὶ ⸀ἑπτάκις ἐπιστρέψῃ ⸂πρὸς σὲ⸃
λέγων· Μετανοῶ, ἀφήσεις αὐτῷ.

5 Καὶ εἶπαν οἱ ἀπόστολοι τῷ κυρίῳ· Πρόσθες ἡμῖν πίστιν. **6** εἶπεν δὲ ὁ
κύριος· Εἰ ἔχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ·
Ἐκριζώθητι καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσσῃ· καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν.

7 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι
ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ ⸀αὐτῷ· Εὐθέως παρελθὼν ἀνάπεσε, **8** ἀλλ᾽ οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ·
Ἑτοίμασον τί δειπνήσω καὶ περιζωσάμενος διακόνει μοι ἕως φάγω καὶ πίω, καὶ
μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ; **9** μὴ ⸂ἔχει χάριν⸃ τῷ ⸀δούλῳ ὅτι ἐποίησεν
τὰ ⸀διαταχθέντα; **10** οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα
ὑμῖν, λέγετε ὅτι Δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν, ⸂ὃ ὠφείλομεν⸃ ποιῆσαι πεποιήκαμεν.

11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ⸀πορεύεσθαι εἰς Ἰερουσαλὴμ καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ
⸀μέσον Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας. **12** καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἴς τινα κώμην

16:29 δὲ WH NIV] δὲ αὐτῷ Treg; αὐτῷ RP **17:1 αὐτοῦ** WH Treg NIV] – RP • **τὰ σκάνδαλα μὴ ἐλθεῖν** WH Treg NIV] μὴ ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα RP • **πλὴν οὐαὶ** WH Treg NIV] οὐαὶ δὲ RP **2 λίθος μυλικὸς** WH Treg NIV] μύλος ὀνικὸς RP • **τῶν μικρῶν τούτων ἕνα** WH Treg NIV] ἕνα τῶν μικρῶν τούτων RP **3 ἁμάρτῃ** WH Treg NIV] δὲ ἁμάρτῃ εἰς σὲ RP **4 ἁμαρτήσῃ** WH Treg NIV] ἁμάρτῃ RP • **ἑπτάκις** WH Treg NIV] + τῆς ἡμέρας RP • **πρὸς σὲ** WH Treg NIV] – RP **7 αὐτῷ** WH Treg NIV] – RP **9 ἔχει χάριν** WH Treg NIV] χάριν ἔχει RP • **δούλῳ** WH Treg NIV] + ἐκείνῳ RP • **διαταχθέντα** WH Treg NIV] + οὐ δοκῶ RP **10 ὃ ὠφείλομεν** WH Treg NIV] ὅτι ὃ ὀφείλομεν RP **11 πορεύεσθαι** WH NIV] + αὐτὸν Treg RP • **μέσον** WH Treg NIV] μέσου RP

⸀ἀπήντησαν δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἳ ⸀ἔστησαν πόρρωθεν, **13** καὶ αὐτοὶ ἦραν
φωνὴν λέγοντες· Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. **14** καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς·
Πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσιν. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν
αὐτοὺς ἐκαθαρίσθησαν. **15** εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψεν μετὰ
φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν θεόν, **16** καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς
πόδας αὐτοῦ εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρίτης. **17** ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
Ἰησοῦς εἶπεν· ⸀Οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ δὲ ἐννέα ποῦ; **18** οὐχ εὑρέθησαν
ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ θεῷ εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος; **19** καὶ εἶπεν
αὐτῷ· Ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε.

20 Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ
θεοῦ ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ εἶπεν· Οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ μετὰ
παρατηρήσεως, **21** οὐδὲ ἐροῦσιν· Ἰδοὺ ὧδε ἤ· ⸀Ἐκεῖ· ἰδοὺ γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ
θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστιν.

22 Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· Ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν
τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν καὶ οὐκ ὄψεσθε. **23** καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν·
Ἰδοὺ ⸂ἐκεῖ· Ἰδοὺ ὧδε⸃· μὴ ἀπέλθητε μηδὲ διώξητε. **24** ὥσπερ γὰρ ἡ ⸀ἀστραπὴ
ἀστράπτουσα ἐκ τῆς ⸂ὑπὸ τὸν⸃ οὐρανὸν εἰς τὴν ὑπ’ οὐρανὸν λάμπει, οὕτως
ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ⸂ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ⸃. **25** πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ
παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. **26** καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν
ταῖς ἡμέραις Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου·
27 ἤσθιον, ἔπινον, ἐγάμουν, ⸀ἐγαμίζοντο, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν Νῶε εἰς τὴν
κιβωτόν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἀπώλεσεν ⸀πάντας. **28** ὁμοίως ⸀καθὼς
ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ· ἤσθιον, ἔπινον, ἠγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον,
ᾠκοδόμουν· **29** ᾗ δὲ ἡμέρᾳ ἐξῆλθεν Λὼτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξεν πῦρ καὶ θεῖον
ἀπ’ οὐρανοῦ καὶ ἀπώλεσεν ⸀πάντας. **30** κατὰ ⸂τὰ αὐτὰ⸃ ἔσται ᾗ ἡμέρᾳ ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται. **31** ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὃς ἔσται ἐπὶ τοῦ
δώματος καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ καταβάτω ἆραι αὐτά, καὶ ὁ

17:12 ἀπήντησαν WH] + αὐτῷ Treg NIV RP • **ἔστησαν** Treg NIV RP] ἀνέστησαν WH **17 Οὐχὶ** Treg NIV RP] Οὐχ WH **21 Ἐκεῖ** WH NIV] Ἰδοὺ ἐκεῖ Treg RP **23 ἐκεῖ· Ἰδοὺ ὧδε** Treg] ἐκεῖ, ἤ· Ἰδοὺ ὧδε WH NIV; ὧδε, ἤ· Ἰδοὺ ἐκεῖ RP **24 ἀστραπὴ** WH NIV] + ἡ Treg RP • **ὑπὸ τὸν** WH Treg NIV] ὑπ’ RP • **ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ** Treg NIV RP] – WH **27 ἐγαμίζοντο** WH Treg NIV] ἐξεγαμίζοντο RP • **πάντας** WH Treg NIV] ἅπαντας RP **28 καθὼς** WH Treg NIV] καὶ ὡς RP **29 πάντας** WH Treg NIV] ἅπαντας RP **30 τὰ αὐτὰ** WH Treg NIV] ταῦτα RP

⸀ἐν ἀγρῷ ὁμοίως μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω. **32** μνημονεύετε τῆς γυναικὸς
Λώτ. **33** ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ⸀περιποιήσασθαι ἀπολέσει αὐτήν,
⸂ὃς δ' ἂν⸃ ⸀ἀπολέσῃ ζῳογονήσει αὐτήν. **34** λέγω ὑμῖν, ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἔσονται
δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς, ⸀ὁ εἷς παραλημφθήσεται καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται·
35 ⸂ἔσονται δύο⸃ ἀλήθουσαι ἐπὶ τὸ αὐτό, ⸀ἡ μία παραλημφθήσεται ⸂ἡ δὲ⸃
ἑτέρα ⸀ἀφεθήσεται. **37** καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ· Ποῦ, κύριε; ὁ δὲ
εἶπεν αὐτοῖς· Ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ ⸂καὶ οἱ ἀετοὶ ἐπισυναχθήσονται⸃.

18:1 Ἔλεγεν ⸀δὲ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι
⸀αὐτοὺς καὶ μὴ ἐγκακεῖν, **2** λέγων· Κριτής τις ἦν ἔν τινι πόλει τὸν θεὸν μὴ
φοβούμενος καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρεπόμενος. **3** χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ
καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν λέγουσα· Ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου. **4** καὶ
οὐκ ⸀ἤθελεν ἐπὶ χρόνον, μετὰ ⸂ταῦτα δὲ⸃ εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· Εἰ καὶ τὸν θεὸν οὐ
φοβοῦμαι ⸂οὐδὲ ἄνθρωπον⸃ ἐντρέπομαι, **5** διά γε τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν
χήραν ταύτην ἐκδικήσω αὐτήν ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη ὑπωπιάζῃ με. **6** εἶπεν
δὲ ὁ κύριος· Ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει· **7** ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ
τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοώντων ⸀αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτός,
καὶ ⸀μακροθυμεῖ ἐπ' αὐτοῖς; **8** λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν
τάχει. πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἆρα εὑρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;
9 Εἶπεν δὲ ⸀καὶ πρός τινας τοὺς πεποιθότας ἐφ' ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶν δίκαιοι
καὶ ἐξουθενοῦντας τοὺς λοιποὺς τὴν παραβολὴν ταύτην· **10** Ἄνθρωποι δύο
ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ⸀ὁ εἷς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης.
11 ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς ⸂πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα⸃ προσηύχετο· Ὁ θεός, εὐχαριστῶ

17:31 ἐν WH Treg NIV] + τῷ RP **33 περιποιήσασθαι** WH Treg NIV] σῶσαι RP • **ὃς δ' ἂν** WH Treg NIV] καὶ ὃς ἐὰν RP • **ἀπολέσῃ** Treg NIV] ἀπολέσῃ αὐτὴν RP; ἀπολέσει WH **34 ὁ** WH NIV] – Treg RP **35 ἔσονται δύο** WH Treg NIV] Δύο ἔσονται RP • **ἡ** WH Treg NIV] – RP • **ἡ δὲ** WH Treg NIV] καὶ ἡ RP • **ἀφεθήσεται** WH Treg NIV RP] + 36 δύο ἐν ἀγρῷ· εἷς παραλημφθήσεται καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται TR **37 καὶ οἱ ἀετοὶ ἐπισυναχθήσονται** WH Treg NIV] συναχθήσονται οἱ ἀετοὶ RP **18:1 δὲ** WH NIV] + καὶ Treg RP • **αὐτοὺς** WH Treg NIV] – RP **4 ἤθελεν** WH Treg NIV] ἠθέλησεν RP • **ταῦτα δὲ** WH Treg] δὲ ταῦτα NIV RP • **οὐδὲ ἄνθρωπον** WH Treg NIV] καὶ ἄνθρωπον οὐκ RP **7 αὐτῷ** WH Treg NIV] πρὸς αὐτὸν RP • **μακροθυμεῖ** WH Treg NIV] μακροθυμῶν RP **9 καὶ** WH Treg NIV] – RP **10 ὁ** NIV RP] – WH Treg **11 πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα** NIV RP] ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν WH Treg

σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ⸀ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἅρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ
καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης· **12** νηστεύω δὶς τοῦ σαββάτου, ⸀ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα
κτῶμαι. **13** ⸂ὁ δὲ⸃ τελώνης μακρόθεν ἑστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς
⸂ἐπᾶραι εἰς τὸν οὐρανόν⸃, ἀλλ᾽ ⸀ἔτυπτε τὸ στῆθος ⸀αὐτοῦ λέγων· Ὁ θεός,
ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. **14** λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς
τὸν οἶκον αὐτοῦ ⸂παρ᾽ ἐκεῖνον⸃· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ
ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

15 Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη ἵνα αὐτῶν ἅπτηται· ἰδόντες δὲ οἱ
μαθηταὶ ⸀ἐπετίμων αὐτοῖς. **16** ὁ δὲ Ἰησοῦς ⸂προσεκαλέσατο αὐτὰ λέγων⸃·
Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με καὶ μὴ κωλύετε αὐτά, τῶν γὰρ τοιούτων
ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. **17** ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ⸀ἂν μὴ δέξηται τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.

18 Καὶ ἐπηρώτησέν τις αὐτὸν ἄρχων λέγων· Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας
ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; **19** εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Τί με λέγεις ἀγαθόν;
οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ θεός. **20** τὰς ἐντολὰς οἶδας· Μὴ μοιχεύσῃς, Μὴ
φονεύσῃς, Μὴ κλέψῃς, Μὴ ψευδομαρτυρήσῃς, Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν
⸀μητέρα. **21** ὁ δὲ εἶπεν· Ταῦτα πάντα ⸀ἐφύλαξα ἐκ νεότητος ⸀μου. **22** ἀκούσας
⸀δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἔτι ἕν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ
διάδος πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν ⸀οὐρανοῖς, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι.
23 ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα περίλυπος ⸀ἐγενήθη, ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα. **24** Ἰδὼν
δὲ αὐτὸν ὁ ⸀Ἰησοῦς εἶπεν· Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες ⸂εἰς τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσπορεύονται⸃· **25** εὐκοπώτερον γάρ ἐστιν κάμηλον διὰ
⸂τρήματος βελόνης⸃ εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν.

18:11 **ὥσπερ** WH NIV RP] ὡς Treg **12** **ἀποδεκατῶ** Treg NIV RP] ἀποδεκατεύω WH **13** **ὁ δὲ** WH NIV] καὶ ὁ Treg RP • **ἐπᾶραι εἰς τὸν οὐρανόν** WH Treg NIV] εἰς τὸν οὐρανόν ἐπᾶραι RP • **ἔτυπτε** WH Treg NIV] + εἰς RP • **αὐτοῦ** NIV RP] ἑαυτοῦ WH Treg **14** **παρ᾽ ἐκεῖνον** WH Treg NIV] ἢ γὰρ ἐκεῖνος RP **15** **ἐπετίμων** WH Treg NIV] ἐπετίμησαν RP **16** **προσεκαλέσατο αὐτὰ λέγων** WH Treg NIV] προσκαλεσάμενος αὐτὰ εἶπεν RP **17** **ἂν** WH Treg NIV] ἐὰν RP **20** **μητέρα** WH Treg NIV] + σου RP **21** **ἐφύλαξα** WH Treg NIV] ἐφυλαξάμην RP • **μου** Treg RP] – WH NIV **22** **δὲ** WH Treg NIV] + ταῦτα RP • **οὐρανοῖς** Holmes WH[marg]] τοῖς οὐρανοῖς WH Treg NIV; οὐρανῷ RP **23** **ἐγενήθη** WH Treg NIV] ἐγένετο RP **24** **Ἰησοῦς** WH NIV] + περίλυπον γενόμενον Treg RP NA • **εἰς … θεοῦ εἰσπορεύονται** WH Treg NIV] εἰσελεύσονται εἰς … θεοῦ RP **25** **τρήματος βελόνης** WH Treg NIV] τρυμαλιᾶς ῥαφίδος RP

26 Εἶπαν δὲ οἱ ἀκούσαντες· Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; **27** ὁ δὲ εἶπεν· Τὰ
ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ ⸂παρὰ τῷ θεῷ ἐστιν⸃.

28 Εἶπεν δὲ ⸀ὁ Πέτρος· Ἰδοὺ ἡμεῖς ⸂ἀφέντες τὰ ἴδια⸃ ἠκολουθήσαμέν σοι.
29 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ
⸂γυναῖκα ἢ ἀδελφοὺς ἢ γονεῖς⸃ ἢ τέκνα ἕνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, **30** ὃς
⸀οὐχὶ μὴ ⸀ἀπολάβῃ πολλαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ
ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον.

31 Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα εἶπεν πρὸς αὐτούς· Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς
⸀Ἰερουσαλήμ, καὶ τελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ
υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου· **32** παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἐμπαιχθήσεται καὶ
ὑβρισθήσεται καὶ ἐμπτυσθήσεται, **33** καὶ μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐτόν,
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται. **34** καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν, καὶ
ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ’ αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα.

35 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν εἰς Ἰεριχὼ τυφλός τις ἐκάθητο παρὰ
τὴν ὁδὸν ⸀ἐπαιτῶν. **36** ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου ἐπυνθάνετο ⸀τί εἴη
τοῦτο· **37** ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται. **38** καὶ
ἐβόησεν λέγων· Ἰησοῦ υἱὲ Δαυίδ, ἐλέησόν με. **39** καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων
αὐτῷ ἵνα ⸀σιγήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· Υἱὲ Δαυίδ, ἐλέησόν με.
40 σταθεὶς δὲ ⸀ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν. ἐγγίσαντος δὲ
αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτόν· **41** ⸀Τί σοι θέλεις ποιήσω; ὁ δὲ εἶπεν· Κύριε, ἵνα
ἀναβλέψω. **42** καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε.
43 καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν θεόν. καὶ πᾶς
ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ θεῷ.

19:1 Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἰεριχώ. **2** καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι
⸀καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης καὶ ⸀αὐτὸς πλούσιος·
3 καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστιν, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου ὅτι τῇ

18:27 παρὰ τῷ θεῷ ἐστιν WH Treg NIV] ἐστιν παρὰ τῷ θεῷ RP **28 ὁ** WH Treg NIV] – RP • **ἀφέντες τὰ ἴδια** WH Treg NIV] ἀφήκαμεν πάντα καὶ RP **29 γυναῖκα ἢ ἀδελφοὺς ἢ γονεῖς** WH NIV] γονεῖς ἢ ἀδελφοὺς ἢ γυναῖκα Treg RP **30 οὐχὶ** WH NIV] οὐ Treg RP • **ἀπολάβῃ** Treg NIV RP] λάβῃ WH **31 Ἰερουσαλήμ** WH Treg NIV] Ἱεροσόλυμα RP **35 ἐπαιτῶν** WH Treg NIV] προσαιτῶν RP **36 τί** WH NIV RP] + ἂν Treg **39 σιγήσῃ** WH Treg NIV] σιωπήσῃ RP **40 ὁ** Treg NIV RP] – WH **41 Τί** WH NIV] λέγων Τί Treg RP **19:2 καλούμενος** WH Treg RP NA] – NIV • **αὐτὸς** WH Treg NIV] οὗτος ἦν RP

ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. **4** καὶ προδραμὼν ⸀εἰς τὸ⸌ ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν
ἵνα ἴδῃ αὐτόν, ὅτι ἐκείνης ἤμελλεν διέρχεσθαι. **5** καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον,
ἀναβλέψας ὁ ⸀Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι, σήμερον
γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι. **6** καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν
χαίρων. **7** καὶ ἰδόντες πάντες διεγόγγυζον λέγοντες ὅτι Παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ
εἰσῆλθεν καταλῦσαι. **8** σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπεν πρὸς τὸν κύριον· Ἰδοὺ τὰ
⸀ἡμίσιά ⸀μου τῶν ὑπαρχόντων⸌, κύριε, ⸀τοῖς πτωχοῖς δίδωμι⸌, καὶ εἴ τινός
τι ἐσυκοφάντησα ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. **9** εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ὅτι
Σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ
ἐστιν· **10** ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.

11 Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα προσθεὶς εἶπεν παραβολὴν διὰ τὸ ἐγγὺς
⸀εἶναι Ἰερουσαλὴμ αὐτὸν⸌ καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἡ βασιλεία
τοῦ θεοῦ ἀναφαίνεσθαι· **12** εἶπεν οὖν· Ἄνθρωπός τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν
μακρὰν λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν καὶ ὑποστρέψαι. **13** καλέσας δὲ δέκα δούλους
ἑαυτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· ⸀Πραγματεύσασθε
⸀ἐν ᾧ⸌ ἔρχομαι. **14** οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ ἐμίσουν αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν
πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ λέγοντες· Οὐ θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ’ ἡμᾶς.
15 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν καὶ εἶπεν
φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους οἷς ⸀δεδώκει τὸ ἀργύριον, ἵνα ⸀γνοῖ
τί ⸀διεπραγματεύσαντο. **16** παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος λέγων· Κύριε, ἡ μνᾶ σου
⸀δέκα προσηργάσατο⸌ μνᾶς. **17** καὶ εἶπεν αὐτῷ· ⸀Εὖγε, ἀγαθὲ δοῦλε, ὅτι ἐν
ἐλαχίστῳ πιστὸς ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων. **18** καὶ ἦλθεν
ὁ δεύτερος λέγων· ⸀Ἡ μνᾶ σου, κύριε⸌, ἐποίησεν πέντε μνᾶς. **19** εἶπεν δὲ καὶ
τούτῳ· Καὶ σὺ ⸀ἐπάνω γίνου⸌ πέντε πόλεων. **20** καὶ ⸀ὁ ἕτερος ἦλθεν λέγων·
Κύριε, ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου ἣν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ· **21** ἐφοβούμην γάρ

19:4 εἰς τὸ WH Treg NIV] – RP **5 Ἰησοῦς** WH Treg NIV] + εἶδεν αὐτόν καὶ RP **8 ἡμίσιά** WH Treg NIV] ἡμίση RP • **μου τῶν ὑπαρχόντων** WH Treg NIV] τῶν ὑπαρχόντων μου RP • **τοῖς πτωχοῖς δίδωμι** WH Treg NIV] δίδωμι τοῖς πτωχοῖς RP **11 εἶναι Ἰερουσαλὴμ αὐτὸν** WH Treg NIV] αὐτὸν εἶναι Ἰερουσαλὴμ RP **13 Πραγματεύσασθε** Treg NIV RP] πραγματεύσασθαι WH • **ἐν ᾧ** WH Treg NIV] ἕως RP **15 δεδώκει** WH Treg NIV] ἔδωκεν RP • **γνοῖ** WH Treg NIV] γνῷ τίς RP • **διεπραγματεύσαντο** WH Treg NIV] διεπραγματεύσατο RP **16 δέκα προσηργάσατο** WH Treg NIV] προσηργάσατο δέκα RP **17 Εὖγε** WH Treg NIV] Εὖ RP **18 Ἡ μνᾶ σου κύριε** WH Treg NIV] Κύριε ἡ μνᾶ σου RP **19 ἐπάνω γίνου** WH NIV] γίνου ἐπάνω Treg RP **20 ὁ** WH Treg NIV] – RP

σε ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ, αἴρεις ὃ οὐκ ἔθηκας καὶ θερίζεις ὃ οὐκ ἔσπειρας.
22 ⸀*λέγει αὐτῷ· Ἐκ τοῦ στόματός σου κρίνω σε, πονηρὲ δοῦλε· ᾔδεις ὅτι ἐγὼ*
ἄνθρωπος αὐστηρός εἰμι, αἴρων ὃ οὐκ ἔθηκα καὶ θερίζων ὃ οὐκ ἔσπειρα; **23** *καὶ*
διὰ τί οὐκ ἔδωκάς ⸂*μου τὸ ἀργύριον*⸃ *ἐπὶ τράπεζαν; κἀγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν*
⸂*αὐτὸ ἔπραξα*⸃. **24** *καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν·* Ἄρατε ἀπ᾽ αὐτοῦ τὴν μνᾶν καὶ
δότε τῷ τὰς δέκα μνᾶς ἔχοντι — **25** *καὶ εἶπαν αὐτῷ·* Κύριε, ἔχει δέκα μνᾶς
— **26** ⸀λέγω ὑμῖν ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ
ὃ ἔχει ⸀ἀρθήσεται. **27** πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου ⸀τούτους τοὺς μὴ θελήσαντάς
με βασιλεῦσαι ἐπ᾽ αὐτοὺς ἀγάγετε ὧδε καὶ κατασφάξατε ⸀αὐτοὺς ἔμπροσθέν
μου.

28 Καὶ εἰπὼν ταῦτα ἐπορεύετο ἔμπροσθεν ἀναβαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα.

29 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τὸ
καλούμενον Ἐλαιῶν, ἀπέστειλεν δύο τῶν ⸀μαθητῶν **30** ⸀λέγων· Ὑπάγετε εἰς
τὴν κατέναντι κώμην, ἐν ᾗ εἰσπορευόμενοι εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ᾽ ὃν
οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισεν, ⸀καὶ λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε. **31** καὶ ἐάν
τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ· Διὰ τί λύετε; οὕτως ⸀ἐρεῖτε ὅτι Ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει.
32 ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς. **33** λυόντων δὲ
αὐτῶν τὸν πῶλον εἶπαν οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτούς· Τί λύετε τὸν πῶλον;
34 οἱ δὲ εἶπαν ⸀ὅτι Ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. **35** καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς
τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπιρίψαντες ⸀αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον ἐπεβίβασαν
τὸν Ἰησοῦν· **36** πορευομένου δὲ αὐτοῦ ὑπεστρώννυον τὰ ἱμάτια ⸀ἑαυτῶν ἐν τῇ
ὁδῷ. **37** ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ Ὄρους τῶν Ἐλαιῶν
ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες αἰνεῖν τὸν θεὸν φωνῇ μεγάλῃ
περὶ ⸀πασῶν ὧν εἶδον δυνάμεων, **38** λέγοντες· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος
⸀βασιλεὺς ἐν ὀνόματι κυρίου· ⸂ἐν οὐρανῷ εἰρήνη⸃ καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις. **39** καί
τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπαν πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, ἐπιτίμησον

19:22 λέγει WH Treg NIV] + δὲ RP **23 μου τὸ ἀργύριον** WH Treg NIV] *τὸ ἀργύριόν μου* RP • **αὐτὸ ἔπραξα** WH Treg NIV] *ἔπραξα αὐτό* RP **26 λέγω** WH NIV] + *γὰρ* Treg RP • **ἀρθήσεται** WH NIV] + *ἀπ᾽ αὐτοῦ* Treg RP **27 τούτους** WH Treg NIV] *ἐκείνους* RP • **αὐτοὺς** WH Treg NIV] – RP **29 μαθητῶν** WH NIV] + *αὐτοῦ* Treg RP **30 λέγων** WH Treg NIV] *εἰπών* RP • **καὶ** WH Treg NIV] – RP **31 ἐρεῖτε** WH Treg NIV] + *αὐτῷ* RP **34 ὅτι** WH Treg NIV] – RP **35 αὐτῶν** WH Treg NIV] – RP **36 ἑαυτῶν** WH Treg] *αὐτῶν* NIV RP **37 πασῶν** WH NIV RP] *πάντων* Treg **38 βασιλεὺς** Treg RP] *ὁ βασιλεὺς* WH NIV • **ἐν οὐρανῷ εἰρήνη** WH Treg NIV] *εἰρήνη ἐν οὐρανῷ* RP

τοῖς μαθηταῖς σου. **40** καὶ ἀποκριθεὶς ⸀εἶπεν· Λέγω ὑμῖν, ⸀ὅτι ἐὰν οὗτοι ⸀σιωπήσουσιν, οἱ λίθοι ⸀κράξουσιν.

41 Καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν ἐπ᾽ ⸀αὐτήν, **42** λέγων ὅτι Εἰ ἔγνως ⸂ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ καὶ σὺ⸃ τὰ πρὸς ⸀εἰρήνην — νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. **43** ὅτι ἥξουσιν ἡμέραι ἐπὶ σὲ καὶ ⸀παρεμβαλοῦσιν οἱ ἐχθροί σου χάρακά σοι καὶ περικυκλώσουσίν σε καὶ συνέξουσίν σε πάντοθεν, **44** καὶ ἐδαφιοῦσίν σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί, καὶ οὐκ ἀφήσουσιν ⸂λίθον ἐπὶ λίθον ἐν σοί⸃, ἀνθ᾽ ὧν οὐκ ἔγνως τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου.

45 Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς ⸀πωλοῦντας, **46** λέγων αὐτοῖς· Γέγραπται· ⸂Καὶ ἔσται⸃ ὁ οἶκός μου οἶκος ⸀προσευχῆς, ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον λῃστῶν.

47 Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ᾽ ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ, **48** καὶ οὐχ ⸀εὕρισκον τὸ τί ποιήσωσιν, ὁ λαὸς γὰρ ἅπας ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων.

20:1 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ⸀ἡμερῶν διδάσκοντος αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου ἐπέστησαν οἱ ⸀ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις, **2** καὶ εἶπαν ⸂λέγοντες πρὸς αὐτόν⸃· Εἰπὸν ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς ἐστιν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην; **3** ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Ἐρωτήσω ὑμᾶς ⸀κἀγὼ λόγον, καὶ εἴπατέ μοι· **4** Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων; **5** οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες ὅτι Ἐὰν εἴπωμεν· Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· Διὰ τί οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; **6** ἐὰν δὲ εἴπωμεν· Ἐξ ἀνθρώπων, ⸂ὁ λαὸς ἅπας⸃ καταλιθάσει ἡμᾶς,

---

19:40 εἶπεν WH NIV] + *αὐτοῖς* Treg RP • **ὅτι** Treg RP] – WH NIV • **σιωπήσουσιν** WH Treg NIV] *σιωπήσωσιν* RP • **κράξουσιν** WH Treg NIV] *κεκράξονται* RP **41 αὐτήν** WH Treg NIV] *αὐτῇ* RP **42 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ καὶ σὺ** WH NIV] *καὶ σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ* Treg; *καὶ σύ καί γε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου* RP • **εἰρήνην** WH NIV] + *σου* Treg RP **43 παρεμβαλοῦσιν** WH Treg NIV] *περιβαλοῦσιν* RP **44 λίθον ἐπὶ λίθον ἐν σοί** WH Treg NIV] *ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ λίθῳ* RP **45 πωλοῦντας** WH Treg NIV] + *ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζοντας* RP **46 Καὶ ἔσται** WH Treg NIV] – RP • **προσευχῆς** WH Treg NIV] + *ἐστίν* RP **48 εὕρισκον** NIV RP] *ηὕρισκον* WH Treg **20:1 ἡμερῶν** WH Treg NIV] + *ἐκείνων* RP • **ἀρχιερεῖς** WH Treg NIV] *ἱερεῖς* RP **2 λέγοντες πρὸς αὐτόν** WH NIV] *πρὸς αὐτόν λέγοντες* RP; *πρὸς αὐτόν* Treg **3 κἀγὼ** WH Treg NIV] + *ἕνα* RP **6 ὁ λαὸς ἅπας** WH Treg NIV] *πᾶς ὁ λαὸς* RP

πεπεισμένος γάρ ἐστιν Ἰωάννην προφήτην εἶναι· **7** καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι
πόθεν. **8** καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ
ταῦτα ποιῶ.

9 Ἤρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην· ⸀Ἄνθρωπος
ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν χρόνους
ἱκανούς. **10** ⸀καὶ καιρῷ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον, ἵνα ἀπὸ τοῦ
καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος ⸀δώσουσιν αὐτῷ· οἱ δὲ γεωργοὶ ⸂ἐξαπέστειλαν αὐτὸν
δείραντες⸃ κενόν. **11** καὶ προσέθετο ⸂ἕτερον πέμψαι⸃ δοῦλον· οἱ δὲ κἀκεῖνον
δείραντες καὶ ἀτιμάσαντες ἐξαπέστειλαν κενόν. **12** καὶ προσέθετο ⸂τρίτον
πέμψαι⸃· οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον. **13** εἶπεν δὲ ὁ κύριος
τοῦ ἀμπελῶνος· Τί ποιήσω; πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως ⸀τοῦτον
ἐντραπήσονται. **14** ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς ⸀ἀλλήλους
λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· ⸀ἀποκτείνωμεν αὐτόν, ἵνα ἡμῶν γένηται
ἡ κληρονομία· **15** καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος ἀπέκτειναν. τί
οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; **16** ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς
γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. ἀκούσαντες δὲ εἶπαν· Μὴ
γένοιτο. **17** ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπεν· Τί οὖν ἐστιν τὸ γεγραμμένον τοῦτο·
Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας;
18 πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ᾽ ἐκεῖνον τὸν λίθον συνθλασθήσεται· ἐφ᾽ ὃν δ᾽ ἂν πέσῃ,
λικμήσει αὐτόν. **19** καὶ ἐζήτησαν οἱ ⸂γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς⸃ ἐπιβαλεῖν
ἐπ᾽ αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ ἐφοβήθησαν ⸂τὸν λαόν⸃, ἔγνωσαν
γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς ⸂εἶπεν τὴν παραβολὴν ταύτην⸃.

20 Καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐγκαθέτους ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς
δικαίους εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου, ⸀ὥστε παραδοῦναι αὐτὸν
τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος. **21** καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες·
Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις καὶ οὐ λαμβάνεις

20:9 Ἄνθρωπος WH Treg NIV RP] + τις NA **10 καὶ** WH Treg NIV] + ἐν RP • **δώσουσιν** WH Treg NIV] δῶσιν RP • **ἐξαπέστειλαν αὐτὸν δείραντες** WH NIV] δείραντες αὐτὸν ἐξαπέστειλαν Treg RP **11 ἕτερον πέμψαι** WH Treg NIV] πέμψαι ἕτερον RP **12 τρίτον πέμψαι** WH Treg NIV] πέμψαι τρίτον RP **13 τοῦτον** WH Treg NIV] + ἰδόντες RP **14 ἀλλήλους** WH Treg NIV] ἑαυτούς RP • **ἀποκτείνωμεν** WH Treg NIV] δεῦτε ἀποκτείνωμεν RP **19 γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς** WH Treg NIV] ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς RP • **τὸν λαόν** WH Treg NIV] – RP • **εἶπεν τὴν … ταύτην** WH Treg NIV] τὴν … ταύτην εἶπεν RP **20 ὥστε** WH Treg NIV] εἰς τὸ RP

πρόσωπον, ἀλλ’ ἐπ’ ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις· **22** ἔξεστιν ⸀ἡμᾶς
Καίσαρι φόρον δοῦναι ἢ οὔ; **23** κατανοήσας δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν εἶπεν
πρὸς ⸀αὐτούς· **24** ⸀Δείξατέ μοι δηνάριον· τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπιγραφήν;
⸀ἀποκριθέντες δὲ εἶπαν· Καίσαρος. **25** ὁ δὲ εἶπεν ⸂πρὸς αὐτούς· Τοίνυν
ἀπόδοτε⸃ τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. **26** καὶ οὐκ ἴσχυσαν
ἐπιλαβέσθαι ⸀τοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ, καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ
ἀποκρίσει αὐτοῦ ἐσίγησαν.

27 Προσελθόντες δέ τινες τῶν Σαδδουκαίων, οἱ ⸀ἀντιλέγοντες ἀνάστασιν
μὴ εἶναι, ἐπηρώτησαν αὐτὸν **28** λέγοντες· Διδάσκαλε, Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν,
ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, καὶ οὗτος ἄτεκνος ⸀ᾖ, ἵνα λάβῃ
ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.
29 ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα ἀπέθανεν ἄτεκνος·
30 καὶ ⸂ὁ δεύτερος⸃ **31** καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν ⸀αὐτήν, ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ
οὐ κατέλιπον τέκνα καὶ ἀπέθανον· **32** ὕστερον ⸂καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν⸃. **33** ⸂ἡ
γυνὴ οὖν ἐν τῇ⸃ ἀναστάσει τίνος αὐτῶν γίνεται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν
γυναῖκα.

34 ⸀Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου γαμοῦσιν
καὶ ⸀γαμίσκονται, **35** οἱ δὲ καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν καὶ
τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε ⸀γαμίζονται· **36** ⸀οὐδὲ
γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται, ἰσάγγελοι γάρ εἰσιν καὶ υἱοί ⸀εἰσιν θεοῦ τῆς
ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες. **37** ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροὶ καὶ Μωϋσῆς ἐμήνυσεν
ἐπὶ τῆς βάτου, ὡς λέγει κύριον τὸν θεὸν Ἀβραὰμ ⸀καὶ θεὸν Ἰσαὰκ ⸁καὶ θεὸν
Ἰακώβ· **38** θεὸς δὲ οὐκ ἔστιν νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων, πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν.

20:22 **ἡμᾶς** WH Treg NIV] ἡμῖν RP **23** **αὐτούς** WH Treg NIV] + Τί με πειράζετε RP **24** **Δείξατέ** WH Treg NIV] Ἐπιδείξατέ RP • **ἀποκριθέντες** Treg RP] οἱ WH NIV **25** **πρὸς αὐτούς Τοίνυν ἀπόδοτε** WH Treg NIV] αὐτοῖς Ἀπόδοτε τοίνυν RP **26** **τοῦ** WH] αὐτοῦ Treg NIV RP **27** **ἀντιλέγοντες** NIV RP] λέγοντες WH Treg **28** **ᾖ** WH Treg NIV] ἀποθάνῃ RP **30** **ὁ δεύτερος** WH Treg NIV] ἔλαβεν ὁ δεύτερος τὴν γυναῖκα καὶ οὑτὸς ἀπέθανεν ἄτεκνος RP **31** **αὐτήν** WH Treg NIV] + ὡσαύτως RP **32** **καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν** WH Treg NIV] δὲ πάντων ἀπέθανεν καὶ ἡ γυνή RP **33** **ἡ γυνὴ οὖν ἐν τῇ** WH NIV] ἐν τῇ οὖν Treg RP **34** **Καὶ** WH Treg NIV] + ἀποκριθεὶς RP • **γαμίσκονται** WH Treg NIV] ἐκγαμίσκονται RP **35** **γαμίζονται** WH Treg NIV] ἐκγαμίζονται RP **36** **οὐδὲ** WH Treg NIV] οὔτε RP • **εἰσιν** WH Treg NIV] + τοῦ RP **37** ⸀**καὶ** WH Treg NIV] + τὸν RP • ⸁**καὶ** WH Treg NIV] + τὸν RP

39 ἀποκριθέντες δέ τινες τῶν γραμματέων εἶπαν· Διδάσκαλε, καλῶς εἶπας·
40 οὐκέτι ⸀γὰρ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν.

41 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· Πῶς λέγουσιν τὸν χριστὸν ⸂εἶναι Δαυὶδ υἱόν⸃;
42 ⸂αὐτὸς γὰρ⸃ Δαυὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· ⸀Εἶπεν κύριος τῷ κυρίῳ μου·
Κάθου ἐκ δεξιῶν μου **43** ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.
44 Δαυὶδ οὖν ⸂αὐτὸν κύριον⸃ καλεῖ, καὶ πῶς ⸂αὐτοῦ υἱός⸃ ἐστιν;

45 Ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ εἶπεν τοῖς ⸀μαθηταῖς· **46** Προσέχετε
ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς καὶ φιλούντων
ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ
πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις, **47** οἳ κατεσθίουσιν τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ
προφάσει μακρὰ προσεύχονται· οὗτοι λήμψονται περισσότερον κρίμα.

21:1 Ἀναβλέψας δὲ εἶδεν τοὺς βάλλοντας ⸂εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τὰ δῶρα
αὐτῶν⸃ πλουσίους. **2** εἶδεν δέ ⸀τινα χήραν πενιχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ ⸂λεπτὰ
δύο⸃, **3** καὶ εἶπεν· Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα ⸂ἡ πτωχὴ αὕτη⸃ πλεῖον
πάντων ἔβαλεν· **4** ⸀πάντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον
εἰς τὰ ⸀δῶρα, αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς ⸀πάντα τὸν βίον ὃν εἶχεν
ἔβαλεν.

5 Καί τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθήμασιν
κεκόσμηται εἶπεν· **6** Ταῦτα ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ
ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ ⸀λίθῳ ὃς οὐ καταλυθήσεται.

7 Ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν λέγοντες· Διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσται, καὶ
τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι; **8** ὁ δὲ εἶπεν· Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε·
πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ⸀λέγοντες· Ἐγώ εἰμι καί· Ὁ καιρὸς
ἤγγικεν· ⸀μὴ πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν. **9** ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ

20:40 **γὰρ** WH Treg NIV] δὲ RP **41** **εἶναι Δαυὶδ υἱόν** WH NIV] υἱὸν Δαυὶδ εἶναι Treg RP **42** **αὐτὸς γὰρ** WH NIV] καὶ αὐτὸς Treg RP • **Εἶπεν** WH Treg NIV] + ὁ RP **44** **αὐτὸν κύριον** WH Treg] κύριον αὐτὸν NIV RP • **αὐτοῦ υἱός** WH Treg NIV] υἱὸς αὐτοῦ RP **45** **μαθηταῖς** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP NA **21:1** **εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τὰ δῶρα αὐτῶν** WH Treg NIV] τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον RP **2** **τινα** WH Treg NIV] + καὶ RP • **λεπτὰ δύο** WH Treg NIV] δύο λεπτά RP **3** **ἡ πτωχὴ αὕτη** RP] αὕτη ἡ πτωχὴ WH Treg NIV **4** **πάντες** WH NIV] ἅπαντες Treg RP • **δῶρα** WH NIV] + τοῦ θεοῦ Treg RP • **πάντα** WH Treg NIV] ἅπαντα RP **6** **λίθῳ** Treg NIV RP] + ὧδε WH **8** **λέγοντες** WH NIV] + ὅτι Treg RP • **μὴ** WH Treg NIV] + οὖν RP

ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον, ἀλλ’ οὐκ εὐθέως
τὸ τέλος. **10** τότε ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπ’ ἔθνος καὶ βασιλεία
ἐπὶ βασιλείαν, **11** σεισμοί τε μεγάλοι ⸂καὶ κατὰ τόπους⸃ ⸂λιμοὶ καὶ λοιμοὶ⸃
ἔσονται, φόβητρά τε καὶ ⸂σημεῖα ἀπ’ οὐρανοῦ μεγάλα⸃ ἔσται.

12 Πρὸ δὲ τούτων πάντων ἐπιβαλοῦσιν ἐφ’ ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ
διώξουσιν, παραδιδόντες εἰς ⸀τὰς συναγωγὰς καὶ φυλακάς, ⸀ἀπαγομένους
ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου· **13** ⸀ἀποβήσεται
ὑμῖν εἰς μαρτύριον. **14** ⸀θέτε οὖν ⸂ἐν ταῖς καρδίαις⸃ ὑμῶν μὴ προμελετᾶν
ἀπολογηθῆναι, **15** ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν ᾗ οὐ δυνήσονται
⸂ἀντιστῆναι ἢ ἀντειπεῖν⸃ ⸀ἅπαντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν. **16** παραδοθήσεσθε δὲ
καὶ ὑπὸ γονέων καὶ ⸂ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν καὶ φίλων⸃, καὶ θανατώσουσιν
ἐξ ὑμῶν, **17** καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. **18** καὶ θρὶξ
ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται. **19** ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν ⸀κτήσασθε τὰς
ψυχὰς ὑμῶν.

20 Ὅταν δὲ ἴδητε κυκλουμένην ὑπὸ ⸀στρατοπέδων Ἰερουσαλήμ, τότε
γνῶτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς. **21** τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν
εἰς τὰ ὄρη, καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρείτωσαν, καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις μὴ
εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν, **22** ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὗταί εἰσιν τοῦ πλησθῆναι
πάντα τὰ γεγραμμένα. **23** ⸀οὐαὶ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις
ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ⸀ὀργὴ
τῷ λαῷ τούτῳ, **24** καὶ πεσοῦνται στόματι μαχαίρης καὶ αἰχμαλωτισθήσονται
εἰς ⸂τὰ ἔθνη πάντα⸃, καὶ Ἰερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι ⸀οὗ
⸀πληρωθῶσιν καιροὶ ἐθνῶν.

21:11 καὶ κατὰ τόπους WH Treg NIV] κατὰ τόπους καὶ RP • **λιμοὶ καὶ λοιμοὶ** NIV RP] λοιμοὶ καὶ λιμοὶ WH Treg • **σημεῖα ἀπ’ οὐρανοῦ μεγάλα** Treg RP] ἀπ’ οὐρανοῦ σημεῖα μεγάλα WH NIV; σημεῖα μεγάλα ἀπ’ οὐρανοῦ WH^{marg} **12 τὰς** WH Treg NIV] – RP • **ἀπαγομένους** WH Treg NIV] ἀγομένους RP **13 ἀποβήσεται** WH NIV] + δὲ Treg RP **14 θέτε** WH Treg NIV] Θέσθε RP • **ἐν ταῖς καρδίαις** WH Treg NIV] εἰς τὰς καρδίας RP **15 ἀντιστῆναι ἢ ἀντειπεῖν** WH Treg NIV] ἀντειπεῖν οὐδὲ ἀντιστῆναι RP • **ἅπαντες** WH Treg NIV] πάντες RP **16 ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν καὶ φίλων** WH Treg NIV] συγγενῶν καὶ φίλων καὶ ἀδελφῶν RP **19 κτήσασθε** NIV RP] κτήσεσθε WH Treg **20 στρατοπέδων** WH Treg NIV] + τὴν RP **23 οὐαὶ** WH Treg NIV] + δὲ RP • **ὀργὴ** WH Treg NIV] + ἐν RP **24 τὰ ἔθνη πάντα** WH Treg NIV] πάντα τὰ ἔθνη RP • **οὗ** WH Treg NIV] – RP • **πληρωθῶσιν** Treg NIV RP] + καὶ ἔσονται WH

25 Καὶ ⸀ἔσονται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἄστροις, καὶ ἐπὶ τῆς
γῆς συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ ⸀ἤχους θαλάσσης καὶ σάλου, **26** ἀποψυχόντων
ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ, αἱ
γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. **27** καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς.
28 ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν,
διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν.

29 Καὶ εἶπεν παραβολὴν αὐτοῖς· Ἴδετε τὴν συκῆν καὶ πάντα τὰ δένδρα·
30 ὅταν προβάλωσιν ἤδη, βλέποντες ἀφ᾽ ἑαυτῶν γινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ
θέρος ἐστίν· **31** οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι
ἐγγύς ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. **32** ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ
γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα γένηται. **33** ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ⸀παρελεύσονται, οἱ
δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρελεύσονται.

34 Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς μήποτε βαρηθῶσιν ⸂ὑμῶν αἱ καρδίαι⸃ ἐν
κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ ⸂ἐπιστῇ ἐφ᾽ ὑμᾶς αἰφνίδιος⸃ ἡ
ἡμέρα ἐκείνη **35** ὡς παγίς· ⸂ἐπεισελεύσεται γὰρ⸃ ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους
ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. **36** ἀγρυπνεῖτε ⸀δὲ ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι ἵνα
⸀κατισχύσητε ἐκφυγεῖν ⸀ταῦτα πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ σταθῆναι
ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

37 Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ⸂ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων⸃, τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος
ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἐλαιῶν· **38** καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὤρθριζεν πρὸς
αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ.

22:1 Ἤγγιζεν δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων ἡ λεγομένη Πάσχα. **2** καὶ ἐζήτουν οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν, ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν.

3 Εἰσῆλθεν δὲ Σατανᾶς εἰς Ἰούδαν τὸν ⸀καλούμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ
τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα· **4** καὶ ἀπελθὼν συνελάλησεν τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ

21:25 ***ἔσονται*** WH Treg NIV] *ἔσται* RP • ***ἤχους*** WH Treg NIV] *ἠχούσης* RP **33** ***παρελεύσονται*** WH Treg NIV] *παρέλθωσιν* RP **34** ***ὑμῶν αἱ καρδίαι*** NIV RP] *αἱ καρδίαι ὑμῶν* WH Treg • ***ἐπιστῇ ἐφ᾽ ὑμᾶς αἰφνίδιος*** WH Treg NIV] *αἰφνίδιος ἐφ᾽ ὑμᾶς ἐπιστῇ* RP **35** ***ἐπεισελεύσεται γὰρ*** WH Treg NIV] *γὰρ ἐπελεύσεται* RP **36** ***δὲ*** WH Treg NIV] *οὖν* RP • ***κατισχύσητε*** WH Treg NIV] *καταξιωθῆτε* RP • ***ταῦτα*** WH Treg NIV] – RP **37** ***ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων*** WH NIV RP] *διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ* Treg **22:3** ***καλούμενον*** WH Treg NIV] *ἐπικαλούμενον* RP

στρατηγοῖς τὸ πῶς ⸂αὐτοῖς παραδῷ αὐτόν⸃. 5 καὶ ἐχάρησαν καὶ συνέθεντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι. 6 καὶ ἐξωμολόγησεν, καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν ⸂ἄτερ ὄχλου αὐτοῖς⸃.

7 Ἦλθεν δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ⸀ᾗ ἔδει θύεσθαι τὸ πάσχα· 8 καὶ
ἀπέστειλεν Πέτρον καὶ Ἰωάννην εἰπών· Πορευθέντες ἑτοιμάσατε ἡμῖν τὸ
πάσχα ἵνα φάγωμεν. 9 οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· Ποῦ θέλεις ⸀ἑτοιμάσωμεν; 10 ὁ
δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἰδοὺ εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν συναντήσει ὑμῖν
ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν
⸂εἰς ἣν⸃ εἰσπορεύεται. 11 καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας· Λέγει σοι ὁ
διδάσκαλος· Ποῦ ἐστιν τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου
φάγω; 12 κἀκεῖνος ὑμῖν δείξει ἀνάγαιον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἑτοιμάσατε.
13 ἀπελθόντες δὲ εὗρον καθὼς ⸀εἰρήκει αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.

14 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσεν καὶ ⸀οἱ ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ. 15 καὶ
εἶπεν πρὸς αὐτούς· Ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ’ ὑμῶν
πρὸ τοῦ με παθεῖν· 16 λέγω γὰρ ὑμῖν ⸀ὅτι οὐ μὴ φάγω ⸀αὐτὸ ἕως ὅτου
πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 17 καὶ δεξάμενος ποτήριον εὐχαριστήσας
εἶπεν· Λάβετε τοῦτο καὶ διαμερίσατε ⸂εἰς ἑαυτούς⸃· 18 λέγω γὰρ ὑμῖν, ⸀οὐ
μὴ πίω ἀπὸ τοῦ ⸂νῦν ἀπὸ τοῦ⸃ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως ⸀οὗ ἡ βασιλεία
τοῦ θεοῦ ἔλθῃ. 19 καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς
λέγων· Τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου ⸂[τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε
εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. 20 ⸉καὶ τὸ ποτήριον ὡσαύτως⸊ μετὰ τὸ δειπνῆσαι,
λέγων· Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν
ἐκχυννόμενον]⸃. 21 πλὴν ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ’ ἐμοῦ ἐπὶ τῆς
τραπέζης· 22 ⸂ὅτι ὁ υἱὸς μὲν⸃ τοῦ ἀνθρώπου ⸂κατὰ τὸ ὡρισμένον πορεύεται⸃,

---

22:4 αὐτοῖς παραδῷ αὐτόν WH Treg NIV] *αὐτὸν παραδῷ αὐτοῖς* RP **6 ἄτερ ὄχλου αὐτοῖς** WH Treg NIV] *αὐτοῖς ἄτερ ὄχλου* RP **7 ᾗ** WH Treg NIV] *ἐν ᾗ* RP NA **9 ἑτοιμάσωμεν** WH Treg NIV] *ἑτοιμάσομεν* RP **10 εἰς ἣν** WH Treg NIV] *οὗ* RP **13 εἰρήκει** WH Treg NIV] *εἴρηκεν* RP **14 οἱ** WH Treg NIV] + *δώδεκα* RP **16 ὅτι** WH NIV] + *οὐκέτι* Treg RP • **αὐτὸ** WH Treg NIV] *ἐξ αὐτοῦ* RP **17 εἰς ἑαυτούς** WH Treg NIV] *ἑαυτοῖς* RP **18 οὐ** WH Treg NIV] *ὅτι οὐ* RP NA • **νῦν ἀπὸ τοῦ** WH Treg NIV] – RP • **οὗ** WH Treg NIV] *ὅτου* RP **19–20 τὸ ὑπὲρ ὑμῶν … ἐκχυννόμενον** Treg NIV RP] ⟦WH⟧ • **καὶ τὸ ποτήριον ὡσαύτως** Treg NIV ⟦WH⟧] *ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον* RP **22 ὅτι ὁ υἱὸς μὲν** WH Treg NIV] *καὶ ὁ μὲν υἱὸς* RP • **κατὰ τὸ ὡρισμένον πορεύεται** WH Treg NIV] *πορεύεται κατὰ τὸ ὡρισμένον* RP

πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι’ οὗ παραδίδοται. **23** καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο
συζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς τὸ τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν.

24 Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι
μείζων. **25** ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν καὶ
οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν εὐεργέται καλοῦνται. **26** ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ’ ὁ
μείζων ἐν ὑμῖν ⸀γινέσθω ὡς ὁ νεώτερος, καὶ ὁ ἡγούμενος ὡς ὁ διακονῶν· **27** τίς
γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος ἢ ὁ διακονῶν; οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος; ἐγὼ δὲ ⸂ἐν μέσῳ
ὑμῶν εἰμι⸃ ὡς ὁ διακονῶν.

28 Ὑμεῖς δέ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες μετ’ ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς
μου· **29** κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν, καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ μου βασιλείαν,
30 ἵνα ⸀ἔσθητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ⸂ἐν τῇ βασιλείᾳ μου⸃, καὶ
⸀καθήσεσθε ἐπὶ θρόνων ⸂τὰς δώδεκα φυλὰς κρίνοντες⸃ τοῦ Ἰσραήλ.

31 ⸀Σίμων Σίμων, ἰδοὺ ὁ Σατανᾶς ἐξῃτήσατο ὑμᾶς τοῦ σινιάσαι ὡς τὸν
σῖτον· **32** ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ἡ πίστις σου· καὶ σύ ποτε
ἐπιστρέψας ⸀στήρισον τοὺς ἀδελφούς σου. **33** ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, μετὰ
σοῦ ἕτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι. **34** ὁ δὲ εἶπεν·
Λέγω σοι, Πέτρε, οὐ ⸀φωνήσει σήμερον ἀλέκτωρ ⸀ἕως τρίς ⸂με ἀπαρνήσῃ
εἰδέναι⸃.

35 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλλαντίου καὶ πήρας
καὶ ὑποδημάτων, μή τινος ὑστερήσατε; οἱ δὲ εἶπαν· Οὐθενός. **36** εἶπεν ⸀δὲ
αὐτοῖς· Ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων βαλλάντιον ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν, καὶ ὁ μὴ ἔχων
⸀πωλησάτω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ⸀ἀγορασάτω μάχαιραν. **37** λέγω γὰρ ὑμῖν
⸀ὅτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τό· Καὶ μετὰ ἀνόμων
ἐλογίσθη· καὶ γὰρ ⸀τὸ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει. **38** οἱ δὲ εἶπαν· Κύριε, ἰδοὺ
μάχαιραι ὧδε δύο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἱκανόν ἐστιν.

22:26 γινέσθω WH Treg NIV] γενέσθω RP **27 ἐν μέσῳ ὑμῶν εἰμι** WH Treg NIV] εἰμι ἐν μέσῳ ὑμῶν RP **30 ἔσθητε** WH Treg NIV] ἐσθίητε RP • **ἐν τῇ βασιλείᾳ μου** WH Treg NIV] – RP • **καθήσεσθε** NIV Treg] καθῆσθε WH; καθίσεσθε RP • **τὰς … φυλὰς κρίνοντες** WH NIV] κρίνοντες τὰς … φυλὰς Treg RP **31 Σίμων** WH NIV] Εἶπεν δὲ ὁ κύριος Σίμων Treg RP **32 στήρισον** WH Treg NIV] στήριξον RP **34 φωνήσει** WH Treg NIV] μή φωνήσῃ RP • **ἕως** WH Treg NIV] πρὶν ἢ RP • **με ἀπαρνήσῃ εἰδέναι** WH Treg NIV] ἀπαρνήσῃ μή εἰδέναι με RP **36 δὲ** WH Treg NIV] οὖν RP • **πωλησάτω** WH Treg NIV] πωλήσει RP • **ἀγορασάτω** WH Treg NIV] ἀγοράσει RP **37 ὅτι** WH Treg NIV] + ἔτι RP • **τὸ** WH Treg NIV] τὰ RP

39 Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν·
ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ ⸀μαθηταί. **40** γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου εἶπεν
αὐτοῖς· Προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν. **41** καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ’
αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βολήν, καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύχετο **42** λέγων· Πάτερ,
εἰ βούλει ⸀παρένεγκε ⸂τοῦτο τὸ ποτήριον⸃ ἀπ’ ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλημά μου
ἀλλὰ τὸ σὸν ⸀γινέσθω. **43** ⸂ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ⸀ἀπ’ οὐρανοῦ ἐνισχύων
αὐτόν. **44** καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ ἐκτενέστερον προσηύχετο· ⸄καὶ ἐγένετο⸅ ὁ
ἱδρὼς αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν.⸃ **45** καὶ ἀναστὰς
ἀπὸ τῆς προσευχῆς ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς εὗρεν ⸂κοιμωμένους αὐτοὺς⸃ ἀπὸ
τῆς λύπης, **46** καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί καθεύδετε; ἀναστάντες προσεύχεσθε, ἵνα
μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν.

47 ⸀Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ ὄχλος, καὶ ὁ λεγόμενος Ἰούδας εἷς τῶν
δώδεκα προήρχετο αὐτούς, καὶ ἤγγισεν τῷ Ἰησοῦ φιλῆσαι αὐτόν. **48** ⸂Ἰησοῦς
δὲ⸃ εἶπεν αὐτῷ· Ἰούδα, φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως;
49 ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενον ⸀εἶπαν· Κύριε, εἰ πατάξομεν ἐν
μαχαίρῃ; **50** καὶ ἐπάταξεν εἷς τις ἐξ αὐτῶν ⸂τοῦ ἀρχιερέως τὸν δοῦλον⸃ καὶ
ἀφεῖλεν ⸂τὸ οὖς αὐτοῦ⸃ τὸ δεξιόν. **51** ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἐᾶτε
ἕως τούτου· καὶ ἁψάμενος τοῦ ⸀ὠτίου ἰάσατο αὐτόν. **52** εἶπεν ⸀δὲ Ἰησοῦς
πρὸς τοὺς παραγενομένους ἐπ’ αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγοὺς τοῦ ἱεροῦ καὶ
πρεσβυτέρους· Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ⸀ἐξήλθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων; **53** καθ’
ἡμέραν ὄντος μου μεθ’ ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ οὐκ ἐξετείνατε τὰς χεῖρας ἐπ’ ἐμέ· ἀλλ’
αὕτη ⸂ἐστὶν ὑμῶν⸃ ἡ ὥρα καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους.

22:39 μαθηταί WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP **42 παρένεγκε** WH Treg NIV] παρενεγκεῖν RP • **τοῦτο τὸ ποτήριον** WH Treg NIV] τὸ ποτήριον τοῦτο RP • **γινέσθω** WH Treg NIV] γενέσθω RP **43–44 ὤφθη δὲ … ἐπὶ τὴν γῆν.** Treg NIV RP] ⟦WH⟧ • **ἀπ’** NIV RP] ἀπὸ τοῦ ⟦WH⟧ Treg • **καὶ ἐγένετο** ⟦WH⟧ NIV] ἐγένετο δὲ Treg RP **45 κοιμωμένους αὐτοὺς** WH Treg NIV] αὐτοὺς κοιμωμένους RP **47 Ἔτι** WH Treg NIV] + δέ RP **48 Ἰησοῦς δὲ** WH Treg NIV] Ὁ δὲ Ἰησοῦς RP **49 εἶπαν** WH Treg NIV] + αὐτῷ RP **50 τοῦ ἀρχιερέως τὸν δοῦλον** WH Treg NIV] τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως RP • **τὸ οὖς αὐτοῦ** WH Treg NIV] αὐτοῦ τὸ οὖς RP **51 ὠτίου** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP **52 δὲ** WH Treg NIV] + ὁ RP • **ἐξήλθατε** WH Treg NIV] ἐξεληλύθατε RP **53 ἐστὶν ὑμῶν** WH Treg NIV] ὑμῶν ἐστὶν RP

54 Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον καὶ ⸀εἰσήγαγον εἰς ⸂τὴν οἰκίαν⸃ τοῦ
ἀρχιερέως· ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει μακρόθεν. **55** ⸀περιαψάντων δὲ πῦρ ἐν
μέσῳ τῆς αὐλῆς καὶ ⸀συγκαθισάντων ἐκάθητο ὁ Πέτρος ⸀μέσος αὐτῶν.
56 ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τις καθήμενον πρὸς τὸ φῶς καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ
εἶπεν· Καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν· **57** ὁ δὲ ⸀ἠρνήσατο λέγων· ⸂Οὐκ οἶδα αὐτόν,
γύναι⸃. **58** καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος ἰδὼν αὐτὸν ἔφη· Καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ· ὁ δὲ
Πέτρος ⸀ἔφη· Ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί. **59** καὶ διαστάσης ὡσεὶ ὥρας μιᾶς ἄλλος τις
διϊσχυρίζετο λέγων· Ἐπ' ἀληθείας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦν, καὶ γὰρ Γαλιλαῖός
ἐστιν· **60** εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος· Ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεις. καὶ παραχρῆμα ἔτι
λαλοῦντος αὐτοῦ ἐφώνησεν ἀλέκτωρ. **61** καὶ στραφεὶς ὁ κύριος ἐνέβλεψεν τῷ
Πέτρῳ, καὶ ὑπεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ⸀λόγου τοῦ κυρίου ὡς εἶπεν αὐτῷ ὅτι
Πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι ⸀σήμερον ἀπαρνήσῃ με τρίς. **62** καὶ ἐξελθὼν ⸀ἔξω
ἔκλαυσεν πικρῶς.

63 Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες ⸀αὐτὸν ἐνέπαιζον αὐτῷ δέροντες, **64** καὶ
περικαλύψαντες ⸂αὐτὸν ἐπηρώτων⸃ λέγοντες· Προφήτευσον, τίς ἐστιν ὁ
παίσας σε; **65** καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν.

66 Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ λαοῦ,
ἀρχιερεῖς ⸀τε καὶ γραμματεῖς, καὶ ⸀ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν,
67 λέγοντες· Εἰ σὺ εἶ ὁ χριστός, εἰπὸν ἡμῖν. εἶπεν δὲ αὐτοῖς· Ἐὰν ὑμῖν εἴπω
οὐ μὴ πιστεύσητε· **68** ἐὰν ⸀δὲ ἐρωτήσω, οὐ μὴ ⸀ἀποκριθῆτε. **69** ἀπὸ τοῦ νῦν
⸀δὲ ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ.
70 εἶπαν δὲ πάντες· Σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· Ὑμεῖς
λέγετε ὅτι ἐγώ εἰμι. **71** οἱ δὲ εἶπαν· Τί ἔτι ⸂ἔχομεν μαρτυρίας χρείαν⸃; αὐτοὶ
γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

22:54 εἰσήγαγον WH Treg NIV] + αὐτὸν RP • **τὴν οἰκίαν** WH Treg NIV] τὸν οἶκον RP **55 περιαψάντων** WH Treg NIV] Ἁψάντων RP • **συγκαθισάντων** WH Treg NIV] + αὐτῶν RP • **μέσος** WH Treg NIV] ἐν μέσῳ RP **57 ἠρνήσατο** WH Treg NIV] + αὐτόν RP • **Οὐκ οἶδα αὐτόν γύναι** WH Treg NIV] Γύναι οὐκ οἶδα αὐτόν RP **58 ἔφη** WH Treg NIV] εἶπεν RP **61 λόγου** Treg RP] ῥήματος WH NIV • **σήμερον** WH Treg NIV] – RP **62 ἔξω** WH Treg NIV] + ὁ Πέτρος RP **63 αὐτὸν** WH Treg NIV] τὸν Ἰησοῦν RP **64 αὐτὸν ἐπηρώτων** WH Treg NIV] αὐτόν ἔτυπτον αὐτοῦ τὸ πρόσωπον καὶ ἐπηρώτων αὐτόν RP **66 τε** WH Treg NIV] – RP • **ἀπήγαγον** WH Treg NIV] ἀνήγαγον RP **68 δὲ** WH Treg NIV] + καὶ RP • **ἀποκριθῆτε** WH NIV] μοι ἢ ἀπολύσητε Treg RP **69 δὲ** WH Treg NIV] – RP **71 ἔχομεν μαρτυρίας χρείαν** WH Treg NIV] χρείαν ἔχομεν μαρτυρίας RP

23:1 Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸν Πιλᾶτον.
2 ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ λέγοντες· Τοῦτον εὕραμεν διαστρέφοντα τὸ
ἔθνος ⸀ἡμῶν καὶ κωλύοντα ⸂φόρους Καίσαρι⸃ διδόναι ⸀καὶ λέγοντα ⸀αὑτὸν
χριστὸν βασιλέα εἶναι. **3** ὁ δὲ Πιλᾶτος ⸀ἠρώτησεν αὐτὸν λέγων· Σὺ εἶ ὁ
βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη· Σὺ λέγεις. **4** ὁ δὲ Πιλᾶτος
εἶπεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους· Οὐδὲν εὑρίσκω αἴτιον ἐν τῷ
ἀνθρώπῳ τούτῳ. **5** οἱ δὲ ἐπίσχυον λέγοντες ὅτι Ἀνασείει τὸν λαὸν διδάσκων
καθ’ ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ⸀καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ὧδε.

6 Πιλᾶτος δὲ ⸀ἀκούσας ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός ἐστιν, **7** καὶ
ἐπιγνοὺς ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἡρῴδου ἐστὶν ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρῴδην,
ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις. **8** ὁ δὲ Ἡρῴδης ἰδὼν
τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν, ἦν γὰρ ⸂ἐξ ἱκανῶν χρόνων θέλων⸃ ἰδεῖν αὐτὸν διὰ
τὸ ⸀ἀκούειν περὶ αὐτοῦ, καὶ ἤλπιζέν τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ’ αὐτοῦ γινόμενον.
9 ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ.
10 εἱστήκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς εὐτόνως κατηγοροῦντες
αὐτοῦ. **11** ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν ⸀καὶ ὁ Ἡρῴδης σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ
καὶ ἐμπαίξας ⸀περιβαλὼν ἐσθῆτα λαμπρὰν ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ.
12 ἐγένοντο δὲ φίλοι ὅ τε ⸂Ἡρῴδης καὶ ὁ Πιλᾶτος⸃ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ’
ἀλλήλων· προϋπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς ⸀αὑτούς.

13 Πιλᾶτος δὲ συγκαλεσάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ
τὸν λαὸν **14** εἶπεν πρὸς αὐτούς· Προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὡς
ἀποστρέφοντα τὸν λαόν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας ⸀οὐθὲν εὗρον ἐν
τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον ὧν κατηγορεῖτε κατ’ αὐτοῦ. **15** ἀλλ’ οὐδὲ Ἡρῴδης,
⸂ἀνέπεμψεν γὰρ αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς⸃· καὶ ἰδοὺ οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶν
πεπραγμένον αὐτῷ· **16** παιδεύσας οὖν αὐτὸν ⸀ἀπολύσω.

23:2 **ἡμῶν** WH Treg NIV] – RP • **φόρους Καίσαρι** WH Treg NIV] Καίσαρι φόρους RP • **καὶ** WH Treg NIV] – RP • **αὑτὸν** WH] ἑαυτὸν Treg NIV RP **3** **ἠρώτησεν** WH Treg NIV] ἐπηρώτησεν RP **5** **καὶ** WH Treg NIV] – RP **6** **ἀκούσας** WH NIV] + Γαλιλαίαν Treg RP **8** **ἐξ ἱκανῶν χρόνων θέλων** WH Treg NIV] θέλων ἐξ ἱκανοῦ RP • **ἀκούειν** WH Treg NIV] + πολλὰ RP **11** **καὶ** NIV] – WH Treg RP • **περιβαλὼν** WH NIV] αὐτὸν Treg RP **12** **Ἡρῴδης καὶ ὁ Πιλᾶτος** WH Treg NIV] Πιλάτος καὶ ὁ Ἡρῴδης RP • **αὑτούς** WH] αὐτούς Treg NIV; ἑαυτούς RP **14** **οὐθὲν** WH Treg NIV] οὐδὲν RP **15** **ἀνέπεμψεν γὰρ αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς** WH NIV] ἀνέπεμψα γὰρ ὑμᾶς πρὸς αὐτόν Treg RP **16** **ἀπολύσω** WH Treg NIV] + 17 Ἀνάγκην δέ εἶχεν ἀπολύειν αὐτοῖς κατὰ ἑορτὴν ἕνα. RP

18 ⸀Ἀνέκραγον δὲ παμπληθεὶ λέγοντες· Αἶρε τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν
⸀τὸν Βαραββᾶν· **19** ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον
⸂βληθεὶς ἐν τῇ φυλακῇ⸃. **20** πάλιν ⸀δὲ ὁ Πιλᾶτος ⸀προσεφώνησεν, θέλων
ἀπολῦσαι τὸν Ἰησοῦν. **21** οἱ δὲ ἐπεφώνουν λέγοντες· ⸂Σταύρου σταύρου⸃ αὐτόν.
22 ὁ δὲ τρίτον εἶπεν πρὸς αὐτούς· Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗτος; οὐδὲν αἴτιον
θανάτου εὗρον ἐν αὐτῷ· παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. **23** οἱ δὲ ἐπέκειντο
φωναῖς μεγάλαις αἰτούμενοι αὐτὸν σταυρωθῆναι, καὶ κατίσχυον αἱ φωναὶ
⸀αὐτῶν. **24** ⸀καὶ Πιλᾶτος ἐπέκρινεν γενέσθαι τὸ αἴτημα αὐτῶν· **25** ἀπέλυσεν
δὲ τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον βεβλημένον ⸀εἰς φυλακὴν ὃν ᾐτοῦντο, τὸν δὲ
Ἰησοῦν παρέδωκεν τῷ θελήματι αὐτῶν.

26 Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτόν, ἐπιλαβόμενοι ⸂Σίμωνά τινα Κυρηναῖον
ἐρχόμενον⸃ ἀπ᾽ ἀγροῦ ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν φέρειν ὄπισθεν τοῦ Ἰησοῦ.
27 Ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ γυναικῶν ⸀αἳ ἐκόπτοντο
καὶ ἐθρήνουν αὐτόν. **28** στραφεὶς δὲ πρὸς αὐτὰς ⸀ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Θυγατέρες
Ἰερουσαλήμ, μὴ κλαίετε ἐπ᾽ ἐμέ· πλὴν ἐφ᾽ ἑαυτὰς κλαίετε καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα
ὑμῶν, **29** ὅτι ἰδοὺ ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦσιν Μακάριαι αἱ στεῖραι καὶ ⸀αἱ
κοιλίαι αἳ οὐκ ἐγέννησαν καὶ μαστοὶ οἳ οὐκ ⸀ἔθρεψαν. **30** τότε ἄρξονται λέγειν
τοῖς ὄρεσιν· Πέσετε ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς· Καλύψατε ἡμᾶς· **31** ὅτι εἰ ἐν
⸀τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται;

32 Ἤγοντο δὲ καὶ ἕτεροι ⸂κακοῦργοι δύο⸃ σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι. **33** καὶ
ὅτε ⸀ἦλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμενον Κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτὸν
καὶ τοὺς κακούργους, ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν. **34** ⸂ὁ δὲ Ἰησοῦς
ἔλεγεν· Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἴδασιν τί ποιοῦσιν.⸃ διαμεριζόμενοι δὲ τὰ
ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλον ⸀κλήρους. **35** καὶ εἱστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν. ἐξεμυκτήριζον

23:18 Ἀνέκραγον WH Treg NIV] Ἀνέκραξαν RP • **τὸν** WH Treg NIV] – RP **19 βληθεὶς ἐν τῇ φυλακῇ** WH Treg NIV] βεβλημένος εἰς φυλακήν RP **20 δὲ** WH Treg NIV] οὖν RP • **προσεφώνησεν** Treg RP] + αὐτοῖς WH NIV **21 Σταύρου σταύρου** WH Treg NIV] Σταύρωσον σταύρωσον RP **23 αὐτῶν** WH NIV] + καὶ τῶν ἀρχιερέων Treg RP **24 καὶ** WH Treg NIV] Ὁ δὲ RP **25 εἰς** WH Treg NIV] + τὴν RP **26 Σίμωνά τινα Κυρηναῖον ἐρχόμενον** WH Treg NIV] Σίμωνός τινος Κυρηναίου ἐρχομένου RP **27 αἳ** WH Treg NIV] + καὶ RP **28 ὁ** NIV RP] – WH Treg **29 αἱ** WH Treg NIV] – RP • **ἔθρεψαν** WH Treg NIV] ἐθήλασαν RP **31 τῷ** Treg NIV RP] – WH **32 κακοῦργοι δύο** WH NIV] δύο κακοῦργοι Treg RP **33 ἦλθον** WH Treg NIV] ἀπῆλθον RP **34 ὁ δὲ … ποιοῦσιν** Treg NIV RP] ⟦WH⟧ • **κλήρους** NIV] κλῆρον WH Treg RP

δὲ καὶ οἱ ⸀ἄρχοντες λέγοντες· Ἄλλους ἔσωσεν, σωσάτω ἑαυτόν, εἰ οὗτός ἐστιν
ὁ χριστὸς ⸂τοῦ θεοῦ, ὁ⸃ ἐκλεκτός. **36** ⸀ἐνέπαιξαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται
προσερχόμενοι, ⸀ὄξος προσφέροντες αὐτῷ **37** καὶ λέγοντες· Εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς
τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν. **38** ἦν δὲ καὶ ⸀ἐπιγραφὴ ἐπ’ ⸀αὐτῷ· Ὁ βασιλεὺς
τῶν Ἰουδαίων ⸀οὗτος.

39 Εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτόν ⸀λέγων·
⸀Οὐχὶ σὺ εἶ ὁ χριστός; σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς. **40** ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος
⸂ἐπιτιμῶν αὐτῷ ἔφη⸃· Οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ;
41 καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως, ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ
οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξεν. **42** καὶ ⸀ἔλεγεν· Ἰησοῦ, μνήσθητί ⸀μου ὅταν ἔλθῃς ⸂ἐν
τῇ βασιλείᾳ⸃ σου. **43** καὶ εἶπεν ⸀αὐτῷ· Ἀμήν ⸂σοι λέγω⸃ σήμερον μετ’ ἐμοῦ
ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ.

44 ⸂Καὶ ἦν⸃ ⸀ἤδη ὡσεὶ ὥρα ἕκτη καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ’ ὅλην τὴν γῆν
ἕως ὥρας ἐνάτης **45** ⸂τοῦ ἡλίου ἐκλιπόντος⸃, ἐσχίσθη ⸀δὲ τὸ καταπέτασμα τοῦ
ναοῦ μέσον. **46** καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Πάτερ, εἰς χεῖράς
σου ⸀παρατίθεμαι τὸ πνεῦμά μου. ⸂τοῦτο δὲ⸃ εἰπὼν ἐξέπνευσεν. **47** Ἰδὼν δὲ
ὁ ἑκατοντάρχης τὸ γενόμενον ⸀ἐδόξαζεν τὸν θεὸν λέγων· Ὄντως ὁ ἄνθρωπος
οὗτος δίκαιος ἦν. **48** καὶ πάντες οἱ συμπαραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν
ταύτην, ⸀θεωρήσαντες τὰ γενόμενα, ⸀τύπτοντες τὰ στήθη ὑπέστρεφον.

23:35 ἄρχοντες WH Treg NIV] + σὺν αὐτοῖς RP • **τοῦ θεοῦ ὁ** WH NIV] ὁ τοῦ θεοῦ Treg RP **36 ἐνέπαιξαν** WH NIV] ἐνέπαιζον Treg RP • **ὄξος** WH Treg NIV] καὶ ὄξος RP **38 ἐπιγραφὴ** WH NIV] + ἐπιγεγραμμένη Treg; + γεγραμμένη RP • **αὐτῷ** WH Treg NIV] + γράμμασιν Ἑλληνικοῖς καὶ Ῥωμαϊκοῖς καὶ Ἑβραϊκοῖς Οὗτός ἐστιν RP • **οὗτος** WH Treg NIV] – RP **39 λέγων** Treg NIV RP] – WH • **Οὐχὶ** WH Treg NIV] Εἰ RP **40 ἐπιτιμῶν αὐτῷ ἔφη** WH Treg NIV] ἐπετίμα αὐτῷ λέγων RP **42 ἔλεγεν** WH Treg NIV] + τῷ RP • **μου** WH Treg NIV] + κύριε RP • **ἐν τῇ βασιλείᾳ** Treg RP] εἰς τὴν βασιλείαν WH NIV **43 αὐτῷ** WH NIV] + ὁ Ἰησοῦς Treg RP • **σοι λέγω** WH Treg NIV] λέγω σοι RP **44 Καὶ ἦν** WH Treg NIV] Ἦν δὲ RP • **ἤδη** WH Treg NIV] – RP **45 τοῦ ἡλίου ἐκλιπόντος** WH NIV] καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ Treg RP • **δὲ** WH NIV] – Treg RP **46 παρατίθεμαι** WH Treg NIV] παραθήσομαι RP • **τοῦτο δὲ** WH Treg NIV] καὶ ταῦτα RP **47 ἐδόξαζεν** WH Treg NIV] ἐδόξασεν RP **48 θεωρήσαντες** WH Treg NIV] θεωροῦντες RP • **τύπτοντες** WH Treg NIV] + ἑαυτῶν RP

49 εἱστήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ ⸀αὐτῷ ⸀μακρόθεν, καὶ γυναῖκες αἱ
⸀συνακολουθοῦσαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁρῶσαι ταῦτα.
50 Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσὴφ βουλευτὴς ὑπάρχων, ⸀ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ
δίκαιος — **51** οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν
— ἀπὸ Ἁριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων, ὃς ⸀προσεδέχετο τὴν βασιλείαν τοῦ
θεοῦ, **52** οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, **53** καὶ
⸀καθελὼν ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι, καὶ ἔθηκεν ⸀αὐτὸν ἐν μνήματι λαξευτῷ οὗ
οὐκ ἦν ⸂οὐδεὶς οὔπω⸃ κείμενος. **54** καὶ ἡμέρα ἦν ⸂παρασκευῆς, καὶ⸃ σάββατον
ἐπέφωσκεν. **55** κατακολουθήσασαι δὲ ⸀αἱ γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν συνεληλυθυῖαι
⸂ἐκ τῆς Γαλιλαίας αὐτῷ⸃, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ,
56 ὑποστρέψασαι δὲ ἡτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα.

Καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν, **24:1** τῇ δὲ μιᾷ τῶν
σαββάτων ὄρθρου βαθέως ⸂ἐπὶ τὸ μνῆμα ἦλθον⸃ φέρουσαι ἃ ἡτοίμασαν
⸀ἀρώματα. **2** εὗρον δὲ τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου,
3 ⸂εἰσελθοῦσαι δὲ⸃ οὐχ εὗρον τὸ ⸀σῶμα. **4** καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ⸀ἀπορεῖσθαι αὐτὰς
περὶ τούτου καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν ⸂ἐσθῆτι ἀστραπτούσῃ⸃.
5 ἐμφόβων δὲ γενομένων αὐτῶν καὶ κλινουσῶν ⸂τὰ πρόσωπα⸃ εἰς τὴν γῆν
εἶπαν πρὸς αὐτάς· Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν; **6** ⸂οὐκ ἔστιν ὧδε,
ἀλλὰ ἠγέρθη.⸃ μνήσθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, **7** λέγων
⸂τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ὅτι δεῖ⸃ παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν
καὶ σταυρωθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι. **8** καὶ ἐμνήσθησαν τῶν

23:49 αὐτῷ WH Treg NIV] αὐτοῦ RP • **μακρόθεν** Treg RP] απο μακρόθεν WH NIV • **συνακολουθοῦσαι** WH Treg NIV] συνακολουθήσασαι RP **50 ἀνὴρ** WH Treg RP] καὶ ἀνὴρ NIV **51 προσεδέχετο** WH Treg NIV] καὶ προσεδέχετο καὶ αὐτὸς RP **53 καθελὼν** WH Treg NIV] + αὐτὸ RP • **αὐτὸν** WH Treg NA] αὐτὸ NIV RP • **οὐδεὶς οὔπω** WH Treg NIV] οὐδέπω οὐδεὶς RP **54 παρασκευῆς καὶ** WH Treg NIV] Παρασκευή RP **55 αἱ** WH Treg NIV] – RP • **ἐκ τῆς Γαλιλαίας αὐτῷ** WH NIV] αὐτῷ ἐκ τῆς Γαλιλαίας Treg RP **24:1 ἐπὶ τὸ μνῆμα ἦλθον** WH NIV] ἦλθον ἐπὶ τὸ μνῆμα Treg RP • **ἀρώματα** WH Treg NIV] + καί τινες σὺν αὐταῖς RP **3 εἰσελθοῦσαι δὲ** WH Treg NIV] Καὶ εἰσελθοῦσαι RP • **σῶμα** WH] + τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Treg NIV RP **4 ἀπορεῖσθαι** WH Treg NIV] διαπορεῖσθαι RP • **ἐσθῆτι ἀστραπτούσῃ** WH Treg NIV] ἐσθήσεσιν ἀστραπτούσαις RP **5 τὰ πρόσωπα** WH Treg NIV] τὸ πρόσωπον RP **6 οὐκ ἔστιν ὧδε ἀλλὰ ἠγέρθη** Treg NIV RP] ⟦WH⟧ **7 τὸν … ἀνθρώπου ὅτι δεῖ** WH Treg NIV] ὅτι δεῖ τὸν … ἀνθρώπου RP

ῥημάτων αὐτοῦ, **9** καὶ ὑποστρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν ταῦτα
πάντα τοῖς ἕνδεκα καὶ πᾶσιν τοῖς λοιποῖς. **10** ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ
Ἰωάννα καὶ Μαρία ⸀ἡ Ἰακώβου καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς· ⸀ἔλεγον πρὸς τοὺς
ἀποστόλους ταῦτα. **11** καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα
⸀ταῦτα, καὶ ἠπίστουν αὐταῖς. **12** ⸂Ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν ἐπὶ τὸ
μνημεῖον· καὶ παρακύψας βλέπει τὰ ⸀ὀθόνια μόνα· καὶ ἀπῆλθεν πρὸς ⸀αὑτὸν
θαυμάζων τὸ γεγονός.⸃

13 Καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν ⸂ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἦσαν πορευόμενοι⸃ εἰς
κώμην ἀπέχουσαν σταδίους ἑξήκοντα ἀπὸ Ἰερουσαλήμ, ᾗ ὄνομα Ἐμμαοῦς,
14 καὶ αὐτοὶ ὡμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων.
15 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν αὐτοὺς καὶ συζητεῖν καὶ ⸀αὐτὸς Ἰησοῦς ἐγγίσας
συνεπορεύετο αὐτοῖς, **16** οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι
αὐτόν. **17** εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· Τίνες οἱ λόγοι οὗτοι οὓς ἀντιβάλλετε πρὸς
ἀλλήλους περιπατοῦντες; καὶ ⸀ἐστάθησαν σκυθρωποί. **18** ἀποκριθεὶς δὲ ⸂εἷς
ὀνόματι⸃ Κλεοπᾶς εἶπεν πρὸς αὐτόν· Σὺ μόνος παροικεῖς Ἰερουσαλὴμ καὶ οὐκ
ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις; **19** καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ποῖα;
οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· Τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ ⸀Ναζαρηνοῦ, ὃς ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης
δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, **20** ὅπως
τε παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου καὶ
ἐσταύρωσαν αὐτόν. **21** ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι
τὸν Ἰσραήλ· ἀλλά γε ⸀καὶ σὺν πᾶσιν τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν ⸀ἄγει
ἀφ’ οὗ ταῦτα ἐγένετο. **22** ἀλλὰ καὶ γυναῖκές τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς,
γενόμεναι ⸀ὀρθριναὶ ἐπὶ τὸ μνημεῖον **23** καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ ἦλθον
λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἑωρακέναι, οἳ λέγουσιν αὐτὸν ζῆν. **24** καὶ
ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὗρον οὕτως καθὼς ⸀καὶ αἱ
γυναῖκες εἶπον, αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον. **25** καὶ αὐτὸς εἶπεν πρὸς αὐτούς· Ὦ ἀνόητοι

24:10 **ἡ** WH Treg NIV] –RP • **ἔλεγον** WH Treg NIV] *αἳ ἔλεγον* RP **11** **ταῦτα** WH Treg NIV] *αὐτῶν* RP **12** **Ὁ δὲ … τὸ γεγονός** Treg NIV RP] ⟦WH⟧ • **ὀθόνια** ⟦WH⟧ Treg NIV] + *κείμενα* RP • **αὑτὸν** ⟦WH⟧] *αὐτὸν* Treg; *ἑαυτὸν* NIV RP **13** **ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἦσαν πορευόμενοι** WH NIV] *ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ* Treg RP **15** **αὐτὸς** WH Treg NIV] + *ὁ* RP **17** **ἐστάθησαν** WH Treg NIV] *ἐστε* RP **18** **εἷς ὀνόματι** WH Treg NA] *εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι* NIV; *ὁ εἷς ᾧ ὄνομα* RP **19** **Ναζαρηνοῦ** WH Treg NIV] Ναζωραίου RP **21** **καὶ** WH Treg NIV] – RP • **ἄγει** WH NIV] + *σήμερον* Treg RP **22** **ὀρθριναὶ** WH Treg NIV] *ὄρθριαι* RP **24** **καὶ** NIV RP] – WH Treg

καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται·
26 οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν χριστὸν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ;
27 καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ Μωϋσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν ⸀διερμήνευσεν
αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ ⸀ἑαυτοῦ.

28 Καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὗ ἐπορεύοντο, καὶ αὐτὸς ⸀προσεποιήσατο
⸀πορρώτερον πορεύεσθαι. **29** καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν λέγοντες· Μεῖνον μεθ’
ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἑσπέραν ἐστὶν καὶ κέκλικεν ⸀ἤδη ἡ ἡμέρα. καὶ εἰσῆλθεν τοῦ
μεῖναι σὺν αὐτοῖς. **30** καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν μετ’ αὐτῶν λαβὼν
τὸν ἄρτον εὐλόγησεν καὶ κλάσας ἐπεδίδου αὐτοῖς· **31** αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ
ὀφθαλμοὶ καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ’ αὐτῶν. **32** καὶ
εἶπαν πρὸς ἀλλήλους· Οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν ⸂ἐν ἡμῖν⸃ ὡς ἐλάλει
ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, ⸀ὡς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς; **33** καὶ ἀναστάντες αὐτῇ τῇ
ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ εὗρον ⸀ἠθροισμένους τοὺς ἕνδεκα καὶ
τοὺς σὺν αὐτοῖς, **34** λέγοντας ὅτι ⸂ὄντως ἠγέρθη ὁ κύριος⸃ καὶ ὤφθη Σίμωνι.
35 καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ
ἄρτου.

36 Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων ⸀αὐτὸς ἔστη ἐν μέσῳ ⸀αὐτῶν.
37 πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν. **38** καὶ
εἶπεν αὐτοῖς· Τί τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διὰ τί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν
ἐν ⸂τῇ καρδίᾳ⸃ ὑμῶν; **39** ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου ὅτι ⸂ἐγώ
εἰμι αὐτός⸃· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ
ἔχει καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα. **40** ⸂[καὶ τοῦτο εἰπὼν ⸀ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς
χεῖρας καὶ τοὺς πόδας.]⸃ **41** ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ
θαυμαζόντων εἶπεν αὐτοῖς· Ἔχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε; **42** οἱ δὲ ἐπέδωκαν
αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ ⸀μέρος· **43** καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν.

24:27 διερμήνευσεν WH Treg NIV] διηρμήνευεν RP • **ἑαυτοῦ** WH NIV RP] αὐτοῦ Treg **28 προσεποιήσατο** WH Treg NIV] προσεποιεῖτο RP • **πορρώτερον** WH Treg NIV] πορρωτέρω RP **29 ἤδη** WH Treg NIV] – RP **32 ἐν ἡμῖν** Treg NIV RP] – WH • **ὡς** WH Treg NIV] καὶ ὡς RP **33 ἠθροισμένους** WH Treg NIV] συνηθροισμένους RP **34 ὄντως ἠγέρθη ὁ κύριος** WH Treg NIV] Ἠγέρθη ὁ κύριος ὄντως RP **36 αὐτὸς** WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP • **αὐτῶν** WH] + καὶ λέγει αὐτοῖς Εἰρήνη ὑμῖν Treg NIV RP **38 τῇ καρδίᾳ** WH Treg NIV] ταῖς καρδίαις RP **39 ἐγώ εἰμι αὐτός** WH Treg NIV] αὐτὸς ἐγώ εἰμι RP **40 καὶ τοῦτο … τοὺς πόδας** Treg NIV RP] ⟦WH⟧ • **ἔδειξεν** ⟦WH⟧ Treg NIV] ἐπέδειξεν RP **42 μέρος** WH NIV] + καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου Treg RP

44 Εἶπεν δὲ ⸀πρὸς αὐτούς⸁· Οὗτοι οἱ λόγοι ⸀μου οὓς ἐλάλησα πρὸς
ὑμᾶς ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ
Μωϋσέως ⸀καὶ προφήταις καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ. **45** τότε διήνοιξεν αὐτῶν
τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς, **46** καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι οὕτως ⸀γέγραπται
παθεῖν τὸν χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, **47** καὶ
κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν ⸀καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα
τὰ ἔθνη — ⸀ἀρξάμενοι ἀπὸ Ἰερουσαλήμ· **48** ὑμεῖς ⸀ἐστε μάρτυρες τούτων.
49 καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ⸀ἐξαποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός μου ἐφ᾽ ὑμᾶς·
ὑμεῖς δὲ καθίσατε ἐν τῇ ⸀πόλει ἕως οὗ ἐνδύσησθε ⸀ἐξ ὕψους δύναμιν⸁.

50 Ἐξήγαγεν δὲ αὐτοὺς ⸀ἕως ⸀πρὸς Βηθανίαν, καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας
αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς. **51** καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτοὺς διέστη
ἀπ᾽ αὐτῶν ⸀[καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν]⸁. **52** καὶ αὐτοὶ ⸀[προσκυνήσαντες
αὐτὸν]⸁ ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης, **53** καὶ ἦσαν διὰ
παντὸς ἐν τῷ ἱερῷ ⸀εὐλογοῦντες τὸν ⸀θεόν.

24:44 πρὸς αὐτούς WH Treg NIV] *αὐτοῖς* RP • **μου** WH Treg NIV] – RP • **καὶ** RP] + τοῖς WH Treg NIV **46 γέγραπται** WH Treg NIV] + *καὶ οὕτως ἔδει* RP **47 καὶ** Treg NIV RP] *εἰς* WH NA • **ἀρξάμενοι** WH Treg NIV] *ἀρξάμενον* RP **48 ἐστε** Treg] – WH NIV; *δέ ἐστε* RP **49 ἐξαποστέλλω** WH Treg] *ἀποστέλλω* NIV RP • **πόλει** WH Treg NIV] + Ἱερουσαλήμ RP • **ἐξ ὕψους δύναμιν** WH Treg NIV] *δύναμιν ἐξ ὕψους* RP **50 ἕως** WH Treg NIV] *ἔξω ἕως* RP NA • **πρὸς** WH Treg NIV] *εἰς* RP **51 καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν** Treg NIV RP] ⟦WH⟧ **52 προσκυνήσαντες αὐτὸν** Treg NIV RP] ⟦WH⟧ **53 εὐλογοῦντες** WH NIV] *αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες* Treg RP • **θεόν** WH Treg NIV] + Ἀμήν RP

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ

1:1 Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ
λόγος. **2** οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν. **3** πάντα δι᾽ αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς
αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν. ὃ γέγονεν **4** ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν
ἀνθρώπων· **5** καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν.

6 Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης·
7 οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες
πιστεύσωσιν δι᾽ αὐτοῦ. **8** οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ᾽ ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ
φωτός. **9** ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν
κόσμον.

10 Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι᾽ αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν
οὐκ ἔγνω. **11** εἰς τὰ ἴδια ἦλθεν, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. **12** ὅσοι δὲ
ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν
εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, **13** οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς οὐδὲ ἐκ
θελήματος ἀνδρὸς ἀλλ᾽ ἐκ θεοῦ ἐγεννήθησαν.

14 Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν
δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας·
15 (Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγεν λέγων· Οὗτος ἦν ⸀ὃν εἶπον⸁·
Ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν·) **16** ⸀ὅτι
ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος·
17 ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωϋσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ
ἐγένετο. **18** θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν πώποτε· ⸀μονογενὴς θεὸς⸁ ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον
τοῦ πατρὸς ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.

19 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου ὅτε ⸀ἀπέστειλαν οἱ Ἰουδαῖοι
ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ Λευίτας ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν· Σὺ τίς εἶ; **20** καὶ
ὡμολόγησεν καὶ οὐκ ἠρνήσατο, καὶ ὡμολόγησεν ὅτι ⸀Ἐγὼ οὐκ εἰμὶ⸁ ὁ

1:15 ὃν εἶπον Treg NIV RP] ὁ εἰπών WH **16 ὅτι** WH Treg NIV] Καὶ RP **18 μονογενὴς θεὸς** WH Treg NIV] ὁ μονογενὴς υἱός RP **19 ἀπέστειλαν** NIV RP] + πρὸς αὐτὸν WH Treg NA **20 Ἐγὼ οὐκ εἰμὶ** WH Treg NIV] Οὐκ εἰμὶ ἐγὼ RP

χριστός. **21** καὶ ἠρώτησαν αὐτόν· Τί οὖν; ⸀σὺ Ἠλίας εἶ⸌; καὶ λέγει· Οὐκ
εἰμί. Ὁ προφήτης εἶ σύ; καὶ ἀπεκρίθη· Οὔ. **22** εἶπαν οὖν αὐτῷ· Τίς εἶ; ἵνα
ἀπόκρισιν δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς· τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ; **23** ἔφη· Ἐγὼ
φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· Εὐθύνατε τὴν ὁδὸν κυρίου, καθὼς εἶπεν Ἠσαΐας
ὁ προφήτης.

24 ⸀Καὶ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων. **25** καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν
καὶ εἶπαν αὐτῷ· Τί οὖν βαπτίζεις εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ χριστὸς ⸀οὐδὲ Ἠλίας οὐδὲ⸌
ὁ προφήτης; **26** ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης λέγων· Ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι·
⸀μέσος ὑμῶν ⸀ἕστηκεν ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε, **27** ⸀ὁ ὀπίσω μου ⸀ἐρχόμενος, οὗ
⸀οὐκ εἰμὶ⸌ ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος. **28** ταῦτα ἐν
Βηθανίᾳ ἐγένετο πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν ⸀ὁ Ἰωάννης βαπτίζων.

29 Τῇ ἐπαύριον βλέπει τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει· Ἴδε
ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. **30** οὗτός ἐστιν ⸀ὑπὲρ οὗ
ἐγὼ εἶπον· Ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός
μου ἦν· **31** κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ᾽ ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραὴλ διὰ τοῦτο
ἦλθον ἐγὼ ⸀ἐν ὕδατι βαπτίζων. **32** καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης λέγων ὅτι
Τεθέαμαι τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ⸀ὡς περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ᾽
αὐτόν· **33** κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ᾽ ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι ἐκεῖνός
μοι εἶπεν· Ἐφ᾽ ὃν ἂν ἴδῃς τὸ πνεῦμα καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ᾽ αὐτόν, οὗτός
ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν πνεύματι ἁγίῳ· **34** κἀγὼ ἑώρακα, καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι
οὗτός ἐστιν ὁ ⸀ἐκλεκτὸς τοῦ θεοῦ.

35 Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἱστήκει ⸀ὁ Ἰωάννης καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
δύο, **36** καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπατοῦντι λέγει· Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ.
37 καὶ ἤκουσαν ⸀οἱ δύο μαθηταὶ αὐτοῦ⸌ λαλοῦντος καὶ ἠκολούθησαν τῷ
Ἰησοῦ. **38** στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας λέγει
αὐτοῖς· Τί ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· Ῥαββί (ὃ λέγεται ⸀μεθερμηνευόμενον

1:21 σὺ Ἠλίας εἶ WH Treg NIV] Ἠλίας εἶ σύ RP **24 Καὶ** WH Treg NIV] + οἱ RP **25 οὐδὲ … οὐδὲ** WH Treg NIV] οὔτε … οὔτε RP **26 μέσος** WH Treg NA] + δὲ NIV RP • **ἕστηκεν** NIV RP] στήκει WH Treg **27 ὁ** Treg NIV] – WH; αὐτός ἐστιν ὁ RP • **ἐρχόμενος** WH Treg NIV] + ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν RP • **οὐκ εἰμὶ** Holmes WH[marg]] οὐκ εἰμὶ ἐγὼ WH Treg NIV; ἐγὼ οὐκ εἰμὶ RP **28 ὁ** WH Treg NIV] – RP **30 ὑπὲρ** WH Treg NIV] περὶ RP **31 ἐν** WH Treg NIV] + τῷ RP **32 ὡς** WH Treg NIV] ὡσεὶ RP **34 ἐκλεκτὸς** Holmes WH[marg]] υἱὸς WH Treg NIV RP **35 ὁ** NIV RP] – WH Treg **37 οἱ δύο μαθηταὶ αὐτοῦ** WH Treg NIV] αὐτοῦ οἱ δύο μαθηταὶ RP **38 μεθερμηνευόμενον** WH Treg NIV] ἑρμηνευόμενον RP

Διδάσκαλε), ποῦ μένεις; **39** λέγει αὐτοῖς· Ἔρχεσθε καὶ ⸂ὄψεσθε. ἦλθαν οὖν⸃
καὶ εἶδαν ποῦ μένει, καὶ παρ᾽ αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ὥρα ἦν
ὡς δεκάτη. **40** ἦν Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν
ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάννου καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ· **41** εὑρίσκει οὗτος
⸀πρῶτον τὸν ἀδελφὸν τὸν ἴδιον Σίμωνα καὶ λέγει αὐτῷ· Εὑρήκαμεν τὸν
Μεσσίαν (ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον χριστός). **42** ⸀ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν
Ἰησοῦν. ἐμβλέψας αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς ⸀Ἰωάννου, σὺ
κληθήσῃ Κηφᾶς (ὃ ἑρμηνεύεται Πέτρος).

43 Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. καὶ εὑρίσκει
Φίλιππον καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀκολούθει μοι. **44** ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ
Βηθσαϊδά, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. **45** εὑρίσκει Φίλιππος τὸν
Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· Ὃν ἔγραψεν Μωϋσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται
εὑρήκαμεν, ⸀Ἰησοῦν υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. **46** καὶ εἶπεν αὐτῷ
Ναθαναήλ· Ἐκ Ναζαρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι; λέγει αὐτῷ ⸀ὁ Φίλιππος·
Ἔρχου καὶ ἴδε. **47** εἶδεν ⸀ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν καὶ
λέγει περὶ αὐτοῦ· Ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλίτης ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστιν. **48** λέγει
αὐτῷ Ναθαναήλ· Πόθεν με γινώσκεις; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Πρὸ
τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν εἶδόν σε. **49** ἀπεκρίθη ⸂αὐτῷ
Ναθαναήλ⸃· Ῥαββί, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, σὺ ⸂βασιλεὺς εἶ⸃ τοῦ Ἰσραήλ.
50 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὅτι εἶπόν σοι ⸀ὅτι εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς
συκῆς πιστεύεις; μείζω τούτων ⸀ὄψῃ. **51** καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
⸀ὑμῖν, ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ θεοῦ ἀναβαίνοντας
καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

2:1 Καὶ τῇ ⸂ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ⸃ γάμος ἐγένετο ἐν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας,
καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ· **2** ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον. **3** καὶ ὑστερήσαντος οἴνου λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς
αὐτόν· Οἶνον οὐκ ἔχουσιν. **4** ⸀καὶ λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι;

1:39 ὄψεσθε. ἦλθαν οὖν WH Treg NIV] ἴδετε. ἦλθαν RP **41 πρῶτον** WH Treg NIV] πρῶτος RP **42 ἤγαγεν** WH Treg NIV] καὶ ἤγαγεν RP • **Ἰωάννου** WH Treg NIV] Ἰωνᾶ RP **45 Ἰησοῦν** WH NIV] + τὸν Treg RP **46 ὁ** WH Treg NIV] – RP **47 ὁ** RP NIV] – WH Treg **49 αὐτῷ Ναθαναήλ** WH Treg NIV] Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ RP • **βασιλεὺς εἶ** WH Treg NIV] εἶ ὁ βασιλεὺς RP **50 ὅτι** WH Treg NIV] – RP • **ὄψῃ** WH Treg NIV] ὄψει RP **51 ὑμῖν** WH Treg NIV] + ἀπ᾽ ἄρτι RP **2:1 ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ** WH NIV RP] τρίτῃ ἡμέρᾳ Treg **4 καὶ** WH Treg NIV] – RP

οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου. **5** λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις· ⸀Ὅ τι⸋ ἂν λέγῃ
ὑμῖν ποιήσατε. **6** ἦσαν δὲ ἐκεῖ ⸀λίθιναι ὑδρίαι⸋ ἓξ ⸀κατὰ τὸν καθαρισμὸν
τῶν Ἰουδαίων κείμεναι⸋, χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς. **7** λέγει αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς· Γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος· καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. **8** καὶ
λέγει αὐτοῖς· Ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ· ⸀οἱ δὲ⸋ ἤνεγκαν.
9 ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλινος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημένον, καὶ οὐκ ᾔδει
πόθεν ἐστίν, οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ, φωνεῖ τὸν νυμφίον
ὁ ἀρχιτρίκλινος **10** καὶ λέγει αὐτῷ· Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον
τίθησιν, καὶ ὅταν ⸀μεθυσθῶσιν τὸν ἐλάσσω· σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως
ἄρτι. **11** ταύτην ⸀ἐποίησεν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας
καὶ ἐφανέρωσεν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

12 Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Καφαρναοὺμ αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ
⸀ἀδελφοὶ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας.

13 Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα
ὁ Ἰησοῦς. **14** καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ
περιστερὰς καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους, **15** καὶ ποιήσας φραγέλλιον ἐκ
σχοινίων πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ τά τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας, καὶ
τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεεν ⸀τὰ κέρματα⸋ καὶ τὰς τραπέζας ⸀ἀνέστρεψεν, **16** καὶ
τοῖς τὰς περιστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν· Ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν, μὴ ποιεῖτε τὸν
οἶκον τοῦ πατρός μου οἶκον ἐμπορίου. **17** ⸀ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι
γεγραμμένον ἐστίν· Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου καταφάγεταί με. **18** ἀπεκρίθησαν
οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπαν αὐτῷ· Τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς;
19 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον καὶ ἐν τρισὶν
ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν. **20** εἶπαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· Τεσσεράκοντα καὶ ἓξ ἔτεσιν
οἰκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν; **21** ἐκεῖνος
δὲ ἔλεγεν περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ. **22** ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν,
ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγεν, καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ καὶ
τῷ λόγῳ ⸀ὃν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.

2:5 Ὅ τι Treg NIV RP] Ὅτι WH **6 λίθιναι ὑδρίαι** WH Treg NIV] ὑδρίαι λίθιναι RP • **κατὰ … Ἰουδαίων κείμεναι** WH Treg NIV] κείμεναι κατὰ … Ἰουδαίων RP **8 οἱ δὲ** WH Treg NIV] Καὶ RP **10 μεθυσθῶσιν** WH NIV] + τότε Treg RP **11 ἐποίησεν** WH Treg NIV] + τὴν RP **12 ἀδελφοὶ** WH Treg] + αὐτοῦ NIV RP **15 τὰ κέρματα** WH Treg] τὸ κέρμα NIV RP • **ἀνέστρεψεν** Treg RP] ἀνέτρεψεν WH NIV **17 ἐμνήσθησαν** WH Treg NIV] + δὲ RP **22 ὃν** WH Treg NIV] ᾧ RP

23 Ὡς δὲ ἦν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ πάσχα ἐν τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ
ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει·
24 αὐτὸς ⸀δὲ Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν ⸀αὐτὸν αὐτοῖς διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν
πάντας **25** καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου, αὐτὸς
γὰρ ἐγίνωσκεν τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

3:1 Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδημος ὄνομα αὐτῷ, ἄρχων
τῶν Ἰουδαίων· **2** οὗτος ἦλθεν πρὸς αὐτὸν νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ῥαββί,
οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος· οὐδεὶς γὰρ ⸂δύναται ταῦτα τὰ
σημεῖα⸃ ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ᾖ ὁ θεὸς μετ᾽ αὐτοῦ. **3** ⸀ἀπεκρίθη Ἰησοῦς
καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται
ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. **4** λέγει πρὸς αὐτὸν ⸀ὁ Νικόδημος· Πῶς δύναται
ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέρων ὤν; μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ
δεύτερον εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι; **5** ⸀ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. **6** τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σάρξ ἐστιν, καὶ τὸ
γεγεννημένον ἐκ τοῦ πνεύματος πνεῦμά ἐστιν. **7** μὴ θαυμάσῃς ὅτι εἶπόν σοι
Δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν. **8** τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν
αὐτοῦ ἀκούεις, ἀλλ᾽ οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει· οὕτως ἐστὶν πᾶς
ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ πνεύματος. **9** ἀπεκρίθη Νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ·
Πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι; **10** ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ
διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεις; **11** ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ὃ
οἴδαμεν λαλοῦμεν καὶ ὃ ἑωράκαμεν μαρτυροῦμεν, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ
λαμβάνετε. **12** εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς ἐὰν εἴπω ὑμῖν
τὰ ἐπουράνια πιστεύσετε; **13** καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ⸀ἀνθρώπου. **14** καὶ καθὼς Μωϋσῆς ὕψωσεν
τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, **15** ἵνα πᾶς ὁ
πιστεύων ⸂ἐν αὐτῷ⸃ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.

2:24 δὲ WH Treg NIV] + ὁ RP • **αὐτὸν** WH] αὑτὸν Treg NIV; ἑαυτὸν RP **3:2 δύναται ταῦτα τὰ σημεῖα** WH Treg NIV] ταῦτα τὰ σημεῖα δύναται RP **3 ἀπεκρίθη** WH Treg NIV] + ὁ RP **4 ὁ** WH NIV RP] – Treg **5 ἀπεκρίθη** NIV RP] + ὁ WH Treg **13 ἀνθρώπου** WH NIV] + ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ Treg RP **15 ἐν αὐτῷ** WH Treg NIV] εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ᾽ RP

16 Οὕτως γὰρ ἠγάπησεν ὁ θεὸς τὸν κόσμον ὥστε τὸν ⸀υἱὸν τὸν μονογενῆ
ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.
17 οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν ⸀υἱὸν εἰς τὸν κόσμον ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον,
ἀλλ’ ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι’ αὐτοῦ. **18** ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται· ὁ ⸀δὲ
μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς
υἱοῦ τοῦ θεοῦ. **19** αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον
καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς, ἦν γὰρ ⸂αὐτῶν πονηρὰ⸃
τὰ ἔργα. **20** πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων μισεῖ τὸ φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ
φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ· **21** ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς
τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα ὅτι ἐν θεῷ ἐστιν εἰργασμένα.

22 Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν
γῆν, καὶ ἐκεῖ διέτριβεν μετ’ αὐτῶν καὶ ἐβάπτιζεν. **23** ἦν δὲ καὶ ⸀ὁ Ἰωάννης
βαπτίζων ἐν Αἰνὼν ἐγγὺς τοῦ Σαλείμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ, καὶ
παρεγίνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο· **24** οὔπω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν
⸀ὁ Ἰωάννης.

25 Ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ Ἰουδαίου περὶ
καθαρισμοῦ. **26** καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ εἶπαν αὐτῷ· Ῥαββί, ὃς ἦν
μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας, ἴδε οὗτος βαπτίζει καὶ
πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν. **27** ἀπεκρίθη Ἰωάννης καὶ εἶπεν· Οὐ δύναται
ἄνθρωπος λαμβάνειν ⸂οὐδὲ ἓν⸃ ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.
28 αὐτοὶ ὑμεῖς ⸀μοι μαρτυρεῖτε ὅτι ⸀εἶπον· Οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ χριστός, ἀλλ’ ὅτι
Ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου. **29** ὁ ἔχων τὴν νύμφην νυμφίος ἐστίν· ὁ
δὲ φίλος τοῦ νυμφίου ὁ ἑστηκὼς καὶ ἀκούων αὐτοῦ, χαρᾷ χαίρει διὰ τὴν φωνὴν
τοῦ νυμφίου. αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πεπλήρωται. **30** ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ
δὲ ἐλαττοῦσθαι.

31 Ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν. ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς
ἐστιν καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ· ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν·
32 ⸀ὃ ἑώρακεν καὶ ἤκουσεν τοῦτο μαρτυρεῖ, καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς
λαμβάνει. **33** ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν ἐσφράγισεν ὅτι ὁ θεὸς ἀληθής

3:16 υἱὸν WH NIV] + *αὐτοῦ* Treg RP **17 υἱὸν** WH NIV] + *αὐτοῦ* Treg RP **18 δὲ** Treg NIV RP] – WH **19 αὐτῶν πονηρὰ** WH Treg NIV] *πονηρὰ αὐτῶν* RP **23 ὁ** WH NIV] – Treg RP **24 ὁ** Treg NIV RP] – WH **27 οὐδὲ ἓν** NIV] *οὐδὲν* WH Treg RP **28 μοι** WH Treg NIV] – RP • **εἶπον** Treg RP] + *ἐγώ* WH; + *ὅτι* NIV **32 ὃ** WH Treg NIV] *καὶ ὃ* RP

ἐστιν. **34** ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ λαλεῖ, οὐ γὰρ ἐκ μέτρου ⸀δίδωσιν τὸ πνεῦμα. **35** ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱόν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. **36** ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ οὐκ ὄψεται ζωήν, ἀλλ’ ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ μένει ἐπ’ αὐτόν.

4:1 Ὡς οὖν ἔγνω ὁ ⸀Ἰησοῦς ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι ὅτι Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ Ἰωάννης— **2** καίτοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν ἀλλ’ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ— **3** ἀφῆκεν τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἀπῆλθεν ⸀πάλιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. **4** ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς Σαμαρείας. **5** ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας λεγομένην Συχὰρ πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰακὼβ ⸀τῷ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· **6** ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ· ὥρα ἦν ⸀ὡς ἕκτη.

7 Ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀντλῆσαι ὕδωρ. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Δός μοι πεῖν· **8** οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσιν. **9** λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρῖτις· Πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν παρ’ ἐμοῦ πεῖν αἰτεῖς ⸂γυναικὸς Σαμαρίτιδος οὔσης⸃; οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρίταις. **10** ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· Εἰ ᾔδεις τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων σοι· Δός μοι πεῖν, σὺ ἂν ᾔτησας αὐτὸν καὶ ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν. **11** λέγει αὐτῷ ⸂ἡ γυνή⸃· Κύριε, οὔτε ἄντλημα ἔχεις καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶν βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; **12** μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιεν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ; **13** ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψήσει πάλιν· **14** ὃς δ’ ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ ⸀διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. **15** λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή· Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ μηδὲ ⸀διέρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν.

3:34 ***δίδωσιν*** WH NIV] + ὁ θεὸς Treg RP **4:1** ***Ἰησοῦς*** Holmes NA] κύριος WH Treg NIV RP **3** ***πάλιν*** WH Treg NIV] – RP **5** ***τῷ*** WH NIV] – Treg RP **6** ***ὡς*** WH Treg NIV] ὡσεὶ RP **9** ***γυναικὸς Σαμαρίτιδος οὔσης*** WH Treg NIV] οὔσης γυναικὸς Σαμαρείτιδος RP **11** ***ἡ γυνή*** Treg NIV RP] – WH **14** ***διψήσει*** WH Treg NIV] διψήσῃ RP **15** ***διέρχωμαι*** WH NIV] ἔρχωμαι Treg; ἔρχομαι RP

16 Λέγει ⸀αὐτῇ· Ὕπαγε φώνησον ⸂τὸν ἄνδρα σου⸃ καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε.
17 ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν ⸀αὐτῷ· Οὐκ ἔχω ἄνδρα. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
Καλῶς εἶπας ὅτι Ἄνδρα οὐκ ἔχω· **18** πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις
οὐκ ἔστιν σου ἀνήρ· τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας. **19** λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Κύριε, θεωρῶ
ὅτι προφήτης εἶ σύ. **20** οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ προσεκύνησαν· καὶ
ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου ⸂προσκυνεῖν δεῖ⸃. **21** λέγει
αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ⸂Πίστευέ μοι, γύναι⸃, ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει
τούτῳ οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ πατρί. **22** ὑμεῖς προσκυνεῖτε
ὃ οὐκ οἴδατε, ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν, ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων
ἐστίν· **23** ἀλλὰ ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστιν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ
προσκυνήσουσιν τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ, καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτους
ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν· **24** πνεῦμα ὁ θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας
αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. **25** λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Οἶδα
ὅτι Μεσσίας ἔρχεται, ὁ λεγόμενος χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν
⸀ἅπαντα. **26** λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι.

27 Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ⸀ἐθαύμαζον ὅτι μετὰ
γυναικὸς ἐλάλει· οὐδεὶς μέντοι εἶπεν· Τί ζητεῖς; ἢ τί λαλεῖς μετ’ αὐτῆς;
28 ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνὴ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ λέγει
τοῖς ἀνθρώποις· **29** Δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπέ μοι πάντα ⸀ὅσα ἐποίησα·
μήτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός; **30** ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.

31 ⸀Ἐν τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ λέγοντες· Ῥαββί, φάγε. **32** ὁ
δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. **33** ἔλεγον οὖν
οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους· Μή τις ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; **34** λέγει αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· Ἐμὸν βρῶμά ἐστιν ἵνα ⸀ποιήσω τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ
τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. **35** οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι Ἔτι τετράμηνός ἐστιν
καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; ἰδοὺ λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ
θεάσασθε τὰς χώρας ὅτι λευκαί εἰσιν πρὸς θερισμόν· ἤδη **36** ⸀ὁ θερίζων μισθὸν
λαμβάνει καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ⸀ἵνα ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ

4:16 **αὐτῇ** WH NIV] + ὁ Ἰησοῦς Treg RP • **τὸν ἄνδρα σου** Treg NIV RP] *σου τὸν ἄνδρα* WH **17** **αὐτῷ** WH NIV] – Treg RP **20** **προσκυνεῖν δεῖ** WH Treg NIV] *δεῖ προσκυνεῖν* RP **21** **Πίστευέ μοι, γύναι** WH Treg NIV] Γύναι, πίστευέ μοι RP **25** **ἅπαντα** WH Treg NIV] *πάντα* RP **27** **ἐθαύμαζον** WH Treg NIV] *ἐθαύμασαν* RP **29** **ὅσα** Treg NIV RP] *ἃ* WH **31** **Ἐν** WH Treg NIV] + δὲ RP **34** **ποιήσω** WH Treg NIV] *ποιῶ* RP **36** **ὁ** WH Treg NIV] Καὶ ὁ RP • **ἵνα** WH Treg NIV] + *καὶ* RP

ὁ θερίζων. **37** ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ⸀ἐστὶν ἀληθινὸς ὅτι Ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων
καὶ ἄλλος ὁ θερίζων· **38** ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε·
ἄλλοι κεκοπιάκασιν, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε.

39 Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαριτῶν
διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς μαρτυρούσης ὅτι Εἶπέν μοι πάντα ⸀ἃ ἐποίησα.
40 ὡς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρῖται, ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ᾽ αὐτοῖς·
καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. **41** καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον
αὐτοῦ, **42** τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον ὅτι Οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν·
αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ
⸀κόσμου.

43 Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ⸀ἐκεῖθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· **44** αὐτὸς
⸀γὰρ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει.
45 ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα
ἑωρακότες ⸀ὅσα ἐποίησεν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ, καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον
εἰς τὴν ἑορτήν.

46 Ἦλθεν οὖν ⸀πάλιν εἰς τὴν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησεν τὸ ὕδωρ
οἶνον. καὶ ἦν τις βασιλικὸς οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει ἐν Καφαρναούμ. **47** οὗτος ἀκούσας
ὅτι Ἰησοῦς ἥκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἀπῆλθεν πρὸς αὐτὸν καὶ
⸀ἠρώτα ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσηται αὐτοῦ τὸν υἱόν, ἤμελλεν γὰρ ἀποθνῄσκειν.
48 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν· Ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ μὴ
πιστεύσητε. **49** λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικός· Κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν
τὸ παιδίον μου. **50** λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πορεύου· ὁ υἱός σου ζῇ. ⸀ἐπίστευσεν
ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ ⸀ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐπορεύετο. **51** ἤδη δὲ αὐτοῦ
καταβαίνοντος οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ⸀ὑπήντησαν ⸀αὐτῷ λέγοντες ὅτι ὁ παῖς ⸀αὐτοῦ
ζῇ. **52** ἐπύθετο οὖν ⸂τὴν ὥραν παρ᾽ αὐτῶν⸃ ἐν ᾗ κομψότερον ἔσχεν· ⸂εἶπαν
οὖν⸃ αὐτῷ ὅτι ⸀Ἐχθὲς ὥραν ἑβδόμην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός. **53** ἔγνω οὖν

4:37 ἐστὶν WH Treg NIV] + ὁ RP **39 ἃ** WH Treg NIV] ὅσα RP **42 κόσμου** WH Treg NIV] + ὁ χριστός RP **43 ἐκεῖθεν** WH Treg NIV] + καὶ ἀπῆλθεν RP **44 γὰρ** WH Treg NIV] + ὁ RP **45 ὅσα** WH Treg NIV] ἃ RP **46 πάλιν** WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP **47 ἠρώτα** WH Treg NIV] + αὐτὸν RP **50 ἐπίστευσεν** WH Treg NIV] καὶ ἐπίστευσεν RP • **ὃν** WH Treg NIV] ᾧ RP **51 ὑπήντησαν** WH Treg NIV] ἀπήντησαν RP • **αὐτῷ** WH NIV] + καὶ ἀπήγγειλαν Treg RP • **αὐτοῦ** WH Treg NIV] σου RP **52 τὴν ὥραν παρ᾽ αὐτῶν** WH Treg NIV] παρ᾽ αὐτῶν τὴν ὥραν RP • **εἶπαν οὖν** WH Treg NIV] Καὶ εἶπον RP • **Ἐχθὲς** WH Treg NIV] Χθὲς RP

ὁ πατὴρ ⸀ὅτι ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ ⸀Ἰησοῦς· Ὁ υἱός σου ζῇ, καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη. **54** τοῦτο ⸀δὲ πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

5:1 Μετὰ ταῦτα ⸀ἦν ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ⸀ἀνέβη Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. **2** ἔστιν δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα ἡ ἐπιλεγομένη Ἑβραϊστὶ ⸀Βηθεσδά, πέντε στοὰς ἔχουσα· **3** ἐν ταύταις κατέκειτο ⸀πλῆθος τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ⸀ξηρῶν. **5** ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ ⸀τριάκοντα ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ ⸀αὐτοῦ· **6** τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ· Θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι; **7** ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ βάλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγὼ ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. **8** λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ⸀Ἔγειρε ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει. **9** καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος καὶ ἦρε τὸν κράβαττον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει.

Ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. **10** ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ· Σάββατόν ἐστιν, ⸀καὶ οὐκ ἔξεστίν σοι ἆραι τὸν ⸀κράβαττον. **11** ⸂ὃς δὲ⸃ ἀπεκρίθη αὐτοῖς· Ὁ ποιήσας με ὑγιῆ ἐκεῖνός μοι εἶπεν Ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει. **12** ἠρώτησαν ⸀οὖν αὐτόν· Τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπών σοι· ⸀Ἆρον καὶ περιπάτει; **13** ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς ἐστιν, ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. **14** μετὰ ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἴδε ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν ⸂σοί τι⸃ γένηται. **15** ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος καὶ ⸀ἀνήγγειλεν τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ. **16** καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον

4:53 ὅτι WH] + ἐν Treg NIV RP• **Ἰησοῦς** WH Treg NIV] + ὅτι RP **54 δὲ** WH Treg NIV] – RP **5:1 ἦν** WH Treg NIV] + ἡ RP • **ἀνέβη** WH Treg NIV] + ὁ RP **2 Βηθεσδά** Treg NIV RP] Βηθζαθά WH NA **3 πλῆθος** WH Treg NIV] + πολὺ RP • **ξηρῶν** WH Treg NIV] + ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν. 4 ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ ἐτάρασσεν τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος, ὑγιὴς ἐγίνετο, ᾧ δήποτε κατείχετο νοσήματι. RP **5 τριάκοντα** Treg RP] + καὶ WH NIV • **αὐτοῦ** WH Treg NIV] – RP **8 Ἔγειρε** WH Treg NIV] Ἔγειραι RP **10 καὶ** WH Treg NIV] – RP • **κράβαττον** WH Treg RP] + σου NIV **11 ὃς δὲ** WH Treg] ὁ δὲ NIV; – RP **12 οὖν** Treg RP] – WH NIV • **Ἆρον** WH NIV] + τὸν κράβαττόν σου Treg RP **14 σοί τι** WH Treg NIV] τί σοι RP **15 ἀνήγγειλεν** Treg NIV RP] εἶπεν WH

⸂οἱ Ἰουδαῖοι τὸν Ἰησοῦν⸃ ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ. **17** ὁ ⸀δὲ ἀπεκρίνατο αὐτοῖς· Ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται κἀγὼ ἐργάζομαι. **18** διὰ τοῦτο οὖν μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι ὅτι οὐ μόνον ἔλυε τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγε τὸν θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ θεῷ.

19 Ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ ⸀ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ’ ἑαυτοῦ οὐδὲν ⸀ἐὰν μή τι βλέπῃ τὸν πατέρα ποιοῦντα· ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ. **20** ὁ γὰρ πατὴρ φιλεῖ τὸν υἱὸν καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ, καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε. **21** ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζῳοποιεῖ, οὕτως καὶ ὁ υἱὸς οὓς θέλει ζῳοποιεῖ. **22** οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκεν τῷ υἱῷ, **23** ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν υἱὸν καθὼς τιμῶσι τὸν πατέρα. ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱὸν οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν. **24** Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν.

25 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστιν ὅτε οἱ νεκροὶ ⸀ἀκούσουσιν τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ καὶ οἱ ἀκούσαντες ⸀ζήσουσιν. **26** ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως ⸂καὶ τῷ υἱῷ ἔδωκεν⸃ ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ· **27** καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν ⸀αὐτῷ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστίν. **28** μὴ θαυμάζετε τοῦτο, ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν ᾗ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ⸀ἀκούσουσιν τῆς φωνῆς αὐτοῦ **29** καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ ⸀δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως.

30 Οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ’ ἐμαυτοῦ οὐδέν· καθὼς ἀκούω κρίνω, καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν, ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός ⸀με.

31 Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής· **32** ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ οἶδα ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ. **33** ὑμεῖς ἀπεστάλκατε πρὸς Ἰωάννην, καὶ μεμαρτύρηκε

5:16 οἱ Ἰουδαῖοι τὸν Ἰησοῦν WH Treg NIV] τὸν Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι RP **17 δὲ** WH] + Ἰησοῦς Treg NIV RP **19 ἔλεγεν** WH NIV] εἶπεν Treg RP • **ἐὰν** Treg NIV RP] ἂν WH **25 ἀκούσουσιν** WH Treg NIV] ἀκούσονται RP • **ζήσουσιν** WH Treg NIV] ζήσονται RP **26 καὶ τῷ υἱῷ ἔδωκεν** WH Treg NIV] ἔδωκεν καὶ τῷ υἱῷ RP **27 αὐτῷ** WH Treg NIV] + καὶ RP **28 ἀκούσουσιν** WH Treg NIV] ἀκούσονται RP **29 δὲ** Treg NIV RP] – WH **30 με** WH Treg NIV] + πατρός RP

τῇ ἀληθείᾳ· **34** ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω, ἀλλὰ
ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. **35** ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ φαίνων,
ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε ἀγαλλιαθῆναι πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ· **36** ἐγὼ δὲ ἔχω
τὴν μαρτυρίαν ⸀μείζω τοῦ Ἰωάννου, τὰ γὰρ ἔργα ἃ ⸀δέδωκέν μοι ὁ πατὴρ ἵνα
τελειώσω αὐτά, αὐτὰ τὰ ἔργα ⸀ἃ ποιῶ, μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατήρ με
ἀπέσταλκεν, **37** καὶ ὁ πέμψας με πατὴρ ⸀ἐκεῖνος μεμαρτύρηκεν περὶ ἐμοῦ.
οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ⸂πώποτε ἀκηκόατε⸃ οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑωράκατε, **38** καὶ
τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε ⸂ἐν ὑμῖν μένοντα⸃, ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος τούτῳ
ὑμεῖς οὐ πιστεύετε.

39 Ἐραυνᾶτε τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν·
καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ· **40** καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός με
ἵνα ζωὴν ἔχητε. **41** δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω, **42** ἀλλὰ ἔγνωκα ὑμᾶς
ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς. **43** ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι
τοῦ πατρός μου καὶ οὐ λαμβάνετέ με· ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ,
ἐκεῖνον λήμψεσθε. **44** πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν παρ᾽ ἀλλήλων
λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου θεοῦ οὐ ζητεῖτε; **45** μὴ
δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν
Μωϋσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε. **46** εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωϋσεῖ, ἐπιστεύετε
ἂν ἐμοί, περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. **47** εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ
πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασιν πιστεύσετε;

6:1 Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας τῆς
Τιβεριάδος. **2** ⸂ἠκολούθει δὲ⸃ αὐτῷ ὄχλος πολύς, ὅτι ⸀ἐθεώρουν τὰ σημεῖα ἃ
ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων. **3** ἀνῆλθεν δὲ εἰς τὸ ⸀ὄρος Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο
μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. **4** ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα, ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων.
5 ἐπάρας οὖν ⸂τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ Ἰησοῦς⸃ καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὄχλος
ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λέγει ⸀πρὸς Φίλιππον· Πόθεν ⸀ἀγοράσωμεν ἄρτους ἵνα
φάγωσιν οὗτοι; **6** τοῦτο δὲ ἔλεγεν πειράζων αὐτόν, αὐτὸς γὰρ ᾔδει τί ἔμελλεν

5:36 **μείζω** WH NIV RP] μείζων Treg • **δέδωκέν** WH Treg NIV] ἔδωκέν RP • **ἃ** WH Treg NIV] + ἐγὼ RP **37** **ἐκεῖνος** WH Treg NIV] αὐτὸς RP • **πώποτε ἀκηκόατε** WH Treg NIV] ἀκηκόατε πώποτε RP **38** **ἐν ὑμῖν μένοντα** WH Treg NIV] μένοντα ἐν ὑμῖν RP **6:2** **ἠκολούθει δὲ** WH Treg NIV] καὶ ἠκολούθει RP • **ἐθεώρουν** WH Treg NIV] ἑώρων αὐτοῦ RP **3** **ὄρος** WH Treg NIV] + ὁ RP **5** **τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ Ἰησοῦς** WH Treg NIV] ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς RP • **πρὸς** WH Treg NIV] + τὸν RP • **ἀγοράσωμεν** WH Treg NIV] ἀγοράσομεν RP

ποιεῖν. **7** ἀπεκρίθη ⸀αὐτῷ Φίλιππος· Διακοσίων δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς ἵνα ⸀ἕκαστος βραχύ ⸀τι λάβῃ. **8** λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου· **9** Ἔστιν ⸀παιδάριον ὧδε ⸀ὃς ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστιν εἰς τοσούτους; **10** ⸀εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν. ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ. ἀνέπεσαν οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ⸀ὡς πεντακισχίλιοι. **11** ἔλαβεν ⸀οὖν τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς καὶ εὐχαριστήσας ⸀διέδωκεν τοῖς ἀνακειμένοις, ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ἤθελον. **12** ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα μή τι ἀπόληται. **13** συνήγαγον οὖν, καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων ἃ ⸀ἐπερίσσευσαν τοῖς βεβρωκόσιν. **14** οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες ⸂ὃ ἐποίησεν σημεῖον⸃ ⸀ἔλεγον ὅτι Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον.

15 Ἰησοῦς οὖν γνοὺς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἁρπάζειν αὐτὸν ἵνα ⸀ποιήσωσιν βασιλέα ἀνεχώρησεν ⸀πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος.

16 Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν, **17** καὶ ἐμβάντες ⸀εἰς πλοῖον ἤρχοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καφαρναούμ. καὶ σκοτία ἤδη ἐγεγόνει καὶ ⸀οὔπω ἐληλύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, **18** ἥ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος ⸀διεγείρετο. **19** ἐληλακότες οὖν ὡς σταδίους εἴκοσι πέντε ἢ τριάκοντα θεωροῦσιν τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινόμενον, καὶ ἐφοβήθησαν. **20** ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· Ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. **21** ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ εὐθέως ⸂ἐγένετο τὸ πλοῖον⸃ ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑπῆγον.

6:7 **αὐτῷ** WH Treg RP] + ὁ NIV • **ἕκαστος** WH Treg NIV] + αὐτῶν RP • **τι** RP NIV] – WH Treg **9** **παιδάριον** WH Treg NIV] + ἓν RP • **ὃς** WH Treg NIV] ὃ RP **10** **εἶπεν** WH Treg NIV] + δὲ RP • **ὡς** WH Treg NIV] ὡσεὶ RP **11** **οὖν** WH Treg NIV] δὲ RP • **διέδωκεν** WH Treg NIV] + τοῖς μαθηταῖς οἱ δὲ μαθηταὶ RP **13** **ἐπερίσσευσαν** WH Treg NIV] ἐπερίσσευσεν RP **14** **ὃ ἐποίησεν σημεῖον** Treg NIV RP] ἃ ἐποίησεν σημεῖα WH • **ἔλεγον** WH Treg NIV] ὁ Ἰησοῦς ἔλεγον RP **15** **ποιήσωσιν** WH Treg NIV] + αὐτὸν RP • **πάλιν** WH Treg NIV] – RP **17** **εἰς** WH Treg NIV] + τὸ RP • **οὔπω** WH Treg NIV] οὐκ RP **18** **διεγείρετο** WH Treg NIV] διηγείρετο RP **21** **ἐγένετο τὸ πλοῖον** WH Treg NIV] τὸ πλοῖον ἐγένετο RP

22 Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἑστηκὼς πέραν τῆς θαλάσσης ⸀εἶδον ὅτι
πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ⸀ἕν, καὶ ὅτι οὐ συνεισῆλθεν τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ⸀πλοῖον ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον· **23** ⸀ἀλλὰ
ἦλθεν ⸀πλοιάρια ἐκ Τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον
εὐχαριστήσαντος τοῦ κυρίου. **24** ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν
ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰς τὰ ⸀πλοιάρια καὶ ἦλθον εἰς
Καφαρναοὺμ ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν.

25 Καὶ εὑρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης εἶπον αὐτῷ· Ῥαββί, πότε
ὧδε γέγονας; **26** ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ζητεῖτέ με οὐχ ὅτι εἴδετε σημεῖα ἀλλ’ ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων καὶ
ἐχορτάσθητε· **27** ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην ἀλλὰ τὴν βρῶσιν
τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει, τοῦτον
γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν ὁ θεός. **28** εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· Τί ποιῶμεν ἵνα
ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ; **29** ἀπεκρίθη ⸀ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτό
ἐστιν τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ ἵνα ⸀πιστεύητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος. **30** εἶπον οὖν
αὐτῷ· Τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμέν σοι; τί ἐργάζῃ;
31 οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθώς ἐστιν γεγραμμένον·
Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. **32** εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ Μωϋσῆς ⸀δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
ἀλλ’ ὁ πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν· **33** ὁ
γὰρ ἄρτος τοῦ θεοῦ ἐστιν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ
κόσμῳ. **34** εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· Κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον.

35 ⸀Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος
πρὸς ἐμὲ οὐ μὴ πεινάσῃ, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ⸀ἐμὲ οὐ μὴ ⸀διψήσει πώποτε.
36 ἀλλ’ εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἑωράκατέ με καὶ οὐ πιστεύετε. **37** πᾶν ὃ δίδωσίν
μοι ὁ πατὴρ πρὸς ἐμὲ ἥξει, καὶ τὸν ἐρχόμενον πρός ⸀με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω,
38 ὅτι καταβέβηκα ⸀ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ
τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με· **39** τοῦτο δέ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός

6:22 **εἶδον** WH Treg NIV] ἰδὼν RP • **ἕν** WH Treg NIV] + ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ RP • **πλοῖον** WH Treg NIV] πλοιάριον RP **23** **ἀλλὰ** WH Treg] ἄλλα NIV; ἄλλα δὲ RP • **πλοιάρια** Treg NIV RP] πλοῖα WH **24** **πλοιάρια** WH Treg NIV] πλοῖα RP **29** **ὁ** WH Treg NIV] – RP • **πιστεύητε** WH Treg NIV] πιστεύσητε RP **32** **δέδωκεν** NIV RP] ἔδωκεν WH Treg **35** **Εἶπεν** WH Treg NA] + οὖν NIV; + δὲ RP • **ἐμὲ** WH Treg NIV] με RP • **διψήσει** WH Treg NIV] διψήσῃ RP **37** **με** WH Treg RP] ἐμὲ NIV **38** **ἀπὸ** WH Treg NIV] ἐκ RP

⸀με ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέν μοι μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ ἀλλὰ ἀναστήσω ⸀αὐτὸ τῇ
ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. **40** τοῦτο ⸀γάρ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ ⸂πατρός μου⸃ ἵνα πᾶς
ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἀναστήσω
αὐτὸν ⸀ἐγὼ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

41 Ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι εἶπεν· Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος
ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, **42** καὶ ἔλεγον· ⸀Οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς
Ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; πῶς ⸀νῦν ⸀λέγει ὅτι
Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα; **43** ⸀ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Μὴ
γογγύζετε μετ᾽ ἀλλήλων. **44** οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός ⸀με ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ
ὁ πέμψας με ἑλκύσῃ αὐτόν, κἀγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
45 ἔστιν γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις· Καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ θεοῦ·
⸀πᾶς ὁ ⸀ἀκούσας παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ μαθὼν ἔρχεται πρὸς ⸀ἐμέ. **46** οὐχ
ὅτι τὸν πατέρα ⸂ἑώρακέν τις⸃ εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τοῦ θεοῦ, οὗτος ἑώρακεν τὸν
πατέρα. **47** ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ ⸀πιστεύων ἔχει ζωὴν αἰώνιον. **48** ἐγώ
εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· **49** οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον ⸂ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ μάννα⸃
καὶ ἀπέθανον· **50** οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων ἵνα τις
ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ· **51** ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
καταβάς· ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου ⸀ζήσει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ὁ ἄρτος
δὲ ὃν ἐγὼ δώσω ἡ σάρξ μού ⸀ἐστιν ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς.

52 Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· Πῶς δύναται
οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα ⸀αὐτοῦ φαγεῖν; **53** εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου
καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. **54** ὁ τρώγων μου τὴν
σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον, κἀγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ
ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. **55** ἡ γὰρ σάρξ μου ⸀ἀληθής ἐστι βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά μου

6:39 με WH Treg NIV] + πατρός RP • **αὐτὸ** WH Treg RP] + ἐν NIV **40 γάρ** WH Treg NIV] δέ RP • **πατρός μου** WH Treg NIV] πέμψαντός με RP • **ἐγὼ** WH Treg RP] + ἐν NIV **42 Οὐχ** NIV RP] Οὐχὶ WH Treg • **νῦν** WH Treg NIV] οὖν RP • **λέγει** WH Treg NIV] + οὗτος RP **43 ἀπεκρίθη** WH Treg NIV] + οὖν ὁ RP **44 με** WH Treg NIV] ἐμέ RP **45 πᾶς** WH Treg NIV] + οὖν RP • **ἀκούσας** WH Treg NIV] ἀκούων RP • **ἐμέ** WH Treg NIV] με RP **46 ἑώρακέν τις** WH Treg NIV] τις ἑώρακεν RP **47 πιστεύων** WH NIV] + εἰς ἐμέ Treg RP **49 ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ μάννα** WH Treg NIV] τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ RP **51 ζήσει** WH NIV] ζήσεται Treg RP • **ἐστιν** WH Treg NIV] + ἣν ἐγὼ δώσω RP **52 αὐτοῦ** WH NIV] – Treg RP **55 ⸀ἀληθής** WH Treg NIV] ἀληθῶς RP

⸀ἀληθής ἐστι πόσις. **56** ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν
ἐμοὶ μένει κἀγὼ ἐν αὐτῷ. **57** καθὼς ἀπέστειλέν με ὁ ζῶν πατὴρ κἀγὼ ζῶ διὰ
τὸν πατέρα, καὶ ὁ τρώγων με κἀκεῖνος ⸀ζήσει δι’ ἐμέ. **58** οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ
⸀ἐξ οὐρανοῦ καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ ⸀πατέρες καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων
τοῦτον τὸν ἄρτον ⸀ζήσει εἰς τὸν αἰῶνα. **59** ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδάσκων
ἐν Καφαρναούμ.

60 Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπαν· Σκληρός ἐστιν
⸂ὁ λόγος οὗτος⸃· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν; **61** εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ
ὅτι γογγύζουσιν περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτο ὑμᾶς
σκανδαλίζει; **62** ἐὰν οὖν θεωρῆτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου
ἦν τὸ πρότερον; **63** τὸ πνεῦμά ἐστιν τὸ ζῳοποιοῦν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν·
τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ ⸀λελάληκα ὑμῖν πνεῦμά ἐστιν καὶ ζωή ἐστιν. **64** ἀλλὰ εἰσὶν
ἐξ ὑμῶν τινες οἳ οὐ πιστεύουσιν. ᾔδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς τίνες εἰσὶν οἱ
μὴ πιστεύοντες καὶ τίς ἐστιν ὁ παραδώσων αὐτόν. **65** καὶ ἔλεγεν· Διὰ τοῦτο
εἴρηκα ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ
τοῦ ⸀πατρός.

66 Ἐκ τούτου πολλοὶ ⸀ἐκ ⸂τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀπῆλθον⸃ εἰς τὰ ὀπίσω καὶ
οὐκέτι μετ’ αὐτοῦ περιεπάτουν. **67** εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα· Μὴ καὶ
ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν; **68** ⸀ἀπεκρίθη αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, πρὸς τίνα
ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις, **69** καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ
ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ ⸀ἅγιος τοῦ ⸀θεοῦ. **70** ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ
ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην; καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν. **71** ἔλεγεν
δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος ⸀Ἰσκαριώτου· οὗτος γὰρ ἔμελλεν ⸂παραδιδόναι αὐτόν⸃,
⸀εἷς ἐκ τῶν δώδεκα.

6:55 **⸀ἀληθής** WH Treg NIV] ἀληθῶς RP **57** **ζήσει** WH Treg NIV] ζήσεται RP **58** **ἐξ** WH Treg NIV] ἐκ τοῦ RP • **πατέρες** WH Treg NA] + ὑμῶν τὸ μάννα NIV RP • **ζήσει** WH Treg NIV] ζήσεται RP **60** **ὁ λόγος οὗτος** WH Treg NIV] οὗτος ὁ λόγος RP **63** **λελάληκα** WH Treg NIV] λαλῶ RP **65** **πατρός** WH Treg NIV] + μου RP **66** **ἐκ** WH Treg NIV] – RP • **τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀπῆλθον** WH Treg NIV] ἀπῆλθον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ RP **68** **ἀπεκρίθη** WH Treg NIV] + οὖν RP **69** **ἅγιος** WH Treg NIV] χριστὸς ὁ υἱὸς RP • **θεοῦ** WH Treg NIV] + τοῦ ζῶντος RP **71** **Ἰσκαριώτου** WH Treg NIV] Ἰσκαριώτην RP • **παραδιδόναι αὐτόν** WH Treg NIV] αὐτόν παραδιδόναι RP • **εἷς** WH Treg NIV] + ὢν RP

7:1 Καὶ ⸂μετὰ ταῦτα περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς⸃ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, οὐ γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι. **2** ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία. **3** εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· Μετάβηθι ἐντεῦθεν καὶ ὕπαγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταί σου ⸀θεωρήσουσιν ⸂σοῦ τὰ ἔργα⸃ ἃ ποιεῖς· **4** οὐδεὶς γάρ ⸂τι ἐν κρυπτῷ⸃ ποιεῖ καὶ ζητεῖ αὐτὸς ἐν παρρησίᾳ εἶναι· εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ. **5** οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν. **6** λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πάρεστιν, ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτέ ἐστιν ἕτοιμος. **7** οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς, ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρά ἐστιν. **8** ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ⸀ἑορτήν· ἐγὼ ⸀οὐκ ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ ⸂ἐμὸς καιρὸς⸃ οὔπω πεπλήρωται. **9** ταῦτα ⸀δὲ εἰπὼν ⸀αὐτὸς ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ.

10 Ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ⸂εἰς τὴν ἑορτήν, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη⸃, οὐ φανερῶς ἀλλὰ ὡς ἐν κρυπτῷ. **11** οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ ἔλεγον· Ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; **12** καὶ γογγυσμὸς ⸂περὶ αὐτοῦ ἦν πολὺς⸃ ἐν τοῖς ὄχλοις· οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι Ἀγαθός ἐστιν, ἄλλοι ⸀δὲ ἔλεγον· Οὔ, ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον. **13** οὐδεὶς μέντοι παρρησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.

14 Ἤδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσούσης ⸀ἀνέβη Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκεν. **15** ⸂ἐθαύμαζον οὖν⸃ οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· Πῶς οὗτος γράμματα οἶδεν μὴ μεμαθηκώς; **16** ἀπεκρίθη οὖν αὐτοῖς ⸀ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμὴ ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με· **17** ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδαχῆς πότερον ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν ἢ ἐγὼ ἀπ’ ἐμαυτοῦ λαλῶ. **18** ὁ ἀφ’ ἑαυτοῦ λαλῶν τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτὸν οὗτος ἀληθής ἐστιν καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν.

7:1 μετὰ ταῦτα περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς WH Treg NIV] περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς μετὰ ταῦτα RP **3 θεωρήσουσιν** WH Treg NIV] θεωρήσωσιν RP • **σοῦ τὰ ἔργα** WH Treg NA] τὰ ἔργα σου RP; τὰ ἔργα NIV **4 τι ἐν κρυπτῷ** WH Treg NIV] ἐν κρυπτῷ τι RP **8 ἑορτήν** WH Treg NIV] + ταύτην RP • **οὐκ** Treg NA] οὔπω WH NIV RP • **ἐμὸς καιρὸς** WH Treg NIV] καιρὸς ὁ ἐμὸς RP **9 δὲ** WH NIV RP] – Treg • **αὐτὸς** Treg NIV] αὐτοῖς WH RP **10 εἰς τὴν ἑορτήν τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη** WH Treg NIV] τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτήν RP **12 περὶ αὐτοῦ ἦν πολὺς** WH Treg NIV] πολὺς περὶ αὐτοῦ ἦν RP • **δὲ** WH Treg NIV] – RP **14 ἀνέβη** WH Treg NIV] + ὁ RP **15 ἐθαύμαζον οὖν** WH Treg NIV] Καὶ ἐθαύμαζον RP **16 ὁ** NIV RP] – WH Treg

19 Οὐ Μωϋσῆς ⸀δέδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον; καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ τὸν
νόμον. τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι; **20** ἀπεκρίθη ὁ ⸀ὄχλος· Δαιμόνιον ἔχεις· τίς
σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι; **21** ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἓν ἔργον ἐποίησα
καὶ πάντες θαυμάζετε. **22** διὰ τοῦτο Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομήν—
οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωϋσέως ἐστὶν ἀλλ’ ἐκ τῶν πατέρων— καὶ ἐν σαββάτῳ
περιτέμνετε ἄνθρωπον. **23** εἰ περιτομὴν ⸀λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ ἵνα
μὴ λυθῇ ὁ νόμος Μωϋσέως, ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν
σαββάτῳ; **24** μὴ κρίνετε κατ’ ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν ⸀κρίνετε.

25 Ἔλεγον οὖν τινες ἐκ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν· Οὐχ οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσιν
ἀποκτεῖναι; **26** καὶ ἴδε παρρησίᾳ λαλεῖ καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσιν· μήποτε
ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες ὅτι οὗτός ⸀ἐστιν ὁ χριστός; **27** ἀλλὰ τοῦτον
οἴδαμεν πόθεν ἐστίν· ὁ δὲ χριστὸς ὅταν ἔρχηται οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἐστίν.
28 ἔκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ Ἰησοῦς καὶ λέγων· Κἀμὲ οἴδατε καὶ
οἴδατε πόθεν εἰμί· καὶ ἀπ’ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ’ ἔστιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας
με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε· **29** ἐγὼ οἶδα αὐτόν, ὅτι παρ’ αὐτοῦ εἰμι κἀκεῖνός
με ἀπέστειλεν. **30** ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πιάσαι, καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ’ αὐτὸν
τὴν χεῖρα, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. **31** ⸂ἐκ τοῦ ὄχλου δὲ πολλοὶ⸃
ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, καὶ ⸀ἔλεγον· Ὁ χριστὸς ὅταν ἔλθῃ ⸀μὴ πλείονα ⸀σημεῖα
ποιήσει ὧν οὗτος ἐποίησεν;

32 Ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ ταῦτα, καὶ
ἀπέστειλαν ⸂οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ὑπηρέτας⸃ ἵνα πιάσωσιν αὐτόν.
33 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· Ἔτι ⸂χρόνον μικρὸν⸃ μεθ’ ὑμῶν εἰμι καὶ ὑπάγω πρὸς
τὸν πέμψαντά με. **34** ζητήσετέ με καὶ οὐχ ⸀εὑρήσετέ, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ὑμεῖς
οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. **35** εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτούς· Ποῦ οὗτος μέλλει
πορεύεσθαι ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὑρήσομεν αὐτόν; μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων
μέλλει πορεύεσθαι καὶ διδάσκειν τοὺς Ἕλληνας; **36** τίς ἐστιν ⸂ὁ λόγος οὗτος⸃

7:19 δέδωκεν NIV RP] ἔδωκεν WH Treg **20 ὄχλος** WH Treg NIV] + καὶ εἶπεν RP **23 λαμβάνει** Treg NIV RP] + ὁ WH **24 κρίνετε** WH Treg NIV] κρίνατε RP **26 ἐστιν** WH Treg NIV] + ἀληθῶς RP **31 ἐκ τοῦ ὄχλου δὲ πολλοὶ** WH Treg NIV] Πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου RP • **ἔλεγον** WH Treg NIV] + ὅτι RP • **μὴ** WH Treg NIV] μήτι RP • **σημεῖα** WH Treg NIV] + τούτων RP **32 οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ὑπηρέτας** WH Treg NIV] ὑπηρέτας οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς RP **33 χρόνον μικρὸν** WH Treg NIV] μικρὸν χρόνον RP **34 εὑρήσετέ** Treg RP] + με WH NIV **36 ὁ λόγος οὗτος** WH Treg NIV] οὗτος ὁ λόγος RP

ὃν εἶπε· Ζητήσετέ με καὶ οὐχ ⸀εὑρήσετέ, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ὑμεῖς οὐ δύνασθε
ἐλθεῖν;
37 Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς εἱστήκει ὁ Ἰησοῦς, καὶ
ἔκραξεν λέγων· Ἐάν τις διψᾷ ἐρχέσθω πρός με καὶ πινέτω. **38** ὁ πιστεύων
εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν
ὕδατος ζῶντος. **39** τοῦτο δὲ εἶπεν περὶ τοῦ πνεύματος ⸀οὗ ἔμελλον λαμβάνειν
οἱ ⸀πιστεύσαντες εἰς αὐτόν· οὔπω γὰρ ἦν ⸀πνεῦμα, ὅτι Ἰησοῦς ⸀οὐδέπω
ἐδοξάσθη.
40 ⸂Ἐκ τοῦ ὄχλου οὖν⸃ ἀκούσαντες ⸂τῶν λόγων τούτων⸃ ⸀ἔλεγον· Οὗτός
ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης· **41** ἄλλοι ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν ὁ χριστός· ⸂οἱ δὲ⸃
ἔλεγον· Μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ χριστὸς ἔρχεται; **42** ⸀οὐχ ἡ γραφὴ εἶπεν
ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος Δαυὶδ, καὶ ἀπὸ Βηθλέεμ τῆς κώμης ὅπου ἦν Δαυὶδ,
⸂ἔρχεται ὁ χριστός⸃; **43** σχίσμα οὖν ⸂ἐγένετο ἐν τῷ ὄχλῳ⸃ δι’ αὐτόν. **44** τινὲς
δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν, ἀλλ’ οὐδεὶς ⸀ἐπέβαλεν ἐπ’ αὐτὸν τὰς
χεῖρας.
45 Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους, καὶ
εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι· Διὰ τί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν; **46** ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται·
Οὐδέποτε ⸂ἐλάλησεν οὕτως⸃ ⸀ἄνθρωπος. **47** ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ
Φαρισαῖοι· Μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; **48** μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν
εἰς αὐτὸν ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων; **49** ἀλλὰ ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώσκων τὸν
νόμον ⸀ἐπάρατοί εἰσιν. **50** λέγει Νικόδημος πρὸς αὐτούς, ὁ ⸀ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν
⸀πρότερον, εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν· **51** Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον ἐὰν
μὴ ἀκούσῃ ⸂πρῶτον παρ’ αὐτοῦ⸃ καὶ γνῷ τί ποιεῖ; **52** ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν

7:36 εὑρήσετέ Treg RP] + με WH NIV **39 οὗ** WH Treg RP] ὃ NIV • **πιστεύσαντες** WH Treg NIV] πιστεύοντες RP • **πνεῦμα** WH NA] + ἅγιον Treg RP; + δεδομένον NIV • **οὐδέπω** NIV RP] οὔπω WH Treg **40 Ἐκ τοῦ ὄχλου οὖν** WH Treg NIV] Πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου RP • **τῶν λόγων τούτων** WH Treg NIV] τὸν λόγον RP • **ἔλεγον** Treg NIV RP] + ὅτι WH **41 οἱ δὲ** WH Treg NIV] Ἄλλοι RP **42 οὐχ** WH Treg NIV] Οὐχὶ RP • **ἔρχεται ὁ χριστός** WH Treg NIV] ὁ χριστός ἔρχεται RP **43 ἐγένετο ἐν τῷ ὄχλῳ** WH Treg NIV] ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο RP **44 ἐπέβαλεν** NIV RP] ἔβαλεν WH Treg **46 ἐλάλησεν οὕτως** WH Treg NIV] οὕτως ἐλάλησεν RP • **ἄνθρωπος** WH NIV] + ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος Treg RP **49 ἐπάρατοί** WH Treg NIV] ἐπικατάρατοί RP **50 ἐλθὼν** WH Treg NIV] + νυκτὸς RP • **πρότερον** WH Treg] τὸ πρότερον NIV; – RP **51 πρῶτον παρ’ αὐτοῦ** WH Treg NIV] παρ’ αὐτοῦ πρότερον RP

αὐτῷ· Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; ἐραύνησον καὶ ἴδε ὅτι ⸂ἐκ τῆς Γαλιλαίας
προφήτης⸃ οὐκ ⸀ἐγείρεται.

8:12 Πάλιν οὖν αὐτοῖς ⸂ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς⸃ λέγων· Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς
τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ⸀ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ’ ἕξει τὸ
φῶς τῆς ζωῆς. **13** εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι· Σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς·
ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής. **14** ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Κἂν
ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία μου, ὅτι οἶδα πόθεν
ἦλθον καὶ ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι ⸀ἢ ποῦ ὑπάγω.
15 ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε, ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα. **16** καὶ ἐὰν κρίνω
δὲ ἐγώ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ⸀ἀληθινή ἐστιν, ὅτι μόνος οὐκ εἰμί, ἀλλ’ ἐγὼ καὶ ὁ
πέμψας με πατήρ. **17** καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται ὅτι δύο
ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής ἐστιν. **18** ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ
καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ. **19** ἔλεγον οὖν αὐτῷ· Ποῦ ἐστιν
ὁ πατήρ σου; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Οὔτε ἐμὲ οἴδατε οὔτε τὸν πατέρα μου· εἰ ἐμὲ
ᾔδειτε, καὶ τὸν πατέρα μου ⸂ἂν ᾔδειτε⸃. **20** ταῦτα τὰ ῥήματα ⸀ἐλάλησεν ἐν

7:52 **ἐκ τῆς Γαλιλαίας προφήτης** WH Treg NIV] προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας RP
• **ἐγείρεται** WH Treg NIV] ἐγηγέρται RP; + 7:53–8:11 RP: 53 καὶ ἐπορεύθη ἕκαστος
εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· 8:1 Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. 2 Ὄρθρου
δὲ πάλιν παρεγένετο εἰς τὸ ἱερόν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν
αὐτούς. 3 ἄγουσιν δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς αὐτὸν γυναῖκα ἐν μοιχείᾳ
καταλήφθεισαν· καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ, 4 λέγουσιν αὐτῷ, πειράζοντες·
Διδάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ κατελήφθη ἐπ’ αὐτοφόρῳ μοιχευομένη. 5 ἐν δὲ τῷ νόμῳ
Μωσῆς ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λιθοβολεῖσθαι· σὺ οὖν τί λέγεις; 6 τοῦτο δὲ
ἔλεγον πειράζοντες αὐτόν, ἵνα ἔχωσιν κατηγορεῖν αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας, τῷ
δακτύλῳ ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν, μὴ προσποιούμενος. 7 ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες αὐτόν,
ἀνακύψας εἶπεν πρὸς αὐτούς· Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν, πρῶτον ἐπ’ αὐτὴν τὸν λίθον
βαλέτω. 8 καὶ πάλιν κάτω κύψας ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. 9 οἱ δέ, ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ
τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι, ἐξήρχοντο εἷς καθ’ εἷς, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων·
καὶ κατελείφθη μόνος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ οὖσα. 10 ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς,
καὶ μηδένα θεασάμενος πλὴν τῆς γυναικός, εἶπεν αὐτῇ· Ποῦ εἰσιν ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί
σου; Οὐδείς σε κατέκρινεν; 11 ἡ δὲ εἶπεν· Οὐδείς, κύριε. εἶπεν δὲ ὁ Ἰησοῦς· Οὐδὲ ἐγώ
σε κρίνω· πορεύου καὶ μηκέτι ἁμάρτανε. **8:12** **ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς** WH Treg NIV]
ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν RP • **ἐμοὶ** NIV RP] μοι WH Treg **14** **ἢ** WH Treg NIV] καὶ
RP **16** **ἀληθινή** WH Treg NIV] ἀληθής RP **19** **ἂν ᾔδειτε** WH Treg NIV] ᾔδειτε
ἂν RP **20** **ἐλάλησεν** WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP

τῷ γαζοφυλακίῳ διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτόν, ὅτι οὔπω
ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.

21 Εἶπεν οὖν πάλιν ⸀αὐτοῖς· Ἐγὼ ὑπάγω καὶ ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ
ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν.
22 ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· Μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτὸν ὅτι λέγει· Ὅπου ἐγὼ
ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν; **23** καὶ ⸀ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω
ἐστέ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ ⸂τούτου τοῦ κόσμου⸃ ἐστέ, ἐγὼ οὐκ εἰμὶ
ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. **24** εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις
ὑμῶν· ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις
ὑμῶν. **25** ἔλεγον οὖν αὐτῷ· Σὺ τίς εἶ; ⸀εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Τὴν ἀρχὴν
⸂ὅ τι⸃ καὶ λαλῶ ὑμῖν; **26** πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν· ἀλλ’
ὁ πέμψας με ἀληθής ἐστιν, κἀγὼ ἃ ἤκουσα παρ’ αὐτοῦ ταῦτα ⸀λαλῶ εἰς
τὸν κόσμον. **27** οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν. **28** εἶπεν ⸀οὖν ὁ
Ἰησοῦς· Ὅταν ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι,
καὶ ἀπ’ ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέν με ὁ ⸀πατὴρ ταῦτα λαλῶ.
29 καὶ ὁ πέμψας με μετ’ ἐμοῦ ἐστιν· οὐκ ἀφῆκέν με ⸀μόνον, ὅτι ἐγὼ τὰ
ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε. **30** ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος πολλοὶ ἐπίστευσαν
εἰς αὐτόν.

31 Ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους· Ἐὰν
ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μού ἐστε, **32** καὶ γνώσεσθε
τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς. **33** ἀπεκρίθησαν ⸂πρὸς αὐτόν⸃·
Σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν καὶ οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε· πῶς σὺ λέγεις ὅτι
Ἐλεύθεροι γενήσεσθε;

34 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν
ἁμαρτίαν δοῦλός ἐστιν τῆς ἁμαρτίας· **35** ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς
τὸν αἰῶνα· ⸀ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα. **36** ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ,
ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε. **37** οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστε· ἀλλὰ ζητεῖτέ με

8:21 ***αὐτοῖς*** WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP **23** ***ἔλεγεν*** WH Treg NIV] εἶπεν RP • **τούτου τοῦ κόσμου** WH Treg NIV] τοῦ κόσμου τούτου RP **25** **εἶπεν** WH Treg NIV] Καὶ εἶπεν RP • **ὅ τι** Treg NIV RP] ὅτι WH **26** **λαλῶ** WH Treg NIV] λὲγω RP **28** ***οὖν*** WH Treg NIV] + *αὐτοῖς* RP NA • **πατὴρ** WH Treg NIV] + *μου* RP **29** ***μόνον*** WH Treg NIV] *ὁ πατήρ* RP **33** **πρὸς αὐτόν** WH Treg NIV] *αὐτῷ* RP **35** **ὁ** WH Treg RP NA] + δὲ NIV

ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν. **38** ⸂ἃ ἐγὼ⸃ ἑώρακα παρὰ τῷ
⸀πατρὶ λαλῶ· καὶ ὑμεῖς οὖν ⸂ἃ ἠκούσατε⸃ παρὰ ⸂τοῦ πατρὸς⸃ ποιεῖτε.

39 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· Ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστιν. λέγει
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ⸀ἐστε, τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραὰμ ⸀ἐποιεῖτε·
40 νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα
ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ θεοῦ· τοῦτο Ἀβραὰμ οὐκ ἐποίησεν. **41** ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ
ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. ⸀εἶπαν αὐτῷ· Ἡμεῖς ἐκ πορνείας ⸂οὐ γεγεννήμεθα⸃·
ἕνα πατέρα ἔχομεν τὸν θεόν. **42** ⸀εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ ὁ θεὸς πατὴρ ὑμῶν
ἦν ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ, ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἥκω· οὐδὲ γὰρ ἀπ'
ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλεν. **43** διὰ τί τὴν λαλιὰν τὴν ἐμὴν
οὐ γινώσκετε; ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λόγον τὸν ἐμόν. **44** ὑμεῖς ἐκ τοῦ
πατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστὲ καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν.
ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ ⸂οὐκ ἔστηκεν⸃, ὅτι οὐκ
ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ. ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι ψεύστης
ἐστὶν καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. **45** ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω, οὐ πιστεύετέ μοι.
46 τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας; ⸀εἰ ἀλήθειαν λέγω, διὰ τί ὑμεῖς οὐ
πιστεύετέ μοι; **47** ὁ ὢν ἐκ τοῦ θεοῦ τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο
ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστέ.

48 ⸀Ἀπεκρίθησαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπαν αὐτῷ· Οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς
ὅτι Σαμαρίτης εἶ σὺ καὶ δαιμόνιον ἔχεις; **49** ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Ἐγὼ δαιμόνιον
οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν πατέρα μου, καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετέ με. **50** ἐγὼ δὲ οὐ
ζητῶ τὴν δόξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. **51** ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐάν
τις τὸν ⸂ἐμὸν λόγον⸃ τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. **52** ⸀εἶπον
αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις. Ἀβραὰμ ἀπέθανεν καὶ
οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις· Ἐάν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ γεύσηται
θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα· **53** μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστις
ἀπέθανεν; καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον· τίνα ⸀σεαυτὸν ποιεῖς; **54** ἀπεκρίθη

8:38 **ἃ ἐγὼ** WH Treg NIV] Ἐγὼ ὃ RP • **πατρὶ** WH Treg NIV] + μου RP • **ἃ ἠκούσατε** WH Treg NIV] ὃ ἑωράκατε RP • **τοῦ πατρὸς** WH Treg NA] + ὑμῶν NIV; τῷ πατρὶ ὑμῶν RP **39** **ἐστε** WH Treg NA] ἦτε NIV RP • **ἐποιεῖτε** Treg NIV RP] ποιεῖτε WH **41** **εἶπαν** WH Treg NIV] + οὖν RP NA • **οὐ γεγεννήμεθα** NIV RP] οὐκ ἐγεννήθημεν WH Treg **42** **εἶπεν** WH Treg NIV] + οὖν RP **44** **οὐκ ἔστηκεν** WH NIV] οὐχ ἕστηκεν Treg RP **46** **εἰ** WH Treg NIV] + δὲ RP **48** **Ἀπεκρίθησαν** WH Treg NIV] + οὖν RP **51** **ἐμὸν λόγον** WH Treg NIV] λόγον τὸν ἐμὸν RP **52** **εἶπον** WH Treg] + οὖν NIV RP **53** **σεαυτὸν** WH Treg NIV] + σὺ RP

Ἰησοῦς· Ἐὰν ἐγὼ ⸀δοξάσω ἐμαυτόν, ἡ δόξα μου οὐδέν ἐστιν· ἔστιν ὁ πατήρ
μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι θεὸς ⸀ἡμῶν ἐστιν, **55** καὶ οὐκ ἐγνώκατε
αὐτόν, ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν· κἂν εἴπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιος ⸀ὑμῖν
ψεύστης· ἀλλὰ οἶδα αὐτὸν καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ. **56** Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ
ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν, καὶ εἶδεν καὶ ἐχάρη. **57** εἶπον
οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν· Πεντήκοντα ἔτη οὔπω ἔχεις καὶ Ἀβραὰμ ἑώρακας;
58 εἶπεν ⸀αὐτοῖς Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι ἐγὼ
εἰμί. **59** ἦραν οὖν λίθους ἵνα βάλωσιν ἐπ' αὐτόν· Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη καὶ ἐξῆλθεν
ἐκ τοῦ ⸀ἱεροῦ.

9:1 Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς. **2** καὶ ἠρώτησαν
αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· Ῥαββί, τίς ἥμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς
αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; **3** ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Οὔτε οὗτος ἥμαρτεν οὔτε
οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῷ. **4** ⸀ἡμᾶς δεῖ
ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται νὺξ ὅτε οὐδεὶς
δύναται ἐργάζεσθαι. **5** ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου. **6** ταῦτα
εἰπὼν ἔπτυσεν χαμαὶ καὶ ἐποίησεν πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ⸀ἐπέχρισεν
⸀αὐτοῦ τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ⸀ὀφθαλμούς, **7** καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὕπαγε νίψαι εἰς
τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ (ὃ ἑρμηνεύεται Ἀπεσταλμένος). ἀπῆλθεν οὖν
καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθεν βλέπων. **8** οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν
τὸ πρότερον ὅτι ⸀προσαίτης ἦν ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ
προσαιτῶν; **9** ἄλλοι ἔλεγον ὅτι Οὗτός ἐστιν· ἄλλοι ⸂ἔλεγον· Οὐχί, ἀλλὰ⸃
ὅμοιος αὐτῷ ἐστιν. ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι Ἐγώ εἰμι. **10** ἔλεγον οὖν αὐτῷ· ⸀Πῶς
ἠνεῴχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί; **11** ἀπεκρίθη ⸀ἐκεῖνος· ⸂Ὁ ἄνθρωπος ὁ⸃ λεγόμενος
Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησεν καὶ ἐπέχρισέν μου τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶπέν μοι ⸀ὅτι

8:54 δοξάσω WH Treg NIV] δοξάζω RP • **ἡμῶν** Treg NIV RP] ὑμῶν WH **55 ὑμῖν** WH Treg NIV] ὑμῶν RP **58 αὐτοῖς** WH Treg NIV] + ὁ RP **59 ἱεροῦ** WH Treg NIV] + διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν καὶ παρῆγεν οὕτως RP **9:4 ἡμᾶς** WH Treg NIV] Ἐμὲ RP **6 ἐπέχρισεν** Treg NIV RP] ἐπέθηκεν WH • **αὐτοῦ** WH Treg NIV] – RP • **ὀφθαλμούς** WH Treg NIV] + τοῦ τυφλοῦ RP **8 προσαίτης** WH Treg NIV] τυφλὸς RP **9 ἔλεγον Οὐχί ἀλλὰ** WH Treg NIV] δὲ ὅτι RP **10 Πῶς** Treg RP] + οὖν WH NIV **11 ἐκεῖνος** WH Treg NIV] + καὶ εἶπεν RP • **Ὁ ἄνθρωπος ὁ** WH Treg NIV] Ἄνθρωπος RP • **ὅτι** WH Treg NIV] – RP

Ὕπαγε εἰς ⸀τὸν Σιλωὰμ καὶ νίψαι· ἀπελθὼν ⸀οὖν καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα.
12 ⸂καὶ εἶπαν⸃ αὐτῷ· Ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; λέγει· Οὐκ οἶδα.

13 Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους τόν ποτε τυφλόν. **14** ἦν δὲ
σάββατον ⸂ἐν ᾗ ἡμέρᾳ⸃ τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς
ὀφθαλμούς. **15** πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν. ὁ
δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Πηλὸν ἐπέθηκέν μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐνιψάμην, καὶ
βλέπω. **16** ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές· ⸂Οὐκ ἔστιν οὗτος παρὰ θεοῦ ὁ
ἄνθρωπος⸃, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. ⸀ἄλλοι ἔλεγον· Πῶς δύναται ἄνθρωπος
ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. **17** λέγουσιν ⸀οὖν
τῷ τυφλῷ πάλιν· ⸂Τί σὺ⸃ λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἠνέῳξέν σου τοὺς ὀφθαλμούς;
ὁ δὲ εἶπεν ὅτι Προφήτης ἐστίν.

18 Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι ⸂ἦν τυφλὸς⸃ καὶ
ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ ⸂τοῦ ἀναβλέψαντος⸃ **19** καὶ
ἠρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι
τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν ⸂βλέπει ἄρτι⸃; **20** ἀπεκρίθησαν ⸀οὖν οἱ γονεῖς αὐτοῦ
καὶ εἶπαν· Οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη·
21 πῶς δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἴδαμεν, ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμεῖς
οὐκ οἴδαμεν· ⸂αὐτὸν ἐρωτήσατε, ἡλικίαν ἔχει⸃, αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ λαλήσει.
22 ταῦτα εἶπαν οἱ γονεῖς αὐτοῦ ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους, ἤδη γὰρ
συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ χριστόν, ἀποσυνάγωγος
γένηται. **23** διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπαν ὅτι Ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν
⸀ἐπερωτήσατε.

24 Ἐφώνησαν οὖν ⸂τὸν ἄνθρωπον ἐκ δευτέρου⸃ ὃς ἦν τυφλὸς καὶ εἶπαν
αὐτῷ· Δὸς δόξαν τῷ θεῷ· ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι ⸂οὗτος ὁ ἄνθρωπος⸃ ἁμαρτωλός

9:12 τὸν WH Treg NIV] τὴν κολυμβήθραν τοῦ RP • **οὖν** WH Treg NIV] δὲ RP **12 καὶ εἶπαν** WH Treg NIV] Εἶπον οὖν RP **14 ἐν ᾗ ἡμέρᾳ** WH Treg NIV] ὅτε RP **16 Οὐκ ἔστιν οὗτος παρὰ θεοῦ ὁ ἄνθρωπος** WH Treg NIV] Οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστιν παρὰ τοῦ θεοῦ RP • **ἄλλοι** Treg RP] + δὲ WH NIV **17 οὖν** WH Treg NIV] – RP • **Τί σὺ** WH Treg NIV] Σὺ τί RP **18 ἦν τυφλὸς** WH Treg NIV] τυφλὸς ἦν RP • **τοῦ ἀναβλέψαντος** WH Treg RP NA] – NIV **19 βλέπει ἄρτι** WH Treg NIV] ἄρτι βλέπει RP **20 οὖν** WH Treg NIV] δὲ αὐτοῖς RP **21 αὐτὸν ἐρωτήσατε ἡλικίαν ἔχει** WH Treg NIV] αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει αὐτὸν ἐρωτήσατε RP **23 ἐπερωτήσατε** WH NIV] ἐρωτήσατε Treg RP **24 τὸν ἄνθρωπον ἐκ δευτέρου** WH Treg NIV] ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον RP • **οὗτος ὁ ἄνθρωπος** WH NIV] ὁ ἄνθρωπος οὗτος Treg RP

ἐστιν. **25** ἀπεκρίθη οὖν ⸀ἐκεῖνος· Εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν οὐκ οἶδα· ἓν οἶδα ὅτι
τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω. **26** εἶπον ⸂οὖν αὐτῷ⸃· Τί ἐποίησέν σοι; πῶς ἤνοιξέν
σου τοὺς ὀφθαλμούς; **27** ἀπεκρίθη αὐτοῖς· Εἶπον ὑμῖν ἤδη καὶ οὐκ ἠκούσατε·
τί πάλιν θέλετε ἀκούειν; μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι;
28 ⸀ἐλοιδόρησαν αὐτὸν καὶ εἶπον· Σὺ ⸂μαθητὴς εἶ⸃ ἐκείνου, ἡμεῖς δὲ τοῦ
Μωϋσέως ἐσμὲν μαθηταί· **29** ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι Μωϋσεῖ λελάληκεν ὁ θεός,
τοῦτον δὲ οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἐστίν. **30** ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Ἐν ⸂τούτῳ γὰρ τὸ⸃ θαυμαστόν ἐστιν ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστίν, καὶ
ἤνοιξέν μου τοὺς ὀφθαλμούς. **31** ⸀οἴδαμεν ὅτι ⸂ἁμαρτωλῶν ὁ θεὸς⸃ οὐκ ἀκούει,
ἀλλ᾽ ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ τούτου ἀκούει. **32** ἐκ τοῦ
αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἠνέῳξέν τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου· **33** εἰ
μὴ ἦν οὗτος παρὰ θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν. **34** ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν
αὐτῷ· Ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; καὶ ἐξέβαλον
αὐτὸν ἔξω.

35 ⸀Ἤκουσεν Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὑρὼν αὐτὸν ⸀εἶπεν·
Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ⸀ἀνθρώπου; **36** ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν·
Καὶ τίς ἐστιν, κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; **37** ⸀εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Καὶ
ἑώρακας αὐτὸν καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν. **38** ὁ δὲ ἔφη· Πιστεύω,
κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. **39** καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν
κόσμον τοῦτον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσιν καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ
γένωνται. **40** ⸀ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων ταῦτα οἱ ⸂μετ᾽ αὐτοῦ ὄντες⸃, καὶ
εἶπον αὐτῷ· Μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοί ἐσμεν; **41** εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ τυφλοὶ
ἦτε, οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε ὅτι Βλέπομεν· ⸀ἡ ἁμαρτία ὑμῶν
μένει.

10:1 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν
τῶν προβάτων ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν ἐκεῖνος κλέπτης ἐστὶν καὶ λῃστής·

9:25 ἐκεῖνος WH Treg NIV] + καὶ εἶπεν RP **26 οὖν αὐτῷ** WH Treg NIV] δὲ αὐτῷ πάλιν RP **28 ἐλοιδόρησαν** RP] καὶ ἐλοιδόρησαν WH NIV; οἱ δὲ ἐλοιδόρησαν Treg • **μαθητὴς εἶ** WH Treg NIV] εἶ μαθητὴς RP **30 τούτῳ γὰρ τὸ** WH Treg NIV] γὰρ τούτῳ RP **31 οἴδαμεν** WH Treg NIV] + δὲ RP • **ἁμαρτωλῶν ὁ θεὸς** NIV RP] ὁ θεὸς ἁμαρτωλῶν WH Treg **35 Ἤκουσεν** WH NIV] + ὁ Treg RP • **εἶπεν** WH NIV] + αὐτῷ Treg RP • **ἀνθρώπου** WH NIV] θεοῦ Treg RP **37 εἶπεν** WH Treg NIV] + δὲ RP **40 ἤκουσαν** WH Treg NIV] Καὶ ἤκουσαν RP • **μετ᾽ αὐτοῦ ὄντες** WH Treg NIV] ὄντες μετ᾽ αὐτοῦ RP **41 ἡ** WH Treg NIV] + οὖν RP

2 ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας ποιμήν ἐστιν τῶν προβάτων. **3** τούτῳ ὁ
θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει καὶ τὰ ἴδια
πρόβατα ⸀φωνεῖ κατ᾽ ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτά. **4** ⸀ὅταν τὰ ἴδια ⸀πάντα ἐκβάλῃ,
ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται, καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἴδασιν
τὴν φωνὴν αὐτοῦ· **5** ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ⸀ἀκολουθήσουσιν ἀλλὰ φεύξονται ἀπ᾽
αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἴδασι τῶν ἀλλοτρίων τὴν φωνήν. **6** ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ⸀ἦν ἃ ἐλάλει αὐτοῖς.

7 Εἶπεν οὖν πάλιν ⸀αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ⸀ὅτι ἐγώ εἰμι
ἡ θύρα τῶν προβάτων. **8** πάντες ὅσοι ἦλθον ⸂πρὸ ἐμοῦ⸃ κλέπται εἰσὶν καὶ
λῃσταί· ἀλλ᾽ οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ πρόβατα. **9** ἐγώ εἰμι ἡ θύρα· δι᾽ ἐμοῦ ἐάν
τις εἰσέλθῃ σωθήσεται καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται καὶ νομὴν εὑρήσει.
10 ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον
ἵνα ζωὴν ἔχωσιν καὶ περισσὸν ἔχωσιν.

11 Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός· ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν
ὑπὲρ τῶν προβάτων· **12** ὁ ⸀μισθωτὸς καὶ οὐκ ὢν ποιμήν, οὗ οὐκ ⸀ἔστιν τὰ
πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφίησιν τὰ πρόβατα καὶ
φεύγει— καὶ ὁ λύκος ἁρπάζει αὐτὰ καὶ ⸀σκορπίζει— **13** ⸀ὅτι μισθωτός ἐστιν
καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων. **14** ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ
γινώσκω τὰ ἐμὰ καὶ ⸂γινώσκουσί με τὰ ἐμά⸃, **15** καθὼς γινώσκει με ὁ πατὴρ
κἀγὼ γινώσκω τὸν πατέρα, καὶ τὴν ψυχήν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων.
16 καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης· κἀκεῖνα ⸂δεῖ
με⸃ ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσιν, καὶ ⸀γενήσονται μία ποίμνη, εἷς
ποιμήν. **17** διὰ τοῦτό ⸂με ὁ πατὴρ⸃ ἀγαπᾷ ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχήν μου, ἵνα
πάλιν λάβω αὐτήν. **18** οὐδεὶς ⸀αἴρει αὐτὴν ἀπ᾽ ἐμοῦ, ἀλλ᾽ ἐγὼ τίθημι αὐτὴν
ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ. ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν
αὐτήν· ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός μου.

10:3 **φωνεῖ** WH Treg NIV] *καλεῖ* RP **4** **ὅταν** WH Treg NIV] Καὶ ὅταν RP • **πάντα** WH Treg NIV] *πρόβατα* RP **5** **ἀκολουθήσουσιν** WH Treg NIV] *ἀκολουθήσωσιν* RP **6** **ἦν** WH NIV RP] *ᾖ* Treg **7** **αὐτοῖς** Treg RP] – WH NIV • **ὅτι** NIV RP] – WH Treg **8** **πρὸ ἐμοῦ** WH Treg NIV] – RP **12** **μισθωτὸς** WH NIV] + *δέ* Treg RP • **ἔστιν** WH Treg NIV] *εἰσιν* RP • **σκορπίζει** WH Treg NIV] + *τὰ πρόβατα* RP **13** **ὅτι** WH Treg NIV] *Ὁδὲ μισθωτὸς φεύγει ὅτι* RP **14** **γινώσκουσί με τὰ ἐμά** WH Treg NIV] *γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν* RP **16** **δεῖ με** WH Treg NIV] *με δεῖ* RP • **γενήσονται** WH Treg NIV] *γενήσεται* RP **17** **με ὁ πατὴρ** WH Treg NIV] *ὁ πατήρ με* RP **18** **αἴρει** Treg NIV RP] *ἦρεν* WH

19 ⸀Σχίσμα πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τούτους.
20 ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν· Δαιμόνιον ἔχει καὶ μαίνεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε;
21 ⸀ἄλλοι ἔλεγον· Ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστιν δαιμονιζομένου· μὴ δαιμόνιον
δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς ⸀ἀνοῖξαι;

22 Ἐγένετο ⸀τότε τὰ ἐγκαίνια ἐν ⸀τοῖς Ἱεροσολύμοις· ⸀χειμὼν ἦν, **23** καὶ
περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ ⸀τοῦ Σολομῶνος. **24** ἐκύκλωσαν
οὖν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἔλεγον αὐτῷ· Ἕως πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις;
εἰ σὺ εἶ ὁ χριστός, εἰπὲ ἡμῖν παρρησίᾳ. **25** ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἶπον
ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε· τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου
ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ· **26** ἀλλὰ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε, ⸂ὅτι οὐκ⸃ ἐστὲ ἐκ
τῶν προβάτων τῶν ⸀ἐμῶν. **27** τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ⸀ἀκούουσιν,
κἀγὼ γινώσκω αὐτά, καὶ ἀκολουθοῦσίν μοι, **28** κἀγὼ ⸂δίδωμι αὐτοῖς ζωὴν
αἰώνιον⸃, καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ ἁρπάσει τις αὐτὰ ἐκ
τῆς χειρός μου. **29** ὁ πατήρ μου ⸀ὃ δέδωκέν ⸀μοι ⸂πάντων μεῖζων⸃ ἐστιν, καὶ
οὐδεὶς δύναται ἁρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ⸀πατρός. **30** ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν
ἐσμεν.

31 Ἐβάστασαν ⸀οὖν πάλιν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν.
32 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πολλὰ ⸂ἔργα καλὰ ἔδειξα ὑμῖν⸃ ἐκ τοῦ ⸀πατρός·
διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον ⸂ἐμὲ λιθάζετε⸃; **33** ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ⸀Ἰουδαῖοι· Περὶ
καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν
ποιεῖς σεαυτὸν θεόν. **34** ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ ἔστιν γεγραμμένον ἐν
τῷ νόμῳ ὑμῶν ⸀ὅτι Ἐγὼ εἶπα· Θεοί ἐστε; **35** εἰ ἐκείνους εἶπεν θεοὺς πρὸς οὓς
ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐγένετο, καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή, **36** ὃν ὁ πατὴρ

10:19 Σχίσμα WH Treg NIV] + οὖν RP **21 ἄλλοι** WH Treg RP NA] + δὲ NIV • **ἀνοῖξαι** WH Treg NIV] *ἀνοίγειν* RP **22 τότε** WH NIV] δὲ Treg RP • **τοῖς** WH Treg NIV] – RP• **χειμὼν** WH Treg NIV] *καὶ χειμὼν* RP **23 τοῦ** WH Treg NIV] – RP **26 ὅτι οὐκ** WH Treg NIV] *οὐ γάρ* RP • **ἐμῶν** WH Treg NIV] + *καθὼς εἶπον ὑμῖν* RP **27 ἀκούουσιν** WH Treg NIV] *ἀκούει* RP **28 δίδωμι αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον** WH Treg NIV] *ζωὴν αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς* RP **29 ὃ** WH Treg NA] *ὃς* NIV RP • **μοι** WH Treg RP NA] + *αὐτὰ* NIV• **πάντων μεῖζων** Holmes WH[marg]] *πάντων μεῖζόν* WH Treg NA; *μείζων πάντων* NIV RP • **πατρός** WH NIV] + *μου* Treg RP **31 οὖν** Treg RP] – WH NIV **32 ἔργα καλὰ ἔδειξα ὑμῖν** NIV] *καλὰ ἔργα ἔδειξα ὑμῖν* Treg RP; *ἔργα ἔδειξα ὑμῖν καλὰ* WH • **πατρός** WH NIV] + *μου* Treg RP • **ἐμὲ λιθάζετε** WH Treg NIV] *λιθάζετε ἐμὲ* RP **33 Ἰουδαῖοι** WH Treg NIV] + *λέγοντες* RP **34 ὅτι** WH Treg NIV] – RP

ἡγίασεν καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον ὑμεῖς λέγετε ὅτι Βλασφημεῖς, ὅτι
εἶπον· Υἱὸς τοῦ θεοῦ εἰμι; **37** εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ πατρός μου, μὴ πιστεύετέ
μοι· **38** εἰ δὲ ποιῶ, κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύητε τοῖς ἔργοις ⸀πιστεύετε, ἵνα γνῶτε
καὶ ⸀γινώσκητε ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ κἀγὼ ἐν ⸂τῷ πατρί⸃. **39** ἐζήτουν οὖν
⸂πάλιν αὐτὸν⸃ πιάσαι· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.

40 Καὶ ἀπῆλθεν πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦν Ἰωάννης
τὸ πρῶτον βαπτίζων, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ. **41** καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν καὶ
ἔλεγον ὅτι Ἰωάννης μὲν σημεῖον ἐποίησεν οὐδέν, πάντα δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάννης
περὶ τούτου ἀληθῆ ἦν. **42** καὶ ⸂πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν ἐκεῖ⸃.

11:1 Ἦν δέ τις ἀσθενῶν, Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας ἐκ τῆς κώμης Μαρίας καὶ
Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. **2** ἦν δὲ ⸀Μαριὰμ ἡ ἀλείψασα τὸν κύριον μύρῳ
καὶ ἐκμάξασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξὶν αὐτῆς, ἧς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος
ἠσθένει. **3** ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν λέγουσαι· Κύριε, ἴδε ὃν
φιλεῖς ἀσθενεῖ. **4** ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστιν πρὸς
θάνατον ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ δι' αὐτῆς.
5 ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν Λάζαρον.
6 ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας·
7 ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς μαθηταῖς· Ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν.
8 λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί· Ῥαββί, νῦν ἐζήτουν σε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι,
καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ; **9** ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Οὐχὶ δώδεκα ⸂ὧραί εἰσιν⸃ τῆς
ἡμέρας; ἐάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου
τούτου βλέπει· **10** ἐὰν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτί, προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς
οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. **11** ταῦτα εἶπεν, καὶ μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς· Λάζαρος ὁ
φίλος ἡμῶν κεκοίμηται, ἀλλὰ πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν. **12** εἶπαν οὖν
οἱ μαθηταὶ ⸀αὐτῷ· Κύριε, εἰ κεκοίμηται σωθήσεται. **13** εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς
περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕπνου
λέγει. **14** τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παρρησίᾳ· Λάζαρος ἀπέθανεν, **15** καὶ
χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ· ἀλλὰ ἄγωμεν πρὸς αὐτόν.

10:38 ***πιστεύετε*** WH Treg NIV] *πιστεύσατε* RP • ***γινώσκητε*** WH Treg NIV] *πιστεύσητε* RP • ***τῷ πατρί*** WH Treg NIV] *αὐτῷ* RP **39** ***πάλιν αὐτὸν*** Treg RP] *αὐτὸν πάλιν* WH NIV **42** ***πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν ἐκεῖ*** WH Treg NIV] *ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐκεῖ εἰς αὐτόν* RP **11:2** **Μαριὰμ** WH Treg NIV] Μαρία RP **9** ***ὧραί εἰσιν*** WH Treg NIV] *εἰσιν ὧραί* RP **12** ***αὐτῷ*** WH Treg NIV] *αὐτοῦ* RP

16 εἶπεν οὖν Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος τοῖς συμμαθηταῖς· Ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς
ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.

17 Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ⸂ἤδη ἡμέρας⸃ ἔχοντα ἐν
τῷ μνημείῳ. **18** ἦν δὲ ⸀ἡ Βηθανία ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύμων ὡς ἀπὸ σταδίων
δεκαπέντε. **19** ⸂πολλοὶ δὲ⸃ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς ⸀τὴν Μάρθαν
καὶ ⸀Μαριὰμ ἵνα παραμυθήσωνται αὐτὰς περὶ τοῦ ⸀ἀδελφοῦ. **20** ἡ οὖν Μάρθα
ὡς ἤκουσεν ὅτι Ἰησοῦς ἔρχεται ὑπήντησεν αὐτῷ· ⸀Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ
ἐκαθέζετο. **21** εἶπεν οὖν ⸀ἡ Μάρθα πρὸς ⸀τὸν Ἰησοῦν· Κύριε, εἰ ἦς ὧδε ⸂οὐκ ἂν
ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός μου⸃· **22** ⸀καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν θεὸν δώσει
σοι ὁ θεός. **23** λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου. **24** λέγει
αὐτῷ ⸀ἡ Μάρθα· Οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
25 εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ
κἂν ἀποθάνῃ ζήσεται, **26** καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ ἀποθάνῃ
εἰς τὸν αἰῶνα· πιστεύεις τοῦτο; **27** λέγει αὐτῷ· Ναί, κύριε· ἐγὼ πεπίστευκα
ὅτι σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος.

28 Καὶ ⸀τοῦτο εἰποῦσα ἀπῆλθεν καὶ ἐφώνησεν ⸀Μαριὰμ τὴν ἀδελφὴν
αὐτῆς λάθρᾳ εἰποῦσα· Ὁ διδάσκαλος πάρεστιν καὶ φωνεῖ σε. **29** ἐκείνη ⸀δὲ ὡς
ἤκουσεν ⸀ἠγέρθη ταχὺ καὶ ⸀ἤρχετο πρὸς αὐτόν· **30** οὔπω δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦς
εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν ⸀ἔτι ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα. **31** οἱ
οὖν Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν, ἰδόντες
τὴν ⸀Μαριὰμ ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτῇ ⸀δόξαντες ὅτι
ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ. **32** ἡ οὖν ⸀Μαριὰμ ὡς ἦλθεν ὅπου ⸀ἦν
Ἰησοῦς ἰδοῦσα αὐτὸν ἔπεσεν αὐτοῦ ⸀πρὸς τοὺς πόδας, λέγουσα αὐτῷ· Κύριε,

---

11:17 **ἤδη ἡμέρας** WH Treg NIV] ἡμέρας ἤδη RP **18** **ἡ** Treg NIV RP] – WH **19** **πολλοὶ δὲ** WH Treg NIV] καὶ πολλοὶ RP • **τὴν** WH Treg NIV] τὰς περὶ RP • **Μαριὰμ** WH Treg NIV] Μαρίαν RP • **ἀδελφοῦ** WH Treg NIV] + αὐτῶν RP **20** **Μαρία** Treg RP] Μαριὰμ WH NIV **21** **ἡ** WH Treg NIV] – RP • **τὸν** Treg NIV RP] – WH • **οὐκ ἂν ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός μου** WH Treg NIV] ὁ ἀδελφός μου οὐκ ἂν ἐτεθνήκει RP **22** **καὶ** WH Treg] ἀλλὰ καὶ NIV RP **24** **ἡ** WH Treg NIV] – RP **28** **τοῦτο** WH Treg NIV] ταῦτα RP • **Μαριὰμ** WH Treg NIV] Μαρίαν RP **29** **δὲ** WH Treg NIV] – RP • **ἠγέρθη** WH Treg NIV] ἐγείρεται RP • **ἤρχετο** WH Treg NIV] ἔρχεται RP **30** **ἔτι** WH Treg NIV] – RP **31** **Μαριὰμ** WH Treg NIV] Μαρίαν RP • **δόξαντες** WH Treg NIV] λέγοντες RP **32** **Μαριὰμ** WH Treg NIV] Μαρία RP • **ἦν** WH Treg NIV] + ὁ RP • **πρὸς** WH Treg NIV] εἰς RP

εἰ ἦς ὧδε οὐκ ἄν ⸉μου ἀπέθανεν⸊ ὁ ἀδελφός. **33** Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν
κλαίουσαν καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας ἐνεβριμήσατο τῷ
πνεύματι καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν, **34** καὶ εἶπεν· Ποῦ τεθείκατε αὐτόν; λέγουσιν
αὐτῷ· Κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε. **35** ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς. **36** ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι·
Ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν. **37** τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπαν· Οὐκ ἐδύνατο οὗτος ὁ
ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ;

38 Ἰησοῦς οὖν πάλιν ἐμβριμώμενος ἐν ἑαυτῷ ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον·
ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ. **39** λέγει ὁ Ἰησοῦς· Ἄρατε
τὸν λίθον. λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ ⸀τετελευτηκότος Μάρθα· Κύριε, ἤδη
ὄζει, τεταρταῖος γάρ ἐστιν. **40** λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ εἶπόν σοι ὅτι ἐὰν
πιστεύσῃς ⸀ὄψῃ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ; **41** ἦραν οὖν τὸν ⸀λίθον. ὁ δὲ Ἰησοῦς
ἦρεν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω καὶ εἶπεν· Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι ὅτι ἤκουσάς μου,
42 ἐγὼ δὲ ᾔδειν ὅτι πάντοτέ μου ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα
εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. **43** καὶ ταῦτα εἰπὼν φωνῇ
μεγάλῃ ἐκραύγασεν· Λάζαρε, δεῦρο ἔξω. **44** ⸀ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς δεδεμένος
τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο.
λέγει ⸉αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς⸊· Λύσατε αὐτὸν καὶ ἄφετε ⸀αὐτὸν ὑπάγειν.

45 Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν ⸀Μαριὰμ καὶ
θεασάμενοι ⸀ἃ ⸀ἐποίησεν, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν· **46** τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον
πρὸς τοὺς Φαρισαίους καὶ εἶπαν αὐτοῖς ἃ ⸀ἐποίησεν Ἰησοῦς. **47** συνήγαγον οὖν
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέδριον, καὶ ἔλεγον· Τί ποιοῦμεν ὅτι οὗτος
ὁ ἄνθρωπος πολλὰ ⸉ποιεῖ σημεῖα⸊; **48** ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτως, πάντες
πιστεύσουσιν εἰς αὐτόν, καὶ ἐλεύσονται οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ
τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος. **49** εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν Καϊάφας, ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ
ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν, **50** οὐδὲ ⸀λογίζεσθε
ὅτι συμφέρει ⸀ὑμῖν ἵνα εἷς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ καὶ μὴ ὅλον τὸ
ἔθνος ἀπόληται. **51** τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ

11:32 μου ἀπέθανεν WH Treg NIV] ἀπέθανεν μου RP **39 τετελευτηκότος** WH NIV] τελευτηκότος Treg; τεθνηκότος RP **40 ὄψῃ** WH Treg NIV] ὄψει RP **41 λίθον** WH Treg NIV] + οὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κειμένος RP **44 ἐξῆλθεν** WH Treg NIV] Καὶ ἐξῆλθεν RP • **αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς** Treg NIV RP] ὁ Ἰησοῦς αὐτοῖς WH • **αὐτὸν** WH Treg NIV] – RP **45 Μαριὰμ** WH Treg NIV] Μαρίαν RP • **ἃ** RP NIV] ὃ WH Treg • **ἐποίησεν** WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP **46 ἐποίησεν** WH Treg NIV] + ὁ RP **47 ποιεῖ σημεῖα** WH Treg NIV] σημεῖα ποιεῖ RP **50 λογίζεσθε** WH Treg NIV] διαλογίζεσθε RP • **ὑμῖν** WH Treg NIV] ἡμῖν RP

ἐνιαυτοῦ ἐκείνου ἐπροφήτευσεν ὅτι ἔμελλεν Ἰησοῦς ἀποθνῄσκειν ὑπὲρ τοῦ
ἔθνους, **52** καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον, ἀλλ’ ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ τὰ
διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἕν. **53** ἀπ’ ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας ⸀ἐβουλεύσαντο
ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν.

54 ⸂Ὁ οὖν Ἰησοῦς⸃ οὐκέτι παρρησίᾳ περιεπάτει ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλὰ
ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς Ἐφραὶμ λεγομένην πόλιν,
κἀκεῖ ⸀ἔμεινεν μετὰ τῶν ⸀μαθητῶν.

55 Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς
Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ τοῦ πάσχα ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτούς. **56** ἐζήτουν
οὖν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔλεγον μετ’ ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἑστηκότες· Τί δοκεῖ ὑμῖν;
ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορτήν; **57** δεδώκεισαν ⸀δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι
⸀ἐντολὰς ἵνα ἐάν τις γνῷ ποῦ ἐστιν μηνύσῃ, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

12:1 Ὁ οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν
⸀Λάζαρος, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν ⸀Ἰησοῦς. **2** ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ,
καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει, ὁ δὲ Λάζαρος εἷς ἦν ⸀ἐκ τῶν ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ· **3** ἡ
οὖν ⸀Μαριὰμ λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου ἤλειψεν τοὺς
πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξέμαξεν ταῖς θριξὶν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία
ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. **4** λέγει ⸀δὲ ⸂Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης εἷς τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ⸃, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι· **5** Διὰ τί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ
ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; **6** εἶπεν δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ
τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ’ ὅτι κλέπτης ἦν καὶ τὸ γλωσσόκομον ⸀ἔχων τὰ
βαλλόμενα ἐβάσταζεν. **7** εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· Ἄφες αὐτήν, ⸀ἵνα εἰς τὴν ἡμέραν
τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου ⸀τηρήσῃ αὐτό· **8** τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ’
ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.

11:53 **ἐβουλεύσαντο** WH Treg NIV] συνεβουλεύσαντο RP **54** **Ὁ οὖν Ἰησοῦς** WH Treg NIV] Ἰησοῦς οὖν RP • **ἔμεινεν** WH Treg NIV] διέτριβεν RP • **μαθητῶν** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP **57** **δὲ** WH Treg NIV] + καὶ RP • **ἐντολὰς** WH Treg NIV] ἐντολήν RP **12:1** **Λάζαρος** WH NIV] + ὁ τεθνηκώς Treg RP • **Ἰησοῦς** WH NIV] ὁ Ἰησοῦς Treg; – RP **2** **ἐκ** WH Treg NIV] – RP **3** **Μαριὰμ** WH Treg NIV] Μαρία RP **4** **δὲ** WH NIV] οὖν Treg RP • **Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ** WH Treg] Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ NIV; εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης RP **6** **ἔχων** WH Treg NIV] εἶχεν καὶ RP **7** **ἵνα** WH Treg NIV] – RP • **τηρήσῃ** WH Treg NIV] τετήρηκεν RP

9 Ἔγνω ⸀οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστιν, καὶ ἦλθον οὐ
διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ᾽ ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν.
10 ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν, **11** ὅτι
πολλοὶ δι᾽ αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.

12 Τῇ ἐπαύριον ⸀ὁ ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι
ἔρχεται ⸁ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, **13** ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων καὶ
ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ⸀ἐκραύγαζον· Ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ
ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, ⸂καὶ ὁ⸃ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. **14** εὑρὼν δὲ ὁ
Ἰησοῦς ὀνάριον ἐκάθισεν ἐπ᾽ αὐτό, καθώς ἐστιν γεγραμμένον· **15** Μὴ φοβοῦ,
θυγάτηρ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται, καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου.
16 ⸀ταῦτα οὐκ ἔγνωσαν ⸂αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ⸃ τὸ πρῶτον, ἀλλ᾽ ὅτε ἐδοξάσθη
Ἰησοῦς τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ᾽ αὐτῷ γεγραμμένα καὶ ταῦτα
ἐποίησαν αὐτῷ. **17** ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ᾽ αὐτοῦ ὅτε τὸν Λάζαρον
ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. **18** διὰ τοῦτο ⸀καὶ
ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος ὅτι ⸀ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον.
19 οἱ οὖν Φαρισαῖοι εἶπαν πρὸς ἑαυτούς· Θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν· ἴδε
ὁ ⸀κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν.

20 Ἦσαν δὲ ⸂Ἕλληνές τινες⸃ ἐκ τῶν ἀναβαινόντων ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν
τῇ ἑορτῇ· **21** οὗτοι οὖν προσῆλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας,
καὶ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες· Κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν. **22** ἔρχεται ⸀ὁ
Φίλιππος καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ· ⸀ἔρχεται Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος ⸀καὶ λέγουσιν
τῷ Ἰησοῦ. **23** ὁ δὲ Ἰησοῦς ⸀ἀποκρίνεται αὐτοῖς λέγων· Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα
δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. **24** ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ
σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν
καρπὸν φέρει. **25** ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ⸀ἀπολλύει αὐτήν, καὶ ὁ μισῶν τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν. **26** ἐὰν ἐμοί

12:9 οὖν Treg RP] + ὁ WH NIV **12 ⸀ὁ** WH NIV] – Treg RP • **⸁ὁ** NIV] – WH Treg RP **13 ἐκραύγαζον** WH Treg NIV] ἔκραζον RP • **καὶ ὁ** WH Treg NIV] – RP **16 ταῦτα** WH Treg NIV] + δὲ RP • **αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ** WH NIV] οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ Treg RP **18 καὶ** WH RP NA] – Treg NIV • **ἤκουσαν** WH Treg NIV] ἤκουσεν RP **19 κόσμος** WH Treg RP NA] + ὅλος NIV **20 Ἕλληνές τινες** WH Treg NIV] τινες Ἕλληνές RP **22 ὁ** WH Treg NIV] – RP • **ἔρχεται** WH Treg NIV] καὶ πάλιν RP • **καὶ** WH Treg NIV] – RP **23 ἀποκρίνεται** WH Treg NIV] ἀπεκρίνατο RP **25 ἀπολλύει** WH Treg NIV] ἀπολέσει RP

⸀τις διακονῇ⸌ ἐμοὶ ἀκολουθείτω, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται· ⸀ἐάν τις ἐμοὶ διακονῇ τιμήσει αὐτὸν ὁ πατήρ.

27 Νῦν ἡ ψυχή μου τετάρακται, καὶ τί εἴπω; πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης. ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην. **28** πάτερ, δόξασόν σου τὸ ὄνομα. ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· Καὶ ἐδόξασα καὶ πάλιν δοξάσω. **29** ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἑστὼς καὶ ἀκούσας ἔλεγεν βροντὴν γεγονέναι· ἄλλοι ἔλεγον· Ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. **30** ἀπεκρίθη ⸀Ἰησοῦς καὶ εἶπεν⸌· Οὐ δι' ἐμὲ ⸀ἡ φωνὴ αὕτη⸌ γέγονεν ἀλλὰ δι' ὑμᾶς. **31** νῦν κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου τούτου, νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω· **32** κἀγὼ ⸀ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν. **33** τοῦτο δὲ ἔλεγεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνῄσκειν. **34** ἀπεκρίθη ⸀οὖν αὐτῷ ὁ ὄχλος· Ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ πῶς ⸀λέγεις σὺ⸌ ⸀ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς ἐστιν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; **35** εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς ⸀ἐν ὑμῖν⸌ ἐστιν. περιπατεῖτε ⸀ὡς τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ, καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει. **36** ⸀ὡς τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε.

Ταῦτα ⸀ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν. **37** τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν, **38** ἵνα ὁ λόγος Ἠσαΐου τοῦ προφήτου πληρωθῇ ὃν εἶπεν· Κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη; **39** διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο πιστεύειν ὅτι πάλιν εἶπεν Ἠσαΐας· **40** Τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ⸀ἐπώρωσεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, ἵνα μὴ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ νοήσωσιν τῇ καρδίᾳ καὶ ⸀στραφῶσιν, καὶ ⸀ἰάσομαι αὐτούς. **41** ταῦτα εἶπεν Ἠσαΐας ⸀ὅτι εἶδεν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν περὶ αὐτοῦ. **42** ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τοὺς Φαρισαίους οὐχ

12:26 τις διακονῇ WH Treg NIV] διακονῇ τις RP • **ἐάν** WH Treg NIV] καὶ ἐάν RP **30 Ἰησοῦς καὶ εἶπεν** Treg NIV RP] καὶ εἶπεν Ἰησοῦς WH • **ἡ φωνὴ αὕτη** WH Treg NIV] αὕτη ἡ φωνὴ RP **32 ἐὰν** Treg NIV RP] ἂν WH **34 οὖν** WH NIV] – Treg RP • **λέγεις σὺ** WH Treg NIV] σὺ λέγεις RP • **ὅτι** WH Treg NIV] – RP **35 ἐν ὑμῖν** WH Treg NIV] μεθ' ὑμῶν RP • **ὡς** WH Treg NIV] ἕως RP **36 ὡς** WH Treg NIV] Ἕως RP • **ἐλάλησεν** WH Treg NIV] + ὁ RP **40 ἐπώρωσεν** WH Treg NIV] πεπώρωκεν RP • **στραφῶσιν** WH Treg NIV] ἐπιστραφῶσιν RP • **ἰάσομαι** WH Treg NIV] ἰάσωμαι RP **41 ὅτι** WH Treg NIV] ὅτε RP

ὡμολόγουν ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται, **43** ἠγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν
ἀνθρώπων μᾶλλον ἤπερ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ.

44 Ἰησοῦς δὲ ἔκραξεν καὶ εἶπεν· Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ πιστεύει εἰς ἐμὲ
ἀλλὰ εἰς τὸν πέμψαντά με, **45** καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με.
46 ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ
μὴ μείνῃ. **47** καὶ ἐάν τίς μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ μὴ ⸀φυλάξῃ, ἐγὼ οὐ
κρίνω αὐτόν, οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον.
48 ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτόν·
ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα ἐκεῖνος κρινεῖ αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ· **49** ὅτι ἐγὼ ἐξ
ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα, ἀλλ' ὁ πέμψας με πατὴρ αὐτός μοι ἐντολὴν ⸀δέδωκεν τί
εἴπω καὶ τί λαλήσω. **50** καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιός ἐστιν. ἃ οὖν
⸂ἐγὼ λαλῶ⸃, καθὼς εἴρηκέν μοι ὁ πατήρ, οὕτως λαλῶ.

13:1 Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ⸀ἦλθεν αὐτοῦ ἡ
ὥρα ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν πατέρα ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους
τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐτούς. **2** καὶ δείπνου ⸀γινομένου, τοῦ
διαβόλου ἤδη βεβληκότος εἰς τὴν καρδίαν ⸂ἵνα παραδοῖ αὐτὸν Ἰούδας Σίμωνος
⸀Ἰσκαριώτου⸃, **3** ⸀εἰδὼς ὅτι πάντα ⸀ἔδωκεν αὐτῷ ὁ πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ
ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθεν καὶ πρὸς τὸν θεὸν ὑπάγει, **4** ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου καὶ
τίθησιν τὰ ἱμάτια καὶ λαβὼν λέντιον διέζωσεν ἑαυτόν· **5** εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς
τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ
λεντίῳ ᾧ ἦν διεζωσμένος. **6** ἔρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον. ⸀λέγει ⸀αὐτῷ·
Κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς πόδας; **7** ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὃ ἐγὼ
ποιῶ σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώσῃ δὲ μετὰ ταῦτα. **8** λέγει αὐτῷ Πέτρος· Οὐ
μὴ νίψῃς ⸂μου τοὺς πόδας⸃ εἰς τὸν αἰῶνα. ἀπεκρίθη ⸂Ἰησοῦς αὐτῷ⸃· Ἐὰν μὴ
νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ. **9** λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, μὴ
τοὺς πόδας μου μόνον ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλήν. **10** λέγει αὐτῷ

12:47 φυλάξῃ WH Treg NIV] πιστεύσῃ RP **49 δέδωκεν** WH Treg NIV] ἔδωκεν RP **50 ἐγὼ λαλῶ** WH Treg NIV] λαλῶ ἐγὼ RP **13:1 ἦλθεν** WH Treg NIV] ἐλήλυθεν RP **2 γινομένου** WH Treg NIV] γενομένου RP • **ἵνα παραδοῖ αὐτὸν Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκ.** WH Treg NIV] Ἰούδα Σίμωνος Ἰσκ. ἵνα αὐτὸν παραδῷ RP • **Ἰσκαριώτου** NIV RP] Ἰσκαριώτης WH Treg **3 εἰδὼς** WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP • **ἔδωκεν** WH Treg NIV] δέδωκεν RP **6 λέγει** WH Treg NIV] καὶ λέγει RP • **αὐτῷ** WH NIV] + ἐκεῖνος Treg RP **8 μου τοὺς πόδας** WH Treg NIV] τοὺς πόδας μου RP • **Ἰησοῦς αὐτῷ** WH Treg NIV] αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς RP

⸀ὁ Ἰησοῦς· Ὁ λελουμένος ⸂οὐκ ἔχει χρείαν⸃ ⸂εἰ μὴ⸃ τοὺς πόδας νίψασθαι, ἀλλ' ἔστιν καθαρὸς ὅλος· καὶ ὑμεῖς καθαροί ἐστε, ἀλλ' οὐχὶ πάντες. **11** ᾔδει γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν· διὰ τοῦτο εἶπεν ⸀ὅτι Οὐχὶ πάντες καθαροί ἐστε.

12 Ὅτε οὖν ἔνιψεν τοὺς πόδας αὐτῶν ⸀καὶ ἔλαβεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ⸂καὶ ἀνέπεσεν⸃, πάλιν εἶπεν αὐτοῖς· Γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν; **13** ὑμεῖς φωνεῖτέ με Ὁ διδάσκαλος καὶ Ὁ κύριος, καὶ καλῶς λέγετε, εἰμὶ γάρ. **14** εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας ὁ κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας· **15** ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν καὶ ὑμεῖς ποιῆτε. **16** ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἔστιν δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ οὐδὲ ἀπόστολος μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν. **17** εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε ἐὰν ποιῆτε αὐτά. **18** οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα ⸀τίνας ἐξελεξάμην· ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· Ὁ τρώγων ⸀μου τὸν ἄρτον ἐπῆρεν ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ. **19** ἀπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα ⸂πιστεύσητε ὅταν γένηται⸃ ὅτι ἐγώ εἰμι. **20** ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ λαμβάνων ⸀ἄν τινα πέμψω ἐμὲ λαμβάνει, ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων λαμβάνει τὸν πέμψαντά με.

21 Ταῦτα εἰπὼν ⸀ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι καὶ ἐμαρτύρησεν καὶ εἶπεν· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. **22** ⸀ἔβλεπον εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταὶ ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει. **23** ⸀ἦν ἀνακείμενος εἷς ⸀ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς· **24** νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος ⸂πυθέσθαι τίς ἂν εἴη⸃ περὶ οὗ λέγει. **25** ⸀ἀναπεσὼν ἐκεῖνος οὕτως ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ λέγει αὐτῷ· Κύριε, τίς ἐστιν; **26** ⸀ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς· Ἐκεῖνός ἐστιν ᾧ ἐγὼ ⸀βάψω τὸ ψωμίον ⸂καὶ δώσω αὐτῷ⸃· ⸂βάψας οὖν⸃ τὸ ⸀ψωμίον δίδωσιν Ἰούδᾳ Σίμωνος ⸀Ἰσκαριώτου.

13:10 ὁ Treg NIV RP] – WH • **οὐκ ἔχει χρείαν** WH Treg NIV] οὐ χρείαν ἔχει RP • **εἰ μὴ** WH Treg NIV] ἢ RP **11** **ὅτι** WH Treg NIV] – RP **12** **καὶ** WH Treg RP NA] – NIV • **καὶ ἀνέπεσεν** WH Treg NIV] ἀναπεσὼν RP **18** **τίνας** WH Treg NIV] οὓς RP • **μου** WH Treg NIV] μετ' ἐμοῦ RP **19** **πιστεύσητε ὅταν γένηται** NIV] πιστεύητε ὅταν γένηται WH Treg; ὅταν γένηται πιστεύσητε RP **20** **ἄν** WH Treg NIV] ἐάν RP **21** **ὁ** NIV RP] – WH Treg **22** **ἔβλεπον** WH NIV] + οὖν RP Treg **23** **ἦν** WH Treg NIV] + δὲ RP • **ἐκ** WH Treg NIV] – RP **24** **πυθέσθαι τίς ἂν εἴη** NIV RP] καὶ λέγει αὐτῷ Εἰπὲ τίς ἐστιν WH Treg **25** **ἀναπεσὼν** WH Treg] ἀναπεσὼν οὖν NIV; ἐπιπεσὼν δὲ RP **26** **ἀποκρίνεται** Treg NIV RP] + οὖν WH • **βάψω** WH Treg NIV] βάψας RP • **καὶ δώσω αὐτῷ** WH Treg NIV] ἐπιδώσω RP • **βάψας οὖν** WH Treg NIV] καὶ ἐμβάψας RP • **ψωμίον** NIV RP] + λαμβάνει καὶ WH Treg NA • **Ἰσκαριώτου** WH Treg NIV] Ἰσκαριώτῃ RP

27 καὶ μετὰ τὸ ψωμίον τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ Σατανᾶς. λέγει οὖν αὐτῷ
⸀ὁ Ἰησοῦς· Ὃ ποιεῖς ποίησον τάχιον. **28** τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων
πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ· **29** τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον ⸀εἶχεν Ἰούδας,
ὅτι λέγει αὐτῷ ⸀ὁ Ἰησοῦς· Ἀγόρασον ὧν χρείαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν, ἢ τοῖς
πτωχοῖς ἵνα τι δῷ. **30** λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος ⸂ἐξῆλθεν εὐθύς⸃. ἦν δὲ
νύξ.

31 Ὅτε ⸀οὖν ἐξῆλθεν ⸀λέγει Ἰησοῦς· Νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου,
καὶ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ· **32** ⸂εἰ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ,⸃ καὶ ὁ θεὸς
δοξάσει αὐτὸν ἐν ⸀αὑτῷ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν. **33** τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ’
ὑμῶν εἰμι· ζητήσετέ με, καὶ καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ὅπου ⸂ἐγὼ ὑπάγω⸃
ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι. **34** ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν
ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.
35 ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν
ἀλλήλοις.

36 Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; ⸀ἀπεκρίθη Ἰησοῦς·
Ὅπου ὑπάγω οὐ δύνασαί μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ⸂ἀκολουθήσεις δὲ ὕστερον⸃.
37 λέγει αὐτῷ ⸀ὁ Πέτρος· Κύριε, διὰ τί οὐ δύναμαί σοι ⸀ἀκολουθῆσαι ἄρτι;
τὴν ψυχήν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω. **38** ⸀ἀποκρίνεται Ἰησοῦς· Τὴν ψυχήν σου ὑπὲρ
ἐμοῦ θήσεις; ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ ἕως οὗ ⸀ἀρνήσῃ με
τρίς.

14:1 Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πιστεύετε εἰς τὸν θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ
πιστεύετε. **2** ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου μοναὶ πολλαί εἰσιν· εἰ δὲ μή, εἶπον ἂν
ὑμῖν ⸀ὅτι πορεύομαι ἑτοιμάσαι τόπον ὑμῖν· **3** καὶ ἐὰν πορευθῶ ⸀καὶ ἑτοιμάσω
⸂τόπον ὑμῖν⸃, πάλιν ἔρχομαι καὶ παραλήμψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν, ἵνα ὅπου

13:27 ὁ NIV RP] – WH Treg **29** **εἶχεν** WH Treg NIV] + ὁ RP • **ὁ** Treg NIV RP] – WH **30** **ἐξῆλθεν εὐθύς** WH Treg NIV] εὐθέως ἐξῆλθεν RP **31** **οὖν** WH Treg NIV] – RP • **λέγει** WH Treg NIV] + ὁ RP **32** **εἰ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ** Treg NIV RP] – WH • **αὑτῷ** WH] αὐτῷ Treg NIV; ἑαυτῷ RP **33** **ἐγὼ ὑπάγω** WH Treg NIV] ὑπάγω ἐγὼ RP **36** **ἀπεκρίθη** WH Treg NIV] + αὐτῷ ὁ RP; + αὐτῷ NA • **ἀκολουθήσεις δὲ ὕστερον** WH Treg NIV] ὕστερον δὲ ἀκολουθήσεις μοι RP **37** **ὁ** WH Treg NIV] – RP • **ἀκολουθῆσαι** NIV RP] ἀκολουθεῖν WH Treg **38** **ἀποκρίνεται** WH Treg NIV] Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ RP • **ἀρνήσῃ** WH Treg NIV] ἀπαρνήσῃ RP **14:2** **ὅτι** WH Treg NIV] – RP **3** **καὶ** WH Treg NIV] – RP • **τόπον ὑμῖν** WH Treg NIV] ὑμῖν τόπον RP

εἰμὶ ἐγὼ καὶ ὑμεῖς ἦτε. **4** καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε ⸂τὴν ὁδόν⸃. **5** λέγει
αὐτῷ Θωμᾶς· Κύριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπάγεις· ⸀πῶς ⸂δυνάμεθα τὴν ὁδὸν
εἰδέναι⸃; **6** λέγει αὐτῷ ⸀ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή·
οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα εἰ μὴ διʼ ἐμοῦ. **7** εἰ ⸀ἐγνώκειτέ με, καὶ τὸν
πατέρα μου ⸂ἂν ᾔδειτε⸃· ⸀ἀπʼ ἄρτι γινώσκετε αὐτὸν καὶ ἑωράκατε ⸀αὐτόν.

8 Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν.
9 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ⸂Τοσούτῳ χρόνῳ⸃ μεθʼ ὑμῶν εἰμι καὶ οὐκ ἔγνωκάς με,
Φίλιππε; ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ ἑώρακεν τὸν πατέρα· ⸀πῶς σὺ λέγεις· Δεῖξον ἡμῖν
τὸν πατέρα; **10** οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστιν; τὰ
ῥήματα ἃ ἐγὼ ⸀λέγω ὑμῖν ἀπʼ ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ, ὁ δὲ ⸀πατὴρ ἐν ἐμοὶ ⸀μένων
ποιεῖ τὰ ἔργα ⸀αὐτοῦ. **11** πιστεύετέ μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν
ἐμοί· εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ ⸀πιστεύετε. **12** ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ
πιστεύων εἰς ἐμὲ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κἀκεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων
ποιήσει, ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν ⸀πατέρα πορεύομαι· **13** καὶ ὅ τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ
ὀνόματί μου τοῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ· **14** ἐάν τι αἰτήσητέ
⸀με ἐν τῷ ὀνόματί μου ⸀ἐγὼ ποιήσω.

15 Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς ⸀τηρήσετε· **16** κἀγὼ ἐρωτήσω
τὸν πατέρα καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει ὑμῖν ἵνα ⸀ᾖ μεθʼ ὑμῶν εἰς τὸν ⸀αἰῶνα,
17 τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ
οὐδὲ ⸀γινώσκει· ⸀ὑμεῖς γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρʼ ὑμῖν μένει καὶ ἐν ὑμῖν ⸀ἔσται.

18 Οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς, ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. **19** ἔτι μικρὸν καὶ ὁ
κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ, ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με, ὅτι ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖς ⸀ζήσετε.

14:4 τὴν ὁδόν WH Treg NIV] *καὶ τὴν ὁδὸν οἴδατε* RP **5 πῶς** WH Treg NIV] *καὶ πῶς* RP • **δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι** NIV RP] *οἴδαμεν τὴν ὁδὸν* WH Treg **6 ὁ** Treg NIV RP] – WH **7 ἐγνώκειτέ** WH Treg NIV RP] *ἐγνώκατέ* NA • **ἂν ᾔδειτε** WH Treg NIV] *ἐγνώκειτε ἄν* RP; *γνώσεσθε* NA • **ἀπʼ** WH Treg] *καὶ ἀπʼ* NIV RP • **αὐτόν** Treg NIV RP] – WH **9 Τοσούτῳ χρόνῳ** NIV] Τοσοῦτον χρόνον WH Treg RP • **πῶς** WH NIV] **καὶ πῶς** Treg RP **10 λέγω** WH Treg NIV] λαλῶ RP • **πατὴρ** WH NIV] + ὁ Treg RP • **μένων** WH Treg NIV] + *αὐτὸς* RP • **αὐτοῦ** WH Treg NIV] – RP **11 πιστεύετε** WH NIV] + *μοι* Treg RP **12 πατέρα** WH Treg NIV] + *μου* RP **14 με** WH NIV RP] – Treg • **ἐγὼ** Treg NIV RP] *τοῦτο* WH **15 τηρήσετε** WH Treg NIV] *τηρήσατε* RP **16 ᾖ** WH Treg] – NIV; + *μένῃ* RP • **αἰῶνα** WH Treg RP] + *ᾖ* NIV **17 γινώσκει** WH NIV] + *αὐτό* Treg RP • **ὑμεῖς** WH NIV] + δὲ Treg RP • **ἔσται** NIV RP] *ἐστίν* WH Treg **19 ζήσετε** WH Treg NIV] *ζήσεσθε* RP

20 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ˹γνώσεσθε ὑμεῖς˺ ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί μου καὶ ὑμεῖς
ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν ὑμῖν. **21** ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτὰς ἐκεῖνός
ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρός μου, κἀγὼ
ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. **22** λέγει αὐτῷ Ἰούδας, οὐχ ὁ
Ἰσκαριώτης· Κύριε, ⸀τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν καὶ οὐχὶ
τῷ κόσμῳ; **23** ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐάν τις ἀγαπᾷ με τὸν λόγον
μου τηρήσει, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ
μονὴν παρ’ αὐτῷ ⸀ποιησόμεθα. **24** ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ·
καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμὸς ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πατρός.

25 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ’ ὑμῖν μένων· **26** ὁ δὲ παράκλητος, τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει
πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ⸀ὑμῖν. **27** εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν,
εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. μὴ
ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία μηδὲ δειλιάτω. **28** ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν·
Ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. εἰ ἠγαπᾶτέ με ἐχάρητε ἄν, ⸀ὅτι πορεύομαι
πρὸς τὸν πατέρα, ὅτι ὁ ⸀πατὴρ μείζων μού ἐστιν. **29** καὶ νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν
γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε. **30** οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μεθ’ ὑμῶν,
ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων· καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν, **31** ἀλλ’ ἵνα γνῷ
ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα, καὶ καθὼς ⸀ἐνετείλατο μοι ὁ πατὴρ οὕτως
ποιῶ. Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν ἐντεῦθεν.

15:1 Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστιν·
2 πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν αἴρει αὐτό, καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον
καθαίρει αὐτὸ ἵνα ˹καρπὸν πλείονα˺ φέρῃ. **3** ἤδη ὑμεῖς καθαροί ἐστε διὰ τὸν
λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν· **4** μείνατε ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. καθὼς τὸ κλῆμα
οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ’ ἑαυτοῦ ἐὰν μὴ ⸀μένῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως
οὐδὲ ὑμεῖς ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ ⸀μένητε. **5** ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα.
ὁ μένων ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν αὐτῷ οὗτος φέρει καρπὸν πολύν, ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ
δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. **6** ἐὰν μή τις ⸀μένῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα καὶ

14:20 ***γνώσεσθε ὑμεῖς*** NIV RP] *ὑμεῖς γνώσεσθε* WH Treg **22** ***τί*** WH Treg] *καὶ τί* NIV RP **23** ***ποιησόμεθα*** WH Treg NIV] *ποιήσομεν* RP **26** ***ὑμῖν*** Treg RP] + *ἐγώ* WH NIV **28** ***ὅτι*** WH Treg NIV] + *εἶπον* RP • ***πατὴρ*** WH Treg NIV] + *μου* RP **31** ***ἐνετείλατο*** NIV RP] *ἐντολὴν ἔδωκέν* WH Treg **15:2** ***καρπὸν πλείονα*** WH Treg NIV] *πλείονα καρπὸν* RP **4** ***μένῃ*** WH NIV] *μείνῃ* Treg RP • ***μένητε*** WH Treg NIV] *μείνητε* RP **6** ***μένῃ*** WH Treg NIV] *μείνῃ* RP

ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσιν καὶ καίεται. **7** ἐὰν
μείνητε ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε ⸀αἰτήσασθε καὶ
γενήσεται ὑμῖν· **8** ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε
καὶ ⸀γένησθε ἐμοὶ μαθηταί. **9** καθὼς ἠγάπησέν με ὁ πατήρ, κἀγὼ ⸂ὑμᾶς
ἠγάπησα⸃, μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. **10** ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε,
μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου, καθὼς ἐγὼ ⸂τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρός μου⸃ τετήρηκα
καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ. **11** ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν
ὑμῖν ⸀ᾖ καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ.

12 Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα
ὑμᾶς· **13** μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ
τῶν φίλων αὐτοῦ. **14** ὑμεῖς φίλοι μού ἐστε ἐὰν ποιῆτε ⸀ἃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν.
15 οὐκέτι ⸂λέγω ὑμᾶς⸃ δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδεν τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος·
ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρός μου ἐγνώρισα
ὑμῖν. **16** οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ’ ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ ἔθηκα ὑμᾶς
ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ, ἵνα ὅ τι ἂν
αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου δῷ ὑμῖν. **17** ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν ἵνα
ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.

18 Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ⸀ὑμῶν μεμίσηκεν.
19 εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου
οὐκ ἐστέ, ἀλλ’ ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς
ὁ κόσμος. **20** μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· Οὐκ ἔστιν δοῦλος
μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ· εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου
ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν. **21** ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν ⸂εἰς
ὑμᾶς⸃ διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ οἴδασιν τὸν πέμψαντά με. **22** εἰ μὴ ἦλθον καὶ
ἐλάλησα αὐτοῖς, ἁμαρτίαν οὐκ ⸀εἴχοσαν· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσιν περὶ τῆς
ἁμαρτίας αὐτῶν. **23** ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ τὸν πατέρα μου μισεῖ. **24** εἰ τὰ ἔργα μὴ
ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς ἄλλος ⸀ἐποίησεν, ἁμαρτίαν οὐκ ⸀εἴχοσαν· νῦν δὲ καὶ

15:7 αἰτήσασθε WH Treg NIV] αἰτήσεσθε RP **8 γένησθε** WH Treg NIV] γενήσεσθε RP **9 ὑμᾶς ἠγάπησα** WH Treg NIV] ἠγάπησα ὑμᾶς RP **10 τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρός μου** Treg NIV RP] τοῦ πατρὸς τὰς ἐντολὰς WH **11 ᾖ** WH Treg NIV] μείνῃ RP **14 ἃ** Treg NIV] ὃ WH; ὅσα RP **15 λέγω ὑμᾶς** WH Treg NIV] ὑμᾶς λέγω RP **18 ὑμῶν** WH Treg RP NA] – NIV **21 εἰς ὑμᾶς** WH Treg NIV] ὑμῖν RP **22 εἴχοσαν** WH Treg NIV] εἶχον RP **24 ἐποίησεν** WH Treg NIV] πεποίηκεν RP • **εἴχοσαν** WH Treg NIV] εἶχον RP

ἑωράκασιν καὶ μεμισήκασιν καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου. **25** ἀλλ’ ἵνα πληρωθῇ
ὁ λόγος ὁ ⸂ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν γεγραμμένος⸃ ὅτι Ἐμίσησάν με δωρεάν.
26 ⸀Ὅταν ἔλθῃ ὁ παράκλητος ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρός, τὸ
πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ
ἐμοῦ· **27** καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ’ ἀρχῆς μετ’ ἐμοῦ ἐστε.

16:1 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε. **2** ἀποσυναγώγους
ποιήσουσιν ὑμᾶς· ἀλλ’ ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς δόξῃ λατρείαν
προσφέρειν τῷ θεῷ. **3** καὶ ταῦτα ποιήσουσιν ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα οὐδὲ
ἐμέ. **4** ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα ⸀αὐτῶν μνημονεύητε
⸁αὐτῶν ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν.

Ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ’ ὑμῶν ἤμην. **5** νῦν δὲ ὑπάγω
πρὸς τὸν πέμψαντά με καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με· Ποῦ ὑπάγεις; **6** ἀλλ’ ὅτι
ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. **7** ἀλλ’ ἐγὼ τὴν
ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν, συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω. ἐὰν ⸀γὰρ μὴ ἀπέλθω,
ὁ παράκλητος ⸂οὐ μὴ ἔλθῃ⸃ πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν
πρὸς ὑμᾶς. **8** καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ
δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως· **9** περὶ ἁμαρτίας μέν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ·
10 περὶ δικαιοσύνης δέ, ὅτι πρὸς τὸν ⸀πατέρα ὑπάγω καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με·
11 περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται.
12 Ἔτι πολλὰ ἔχω ⸂ὑμῖν λέγειν⸃, ἀλλ’ οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι· **13** ὅταν
δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς ⸂ἐν τῇ ἀληθείᾳ
πάσῃ⸃, οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ’ ἑαυτοῦ, ἀλλ’ ὅσα ⸀ἀκούσει λαλήσει, καὶ τὰ
ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν. **14** ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήμψεται
καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. **15** πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ ἐμά ἐστιν· διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι
ἐκ τοῦ ἐμοῦ λαμβάνει καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

15:25 ***ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν γεγραμμένος*** WH Treg NIV] *γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν* RP **26** ***Ὅταν*** WH NIV] + *δὲ* Treg RP **16:4** **⸀*αὐτῶν*** WH Treg NA] – NIV RP • **⸁*αὐτῶν*** WH Treg RP NA] – NIV **7** ***γὰρ*** WH Treg NIV] + *ἐγὼ* RP • ***οὐ μὴ ἔλθῃ*** WH Treg] *οὐκ ἐλεύσεται* NIV RP **10** ***πατέρα*** WH Treg NIV] + *μου* RP **12** ***ὑμῖν λέγειν*** WH Treg NIV] *λέγειν ὑμῖν* RP **13** ***ἐν τῇ ἀληθείᾳ πάσῃ*** NIV] *εἰς τὴν ἀλήθειαν πᾶσαν* WH Treg; *εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν* RP • ***ἀκούσει*** Treg NIV] *ἀκούει* WH; *ἂν ἀκούσῃ* RP

16 Μικρὸν καὶ ⸀οὐκέτι θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ ⸀με.
17 εἶπαν οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους· Τί ἐστιν τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν· Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; καί· ⸀Ὅτι ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα; **18** ἔλεγον οὖν· ⸂Τί ἐστιν τοῦτο⸃ ὃ ⸀λέγει μικρόν; οὐκ οἴδαμεν τί λαλεῖ. **19** ⸀ἔγνω Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Περὶ τούτου ζητεῖτε μετ᾽ ἀλλήλων ὅτι εἶπον· Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; **20** ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται· ⸀ὑμεῖς λυπηθήσεσθε, ἀλλ᾽ ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται. **21** ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. **22** καὶ ὑμεῖς οὖν ⸂νῦν μὲν λύπην⸃ ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς ⸀αἴρει ἀφ᾽ ὑμῶν. **23** καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ⸂ἄν τι⸃ αἰτήσητε τὸν πατέρα ⸂δώσει ὑμῖν ἐν τῷ ὀνόματί μου⸃. **24** ἕως ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε καὶ λήμψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη.

25 Ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν· ⸀ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκέτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν ἀλλὰ παρρησίᾳ περὶ τοῦ πατρὸς ⸀ἀπαγγελῶ ὑμῖν.
26 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε, καὶ οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν· **27** αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ ⸀θεοῦ ἐξῆλθον.
28 ἐξῆλθον ⸀ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα.

29 ⸀Λέγουσιν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Ἴδε νῦν ⸀ἐν παρρησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις. **30** νῦν οἴδαμεν ὅτι οἶδας πάντα καὶ οὐ χρείαν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ· ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθες. **31** ἀπεκρίθη

16:16 οὐκέτι WH Treg NIV] οὐ RP • **με** WH Treg NIV] + ὅτι ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα RP **17 Ὅτι** WH Treg NIV] + Ἐγὼ RP **18 Τί ἐστιν τοῦτο** WH Treg NIV] Τοῦτο τί ἐστιν RP • **λέγει** WH Treg] + τὸ NIV RP **19 ἔγνω** WH Treg] + ὁ NIV; + οὖν ὁ RP **20 ὑμεῖς** WH Treg NIV] + δὲ RP **22 νῦν μὲν λύπην** WH Treg NIV] λύπην μὲν νῦν RP • **αἴρει** NIV RP] ἀρεῖ WH Treg **23 ἄν τι** WH Treg NIV] ὅτι ὅσα ἄν RP • **δώσει ὑμῖν ἐν τῷ ὀνόματί μου** WH Treg] ἐν τῷ ὀνόματί μου δώσει ὑμῖν NIV RP **25 ἔρχεται** WH Treg NIV] ἀλλ᾽ ἔρχεται RP • **ἀπαγγελῶ** WH Treg NIV] ἀναγγελῶ RP **27 θεοῦ** NIV RP] πατρὸς WH Treg **28 ἐκ** WH Treg] παρὰ NIV RP **29 Λέγουσιν** WH Treg NIV] + αὐτῷ RP • **ἐν** WH Treg NIV] – RP

⸀αὐτοῖς Ἰησοῦς· Ἄρτι πιστεύετε; **32** ἰδοὺ ἔρχεται ὥρα ⸀καὶ ἐλήλυθεν ἵνα
σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια κἀμὲ μόνον ἀφῆτε· καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ
πατὴρ μετ’ ἐμοῦ ἐστιν. **33** ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε· ἐν
τῷ κόσμῳ θλῖψιν ἔχετε, ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.

17:1 Ταῦτα ⸀ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ⸂ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν
οὐρανὸν εἶπεν⸃· Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν υἱόν, ⸀ἵνα ὁ ⸀υἱὸς
δοξάσῃ σέ, **2** καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας
αὐτῷ ⸀δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. **3** αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ ἵνα γινώσκωσι
σὲ τὸν μόνον ἀληθινὸν θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. **4** ἐγώ σε
ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον ⸀τελειώσας ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω· **5** καὶ νῦν
δόξασόν με σύ, πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι
παρὰ σοί.

6 Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς ⸀ἔδωκάς μοι ἐκ τοῦ
κόσμου. σοὶ ἦσαν κἀμοὶ αὐτοὺς ⸁ἔδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τετήρηκαν. **7** νῦν
ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα ⸀δέδωκάς μοι παρὰ σοῦ ⸀εἰσιν· **8** ὅτι τὰ ῥήματα ἃ
⸀ἔδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ
σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. **9** ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ·
οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσιν, **10** καὶ τὰ
ἐμὰ πάντα σά ἐστιν καὶ τὰ σὰ ἐμά, καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. **11** καὶ οὐκέτι
εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ⸀αὐτοὶ ἐν τῷ κόσμῳ εἰσίν, κἀγὼ πρὸς σὲ ἔρχομαι. πάτερ
ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἓν ⸀καθὼς
ἡμεῖς. **12** ὅτε ἤμην μετ’ ⸀αὐτῶν ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ⸀ᾧ
δέδωκάς μοι, ⸀καὶ ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς
ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. **13** νῦν δὲ πρὸς σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ

16:31 **αὐτοῖς** WH Treg NIV] + ὁ RP **32** **καὶ** WH Treg NIV] νῦν RP **17:1** **ἐλάλησεν** WH Treg NIV] + ὁ RP • **ἐπάρας τοὺς … οὐρανὸν εἶπεν** WH Treg NIV] ἐπῆρεν τοὺς … οὐρανὸν καὶ εἶπεν RP • **ἵνα** WH Treg NIV] + καὶ RP • **υἱὸς** WH Treg NIV] + σου RP **2** **δώσῃ** Treg NIV] δώσει WH RP **4** **τελειώσας** WH Treg NIV] ἐτελείωσα RP **6** **⸀ἔδωκάς** WH Treg NIV] δέδωκάς RP • **⸁ἔδωκας** WH Treg NIV] δέδωκας RP **7** **δέδωκάς** Treg NIV RP] ἔδωκάς WH • **εἰσιν** WH Treg NIV] ἐστιν RP **8** **ἔδωκάς** WH Treg NIV] δέδωκάς RP **11** **αὐτοὶ** WH NIV] οὗτοι Treg RP • **καθὼς** WH NIV RP] + καὶ Treg **12** **αὐτῶν** WH Treg NIV] + ἐν τῷ κόσμῳ RP • **ᾧ** WH Treg NIV] οὓς RP • **καὶ** WH Treg NIV] – RP

ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα ἔχωσιν τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν ⸀ἑαυτοῖς.
14 *ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτούς, ὅτι οὐκ*
εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. **15** *οὐκ ἐρωτῶ ἵνα*
ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ. **16** *ἐκ*
τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶν καθὼς ἐγὼ ⸂οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου⸃. **17** *ἁγίασον αὐτοὺς*
ἐν τῇ ⸀ἀληθείᾳ· ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστιν. **18** *καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς*
τὸν κόσμον, κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον· **19** *καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ*
ἁγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα ⸂ὦσιν καὶ αὐτοὶ⸃ ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ.

20 Οὐ *περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ*
τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ, **21** *ἵνα πάντες ἓν ὦσιν, καθὼς σύ, ⸀πάτερ, ἐν ἐμοὶ*
κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ⸀ἡμῖν ὦσιν, ἵνα ὁ κόσμος ⸀πιστεύῃ ὅτι σύ με
ἀπέστειλας. **22** *κἀγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ὦσιν ἓν*
καθὼς ἡμεῖς ⸀ἕν, **23** *ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὦσιν τετελειωμένοι*
εἰς ἕν, ⸀ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σύ με ἀπέστειλας καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς
καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας. **24** *⸀πάτερ, ⸀ὃ δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ*
κἀκεῖνοι ὦσιν μετ' ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσιν τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν ἣν ⸀δέδωκάς μοι,
ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου.

25 ⸀Πάτερ *δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνων, καὶ οὗτοι*
ἔγνωσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας, **26** *καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ*
γνωρίσω, ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με ἐν αὐτοῖς ᾖ κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

18:1 Ταῦτα *⸀εἰπὼν Ἰησοῦς ἐξῆλθεν σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ*
χειμάρρου ⸀τοῦ Κεδρὼν ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ. **2** *ᾔδει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν τὸν τόπον, ὅτι πολλάκις*
⸀συνήχθη Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. **3** *ὁ οὖν Ἰούδας λαβὼν τὴν*
σπεῖραν καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ ⸂ἐκ τῶν⸃ Φαρισαίων ὑπηρέτας ἔρχεται

17:13 **ἑαυτοῖς** WH Treg NIV] *αὐτοῖς* RP **16** ***οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου*** WH Treg NIV] *ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰμὶ* RP **17** ***ἀληθείᾳ*** WH Treg NIV] + *σου* RP **19** ***ὦσιν καὶ αὐτοὶ*** WH Treg NIV] *καὶ αὐτοὶ ὦσιν* RP **21** ***πάτερ*** WH NIV RP] *πατὴρ* Treg • ***ἡμῖν*** WH Treg NIV] + *ἓν* RP • ***πιστεύῃ*** WH Treg NIV] *πιστεύσῃ* RP **22** ***ἕν*** WH Treg NIV] + *ἐσμεν* RP **23** ***ἵνα*** WH Treg NIV] *καὶ ἵνα* RP **24** ***πάτερ*** WH NIV RP] Πατήρ Treg • **ὃ** WH Treg NIV] *οὓς* RP • ***δέδωκάς*** WH Treg NIV] *ἔδωκάς* RP **25** **Πάτερ** WH NIV RP] Πατὴρ Treg **18:1** ***εἰπὼν*** WH Treg NIV] + *ὁ* RP • **τοῦ** Treg NIV] *τῶν* WH RP **2** ***συνήχθη*** WH Treg NIV] + *ὁ* RP **3** ***ἐκ τῶν*** WH Treg NIV] – RP

ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὅπλων. **4** Ἰησοῦς ⸀οὖν εἰδὼς πάντα τὰ
ἐρχόμενα ἐπ᾽ αὐτὸν ⸂ἐξῆλθεν, καὶ λέγει⸃ αὐτοῖς· Τίνα ζητεῖτε; **5** ἀπεκρίθησαν
αὐτῷ· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. λέγει ⸀αὐτοῖς· Ἐγώ εἰμι. εἱστήκει δὲ καὶ Ἰούδας
ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν μετ᾽ αὐτῶν. **6** ὡς οὖν εἶπεν ⸀αὐτοῖς· Ἐγώ εἰμι, ἀπῆλθον
εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἔπεσαν χαμαί. **7** πάλιν οὖν ⸂ἐπηρώτησεν αὐτούς⸃· Τίνα
ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπαν· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. **8** ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Εἶπον ὑμῖν
ὅτι ἐγώ εἰμι· εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε τούτους ὑπάγειν· **9** ἵνα πληρωθῇ ὁ
λόγος ὃν εἶπεν ὅτι Οὓς δέδωκάς μοι οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα. **10** Σίμων
οὖν Πέτρος ἔχων μάχαιραν εἵλκυσεν αὐτὴν καὶ ἔπαισεν τὸν τοῦ ἀρχιερέως
δοῦλον καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ⸀ὠτάριον τὸ δεξιόν. ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ
Μάλχος. **11** εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· Βάλε τὴν ⸀μάχαιραν εἰς τὴν θήκην·
τὸ ποτήριον ὃ δέδωκέν μοι ὁ πατὴρ οὐ μὴ πίω αὐτό;

12 Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλίαρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον
τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδησαν αὐτὸν **13** καὶ ⸀ἤγαγον πρὸς Ἅνναν πρῶτον· ἦν γὰρ
πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, ὃς ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου· **14** ἦν δὲ Καϊάφας
ὁ συμβουλεύσας τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι συμφέρει ἕνα ἄνθρωπον ⸀ἀποθανεῖν ὑπὲρ
τοῦ λαοῦ.

15 Ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων Πέτρος ⸀καὶ ἄλλος μαθητής. ὁ δὲ
μαθητὴς ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ καὶ συνεισῆλθεν τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν
αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως, **16** ὁ δὲ Πέτρος εἱστήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω. ἐξῆλθεν
οὖν ὁ μαθητὴς ὁ ἄλλος ⸀ὁ γνωστὸς ⸂τοῦ ἀρχιερέως⸃ καὶ εἶπεν τῇ θυρωρῷ καὶ
εἰσήγαγεν τὸν Πέτρον. **17** λέγει οὖν ⸂τῷ Πέτρῳ ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρός⸃· Μὴ
καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; λέγει ἐκεῖνος· Οὐκ εἰμί.
18 εἱστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακιὰν πεποιηκότες, ὅτι
ψῦχος ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο· ἦν δὲ ⸂καὶ ὁ Πέτρος μετ᾽ αὐτῶν⸃ ἑστὼς καὶ
θερμαινόμενος.

18:4 οὖν WH NIV RP] δὲ Treg • **ἐξῆλθεν καὶ λέγει** WH Treg NIV] ἐξελθὼν εἶπεν RP **5 αὐτοῖς** WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP **6 αὐτοῖς** WH Treg NIV] + ὅτι RP **7 ἐπηρώτησεν αὐτούς** WH Treg NIV] αὐτούς ἐπηρώτησεν RP **10 ὠτάριον** WH Treg NIV] ὠτίον RP **11 μάχαιραν** WH Treg NIV] + σου RP **13 ἤγαγον** WH Treg NIV] ἀπήγαγον αὐτὸν RP **14 ἀποθανεῖν** WH Treg NIV] ἀπολέσθαι RP **15 καὶ** WH NIV] + ὁ Treg RP **16 ὁ** WH Treg NIV] ὅς ἦν RP • **τοῦ ἀρχιερέως** WH Treg NIV] τῷ ἀρχιερεῖ RP **17 τῷ Πέτρῳ ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρός** WH Treg NIV] ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρός τῷ Πέτρῳ RP **18 καὶ ὁ Πέτρος μετ᾽ αὐτῶν** WH Treg NIV] μετ᾽ αὐτῶν ὁ Πέτρος RP

19 Ὁ οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώτησεν τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ
περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ. **20** ἀπεκρίθη ⸀αὐτῷ Ἰησοῦς· Ἐγὼ παρρησίᾳ ⸀λελάληκα
τῷ κόσμῳ· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου ⸀πάντες
οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν· **21** τί με ⸂ἐρωτᾷς;
ἐρώτησον⸃ τοὺς ἀκηκοότας τί ἐλάλησα αὐτοῖς· ἴδε οὗτοι οἴδασιν ἃ εἶπον ἐγώ.
22 ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος εἷς ⸂παρεστηκὼς τῶν ὑπηρετῶν⸃ ἔδωκεν ῥάπισμα
τῷ Ἰησοῦ εἰπών· Οὕτως ἀποκρίνῃ τῷ ἀρχιερεῖ; **23** ἀπεκρίθη ⸀αὐτῷ Ἰησοῦς·
Εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί με δέρεις;
24 ἀπέστειλεν ⸀οὖν αὐτὸν ὁ Ἅννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα.
25 Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος. εἶπον οὖν αὐτῷ· Μὴ
καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ; ⸀ἠρνήσατο ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· Οὐκ εἰμί.
26 λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἀρχιερέως, συγγενὴς ὢν οὗ ἀπέκοψεν Πέτρος
τὸ ὠτίον· Οὐκ ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ᾽ αὐτοῦ; **27** πάλιν οὖν ⸀ἠρνήσατο
Πέτρος· καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.
28 Ἄγουσιν οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον· ἦν δὲ
πρωΐ· καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν ⸀ἀλλὰ
φάγωσιν τὸ πάσχα. **29** ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πιλᾶτος ⸀ἔξω πρὸς αὐτοὺς καὶ ⸀φησίν·
Τίνα κατηγορίαν φέρετε ⸀κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; **30** ἀπεκρίθησαν καὶ
εἶπαν αὐτῷ· Εἰ μὴ ἦν οὗτος ⸂κακὸν ποιῶν⸃, οὐκ ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν.
31 εἶπεν οὖν αὐτοῖς ⸀ὁ Πιλᾶτος· Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν
κρίνατε αὐτόν. ⸀εἶπον αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα·
32 ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ ὃν εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν
ἀποθνῄσκειν.
33 Εἰσῆλθεν οὖν ⸂πάλιν εἰς τὸ πραιτώριον⸃ ὁ Πιλᾶτος καὶ ἐφώνησεν τὸν
Ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; **34** ⸀ἀπεκρίθη Ἰησοῦς·

18:20 αὐτῷ WH Treg NIV] + ὁ RP • **λελάληκα** WH Treg NIV] ἐλάλησα RP • **πάντες** WH Treg NIV] πάντοτε RP **21 ἐρωτᾷς; ἐρώτησον** WH Treg NIV] ἐπερωτᾷς; Ἐπερώτησον RP **22 παρεστηκὼς τῶν ὑπηρετῶν** WH Treg NIV] τῶν ὑπηρετῶν παρεστηκὼς RP **23 αὐτῷ** WH Treg NIV] + ὁ RP **24 οὖν** WH Treg NIV] – RP **25 ἠρνήσατο** WH Treg NIV] + οὖν RP **27 ἠρνήσατο** WH Treg NIV] + ὁ RP **28 ἀλλὰ** WH Treg NIV] ἀλλ᾽ ἵνα RP **29 ἔξω** WH Treg NIV] – RP • **φησίν** WH Treg NIV] εἶπεν RP • **κατὰ** Treg NIV RP] – WH **30 κακὸν ποιῶν** WH Treg NIV] κακοποιός RP **31 ὁ** Treg NIV RP] – WH • **εἶπον** WH Treg NIV] + οὖν RP **33 πάλιν εἰς τὸ πραιτώριον** WH Treg NIV] εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν RP **34 ἀπεκρίθη** WH Treg NIV] + αὐτῷ ὁ RP

⸀Ἀπὸ σεαυτοῦ⸌ σὺ τοῦτο λέγεις ἢ ἄλλοι ⸀εἶπόν σοι⸌ περὶ ἐμοῦ; **35** ἀπεκρίθη ὁ
Πιλᾶτος· Μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν
σε ἐμοί· τί ἐποίησας; **36** ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ
κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμή, οἱ ὑπηρέται ⸀οἱ
ἐμοὶ ἠγωνίζοντο ἄν⸌, ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ
οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. **37** εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος· Οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ;
ἀπεκρίθη ⸂ὁ Ἰησοῦς· Σὺ λέγεις ὅτι βασιλεύς ⸂εἰμι. ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι
καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ· πᾶς ὁ ὢν
ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς. **38** λέγει αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος· Τί ἐστιν
ἀλήθεια;

Καὶ τοῦτο εἰπὼν πάλιν ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει αὐτοῖς·
Ἐγὼ οὐδεμίαν ⸀εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν⸌· **39** ἔστιν δὲ συνήθεια ὑμῖν ἵνα ἕνα
⸀ἀπολύσω ὑμῖν⸌ ἐν τῷ πάσχα· βούλεσθε οὖν ⸁ἀπολύσω ὑμῖν⸍ τὸν βασιλέα
τῶν Ἰουδαίων; **40** ἐκραύγασαν οὖν ⸂πάλιν λέγοντες· Μὴ τοῦτον ἀλλὰ τὸν
Βαραββᾶν. ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς λῃστής.

19:1 Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πιλᾶτος τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐμαστίγωσεν. **2** καὶ οἱ
στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ
ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν, **3** καὶ ⸀ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν καὶ⸌ ἔλεγον·
Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἐδίδοσαν αὐτῷ ῥαπίσματα. **4** ⸀καὶ
ἐξῆλθεν⸌ πάλιν ἔξω ὁ Πιλᾶτος καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἴδε ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω,
ἵνα γνῶτε ὅτι ⸀οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ⸌. **5** ἐξῆλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς
ἔξω, φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον. καὶ λέγει
αὐτοῖς· ⸂Ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος. **6** ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται
ἐκραύγασαν λέγοντες· Σταύρωσον ⸂σταύρωσον. λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος·

18:34 Ἀπὸ σεαυτοῦ WH Treg NIV] Ἀφ᾽ ἑαυτοῦ RP • **εἶπόν σοι** WH Treg NIV] σοι εἶπόν RP **36 οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο ἄν** WH Treg NIV] ἄν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο RP **37 ὁ** WH Treg NIV] – RP • **εἰμι** WH Treg NIV] + ἐγώ RP **38 εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν** WH Treg NIV] αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ RP **39 ⸀ἀπολύσω ὑμῖν⸌** WH Treg NIV] ὑμῖν ἀπολύσω RP • **⸁ἀπολύσω ὑμῖν⸍** WH Treg NIV] ὑμῖν ἀπολύσω RP **40 πάλιν** WH NIV] + πάντες Treg RP **19:3 ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν καὶ** WH Treg NIV] – RP **4 καὶ ἐξῆλθεν** WH Treg NIV] Ἐξῆλθεν οὖν RP • **οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ** WH Treg NIV] ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω RP **5 Ἰδοὺ** WH Treg NIV] Ἴδε RP **6 σταύρωσον** WH Treg NIV] + αὐτὸν RP

Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ σταυρώσατε, ἐγὼ γὰρ οὐχ εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν.
7 ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν ⸀νόμον
ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι ⸂υἱὸν θεοῦ ἑαυτὸν⸃ ἐποίησεν.

8 Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πιλᾶτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη, **9** καὶ
εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ· Πόθεν εἶ σύ; ὁ δὲ Ἰησοῦς
ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ. **10** λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος· Ἐμοὶ οὐ λαλεῖς;
οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω ⸂ἀπολῦσαί σε καὶ ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί⸃ σε;
11 ἀπεκρίθη ⸀αὐτῷ Ἰησοῦς· Οὐκ εἶχες ἐξουσίαν ⸂κατ' ἐμοῦ οὐδεμίαν⸃ εἰ μὴ ἦν
⸂δεδομένον σοι⸃ ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ ⸀παραδούς μέ σοι μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει.
12 ἐκ τούτου ⸂ὁ Πιλᾶτος ἐζήτει⸃ ἀπολῦσαι αὐτόν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ⸀ἐκραύγασαν
λέγοντες· Ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος· πᾶς ὁ βασιλέα
ἑαυτὸν ποιῶν ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι.

13 Ὁ οὖν Πιλᾶτος ἀκούσας ⸂τῶν λόγων τούτων⸃ ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν,
καὶ ἐκάθισεν ⸀ἐπὶ βήματος εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ
Γαββαθα. **14** ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ πάσχα, ὥρα ⸂ἦν ὡς⸃ ἕκτη. καὶ λέγει τοῖς
Ἰουδαίοις· Ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν. **15** ⸂ἐκραύγασαν οὖν ἐκεῖνοι⸃· Ἆρον ἆρον,
σταύρωσον αὐτόν. λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· Τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω;
ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· Οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα. **16** τότε οὖν
παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῇ.

Παρέλαβον ⸀οὖν τὸν ⸀Ἰησοῦν· **17** καὶ βαστάζων ⸂αὐτῷ τὸν σταυρὸν⸃
ἐξῆλθεν εἰς ⸀τὸν λεγόμενον Κρανίου Τόπον, ⸀ὃ λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολγοθα,
18 ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν,
μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν. **19** ἔγραψεν δὲ καὶ τίτλον ὁ Πιλᾶτος καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ

19:7 ***νόμον*** WH Treg NIV] + ἡμῶν RP • **υἱὸν θεοῦ ἑαυτὸν** WH Treg NIV] ἑαυτὸν υἱὸν θεοῦ RP **10** ***ἀπολῦσαί σε … ἔχω σταυρῶσαί*** WH Treg NIV] σταυρῶσαί σε … ἔχω ἀπολῦσαί RP **11** ***αὐτῷ*** WH Treg NIV] – RP • ***κατ' ἐμοῦ οὐδεμίαν*** WH Treg NIV] οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ RP • **δεδομένον σοι** WH Treg NIV] σοι δεδομένον RP • ***παραδούς*** WH NIV] παραδιδούς Treg RP **12** **ὁ Πιλᾶτος ἐζήτει** WH Treg NIV] ἐζήτει ὁ Πιλᾶτος RP • ***ἐκραύγασαν*** WH Treg NIV] ἔκραζον RP **13** ***τῶν λόγων τούτων*** WH Treg NIV] τοῦτον τὸν λόγον RP • ***ἐπὶ*** WH Treg NIV] + τοῦ RP **14** ***ἦν ὡς*** WH Treg NIV] δὲ ὡσεὶ RP **15** ***ἐκραύγασαν οὖν ἐκεῖνοι*** WH Treg NIV] Οἱ δὲ ἐκραύγασαν RP **16** ***οὖν*** WH Treg NIV] δὲ RP • **Ἰησοῦν** WH Treg NIV] + καὶ ἤγαγον RP **17** **αὐτῷ τὸν σταυρὸν** WH Treg] ἑαυτῷ τὸν σταυρὸν NIV; τὸν σταυρὸν αὐτοῦ RP • **τὸν** WH Treg NIV] τόπον RP • **ὃ** WH Treg NIV] ὅς RP

σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμμένον· Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.
20 τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν ὁ
τόπος τῆς πόλεως ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστί,
⸂Ῥωμαϊστί, Ἑλληνιστί⸃. **21** ἔλεγον οὖν τῷ Πιλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων·
Μὴ γράφε· Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπεν Βασιλεὺς ⸂τῶν
Ἰουδαίων εἰμί⸃. **22** ἀπεκρίθη ὁ Πιλᾶτος· Ὃ γέγραφα γέγραφα. **23** οἱ οὖν
στρατιῶται ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐποίησαν
τέσσαρα μέρη, ἑκάστῳ στρατιώτῃ μέρος, καὶ τὸν χιτῶνα. ἦν δὲ ὁ χιτὼν
ἄραφος, ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς δι' ὅλου· **24** εἶπαν οὖν πρὸς ἀλλήλους· Μὴ
σχίσωμεν αὐτόν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ τίνος ἔσται· ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ
⸂ἡ λέγουσα⸃· Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου
ἔβαλον κλῆρον. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν.

25 Εἱστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ
ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνή.
26 Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα λέγει
τῇ ⸀μητρί· Γύναι, ⸀ἴδε ὁ υἱός σου· **27** εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· ⸀Ἴδε ἡ μήτηρ σου.
καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν ὁ μαθητὴς αὐτὴν εἰς τὰ ἴδια.

28 Μετὰ τοῦτο ⸀εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ⸂ἤδη πάντα⸃ τετέλεσται ἵνα τελειωθῇ
ἡ γραφὴ λέγει· Διψῶ. **29** ⸀σκεῦος ἔκειτο ὄξους μεστόν· ⸂σπόγγον οὖν μεστὸν
τοῦ⸃ ὄξους ⸀ὑσσώπῳ περιθέντες προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι. **30** ὅτε
οὖν ἔλαβεν τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Τετέλεσται, καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν
παρέδωκεν τὸ πνεῦμα.

31 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ⸂ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν, ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ
τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ⸃, ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββάτου,
ἠρώτησαν τὸν Πιλᾶτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη καὶ ἀρθῶσιν. **32** ἦλθον
οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου

19:20 Ῥωμαϊστί Ἑλληνιστί WH Treg NIV] Ἑλληνιστί Ῥωμαϊστί RP **21 τῶν Ἰουδαίων εἰμί** WH Treg] εἰμι τῶν Ἰουδαίων NIV RP **24 ἡ λέγουσα** Treg NIV RP] – WH **26 μητρί** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP • **ἴδε** WH Treg NIV] ἰδοὺ RP **27 Ἴδε** WH Treg NIV] Ἰδοὺ RP **28 εἰδὼς** WH Treg NIV] ἰδὼν RP • **ἤδη πάντα** WH Treg NIV] πάντα ἤδη RP **29 σκεῦος** WH Treg NIV] + οὖν RP • **σπόγγον οὖν μεστὸν τοῦ** WH Treg NIV] οἱ δέ πλήσαντες σπόγγον RP • **ὑσσώπῳ** WH Treg NIV] καὶ ὑσσώπῳ RP **31 ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν ἵνα … σαββάτῳ** WH Treg NIV] ἵνα … σαββάτῳ ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν RP

τοῦ συσταυρωθέντος αὐτῷ· **33** ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον ⸂ἤδη
αὐτὸν⸃ τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη, **34** ἀλλ’ εἷς τῶν στρατιωτῶν
λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξεν, καὶ ⸂ἐξῆλθεν εὐθὺς⸃ αἷμα καὶ ὕδωρ. **35** καὶ
ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκεν, καὶ ἀληθινὴ ⸂αὐτοῦ ἐστιν⸃ ἡ μαρτυρία, καὶ ἐκεῖνος
οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα ⸀καὶ ὑμεῖς ⸀πιστεύητε. **36** ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα
ἡ γραφὴ πληρωθῇ· Ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται ⸀αὐτοῦ. **37** καὶ πάλιν ἑτέρα
γραφὴ λέγει· Ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν.

38 Μετὰ ⸀δὲ ταῦτα ἠρώτησεν τὸν Πιλᾶτον Ἰωσὴφ ⸀ἀπὸ Ἁριμαθαίας,
ὢν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἵνα ἄρῃ
τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πιλᾶτος. ἦλθεν οὖν καὶ ἦρεν τὸ σῶμα
⸀αὐτοῦ. **39** ἦλθεν δὲ καὶ Νικόδημος, ὁ ἐλθὼν πρὸς ⸀αὐτὸν νυκτὸς τὸ πρῶτον,
φέρων ⸀μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡς λίτρας ἑκατόν. **40** ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα
τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔδησαν ⸀αὐτὸ ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶν
τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν. **41** ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κῆπος, καὶ
ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ⸂ἦν τεθειμένος⸃· **42** ἐκεῖ
οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν
Ἰησοῦν.

20:1 Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται πρωῒ σκοτίας
ἔτι οὔσης εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου.
2 τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς Σίμωνα Πέτρον καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν
ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἦραν τὸν κύριον ἐκ τοῦ μνημείου,
καὶ οὐκ οἴδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. **3** ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος
μαθητής, καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον. **4** ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ· καὶ ὁ ἄλλος
μαθητὴς προέδραμεν τάχιον τοῦ Πέτρου καὶ ἦλθεν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον,
5 καὶ παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθόνια, οὐ μέντοι εἰσῆλθεν. **6** ἔρχεται
οὖν ⸀καὶ Σίμων Πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον· καὶ
θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα, **7** καὶ τὸ σουδάριον, ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, οὐ

19:33 ἤδη αὐτὸν WH Treg NIV] αὐτὸν ἤδη RP **34 ἐξῆλθεν εὐθὺς** WH Treg NIV] εὐθέως ἐξῆλθεν RP **35 αὐτοῦ ἐστιν** WH Treg NIV] ἐστιν αὐτοῦ RP • **καὶ** WH Treg NIV] – RP • **πιστεύητε** WH Treg] πιστεύσητε NIV RP **36 αὐτοῦ** WH Treg NIV] ἀπ’ αὐτοῦ RP **38 δὲ** WH Treg NIV] – RP • **ἀπὸ** WH Treg] ὁ ἀπὸ NIV RP • **αὐτοῦ** WH Treg NIV] τοῦ Ἰησοῦ RP **39 αὐτὸν** WH Treg NIV] τὸν Ἰησοῦν RP • **μίγμα** Treg NIV RP] ἕλιγμα WH **40 αὐτὸ** WH Treg NIV] + ἐν RP **41 ἦν τεθειμένος** WH NIV] ἐτέθη Treg RP **20:6 καὶ** WH Treg NIV] – RP

μετὰ τῶν ὀθονίων κείμενον ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς ἕνα τόπον· **8** *τότε οὖν εἰσῆλθεν καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδεν καὶ ἐπίστευσεν·* **9** *οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν γραφὴν ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι.* **10** *ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς ⸀αὐτοὺς οἱ μαθηταί.*

11 Μαρία δὲ εἱστήκει πρὸς ⸂τῷ μνημείῳ ἔξω κλαίουσα⸃. ὡς οὖν ἔκλαιεν παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον, **12** καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους, ἕνα πρὸς τῇ κεφαλῇ καὶ ἕνα πρὸς τοῖς ποσίν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. **13** καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι· Γύναι, τί κλαίεις; λέγει αὐτοῖς ὅτι Ἦραν τὸν κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. **14** ⸀ταῦτα εἰποῦσα ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἑστῶτα, καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν. **15** λέγει ⸀αὐτῇ Ἰησοῦς· Γύναι, τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς; ἐκείνη δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός ἐστιν λέγει αὐτῷ· Κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθηκας αὐτόν, κἀγὼ αὐτὸν ἀρῶ. **16** λέγει ⸀αὐτῇ Ἰησοῦς· ⸀Μαριάμ. στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ ⸀Ἑβραϊστί· Ραββουνι (ὃ λέγεται Διδάσκαλε). **17** λέγει ⸀αὐτῇ Ἰησοῦς· Μή μου ἅπτου, οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν ⸀πατέρα· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου καὶ εἰπὲ αὐτοῖς· Ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν καὶ θεόν μου καὶ θεὸν ὑμῶν. **18** ἔρχεται ⸀Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ ⸀ἀγγέλλουσα τοῖς μαθηταῖς ὅτι ⸀Ἑώρακα τὸν κύριον καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ.

19 Οὔσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ ⸀μιᾷ σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ ⸀μαθηταὶ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς· Εἰρήνη ὑμῖν. **20** καὶ τοῦτο εἰπὼν ⸀ἔδειξεν τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν ⸀αὐτοῖς. ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν κύριον. **21** εἶπεν οὖν αὐτοῖς ⸂ὁ Ἰησοῦς⸃ πάλιν· Εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέν με ὁ πατήρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. **22** καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησεν

20:10 αὐτοὺς WH] αὑτοὺς Treg NIV; ἑαυτοὺς RP **11 τῷ μνημείῳ ἔξω κλαίουσα** WH Treg NIV] τὸ μνημεῖον κλαίουσα ἔξω RP **14 ταῦτα** WH Treg NIV] Καὶ ταῦτα RP **15 αὐτῇ** WH Treg NIV] + ὁ RP **16 αὐτῇ** WH Treg NIV] + ὁ RP • **Μαριάμ** WH Treg NIV] Μαρία RP • **Ἑβραϊστί** WH Treg NIV] – RP **17 αὐτῇ** WH Treg NIV] + ὁ RP • **πατέρα** WH Treg NIV] + μου RP **18 Μαριὰμ** WH Treg NIV] Μαρία RP • **ἀγγέλλουσα** WH Treg NIV] ἀπαγγέλλουσα RP • **Ἑώρακα** WH Treg NIV] ἑώρακεν RP **19 μιᾷ** WH Treg NIV] + τῶν RP • **μαθηταὶ** WH Treg NIV] + συνηγμένοι RP **20 ἔδειξεν** NIV] + καὶ WH Treg; + **αὐτοῖς** RP • **αὐτοῖς** WH Treg NIV] αὐτοῦ RP **21 ὁ Ἰησοῦς** WH NIV RP] – Treg

καὶ λέγει αὐτοῖς· Λάβετε πνεῦμα ἅγιον· **23** ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας
⸀ἀφέωνται αὐτοῖς· ἄν τινων κρατῆτε κεκράτηνται.

24 Θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ᾽ αὐτῶν
ὅτε ⸀ἦλθεν Ἰησοῦς. **25** ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί· Ἑωράκαμεν τὸν
κύριον. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν
ἥλων καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ βάλω ⸂μου τὴν
χεῖρα⸃ εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω.

26 Καὶ μεθ᾽ ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ Θωμᾶς
μετ᾽ αὐτῶν. ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον
καὶ εἶπεν· Εἰρήνη ὑμῖν. **27** εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε
καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν
μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός. **28** ⸀ἀπεκρίθη Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ·
Ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου. **29** λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι ἑώρακάς με
πεπίστευκας; μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες.

30 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν
⸀μαθητῶν, ἃ οὐκ ἔστιν γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ· **31** ταῦτα δὲ
γέγραπται ἵνα ⸀πιστεύητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, καὶ ἵνα
πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

21:1 Μετὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν ⸀ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ
τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος· ἐφανέρωσεν δὲ οὕτως. **2** ἦσαν ὁμοῦ Σίμων
Πέτρος καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κανὰ τῆς
Γαλιλαίας καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. **3** λέγει
αὐτοῖς Σίμων Πέτρος· Ὑπάγω ἁλιεύειν· λέγουσιν αὐτῷ· Ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς
σὺν σοί. ἐξῆλθον καὶ ἐνέβησαν εἰς τὸ ⸀πλοῖον, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν
οὐδέν.

4 Πρωΐας δὲ ἤδη ⸀γενομένης ⸀ἔστη Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν· οὐ μέντοι
ᾔδεισαν οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν. **5** λέγει οὖν αὐτοῖς ⸀ὁ Ἰησοῦς· Παιδία,
μή τι προσφάγιον ἔχετε; ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· Οὔ. **6** ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Βάλετε

20:23 ἀφέωνται WH Treg NIV] ἀφιένται RP **24 ἦλθεν** WH Treg NIV] + ὁ RP **25 μου τὴν χεῖρα** WH Treg NIV] τὴν χεῖρά μου RP **28 ἀπεκρίθη** WH Treg NIV] Καὶ ἀπεκρίθη RP **30 μαθητῶν** WH Treg] + αὐτοῦ NIV RP **31 πιστεύητε** WH] πιστεύσητε Treg NIV RP **21:1 ὁ** NIV RP] – WH Treg **3 πλοῖον** WH Treg NIV] + εὐθύς RP **4 γενομένης** NIV RP] γινομένης WH Treg • **ἔστη** WH Treg NIV] + ὁ RP **5 ὁ** Treg NIV RP] – WH

εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ εὑρήσετε. ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκέτι αὐτὸ ἑλκύσαι ⸀ἴσχυον ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων. **7** λέγει οὖν ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· Ὁ κύριός ἐστιν. Σίμων οὖν Πέτρος, ἀκούσας ὅτι ὁ κύριός ἐστιν, τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο, ἦν γὰρ γυμνός, καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν· **8** οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον, οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς ἀλλὰ ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων, σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων.

9 Ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην καὶ ὀψάριον ἐπικείμενον καὶ ἄρτον. **10** λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων ὧν ἐπιάσατε νῦν. **11** ἀνέβη ⸀οὖν Σίμων Πέτρος καὶ εἵλκυσεν τὸ δίκτυον ⸂εἰς τὴν γῆν⸃ μεστὸν ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντήκοντα τριῶν· καὶ τοσούτων ὄντων οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον. **12** λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Δεῦτε ἀριστήσατε. οὐδεὶς ⸀δὲ ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτόν· Σὺ τίς εἶ; εἰδότες ὅτι ὁ κύριός ἐστιν. **13** ⸀ἔρχεται ⸀ὁ Ἰησοῦς καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον καὶ δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως. **14** τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανερώθη ⸀ὁ Ἰησοῦς τοῖς ⸀μαθηταῖς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν.

15 Ὅτε οὖν ἠρίστησαν λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς· Σίμων ⸀Ἰωάννου, ἀγαπᾷς με πλέον τούτων; λέγει αὐτῷ· Ναί, κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ· Βόσκε τὰ ἀρνία μου. **16** λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον· Σίμων ⸀Ἰωάννου, ἀγαπᾷς με; λέγει αὐτῷ· Ναί, κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ· Ποίμαινε τὰ πρόβατά μου. **17** λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον· Σίμων ⸀Ἰωάννου, φιλεῖς με; ἐλυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον· Φιλεῖς με; καὶ ⸀εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, ⸂πάντα σὺ⸃ οἶδας, σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ ⸀ὁ Ἰησοῦς· Βόσκε τὰ ⸀πρόβατά μου. **18** ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώννυες σεαυτὸν καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος ⸂σε ζώσει⸃ καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις. **19** τοῦτο δὲ εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν θεόν. καὶ τοῦτο εἰπὼν λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι.

21:6 ἴσχυον WH Treg NIV] *ἴσχυσαν* RP **11 οὖν** WH Treg NIV] – RP • **εἰς τὴν γῆν** WH Treg NIV] *ἐπὶ τῆς γῆς* RP **12 δὲ** Treg NIV RP] – WH **13 ἔρχεται** WH Treg NIV] + *οὖν* RP • **ὁ** RP] – WH Treg NIV **14 ὁ** RP] – WH Treg NIV • **μαθηταῖς** WH Treg NIV] + *αὐτοῦ* RP **15 Ἰωάννου** WH Treg NIV] *Ἰωνᾶ* RP **16 Ἰωάννου** WH Treg NIV] *Ἰωνᾶ* RP **17 Ἰωάννου** WH Treg NIV] *Ἰωνᾶ* RP • **εἶπεν** WH Treg RP] *λέγει* NIV • **πάντα σὺ** WH Treg NIV] *σὺ πάντα* RP • **ὁ** NIV RP] – WH Treg • **πρόβατά** WH NIV RP] *προβάτιά* Treg **18 σε ζώσει** NIV RP] *ζώσει σε* WH Treg

20 ⸀Ἐπιστραφεὶς ὁ Πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς
ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ καὶ εἶπεν·
Κύριε, τίς ἐστιν ὁ παραδιδούς σε; **21** τοῦτον ⸀οὖν ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει τῷ
Ἰησοῦ· Κύριε, οὗτος δὲ τί; **22** λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν
ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; σύ ⸂μοι ἀκολούθει⸃. **23** ἐξῆλθεν οὖν ⸂οὗτος ὁ λόγος⸃
εἰς τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνῄσκει. ⸂οὐκ εἶπεν δὲ⸃ αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἀποθνῄσκει ἀλλ’· Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί
πρὸς σέ;

24 Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων καὶ ⸀ὁ γράψας ταῦτα,
καὶ οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς ⸂αὐτοῦ ἡ μαρτυρία ἐστίν⸃. **25** ἔστιν δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ
⸀ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ’ ἕν, οὐδ’ αὐτὸν οἶμαι τὸν
κόσμον ⸀χωρήσειν τὰ γραφόμενα ⸀βιβλία.

21:20 Ἐπιστραφεὶς WH Treg NIV] + δὲ RP **21 οὖν** WH Treg NIV] – RP **22 μοι ἀκολούθει** WH Treg NIV] *ἀκολούθει μοι* RP **23 οὗτος ὁ λόγος** WH Treg NIV] *ὁ λόγος οὗτος* RP • **οὐκ εἶπεν δὲ** WH Treg NIV] *καὶ οὐκ εἶπεν* RP **24 ὁ** WH Treg NIV] – RP • **αὐτοῦ ἡ μαρτυρία ἐστίν** WH Treg NIV] *ἐστίν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ* RP **25 ἃ** WH Treg NIV] *ὅσα* RP • **χωρήσειν** WH Treg] *χωρῆσαι* NIV RP • **βιβλία** WH Treg NIV] + Ἀμήν RP

ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

1:1 Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων, ὦ Θεόφιλε, ὧν
ἤρξατο ⸀ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν **2** ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντειλάμενος
τοῖς ἀποστόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου οὓς ἐξελέξατο ἀνελήμφθη· **3** οἷς καὶ
παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι’
ἡμερῶν τεσσεράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας
τοῦ θεοῦ· **4** καὶ συναλιζόμενος παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ
χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς ἣν ἠκούσατέ μου·
5 ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ ⸂ἐν πνεύματι βαπτισθήσεσθε⸃
ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας.

6 Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ⸀ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες· Κύριε, εἰ ἐν τῷ
χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; **7** εἶπεν ⸀δὲ πρὸς
αὐτούς· Οὐχ ὑμῶν ἐστιν γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ
ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ, **8** ἀλλὰ λήμψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ’
ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθέ ⸀μου μάρτυρες ἔν τε Ἰερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ
καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. **9** καὶ ταῦτα εἰπὼν βλεπόντων
αὐτῶν ἐπήρθη καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.
10 καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανὸν πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ
ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ⸂ἐσθήσεσι λευκαῖς⸃, **11** οἳ καὶ εἶπαν·
Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἑστήκατε ⸀βλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ
ἀναλημφθεὶς ἀφ’ ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον ἐθεάσασθε
αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.

1:1 ὁ NIV RP] – WH Treg **5** **ἐν πνεύματι βαπτισθήσεσθε** WH Treg NIV] βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι RP **6** **ἠρώτων** WH Treg NIV] ἐπηρώτων RP **7** **δὲ** NIV RP] – WH Treg **8** **μου** WH Treg NIV] μοι RP **10** **ἐσθήσεσι λευκαῖς** WH Treg NIV] ἐσθῆτι λευκῇ RP **11** **βλέποντες** WH Treg] ἐμβλέποντες NIV RP

12 Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου Ἐλαιῶνος,
ὅ ἐστιν ἐγγὺς Ἰερουσαλὴμ σαββάτου ἔχον ὁδόν. **13** καὶ ὅτε εἰσῆλθον, ⸂εἰς τὸ
ὑπερῷον ἀνέβησαν⸃ οὗ ἦσαν καταμένοντες, ὅ τε Πέτρος καὶ ⸂Ἰωάννης καὶ
Ἰάκωβος⸃ καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος καὶ Θωμᾶς, Βαρθολομαῖος καὶ Μαθθαῖος,
Ἰάκωβος Ἁλφαίου καὶ Σίμων ὁ ζηλωτὴς καὶ Ἰούδας Ἰακώβου. **14** οὗτοι πάντες
ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ ⸀προσευχῇ σὺν γυναιξὶν καὶ ⸀Μαριὰμ
τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ ⸀σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

15 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν ⸀ἀδελφῶν
εἶπεν (ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ⸀ὡς ἑκατὸν εἴκοσι)· **16** Ἄνδρες
ἀδελφοί, ἔδει πληρωθῆναι τὴν ⸀γραφὴν ἣν προεῖπε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ
στόματος Δαυὶδ περὶ Ἰούδα τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσιν ⸀Ἰησοῦν,
17 ὅτι κατηριθμημένος ἦν ⸀ἐν ἡμῖν καὶ ἔλαχεν τὸν κλῆρον τῆς διακονίας
ταύτης.—**18** Οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο χωρίον ἐκ μισθοῦ τῆς ἀδικίας, καὶ
πρηνὴς γενόμενος ἐλάκησεν μέσος, καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ.
19 καὶ γνωστὸν ἐγένετο πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἰερουσαλήμ, ὥστε κληθῆναι
τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ ⸀ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν Ἁκελδαμάχ, τοῦτ᾽ ἔστιν Χωρίον
Αἵματος.—**20** γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις
αὐτοῦ ἔρημος καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ, καί· Τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ
⸀λαβέτω ἕτερος. **21** δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ
⸀ᾧ εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν ἐφ᾽ ἡμᾶς ὁ κύριος Ἰησοῦς, **22** ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ
βαπτίσματος Ἰωάννου ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήμφθη ἀφ᾽ ἡμῶν, μάρτυρα
τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ ⸂σὺν ἡμῖν γενέσθαι⸃ ἕνα τούτων. **23** καὶ ἔστησαν δύο,
Ἰωσὴφ τὸν καλούμενον Βαρσαββᾶν, ὃς ἐπεκλήθη Ἰοῦστος, καὶ Μαθθίαν.
24 καὶ προσευξάμενοι εἶπαν Σὺ κύριε καρδιογνῶστα πάντων, ἀνάδειξον ὃν
ἐξελέξω, ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα, **25** λαβεῖν τὸν ⸀τόπον τῆς διακονίας ταύτης
καὶ ἀποστολῆς, ⸀ἀφ᾽ ἧς παρέβη Ἰούδας πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον.

1:13 εἰς τὸ ὑπερῷον ἀνέβησαν WH Treg NIV] *ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῷον* RP • **Ἰωάννης καὶ Ἰάκωβος** WH Treg NIV] *Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης* RP **14 προσευχῇ** WH Treg NIV] + *καὶ τῇ δεήσει* RP • **Μαριὰμ** WH Treg NIV] *Μαρίᾳ* RP • **σὺν** WH Treg RP] – NIV **15 ἀδελφῶν** WH Treg NIV] *μαθητῶν* RP • **ὡς** WH Treg RP] *ὡσεὶ* NIV **16 γραφὴν** WH Treg NIV] + *ταύτην* RP • **Ἰησοῦν** WH Treg NIV] *τὸν Ἰησοῦν* RP **17 ἐν** WH Treg NIV] *σὺν* RP **19 ἰδίᾳ** Treg RP NA] – WH NIV **20 λαβέτω** WH Treg NIV] *λάβοι* RP **21 ᾧ** WH Treg NIV] *ἐν ᾧ* RP **22 σὺν ἡμῖν γενέσθαι** WH Treg NIV] *γενέσθαι σὺν ἡμῖν* RP **25 τόπον** WH Treg NIV] *κλῆρον* RP • **ἀφ᾽** WH Treg NIV] *ἐξ* RP

26 καὶ ἔδωκαν κλήρους ⸀αὐτοῖς, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Μαθθίαν, καὶ συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἕνδεκα ἀποστόλων.

2:1 Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς ἦσαν ⸂πάντες
ὁμοῦ⸃ ἐπὶ τὸ αὐτό, **2** καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερομένης
πνοῆς βιαίας καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι, **3** καὶ ὤφθησαν
αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρός, ⸂καὶ ἐκάθισεν⸃ ἐφ' ἕνα ἕκαστον
αὐτῶν, **4** καὶ ἐπλήσθησαν ⸀πάντες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν
ἑτέραις γλώσσαις καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου ⸂ἀποφθέγγεσθαι αὐτοῖς⸃.

5 Ἦσαν δὲ ⸀ἐν Ἰερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ
παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν· **6** γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης συνῆλθε
τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη, ὅτι ⸀ἤκουον εἷς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων
αὐτῶν· **7** ἐξίσταντο ⸀δὲ καὶ ἐθαύμαζον ⸀λέγοντες· ⸀Οὐχ ἰδοὺ ⸀πάντες οὗτοί
εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι; **8** καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ
διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν; **9** Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἐλαμῖται, καὶ
οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον
καὶ τὴν Ἀσίαν, **10** Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν, Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς
Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην, καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, **11** Ἰουδαῖοί τε καὶ
προσήλυτοι, Κρῆτες καὶ Ἄραβες, ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις
γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ. **12** ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ ⸀διηπόρουν, ἄλλος
πρὸς ἄλλον λέγοντες· Τί ⸀θέλει τοῦτο εἶναι; **13** ἕτεροι δὲ ⸀διαχλευάζοντες
ἔλεγον ὅτι Γλεύκους μεμεστωμένοι εἰσίν.

14 Σταθεὶς δὲ ⸀ὁ Πέτρος σὺν τοῖς ἕνδεκα ἐπῆρεν τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ
ἀπεφθέγξατο αὐτοῖς· Ἄνδρες Ἰουδαῖοι καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἰερουσαλὴμ
⸀πάντες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω καὶ ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά μου. **15** οὐ
γὰρ ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε οὗτοι μεθύουσιν, ἔστιν γὰρ ὥρα τρίτη τῆς

1:26 αὐτοῖς WH Treg NIV] *αὐτῶν* RP **2:1 πάντες ὁμοῦ** WH Treg NIV] *ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν* RP **2:3 καὶ ἐκάθισεν** WH Treg NIV] *ἐκάθισέν τε* RP **4 πάντες** WH Treg NIV] *ἅπαντες* RP • **ἀποφθέγγεσθαι αὐτοῖς** WH Treg NIV] *αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι* RP **5 ἐν** WH Treg RP] *εἰς* NIV **6 ἤκουον** Treg NIV RP] *ἤκουσεν* WH **7 δὲ** WH NIV] + *πάντες* Treg RP • **λέγοντες** WH Treg NIV] + *πρὸς ἀλλήλους* RP • **Οὐχ** NIV] *Οὐχὶ* WH Treg; *Οὐκ* RP • **πάντες** WH Treg RP] *ἅπαντες* NIV **12 διηπόρουν** NIV RP] *διηποροῦντο* WH Treg • **θέλει** WH Treg NIV] *ἂν θέλοι* RP **13 διαχλευάζοντες** WH Treg NIV] *χλευάζοντες* RP **14 ὁ** WH Treg NIV] – RP • **πάντες** WH Treg NIV] *ἅπαντες* RP

ἡμέρας, **16** ἀλλὰ τοῦτό ἐστιν τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ· **17** Καὶ
ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ θεός, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου
ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν,
καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ⸀ἐνυπνίοις
ἐνυπνιασθήσονται· **18** καί γε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφητεύσουσιν.
19 καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, αἷμα καὶ
πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ· **20** ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος καὶ ἡ σελήνη
εἰς αἷμα πρὶν ⸀ἢ ⸀ἐλθεῖν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ. **21** καὶ ἔσται
πᾶς ὃς ⸀ἐὰν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται.

22 Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους. Ἰησοῦν τὸν
Ναζωραῖον, ἄνδρα ⸂ἀποδεδειγμένον ἀπὸ τοῦ θεοῦ⸃ εἰς ὑμᾶς δυνάμεσι καὶ
τέρασι καὶ σημείοις οἷς ἐποίησεν δι’ αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, ⸀καθὼς αὐτοὶ
οἴδατε, **23** τοῦτον τῇ ὡρισμένῃ βουλῇ καὶ προγνώσει τοῦ θεοῦ ⸀ἔκδοτον διὰ
⸀χειρὸς ἀνόμων προσπήξαντες ἀνείλατε, **24** ὃν ὁ θεὸς ἀνέστησεν λύσας τὰς
ὠδῖνας τοῦ θανάτου, καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ’ αὐτοῦ·
25 Δαυὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν· Προορώμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός,
ὅτι ἐκ δεξιῶν μού ἐστιν ἵνα μὴ σαλευθῶ. **26** διὰ τοῦτο ηὐφράνθη ⸂ἡ καρδία
μου⸃ καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει
ἐπ’ ἐλπίδι· **27** ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς ⸀ᾅδην, οὐδὲ δώσεις
τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν. **28** ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς, πληρώσεις με
εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου.

29 Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ
πατριάρχου Δαυὶδ, ὅτι καὶ ἐτελεύτησεν καὶ ἐτάφη, καὶ τὸ μνῆμα αὐτοῦ ἔστιν
ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης· **30** προφήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς ὅτι
ὅρκῳ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ θεὸς ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος ⸀αὐτοῦ καθίσαι ἐπὶ ⸂τὸν
θρόνον⸃ αὐτοῦ, **31** προϊδὼν ἐλάλησεν περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ χριστοῦ ὅτι

2:17 ***ἐνυπνίοις*** WH Treg NIV] *ἐνύπνια* RP **20** ***ἢ*** RP] – WH Treg NIV • ***ἐλθεῖν*** WH Treg NIV] + *τὴν* RP **21** ***ἐὰν*** WH Treg] *ἂν* NIV RP **22** ***ἀποδεδειγμένον ἀπὸ τοῦ θεοῦ*** WH Treg NIV] *ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἀποδεδειγμένον* RP • ***καθὼς*** WH Treg NIV] + *καὶ* RP **23** ***ἔκδοτον*** WH Treg NIV] + *λαβόντες* RP • ***χειρὸς*** WH Treg NIV] *χειρῶν* RP **26** ***ἡ καρδία μου*** NIV RP] *μου ἡ καρδία* WH Treg **27** ***ᾅδην*** WH Treg NIV] *Ἅιδου* RP **30** ***αὐτοῦ*** WH Treg NIV] + *τὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν χριστόν* RP • ***τὸν θρόνον*** WH Treg NIV] *τοῦ θρόνου* RP

⸀οὔτε ἐγκατελείφθη⸃ εἰς ⸀ᾅδην ⸀οὔτε ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδεν διαφθοράν. **32** τοῦτον
τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ θεός, οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες. **33** τῇ δεξιᾷ
οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθεὶς τήν τε ἐπαγγελίαν τοῦ ⸀πνεύματος τοῦ ἁγίου⸃ λαβὼν
παρὰ τοῦ πατρὸς ἐξέχεεν τοῦτο ⸀ὃ ⸀ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε. **34** οὐ γὰρ
Δαυὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς, λέγει δὲ αὐτός· Εἶπεν ⸀ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου·
Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, **35** ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν
σου. **36** ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι καὶ κύριον ⸀αὐτὸν καὶ
χριστὸν⸃ ⸀ἐποίησεν ὁ θεός⸃, τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.

37 Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν ⸀τὴν καρδίαν⸃, εἶπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον
καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους· Τί ⸀ποιήσωμεν, ἄνδρες ἀδελφοί; **38** Πέτρος δὲ
⸀πρὸς αὐτούς· Μετανοήσατε⸃, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ⸀ἐπὶ τῷ ὀνόματι
Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ⸀τῶν ἁμαρτιῶν ⸀ὑμῶν, καὶ λήμψεσθε τὴν δωρεὰν
τοῦ ἁγίου πνεύματος· **39** ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν καὶ
πᾶσι τοῖς εἰς μακρὰν ὅσους ἂν προσκαλέσηται κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. **40** ἑτέροις
τε λόγοις πλείοσιν διεμαρτύρατο, καὶ παρεκάλει ⸀αὐτοὺς λέγων· Σώθητε ἀπὸ
τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης. **41** οἱ μὲν ⸀οὖν ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον αὐτοῦ
ἐβαπτίσθησαν, καὶ προσετέθησαν ⸀ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι.
42 ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ ⸀κοινωνίᾳ, τῇ
κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς.

43 ⸀Ἐγίνετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος, πολλά ⸀τε τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν
ἀποστόλων ἐγίνετο. **44** πάντες δὲ οἱ ⸀πιστεύοντες ⸀ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ⸃ εἶχον
ἅπαντα κοινά, **45** καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον καὶ διεμέριζον

2:31 **οὔτε ἐγκατελείφθη** WH Treg NIV] οὐ κατελείφθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ RP • **ᾅδην** WH NIV] ᾅδου Treg; Ἅιδου RP • **οὔτε** WH Treg NIV] οὐδὲ RP **33** **πνεύματος τοῦ ἁγίου** WH Treg NIV] ἁγίου πνεύματος RP • **ὃ** WH Treg NIV] + νῦν RP • **ὑμεῖς** Treg NIV RP] + καὶ WH NA **34** ὁ NIV RP] – WH Treg **36** **αὐτὸν καὶ χριστὸν** WH Treg NIV] καὶ χριστὸν αὐτὸν RP • **ἐποίησεν ὁ θεός** WH NIV] ὁ θεὸς ἐποίησεν Treg RP **37** **τὴν καρδίαν** WH Treg NIV] τῇ καρδίᾳ RP • **ποιήσωμεν** WH Treg NIV] ποιήσομεν RP **38** **πρὸς αὐτούς· Μετανοήσατε** WH Treg] πρὸς αὐτούς Μετανοήσατε φησίν NIV; ἔφη πρὸς αὐτούς Μετανοήσατε RP • **ἐπὶ** NIV RP] ἐν WH Treg • **τῶν** WH Treg NIV] – RP • **ὑμῶν** WH Treg NIV] – RP **40** **αὐτοὺς** WH Treg NIV] – RP **41** **οὖν** WH Treg NIV] + ἀσμένως RP • **ἐν** WH Treg NIV] – RP **42** **κοινωνίᾳ** WH Treg NIV] + καὶ RP **43** **Ἐγίνετο** WH Treg NIV] Ἐγένετο RP • **τε** Treg NIV RP] δὲ WH **44** **πιστεύοντες** Treg NIV RP] πιστεύσαντες WH • **ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ** Treg NIV RP] ἐπὶ τὸ αὐτό WH

αὐτὰ πᾶσιν καθότι ἄν τις χρείαν εἶχεν· **46** καθ’ ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές τε κατ’ οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας, **47** αἰνοῦντες τὸν θεὸν καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. ὁ δὲ κύριος προσετίθει τοὺς σῳζομένους καθ’ ἡμέραν ⸂ἐπὶ τὸ αὐτό⸃.

3:1 ⸂Πέτρος δὲ⸃ καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην, **2** καί τις ἀνὴρ χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβαστάζετο, ὃν ἐτίθουν καθ’ ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην Ὡραίαν τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ ἱερόν, **3** ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερὸν ἠρώτα ἐλεημοσύνην ⸀λαβεῖν. **4** ἀτενίσας δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ εἶπεν· Βλέψον εἰς ἡμᾶς. **5** ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς προσδοκῶν τι παρ’ αὐτῶν λαβεῖν. **6** εἶπεν δὲ Πέτρος· Ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι, ὃ δὲ ἔχω τοῦτό σοι δίδωμι· ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου ⸀περιπάτει. **7** καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρεν ⸀αὐτόν· παραχρῆμα δὲ ἐστερεώθησαν ⸂αἱ βάσεις αὐτοῦ⸃ καὶ τὰ ⸀σφυδρά, **8** καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη καὶ περιεπάτει, καὶ εἰσῆλθεν σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερὸν περιπατῶν καὶ ἁλλόμενος καὶ αἰνῶν τὸν θεόν. **9** καὶ εἶδεν ⸂πᾶς ὁ λαὸς αὐτὸν⸃ περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν θεόν, **10** ἐπεγίνωσκον ⸀δὲ αὐτὸν ὅτι ⸀οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην καθήμενος ἐπὶ τῇ Ὡραίᾳ Πύλῃ τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἐπλήσθησαν θάμβους καὶ ἐκστάσεως ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι αὐτῷ.

11 Κρατοῦντος δὲ ⸀αὐτοῦ τὸν Πέτρον καὶ ⸀τὸν Ἰωάννην συνέδραμεν ⸂πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτοὺς⸃ ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ καλουμένῃ Σολομῶντος ἔκθαμβοι. **12** ἰδὼν δὲ ⸀ὁ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν· Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε ὡς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ πεποιηκόσιν τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; **13** ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ⸂Ἰσαὰκ καὶ⸃ Ἰακώβ, ὁ θεὸς τῶν

2:47 ἐπὶ τὸ αὐτό WH Treg NIV] τῇ ἐκκλησίᾳ RP **3:1 Πέτρος δὲ** WH Treg NIV] Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος RP **3 λαβεῖν** WH Treg NIV] – RP **6 περιπάτει** WH NIV] ἔγειρε καὶ περιπάτει Treg NA; ἔγειραι καὶ περιπάτει RP **7 αὐτόν** WH Treg NIV] – RP • **αἱ βάσεις αὐτοῦ** WH Treg NIV] αὐτοῦ αἱ βάσεις RP • **σφυδρά** WH NIV] σφυρά Treg RP **9 πᾶς ὁ λαὸς αὐτὸν** WH Treg NIV] αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς RP **10 δὲ** WH Treg NIV] τε RP • **οὗτος** WH Treg RP] αὐτὸς NIV **11 αὐτοῦ** WH Treg NIV] τοῦ ἰαθέντος χωλοῦ RP • **τὸν** WH Treg NIV] – RP • **πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτοὺς** WH Treg NIV] πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς RP **12 ὁ** WH Treg NIV] – RP **13 Ἰσαὰκ καὶ** WH Treg NIV RP] ὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς NA

πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασεν τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς ⸀μὲν παρεδώκατε καὶ ⸀ἠρνήσασθε κατὰ πρόσωπον Πιλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν·
14 ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἠρνήσασθε καὶ ᾐτήσασθε ἄνδρα φονέα
χαρισθῆναι ὑμῖν, **15** τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἀπεκτείνατε, ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ
νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. **16** καὶ ⸀ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ οἴδατε ἐστερέωσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἡ πίστις ἡ δι᾽ αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων ὑμῶν.

17 Καὶ νῦν, ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπράξατε, ὥσπερ καὶ οἱ
ἄρχοντες ὑμῶν· **18** ὁ δὲ θεὸς ἃ προκατήγγειλεν διὰ στόματος πάντων τῶν ⸀προφητῶν παθεῖν τὸν χριστὸν ⸀αὐτοῦ ἐπλήρωσεν οὕτως. **19** μετανοήσατε
οὖν καὶ ἐπιστρέψατε ⸀πρὸς τὸ ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, **20** ὅπως
ἂν ἔλθωσιν καιροὶ ἀναψύξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου καὶ ἀποστείλῃ τὸν προκεχειρισμένον ὑμῖν χριστὸν Ἰησοῦν, **21** ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ ⸀στόματος τῶν ἁγίων ⸂ἀπ᾽ αἰῶνος αὐτοῦ προφητῶν⸃. **22** Μωϋσῆς ⸀μὲν εἶπεν ὅτι Προφήτην ὑμῖν
ἀναστήσει κύριος ὁ ⸀θεὸς ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς. **23** ἔσται δὲ πᾶσα ψυχὴ ἥτις ⸀ἂν μὴ
ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου ἐξολεθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ. **24** καὶ πάντες
δὲ οἱ προφῆται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς ὅσοι ἐλάλησαν καὶ κατήγγειλαν τὰς ἡμέρας ταύτας. **25** ὑμεῖς ἐστε ⸀οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν καὶ τῆς διαθήκης ἧς ⸂διέθετο ὁ θεὸς⸃ πρὸς τοὺς πατέρας ⸀ὑμῶν, λέγων πρὸς Ἀβραάμ Καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου ⸀ἐνευλογηθήσονται πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς. **26** ὑμῖν πρῶτον
⸂ἀναστήσας ὁ θεὸς⸃ τὸν παῖδα ⸀αὐτοῦ ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς ἐν τῷ ἀποστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν.

3:13 **μὲν** WH Treg RP NA] – NIV • **ἠρνήσασθε** WH NIV] + αὐτὸν Treg RP **16** **ἐπὶ** Treg NIV RP] – WH **18** **προφητῶν** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP • **αὐτοῦ** WH Treg NIV] – RP **19** **πρὸς** WH] εἰς Treg NIV RP **21** **στόματος** WH Treg NIV] + πάντων RP • **ἀπ᾽ αἰῶνος αὐτοῦ προφητῶν** WH Treg NIV] αὐτοῦ προφητῶν ἀπ᾽ αἰῶνος RP **22** **μὲν** WH Treg NIV] + γὰρ πρὸς τοὺς πατέρας RP • **θεὸς** WH] + ὑμῶν Treg NIV; + ἡμῶν RP **23** **ἂν** WH Treg] ἐὰν NIV RP **25** **οἱ** WH Treg NIV] – RP • **διέθετο ὁ θεὸς** Treg NIV RP] ὁ θεὸς διέθετο WH • **ὑμῶν** WH Treg NIV] ἡμῶν RP • **ἐνευλογηθήσονται** Treg NIV RP] εὐλογηθήσονται WH **26** **ἀναστήσας ὁ θεὸς** WH NIV] ὁ θεὸς ἀναστήσας Treg RP • **αὐτοῦ** WH Treg NIV] + Ἰησοῦν RP

4:1 Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαὸν ἐπέστησαν αὐτοῖς οἱ ⸀ἱερεῖς καὶ
ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι, **2** διαπονούμενοι διὰ τὸ διδάσκειν
αὐτοὺς τὸν λαὸν καὶ καταγγέλλειν ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν ἀνάστασιν ⸂τὴν ἐκ⸃ νεκρῶν,
3 καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν εἰς τὴν αὔριον, ἦν γὰρ
ἑσπέρα ἤδη. **4** πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον ἐπίστευσαν, καὶ ἐγενήθη
⸀ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν ⸀ὡς χιλιάδες πέντε.

5 Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ
⸀τοὺς πρεσβυτέρους καὶ ⸁τοὺς γραμματεῖς ⸀ἐν Ἰερουσαλήμ **6** (καὶ ⸂Ἅννας ὁ
ἀρχιερεὺς καὶ Καϊάφας καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀλέξανδρος⸃ καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους
ἀρχιερατικοῦ), **7** καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν ⸀τῷ μέσῳ ἐπυνθάνοντο· Ἐν ποίᾳ
δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς; **8** τότε Πέτρος πλησθεὶς
πνεύματος ἁγίου εἶπεν πρὸς αὐτούς· Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ ⸀πρεσβύτεροι, **9** εἰ
ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος
⸀σέσωσται, **10** γνωστὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ ὅτι ἐν
τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ θεὸς
ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής. **11** οὗτός
ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ’ ὑμῶν τῶν ⸀οἰκοδόμων, ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν
γωνίας. **12** καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία, ⸀οὐδὲ γὰρ ὄνομά ἐστιν
ἕτερον ⸂ὑπὸ τὸν οὐρανὸν⸃ τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.

13 Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν καὶ Ἰωάννου καὶ
καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσιν καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμαζον,
ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν, **14** τόν ⸀τε ἄνθρωπον βλέποντες
σὺν αὐτοῖς ἑστῶτα τὸν τεθεραπευμένον οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν. **15** κελεύσαντες
δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου ἀπελθεῖν συνέβαλλον πρὸς ἀλλήλους **16** λέγοντες·
Τί ⸀ποιήσωμεν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονεν
δι’ αὐτῶν πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Ἰερουσαλὴμ φανερόν, καὶ οὐ δυνάμεθα

4:1 **ἱερεῖς** Treg NIV RP] ἀρχιερεῖς WH **2** **τὴν ἐκ** WH Treg NIV] τῶν RP **4** **ὁ** Treg NIV RP] – WH • **ὡς** WH Treg NIV] ὡσεὶ RP **5** **⸀τοὺς** WH Treg NIV] – RP • **⸁τοὺς** WH Treg NIV] – RP • **ἐν** WH Treg NIV] εἰς RP **6** **Ἅννας ὁ ἀρχιερεὺς καὶ Καϊάφας καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀλέξανδρος** WH Treg NIV] Ἄνναν τὸν ἀρχιερέα καὶ Καϊάφαν καὶ Ἰωάννην καὶ Ἀλέξανδρον RP **7** **τῷ** WH Treg NIV] – RP **8** **πρεσβύτεροι** WH Treg NIV] + τοῦ Ἰσραήλ RP **11** **οἰκοδόμων** WH Treg NIV] οἰκοδομούντων RP **12** **οὐδὲ** WH Treg NIV] οὔτε RP • **ὑπὸ τὸν οὐρανὸν** WH Treg NIV] – RP **14** **τε** WH Treg NIV] δὲ RP **16** **ποιήσωμεν** WH Treg NIV] ποιήσομεν RP

⸀ἀρνεῖσθαι· **17** ἀλλ’ ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ εἰς τὸν λαόν, ⸀ἀπειλησώμεθα
αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων. **18** καὶ
καλέσαντες αὐτοὺς παρήγγειλαν ⸀τὸ καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ διδάσκειν
ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. **19** ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες ⸂εἶπον
πρὸς αὐτούς⸃· Εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ
τοῦ θεοῦ, κρίνατε, **20** οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς ἃ εἴδαμεν καὶ ἠκούσαμεν μὴ
λαλεῖν. **21** οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν εὑρίσκοντες τὸ
πῶς ⸀κολάσωνται αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν θεὸν ἐπὶ τῷ
γεγονότι· **22** ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων τεσσεράκοντα ὁ ἄνθρωπος ἐφ’ ὃν ⸀γεγόνει
τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως.

23 Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους καὶ ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπαν. **24** οἱ δὲ ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν ἦραν
φωνὴν πρὸς τὸν θεὸν καὶ εἶπαν· Δέσποτα, ⸀σὺ ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, **25** ὁ ⸂τοῦ πατρὸς ἡμῶν⸃ διὰ
⸂πνεύματος ἁγίου⸃ στόματος Δαυὶδ παιδός σου εἰπών· Ἱνατί ἐφρύαξαν ἔθνη
καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; **26** παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες
συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ.
27 συνήχθησαν γὰρ ἐπ’ ἀληθείας ⸂ἐν τῇ πόλει ταύτῃ⸃ ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά σου
Ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας, Ἡρῴδης τε καὶ Πόντιος Πιλᾶτος σὺν ἔθνεσιν καὶ λαοῖς
Ἰσραήλ, **28** ποιῆσαι ὅσα ἡ χείρ σου καὶ ἡ ⸀βουλὴ προώρισεν γενέσθαι. **29** καὶ
τὰ νῦν, κύριε, ἔπιδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ
παρρησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου, **30** ἐν τῷ τὴν χεῖρά ⸀σου ἐκτείνειν σε
εἰς ἴασιν καὶ σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός
σου Ἰησοῦ. **31** καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσαλεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι,
καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες ⸂τοῦ ἁγίου πνεύματος⸃, καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ μετὰ παρρησίας.

4:16 ἀρνεῖσθαι WH Treg NIV] ἀρνήσασθαι RP **17 ἀπειλησώμεθα** WH Treg NIV] ἀπειλῇ ἀπειλησόμεθα RP **18 τὸ** Treg NIV] – WH; αὐτοῖς τὸ RP **19 εἶπον πρὸς αὐτούς** WH Treg NIV] πρὸς αὐτούς εἶπον RP **21 κολάσωνται** WH Treg NIV] κολάσονται RP **22 γεγόνει** WH Treg NIV] ἐγεγόνει RP **24 σὺ** WH Treg NIV] + ὁ θεὸς RP **25 τοῦ πατρὸς ἡμῶν** WH Treg NIV] – RP • **πνεύματος ἁγίου** WH Treg NIV] – RP **27 ἐν τῇ πόλει ταύτῃ** WH Treg NIV] – RP **28 βουλὴ** WH] + σου Treg NIV RP **30 σου** NIV RP] – WH Treg **31 τοῦ ἁγίου πνεύματος** WH Treg NIV] πνεύματος ἁγίου RP

32 Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ⸀καρδία καὶ ⸀ψυχὴ μία, καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων ⸀αὐτῷ ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ’ ἦν αὐτοῖς ⸀πάντα κοινά. **33** καὶ ⸂δυνάμει μεγάλῃ⸃ ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ ἀπόστολοι ⸂τῆς ἀναστάσεως τοῦ κυρίου Ἰησοῦ⸃, χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς. **34** οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις ⸀ἦν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων **35** καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων· διεδίδετο δὲ ἑκάστῳ καθότι ἄν τις χρείαν εἶχεν. **36** ⸀Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἐπικληθεὶς Βαρναβᾶς ἀπὸ τῶν ἀποστόλων, ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον υἱὸς παρακλήσεως, Λευίτης, Κύπριος τῷ γένει, **37** ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ πωλήσας ἤνεγκεν τὸ χρῆμα καὶ ἔθηκεν ⸀παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

5:1 Ἀνὴρ δέ τις Ἁνανίας ὀνόματι σὺν Σαπφίρῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἐπώλησεν κτῆμα **2** καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίης καὶ τῆς ⸀γυναικός, καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν. **3** εἶπεν δὲ ⸀ὁ Πέτρος· Ἁνανία, διὰ τί ἐπλήρωσεν ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαί σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ ⸀νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου; **4** οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενεν καὶ πραθὲν ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν; τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο; οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις ἀλλὰ τῷ θεῷ. **5** ἀκούων δὲ ὁ Ἁνανίας τοὺς λόγους τούτους πεσὼν ἐξέψυξεν· καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ⸀ἀκούοντας. **6** ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν αὐτὸν καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν.

7 Ἐγένετο δὲ ὡς ὡρῶν τριῶν διάστημα καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονὸς εἰσῆλθεν. **8** ἀπεκρίθη δὲ ⸂πρὸς αὐτὴν⸃ ⸀Πέτρος· Εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; ἡ δὲ εἶπεν· Ναί, τοσούτου. **9** ὁ δὲ ⸀Πέτρος πρὸς αὐτήν· Τί ὅτι συνεφωνήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα κυρίου; ἰδοὺ οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ καὶ ἐξοίσουσίν σε. **10** ἔπεσεν δὲ παραχρῆμα ⸀πρὸς

4:32 **καρδία** WH Treg NIV] ἡ καρδία RP • **ψυχὴ** WH Treg NIV] ἡ ψυχὴ RP • **αὐτῷ** WH Treg NIV] αὐτῶν RP • **πάντα** WH] ἅπαντα Treg NIV RP **33** **δυνάμει μεγάλῃ** WH Treg NIV] μεγάλῃ δυνάμει RP • **τῆς ἀναστάσεως τοῦ κυρίου Ἰησοῦ** Treg NIV RP] τοῦ κυρίου Ἰησοῦ τῆς ἀναστάσεως WH **34** **ἦν** WH Treg NIV] ὑπῆρχεν RP **36** **Ἰωσὴφ** WH Treg NIV] Ἰωσῆς RP **37** **παρὰ** WH Treg RP] πρὸς NIV **5:2** **γυναικός** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP **3** **ὁ** WH Treg NIV] – RP • **νοσφίσασθαι** WH Treg NIV] + σε RP **5** **ἀκούοντας** WH Treg NIV] + ταῦτα RP **8** **πρὸς αὐτὴν** WH Treg NIV] αὐτῇ RP • **Πέτρος** WH Treg NIV] ὁ Πέτρος RP **9** **Πέτρος** WH Treg NIV] + εἶπεν RP **10** **πρὸς** WH Treg NIV] παρὰ RP

τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἐξέψυξεν· εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον αὐτὴν
νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. **11** καὶ ἐγένετο φόβος
μέγας ἐφ’ ὅλην τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.

12 Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο σημεῖα καὶ τέρατα ⸂πολλὰ
ἐν τῷ λαῷ⸃· καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ⸀ἅπαντες ἐν τῇ Στοᾷ Σολομῶντος· **13** τῶν
δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς, ἀλλ’ ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός,
14 μᾶλλον δὲ προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ κυρίῳ πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ
γυναικῶν· **15** ὥστε ⸂καὶ εἰς⸃ τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τιθέναι
ἐπὶ ⸀κλιναρίων καὶ κραβάττων, ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν ἡ σκιὰ ⸀ἐπισκιάσῃ
τινὶ αὐτῶν. **16** συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ ⸀πόλεων Ἰερουσαλήμ,
φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, οἵτινες
ἐθεραπεύοντο ἅπαντες.

17 Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ, ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν
Σαδδουκαίων, ἐπλήσθησαν ζήλου **18** καὶ ἐπέβαλον τὰς ⸀χεῖρας ἐπὶ τοὺς
ἀποστόλους καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δημοσίᾳ. **19** ἄγγελος δὲ κυρίου
⸀διὰ νυκτὸς ⸀ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς ἐξαγαγών τε αὐτοὺς εἶπεν·
20 Πορεύεσθε καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα
τῆς ζωῆς ταύτης. **21** ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερὸν καὶ
ἐδίδασκον.

Παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον
καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον
ἀχθῆναι αὐτούς. **22** οἱ δὲ ⸂παραγενόμενοι ὑπηρέται⸃ οὐχ εὗρον αὐτοὺς ἐν τῇ
φυλακῇ, ἀναστρέψαντες δὲ ἀπήγγειλαν **23** λέγοντες ὅτι ⸀Τὸ δεσμωτήριον
εὕρομεν κεκλεισμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ καὶ τοὺς φύλακας ἑστῶτας ⸀ἐπὶ
τῶν θυρῶν, ἀνοίξαντες δὲ ἔσω οὐδένα εὕρομεν. **24** ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους
τούτους ὅ ⸀τε στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν περὶ αὐτῶν
τί ἂν γένοιτο τοῦτο. **25** παραγενόμενος δέ τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι Ἰδοὺ οἱ
ἄνδρες οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἑστῶτες καὶ διδάσκοντες τὸν

5:12 πολλὰ ἐν τῷ λαῷ WH Treg NIV] ἐν τῷ λαῷ πολλὰ RP • **ἅπαντες** NIV RP] πάντες WH Treg **15 καὶ εἰς** WH Treg NIV] κατὰ RP • **κλιναρίων** WH Treg NIV] κλινῶν RP • **ἐπισκιάσῃ** NIV RP] ἐπισκιάσει WH Treg **16 πόλεων** WH Treg NIV] + εἰς RP **18 χεῖρας** WH Treg NIV] + αὐτῶν RP **19 διὰ** WH Treg NIV] + τῆς RP • **ἤνοιξε** WH Treg RP] ἀνοίξας NIV **22 παραγενόμενοι ὑπηρέται** WH Treg NIV] ὑπηρέται παραγενόμενοι RP **23 Τὸ** WH Treg NIV] + μὲν RP • **ἐπὶ** WH Treg NIV] πρὸ RP **24 τε** WH Treg NIV] + ἱερεὺς καὶ ὁ RP

λαόν. **26** τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν τοῖς ὑπηρέταις ⸀ἤγαγεν αὐτούς, οὐ
μετὰ βίας, ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν, ⸀μὴ λιθασθῶσιν.

27 Ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ. καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς
ὁ ἀρχιερεὺς **28** ⸀λέγων· Παραγγελίᾳ παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ
ὀνόματι τούτῳ, καὶ ἰδοὺ πεπληρώκατε τὴν Ἰερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς ὑμῶν, καὶ
βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ᾽ ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. **29** ἀποκριθεὶς δὲ
Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπαν· Πειθαρχεῖν δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. **30** ὁ
θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε κρεμάσαντες
ἐπὶ ξύλου· **31** τοῦτον ὁ θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτῆρα ὕψωσεν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ,
⸀τοῦ δοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· **32** καὶ ἡμεῖς ⸀ἐσμεν
μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων, καὶ τὸ ⸀πνεῦμα τὸ ἅγιον ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς
πειθαρχοῦσιν αὐτῷ.

33 Οἱ δὲ ⸀ἀκούσαντες διεπρίοντο καὶ ἐβούλοντο ἀνελεῖν αὐτούς.
34 ἀναστὰς δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ Φαρισαῖος ὀνόματι Γαμαλιήλ,
νομοδιδάσκαλος τίμιος παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω ⸀βραχὺ τοὺς ⸀ἀνθρώπους
ποιῆσαι, **35** εἶπέν τε πρὸς αὐτούς· Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ
τοῖς ἀνθρώποις τούτοις τί μέλλετε πράσσειν. **36** πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν
ἀνέστη Θευδᾶς, λέγων εἶναί τινα ἑαυτόν, ᾧ ⸀προσεκλίθη ⸂ἀνδρῶν ἀριθμὸς
ὡς⸃ τετρακοσίων· ὃς ἀνῃρέθη, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διελύθησαν
καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν. **37** μετὰ τοῦτον ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος ἐν ταῖς
ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς καὶ ἀπέστησε ⸀λαὸν ὀπίσω αὐτοῦ· κἀκεῖνος ἀπώλετο
καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διεσκορπίσθησαν. **38** καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν,
ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων καὶ ⸀ἄφετε αὐτούς· (ὅτι ἐὰν ᾖ ἐξ
ἀνθρώπων ἡ βουλὴ ⸀αὕτη ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται, **39** εἰ δὲ ἐκ θεοῦ
ἐστιν, οὐ ⸀δυνήσεσθε καταλῦσαι ⸀αὐτούς·) μήποτε καὶ θεομάχοι εὑρεθῆτε.
ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ, **40** καὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους δείραντες

5:26 ***ἤγαγεν*** Treg RP] ἦγεν WH NIV • ***μὴ*** WH Treg NIV] ἵνα μὴ RP **28** ***λέγων*** WH Treg NIV] + Οὐ RP NA **31** ***τοῦ*** WH NIV] – Treg RP **32** ***ἐσμεν*** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP • ***πνεῦμα*** WH Treg NIV] + δὲ RP **33** ***ἀκούσαντες*** WH Treg NIV] ἀκούοντες RP **34** ***βραχὺ*** WH Treg NIV] + τι RP • ***ἀνθρώπους*** WH Treg NIV] ἀποστόλους RP **36** ***προσεκλίθη*** WH Treg NIV] προσεκλήθη RP • ***ἀνδρῶν ἀριθμὸς ὡς*** WH Treg NIV] ἀριθμὸς ἀνδρῶν ὡσεὶ RP **37** ***λαὸν*** WH Treg NIV] + ἱκανὸν RP **38** ***ἄφετε*** WH Treg NIV] ἐάσατε RP • ***αὕτη*** WH Treg NIV] – RP **39** ***δυνήσεσθε*** WH Treg NIV] δύνασθε RP • ***αὐτούς*** WH Treg NIV] αὐτό RP

παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ καὶ ⸀ἀπέλυσαν. **41** οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου ὅτι ⸂κατηξιώθησαν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος⸃ ἀτιμασθῆναι· **42** πᾶσάν τε ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατʼ οἶκον οὐκ ἐπαύοντο διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι ⸂τὸν χριστὸν Ἰησοῦν⸃.

6:1 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πληθυνόντων τῶν μαθητῶν ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν. **2** προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν εἶπαν· Οὐκ ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ θεοῦ διακονεῖν τραπέζαις· **3** ἐπισκέψασθε ⸀δέ, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἑπτὰ πλήρεις ⸀πνεύματος καὶ σοφίας, οὓς ⸀καταστήσομεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης· **4** ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν. **5** καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλήθους, καὶ ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα ⸀πλήρης πίστεως καὶ πνεύματος ἁγίου, καὶ Φίλιππον καὶ Πρόχορον καὶ Νικάνορα καὶ Τίμωνα καὶ Παρμενᾶν καὶ Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχέα, **6** οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων, καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.

7 Καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ηὔξανεν, καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν Ἰερουσαλὴμ σφόδρα, πολύς τε ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπήκουον τῇ πίστει.

8 Στέφανος δὲ πλήρης ⸀χάριτος καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. **9** ἀνέστησαν δέ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης Λιβερτίνων καὶ Κυρηναίων καὶ Ἀλεξανδρέων καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας καὶ Ἀσίας συζητοῦντες τῷ Στεφάνῳ, **10** καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει. **11** τότε ὑπέβαλον ἄνδρας λέγοντας ὅτι Ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς Μωϋσῆν καὶ τὸν θεόν· **12** συνεκίνησάν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν αὐτὸν καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον, **13** ἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς λέγοντας· Ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται ⸂λαλῶν ῥήματα⸃ κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ⸀ἁγίου

5:40 ἀπέλυσαν WH Treg NIV] + αὐτούς RP **41 κατηξιώθησαν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος** WH Treg NIV] ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ κατηξιώθησαν RP **42 τὸν χριστὸν Ἰησοῦν** WH Treg NIV] Ἰησοῦν τὸν χριστὸν RP **6:3 δέ** WH NIV] οὖν Treg RP • **πνεύματος** WH Treg NIV] + ἁγίου RP • **καταστήσομεν** WH Treg NIV] καταστήσωμεν RP **5 πλήρης** NIV RP] πλήρη WH Treg **8 χάριτος** WH Treg NIV] πίστεως RP **13 λαλῶν ῥήματα** WH Treg NIV] ῥήματα βλάσφημα λαλῶν RP • **ἁγίου** Treg RP] + τούτου WH NIV

καὶ τοῦ νόμου, **14** ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθη ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωϋσῆς. **15** καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν ⸀πάντες οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου.

7:1 Εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιερεύς· ⸀Εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει; **2** ὁ δὲ ἔφη· Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε· Ὁ θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραὰμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρράν, **3** καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν· Ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ⸀ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς ⸀τὴν γῆν ἣν ἄν σοι δείξω. **4** τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων κατῴκησεν ἐν Χαρράν. κἀκεῖθεν μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ μετῴκισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε, **5** καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ οὐδὲ βῆμα ποδός, καὶ ἐπηγγείλατο δοῦναι αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. **6** ἐλάλησεν ⸀δὲ οὕτως ὁ θεὸς ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ κακώσουσιν ἔτη τετρακόσια· **7** καὶ τὸ ἔθνος ᾧ ⸀ἐὰν ⸀δουλεύσουσιν κρινῶ ἐγώ, ⸂ὁ θεὸς εἶπεν⸃, καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται καὶ λατρεύσουσίν μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. **8** καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησεν τὸν Ἰσαὰκ καὶ περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, ⸀καὶ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, ⸁καὶ Ἰακὼβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας.

9 Καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν Ἰωσὴφ ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ, **10** καὶ ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ' Αἴγυπτον ⸀καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. **11** ἦλθεν δὲ λιμὸς ἐφ' ὅλην τὴν ⸀Αἴγυπτον καὶ Χανάαν καὶ θλῖψις μεγάλη, καὶ οὐχ ηὕρισκον χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν· **12** ἀκούσας δὲ Ἰακὼβ ὄντα ⸂σιτία εἰς Αἴγυπτον⸃ ἐξαπέστειλεν τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον· **13** καὶ ἐν τῷ

6:15 πάντες WH Treg NIV] ἅπαντες RP **7:1 Εἰ** WH Treg NIV] + ἄρα RP **3 ἐκ** NIV RP] – WH Treg • **τὴν** WH Treg NIV] – RP **6 δὲ** WH Treg RP NA] + αὐτῷ NIV **7 ἐὰν** NIV RP] ἂν WH Treg • **δουλεύσουσιν** WH Treg NIV] δουλεύσωσιν RP • **ὁ θεὸς εἶπεν** WH Treg NIV] εἶπεν ὁ θεὸς RP **8** ⸀**καὶ** WH Treg NIV] + ὁ RP • ⸁**καὶ** WH Treg NIV] + ὁ RP **10 καὶ** WH Treg NIV RP] + ἐφ' NA **11 Αἴγυπτον** WH Treg NIV] γῆν Αἰγύπτου RP **12 σιτία εἰς Αἴγυπτον** WH Treg NIV] σῖτα ἐν Αἰγύπτῳ RP

δευτέρῳ ⸀ἀνεγνωρίσθη Ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερὸν ἐγένετο τῷ
Φαραὼ τὸ ⸀γένος Ἰωσήφ. **14** ἀποστείλας δὲ Ἰωσὴφ μετεκαλέσατο ⸂Ἰακὼβ
τὸν πατέρα αὐτοῦ⸃ καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε,
15 ⸂καὶ κατέβη⸃ Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον. καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες
ἡμῶν, **16** καὶ μετετέθησαν εἰς Συχὲμ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι ⸀ᾧ ὠνήσατο
Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἑμμὼρ ⸀ἐν Συχέμ.

17 Καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἧς ⸀ὡμολόγησεν ὁ
θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ηὔξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ, **18** ἄχρι οὗ
ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος ⸂ἐπ’ Αἴγυπτον⸃, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ. **19** οὗτος
κατασοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν ἐκάκωσεν τοὺς ⸀πατέρας τοῦ ποιεῖν ⸂τὰ
βρέφη ἔκθετα⸃ αὐτῶν εἰς τὸ μὴ ζῳογονεῖσθαι. **20** ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη
Μωϋσῆς, καὶ ἦν ἀστεῖος τῷ θεῷ· ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ
πατρός· **21** ⸂ἐκτεθέντος δὲ αὐτοῦ ἀνείλατο αὐτὸν⸃ ἡ θυγάτηρ Φαραὼ καὶ
ἀνεθρέψατο αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν. **22** καὶ ἐπαιδεύθη ⸀Μωϋσῆς πάσῃ σοφίᾳ
Αἰγυπτίων, ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ἔργοις ⸀αὐτοῦ.

23 Ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσερακονταετὴς χρόνος, ἀνέβη ἐπὶ τὴν
καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. **24** καὶ
ἰδών τινα ἀδικούμενον ἠμύνατο καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμένῳ
πατάξας τὸν Αἰγύπτιον. **25** ἐνόμιζεν δὲ συνιέναι τοὺς ⸀ἀδελφοὺς ὅτι ὁ θεὸς διὰ
χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν ⸂σωτηρίαν αὐτοῖς⸃, οἱ δὲ οὐ συνῆκαν. **26** τῇ τε ἐπιούσῃ
ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις καὶ ⸀συνήλλασσεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην εἰπών·
Ἄνδρες, ἀδελφοί ⸀ἐστε· ἱνατί ἀδικεῖτε ἀλλήλους; **27** ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον
ἀπώσατο αὐτὸν εἰπών· Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ’ ⸀ἡμῶν;
28 μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις ὃν τρόπον ἀνεῖλες ⸀ἐχθὲς τὸν Αἰγύπτιον; **29** ἔφυγεν

7:13 ἀνεγνωρίσθη NIV RP] γνωρίσθη WH Treg • **γένος** WH Treg] + τοῦ NIV RP **14 Ἰακὼβ τὸν πατέρα αὐτοῦ** WH Treg NIV] τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰακὼβ RP **15 καὶ κατέβη** Treg NIV] κατέβη δὲ WH RP **16 ᾧ** WH Treg NIV] ὃ RP • **ἐν** WH Treg NIV] τοῦ RP **17 ὡμολόγησεν** WH Treg NIV] ὤμοσεν RP **18 ἐπ’ Αἴγυπτον** WH Treg NIV] – RP **19 πατέρας** WH Treg] + ἡμῶν NIV RP • **τὰ βρέφη ἔκθετα** WH Treg NIV] ἔκθετα τὰ βρέφη RP **21 ἐκτεθέντος δὲ αὐτοῦ ἀνείλατο αὐτὸν** WH Treg NIV] Ἐκτεθέντα δὲ αὐτόν ἀνείλετο RP **22 Μωϋσῆς** WH RP] + ἐν Treg NIV • **αὐτοῦ** WH Treg NIV] – RP **25 ἀδελφοὺς** WH Treg] + αὐτοῦ NIV RP • **σωτηρίαν αὐτοῖς** WH Treg NIV] αὐτοῖς σωτηρίαν RP **26 συνήλλασσεν** WH Treg NIV] συνήλασεν RP • **ἐστε** WH Treg NIV] + ὑμεῖς RP **27 ἡμῶν** WH Treg NIV] ἡμᾶς RP **28 ἐχθὲς** WH Treg NIV] χθὲς RP

δὲ Μωϋσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος ἐν γῇ Μαδιάμ, οὗ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο.

30 Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσεράκοντα ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ
ὄρους Σινᾶ ⸀ἄγγελος ἐν φλογὶ πυρὸς βάτου· **31** ὁ δὲ Μωϋσῆς ἰδὼν ⸀ἐθαύμασεν
τὸ ὅραμα. προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι ἐγένετο φωνὴ ⸀κυρίου·
32 Ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ θεὸς Ἀβραὰμ ⸀καὶ Ἰσαὰκ ⸁καὶ Ἰακώβ.
ἔντρομος δὲ γενόμενος Μωϋσῆς οὐκ ἐτόλμα κατανοῆσαι. **33** εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ
κύριος· Λῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου, ὁ γὰρ τόπος ⸀ἐφ᾽ ᾧ ἕστηκας γῆ
ἁγία ἐστίν. **34** ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ
τοῦ στεναγμοῦ ⸀αὐτοῦ ἤκουσα, καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτούς· καὶ νῦν δεῦρο
⸀ἀποστείλω σε εἰς Αἴγυπτον.

35 Τοῦτον τὸν Μωϋσῆν, ὃν ἠρνήσαντο εἰπόντες· Τίς σε κατέστησεν
ἄρχοντα καὶ δικαστήν, τοῦτον ὁ θεὸς ⸀καὶ ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν ⸂ἀπέσταλκεν
σὺν⸃ χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ. **36** οὗτος ἐξήγαγεν αὐτοὺς
ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα ἐν ⸀γῇ Αἰγύπτῳ καὶ ἐν Ἐρυθρᾷ Θαλάσσῃ καὶ ἐν
τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσεράκοντα. **37** οὗτός ἐστιν ὁ Μωϋσῆς ὁ ⸀εἴπας τοῖς υἱοῖς
Ἰσραήλ· Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει ⸂ὁ θεὸς⸃ ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ.
38 οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ
λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν, ὃς ἐδέξατο ⸀λόγια
ζῶντα δοῦναι ⸀ἡμῖν, **39** ᾧ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν,
ἀλλὰ ἀπώσαντο καὶ ἐστράφησαν ⸂ἐν ταῖς καρδίαις⸃ αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον,
40 εἰπόντες τῷ Ἀαρών· Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἳ προπορεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ
Μωϋσῆς οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ οἴδαμεν τί ⸀ἐγένετο
αὐτῷ. **41** καὶ ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἀνήγαγον θυσίαν
τῷ εἰδώλῳ, καὶ εὐφραίνοντο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. **42** ἔστρεψεν

7:30 ἄγγελος WH Treg NIV] + κυρίου RP **31 ἐθαύμασεν** WH Treg] ἐθαύμαζεν NIV RP • **κυρίου** WH Treg NIV] + πρὸς αὐτόν RP **32 ⸀καὶ** WH Treg NIV] + ὁ θεὸς RP • **⸁καὶ** WH Treg NIV] + ὁ θεὸς RP **33 ἐφ᾽** WH Treg NIV] ἐν RP **34 αὐτοῦ** WH Treg] αὐτῶν NIV RP • **ἀποστείλω** WH Treg NIV] ἀποστελῶ RP **35 καὶ** WH Treg NA] – NIV RP • **ἀπέσταλκεν σὺν** WH Treg NIV] ἀπέστειλεν ἐν RP **36 γῇ** NIV RP] τῇ WH Treg **37 εἴπας** WH Treg NIV] εἰπὼν RP • **ὁ θεὸς** WH Treg NIV] κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν RP **38 λόγια** WH Treg NIV] λόγον RP • **ἡμῖν** Treg NIV RP] ὑμῖν WH **39 ἐν ταῖς καρδίαις** WH Treg NIV] τῇ καρδίᾳ RP **40 ἐγένετο** WH Treg NIV] γέγονεν RP

δὲ ὁ θεὸς καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λατρεύειν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς
γέγραπται ἐν βίβλῳ τῶν προφητῶν·

Μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι ἔτη τεσσεράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ,
οἶκος Ἰσραήλ; **43** καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολὸχ καὶ τὸ ἄστρον τοῦ
⸀θεοῦ ⸀Ῥαιφάν, τοὺς τύπους οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς. καὶ μετοικιῶ
ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶνος.

44 Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἦν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς
διετάξατο ὁ λαλῶν τῷ Μωϋσῇ ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον ὃν ἑωράκει,
45 ἣν καὶ εἰσήγαγον διαδεξάμενοι οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ
κατασχέσει τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῶσεν ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν
ἕως τῶν ἡμερῶν Δαυίδ· **46** ὃς εὗρεν χάριν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ ᾐτήσατο
εὑρεῖν σκήνωμα τῷ ⸀θεῷ Ἰακώβ. **47** Σολομῶν δὲ οἰκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον.
48 ἀλλ᾽ οὐχ ὁ ὕψιστος ἐν ⸀χειροποιήτοις κατοικεῖ· καθὼς ὁ προφήτης λέγει·
49 Ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ⸂ἡ δὲ⸃ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον
οἰκοδομήσετέ μοι, λέγει κύριος, ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς μου; **50** οὐχὶ ἡ
χείρ μου ἐποίησεν ταῦτα πάντα;

51 Σκληροτράχηλοι καὶ ἀπερίτμητοι ⸀καρδίαις καὶ τοῖς ὠσίν, ὑμεῖς
ἀεὶ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς.
52 τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; καὶ ἀπέκτειναν τοὺς
προκαταγγείλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου οὗ νῦν ὑμεῖς προδόται καὶ
φονεῖς ⸀ἐγένεσθε, **53** οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς ἀγγέλων, καὶ οὐκ
ἐφυλάξατε.

54 Ἀκούοντες δὲ ταῦτα διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν καὶ ἔβρυχον τοὺς
ὀδόντας ἐπ᾽ αὐτόν. **55** ὑπάρχων δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου ἀτενίσας εἰς τὸν
οὐρανὸν εἶδεν δόξαν θεοῦ καὶ Ἰησοῦν ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ, **56** καὶ εἶπεν·
Ἰδοὺ θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ⸀διηνοιγμένους καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν
ἑστῶτα τοῦ θεοῦ. **57** κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ συνέσχον τὰ ὦτα αὐτῶν,
καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ᾽ αὐτόν, **58** καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως
ἐλιθοβόλουν. καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια ⸀αὐτῶν παρὰ τοὺς πόδας

7:43 **θεοῦ** WH Treg] + *ὑμῶν* NIV RP • **Ῥαιφάν** NIV] *Ῥομφά* WH; *Ῥεφάν* Treg; *Ῥεμφάν* RP **46** **θεῷ** WH Treg NIV RP] *οἴκῳ* NA **48** **χειροποιήτοις** WH Treg NIV] + *ναοῖς* RP **49** **ἡ δὲ** Treg NIV RP] *καὶ ἡ* WH **51** **καρδίαις** WH Treg NIV] *τῇ καρδίᾳ* RP **52** **ἐγένεσθε** WH Treg NIV] *γεγένησθε* RP **56** **διηνοιγμένους** WH Treg NIV] *ἀνεῳγμένους* RP **58** **αὐτῶν** WH Treg NIV] – RP

νεανίου καλουμένου Σαύλου. **59** καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν Στέφανον ἐπικαλούμενον
καὶ λέγοντα· Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου· **60** θεὶς δὲ τὰ γόνατα ἔκραξεν
φωνῇ μεγάλῃ· Κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς ⸀ταύτην τὴν ἁμαρτίαν⸁· καὶ τοῦτο
εἰπὼν ἐκοιμήθη. **8:1** Σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ.

Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν
ἐν Ἱεροσολύμοις· πάντες δὲ διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώρας τῆς Ἰουδαίας καὶ
Σαμαρείας πλὴν τῶν ἀποστόλων. **2** συνεκόμισαν δὲ τὸν Στέφανον ἄνδρες
εὐλαβεῖς καὶ ⸀ἐποίησαν κοπετὸν μέγαν ἐπ’ αὐτῷ. **3** Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο τὴν
ἐκκλησίαν κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος, σύρων τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας
παρεδίδου εἰς φυλακήν.

4 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διῆλθον εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον. **5** Φίλιππος
δὲ κατελθὼν εἰς ⸀τὴν πόλιν τῆς Σαμαρείας ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν χριστόν.
6 προσεῖχον ⸀δὲ οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδὸν
ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει· **7** ⸀πολλοὶ γὰρ τῶν
ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα βοῶντα φωνῇ μεγάλῃ ⸀ἐξήρχοντο, πολλοὶ δὲ
παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν· **8** ⸀ἐγένετο δὲ⸁ ⸀πολλὴ χαρὰ⸁ ἐν τῇ
πόλει ἐκείνῃ.

9 Ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι Σίμων προϋπῆρχεν ἐν τῇ πόλει μαγεύων καὶ
⸀ἐξιστάνων τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας, λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν, **10** ᾧ
προσεῖχον ⸀πάντες ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ἡ
Δύναμις τοῦ θεοῦ ἡ ⸀καλουμένη Μεγάλη. **11** προσεῖχον δὲ αὐτῷ διὰ τὸ ἱκανῷ
χρόνῳ ταῖς μαγείαις ἐξεστακέναι αὐτούς. **12** ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ
εὐαγγελιζομένῳ ⸀περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦ Χριστοῦ,
ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. **13** ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσεν, καὶ
βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ, θεωρῶν τε ⸀σημεῖα καὶ δυνάμεις
μεγάλας γινομένας⸁ ἐξίστατο.

7:60 ταύτην τὴν ἁμαρτίαν WH Treg NIV] τὴν ἁμαρτίαν ταύτην RP **8:2 ἐποίησαν** WH Treg NIV] ἐποιήσαντο RP **5 τὴν** WH NIV] – Treg RP **6 δὲ** WH Treg NIV] τε RP **7 πολλοὶ** WH Treg NIV] Πολλῶν RP • **ἐξήρχοντο** WH Treg NIV] ἐξήρχετο RP **8 ἐγένετο δὲ** WH Treg NIV] Καὶ ἐγένετο RP • **πολλὴ χαρὰ** WH Treg NIV] χαρὰ μεγάλη RP **9 ἐξιστάνων** WH Treg NIV] ἐξιστῶν RP **10 πάντες** WH Treg NIV] – RP • **καλουμένη** WH Treg NIV] – RP **12 περὶ** WH Treg NIV] τὰ περὶ RP **13 σημεῖα καὶ δυνάμεις μεγάλας γινομένας** WH Treg NIV] δυνάμεις καὶ σημεῖα γινόμενα RP

14 Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται ἡ Σαμάρεια
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς ⸀αὐτοὺς Πέτρον καὶ Ἰωάννην, **15** οἵτινες
καταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν ὅπως λάβωσιν πνεῦμα ἅγιον·
16 ⸀οὐδέπω γὰρ ἦν ἐπ’ οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκός, μόνον δὲ βεβαπτισμένοι
ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ⸀κυρίου Ἰησοῦ. **17** τότε ⸀ἐπετίθεσαν τὰς χεῖρας
ἐπ’ αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. **18** ⸀ἰδὼν δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς
ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδοται τὸ ⸀πνεῦμα προσήνεγκεν αὐτοῖς
χρήματα **19** λέγων· Δότε κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἵνα ᾧ ἐὰν ἐπιθῶ τὰς
χεῖρας λαμβάνῃ πνεῦμα ἅγιον. **20** Πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν· Τὸ ἀργύριόν
σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων
κτᾶσθαι. **21** οὐκ ἔστιν σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, ἡ γὰρ καρδία
σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα ⸀ἔναντι τοῦ θεοῦ. **22** μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας
σου ταύτης, καὶ δεήθητι τοῦ ⸀κυρίου εἰ ἄρα ἀφεθήσεταί σοι ἡ ἐπίνοια τῆς
καρδίας σου· **23** εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὁρῶ σε ὄντα.
24 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν· Δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν κύριον
ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ ἐπ’ ἐμὲ ὧν εἰρήκατε.

25 Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ
κυρίου ⸀ὑπέστρεφον εἰς ⸀Ἱεροσόλυμα, πολλάς τε κώμας τῶν Σαμαριτῶν
⸀εὐηγγελίζοντο.

26 Ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησεν πρὸς Φίλιππον λέγων· Ἀνάστηθι καὶ
πορεύου κατὰ μεσημβρίαν ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ
εἰς Γάζαν· αὕτη ἐστὶν ἔρημος. **27** καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ Αἰθίοψ
εὐνοῦχος δυνάστης ⸀Κανδάκης βασιλίσσης Αἰθιόπων, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς
γάζης αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἰερουσαλήμ, **28** ἦν ⸀τε ὑποστρέφων
καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ καὶ ἀνεγίνωσκεν τὸν προφήτην
Ἠσαΐαν. **29** εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ· Πρόσελθε καὶ κολλήθητι τῷ
ἅρματι τούτῳ. **30** προσδραμὼν δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος

8:14 ***αὐτοὺς*** WH Treg NIV] + *τὸν* RP **16** ***οὐδέπω*** WH Treg NIV] *οὔπω* RP • ***κυρίου*** WH Treg NIV] *χριστοῦ* RP **17** ***ἐπετίθεσαν*** WH Treg NIV] *ἐπετίθουν* RP **18** ***ἰδὼν*** WH Treg NIV] *Θεασάμενος* RP • ***πνεῦμα*** WH NIV] + *τὸ ἅγιον* Treg RP **21** ***ἔναντι*** WH Treg NIV] *ἐνώπιον* RP **22** ***κυρίου*** WH Treg NIV] *θεοῦ* RP **25** ***ὑπέστρεφον*** WH Treg NIV] *ὑπέστρεψαν* RP • ***Ἱεροσόλυμα*** WH Treg NIV] *Ἱερουσαλήμ* RP • ***εὐηγγελίζοντο*** WH Treg NIV] *εὐηγγελίσαντο* RP **27** ***Κανδάκης*** WH Treg NIV] + *τῆς* RP **28** ***τε*** Treg NIV RP] *δὲ* WH

⸂Ἠσαΐαν τὸν προφήτην⸃ καὶ εἶπεν· Ἆρά γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις; **31** ὁ
δὲ εἶπεν· Πῶς γὰρ ἂν δυναίμην ἐὰν μή τις ⸀ὁδηγήσει με; παρεκάλεσέν τε
τὸν Φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ. **32** ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἣν
ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη· Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον
τοῦ ⸀κείραντος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. **33** ἐν τῇ
⸀ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· ⸀τὴν γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ὅτι
αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. **34** ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ Φιλίππῳ
εἶπεν· Δέομαί σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει ⸀τοῦτο; περὶ ἑαυτοῦ ἢ περὶ
ἑτέρου τινός; **35** ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ
τῆς γραφῆς ταύτης εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν. **36** ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ
τὴν ὁδόν, ἦλθον ἐπί τι ὕδωρ, καί φησιν ὁ εὐνοῦχος· Ἰδοὺ ὕδωρ, τί κωλύει με
⸀βαπτισθῆναι; **38** καὶ ἐκέλευσεν στῆναι τὸ ἅρμα, καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι
εἰς τὸ ὕδωρ ὅ τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος, καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. **39** ὅτε δὲ
ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα κυρίου ἥρπασεν τὸν Φίλιππον, καὶ οὐκ εἶδεν
αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος, ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. **40** Φίλιππος
δὲ εὑρέθη εἰς Ἄζωτον, καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας ἕως τοῦ
ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς Καισάρειαν.

9:1 Ὁ δὲ Σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ
κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ **2** ᾐτήσατο παρ᾽ αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δαμασκὸν
πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας, ἄνδρας τε καὶ
γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς Ἰερουσαλήμ. **3** ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι ἐγένετο
αὐτὸν ἐγγίζειν τῇ Δαμασκῷ, ⸂ἐξαίφνης τε αὐτὸν περιήστραψεν⸃ φῶς ⸀ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ, **4** καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἤκουσεν φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ Σαοὺλ
Σαούλ, τί με διώκεις; **5** εἶπεν δέ· Τίς εἶ, κύριε; ὁ ⸀δέ· Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ
διώκεις· **6** ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεταί σοι ⸂ὅ τί⸃

8:30 Ἠσαΐαν τὸν προφήτην WH Treg NIV] τὸν προφήτην Ἠσαΐαν RP **31 ὁδηγήσει** WH Treg NIV] ὁδηγήσῃ RP **32 κείραντος** WH NIV] κείροντος Treg RP **33 ταπεινώσει** WH Treg] + αὐτοῦ NIV RP • **τὴν** WH Treg NIV] + δὲ RP **34 τοῦτο** WH Treg RP NA] – NIV **36 βαπτισθῆναι;** WH Treg NIV RP] + 37 εἶπε δὲ ὁ Φίλιππος· Εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, ἔξεστιν. ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε· Πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ εἶναι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. TR **9:3 ἐξαίφνης τε αὐτὸν περιήστραψεν** WH Treg NIV] καὶ ἐξαίφνης περιήστραψεν αὐτὸν RP • **ἐκ** WH Treg NIV] ἀπὸ RP **5 δέ** WH Treg NIV] + κύριος εἶπεν RP **6 ὅ τί** Treg NIV] ὅτι WH; τί RP

σε δεῖ ποιεῖν. **7** οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ εἱστήκεισαν ἐνεοί, ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς μηδένα δὲ θεωροῦντες. **8** ἠγέρθη δὲ ⸀Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς, ἀνεῳγμένων ⸀δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ⸀οὐδὲν ἔβλεπεν· χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν. **9** καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν.

10 Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν Δαμασκῷ ὀνόματι Ἁνανίας, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ⸂ἐν ὁράματι ὁ κύριος⸃· Ἁνανία. ὁ δὲ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ, κύριε. **11** ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐτόν· ⸀Ἀναστὰς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην τὴν καλουμένην Εὐθεῖαν καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον ὀνόματι Ταρσέα, ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται, **12** καὶ εἶδεν ⸂ἄνδρα ἐν ὁράματι Ἁνανίαν ὀνόματι⸃ εἰσελθόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ ⸀χεῖρας ὅπως ἀναβλέψῃ. **13** ἀπεκρίθη δὲ Ἁνανίας· Κύριε, ⸀ἤκουσα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ ⸂τοῖς ἁγίοις σου ἐποίησεν⸃ ἐν Ἰερουσαλήμ· **14** καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων δῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου. **15** εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος· Πορεύου, ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς ⸂ἐστίν μοι⸃ οὗτος τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ⸀ἐθνῶν ⸀τε καὶ βασιλέων υἱῶν τε Ἰσραήλ, **16** ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν. **17** ἀπῆλθεν δὲ Ἁνανίας καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθεὶς ἐπ᾽ αὐτὸν τὰς χεῖρας εἶπεν· Σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ κύριος ἀπέσταλκέν με, ⸀Ἰησοῦς ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἤρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς καὶ πλησθῇς πνεύματος ἁγίου. **18** καὶ εὐθέως ἀπέπεσαν ⸂αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν⸃ ⸀ὡς λεπίδες, ἀνέβλεψέν τε καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη, **19** καὶ λαβὼν τροφὴν ⸀ἐνίσχυσεν.

Ἐγένετο ⸀δὲ μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ μαθητῶν ἡμέρας τινάς, **20** καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσσεν τὸν ⸀Ἰησοῦν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ

9:8 Σαῦλος WH Treg NIV] ὁ Σαῦλος RP • **δὲ** WH Treg NIV] τε RP • ***οὐδὲν*** WH Treg NIV] *οὐδένα* RP **10** ***ἐν ὁράματι ὁ κύριος*** WH Treg NIV] ὁ κύριος ἐν ὁράματι RP **11 Ἀναστὰς** Treg NIV RP] Ἀνάστα WH **12** ***ἄνδρα ἐν ὁράματι Ἁνανίαν ὀνόματι*** WH Treg NIV] ἐν ὁράματι ἄνδρα ὀνόματι Ἀνανίαν RP • ***χεῖρας*** Treg] τὰς χεῖρας WH NIV; χεῖρα RP **13** ***ἤκουσα*** WH Treg NIV] ἀκήκοα RP • ***τοῖς ἁγίοις σου ἐποίησεν*** WH Treg NIV] ἐποίησεν τοῖς ἁγίοις σου RP **15** ***ἐστίν μοι*** WH Treg NIV] μοι ἐστίν RP • ***ἐθνῶν*** Treg NIV RP] τῶν ἐθνῶν WH • **τε** WH Treg NIV] – RP **17** ***Ἰησοῦς*** WH Treg NIV] – RP **18** ***αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν*** WH Treg NIV] ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ RP • ***ὡς*** WH Treg NIV] ὡσεὶ RP **19** ***ἐνίσχυσεν*** Treg NIV RP] ἐνισχύθη WH • **δὲ** WH Treg NIV] + ὁ Σαῦλος RP **20** ***Ἰησοῦν*** WH Treg NIV] χριστόν RP

θεοῦ. **21** ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ
πορθήσας ⸀ἐν Ἰερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ ὧδε εἰς
τοῦτο ἐληλύθει ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς; **22** Σαῦλος δὲ
μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο καὶ ⸀συνέχυννεν ⸀τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν
Δαμασκῷ, συμβιβάζων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός.

23 Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί, συνεβουλεύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν
αὐτόν· **24** ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν. ⸂παρετηροῦντο δὲ καὶ⸃ τὰς
πύλας ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσιν· **25** λαβόντες δὲ ⸂οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ⸃ νυκτὸς ⸂διὰ τοῦ τείχους καθῆκαν αὐτὸν⸃ χαλάσαντες ἐν σπυρίδι.

26 Παραγενόμενος δὲ ⸀εἰς Ἰερουσαλὴμ ⸀ἐπείραζεν κολλᾶσθαι τοῖς
μαθηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶν μαθητής.
27 Βαρναβᾶς δὲ ἐπιλαβόμενος αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ
διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδεν τὸν κύριον καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ καὶ
πῶς ἐν Δαμασκῷ ἐπαρρησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι ⸀τοῦ Ἰησοῦ. **28** καὶ ἦν μετ᾽
αὐτῶν εἰσπορευόμενος ⸂καὶ ἐκπορευόμενος⸃ εἰς ⸀Ἰερουσαλήμ, παρρησιαζόμενος
ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ ⸀κυρίου, **29** ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς·
οἱ δὲ ἐπεχείρουν ⸂ἀνελεῖν αὐτόν⸃. **30** ἐπιγνόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον
αὐτὸν εἰς Καισάρειαν καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν εἰς Ταρσόν.

31 ⸂Ἡ μὲν οὖν ἐκκλησία καθ᾽ ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ
Σαμαρείας εἶχεν εἰρήνην οἰκοδομουμένη, καὶ πορευομένη τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου
καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνετο⸃.

32 Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς
ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας Λύδδα. **33** εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα ⸂ὀνόματι
Αἰνέαν⸃ ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ ⸀κραβάττου, ὃς ἦν παραλελυμένος.

9:21 **ἐν** WH Treg RP] εἰς NIV **22** **συνέχυννεν** WH NIV] συνέχυνεν Treg RP • **τοὺς** Treg NIV RP] – WH **24** **παρετηροῦντο δὲ καὶ** WH Treg NIV] Παρετήρουν τε RP **25** **οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ** WH Treg NIV] αὐτὸν οἱ μαθηταὶ RP • **διὰ τοῦ τείχους καθῆκαν αὐτὸν** WH Treg NIV] καθῆκαν διὰ τοῦ τείχους RP **26** **εἰς** WH Treg NIV] ὁ Σαῦλος ἐν RP • **ἐπείραζεν** WH Treg NIV] ἐπειρᾶτο RP **27** **τοῦ** NIV RP] – WH Treg **28** **καὶ ἐκπορευόμενος** WH Treg NIV] – RP • **Ἰερουσαλήμ** WH Treg NIV] + καὶ RP • **κυρίου** WH Treg NIV] + Ἰησοῦ RP **29** **ἀνελεῖν αὐτόν** WH Treg NIV] αὐτόν ἀνελεῖν RP **31** **Ἡ … ἐκκλησία … εἶχεν … οἰκοδομουμένη … πορευομένη … ἐπληθύνετο** WH Treg NIV] Αἱ … ἐκκλησίαι … εἶχον … οἰκοδομούμεναι … πορευόμεναι … ἐπληθύνοντο RP **33** **ὀνόματι Αἰνέαν** WH Treg NIV] Αἰνέαν ὀνόματι RP • **κραβάττου** WH Treg NIV] κραββάτῳ RP

34 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος· Αἰνέα, ἰᾶταί σε Ἰησοῦς ⸀Χριστός· ἀνάστηθι καὶ στρῶσον σεαυτῷ· καὶ εὐθέως ἀνέστη. **35** καὶ εἶδαν αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδα καὶ τὸν ⸀Σαρῶνα, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν κύριον.

36 Ἐν Ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια ὀνόματι Ταβιθά, ἣ διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς· αὕτη ἦν πλήρης ⸂ἔργων ἀγαθῶν⸃ καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει. **37** ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαντες δὲ ⸂ἔθηκαν αὐτὴν⸃ ἐν ὑπερῴῳ. **38** ἐγγὺς δὲ οὔσης Λύδδας τῇ Ἰόππῃ οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ ἀπέστειλαν ⸂δύο ἄνδρας⸃ πρὸς αὐτὸν παρακαλοῦντες· Μὴ ⸀ὀκνήσῃς διελθεῖν ἕως ⸀ἡμῶν· **39** ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον, καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶνας καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ’ αὐτῶν οὖσα ἡ Δορκάς. **40** ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος ⸀καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύξατο, καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα εἶπεν· Ταβιθά, ἀνάστηθι. ἡ δὲ ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον ἀνεκάθισεν. **41** δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα ἀνέστησεν αὐτήν, φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. **42** γνωστὸν δὲ ἐγένετο καθ’ ὅλης ⸀τῆς Ἰόππης, καὶ ⸂ἐπίστευσαν πολλοὶ⸃ ἐπὶ τὸν κύριον. **43** ἐγένετο ⸀δὲ ἡμέρας ἱκανὰς ⸀μεῖναι ἐν Ἰόππῃ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.

10:1 Ἀνὴρ δέ ⸀τις ἐν Καισαρείᾳ ὀνόματι Κορνήλιος, ἑκατοντάρχης ἐκ σπείρης τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς, **2** εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ⸀ποιῶν ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ καὶ δεόμενος τοῦ θεοῦ διὰ παντός, **3** εἶδεν ἐν ὁράματι φανερῶς ὡσεὶ ⸀περὶ ὥραν ἐνάτην τῆς ἡμέρας ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτὸν καὶ εἰπόντα αὐτῷ· Κορνήλιε. **4** ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἔμφοβος γενόμενος εἶπεν· Τί ἐστιν, κύριε; εἶπεν δὲ αὐτῷ· Αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν

9:34 Χριστός WH Treg NIV] ὁ χριστός RP **35 Σαρῶνα** WH Treg NIV] Ἀσσάρωνα RP **36 ἔργων ἀγαθῶν** WH Treg NIV] ἀγαθῶν ἔργων RP **37 ἔθηκαν αὐτὴν** Treg NIV] αὐτὴν ἔθηκαν RP; ἔθηκαν WH **38 δύο ἄνδρας** WH Treg NIV] – RP • **ὀκνήσῃς** WH Treg NIV] ὀκνῆσαι RP • **ἡμῶν** WH Treg NIV] αὐτῶν RP **40 καὶ** WH Treg NIV] – RP **42 τῆς** Treg NIV RP] – WH • **ἐπίστευσαν πολλοὶ** WH Treg NIV] πολλοὶ ἐπίστευσαν RP **43 δὲ** WH NIV RP] + αὐτὸν Treg • **μεῖναι** WH Treg NIV] + αὐτὸν RP **10:1 τις** WH Treg NIV] + ἦν RP **2 ποιῶν** WH Treg NIV] + τε RP **3 περὶ** WH Treg NIV] – RP

εἰς μνημόσυνον ⸀ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ· **5** καὶ νῦν πέμψον ⸂ἄνδρας εἰς Ἰόππην⸃
καὶ μετάπεμψαι Σίμωνά ⸂τινα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος⸃· **6** οὗτος ξενίζεται
παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ, ᾧ ἐστιν οἰκία παρὰ θάλασσαν. **7** ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ
ἄγγελος ὁ λαλῶν ⸀αὐτῷ, φωνήσας δύο τῶν ⸀οἰκετῶν καὶ στρατιώτην εὐσεβῆ
τῶν προσκαρτερούντων αὐτῷ **8** καὶ ἐξηγησάμενος ⸂ἅπαντα αὐτοῖς⸃ ἀπέστειλεν
αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην.

9 Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁδοιπορούντων ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων ἀνέβη
Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι περὶ ὥραν ἕκτην. **10** ἐγένετο δὲ πρόσπεινος
καὶ ἤθελεν γεύσασθαι· παρασκευαζόντων δὲ ⸀αὐτῶν ⸀ἐγένετο ἐπʼ αὐτὸν
ἔκστασις, **11** καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον καὶ ⸀καταβαῖνον σκεῦός
τι ὡς ὀθόνην μεγάλην τέσσαρσιν ⸀ἀρχαῖς καθιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς, **12** ἐν ᾧ
ὑπῆρχεν πάντα τὰ τετράποδα ⸂καὶ ἑρπετὰ τῆς γῆς καὶ⸃ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.
13 καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν· Ἀναστάς, Πέτρε, θῦσον καὶ φάγε. **14** ὁ
δὲ Πέτρος εἶπεν· Μηδαμῶς, κύριε, ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν κοινὸν ⸀καὶ
ἀκάθαρτον. **15** καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν· Ἃ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν
σὺ μὴ κοίνου. **16** τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς, καὶ ⸀εὐθὺς ἀνελήμφθη τὸ σκεῦος
εἰς τὸν οὐρανόν.

17 Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει ὁ Πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὅραμα ὃ εἶδεν, ⸀ἰδοὺ
οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ⸀ὑπὸ τοῦ Κορνηλίου διερωτήσαντες τὴν οἰκίαν
⸀τοῦ Σίμωνος ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα, **18** καὶ φωνήσαντες ⸀ἐπυνθάνοντο
εἰ Σίμων ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος ἐνθάδε ξενίζεται. **19** τοῦ δὲ Πέτρου
διενθυμουμένου περὶ τοῦ ὁράματος εἶπεν ⸂αὐτῷ τὸ πνεῦμα⸃· Ἰδοὺ ⸀ἄνδρες
⸀ζητοῦντές σε· **20** ἀλλὰ ἀναστὰς κατάβηθι καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς μηδὲν

10:4 ἔμπροσθεν WH Treg NIV] ἐνώπιον RP **5 ἄνδρας εἰς Ἰόππην** WH Treg NIV] εἰς Ἰόππην ἄνδρας RP • **τινα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος** WH Treg NIV] τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον RP **7 αὐτῷ** WH Treg NIV] τῷ Κορνηλίῳ RP • **οἰκετῶν** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP **8 ἅπαντα αὐτοῖς** WH Treg NIV] αὐτοῖς ἅπαντα RP **10 αὐτῶν** WH Treg NIV] ἐκείνων RP • **ἐγένετο** WH Treg NIV] ἐπέπεσεν RP **11 καταβαῖνον** WH Treg NIV] + ἐπʼ αὐτὸν RP • **ἀρχαῖς** WH Treg NIV] + δεδεμένον καὶ RP **12 καὶ ἑρπετὰ τῆς γῆς καὶ** WH Treg NIV] τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ RP **14 καὶ** WH Treg NIV] ἢ RP **16 εὐθὺς** WH Treg NIV] πάλιν RP **17 ἰδοὺ** WH Treg NIV] καὶ ἰδού RP • **ὑπὸ** WH NIV] ἀπὸ Treg RP • **τοῦ** WH Treg NIV] – RP **18 ἐπυνθάνοντο** Treg NIV RP] ἐπύθοντο WH **19 αὐτῷ τὸ πνεῦμα** NIV RP] τὸ πνεῦμα αὐτῷ Treg; τὸ πνεῦμα WH • **ἄνδρες** RP] + τρεῖς Treg NIV; + δύο WH • **ζητοῦντές** WH NIV] ζητοῦσίν Treg RP

διακρινόμενος, ⸀ὅτι ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς. **21** καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς
τοὺς ἄνδρας εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ εἰμι ὃν ζητεῖτε· τίς ἡ αἰτία δι’ ἣν πάρεστε;
22 οἱ δὲ εἶπαν· Κορνήλιος ἑκατοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν
θεὸν μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ
ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμψασθαί σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα
παρὰ σοῦ. **23** εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτοὺς ἐξένισεν.

Τῇ δὲ ἐπαύριον ⸀ἀναστὰς ἐξῆλθεν σὺν αὐτοῖς, καί τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν
ἀπὸ Ἰόππης συνῆλθον αὐτῷ. **24** ⸂τῇ δὲ⸃ ἐπαύριον ⸀εἰσῆλθεν εἰς τὴν Καισάρειαν.
ὁ δὲ Κορνήλιος ἦν προσδοκῶν αὐτοὺς συγκαλεσάμενος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ
καὶ τοὺς ἀναγκαίους φίλους. **25** ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον,
συναντήσας αὐτῷ ὁ Κορνήλιος πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας προσεκύνησεν. **26** ὁ
δὲ Πέτρος ⸂ἤγειρεν αὐτὸν⸃ λέγων· Ἀνάστηθι· καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι.
27 καὶ συνομιλῶν αὐτῷ εἰσῆλθεν, καὶ εὑρίσκει συνεληλυθότας πολλούς, **28** ἔφη
τε πρὸς αὐτούς· Ὑμεῖς ἐπίστασθε ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι
ἢ προσέρχεσθαι ἀλλοφύλῳ· κἀμοὶ ὁ θεὸς ἔδειξεν μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον
λέγειν ἄνθρωπον· **29** διὸ καὶ ἀναντιρρήτως ἦλθον μεταπεμφθείς πυνθάνομαι
οὖν τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ με.

30 Καὶ ὁ Κορνήλιος ἔφη· Ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας μέχρι ταύτης τῆς ὥρας
⸀ἤμην τὴν ⸀ἐνάτην προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν
μου ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ **31** καὶ φησί· Κορνήλιε, εἰσηκούσθη σου ἡ προσευχὴ
καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. **32** πέμψον οὖν εἰς
Ἰόππην καὶ μετακάλεσαι Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται ἐν
οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσέως παρὰ ⸀θάλασσαν. **33** ἐξαυτῆς οὖν ἔπεμψα πρὸς σέ, σύ
τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος. νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ
πάρεσμεν ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα σοι ὑπὸ τοῦ ⸀κυρίου.

34 Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα εἶπεν· Ἐπ’ ἀληθείας καταλαμβάνομαι
ὅτι οὐκ ἔστιν προσωπολήμπτης ὁ θεός, **35** ἀλλ’ ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος
αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην δεκτὸς αὐτῷ ἐστιν. **36** τὸν λόγον ⸀ὃν
ἀπέστειλεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ·

10:20 ὅτι WH Treg NIV] διότι RP **23 ἀναστὰς** WH Treg NIV] ὁ Πέτρος RP **24 τῇ δὲ** WH Treg NIV] Καὶ τῇ RP • **εἰσῆλθεν** WH Treg NIV] εἰσῆλθον RP **26 ἤγειρεν αὐτὸν** WH Treg NIV] αὐτὸν ἤγειρεν RP **30 ἤμην** WH Treg NIV] + νηστεύων καὶ RP • **ἐνάτην** WH Treg NIV] + ὥραν RP **32 θάλασσαν** WH Treg NIV] + ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι RP **33 κυρίου** WH Treg NIV] θεοῦ RP **36 ὃν** Treg NIV RP] – WH

οὗτός ἐστιν πάντων κύριος. **37** ὑμεῖς οἴδατε τὸ γενόμενον ῥῆμα καθʼ
ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ⸀ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας μετὰ τὸ βάπτισμα ὃ
ἐκήρυξεν Ἰωάννης, **38** Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέθ, ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ θεὸς
πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας
τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ θεὸς ἦν μετʼ αὐτοῦ·
39 καὶ ⸀ἡμεῖς μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν ἔν τε τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων
⸀καὶ Ἰερουσαλήμ· ὃν καὶ ἀνεῖλαν κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου. **40** τοῦτον ὁ θεὸς
ἤγειρεν ⸀τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ γενέσθαι, **41** οὐ παντὶ
τῷ λαῷ ἀλλὰ μάρτυσι τοῖς προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες
συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν·
42 καὶ παρήγγειλεν ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ καὶ διαμαρτύρασθαι ὅτι ⸀οὗτός
ἐστιν ὁ ὡρισμένος ὑπὸ τοῦ θεοῦ κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν. **43** τούτῳ πάντες
οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ
πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν.

44 Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα ἐπέπεσε τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. **45** καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ περιτομῆς
πιστοὶ ⸀ὅσοι συνῆλθαν τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ ⸂ἁγίου
πνεύματος⸃ ἐκκέχυται· **46** ἤκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσσαις καὶ
μεγαλυνόντων τὸν θεόν. τότε ⸀ἀπεκρίθη Πέτρος· **47** Μήτι τὸ ὕδωρ ⸂δύναται
κωλῦσαί⸃ τις τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον
⸀ὡς καὶ ἡμεῖς; **48** προσέταξεν ⸀δὲ αὐτοὺς ⸂ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ
βαπτισθῆναι⸃. τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς.

11:1 Ἤκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν Ἰουδαίαν
ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. **2** ⸂ὅτε δὲ⸃ ἀνέβη Πέτρος εἰς

10:37 ἀρξάμενος WH Treg NIV] ἀρξάμενον RP **39 ἡμεῖς** WH Treg NIV] + ἐσμεν RP • **καὶ** WH Treg] + ἐν NIV RP **40 τῇ** WH Treg RP] ἐν τῇ NIV **42 οὗτός** WH Treg NIV] αὐτός RP **45 ὅσοι** Treg NIV RP] οἳ WH • **ἁγίου πνεύματος** Treg NIV RP] πνεύματος τοῦ ἁγίου WH **46 ἀπεκρίθη** WH Treg NIV] + ὁ RP **47 δύναται κωλῦσαί** WH Treg NIV] κωλῦσαί δύναται RP • **ὡς** WH Treg NIV] καθὼς RP **48 δὲ** WH Treg NIV] τε RP • **ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ βαπτισθῆναι** WH Treg NIV] βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου RP **11:2 ὅτε δὲ** WH Treg NIV] Καὶ ὅτε RP

⸀Ἰερουσαλήμ, διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς **3** λέγοντες ὅτι ⸂Εἰσῆλθες
πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας καὶ συνέφαγες⸃ αὐτοῖς. **4** ἀρξάμενος
⸀δὲ Πέτρος ἐξετίθετο αὐτοῖς καθεξῆς λέγων· **5** Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ
προσευχόμενος καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει ὅραμα, καταβαῖνον σκεῦός τι ὡς ὀθόνην
μεγάλην τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρι ἐμοῦ·
6 εἰς ἣν ἀτενίσας κατενόουν καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ
τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ· **7** ἤκουσα δὲ ⸀καὶ φωνῆς λεγούσης μοι·
Ἀναστάς, Πέτρε, θῦσον καὶ φάγε. **8** εἶπον δέ· Μηδαμῶς, κύριε, ⸀ὅτι κοινὸν
ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. **9** ἀπεκρίθη δὲ ⸂φωνὴ ἐκ
δευτέρου⸃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· Ἃ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν σὺ μὴ κοίνου. **10** τοῦτο δὲ
ἐγένετο ἐπὶ τρίς, καὶ ⸂ἀνεσπάσθη πάλιν⸃ ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. **11** καὶ ἰδοὺ
ἐξαυτῆς τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ ⸀ἦμεν, ἀπεσταλμένοι
ἀπὸ Καισαρείας πρός με. **12** εἶπεν δὲ ⸂τὸ πνεῦμά μοι⸃ συνελθεῖν αὐτοῖς μηδὲν
⸀διακρίναντα. ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἓξ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσήλθομεν εἰς
τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός. **13** ἀπήγγειλεν ⸀δὲ ἡμῖν πῶς εἶδεν τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ
αὐτοῦ σταθέντα καὶ ⸀εἰπόντα· Ἀπόστειλον εἰς ⸀Ἰόππην καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα
τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον, **14** ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σὲ ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ
πᾶς ὁ οἶκός σου. **15** ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν ἐπέπεσεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
ἐπ’ αὐτοὺς ὥσπερ καὶ ἐφ’ ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. **16** ἐμνήσθην δὲ τοῦ ῥήματος ⸀τοῦ
κυρίου ὡς ἔλεγεν· Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν
πνεύματι ἁγίῳ. **17** εἰ οὖν τὴν ἴσην δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν
πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ⸀ἐγὼ τίς ἤμην δυνατὸς κωλῦσαι
τὸν θεόν; **18** ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡσύχασαν καὶ ⸀ἐδόξασαν τὸν θεὸν λέγοντες·
⸀Ἄρα καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ θεὸς τὴν μετάνοιαν ⸂εἰς ζωὴν ἔδωκεν⸃.

11:2 Ἰερουσαλήμ WH Treg NIV] Ἱεροσόλυμα RP **3 Εἰσῆλθες πρὸς … ἔχοντας καὶ συνέφαγες** NIV] Πρὸς … ἔχοντας εἰσῆλθες καὶ συνέφαγες RP; Εἰσῆλθεν πρὸς … ἔχοντας καὶ συνέφαγεν WH Treg **4 δὲ** WH Treg NIV] + ὁ RP **7 καὶ** WH Treg NIV] – RP **8 ὅτι** WH Treg NIV] + πᾶν RP **9 φωνὴ ἐκ δευτέρου** Treg NIV] ἐκ δευτέρου φωνὴ WH; μοι φωνὴ ἐκ δευτέρου RP **10 ἀνεσπάσθη πάλιν** WH Treg NIV] πάλιν ἀνεσπάσθη RP **11 ἦμεν** WH Treg NA] ἤμην NIV RP **12 τὸ πνεῦμά μοι** WH Treg NIV] μοι τὸ πνεῦμά RP • **διακρίναντα** WH Treg NIV] διακρινόμενον RP **13 δὲ** WH Treg NIV] τε RP • **εἰπόντα** WH Treg NIV] + αὐτῷ RP • **Ἰόππην** WH Treg NIV] + ἄνδρας RP **16 τοῦ** WH Treg NIV] – RP **17 ἐγὼ** WH Treg NIV] + δὲ RP **18 ἐδόξασαν** WH Treg NIV] ἐδόξαζον RP • **Ἄρα** WH Treg NIV] + γε RP • **εἰς ζωὴν ἔδωκεν** WH Treg NIV] ἔδωκεν εἰς ζωὴν RP

19 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ
διῆλθον ἕως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας μηδενὶ λαλοῦντες τὸν
λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις. **20** ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι
καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες ⸀ἐλθόντες εἰς Ἀντιόχειαν ἐλάλουν ⸀καὶ πρὸς τοὺς
⸀Ἑλληνιστάς, εὐαγγελιζόμενοι τὸν κύριον Ἰησοῦν. **21** καὶ ἦν χεὶρ κυρίου μετ᾽
αὐτῶν, πολύς τε ἀριθμὸς ⸀ὁ πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν κύριον. **22** ἠκούσθη
δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας τῆς ⸀οὔσης ἐν ⸀Ἰερουσαλὴμ περὶ αὐτῶν,
καὶ ἐξαπέστειλαν ⸀Βαρναβᾶν ἕως Ἀντιοχείας· **23** ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν
τὴν χάριν ⸀τὴν τοῦ θεοῦ, ἐχάρη καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει τῆς καρδίας
⸀προσμένειν τῷ κυρίῳ, **24** ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης πνεύματος ἁγίου
καὶ πίστεως. καὶ προσετέθη ὄχλος ἱκανὸς τῷ κυρίῳ. **25** ἐξῆλθεν δὲ εἰς ⸀Ταρσὸν
ἀναζητῆσαι Σαῦλον, **26** καὶ εὑρὼν ⸀ἤγαγεν εἰς Ἀντιόχειαν. ἐγένετο δὲ ⸂αὐτοῖς
καὶ⸃ ἐνιαυτὸν ὅλον συναχθῆναι ⸀ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανόν,
χρηματίσαι τε ⸀πρώτως ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς.
27 Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς
Ἀντιόχειαν· **28** ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἅγαβος ἐσήμανεν διὰ τοῦ
πνεύματος λιμὸν ⸀μεγάλην μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ᾽ ὅλην τὴν οἰκουμένην· ⸀ἥτις
ἐγένετο ἐπὶ ⸀Κλαυδίου. **29** τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς εὐπορεῖτό τις ὥρισαν
ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς·
30 ὃ καὶ ἐποίησαν ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρναβᾶ
καὶ Σαύλου.

12:1 Κατ᾽ ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρῴδης ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας
κακῶσαί τινας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. **2** ἀνεῖλεν δὲ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν
Ἰωάννου μαχαίρῃ. **3** ⸂ἰδὼν δὲ⸃ ὅτι ἀρεστόν ἐστιν τοῖς Ἰουδαίοις προσέθετο

11:20 ἐλθόντες WH Treg NIV] εἰσελθόντες RP • **καὶ** WH Treg NIV] – RP • **Ἑλληνιστάς** WH RP NA] Ἕλληνας Treg NIV **21 ὁ** WH Treg NIV] – RP **22 οὔσης** WH Treg NIV] – RP • **Ἰερουσαλὴμ** WH Treg NIV] Ἱεροσολύμοις RP• **Βαρναβᾶν** WH Treg NIV] + διελθεῖν RP NA **23 τὴν** WH Treg NIV] – RP • **προσμένειν** Treg NIV RP] + ἐν WH **25 Ταρσὸν** WH Treg NIV] + ὁ Βαρνάβας RP **26 ἤγαγεν** WH Treg NIV] + αὐτὸν RP • **αὐτοῖς καὶ** WH Treg NIV] αὐτοὺς RP • **ἐν** WH Treg NIV] – RP • **πρώτως** WH Treg NIV] πρώτον RP **28 μεγάλην** WH Treg NIV] μέγαν RP • **ἥτις** WH Treg NIV] ὅστις καὶ RP • **Κλαυδίου** WH Treg NIV] + Καίσαρος RP **12:3 ἰδὼν δὲ** WH Treg NIV] Καὶ ἰδὼν RP

συλλαβεῖν καὶ Πέτρον (ἦσαν ⸀δὲ ἡμέραι τῶν ἀζύμων), **4** ὃν καὶ πιάσας ἔθετο
εἰς φυλακήν, παραδοὺς τέσσαρσιν τετραδίοις στρατιωτῶν φυλάσσειν αὐτόν,
βουλόμενος μετὰ τὸ πάσχα ἀναγαγεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ. **5** ὁ μὲν οὖν Πέτρος
ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ· προσευχὴ δὲ ἦν ⸀ἐκτενῶς γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας
πρὸς τὸν θεὸν ⸀περὶ αὐτοῦ.

6 Ὅτε δὲ ἤμελλεν ⸂προαγαγεῖν αὐτὸν⸃ ὁ Ἡρῴδης, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ
Πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ δύο στρατιωτῶν δεδεμένος ἁλύσεσιν δυσίν, φύλακές
τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακήν. **7** καὶ ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου ἐπέστη, καὶ
φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι· πατάξας δὲ τὴν πλευρὰν τοῦ Πέτρου ἤγειρεν
αὐτὸν λέγων· Ἀνάστα ἐν τάχει· καὶ ἐξέπεσαν αὐτοῦ αἱ ἁλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν.
8 εἶπεν ⸀δὲ ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν· ⸀Ζῶσαι καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου·
ἐποίησεν δὲ οὕτως. καὶ λέγει αὐτῷ· Περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν σου καὶ ἀκολούθει
μοι. **9** καὶ ἐξελθὼν ⸀ἠκολούθει, καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθές ἐστιν τὸ γινόμενον
διὰ τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὅραμα βλέπειν. **10** διελθόντες δὲ πρώτην φυλακὴν
καὶ δευτέραν ἦλθαν ἐπὶ τὴν πύλην τὴν σιδηρᾶν τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν,
ἥτις αὐτομάτη ἠνοίγη αὐτοῖς, καὶ ἐξελθόντες προῆλθον ῥύμην μίαν, καὶ εὐθέως
ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ’ αὐτοῦ. **11** καὶ ὁ Πέτρος ⸂ἐν ἑαυτῷ γενόμενος⸃ εἶπεν· Νῦν
οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλεν ⸀ὁ κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐξείλατό με ἐκ
χειρὸς Ἡρῴδου καὶ πάσης τῆς προσδοκίας τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων.

12 Συνιδών τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ⸀τῆς Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ
ἐπικαλουμένου Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι καὶ προσευχόμενοι.
13 κρούσαντος δὲ ⸀αὐτοῦ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος προσῆλθε παιδίσκη
ὑπακοῦσαι ὀνόματι Ῥόδη, **14** καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου ἀπὸ
τῆς χαρᾶς οὐκ ἤνοιξεν τὸν πυλῶνα, εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν ἑστάναι τὸν
Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος. **15** οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπαν· Μαίνῃ. ἡ δὲ διϊσχυρίζετο
οὕτως ἔχειν. οἱ δὲ ἔλεγον· Ὁ ἄγγελός ⸂ἐστιν αὐτοῦ⸃. **16** ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενεν
κρούων· ἀνοίξαντες δὲ εἶδαν αὐτὸν καὶ ἐξέστησαν. **17** κατασείσας δὲ αὐτοῖς τῇ
χειρὶ σιγᾶν διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ὁ κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς φυλακῆς,

---

12:3 **δὲ** WH Treg] + *αἱ* NIV RP **5** **ἐκτενῶς** WH Treg NIV] *ἐκτενὴς* RP • **περὶ** WH Treg NIV] *ὑπὲρ* RP **6** **προαγαγεῖν αὐτὸν** NIV] *προσαγαγεῖν αὐτὸν* WH; *προάγειν αὐτὸν* Treg; *αὐτὸν προάγειν* RP **8** **δὲ** WH Treg NIV] *τε* RP • **Ζῶσαι** WH Treg NIV] Περίζωσαι RP **9** **ἠκολούθει** WH Treg NIV] + *αὐτῷ* RP **11** **ἐν ἑαυτῷ γενόμενος** WH Treg NIV] *γενόμενος ἐν ἑαυτῷ* RP • **ὁ** WH NIV] – Treg RP **12** **τῆς** WH Treg NIV] – RP **13** **αὐτοῦ** WH Treg NIV] *τοῦ Πέτρου* RP **15** **ἐστιν αὐτοῦ** WH Treg NIV] *αὐτοῦ ἐστιν* RP

εἶπέν ⸀τε· Ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον.

18 Γενομένης δὲ ἡμέρας ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα
ὁ Πέτρος ἐγένετο. **19** Ἡρῴδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν καὶ μὴ εὑρὼν ἀνακρίνας τοὺς φύλακας ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι, καὶ κατελθὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ⸀εἰς Καισάρειαν διέτριβεν.

20 Ἦν ⸀δὲ θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις· ὁμοθυμαδὸν δὲ παρῆσαν πρὸς αὐτόν, καὶ πείσαντες Βλάστον τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως ᾐτοῦντο εἰρήνην διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς.
21 τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρῴδης ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα βασιλικὴν ⸀καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς· **22** ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει· ⸂Θεοῦ φωνὴ⸃
καὶ οὐκ ἀνθρώπου. **23** παραχρῆμα δὲ ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου ἀνθ’ ὧν οὐκ ἔδωκεν ⸀τὴν δόξαν τῷ θεῷ, καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος ἐξέψυξεν.

24 Ὁ δὲ λόγος τοῦ ⸀θεοῦ ηὔξανεν καὶ ἐπληθύνετο. **25** Βαρναβᾶς δὲ καὶ Σαῦλος ὑπέστρεψαν, ⸀εἰς Ἰερουσαλὴμ πληρώσαντες τὴν διακονίαν, ⸀συμπαραλαβόντες Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα Μᾶρκον.

13:1 Ἦσαν ⸀δὲ ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὖσαν ἐκκλησίαν προφῆται καὶ διδάσκαλοι ὅ τε Βαρναβᾶς καὶ Συμεὼν ὁ καλούμενος Νίγερ, καὶ Λούκιος ὁ Κυρηναῖος, Μαναήν τε Ἡρῴδου τοῦ τετραάρχου σύντροφος καὶ Σαῦλος.
2 λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ κυρίῳ καὶ νηστευόντων εἶπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· Ἀφορίσατε δή μοι τὸν Βαρναβᾶν ⸀καὶ Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι αὐτούς. **3** τότε νηστεύσαντες καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐτοῖς ἀπέλυσαν.

4 ⸀Αὐτοὶ μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ ⸂ἁγίου πνεύματος⸃ κατῆλθον ⸀εἰς Σελεύκειαν, ἐκεῖθέν ⸀τε ἀπέπλευσαν ⸁εἰς Κύπρον, **5** καὶ γενόμενοι ἐν
Σαλαμῖνι κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων·

12:17 τε WH Treg NIV] δέ RP **19 εἰς** WH Treg NIV] + τὴν RP **20 δὲ** WH Treg NIV] + ὁ Ἡρῴδης RP **21 καὶ** Treg NIV RP] – WH **22 Θεοῦ φωνὴ** WH Treg NIV] Φωνὴ θεοῦ RP **23 τὴν** WH Treg NIV] – RP **24 θεοῦ** Treg NIV RP] κυρίου WH **25 εἰς** WH RP NA] ἐξ Treg; ἀπὸ NIV • **συμπαραλαβόντες** WH Treg NIV] + καὶ RP **13:1 δὲ** WH Treg NIV] + τινες RP **2 καὶ** WH Treg NIV] + τὸν RP **4 Αὐτοὶ** WH Treg NIV] Οὗτοι RP • **ἁγίου πνεύματος** WH Treg NIV] πνεύματος τοῦ ἁγίου RP • **⸀εἰς** WH Treg NIV] + τὴν RP • **τε** WH Treg NIV] δὲ RP • **⸁εἰς** WH Treg NIV] + τὴν RP

εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην. **6** διελθόντες δὲ ⸀ὅλην τὴν νῆσον ἄχρι Πάφου
εὗρον ⸀ἄνδρα τινὰ μάγον ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖον ᾧ ὄνομα ⸀Βαριησοῦ, **7** ὃς
ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ. οὗτος προσκαλεσάμενος
Βαρναβᾶν καὶ Σαῦλον ἐπεζήτησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· **8** ἀνθίστατο
δὲ αὐτοῖς Ἐλύμας ὁ μάγος, οὕτως γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ζητῶν
διαστρέψαι τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως. **9** Σαῦλος δέ, ὁ καὶ Παῦλος,
πλησθεὶς πνεύματος ⸀ἁγίου ἀτενίσας εἰς αὐτὸν **10** εἶπεν· Ὦ πλήρης παντὸς
δόλου καὶ πάσης ῥᾳδιουργίας, υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης, οὐ
παύσῃ διαστρέφων τὰς ⸀ὁδοὺς κυρίου τὰς εὐθείας; **11** καὶ νῦν ἰδοὺ χεὶρ κυρίου
ἐπὶ σέ, καὶ ἔσῃ τυφλὸς μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ. παραχρῆμα ⸀δὲ
⸀ἔπεσεν ἐπ᾽ αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκότος, καὶ περιάγων ἐζήτει χειραγωγούς.
12 τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ γεγονὸς ἐπίστευσεν ἐκπλησσόμενος ἐπὶ τῇ διδαχῇ
τοῦ κυρίου.

13 Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ ⸀περὶ Παῦλον ἦλθον εἰς Πέργην τῆς
Παμφυλίας· Ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας ἀπ᾽ αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα.
14 αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης παρεγένοντο εἰς Ἀντιόχειαν ⸂τὴν
Πισιδίαν⸃, καὶ ⸀εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων
ἐκάθισαν. **15** μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν ἀπέστειλαν
οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτοὺς λέγοντες· Ἄνδρες ἀδελφοί, εἴ ⸀τίς ἐστιν ⸂ἐν
ὑμῖν λόγος⸃ παρακλήσεως πρὸς τὸν λαόν, λέγετε. **16** ἀναστὰς δὲ Παῦλος καὶ
κατασείσας τῇ χειρὶ εἶπεν· Ἄνδρες Ἰσραηλῖται καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν,
ἀκούσατε. **17** ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου ⸀Ἰσραὴλ ἐξελέξατο τοὺς πατέρας
ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ ⸀Αἰγύπτου, καὶ μετὰ
βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς, **18** καί, ὡς τεσσερακονταετῆ
χρόνον ἐτροποφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, **19** ⸀καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ

13:6 ὅλην WH Treg NIV] – RP • **ἄνδρα** WH Treg NIV] – RP • **Βαριησοῦ** NIV] Βαριησοῦς WH Treg RP **9 ἁγίου** WH Treg NIV] + καὶ RP **10 ὁδοὺς** Treg RP] + τοῦ WH NIV **11 δὲ** WH Treg RP] τε NIV • **ἔπεσεν** WH Treg NIV] ἐπέπεσεν RP **13 περὶ** WH Treg NIV] + τὸν RP **14 τὴν Πισιδίαν** WH Treg NIV] τῆς Πισιδίας RP • **εἰσελθόντες** WH Treg] ἐλθόντες NIV RP **15 τίς** WH Treg NIV] – RP • **ἐν ὑμῖν λόγος** WH Treg NIV] λόγος ἐν ὑμῖν RP **17 Ἰσραὴλ** WH Treg NIV] – RP • **Αἰγύπτου** WH Treg NIV] Αἰγύπτῳ RP **19 καὶ** Treg NIV RP] – WH

Χανάαν ⸀κατεκληρονόμησεν τὴν γῆν αὐτῶν **20** ⸂ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις καὶ
πεντήκοντα. καὶ μετὰ ταῦτα⸃ ἔδωκεν κριτὰς ἕως Σαμουὴλ ⸀τοῦ προφήτου.
21 κἀκεῖθεν ᾐτήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν
Κίς, ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμίν, ἔτη τεσσεράκοντα· **22** καὶ μεταστήσας αὐτὸν
ἤγειρεν ⸂τὸν Δαυὶδ αὐτοῖς⸃ εἰς βασιλέα, ᾧ καὶ εἶπεν μαρτυρήσας· Εὗρον
Δαυὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ
θελήματά μου. **23** τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατʼ ἐπαγγελίαν ἤγαγεν
τῷ Ἰσραὴλ ⸂σωτῆρα Ἰησοῦν⸃, **24** προκηρύξαντος Ἰωάννου πρὸ προσώπου τῆς
εἰσόδου αὐτοῦ βάπτισμα μετανοίας ⸂παντὶ τῷ λαῷ⸃ Ἰσραήλ. **25** ὡς δὲ ἐπλήρου
⸀Ἰωάννης τὸν δρόμον, ἔλεγεν· ⸂Τί ἐμὲ⸃ ὑπονοεῖτε εἶναι; οὐκ εἰμὶ ἐγώ· ἀλλʼ ἰδοὺ
ἔρχεται μετʼ ἐμὲ οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦσαι.

26 Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους Ἀβραὰμ καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν
θεόν, ⸀ἡμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ⸀ἐξαπεστάλη. **27** οἱ γὰρ κατοικοῦντες
ἐν Ἰερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν τοῦτον ἀγνοήσαντες καὶ τὰς φωνὰς τῶν
προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας κρίναντες ἐπλήρωσαν,
28 καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὑρόντες ᾐτήσαντο Πιλᾶτον ἀναιρεθῆναι
αὐτόν· **29** ὡς δὲ ἐτέλεσαν πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες
ἀπὸ τοῦ ξύλου ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. **30** ὁ δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν·
31 ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς
Ἰερουσαλήμ, οἵτινες ⸀νῦν εἰσὶ μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν. **32** καὶ ἡμεῖς
ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην **33** ὅτι
ταύτην ὁ θεὸς ἐκπεπλήρωκεν τοῖς τέκνοις ⸀ἡμῶν ἀναστήσας Ἰησοῦν, ὡς καὶ ἐν
τῷ ⸂ψαλμῷ γέγραπται τῷ δευτέρῳ⸃· Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά
σε. **34** ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς
διαφθοράν, οὕτως εἴρηκεν ὅτι Δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια Δαυὶδ τὰ πιστά. **35** ⸀διότι
καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· Οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν· **36** Δαυὶδ μὲν

13:19 κατεκληρονόμησεν WH Treg NIV] + αὐτοῖς RP **20 ὡς … πεντήκοντα καὶ μετὰ ταῦτα** WH Treg NIV] καὶ μετὰ ταῦτα ὡς … πεντήκοντα RP • **τοῦ** NIV RP] – WH Treg **22 τὸν Δαυὶδ αὐτοῖς** WH Treg NIV] αὐτοῖς τὸν Δαυὶδ RP **23 σωτῆρα Ἰησοῦν** WH Treg NIV] σωτηρίαν RP **24 παντὶ τῷ λαῷ** WH Treg NIV] τῷ RP **25 Ἰωάννης** WH Treg NIV] ὁ Ἰωάννης RP • **Τί ἐμὲ** WH Treg NIV] Τίνα με RP **26 ἡμῖν** WH NIV] ὑμῖν Treg RP • **ἐξαπεστάλη** WH Treg NIV] ἀπεστάλη RP **31 νῦν** WH Treg NIV] – RP **33 ἡμῶν** WH Treg] αὐτῶν ἡμῖν NIV RP • **ψαλμῷ γέγραπται τῷ δευτέρῳ** WH NIV] ψαλμῷ τῷ δευτέρῳ γέγραπται RP; πρώτῳ ψαλμῷ γέγραπται Treg **35 διότι** WH Treg NIV] Διὸ RP

γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας τῇ τοῦ θεοῦ βουλῇ ἐκοιμήθη καὶ προσετέθη πρὸς
τοὺς πατέρας αὐτοῦ καὶ εἶδεν διαφθοράν, **37** *ὃν δὲ ὁ θεὸς ἤγειρεν οὐκ εἶδεν*
διαφθοράν. **38** *γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν*
ἄφεσις ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται, καὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ⸀ἐν νόμῳ
Μωϋσέως *δικαιωθῆναι* **39** *ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιοῦται.* **40** *βλέπετε*
οὖν μὴ ⸀ἐπέλθῃ τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις· **41** Ἴδετε, *οἱ καταφρονηταί,*
καὶ θαυμάσατε καὶ ἀφανίσθητε, ὅτι ἔργον ⸂ἐργάζομαι ἐγὼ⸃ ἐν ταῖς ἡμέραις
ὑμῶν, ⸀ἔργον ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε ἐάν τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν.
42 Ἐξιόντων *δὲ ⸀αὐτῶν ⸀παρεκάλουν εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον λαληθῆναι*
αὐτοῖς τὰ ῥήματα ⸀ταῦτα. **43** *λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς ἠκολούθησαν πολλοὶ*
τῶν Ἰουδαίων *καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων τῷ* Παύλῳ *καὶ τῷ* Βαρναβᾷ,
οἵτινες προσλαλοῦντες ⸀αὐτοῖς ἔπειθον· αὐτοὺς ⸀προσμένειν τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ.
44 Τῷ *⸀δὲ ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι*
τὸν λόγον τοῦ ⸀κυρίου. **45** *ἰδόντες δὲ οἱ* Ἰουδαῖοι *τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν*
ζήλου καὶ ἀντέλεγον τοῖς ⸀ὑπὸ Παύλου *⸀λαλουμένοις ⸀βλασφημοῦντες.*
46 *παρρησιασάμενοί ⸀τε ὁ* Παῦλος *καὶ ὁ* Βαρναβᾶς *εἶπαν·* Ὑμῖν *ἦν ἀναγκαῖον*
πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· ⸀ἐπειδὴ ἀπωθεῖσθε αὐτὸν καὶ οὐκ
ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη·
47 *οὕτως γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ κύριος·* Τέθεικά *σε εἰς φῶς ἐθνῶν τοῦ εἶναί*
σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. **48** *ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ⸀ἔχαιρον*
καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ ⸀κυρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι
εἰς ζωὴν αἰώνιον· **49** *διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ κυρίου δι’ ὅλης τῆς χώρας.*
50 *οἱ δὲ* Ἰουδαῖοι *παρώτρυναν τὰς σεβομένας ⸀γυναῖκας τὰς εὐσχήμονας*
καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον *⸀καὶ*

13:38 ***ἐν*** WH Treg NIV] + *τῷ* RP **40** ***ἐπέλθῃ*** WH Treg NIV] + *ἐφ’ ὑμᾶς* RP **41** ***ἐργάζομαι ἐγὼ*** WH Treg NIV] *ἐγὼ ἐργάζομαι* RP • ***ἔργον*** WH Treg NIV] – RP **42** ***αὐτῶν*** WH Treg NA] *αὐτῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς* NIV; *ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν* Ἰουδαίων RP • ***παρεκάλουν*** WH Treg NIV] + *τὰ ἔθνη* RP • ***ταῦτα*** WH Treg NIV] – RP **43** ***αὐτοῖς*** WH Treg NIV] – RP • ***προσμένειν*** WH Treg NIV] *ἐπιμένειν* RP **44** ***δὲ*** WH Treg NIV] *τε* RP • ***κυρίου*** Treg NIV] *θεοῦ* WH RP **45** ***ὑπὸ*** WH Treg NIV] + *τοῦ* RP • ***λαλουμένοις*** WH Treg NIV] *λεγομένοις* RP • ***βλασφημοῦντες*** WH Treg NIV] *ἀντιλέγοντες καὶ βλασφημοῦντες* RP **46** ***τε*** WH Treg NIV] *δὲ* RP • ***ἐπειδὴ*** WH Treg NIV] + *δὲ* RP **48** ***ἔχαιρον*** WH Treg NIV] *ἔχαιρεν* RP • ***κυρίου*** Treg NIV RP] *θεοῦ* WH **50** ***γυναῖκας*** WH Treg NIV] + *καὶ* RP • ***καὶ*** WH Treg NIV] + *τὸν* RP

Βαρναβᾶν, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. **51** οἱ δὲ ἐκτιναξάμενοι
τὸν κονιορτὸν τῶν ⸀ποδῶν ἐπ᾽ αὐτοὺς ἦλθον εἰς Ἰκόνιον, **52** οἵ ⸀τε μαθηταὶ
ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου.

14:1 Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν
συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων
τε καὶ Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος. **2** οἱ δὲ ⸀ἀπειθήσαντες Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν
καὶ ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. **3** ἱκανὸν μὲν οὖν
χρόνον διέτριψαν παρρησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι ⸀τῷ λόγῳ
τῆς χάριτος αὐτοῦ, διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν.
4 ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως, καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις οἱ δὲ
σὺν τοῖς ἀποστόλοις. **5** ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς
ἄρχουσιν αὐτῶν ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐτούς, **6** συνιδόντες κατέφυγον εἰς
τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας Λύστραν καὶ Δέρβην καὶ τὴν περίχωρον, **7** κἀκεῖ
⸂εὐαγγελιζόμενοι ἦσαν⸃.

8 Καί τις ἀνὴρ ⸂ἀδύνατος ἐν Λύστροις⸃ τοῖς ποσὶν ἐκάθητο, χωλὸς ἐκ
κοιλίας μητρὸς ⸀αὐτοῦ, ὃς οὐδέποτε ⸀περιεπάτησεν. **9** οὗτος ⸀ἤκουσεν τοῦ
Παύλου λαλοῦντος· ὃς ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἰδὼν ὅτι ⸂ἔχει πίστιν⸃ τοῦ σωθῆναι
10 εἶπεν ⸀μεγάλῃ φωνῇ· Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ⸀ὀρθός· καὶ ⸀ἥλατο καὶ
περιεπάτει. **11** οἵ ⸀τε ὄχλοι ἰδόντες ὃ ⸀ἐποίησεν Παῦλος ἐπῆραν τὴν φωνὴν
αὐτῶν Λυκαονιστὶ λέγοντες· Οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς
ἡμᾶς **12** ἐκάλουν τε ⸀τὸν Βαρναβᾶν Δία, τὸν δὲ Παῦλον Ἑρμῆν, ἐπειδὴ αὐτὸς
ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου. **13** ὅ ⸀τε ἱερεὺς τοῦ Διὸς τοῦ ὄντος πρὸ τῆς ⸀πόλεως
ταύρους καὶ στέμματα ἐπὶ τοὺς πυλῶνας ἐνέγκας σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελεν
θύειν. **14** ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρναβᾶς καὶ Παῦλος, διαρρήξαντες τὰ

13:51 ποδῶν WH Treg NIV] + αὐτῶν RP **52 τε** WH Treg NIV] δὲ RP **14:2 ἀπειθήσαντες** WH Treg NIV] ἀπειθοῦντες RP **3 τῷ** WH Treg RP] ἐπὶ τῷ NIV **7 εὐαγγελιζόμενοι ἦσαν** WH Treg NIV] ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι RP **8 ἀδύνατος ἐν Λύστροις** WH NIV] ἐν Λύστροις ἀδύνατος Treg RP • **αὐτοῦ** WH Treg NIV] + ὑπάρχων RP • **περιεπάτησεν** WH Treg NIV] περιπεπατήκει RP **9 ἤκουσεν** Treg NIV RP] ἤκουεν WH • **ἔχει πίστιν** WH Treg NIV] πίστιν ἔχει RP **10 μεγάλῃ** WH Treg NIV] + τῇ RP • **ὀρθός** WH Treg NIV] ὀρθῶς RP • **ἥλατο** WH Treg NIV] ἥλλετο RP **11 τε** WH NIV] δὲ Treg RP • **ἐποίησεν** WH Treg NIV] + ὁ RP **12 τὸν** WH Treg NIV] + μὲν RP **13 τε** WH Treg NIV] δὲ RP • **πόλεως** WH Treg NIV] + αὐτῶν RP

ἱμάτια ⸀αὐτῶν ⸀ἐξεπήδησαν εἰς τὸν ὄχλον κράζοντες **15** καὶ λέγοντες· Ἄνδρες,
τί ταῦτα ποιεῖτε; καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι
ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ ⸀θεὸν ζῶντα ὃς ἐποίησεν τὸν
οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· **16** ὃς ἐν
ταῖς παρῳχημέναις γενεαῖς εἴασεν πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν·
17 ⸀καίτοι οὐκ ἀμάρτυρον ⸀αὑτὸν ἀφῆκεν ⸀ἀγαθουργῶν, οὐρανόθεν ὑμῖν
ὑετοὺς διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης
τὰς καρδίας ⸀ὑμῶν. **18** καὶ ταῦτα λέγοντες μόλις κατέπαυσαν τοὺς ὄχλους τοῦ
μὴ θύειν αὐτοῖς.

19 Ἐπῆλθαν δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς
ὄχλους καὶ λιθάσαντες τὸν Παῦλον ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως, ⸀νομίζοντες αὐτὸν
τεθνηκέναι. **20** κυκλωσάντων δὲ ⸂τῶν μαθητῶν αὐτὸν⸃ ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς
τὴν πόλιν. καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθεν σὺν τῷ Βαρναβᾷ εἰς Δέρβην.

21 Εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην καὶ μαθητεύσαντες ἱκανοὺς
ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν καὶ ⸀εἰς Ἰκόνιον καὶ ⸁εἰς Ἀντιόχειαν,
22 ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει
καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.
23 χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς ⸂κατ’ ἐκκλησίαν πρεσβυτέρους⸃ προσευξάμενοι
μετὰ νηστειῶν παρέθεντο αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἰς ὃν πεπιστεύκεισαν. **24** καὶ
διελθόντες τὴν Πισιδίαν ἦλθον εἰς ⸀τὴν Παμφυλίαν, **25** καὶ λαλήσαντες
ἐν Πέργῃ τὸν λόγον κατέβησαν εἰς Ἀττάλειαν, **26** κἀκεῖθεν ἀπέπλευσαν
εἰς Ἀντιόχειαν, ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ἔργον
ὃ ἐπλήρωσαν. **27** παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν
⸀ἀνήγγελλον ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς μετ’ αὐτῶν καὶ ὅτι ἤνοιξεν τοῖς ἔθνεσιν θύραν
πίστεως. **28** διέτριβον ⸀δὲ χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς.

---

14 **αὐτῶν** Treg NIV RP] ἑαυτῶν WH • **ἐξεπήδησαν** WH Treg NIV] εἰσεπήδησαν RP **15** **θεὸν** WH Treg NIV] τὸν θεὸν τὸν RP **17** **καίτοι** WH Treg NIV] Καίτοιγε RP • **αὑτὸν** WH] ἑαυτὸν RP; αὐτὸν Treg NIV • **ἀγαθουργῶν** WH Treg NIV] ἀγαθοποιῶν RP • **ὑμῶν** WH Treg NIV] ἡμῶν RP **19** **νομίζοντες** WH Treg NIV] νομίσαντες RP **20** **τῶν μαθητῶν αὐτὸν** WH Treg NIV] αὐτὸν τῶν μαθητῶν RP **21** **⸀εἰς** WH Treg NIV] – RP • **⸁εἰς** WH Treg NIV] – RP **23** **κατ’ ἐκκλησίαν πρεσβυτέρους** WH Treg NIV] πρεσβυτέρους κατ’ ἐκκλησίαν RP **24** **τὴν** WH Treg NIV] – RP **27** **ἀνήγγελλον** WH Treg NIV] ἀνήγγειλαν RP **28** **δὲ** WH Treg NIV] + ἐκεῖ RP

15:1 Καί τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφοὺς
ὅτι Ἐὰν μὴ ⸀περιτμηθῆτε τῷ ἔθει ⸀τῷ Μωϋσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι.
2 γενομένης ⸀δὲ στάσεως καὶ ζητήσεως οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ
Βαρναβᾷ πρὸς αὐτοὺς ἔταξαν ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρναβᾶν καί τινας
ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἰερουσαλὴμ
περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. **3** οἱ μὲν οὖν προπεμφθέντες ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας
διήρχοντο τήν ⸀τε Φοινίκην καὶ Σαμάρειαν ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν
ἐθνῶν, καὶ ἐποίουν χαρὰν μεγάλην πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς. **4** παραγενόμενοι δὲ εἰς
⸀Ἱεροσόλυμα ⸀παρεδέχθησαν ⸀ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν
πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν τε ὅσα ὁ θεὸς ἐποίησεν μετ᾽ αὐτῶν. **5** ἐξανέστησαν
δέ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν Φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι δεῖ
περιτέμνειν αὐτοὺς παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον Μωϋσέως.

6 Συνήχθησάν ⸀τε οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου
τούτου. **7** πολλῆς δὲ ⸀ζητήσεως γενομένης ἀναστὰς Πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτούς·
Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε ὅτι ἀφ᾽ ἡμερῶν ἀρχαίων ⸂ἐν ὑμῖν ἐξελέξατο
ὁ θεὸς⸃ διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου καὶ
πιστεῦσαι, **8** καὶ ὁ καρδιογνώστης θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς ⸀δοὺς τὸ πνεῦμα
τὸ ἅγιον καθὼς καὶ ἡμῖν, **9** καὶ ⸀οὐθὲν διέκρινεν μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν,
τῇ πίστει καθαρίσας τὰς καρδίας αὐτῶν. **10** νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν θεόν,
ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν μαθητῶν ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν
οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι; **11** ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ
πιστεύομεν σωθῆναι καθ᾽ ὃν τρόπον κἀκεῖνοι.

12 Ἐσίγησεν δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον Βαρναβᾶ καὶ Παύλου
ἐξηγουμένων ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι᾽ αὐτῶν.
13 μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι αὐτοὺς ἀπεκρίθη Ἰάκωβος λέγων· Ἄνδρες ἀδελφοί,
ἀκούσατέ μου. **14** Συμεὼν ἐξηγήσατο καθὼς πρῶτον ὁ θεὸς ἐπεσκέψατο λαβεῖν
ἐξ ἐθνῶν ⸀λαὸν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. **15** καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν
προφητῶν, καθὼς γέγραπται· **16** Μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω καὶ ἀνοικοδομήσω

15:1 περιτμηθῆτε WH Treg NIV] περιτέμνησθε RP • **τῷ** WH Treg NIV] – RP **2 δὲ** WH Treg NIV] οὖν RP **3 τε** WH Treg NIV] – RP **4 Ἱεροσόλυμα** Treg] Ἱερουσαλὴμ WH NIV RP • **παρεδέχθησαν** WH Treg NIV] ἀπεδέχθησαν RP • **ἀπὸ** WH Treg NIV] ὑπὸ RP **6 τε** WH Treg NIV] δὲ RP **7 ζητήσεως** WH Treg NIV] συζητήσεως RP • **ἐν ὑμῖν ἐξελέξατο ὁ θεὸς** WH Treg NIV] ὁ θεὸς ἐν ὑμῖν ἐξελέξατο RP **8 δοὺς** WH Treg NIV] + αὐτοῖς RP **9 οὐθὲν** WH Treg NIV] οὐδὲν RP **14 λαὸν** WH Treg NIV] + ἐπὶ RP

τὴν σκηνὴν Δαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν καὶ τὰ ⸀κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω καὶ ἀνορθώσω αὐτήν, **17** *ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς,* λέγει *⸀κύριος ποιῶν ⸀ταῦτα* **18** *γνωστὰ ἀπ' ⸀αἰῶνος.* **19** διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν θεόν, **20** ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς τοῦ ⸀ἀπέχεσθαι τῶν ἀλισγημάτων τῶν εἰδώλων καὶ τῆς πορνείας καὶ ⸀τοῦ πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος· **21** Μωϋσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκόμενος.

22 Τότε ἔδοξε τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν σὺν ⸀τῷ Παύλῳ καὶ Βαρναβᾷ, Ἰούδαν τὸν ⸀καλούμενον Βαρσαββᾶν καὶ Σιλᾶν, ἄνδρας ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, **23** γράψαντες διὰ χειρὸς ⸀αὐτῶν· Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ⸀πρεσβύτεροι ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν χαίρειν. **24** ἐπειδὴ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ⸀ἐξελθόντες ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ⸀ὑμῶν οἷς οὐ διεστειλάμεθα, **25** ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδὸν ⸀ἐκλεξαμένοις ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρναβᾷ καὶ Παύλῳ, **26** ἀνθρώποις παραδεδωκόσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. **27** ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σιλᾶν, καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. **28** ἔδοξεν γὰρ τῷ ⸂πνεύματι τῷ ἁγίῳ⸃ καὶ ἡμῖν μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος πλὴν ⸂τούτων τῶν ἐπάναγκες⸃, **29** ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος καὶ ⸀πνικτῶν καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυτοὺς εὖ πράξετε. ἔρρωσθε.

15:16 ***κατεσκαμμένα*** NIV RP] *κατεστραμμένα* WH Treg **17** ***κύριος*** WH Treg NIV] + ὁ RP • **ταῦτα** WH Treg NIV] + πάντα RP **18** ***αἰῶνος*** WH Treg NIV] + *ἐστιν τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ* RP **20** **ἀπέχεσθαι** WH Treg NIV] + ἀπὸ RP • **τοῦ** NIV RP] – WH Treg **22** **τῷ** WH Treg NIV] – RP • **καλούμενον** WH Treg NIV] ἐπικαλούμενον RP **23** **αὐτῶν** WH Treg NIV] + τάδε RP • **πρεσβύτεροι** WH Treg NIV] + καὶ οἱ RP **24** **ἐξελθόντες** Treg NIV RP] – WH • **ὑμῶν** WH Treg NIV] + λέγοντες περιτέμνεσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νόμον RP **25** **ἐκλεξαμένοις** WH Treg NIV] ἐκλεξαμένους RP **28** **πνεύματι τῷ ἁγίῳ** WH Treg NIV] ἁγίῳ πνεύματι RP • **τούτων τῶν ἐπάναγκες** WH Treg NIV] τῶν ἐπάναγκες τούτων RP **29** **πνικτῶν** WH Treg NIV] πνικτοῦ RP

30 Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ⸀κατῆλθον εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστολήν· **31** ἀναγνόντες δὲ ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει. **32** Ἰούδας τε καὶ Σιλᾶς, καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ἐπεστήριξαν· **33** ποιήσαντες δὲ χρόνον ἀπελύθησαν μετ᾽ εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ⸂ἀποστείλαντας αὐτούς⸃. **35** Παῦλος δὲ καὶ Βαρναβᾶς διέτριβον ἐν Ἀντιοχείᾳ διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι μετὰ καὶ ἑτέρων πολλῶν τὸν λόγον τοῦ κυρίου.

36 Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπεν ⸂πρὸς Βαρναβᾶν Παῦλος⸃· Ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς ⸀ἀδελφοὺς κατὰ ⸂πόλιν πᾶσαν⸃ ἐν αἷς κατηγγείλαμεν τὸν λόγον τοῦ κυρίου, πῶς ἔχουσιν. **37** Βαρναβᾶς δὲ ⸀ἐβούλετο συμπαραλαβεῖν ⸀καὶ τὸν Ἰωάννην τὸν καλούμενον Μᾶρκον· **38** Παῦλος δὲ ἠξίου, τὸν ἀποστάντα ἀπ᾽ αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας καὶ μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ ⸀συμπαραλαμβάνειν τοῦτον. **39** ἐγένετο ⸀δὲ παροξυσμὸς ὥστε ἀποχωρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ᾽ ἀλλήλων, τόν τε Βαρναβᾶν παραλαβόντα τὸν Μᾶρκον ἐκπλεῦσαι εἰς Κύπρον, **40** Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος Σιλᾶν ἐξῆλθεν παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ ⸀κυρίου ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν, **41** διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν καὶ ⸀τὴν Κιλικίαν ἐπιστηρίζων τὰς ἐκκλησίας.

16:1 Κατήντησεν δὲ ⸀καὶ εἰς Δέρβην καὶ ⸀εἰς Λύστραν. καὶ ἰδοὺ μαθητής τις ἦν ἐκεῖ ὀνόματι Τιμόθεος, υἱὸς ⸀γυναικὸς Ἰουδαίας πιστῆς, πατρὸς δὲ Ἕλληνος, **2** ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελφῶν· **3** τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν αὐτὸν διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις, ᾔδεισαν γὰρ ἅπαντες ⸂ὅτι Ἕλλην ὁ πατὴρ αὐτοῦ⸃ ὑπῆρχεν. **4** ὡς δὲ διεπορεύοντο τὰς πόλεις, ⸀παρεδίδοσαν αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ δόγματα τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων

15:30 **κατῆλθον** WH Treg NIV] ἦλθον RP **33** **ἀποστείλαντας αὐτούς** WH Treg NIV] + ἀποστόλους RP; + 34 ἔδοξε δὲ τῷ Σίλᾳ ἐπιμεῖναι αὐτοῦ TR **36** **πρὸς Βαρναβᾶν Παῦλος** WH Treg NIV] Παῦλος πρὸς Βαρναβᾶν RP • **ἀδελφοὺς** WH Treg NIV] + ἡμῶν RP • **πόλιν πᾶσαν** WH Treg NIV] πᾶσαν πόλιν RP **37** **ἐβούλετο** WH Treg NIV] ἐβουλεύσατο RP • **καὶ** WH Treg NIV] – RP **38** **συμπαραλαμβάνειν** WH Treg NIV] συμπαραλαβεῖν RP **39** **δὲ** WH Treg NIV] οὖν RP **40** **κυρίου** WH Treg NIV] θεοῦ RP **41** **τὴν** WH NIV] – Treg RP **16:1** **καὶ** WH Treg NIV] – RP • **εἰς** WH Treg NIV] – RP • **γυναικὸς** WH Treg NIV] + τινος RP **3** **ὅτι Ἕλλην ὁ πατὴρ αὐτοῦ** WH Treg NIV] τὸν πατέρα αὐτοῦ ὅτι Ἕλλην RP **4** **παρεδίδοσαν** WH Treg NIV] παρεδίδουν RP

⸀καὶ πρεσβυτέρων τῶν ἐν ⸀Ἱεροσολύμοις. **5** αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο
τῇ πίστει καὶ ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ καθ’ ἡμέραν.

6 ⸀Διῆλθον δὲ τὴν Φρυγίαν ⸀καὶ Γαλατικὴν χώραν, κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ
ἁγίου πνεύματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ, **7** ἐλθόντες ⸀δὲ κατὰ τὴν
Μυσίαν ἐπείραζον ⸀εἰς τὴν Βιθυνίαν ⸀πορευθῆναι καὶ οὐκ εἴασεν αὐτοὺς τὸ
πνεῦμα ⸀Ἰησοῦ· **8** παρελθόντες δὲ τὴν Μυσίαν κατέβησαν εἰς Τρῳάδα. **9** καὶ
ὅραμα ⸀διὰ νυκτὸς ⸂τῷ Παύλῳ ὤφθη⸃, ἀνὴρ ⸂Μακεδών τις ἦν⸃ ἑστὼς ⸀καὶ
παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων· Διαβὰς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν. **10** ὡς δὲ
τὸ ὅραμα εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν ⸀εἰς Μακεδονίαν, συμβιβάζοντες
ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ ⸀θεὸς εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

11 Ἀναχθέντες ⸀οὖν ⸀ἀπὸ Τρῳάδος εὐθυδρομήσαμεν εἰς Σαμοθρᾴκην,
τῇ ⸀δὲ ἐπιούσῃ εἰς ⸂Νέαν Πόλιν⸃, **12** ⸀κἀκεῖθεν εἰς Φιλίππους, ἥτις ἐστὶν
⸂πρώτη τῆς μερίδος⸃ Μακεδονίας πόλις, κολωνία. ἦμεν δὲ ἐν ⸀ταύτῃ τῇ πόλει
διατρίβοντες ἡμέρας τινάς. **13** τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω
τῆς ⸀πύλης παρὰ ποταμὸν οὗ ⸂ἐνομίζομεν προσευχὴν⸃ εἶναι, καὶ καθίσαντες
ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναιξίν. **14** καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία,
πορφυρόπωλις πόλεως Θυατείρων σεβομένη τὸν θεόν, ἤκουεν, ἧς ὁ κύριος
διήνοιξεν τὴν καρδίαν προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ ⸀τοῦ Παύλου. **15** ὡς δὲ
ἐβαπτίσθη καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσεν λέγουσα· Εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν
τῷ κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου ⸀μένετε· καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς.

16:4 καὶ WH Treg NIV] + τῶν RP • **Ἱεροσολύμοις** WH Treg NIV] Ἱερουσαλήμ RP **6 Διῆλθον** WH Treg NIV] Διελθόντες RP • **καὶ** WH Treg NIV] + τὴν RP **7 δὲ** WH Treg NIV] – RP • **εἰς** WH Treg NIV] κατὰ RP • **πορευθῆναι** WH Treg NIV] πορεύεσθαι RP • **Ἰησοῦ** WH Treg NIV] – RP **9 διὰ** WH Treg] + τῆς NIV RP • **τῷ Παύλῳ ὤφθη** WH Treg NIV] ὤφθη τῷ Παύλῳ RP • **Μακεδών τις ἦν** WH Treg NIV] τις ἦν Μακεδὼν RP • **καὶ** WH Treg NIV] – RP **10 εἰς** WH Treg NIV] + τὴν RP • **θεὸς** WH Treg NIV] κύριος RP **11 οὖν** WH Treg RP] δὲ NIV • **ἀπὸ** WH Treg NIV] + τῆς RP • **δὲ** WH Treg NIV] τε RP • **Νέαν Πόλιν** WH Treg NIV] Νεάπολιν RP **12 κἀκεῖθεν** WH Treg NIV] ἐκεῖθέν τε RP • **πρώτη τῆς μερίδος** WH Treg NIV] πρώτη τῆς μερίδος τῆς RP; πρώτης μερίδος τῆς *em* NA • **ταύτῃ** WH Treg NIV] αὐτῇ RP **13 πύλης** WH Treg NIV] πόλεως RP • **ἐνομίζομεν προσευχὴν** WH Treg NIV] ἐνομίζετο προσευχὴ RP **14 τοῦ** NIV RP] – WH Treg **15 μένετε** WH Treg NIV] μείνατε RP

16 Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς ⸀τὴν προσευχὴν παιδίσκην τινὰ
ἔχουσαν πνεῦμα ⸀πύθωνα ⸀ὑπαντῆσαι ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχεν
τοῖς κυρίοις αὐτῆς μαντευομένη· **17** αὕτη ⸀κατακολουθοῦσα τῷ Παύλῳ καὶ
ἡμῖν ἔκραζεν λέγουσα· Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου
εἰσίν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ⸀ὑμῖν ὁδὸν σωτηρίας. **18** τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ
πολλὰς ἡμέρας. διαπονηθεὶς ⸀δὲ Παῦλος καὶ ἐπιστρέψας τῷ πνεύματι εἶπεν·
Παραγγέλλω σοι ⸀ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐξελθεῖν ἀπ’ αὐτῆς· καὶ ἐξῆλθεν
αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.

19 Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς τῆς ἐργασίας αὐτῶν
ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σιλᾶν εἵλκυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς
ἄρχοντας, **20** καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς εἶπαν· Οὗτοι
οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες, **21** καὶ
καταγγέλλουσιν ἔθη ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι οὐδὲ ποιεῖν Ῥωμαίοις
οὖσιν. **22** καὶ συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ’ αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ περιρήξαντες
αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐκέλευον ῥαβδίζειν, **23** πολλάς ⸀τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς
ἔβαλον εἰς φυλακήν, παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι ἀσφαλῶς τηρεῖν
αὐτούς· **24** ὃς παραγγελίαν τοιαύτην ⸀λαβὼν ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν
φυλακὴν καὶ τοὺς πόδας ⸂ἠσφαλίσατο αὐτῶν⸃ εἰς τὸ ξύλον.

25 Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον Παῦλος καὶ Σιλᾶς προσευχόμενοι ὕμνουν τὸν
θεόν, ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι· **26** ἄφνω δὲ σεισμὸς ἐγένετο μέγας ὥστε
σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμωτηρίου, ἠνεῴχθησαν ⸀δὲ παραχρῆμα αἱ θύραι
πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη. **27** ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ
καὶ ἰδὼν ἀνεῳγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς σπασάμενος ⸀τὴν μάχαιραν
ἤμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν, νομίζων ἐκπεφευγέναι τοὺς δεσμίους. **28** ἐφώνησεν
δὲ ⸂φωνῇ μεγάλῃ ὁ Παῦλος⸃ λέγων· Μηδὲν πράξῃς σεαυτῷ κακόν, ἅπαντες
γάρ ἐσμεν ἐνθάδε. **29** αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησεν καὶ ἔντρομος γενόμενος
προσέπεσεν τῷ Παύλῳ καὶ ⸀τῷ Σιλᾷ, **30** καὶ προαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω ἔφη·

16:16 τὴν WH Treg NIV] – RP • **πύθωνα** WH Treg NIV] Πύθωνος RP • **ὑπαντῆσαι** WH Treg NIV] ἀπαντῆσαι RP **17 κατακολουθοῦσα** WH Treg NIV] κατακολουθήσασα RP • **ὑμῖν** WH Treg NIV] ἡμῖν RP **18 δὲ** WH Treg NIV] + ὁ RP • **ἐν** WH Treg NIV] + τῷ RP **23 τε** Treg NIV RP] δὲ WH **24 λαβὼν** WH Treg NIV] εἰληφώς RP • **ἠσφαλίσατο αὐτῶν** WH Treg NIV] αὐτῶν ἠσφαλίσατο RP **26 δὲ** WH Treg NIV] τε RP **27 τὴν** WH Treg NIV] – RP **28 φωνῇ μεγάλῃ ὁ Παῦλος** RP] φωνῇ μεγάλῃ Παῦλος Treg; μεγάλῃ φωνῇ ὁ Παῦλος NIV; Παῦλος μεγάλῃ φωνῇ WH **29 τῷ** NIV RP] – WH Treg

Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ; **31** οἱ δὲ εἶπαν· Πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον ⸀Ἰησοῦν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. **32** καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ ⸀κυρίου ⸀σὺν πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. **33** καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν, καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ ⸀πάντες παραχρῆμα, **34** ἀναγαγών τε αὐτοὺς εἰς τὸν ⸀οἶκον παρέθηκεν τράπεζαν καὶ ⸀ἠγαλλιάσατο πανοικεὶ πεπιστευκὼς τῷ θεῷ.

35 Ἡμέρας δὲ γενομένης ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ῥαβδούχους λέγοντες· Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. **36** ἀπήγγειλεν δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους ⸀τούτους πρὸς τὸν Παῦλον, ὅτι Ἀπέσταλκαν οἱ στρατηγοὶ ἵνα ἀπολυθῆτε· νῦν οὖν ἐξελθόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. **37** ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς· Δείραντες ἡμᾶς δημοσίᾳ ἀκατακρίτους, ἀνθρώπους Ῥωμαίους ὑπάρχοντας, ἔβαλαν εἰς φυλακήν· καὶ νῦν λάθρᾳ ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; οὐ γάρ, ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ⸀ἡμᾶς ἐξαγαγέτωσαν. **38** ⸀ἀπήγγειλαν δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ ῥαβδοῦχοι τὰ ῥήματα ταῦτα· ⸂ἐφοβήθησαν δὲ⸃ ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσιν, **39** καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόντες ἠρώτων ⸂ἀπελθεῖν ἀπὸ⸃ τῆς πόλεως. **40** ἐξελθόντες δὲ ⸀ἀπὸ τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον πρὸς τὴν Λυδίαν, καὶ ἰδόντες ⸂παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφοὺς⸃ καὶ ἐξῆλθαν.

17:1 Διοδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ ⸀τὴν Ἀπολλωνίαν ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου ⸀ἦν συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων. **2** κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς τῷ Παύλῳ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτοὺς καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέξατο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, **3** διανοίγων καὶ παρατιθέμενος ὅτι τὸν χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι οὗτός ἐστιν ⸂ὁ χριστός, ὁ⸃ Ἰησοῦς ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. **4** καί τινες ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν καὶ προσεκληρώθησαν τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σιλᾷ, τῶν τε σεβομένων Ἑλλήνων ⸂πλῆθος πολὺ⸃ γυναικῶν

16:31 Ἰησοῦν WH Treg NIV] + χριστόν RP **32 κυρίου** Treg NIV RP] θεοῦ WH • **σὺν** WH Treg NIV] καὶ RP **33 πάντες** Treg NIV RP] ἅπαντες WH **34 οἶκον** WH NIV] + αὐτοῦ Treg RP • **ἠγαλλιάσατο** WH Treg NIV] ἠγαλλίατο RP **36 τούτους** RP NIV] – WH Treg **37 ἡμᾶς** WH Treg NIV] – RP **38 ἀπήγγειλαν** WH Treg NIV] Ἀνήγγειλαν RP • **ἐφοβήθησαν δὲ** WH Treg NIV] καὶ ἐφοβήθησαν RP **39 ἀπελθεῖν ἀπὸ** WH Treg NIV] ἐξελθεῖν RP **40 ἀπὸ** WH NIV] ἐκ Treg RP • **παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφοὺς** WH Treg NIV] τοὺς ἀδελφούς παρεκάλεσαν αὐτούς RP **17:1 τὴν** WH Treg NIV] – RP • **ἦν** WH Treg NIV] + ἡ RP **3 ὁ χριστός, ὁ** WH NIV] χριστός Treg; ὁ χριστός RP **4 πλῆθος πολὺ** WH Treg NIV] πολὺ πλῆθος RP

τε τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγαι. **5** ⸂ζηλώσαντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ προσλαβόμενοι⸃
τῶν ἀγοραίων ⸂ἄνδρας τινὰς⸃ πονηροὺς καὶ ὀχλοποιήσαντες ἐθορύβουν τὴν
πόλιν, ⸂καὶ ἐπιστάντες⸃ τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος ἐζήτουν αὐτοὺς ⸀προαγαγεῖν εἰς τὸν
δῆμον· **6** μὴ εὑρόντες δὲ αὐτοὺς ⸀ἔσυρον Ἰάσονα καί τινας ἀδελφοὺς ἐπὶ τοὺς
πολιτάρχας, βοῶντες ὅτι Οἱ τὴν οἰκουμένην ἀναστατώσαντες οὗτοι καὶ ἐνθάδε
πάρεισιν, **7** οὓς ὑποδέδεκται Ἰάσων· καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι τῶν δογμάτων
Καίσαρος πράσσουσι, βασιλέα ⸂ἕτερον λέγοντες⸃ εἶναι Ἰησοῦν. **8** ἐτάραξαν δὲ
τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας ἀκούοντας ταῦτα, **9** καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν
παρὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν ἀπέλυσαν αὐτούς.

10 Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως ⸀διὰ νυκτὸς ἐξέπεμψαν τόν τε Παῦλον καὶ τὸν
Σιλᾶν εἰς Βέροιαν, οἵτινες παραγενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν ⸂τῶν Ἰουδαίων
ἀπῄεσαν⸃· **11** οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, οἵτινες ἐδέξαντο
τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας, ⸀τὸ καθ᾽ ἡμέραν ἀνακρίνοντες τὰς γραφὰς εἰ
ἔχοι ταῦτα οὕτως. **12** πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων
γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι. **13** ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ
τῆς Θεσσαλονίκης Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ Παύλου
ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, ἦλθον κἀκεῖ σαλεύοντες ⸂καὶ ταράσσοντες⸃ τοὺς ὄχλους.
14 εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ⸀ἕως
ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ⸂ὑπέμεινάν τε⸃ ὅ τε Σιλᾶς καὶ ὁ Τιμόθεος ἐκεῖ. **15** οἱ δὲ
⸀καθιστάνοντες τὸν Παῦλον ⸀ἤγαγον ἕως Ἀθηνῶν, καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς
τὸν Σιλᾶν καὶ ⸀τὸν Τιμόθεον ἵνα ὡς τάχιστα ἔλθωσιν πρὸς αὐτὸν ἐξῄεσαν.

16 Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχομένου αὐτοὺς τοῦ Παύλου, παρωξύνετο
τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ⸀θεωροῦντος κατείδωλον οὖσαν τὴν πόλιν.
17 διελέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις καὶ
ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας. **18** τινὲς δὲ

17:5 ζηλώσαντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ προσλαβόμενοι WH Treg NIV] Προσλαβόμενοι δὲ οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἀπειθοῦντες RP • **ἄνδρας τινὰς** WH Treg NIV] τινὰς ἄνδρας RP • **καὶ ἐπιστάντες** WH Treg NIV] ἐπιστάντες τε RP • **προαγαγεῖν** WH Treg NIV] ἀγαγεῖν RP **6 ἔσυρον** WH Treg NIV] + τὸν RP **7 ἕτερον λέγοντες** WH Treg NIV] λέγοντες ἕτερον RP **10 διὰ** WH Treg NIV] + τῆς RP • **τῶν Ἰουδαίων ἀπῄεσαν** WH Treg NIV] ἀπῄεσαν τῶν Ἰουδαίων RP **11 τὸ** WH RP] – Treg NIV **13 καὶ ταράσσοντες** WH Treg NIV] –RP **14 ἕως** WH Treg NIV] ὡς RP • **ὑπέμεινάν τε** WH Treg NIV] ὑπέμενον δὲ RP **15 καθιστάνοντες** WH Treg NIV] καθιστῶντες RP • **ἤγαγον** WH Treg NIV] + αὐτὸν RP • **τὸν** WH Treg NIV] – RP **16 θεωροῦντος** WH Treg NIV] θεωροῦντι RP

καὶ τῶν Ἐπικουρείων ⸀καὶ Στοϊκῶν φιλοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ, καί τινες
ἔλεγον· Τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος οὗτος λέγειν; οἱ δέ· Ξένων δαιμονίων
δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι· ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν εὐηγγελίζετο.
19 ἐπιλαβόμενοί ⸀τε αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Ἄρειον Πάγον ἤγαγον, λέγοντες· Δυνάμεθα
γνῶναι τίς ἡ καινὴ αὕτη ἡ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχή; **20** ξενίζοντα γάρ τινα
εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν· βουλόμεθα οὖν γνῶναι ⸂τίνα θέλει⸃ ταῦτα εἶναι.
21 Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον ηὐκαίρουν ἢ
λέγειν τι ⸀ἢ ἀκούειν ⸀τι καινότερον.

22 Σταθεὶς ⸀δὲ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔφη· Ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ· **23** διερχόμενος
γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν εὗρον καὶ βωμὸν ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο·
Ἀγνώστῳ θεῷ. ⸀ὃ οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, ⸀τοῦτο ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν.
24 ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ
γῆς ⸂ὑπάρχων κύριος⸃ οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ **25** οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν
⸀ἀνθρωπίνων θεραπεύεται προσδεόμενός τινος, αὐτὸς διδοὺς πᾶσι ζωὴν καὶ
πνοὴν ⸂καὶ τὰ⸃ πάντα· **26** ἐποίησέν τε ἐξ ⸀ἑνὸς πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν
ἐπὶ ⸂παντὸς προσώπου⸃ τῆς γῆς, ὁρίσας προστεταγμένους καιροὺς καὶ τὰς
ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν, **27** ζητεῖν τὸν ⸀θεὸν εἰ ἄρα γε ψηλαφήσειαν
αὐτὸν καὶ εὕροιεν, καί γε οὐ μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. **28** ἐν
αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν, ὡς καί τινες τῶν καθ’ ὑμᾶς ποιητῶν
εἰρήκασιν· Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. **29** γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ οὐκ
ὀφείλομεν νομίζειν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως
ἀνθρώπου, τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον. **30** τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν
ὁ θεὸς τὰ νῦν ⸀παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις ⸀πάντας πανταχοῦ μετανοεῖν,
31 ⸀καθότι ἔστησεν ἡμέραν ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ ἐν
ἀνδρὶ ᾧ ὥρισεν, πίστιν παρασχὼν πᾶσιν ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

17:18 **καὶ** WH Treg NIV] + *τῶν* RP **19** **τε** NIV RP] *δὲ* WH Treg **20** **τίνα θέλει** WH Treg NIV] *τί ἂν θέλοι* RP **21** **ἢ** WH Treg NIV] *καὶ* RP • **τι** WH Treg NIV] – RP **22** **δὲ** WH Treg] + *ὁ* NIV RP **23** **ὃ** WH Treg NIV] *Ὃν* RP • **τοῦτο** WH Treg NIV] *τοῦτον* RP **24** **ὑπάρχων κύριος** WH Treg NIV] *κύριος ὑπάρχων* RP **25** **ἀνθρωπίνων** WH Treg NIV] *ἀνθρώπων* RP • **καὶ τὰ** WH Treg NIV] *κατὰ* RP **26** **ἑνὸς** WH Treg NIV] + *αἵματος* RP • **παντὸς προσώπου** WH Treg NIV] *πᾶν τὸ πρόσωπον* RP **27** **θεὸν** WH Treg NIV] *κύριον* RP **30** **παραγγέλλει** Treg NIV RP] *ἀπαγγέλλει* WH • **πάντας** WH Treg NIV] *πᾶσιν* RP **31** **καθότι** WH Treg NIV] *διότι* RP

32 Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν οἱ μὲν ἐχλεύαζον οἱ δὲ εἶπαν
Ἀκουσόμεθά σου ⸂περὶ τούτου καὶ πάλιν⸃. **33** ⸀οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ
μέσου αὐτῶν· **34** τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ ἐπίστευσαν, ἐν οἷς καὶ
Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

18:1 ⸀Μετὰ ταῦτα ⸀χωρισθεὶς ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἦλθεν εἰς Κόρινθον. **2** καὶ
εὑρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως
ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας καὶ Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ διὰ τὸ
⸀διατεταχέναι Κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ⸀ἀπὸ τῆς Ῥώμης,
προσῆλθεν αὐτοῖς, **3** καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι ἔμενεν παρ᾽ αὐτοῖς καὶ
⸀ἠργάζετο, ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ ⸂τῇ τέχνῃ⸃. **4** διελέγετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ
κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθέν τε Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας.

5 Ὡς δὲ κατῆλθον ἀπὸ τῆς Μακεδονίας ὅ τε Σιλᾶς καὶ ὁ Τιμόθεος,
συνείχετο τῷ ⸀λόγῳ ὁ Παῦλος, διαμαρτυρόμενος τοῖς Ἰουδαίοις ⸀εἶναι
τὸν χριστὸν Ἰησοῦν. **6** ἀντιτασσομένων δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων
ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια εἶπεν πρὸς αὐτούς· Τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
ὑμῶν· καθαρὸς ἐγώ· ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. **7** καὶ μεταβὰς
ἐκεῖθεν ⸀εἰσῆλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόματι ⸀Τιτίου Ἰούστου σεβομένου τὸν
θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα τῇ συναγωγῇ. **8** Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος
ἐπίστευσεν τῷ κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων
ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο. **9** εἶπεν δὲ ὁ κύριος ⸂ἐν νυκτὶ δι᾽
ὁράματος⸃ τῷ Παύλῳ· Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπήσῃς, **10** διότι ἐγώ
εἰμι μετὰ σοῦ καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεταί σοι τοῦ κακῶσαί σε, διότι λαός ἐστί μοι
πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. **11** ἐκάθισεν ⸀δὲ ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἓξ διδάσκων ἐν
αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.

17:32 περὶ τούτου καὶ πάλιν WH Treg NIV] πάλιν περὶ τούτου RP **33 οὕτως** WH Treg NIV] Καὶ οὕτως RP **18:1 Μετὰ** WH Treg NIV] + δὲ RP • **χωρισθεὶς** WH Treg NIV] + ὁ Παῦλος RP **2 διατεταχέναι** WH Treg NIV] τεταχέναι RP • **ἀπὸ** WH Treg NIV] ἐκ RP **3 ἠργάζετο** Treg NIV RP] ἠργάζοντο WH • **τῇ τέχνῃ** WH Treg NIV] τὴν τέχνην RP **5 λόγῳ** WH Treg NIV] πνεύματι RP • **εἶναι** WH Treg NIV] – RP **7 εἰσῆλθεν** NIV] ἦλθεν WH Treg RP • **Τιτίου** WH Treg NIV] – RP **9 ἐν νυκτὶ δι᾽ ὁράματος** WH Treg NIV] δι᾽ ὁράματος ἐν νυκτὶ RP **11 δὲ** WH Treg NIV] τε RP

12 Γαλλίωνος δὲ ⸂ἀνθυπάτου ὄντος⸃ τῆς Ἀχαΐας κατεπέστησαν
⸂ὁμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι⸃ τῷ Παύλῳ καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα,
13 λέγοντες ὅτι Παρὰ τὸν νόμον ⸂ἀναπείθει οὗτος⸃ τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι
τὸν θεόν. **14** μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς
τοὺς Ἰουδαίους· Εἰ ⸀μὲν ἦν ἀδίκημά τι ἢ ῥᾳδιούργημα πονηρόν, ὦ Ἰουδαῖοι,
κατὰ λόγον ἂν ἀνεσχόμην ὑμῶν· **15** εἰ δὲ ⸀ζητήματά ἐστιν περὶ λόγου καὶ
ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ’ ὑμᾶς, ὄψεσθε αὐτοί· ⸀κριτὴς ἐγὼ τούτων οὐ
βούλομαι εἶναι. **16** καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος. **17** ἐπιλαβόμενοι δὲ
⸀πάντες Σωσθένην τὸν ἀρχισυνάγωγον ἔτυπτον ἔμπροσθεν τοῦ βήματος· καὶ
οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίωνι ⸀ἔμελεν.

18 Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας ἡμέρας ἱκανὰς τοῖς ἀδελφοῖς
ἀποταξάμενος ἐξέπλει εἰς τὴν Συρίαν, καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας,
κειράμενος ⸂ἐν Κεγχρεαῖς τὴν κεφαλήν⸃, εἶχεν γὰρ εὐχήν. **19** ⸀κατήντησαν δὲ
εἰς Ἔφεσον, κἀκείνους κατέλιπεν αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν
⸀διελέξατο τοῖς Ἰουδαίοις. **20** ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον ⸀μεῖναι
οὐκ ἐπένευσεν, **21** ⸂ἀλλὰ ἀποταξάμενος καὶ⸃ ⸀εἰπών· ⸀Πάλιν ἀνακάμψω
πρὸς ὑμᾶς τοῦ θεοῦ θέλοντος ἀνήχθη ἀπὸ τῆς Ἐφέσου, **22** καὶ κατελθὼν εἰς
Καισάρειαν, ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν,
23 καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ ἐξῆλθεν, διερχόμενος καθεξῆς τὴν Γαλατικὴν χώραν
καὶ Φρυγίαν, ⸀στηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς.

24 Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλῶς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος,
κατήντησεν εἰς Ἔφεσον, δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. **25** οὗτος ἦν κατηχημένος
τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου, καὶ ζέων τῷ πνεύματι ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς
τὰ περὶ τοῦ ⸀Ἰησοῦ, ἐπιστάμενος μόνον τὸ βάπτισμα Ἰωάννου. **26** οὗτός τε

18:12 ἀνθυπάτου ὄντος WH Treg NIV] ἀνθυπατεύοντος RP • **ὁμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι** Treg NIV RP] οἱ Ἰουδαῖοι ὁμοθυμαδὸν WH **13 ἀναπείθει οὗτος** WH Treg NIV] οὗτος ἀναπείθει RP **14 μὲν** WH Treg NIV] + οὖν RP **15 ζητήματά** WH Treg NIV] ζήτημά RP • **κριτὴς** WH Treg NIV] + γὰρ RP **17 πάντες** WH Treg NIV] + οἱ Ἕλληνες RP • **ἔμελεν** WH Treg NIV] ἔμελλεν RP **18 ἐν Κεγχρεαῖς τὴν κεφαλήν** WH Treg NIV] τὴν κεφαλήν ἐν Κεγχρεαῖς RP **19 κατήντησαν** WH Treg NIV] Κατήντησεν RP • **διελέξατο** WH Treg NIV] διελέχθη RP **20 μεῖναι** WH Treg NIV] + παρ’ αὐτοῖς RP **21 ἀλλὰ ἀποταξάμενος καὶ** WH Treg NIV] ἀλλ’ ἀπετάξατο αὐτοῖς RP • **εἰπών** WH Treg NIV] + Δεῖ με πάντως τὴν ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα RP • **Πάλιν** WH Treg NIV] + δὲ RP **23 στηρίζων** WH Treg] ἐπιστηρίζων NIV RP **25 Ἰησοῦ** WH Treg NIV] κυρίου RP

ἤρξατο παρρησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ· ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ ⸂Πρίσκιλλα
καὶ Ἀκύλας⸃ προσελάβοντο αὐτὸν καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν ⸂ὁδὸν
τοῦ θεοῦ⸃. **27** βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν προτρεψάμενοι
οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτόν· ὃς παραγενόμενος
συνεβάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσιν διὰ τῆς χάριτος· **28** εὐτόνως γὰρ τοῖς
Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο δημοσίᾳ ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν εἶναι τὸν
χριστὸν Ἰησοῦν.

19:1 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ εἶναι ἐν Κορίνθῳ Παῦλον διελθόντα τὰ
ἀνωτερικὰ μέρη ⸀ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον καὶ ⸀εὑρεῖν τινας μαθητάς, **2** εἶπέν ⸀τε
πρὸς αὐτούς· Εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; οἱ ⸀δὲ πρὸς αὐτόν· Ἀλλ’
οὐδ’ εἰ πνεῦμα ἅγιον ἔστιν ἠκούσαμεν. **3** εἶπέν ⸀τε· Εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε; οἱ
δὲ εἶπαν· Εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα. **4** εἶπεν δὲ Παῦλος· ⸀Ἰωάννης ἐβάπτισεν
βάπτισμα μετανοίας, τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ’ αὐτὸν ἵνα
πιστεύσωσιν, τοῦτ’ ἔστιν εἰς ⸀τὸν Ἰησοῦν. **5** ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς
τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ· **6** καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ ⸀Παύλου χεῖρας ἦλθε
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ’ αὐτούς, ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ ἐπροφήτευον. **7** ἦσαν
δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ ⸀δώδεκα.

8 Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο ἐπὶ μῆνας τρεῖς
διαλεγόμενος καὶ ⸀πείθων περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. **9** ὡς δέ τινες
ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπείθουν κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλήθους,
ἀποστὰς ἀπ’ αὐτῶν ἀφώρισεν τοὺς μαθητάς, καθ’ ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν
τῇ σχολῇ ⸀Τυράννου. **10** τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας τοὺς
κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ ⸀κυρίου, Ἰουδαίους τε καὶ
Ἕλληνας.

18:26 Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας WH Treg NIV] Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα RP • **ὁδὸν τοῦ θεοῦ** WH Treg NIV] τοῦ θεοῦ ὁδὸν RP **19:1 ἐλθεῖν** WH Treg RP] κατελθεῖν NIV • **εὑρεῖν** WH Treg NIV] εὑρών RP **2 τε** WH Treg NIV] – RP • **δὲ** WH Treg NIV] + εἶπον RP **3 τε** WH Treg NIV] + πρὸς αὐτούς RP **4 Ἰωάννης** WH Treg NIV] + μὲν RP • **τὸν** WH Treg NIV] + χριστὸν RP **6 Παύλου** WH Treg NIV] + τὰς RP **7 δώδεκα** WH Treg NIV] δεκαδύο RP **8 πείθων** WH Treg] + τὰ NIV RP **9 Τυράννου** WH Treg NIV] + τινός RP **10 κυρίου** WH Treg NIV] + Ἰησοῦ RP

11 Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας ⸂ὁ θεὸς ἐποίει⸃ διὰ τῶν χειρῶν
Παύλου, **12** ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ⸀ἀποφέρεσθαι ἀπὸ τοῦ χρωτὸς
αὐτοῦ σουδάρια ἢ σιμικίνθια καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ’ αὐτῶν τὰς νόσους,
τά τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ⸀ἐκπορεύεσθαι. **13** ἐπεχείρησαν δέ τινες ⸀καὶ
τῶν περιερχομένων Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ
πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ λέγοντες· ⸀Ὁρκίζω ὑμᾶς τὸν
Ἰησοῦν ⸀ὃν Παῦλος κηρύσσει. **14** ἦσαν δέ ⸀τινος Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως
ἑπτὰ ⸀υἱοὶ τοῦτο ποιοῦντες. **15** ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπεν
⸀αὐτοῖς· ⸀Τὸν Ἰησοῦν γινώσκω καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι, ὑμεῖς δὲ τίνες
ἐστέ; **16** καὶ ⸀ἐφαλόμενος ⸂ὁ ἄνθρωπος ἐπ’ αὐτοὺς⸃ ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ
πονηρὸν ⸂κατακυριεύσας ἀμφοτέρων⸃ ἴσχυσεν κατ’ αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς
καὶ τετραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. **17** τοῦτο δὲ ἐγένετο
γνωστὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησιν τοῖς κατοικοῦσιν τὴν Ἔφεσον, καὶ
⸀ἐπέπεσεν φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου
Ἰησοῦ. **18** πολλοί τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο ἐξομολογούμενοι καὶ
ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν. **19** ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων
συνενέγκαντες τὰς βίβλους κατέκαιον ἐνώπιον πάντων· καὶ συνεψήφισαν τὰς
τιμὰς αὐτῶν καὶ εὗρον ἀργυρίου μυριάδας πέντε. **20** οὕτως κατὰ κράτος ⸂τοῦ
κυρίου ὁ λόγος⸃ ηὔξανεν καὶ ἴσχυεν.

21 Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι διελθὼν τὴν
Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν πορεύεσθαι εἰς ⸀Ἱεροσόλυμα, εἰπὼν ὅτι Μετὰ τὸ
γενέσθαι με ἐκεῖ δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν. **22** ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν
δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον καὶ Ἔραστον, αὐτὸς ἐπέσχεν χρόνον εἰς
τὴν Ἀσίαν.

19:11 ὁ θεὸς ἐποίει WH Treg NIV] ἐποίει ὁ θεὸς RP **12 ἀποφέρεσθαι** WH Treg NIV] ἐπιφέρεσθαι RP • **ἐκπορεύεσθαι** WH Treg NIV] ἐξέρχεσθαι ἀπ’ αὐτῶν RP **13 καὶ** WH Treg NIV] ἀπὸ RP • **Ὁρκίζω** WH Treg NIV] Ὁρκίζομεν RP • **ὃν** WH Treg NIV] + ὁ RP **14 τινος** WH Treg NIV] τινες υἱοὶ RP • **υἱοὶ** WH Treg NIV] οἱ RP **15 αὐτοῖς** WH Treg NIV] – RP • **Τὸν** Treg RP] + μὲν WH NIV **16 ἐφαλόμενος** WH Treg NIV] ἐφαλλόμενος RP • **ὁ ἄνθρωπος ἐπ’ αὐτοὺς** WH Treg NIV] ἐπ’ αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος RP • **κατακυριεύσας ἀμφοτέρων** WH Treg NIV] καὶ κατακυριεύσαν αὐτῶν RP **17 ἐπέπεσεν** WH NIV RP] ἔπεσεν Treg **20 τοῦ κυρίου ὁ λόγος** WH Treg NIV] ὁ λόγος τοῦ κυρίου RP **21 Ἱεροσόλυμα** WH Treg NIV] Ἱερουσαλήμ RP

23 Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ.
24 Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος, ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος
παρείχετο τοῖς τεχνίταις ⸂οὐκ ὀλίγην ἐργασίαν⸃, **25** οὓς συναθροίσας καὶ τοὺς
περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας εἶπεν· Ἄνδρες, ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας
ἡ εὐπορία ⸀ἡμῖν ἐστιν, **26** καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου
ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας ὁ Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν ἱκανὸν
ὄχλον, λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. **27** οὐ μόνον δὲ τοῦτο
κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς
⸂Ἀρτέμιδος ἱερὸν⸃ εἰς οὐθὲν λογισθῆναι, μέλλειν ⸀τε καὶ καθαιρεῖσθαι ⸂τῆς
μεγαλειότητος⸃ αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται.

28 Ἀκούσαντες δὲ καὶ γενόμενοι πλήρεις θυμοῦ ἔκραζον λέγοντες· Μεγάλη
ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων. **29** καὶ ἐπλήσθη ἡ ⸀πόλις τῆς συγχύσεως, ὥρμησάν τε
ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον συναρπάσαντες Γάϊον καὶ Ἀρίσταρχον Μακεδόνας,
συνεκδήμους Παύλου. **30** ⸂Παύλου δὲ⸃ βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον
οὐκ εἴων αὐτὸν οἱ μαθηταί· **31** τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν, ὄντες αὐτῷ φίλοι,
πέμψαντες πρὸς αὐτὸν παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον. **32** ἄλλοι
μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον, ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους
οὐκ ᾔδεισαν τίνος ἕνεκα συνεληλύθεισαν. **33** ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου ⸀συνεβίβασαν
Ἀλέξανδρον προβαλόντων αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων, ὁ δὲ Ἀλέξανδρος κατασείσας
τὴν χεῖρα ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ. **34** ἐπιγνόντες δὲ ὅτι Ἰουδαῖός
ἐστιν φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων ⸀ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων· Μεγάλη
ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων. **35** καταστείλας δὲ ⸂ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον⸃ φησίν·
Ἄνδρες Ἐφέσιοι, τίς γάρ ἐστιν ⸀ἀνθρώπων ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων πόλιν
νεωκόρον οὖσαν τῆς ⸀μεγάλης Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ διοπετοῦς; **36** ἀναντιρρήτων
οὖν ὄντων τούτων δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν καὶ μηδὲν
προπετὲς πράσσειν. **37** ἠγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους οὔτε ἱεροσύλους
οὔτε βλασφημοῦντας τὴν θεὸν ⸀ἡμῶν. **38** εἰ μὲν οὖν Δημήτριος καὶ οἱ σὺν

19:24 **οὐκ ὀλίγην ἐργασίαν** WH Treg NIV] ἐργασίαν οὐκ ὀλίγην RP **25** **ἡμῖν** WH Treg NIV] ἡμῶν RP **27** **Ἀρτέμιδος ἱερὸν** WH Treg NIV] ἱερὸν Ἀρτέμιδος RP • **τε** WH Treg NIV] δὲ RP • **τῆς μεγαλειότητος** WH Treg NIV] τὴν μεγαλειότητα RP **29** **πόλις** WH Treg NIV] + ὅλη RP **30** **Παύλου δὲ** WH Treg NIV] Τοῦ δὲ Παύλου RP **33** **συνεβίβασαν** WH Treg NIV] προεβίβασαν RP **34** **ὡς** Treg NIV RP] ὡσεὶ WH **35** **ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον** Treg NIV RP] τὸν ὄχλον ὁ γραμματεὺς WH • **ἀνθρώπων** WH Treg NIV] ἄνθρωπος RP • **μεγάλης** WH Treg NIV] + θεᾶς RP **37** **ἡμῶν** WH Treg NIV] ὑμῶν RP

αὐτῷ τεχνῖται ἔχουσιν πρός τινα λόγον, ἀγοραῖοι ἄγονται καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν,
ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλοις. **39** εἰ δέ τι ⸀περαιτέρω ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ
ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται. **40** καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ
τῆς σήμερον μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος περὶ οὗ οὐ δυνησόμεθα ⸀ἀποδοῦναι
λόγον ⸀περὶ τῆς συστροφῆς ταύτης. [**41**] καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπέλυσεν τὴν
ἐκκλησίαν.

20:1 Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον ⸀μεταπεμψάμενος ὁ Παῦλος
τοὺς μαθητὰς καὶ ⸀παρακαλέσας, ἀσπασάμενος ἐξῆλθεν ⸀πορεύεσθαι ⸀εἰς
Μακεδονίαν. **2** διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ
πολλῷ ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα **3** ποιήσας τε μῆνας τρεῖς· γενομένης ⸂ἐπιβουλῆς
αὐτῷ⸃ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν ἐγένετο ⸀γνώμης
τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας. **4** συνείπετο δὲ ⸀αὐτῷ Σώπατρος ⸀Πύρρου
Βεροιαῖος, Θεσσαλονικέων δὲ Ἀρίσταρχος καὶ Σεκοῦνδος, καὶ Γάϊος Δερβαῖος
καὶ Τιμόθεος, Ἀσιανοὶ δὲ Τυχικὸς καὶ Τρόφιμος· **5** οὗτοι ⸀δὲ ⸀προσελθόντες
ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρῳάδι· **6** ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων
ἀπὸ Φιλίππων, καὶ ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρῳάδα ἄχρι ἡμερῶν πέντε,
⸀οὗ διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτά.

7 Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων συνηγμένων ⸀ἡμῶν κλάσαι ἄρτον ὁ Παῦλος
διελέγετο αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι τῇ ἐπαύριον, παρέτεινέν τε τὸν λόγον μέχρι
μεσονυκτίου. **8** ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερῴῳ οὗ ἦμεν συνηγμένοι·
9 ⸀καθεζόμενος δέ τις νεανίας ὀνόματι Εὔτυχος ἐπὶ τῆς θυρίδος, καταφερόμενος
ὕπνῳ βαθεῖ διαλεγομένου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου
ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου κάτω καὶ ἤρθη νεκρός. **10** καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος
ἐπέπεσεν αὐτῷ καὶ συμπεριλαβὼν εἶπεν· Μὴ θορυβεῖσθε, ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ
ἐν αὐτῷ ἐστιν. **11** ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας ⸀τὸν ἄρτον καὶ γευσάμενος ἐφ᾽ ἱκανόν

19:39 **περαιτέρω** WH Treg NIV] περὶ ἑτέρων RP **40** **ἀποδοῦναι** WH Treg NIV] δοῦναι RP • **περὶ** WH Treg NIV] – RP **20:1** **μεταπεμψάμενος** WH Treg NIV] προσκαλεσάμενος RP • **παρακαλέσας** WH Treg NIV] – RP • **πορεύεσθαι** WH Treg NIV] πορευθῆναι RP • **εἰς** WH Treg NIV] + τὴν RP **3** **ἐπιβουλῆς αὐτῷ** WH Treg NIV] + αὐτῷ ἐπιβουλῆς RP • **γνώμης** WH Treg NIV] γνώμη RP **4** **αὐτῷ** WH NIV] + ἄχρι τῆς Ἀσίας Treg RP • **Πύρρου** WH Treg NIV] – RP **5** **δὲ** WH Treg NIV] – RP • **προσελθόντες** WH Treg RP] προελθόντες NIV **6** **οὗ** WH Treg RP] ὅπου NIV **7** **ἡμῶν** WH Treg NIV] τῶν μαθητῶν RP **9** **καθεζόμενος** WH Treg NIV] Καθήμενος RP **11** **τὸν** WH Treg NIV] – RP

τε ὁμιλήσας ἄχρι αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν. **12** ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.

13 Ἡμεῖς δὲ ⸀προελθόντες ⸀ἐπὶ τὸ πλοῖον ἀνήχθημεν ἐπὶ τὴν Ἆσσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν τὸν Παῦλον, οὕτως γὰρ ⸂διατεταγμένος ἦν⸃ μέλλων αὐτὸς πεζεύειν. **14** ὡς δὲ ⸀συνέβαλλεν ἡμῖν εἰς τὴν Ἆσσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην, **15** κἀκεῖθεν ἀποπλεύσαντες τῇ ἐπιούσῃ κατηντήσαμεν ⸀ἄντικρυς Χίου, τῇ δὲ ἑτέρᾳ παρεβάλομεν εἰς ⸀Σάμον, τῇ ⸀δὲ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς Μίλητον· **16** ⸀κεκρίκει γὰρ ὁ Παῦλος παραπλεῦσαι τὴν Ἔφεσον, ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἔσπευδεν γὰρ εἰ δυνατὸν ⸀εἴη αὐτῷ τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα.

17 Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἔφεσον μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. **18** ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς ἐπίστασθε ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ’ ἧς ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν πῶς μεθ’ ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην, **19** δουλεύων τῷ κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης ⸀καὶ δακρύων καὶ πειρασμῶν τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν Ἰουδαίων· **20** ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν συμφερόντων τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ’ οἴκους, **21** διαμαρτυρόμενος Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησιν τὴν ⸀εἰς θεὸν μετάνοιαν καὶ ⸀πίστιν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν ⸀Ἰησοῦν. **22** καὶ νῦν ἰδοὺ ⸂δεδεμένος ἐγὼ⸃ τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς Ἰερουσαλήμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά ⸀μοι μὴ εἰδώς, **23** πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεταί ⸀μοι λέγον ὅτι δεσμὰ ⸂καὶ θλίψεις με⸃ μένουσιν· **24** ἀλλ’ οὐδενὸς ⸀λόγου ⸀ποιοῦμαι τὴν ⸀ψυχὴν τιμίαν ἐμαυτῷ ὡς ⸀τελειῶσαι τὸν δρόμον ⸀μου καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ.

20:13 προελθόντες WH Treg NIV] προσελθόντες RP • **ἐπὶ** WH Treg NIV] εἰς RP • **διατεταγμένος ἦν** WH Treg NIV] ἦν διατεταγμένος RP **14 συνέβαλλεν** WH Treg NIV] συνέβαλεν RP **15 ἄντικρυς** WH Treg NIV] ἀντικρύ RP • **Σάμον** WH Treg NIV] + καὶ μείναντες ἐν Τρωγυλλίῳ RP • **δὲ** WH Treg NIV] – RP **16 κεκρίκει** WH Treg NIV] Ἔκρινεν RP • **εἴη** WH Treg NIV] ἦν RP **19 καὶ** WH Treg NIV] + πολλῶν RP **21 εἰς** WH Treg NIV] + τὸν RP • **πίστιν** WH Treg NIV] + τὴν RP • **Ἰησοῦν** WH NIV RP] + χριστόν Treg **22 δεδεμένος ἐγὼ** WH Treg NIV] ἐγὼ δεδεμένος RP • **μοι** Treg NIV RP] ἐμοὶ WH **23 μοι** WH Treg NIV] – RP • **καὶ θλίψεις με** WH Treg NIV] με καὶ θλίψεις RP **24 λόγου** WH Treg NIV] λόγον RP • **ποιοῦμαι** WH Treg NIV] + οὐδὲ ἔχω RP • **ψυχὴν** WH Treg NIV] + μου RP • **τελειῶσαι** NIV RP] τελειώσω WH Treg • **μου** WH Treg NIV] + μετὰ χαρᾶς RP

25 Καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς
πάντες ἐν οἷς διῆλθον κηρύσσων τὴν ⸀βασιλείαν. **26** ⸀διότι μαρτύρομαι ὑμῖν
ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὅτι καθαρός ⸀εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων, **27** οὐ
γὰρ ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ⸉πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ ὑμῖν⸊.
28 ⸀προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ⸀θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο διὰ
τοῦ ⸉αἵματος τοῦ ἰδίου⸊. **29** ἐγὼ ⸀οἶδα ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν
μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου, **30** καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν
ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς
ὀπίσω ⸀ἑαυτῶν· **31** διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ
ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον. **32** καὶ τὰ νῦν
παρατίθεμαι ⸀ὑμᾶς τῷ ⸀θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ
⸀οἰκοδομῆσαι καὶ δοῦναι ⸀τὴν κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν.
33 ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα· **34** αὐτοὶ γινώσκετε
ὅτι ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς οὖσι μετ’ ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὗται.
35 πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν ὅτι οὕτως κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν
ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε τῶν λόγων τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ὅτι αὐτὸς εἶπεν
Μακάριόν ἐστιν μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν.

36 Καὶ ταῦτα εἰπὼν θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξατο.
37 ἱκανὸς δὲ ⸉κλαυθμὸς ἐγένετο⸊ πάντων, καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον
τοῦ Παύλου κατεφίλουν αὐτόν, **38** ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει
ὅτι οὐκέτι μέλλουσιν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. προέπεμπον δὲ αὐτὸν εἰς τὸ
πλοῖον.

21:1 Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας ἀπ’ αὐτῶν,
εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν ⸀Κῶ, τῇ δὲ ἑξῆς εἰς τὴν Ῥόδον, κἀκεῖθεν

20:25 **βασιλείαν** WH Treg NIV] + τοῦ θεοῦ RP **26** **διότι** WH NIV RP] διὸ Treg • **εἰμι** WH Treg NIV] ἐγὼ RP **27** **πᾶσαν … θεοῦ ὑμῖν** WH Treg NIV] **ὑμῖν πᾶσαν … θεοῦ** RP **28** **προσέχετε** WH Treg NIV] + οὖν RP • **θεοῦ** WH NIV] κυρίου Treg; κυρίου καὶ θεοῦ RP • **αἵματος τοῦ ἰδίου** WH Treg NIV] ἰδίου αἵματος RP **29** **οἶδα** WH Treg NIV] γὰρ οἶδα τοῦτο RP **30** **ἑαυτῶν** WH Treg] αὐτῶν NIV RP **32** **ὑμᾶς** WH Treg NIV] + ἀδελφοί RP • **θεῷ** Treg NIV RP] κυρίῳ WH • **οἰκοδομῆσαι** WH Treg NIV] ἐποικοδομῆσαι RP • **τὴν** WH Treg NIV] ὑμῖν RP **37** **κλαυθμὸς ἐγένετο** WH Treg NIV] ἐγένετο κλαυθμὸς RP **21:1** **Κῶ** WH Treg NIV] Κῶν RP

εἰς Πάταρα· **2** καὶ εὑρόντες πλοῖον διαπερῶν εἰς Φοινίκην ἐπιβάντες
ἀνήχθημεν. **3** ⸀ἀναφάναντες δὲ τὴν Κύπρον καὶ καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον
ἐπλέομεν εἰς Συρίαν, καὶ ⸀κατήλθομεν εἰς Τύρον, ἐκεῖσε γὰρ ⸂τὸ πλοῖον ἦν⸃
ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον. **4** ⸂ἀνευρόντες δὲ τοὺς⸃ μαθητὰς ἐπεμείναμεν
αὐτοῦ ἡμέρας ἑπτά, οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος μὴ
⸀ἐπιβαίνειν εἰς ⸀Ἱεροσόλυμα. **5** ὅτε δὲ ἐγένετο ⸂ἐξαρτίσαι ἡμᾶς⸃ τὰς ἡμέρας,
ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις
ἕως ἔξω τῆς πόλεως, καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν ⸀προσευξάμενοι
6 ⸂ἀπησπασάμεθα ἀλλήλους, καὶ⸃ ⸀ἐνέβημεν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ
ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.

7 Ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες ἀπὸ Τύρου κατηντήσαμεν εἰς
Πτολεμαΐδα, καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ’
αὐτοῖς. **8** τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελθόντες ⸀ἤλθομεν εἰς Καισάρειαν, καὶ εἰσελθόντες
εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ ὄντος ἐκ τῶν ἑπτὰ ἐμείναμεν παρ’
αὐτῷ. **9** τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες ⸂τέσσαρες παρθένοι⸃ προφητεύουσαι.
10 ἐπιμενόντων ⸀δὲ ἡμέρας πλείους κατῆλθέν τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας προφήτης
ὀνόματι Ἅγαβος, **11** καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς καὶ ἄρας τὴν ζώνην τοῦ Παύλου
δήσας ⸀ἑαυτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας εἶπεν· Τάδε λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
Τὸν ἄνδρα οὗ ἐστιν ἡ ζώνη αὕτη, οὕτως δήσουσιν ἐν Ἰερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι
καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. **12** ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν
ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι τοῦ μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλήμ. **13** ⸂τότε
ἀπεκρίθη⸃ ὁ Παῦλος· Τί ποιεῖτε κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντές μου τὴν
καρδίαν; ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἰερουσαλὴμ

21:3 ἀναφάναντες WH NIV] ἀναφανέντες Treg RP • **κατήλθομεν** WH Treg NIV] κατήχθημεν RP • **τὸ πλοῖον ἦν** WH Treg NIV] ἦν τὸ πλοῖον RP **4 ἀνευρόντες δὲ τοὺς** WH Treg NIV] καὶ ἀνευρόντες RP • **ἐπιβαίνειν** WH Treg NIV] ἀναβαίνειν RP • **Ἱεροσόλυμα** WH Treg NIV] Ἱερουσαλήμ RP **5 ἐξαρτίσαι ἡμᾶς** WH Treg] ἡμᾶς ἐξαρτίσαι NIV RP • **προσευξάμενοι** WH Treg NIV] προσηυξάμεθα RP **6 ἀπησπασάμεθα ἀλλήλους καὶ** WH Treg NIV] καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους RP • **ἐνέβημεν** WH Treg] ἀνέβημεν NIV; ἐπέβημεν RP **8 ἤλθομεν** WH Treg NIV] οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθον RP **9 τέσσαρες παρθένοι** WH Treg NIV] παρθένοι τέσσαρες RP **10 δὲ** WH Treg NIV] + ἡμῶν RP **11 ἑαυτοῦ** WH Treg NIV] τε αὐτοῦ RP **13 τότε ἀπεκρίθη** WH Treg NIV] ἀπεκρίθη τότε RP

ἑτοίμως ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. **14** μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ
ἡσυχάσαμεν εἰπόντες· ⸂Τοῦ κυρίου τὸ θέλημα⸃ ⸀γινέσθω.

15 Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπισκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς
⸀Ἱεροσόλυμα· **16** συνῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας σὺν ἡμῖν,
ἄγοντες παρ’ ᾧ ξενισθῶμεν Μνάσωνί τινι Κυπρίῳ, ἀρχαίῳ μαθητῇ.

17 Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα ἀσμένως ⸀ἀπεδέξαντο ἡμᾶς οἱ
ἀδελφοί. **18** τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰσῄει ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον, πάντες
τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι. **19** καὶ ἀσπασάμενος αὐτοὺς ἐξηγεῖτο καθ’
ἓν ἕκαστον ὧν ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσιν διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. **20** οἱ
δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν ⸀θεόν, ⸂εἶπόν τε⸃ αὐτῷ· Θεωρεῖς, ἀδελφέ,
πόσαι μυριάδες εἰσὶν ⸂ἐν τοῖς Ἰουδαίοις⸃ τῶν πεπιστευκότων, καὶ πάντες
ζηλωταὶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν· **21** κατηχήθησαν δὲ περὶ σοῦ ὅτι ἀποστασίαν
διδάσκεις ἀπὸ Μωϋσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας Ἰουδαίους, λέγων μὴ
περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ τέκνα μηδὲ τοῖς ἔθεσιν περιπατεῖν. **22** τί οὖν ἐστιν;
πάντως ⸀ἀκούσονται ὅτι ἐλήλυθας. **23** τοῦτο οὖν ποίησον ὅ σοι λέγομεν· εἰσὶν
ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ⸀ἀφ’ ἑαυτῶν. **24** τούτους παραλαβὼν
ἁγνίσθητι σὺν αὐτοῖς καὶ δαπάνησον ἐπ’ αὐτοῖς ἵνα ⸀ξυρήσονται τὴν κεφαλήν,
καὶ ⸀γνώσονται πάντες ὅτι ὧν κατήχηνται περὶ σοῦ οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ στοιχεῖς
καὶ αὐτὸς ⸂φυλάσσων τὸν νόμον⸃. **25** περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς
⸀ἀπεστείλαμεν ⸀κρίναντες φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τό τε εἰδωλόθυτον ⸀καὶ
αἷμα καὶ πνικτὸν καὶ πορνείαν. **26** τότε ὁ Παῦλος παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας
τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἁγνισθεὶς εἰσῄει εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων τὴν
ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγνισμοῦ ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου
αὐτῶν ἡ προσφορά.

21:14 Τοῦ κυρίου τὸ θέλημα WH Treg NIV] Τὸ θέλημα τοῦ κυρίου RP • **γινέσθω** WH Treg NIV] γενέσθω RP **15 Ἱεροσόλυμα** WH Treg NIV] Ἱερουσαλήμ RP **17 ἀπεδέξαντο** WH Treg NIV] ἐδέξαντο RP **20 θεόν** WH Treg NIV] κύριον RP • **εἶπόν τε** WH Treg NIV] εἰπόντες RP • **ἐν τοῖς Ἰουδαίοις** WH Treg NIV] Ἰουδαίων RP **22 ἀκούσονται** WH Treg NIV] δεῖ πλῆθος συνελθεῖν ἀκούσονται γὰρ RP **23 ἀφ’** WH] ἐφ’ Treg NIV RP **24 ξυρήσονται** WH Treg NIV] ξυρήσωνται RP • **γνώσονται** WH Treg NIV] γνῶσιν RP • **φυλάσσων τὸν νόμον** WH Treg NIV] τὸν νόμον φυλάσσων RP **25 ἀπεστείλαμεν** WH Treg] ἐπεστείλαμεν NIV RP • **κρίναντες** WH Treg NIV] + μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτούς εἰ μὴ RP • **καὶ** WH Treg NIV] + τὸ RP

27 Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι, οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι
θεασάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ συνέχεον πάντα τὸν ὄχλον καὶ ἐπέβαλον ⸂ἐπ᾿
αὐτὸν τὰς χεῖρας⸃, **28** κράζοντες· Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, βοηθεῖτε· οὗτός ἐστιν
ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας
⸀πανταχῇ διδάσκων, ἔτι τε καὶ Ἕλληνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερὸν καὶ κεκοίνωκεν
τὸν ἅγιον τόπον τοῦτον. **29** ἦσαν γὰρ ⸀προεωρακότες Τρόφιμον τὸν Ἐφέσιον
ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν ὁ Παῦλος.
30 ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη καὶ ἐγένετο συνδρομὴ τοῦ λαοῦ, καὶ ἐπιλαβόμενοι
τοῦ Παύλου εἷλκον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ, καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν αἱ θύραι.
31 ζητούντων ⸀τε αὐτὸν ἀποκτεῖναι ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρχῳ τῆς σπείρης ὅτι
ὅλη ⸀συγχύννεται Ἰερουσαλήμ, **32** ὃς ἐξαυτῆς παραλαβὼν στρατιώτας καὶ
ἑκατοντάρχας κατέδραμεν ἐπ᾿ αὐτούς, οἱ δὲ ἰδόντες τὸν χιλίαρχον καὶ τοὺς
στρατιώτας ἐπαύσαντο τύπτοντες τὸν Παῦλον. **33** ⸂τότε ἐγγίσας⸃ ὁ χιλίαρχος
ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ ἐκέλευσε δεθῆναι ἁλύσεσι δυσί, καὶ ἐπυνθάνετο ⸀τίς
εἴη καὶ τί ἐστιν πεποιηκώς. **34** ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ⸀ἐπεφώνουν ἐν τῷ ὄχλῳ· μὴ
⸂δυναμένου δὲ αὐτοῦ⸃ γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν θόρυβον ἐκέλευσεν ἄγεσθαι
αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν. **35** ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμούς, συνέβη
βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου, **36** ἠκολούθει
γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ⸀κράζοντες· Αἶρε αὐτόν.

37 Μέλλων τε εἰσάγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολὴν ὁ Παῦλος λέγει τῷ
χιλιάρχῳ· Εἰ ἔξεστίν μοι εἰπεῖν ⸀τι πρὸς σέ; ὁ δὲ ἔφη· Ἑλληνιστὶ γινώσκεις;
38 οὐκ ἄρα σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας καὶ
ἐξαγαγὼν εἰς τὴν ἔρημον τοὺς τετρακισχιλίους ἄνδρας τῶν σικαρίων; **39** εἶπεν
δὲ ὁ Παῦλος· Ἐγὼ ἄνθρωπος μέν εἰμι Ἰουδαῖος, Ταρσεὺς τῆς Κιλικίας, οὐκ
ἀσήμου πόλεως πολίτης· δέομαι δέ σου, ἐπίτρεψόν μοι λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν.
40 ἐπιτρέψαντος δὲ αὐτοῦ ὁ Παῦλος ἑστὼς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν κατέσεισε
τῇ χειρὶ τῷ λαῷ, πολλῆς δὲ σιγῆς γενομένης ⸀προσεφώνησεν τῇ Ἑβραΐδι

21:27 ἐπ᾿ αὐτὸν τὰς χεῖρας WH Treg NIV] τὰς χεῖρας ἐπ᾿ αὐτὸν RP **28 πανταχῇ** WH Treg NIV] πανταχοῦ RP **29 προεωρακότες** WH Treg NIV] ἑωρακότες RP **31 τε** WH Treg NIV] δὲ RP • **συγχύννεται** WH Treg NIV] συγκέχυται RP **33 τότε ἐγγίσας** WH Treg NIV] ἐγγίσας δὲ RP • **τίς** WH Treg NIV] + ἂν RP **34 ἐπεφώνουν** WH Treg NIV] ἐβόων RP • **δυναμένου δὲ αὐτοῦ** WH Treg NIV] δυνάμενος δὲ RP **36 κράζοντες** WH Treg NIV] κρᾶζον RP **37 τι** WH Treg NIV] – RP **40 προσεφώνησεν** WH Treg NIV] προσεφώνει RP

διαλέκτῳ λέγων **22:1** Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς
ὑμᾶς νυνὶ ἀπολογίας.

2 Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ προσεφώνει αὐτοῖς μᾶλλον
παρέσχον ἡσυχίαν. καὶ φησίν· **3** ⸀Ἐγώ εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν
Ταρσῷ τῆς Κιλικίας, ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας
Γαμαλιήλ, πεπαιδευμένος κατὰ ἀκρίβειαν τοῦ πατρῴου νόμου, ζηλωτὴς
ὑπάρχων τοῦ θεοῦ καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον, **4** ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν
ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων καὶ παραδιδοὺς εἰς φυλακὰς ἄνδρας τε καὶ
γυναῖκας, **5** ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον· παρʼ ὧν
καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς εἰς Δαμασκὸν ἐπορευόμην ἄξων
καὶ τοὺς ἐκεῖσε ὄντας δεδεμένους εἰς Ἰερουσαλὴμ ἵνα τιμωρηθῶσιν.

6 Ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ περὶ μεσημβρίαν
ἐξαίφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιαστράψαι φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ, **7** ἔπεσά τε εἰς τὸ
ἔδαφος καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι· Σαοὺλ Σαούλ, τί με διώκεις; **8** ἐγὼ
δὲ ἀπεκρίθην· Τίς εἶ, κύριε; εἶπέν τε πρὸς ⸀ἐμέ· Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος
ὃν σὺ διώκεις. **9** οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ⸀ἐθεάσαντο τὴν δὲ φωνὴν οὐκ
ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι. **10** εἶπον δέ· Τί ποιήσω, κύριε; ὁ δὲ κύριος εἶπεν
πρός με· Ἀναστὰς πορεύου εἰς Δαμασκόν, κἀκεῖ σοι λαληθήσεται περὶ πάντων
ὧν τέτακταί σοι ποιῆσαι. **11** ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς
ἐκείνου, χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν συνόντων μοι ἦλθον εἰς Δαμασκόν.

12 Ἁνανίας δέ τις ἀνὴρ ⸀εὐλαβὴς κατὰ τὸν νόμον μαρτυρούμενος ὑπὸ
πάντων τῶν κατοικούντων Ἰουδαίων, **13** ἐλθὼν πρὸς ⸀ἐμὲ καὶ ἐπιστὰς εἶπέν
μοι· Σαοὺλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον· κἀγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν. **14** ὁ
δὲ εἶπεν· Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό σε γνῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ
καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, **15** ὅτι ἔσῃ
μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους ὧν ἑώρακας καὶ ἤκουσας. **16** καὶ νῦν τί
μέλλεις; ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρτίας σου ἐπικαλεσάμενος
τὸ ὄνομα ⸀αὐτοῦ.

17 Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι εἰς Ἰερουσαλὴμ καὶ προσευχομένου μου
ἐν τῷ ἱερῷ γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει **18** καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι· Σπεῦσον

22:3 Ἐγώ WH Treg NIV] + μέν RP **8 ἐμέ** WH Treg] με NIV RP **9 ἐθεάσαντο** WH Treg NIV] + καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο RP **12 εὐλαβὴς** WH Treg NIV] εὐσεβὴς RP **13 ἐμὲ** WH Treg] με NIV RP **16 αὐτοῦ** WH Treg NIV] τοῦ κυρίου RP

καὶ ἔξελθε ἐν τάχει ἐξ Ἰερουσαλήμ, διότι οὐ παραδέξονταί ⸀σου μαρτυρίαν περὶ
ἐμοῦ. **19** κἀγὼ εἶπον· Κύριε, αὐτοὶ ἐπίστανται ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων καὶ
δέρων κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σέ· **20** καὶ ὅτε ⸀ἐξεχύννετο
τὸ αἷμα Στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφεστὼς καὶ συνευδοκῶν
⸀καὶ φυλάσσων τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων αὐτόν. **21** καὶ εἶπεν πρός με·
Πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξαποστελῶ σε.

22 Ἤκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν
αὐτῶν λέγοντες· Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον, οὐ γὰρ καθῆκεν αὐτὸν
ζῆν. **23** ⸀κραυγαζόντων ⸀τε αὐτῶν καὶ ῥιπτούντων τὰ ἱμάτια καὶ κονιορτὸν
βαλλόντων εἰς τὸν ἀέρα, **24** ἐκέλευσεν ⸂ὁ χιλίαρχος εἰσάγεσθαι αὐτὸν⸃
εἰς τὴν παρεμβολήν, ⸀εἴπας μάστιξιν ἀνετάζεσθαι αὐτὸν ἵνα ἐπιγνῷ δι’
ἣν αἰτίαν οὕτως ἐπεφώνουν αὐτῷ. **25** ὡς δὲ ⸀προέτειναν αὐτὸν τοῖς ἱμᾶσιν
εἶπεν πρὸς τὸν ἑστῶτα ἑκατόνταρχον ὁ Παῦλος· Εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον
καὶ ἀκατάκριτον ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν; **26** ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατοντάρχης
προσελθὼν ⸂τῷ χιλιάρχῳ ἀπήγγειλεν⸃ λέγων· ⸀Τί μέλλεις ποιεῖν; ὁ γὰρ
ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός ἐστιν. **27** προσελθὼν δὲ ὁ χιλίαρχος εἶπεν αὐτῷ·
Λέγε μοι, ⸀σὺ Ῥωμαῖος εἶ; ὁ δὲ ἔφη· Ναί. **28** ἀπεκρίθη ⸀δὲ ὁ χιλίαρχος· Ἐγὼ
πολλοῦ κεφαλαίου τὴν πολιτείαν ταύτην ἐκτησάμην. ὁ δὲ Παῦλος ἔφη· Ἐγὼ
δὲ καὶ γεγέννημαι. **29** εὐθέως οὖν ἀπέστησαν ἀπ’ αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν
ἀνετάζειν· καὶ ὁ χιλίαρχος δὲ ἐφοβήθη ἐπιγνοὺς ὅτι Ῥωμαῖός ἐστιν καὶ ὅτι
⸂αὐτὸν ἦν⸃ δεδεκώς.

30 Τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς τὸ τί κατηγορεῖται
⸀ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ἔλυσεν ⸀αὐτόν, καὶ ἐκέλευσεν ⸀συνελθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς
καὶ ⸀πᾶν τὸ ⸀συνέδριον, καὶ καταγαγὼν τὸν Παῦλον ἔστησεν εἰς αὐτούς.

22:18 σου WH Treg NIV] + τὴν RP **20 ἐξεχύννετο** WH Treg NIV] ἐξεχεῖτο RP • **καὶ** WH Treg NIV] τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ RP **23 κραυγαζόντων** WH Treg NIV] Κραζόντων RP • **τε** WH Treg NIV] δὲ RP **24 ὁ χιλίαρχος εἰσάγεσθαι αὐτὸν** WH Treg NIV] αὐτὸν ὁ χιλίαρχος εἰσάγεσθαι RP • **εἴπας** WH Treg NIV] εἰπὼν RP **25 προέτειναν** WH Treg NIV] προέτεινεν RP **26 τῷ χιλιάρχῳ ἀπήγγειλεν** WH Treg NIV] ἀπήγγειλεν τῷ χιλιάρχῳ RP • **Τί** WH Treg NIV] Ὅρα τί RP **27 σὺ** WH Treg NIV] εἰ σὺ RP **28 δὲ** WH Treg NIV] τε RP **29 αὐτὸν ἦν** WH Treg NIV] ἦν αὐτὸν RP **30 ὑπὸ** WH Treg NIV] παρὰ RP • **αὐτόν** WH Treg NIV] + ἀπὸ τῶν δεσμῶν RP • **συνελθεῖν** WH Treg NIV] ἐλθεῖν RP • **πᾶν** WH Treg NIV] ὅλον RP • **συνέδριον** WH Treg NIV] + αὐτῶν RP

23:1 ἀτενίσας δὲ ⸂ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ⸃ εἶπεν· Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ
πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας. **2** ὁ
δὲ ἀρχιερεὺς Ἁνανίας ἐπέταξεν τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ τύπτειν αὐτοῦ τὸ
στόμα. **3** τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπεν· Τύπτειν σε μέλλει ὁ θεός, τοῖχε
κεκονιαμένε· καὶ σὺ κάθῃ κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν κελεύεις
με τύπτεσθαι; **4** οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπαν· Τὸν ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς;
5 ἔφη τε ὁ Παῦλος· Οὐκ ᾔδειν, ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεύς· γέγραπται γὰρ
⸀ὅτι Ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς.

6 Γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἓν μέρος ἐστὶν Σαδδουκαίων τὸ δὲ ἕτερον
Φαρισαίων ⸀ἔκραζεν ἐν τῷ συνεδρίῳ· Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι,
υἱὸς ⸀Φαρισαίων· περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ⸀ἐγὼ κρίνομαι. **7** τοῦτο
δὲ αὐτοῦ ⸀λαλοῦντος ἐγένετο στάσις τῶν Φαρισαίων ⸂καὶ Σαδδουκαίων⸃, καὶ
ἐσχίσθη τὸ πλῆθος. **8** Σαδδουκαῖοι ⸀μὲν γὰρ λέγουσιν μὴ εἶναι ἀνάστασιν
⸀μήτε ἄγγελον μήτε πνεῦμα, Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσιν τὰ ἀμφότερα.
9 ἐγένετο δὲ κραυγὴ μεγάλη, καὶ ἀναστάντες ⸂τινὲς τῶν γραμματέων⸃ τοῦ
μέρους τῶν Φαρισαίων διεμάχοντο λέγοντες· Οὐδὲν κακὸν εὑρίσκομεν ἐν τῷ
ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ⸀ἄγγελος—**10** πολλῆς δὲ
⸀γινομένης στάσεως ⸀φοβηθεὶς ὁ χιλίαρχος μὴ διασπασθῇ ὁ Παῦλος ὑπ᾽ αὐτῶν
ἐκέλευσεν τὸ στράτευμα ⸀καταβὰν ἁρπάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, ἄγειν ⸀τε
εἰς τὴν παρεμβολήν.

11 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ κύριος εἶπεν· ⸀Θάρσει, ὡς
γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἰερουσαλὴμ οὕτω σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην
μαρτυρῆσαι.

12 Γενομένης δὲ ἡμέρας ποιήσαντες ⸂συστροφὴν οἱ Ἰουδαῖοι⸃ ἀνεθεμάτισαν
ἑαυτοὺς λέγοντες μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀποκτείνωσιν τὸν Παῦλον.

23:1 **ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ** NIV RP] Παῦλος τῷ συνεδρίῳ WH; τῷ συνεδρίῳ ὁ Παῦλος Treg **5** **ὅτι** WH Treg NIV] – RP **6** **ἔκραζεν** WH Treg NIV] ἔκραξεν RP • **Φαρισαίων** WH Treg NIV] Φαρισαίου RP • **ἐγὼ** NIV RP] – WH Treg **7** **λαλοῦντος** WH] εἰπόντος NIV Treg; λαλήσαντος RP • **καὶ Σαδδουκαίων** WH Treg NIV] RP **8** **μὲν** Treg NIV RP] – WH • **μήτε** WH Treg NIV] μηδὲ RP **9** **τινὲς τῶν γραμματέων** WH Treg NIV] οἱ γραμματεῖς RP • **ἄγγελος** WH Treg NIV] + μὴ θεομαχῶμεν RP **10** **γινομένης** WH NIV] γενομένης Treg RP • **φοβηθεὶς** WH Treg NIV] εὐλαβηθεὶς RP • **καταβὰν** WH Treg NIV] καταβῆναι καὶ RP • **τε** Treg NIV RP] – WH **11** **Θάρσει** WH Treg NIV] + Παῦλε RP **12** **συστροφὴν οἱ Ἰουδαῖοι** WH Treg NIV] τινες τῶν Ἰουδαίων συστροφήν RP

13 ἦσαν δὲ πλείους τεσσεράκοντα οἱ ταύτην τὴν συνωμοσίαν ⸀ποιησάμενοι·
14 οἵτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπαν·
Ἀναθέματι ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτοὺς μηδενὸς γεύσασθαι ἕως οὗ ἀποκτείνωμεν
τὸν Παῦλον. **15** νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ ⸀ὅπως
⸂καταγάγῃ αὐτὸν εἰς⸃ ὑμᾶς ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκριβέστερον τὰ περὶ
αὐτοῦ· ἡμεῖς δὲ πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐτὸν ἕτοιμοί ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν.

16 Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς Παύλου ⸂τὴν ἐνέδραν⸃ παραγενόμενος
καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπήγγειλεν τῷ Παύλῳ. **17** προσκαλεσάμενος
δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν ἑκατονταρχῶν ἔφη· Τὸν νεανίαν τοῦτον ⸀ἄπαγε πρὸς τὸν
χιλίαρχον, ἔχει γὰρ ⸂ἀπαγγεῖλαί τι⸃ αὐτῷ. **18** ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτὸν
ἤγαγεν πρὸς τὸν χιλίαρχον καὶ φησίν· Ὁ δέσμιος Παῦλος προσκαλεσάμενός
με ἠρώτησεν τοῦτον τὸν ⸀νεανίαν ἀγαγεῖν πρὸς σέ, ἔχοντά τι λαλῆσαί σοι.
19 ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλίαρχος καὶ ἀναχωρήσας κατ’ ἰδίαν
ἐπυνθάνετο· Τί ἐστιν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι; **20** εἶπεν δὲ ὅτι Οἱ Ἰουδαῖοι
συνέθεντο τοῦ ἐρωτῆσαί σε ὅπως αὔριον ⸂τὸν Παῦλον καταγάγῃς εἰς τὸ
συνέδριον⸃ ὡς ⸀μέλλον τι ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ· **21** σὺ
οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς, ἐνεδρεύουσιν γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους
τεσσεράκοντα, οἵτινες ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως
οὗ ἀνέλωσιν αὐτόν, καὶ νῦν ⸂εἰσιν ἕτοιμοι⸃ προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ
ἐπαγγελίαν. **22** ὁ μὲν οὖν χιλίαρχος ἀπέλυσε τὸν ⸀νεανίσκον παραγγείλας
μηδενὶ ἐκλαλῆσαι ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας πρὸς ⸀ἐμέ.

23 Καὶ προσκαλεσάμενός ⸂τινας δύο⸃ τῶν ἑκατονταρχῶν εἶπεν·
Ἑτοιμάσατε στρατιώτας διακοσίους ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας, καὶ
ἱππεῖς ἑβδομήκοντα καὶ δεξιολάβους διακοσίους, ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός,
24 κτήνη τε παραστῆσαι ἵνα ἐπιβιβάσαντες τὸν Παῦλον διασώσωσι πρὸς
Φήλικα τὸν ἡγεμόνα, **25** γράψας ἐπιστολὴν ⸀ἔχουσαν τὸν τύπον τοῦτον·

23:13 **ποιησάμενοι** WH Treg NIV] πεποιηκότες RP **15** **ὅπως** WH Treg NIV] + αὔριον RP • **καταγάγῃ αὐτὸν εἰς** WH Treg NIV] αὐτὸν καταγάγῃ πρὸς RP **16** **τὴν ἐνέδραν** WH Treg NIV] τὸ ἔνεδρον RP **17** **ἄπαγε** WH Treg] ἀπάγαγε NIV RP • **ἀπαγγεῖλαί τι** WH Treg NIV] τι ἀπαγγεῖλαί RP **18** **νεανίαν** WH RP] νεανίσκον NIV Treg **20** **τὸν Παῦλον καταγάγῃς εἰς τὸ συνέδριον** WH Treg NIV] εἰς τὸ συνέδριον καταγάγῃς τὸν Παῦλον RP • **μέλλον** NIV] μέλλων WH Treg; μέλλοντά RP **21** **εἰσιν ἕτοιμοι** WH Treg NIV] ἕτοιμοι εἰσιν RP **22** **νεανίσκον** WH Treg NIV] νεανίαν RP • **ἐμέ** WH Treg] με NIV RP **23** **τινας δύο** WH Treg] δύο τινας NIV RP **25** **ἔχουσαν** WH Treg NIV] περιέχουσαν RP

26 Κλαύδιος Λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι Φήλικι χαίρειν. **27** τὸν ἄνδρα τοῦτον
συλλημφθέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπʼ αὐτῶν ἐπιστὰς
σὺν τῷ στρατεύματι ⸀ἐξειλάμην, μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός ἐστιν, **28** βουλόμενός ⸀τε
⸀ἐπιγνῶναι τὴν αἰτίαν διʼ ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ, ⸀κατήγαγον εἰς τὸ συνέδριον
αὐτῶν. **29** ὃν εὗρον ἐγκαλούμενον περὶ ζητημάτων τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν
⸀δὲ ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν ⸂ἔχοντα ἔγκλημα⸃. **30** μηνυθείσης δέ μοι
ἐπιβουλῆς εἰς τὸν ⸀ἄνδρα ἔσεσθαι ⸀ἐξαυτῆς ἔπεμψα πρὸς σέ, παραγγείλας καὶ
τοῖς κατηγόροις ⸀λέγειν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ ⸀σοῦ.

31 Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται κατὰ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς ἀναλαβόντες τὸν
Παῦλον ἤγαγον ⸀διὰ νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα· **32** τῇ δὲ ἐπαύριον ἐάσαντες
τοὺς ἱππεῖς ⸀ἀπέρχεσθαι σὺν αὐτῷ ὑπέστρεψαν εἰς τὴν παρεμβολήν· **33** οἵτινες
εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι
παρέστησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ. **34** ἀναγνοὺς ⸀δὲ καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας
⸀ἐπαρχείας ἐστὶν καὶ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ Κιλικίας, **35** Διακούσομαί σου, ἔφη,
ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί σου παραγένωνται· ⸀κελεύσας ἐν τῷ πραιτωρίῳ ⸀τοῦ
Ἡρῴδου φυλάσσεσθαι ⸀αὐτόν.

24:1 Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἁνανίας μετὰ
⸂πρεσβυτέρων τινῶν⸃ καὶ ῥήτορος Τερτύλλου τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν
τῷ ἡγεμόνι κατὰ τοῦ Παύλου. **2** κληθέντος δὲ αὐτοῦ ἤρξατο κατηγορεῖν ὁ
Τέρτυλλος λέγων· Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες διὰ σοῦ καὶ ⸀διορθωμάτων
γινομένων τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς προνοίας **3** πάντῃ τε καὶ πανταχοῦ
ἀποδεχόμεθα, κράτιστε Φῆλιξ, μετὰ πάσης εὐχαριστίας. **4** ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ
πλεῖόν σε ἐγκόπτω, παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ.

23:27 ἐξειλάμην WH Treg NIV] + *αὐτόν* RP **28 τε** WH Treg NIV] *δὲ* RP • **ἐπιγνῶναι** WH Treg NIV] *γνῶναι* RP • **κατήγαγον** WH Treg NIV] + *αὐτὸν* RP **29 δὲ** WH Treg NIV] – RP • **ἔχοντα ἔγκλημα** WH Treg NIV] *ἔγκλημα ἔχοντα* RP **30 ἄνδρα** WH Treg NIV] + *μέλλειν* RP • **ἐξαυτῆς** WH NIV] *ἐξ αὐτῶν* Treg; *ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ἐξαυτῆς* RP • **λέγειν** WH Treg] + *τὰ* NIV RP • **σοῦ** WH Treg NIV] + *Ἔρρωσο* RP **31 διὰ** WH Treg NIV] + *τῆς* RP **32 ἀπέρχεσθαι** WH Treg NIV] *πορεύεσθαι* RP **34 δὲ** WH Treg NIV] + *ὁ ἡγεμών* RP • **ἐπαρχείας** WH NIV] *ἐπαρχίας* Treg RP **35 κελεύσας** WH Treg NIV] *Ἐκέλευσέν τε αὐτὸν* RP • **τοῦ** WH Treg NIV] – RP • **αὐτόν** WH Treg NIV] – RP **24:1 πρεσβυτέρων τινῶν** WH Treg NIV] *τῶν πρεσβυτέρων* RP **2 διορθωμάτων** WH Treg NIV] *κατορθωμάτων* RP

5 εὑρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμὸν καὶ κινοῦντα ⸀στάσεις πᾶσι τοῖς
Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην πρωτοστάτην τε τῆς τῶν Ναζωραίων
αἱρέσεως, **6** ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπείρασεν βεβηλῶσαι, ὃν καὶ ⸀ἐκρατήσαμεν,
8 παρ’ οὗ δυνήσῃ αὐτὸς ἀνακρίνας περὶ πάντων τούτων ἐπιγνῶναι ὧν ἡμεῖς
κατηγοροῦμεν αὐτοῦ. **9** συνεπέθεντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι φάσκοντες ταῦτα
οὕτως ἔχειν.

10 Ἀπεκρίθη ⸀τε ὁ Παῦλος νεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος λέγειν· Ἐκ
πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος ⸀εὐθύμως τὰ περὶ
ἐμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι, **11** δυναμένου σου ⸀ἐπιγνῶναι, ὅτι οὐ πλείους εἰσίν μοι
ἡμέραι ⸀δώδεκα ἀφ’ ἧς ἀνέβην προσκυνήσων ⸀εἰς Ἰερουσαλήμ, **12** καὶ οὔτε ἐν
τῷ ἱερῷ εὗρόν με πρός τινα διαλεγόμενον ἢ ⸀ἐπίστασιν ποιοῦντα ὄχλου οὔτε
ἐν ταῖς συναγωγαῖς οὔτε κατὰ τὴν πόλιν, **13** ⸀οὐδὲ ⸀παραστῆσαι δύνανταί ⸀σοι
περὶ ὧν ⸀νυνὶ κατηγοροῦσίν μου. **14** ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν
ἣν λέγουσιν αἵρεσιν οὕτως λατρεύω τῷ πατρῴῳ θεῷ, πιστεύων πᾶσι τοῖς κατὰ
τὸν νόμον καὶ ⸂τοῖς ἐν⸃ τοῖς προφήταις γεγραμμένοις, **15** ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν
θεόν, ἣν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται, ἀνάστασιν μέλλειν ⸀ἔσεσθαι δικαίων τε
καὶ ἀδίκων· **16** ἐν τούτῳ ⸀καὶ αὐτὸς ἀσκῶ ἀπρόσκοπον συνείδησιν ⸀ἔχειν πρὸς
τὸν θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους διὰ παντός. **17** δι’ ἐτῶν δὲ πλειόνων ⸂ἐλεημοσύνας
ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου παρεγενόμην⸃ καὶ προσφοράς, **18** ἐν ⸀αἷς εὗρόν με
ἡγνισμένον ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου, **19** τινὲς δὲ ἀπὸ τῆς
Ἀσίας Ἰουδαῖοι, οὓς ⸀ἔδει ἐπὶ σοῦ παρεῖναι καὶ κατηγορεῖν εἴ τι ἔχοιεν πρὸς

24:5 στάσεις WH Treg NIV] *στάσιν* RP **6 ἐκρατήσαμεν** WH Treg NIV RP] + *καὶ κατὰ τὸν ἡμέτερον νόμον ἠθελήσαμεν κρίνειν. 7 παρελθὼν δὲ Λυσίας ὁ χιλίαρχος μετὰ πολλῆς βίας ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν ἀπήγαγε, 8 κελεύσας τοὺς κατηγόρους αὐτοῦ ἔρχεσθαι ἐπὶ σέ·* TR **10 τε** WH Treg NIV] *δὲ* RP • **εὐθύμως** WH Treg NIV] *εὐθυμότερον* RP **11 ἐπιγνῶναι** WH Treg NIV] *γνῶναι* RP • **δώδεκα** WH Treg NIV] *δεκαδύο* RP • **εἰς** WH Treg NIV] *ἐν* RP **12 ἐπίστασιν** WH Treg NIV] *ἐπισύστασιν* RP **13 οὐδὲ** WH NIV] *οὔτε* Treg RP • **παραστῆσαι** WH Treg NIV] + *με* RP • **σοι** WH Treg NIV] – RP • **νυνὶ** WH Treg NIV] *νῦν* RP **14 τοῖς ἐν** WH Treg NIV] – RP **15 ἔσεσθαι** WH Treg NIV] + *νεκρῶν* RP **16 καὶ** WH Treg NIV] *δὲ* RP • **ἔχειν** WH Treg NIV] *ἔχων* RP **17 ἐλεημοσύνας … μου παρεγενόμην** WH Treg NIV] *παρεγενόμην ἐλεημοσύνας … μου* RP **18 αἷς** WH Treg NIV] *οἷς* RP **19 ἔδει** WH Treg NIV] *δεῖ* RP

⸀ἐμέ, **20** ἢ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν τί ⸀εὗρον ἀδίκημα στάντος μου ἐπὶ τοῦ
συνεδρίου **21** ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς ἧς ἐκέκραξα ⸂ἐν αὐτοῖς ἑστὼς⸃ ὅτι
Περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ⸀ἐφ’ ὑμῶν.

22 ⸂Ἀνεβάλετο δὲ αὐτοὺς ὁ Φῆλιξ⸃, ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς
ὁδοῦ, ⸀εἴπας· Ὅταν Λυσίας ὁ χιλίαρχος καταβῇ διαγνώσομαι τὰ καθ’ ὑμᾶς·
23 ⸀διαταξάμενος τῷ ἑκατοντάρχῃ τηρεῖσθαι ⸀αὐτὸν ἔχειν τε ἄνεσιν καὶ
μηδένα κωλύειν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ⸀ὑπηρετεῖν αὐτῷ.

24 Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ σὺν Δρουσίλλῃ τῇ ⸀ἰδίᾳ
γυναικὶ οὔσῃ Ἰουδαίᾳ μετεπέμψατο τὸν Παῦλον καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς
εἰς Χριστὸν ⸀Ἰησοῦν πίστεως. **25** διαλεγομένου δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης
καὶ ἐγκρατείας καὶ τοῦ κρίματος τοῦ ⸀μέλλοντος ἔμφοβος γενόμενος ὁ Φῆλιξ
ἀπεκρίθη· Τὸ νῦν ἔχον πορεύου, καιρὸν δὲ μεταλαβὼν μετακαλέσομαί σε·
26 ἅμα καὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ⸀Παύλου· διὸ καὶ
πυκνότερον αὐτὸν μεταπεμπόμενος ὡμίλει αὐτῷ.

27 Διετίας δὲ πληρωθείσης ἔλαβεν διάδοχον ὁ Φῆλιξ Πόρκιον Φῆστον·
θέλων τε ⸀χάριτα καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ κατέλιπε τὸν Παῦλον
δεδεμένον.

25:1 Φῆστος οὖν ἐπιβὰς τῇ ἐπαρχείᾳ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς
Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Καισαρείας, **2** ἐνεφάνισάν ⸀τε αὐτῷ ⸂οἱ ἀρχιερεῖς⸃ καὶ οἱ
πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν **3** αἰτούμενοι
χάριν κατ’ αὐτοῦ ὅπως μεταπέμψηται αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλήμ, ἐνέδραν
ποιοῦντες ἀνελεῖν αὐτὸν κατὰ τὴν ὁδόν. **4** ὁ μὲν οὖν Φῆστος ἀπεκρίθη τηρεῖσθαι
τὸν Παῦλον ⸂εἰς Καισάρειαν⸃, ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν τάχει ἐκπορεύεσθαι· **5** Οἱ

24:19 ἐμέ WH Treg NIV] με RP **20 εὗρον** WH NIV] + ἐν ἐμοὶ Treg RP **21 ἐν αὐτοῖς ἑστὼς** WH Treg NIV] ἑστὼς ἐν αὐτοῖς RP • **ἐφ’** WH Treg NIV] ὑφ’ RP **22 Ἀνεβάλετο δὲ αὐτοὺς ὁ Φῆλιξ** WH Treg NIV] Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ ἀνεβάλετο αὐτούς RP • **εἴπας** WH Treg NIV] εἰπών RP **23 διαταξάμενος** WH Treg NIV] + τε RP • **αὐτὸν** WH Treg NIV] τὸν Παῦλον RP • **ὑπηρετεῖν** WH Treg NIV] + ἢ προσέρχεσθαι RP **24 ἰδίᾳ** WH Treg NIV] – RP • **Ἰησοῦν** WH NIV] – Treg RP **25 μέλλοντος** WH Treg NIV] + ἔσεσθαι RP **26 Παύλου** WH Treg NIV] + ὅπως λύσῃ αὐτόν RP **27 χάριτα** WH Treg NIV] χάριτας RP **25:2 τε** WH Treg NIV] δὲ RP • **οἱ ἀρχιερεῖς** WH Treg NIV] ὁ ἀρχιερεὺς RP **4 εἰς Καισάρειαν** WH Treg NIV] ἐν Καισαρείᾳ RP

οὖν ⸂ἐν ὑμῖν, φησίν, δυνατοὶ⸃ συγκαταβάντες εἴ τί ἐστιν ἐν τῷ ἀνδρὶ ⸀ἄτοπον
κατηγορείτωσαν αὐτοῦ.
6 Διατρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας ⸂οὐ πλείους ὀκτὼ⸃ ἢ δέκα, καταβὰς
εἰς Καισάρειαν, τῇ ἐπαύριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσεν τὸν Παῦλον
ἀχθῆναι. **7** παραγενομένου δὲ αὐτοῦ περιέστησαν ⸀αὐτὸν οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων
καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιώματα ⸀καταφέροντες ἃ οὐκ
ἴσχυον ἀποδεῖξαι, **8** ⸂τοῦ Παύλου ἀπολογουμένου⸃ ὅτι Οὔτε εἰς τὸν νόμον
τῶν Ἰουδαίων οὔτε εἰς τὸ ἱερὸν οὔτε εἰς Καίσαρά τι ἥμαρτον. **9** ὁ Φῆστος
δὲ ⸂θέλων τοῖς Ἰουδαίοις⸃ χάριν καταθέσθαι ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπεν·
Θέλεις εἰς Ἱεροσόλυμα ἀναβὰς ἐκεῖ περὶ τούτων ⸀κριθῆναι ἐπ’ ἐμοῦ; **10** εἶπεν
δὲ ὁ Παῦλος· ⸂Ἐπὶ τοῦ βήματος Καίσαρος ἑστώς⸃ εἰμι, οὗ με δεῖ κρίνεσθαι.
Ἰουδαίους οὐδὲν ⸀ἠδίκησα, ὡς καὶ σὺ κάλλιον ἐπιγινώσκεις. **11** εἰ μὲν ⸀οὖν
ἀδικῶ καὶ ἄξιον θανάτου πέπραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι τὸ ἀποθανεῖν· εἰ δὲ
οὐδέν ἐστιν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσίν μου, οὐδείς με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι·
Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι. **12** τότε ὁ Φῆστος συλλαλήσας μετὰ τοῦ συμβουλίου
ἀπεκρίθη· Καίσαρα ἐπικέκλησαι, ἐπὶ Καίσαρα πορεύσῃ.
13 Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς καὶ Βερνίκη
κατήντησαν εἰς Καισάρειαν ἀσπασάμενοι τὸν Φῆστον. **14** ὡς δὲ πλείους
ἡμέρας ⸀διέτριβον ἐκεῖ, ὁ Φῆστος τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν Παῦλον
λέγων· Ἀνήρ τίς ἐστιν καταλελειμμένος ὑπὸ Φήλικος δέσμιος, **15** περὶ οὗ
γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
τῶν Ἰουδαίων, αἰτούμενοι κατ’ αὐτοῦ ⸀καταδίκην· **16** πρὸς οὓς ἀπεκρίθην ὅτι
οὐκ ἔστιν ἔθος Ῥωμαίοις χαρίζεσθαί τινα ⸀ἄνθρωπον πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος
κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγόρους τόπον τε ἀπολογίας λάβοι περὶ τοῦ
ἐγκλήματος. **17** συνελθόντων ⸀οὖν ἐνθάδε ἀναβολὴν μηδεμίαν ποιησάμενος

25:5 ἐν ὑμῖν φησίν δυνατοὶ WH Treg NIV] δυνατοὶ ἐν ὑμῖν φησίν RP • **ἄτοπον** WH Treg NIV] τούτῳ RP **6 οὐ πλείους ὀκτὼ** WH Treg NA] πλείους RP; ὀκτὼ NIV **7 αὐτὸν** WH Treg NIV] – RP • **καταφέροντες** WH Treg NIV] φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου RP **8 τοῦ Παύλου ἀπολογουμένου** WH Treg NIV] ἀπολογουμένου αὐτοῦ RP **9 θέλων τοῖς Ἰουδαίοις** WH Treg NIV] τοῖς Ἰουδαίοις θέλων RP • **κριθῆναι** WH Treg NIV] κρίνεσθαι RP **10 Ἐπὶ τοῦ βήματος Καίσαρος ἑστώς** Treg NIV RP] Ἑστὼς ἐπὶ τοῦ βήματος Καίσαρός WH • **ἠδίκησα** NIV RP] ἠδίκηκα WH Treg **11 οὖν** WH Treg NIV] γὰρ RP **14 διέτριβον** WH Treg NIV] διέτριβεν RP **15 καταδίκην** WH Treg NIV] δίκην RP **16 ἄνθρωπον** WH Treg NIV] + εἰς ἀπώλειαν RP **17 οὖν** WH] + αὐτῶν Treg NIV RP

τῇ ἑξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα· **18** περὶ οὗ
σταθέντες οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν αἰτίαν ⸀ἔφερον ὧν ⸂ἐγὼ ὑπενόουν⸃ ⸀πονηρῶν,
19 ζητήματα δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτὸν καὶ περί
τινος Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν ἔφασκεν ὁ Παῦλος ζῆν. **20** ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ τὴν
περὶ ⸀τούτων ζήτησιν ἔλεγον εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι εἰς ⸀Ἱεροσόλυμα κἀκεῖ
κρίνεσθαι περὶ τούτων. **21** τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς
τὴν τοῦ Σεβαστοῦ διάγνωσιν, ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτὸν ἕως οὗ ⸀ἀναπέμψω
αὐτὸν πρὸς Καίσαρα. **22** Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν ⸀Φῆστον· Ἐβουλόμην καὶ
αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. ⸀Αὔριον, φησίν, ἀκούσῃ αὐτοῦ.

23 Τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς Βερνίκης μετὰ πολλῆς
φαντασίας καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον σύν ⸀τε χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσιν
τοῖς κατ' ⸀ἐξοχὴν τῆς πόλεως καὶ κελεύσαντος τοῦ Φήστου ἤχθη ὁ Παῦλος.
24 καί φησιν ὁ Φῆστος· Ἀγρίππα βασιλεῦ καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες ἡμῖν
ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ ⸀ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ⸀ἐνέτυχόν μοι
ἔν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε, ⸀βοῶντες μὴ δεῖν ⸂αὐτὸν ζῆν⸃ μηκέτι. **25** ἐγὼ
δὲ ⸀κατελαβόμην μηδὲν ἄξιον ⸂αὐτὸν θανάτου⸃ πεπραχέναι, ⸀αὐτοῦ δὲ τούτου
ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστὸν ἔκρινα ⸀πέμπειν. **26** περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι
τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω· διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ,
βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως τῆς ἀνακρίσεως γενομένης σχῶ τί ⸀γράψω· **27** ἄλογον
γάρ μοι δοκεῖ πέμποντα δέσμιον μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας σημᾶναι.

26:1 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη· Ἐπιτρέπεταί σοι ⸀ὑπὲρ σεαυτοῦ
λέγειν. τότε ὁ Παῦλος ⸂ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπελογεῖτο⸃· **2** Περὶ πάντων ὧν

25:18 ἔφερον WH Treg NIV] ἐπέφερον RP • **ἐγὼ ὑπενόουν** WH Treg NIV] ὑπενόουν ἐγὼ RP • **πονηρῶν** WH Treg NIV] – RP **20 τούτων** WH Treg NIV] **τούτου** RP • **Ἱεροσόλυμα** WH Treg NIV] Ἱερουσαλήμ RP **21 ἀναπέμψω** WH Treg NIV] πέμψω RP **22 Φῆστον** WH Treg NIV] + ἔφη RP • **Αὔριον** WH Treg NIV] Ὁ δέ Αὔριον RP **23 τε** WH Treg NIV] + τοῖς RP • **ἐξοχὴν** WH Treg NIV] + οὖσιν RP **24 ἅπαν** WH Treg NIV] πᾶν RP • **ἐνέτυχόν** Treg NIV RP] ἐνέτυχέν WH • **βοῶντες** WH Treg NIV] ἐπιβοῶντες RP • **αὐτὸν ζῆν** WH Treg NIV] ζῆν αὐτὸν RP **25 κατελαβόμην** WH Treg NIV] καταλαβόμενος RP • **αὐτὸν θανάτου** WH Treg NIV] θανάτου αὐτὸν RP • **αὐτοῦ** WH Treg NIV] καὶ αὐτοῦ RP • **πέμπειν** WH Treg NIV] + αὐτόν RP **26 γράψω** WH Treg NIV] γράψαι RP **26:1 ὑπὲρ** WH RP] περὶ Treg NIV • **ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπελογεῖτο** WH Treg NIV] ἀπελογεῖτο ἐκτείνας τὴν χεῖρα RP

ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ἥγημαι ἐμαυτὸν μακάριον ἐπὶ
σοῦ μέλλων ⸂σήμερον ἀπολογεῖσθαι⸃, **3** μάλιστα γνώστην ὄντα σε πάντων τῶν
κατὰ Ἰουδαίους ⸀ἐθῶν τε καὶ ζητημάτων· διὸ ⸀δέομαι μακροθύμως ἀκοῦσαί
μου.

4 Τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου ⸀τὴν ἐκ νεότητος τὴν ἀπ᾽ ἀρχῆς γενομένην ἐν
τῷ ἔθνει μου ἔν ⸀τε Ἱεροσολύμοις ἴσασι ⸀πάντες Ἰουδαῖοι, **5** προγινώσκοντές
με ἄνωθεν, ἐὰν θέλωσι μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην αἵρεσιν τῆς
ἡμετέρας θρησκείας ἔζησα Φαρισαῖος. **6** καὶ νῦν ἐπ᾽ ἐλπίδι τῆς ⸀εἰς τοὺς
πατέρας ⸀ἡμῶν ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἕστηκα κρινόμενος, **7** εἰς
ἣν τὸ δωδεκάφυλον ἡμῶν ἐν ἐκτενείᾳ νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον ἐλπίζει
καταντῆσαι· περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι ⸂ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ⸃· **8** τί
ἄπιστον κρίνεται παρ᾽ ὑμῖν εἰ ὁ θεὸς νεκροὺς ἐγείρει;

9 Ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου δεῖν
πολλὰ ἐναντία πρᾶξαι· **10** ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ πολλούς ⸀τε
τῶν ἁγίων ἐγὼ ⸀ἐν φυλακαῖς κατέκλεισα τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν
λαβών, ἀναιρουμένων τε αὐτῶν κατήνεγκα ψῆφον, **11** καὶ κατὰ πάσας τὰς
συναγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν αὐτοὺς ἠνάγκαζον βλασφημεῖν, περισσῶς τε
ἐμμαινόμενος αὐτοῖς ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις.

12 Ἐν ⸀οἷς πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν μετ᾽ ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς
⸀τῆς τῶν ἀρχιερέων **13** ἡμέρας μέσης κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν
ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου περιλάμψαν με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ
πορευομένους· **14** πάντων ⸀τε καταπεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν γῆν ἤκουσα φωνὴν
⸀λέγουσαν πρός ⸀με τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ· Σαοὺλ Σαούλ, τί με διώκεις;
σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. **15** ἐγὼ δὲ εἶπα· Τίς εἶ, κύριε; ὁ δὲ ⸀κύριος
εἶπεν· Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις· **16** ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ στῆθι ἐπὶ τοὺς
πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι, προχειρίσασθαί σε ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα

26:2 σήμερον ἀπολογεῖσθαι WH Treg NIV] ἀπολογεῖσθαι σήμερον RP **3 ἐθῶν** WH Treg NIV] ἠθῶν RP • **δέομαι** WH Treg NIV] + σου RP **4 τὴν** NIV RP] – WH Treg • **τε** WH Treg NIV] – RP • **πάντες** WH Treg] + οἱ NIV RP **6 εἰς** WH Treg NIV] πρὸς RP • **ἡμῶν** WH Treg NIV] – RP **7 ὑπὸ Ἰουδαίων βασιλεῦ** WH Treg NIV] βασιλεῦ Ἀγρίππα ὑπὸ Ἰουδαίων RP **10 τε** WH Treg NIV] – RP • **ἐν** WH Treg NIV] – RP **12 οἷς** WH Treg NIV] + καὶ RP • **τῆς** WH Treg NIV] + παρὰ RP **14 τε** WH Treg NIV] δὲ RP • **λέγουσαν** WH Treg NIV] λαλοῦσαν RP • **με** WH Treg NIV] + καὶ λέγουσαν RP **15 κύριος** WH Treg NIV] – RP

ὧν τε εἶδές ⸀με ὧν τε ὀφθήσομαί σοι, **17** ἐξαιρούμενός σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ ⸀ἐκ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς ἐγὼ ⸂ἀποστέλλω σε⸃ **18** ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ ⸀ἐπιστρέψαι ἀπὸ σκότους εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ Σατανᾶ ἐπὶ τὸν θεόν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ κλῆρον ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πίστει τῇ εἰς ἐμέ.

19 Ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίππα, οὐκ ἐγενόμην ἀπειθὴς τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ, **20** ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ πρῶτόν ⸀τε καὶ Ἱεροσολύμοις, ⸀πᾶσάν τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν ⸀ἀπήγγελλον μετανοεῖν καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεόν, ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας. **21** ἕνεκα τούτων ⸂με Ἰουδαῖοι⸃ ⸀συλλαβόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ ἐπειρῶντο διαχειρίσασθαι. **22** ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς ⸀ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἕστηκα μαρτυρόμενος μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς λέγων ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι καὶ Μωϋσῆς, **23** εἰ παθητὸς ὁ χριστός, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ ⸀τε λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν.

24 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου ὁ Φῆστος μεγάλῃ τῇ φωνῇ ⸀φησιν· Μαίνῃ, Παῦλε· τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει. **25** ὁ δὲ ⸀Παῦλος· Οὐ μαίνομαι, φησίν, κράτιστε Φῆστε, ἀλλὰ ἀληθείας καὶ σωφροσύνης ῥήματα ἀποφθέγγομαι. **26** ἐπίσταται γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεύς, πρὸς ὃν ⸀καὶ παρρησιαζόμενος λαλῶ· λανθάνειν γὰρ ⸀αὐτὸν τούτων οὐ πείθομαι ⸀οὐθέν, οὐ γάρ ⸀ἐστιν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον τοῦτο. **27** πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα, τοῖς προφήταις; οἶδα ὅτι πιστεύεις. **28** ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς τὸν ⸀Παῦλον· Ἐν ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν ⸀ποιῆσαι. **29** ὁ δὲ ⸀Παῦλος· Εὐξαίμην ἂν τῷ θεῷ καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν ⸀μεγάλῳ οὐ μόνον σὲ ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον γενέσθαι τοιούτους ὁποῖος καὶ ἐγώ εἰμι παρεκτὸς τῶν δεσμῶν τούτων.

26:16 με WH NIV] – Treg RP **17 ἐκ** WH Treg NIV] – RP • **ἀποστέλλω σε** WH Treg NIV] *σε ἀποστέλλω* RP **18 ἐπιστρέψαι** WH Treg NIV] *ὑποστρέψαι* RP **20 τε** WH Treg NIV] – RP • **πᾶσάν** WH Treg NIV] *εἰς πᾶσάν* RP • **ἀπήγγελλον** WH Treg NIV] *ἀπαγγέλλων* RP **21 με Ἰουδαῖοι** WH Treg NIV] *οἱ Ἰουδαῖοι με* RP • **συλλαβόμενοι** WH Treg RP] + *ὄντα* NIV **22 ἀπὸ** WH Treg NIV] *παρὰ* RP **23 τε** WH Treg NIV] – RP **24 φησιν** WH Treg NIV] *ἔφη* RP **25 Παῦλος** WH Treg NIV] – RP **26 καὶ** Treg NIV RP] – WH • **αὐτὸν** WH] + *τι* Treg NIV RP • **οὐθέν** WH Treg NIV] *οὐδέν* RP • **ἐστιν** WH Treg NIV] – RP **28 Παῦλον** WH Treg NIV] + *ἔφη* RP • **ποιῆσαι** WH Treg NIV] *γενέσθαι* RP **29 Παῦλος** WH Treg NIV] + *εἶπεν* RP • **μεγάλῳ** WH Treg NIV] *πολλῷ* RP

30 ⸀Ἀνέστη ⸀τε ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν ἥ τε Βερνίκη καὶ οἱ συγκαθήμενοι αὐτοῖς, **31** καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες ὅτι Οὐδὲν θανάτου ⸂ἢ δεσμῶν ἄξιον⸃ ⸀τι πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. **32** Ἀγρίππας δὲ τῷ Φήστῳ ἔφη· Ἀπολελύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἰ μὴ ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

27:1 Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν, παρεδίδουν τόν τε Παῦλον καί τινας ἑτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρχῃ ὀνόματι Ἰουλίῳ σπείρης Σεβαστῆς. **2** ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ Ἀδραμυττηνῷ ⸀μέλλοντι πλεῖν ⸀εἰς τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους ἀνήχθημεν ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου Μακεδόνος Θεσσαλονικέως· **3** τῇ τε ἑτέρᾳ κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα, φιλανθρώπως τε ὁ Ἰούλιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος ἐπέτρεψεν πρὸς τοὺς φίλους ⸀πορευθέντι ἐπιμελείας τυχεῖν. **4** κἀκεῖθεν ἀναχθέντες ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους, **5** τό τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν διαπλεύσαντες κατήλθομεν εἰς Μύρα τῆς Λυκίας. **6** κἀκεῖ εὑρὼν ὁ ⸀ἑκατοντάρχης πλοῖον Ἀλεξανδρῖνον πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. **7** ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην, **8** μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτὴν ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Καλοὺς Λιμένας ᾧ ἐγγὺς ⸂ἦν πόλις⸃ ⸀Λασαία.

9 Ἱκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοὸς διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι, παρῄνει ὁ Παῦλος **10** λέγων αὐτοῖς· Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ φορτίου καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν. **11** ὁ δὲ ἑκατοντάρχης τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυκλήρῳ ⸂μᾶλλον ἐπείθετο⸃ ἢ τοῖς ⸀ὑπὸ Παύλου λεγομένοις. **12** ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν οἱ πλείονες ἔθεντο βουλὴν ἀναχθῆναι ⸀ἐκεῖθεν, εἴ πως δύναιντο

26:30 **Ἀνέστη** WH Treg NIV] Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ ἀνέστη RP • **τε** WH Treg NIV] – RP **31** **ἢ δεσμῶν ἄξιον** WH Treg NIV] ἄξιον ἢ δεσμῶν RP • **τι** NIV] – WH Treg RP **27:2** **μέλλοντι** WH Treg NIV] μέλλοντες RP • **εἰς** WH Treg NIV] – RP **3** **πορευθέντι** WH Treg NIV] πορευθέντα RP **6** **ἑκατοντάρχης** WH Treg NIV] ἑκατόνταρχος RP **8** **ἦν πόλις** WH Treg RP] πόλις ἦν NIV • **Λασαία** WH NIV RP] Λασέα Treg **11** **μᾶλλον ἐπείθετο** WH Treg NIV] ἐπείθετο μᾶλλον RP • **ὑπὸ** WH Treg NIV] + τοῦ RP **12** **ἐκεῖθεν** WH Treg NIV] κἀκεῖθεν RP

καταντήσαντες εἰς Φοίνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον.

13 Ὑποπνεύσαντος δὲ νότου δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι ἄραντες ἆσσον παρελέγοντο τὴν Κρήτην. **14** μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικὸς ὁ καλούμενος ⸀Εὐρακύλων· **15** συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ ἐπιδόντες ἐφερόμεθα. **16** νησίον δέ τι ὑποδραμόντες καλούμενον ⸀Καῦδα ⸂ἰσχύσαμεν μόλις⸃ περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης, **17** ἣν ἄραντες βοηθείαις ἐχρῶντο ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν Σύρτιν ἐκπέσωσιν, χαλάσαντες τὸ σκεῦος, οὕτως ἐφέροντο. **18** σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν τῇ ἑξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο, **19** καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ⸀ἔρριψαν. **20** μήτε δὲ ἡλίου μήτε ἄστρων ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου, λοιπὸν περιῃρεῖτο ⸂ἐλπὶς πᾶσα⸃ τοῦ σῴζεσθαι ἡμᾶς.

21 Πολλῆς ⸀τε ἀσιτίας ὑπαρχούσης τότε σταθεὶς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν· Ἔδει μέν, ὦ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς μοι μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρήτης κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν. **22** καὶ τὰ νῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν, ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν πλὴν τοῦ πλοίου· **23** παρέστη γάρ μοι ταύτῃ τῇ ⸀νυκτὶ τοῦ θεοῦ, οὗ ⸀εἰμι, ᾧ καὶ λατρεύω, ⸀ἄγγελος **24** λέγων· Μὴ φοβοῦ, Παῦλε· Καίσαρί σε δεῖ παραστῆναι, καὶ ἰδοὺ κεχάρισταί σοι ὁ θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ. **25** διὸ εὐθυμεῖτε, ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον λελάληταί μοι. **26** εἰς νῆσον δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν.

27 Ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτη νὺξ ἐγένετο διαφερομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ, κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν οἱ ναῦται προσάγειν τινὰ αὐτοῖς χώραν. **28** καὶ βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς εἴκοσι, βραχὺ δὲ διαστήσαντες καὶ πάλιν βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς δεκαπέντε· **29** φοβούμενοί τε ⸂μή που κατὰ⸃ τραχεῖς τόπους ἐκπέσωμεν ἐκ πρύμνης ῥίψαντες ἀγκύρας τέσσαρας ηὔχοντο ἡμέραν γενέσθαι. **30** τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν προφάσει ὡς ἐκ πρῴρης

27:14 Εὐρακύλων WH Treg NIV] Εὐροκλύδων RP **16 Καῦδα** WH Treg NIV] Κλαύδην RP • **ἰσχύσαμεν μόλις** WH Treg NIV] μόλις ἰσχύσαμεν RP **19 ἔρριψαν** WH Treg NIV] ἐρρίψαμεν RP **20 ἐλπὶς πᾶσα** WH Treg NIV] πᾶσα ἐλπὶς RP **21 τε** WH Treg NIV] δὲ RP **23 νυκτὶ** WH Treg NIV] + ἄγγελος RP • **εἰμι** WH Treg RP] + ἐγὼ NIV • **ἄγγελος** WH Treg NIV] – RP **29 μή που κατὰ** WH Treg NIV] μήπως εἰς RP

⸂ἀγκύρας μελλόντων⸃ ἐκτείνειν, **31** εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς
στρατιώταις· Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε.
32 τότε ⸂ἀπέκοψαν οἱ στρατιῶται⸃ τὰ σχοινία τῆς σκάφης καὶ εἴασαν αὐτὴν
ἐκπεσεῖν.

33 Ἄχρι δὲ οὗ ⸂ἡμέρα ἤμελλεν⸃ γίνεσθαι παρεκάλει ὁ Παῦλος
ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς λέγων· Τεσσαρεσκαιδεκάτην σήμερον ἡμέραν
προσδοκῶντες ἄσιτοι διατελεῖτε, μηθὲν προσλαβόμενοι· **34** διὸ παρακαλῶ
ὑμᾶς ⸀μεταλαβεῖν τροφῆς, τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει·
οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ ⸀ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ⸀ἀπολεῖται. **35** ⸀εἴπας δὲ ταῦτα καὶ
λαβὼν ἄρτον εὐχαρίστησεν τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων καὶ κλάσας ἤρξατο ἐσθίειν.
36 εὔθυμοι δὲ γενόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς. **37** ἤμεθα δὲ
⸂αἱ πᾶσαι ψυχαὶ ἐν τῷ πλοίῳ⸃ ⸀διακόσιαι ἑβδομήκοντα ἕξ. **38** κορεσθέντες ⸀δὲ
τροφῆς ἐκούφιζον τὸ πλοῖον ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν.

39 Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον, κόλπον δέ τινα
κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλὸν εἰς ὃν ⸀ἐβουλεύοντο εἰ ⸀δύναιντο ⸀ἐξῶσαι τὸ
πλοῖον. **40** καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἴων εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα ἀνέντες
τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων, καὶ ἐπάραντες τὸν ἀρτέμωνα τῇ πνεούσῃ
κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν. **41** περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον ⸀ἐπέκειλαν
τὴν ναῦν, καὶ ἡ μὲν πρῷρα ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο
ὑπὸ τῆς ⸀βίας. **42** τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας
ἀποκτείνωσιν, μή τις ἐκκολυμβήσας διαφύγῃ· **43** ὁ δὲ ⸀ἑκατοντάρχης
βουλόμενος διασῶσαι τὸν Παῦλον ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος,
ἐκέλευσέν τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν ἀπορίψαντας πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν
ἐξιέναι, **44** καὶ τοὺς λοιποὺς οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν οὓς δὲ ἐπί τινων τῶν ἀπὸ τοῦ
πλοίου· καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

27:30 ἀγκύρας μελλόντων WH Treg NIV] μελλόντων ἀγκύρας RP **32 ἀπέκοψαν οἱ στρατιῶται** WH Treg NIV] οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν RP **33 ἡμέρα ἤμελλεν** WH Treg NIV] ἤμελλεν ἡμέρα RP **34 μεταλαβεῖν** WH Treg NIV] προσλαβεῖν RP • **ἀπὸ** WH Treg NIV] ἐκ RP • **ἀπολεῖται** WH Treg NIV] πεσεῖται RP **35 εἴπας** WH Treg NIV] Εἰπὼν RP **37 αἱ πᾶσαι ψυχαὶ ἐν τῷ πλοίῳ**WH Treg NIV] ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαί RP • **διακόσιαι** Treg NIV RP] ὡς WH **38 δὲ** WH Treg NIV] + τῆς RP **39 ἐβουλεύοντο** WH Treg NIV] ἐβουλεύσαντο RP • **δύναιντο** WH Treg NIV] δυνατόν RP • **ἐξῶσαι** Treg NIV RP] ἐκσῶσαι WH **41 ἐπέκειλαν** WH Treg NIV] ἐπώκειλαν RP • **βίας** WH] + τῶν κυμάτων Treg NIV RP **43 ἑκατοντάρχης** WH Treg NIV] ἑκατόνταρχος RP

28:1 Καὶ διασωθέντες τότε ⸀ἐπέγνωμεν ὅτι ⸀Μελίτη ἡ νῆσος καλεῖται.
2 οἵ ⸀τε βάρβαροι παρεῖχον οὐ τὴν τυχοῦσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν, ⸀ἅψαντες
γὰρ πυρὰν προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς διὰ τὸν ὑετὸν τὸν ἐφεστῶτα καὶ διὰ τὸ
ψῦχος. **3** συστρέψαντος δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων ⸀τι πλῆθος καὶ ἐπιθέντος
ἐπὶ τὴν πυράν, ἔχιδνα ⸀ἀπὸ τῆς θέρμης ⸀ἐξελθοῦσα καθῆψε τῆς χειρὸς αὐτοῦ.
4 ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ⸂πρὸς
ἀλλήλους ἔλεγον⸃· Πάντως φονεύς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὃν διασωθέντα ἐκ
τῆς θαλάσσης ἡ δίκη ζῆν οὐκ εἴασεν. **5** ὁ μὲν οὖν ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ
πῦρ ἔπαθεν οὐδὲν κακόν· **6** οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι ἢ
καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν. ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκώντων καὶ θεωρούντων
μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον, ⸀μεταβαλόμενοι ἔλεγον ⸂αὐτὸν εἶναι θεόν⸃.
7 Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχεν χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου
ὀνόματι Ποπλίῳ, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς ⸂τρεῖς ἡμέρας⸃ φιλοφρόνως ἐξένισεν.
8 ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου πυρετοῖς καὶ ⸀δυσεντερίῳ συνεχόμενον
κατακεῖσθαι, πρὸς ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν καὶ προσευξάμενος ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας
αὐτῷ ἰάσατο αὐτόν. **9** τούτου ⸀δὲ γενομένου καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ⸂ἐν τῇ νήσῳ
ἔχοντες ἀσθενείας⸃ προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο, **10** οἳ καὶ πολλαῖς τιμαῖς
ἐτίμησαν ἡμᾶς καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς ⸂τὰς χρείας⸃.
11 Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ⸀ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ παρακεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ
Ἀλεξανδρίνῳ, παρασήμῳ Διοσκούροις. **12** καὶ καταχθέντες εἰς Συρακούσας
ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς, **13** ὅθεν ⸀περιελόντες κατηντήσαμεν εἰς Ῥήγιον. καὶ
μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου νότου δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους, **14** οὗ
εὑρόντες ἀδελφοὺς παρεκλήθημεν ⸀παρ᾽ αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτά· καὶ
οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην ἤλθαμεν. **15** κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ

28:1 **ἐπέγνωμεν** WH Treg NIV] ἐπέγνωσαν RP • **Μελίτη** Treg NIV RP] Μελιτήνη WH **2** **τε** WH Treg NIV] δὲ RP • **ἅψαντες** WH Treg NIV] ἀνάψαντες RP **3** **τι** WH Treg NIV] – RP • **ἀπὸ** WH Treg NIV] ἐκ RP • **ἐξελθοῦσα** WH Treg NIV] διεξελθοῦσα RP **4** **πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον** WH Treg NIV] ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους RP **6** **μεταβαλόμενοι** WH Treg NIV] μεταβαλλόμενοι RP • **αὐτὸν εἶναι θεόν** WH Treg NIV] θεὸν αὐτὸν εἶναι RP **7** **τρεῖς ἡμέρας** Treg NIV RP] ἡμέρας τρεῖς WH **8** **δυσεντερίῳ** WH Treg NIV] δυσεντερίᾳ RP **9** **δὲ** WH Treg NIV] οὖν RP • **ἐν τῇ νήσῳ ἔχοντες ἀσθενείας** WH Treg NIV] ἔχοντες ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ RP **10** **τὰς χρείας** WH Treg NIV] τὴν χρείαν RP **11** **ἀνήχθημεν** WH Treg NIV] ἤχθημεν RP **13** **περιελόντες** WH NIV] περιελθόντες Treg RP **14** **παρ᾽** WH Treg NIV] ἐπ᾽ RP

ἡμῶν ⸀ἦλθαν εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρι Ἀππίου Φόρου καὶ Τριῶν Ταβερνῶν, οὓς
ἰδὼν ὁ Παῦλος εὐχαριστήσας τῷ θεῷ ἔλαβε θάρσος.
16 Ὅτε δὲ ⸀εἰσήλθομεν εἰς Ῥώμην, ⸂ἐπετράπη τῷ Παύλῳ⸃ μένειν καθ’
ἑαυτὸν σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.
17 Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι ⸀αὐτὸν τοὺς ὄντας τῶν
Ἰουδαίων πρώτους· συνελθόντων δὲ αὐτῶν ἔλεγεν πρὸς αὐτούς· ⸂Ἐγώ, ἄνδρες
ἀδελφοί⸃, οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς πατρῴοις δέσμιος ἐξ
Ἱεροσολύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων, **18** οἵτινες ἀνακρίναντές
με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί·
19 ἀντιλεγόντων δὲ τῶν Ἰουδαίων ἠναγκάσθην ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα,
οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι ⸀κατηγορεῖν. **20** διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν
παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι, ἕνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ
τὴν ἅλυσιν ταύτην περίκειμαι. **21** οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπαν· Ἡμεῖς οὔτε
γράμματα περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὔτε παραγενόμενός τις τῶν
ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέν τι περὶ σοῦ πονηρόν. **22** ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ
σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς, περὶ μὲν γὰρ τῆς αἱρέσεως ταύτης γνωστὸν ⸂ἡμῖν
ἐστιν⸃ ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται.
23 Ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν ⸀ἧκον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες,
οἷς ἐξετίθετο διαμαρτυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ πείθων τε ⸀αὐτοὺς
περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπό τε τοῦ νόμου Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν ἀπὸ πρωῒ ἕως
ἑσπέρας. **24** καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις οἱ δὲ ἠπίστουν, **25** ἀσύμφωνοι
δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἓν ὅτι Καλῶς
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησεν διὰ Ἠσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας
⸀ὑμῶν **26** ⸀λέγων· Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἰπόν· Ἀκοῇ ἀκούσετε
καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε· **27** ἐπαχύνθη γὰρ
ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτῶν ἐκάμμυσαν· μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν καὶ
τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἰάσομαι αὐτούς. **28** γνωστὸν οὖν

28:15 ἦλθαν WH Treg NIV] ἐξῆλθον RP **16 εἰσήλθομεν** WH Treg NIV] ἤλθομεν RP • **ἐπετράπη τῷ Παύλῳ** WH Treg NIV] ὁ ἑκατόνταρχος παρέδωκεν τοὺς δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχῃ τῷ δὲ Παύλῳ ἐπετράπη RP **17 αὐτὸν** WH Treg NIV] τὸν Παῦλον RP • **Ἐγώ ἄνδρες ἀδελφοί** WH Treg NIV] Ἄνδρες ἀδελφοί ἐγὼ RP **19 κατηγορεῖν** WH Treg NIV] κατηγορῆσαι RP **22 ἡμῖν ἐστιν** WH Treg NIV] ἐστιν ἡμῖν RP **23 ἧκον** RP] ἦλθον WH Treg NIV • **αὐτοὺς** WH Treg NIV] + τὰ RP **25 ὑμῶν** WH Treg NIV] ἡμῶν RP **26 λέγων** WH Treg NIV] λέγον RP

⸀ἔστω ὑμῖν⸀ ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη ⸀τοῦτο τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ· αὐτοὶ καὶ
⸀ἀκούσονται.

30 ⸀Ἐνέμεινεν ⸀δὲ διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι, καὶ ἀπεδέχετο πάντας
τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς αὐτόν, **31** κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ
διδάσκων τὰ περὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάσης παρρησίας ἀκωλύτως.

28:28 ἔστω ὑμῖν Treg NIV RP] ὑμῖν ἔστω WH • **τοῦτο** WH Treg NIV] – RP • **ἀκούσονται** WH Treg NIV] + 29 Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν. RP **30 Ἐνέμεινεν** WH Treg NIV] Ἔμεινεν RP • **δὲ** WH Treg NIV] + ὁ Παῦλος RP

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

1:1 Παῦλος δοῦλος ⸂Χριστοῦ Ἰησοῦ⸃, κλητὸς ἀπόστολος, ἀφωρισμένος
εἰς εὐαγγέλιον θεοῦ **2** ὃ προεπηγγείλατο διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς
ἁγίαις **3** περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος Δαυὶδ κατὰ
σάρκα, **4** τοῦ ὁρισθέντος υἱοῦ θεοῦ ἐν δυνάμει κατὰ πνεῦμα ἁγιωσύνης ἐξ
ἀναστάσεως νεκρῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν, **5** δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν
καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος
αὐτοῦ, **6** ἐν οἷς ἐστε καὶ ὑμεῖς κλητοὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, **7** πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν
Ῥώμῃ ἀγαπητοῖς θεοῦ, κλητοῖς ἁγίοις· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς
ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

8 Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ⸀περὶ πάντων
ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. **9** μάρτυς γάρ μού
ἐστιν ὁ θεός, ᾧ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ,
ὡς ἀδιαλείπτως μνείαν ὑμῶν ποιοῦμαι **10** πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου,
δεόμενος εἴ πως ἤδη ποτὲ εὐοδωθήσομαι ἐν τῷ θελήματι τοῦ θεοῦ ἐλθεῖν πρὸς
ὑμᾶς. **11** ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς, ἵνα τι μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν πνευματικὸν
εἰς τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς, **12** τοῦτο δέ ἐστιν συμπαρακληθῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς
ἐν ἀλλήλοις πίστεως ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ. **13** οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί,
ὅτι πολλάκις προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐκωλύθην ἄχρι τοῦ δεῦρο, ἵνα
τινὰ καρπὸν σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν. **14** Ἕλλησίν τε
καὶ βαρβάροις, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις ὀφειλέτης εἰμί· **15** οὕτως τὸ κατ' ἐμὲ
πρόθυμον καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν Ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι.

16 Οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ ⸀εὐαγγέλιον, δύναμις γὰρ θεοῦ ἐστιν εἰς
σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι· **17** δικαιοσύνη
γὰρ θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως εἰς πίστιν, καθὼς γέγραπται· Ὁ
δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται.

1:1 Χριστοῦ Ἰησοῦ Treg NIV] Ἰησοῦ Χριστοῦ WH RP **8 περὶ** WH Treg NIV] ὑπὲρ RP **16 εὐαγγέλιον** WH Treg NIV] + τοῦ χριστοῦ RP

18 Ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ θεοῦ ἀπ᾽ οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ
ἀδικίαν ἀνθρώπων τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων, **19** διότι τὸ γνωστὸν
τοῦ θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς, ὁ ⸉θεὸς γὰρ⸊ αὐτοῖς ἐφανέρωσεν. **20** τὰ
γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασιν νοούμενα καθορᾶται,
ἥ τε ἀΐδιος αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης, εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους,
21 διότι γνόντες τὸν θεὸν οὐχ ὡς θεὸν ἐδόξασαν ἢ ηὐχαρίστησαν, ἀλλὰ
ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν
καρδία· **22** φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν, **23** καὶ ἤλλαξαν τὴν δόξαν
τοῦ ἀφθάρτου θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ
τετραπόδων καὶ ἑρπετῶν.

24 ⸀Διὸ παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν
εἰς ἀκαθαρσίαν τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν ⸀αὐτοῖς, **25** οἵτινες
μετήλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει, καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ
ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, ὅς ἐστιν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας·
ἀμήν.

26 Διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας· αἵ τε γὰρ θήλειαι
αὐτῶν μετήλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν, **27** ὁμοίως τε καὶ
οἱ ἄρσενες ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει
αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρσενες ἐν ἄρσεσιν τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι καὶ
τὴν ἀντιμισθίαν ἣν ἔδει τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν ⸀ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες.

28 Καὶ καθὼς οὐκ ἐδοκίμασαν τὸν θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν
αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα, **29** πεπληρωμένους
πάσῃ ⸀ἀδικίᾳ πονηρίᾳ πλεονεξίᾳ κακίᾳ, μεστοὺς φθόνου φόνου ἔριδος δόλου
κακοηθείας, ψιθυριστάς, **30** καταλάλους, θεοστυγεῖς, ὑβριστάς, ὑπερηφάνους,
ἀλαζόνας, ἐφευρετὰς κακῶν, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, **31** ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους,
⸀ἀστόργους, ἀνελεήμονας· **32** οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ θεοῦ ἐπιγνόντες, ὅτι οἱ
τὰ τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάτου εἰσίν, οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν ἀλλὰ καὶ
συνευδοκοῦσιν τοῖς πράσσουσιν.

1:19 **θεὸς γὰρ** WH Treg NIV] γὰρ θεὸς RP **24** **Διὸ** WH Treg NIV] + καὶ RP • **αὐτοῖς** WH Treg NIV] ἑαυτοῖς RP **27** **ἑαυτοῖς** Treg NIV RP] αὐτοῖς WH **29** **ἀδικίᾳ** WH Treg NIV] + πορνείᾳ RP **31** **ἀστόργους** WH Treg NIV] + ἀσπόνδους RP

2:1 Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὦ ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων· ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν
ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις, τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων· **2** οἴδαμεν δὲ
ὅτι τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ ἐστιν κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας.
3 λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὦ ἄνθρωπε ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας
καὶ ποιῶν αὐτά, ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ; **4** ἢ τοῦ πλούτου τῆς
χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς, ἀγνοῶν
ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ θεοῦ εἰς μετάνοιάν σε ἄγει; **5** κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά
σου καὶ ἀμετανόητον καρδίαν θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ
⸀ἀποκαλύψεως δικαιοκρισίας τοῦ θεοῦ, **6** ὃς ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα
αὐτοῦ· **7** τοῖς μὲν καθ’ ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν
ζητοῦσιν ζωὴν αἰώνιον· **8** τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας καὶ ⸀ἀπειθοῦσι τῇ ἀληθείᾳ
πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ ⸂ὀργὴ καὶ θυμός⸃, **9** θλῖψις καὶ στενοχωρία, ἐπὶ
πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακόν, Ἰουδαίου τε πρῶτον
καὶ Ἕλληνος· **10** δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν,
Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι· **11** οὐ γάρ ἐστιν προσωπολημψία παρὰ τῷ
θεῷ.

12 Ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἥμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ
ἥμαρτον, διὰ νόμου κριθήσονται· **13** οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ ⸀νόμου δίκαιοι παρὰ
⸀τῷ θεῷ, ἀλλ’ οἱ ποιηταὶ ⸁νόμου δικαιωθήσονται. **14** ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον
ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου ⸀ποιῶσιν, οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσιν
νόμος· **15** οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις
αὐτῶν, συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως καὶ μεταξὺ ἀλλήλων τῶν
λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων, **16** ἐν ⸂ἡμέρᾳ ὅτε⸃ ⸀κρίνει ὁ
θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου διὰ ⸂Χριστοῦ Ἰησοῦ⸃.

17 ⸂Εἰ δὲ⸃ σὺ Ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ καὶ ἐπαναπαύῃ ⸀νόμῳ καὶ καυχᾶσαι ἐν
θεῷ **18** καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα κατηχούμενος
ἐκ τοῦ νόμου, **19** πέποιθάς τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν
σκότει, **20** παιδευτὴν ἀφρόνων, διδάσκαλον νηπίων, ἔχοντα τὴν μόρφωσιν τῆς

2:5 ἀποκαλύψεως WH Treg NIV] + καὶ RP **8 ἀπειθοῦσι** WH Treg NIV] + μὲν RP • **ὀργὴ καὶ θυμός** WH Treg NIV] θυμὸς καὶ ὀργή RP **13** ⸀**νόμου** WH Treg NIV] τοῦ νόμου RP • **τῷ** WH NIV RP] – Treg • ⸁**νόμου** WH Treg NIV] τοῦ νόμου RP **14 ποιῶσιν** WH Treg NIV] ποιῇ RP **16 ἡμέρᾳ ὅτε** Treg NIV RP] ᾗ ἡμέρᾳ WH • **κρίνει** WH NIV] κρινεῖ Treg RP • **Χριστοῦ Ἰησοῦ** WH NA] Ἰησοῦ Χριστοῦ Treg NIV RP **17 Εἰ δὲ** WH Treg NIV] Ἴδε RP • **νόμῳ** WH Treg NIV] τῷ νόμῳ RP

γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ— **21** ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον σεαυτὸν
οὐ διδάσκεις; ὁ κηρύσσων μὴ κλέπτειν κλέπτεις; **22** ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν
μοιχεύεις; ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἴδωλα ἱεροσυλεῖς; **23** ὃς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ
τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν θεὸν ἀτιμάζεις; **24** τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ θεοῦ δι’
ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν, καθὼς γέγραπται.

25 Περιτομὴ μὲν γὰρ ὠφελεῖ ἐὰν νόμον πράσσῃς· ἐὰν δὲ παραβάτης
νόμου ᾖς, ἡ περιτομή σου ἀκροβυστία γέγονεν. **26** ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία τὰ
δικαιώματα τοῦ νόμου φυλάσσῃ, ⸀οὐχ ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς περιτομὴν
λογισθήσεται; **27** καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως ἀκροβυστία τὸν νόμον τελοῦσα
σὲ τὸν διὰ γράμματος καὶ περιτομῆς παραβάτην νόμου. **28** οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ
φανερῷ Ἰουδαῖός ἐστιν, οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φανερῷ ἐν σαρκὶ περιτομή· **29** ἀλλ’ ὁ ἐν
τῷ κρυπτῷ Ἰουδαῖος, καὶ περιτομὴ καρδίας ἐν πνεύματι οὐ γράμματι, οὗ ὁ
ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων ἀλλ’ ἐκ τοῦ θεοῦ.

3:1 Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰουδαίου, ἢ τίς ἡ ὠφέλεια τῆς περιτομῆς;
2 πολὺ κατὰ πάντα τρόπον. πρῶτον μὲν ⸀γὰρ ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια
τοῦ θεοῦ. **3** τί γάρ; εἰ ἠπίστησάν τινες, μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν πίστιν τοῦ
θεοῦ καταργήσει; **4** μὴ γένοιτο· γινέσθω δὲ ὁ θεὸς ἀληθής, πᾶς δὲ ἄνθρωπος
ψεύστης, ⸀καθὼς γέγραπται· Ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου
καὶ ⸀νικήσεις ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. **5** εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν θεοῦ δικαιοσύνην
συνίστησιν, τί ἐροῦμεν; μὴ ἄδικος ὁ θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν; κατὰ ἄνθρωπον
λέγω. **6** μὴ γένοιτο· ἐπεὶ πῶς κρινεῖ ὁ θεὸς τὸν κόσμον; **7** εἰ ⸀δὲ ἡ ἀλήθεια τοῦ
θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, τί ἔτι κἀγὼ ὡς
ἁμαρτωλὸς κρίνομαι, **8** καὶ μὴ καθὼς βλασφημούμεθα καὶ καθώς φασίν τινες
ἡμᾶς λέγειν ὅτι Ποιήσωμεν τὰ κακὰ ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθά; ὧν τὸ κρίμα ἔνδικόν
ἐστιν.

9 Τί οὖν; προεχόμεθα; οὐ πάντως, προῃτιασάμεθα γὰρ Ἰουδαίους τε καὶ
Ἕλληνας πάντας ὑφ’ ἁμαρτίαν εἶναι, **10** καθὼς γέγραπται ὅτι Οὐκ ἔστιν
δίκαιος οὐδὲ εἷς, **11** οὐκ ἔστιν ⸀ὁ συνίων, οὐκ ἔστιν ⸁ὁ ἐκζητῶν τὸν θεόν·
12 πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρεώθησαν· οὐκ ⸀ἔστιν ποιῶν χρηστότητα, οὐκ

2:26 **οὐχ** WH Treg NIV] οὐχὶ RP **3:2** **γὰρ** WH NIV RP] – Treg **4** **καθὼς** NIV RP] καθάπερ WH Treg • **νικήσεις** WH NIV] νικήσῃς Treg RP **7** **δὲ** WH NIV] γὰρ Treg RP **11** ⸀**ὁ** Treg NIV RP] – WH • ⸁**ὁ** Treg NIV RP] – WH **12** **ἔστιν** WH Treg RP] + ὁ NIV

ἔστιν ἕως ἑνός. **13** τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν
ἐδολιοῦσαν, ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν, **14** ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας
γέμει· **15** ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα, **16** σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν
ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, **17** καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν. **18** οὐκ ἔστιν φόβος θεοῦ
ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

19 Οἴδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέγει τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ, ἵνα πᾶν στόμα
φραγῇ καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ θεῷ· **20** διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ
δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ, διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας.

21 Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη θεοῦ πεφανέρωται, μαρτυρουμένη
ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, **22** δικαιοσύνη δὲ θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ
Χριστοῦ, εἰς ⸀πάντας τοὺς πιστεύοντας, οὐ γάρ ἐστιν διαστολή. **23** πάντες
γὰρ ἥμαρτον καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, **24** δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ
αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· **25** ὃν προέθετο ὁ
θεὸς ἱλαστήριον ⸀διὰ πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι εἰς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης
αὐτοῦ διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων **26** ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ
θεοῦ, πρὸς ⸀τὴν ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ, εἰς τὸ εἶναι
αὐτὸν δίκαιον καὶ δικαιοῦντα τὸν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ.

27 Ποῦ οὖν ἡ καύχησις; ἐξεκλείσθη. διὰ ποίου νόμου; τῶν ἔργων; οὐχί,
ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως. **28** λογιζόμεθα ⸀γὰρ ⸂δικαιοῦσθαι πίστει⸃ ἄνθρωπον
χωρὶς ἔργων νόμου. **29** ἢ Ἰουδαίων ὁ θεὸς μόνον; ⸀οὐχὶ καὶ ἐθνῶν; ναὶ καὶ ἐθνῶν,
30 ⸀εἴπερ εἷς ὁ θεός, ὃς δικαιώσει περιτομὴν ἐκ πίστεως καὶ ἀκροβυστίαν διὰ
τῆς πίστεως. **31** νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; μὴ γένοιτο, ἀλλὰ
νόμον ⸀ἱστάνομεν.

4:1 Τί οὖν ἐροῦμεν ⸀εὑρηκέναι Ἀβραὰμ τὸν ⸀προπάτορα ⸀ἡμῶν κατὰ
σάρκα; **2** εἰ γὰρ Ἀβραὰμ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἔχει καύχημα· ἀλλʼ οὐ ⸀πρὸς
θεόν, **3** τί γὰρ ἡ γραφὴ λέγει; Ἐπίστευσεν δὲ Ἀβραὰμ τῷ θεῷ καὶ ἐλογίσθη
αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. **4** τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ
χάριν ἀλλὰ κατὰ ὀφείλημα· **5** τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ, πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν

3:22 πάντας WH Treg NIV] καὶ ἐπὶ πάντας RP **25 διὰ** WH Treg] + τῆς NIV RP **26 τὴν** WH Treg NIV] – RP **28 γὰρ** WH Treg NIV] οὖν RP • **δικαιοῦσθαι πίστει** WH Treg NIV] πίστει δικαιοῦσθαι RP **29 οὐχὶ** WH Treg NIV] + δὲ RP **30 εἴπερ** WH Treg NIV] ἐπείπερ RP **31 ἱστάνομεν** WH Treg NIV] ἱστῶμεν RP **4:1 εὑρηκέναι** Treg NIV] – WH RP • **προπάτορα** WH Treg NIV] πατέρα RP • **ἡμῶν** WH Treg NIV] + εὑρηκέναι RP **2 πρὸς** WH Treg NIV] + τὸν RP

δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ, λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην, **6** καθάπερ
καὶ Δαυὶδ λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου ᾧ ὁ θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην
χωρὶς ἔργων· **7** Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ
ἁμαρτίαι, **8** μακάριος ἀνὴρ ⸀οὗ οὐ μὴ λογίσηται κύριος ἁμαρτίαν.

9 Ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος ἐπὶ τὴν περιτομὴν ἢ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν;
λέγομεν ⸀γάρ· Ἐλογίσθη τῷ Ἀβραὰμ ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην. **10** πῶς
οὖν ἐλογίσθη; ἐν περιτομῇ ὄντι ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ; οὐκ ἐν περιτομῇ ἀλλʼ ἐν
ἀκροβυστίᾳ· **11** καὶ σημεῖον ἔλαβεν περιτομῆς, σφραγῖδα τῆς δικαιοσύνης
τῆς πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν
πιστευόντων διʼ ἀκροβυστίας, εἰς τὸ ⸀λογισθῆναι αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην,
12 καὶ πατέρα περιτομῆς τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσιν
τοῖς ἴχνεσιν τῆς ⸂ἐν ἀκροβυστίᾳ πίστεως⸃ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ.

13 Οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραὰμ ἢ τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ
κληρονόμον αὐτὸν ⸀εἶναι κόσμου, ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως· **14** εἰ γὰρ οἱ
ἐκ νόμου κληρονόμοι, κεκένωται ἡ πίστις καὶ κατήργηται ἡ ἐπαγγελία· **15** ὁ
γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται, οὗ ⸀δὲ οὐκ ἔστιν νόμος, οὐδὲ παράβασις.

16 Διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως, ἵνα κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν
ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου μόνον ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ
πίστεως Ἀβραάμ (ὅς ἐστιν πατὴρ πάντων ἡμῶν, **17** καθὼς γέγραπται ὅτι
Πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε), κατέναντι οὗ ἐπίστευσεν θεοῦ τοῦ
ζῳοποιοῦντος τοὺς νεκροὺς καὶ καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα· **18** ὃς παρʼ
ἐλπίδα ἐπʼ ἐλπίδι ἐπίστευσεν εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν κατὰ
τὸ εἰρημένον· Οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου· **19** καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ ⸀πίστει
κατενόησεν τὸ ἑαυτοῦ ⸀σῶμα νενεκρωμένον, ἑκατονταετής που ὑπάρχων,
καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς μήτρας Σάρρας, **20** εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ θεοῦ οὐ
διεκρίθη τῇ ἀπιστίᾳ ἀλλὰ ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει, δοὺς δόξαν τῷ θεῷ **21** καὶ
πληροφορηθεὶς ὅτι ὃ ἐπήγγελται δυνατός ἐστιν καὶ ποιῆσαι. **22** ⸀διὸ ἐλογίσθη
αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. **23** Οὐκ ἐγράφη δὲ διʼ αὐτὸν μόνον ὅτι ἐλογίσθη αὐτῷ,
24 ἀλλὰ καὶ διʼ ἡμᾶς οἷς μέλλει λογίζεσθαι, τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα

4:8 ***οὗ*** WH Treg NIV] ᾧ RP **9** ***γάρ*** WH Treg NIV] + ὅτι RP **11** ***λογισθῆναι*** WH Treg NIV] + καὶ RP NA **12** ***ἐν ἀκροβυστίᾳ πίστεως*** WH Treg NIV] πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ RP **13** ***εἶναι*** WH Treg NIV] + τοῦ RP **15** ***δὲ*** WH Treg NIV] γὰρ RP **19** ***πίστει*** WH Treg NIV] + οὐ RP • ***σῶμα*** Holmes WH[marg]] + ἤδη WH Treg NIV RP **22** ***διὸ*** Holmes WH[marg]] + καὶ WH Treg NIV RP

Ἰησοῦν τὸν κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν, **25** ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν.

5:1 Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως εἰρήνην ⸀ἔχομεν πρὸς τὸν θεὸν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, **2** δι’ οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ᾗ ἑστήκαμεν, καὶ καυχώμεθα ἐπ’ ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ θεοῦ· **3** οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ ⸀καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰδότες ὅτι ἡ θλῖψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, **4** ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμήν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα. **5** ἡ δὲ ἐλπὶς οὐ καταισχύνει· ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν.

6 ⸂Ἔτι γὰρ⸃ Χριστὸς ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν ⸀ἔτι κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανεν. **7** μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθανεῖται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν· **8** συνίστησιν δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ θεὸς ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανεν. **9** πολλῷ οὖν μᾶλλον δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ σωθησόμεθα δι’ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς. **10** εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ· **11** οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι ἐν τῷ θεῷ διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι’ οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν.

12 Διὰ τοῦτο ὥσπερ δι’ ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθεν καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν ἐφ’ ᾧ πάντες ἥμαρτον— **13** ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ, ἁμαρτία δὲ οὐκ ἐλλογεῖται μὴ ὄντος νόμου, **14** ἀλλὰ ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Μωϋσέως καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως Ἀδάμ, ὅς ἐστιν τύπος τοῦ μέλλοντος.

15 Ἀλλ’ οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα, οὕτως καὶ τὸ χάρισμα· εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι οἱ πολλοὶ ἀπέθανον, πολλῷ μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσεν. **16** καὶ οὐχ ὡς δι’ ἑνὸς ἁμαρτήσαντος τὸ δώρημα· τὸ μὲν γὰρ κρίμα ἐξ ἑνὸς εἰς κατάκριμα, τὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα. **17** εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσεν διὰ τοῦ ἑνός, πολλῷ μᾶλλον

5:1 **ἔχομεν** NIV RP] ἔχωμεν WH Treg **3** **καυχώμεθα** WH NIV RP] καυχώμενοι Treg **6** **Ἔτι γὰρ** Treg NIV RP] Εἴ γε WH • **ἔτι** WH Treg NIV] – RP

οἱ τὴν περισσείαν τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες ἐν ζωῇ βασιλεύσουσιν διὰ τοῦ ἑνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ.

18 Ἄρα οὖν ὡς δι’ ἑνὸς παραπτώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς κατάκριμα, οὕτως καὶ δι’ ἑνὸς δικαιώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς δικαίωσιν ζωῆς· **19** ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτως καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί. **20** νόμος δὲ παρεισῆλθεν ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα· οὗ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις, **21** ἵνα ὥσπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτως καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

6:1 Τί οὖν ἐροῦμεν; ⸀ἐπιμένωμεν τῇ ἁμαρτίᾳ, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσῃ; **2** μὴ γένοιτο· οἵτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ, πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ; **3** ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; **4** συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρός, οὕτως καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν.

5 Εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα· **6** τοῦτο γινώσκοντες ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη, ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ, **7** ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. **8** εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ συζήσομεν αὐτῷ· **9** εἰδότες ὅτι Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν οὐκέτι ἀποθνῄσκει, θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει· **10** ὃ γὰρ ἀπέθανεν, τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ· ὃ δὲ ζῇ, ζῇ τῷ θεῷ. **11** οὕτως καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς ⸂εἶναι νεκροὺς μὲν⸃ τῇ ἁμαρτίᾳ ζῶντας δὲ τῷ θεῷ ἐν Χριστῷ ⸀Ἰησοῦ.

12 Μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι εἰς τὸ ⸀ὑπακούειν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ, **13** μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ, ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ θεῷ ⸀ὡσεὶ ἐκ νεκρῶν

6:1 ἐπιμένωμεν WH Treg NIV] Ἐπιμένομεν RP **11 εἶναι νεκροὺς μὲν** WH Treg NA] νεκροὺς μὲν εἶναι RP; νεκροὺς μὲν NIV • **Ἰησοῦ** WH Treg NIV] + τῷ κυρίῳ ἡμῶν RP **12 ὑπακούειν** WH Treg NIV] + αὐτῇ ἐν RP **13 ὡσεὶ** WH Treg NIV] ὡς RP

ζῶντας καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ θεῷ. **14** ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ
κυριεύσει, οὐ γάρ ἐστε ὑπὸ νόμον ἀλλὰ ὑπὸ χάριν.

15 Τί οὖν; ⸀ἁμαρτήσωμεν ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον ἀλλὰ ὑπὸ χάριν; μὴ
γένοιτο· **16** οὐκ οἴδατε ὅτι ᾧ παριστάνετε ἑαυτοὺς δούλους εἰς ὑπακοήν, δοῦλοί
ἐστε ᾧ ὑπακούετε, ἤτοι ἁμαρτίας εἰς θάνατον ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην;
17 χάρις δὲ τῷ θεῷ ὅτι ἦτε δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας ὑπηκούσατε δὲ ἐκ καρδίας
εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδαχῆς, **18** ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας
ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ· **19** ἀνθρώπινον λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς
ὑμῶν· ὥσπερ γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ
ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνομίαν, οὕτως νῦν παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ
δικαιοσύνῃ εἰς ἁγιασμόν.

20 Ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε τῆς ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ.
21 τίνα οὖν καρπὸν εἴχετε τότε ἐφ᾽ οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε; τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων
θάνατος· **22** νυνὶ δέ, ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας δουλωθέντες δὲ τῷ θεῷ,
ἔχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν, τὸ δὲ τέλος ζωὴν αἰώνιον. **23** τὰ γὰρ
ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος, τὸ δὲ χάρισμα τοῦ θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

7:1 Ἢ ἀγνοεῖτε, ἀδελφοί, γινώσκουσιν γὰρ νόμον λαλῶ, ὅτι ὁ νόμος
κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου ἐφ᾽ ὅσον χρόνον ζῇ; **2** ἡ γὰρ ὕπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι
ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ, κατήργηται ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ
ἀνδρός. **3** ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς μοιχαλὶς χρηματίσει ἐὰν γένηται ἀνδρὶ
ἑτέρῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου, τοῦ μὴ εἶναι
αὐτὴν μοιχαλίδα γενομένην ἀνδρὶ ἑτέρῳ.

4 Ὥστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ διὰ τοῦ
σώματος τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς ἑτέρῳ, τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι
ἵνα καρποφορήσωμεν τῷ θεῷ. **5** ὅτε γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρκί, τὰ παθήματα
τῶν ἁμαρτιῶν τὰ διὰ τοῦ νόμου ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν εἰς τὸ
καρποφορῆσαι τῷ θανάτῳ· **6** νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου,
ἀποθανόντες ἐν ᾧ κατειχόμεθα, ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς ἐν καινότητι πνεύματος
καὶ οὐ παλαιότητι γράμματος.

7 Τί οὖν ἐροῦμεν; ὁ νόμος ἁμαρτία; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τὴν ἁμαρτίαν
οὐκ ἔγνων εἰ μὴ διὰ νόμου, τήν τε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ᾔδειν εἰ μὴ ὁ νόμος

6:15 ἁμαρτήσωμεν WH Treg NIV] Ἁμαρτήσομεν RP

ἔλεγεν· Οὐκ ἐπιθυμήσεις· **8** ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς
κατειργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν, χωρὶς γὰρ νόμου ἁμαρτία νεκρά.
9 ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ· ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν,
10 ἐγὼ δὲ ἀπέθανον, καὶ εὑρέθη μοι ἡ ἐντολὴ ἡ εἰς ζωὴν αὕτη εἰς θάνατον·
11 ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορμὴν λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντολῆς ἐξηπάτησέν με καὶ δι'
αὐτῆς ἀπέκτεινεν. **12** ὥστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολὴ ἁγία καὶ δικαία καὶ
ἀγαθή.

13 Τὸ οὖν ἀγαθὸν ἐμοὶ ⸀ἐγένετο θάνατος; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία, ἵνα
φανῇ ἁμαρτία διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνατον· ἵνα γένηται καθ'
ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς.

14 Οἴδαμεν γὰρ ὅτι ὁ νόμος πνευματικός ἐστιν· ἐγὼ δὲ ⸀σάρκινός εἰμι,
πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν. **15** ὃ γὰρ κατεργάζομαι οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὃ
θέλω τοῦτο πράσσω, ἀλλ' ὃ μισῶ τοῦτο ποιῶ. **16** εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω τοῦτο ποιῶ,
σύμφημι τῷ νόμῳ ὅτι καλός. **17** νυνὶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτὸ ἀλλὰ
ἡ ⸀οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. **18** οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοί, τοῦτ' ἔστιν ἐν
τῇ σαρκί μου, ἀγαθόν· τὸ γὰρ θέλειν παράκειταί μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι
τὸ καλὸν ⸀οὔ· **19** οὐ γὰρ ὃ θέλω ποιῶ ἀγαθόν, ἀλλὰ ὃ οὐ θέλω κακὸν τοῦτο
πράσσω. **20** εἰ δὲ ὃ οὐ ⸀θέλω τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτὸ ἀλλὰ
ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία.

21 Εὑρίσκω ἄρα τὸν νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν τὸ καλὸν ὅτι ἐμοὶ
τὸ κακὸν παράκειται· **22** συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω
ἄνθρωπον, **23** βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσίν μου ἀντιστρατευόμενον
τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου καὶ αἰχμαλωτίζοντά με ⸀ἐν τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ
ὄντι ἐν τοῖς μέλεσίν μου. **24** ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος· τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ
σώματος τοῦ θανάτου τούτου;

25 ⸀χάρις τῷ θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

Ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοῒ δουλεύω νόμῳ θεοῦ, τῇ δὲ σαρκὶ νόμῳ ἁμαρτίας.

7:13 ***ἐγένετο*** WH Treg NIV] *γέγονεν* RP **14** ***σάρκινός*** WH Treg NIV] *σαρκικός* RP **17** ***οἰκοῦσα*** Treg NIV RP] *ἐνοικοῦσα* WH **18** ***οὔ*** WH Treg NIV] + *οὐχ εὑρίσκω* RP **20** ***θέλω*** WH Treg] + *ἐγώ* NIV RP **23** ***ἐν*** WH Treg NIV] – RP **25** ***χάρις*** Treg] *χάρις δὲ* WH NIV; *εὐχαριστῶ* RP

8:1 Οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν Χριστῷ ⸀Ἰησοῦ· **2** ὁ γὰρ νόμος τοῦ
πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἠλευθέρωσέν ⸀σε ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς
ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. **3** τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου, ἐν ᾧ ἠσθένει διὰ τῆς
σαρκός, ὁ θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας καὶ
περὶ ἁμαρτίας κατέκρινε τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί, **4** ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ
νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν τοῖς μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα·
5 οἱ γὰρ κατὰ σάρκα ὄντες τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν, οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα τὰ
τοῦ πνεύματος. **6** τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς θάνατος, τὸ δὲ φρόνημα τοῦ
πνεύματος ζωὴ καὶ εἰρήνη· **7** διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς ἔχθρα εἰς θεόν, τῷ
γὰρ νόμῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται, οὐδὲ γὰρ δύναται· **8** οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες
θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται.

9 Ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκὶ ἀλλὰ ἐν πνεύματι, εἴπερ πνεῦμα θεοῦ οἰκεῖ
ἐν ὑμῖν. εἰ δέ τις πνεῦμα Χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ. **10** εἰ δὲ
Χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν διὰ ἁμαρτίαν, τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ
δικαιοσύνην. **11** εἰ δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος ⸀τὸν Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ ἐν
ὑμῖν, ὁ ἐγείρας ⸂ἐκ νεκρῶν Χριστὸν Ἰησοῦν⸃ ζῳοποιήσει καὶ τὰ θνητὰ σώματα
ὑμῶν διὰ ⸂τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ πνεῦμα⸃ ἐν ὑμῖν.

12 Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, ὀφειλέται ἐσμέν, οὐ τῇ σαρκὶ τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν,
13 εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε μέλλετε ἀποθνῄσκειν, εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις
τοῦ σώματος θανατοῦτε, ζήσεσθε. **14** ὅσοι γὰρ πνεύματι θεοῦ ἄγονται, οὗτοι
⸂υἱοί εἰσιν θεοῦ⸃. **15** οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον,
ἀλλὰ ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας ἐν ᾧ κράζομεν· Αββα ὁ πατήρ· **16** αὐτὸ τὸ
πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι ἐσμὲν τέκνα θεοῦ. **17** εἰ δὲ τέκνα,
καὶ κληρονόμοι· κληρονόμοι μὲν θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ, εἴπερ
συμπάσχομεν ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν.

18 Λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς
τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς. **19** ἡ γὰρ ἀποκαραδοκία
τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ θεοῦ ἀπεκδέχεται· **20** τῇ γὰρ
ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἑκοῦσα ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα, ⸀ἐφ’

8:1 Ἰησοῦ WH Treg NIV] + μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα RP **2 σε** WH NA] με Treg NIV RP **11 τὸν** WH Treg NIV] – RP • **ἐκ νεκρῶν Χριστὸν Ἰησοῦν** WH] χριστὸν ἐκ νεκρῶν Treg NIV; τὸν χριστὸν ἐκ νεκρῶν RP • **τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ πνεῦμα** Treg RP] τοῦ ἐνοικοῦντος αὐτοῦ πνεύματος WH NIV **14 υἱοί εἰσιν θεοῦ** Treg] υἱοὶ θεοῦ εἰσιν WH NIV; εἰσιν υἱοὶ θεοῦ RP **20 ἐφ’** WH NIV] ἐπ’ RP Treg

ἐλπίδι **21** ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς
φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ θεοῦ. **22** οἴδαμεν γὰρ
ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν· **23** οὐ μόνον δέ,
ἀλλὰ ⸂καὶ αὐτοὶ⸃ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ πνεύματος ἔχοντες ⸂ἡμεῖς καὶ⸃ αὐτοὶ ἐν
ἑαυτοῖς στενάζομεν, υἱοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος
ἡμῶν. **24** τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν· ἐλπὶς δὲ βλεπομένη οὐκ ἔστιν ἐλπίς, ὃ
γὰρ βλέπει ⸀τίς ἐλπίζει; **25** εἰ δὲ ὃ οὐ βλέπομεν ἐλπίζομεν, δι᾽ ὑπομονῆς
ἀπεκδεχόμεθα.

26 Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ πνεῦμα συναντιλαμβάνεται ⸂τῇ ἀσθενείᾳ⸃
ἡμῶν· τὸ γὰρ τί ⸀προσευξώμεθα καθὸ δεῖ οὐκ οἴδαμεν, ἀλλὰ αὐτὸ τὸ πνεῦμα
⸀ὑπερεντυγχάνει στεναγμοῖς ἀλαλήτοις, **27** ὁ δὲ ἐραυνῶν τὰς καρδίας οἶδεν τί
τὸ φρόνημα τοῦ πνεύματος, ὅτι κατὰ θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἁγίων.

28 Οἴδαμεν δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσι τὸν θεὸν πάντα ⸀συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν, τοῖς
κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς οὖσιν. **29** ὅτι οὓς προέγνω, καὶ προώρισεν συμμόρφους
τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς·
30 οὓς δὲ προώρισεν, τούτους καὶ ἐκάλεσεν· καὶ οὓς ἐκάλεσεν, τούτους καὶ
ἐδικαίωσεν· οὓς δὲ ἐδικαίωσεν, τούτους καὶ ἐδόξασεν.

31 Τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; εἰ ὁ θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ᾽ ἡμῶν; **32** ὅς γε
τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐτόν, πῶς
οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν χαρίσεται; **33** τίς ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν
θεοῦ; θεὸς ὁ δικαιῶν· **34** τίς ὁ ⸀κατακρινῶν; ⸀Χριστὸς ὁ ἀποθανών, μᾶλλον ⸀δὲ
⸀ἐγερθείς, ὅς ⸀καί ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ, ὃς καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν· **35** τίς
ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; θλῖψις ἢ στενοχωρία ἢ διωγμὸς ἢ
λιμὸς ἢ γυμνότης ἢ κίνδυνος ἢ μάχαιρα; **36** καθὼς γέγραπται ὅτι Ἕνεκεν σοῦ
θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς. **37** ἀλλ᾽ ἐν
τούτοις πᾶσιν ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς. **38** πέπεισμαι γὰρ ὅτι

8:23 καὶ αὐτοὶ WH Treg RP NA] – NIV • **ἡμεῖς καὶ** WH Treg NIV] καὶ ἡμεῖς RP **24 τίς** WH NIV] + τί Treg; + τί καὶ RP **26 τῇ ἀσθενείᾳ** WH Treg NIV] ταῖς ἀσθενείαις RP • **προσευξώμεθα** WH Treg NIV] προσευξόμεθα RP • **ὑπερεντυγχάνει** WH Treg NIV] + ὑπὲρ ἡμῶν RP **28 συνεργεῖ** Treg NIV RP] + ὁ θεὸς WH **34 κατακρινῶν** WH NIV] κατακρίνων Treg RP • **Χριστὸς** Treg RP] + Ἰησοῦς WH NIV • **δὲ** WH Treg NIV] + καὶ RP • **ἐγερθείς** Treg NIV RP] + ἐκ νεκρῶν WH • **καί** Treg NIV RP] – WH

οὔτε θάνατος οὔτε ζωὴ οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἀρχαὶ οὔτε ⸂ἐνεστῶτα οὔτε μέλλοντα οὔτε δυνάμεις⸃ **39** οὔτε ὕψωμα οὔτε βάθος οὔτε τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

9:1 Ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι, συμμαρτυρούσης μοι
τῆς συνειδήσεώς μου ἐν πνεύματι ἁγίῳ, **2** ὅτι λύπη μοί ἐστιν μεγάλη καὶ
ἀδιάλειπτος ὀδύνη τῇ καρδίᾳ μου· **3** ηὐχόμην γὰρ ⸂ἀνάθεμα εἶναι αὐτὸς ἐγὼ⸃
ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα,
4 οἵτινές εἰσιν Ἰσραηλῖται, ὧν ἡ υἱοθεσία καὶ ἡ δόξα καὶ αἱ διαθῆκαι καὶ ἡ
νομοθεσία καὶ ἡ λατρεία καὶ αἱ ἐπαγγελίαι, **5** ὧν οἱ πατέρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ
χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων, θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας·
ἀμήν.

6 Οὐχ οἷον δὲ ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐξ
Ἰσραήλ, οὗτοι Ἰσραήλ· **7** οὐδ' ὅτι εἰσὶν σπέρμα Ἀβραάμ, πάντες τέκνα, ἀλλ'·
Ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα. **8** τοῦτ' ἔστιν, οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκὸς
ταῦτα τέκνα τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας λογίζεται εἰς σπέρμα·
9 ἐπαγγελίας γὰρ ὁ λόγος οὗτος· Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι καὶ ἔσται
τῇ Σάρρᾳ υἱός. **10** οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ Ῥεβέκκα ἐξ ἑνὸς κοίτην ἔχουσα,
Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν· **11** μήπω γὰρ γεννηθέντων μηδὲ πραξάντων τι ἀγαθὸν
ἢ ⸀φαῦλον, ἵνα ἡ κατ' ἐκλογὴν πρόθεσις τοῦ θεοῦ μένῃ, **12** οὐκ ἐξ ἔργων
ἀλλ' ἐκ τοῦ καλοῦντος, ἐρρέθη αὐτῇ ὅτι Ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι·
13 ⸀καθὼς γέγραπται· Τὸν Ἰακὼβ ἠγάπησα, τὸν δὲ Ἠσαῦ ἐμίσησα.

14 Τί οὖν ἐροῦμεν; μὴ ἀδικία παρὰ τῷ θεῷ; μὴ γένοιτο· **15** τῷ ⸂Μωϋσεῖ
γὰρ⸃ λέγει· Ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτιρήσω ὃν ἂν οἰκτίρω. **16** ἄρα οὖν
οὐ τοῦ θέλοντος οὐδὲ τοῦ τρέχοντος ἀλλὰ τοῦ ἐλεῶντος θεοῦ. **17** λέγει γὰρ ἡ
γραφὴ τῷ Φαραὼ ὅτι Εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν
δύναμίν μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ. **18** ἄρα οὖν ὃν
θέλει ἐλεεῖ, ὃν δὲ θέλει σκληρύνει.

8:38 ἐνεστῶτα οὔτε μέλλοντα οὔτε δυνάμεις WH Treg NIV] δυνάμεις οὔτε ἐνεστῶτα οὔτε μέλλοντα RP **9:3 ἀνάθεμα εἶναι αὐτὸς ἐγὼ** WH Treg NIV] αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι RP **11 φαῦλον** WH Treg NIV] κακόν RP **13 καθὼς** Treg NIV RP] καθάπερ WH **15 Μωϋσεῖ γὰρ** WH Treg NIV] γὰρ Μωϋσεῖ RP

19 Ἐρεῖς ⸂μοι οὖν⸃· Τί ⸀οὖν ἔτι μέμφεται; τῷ γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς
ἀνθέστηκεν; **20** ⸂ὦ ἄνθρωπε, μενοῦνγε⸃ σὺ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ θεῷ;
μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι Τί με ἐποίησας οὕτως; **21** ἢ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν
ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι ὃ μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος
ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν; **22** εἰ δὲ θέλων ὁ θεὸς ἐνδείξασθαι τὴν ὀργὴν καὶ γνωρίσαι τὸ
δυνατὸν αὐτοῦ ἤνεγκεν ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ σκεύη ὀργῆς κατηρτισμένα εἰς
ἀπώλειαν, **23** ⸀καὶ ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκεύη ἐλέους,
ἃ προητοίμασεν εἰς δόξαν, **24** οὓς καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς οὐ μόνον ἐξ Ἰουδαίων
ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐθνῶν;— **25** ὡς καὶ ἐν τῷ Ὡσηὲ λέγει· Καλέσω τὸν οὐ λαόν μου
λαόν μου καὶ τὴν οὐκ ἠγαπημένην ἠγαπημένην· **26** καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ οὗ
ἐρρέθη ⸀αὐτοῖς· Οὐ λαός μου ὑμεῖς, ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ θεοῦ ζῶντος.

27 Ἠσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ· Ἐὰν ᾖ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ
ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ ⸀ὑπόλειμμα σωθήσεται· **28** λόγον γὰρ συντελῶν
καὶ ⸀συντέμνων ποιήσει κύριος ἐπὶ τῆς γῆς. **29** καὶ καθὼς προείρηκεν Ἠσαΐας·
Εἰ μὴ κύριος Σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα, ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν
καὶ ὡς Γόμορρα ἂν ὡμοιώθημεν.

30 Τί οὖν ἐροῦμεν; ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιοσύνην κατέλαβεν
δικαιοσύνην, δικαιοσύνην δὲ τὴν ἐκ πίστεως· **31** Ἰσραὴλ δὲ διώκων νόμον
δικαιοσύνης εἰς ⸀νόμον οὐκ ἔφθασεν. **32** διὰ τί; ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως ἀλλ᾽ ὡς ἐξ
⸀ἔργων· ⸀προσέκοψαν τῷ λίθῳ τοῦ προσκόμματος, **33** καθὼς γέγραπται· Ἰδοὺ
τίθημι ἐν Σιὼν λίθον προσκόμματος καὶ πέτραν σκανδάλου, ⸀καὶ ὁ πιστεύων
ἐπ᾽ αὐτῷ οὐ καταισχυνθήσεται.

10:1 Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ ἡ ⸀δέησις πρὸς τὸν θεὸν
ὑπὲρ ⸀αὐτῶν εἰς σωτηρίαν. **2** μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον θεοῦ ἔχουσιν· ἀλλ᾽
οὐ κατ᾽ ἐπίγνωσιν, **3** ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ τὴν ⸀ἰδίαν

9:19 μοι οὖν WH Treg NIV] οὖν μοι RP • **οὖν** NIV] – WH Treg RP **20 ὦ ἄνθρωπε μενοῦνγε** WH Treg NIV] Μενοῦνγε ὦ ἄνθρωπε RP **23 καὶ** Treg NIV RP] – WH **26 αὐτοῖς** WH NIV RP] – Treg **27 ὑπόλειμμα** WH Treg NIV] κατάλειμμα RP **28 συντέμνων** WH Treg NIV] + ἐν δικαιοσύνῃ ὅτι λόγον συντετμημένον RP **31 νόμον** WH Treg NIV] + δικαιοσύνης RP **32 ἔργων** WH Treg NIV] + νόμου RP • **προσέκοψαν** WH Treg NIV] + γὰρ RP **33 καὶ** WH Treg NIV] + πᾶς RP **10:1 δέησις** WH Treg NIV] + ἡ RP • **αὐτῶν** WH Treg NIV] τοῦ Ἰσραήλ ἐστιν RP **3 ἰδίαν** WH Treg] + δικαιοσύνην NIV RP

ζητοῦντες στῆσαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν· **4** τέλος γὰρ νόμου
Χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι.

5 Μωϋσῆς γὰρ γράφει ⸂ὅτι τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ ⸀τοῦ νόμου⸃ ὁ ⸀ποιήσας
ἄνθρωπος ζήσεται ἐν ⸀αὐτῇ. **6** ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη οὕτως λέγει· Μὴ
εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου· Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν; τοῦτ᾽ ἔστιν Χριστὸν
καταγαγεῖν· **7** ἤ· Τίς καταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον; τοῦτ᾽ ἔστιν Χριστὸν ἐκ
νεκρῶν ἀναγαγεῖν. **8** ἀλλὰ τί λέγει; Ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστιν, ἐν τῷ στόματί
σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, τοῦτ᾽ ἔστιν τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ κηρύσσομεν.
9 ὅτι ἐὰν ⸀ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί ⸀σου κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν
τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ· **10** καρδίᾳ γὰρ
πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν· **11** λέγει γὰρ
ἡ γραφή· Πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ᾽ αὐτῷ οὐ καταισχυνθήσεται. **12** οὐ γάρ ἐστιν
διαστολὴ Ἰουδαίου τε καὶ Ἕλληνος, ὁ γὰρ αὐτὸς κύριος πάντων, πλουτῶν εἰς
πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν· **13** Πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα
κυρίου σωθήσεται.

14 Πῶς οὖν ⸀ἐπικαλέσωνται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν; πῶς δὲ ⸀πιστεύσωσιν
οὗ οὐκ ἤκουσαν; πῶς δὲ ⸀ἀκούσωσιν χωρὶς κηρύσσοντος; **15** πῶς δὲ
⸀κηρύξωσιν ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσιν; ⸀καθὼς γέγραπται· Ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν
⸀εὐαγγελιζομένων ⸀τὰ ἀγαθά. **16** ἀλλ᾽ οὐ πάντες ὑπήκουσαν τῷ εὐαγγελίῳ·
Ἠσαΐας γὰρ λέγει· Κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; **17** ἄρα ἡ πίστις ἐξ
ἀκοῆς, ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος ⸀Χριστοῦ.

18 Ἀλλὰ λέγω, μὴ οὐκ ἤκουσαν; μενοῦνγε· Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ
φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν. **19** ἀλλὰ
λέγω, μὴ ⸂Ἰσραὴλ οὐκ ἔγνω⸃; πρῶτος Μωϋσῆς λέγει· Ἐγὼ παραζηλώσω ὑμᾶς
ἐπ᾽ οὐκ ἔθνει, ἐπ᾽ ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ ὑμᾶς. **20** Ἠσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ

10:5 ὅτι τὴν ... νόμου WH] τὴν ... νόμου ὅτι Treg NIV RP • **τοῦ** NIV RP] – WH Treg • **ποιήσας** WH] + **αὐτὰ** Treg NIV RP • **αὐτῇ** WH Treg] αὐτοῖς NIV RP **9 ὁμολογήσῃς** Treg NIV RP] + τὸ ῥῆμα WH • **σου** Treg NIV RP] + ὅτι WH **14 ἐπικαλέσωνται** WH Treg NIV] ἐπικαλέσονται RP • **πιστεύσωσιν** WH Treg NIV] πιστεύσουσιν RP • **ἀκούσωσιν** WH Treg NIV] ἀκούσουσιν RP **15 κηρύξωσιν** WH Treg NIV] κηρύξουσιν RP • **καθὼς** Treg NIV RP] καθάπερ WH • **εὐαγγελιζομένων** WH Treg NIV] + εἰρήνην τῶν εὐαγγελιζομένων RP • **τὰ** NIV RP] – WH Treg **17 Χριστοῦ** WH Treg NIV] θεοῦ RP **19 Ἰσραὴλ οὐκ ἔγνω** WH Treg NIV] οὐκ ἔγνω Ἰσραὴλ RP

καὶ λέγει· Εὑρέθην ⸀*ἐν τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, ἐμφανὴς* ⸀*ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν.* **21** πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ λέγει· *Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα.*

11:1 Λέγω οὖν, *μὴ ἀπώσατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ*; μὴ γένοιτο· καὶ γὰρ
ἐγὼ Ἰσραηλίτης εἰμί, ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ, φυλῆς Βενιαμίν. **2** *οὐκ ἀπώσατο*
ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ ὃν προέγνω. ἢ οὐκ οἴδατε ἐν Ἠλίᾳ τί λέγει ἡ γραφή,
ὡς ἐντυγχάνει τῷ θεῷ κατὰ τοῦ ⸀Ἰσραήλ; **3** *Κύριε, τοὺς προφήτας σου*
ἀπέκτειναν, ⸀*τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν, κἀγὼ ὑπελείφθην μόνος, καὶ*
ζητοῦσιν τὴν ψυχήν μου. **4** ἀλλὰ τί λέγει αὐτῷ ὁ χρηματισμός; *Κατέλιπον*
ἐμαυτῷ ἑπτακισχιλίους ἄνδρας, οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βάαλ. **5** οὕτως
οὖν καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ λεῖμμα κατʼ ἐκλογὴν χάριτος γέγονεν· **6** εἰ δὲ χάριτι,
οὐκέτι ἐξ ἔργων, ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκέτι γίνεται ⸀χάρις.

7 τί οὖν; ὃ ἐπιζητεῖ Ἰσραήλ, τοῦτο οὐκ ἐπέτυχεν, ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν·
οἱ δὲ λοιποὶ ἐπωρώθησαν, **8** ⸀καθὼς γέγραπται· *Ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς πνεῦμα*
κατανύξεως, ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν καὶ ὦτα τοῦ μὴ ἀκούειν, ἕως τῆς
σήμερον ἡμέρας. **9** καὶ Δαυὶδ λέγει· *Γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ*
εἰς θήραν καὶ εἰς σκάνδαλον καὶ εἰς ἀνταπόδομα αὐτοῖς, **10** *σκοτισθήτωσαν οἱ*
ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διὰ παντὸς σύγκαμψον.

11 Λέγω οὖν, μὴ ἔπταισαν ἵνα πέσωσιν; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τῷ αὐτῶν
παραπτώματι ἡ σωτηρία τοῖς ἔθνεσιν, εἰς τὸ παραζηλῶσαι αὐτούς. **12** εἰ δὲ
τὸ παράπτωμα αὐτῶν πλοῦτος κόσμου καὶ τὸ ἥττημα αὐτῶν πλοῦτος ἐθνῶν,
πόσῳ μᾶλλον τὸ πλήρωμα αὐτῶν.

13 Ὑμῖν ⸀δὲ λέγω τοῖς ἔθνεσιν. ἐφʼ ὅσον μὲν ⸀οὖν εἰμι ἐγὼ ἐθνῶν
ἀπόστολος, τὴν διακονίαν μου δοξάζω, **14** εἴ πως παραζηλώσω μου τὴν σάρκα
καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν. **15** εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν καταλλαγὴ κόσμου, τίς
ἡ πρόσλημψις εἰ μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν; **16** εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ τὸ φύραμα·
καὶ εἰ ἡ ῥίζα ἁγία, καὶ οἱ κλάδοι.

10:20 ἐν Treg NIV] – WH RP • **ἐγενόμην** WH NIV RP] + ἐν Treg **11:2 Ἰσραήλ** WH Treg NIV] + λέγων RP **3 τὰ** WH Treg NIV] καὶ τὰ RP **6 χάρις** WH Treg NIV] + Εἰ δὲ ἐξ ἔργων οὐκέτι ἐστὶν χάρις ἐπεὶ τὸ ἔργον οὐκέτι ἐστὶν ἔργον RP **8 καθὼς** NIV RP] καθάπερ WH Treg **13 δὲ** WH Treg NIV] γὰρ RP • **οὖν** WH Treg NIV] – RP

17 Εἰ δέ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ ἀγριέλαιος ὢν
ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς καὶ συγκοινωνὸς τῆς ⸀ῥίζης τῆς πιότητος τῆς ἐλαίας
ἐγένου, **18** μὴ κατακαυχῶ τῶν κλάδων· εἰ δὲ κατακαυχᾶσαι, οὐ σὺ τὴν
ῥίζαν βαστάζεις ἀλλὰ ἡ ῥίζα σέ. **19** ἐρεῖς οὖν· Ἐξεκλάσθησαν κλάδοι ἵνα ἐγὼ
ἐγκεντρισθῶ. **20** καλῶς· τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ τῇ πίστει ἕστηκας.
μὴ ⸂ὑψηλὰ φρόνει⸃, ἀλλὰ φοβοῦ· **21** εἰ γὰρ ὁ θεὸς τῶν κατὰ φύσιν κλάδων
οὐκ ἐφείσατο, ⸀οὐδὲ σοῦ φείσεται. **22** ἴδε οὖν χρηστότητα καὶ ἀποτομίαν
θεοῦ· ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας ⸀ἀποτομία, ἐπὶ δὲ σὲ ⸂χρηστότης θεοῦ⸃, ἐὰν
⸀ἐπιμένῃς τῇ χρηστότητι, ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ. **23** κἀκεῖνοι δέ, ἐὰν μὴ
⸀ἐπιμένωσι τῇ ἀπιστίᾳ, ἐγκεντρισθήσονται· δυνατὸς γάρ ⸂ἐστιν ὁ θεὸς⸃ πάλιν
ἐγκεντρίσαι αὐτούς. **24** εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἐξεκόπης ἀγριελαίου καὶ
παρὰ φύσιν ἐνεκεντρίσθης εἰς καλλιέλαιον, πόσῳ μᾶλλον οὗτοι οἱ κατὰ φύσιν
ἐγκεντρισθήσονται τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ.

25 Οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο, ἵνα μὴ ⸀ἦτε
ἑαυτοῖς φρόνιμοι, ὅτι πώρωσις ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν ἄχρι οὗ τὸ
πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ, **26** καὶ οὕτως πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται· καθὼς
γέγραπται· Ἥξει ἐκ Σιὼν ὁ ⸀ῥυόμενος, ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ.
27 καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ᾽ ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.
28 κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον ἐχθροὶ δι᾽ ὑμᾶς, κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν ἀγαπητοὶ
διὰ τοὺς πατέρας· **29** ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χαρίσματα καὶ ἡ κλῆσις τοῦ θεοῦ.
30 ὥσπερ ⸀γὰρ ὑμεῖς ποτε ἠπειθήσατε τῷ θεῷ, νῦν δὲ ἠλεήθητε τῇ τούτων
ἀπειθείᾳ, **31** οὕτως καὶ οὗτοι νῦν ἠπείθησαν τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει ἵνα καὶ αὐτοὶ
⸀νῦν ἐλεηθῶσιν· **32** συνέκλεισεν γὰρ ὁ θεὸς τοὺς πάντας εἰς ἀπείθειαν ἵνα τοὺς
πάντας ἐλεήσῃ.

33 Ὦ βάθος πλούτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως θεοῦ· ὡς ἀνεξεραύνητα τὰ
κρίματα αὐτοῦ καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ. **34** Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου; ἢ
τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο; **35** ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται

11:17 ῥίζης WH NIV] + *καὶ* Treg RP **20 ὑψηλὰ φρόνει** WH Treg NIV] *ὑψηλοφρόνει* RP **21 οὐδὲ** WH Treg NIV] *μήπως οὐδέ* RP NA **22 ἀποτομία** WH Treg NIV] *ἀποτομίαν* RP • **χρηστότης θεοῦ** WH Treg NIV] *χρηστότητα* RP • **ἐπιμένῃς** WH Treg NIV] *ἐπιμείνῃς* RP **23 ἐπιμένωσι** WH Treg NIV] *ἐπιμείνωσιν* RP • **ἐστιν ὁ θεὸς** WH Treg NIV] *ὁ θεὸς ἐστιν* RP **25 ἦτε** Holmes] + *ἐν* WH Treg; + *παρ᾽* NIV RP **26 ῥυόμενος** WH Treg NIV] + *καὶ* RP **30 γὰρ** WH Treg NIV] + *καὶ* RP **31 νῦν** WH NIV] – Treg RP

αὐτῷ; **36** ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ δι’ αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

12:1 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ θεοῦ παραστῆσαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν ἁγίαν ⸀εὐάρεστον τῷ θεῷ⸁, τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν· **2** καὶ μὴ ⸀συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ ⸀μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνακαινώσει τοῦ ⸀νοός, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον.

3 Λέγω γὰρ διὰ τῆς χάριτος τῆς δοθείσης μοι παντὶ τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν μὴ ὑπερφρονεῖν παρ’ ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, ἑκάστῳ ὡς ὁ θεὸς ἐμέρισεν μέτρον πίστεως. **4** καθάπερ γὰρ ἐν ἑνὶ σώματι ⸀πολλὰ μέλη⸁ ἔχομεν, τὰ δὲ μέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν, **5** οὕτως οἱ πολλοὶ ἓν σῶμά ἐσμεν ἐν Χριστῷ, ⸀τὸ δὲ καθ’ εἷς ἀλλήλων μέλη. **6** ἔχοντες δὲ χαρίσματα κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα, εἴτε προφητείαν κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως, **7** εἴτε διακονίαν ἐν τῇ διακονίᾳ, εἴτε ὁ διδάσκων ἐν τῇ διδασκαλίᾳ, **8** εἴτε ὁ παρακαλῶν ἐν τῇ παρακλήσει, ὁ μεταδιδοὺς ἐν ἁπλότητι, ὁ προϊστάμενος ἐν σπουδῇ, ὁ ἐλεῶν ἐν ἱλαρότητι.

9 Ἡ ἀγάπη ἀνυπόκριτος. ἀποστυγοῦντες τὸ πονηρόν, κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ· **10** τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι, τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι, **11** τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί, τῷ πνεύματι ζέοντες, τῷ κυρίῳ δουλεύοντες, **12** τῇ ἐλπίδι χαίροντες, τῇ θλίψει ὑπομένοντες, τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες, **13** ταῖς χρείαις τῶν ἁγίων κοινωνοῦντες, τὴν φιλοξενίαν διώκοντες. **14** εὐλογεῖτε τοὺς ⸀διώκοντας, εὐλογεῖτε καὶ μὴ καταρᾶσθε. **15** χαίρειν μετὰ ⸀χαιρόντων, κλαίειν μετὰ κλαιόντων. **16** τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρονοῦντες, μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι. μὴ γίνεσθε φρόνιμοι παρ’ ἑαυτοῖς. **17** μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες· προνοούμενοι καλὰ ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων· **18** εἰ δυνατόν, τὸ ἐξ ὑμῶν μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες· **19** μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες, ἀγαπητοί, ἀλλὰ δότε τόπον τῇ ὀργῇ, γέγραπται γάρ· Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει

12:1 ***εὐάρεστον τῷ θεῷ*** Treg NIV RP] *τῷ θεῷ εὐάρεστον* WH **2** ***συσχηματίζεσθε*** WH Treg NIV] *συσχηματίζεσθαι* RP • ***μεταμορφοῦσθε*** WH Treg NIV] *μεταμορφοῦσθαι* RP • ***νοός*** WH Treg NIV] + *ὑμῶν* RP **4** ***πολλὰ μέλη*** WH Treg NIV] *μέλη πολλὰ* RP **5** ***τὸ*** WH Treg NIV] *ὁ* RP **14** ***διώκοντας*** WH] + *ὑμᾶς* Treg NIV RP **15** ***χαιρόντων*** WH Treg NIV] + *καὶ* RP

κύριος. **20** ⸂ἀλλὰ ἐὰν⸃ πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε αὐτόν· ἐὰν διψᾷ, πότιζε
αὐτόν· τοῦτο γὰρ ποιῶν ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.
21 μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν.

13:1 Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω, οὐ γὰρ ἔστιν
ἐξουσία εἰ μὴ ὑπὸ θεοῦ, αἱ δὲ ⸀οὖσαι ⸀ὑπὸ θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν. **2** ὥστε
ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ τῇ τοῦ θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν, οἱ δὲ
ἀνθεστηκότες ἑαυτοῖς κρίμα λήμψονται. **3** οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ εἰσὶν φόβος
⸂τῷ ἀγαθῷ ἔργῳ⸃ ἀλλὰ ⸂τῷ κακῷ⸃. θέλεις δὲ μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν; τὸ
ἀγαθὸν ποίει, καὶ ἕξεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς· **4** θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν σοὶ εἰς
τὸ ἀγαθόν. ἐὰν δὲ τὸ κακὸν ποιῇς, φοβοῦ· οὐ γὰρ εἰκῇ τὴν μάχαιραν φορεῖ·
θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν, ἔκδικος εἰς ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν πράσσοντι. **5** διὸ
ἀνάγκη ὑποτάσσεσθαι, οὐ μόνον διὰ τὴν ὀργὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνείδησιν,
6 διὰ τοῦτο γὰρ καὶ φόρους τελεῖτε, λειτουργοὶ γὰρ θεοῦ εἰσιν εἰς αὐτὸ τοῦτο
προσκαρτεροῦντες. **7** ⸀ἀπόδοτε πᾶσι τὰς ὀφειλάς, τῷ τὸν φόρον τὸν φόρον, τῷ
τὸ τέλος τὸ τέλος, τῷ τὸν φόβον τὸν φόβον, τῷ τὴν τιμὴν τὴν τιμήν.

8 Μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε, εἰ μὴ τὸ ⸂ἀλλήλους ἀγαπᾶν⸃· ὁ γὰρ ἀγαπῶν
τὸν ἕτερον νόμον πεπλήρωκεν. **9** τὸ γάρ· Οὐ μοιχεύσεις, Οὐ φονεύσεις, Οὐ
κλέψεις, Οὐκ ἐπιθυμήσεις, καὶ εἴ τις ἑτέρα ἐντολή, ἐν ⸂τῷ λόγῳ τούτῳ⸃
ἀνακεφαλαιοῦται, ⸂ἐν τῷ⸃· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. **10** ἡ
ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ ἐργάζεται· πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη.

11 Καὶ τοῦτο εἰδότες τὸν καιρόν, ὅτι ὥρα ⸂ἤδη ὑμᾶς⸃ ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι,
νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν. **12** ἡ νὺξ προέκοψεν,
ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν. ⸀ἀποβαλώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους, ⸂ἐνδυσώμεθα
δὲ⸃ τὰ ὅπλα τοῦ φωτός. **13** ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ
κώμοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ, **14** ἀλλὰ

12:20 **ἀλλὰ ἐὰν** WH Treg NIV] Ἐὰν οὖν RP **13:1** **οὖσαι** WH Treg NIV] + ἐξουσίαι RP • **ὑπὸ** WH Treg NIV] + τοῦ RP **3** **τῷ ἀγαθῷ ἔργῳ** WH Treg NIV] τῶν ἀγαθῶν ἔργων RP • **τῷ κακῷ** WH Treg NIV] τῶν κακῶν RP **7** **ἀπόδοτε** WH Treg NIV] + οὖν RP **8** **ἀλλήλους ἀγαπᾶν** WH Treg NIV] ἀγαπᾶν ἀλλήλους RP **9** **τῷ λόγῳ τούτῳ** WH Treg NIV] τούτῳ τῷ λόγῳ RP • **ἐν τῷ** WH Treg RP NA] – NIV **11** **ἤδη ὑμᾶς** WH NIV] ἤδη ἡμᾶς Treg; ἡμᾶς ἤδη RP **12** **ἀποβαλώμεθα** Holmes] ἀποθώμεθα WH Treg NIV RP • **ἐνδυσώμεθα δὲ** WH Treg NIV] καὶ ἐνδυσώμεθα RP

ἐνδύσασθε τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε
εἰς ἐπιθυμίας.

14:1 Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει προσλαμβάνεσθε, μὴ εἰς διακρίσεις
διαλογισμῶν. **2** ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα, ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει.
3 ὁ ἐσθίων τὸν μὴ ἐσθίοντα μὴ ἐξουθενείτω, ⸂ὁ δὲ⸃ μὴ ἐσθίων τὸν ἐσθίοντα
μὴ κρινέτω, ὁ θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο. **4** σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον
οἰκέτην; τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει ἢ πίπτει· σταθήσεται δέ, ⸂δυνατεῖ γὰρ⸃ ὁ
⸀κύριος στῆσαι αὐτόν.

5 Ὃς ⸀μὲν κρίνει ἡμέραν παρ’ ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν· ἕκαστος
ἐν τῷ ἰδίῳ νοῒ πληροφορείσθω· **6** ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν κυρίῳ ⸀φρονεῖ. καὶ ὁ
ἐσθίων κυρίῳ ἐσθίει, εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ θεῷ· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων κυρίῳ οὐκ ἐσθίει,
καὶ εὐχαριστεῖ τῷ θεῷ.

7 Οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἑαυτῷ ζῇ, καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀποθνῄσκει· **8** ἐάν τε γὰρ
ζῶμεν, τῷ κυρίῳ ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνῄσκωμεν, τῷ κυρίῳ ἀποθνῄσκομεν. ἐάν τε
οὖν ζῶμεν ἐάν τε ἀποθνῄσκωμεν, τοῦ κυρίου ἐσμέν. **9** εἰς τοῦτο γὰρ ⸀Χριστὸς
⸀ἀπέθανεν καὶ ἔζησεν ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ.

10 Σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου; ἢ καὶ σὺ τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν
σου; πάντες γὰρ παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ ⸀θεοῦ, **11** γέγραπται
γάρ· Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ ⸂πᾶσα γλῶσσα
ἐξομολογήσεται⸃ τῷ θεῷ. **12** ⸀ἄρα ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον ⸀δώσει.

13 Μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν· ἀλλὰ τοῦτο κρίνατε μᾶλλον, τὸ μὴ
τιθέναι πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον. **14** οἶδα καὶ πέπεισμαι ἐν κυρίῳ
Ἰησοῦ ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι’ ⸀ἑαυτοῦ· εἰ μὴ τῷ λογιζομένῳ τι κοινὸν εἶναι, ἐκείνῳ
κοινόν. **15** εἰ ⸀γὰρ διὰ βρῶμα ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται, οὐκέτι κατὰ ἀγάπην
περιπατεῖς. μὴ τῷ βρώματί σου ἐκεῖνον ἀπόλλυε ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἀπέθανεν.

14:3 **ὁ δὲ** WH Treg NIV] *καὶ ὁ* RP **4** **δυνατεῖ γὰρ** WH Treg NIV] *δυνατὸς γάρ ἐστιν* RP • **κύριος** WH Treg NIV] *θεὸς* RP **5** **μὲν** Treg NIV RP] + *γάρ* WH NA **6** **φρονεῖ** WH Treg NIV] + *καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν κυρίῳ οὐ φρονεῖ* RP **9** **Χριστὸς** WH Treg NIV] + *καὶ* RP • **ἀπέθανεν** WH Treg NIV] + *καὶ ἀνέστη* RP **10** **θεοῦ** WH Treg NIV] *χριστοῦ* RP **11** **πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται** WH NIV RP] *ἐξομολογήσεται πᾶσα γλῶσσα* Treg **12** **ἄρα** Treg] + *οὖν* WH NIV RP • **δώσει** Holmes WH[marg]] + *τῷ θεῷ* WH NIV RP; *ἀποδώσει τῷ θεῷ* Treg **14** **ἑαυτοῦ** WH NIV] *αὐτοῦ* Treg RP **15** **γὰρ** WH Treg NIV] *δὲ* RP

16 μὴ βλασφημείσθω οὖν ὑμῶν τὸ ἀγαθόν. **17** οὐ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ
θεοῦ βρῶσις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν πνεύματι
ἁγίῳ· **18** ὁ γὰρ ἐν ⸀τούτῳ δουλεύων τῷ Χριστῷ εὐάρεστος τῷ θεῷ καὶ δόκιμος
τοῖς ἀνθρώποις. **19** ἄρα οὖν τὰ τῆς εἰρήνης διώκωμεν καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῆς
εἰς ἀλλήλους. **20** μὴ ἕνεκεν βρώματος κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ. πάντα μὲν
καθαρά, ἀλλὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίοντι. **21** καλὸν
τὸ μὴ φαγεῖν κρέα μηδὲ πιεῖν οἶνον μηδὲ ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσκόπτει ⸂ἢ
σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ⸃· **22** σὺ πίστιν ⸀ἣν ἔχεις κατὰ σεαυτὸν ἔχε ἐνώπιον
τοῦ θεοῦ. μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐν ᾧ δοκιμάζει· **23** ὁ δὲ διακρινόμενος
ἐὰν φάγῃ κατακέκριται, ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως· πᾶν δὲ ὃ οὐκ ἐκ πίστεως ἁμαρτία
⸀ἐστίν.

15:1 Ὀφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων
βαστάζειν, καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. **2** ἕκαστος ἡμῶν τῷ πλησίον ἀρεσκέτω εἰς
τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομήν· **3** καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἤρεσεν· ἀλλὰ καθὼς
γέγραπται· Οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσαν ἐπ᾽ ἐμέ. **4** ὅσα γὰρ
προεγράφη, ⸀εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν ⸀ἐγράφη, ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς
καὶ διὰ τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν. **5** ὁ δὲ θεὸς τῆς
ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως δῴη ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κατὰ
⸂Χριστὸν Ἰησοῦν⸃, **6** ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἑνὶ στόματι δοξάζητε τὸν θεὸν καὶ
πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.
7 Διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς προσελάβετο
⸀ὑμᾶς, εἰς δόξαν ⸀τοῦ θεοῦ. **8** λέγω ⸀γὰρ ⸀Χριστὸν διάκονον ⸀γεγενῆσθαι
περιτομῆς ὑπὲρ ἀληθείας θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων,
9 τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους δοξάσαι τὸν θεόν· καθὼς γέγραπται· Διὰ τοῦτο

14:18 **τούτῳ** WH Treg NIV] τούτοις RP **21** **ἢ σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ** Treg RP] – WH NIV **22** **ἣν** WH Treg NIV] – RP **23** **ἐστίν** WH Treg NIV] + 24 Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίξαι κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ ἀποκάλυψιν μυστηρίου χρόνοις αἰωνίοις σεσιγημένου, 25 φανερωθέντος δὲ νῦν διά τε γραφῶν προφητικῶν κατ᾽ ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου θεοῦ εἰς ὑπακοὴν πίστεως εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος, 26 μόνῳ σοφῷ θεῷ, διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν. RP **15:4** **εἰς** Treg NIV RP] πάντα εἰς WH • **ἐγράφη** WH Treg NIV] προεγράφη RP **5** **Χριστὸν Ἰησοῦν** WH NIV RP] Ἰησοῦν Χριστὸν Treg **7** **ὑμᾶς** Treg NIV RP] ἡμᾶς WH • **τοῦ** WH Treg NIV] – RP **8** **γὰρ** WH Treg NIV] δέ RP • **Χριστὸν** WH Treg NIV] + Ἰησοῦν RP • **γεγενῆσθαι** WH NIV RP] γένεσθαι Treg

ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσι, καὶ τῷ ὀνοματί σου ψαλῶ. **10** καὶ πάλιν λέγει·
Εὐφράνθητε, ἔθνη, μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. **11** καὶ πάλιν· Αἰνεῖτε, ⸂πάντα τὰ
ἔθνη, τὸν κύριον⸃, καὶ ⸀ἐπαινεσάτωσαν αὐτὸν πάντες οἱ λαοί. **12** καὶ πάλιν
Ἠσαΐας λέγει· Ἔσται ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαί, καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν· ἐπ’
αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν. **13** ὁ δὲ θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς πάσης χαρᾶς
καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεύειν, εἰς τὸ περισσεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι ἐν δυνάμει
πνεύματος ἁγίου.

14 Πέπεισμαι δέ, ἀδελφοί μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ ὑμῶν, ὅτι καὶ αὐτοὶ
μεστοί ἐστε ἀγαθωσύνης, πεπληρωμένοι ⸀πάσης γνώσεως, δυνάμενοι καὶ
⸀ἀλλήλους νουθετεῖν. **15** ⸀τολμηρότερον δὲ ἔγραψα ⸀ὑμῖν ἀπὸ μέρους, ὡς
ἐπαναμιμνῄσκων ὑμᾶς, διὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι ⸀ὑπὸ τοῦ θεοῦ **16** εἰς τὸ
εἶναί με λειτουργὸν ⸂Χριστοῦ Ἰησοῦ⸃ εἰς τὰ ἔθνη, ἱερουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον
τοῦ θεοῦ, ἵνα γένηται ἡ προσφορὰ τῶν ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος, ἡγιασμένη ἐν
πνεύματι ἁγίῳ. **17** ἔχω οὖν ⸀τὴν καύχησιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τὰ πρὸς τὸν
θεόν· **18** οὐ γὰρ τολμήσω ⸂τι λαλεῖν⸃ ὧν οὐ κατειργάσατο Χριστὸς δι’ ἐμοῦ
εἰς ὑπακοὴν ἐθνῶν, λόγῳ καὶ ἔργῳ, **19** ἐν δυνάμει σημείων καὶ τεράτων, ἐν
δυνάμει ⸀πνεύματος· ὥστε με ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ καὶ κύκλῳ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ
πεπληρωκέναι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, **20** οὕτως δὲ ⸀φιλοτιμούμενον
εὐαγγελίζεσθαι οὐχ ὅπου ὠνομάσθη Χριστός, ἵνα μὴ ἐπ’ ἀλλότριον θεμέλιον
οἰκοδομῶ, **21** ἀλλὰ καθὼς γέγραπται· ⸂Οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ ὄψονται⸃,
καὶ οἳ οὐκ ἀκηκόασιν συνήσουσιν.

22 Διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς· **23** νυνὶ δὲ
μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασι τούτοις, ἐπιποθίαν δὲ ἔχων τοῦ ἐλθεῖν
πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ ⸀ἱκανῶν ἐτῶν, **24** ὡς ⸀ἂν πορεύωμαι εἰς τὴν ⸀Σπανίαν, ἐλπίζω
γὰρ διαπορευόμενος θεάσασθαι ὑμᾶς καὶ ὑφ’ ὑμῶν προπεμφθῆναι ἐκεῖ ἐὰν

15:11 πάντα τὰ ἔθνη τὸν κύριον WH Treg NIV] τὸν κύριον πάντα τὰ ἔθνη RP • **ἐπαινεσάτωσαν** WH Treg NIV] ἐπαινέσατε RP **14 πάσης** Treg RP] + τῆς WH NIV • **ἀλλήλους** WH Treg NIV] ἄλλους RP **15 τολμηρότερον** NIV RP] τολμηροτέρως WH Treg • **ὑμῖν** WH Treg NIV] + ἀδελφοί RP • **ὑπὸ** NIV RP] ἀπὸ WH Treg **16 Χριστοῦ Ἰησοῦ** WH Treg NIV] Ἰησοῦ Χριστοῦ RP **17 τὴν** WH Treg NIV] – RP **18 τι λαλεῖν** WH Treg NIV] λαλεῖν τι RP **19 πνεύματος** NIV] + ἁγίου WH Treg; + θεοῦ RP NA **20 φιλοτιμούμενον** WH NIV RP] φιλοτιμοῦμαι Treg **21 Οἷς … αὐτοῦ ὄψονται** Treg NIV RP] Ὄψονται οἷς … αὐτοῦ WH **23 ἱκανῶν** WH Treg] πολλῶν NIV RP **24 ἂν** WH Treg NIV] ἐὰν RP • **Σπανίαν** WH Treg NIV] + ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς RP

ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ— **25** νυνὶ δὲ πορεύομαι εἰς Ἰερουσαλὴμ
διακονῶν τοῖς ἁγίοις. **26** εὐδόκησαν γὰρ Μακεδονία καὶ Ἀχαΐα κοινωνίαν τινὰ
ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἁγίων τῶν ἐν Ἰερουσαλήμ. **27** εὐδόκησαν
γάρ, καὶ ὀφειλέται ⸂εἰσὶν αὐτῶν⸃· εἰ γὰρ τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκοινώνησαν
τὰ ἔθνη, ὀφείλουσιν καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι αὐτοῖς. **28** τοῦτο
οὖν ἐπιτελέσας, καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς τὸν καρπὸν τοῦτον, ἀπελεύσομαι
δι᾽ ὑμῶν ⸀εἰς Σπανίαν· **29** οἶδα δὲ ὅτι ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς ἐν πληρώματι
⸀εὐλογίας Χριστοῦ ἐλεύσομαι.

30 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ
διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ πνεύματος συναγωνίσασθαί μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ
ἐμοῦ πρὸς τὸν θεόν, **31** ἵνα ῥυσθῶ ἀπὸ τῶν ἀπειθούντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ⸀καὶ ἡ
διακονία μου ἡ εἰς Ἰερουσαλὴμ εὐπρόσδεκτος ⸂τοῖς ἁγίοις γένηται⸃, **32** ἵνα ἐν
χαρᾷ ⸀ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς διὰ θελήματος ⸀θεοῦ συναναπαύσωμαι ὑμῖν. **33** ὁ δὲ
θεὸς τῆς εἰρήνης μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.

16:1 Συνίστημι δὲ ὑμῖν Φοίβην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν, οὖσαν ⸀καὶ διάκονον
τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Κεγχρεαῖς, **2** ἵνα ⸂αὐτὴν προσδέξησθε⸃ ἐν κυρίῳ ἀξίως
τῶν ἁγίων, καὶ παραστῆτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν χρῄζῃ πράγματι, καὶ γὰρ αὐτὴ
προστάτις πολλῶν ἐγενήθη καὶ ⸂ἐμοῦ αὐτοῦ⸃.

3 Ἀσπάσασθε Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν τοὺς συνεργούς μου ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ, **4** οἵτινες ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν τράχηλον ὑπέθηκαν, οἷς
οὐκ ἐγὼ μόνος εὐχαριστῶ ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἐθνῶν, **5** καὶ
τὴν κατ᾽ οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν. ἀσπάσασθε Ἐπαίνετον τὸν ἀγαπητόν
μου, ὅς ἐστιν ἀπαρχὴ τῆς ⸀Ἀσίας εἰς Χριστόν. **6** ἀσπάσασθε ⸀Μαριάμ,
ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν εἰς ⸀ὑμᾶς. **7** ἀσπάσασθε Ἀνδρόνικον καὶ ⸀Ἰουνίαν
τοὺς συγγενεῖς μου καὶ συναιχμαλώτους μου, οἵτινές εἰσιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς

15:27 εἰσὶν αὐτῶν WH Treg NIV] αὐτῶν εἰσὶν RP **28 εἰς** WH Treg NIV] + τὴν RP **29 εὐλογίας** WH Treg NIV] + τοῦ εὐαγγελίου τοῦ RP **31 καὶ** WH Treg NIV] + ἵνα RP • **τοῖς ἁγίοις γένηται** WH Treg NIV] γένηται τοῖς ἁγίοις RP **32 ἐλθὼν** WH NIV] ἔλθω Treg RP • **θεοῦ** WH NIV] + καὶ Treg RP **16:1 καὶ** WH NIV] – Treg RP **2 αὐτὴν προσδέξησθε** NIV RP] προσδέξησθε αὐτὴν WH Treg • **ἐμοῦ αὐτοῦ** WH Treg NIV] αὐτοῦ ἐμοῦ RP **5 Ἀσίας** WH Treg NIV] Ἀχαΐας RP **6 Μαριάμ** RP] Μαρίαν WH Treg NIV • **ὑμᾶς** WH Treg NIV] ἡμᾶς RP **7 Ἰουνίαν** WH Treg RP] Ἰουνιᾶν NIV

ἀποστόλοις, οἳ καὶ πρὸ ἐμοῦ ⸀γέγοναν ἐν Χριστῷ. **8** ἀσπάσασθε ⸀Ἀμπλιᾶτον
τὸν ἀγαπητόν μου ἐν κυρίῳ. **9** ἀσπάσασθε Οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν
ἐν Χριστῷ καὶ Στάχυν τὸν ἀγαπητόν μου. **10** ἀσπάσασθε Ἀπελλῆν τὸν
δόκιμον ἐν Χριστῷ. ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ἀριστοβούλου. **11** ἀσπάσασθε
Ἡρῳδίωνα τὸν ⸀συγγενῆ μου. ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ναρκίσσου τοὺς
ὄντας ἐν κυρίῳ. **12** ἀσπάσασθε Τρύφαιναν καὶ Τρυφῶσαν τὰς κοπιώσας ἐν
κυρίῳ. ἀσπάσασθε Περσίδα τὴν ἀγαπητήν, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν κυρίῳ.
13 ἀσπάσασθε Ῥοῦφον τὸν ἐκλεκτὸν ἐν κυρίῳ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ
ἐμοῦ. **14** ἀσπάσασθε Ἀσύγκριτον, Φλέγοντα, ⸂Ἑρμῆν, Πατροβᾶν, Ἑρμᾶν⸃
καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀδελφούς. **15** ἀσπάσασθε Φιλόλογον καὶ Ἰουλίαν, Νηρέα
καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, καὶ Ὀλυμπᾶν καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς πάντας ἁγίους.
16 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι
⸀πᾶσαι τοῦ Χριστοῦ.

17 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ
σκάνδαλα παρὰ τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε ποιοῦντας, καὶ ⸀ἐκκλίνετε ἀπʼ
αὐτῶν· **18** οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ κυρίῳ ⸀ἡμῶν Χριστῷ οὐ δουλεύουσιν ἀλλὰ τῇ
ἑαυτῶν κοιλίᾳ, καὶ διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσι τὰς καρδίας
τῶν ἀκάκων. **19** ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάντας ἀφίκετο· ⸂ἐφʼ ὑμῖν οὖν
χαίρω⸃, θέλω δὲ ὑμᾶς ⸀σοφοὺς εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ κακόν.
20 ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης συντρίψει τὸν Σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν τάχει.
ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ⸀Χριστοῦ μεθʼ ὑμῶν.

21 ⸀Ἀσπάζεται ὑμᾶς Τιμόθεος ὁ συνεργός μου, καὶ Λούκιος καὶ Ἰάσων
καὶ Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου. **22** ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ Τέρτιος ὁ γράψας
τὴν ἐπιστολὴν ἐν κυρίῳ. **23** ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος μου καὶ ⸂ὅλης τῆς
ἐκκλησίας⸃. ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἔραστος ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως καὶ Κούαρτος
ὁ ἀδελφός.

16:7 γέγοναν WH Treg NIV] γεγόνασιν RP **8 Ἀμπλιᾶτον** WH NIV Treg] Ἀμπλίαν RP **11 συγγενῆ** WH NIV RP] συγγενῆν Treg **14 Ἑρμῆν Πατροβᾶν Ἑρμᾶν** WH Treg NIV] Ἑρμᾶν Πατρόβαν Ἑρμῆν RP **16 πᾶσαι** WH Treg NIV] – RP **17 ἐκκλίνετε** WH Treg NIV] ἐκκλίνατε RP **18 ἡμῶν** WH Treg NIV] + Ἰησοῦ RP **19 ἐφʼ ὑμῖν οὖν χαίρω** WH Treg NIV] Χαίρω οὖν τὸ ἐφʼ ὑμῖν RP • **σοφοὺς** Treg NIV] + μὲν WH RP **20 Χριστοῦ** Treg RP] – WH NIV **21 Ἀσπάζεται** WH Treg NIV] Ἀσπάζονται RP **23 ὅλης τῆς ἐκκλησίας** WH Treg NIV] τῆς ἐκκλησίας ὅλης RP

24 ⸂Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν.⸃
⸀Ἀμήν.

16:24 **Ἡ χάρις … ὑμῶν** RP] – WH Treg NIV • **Ἀμήν** RP] 25 Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίξαι κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ ἀποκάλυψιν μυστηρίου χρόνοις αἰωνίοις σεσιγημένου, 26 φανερωθέντος δὲ νῦν διά τε γραφῶν προφητικῶν κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου θεοῦ εἰς ὑπακοὴν πίστεως εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος, 27 μόνῳ σοφῷ θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν. WH Treg NIV

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α

1:1 Παῦλος κλητὸς ἀπόστολος ⸂Χριστοῦ Ἰησοῦ⸃ διὰ θελήματος θεοῦ καὶ
Σωσθένης ὁ ἀδελφὸς **2** τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ, ⸂ἡγιασμένοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,
τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ,⸃ κλητοῖς ἁγίοις, σὺν πᾶσιν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν παντὶ τόπῳ ⸀αὐτῶν καὶ ἡμῶν· **3** χάρις ὑμῖν
καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
4 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ ⸀μου πάντοτε περὶ ὑμῶν ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ
τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, **5** ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν
παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει, **6** καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ Χριστοῦ ἐβεβαιώθη
ἐν ὑμῖν, **7** ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους τὴν
ἀποκάλυψιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· **8** ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως
τέλους ἀνεγκλήτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. **9** πιστὸς ὁ
θεὸς δι᾽ οὗ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου
ἡμῶν.
10 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ᾖ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἦτε
δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῒ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ. **11** ἐδηλώθη γάρ μοι
περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν Χλόης ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσιν. **12** λέγω δὲ
τοῦτο ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει· Ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, Ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶ, Ἐγὼ
δὲ Κηφᾶ, Ἐγὼ δὲ Χριστοῦ. **13** μεμέρισται ὁ Χριστός; μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη
ὑπὲρ ὑμῶν, ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε; **14** ⸀εὐχαριστῶ ὅτι οὐδένα
ὑμῶν ἐβάπτισα εἰ μὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον, **15** ἵνα μή τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν
ὄνομα ⸀ἐβαπτίσθητε· **16** ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ οἶκον· λοιπὸν οὐκ οἶδα
εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα. **17** οὐ γὰρ ἀπέστειλέν με Χριστὸς βαπτίζειν ἀλλὰ
εὐαγγελίζεσθαι, οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ.

1:1 Χριστοῦ Ἰησοῦ Treg NIV] Ἰησοῦ Χριστοῦ WH RP **2 ἡγιασμένοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ** Treg] τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ ἡγιασμένοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ WH NIV RP • **αὐτῶν** WH Treg NIV] + τε RP **4 μου** Treg NIV RP] – WH **14 εὐχαριστῶ** WH NIV] + τῷ θεῷ Treg RP NA **15 ἐβαπτίσθητε** WH Treg NIV] ἐβάπτισα RP

18 Ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστίν,
τοῖς δὲ σῳζομένοις ἡμῖν δύναμις θεοῦ ἐστιν. **19** γέγραπται γάρ· Ἀπολῶ τὴν
σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω. **20** ποῦ σοφός;
ποῦ γραμματεύς; ποῦ συζητητὴς τοῦ αἰῶνος τούτου; οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ θεὸς τὴν
σοφίαν τοῦ ⸀κόσμου; **21** ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος
διὰ τῆς σοφίας τὸν θεόν, εὐδόκησεν ὁ θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος
σῶσαι τοὺς πιστεύοντας. **22** ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι ⸀σημεῖα αἰτοῦσιν καὶ Ἕλληνες
σοφίαν ζητοῦσιν· **23** ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις
μὲν σκάνδαλον ⸀ἔθνεσιν δὲ μωρίαν, **24** αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ
Ἕλλησιν, Χριστὸν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ σοφίαν. **25** ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ θεοῦ
σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστίν, καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν
⸀ἀνθρώπων.

26 Βλέπετε γὰρ τὴν κλῆσιν ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ
σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς· **27** ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου
ἐξελέξατο ὁ θεός, ἵνα ⸂καταισχύνῃ τοὺς σοφούς⸃, καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου
ἐξελέξατο ὁ θεός, ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά, **28** καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου
καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ θεός, ⸀τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ,
29 ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. **30** ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς
ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ⸂σοφία ἡμῖν⸃ ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ
ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις, **31** ἵνα καθὼς γέγραπται· Ὁ καυχώμενος ἐν κυρίῳ
καυχάσθω.

2:1 Κἀγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ’ ὑπεροχὴν λόγου ἢ
σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν τὸ ⸀μαρτύριον τοῦ θεοῦ. **2** οὐ γὰρ ἔκρινά ⸂τι εἰδέναι⸃
ἐν ὑμῖν εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον· **3** κἀγὼ ἐν ἀσθενείᾳ
καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς, **4** καὶ ὁ λόγος μου
καὶ τὸ κήρυγμά μου οὐκ ἐν ⸂πειθοῖ σοφίας⸃ ἀλλ’ ἐν ἀποδείξει πνεύματος καὶ
δυνάμεως, **5** ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων ἀλλ’ ἐν δυνάμει θεοῦ.

1:20 κόσμου WH Treg NIV] + τούτου RP **22 σημεῖα** WH Treg NIV] σημεῖον RP **23 ἔθνεσιν** WH Treg NIV] Ἕλλησιν RP **25 ἀνθρώπων** WH Treg NIV] + ἐστίν RP **27 καταισχύνῃ τοὺς σοφούς** WH Treg NIV] τοὺς σοφούς καταισχύνῃ RP **28 τὰ** Treg NIV] καὶ τὰ WH RP **30 σοφία ἡμῖν** WH Treg NIV] ἡμῖν σοφία RP **2:1 μαρτύριον** Treg NIV RP] μυστήριον WH NA **2 τι εἰδέναι** WH Treg NIV] τοῦ εἰδέναι τι RP **4 πειθοῖ σοφίας** Holmes] πειθοῖς σοφίας λόγοις WH Treg NIV; πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις RP

6 Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις, σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου
οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν καταργουμένων· **7** ἀλλὰ λαλοῦμεν
⸀θεοῦ σοφίαν⸁ ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώρισεν ὁ θεὸς πρὸ
τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν· **8** ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου
ἔγνωκεν, εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν· **9** ἀλλὰ
καθὼς γέγραπται· Ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδεν καὶ οὖς οὐκ ἤκουσεν καὶ ἐπὶ καρδίαν
ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ⸀ὅσα ἡτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. **10** ἡμῖν
⸀γὰρ ⸀ἀπεκάλυψεν ὁ θεὸς⸁ διὰ τοῦ ⸀πνεύματος, τὸ γὰρ πνεῦμα πάντα ἐραυνᾷ,
καὶ τὰ βάθη τοῦ θεοῦ. **11** τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου εἰ μὴ τὸ
πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; οὕτως καὶ τὰ τοῦ θεοῦ οὐδεὶς ⸀ἔγνωκεν εἰ
μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ. **12** ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν ἀλλὰ
τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν· **13** ἃ
καὶ λαλοῦμεν οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ’ ἐν διδακτοῖς
⸀πνεύματος, πνευματικοῖς πνευματικὰ συγκρίνοντες.

14 Ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ θεοῦ, μωρία
γὰρ αὐτῷ ἐστίν, καὶ οὐ δύναται γνῶναι, ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται· **15** ὁ δὲ
πνευματικὸς ἀνακρίνει ⸀τὰ πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ’ οὐδενὸς ἀνακρίνεται. **16** τίς
γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου, ὃς συμβιβάσει αὐτόν; ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ ἔχομεν.

3:1 Κἀγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην ⸀λαλῆσαι ὑμῖν⸁ ὡς πνευματικοῖς ἀλλ’
ὡς ⸀σαρκίνοις, ὡς νηπίοις ἐν Χριστῷ. **2** γάλα ὑμᾶς ἐπότισα, ⸀οὐ βρῶμα, οὔπω
γὰρ ἐδύνασθε. ἀλλ’ ⸀οὐδὲ ἔτι νῦν δύνασθε, **3** ἔτι γὰρ σαρκικοί ἐστε. ὅπου γὰρ
ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ⸀ἔρις, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε;
4 ὅταν γὰρ λέγῃ τις· Ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, ἕτερος δέ· Ἐγὼ Ἀπολλῶ, ⸀οὐκ
ἄνθρωποί⸁ ἐστε;

2:7 θεοῦ σοφίαν WH Treg NIV] σοφίαν θεοῦ RP **9 ὅσα** WH Treg] ἃ NIV RP **10 γὰρ** WH] δὲ Treg NIV RP • **ἀπεκάλυψεν ὁ θεὸς** WH Treg NIV] ὁ θεὸς ἀπεκάλυψεν RP • **πνεύματος** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP **11 ἔγνωκεν** WH Treg NIV] οἶδεν RP **13 πνεύματος** WH Treg NIV] + ἁγίου RP **15 τὰ** NIV] μὲν WH Treg RP **3:1 λαλῆσαι ὑμῖν** WH Treg NIV] ὑμῖν λαλῆσαι RP • **σαρκίνοις** WH Treg NIV] σαρκικοῖς RP **2 οὐ** WH Treg NIV] καὶ οὐ RP • **οὐδὲ** WH Treg NIV] οὔτε RP **3 ἔρις** WH Treg NIV] + καὶ διχοστασίαι RP **4 οὐκ ἄνθρωποί** WH Treg NIV] οὐχὶ σαρκικοί RP

5 ⸀Τί οὖν ἐστιν ⸂Ἀπολλῶς; τί δέ ἐστιν Παῦλος⸃; ⸀διάκονοι δι’ ὧν
ἐπιστεύσατε, καὶ ἑκάστῳ ὡς ὁ κύριος ἔδωκεν. **6** ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλῶς
ἐπότισεν, ἀλλὰ ὁ θεὸς ηὔξανεν· **7** ὥστε οὔτε ὁ φυτεύων ἐστίν τι οὔτε ὁ ποτίζων,
ἀλλ’ ὁ αὐξάνων θεός. **8** ὁ φυτεύων δὲ καὶ ὁ ποτίζων ἕν εἰσιν, ἕκαστος δὲ τὸν
ἴδιον μισθὸν λήμψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον, **9** θεοῦ γάρ ἐσμεν συνεργοί· θεοῦ
γεώργιον, θεοῦ οἰκοδομή ἐστε.

10 Κατὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων
θεμέλιον ⸀ἔθηκα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ. ἕκαστος δὲ βλεπέτω πῶς ἐποικοδομεῖ·
11 θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς
Χριστός· **12** εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν ⸀θεμέλιον ⸂χρυσόν, ἄργυρον⸃, λίθους
τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην, **13** ἑκάστου τὸ ἔργον φανερὸν γενήσεται, ἡ
γὰρ ἡμέρα δηλώσει· ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται, καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν
ἐστιν τὸ πῦρ ⸀αὐτὸ δοκιμάσει. **14** εἴ τινος τὸ ἔργον μενεῖ ὃ ἐποικοδόμησεν,
μισθὸν λήμψεται· **15** εἴ τινος τὸ ἔργον κατακαήσεται, ζημιωθήσεται, αὐτὸς δὲ
σωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός.

16 Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς θεοῦ ἐστε καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ ⸂οἰκεῖ ἐν ὑμῖν⸃;
17 εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ φθείρει, φθερεῖ τοῦτον ὁ θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ θεοῦ
ἅγιός ἐστιν, οἵτινές ἐστε ὑμεῖς.

18 Μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω· εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι
τούτῳ, μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός, **19** ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου
μωρία παρὰ τῷ θεῷ ἐστιν· γέγραπται γάρ· Ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν
τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν· **20** καὶ πάλιν· Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν
σοφῶν ὅτι εἰσὶν μάταιοι. **21** ὥστε μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις· πάντα γὰρ
ὑμῶν ἐστιν, **22** εἴτε Παῦλος εἴτε Ἀπολλῶς εἴτε Κηφᾶς εἴτε κόσμος εἴτε ζωὴ
εἴτε θάνατος εἴτε ἐνεστῶτα εἴτε μέλλοντα, πάντα ⸀ὑμῶν, **23** ὑμεῖς δὲ Χριστοῦ,
Χριστὸς δὲ θεοῦ.

4:1 Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος ὡς ὑπηρέτας Χριστοῦ καὶ οἰκονόμους
μυστηρίων θεοῦ. **2** ⸀ὧδε λοιπὸν ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις ἵνα πιστός τις

3:5 Τί WH Treg NIV] Τίς RP • **Ἀπολλῶς τί δέ ἐστιν Παῦλος** WH Treg NIV] Παῦλος τίς δὲ Ἀπολλώς RP • **διάκονοι** WH Treg NIV] ἀλλ’ ἢ διάκονοι RP **10 ἔθηκα** WH Treg NIV] τέθεικα RP **12 θεμέλιον** WH Treg NIV] + τοῦτον RP • **χρυσόν ἄργυρον** WH NIV RP] χρυσίον ἀργύριον Treg **13 αὐτὸ** WH Treg NA] – NIV RP **16 οἰκεῖ ἐν ὑμῖν** Treg NIV RP] ἐν ὑμῖν οἰκεῖ WH **22 ὑμῶν** WH Treg NIV] + ἐστιν RP **4:2 ὧδε** WH Treg NIV] Ὃ δὲ RP

εὑρεθῇ. **3** ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν, ἵνα ὑφ’ ὑμῶν ἀνακριθῶ ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης
ἡμέρας· ἀλλ’ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἀνακρίνω· **4** οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ σύνοιδα, ἀλλ’ οὐκ
ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι, ὁ δὲ ἀνακρίνων με κύριός ἐστιν. **5** ὥστε μὴ πρὸ καιροῦ
τι κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ κύριος, ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους καὶ
φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν, καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἑκάστῳ ἀπὸ
τοῦ θεοῦ.

6 Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς ἐμαυτὸν καὶ ⸀Ἀπολλῶν δι’ ὑμᾶς,
ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε τό· Μὴ ὑπὲρ ⸀ἃ ⸀γέγραπται, ἵνα μὴ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς
φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ ἑτέρου. **7** τίς γάρ σε διακρίνει; τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ
δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών;

8 Ἤδη κεκορεσμένοι ἐστέ, ἤδη ἐπλουτήσατε, χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε·
καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν. **9** δοκῶ
⸀γάρ, ὁ θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν ὡς ἐπιθανατίους, ὅτι
θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις. **10** ἡμεῖς μωροὶ
διὰ Χριστόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί·
ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι. **11** ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν καὶ
διψῶμεν καὶ γυμνιτεύομεν καὶ κολαφιζόμεθα καὶ ἀστατοῦμεν **12** καὶ κοπιῶμεν
ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσίν· λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν, διωκόμενοι
ἀνεχόμεθα, **13** ⸀δυσφημούμενοι παρακαλοῦμεν· ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου
ἐγενήθημεν, πάντων περίψημα ἕως ἄρτι.

14 Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ’ ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ
⸀νουθετῶν· **15** ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ’ οὐ πολλοὺς
πατέρας, ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα.
16 παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταί μου γίνεσθε. **17** διὰ τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν
Τιμόθεον, ὅς ἐστίν ⸂μου τέκνον⸃ ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν κυρίῳ, ὃς ὑμᾶς
ἀναμνήσει τὰς ὁδούς μου τὰς ἐν Χριστῷ ⸀Ἰησοῦ, καθὼς πανταχοῦ ἐν πάσῃ
ἐκκλησίᾳ διδάσκω. **18** ὡς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς ἐφυσιώθησάν τινες·
19 ἐλεύσομαι δὲ ταχέως πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν
λόγον τῶν πεφυσιωμένων ἀλλὰ τὴν δύναμιν, **20** οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία

4:6 **Ἀπολλῶν** WH Treg NIV] Ἀπολλὼ RP • **ἃ** WH Treg NIV] ὃ RP • **γέγραπται** WH Treg NIV] + φρονεῖν RP **9** **γάρ** WH Treg NA] + ὅτι NIV RP **13** **δυσφημούμενοι** WH NIV] βλασφημούμενοι Treg RP **14** **νουθετῶν** WH NIV] νουθετῶ Treg RP **17** **μου τέκνον** WH Treg NIV] τέκνον μου RP • **Ἰησοῦ** WH NIV] – Treg RP

τοῦ θεοῦ ἀλλ' ἐν δυνάμει. **21** τί θέλετε; ἐν ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ
πνεύματί τε πραΰτητος;

5:1 Ὅλως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορνεία ἥτις οὐδὲ ἐν
τοῖς ⸀ἔθνεσιν, ὥστε γυναῖκά τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν. **2** καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι
ἐστέ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, ἵνα ⸀ἀρθῇ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο
⸀ποιήσας;

3 Ἐγὼ μὲν γάρ, ⸀ἀπὼν τῷ σώματι παρὼν δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη κέκρικα
ὡς παρὼν τὸν οὕτως τοῦτο κατεργασάμενον **4** ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν
⸀Ἰησοῦ, συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος σὺν τῇ δυνάμει τοῦ κυρίου
ἡμῶν ⸁Ἰησοῦ, **5** παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ Σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκός,
ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ⸀κυρίου.

6 Οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν. οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ
φύραμα ζυμοῖ; **7** ἐκκαθάρατε τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύραμα, καθώς
ἐστε ἄζυμοι. καὶ γὰρ τὸ πάσχα ⸀ἡμῶν ἐτύθη Χριστός· **8** ὥστε ἑορτάζωμεν, μὴ
ἐν ζύμῃ παλαιᾷ μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις εἰλικρινείας
καὶ ἀληθείας.

9 Ἔγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ μὴ συναναμίγνυσθαι πόρνοις, **10** ⸀οὐ
πάντως τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου ἢ τοῖς πλεονέκταις ⸀καὶ ἅρπαξιν ἢ
εἰδωλολάτραις, ἐπεὶ ⸀ὠφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν. **11** νῦν δὲ ἔγραψα
ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι ἐάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος ᾖ πόρνος ἢ πλεονέκτης
ἢ εἰδωλολάτρης ἢ λοίδορος ἢ μέθυσος ἢ ἅρπαξ, τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν.
12 τί γάρ ⸀μοι τοὺς ἔξω κρίνειν; οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε, **13** τοὺς δὲ ἔξω ὁ
θεὸς ⸀κρίνει; ⸀ἐξάρατε τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

6:1 Τολμᾷ τις ὑμῶν πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν
ἀδίκων, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἁγίων; **2** ⸀ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον

5:1 **ἔθνεσιν** WH Treg NIV] + ὀνομάζεται RP **2** **ἀρθῇ** WH Treg NIV] ἐξαρθῇ RP • **ποιήσας** Treg RP] πράξας WH NIV **3** **ἀπὼν** WH Treg NIV] ὡς ἀπὼν RP **4** ⸀**Ἰησοῦ** WH Treg NIV] + Χριστοῦ RP • ⸁**Ἰησοῦ** WH Treg NIV] + Χριστοῦ RP **5** **κυρίου** WH NIV] + Ἰησοῦ Treg RP **7** **ἡμῶν** WH Treg NIV] + ὑπὲρ ἡμῶν RP **10** **οὐ** WH Treg NIV] καὶ οὐ RP • **καὶ** WH Treg NIV] ἢ RP • **ὠφείλετε** WH Treg NIV] ὀφείλετε RP **12** **μοι** WH Treg NIV] + καί RP **13** **κρίνει** WH Treg] κρινεῖ NIV RP • **ἐξάρατε** WH Treg NIV] Καί ἐξαρεῖτε RP **6:2** **ἢ** WH Treg NIV] – RP

κρινοῦσιν; καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλαχίστων;
3 *οὐκ οἴδατε ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν, μήτιγε βιωτικά;* **4** *βιωτικὰ μὲν οὖν*
κριτήρια ἐὰν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τούτους καθίζετε;
5 *πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω. οὕτως οὐκ ἔνι ἐν ὑμῖν* ⸀*οὐδεὶς σοφὸς*⸁ *ὃς δυνήσεται*
διακρῖναι ἀνὰ μέσον τοῦ ⸀*ἀδελφοῦ αὐτοῦ,* **6** *ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ*
κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων; **7** *ἤδη μὲν* ⸀*οὖν ὅλως ἥττημα ὑμῖν ἐστιν ὅτι*
κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν· διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον
ἀποστερεῖσθε; **8** *ἀλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε, καὶ* ⸀*τοῦτο ἀδελφούς.*

9 *Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ἄδικοι* ⸀*θεοῦ βασιλείαν*⸁ *οὐ κληρονομήσουσιν; μὴ*
πλανᾶσθε· οὔτε πόρνοι οὔτε εἰδωλολάτραι οὔτε μοιχοὶ οὔτε μαλακοὶ οὔτε
ἀρσενοκοῖται **10** *οὔτε* ⸀*κλέπται οὔτε πλεονέκται*⸁, ⸀*οὐ μέθυσοι, οὐ λοίδοροι,*
οὐχ ἅρπαγες βασιλείαν ⸀*θεοῦ κληρονομήσουσιν.* **11** *καὶ ταῦτά τινες ἦτε· ἀλλὰ*
ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἡγιάσθητε, ἀλλὰ ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου
⸀*Ἰησοῦ καὶ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ θεοῦ ἡμῶν.*

12 Πάντα *μοι ἔξεστιν· ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει. πάντα μοι ἔξεστιν· ἀλλ'*
οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπό τινος. **13** *τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἡ κοιλία*
τοῖς βρώμασιν· ὁ δὲ θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. τὸ δὲ σῶμα οὐ
τῇ πορνείᾳ ἀλλὰ τῷ κυρίῳ, καὶ ὁ κύριος τῷ σώματι· **14** *ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν*
κύριον ἤγειρεν καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. **15** *οὐκ οἴδατε ὅτι*
τὰ σώματα ὑμῶν μέλη Χριστοῦ ἐστιν; ἄρας οὖν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ ποιήσω
πόρνης μέλη; μὴ γένοιτο. **16** ⸀*ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ ἓν σῶμά*
ἐστιν; Ἔσονται γάρ, φησίν, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. **17** *ὁ δὲ κολλώμενος τῷ*
κυρίῳ ἓν πνεῦμά ἐστιν. **18** *φεύγετε τὴν πορνείαν· πᾶν ἁμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ*
ἄνθρωπος ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν, ὁ δὲ πορνεύων εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει.
19 *ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου πνεύματός ἐστιν, οὗ*
ἔχετε ἀπὸ θεοῦ; καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν, **20** *ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς· δοξάσατε δὴ*
τὸν θεὸν ἐν τῷ σώματι ⸀*ὑμῶν.*

6:5 οὐδεὶς σοφὸς WH Treg NIV] *σοφὸς οὐδὲ εἷς* RP • **ἀδελφοῦ** WH Treg NIV RP] + *καὶ τοῦ ἀδελφοῦ em* Holmes **7 οὖν** WH Treg RP NA] – NIV **8 τοῦτο** WH Treg NIV] *ταῦτα* RP **9 θεοῦ βασιλείαν** WH Treg NIV] *βασιλείαν θεοῦ* RP **10 κλέπται οὔτε πλεονέκται** WH Treg NIV] *πλεονέκται οὔτε κλέπται* RP • **οὐ** WH Treg NIV] *οὔτε* RP • **θεοῦ** WH Treg NIV] + *οὐ* RP **11 Ἰησοῦ** RP] *Ἰησοῦ Χριστοῦ* Treg NIV; *ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ* WH **16 ἢ** WH Treg NIV] – RP **20 ὑμῶν** WH Treg NIV] + *καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν ἅτινά ἐστιν τοῦ θεοῦ* RP

7:1 Περὶ δὲ ὧν ⸀ἐγράψατε, καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἅπτεσθαι· **2** διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω. **3** τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ⸀ὀφειλὴν ἀποδιδότω, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί. **4** ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει ἀλλὰ ὁ ἀνήρ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει ἀλλὰ ἡ γυνή. **5** μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μήτι ἂν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν ἵνα ⸀σχολάσητε ⸀τῇ προσευχῇ καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ⸀ἦτε, ἵνα μὴ πειράζῃ ὑμᾶς ὁ Σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν. **6** τοῦτο δὲ λέγω κατὰ συγγνώμην, οὐ κατ᾽ ἐπιταγήν. **7** θέλω ⸀δὲ πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἐμαυτόν· ἀλλὰ ἕκαστος ἴδιον ⸂ἔχει χάρισμα⸃ ἐκ θεοῦ, ⸀ὁ μὲν οὕτως, ⸁ὁ δὲ οὕτως.

8 Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις, καλὸν ⸀αὐτοῖς ἐὰν μείνωσιν ὡς κἀγώ· **9** εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται, γαμησάτωσαν, κρεῖττον γάρ ἐστιν ⸀γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι.

10 Τοῖς δὲ γεγαμηκόσιν παραγγέλλω, οὐκ ἐγὼ ἀλλὰ ὁ κύριος, γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι— **11** ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, μενέτω ἄγαμος ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω— καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι.

12 Τοῖς δὲ λοιποῖς ⸂λέγω ἐγώ⸃, οὐχ ὁ κύριος· εἴ τις ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον, καὶ αὕτη συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ᾽ αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν· **13** καὶ γυνὴ ⸂εἴ τις⸃ ἔχει ἄνδρα ἄπιστον, καὶ ⸀οὗτος συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ᾽ αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω ⸂τὸν ἄνδρα⸃. **14** ἡγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί, καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ⸀ἀδελφῷ· ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστιν, νῦν δὲ ἅγιά ἐστιν. **15** εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται, χωριζέσθω· οὐ δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιούτοις, ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν ⸀ἡμᾶς ὁ θεός. **16** τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; ἢ τί οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις;

7:1 **ἐγράψατε** WH NIV] + *μοι* Treg RP **3** **ὀφειλὴν** WH Treg NIV] *ὀφειλομένην εὔνοιαν* RP **5** **σχολάσητε** WH Treg NIV] *σχολάζητε* RP • **τῇ** WH Treg NIV] + *νηστείᾳ καὶ τῇ* RP • **ἦτε** WH Treg NIV] *συνέρχησθε* RP **7** **δὲ** WH Treg NIV] *γὰρ* RP • **ἔχει χάρισμα** WH Treg NIV] *χάρισμα ἔχει* RP • ⸀**ὁ** WH Treg NIV] *ὃς* RP • ⸁**ὁ** WH Treg NIV] *ὃς* RP **8** **αὐτοῖς** WH Treg NIV] + *ἐστιν* RP **9** **γαμῆσαι** Treg NIV RP] *γαμεῖν* WH **12** **λέγω ἐγώ** WH Treg NIV] *ἐγώ λέγω* RP **13** **εἴ τις** NIV] *ἥτις* WH Treg RP • **οὗτος** WH Treg NIV] *αὐτὸς* RP • **τὸν ἄνδρα** WH Treg NIV] *αὐτόν* RP **14** **ἀδελφῷ** WH Treg NIV] *ἀνδρί* RP **15** **ἡμᾶς** Treg NIV RP] *ὑμᾶς* WH NA

17 Εἰ μὴ ἑκάστῳ ὡς ⸀ἐμέρισεν ὁ ⸀κύριος, ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ ⸀θεός,
οὕτως περιπατείτω· καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι.
18 περιτετμημένος τις ἐκλήθη; μὴ ἐπισπάσθω· ἐν ἀκροβυστίᾳ ⸂κέκληταί
τις⸃; μὴ περιτεμνέσθω. **19** ἡ περιτομὴ οὐδέν ἐστιν, καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδέν
ἐστιν, ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν θεοῦ. **20** ἕκαστος ἐν τῇ κλήσει ᾗ ἐκλήθη ἐν ταύτῃ
μενέτω.

21 Δοῦλος ἐκλήθης; μή σοι μελέτω· ἀλλ᾽ εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος
γενέσθαι, μᾶλλον χρῆσαι. **22** ὁ γὰρ ἐν κυρίῳ κληθεὶς δοῦλος ἀπελεύθερος
κυρίου ἐστίν· ⸀ὁμοίως ὁ ἐλεύθερος κληθεὶς δοῦλός ἐστιν Χριστοῦ. **23** τιμῆς
ἠγοράσθητε· μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων. **24** ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη, ἀδελφοί,
ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ θεῷ.

25 Περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν κυρίου οὐκ ἔχω, γνώμην δὲ δίδωμι
ὡς ἠλεημένος ὑπὸ κυρίου πιστὸς εἶναι. **26** νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν
διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι. **27** δέδεσαι
γυναικί; μὴ ζήτει λύσιν· λέλυσαι ἀπὸ γυναικός; μὴ ζήτει γυναῖκα· **28** ἐὰν δὲ
καὶ ⸀γαμήσῃς, οὐχ ἥμαρτες. καὶ ἐὰν γήμῃ ἡ παρθένος, οὐχ ἥμαρτεν. θλῖψιν
δὲ τῇ σαρκὶ ἕξουσιν οἱ τοιοῦτοι, ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι. **29** τοῦτο δέ φημι,
ἀδελφοί, ὁ καιρὸς συνεσταλμένος ⸂ἐστίν· τὸ λοιπὸν⸃ ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες
γυναῖκας ὡς μὴ ἔχοντες ὦσιν, **30** καὶ οἱ κλαίοντες ὡς μὴ κλαίοντες, καὶ οἱ
χαίροντες ὡς μὴ χαίροντες, καὶ οἱ ἀγοράζοντες ὡς μὴ κατέχοντες, **31** καὶ οἱ
χρώμενοι ⸂τὸν κόσμον⸃ ὡς μὴ καταχρώμενοι· παράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ
κόσμου τούτου.

32 Θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους εἶναι. ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου, πῶς
⸀ἀρέσῃ τῷ κυρίῳ· **33** ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ⸀ἀρέσῃ τῇ
γυναικί, **34** ⸀καὶ μεμέρισται. καὶ ἡ γυνὴ ⸂ἡ ἄγαμος⸃ καὶ ἡ ⸀παρθένος μεριμνᾷ
τὰ τοῦ κυρίου, ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ⸀τῷ σώματι καὶ ⸁τῷ πνεύματι· ἡ δὲ γαμήσασα
μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ⸀ἀρέσῃ τῷ ἀνδρί. **35** τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν

7:17 ἐμέρισεν NIV RP] μεμέρικεν WH Treg • **κύριος** WH Treg NIV] θεός RP • **θεός** WH Treg NIV] κύριος RP **18 κέκληταί τις** WH Treg NIV] τις ἐκλήθη RP **22 ὁμοίως** WH Treg NIV] + καὶ RP **28 γαμήσῃς** WH Treg NIV] γήμῃς RP **29 ἐστίν τὸ λοιπὸν** WH Treg NIV] τὸ λοιπὸν ἐστίν RP **31 τὸν κόσμον** WH Treg NIV] τῷ κόσμῳ τούτῳ RP **32 ἀρέσῃ** WH Treg NIV] ἀρέσει RP **33 ἀρέσῃ** WH Treg NIV] ἀρέσει RP **34 καὶ** WH Treg NIV] – RP • **ἡ ἄγαμος** WH Treg NIV] – RP• **παρθένος** WH Treg NIV] + Ἡ ἄγαμος RP • ⸀**τῷ** WH Treg NIV] – RP • ⸁**τῷ** WH Treg NIV] – RP • **ἀρέσῃ** WH Treg NIV] ἀρέσει RP

⸀σύμφορον λέγω, οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὔσχημον καὶ ⸀εὐπάρεδρον τῷ κυρίῳ ἀπερισπάστως.

36 Εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει ἐὰν ᾖ ὑπέρακμος, καὶ οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι, ὃ θέλει ποιείτω· οὐχ ἁμαρτάνει· γαμείτωσαν. **37** ὃς δὲ ἕστηκεν ⸂ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἑδραῖος⸃ μὴ ἔχων ἀνάγκην, ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ ⸂ἰδίᾳ καρδίᾳ⸃, ⸀τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς ⸀ποιήσει· **38** ὥστε καὶ ὁ ⸀γαμίζων ⸂τὴν παρθένον ἑαυτοῦ⸃ καλῶς ποιεῖ, ⸂καὶ ὁ⸃ μὴ ⸁γαμίζων κρεῖσσον ⸀ποιήσει.

39 Γυνὴ ⸀δέδεται ἐφ’ ὅσον χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· ἐὰν ⸀δὲ κοιμηθῇ ὁ ἀνήρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ᾧ θέλει γαμηθῆναι, μόνον ἐν κυρίῳ· **40** μακαριωτέρα δέ ἐστιν ἐὰν οὕτως μείνῃ, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην, δοκῶ ⸀δὲ κἀγὼ πνεῦμα θεοῦ ἔχειν.

8:1 Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι πάντες γνῶσιν ἔχομεν. ἡ γνῶσις φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. **2** ⸀εἴ τις δοκεῖ ⸀ἐγνωκέναι τι, ⸀οὔπω ⸀ἔγνω καθὼς δεῖ γνῶναι· **3** εἰ δέ τις ἀγαπᾷ τὸν θεόν, οὗτος ἔγνωσται ὑπ’ αὐτοῦ.

4 Περὶ τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύτων οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴδωλον ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς ⸀θεὸς εἰ μὴ εἷς. **5** καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶν λεγόμενοι θεοὶ εἴτε ἐν οὐρανῷ εἴτε ἐπὶ γῆς, ὥσπερ εἰσὶν θεοὶ πολλοὶ καὶ κύριοι πολλοί, **6** ἀλλ’ ἡμῖν εἷς θεὸς ὁ πατήρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν, καὶ εἷς κύριος Ἰησοῦς Χριστός, δι’ οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς δι’ αὐτοῦ.

7 Ἀλλ’ οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις· τινὲς δὲ τῇ ⸀συνηθείᾳ ⸂ἕως ἄρτι τοῦ εἰδώλου⸃ ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσιν, καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθενὴς οὖσα

7:35 **σύμφορον** WH Treg NIV] συμφέρον RP • **εὐπάρεδρον** WH Treg NIV] εὐπρόσεδρον RP **37** **ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἑδραῖος** WH Treg NIV] ἑδραῖος ἐν τῇ καρδίᾳ RP • **ἰδίᾳ καρδίᾳ** WH Treg NIV] καρδίᾳ αὐτοῦ RP • **τηρεῖν** WH Treg NIV] τοῦ τηρεῖν RP • **ποιήσει** WH Treg NIV] ποιεῖ RP **38** ⸀**γαμίζων** WH Treg NIV] ἐκγαμίζων RP • **τὴν παρθένον ἑαυτοῦ** Treg] τὴν ἑαυτοῦ παρθένον WH NIV; – RP • **καὶ ὁ** WH Treg NIV] ὁ δὲ RP • ⸁**γαμίζων** WH Treg NIV] ἐκγαμίζων RP • **ποιήσει** WH Treg NIV] ποιεῖ RP **39** **δέδεται** WH Treg NIV] + νόμῳ RP • **δὲ** WH Treg NIV] + καί RP **40** **δὲ** Treg NIV RP] γὰρ WH **8:2** **εἴ** WH Treg NIV] + δέ RP • **ἐγνωκέναι** WH Treg NIV] εἰδέναι RP • **οὔπω** WH Treg NIV] οὐδέπω οὐδὲν RP • **ἔγνω** WH Treg NIV] ἔγνωκεν RP **4** **θεὸς** WH Treg NIV] + ἕτερος RP **7** **συνηθείᾳ** WH Treg NIV] συνειδήσει RP • **ἕως ἄρτι τοῦ εἰδώλου** WH Treg NIV] τοῦ εἰδώλου ἕως ἄρτι RP

μολύνεται. **8** *βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ* ⸀*παραστήσει τῷ θεῷ· οὔτε* ⸂*γὰρ ἐὰν φάγωμεν, περισσεύομεν, οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν, ὑστερούμεθα*⸃. **9** *βλέπετε δὲ μή πως ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη πρόσκομμα γένηται τοῖς* ⸀*ἀσθενέσιν.* **10** *ἐὰν γάρ τις ἴδῃ σὲ τὸν ἔχοντα γνῶσιν ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνείδησις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν;* **11** ⸂*ἀπόλλυται γὰρ*⸃ *ὁ ἀσθενῶν* ⸀*ἐν τῇ σῇ γνώσει,* ⸂*ὁ ἀδελφὸς*⸃ *δι' ὃν* Χριστὸς *ἀπέθανεν.* **12** *οὕτως δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τύπτοντες αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν εἰς* Χριστὸν *ἁμαρτάνετε.* **13** *διόπερ εἰ βρῶμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.*

9:1 Οὐκ *εἰμὶ* ⸂*ἐλεύθερος; οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος*⸃; *οὐχὶ* ⸀Ἰησοῦν *τὸν κύριον ἡμῶν ἑόρακα; οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ;* **2** *εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος, ἀλλά γε ὑμῖν εἰμι, ἡ γὰρ σφραγίς* ⸂*μου τῆς*⸃ *ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ.*

3 Ἡ *ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσίν* ⸂*ἐστιν αὕτη*⸃. **4** *μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ* ⸀*πεῖν;* **5** *μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κυρίου καὶ* Κηφᾶς; **6** *ἢ μόνος ἐγὼ καὶ* Βαρναβᾶς *οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν* ⸀*μὴ ἐργάζεσθαι;* **7** *τίς στρατεύεται ἰδίοις ὀψωνίοις ποτέ; τίς φυτεύει ἀμπελῶνα καὶ* ⸂*τὸν καρπὸν*⸃ *αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει;* ⸀*τίς ποιμαίνει ποίμνην καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει;*

8:8 ***παραστήσει*** WH Treg NIV] *παρίστησιν* RP • ***γὰρ ἐὰν φάγωμεν, περισσεύομεν, οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν, ὑστερούμεθα*** RP] *ἐὰν μὴ φάγωμεν, ὑστερούμεθα, οὔτε ἐὰν φάγωμεν, περισσεύομεν* WH NIV; *ἐὰν μὴ φάγωμεν, ὑστερούμεθα, οὔτε ἐὰν φάγωμεν, περισσεύομεθα* Treg **9** ***ἀσθενέσιν*** WH Treg NIV] *ἀσθενοῦσιν* RP **11** ***ἀπόλλυται γὰρ*** WH Treg NIV] Καὶ *ἀπολεῖται* RP • ***ἐν*** WH Treg NIV] *ἀδελφὸς ἐπὶ* RP • ***ὁ ἀδελφὸς*** WH Treg NIV] – RP **9:1** ***ἐλεύθερος οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος*** WH Treg NIV] *ἀπόστολος οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος* RP • **Ἰησοῦν** WH Treg NIV] + Χριστὸν RP **2** ***μου τῆς*** WH Treg NIV] *τῆς μου* RP **3** ***ἐστιν αὕτη*** WH Treg NIV] *αὕτη ἐστιν* RP **4** ***πεῖν*** WH NIV] *πιεῖν* Treg RP **6** ***μὴ*** WH Treg NIV] *τοῦ μὴ* RP **7** ***τὸν καρπὸν*** WH Treg NIV] *ἐκ τοῦ καρποῦ* RP • ***τίς*** Holmes Treg[marg]] *ἢ τίς* WH Treg NIV RP

8 Μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ ἢ ⸂καὶ ὁ νόμος ταῦτα οὐ⸃ λέγει;
9 ἐν γὰρ τῷ Μωϋσέως νόμῳ γέγραπται· Οὐ ⸀κημώσεις βοῦν ἀλοῶντα. μὴ
τῶν βοῶν μέλει τῷ θεῷ, **10** ἢ δι’ ἡμᾶς πάντως λέγει; δι’ ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη,
ὅτι ⸂ὀφείλει ἐπ’ ἐλπίδι⸃ ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν, καὶ ὁ ἀλοῶν ⸂ἐπ’ ἐλπίδι τοῦ
μετέχειν⸃. **11** εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν, μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ
σαρκικὰ θερίσομεν; **12** εἰ ἄλλοι τῆς ⸂ὑμῶν ἐξουσίας⸃ μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον
ἡμεῖς;

Ἀλλ’ οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ, ἀλλὰ πάντα στέγομεν ἵνα μή
⸂τινα ἐγκοπὴν⸃ δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. **13** οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ
ἐργαζόμενοι ⸀τὰ ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν, οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ ⸀παρεδρεύοντες τῷ
θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται; **14** οὕτως καὶ ὁ κύριος διέταξεν τοῖς τὸ εὐαγγέλιον
καταγγέλλουσιν ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν.

15 Ἐγὼ δὲ ⸂οὐ κέχρημαι οὐδενὶ⸃ τούτων. οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα ἵνα οὕτως
γένηται ἐν ἐμοί, καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν ἤ—τὸ καύχημά μου ⸂οὐδεὶς
κενώσει⸃. **16** ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστιν μοι καύχημα, ἀνάγκη γάρ μοι
ἐπίκειται· οὐαὶ ⸀γάρ μοί ἐστιν ἐὰν μὴ ⸀εὐαγγελίσωμαι. **17** εἰ γὰρ ἑκὼν τοῦτο
πράσσω, μισθὸν ἔχω· εἰ δὲ ἄκων, οἰκονομίαν πεπίστευμαι. **18** τίς οὖν ⸀μού
ἐστιν ὁ μισθός; ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ ⸀εὐαγγέλιον, εἰς τὸ μὴ
καταχρήσασθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.

19 Ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ πάντων πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς
πλείονας κερδήσω· **20** καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους
κερδήσω· τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, ⸂μὴ ὢν αὐτὸς ὑπὸ νόμον⸃, ἵνα τοὺς ὑπὸ
νόμον κερδήσω· **21** τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος, μὴ ὢν ἄνομος ⸀θεοῦ ἀλλ’ ἔννομος

9:8 καὶ … ταῦτα οὐ WH Treg NIV] *οὐχὶ καὶ … ταῦτα* RP **9 κημώσεις** Treg NIV] *φιμώσεις* WH RP **10 ὀφείλει ἐπ’ ἐλπίδι** WH Treg NIV] *ἐπ’ ἐλπίδι ὀφείλει* RP • **ἐπ’ ἐλπίδι τοῦ μετέχειν** WH Treg NIV] *τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν ἐπ’ ἐλπίδι* RP **12 ὑμῶν ἐξουσίας** WH Treg NIV] *ἐξουσίας ὑμῶν* RP • **τινα ἐγκοπὴν** WH Treg NIV] *ἐγκοπήν τινα* RP **13 τὰ** WH Treg NIV] – RP • **παρεδρεύοντες** WH Treg NIV] *προσεδρεύοντες* RP **15 οὐ κέχρημαι οὐδενὶ** WH Treg NIV] *οὐδενὶ ἐχρησάμην* RP • **οὐδεὶς κενώσει** WH Treg NIV] *ἵνα τις κενώσῃ* RP **16 γάρ** WH Treg NIV] *δέ* RP • **εὐαγγελίσωμαι** WH Treg NIV] *εὐαγγελίζωμαι* RP **18 μού** WH Treg NIV] *μοί* RP • **εὐαγγέλιον** WH Treg NIV] + *τοῦ Χριστοῦ* RP **20 μὴ ὢν αὐτὸς ὑπὸ νόμον** WH Treg NIV] – RP **21 θεοῦ** WH Treg NIV] *θεῷ* RP

⸀Χριστοῦ, ἵνα ⸀κερδάνω ⸀τοὺς ἀνόμους· **22** ἐγενόμην τοῖς ⸀ἀσθενέσιν ἀσθενής,
ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω· τοῖς πᾶσιν ⸀γέγονα πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω.
23 ⸀πάντα δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα συγκοινωνὸς αὐτοῦ γένωμαι.

24 Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες πάντες μὲν τρέχουσιν,
εἷς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; οὕτως τρέχετε ἵνα καταλάβητε. **25** πᾶς δὲ ὁ
ἀγωνιζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται, ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν στέφανον
λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον. **26** ἐγὼ τοίνυν οὕτως τρέχω ὡς οὐκ ἀδήλως,
οὕτως πυκτεύω ὡς οὐκ ἀέρα δέρων· **27** ἀλλὰ ὑπωπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ
δουλαγωγῶ, μή πως ἄλλοις κηρύξας αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι.

10:1 Οὐ θέλω ⸀γὰρ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες
ὑπὸ τὴν νεφέλην ἦσαν καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διῆλθον, **2** καὶ πάντες εἰς
τὸν Μωϋσῆν ⸀ἐβαπτίσαντο ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ, **3** καὶ πάντες τὸ
αὐτὸ ⸂πνευματικὸν βρῶμα⸃ ἔφαγον **4** καὶ πάντες τὸ αὐτὸ ⸂πνευματικὸν ἔπιον
πόμα⸃, ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας, ἡ ⸂πέτρα δὲ⸃ ἦν ὁ
Χριστός· **5** ἀλλʼ οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν ηὐδόκησεν ὁ θεός, κατεστρώθησαν
γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ.

6 Ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς
κακῶν, καθὼς κἀκεῖνοι ἐπεθύμησαν. **7** μηδὲ εἰδωλολάτραι γίνεσθε, καθώς τινες
αὐτῶν· ὥσπερ γέγραπται· Ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πεῖν, καὶ ἀνέστησαν
παίζειν. **8** μηδὲ πορνεύωμεν, καθώς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν, καὶ ἔπεσαν μιᾷ
ἡμέρᾳ εἴκοσι τρεῖς χιλιάδες. **9** μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν ⸀Χριστόν, ⸀καθώς
τινες αὐτῶν ἐπείρασαν, καὶ ὑπὸ τῶν ὄφεων ⸀ἀπώλλυντο. **10** μηδὲ γογγύζετε,
⸀καθάπερ τινὲς αὐτῶν ἐγόγγυσαν, καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ. **11** ταῦτα
⸀δὲ ⸂τυπικῶς συνέβαινεν⸃ ἐκείνοις, ἐγράφη δὲ πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ

9:21 Χριστοῦ WH Treg NIV] Χριστῷ RP • **κερδάνω** WH Treg NIV] κερδήσω RP • **τοὺς** WH Treg NIV] – RP **22 ἀσθενέσιν** WH Treg NIV] + ὡς RP • **γέγονα** WH Treg NIV] + τὰ RP **23 πάντα** WH Treg NIV] Τοῦτο RP **10:1 γὰρ** WH Treg NIV] δὲ RP **2 ἐβαπτίσαντο** WH Treg RP] ἐβαπτίσθησαν NIV **3 πνευματικὸν βρῶμα** WH Treg NIV] βρῶμα πνευματικὸν RP **4 πνευματικὸν ἔπιον πόμα** WH Treg NIV] πόμα πνευματικὸν ἔπιον RP • **πέτρα δὲ** WH Treg NIV] δὲ πέτρα RP **9 Χριστόν** RP NA] κύριον WH Treg NIV • **καθώς** WH Treg NIV] + καί RP • **ἀπώλλυντο** WH Treg NIV] ἀπώλοντο RP **10 καθάπερ** WH Treg NIV] καθὼς καί RP **11 δὲ** WH Treg NIV] + πάντα RP • **τυπικῶς συνέβαινεν** WH Treg NIV] τύποι συνέβαινον RP

τέλη τῶν αἰώνων ⸀κατήντηκεν. **12** ὥστε ὁ δοκῶν ἑστάναι βλεπέτω μὴ πέσῃ,
13 πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπινος· πιστὸς δὲ ὁ θεός, ὃς οὐκ
ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ
τὴν ἔκβασιν τοῦ ⸀δύνασθαι ὑπενεγκεῖν.

14 Διόπερ, ἀγαπητοί μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρίας. **15** ὡς φρονίμοις
λέγω· κρίνατε ὑμεῖς ὅ φημι. **16** τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν,
οὐχὶ κοινωνία ⸂ἐστὶν τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ⸃; τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ
κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ἐστιν; **17** ὅτι εἷς ἄρτος, ἓν σῶμα οἱ πολλοί
ἐσμεν, οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέχομεν. **18** βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ
κατὰ σάρκα· ⸀οὐχ οἱ ἐσθίοντες τὰς θυσίας κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσίν;
19 τί οὖν φημι; ὅτι ⸂εἰδωλόθυτόν τί ἐστιν, ἢ ὅτι εἴδωλόν⸃ τί ἐστιν; **20** ἀλλ’
ὅτι ἃ ⸀θύουσιν, δαιμονίοις ⸂καὶ οὐ θεῷ θύουσιν⸃, οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς
τῶν δαιμονίων γίνεσθαι. **21** οὐ δύνασθε ποτήριον κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον
δαιμονίων· οὐ δύνασθε τραπέζης κυρίου μετέχειν καὶ τραπέζης δαιμονίων. **22** ἢ
παραζηλοῦμεν τὸν κύριον; μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμεν;

23 ⸀Πάντα ἔξεστιν· ἀλλ’ οὐ πάντα συμφέρει. ⸁πάντα ἔξεστιν· ἀλλ’ οὐ
πάντα οἰκοδομεῖ. **24** μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητείτω ἀλλὰ τὸ τοῦ ⸀ἑτέρου. **25** πᾶν
τὸ ἐν μακέλλῳ πωλούμενον ἐσθίετε μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν,
26 τοῦ ⸂κυρίου γὰρ⸃ ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. **27** ⸀εἴ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν
ἀπίστων καὶ θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε μηδὲν
ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν· **28** ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴπῃ· Τοῦτο ⸀ἱερόθυτόν
ἐστιν, μὴ ἐσθίετε δι’ ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα καὶ τὴν ⸀συνείδησιν· **29** συνείδησιν
δὲ λέγω οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ ἀλλὰ τὴν τοῦ ἑτέρου· ἱνατί γὰρ ἡ ἐλευθερία μου
κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως; **30** εἰ ἐγὼ χάριτι μετέχω, τί βλασφημοῦμαι
ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ;

10:11 κατήντηκεν WH Treg NIV] κατήντησεν RP **13 δύνασθαι** WH Treg NIV] + ὑμᾶς RP **16 ἐστὶν τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ** WH Treg NIV] τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐστὶν RP **18 οὐχ** WH NIV] οὐχὶ RP Treg **19 εἰδωλόθυτόν τί … ὅτι εἴδωλόν** WH Treg NIV] εἴδωλόν τί … ὅτι εἰδωλόθυτόν RP **20 θύουσιν** NIV] θύουσιν τὰ ἔθνη WH Treg; θύει τὰ ἔθνη RP • **καὶ οὐ θεῷ θύουσιν** WH Treg NIV] θύει καὶ οὐ θεῷ RP **23 ⸀Πάντα** WH Treg NIV] + μοι RP • **⸁πάντα** WH Treg NIV] + μοι RP **24 ἑτέρου** WH Treg NIV] + ἕκαστος RP **26 κυρίου γὰρ** WH Treg NIV] γὰρ κυρίου RP **27 εἴ** WH Treg NIV] + δέ RP **28 ἱερόθυτόν** WH Treg NIV] εἰδωλόθυτόν RP **28 συνείδησιν** WH Treg NIV] + Τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς RP

31 Εἴτε οὖν ἐσθίετε εἴτε πίνετε εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν θεοῦ
ποιεῖτε. **32** ἀπρόσκοποι ⸂καὶ Ἰουδαίοις γίνεσθε⸃ καὶ Ἕλλησιν καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ
τοῦ θεοῦ, **33** καθὼς κἀγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ ζητῶν τὸ ἐμαυτοῦ
⸀σύμφορον ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσιν. **11:1** μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς
κἀγὼ Χριστοῦ.

2 Ἐπαινῶ δὲ ⸀ὑμᾶς ὅτι πάντα μου μέμνησθε καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν
τὰς παραδόσεις κατέχετε. **3** θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ
ὁ Χριστός ἐστιν, κεφαλὴ δὲ γυναικὸς ὁ ἀνήρ, κεφαλὴ δὲ ⸀τοῦ Χριστοῦ ὁ θεός.
4 πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων κατὰ κεφαλῆς ἔχων καταισχύνει
τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· **5** πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ προφητεύουσα
ἀκατακαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ καταισχύνει τὴν κεφαλὴν ⸀αὐτῆς, ἓν γάρ ἐστιν
καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ. **6** εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνή, καὶ κειράσθω·
εἰ δὲ αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι, κατακαλυπτέσθω. **7** ἀνὴρ
μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλήν, εἰκὼν καὶ δόξα θεοῦ
ὑπάρχων· ⸀ἡ γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐστιν. **8** οὐ γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικός,
ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός· **9** καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ
γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα. **10** διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς
κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους. **11** πλὴν οὔτε ⸂γυνὴ χωρὶς ἀνδρὸς οὔτε ἀνὴρ χωρὶς
γυναικὸς⸃ ἐν κυρίῳ· **12** ὥσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕτως καὶ ὁ ἀνὴρ
διὰ τῆς γυναικός· τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ. **13** ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε· πρέπον
ἐστὶν γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ θεῷ προσεύχεσθαι; **14** ⸀οὐδὲ ⸂ἡ φύσις
αὐτὴ⸃ διδάσκει ὑμᾶς ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾷ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστιν, **15** γυνὴ
δὲ ἐὰν κομᾷ, δόξα αὐτῇ ἐστιν; ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου ⸀δέδοται. **16** εἰ
δέ τις δοκεῖ φιλόνεικος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ
ἐκκλησίαι τοῦ θεοῦ.

17 Τοῦτο δὲ ⸂παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ⸃ ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖσσον ἀλλὰ εἰς τὸ
ἧσσον συνέρχεσθε. **18** πρῶτον μὲν γὰρ συνερχομένων ὑμῶν ἐν ἐκκλησίᾳ ἀκούω

10:32 καὶ Ἰουδαίοις γίνεσθε WH Treg NIV] *γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις* RP **33 σύμφορον** WH Treg NIV] *συμφέρον* RP **11:2 ὑμᾶς** WH Treg NIV] + *ἀδελφοί* RP **3 τοῦ** WH Treg NIV] – RP **5 αὐτῆς** WH Treg NIV] *ἑαυτῆς* RP **7 ἡ** WH Treg NIV] – RP **11 γυνὴ χωρὶς ἀνδρὸς οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικὸς** WH Treg NIV] *ἀνὴρ χωρὶς γυναικὸς οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρὸς* RP **14 οὐδὲ** WH Treg NIV] *ἢ οὐδὲ* RP • **ἡ φύσις αὐτὴ** WH Treg NIV] *αὐτὴ ἡ φύσις* RP **15 δέδοται** RP] + *αὐτῇ* WH Treg NIV **17 παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ** WH NIV RP] *παραγγέλλω οὐκ ἐπαινῶν* Treg

σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος τι πιστεύω. **19** *δεῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις ἐν*
ὑμῖν εἶναι, ἵνα ⸀καὶ οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν. **20** *συνερχομένων*
οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ οὐκ ἔστιν κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν, **21** *ἕκαστος γὰρ*
τὸ ἴδιον δεῖπνον προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ ὃς μὲν πεινᾷ, ὃς δὲ μεθύει.
22 *μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; ἢ τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ*
καταφρονεῖτε, καὶ καταισχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας; τί ⸂εἴπω ὑμῖν⸃; ἐπαινέσω
ὑμᾶς; ἐν τούτῳ οὐκ ἐπαινῶ.

23 *Ἐγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ κυρίου, ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ κύριος*
Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ᾗ ⸀παρεδίδετο ἔλαβεν ἄρτον **24** *καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασεν*
καὶ ⸀εἶπεν· Τοῦτό μού ἐστιν τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ⸀ὑμῶν· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν
ἐμὴν ἀνάμνησιν. **25** *ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων·*
Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι· τοῦτο ποιεῖτε,
ὁσάκις ⸀ἐὰν πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. **26** *ὁσάκις γὰρ ⸀ἐὰν ἐσθίητε τὸν*
ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ ⸀ποτήριον πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ κυρίου καταγγέλλετε,
ἄχρι ⸀οὗ ἔλθῃ.

27 *Ὥστε ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν ⸀ἄρτον ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ κυρίου ⸀ἀναξίως,*
ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ κυρίου. **28** *δοκιμαζέτω*
δὲ ἄνθρωπος ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου
πινέτω· **29** *ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ ⸀πίνων κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει μὴ διακρίνων*
τὸ ⸀σῶμα. **30** *διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοι καὶ κοιμῶνται*
ἱκανοί. **31** *εἰ ⸀δὲ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα·* **32** *κρινόμενοι δὲ*
⸀ὑπὸ κυρίου παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν.

33 *Ὥστε, ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν ἀλλήλους ἐκδέχεσθε.*
34 *⸀εἴ τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω, ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνέρχησθε. Τὰ δὲ λοιπὰ*
ὡς ἂν ἔλθω διατάξομαι.

11:19 ***καὶ*** WH Treg NIV] – RP **22** ***εἴπω ὑμῖν*** WH Treg NIV] *ὑμῖν εἴπω* RP **23** ***παρεδίδετο*** WH Treg NIV] *παρεδίδοτο* RP **24** ***εἶπεν*** WH Treg NIV] + *Λάβετε φάγετε* RP • ***ὑμῶν*** WH Treg NIV] + *κλώμενον* RP **25** ***ἐὰν*** WH Treg NIV] *ἂν* RP **26** ***ἐὰν*** WH Treg NIV] *ἂν* RP • ***ποτήριον*** WH Treg NIV] + *τοῦτο* RP • ***οὗ*** WH Treg NIV] + *ἂν* RP **27** ***ἄρτον*** WH Treg NIV] + *τοῦτον* RP • ***ἀναξίως*** WH Treg NIV] + *τοῦ κυρίου* RP **29** ***πίνων*** WH Treg NIV] + *ἀναξίως* RP • ***σῶμα*** WH Treg NA] + *τοῦ κυρίου* NIV RP **31** ***δὲ*** WH Treg NIV] *γὰρ* RP **32** ***ὑπὸ*** RP] + *τοῦ* WH Treg NIV **34** ***εἴ*** WH Treg NIV] + *δέ* RP

12:1 Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν. **2** οἴδατε
ὅτι ὅτε ἔθνη ἦτε πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ ἄφωνα ὡς ἂν ἤγεσθε ἀπαγόμενοι. **3** διὸ
γνωρίζω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν πνεύματι θεοῦ λαλῶν λέγει· Ἀνάθεμα ⸀Ἰησοῦς, καὶ
οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν· ⸂Κύριος Ἰησοῦς⸃ εἰ μὴ ἐν πνεύματι ἁγίῳ.

4 Διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσίν, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα· **5** καὶ διαιρέσεις
διακονιῶν εἰσιν, καὶ ὁ αὐτὸς κύριος· **6** καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσίν, ⸂ὁ δὲ⸃
⸀αὐτὸς θεός, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. **7** ἑκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φανέρωσις
τοῦ πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον. **8** ᾧ μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύματος δίδοται λόγος
σοφίας, ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, **9** ⸀ἑτέρῳ πίστις ἐν τῷ
αὐτῷ πνεύματι, ⸀ἄλλῳ χαρίσματα ἰαμάτων ἐν τῷ ⸀ἑνὶ πνεύματι, **10** ⸀ἄλλῳ
ἐνεργήματα δυνάμεων, ⸀ἄλλῳ προφητεία, ⸀1ἄλλῳ διακρίσεις πνευμάτων,
⸀ἑτέρῳ γένη γλωσσῶν, ⸀2ἄλλῳ ἑρμηνεία γλωσσῶν· **11** πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ
τὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, διαιροῦν ἰδίᾳ ἑκάστῳ καθὼς βούλεται.

12 Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἕν ἐστιν καὶ μέλη ⸂πολλὰ ἔχει⸃, πάντα δὲ τὰ
μέλη τοῦ ⸀σώματος πολλὰ ὄντα ἕν ἐστιν σῶμα, οὕτως καὶ ὁ Χριστός· **13** καὶ
γὰρ ἐν ἑνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἓν σῶμα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε
Ἕλληνες, εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι, καὶ ⸀πάντες ἓν πνεῦμα ἐποτίσθημεν.

14 Καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἓν μέλος ἀλλὰ πολλά. **15** ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς·
Ὅτι οὐκ εἰμὶ χείρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος, οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ
τοῦ σώματος; **16** καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ οὖς· Ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμός, οὐκ εἰμὶ ἐκ
τοῦ σώματος, οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος· **17** εἰ ὅλον τὸ σῶμα
ὀφθαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; εἰ ὅλον ἀκοή, ποῦ ἡ ὄσφρησις; **18** ⸀νυνὶ δὲ ὁ θεὸς
ἔθετο τὰ μέλη, ἓν ἕκαστον αὐτῶν, ἐν τῷ σώματι καθὼς ἠθέλησεν. **19** εἰ δὲ ἦν
τὰ πάντα ἓν μέλος, ποῦ τὸ σῶμα; **20** νῦν δὲ πολλὰ ⸀μὲν μέλη, ἓν δὲ σῶμα.
21 οὐ δύναται δὲ ὁ ὀφθαλμὸς εἰπεῖν τῇ χειρί· Χρείαν σου οὐκ ἔχω, ἢ πάλιν ἡ
κεφαλὴ τοῖς ποσίν· Χρείαν ὑμῶν οὐκ ἔχω· **22** ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα

12:3 **Ἰησοῦς** WH Treg NIV] Ἰησοῦν RP • **Κύριος Ἰησοῦς** WH Treg NIV] Κύριον Ἰησοῦν RP **6** **ὁ δὲ** Treg NIV RP] καὶ ὁ WH • **αὐτὸς** WH Treg NIV] + ἐστιν RP **9** **ἑτέρῳ** WH Treg NIV] + δὲ RP • **ἄλλῳ** Holmes] + δὲ WH Treg NIV RP • **ἑνὶ** WH Treg NIV] αὐτῷ RP **10** **⸀ἄλλῳ** Holmes] + δὲ WH Treg NIV RP • **⸀ἄλλῳ** Treg] + δὲ WH NIV RP • **⸀1ἄλλῳ** Treg] + δὲ WH NIV RP • **ἑτέρῳ** WH Treg NIV] + δὲ RP • **⸀2ἄλλῳ** Holmes] + δὲ WH Treg NIV RP **12** **πολλὰ ἔχει** WH Treg NIV] ἔχει πολλὰ RP • **σώματος** WH Treg NIV] + τοῦ ἑνός RP **13** **πάντες** WH Treg NIV] + εἰς RP **18** **νυνὶ** NIV RP] νῦν WH Treg **20** **μὲν** Treg NIV RP] – WH

μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρχειν ἀναγκαῖά ἐστιν, **23** καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις τιμὴν περισσοτέραν περιτίθεμεν, καὶ τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν εὐσχημοσύνην περισσοτέραν ἔχει, **24** τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν οὐ χρείαν ⸀ἔχει. ἀλλὰ ὁ θεὸς συνεκέρασεν τὸ σῶμα, τῷ ⸀ὑστεροῦντι περισσοτέραν δοὺς τιμήν, **25** ἵνα μὴ ᾖ ⸀σχίσμα ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσι τὰ μέλη. **26** καὶ ⸀εἴτε πάσχει ἓν μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη· εἴτε δοξάζεται ⸀μέλος, συγχαίρει πάντα τὰ μέλη.

27 Ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους. **28** καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα δυνάμεις, ⸀ἔπειτα χαρίσματα ἰαμάτων, ἀντιλήμψεις, κυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν. **29** μὴ πάντες ἀπόστολοι; μὴ πάντες προφῆται; μὴ πάντες διδάσκαλοι; μὴ πάντες δυνάμεις; **30** μὴ πάντες χαρίσματα ἔχουσιν ἰαμάτων; μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσιν; μὴ πάντες διερμηνεύουσιν; **31** ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ ⸀μείζονα. καὶ ἔτι καθ’ ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι.

13:1 Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἠχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. **2** ⸂καὶ ἐὰν⸃ ἔχω προφητείαν καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, ⸄καὶ ἐὰν⸅ ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν ὥστε ὄρη ⸀μεθιστάναι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθέν εἰμι. **3** ⸂καὶ ἐὰν⸃ ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, ⸄καὶ ἐὰν⸅ παραδῶ τὸ σῶμά μου, ἵνα ⸀καυθήσομαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι.

4 Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται ἡ ἀγάπη, οὐ ζηλοῖ ⸂ἡ ἀγάπη⸃, οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, **5** οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν, **6** οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ· **7** πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει.

12:24 **ἔχει** WH Treg RP NA] + τιμῆς NIV • **ὑστεροῦντι** RP] ὑστερουμένῳ WH Treg NIV **25** ***σχίσμα*** WH Treg NIV] σχίσματα RP **26** ***εἴτε*** WH NIV RP] εἴ τι Treg • ***μέλος*** WH Treg] ἓν μέλος NIV RP **28** ***ἔπειτα*** WH Treg NIV] εἶτα RP **31** ***μείζονα*** WH Treg NIV] κρείττονα RP **13:2** **⸂καὶ ἐὰν⸃** Treg NIV RP] κἂν WH • **⸄καὶ ἐὰν⸅** NIV RP] κἂν WH Treg • **μεθιστάναι** Treg NIV] μεθιστάνειν WH RP **3** **⸂καὶ ἐὰν⸃** RP] κἂν WH Treg NIV • **⸄καὶ ἐὰν⸅** Treg NIV RP] κἂν WH • **καυθήσομαι** NIV] καυθήσωμαι Treg RP; καυχήσωμαι WH NA **4** ***ἡ ἀγάπη*** Treg NIV RP] – WH

8 Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ⸀πίπτει. εἴτε δὲ προφητεῖαι, καταργηθήσονται·
εἴτε γλῶσσαι, παύσονται· εἴτε γνῶσις, καταργηθήσεται. **9** ἐκ μέρους ⸀γὰρ
γινώσκομεν καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν· **10** ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, ⸀τὸ ἐκ
μέρους καταργηθήσεται. **11** ὅτε ἤμην νήπιος, ⸂ἐλάλουν ὡς νήπιος, ἐφρόνουν
ὡς νήπιος, ἐλογιζόμην ὡς νήπιος⸃· ⸀ὅτε γέγονα ἀνήρ, κατήργηκα τὰ τοῦ
νηπίου. **12** βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι’ ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ πρόσωπον
πρὸς πρόσωπον· ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ
ἐπεγνώσθην. **13** νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη· τὰ τρία ταῦτα, μείζων δὲ
τούτων ἡ ἀγάπη.

14:1 Διώκετε τὴν ἀγάπην, ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευματικά, μᾶλλον δὲ ἵνα
προφητεύητε. **2** ὁ γὰρ λαλῶν γλώσσῃ οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ ⸀ἀλλὰ θεῷ, οὐδεὶς
γὰρ ἀκούει, πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια· **3** ὁ δὲ προφητεύων ἀνθρώποις
λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν. **4** ὁ λαλῶν γλώσσῃ ἑαυτὸν
οἰκοδομεῖ· ὁ δὲ προφητεύων ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ. **5** θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς
λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε· μείζων ⸀δὲ ὁ προφητεύων ἢ ὁ
λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς εἰ μὴ ⸀διερμηνεύῃ, ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβῃ.
6 ⸀Νῦν δέ, ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς
ὠφελήσω, ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει ἢ ἐν γνώσει ἢ ἐν προφητείᾳ
ἢ ἐν διδαχῇ; **7** ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν διδόντα, εἴτε αὐλὸς εἴτε κιθάρα, ἐὰν
διαστολὴν τοῖς φθόγγοις μὴ ⸀δῷ, πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ
κιθαριζόμενον; **8** καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον ⸂φωνὴν σάλπιγξ⸃ δῷ, τίς παρασκευάσεται
εἰς πόλεμον; **9** οὕτως καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον λόγον δῶτε,
πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; ἔσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦντες. **10** τοσαῦτα
εἰ τύχοι γένη φωνῶν ⸀εἰσιν ἐν κόσμῳ, καὶ ⸀οὐδὲν ἄφωνον· **11** ἐὰν οὖν μὴ
εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος καὶ ὁ λαλῶν ἐν
ἐμοὶ βάρβαρος. **12** οὕτως καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ζηλωταί ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν
οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα περισσεύητε.

13:8 πίπτει WH Treg NIV] ἐκπίπτει RP **9 γὰρ** WH Treg NIV] δὲ RP **10 τὸ** WH Treg NIV] τότε τὸ RP **11 ἐλάλουν … ἐλογιζόμην ὡς νήπιος** WH Treg NIV] ὡς νήπιος ἐλάλουν … ἐλογιζόμην RP • **ὅτε** WH Treg NIV] + δὲ RP **14:2 ἀλλὰ** WH Treg NIV] + τῷ RP **5 δὲ** WH Treg NIV] γὰρ RP • **διερμηνεύῃ** WH Treg NIV] διερμηνεύει RP **6 Νῦν** WH Treg NIV] Νυνὶ RP **7 δῷ** WH Treg NIV] διδῷ RP **8 φωνὴν σάλπιγξ** Treg RP] σάλπιγξ φωνὴν WH NIV **10 εἰσιν** WH Treg NIV] ἐστὶν RP • **οὐδὲν** WH Treg NIV] + αὐτῶν RP

13 ⸀Διὸ ὁ λαλῶν γλώσσῃ προσευχέσθω ἵνα διερμηνεύῃ. **14** ἐὰν γὰρ
προσεύχωμαι γλώσσῃ, τὸ πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός
ἐστιν. **15** τί οὖν ἐστιν; προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοΐ·
ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοΐ· **16** ἐπεὶ ἐὰν ⸀εὐλογῇς ⸀πνεύματι, ὁ
ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου πῶς ἐρεῖ τὸ Ἀμήν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ;
ἐπειδὴ τί λέγεις οὐκ οἶδεν· **17** σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλʼ ὁ ἕτερος οὐκ
οἰκοδομεῖται. **18** εὐχαριστῶ τῷ ⸀θεῷ, πάντων ὑμῶν μᾶλλον ⸀γλώσσαις ⸀λαλῶ·
19 ἀλλὰ ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους ⸂τῷ νοΐ⸃ μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους
κατηχήσω, ἢ μυρίους λόγους ἐν γλώσσῃ.

20 Ἀδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν, ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε,
ταῖς δὲ φρεσὶν τέλειοι γίνεσθε. **21** ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται ὅτι Ἐν ἑτερογλώσσοις
καὶ ἐν χείλεσιν ⸀ἑτέρων λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδʼ οὕτως εἰσακούσονταί
μου, λέγει κύριος. **22** ὥστε αἱ γλῶσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν οὐ τοῖς πιστεύουσιν
ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις, ἡ δὲ προφητεία οὐ τοῖς ἀπίστοις ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν.
23 ἐὰν οὖν συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ πάντες ⸂λαλῶσιν
γλώσσαις⸃, εἰσέλθωσιν δὲ ἰδιῶται ἢ ἄπιστοι, οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαίνεσθε; **24** ἐὰν
δὲ πάντες προφητεύωσιν, εἰσέλθῃ δέ τις ἄπιστος ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ
πάντων, ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων, **25** ⸀τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ
γίνεται, καὶ οὕτως πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ θεῷ, ἀπαγγέλλων ὅτι
⸂Ὄντως ὁ θεὸς⸃ ἐν ὑμῖν ἐστιν.

26 Τί οὖν ἐστιν, ἀδελφοί; ὅταν συνέρχησθε, ⸀ἕκαστος ψαλμὸν ἔχει,
διδαχὴν ἔχει, ⸂ἀποκάλυψιν ἔχει, γλῶσσαν⸃ ἔχει, ἑρμηνείαν ἔχει· πάντα
πρὸς οἰκοδομὴν γινέσθω. **27** εἴτε γλώσσῃ τις λαλεῖ, κατὰ δύο ἢ τὸ πλεῖστον
τρεῖς, καὶ ἀνὰ μέρος, καὶ εἷς διερμηνευέτω· **28** ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ⸀διερμηνευτής,
σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ, ἑαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ θεῷ. **29** προφῆται δὲ δύο ἢ
τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν· **30** ἐὰν δὲ ἄλλῳ ἀποκαλυφθῇ

14:13 Διὸ WH Treg NIV] Διόπερ RP **16 εὐλογῇς** WH Treg NIV] εὐλογήσῃς RP • **πνεύματι** Treg] ἐν πνεύματι WH NIV; τῷ πνεύματι RP **18 θεῷ** WH Treg NIV] + μου RP • **γλώσσαις** WH NIV RP] γλώσσῃ Treg • **λαλῶ** WH Treg NIV] λαλῶν RP **19 τῷ νοΐ** WH Treg NIV] διὰ τοῦ νοός RP **21 ἑτέρων** WH Treg NIV] ἑτέροις RP **23 λαλῶσιν γλώσσαις** WH Treg NIV] γλώσσαις λαλῶσιν RP **25 τὰ** WH Treg NIV] καὶ οὕτως τὰ RP • **Ὄντως ὁ θεὸς** WH Treg NIV] Ὁ θεὸς ὄντως RP **26 ἕκαστος** WH Treg NIV] +ὑμῶν RP • **ἀποκάλυψιν ἔχει γλῶσσαν** WH Treg NIV] γλῶσσαν ἀποκάλυψιν ἔχει RP **28 διερμηνευτής** WH NIV RP] ἑρμηνευτής Treg

καθημένῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω. **31** δύνασθε γὰρ καθʼ ἕνα πάντες προφητεύειν, ἵνα
πάντες μανθάνωσιν καὶ πάντες παρακαλῶνται **32** (καὶ πνεύματα προφητῶν
προφήταις ὑποτάσσεται, **33** οὐ γάρ ἐστιν ἀκαταστασίας ὁ θεὸς ἀλλὰ εἰρήνης),
ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων.

34 Αἱ ⸀γυναῖκες ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν, οὐ γὰρ ⸀ἐπιτρέπεται
αὐταῖς λαλεῖν· ἀλλὰ ⸀ὑποτασσέσθωσαν, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. **35** εἰ δέ
τι ⸀μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν, αἰσχρὸν γάρ
ἐστιν γυναικὶ ⸂λαλεῖν ἐν ἐκκλησίᾳ⸃. **36** ἢ ἀφʼ ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐξῆλθεν,
ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν;

37 Εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικός, ἐπιγινωσκέτω ἃ γράφω
ὑμῖν ὅτι κυρίου ⸀ἐστὶν· **38** εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ⸀ἀγνοεῖται. **39** ὥστε, ἀδελφοί ⸀μου,
ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν ⸂μὴ κωλύετε γλώσσαις⸃· **40** πάντα ⸀δὲ
εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω.

15:1 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγγελισάμην ὑμῖν,
ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἑστήκατε, **2** διʼ οὗ καὶ σῴζεσθε, τίνι λόγῳ
εὐηγγελισάμην ὑμῖν, εἰ κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῇ ἐπιστεύσατε.

3 Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις, ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν
ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς, **4** καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι
ἐγήγερται τῇ ⸂ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ⸃ κατὰ τὰς γραφάς, **5** καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾷ, εἶτα
τοῖς δώδεκα· **6** ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ
⸀πλείονες μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς ⸀δὲ ἐκοιμήθησαν· **7** ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβῳ,
εἶτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν· **8** ἔσχατον δὲ πάντων ὡσπερεὶ τῷ ἐκτρώματι
ὤφθη κἀμοί. **9** ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς
καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ· **10** χάριτι δὲ θεοῦ
εἰμι ὅ εἰμι, καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον

14:34 **γυναῖκες** WH Treg NIV] + ὑμῶν RP • **ἐπιτρέπεται** WH Treg NIV] ἐπιτέτραπται RP • **ὑποτασσέσθωσαν** WH Treg NIV] ὑποτάσσεσθαι RP **35** **μαθεῖν** Treg NIV RP] μανθάνειν WH • **λαλεῖν ἐν ἐκκλησίᾳ** WH Treg NIV] ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν RP **37** **ἐστὶν** Holmes] ἐστὶν ἐντολή WH Treg NIV; εἰσὶν ἐντολαί RP **38** **ἀγνοεῖται** WH NIV] ἀγνοείτω Treg RP **39** **μου** WH Treg NIV] – RP • **μὴ κωλύετε γλώσσαις** WH Treg NIV] γλώσσαις μὴ κωλύετε RP **40** **δὲ** WH Treg NIV] – RP **15:4** **ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ** WH Treg NIV] τρίτῃ ἡμέρᾳ RP **6** **πλείονες** WH Treg NIV] πλείους RP • **δὲ** WH Treg NIV] + καὶ RP

αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα, οὐκ ἐγὼ δὲ ἀλλὰ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ⸀ἡ σὺν ἐμοί.
11 εἴτε οὖν ἐγὼ εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτως κηρύσσομεν καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε.

12 Εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσιν
⸂ἐν ὑμῖν τινες⸃ ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν; **13** εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν
οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται· **14** εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν
⸀ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, ⸀κενὴ καὶ ἡ πίστις ⸀ὑμῶν, **15** εὑρισκόμεθα δὲ καὶ
ψευδομάρτυρες τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ θεοῦ ὅτι ἤγειρεν τὸν
Χριστόν, ὃν οὐκ ἤγειρεν εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται. **16** εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ
ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται· **17** εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία
ἡ πίστις ⸀ὑμῶν, ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. **18** ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν
Χριστῷ ἀπώλοντο. **19** εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ⸂ἐν Χριστῷ ἠλπικότες ἐσμὲν⸃ μόνον,
ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν.

20 Νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν ⸀κεκοιμημένων.
21 ἐπειδὴ γὰρ δι’ ἀνθρώπου ⸀θάνατος, καὶ δι’ ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν·
22 ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνῄσκουσιν, οὕτως καὶ ἐν τῷ Χριστῷ
πάντες ζῳοποιηθήσονται. **23** ἕκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι· ἀπαρχὴ
Χριστός, ἔπειτα οἱ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ· **24** εἶτα τὸ τέλος, ὅταν
⸀παραδιδῷ τὴν βασιλείαν τῷ θεῷ καὶ πατρί, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν
καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν, **25** δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν ἄχρι ⸀οὗ θῇ
πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. **26** ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται
ὁ θάνατος, **27** πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι
πάντα ὑποτέτακται, δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα. **28** ὅταν
δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα, ⸀τότε αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι
αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ᾖ ὁ θεὸς ⸀πάντα ἐν πᾶσιν.

29 Ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; εἰ ὅλως νεκροὶ
οὐκ ἐγείρονται, τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ ⸀αὐτῶν; **30** τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν
πᾶσαν ὥραν; **31** καθ’ ἡμέραν ἀποθνῄσκω, νὴ τὴν ὑμετέραν ⸀καύχησιν, ἣν

15:10 **ἡ** NIV RP] – WH Treg **12** **ἐν ὑμῖν τινες** WH Treg NIV] τινες ἐν ὑμῖν RP **14** **ἄρα** WH Treg RP] + καὶ NIV • **κενὴ** WH Treg NIV] + δὲ RP • **ὑμῶν** Treg NIV RP] ἡμῶν WH **17** **ὑμῶν** Treg NIV RP] + ἐστίν WH **19** **ἐν Χριστῷ ἠλπικότες ἐσμὲν** WH Treg NIV] ἠλπικότες ἐσμὲν ἐν Χριστῷ RP **20** **κεκοιμημένων** WH Treg NIV] + ἐγένετο RP **21** **θάνατος** WH Treg NIV] ὁ θάνατος RP **24** **παραδιδῷ** WH NIV] παραδιδοῖ Treg; παραδῷ RP **25** **οὗ** WH Treg NIV] + ἂν RP **28** **τότε** Treg NIV] + καὶ WH RP NA • **πάντα** WH Treg NIV] τὰ πάντα RP NA **29** **αὐτῶν** WH Treg NIV] τῶν νεκρῶν RP **31** **καύχησιν** RP] + ἀδελφοί WH Treg NIV

ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. **32** εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα
ἐν Ἐφέσῳ, τί μοι τὸ ὄφελος; εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, Φάγωμεν καὶ πίωμεν,
αὔριον γὰρ ἀποθνῄσκομεν. **33** μὴ πλανᾶσθε· φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ ὁμιλίαι
κακαί. **34** ἐκνήψατε δικαίως καὶ μὴ ἁμαρτάνετε, ἀγνωσίαν γὰρ θεοῦ τινες
ἔχουσιν· πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν ⸀λαλῶ.

35 Ἀλλὰ ἐρεῖ τις· Πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί, ποίῳ δὲ σώματι ἔρχονται;
36 ⸀ἄφρων, σὺ ὃ σπείρεις, οὐ ζῳοποιεῖται ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ· **37** καὶ ὃ σπείρεις,
οὐ τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον σπείρεις ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον εἰ τύχοι σίτου ἤ
τινος τῶν λοιπῶν· **38** ὁ δὲ θεὸς ⸂δίδωσιν αὐτῷ⸃ σῶμα καθὼς ἠθέλησεν, καὶ
ἑκάστῳ τῶν σπερμάτων ⸀ἴδιον σῶμα. **39** οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ σάρξ, ἀλλὰ
ἄλλη μὲν ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ ⸂σὰρξ πτηνῶν⸃, ἄλλη δὲ
⸀ἰχθύων. **40** καὶ σώματα ἐπουράνια, καὶ σώματα ἐπίγεια· ἀλλὰ ἑτέρα μὲν ἡ
τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων. **41** ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη
δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων, ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ.

42 Οὕτως καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται
ἐν ἀφθαρσίᾳ· **43** σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν
ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει· **44** σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα
πνευματικόν. ⸀Εἰ ἔστιν σῶμα ψυχικόν, ⸂ἔστιν καὶ⸃ πνευματικόν. **45** οὕτως καὶ
γέγραπται· Ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν· ὁ ἔσχατος
Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζῳοποιοῦν. **46** ἀλλ’ οὐ πρῶτον τὸ πνευματικὸν ἀλλὰ τὸ
ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν. **47** ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός, ὁ
δεύτερος ⸀ἄνθρωπος ἐξ οὐρανοῦ. **48** οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί, καὶ
οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι· **49** καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν
εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, ⸀φορέσομεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου.

50 Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν θεοῦ
κληρονομῆσαι οὐ ⸀δύναται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ. **51** ἰδοὺ
μυστήριον ὑμῖν λέγω· ⸀πάντες οὐ κοιμηθησόμεθα πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα,
52 ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι· σαλπίσει γάρ,

---

15:34 λαλῶ WH Treg NIV] λέγω RP **36 ἄφρων** WH Treg NIV] Ἄφρον RP **38 δίδωσιν αὐτῷ** WH Treg NIV] αὐτῷ δίδωσιν RP • **ἴδιον** WH Treg NIV] τὸ ἴδιον RP **39 σὰρξ πτηνῶν** WH Treg NIV] ἰχθύων RP • **ἰχθύων** WH Treg NIV] πτηνῶν RP **44 Εἰ** WH Treg NIV] – RP • **ἔστιν καὶ** WH Treg NIV] καὶ ἔστιν σῶμα RP **47 ἄνθρωπος** WH Treg NIV] + ὁ κύριος RP **49 φορέσομεν** NIV] φορέσωμεν WH Treg RP **50 δύναται** WH Treg NIV] δύνανται RP **51 πάντες** WH Treg NIV] + μὲν RP

καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα. **53** δεῖ γὰρ
τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι
ἀθανασίαν. **54** ὅταν δὲ τὸ ⸂φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρσίαν καὶ τὸ⸃
θνητὸν τοῦτο ἐνδύσηται ⸀ἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος·
Κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῖκος. **55** ποῦ σου, θάνατε, τὸ ⸂νῖκος; ποῦ σου, θάνατε,
τὸ κέντρον⸃; **56** τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου ἡ ἁμαρτία, ἡ δὲ δύναμις τῆς
ἁμαρτίας ὁ νόμος· **57** τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

58 Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἑδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίνητοι,
περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ
ἔστιν κενὸς ἐν κυρίῳ.

16:1 Περὶ δὲ τῆς λογείας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὥσπερ διέταξα ταῖς
ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. **2** κατὰ μίαν ⸀σαββάτου
ἕκαστος ὑμῶν παρ᾽ ἑαυτῷ τιθέτω θησαυρίζων ὅ τι ⸀ἐὰν εὐοδῶται, ἵνα μὴ ὅταν
ἔλθω τότε λογεῖαι γίνωνται. **3** ὅταν δὲ παραγένωμαι, οὓς ⸀ἐὰν δοκιμάσητε δι᾽
ἐπιστολῶν, τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἰερουσαλήμ· **4** ἐὰν
δὲ ⸂ἄξιον ᾖ⸃ τοῦ κἀμὲ πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται.

5 Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς ὅταν Μακεδονίαν διέλθω, Μακεδονίαν γὰρ
διέρχομαι, **6** πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν ⸀παραμενῶ ἢ ⸀καὶ παραχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς
με προπέμψητε οὗ ἐὰν πορεύωμαι. **7** οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδῳ
ἰδεῖν, ἐλπίζω ⸀γὰρ χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος ⸀ἐπιτρέψῃ.
8 ⸀ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς πεντηκοστῆς· **9** θύρα γάρ μοι ἀνέῳγεν
μεγάλη καὶ ἐνεργής, καὶ ἀντικείμενοι πολλοί.

10 Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος, βλέπετε ἵνα ἀφόβως γένηται πρὸς ὑμᾶς,
τὸ γὰρ ἔργον κυρίου ἐργάζεται ὡς ⸀κἀγώ· **11** μή τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ.

15:54 φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρσίαν καὶ τὸ Treg NIV RP] – WH • **ἀθανασίαν** Treg NIV RP] *τὴν ἀθανασίαν* WH **55 νῖκος ποῦ σου θάνατε τὸ κέντρον** WH Treg NIV] *κέντρον Ποῦ σου Ἅιδη τὸ νῖκος* RP **16:2 σαββάτου** WH Treg NIV] *σαββάτων* RP • **ἐὰν** WH Treg NIV] *ἂν* RP **3 ἐὰν** WH NIV RP] *ἂν* Treg **4 ἄξιον ᾖ** WH Treg NIV] *ᾖ ἄξιον* RP **6 παραμενῶ** Treg NIV RP] *καταμενῶ* WH • **καὶ** Treg NIV RP] – WH **7 γὰρ** WH Treg NIV] *δὲ* RP • **ἐπιτρέψῃ** WH Treg NIV] *ἐπιτρέπῃ* RP **8 ἐπιμενῶ** Treg NIV RP] *ἐπιμένω* WH **10 κἀγώ** NIV Treg RP] *ἐγώ* WH

προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρός ⸀με, ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν.

12 Περὶ δὲ Ἀπολλῶ τοῦ ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ, ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ.

13 Γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε. **14** πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω.

15 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί· οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς· **16** ἵνα καὶ
ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦντι καὶ κοπιῶντι.
17 χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Στεφανᾶ καὶ Φορτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ
⸀ὑμέτερον ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν, **18** ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα
καὶ τὸ ὑμῶν. ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους.

19 Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας. ⸀ἀσπάζεται ὑμᾶς ἐν κυρίῳ
πολλὰ Ἀκύλας καὶ ⸀Πρίσκα σὺν τῇ κατ’ οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ. **20** ἀσπάζονται
ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ.

21 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. **22** εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν ⸀κύριον, ἤτω
ἀνάθεμα. ⸂Μαράνα θά⸃. **23** ἡ χάρις τοῦ κυρίου ⸀Ἰησοῦ μεθ’ ὑμῶν. **24** ἡ ἀγάπη
μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ ⸀Ἰησοῦ.

16:11 με WH NIV RP] ἐμέ Treg **17 ὑμέτερον** WH Treg NIV] ὑμῶν RP **19 ἀσπάζεται** WH NIV] ἀσπάζονται Treg RP • **Πρίσκα** WH Treg NIV] Πρίσκιλλα RP **22 κύριον** WH Treg NIV] + Ἰησοῦν Χριστόν RP • **Μαράνα θά** NIV] Μαρὰν ἀθά WH Treg RP **23 Ἰησοῦ** WH Treg NIV] + Χριστοῦ RP **24 Ἰησοῦ** WH Treg NIV] + Ἀμήν RP

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β

1:1 Παῦλος ἀπόστολος ⸀Χριστοῦ Ἰησοῦ⸁ διὰ θελήματος θεοῦ καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ· **2** χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

3 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ θεὸς πάσης παρακλήσεως, **4** ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει διὰ τῆς παρακλήσεως ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ. **5** ὅτι καθὼς περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτως διὰ τοῦ Χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν. **6** εἴτε δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας· ⸀εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως⸁ τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν, **7** καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ⸀ὑμῶν· εἰδότες ὅτι ⸀ὡς κοινωνοί ἐστε τῶν παθημάτων, οὕτως καὶ τῆς παρακλήσεως.

8 Οὐ γὰρ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ⸀ὑπὲρ τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς ⸀γενομένης ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι καθ᾽ ὑπερβολὴν ⸀ὑπὲρ δύναμιν ἐβαρήθημεν⸁, ὥστε ἐξαπορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν· **9** ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανάτου ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ᾽ ἑαυτοῖς ἀλλ᾽ ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς· **10** ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου ἐρρύσατο ἡμᾶς καὶ ⸀ῥύσεται, εἰς ὃν ἠλπίκαμεν ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται, **11** συνυπουργούντων καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει, ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ ⸀ἡμῶν.

1:1 Χριστοῦ Ἰησοῦ WH Treg NIV] Ἰησοῦ Χριστοῦ RP **6 εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως** WH NIV] – Treg RP **7 ὑμῶν** WH NIV] + εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας Treg RP • **ὡς** WH Treg NIV] ὥσπερ RP **8 ὑπὲρ** WH NIV RP] περὶ Treg • **γενομένης** WH Treg NIV] + ἡμῖν RP • **ὑπὲρ δύναμιν ἐβαρήθημεν** WH Treg NIV] ἐβαρήθημεν ὑπὲρ δύναμιν RP **10 ῥύσεται** WH Treg NIV] ῥύεται RP **11 ἡμῶν** WH Treg NIV] ὑμῶν RP

12 Ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστίν, τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως
ἡμῶν, ὅτι ἐν ⸀ἁγιότητι καὶ εἰλικρινείᾳ ⸀τοῦ θεοῦ, ⸀οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ ἀλλ’
ἐν χάριτι θεοῦ, ἀνεστράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς· **13** οὐ
γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν ἀλλ’ ἢ ἃ ἀναγινώσκετε ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε, ἐλπίζω
δὲ ⸀ὅτι ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε, **14** καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι
καύχημα ὑμῶν ἐσμεν καθάπερ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ⸀ἡμῶν
Ἰησοῦ.

15 Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει ἐβουλόμην ⸂πρότερον πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν⸃,
ἵνα δευτέραν ⸀χάριν ⸀σχῆτε, **16** καὶ δι’ ὑμῶν διελθεῖν εἰς Μακεδονίαν, καὶ
πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑφ’ ὑμῶν προπεμφθῆναι εἰς τὴν
Ἰουδαίαν. **17** τοῦτο οὖν ⸀βουλόμενος μήτι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρησάμην; ἢ ἃ
βουλεύομαι κατὰ σάρκα βουλεύομαι, ἵνα ᾖ παρ’ ἐμοὶ τὸ Ναὶ ναὶ καὶ τὸ Οὒ
οὔ; **18** πιστὸς δὲ ὁ θεὸς ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ⸀ἔστιν Ναὶ καὶ Οὔ.
19 ὁ ⸂τοῦ θεοῦ γὰρ⸃ υἱὸς ⸂Ἰησοῦς Χριστὸς⸃ ὁ ἐν ὑμῖν δι’ ἡμῶν κηρυχθείς, δι’
ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ καὶ Τιμοθέου, οὐκ ἐγένετο Ναὶ καὶ Οὔ, ἀλλὰ Ναὶ ἐν αὐτῷ
γέγονεν· **20** ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ Ναί· ⸀διὸ καὶ ⸂δι’ αὐτοῦ⸃ τὸ
Ἀμὴν τῷ θεῷ πρὸς δόξαν δι’ ἡμῶν. **21** ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς Χριστὸν
καὶ χρίσας ἡμᾶς θεός, **22** ὁ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς καὶ δοὺς τὸν ἀρραβῶνα
τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.

23 Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχήν, ὅτι
φειδόμενος ὑμῶν οὐκέτι ἦλθον εἰς Κόρινθον. **24** οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν
τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοί ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν, τῇ γὰρ πίστει ἑστήκατε.
2:1 ἔκρινα ⸀γὰρ ἐμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν· **2** εἰ
γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ ⸀τίς ὁ εὐφραίνων με εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ;
3 καὶ ⸀ἔγραψα τοῦτο αὐτὸ ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην ⸀σχῶ ἀφ’ ὧν ἔδει με χαίρειν,

---

1:12 ἁγιότητι WH Treg NIV] ἁπλότητι RP NA • **τοῦ** WH Treg NIV] – RP • **οὐκ** Treg NIV RP] καὶ οὐκ WH NA **13 ὅτι** WH Treg NIV] + καὶ RP **14 ἡμῶν** WH NA] – Treg NIV RP **15 πρότερον πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν** WH Treg NIV] ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς τὸ πρότερον RP • **χάριν** Treg NIV RP] χαρὰν WH • **σχῆτε** WH Treg NIV] ἔχῆτε RP **17 βουλόμενος** WH Treg NIV] βουλευόμενος RP **18 ἔστιν** WH Treg NIV] ἐγένετο RP **19 τοῦ θεοῦ γὰρ** WH Treg NIV] γὰρ τοῦ θεοῦ RP • **Ἰησοῦς Χριστὸς** Treg NIV RP] Χριστὸς Ἰησοῦς WH **20 διὸ** WH Treg NIV] – RP • **δι’ αὐτοῦ** WH Treg NIV] ἐν αὐτῷ RP **2:1 γὰρ** WH NIV] δὲ Treg RP **2 τίς** WH Treg NIV] + ἐστιν RP **3 ἔγραψα** WH Treg NIV] + ὑμῖν RP • **σχῶ** WH Treg NIV] ἔχω RP

πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστιν. **4** ἐκ γὰρ
πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων, οὐχ
ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς.

5 Εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν, ἀλλὰ ἀπὸ μέρους ἵνα μὴ
ἐπιβαρῶ πάντας ὑμᾶς. **6** ἱκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν
πλειόνων, **7** ὥστε τοὐναντίον ⸀μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι,
μή πως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῇ ὁ τοιοῦτος. **8** διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς
κυρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην· **9** εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν
ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε. **10** ᾧ δέ τι χαρίζεσθε, κἀγώ· καὶ γὰρ ἐγὼ
⸂ὃ κεχάρισμαι, εἴ τι⸃ κεχάρισμαι, δι᾽ ὑμᾶς ἐν προσώπῳ Χριστοῦ, **11** ἵνα μὴ
πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ, οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν.

12 Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρῳάδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ θύρας μοι
ἀνεῳγμένης ἐν κυρίῳ, **13** οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου τῷ μὴ εὑρεῖν με
Τίτον τὸν ἀδελφόν μου, ἀλλὰ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν.

14 Τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς ἐν τῷ Χριστῷ καὶ
τὴν ὀσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι᾽ ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ· **15** ὅτι
Χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν τῷ θεῷ ἐν τοῖς σῳζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις,
16 οἷς μὲν ὀσμὴ ⸀ἐκ θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὀσμὴ ⸁ἐκ ζωῆς εἰς ζωήν.
καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἱκανός; **17** οὐ γάρ ἐσμεν ὡς οἱ ⸀πολλοὶ καπηλεύοντες τὸν
λόγον τοῦ θεοῦ, ἀλλ᾽ ὡς ἐξ εἰλικρινείας, ἀλλ᾽ ὡς ἐκ θεοῦ ⸀κατέναντι θεοῦ ἐν
Χριστῷ λαλοῦμεν.

3:1 Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς ⸀συνιστάνειν; ⸀ἢ μὴ χρῄζομεν ὥς τινες
συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς ἢ ἐξ ⸀ὑμῶν; **2** ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστε,
ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γινωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ
πάντων ἀνθρώπων· **3** φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ Χριστοῦ διακονηθεῖσα
ὑφ᾽ ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη οὐ μέλανι ἀλλὰ πνεύματι θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξὶν
λιθίναις ἀλλ᾽ ἐν πλαξὶν καρδίαις σαρκίναις.

2:7 **μᾶλλον** Treg NIV RP] – WH **10** **ὃ κεχάρισμαι, εἴ τι** WH Treg NIV] εἴ τι κεχάρισμαι ᾧ RP **16** **⸀ἐκ** WH Treg NIV] – RP • **⸁ἐκ** WH Treg NIV] – RP **17** **πολλοὶ** WH Treg NIV] λοιποί RP • **κατέναντι** WH Treg NIV] κατενώπιον τοῦ RP **3:1** **συνιστάνειν** WH NIV RP] συνιστᾶν Treg • **ἢ** WH Treg NIV] Εἰ RP • **ὑμῶν** WH Treg NIV] +συστατικῶν RP

4 Πεποίθησιν δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν. **5** οὐχ ὅτι ⸂ἀφ᾽ ἑαυτῶν ἱκανοί ἐσμεν⸃ λογίσασθαί τι ὡς ἐξ ⸀αὐτῶν, ἀλλ᾽ ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ, **6** ὃς καὶ ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης, οὐ γράμματος ἀλλὰ πνεύματος, τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτέννει, τὸ δὲ πνεῦμα ζῳοποιεῖ.

7 Εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν ⸀γράμμασιν ⸀ἐντετυπωμένη λίθοις ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωϋσέως διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ τὴν καταργουμένην,
8 πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ; **9** εἰ γὰρ ⸂τῇ διακονίᾳ⸃ τῆς κατακρίσεως δόξα, πολλῷ μᾶλλον περισσεύει ἡ διακονία τῆς ⸀δικαιοσύνης δόξῃ. **10** καὶ γὰρ οὐ δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέρει ⸀εἵνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης δόξης· **11** εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον διὰ δόξης, πολλῷ μᾶλλον τὸ μένον ἐν δόξῃ.

12 Ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα πολλῇ παρρησίᾳ χρώμεθα, **13** καὶ οὐ καθάπερ Μωϋσῆς ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον ⸀αὐτοῦ, πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργουμένου. **14** ἀλλὰ ἐπωρώθη τὰ νοήματα αὐτῶν. ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον ⸀ἡμέρας τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης μένει μὴ ἀνακαλυπτόμενον, ⸀ὅτι ἐν Χριστῷ καταργεῖται, **15** ἀλλ᾽ ἕως σήμερον ἡνίκα ⸂ἂν ἀναγινώσκηται⸃ Μωϋσῆς κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν κεῖται· **16** ἡνίκα ⸂δὲ ἐὰν⸃ ἐπιστρέψῃ πρὸς κύριον, περιαιρεῖται τὸ κάλυμμα. **17** ὁ δὲ κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν· οὗ δὲ τὸ πνεῦμα ⸀κυρίου, ἐλευθερία. **18** ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν κυρίου κατοπτριζόμενοι τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ κυρίου πνεύματος.

4:1 Διὰ τοῦτο, ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην καθὼς ἠλεήθημεν, οὐκ ⸀ἐγκακοῦμεν, **2** ἀλλὰ ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης, μὴ περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φανερώσει

3:5 **ἀφ᾽ ἑαυτῶν ἱκανοί ἐσμεν** WH Treg NIV] ἱκανοί ἐσμεν ἀφ᾽ ἑαυτῶν RP • **αὐτῶν** WH Treg NIV] ἑαυτῶν RP **7** **γράμμασιν** WH NIV RP] γράμματι Treg • **ἐντετυπωμένη** WH Treg NIV] + ἐν RP **9** **τῇ διακονίᾳ** Treg NIV] ἡ διακονία WH RP • **δικαιοσύνης** WH Treg NIV] + ἐν RP **10** **εἵνεκεν** WH Treg NIV] ἕνεκεν RP **13** **αὐτοῦ** WH Treg NIV] ἑαυτοῦ RP **14** **ἡμέρας** WH Treg NIV] – RP • **ὅτι** WH Treg NIV] ὅ τι RP **15** **ἂν ἀναγινώσκηται** WH Treg NIV] ἀναγινώσκεται RP **16** **δὲ ἐὰν** WH NIV] δὲ ἂν Treg RP **17** **κυρίου** WH Treg NIV] + ἐκεῖ RP **4:1** **ἐγκακοῦμεν** WH Treg NIV] ἐκκακοῦμεν RP

τῆς ἀληθείας ⸀συνιστάνοντες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. **3** εἰ δὲ καὶ ἔστιν κεκαλυμμένον τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν
τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶν κεκαλυμμένον, **4** ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου
ἐτύφλωσεν τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων εἰς τὸ μὴ ⸀αὐγάσαι τὸν φωτισμὸν τοῦ
εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ. **5** οὐ γὰρ ἑαυτοὺς
κηρύσσομεν ἀλλὰ ⸂Χριστὸν Ἰησοῦν⸃ κύριον, ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ
Ἰησοῦν. **6** ὅτι ὁ θεὸς ὁ εἰπών· Ἐκ σκότους φῶς ⸀λάμψει, ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς
καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἐν προσώπῳ
⸀Χριστοῦ.

7 Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ
ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ᾖ τοῦ θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν· **8** ἐν παντὶ θλιβόμενοι ἀλλʼ
οὐ στενοχωρούμενοι, ἀπορούμενοι ἀλλʼ οὐκ ἐξαπορούμενοι, **9** διωκόμενοι ἀλλʼ
οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι, καταβαλλόμενοι ἀλλʼ οὐκ ἀπολλύμενοι, **10** πάντοτε
τὴν νέκρωσιν ⸀τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ
Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ· **11** ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον
παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ
σαρκὶ ἡμῶν. **12** ὥστε ⸀ὁ θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν.

13 Ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον·
Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν, **14** εἰδότες
ὅτι ὁ ἐγείρας ⸀τὸν Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς ⸀σὺν Ἰησοῦ ἐγερεῖ καὶ παραστήσει σὺν
ὑμῖν. **15** τὰ γὰρ πάντα διʼ ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα διὰ τῶν πλειόνων τὴν
εὐχαριστίαν περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ.

16 Διὸ οὐκ ⸀ἐγκακοῦμεν, ἀλλʼ εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται,
ἀλλʼ ὁ ⸂ἔσω ἡμῶν⸃ ἀνακαινοῦται ἡμέρᾳ καὶ ἡμέρᾳ. **17** τὸ γὰρ παραυτίκα
ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ⸀ἡμῶν καθʼ ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βάρος
δόξης κατεργάζεται ἡμῖν, **18** μὴ σκοπούντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα ἀλλὰ τὰ μὴ
βλεπόμενα, τὰ γὰρ βλεπόμενα πρόσκαιρα, τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια.

4:2 συνιστάνοντες WH NIV] συνιστάντες Treg; συνιστῶντες RP **4 αὐγάσαι** WH Treg NIV] + αὐτοῖς RP **5 Χριστὸν Ἰησοῦν** WH Treg RP] Ἰησοῦν Χριστὸν NIV **6 λάμψει** WH Treg NIV] λάμψαι RP • **Χριστοῦ** WH Treg NIV] Ἰησοῦ Χριστοῦ RP NA **10 τοῦ** WH Treg NIV] + κυρίου RP **12 ὁ** WH Treg NIV] + μὲν RP **14 τὸν** Holmes WH^{marg}] + κύριον WH Treg NIV RP • **σὺν** WH Treg NIV] διὰ RP **16 ἐγκακοῦμεν** WH Treg NIV] ἐκκακοῦμεν RP • **ἔσω ἡμῶν** WH Treg NIV] ἔσωθεν RP **17 ἡμῶν** Treg NIV RP] – WH

5:1 Οἴδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ, οἰκοδομὴν ἐκ θεοῦ ἔχομεν οἰκίαν ἀχειροποίητον αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. **2** καὶ
γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν, τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι
ἐπιποθοῦντες, **3** ⸂εἴ γε⸃ καὶ ⸀ἐνδυσάμενοι οὐ γυμνοὶ εὑρεθησόμεθα. **4** καὶ γὰρ
οἱ ὄντες ἐν τῷ σκήνει στενάζομεν βαρούμενοι ἐφ᾽ ᾧ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι ἀλλ᾽
ἐπενδύσασθαι, ἵνα καταποθῇ τὸ θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς. **5** ὁ δὲ κατεργασάμενος
ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο θεός, ⸀ὁ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύματος.

6 Θαρροῦντες οὖν πάντοτε καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι
ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου, **7** διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἴδους—
8 θαρροῦμεν δὲ καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος καὶ
ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν κύριον· **9** διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, εἴτε ἐνδημοῦντες εἴτε
ἐκδημοῦντες, εὐάρεστοι αὐτῷ εἶναι. **10** τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι
δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ
σώματος πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν εἴτε ⸀φαῦλον.

11 Εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ κυρίου ἀνθρώπους πείθομεν, θεῷ δὲ
πεφανερώμεθα· ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερῶσθαι.
12 ⸀οὐ πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν
καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους καὶ
⸂μὴ ἐν⸃ καρδίᾳ. **13** εἴτε γὰρ ἐξέστημεν, θεῷ· εἴτε σωφρονοῦμεν, ὑμῖν. **14** ἡ
γὰρ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο ⸀ὅτι εἷς ὑπὲρ πάντων
ἀπέθανεν· ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον· **15** καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν ἵνα οἱ ζῶντες
μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι.

16 Ὥστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἴδαμεν κατὰ σάρκα· ⸀εἰ καὶ
ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα Χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γινώσκομεν. **17** ὥστε εἴ τις
ἐν Χριστῷ, καινὴ κτίσις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονεν ⸀καινά· **18** τὰ δὲ
πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ ⸀διὰ Χριστοῦ καὶ δόντος
ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς, **19** ὡς ὅτι θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον
καταλλάσσων ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν, καὶ
θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς. **20** ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν

5:3 ***εἴ γε*** WH NIV RP] *εἴ περ* Treg • ***ἐνδυσάμενοι*** WH Treg NIV RP] *ἐκδυσάμενοι* NA **5** *ὁ* WH Treg NIV] + *καὶ* RP **10** ***φαῦλον*** WH Treg NIV] *κακόν* RP **12** ***οὐ*** WH Treg NIV] + *γὰρ* RP • ***μὴ ἐν*** WH Treg NIV] *οὐ* RP **14** ***ὅτι*** WH Treg NIV] + *εἰ* RP **16** ***εἰ*** WH Treg NIV] + *δὲ* RP **17** ***καινά*** WH Treg NIV] + *τὰ πάντα* RP **18** ***διὰ*** WH Treg NIV] + *Ἰησοῦ* RP

ὡς τοῦ θεοῦ παρακαλοῦντος δι’ ἡμῶν· δεόμεθα ὑπὲρ Χριστοῦ, καταλλάγητε
τῷ θεῷ. **21** ⸀τὸν μὴ γνόντα ἁμαρτίαν ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς
γενώμεθα δικαιοσύνη θεοῦ ἐν αὐτῷ.

6:1 Συνεργοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ
θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς· **2** λέγει γάρ· Καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου καὶ ἐν ἡμέρᾳ
σωτηρίας ἐβοήθησά σοι· ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ νῦν ἡμέρα
σωτηρίας· **3** μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπήν, ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ
διακονία, **4** ἀλλ’ ἐν παντὶ ⸀συνιστάνοντες ἑαυτοὺς ὡς θεοῦ διάκονοι· ἐν
ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις, **5** ἐν πληγαῖς, ἐν
φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις, **6** ἐν
ἁγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν πνεύματι ἁγίῳ, ἐν
ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ, **7** ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει θεοῦ· διὰ τῶν ὅπλων τῆς
δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν, **8** διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας
καὶ εὐφημίας· ὡς πλάνοι καὶ ἀληθεῖς, **9** ὡς ἀγνοούμενοι καὶ ἐπιγινωσκόμενοι,
ὡς ἀποθνῄσκοντες καὶ ἰδοὺ ζῶμεν, ὡς παιδευόμενοι καὶ μὴ θανατούμενοι, **10**
ὡς λυπούμενοι ἀεὶ δὲ χαίροντες, ὡς πτωχοὶ πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες, ὡς μηδὲν
ἔχοντες καὶ πάντα κατέχοντες.

11 Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέῳγεν πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι, ἡ καρδία ἡμῶν
πεπλάτυνται· **12** οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς
σπλάγχνοις ὑμῶν· **13** τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν, ὡς τέκνοις λέγω, πλατύνθητε
καὶ ὑμεῖς.

14 Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις· τίς γὰρ μετοχὴ δικαιοσύνῃ καὶ
ἀνομίᾳ, ⸂ἢ τίς⸃ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; **15** τίς δὲ συμφώνησις ⸀Χριστοῦ
πρὸς Βελιάρ, ἢ τίς μερὶς πιστῷ μετὰ ἀπίστου; **16** τίς δὲ συγκατάθεσις ναῷ
θεοῦ μετὰ εἰδώλων; ⸂ἡμεῖς γὰρ ναὸς θεοῦ ἐσμεν⸃ ζῶντος· καθὼς εἶπεν ὁ θεὸς
ὅτι Ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεριπατήσω, καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεός, καὶ αὐτοὶ
ἔσονταί ⸀μου λαός. **17** διὸ ἐξέλθατε ἐκ μέσου αὐτῶν, καὶ ἀφορίσθητε, λέγει
κύριος, καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτεσθε· κἀγὼ εἰσδέξομαι ὑμᾶς· **18** καὶ ἔσομαι
ὑμῖν εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, λέγει κύριος

5:21 τὸν WH Treg NIV] + γὰρ RP **6:4 συνιστάνοντες** WH] συνιστάντες NIV Treg; συνιστῶντες RP **14 ἢ τίς** WH Treg NIV] Τίς δὲ RP **15 Χριστοῦ** WH Treg NIV] Χριστῷ RP **16 ἡμεῖς γὰρ ναὸς θεοῦ ἐσμεν** WH Treg NIV] Ὑμεῖς γὰρ ναὸς θεοῦ ἐστε RP • **μου** WH Treg NIV] μοι RP

παντοκράτωρ. **7:1** ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, καθαρίσωμεν
ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες ἁγιωσύνην
ἐν φόβῳ θεοῦ.

2 Χωρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα ἠδικήσαμεν, οὐδένα ἐφθείραμεν, οὐδένα
ἐπλεονεκτήσαμεν. **3** ⸂πρὸς κατάκρισιν οὐ⸃ λέγω, προείρηκα γὰρ ὅτι ἐν ταῖς
καρδίαις ἡμῶν ἐστε εἰς τὸ συναποθανεῖν καὶ συζῆν. **4** πολλή μοι παρρησία
πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις ὑπὲρ ὑμῶν· πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει,
ὑπερπερισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν.

5 Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν οὐδεμίαν ⸀ἔσχηκεν ἄνεσιν ἡ
σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ᾽ ἐν παντὶ θλιβόμενοι—ἔξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι—**6** ἀλλ᾽
ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς παρεκάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου·
7 οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ᾗ παρεκλήθη
ἐφ᾽ ὑμῖν, ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν, τὸν ὑμῶν ὀδυρμόν, τὸν ὑμῶν
ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μᾶλλον χαρῆναι. **8** ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ
ἐπιστολῇ, οὐ μεταμέλομαι· εἰ καὶ μετεμελόμην (⸀βλέπω ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη
εἰ καὶ πρὸς ὥραν ἐλύπησεν ὑμᾶς), **9** νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ᾽ ὅτι
ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν, ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε
ἐξ ἡμῶν. **10** ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον
⸀ἐργάζεται· ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται. **11** ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ
τοῦτο τὸ κατὰ θεὸν ⸀λυπηθῆναι πόσην κατειργάσατο ὑμῖν σπουδήν, ἀλλὰ
ἀπολογίαν, ἀλλὰ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ φόβον, ἀλλὰ ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ ζῆλον,
ἀλλὰ ἐκδίκησιν· ἐν παντὶ συνεστήσατε ἑαυτοὺς ἁγνοὺς ⸀εἶναι τῷ πράγματι.
12 ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ ⸀ἕνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος, ⸀οὐδὲ ⸁ἕνεκεν τοῦ
ἀδικηθέντος, ἀλλ᾽ ⸀¹ἕνεκεν τοῦ φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν
πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. **13** διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα.

Ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει ⸀ἡμῶν περισσοτέρως μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ
χαρᾷ Τίτου, ὅτι ἀναπέπαυται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν· **14** ὅτι εἴ
τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατῃσχύνθην, ἀλλ᾽ ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ

7:3 πρὸς κατάκρισιν οὐ WH Treg NIV] Οὐ πρὸς κατάκρισιν RP **5 ἔσχηκεν** WH NIV RP] ἔσχεν Treg **8 βλέπω** WH Treg] βλέπων WHapp; βλέπω γὰρ NIV RP **10 ἐργάζεται** WH Treg NIV] κατεργάζεται RP **11 λυπηθῆναι** WH Treg NIV] + ὑμᾶς RP • **εἶναι** WH Treg NIV] + ἐν RP **12 ⸀ἕνεκεν** WH Treg NIV] εἵνεκεν RP • **οὐδὲ** Treg NIV RP] ἀλλ᾽ οὐδὲ WH • **⸁ἕνεκεν** WH Treg NIV] εἵνεκεν RP • **⸀¹ἕνεκεν** WH Treg NIV] εἵνεκεν RP **13 ἡμῶν** WH Treg NIV] ὑμῶν RP

ἐλαλήσαμεν ὑμῖν, οὕτως καὶ ἡ καύχησις ἡμῶν ⸀ἡ ἐπὶ Τίτου ἀλήθεια ἐγενήθη.
15 καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς ἐστιν ἀναμιμνῃσκομένου τὴν
πάντων ὑμῶν ὑπακοήν, ὡς μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐδέξασθε αὐτόν. **16** χαίρω
ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ ἐν ὑμῖν.

8:1 Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν
ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας, **2** ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως ἡ περισσεία
τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βάθους πτωχεία αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς ⸂τὸ
πλοῦτος⸃ τῆς ἁπλότητος αὐτῶν· **3** ὅτι κατὰ δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ ⸀παρὰ
δύναμιν, αὐθαίρετοι **4** μετὰ πολλῆς παρακλήσεως δεόμενοι ἡμῶν, τὴν χάριν καὶ
τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους— **5** καὶ οὐ καθὼς ἠλπίσαμεν
ἀλλ’ ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ κυρίῳ καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος θεοῦ, **6** εἰς τὸ
παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον ἵνα καθὼς προενήρξατο οὕτως καὶ ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς
καὶ τὴν χάριν ταύτην· **7** ἀλλ’ ὥσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε, πίστει καὶ λόγῳ καὶ
γνώσει καὶ πάσῃ σπουδῇ καὶ τῇ ἐξ ⸂ἡμῶν ἐν ὑμῖν⸃ ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ
χάριτι περισσεύητε.

8 Οὐ κατ’ ἐπιταγὴν λέγω ἀλλὰ διὰ τῆς ἑτέρων σπουδῆς καὶ τὸ τῆς
ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων· **9** γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δι’ ὑμᾶς ἐπτώχευσεν πλούσιος ὤν, ἵνα ὑμεῖς τῇ
ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσητε. **10** καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδωμι· τοῦτο γὰρ ὑμῖν
συμφέρει, οἵτινες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν προενήρξασθε ἀπὸ
πέρυσι· **11** νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε, ὅπως καθάπερ ἡ προθυμία τοῦ
θέλειν οὕτως καὶ τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ τοῦ ἔχειν. **12** εἰ γὰρ ἡ προθυμία πρόκειται,
καθὸ ἐὰν ⸀ἔχῃ εὐπρόσδεκτος, οὐ καθὸ οὐκ ἔχει. **13** οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις,
⸀ὑμῖν θλῖψις· ἀλλ’ ἐξ ἰσότητος **14** ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα εἰς
τὸ ἐκείνων ὑστέρημα, ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα γένηται εἰς τὸ ὑμῶν
ὑστέρημα, ὅπως γένηται ἰσότης· **15** καθὼς γέγραπται· Ὁ τὸ πολὺ οὐκ
ἐπλεόνασεν, καὶ ὁ τὸ ὀλίγον οὐκ ἠλαττόνησεν.

16 Χάρις δὲ τῷ θεῷ τῷ ⸀διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ
καρδίᾳ Τίτου, **17** ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο, σπουδαιότερος δὲ ὑπάρχων

7:14 ***ἡ*** Treg NIV RP] – WH **8:2** **τὸ πλοῦτος** WH Treg NIV] τὸν πλοῦτον RP **3** **παρὰ** WH Treg NIV] ὑπὲρ RP **7** **ἡμῶν ἐν ὑμῖν** WH NA] ὑμῶν ἐν ἡμῖν Treg NIV RP **12** **ἔχῃ** WH Treg NIV] + τις RP **13** **ὑμῖν** WH Treg NIV] + δὲ RP **16** **διδόντι** WH Treg RP] δόντι NIV

αὐθαίρετος ἐξῆλθεν πρὸς ὑμᾶς. **18** συνεπέμψαμεν δὲ μετ᾽ αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν
οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν— **19** οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ
καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος ἡμῶν ⸀σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ
τῇ διακονουμένῃ ὑφ᾽ ἡμῶν πρὸς τὴν ⸀αὐτοῦ τοῦ κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν
ἡμῶν— **20** στελλόμενοι τοῦτο μή τις ἡμᾶς μωμήσηται ἐν τῇ ἁδρότητι ταύτῃ
τῇ διακονουμένῃ ὑφ᾽ ἡμῶν, **21** ⸂προνοοῦμεν γὰρ⸃ καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον
κυρίου ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων. **22** συνεπέμψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν
ἡμῶν ὃν ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλοῖς πολλάκις σπουδαῖον ὄντα, νυνὶ δὲ πολὺ
σπουδαιότερον πεποιθήσει πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς. **23** εἴτε ὑπὲρ Τίτου, κοινωνὸς
ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός· εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα
Χριστοῦ. **24** τὴν οὖν ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης ὑμῶν καὶ ἡμῶν καυχήσεως ὑπὲρ
ὑμῶν εἰς αὐτοὺς ⸀ἐνδεικνύμενοι εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

9:1 Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισσόν μοί ἐστιν
τὸ γράφειν ὑμῖν, **2** οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι
Μακεδόσιν ὅτι Ἀχαΐα παρεσκεύασται ἀπὸ πέρυσι, καὶ ⸀τὸ ὑμῶν ζῆλος ἠρέθισε
τοὺς πλείονας. **3** ἔπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ
ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ, ἵνα καθὼς ἔλεγον παρεσκευασμένοι ἦτε, **4**
μή πως ἐὰν ἔλθωσιν σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους
καταισχυνθῶμεν ἡμεῖς, ἵνα μὴ ⸀λέγωμεν ὑμεῖς, ἐν τῇ ὑποστάσει ⸀ταύτῃ. **5**
ἀναγκαῖον οὖν ἡγησάμην παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφοὺς ἵνα προέλθωσιν ⸀εἰς
ὑμᾶς καὶ προκαταρτίσωσι τὴν ⸀προεπηγγελμένην εὐλογίαν ὑμῶν, ταύτην
ἑτοίμην εἶναι οὕτως ὡς εὐλογίαν καὶ μὴ ὡς πλεονεξίαν.

6 Τοῦτο δέ, ὁ σπείρων φειδομένως φειδομένως καὶ θερίσει, καὶ ὁ σπείρων
ἐπ᾽ εὐλογίαις ἐπ᾽ εὐλογίαις καὶ θερίσει. **7** ἕκαστος καθὼς ⸀προῄρηται τῇ
καρδίᾳ, μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ θεός. **8** ⸀δυνατεῖ
δὲ ὁ θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν
αὐτάρκειαν ἔχοντες περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν· **9** (καθὼς γέγραπται·
Ἐσκόρπισεν, ἔδωκεν τοῖς πένησιν, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα· **10** ὁ

8:19 σὺν NIV RP] ἐν WH Treg • **αὐτοῦ** NIV RP] – WH Treg **21 προνοοῦμεν γὰρ** WH Treg NIV] προνοούμενοι RP **24 ἐνδεικνύμενοι** Treg NIV] ἐνδείξασθε WH RP **9:2 τὸ** WH Treg NIV] ὁ ἐξ RP **4 λέγωμεν** WH Treg RP] λέγω NIV • **ταύτῃ** WH Treg NIV] + τῆς καυχήσεως RP **5 εἰς** WH NIV RP] πρὸς Treg • **προεπηγγελμένην** WH Treg NIV] προκατηγγελμένην RP **7 προῄρηται** WH Treg NIV] προαιρεῖται RP **8 δυνατεῖ** WH Treg NIV] Δυνατὸς RP

δὲ ἐπιχορηγῶν ⸀σπόρον τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν ⸀χορηγήσει καὶ
⸀πληθυνεῖ τὸν σπόρον ὑμῶν καὶ ⸀αὐξήσει τὰ γενήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν·)
11 ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἁπλότητα, ἥτις κατεργάζεται δι᾽ ἡμῶν
εὐχαριστίαν τῷ θεῷ— **12** ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης οὐ μόνον
ἐστὶν προσαναπληροῦσα τὰ ὑστερήματα τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα
διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ θεῷ— **13** διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης
δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
Χριστοῦ καὶ ἁπλότητι τῆς κοινωνίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας, **14** καὶ αὐτῶν
δεήσει ὑπὲρ ὑμῶν ἐπιποθούντων ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ θεοῦ
ἐφ᾽ ὑμῖν. **15** ⸀χάρις τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ αὐτοῦ δωρεᾷ.

10:1 Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραΰτητος καὶ
ἐπιεικείας τοῦ Χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν, ἀπὼν δὲ
θαρρῶ εἰς ὑμᾶς· **2** δέομαι δὲ τὸ μὴ παρὼν θαρρῆσαι τῇ πεποιθήσει ᾗ λογίζομαι
τολμῆσαι ἐπί τινας τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας.
3 ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα— **4** τὰ γὰρ
ὅπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικὰ ἀλλὰ δυνατὰ τῷ θεῷ πρὸς καθαίρεσιν
ὀχυρωμάτων—λογισμοὺς καθαιροῦντες **5** καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ
τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ
Χριστοῦ, **6** καὶ ἐν ἑτοίμῳ ἔχοντες ἐκδικῆσαι πᾶσαν παρακοήν, ὅταν πληρωθῇ
ὑμῶν ἡ ὑπακοή.

7 Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε. εἴ τις πέποιθεν ἑαυτῷ Χριστοῦ εἶναι, τοῦτο
λογιζέσθω πάλιν ⸀ἐφ᾽ ἑαυτοῦ ὅτι καθὼς αὐτὸς Χριστοῦ οὕτως καὶ ⸀ἡμεῖς. **8** ἐάν
⸀τε ⸀γὰρ περισσότερόν τι καυχήσωμαι περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν, ἧς ἔδωκεν ὁ
⸀κύριος εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν, οὐκ αἰσχυνθήσομαι, **9** ἵνα
μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν· **10** ὅτι Αἱ ⸂ἐπιστολαὶ μέν⸃,
φησίν, βαρεῖαι καὶ ἰσχυραί, ἡ δὲ παρουσία τοῦ σώματος ἀσθενὴς καὶ ὁ λόγος
ἐξουθενημένος. **11** τοῦτο λογιζέσθω ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἷοί ἐσμεν τῷ λόγῳ δι᾽
ἐπιστολῶν ἀπόντες, τοιοῦτοι καὶ παρόντες τῷ ἔργῳ.

9:10 **σπόρον** Treg NIV] σπέρμα WH RP • **χορηγήσει** WH Treg NIV] χορηγήσαι RP • **πληθυνεῖ** WH Treg NIV] πληθύναι RP • **αὐξήσει** WH Treg NIV] αὐξήσαι RP **15** **χάρις** WH Treg NIV] + δὲ RP **10:7** **ἐφ᾽** WH Treg NIV] ἀφ᾽ RP • **ἡμεῖς** WH Treg NIV] + Χριστοῦ RP **8** **τε** WH NIV RP] – Treg • **γὰρ** WH Treg NIV] + καὶ RP • **κύριος** WH Treg NIV] + ἡμῖν RP **10** **ἐπιστολαὶ μέν** WH Treg NIV] μέν ἐπιστολαὶ RP

12 Οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐγκρῖναι ἢ συγκρῖναι ἑαυτούς τισιν τῶν ἑαυτοὺς
συνιστανόντων· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες καὶ συγκρίνοντες
ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς οὐ συνιᾶσιν. **13** ἡμεῖς δὲ ⸀οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχησόμεθα,
ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος οὗ ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ θεὸς μέτρου, ἐφικέσθαι
ἄχρι καὶ ὑμῶν— **14** οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν
ἑαυτούς, ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ—
15 οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχώμενοι ἐν ἀλλοτρίοις κόποις, ἐλπίδα δὲ ἔχοντες
αὐξανομένης τῆς πίστεως ὑμῶν ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι κατὰ τὸν κανόνα ἡμῶν
εἰς περισσείαν, **16** εἰς τὰ ὑπερέκεινα ὑμῶν εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ
κανόνι εἰς τὰ ἕτοιμα καυχήσασθαι. **17** Ὁ δὲ καυχώμενος ἐν κυρίῳ καυχάσθω·
18 οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν ⸀συνιστάνων, ἐκεῖνός ἐστιν δόκιμος, ἀλλὰ ὃν ὁ κύριος
συνίστησιν.

11:1 Ὄφελον ἀνείχεσθέ μου μικρόν ⸀τι ⸀ἀφροσύνης· ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθέ
μου. **2** ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζήλῳ, ἡρμοσάμην γὰρ ὑμᾶς ἑνὶ ἀνδρὶ παρθένον
ἁγνὴν παραστῆσαι τῷ Χριστῷ· **3** φοβοῦμαι δὲ μή πως, ὡς ὁ ὄφις ⸂ἐξηπάτησεν
Εὕαν⸃ ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ, ⸀φθαρῇ τὰ νοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἁπλότητος
⸂καὶ τῆς ἁγνότητος⸃ τῆς εἰς τὸν Χριστόν. **4** εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον
Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ
ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς ⸀ἀνέχεσθε. **5** λογίζομαι
γὰρ μηδὲν ὑστερηκέναι τῶν ὑπερλίαν ἀποστόλων· **6** εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ λόγῳ,
ἀλλ᾽ οὐ τῇ γνώσει, ἀλλ᾽ ἐν παντὶ ⸀φανερώσαντες ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς.
7 Ἢ ἁμαρτίαν ἐποίησα ἐμαυτὸν ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε, ὅτι δωρεὰν
τὸ τοῦ θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν; **8** ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύλησα
λαβὼν ὀψώνιον πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν, **9** καὶ παρὼν πρὸς ὑμᾶς καὶ
ὑστερηθεὶς οὐ κατενάρκησα οὐθενός· τὸ γὰρ ὑστέρημά μου προσανεπλήρωσαν
οἱ ἀδελφοὶ ἐλθόντες ἀπὸ Μακεδονίας· καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῆ ⸂ἐμαυτὸν ὑμῖν⸃
ἐτήρησα καὶ τηρήσω. **10** ἔστιν ἀλήθεια Χριστοῦ ἐν ἐμοὶ ὅτι ἡ καύχησις αὕτη

10:13 ***οὐκ*** WH Treg NIV] οὐχὶ RP **18** ***συνιστάνων*** WH Treg NIV] συνιστῶν RP **11:1** ***τι*** WH Treg NIV] – RP • ***ἀφροσύνης*** WH Treg NIV] τῇ ἀφροσύνῃ RP **3** ***ἐξηπάτησεν Εὕαν*** WH Treg NIV] Εὕαν ἐξηπάτησεν RP • ***φθαρῇ*** WH Treg NIV] οὕτως φθαρῇ RP • ***καὶ τῆς ἁγνότητος*** WH Treg NIV] – RP **4** ***ἀνέχεσθε*** WH NIV] ἠνείχεσθε RP; ἀνείχεσθε Treg **6** ***φανερώσαντες*** WH Treg NIV] φανερωθέντες RP **9** ***ἐμαυτὸν ὑμῖν*** WH Treg NIV] ὑμῖν ἐμαυτὸν RP

οὐ φραγήσεται εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασι τῆς Ἀχαΐας. **11** διὰ τί; ὅτι οὐκ ἀγαπῶ
ὑμᾶς; ὁ θεὸς οἶδεν.

12 Ὃ δὲ ποιῶ καὶ ποιήσω, ἵνα ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν θελόντων
ἀφορμήν, ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται εὑρεθῶσιν καθὼς καὶ ἡμεῖς. **13** οἱ γὰρ τοιοῦτοι
ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους Χριστοῦ·
14 καὶ οὐ ⸀θαῦμα, αὐτὸς γὰρ ὁ Σατανᾶς μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός·
15 οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς διάκονοι
δικαιοσύνης, ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

16 Πάλιν λέγω, μή τίς με δόξῃ ἄφρονα εἶναι—εἰ δὲ μή γε, κἂν ὡς ἄφρονα
δέξασθέ με, ἵνα κἀγὼ μικρόν τι καυχήσωμαι· **17** ὃ λαλῶ οὐ ⸂κατὰ κύριον
λαλῶ⸃, ἀλλ’ ὡς ἐν ἀφροσύνῃ, ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει τῆς καυχήσεως. **18** ἐπεὶ
πολλοὶ καυχῶνται ⸀κατὰ σάρκα, κἀγὼ καυχήσομαι. **19** ἡδέως γὰρ ἀνέχεσθε
τῶν ἀφρόνων φρόνιμοι ὄντες· **20** ἀνέχεσθε γὰρ εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ, εἴ τις
κατεσθίει, εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται, εἴ τις ⸂εἰς πρόσωπον ὑμᾶς⸃ δέρει.
21 κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ⸀ἠσθενήκαμεν· ἐν ᾧ δ’ ἄν τις τολμᾷ,
ἐν ἀφροσύνῃ λέγω, τολμῶ κἀγώ. **22** Ἑβραῖοί εἰσιν; κἀγώ. Ἰσραηλῖταί εἰσιν;
κἀγώ. σπέρμα Ἀβραάμ εἰσιν; κἀγώ. **23** διάκονοι Χριστοῦ εἰσιν; παραφρονῶν
λαλῶ, ὑπὲρ ἐγώ· ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν ⸂φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν
πληγαῖς ὑπερβαλλόντως⸃, ἐν θανάτοις πολλάκις· **24** ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις
τεσσεράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον, **25** τρὶς ἐραβδίσθην, ἅπαξ ἐλιθάσθην, τρὶς
ἐναυάγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα· **26** ὁδοιπορίαις πολλάκις,
κινδύνοις ποταμῶν, κινδύνοις λῃστῶν, κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ ἐθνῶν,
κινδύνοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θαλάσσῃ, κινδύνοις ἐν
ψευδαδέλφοις, **27** ⸀κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ
δίψει, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι· **28** χωρὶς τῶν παρεκτὸς
ἡ ⸀ἐπίστασίς ⸀μοι ἡ καθ’ ἡμέραν, ἡ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. **29** τίς
ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι;

11:14 θαῦμα WH Treg NIV] θαυμαστόν RP **17 κατὰ κύριον λαλῶ** WH Treg NIV] λαλῶ κατὰ κύριον RP **18 κατὰ** Treg NIV] + τὴν WH RP **20 εἰς πρόσωπον ὑμᾶς** WH Treg NIV] ὑμᾶς εἰς πρόσωπον RP **21 ἠσθενήκαμεν** WH Treg NIV] ἠσθενήσαμεν RP **23 φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόντως** WH Treg NIV] πληγαῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως RP **27 κόπῳ** WH Treg NIV] ἐν κόπῳ RP **28 ἐπίστασίς** WH Treg NIV] ἐπισύστασίς RP • **μοι** WH Treg NIV] μου RP

30 Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας μου καυχήσομαι. **31** ὁ θεὸς καὶ
πατὴρ τοῦ κυρίου ⸀Ἰησοῦ οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ
ψεύδομαι. **32** ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης Ἁρέτα τοῦ βασιλέως ἐφρούρει τὴν
⸂πόλιν Δαμασκηνῶν⸃ πιάσαι ⸀με, **33** καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχαλάσθην
διὰ τοῦ τείχους καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

12:1 Καυχᾶσθαι ⸀δεῖ· οὐ ⸂συμφέρον μέν⸃, ἐλεύσομαι ⸀δὲ εἰς ὀπτασίας καὶ
ἀποκαλύψεις κυρίου. **2** οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων—
εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα, εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ θεὸς
οἶδεν—ἁρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ. **3** καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον
ἄνθρωπον—εἴτε ἐν σώματι εἴτε ⸀χωρὶς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ θεὸς οἶδεν—
4 ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν παράδεισον καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα ἃ οὐκ ἐξὸν
ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. **5** ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχήσομαι, ὑπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ οὐ
καυχήσομαι εἰ μὴ ἐν ταῖς ⸀ἀσθενείαις. **6** ἐὰν γὰρ θελήσω καυχήσασθαι, οὐκ
ἔσομαι ἄφρων, ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ· φείδομαι δέ, μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ
ὃ βλέπει με ἢ ἀκούει ⸀τι ἐξ ἐμοῦ, **7** καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων. ⸀διὸ
ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί, ἄγγελος ⸀Σατανᾶ, ἵνα με
κολαφίζῃ, ⸂ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι⸃. **8** ὑπὲρ τούτου τρὶς τὸν κύριον παρεκάλεσα
ἵνα ἀποστῇ ἀπ’ ἐμοῦ· **9** καὶ εἴρηκέν μοι· Ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ ⸀δύναμις
ἐν ἀσθενείᾳ ⸀τελεῖται. ἥδιστα οὖν μᾶλλον καυχήσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις ⸀μου,
ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ’ ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ. **10** διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις,
ἐν ὕβρεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν διωγμοῖς ⸀καὶ στενοχωρίαις, ὑπὲρ Χριστοῦ· ὅταν
γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι.

11 Γέγονα ⸀ἄφρων· ὑμεῖς με ἠναγκάσατε· ἐγὼ γὰρ ὤφειλον ὑφ’ ὑμῶν
συνίστασθαι. οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα τῶν ὑπερλίαν ἀποστόλων, εἰ καὶ οὐδέν εἰμι·
12 τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατειργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ⸀ὑπομονῇ,

---

11:31 Ἰησοῦ WH Treg NIV] + Χριστοῦ RP **32 πόλιν Δαμασκηνῶν** WH Treg NIV] Δαμασκηνῶν πόλιν RP • **με** WH Treg NIV] + θέλων RP **12:1 δεῖ** WH Treg NIV] δὴ RP • **συμφέρον μέν** WH Treg NIV] συμφέρει μοι RP • **δὲ** WH Treg NIV] γὰρ RP **3 χωρὶς** WH Treg NIV] ἐκτὸς RP **5 ἀσθενείαις** WH Treg NIV] + μου RP **6 τι** NIV RP] – WH Treg **7 διὸ** WH Treg NIV] – RP • **Σατανᾶ** WH Treg NIV] Σατᾶν RP • **ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι** WH NIV RP] – Treg **9 δύναμις** WH Treg NIV] + μου RP • **τελεῖται** WH Treg NIV] τελειοῦται RP • **μου** Treg NIV RP] – WH **10 καὶ** WH NIV] ἐν Treg RP **11 ἄφρων** WH Treg NIV] + καυχώμενος RP **12 ὑπομονῇ** WH Treg NIV] + ἐν RP

σημείοις ⸀τε καὶ τέρασιν καὶ δυνάμεσιν. **13** τί γάρ ἐστιν ὃ ⸀ἡσσώθητε ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα ὑμῶν; χαρίσασθέ μοι τὴν ἀδικίαν ταύτην.

14 Ἰδοὺ τρίτον ⸀τοῦτο ἑτοίμως ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ ⸀καταναρκήσω· οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν ἀλλὰ ὑμᾶς, οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσιν θησαυρίζειν, ἀλλὰ οἱ γονεῖς τοῖς τέκνοις. **15** ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδαπανηθήσομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν. ⸀εἰ περισσοτέρως ὑμᾶς ⸀ἀγαπῶν, ἧσσον ἀγαπῶμαι; **16** ἔστω δέ, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα ὑμᾶς· ἀλλὰ ὑπάρχων πανοῦργος δόλῳ ὑμᾶς ἔλαβον. **17** μή τινα ὧν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι᾽ αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς; **18** παρεκάλεσα Τίτον καὶ συναπέστειλα τὸν ἀδελφόν· μήτι ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς Τίτος; οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν; οὐ τοῖς αὐτοῖς ἴχνεσιν;

19 ⸀Πάλαι δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα; ⸀κατέναντι θεοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν. τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς, **20** φοβοῦμαι γὰρ μή πως ἐλθὼν οὐχ οἵους θέλω εὕρω ὑμᾶς, κἀγὼ εὑρεθῶ ὑμῖν οἷον οὐ θέλετε, μή πως ⸀ἔρις, ⸀ζῆλος, θυμοί, ἐριθεῖαι, καταλαλιαί, ψιθυρισμοί, φυσιώσεις, ἀκαταστασίαι· **21** μὴ πάλιν ⸂ἐλθόντος μου⸃ ⸀ταπεινώσῃ ⸀με ὁ θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ ᾗ ἔπραξαν.

13:1 Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. **2** προείρηκα καὶ προλέγω ὡς παρὼν τὸ δεύτερον καὶ ἀπὼν ⸀νῦν, τοῖς προημαρτηκόσιν καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν οὐ φείσομαι, **3** ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος Χριστοῦ· ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν, **4** καὶ ⸀γὰρ ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως θεοῦ. καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ⸀ζήσομεν σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως θεοῦ εἰς ὑμᾶς.

12:12 τε WH NIV] – Treg RP **13 ἡσσώθητε** WH Treg NIV] ἡττήθητε RP **14 τοῦτο** WH Treg NIV] – RP • **καταναρκήσω** WH Treg NIV] + ὑμῶν RP **15 εἰ** WH Treg NIV] + καὶ RP • **ἀγαπῶν** Treg NIV RP] ἀγαπῶ WH **19 Πάλαι** WH Treg NIV] Πάλιν RP • **κατέναντι** WH Treg NIV] Κατενώπιον τοῦ RP **20 ἔρις** WH NIV] ἔρεις Treg RP • **ζῆλος** WH Treg NIV] ζῆλοι RP **21 ἐλθόντος μου** WH Treg NIV] ἐλθόντα με RP • **ταπεινώσῃ** WH NIV] ταπεινώσει Treg RP • **με** WH Treg NIV] – RP **13:2 νῦν** WH Treg NIV] + γράφω RP **4 γὰρ** WH Treg NIV] + εἰ RP • **ζήσομεν** WH Treg NIV] ζησόμεθα RP

5 Ἑαυτοὺς πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς δοκιμάζετε· ἢ οὐκ
ἐπιγινώσκετε ἑαυτοὺς ὅτι ⸀Ἰησοῦς Χριστὸς⸁ ἐν ⸀ὑμῖν; εἰ μήτι ἀδόκιμοί ἐστε.
6 ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν ἀδόκιμοι. **7** ⸀εὐχόμεθα δὲ πρὸς
τὸν θεὸν μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν, ἀλλ’
ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὦμεν. **8** οὐ γὰρ δυνάμεθά
τι κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. **9** χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς
ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ἦτε· ⸀τοῦτο καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν.
10 διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν γράφω, ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως χρήσωμαι κατὰ τὴν
ἐξουσίαν ἣν ⸀ὁ κύριος ἔδωκέν μοι⸁, εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν.

11 Λοιπόν, ἀδελφοί, χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ
φρονεῖτε, εἰρηνεύετε, καὶ ὁ θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ’ ὑμῶν.
12 ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἁγίῳ φιλήματι. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες.
13 ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ καὶ ἡ κοινωνία τοῦ
ἁγίου πνεύματος μετὰ πάντων ⸀ὑμῶν.

13:5 **Ἰησοῦς Χριστὸς** WH RP NA] Χριστὸς Ἰησοῦς Treg NIV • **ὑμῖν** WH Treg NIV] + ἐστίν RP **7** **εὐχόμεθα** WH Treg NIV] Εὐχόμαι RP **9** **τοῦτο** WH Treg NIV] + δὲ RP **10** **ὁ κύριος ἔδωκέν μοι** WH Treg NIV] ἔδωκέν μοι ὁ κύριος RP **13** **ὑμῶν** WH Treg NIV] + Ἀμήν RP

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ

1:1 Παῦλος ἀπόστολος, οὐκ ἀπ’ ἀνθρώπων οὐδὲ δι’ ἀνθρώπου ἀλλὰ διὰ
Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ πατρὸς τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, **2** καὶ οἱ σὺν
ἐμοὶ πάντες ἀδελφοί, ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας· **3** χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη
ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ⸂καὶ κυρίου ἡμῶν⸃ Ἰησοῦ Χριστοῦ, **4** τοῦ δόντος ἑαυτὸν
⸀ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ὅπως ἐξέληται ἡμᾶς ἐκ τοῦ ⸂αἰῶνος τοῦ ἐνεστῶτος⸃
πονηροῦ κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, **5** ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων· ἀμήν.

6 Θαυμάζω ὅτι οὕτως ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς ἐν
χάριτι Χριστοῦ εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον, **7** ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο· εἰ μή τινές εἰσιν
οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς καὶ θέλοντες μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ.
8 ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ ⸀εὐαγγελίζηται ⸀ὑμῖν παρ’ ὃ
εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω. **9** ὡς προειρήκαμεν, καὶ ἄρτι πάλιν
λέγω, εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ’ ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω.

10 Ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω ἢ τὸν θεόν; ἢ ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν; ⸀εἰ
ἔτι ἀνθρώποις ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην.

11 Γνωρίζω ⸀γὰρ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ’ ἐμοῦ
ὅτι οὐκ ἔστιν κατὰ ἄνθρωπον· **12** οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον
αὐτό, ⸀οὔτε ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι’ ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ.

13 Ἠκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι
καθ’ ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ καὶ ἐπόρθουν αὐτήν, **14** καὶ
προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου,
περισσοτέρως ζηλωτὴς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων. **15** ὅτε δὲ
⸀εὐδόκησεν ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος

1:3 καὶ κυρίου ἡμῶν Treg RP] ἡμῶν καὶ κυρίου WH NIV **4 ὑπὲρ** WH NIV] περὶ Treg RP • **αἰῶνος τοῦ ἐνεστῶτος** WH Treg NIV] ἐνεστῶτος αἰῶνος RP **8 εὐαγγελίζηται** Treg NIV RP] εὐαγγελίσηται WH • **ὑμῖν** WH Treg RP NA] – NIV **10 εἰ** WH Treg NIV] + γὰρ RP **11 γὰρ** WH Treg NIV] δὲ RP **12 οὔτε** WH NIV RP] οὐδὲ Treg **15 εὐδόκησεν** Holmes WH[marg]] + ὁ θεὸς WH Treg NIV RP

αὐτοῦ **16** *ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοὶ ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι,* **17** *οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλὰ ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν.*

18 *Ἔπειτα μετὰ ⸂ἔτη τρία⸃ ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ἱστορῆσαι ⸀Κηφᾶν, καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε·* **19** *ἕτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον, εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου.* **20** *ἃ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὅτι οὐ ψεύδομαι.* **21** *ἔπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλίματα τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας.* **22** *ἤμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Ἰουδαίας ταῖς ἐν Χριστῷ,* **23** *μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν ὅτι Ὁ διώκων ἡμᾶς ποτε νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν ἥν ποτε ἐπόρθει,* **24** *καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν θεόν.*

2:1 *Ἔπειτα διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ Βαρναβᾶ συμπαραλαβὼν καὶ Τίτον·* **2** *ἀνέβην δὲ κατὰ ἀποκάλυψιν· καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσιν, κατ᾽ ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσιν, μή πως εἰς κενὸν τρέχω ἢ ἔδραμον.* **3** *ἀλλ᾽ οὐδὲ Τίτος ὁ σὺν ἐμοί, Ἕλλην ὤν, ἠναγκάσθη περιτμηθῆναι·* **4** *διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλφους, οἵτινες παρεισῆλθον κατασκοπῆσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς ⸀καταδουλώσουσιν—* **5** *οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἴξαμεν τῇ ὑποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ πρὸς ὑμᾶς.* **6** *ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶναί τι—ὁποῖοί ποτε ἦσαν οὐδέν μοι διαφέρει· πρόσωπον ⸀θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει—ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκοῦντες οὐδὲν προσανέθεντο,* **7** *ἀλλὰ τοὐναντίον ἰδόντες ὅτι πεπίστευμαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας καθὼς Πέτρος τῆς περιτομῆς,* **8** *ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς ἐνήργησεν καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη,* **9** *καὶ γνόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι, Ἰάκωβος καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης, οἱ δοκοῦντες στῦλοι εἶναι, δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ Βαρναβᾷ κοινωνίας, ἵνα ⸀ἡμεῖς εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν περιτομήν·* **10** *μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα μνημονεύωμεν, ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι.*

1:18 ***ἔτη τρία*** Treg NIV RP] *τρία ἔτη* WH • **Κηφᾶν** WH Treg NIV] Πέτρον RP **2:4** ***καταδουλώσουσιν*** WH Treg NIV] *καταδουλώσωνται* RP **6** **θεὸς** Treg RP] ὁ θεὸς WH NIV **9** **ἡμεῖς** WH Treg NIV] + *μὲν* RP

11 Ὅτε δὲ ἦλθεν ⸀Κηφᾶς εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ πρόσωπον αὐτῷ ἀντέστην,
ὅτι κατεγνωσμένος ἦν· **12** πρὸ τοῦ γὰρ ἐλθεῖν τινας ἀπὸ Ἰακώβου μετὰ τῶν
ἐθνῶν συνήσθιεν· ὅτε δὲ ⸀ἦλθον, ὑπέστελλεν καὶ ἀφώριζεν ἑαυτόν, φοβούμενος
τοὺς ἐκ περιτομῆς. **13** καὶ συνυπεκρίθησαν αὐτῷ ⸀καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι,
ὥστε καὶ Βαρναβᾶς συναπήχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει. **14** ἀλλ᾽ ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ
ὀρθοποδοῦσιν πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον τῷ ⸀Κηφᾷ ἔμπροσθεν
πάντων· Εἰ σὺ Ἰουδαῖος ὑπάρχων ἐθνικῶς ⸂καὶ ⸀οὐκ Ἰουδαϊκῶς ζῇς⸃, ⸀πῶς τὰ
ἔθνη ἀναγκάζεις Ἰουδαΐζειν;

15 Ἡμεῖς φύσει Ἰουδαῖοι καὶ οὐκ ἐξ ἐθνῶν ἁμαρτωλοί, **16** εἰδότες ⸀δὲ ὅτι
οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου ἐὰν μὴ διὰ πίστεως ⸂Ἰησοῦ Χριστοῦ⸃,
καὶ ἡμεῖς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως
Χριστοῦ καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου, ⸂ὅτι ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται⸃
πᾶσα σάρξ. **17** εἰ δὲ ζητοῦντες δικαιωθῆναι ἐν Χριστῷ εὑρέθημεν καὶ αὐτοὶ
ἁμαρτωλοί, ἆρα Χριστὸς ἁμαρτίας διάκονος; μὴ γένοιτο· **18** εἰ γὰρ ἃ κατέλυσα
ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην ἐμαυτὸν ⸀συνιστάνω. **19** ἐγὼ γὰρ διὰ
νόμου νόμῳ ἀπέθανον ἵνα θεῷ ζήσω· Χριστῷ συνεσταύρωμαι· **20** ζῶ δὲ οὐκέτι
ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός· ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ ⸂υἱοῦ
τοῦ θεοῦ⸃ τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. **21** οὐκ
ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ· εἰ γὰρ διὰ νόμου δικαιοσύνη, ἄρα Χριστὸς δωρεὰν
ἀπέθανεν.

3:1 Ὦ ἀνόητοι Γαλάται, τίς ὑμᾶς ⸀ἐβάσκανεν, οἷς κατ᾽ ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς
Χριστὸς ⸀προεγράφη ἐσταυρωμένος; **2** τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ᾽ ὑμῶν, ἐξ
ἔργων νόμου τὸ πνεῦμα ἐλάβετε ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; **3** οὕτως ἀνόητοί ἐστε;
ἐναρξάμενοι πνεύματι νῦν σαρκὶ ἐπιτελεῖσθε; **4** τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῇ; εἴ γε
καὶ εἰκῇ. **5** ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ πνεῦμα καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν ἐξ

2:11 **Κηφᾶς** WH Treg NIV] Πέτρος RP **12** **ἦλθον** WH NIV RP] ἦλθεν Treg **13** **καὶ** WH Treg RP NA] – NIV **14** **Κηφᾷ** WH Treg NIV] Πέτρῳ RP • **καὶ … Ἰουδαϊκῶς ζῇς** WH Treg NIV] ζῇς καὶ … Ἰουδαϊκῶς RP • **οὐκ** WH Treg RP] οὐχὶ NIV • **πῶς** WH Treg NIV] τί RP **16** **δὲ** WH Treg NIV] – RP • **Ἰησοῦ Χριστοῦ** NIV RP] Χριστοῦ Ἰησοῦ WH Treg • **ὅτι ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται** WH Treg NIV] διότι οὐ δικαιωθήσεται ἐξ ἔργων νόμου RP **18** **συνιστάνω** WH Treg NIV] συνίστημι RP **20** **υἱοῦ τοῦ θεοῦ** WH NIV RP] θεοῦ καὶ Χριστοῦ Treg **3:1** **ἐβάσκανεν** WH Treg NIV] + τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι RP • **προεγράφη** WH Treg NIV] + ἐν ὑμῖν RP

ἔργων νόμου ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; **6** καθὼς Ἀβραὰμ ἐπίστευσεν τῷ θεῷ, καὶ
ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.

7 Γινώσκετε ἄρα ὅτι οἱ ἐκ πίστεως, οὗτοι ⸂υἱοί εἰσιν⸃ Ἀβραάμ.
8 προϊδοῦσα δὲ ἡ γραφὴ ὅτι ἐκ πίστεως δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ θεὸς προευηγγελίσατο
τῷ Ἀβραὰμ ὅτι Ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη. **9** ὥστε οἱ ἐκ πίστεως
εὐλογοῦνται σὺν τῷ πιστῷ Ἀβραάμ.

10 Ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων νόμου εἰσὶν ὑπὸ κατάραν εἰσίν, γέγραπται γὰρ ⸀ὅτι
Ἐπικατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ⸀ἐμμένει πᾶσιν τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ βιβλίῳ
τοῦ νόμου τοῦ ποιῆσαι αὐτά. **11** ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δικαιοῦται παρὰ τῷ θεῷ
δῆλον, ὅτι Ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται, **12** ὁ δὲ νόμος οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως,
ἀλλ᾽· Ὁ ποιήσας ⸀αὐτὰ ζήσεται ἐν αὐτοῖς. **13** Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ
τῆς κατάρας τοῦ νόμου γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα, ⸂ὅτι γέγραπται⸃·
Ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου, **14** ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία
τοῦ Ἀβραὰμ γένηται ἐν ⸂Χριστῷ Ἰησοῦ⸃, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πνεύματος
λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως.

15 Ἀδελφοί, κατὰ ἄνθρωπον λέγω· ὅμως ἀνθρώπου κεκυρωμένην διαθήκην
οὐδεὶς ἀθετεῖ ἢ ἐπιδιατάσσεται. **16** τῷ δὲ Ἀβραὰμ ἐρρέθησαν αἱ ἐπαγγελίαι
καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ· οὐ λέγει· Καὶ τοῖς σπέρμασιν, ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ᾽
ὡς ἐφ᾽ ἑνός· Καὶ τῷ σπέρματί σου, ὅς ἐστιν Χριστός. **17** τοῦτο δὲ λέγω·
διαθήκην προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ ⸀θεοῦ ὁ μετὰ ⸂τετρακόσια καὶ τριάκοντα
ἔτη⸃ γεγονὼς νόμος οὐκ ἀκυροῖ, εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν ἐπαγγελίαν. **18** εἰ γὰρ
ἐκ νόμου ἡ κληρονομία, οὐκέτι ἐξ ἐπαγγελίας· τῷ δὲ Ἀβραὰμ δι᾽ ἐπαγγελίας
κεχάρισται ὁ θεός.

19 Τί οὖν ὁ νόμος; τῶν παραβάσεων χάριν προσετέθη, ἄχρις ⸀οὗ ἔλθῃ τὸ
σπέρμα ᾧ ἐπήγγελται, διαταγεὶς δι᾽ ἀγγέλων ἐν χειρὶ μεσίτου· **20** ὁ δὲ μεσίτης
ἑνὸς οὐκ ἔστιν, ὁ δὲ θεὸς εἷς ἐστιν.

21 Ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ θεοῦ; μὴ γένοιτο· εἰ γὰρ ἐδόθη
νόμος ὁ δυνάμενος ζῳοποιῆσαι, ὄντως ⸂ἐκ νόμου ἂν⸃ ἦν ἡ δικαιοσύνη. **22** ἀλλὰ

3:7 υἱοί εἰσιν WH Treg NIV] εἰσιν υἱοὶ RP **10 ὅτι** WH Treg NIV] – RP • **ἐμμένει** WH Treg NIV] + ἐν RP **12 αὐτὰ** WH Treg NIV] + ἄνθρωπος RP **13 ὅτι γέγραπται** WH Treg NIV] γέγραπται γάρ RP **14 Χριστῷ Ἰησοῦ** NIV RP] Ἰησοῦ Χριστῷ WH Treg **17 θεοῦ** WH Treg NIV] + εἰς Χριστὸν RP • **τετρακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη** WH Treg NIV] ἔτη τετρακόσια καὶ τριάκοντα RP **19 οὗ** Treg NIV RP] ἂν WH **21 ἐκ νόμου ἂν** Treg NIV] ἐν νόμῳ ἂν WH; ἂν ἐκ νόμου RP

συνέκλεισεν ἡ γραφὴ τὰ πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν ἵνα ἡ ἐπαγγελία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ δοθῇ τοῖς πιστεύουσιν.

23 Πρὸ τοῦ δὲ ἐλθεῖν τὴν πίστιν ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα ⸀συγκλειόμενοι
εἰς τὴν μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυφθῆναι. **24** ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν
γέγονεν εἰς Χριστόν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν· **25** ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως
οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγόν ἐσμεν. **26** πάντες γὰρ υἱοὶ θεοῦ ἐστε διὰ τῆς πίστεως
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. **27** ὅσοι γὰρ εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε·
28 οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν
καὶ θῆλυ· ⸀πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. **29** εἰ δὲ ὑμεῖς Χριστοῦ,
ἄρα τοῦ Ἀβραὰμ σπέρμα ἐστέ, ⸀κατʼ ἐπαγγελίαν κληρονόμοι.

4:1 Λέγω δέ, ἐφʼ ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος νήπιός ἐστιν, οὐδὲν διαφέρει
δούλου κύριος πάντων ὤν, **2** ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους ἐστὶ καὶ οἰκονόμους ἄχρι τῆς
προθεσμίας τοῦ πατρός. **3** οὕτως καὶ ἡμεῖς, ὅτε ἦμεν νήπιοι, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα
τοῦ κόσμου ⸀ἤμεθα δεδουλωμένοι· **4** ὅτε δὲ ἦλθεν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου,
ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ
νόμον, **5** ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν. **6** ὅτι
δέ ἐστε υἱοί, ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας
⸀ἡμῶν, κρᾶζον· Αββα ὁ πατήρ. **7** ὥστε οὐκέτι εἶ δοῦλος ἀλλὰ υἱός· εἰ δὲ υἱός,
καὶ κληρονόμος ⸂διὰ θεοῦ⸃.

8 Ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ εἰδότες θεὸν ἐδουλεύσατε τοῖς ⸂φύσει μὴ⸃ οὖσι θεοῖς·
9 νῦν δὲ γνόντες θεόν, μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε
πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα, οἷς πάλιν ἄνωθεν ⸀δουλεύειν θέλετε;
10 ἡμέρας παρατηρεῖσθε καὶ μῆνας καὶ καιροὺς καὶ ἐνιαυτούς. **11** φοβοῦμαι
ὑμᾶς μή πως εἰκῇ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς.

12 Γίνεσθε ὡς ἐγώ, ὅτι κἀγὼ ὡς ὑμεῖς, ἀδελφοί, δέομαι ὑμῶν. οὐδέν με
ἠδικήσατε· **13** οἴδατε δὲ ὅτι διʼ ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς εὐηγγελισάμην ὑμῖν τὸ
πρότερον, **14** καὶ τὸν πειρασμὸν ⸀ὑμῶν ἐν τῇ σαρκί μου οὐκ ἐξουθενήσατε
οὐδὲ ἐξεπτύσατε, ἀλλὰ ὡς ἄγγελον θεοῦ ἐδέξασθέ με, ὡς Χριστὸν Ἰησοῦν.

3:23 συγκλειόμενοι WH Treg NIV] συγκεκλεισμένοι RP **28 πάντες** WH NIV RP] ἅπαντες Treg **29 κατʼ** WH Treg NIV] καὶ κατʼ RP **4:3 ἤμεθα** WH NIV] ἦμεν Treg RP **6 ἡμῶν** WH Treg NIV] ὑμῶν RP **7 διὰ θεοῦ** WH Treg NIV] θεοῦ διὰ Χριστοῦ RP **8 φύσει μὴ** WH Treg NIV] μὴ φύσει RP **9 δουλεύειν** NIV RP] δουλεῦσαι WH Treg **14 ὑμῶν** WH Treg NIV] μου τὸν RP

15 ⸀ποῦ ⸀οὖν ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν; μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν ὅτι εἰ δυνατὸν τοὺς
ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ⸀ἐξορύξαντες ἐδώκατέ μοι. **16** ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα
ἀληθεύων ὑμῖν; **17** ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς, ἀλλὰ ἐκκλεῖσαι ὑμᾶς θέλουσιν,
ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦτε. **18** καλὸν ⸀δὲ ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ πάντοτε, καὶ μὴ μόνον
ἐν τῷ παρεῖναί με πρὸς ὑμᾶς, **19** ⸀τέκνα μου, οὓς πάλιν ὠδίνω ⸀μέχρις οὗ
μορφωθῇ Χριστὸς ἐν ὑμῖν· **20** ἤθελον δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι, καὶ ἀλλάξαι
τὴν φωνήν μου, ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν.

21 Λέγετέ μοι, οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι, τὸν νόμον οὐκ ἀκούετε;
22 γέγραπται γὰρ ὅτι Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν, ἕνα ἐκ τῆς παιδίσκης καὶ ἕνα
ἐκ τῆς ἐλευθέρας· **23** ἀλλ’ ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδίσκης κατὰ σάρκα γεγέννηται, ὁ
δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας ⸀δι’ ἐπαγγελίας. **24** ἅτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα· αὗται
γάρ εἰσιν δύο διαθῆκαι, μία μὲν ἀπὸ ὄρους Σινᾶ, εἰς δουλείαν γεννῶσα, ἥτις
ἐστὶν Ἁγάρ, **25** τὸ ⸀δὲ Ἁγὰρ Σινᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, συστοιχεῖ δὲ τῇ νῦν
Ἰερουσαλήμ, δουλεύει ⸀γὰρ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς· **26** ἡ δὲ ἄνω Ἰερουσαλὴμ
ἐλευθέρα ἐστίν, ἥτις ἐστὶν ⸀μήτηρ ἡμῶν· **27** γέγραπται γάρ· Εὐφράνθητι,
στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα, ῥῆξον καὶ βόησον, ἡ οὐκ ὠδίνουσα· ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα
τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα. **28** ⸂ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, κατὰ
Ἰσαὰκ ἐπαγγελίας τέκνα ἐστέ⸃· **29** ἀλλ’ ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς
ἐδίωκε τὸν κατὰ πνεῦμα, οὕτως καὶ νῦν. **30** ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφή; Ἔκβαλε
τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς, οὐ γὰρ μὴ ⸀κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς
παιδίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐλευθέρας. **31** ⸀διό, ἀδελφοί, οὐκ ἐσμὲν παιδίσκης
τέκνα ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρας. **5:1** τῇ ἐλευθερίᾳ ⸂ἡμᾶς Χριστὸς ἠλευθέρωσεν·
στήκετε οὖν⸃ καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε.

2 Ἴδε ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν περιτέμνησθε Χριστὸς ὑμᾶς
οὐδὲν ὠφελήσει. **3** μαρτύρομαι δὲ πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ ὅτι
ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον τὸν νόμον ποιῆσαι. **4** κατηργήθητε ⸀ἀπὸ Χριστοῦ οἵτινες
ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε, τῆς χάριτος ἐξεπέσατε. **5** ἡμεῖς γὰρ πνεύματι ἐκ πίστεως

4:15 ποῦ WH Treg NIV] Τίς RP • **οὖν** WH Treg NIV] + ἦν RP • **ἐξορύξαντες** WH Treg NIV] + ἂν RP **18 δὲ** WH Treg NIV] + τὸ RP **19 τέκνα** Treg NIV] τεκνία WH RP • **μέχρις** WH Treg NIV] ἄχρι RP **23 δι’** WH Treg NIV] διὰ τῆς RP **25 δὲ** WH NIV] γὰρ RP Treg • **γὰρ** WH Treg NIV] δὲ RP **26 μήτηρ** WH Treg NIV] + πάντων RP **28 ὑμεῖς δέ … τέκνα ἐστέ** Treg NIV] ἡμεῖς δὲ … τέκνα ἐσμέν WH RP **30 κληρονομήσει** WH Treg NIV] κληρονομήσῃ RP **31 διό** WH Treg NIV] Ἄρα RP **5:1 ἡμᾶς Χριστὸς ἠλευθέρωσεν στήκετε οὖν** WH Treg NIV] οὖν ᾗ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσεν στήκετε RP **4 ἀπὸ** WH Treg NIV] + τοῦ RP

ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα. **6** ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι
ἰσχύει οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι’ ἀγάπης ἐνεργουμένη.

7 Ἐτρέχετε καλῶς· τίς ὑμᾶς ἐνέκοψεν ⸀τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι; **8** ἡ
πεισμονὴ οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς. **9** μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ.
10 ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν κυρίῳ ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε· ὁ δὲ ταράσσων
ὑμᾶς βαστάσει τὸ κρίμα, ὅστις ⸀ἐὰν ᾖ. **11** ἐγὼ δέ, ἀδελφοί, εἰ περιτομὴν
ἔτι κηρύσσω, τί ἔτι διώκομαι; ἄρα κατήργηται τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ.
12 ὄφελον καὶ ἀποκόψονται οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς.

13 Ὑμεῖς γὰρ ἐπ’ ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελφοί· μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν
εἰς ἀφορμὴν τῇ σαρκί, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις· **14** ὁ γὰρ
πᾶς νόμος ἐν ἑνὶ λόγῳ ⸀πεπλήρωται, ἐν τῷ· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς
⸀σεαυτόν. **15** εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπ’ ἀλλήλων
ἀναλωθῆτε.

16 Λέγω δέ, πνεύματι περιπατεῖτε καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε.
17 ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκός,
ταῦτα ⸀γὰρ ⸂ἀλλήλοις ἀντίκειται⸃, ἵνα μὴ ἃ ⸀ἐὰν θέλητε ταῦτα ποιῆτε. **18** εἰ δὲ
πνεύματι ἄγεσθε, οὐκ ἐστὲ ὑπὸ νόμον. **19** φανερὰ δέ ἐστιν τὰ ἔργα τῆς σαρκός,
ἅτινά ⸀ἐστιν πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια, **20** εἰδωλολατρία, φαρμακεία,
ἔχθραι, ⸂ἔρις, ζῆλος⸃, θυμοί, ἐριθεῖαι, διχοστασίαι, αἱρέσεις, **21** ⸀φθόνοι,
μέθαι, κῶμοι, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις, ἃ προλέγω ὑμῖν ⸀καθὼς προεῖπον ὅτι οἱ τὰ
τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν.

22 Ὁ δὲ καρπὸς τοῦ πνεύματός ἐστιν ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία,
χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, **23** πραΰτης, ἐγκράτεια· κατὰ τῶν τοιούτων
οὐκ ἔστιν νόμος. **24** οἱ δὲ τοῦ ⸀Χριστοῦ τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς
παθήμασιν καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις. **25** εἰ ζῶμεν πνεύματι, πνεύματι καὶ στοιχῶμεν.
26 μὴ γινώμεθα κενόδοξοι, ἀλλήλους προκαλούμενοι, ἀλλήλοις φθονοῦντες.

6:1 Ἀδελφοί, ἐὰν καὶ προλημφθῇ ἄνθρωπος ἔν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς
οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πραΰτητος, σκοπῶν

5:7 τῇ NIV RP] – WH Treg **10 ἐὰν** WH Treg NIV] ἂν RP **14 πεπλήρωται** WH Treg NIV] πληροῦται RP • **σεαυτόν** WH Treg NIV] ἑαυτόν RP **17 γὰρ** WH Treg NIV] δὲ RP • **ἀλλήλοις ἀντίκειται** WH Treg NIV] ἀντίκειται ἀλλήλοις RP • **ἐὰν** WH Treg NIV] ἂν RP **19 ἐστιν** WH Treg NIV] + μοιχεία RP **20 ἔρις ζῆλος** WH Treg NIV] ἔρεις ζῆλοι RP **21 φθόνοι** WH NIV] + φόνοι Treg RP • **καθὼς** WH Treg NIV] + καὶ RP **24 Χριστοῦ** RP] + Ἰησοῦ WH Treg NIV

σεαυτόν, μὴ καὶ σὺ πειρασθῇς. **2** ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως
⸀ἀναπληρώσετε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ. **3** εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναί τι μηδὲν ὤν,
⸂φρεναπατᾷ ἑαυτόν⸃· **4** τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκιμαζέτω ἕκαστος, καὶ τότε εἰς
ἑαυτὸν μόνον τὸ καύχημα ἕξει καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτερον, **5** ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον
φορτίον βαστάσει.

6 Κοινωνείτω δὲ ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατηχοῦντι ἐν πᾶσιν
ἀγαθοῖς. **7** μὴ πλανᾶσθε, θεὸς οὐ μυκτηρίζεται· ὃ γὰρ ⸀ἐὰν σπείρῃ ἄνθρωπος,
τοῦτο καὶ θερίσει· **8** ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ ἐκ τῆς σαρκὸς
θερίσει φθοράν, ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει ζωὴν
αἰώνιον. **9** τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες μὴ ⸀ἐγκακῶμεν, καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν
μὴ ἐκλυόμενοι. **10** ἄρα οὖν ὡς καιρὸν ⸀ἔχομεν, ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς
πάντας, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως.

11 Ἴδετε πηλίκοις ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί. **12** ὅσοι θέλουσιν
εὐπροσωπῆσαι ἐν σαρκί, οὗτοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, μόνον ⸀ἵνα
τῷ σταυρῷ τοῦ ⸀Χριστοῦ ⸀μὴ διώκωνται· **13** οὐδὲ γὰρ οἱ ⸀περιτεμνόμενοι αὐτοὶ
νόμον φυλάσσουσιν, ἀλλὰ θέλουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι ἵνα ἐν τῇ ὑμετέρᾳ
σαρκὶ καυχήσωνται. **14** ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι’ οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται ⸀κἀγὼ κόσμῳ.
15 ⸂οὔτε γὰρ⸃ περιτομή τί ⸀ἐστιν οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ καινὴ κτίσις. **16** καὶ
ὅσοι τῷ κανόνι τούτῳ στοιχήσουσιν, εἰρήνη ἐπ’ αὐτοὺς καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν
Ἰσραὴλ τοῦ θεοῦ.

17 Τοῦ λοιποῦ κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω, ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα ⸀τοῦ
Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω.

18 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν,
ἀδελφοί· ἀμήν.

6:2 ἀναπληρώσετε Treg NIV] ἀναπληρώσατε WH RP **3 φρεναπατᾷ ἑαυτόν** WH Treg NIV] ἑαυτόν φρεναπατᾷ RP **7 ἐὰν** WH NIV RP] ἂν Treg **9 ἐγκακῶμεν** WH Treg NIV] ἐκκακῶμεν RP **10 ἔχομεν** Treg NIV RP] ἔχωμεν WH **12 ἵνα** WH Treg NIV] + μὴ RP • **Χριστοῦ** NIV Treg RP] + Ἰησοῦ WH • **μὴ** WH Treg NIV] – RP **13 περιτεμνόμενοι** WH Treg NIV] περιτετμημένοι RP **14 κἀγὼ** WH Treg NIV] + τῷ RP **15 οὔτε γὰρ** WH Treg NIV] ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε RP • **ἐστιν** WH Treg NIV] ἰσχύει RP **17 τοῦ** WH Treg NIV] + κυρίου RP

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ

1:1 Παῦλος ἀπόστολος ⸂Χριστοῦ Ἰησοῦ⸃ διὰ θελήματος θεοῦ τοῖς ἁγίοις
τοῖς οὖσιν ⸂[ἐν Ἐφέσῳ]⸃ καὶ πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· **2** χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη
ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
3 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ
εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ,
4 καθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους
καὶ ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ, **5** προορίσας ἡμᾶς εἰς υἱοθεσίαν
διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, **6** εἰς
ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ ⸀ἧς ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἠγαπημένῳ,
7 ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν
παραπτωμάτων, κατὰ ⸂τὸ πλοῦτος⸃ τῆς χάριτος αὐτοῦ **8** ἧς ἐπερίσσευσεν
εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει **9** γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ
θελήματος αὐτοῦ, κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ **10** εἰς
οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν
τῷ Χριστῷ, τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς· ἐν αὐτῷ, **11** ἐν ᾧ καὶ
ἐκληρώθημεν προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος κατὰ
τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, **12** εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον δόξης
αὐτοῦ τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ Χριστῷ· **13** ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς ἀκούσαντες τὸν
λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες
ἐσφραγίσθητε τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ, **14** ⸀ὅ ἐστιν ἀρραβὼν τῆς
κληρονομίας ἡμῶν, εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως, εἰς ἔπαινον τῆς δόξης
αὐτοῦ.
15 Διὰ τοῦτο κἀγώ, ἀκούσας τὴν καθʼ ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ κυρίῳ Ἰησοῦ
καὶ τὴν ⸂ἀγάπην τὴν⸃ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, **16** οὐ παύομαι εὐχαριστῶν
ὑπὲρ ὑμῶν ⸀μνείαν ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, **17** ἵνα ὁ θεὸς τοῦ

1:1 **Χριστοῦ Ἰησοῦ** WH Treg NIV] Ἰησοῦ Χριστοῦ RP • ***ἐν Ἐφέσῳ*** WH Treg NIV RP] – WH[app] **6** ***ἧς*** WH Treg NIV] ἐν ᾗ RP **7** ***τὸ πλοῦτος*** WH Treg NIV] τὸν πλοῦτον RP **14** *ὅ* WH NIV] ὅς Treg RP **15** ***ἀγάπην τὴν*** Treg NIV RP] – WH **16** ***μνείαν*** WH Treg NIV] + ὑμῶν RP

*κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς δόξης, δώῃ ὑμῖν πνεῦμα σοφίας
καὶ ἀποκαλύψεως ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ,* **18** *πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς
τῆς καρδίας ὑμῶν εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς τίς ἐστιν ἡ ἐλπὶς τῆς κλήσεως αὐτοῦ,
⸀τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις,* **19** *καὶ τί τὸ
ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας κατὰ
τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ* **20** *ἣν ⸀ἐνήργηκεν ἐν τῷ Χριστῷ
ἐγείρας αὐτὸν ⸀ἐκ νεκρῶν, καὶ ⸀καθίσας ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις*
21 *ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος καὶ
παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ
μέλλοντι·* **22** *καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν ἔδωκεν
κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ,* **23** *ἥτις ἐστὶν τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα
τοῦ τὰ πάντα ἐν πᾶσιν πληρουμένου.*

2:1 *Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν καὶ ταῖς ἁμαρτίαις ⸀ὑμῶν,*
2 *ἐν αἷς ποτε περιεπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ τὸν
ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, τοῦ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς
υἱοῖς τῆς ἀπειθείας·* **3** *ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν ποτε ἐν ταῖς
ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν
διανοιῶν, καὶ ⸀ἤμεθα τέκνα φύσει ὀργῆς ὡς καὶ οἱ λοιποί·* **4** *ὁ δὲ θεὸς πλούσιος
ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς,* **5** *καὶ ὄντας
ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν συνεζωοποίησεν τῷ Χριστῷ — χάριτί ἐστε
σεσῳσμένοι —* **6** *καὶ συνήγειρεν καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ,* **7** *ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσιν τοῖς ἐπερχομένοις ⸂τὸ ὑπερβάλλον
πλοῦτος⸃ τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ’ ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.* **8** *τῇ
γὰρ χάριτί ἐστε σεσῳσμένοι ⸀διὰ πίστεως· καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν, θεοῦ τὸ
δῶρον·* **9** *οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μή τις καυχήσηται.* **10** *αὐτοῦ γάρ ἐσμεν ποίημα,
κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς οἷς προητοίμασεν ὁ θεὸς ἵνα ἐν
αὐτοῖς περιπατήσωμεν.*

1:18 τίς WH Treg NIV] *καὶ τίς* RP **20 ἐνήργηκεν** WH] *ἐνήργησεν* Treg NIV RP • **ἐκ** WH Treg NIV] + *τῶν* RP • **καθίσας** WH Treg NIV] *ἐκάθισεν* RP **2:1 ὑμῶν** WH Treg NIV] – RP **3 ἤμεθα** WH Treg NIV] *ἦμεν* RP **7 τὸ ὑπερβάλλον πλοῦτος** WH Treg NIV] *τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον* RP **8 διὰ** WH Treg NIV] + *τῆς* RP

11 Διὸ μνημονεύετε ὅτι ⸂ποτὲ ὑμεῖς⸃ τὰ ἔθνη ἐν σαρκί, οἱ λεγόμενοι
ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου, **12** ὅτι ⸀ἦτε
τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς Χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραὴλ
καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες καὶ ἄθεοι ἐν τῷ
κόσμῳ. **13** νυνὶ δὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ὑμεῖς οἵ ποτε ὄντες μακρὰν ⸂ἐγενήθητε
ἐγγὺς⸃ ἐν τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ. **14** αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας
τὰ ἀμφότερα ἓν καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, τὴν ἔχθραν ἐν τῇ
σαρκὶ αὐτοῦ, **15** τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασιν καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο
κτίσῃ ἐν ⸀αὐτῷ εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρωπον ποιῶν εἰρήνην, **16** καὶ ἀποκαταλλάξῃ
τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἑνὶ σώματι τῷ θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ ἀποκτείνας τὴν
ἔχθραν ἐν αὐτῷ· **17** καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν καὶ
⸀εἰρήνην τοῖς ἐγγύς· **18** ὅτι δι’ αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι
ἐν ἑνὶ πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα. **19** ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι,
ἀλλὰ ⸀ἐστὲ συμπολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ θεοῦ, **20** ἐποικοδομηθέντες
ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ
⸂Χριστοῦ Ἰησοῦ⸃, **21** ἐν ᾧ ⸀πᾶσα οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη αὔξει εἰς ναὸν
ἅγιον ἐν κυρίῳ, **22** ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ θεοῦ
ἐν πνεύματι.

3:1 Τούτου χάριν ἐγὼ Παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν
τῶν ἐθνῶν — **2** εἴ γε ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ τῆς
δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς· **3** ⸀κατὰ ἀποκάλυψιν ⸀ἐγνωρίσθη μοι τὸ μυστήριον,
καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ, **4** πρὸς ὃ δύνασθε ἀναγινώσκοντες νοῆσαι τὴν
σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ Χριστοῦ, **5** ὃ ἑτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη
τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ
καὶ προφήταις ἐν πνεύματι, **6** εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα καὶ σύσσωμα
καὶ συμμέτοχα τῆς ἐπαγγελίας ⸂ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ⸃ διὰ τοῦ εὐαγγελίου, **7** οὗ

2:11 ποτὲ ὑμεῖς WH Treg NIV] ὑμεῖς ποτὲ RP **12 ἦτε** WH Treg NIV] + ἐν RP **13 ἐγενήθητε ἐγγὺς** WH Treg NIV] ἐγγὺς ἐγενήθητε RP **15 αὐτῷ** WH] αὑτῷ Treg NA; ἑαυτῷ NIV RP **17 εἰρήνην** WH Treg NIV] – RP **19 ἐστὲ** WH Treg NIV] – RP **20 Χριστοῦ Ἰησοῦ** WH Treg NIV] Ἰησοῦ Χριστοῦ RP **21 πᾶσα** WH Treg RP NA] + ἡ NIV **3:3 κατὰ** Holmes WH[marg]] ὅτι κατὰ WH Treg NIV RP • **ἐγνωρίσθη** WH Treg NIV] ἐγνώρισέν RP **6 ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ** WH Treg NIV] αὐτοῦ ἐν τῷ Χριστῷ RP

⸀ἐγενήθην διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ ⸂τῆς δοθείσης⸃ μοι
κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ — **8** ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων
ἁγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη — ⸀τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι ⸂τὸ ἀνεξιχνίαστον
πλοῦτος⸃ τοῦ Χριστοῦ, **9** καὶ φωτίσαι ⸀πάντας τίς ἡ οἰκονομία τοῦ μυστηρίου
τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ θεῷ τῷ τὰ πάντα ⸀κτίσαντι, **10**
ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις διὰ τῆς
ἐκκλησίας ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ θεοῦ, **11** κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων ἣν
ἐποίησεν ἐν ⸀τῷ Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, **12** ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παρρησίαν
⸀καὶ προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ. **13** διὸ αἰτοῦμαι μὴ
⸀ἐγκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσίν μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις ἐστὶν δόξα ὑμῶν.

14 Τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν ⸀πατέρα, **15** ἐξ οὗ πᾶσα
πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται, **16** ἵνα ⸀δῷ ὑμῖν κατὰ ⸂τὸ πλοῦτος⸃
τῆς δόξης αὐτοῦ δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω
ἄνθρωπον, **17** κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν
ἐν ἀγάπῃ· ἐρριζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι, **18** ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι
σὺν πᾶσιν τοῖς ἁγίοις τί τὸ πλάτος καὶ μῆκος καὶ ⸂ὕψος καὶ βάθος⸃, **19** γνῶναί
τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἵνα πληρωθῆτε εἰς
πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ θεοῦ.

20 Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπερεκπερισσοῦ ὧν αἰτούμεθα
ἢ νοοῦμεν κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν, **21** αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ
ἐκκλησίᾳ ⸀καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων·
ἀμήν.

4:1 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν κυρίῳ ἀξίως περιπατῆσαι τῆς
κλήσεως ἧς ἐκλήθητε, **2** μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πραΰτητος, μετὰ
μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, **3** σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν
ἑνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης· **4** ἓν σῶμα καὶ ἓν πνεῦμα,

---

3:7 **ἐγενήθην** WH Treg NIV] ἐγενόμην RP • **τῆς δοθείσης** WH Treg NIV] τὴν δοθεῖσάν RP **8** **τοῖς** WH Treg NIV] ἐν τοῖς RP • **τὸ ἀνεξιχνίαστον πλοῦτος** WH Treg NIV] τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον RP **9** **πάντας** Treg NIV RP] – WH • **κτίσαντι** WH Treg NIV] + διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ RP **11** **τῷ** WH Treg NIV] – RP **12** **καὶ** WH Treg NIV] + τὴν RP **13** **ἐγκακεῖν** WH Treg NIV] ἐκκακεῖν RP **14** **πατέρα** WH Treg NIV] + τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ RP **16** **δῷ** WH Treg NIV] δώῃ RP • **τὸ πλοῦτος** WH Treg NIV] τὸν πλοῦτον RP **18** **ὕψος καὶ βάθος** WH Treg NIV] βάθος καὶ ὕψος RP **21** **καὶ** WH Treg NIV] – RP

καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν· **5** εἷς κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα· **6** εἷς θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων καὶ ἐν ⸀πᾶσιν.

7 Ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ⸀ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ. **8** διὸ λέγει· Ἀναβὰς εἰς ὕψος ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν, ⸀ἔδωκεν δόματα τοῖς ἀνθρώποις. **9** τὸ δὲ Ἀνέβη τί ἐστιν εἰ μὴ ὅτι καὶ ⸀κατέβη εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς; **10** ὁ καταβὰς αὐτός ἐστιν καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα. **11** καὶ αὐτὸς ἔδωκεν τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους, **12** πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, **13** μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ, **14** ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας ἐν τῇ κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδείαν τῆς πλάνης, **15** ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλή, ⸀Χριστός, **16** ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πάσης ἁφῆς τῆς ἐπιχορηγίας κατ᾽ ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἑνὸς ἑκάστου μέρους τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ.

17 Τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτύρομαι ἐν κυρίῳ, μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν καθὼς καὶ ⸀τὰ ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι τοῦ νοὸς αὐτῶν, **18** ⸀ἐσκοτωμένοι τῇ διανοίᾳ ὄντες, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ θεοῦ, διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν, **19** οἵτινες ἀπηλγηκότες ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ. **20** ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν Χριστόν, **21** εἴ γε αὐτὸν ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε, καθώς ἐστιν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ, **22** ἀποθέσθαι ὑμᾶς κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης, **23** ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοὸς ὑμῶν, **24** καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον τὸν κατὰ θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας.

4:6 πᾶσιν WH Treg NIV] + ἡμῖν RP **7 ἡ** WH NIV RP] – Treg **8 ἔδωκεν** NIV] καὶ ἔδωκεν WH Treg RP **9 κατέβη** WH Treg NIV] + πρῶτον RP **15 Χριστός** WH Treg NIV] ὁ Χριστός RP **17 τὰ** WH Treg NIV] + λοιπὰ RP **18 ἐσκοτωμένοι** WH Treg NIV] ἐσκοτισμένοι RP

25 Διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον
αὐτοῦ, ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων μέλη. **26** ὀργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ὁ ἥλιος
μὴ ἐπιδυέτω ⸀ἐπὶ παροργισμῷ ὑμῶν, **27** μηδὲ δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ. **28** ὁ
κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω, μᾶλλον δὲ κοπιάτω ἐργαζόμενος ⸂ταῖς ἰδίαις χερσὶν
τὸ ἀγαθόν⸃, ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι τῷ χρείαν ἔχοντι. **29** πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ
τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω, ἀλλὰ εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς
χρείας, ἵνα δῷ χάριν τοῖς ἀκούουσιν. **30** καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ
θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως. **31** πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς
καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ βλασφημία ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν σὺν πάσῃ κακίᾳ.
32 ⸀γίνεσθε εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὔσπλαγχνοι, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς καθὼς
καὶ ὁ θεὸς ἐν Χριστῷ ἐχαρίσατο ⸀ὑμῖν. **5:1** γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ θεοῦ, ὡς
τέκνα ἀγαπητά, **2** καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν
⸀ἡμᾶς καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ⸀ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ θεῷ εἰς
ὀσμὴν εὐωδίας.

3 Πορνεία δὲ καὶ ⸂ἀκαθαρσία πᾶσα⸃ ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν
ὑμῖν, καθὼς πρέπει ἁγίοις, **4** καὶ αἰσχρότης καὶ μωρολογία ἢ εὐτραπελία,
⸂ἃ οὐκ ἀνῆκεν⸃, ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία. **5** τοῦτο γὰρ ⸀ἴστε γινώσκοντες
ὅτι πᾶς πόρνος ἢ ἀκάθαρτος ἢ πλεονέκτης, ⸀ὅ ἐστιν εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει
κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ.

6 Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις, διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ
τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. **7** μὴ οὖν γίνεσθε συμμέτοχοι αὐτῶν·
8 ἦτε γάρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν κυρίῳ· ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε,
9 ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ ⸀φωτὸς ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ,
10 δοκιμάζοντες τί ἐστιν εὐάρεστον τῷ κυρίῳ· **11** καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς
ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε, **12** τὰ γὰρ κρυφῇ
γινόμενα ὑπ' αὐτῶν αἰσχρόν ἐστιν καὶ λέγειν· **13** τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ
τοῦ φωτὸς φανεροῦται, **14** πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον φῶς ἐστιν. διὸ λέγει·
Ἔγειρε, ὁ καθεύδων, καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός.

---

26 ἐπὶ WH Treg] + τῷ NIV RP **28 ταῖς ἰδίαις χερσὶν τὸ ἀγαθόν** Treg NIV] ταῖς χερσὶν τὸ ἀγαθόν WH; τὸ ἀγαθόν ταῖς χερσὶν RP **32 γίνεσθε** Holmes WH[marg]] + δὲ WH Treg NIV RP • **ὑμῖν** WH Treg NIV] ἡμῖν RP **5:2 ἡμᾶς** RP NIV] ὑμᾶς WH Treg • **ἡμῶν** RP NIV Treg] ὑμῶν WH **3 ἀκαθαρσία πᾶσα** WH Treg NIV] πᾶσα ἀκαθαρσία RP **4 ἃ οὐκ ἀνῆκεν** WH Treg NIV] τὰ οὐκ ἀνήκοντα RP **5 ἴστε** WH Treg NIV] ἔστε RP • **ὅ** WH Treg NIV] ὅς RP **9 φωτὸς** WH Treg NIV] πνεύματος RP

15 Βλέπετε οὖν ⸂ἀκριβῶς πῶς⸃ περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι ἀλλ’ ὡς σοφοί,
16 ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρόν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσιν. **17** διὰ τοῦτο μὴ
γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ ⸀συνίετε τί τὸ θέλημα τοῦ κυρίου· **18** καὶ μὴ μεθύσκεσθε
οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστιν ἀσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν πνεύματι, **19** λαλοῦντες ⸀ἑαυτοῖς
ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες καὶ ⸀ψάλλοντες τῇ
καρδίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ, **20** εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνόματι
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ θεῷ καὶ πατρί, **21** ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις
ἐν φόβῳ Χριστοῦ.

22 Αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ⸀ἀνδράσιν ὡς τῷ κυρίῳ, **23** ὅτι ἀνήρ ἐστιν
κεφαλὴ τῆς γυναικὸς ὡς καὶ ὁ Χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, ⸀αὐτὸς σωτὴρ
τοῦ σώματος. **24** ἀλλὰ ⸀ὡς ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ, οὕτως καὶ αἱ
γυναῖκες ⸀τοῖς ἀνδράσιν ἐν παντί.

25 Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς ⸀γυναῖκας, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν τὴν
ἐκκλησίαν καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, **26** ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ καθαρίσας
τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, **27** ἵνα παραστήσῃ ⸀αὐτὸς ἑαυτῷ ἔνδοξον
τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπίλον ἢ ῥυτίδα ἤ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ’ ἵνα ᾖ
ἁγία καὶ ἄμωμος. **28** οὕτως ὀφείλουσιν ⸀καὶ οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν
γυναῖκας ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα· ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἑαυτὸν ἀγαπᾷ,
29 οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλὰ ἐκτρέφει καὶ θάλπει
αὐτήν, καθὼς καὶ ὁ ⸀Χριστὸς τὴν ἐκκλησίαν, **30** ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος
⸀αὐτοῦ. **31** ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος ⸀τὸν ⸀πατέρα καὶ ⸀τὴν μητέρα
καὶ προσκολληθήσεται ⸂τῇ γυναικὶ⸃ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα
μίαν. **32** τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν, ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν καὶ εἰς τὴν
ἐκκλησίαν. **33** πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ’ ἕνα ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως
ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν, ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα.

---

15 ἀκριβῶς πῶς WH NIV] πῶς ἀκριβῶς Treg RP **17 συνίετε** WH Treg NIV] συνιέντες RP **19 ἑαυτοῖς** WH Treg RP] + ἐν NIV • **ψάλλοντες** WH NIV] + ἐν Treg RP **22 ἀνδράσιν** WH NIV] + ὑποτασσέσθωσαν Treg; + ὑποτάσσεσθε RP **23 αὐτὸς** WH Treg NIV] καὶ αὐτὸς ἐστιν RP **24 ὡς** WH Treg NIV] ὥσπερ RP • **τοῖς** WH Treg NIV] + ἰδίοις RP **25 γυναῖκας** WH Treg NIV] + ἑαυτῶν RP **27 αὐτὸς** WH Treg NIV] αὐτὴν RP **28 καὶ** WH Treg NIV] – RP **29 Χριστὸς** WH Treg NIV] κύριος RP **30 αὐτοῦ** WH Treg NIV] + ἐκ τῆς σαρκός αὐτοῦ καί ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ RP **31 τὸν** WH NIV RP] – Treg • **πατέρα** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP • **τὴν** WH NIV RP] – Treg • **τῇ γυναικὶ** Treg] πρὸς τὴν γυναῖκα WH NIV RP

6:1 Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν κυρίῳ, τοῦτο γάρ ἐστιν
δίκαιον· **2** τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα, ἥτις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη ἐν
ἐπαγγελίᾳ, **3** ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς.

4 Καὶ οἱ πατέρες, μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλὰ ἐκτρέφετε αὐτὰ
ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ κυρίου.

5 Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε τοῖς ⸂κατὰ σάρκα κυρίοις⸃ μετὰ φόβου καὶ τρόμου
ἐν ἁπλότητι τῆς καρδίας ὑμῶν ὡς τῷ Χριστῷ, **6** μὴ κατ’ ὀφθαλμοδουλίαν ὡς
ἀνθρωπάρεσκοι ἀλλ’ ὡς ⸀δοῦλοι Χριστοῦ ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, ἐκ
ψυχῆς **7** μετ’ εὐνοίας δουλεύοντες, ὡς τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις, **8** εἰδότες
ὅτι ⸂ἕκαστος, ὃ ἂν⸃ ποιήσῃ ἀγαθόν, τοῦτο ⸀κομίσεται ⸀παρὰ κυρίου, εἴτε
δοῦλος εἴτε ἐλεύθερος.

9 Καὶ οἱ κύριοι, τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτούς, ἀνιέντες τὴν ἀπειλήν, εἰδότες
ὅτι καὶ ⸂αὐτῶν καὶ ὑμῶν⸃ ὁ κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσωπολημψία οὐκ
ἔστιν παρ’ αὐτῷ.

10 ⸂Τοῦ λοιποῦ⸃ ἐνδυναμοῦσθε ἐν κυρίῳ καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος
αὐτοῦ. **11** ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι
πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου· **12** ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ
σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας
τοῦ ⸀σκότους τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις.
13 διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι στῆναι. **14** στῆτε οὖν
περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς
δικαιοσύνης, **15** καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς
εἰρήνης, **16** ⸀ἐν πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε
πάντα τὰ βέλη τοῦ ⸀πονηροῦ πεπυρωμένα σβέσαι· **17** καὶ τὴν περικεφαλαίαν
τοῦ σωτηρίου ⸀δέξασθε, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος, ὅ ἐστιν ῥῆμα
θεοῦ, **18** διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως, προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ

6:5 κατὰ σάρκα κυρίοις WH Treg NIV] κυρίοις κατὰ σάρκα RP **6 δοῦλοι** WH Treg NIV] + τοῦ RP **8 ἕκαστος ὃ ἂν** Treg] ἕκαστος ἐάν τι WH NIV; ὃ ἐάν τι ἕκαστος RP • **κομίσεται** WH Treg NIV] κομιεῖται RP • **παρὰ** WH Treg NIV] + τοῦ RP **9 αὐτῶν καὶ ὑμῶν** WH Treg NIV] ὑμῶν αὐτῶν RP **10 Τοῦ λοιποῦ** WH Treg NIV] Τὸ λοιπόν ἀδελφοί μου RP **12 σκότους** WH Treg NIV] + τοῦ αἰῶνος RP **16 ἐν** WH Treg NIV] ἐπὶ RP • **πονηροῦ** Holmes WH[marg] Treg[marg]] + τὰ WH Treg NIV RP **17 δέξασθε** WH Treg NIV] δέξασθαι RP

ἐν πνεύματι, καὶ εἰς ⸀αὐτὸ ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει καὶ δεήσει
περὶ πάντων τῶν ἁγίων, **19** καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι δοθῇ λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ
στόματός μου, ἐν παρρησίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου **20** ὑπὲρ οὗ
πρεσβεύω ἐν ἁλύσει, ἵνα ἐν αὐτῷ παρρησιάσωμαι ὡς δεῖ με λαλῆσαι.

21 Ἵνα δὲ ⸂εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς⸃ τὰ κατʼ ἐμέ, τί πράσσω, πάντα ⸂γνωρίσει
ὑμῖν⸃ Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν κυρίῳ, **22** ὃν
ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν καὶ παρακαλέσῃ
τὰς καρδίας ὑμῶν.

23 Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ
κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. **24** ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν κύριον
ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν ⸀ἀφθαρσίᾳ.

6:18 ***αὐτὸ*** WH Treg NIV] + *τοῦτο* RP **21** ***εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς*** WH NIV RP] *καὶ ὑμεῖς εἰδῆτε* Treg • ***γνωρίσει ὑμῖν*** WH Treg NIV] *ὑμῖν γνωρίσει* RP **24** ***ἀφθαρσίᾳ*** WH Treg NIV] + *Ἀμήν* RP

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ

1:1 Παῦλος καὶ Τιμόθεος δοῦλοι ⸂Χριστοῦ Ἰησοῦ⸃ πᾶσιν τοῖς ἁγίοις ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπποις σὺν ἐπισκόποις καὶ διακόνοις· **2** χάρις
ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

3 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνείᾳ ὑμῶν **4** πάντοτε ἐν πάσῃ
δεήσει μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν ποιούμενος, **5** ἐπὶ
τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον ἀπὸ ⸀τῆς πρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν,
6 πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο ὅτι ὁ ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν ἐπιτελέσει
ἄχρι ἡμέρας ⸂Χριστοῦ Ἰησοῦ⸃· **7** καθώς ἐστιν δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ
πάντων ὑμῶν, διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς δεσμοῖς μου καὶ
ἐν τῇ ἀπολογίᾳ καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγγελίου συγκοινωνούς μου τῆς χάριτος
πάντας ὑμᾶς ὄντας· **8** μάρτυς γάρ ⸀μου ὁ θεός, ὡς ἐπιποθῶ πάντας ὑμᾶς ἐν
σπλάγχνοις ⸂Χριστοῦ Ἰησοῦ⸃. **9** καὶ τοῦτο προσεύχομαι ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν
ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισσεύῃ ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει, **10** εἰς τὸ
δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ διαφέροντα, ἵνα ἦτε εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν
Χριστοῦ, **11** πεπληρωμένοι ⸂καρπὸν δικαιοσύνης τὸν⸃ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς
δόξαν καὶ ἔπαινον θεοῦ.

12 Γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοί, ὅτι τὰ κατ᾽ ἐμὲ μᾶλλον εἰς
προκοπὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν, **13** ὥστε τοὺς δεσμούς μου φανεροὺς ἐν
Χριστῷ γενέσθαι ἐν ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, **14** καὶ τοὺς
πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν κυρίῳ πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου περισσοτέρως
τολμᾶν ἀφόβως τὸν ⸀λόγον λαλεῖν.

1:1 Χριστοῦ Ἰησοῦ WH Treg NIV] Ἰησοῦ Χριστοῦ RP **5 τῆς** WH Treg NIV] – RP **6 Χριστοῦ Ἰησοῦ** Treg NIV RP] Ἰησοῦ Χριστοῦ WH **8 μου** WH Treg NIV] + ἐστιν RP • **Χριστοῦ Ἰησοῦ** WH Treg NIV] Ἰησοῦ Χριστοῦ RP **11 καρπὸν δικαιοσύνης τὸν** WH Treg NIV] καρπῶν δικαιοσύνης τῶν RP **14 λόγον** RP NA] + τοῦ θεοῦ WH Treg NIV

15 Τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριν, τινὲς δὲ καὶ δι’ εὐδοκίαν τὸν Χριστὸν
κηρύσσουσιν· **16** οἱ μὲν ἐξ ⸂ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν τοῦ εὐαγγελίου
κεῖμαι⸃, **17** οἱ δὲ ἐξ ⸂ἐριθείας τὸν Χριστὸν καταγγέλλουσιν, οὐχ ἁγνῶς, οἰόμενοι
θλῖψιν ἐγείρειν τοῖς δεσμοῖς μου⸃. **18** τί γάρ; πλὴν ⸀ὅτι παντὶ τρόπῳ, εἴτε
προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ, Χριστὸς καταγγέλλεται, καὶ ἐν τούτῳ χαίρω· ἀλλὰ
καὶ χαρήσομαι, **19** οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς
ὑμῶν δεήσεως καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ πνεύματος Ἰησοῦ Χριστοῦ, **20** κατὰ τὴν
ἀποκαραδοκίαν καὶ ἐλπίδα μου ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι, ἀλλ’ ἐν πάσῃ
παρρησίᾳ ὡς πάντοτε καὶ νῦν μεγαλυνθήσεται Χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου,
εἴτε διὰ ζωῆς εἴτε διὰ θανάτου. **21** ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν Χριστὸς καὶ τὸ ἀποθανεῖν
κέρδος. **22** εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί, τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου — καὶ τί αἱρήσομαι
οὐ γνωρίζω· **23** συνέχομαι δὲ ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι
καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι, πολλῷ ⸀γὰρ μᾶλλον κρεῖσσον, **24** τὸ δὲ ἐπιμένειν ⸀ἐν
τῇ σαρκὶ ἀναγκαιότερον δι’ ὑμᾶς. **25** καὶ τοῦτο πεποιθὼς οἶδα ὅτι μενῶ καὶ
⸀παραμενῶ πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν καὶ χαρὰν τῆς πίστεως, **26** ἵνα
τὸ καύχημα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐν ἐμοὶ διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας
πάλιν πρὸς ὑμᾶς.

27 Μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ πολιτεύεσθε, ἵνα εἴτε ἐλθὼν
καὶ ἰδὼν ὑμᾶς εἴτε ἀπὼν ⸀ἀκούω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι στήκετε ἐν ἑνὶ πνεύματι,
μιᾷ ψυχῇ συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου, **28** καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν
μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων (ἥτις ⸂ἐστὶν αὐτοῖς⸃ ἔνδειξις ἀπωλείας, ⸀ὑμῶν
δὲ σωτηρίας, καὶ τοῦτο ἀπὸ θεοῦ, **29** ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ
μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν), **30** τὸν αὐτὸν
ἀγῶνα ἔχοντες οἷον εἴδετε ἐν ἐμοὶ καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί.

2:1 Εἴ τις οὖν παράκλησις ἐν Χριστῷ, εἴ τι παραμύθιον ἀγάπης, εἴ τις
κοινωνία πνεύματος, εἴ τις σπλάγχνα καὶ οἰκτιρμοί, **2** πληρώσατέ μου
τὴν χαρὰν ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῆτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, σύμψυχοι, τὸ

1:16–17 ἀγάπης … κεῖμαι WH Treg NIV] ἐριθείας τὸν Χριστὸν καταγγέλλουσιν, οὐχ ἁγνῶς, οἰόμενοι θλῖψιν ἐπιφέρειν τοῖς δεσμοῖς μου RP • **ἐριθείας … δεσμοῖς μου** WH Treg NIV] ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν τοῦ εὐαγγελίου κεῖμαι RP **18 ὅτι** WH Treg NIV] – RP **23 γὰρ** WH Treg NIV] – RP **24 ἐν** Treg NIV RP] – WH **25 παραμενῶ** WH Treg NIV] συμπαραμενῶ RP **27 ἀκούω** WH Treg NIV] ἀκούσω RP **28 ἐστὶν αὐτοῖς** WH Treg NIV] αὐτοῖς μέν ἐστιν RP • **ὑμῶν** WH Treg NIV] ὑμῖν RP

ἓν φρονοῦντες, **3** μηδὲν κατʼ ἐριθείαν ⸂μηδὲ κατὰ⸃ κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν, **4** μὴ τὰ ἑαυτῶν ⸀ἕκαστοι ⸀σκοποῦντες, ἀλλὰ καὶ τὰ ἑτέρων ⸁ἕκαστοι. **5** τοῦτο ⸀φρονεῖτε ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, **6** ὃς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἁρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα θεῷ, **7** ἀλλὰ ἑαυτὸν ἐκένωσεν μορφὴν δούλου λαβών, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος· καὶ σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος **8** ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ· **9** διὸ καὶ ὁ θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσεν, καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ⸀τὸ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, **10** ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων, **11** καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσηται ὅτι κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν θεοῦ πατρός.

12 Ὥστε, ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε ὑπηκούσατε, μὴ ὡς ἐν τῇ παρουσίᾳ μου μόνον ἀλλὰ νῦν πολλῷ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου, μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε, **13** ⸀θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας.

14 Πάντα ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν, **15** ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι, τέκνα θεοῦ ⸂ἄμωμα μέσον⸃ γενεᾶς σκολιᾶς καὶ διεστραμμένης, ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ **16** λόγον ζωῆς ἐπέχοντες, εἰς καύχημα ἐμοὶ εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, ὅτι οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπίασα. **17** ἀλλὰ εἰ καὶ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ τῆς πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ συγχαίρω πᾶσιν ὑμῖν· **18** τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε καὶ συγχαίρετέ μοι.

19 Ἐλπίζω δὲ ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ Τιμόθεον ταχέως πέμψαι ὑμῖν, ἵνα κἀγὼ εὐψυχῶ γνοὺς τὰ περὶ ὑμῶν. **20** οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον ὅστις γνησίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει, **21** οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ ⸂Ἰησοῦ Χριστοῦ⸃. **22** τὴν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ γινώσκετε, ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον. **23** τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω πέμψαι ὡς ἂν ἀφίδω τὰ περὶ ἐμὲ ἐξαυτῆς· **24** πέποιθα δὲ ἐν κυρίῳ ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως ἐλεύσομαι.

2:3 μηδὲ κατὰ WH Treg NIV] ἢ RP **4** ⸀**ἕκαστοι** WH Treg] ἕκαστος NIV RP • **σκοποῦντες** WH Treg NIV] σκοπεῖτε RP • ⸁**ἕκαστοι** WH Treg NIV] ἕκαστος RP **5 φρονεῖτε** WH Treg NIV] γὰρ φρονείσθω RP **9 τὸ** WH Treg NIV] – RP **13 θεὸς** WH Treg NIV] ὁ θεὸς RP **15 ἄμωμα μέσον** WH Treg NIV] ἀμώμητα ἐν μέσῳ RP **21 Ἰησοῦ Χριστοῦ** Treg NIV] Χριστοῦ Ἰησοῦ WH RP

25 Ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην Ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν
καὶ συστρατιώτην μου, ὑμῶν δὲ ἀπόστολον καὶ λειτουργὸν τῆς χρείας μου,
πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, **26** ἐπειδὴ ἐπιποθῶν ἦν πάντας ⸀ὑμᾶς, καὶ ἀδημονῶν διότι
ἠκούσατε ὅτι ἠσθένησεν. **27** καὶ γὰρ ἠσθένησεν παραπλήσιον ⸀θανάτῳ· ἀλλὰ
ὁ θεὸς ⸂ἠλέησεν αὐτόν⸃, οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ἵνα μὴ λύπην ἐπὶ
λύπην σχῶ. **28** σπουδαιοτέρως οὖν ἔπεμψα αὐτὸν ἵνα ἰδόντες αὐτὸν πάλιν
χαρῆτε κἀγὼ ἀλυπότερος ὦ. **29** προσδέχεσθε οὖν αὐτὸν ἐν κυρίῳ μετὰ πάσης
χαρᾶς, καὶ τοὺς τοιούτους ἐντίμους ἔχετε, **30** ὅτι διὰ τὸ ἔργον ⸀Χριστοῦ μέχρι
θανάτου ἤγγισεν, ⸀παραβολευσάμενος τῇ ψυχῇ ἵνα ἀναπληρώσῃ τὸ ὑμῶν
ὑστέρημα τῆς πρός με λειτουργίας.

3:1 Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν κυρίῳ. τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν ἐμοὶ
μὲν οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν δὲ ἀσφαλές.

2 Βλέπετε τοὺς κύνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας, βλέπετε τὴν
κατατομήν. **3** ἡμεῖς γάρ ἐσμεν ἡ περιτομή, οἱ πνεύματι θεοῦ λατρεύοντες καὶ
καυχώμενοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες, **4** καίπερ ἐγὼ ἔχων
πεποίθησιν καὶ ἐν σαρκί.

Εἴ τις δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι ἐν σαρκί, ἐγὼ μᾶλλον· **5** περιτομῇ
ὀκταήμερος, ἐκ γένους Ἰσραήλ, φυλῆς Βενιαμίν, Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων, κατὰ
νόμον Φαρισαῖος, **6** κατὰ ⸀ζῆλος διώκων τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν
ἐν νόμῳ γενόμενος ἄμεμπτος.

7 Ἀλλὰ ἅτινα ἦν μοι κέρδη, ταῦτα ἥγημαι διὰ τὸν Χριστὸν ζημίαν.
8 ἀλλὰ ⸀μενοῦνγε καὶ ἡγοῦμαι πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς
γνώσεως Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου μου δι’ ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην, καὶ
ἡγοῦμαι ⸀σκύβαλα ἵνα Χριστὸν κερδήσω **9** καὶ εὑρεθῶ ἐν αὐτῷ, μὴ ἔχων
ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου ἀλλὰ τὴν διὰ πίστεως Χριστοῦ, τὴν ἐκ
θεοῦ δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ πίστει, **10** τοῦ γνῶναι αὐτὸν καὶ τὴν δύναμιν τῆς

2:26 **ὑμᾶς** Treg NIV RP] + ἰδεῖν WH **27** **θανάτῳ** Treg NIV RP] θανάτου WH • **ἠλέησεν αὐτόν** WH Treg NIV] αὐτόν ἠλέησεν RP **30** **Χριστοῦ** Treg NIV] Κυρίου WH; τοῦ Χριστοῦ RP • **παραβολευσάμενος** WH Treg NIV] παραβουλευσάμενος RP **3:6** **ζῆλος** WH Treg NIV] ζῆλον RP **8** **μενοῦνγε** WH NIV] μέν οὖν Treg RP • **σκύβαλα** WH Treg NIV] + εἶναι RP

ἀναστάσεως αὐτοῦ καὶ ⸀κοινωνίαν παθημάτων αὐτοῦ, ⸀συμμορφιζόμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, **11** εἴ πως καταντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν ⸂τὴν ἐκ⸃ νεκρῶν.

12 Οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον ἢ ἤδη τετελείωμαι, διώκω δὲ εἰ καὶ καταλάβω, ἐφ' ᾧ καὶ κατελήμφθην ὑπὸ ⸀Χριστοῦ. **13** ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμαυτὸν ⸀οὐ λογίζομαι κατειληφέναι· ἓν δέ, τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος, **14** κατὰ σκοπὸν διώκω ⸀εἰς τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. **15** ὅσοι οὖν τέλειοι, τοῦτο φρονῶμεν· καὶ εἴ τι ἑτέρως φρονεῖτε, καὶ τοῦτο ὁ θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει· **16** πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ ⸀στοιχεῖν.

17 Συμμιμηταί μου γίνεσθε, ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτω περιπατοῦντας καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς· **18** πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν οὓς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, **19** ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια, ὧν ὁ θεὸς ἡ κοιλία καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν, οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες. **20** ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, **21** ὃς μετασχηματίσει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ⸀ἡμῶν σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι ⸀αὐτῷ τὰ πάντα. **4:1** ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι, χαρὰ καὶ στέφανός μου, οὕτως στήκετε ἐν κυρίῳ, ἀγαπητοί.

2 Εὐοδίαν παρακαλῶ καὶ Συντύχην παρακαλῶ τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν κυρίῳ. **3** ναὶ ἐρωτῶ καὶ σέ, ⸂γνήσιε σύζυγε⸃, συλλαμβάνου αὐταῖς, αἵτινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι μετὰ καὶ Κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς.

4 Χαίρετε ἐν κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, χαίρετε. **5** τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις. ὁ κύριος ἐγγύς· **6** μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετ' εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωριζέσθω πρὸς τὸν θεόν· **7** καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

3:10 ***κοινωνίαν*** WH Treg] *τὴν κοινωνίαν τῶν* NIV RP • ***συμμορφιζόμενος*** WH Treg NIV] *συμμορφούμενος* RP **11** ***τὴν ἐκ*** WH Treg NIV] *τῶν* RP **12** ***Χριστοῦ*** Treg] Χριστοῦ Ἰησοῦ WH NIV; τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ RP **13** ***οὐ*** Treg RP NA] *οὔπω* WH NIV **14** ***εἰς*** WH Treg NIV] *ἐπὶ* RP **16** ***στοιχεῖν*** WH Treg NIV] + *κανόνι τὸ αὐτὸ φρονεῖν* RP **21** ***ἡμῶν*** WH Treg NIV] + *εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ* RP • ***αὐτῷ*** WH] *αὐτῷ* Treg NIV; *ἑαυτῷ* RP **4:3** ***γνήσιε σύζυγε*** WH Treg NIV] *σύζυγε γνήσιε* RP

8 Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἁγνά,
ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὔφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε·
9 ἃ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἴδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα
πράσσετε· καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ’ ὑμῶν.

10 Ἐχάρην δὲ ἐν κυρίῳ μεγάλως ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ
φρονεῖν, ἐφ’ ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε ἠκαιρεῖσθε δέ. **11** οὐχ ὅτι καθ’ ὑστέρησιν λέγω,
ἐγὼ γὰρ ἔμαθον ἐν οἷς εἰμι αὐτάρκης εἶναι· **12** οἶδα καὶ ταπεινοῦσθαι, οἶδα καὶ
περισσεύειν· ἐν παντὶ καὶ ἐν πᾶσιν μεμύημαι, καὶ χορτάζεσθαι καὶ πεινᾶν, καὶ
περισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι· **13** πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί ⸀με. **14** πλὴν
καλῶς ἐποιήσατε συγκοινωνήσαντές μου τῇ θλίψει.

15 Οἴδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φιλιππήσιοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε
ἐξῆλθον ἀπὸ Μακεδονίας, οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς λόγον δόσεως
καὶ λήμψεως εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι, **16** ὅτι καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ ἅπαξ καὶ δὶς
εἰς τὴν χρείαν μοι ἐπέμψατε. **17** οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, ἀλλὰ ἐπιζητῶ τὸν
καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν. **18** ἀπέχω δὲ πάντα καὶ περισσεύω·
πεπλήρωμαι δεξάμενος παρὰ Ἐπαφροδίτου τὰ παρ’ ὑμῶν, ὀσμὴν εὐωδίας,
θυσίαν δεκτήν, εὐάρεστον τῷ θεῷ. **19** ὁ δὲ θεός μου πληρώσει πᾶσαν χρείαν
ὑμῶν κατὰ ⸂τὸ πλοῦτος⸃ αὐτοῦ ἐν δόξῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. **20** τῷ δὲ θεῷ καὶ
πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

21 Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ
ἀδελφοί. **22** ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος
οἰκίας. **23** ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ ⸂τοῦ πνεύματος⸃ ⸀ὑμῶν.

4:13 **με** WH Treg NIV] + Χριστῷ RP **19** **τὸ πλοῦτος** WH Treg NIV] τὸν πλοῦτον RP **23** **τοῦ πνεύματος** WH Treg NIV] πάντων RP • **ὑμῶν** WH Treg NIV] + Ἀμην RP

ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ

1:1 Παῦλος ἀπόστολος ⸀Χριστοῦ Ἰησοῦ⸁ διὰ θελήματος θεοῦ καὶ Τιμόθεος
ὁ ἀδελφὸς **2** τοῖς ἐν ⸀Κολοσσαῖς ἁγίοις καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν Χριστῷ· χάρις
ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ⸀ἡμῶν.
3 Εὐχαριστοῦμεν τῷ ⸀θεῷ πατρὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πάντοτε
⸀περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι, **4** ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
καὶ τὴν ἀγάπην ⸀ἣν ἔχετε⸁ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους **5** διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν
ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἣν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας
τοῦ εὐαγγελίου **6** τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ ⸀κόσμῳ
ἐστὶν καρποφορούμενον καὶ αὐξανόμενον καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν, ἀφ’ ἧς ἡμέρας
ἠκούσατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ· **7** ⸀καθὼς ἐμάθετε ἀπὸ
Ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν, ὅς ἐστιν πιστὸς ὑπὲρ ⸀ἡμῶν διάκονος
τοῦ Χριστοῦ, **8** ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύματι.
9 Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ’ ἧς ἡμέρας ἠκούσαμεν, οὐ παυόμεθα ὑπὲρ
ὑμῶν προσευχόμενοι καὶ αἰτούμενοι ἵνα πληρωθῆτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ
θελήματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ, **10** ⸀περιπατῆσαι
ἀξίως τοῦ κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρεσκείαν ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες
καὶ αὐξανόμενοι ⸀τῇ ἐπιγνώσει⸁ τοῦ θεοῦ, **11** ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμενοι
κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν μετὰ
χαρᾶς, **12** εὐχαριστοῦντες τῷ πατρὶ τῷ ἱκανώσαντι ⸀ὑμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ
κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί, **13** ὃς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ
σκότους καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, **14** ἐν
ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν, τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν· **15** ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ

1:1 Χριστοῦ Ἰησοῦ WH Treg NIV] Ἰησοῦ Χριστοῦ RP **2 Κολοσσαῖς** WH NIV] Κολασσαῖς Treg RP • **ἡμῶν** WH Treg NIV] + καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ RP **3 θεῷ** WH NIV] + καὶ Treg RP • **περὶ** WH NIV RP] ὑπὲρ Treg **4 ἣν ἔχετε** WH Treg NIV] τὴν RP **6 κόσμῳ** WH Treg NIV] + καὶ RP **7 καθὼς** WH Treg NIV] + καὶ RP • **ἡμῶν** WH Treg NIV] ὑμῶν RP NA **10 περιπατῆσαι** WH Treg NIV] + ὑμᾶς RP • **τῇ ἐπιγνώσει** WH Treg NIV] εἰς τὴν ἐπίγνωσιν RP **12 ὑμᾶς** WH NIV] ἡμᾶς Treg RP

θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως, **16** ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ
⸀πάντα ἐν τοῖς οὐρανοῖς ⸀καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι
εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχαὶ εἴτε ἐξουσίαι· τὰ πάντα δι᾽ αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν
ἔκτισται· **17** καὶ αὐτός ἐστιν πρὸ πάντων καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκεν,
18 καὶ αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος τῆς ἐκκλησίας· ὅς ⸀ἐστιν ἀρχή,
πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων, **19** ὅτι ἐν
αὐτῷ εὐδόκησεν πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι **20** καὶ δι᾽ αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι
τὰ πάντα εἰς αὐτόν, εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ, ⸂[δι᾽
αὐτοῦ]⸃ εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς εἴτε τὰ ⸀ἐν τοῖς οὐρανοῖς· **21** καὶ ὑμᾶς ποτε ὄντας
ἀπηλλοτριωμένους καὶ ἐχθροὺς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς πονηροῖς —
22 νυνὶ δὲ ⸀ἀποκατηλλάγητε ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου
— παραστῆσαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους κατενώπιον αὐτοῦ,
23 εἴ γε ἐπιμένετε τῇ πίστει τεθεμελιωμένοι καὶ ἑδραῖοι καὶ μὴ μετακινούμενοι
ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου οὗ ἠκούσατε, τοῦ κηρυχθέντος ἐν ⸀πάσῃ
κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν, οὗ ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος διάκονος.

24 Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασιν ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ἀνταναπληρῶ τὰ
ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ σώματος
αὐτοῦ, ὅ ἐστιν ἡ ἐκκλησία, **25** ἧς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος κατὰ τὴν οἰκονομίαν
τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, **26** τὸ
μυστήριον τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν,— ⸀νῦν
δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, **27** οἷς ἠθέλησεν ὁ θεὸς γνωρίσαι τί τὸ πλοῦτος
τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ⸀ὅ ἐστιν Χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ
ἐλπὶς τῆς δόξης· **28** ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν νουθετοῦντες πάντα ἄνθρωπον
καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν πάντα
ἄνθρωπον τέλειον ἐν ⸀Χριστῷ· **29** εἰς ὃ καὶ κοπιῶ ἀγωνιζόμενος κατὰ τὴν
ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει.

2:1 Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω ⸀ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν
ἐν Λαοδικείᾳ καὶ ὅσοι οὐχ ἑόρακαν τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί, **2** ἵνα

1:16 ***πάντα*** WH Treg NIV] + τὰ RP • ***καὶ*** WH NIV] + τὰ Treg RP **18** ***ἐστιν*** Treg NIV RP] + ἡ WH **20** ***δι᾽ αὐτοῦ*** WH RP NA] – Treg NIV • ***ἐν*** WH Treg NIV] ἐπὶ RP **22** ***ἀποκατηλλάγητε*** Holmes] *ἀποκατήλλαξεν* WH Treg NIV RP **23** ***πάσῃ*** WH Treg NIV] + τῇ RP **26** ***νῦν*** WH Treg NIV] *νυνὶ* RP **27** ***ὅ*** WH Treg NIV] *ὅς* RP **28** **Χριστῷ** WH Treg NIV] + Ἰησοῦ RP **2:1** **ὑπὲρ** WH Treg NIV] περὶ RP

παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, ⸀συμβιβασθέντες ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰς ⸂πᾶν
πλοῦτος⸃ τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως, εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ
⸀θεοῦ, Χριστοῦ, **3** ἐν ᾧ εἰσιν πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας ⸀καὶ γνώσεως
ἀπόκρυφοι. **4** ⸀τοῦτο λέγω ἵνα ⸀μηδεὶς ὑμᾶς παραλογίζηται ἐν πιθανολογίᾳ.
5 εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἄπειμι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμι, χαίρων καὶ
βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως ὑμῶν.

6 Ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν κύριον, ἐν αὐτῷ
περιπατεῖτε, **7** ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ καὶ ⸀βεβαιούμενοι
τῇ πίστει καθὼς ἐδιδάχθητε, ⸀περισσεύοντες ἐν εὐχαριστίᾳ.

8 Βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ
κενῆς ἀπάτης κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ
κόσμου καὶ οὐ κατὰ Χριστόν· **9** ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς
θεότητος σωματικῶς, **10** καὶ ἐστὲ ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ
πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, **11** ἐν ᾧ καὶ περιετμήθητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ
ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ ⸀σώματος τῆς σαρκός, ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ,
12 συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ ⸀βαπτισμῷ, ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε διὰ τῆς
πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ θεοῦ τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ⸀ἐκ νεκρῶν· **13** καὶ ὑμᾶς
νεκροὺς ὄντας ⸀ἐν τοῖς παραπτώμασιν καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν,
συνεζωοποίησεν ὑμᾶς σὺν αὐτῷ· χαρισάμενος ἡμῖν πάντα τὰ παραπτώματα,
14 ἐξαλείψας τὸ καθ’ ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν,
καὶ αὐτὸ ἦρκεν ἐκ τοῦ μέσου προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ· **15** ἀπεκδυσάμενος
τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ, θριαμβεύσας αὐτοὺς ἐν
αὐτῷ.

16 Μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει ⸀ἢ ἐν πόσει ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ
νουμηνίας ἢ σαββάτων, **17** ἅ ἐστιν σκιὰ τῶν μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα ⸀τοῦ
Χριστοῦ. **18** μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβευέτω θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ
θρησκείᾳ τῶν ἀγγέλων, ⸀ἃ ἑόρακεν ἐμβατεύων, εἰκῇ φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ νοὸς

2:2 συμβιβασθέντες WH Treg NIV] συμβιβασθέντων RP • **πᾶν πλοῦτος** WH NIV] πᾶν τὸ πλοῦτος Treg; πάντα πλοῦτον RP • **θεοῦ** WH Treg NIV] + καὶ πατρὸς καὶ τοῦ RP **3 καὶ** WH Treg NIV] + τῆς RP **4 τοῦτο** WH NIV] + δὲ Treg RP • **μηδεὶς** WH Treg NIV] μή τις RP **7 βεβαιούμενοι** WH Treg NIV] + ἐν RP • **περισσεύοντες** Treg NIV] + ἐν αὐτῇ WH RP **11 σώματος** WH Treg NIV] + τῶν ἁμαρτιῶν RP **12 βαπτισμῷ** Treg NIV] βαπτίσματι WH RP • **ἐκ** WH Treg NIV] + τῶν RP **13 ἐν** NIV RP] – WH Treg **16 ἢ** Treg RP] καὶ WH NIV **17 τοῦ** WH Treg NIV] – RP **18 ἃ** WH Treg NIV] + μὴ RP

τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, **19** καὶ οὐ κρατῶν τὴν κεφαλήν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα διὰ τῶν
ἁφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ συμβιβαζόμενον αὔξει τὴν αὔξησιν
τοῦ θεοῦ.

20 Εἰ ἀπεθάνετε σὺν Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, τί ὡς ζῶντες
ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε· **21** Μὴ ἅψῃ μηδὲ γεύσῃ μηδὲ θίγῃς, **22** ἅ ἐστιν πάντα
εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει, κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων;
23 ἅτινά ἐστιν λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθρησκίᾳ καὶ ταπεινοφροσύνῃ
καὶ ἀφειδίᾳ σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινι πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός.

3:1 Εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ Χριστός ἐστιν ἐν
δεξιᾷ τοῦ θεοῦ καθήμενος· **2** τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, **3** ἀπεθάνετε
γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ θεῷ· **4** ὅταν ὁ Χριστὸς
φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ⸀ὑμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ.

5 Νεκρώσατε οὖν τὰ ⸀μέλη τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαθαρσίαν,
πάθος, ἐπιθυμίαν κακήν, καὶ τὴν πλεονεξίαν ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρία, **6** δι’
ἃ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ⸂ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας⸃· **7** ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς
περιεπατήσατέ ποτε ὅτε ἐζῆτε ἐν ⸀τούτοις· **8** νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ
πάντα, ὀργήν, θυμόν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος
ὑμῶν· **9** μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους· ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον
σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ, **10** καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαινούμενον
εἰς ἐπίγνωσιν κατ’ εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν, **11** ὅπου οὐκ ἔνι Ἕλλην καὶ
Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος,
ἀλλὰ ⸀τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσιν Χριστός.

12 Ἐνδύσασθε οὖν ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ, ἅγιοι καὶ ἠγαπημένοι, σπλάγχνα
οἰκτιρμοῦ, χρηστότητα, ταπεινοφροσύνην, πραΰτητα, μακροθυμίαν,
13 ἀνεχόμενοι ἀλλήλων καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς ἐάν τις πρός τινα ἔχῃ μομφήν·
καθὼς καὶ ὁ ⸀κύριος ἐχαρίσατο ὑμῖν οὕτως καὶ ὑμεῖς· **14** ἐπὶ πᾶσιν δὲ τούτοις
τὴν ἀγάπην, ⸀ὅ ἐστιν σύνδεσμος τῆς τελειότητος. **15** καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ ⸀Χριστοῦ
βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἑνὶ σώματι· καὶ
εὐχάριστοι γίνεσθε. **16** ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοικείτω ἐν ὑμῖν πλουσίως ἐν

3:4 **ὑμῶν** Treg NIV] ἡμῶν WH RP **5** **μέλη** WH Treg NA] + ὑμῶν NIV RP **6** **ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας** RP NA] – WH Treg NIV **7** **τούτοις** WH Treg NIV] αὐτοῖς RP **11** **τὰ** Treg NIV RP] – WH **13** **κύριος** WH Treg NIV] Χριστὸς RP **14** **ὅ** WH Treg NIV] ἥτις RP **15** **Χριστοῦ** WH Treg NIV] θεοῦ RP

πάσῃ σοφίᾳ· διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτοὺς ⸀ψαλμοῖς, ⸀ὕμνοις, ᾠδαῖς
πνευματικαῖς ⸀ἐν χάριτι, ᾄδοντες ἐν ⸂ταῖς καρδίαις⸃ ὑμῶν τῷ ⸀θεῷ· **17** *καὶ*
πᾶν ⸂ὅ τι⸃ ⸀ἐὰν ποιῆτε ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι κυρίου Ἰησοῦ,
εὐχαριστοῦντες τῷ ⸀θεῷ πατρὶ δι’ αὐτοῦ.

18 Αἱ *γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε ⸀τοῖς ἀνδράσιν, ὡς ἀνῆκεν ἐν κυρίῳ.* **19** *οἱ*
ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας καὶ μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς.

20 Τὰ *τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν κατὰ πάντα, τοῦτο γὰρ ⸂εὐάρεστόν*
ἐστιν⸃ ἐν κυρίῳ. **21** *οἱ πατέρες, μὴ ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμῶσιν.*
22 *οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ ἐν*
⸀ὀφθαλμοδουλίαις, ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ’ ἐν ἁπλότητι καρδίας, φοβούμενοι
τὸν ⸀κύριον. **23** *⸀ὃ ἐὰν ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε, ὡς τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ*
ἀνθρώποις, **24** *εἰδότες ὅτι ἀπὸ κυρίου ⸀ἀπολήμψεσθε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς*
κληρονομίας· ⸀τῷ κυρίῳ Χριστῷ δουλεύετε· **25** *ὁ ⸀γὰρ ἀδικῶν κομίσεται ὃ*
ἠδίκησεν, καὶ οὐκ ἔστιν προσωπολημψία. **4:1** *οἱ κύριοι, τὸ δίκαιον καὶ τὴν*
ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν ⸀οὐρανῷ.

2 *Τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε, γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ,*
3 *προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου,*
λαλῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, δι’ ὃ καὶ δέδεμαι, **4** *ἵνα φανερώσω αὐτὸ*
ὡς δεῖ με λαλῆσαι.

5 Ἐν *σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι.* **6** *ὁ*
λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἅλατι ἠρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἑνὶ
ἑκάστῳ ἀποκρίνεσθαι.

7 Τὰ *κατ’ ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ*
πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν κυρίῳ, **8** *ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ*
τοῦτο ἵνα ⸀γνῶτε τὰ περὶ ⸀ἡμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν, **9** *σὺν*

3:16 ψαλμοῖς WH Treg NIV] + *καὶ* RP • **ὕμνοις** WH Treg NIV] + *καὶ* RP • **ἐν** WH RP] + *τῇ* Treg NIV • **ταῖς καρδίαις** WH Treg NIV] *τῇ καρδίᾳ* RP • **θεῷ** WH Treg NIV] *κυρίῳ* RP **17** *ὅ τι* Treg NIV RP] *ὅτι* WH • **ἐὰν** WH Treg NIV] *ἂν* RP • **θεῷ** WH Treg NIV] + *καὶ* RP **18 τοῖς** WH Treg NIV] + *ἰδίοις* RP **20 εὐάρεστόν ἐστιν** WH Treg NIV] *ἐστιν εὐάρεστον* RP **22 ὀφθαλμοδουλίαις** WH Treg RP] *ὀφθαλμοδουλίᾳ* NIV • **κύριον** WH Treg NIV] *θεόν* RP **23 ὃ** WH Treg NIV] *καὶ πᾶν ὅ τι* RP **24 ἀπολήμψεσθε** WH Treg NIV] *λήψεσθε* RP • **τῷ** WH Treg NIV] + *γὰρ* RP **25 γὰρ** WH Treg NIV] *δὲ* RP **4:1 οὐρανῷ** WH Treg NIV] *οὐρανοῖς* RP **8 γνῶτε** WH Treg NIV] *γνῷ* RP • **ἡμῶν** WH Treg NIV] *ὑμῶν* RP

Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν· πάντα ὑμῖν
γνωρίσουσιν τὰ ὧδε.

10 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου, καὶ Μᾶρκος
ὁ ἀνεψιὸς Βαρναβᾶ (περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολάς, ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς δέξασθε
αὐτόν), **11** καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰοῦστος, οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς, οὗτοι
μόνοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρηγορία.
12 ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν, δοῦλος ⸀Χριστοῦ, πάντοτε
ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα ⸀σταθῆτε τέλειοι καὶ
⸀πεπληροφορημένοι ἐν παντὶ θελήματι τοῦ θεοῦ. **13** μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι
ἔχει ⸂πολὺν πόνον⸃ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει.
14 ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητὸς καὶ Δημᾶς. **15** ἀσπάσασθε
τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ ἀδελφοὺς καὶ ⸂Νύμφαν καὶ τὴν κατ’ οἶκον αὐτῆς⸃
ἐκκλησίαν. **16** καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ’ ὑμῖν ἡ ἐπιστολή, ποιήσατε ἵνα καὶ
ἐν τῇ ⸀Λαοδικέων ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ, καὶ τὴν ἐκ Λαοδικείας ἵνα καὶ ὑμεῖς
ἀναγνῶτε. **17** καὶ εἴπατε Ἀρχίππῳ· Βλέπε τὴν διακονίαν ἣν παρέλαβες ἐν
κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς.

18 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. μνημονεύετέ μου τῶν δεσμῶν. ἡ
χάρις μεθ’ ⸀ὑμῶν.

4:12 Χριστοῦ RP] + Ἰησοῦ WH Treg NIV • **σταθῆτε** WH Treg NIV] στῆτε RP • **πεπληροφορημένοι** WH Treg NIV] πεπληρωμένοι RP **13 πολὺν πόνον** WH Treg NIV] ζῆλον πολὺν RP **15 Νύμφαν καὶ … οἶκον αὐτῆς** WH NIV] Νυμφᾶν καὶ … οἶκον αὐτῶν Treg; Νυμφᾶν καὶ … οἶκον αὐτοῦ RP **16 Λαοδικέων** WH Treg NIV] Λαοδικαίων RP **18 ὑμῶν** WH Treg NIV] + Ἀμήν RP

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α

1:1 Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν θεῷ πατρὶ καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ ⸀εἰρήνη.

2 Εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ πάντων ὑμῶν ⸀μνείαν ποιούμενοι ἐπὶ τῶν προσευχῶν ἡμῶν, ἀδιαλείπτως **3** μνημονεύοντες ὑμῶν τοῦ ἔργου τῆς πίστεως καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, **4** εἰδότες, ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ ⸀θεοῦ, τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν, **5** ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν οὐκ ἐγενήθη εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει καὶ ἐν πνεύματι ἁγίῳ ⸀καὶ πληροφορίᾳ πολλῇ, καθὼς οἴδατε οἷοι ἐγενήθημεν ⸀ἐν ὑμῖν δι’ ὑμᾶς· **6** καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε καὶ τοῦ κυρίου, δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν θλίψει πολλῇ μετὰ χαρᾶς πνεύματος ἁγίου, **7** ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς ⸀τύπον πᾶσιν τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ ⸀ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ. **8** ἀφ’ ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται ὁ λόγος τοῦ κυρίου οὐ μόνον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ ⸀καὶ Ἀχαΐᾳ, ⸀ἀλλ’ ἐν παντὶ τόπῳ ἡ πίστις ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν θεὸν ἐξελήλυθεν, ὥστε μὴ χρείαν ⸂ἔχειν ἡμᾶς⸃ λαλεῖν τι· **9** αὐτοὶ γὰρ περὶ ἡμῶν ἀπαγγέλλουσιν ὁποίαν εἴσοδον ἔσχομεν πρὸς ὑμᾶς, καὶ πῶς ἐπεστρέψατε πρὸς τὸν θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων δουλεύειν θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ, **10** καὶ ἀναμένειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν, ὃν ἤγειρεν ἐκ τῶν νεκρῶν, Ἰησοῦν τὸν ῥυόμενον ἡμᾶς ⸀ἐκ τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχομένης.

2:1 Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, ἀδελφοί, τὴν εἴσοδον ἡμῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς ὅτι οὐ κενὴ γέγονεν, **2** ἀλλὰ προπαθόντες καὶ ὑβρισθέντες καθὼς οἴδατε ἐν Φιλίπποις ἐπαρρησιασάμεθα ἐν τῷ θεῷ ἡμῶν λαλῆσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ ἐν πολλῷ ἀγῶνι. **3** ἡ γὰρ παράκλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας

1:1 **εἰρήνη** WH Treg NIV] + ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ RP **2** **μνείαν** WH Treg NIV] + ὑμῶν RP **4** **θεοῦ** Treg RP] τοῦ θεοῦ WH NIV **5** **καὶ** WH] + ἐν Treg NIV RP • **ἐν** Treg NIV RP] – WH **7** **τύπον** WH Treg NIV] τύπους RP • **ἐν** WH Treg NIV] – RP **8** **καὶ** WH Treg] + ἐν τῇ NIV RP • **ἀλλ’** WH Treg NIV] ἀλλὰ καὶ RP • **ἔχειν ἡμᾶς** WH Treg NIV] ἡμᾶς ἔχειν RP **10** **ἐκ** WH Treg NIV] ἀπὸ RP

⸀οὐδὲ ἐν δόλῳ, **4** ἀλλὰ καθὼς δεδοκιμάσμεθα ὑπὸ τοῦ θεοῦ πιστευθῆναι
τὸ εὐαγγέλιον οὕτως λαλοῦμεν, οὐχ ὡς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες ἀλλὰ ⸀θεῷ
τῷ δοκιμάζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν. **5** οὔτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ κολακείας
ἐγενήθημεν, καθὼς οἴδατε, οὔτε ⸀ἐν προφάσει πλεονεξίας, θεὸς μάρτυς, **6** οὔτε
ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων δόξαν, οὔτε ἀφ’ ὑμῶν οὔτε ἀπ’ ἄλλων, **7** δυνάμενοι ἐν
βάρει εἶναι ὡς Χριστοῦ ἀπόστολοι· ἀλλὰ ἐγενήθημεν ⸀ἤπιοι ἐν μέσῳ ὑμῶν, ὡς
⸀ἐὰν τροφὸς θάλπῃ τὰ ἑαυτῆς τέκνα· **8** οὕτως ὁμειρόμενοι ὑμῶν εὐδοκοῦμεν
μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ ἀλλὰ καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχάς,
διότι ἀγαπητοὶ ἡμῖν ⸀ἐγενήθητε.

9 Μνημονεύετε γάρ, ἀδελφοί, τὸν κόπον ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον· ⸀νυκτὸς
καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν ἐκηρύξαμεν εἰς
ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ. **10** ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ θεός, ὡς ὁσίως καὶ
δικαίως καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν ἐγενήθημεν, **11** καθάπερ οἴδατε
ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν ὡς πατὴρ τέκνα ἑαυτοῦ **12** παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ
παραμυθούμενοι καὶ μαρτυρόμενοι, εἰς τὸ ⸀περιπατεῖν ὑμᾶς ἀξίως τοῦ θεοῦ
τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν.

13 ⸀Καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ ἀδιαλείπτως, ὅτι
παραλαβόντες λόγον ἀκοῆς παρ’ ἡμῶν τοῦ θεοῦ ἐδέξασθε οὐ λόγον ἀνθρώπων
ἀλλὰ καθὼς ⸂ἀληθῶς ἐστὶν⸃ λόγον θεοῦ, ὃς καὶ ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς
πιστεύουσιν. **14** ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ ἐγενήθητε, ἀδελφοί, τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ
θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι τὰ αὐτὰ ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς
ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν καθὼς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων **15** τῶν καὶ
τὸν κύριον ἀποκτεινάντων Ἰησοῦν καὶ ⸀τοὺς προφήτας καὶ ἡμᾶς ἐκδιωξάντων,
καὶ θεῷ μὴ ἀρεσκόντων, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναντίων, **16** κωλυόντων ἡμᾶς
τοῖς ἔθνεσιν λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν, εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἁμαρτίας
πάντοτε. ἔφθασεν δὲ ἐπ’ αὐτοὺς ἡ ⸀ὀργὴ εἰς τέλος.

17 Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, ἀπορφανισθέντες ἀφ’ ὑμῶν πρὸς καιρὸν ὥρας,
προσώπῳ οὐ καρδίᾳ, περισσοτέρως ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν

2:3 οὐδὲ WH Treg NIV] *οὔτε* RP **4 θεῷ** WH Treg NIV] *τῷ θεῷ* RP **5 ἐν** Treg NIV RP] – WH **7 ἤπιοι** Treg NIV RP] *νήπιοι* WH NA • **ἐὰν** WH Treg NIV] *ἂν* RP **8 ἐγενήθητε** WH Treg NIV] *γεγένησθε* RP **9 νυκτὸς** WH Treg NIV] + *γάρ* RP **12 περιπατεῖν** WH Treg NIV] *περιπατῆσαι* RP **13 Καὶ** WH Treg NIV] – RP • **ἀληθῶς ἐστὶν** WH] *ἐστιν ἀληθῶς* Treg NIV RP **15 τοὺς** WH Treg NIV] + *ἰδίους* RP **16 ὀργὴ** WH Treg RP NA] + *τοῦ θεοῦ* NIV

πολλῇ ἐπιθυμίᾳ. **18** ⸀διότι ἠθελήσαμεν ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, ἐγὼ μὲν Παῦλος καὶ
ἅπαξ καὶ δίς, καὶ ἐνέκοψεν ἡμᾶς ὁ Σατανᾶς. **19** τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπὶς ἢ χαρὰ
ἢ στέφανος καυχήσεως — ἢ οὐχὶ καὶ ὑμεῖς — ἔμπροσθεν τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ ἐν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ; **20** ὑμεῖς γάρ ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ἡ χαρά.

3:1 Διὸ μηκέτι στέγοντες εὐδοκήσαμεν καταλειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνοι,
2 καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον, τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ ⸀συνεργὸν τοῦ ⸀θεοῦ ἐν
τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ στηρίξαι ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι ⸀ὑπὲρ
τῆς πίστεως ὑμῶν **3** τὸ μηδένα σαίνεσθαι ἐν ταῖς θλίψεσιν ταύταις. αὐτοὶ γὰρ
οἴδατε ὅτι εἰς τοῦτο κείμεθα· **4** καὶ γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦμεν, προελέγομεν
ὑμῖν ὅτι μέλλομεν θλίβεσθαι, καθὼς καὶ ἐγένετο καὶ οἴδατε. **5** διὰ τοῦτο κἀγὼ
μηκέτι στέγων ἔπεμψα εἰς τὸ γνῶναι τὴν πίστιν ὑμῶν, μή πως ἐπείρασεν ὑμᾶς
ὁ πειράζων καὶ εἰς κενὸν γένηται ὁ κόπος ἡμῶν.

6 Ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς ἡμᾶς ἀφ᾽ ὑμῶν καὶ εὐαγγελισαμένου
ἡμῖν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην ὑμῶν, καὶ ὅτι ἔχετε μνείαν ἡμῶν ἀγαθὴν
πάντοτε ἐπιποθοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν καθάπερ καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς, **7** διὰ τοῦτο
παρεκλήθημεν, ἀδελφοί, ἐφ᾽ ὑμῖν ἐπὶ πάσῃ τῇ ⸂ἀνάγκῃ καὶ θλίψει⸃ ἡμῶν
διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως, **8** ὅτι νῦν ζῶμεν ἐὰν ὑμεῖς στήκετε ἐν κυρίῳ. **9** τίνα
γὰρ εὐχαριστίαν δυνάμεθα τῷ θεῷ ἀνταποδοῦναι περὶ ὑμῶν ἐπὶ πάσῃ τῇ
χαρᾷ ᾗ χαίρομεν δι᾽ ὑμᾶς ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν, **10** νυκτὸς καὶ ἡμέρας
ὑπερεκπερισσοῦ δεόμενοι εἰς τὸ ἰδεῖν ὑμῶν τὸ πρόσωπον καὶ καταρτίσαι τὰ
ὑστερήματα τῆς πίστεως ὑμῶν;

11 Αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁ κύριος ἡμῶν ⸀Ἰησοῦς κατευθύναι
τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς· **12** ὑμᾶς δὲ ὁ κύριος πλεονάσαι καὶ περισσεύσαι
τῇ ἀγάπῃ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας, καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς, **13** εἰς τὸ
στηρίξαι ὑμῶν τὰς καρδίας ἀμέμπτους ἐν ἁγιωσύνῃ ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ
πατρὸς ἡμῶν ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν ⸀Ἰησοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων
⸀αὐτοῦ.

2:18 διότι WH Treg NIV] διό RP **3:2 συνεργὸν** NIV] διάκονον WH Treg RP • **θεοῦ** WH Treg NIV] + καὶ συνεργὸν ἡμῶν RP • **ὑπὲρ** WH Treg NIV] ὑμᾶς περὶ RP **7 ἀνάγκῃ καὶ θλίψει** WH Treg NIV] θλίψει καὶ ἀνάγκῃ RP **11 Ἰησοῦς** WH Treg NIV] + Χριστός RP **13 Ἰησοῦ** WH Treg NIV] + Χριστοῦ RP • **αὐτοῦ** WH Treg NIV RP] + ἀμήν NA

4:1 Λοιπὸν ⸀οὖν, ἀδελφοί, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ παρακαλοῦμεν ἐν κυρίῳ
Ἰησοῦ, ⸀ἵνα καθὼς παρελάβετε παρ’ ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ
ἀρέσκειν θεῷ, ⸂καθὼς καὶ περιπατεῖτε⸃, ἵνα περισσεύητε μᾶλλον. **2** οἴδατε
γὰρ τίνας παραγγελίας ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. **3** τοῦτο γάρ
ἐστιν θέλημα τοῦ θεοῦ, ὁ ἁγιασμὸς ὑμῶν, ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας,
4 εἰδέναι ἕκαστον ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ σκεῦος κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ καὶ τιμῇ, **5**
μὴ ἐν πάθει ἐπιθυμίας καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα τὸν θεόν, **6** τὸ μὴ
ὑπερβαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ἐν τῷ πράγματι τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, διότι ἔκδικος
⸀κύριος περὶ πάντων τούτων, καθὼς καὶ προείπαμεν ὑμῖν καὶ διεμαρτυράμεθα.
7 οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ ἀλλ’ ἐν ἁγιασμῷ. **8** τοιγαροῦν ὁ
ἀθετῶν οὐκ ἄνθρωπον ἀθετεῖ ἀλλὰ τὸν θεὸν τὸν ⸀καὶ ⸀διδόντα τὸ πνεῦμα αὐτοῦ
τὸ ἅγιον εἰς ὑμᾶς.

9 Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρείαν ἔχετε γράφειν ὑμῖν, αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς
θεοδίδακτοί ἐστε εἰς τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους· **10** καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας
τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ Μακεδονίᾳ. παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί,
περισσεύειν μᾶλλον, **11** καὶ φιλοτιμεῖσθαι ἡσυχάζειν καὶ πράσσειν τὰ ἴδια καὶ
ἐργάζεσθαι ⸀ταῖς χερσὶν ὑμῶν, καθὼς ὑμῖν παρηγγείλαμεν, **12** ἵνα περιπατῆτε
εὐσχημόνως πρὸς τοὺς ἔξω καὶ μηδενὸς χρείαν ἔχητε.

13 Οὐ θέλομεν δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ τῶν ⸀κοιμωμένων, ἵνα
μὴ λυπῆσθε καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. **14** εἰ γὰρ πιστεύομεν
ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανεν καὶ ἀνέστη, οὕτως καὶ ὁ θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ
Ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῷ. **15** τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ κυρίου, ὅτι ἡμεῖς
οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ κυρίου οὐ μὴ φθάσωμεν
τοὺς κοιμηθέντας· **16** ὅτι αὐτὸς ὁ κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου
καὶ ἐν σάλπιγγι θεοῦ, καταβήσεται ἀπ’ οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ
ἀναστήσονται πρῶτον, **17** ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι ἅμα σὺν
αὐτοῖς ἁρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ κυρίου εἰς ἀέρα· καὶ
οὕτως πάντοτε σὺν κυρίῳ ἐσόμεθα. **18** ὥστε παρακαλεῖτε ἀλλήλους ἐν τοῖς
λόγοις τούτοις.

4:1 ***οὖν*** Treg NIV RP] – WH • ***ἵνα*** WH Treg NIV] – RP • ***καθὼς καὶ περιπατεῖτε*** WH Treg NIV] – RP **6** ***κύριος*** WH Treg NIV] *ὁ κύριος* RP **8** ***καὶ*** NIV RP] – WH Treg • ***διδόντα*** WH Treg NIV] *δόντα* RP **11** ***ταῖς*** WH Treg NIV] + *ἰδίαις* RP NA **13** ***κοιμωμένων*** WH Treg NIV] *κεκοιμημένων* RP

5:1 Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελφοί, οὐ χρείαν ἔχετε ὑμῖν
γράφεσθαι, **2** αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἴδατε ⸀ὅτι ἡμέρα κυρίου ὡς κλέπτης ἐν
νυκτὶ οὕτως ἔρχεται. **3** ⸀ὅταν λέγωσιν· Εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια, τότε αἰφνίδιος
αὐτοῖς ἐφίσταται ὄλεθρος ὥσπερ ἡ ὠδὶν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, καὶ οὐ μὴ
ἐκφύγωσιν. **4** ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὡς
⸀κλέπτης καταλάβῃ, **5** πάντες ⸀γὰρ ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας.
οὐκ ἐσμὲν νυκτὸς οὐδὲ σκότους· **6** ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν ⸀ὡς οἱ λοιποί, ἀλλὰ
γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν. **7** οἱ γὰρ καθεύδοντες νυκτὸς καθεύδουσιν, καὶ οἱ
μεθυσκόμενοι νυκτὸς μεθύουσιν· **8** ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες νήφωμεν, ἐνδυσάμενοι
θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ περικεφαλαίαν ἐλπίδα σωτηρίας· **9** ὅτι οὐκ
ἔθετο ἡμᾶς ὁ θεὸς εἰς ὀργὴν ἀλλὰ εἰς περιποίησιν σωτηρίας διὰ τοῦ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, **10** τοῦ ἀποθανόντος ⸀περὶ ἡμῶν ἵνα εἴτε γρηγορῶμεν
εἴτε καθεύδωμεν ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν. **11** διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους καὶ
οἰκοδομεῖτε εἷς τὸν ἕνα, καθὼς καὶ ποιεῖτε.

12 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν καὶ
προϊσταμένους ὑμῶν ἐν κυρίῳ καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς, **13** καὶ ἡγεῖσθαι αὐτοὺς
⸀ὑπερεκπερισσοῦ ἐν ἀγάπῃ διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν. εἰρηνεύετε ἐν ⸀ἑαυτοῖς.
14 παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παραμυθεῖσθε
τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας.
15 ὁρᾶτε μή τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινι ἀποδῷ, ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν
⸀διώκετε εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας. **16** πάντοτε χαίρετε, **17** ἀδιαλείπτως
προσεύχεσθε, **18** ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε· τοῦτο γὰρ θέλημα θεοῦ ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς. **19** τὸ πνεῦμα μὴ σβέννυτε, **20** προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε·
21 πάντα δὲ δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε, **22** ἀπὸ παντὸς εἴδους πονηροῦ
ἀπέχεσθε.

23 Αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἁγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτελεῖς, καὶ ὁλόκληρον
ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρηθείη. **24** πιστὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς, ὃς καὶ ποιήσει.

5:2 **ὅτι** WH Treg NIV] + ἡ RP **3** **ὅταν** WH Treg NIV] + γὰρ RP **4** **κλέπτης** Treg NIV RP] κλέπτας WH **5** **γὰρ** WH Treg NIV] – RP **6** **ὡς** WH Treg NIV] + καὶ RP **10** **περὶ** WH Treg] ὑπὲρ NIV RP **13** **ὑπερεκπερισσοῦ** WH NIV RP] ὑπερεκπερισσῶς Treg • **ἑαυτοῖς** WH NIV RP] αὐτοῖς Treg **15** **διώκετε** WH Treg] + καὶ NIV RP

25 Ἀδελφοί, ⸀προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν. **26** ἀσπάσασθε τοὺς ἀδελφοὺς
πάντας ἐν φιλήματι ἁγίῳ. **27** ⸀ἐνορκίζω ὑμᾶς τὸν κύριον ἀναγνωσθῆναι τὴν
ἐπιστολὴν πᾶσιν ⸀τοῖς ἀδελφοῖς. **28** ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
μεθ’ ⸀ὑμῶν.

5:25 προσεύχεσθε Treg RP] + *καὶ* WH NIV **27 ἐνορκίζω** WH Treg NIV] Ὁρκίζω RP • **τοῖς** WH Treg NIV] + *ἁγίοις* RP **28 ὑμῶν** WH Treg NIV] + *Ἀμήν* RP

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β

1:1 Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν
θεῷ πατρὶ ἡμῶν καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ· **2** χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ
⸀πατρὸς καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

3 Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί, καθὼς ἄξιόν
ἐστιν, ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ πίστις ὑμῶν καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἑνὸς ἑκάστου
πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους, **4** ὥστε ⸂αὐτοὺς ἡμᾶς⸃ ἐν ὑμῖν ⸀ἐγκαυχᾶσθαι ἐν
ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ θεοῦ ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ πίστεως ἐν πᾶσιν τοῖς
διωγμοῖς ὑμῶν καὶ ταῖς θλίψεσιν αἷς ἀνέχεσθε, **5** ἔνδειγμα τῆς δικαίας κρίσεως
τοῦ θεοῦ, εἰς τὸ καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ
πάσχετε, **6** εἴπερ δίκαιον παρὰ θεῷ ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλῖψιν
7 καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ κυρίου
Ἰησοῦ ἀπ' οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ **8** ἐν ⸂φλογὶ πυρός⸃, διδόντος
ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσι θεὸν καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσιν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ, **9** οἵτινες δίκην τίσουσιν ὄλεθρον αἰώνιον ἀπὸ προσώπου
τοῦ κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, **10** ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν
τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ καὶ θαυμασθῆναι ἐν πᾶσιν τοῖς πιστεύσασιν, ὅτι ἐπιστεύθη
τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ' ὑμᾶς, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. **11** εἰς ὃ καὶ προσευχόμεθα
πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ πληρώσῃ
πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης καὶ ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει, **12** ὅπως ἐνδοξασθῇ
τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ἐν ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ, κατὰ τὴν χάριν
τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

2:1 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ' αὐτόν, **2** εἰς τὸ μὴ ταχέως
σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοὸς ⸀μηδὲ θροεῖσθαι μήτε διὰ πνεύματος μήτε

1:2 πατρὸς WH NIV] + ἡμῶν Treg RP NA **4 αὐτοὺς ἡμᾶς** WH Treg NIV] ἡμᾶς αὐτοὺς RP • **ἐγκαυχᾶσθαι** WH Treg NIV] καυχᾶσθαι RP **8 φλογὶ πυρός** Treg] πυρὶ φλογός WH NIV RP **2:2 μηδὲ** WH Treg NIV] μήτε RP

διὰ λόγου μήτε δι’ ἐπιστολῆς ὡς δι’ ἡμῶν, ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ
⸀κυρίου. **3** *μή τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον· ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ*
ἡ ἀποστασία πρῶτον καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ⸀ἀνομίας, ὁ υἱὸς τῆς
ἀπωλείας, **4** *ὁ ἀντικείμενος καὶ ὑπεραιρόμενος ἐπὶ πάντα λεγόμενον θεὸν ἢ*
σέβασμα, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ⸀θεοῦ καθίσαι ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν ὅτι
ἔστιν θεός. **5** *οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι ὢν πρὸς ὑμᾶς ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν;* **6** *καὶ*
νῦν τὸ κατέχον οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ ⸀ἑαυτοῦ καιρῷ· **7**
τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας· μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ
μέσου γένηται. **8** *καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος, ὃν ὁ κύριος ⸀Ἰησοῦς*
⸀ἀνελεῖ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ καταργήσει τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς
παρουσίας αὐτοῦ, **9** *οὗ ἐστιν ἡ παρουσία κατ’ ἐνέργειαν τοῦ Σατανᾶ ἐν πάσῃ*
δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασιν ψεύδους **10** *καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ ⸀ἀδικίας*
τοῖς ἀπολλυμένοις, ἀνθ’ ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ
σωθῆναι αὐτούς· **11** *καὶ διὰ τοῦτο ⸀πέμπει αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐνέργειαν πλάνης εἰς*
τὸ πιστεῦσαι αὐτοὺς τῷ ψεύδει, **12** *ἵνα κριθῶσιν ⸀πάντες οἱ μὴ πιστεύσαντες*
τῇ ἀληθείᾳ ἀλλὰ εὐδοκήσαντες ⸀τῇ ἀδικίᾳ.

13 Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοὶ
ἠγαπημένοι ὑπὸ κυρίου, ὅτι εἵλατο ὑμᾶς ὁ θεὸς ⸀ἀπαρχὴν εἰς σωτηρίαν ἐν
ἁγιασμῷ πνεύματος καὶ πίστει ἀληθείας, **14** εἰς ⸀ὃ ἐκάλεσεν ὑμᾶς διὰ τοῦ
εὐαγγελίου ἡμῶν, εἰς περιποίησιν δόξης τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.
15 ἄρα οὖν, ἀδελφοί, στήκετε, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε
διὰ λόγου εἴτε δι’ ἐπιστολῆς ἡμῶν.

16 Αὐτὸς δὲ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ⸀θεὸς ⸀ὁ πατὴρ ἡμῶν, ὁ
ἀγαπήσας ἡμᾶς καὶ δοὺς παράκλησιν αἰωνίαν καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν χάριτι,
17 *παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας καὶ ⸀στηρίξαι ἐν παντὶ ⸂ἔργῳ καὶ λόγῳ⸃*
ἀγαθῷ.

2:2 κυρίου WH Treg NIV] Χριστοῦ RP **3 ἀνομίας** WH Treg NIV] ἁμαρτίας RP **4 θεοῦ** WH Treg NIV] + ὡς θεὸν RP **6 ἑαυτοῦ** NIV RP] αὐτοῦ WH Treg **8 Ἰησοῦς** WH Treg NIV] – RP • **ἀνελεῖ** WH Treg NIV] ἀναλώσει RP **10 ἀδικίας** WH Treg NIV] τῆς ἀδικίας ἐν RP **11 πέμπει** WH Treg NIV] πέμψει RP **12 πάντες** WH Treg NIV] ἅπαντες RP • **τῇ** WH Treg NIV] ἐν τῇ RP **13 ἀπαρχὴν** Holmes WH[marg] NA] ἀπ’ ἀρχῆς WH Treg NIV RP **14 ὃ** WH Treg RP] + καὶ NIV **16 θεὸς** Treg] ὁ θεὸς WH NIV RP • **ὁ** WH Treg NIV] καὶ RP **17 στηρίξαι** WH Treg NIV] + ὑμᾶς RP • **ἔργῳ καὶ λόγῳ** WH Treg NIV] λόγῳ καὶ ἔργῳ RP

3:1 Τὸ λοιπὸν προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος τοῦ κυρίου
τρέχῃ καὶ δοξάζηται καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς, **2** καὶ ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν
ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων, οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις. **3** πιστὸς δέ ἐστιν
ὁ κύριος, ὃς στηρίξει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. **4** πεποίθαμεν δὲ ἐν
κυρίῳ ἐφ’ ὑμᾶς, ὅτι ἃ ⸀παραγγέλλομεν καὶ ποιεῖτε καὶ ποιήσετε. **5** ὁ δὲ κύριος
κατευθύναι ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ καὶ εἰς τὴν ὑπομονὴν
τοῦ Χριστοῦ.

6 Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ⸀ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος καὶ μὴ
κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν ⸀παρελάβοσαν παρ’ ἡμῶν. **7** αὐτοὶ γὰρ οἴδατε πῶς δεῖ
μιμεῖσθαι ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἠτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν **8** οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον ἐφάγομεν
παρά τινος, ἀλλ’ ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ ⸂νυκτὸς καὶ ἡμέρας⸃ ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ
μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν· **9** οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν, ἀλλ’ ἵνα ἑαυτοὺς
τύπον δῶμεν ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς. **10** καὶ γὰρ ὅτε ἦμεν πρὸς ὑμᾶς,
τοῦτο παρηγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι μηδὲ ἐσθιέτω.
11 ἀκούομεν γάρ τινας περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως, μηδὲν ἐργαζομένους
ἀλλὰ περιεργαζομένους· **12** τοῖς δὲ τοιούτοις παραγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦμεν
⸂ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ⸃ ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι τὸν ἑαυτῶν ἄρτον
ἐσθίωσιν. **13** ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, μὴ ⸀ἐγκακήσητε καλοποιοῦντες.

14 Εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον
σημειοῦσθε, ⸀μὴ ⸀συναναμίγνυσθαι αὐτῷ, ἵνα ἐντραπῇ· **15** καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν
ἡγεῖσθε, ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν.

16 Αὐτὸς δὲ ὁ κύριος τῆς εἰρήνης δῴη ὑμῖν τὴν εἰρήνην διὰ παντὸς ἐν παντὶ
τρόπῳ. ὁ κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν.

17 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὅ ἐστιν σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ·
οὕτως γράφω. **18** ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων
⸀ὑμῶν.

3:4 παραγγέλλομεν WH Treg NIV] + ὑμῖν RP **6 ἡμῶν** Treg RP NA] – WH NIV • **παρελάβοσαν** Holmes WH[marg] NA] παρελάβετε WH Treg NIV; παρέλαβον RP **8 νυκτὸς καὶ ἡμέρας** WH Treg NIV] νύκτα καὶ ἡμέραν RP **12 ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ** WH Treg NIV] διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστου RP **13 ἐγκακήσητε** WH Treg NIV] ἐκκακήσητε RP **14 μὴ** WH Treg NIV] καὶ μὴ RP • **συναναμίγνυσθαι** WH Treg NIV] συναναμίγνυσθε RP **18 ὑμῶν** WH Treg NIV] + Ἀμήν RP

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α

1:1 Παῦλος ἀπόστολος ⸂Χριστοῦ Ἰησοῦ⸃ κατ’ ἐπιταγὴν θεοῦ σωτῆρος
ἡμῶν καὶ ⸂Χριστοῦ Ἰησοῦ⸃ τῆς ἐλπίδος ἡμῶν **2** Τιμοθέῳ γνησίῳ τέκνῳ ἐν
πίστει· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ ⸀πατρὸς καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου
ἡμῶν.

3 Καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν Ἐφέσῳ, πορευόμενος εἰς
Μακεδονίαν, ἵνα παραγγείλῃς τισὶν μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν **4** μηδὲ προσέχειν
μύθοις καὶ γενεαλογίαις ἀπεράντοις, αἵτινες ⸀ἐκζητήσεις παρέχουσι μᾶλλον ἢ
οἰκονομίαν θεοῦ τὴν ἐν πίστει—**5** τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ
καθαρᾶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου, **6** ὧν τινες
ἀστοχήσαντες ἐξετράπησαν εἰς ματαιολογίαν, **7** θέλοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι,
μὴ νοοῦντες μήτε ἃ λέγουσιν μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται.

8 Οἴδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νόμος ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρῆται, **9** εἰδὼς
τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται, ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσι καὶ
ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, πατρολῴαις καὶ μητρολῴαις, ἀνδροφόνοις,
10 πόρνοις, ἀρσενοκοίταις, ἀνδραποδισταῖς, ψεύσταις, ἐπιόρκοις, καὶ εἴ τι
ἕτερον τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται, **11** κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης
τοῦ μακαρίου θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθην ἐγώ.

12 ⸀Χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι
πιστόν με ἡγήσατο θέμενος εἰς διακονίαν, **13** ⸀τὸ πρότερον ὄντα βλάσφημον
καὶ διώκτην καὶ ὑβριστήν· ἀλλὰ ἠλεήθην, ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ,
14 ὑπερεπλεόνασεν δὲ ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. **15** πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι Χριστὸς
Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι· ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ, **16** ἀλλὰ
διὰ τοῦτο ἠλεήθην, ἵνα ἐν ἐμοὶ πρώτῳ ἐνδείξηται ⸂Χριστὸς Ἰησοῦς⸃ τὴν

1:1 Χριστοῦ Ἰησοῦ WH Treg NIV] Ἰησοῦ Χριστοῦ RP • **Χριστοῦ Ἰησοῦ** WH Treg NIV] κυριόυ Ἰησοῦ Χριστοῦ RP **2 πατρὸς** WH Treg NIV] + ἡμῶν RP **4 ἐκζητήσεις** WH Treg NIV] ζητήσεις RP **12 Χάριν** WH Treg NIV] Καὶ χάριν RP **13 τὸ** WH Treg NIV] τὸν RP **16 Χριστὸς Ἰησοῦς** WH Treg NIV] Ἰησοῦς Χριστὸς RP

⸀ἅπασαν μακροθυμίαν, πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν μελλόντων πιστεύειν ἐπ’ αὐτῷ
εἰς ζωὴν αἰώνιον. **17** τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων, ἀφθάρτῳ, ἀοράτῳ, ⸀μόνῳ θεῷ,
τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

18 Ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαί σοι, τέκνον Τιμόθεε, κατὰ τὰς
προαγούσας ἐπὶ σὲ προφητείας, ἵνα ⸀στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν,
19 ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, ἥν τινες ἀπωσάμενοι περὶ τὴν πίστιν
ἐναυάγησαν· **20** ὧν ἐστιν Ὑμέναιος καὶ Ἀλέξανδρος, οὓς παρέδωκα τῷ Σατανᾷ
ἵνα παιδευθῶσι μὴ βλασφημεῖν.

2:1 Παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις, προσευχάς,
ἐντεύξεις, εὐχαριστίας, ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων, **2** ὑπὲρ βασιλέων καὶ πάντων
τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων, ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ
εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι. **3** ⸀τοῦτο καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος
ἡμῶν θεοῦ, **4** ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας
ἐλθεῖν. **5** εἷς γὰρ θεός, εἷς καὶ μεσίτης θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἄνθρωπος Χριστὸς
Ἰησοῦς, **6** ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίοις·
7 εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κῆρυξ καὶ ἀπόστολος—ἀλήθειαν ⸀λέγω, οὐ ψεύδομαι—
διδάσκαλος ἐθνῶν ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ.

8 Βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ, ἐπαίροντας
ὁσίους χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ ⸀διαλογισμοῦ. **9** ὡσαύτως ⸀καὶ γυναῖκας ἐν
καταστολῇ κοσμίῳ μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτάς, μὴ ἐν
πλέγμασιν ⸀καὶ ⸀χρυσίῳ ἢ μαργαρίταις ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ, **10** ἀλλ’ ὃ
πρέπει γυναιξὶν ἐπαγγελλομέναις θεοσέβειαν, δι’ ἔργων ἀγαθῶν. **11** γυνὴ ἐν
ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ· **12** ⸉διδάσκειν δὲ γυναικὶ⸊ οὐκ ἐπιτρέπω,
οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρός, ἀλλ’ εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ. **13** Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη,
εἶτα Εὕα· **14** καὶ Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη, ἡ δὲ γυνὴ ⸀ἐξαπατηθεῖσα ἐν παραβάσει
γέγονεν. **15** σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ
ἀγάπῃ καὶ ἁγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης.

1:16 **ἅπασαν** WH Treg NIV] πᾶσαν RP **17** **μόνῳ** WH Treg NIV] + σοφῷ RP **18** **στρατεύῃ** WH NIV RP] στρατεύσῃ Treg **2:3** **τοῦτο** WH Treg NIV] + γὰρ RP **7** **λέγω** WH Treg NIV] + ἐν Χριστῷ RP **8** **διαλογισμοῦ** Treg NIV RP] διαλογισμῶν WH **9** **καὶ** Treg NIV] – WH; + τὰς RP • **καὶ** WH Treg NIV] ἢ RP • **χρυσίῳ** WH NIV] χρυσῷ Treg RP **12** **διδάσκειν δὲ γυναικὶ** WH Treg NIV] Γυναικὶ δὲ διδάσκειν RP **14** **ἐξαπατηθεῖσα** WH Treg NIV] ἀπατηθεῖσα RP

3:1 Πιστὸς ὁ λόγος· εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ.
2 δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίλημπτον εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα, νηφάλιον,
σώφρονα, κόσμιον, φιλόξενον, διδακτικόν, **3** μὴ πάροινον, μὴ ⸀πλήκτην,
ἀλλὰ ἐπιεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον, **4** τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστάμενον,
τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότητος· **5** (εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου
προστῆναι οὐκ οἶδεν, πῶς ἐκκλησίας θεοῦ ἐπιμελήσεται;) **6** μὴ νεόφυτον, ἵνα
μὴ τυφωθεὶς εἰς κρίμα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου. **7** δεῖ ⸀δὲ καὶ μαρτυρίαν καλὴν
ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου.
8 Διακόνους ὡσαύτως σεμνούς, μὴ διλόγους, μὴ οἴνῳ πολλῷ προσέχοντας,
μὴ αἰσχροκερδεῖς, **9** ἔχοντας τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει.
10 καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν πρῶτον, εἶτα διακονείτωσαν ἀνέγκλητοι
ὄντες. **11** γυναῖκας ὡσαύτως σεμνάς, μὴ διαβόλους, νηφαλίους, πιστὰς ἐν
πᾶσιν. **12** διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες, τέκνων καλῶς προϊστάμενοι
καὶ τῶν ἰδίων οἴκων· **13** οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν
περιποιοῦνται καὶ πολλὴν παρρησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
14 Ταῦτά σοι γράφω, ἐλπίζων ἐλθεῖν πρὸς σὲ ⸂ἐν τάχει⸃, **15** ἐὰν δὲ
βραδύνω, ἵνα εἰδῇς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία
θεοῦ ζῶντος, στῦλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας· **16** καὶ ὁμολογουμένως μέγα
ἐστὶν τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον· ⸀Ὃς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη
ἐν πνεύματι, ὤφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ,
ἀνελήμφθη ἐν δόξῃ.

4:1 Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονταί τινες
τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασι πλάνοις καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων
2 ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κεκαυστηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν, **3**
κωλυόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων ἃ ὁ θεὸς ἔκτισεν εἰς μετάλημψιν
μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσι τὴν ἀλήθειαν. **4** ὅτι πᾶν κτίσμα
θεοῦ καλόν, καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον μετὰ εὐχαριστίας λαμβανόμενον, **5** ἁγιάζεται
γὰρ διὰ λόγου θεοῦ καὶ ἐντεύξεως.
6 Ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς καλὸς ἔσῃ διάκονος ⸂Χριστοῦ
Ἰησοῦ⸃, ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας ᾗ

3:3 πλήκτην WH Treg NIV] + μὴ αἰσχροκερδῆ RP **7 δὲ** WH Treg NIV] + αὐτὸν RP **14 ἐν τάχει** WH Treg NIV] τάχιον RP **16 Ὃς** WH Treg NIV] θεὸς RP **4:6 Χριστοῦ Ἰησοῦ** WH Treg NIV] Ἰησοῦ Χριστοῦ RP

παρηκολούθηκας, **7** τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους παραιτοῦ. γύμναζε
δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν· **8** ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν
ὠφέλιμος, ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέλιμός ἐστιν, ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς
τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης. **9** πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, **10** εἰς
τοῦτο ⸀γὰρ κοπιῶμεν καὶ ⸀ὀνειδιζόμεθα, ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ θεῷ ζῶντι, ὅς ἐστιν
σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν.

11 Παράγγελλε ταῦτα καὶ δίδασκε. **12** μηδείς σου τῆς νεότητος
καταφρονείτω, ἀλλὰ τύπος γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν
⸀ἀγάπῃ, ἐν πίστει, ἐν ἁγνείᾳ. **13** ἕως ἔρχομαι πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ
παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ. **14** μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη
σοι διὰ προφητείας μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου. **15** ταῦτα
μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι, ἵνα σου ἡ προκοπὴ φανερὰ ⸀ᾖ πᾶσιν· **16** ἔπεχε σεαυτῷ
καὶ τῇ διδασκαλίᾳ· ἐπίμενε αὐτοῖς· τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ
τοὺς ἀκούοντάς σου.

5:1 Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς, ἀλλὰ παρακάλει ὡς πατέρα, νεωτέρους ὡς
ἀδελφούς, **2** πρεσβυτέρας ὡς μητέρας, νεωτέρας ὡς ἀδελφὰς ἐν πάσῃ ἁγνείᾳ.

3 Χήρας τίμα τὰς ὄντως χήρας. **4** εἰ δέ τις χήρα τέκνα ἢ ἔκγονα ἔχει,
μανθανέτωσαν πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς
προγόνοις, τοῦτο γάρ ἐστιν ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. **5** ἡ δὲ ὄντως χήρα
καὶ μεμονωμένη ἤλπικεν ἐπὶ ⸀θεὸν καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσιν καὶ ταῖς
προσευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας· **6** ἡ δὲ σπαταλῶσα ζῶσα τέθνηκεν. **7** καὶ
ταῦτα παράγγελλε, ἵνα ἀνεπίλημπτοι ὦσιν· **8** εἰ δέ τις τῶν ἰδίων καὶ ⸀μάλιστα
οἰκείων οὐ ⸀προνοεῖ, τὴν πίστιν ἤρνηται καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων.

9 Χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἑξήκοντα γεγονυῖα, ἑνὸς
ἀνδρὸς γυνή, **10** ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη, εἰ ἐτεκνοτρόφησεν, εἰ
ἐξενοδόχησεν, εἰ ἁγίων πόδας ἔνιψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν, εἰ παντὶ
ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησεν. **11** νεωτέρας δὲ χήρας παραιτοῦ· ὅταν γὰρ
καταστρηνιάσωσιν τοῦ Χριστοῦ, γαμεῖν θέλουσιν, **12** ἔχουσαι κρίμα ὅτι τὴν
πρώτην πίστιν ἠθέτησαν· **13** ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μανθάνουσιν, περιερχόμεναι

4:10 γὰρ WH Treg NIV] + καὶ RP • **ὀνειδιζόμεθα** RP] ἀγωνιζόμεθα WH Treg NIV **12 ἀγάπῃ** WH Treg NIV] + ἐν πνεύματι RP **15 ᾖ** WH Treg NIV] + ἐν RP **5:5 θεὸν** NIV] τὸν θεὸν WH Treg RP **8 μάλιστα** WH Treg NIV] + τῶν RP • **προνοεῖ** WH NIV RP] προνοεῖται Treg

τὰς οἰκίας, οὐ μόνον δὲ ἀργαὶ ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ περίεργοι, λαλοῦσαι τὰ
μὴ δέοντα. **14** βούλομαι οὖν νεωτέρας γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν,
μηδεμίαν ἀφορμὴν διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας χάριν· **15** ἤδη γάρ τινες
ἐξετράπησαν ὀπίσω τοῦ Σατανᾶ. **16** εἴ ⸀τις πιστὴ ἔχει χήρας, ⸀ἐπαρκείτω
αὐταῖς, καὶ μὴ βαρείσθω ἡ ἐκκλησία, ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρκέσῃ.

17 Οἱ καλῶς προεστῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν,
μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ· **18** λέγει γὰρ ἡ γραφή· Βοῦν
ἀλοῶντα οὐ φιμώσεις, καί· Ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. **19** κατὰ
πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παραδέχου, ἐκτὸς εἰ μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν
μαρτύρων· **20** ⸀τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ
φόβον ἔχωσιν. **21** διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ ⸂Χριστοῦ Ἰησοῦ⸃ καὶ
τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων, ἵνα ταῦτα φυλάξῃς χωρὶς προκρίματος, μηδὲν ποιῶν
κατὰ πρόσκλισιν. **22** χεῖρας ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει, μηδὲ κοινώνει ἁμαρτίαις
ἀλλοτρίαις· σεαυτὸν ἁγνὸν τήρει.

23 μηκέτι ὑδροπότει, ἀλλὰ οἴνῳ ὀλίγῳ χρῶ διὰ τὸν ⸀στόμαχον καὶ τὰς
πυκνάς σου ἀσθενείας.

24 Τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἁμαρτίαι πρόδηλοί εἰσιν, προάγουσαι εἰς κρίσιν,
τισὶν δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν· **25** ὡσαύτως καὶ τὰ ⸂ἔργα τὰ καλὰ⸃ ⸀πρόδηλα,
καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα κρυβῆναι οὐ δύνανται.

6:1 Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι, τοὺς ἰδίους δεσπότας πάσης τιμῆς ἀξίους
ἡγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημῆται. **2**
οἱ δὲ πιστοὺς ἔχοντες δεσπότας μὴ καταφρονείτωσαν, ὅτι ἀδελφοί εἰσιν·
ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν, ὅτι πιστοί εἰσιν καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς εὐεργεσίας
ἀντιλαμβανόμενοι.

Ταῦτα δίδασκε καὶ παρακάλει. **3** εἴ τις ἑτεροδιδασκαλεῖ καὶ μὴ
προσέρχεται ὑγιαίνουσι λόγοις, τοῖς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῇ
κατ᾽ εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ, **4** τετύφωται, μηδὲν ἐπιστάμενος, ἀλλὰ νοσῶν
περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας, ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἔρις, βλασφημίαι,
ὑπόνοιαι πονηραί, **5** διαπαρατριβαὶ διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν καὶ

5:16 τις WH Treg NIV] + *πιστὸς ἢ* RP • **ἐπαρκείτω** WH NIV RP] *ἐπαρκείσθω* Treg **20 τοὺς** Treg NIV RP] + *δὲ* WH **21 Χριστοῦ Ἰησοῦ** WH Treg NIV] *κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ* RP **23 στόμαχον** WH Treg NIV] + *σου* RP **25 ἔργα τὰ καλὰ** WH Treg NIV] *καλὰ ἔργα* RP • **πρόδηλα** WH Treg NIV] + *ἐστίν* RP

ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, νομιζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν ⸀εὐσέβειαν.
6 ἔστιν δὲ πορισμὸς μέγας ἡ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκείας· **7** οὐδὲν γὰρ
εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, ⸀ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα· **8** ἔχοντες
δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθησόμεθα. **9** οἱ δὲ βουλόμενοι
πλουτεῖν ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους
καὶ βλαβεράς, αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν·
10 ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστιν ἡ φιλαργυρία, ἧς τινες ὀρεγόμενοι
ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύναις πολλαῖς.

11 Σὺ δέ, ὦ ἄνθρωπε ⸀θεοῦ, ταῦτα φεῦγε· δίωκε δὲ δικαιοσύνην,
εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονήν, ⸀πραϋπαθίαν. **12** ἀγωνίζου τὸν
καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως, ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν ἐκλήθης καὶ
ὡμολόγησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων. **13** παραγγέλλω
σοι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τοῦ ⸀ζῳογονοῦντος τὰ πάντα καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ
μαρτυρήσαντος ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου τὴν καλὴν ὁμολογίαν, **14** τηρῆσαί σε τὴν
ἐντολὴν ἄσπιλον ἀνεπίλημπτον μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ, **15** ἣν καιροῖς ἰδίοις δείξει ὁ μακάριος καὶ μόνος δυνάστης, ὁ βασιλεὺς
τῶν βασιλευόντων καὶ κύριος τῶν κυριευόντων, **16** ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν,
φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων οὐδὲ ἰδεῖν δύναται· ᾧ τιμὴ καὶ
κράτος αἰώνιον· ἀμήν.

17 Τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι παράγγελλε μὴ ὑψηλοφρονεῖν μηδὲ
ἠλπικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, ἀλλ’ ⸀ἐπὶ ⸀θεῷ τῷ παρέχοντι ἡμῖν
πάντα πλουσίως εἰς ἀπόλαυσιν, **18** ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς,
εὐμεταδότους εἶναι, κοινωνικούς, **19** ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν
εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς ⸀ὄντως ζωῆς.

20 Ὦ Τιμόθεε, τὴν παραθήκην φύλαξον, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους
κενοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, **21** ἥν τινες
ἐπαγγελλόμενοι περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν.

Ἡ χάρις ⸂μεθ’ ὑμῶν⸃.

6:5 εὐσέβειαν WH Treg NIV] + Ἀφίστασο ἀπὸ τῶν τοιούτων RP **7 ὅτι** WH Treg NIV] δῆλον ὅτι RP **11 θεοῦ** WH Treg NIV] τοῦ θεοῦ RP • **πραϋπαθίαν** WH Treg NIV] πρᾳότητα RP **13 ζῳογονοῦντος** WH Treg NIV] ζωοποιοῦντος RP **17 ἐπὶ** WH Treg NIV] ἐν τῷ RP • **θεῷ** WH Treg NIV] + τῷ ζῶντι RP **19 ὄντως** WH Treg NIV] αἰωνιόυ RP **21 μεθ’ ὑμῶν** WH Treg NIV] μετὰ σοῦ Ἀμήν RP

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β

1:1 Παῦλος ἀπόστολος ⸀Χριστοῦ Ἰησοῦ⸌ διὰ θελήματος θεοῦ κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ **2** Τιμοθέῳ ἀγαπητῷ τέκνῳ· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

3 Χάριν ἔχω τῷ θεῷ, ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσίν μου, νυκτὸς καὶ ἡμέρας **4** ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν δακρύων, ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ **5** ὑπόμνησιν ⸀λαβὼν τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίστεως, ἥτις ἐνῴκησεν πρῶτον ἐν τῇ μάμμῃ σου Λωΐδι καὶ τῇ μητρί σου Εὐνίκῃ, πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί. **6** δι' ἣν αἰτίαν ἀναμιμνῄσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ θεοῦ, ὅ ἐστιν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου· **7** οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ.

8 Μὴ οὖν ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρτύριον τοῦ κυρίου ἡμῶν μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ, ἀλλὰ συγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ δύναμιν θεοῦ, **9** τοῦ σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλέσαντος κλήσει ἁγίᾳ, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν ἀλλὰ κατὰ ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριν, τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰωνίων, **10** φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ⸀Ἰησοῦ Χριστοῦ⸌, καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου, **11** εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κῆρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ ⸀διδάσκαλος. **12** δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω, ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι, οἶδα γὰρ ᾧ πεπίστευκα, καὶ πέπεισμαι ὅτι δυνατός ἐστιν τὴν παραθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν. **13** ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαινόντων λόγων ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκουσας ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· **14** τὴν καλὴν παραθήκην φύλαξον διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν.

15 Οἶδας τοῦτο ὅτι ἀπεστράφησάν με πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὧν ἐστιν Φύγελος καὶ Ἑρμογένης. **16** δῴη ἔλεος ὁ κύριος τῷ Ὀνησιφόρου οἴκῳ, ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξεν, καὶ τὴν ἅλυσίν μου οὐκ ἐπαισχύνθη· **17** ἀλλὰ γενόμενος

1:1 Χριστοῦ Ἰησοῦ WH Treg NIV] Ἰησοῦ Χριστοῦ RP **5 λαβὼν** WH Treg NIV] λαμβάνων RP **10 Ἰησοῦ Χριστοῦ** RP] Χριστοῦ Ἰησοῦ WH Treg NIV **11 διδάσκαλος** WH NIV] + ἐθνῶν Treg RP

ἐν Ῥώμῃ ⸀σπουδαίως ἐζήτησέν με καὶ εὗρεν— **18** δῴη αὐτῷ ὁ κύριος εὑρεῖν
ἔλεος παρὰ κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ—καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ διηκόνησεν,
βέλτιον σὺ γινώσκεις.

2:1 Σὺ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,
2 καὶ ἃ ἤκουσας παρ᾽ ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς
ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι. **3** ⸀συγκακοπάθησον ὡς
καλὸς στρατιώτης ⸂Χριστοῦ Ἰησοῦ⸃. **4** οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς
τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ· **5** ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις,
οὐ στεφανοῦται ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ· **6** τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον
τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν. **7** νόει ⸀ὃ λέγω· ⸀δώσει γάρ σοι ὁ κύριος σύνεσιν
ἐν πᾶσιν.

8 Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ σπέρματος
Δαυίδ, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου· **9** ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν ὡς
κακοῦργος. ἀλλὰ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ οὐ δέδεται· **10** διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω
διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσιν τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
μετὰ δόξης αἰωνίου. **11** πιστὸς ὁ λόγος· εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, καὶ συζήσομεν·
12 εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμβασιλεύσομεν· εἰ ⸀ἀρνησόμεθα, κἀκεῖνος ἀρνήσεται
ἡμᾶς· **13** εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει· ⸀ἀρνήσασθαι ἑαυτὸν οὐ δύναται.

14 Ταῦτα ὑπομίμνῃσκε, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ ⸀κυρίου,
μὴ λογομαχεῖν, ⸀ἐπ᾽ οὐδὲν χρήσιμον, ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκουόντων.
15 σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παραστῆσαι τῷ θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον,
ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. **16** τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας
περιΐστασο· ἐπὶ πλεῖον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας, **17** καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς
γάγγραινα νομὴν ἕξει· ὧν ἐστιν Ὑμέναιος καὶ Φίλητος, **18** οἵτινες περὶ τὴν
ἀλήθειαν ἠστόχησαν, ⸀λέγοντες ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι, καὶ ἀνατρέπουσιν
τήν τινων πίστιν. **19** ὁ μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ θεοῦ ἕστηκεν, ἔχων τὴν
σφραγῖδα ταύτην· Ἔγνω κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ, καί· Ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας
πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα κυρίου.

1:17 **σπουδαίως** WH Treg NIV] σπουδαιότερον RP **2:3** **συγκακοπάθησον** WH Treg NIV] Σὺ οὖν κακοπάθησον RP • **Χριστοῦ Ἰησοῦ** WH Treg NIV] Ἰησοῦ χριστοῦ RP **7** **ὃ** WH Treg NIV] ἃ RP • **δώσει** WH Treg NIV] δῴη RP **12** **ἀρνησόμεθα** WH Treg NIV] ἀρνούμεθα RP **13** **ἀρνήσασθαι** RP] + γὰρ WH Treg NIV **14** **κυρίου** RP] θεοῦ WH Treg NIV • **ἐπ᾽** WH Treg NIV] εἰς RP **18** **λέγοντες** WH Treg] + τὴν NIV RP

20 Ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστιν μόνον σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ἀλλὰ
καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα, καὶ ἃ μὲν εἰς τιμὴν ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν· **21** ἐὰν οὖν
τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκεῦος εἰς τιμήν, ἡγιασμένον,
⸀εὔχρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον. **22** τὰς δὲ
νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε, δίωκε δὲ δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην
μετὰ τῶν ἐπικαλουμένων τὸν κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας. **23** τὰς δὲ μωρὰς
καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι γεννῶσι μάχας· **24** δοῦλον δὲ
κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι, ἀλλὰ ἤπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικόν, ἀνεξίκακον,
25 ἐν πραΰτητι παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους, μήποτε ⸀δώῃ αὐτοῖς ὁ θεὸς
μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας, **26** καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου
παγίδος, ἐζωγρημένοι ὑπ’ αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα.

3:1 Τοῦτο δὲ γίνωσκε ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐνστήσονται καιροὶ
χαλεποί· **2** ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φίλαυτοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες,
ὑπερήφανοι, βλάσφημοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι, **3** ἄστοργοι,
ἄσπονδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι, **4** προδόται, προπετεῖς,
τετυφωμένοι, φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι, **5** ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας τὴν
δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένοι· καὶ τούτους ἀποτρέπου. **6** ἐκ τούτων γάρ εἰσιν
οἱ ἐνδύνοντες εἰς τὰς οἰκίας καὶ ⸀αἰχμαλωτίζοντες γυναικάρια σεσωρευμένα
ἁμαρτίαις, ἀγόμενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις, **7** πάντοτε μανθάνοντα καὶ μηδέποτε
εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα. **8** ὃν τρόπον δὲ Ἰάννης καὶ Ἰαμβρῆς
ἀντέστησαν Μωϋσεῖ, οὕτως καὶ οὗτοι ἀνθίστανται τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι
κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι περὶ τὴν πίστιν. **9** ἀλλ’ οὐ προκόψουσιν ἐπὶ
πλεῖον, ἡ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται πᾶσιν, ὡς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο.
10 Σὺ δὲ ⸀παρηκολούθησάς μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει,
τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ, **11** τοῖς διωγμοῖς, τοῖς
παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένετο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις, οἵους
διωγμοὺς ὑπήνεγκα· καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ κύριος. **12** καὶ πάντες
δὲ οἱ θέλοντες ⸂ζῆν εὐσεβῶς⸃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται· **13** πονηροὶ δὲ
ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι.

2:21 εὔχρηστον WH Treg NIV] καὶ εὔχρηστον RP **25 δώῃ** NIV] δῴη WH Treg; δῷ RP **3:6 αἰχμαλωτίζοντες** WH Treg NIV] αἰχμαλωτεύοντες RP **10 παρηκολούθησάς** WH Treg NIV] παρηκολούθηκάς RP **12 ζῆν εὐσεβῶς** WH Treg] εὐσεβῶς ζῆν NIV RP

14 σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης, εἰδὼς παρὰ ⸀τίνων ἔμαθες, **15** καὶ
ὅτι ἀπὸ βρέφους ⸀ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν
διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· **16** πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος καὶ ὠφέλιμος
πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ⸀ἐλεγμόν, πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν
δικαιοσύνῃ, **17** ἵνα ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν
ἐξηρτισμένος.

4:1 ⸀Διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ ⸂Χριστοῦ Ἰησοῦ⸃, τοῦ μέλλοντος
κρίνειν ζῶντας καὶ νεκρούς, ⸀καὶ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν
αὐτοῦ· **2** κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαίρως ἀκαίρως, ἔλεγξον, ἐπιτίμησον,
παρακάλεσον, ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ. **3** ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς
ὑγιαινούσης διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ τὰς ⸂ἰδίας ἐπιθυμίας⸃
ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσουσιν διδασκάλους κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν, **4** καὶ ἀπὸ μὲν τῆς
ἀληθείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται. **5** σὺ
δὲ νῆφε ἐν πᾶσιν, κακοπάθησον, ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν
σου πληροφόρησον.

6 Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ⸂ἀναλύσεώς μου⸃ ἐφέστηκεν.
7 τὸν ⸂καλὸν ἀγῶνα⸃ ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα·
8 λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ κύριος
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής, οὐ μόνον δὲ ἐμοὶ ἀλλὰ καὶ πᾶσιν τοῖς
ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.

9 Σπούδασον ἐλθεῖν πρός με ταχέως· **10** Δημᾶς γάρ με ⸀ἐγκατέλιπεν
ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονίκην, Κρήσκης εἰς
Γαλατίαν, Τίτος εἰς Δαλματίαν· **11** Λουκᾶς ἐστιν μόνος μετ' ἐμοῦ. Μᾶρκον
ἀναλαβὼν ἄγε μετὰ σεαυτοῦ, ἔστιν γάρ μοι εὔχρηστος εἰς διακονίαν,
12 Τυχικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς Ἔφεσον. **13** τὸν φαιλόνην, ὃν ⸀ἀπέλιπον ἐν
Τρῳάδι παρὰ Κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα τὰς μεμβράνας.

3:14 τίνων WH Treg NIV] τίνος RP **15 ἱερὰ** WH] τὰ ἱερὰ Treg NIV RP **16 ἐλεγμόν** WH Treg NIV] ἔλεγχον RP **4:1 Διαμαρτύρομαι** WH Treg NIV] + οὖν ἐγὼ RP • **Χριστοῦ Ἰησοῦ** WH Treg NIV] τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ RP • **καὶ** WH Treg NIV] κατὰ RP **3 ἰδίας ἐπιθυμίας** WH Treg NIV] ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας RP **6 ἀναλύσεώς μου** WH Treg NIV] ἐμῆς ἀναλύσεως RP **7 καλὸν ἀγῶνα** WH Treg NIV] ἀγῶνα τὸν καλὸν RP **10 ἐγκατέλιπεν** Treg NIV RP] ἐγκατέλειπεν WH **13 ἀπέλιπον** Treg NIV RP] ἀπέλειπον WH

14 Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλά μοι κακὰ ἐνεδείξατο—⸀ἀποδώσει αὐτῷ ὁ κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ— **15** ὃν καὶ σὺ φυλάσσου, λίαν γὰρ ⸀ἀντέστη τοῖς ἡμετέροις λόγοις.

16 Ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογίᾳ οὐδείς μοι ⸀παρεγένετο, ἀλλὰ πάντες με ⸀ἐγκατέλιπον—μὴ αὐτοῖς λογισθείη— **17** ὁ δὲ κύριός μοι παρέστη καὶ ἐνεδυνάμωσέν με, ἵνα δι᾽ ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ καὶ ⸀ἀκούσωσιν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐρρύσθην ἐκ στόματος λέοντος. **18** ⸀ῥύσεταί με ὁ κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ καὶ σώσει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

19 Ἄσπασαι Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν καὶ τὸν Ὀνησιφόρου οἶκον. **20** Ἔραστος ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ, Τρόφιμον δὲ ⸀ἀπέλιπον ἐν Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα.
21 Σπούδασον πρὸ χειμῶνος ἐλθεῖν. Ἀσπάζεταί σε Εὔβουλος καὶ Πούδης καὶ Λίνος καὶ Κλαυδία καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες.

22 Ὁ ⸀κύριος μετὰ τοῦ πνεύματός σου. ἡ χάρις μεθ᾽ ⸀ὑμῶν.

4:14 **ἀποδώσει** WH Treg NIV] *ἀποδῴη* RP **15** **ἀντέστη** WH Treg NIV] *ἀνθέστηκεν* RP **16** **παρεγένετο** WH Treg NIV] *συμπαρεγένετο* RP • **ἐγκατέλιπον** Treg NIV RP] *ἐγκατέλειπον* WH **17** **ἀκούσωσιν** WH Treg NIV] *ἀκούσῃ* RP **18** **ῥύσεταί** WH Treg NIV] *Καὶ ῥύσεταί* RP **20** **ἀπέλιπον** Treg NIV RP] *ἀπέλειπον* WH **22** **κύριος** WH Treg NIV] + *Ἰησοῦς χριστὸς* RP • **ὑμῶν** WH Treg NIV] + *Ἀμήν* RP

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ

1:1 Παῦλος δοῦλος θεοῦ, ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν θεοῦ καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθείας τῆς κατ’ εὐσέβειαν **2** ἐπ’ ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς θεὸς πρὸ χρόνων αἰωνίων **3** ἐφανέρωσεν δὲ καιροῖς ἰδίοις, τὸν λόγον αὐτοῦ ἐν κηρύγματι ὃ ἐπιστεύθην ἐγὼ κατ’ ἐπιταγὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ, **4** Τίτῳ γνησίῳ τέκνῳ κατὰ κοινὴν πίστιν· χάρις ⸀καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ ⸂Χριστοῦ Ἰησοῦ⸃ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν.

5 Τούτου χάριν ⸀ἀπέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ, καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγώ σοι διεταξάμην, **6** εἴ τίς ἐστιν ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνήρ, τέκνα ἔχων πιστά, μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας ἢ ἀνυπότακτα. **7** δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι ὡς θεοῦ οἰκονόμον, μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλον, μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ, **8** ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα, δίκαιον, ὅσιον, ἐγκρατῆ, **9** ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν.

10 Εἰσὶν γὰρ πολλοὶ ⸀καὶ ἀνυπότακτοι, ματαιολόγοι καὶ φρεναπάται, μάλιστα οἱ ἐκ ⸀τῆς περιτομῆς, **11** οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν, οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσιν διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ αἰσχροῦ κέρδους χάριν. **12** εἶπέν τις ἐξ αὐτῶν, ἴδιος αὐτῶν προφήτης, Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί· **13** ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθής. δι’ ἣν αἰτίαν ἔλεγχε αὐτοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει, **14** μὴ προσέχοντες Ἰουδαϊκοῖς μύθοις καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων ἀποστρεφομένων τὴν ἀλήθειαν. **15** ⸀πάντα καθαρὰ τοῖς καθαροῖς· τοῖς δὲ μεμιαμμένοις καὶ ἀπίστοις οὐδὲν καθαρόν, ἀλλὰ μεμίανται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις. **16** θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.

1:4 ***καὶ*** WH Treg NIV] *ἔλεος* RP • ***Χριστοῦ Ἰησοῦ*** WH Treg NIV] *κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ* RP **5** ***ἀπέλιπόν*** Treg NIV] *ἀπέλειπόν* WH; *κατέλιπόν* RP **10** ***καὶ*** RP] – WH Treg NIV • ***τῆς*** WH Treg NIV] – RP **15** ***πάντα*** WH Treg NIV] + *μὲν* RP

2:1 Σὺ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ. **2** πρεσβύτας
νηφαλίους εἶναι, σεμνούς, σώφρονας, ὑγιαίνοντας τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ
ὑπομονῇ.

3 Πρεσβύτιδας ὡσαύτως ἐν καταστήματι ἱεροπρεπεῖς, μὴ διαβόλους
⸀μηδὲ οἴνῳ πολλῷ δεδουλωμένας, καλοδιδασκάλους, **4** ἵνα ⸀σωφρονίζωσι τὰς
νέας φιλάνδρους εἶναι, φιλοτέκνους, **5** σώφρονας, ἁγνάς, ⸀οἰκουργούς, ἀγαθάς,
ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ βλασφημῆται.

6 Τοὺς νεωτέρους ὡσαύτως παρακάλει σωφρονεῖν· **7** περὶ πάντα σεαυτὸν
παρεχόμενος τύπον καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ⸀ἀφθορίαν, ⸀σεμνότητα,
8 λόγον ὑγιῆ ἀκατάγνωστον, ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐντραπῇ μηδὲν ἔχων ⸂λέγειν
περὶ ἡμῶν⸃ φαῦλον.

9 Δούλους ἰδίοις δεσπόταις ὑποτάσσεσθαι ἐν πᾶσιν, εὐαρέστους εἶναι,
μὴ ἀντιλέγοντας, **10** μὴ νοσφιζομένους, ἀλλὰ ⸂πᾶσαν πίστιν⸃ ἐνδεικνυμένους
ἀγαθήν, ἵνα τὴν διδασκαλίαν ⸀τὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ κοσμῶσιν ἐν πᾶσιν.

11 Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ ⸀θεοῦ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις
12 παιδεύουσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς
ἐπιθυμίας σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι,
13 προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου
θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν ⸂Ἰησοῦ Χριστοῦ⸃, **14** ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν ἵνα
λυτρώσηται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας καὶ καθαρίσῃ ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον,
ζηλωτὴν καλῶν ἔργων.

15 Ταῦτα λάλει καὶ παρακάλει καὶ ἔλεγχε μετὰ πάσης ἐπιταγῆς· μηδείς
σου περιφρονείτω.

3:1 Ὑπομίμνῃσκε αὐτοὺς ⸀ἀρχαῖς ἐξουσίαις ὑποτάσσεσθαι πειθαρχεῖν,
πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἑτοίμους εἶναι, **2** μηδένα βλασφημεῖν, ἀμάχους εἶναι,
ἐπιεικεῖς, πᾶσαν ἐνδεικνυμένους πραΰτητα πρὸς πάντας ἀνθρώπους. **3** ἦμεν
γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, δουλεύοντες ἐπιθυμίαις
καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις, ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες, στυγητοί, μισοῦντες

2:3 **μηδὲ** WH Treg] μὴ NIV RP **4** **σωφρονίζωσι** WH NIV RP] σωφρονίζουσιν Treg **5** **οἰκουργούς** WH Treg NIV] οἰκουρούς RP **7** **ἀφθορίαν** WH Treg NIV] ἀδιαφθορίαν RP • **σεμνότητα** WH Treg NIV] + ἀφθαρσίαν RP **8** **λέγειν περὶ ἡμῶν** WH Treg NIV] περὶ ἡμῶν λέγειν RP **10** **πᾶσαν πίστιν** WH Treg NIV] πίστιν πᾶσαν RP • **τὴν** WH Treg NIV] – RP **11** **θεοῦ** WH Treg NIV] + ἡ RP **13** **Ἰησοῦ Χριστοῦ** NIV RP] Χριστοῦ Ἰησοῦ WH Treg **3:1** **ἀρχαῖς** WH Treg NIV] + καὶ RP

ἀλλήλους. **4** ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ ἡ φιλανθρωπία ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος
ἡμῶν θεοῦ, **5** οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ ⸀ἃ ἐποιήσαμεν ἡμεῖς ἀλλὰ κατὰ
⸂τὸ αὐτοῦ ἔλεος⸃ ἔσωσεν ἡμᾶς διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως
πνεύματος ἁγίου, **6** οὗ ἐξέχεεν ἐφ᾽ ἡμᾶς πλουσίως διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ
σωτῆρος ἡμῶν, **7** ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου χάριτι κληρονόμοι ⸀γενηθῶμεν
κατ᾽ ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου.

8 Πιστὸς ὁ λόγος, καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε διαβεβαιοῦσθαι, ἵνα
φροντίζωσιν καλῶν ἔργων προΐστασθαι οἱ πεπιστευκότες θεῷ. ταῦτά ⸀ἐστιν
καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις· **9** μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας
καὶ ⸀ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς περιΐστασο, εἰσὶν γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι.
10 αἱρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ, **11** εἰδὼς
ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἁμαρτάνει, ὢν αὐτοκατάκριτος.

12 Ὅταν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρὸς σὲ ἢ Τυχικόν, σπούδασον ἐλθεῖν πρός
με εἰς Νικόπολιν, ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι. **13** ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ
⸀Ἀπολλῶν σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπῃ. **14** μανθανέτωσαν
δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προΐστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ
ὦσιν ἄκαρποι.

15 Ἀσπάζονταί σε οἱ μετ᾽ ἐμοῦ πάντες. ἄσπασαι τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν
πίστει. ἡ χάρις μετὰ πάντων ⸀ὑμῶν.

3:5 **ἃ** WH Treg NIV] ὧν RP • **τὸ αὐτοῦ ἔλεος** WH Treg NIV] τὸν αὐτοῦ ἔλεον RP **7** **γενηθῶμεν** WH Treg NIV] γενώμεθα RP **8** **ἐστιν** WH Treg NIV] + τὰ RP **9** **ἔρεις** Treg NIV RP] ἔριν WH **13** **Ἀπολλῶν** WH NIV] Ἀπολλὼ Treg RP **15** **ὑμῶν** WH Treg NIV] + Ἀμήν RP

ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ

1 Παῦλος δέσμιος Χριστοῦ Ἰησοῦ καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς Φιλήμονι
τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν **2** καὶ Ἀπφίᾳ τῇ ⸀ἀδελφῇ καὶ Ἀρχίππῳ τῷ
συστρατιώτῃ ἡμῶν καὶ τῇ κατ᾽ οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ· **3** χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη
ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

4 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε μνείαν σου ποιούμενος ἐπὶ τῶν
προσευχῶν μου, **5** ἀκούων σου τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν ἣν ἔχεις ⸀πρὸς τὸν
κύριον Ἰησοῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, **6** ὅπως ἡ κοινωνία τῆς πίστεώς
σου ἐνεργὴς γένηται ἐν ἐπιγνώσει παντὸς ἀγαθοῦ ⸀τοῦ ἐν ἡμῖν εἰς ⸀Χριστόν·
7 ⸀χαρὰν γὰρ ⸂πολλὴν ἔσχον⸃ καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ σου, ὅτι τὰ
σπλάγχνα τῶν ἁγίων ἀναπέπαυται διὰ σοῦ, ἀδελφέ.

8 Διό, πολλὴν ἐν Χριστῷ παρρησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοι τὸ ἀνῆκον, **9** διὰ
τὴν ἀγάπην μᾶλλον παρακαλῶ, τοιοῦτος ὢν ὡς Παῦλος πρεσβύτης νυνὶ δὲ
καὶ δέσμιος ⸂Χριστοῦ Ἰησοῦ⸃— **10** παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου, ὃν
ἐγέννησα ἐν τοῖς ⸀δεσμοῖς Ὀνήσιμον, **11** τόν ποτέ σοι ἄχρηστον νυνὶ ⸀δὲ σοὶ καὶ
ἐμοὶ εὔχρηστον, **12** ὃν ἀνέπεμψά ⸂σοι αὐτόν, τοῦτ᾽ ἔστιν τὰ ἐμὰ σπλάγχνα⸃·
13 ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ ⸂μοι διακονῇ⸃
ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου, **14** χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐδὲν ἠθέλησα
ποιῆσαι, ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ ἀγαθόν σου ᾖ ἀλλὰ κατὰ ἑκούσιον·
15 τάχα γὰρ διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς,
16 οὐκέτι ὡς δοῦλον ἀλλὰ ὑπὲρ δοῦλον, ἀδελφὸν ἀγαπητόν, μάλιστα ἐμοί,
πόσῳ δὲ μᾶλλον σοὶ καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν κυρίῳ.

---

2 ἀδελφῇ WH Treg NIV] ἀγαπητῇ RP **5 πρὸς** NIV RP] εἰς WH Treg **6 τοῦ** WH NIV RP] – Treg • **Χριστόν** WH Treg NIV] + Ἰησοῦν RP **7 χαρὰν** WH Treg NIV] Χάριν RP • **πολλὴν ἔσχον** WH Treg NIV] ἔχομεν πολλὴν RP **9 Χριστοῦ Ἰησοῦ** WH Treg NIV] Ἰησοῦ Χριστοῦ RP **10 δεσμοῖς** WH Treg NIV] + μου RP **11 δὲ** WH Treg RP] + καὶ NIV **12 σοι αὐτόν … σπλάγχνα** WH Treg NIV] σὺ δὲ αὐτόν … σπλάγχνα προσλαβοῦ RP **13 μοι διακονῇ** WH Treg NIV] διακονῇ μοι RP

17 Εἰ οὖν με ἔχεις κοινωνόν, προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς ἐμέ. **18** εἰ δέ τι ἠδίκησέν
σε ἢ ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ ⸀ἐλλόγα· **19** ἐγὼ Παῦλος ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί,
ἐγὼ ἀποτίσω· ἵνα μὴ λέγω σοι ὅτι καὶ σεαυτόν μοι προσοφείλεις. **20** ναί,
ἀδελφέ, ἐγώ σου ὀναίμην ἐν κυρίῳ· ἀνάπαυσόν μου τὰ σπλάγχνα ἐν ⸀Χριστῷ.
21 πεποιθὼς τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι, εἰδὼς ὅτι καὶ ὑπὲρ ⸀ἃ λέγω ποιήσεις.
22 ἅμα δὲ καὶ ἑτοίμαζέ μοι ξενίαν, ἐλπίζω γὰρ ὅτι διὰ τῶν προσευχῶν ὑμῶν
χαρισθήσομαι ὑμῖν.

23 ⸀Ἀσπάζεταί σε Ἐπαφρᾶς ὁ συναιχμάλωτός μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,
24 Μᾶρκος, Ἀρίσταρχος, Δημᾶς, Λουκᾶς, οἱ συνεργοί μου.

25 Ἡ χάρις τοῦ ⸀κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ⸀ὑμῶν.

---

18 ***ἐλλόγα*** WH Treg NIV] *ἐλλόγει* RP **20** ***Χριστῷ*** WH Treg NIV] *κυρίῳ* RP **21** ***ἃ*** WH Treg NIV] *ὃ* RP **23** ***Ἀσπάζεταί*** WH Treg NIV] *Ἀσπάζονταί* RP **25** ***κυρίου*** WH NIV] + *ἡμῶν* Treg RP • ***ὑμῶν*** WH Treg NIV] + *Ἀμήν* RP

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ

1:1 Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς
προφήταις **2** ἐπ’ ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ, ὃν ἔθηκεν
κληρονόμον πάντων, δι’ οὗ καὶ ⸂ἐποίησεν τοὺς αἰῶνας⸃· **3** ὃς ὢν ἀπαύγασμα
τῆς δόξης καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι
τῆς δυνάμεως, ⸂δι’ αὐτοῦ⸃ καθαρισμὸν ⸂τῶν ἁμαρτιῶν ποιησάμενος⸃ ἐκάθισεν
ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς, **4** τοσούτῳ κρείττων γενόμενος τῶν
ἀγγέλων ὅσῳ διαφορώτερον παρ’ αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα.

5 Τίνι γὰρ εἶπέν ποτε τῶν ἀγγέλων· Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον
γεγέννηκά σε, καὶ πάλιν· Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται
μοι εἰς υἱόν; **6** ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην,
λέγει· Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ. **7** καὶ πρὸς μὲν τοὺς
ἀγγέλους λέγει· Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς
αὐτοῦ πυρὸς φλόγα· **8** πρὸς δὲ τὸν υἱόν· Ὁ θρόνος σου ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ
αἰῶνος, ⸂καὶ ἡ ῥάβδος τῆς εὐθύτητος⸃ ῥάβδος τῆς βασιλείας ⸀σου. **9** ἠγάπησας
δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν· διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε ὁ θεός, ὁ θεός σου,
ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου· **10** καί· Σὺ κατ’ ἀρχάς, κύριε,
τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σού εἰσιν οἱ οὐρανοί· **11** αὐτοὶ
ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, **12** καὶ
ὡσεὶ περιβόλαιον ἑλίξεις αὐτούς, ⸂ὡς ἱμάτιον⸃ καὶ ἀλλαγήσονται· σὺ δὲ ὁ
αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν. **13** πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἴρηκέν
ποτε· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν
σου; **14** οὐχὶ πάντες εἰσὶν λειτουργικὰ πνεύματα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα
διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν;

1:2 ἐποίησεν τοὺς αἰῶνας WH Treg NIV] τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν RP **3 δι’ αὐτοῦ** Holmes] αὐτοῦ WH Treg NIV; αὐτοῦ δι’ ἑαυτοῦ RP • **τῶν ἁμαρτιῶν ποιησάμενος** WH Treg NIV] ποιησάμενος τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν RP **8 καὶ ἡ ῥάβδος τῆς εὐθύτητος** WH Treg NIV] ῥάβδος εὐθύτητος ἡ RP • **σου** Treg NIV RP] αὐτοῦ WH **12 ὡς ἱμάτιον** WH Treg NIV] – RP

2:1 Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως ⸂προσέχειν ἡμᾶς⸃ τοῖς ἀκουσθεῖσιν,
μήποτε παραρυῶμεν. **2** εἰ γὰρ ὁ δι᾽ ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο
βέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν,
3 πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας, ἥτις, ἀρχὴν
λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη,
4 συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασιν καὶ ποικίλαις
δυνάμεσιν καὶ πνεύματος ἁγίου μερισμοῖς κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν;

5 Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξεν τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν, περὶ ἧς
λαλοῦμεν· **6** διεμαρτύρατο δέ πού τις λέγων· Τί ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι μιμνῄσκῃ
αὐτοῦ, ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν; **7** ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ
τι παρ᾽ ἀγγέλους, δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας ⸀αὐτόν, **8** πάντα ὑπέταξας
ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ· ἐν ⸂τῷ γὰρ⸃ ⸀ὑποτάξαι τὰ πάντα οὐδὲν ἀφῆκεν
αὐτῷ ἀνυπότακτον. νῦν δὲ οὔπω ὁρῶμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα· **9** τὸν
δὲ βραχύ τι παρ᾽ ἀγγέλους ἠλαττωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν διὰ τὸ πάθημα
τοῦ θανάτου δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον, ὅπως ⸀χωρὶς θεοῦ ὑπὲρ παντὸς
γεύσηται θανάτου.

10 Ἔπρεπεν γὰρ αὐτῷ, δι᾽ ὃν τὰ πάντα καὶ δι᾽ οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς
υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων
τελειῶσαι. **11** ὅ τε γὰρ ἁγιάζων καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς πάντες· δι᾽ ἣν αἰτίαν
οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν, **12** λέγων· Ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου
τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε· **13** καὶ πάλιν· Ἐγὼ ἔσομαι
πεποιθὼς ἐπ᾽ αὐτῷ· καὶ πάλιν· Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἅ μοι ἔδωκεν ὁ θεός.

14 Ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία κεκοινώνηκεν ⸂αἵματος καὶ σαρκός⸃, καὶ αὐτὸς
παραπλησίως μετέσχεν τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ
κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ᾽ ἔστι τὸν διάβολον, **15** καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους,
ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας. **16** οὐ γὰρ δήπου
ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραὰμ ἐπιλαμβάνεται. **17** ὅθεν
ὤφειλεν κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων γένηται καὶ

2:1 **προσέχειν ἡμᾶς** WH Treg NIV] ἡμᾶς προσέχειν RP **7** **αὐτόν** NIV RP] + καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου WH Treg **8** **τῷ γὰρ** WH Treg NIV] γὰρ τῷ RP • **ὑποτάξαι** Holmes WH[marg]] + αὐτῷ WH Treg NIV RP **9** **χωρὶς** Holmes] χάριτι WH Treg NIV RP **14** **αἵματος καὶ σαρκός** WH Treg NIV] σαρκός καὶ αἵματος RP

πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν θεόν, εἰς τὸ ἱλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ·
18 ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθείς, δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι.

3:1 Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, κατανοήσατε
τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν ⸀Ἰησοῦν, **2** πιστὸν ὄντα τῷ
ποιήσαντι αὐτὸν ὡς καὶ Μωϋσῆς ⸀ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. **3** πλείονος γὰρ ⸂οὗτος
δόξης⸃ παρὰ Μωϋσῆν ἠξίωται καθʼ ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ
κατασκευάσας αὐτόν· **4** πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπό τινος, ὁ ⸀δὲ
πάντα κατασκευάσας θεός. **5** καὶ Μωϋσῆς μὲν πιστὸς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ
ὡς θεράπων εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησομένων, **6** Χριστὸς δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν
οἶκον αὐτοῦ· ⸀ὅς οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς, ⸀ἐὰν τὴν παρρησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς
⸀ἐλπίδος κατάσχωμεν.

7 Διό, καθὼς λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ
ἀκούσητε, **8** μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, κατὰ
τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, **9** οὗ ⸀ἐπείρασαν οἱ πατέρες ὑμῶν ⸂ἐν
δοκιμασίᾳ⸃ καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου **10** τεσσεράκοντα ἔτη· διὸ προσώχθισα τῇ
γενεᾷ ⸀ταύτῃ καὶ εἶπον· Ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ· αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς
ὁδούς μου· **11** ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου· Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν
μου. **12** βλέπετε, ἀδελφοί, μήποτε ἔσται ἔν τινι ὑμῶν καρδία πονηρὰ ἀπιστίας
ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ θεοῦ ζῶντος, **13** ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθʼ ἑκάστην
ἡμέραν, ἄχρις οὗ τὸ Σήμερον καλεῖται, ἵνα μὴ σκληρυνθῇ ⸂τις ἐξ ὑμῶν⸃ ἀπάτῃ
τῆς ἁμαρτίας· **14** μέτοχοι γὰρ ⸂τοῦ Χριστοῦ γεγόναμεν⸃, ἐάνπερ τὴν ἀρχὴν τῆς
ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν. **15** ἐν τῷ λέγεσθαι· Σήμερον
ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, Μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ
παραπικρασμῷ. **16** τίνες γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν; ἀλλʼ οὐ πάντες οἱ
ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ Μωϋσέως; **17** τίσιν δὲ προσώχθισεν τεσσεράκοντα
ἔτη; οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσασιν, ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ; **18** τίσιν δὲ

3:1 Ἰησοῦν WH Treg NIV] + Χριστόν RP **2 ἐν** Holmes WH[marg]] + ὅλῳ WH Treg NIV RP **3 οὗτος δόξης** WH Treg NIV] δόξης οὗτος RP **4 δὲ** WH Treg NIV] + τὰ RP **6 ὅς** Holmes] οὗ WH Treg NIV RP • **ἐὰν** WH Treg] ἐάνπερ NIV RP • **ἐλπίδος** NIV] + μέχρι τέλους βεβαίαν WH Treg RP **9 ἐπείρασαν** WH Treg NIV] + με RP • **ἐν δοκιμασίᾳ** WH Treg NIV] ἐδοκιμασάν με RP **10 ταύτῃ** WH Treg NIV] ἐκείνῃ RP **13 τις ἐξ ὑμῶν** WH Treg NIV] ἐξ ὑμῶν τις RP **14 τοῦ Χριστοῦ γεγόναμεν** WH Treg NIV] γεγόναμεν τοῦ Χριστοῦ RP

ὤμοσεν μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασιν;
19 *καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι᾽ ἀπιστίαν.*

4:1 Φοβηθῶμεν οὖν μήποτε καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν
εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκέναι· **2** καὶ γάρ ἐσμεν
εὐηγγελισμένοι καθάπερ κἀκεῖνοι, ἀλλ᾽ οὐκ ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς
ἐκείνους, μὴ ⸀συγκεκερασμένους τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν. **3** εἰσερχόμεθα
γὰρ ⸀εἰς κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαντες, καθὼς εἴρηκεν· Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ
ὀργῇ μου, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου, καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ
καταβολῆς κόσμου γενηθέντων, **4** εἴρηκεν γάρ που περὶ τῆς ἑβδόμης οὕτως·
Καὶ κατέπαυσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ,
5 καὶ ἐν τούτῳ πάλιν· Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. **6** ἐπεὶ
οὖν ἀπολείπεται τινὰς εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν, καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες
οὐκ εἰσῆλθον δι᾽ ἀπείθειαν, **7** πάλιν τινὰ ὁρίζει ἡμέραν, Σήμερον, ἐν Δαυὶδ
λέγων μετὰ τοσοῦτον χρόνον, καθὼς ⸀προείρηται, Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς
αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν· **8** εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς
κατέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας. **9** ἄρα ἀπολείπεται
σαββατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ· **10** ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ
καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ θεός.
11 σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν, ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ
τις ὑποδείγματι πέσῃ τῆς ἀπειθείας.

12 Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ καὶ ἐνεργὴς καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν
μάχαιραν δίστομον καὶ διϊκνούμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς ⸀καὶ πνεύματος,
ἁρμῶν τε καὶ μυελῶν, καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας· **13** καὶ
οὐκ ἔστιν κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ, πάντα δὲ γυμνὰ καὶ τετραχηλισμένα
τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος.

14 Ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν διεληλυθότα τοὺς οὐρανούς, Ἰησοῦν
τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας· **15** οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ
δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, ⸀πεπειρασμένον δὲ κατὰ πάντα
καθ᾽ ὁμοιότητα χωρὶς ἁμαρτίας. **16** προσερχώμεθα οὖν μετὰ παρρησίας

4:2 ***συγκεκερασμένους*** WH Treg RP NA] *συγκεκερασμένος* NIV **3** ***εἰς*** Holmes WH[marg]] + *τὴν* WH Treg NIV RP **7** ***προείρηται*** WH Treg NIV] *εἴρηται* RP **12** ***καὶ*** WH Treg NIV] *τε καὶ* RP **15** ***πεπειρασμένον*** WH Treg NIV] *πεπειραμένον* RP

τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεος καὶ χάριν εὕρωμεν εἰς εὔκαιρον
βοήθειαν.

5:1 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος ὑπὲρ ἀνθρώπων
καθίσταται τὰ πρὸς τὸν θεόν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν,
2 μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσι καὶ πλανωμένοις ἐπεὶ καὶ αὐτὸς
περίκειται ἀσθένειαν, **3** καὶ ⸂δι᾽ αὐτὴν⸃ ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτως
καὶ περὶ ⸀αὑτοῦ προσφέρειν ⸀περὶ ἁμαρτιῶν. **4** καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει
τὴν τιμήν, ἀλλὰ καλούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ⸀καθώσπερ καὶ Ἀαρών.

5 Οὕτως καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασεν γενηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ᾽ ὁ
λαλήσας πρὸς αὐτόν· Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε· **6** καθὼς καὶ
ἐν ἑτέρῳ λέγει· Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισέδεκ, **7** ὃς ἐν
ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον
σῴζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας
καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας, **8** καίπερ ὢν υἱός, ἔμαθεν ἀφ᾽ ὧν ἔπαθεν
τὴν ὑπακοήν, **9** καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο ⸂πᾶσιν τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ⸃ αἴτιος
σωτηρίας αἰωνίου, **10** προσαγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν
Μελχισέδεκ.

11 Περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμήνευτος λέγειν, ἐπεὶ νωθροὶ
γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς· **12** καὶ γὰρ ὀφείλοντες εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον,
πάλιν χρείαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς ⸀τινὰ τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν
λογίων τοῦ θεοῦ, καὶ γεγόνατε χρείαν ἔχοντες γάλακτος, ⸀οὐ στερεᾶς τροφῆς.
13 πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γάλακτος ἄπειρος λόγου δικαιοσύνης, νήπιος γάρ
ἐστιν· **14** τελείων δέ ἐστιν ἡ στερεὰ τροφή, τῶν διὰ τὴν ἕξιν τὰ αἰσθητήρια
γεγυμνασμένα ἐχόντων πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ.

6:1 Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ Χριστοῦ λόγον ἐπὶ τὴν τελειότητα
φερώμεθα, μὴ πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων,
καὶ πίστεως ἐπὶ θεόν, **2** βαπτισμῶν ⸀διδαχὴν ἐπιθέσεώς τε χειρῶν, ἀναστάσεώς
⸀τε νεκρῶν καὶ κρίματος αἰωνίου. **3** καὶ τοῦτο ⸀ποιήσομεν ἐάνπερ ἐπιτρέπῃ

5:3 **δι᾽ αὐτὴν** WH Treg NIV] διὰ ταύτην RP• **αὑτοῦ** Holmes] ἑαυτοῦ WH Treg RP; αὐτοῦ NIV • **περὶ** WH Treg NIV] ὑπὲρ RP **4** **καθώσπερ** WH Treg NIV] καθάπερ RP **9** **πᾶσιν τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ** WH Treg NIV] τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν RP **12** **τινὰ** WH NIV] τίνα Treg RP • **οὐ** WH] καὶ οὐ Treg NIV RP **6:2** **διδαχὴν** WH] διδαχῆς Treg NIV RP • **τε** Treg NIV RP] – WH **3** **ποιήσομεν** WH Treg NIV] ποιήσωμεν RP

ὁ θεός. **4** Ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἅπαξ φωτισθέντας γευσαμένους τε τῆς δωρεᾶς
τῆς ἐπουρανίου καὶ μετόχους γενηθέντας πνεύματος ἁγίου **5** καὶ καλὸν
γευσαμένους θεοῦ ῥῆμα δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος, **6** καὶ παραπεσόντας,
πάλιν ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυροῦντας ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ
θεοῦ καὶ παραδειγματίζοντας. **7** γῆ γὰρ ἡ πιοῦσα τὸν ἐπ' αὐτῆς ⸂ἐρχόμενον
πολλάκις⸃ ὑετόν, καὶ τίκτουσα βοτάνην εὔθετον ἐκείνοις δι' οὓς καὶ γεωργεῖται,
μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ θεοῦ· **8** ἐκφέρουσα δὲ ἀκάνθας καὶ τριβόλους
ἀδόκιμος καὶ κατάρας ἐγγύς, ἧς τὸ τέλος εἰς καῦσιν.

9 Πεπείσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ κρείσσονα καὶ ἐχόμενα
σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτως λαλοῦμεν· **10** οὐ γὰρ ἄδικος ὁ θεὸς ἐπιλαθέσθαι τοῦ
ἔργου ὑμῶν ⸀καὶ τῆς ἀγάπης ἧς ἐνεδείξασθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες
τοῖς ἁγίοις καὶ διακονοῦντες. **11** ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν
ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν πρὸς τὴν πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους,
12 ἵνα μὴ νωθροὶ γένησθε, μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας
κληρονομούντων τὰς ἐπαγγελίας.

13 Τῷ γὰρ Ἀβραὰμ ἐπαγγειλάμενος ὁ θεός, ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχεν μείζονος
ὀμόσαι, ὤμοσεν καθ' ἑαυτοῦ, **14** λέγων· ⸀Εἰ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε καὶ
πληθύνων πληθυνῶ σε· **15** καὶ οὕτως μακροθυμήσας ἐπέτυχεν τῆς ἐπαγγελίας.
16 ⸀ἄνθρωποι γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὀμνύουσιν, καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας
πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος· **17** ἐν ᾧ περισσότερον βουλόμενος ὁ θεὸς
ἐπιδεῖξαι τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ
ἐμεσίτευσεν ὅρκῳ, **18** ἵνα διὰ δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον
ψεύσασθαι ⸀θεόν, ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι
τῆς προκειμένης ἐλπίδος· **19** ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς, ⸀ἀσφαλῆ τε
καὶ βεβαίαν καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος, **20** ὅπου
πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισέδεκ ἀρχιερεὺς
γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.

7:1 Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισέδεκ, βασιλεὺς Σαλήμ, ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ
ὑψίστου, ⸀ὁ συναντήσας Ἀβραὰμ ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων

6:7 ***ἐρχόμενον πολλάκις*** WH Treg NIV] πολλάκις ἐρχόμενον RP **10** ***καὶ*** WH Treg NIV] + τοῦ κόπου RP **14** ***Εἰ*** WH Treg NIV] Ἦ RP **16** ***ἄνθρωποι*** WH Treg NIV] + μὲν RP **18** ***θεόν*** WH Treg RP] τὸν θεόν NIV **19** ***ἀσφαλῆ*** WH NIV RP] ἀσφαλήν Treg **7:1** ***ὁ*** WH NIV RP] ὃς Treg

καὶ εὐλογήσας αὐτόν, **2** ᾧ καὶ δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν Ἀβραάμ, πρῶτον
μὲν ἑρμηνευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ, ὅ
ἐστιν βασιλεὺς εἰρήνης, **3** ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος, μήτε ἀρχὴν
ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος ἔχων, ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ υἱῷ τοῦ θεοῦ, μένει ἱερεὺς
εἰς τὸ διηνεκές.

4 Θεωρεῖτε δὲ πηλίκος οὗτος ⸀ᾧ δεκάτην Ἀβραὰμ ἔδωκεν ἐκ τῶν
ἀκροθινίων ὁ πατριάρχης. **5** καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν Λευὶ τὴν ἱερατείαν
λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκατοῦν τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον, τοῦτ᾽
ἔστιν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καίπερ ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς ὀσφύος Ἀβραάμ·
6 ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος ἐξ αὐτῶν δεδεκάτωκεν ⸀Ἀβραάμ, καὶ τὸν ἔχοντα
τὰς ἐπαγγελίας εὐλόγηκεν. **7** χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας τὸ ἔλαττον ὑπὸ
τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται. **8** καὶ ὧδε μὲν δεκάτας ἀποθνῄσκοντες ἄνθρωποι
λαμβάνουσιν, ἐκεῖ δὲ μαρτυρούμενος ὅτι ζῇ. **9** καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν, δι᾽ Ἀβραὰμ
καὶ Λευὶ ὁ δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτωται, **10** ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ τοῦ
πατρὸς ἦν ὅτε συνήντησεν αὐτῷ ⸀Μελχισέδεκ.

11 Εἰ μὲν οὖν τελείωσις διὰ τῆς Λευιτικῆς ἱερωσύνης ἦν, ὁ λαὸς γὰρ ἐπ᾽
⸀αὐτῆς ⸀νενομοθέτηται, τίς ἔτι χρεία κατὰ τὴν τάξιν Μελχισέδεκ ἕτερον
ἀνίστασθαι ἱερέα καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρὼν λέγεσθαι; **12** μετατιθεμένης
γὰρ τῆς ἱερωσύνης ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται. **13** ἐφ᾽ ὃν γὰρ
λέγεται ταῦτα φυλῆς ἑτέρας μετέσχηκεν, ἀφ᾽ ἧς οὐδεὶς προσέσχηκεν τῷ
θυσιαστηρίῳ· **14** πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ Ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ κύριος ἡμῶν, εἰς ἣν
φυλὴν ⸂περὶ ἱερέων οὐδὲν⸃ Μωϋσῆς ἐλάλησεν.

15 Καὶ περισσότερον ἔτι κατάδηλόν ἐστιν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα
Μελχισέδεκ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος, **16** ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς ⸀σαρκίνης
γέγονεν ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου, **17** ⸀μαρτυρεῖται γὰρ ὅτι
Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισέδεκ. **18** ἀθέτησις μὲν γὰρ
γίνεται προαγούσης ἐντολῆς διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές, **19** οὐδὲν γὰρ
ἐτελείωσεν ὁ νόμος, ἐπεισαγωγὴ δὲ κρείττονος ἐλπίδος, δι᾽ ἧς ἐγγίζομεν τῷ
θεῷ.

7:4 **ᾧ** WH Treg] + *καὶ* NIV RP **6** **Ἀβραάμ** WH Treg NIV] *τὸν Ἀβραάμ* RP **10** **Μελχισέδεκ** WH Treg NIV] *ὁ Μελχισέδεκ* RP **11** **αὐτῆς** WH Treg NIV] *αὐτῇ* RP • **νενομοθέτηται** WH Treg NIV] *νενομοθέτητο* RP **14** **περὶ ἱερέων οὐδὲν** WH Treg NIV] *οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης* RP **16** **σαρκίνης** WH Treg NIV] *σαρκικῆς* RP **17** **μαρτυρεῖται** WH Treg NIV] *μαρτυρεῖ* RP

20 Καὶ καθ’ ὅσον οὐ χωρὶς ὁρκωμοσίας (οἱ μὲν γὰρ χωρὶς ὁρκωμοσίας
εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες, **21** ὁ δὲ μετὰ ὁρκωμοσίας διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν·
Ὤμοσεν κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται, Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν ⸀αἰῶνα), **22** κατὰ
⸀τοσοῦτο ⸀κρείττονος διαθήκης γέγονεν ἔγγυος Ἰησοῦς.
23 Καὶ οἱ μὲν πλείονές εἰσιν γεγονότες ἱερεῖς διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι
παραμένειν· **24** ὁ δὲ διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα ἀπαράβατον ἔχει τὴν
ἱερωσύνην· **25** ὅθεν καὶ σῴζειν εἰς τὸ παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι’
αὐτοῦ τῷ θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν.
26 Τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ⸀καὶ ἔπρεπεν ἀρχιερεύς, ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος,
κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος·
27 ὃς οὐκ ἔχει καθ’ ἡμέραν ἀνάγκην, ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, πρότερον ὑπὲρ τῶν
ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ (τοῦτο γὰρ ἐποίησεν
ἐφάπαξ ἑαυτὸν ἀνενέγκας)· **28** ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρχιερεῖς
ἔχοντας ἀσθένειαν, ὁ λόγος δὲ τῆς ὁρκωμοσίας τῆς μετὰ τὸν νόμον υἱόν, εἰς τὸν
αἰῶνα τετελειωμένον.

8:1 Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς
ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς, **2** τῶν ἁγίων
λειτουργὸς καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν ὁ κύριος, ⸀οὐκ ἄνθρωπος.
3 πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται· ὅθεν
ἀναγκαῖον ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὃ προσενέγκῃ. **4** εἰ μὲν ⸀οὖν ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ’
ἂν ἦν ἱερεύς, ⸀ὄντων τῶν προσφερόντων κατὰ ⸀νόμον τὰ δῶρα· **5** (οἵτινες
ὑποδείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσιν τῶν ἐπουρανίων, καθὼς κεχρημάτισται
Μωϋσῆς μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν σκηνήν, Ὅρα γάρ, φησίν, ποιήσεις πάντα κατὰ
τὸν τύπον τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει)· **6** ⸀νυνὶ δὲ διαφορωτέρας τέτυχεν
λειτουργίας, ὅσῳ καὶ κρείττονός ἐστιν διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν
ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται.
7 Εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος, οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο τόπος·
8 μεμφόμενος γὰρ ⸀αὐτοὺς λέγει· Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ

7:21 *αἰῶνα* WH Treg NIV] + *κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ* RP **22 *τοσοῦτο*** WH Treg NIV] *τοσοῦτον* RP • ***κρείττονος*** Treg RP] *καὶ κρείττονος* WH NIV **26 *καὶ*** WH Treg NIV] – RP **8:2 *οὐκ*** WH Treg NIV] *καὶ οὐκ* RP **4 *οὖν*** WH Treg NIV] *γὰρ* RP • ***ὄντων*** WH Treg NIV] + *τῶν ἱερέων* RP • ***νόμον*** WH Treg NIV] *τὸν νόμον* RP **6 *νυνὶ*** Treg NIV RP] *νῦν* WH **8 *αὐτοὺς*** WH NIV] *αὐτοῖς* RP Treg

συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα διαθήκην καινήν, **9** οὐ
κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου
μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι αὐτοὶ οὐκ
ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, κἀγὼ ἠμέλησα αὐτῶν, λέγει κύριος. **10** ὅτι αὕτη
ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει
κύριος, διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν
ἐπιγράψω αὐτούς, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν.
11 καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πολίτην αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ, λέγων· Γνῶθι τὸν κύριον, ὅτι πάντες εἰδήσουσίν με ἀπὸ ⸀μικροῦ ἕως
μεγάλου αὐτῶν. **12** ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν
⸀αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. **13** ἐν τῷ λέγειν Καινὴν πεπαλαίωκεν τὴν πρώτην,
τὸ δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.

9:1 Εἶχε μὲν ⸀οὖν ἡ πρώτη δικαιώματα λατρείας τό τε ἅγιον κοσμικόν.
2 σκηνὴ γὰρ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη ἐν ᾗ ἥ τε λυχνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ
πρόθεσις τῶν ἄρτων, ἥτις λέγεται Ἅγια· **3** μετὰ δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα
σκηνὴ ἡ λεγομένη ⸂Ἅγια Ἁγίων⸃, **4** χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατήριον καὶ τὴν
κιβωτὸν τῆς διαθήκης περικεκαλυμμένην πάντοθεν χρυσίῳ, ἐν ᾗ στάμνος
χρυσῆ ἔχουσα τὸ μάννα καὶ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν ἡ βλαστήσασα καὶ αἱ πλάκες τῆς
διαθήκης, **5** ὑπεράνω δὲ αὐτῆς Χερουβὶν δόξης κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστήριον·
περὶ ὧν οὐκ ἔστιν νῦν λέγειν κατὰ μέρος.

6 Τούτων δὲ οὕτως κατεσκευασμένων, εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν διὰ
παντὸς εἰσίασιν οἱ ἱερεῖς τὰς λατρείας ἐπιτελοῦντες, **7** εἰς δὲ τὴν δευτέραν
ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιερεύς, οὐ χωρὶς αἵματος, ὃ προσφέρει ὑπὲρ
ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων, **8** τοῦτο δηλοῦντος τοῦ πνεύματος
τοῦ ἁγίου, μήπω πεφανερῶσθαι τὴν τῶν ἁγίων ὁδὸν ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς
ἐχούσης στάσιν, **9** ἥτις παραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα, καθ᾽ ⸀ἣν
δῶρά τε καὶ θυσίαι προσφέρονται μὴ δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν τελειῶσαι τὸν
λατρεύοντα, **10** μόνον ἐπὶ βρώμασιν καὶ πόμασιν καὶ διαφόροις βαπτισμοῖς,
⸀δικαιώματα σαρκὸς μέχρι καιροῦ διορθώσεως ἐπικείμενα.

8:11 μικροῦ WH Treg NIV] + αὐτῶν RP **12 αὐτῶν** WH Treg NIV] + καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν RP **9:1 οὖν** Holmes WH[marg]] + καὶ WH Treg NIV RP **3 Ἅγια Ἁγίων** WH NIV RP] τὰ ἅγια τῶν ἁγίων Treg **9 ἣν** WH Treg NIV] ὃν RP **10 δικαιώματα** WH NIV] καὶ δικαιώματα Treg; καὶ δικαιώμασιν RP

11 Χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν ⸀γενομένων ἀγαθῶν διὰ τῆς
μείζονος καὶ τελειοτέρας σκηνῆς οὐ χειροποιήτου, τοῦτ᾽ ἔστιν οὐ ταύτης τῆς
κτίσεως, **12** οὐδὲ δι᾽ αἵματος τράγων καὶ μόσχων διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος,
εἰσῆλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ ἅγια, αἰωνίαν λύτρωσιν εὑράμενος. **13** εἰ γὰρ τὸ αἷμα
⸂τράγων καὶ ταύρων⸃ καὶ σποδὸς δαμάλεως ῥαντίζουσα τοὺς κεκοινωμένους
ἁγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα, **14** πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ
Χριστοῦ, ὃς διὰ πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ θεῷ,
καθαριεῖ τὴν συνείδησιν ⸀ἡμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ λατρεύειν θεῷ ζῶντι.
15 Καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης ἐστίν, ὅπως θανάτου γενομένου
εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων τὴν ἐπαγγελίαν
λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας. **16** ὅπου γὰρ διαθήκη,
θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου· **17** διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς
βεβαία, ἐπεὶ ⸀μήποτε ἰσχύει ὅτε ζῇ ὁ διαθέμενος. **18** ὅθεν οὐδὲ ἡ πρώτη χωρὶς
αἵματος ἐγκεκαίνισται· **19** λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ ⸀τὸν νόμον
ὑπὸ Μωϋσέως παντὶ τῷ λαῷ, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν ⸀μόσχων μετὰ ὕδατος καὶ
ἐρίου κοκκίνου καὶ ὑσσώπου αὐτό τε τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν λαὸν ἐράντισεν,
20 λέγων· Τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ θεός·
21 καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας τῷ αἵματι ὁμοίως
ἐράντισεν. **22** καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, καὶ
χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις.
23 Ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς τούτοις
καθαρίζεσθαι, αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττοσι θυσίαις παρὰ ταύτας. **24** οὐ
γὰρ εἰς χειροποίητα ⸂εἰσῆλθεν ἅγια⸃ Χριστός, ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ᾽
εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανόν, νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν·
25 οὐδ᾽ ἵνα πολλάκις προσφέρῃ ἑαυτόν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ
ἅγια κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ, **26** ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις παθεῖν
ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· ⸀νυνὶ δὲ ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων εἰς ἀθέτησιν
⸀ἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται. **27** καὶ καθ᾽ ὅσον ἀπόκειται τοῖς
ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις, **28** οὕτως καὶ ὁ Χριστός,

---

9:11 **γενομένων** WH NIV] μελλόντων Treg RP **13** **τράγων καὶ ταύρων** WH Treg NIV] ταύρων καὶ τράγων RP **14** **ἡμῶν** WH NIV] ὑμῶν Treg RP **17** **μήποτε** Treg NIV RP] μὴ τότε WH **19** **τὸν** WH Treg NIV] – RP • **μόσχων** NIV] + καὶ τῶν τράγων WH Treg NA; καὶ τράγων RP **24** **εἰσῆλθεν ἅγια** WH Treg NIV] ἅγια εἰσῆλθεν ὁ RP **26** **νυνὶ** WH Treg NIV] νῦν RP • **ἁμαρτίας** NIV RP] τῆς ἁμαρτίας WH Treg NA

ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις εἰς σωτηρίαν.

10:1 Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν
εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ᾽ ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς θυσίαις ἃς προσφέρουσιν εἰς
τὸ διηνεκὲς οὐδέποτε ⸀δύναται τοὺς προσερχομένους τελειῶσαι· **2** ἐπεὶ οὐκ ἂν
ἐπαύσαντο προσφερόμεναι, διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν ἁμαρτιῶν τοὺς
λατρεύοντας ἅπαξ ⸀κεκαθαρισμένους; **3** ἀλλ᾽ ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν
κατ᾽ ἐνιαυτόν, **4** ἀδύνατον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας.
5 διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον λέγει· Θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας,
σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι· **6** ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ εὐδόκησας.
7 τότε εἶπον· Ἰδοὺ ἥκω, ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ, τοῦ ποιῆσαι,
ὁ θεός, τὸ θέλημά σου. **8** ἀνώτερον λέγων ὅτι ⸂Θυσίας καὶ προσφορὰς⸃ καὶ
ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας οὐδὲ εὐδόκησας, αἵτινες κατὰ
⸀νόμον προσφέρονται, **9** τότε εἴρηκεν· Ἰδοὺ ἥκω τοῦ ⸀ποιῆσαι τὸ θέλημά σου·
ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ. **10** ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι ⸀ἐσμὲν
διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ σώματος Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐφάπαξ.

11 Καὶ πᾶς μὲν ἱερεὺς ἕστηκεν καθ᾽ ἡμέραν λειτουργῶν καὶ τὰς αὐτὰς
πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἵτινες οὐδέποτε δύνανται περιελεῖν ἁμαρτίας.
12 ⸀οὗτος δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν εἰς τὸ διηνεκὲς ἐκάθισεν
ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ, **13** τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ
ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ, **14** μιᾷ γὰρ προσφορᾷ τετελείωκεν εἰς τὸ διηνεκὲς
τοὺς ἁγιαζομένους. **15** μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, μετὰ γὰρ τὸ
⸀εἰρηκέναι· **16** Αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας
ἐκείνας, λέγει κύριος, διδοὺς νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ ⸂τὴν
διάνοιαν⸃ αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς, **17** ⸀καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν
ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ ⸀μνησθήσομαι ἔτι· **18** ὅπου δὲ ἄφεσις τούτων, οὐκέτι
προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας.

10:1 δύναται NIV] *δύνανται* WH Treg RP **2 κεκαθαρισμένους** WH Treg NIV] *κεκαθαρμένους* RP **8 Θυσίας καὶ προσφορὰς** WH Treg NIV] *Θυσίαν καὶ προσφορὰν* RP • **νόμον** WH Treg NIV] *τόν νόμον* RP **9 ποιῆσαι** WH Treg NIV] + *ὁ θεός* RP **10 ἐσμὲν** WH Treg NIV] + *οἱ* RP **12 οὗτος** WH Treg NIV] *αὐτὸς* RP **15 εἰρηκέναι** WH Treg NIV] *προειρηκέναι* RP **16 τὴν διάνοιαν** WH Treg NIV] *τῶν διανοιῶν* RP **17 καὶ** WH Treg RP NA] *ὕστερον λέγει καὶ* NIV • **μνησθήσομαι** WH Treg NIV] *μνησθῶ* RP

19 Ἔχοντες οὖν, ἀδελφοί, παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ἁγίων ἐν τῷ
αἵματι Ἰησοῦ, **20** ἣν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν διὰ τοῦ
καταπετάσματος, τοῦτ᾽ ἔστιν τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, **21** καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν
οἶκον τοῦ θεοῦ, **22** προσερχώμεθα μετὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ
πίστεως, ῥεραντισμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς καὶ λελουσμένοι
τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ· **23** κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλινῆ,
πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος· **24** καὶ κατανοῶμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν
ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων, **25** μὴ ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν,
καθὼς ἔθος τισίν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ βλέπετε
ἐγγίζουσαν τὴν ἡμέραν.

26 Ἑκουσίως γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν
τῆς ἀληθείας, οὐκέτι περὶ ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται θυσία, **27** φοβερὰ δέ
τις ἐκδοχὴ κρίσεως καὶ πυρὸς ζῆλος ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς ὑπεναντίους.
28 ἀθετήσας τις νόμον Μωϋσέως χωρὶς οἰκτιρμῶν ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶν μάρτυσιν
ἀποθνῄσκει· **29** πόσῳ δοκεῖτε χείρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ τὸν υἱὸν τοῦ
θεοῦ καταπατήσας, καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἡγησάμενος ἐν ᾧ ἡγιάσθη,
καὶ τὸ πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας. **30** οἴδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα· Ἐμοὶ
ἐκδίκησις, ἐγὼ ⸀ἀνταποδώσω· καὶ πάλιν· ⸂Κρινεῖ κύριος⸃ τὸν λαὸν αὐτοῦ.
31 φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος.

32 Ἀναμιμνῄσκεσθε δὲ τὰς πρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες πολλὴν
ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων, **33** τοῦτο μὲν ὀνειδισμοῖς τε καὶ θλίψεσιν
θεατριζόμενοι, τοῦτο δὲ κοινωνοὶ τῶν οὕτως ἀναστρεφομένων γενηθέντες·
34 καὶ γὰρ τοῖς ⸀δεσμίοις συνεπαθήσατε, καὶ τὴν ἁρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων
ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε, γινώσκοντες ἔχειν ⸀ἑαυτοὺς κρείττονα
⸀ὕπαρξιν καὶ μένουσαν. **35** μὴ ἀποβάλητε οὖν τὴν παρρησίαν ὑμῶν, ἥτις ἔχει
⸂μεγάλην μισθαποδοσίαν⸃, **36** ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρείαν ἵνα τὸ θέλημα τοῦ
θεοῦ ποιήσαντες κομίσησθε τὴν ἐπαγγελίαν· **37** ἔτι γὰρ μικρὸν ὅσον ὅσον, ὁ
ἐρχόμενος ἥξει καὶ οὐ χρονίσει· **38** ὁ δὲ δίκαιός ⸀μου ἐκ πίστεως ζήσεται, καὶ

10:30 ***ἀνταποδώσω*** WH Treg NIV] + *λέγει κύριος* RP • **Κρινεῖ κύριος** WH Treg NIV] *κύριος κρινεῖ* RP **34** ***δεσμίοις*** WH Treg NIV] *δεσμοῖς μου* RP • **ἑαυτοὺς** WH Treg NIV] *ἑαυτοῖς* RP • ***ὕπαρξιν*** WH Treg NIV] + *ἐν οὐρανοῖς* RP **35** ***μεγάλην μισθαποδοσίαν*** WH Treg NIV] *μισθαποδοσίαν μεγάλην* RP **38** ***μου*** WH Treg NIV] – RP

ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ. **39** ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν
ὑποστολῆς εἰς ἀπώλειαν, ἀλλὰ πίστεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς.

11:1 Ἔστιν δὲ πίστις ἐλπιζομένων ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγχος οὐ
βλεπομένων· **2** ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι. **3** πίστει
νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομένων ⸂τὸ
βλεπόμενον⸃ γεγονέναι.

4 Πίστει πλείονα θυσίαν Ἅβελ παρὰ Κάϊν προσήνεγκεν τῷ θεῷ, δι’ ἧς
ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ ⸂τοῦ θεοῦ⸃, καὶ
δι’ αὐτῆς ἀποθανὼν ἔτι ⸀λαλεῖ. **5** Πίστει Ἑνὼχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον,
καὶ οὐχ ηὑρίσκετο διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ θεός· πρὸ γὰρ τῆς ⸀μεταθέσεως
μεμαρτύρηται εὐαρεστηκέναι τῷ θεῷ, **6** χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον
εὐαρεστῆσαι, πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον τῷ θεῷ ὅτι ἔστιν καὶ τοῖς
ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαποδότης γίνεται. **7** πίστει χρηματισθεὶς Νῶε περὶ τῶν
μηδέπω βλεπομένων εὐλαβηθεὶς κατεσκεύασεν κιβωτὸν εἰς σωτηρίαν τοῦ
οἴκου αὐτοῦ, δι’ ἧς κατέκρινεν τὸν κόσμον, καὶ τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης
ἐγένετο κληρονόμος.

8 ⸀Πίστει καλούμενος Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν εἰς ⸀τόπον ὃν ἤμελλεν
λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν, καὶ ἐξῆλθεν μὴ ἐπιστάμενος ποῦ ἔρχεται. **9** πίστει
παρῴκησεν εἰς γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς ἀλλοτρίαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας μετὰ
Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ τῶν συγκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς· **10** ἐξεδέχετο
γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ θεός.
11 πίστει καὶ ⸂αὐτῇ Σάρρᾳ⸃ δύναμιν εἰς καταβολὴν σπέρματος ἔλαβεν καὶ
παρὰ καιρὸν ⸀ἡλικίας, ἐπεὶ πιστὸν ἡγήσατο τὸν ἐπαγγειλάμενον· **12** διὸ καὶ
ἀφ’ ἑνὸς ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα νενεκρωμένου, καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ
τῷ πλήθει καὶ ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἡ ἀναρίθμητος.

13 Κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ ⸀λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας,
ἀλλὰ πόρρωθεν αὐτὰς ἰδόντες καὶ ἀσπασάμενοι, καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι ξένοι
καὶ παρεπίδημοί εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς. **14** οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες ἐμφανίζουσιν

11:3 τὸ βλεπόμενον WH Treg NIV] τά βλεπόμενα RP **4 τοῦ θεοῦ** WH NIV RP] τῷ θεῷ Treg • **λαλεῖ** WH Treg NIV] λαλεῖται RP **5 μεταθέσεως** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP **8 Πίστει** WH NIV RP] + ὁ Treg • **τόπον** WH Treg NIV] τὸν τόπον RP **11 αὐτῇ Σάρρᾳ** Holmes WH[marg]] αὐτὴ Σάρρα WH Treg RP; αὐτὴ Σάρρα στεῖρα NIV • **ἡλικίας** WH Treg NIV] + ἔτεκεν RP **13 λαβόντες** NIV RP] κομισάμενοι WH Treg

ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσιν. **15** καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ⸀μνημονεύουσιν ἀφ᾽ ἧς
⸀ἐξέβησαν, εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι· **16** νῦν δὲ κρείττονος ὀρέγονται,
τοῦτ᾽ ἔστιν ἐπουρανίου. διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται αὐτοὺς ὁ θεὸς θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν, ἡτοίμασεν γὰρ αὐτοῖς πόλιν.

17 Πίστει προσενήνοχεν Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος, καὶ τὸν μονογενῆ προσέφερεν ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος, **18** πρὸς ὃν ἐλαλήθη ὅτι
Ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα, **19** λογισάμενος ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν
δυνατὸς ὁ θεός· ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ ἐκομίσατο. **20** Πίστει ⸀καὶ περὶ
μελλόντων εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακὼβ καὶ τὸν Ἠσαῦ. **21** πίστει Ἰακὼβ
ἀποθνῄσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ εὐλόγησεν, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ
ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. **22** πίστει Ἰωσὴφ τελευτῶν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν
Ἰσραὴλ ἐμνημόνευσεν, καὶ περὶ τῶν ὀστέων αὐτοῦ ἐνετείλατο.

23 Πίστει Μωϋσῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη τρίμηνον ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ,
διότι εἶδον ἀστεῖον τὸ παιδίον καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως.
24 πίστει Μωϋσῆς μέγας γενόμενος ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φαραώ,
25 μᾶλλον ἑλόμενος συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ ἢ πρόσκαιρον ἔχειν
ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν, **26** μείζονα πλοῦτον ἡγησάμενος τῶν Αἰγύπτου θησαυρῶν
τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ Χριστοῦ, ἀπέβλεπεν γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν. **27** πίστει
κατέλιπεν Αἴγυπτον, μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως, τὸν γὰρ ἀόρατον
ὡς ὁρῶν ἐκαρτέρησεν. **28** πίστει πεποίηκεν τὸ πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ
αἵματος, ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων τὰ πρωτότοκα θίγῃ αὐτῶν.

29 Πίστει διέβησαν τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς ⸀γῆς, ἧς πεῖραν
λαβόντες οἱ Αἰγύπτιοι κατεπόθησαν. **30** πίστει τὰ τείχη Ἰεριχὼ ⸀ἔπεσαν
κυκλωθέντα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. **31** πίστει Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐ συναπώλετο τοῖς
ἀπειθήσασιν, δεξαμένη τοὺς κατασκόπους μετ᾽ εἰρήνης.

32 Καὶ τί ἔτι λέγω; ἐπιλείψει ⸂με γὰρ⸃ διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ Γεδεών,
Βαράκ, ⸀Σαμψών, Ἰεφθάε, Δαυίδ τε καὶ Σαμουὴλ καὶ τῶν προφητῶν, **33** οἳ
διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον
ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων, **34** ἔσβεσαν δύναμιν πυρός, ἔφυγον

11:15 **μνημονεύουσιν** Treg] ἐμνημόνευον WH NIV RP • **ἐξέβησαν** WH Treg NIV] ἐξῆλθον RP **20** **καὶ** WH Treg NIV] – RP **29** **γῆς** WH Treg NIV] – RP **30** **ἔπεσαν** WH Treg NIV] ἔπεσεν RP **32** **με γὰρ** WH Treg NIV] γὰρ με RP • **Σαμψών** WH Treg NIV] τε καὶ Σαμψών καὶ RP

στόματα ⸀μαχαίρης, ⸀ἐδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν
πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων· **35** ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως
τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι τὴν
ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύχωσιν· **36** ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν
καὶ μαστίγων πεῖραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς· **37** ἐλιθάσθησαν,
⸀ἐπρίσθησαν, ἐν φόνῳ ⸀μαχαίρης ἀπέθανον, περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις
δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, **38** ὧν οὐκ ἦν ἄξιος
ὁ κόσμος ⸀ἐπὶ ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς
τῆς γῆς· **39** ⸀καὶ πάντες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως οὐκ ἐκομίσαντο τὴν
ἐπαγγελίαν, **40** τοῦ θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττόν τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς
ἡμῶν τελειωθῶσιν.

12:1 Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος
μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι᾽
ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, **2** ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς
πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς
ὑπέμεινεν σταυρὸν αἰσχύνης καταφρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ
κεκάθικεν.

3 Ἀναλογίσασθε γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν
εἰς ⸀ἑαυτοὺς ἀντιλογίαν, ἵνα μὴ κάμητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι.
4 οὔπω μέχρις αἵματος ἀντικατέστητε πρὸς τὴν ἁμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι,
5 καὶ ἐκλέλησθε τῆς παρακλήσεως, ἥτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται, Υἱέ μου,
μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐλεγχόμενος· **6** ὃν
γὰρ ἀγαπᾷ κύριος παιδεύει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται. **7** εἰς
παιδείαν ὑπομένετε· ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ θεός· τίς ⸀γὰρ υἱὸς ὃν οὐ
παιδεύει πατήρ; **8** εἰ δὲ χωρίς ἐστε παιδείας ἧς μέτοχοι γεγόνασι πάντες, ἄρα
νόθοι ⸂καὶ οὐχ υἱοί ἐστε⸃. **9** εἶτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἴχομεν
παιδευτὰς καὶ ἐνετρεπόμεθα· οὐ ⸀πολὺ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ πατρὶ τῶν
πνευμάτων καὶ ζήσομεν; **10** οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν

11:34 ***μαχαίρης*** WH Treg NIV] *μαχαίρας* RP • ***ἐδυναμώθησαν*** WH Treg NIV] *ἐνεδυναμώθησαν* RP **37** ***ἐπρίσθησαν*** Treg NIV] *ἐπειράσθησαν ἐπρίσθησαν* WH; *ἐπρίσθησαν ἐπειράσθησαν* RP • ***μαχαίρης*** WH Treg NIV] *μαχαίρας* RP **38** ***ἐπὶ*** WH Treg NIV] *ἐν* RP **39** ***καὶ*** Holmes] + *οὗτοι* WH Treg NIV RP **12:3** **ἑαυτοὺς** WH] ἑαυτὸν NIV Treg; *αὐτὸν* RP **7** **γὰρ** WH Treg NIV] + *ἐστιν* RP **8** ***καὶ οὐχ υἱοί ἐστε*** WH Treg NIV] *ἐστε καὶ οὐχ υἱοί* RP **9** **πολὺ** WH Treg] πολὺ δὲ NIV; πολλῷ RP

αὐτοῖς ἐπαίδευον, ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἁγιότητος
αὐτοῦ. **11** πᾶσα ⸀δὲ παιδεία πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι ἀλλὰ
λύπης, ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν τοῖς δι’ αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσιν
δικαιοσύνης.

12 Διὸ τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα ἀνορθώσατε,
13 καὶ τροχιὰς ὀρθὰς ⸀ποιεῖτε τοῖς ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χωλὸν ἐκτραπῇ, ἰαθῇ
δὲ μᾶλλον.

14 Εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἁγιασμόν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς
ὄψεται τὸν κύριον, **15** ἐπισκοποῦντες μή τις ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ,
μή τις ῥίζα πικρίας ἄνω φύουσα ἐνοχλῇ καὶ ⸂δι’ αὐτῆς⸃ μιανθῶσιν ⸀πολλοί,
16 μή τις πόρνος ἢ βέβηλος ὡς Ἠσαῦ, ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδετο τὰ
πρωτοτόκια ⸀ἑαυτοῦ. **17** ἴστε γὰρ ὅτι καὶ μετέπειτα θέλων κληρονομῆσαι
τὴν εὐλογίαν ἀπεδοκιμάσθη, μετανοίας γὰρ τόπον οὐχ εὗρεν, καίπερ μετὰ
δακρύων ἐκζητήσας αὐτήν.

18 Οὐ γὰρ προσεληλύθατε ⸀ψηλαφωμένῳ καὶ κεκαυμένῳ πυρὶ καὶ
γνόφῳ καὶ ⸀ζόφῳ καὶ θυέλλῃ **19** καὶ σάλπιγγος ἤχῳ καὶ φωνῇ ῥημάτων, ἧς οἱ
ἀκούσαντες παρῃτήσαντο ⸀μὴ προστεθῆναι αὐτοῖς λόγον· **20** οὐκ ἔφερον γὰρ
τὸ διαστελλόμενον· Κἂν θηρίον θίγῃ τοῦ ὄρους, λιθοβοληθήσεται· **21** καί, οὕτω
φοβερὸν ἦν τὸ φανταζόμενον, Μωϋσῆς εἶπεν· Ἔκφοβός εἰμι καὶ ἔντρομος.
22 ἀλλὰ προσεληλύθατε Σιὼν ὄρει καὶ πόλει θεοῦ ζῶντος, Ἰερουσαλὴμ
ἐπουρανίῳ, καὶ μυριάσιν ἀγγέλων, πανηγύρει **23** καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων
⸂ἀπογεγραμμένων ἐν οὐρανοῖς⸃, καὶ κριτῇ θεῷ πάντων, καὶ πνεύμασι δικαίων
τετελειωμένων, **24** καὶ διαθήκης νέας μεσίτῃ Ἰησοῦ, καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ
κρεῖττον λαλοῦντι παρὰ τὸν Ἅβελ.

25 Βλέπετε μὴ παραιτήσησθε τὸν λαλοῦντα· εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ ⸀ἐξέφυγον
⸂ἐπὶ γῆς παραιτησάμενοι τὸν⸃ χρηματίζοντα, ⸀πολὺ μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν
ἀπ’ οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι· **26** οὗ ἡ φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλευσεν τότε, νῦν

12:11 δὲ Treg NIV RP] μὲν WH **13 ποιεῖτε** WH Treg NIV] ποιήσατε RP **15 δι’ αὐτῆς** WH NIV] διὰ ταύτης Treg RP • **πολλοί** NIV RP] οἱ πολλοί WH Treg **16 ἑαυτοῦ** WH Treg NIV] αὐτοῦ RP **18 ψηλαφωμένῳ** WH Treg NIV] + ὄρει RP • **ζόφῳ** WH Treg NIV] σκότῳ RP **19 μὴ** Treg NIV RP] – WH **23 ἀπογεγραμμένων ἐν οὐρανοῖς** WH Treg NIV] ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων RP **25 ἐξέφυγον** WH Treg NIV] ἔφυγον RP • **ἐπὶ γῆς παραιτησάμενοι τὸν** WH Treg NIV] τὸν ἐπὶ γῆς παραιτησάμενοι RP • **πολὺ** WH Treg NIV] πολλῷ RP

δὲ ἐπήγγελται λέγων· Ἔτι ἅπαξ ἐγὼ ⸀σείσω οὐ μόνον τὴν γῆν ἀλλὰ καὶ
τὸν οὐρανόν. **27** τὸ δὲ Ἔτι ἅπαξ δηλοῖ ⸂τῶν σαλευομένων⸃ μετάθεσιν ὡς
πεποιημένων, ἵνα μείνῃ τὰ μὴ σαλευόμενα. **28** διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον
παραλαμβάνοντες ἔχωμεν χάριν, δι᾽ ἧς ⸀λατρεύωμεν εὐαρέστως τῷ θεῷ μετὰ
⸂εὐλαβείας καὶ δέους⸃, **29** καὶ γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον.

13:1 Ἡ φιλαδελφία μενέτω. **2** τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε, διὰ
ταύτης γὰρ ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἀγγέλους. **3** μιμνῄσκεσθε τῶν δεσμίων ὡς
συνδεδεμένοι, τῶν κακουχουμένων ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι. **4** τίμιος ὁ
γάμος ἐν πᾶσιν καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος, πόρνους ⸀γὰρ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ θεός.
5 ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος· ἀρκούμενοι τοῖς παροῦσιν· αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν· Οὐ μή
σε ἀνῶ οὐδ᾽ οὐ μή σε ⸀ἐγκαταλίπω· **6** ὥστε θαρροῦντας ἡμᾶς λέγειν· Κύριος
ἐμοὶ βοηθός, ⸀οὐ φοβηθήσομαι· τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος;

7 Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον
τοῦ θεοῦ, ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς μιμεῖσθε τὴν πίστιν.
8 Ἰησοῦς Χριστὸς ἐχθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτός, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. **9** διδαχαῖς
ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ παραφέρεσθε· καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιοῦσθαι τὴν
καρδίαν, οὐ βρώμασιν, ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ ⸀περιπατοῦντες. **10** ἔχομεν
θυσιαστήριον ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ τῇ σκηνῇ λατρεύοντες.
11 ὧν γὰρ εἰσφέρεται ζῴων τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ
ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα κατακαίεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς· **12** διὸ καὶ
Ἰησοῦς, ἵνα ἁγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν, ἔξω τῆς πύλης ἔπαθεν.
13 τοίνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, τὸν ὀνειδισμὸν
αὐτοῦ φέροντες. **14** οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν
ἐπιζητοῦμεν· **15** δι᾽ αὐτοῦ ⸀οὖν ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνέσεως διὰ παντὸς τῷ
θεῷ, τοῦτ᾽ ἔστιν καρπὸν χειλέων ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. **16** τῆς δὲ
εὐποιΐας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε, τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται
ὁ θεός.

12:26 ***σείσω*** WH Treg NIV] *σείω* RP **27** ***τῶν σαλευομένων*** Holmes WH[marg]] *τὴν τῶν σαλευομένων* WH Treg NIV; *τῶν σαλευομένων τὴν* RP **28** **λατρεύωμεν** WH Treg NIV] λατρεύομεν RP • **εὐλαβείας καὶ δέους** WH Treg NIV] *αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας* RP **13:4** ***γὰρ*** WH Treg NIV] *δὲ* RP **5** ***ἐγκαταλίπω*** WH Treg NIV] *ἐγκαταλείπω* RP **6** ***οὐ*** WH] *καὶ οὐ* Treg NIV RP **9** **περιπατοῦντες** WH Treg NIV] περιπατήσαντες RP **15** ***οὖν*** Treg NIV RP] – WH

17 Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπείκετε, αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ὡς λόγον ἀποδώσοντες, ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσιν καὶ μὴ στενάζοντες, ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο.

18 Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν, ⸀πειθόμεθα γὰρ ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν,
ἐν πᾶσιν καλῶς θέλοντες ἀναστρέφεσθαι. **19** περισσοτέρως δὲ παρακαλῶ τοῦτο
ποιῆσαι ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν.

20 Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν,
21 καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν ⸀παντὶ ἀγαθῷ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ⸀ἡμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς ⸀αἰῶνας· ἀμήν.

22 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως,
καὶ γὰρ διὰ βραχέων ἐπέστειλα ὑμῖν. **23** γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν ⸀ἡμῶν
Τιμόθεον ἀπολελυμένον, μεθ᾽ οὗ ἐὰν τάχιον ἔρχηται ὄψομαι ὑμᾶς.
24 ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν καὶ πάντας τοὺς ἁγίους.
ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας. **25** ἡ χάρις μετὰ πάντων ⸀ὑμῶν.

13:18 ***πειθόμεθα*** WH Treg NIV] πεποίθαμεν RP **21** ***παντὶ*** WH NIV] + ἔργῳ Treg RP • ***ἡμῖν*** WH NIV] ὑμῖν Treg RP • ***αἰῶνας*** Holmes] + τῶν αἰώνων WH Treg NIV RP **23** ***ἡμῶν*** WH Treg NIV] – RP **25** ***ὑμῶν*** WH NIV] + ἀμήν Treg RP

ΙΑΚΩΒΟΥ

1:1 Ἰάκωβος θεοῦ καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος ταῖς δώδεκα φυλαῖς
ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ χαίρειν.
2 Πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς περιπέσητε
ποικίλοις, **3** γινώσκοντες ὅτι τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται
ὑπομονήν· **4** ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἐχέτω, ἵνα ἦτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι,
ἐν μηδενὶ λειπόμενοι.
5 Εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος θεοῦ πᾶσιν
ἁπλῶς καὶ ⸀μὴ ὀνειδίζοντος, καὶ δοθήσεται αὐτῷ· **6** αἰτείτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν
διακρινόμενος, ὁ γὰρ διακρινόμενος ἔοικεν κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ
ῥιπιζομένῳ· **7** μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι λήμψεταί τι παρὰ τοῦ
κυρίου **8** ἀνὴρ δίψυχος, ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ.
9 Καυχάσθω δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ, **10** ὁ δὲ πλούσιος
ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ, ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου παρελεύσεται. **11** ἀνέτειλεν γὰρ
ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι καὶ ἐξήρανεν τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσεν
καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο· οὕτως καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς
πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται.
12 Μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν, ὅτι δόκιμος γενόμενος λήμψεται
τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ⸀ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. **13** μηδεὶς
πειραζόμενος λεγέτω ὅτι Ἀπὸ θεοῦ πειράζομαι· ὁ γὰρ θεὸς ἀπείραστός ἐστιν
κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα. **14** ἕκαστος δὲ πειράζεται ὑπὸ τῆς ἰδίας
ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος· **15** εἶτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα
τίκτει ἁμαρτίαν, ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύει θάνατον. **16** μὴ
πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί.
17 Πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστιν, καταβαῖνον
ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, παρ’ ᾧ οὐκ ἔνι παραλλαγὴ ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα.
18 βουληθεὶς ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχήν τινα
τῶν αὐτοῦ κτισμάτων.

1:5 ***μὴ*** WH Treg NIV] *οὐκ* RP **12** ***ἐπηγγείλατο*** WH Treg NIV] + *ὁ κύριος* RP

19 ⸀Ἴστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. ἔστω ⸀δὲ πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς εἰς
τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδὺς εἰς ὀργήν, **20** ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς
δικαιοσύνην θεοῦ ⸂οὐκ ἐργάζεται⸃. **21** διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν ῥυπαρίαν καὶ
περισσείαν κακίας ἐν πραΰτητι δέξασθε τὸν ἔμφυτον λόγον τὸν δυνάμενον
σῶσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

22 Γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγου καὶ μὴ ⸂ἀκροαταὶ μόνον⸃ παραλογιζόμενοι
ἑαυτούς. **23** ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς λόγου ἐστὶν καὶ οὐ ποιητής, οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ
κατανοοῦντι τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ, **24** κατενόησεν γὰρ
ἑαυτὸν καὶ ἀπελήλυθεν καὶ εὐθέως ἐπελάθετο ὁποῖος ἦν. **25** ὁ δὲ παρακύψας εἰς
νόμον τέλειον τὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ παραμείνας, ⸀οὐκ ἀκροατὴς ἐπιλησμονῆς
γενόμενος ἀλλὰ ποιητὴς ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται.

26 Εἴ τις δοκεῖ θρησκὸς ⸀εἶναι μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσσαν ⸀αὐτοῦ ἀλλὰ
ἀπατῶν καρδίαν ⸀αὐτοῦ, τούτου μάταιος ἡ θρησκεία. **27** θρησκεία καθαρὰ καὶ
ἀμίαντος παρὰ ⸀τῷ θεῷ καὶ πατρὶ αὕτη ἐστίν, ἐπισκέπτεσθαι ὀρφανοὺς καὶ
χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

2:1 Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προσωπολημψίαις ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς δόξης; **2** ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ ⸀εἰς συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ
χρυσοδακτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι,
3 ⸂ἐπιβλέψητε δὲ⸃ ἐπὶ τὸν φοροῦντα τὴν ἐσθῆτα τὴν λαμπρὰν καὶ ⸀εἴπητε·
Σὺ κάθου ὧδε καλῶς, καὶ τῷ πτωχῷ εἴπητε· Σὺ στῆθι ⸂ἢ κάθου ἐκεῖ⸃ ὑπὸ τὸ
ὑποπόδιόν μου, **4** ⸀οὐ διεκρίθητε ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐγένεσθε κριταὶ διαλογισμῶν
πονηρῶν; **5** ἀκούσατε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. οὐχ ὁ θεὸς ἐξελέξατο τοὺς
πτωχοὺς ⸂τῷ κόσμῳ⸃ πλουσίους ἐν πίστει καὶ κληρονόμους τῆς βασιλείας
ἧς ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν; **6** ὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸν πτωχόν. οὐχ
οἱ πλούσιοι καταδυναστεύουσιν ὑμῶν, καὶ αὐτοὶ ἕλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια;
7 οὐκ αὐτοὶ βλασφημοῦσιν τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικληθὲν ἐφ’ ὑμᾶς;

1:19 **Ἴστε** WH Treg NIV] Ὥστε RP • **δὲ** WH Treg NIV] – RP **20** **οὐκ ἐργάζεται** WH Treg NIV] οὐ κατεργάζεται RP **22** **ἀκροαταὶ μόνον** WH Treg] μόνον ἀκροαταὶ NIV RP **25** **οὐκ** WH Treg NIV] οὗτος οὐκ RP **26** **εἶναι** WH Treg NIV] + ἐν ὑμῖν RP • **αὐτοῦ** Treg NIV RP] ἑαυτοῦ WH • **αὐτοῦ** Treg NIV RP] ἑαυτοῦ WH **27** **τῷ** WH Treg NIV] – RP **2:2** **εἰς** WH Treg NIV] + τὴν RP **3** **ἐπιβλέψητε δὲ** WH NIV] καὶ ἐπιβλέψητε Treg RP • **εἴπητε** WH Treg NIV] + αὐτῷ RP • **ἢ κάθου ἐκεῖ** WH] ἐκεῖ ἢ κάθου Treg NIV; ἐκεῖ ἢ κάθου ὧδε RP **4** **οὐ** WH Treg NIV] καὶ οὐ RP **5** **τῷ κόσμῳ** WH Treg NIV] τοῦ κόσμου RP

8 Εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε βασιλικὸν κατὰ τὴν γραφήν Ἀγαπήσεις τὸν
πλησίον σου ὡς σεαυτόν, καλῶς ποιεῖτε· **9** εἰ δὲ προσωπολημπτεῖτε, ἁμαρτίαν
ἐργάζεσθε, ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται. **10** ὅστις γὰρ ὅλον τὸν
νόμον ⸀τηρήσῃ, πταίσῃ⸃ δὲ ἐν ἑνί, γέγονεν πάντων ἔνοχος. **11** ὁ γὰρ εἰπών
Μὴ ⸀μοιχεύσῃς εἶπεν καί Μὴ ⸀φονεύσῃς· εἰ δὲ οὐ ⸀μοιχεύεις φονεύεις⸃ δέ,
γέγονας παραβάτης νόμου. **12** οὕτως λαλεῖτε καὶ οὕτως ποιεῖτε ὡς διὰ νόμου
ἐλευθερίας μέλλοντες κρίνεσθαι. **13** ἡ γὰρ κρίσις ἀνέλεος τῷ μὴ ποιήσαντι
ἔλεος· κατακαυχᾶται ⸀ἔλεος κρίσεως.

14 ⸀Τί ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἐὰν πίστιν λέγῃ τις ἔχειν ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ; μὴ
δύναται ἡ πίστις σῶσαι αὐτόν; **15** ⸀ἐὰν ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσιν
καὶ ⸀λειπόμενοι τῆς ἐφημέρου τροφῆς, **16** εἴπῃ δέ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν· Ὑπάγετε
ἐν εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε καὶ χορτάζεσθε, μὴ δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ
σώματος, ⸀τί ὄφελος; **17** οὕτως καὶ ἡ πίστις, ἐὰν μὴ ⸀ἔχῃ ἔργα⸃, νεκρά ἐστιν
καθ’ ἑαυτήν.

18 Ἀλλ’ ἐρεῖ τις· Σὺ πίστιν ἔχεις κἀγὼ ἔργα ἔχω. δεῖξόν μοι τὴν πίστιν σου
⸀χωρὶς τῶν ⸀ἔργων, κἀγώ ⸀σοι δείξω⸃ ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν ⸀πίστιν. **19** σὺ
πιστεύεις ὅτι ⸀εἷς ἐστιν ὁ θεός⸃; καλῶς ποιεῖς· καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσιν
καὶ φρίσσουσιν. **20** θέλεις δὲ γνῶναι, ὦ ἄνθρωπε κενέ, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς
τῶν ἔργων ⸀ἀργή ἐστιν; **21** Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη,
ἀνενέγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον; **22** βλέπεις ὅτι
ἡ πίστις συνήργει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη,
23 καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα· Ἐπίστευσεν δὲ Ἀβραὰμ τῷ θεῷ, καὶ
ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, καὶ φίλος θεοῦ ἐκλήθη. **24** ⸀ὁρᾶτε ὅτι ἐξ ἔργων
δικαιοῦται ἄνθρωπος καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον. **25** ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ
πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ὑποδεξαμένη τοὺς ἀγγέλους καὶ ἑτέρᾳ ὁδῷ

2:10 τηρήσῃ πταίσῃ WH Treg NIV] τηρήσει πταίσει RP **11 μοιχεύσῃς** WH Treg NIV] μοιχεύσεις RP • **φονεύσῃς** WH Treg NIV] φονεύσεις RP • **μοιχεύεις φονεύεις** WH Treg NIV] μοιχεύσεις φονεύσεις RP **13 ἔλεος** WH Treg NIV] ἔλεον RP **14 Τί** WH] + τὸ Treg NIV RP **15 ἐὰν** WH Treg NIV] + δὲ RP • **λειπόμενοι** WH Treg NIV] + ὦσιν RP **16 τί** WH] + τὸ Treg NIV RP **17 ἔχῃ ἔργα** WH Treg NIV] ἔργα ἔχῃ RP **18 χωρὶς** WH Treg NIV] ἐκ RP • **ἔργων** WH Treg NIV] + σου RP • **σοι δείξω** WH Treg NIV] δείξω σοι RP • **πίστιν** WH Treg NIV] + μου RP **19 εἷς ἐστιν ὁ θεός** Treg NIV] εἷς θεός ἐστιν WH; ὁ θεὸς εἷς ἐστιν RP **20 ἀργή** WH Treg NIV] νεκρά RP **24 ὁρᾶτε** WH Treg NIV] + τοίνυν RP

ἐκβαλοῦσα; **26** ὥσπερ ⸀γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρόν ἐστιν, οὕτως καὶ
ἡ πίστις ⸀χωρὶς ἔργων νεκρά ἐστιν.

3:1 Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδότες ὅτι μεῖζον κρίμα
λημψόμεθα· **2** πολλὰ γὰρ πταίομεν ἅπαντες. εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος
τέλειος ἀνήρ, δυνατὸς χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ σῶμα. **3** ⸂εἰ δὲ⸃ τῶν ἵππων
τοὺς χαλινοὺς εἰς τὰ στόματα βάλλομεν ⸀εἰς τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς ἡμῖν, καὶ
ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν μετάγομεν. **4** ἰδοὺ καὶ τὰ πλοῖα, τηλικαῦτα ὄντα καὶ ὑπὸ
⸂ἀνέμων σκληρῶν⸃ ἐλαυνόμενα, μετάγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου ὅπου ⸂ἡ
ὁρμὴ τοῦ εὐθύνοντος βούλεται⸃· **5** οὕτως καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστὶν καὶ
⸂μεγάλα αὐχεῖ⸃.

Ἰδοὺ ⸀ἡλίκον πῦρ ἡλίκην ὕλην ἀνάπτει· **6** καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος
τῆς ⸀ἀδικίας ἡ γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, ἡ σπιλοῦσα ὅλον
τὸ σῶμα καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς
γεέννης. **7** πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε καὶ πετεινῶν ἑρπετῶν τε καὶ ἐναλίων
δαμάζεται καὶ δεδάμασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ· **8** τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς
⸂δαμάσαι δύναται ἀνθρώπων⸃· ⸀ἀκατάστατον κακόν, μεστὴ ἰοῦ θανατηφόρου.
9 ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν ⸀κύριον καὶ πατέρα, καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς
ἀνθρώπους τοὺς καθ᾽ ὁμοίωσιν θεοῦ γεγονότας· **10** ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος
ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα. οὐ χρή, ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτως γίνεσθαι.
11 μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρύει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρόν; **12** μὴ
δύναται, ἀδελφοί μου, συκῆ ἐλαίας ποιῆσαι ἢ ἄμπελος σῦκα; ⸂οὔτε ἁλυκὸν⸃
γλυκὺ ποιῆσαι ὕδωρ.

13 Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς
τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραΰτητι σοφίας. **14** εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐριθείαν ἐν
τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας. **15** οὐκ
ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν κατερχομένη, ἀλλὰ ἐπίγειος, ψυχική, δαιμονιώδης·

2:26 γὰρ Treg NIV RP] – WH • **χωρὶς** WH NIV] + τῶν Treg RP **3:3 εἰ δὲ** WH Treg NIV] Ἴδε RP • **εἰς** WH Treg NIV] πρὸς RP **4 ἀνέμων σκληρῶν** WH Treg NIV] σκληρῶν ἀνέμων RP • **ἡ … βούλεται** WH Treg NIV] ἂν ἡ … βούληται RP **5 μεγάλα αὐχεῖ** WH Treg NIV] μεγαλαυχεῖ RP • **ἡλίκον** WH Treg NIV] ὀλίγον RP **6 ἀδικίας** WH Treg NIV] + οὕτως RP **8 δαμάσαι δύναται ἀνθρώπων** WH Treg NIV] δύναται ἀνθρώπων δαμάσαι RP • **ἀκατάστατον** WH Treg NIV] ἀκατάσχετον RP **9 κύριον** WH Treg NIV] θεὸν RP **12 οὔτε ἁλυκὸν** WH Treg NIV] Οὕτως οὐδεμια πηγὴ ἁλυκὸν καὶ RP

16 ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα.
17 ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἁγνή ἐστιν, ἔπειτα εἰρηνική, ἐπιεικής, εὐπειθής, μεστὴ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ⸀ἀδιάκριτος, ἀνυπόκριτος·
18 καρπὸς ⸀δὲ δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην.

4:1 Πόθεν πόλεμοι καὶ ⸀πόθεν μάχαι ἐν ὑμῖν; οὐκ ἐντεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν; **2** ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε· φονεύετε καὶ ζηλοῦτε, καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν· μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε. οὐκ ἔχετε διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς· **3** αἰτεῖτε καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανήσητε. **4** ⸀μοιχαλίδες, οὐκ οἴδατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου ἔχθρα τοῦ θεοῦ ἐστιν; ὃς ⸀ἐὰν οὖν βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς τοῦ θεοῦ καθίσταται. **5** ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ γραφὴ λέγει· Πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ ⸀κατῴκισεν ἐν ἡμῖν; **6** μείζονα δὲ δίδωσιν χάριν· διὸ λέγει· Ὁ θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν. **7** ὑποτάγητε οὖν τῷ θεῷ· ἀντίστητε δὲ τῷ διαβόλῳ, καὶ φεύξεται ἀφʼ ὑμῶν· **8** ἐγγίσατε τῷ θεῷ, καὶ ⸀ἐγγιεῖ ὑμῖν. καθαρίσατε χεῖρας, ἁμαρτωλοί, καὶ ἁγνίσατε καρδίας, δίψυχοι. **9** ταλαιπωρήσατε καὶ πενθήσατε καὶ κλαύσατε· ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος ⸀μετατραπήτω καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν· **10** ταπεινώθητε ἐνώπιον ⸀κυρίου, καὶ ὑψώσει ὑμᾶς.

11 Μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελφοί· ὁ καταλαλῶν ἀδελφοῦ ⸀ἢ κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καταλαλεῖ νόμου καὶ κρίνει νόμον· εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἶ ποιητὴς νόμου ἀλλὰ κριτής. **12** εἷς ⸀ἐστιν νομοθέτης ⸂καὶ κριτής⸃, ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι· σὺ δὲ τίς εἶ, ⸂ὁ κρίνων⸃ τὸν ⸀πλησίον;

13 Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες· Σήμερον ⸀ἢ αὔριον ⸀πορευσόμεθα εἰς τήνδε τὴν πόλιν καὶ ⸀ποιήσομεν ἐκεῖ ⸀ἐνιαυτὸν καὶ ⸀ἐμπορευσόμεθα καὶ ⸀κερδήσομεν·

3:17 **ἀδιάκριτος** WH Treg NIV] + καὶ RP **18** **δὲ** WH Treg NIV] + τῆς RP **4:1** **πόθεν** WH Treg NIV] – RP **4** **μοιχαλίδες** WH Treg NIV] Μοιχοὶ καὶ μοιχαλίδες RP • **ἐὰν** WH NIV] ἂν Treg RP **5** **κατῴκισεν** WH Treg NIV] κατῴκησεν RP **8** **ἐγγιεῖ** Treg NIV RP] ἐγγίσει WH **9** **μετατραπήτω** WH NIV] μεταστραφήτω Treg RP **10** **κυρίου** WH Treg NIV] τοῦ κυρίου RP **11** **ἢ** WH Treg NIV] καὶ RP **12** **ἐστιν** WH] + ὁ Treg NIV RP • **καὶ κριτής** WH Treg NIV] – RP • **ὁ κρίνων** WH Treg NIV] ὃς κρίνεις RP • **πλησίον** WH Treg NIV] ἕτερον RP **13** **ἢ** WH Treg NIV] καὶ RP • **πορευσόμεθα** WH Treg NIV] πορευσώμεθα RP • **ποιήσομεν** WH NIV] ποιήσωμεν Treg RP • **ἐνιαυτὸν** WH Treg NIV] + ἕνα RP • **ἐμπορευσόμεθα** WH Treg NIV] ἐμπορευσώμεθα RP • **κερδήσομεν** WH Treg NIV] κερδήσωμεν RP

14 οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε ⸀τὸ τῆς αὔριον ⸀ποία ἡ ζωὴ ὑμῶν· ἀτμὶς γάρ ⸀ἐστε
⸀ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη, ⸀ἔπειτα καὶ ἀφανιζομένη· **15** ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς·
Ἐὰν ὁ κύριος ⸀θελήσῃ, καὶ ⸀ζήσομεν καὶ ⸀ποιήσομεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. **16** νῦν
δὲ καυχᾶσθε ἐν ταῖς ἀλαζονείαις ὑμῶν· πᾶσα καύχησις τοιαύτη πονηρά ἐστιν.
17 εἰδότι οὖν καλὸν ποιεῖν καὶ μὴ ποιοῦντι, ἁμαρτία αὐτῷ ἐστιν.

5:1 Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίαις
ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις. **2** ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέσηπεν, καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν
σητόβρωτα γέγονεν, **3** ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος κατίωται, καὶ ὁ ἰὸς
αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν ἔσται καὶ φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν· ὡς πῦρ
ἐθησαυρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις. **4** ἰδοὺ ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν
ἀμησάντων τὰς χώρας ὑμῶν ὁ ⸀ἀφυστερημένος ἀφ’ ὑμῶν κράζει, καὶ αἱ βοαὶ
τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὦτα Κυρίου Σαβαὼθ ⸀εἰσεληλύθασιν· **5** ἐτρυφήσατε ἐπὶ
τῆς γῆς καὶ ἐσπαταλήσατε, ἐθρέψατε τὰς καρδίας ⸀ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς.
6 κατεδικάσατε, ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον. οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν;

7 Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοί, ἕως τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου. ἰδοὺ ὁ
γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν τίμιον καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ’ ⸀αὐτῷ ἕως
⸀λάβῃ πρόϊμον καὶ ὄψιμον. **8** μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς, στηρίξατε τὰς
καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ κυρίου ἤγγικεν. **9** μὴ στενάζετε, ⸂ἀδελφοί,
κατ’ ἀλλήλων⸃, ἵνα μὴ κριθῆτε· ἰδοὺ ὁ κριτὴς πρὸ τῶν θυρῶν ἕστηκεν.
10 ὑπόδειγμα λάβετε, ⸀ἀδελφοί, τῆς κακοπαθίας καὶ τῆς μακροθυμίας τοὺς
προφήτας, οἳ ἐλάλησαν ⸀ἐν τῷ ὀνόματι κυρίου. **11** ἰδοὺ μακαρίζομεν τοὺς
⸀ὑπομείναντας· τὴν ὑπομονὴν Ἰὼβ ἠκούσατε, καὶ τὸ τέλος κυρίου ⸀εἴδετε, ὅτι
πολύσπλαγχνός ἐστιν ⸂ὁ κύριος⸃ καὶ οἰκτίρμων.

4:14 τὸ Treg NIV RP] – WH • **ποία** WH NIV] + γὰρ Treg RP • **ἐστε** WH Treg NIV] ἔσται RP • **ἡ** Treg NIV RP] – WH • **ἔπειτα** WH Treg NIV] + δὲ RP **15 θελήσῃ** Treg NIV RP] θέλῃ WH • **ζήσομεν** WH Treg NIV] ζήσωμεν RP • **ποιήσομεν** WH Treg NIV] ποιήσωμεν RP **5:4 ἀφυστερημένος** WH Treg] ἀπεστερημένος NIV RP • **εἰσεληλύθασιν** NIV RP] εἰσελήλυθαν WH Treg **5 ὑμῶν** WH Treg NIV] + ὡς RP **7 αὐτῷ** WH Treg NIV] αὐτόν RP • **λάβῃ** WH Treg NIV] + ὑετὸν RP **9 ἀδελφοί κατ’ ἀλλήλων** WH Treg NIV] κατ’ ἀλλήλων ἀδελφοί RP **10 ἀδελφοί** WH Treg NIV] + μου RP • **ἐν** WH Treg NIV] – RP **11 ὑπομείναντας** WH Treg NIV] ὑπομένοντας RP • **εἴδετε** WH Treg NIV] ἴδετε RP • **ὁ κύριος** WH Treg NIV] – RP

12 Πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε, μήτε τὸν οὐρανὸν μήτε τὴν
γῆν μήτε ἄλλον τινὰ ὅρκον· ἤτω δὲ ὑμῶν τὸ Ναὶ ναὶ καὶ τὸ Οὒ οὔ, ἵνα μὴ ⸀ὑπὸ
κρίσιν⸁ πέσητε.

13 Κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσευχέσθω· εὐθυμεῖ τις; ψαλλέτω.
14 ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας,
καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτὸν ἀλείψαντες ⸀αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ
κυρίου· **15** καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα, καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ
κύριος· κἂν ἁμαρτίας ᾖ πεποιηκώς, ἀφεθήσεται αὐτῷ. **16** ἐξομολογεῖσθε
⸀οὖν ἀλλήλοις ⸀τὰς ἁμαρτίας⸁ καὶ ⸀εὔχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε.
πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη. **17** Ἠλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς
ἡμῖν, καὶ προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι, καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς
ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ· **18** καὶ πάλιν προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ⸀ὑετὸν
ἔδωκεν⸁ καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησεν τὸν καρπὸν αὐτῆς.

19 Ἀδελφοί ⸀μου, ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας καὶ
ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν, **20** ⸀γινωσκέτω ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης
ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει ψυχὴν ⸀αὐτοῦ ἐκ θανάτου καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν.

5:12 ὑπὸ κρίσιν WH Treg NIV] εἴς ὑπὸκρίσιν RP **14 αὐτὸν** Treg NIV RP] – WH **16 οὖν** WH Treg NIV] – RP • **τὰς ἁμαρτίας** WH Treg NIV] τὰ παραπτώματα RP • **εὔχεσθε** Treg NIV RP] προσεύχεσθε WH **18 ὑετὸν ἔδωκεν** WH NIV RP] ἔδωκεν ὑετὸν Treg **19 μου** WH Treg NIV] – RP **20 γινωσκέτω** Treg NIV RP] γινώσκετε WH • **αὐτοῦ** WH NIV] – Treg RP

ΠΕΤΡΟΥ Α

1:1 Πέτρος ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις διασπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας, καὶ Βιθυνίας, **2** κατὰ πρόγνωσιν θεοῦ πατρός, ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ Χριστοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη.

3 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν δι’ ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν, **4** εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς ὑμᾶς **5** τοὺς ἐν δυνάμει θεοῦ φρουρουμένους διὰ πίστεως εἰς σωτηρίαν ἑτοίμην ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ. **6** ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε, ὀλίγον ἄρτι εἰ ⸀δέον λυπηθέντες ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς, **7** ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως ⸀πολυτιμότερον χρυσίου τοῦ ἀπολλυμένου διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζομένου εὑρεθῇ εἰς ἔπαινον καὶ ⸂δόξαν καὶ τιμὴν⸃ ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ. **8** ὃν οὐκ ⸀ἰδόντες ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὁρῶντες πιστεύοντες δὲ ⸀ἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδοξασμένῃ, **9** κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ⸀ὑμῶν σωτηρίαν ψυχῶν.

10 Περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηραύνησαν προφῆται οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες, **11** ἐραυνῶντες εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς πνεῦμα Χριστοῦ προμαρτυρόμενον τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας· **12** οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς ὑμῖν δὲ διηκόνουν αὐτά, ἃ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων ⸀ὑμᾶς πνεύματι ἁγίῳ ἀποσταλέντι ἀπ’ οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύψαι.

13 Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν, νήφοντες τελείως, ἐλπίσατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ. **14** ὡς τέκνα ὑπακοῆς, μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν

1:6 δέον WH Treg] + ἐστίν NIV RP **7 πολυτιμότερον** WH Treg NIV] πολὺ τιμιώτερον RP • **δόξαν καὶ τιμὴν** WH Treg NIV] τιμὴν καὶ εἰς δόξαν RP **8 ἰδόντες** WH Treg NIV] εἰδότες RP • ἀγαλλιᾶσθε Treg NIV RP] ἀγαλλιᾶτε WH **9 ὑμῶν** Treg NIV RP] – WH **12 ὑμᾶς** WH Treg] + ἐν NIV RP

ἐπιθυμίαις, **15** ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ
ἀναστροφῇ γενήθητε, **16** διότι γέγραπται ⸀ὅτι Ἅγιοι ⸀ἔσεσθε, ὅτι ἐγὼ ⸀ἅγιος.
17 Καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσωπολήμπτως κρίνοντα κατὰ
τὸ ἑκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε·
18 εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας
ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, **19** ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου
καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ, **20** προεγνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου,
φανερωθέντος δὲ ἐπ᾽ ⸀ἐσχάτου τῶν χρόνων δι᾽ ὑμᾶς **21** τοὺς δι᾽ αὐτοῦ ⸀πιστοὺς
εἰς θεὸν τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τὴν πίστιν
ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς θεόν.
22 Τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ⸀ἀληθείας εἰς
φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον ⸀ἐκ καρδίας ἀλλήλους ἀγαπήσατε ἐκτενῶς,
23 ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς ἀλλὰ ἀφθάρτου, διὰ λόγου ζῶντος
θεοῦ καὶ ⸀μένοντος· **24** διότι πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ⸀αὐτῆς
ὡς ἄνθος χόρτου· ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ⸀ἄνθος ἐξέπεσεν· **25** τὸ δὲ ῥῆμα
κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα. τοῦτο δέ ἐστιν τὸ ῥῆμα τὸ εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς.

2:1 Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα δόλον καὶ ⸀ὑποκρίσεις καὶ
φθόνους καὶ πάσας καταλαλιάς, **2** ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη τὸ λογικὸν ἄδολον
γάλα ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε ⸂εἰς σωτηρίαν⸃, **3** ⸀εἰ ἐγεύσασθε ὅτι
χρηστὸς ὁ κύριος.
4 Πρὸς ὃν προσερχόμενοι, λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν
ἀποδεδοκιμασμένον παρὰ δὲ θεῷ ἐκλεκτὸν ἔντιμον **5** καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες
οἰκοδομεῖσθε οἶκος πνευματικὸς ⸀εἰς ἱεράτευμα ἅγιον, ἀνενέγκαι πνευματικὰς
θυσίας ⸀εὐπροσδέκτους θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· **6** διότι περιέχει ⸀ἐν γραφῇ·
Ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιὼν λίθον ⸂ἀκρογωνιαῖον ἐκλεκτὸν⸃ ἔντιμον, καὶ ὁ πιστεύων

1:16 ὅτι WH NIV] – Treg RP • **ἔσεσθε** WH Treg NIV] γίνεσθε RP • **ἅγιος** WH Treg] + εἰμι NIV RP **20 ἐσχάτου** WH Treg NIV] ἐσχάτων RP **21 πιστοὺς** WH Treg NIV] πιστεύοντας RP **22 ἀληθείας** WH Treg NIV] + διὰ πνεύματος RP • **ἐκ** WH Treg NIV] + καθαρᾶς RP NA **23 μένοντος** WH Treg NIV] + εἰς τὸν αἰῶνα RP **24 αὐτῆς** WH Treg NIV] ἀνθρώπου RP • **ἄνθος** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP **2:1 ὑποκρίσεις** Treg NIV RP] ὑπόκρισιν WH **2 εἰς σωτηρίαν** WH Treg NIV] – RP **3 εἰ** WH Treg NIV] εἴπερ RP **5 εἰς** WH Treg NIV] – RP • **εὐπροσδέκτους** WH Treg] + τῷ NIV RP **6 ἐν** WH Treg NIV] + τῇ RP • **ἀκρογωνιαῖον ἐκλεκτὸν** Treg NIV RP] ἐκλεκτὸν ἀκρογωνιαῖον WH

ἐπ’ αὐτῷ οὐ μὴ καταισχυνθῇ. **7** ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πιστεύουσιν· ⸀ἀπιστοῦσιν
δὲ ⸀λίθος ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας
8 καὶ λίθος προσκόμματος καὶ πέτρα σκανδάλου· οἳ προσκόπτουσιν τῷ λόγῳ
ἀπειθοῦντες· εἰς ὃ καὶ ἐτέθησαν.

9 Ὑμεῖς δὲ γένος ἐκλεκτόν, βασίλειον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς
περιποίησιν, ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξαγγείλητε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος
εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς· **10** οἵ ποτε οὐ λαὸς νῦν δὲ λαὸς θεοῦ, οἱ οὐκ
ἠλεημένοι νῦν δὲ ἐλεηθέντες.

11 Ἀγαπητοί, παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ παρεπιδήμους ἀπέχεσθαι
τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς· **12** τὴν
ἀναστροφὴν ὑμῶν ⸂ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἔχοντες καλήν⸃, ἵνα, ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν
ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων ⸀ἐποπτεύοντες δοξάσωσι τὸν θεὸν ἐν
ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς.

13 ⸀Ὑποτάγητε πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν κύριον· εἴτε βασιλεῖ
ὡς ὑπερέχοντι, **14** εἴτε ἡγεμόσιν ὡς δι’ αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς ἐκδίκησιν
κακοποιῶν ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν **15** (ὅτι οὕτως ἐστὶν τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ,
ἀγαθοποιοῦντας φιμοῦν τὴν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν)· **16** ὡς
ἐλεύθεροι, καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ’
ὡς ⸂θεοῦ δοῦλοι⸃. **17** πάντας τιμήσατε, τὴν ἀδελφότητα ⸀ἀγαπᾶτε, τὸν θεὸν
φοβεῖσθε, τὸν βασιλέα τιμᾶτε.

18 Οἱ οἰκέται ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσπόταις, οὐ μόνον
τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς. **19** τοῦτο γὰρ χάρις εἰ διὰ
συνείδησιν θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας πάσχων ἀδίκως· **20** ποῖον γὰρ κλέος εἰ
ἁμαρτάνοντες καὶ κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε; ἀλλ’ εἰ ἀγαθοποιοῦντες καὶ
πάσχοντες ὑπομενεῖτε, τοῦτο χάρις παρὰ θεῷ. **21** εἰς τοῦτο γὰρ ἐκλήθητε,
ὅτι καὶ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ⸀ὑμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμὸν ἵνα
ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ· **22** ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν οὐδὲ
εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ· **23** ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει,

---

2:7 **ἀπιστοῦσιν** WH Treg NIV] ἀπειθοῦσιν RP • **λίθος** WH Treg NIV] Λίθον RP **12** **ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἔχοντες καλήν** WH Treg NIV] ἔχοντες καλήν ἐν τοῖς ἔθνεσιν RP • **ἐποπτεύοντες** WH Treg NIV] ἐποπτεύσαντες RP **13** **Ὑποτάγητε** WH Treg NIV] + οὖν RP **16** **θεοῦ δοῦλοι** WH Treg NIV] δοῦλοι θεοῦ RP **17** **ἀγαπᾶτε** WH Treg NIV] ἀγαπήσατε RP **21** **ὑμῶν** WH Treg NIV] ἡμῶν RP

πάσχων οὐκ ἠπείλει, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως· **24** *ὃς τὰς ἁμαρτίας*
ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις
ἀπογενόμενοι τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν· οὗ τῷ ⸀μώλωπι ἰάθητε. **25** *ἦτε γὰρ ὡς*
πρόβατα ⸀πλανώμενοι, ἀλλὰ ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον
τῶν ψυχῶν ὑμῶν.

3:1 ⸀Ὁμοίως *γυναῖκες ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα ⸀καὶ*
εἴ τινες ἀπειθοῦσιν τῷ λόγῳ διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου
κερδηθήσονται **2** *ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἁγνὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν.* **3** *ὧν*
ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν καὶ περιθέσεως χρυσίων ἢ ἐνδύσεως
ἱματίων κόσμος, **4** *ἀλλʼ ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας ἄνθρωπος ἐν τῷ ἀφθάρτῳ*
τοῦ ⸉πραέως καὶ ἡσυχίου⸊ πνεύματος, ὅ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πολυτελές.
5 *οὕτως γάρ ποτε καὶ αἱ ἅγιαι γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι ⸀εἰς θεὸν ἐκόσμουν*
ἑαυτάς, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, **6** *ὡς* Σάρρα *⸀ὑπήκουσεν τῷ*
Ἀβραάμ, κύριον αὐτὸν καλοῦσα· ἧς ἐγενήθητε τέκνα ἀγαθοποιοῦσαι καὶ μὴ
φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν.

7 Οἱ *ἄνδρες ὁμοίως συνοικοῦντες κατὰ γνῶσιν, ὡς ἀσθενεστέρῳ σκεύει τῷ*
γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμήν, ὡς καὶ ⸀συγκληρονόμοις χάριτος ζωῆς, εἰς τὸ μὴ
ἐγκόπτεσθαι τὰς προσευχὰς ὑμῶν.

8 Τὸ *δὲ τέλος πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλάδελφοι, εὔσπλαγχνοι,*
⸀ταπεινόφρονες, **9** *μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἢ λοιδορίαν ἀντὶ*
λοιδορίας τοὐναντίον δὲ ⸀εὐλογοῦντες, ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλήθητε ἵνα εὐλογίαν
κληρονομήσητε. **10** *ὁ γὰρ θέλων ζωὴν ἀγαπᾶν καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς*
παυσάτω τὴν ⸀γλῶσσαν ἀπὸ κακοῦ καὶ ⸀χείλη τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον,
11 *ἐκκλινάτω ⸀δὲ ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιησάτω ἀγαθόν, ζητησάτω εἰρήνην καὶ*
διωξάτω αὐτήν· **12** *ὅτι ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δικαίους καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν*
αὐτῶν, πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά.

2:24 ***μώλωπι*** WH Treg NIV] + *αὐτοῦ* RP **25** ***πλανώμενοι*** WH Treg NIV] *πλανώμενα* RP **3:1** **Ὁμοίως** WH Treg] + *αἱ* NIV RP • ***καὶ*** Treg NIV RP] – WH **4** ***πραέως καὶ ἡσυχίου*** Treg NIV RP] *ἡσυχίου καὶ πραέως* WH **5** ***εἰς*** WH Treg NIV] *ἐπὶ* RP **6** ***ὑπήκουσεν*** Treg NIV RP] *ὑπήκουεν* WH **7** ***συγκληρονόμοις*** WH Treg NIV] *συγκληρονόμοι* RP **8** ***ταπεινόφρονες*** WH Treg NIV] *φιλόφρονες* RP **9** ***εὐλογοῦντες*** WH Treg NIV] + *εἰδότες* RP **10** ***γλῶσσαν*** WH Treg NIV] + *αὐτοῦ* RP • ***χείλη*** WH Treg NIV] + *αὐτοῦ* RP **11** ***δὲ*** WH Treg NIV] – RP

13 Καὶ τίς ὁ κακώσων ὑμᾶς ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ ⸀ζηλωταὶ γένησθε; **14** ἀλλ᾽ εἰ καὶ πάσχοιτε διὰ δικαιοσύνην, μακάριοι. τὸν δὲ φόβον αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε μηδὲ ταραχθῆτε, **15** κύριον δὲ τὸν ⸀Χριστὸν ἁγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ⸀ἕτοιμοι ἀεὶ πρὸς ἀπολογίαν παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος, **16** ⸀ἀλλὰ μετὰ πραΰτητος καὶ φόβου, συνείδησιν ἔχοντες ἀγαθήν, ἵνα ἐν ᾧ ⸀καταλαλεῖσθε καταισχυνθῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν Χριστῷ ἀναστροφήν. **17** κρεῖττον γὰρ ἀγαθοποιοῦντας, εἰ θέλοι τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, πάσχειν ἢ κακοποιοῦντας. **18** ὅτι καὶ Χριστὸς ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν ⸀ἔπαθεν, δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα ⸀ὑμᾶς προσαγάγῃ τῷ θεῷ, θανατωθεὶς μὲν σαρκὶ ζῳοποιηθεὶς δὲ πνεύματι· **19** ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασιν πορευθεὶς ἐκήρυξεν, **20** ἀπειθήσασίν ποτε ὅτε ἀπεξεδέχετο ἡ τοῦ θεοῦ μακροθυμία ἐν ἡμέραις Νῶε κατασκευαζομένης κιβωτοῦ εἰς ἣν ⸀ὀλίγοι, τοῦτ᾽ ἔστιν ὀκτὼ ψυχαί, διεσώθησαν δι᾽ ὕδατος. **21** ὃ ⸂καὶ ὑμᾶς ἀντίτυπον νῦν⸃ σῴζει βάπτισμα, οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς θεόν, δι᾽ ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, **22** ὅς ἐστιν ἐν ⸀δεξιᾷ θεοῦ πορευθεὶς εἰς οὐρανὸν ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων.

4:1 Χριστοῦ οὖν ⸀παθόντος σαρκὶ καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλίσασθε, ὅτι ὁ ⸀παθὼν σαρκὶ πέπαυται ⸀ἁμαρτίας, **2** εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις ἀλλὰ θελήματι θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρκὶ βιῶσαι χρόνον. **3** ἀρκετὸς ⸀γὰρ ὁ παρεληλυθὼς ⸀χρόνος τὸ ⸀βούλημα τῶν ἐθνῶν ⸀κατειργάσθαι, πεπορευμένους ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις, οἰνοφλυγίαις, κώμοις, πότοις, καὶ ἀθεμίτοις εἰδωλολατρίαις. **4** ἐν ᾧ ξενίζονται μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασφημοῦντες· **5** οἳ ἀποδώσουσιν λόγον τῷ ἑτοίμως

3:13 **ζηλωταὶ** WH Treg NIV] μιμηταὶ RP **15** **Χριστὸν** WH Treg NIV] θεὸν RP • **ἕτοιμοι** WH Treg NIV] + δὲ RP **16** **ἀλλὰ** WH Treg NIV] – RP • **καταλαλεῖσθε** WH NIV] καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν Treg RP **18** **ἔπαθεν** RP NA] ἀπέθανεν WH Treg NIV • **ὑμᾶς** WH NIV RP] ἡμᾶς Treg **20** **ὀλίγοι** WH Treg NIV] ὀλίγαι RP **21** **καὶ ὑμᾶς ἀντίτυπον νῦν** WH Treg NIV] ἀντίτυπον νῦν καὶ ἡμᾶς RP **22** **δεξιᾷ** WH Treg] + τοῦ NIV RP **4:1** **παθόντος** WH Treg NIV] + ὑπὲρ ἡμῶν RP • **παθὼν** WH Treg NIV] + ἐν RP • **ἁμαρτίας** Treg NIV RP] ἁμαρτίαις WH **3** **γὰρ** WH Treg NIV] + ἡμῖν RP • **χρόνος** WH Treg NIV] + τοῦ βίου RP • **βούλημα** WH Treg NIV] θέλημα RP • **κατειργάσθαι** WH Treg NIV] κατεργάσασθαι RP

⸂ἔχοντι κρῖναι⸃ ζῶντας καὶ νεκρούς· **6** εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη ἵνα κριθῶσι μὲν κατὰ ἀνθρώπους σαρκὶ ζῶσι δὲ κατὰ θεὸν πνεύματι.

7 Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικεν. σωφρονήσατε οὖν καὶ νήψατε ⸀εἰς προσευχάς· **8** πρὸ ⸀πάντων τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες, ὅτι ἀγάπη ⸀καλύπτει πλῆθος ἁμαρτιῶν· **9** φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους ἄνευ ⸀γογγυσμοῦ·
10 ἕκαστος καθὼς ἔλαβεν χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης χάριτος θεοῦ· **11** εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια θεοῦ· εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος ⸀ἧς χορηγεῖ ὁ θεός· ἵνα ἐν πᾶσιν δοξάζηται ὁ θεὸς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἐστιν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

12 Ἀγαπητοί, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γινομένῃ ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος, **13** ἀλλὰ καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ Χριστοῦ παθήμασιν χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι. **14** εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι Χριστοῦ, μακάριοι, ὅτι τὸ τῆς δόξης καὶ τὸ τοῦ θεοῦ πνεῦμα ἐφ’ ὑμᾶς ⸀ἀναπαύεται. **15** μὴ γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεὺς ἢ κλέπτης ἢ κακοποιὸς ἢ ὡς ἀλλοτριεπίσκοπος· **16** εἰ δὲ ὡς Χριστιανός, μὴ αἰσχυνέσθω, δοξαζέτω δὲ τὸν θεὸν ἐν τῷ ⸀ὀνόματι τούτῳ.
17 ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρίμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ· εἰ δὲ πρῶτον ἀφ’ ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ θεοῦ εὐαγγελίῳ; **18** καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόλις σῴζεται, ⸀ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται; **19** ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ ⸀θεοῦ πιστῷ κτίστῃ παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς ⸀αὐτῶν ἐν ἀγαθοποιΐᾳ.

5:1 Πρεσβυτέρους ⸀οὖν ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ συμπρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ Χριστοῦ παθημάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης κοινωνός, **2** ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ θεοῦ, ⸀ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς ἀλλὰ ἑκουσίως ⸂κατὰ θεόν⸃, μηδὲ αἰσχροκερδῶς ἀλλὰ προθύμως,
3 μηδ’ ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου·

4:5 ***ἔχοντι κρῖναι*** Treg NIV RP] *κρίνοντι* WH **7** ***εἰς*** WH Treg NIV] + *τὰς* RP **8** ***πάντων*** WH Treg NIV] + *δὲ* RP • ***καλύπτει*** WH Treg NIV] *καλύψει* RP **9** ***γογγυσμοῦ*** WH Treg NIV] + *γογγυσμῶν* RP **11** ***ἧς*** WH Treg NIV] *ὡς* RP **14** ***ἀναπαύεται*** WH Treg NIV] + *κατὰ μὲν αὐτοὺς βλασφημεῖται κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται* RP **16** ***ὀνόματι*** WH Treg NIV] *μέρει* RP **18** ***ὁ*** Treg NIV RP] + *δὲ* WH **19** **θεοῦ** WH Treg NIV] + *ὡς* RP • *αὐτῶν* Treg NIV RP] – WH **5:1** ***οὖν*** WH Treg NIV] *τοὺς* RP **2** *ἐπισκοποῦντες* Treg NIV RP] – WH • *κατὰ θεόν* Treg NIV] – WH RP

4 καὶ φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποίμενος κομιεῖσθε τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης
στέφανον. **5** ὁμοίως, νεώτεροι, ὑποτάγητε πρεσβυτέροις. πάντες δὲ ⸀ἀλλήλοις
τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε, ὅτι Ὁ θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται
ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν.

6 Ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ
ἐν καιρῷ, **7** πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν ἐπιρίψαντες ἐπ᾽ αὐτόν, ὅτι αὐτῷ μέλει
περὶ ὑμῶν. **8** νήψατε, γρηγορήσατε. ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος ὡς λέων
ὠρυόμενος περιπατεῖ ζητῶν ⸀τινα ⸀καταπιεῖν· **9** ᾧ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ
πίστει, εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ ἐν ⸀τῷ κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι
ἐπιτελεῖσθαι. **10** ὁ δὲ θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλέσας ὑμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον
αὐτοῦ δόξαν ἐν ⸀Χριστῷ, ὀλίγον παθόντας αὐτὸς ⸀καταρτίσει, στηρίξει,
σθενώσει, ⸀θεμελιώσει. **11** ⸀αὐτῷ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας ⸂τῶν αἰώνων⸃·
ἀμήν.

12 Διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λογίζομαι, δι᾽ ὀλίγων
ἔγραψα, παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν τοῦ θεοῦ· εἰς
ἣν ⸀στῆτε. **13** ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτὴ καὶ Μᾶρκος ὁ υἱός
μου. **14** ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης. εἰρήνη ὑμῖν πᾶσιν τοῖς ἐν
⸀Χριστῷ.

5:5 **ἀλλήλοις** WH Treg NIV] + ὑποτασσόμενοι RP **8** **τινα** NIV] τίνα RP; – WH Treg • **καταπιεῖν** WH Treg NIV] καταπίῃ RP **9** **τῷ** WH Treg NIV] – RP **10** **Χριστῷ** WH NIV] + Ἰησοῦ Treg RP NA • **καταρτίσει** WH Treg NIV] καταρτίσαι ὑμᾶς RP • **θεμελιώσει** NIV RP] – WH Treg **11** **αὐτῷ** WH Treg NIV] + ἡ δόξα καὶ RP • **τῶν αἰώνων** Treg NIV RP] – WH NA **12** **στῆτε** WH Treg NIV] ἑστήκατε RP **14** **Χριστῷ** WH Treg NIV] + Ἰησοῦ ἀμήν RP

ΠΕΤΡΟΥ Β

1:1 ⸀Συμεὼν Πέτρος δοῦλος καὶ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῖς ἰσότιμον ἡμῖν λαχοῦσιν πίστιν ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ· **2** χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη ἐν ἐπιγνώσει τοῦ θεοῦ καὶ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

3 Ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν δεδωρημένης διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς ⸂ἰδίᾳ δόξῃ καὶ ἀρετῇ⸃, **4** δι’ ὧν τὰ ⸂τίμια καὶ μέγιστα ἡμῖν⸃ ἐπαγγέλματα δεδώρηται, ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως, ἀποφυγόντες τῆς ἐν ⸀τῷ κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς. **5** καὶ αὐτὸ τοῦτο δὲ σπουδὴν πᾶσαν παρεισενέγκαντες ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετήν, ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν, **6** ἐν δὲ τῇ γνώσει τὴν ἐγκράτειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρατείᾳ τὴν ὑπομονήν, ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ τὴν εὐσέβειαν, **7** ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελφίαν, ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην· **8** ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα καὶ πλεονάζοντα οὐκ ἀργοὺς οὐδὲ ἀκάρπους καθίστησιν εἰς τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπίγνωσιν· **9** ᾧ γὰρ μὴ πάρεστιν ταῦτα, τυφλός ἐστιν μυωπάζων, λήθην λαβὼν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν πάλαι αὐτοῦ ⸀ἁμαρτημάτων. **10** διὸ μᾶλλον, ἀδελφοί, σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν ποιεῖσθαι· ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πταίσητέ ποτε· **11** οὕτως γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἴσοδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

12 Διὸ ⸀μελλήσω ἀεὶ ὑμᾶς ὑπομιμνήσκειν περὶ τούτων, καίπερ εἰδότας καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ παρούσῃ ἀληθείᾳ. **13** δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ’ ὅσον εἰμὶ ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι, διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει, **14** εἰδὼς ὅτι ταχινή ἐστιν ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματός μου, καθὼς καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς

1:1 **Συμεὼν** Treg NIV RP] Σιμων WH **3** ***ἰδίᾳ δόξῃ καὶ ἀρετῇ*** Treg NIV] *διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς* WH RP **4** **τίμια καὶ μέγιστα ἡμῖν** WH NIV] *μέγιστα καὶ τίμια ἡμῖν* Treg; *τίμια ἡμῖν καὶ μέγιστα* RP • **τῷ** WH Treg NIV] – RP **9** ***ἁμαρτημάτων*** Treg] *ἁμαρτιῶν* WH NIV RP **12** ***μελλήσω*** WH Treg NIV] *οὐκ ἀμελήσω* RP

ἐδήλωσέν μοι· **15** σπουδάσω δὲ καὶ ἑκάστοτε ἔχειν ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον τὴν τούτων μνήμην ποιεῖσθαι.

16 Οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν, ἀλλ᾽ ἐπόπται γενηθέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος. **17** λαβὼν γὰρ παρὰ θεοῦ πατρὸς τιμὴν καὶ δόξαν φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιᾶσδε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης· ⸂Ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός μου οὗτός ἐστιν⸃, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα— **18** καὶ ταύτην τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθεῖσαν σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ⸂ἁγίῳ ὄρει⸃. **19** καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν λόγον, ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ, ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ καὶ φωσφόρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν· **20** τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες ὅτι πᾶσα προφητεία γραφῆς ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ γίνεται, **21** οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ⸂προφητεία ποτέ⸃, ἀλλὰ ὑπὸ πνεύματος ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν ⸀ἀπὸ θεοῦ ἄνθρωποι.

2:1 Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ, ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν αἱρέσεις ἀπωλείας, καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπότην ἀρνούμενοι, ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχινὴν ἀπώλειαν· **2** καὶ πολλοὶ ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς ἀσελγείαις, δι᾽ οὓς ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται· **3** καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλαστοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται· οἷς τὸ κρίμα ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ ⸀νυστάζει.

4 Εἰ γὰρ ὁ θεὸς ἀγγέλων ἁμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ ⸀σειραῖς ζόφου ταρταρώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν τηρουμένους, **5** καὶ ἀρχαίου κόσμου οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ ὄγδοον Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύλαξεν, κατακλυσμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας, **6** καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ Γομόρρας τεφρώσας ⸀καταστροφῇ κατέκρινεν, ὑπόδειγμα μελλόντων ⸀ἀσεβέσιν τεθεικώς, **7** καὶ δίκαιον Λὼτ καταπονούμενον ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς ἐρρύσατο— **8** βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ ⸀ὁ δίκαιος ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς ἡμέραν

1:17 Ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός μου οὗτός ἐστιν WH NIV] οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός Treg RP **18 ἁγίῳ ὄρει** WH Treg NIV] ὄρει τῷ ἁγίῳ RP **21 προφητεία ποτέ** WH Treg NIV] ποτὲ προφητεία RP • **ἀπὸ** WH NIV] ἅγιοι Treg RP **2:3 νυστάζει** WH Treg NIV] νυστάξει RP **4** σειραῖς RP NA] σιροις WH Treg NIV **6** καταστροφῇ Treg RP NA] – WH NIV • **ἀσεβέσιν** WH NIV] ἀσεβεῖν Treg RP **8** ὁ Treg NIV RP] – WH

ἐξ ἡμέρας ψυχὴν δικαίαν ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν— **9** οἶδεν κύριος εὐσεβεῖς
ἐκ πειρασμοῦ ῥύεσθαι, ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν,
10 μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω σαρκὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ μιασμοῦ πορευομένους καὶ
κυριότητος καταφρονοῦντας.

Τολμηταὶ, αὐθάδεις, δόξας οὐ τρέμουσιν, βλασφημοῦντες, **11** ὅπου ἄγγελοι
ἰσχύϊ καὶ δυνάμει μείζονες ὄντες οὐ φέρουσιν κατ᾽ ⸀αὐτῶν βλάσφημον κρίσιν.
12 οὗτοι δέ, ὡς ἄλογα ζῷα ⸂γεγεννημένα φυσικὰ⸃ εἰς ἅλωσιν καὶ φθοράν,
ἐν οἷς ἀγνοοῦσιν βλασφημοῦντες, ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν ⸂καὶ φθαρήσονται⸃,
13 ⸀ἀδικούμενοι μισθὸν ἀδικίας· ἡδονὴν ἡγούμενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφήν,
σπίλοι καὶ μῶμοι ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς ⸀ἀπάταις αὐτῶν συνευωχούμενοι ὑμῖν,
14 ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς μοιχαλίδος καὶ ⸀ἀκαταπαύστους ἁμαρτίας,
δελεάζοντες ψυχὰς ἀστηρίκτους, καρδίαν γεγυμνασμένην πλεονεξίας
ἔχοντες, κατάρας τέκνα, **15** ⸀καταλιπόντες εὐθεῖαν ὁδὸν ἐπλανήθησαν,
ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ Βαλαὰμ τοῦ ⸀Βοσὸρ ὃς μισθὸν ἀδικίας ἠγάπησεν
16 ἔλεγξιν δὲ ἔσχεν ἰδίας παρανομίας· ὑποζύγιον ἄφωνον ἐν ἀνθρώπου φωνῇ
φθεγξάμενον ἐκώλυσεν τὴν τοῦ προφήτου παραφρονίαν.

17 Οὗτοί εἰσιν πηγαὶ ἄνυδροι ⸂καὶ ὁμίχλαι⸃ ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι, οἷς
ὁ ζόφος τοῦ ⸀σκότους τετήρηται. **18** ὑπέρογκα γὰρ ματαιότητος φθεγγόμενοι
δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις σαρκὸς ἀσελγείαις τοὺς ⸀ὀλίγως ⸀ἀποφεύγοντας
τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφομένους, **19** ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ
δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς· ᾧ γάρ τις ἥττηται, τούτῳ ⸀καὶ δεδούλωται.
20 εἰ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ ⸀κυρίου
καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἡττῶνται,
γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χείρονα τῶν πρώτων. **21** κρεῖττον γὰρ ἦν αὐτοῖς
μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης ἢ ἐπιγνοῦσιν ⸀ὑποστρέψαι ἐκ τῆς

2:11 ***αὐτῶν*** Holmes WH^marg] + *παρὰ κυρίῳ* WH Treg RP; + *παρὰ κυρίου* NIV **12** ***γεγεννημένα φυσικὰ*** WH Treg NIV] *φυσικὰ γεγενημένα* RP • ***καὶ φθαρήσονται*** WH Treg NIV] *καταφθαρήσονται* RP **13** ***ἀδικούμενοι*** WH NIV] *κομιούμενοι* Treg RP • ***ἀπάταις*** WH NIV RP] *ἀγάπαις* Treg **14** ***ἀκαταπαύστους*** Treg NIV RP] *ἀκαταπάστους* WH **15** ***καταλιπόντες*** Treg RP] *καταλείποντες* WH NIV • Βοσὸρ Treg RP NA] Βεὼρ WH NIV **17** ***καὶ ὁμίχλαι*** WH Treg NIV] *νεφέλαι* RP • ***σκότους*** WH Treg NIV] + *εἰς αἰῶνα* RP **18** ***ὀλίγως*** WH Treg NIV] *ὄντως* RP • ***ἀποφεύγοντας*** WH Treg NIV] *ἀποφυγόντας* RP **19** *καὶ* Treg RP] – WH NIV **20** ***κυρίου*** WH Treg RP] + *ἡμῶν* NIV **21** ***ὑποστρέψαι*** WH Treg NIV] *ἐπιστρέψαι* RP

παραδοθείσης αὐτοῖς ἁγίας ἐντολῆς· **22** ⸀συμβέβηκεν αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς
παροιμίας· Κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα, καί· Ὗς λουσαμένη εἰς
⸀κυλισμὸν βορβόρου.

3:1 Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοί, δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπιστολήν, ἐν αἷς
διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν εἰλικρινῆ διάνοιαν, **2** μνησθῆναι τῶν
προειρημένων ῥημάτων ὑπὸ τῶν ἁγίων προφητῶν καὶ τῆς τῶν ἀποστόλων
ὑμῶν ἐντολῆς τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος, **3** τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες ὅτι
ἐλεύσονται ἐπʼ ⸀ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ⸂ἐν ἐμπαιγμονῇ⸃ ἐμπαῖκται κατὰ τὰς
ἰδίας ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι **4** καὶ λέγοντες· Ποῦ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία τῆς
παρουσίας αὐτοῦ; ἀφʼ ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν, πάντα οὕτως διαμένει
ἀπʼ ἀρχῆς κτίσεως. **5** λανθάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν
ἔκπαλαι καὶ γῆ ἐξ ὕδατος καὶ διʼ ὕδατος συνεστῶσα τῷ τοῦ θεοῦ λόγῳ, **6** διʼ
ὧν ὁ τότε κόσμος ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώλετο· **7** οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ
τῷ ⸀αὐτῷ λόγῳ τεθησαυρισμένοι εἰσὶν πυρὶ τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ
ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων.

8 Ἓν δὲ τοῦτο μὴ λανθανέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοί, ὅτι μία ἡμέρα παρὰ
κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία. **9** οὐ βραδύνει ⸀κύριος τῆς
ἐπαγγελίας, ὥς τινες βραδύτητα ἡγοῦνται, ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς ⸀ὑμᾶς, μὴ
βουλόμενός τινας ἀπολέσθαι ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι. **10** ἥξει δὲ
⸀ἡμέρα κυρίου ὡς ⸀κλέπτης, ἐν ᾗ οἱ οὐρανοὶ ῥοιζηδὸν παρελεύσονται, στοιχεῖα
δὲ καυσούμενα ⸀λυθήσεται, καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα ⸀εὑρεθήσεται.

11 Τούτων ⸀οὕτως πάντων λυομένων ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν ὑμᾶς ἐν
ἁγίαις ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβείαις, **12** προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν
παρουσίαν τῆς τοῦ θεοῦ ἡμέρας, διʼ ἣν οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται καὶ
στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται· **13** καινοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν κατὰ τὸ
ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ.

2:22 συμβέβηκεν WH Treg NIV] + δὲ RP • **κυλισμὸν** WH Treg NIV] *κύλισμα* RP **3:3 ἐσχάτων** WH Treg NIV] *ἐσχάτου* RP • **ἐν ἐμπαιγμονῇ** WH Treg NIV] – RP **7 αὐτῷ** WH NIV] *αὐτοῦ* Treg RP **9 κύριος** WH Treg NIV] *ὁ κύριος* RP • **ὑμᾶς** WH Treg NIV] *ἡμᾶς* RP **10 ἡμέρα**WH Treg NIV] *ἡ ἡμέρα* RP • **κλέπτης** WH Treg NIV] + *ἐν νυκτί* RP • **λυθήσεται** WH Treg NIV] *λυθήσονται* RP • **εὑρεθήσεται** WH Treg NIV] *κατακαήσεται* RP; *οὐχ εὑρεθήσεται* *em* ECM **11 οὕτως** WH NIV] *οὖν* Treg RP

14 Διό, ἀγαπητοί, ταῦτα προσδοκῶντες σπουδάσατε ἄσπιλοι καὶ
ἀμώμητοι αὐτῷ εὑρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ, **15** καὶ τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν μακροθυμίαν
σωτηρίαν ἡγεῖσθε, καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς Παῦλος κατὰ τὴν
⸂δοθεῖσαν αὐτῷ⸃ σοφίαν ἔγραψεν ὑμῖν, **16** ὡς καὶ ἐν πάσαις ⸀ταῖς ἐπιστολαῖς
λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ τούτων, ἐν ⸀αἷς ἐστιν δυσνόητά τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ
ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφὰς πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν
ἀπώλειαν. **17** ὑμεῖς οὖν, ἀγαπητοί, προγινώσκοντες φυλάσσεσθε ἵνα μὴ τῇ τῶν
ἀθέσμων πλάνῃ συναπαχθέντες ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου στηριγμοῦ, **18** αὐξάνετε
δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. αὐτῷ ἡ
δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος. ⸀ἀμήν.

3:15 ***δοθεῖσαν αὐτῷ*** WH Treg NIV] *αὐτῷ δοθεῖσαν* RP **16** *ταῖς* RP] – WH Treg NIV • ***αἷς*** WH Treg NIV] *οἷς* RP **18** ***ἀμήν*** Treg NIV RP] – WH

ΙΩΑΝΝΟΥ Α

1:1 Ὃ ἦν ἀπ᾽ ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ ἑωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν,
ὃ ἐθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν, περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς—
2 καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη, καὶ ἑωράκαμεν καὶ μαρτυροῦμεν καὶ ἀπαγγέλλομεν
ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον ἥτις ἦν πρὸς τὸν πατέρα καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν— **3** ὃ
ἑωράκαμεν καὶ ἀκηκόαμεν ἀπαγγέλλομεν ⸀καὶ ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν
ἔχητε μεθ᾽ ἡμῶν· καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡ ἡμετέρα μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· **4** καὶ ταῦτα γράφομεν ⸀ἡμεῖς ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾖ
πεπληρωμένη.

5 Καὶ ἔστιν αὕτη ἡ ἀγγελία ἣν ἀκηκόαμεν ἀπ᾽ αὐτοῦ καὶ ἀναγγέλλομεν
ὑμῖν, ὅτι ὁ θεὸς φῶς ἐστιν καὶ σκοτία ⸂ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν⸃ οὐδεμία. **6** ἐὰν
εἴπωμεν ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ᾽ αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατῶμεν,
ψευδόμεθα καὶ οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν· **7** ἐὰν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατῶμεν
ὡς αὐτός ἐστιν ἐν τῷ φωτί, κοινωνίαν ἔχομεν μετ᾽ ἀλλήλων καὶ τὸ αἷμα
⸀Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. **8** ἐὰν εἴπωμεν ὅτι
ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶμεν καὶ ἡ ἀλήθεια ⸂οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν⸃.
9 ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστός ἐστιν καὶ δίκαιος ἵνα ἀφῇ ἡμῖν
τὰς ἁμαρτίας καὶ καθαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας. **10** ἐὰν εἴπωμεν ὅτι οὐχ
ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιοῦμεν αὐτὸν καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν.

2:1 Τεκνία μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν ἵνα μὴ ἁμάρτητε. καὶ ἐάν τις ἁμάρτῃ,
παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα Ἰησοῦν Χριστὸν δίκαιον, **2** καὶ αὐτὸς
ἱλασμός ἐστιν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ μόνον ἀλλὰ
καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου.

3 Καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτόν, ἐὰν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ
τηρῶμεν. **4** ὁ λέγων ⸀ὅτι Ἔγνωκα αὐτὸν καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν

1:3 καὶ WH Treg NIV] – RP **4 ἡμεῖς** WH Treg NIV] ὑμῖν RP **5 ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν** NIV RP] οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ WH Treg **7 Ἰησοῦ** WH Treg NIV] + Χριστοῦ RP **8 οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν** WH NIV RP] ἐν ἡμῖν οὐκ ἔστιν Treg **2:4 ὅτι** WH Treg NIV] – RP

ψεύστης ἐστίν, καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν· **5** ὃς δ’ ἂν τηρῇ αὐτοῦ τὸν
λόγον, ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ τετελείωται. ἐν τούτῳ γινώσκομεν
ὅτι ἐν αὐτῷ ἐσμεν· **6** ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μένειν ὀφείλει καθὼς ἐκεῖνος
περιεπάτησεν καὶ ⸀αὐτὸς περιπατεῖν.

7 ⸀Ἀγαπητοί, οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ἀλλ’ ἐντολὴν παλαιὰν ἣν
εἴχετε ἀπ’ ἀρχῆς· ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιά ἐστιν ὁ λόγος ὃν ⸀ἠκούσατε. **8** πάλιν
ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ὅ ἐστιν ἀληθὲς ἐν αὐτῷ καὶ ἐν ὑμῖν, ὅτι ἡ σκοτία
παράγεται καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαίνει. **9** ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ εἶναι
καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν ἕως ἄρτι. **10** ὁ ἀγαπῶν τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν· **11** ὁ δὲ
μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ
οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλωσεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.

12 Γράφω ὑμῖν, τεκνία, ὅτι ἀφέωνται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα
αὐτοῦ· **13** γράφω ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ’ ἀρχῆς· γράφω ὑμῖν,
νεανίσκοι, ὅτι νενικήκατε τὸν πονηρόν. **14** ⸀ἔγραψα ὑμῖν, παιδία, ὅτι ἐγνώκατε
τὸν πατέρα· ἔγραψα ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ’ ἀρχῆς· ἔγραψα ὑμῖν,
νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροί ἐστε καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει καὶ νενικήκατε
τὸν πονηρόν.

15 Μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν
κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς ἐν αὐτῷ· **16** ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ,
ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ
βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πατρός, ἀλλὰ ἐκ τοῦ κόσμου ἐστίν· **17** καὶ ὁ κόσμος
παράγεται καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ, ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ μένει εἰς τὸν
αἰῶνα.

18 Παιδία, ἐσχάτη ὥρα ἐστίν, καὶ καθὼς ἠκούσατε ⸀ὅτι ἀντίχριστος
ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν· ὅθεν γινώσκομεν ὅτι ἐσχάτη
ὥρα ἐστίν. **19** ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθαν, ἀλλ’ οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν· εἰ γὰρ ⸂ἐξ ἡμῶν
ἦσαν⸃, μεμενήκεισαν ἂν μεθ’ ἡμῶν· ἀλλ’ ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶν πάντες
ἐξ ἡμῶν. **20** καὶ ὑμεῖς χρῖσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου ⸀καὶ οἴδατε ⸀πάντες· **21** οὐκ
ἔγραψα ὑμῖν ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ’ ὅτι οἴδατε αὐτήν, καὶ ὅτι πᾶν

2:6 ***αὐτὸς*** WH Treg] + *οὕτως* NIV RP **7** ***Ἀγαπητοί*** WH Treg NIV] *Ἀδελφοί* RP • ***ἠκούσατε*** WH Treg NIV] + *ἀπ’ ἀρχῆς* RP **14** ***ἔγραψα*** WH Treg NIV] *Γράφω* RP **18** ***ὅτι*** WH Treg NIV] + *ὁ* RP **19** ***ἐξ ἡμῶν ἦσαν*** WH Treg NIV] *ἦσαν ἐξ ἡμῶν* RP **20** ***καὶ*** Treg NIV RP] – WH • ***πάντες*** WH NIV] *πάντα* Treg RP

ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ ἔστιν. **22** τίς ἐστιν ὁ ψεύστης εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος
ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ χριστός; οὗτός ἐστιν ὁ ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος τὸν
πατέρα καὶ τὸν υἱόν. **23** πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱὸν οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει· ⸂ὁ
ὁμολογῶν τὸν υἱὸν καὶ τὸν πατέρα ἔχει⸃. **24** ⸀ὑμεῖς ὃ ἠκούσατε ἀπ᾽ ἀρχῆς, ἐν
ὑμῖν μενέτω· ἐὰν ἐν ὑμῖν μείνῃ ὃ ἀπ᾽ ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ υἱῷ καὶ
ἐν τῷ πατρὶ μενεῖτε. **25** καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο
ἡμῖν, τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον.

26 Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν πλανώντων ὑμᾶς. **27** καὶ ὑμεῖς τὸ χρῖσμα
ὃ ἐλάβετε ἀπ᾽ αὐτοῦ ⸂μένει ἐν ὑμῖν⸃, καὶ οὐ χρείαν ἔχετε ἵνα τις διδάσκῃ
ὑμᾶς· ἀλλ᾽ ὡς τὸ ⸀αὐτοῦ χρῖσμα διδάσκει ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀληθές ἐστιν
καὶ οὐκ ἔστιν ψεῦδος, καὶ καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς, ⸀μένετε ἐν αὐτῷ.

28 Καὶ νῦν, τεκνία, μένετε ἐν αὐτῷ, ἵνα ⸀ἐὰν φανερωθῇ ⸀σχῶμεν
παρρησίαν καὶ μὴ αἰσχυνθῶμεν ἀπ᾽ αὐτοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ.

29 Ἐὰν εἰδῆτε ὅτι δίκαιός ἐστιν, γινώσκετε ⸀ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν
δικαιοσύνην ἐξ αὐτοῦ γεγέννηται. **3:1** ἴδετε ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ
πατὴρ ἵνα τέκνα θεοῦ κληθῶμεν, ⸂καὶ ἐσμέν⸃. διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώσκει
⸀ἡμᾶς ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν. **2** ἀγαπητοί, νῦν τέκνα θεοῦ ἐσμεν, καὶ οὔπω
ἐφανερώθη τί ἐσόμεθα. ⸀οἴδαμεν ὅτι ἐὰν φανερωθῇ ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα, ὅτι
ὀψόμεθα αὐτὸν καθώς ἐστιν. **3** καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ᾽ αὐτῷ
ἁγνίζει ἑαυτὸν καθὼς ἐκεῖνος ἁγνός ἐστιν.

4 Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ, καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν
ἡ ἀνομία. **5** καὶ οἴδατε ὅτι ἐκεῖνος ἐφανερώθη ἵνα τὰς ⸀ἁμαρτίας ἄρῃ, καὶ
ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. **6** πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων οὐχ ἁμαρτάνει· πᾶς ὁ
ἁμαρτάνων οὐχ ἑώρακεν αὐτὸν οὐδὲ ἔγνωκεν αὐτόν. **7** τεκνία, μηδεὶς πλανάτω
ὑμᾶς· ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην δίκαιός ἐστιν, καθὼς ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν·
8 ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστίν, ὅτι ἀπ᾽ ἀρχῆς ὁ διάβολος
ἁμαρτάνει. εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ
διαβόλου. **9** πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι σπέρμα
αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει, καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται.

2:23 ὁ ὁμολογῶν … ἔχει WH Treg NIV] – RP **24 ὑμεῖς** WH Treg NIV] + *οὖν* RP **27 *μένει ἐν ὑμῖν*** WH Treg NIV] *ἐν ὑμῖν μένει* RP • **αὐτοῦ** WH Treg NIV] *αὐτὸ* RP • ***μένετε*** WH Treg NIV] *μενεῖτε* RP **28 *ἐὰν*** WH Treg NIV] *ὅταν* RP • ***σχῶμεν*** WH Treg NIV] *ἔχῶμεν* RP **29 ὅτι** WH RP] + *καὶ* NIV Treg **3:1 *καὶ ἐσμέν*** WH Treg NIV] – RP • **ἡμᾶς** WH Treg NIV] *ὑμᾶς* RP **2 *οἴδαμεν*** WH Treg NIV] + *δὲ* RP **5 *ἁμαρτίας*** WH Treg NIV] + *ἡμῶν* RP

10 ἐν τούτῳ φανερά ἐστιν τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου· πᾶς
ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ.

11 Ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία ἣν ἠκούσατε ἀπ’ ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν
ἀλλήλους· **12** οὐ καθὼς Κάϊν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν καὶ ἔσφαξεν τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ· καὶ χάριν τίνος ἔσφαξεν αὐτόν; ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ
τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια. **13** ⸀μὴ θαυμάζετε, ⸀ἀδελφοί, εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ
κόσμος. **14** ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν, ὅτι
ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς· ὁ μὴ ⸀ἀγαπῶν μένει ἐν τῷ θανάτῳ. **15** πᾶς ὁ μισῶν
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος ἐστίν, καὶ οἴδατε ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος
οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν ⸀αὐτῷ μένουσαν. **16** ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην,
ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκεν· καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν
ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς ⸀θεῖναι. **17** ὃς δ’ ἂν ἔχῃ τὸν βίον τοῦ κόσμου καὶ θεωρῇ τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ χρείαν ἔχοντα καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ’ αὐτοῦ, πῶς
ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ;

18 ⸀Τεκνία, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μηδὲ τῇ γλώσσῃ ἀλλὰ ἐν ἔργῳ καὶ
ἀληθείᾳ. **19** ⸀ἐν τούτῳ ⸀γνωσόμεθα ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας ἐσμέν, καὶ ἔμπροσθεν
αὐτοῦ πείσομεν ⸂τὴν καρδίαν⸃ ἡμῶν **20** ὅτι ἐὰν καταγινώσκῃ ἡμῶν ἡ καρδία,
ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν καὶ γινώσκει πάντα. **21** ἀγαπητοί,
ἐὰν ἡ καρδία ⸂μὴ καταγινώσκῃ ἡμῶν⸃, παρρησίαν ἔχομεν πρὸς τὸν θεόν, **22** καὶ
ὃ ⸀ἐὰν αἰτῶμεν λαμβάνομεν ⸀ἀπ’ αὐτοῦ, ὅτι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν
καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιοῦμεν. **23** καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ,
ἵνα ⸀πιστεύσωμεν τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἀγαπῶμεν
ἀλλήλους, καθὼς ἔδωκεν ἐντολὴν ⸀ἡμῖν. **24** καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐν
αὐτῷ μένει καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ· καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ
τοῦ πνεύματος οὗ ἡμῖν ἔδωκεν.

3:13 ***μὴ*** WH Treg RP] *καὶ μὴ* NIV • ***ἀδελφοί*** WH Treg NIV] + *μου* RP **14** ***ἀγαπῶν*** WH Treg NIV] + *τὸν ἀδελφόν* RP **15** ***αὐτῷ*** WH Treg NIV] *ἑαυτῷ* RP **16** ***θεῖναι*** WH Treg NIV] *τιθέναι* RP **18** ***Τεκνία*** WH Treg NIV] + *μου* RP **19** ***ἐν*** WH] *καὶ ἐν* Treg NIV RP • ***γνωσόμεθα*** WH Treg NIV] *γινώσκομεν* RP • ***τὴν καρδίαν*** WH NIV] *τὰς καρδίας* Treg RP **21** ***μὴ καταγινώσκῃ ἡμῶν*** Treg] *μὴ καταγινώσκῃ* WH; *ἡμῶν μὴ καταγινώσκῃ* NIV; *ἡμῶν μὴ καταγινώσκῃ ἡμῶν* RP **22** ***ἐὰν*** Treg NIV RP] *ἂν* WH • ***ἀπ’*** WH Treg NIV] *παρ’* RP **23** ***πιστεύσωμεν*** WH NIV RP] *πιστεύωμεν* Treg • ***ἡμῖν*** WH Treg NIV] – RP

4:1 Ἀγαπητοί, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ
πνεύματα εἰ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν, ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν
κόσμον. **2** ἐν τούτῳ ⸀γινώσκετε τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ· πᾶν πνεῦμα ὃ ὁμολογεῖ
Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν, **3** καὶ πᾶν πνεῦμα
ὃ μὴ ὁμολογεῖ ⸀τὸν ⸀Ἰησοῦν ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔστιν· καὶ τοῦτό ἐστιν τὸ τοῦ
ἀντιχρίστου, ὃ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη. **4** ὑμεῖς
ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστε, τεκνία, καὶ νενικήκατε αὐτούς, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν ἢ ὁ
ἐν τῷ κόσμῳ· **5** αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου εἰσίν· διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσιν
καὶ ὁ κόσμος αὐτῶν ἀκούει. **6** ἡμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμεν· ὁ γινώσκων τὸν θεὸν
ἀκούει ἡμῶν, ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἀκούει ἡμῶν. ἐκ τούτου γινώσκομεν
τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης.

7 Ἀγαπητοί, ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν, καὶ
πᾶς ὁ ἀγαπῶν ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται καὶ γινώσκει τὸν θεόν. **8** ὁ μὴ ἀγαπῶν
οὐκ ἔγνω τὸν θεόν, ὅτι ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστίν. **9** ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη
τοῦ θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ θεὸς εἰς τὸν
κόσμον ἵνα ζήσωμεν δι’ αὐτοῦ. **10** ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς
⸀ἠγαπήκαμεν τὸν θεόν, ἀλλ’ ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ ἀπέστειλεν τὸν
υἱὸν αὐτοῦ ἱλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. **11** ἀγαπητοί, εἰ οὕτως ὁ θεὸς
ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾶν. **12** θεὸν οὐδεὶς πώποτε
τεθέαται· ἐὰν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν μένει καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ ⸂ἐν
ἡμῖν τετελειωμένη ἐστιν⸃.

13 Ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ
τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν. **14** καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα καὶ μαρτυροῦμεν
ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέσταλκεν τὸν υἱὸν σωτῆρα τοῦ κόσμου. **15** ὃς ⸀ἐὰν ὁμολογήσῃ
ὅτι ⸀Ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ μένει καὶ αὐτὸς ἐν τῷ θεῷ.
16 καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν.

Ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστίν, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ θεῷ μένει καὶ ὁ θεὸς
ἐν αὐτῷ ⸀μένει. **17** ἐν τούτῳ τετελείωται ἡ ἀγάπη μεθ’ ἡμῶν, ἵνα παρρησίαν
ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἐστιν καὶ ἡμεῖς ἐσμεν ἐν

4:2 ***γινώσκετε*** WH Treg NIV] *γινώσκεται* RP **3** **τὸν** WH Treg NIV] – RP • **Ἰησοῦν** WH Treg NIV] + *Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα* RP **10** ***ἠγαπήκαμεν*** WH NIV] *ἠγαπήσαμεν* Treg RP **12** ***ἐν ἡμῖν τετελειωμένη ἐστιν*** NIV] *τετελειωμένη ἐν ἡμῖν ἐστίν* WH Treg; *τετελειωμένη ἐστιν ἐν ἡμῖν* RP **15** ***ἐὰν*** WH NIV] *ἂν* Treg RP • **Ἰησοῦς** Treg NIV RP] +*Χριστός* WH **16** ***μένει*** WH NIV RP] – Treg

τῷ κόσμῳ τούτῳ. **18** φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ’ ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω
βάλλει τὸν φόβον, ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει, ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείωται
ἐν τῇ ἀγάπῃ. **19** ἡμεῖς ⸀ἀγαπῶμεν, ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς. **20** ἐάν
τις εἴπῃ ὅτι Ἀγαπῶ τὸν θεόν, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῇ, ψεύστης ἐστίν· ὁ
γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὃν ἑώρακεν, τὸν θεὸν ὃν οὐχ ἑώρακεν ⸀οὐ
δύναται ἀγαπᾶν. **21** καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ’ αὐτοῦ, ἵνα ὁ ἀγαπῶν
τὸν θεὸν ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

5:1 Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ χριστὸς ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται, καὶ
πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννήσαντα ἀγαπᾷ ⸀καὶ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ. **2** ἐν
τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ, ὅταν τὸν θεὸν ἀγαπῶμεν
καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ⸀ποιῶμεν· **3** αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἵνα
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν, καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσίν, **4** ὅτι
πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ
νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν· **5** τίς ⸂δέ ἐστιν⸃ ὁ νικῶν τὸν κόσμον εἰ μὴ
ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ;

6 Οὗτός ἐστιν ὁ ἐλθὼν δι’ ὕδατος καὶ αἵματος, Ἰησοῦς Χριστός· οὐκ ἐν
τῷ ὕδατι μόνον ἀλλ’ ἐν τῷ ὕδατι καὶ ⸀ἐν τῷ αἵματι· καὶ τὸ πνεῦμά ἐστιν τὸ
μαρτυροῦν, ὅτι τὸ πνεῦμά ἐστιν ἡ ἀλήθεια. **7** ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες,
8 τὸ πνεῦμα καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸ αἷμα, καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσιν. **9** εἰ τὴν
μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων λαμβάνομεν, ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ μείζων ἐστίν, ὅτι
αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ ⸀ὅτι μεμαρτύρηκεν περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. **10** ὁ
πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ ἔχει τὴν μαρτυρίαν ἐν ⸀αὐτῷ· ὁ μὴ πιστεύων
τῷ θεῷ ψεύστην πεποίηκεν αὐτόν, ὅτι οὐ πεπίστευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν ἣν
μεμαρτύρηκεν ὁ θεὸς περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. **11** καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία, ὅτι
ζωὴν αἰώνιον ἔδωκεν ⸂ὁ θεὸς ἡμῖν⸃, καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἐστιν. **12** ὁ
ἔχων τὸν υἱὸν ἔχει τὴν ζωήν· ὁ μὴ ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει.

4:19 ***ἀγαπῶμεν*** WH Treg NIV] + *αὐτόν* RP **20** ***οὐ*** WH Treg NIV] *πῶς* RP **5:1** ***καὶ*** Treg NIV RP] – WH **2** ***ποιῶμεν*** WH Treg NIV] *τηρῶμεν* RP **5** ***δέ ἐστιν*** Treg NIV] *ἐστιν δὲ* WH; *ἐστιν* RP **6** ***ἐν*** WH Treg NIV] – RP **9** ***ὅτι*** WH Treg NIV] *ἥν* RP **10** ***αὐτῷ*** WH] *αὐτῷ* Treg RP; *ἑαυτῷ* NIV **11** ***ὁ θεὸς ἡμῖν*** WH] *ἡμῖν ὁ θεὸς* Treg NIV RP

13 Ταῦτα ἔγραψα ⸀ὑμῖν ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν ⸂ἔχετε αἰώνιον⸃, ⸂τοῖς
πιστεύουσιν⸃ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ. **14** καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παρρησία
ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτόν, ὅτι ἐάν τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ἀκούει
ἡμῶν. **15** καὶ ἐὰν οἴδαμεν ὅτι ἀκούει ἡμῶν ὃ ⸀ἐὰν αἰτώμεθα, οἴδαμεν ὅτι
ἔχομεν τὰ αἰτήματα ἃ ᾐτήκαμεν ⸀ἀπʼ αὐτοῦ. **16** ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
ἁμαρτάνοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτήσει, καὶ δώσει αὐτῷ ζωήν, τοῖς
ἁμαρτάνουσιν μὴ πρὸς θάνατον. ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον· οὐ περὶ ἐκείνης
λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ. **17** πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ἐστίν, καὶ ἔστιν ἁμαρτία οὐ πρὸς
θάνατον.

18 Οἴδαμεν ὅτι πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ οὐχ ἁμαρτάνει, ἀλλʼ
ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ θεοῦ τηρεῖ ⸀αὐτόν, καὶ ὁ πονηρὸς οὐχ ἅπτεται αὐτοῦ.
19 οἴδαμεν ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμεν, καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται.
20 οἴδαμεν δὲ ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἥκει, καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν ἵνα
⸀γινώσκωμεν τὸν ἀληθινόν· καὶ ἐσμὲν ἐν τῷ ἀληθινῷ, ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ
Χριστῷ. οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς θεὸς καὶ ζωὴ αἰώνιος.

21 Τεκνία, φυλάξατε ἑαυτὰ ἀπὸ τῶν ⸀εἰδώλων.

5:13 **ὑμῖν** WH Treg NIV] + τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ RP • **ἔχετε αἰώνιον** WH Treg NIV] αἰώνιον ἔχετε RP • **τοῖς πιστεύουσιν** WH Treg NIV] καὶ ἵνα πιστεύητε RP **15** **ἐὰν** WH NIV RP] ἂν Treg • **ἀπʼ** WH Treg NIV] παρʼ RP **18** **αὐτόν** WH Treg NIV] ἑαυτόν RP **20** **γινώσκωμεν** NIV RP] γινώσκομεν WH Treg **21** **εἰδώλων** WH Treg NIV] + Ἀμήν RP

ΙΩΑΝΝΟΥ Β

1 Ὁ πρεσβύτερος ἐκλεκτῇ κυρίᾳ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν
ἀληθείᾳ, καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν ἀλήθειαν, **2** διὰ
τὴν ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ἡμῖν, καὶ μεθ' ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα· **3** ἔσται
μεθ' ἡμῶν χάρις ἔλεος εἰρήνη παρὰ θεοῦ πατρός, καὶ ⸀παρὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ
υἱοῦ τοῦ πατρός, ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ.

4 Ἐχάρην λίαν ὅτι εὕρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ,
καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ πατρός. **5** καὶ νῦν ἐρωτῶ σε, κυρία, οὐχ
ὡς ἐντολὴν ⸂καινὴν γράφων σοι⸃ ἀλλὰ ἣν εἴχομεν ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν
ἀλλήλους. **6** καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγάπη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς ἐντολὰς
αὐτοῦ· αὕτη ⸂ἡ ἐντολή ἐστιν⸃, καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ
περιπατῆτε. **7** ὅτι πολλοὶ πλάνοι ⸀ἐξῆλθον εἰς τὸν κόσμον, οἱ μὴ ὁμολογοῦντες
Ἰησοῦν Χριστὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκί· οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ ἀντίχριστος.
8 βλέπετε ἑαυτούς, ἵνα μὴ ⸀ἀπολέσητε ἃ ⸀εἰργασάμεθα, ἀλλὰ μισθὸν πλήρη
⸀ἀπολάβητε. **9** πᾶς ὁ ⸀προάγων καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ θεὸν
οὐκ ἔχει· ὁ μένων ἐν τῇ ⸀διδαχῇ, οὗτος καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν ἔχει. **10** εἴ
τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν
εἰς οἰκίαν καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε· **11** ὁ ⸂λέγων γὰρ⸃ αὐτῷ χαίρειν κοινωνεῖ
τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς.

12 Πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν οὐκ ἐβουλήθην διὰ χάρτου καὶ μέλανος, ἀλλὰ
ἐλπίζω ⸀γενέσθαι πρὸς ὑμᾶς καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ ⸀ὑμῶν
⸂πεπληρωμένη ᾖ⸃. **13** Ἀσπάζεταί σε τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου τῆς ⸀ἐκλεκτῆς.

---

3 παρὰ WH Treg NIV] + *κυρίου* RP **5 καινὴν γράφων σοι** Treg NIV] *γράφων σοι καινὴν* WH RP **6 ἡ ἐντολή ἐστιν** WH Treg NIV] *ἐστιν ἡ ἐντολή* RP **7 ἐξῆλθον** WH Treg NIV] *εἰσῆλθόν* RP **8 ἀπολέσητε** WH Treg NIV] *ἀπολέσωμεν* RP • **εἰργασάμεθα** WH RP NA] *εἰργάσασθε* Treg NIV • **ἀπολάβητε** WH Treg NIV] *ἀπολάβωμεν* RP **9 προάγων** WH Treg NIV] *παραβαίνων* RP • **διδαχῇ** WH Treg NIV] + *τοῦ Χριστοῦ* RP **11 λέγων γὰρ** WH Treg NIV] *γὰρ λέγων* RP **12 γενέσθαι** WH Treg NIV] *ἐλθεῖν* RP • **ὑμῶν** WH Treg] *ἡμῶν* NIV RP • **πεπληρωμένη ᾖ** WH NIV] *ᾖ πεπληρωμένη* Treg RP **13 ἐκλεκτῆς** WH Treg NIV] + *Ἀμήν* RP

ΙΩΑΝΝΟΥ Γ

1 Ὁ πρεσβύτερος Γαΐῳ τῷ ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ.

2 Ἀγαπητέ, περὶ πάντων εὔχομαί σε εὐοδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν,
καθὼς εὐοδοῦταί σου ἡ ψυχή. **3** ἐχάρην γὰρ λίαν ἐρχομένων ἀδελφῶν
καὶ μαρτυρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ περιπατεῖς.
4 μειζοτέραν τούτων οὐκ ἔχω ⸀χαράν, ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν ⸀τῇ ἀληθείᾳ
περιπατοῦντα.

5 Ἀγαπητέ, πιστὸν ποιεῖς ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ⸀τοῦτο
ξένους, **6** οἳ ἐμαρτύρησάν σου τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας, οὓς καλῶς
ποιήσεις προπέμψας ἀξίως τοῦ θεοῦ· **7** ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος ἐξῆλθον μηδὲν
λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ⸀ἐθνικῶν. **8** ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ⸀ὑπολαμβάνειν τοὺς
τοιούτους, ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ.

9 Ἔγραψά ⸀τι τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ᾽ ὁ φιλοπρωτεύων αὐτῶν Διοτρέφης οὐκ
ἐπιδέχεται ἡμᾶς. **10** διὰ τοῦτο, ἐὰν ἔλθω, ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ,
λόγοις πονηροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς, καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ τούτοις οὔτε αὐτὸς
ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τοὺς βουλομένους κωλύει καὶ ἐκ τῆς ἐκκλησίας
ἐκβάλλει.

11 Ἀγαπητέ, μὴ μιμοῦ τὸ κακὸν ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν. ὁ ἀγαθοποιῶν ἐκ τοῦ
θεοῦ ἐστιν· ὁ κακοποιῶν οὐχ ἑώρακεν τὸν θεόν. **12** Δημητρίῳ μεμαρτύρηται
ὑπὸ πάντων καὶ ὑπὸ αὐτῆς τῆς ἀληθείας· καὶ ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν, καὶ ⸀οἶδας
ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθής ἐστιν.

13 Πολλὰ εἶχον ⸂γράψαι σοι⸃, ἀλλ᾽ οὐ θέλω διὰ μέλανος καὶ καλάμου σοι
⸀γράφειν· **14** ἐλπίζω δὲ εὐθέως ⸂σε ἰδεῖν⸃, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλήσομεν.

15 Εἰρήνη σοι. ἀσπάζονταί σε οἱ φίλοι. ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ᾽ ὄνομα.

---

4 **χαράν** Treg NIV RP] *χάριν* WH • **τῇ** WH Treg NIV] – RP **5** **τοῦτο** WH Treg NIV] *εἰς τοὺς* RP **7** **ἐθνικῶν** WH Treg NIV] *ἐθνῶν* RP **8** **ὑπολαμβάνειν** WH Treg NIV] *ἀπολαμβάνειν* RP **9** **τι** WH Treg NIV] – RP **12** **οἶδας** WH Treg NIV] *οἴδατε* RP **13** **γράψαι σοι** WH Treg NIV] *γράφειν* RP • **γράφειν** WH Treg NIV] *γράψαι* RP **14** **σε ἰδεῖν** WH Treg NIV] *ἰδεῖν σε* RP

ΙΟΥΔΑ

1 Ἰούδας Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου, τοῖς ἐν θεῷ πατρὶ
⸀ἠγαπημένοις καὶ Ἰησοῦ Χριστῷ τετηρημένοις κλητοῖς· **2** ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη
καὶ ἀγάπη πληθυνθείη.

3 Ἀγαπητοί, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος γράφειν ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς
⸀ἡμῶν σωτηρίας ἀνάγκην ἔσχον γράψαι ὑμῖν παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ
ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει. **4** παρεισέδυσαν γάρ τινες ἄνθρωποι, οἱ
πάλαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρίμα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν χάριτα
μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν καὶ τὸν μόνον ⸀δεσπότην καὶ κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν
Χριστὸν ἀρνούμενοι.

5 Ὑπομνῆσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι, εἰδότας ⸂ὑμᾶς ἅπαξ⸃ ⸀πάντα, ὅτι ⸀Ἰησοῦς
λαὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου σώσας τὸ δεύτερον τοὺς μὴ πιστεύσαντας ἀπώλεσεν,
6 ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν ἀλλὰ ἀπολιπόντας
τὸ ἴδιον οἰκητήριον εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας δεσμοῖς ἀϊδίοις ὑπὸ ζόφον
τετήρηκεν· **7** ὡς Σόδομα καὶ Γόμορρα καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις, τὸν ὅμοιον
⸂τρόπον τούτοις⸃ ἐκπορνεύσασαι καὶ ἀπελθοῦσαι ὀπίσω σαρκὸς ἑτέρας,
πρόκεινται δεῖγμα πυρὸς αἰωνίου δίκην ὑπέχουσαι.

8 Ὁμοίως μέντοι καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμενοι σάρκα μὲν μιαίνουσιν,
κυριότητα δὲ ἀθετοῦσιν, δόξας δὲ βλασφημοῦσιν. **9** ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος,
ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγετο περὶ τοῦ Μωϋσέως σώματος, οὐκ
ἐτόλμησεν κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλασφημίας, ἀλλὰ εἶπεν· Ἐπιτιμήσαι σοι
κύριος. **10** οὗτοι δὲ ὅσα μὲν οὐκ οἴδασιν βλασφημοῦσιν, ὅσα δὲ φυσικῶς ὡς
τὰ ἄλογα ζῷα ἐπίστανται, ἐν τούτοις φθείρονται. **11** οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι τῇ ὁδῷ
τοῦ Κάϊν ἐπορεύθησαν, καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν, καὶ
τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κόρε ἀπώλοντο. **12** οὗτοί εἰσιν ⸀οἱ ἐν ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν

---

1 **ἠγαπημένοις** WH Treg NIV] ἡγίασμένοις RP **3** **ἡμῶν** WH Treg NIV] – RP **4** **δεσπότην** WH Treg NIV] + θεόν RP **5** **ὑμᾶς ἅπαξ** RP] ἅπαξ ὑμᾶς NIV; ἅπαξ WH Treg; ὑμᾶς NA • **πάντα** WH Treg NIV] τοῦτο RP • **Ἰησοῦς** Holmes WH[marg]] κύριος WH Treg; ὁ κύριος NIV RP; ὁ κύριος ἅπαξ NA **7** **τρόπον τούτοις** WH Treg NIV] τούτοις τρόπον RP **12** **οἱ** WH Treg NIV] – RP

σπιλάδες συνευωχούμενοι, ἀφόβως ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες, νεφέλαι ἄνυδροι
ὑπὸ ἀνέμων παραφερόμεναι, δένδρα φθινοπωρινὰ ἄκαρπα δὶς ἀποθανόντα
ἐκριζωθέντα, **13** κύματα ἄγρια θαλάσσης ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας,
ἀστέρες πλανῆται οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς αἰῶνα τετήρηται.

14 Προεφήτευσεν δὲ καὶ τούτοις ἕβδομος ἀπὸ Ἀδὰμ Ἑνὼχ λέγων· Ἰδοὺ
ἦλθεν κύριος ἐν ἁγίαις μυριάσιν αὐτοῦ, **15** ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων καὶ
ἐλέγξαι ⸀πάντας τοὺς ἀσεβεῖς⸀ περὶ πάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν ὧν
ἠσέβησαν καὶ περὶ πάντων τῶν σκληρῶν ὧν ἐλάλησαν κατ’ αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ
ἀσεβεῖς. **16** οὗτοί εἰσιν γογγυσταί, μεμψίμοιροι, κατὰ τὰς ἐπιθυμίας ⸀αὐτῶν
πορευόμενοι, καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα, θαυμάζοντες πρόσωπα
ὠφελείας χάριν.

17 Ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, μνήσθητε τῶν ῥημάτων τῶν προειρημένων ὑπὸ
τῶν ἀποστόλων τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· **18** ὅτι ἔλεγον ⸀ὑμῖν· ⸀Ἐπ’
ἐσχάτου χρόνου⸀ ἔσονται ἐμπαῖκται κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι
τῶν ἀσεβειῶν. **19** οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες, ψυχικοί, πνεῦμα μὴ ἔχοντες.
20 ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, ⸀ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς τῇ ἁγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει⸀,
ἐν πνεύματι ἁγίῳ προσευχόμενοι, **21** ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ θεοῦ τηρήσατε
προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ζωὴν αἰώνιον. **22** καὶ
οὓς μὲν ⸀ἐλεᾶτε ⸀διακρινομένους, **23** οὓς δὲ σῴζετε ἐκ πυρὸς ἁρπάζοντες, οὓς δὲ
ἐλεᾶτε ἐν φόβῳ⸀, μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα.

24 Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι ⸀ὑμᾶς ἀπταίστους καὶ στῆσαι κατενώπιον
τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλλιάσει **25** ⸀μόνῳ θεῷ σωτῆρι ἡμῶν ⸀διὰ
Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν⸀ ⸀δόξα μεγαλωσύνη κράτος καὶ ἐξουσία ⸀πρὸ
παντὸς τοῦ αἰῶνος⸀ καὶ νῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

---

15 πάντας τοὺς ἀσεβεῖς WH Treg NIV] + αὐτῶν RP; πᾶσαν ψυχὴν NA **16 αὐτῶν** WH Treg RP] ἑαυτῶν NIV **18 ὑμῖν** WH] + ὅτι Treg NIV RP • **Ἐπ’ ἐσχάτου χρόνου** WH Treg] Ἐπ’ ἐσχάτου τοῦ χρόνου NIV; ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ RP **20 ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς τῇ ἁγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει** WH Treg NIV] τῇ ἁγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς RP **22–23 ἐλεᾶτε** WH NIV] ἐλεεῖτε RP; ἐλέγχετε Treg • **διακρινομένους οὓς δὲ σῴζετε ἐκ πυρὸς ἁρπάζοντες οὓς δὲ ἐλεᾶτε ἐν φόβῳ** Treg NIV] διακρινομένους σῴζετε ἐκ πυρὸς ἁρπάζοντες οὓς δὲ ἐλεᾶτε ἐν φόβῳ WH; διακρινόμενοι οὓς δὲ ἐν φόβῳ σῴζετε ἐκ πυρὸς ἁρπάζοντες RP **24 ὑμᾶς** WH Treg NIV] αὐτούς RP **25 μόνῳ** WH Treg NIV] + σοφῷ RP • **διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν** WH Treg NIV] – RP • **δόξα** WH Treg NIV] + καὶ RP • **πρὸ παντὸς τοῦ αἰῶνος** WH Treg NIV] – RP

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

1:1 Ἀποκάλυψις Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς δεῖξαι τοῖς δούλοις
αὐτοῦ, ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει, καὶ ἐσήμανεν ἀποστείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου
αὐτοῦ τῷ δούλῳ αὐτοῦ Ἰωάννῃ, **2** ὃς ἐμαρτύρησεν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ
τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅσα εἶδεν. **3** μακάριος ὁ ἀναγινώσκων καὶ οἱ
ἀκούοντες τοὺς λόγους τῆς προφητείας καὶ τηροῦντες τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα,
ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς.

4 Ἰωάννης ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη
⸀ἀπὸ ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, καὶ ἀπὸ τῶν ἑπτὰ πνευμάτων ἃ ἐνώπιον
τοῦ θρόνου αὐτοῦ, **5** καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ μάρτυς ὁ πιστός, ὁ πρωτότοκος
τῶν νεκρῶν καὶ ὁ ἄρχων τῶν βασιλέων τῆς γῆς.

Τῷ ἀγαπῶντι ἡμᾶς καὶ ⸀λύσαντι ἡμᾶς ⸀ἐκ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐν τῷ
αἵματι αὐτοῦ — **6** καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς βασιλείαν, ἱερεῖς τῷ θεῷ καὶ πατρὶ
αὐτοῦ — αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας ⸂τῶν αἰώνων⸃· ἀμήν.

7 Ἰδοὺ ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν, καὶ ὄψεται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμὸς καὶ
οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν, καὶ κόψονται ἐπ’ αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.
ναί, ἀμήν.

8 Ἐγώ εἰμι τὸ Ἄλφα καὶ τὸ Ὦ, λέγει κύριος, ὁ θεός, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ
ἐρχόμενος, ὁ παντοκράτωρ.

9 Ἐγὼ Ἰωάννης, ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν καὶ ⸀συγκοινωνὸς ἐν τῇ θλίψει καὶ
βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ ⸀ἐν Ἰησοῦ, ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ
διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ⸀καὶ τὴν μαρτυρίαν ⸀Ἰησοῦ. **10** ἐγενόμην ἐν πνεύματι
ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἤκουσα ⸂ὀπίσω μου φωνὴν⸃ μεγάλην ὡς σάλπιγγος
11 λεγούσης· Ὃ βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον καὶ πέμψον ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις,

---

1:4 ***ἀπὸ*** WH Treg NIV] + θεοῦ RP **5** ***λύσαντι*** WH Treg NIV] λούσαντι RP • ***ἐκ*** WH Treg NIV] ἀπὸ RP **6** ***τῶν αἰώνων*** Treg NIV RP] – WH **9** ***συγκοινωνὸς*** WH Treg NIV] κοινωνὸς RP • ***ἐν*** WH Treg NIV] + Χριστῷ RP • ***καὶ*** WH Treg NIV] + διὰ RP • ***Ἰησοῦ*** WH Treg NIV] + Χριστοῦ RP **10** ***ὀπίσω μου φωνὴν*** WH Treg NIV] φωνὴν ὀπίσω μου RP

εἰς Ἔφεσον καὶ εἰς Σμύρναν καὶ εἰς Πέργαμον καὶ εἰς Θυάτειρα καὶ εἰς Σάρδεις καὶ εἰς Φιλαδέλφειαν καὶ εἰς Λαοδίκειαν.

12 ⸀Καὶ ἐπέστρεψα βλέπειν τὴν φωνὴν ἥτις ἐλάλει μετ’ ἐμοῦ· καὶ ἐπιστρέψας εἶδον ἑπτὰ λυχνίας χρυσᾶς, **13** καὶ ἐν μέσῳ ⸀τῶν λυχνιῶν ὅμοιον ⸀υἱὸν ἀνθρώπου, ἐνδεδυμένον ποδήρη καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοῖς μαστοῖς ζώνην χρυσᾶν· **14** ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ τρίχες λευκαὶ ὡς ἔριον λευκόν, ὡς χιών, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυρός, **15** καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ, ὡς ἐν καμίνῳ ⸀πεπυρωμένης, καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν, **16** καὶ ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ ⸂χειρὶ αὐτοῦ⸃ ἀστέρας ἑπτά, καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ῥομφαία δίστομος ὀξεῖα ἐκπορευομένη, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ.

17 Καὶ ὅτε εἶδον αὐτόν, ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρός· καὶ ἔθηκεν τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ἐπ’ ἐμὲ λέγων· Μὴ φοβοῦ· ἐγώ εἰμι ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, **18** καὶ ὁ ζῶν — καὶ ἐγενόμην νεκρὸς καὶ ἰδοὺ ζῶν εἰμι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν ⸀αἰώνων — καὶ ἔχω τὰς κλεῖς τοῦ θανάτου καὶ τοῦ ᾅδου. **19** γράψον οὖν ἃ εἶδες καὶ ἃ εἰσὶν καὶ ἃ μέλλει ⸀γίνεσθαι μετὰ ταῦτα. **20** τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων ⸀οὓς εἶδες ἐπὶ τῆς δεξιᾶς μου, καὶ τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυσᾶς· οἱ ἑπτὰ ἀστέρες ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰσίν, καὶ αἱ λυχνίαι αἱ ἑπτὰ ἑπτὰ ἐκκλησίαι εἰσίν.

2:1 Τῷ ἀγγέλῳ ⸀τῆς ἐν Ἐφέσῳ ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν τῶν χρυσῶν·

2 Οἶδα τὰ ἔργα σου, καὶ τὸν ⸀κόπον καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ ὅτι οὐ δύνῃ βαστάσαι κακούς, καὶ ἐπείρασας τοὺς λέγοντας ἑαυτοὺς ⸀ἀποστόλους, καὶ οὐκ εἰσίν, καὶ εὗρες αὐτοὺς ψευδεῖς· **3** καὶ ὑπομονὴν ἔχεις, καὶ ἐβάστασας διὰ τὸ ὄνομά μου, καὶ ⸂οὐ κεκοπίακες⸃. **4** ἀλλὰ ἔχω κατὰ σοῦ ὅτι τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀφῆκες. **5** μνημόνευε οὖν πόθεν ⸀πέπτωκας, καὶ μετανόησον

1:12 Καὶ WH Treg NIV] + ἐκεῖ RP **13 τῶν** WH NIV] + ἑπτὰ Treg RP • **υἱὸν** WH NIV] υἱῷ Treg RP **15 πεπυρωμένης** WH Treg NIV] πεπυρωμένοι RP **16 χειρὶ αὐτοῦ** WH Treg NIV] αὐτοῦ χειρὶ RP **18 αἰώνων** WH Treg NIV] + ἀμήν RP **19 γίνεσθαι** WH Treg RP] γενέσθαι NIV **20 οὓς** WH Treg NIV] ὧν RP **2:1 τῆς** Treg NIV RP] τῷ WH **2 κόπον** WH Treg NIV] + σου RP • **ἀποστόλους** WH Treg NIV] + εἶναι RP **3 οὐ κεκοπίακες** WH Treg NIV] οὐκ ἐκοπίασας RP **5 πέπτωκας** Treg NIV RP] πέπτωκες WH

καὶ τὰ πρῶτα ἔργα ποίησον· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί ⸀σοι, καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν
σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐὰν μὴ μετανοήσῃς. **6** *ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις ὅτι μισεῖς*
τὰ ἔργα τῶν Νικολαϊτῶν, *ἃ κἀγὼ μισῶ.* **7** *ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα*
λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὅ
ἐστιν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ⸀θεοῦ.

8 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ ⸀τῆς ἐν Σμύρνῃ ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ πρῶτος
καὶ ὁ ἔσχατος, ὃς ἐγένετο νεκρὸς καὶ ἔζησεν·

9 Οἶδά *⸀σου τὴν θλῖψιν καὶ τὴν πτωχείαν, ἀλλὰ πλούσιος εἶ, καὶ τὴν*
βλασφημίαν ἐκ τῶν λεγόντων Ἰουδαίους εἶναι ἑαυτούς, καὶ οὐκ εἰσίν, ἀλλὰ
συναγωγὴ τοῦ Σατανᾶ. **10** *⸀μηδὲν φοβοῦ ἃ μέλλεις ⸀πάσχειν. ⸀ἰδοὺ μέλλει*
⸀βάλλειν ὁ διάβολος ἐξ ὑμῶν εἰς φυλακὴν ἵνα πειρασθῆτε, καὶ ⸀ἕξετε θλῖψιν
ἡμερῶν δέκα. γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς
ζωῆς. **11** *ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. ὁ νικῶν οὐ*
μὴ ἀδικηθῇ ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ δευτέρου.

12 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Περγάμῳ ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ ἔχων
τὴν ῥομφαίαν τὴν δίστομον τὴν ὀξεῖαν·

13 ⸀Οἶδα *ποῦ κατοικεῖς, ὅπου ὁ θρόνος τοῦ* Σατανᾶ, *καὶ κρατεῖς τὸ*
ὄνομά μου, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὴν πίστιν μου ⸀καὶ ἐν ταῖς ⸀ἡμέραις Ἀντιπᾶς, *ὁ*
μάρτυς μου, ὁ πιστός ⸀μου, ὃς ἀπεκτάνθη παρ’ ὑμῖν, ὅπου ὁ Σατανᾶς *κατοικεῖ.*
14 *ἀλλὰ ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν* Βαλαάμ,
ὃς ⸂ἐδίδασκεν τῷ⸃ Βαλὰκ *βαλεῖν σκάνδαλον ἐνώπιον τῶν υἱῶν* Ἰσραήλ,
⸀φαγεῖν εἰδωλόθυτα καὶ πορνεῦσαι· **15** *οὕτως ἔχεις καὶ σὺ κρατοῦντας τὴν*
⸀διδαχὴν Νικολαϊτῶν *ὁμοίως.* **16** *μετανόησον οὖν· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι ταχύ,*
καὶ πολεμήσω μετ’ αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ στόματός μου. **17** *ὁ ἔχων οὖς*
ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. τῷ νικῶντι δώσω ⸀αὐτῷ τοῦ
μάννα τοῦ κεκρυμμένου, καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκήν, καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον
ὄνομα καινὸν γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ ὁ λαμβάνων.

2:5 ***σοι*** WH Treg NIV] + *ταχύ* RP **7** ***θεοῦ*** WH Treg NIV] + *μου* RP **8** ***τῆς*** Treg NIV RP] *τῷ* WH **9** ***σου*** WH Treg NIV] + *τὰ ἔργα καὶ* RP **10** ***μηδὲν*** NIV RP] *μὴ* WH Treg • ***πάσχειν*** WH Treg NIV] *παθεῖν* RP • ***ἰδοὺ*** WH Treg NIV] + *δή* RP • ***βάλλειν*** WH Treg NIV] *βαλεῖν* RP • ***ἕξετε*** Treg NIV RP] *ἔχητε* WH **13** **Οἶδα** WH Treg NIV] + *τὰ ἔργα σου καὶ* RP • ***καὶ*** WH Treg NIV] – RP • ***ἡμέραις*** WH Treg NIV] + *ἐν αἷς* RP • ***μου*** WH Treg NIV] – RP **14** ***ἐδίδασκεν τῷ*** WH Treg NIV] *ἐδίδαξεν τὸν* RP • ***φαγεῖν*** WH Treg NIV] *καὶ φαγεῖν* RP **15** ***διδαχὴν*** WH] + *τῶν* Treg NIV RP **17** ***αὐτῷ*** WH Treg NIV] + *φαγεῖν* RP

18 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ ⸀τῆς ἐν Θυατείροις ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὡς φλόγα πυρός, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ·

19 *Οἶδά σου τὰ ἔργα, καὶ τὴν ⸂ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν⸃ καὶ τὴν διακονίαν καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ τὰ ἔργα σου τὰ ἔσχατα πλείονα τῶν πρώτων.*
20 *ἀλλὰ ἔχω κατὰ σοῦ ὅτι ἀφεῖς τὴν ⸀γυναῖκα Ἰεζάβελ, ἡ ⸀λέγουσα ἑαυτὴν προφῆτιν, καὶ διδάσκει καὶ πλανᾷ τοὺς ἐμοὺς δούλους πορνεῦσαι καὶ φαγεῖν εἰδωλόθυτα.* **21** *καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρόνον ἵνα μετανοήσῃ, καὶ οὐ θέλει μετανοῆσαι ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς.* **22** *ἰδοὺ βάλλω αὐτὴν εἰς κλίνην, καὶ τοὺς μοιχεύοντας μετ᾽ αὐτῆς εἰς θλῖψιν μεγάλην, ἐὰν μὴ ⸀μετανοήσωσιν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῆς·*
23 *καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἀποκτενῶ ἐν θανάτῳ· καὶ γνώσονται πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ ἐραυνῶν νεφροὺς καὶ καρδίας, καὶ δώσω ὑμῖν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα ὑμῶν.* **24** *ὑμῖν δὲ λέγω τοῖς λοιποῖς τοῖς ἐν Θυατείροις, ὅσοι οὐκ ἔχουσιν τὴν διδαχὴν ταύτην, οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν τὰ βαθέα τοῦ Σατανᾶ, ὡς λέγουσιν, οὐ βάλλω ἐφ᾽ ὑμᾶς ἄλλο βάρος·* **25** *πλὴν ὃ ἔχετε κρατήσατε ἄχρι οὗ ἂν ἥξω.* **26** *καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα μου, δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν,* **27** *καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ ὡς τὰ σκεύη τὰ κεραμικὰ ⸀συντρίβεται,* **28** *ὡς κἀγὼ εἴληφα παρὰ τοῦ πατρός μου, καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα τὸν πρωϊνόν.* **29** *ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.*

3:1 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σάρδεσιν ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας·

Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι ὄνομα ἔχεις ὅτι ζῇς, καὶ νεκρὸς εἶ. **2** *γίνου γρηγορῶν, καὶ στήρισον τὰ λοιπὰ ἃ ⸂ἔμελλον ἀποθανεῖν⸃, οὐ γὰρ εὕρηκά σου ⸀τὰ ἔργα πεπληρωμένα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ μου·* **3** *μνημόνευε οὖν πῶς εἴληφας καὶ ἤκουσας καὶ τήρει, καὶ μετανόησον· ἐὰν οὖν μὴ γρηγορήσῃς, ⸀ἥξω ὡς κλέπτης, καὶ οὐ μὴ ⸀γνῷς ποίαν ὥραν ἥξω ἐπὶ σέ·* **4** *ἀλλὰ ⸂ἔχεις ὀλίγα⸃ ὀνόματα ἐν*

2:18 τῆς Treg NIV RP] τῷ WH **19 ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν** WH NIV RP] *πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην* Treg **20 γυναῖκα** WH Treg NIV] + *σοῦ* RP • **λέγουσα** WH Treg NIV] *λέγει* RP **22 μετανοήσωσιν** Treg NIV RP] *μετανοήσουσιν* WH **27 συντρίβεται** WH Treg NIV] *συντριβήσεται* RP **3:2 ἔμελλον ἀποθανεῖν** WH Treg NIV] *ἔμελλες ἀποβάλλειν* RP • **τὰ** Treg NIV RP] – WH **3 ἥξω** WH Treg NIV] + *ἐπί σε* RP • **γνῷς** WH NIV RP] *γνώσῃ* Treg **4 ἔχεις ὀλίγα** WH Treg NIV] *ὀλίγα ἔχεις* RP

Σάρδεσιν ἃ οὐκ ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ περιπατήσουσιν μετ' ἐμοῦ ἐν
λευκοῖς, ὅτι ἄξιοί εἰσιν. **5** ὁ νικῶν ⸀οὕτως περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς,
καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ ὁμολογήσω
τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ πατρός μου καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ. **6** ὁ
ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

7 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ
ἅγιος, ὁ ἀληθινός, ὁ ἔχων τὴν κλεῖν ⸀Δαυίδ, ὁ ἀνοίγων καὶ οὐδεὶς κλείσει, ⸂καὶ
κλείων⸃ καὶ οὐδεὶς ⸀ἀνοίγει·

8 Οἶδά σου τὰ ἔργα — ἰδοὺ δέδωκα ἐνώπιόν σου θύραν ἠνεῳγμένην, ἣν
οὐδεὶς δύναται κλεῖσαι αὐτήν — ὅτι μικρὰν ἔχεις δύναμιν, καὶ ἐτήρησάς μου
τὸν λόγον, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὸ ὄνομά μου. **9** ἰδοὺ ⸀διδῶ ἐκ τῆς συναγωγῆς
τοῦ Σατανᾶ, τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς Ἰουδαίους εἶναι, καὶ οὐκ εἰσὶν ἀλλὰ
ψεύδονται — ἰδοὺ ποιήσω αὐτοὺς ἵνα ⸂ἥξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν⸃ ἐνώπιον
τῶν ποδῶν σου, καὶ γνῶσιν ὅτι ⸀ἐγὼ ἠγάπησά σε. **10** ὅτι ἐτήρησας τὸν λόγον
τῆς ὑπομονῆς μου, κἀγώ σε τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πειρασμοῦ τῆς μελλούσης
ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης, πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς.
11 ἔρχομαι ταχύ· κράτει ὃ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφανόν σου. **12** ὁ νικῶν
ποιήσω αὐτὸν στῦλον ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ μου, καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι, καὶ
γράψω ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ θεοῦ
μου, τῆς καινῆς Ἰερουσαλήμ, ἡ ⸀καταβαίνουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ
μου, καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ καινόν. **13** ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει
ταῖς ἐκκλησίαις.

14 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Λαοδικείᾳ ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ
Ἀμήν, ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς ⸀καὶ ἀληθινός, ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ θεοῦ·

15 Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ οὔτε ζεστός. ὄφελον ψυχρὸς ἦς
ἢ ζεστός. **16** οὕτως, ὅτι χλιαρὸς εἶ καὶ ⸀οὔτε ζεστὸς οὔτε ψυχρός, μέλλω σε
ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματός μου. **17** ὅτι λέγεις ⸀ὅτι Πλούσιός εἰμι καὶ πεπλούτηκα
καὶ ⸀οὐδὲν χρείαν ἔχω, καὶ οὐκ οἶδας ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος ⸀καὶ ἐλεεινὸς

3:5 ***οὕτως*** WH Treg NIV] *οὗτος* RP **7** ***Δαυίδ*** WH Treg NIV] *τοῦ Δαυίδ* RP • ***καὶ κλείων*** WH Treg NIV] *αὐτήν εἰ μὴ ὁ ἀνοίγων* RP • ***ἀνοίγει*** WH Treg NIV] *ἀνοίξει* RP **9** ***διδῶ*** WH Treg NIV] *δίδωμι* RP • ***ἥξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν*** WH Treg NIV] *ἥξωσιν καὶ προσκυνήσωσιν* RP • ***ἐγὼ*** WH Treg NIV] – RP **12** ***καταβαίνουσα*** WH Treg NIV] *καταβαίνει* RP **14** ***καὶ*** Treg NIV RP] + *ὁ* WH **16** ***οὔτε*** WH Treg NIV] *οὐ* RP **17** ***ὅτι*** WH Treg NIV] – RP • ***οὐδὲν*** WH Treg NIV] *οὐδενὸς* RP • ***καὶ*** WH Treg NIV] + *ὁ* RP

καὶ πτωχὸς καὶ τυφλὸς καὶ γυμνός, **18** συμβουλεύω σοι ἀγοράσαι ⸀παρ' ἐμοῦ χρυσίον⸀ πεπυρωμένον ἐκ πυρὸς ἵνα πλουτήσῃς, καὶ ἱμάτια λευκὰ ἵνα περιβάλῃ καὶ μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχύνη τῆς γυμνότητός σου, καὶ κολλούριον ⸀ἐγχρῖσαι τοὺς ὀφθαλμούς σου ἵνα βλέπῃς. **19** ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ ἐλέγχω καὶ παιδεύω· ⸀ζήλευε οὖν καὶ μετανόησον. **20** ἰδοὺ ἕστηκα ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούω· ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, ⸀καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτὸν καὶ δειπνήσω μετ' αὐτοῦ καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ. **21** ὁ νικῶν δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς κἀγὼ ἐνίκησα καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ πατρός μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ. **22** ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

4:1 Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ θύρα ἠνεῳγμένη ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη ἣν ἤκουσα ὡς σάλπιγγος λαλούσης μετ' ἐμοῦ, λέγων· Ἀνάβα ὧδε, καὶ δείξω σοι ἃ δεῖ γενέσθαι. μετὰ ταῦτα **2** ⸀εὐθέως ἐγενόμην ἐν πνεύματι· καὶ ἰδοὺ θρόνος ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τὸν θρόνον καθήμενος, **3** ⸀καὶ ὁ καθήμενος⸀ ὅμοιος ὁράσει λίθῳ ἰάσπιδι καὶ σαρδίῳ, καὶ ἶρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου ⸀ὅμοιος ὁράσει σμαραγδίνῳ⸀. **4** καὶ κυκλόθεν τοῦ θρόνου ⸀θρόνοι εἴκοσι τέσσαρες, καὶ ἐπὶ τοὺς ⸀θρόνους εἴκοσι τέσσαρας πρεσβυτέρους καθημένους περιβεβλημένους ⸀ἐν ἱματίοις λευκοῖς, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους χρυσοῦς. **5** καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταί· καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πυρὸς καιόμεναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου, ⸀ἅ εἰσιν ⸀τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ, **6** καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου ὡς θάλασσα ὑαλίνη ὁμοία κρυστάλλῳ.

Καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου τέσσαρα ζῷα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν· **7** καὶ τὸ ζῷον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι, καὶ τὸ δεύτερον ζῷον ὅμοιον μόσχῳ, καὶ τὸ τρίτον ζῷον ⸀ἔχων ⸀τὸ πρόσωπον ὡς⸀ ἀνθρώπου, καὶ τὸ τέταρτον ζῷον ὅμοιον ἀετῷ πετομένῳ· **8** καὶ τὰ

3:18 παρ' ἐμοῦ χρυσίον WH Treg NIV] χρυσίον παρ' ἐμοῦ RP • **ἐγχρῖσαι** WH Treg NIV] ἵνα ἐγχρίσῃ RP **19 ζήλευε** WH Treg NIV] ζήλωσον RP **20 καὶ** NIV RP] – WH Treg **4:2 εὐθέως** WH Treg NIV] Καὶ εὐθέως RP **3 καὶ ὁ καθήμενος** WH Treg NIV] – RP • **ὅμοιος ὁράσει σμαραγδίνῳ** WH Treg NIV] ὁμοίως ὅρασις σμαραγδίνων RP **4 θρόνοι** WH Treg RP] θρόνους NIV • **θρόνους** WH Treg NIV] + τοὺς RP • **ἐν** Treg NIV RP] – WH **5 ἅ** WH NIV] αἵ Treg; αὐτοῦ αἵ RP • **τὰ** WH Treg NIV] – RP **7 ἔχων** WH Treg NIV] ἔχον RP • **τὸ πρόσωπον ὡς** WH Treg NIV] πρόσωπον RP

τέσσαρα ζῷα, ἓν ⸂καθ’ ἓν⸃ ⸀αὐτῶν ⸀ἔχων ἀνὰ πτέρυγας ἕξ, κυκλόθεν καὶ ἔσωθεν γέμουσιν ὀφθαλμῶν· καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς λέγοντες· Ἅγιος ἅγιος ἅγιος κύριος, ὁ θεός, ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος. **9** καὶ ὅταν ⸀δώσουσιν τὰ ζῷα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν τῷ καθημένῳ ἐπὶ ⸂τῷ θρόνῳ⸃, τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, **10** πεσοῦνται οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι ἐνώπιον τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ προσκυνήσουσιν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ βαλοῦσιν τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, λέγοντες· **11** Ἄξιος εἶ, ὁ κύριος καὶ ὁ θεὸς ⸀ἡμῶν, λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν, ὅτι σὺ ἔκτισας ⸀τὰ πάντα, καὶ διὰ τὸ θέλημά σου ἦσαν καὶ ἐκτίσθησαν.

5:1 Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ⸀ὄπισθεν, κατεσφραγισμένον σφραγῖσιν ἑπτά. **2** καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν κηρύσσοντα ἐν φωνῇ μεγάλῃ· Τίς ⸀ἄξιος ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον καὶ λῦσαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ; **3** καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο ἐν τῷ ⸀οὐρανῷ ⸂οὐδὲ ἐπὶ τῆς γῆς οὐδὲ⸃ ὑποκάτω τῆς γῆς ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον οὔτε βλέπειν αὐτό. **4** καὶ ⸀ἐγὼ ἔκλαιον πολὺ ὅτι οὐδεὶς ἄξιος εὑρέθη ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον οὔτε βλέπειν αὐτό· **5** καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι· Μὴ κλαῖε· ἰδοὺ ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἡ ῥίζα Δαυίδ, ⸀ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον καὶ τὰς ἑπτὰ σφραγῖδας αὐτοῦ.

6 Καὶ εἶδον ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων ζῴων καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων ἀρνίον ⸀ἑστηκὸς ὡς ἐσφαγμένον, ⸀ἔχων κέρατα ἑπτὰ καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτά, ⸀οἵ εἰσιν τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ, ⸀ἀπεσταλμένοι εἰς πᾶσαν τὴν γῆν. **7** καὶ ἦλθεν καὶ εἴληφεν ἐκ τῆς δεξιᾶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου. **8** καὶ ὅτε ἔλαβεν τὸ βιβλίον, τὰ τέσσαρα ζῷα καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσαν ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, ἔχοντες ἕκαστος κιθάραν καὶ φιάλας

4:8 καθ’ ἓν WH NIV RP] ἕκαστον Treg • **αὐτῶν** WH Treg NIV] – RP • **ἔχων** WH Treg NIV] ἔχον RP **9 δώσουσιν** WH Treg NIV] δῶσιν RP • **τῷ θρόνῳ** Treg NIV] τοῦ θρόνου WH RP **11 ἡμῶν** WH Treg NIV] + ὁ ἅγιος RP • **τὰ** WH Treg NIV] – RP **5:1 ὄπισθεν** WH Treg NIV] ἔξωθεν RP **2 ἄξιος** WH Treg NIV] + ἐστιν RP **3 οὐρανῷ** WH Treg NIV] + ἄνω RP • **οὐδὲ ἐπὶ τῆς γῆς οὐδὲ** WH Treg NIV] οὔτε ἐπὶ τῆς γῆς οὔτε RP **4 ἐγὼ** WH Treg RP] – NIV **5 ἀνοῖξαι** WH Treg NIV] ὁ ἀνοίγων RP **6 ἑστηκὸς** WH NIV RP] ἑστηκὼς Treg • **ἔχων** WH Treg NIV] ἔχον RP • **οἵ** WH Treg NIV] ἅ RP • **ἀπεσταλμένοι** WH Treg NIV] ἀποστελλόμενα RP

χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων, αἵ εἰσιν ⸀αἱ προσευχαὶ τῶν ἁγίων· **9** καὶ
ᾄδουσιν ᾠδὴν καινὴν λέγοντες· Ἄξιος εἶ λαβεῖν τὸ βιβλίον καὶ ἀνοῖξαι τὰς
σφραγῖδας αὐτοῦ, ὅτι ἐσφάγης καὶ ἠγόρασας τῷ ⸀θεῷ ἐν τῷ αἵματί σου ἐκ
πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους, **10** καὶ ἐποίησας αὐτοὺς τῷ
θεῷ ἡμῶν ⸀βασιλείαν καὶ ἱερεῖς, καὶ ⸀βασιλεύουσιν ἐπὶ τῆς γῆς.

11 Καὶ εἶδον, καὶ ⸀ἤκουσα φωνὴν ἀγγέλων πολλῶν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ
τῶν ζῴων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων
καὶ χιλιάδες χιλιάδων, **12** λέγοντες φωνῇ μεγάλῃ· Ἄξιόν ἐστιν τὸ ἀρνίον τὸ
ἐσφαγμένον λαβεῖν τὴν δύναμιν ⸀καὶ πλοῦτον καὶ σοφίαν καὶ ἰσχὺν καὶ τιμὴν
καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν. **13** καὶ πᾶν κτίσμα ὃ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ
ὑποκάτω τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τῆς ⸀θαλάσσης, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς ⸀πάντα, ἤκουσα
λέγοντας· Τῷ καθημένῳ ἐπὶ ⸂τῷ θρόνῳ⸃ καὶ τῷ ἀρνίῳ ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ
καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν ⸀αἰώνων. **14** καὶ τὰ τέσσαρα ζῷα
⸀ἔλεγον· Ἀμήν. καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεσαν καὶ προσεκύνησαν.

6:1 Καὶ εἶδον ⸀ὅτε ἤνοιξεν τὸ ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν ἑπτὰ σφραγίδων, καὶ
ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων ζῴων λέγοντος ὡς φωνῇ βροντῆς· ⸀Ἔρχου.
2 καὶ ⸂εἶδον, καὶ⸃ ἰδοὺ ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ’ αὐτὸν ἔχων τόξον,
καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος, καὶ ἐξῆλθεν νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ.

3 Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν ⸂σφραγῖδα τὴν δευτέραν⸃, ἤκουσα τοῦ δευτέρου
ζῴου λέγοντος· Ἔρχου. **4** καὶ ἐξῆλθεν ἄλλος ἵππος πυρρός, καὶ τῷ καθημένῳ
ἐπ’ αὐτὸν ἐδόθη αὐτῷ λαβεῖν τὴν εἰρήνην ἐκ τῆς γῆς ⸀καὶ ἵνα ἀλλήλους
⸀σφάξουσιν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγάλη.

5 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγῖδα τὴν τρίτην, ἤκουσα τοῦ τρίτου ζῴου
λέγοντος· Ἔρχου. καὶ ⸀εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος μέλας, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ’ αὐτὸν

5:8 **αἱ** WH Treg NIV] – RP **9** **θεῷ** WH NIV] + ἡμᾶς Treg RP **10** **βασιλείαν** WH Treg NIV] βασιλεῖς RP • **βασιλεύουσιν** WH Treg] βασιλεύσουσιν NIV RP **11** **ἤκουσα** WH Treg NIV] + ὡς RP **12** **καὶ** WH Treg NIV] + τὸν RP **13** **θαλάσσης** Treg NIV] +ἐστίν WH RP • **πάντα** WH Treg NIV] πάντας RP • **τῷ θρόνῳ** NIV] τοῦ θρόνου WH Treg RP • **αἰώνων** WH Treg NIV] + Ἀμήν RP **14** **ἔλεγον** WH Treg NIV] λέγοντα τὸ RP **6:1** **ὅτε** WH Treg NIV] ὅτι RP • **Ἔρχου** WH Treg NIV] + καὶ ἴδε RP **2** **εἶδον καὶ** WH Treg NIV] – RP **3** **σφραγῖδα τὴν δευτέραν** WH Treg NIV] δευτέραν σφραγῖδα RP **4** **καὶ** WH Treg NIV] – RP • **σφάξουσιν** WH Treg NIV] σφάξωσιν RP **5** **εἶδον** WH Treg NIV] ἴδε RP

ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. **6** καὶ ἤκουσα ⸀ὡς φωνὴν ἐν μέσῳ τῶν τεσσάρων ζῴων λέγουσαν· Χοῖνιξ σίτου δηναρίου, καὶ τρεῖς χοίνικες ⸀κριθῶν δηναρίου· καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ ἀδικήσῃς.

7 Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν τετάρτην, ἤκουσα ⸀φωνὴν τοῦ τετάρτου ζῴου λέγοντος· ⸀Ἔρχου. **8** καὶ ⸂εἶδον, καὶ⸃ ἰδοὺ ἵππος χλωρός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπάνω αὐτοῦ ὄνομα αὐτῷ ὁ Θάνατος, καὶ ὁ ᾅδης ἠκολούθει ⸂μετʼ αὐτοῦ⸃, καὶ ἐδόθη ⸀αὐτοῖς ἐξουσία ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς, ἀποκτεῖναι ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων τῆς γῆς.

9 Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν πέμπτην σφραγῖδα, εἶδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τῶν ἐσφαγμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τὴν ⸀μαρτυρίαν ἣν εἶχον. **10** καὶ ἔκραξαν φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες· Ἕως πότε, ὁ δεσπότης ὁ ἅγιος καὶ ἀληθινός, οὐ κρίνεις καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν ἐκ τῶν κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς; **11** καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἑκάστῳ στολὴ λευκή, καὶ ἐρρέθη αὐτοῖς ἵνα ⸀ἀναπαύσονται ἔτι χρόνον ⸀μικρόν, ἕως ⸀πληρωθῶσιν καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ ⸀αὐτῶν οἱ μέλλοντες ⸀ἀποκτέννεσθαι ὡς καὶ αὐτοί.

12 Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν ἕκτην, καὶ σεισμὸς μέγας ἐγένετο, καὶ ὁ ἥλιος ⸂ἐγένετο μέλας⸃ ὡς σάκκος τρίχινος, καὶ ἡ σελήνη ὅλη ἐγένετο ὡς αἷμα, **13** καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν, ὡς συκῆ ⸀βάλλει τοὺς ὀλύνθους αὐτῆς ὑπὸ ἀνέμου μεγάλου σειομένη, **14** καὶ ὁ οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον ἑλισσόμενον, καὶ πᾶν ὄρος καὶ νῆσος ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν ἐκινήθησαν. **15** καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες καὶ οἱ χιλίαρχοι καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ ἰσχυροὶ καὶ πᾶς δοῦλος καὶ ἐλεύθερος ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν ὀρέων· **16** καὶ λέγουσιν τοῖς ὄρεσιν καὶ ταῖς πέτραις· Πέσετε ἐφʼ ἡμᾶς καὶ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου, **17** ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς ⸀αὐτῶν, καὶ τίς δύναται σταθῆναι;

6:6 **ὡς** WH Treg NIV] – RP • **κριθῶν** WH Treg NIV] *κριθῆς* RP **7** **φωνὴν** WH Treg NIV] – RP • **Ἔρχου** WH Treg NIV] + *καὶ ἴδε* RP **8** **εἶδον καὶ** WH Treg NIV] – RP • **μετʼ αὐτοῦ** WH Treg NIV] *αὐτῷ* RP • **αὐτοῖς** WH Treg NIV] *αὐτῷ* RP **9** **μαρτυρίαν** WH Treg NIV] + *τοῦ ἀρνίου* RP **11** **ἀναπαύσονται** WH Treg NIV] *ἀναπαύσωνται* RP • **μικρόν** WH Treg NIV] – RP • **πληρωθῶσιν** WH NIV] *πληρώσωσιν* Treg RP• **αὐτῶν** WH Treg NIV] + *καὶ* RP • **ἀποκτέννεσθαι** WH Treg NIV] *ἀποκτένεσθαι* RP **12** **ἐγένετο μέλας** WH Treg NIV] *μέλας ἐγένετο* RP **13** **βάλλει** WH Treg NIV] *βαλοῦσα* RP **17** **αὐτῶν** WH Treg NIV] *αὐτοῦ* RP

7:1 ⸀Μετὰ τοῦτο εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους ἑστῶτας ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς, κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης μήτε ἐπὶ ⸀πᾶν δένδρον. **2** καὶ
εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἀναβαίνοντα ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγῖδα θεοῦ ζῶντος, καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσσαρσιν ἀγγέλοις οἷς ἐδόθη αὐτοῖς
ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, **3** λέγων· Μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν μήτε
τὴν θάλασσαν μήτε τὰ δένδρα, ⸀ἄχρι σφραγίσωμεν τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν.

4 Καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγισμένων, ⸀ἑκατὸν τεσσεράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, ⸀ἐσφραγισμένοι ἐκ πάσης φυλῆς υἱῶν Ἰσραήλ·

5 ἐκ φυλῆς Ἰούδα δώδεκα χιλιάδες ⸀ἐσφραγισμένοι,
ἐκ φυλῆς Ῥουβὴν δώδεκα χιλιάδες,
ἐκ φυλῆς Γὰδ δώδεκα χιλιάδες,
6 ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ δώδεκα χιλιάδες,
ἐκ φυλῆς Νεφθαλὶμ δώδεκα χιλιάδες,
ἐκ φυλῆς Μανασσῆ δώδεκα χιλιάδες,
7 ἐκ φυλῆς Συμεὼν δώδεκα χιλιάδες,
ἐκ φυλῆς Λευὶ δώδεκα χιλιάδες,
ἐκ φυλῆς Ἰσσαχὰρ δώδεκα χιλιάδες,
8 ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν δώδεκα χιλιάδες,
ἐκ φυλῆς Ἰωσὴφ δώδεκα χιλιάδες,
ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν δώδεκα χιλιάδες ⸀ἐσφραγισμένοι.

9 Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὄχλος πολύς, ὃν ἀριθμῆσαι ⸀αὐτὸν οὐδεὶς ἐδύνατο, ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν, ⸀ἑστῶτες ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, περιβεβλημένους στολὰς λευκάς,
καὶ ⸀φοίνικες ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν· **10** καὶ κράζουσι φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες·
Ἡ σωτηρία τῷ θεῷ ἡμῶν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνῳ καὶ τῷ ἀρνίῳ. **11** καὶ
πάντες οἱ ἄγγελοι εἱστήκεισαν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν τεσσάρων ζῴων, καὶ ἔπεσαν ἐνώπιον τοῦ θρόνου ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν

7:1 **Μετὰ** WH NIV] Καὶ μετὰ Treg RP • **πᾶν** WH NIV] τι Treg RP **3** **ἄχρι** WH Treg NIV] + οὗ RP **4** **ἑκατὸν** WH Treg NIV] + καὶ RP • **ἐσφραγισμένοι** WH Treg NIV] ἐσφραγισμένων RP **5** **ἐσφραγισμένοι** WH Treg NIV] ἐσφραγισμέναι RP **8** **ἐσφραγισμένοι** WH Treg NIV] ἐσφραγισμέναι RP **9** **αὐτὸν** WH Treg NIV] – RP • **ἑστῶτες** WH Treg NIV] ἑστῶτας RP • **φοίνικες** WH Treg NIV] φοίνικας RP

καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ, **12** λέγοντες· Ἀμήν· ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

13 Καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγων μοι· Οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκὰς τίνες εἰσὶν καὶ πόθεν ἦλθον; **14** καὶ
⸀εἴρηκα αὐτῷ· Κύριέ μου, σὺ οἶδας. καὶ εἶπέν μοι· Οὗτοί εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης, καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν καὶ ἐλεύκαναν ⸀αὐτὰς ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου. **15** διὰ τοῦτό εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ
θεοῦ, καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ, καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ ⸂τοῦ θρόνου⸃ σκηνώσει ἐπ’ αὐτούς. **16** οὐ πεινάσουσιν ἔτι ⸀οὐδὲ
διψήσουσιν ἔτι, οὐδὲ μὴ πέσῃ ἐπ’ αὐτοὺς ὁ ἥλιος οὐδὲ πᾶν καῦμα, **17** ὅτι τὸ
ἀρνίον τὸ ἀνὰ μέσον τοῦ θρόνου ⸀ποιμανεῖ αὐτούς, καὶ ⸀ὁδηγήσει αὐτοὺς ἐπὶ ζωῆς πηγὰς ὑδάτων· καὶ ἐξαλείψει ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

8:1 Καὶ ⸀ὅταν ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν ἑβδόμην, ἐγένετο σιγὴ ἐν τῷ
οὐρανῷ ὡς ἡμιώριον. **2** καὶ εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους οἳ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἑστήκασιν, καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες.

3 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθεν καὶ ἐστάθη ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα πολλὰ ἵνα ⸀δώσει ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων πάντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου. **4** καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων ἐκ
χειρὸς τοῦ ἀγγέλου ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. **5** καὶ εἴληφεν ὁ ἄγγελος τὸν λιβανωτόν,
καὶ ἐγέμισεν αὐτὸν ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένοντο βρονταὶ καὶ φωναὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός.

6 Καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας ἡτοίμασαν ⸀αὐτοὺς ἵνα σαλπίσωσιν.

7:14 ***εἴρηκα*** WH Treg NIV] *εἶπον* RP • ***αὐτὰς*** WH Treg NIV] – RP **15** **τοῦ θρόνου** WH Treg NIV] τῷ θρόνῳ RP **16** ***οὐδὲ*** WH Treg NIV] *οὐδ’ οὐ* RP **17** **ποιμανεῖ** WH Treg NIV] ποιμαίνει RP • **ὁδηγήσει** WH Treg NIV] ὁδηγεῖ RP **8:1** ***ὅταν*** WH Treg NIV] *ὅτε* RP **3** ***δώσει*** WH Treg NIV] *δώσῃ* RP **6** **αὐτοὺς** WH] αὐτοὺς Treg NIV; ἑαυτοὺς RP

7 *Καὶ ὁ πρῶτος ἐσάλπισεν· καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ μεμιγμένα ἐν αἵματι, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν· καὶ τὸ τρίτον τῆς γῆς κατεκάη, καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων κατεκάη, καὶ πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάη.*

8 *Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ὡς ὄρος μέγα ⸀πυρὶ καιόμενον
ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῆς θαλάσσης αἷμα,* **9** *καὶ
ἀπέθανε τὸ τρίτον ⸀τῶν κτισμάτων τῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ, τὰ ἔχοντα ψυχάς, καὶ
τὸ τρίτον τῶν πλοίων ⸀διεφθάρησαν.*

10 *Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ
μέγας καιόμενος ὡς λαμπάς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν καὶ ἐπὶ
τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων.* **11** *καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται· ⸀ὁ Ἄψινθος. καὶ
ἐγένετο τὸ τρίτον τῶν ὑδάτων εἰς ἄψινθον, καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀπέθανον
ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι ἐπικράνθησαν.*

12 *Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τὸ τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων, ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν καὶ ⸂ἡ ἡμέρα μὴ φάνῃ τὸ τρίτον αὐτῆς⸃, καὶ ἡ νὺξ ὁμοίως.*

13 *Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἀετοῦ πετομένου ἐν μεσουρανήματι λέγοντος φωνῇ μεγάλῃ· Οὐαὶ οὐαὶ οὐαὶ ⸂τοὺς κατοικοῦντας⸃ ἐπὶ τῆς γῆς ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων τῶν μελλόντων σαλπίζειν.*

9:1 *Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεὶς τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου·*
2 *καὶ ἤνοιξεν τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου, καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς
καπνὸς καμίνου ⸀μεγάλης, καὶ ⸀ἐσκοτώθη ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀὴρ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ
φρέατος.* **3** *καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐταῖς
ἐξουσία ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι τῆς γῆς.* **4** *καὶ ἐρρέθη αὐταῖς ἵνα μὴ
⸀ἀδικήσουσιν τὸν χόρτον τῆς γῆς οὐδὲ πᾶν χλωρὸν οὐδὲ πᾶν δένδρον, εἰ μὴ
τοὺς ἀνθρώπους οἵτινες οὐκ ἔχουσι τὴν σφραγῖδα τοῦ θεοῦ ἐπὶ τῶν ⸀μετώπων.*
5 *καὶ ἐδόθη ⸀αὐτοῖς ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτούς, ἀλλ’ ἵνα ⸀βασανισθήσονται*

8:8 πυρὶ WH Treg NIV] – RP **9 τῶν** WH Treg NIV] – RP • **διεφθάρησαν** WH Treg NIV] *διεφθάρη* RP **11 ὁ** WH NIV RP] – Treg **12 ἡ ἡμέρα μὴ φάνῃ τὸ τρίτον αὐτῆς** WH Treg NIV] *τὸ τρίτον αὐτῆς ἡ ἡμέρα μὴ φάνῃ* RP **13 τοὺς κατοικοῦντας** WH Treg NIV] *τοῖς κατοικοῦσιν* RP **9:2 μεγάλης** WH Treg NIV] *καιομένης* RP • **ἐσκοτώθη** WH NIV] *ἐσκοτίσθη* Treg RP **4 ἀδικήσουσιν** WH NIV] *ἀδικήσωσιν* Treg RP • **μετώπων** WH Treg NIV] + *αὐτῶν* RP **5 αὐτοῖς** Treg NIV] *αὐταῖς* WH RP • **βασανισθήσονται** WH Treg NIV] *βασανισθῶσιν* RP

μῆνας πέντε· καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορπίου, ὅταν παίσῃ ἄνθρωπον. **6** καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ζητήσουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον καὶ οὐ μὴ εὑρήσουσιν αὐτόν, καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν καὶ ⸀φεύγει ⸂ὁ θάνατος ἀπ᾽ αὐτῶν⸃.

7 Καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκρίδων ὅμοια ἵπποις ἡτοιμασμένοις εἰς πόλεμον, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι ⸂ὅμοιοι χρυσῷ⸃, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων, **8** καὶ εἶχον τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὡς λεόντων ἦσαν, **9** καὶ εἶχον θώρακας ὡς θώρακας σιδηροῦς, καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερύγων αὐτῶν ὡς φωνὴ ἁρμάτων ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον· **10** καὶ ἔχουσιν οὐρὰς ὁμοίας σκορπίοις καὶ κέντρα, καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν ⸂ἡ ἐξουσία αὐτῶν⸃ ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους μῆνας πέντε. **11** ⸂ἔχουσιν ἐπ᾽ αὐτῶν βασιλέα τὸν⸃ ἄγγελον τῆς ἀβύσσου· ὄνομα αὐτῷ Ἑβραϊστὶ Ἀβαδδών ⸂καὶ ἐν⸃ τῇ Ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει Ἀπολλύων.

12 Ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν· ἰδοὺ ἔρχεται ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα.

13 Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ἤκουσα φωνὴν μίαν ἐκ ⸀τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, **14** ⸀λέγοντα τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ, ὁ ἔχων τὴν σάλπιγγα· Λῦσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ Εὐφράτῃ. **15** καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν ⸀καὶ ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυτόν, ἵνα ἀποκτείνωσιν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων. **16** καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατευμάτων τοῦ ⸀ἱππικοῦ ⸀δισμυριάδες μυριάδων· ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. **17** καὶ οὕτως εἶδον τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει καὶ τοὺς καθημένους ἐπ᾽ αὐτῶν, ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ ὑακινθίνους καὶ θειώδεις· καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς κεφαλαὶ λεόντων, καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν ἐκπορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον. **18** ἀπὸ τῶν τριῶν πληγῶν τούτων ἀπεκτάνθησαν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων, ⸀ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ θείου τοῦ ἐκπορευομένου

9:6 φεύγει WH Treg NIV] φεύξεται RP • **ὁ θάνατος ἀπ᾽ αὐτῶν** WH Treg NIV] ἀπ᾽ αὐτῶν ὁ θάνατος RP **7 ὅμοιοι χρυσῷ** WH Treg NIV] χρυσοῖ RP **10 ἡ ἐξουσία αὐτῶν** WH Treg NIV] ἐξουσίαν ἔχουσιν τοῦ RP **11 ἔχουσιν ἐπ᾽ αὐτῶν βασιλέα τὸν** WH Treg NIV] Ἔχουσαι βασιλέα ἐπ᾽ αὐτῶν RP • **καὶ ἐν** WH Treg NIV] ἐν δὲ RP **13 τῶν** WH Treg NIV] + τεσσάρων RP NA **14 λέγοντα** WH Treg NIV] λέγουσαν RP **15 καὶ** WH Treg NIV] + εἰς τὴν RP **16 ἱππικοῦ** WH Treg NIV] ἵππου RP • **δισμυριάδες** WH NIV] δύο μυριάδες Treg; μυριάδες RP **18 ἐκ** WH Treg NIV] ἀπὸ RP

ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν. **19** ἡ γὰρ ἐξουσία τῶν ἵππων ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἐστιν καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι ⸀ὄφεσιν, ἔχουσαι κεφαλάς, καὶ ἐν αὐταῖς ἀδικοῦσιν.

20 Καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, οἳ οὐκ ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς πληγαῖς ταύταις, ⸀οὐδὲ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ ⸀προσκυνήσουσιν τὰ δαιμόνια καὶ τὰ εἴδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χαλκᾶ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ οὔτε βλέπειν ⸀δύνανται οὔτε ἀκούειν οὔτε περιπατεῖν, **21** καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν ⸀φαρμάκων αὐτῶν οὔτε ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν.

10:1 Καὶ εἶδον ⸀ἄλλον ἄγγελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, περιβεβλημένον νεφέλην, καὶ ἡ ἶρις ἐπὶ ⸂τὴν κεφαλὴν⸃ αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς στῦλοι πυρός, **2** καὶ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ⸀βιβλαρίδιον ἠνεῳγμένον. καὶ ἔθηκεν τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ τῆς γῆς, **3** καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ ὥσπερ λέων μυκᾶται. καὶ ὅτε ἔκραξεν, ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς. **4** καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταί, ἤμελλον γράφειν· καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν· Σφράγισον ἃ ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταί, καὶ μὴ αὐτὰ γράψῃς. **5** καὶ ὁ ἄγγελος, ὃν εἶδον ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἦρεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν δεξιὰν εἰς τὸν οὐρανόν, **6** καὶ ⸀ὤμοσεν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ὃς ἔκτισεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, ὅτι χρόνος οὐκέτι ἔσται· **7** ἀλλ᾽ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς τοῦ ἑβδόμου ἀγγέλου, ὅταν μέλλῃ σαλπίζειν, καὶ ἐτελέσθη τὸ μυστήριον τοῦ θεοῦ, ὡς εὐηγγέλισεν τοὺς ⸂ἑαυτοῦ δούλους⸃ τοὺς προφήτας.

8 Καὶ ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, πάλιν ⸀λαλοῦσαν μετ᾽ ἐμοῦ καὶ ⸀λέγουσαν· Ὕπαγε λάβε τὸ ⸀βιβλίον τὸ ἠνεῳγμένον ἐν τῇ χειρὶ τοῦ

9:19 **ὄφεσιν** WH Treg NIV] *ὄφεων* RP **20** **οὐδὲ** NIV] *οὐ* WH RP; *οὔτε* Treg • **προσκυνήσουσιν** WH Treg NIV] *προσκυνήσωσιν* RP • **δύνανται** WH Treg NIV] *δύναται* RP **21** **φαρμάκων** WH NIV] *φαρμακειῶν* Treg RP **10:1** **ἄλλον** WH Treg NIV] – RP • **τὴν κεφαλὴν** WH Treg] *τῆς κεφαλῆς* NIV RP **2** **βιβλαρίδιον** WH Treg NIV] *βιβλίον* RP **6** **ὤμοσεν** RP] + *ἐν* WH Treg NIV **7** **ἑαυτοῦ δούλους** WH Treg NIV] *δούλους αὐτοῦ* RP **8** **λαλοῦσαν** WH Treg NIV] *λαλοῦσα* RP • **λέγουσαν** WH Treg NIV] *λέγουσα* RP • **βιβλίον** WH Treg NIV] *βιβλιδάριον* RP

ἀγγέλου τοῦ ἑστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. **9** καὶ ⸀ἀπῆλθα πρὸς τὸν ἄγγελον λέγων αὐτῷ δοῦναί μοι τὸ ⸀βιβλαρίδιον. καὶ λέγει μοι· Λάβε καὶ κατάφαγε αὐτό, καὶ πικρανεῖ σου τὴν κοιλίαν, ἀλλ’ ἐν τῷ στόματί σου ἔσται γλυκὺ ὡς μέλι. **10** καὶ ἔλαβον τὸ ⸀βιβλαρίδιον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγγέλου καὶ κατέφαγον αὐτό, καὶ ἦν ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι γλυκύ· καὶ ὅτε ἔφαγον αὐτό, ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου.

11 Καὶ λέγουσίν μοι· Δεῖ σε πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς ⸀καὶ ἔθνεσιν καὶ γλώσσαις καὶ βασιλεῦσιν πολλοῖς.

11:1 Καὶ ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ, λέγων· ⸀Ἔγειρε καὶ μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ. **2** καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ἔξωθεν τοῦ ναοῦ ἔκβαλε ⸀ἔξωθεν, καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσῃς, ὅτι ἐδόθη τοῖς ἔθνεσιν, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσουσιν μῆνας ⸀τεσσεράκοντα δύο. **3** καὶ δώσω τοῖς δυσὶν μάρτυσίν μου, καὶ προφητεύσουσιν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα, ⸀περιβεβλημένοι σάκκους.

4 Οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι καὶ αἱ δύο λυχνίαι αἱ ἐνώπιον τοῦ κυρίου τῆς γῆς ⸀ἑστῶτες. **5** καὶ εἴ τις αὐτοὺς θέλει ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν· καὶ εἴ τις ⸂θελήσῃ αὐτοὺς⸃ ἀδικῆσαι, οὕτως δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι. **6** οὗτοι ἔχουσιν ⸂τὴν ἐξουσίαν κλεῖσαι τὸν οὐρανόν⸃, ἵνα μὴ ὑετὸς βρέχῃ τὰς ἡμέρας τῆς προφητείας αὐτῶν, καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων στρέφειν αὐτὰ εἰς αἷμα καὶ πατάξαι τὴν γῆν ⸂ἐν πάσῃ πληγῇ ὁσάκις ἐὰν θελήσωσιν⸃.

7 Καὶ ὅταν τελέσωσιν τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ θηρίον τὸ ἀναβαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου ποιήσει μετ’ αὐτῶν πόλεμον καὶ νικήσει αὐτοὺς καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς. **8** καὶ τὸ πτῶμα αὐτῶν ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἥτις καλεῖται πνευματικῶς Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ κύριος αὐτῶν ἐσταυρώθη. **9** καὶ βλέπουσιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ

10:9 ἀπῆλθα WH NIV] ἀπῆλθον Treg RP • **βιβλαρίδιον** WH Treg NIV] βιβλιδάριον RP **10 βιβλαρίδιον** WH Treg NIV] βιβλίον RP **11 καὶ** WH Treg NIV] + ἐπὶ RP **11:1 Ἔγειρε** WH Treg NIV] Ἔγειραι RP **2 ἔξωθεν** WH Treg NIV] ἔξω RP • **τεσσεράκοντα** Treg] + καὶ WH NIV RP **3 περιβεβλημένοι** NIV RP] περιβεβλημένους WH Treg **4 ἑστῶτες** WH Treg NIV] ἑστῶσαι RP **5 θελήσῃ αὐτοὺς** WH NIV] αὐτοὺς θελήσῃ Treg; θέλει αὐτοὺς RP **6 τὴν ἐξουσίαν κλεῖσαι τὸν οὐρανόν** WH Treg NIV] τὸν οὐρανόν ἐξουσίαν κλεῖσαι RP • **ἐν πάσῃ πληγῇ ὁσάκις ἐὰν θελήσωσιν** WH Treg NIV] ὁσάκις ἐὰν θελήσωσιν ἐν πάσῃ πληγῇ RP

ἐθνῶν τὸ πτῶμα αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς ⸀καὶ ἥμισυ, καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ
⸀ἀφίουσιν τεθῆναι εἰς μνῆμα. **10** καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς χαίρουσιν
ἐπ᾽ αὐτοῖς καὶ ⸀εὐφραίνονται, καὶ δῶρα ⸀πέμψουσιν ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι οἱ δύο
προφῆται ἐβασάνισαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς.

11 Καὶ μετὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας καὶ ἥμισυ πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ θεοῦ εἰσῆλθεν
⸂ἐν αὐτοῖς⸃, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ φόβος μέγας ⸀ἐπέπεσεν
ἐπὶ τοὺς θεωροῦντας αὐτούς· **12** καὶ ⸀ἤκουσαν ⸂φωνῆς μεγάλης⸃ ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ⸀λεγούσης αὐτοῖς· ⸀Ἀνάβατε ὧδε, καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν
τῇ νεφέλῃ, καὶ ἐθεώρησαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. **13** καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ⸀ὥρᾳ
ἐγένετο σεισμὸς μέγας, καὶ τὸ δέκατον τῆς πόλεως ἔπεσεν, καὶ ἀπεκτάνθησαν
ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀνθρώπων χιλιάδες ἑπτά, καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι
ἐγένοντο καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ.

14 Ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν· ⸂ἰδοὺ ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη⸃ ἔρχεται ταχύ.

15 Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ἐγένοντο φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ
οὐρανῷ ⸀λέγοντες· Ἐγένετο ἡ βασιλεία τοῦ κόσμου τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ
χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

16 Καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι οἱ ἐνώπιον τοῦ ⸂θεοῦ καθήμενοι⸃
ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν ἔπεσαν ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν τῷ
θεῷ, **17** λέγοντες· Εὐχαριστοῦμέν σοι, κύριε, ὁ θεός, ὁ παντοκράτωρ, ὁ ὢν
καὶ ὁ ἦν, ὅτι εἴληφας τὴν δύναμίν σου τὴν μεγάλην καὶ ἐβασίλευσας. **18** καὶ
τὰ ἔθνη ὠργίσθησαν, καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή σου καὶ ὁ καιρὸς τῶν νεκρῶν κριθῆναι
καὶ δοῦναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις σου τοῖς προφήταις καὶ τοῖς ἁγίοις καὶ τοῖς
φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου, ⸂τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους⸃, καὶ διαφθεῖραι
τοὺς διαφθείροντας τὴν γῆν.

11:9 καὶ WH Treg NIV] – RP • **ἀφίουσιν** WH Treg NIV] ἀφήσουσιν RP **10 εὐφραίνονται** WH Treg NIV] εὐφρανθήσονται RP • **πέμψουσιν** WH Treg NIV] δώσουσιν RP **11 ἐν αὐτοῖς** WH Treg NIV] εἰς αὐτούς RP • **ἐπέπεσεν** WH Treg NIV] ἔπεσεν RP **12 ἤκουσαν** WH Treg NIV] ἤκουσα RP • **φωνῆς μεγάλης** WH Treg NIV] φωνὴν μεγάλην RP • **λεγούσης** WH Treg NIV] λέγουσαν RP • **Ἀνάβατε** WH Treg NIV] Ἀνάβητε RP **13 ὥρᾳ** WH Treg NIV] ἡμέρᾳ RP **14 ἰδοὺ ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη** WH Treg NIV] ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη ἰδοὺ RP **15 λέγοντες** WH NIV] λέγουσαι Treg RP **16 θεοῦ καθήμενοι** WH NIV] θεοῦ οἳ κάθηνται Treg; θρόνου τοῦ θεοῦ καθήμενοι RP **18 τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους** WH Treg NIV] τοῖς μικροῖς καὶ τοῖς μεγάλοις RP

19 Καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς τοῦ θεοῦ ⸀ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὤφθη ἡ κιβωτὸς
τῆς διαθήκης ⸀αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ· καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ
βρονταὶ ⸂καὶ σεισμὸς⸃ καὶ χάλαζα μεγάλη.

12:1 Καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ, γυνὴ περιβεβλημένη τὸν
ἥλιον, καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς
στέφανος ἀστέρων δώδεκα, **2** καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα· ⸂καὶ κράζει⸃ ὠδίνουσα
καὶ βασανιζομένη τεκεῖν. **3** καὶ ὤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ
δράκων ⸂μέγας πυρρός⸃, ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα καὶ ἐπὶ τὰς
κεφαλὰς αὐτοῦ ἑπτὰ διαδήματα, **4** καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ τρίτον τῶν
ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν. καὶ ὁ δράκων ἕστηκεν
ἐνώπιον τῆς γυναικὸς τῆς μελλούσης τεκεῖν, ἵνα ὅταν τέκῃ τὸ τέκνον αὐτῆς
καταφάγῃ. **5** καὶ ἔτεκεν υἱόν, ⸀ἄρσεν, ὃς μέλλει ποιμαίνειν πάντα τὰ ἔθνη ἐν
ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ ἡρπάσθη τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν θεὸν καὶ πρὸς τὸν θρόνον
αὐτοῦ. **6** καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου ἔχει ἐκεῖ τόπον ἡτοιμασμένον
⸀ἀπὸ τοῦ θεοῦ, ἵνα ἐκεῖ ⸀τρέφωσιν αὐτὴν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα.
7 Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ
⸀τοῦ πολεμῆσαι μετὰ τοῦ δράκοντος. καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησεν καὶ οἱ ἄγγελοι
αὐτοῦ, **8** καὶ οὐκ ⸀ἴσχυσεν, οὐδὲ τόπος εὑρέθη ⸀αὐτῶν ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ. **9** καὶ
ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας, ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος Διάβολος καὶ ⸀ὁ
Σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην — ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι
αὐτοῦ μετ’ αὐτοῦ ἐβλήθησαν.
10 Καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ἐν τῷ οὐρανῷ λέγουσαν· Ἄρτι ἐγένετο
ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ
χριστοῦ αὐτοῦ, ὅτι ἐβλήθη ὁ ⸀κατήγωρ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ κατηγορῶν
⸀αὐτοὺς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός. **11** καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν
αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν, καὶ
οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι θανάτου· **12** διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε,

---

11:19 **ὁ** WH Treg NIV] – RP • **αὐτοῦ** WH Treg NIV] τοῦ κυρίου RP • **καὶ σεισμὸς** WH Treg NIV] – RP **12:2** **καὶ κράζει** WH NIV] κράζει Treg; ἔκραζεν RP **3** **μέγας πυρρός** WH NIV] πυρρὸς μέγας Treg RP **5** **ἄρσεν** WH Treg NIV] ἄρρενα RP **6** **ἀπὸ** WH Treg NIV] ὑπὸ RP • **τρέφωσιν** WH NIV] τρέφουσιν Treg; ἐκτρέφωσιν RP **7** **τοῦ** WH Treg NIV] – RP **8** **ἴσχυσεν** WH NIV RP] ἴσχυσαν Treg • **αὐτῶν** WH Treg NIV] αὐτῷ RP **9** **ὁ** WH Treg NIV] – RP **10** **κατήγωρ** WH NIV] κατήγορος Treg RP • **αὐτοὺς** WH NIV] αὐτῶν Treg RP

⸀οἱ οὐρανοὶ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς σκηνοῦντες. οὐαὶ ⸂τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν⸃, ὅτι κατέβη ὁ διάβολος πρὸς ὑμᾶς, ἔχων θυμὸν μέγαν, εἰδὼς ὅτι ὀλίγον καιρὸν ἔχει.

13 Καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δράκων ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, ἐδίωξεν τὴν γυναῖκα ἥτις ἔτεκεν τὸν ἄρσενα. **14** καὶ ἐδόθησαν τῇ γυναικὶ ⸀αἱ δύο πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ τοῦ μεγάλου, ἵνα πέτηται εἰς τὴν ἔρημον εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, ⸂ὅπου τρέφεται⸃ ἐκεῖ καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἥμισυ καιροῦ ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄφεως. **15** καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὀπίσω τῆς γυναικὸς ὕδωρ ὡς ποταμόν, ἵνα αὐτὴν ποταμοφόρητον ποιήσῃ. **16** καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῇ γυναικί, καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς καὶ κατέπιεν τὸν ποταμὸν ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· **17** καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ γυναικί, καὶ ἀπῆλθεν ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρματος αὐτῆς, τῶν τηρούντων τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ καὶ ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ· **18** καὶ ⸀ἐστάθη ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης.

13:1 Καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον κέρατα δέκα καὶ κεφαλὰς ἑπτά, καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ⸀ὀνόματα βλασφημίας. **2** καὶ τὸ θηρίον ὃ εἶδον ἦν ὅμοιον παρδάλει, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ἄρκου, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα λέοντος. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ ἐξουσίαν μεγάλην. **3** καὶ μίαν ἐκ τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ⸀ὡς ἐσφαγμένην εἰς θάνατον, καὶ ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐθεραπεύθη. καὶ ⸀ἐθαυμάσθη ⸂ὅλη ἡ γῆ⸃ ὀπίσω τοῦ θηρίου, **4** καὶ προσεκύνησαν τῷ δράκοντι ⸂ὅτι ἔδωκεν⸃ τὴν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ, καὶ προσεκύνησαν τῷ θηρίῳ λέγοντες· Τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ, καὶ τίς ⸀δύναται πολεμῆσαι μετ᾽ αὐτοῦ;

5 Καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ ⸀βλασφημίας, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ⸀ἐξουσία ποιῆσαι μῆνας ⸀τεσσεράκοντα δύο. **6** καὶ ἤνοιξε τὸ στόμα

12:12 **οἱ** NIV] – WH Treg RP • **τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν** WH Treg NIV] τῇ γῇ καὶ τῇ θαλάσσῃ RP **14** **αἱ** WH Treg NIV] – RP • **ὅπου τρέφεται** WH Treg NIV] ὅπως τρέφηται RP **18** **ἐστάθη** WH Treg NIV] ἐστάθην RP **13:1** **ὀνόματα** WH Treg RP NA] ὄνομα NIV **3** **ὡς** WH Treg NIV] ὡσεὶ RP • **ἐθαυμάσθη** WH Treg NIV] ἐθαύμασεν RP • **ὅλη ἡ γῆ** WH NIV RP] ἐν ὅλῃ τῇ γῇ Treg **4** **ὅτι ἔδωκεν** WH Treg NIV] τῷ δεδωκότι RP • **δύναται** WH Treg NIV] δύνατος RP **5** **βλασφημίας** WH Treg NIV] βλασφημίαν RP • **ἐξουσία** WH Treg NIV] + πόλεμον RP • **τεσσεράκοντα** Treg RP] + καὶ WH NIV

αὐτοῦ εἰς ⸀βλασφημίας πρὸς τὸν θεόν, βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας.
7 καὶ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν ἁγίων καὶ νικῆσαι αὐτούς, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν καὶ λαὸν καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος.
8 καὶ προσκυνήσουσιν ⸀αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ⸀οὗ οὐ γέγραπται τὸ ὄνομα ⸀αὐτοῦ ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου τοῦ ἐσφαγμένου ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

9 Εἴ τις ἔχει οὖς ἀκουσάτω.
10 εἴ τις ⸂εἰς αἰχμαλωσίαν, εἰς αἰχμαλωσίαν⸃ ὑπάγει· εἴ τις ἐν μαχαίρῃ ⸀ἀποκτανθῆναι αὐτὸν ἐν μαχαίρῃ ἀποκτανθῆναι. ὧδέ ἐστιν ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστις τῶν ἁγίων.

11 Καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς, καὶ εἶχεν κέρατα δύο ὅμοια ἀρνίῳ, καὶ ἐλάλει ὡς δράκων.
12 καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώτου θηρίου πᾶσαν ποιεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ ⸀ποιεῖ τὴν γῆν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας ἵνα ⸀προσκυνήσουσιν τὸ θηρίον τὸ πρῶτον, οὗ ἐθεραπεύθη ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ.
13 καὶ ποιεῖ σημεῖα μεγάλα, ⸂ἵνα καὶ πῦρ ποιῇ⸃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ⸂καταβαίνειν εἰς⸃ τὴν γῆν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων.
14 καὶ πλανᾷ ⸀τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὰ σημεῖα ἃ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ θηρίου, λέγων τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς ποιῆσαι εἰκόνα τῷ θηρίῳ, ⸂ὃς ἔχει⸃ τὴν πληγὴν ⸂τῆς μαχαίρης καὶ ἔζησεν⸃.
15 καὶ ἐδόθη ⸀αὐτῷ ⸂δοῦναι πνεῦμα⸃ τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα καὶ λαλήσῃ ἡ εἰκὼν τοῦ θηρίου καὶ ποιήσῃ ⸀ἵνα ὅσοι ἐὰν μὴ προσκυνήσωσιν τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου ἀποκτανθῶσιν.
16 καὶ ποιεῖ πάντας, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτωχούς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους, ἵνα ⸀δῶσιν αὐτοῖς ⸀χάραγμα ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς ἢ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῶν,
17 καὶ ἵνα μή τις ⸀δύνηται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι εἰ μὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα, τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου ἢ

13:6 ***βλασφημίας*** WH Treg NIV] *βλασφημίαν* RP **8** ***αὐτὸν*** WH Treg NIV] *αὐτῷ* RP • ***οὗ*** WH Treg NIV] *ὧν* RP • ***αὐτοῦ*** WH Treg NIV] – RP **10** ***εἰς αἰχμαλωσίαν, εἰς αἰχμαλωσίαν*** WH NIV] *εἰς αἰχμαλωσίαν* Treg; *ἔχει αἰχμαλωσίαν* RP • ***ἀποκτανθῆναι*** NIV] *ἀποκτενεῖ δεῖ* WH Treg RP **12** ***ποιεῖ*** WH Treg NIV] *ἐποίει* RP • ***προσκυνήσουσιν*** WH Treg NIV] *προσκυνήσωσιν* RP **13** ***ἵνα καὶ πῦρ ποιῇ*** WH Treg NIV] *καὶ πῦρ ἵνα* RP • ***καταβαίνειν εἰς*** WH Treg NIV] *καταβαίνῃ ἐπὶ* RP **14** ***τοὺς*** WH Treg NIV] + *ἐμοὺς τοὺς* RP • ***ὃς ἔχει*** WH Treg NIV] *ὃ εἶχεν* RP • ***τῆς μαχαίρης καὶ ἔζησεν*** WH Treg NIV] *καὶ ἔζησεν ἀπὸ τῆς μαχαίρης* RP **15** ***αὐτῷ*** Treg NIV RP] *αὐτῇ* WH • ***δοῦναι πνεῦμα*** WH Treg NIV] *πνεῦμα δοῦναι* RP • ***ἵνα*** WH Treg NIV] – RP **16** ***δῶσιν*** WH Treg NIV] *δώσωσιν* RP • ***χάραγμα*** WH Treg NIV] *χαράγματα* RP **17** ***δύνηται*** WH Treg NIV] *δύναται* RP

τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. **18** ὧδε ἡ σοφία ἐστίν· ὁ ἔχων νοῦν ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου, ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐστίν· καὶ ὁ ἀριθμὸς ⸀αὐτοῦ ⸂ἑξακόσιοι ἑξήκοντα ἕξ⸃.

14:1 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ τὸ ἀρνίον ⸀ἑστὸς ἐπὶ τὸ ὄρος Σιών, καὶ μετ᾽ ⸀αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσεράκοντα τέσσαρες χιλιάδες ἔχουσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. **2** καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς μεγάλης, καὶ ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ὡς κιθαρῳδῶν κιθαριζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν. **3** καὶ ᾄδουσιν ⸀ὡς ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσάρων ζῴων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο μαθεῖν τὴν ᾠδὴν εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν τεσσεράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἠγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς. **4** οὗτοί εἰσιν οἳ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν, παρθένοι γάρ εἰσιν· ⸀οὗτοι οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ ὅπου ἂν ⸀ὑπάγῃ· ⸁οὗτοι ἠγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀπαρχὴ τῷ θεῷ καὶ τῷ ἀρνίῳ, **5** καὶ ⸂ἐν τῷ στόματι αὐτῶν οὐχ εὑρέθη⸃ ψεῦδος· ⸀ἄμωμοί εἰσιν.

6 Καὶ εἶδον ⸀ἄλλον ἄγγελον πετόμενον ἐν μεσουρανήματι, ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον εὐαγγελίσαι ⸀ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ λαόν, **7** λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ· Φοβήθητε τὸν ⸀θεὸν καὶ δότε αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ, καὶ προσκυνήσατε ⸂τῷ ποιήσαντι⸃ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ⸀καὶ θάλασσαν καὶ πηγὰς ὑδάτων.

8 Καὶ ἄλλος ⸂δεύτερος ἄγγελος⸃ ἠκολούθησεν λέγων· Ἔπεσεν, ⸀ἔπεσεν Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ⸀ἣ ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πεπότικεν πάντα τὰ ἔθνη.

13:18 αὐτοῦ WH NIV] + ἐστὶν Treg RP • **ἑξακόσιοι ἑξήκοντα ἕξ** WH NIV] ἑξακόσια ἑξήκοντα ἕξ RP; χξς´ Treg **14:1 ἑστὸς** WH Treg NIV] ἑστηκὸς RP • **αὐτοῦ** WH Treg NIV] + ἀριθμός RP **3 ὡς** WH Treg NA] – NIV RP **4** ⸀**οὗτοι** WH Treg NIV] + εἰσιν RP • **ὑπάγῃ** NIV RP] ὑπάγει WH Treg • ⸁**οὗτοι** WH Treg NIV] + ὑπὸ Ἰησοῦ RP **5 ἐν … αὐτῶν οὐχ εὑρέθη** WH Treg NIV] οὐχ εὑρέθη ἐν … αὐτῶν RP • **ἄμωμοί** WH NIV] + γάρ Treg RP **6 ἄλλον** WH Treg NIV] – RP • **ἐπὶ** WH Treg NIV] – RP **7 θεὸν** WH Treg NIV] κύριον RP • **τῷ ποιήσαντι** WH Treg NIV] αὐτὸν τὸν ποιήσαντα RP• **καὶ** WH Treg NIV] + τὴν RP **8 δεύτερος ἄγγελος** WH Treg RP] ἄγγελος δεύτερος NIV • **ἔπεσεν** WH Treg NIV] – RP • **ἣ** WH Treg NIV] – RP

9 Καὶ ἄλλος ἄγγελος τρίτος ἠκολούθησεν αὐτοῖς λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ· Εἴ τις προσκυνεῖ τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ,
10 καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ κεκερασμένου ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ βασανισθήσεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον ⸂ἀγγέλων ἁγίων⸃ καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου.
11 καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν εἰς αἰῶνας αἰώνων ἀναβαίνει, καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτός, οἱ προσκυνοῦντες τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ εἴ τις λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

12 Ὧδε ἡ ὑπομονὴ τῶν ἁγίων ἐστίν, οἱ τηροῦντες τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ καὶ τὴν πίστιν Ἰησοῦ.

13 Καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης· Γράψον· Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν κυρίῳ ἀποθνῄσκοντες ἀπ’ ἄρτι. ⸂ναί, λέγει⸃ τὸ πνεῦμα, ἵνα ⸀ἀναπαήσονται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν, τὰ ⸀γὰρ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ’ αὐτῶν.

14 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ νεφέλη λευκή, καὶ ἐπὶ τὴν νεφέλην καθήμενον ὅμοιον ⸀υἱὸν ἀνθρώπου, ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ.
15 καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ κράζων ἐν φωνῇ μεγάλῃ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῆς νεφέλης· Πέμψον τὸ δρέπανόν σου καὶ θέρισον, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα θερίσαι, ὅτι ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς.
16 καὶ ἔβαλεν ὁ καθήμενος ἐπὶ ⸂τῆς νεφέλης⸃ τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ.

17 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὀξύ.
18 καὶ ἄλλος ⸀ἄγγελος ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου, ⸀ὁ ἔχων ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρός, καὶ ἐφώνησεν ⸀φωνῇ μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ δρέπανον τὸ ὀξὺ λέγων· Πέμψον σου τὸ δρέπανον τὸ ὀξὺ καὶ τρύγησον τοὺς βότρυας τῆς ἀμπέλου τῆς γῆς, ὅτι ἤκμασαν αἱ σταφυλαὶ αὐτῆς.
19 καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγελος τὸ δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐτρύγησεν τὴν ἄμπελον τῆς γῆς, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τὸν μέγαν.
20 καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς ἔξωθεν

14:10 ***ἀγγέλων ἁγίων*** WH Treg NIV] *τῶν ἁγίων ἀγγέλων* RP **13** ***ναί, λέγει*** WH Treg NIV] *λέγει Ναί* RP • ***ἀναπαήσονται*** WH Treg NIV] *ἀναπαύσωνται* RP • ***γὰρ*** WH Treg NIV] *δὲ* RP **14** ***υἱὸν*** WH NIV] *υἱῷ* Treg RP **16** ***τῆς νεφέλης*** WH Treg NIV] *τὴν νεφέλην* RP **18** ***ἄγγελος*** Holmes WH[marg]] + *ἐξῆλθεν* WH Treg NIV RP • ***ὁ*** WH NIV] – Treg RP • ***φωνῇ*** WH Treg NIV] *κραυγῇ* RP

τῆς πόλεως, καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ ἄχρι τῶν χαλινῶν τῶν ἵππων ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακοσίων.

15:1 Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ θαυμαστόν, ἀγγέλους ἑπτὰ ἔχοντας πληγὰς ἑπτὰ τὰς ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ θεοῦ.

2 Καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ὑαλίνην μεμιγμένην πυρί, καὶ τοὺς νικῶντας
ἐκ τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος
αὐτοῦ ἑστῶτας ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν ὑαλίνην, ἔχοντας κιθάρας τοῦ θεοῦ.
3 καὶ ᾄδουσιν τὴν ᾠδὴν Μωϋσέως τοῦ δούλου τοῦ θεοῦ καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ
ἀρνίου λέγοντες· Μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, κύριε, ὁ θεός, ὁ
παντοκράτωρ· δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ ὁδοί σου, ὁ βασιλεὺς τῶν ⸀αἰώνων·
4 τίς οὐ μὴ ⸀φοβηθῇ, κύριε, καὶ ⸀δοξάσει τὸ ὄνομά σου, ὅτι μόνος ⸀ὅσιος; ὅτι
πάντα τὰ ἔθνη ἥξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, ὅτι τὰ δικαιώματά
σου ἐφανερώθησαν.

5 Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν
τῷ οὐρανῷ, **6** καὶ ἐξῆλθον οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς ἐκ τοῦ
ναοῦ, ⸀ἐνδεδυμένοι ⸀λίνον καθαρὸν λαμπρὸν καὶ περιεζωσμένοι περὶ τὰ στήθη
ζώνας χρυσᾶς. **7** καὶ ἓν ἐκ τῶν τεσσάρων ζῴων ἔδωκεν τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις
ἑπτὰ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων. **8** καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ καὶ ἐκ τῆς
δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ
ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων.

16:1 Καὶ ἤκουσα ⸂μεγάλης φωνῆς⸃ ἐκ τοῦ ναοῦ λεγούσης τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις· Ὑπάγετε καὶ ⸀ἐκχέετε τὰς ἑπτὰ φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ εἰς τὴν γῆν.

15:3 ***αἰώνων*** WH NIV] ἐθνῶν Treg RP NA **4** ***φοβηθῇ*** WH Treg NIV] + σε RP • ***δοξάσει*** WH Treg NIV] δοξάσῃ RP • ***ὅσιος*** WH Treg NIV] ἅγιος RP **6** ***ἐνδεδυμένοι*** WH Treg NIV] οἳ ἦσαν ἐνδεδυμένοι RP • ***λίνον*** NIV RP] λίθον WH Treg **16:1** ***μεγάλης φωνῆς*** WH NIV] φωνῆς μεγάλης Treg RP • ***ἐκχέετε*** WH NIV] ἐκχέατε Treg RP

2 Καὶ ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος καὶ ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένετο ἕλκος κακὸν καὶ πονηρὸν ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ.

3 Καὶ ὁ ⸀δεύτερος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο αἷμα ὡς νεκροῦ, καὶ πᾶσα ψυχὴ ⸀ζωῆς ἀπέθανεν ⸀τὰ ἐν τῇ θαλάσσῃ.

4 Καὶ ὁ τρίτος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς ποταμοὺς ⸀καὶ τὰς
πηγὰς τῶν ὑδάτων· καὶ ἐγένετο αἷμα. **5** καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου τῶν ὑδάτων
λέγοντος· Δίκαιος εἶ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν, ⸀ὁ ὅσιος, ὅτι ταῦτα ἔκρινας, **6** ὅτι αἷμα
ἁγίων καὶ προφητῶν ἐξέχεαν, καὶ αἷμα αὐτοῖς ⸀δέδωκας πιεῖν· ἄξιοί εἰσιν.
7 καὶ ἤκουσα τοῦ θυσιαστηρίου λέγοντος· Ναί, κύριε, ὁ θεός, ὁ παντοκράτωρ,
ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις σου.

8 Καὶ ὁ ⸀τέταρτος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον· καὶ ἐδόθη
αὐτῷ καυματίσαι ⸂τοὺς ἀνθρώπους ἐν πυρί⸃. **9** καὶ ἐκαυματίσθησαν οἱ ἄνθρωποι καῦμα μέγα· καὶ ⸀ἐβλασφήμησαν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ τοῦ ἔχοντος ⸀τὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας, καὶ οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν.

10 Καὶ ὁ πέμπτος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ θηρίου·
καὶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκοτωμένη, καὶ ἐμασῶντο τὰς γλώσσας αὐτῶν
ἐκ τοῦ πόνου, **11** καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν πόνων αὐτῶν
καὶ ἐκ τῶν ἑλκῶν αὐτῶν, καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν.

12 Καὶ ὁ ἕκτος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν ⸀τὸν
Εὐφράτην· καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ αὐτοῦ, ἵνα ἑτοιμασθῇ ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων
τῶν ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου. **13** καὶ εἶδον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δράκοντος καὶ ἐκ
τοῦ στόματος τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ψευδοπροφήτου πνεύματα
⸂τρία ἀκάθαρτα⸃ ὡς βάτραχοι· **14** εἰσὶν γὰρ πνεύματα δαιμονίων ποιοῦντα
σημεῖα, ἃ ἐκπορεύεται ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς οἰκουμένης ὅλης, συναγαγεῖν
αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον τῆς ⸀ἡμέρας τῆς μεγάλης τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος
— **15** Ἰδοὺ ἔρχομαι ὡς κλέπτης. μακάριος ὁ γρηγορῶν καὶ τηρῶν τὰ ἱμάτια

16:3 δεύτερος WH Treg NIV] + ἄγγελος RP • **ζωῆς** WH Treg NIV] ζῶσα RP • **τὰ** WH Treg NIV] – RP **4 καὶ** WH Treg NIV] + εἰς RP **5 ὁ** WH NIV RP] – Treg **6 δέδωκας** WH Treg NIV] ἔδωκας RP **8 τέταρτος** WH Treg NIV] + ἄγγελος RP • **τοὺς ἀνθρώπους ἐν πυρί** WH Treg NIV] ἐν πυρί τοὺς ἀνθρώπους RP **9 ἐβλασφήμησαν** WH Treg NIV] + οἱ ἄνθρωποι RP • **τὴν** WH Treg NIV] – RP **12 τὸν** WH Treg NIV] – RP **13 τρία ἀκάθαρτα** WH Treg NIV] ἀκάθαρτα τρία RP **14 ἡμέρας** WH Treg NIV] + ἐκείνης RP

αὐτοῦ, ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ καὶ βλέπωσιν τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ —
16 καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ἑβραϊστὶ Ἁρμαγεδών.

17 Καὶ ὁ ἕβδομος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἀέρα — καὶ ἐξῆλθεν
φωνὴ μεγάλη ⸀ἐκ τοῦ ⸀ναοῦ ἀπὸ τοῦ θρόνου λέγουσα· Γέγονεν — **18** καὶ
ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ ⸂φωναὶ καὶ βρονταί⸃, καὶ σεισμὸς ⸀ἐγένετο μέγας, οἷος
οὐκ ἐγένετο ἀφ᾽ οὗ ⸂ἄνθρωποι ἐγένοντο⸃ ἐπὶ τῆς γῆς τηλικοῦτος σεισμὸς οὕτω
μέγας, **19** καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ μεγάλη εἰς τρία μέρη, καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν
ἔπεσαν· καὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ δοῦναι αὐτῇ τὸ
ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ· **20** καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγεν, καὶ
ὄρη οὐχ εὑρέθησαν. **21** καὶ χάλαζα μεγάλη ὡς ταλαντιαία καταβαίνει ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸν θεὸν ἐκ τῆς
πληγῆς τῆς χαλάζης, ὅτι μεγάλη ἐστὶν ἡ πληγὴ αὐτῆς σφόδρα.

17:1 Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας, καὶ
ἐλάλησεν μετ᾽ ἐμοῦ λέγων· Δεῦρο, δείξω σοι τὸ κρίμα τῆς πόρνης τῆς μεγάλης
τῆς καθημένης ἐπὶ ⸀ὑδάτων πολλῶν, **2** μεθ᾽ ἧς ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς,
καὶ ἐμεθύσθησαν οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐτῆς.
3 καὶ ἀπήνεγκέν με εἰς ἔρημον ἐν πνεύματι. καὶ εἶδον γυναῖκα καθημένην
ἐπὶ θηρίον κόκκινον, ⸀γέμοντα ὀνόματα βλασφημίας, ⸀ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ
καὶ κέρατα δέκα. **4** καὶ ἡ γυνὴ ἦν περιβεβλημένη πορφυροῦν καὶ κόκκινον,
⸀καὶ κεχρυσωμένη ⸀χρυσίῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, ἔχουσα ποτήριον
χρυσοῦν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς γέμον βδελυγμάτων καὶ τὰ ἀκάθαρτα τῆς πορνείας
αὐτῆς, **5** καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆς ὄνομα γεγραμμένον, μυστήριον, Βαβυλὼν
ἡ μεγάλη, ἡ μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς. **6** καὶ εἶδον
τὴν γυναῖκα μεθύουσαν ἐκ τοῦ αἵματος τῶν ἁγίων ⸀καὶ ἐκ τοῦ αἵματος τῶν
μαρτύρων Ἰησοῦ.

Καὶ ἐθαύμασα ἰδὼν αὐτὴν θαῦμα μέγα· **7** καὶ εἶπέν μοι ὁ ἄγγελος· Διὰ
τί ἐθαύμασας; ἐγὼ ἐρῶ σοι τὸ μυστήριον τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ θηρίου τοῦ
βαστάζοντος αὐτήν, τοῦ ἔχοντος τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα κέρατα· **8** τὸ

16:17 ἐκ WH Treg NIV] ἀπὸ RP • **ναοῦ** WH Treg NIV] + τοῦ οὐρανοῦ RP **18 φωναὶ καὶ βρονταί** WH Treg NIV] βρονταί καὶ φωναὶ RP • **ἐγένετο** WH Treg NIV] – RP • **ἄνθρωποι ἐγένοντο** WH] οἱ ἄνθρωποι ἐγένοντο RP; ἄνθρωπος ἐγένετο Treg NIV **17:1 ὑδάτων** WH Treg NIV] τῶν ὑδάτων τῶν RP **3 γέμοντα** WH NIV] γέμον τὰ Treg; γέμον RP • **ἔχων** WH NIV] ἔχον Treg RP **4 καὶ** WH Treg NIV] – RP • **χρυσίῳ** WH NIV RP] χρυσῷ Treg **6 καὶ** WH Treg NIV] – RP

θηρίον ὃ εἶδες ἦν καὶ οὐκ ἔστιν, καὶ μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ τῆς ἀβύσσου, καὶ εἰς ἀπώλειαν ⸀ὑπάγει· καὶ ⸀θαυμασθήσονται οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται ⸂τὸ ὄνομα⸃ ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, βλεπόντων ⸂τὸ θηρίον ὅτι ἦν⸃ καὶ οὐκ ἔστιν καὶ παρέσται.

9 Ὧδε ὁ νοῦς ὁ ἔχων σοφίαν. αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ ἑπτὰ ὄρη εἰσίν, ὅπου ἡ γυνὴ
κάθηται ἐπ' αὐτῶν. καὶ βασιλεῖς ⸂ἑπτά εἰσιν⸃· **10** οἱ πέντε ἔπεσαν, ὁ εἷς ἔστιν,
ὁ ἄλλος οὔπω ἦλθεν, καὶ ὅταν ἔλθῃ ὀλίγον ⸂αὐτὸν δεῖ⸃ μεῖναι, **11** καὶ τὸ θηρίον
ὃ ἦν καὶ οὐκ ἔστιν. καὶ ⸀αὐτὸς ὄγδοός ἐστιν καὶ ἐκ τῶν ἑπτά ἐστιν, καὶ εἰς
ἀπώλειαν ὑπάγει. **12** καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες δέκα βασιλεῖς εἰσιν, οἵτινες
βασιλείαν οὔπω ἔλαβον, ἀλλὰ ἐξουσίαν ὡς βασιλεῖς μίαν ὥραν λαμβάνουσιν
μετὰ τοῦ θηρίου. **13** οὗτοι μίαν ⸂γνώμην ἔχουσιν⸃, καὶ τὴν δύναμιν ⸀καὶ
ἐξουσίαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ διδόασιν. **14** οὗτοι μετὰ τοῦ ἀρνίου πολεμήσουσιν,
καὶ τὸ ἀρνίον νικήσει αὐτούς, ὅτι κύριος κυρίων ἐστὶν καὶ βασιλεὺς βασιλέων,
καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί.

15 Καὶ λέγει μοι· Τὰ ὕδατα ἃ εἶδες, οὗ ἡ πόρνη κάθηται, λαοὶ καὶ ὄχλοι
εἰσὶν καὶ ἔθνη καὶ γλῶσσαι. **16** καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες καὶ τὸ θηρίον, οὗτοι
μισήσουσι τὴν πόρνην, καὶ ἠρημωμένην ποιήσουσιν αὐτὴν καὶ ⸀γυμνήν, καὶ
τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται, καὶ αὐτὴν κατακαύσουσιν ἐν πυρί· **17** ὁ γὰρ θεὸς
ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ποιῆσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ ποιῆσαι ⸂μίαν
γνώμην⸃ καὶ δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ, ἄχρι ⸀τελεσθήσονται
οἱ λόγοι τοῦ θεοῦ. **18** καὶ ἡ γυνὴ ἣν εἶδες ἔστιν ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἡ ἔχουσα
βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς γῆς.

18:1 Μετὰ ταῦτα εἶδον ἄλλον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
ἔχοντα ἐξουσίαν μεγάλην, καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ. **2** καὶ

17:8 ὑπάγει WH NIV] ὑπάγειν Treg RP • **θαυμασθήσονται** WH NIV] θαυμάσονται Treg RP • **τὸ ὄνομα** WH Treg NIV] τὰ ὀνόματα RP • **τὸ θηρίον ὅτι ἦν** WH Treg NIV] ὅτι ἦν τὸ θηρίον RP **9 ἑπτά εἰσιν** WH Treg NIV] εἰσιν ἑπτὰ RP **10 αὐτὸν δεῖ** WH Treg NIV] δεῖ αὐτὸν RP **11 αὐτὸς** WH NIV RP] οὗτος Treg **13 γνώμην ἔχουσιν** WH Treg NIV] ἔχουσιν γνώμην RP • **καὶ** WH Treg NIV] + τὴν RP **16 γυμνήν** WH Treg NIV] + ποιήσουσιν αὐτήν RP **17 μίαν γνώμην** WH Treg NIV] γνώμην μίαν RP • **τελεσθήσονται** WH Treg NIV] τελεσθῶσιν RP

ἔκραξεν ⸀ἐν ἰσχυρᾷ φωνῇ λέγων· Ἔπεσεν, ⸀ἔπεσεν Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, καὶ ἐγένετο κατοικητήριον ⸀δαιμονίων καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος ἀκαθάρτου καὶ φυλακὴ παντὸς ὀρνέου ἀκαθάρτου ⸂καὶ φυλακὴ παντὸς θηρίου ἀκαθάρτου⸃ καὶ μεμισημένου, **3** ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς ⸀πέπτωκαν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ᾽ αὐτῆς ἐπόρνευσαν, καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ στρήνους αὐτῆς ἐπλούτησαν.

4 Καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν· ⸀Ἐξέλθατε, ⸂ὁ λαός μου, ἐξ αὐτῆς⸃, ἵνα μὴ συγκοινωνήσητε ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῆς, καὶ ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς ἵνα μὴ λάβητε· **5** ὅτι ἐκολλήθησαν αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμνημόνευσεν ὁ θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς. **6** ἀπόδοτε αὐτῇ ὡς καὶ αὐτὴ ἀπέδωκεν, καὶ ⸀διπλώσατε ⸀τὰ διπλᾶ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς· ἐν τῷ ποτηρίῳ ᾧ ἐκέρασεν κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν· **7** ὅσα ἐδόξασεν αὐτὴν καὶ ἐστρηνίασεν, τοσοῦτον δότε αὐτῇ βασανισμὸν καὶ πένθος. ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέγει ὅτι Κάθημαι βασίλισσα, καὶ χήρα οὐκ εἰμί, καὶ πένθος οὐ μὴ ἴδω.
8 διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἥξουσιν αἱ πληγαὶ αὐτῆς, θάνατος καὶ πένθος καὶ λιμός, καὶ ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται· ὅτι ἰσχυρὸς κύριος ὁ θεὸς ὁ κρίνας αὐτήν.

9 Καὶ κλαύσουσιν καὶ κόψονται ἐπ᾽ αὐτὴν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς οἱ μετ᾽ αὐτῆς πορνεύσαντες καὶ στρηνιάσαντες, ὅταν βλέπωσιν τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, **10** ἀπὸ μακρόθεν ἑστηκότες διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς λέγοντες· Οὐαὶ οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, Βαβυλὼν ἡ πόλις ἡ ἰσχυρά, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἦλθεν ἡ κρίσις σου.

11 Καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ⸂κλαίουσιν καὶ πενθοῦσιν⸃ ἐπ᾽ ⸀αὐτήν, ὅτι τὸν γόμον αὐτῶν οὐδεὶς ἀγοράζει οὐκέτι, **12** γόμον χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λίθου τιμίου καὶ ⸀μαργαριτῶν καὶ βυσσίνου καὶ ⸀πορφύρας καὶ σιρικοῦ καὶ κοκκίνου, καὶ πᾶν ξύλον θύϊνον καὶ πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον καὶ πᾶν σκεῦος ἐκ ξύλου τιμιωτάτου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ μαρμάρου, **13** καὶ

18:2 ἐν WH Treg NIV] – RP • **ἔπεσεν** WH NIV] – Treg RP • **δαιμονίων** WH Treg NIV] δαιμόνων RP • **καὶ φυλακὴ παντὸς θηρίου ἀκαθάρτου** Holmes NA] – WH Treg NIV RP **3 πέπτωκαν** WH Treg RP] πέπωκαν NIV **4 Ἐξέλθατε** WH Treg NIV] Ἔξελθε RP • **ὁ λαός μου, ἐξ αὐτῆς** WH NIV] ἐξ αὐτῆς ὁ λαός μου Treg RP **6 διπλώσατε** WH Treg NIV] + αὐτῇ RP • **τὰ** WH Treg NIV] – RP **11 κλαίουσιν καὶ πενθοῦσιν** WH Treg NIV] κλαύσουσιν καὶ πενθήσουσιν RP • **αὐτήν** WH Treg NIV] αὐτῇ RP **12 μαργαριτῶν** WH Treg NIV] μαργαρίτου RP • **πορφύρας** WH Treg NIV] πορφυροῦ RP

κιννάμωμον ⸂καὶ ἄμωμον⸃ καὶ θυμιάματα καὶ μύρον καὶ λίβανον καὶ οἶνον
καὶ ἔλαιον καὶ σεμίδαλιν καὶ σῖτον καὶ ⸂κτήνη καὶ πρόβατα⸃, καὶ ἵππων
καὶ ῥεδῶν καὶ σωμάτων, καὶ ψυχὰς ἀνθρώπων. **14** καὶ ἡ ὀπώρα ⸂σου τῆς
ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς⸃ ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ λαμπρὰ
ἀπώλετο ἀπὸ σοῦ, καὶ ⸀οὐκέτι ⸂οὐ μὴ αὐτὰ εὑρήσουσιν⸃. **15** οἱ ἔμποροι
τούτων, οἱ πλουτήσαντες ἀπ᾽ αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν στήσονται διὰ τὸν φόβον
τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, **16** ⸀λέγοντες· Οὐαὶ οὐαί,
ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ περιβεβλημένη βύσσινον καὶ πορφυροῦν καὶ κόκκινον
καὶ ⸀κεχρυσωμένη χρυσίῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ ⸀μαργαρίτῃ, **17** ὅτι μιᾷ ὥρᾳ
ἠρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος.

Καὶ πᾶς κυβερνήτης καὶ πᾶς ὁ ἐπὶ τόπον πλέων, καὶ ναῦται καὶ ὅσοι τὴν
θάλασσαν ἐργάζονται, ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν **18** καὶ ⸀ἔκραξαν βλέποντες τὸν
καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς λέγοντες· Τίς ὁμοία τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ; **19** καὶ
ἔβαλον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ ⸀ἔκραξαν κλαίοντες καὶ ⸀πενθοῦντες
λέγοντες· Οὐαὶ οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἐν ᾗ ἐπλούτησαν πάντες οἱ ἔχοντες τὰ
πλοῖα ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐκ τῆς τιμιότητος αὐτῆς, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη.

20 Εὐφραίνου ἐπ᾽ αὐτῇ, οὐρανέ, καὶ οἱ ἅγιοι καὶ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ
προφῆται, ὅτι ἔκρινεν ὁ θεὸς τὸ κρίμα ὑμῶν ἐξ αὐτῆς.

21 Καὶ ἦρεν εἷς ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθον ὡς ⸀μύλινον μέγαν, καὶ ἔβαλεν εἰς
τὴν θάλασσαν λέγων· Οὕτως ὁρμήματι βληθήσεται Βαβυλὼν ἡ μεγάλη πόλις,
καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ ἔτι. **22** καὶ φωνὴ κιθαρῳδῶν καὶ μουσικῶν καὶ αὐλητῶν
καὶ σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ πᾶς τεχνίτης πάσης τέχνης οὐ
μὴ εὑρεθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι, **23** καὶ φῶς
λύχνου οὐ μὴ φάνῃ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φωνὴ νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ ἀκουσθῇ
ἐν σοὶ ἔτι· ὅτι οἱ ἔμποροί σου ἦσαν οἱ μεγιστᾶνες τῆς γῆς, ὅτι ἐν τῇ φαρμακείᾳ
σου ἐπλανήθησαν πάντα τὰ ἔθνη, **24** καὶ ἐν αὐτῇ ⸀αἷμα προφητῶν καὶ ἁγίων
εὑρέθη καὶ πάντων τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς γῆς.

18:13 ***καὶ ἄμωμον*** WH Treg NIV] – RP • ***κτήνη καὶ πρόβατα*** WH Treg NIV] *πρόβατα καὶ κτήνη* RP **14** ***σου τῆς … ψυχῆς*** WH Treg NIV] *τῆς … ψυχῆς σου* RP • ***οὐκέτι*** WH NIV RP] – Treg • ***οὐ μὴ αὐτὰ εὑρήσουσιν*** WH Treg NIV] *αὐτὰ οὐ μὴ εὕρῃς* RP **16** ***λέγοντες*** WH Treg NIV] *καὶ λέγοντες* RP • ***κεχρυσωμένη*** Treg RP] + *ἐν* WH NIV • ***μαργαρίτῃ*** WH Treg NIV] *μαργαρίταις* RP **18** ***ἔκραξαν*** WH] *ἔκραζον* Treg NIV RP **19** ***ἔκραξαν*** WH] *ἔκραζον* Treg NIV RP • ***πενθοῦντες*** WH Treg NIV] + *καὶ* RP **21** ***μύλινον*** WH NIV] *μύλον* Treg RP **24** ***αἷμα*** WH Treg NIV] *αἵματα* RP

19:1 Μετὰ ταῦτα ἤκουσα ὡς φωνὴν μεγάλην ὄχλου πολλοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ
λεγόντων· Ἁλληλουϊά· ἡ σωτηρία καὶ ἡ ⸂δόξα καὶ ἡ δύναμις⸃ τοῦ θεοῦ ἡμῶν,
2 ὅτι ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις αὐτοῦ· ὅτι ἔκρινεν τὴν πόρνην τὴν
μεγάλην ἥτις ⸀ἔφθειρεν τὴν γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐξεδίκησεν τὸ αἷμα
τῶν δούλων αὐτοῦ ἐκ χειρὸς αὐτῆς. **3** καὶ δεύτερον ⸀εἴρηκαν· Ἁλληλουϊά·
καὶ ὁ καπνὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. **4** καὶ ἔπεσαν οἱ
πρεσβύτεροι οἱ εἴκοσι τέσσαρες καὶ τὰ τέσσαρα ζῷα, καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ
τῷ καθημένῳ ἐπὶ ⸂τῷ θρόνῳ⸃ λέγοντες· Ἀμήν, Ἁλληλουϊά.

5 Καὶ φωνὴ ἀπὸ τοῦ θρόνου ἐξῆλθεν λέγουσα· Αἰνεῖτε ⸂τῷ θεῷ⸃ ἡμῶν,
πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, ⸀καὶ οἱ φοβούμενοι αὐτόν, οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι.
6 καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ καὶ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς
φωνὴν βροντῶν ἰσχυρῶν, ⸀λεγόντων· Ἁλληλουϊά, ὅτι ἐβασίλευσεν κύριος, ὁ
⸀θεός, ὁ παντοκράτωρ. **7** χαίρωμεν καὶ ⸀ἀγαλλιῶμεν, καὶ ⸀δώσομεν τὴν δόξαν
αὐτῷ, ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ ἀρνίου, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡτοίμασεν ἑαυτήν, **8** καὶ
ἐδόθη αὐτῇ ἵνα περιβάληται βύσσινον ⸀λαμπρὸν καθαρόν, τὸ γὰρ βύσσινον τὰ
δικαιώματα τῶν ἁγίων ἐστίν.

9 Καὶ λέγει μοι· Γράψον· Μακάριοι οἱ εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ ἀρνίου
κεκλημένοι. καὶ λέγει μοι· Οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ τοῦ θεοῦ εἰσιν. **10** καὶ
ἔπεσα ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ. καὶ λέγει μοι· Ὅρα
μή· σύνδουλός σού εἰμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν
Ἰησοῦ· τῷ θεῷ προσκύνησον· ἡ γὰρ ⸀μαρτυρία Ἰησοῦ ἐστιν τὸ πνεῦμα τῆς
προφητείας.

11 Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ἠνεῳγμένον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός, καὶ ὁ
καθήμενος ἐπ’ αὐτὸν ⸂πιστὸς καλούμενος⸃ καὶ ἀληθινός, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ
κρίνει καὶ πολεμεῖ. **12** οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ ⸀αὐτοῦ φλὸξ πυρός, καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ διαδήματα πολλά, ⸀ἔχων ὄνομα γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ αὐτός,

---

19:1 **δόξα καὶ ἡ δύναμις** WH Treg NIV] δύναμις καὶ ἡ δόξα RP **2** **ἔφθειρεν** WH Treg NIV] διέφθειρεν RP **3** **εἴρηκαν** WH Treg NIV] εἴρηκεν RP **4** **τῷ θρόνῳ** WH Treg NIV] τοῦ θρόνου RP **5** **τῷ θεῷ** WH Treg NIV] τὸν θεὸν RP • **καὶ** Treg NIV RP] – WH **6** **λεγόντων** WH Treg NIV] λέγοντες RP • **θεός** Holmes WH[marg]] + ἡμῶν WH Treg NIV RP **7** **ἀγαλλιῶμεν** WH Treg NIV] ἀγαλλιώμεθα RP • **δώσομεν** WH] δώσωμεν NIV; δῶμεν Treg RP **8** **λαμπρὸν** WH Treg NIV] + καὶ RP **10** **μαρτυρία** WH Treg NIV] + τοῦ RP **11** **πιστὸς καλούμενος** WH Treg] καλούμενος πιστὸς NIV RP **12** **αὐτοῦ** WH Treg RP] + ὡς NIV • **ἔχων** WH Treg NIV] + ὀνόματα γεγραμμένα καὶ RP

13 καὶ περιβεβλημένος ἱμάτιον ⸀βεβαμμένον αἵματι, καὶ ⸀κέκληται τὸ ὄνομα
αὐτοῦ ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ. **14** καὶ τὰ στρατεύματα ⸀τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθει
αὐτῷ ἐφ’ ἵπποις λευκοῖς, ἐνδεδυμένοι βύσσινον λευκὸν καθαρόν. **15** καὶ ἐκ τοῦ
στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται ⸀ῥομφαία ὀξεῖα, ἵνα ἐν αὐτῇ πατάξῃ τὰ ἔθνη, καὶ
αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου
τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. **16** καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον
καὶ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ ὄνομα γεγραμμένον· Βασιλεὺς βασιλέων καὶ κύριος
κυρίων.

17 Καὶ εἶδον ⸀ἕνα ἄγγελον ἑστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ, καὶ ⸀ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ
λέγων πᾶσι τοῖς ὀρνέοις τοῖς πετομένοις ἐν μεσουρανήματι· Δεῦτε συνάχθητε
εἰς τὸ δεῖπνον τὸ μέγα τοῦ θεοῦ, **18** ἵνα φάγητε σάρκας βασιλέων καὶ σάρκας
χιλιάρχων καὶ σάρκας ἰσχυρῶν καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν καθημένων ἐπ’
⸀αὐτῶν, καὶ σάρκας πάντων ἐλευθέρων τε καὶ δούλων καὶ μικρῶν ⸀καὶ
μεγάλων. **19** καὶ εἶδον τὸ θηρίον καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τὰ στρατεύματα
αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι ⸀τὸν πόλεμον μετὰ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου
καὶ μετὰ τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ. **20** καὶ ἐπιάσθη τὸ θηρίον καὶ ⸂μετ’ αὐτοῦ
ὁ⸃ ψευδοπροφήτης ὁ ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐπλάνησεν τοὺς
λαβόντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ·
ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ δύο εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς ⸂τῆς καιομένης⸃ ἐν θείῳ.
21 καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου τῇ
ἐξελθούσῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν
σαρκῶν αὐτῶν.

20:1 Καὶ εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα τὴν κλεῖν
τῆς ἀβύσσου καὶ ἅλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ. **2** καὶ ἐκράτησεν
τὸν δράκοντα, ⸂ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος⸃, ὅς ἐστιν Διάβολος καὶ ὁ ⸀Σατανᾶς, καὶ
ἔδησεν αὐτὸν χίλια ἔτη, **3** καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσσον, καὶ ἔκλεισεν καὶ

19:13 βεβαμμένον Treg NIV RP] *ῥεραντισμένον* WH • **κέκληται** WH Treg NIV] *καλεῖται* RP **14 τὰ** WH NIV RP] – Treg **15 ῥομφαία** WH Treg NIV] + *δίστομος* RP **17 ἕνα** WH Treg NIV] – RP • **ἔκραξεν** Treg RP] + *ἐν* WH NIV **18 αὐτῶν** NIV RP] *αὐτούς* WH Treg • **καὶ** WH Treg NIV] *τε καὶ* RP **19 τὸν** WH Treg NIV] – RP **20 μετ’ αὐτοῦ ὁ** WH Treg NIV] *ὁ μετ’ αὐτοῦ* RP • **τῆς καιομένης** WH Treg NIV] *τὴν καιομένην* RP **20:2 ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος** WH Treg NIV] *τὸν ὄφιν τὸν ἀρχαῖον* RP • **Σατανᾶς** WH Treg NIV] + *ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην* RP

ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ, ἵνα μὴ ⸀πλανήσῃ ἔτι τὰ ἔθνη, ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια
ἔτη· ⸀μετὰ ταῦτα δεῖ ⸂λυθῆναι αὐτὸν⸃ μικρὸν χρόνον.
4 Καὶ εἶδον θρόνους, καὶ ἐκάθισαν ἐπ' αὐτούς, καὶ κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς, καὶ
τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκισμένων διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ καὶ διὰ τὸν λόγον
τοῦ θεοῦ, καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν τὸ θηρίον οὐδὲ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ καὶ οὐκ
ἔλαβον τὸ χάραγμα ἐπὶ τὸ μέτωπον καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν· καὶ ἔζησαν καὶ
ἐβασίλευσαν μετὰ τοῦ χριστοῦ ⸀χίλια ἔτη. **5** ⸀οἱ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ ἔζησαν
ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη. αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη. **6** μακάριος καὶ ἅγιος
ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ· ἐπὶ τούτων ὁ δεύτερος θάνατος οὐκ
ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλ' ἔσονται ἱερεῖς τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ χριστοῦ, καὶ βασιλεύσουσιν
μετ' αὐτοῦ ⸀χίλια ἔτη.
7 Καὶ ὅταν τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη, λυθήσεται ὁ Σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς
αὐτοῦ, **8** καὶ ἐξελεύσεται πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσι γωνίαις τῆς
γῆς, τὸν Γὼγ ⸀καὶ Μαγώγ, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον, ὧν ὁ ἀριθμὸς
⸀αὐτῶν ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. **9** καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς,
καὶ ⸀ἐκύκλευσαν τὴν παρεμβολὴν τῶν ἁγίων καὶ τὴν πόλιν τὴν ἠγαπημένην.
καὶ κατέβη πῦρ ⸂ἐκ τοῦ οὐρανοῦ⸃ καὶ κατέφαγεν αὐτούς· **10** καὶ ὁ διάβολος ὁ
πλανῶν αὐτοὺς ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς καὶ θείου, ὅπου καὶ τὸ θηρίον
καὶ ὁ ψευδοπροφήτης, καὶ βασανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων.
11 Καὶ εἶδον θρόνον μέγαν λευκὸν καὶ τὸν καθήμενον ⸂ἐπ' αὐτοῦ⸃, οὗ
ἀπὸ ⸀τοῦ προσώπου ἔφυγεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός, καὶ τόπος οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς.
12 καὶ εἶδον τοὺς νεκρούς, τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς μικρούς, ἑστῶτας ἐνώπιον
τοῦ θρόνου, καὶ βιβλία ἠνοίχθησαν· καὶ ἄλλο βιβλίον ἠνοίχθη, ὅ ἐστιν τῆς
ζωῆς· καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις κατὰ
τὰ ἔργα αὐτῶν. **13** καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς νεκροὺς τοὺς ἐν αὐτῇ, καὶ ὁ
θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἔδωκαν τοὺς νεκροὺς τοὺς ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος
κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. **14** καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἐβλήθησαν εἰς τὴν λίμνην

20:3 ***πλανήσῃ*** WH Treg NIV] *πλανᾷ* RP • ***μετὰ*** WH Treg NIV] *καὶ μετὰ* RP • ***λυθῆναι αὐτὸν*** WH NIV] *αὐτὸν λυθῆναι* Treg RP **4** ***χίλια*** WH Treg NIV] *τὰ χίλια* RP **5** ***οἱ*** WH NIV] *Καί οἱ* Treg RP **6** ***χίλια*** RP] *τὰ χίλια* WH Treg NIV **8** ***καὶ*** WH NIV] + *τὸν* Treg RP • ***αὐτῶν*** WH Treg NIV] – RP **9** ***ἐκύκλευσαν*** WH NIV] *ἐκύκλωσαν* Treg RP • ***ἐκ τοῦ οὐρανοῦ*** WH NIV] *ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ* Treg; *ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ* RP **11** ***ἐπ' αὐτοῦ*** WH] *ἐπ' αὐτόν* NIV RP; *ἐπάνω αὐτοῦ* Treg • ***τοῦ*** WH Treg NIV] – RP

τοῦ πυρός. οὗτος ὁ ⸀θάνατος ὁ δεύτερός⸁ ἐστιν, ἡ λίμνη τοῦ πυρός. **15** καὶ εἴ τις
οὐχ εὑρέθη ἐν ⸀τῇ βίβλῳ⸁ τῆς ζωῆς γεγραμμένος, ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ
πυρός.

21:1 Καὶ εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινήν· ὁ γὰρ πρῶτος οὐρανὸς
καὶ ἡ πρώτη γῆ ἀπῆλθαν, καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἔτι. **2** καὶ τὴν πόλιν τὴν
ἁγίαν Ἰερουσαλὴμ καινὴν εἶδον καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ,
ἡτοιμασμένην ὡς νύμφην κεκοσμημένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. **3** καὶ ἤκουσα φωνῆς
μεγάλης ἐκ τοῦ ⸂θρόνου λεγούσης· Ἰδοὺ ἡ σκηνὴ τοῦ θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων,
καὶ σκηνώσει μετ᾽ αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ ⸂λαοὶ αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ θεὸς
⸀μετ᾽ αὐτῶν ἔσται⸁, **4** καὶ ἐξαλείψει πᾶν δάκρυον ⸂ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν,
καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι· οὔτε πένθος οὔτε κραυγὴ οὔτε πόνος οὐκ ἔσται
⸂ἔτι. τὰ πρῶτα ἀπῆλθαν.

5 Καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τῷ θρόνῳ· Ἰδοὺ ⸀καινὰ ποιῶ πάντα⸁. καὶ
⸂λέγει· Γράψον, ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι ⸀πιστοὶ καὶ ἀληθινοί⸁ εἰσιν. **6** καὶ εἶπέν
μοι· ⸀Γέγοναν. ἐγὼ⸁ τὸ Ἄλφα καὶ τὸ Ὦ, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. ἐγὼ τῷ διψῶντι
δώσω ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν. **7** ὁ νικῶν κληρονομήσει
ταῦτα, καὶ ἔσομαι αὐτῷ θεὸς καὶ αὐτὸς ἔσται μοι υἱός. **8** τοῖς δὲ δειλοῖς καὶ
⸂ἀπίστοις καὶ ἐβδελυγμένοις καὶ φονεῦσι καὶ πόρνοις καὶ φαρμάκοις καὶ
εἰδωλολάτραις καὶ πᾶσι τοῖς ψευδέσιν τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ
πυρὶ καὶ θείῳ, ὅ ἐστιν ὁ θάνατος ὁ δεύτερος.

9 Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας, ⸀τῶν
γεμόντων⸁ τῶν ἑπτὰ πληγῶν τῶν ἐσχάτων, καὶ ἐλάλησεν μετ᾽ ἐμοῦ λέγων·
Δεῦρο, δείξω σοι τὴν ⸀νύμφην τὴν γυναῖκα⸁ τοῦ ἀρνίου. **10** καὶ ἀπήνεγκέν
με ἐν πνεύματι ἐπὶ ὄρος μέγα καὶ ὑψηλόν, καὶ ἔδειξέν μοι τὴν ⸂πόλιν τὴν

20:14 θάνατος ὁ δεύτερός WH NIV RP] *δεύτερός θάνατος* Treg **15 τῇ βίβλῳ** WH Treg NIV] *τῷ βιβλίῳ* RP **21:3 θρόνου** WH NIV] *οὐρανοῦ* Treg RP • **λαοὶ** WH Treg NIV] *λαὸς* RP • **μετ᾽ αὐτῶν ἔσται** WH Treg] *ἔσται μετ᾽ αὐτῶν* RP; *μετ᾽ αὐτῶν ἔσται αὐτῶν θεός* NIV **4 ἐκ** WH Treg NIV] *ἀπὸ* RP • **ἔτι.** WH] *ἔτι, ὅτι* Treg NIV RP **5 καινὰ ποιῶ πάντα** WH Treg NIV] *πάντα καινὰ ποιῶ* RP • **λέγει** WH NIV] + *μοι* Treg RP • **πιστοὶ καὶ ἀληθινοί** WH Treg NIV] *ἀληθινοὶ καὶ πιστοί* RP **6 Γέγοναν, ἐγὼ** WH] Γέγοναν ἐγώ εἰμι Treg NIV; Γέγονα RP **8 ἀπίστοις** WH Treg NIV] + *καὶ ἁμαρτωλοῖς* RP **9 τῶν γεμόντων** WH Treg NIV] *γεμούσας* RP • **νύμφην τὴν γυναῖκα** WH Treg NIV] *γυναῖκα τὴν νύμφην* RP **10 πόλιν** WH Treg NIV] + *τὴν μεγάλην* RP

ἁγίαν Ἰερουσαλὴμ καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ, **11** *ἔχουσαν*
τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ· ὁ φωστὴρ αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ, ὡς λίθῳ ἰάσπιδι
κρυσταλλίζοντι· **12** *ἔχουσα τεῖχος μέγα καὶ ὑψηλόν, ἔχουσα πυλῶνας δώδεκα,*
καὶ ἐπὶ ⸂τοῖς πυλῶσιν⸃ ἀγγέλους δώδεκα, καὶ ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα ἅ
⸀ἐστιν τῶν δώδεκα ⸀φυλῶν υἱῶν Ἰσραήλ· **13** *ἀπὸ ⸀ἀνατολῆς πυλῶνες τρεῖς,*
καὶ ἀπὸ βορρᾶ πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ νότου πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ δυσμῶν
πυλῶνες τρεῖς· **14** *καὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ⸀ἔχων θεμελίους δώδεκα, καὶ ἐπ᾽*
αὐτῶν δώδεκα ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ ἀρνίου.

15 Καὶ *ὁ λαλῶν μετ᾽ ἐμοῦ εἶχεν μέτρον κάλαμον χρυσοῦν, ἵνα μετρήσῃ τὴν*
πόλιν καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς. **16** *καὶ ἡ πόλις τετράγωνος*
κεῖται, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς ⸀ὅσον τὸ πλάτος. καὶ ἐμέτρησεν τὴν πόλιν τῷ
καλάμῳ ἐπὶ ⸀σταδίους δώδεκα ⸀χιλιάδων· τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ
ὕψος αὐτῆς ἴσα ἐστίν. **17** *καὶ ἐμέτρησεν τὸ τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν τεσσεράκοντα*
τεσσάρων πηχῶν, μέτρον ἀνθρώπου, ὅ ἐστιν ἀγγέλου. **18** *⸀καὶ ἡ ἐνδώμησις*
τοῦ τείχους αὐτῆς ἴασπις, καὶ ἡ πόλις χρυσίον καθαρὸν ὅμοιον ὑάλῳ καθαρῷ·
19 *⸀οἱ θεμέλιοι τοῦ τείχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμίῳ κεκοσμημένοι· ὁ*
θεμέλιος ὁ πρῶτος ἴασπις, ὁ δεύτερος σάπφιρος, ὁ τρίτος χαλκηδών, ὁ τέταρτος
σμάραγδος, **20** *ὁ πέμπτος σαρδόνυξ, ὁ ἕκτος σάρδιον, ὁ ἕβδομος χρυσόλιθος,*
ὁ ὄγδοος βήρυλλος, ὁ ἔνατος τοπάζιον, ὁ δέκατος χρυσόπρασος, ὁ ἑνδέκατος
ὑάκινθος, ὁ δωδέκατος ἀμέθυστος· **21** *καὶ οἱ δώδεκα πυλῶνες δώδεκα*
μαργαρῖται, ἀνὰ εἷς ἕκαστος τῶν πυλώνων ἦν ἐξ ἑνὸς μαργαρίτου· καὶ ἡ
πλατεῖα τῆς πόλεως χρυσίον καθαρὸν ὡς ὕαλος διαυγής.

22 Καὶ *ναὸν οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ, ὁ γὰρ κύριος, ὁ θεός, ὁ παντοκράτωρ,*
ναὸς αὐτῆς ἐστιν, καὶ τὸ ἀρνίον. **23** *καὶ ἡ πόλις οὐ χρείαν ἔχει τοῦ ἡλίου οὐδὲ*
τῆς σελήνης, ἵνα φαίνωσιν αὐτῇ, ἡ γὰρ δόξα τοῦ θεοῦ ἐφώτισεν αὐτήν, καὶ
ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ ἀρνίον. **24** *καὶ περιπατήσουσιν τὰ ἔθνη διὰ τοῦ φωτὸς*
αὐτῆς· καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φέρουσιν ⸂τὴν δόξαν αὐτῶν⸃ εἰς αὐτήν· **25** *καὶ*
οἱ πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν ἡμέρας, νὺξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεῖ, **26** *καὶ*

21:12 τοῖς πυλῶσιν WH NIV RP] *τοὺς πυλῶνας* Treg • ***ἐστιν*** WH] + *τὰ ὀνόματα* Treg NIV; + *ὀνόματα* RP • ***φυλῶν*** WH Treg NIV] + *τῶν* RP **13 *ἀνατολῆς*** WH Treg NIV] *ἀνατολῶν* RP **14 *ἔχων*** WH Treg NIV] *ἔχον* RP **16 *ὅσον*** WH Treg RP] + *καὶ* NIV • ***σταδίους*** Treg RP] *σταδίων* WH NIV • ***χιλιάδων*** WH Treg NIV] + *δώδεκα* RP **18 *καὶ*** WH NIV] + *ἦν* Treg RP **19 *οἱ*** WH NIV RP] *καὶ οἱ* Treg **24 *τὴν δόξαν αὐτῶν*** WH Treg NIV] *αὐτῷ δόξαν καὶ τιμὴν τῶν ἐθνῶν* RP

οἴσουσιν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτήν. **27** *καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς
αὐτὴν πᾶν κοινὸν καὶ ⸀ποιῶν βδέλυγμα καὶ ψεῦδος, εἰ μὴ οἱ γεγραμμένοι ἐν
τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου.*

22:1 Καὶ *ἔδειξέν μοι ⸀ποταμὸν ὕδατος ζωῆς λαμπρὸν ὡς κρύσταλλον,
ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου* **2** *ἐν μέσῳ τῆς πλατείας
αὐτῆς· καὶ τοῦ ποταμοῦ ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν ξύλον ζωῆς ποιοῦν καρποὺς
δώδεκα, κατὰ μῆνα ἕκαστον ⸀ἀποδιδοῦν τὸν καρπὸν αὐτοῦ, καὶ τὰ φύλλα τοῦ
ξύλου εἰς θεραπείαν τῶν ἐθνῶν.* **3** *καὶ πᾶν κατάθεμα οὐκ ἔσται ἔτι. καὶ ὁ θρόνος
τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου ἐν αὐτῇ ἔσται, καὶ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ λατρεύσουσιν
αὐτῷ,* **4** *καὶ ὄψονται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων
αὐτῶν.* **5** *καὶ νὺξ οὐκ ἔσται ⸀ἔτι, καὶ ⸂οὐκ ἔχουσιν χρείαν⸃ ⸀φωτὸς λύχνου καὶ
⸀φῶς ἡλίου, ὅτι κύριος ὁ θεὸς φωτίσει ⸀ἐπ’ αὐτούς, καὶ βασιλεύσουσιν εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων.*

6 Καὶ *⸀εἶπέν μοι·* Οὗτοι *οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοί, καὶ ⸀ὁ κύριος, ὁ
θεὸς τῶν πνευμάτων τῶν προφητῶν, ἀπέστειλεν τὸν ἄγγελον αὐτοῦ δεῖξαι τοῖς
δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει·* **7** *καὶ ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ· μακάριος ὁ
τηρῶν τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου.*

8 Κἀγὼ Ἰωάννης *ὁ ἀκούων καὶ βλέπων ταῦτα. καὶ ὅτε ἤκουσα καὶ
ἔβλεψα, ἔπεσα προσκυνῆσαι ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ
δεικνύοντός μοι ταῦτα.* **9** *καὶ λέγει μοι·* Ὅρα *μή· σύνδουλός σού εἰμι καὶ τῶν
ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν καὶ τῶν τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου
τούτου· τῷ θεῷ προσκύνησον.*

10 Καὶ *λέγει μοι·* Μὴ *σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου
τούτου, ὁ καιρὸς γὰρ ἐγγύς ἐστιν.* **11** *ὁ ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι, καὶ ὁ ῥυπαρὸς
⸀ῥυπαρευθήτω ἔτι, καὶ ὁ δίκαιος δικαιοσύνην ποιησάτω ἔτι, καὶ ὁ ἅγιος
ἁγιασθήτω ἔτι.*

21:27 **ποιῶν** Holmes WH[marg]] ὁ ποιῶν WH Treg NIV; ποιοῦν RP **22:1** **ποταμὸν** WH Treg NIV] + *καθαρὸν* RP **2** **ἀποδιδοῦν** WH NIV] ἀποδιδοὺς Treg RP **5** **ἔτι** WH Treg NIV] ἐκει RP • ***οὐκ ἔχουσιν χρείαν*** WH Treg NIV] *χρείαν οὐκ ἔχουσιν* RP • **φωτὸς** WH Treg NIV] – RP • **φῶς** WH] φωτὸς Treg NIV RP • **ἐπ’** WH Treg NIV] – RP **6** **εἶπέν** WH Treg NIV] λέγει RP • **ὁ** WH Treg NIV] – RP **11** **ῥυπαρευθήτω** RP] ῥυπανθήτω WH Treg NIV

12 Ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ, καὶ ὁ μισθός μου μετ’ ἐμοῦ, ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς
τὸ ἔργον ⸀ἐστὶν αὐτοῦ. **13** ἐγὼ τὸ Ἄλφα καὶ τὸ Ὦ, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ⸀ἡ
ἀρχὴ καὶ ⸀τὸ τέλος.

14 Μακάριοι οἱ ⸂πλύνοντες τὰς στολὰς αὐτῶν⸃, ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία αὐτῶν
ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν. **15** ἔξω οἱ
κύνες καὶ οἱ φάρμακοι καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι καὶ πᾶς
φιλῶν καὶ ποιῶν ψεῦδος.

16 Ἐγὼ Ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν μου μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ ταῖς
ἐκκλησίαις. ἐγώ εἰμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος Δαυίδ, ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρός, ὁ πρωϊνός.
17 καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν· Ἔρχου· καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω·
Ἔρχου· καὶ ὁ διψῶν ἐρχέσθω, ὁ θέλων λαβέτω ὕδωρ ζωῆς δωρεάν.

18 Μαρτυρῶ ἐγὼ παντὶ τῷ ἀκούοντι τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ
βιβλίου τούτου· ἐάν τις ἐπιθῇ ἐπ’ αὐτά, ⸀ἐπιθήσει ὁ θεὸς ἐπ’ αὐτὸν τὰς πληγὰς
τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ· **19** καὶ ἐάν τις ἀφέλῃ ἀπὸ τῶν λόγων
τοῦ βιβλίου τῆς προφητείας ταύτης, ⸀ἀφελεῖ ὁ θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ
ξύλου τῆς ζωῆς καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ βιβλίῳ
τούτῳ.

20 Λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα· Ναί· ἔρχομαι ταχύ. Ἀμήν· ⸀ἔρχου, κύριε
Ἰησοῦ.

21 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ⸀Ἰησοῦ μετὰ ⸀πάντων.

22:12 ἐστὶν WH Treg NIV] ἔσται RP **13 ἡ** WH NIV RP] – Treg • **τὸ** WH NIV RP] – Treg **14 πλύνοντες τὰς στολὰς αὐτῶν** WH Treg NIV] ποιοῦντες τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ RP **18 ἐπιθήσει** WH Treg NIV] ἐπιθήσαι RP **19 ἀφελεῖ** WH Treg NIV] ἀφέλοι RP **20 ἔρχου** WH Treg NIV] Ναί ἔρχου RP **21 Ἰησοῦ** Treg NIV] + Χριστοῦ WH RP • **πάντων** Holmes NA] τῶν ἁγίων WH Treg; τῶν ἁγίων. ἀμήν NIV; πάντων τῶν ἁγίων. Ἀμήν RP

Appendix: The SBLGNT in Comparison to ECM

In the Catholic letters, the SBLGNT differs from the ECM at thirty-nine places. These places and the differences are listed below.[1]

Ref.	SBLGNT] ECM
James	
2:4	οὐ διεκρίθητε] καὶ οὐ διεκρίθητε
2:14	Τί ὄφελος] Τί τὸ ὄφελος
2:16	Τί ὄφελος] Τί τὸ ὄφελος
4:12	νομοθέτης] •ὁ• νομοθέτης
5:4	ἀφυστερημένος] ἀπεστερημένος
1 Peter	
1:6	δέον] δέον ἐστὶν
1:6	λυπηθέντες] •λυπηθέντας•
1:12	πνεύματι] •ἐν• πνεύματι
1:16	γέγραπται ὅτι] γέγραπται
1:22	ἐκ καρδίας] **ἐκ** •καθαρᾶς καρδίας•
2:5	θεῷ] •τῷ• θεῷ
2:25	ἀλλὰ] ἀλλ’
3:1	γυναῖκες] •αἱ• γυναῖκες
3:22	θεοῦ] •τοῦ• θεοῦ

1. Occasionally the ECM places bold dots around certain readings in its text. Sometimes the bold dots signal “alternative readings which were considered of equal value” by the ECM editorial committee, and sometimes they mark instances where “the reasons for the reading in the primary line were regarded as superior, but not sufficiently to rule out with complete confidence the claims of the indicated alternative reading” (ECM*, The Letters of Peter*, 24*). Whenever the ECM readings given below are marked by bold dots in the text, these dots have been duplicated (or adapted as necessary) in the list.

4:16 ὀνόματι] μέρει
5:9 ἐν τῷ κόσμῳ] •ἐν κόσμῳ•
5:11 αἰῶνας τῶν αἰώνων] αἰῶνας •

2 Peter
1:9 ἁμαρτημάτων] •ἁμαρτιῶν•
2:6 ἀσεβέσιν] •ἀσεβεῖν•
2:11 αὐτῶν] αὐτῶν παρὰ κυρίῳ
2:19 τούτῳ καὶ] τούτῳ •
2:20 κυρίου] κυρίου •ἡμῶν•
3:6 δι᾽ ὧν] δι᾽ ὅν
3:10 εὑρεθήσεται] οὐχ εὑρεθήσεται
3:16 στρεβλοῦσιν] •στρεβλώσουσιν•
3:18 αἰῶνος. ἀμήν] αἰῶνος. •

1 John
1:7 ἐὰν δὲ ἐν] ἐὰν • ἐν
2:6 περιπατεῖν] οὕτως περιπατεῖν
2:16 ἀλλὰ] ἀλλ᾽
2:29 ὅτι πᾶς] •ὅτι καὶ• πᾶς
3:13 μὴ θαυμάζετε] •καὶ• μὴ θαυμάζετε
3:19 ἐν τούτῳ] Καὶ ἐν τούτῳ
3:21 μὴ καταγινώσκῃ ἡμῶν] ἡμῶν μὴ καταγινώσκῃ
5:10 αὑτῷ] αὐτῷ
5:11 ὁ θεὸς ἡμῖν] •ἡμῖν ὁ θεός•
5:18 αὐτόν] ἑαυτόν

2 John
12 χαρὰ ὑμῶν] χαρὰ ἡμῶν

Jude
15 πάντας τοὺς ἀσεβεῖς] πᾶσαν ψυχὴν
16 ἐπιθυμίας αὐτῶν] •ἐπιθυμίας ἑαυτῶν•